✝

Jesus Nazarenus Rex Iudeorum . J. S.

Auicenna per antonomasiam princeps dicitur non quidem quod esset de principum prosapia. Erat quidem huius genitor hac professione medicus, ac facultatem medicorum.

Ceterum Avicenna ipse dicitur princeps { Breuitatis, perspicuitatis, Ordinis, Complementi, Veritatis, Disciplinae medendi } in arte medica

Liber primus habet 4 fen.
Secundus habet duos tractatus.
Tercius 22 fen.
Quartus 7 fen.
Quintus liber habet 2 summas.
Prima summa habet tractatus 12.
Secunda summa habet tractatus 6.

Primus Canonis Avicenne
Aboali:

Liber canonis primus quem princeps aboali abinsceni de medicina edidit: translatus a magistro Gerardo cremonensi in toleto ab arabico in latinū. Verba aboali abinseni.

In primis deo gratias agamus sicut sui ordinis celsitudo ⁊ beneficij ipsiꝰ multitudo meretur: cuius misericordie super omnes prophetas existunt. Et pꝰ dicam ꝙ quidā de melioribus amicis quos habere videor: cui in omnibus pro quibus me deprecatus fuerit satisfacere debeo: de re quam possum me rogauit ut ei librum de medicina faciam: eius regulas vniuersales ⁊ particulares taliter comprehendentem: ut explanatio cum breuitate in eo coniungatur: ⁊ ſm plurimū afferā quantum est afferendū de declaratione in verbis paucis quod equidem concessi. Et mihi placuit ut in primis loquerer de rebus cōmunibus ⁊ vniuersalibꝰ vtriusqꝫ partis medicine theorice videlꝫ ⁊ practice Postea vero loquar de vniuersalibus iudiciorum virtutum medicinarū simpliciū. ⁊ post hec de particularibus eorūdē. Deinde loquar de egritudinibꝰ que in vnoquoqꝫ contingūt mēbro. Prius tamē incipiā ab anatomia illius mēbri ⁊ eius iuuamēto. de anatomia enim simplicium mēbrorum: ⁊ similiter iuuamentis in libro primo vniuersali iam tunc locutus ero. cum autem membri anatomia consumauero in quampluribus locis demonstrare incipiam quomodo conseruet sanitas: deinde sermone absoluto ostendam eius egritudines vniuersales ⁊ causas ⁊ semitas cognoscendi eas: ⁊ vias eas medicandi in sermone etiam vniuersali. Postquam autem has res vniuersales expleuero ad egritudines redibo particulares: ⁊ in quāpluribus earum etiam demonstrabo in primis iudicium vniuersale in eius diffinitione ⁊ ipsius causis ⁊ significatiōibꝰ deinde ad iudicia reuertar particularia. Post ostēdam regulam vniuersalē in medicando: deinde descendam ad medicandum particulariter cum vnaquaqꝫ medicina simplici aut cōposita. Ad illud autem quod prius dicam de iuuamento medicinarum simplicium in egritudinibus in libro medicinarum simplicium in talibus pictis quas bonū est fieri sicut in disciplina modo aspicies cū ad ipsum perueniens non reuertar ad dicendum nisi modicā rem. De medicinarum quoqꝫ compositarum q̄ mihi videbuntur in antidotario melius ponende in iuuamentis ⁊ quomodo misceantur vsqꝫ ibi loqui dimittam. Placet autem mihi ut postq̄ hūc librū consūmauero: aliū librū componā de rebus particularibus in quo sit proprietas nominandi egritudines: que cum accidunt non sunt vni eidem membro proprie. in quo etiam de pulchritudine loquemur: ⁊ vt in hoc libro eo calle procedam quo in libro particulari qui est ante ipsum processi: qd si mihi deus auxiliatus fuerit ⁊ hunc cōsūmauero librū: addam postea in vno libro antidotarium. Non est autem bonum vt huius libri plurimum non sit apud vnūquēqꝫ ⁊ in eius moueri qui huius doctrine nomine vocari ⁊ per eā lucrari desiderat: minus namqꝫ quod medico necessarium est comprehendit: quod vero super ipsum additū est incomprehēsibile est. Qd si deus meū plōgauerit terminū ⁊ scda successerit fortuna. me ad alia preparabo. Nunc aūt hunc ꝯponā librū quē in qnqꝫ sic diuidā libros.

Liber pmꝰ est de rebꝰ vlibꝰ scie medicine
Liber secūdꝰ est de medicinis simplicibꝰ
Liber tertius est de egritudinibus particularibꝰ q̄ fiunt in mēbris hois a capite vsqꝫ ad pedes manifestis ⁊ occultis.
Liber quartus est de egritudinibus particularibꝰ q̄ cum accīūt nō sunt vni et eidē membro proprie ⁊ de decoratōne.
Liber qntus est de componēdis medicinis ⁊ ipse est antidotariū

Libri primi sunt quattuor fen:
Fen pma est de diffinitōe medicine ⁊ subiectis eius ⁊ rebus naturalibus
Fen secūda est de diuisione egritudinū et causarum ⁊ accidentiū vniuersalium
Fen tertia est de ꝯseruatōe sanitatis
Fen q̄rta est de diuisione modorum medicationū ſm egritudines vniuersales

Fen prime sex sunt doctrine
Doctria pma ē de subiectis medicie diffinitione.
Doctrina secunda est de elementis.
Doctrina tertia est de cōplexionibus.
Doctrina quarta est de humoribus.
Doctrina quinta est de membris.
Doctrina sexta est de operatiōibus: ⁊ spiritibus: ⁊ virtutibus

Doctrine prime sunt duo capitula
Capi. pmū ē de diffinitōe medicie
Capitulū secundū est de subiecti medicie
Doctrine secunde est vnum capitulū.
Capitulum de elementis
Doctrine tertie sunt tria capitula
Capitulum primū est ad ostēdendū quid sit complexio.
Capitulū secūdū ē de ꝯplexiōe mēbrorum.
Capitulū tertiū est de ꝯplexionibꝰ etatū.
Doctrine quarte sunt duo capitula.
Capitulū pmū est ad ingrendū qd sit humor ⁊ quot sint eius partes
Capi. secundū ē de gnātōe humorum
Doctrine qnte ē vnū capl'm ⁊. v. summe.

Capitulum secundum est de anatomia neruorum cerebri et semitarum ipsorum
Capitulum tertium est de anatomia neruorum nuche colli et eius semitarum
Ca.iiij.est de anatomia neruorum nuche spondilium que sunt in rectitudine pectoris.
Ca.v est de anatomia neruorum alchatin
Ca.vi.est de anatomia neruorum iuncture alhaonisi et alhosos vel aloium.

s Umma quarta est de arterijs cuius sunt quinque capitula
Capitulum primum est de qualitate arterie
Cap.ij.est de anatomia arterie alguendi i.venalis
Capitulum tertium est de anatomia arterie ascendentis.
Capitulum.iiij.est de anatomia duarum arteriarum subetenni.
Ca.v.est de anatomia arterie descendentis

s Umma quinta est de venis cuius sunt quinque capitula
Capitulum primum est de qualitate venarum.
Capitulum secundum est de anatomia vene que vocatur porta
Capitulum tertium est de anatomia vene concaue et eius quod de ea ascendit.
Capitulum quartum est de anatomia venarum que sunt in manibus.
Capitulum quintum est de anatomia vene concaue descendentis

d Octrine.vi.est vna summa.summa est de virtutibus cuius sex sunt capitula.
Ca.i.est de genere virtutum sermone vniuersali.
Capitulum secundum est de virtutibus naturalibus quibus ministratur.
Capitulum tertium est de virtutibus naturalibus ministrantibus.
Capitulum.iiij.est de virtutibus animalibus
Capitulum quintum est de virtutibus animalibus comprehendentibus
Ca.vi.est de virtutibus animalibus motiuis
Capitulum postremum est de operationibus.

Capitula ergo fen prime sunt nonagintaduo.

f En secunde sunt tres doctrine.
d Octrina prima est de egritudinibus.
Doctrina secunda est de causis.
Doctrina tertia est de significationibus.

d Octrine prime sunt octo capitula
Ca.i.est de demonstratione cause et egritudinis et accidentis
Capitulum.ij.est de diuisionibus dispositionum corporis et generibus egritudinum
Ca.iij.est de egritudinibus compositionis.
Ca.iiij.est de egritudinibus solutionis continuitatis
Ca.v.est de egritudinibus compositis.
Capitulum sextum est de rebus que cum egritudinibus numerantur
Capitulum septimum est de temporibus vel horis egritudinum.
Capitulum octauum est pro complendo sermone in egritudinibus.

d Octrine secunde sunt due summe.
Summa prima est de rebus que accidunt ab aliqua re causarum communium.
Summa secunda est de numeratione vniuscuiusque cause cuiusque dispositionis corporalis

s Umme autem prime sunt.xix.capitula
Cap.i.est sermo vniuersalis de causis
Ca.ij.est de aere corpora circundante
Capitulum tertium est de naturis temporum
Capitulum quartum est de iudicijs temporum et ipsorum mutationibus
Capitulum quintum est de aere bono
Ca.vi.est de operationibus qualitatum aeris et accidentium ex temporibus
Cap.vij.est de iudicijs compositionis anni
Capitulum octauum est de impressione mutationum aerarum accidentalium que non sunt contrarie cursui naturali.
Capitulum Nonum est de impressionibus mutationum aerarum malarum que sunt contra cursum naturalem
Ca.x.est in sermone de naturis ventorum.
Ca.xi.est de locatione in eis que accidunt ex locis habitabilibus.
Ca.xij.est de eis que accidunt ex motu et quiete
Ca.xiij.est de eis que accidunt ex somno et vigilijs
Ca.xiiij.est de eis que accidunt ex motibus animalibus
Ca.xv.est de eis que accidunt ex eis que comeduntur et bibuntur
Capitulum.xvi.est de dispositionibus aquarum.
Ca.xvij.est de eis que accidunt ex retentione et inanitione
Capitulum.xviij.est sermo de causis que accidunt corpori et non sunt necessarie neque nociue.
Ca.xix.est de eis que accidunt ex balneo et statione in sole

Capitulum nonum est de vrina etatum.
Capitulum decimum est de vrina viro℞ ac mulierum.
Capitulū vndecimū est de reb⁹ vrine aīa lium: ꝛ quomodo est diuersa ab vrina homi nis quibus probantur medici.
Capitulum duodecimū est de rebus liq dis que vrine similes existunt ꝛ differentia in ter eas ꝛ inter vrinam.
Capitulum decimūtertiū est de significati onibus egestionis.
Capitula ergo fen secunde sunt nonagin ta nouem.

f En autem tertie est capitulum vnū ꝛ doctrine quinq₃.
Capitulum singulare est de causis sani tatis ꝛ egritudinis ꝛ necessitate mortis.
Doctrina prima est de nutritione.
Doctrina .ij. est de regimine in commu ni albalegin.
Doctrina.iij.ē de regimine senū.
Doctrina.iiij. est de regimine cuiuslibet corpis cui⁹ ꝯplexio nō est bona.
Doctrina.v.est de mutationibus.

d Octrine prime que ē de nutritiōe sunt.iiij.capitula.
Capitulū pⁱmū est de regimine infātis ex quo nascit vsquequo incipit ambulare.
Capitulū.ij. est de regimine ablationis mamille ꝛ añte.
Capitulum.iij.est de egritudinibus que accidunt infantibus.
Capitulū.iiij.est de regimine infātū cū peruenerint ad pueritiam.

d Octrina.ij. ē de regimie qđ ē cōe albaleghin cui⁹.xvij.sūt capla.
Caplm.i.ē sūma ꝑmonis de exercitio.
Caplm.ij.ē de spēb⁹ exercitij.
Caplm.iij.ē de hora incipiēdi exercitiū ꝛ mensurandi ꝛ ordinandi ipsum.
Capitulum.iiij.est de fricatione.
Capitulum.v.est de balneatione ꝛ nomi natione balneorum.
Caplm.vi.ē de ablutiōe cū aq̄ frigida.
Caplm.vij.ē de regimine comestionis.
Capitulū.viij.ē de regimine aq̄ ꝛ vini.
Caplm.ix.ē de sōno ꝛ vigilia.
Capitulum.x.est de eo quod oportet ut postremetur ab hoc loco.
Capitulum.xi.est de confortandis mem bris debilibus.
Capitulum.xij. est de lassitudine que se quitur post exercitium.
Caplm.xiij.ē de allcib⁹ ꝛ oscitatiōib⁹.
Capitulum.xiiij.est de medicatione lassi tudinis exercitialis.
Capitulum.xv. est de alijs dispositioni bus que exercitium sequūtur ꝛ alijs.
Capitulum.xvi.est de medicatione lassi tudinis que per se accidit.
Capitulum.xvij.est de regimine corpo rum quo cōplexiones non sunt bone.

d Octrina .iij. est de regimine senū cuius sunt.vi.capitula.
Capitulum.i.est sermo vniuersalis de re gimine senum.
Capitulum.ij.est de comestione senum.
Capitulum.iij.est de potu senum.
Capitulum.iiij.est de operatione opila tionis senum.
Capitulum.v.est de fricatione senū.
Capitulū.vi.est de exercitādo senes.

d Octrina.iiij.ē de regimine cuiusli bet corpo℞ quo℞ ꝯplexio nō ē bo na: cui⁹ sunt quinq₃ capitula.
Caplm.i. est de rectificatione cōplexio nis: cuius caliditas est superflua.
Caplm.ij.est de rectificatiōe ꝯplexionis cuius frigiditas est superflua.
Caplm.iij. est de regimine corporū que cito incurrunt egritudines.
Capitulū.iiij.ē de ingrossatiōe macri.
Capitulū.v.est de extenuatiōe crossi.

d Octrina.v. ē de mutatiōib⁹: cui⁹ est vnū caplm: ꝛ vna summa.
Capitulum est de regimine tempo℞ cum rectificatione aeris.

s Umma est de regimine iter agen tium: cuius sunt octo capitula.
Capitulum.i.est ad succurrendum ei qđ pronosticat egritudines.
Capitulum .ij. est sermo vniuersalis de regimine iter agentium.
Capitulum.iij. est de cautela a calore in itineribus: ꝛ quomodo regendi sunt in hora caloris.
Capitulum.iiij. est de regimine eius qui iter agit in frigore.
Capitulum.v.est de custodiendis extre mitatibus a frigore.
Capitulum.vi.est de custodiendo calo re in itineribus.
Capitulum .vij. est de custodiendo iter agentem ab impedimēto aquarū diuersarū.
Capitulum.viij.est de regimine iter agē tis in mari.

Capitula ergo fen tertie sunt quadraginta duo.

f Fen vero quarte sunt .xxxi. capitula et est de divisione modorum medicationis secundum egritudines universales.
Capitulum primum est sermo universalis in medicando.
Capitulum secundum est ad medicandum egritudines male complexionis.
Capitulum tertium est de ubi et quomodo et quando oportet ut fiat evacuatio.
Capitulum quartum est de regulis communibus vomitivi et inanitioni: et quomodo vomitus aut medicina solutiva attrahat superfluitatem.
Capitulum quintum est de inanitione ventris et regulis eius.
Capitulum sextum est de superfluitate medicine solutive et eius constrictione.
Capitulum septimum est ad succurrendum dispositioni illius in quo virtus superfluit catartici.
Capitulum octavum de eo qui bibit catarticum et non movetur ab eo.
Capitulum nonum est de dispositionibus medicinarum solventium.
Capitulum decimum est de eo quod est inquirendum alibi de hoc capitulo.
Capitulum undecimum est de vomitu.
Capitulum duodecimum est de eo quod oportet facere eum qui vomit.
Capitulum decimumtertium est de iuvamentis vomitus.
Capitulum .xiiij. est de impedimento superflui vomitus.
Capitulum .xv. est ad succurrendum dispositionibus que accidunt evomenti.
Capitulum .xvi. est de eo in quo superfluit vomitus.
Capitulum .xvij. est de clisteri.
Capitulum .xviij. est de epithimatibus vel simpasismatibus.
Capitulum .xix. est de embrocis sive potuleth.
Capitulum .xx. est de minutione.
Capitulum .xxi. est de ventosis.
Capitulum .xxij. est de sanguisugis.
Capitulum .xxiij. est de retentione evacuationum.
Capitulum .xxiiij. est de medicationibus opilationum.
Capitulum .xxv. est de medicationibus apastematum.
Capitulum .xxvi. est ad aperiendum apostemata.
Capitulum .xxvij. est ad medicandum putrefactiones membri.
Capitulum .xxviij. est ad medicandum solutiones continuitatis.
Capitulum .xxix. est ad cauterizandum.
Capitulum .xxx. est ad sedandum dolores.
Capitulum .xxxi. est a quibus medicationibus est nobis incipiendum.
Omnia igitur capitula huius primi libri sunt ducenta sexaginta tria.

Capitulū primū. Fen prime doctrine prime libri primi de diffinitione medicine. Incipit felicit.

Dico ꝙ medicina est scīa qua humani corꝑis dispōes noscūtur ex parte qua sanat̄ uel ab ea remouet̄ ut hita sanitas cōseruet̄ ⁊ amissa recupet̄.
Pōt aūt aliquis dicē ꝙ medicia diuidit̄ i theoricā ⁊ practicā: sȝ tu totā ipsaȝ posuisti theoricā cū dixisti qḋ ē scīa.
Nos aūt respōdebimꝰ tūc ⁊ dicemꝰ qḋ artiū quedā ē q̄ est theorica ⁊ practica: ⁊ de philosophia ꝙ ē theorica ⁊ practica: ⁊ de medicina dr̄ ꝙ est theorica ⁊ practica. In vnaquaqȝ autē harū diuisionū aliud volumꝰ dicere cū dicimꝰ theoricā: ⁊ aliud cū dicimꝰ practicā: nō tn̄ nobis necē est declarare diuersitatē que int̄ eas existit nisi i medicina. Cū ergo de medicia dixerimꝰ ꝙ eius ē theorica ex ea ē practica: nō est existimādū ꝙ velimꝰ dicer̄ ꝙ vna diuisionū medicie ē scire: ⁊ altera opari quēadmodū multi hūc locū ꝑscrutātes existimāt. Sȝ debes scire ꝙ illud qḋ volumꝰ ē aliud ⁊ ꝙ nulla duarū diuisionū medicine ē nisi scīa: sȝ vna earū ē ad sciendū principia: ⁊ altera ad sciēdū operādi qualitatē. Post vero primā earū noīe scīe aut theorice approp̄riauimꝰ: ⁊ alterā approp̄auimꝰ noīe practice: ꝑ theoricā vo ipsiꝰ volumꝰ ꝙ qn̄ eā scīuerimꝰ sciam tn̄ acquiremꝰ ita q in declaratōe qualitatis opationis nos nō amittemus. sicut dr̄ in medicia ꝙ gnā febriū sūt tria: ⁊ ꝯplīones sūt nouē. ⁊ ꝑ practicā ipsiꝰ volumus nō opationē in effectu: nȝ laborē motionū corporearū sȝ diuisionē opatiōis medicine: que cū eaȝ sciuerimus auxiliabit̄ nobis ad inquirenduȝ sciam vel sniam ⁊ ipsa scīa erit in qualitate opatōis. Sicut dicit̄ i medicia ꝙ apatibus calidis adhibēda sūt in principio que repellāt ⁊ infrigidēt ⁊ inspissent. ⁊ postea repellētia cū resoluētibꝰ tpabimꝰ ⁊ post statū postea in declinatōe sufficiēter mollificātia resoluētia. preter in apatibꝰ que sūt de matijs q̄s mēbra expellūt principalia. Hec igit̄ doctrina in scīa tibi auxiliabit̄. ⁊ hec scīa ē declaratio qualitatis opatōis. Cūqȝ duarū diuisionū qualitatē sciueris iā sciam scialem. ⁊ sciaȝ operatiuā adeptus eris ⁊ si nūq̄ȝ opatus fueris. Neqȝ etiā aliquis dicere pōt ꝙ dispositiōes corporis hūani sūt tres egritudo: sanitas: ⁊ dispositio: que nō ē sanitas neqȝ egritudo cū tibi due suffecerit possibile nāqȝ est ut cū huius dictor bn̄ cōsiderauerit nō inueniat vnā duarū rerū affirmantē hanc trinitatē neqȝ negantē. Ampliꝰ si hec trinitas necessaria fuerit qḋ diximus tibi remoueri a sanitate colliget infirmitatē. ⁊ dispositōem tertiā quā non hēre sanitatis diffinitōem posuerūt que ē hitus aut dispositio ex qua operatiōes subiecti ipsius sane ꝓueniūt. Neqȝ huius diffinitōis oppositū nisi sanitatē diffinierit quēadmodū desiderauerit ⁊ posuerint inesse cōditionē quā nō indiget. Preterea cū medicis in hoc nō litigemꝰ. neqȝ .n. sū qui cū eis i hmōi disputare debeā: neqȝ litigiū hoc eis neqȝ illis qui ꝯ eos sunt in medicia auxiliabit̄: huius .n. rei certitudo alteriꝰ doctrine principijs ꝑtinet.

Ca. scdm de subiectis medicine.

Quoniā medicina corpus humanū ex ꝑte vnde sanat̄ ⁊ a sanitate remouet̄ cōsiderat. ⁊ cuiusqȝ rei scīa nō acquiritur neqȝ complet̄ cū causas habuerit nisi ꝑ sui cās sciat̄: ergo debemus in medicia scire sanitatis ⁊ egritudinis cās. Et q2 sanitas ⁊ egritudo ⁊ earū cause plerūqȝ sūt manifeste plerūqȝ occulte: que nō sensu neqȝ nisi ꝑ significationes accidētiū cōprehēdūtur. debemꝰ ēt in medicina scire accidētia que in sanitate accidūt ⁊ egritudine. Iā aūt declaratū fuit in sciētijs veridicis ꝙ rei scīa nō acquirit̄ nisi ꝑ sciam cārum ⁊ principiorum ipsius si cās habuerit ⁊ pricipia: aut nō cōplet̄ nisi ex ꝑte sciendi eius accidēti ⁊ cōcomitantia eēntialia. Cārum vero quattuor sūt species materiales: efficiētes: formales: ⁊ finales: Cause vero mālēs posite in qbus sanitas ⁊ egritudo mēsurētur: sunt subiectū quideȝ propinquū mēbrū aut spūs ⁊ subiectū quidē longinquū hūores ⁊ eis lōgiquiora sūt elemēta. ⁊ hec duo sunt subiecta sm̄ cōpositionē lȝ sint cū alteratione. In cuiusqȝ aūt rei cōpositōe ⁊ alteratōe que sic cōponit̄ ad aliquā hmōi ꝑuenit̄ unitatē. ⁊ hec vnitas ad quā huiusmodi reuertitur multitudo: aut ē complexio aut forma. cōplexio vero est sm̄ alterationeȝ ⁊ forma sm̄ cōpositionē. Efficiētes aūt cause sūt cāe permutātes ⁊ cōseruātes humani corporis dispositiōes sicut sūt aeres ⁊ que eis ꝯtinuātur: ⁊ comestiones ⁊ aque ⁊ potus ⁊ que in eis continuantur: ⁊ euō: ⁊ retentio: ⁊ regiōes: ⁊ ciuitates: ⁊ loca habitabitalia ⁊ que eis continuant̄ ⁊ motus ⁊ quietes corporei ⁊ aiales: ⁊ ex eis sūt somnus ⁊ vigilie ⁊ alteratio in etatibꝰ: ⁊ diuersitas i eis ⁊ i generibꝰ ⁊ i artibꝰ ⁊ in morbus: ⁊ i rebꝰ que i hūano supueniūt corpe ipsū tangētibus: siue sint cōtra nām siue nō sint contra nām. Formales vo cause sūt ꝯplōnes et vtutes que post eas eueniūt ⁊ ꝯpositōnes. Cause autē finales sūt opatōes. ⁊ in sciētia qdeȝ opatōnuȝ ē sciētia uirtutuȝ ꝓculdubio: ⁊ scīa spirituū qui sunt vtutum subiecta quēadmodū nos declarabimꝰ. Hec ergo sunt subiecta doctrine medicinalis. vn̄ aliquis iquirit de corpe hūano quō sanat̄ aut infirmat̄. Huius autē iquisitōis ꝑfectōeȝ. s. ut sanitas ꝯseruet̄ ⁊ egritudo remoueat̄. oȝ ēt hēre ꝑtes sm̄ istarum duarum dispōnū ⁊ suorum istrumētorum cās. Et huiusmodi qdeȝ cā ē regimē cuȝ comestione ⁊ potu: ⁊ electio aeris. ⁊ mēsura motꝰ ⁊ qeis ⁊ medicatō cū medicia ⁊ medicatio manualis. hoc aūt totuȝ apud medicos est sȝ tres spēs. sanorum ⁊ egrorum ⁊ mediorum quos modo noīauimꝰ. ⁊ dicemꝰ q̄ño inter duas diuisiōes inter quas ꝓculdubio nō est mediuȝ media vocētur Et postq̄ȝ iā diuiserimꝰ has demōstratiōes tunc iam collectū est nobis ꝙ medicia tractat de elemētis. ⁊ ꝯplexionibus ⁊ humoribꝰ ⁊ mēbris simplicibꝰ ⁊ ꝯpositis et spiritibꝰ ⁊ vtutibꝰ eorum nālibꝰ ⁊ aialibꝰ. ⁊ vitalibꝰ ⁊

⁊ opatōibꝰ ⁊ dispositōibꝰ corꝑis.s.sanitate ⁊ egritudine ⁊ medio ⁊ causis earum.s. comestione ⁊ potu ⁊ aeribꝰ ⁊ aquis ⁊ regiōibꝰ ⁊ motibꝰ ⁊ quietibus corporis ⁊ aīalibꝰ ⁊ etatibꝰ generibꝰ ⁊ extrīsecꝰ accñtibꝰ q̄ corꝑi eueniūt ex rebꝰ extraneis ⁊ regie cuꝫ comestionibꝰ ⁊ potibꝰ ⁊ medicinis ⁊ manuū opatōibꝰ ad sanitatē ꝯseruādaꝫ ⁊ vnāquāqꝫ egritudineꝫ medicādaꝫ. Haꝝ v̓o reꝝ q̄daꝫ sūt de quibꝰ medico nihil aliud est agendū nisi vt quid sint tm̄ essentiali formatōe iformet: ⁊ vtꝝ sint vel nō sint doctori sapientie phisicalis credat. Et eaꝝ sūt de quibꝰ in sua arte ratiocinari debet q̄ ergo eaꝝ sūt sicut pricipia vtꝝ sint vl̓ nō sint credē dꝫ. sciētiaꝝ v̓o ꝑticulariuꝫ pricipia credita recipiūt: ⁊ in alijs sciētijs q̄ ſm ordīeꝫ sūt añ eas ratiocinātꝰ ⁊ ita fit donec sciētiaꝝ omniū principia ad philosophiā primaꝫ q̄ methaphisica nūcupatꝰ eleuētur. cuꝫ aliquis medicoꝝ loqui inceperit ⁊ affirmare elemēta ⁊ ꝯplexioneꝫ ⁊ q̄ ista sequūtꝰ ⁊ eis q̄ scie nālis subiecta existūt egressus fuerit errabit ideo ꝙ i scia medicine mittit qđ eiꝰ nō est. ⁊ errabit q꜡ se aliquid declarasse existimabit cū nihil declarauerit. Eius v̓o de quo medicꝰ formare debet quid sit ⁊ vtꝝ sit vl̓ nō sit cuiꝰ esse nō est maifestuꝫ credere hec ē sūma. Elemēta an sint ⁊ quot sint ⁊ quō sint ⁊ q̄ sint: ⁊ ꝯplexiones q̄ sint ⁊ quot sint ⁊ humores an sint ⁊ quot sint ⁊ quō sint: ⁊ v̓tutes vtꝝ sint ⁊ quot sint: ⁊ spūs vtruꝫ sint: ⁊ quot sint ⁊ vbi. ⁊ q̄qꝫ mutatio habet dispositioneꝫ: ⁊ eiꝰ mora habet cām ⁊ cāe quot sint: membra auteꝫ ⁊ eoꝝ iuuamēta sensu ⁊ anatomia discernē debet. Ea aūt de quibus formādo rōcinari dꝫ. sunt egritudīes: ⁊ eaꝝ cāe ꝑticulares: ⁊ eaꝝ signa ⁊ qualitꝰ egritudo remoueatꝰ ⁊ sanitas ꝯseruetꝰ. ⁊ cuiuscūqꝫ earuꝫ esse occultū fuerit ad illud dclarāduꝫ dmōstrationeꝫ afferre debet ipm diuidēdo numerādo ⁊ ꝯplēdo. Gal. nāqꝫ cū demōstratiuā argumētatōeꝫ sup diuisionē primaꝫ facē agressus est: nō debꝫ aggredi inquantū est medicꝰ: sꝫ iquātuꝫ est phūs. In scia .n. nāli debet loqui sicut Alfachi: qui cuꝫ affirmare aggressus fuerit qđ cōitateꝫ sequi debēt: nō debet loqui de hoc iqꝫtuꝫ ē alfachi: sꝫ inquātū ipe est mutachelin. medicꝰ .n. inquātū ē medicꝰ: ⁊ alfachi inquātuꝫ est alfachi: nō potest de hoc rōcinari. ꝙ si non ꝑuenienꝰ ad circuitioneꝫ.

Doctrina scđa est de elemētis cuiꝰ ē vnū caplꝫ

Elemēta sūt corꝑa ⁊ sūt ꝑtes prime corporis hūani ⁊ alioꝝ q̄ in corꝑa diuersa ruꝫ formaꝝ diuidi mīme possūt ex quoruꝫ ꝯmixtione spēs diuerse gnātoꝝ fiūt Medicꝰ autē phisico credē debꝫ ꝙ sunt q̄ttuor ⁊ n̄ plā quoꝝ duo sūt leuia: ⁊ duo grauia ⁊ leuia sunt ignis ⁊ aer. grauia t̄ra ⁊ aqua. Terra est corpꝰ simplex cuiꝰ locꝰ nālis in medio totiꝰ existit in quo naturalitꝰ manet q̄eta ⁊ ad ipm cuꝫ ab eo sepata fuerit nālr̄ mouetꝰ. ⁊ hec q̄dem eius nālis grauitas existit: cuiꝰ quideꝫ nā frigida est ⁊ sicca: Ipa.n. talis existit ꝙ si dimissa fuerit nꝫ alia res extrīseca eaꝫ ꝯuerterit apparebit ex ea frigiditas sensibilis ⁊ siccitas. Eiꝰ v̓o esse i generatis iuuamētuꝫ ꝑstat ad retētōeꝫ faciēdaꝫ ⁊ fixioneꝫ ⁊ ad ꝯseruādas figuras ⁊ formas. Aqua aūt ē corpꝰ simplex cuiꝰ nālis locꝰ ē: ut sit circūdās t̄raꝫ ⁊ circūdata ab aere: cū i suis sitibꝰ nālibꝰ ꝑmāserit. ⁊ hec q̄deꝫ est eius grauitas ꝯparatiua. frigida ē ⁊ hūida.s. eiꝰ nā talꝰ existit: ꝙ si dimissa fuerit sic ē: neqꝫ vlla cā extrīseca ei ꝯtraria fuerit apparebit ex ea frigiditas sēsibilis: ⁊ dispō q̄ ē hūiditas et ipsa quidem est eius generatio in creatione sua que reddit eam aptā ad spargendū ⁊ extendendū ꝓ q̄libet re quāuis sit pauca. ⁊ recipit oēm figurā q̄ est sꝫ nō retinet. Cuiꝰ eē in gnātis iuuamentū ꝑstat ad figurādas formas q̄s in suis diuisiōibus aliq̄ figurare volunt: ⁊ ad figurandū ⁊ ad lineandū ⁊ temperandū. Humidū eni licet cito formas figurales amittat cito tm̄ eas recipit: sicut siccū licꝫ eas duriter suscipiat: duriter tm̄ retinet eas. Cūqꝫ humidū ⁊ siccū se adinuicē tempauerint adipisceẗ siccū ab humido vt cito suscipiat tensionē ⁊ facile figurari possit. ⁊ acq̄ret humidū a sicco vt retineat firmitꝰ qđ in eo accidit ex rectificatōne ⁊ equatione. ⁊ propter humidum prohibetur siccum a sua separatione. ⁊ propter siccum ꝓhibetur humidum a sua fluxibilitate. Aer autē est corpus simplex cuius naturalis locus est vt sit sup aquam ⁊ sub igne. hic eni est cuius leuitas ē compatiua. Ipsiꝰ eni natura calida est ⁊ humida ſm regulam quā diximꝰ. Cuiꝰ quidē eē in gnātis iuuat vt rarificentꝰ ⁊ alleuientꝰ ⁊ subtilientꝰ ⁊ ad supiora eleuētur. Ignis v̓o est corpus simplex cuiꝰ nālis locꝰ sup omnes elemētarias existit ꝑtes qui est ꝯcaua celi superficies. ipse nāqꝫ ad celū peruenit. Et hec quideꝫ est eius leuitas absoluta. Cuiꝰ natura ē calida ⁊ sicca: ⁊ eiꝰ eē in gnātis prestat iuuamētum ut maturet ⁊ subtiliet ⁊ ꝑmisceat ut ⁊ eiꝰ penetratiōe currat ꝑ ea substātia aerea ut ⁊ duoꝝ elemētoꝝ grauiū frigidorū purā frigiditatē frāgat: ⁊ ut de elemētaria ꝓpetate ad ꝯplonalitatē redeat. Duo aūt grauia plꝰ iuuant ad membroꝝ gnātionem ⁊ eoꝝ quieteꝫ: ⁊ duo leuia plus iuuant ad gnātionē spirituū ⁊ motionē eoꝝ: ⁊ ad mouenda mēbra: licꝫ motor non sit nisi anima. hec sunt elementa.

Caplm.i. doctrine tertie ē de ꝯplonibus.

Omplo ē q̄litas q̄ ex actiōe adinuicem ⁊ passione ꝯtriaꝝ q̄litatū i elemētis iuētaꝝ quoꝝ ꝑtes ad tātā ꝑuitateꝫ redacte sunt ut cuiusqꝫ eaꝝ plimū ꝯtigat: plimū aliꝰ ꝓuēit. Cū n. adinuicē agūt ⁊ patiūtꝰ suis v̓tutibꝰ accidit i eaꝝ sūma qualitas in toto earum silis que est ꝯplio. Et q̄m virtutes prime que sunt i elemētis p̄dicti sunt quattuor: caliditas frigiditas hūiditas ⁊ siccitas. tē manifestū ē ꝙ cōpliones in corporibꝰ gnātis ⁊ corruptis sūt per eas. Et illud quidē ē ſm ꝙ oꝫ ꝑ diuisionē rōnalē cū consideratione absoluta absqꝫ vlla cōparatione ad rē aliquā. Et ē duobus mōis. quorū vnus ē vt sit cōplio equalis ita vt quātitates qualitatū ꝯtrariū i cōplionato sint equales nō superātes nꝫ superate ⁊ sit cōplio qualitas i medio earū vere. Al

ter vero modus ē vt nō sit cōplio qualitatū ꝯriarū media absolute. sed ad vnā magis declinet extremitatū aut in cōtrarietate que ē inter caliditatē ⁊ frigiditatē aut in ꝯrietate que ē inter hūiditatē ⁊ siccitatē aut inter vtrasqꝫ. Qd aūt in doctrina medicie considerat equale aut extra equalitatē nō est hoc nꝫ illud sꝫ medicus physico credere dꝫ ꝙ equale ſm hāc intentionē quā diximus ipossibile ē aliquo mō inueniri quāto magis vt sit hois cōplio aut mēbri hūani. Debes aūt scire ꝙ equale de quo medici in suis inquisitiōibus tractāt nō est denoiatū ab equalitate in qua equalitas cū pondere equalit existit sꝫ denoiat a iusticia in diuisione: ⁊ hoc ē ꝙ i cōplexiō ato in primis attendit siue sit corpus totū siue sit mēbꝝ vnū vt sit in eo de elemētis cū suis quātitatibꝰ ⁊ q̄litatibꝰ mensura quā hūana nā hēre dꝫ ſm meliorē ꝓportiōis ⁊ diuisionis equalitatē. Accidit aūt vt hec diuisio cū hō eā habuerit vere equalitati quam primā diximꝰ valde sit ꝓpinquꝰ. Huic v̓o equalitati que ſm hūana attendit corpora ⁊ que est in ꝯparatione alioꝝ que hāc nō hūt equalitatē nꝫ hūt ꝓpinquitatē equalitatis quā prius noiauimꝰ quā hꝫ hō. octo cōsiderationū accidūt mōi. Aut. n. erit ſm spēm ꝯparata ei que ab ea diuersificat ⁊ ē alia ab ea. Aut ſꝫ spēm uel alit ſꝫ vnā māeriē spēi ꝯparatā ei qd ē diuersū ab ea ex eo qd est in ea. Aut erit ſm aliquā partēꝫ spēi cōparatā ei qd ab ea diuersū existit ⁊ ē ex ipsā ⁊ in eius spē. Aut erit ſm ptē spēi cōparatāꝫ ei qd diuersū est ab ea ex eo qd ē in eius pte sue spēi. Aut erit ſm singulare cōparatū ei qd ē diuersū ab eo ⁊ ē extra ipꝫ. Aut erit ſm singulare cōparatū suis dispositōibꝰ que in ipso sunt. Aut erit ſm mēbꝝ cōparatū ei qd ab eo diuersū existit ex eo qd ē extra ipm in corpe suo. Aut erit ſm mēbꝝ cōparatū suis dispositōibꝰ in seipso.

Primꝰ modꝰ ē equalitas q̄ in hoie attendit cōparatione alioꝝ generatoꝝ ⁊ ē res magnā hūs latitudinē que diffinitōe minime pōt cōprehēdi: nec ēt qualitcūqꝫ cōtingat existit sꝫ inter multitudinē ⁊ paucitatē duas obtinet extremitates ab vna quarū cū egressa fuerit nō poterit eē hūana cōplio. Scdus v̓o modus ē medialis q inter duas extremitates hꝰ latę cōplexionis existens inuenit in indiuiduo qd ē i vltio equalitatis ex spē que ē in fine equalitatis ⁊ in etate in qua augmentū ad suū puenit finē. ⁊ hec quidē equalitas ēt licet nō sit equalitas certa quāꝫ in hꝰ capituli principio noiauimꝰ eo ꝙ hanc inueniri nō ē possibile est tñ ei ꝓpinqua. ⁊ hic etiāꝫ hō equalitati nō qualitercūqꝫ vicinus existit sꝫ ſm suoꝝ mēbrorū alteratōem uel coalternatiōem caloꝝ sicut cor et frigidorū sicut cerebrū: ⁊ hūidoꝝ velut epar ⁊ siccorū sicut ossa. Cū ergo ponderabūtur ⁊ equabunt erit vicinus equalitati certe. In cōsideratōe vero cuiusqꝫ mēbri nō nisi vnius qd ē cutis quēadmoduꝫ postea dicemꝰ. In cōpatiōe aūt spirituū ⁊ mēbroꝝ principaliū ipossibile ē ipsū huic certe equalitati eē ꝓpinquū. sed egredit ab ea tendēs ad caliditatem ⁊ hūiditatē. Vite ⁊ eni ꝑncipiū sūt cor ⁊ spūs que quidē ambo vehemēter calīa existūt ad supfluitatē declinantia: ⁊ vita quidē existit ꝑ caliditatē: ⁊ augmentū per hūiditatē: ⁊ etiā caliditas in hūiditate existit: ⁊ ab ea nutrit. Mēbra vero principalia sunt tria sicut declarabimꝰ: ⁊ ex eis quidē ē vnū frigidū qd ē cerebꝝ cuius frigiditas nō peruenit ad cordis caliditatē tꝑandā: ⁊ ex eis vnū est siccū aut siccitati ꝓpinquū ⁊ ipsū est cor sꝫ eius siccitas nō ꝑuenit ad hūiditatē cerebri ⁊ epatis tꝑandā: neqꝫ ēt cerebꝝ tantuꝫ ē frigidū nꝫ cor tm̄ ē siccū: sꝫ cor ꝯꝑatōe alioꝝ duoꝝ ē siccū ⁊ cerebrū alioꝝ duoꝝ compatiōe ē frigidū.

Modi vero tertij latitudo angustior ē latitudie primi modi. s. equalitatis specialis: latitudinē tñ habet magnā: ⁊ est cōplexio q̄ alicui gentiū cōgrua existit ſm cōpationē alicuius cliatis ⁊ alicuiꝰ aeris. Indi nāqꝫ ꝯplionē hūt insit qua sani exiūt: ⁊ sclaui aliam hūt cōplionē qua sani degūt: ⁊ vnaquaqꝫ carū per cōpatōem ad suā speciē sue speciei cōpatione ē tēꝑata que cōpatione alterius nō ē cōtꝑata. Corpꝰ nāqꝫ indi cū ſm cōplexionē sclaui quale fiet aut infirmabitur aut morief: ⁊ simile cū sclaui cōplexione indi quale reddet erit corpis dispō ꝯria. Queqꝫ igitur species in terra habitabili cōmorantiū habebit cōplexionem eis propriam aeri sui climatis cōuenientē ⁊ habebit latitudinem: cuius quidem latitudo hꝫ duas extremitates multitudinis ⁊ paucitatis.

Quartꝰ autē modꝰ est mediuꝫ qd est inter duas extremitates latitudis ꝯplexionis cliatis: ⁊ ipsuꝫ est cōplexio complexionis speciei tēperatior. Modus vero quintus est angustior primo ⁊ tertio ⁊ est complexio quam debet habere indiuiduuꝫ designatū q̄ viuum ⁊ sanum reperitur. Que etiam latitudinem habet ad quā due terminantur multitudinis ⁊ paucitatis extremitates. Debes autem scire quod omne indiuiduuꝫ debet habere complexioneꝫ sibi solū modo propriam in qua aliud ei associari est impossibile. Sextus autem modus est medium quod est inter istos duos terminos quod est complexio: quā cum habuerit indiuiduuꝫ erit melioris complexionis cuius ipsum esse oportet. Modus etiā septimus ē cōplexio quam vnaqueqꝫ mēbrorum species habere debet in qua aliud diuersificat. Eq̄litas nanqꝫ ossis est vt siccitas in eo plus habundet. ⁊ cerebri vt humiditas in eo plurimū habūdet. ⁊ cordis vt in eo sit plus caliditatis. ⁊ neruoꝝ vt in eis plurimū habundet frigiditas. Modus autem octauꝰ est complexio membri singularis quam cuꝫ habuerit erit melioris dispositionis quam habere potest. Cum auteꝫ species considerauerimus inueniemus hominem certe equalitati propinquiorē. Cūqꝫ regiones attēderimus certificatū nobis erit: ꝙ si fuerit locus qui inhabitabitur sub equatione diei; nꝫ aliqua de rebus terrenis obuiando impedierit videlꝫ mōtes aut maria. oportebit ibi habitātes equalitati certe propinquiores existere quam alicuius regionū. Iā aūt nobis affirmatū ē ꝙ opinio q̄ accipit ꝙ excessꝰ ab eq̄litate ē cā ꝓpigtatis solis ē falsa. Rectura

Co.n.solis sup capita minꝰ ibi malũ opať ⁊ minus mutat aerẽ ꝙ̃ rectitudinis ꝓpiquitas apud nos aut apud eos qui sũt in maiori latitudie ꝙ̃ nos: lꝫ recti tudinẽ nõ hẽamus. Amplius aũt oẽs dispositiões morãtiũ in linea equinoctiali sũt dispões nobiles si miles: nꝫ aer ibi ipediť ipedimẽto sensibili sꝫ coꝝ cõ pl'onibꝰ sẽp ẽ similis. ⁊ ad hãc sniaꝫ affirmãdaꝫ: iã fecimꝰ dictõeꝫ. Post istos aũt qui i q̃rto morant̃ climate magis tẽpati exñt: ñ.n. adurũť pp morã re ctitudis solis sup eoꝝ capita nꝫ elongať ab eis parũ quẽadmodũ fit iclimate scđo ⁊ tertio: nꝫ ꝯgelãť sic cõ tingit his q i extremitate q̃nti climatis hitant: ⁊ q ſꝫ latitudineꝫ sũt remotiores: ꝑpea ꝙ sol ab eorũ capi tibꝰ ẽ remotꝰ. In mẽbris v̓o iaꝫ manifestũ fuit ꝙ mẽbra pricipalia nõ sũt eq̃litati certe m'tũ ꝓpinqua imo oꝫ vt scias ꝙ caro est mẽbꝝ· illi eq̃litati magis ꝓpinquũ quã cetera mẽbra: cutis tñ carne ꝓpinqor est. q̃i.n.ñ patiť ab aq̃ eq̃liť tẽpata cuiꝰ medietas sit nix ⁊ alťa medietas sit aq̃ feruẽs. ⁊ forsitan cal'itas ve naꝝ ⁊ sanguis neruorũ f̃ritati in ea eq̃tur. sil'r quoqꝫ ñ patiť a corpe qđ bñ tẽpatũ existit ex sicciorib' corpoꝝbꝰ ⁊ hũidioribꝰ cũ in eis eq̃lia fuerit· Et nos q̃deꝫ scimꝰ ꝙ nõ ẽ cã q̃re ñ patiať: nisi q2 nõ sẽtit illđ nꝫ ẽ tale q̃le illud nisi q2 pp ipm nõ patiť nisi eniꝫ tale esset q̃le illud pp illud pateretur. Res.n.que vniꝰ sũt origis ⁊ i naturis opponũť vne ab aliis patiũtur sꝫ ab eo qđ ei in q̃litate cõicat res nõ patiť. Qđ autẽ in cute magis existit tẽpatuꝫ ẽ cutis manꝰ. Et qđ in cute manꝰ tẽpatiꝰ est. ẽ cutis vole. ⁊ tẽpatiꝰ eiꝰ ẽ qđ est sup digitos. ⁊ tẽpatius eiꝰ est qđ est sup idiceꝫ et tẽpatiꝰ eiꝰ est qđ est in pulpa extremitatis eiꝰ: ⁊ pp il lud est melioris sensibilitatis. ⁊ qđ in cute magis ex istit tẽpatũ est qđ i digitoꝝ extremitatibꝰ iueniť: q̃ꝑꝑ extremitates digitoꝝ alioꝝ q̃si iudices existũt q̃lita tuꝫ nã tactualiuꝫ. Debet.n. decliatõ iudicis eq̃lis ex istẽ ad vnãquãqꝫ extremitatũ: ideo vt egressiuꝫ ab eq̃ litae ⁊ a medietate ꝑcipiat. Debes aũt scire vltra hoc qđ sciuisti. ꝙ cuꝫ dicimꝰ de medicia ꝙ est tẽpata: no lumꝰ dicẽ ꝙ sit tẽpata certe qm̃ illud ẽ impossibile nꝫ volumꝰ dicẽ ꝙ tẽpamẽto hũano in sua cõpl'one sit tẽpata si eni ita esset: tũc esset ex ipamet hũana s̃ba. Sꝫ volumꝰ ꝙ cũ pp caloreꝫ nãleꝫ q in corpe existit hũano patieť: q̃litate afficieť q̃ hois q̃litatẽ ñ sup egr̃ diť in aliq̃ duaꝝ extremitatuꝫ eq̃litate excedẽtiuꝫ nõ ergo i ipo opabiť effectũ q̃litateꝫ excedẽtẽ. ꝯsideratõ ne igiť sue opatõis i corpe hũano est eq̃lis. Et sil'r qñ dicimꝰ ꝙ est calida aut frigida nolumꝰ dicẽ ꝙ i sua s̃ba sit in vltio qualitatis aut frigiditatis aut i sui s̃ba sit cal'ior corpe hũano aut frigidior. si.n.ita fo ret cuius ꝯplexio esset sic hois ꝯpl'o esset tẽpatuꝫ. Sꝫ volumꝰ dicẽ ꝙ pp ipam i corpe hois ꝓueit ca id itas aut frigiditas maior illa ꝙ̃ ex se habebat. Quapp vna medicia plerũqꝫ est frigida hũani cor poris cõpatiõe: ⁊ ꝯpatõe corpis scorpiõis calida: ⁊ hũani corpis ꝯpatõe cal'a ⁊ frigida corpis serpentis ꝯpatõe· Immo quãdoqꝫ ẽt vna medicina existit cal'a ꝯpatõe cõpis petri magis ꝙ̃ ꝯpatõe corporis pauli. Ideoqꝫ ꝑcipitur eis q medicãť vt qñ ꝯpl'one mutať voluerit ⁊ vnaꝫ adhibuerit medicinaꝫ q̃ nõ ꝯtulerit ab ea discedãt. Postq̃ꝫ igiť de ꝯpl'one tpa ta q̃ dicẽda erant ꝯpleuimꝰ: ad loquẽduꝫ de ꝯplexi onibꝰ distẽpatis redeamꝰ. Dicemꝰ itaqꝫ ꝙ ꝯple xiones distẽpatas eq̃le ẽ siue ꝯprehẽderis ſm ꝯpa tionẽ spẽi aut ꝑtis: aut indiuidui: aut mẽbri: q̃ sunt octo: ⁊ sũt oẽs cõicãtes in hoc ꝙ ꝯplexioni tempa te sũt opposite: ⁊ hec octo ꝓueniũt quẽadmodũ di cemꝰ: ⁊ ẽ ꝙ egressus ab eq̃litate: aut ẽ simplex q eq̃ litatẽ nõ excessit nisi ſm vnã ꝯtrarietatẽ: aut ẽ ꝯposi tus q eq̃litatem ſm duas ꝯtrarietates excessit. Et simplicis q̃dẽ q ſm vnã excesserit ꝯtrarietatẽ: aut est excessus ſm ꝯtrarietatẽ agentẽ: ꝙ ẽ aliquo duoꝝ modoꝝ: qm̃ aut est cal'ior quã debꝫ: sed nec ẽ hu midior neqꝫ siccior: aut ſm ꝯtrarietatẽ patienteꝫ ꝙ est vno duoꝝ modoꝝ: qm̃ aut ẽ siccior ꝙ̃ dꝫ: sꝫ non est calidior neqꝫ frigidior: aut hũidior: sed nõ ẽ fri gidior neqꝫ calidior. Iste tñ quattuor non diu ꝑ manẽt. Caliditas nãqꝫ maior ꝙ̃ dꝫ: reddit corpus siccius ꝙ̃ oportet. Et frigiditas maior ꝙ̃ dꝫ fac cor pus humidius ꝙ̃ oportet humiditate extranea. Et siccitas maior ꝙ̃ dꝫ cito reddit ipm frigidiꝰ ꝙ̃ oꝫ Et humiditas maior ꝙ̃ dꝫ si valde fuerit superflua velocius reducit ipsuꝫ ad frigiditatem quã siccitas maior. Que si plurima non fuerit conseruabit ipsũ prolixiori tempore. ad vltimũ vero reddit ipsum fri gidius quaꝫ debet tu tamen ex hoc intellige ꝙ equa litas ⁊ sanitas magis pertinent caliditati quã frigi ditati: ⁊ hec quidem sunt simplices quattuor. Cõ posite autẽ sunt in quibus fit egressus ab equalitate ſm vtrasqꝫ contrarietates velut si sit complexio cali dior ⁊ humidior simul quã oꝫ: aut calidior ⁊ siccior sil'r ꝙ̃ oꝫ. aut f̃rior ⁊ hũidior sil'r ꝙ̃ oꝫ. aut frigidor et siccior simul quã oportet. Non enim potest esse fri gidor ⁊ calidior simul: neqꝫ siccior ⁊ humidior simť

Vnaqueqꝫ aũt harum octo complexionũ: aut est sine mã: quod quideꝫ est quando cõpl'io corpꝰ qualitate solummodo afficit ita quod corpus hac qualitate non afficitur pp humorem in ipsum pene trantem qui hanc habeat qualitatem ad quem imu tatur corpus. neque fiat nisi sicut cum caliditate eius q calefit ad ignem: aut frigiditate eiꝰ qui ad niuem infrigidatus est. Aut est cum materia. Quod quidem est cum corpus nõ afficitur qualitate huiꝰ complexionis nisi propter vicinitatem humoris in ipsum penetrantis in quo hec qualitas superabun dans existit: quemadmodũ corpus humanum cã vitrei phlegmatis ifrigidatur aut causa cholerici hu moris prassini calefit. Tu autẽ in libro tertio ⁊ quar to cuiusqꝫ.xvi.complexionum exemplũ inuenies.

Et est tibi sciẽdum ꝙ complexio cum materia duobus modis est: membrũ eni quandoqꝫ exteriꝰ a materia madefactum est: ⁊ quandoqꝫ materia pe netrat ⁊ retineť in foraminibꝰ ⁊ vẽtriculis ipiꝰ ⁊ ẽ cũ receptio ⁊ penetratio est apostemans: ⁊ est cum nõ hec est de complexione dictio. Medicus aũt phy si co credere dꝫ ſm semitam positõnis quod non ẽ ei manifestũ ꝑ se. Ca.ij. est de ꝯplexionibꝰ mẽbroꝝ.

Ideo ꝙ deꝰ cuiqꝫ aiali ⁊ cuiqꝫ membro do-
nauit ꝯplióe qd magis merefᷓ ⁊ qd eiꝰ actio
nibus ⁊ dispositionibꝰ ſm possibilitatem
melius existit: hoc aũt certificare phi é ⁊ nõ medici.
Dõauit aũt hõi cõplexioné tpatioré quã in hoc
mũdo eé é possibile cũ suarũ virtutũ cõueniẽtia qui
bus agit ⁊ patif ⁊ vnicuiqꝫ mẽbro donauit de cõple
xione qd merefᷓ. Posuit ergo quedã ex mẽbris cali
diora ⁊ alia frigidiora: ⁊ alia ſicciora ⁊ alia hũidiõa
Qd aũt in corpore é calidius é ſpiritꝰ ⁊ cor a quo ꝓ
cedit: deinde ſanguis licet in epate generef: qꝛ eni cũ
corde cõtinuꝰ existit ab eo plus acquirit caloris qꝫ
epar hẽat: postea epar qꝛ é ſicut ſanguis cõgelatus
post qd é caro que minoris é caloris qꝫ epar ꝓpte-
rea ꝙ neruoꝝ villi in ea mixti sũt q ſunt frigidi. deĩ
ſunt musculi qui mioris sũt caliditatis qꝫ caro ſim-
plex pp illud qd de neruis ⁊ ligamẽtis eiꝰ admiscef.
postea est ſplen pp illud qd é in eo de fece ſanguinis
postea renes eo ꝙ nõ multus i eis existit ſanguis: de
inde arteriarũ tunice nõ pp ipſarũ neruoſa corpa ſꝫ
propter illud qd recipiũt de calefactõe ſanguiſ ⁊ ſpi
ritus q ſunt eiſ. postea sũt venarũ nõ pulsatiliũ tuni
ce pp ſanguiné ſolũ: postea cutis vole tẽperate. Fri
gidius vero qd é in corpore é phlegma. postea pili
deinde os. postea cartilago: pꝰ ligamẽtũ: deĩ cor-
da. post pãniculus: deinde neruꝰ: post nucha pꝰ ce
rebꝝ: deinde adeps: postea pinguedo: postea cutis.
Hũidiꝰ vero qd é in corpe é phlegma. pꝰ ſãguis
postea pinguedo. postea adeps. postea cerebꝝ. pꝰ ea
nucha. postea caro mãmillarũ ⁊ testiculoꝝ. post pul
mo. post epar: deinde renes. postea musculi. pꝰ cu-
tis. Et hic quidé é ordo quo Gal. disponit ea. Sci
re tñ debes ꝙ i pulmo i sui ſba ⁊ nã nõ é hũidus ve
heméti hũiditate. Ois. n. cõplexio mẽbri nãlis ſilis
é ei quo nutrif ⁊ ſm suã accidẽtalem cõplexióem ſi
milatur ei qd ab ipſo ſupfluit. Pulmo aũt nutrif
calidiſſimo ſanguie ⁊ multe admixto cholere. ⁊ hoc
quidé ipſemet. G. nos docet. In ipſo ṽo multa hu
miditatis ſupfluitas colligif ꝓpter illud qd ad ipſũ
aſcendit de vapore corporis ⁊ ppᷓ illud qd ad ipm
deſcẽdit ex catarris. postquã igif ſic est res: epar mul
to magis hũidũ é pulmõe hũiditate naturali: ⁊ pul
mo magis é madefactꝰ lꝫ hũiditatis mora ipm in
sui ẽt ſba meliorẽ fecerit ⁊ diſpoſitõeſ phlegmatis ⁊
ſanguis ita intelligende sũt. phlegmatis nãqꝫ hũe
ctatio é ſꝫ modũ madefaciẽdi. ⁊ ſanguis hũectatio
é ſm modũ augmẽtũ faciẽdi i ſba: lꝫ phlegma nãle
aqueũ plerũqꝫ sit maioris hũiditatis qꝫ ſanguis. ex
ſanguie. n. cũ quãtũ digeri dꝫ digerif: multũ hũidi
tatis ex eo resoluif que erat phlegmatis nãlis aquei
qd ad ipſũ ꝯuerſũ fuit. In ſequẽtibꝰ ãt ſcies ꝙ phle
gma nãle é ſanguis q aliqua ꝯuerſus é ꝯuerſiõe.
Res aũt ſiccior que é in corpe ſunt pili: ſunt. n. ex va
pore fumoſo q eleuaf. Reſolutũ nãqꝫ fuit qd i eo d
vapore mixtũ erat ⁊ pura fumoſitas ꝯgelata. postea
é os ipm nãqꝫ oibus mẽbris durius existit hũidiꝰ
tñ pilis é. Oſſis nãqꝫ generatio ex ſanguie cuiꝰ sitꝰ
é ſitus qui hũores nãles exſiccat locatꝰ in eis. qua-
propter os multa nutrit aialia. Pili vero nullũ eo
rũ nutriunt: aut fortaſſe ſi nutriunt ex eis aliqd ųalð
é rarũ ⁊ extraneũ ſicut existimãt qdã ꝙ veſptiliones
eos digerãt ⁊ in eis delectenf. Nos aũt cũ duaſ quã
titates oſſis ⁊ piloꝝ in põdere equali aſſũpſerimũs
⁊ eas in cucurbita alẽbico ſuppoſito diſtillauerimꝰ
egredief ex oſſe plus aque ⁊ plus olei ⁊ remanebit
minus fecis: os ergo pilo hũidius é. Post os aũt i
ſiccitate é cartilago. Postea ligamẽtũ. Post corda
Post pãniculꝰ: Post arterie. Post vene. Post
nerui motiui. Post cor. Post nerui ſenſus. motio
nis. n. nerui frigidiores ſimul existũt tẽpato. Nerui
aũt ſenſus friores quidé ſꝫ nõ multũ sũt tpato ſiccio
res: ⁊ fortaſſe sũt ei ꝓpinqui: ⁊ neqꝫ ẽt in fritate ſunt
ab eo valde remoti: postea é cutis.

Ca. iij. de cõplexiõibuſ etatũ ⁊ generũ.

Etates oẽſ sũt quattuõ. Etaſ adolẽdi q vo
caf etas adoleſcẽtie ⁊ é fere vſqꝫ ad. xxx.
annos. Postea é etas ꝯſiſtendi que vocaf etas pul-
chritudinis ⁊ est fere vſqꝫ ad. xxxv. aut. xl. ãnos. Eta
tes minuẽdi cũ virtus nõ amittif: ⁊ hec é etas ſene-
cutis que fere é vſqꝫ ad ãnos. lx. Et é etas minuẽdi
cũ manifesta virtutis debilitate: ⁊ hec quidé é etas
ſeniũ ⁊ finis vite. Adoleſcẽtie ṽo etas diuidif i eta
té infantie: ⁊ hec quidé é cũ mẽbra pueri nondũ ad
motiones ⁊ ãbulãdũ sũt apta. ⁊ in etaté dentiũ plãta
tiuã que é post ãbulatióem ⁊ anteqꝫ sit fortis: ⁊ illud
é cũ nõdũ gingiue sũt oibꝰ dẽtibꝰ replete. Postea
é etas cõcuſſiõis qd quidé est post vehemẽtiã ⁊ nati
uitaté dentiũ ⁊ anteqꝫ polluãf. Deĩ est etas algule-
mati vel alguadi: ⁊ rehac. i. cũ ab eo egredif ſpma q
é quouſqꝫ barbeſcãt. Postea é etas fortitudis que
est donec ſinat creſcere. Infantiũ vero ſolũ ab ifan
tia vſqꝫ ad iuuentuté cõplõ in calore fere tpato ⁊ in
hũiditate fere ſupflua existit. Medici aũt antiq in
ter ſe diſceptauerũt de duabus caliditatibꝰ pueritie
⁊ iuuentutis. Fuerũt eni eoꝝ quidã qui dixerũt ꝙ ca
liditas pueri est maior ⁊ pp illam plus creſcit. Iõqꝫ
oẽs eius opatiões naturales deſiderij ⁊ digõis sũt
maiores ⁊ diutius durãtes qm̃ calor innatꝰ q inest
eis ex ſpermate magis é aggregatus ⁊ é mioris tpis
Et ex eis fuerũt qui dixerũt ꝙ calor innatꝰ in iuue-
nibꝰ est valde fortior qm̃ eoꝝ ſanguiſ é maioris quã
titatis ⁊ magis ſpiſſus. Iõqꝫ accidit eis fluxꝰ ſangui
nis ex naribꝰ plus ⁊ fortiꝰ: ⁊ ꝙ eoꝝ cõplexio plꝰ ad
cholerã declinat ⁊ pueroꝝ cõplõ plus delinat ad
phlegma: ⁊ ꝙ iuuenes vehemẽtioꝝ motionũ existũt
motuſ vero nõ é niſi ꝓpter caloré. Et ipſi ẽt vehemẽ
tioris iſtibꝛe existũt ⁊ sũt melioris digeſtiõis. Et hoc
ex calore. Deſideriũ nãqꝫ nõ est ex calore ſꝫ ex frigi
ditate. Iõqꝫ caninus appetitus ex frigiditate ſepiꝰ
contingit. Signum auté ꝙ vehementioris iſtibꝛe
iſti existant est: ꝙ neqꝫ nauſea accidit eis neqꝫ vomi
tus: neqꝫ faſtidiũ: quẽadmodũ contingit pueris ꝓ-
pter digeſtiue eorum malitiã. Et ſignum ꝙ eorum
complexio magis cholere pertinet est ꝙ omnes co
rũ egritudines ſunt calide: ſicut febris tertiana ⁊ eo
rum vomitus totus est cholericus. Egritudines-

aūt pꝛime q̄ pueris eueniūt fiūt frigide ⁊ humide: ⁊ eoꝝ febꝛes phlegmatice: ⁊ plurimū quod vomūt ē phlegma Et augmentum quod est in pueris nō est ꝓpt fortitudinē caliditatis eoꝝ: neq̃ est nisi propter multam ipoꝝ humiditatē. maximū etiam eoꝝ desideriū significat caloris eoꝝ diminutionē.

He q̄dē sunt duaꝝ sectaꝝ sniē ⁊ ipsaꝝ rōnes.

Galienꝰ ambabus ṽo sectis ꝯtradicit. dicit eni ꝙ eoꝝ caliditates in radice sunt eq̄les. s3 pueroꝝ caliditas ē maioris q̄ntitatis ⁊ minoris q̄litatis. s. acuitatis: ⁊ iuuenū caliditas ē minoris q̄ntitatis. ⁊ maioris q̄litatis. s. acuitatꝫ. Et hꝰ q̄dē declaratio sicͭ ipe dicit est vt opinemur vnam solam caliditatē in mēsura aut corpus subtile calidū vnū in q̄ntitate ⁊ q̄litate in substantiā humidā multā semel penetrasse. sicut aq̄: ⁊ alia vice penetrasse in substantiā siccam ⁊ paucam sicut lapis: ⁊ cū sic fuerit inueniemus caliditatē aqueam maioris q̄ntitatis ⁊ melioris q̄litatis: ⁊ caliditatē lapideam minoris q̄ntitatis ⁊ acutioris q̄litatis: ⁊ ita debes agnoscere caliditatē q̄ est in pueris ⁊ iuuenibꝰ. Pueri eni nō fuerūt generati nisi ex spmate qđ ē multū calidū. ⁊ huic calori nōdum accidit res q̄ ipm extinguat. puer nāq̃ augeri nō cessat. s3 crescendo gradiť nec adhuc stetit nedū ꝙ ia3 retrocedat. Iuuenibꝰ ṽo nihil accidit qđ eoꝝ calorē augmentet innatū neq̃ etiā aliq̄d ꝙ ipm extinguat. sed ille calor in eis ꝯseruať humiditate minoris q̄ntitatis ⁊ q̄litatis siť donec ad declinationē ꝑueniat: neq̃ tū huiꝰ humiditatis diminutio est ad huc diminutio q̄ caliditatē retinere nō possit: neq̃ est nisi q2 augmentū facere nō valet. q̄si humiditas tanta erat ꝑus ꝙ duas res facere poterat: custodire neq̃ calorē: ⁊ supesse etiā ad augmentū faciēdum. ad vltimū ṽo ad hoc deueniet, ꝙ neutrā duaꝝ reꝝ efficere valebit. oportet ergo vt in medio taľ existat ꝙ possit vnā rem efficere ⁊ nō alteram. Falsum aūt est vt dicamꝰ ipsam posse augmētare ⁊ nō posse retinere calorē innatū. Quō aūt in re augmentū ꝑstare pōt ꝙ radicē nō valet custodire. Restat ergo vt dicamꝰ ꝙ calorē custodire pōt ⁊ in corpe augmentū ꝑstare nō pōt ⁊ scitū est ꝙ hec est etas iuuētutis

Qđ āt dixit secūda secta ꝙ augmētū qđ ē in pueris nō est nisi ꝓpť hūiditatē ⁊ nō ꝓpť calorē: est dictio falsa. humiditas nāq̃ augmēti est mat̄ia. ⁊ mat̄ nō patiť ꝑ se: neq̃ ꝑ se creať. Inimo apud oꝑatōez ṽtutis in eā agētis. ṽtus aūt hoc agens est aīa: aut natura ꝑcepto dei: neq̃ agit nisi cū instr̄o: ⁊ illud ē calor innatus Qđ aūt dixerūt etiā ꝙ vehemēs desideriū qđ est in pueris nō est nisi ꝓpť frigiditatē cōplexionis eoꝝ ē dictio falsa. cū malo nāq̃ desiderio qđ est ꝓpť frigiditatē cōpľonis nō ꝑuenit istimbꝛe neq̃ nutrimentū. pueroꝝ eni istimbꝛe melior q̄3 eē pōt est in plibꝰ horis neq̃ in eoꝝ corpibꝰ. nisi foret ꝓpť hoc de ꝑmutatōe eiꝰ q̄ đ comediť plus ꝑuenit q̄3 sit illud qđ dissoluiť: ꝓpť qđ crescūt. Aliq̄n vero accidit eis malitia istimbꝛe ꝓpť eoꝝ gulositatē. ⁊ q2 eoꝝ comestiones maľ disponūtuř ordinibꝰ ⁊ comedunt res malas ⁊ humidas ⁊ multas ⁊ desuꝑ maľ mouenť motibꝰ. Quapꝛopť de supfluitatibꝰ plꝰ in eis adunanť. vnde purgatōe indigēt ⁊ ꝑcipue eoꝝ pulmones. Ideoq̃ eoꝝ anhelitꝰ est spissior ⁊ velocior: magnitudinē tū nō habet eo ꝙ eoꝝ ṽtus nondum ad cōplementū ꝑuenit. Hec est dictio de complexiōe puericie ⁊ iuuētutis quēadmodū Galienꝰ declarauit cuiꝰ nos sumus interꝑtes Pretea sciēdum est ꝙ caliditas post tp̄s ꝯsistēdi minui incipit propterea ꝙ aer circūdans materiā eiꝰ q̄ est humiditas exsiccat. Calor quoq̃ innatus q̄ est intus ad hoc adiuuat ⁊ labor ꝑueniēs ex motionibꝰ corporeis ⁊ aīalibꝰ q̄ necessarie sunt in vita: ⁊ defectus nature ad resistendū illi toti semꝑ. Oēs eni ṽtutes corporee sunt finite. hoc aūt iam ratiocinatū fuit in sciētia naturali. eius ergo oꝑatio nō semꝑ existit in materiis Ampliꝰ si hec ṽtus infinita foret ⁊ semper ꝑmutationē in corpe faceret eius qđ dissoluiť eq̄liter et vno modo. dissolutō tū vno modo non eēt imo sꝑ quotidie augereť: ⁊ corpꝰ dissolutō3 tollerare nō posset ⁊ dissolutio humiditatē finiret: q̄nto magis cū due res se iuuent ad minorationē faciendā ⁊ retrocedendū. ⁊ postq̄3 sic est oportet necessario vt materia destruať ⁊ calor extinguať: ⁊ ꝑcipue cū ad eius extinctionē adiuueť ꝑter. vel ꝓpť materiei defectū Alia cā. ⁊ illud est humor extraneꝰ q̄ accidit assidue propterea ꝙ cibus ꝑuať digestione: ⁊ adiuuāt ad extinguendū ipm duobꝰ modis. vno suffocādo ⁊ tegēdo. alio q̄litati obuiando. hic eni humor ē phlegmaticus frigidꝰ. ⁊ hec est mors naturaľ cuiq̃ indiuiduo destinata ꝭm suam primam complexionem vsq̃ ad terminum quem in sua potentia habet ad suam humiditatem conseruandam vnumquodq̃ eni eorum terminum prefixum hab3 qui in indiuiduis diuersificatur propter complexionū diuersitatem: ⁊ hi quidem sunt termini naturales Sunt vero ⁊ aliǰ termini abbreuiati. totum tamen diuino ꝑuenit ꝑcepto. Quod ergo ex hoc acquisiuimus est ꝙ puerorum ⁊ iuuenum corpora quantum ad q̄litatem sunt calida. ⁊ corpora senum ⁊ decrepitoru3 sunt frigida. S3 puerorum corpora equaliť sūt humidiora propter augmentum: et hoc quidem nobis insinuat experimentum quod de mollicie ossiū est ⁊ neruorum vel membrorum ipsorum ⁊ consideratio. quoniam parum est ex quo fuerunt spma et spiritus vaporalis. Senes autē ⁊ decrepiti ꝓpť ꝑter hoc ꝙ sunt frigidiores adhuc sunt sicciores. Et hoc q̄dē scitur experimento qđ habetur de duritia ossium eoꝝ ⁊ asperitate cutis eoꝝ ⁊ consideratione. Eo ꝙ prolixum est tempus ex quo fuerunt sperma et sanguis ⁊ spiritus vaporalis: ⁊ in pueris quidem ⁊ iuuenibus est igneitas equalis: sed in pueris plus abundat aeritas ⁊ aqueitas. ⁊ in senibus ⁊ decrepitis plꝰ abundat terrestreitas q̄3 in illis duobus: ⁊ ē in decrepitis plus. Iuuentus autem habet complexionem magis equalem complexione pueri. Comparatōne tamen pueri est eius complexio sicca: ⁊ senis ⁊ decrepiti ꝯparatiōe est humida. decrepitꝰ ṽo est siccior iuuene ⁊ sene in mēbris simplicibus ⁊ hu-

midior vtrisqꝫ humiditate extranea madefaciente.
Scđm vero diuersitatē ↄplexionū generis fe-
mine frigidioris existūt ↄplexionis. Ideoqꝫ sūt i cre-
atura minores masculis ⁊ sunt huidiores. ergo ꝑꝑ
ↄplexionū eaꝝ frigiditatē mltiplicāt eaꝝ supfluitates
⁊ ꝑꝑ paucū eaꝝ exercitiū. ⁊ substātia carnium est ra-
rior. licet viri caro ex pte cōplexionis eius φ ei ad-
miscet sit rarior. Sua nāqꝫ spissitudie pl⁹ ꝓhibet in
ipsā penetrare qđ a venis ⁊ neruoꝝ villis ad eā ꝓflu-
it. Qui v̊o terras ihabitāt septētrionales humidi-
ores sūt ⁊ qui artes exercēt aqueos humidiores ex-
istūt. ⁊ q ab istis diuersificātur diuerse existūt. Sig-
na aūt cōplexionū narrabim⁹ vbi vlia signa ⁊ ꝑticu-
laria referemus.

Doctrina quarta. primum capitulum doctrine quarte ad sciendum quid sit humor ⁊ eius diuisiones.

Humor ē corpus humiduꝫ liquidum in quod i ꝑmis nutriēs cōuertit. Eius v̊o est humor bonus. ⁊ est illud de cui⁹ ꝓprietate est vt fiat ꝑs substātie nutriti so-
lus: vel cū alio. ⁊ assimilari ei solus vel cuꝫ alio: ⁊ in
sūma materia restaurationis ei⁹ qđ ex ea dissoluitur
⁊ eius supfluitas est humor mal⁹. Et ē φ istud age-
re nō ↄsueuit aut raro i bonū ↄ uertit humoreꝫ. vn̄
antea a corpe expelli ⁊ ꝓici debet. Dicemus ergo
φ humiditatū corpis quedaꝫ sūt prime quedā scđe.
Prime sūt quatuor humores quos paulo post no-
minabim⁹. Secūdaꝝ v̊o due sunt diuisiones. aut
eni sūt supfluitates aut nō supfluitates. Supfluita-
tes v̊o in sequētib⁹ noiabim⁹. Et que nō sunt super-
fluitates sūt humores qui a ꝑncipali dispositōe cō-
uersi mēbris delegati fuerūt. sꝫ nōdū alicui⁹ mēbro-
rū simpliciuꝫ opatōe ꝑfecta pars effecti sūt. quoruꝫ
sunt q̄ttuor species. Una est humor i foraminibus
extremitatuꝫ paruaꝝ venaꝝ cōtēt⁹ mēbris siplicib⁹
ꝓpinqꝫ ibibētuꝫ ea vl'eaꝫ. Alia est humor ꝑ oīa
simplicia trāsiēs mēbra sic̄ ros qui i nutrimētuꝫ cō-
uerti est aptus cū corp⁹ nutrimēto caret: ⁊ vt mēbra
humectet cū aliqua cā fortis mot⁹ aut alia ea exsicca-
uerit. Tertia ē humor qui paꝝ ante cōgelatus fuit
Et ē nutrimētuꝫ qđ i substātia mēbroruꝫ ex pte con-
plexiōis cōuersū est. Sed ex pte essētie cōplete ⁊ sili-
tudinis nōduꝫ cōuersuꝫ fuit. Quarta est humor
qui est int⁹ in mēbris siplicib⁹ a ꝑncipio natiuitatis
ꝑ quē partiū corꝫ ↄtinuitas existit cuius principiuꝫ
est ex spermate. Spermatis v̊o pricipiū ē ex humo-
ribus. Et dicem⁹ etiaꝫ φ humores hūorosi boni
⁊ supflui vl n̄ supflui q̄tuor cōtinēt generib⁹. genere
sāguis qui omnib⁹ illis melior existit: ⁊ genē phleg-
matis ⁊ gnē cholē rubee: ⁊ gnē colē nigre. San-
guis v̊o nā calid⁹ existit ⁊ hūid⁹. Cui⁹ sūt due spēs
naturalis ⁊ non naturalis. Naturalis aūt est cuius
color ē rube⁹ malo carēs odore ⁊ ē valde dulcis.
Non naturalis vero sunt due diuisiones. Ali⁹ eniꝫ
est qui a complexione bona fuit mutatus non pro-
ptera φ aliquid ei admixtum fuerit. quia ei⁹ com-
plexio in se viciata fuit. verbi gratia. quiā aut fuit
infrigidat⁹ aut calefact⁹. Et ē ali⁹ q nō fuit muta-
tus nisi propter humorem malum qui ei admixtus
fuit. Quod est ſm duas diuisiones. aut enim ad
eum humor deforis venit et penetrauit in ipsum ⁊
corrupit. Aut in ipsomet fuit generatus humor: ver-
bi gratia aliqua eius pars putruit: ⁊ eius subtile in
cholerā rubeā: ⁊ spissū in cholerā nigrā ↄuersū ē. Et
remāserūt ambe aut vna eaꝝ in eo. Et hui⁹ qdē diui-
sionis ptes ſm illud qđ ei admiscet ⁊ ipsi⁹ spēs ꝺ spe-
cieb⁹ phl'atis ⁊ spēb⁹ cholere nigre ⁊ spēb⁹ cholere
rubee diuersificant ⁊ aquositas ei⁹. pleruqꝫ ergo fit
turbid⁹ ⁊ aliqn̄ fit subtilis ⁊ aliqn̄ niger ⁊ m'lta ifect⁹
nigredie: ⁊ qn̄qꝫ alb⁹ silr quoqꝫ i odore sui ⁊ sapore
mutat fit nāqꝫ amar⁹ aut salsus aut acetos⁹. Phleg-
matis āt aliud ē nāle ⁊ aliud nō nāle. Nāle ē qđ ē ap-
tū vt i aliquo tpe fiat sanguis: qm̄ ē sanguis nō plen̄
coct⁹. ⁊ ē quidā mod⁹ dulcis phlegmatis qđ n̄ val-
de existit frigidū: imo corpis cōpatiōe ē frigiditatis
pauce: sanguis vero ↄpatōe ⁊ cholere rubee est frigi-
duꝫ. Et est etiam phlegma dulce φ non est naturale
quod est phlegma saporem non habens: quod no-
minabimus quod fit cum accidit ut cum eo sanguis
misceatur naturalis: ⁊ quod multotiens in rheuma-
ticis: ⁊ in saliua sentitur. Dulcis uero naturalis rece-
ptaculum. Dixit. Galie. naturam non fecisse mem-
brum propriuꝫ quemadmodum duabus fecit cho-
leris: hoc nāqꝫ phlegma sanguini propinquam ha-
bet similitudinem: ⁊ egent eo membra oīa ideoqꝫ
fecit natura ut cum sanguine uadat. Dicemus auteꝫ
φ hec indigentia est propter duas res: vna est neces-
saria ⁊ altera iuuatiua. Necessaria uero est propter
duas res. Una est ut sit iuxta membra ad hoc ut cū
membra nutrimentum qđ ad ipsa consueuit uenire
amiserint quod est sanguis bonus propter retentio-
nem materiei eius qui a stomaco fit ⁊ epate propter
aliquas causas que acciderunt operentur in eo uirtu-
tes naturales eorum ⁊ coquant: ⁊ digerant: et nutri-
entur ex eo: et sicut calor innatus digerit ipsuꝫ ⁊ re-
ctificādo facit ipm sanguinē: silr calor ex̄ne⁹ ipsum
pleruqꝫ putrefacit ⁊ corrūpit. Hanc v̊o necessitatis
ptē nō habēt due cholere. Due nāqꝫ cholere phle-
gmati in hoc non cōicāt φ calor nālis ipm rectifi-
cat: ⁊ facit ex eo sanguinē. licet in hoc cōicēt ei φ ca-
lor accidentalis ipm mutat: ⁊ facit ex eo rē putridā
⁊ corruptā. Alia ē ut sāguini admisceat ut ipm aptū
reddat ad mēbra phlegmaticaꝝ ↄplonuꝫ nutriēda
in sāguine quoꝝ q ea ē nutritur⁹ oꝫ phlegma actua-
lit̄ eē ſm mēsurā notā sic̄ ē cerebꝝ. ⁊ hoc qdē i duo-
b⁹ ē reptū cholericis. Iuuatiua v̊o ē ut hūectet iun-
cturas ⁊ mēbra q̄ multe exūt motiōis ne siccitas eis
accidat ꝓpt calorē q ex motu ꝓuenit ⁊ fricatiōe. ⁊ h
qdē ē iuuamētū stās in ṫminis necessitatis. Nō nā-
lis aut phlegmatis. Aliđ ē supfluitas diuerse eētie
vsqꝫ ad sēsū: ⁊ istud ē mucilaginosū. Et aliud est in
substantia equale in sensu: ⁊ in veritate diuersum: et
est phlegma crudum. Aliud est valde subtile ⁊ ip-
sum est aquosum. Aliud est valde grossum al-

buni vz:⁊ ē illud qđ vocaƚ gipseuȝ:et ipm̄ est cuius subtile fuit resolutū iđ ꝙ in foraminibus ⁊ iūcturis diu fuit retētū.qđ oibꝰ existit grossius. Et ex phlegmate est qđdā qđ ē salsū qđ oibꝰ phlegmatis speciebꝰ acutiꝰ ē ⁊ sicciꝰ ⁊ leuius . Omnis vō salsugis cā est vt aquose humiditati pauci saporis:aut ꝑua te eo:tree ꝑtes aduste ꝯ ꝑſonū siccaꝝ ⁊ saporis amari equali tēperamēto misceātur. Si.n.multe fuerit amarꝰ sapor ꝓuenit. Et ex hoc qdeȝ silr̄ fiūt sales ⁊ aque salse. Et ē etiā cū sal fit ex cinē alchali:⁊ calce: ⁊ ex alijs cū in aqua coquūƚ ⁊ colātur et cogtur illa aqua donec ī sal coaguleƚ. Similiter quoqȝ phl'ati tenui qđ saporē nō hȝ aut cꝰ sapor adeo ē ꝑuꝰ ꝙ n̄ ſſ'at cū cholēa sicca nā se miscuerit adusta q̄litat| ad mixtiōeȝ ipȝ faciēt salsū et calefaciet.hoc igr̄ phl'a ē cholericū. Gal'. vō dixit phl'a hoc salsū fieri ꝑꝑ ipsius putredinē aut aquositateȝ q̄ ei admixta fuit . Et nos qdē dicimꝰ putredinē ipm̄ salsū efficē iđ ꝙ ī ipso adustionē facit ⁊ cinereitatē q̄ cū eiꝰ hūiditate cōmisceƚ. Sola aūt aquositas cū ei admisceƚ salsedineȝ in ipo eff icē nō valȝ cuȝ ibi vlla alia nō fuerit cā. Et michi qdē vƚ ꝙ ista aut n̄ ꝑmutatōis ē:sȝ ꝯtinuitat| tūc.n.locutio ꝯpleta erit Et ex phlegmate ē quod ē acetosuȝ. Et quēadmodū dulce est ſ̄ȝ duos modos dulce ꝑ suā essentiā. Et aliud ꝑꝑ reȝ extraneā ⁊ ei admixta fuit. Silr̄ acredo phlegmatis acetosi ſ̄m duos cōtigit mōs . Uno ideo qꝛ res extranea ei admixta fuit q̄ est cholera nigra acris quā in subsequenti noiabimꝰ. Alīo ꝑꝑ causaȝ q̄ ī ipomet ꝯtigit. ⁊ illud qdeȝ est ut phlegmati dulci qđ diximꝰ ipo dulci existente accidat sic accidit alijs succis dulcibꝰ q ꝑus bulliūt ⁊ postea acescunt. Et ē aliud pōticū cuiꝰ dispositō est quēadmodū hec dispō. fortasse.n.erit eiꝰ pōticitas ꝑꝑea ꝙ colera nigra pōtica ei admixta fuit ⁊ fortasse erit eiꝰ pōticitas ꝑꝑ cām qua in se vehemēti infrigidatōe īfrigidatū est adeo ꝙ eius sapor ad pōticitatē sit ꝯuersꝰ. iōqȝ eiꝰ aquositas ꝯgelata est ⁊ ad siccitatē paꝝ ⁊ terrestreitateȝ altera ē. Et neqȝ fuit calor debilis q ipm̄ bulire faceret ⁊ ꝯuerteret ī acredineȝ:nȝ calor fortis q ipsū coquerȝ. ⁊ ē phlegmatis spēs uitrei spissi grossi vitro liq̄facto silis in sui viscositate ⁊ pōderositate. Qđ pleriūqȝ est acre ⁊ plerūqȝ saporē nō hēbit . Et vƚ ꝙ illud ex eo qđ ē grossū saporē nō habēs sit cruduȝ:aut ꝯuertiƚ ī cruduȝ. Et hec qdeȝ ē illa phlegmatis spēs q̄ in ꝑ'icipio rei erat aquosa ſſ'ida . q̄ nȝ putruit:nec res alia ei admixta fuit. sȝ sic ꝑmāsit recōdita donec fuit igrossata. ⁊ frigiditas fuit ei addita. Jā igitur d̄claratū est ꝙ corrupti phlegmatis mōi ex ꝑte sapoꝝ ipius sūt q̄ttuor salsuȝ:acre:pōticū:⁊ isipiduȝ. Et ex ꝑte sue essentie st q̄ttuor:aquosuȝ:vitreuȝ:mucilaginosū:⁊ gipseuȝ cruduȝ vō ī collectōe mucilagiosi ꝯtieƚ. Cholera aūt rubea alia ē nālis:alia ē q̄ est suꝑfluitas n̄ nālis. Nālis ē spūa sāguis cꝰ color ē rubeꝰ clarus et ē leuis acuta. ⁊ q̄to magis fuerit calida erit eiꝰ rubedo maior. Que cū in corpe gnāƚ ī duas diuidiƚ ꝑtes q̄ruȝ vna cū sāguie vadit. ⁊ alia ad cistim transmittiƚ fell'. Illud vō qđ d ea vadit cū sāguie cum ea penetraƚ cā necessitatis ⁊ iuuamēti. Necessitas vō est vt sangui admisceaƚ ad nutrienda mēbra ī quoꝝ ꝯplexionibꝰ magnā colē rubee ꝑtē esse oȝ ſ̄ȝ mōȝ quē merentur d diuisione sic pulmo. Sȝ iuuamētū ē vt sāguinē subtiliet ⁊ in itineribꝰ ipȝ penetrare faciat. Qđ vō d ea colatum ad cistim trāsmittiƚ fell' causa necessitatis trasmittiƚ ⁊ vtilitatis. Necessitas aūt. aut ē ſ̄ȝ totum corpus qđ ē ipsū a suꝑfluitate mūdare:aut ſ̄ȝ vnuȝ ipsiꝰ mēbꝝ qđ est fel nutrire. Utilitatis vō duo sunt iuuamēta vnū est intestia a stercore ⁊ phlegmate viscoso abluere. Et aliud ītestina ⁊ ani musculos pūgē vt qd sit ei necessariuȝ sētiat:⁊ egestiones emittat. Jđ qȝ sepe accidit colica cā opilatōnis q̄ sit ī foramine qđ a felle descēdit ad ītestina. Non nālis vō cholera alia ē q̄ a nā egrediƚ ꝓpƚ cām extraneā q̄ ei admiscetur. alia ē q̄ a natura egressa est ꝑꝑ cām in se:qꝛ eiꝰ substātia ē nō nālis. Pātis ꝑme est alia que ē scita ⁊ famosa:⁊ ē illa cui extraneū illud qđ est admixtū est phlegma cuius generatō magis ē in epate. Et alia ē que est minoris fame:⁊ ex illa cui extraneū qđ est admixtū est melancolia. Nota autem ⁊ famosa aut est cholera citrina aut ē cholera vitellina. phlegma nāqȝ cui admiscetur cholera quandoqȝ est tenue. ⁊ generatur inde ꝑ'ima . quandoqȝ est grossiuȝ ⁊ generatur īde secūda. s. cholera que ouoꝝ vitellis silis existit. Que aūt minoris est fame est illa q̄ cholera vocaƚ adusta que aliquo duoꝝ generaƚ modoꝝ Unus est ut cholera in se aduraƚ ⁊ accidat in ea cinereitas. sed eius subtile nō seꝑetur ab ipsiꝰ cinereitate. imo cinereitas in ea ꝯtineaƚ. ⁊ hec quidē ē peior. Et alius est ut cholera nigra extrinsecꝰ ad eā veniat:⁊ cum ea misceatur. ⁊ hec quidē est melior. Huius aūt speciei cholere color est rubeus:sed non est clarus. neqȝ floridus: imo est magis similis sāguini:sed est tenuis ⁊ plerūqȝ a suo colore propter aliquas mutatur causas. Que vero in sui substantia extra naturam est alia eius cuius generatio sepius est ī epate. Alia est cuiꝰ generatio magis est ī stomacho. Et illa qdē cuiꝰ gnātio magis ē ab epate ē vna spēs. Que est cū qđ in sanguine est subtile aduritur cuius spissitudo cholera est nigra:⁊ que in stomacho magis generaƚ duas habet ꝑtes ꝑ'assinam. s. et in viridem vt erugo eris. Et mihi quidē videtur ꝙ ꝑ'assina ex vitellina generaƚ cū aduriƚ. Cū eni aduritur adustio in ea efficit nigredinē ex q̄ cū citrinitate mixta generaƚ viriditas Zinaria vō videƚ mihi ꝙ genereƚ ex ꝑ'assina cū tm̄ aduriƚ donec eius humorositas siccaƚ ⁊ ad albedinē redire incipit ꝓpƚ sui siccitatē. Calor nāqȝ in humido corpore in ꝑmis nigredinē efficit deinde denudat ipm̄ nigredie qn̄ eiꝰ oino finit humiditatē:⁊ qn̄ suꝑfluit in eo ipm̄ albificat:⁊ hoc qdē in lignis attēde q̄ ꝑus in carbonē vertunƚ:deinde in cinerrē. Calor eni in humido efficit nigredinem ⁊ in eiꝰ ꝯtrario albedinē ⁊ frigiditas in humido albedinē opaƚ:⁊ nigredinē in eiꝰ ꝯtrario: hec tm̄ duo iudicia que in ꝑ'assina ⁊ zinaria iudicaui estimatiua sunt iudicia. hec aūt spēs q̄ dr̄ zinaria oibꝰ cholere rubee speciebus calidior existit:⁊ peior

⁊ magis pniciosa. ⁊ dicit q̄ ē de substātia venenoꝝ. Cholere autē nigre: alia est nālis alia non naturalis supfluitas. Nālis est boni sanguinis fex ⁊ turbulē supfluitas in pparatōe ad sāguinez quia omnia ⁊ superfluitas in pparatōe ad sāguinez quia omnes hūores dicūtur supfluitates ad pparatiōez sanguinis cuiꝰ sapor inī dulcedinez ⁊ ponticitatē existit Que cū i epate generatā in duas separat ptes quarū vna in sanguiez penetrat: ⁊ alia ad splenē trāsmittit. Pars aūt que cū sāguine penetrat vadit cū eo cā necessitatis ⁊ vtilitatis Necessitas vō ē vt sāguini admisceatur eo mō quo debet i nutrimēto cuiusqꝫ mēbroꝝ i quoꝝ pplexionibus magnā melācholie ptez esse oz sicut sūt ossa. Utilitas vō est vt sāguiez strīgat ⁊ cōfortet: ⁊ inspisset ipm. Et ps eius q̄ ad splenē trāsmittit ē illud quo sāguis n̄ idiguit q̄ ad ipz vadit cā necessitatis ⁊ vtilitatis. Necessitas vō aut ē fm corpꝰ totū. s. ut a supfluitate mūdetur aut fm vnum mēbꝝ qđ ē vt splenez nutriat. Utilitas vō iō accidit quia in os stomachi quasi mugēdo pfluit. Et hec qdez vtilitas duobꝰ est modis vno qꝛ os stōi stringit ⁊ pfortat: ⁊ inspissat. Alia vt in oꝛe stomachi pmotionez faciat pp acrediez ⁊ excitet ad famē ⁊ faciat desideriuz. Debes aūt scire q̄ cholā rubea q̄ ad cistim trāsmittit fell' ē illud quo sāguis nō indiget ⁊ illud qđ a felle egredit ē illud quo fel non idiget: ⁊ silr cholera nigra q̄ ad splenē trāsmittit ē illud quo sāguis nō indiget ⁊ illud q̄ a splene egredit est illud quo non indiget splen. ⁊ quēadmoduz illa cholera rubea postrema euigilat v̄tutem expulsiuam inferius. sic cholera ista nigra postrema v̄tutem appetitiuaz euigilat superiꝰ. Unde sit de omnibꝰ meliori factoribꝰ laus. Melācolica vō non naturalis nō est ad moduz hypostasis ⁊ fecis. immo est ad moduz adustionis ⁊ cinereitatis. Res nāqꝫ humide cuz rebus terrestribus admiscentur. separatur t̄restritas ab eis aliquo duoꝝ modoꝛuz: aut ad modū hypostasis ⁊ tale q̄le illud de sanguine est melancolia naturalis: ⁊ ad modum adustionis quod est cum resoluitur subtile ⁊ spissuz remanet ⁊ tale q̄le illud est de humoꝛibus est melācholia supfluens. ⁊ ista quidē vocatur cholera nigra ⁊ nz habuit hypostasiz nisi sanguis. Ex phlegmate. n. propter sui viscositatē nihil descendit sic. Et ex oleo ut ex cholera rubea propt̄ sui subtilitatē ⁊ sue terrestritatis paucitatez ⁊ sui motus assiduitatem et propterea illud quod de ea a sāguine separat i coꝛpe est parū non descēdit res de qua sit curandū. neque etiā cū separat moꝛat nisi paꝝ sꝫ putrefit aut a coꝛpe expellit. ⁊ cū putrescit eiꝰ subtile resoluit ⁊ spissuz remanet ⁊ fit cholera nigra adusta et non hypostasiua. Melācholia autez que est supfluens. Alia est que ē cinis cholere ⁊ quod de ea a durit q̄ est amara: iter quā tamē ⁊ cholerā rubeā quā adustā vocamus existit dfia qꝛ illa est cholera rubea cui cinis fuit admixtꝰ. Hec vero nō est nisi cinis p se cognitus cuiꝰ subtile fuit resolutū. Alia q̄ est cinis phl'atis et quod de eo adustū fuit: ⁊ si phlegma valde subtile ⁊ aquosū fuerit eiꝰ cinis erit salsus. ⁊ si non trahit ad acredinē aut pōticitatem: Alia ē q̄ est cinis sāguinis ⁊ qđ de eo est adustuz ⁊ hec quidem est salsa ad paucam trahens dulcedinem. Alia ē que ē cinis melācholie naturalis. q̄ si subtilis fuerit erit eiꝰ cinis ⁊ qđ de ea adustū est valde acre sicut acetū qđ cum super t̄re faciē cadit ebulit: et eꝰ odoꝛ ē acris a quo musce ⁊ alia fugiūt. ⁊ si grossa fuerit minoris erit acredīs cū pōticitate pauca. Male igit cholē nigr̄ spēs sūt tres cholera rubea cū aduritur ⁊ eius subtile resoluit et due alie disiones quas post eā diximꝰ. Melācolia vero phl'atica ē tardioris ipedimēti ⁊ malitie. ⁊ melācolia cholerica ē que est foꝛtioris malitie ⁊ velocioris coꝛruptiōis. verūtamē ē susceptibilioꝛ curatiōis q̄z illa. De alijs vero duabus disionibꝰ que magis acris ē deteriox existit. Si tn̄ in eiꝰ pncipio auxiliū p̄sto fuerit citiꝰ medicationē recipiet. Tertia vō q̄ minus sup terrā ebulit ⁊ minꝰ i mēbꝛa penetrat tardiꝰ perimit. sed ad resoluēdū ⁊ ad maturādū ⁊ medicationē recipiēduz ē magis effrenis. Hec ergo sūt species hūoꝝ nō naturaliū ⁊ supfluētiū. Inqt Galie. qui dixit q̄ hūoꝛ natural' solūmodo ē sāguis ⁊ alij humoꝛes sūt supfluitates qbus nō egetur nō dixit veꝝ. Si eniz solꝰ sāguis eēt humoꝛ qui mēbꝛa nutrit oīa i suis pplexionibꝰ ⁊ essentijs similia foꝛēt: os autez carne duriꝰ nō existit nisi quia sāguis cui suba dura melācholica fuit admixta ipz nutriuit nz cerebꝝ mollius est carne nisi qꝛ sanguini qui ipm nutriuit substantia mollis phlegmatica fuit admixta. Ipm quoqꝫ sanguinē alijs inuenimus admixtū humoꝛibus qui ab eo separantur. Cum enim extrahitur ⁊ oꝛdinatim ponitur in chatin visu discernitur qđ separatur i partē que est sicut spuma: ⁊ est cholera rubea: ⁊ partē q̄ est sicut fex ⁊ res turbida etiā est melācholia: ⁊ partē que est sicut albumen ouoꝝ ⁊ ē phlegma: ⁊ ptē aquosam que est aquositas cuiꝰ supfluitas in vrina euacuatur. Aquositas nāqꝫ non est ex humoꝛibus solidis neqꝫ est nisi ex eo quod bibit ⁊ non nutrit neqꝫ est necessaria nisi in nutrimenti attenuatione ⁊ penetratiōe. humoꝛ namqꝫ est qđ ex eo qđ bibitur ⁊ comedit est nutriens. Qđ aūt dico nutriens volo intelligi qđ est in potentia simile coꝛpori Qđ aūt i potētia coꝛpis. s. hūani silitudinē hꝫ ē coꝛpus pmixtū: nō simplex. Et aqua qdē est simplex.

Sūt aūt quidā hoīuz q opinant coꝛpis virtutem sanguinis sequi multitudinem ⁊ ipsius debilitatem sequi eiꝰ paucitatē: sed nō est ita. Qđ vero attendit est dispositio eiꝰ quātitatis q̄ de eo coꝛpus ingredit

Et sunt qdam qui opinant q̄ cū humoꝛes aucti fuerint aut diminuti. postq̄z coꝛpa hūana fm pparationē fuerint qua debent in quātitate vnius ad alterū sanitas erit pseruata: sed non ē ita. hūoꝛes nāqꝫ preter istud mensuram in quantitate conseruatam habere debēt nō in comparatione alteriꝰ hūoꝛis: immo in se cū custodia mēsuratiōis quā hūt in pparatione vniꝰ ad alterū. Adhuc qdē remāserūt de rebus humoꝝ questiōes q̄ nō medicis: sed tm̄ ptinēt philosophis. Ideoqꝫ eas pretermisi.

Caplm. ij. de qualitate gn̄ationis humoꝝ.

Utriens masticatiōe aliquā hz digestionē. superficies eni oris supficiei stomachi ɔtigua existit: imo ē ac si vna eēt supficies: estq3 in eo virtꝰ digestiua ex ipso. cūq3 masticatū tetigerit aliqua ip3 ɔuersione pmutabit. Et in hoc qdez auxiliaꝛ saliua acquisita p digestionez i q̄ cadit calor inatus. Ideo q3 triticū masticatū i maturatōe furūculoꝝ τ exitura rū operaꝛ qd nō operaꝛ triticū cuz aq̄ tritū nz illud qd cū aqua coquiꝛ. Et dixerūt quidaz ꝙ signū ostēdēs nobis ꝙ masticatū iā paꝝ icepit digeri ē ꝙ nec prīmꝰ odor: nec pmꝰ sapor in eo iuenitur. Deinde postq̄3 stomachū ingrediꝛ itegra digeritur digestione nō ꝓpꝛ stomachi calorē tm̄. s3 ꝓpꝛ calorē mēbroruz q̄ ip3 circūdant τ a dextra qdez epar τ a sinistra iplē: splē nāq3 calefacit nō ꝓpꝛ sui substātiaz s3 ꝓpꝛ arterias τ venas multas q̄ in eo sunt. τ ab anteriori quidē est zirbū adipinuz qd cito suscipit calorez cā adipis τ ad stomachū reducit τ superiꝰ quidez cor mediāte diaphragmate ab eo calefacto. Cūq3 nutriēs i pmis digeritur fit sua essētia i mētis aialiū auxilio eiꝰ qd ei admisceꝛ ō eo qd bibiꝛ plerūq3 chilꝰ: τ est iba liqda ptisanei spissitudie silis. Deide eiꝰ subtile a stomacho τ itestinis attrahiꝛ τ p vias venarū q̄ mesaraice vocanꝛ ipelliꝛ q̄ sunt vene subtiles dure oibꝰ itestinis ɔtinue. Cūq3 p eas ipelliꝛ ad venā peruenit epatis q̄ porta vocaꝛ τ penetrat i epari divisionibꝰ τ ramis porte itrātibꝰ τ se minorātibꝰ τ sbtiliātibꝰ ad moduz capilloꝝ occurrentibꝰ orificijs diuisionū radicū vene q̄ a gibbo epatis ascēdit. Et nō facit ipuz penetrare in illas coangustatōes nisi melior ɔmixtio aq̄ bibite supra id qd idiget corpꝰ. cū ergo i istaꝝ venaꝝ villis diuidiꝛ fit q̄si epar totaliꝛ tāgaꝛ huius chili totalitatez τ ꝓpꝛ illud tūc eiꝰ opatō ē vehemētior τ fortior τ velocior. τ tūc coquiꝛ. In omni autē decoctōe q̄ ē huiꝰmodi ē res q̄ est sicut spūa et res q̄ est sic hypostasis τ res fortasse erit cū eis aut q̄ ad adustionē ptin3 si decoctio supflua fuerit aut res q̄ nō est bn̄ cocta si decoctio fuerit minor q̄3 debet. Spūa autē ē cholera rubea. τ hypostasꝪ ē melācholia q̄ ābo sūt nāles. Adusti vō isbtileꝪ ē mala cholera rubea τ eiꝰ grossuz ē melācholia mala n̄ nālis. τ qd nō bene coctuz ē phlegma est. Qd autez de hoc toto res colata ē que est bene cocta est sāguis qui tamen q̄3diu ē in epate subtilior existit q̄3 debet ꝓpter aquosaz supfluitatē pp rez quaz diximꝰ ē necessaria.

Istud vō qd ē sāguis cuz ab epate sepaꝛ ab aquositate supflua illico mūdaꝛ q̄ necessaria n̄ est nisi ꝓpꝛ cāz q̄3daz q̄ iaz sublata est. Extrahit ergo aquositas a sāguie in venas q̄ ad renes descēdit τ fert secuz sanguiez q ad renes nutriēdos sua q̄ntitate τ q̄litate bonꝰ existit. Nutritq3 renes vnctuositas huiꝰ aquositatis τ sāguinositatis deinde aliud qd remanet ad vesicaz tēdit τ post ad virgaz. Sāguis autez essentie bone p venā magnaz ad gibbositatez epatis ascendētez vadit τ tēdit p venas q̄ ab ea ut rami sepantur deide gedeguil venaꝝ postea secūdo nechi gedeguil pꝰ i suggētibꝰ seguchi deinde i venis q̄ sūt sic villi capillaribꝰ siles postea sāguis ab eaꝝ orificijs sudādo labiꝛ in mēbra ex pte diuina. Sāguis ergo cā efficiens calor ē tpatꝰ. Et cā māl ē qd de nutriētibꝰ ē tpatuz τ de potibꝰ bonis. τ formal cā ipiꝰ ē decoctio noua. τ eiꝰ cā finalis ē ut nutriat corpꝰ. efficiēs vō cholere rubee cā est igneꝰ calor supfluus τ ꝓpe in epate: et eiꝰ cā mālis ē qd de nutriētibꝰ ē subtile calidū dulce vnctuosuz τ acutum. Et eiꝰ cā formal est decoctōnez ad supfluitatē ꝓcedē: τ eiꝰ final causa est necessitas τ vtilitas q̄s noiauimꝰ. Efficiēs autē phlegmatis cā ē caliditas attenuata. τ eiꝰ mālis cā ē qd de nutriētibꝰ ē grossuz hūidū viscosuz τ frigidū. τ eius cā formal ē decoctōis attenuatō. τ eiꝰ cā final est necessitas eiꝰ τ vtilitas ipiꝰ quas noiauimꝰ. Melie autē hypostasiue qdē cā efficiēs ē calor tpatus. S3 cā efficiēs aduste ē caliditas q̄ ab eq̄litate ē egressa. τ eiꝰ cā mālis est qd de nutriētibꝰ ē vehemēter grossuz pauce hūiditatis τ eoꝝ calidū ē fortiꝰ illo. τ cā eius formal ē sex hypostasiua fm vnuz duoꝝ modoꝝ: vnde neq3 labiꝛ neq3 resoluiꝛ. τ eius causa finalis est necessitas eiꝰ τ iuuamētū ipsiꝰ qd nōiauimꝰ. Melia aūt sit multa aut ꝓpꝛ calitatē epatis aut splenis debilitatē: aut ꝓpꝛ frigoris vehemētiā ɔgelatis: aut ꝓpter ɔstrictōis pseuerātiā: aut ꝓpꝛ egritudies q̄ multe τ ꝓlixe fuerūt: q̄re ꝓpꝛ illud hūores facti sunt cineres. Cūq3 melia mltiplicaꝛ τ inꝛ stomachū τ epar stat sāguis τ bonoꝝ hūoꝝ gnātio cū ea minoraꝛ: gꝰ sāguis minueꝛ. Debes aūt scire ꝙ gnātiōis hūorū cāe calitas τ frītas cū alijs exn̄t causis. s3 calitas eq̄lis sāguinē gnāt. τ supfluēs cholerā gignit rubeam. multūq3 supflua melācoliā gnāt ꝓpꝛ supfluitatē adustiōis. τ frītas qdē phlegma gnāt. τ mltū supfla gnāt meliaz ꝓpꝛ supfluitatē ɔgelatiōis. Debes aūt attēdē vtutes passiuas cū vtutū actiuaꝝ eq̄distātia. Nō oz ut sit credulitas ꝙ ois ɔplexio sibi gnāt silē τ nō sui ɔtrariū p accn̄s: licz nō sit p eēntiā. Cōplexioni eni multotiens accidit ut ɔtrariū gnēt. frigida nāq3 complexio τ sicca plerunq3 generat humiditatem extraneam non ꝓpter conuenientiam: sed propter digestiue debilitatez. huiusmodi quidē ɔplexionē habēs est hō macer cuiꝰ iuncture sunt laxe τ ē leuis et ipse est timorosus τ frigidus tactu τ suauis. τ vene anguste τ silaꝛ huic qd generatur senuz de phlegmate licet certe seni cōplexio frigida sit τ sicca. Debes autē scire ꝙ sanguis τ qd cū eo labitur tertiam habz in venis digestionē: τ cū p membra diuidiꝛ vt vnūquodq3 suū recipit nutrimentū habet digestionem quartā. Supfluitas igiꝛ digestionis pme q̄ est in stomacho p intestinoꝝ egrediꝛ viā: τ secūde digestionis q̄ fit in epate supfluitas plurimū cū vrina egreditur. Qd autē de ea remanet ad splenē τ fel tendit. Duaꝝ vō digestionū remanētiū supfluitates p resolutionē q̄ nō sentiꝛ τ p sudorē τ p sordiciē extrinsecā egrediuntur. Cuius pars est ꝙ per foramina egreditur sensibilia sicut p nares τ instrm̄ auditꝰ: aut nō sensibilia sic p poros aut eē nāz sic p apata cū apiūꝛ aut qd nasciꝛ ex adlitōibus in corpibꝰ sic pilli τ vngues. Debes autē scire ꝙ si alicuiꝰ hūores subtiles exn̄t: copeno euz debilitat cui multū nocet i sui fortitudie suoꝝ poroꝝ āplitudo pp qd resolōez seqꝛ debilitas. τ qd hūores subtiles ad euandū τ resoluen-

dū: ſt facile s qđ aūt ad reſoluēdū ⁊ eūandū ē facile ſpiritui facile aſſociari pōt i ſua reſolutōe cū eo igit̃ reſoluit̃. Et debes ſcire ꝙ quēadmodū hūores iſti i ſuis generatiōibꝰ cās hn̄t ſic ⁊ in ſuis motibꝰ cās habēt. Motꝰ nāqꝫ ⁊ res valde ſanguinē mouēt ⁊ cholerā rubeā ⁊ fortaſſe mouebūt melancoliā ⁊ fortē faciēt eā. Quies vō phlegma forte reddit ⁊ aliquas mlīe ⁊ ēt ipſemet eſtiatōes mouēt hūores. vbi grā. ſanguinē eni mouet res ītueri rubeas: quapp ꝓhibemus illū ex cuiꝰ naribꝰ ſanguis fluit res ſplēdorē hn̄tes rubeū aſpicē. ⁊ hec quidē dicimꝰ de hūoribus ⁊ eoꝝ generatiōibꝰ. Loqui vō cōtra ꝑter uos ⁊ deuiantes debēt ſapiētiarū opifices ⁊ n̄ medici.

Ca. primū doctrine quite ad ſciēdum quid ſit mēbꝝ ⁊ ſue partes.

M Embra aūt ſunt corpa que ex pria hūorū generant̃ cōmixtiōe quēadmodū hūores ſunt corpora que ex prima ciboꝝ generant̃ cōmixtione. ſicut cibi ſūt ex prima cōmixtōe generati elementoꝝ. Mēbroꝝ autē alia ſunt ſimplicia: alia ſt que ſunt cōpoſita. ⁊ ſimplicia quidē ſunt quoꝝ quācūqꝫ ſenſibilē aſſūpſeris ꝑtem in noie ⁊ diffinitione erit toti cōicās ſicut caro i ſuis ꝑtibꝰ: ⁊ os i ſuis ꝑtibꝰ ⁊ neruus i ſuis ꝑtibꝰ ⁊ his ſilia. iōqꝫ ſiliū vocant̃ ꝑtiū. Cōpoſita vō ſt illa quoꝝ quācūqꝫ accepis ꝑtē in noie ⁊ diffinitōe toti cōicās nō erit ſicut manus ⁊ facies: ps. n. faciei nō ē facies: nꝫ ps manꝰ ē manꝰ ⁊ vocāt̃ mēbra inſtr̄alia eo ꝙ ſt aie inſtr̄a ad cōplēdū motꝰ ⁊ opatōes. Primū mēbroꝝ ſiliū ē os qđ durꝝ eſt, creatū qm̄ ipm ē corpis fūdamētū ⁊ ſubſtētaculū motuū. Pꝰ ipm vō ē cartilago q oſſe exiſtit mollior. iōqꝫ flecti pōt ſꝫ ē oibꝰ aliiſ mēbris durior cꝰ iuuamētū in creatōe fuit ut oſſiū cū corpibꝰ mollibꝰ ꝑ ipam melior fieret ꝯtinuatio ⁊ ut durū cū molli n̄ abſqꝫ medio cōpōeretur duro. n. molle ledēt̃ ⁊ preciꝑue hora ꝑcuſſionis ⁊ ꝯſtrictōis ſi nō eēt ꝯpō ordiata ſicut ē in oſſe ſpatule ⁊ hypocōdrioꝝ ⁊ i oſſibꝰ coſtarū ⁊ ſicut ē epiglotalis cartilago ⁊ illō qđ ē ſub torace. ⁊ ut ꝑ ipam ēt foret melior iūcturarū ſe ad inuicē fricātiū vicinitas: ne ſua duricie rūperēt. ⁊ ēt vt cū aliqs muſculꝰ ſe extēdēdo ad aliqđ ꝑuenerit mēbrorū in quo os nō exiſtat cui īnitat̃ ⁊ a quo ꝯfortet̃ ſicut palpebraꝝ muſculi ut ſit ſibi ſubſtētaculū cordis eorū ⁊ defenſio: ⁊ plerūqꝫ ēt in multis locis ē nccē rem aliquā rei alicui inniti q̄ nō ſit dura i vltio ſicut epigloti. Poſtea ſūt nerui q ſūt corpa a cēbro orta aut a nucha alba ab flectēdū mollia ⁊ ad ſepandū dura ad hoc creati ut ꝑ eos mēbra ſenſū hēant ⁊ motum. Pꝰ neruos ſūt corde q̄ quidē ſūt corpa q̄ ab extremitatibꝰ muſculoꝝ oriūt̃ ⁊ neruis ſilant̃ ⁊ ad mēbra tendētes mobilia plerūqꝫ ſua retractiōe retrahunt mēbra pp muſculi ꝯctiōem ⁊ ꝯgregationē ⁊ pp retrorſū reductōem: ⁊ qn̄ relaxāt laxamēto ſui ꝓptea ꝙ muſculus dilatat̃ cū ad ſuū redit ſitum aut ſupra mēſurā quā eius hꝫ longitudo ⁊ ſupra diſpōeꝫ quā hꝫ cū in ſuo nāli exiſtit ſitu addit ſicut in quibuſdaꝫ videmꝰ muſculis q quidē ſꝫ plimū ſt ꝯpoſiti ex neruis qui ad muſculū tēdūt ⁊ ab altera ꝑte egrediunt̃: ⁊ ex corpibus de quibꝰ pꝰ cordarū relatōem tractabimꝰ. ⁊ hec quidē ſunt q̄ ligamēta vocant̃: que etiā ſm̄ viſuꝫ ⁊ tactū neruoſa exiſtūt ⁊ ab oſſibꝰ venientia ad muſculū vadūt ⁊ fiunt fila ipſa ⁊ nerui in corꝑ qđ. n. ē ſupra ꝑtē muſculi vocat̃ caro: ⁊ qđ ab eo ſeparat̃ ⁊ ad iūcturā vadit ⁊ mēbꝝ motū colligit in ſe ipſo ⁊ ꝑmutat̃ corda. Poſt eas āt ſunt ligamēta q̄ predixīmꝰ que etiā ſunt corpa neruo ſimilia quorū quedā ſunt que abſolute ligamēta vocātur ⁊ quedā ſūt que noie alahacab vel alchaab appropriāt̃. illō vō qđ ad muſculū nō extēdit̃ ſꝫ tm̄ qđ ligamētū. et illud qđ ad muſculū nō extēdit̃ ſꝫ tm̄ qđ eſt int̃ duo extrema oſſiū iūcture ꝯtinuat aut inter alia mēbra: ⁊ vnaꝫ rē aliī firmiter annectit pp qđ ligamētū uocatur: ⁊ qn̄ꝫ noie alahacab vel alchaab appꝛhēt̃. ligamētū vō nullū ſenſū habuit ne ꝓpter motū multuꝫ ⁊ fricationē doleret. Juuamētū autē ligamēti ex eo qđ ꝑmiſſū eſt ꝑpendit̃. Et pꝰ ligamēta ſūt arterie q̄ ſunt corpa que a corde naſcunt̃ ꝯcaua in lōgitudieꝫ extēſa neruoſa ⁊ in ſui ſba ligamētalia hn̄tia motōeſ dilatādo ſe ⁊ cōſtringendo q̄ ex quietibꝰ diſcernunt̃ Que quidē ad hoc fuerunt create vt cor euentetur ⁊ fumoſus vapor ab eo expellat̃ ⁊ ſpūs mēbris corpiſ diſtribuat̃. Poſt ſunt vene que arteriis ſiles exiſtūt ſꝫ ſunt ab epate ⁊ ſūt quiete. Que qdē fuerunt create ad hoc vt ſanguis mēbris q̄ ſunt in corpe ꝑtiat̃. Deinde ſunt pāniculi que ſunt corpa de filis neruoſis nō ſenſu ꝑcept iſtexta quoꝝ ſpiſſitudo tenuis exiſtit dilatata aliorū corporū ſr̄ficies cooperiētia ⁊ cōtinētia ea pp iuuamēta: ex quibꝰ ē ut ſūmā eoruꝫ in ſua figura ⁊ factura cuſtodiāt: ⁊ ex eis ē vt ea ab aliiſ corporibꝰ ſuſpēdāt ⁊ eis annectāt mediātibꝰ neruo ⁊ ligamēto que fila facta fuerūt ex quibꝰ texti fuerūt ſicut renes dorſo ⁊ ex eis ē ut mēbra ſm̄ ſui ſbaꝫ ſenſum nō habētia ꝑ ipſos hēant ſupficiē ſui eſſentiam ſentientē que illud quod ei occurrit ſentit: ⁊ accidentalit̃ ſentit qđ in corpe accidit qđ eis inuolutum eſt. Et hec quidē mēbra ſunt ſicut pulmo epar ſplen ⁊ renes hec eni ſua ſubſtantia nullo mō ſentiūt ſꝫ nꝫ ſentit illud quod in eis percuſſionem facit: niſi quod de panniculis ſuper ea exiſtit. Cumqꝫ in eis accidit ventus aut apoſtema ſentitur. Sed ventum ſentit panniculus accidentaliter ꝓpter extenſionem que contingit ipſo. apoſtema vero ſentit principium pāniculi ⁊ eius appenſione accidentaliter. Jdeoqꝫ membrum apoſtematis grauitate laxat̃. Poſtea eſt caro q̄ eſt locoꝝ vacuoꝝ ipletio: q̄ in hoꝝ mēbroruꝫ ſitu i corpe exiſtūt. ⁊ ipoꝝ fortitudo q̄ ſuſtētat̃.

Jn vnoquoqꝫ vero mēbro eſt virtus naturalis q̄ ei res nutrimēti ꝯpletur. et hoc qdeꝫ eſt nutrimētuꝫ attrahere ⁊ retinere ⁊ aſſimilare ⁊ vnire ⁊ ſuꝑfluitatem expellere. Et poſt hec quideꝫ mēbra diuerſificantur. ſunt ei eoꝝ quedaꝫ que preter hanc virtutem inſuper aliaꝫ virtuteꝫ habent q̄ ab eis ad aliud ꝓcedit: ⁊ quedam ſūt eoꝝ que hoc nō habēt: aliter quedam eorū ſunt que preter hanc virtutem inſuꝑ virtutem habent que eis ab alio influit: et ſunt eo-

rū quedaꝫ q̄ nō. Cū ergo cōpoſitio fiet ſequet̄ ꝙ eſt
mēbrū ſuſcipiēs ⁊ tribuens ⁊ mēbꝝ tribuēs ⁊ nō ſu
ſcipiēs ⁊ ſuſcipiēs ⁊ nō tribuēs: ⁊ mēbrū nꝫ ſuſcipi-
ens nꝫ tribuēs. De mēbri aūt tribuētis ⁊ ſuſcipiētis
inuentione nō dubitamꝰ. In cerebro nāqꝫ ⁊ epate
oēs cōuenerūt medici qḋ vnūquodqꝫ eoꝝ virtutem
vite ſuſcipit ⁊ calorē naturalē ⁊ ſpūm a corde: ⁊ vnū
quodqꝫ eoꝝ principiū hꝫ virtutis q̄ꝫ alijs tribuit.
Sꝫ cerebꝝ quidē prebet ſenſū ſm quoſdā abſolute
⁊ ſm quoſdā nō abſolute. ⁊ epar ē pric piū nutrimē
ti ſm quoſdā abſolute ⁊ ſm quoſdā nō abſolute.
De mēbri aūt ſuſcipientis ⁊ nō tribuētis inuentiōe
nō dubitamꝰ ſicut caro eſt que ſentiēdi virtutē ⁊ vi
te ſuſcipit ⁊ nō eſt alicuius virtutis principiū quam
alij vllo mō tribuat. De alijs vero duabꝰ diuiſionis
partibus in vna earum medici a magno philoſo-
phoꝝ diuerſificati ſūt. philophoꝝ nāqꝫ magnꝰ dixit
ꝙ mēbꝝ tribuēs ⁊ recipiēs eſt cor ipſū. n. ē oīuꝫ vir
tutū pꝛima radix ⁊ oībus alijs mēbris ſuas tribuit
virtutes quibꝰ nutriūtur ⁊ viuūt ⁊ quibꝰ cōprehen-
dūt ⁊ quibus mouēt. Medici aūt ⁊ quidā pꝛimorū
philoſophoꝝ has virtutes in mēbris partiti ſūt ⁊ n̄
dixerūt ꝙ ſit mēbrū tribuens ⁊ nō ſuſcipiēs. Et phi
loſophi quidē ſermo cū ſubtilit̄ certificat̄ē veratioꝛ.
Sꝫ medicoꝝ ſermo in pꝛimis cū attendit̄ eſt magis
manifeſtus. poſtea in alia diuiſionis parte diuerſifi-
cati ſunt medici inter ſe ⁊ philoſophi inter ſe. Una
eni ſecta dixit ꝙ oſſa ⁊ caro nō ſentientia ⁊ eoꝝ ſilia
nō ꝑdurant niſi per virtutes ꝓpꝛias que ſūt in eis q̄
nō ab alijs pꝛicipijs eis influxerūt. Sꝫ ꝑ illas virtu
tes cū nutrimētū eis trāſmūtitur ſibi ſufficiunt ⁊ nꝫ
ipſa alij rei virtutē tribuūt: nꝫ etiā aliḋ mēbꝝ eis aliā
tribuit virtutē. Alia v̾o ſecta dixit ꝙ virtutes iſte
nō ſunt eis pꝛopꝛie: ſed ab epate ⁊ corde in genera-
tionis pꝛincipio eis influxerūt ⁊ in eis quiete ꝑmāſe
rūt. Medico tn̄ nō attinet ut in ſequēdo demōſtrā-
tia ꝓcedat argumētatiōe. vn̄ de his duabꝰ diuerſita
tibus ad veritatē exitus ꝓueniat: nꝫ pꝫ ei ſeruita ad
hoc in quātū ē medicꝰ nꝫ hoc ipſū in aliqua ſuarum
ꝑſcrutationū ⁊ ſuarū actionū īpedit. Debet autē
ſcire ⁊ credere in diuerſitate pꝛima qḋ nō eſt ei curā-
dū vtrū cor ſit pꝛincipiū ſentiendi ⁊ motionis cere-
bꝛo: ⁊ virtutis nutrientis epati aut nō ſit. Cerebrum
nāqꝫ ſiue ꝑ ſe ſiue poſt cor hēat: pꝛincipiū aīaliū ac-
tionū exiſtit cōꝑatione alioꝝ mēbroꝝ. ⁊ epar ſimilit̄
actionū nālium nutrientiū ꝑ̇ncipiū exiſtit alioꝝ mem
broꝝ cōꝑatione. ⁊ de alia quidē diuerſitate dꝫ ſcire
⁊ credere ꝙ nō ē ei curandū vtrū virtꝰ nālis in tali q̄
le ē os in principio gnātiōis ab epe venerit: aut eaꝫ
ꝓ ſuamet cōplione mētur aut nihil ſit eoꝝ. Sꝫ debꝫ
credere ꝙ hec virtus ad ipſū nō ꝓfluit niſi ab epe:
nā ſi inter ea via clauderet̄ ⁊ os nutrimētū aptū ha-
beret eius actio deſtruēt̄ queadmodū fit in ſenſu et
motu. cū neruꝰ qui ꝓuenit a cerebꝛo ſtringit̄. virtus
vero illa oſſi nālis facta ē dū eiꝰ ꝑmāſerit cōplio. et
tūc quidē explanabit̄ ei diōnis ſimitudo: ⁊ videbit mē
bꝛa pꝛicipalia que ſūt: ⁊ mēbꝛa pꝛicipalibus deſerui
entia ⁊ mēbꝛa nō pꝛincipalia abſqꝫ ſeruitio. mēbꝛa
vero pꝛincip alia ſūt mēbꝛa que pꝛimarū virtutū q̄ ī
coꝛpoꝛe exiſtūt que ad hoc ſunt neceſſarie vt ſingula
re aut ſpēs ꝑdurēt pꝛicipia hn̄t: ſm vero ſingularis
durabilitatē ſunt tria pꝛincipia. Cor quidē eſt pꝛi
cipiū virtutis vite: ⁊ cerebꝝ quidē ē pꝛincipiū virtu-
tis ſentiēdi ⁊ mouendi: ⁊ epar quidē ē principiū nu
triēdi. Sꝫ ſm ſpēi durabilitatem ſūt pꝛincipalia hec
tria ⁊ etiā aliud quartū qḋ ſpēi exit ꝓpꝛiū ⁊ ſūt teſti-
culi qui vni rei ſūt nec̄carij ⁊ ad rē aliā iuuatiui. Ne-
ceſſitas ergo ē ad ſpma generādū qḋ genelogiā con
ſeruat. Iuuamētū vero ad hoc vt cōplemētū foꝛme
detur ⁊ ꝯplio maſculina ⁊ feminina cōſeruet: q̄ ſpēbꝰ
aīalis accidētia ſūt inſeꝑabilia: ⁊ nec ſunt ex rebꝰ ina
nimalitatis eēntiā ingrediētibus. mēbroꝝ v̾o deſer
uientiū alia ſūt que ſeruitute deſeruiūt preparatoꝛia
alia ſunt q̄ ſeruiūt ſeruitute latoꝛia. Et ꝑ̄ꝑatoꝛia qui-
dē ſeruitus vocat̄ vtilitas. latoꝛia vero ſeruitus ab-
ſolute vocat̄. Seruitꝰ aūt pꝛeꝑatoria ē anteq̄ꝫ ꝑ̄n-
cipale opetur: ⁊ latoꝛia ſeruitus poſtq̄ꝫ principale
oꝑatur. Cordis vero ſeruiēs preꝑatoꝛ ē ſicut pul
mo ⁊ eius ſeruiēs latoꝛ ē ſicut arterie. Cerebꝛi vero
ſeruiens pꝛeꝑatoꝛ ſicut epar ⁊ alia nutrimēti mēbꝛa
⁊ cuſtodie ſpūs. ⁊ lator ē ſicut nerui. Epatis v̾o ꝑ̄ꝑa-
toꝛ ſeruiens ē ſicut ſtomachꝰ: ⁊ lator ē ſicut vene. Et
teſticuloꝝ quidē ſeruiēs preꝑator ſunt ſicut mēbꝛa
que anteq̄ꝫ ipſi generāt ſpma. Sꝫ eoꝝ ſeruiēs latoꝛ ē
virga in viris ⁊ vene que ſūt inter eos ⁊ ipſā: ⁊ ī mu-
lieribꝰ ſilr̄ ſunt vene q̄ ſperma ad locū cōceptionis
īpellūt ⁊ mulieres inſuꝑ hn̄t matricē ꝑ quā ſpmatis
cōpletur vtilitas. Gal̄. autē dixit ꝙ mēbꝛoꝝ alia ſūt
que oꝑationē tn̄ efficere hn̄t: alia que iuuamētū tn̄
⁊ alia ſunt q̄ oꝑatiōem ⁊ iuuamētū hn̄t. pꝛimū eſt ſi
cut cor. ſcḋm ē ſicut pulmo. tertiū eſt ſicut epar. Di-
co aūt ꝙ ꝑ oꝑatōem oꝫ intelligi illud qḋ cū re ſolū
mō oꝑationū in vita ſingularis ingrediēdū cōplet̄.
aut in ſpeciei permanentia ſicut cor in generatione
ſpiritus. Et per iuuamētū oꝫ intelligi illud qḋ pꝛe-
parat̄ ad alterius mēbri oꝑatiōem ſuſcipiēdā ⁊ tūc
erit operatio cōpleta ad dandā ſingulari uitam aut
ſpēi ꝑmanētiam queadmoduꝫ pulmo aereꝫ ꝑ̄parat
Ipſum v̾o epar ſm ſuā ꝑficit ꝑ̄mo digōem ⁊ dige-
ſtiōi tertie: ⁊ q̄rte apparatū ꝑ̄ſtat ergo iq̄ntū digeſti
onē ſcḋam adeo perfectā efficit quo ad ſanguis ad
ipꝫmet nutriēdū ſit bonꝰ actōem oꝑatū eſt. Et in
quātū oꝑatōeꝫ efficit q̄ in alia expectata oꝑatōe au-
xiliatur iuuamētū efficit. Et etiā denuo dicemꝰ ꝙ
mēbꝛoꝝ alia ſūt q̄ generāt̄ ex ſpmate q̄ ſūt ſiliū ꝑ̄iuꝫ
mēbꝛa ꝑ̄ter carneꝫ ⁊ adipeꝫ: ⁊ alia ſūt q̄ ex ſanguine
generātur ſicē adeps ⁊ caro: qḋ eniꝫ eſt ꝑ̄ter hec duo
ex duobus generatur ſpermatibꝰ maſculoꝛuꝫ ſper-
mate ⁊ ſpermate mulieꝝ. Sꝫ ſm ſermonē eiꝰ qui de
ſapiētibꝰ verificauit: de ſpmate maſculi generat̄ ſicut
generat̄ caſeus de coagulo: ⁊ de ſpmate mlieris ge-
nerat̄ ſicē caſeus generat̄ de lacte: ⁊ ſicut pꝛicipiū coa
gulatōis eſt in coagulo ita pꝛicipiū coagulatōis foꝛ
me eſt in ſpmate viri. Et ſicut pꝛicipiuꝫ coagulatō
nis eſt in lacte ita pꝛincipium coagulatōis foꝛme. ſ.
virtutis pacientis eſt in ſpermate mulieris: ⁊ queād

modū in vnumquodqȝ duorum coaguli videlicȝ ⁊ lactis est pars substantie casei q fit ex eis: ita, vnum quodqȝ duoꝝ spmatū est ps substātie embrionis. hoc aūt vbū nō paꝝ imo multū verb Gal. est ꝯtrariū, Sibi nāqȝ videt ꝙ cuiqȝ duoꝝ spermatū inest vtus coagulatiua ⁊ vtus coagulationē suscipiens et propt hoc nō se ꝓhibet qn dicat ꝙ vtus coagulatiua in masculis est fortior ⁊ vtus coagulationē suscipiens est fortior in feminis. Qualr autē sermo in hoc certificetur inuenit in nostris libris q sunt de sapiētijs radicalib⁹. Postea vo sanguis q in tpe menstruoꝝ a muliere sepabat fit nutrimentū. Sed alia ps eius est q̄ in similitudinē ꝯuertitur substātie spermatis ⁊ mēbroꝝ q̄ ex eo generātur ⁊ erit nutrimētū augmētans ipm. Alia ps eius est q̄ nō nutrimētū fit adhuc: sed ē ꝯueniēs vt coaguletur ad implenda loca mēbroꝝ pmoꝝ vacua ⁊ fit caro ⁊ adeps. ⁊ alia ps ei⁹ est supfluitas q̄ nulli haꝝ duaꝝ rerū est bona et remanet vsqȝ ad horā ptus quā vtpote natura superfluam expellit. Cūqȝ infans parturitur sanguis quē ipsi⁹ epar generat hui⁹ sanguinis vices supplet et generat ex eo qd ab illo sanguine generabat Et caro qdē ex sanguine generat spisso quē caliditas et siccitas coagulant. adeps vo ex ei⁹ aquositate ⁊ vnctuositate generat quā frigiditas coagulat ideoqȝ ipsam caliditas resoluit. Mēbra aūt q̄ ex spmate sunt creata cū solutionē continuitatis patiunt certa ꝯtinuitate nō restaurāt nisi pauca ex eis ⁊ in paucis habitudinib⁹ ⁊ in etate puericie sicut ossa ⁊ rami venaruȝ pui. nō eni magni neqȝ arteriaꝝ. Cū eni aliq̄ coꝝ ps seiungitur nihil loco eius nascit. ⁊ hec qdē sunt sicut ossa ⁊ nerui. Illa vero q̄ ex sanguine sunt creata renascūtur post perditionē suam ⁊ ꝯtinuant tali substantia q̄lis sunt ipsa sicut caro. Et illud qdē qd est creatū ex sanguine in quo adhuc vtus existit spermatis dū nondū inter ipm ⁊ sperma tps intercessit nisi paruū: illud mēbꝝ qn tollit iteꝝ nasci potest sicut dentes in etate pueritie. Cuȝ āt sanguis ad aliā ꝯuersus fuerit ꝯplexionē nō iteꝝ renascet. Et dicemus etiā ꝙ mēbroꝝ sentientiū mobiliū plerūqȝ motus ⁊ sensus sil pncipiū est vnus neru⁹ ⁊ plerūqȝ separantur: ⁊ erit principium cuiusque virtutis neruus. Et etiam dicem⁹ ꝙ omniū interiorū q̄ panniculis sunt inuoluta: panniculus ex vno panniculorum pectus: aut ventrē cooperientiū nascit. Sȝ coꝝ que in pectore sunt pāniculoꝝ origo sicut diaphragmatis ⁊ venarū ⁊ arteriarū ⁊ pulmonis est ex panniculo interiore qui costas tegit. ⁊ membroꝝ quidȝ et venarū que sunt in ventre pāniculi oriuntur ex siphac q interius ventris cooperit musculos. Dia quoqȝ mēbra carnosa sunt aut viscosa sicut caro q̄ ē in musculis: aut villis carētia sicut epar: ⁊ null⁹ qdē motus fit nisi p villos. Voluntarius vero motus fit causa villorum qui sunt in musculis. ⁊ natural sicut motus matricis ⁊ venarum. Et cōpositus sicut motus transglutiendi fit villis proprijs per formaȝ ex situ longitudinis ⁊ latitudinis ⁊ transuersionis

Attractioni vero sunt villi qui in longitudine ꝓtenduntur. ⁊ expulsione villi qui in latitudinē tēdūt ꝯstringentes. ⁊ retentorij villi q ex trāsuerso vadunt Membrorum autem que vnam habēt tunicā sicut venaꝝ ⁊ vesice tres villoꝝ spēs adinuicem sunt texte Et membroꝝ que sunt duas habentia tunicas villi qui in latitudinem tendunt semp in extrinseca exīt eorū tunica ⁊ alij duo in tunica eoꝝ extrinseca. Illi tū qui in longitudine ꝓtēduntur ad superficiē magis declinant extrinsecam. Qui taliter nō creati fuerunt nisi ne attrahendi ⁊ expellēdi villi simul existāt. imo melius est vt villi attrahendi ⁊ retinendi sunt simul nisi i intestinis. nō eni multa īdigēt retētiōe sed attractōne ⁊ expulsione. ⁊ dicemus etiam ꝙ mēbrorum neruosoꝝ corpora a sui substātia aliena ꝯtinētium. alia sunt que vnā habent tunicā ⁊ alia q̄ duas

Que autē duabus consistunt tunicis nō talit creata fuerūt nisi propt iuuamenta multa. Quoꝝ vnuȝ est multa necessitas multe custodie fortitudinis sue corporeitatis ne fundantur causa fortitudinis motus eius qd ꝯtinetur i eis sicut arterie. Secundū est multa necessitas multe custodie in re corporis qd in eis est reconditum ne resoluatur ⁊ egrediatur. Resolutionis vero timor prouenit causa sue raritatis si vnam haberet tunicam. Et exitus timor est ideo ꝙ propt hoc etiam ad scindēdū essent apte ⁊ hoc quidem corpus qd in eis est reconditū est sicut spiritus et sanguis qui in arterijs sunt reconditi in quoꝝ custodia valde est studendū ⁊ de quibus timetur ne ꝓ nihilo recedant. Spiritus quidē propter resolutionem: ⁊ sanguis quidē propt fissurā. ex hoc nāqȝ maximū timetur malum. Tertium est quoniā cum alicui membro fuerit necessariū vt sit ipsius attractio ⁊ expulsio motu vehemēti factū est vnicuiqȝ earū singularit instrm sine pmixtione ⁊ hoc est sicut stomachus ⁊ intestina. Qu rtū est qm̄ cū voluntas fuerit vt vnaquaqȝ mēbri tunica opationi que est ei ꝓpa sit preparata: ⁊ vnaquecqȝ duarū operationum acciderit propter cōplexionē ab alterius opationis cōplexione diuersam fuit melius inter eas diuidere sic stomachus in quo fuit volūtas sentiendi vtutem eē quod quidē nō fit nisi in membro neruoso: ⁊ digerendi qd similiter nō fit nisi p membrū carnosum.

Unicuiqȝ igitur harū duaꝝ rerum tunicā posuerunt p se tunicā neruosam virtuti sentiendi ⁊ tunicā carnosam digestioni. Et natura quidem intrinsecā tunicā fecit neruosaȝ ⁊ extrinsecam carnosam. Potest nāqȝ digerentis operatio ad id qd digestum est in potētiam sine occursu peruenire. Sentiēs vo id quod sentitur nō potest sentire nisi obuiando ei sensu videlicet tactus. Et dicemus etiam ꝙ sunt q̄dam membra quorum complexio sanguini nō est propinqua: ergo indiget sanguis in eorū nutrimento multotiens conuerti sicut carnis: quapropter in eam neqȝ foramina facta fuerunt: neqȝ ventriculi in quibus aliquanto tempore nutrimentum qd ei digeritur imoretur: ⁊ deinde caro ex eo nutriatur: immo illico cū ei nutrimentū occurrit in ipam conuertitur. Et sūt ex membris quedam quoꝝ complexio

a sanguinis ꝯplexione valdē est remota. Ideoqꝫ
cum necesse fuerit sanguinem ea nutrire oportebit
vt in similitudinem substantie eorum multis cōuer
sionibus ordinati cōuertatur sicut os: quapropṫ in
creatiōe ante vnum positum fuit foramen quod eo
rum nutrimentū tanto contineat tempore quanto il
lud in eorū similitudinem conuertatur: sicut in osse
cruris ⁊ adiutorij: aut foramina multa in ipsis diui
sa: sicut in osse mandibule inferioris. Et membris q̄
dē que sic sunt necesse est vt nutrimēto ampliori ꝗ̄
eis tūc sit necesse repleanṫ: vt paulatim ⁊ paulatī ꝓce
dant illud in sui silitudinē ꝯuertēdo. Mēbra aūt
fortia superfluitates suas ad mēbra debilia sibi vicina
expellūt sicut cor ad ascellas: ⁊ cerebrū ad loca q̄ sūt
post auriculas ⁊ epar ad inguina.

Capitulū ꝑmū sūme ꝑme doctrine qnte: ⁊ est ser- mo vniuersal' de ossibus ⁊ iuncturis

d Icemus ꝙ ossiū que sūt in corpore: alia
sunt que sunt sicut fundamentū: qm̄ sup
ea est corp⁹ fabricatū sicut spōdiles dor
si. Spondiles nāqꝫ ille corpis sunt fūda
mentū sup quas ipm fabricatū est quemadmoduꝫ
nauis sup lignū fabricaṫ qđ in ea ꝑmū ponitur.
Et alia sunt q̄ sunt in corpe sicut clipe⁹ ad tuendū
sicut os cranei ⁊ alia q̄ sunt sicut arma quibus bella
tores impediētes repellūtur sicut ossa que vocanṫ si
menia: ⁊ sunt ossa q̄ sunt sup spondiles dorsi sicͭ spi
ne. ⁊ alia sunt quib⁹ iūcturarū vacuitates replentur
sicut ossa sisamina: que inter ossa digitoꝝ existunt:
et sunt alia que sunt ad corpa suspendenda que su-
spensione indigent: sicut os laude assikatū: qđ ē mu
sculi gutturis lingue: ⁊ alioꝝ suspensorū. Quia aūt
ossa corpis sustentaculū sunt ⁊ erectio. Et ossa qdē
que ad sustentandū tantū sunt: aut defendendum ⁊
ad membra mouenda necessaria nō existūt solida
facta fuerunt licet sint in eis vacuitates ⁊ foramina
pua ⁊ pori q̄ fuerūt necesse in eis esse: eoꝝ v̊o q̄ ꝓpṫ
motū etiā necessaria fuerūt in q̄ntitate cōcauitatis
augmentū factū fuit ⁊ ipsoꝝ cōcauitas in medio eo
rum posita fuit ⁊ vna: ne corpus ei⁹ receptacul' nu-
trimēti puis ⁊ separatis indigeret qm̄ lapsum inde fie
ret imo durū factū est ei⁹ corpus ⁊ ipsius nutrimen
tum qđ est medulla in ei⁹ interiore est aggregatum
iuuamentū igitur additōis ꝯcauitatis intrinsece ē vt
sit leue. ⁊ iuuamentū vnitatis cōcauitatis intrinsece
est vt sit corpus ipsius duri⁹ ⁊ induritiei sui corpis
iuuamentū est ne in hora fortissimoꝝ motuū rūpa-
tur: ⁊ iuuamentū medulle que est in eo est vt nutriat
ipm sicut ante declarauim⁹: ⁊ vt ipsum semp molli
ficet ne frangaṫ: ideo ꝙ motus ipm exsiccat ⁊ vt sit
ventrē habens ⁊ forte ⁊ solidū. Cōcauitas v̊o mi
nor est: cū firmitudo magis est necessaria: ⁊ est ma-
ior cū plus necessaria est leuitas. Ossa aūt poro
sa facta fuerunt sicci nutrimēti: qđ noīauim⁹ causa:
⁊ propter additionē necessitatis causa rei alicuius q̄
necesse est vt in ea penetret sicut odor qui cū aere at-
trahitur in osse collatorio simili ⁊ cerebri superflui-
tates que ꝑ ipm expellunṫ. Quia vero ossa vicina
sunt ⁊ ꝯiuncta neqꝫ inter aliqđ os ⁊ os qđ ipm seq
tur magnū existit spaciū. Inter aliq̄ tm̄ eorū inueniṫ
spaciū puū qđ cartilaginosa implent laguahic aut
cartilaginib⁹ silia q̄ propṫ iuuamentū creata fuerūt
propṫ qđ ⁊ cartilagines. Et vbi quidē de iuuamē
to illo nō est curandū iūctura inṫ ea sine lahicata. i.
vacuitate facta fuit sicut in mandibula inferiori
Vicinitates vero que inter ossa existunt multis
sunt modis. Sunt eni ossa quoꝝ vicinitas est vicini
tas iūcture laxe: ⁊ sunt alia quoꝝ vicinitas ē iūcture
nō laxe neqꝫ multū stricte: ⁊ sunt alia quorū vicini-
tas iuncture multū stricte est vicinitas fixe aut alon-
drusu: aut mulsahac. ⁊ iunctura qdem laxa est cui⁹
vnū ossiū suoꝝ suis motib⁹ facile potest moueri ita
ꝙ os nō moueaṫ sicut est iunctura rasete cū aseid. et
iunctura dura non valde stricta est illa cuius vnius
ossiū motus ꝑ se nō est facil' neqꝫ est nisi quoddam
modicū sicͭ iūctura q̄ est inṫ rasetā ⁊ pectinē aut iun-
ctura q̄ inṫ duo ossa pectinis. Iūctura v̊o va'de stri
cta ē illa cui⁹ nullū ossiū vllo modo moueri potest
sicͭ iūctura thoracis. ⁊ fixa qdē est cui⁹ vnū ossiū hꝫ
additamentū ⁊ aliud hꝫ foramē in quo figiṫ illđ ad
ditamentū fixiōe in q̄ nō moueṫ sicͭ dētes in suis ori
ginibus. ⁊ almodrus qdē est cui⁹ vnūquodqꝫ ossiū
hꝫ vacuitates ⁊ dētes sicͭ serra: ⁊ dentes vni⁹ taliṫ sūt
preparati ꝙ alteri⁹ ossis vacuitates ingrediunṫ quēad
modū errarij eris tabulas ꝯponūt: ⁊ hec qdē iūctu
ra vocaṫ serē seu adorē: sicͭ sunt iūcture ossiū cranei.
Et mulsahac qdem alia est q̄ in lōgitudine est cō
nexa sicͭ iūctura q̄ est inṫ duo ossa aseid. alia ē q̄ in la
titudine ꝯtinuatur sicut iuncture spondiliū inferioꝝ
ex spondilibus dorsi: eaꝝ eni q̄ supius sunt iūcture
non valde sunt stricte

Ca. ij. de anatomia cranei

o Mniū quidē ossium cranei iuuamentū est
ꝙ sunt vt clipeus cerebri ipm cooperientia
et ab oibus malis defendentia. iuuamentū vero ꝙ
mlta creata fuerūt: ⁊ nō fuit vnū tm̄ os in duas par
titur sūmas: quarū vna consideraṫ in cooperatione
ei⁹ qđ ipm os colligit. Prima vero sūma in duo
diuiditur iuuamēta: vnū est ꝙ si craneo inpedimē
tū in vna sui parte euenerit fracture aut putrefactio
nis nō erit toti craneo cōmunis quemadmodū eēt
si vnum foret os. secundū est ne in ꝑtibus vni⁹ ossis
diuersitas in duritie ⁊ mollitie ⁊ raritate ⁊ spissitudi
ne et subtilitate ⁊ grossitie habeatur. Et hec quidem
diuersitas est necessaria propter intentōnem quam
in proximo dicturi sumus. Sūme vero secunde iu
uamenta sunt que per adorem complentur. Quo-
rum quedam sunt que sunt in comparatione ipsius
cerebri. vapores enim grossi qui ab eo resoluti egre
di non valerent si esset vnum os: egrediendi autem
habent viam in adorem que ab eo separantur vt ce
rebrum propter resolutionē mundificetur ⁊ aliud ē
in ꝯparatione ei⁹ qđ de villis neruoꝝ a cerebro egre

dūt qui ꝑ mēbra capitis uadūt ut uiā hēant. ⁊ sunt alia duo iuuamēta cōia inter ossa ⁊ inter alias duas res vnū est in cōparatione venarū ⁊ arteriarū qui interius ingrediuntur in capite vt viā habeāt: ⁊ aliud ē in cōpatione dure matris spisse ⁊ grauis ut alique eius partes cū adorē teneant ⁊ cerebro eleuent ne ei grauamen inferant. Et hꝰ quidē naturalis figura ossis est vt sit rotundū ꝓpter duas res ⁊ duo iuuamēta vnū ꝓpter ꝯpationē ad interiꝰ: figura nāq; rotūda est maioris dimēsiōis ea quā recte linee ꝯphēdūt figure cū eaꝝ cōprehensiones equales fuerint. ⁊ aliud ē in cōpatione ad exterius: qm̄ figura rotūda ꝓpter ipulsiōes nō patit quēadmodū angulos hn̄tes patiunt: ⁊ ipsum quidē licet sit rotundū in longitudine tn̄ factū est qm̄ origines neruoꝝ a cerebro in longitudinē sunt posite ⁊ sic oz ut nō coangustentur: ⁊ duas hz eminētias ante ⁊ retro ut nerui descēdant qui descēdunt ad frontē ⁊ ad nuchā. ⁊ hec quidē figura tres veras hz adorē ⁊ duas hz mendosas ⁊ in primis vna adorē fronti est cōicans arcualis hoc mō. C. ⁊ vocat coronalis. Et alia adheret adorē que directe transiēs in lōgitudinē diuidit caput in quo media ⁊ ꝑ se cōsiderata uocat sagittalis ⁊ inquantū est ꝯtigua coronali vocat neruialis: ⁊ hmōi quidē figura arcui similat: in cuiꝰ medio linea recta perpendicularis est erecta que est hoc mō. Et adorē tertia inter occiput ⁊ basim ipsius cōis existit: cꝰ puncto cū ipsa sit ꝺm figurā anguli extremitas sagittalis continuat: ⁊ vocat adorē laude eo ꝙ laude littere grece silis existat qua est ita. Cūq; duabꝰ adorē quas prius noiauimꝰ ꝯtinuat fit figura talis. Due vero adorē mendose ꝺm capitis longitudinē ꝓtēse sūt vtriq; equidistantes sagittali que ꝓfunditate integra in ossibus nō ꝓfundant: ⁊ he due corticales vocātur. Nō naturales aūt capitis figure sūt tres vna ē vt āterior eminētia minuat: ⁊ ꝓpterea de adorē admittat adorē coronalis. Et alia ē ut posterior minuat eminentia: ⁊ ad hoc de adorē ꝑdatur adorē laude. ⁊ tertia ē vt vtreq; perdāt eminētie ⁊ fiet caput vt spera longitudinē ⁊ latitudinē habēs equales: ꝺ hac quidē figura sūmus medicorū Gal. dixit ꝙ ꝓpterea ꝙ dimēsiones in ea sunt equales oportuit ꝺz qualitatē vt dimensiones adorē essent equales: sz dimisiones adorē in ꝑmis erāt tres vna in lōgitudine ⁊ due in latitudine. erit itaq; in hac adorē vna i longitudine ⁊ silr adorē vna in latitudine. Et erit adorē quidē latitudinalis adorē in medio latitudinis ab aure ad aurem sicut longitudinalis adorem in medio longitudinis. dixit etiaz sūmus medicorū. Gal. ipossibile ē caput aliaz figurā quantā nō nālē hēre scilicet ita vt sit longitudo minor latitudine nisi ꝺ uētriculis cerebri aut de ipsius corpore aliquid minueretur. quod qdē vite ē ꝯriū ⁊ ꝯpōis ꝓhibēs bonitatem. Et hic quidē primi medicoꝝ. Hypo. dicta concessit qui dixit capitis figuras quatuor tantum existere.

Ca. iij. de anatomia eius qꝺ ē sub craneo.

Caput post hoc quiq; hz ossa: quoꝝ quatuor sunt ut parietes ⁊ vnū ē sicut basis. hi aūt parietes cū eo facti sīt duriores eo ꝙ casus ⁊ ꝑcussiōes ad eos ꝺm plimū tendūt: ⁊ qz necesse fuit vt craneū eēt rarū factū ē meditulliū silr raruz ꝓpter duas res. vna ē ut vapores inde egrediātur q̄ resoluūtur: ⁊ altera ne grauamē cerebro inferat. ⁊ ꝺ parietibꝰ quidē posterior durior factus ē eo ꝙ a sensus custodia ē remotꝰ. Paries primꝰ ē os frontis cꝰ superior terminꝰ ē adorē coronalis ⁊ inferior adorē que ab vna extremitate coronalis ꝓueniēs trāsit super oculos apud supcilia ⁊ continuat eius finis alij extrēitati coronal. alij ꝟo duo pietes q a dextra sunt ⁊ a sinistra sūt ossa i quibꝰ sūt aures ⁊ vocātur petrosa ꝓpter sui duritiē. Quoꝝ vnūqꝺq; terminat supius ad adorē coronalis ⁊ inferiꝰ ad adorez q̄ ꝓuēit a sūmitate adorē laude ⁊ ꝓtēdit vsq; ad coronalem ⁊ a b interiori pars coronalis ⁊ posterius pars adorē laude. Quartū vero parietem terminat superius adorē laude ⁊ inferius adorē que ē cōis int caput ⁊ paxillū ⁊ iūgit inter duo extrema laude. Basis autē cerebri est os qꝺ omnia alia sustinet ossa et vocatur basilare: qꝺ quidē durū ꝓpter duo iuuamenta fuit creatum. vnū est ꝙ durities ad portādū iuuat: ⁊ aliud qꝺ durum minꝰ suscipit putrefactionem supfluitatum: ⁊ hoc qdez os sub supfluitatibꝰ q̄ sup ipm semp descēdūt positū est. ideo fuit meliꝰ ipm eē durū. In vnaquaq; ꝑterea duoꝝ tēpoꝝ ꝑte sūt duo ossa dura q̄ coopiūt verū qui trāsit in tēpe: Quoꝝ sitꝰ ē ꝺm lōgitudinē tēporis ex transuerso: ⁊ vocātur hec duo ossa paris.

Capitulum. iiij. de anatomia ossiū mandibularum ⁊ aurium.

Ossium quidē mādibule ⁊ tpis numeruz declarabimꝰ adorē mandibule declarādo. ⁊ dicemus ꝙ superiorē mandibulaz terminat superiꝰ adorē cōis inter eā ⁊ frontē transiens sub superciliis a tempore ad tempus. Et inferius terminant eam dentium origines: ⁊ a duabus partibus adorem que a parte auris venit cōmunis inter eam ⁊ os basilare quod est retro post dentes. Deinde alia extremitas que est eius finis videlicz qz eminendo ad domesticam parumper declinat. ⁊ est adorem que diuidit inter hec ⁊ adorem quam nominauimus que est illa que in longitudine super palatū secat. Isti quidem eius sunt termini. Adorē vero terminos eius ingrediētium quedā est que secat in longitudine qꝺ in palato est supremū. ⁊ alia adorē est que incipit inter duo supercilia ⁊ vadit ad oppositū que est inter duos dentes duales. ⁊ ē adorez que in principio incipit huiꝰ adorē ⁊ descēdēdo declinat ab ea ad oppositōnē q̄ est int quadruplū ⁊ caninū a dextra: ⁊ alia qualꝭ illa a sinistra. Ex his qdez tribꝰ adorē scilicet media ⁊ duabus extremis inter oppōnes originū dentiū predictoꝝ fiunt duo ossa

triangula. ſed triangulorũ baſes nõ ſũt apud dẽtiũ origines: ſed ante hoc fit ĩ medio adorez ſecãs circa baſim nariũ tres eiuz adorẽ hãc ſecãtẽ ĩ locis ꝑdcis trãſeunt. ⁊ ſũt ſub duobꝰ triãgulis duo oſſa quorũ ambo horꝝ triangulorꝝ ⁊ origines dentiuz ꝯtinẽt baſes ⁊ duas ꝑtes adorem extremarꝝ: ⁊ vnuz os ſeꝑat ab alio illud qđ de media adorem deſcendit. In vnoquoqꝫ ergo illorꝝ duorꝝ oſſiuz ſunt duo anguli recti apud hanc adorẽ ſecantem ⁊ acutus eiꝰ apud duos cãmos ⁊ expanſus eius apud nares. Et de adorem mandibule ſuꝑioris eſt adorez q̃dam que deſcendit ab adorem cõmuni ſuꝑiori ⁊ ad ꝑtem dirigitur oculi: ⁊ cuz ꝑuenit ad orbitaz in tres ſeꝑatur ramos: quorꝝ vnus ꝓgreditur ſue adorem que cuz fronte eſt cõis ⁊ ſuper oculi orbitaz donec ſuꝑcilio ꝯtiuetur. Et alia adorez eſt ſub ea ⁊ ſilr̃ cõtinuatur preter ꝙ orbitaz non ingredit̃. Et alia adorez tertia ſilr̃ ꝯtinuatur poſtq̃ꝫ orbitaz ingreditur. Et quicquid de illis ĩferius exiſtit in cõꝑatõe adorez que eſt ſub ſuꝑcilijs longius eſt loco q̃ꝫ illud qđ ſuperiꝰ tãgit. os ṽo qđ adorem prima triuz ſeꝑat eſt maius: ⁊ poſt illud qđ ſeꝑat ſecunda. Naſi aũt iuuamẽta manifeſta ſũt que ſunt tria. vnuz eſt qm̃ cum foramine qđ eſt in eo in odoratõe iuuat. donec plꝰ aeris in eo ꝯtineatur. ⁊ ẽt tẽꝑet priꝰ q̃ꝫ in cerebꝝ penetret. lz enĩ ꝑlim aeris q̄ attrahit̃ ad pulmonẽ vadat magna tñ eiꝰ ꝑs ad cerebꝝ eſſe tendit. Et cuz aeris etiaz attractione cuz quis odorare vult multꝰ in vno loco aer coram inſtrumẽto odoratus adiũgit̃: ut ſit apꝑhenſio plꝰ ⁊ copioſior. In vno igit̃ iuuamẽto ſunt hec tria iuuamẽta. Secũduz autẽ eſt qđ ad lr̃as iuuat diſtinguẽdas: ⁊ ut earꝝ exitꝰ ſit facilis ĩ inciſione ⁊ ne totus aer apud locum cui lr̃arũ accidit inciſio ꝯprimatur ſed ſꝫm menſuraz. Et hec duo iuuamẽta in vno conſiſtunt iuuamẽto. Et tãtũ eſt qđ facit naſꝰ in mẽſuratõe aeris harꝝ lr̃arꝝ q̃ꝫtum illud qđ facit foramen ꝑforatuz abſolute poſt fiſtulam qđ nihil obturat. Tertiũ ṽo eſt ut ſuꝑfluitates a cerebro egritudines tegmẽtuz ⁊ defenſionẽ a viſibꝰ habeant. ⁊ etiã eſt inſtrumẽtuz iuuatiuũ ad ipſas excutiẽdas cũ exſufflatione. Et oſſiũ q̄dez naſi ꝯpoſitõ ex duobꝰ eſt oſſibꝰ ad modũ duorꝝ triãgulorꝝ: quorꝝ duo anguli ſuꝑius ꝯcurrũt ⁊ baſes apud vnũ angulũ ſe cõtigũt ⁊ in duos ſeꝑant̃ ãgulos: ⁊ vnũqđqꝫ duorꝝ oſſium vniuſcuiuſqꝫ duarũ adorem ſuppont̃ extremarꝝ q̃s nominauimꝰ. ⁊ ſuper duas corꝝ ĩferiores extremitates ſũt due cartilagines molles. Et inter eas ſꝫm lõgitudiez adorẽ medialis ẽ cartilago cuius ſuꝑior ꝑs ĩferior eſt durior q̃ tota alijs duabꝰ cartilaginibꝰ durior exiſtit. huiꝰ ṽo medie cartilaginis iuuamẽtuz ẽ vt naſus in duas ꝑtiat̃ nares: iõ vt cuz ad cerebrum ſuꝑfluitas deſcẽdit ſꝫm ꝑlim ad vnaz earuz ꝯclinet ⁊ nõ totam attrahendi aerez viaz obturet: q̃ ad cerebꝝ aerem defert q̄ qđ ibi de ſpiritu exiſtit euẽtat. Duarꝝ ṽo cartilaginũ extremarꝝ iuuamẽtũ tres res exiſtũt: vna ẽ iuuamẽtũ oĩbꝰ cartilaginibꝰ q̃ ſuꝑ oẽs oſſiũ exiſtũt extremitates cõe: qđ iã executi ſumꝰ. Et ſcđa ẽ vt expãdãt̃ ⁊ dilatẽtur ſi neceſſe fuerit aerez ſuꝑflue attrahere aut expellere. Et tertia ẽ ut ad vaporẽ excutiẽduz cũ ſuo motu ⁊ quatiõe ⁊ tremore iuuet cum exſufflauerit. Et duo q̄dẽ nariũ oſſa facta fuerũt minuta ⁊ leuia: qm̃ leuitas magis ẽ hic nec̃cia q̃ꝫ firmitudo ⁊ ꝑcipue quia a mẽbrorꝝ cõtinuitate ſũt ſeꝑata que nocumẽta ſũt recipiẽtia ⁊ ſunt poſita cũ cuſtodia ſenſus. Oſſiũ vero mãdibule ĩferioris forma ⁊ iuuamẽtuz ſcita ſunt. ex duobus nãqꝫ cõſiſtit oſſibus q̃ ſtricta ſub mẽto ꝯnectit iũctura. Et in ſummitate cuiuſqꝫ duorꝝ aliorũ extremorũ eorꝝ ſecando facta eſt ſerratura curua q̃ cũ additamẽto ei ingenioſe ꝑparato cõponit̃: quod ex oſſe naſcit̃ qđ ad eam ꝑuenit q̃rũ vnaqueqꝫ ligamẽtis fuit ligata.

Ca. quĩtũ de anatomia dentiũ.

Dentes q̄dẽ ſunt. xxxij. ẽ tamẽ cum contingit quoſdã hoĩes nõ habere neguegidij qui ſunt quattuor extremi ⁊ tũc nõ erunt niſi. xxviij. Eorũ vero duo ſũt duales ⁊ duo q̃druꝑli ſuꝑius: ⁊ totidẽ inferius ad ĩcidendũ: ⁊ duo canini ſuperius ⁊ duo ĩferius ad frãgendũ ⁊ molares ad molẽduz ab vtraqꝫ ſuꝑiores ⁊ ĩferiores quattuor aut. v. Et huiꝰ totiꝰ ſũma eſt. xxxij. aut. xxviij. q̃ttuor duales: ⁊ q̃ttuor quadruꝑli: ⁊ q̃ttuor canin: ⁊ octo molares: et quattuor neguegid. ⁊ neguegid. quidẽ ſꝫm ꝑlim naſcũt̃ ĩ medio tꝑis augmẽti ⁊ hoc q̄dez ẽ poſt ſꝑmatis emiſſionẽ ⁊ añ cõſiſtentiã: qm̃ cõſiſtẽtia ẽ circa. xxx. annos. Ideoqꝫ dentes iſti ſenſus vocant̃. Et dẽtes etiã hñt radices ⁊ capita acuta q̃ in foraminibꝰ figuntur oſſiũ duarꝝ mãdibularũ in q̄bus cõſiſtũt. Et ſuper marginẽ cuiuſqꝫ foraminis additamẽtũ magnũ rotũdũ orit̃ quod dentẽ circundat ⁊ ſtringit ut eiꝰ fortiora ſint ligamẽta. Unuſq̄ſqꝫ vero dẽtium ꝑter molares vnũ habet caꝑ. Sed molariũ in ĩferiori mãdibula fixorũ quiſqꝫ ad minꝰ hꝫ duo capita ⁊ ẽ etiã cũ habet plura ⁊ ꝑcipue neguegidij q̄ quattuor habẽt capita. Sed fixoruz ĩ ſuꝑiori mãdibula quiſqꝫ ad minꝰ tria habet capita ⁊ fõtaſſe plꝰa ⁊ ꝓpꝑe neguegidij q̄ plura hñt capita. capita ṽo molariuz ſcã ſũt: quoniã ſũt magni ⁊ qm̃ eorꝝ opatio eſt maiõ. Et ſuꝑioribꝰ q̄dẽ additamẽta ſũt eo ꝙ ſũt ſuſpenſa ⁊ ꝙ grauitas facit eos ad oppoſitionẽ ꝑtis ſuorum capitũ declinare. Inferiorũ vero põderoſitas ĩfixioni eorꝝ nõ exiſtit cõtraria. Nullũ ꝑterea oſſiũ vllo modo ſentit ꝑter dentes. Gal. n. dixit ꝙ exꝑimẽtũ nobis demõſtrauit eos ſenſũ habere de quo natura ſollicita fuit: ⁊ fecit ipm̃ cuz virtute q̃ a cerebro prouenit. Iccirco vt ipſi etiam inter calidum ⁊ frigidum diſcernant.

Ca. vi. de iuuamento dorſi.

D Orſũ ꝓpter quattuor iuuamẽta fuit creatum. Unum eſt vt ſit nuche ſemita que in ꝑmanẽtia aĩalis eſt nec̃caria ꝓpter illud qđ in ſuo loco de nuche iuuamẽto clare narrabimꝰ. Nũc ãt ſũmã aggregatã de eo referemus. Et hoc eſt ꝙ ſi nerui oẽs ã cerebro naſcerẽtur eſſet neceſſarium caput multo maius eſſe quam ſit: ⁊ ſic grauaret ſupra totum corpus. Neruo quoqꝫ eſſet neceſſariuz grande ꝑtranſire ſpaciũ ⁊ longuz: donec ad extremorꝝ

finē ꝑueniret ⁊ eēt nocumētis expositū ⁊ ad incidē
dū: ⁊ eius quidē lōgitudo ipsiꝰ debilitaret fortitudi
nē ad attrahendū mēbra grauia ad ipsoꝝ pricipia
Ideoqꝫ deus cuiꝰ nomē sit bn̄dictum misericordit
egit faciēs ptē cerebri q̄ ē nucha ad inferiora corpis
incidere sicut canales a fonte quatenꝰ ex ea neruoꝝ
diuisiones a duobꝰ suis lateribꝰ ⁊ eius extremo ꝼm
oppositionem ⁊ vicinitatē cū mēbris egrediant: po
stea factū est dorsū semita eius ⁊ custodia. Et scdʒ
quidē est qm̄ dorsum est custodia ⁊ clipeus mēbro
rū nobiliū que sunt posita coram ipso: ideoqꝫ in
creatione facte fuerunt ei spine ⁊ simenia. Et tertia ꝺ
cā ꝙ dorsū creatū fuit ut sit alioꝝ ossiū ꝑncipiū sic li
gnū qd in exordio nauis ꝑmo ponit cui alia ligna i
figunt secundo ⁊ annectunt. ideoqꝫ dorsū durū cre
atū fuit. Et quartū ē ut possit hō stare ⁊ ad multas
se mouere ptes. ideoqꝫ dorsū de spondilibꝰ ordina
tis factū est nō de osse vno: nec de ossibꝰ magnis. iū
cture quoqꝫ inter spondiles facte sūt nō laxe qm̄ stā
di potentiā debilitarēt: nec valde stricte quoniā pro
hiberent inclinare.

Ca.vij. de anatomia spondilium.

Spondiliū ē os in cuius medio ē foramē
ꝑ qd nucha trāsit: ⁊ ē cū spondilis quat
tuor hꝫ additamēta a dextra ⁊ a sinistra ⁊
a duobꝰ lateribus foraminis. ⁊ ea quidē que sursū
tendūt sursū aspicientia dicūtur. ⁊ q̄ sūt inferiꝰ tēdē
tia inferius aspicientia ⁊ inuersa: ⁊ est ēt cū additamē
ta sunt sex: quattuor ab vna pte ⁊ duo ab alia ⁊ ē cū
sunt octo. In his vero additamētis existit iuuamen
tū vt ꝑ ea cōtinuitas que ē inter spōdiles cōtinuita
te iuncturali ordinetur cū cōcauitatibus in quibus
dā earū ⁊ capitibus bucellis similibus in quibusdā
Sūt preterea ex spondilibꝰ que alia hn̄t additamē
ta non ꝓpter hoc iuuamentū sed ꝑpter defensionem
⁊ clipeum ⁊ repulsionem eius quod percurrit ⁊ sup
ea texuntur horum additamentorū ligamēta: ⁊ sūt
ossa ampla ⁊ dura ꝼm spondiliū longitudinē posi
ta: Que autem ex eis retro posita fuerūt spine vocā
tur ⁊ simenia. Et que ex eis a dextris ⁊ sinistris sūt
posita vocantur ale. Ipsa vero sunt ad defendendū
illud quod in longitudine corporis ⁊ neruis ⁊ mus
culis profundius q̄ʒ ipsa ingreditur. Et quedā ex
alis que ad partē costarum tendūt. aliud ꝓpriū ha
bēt iuuamētū. Qd qdē est ut in eis creent vacuita
tes quibus capita gibbosa mirabiliter ligentur.

In vnaquaqꝫ enī ala ex eis sunt due vacuitates:
⁊ in vnaquaqꝫ costa sunt duo additamenta gibbo
sa. Sunt preterea ex alis que duo habent capita
⁊ ale duplici similantur: ⁊ hoc quidem in spondili
bus existit colli: cuius iuuamentum nunc nomina
bimus. Spondiles quoqꝫ preter foramen mediū
alia habent foramina ꝓpter illud quod ab eoꝝ egre
ditur neruis ⁊ qd in eis egredit de venis. quedam
aūt illorum foraminū sunt que complentur in vna
vnius spondilis eminentia. ⁊ sunt quedā eoꝝ que
complentur inter duas spondiles cōiter. Et locus
earum est cōis terminus qui inter eas existit. Et ple
runqꝫ est cum istud a duabus partibus .s. superius
⁊ inferius existit. Et plerūqꝫ est in vna parte: ⁊ est eti
am cum in vnaquaqꝫ spondili est semicirculus. et
est cum in vna earum est maior: ⁊ in altera minor:
et hec quidē foramina a duobus lateribus spondil
posita fuerūt ⁊ non retro propt defensionis defectū
illic eius qd egredit ⁊ ingredit ⁊ q2 ꝑcussionibꝰ essꝫ
expositū neqꝫ fuerūt posita anterius q2 in locis eēnt
atqꝫ corpus sua naturali pōderositate ⁊ suis etiā vo
lūtarijs motibus declinat. ideoqꝫ motus debilita
rentur. Et nō fuit possibile vt essent stricti ligamenti
vt anterius egrederentur ⁊ postea retro redirēt fuit
impossibile: qm̄ declinatio etiam esset sup neruorū
egressiones q̄ eis faceret coangustationē ⁊ nocumē
tum. His aūt additamētis q̄ pro defensiōe existūt
superposita fuerūt ligamēta: ⁊ nerui ⁊ lenia facta fu
erunt ⁊ lubrica ne tactu carni inferant nocumētum.
Additamentoꝝ quoqꝫ coniūcturaliū de natura ē h̄
Sunt enī adinuicē fortiter ligata ligamēto vehemē
ti vndiqꝫ. verūtamen ligatura anterius est plus stri
cta ⁊ posterius plus laxa: qm̄ anterius curuari ⁊ cō
flecti est magis necessariū q̄ʒ posterius flecti ⁊ curua
ri: ⁊ propterea ꝙ ligamenta que sunt posteriꝰ facta
fuerunt laxa ipleta fuerūt spacia que ibi ꝓculdubio
fiūt humoribꝰ viscosis. Spondiliū aūt quedā sunt
que valde bene ligant cū athachib: ac si eēnt vnum
os creatum ad fixionē ⁊ quietē: ⁊ quedā sunt que sit
laxa ac si essent ossa multa creata ꝓpter motum.

Ca.viij. de iuuamēto colli ⁊ anatomia ossiū eiꝰ

Collū fuit creatū ꝓpter tracheā arteriam
⁊ trachea quidē arteria fuit creata ꝓpter
illud qd narrabimꝰ de creationi eius iu
uamentis in suo loco. ⁊ ꝓpterea ꝙ spōdiles colli ad
sūmū superiores sūt delate sup eas que cū sint dorsi
⁊ sunt sub eis oportuit vt fuissent miores. Qd.n. de
fertur deferente leuius eē oꝫ cum placuerit vt motus
quidē sunt ꝼm sapiētie ordinē. ⁊ qm̄ necesse fuit initi
um nuche grossius eē ⁊ maiꝰ sicut ꝯcauitatū ꝑncipiū
eo ꝙ illud qd ex diuisione neruoꝝ supme parti ē ꝓ
priū est plus eo qd ē ꝓpriū eo qd est inferiꝰ oportu
it in spondilibus colli foramia magna āpla fore: et
q2 paruitas ⁊ foramis āplitudo earū attenuauerūt
corpa oportuit firmitudinis intentionem ibi affuis
se qua illud qd due res q̄s narrabimꝰ debilitauerūt
emenderet: oportuit igit eas oībus alijs spondilibꝰ
duriores creari: ⁊ q2 cuiusqꝫ spōdilis earū corpꝰ fu
it subtile creata fuerūt eoꝝ simenia ꝑua. Magna enī
si creata forent spondiles eēnt exposite rupture ⁊ no
cumentis eo ꝙ earū simenijs res occurrerēt fortes. ⁊
q2 earū simenia fuerunt ꝑua facte fuerūt ale earum
magne duo duplicia habētes capita: ⁊ qm̄ motꝰ ma
gis fuit necessarius quā fixio eo ꝙ ipse nō multa fue
rūt ossa quēadmodū ille que sūt inferius: laxe facte
fuerūt spōdiliū earū iūcture cōpatione iūcturarum
earū que sunt inferiꝰ: ⁊ qm̄ quātū defuit eis ex firmi
tudine ꝓpter laxitatē tantūdē recupatur aut plꝰ eo
ex parte eius qd eas circundat ⁊ sup eas graditur ꝺ
neruis ⁊ musculis ⁊ venis: iō nō fuit necessaria multa

firmitudo in iūcturis: ⁊ q̄ꝛ non fuit necessariū mī-
nū firmare iūcturas ⁊ sufficit eis mensura que ex ea
attributa eis fuit: iō earum additamēta ꝯiūctionalia
sursū aspitiētia ⁊ iusuz in sūma nō fuerūt creata ma
gna ⁊ multe latitudis quēadmoduz illa q̄ fiunt sub
collo. Verūtamē eaꝝ bases posite sūt lōgiores ⁊ eaꝝ
ligamēta laxiora. Et neruoꝝ egressiōes i eis posite fu
erūt cōes sić dixīmꝰ: q̄m fuit possibile ut in vnaqua-
que illaꝝ spōdiluū eo ꝙ sit subtilis ⁊ parua ⁊ foramē
per q̄d transit nucha ampluz esset ꝓprie nisi in illis
q̄s declarabimus: ⁊ quaꝝ dmōstrauimꝰ dispositio-
nes. Nūc autem dicemꝰ ꝙ spondiles colli septez
sunt numero. Hec nāq̧ mensura in longitudie et
numero fuit equalis. ⁊ queq̧ eaꝝ omnia. xi. ꝑdicta
hēt additamēta ꝑter primaz. s. simenia ⁊ duas alas
⁊ quattuor additamēta cōiūctionalia sursū aspicien
tia: ⁊ quattuor inferius aspitiētia. Et vnaqueq̧ ala
duos habet ramos: ⁊ circulus egressionis nerui iter
omnes duas spōdiles diuidit in duo media. Pri-
ma aūt spōdilis ⁊ scđa quasdam habent ꝓprietates
quas non habent alie. In p̄mis v̄o est tibi sciēdū
ꝙ motus capitis ⁊ a dextris ⁊ a sinistris fit iūctura
q̄ ē inter caput ⁊ spondilez p̄maz. Et ipsiꝰ motus an
terius ⁊ posterius fit iūctura q̄ est inter illaz ⁊ spōdi-
lez secūdam. Est igit nobis de iūctura primi in pri-
mis loquenduz. Dicemꝰ igit ꝙ sup laboriosaz ptez
spōdilis prime a duabꝰ ptibus q̄ sūt superiꝰ create
fuerūt due uacuitates in q̄s duo ossis capitis addita
mēta igrediūtur. Et cuz vnuz eorū eleuatur ⁊ alterū
deprimit decliat sup caput ad depressuz: ⁊ q̄d i hac
spondili alia sit iūctura ipossibile fuit. Ibi igit alia
facta fuit spondilis ꝑ se que ē secūda ex qua creat or
a pte eius anteriore q̄ est ad interiora additamētum
longuz duruz oriri fecit q̄d ptrāsit ⁊ ingreditur fora
men ꝓprie coraz nucha foramine inter eas cōi. s. fo
ramine q̄d a posteribus ad anteriora est longius q̄z
a dextra ⁊ sinistra q̄m inter posterius ⁊ anteriꝰ sunt
duo igredientia que maiorem occupant locum q̄z
vnuz ex igrediētibus occuparet. latitudo aūt mēsu
rat s̄m vnuz igrediēs q̄d est maius. ⁊ hoc q̄dem ad
ditamentum vocatur dens a quo q̄dez occupata fu
it nucha ligamētis fortibus quatenꝰ dentis extremi
tas a nuche extremitate separetur ne dens suo motu
nuchaz ꝑcutiat ⁊ ei coangustationez faciat: deinde
additamētuz hoc a spōdili p̄ia eleuat ⁊ vacuitatem
q̄ est in capitis osse ingreditur q̄d uacuitas q̄ igno
sce existit capitis anteriꝰ ⁊ posteriꝰ circūdat. Et id q̄-
dem dens nō ad interius fuit factus nisi ꝓpter duo
iuuamēta quoꝝ vnū est ut sit ampliꝰ custoditū ⁊ al-
terū ut latus spōdilis quod ē magis subtile sit inferi
us ⁊ nō exterius. Et prime q̄dem spōdilis ꝓprietas
est ne simenia habeat: ideo ne ei inferat grauamē et
ne ꝓpter ipam nocumētis sit exposita: additamētuz
nāq̧ quod repellit in q̄ztū est fortius ipsū ⁊ fracturā
⁊ nocumētū affert ei quod est debilius ⁊ etiā ne mu
sculos ⁊ neruos multos q in circuitu eiꝰ sūt positi le
dat. Et quia etiā paꝝ indigemus hic spinis custodi
entibꝰ. hec eni spondilis ē quasi submersa ⁊ sepulta
custodijs secūde q̄ ipsā a nocumētis custodiūt ⁊ ꝓ
pter has q̄dem intētiones nō ꝓprie ei facte fuerunt
ale. Neruoꝝ eni ⁊ musculoꝝ plures in duobꝰ eius
positione spisso pōiti sūt ꝓpterea ꝙ p̄ncipio sūt ꝓ-
pinqua. Ideoq̧ ale locū nō habuerūt ibi. Ampliꝰ
ex ꝓprietatibꝰ hꝰ existit spōdilis ꝙ nerui ab ea nō
ꝑ duo eiꝰ egrediūtur latera sed ꝑ duo foramia q̄ in
ea posteriꝰ ad ptē tendūt supiorē. Si eni eiꝰ neruoꝝ
egressiones eēnt vbi duo capitis additamenta orifi-
cijs iūgūtur suis ⁊ vbi motꝰ eorū sūt vehemētes ve
hemēti ipedimēto caput impediret. Similit quoq̧
si eēnt vbi scđa deglutit ad deglutitionē s̄m sua ad-
ditamēta q̄ ingrediūtur in ipa ex suis duobꝰ addi-
tamētis q̄ sup eā incedūt ⁊ vbi inter eam ⁊ int scđaz
iūctura sit laxa q̄ anterius mouet ⁊ posterius. neq̧
fuit cōueniens ut anterius ⁊ posterius egrederetur
ꝓpter causas quas in declaratione cause aliarū spō
diliū demonstrauimꝰ. neq̧ a duobus lateribus ꝓ-
pter ossis ibi existentis subtilitatez causa dentis: qua
propter fuit necesse ut parū sub iūctura capitis esset
posterius a duabus partibus. s. in medio eius q̄d
est inter id quod est posterius ⁊ latus. Oportuit igi
tur ut duo foramia essent ꝑua: quapropt necesse fuit
neruos fuisse ꝑuos. quia vero in spondili scđa im-
possibile fuit neruorū egressiones supius fuisse sicut
fuit ipossibile i hac eo ꝙ si in ea eēnt neruoꝝ suoꝝ
egressiōes sicut in p̄ma timeret ne cōquasserentur ⁊
rūperent motu spondilis prime super eā cuz caput
anterius aut posterius mouetur. Neq̧ etiam fuit
possibile ut anterius egrederētur ⁊ posterius ꝓpter
illud quod diximus. Nec fuit possibile vt a duo-
bus egrederetur lateribus quoniam si esset ita esset
cum prima cōmunis sed quod inter eas oriretur es
set valde subtile: neq̧ primorum corrigerent paruí
tatem: ⁊ quod comprehenderetur essent paria debi
lia simul iuncta. ⁊ si cum prima esset cōmunis iam
enim cognouimus causam prime ⁊ que esset cor-
ruptio si eam a duobus perforarent lateribus. ergo
oportuit foramina in secunda esse ante duo latera si
menij ⁊ duobus prime opposita lateribus. quoni-
am corpus prime cum eis associabitur non ledet
eos. ⁊ dens quidem qui ex secunda oritur bene pri-
me est annexus ligamento forti. ⁊ iunctura capitis
cum prima ambe cum secunda sunt laxiores q̄z ca-
rum spondiliū iuncture. ideo ꝙ motus qui per eas
fiunt valde sunt necessarij ⁊ iunctura vt essent firme
et mannifeste: ⁊ cum caput mouetur vnius spōdilis
alia manet inseparabilis in alia sua iūctura. sicut op
posite facie ad faciem. ⁊ cum caput anterius moue-
tur ⁊ posterius stat cum prima spondili ac si ambo
essent vnum os ⁊ cum ad duo latera sine transuer-
sione mouetur fit spondilis prima cum secunda si-
cut vnum os. Hoc est quod de spondilibus colli ⁊
earum proprietatibus narrare volumus

Capitulum nonuz de anatomia spondilium pecto
ris ⁊ eoruz iuuamentis.

Spondiles pectoris ille sunt cũ quib⁹ iun guntur coste ⁊ attractionis aeris membra cõphẽdũt. ⁊ sũt spõdiles. xi. simenia ha bẽtes ⁊ alas. ⁊ vna que alas non habet. Sunt igit xij. spondiles. Earum vero simenia non sunt equa lia. Que enim ex eis sunt coraz mẽbris que sunt no biliora maiora sunt ⁊ fortiora. Et spondilium qui dem pectoris ale alijs duriores existunt ꝓpter qḋ cum eis coste iungũtur. Septez autem suprema rum spondilium simenia sunt magna. Et ipsarum ale grosse ut cor fortissime tueatur. Et ideo quia ea rum corporeitas in hoc fuit diminuta facta sũt ipsa rum additamenta coniũctionalia curta ⁊ lata. ⁊ il larum quidem supra decimam additamenta con iunctionalia que sursum tendũt sunt illa in quibus est vacuitas bucelle. ⁊ illa que inferius tendunt sũt illa in quibus egrediũtur gibbositates que vacuita tes egrediuntur quarũ simenia ad inferiora curuan tur. Decime aũt simeniũ est rectum ⁊ non curuũ. ⁊ eius additamenta coniũctionalia vtrinqz habent vacuitates que coram bucellis existunt cũ superius ⁊ inferius simul bucellarũ sit receptio. postea vero illarum que sub decima existunt bucelle sunt ad su periora: ⁊ eorum vacuitates ad inferiora: ⁊ ipsaruz simenia ad superiora curuant: ⁊ nunc huius totius iuuamẽtuz nominabimus post. Duodecima ve ro spondilis alas non habet: qm̃ necessitas multa que costarum causa inerat iam est diminuta. sed fir mitudo alio modo ẽ ingeniata i quo firmitudo cũ alio iungitur iuuamento. Et huius qdẽ existit de claratio ꝙ spondiles alchatim nimia indiguerunt magnitudine ⁊ iuncturarũ multa firmitudine: quia ferunt totũ qḋ ẽ supra ipsas. ideoqz necesse fuit ut i iuncturis vacuitates ⁊ bucelle plures numero fie rent: quarũ iuncturarũ earum additamẽta dupla ta fuerunt: ⁊ fuit necesse ut pars duodecime que est versus partẽ illarum similis illis fieret: quapropter eius additamẽta ꝯiũctionalia duplata fuerũt. In his igitur additamẽtis destructa fuit res ex qua di gnũ erat ut ale fierẽt. post hoc amplissime fuit dila tata. ⁊ qḋ ex ea ampliatum fuit fere ale sile existit.

Duo igitur iuuamẽta simul in hac creatura con iuncta fuerũt. ⁊ hec quidẽ duodecima ẽ illa cũ qua diaphragmatis iũgitur extremitas. Ille aũt que supra hãc existũt spondilẽ nõ hac indiguerunt fir mitudine in multiplicatiõe additamẽtoꝝ ꝯiũctio naliũ: imo qḋ eis oritur de simenijs ⁊ alis magnifi catũ fuit: quare earũ corpus ad hoc occupatũ fuit. ⁊ ꝓpterea ꝙ pectoris spondiles maiores existunt spõdilibus colli nõ fuerũt posita foramina int du as spõdiles cõia eq̃liter diuisa. sed paulatim fuerũt ordinata: qm̃ in illis que sũt superius fuit factũ au gmẽtuz: ⁊ in eis q̃ sunt inferius fuit facta diminutio donec totũ foramẽ in vna remãsit. ⁊ hui⁹ quidez fi nis in decima existit spondili. earũ vero q̃ ex spõdili bus pectoris remanẽt. ⁊ spõdiliũ alchatim corpora tollerare potuerũt a dextris ⁊ a sinistris ut in eis fiat fo ramẽ ꝯpletum. fuit ergo in spõdilibus alchatim foramẽ a dextris: ⁊ foramen a sinistris. ꝓpterea u neruus egrederetur.

Caplm̃. x. de anatomia spõdiliũ alchatim.

Sper alchatim vero spõdiles sũt simenia ⁊ ale late. ⁊ ipoꝝ quidã additamẽta ꝯiũctio nalia inferiora dilatant ⁊ assimilant alis de fendẽtib⁹. Et spõdiles ille sunt qnqz. alchatiz vero cũ alhaim est sicut basis totius dorsi. ⁊ ipse quidem sustinẽt ⁊ deferũt os femoris. ⁊ sunt a quibus nerui pedis oriuntur.

Capitulum. xi. de anatomia alhauis.

Ossa alhauis sũt tria q̃ magis igeniose sũt ꝯiũcta q̃ȝ oẽs spõdiles: ⁊ eaꝝ iũcture sunt firmiores. ⁊ ip̃aꝝ ale sũt magis ãple. ⁊ ner uus qdẽ q de foramine in eis exñte egredit nõ exit a certitudine duoꝝ lateꝝ ne anche iũctura ipm̃ ꝯpri mat. sed ẽ magis remotus ⁊ multo plus spissus ad anteriora ⁊ posteriora. ⁊ ossa qdẽ alhauis similia os sibus existunt alchatim.

Caplm̃. xij. de anatomia alhosos.

Alhosos ẽ compositus ex trib⁹ spõdilibus cartilaginosis q̃ nõ hñt additamẽta. ⁊ ner uus quidẽ a foraminib⁹ illaꝝ cõib⁹ oritur sicut est in collo: ꝓpterea ꝙ sũt pue. sed a foramine tertie neruus egreditur impar.

Capitulum. xiij. in quo est sermo qui est sicut fi nis de iuuamẽto dorsi.

Iam locuti sumus de ossib⁹ dorsi vba mo derata. Nũc aũt de toto dorso vba loqua mur ꝑtinẽtia sũmã. Dicem⁹ igit ꝙ totum dorsũ ẽ sicut res vna ꝓpriã hñs figurã alijs figuris meliorẽ q̃ est circularis. Hec nãqz figura remotior est a receptiõe nocumẽtoꝝ ex ꝑcussione uel impulsi one euenientiũ q̃ȝ oẽs alie figure: ⁊ ꝓpter hoc capi ta eorum que superius ad inferiora fuerũt curuata ⁊ eoꝝ que sunt inferius ad superiora ⁊ coniunxerũt se apud mediam que est decima. Hec vero ad nul lam curuata fuit partem: ideo ut super eam due si mul conueniant curuitates. Et decima quidem inter simenia non fm̃ numerum: sed longitudinem media existit. ⁊ quia qñqz est necesse dorsum ad ali quod duorum curuari alterum: ⁊ istud nõ fit nisi ut declinet mediũ ad ꝯ̃riũ ptis: ⁊ declinet illud quod ẽ supra ipm̃: ⁊ sub ipso ad aliam partẽ ac si duo extre ma dorsi ad sibi obuiandũ declinaret: ꝓpterea in medio nõ facte fuerũt bucelle: sz vacuitates tm̃: ⁊ fa cte fuerũt bucelle superiores ⁊ inferiores ad ipsum declinãtes. sed supiores descẽdẽtes: ⁊ inferiores as cẽdẽtes. Ideo ut earũ ablatio ad ꝯ̃riũ ptis declina tionis facilis sit ⁊ ut supiores curuẽtur ad inferiora ⁊ inferiores ad supiora.

Capitulũ. xiiij. de anatomia costarũ.

Coste sunt tutamẽtũ ei⁹ qḋ ex instr̃is attra ctionis aeris ⁊ ex supiorib⁹ instr̃oꝝ nutri mẽti circũdat: ⁊ ip̃e qdẽ nõ facte fuer̃t vnũ os ne grauarẽt: ⁊ ne si aliqḋ accideret nocumẽtum foret cõmune: ⁊ ut facile esset dilatari cuz necessitas addit fm̃ illud quod ẽ in natura: ⁊ implent interio

ra nutrimento ⁊ inflatiōe ⁊ indigerent loco magis amplo: ⁊ ꝓpter aerem qui attrahitur: aut ⁊ int eas musculi pectoris qui in operationibus attrahendi aerem iuuant ⁊ eius qḋ ꝯtinuat cū ipso inciderent ⁊ ꝓpterea ꝙ pectus circūdat pulmonē ⁊ cor ⁊ qḋ est cum eis necessaria fuit cautela vehemētissima in eorum defensione: qm̄ nocumētorum impressiōes que eis accidunt sint maiores: ⁊ cū hoc eorū minutio vndiq̄ non ea angustat: neq̄ eis nocet. Et iō septem coste superiores create fuerunt continentes illud quod ē in eis sibi apud cassuꝫ obuiantes ⁊ mēbrum circūdantes principale ab omnibus partibꝰ Ille vero que existūt in parte instrumētorum nutrimenti create fuerūt sicut posterius minute: vbi sensus non peruenit visus: sed anterius non fuerunt continuate: imo paulatim ordinate fuerunt cū sectione: fuerūtq̄ superiores propinquius habētes spacium inter duo extrema egredientia: ⁊ inferiores longinquius. ⁊ istud oīno fuit ut cū cautela mēbrorum nutrimēti. s. epatis ⁊ splenis ⁊ aliorum amplitudo loco stomachi iūgeretur ne cuꝫ impleretur nutrientibus ⁊ inflationibus comprimeret. Septem vero coste superiores pectoris coste vocant: que ab vnaquaq̄ parte sunt septem. sed due q̄ sunt in medio sunt maiores ⁊ longiores: ⁊ ille que sunt i extremitatibus sunt breuiores. hec eni figura ut cōprehensū vndiq̄ cōprehendat melior existit. ⁊ coste quidē iste in p̄mis supra sui gibbositatē ad inferiora indicant: deinde redeūdo ad superiora incedūt ⁊ cōtinuant cu torace sicut noiabimus postea. Iō ut sit earū cōprehensio in locis amplior: duo preterea cuiusq̄ earū additamēta duas ꝓfundas ingrediunt vacuitates que sunt in vnaq̄q̄ ala que ē supra spondiles: ⁊ ꝓuenit iunctura dupla: ⁊ similiter existunt ale septem cū ossibus toracis. Quinq̄ autem curuate q̄ remanserūt sūt ossa posteriora ⁊ coste false quarū capita creata fuerūt cum cartilaginibꝰ continuata ut sint secure a fractura cuꝫ percussiones affuerunt: ⁊ ne occurrant mēbris lenibus ⁊ diaphragmati cum sua duricie. sed occurrat ei in corpore quod inter eas ⁊ mēbra lenia existat medium: ⁊ int̄ duriciem ⁊ lenitatem mediocritatem habeat.

Caplm̄. xv. de anatomia toracis.

t Orax ex septem ossibꝰ est ꝯpositꝰ. ex vno aūt osse nō fuit creatus ꝓpter iuuamentuꝫ quod in alijs locis sciuisti: ⁊ ꝓpterea ut sit laxus ut ꝯueniens sit ei qḋ colligitur ex mēbris attrahendi aerē in dilatatione: Ideoq̄ creata fuerūt nō solida cum cartilaginibꝰ ꝯtinua: ut in ipsorum interiori motu adiuuēt: licꝫ sint iūcture coꝝ firme.

Que etiam sept ē creata fuerunt ſm numerū costarum q̄ cum eis iungūtur. Cū inferiori preterea parte toracis os cartilaginosū latum ꝯtinuat: cuiꝰ inferior extremitas rotunditati attinēs vocatur epiglotalis eo ꝙ epigloti sit similis. ⁊ ipsū quidem est tutamentū oris stomachi: ⁊ mediū int̄ toraceꝫ ⁊ mēbra lenia iō ut ꝯtinuitas duri cum leni sit melior quēadmodum multotiens diximus.

Capitulū. xvi. de anatomia furcule.

f Urcula ē os positū sup vnāquāq̄ duaruꝫ partiū eius qḋ in torace est supremū curuatum coram anhar. i. loco qui ē in inferiori parte gule: ⁊ ꝓpter sui cōcauitatē accidit foramē in quo penetrat vena ad cerebrū subiens: ⁊ nerui ab eo descēdentes: ⁊ declinat ad partē siluestrem ⁊ continuatur cū capite spatule: ⁊ cū ipso spatula ligat et cum eis ambobus adiutorium.

Caplm̄. xvij. de anatomia spatule.

s Patula fuit creatā ꝓpter duo iuuamēta: Unū est ut adiutorium ⁊ manꝰ ab ea suspēdātur: ne adiutoriū cū pectore sit ꝯtinuum qm̄ facilitas motꝰ vniuscuiusq̄ duarū ad alterā destrueret ⁊ coangustatio fieret. Ipsa v̄o creata fuit a costis separata ⁊ ptes motuū ad illā fuerūt ampliate. ⁊ alterū est ut sit defensio firma mēbroꝝ que itra pectus existūt: ⁊ ut eleuet in loco sumenioꝝ spondilium ⁊ aliarū ipsarū vbi non sūt spondiles que percussiones repellant: neq̄ sensus q eas percipiant. Spatula v̄o a parte siluestri subtiliat: ⁊ a pte domestica ingrossatur: ⁊ super extremitatē ipsius siluestrē fit vacuitas ꝓfunda quam rotūda adiutorij ingreditur extremitas: ⁊ ipsa quidem duo habet additamenta. vnum ē ad superiora ⁊ posterius ⁊ vocatur destructum: ⁊ rostrū eoꝝ ⁊ per ipsum ligat spatula cum furcula ⁊ ipm̄ est qḋ ꝓhibet ne adiutoriuꝫ ad superiora de suo moueatur loco. ⁊ aliud est interiꝰ ad inferiora qḋ etiam ꝓhibet ne caput adiutorij dislocetur. Postea sine intermissione dilatatur quantum plus ad ptem incedit domesticā: ideo ut sit eiꝰ cōprehensio plus defendens. Et ipsa quidem supra sui dorsum additamētum habet sicut triāgulū cuius basis ē ad partem siluestrem: ⁊ ipsius angulꝰ ad partem domesticā ne dorsi superficies fricetur: si enim foret basis ad ptem domesticam eleuaret cutem: ⁊ cum percussiones adessent efficeret dolorem. Et hoc quidē additamentum est ei timenia spondilibus creatum ad defēdēdum: ⁊ vocatur oculꝰ spatule. Ultima vero spatule dilatatio est vbi cartilago cum qua continuatur cuius extremitas est rotunda que cum ea continuatur quam in alijs diximus cartilaginibus.

Capitulum. xviij. de anatomia adiutorij.

a Diutorij os rotundum fuit creatum ut a nocumētorum receptione magis foret remotum. Cuius quidē superior extremitas est gibbosa ut spatule vacuitateꝫ ingrediatur cū iunctura laxa non valde firma: ⁊ laxitatis cause iūcture huius accidit ei frequenter dislocatio. Iuuamētum vero qḋ in hac existit laxitate sunt due res: necessitas ⁊ securitas. Sed necessitas ē facilitas motionum ad omnes partes. Et securitas ē ꝙ licꝫ adiutorio sit necessarium ut diuersis motionibus ad partes possit moueri diuersas. motiones tamē iste neq̄ sunt multe neque perdurant visquequo timeatur ne eius rumpantur ligamenta et dislocentur: immo adiutorium in pluribus dispositionibus est

quietum: ⁊ aliud qđ ex manu est mobile. ⁊ ꝓpt̃ hoc
alie iuncture firmiores facte sunt ꝙ̄ adiutorij Ad
iutorij vero iuncturam q̄ttuor amplectunt̃ ligamen
ta. Unū eoꝝ est dilatatū pāniculare iuncturā circū-
dans sicut oēs alie circūdantur iuncture. ⁊ duo alia
ligamēta q̄ a rostro corui descendunt: quoꝝ vnum
est habens extremitatē dilatatā ⁊ circūdat adiutorij
extremū: ⁊ alterū est maius ⁊ duruʒ descendens cū
q̄rto qđ etiā descendit ab additamēto rostrali tenui
tatem eis ꝑpatā quoꝝ figura ad latitudinē trahit ⁊
prope cū adiutoriū tangunt. ⁊ ipsa quidē solent oc-
cultari sub adiutorio ⁊ ꝯtinuari musculis q̄ in eiꝰ in
teriore extensi sunt sequētes adiutoriū. Adiutoriū
ꝓterea a p̄te domestica est concauū: ⁊ a p̄te siluestri
gibbosum: vt propt̃ hoc qđ super ip̄m ex musculis
et venis ⁊ neruis disponit̃ affirmet̃: ⁊ vt hō bñ am-
plectatur qđ vult amplecti ⁊ ꝙ vna manꝰ ad alterā
ꝑueniat Sup̄ inferiorē autē adiutorij extremitatē
duo additamēta ꝯtinuata cōposita fuerūt ex q̄bus
illud qđ est ad interiora est lōgius ⁊ subtilis cū nul-
la re habens iuncturā. qm̄ non est nisi neruoꝝ ⁊ ve-
narū defensor. Sed cū eo qđ est ad exteriora cōplet̃
iūctura cubiti ꝑ bucellam que in ipso existit ꝯm mo
dū quē noīabimꝰ ⁊ iter ea ꝓculdubio subtilitas exi
stit Et in duabꝰ q̄dē huiꝰ subtilitatis extremitati
bus due sunt vacuitates sup̄ius ad anteriora ⁊ infe
rius ad posteriora. Et eaꝝ sup̄ior domestica conca
uitas est lenificata ⁊ nō existit sup̄ eam sep̄atio sʒ sil
uestris ꝯcauitas est maior eis: ⁊ qđ ad finē siluestris
concauitas tendit nō est lenificatū neq̄ʒ est ipsiꝰ sup̄
foratio rotunda: sed est sicut paries pectus ita vt cū
additamento asceid in ipsa ad partē mouet̃ siluestrē
et cū ad eā ꝑuenit stet: ⁊ nos q̄dē declarationē neces
sitatis earum cito afferemus. Has v̄o cōcauitates
duas vocat Hypo. duo limites.

Ca. xix. de anatomia asceid

a Seid ex duobus ossibus in longitudine
coniūctis est cōpositū ⁊ vocantur focilia
Sup̄ius vero ex eis qđ ad pollicē tēdit est subtilius
et vocatur focile supiꝰ ⁊ inferius ex eis qđ vadit ad
auricularē est grossius qm̄ est differēs ⁊ vocatur fo
cile inferius. Superioris vero focilis iuuamentum
est qđ ꝑ ip̄m ē motus asceid ad se torquendū ⁊ resu-
pinandū. ⁊ inferioris focil̃ iuuamentū est vt ꝑ ip̄m
sit motus asceid ad ꝯstringendū ⁊ dilatandū Cuiꝰ
vero ipsorū medium attenuatū fuit qm̄ grossitudi-
ne nō indigent propter illud qđ ex musculis gros-
sis sup̄ ipsa iacet. ⁊ ipoꝝ duo extrema ingrossata fue
runt propterea ꝙ sup̄ ipsa multa ligamentoꝝ origo
est eis necessaria quia frequēter accidunt verbera et
percussiones fortes cū motus est iuncturarū: ⁊ pro
pterea ꝙ carne denudantur ⁊ musculis. Supiꝰ v̄o
focile est totū quasi veniat a parte domestica ⁊ pau
lulū tortuose ad partē siluestrē gibbosum fiat. ⁊ iu-
uamentū in hoc existit p̄paramēti bonitas ad mo
dum torq̄ndi: sed inferius est facile rectum qm̄ hoc
ad ꝯstringendū ⁊ dilatandū meliꝰ existit

Ca. xx. de anatomia iuncture cubiti

Cubiti vero iunctura ex iunctura focil̃ su-
c perioris ⁊ inferioris focilis iūctura cū ad
iutorio cōponitur Superiꝰ quidē foci
le in sui extremitate vacuitatē ingeniose factā habet
in quā bucella siluestris extremitatis adiutorij in-
greditur ⁊ ligatur cum ea: ⁊ ex ipsius circuitu in va-
cuitate illa ꝓuenit motus resupinus et torsionis.
Inferius autē focile duo habet additamenta inter
que existit tenuitas que sime grece littere simulatur ⁊
est ita. C. Et huius quidē tenuitatis contorque
tur superficies illa que est in ipsius cōcauitate vt be
ne sit factus eius introitus in concauitatē que est in
extremo adiutorij qđ concauū existit: sed sue conca
uitatis figura gibbositati circuli similatur. Ex bo
na igitur ingressione subtilitatis que inter duo foci-
lis inferioris additamēta existit in illam inferiorem
tenuitatē iunctura cōponit̃ cubiti. Cūq̄ʒ tenuitas
vel pars sup̄ tenuitatē vel partē ad posteriora mo-
uetur: ⁊ inferius extēditur manus ⁊ cū parietal̃ mi
nuitas eam refrenat a vacuitate bucellam tenēte te-
net eam ⁊ ꝓhibet a dilatatione superflua. Stat igit̃
adiutoriū asceid ꝯm rectitudinē. Cū vero vna duaꝝ
tenuitatū sup̄ aliam ad anteriora ⁊ superius moue
tur cōstringitur manus donec asceid tangat adiuto-
rium ad partē domesticā ⁊ ab anterioribus. ⁊ duo
quidē focilia superius simul iungūtur sicut res vna
et accidit in eis vacuitas ampla cōmunis cuius plu
rimū in focili existit inferiori Qđ autē sup̄fluit ab
hac vacuitate remanet gibbosum lenificatū vt sit lō
ginquū a nocumentoꝝ repletione Et posterius
quidem ex vacuitate focilis inferioris oritur addita
mentum quod ad longitudinē quandam trahit.
Et de huius totius iuuamēto loquemur si deꝰ
voluerit

Capitulum. xxi. de anatomia rascete

Asceta ex mltis est cōposita ossibus ne no
r cumentū si accideret ꝯmune fiat: ⁊ vt per
ip̄am planta cōcauari possit: cū corpora
rotūda cōtinendi volūtas affuerit ⁊ cū liquida cur-
rentia retinere voluerimus. ⁊ hec quidē ossa iunctu
re sue firmiter ⁊ bene adinuicē sunt ligata ne separē
tur ⁊ planta debiliter illud teneat qđ colligit ⁊ qđ te
net: ita vt si cutis plante excoriaretur inuenient̃ hec
oīa ossa ꝯtinua quoꝝ sep̄atio a sensu sit lōginq̄: ⁊ cū
hoc ligamentū firmiter strigit vnū cū vno: sʒ in eis
existit obediētia ad paruā constrictionē ex qua ꝓue
nit vt interius plante conuocatur. Rascete vero ossa
sunt septē ⁊: vnū additū sed septem radicalia in dua
bus consistunt aciebus: vna acies est ad partē asceid
cuius ossa sunt tria quoniā propterea ꝙ est ad par-
tem asceid oportuit vt esset plus subtilis. Et alte
rius aciei ossa sunt quattuor que sunt ad partē pecti
nis ⁊ digitorū: vnde propter hoc oportuit vt essent
magis ampla: ⁊ tria quidē ossa ordinata fuerunt
Eoꝝ eni capita q̄ sunt ad partē asceid subtiliora sūt
et melius adinuicem collecta. ⁊ plus cōtinuata ⁊ ea
rum quidē capita q̄ sunt ad p̄tem aciei alterius sunt
latiora ⁊ miniꝰ bene collecta ⁊ ꝯtinuata. Octauū

vero os non consistit in duabus rasete aciebus:sed fuit creatū ad defendendū verum qui est in planta.

Et aciei secunde fit extremitas ex coniunctione capitum ossium eius ⁊ ingreditur vacuitatem quaz nominauimus:que est in extremitate duoꝝ focilū. Fit ergo iunctura dilationis ⁊ constrictionis. Addi tamētū vero predictū quod est in focili inferiori va cuitatē ossiū rasete ingreditur ⁊ fit inde tortionis et resupinationis iunctura.

Ca.xxij.de anatomia pectinis manus

O Ssa pectinis plane sunt quattuor ꝓpter ea cū quattuor continuantur digitis ⁊ sunt coniuncta a parte que est ad rasetam:ideo vt cū ossi bus que sunt sicut cōnexa ⁊ coniuncta bene ↄtinuē tur:que in parte digitoꝝ parumper dilatātur:vt cū ossibus que sunt distincta ⁊ separata bene continuē tur:⁊ fuerūt ad interiora curuata:propter illḋ quod iam sciuisti Rasete vero iunctura cū pectine cōpo nitur per cōcauitates que in extremitatibus ossium rasete consistunt:in quas bucelle ossiū pectinis que iam cartilaginibus inuestite fuerūt ingrediuntur

Ca.xxiij.de anatomia digitoꝝ

D Igiti sunt instrumēta que ad colligendū res iuuant. Et ipsi quidē non fuerūt creati carnei ab ossibus vacui:⁊ si tamē hec diuersis motibus possint moueri quemadmodū multi vermiū et piscium potētia debili mouerentur ⁊ hoc ideo ne eorū operatōnes forent debiles ⁊ etiam debiliores ꝗ̄ vermis.neqꝫ etiā in vno creati fuerunt osse ne eorum operationes forent difficiles quemadmodum accidit patientibꝰ cuzez ⁊ ipsis quem tria suffecerūt ossa:quoniā si eorum numero adderetur in augmē to numeri motuū ipsorum iuuaret:sed debilitas ꝓcul dubio intendendo illud quod ipos in superflua firmitudine oportet tenere proueniret:ꝙ si ex paucioribus ꝗ̄ tribus creati fuissent quemadmoduz si creati fuissent ex duobus ossibus:eēt firmitudo maior:sꝫ motus minuerentur ab eo ꝙ sufficit:⁊ nos quidem plus indigemus motibus diuersis ꝗ̄ augmēto firmitudinis terminū transeuntis. Ipsi vero creati fuerunt ex ossibus quorū bases sunt latiores ⁊ ipsorum capita sūt magis tenua ⁊ que eis sunt inferiora sunt maiora ꝫm ordinem:ita vt que in eis sūt subtiliora sint extremitates anemul ⁊ hoc qdē est ꝓpter decorationem comparatōnis que inter portantem existit ⁊ portatum. Ipsorum autem ossa creata fuerunt rotunda timore nocumentorū. Et fcā fuerunt dura non habentia concauitatē neqꝫ medullā vt essent fortiora:⁊ ad constringendū ⁊ ad figendū in motibus ⁊ attrahēdū. Et fuerunt creata interius curua:⁊ exterius gibbosa:propterea vt illud quod tenent melius retineant ⁊ melius fricent ⁊ melius ꝓ̄miant illud quod fricant ⁊ premunt. Et inť vnū quodqꝫ ⁊ aliud non fuit in medio concauitas neqꝫ gibbositas vt bene tanqꝫ res vna continuētur cum necessitas fuerit vt eis iuuamentū quasi vnius ossis habeatur. Eorum vero extremi sicut pollex et auricularis gibbositatem ad partem in qua nō est digitus habent:vt sit eorum summa cum applicantur simul figure rotunde:que a nocumentis tuetur: et intrinseca eorum pars fuit carnosa:vt sustētet eos vt cedant ⁊ sibi obuiantibus cum ea strinxerint. A foris vero non taliter facti fuerunt:ne grauarent et vt pugnum esset arma dolorem faciens. Verūtamē in anemul plus carnis positū fuit vt bene apud concursum quasi coniuncta applicentur:⁊ mediū quidem ex longioribus factus fuit iuncturis ⁊ postea anularis. Deinde index:⁊ postea auricularis Ideo vt eorum extremitates apud cōprehensionē equentur:⁊ non remaneat apertio:⁊ cum hoc vt digiti et planta super rotundum concauentur:cum colligūtur. Pollex vero omniū quattuor digitorum iusticia existit:qui si non in suo poneretur loco eius iuuamentum destrueretur Si enim intus in plāta poneretur plurimū operationum quas per plantam habemus destrueretur nobis.⁊ si ad partez poneretur auricularis:vna manus ad aliam ad tenendum illud in quo iunguntur non perueniret:⁊ hic quidem remotus existit quoniam si retro poneretur ⁊ pectini pollex nō alligaretur longitudo inter ipsum ⁊ alios digitos non coangustaretur.

Cum ergo alij quattuor digiti rem aliquam ab vna parte comprehenderent ⁊ pollex ab alia parte adiuuaret:possibile esset vt planta rem magnam cōprehenderet:⁊ pollex ab alia parte esset:sicut applicans illud quod planta constringit ⁊ tenet ⁊ auricularis ⁊ anularis.sicut coopertorium posteriꝰ. Omnia autem digitorum ossa continuata fuerunt cū tenuitatibus ⁊ cōcauitatibus intrantibus inter quas humor existit viscosus:quoꝝ iuncturas ligamenta cōprehendunt fortia:que sibi obuiant cum pāniculꝭ cartilaginosis:⁊ vacuitates qdē implent q̄ in iūcturis existūt ꝓpť augmentū firmitudinis ossa minuta q̄ sisamina vocanť.

Ca.xxiiij.de iuuamēto vnguis

V Nguis propter quattuor fuit iuuamenta creatus. Unum est vt carnis extremitas digitorum podium existat ne cū super aliquam presserit rem debilitetur Et aliud vt digitus per eam res minutas possit capere Et tertium vt per eas valeat scalpere ⁊ mundare Et quartum vt quandoqꝫ sit arma. Tria vero prima speciei humane dignius conueniunt. Et quartum ceteris animalibus Et vnguis quidem extremitas rotunda creata fuit propter illud quod scis. Et ipsa ex ossibus creata fuit lenibus vt sub eis flecteretur que ipsum percutiunt ne scinderetur Et vngues quidem create sunt semper crescentes propterea ꝙ sunt apte vt fricentur ⁊ radantur.

Ca.xxv.de anatomia ossiū femoris

C Orā alhauim sunt duo ossa a dextris ⁊ a sinistris q̄ in medio firma ↄtinuanť iūctura.⁊ ipa qdē sūt sicut oium supioꝝ ossiū fundamentū et portantia ⁊ mutantia localiter inferiora: vnumquodqꝫ aūt ipsorū in quattuor diuiditur ptes illud qḋ est ad partem siluestrē vocať alharasa ⁊ os ilij:⁊

illud qd̄ eſt ad anterioꝛa os vocat̄ femoꝛis. ⁊ illud qd̄ eſt ad poſterioꝛa vocat̄ os anche: ⁊ domeſticu̅ qd̄ eſt ad ſupioꝛa vocat̄ piſcis coxe: q2 in ipſo eſt cōcauitas quā caput coxe gibboſū ingredit̄ ⁊ ſup hoc os mēbꝛa poſita ſūt nobilioꝛa: ſicut veſica ⁊ matrix ⁊ ſpermatis receptacula in viris: ⁊ ſicteris ⁊ inteſtinum rectum.

Cap. xxvi. ē ſermo aggregatꝰ de iuuamēto rigil.

h Oꝛū iuuamēta in duabꝰ cōſiſtunt rebus: vna eſt figere ⁊ ſtare ⁊ hoc ē ꝑ pedē. ⁊ altera mutatio equalis aut aſcēdēs aut deſcēdens: ⁊ hoc fit ꝑ coxam ⁊ per crus. Cunq̄ pedi nocumētū acciderit ſtare ⁊ figere difficile erit: ſ3 mutari nō niſi tātū quātū neceſſaria fuerit mutatio multe fixionis q̄ ē ad vnū pedē. cū aute3 muſculis coxe aut cruris nocumentum acciderit figere erit facile. ſed moueri difficile.

Capitulū. xxvij. de anatomia oſſium coxe.

p Rimū ex oſſibꝰ rigil eſt coxa: ⁊ ipſū qdē ē os maiꝰ qd̄ in coꝛpe exiſtit: q2 ipm̄ eſt deferens illud qd̄ ē ſupꝛa ipm̄ ⁊ mutās illd̄ qd̄ eſt ſub ipſo. Cuiꝰ ſupioꝛ extremitas fuit facta rotūda ut i pixidē anche bn̄ ingrederet̄. Et ipm̄ qdem eſt gibboſū ad ꝑtē ſilueſtrē: ⁊ curuatū ad ꝑtē domeſticā: ⁊ ad poſterioꝛa. Si eni ipſum foꝛet poſitū ſm̄ rectitudinē ⁊ pixidis eq̄diſtantiā accideret inde aliqs claudicatiōis motꝰ quēadmodū accidit ei cuiꝰ talis ē creatio: neq̄ bn̄ defenderet ⁊ muſculos magnos ⁊ neruos ⁊ venas: neq̄ ex hoc toto recta res gnāretur: neq̄ ſedēdi foꝛma eēt bona. Amplius ſi curuū ad ꝑtem domeſticā nō fuiſſet reductū proueniret inde alterius modi claudicatio: neq̄ ſtatio illi media foꝛet: ⁊ fieret ei cōis declinatio neq̄ eēt equalis: Et in ipſiꝰ extremitate inferioꝛi ſūt additamēta duo ꝓpter poplitis iuncturam. Nos tn̄ prius memri minoꝛis ⁊ maioꝛis quātitatis ē melius.

Caplm̄. xxviij. de anatomia oſſium cruris.

c Rus ē quēadmodū aſeid ex duobꝰ oſſibꝰ cōpoſitū. Unum ē maius ⁊ lōgiꝰ ⁊ ipſū eſt domeſticū ⁊ vocatur cāna magna: ⁊ aliud eſt minꝰ ⁊ breuiꝰ. nō eni ꝑuenit vſq̄ ad coxam imo ab ea breuiat̄. inferius tn̄ peruenit ad locū ad quem ꝓtendit̄ maius ⁊ vocat̄ cāna minoꝛ. Crus etiam h3 gibboſitatē ad ꝑtem ſilueſtrē: poſtea apud extremitatē inferioꝛē h3 gibboſitatē aliā ad ꝑtem domeſticā: ꝓpterea ut ꝑ eam melioꝛ ſit ſtatio: ⁊ cāna quidē maioꝛ equat̄ que ꝓ certo ē crus: ⁊ minoꝛ creata fuit q̄̄ coxa: ⁊ illud ē ꝓpterea q2 adiūcte fuerūt res ꝓpter quas ei in magnitudine fuit addēdū ⁊ hoc ē figere ⁊ deferre qd̄ eſt ſupꝛa ipm̄ : ⁊ res ꝓpter qua3 fuit addendum ei in paruitate eſt facilitas ad motū ⁊ res ſecūda magis cōueniens fuit intētioni ꝓ qua fuit factū crus minus: ⁊ res pꝛima intētioni ꝓ qua fuit facta coxa maioꝛ. Duo autē cruris oſſa ſunt quantitas temperata: adeo q2 ſi vnum os adderetur accideret de debilitate ⁊ duritie motus illud qd̄ accidit habenti elephātiam ⁊ varices. ⁊ ſi vnum minueretur accideret de debilitate ⁊ duritię motꝰ ⁊ de impotētia deferendi illud quod eſt ſupꝛa ipm̄ illud qd̄ accidit circa crura habentibus de natura ſubtilia. ⁊ ꝓpter hoc totū ſuſtentatū fuit ⁊ foꝛtius factu3 eſt cū canna minoꝛe. In cāna ꝓterea minoꝛe alia exiſtūt iuuamēta ſicut neruos ⁊ venas: ⁊ q̄ ſunt inter eas cooperire: ⁊ cōitas cāne minoꝛis in iūctura pedis: ut velox ⁊ foꝛtius fiat iūctura dilationis ⁊ toꝛtionis.

Caplm̄. xxix. de anatomia poplitis.

i Unctura poplitis ꝓuenit ꝓpt̄ ingreſſum duoꝝ additamētoꝝ q̄ ſunt ſup extremitatē coxe in duas vacuitates que ſunt in capite oſſis cruris: que firmata fuit ligamento cingente: ⁊ alio ligamēto in ꝓfundū tendente: ⁊ duobꝰ ligamētis foꝛtibꝰ ⁊ duabꝰ partibus cuiꝰ quidem pars anterioꝛ bn̄ facta fuit cū raſgai. patela hoc ē oculo poplitis ⁊ eſt os ad rotūditate3 trahens. Cuiꝰ iuuamentū eſt refrenare illud qd̄ timet̄ cū eſt neceſſe ſup digitos pedū curuati ſtare ⁊ ſuſpenſu3 ſedere ex ruptura ⁊ diſlocatione. ⁊ iunctura quidem laborioſa ſuſtentata fuit: ꝓpterea q2 ſuo motu differt coꝛpus ⁊ poſitꝰ fuit locꝰ eius ad anterioꝛa: qm̄ plurimū qd̄ ei accidit de laboꝛe inclinatiōis eſt ad anterioꝛa. nō enim h3 ad poſterioꝛa inclinationē laborioſam. ad duas tamē ꝑtes rem modicam declinatiōis habet. Tota vo eius declinatio eſt ad anterioꝛa ⁊ accidit ei ibi laboꝛ in hoꝛa incidendi ⁊ ſtādi ſuper digitos pedis cū aliqs q̄ſi ſuſpēſus curuus ſtat ⁊ hoꝝ ſimiū.

Caplm̄. xxx. de anatomia pedis.

p Es creatus fuit ut ſit inſtrm̄ figendi: ⁊ fcā fuit figura eiꝰ ad anterioꝛa ut figura lōga: ut in ſtando ⁊ in apodiādo ſup ipſū auxilium pꝛebeat cui in parte domeſtica tenuitas creata fuit ut ſit pedis declinatio in hoꝛa ſtandi: ⁊ pꝛopꝛie vacillanti ad partem contrariam parti pedis eleuati: quatenus refrenet illud quod opoꝛtet conſtringi ex nixu ſuper partem bene eleuandi pedem eleuatum ⁊ ut ſtatio ſit temperata: ⁊ etiam ut ſit facile calcare ſuper res excuntes ⁊ abſq̄ magno doloꝛe ⁊ ut pes bene circundet illud quod gradibus ⁊ extremitatibus eoꝛum per que fit aſcenſio ſimulatur. Et pes quidem ex multis oſſibus creatus fuit pꝛopter iuuamenta ex quibus eſt ut bene retineat ⁊ circundet illud ſuper quod incedit ex terra cum neceſſe fuerit. Pes nāq̄ plerūq̄ tenet illud ſuper quod incedit quemadmodu3 manus retinet illud quod recipit ⁊ cum tenens pꝛeparatur ut moueatur ſuis ꝑtibus ad aliquam foꝛmam ut per eum retentio fiat melioꝛ erit melius q̄̄ ut totum ſit vnum fruſtum: ne figura poſt figuram figuretur. Et ex eis eſt iuuamentum toti cōmune cuius oſſa ſunt multa. Pedis vero oſſa ſunt vigintiſex. Cahab per quod iunctura pedis cum crure completur. ⁊ calcaneꝰ quod eſt ſuſtentamentu3 fixionis. ⁊ nauiculare per quod eſt tenuitas: et quattuoꝛ oſſa raſete cum quibus pecten continuatur: quoꝛum vnum eſt os grandinoſum exagono ſimile poſitum ad partem ſilueſtrem pꝛopter quod pars illa ſuper terram ben:

figit ⁊ quinq; pectinis ossa. Alcahab vero humanum magis subtiliatum est ad exteriora: ⁊ magis ingrossatum ad interiora q̃ alcahab omnium aliorum animalium. ⁊ ipsum est quasi nobilius ossibus pedis in motu iuuantibus sicut calcaneus est nobilius ossibus pedis in fignedo adiuuantibus. Et alcahab quidem inter duo extrema positum est a duobus cānis egredientia ipsum a suis partibus circundantia.s.a supremo ipsius ⁊ a suo loco ⁊ a duabus suis partibꝰ siluestri ⁊ domestica: ⁊ eius duo extrema in duas vacuitates que sunt in cānis fixe ingrediuntur. Alcahab preterea inter crus ⁊ calcaneum medium existit. per ipsum enim melius continuatur ⁊ iunctura inter ea firmatur ⁊ secura fit a dislocatione. ⁊ ipsum quidem pro certo in medio est positum: licz existiment quidam q̄ ad domesticam sit declinans propter concauitatis tenuitatem. Ad alcahab vero os nauiculare ab anterioribus coniunctionaliter ligatur. ⁊ hoc quidem nauiculare cum calcaneo posterius continuatur ⁊ anterius cum tribus ossibus rasete a parte siluestri. Os vero grandinosum est illud quod si maius vocat os lolutarium. ⁊ si volueris pones quartum ossium rasete. Calcaneus autē sub alcahab positus est durus rotundus ad posteriora ut percussiōibus ⁊ nocumētis resistere valeat ⁊ inferius lenificatus ut melius calcet ⁊ pes melius cooperiat illud super quod quiescit cum stat: cuius quantitas magna facta fuit ut corpus portare queat ⁊ fuit factus triangulatus ad longitudinem ⁊ subtiliando paulatim protenditur donec finiatur ⁊ annichiletur coram tenuitate ad partem siluestrem. ideo ut subtilitatis concauitas sit ordinata superius ad suum medium. Raseta vero a palme raseta est diuersa: quoniam hec ē vna acies illa due acies: ⁊ quia eius ossa sunt numeri multum minoris ⁊ in hoc quidem iuuamentum existit: quoniam in palma motus fit plus necessarius ⁊ comprehensio quaz in pede: ⁊ maius iuuamētum quod in pede consistit est figere. Multiplicare autem diuisiones ⁊ iuncturas in retinendo nocet: ⁊ in cooperiendo illud super quod statur. propterea quod prouenit inde laxitas ⁊ apertio multa quemadmodum si nulla foret ibi laxitas noceret ꝑpterea q̄ dilatatio equalis que est conueniens deesset. Jam enim scitum fuit q̄ circundare ⁊ retinere cum eo quod ē numeri maioris est melius. ⁊ bene stare ⁊ bene posse deferre cuz eo quod est numeri minoris ⁊ maioris quantitatis est melius. Pedis vero pecten de quinq; ossibus fuit creatum ut cum vnoquoq; ipsorum quisq; digitorum qui sūt quinq; constituti in vna acie continuetur: quoniaz in eis fuit plus firmitudo necessaria q̃ comprehensio ⁊ circūdatio qȯ in ossibus manus fuit necessarium. Quisq; autem digitus preter pollicem ex tribus consistit ossibus. Jam de ossibus locuti sumꝰ quantum sufficit. ⁊ hec quidem ossa cum computata fuerint erunt ducenta ⁊ quadragintaocto: preter sisamina ⁊ preter os quod laude littere grece simi-latur.

Capitulum primū sūme secunde doctrine quinte: ⁊ est verbum vniuersale de neruis musculis cordis ⁊ ligamentis.

Voniaz motus volūtarius membris non completur nisi ỽtute a cerebro eis mediantibꝰ neruis adueniente. ⁊ neq; erat conueniens ut nerui ossibus continuarentur: que pro certo sunt membrorum nobilium radices in motu ꝓpter intētionem primā: q2 ossa sunt dura ⁊ nerui sunt subtiles ꝓpterea misericorditer egit deus ⁊ ex ossibus rem neruo similem extraxit: que ꝯnexio ⁊ ligamētū vocatur: ⁊ ipsā neruo adiunxit ⁊ ex eis rete faciendo quasi rem vnam efficit. Et ꝑpterea q̄ corpus qȯ ex neruo ⁊ ligamento ꝯponitur: prorsus fuit subtile: qm̃ corporis nerui augmētū cū ad mēbrū ꝑuenit non ē tantum: q̄ ad ipsius corpoꝛ ⁊ grossitie cū est i sui ortu remoueatur tanta longitudine de qua sit curādū: cū neruus nō ꝯsequat augmētū faciens adipisci corpus eius ꝑueniēs ad mēbra ꝯsecutionez longinquā sup corpus suū motu suo in sua grossitie ꝯsecutionem de qua sit curandū: ⁊ eiꝰ corpus cū est eius ortꝰ est tantū quātū ipsū cerebri corpus ⁊ nucha ⁊ capitis cōcauitas ⁊ neruoꝝ egressiones tollerare possunt. tūc eni si neruus mēbroꝝ motus affirmaret ipsis in sua corporeitate possibili existentibꝰ ⁊ ꝓpterea cū diuidunt ⁊ partiūtur ⁊ ramificant in mēbris ⁊ fit illud qȯ ex eis vni accidit mēbro multo subtilius q̃ radix: ⁊ cum a suo ꝑncipio ⁊ ortu elongat esset in hoc corruptio manifesta. Sua igit sapiētia deus ipsum gubernauit grossitiem ei attribuēdo: q̄ ꝑuenit propter corporis ex eis ⁊ ligamēto ꝯpositi villoꝝ cōfusionem: quoꝝ vacuitates carne impleuit ⁊ hoc ipm panniculo texit. ⁊ in ipsius medio perpendicularē sicut megar de substantia nerui posuit. Et huiꝰ sūma facta ē mēbroꝝ ex neruo ⁊ ligamento ⁊ eorum villis ⁊ carne implēte ⁊ panniculo cooperiente cōpositū ⁊ hoc quidē mēbrorū est musculus: ⁊ ipsuz est qui cū colligit trahit cordam que ex ligamento ⁊ neruo cōponitur illa.s. que ab eis ad mēbri partē transit ⁊ colligitur ad mēbrū attrahendū: ⁊ cū dilatatur laxat corda ⁊ elongat membrum.

Capitulum.ij. de anatomia musculorum mouētium qui sunt in facie.

X eo qȯ scitur est q̄ musculi faciei sunt ſm numerū mēbroꝝ mobiliū que sunt in facie. Mēbra aūt mobilia q̄ sūt in facie sunt frōs ⁊ oculi: ⁊ palpebre suꝑiores: ⁊ maxylla i cōitate cū labijs ⁊ labia sola ⁊ due aurium extremitates ⁊ mādibula inferior.

Capitulū.iij. de anatomia musculoꝝ frontis.

Rons aūt ꝑ musculū tenuē dilatatum pāniculare mouetur q sub cute frontis dilatat: ⁊ cū ipsa adeo miscet donec sit q̄si eētie cutis pars ⁊ fiat i possibile ipsū ab ea excoriari ⁊ mēbro quidē qȯ ꝑ ipsum mouet absq; corda obuiat: qm̃ illud qȯ ꝑ ipsum mouetur est cutis dilatata

leuis ⁊ mouere tale q̄le ipſuz eſt ꝑ cordaz non eſt bo
nuz ⁊ hui⁹ gdem muſculi motu eleuant̄ ſupcilia. ⁊ ē
etiā cuz ad claudenduz oculum iuuat propt̄ ſuaruz
ṽtutum diuiſionez ⁊ ſui laxitatem.

Caplm .iiij. de anatomia muſculoꝝ oculi.

Uſculi vero oculuz mouētes ſunt ſex quoꝝ
m quattuor eius lateribus ꝯſiſtunt. ſurſuz ⁊ de
orſum ⁊ duo almecheni vnuſquiſqꝫ .n. ipoꝝ
ad ſuaz ptez mouet: ⁊ ſunt duo muſculi ex tranſuer
ſo incedentes q ſm rotunditatez mouent. Ab ocu
lo vero poſterius eſt muſculus q neruuz ꝯcauū quē
poſt nominabim⁹ ſuſtētat: ppea ꝙ cum eo miſcet̄ ⁊
ꝯtinuat̄ ⁊ eleuat ipm ⁊ ꝓhibet ipm a laxitate ex qua
ꝓuenit alhod: ppea ꝙ retinet ipſum cū intente intu
etur. ⁊ huius gdez muſculi pāniculis ligamētalib⁹
accidit ex diuiſione vnde in eius eſſe ad dubietatem
ꝑuenitur. Sunt nāqꝫ ex anatomicis q tenēt ꝙ ē vn⁹
muſcul⁹ ⁊ ſūt ex eis q duo: ⁊ ſunt ex eis q tres: quo
cūqꝫ tñ modo ſit eius caput vnuz exiſtit.

Caplm .v. de anatomia muſculoruz palpebre.

Arum ṽo inferior motu non idiget: itentio
e nāqꝫ ꝓuenit ⁊ ꝯpletur motu ſupioris ſoluz
⁊ eo ꝯpletur oculi clauſura ⁊ aſpectus q fit in
tente. Uoluntas .n. dei fuit vt iuſtrumenta quāto
pl⁹ poſſibile fuerit ſint pauciora cuz nō ꝓuenerit im
pedimētuz: qm̄ mlˀtiplicatōe coꝝ prouenit ex nocu
mentis illud qđ eſt ſcitū. Et poſſibile gdaz erat vt
palpebra ſuperior quieta manēt ⁊ inferior eſſꝫ mobi
lis. Sꝫ factoris voluntas ē ut opatōes ſuis approxi
ment pncipijs ⁊ cauſas ad ſuos fines eleuet tēpera
tiori via ⁊ rectiori ſemita. Supior aūt palpebra ner
uoꝝ origini ꝓpinqor exiſtit: vt nerui cuz ad ipaz ten
dunt reflexione ⁊ reuolutōe non idigent: ⁊ q: palpe
bra ſupior duob⁹ indiget motibus eleuatōis cū ape
ritur oculus ⁊ depreſſionis cuz claudit̄ ⁊ clauſura in
diget muſculo trahēte ad inferiora pp ꝙ fuit neceſ
ſariuz vt muſculus ei aduenire ad iferiora declinās
⁊ impellēs. Et ſi vn⁹ fuiſſet: tunc impoſſibile foret
ut ꝯtinuaret niſi aut cuz extremitate palpebre: aut cū
ipſius medio: ⁊ ſi cū palpebre medio ꝯtinuaret̄ co
operiret pupillaz cuz ad ipſaz eleuaret̄: ⁊ ſi cuz extre
mitate palpebre ꝯtinuaret̄ nō ꝯtinuaret̄ niſi cū extre
mitate vna: ⁊ non ꝓueniret palpebre coopertura eq̄
liter ſed tranſuerſaretur: q: clauſura in parte vbi eſſet
corda ꝯſtrigeretur primo ⁊ ab alia debilitaretur pte
⁊ cooptura non eſſet eq̄lis ſed ſilis eſſet coopertur e
palpebre hominis torturaz patiētis: ꝓpt̄ hoc ei non
vnus creatus fuit muſculus: ſed duo qui a ptib⁹ du
oruz almecheni naſcentes palpebraz ad interiora ſi
mili deponunt attractione. In apertione autē pal
pebre vnus ſufficiebat muſculus qui ad mediuz per
ueniret palpebre ⁊ eius corde extremitas ſup palpe
bre dilataretur extremitatē: ⁊ cū ꝯtraheret̄ aperiret̄:
⁊ ꝓpterea ad hoc vn⁹ creat⁹ fuit qui ſm rectitudiēz
int̄ duos deſcendit pāniculos ⁊ dilatat̄ ⁊ ꝯtinuatur
corpe cartilagini ſimili: ⁊ expanditur ſub piloꝝ pal
pebre origine.

Capitulū. vi. de anatomia muſculorum maxille.

Axilla duos hꝫ mot⁹: vn⁹ eſt ſequēs motū
m mandibule inferioris: ⁊ alter eſt ei cum labio
cōmunis. Mot⁹ autez cauſa quem habet
modū alteri⁹ mēbri ſequētem ſūt muſculi illius mē
bri. Et motus quē cum alio mēbro habet cōez cā ē
muſculus q eſt ipſius ⁊ illius alterius cōmuniter.
Et iſte gdez muſculus in vnaquaqꝫ maxillaꝝ gena
vnus exiſtit latus: q ⁊ hoc nomine ſcitur. Unuſqſqꝫ
autem coꝝ ex quattuor ꝯpoſitis eſt ptibus quoniaz
villus a quattuor ei aduenit locis. Unius origo eſt
furcula cuius fines cū extremitate labioꝝ ad inferi
ora ꝯtinuantur ⁊ trahunt os inferius ex tranſuerſo
Et ſcđa origo exiſtit inter thoracem ⁊ furculaz a du
obus ptibus ⁊ ipſoꝝ villi tranſuerſi ꝓtenduntur: et
ille q a dextris orit̄ cū eo qđ a ſiniſtris naſcit̄ trāſuer
ſando iūgit̄ ⁊ penetrat ⁊ cōtinuat̄ ille q naſcitur a de
xtris cū iferiori pte extremitatis ſiniſtre labij ⁊ ille q
a ſiniſtris naſcitur ecōtra. Cū villus iſte colligitur
anguſtat̄ os ⁊ ipm ad anteriora ꝓtrahit ſicut i burſa
efficit cōrigia q̄ burſam claudit. Et tertius oritur ab
oſſe qđ roſtro corui in ſpatula ſimilatur ⁊ ꝯtinuatur
inferius ꝯtinuitate illius muſculi ⁊ trahit labium in
duas partes attractione ſimili. Et quartus oritur
a ſimenijs colli ⁊ tranſit circa terminos auriū ⁊ con
tinuatur cum fine maxille ⁊ mouet maxillam motu
manifeſto quem ſequitur labiuz ⁊ fortaſſe valde ap
proximatur loco vbi eſt auris ingreſſus in pleriſqꝫ
hominibus ⁊ continuatur cum ea ⁊ mouet aurem.

Capitulum ſeptimum de anatomia muſculorum labiorum.

X muſculis vero labij ſunt illi quos diximˀ
c ei ⁊ maxille cōmunes eſſe: ⁊ ex muſcul̄ eius
ſunt qui ſunt ipſius proprij. ⁊ ſūt muſculi q̄t
tuor par vnum aduenit ei a ſuperiori in rectitudine
duarum genarum maxillarum ⁊ continuatur pro
pe ipſius extremitatem: ⁊ duo ab inferiori. Et hi qui
dem quattuor ad hoc vt ſolum labium moueat̄ ſuf
ficiunt. vnaqueqꝫ enim pars eorum cum mouetur
ad partem illam mouet. Cūqꝫ duo ad duas dilatā
tur partes. Adſunt igitur ei ſm complementum
motus ad quattuor partes: neqꝫ vllū habet motuz
niſi iſtos. In his igitur quattuor adeſt ei ſufficien
tia. ⁊ iſti quidē quattuor muſculi: ⁊ ſūma muſculo
rū cōmuniū corpore labij miſcent̄ taliter ꝙ ſenſus
a ſubſtātia labij prima ipſos diſcernere nō valet: ꝓ
pterea ꝙ labiū eſt mēbrum molle carneum os non
habens.

Caplm. viij. de anatomia muſculoꝝ naſi.

Um extremitate vero leporis duo pui ꝯti
c nuant̄ muſculi fortes. paruitas aūt exiſtit
ne ſuper alios muſculos plus neceſſarios
coanguſtatio fiat: qm̄ mēbroꝝ maxille ⁊ labij moti
ones plures ſunt numero: ⁊ frequētius fiūt; ⁊ per
ſeuerant plus: ⁊ plus ſūt neceſſarie q̄ꝫ motus extre
mitatis leporis. Fortes aūt creati fuerunt ut eoꝝ
fortitudine illud quod ei defuit propter oſſis defe
ctum emēdetur: quorum aduentus eſt a parte gene
maxille: ⁊ miſcetur prius cum villis pomi maxille.

nõ autẽ a parte gene maxille adducte fuerũt nisi ut ipm ad eam moueant.

Capitulũ nonũ de anatomia musculoꝝ mãdibularũ superioris ⁊ inferioris.

m Andibule inferiori absq; mãdibula superiori motus ꝓprie attributꝰ fuit ꝓpt iuuaméta ex qbꝰ est ꝙ leuioris motꝰ ẽ melior. Et ex eis est ꝙ dimittere ad mouendũ supiorem mẽbra nobilia ꝯprehendẽtez: ideo ꝙ motꝰ in ipsis nocumẽtum efficit est dignĩꝰ ⁊ salubrius. ⁊ ex eis etiam est ꝙ si superior mandibula tali modo esset ut ipsius motus facilis foret nõ fieret iunctura que est inter ipsam ⁊ caput firma: preterea in mandibula inferiori motus plures q̃ȝ tres non fuere necessarij. Motus aperiendi os .s. ⁊ claudendi ipsum ⁊ motus masticandi ⁊ molendi. Aperiens autem mãdibulam ad inferiora descẽdere facit. Et claudẽs ipsam eleuat. Et molens ipsam circuire facit ⁊ ad duas partes declinare. Manifestum est igitur ꝙ oportet ut modus claudẽdi sit per musculos qui a supioribꝰ descendũt ⁊ ad supiora retrahunt ⁊ apiẽdi ecõtrario ⁊ molẽdi cuȝ transuersiõe. Quapropt ad claudenduȝ duo creati fuerũt musculi q duo temporis musculi vocant. Ipsoꝝ võ quantitates in homine pue facte fuerũt: qm̃ membrũ qd̉ p eos mouetur in homine pue existit quantitatis in medio vacuitates habens ⁊ est in pondere leue. Nãq; motꝰ q huic accidũt mẽbro p hos duos veniẽtes musculos magis sunt leues: in ceteris autẽ animalibus inferior mandibula est maior ⁊ grauior q̃ȝ sit in homine Unde per eos moueri in motu mordendi ⁊ res comedendi duras ⁊ incidendi ⁊ eradicandi est difficilius. Et hi qdem musculi duo sunt molles ppea ꝙ iuxta principiuȝ existũt qd̉ est cerebꝝ qd̉ est corpꝰ in vltimo molle ⁊ neq; est inter ipsos ⁊ cerebruȝ nisi vnuȝ os. vnde tũ pp hoc: tũ pp illud qd̉ timetur ex societate cerebri cum eis in nocumentis si accidẽt ⁊ in doloribus si euenirent adeo ꝙ ille cui accidissent inde ad phrenesim pueniret ⁊ ad eas q̃ sunt siles eis ex egritudinibus sepeliuit eos creator apud ipoꝝ originem ⁊ egressionem a cerebro in osse paris: ⁊ ipsos penetrare fecit in coop̄tura q̃ silis est cãnali: ⁊ est cõposita ex duobus ossibus paris: ⁊ tortuositas foraminuȝ per que trãsiũt q̃ cum eis vadũt eoꝝ vestiẽtes extrema magno spacio donec par ptranseãt: ut eoꝝ substantia paulatim induret ⁊ a loco vbi orti fuerũt paulatim elongentur. Unicuiq; aũt duoꝝ horum musculoruȝ magna generat corda q̃ sup mandibule inferioris incedit extremitatez ⁊ ipaȝ cum ꝯtrahitur eleuat. Et hi qdeȝ duo musculi ab alijs duobꝰ adiuti fuerunt musculis q i inferiorĩbꝰ bucce incedentes ad mãdibulaȝ descendũt inferiorẽ i fornice: qm̃ in eleuando graue est necessaria ipm ingeniose regere ⁊ sollicitari, p ipso q̃liter plꝰ habeant fortitudinis. Et corda etiã q̃ ex istis duobꝰ nascit musculis ex ipsoꝝ oritur medietate ⁊ nõ ex eoꝝ extremitatibꝰ: pp firmitudinez. Et corde due nascentes ex istis duobus musculis ꝓcedunt ex medio eoꝝ: ⁊ non ex eoꝝ extremitatibus pp firmitudiez. Musculoꝝ võ aperiendi ⁊ mandibulã descendẽ faciẽtium villi ex additamentis nascuntur adhubrienti q̃ retro post aures creata fuerunt ⁊ descendunt ⁊ vniũt ⁊ fiunt vnꝰ musculus post separant ⁊ fiũt corda vt firmitudiez augeant: deinde iteꝝ rarificat ⁊ carne repletur ⁊ fit musculus ne ꝓpter sui tensionez ad nocuméta recipienda sit ꝑparata: deinde mãdibule reflexio mẽto obuiat ⁊ cuȝ ꝯtrahitur trahit mandibulaȝ retro ⁊ descendit ꝓculdubio: ⁊ ppca ꝙ nãlis g̃uitas in descẽdẽdo adiuuat duo suffecerũt ⁊ neq; adiutorio eguerũt. Masticandi vero musculi sunt duo ab vnaq̃q; enim pte vni musculo triãgulato cuȝ eius caput positũ fuerit triãgnlus q ex suis angulis in facie ꝯsistit duo ꝓtenduntur latera: vnuȝ ad mãdibulaȝ descẽdit inferiorem ⁊ alteꝝ ad ptem paris ascẽdit: ⁊ inter ea basis ꝯtinuat recta ⁊ miscet quisq; angulus ei qd̉ ante ipm existit: ppea ut musculꝰ iste diuersas in cõtrahendo habeat ptes: ⁊ nõ sit ei motus eq̃liter sȝ diuersis possit inclinari inclinatõibus. ideo ut p eas molitio et masticatio compleatur.

Caplm. x. de anatomia musculoꝝ capitis.

c Aput motꝰ habet ꝓprios: ⁊ motꝰ cũ quiq; colli spondilibus cõcs: p quos est motꝰ cõpositus ex decliatõe capitis ⁊ decliatõe colli simul. Unusq̃q; vero duoruȝ motuuȝ .s. ꝓprius ⁊ communis: aut erit curuans anterius: aut curuans posterius: aut inclinans ad dextram aut ad sinistrã Et inter ipsos qdem ſȝ circundandi formaȝ motus generat ꝯuersiõis. musculi ãt q caput ad iferiora ꝓpe curuant sunt duo musculi qui a duabꝰ descendunt ptibus: q cũ villis suis miscent retro post aures a superioribus ⁊ ab osse thoracis ab inferioribus ⁊ eleuantur sicut ꝯtinui. Est etiã cũ quidẽ existimãt ꝙ sint tres musculi duo nãq; vnĩꝰ eoꝝ extrema ramificant ⁊ duo capita fiunt eis. Cũq; vnus eoꝝ mouetur caput ad inferiora curuat. ⁊ cũ ambo mouentur caput ad anteriora tẽperate curuat. Musculi vero q caput ⁊ collũ simul anteriꝰ curuant sunt par sub meri positũ: qd̉ ad partẽ spõdilis p̄me ⁊ secũde vadit: ⁊ cũ eis miscet. Cũq; ps ipsius que est ad partem meri ꝯtrahit curuat caput solũ: ⁊ si ps cũ duabus spõdilibꝰ ꝯtinuata opatur curuat ad anteriora etiã collũ. Sȝ musculi q solũ caput ad posteriora curuant q̃ttuor sunt paria paribꝰ q̃ noiauimꝰ posita Et hoꝝ quidẽ par .ũ origo supra iũcturã existit: ⁊ ex eis etiã sunt que ad simenia pueniũt: ⁊ ipsoꝝ origo ẽ lõginquior medietate que est posteriꝰ ⁊ sunt ex eis q̃ ad alas pueniunt quoꝝ origo est a medio. Ex istis sunt par qd̉ ad duas prime spondilis alas peruenit super par qd̉ ad secũduȝ peruenit simeniũ: par cuius villus ex ala prima orĩt ⁊ vadit ad simeniũ secũduȝ ⁊ eius quidẽ ꝓprietas ẽ vt capitis declinatõem cuȝ ipsũ curuat ad naturalẽ eleuet dispõem sui transuersione. Et ex eis ꝓpter quartũ qd̉ a supioribꝰ incipiens penetrat sub tertio cũ trãsuersione ad partem siluestrẽ ⁊ comitat prime spondilis alã. Duo prima paria caput posteriꝰ siue declinatõe aut cũ decli

natione valde ꝑua curuāt. Et iterū declinationis re ctificat torturā. Et quartū transuerſione manifeſta ad poſteriora curuat. ⁊ quicūqꝫ tertij ⁊ quarti ſolꝰ declinauerit inclinabit caput ad ſuam ptē. Et cum ambo retrahent mouebit caput ad poſteriora ꝯuer ſum abſqꝫ declinatione. Muſculi vero qui caput cum collo curuant ſunt paria tria profunda: ⁊ par vnū cooperiens vnūquodqꝫ par eoꝝ eſt triangulꝰ: cuius baſis ē poſterius os cerebri. ⁊ qḋ ex ea rema net ad collum deſcendit. ſed triū pariū ſub eo expā ſoꝝ Unū ſup duo latera ſpondiliū deſcēdit ⁊ aliud multū declinat ad alias: ⁊ aliud ꝑ mediū tranſit int duo ſpondiliū latera: ⁊ duo extrema alarū. Muſ culi autē qui caput ad duo inclināt latera ſunt duo paria capitis iuncturā concomitantia. Unius paris eoꝝ locus ē anterius ⁊ ipſum eſt quod inter caput ⁊ ſpondilē continuat ſecūdam: cuius vnū īpar eſt ad dextrā ⁊ alterū ad ſiniſtrā. ⁊ par ſcḋm eoꝝ eſt cuiꝰ lo cus ē poſterius ⁊ cōiungit int ſpondilē primā. ⁊ ca put cuius vnū īpar incedit a dextra ⁊ alterum a ſini ſtra: ⁊ quodcūqꝫ vnū ex iſtis cōtrahet caput declina bit ad partē ipſius cū tranſuerſiōe: ⁊ quicunqꝫ duo ab vna parte ꝯhent declinabit ad eos caput abſqꝫ tranſuerſione: ꝙ ſi anteriores mouebūtur iuuabūt in curuando caput ad inferiora ſi poſteriores mo uebūt reducent caput ad poſteriora. Et ſi oēs ut q̄t tuor ſimul mouebūt ſtabit caput recte. Et hi qui dē quattuor muſculi alijs muſculis ſunt minores. Uerūtamen eis locoꝝ ipſoꝝ bonitate: ⁊ qꝛ ſub alijs deſcendūt muſculis reſtauratū fuit quantū alij per magnitudinē habent. Iūcture preterea capitis due res neceſſarie fuere quibus due intentiōes cōtrarie erant oportune. Una ē firmitudo ⁊ hec quidē pen det ex affirmanda iūctura: ⁊ vt parū motibꝰ obedi at: ⁊ altera eſt multitudo nūeri motuū: ⁊ hec pendet ex facilitate iūcturarū ⁊ laxatione earū. Factū eſt igi tur vt iūcturarū laxitas ꝑtranſiret cōplemētū firmi tudinis que ꝑꝑ muſculos multos q̄ ſunt cingentes ea ⁊ circūdātes acquiritur. Due igit itentiōes ei acq ſite fuerūt. vñ deus oībꝰ factoribꝰ melior ſit bñdictꝰ

Ca.xi. de anatomia muſculoꝝ epiglotis.

E Piglotis ē membꝝ cartilaginoſū creatū vt vocis ſit inſtrm̄: qḋ quidē ex tribꝰ cō poſitū eſt cartilaginibꝰ. Una eſt cartilago quā ſenſus comphendit corā gula: ⁊ ſub mēto que vocat peltalis clipealis: qm̄ eiꝰ vent eſt ꝯcauꝰ ⁊ dor ſū gibboſū peltē ſilis ⁊ clipeo paruū eius. Et ſecūda ē cartilago poſt illā poſita ad partē colli cū ea ligata ⁊ vocat que nomē nō hꝫ. Et tertia ē ſuper illas coo periens que cū ea q̄ nomē nō hꝫ cōtinuat ⁊ obui at peltali abſqꝫ continuitate ⁊ inter ipſā ⁊ illā que no mē non hꝫ eſt iunctura dupla ꝓpter duas vacuita tes que ſunt in ipſa in quas duo additamēta nō ha bētia nomē decent ingrediūtur cū eis ligamētis cō nexa ⁊ vocat cooptorialis ⁊ cymbalaris. Et ꝓpte rea ꝙ peltalis quādoqꝫ adiūgit nō habenti nomen ⁊ qñqꝫ elongat ab ea ē epiglotis āplitudo ⁊ eiꝰ coan guſtatio. Et ꝓpterea ꝙ cimbalaris cooperit clipea lē ⁊ ipſam comitat: ⁊ ꝓpterea ꝙ ab ea ſeꝑatur eſt epi glotis apertio ⁊ clauſio ipſiꝰ. Ubi aūt eſt epiglotis ⁊ corā ipſa eſt os triangulatū lauda vocatū qḋ laudā grecā litterā ſignificat ⁊ eſt ita. In creando vero os hꝰ exiſtit iuuamentū vt ſit origo ⁊ principiū ex quo villi muſculoꝝ epiglotis oriuntur. Epigloti prete rea muſculi fuere neceſſarij qui clipealē nomē non hñti applicent ⁊ muſculi qui cymbalarē applicent ipſis ⁊ eas cū ea cooperiant: ⁊ muſculi q̄ cymbalarē ab alijs duabus elongent vt epiglotis aperiat. Ex muſculis vero epigloti aperientibꝰ eſt par qḋ ab oſ ſe laude naſcitur ⁊ vadit ad anteriora peltalis: ⁊ con tinuat ⁊ expanditur ſuper ipſam ⁊ cū ꝯtrahit trahit cymbalarē ad interiora ⁊ ad inferiora ⁊ dilatat epi glotis ⁊ par: qḋ numerat inter muſculos gule ad in feriora trahentes. ⁊ nobis quidē videt vt ipſū nume retur inter eos qui iter eas ſūt cōmūes: cuiꝰ origo eſt interius in thorace ⁊ vadit ad peltalē. Ei v̇o ⁊ mul torū aialiū motu aliḋ aſſociat par: ⁊ duo paria quo rum vnū ad cimbalarē ꝑuenit poſterius ⁊ cōtinuat cū ea. Cunqꝫ contrahunt ad cymbalarē eleuant et eā ad poſteriora trahunt ⁊ ſeꝑat ab applicatōne ſui cū peltali ⁊ dilatatur epiglotis. Et alteriꝰ paris muſ culi ad duos cymbalaris margines veniūt qui cum contrahūtur ipſam a peltali ſeparant ⁊ in latitudinē extendūt ⁊ in dilatādo epiglotim adiuuant. Ex muſ culis autem qui epiglotiꝫ coanguſtant eſt par quod a parte laude uenit ⁊ continuatur cuꝫ peltali poſtea dilatatur ⁊ cingitur ſuper illam que non habet no men donec duo extrema duorum impariū ipſiꝰ pꝰ illam que nomen non habet vniantur ⁊ cum con trahitur coanguſtat. Et ex eis ſunt quattuor muſ culi ⁊ fortaſſe exiſtimatur ꝙ ſint duo dupli continu antes peltalis extremitates cū extremitatibus eius que nomen non habet qui cum contrahuntur infe riora epiglotis coanguſtant. Et ſunt qui exiſtimant ꝙ vnum par ipſorum ſit occultum ⁊ alterum mani feſtum. Ex ſitibus vero muſculoruꝫ qui claudunt melior fuit vt in inferioribus epiglotis creati fuiſſēt ita vt cum contrahuntur cymbalarem ad inferio ra traherent ⁊ eam claudendo cooperire facerent ⁊ ꝓpter hoc par creati fuerūt ꝙ de radice peltal' naſci tur ⁊ eleuatur interius ad duo cymbalaris extrema ⁊ ad radicem eius q̄ nomen non habet a dextra et a ſiniſtra ⁊ cum contrahuntur iuncturam ſtringunt et epiglotiꝫ tali clauſura claudunt que muſculos pectoris ⁊ diaphragmatis refrenare valeat in pro hibendo aeris attractionem. Qui quidem parui creati fuerunt ne interioribuſ epiglotis coanguſtati oneꝫ facerent ⁊ fortes fuerunt creati vt eorum fortitu dinem cum impediti fuerint in claudendo epiglotiꝫ ⁊ prohibendo aeriſ attractionē defectus multus cō rigatur qui eis ex paruitate aduenit. ⁊ ipſoruꝫ via ē ſm̄ rectitudinem aſcendentium cuꝫ declinatiōe ꝑua propter quam ſit continuatio conueniens inter pel talem ⁊ non habentem nomen. Et eſt etiā cum duo inueniuntur muſculi ſub cymbalari poſiti qui hoc predictum par iuuant.

Ca.xij. de anatomia musculoꝝ gutturis.

g

Uttur in sũma duo hʒ par que ipsum ad inferiora trahunt. vnũ eoꝝ est par quod iã in capitulo epiglotis noiauimꝰ: ⁊ alterum est par etiã ex thorace nascẽs qd̓ eleuaẜ ⁊ cũ lauda cõtinuatur primo postea cũ guttur: ⁊ trahit ipm̃ ad inferiora. gutturis vero musculi sunt duo musculi gutturosi qui sunt duo musculi apud gulã positi i transglutiendo adiuuantes.

Ca.xiij. de anatomia musculoꝝ laude.

l

Auda vero musculos habet qui sibi sunt ꝓprij ⁊ musculos in quibꝰ aliud mẽbrũ cũ ipso cõicat. Sed qui laude sunt ꝓprij tria sunt paria vnũ par venit a duobus mãdibule marginibus ⁊ cũ linea recta que sup os existit ꝯtinuatur. ⁊ ipm̃ est qd̓ ipsũ ad mandibulã trahit: ⁊ par quod oriẜ sub mento ⁊ icedit inferius sub ligua ad liguã ⁊ ad extremitatẽ supiorẽ hꝰ ossis ⁊ istud ẽt trahit hoc os ad ptẽ mãdibule. ⁊ aliud par oriẜ ex additamẽtis sisaminis que sunt apud aures. ⁊ continuaẜ cũ extremitate inferiore linee recte sup hoc os. Illi vero quos hʒ cũ alijs cões iã noiati sunt ⁊ noiabuntur.

Ca.xiiij. de anatõia musculoꝝ lingue.

m

Usculi vero linguã mouẽtes sunt nouem duo sunt latitudinales ab additamentis sisaminis venientes ⁊ cũ duobus ipsius lateribus continuantur. Et duo longitudinales a supremo ossis laude nascentes que cũ medio lingue continuãtur. Et duo qui eam in transuerso mouent ⁊ nascuntur a latere quod est inferius ex duobꝰ ossis laude lateribus ⁊ penetrant in linguã inter longitudinales ⁊ latitudinales. Et duo musculi linguã resupinantes ⁊ conuertentes eã quorũ loca sub istorũ locis quos noiabimꝰ existunt: ⁊ ipsorũ villi iã expãsi fuerunt sub eis in latitudine ⁊ cũ toto osse mandibule continuati fuerũt. In sũma preterea musculoꝝ lingue nominauerunt quidã musculum solitarium qui inter linguam ⁊ os laude continuat ⁊ vnum ad aliud trahit ⁊ nec est longe quin musculus qui linguaʒ ad exteriora in longitudinem mouet moueat eam sic. Inest enim vt in extensione in seipsa moueatur quẽadmodum inest ei vt in curatione in seipsa moueatur.

Ca.xv. de anatomia musculoꝝ colli

m

Usculiq; collũ mouẽt sũt duo paria vnũ par a dextra ⁊ alterum a sinistra: sed quicunqȝ eorum solus contrahetur collum ad suam partem transuerse trahetur ⁊ quicũqȝ duorum eorum qui sunt ab vna parte simul contrahentur inclinabitur collum rectũ in parte illa non cum transuersione imo cũ rectitudine. Et cũ oium quattuor simul erit operatio stabit collũ absqȝ declinatione aliq̃.

Ca.xvi. d̓ anatõia musculoꝝ pectõis

m

Usculoꝝ qui pectus mouent quidã sunt qui tm̃ dilatant ipsũ ⁊ non constringũt ex quibus sunt musculi diaphragmatis intẽ mẽbra aerẽ attrahendi ⁊ mẽbra nutrimenti distinguentis quod postea nominabimus. Et par sub furcula positum a parte nascitur que ad caput protenditur spatule quod postea nominabimꝰ ⁊ ẽ continuum cum costa prima a dextra ⁊ a sinistra: ⁊ cum ipso vnitur par vnũ cuius vnũquodqȝ impar ẽ duplans ipsum ⁊ faciens ipsum duas ptes quarũ superior cum collo cõtinuaẜ ⁊ ipʒ mouet ⁊ inferior earũ mouet pectus ⁊ miscetur cũ musculo eius quem nũc noiabimus: ⁊ ipse est ille qui est cõtinuus cũ costa quinta ⁊ sexta: ⁊ par quod est in loco spatule concauo infusuʒ ⁊ cũ quo par cõtinuaẜ quod a spondilibus ad spatulã descẽdit ⁊ fiunt sicut musculꝰ vnus ⁊ cũ costis continuãtur posterioribus. Et par tertiũ quod nascitur a sexta spondiliũ colli ⁊ a prima ⁊ secunda spondilium pectoris ⁊ continuatur cuʒ costis thoracis isti sunt musculi dilatãtes. Musculoꝝ vero pectus constringentium alij sunt qui pectꝰ in latitudine constringunt ⁊ est diaphragma cũ quiescit. Alij sunt qui fm̃ essentiam: ⁊ ex istis est par qd̓ sub radicibus costarum superiorum est extensuʒ cuius operatio est stringere ⁊ aggregare. Et ex eis ẽ par apud extremitates istius cum thorace vel adherens thoraci inter epiglotale ⁊ furculam continuatum ⁊ cõtinuatur cum musculis ventris qui sunt recti. ⁊ alia duo paria que ipsũ cooperiunt. Musculi vero qui simul constringunt ⁊ dilatant sunt musculi qui sunt inter costas. verũtamen perscrutatione in considerando cognoscitur ꝙ constringẽtes alij sũt a dilatantibus. Inter omnes enim duas costas sũt ex eis quattuor procerto musculi: lʒ quidem existiment ꝙ sit vnus musculus. Et hic quidẽ qui vnum existimant musculuʒ ex villis contextus est transuersus: quoꝝ quidam sunt intrinseci quidam qui cooperiunt. Eoꝝ qui cooperiunt quidam sunt qui sunt ad parteʒ extremitatis cartilaginose coste ⁊ quidã sunt qui sunt ad partẽ alterius extremitatis que est fortis. Qd̓ vero interius existit totum in situ cooperiente est diuersum: ⁊ illud quod est in extremitate coste cartilaginose diuersũ est in situ ab eo quod ẽ super aliaʒ extremitatẽ. Et quãdo quidẽ hic quattuor habentur villi numero oportet ut musculi sint numero quattuor: ⁊ qui ex eis sint superiꝰ positi sũt dilatantes. Et qui ex eis sunt inferius positi sũt cõstringentes. Per hoc itaqȝ sit omniũ musculorum pectoris numerꝰ. lxxxvi. musculi. Et est etiã cũ musculos pectoris duo alij iuuant musculi qui a furcula ad spatule caput venientes ad primuʒ eius continuantur latus ⁊ ipsum sursum eleuant ⁊ in dilatando pectus adiuuant.

Capitulum. xvij. de anatomia musculorum motus adiutorij.

e

X musculis motus adiutorij sunt illi qui mouent spatule iũcturaʒ: ⁊ sunt tres musculi qui ei a pectore adueniũt ⁊ ipsuʒ mouent ad inferiora: ⁊ musculus qui inferius sub mammilla oritur ⁊ cũ parte adiutorij antecedente continuatur apud antecedentem partẽ marginis cartilaginis concauitatis: ⁊ ipse est qui adiutorium ad pectus applicat cũ cõmunitate qua spatula ipsum sequitur. Et musculus qui a supremo thoracis nasci

⁊ efficit vt domeſticum capitis adiutorij cooperiat et eſt applicās ipm̄ ad pectꝰ cū impulſione pauca.

Et muſculꝰ duplus magnꝰ q toto orit thorace cō tinuatus cū infimo anteceſſionis adiutorij qui cum opatur cū villo q in ſupioris partis eiꝰ eſt adiutoriū ad pectꝰ ducit ipm̄ eleuando ⁊ cū alia pte ducit illō ad ipm̄ faciens ipm̄ ad inferiora deſcendere ⁊ cū eis ambobus ducit ipm̄ ad pectꝰ ſm̄ rectitudinē: ⁊ alij duo muſculi q a parte naſcunt ilij magis interiꝰ cō tinuati ꝙ ſit ꝯtinuitas magni muſculi qui a thorace aſcēdit. Unꝰ eoꝝ eſt magnꝰ veniēs a loco q ē apud ilium et a coſtis poſterioribus ⁊ trahit adiutorium ad coſtas poſteriores directe: ⁊ alter eſt ſubtil' q naſcitur a cute ilij ⁊ nō ab eiꝰ oſſe ⁊ declinat magis ad medietatē ꝙ ille ⁊ ꝯtinuatur cū corde illiꝰ q a parte mamille aſcēdit ⁊ ꝓfundat. Et hi qdē operationē ꝓmoꝝ efficiūt ſm̄ modū adiutorij ſꝫ nl̄ ad poſteriora pariter declinant. ⁊ qnqꝫ muſculi q ab oſſe ſpatule naſcūtur vnius muſculi eoꝝ ortus ē ab oſſe ſpatule cū implet illud qō eſt int̄ ſeparans ⁊ coſtā ſuperiorē villis ⁊ penetrat ad partē ſuperiorē capitis adiutorij ſilueſtrē declinās pariter ad domeſticā: et ipſe etiā cū declinatōe penetrat ad domeſticā: ⁊ duorū muſculoꝝ ex iſtis qnqꝫ origo eſt a latere ſuperiore ſpatule: quoꝝ vnꝰ ē maior ⁊ villi ipſiꝰ vadunt ad inferiores partes ſeparātis: ⁊ implet illud qō eſt int̄ ſeparans ⁊ latus inferiꝰ ⁊ ꝯtinuant valde cum capite adiutorij a parte ſilueſtri ⁊ penetrāt cū declinatione ad ſilueſtrem. Et alter eſt cū hoc ꝓmo continuus adeo ꝙ eſt q̄ſi eius pars ⁊ penetrat cum eo et ipſius operationē efficit. Iſte vero nō multū pēdet a ſūmo ſpatule ⁊ eius ꝯtinuitas eſt ſm̄ trāſuerſionē in manifeſto adiutorij ⁊ declinat ad ſilueſtrē. Et q̄rtus eſt muſculus qui locū ꝯcauū oſſis ſpatule implet cuius corda cū partibꝰ interioribus lateris domeſtici capitis adiutorij ꝯtinuat ⁊ eius operatio eſt efficere vt adiutoriū poſteriꝰ circūeat. Et alter muſculus eſt qui ab inferiori extremitate lateris ſpatule inferioris naſcit cuiꝰ corda ſuperius ꝯtinuat ſm̄ ꝯtinuitatē magni ab ilio aſcēdentis. ⁊ cuiꝰ operatio eſt trahere ſupremū capitis adiutorij ad ſuperiora.

Adiutoriū ꝓterea aliū habet muſculū duo habē tem capita q duas efficit operatōes ⁊ operationem cōmunem. Et ipſe qdē ſub furcula venit ⁊ a collo degluciens capitis adiutorij bucellam ⁊ ꝑuenit vſqꝫ iuxta locū ꝯtinuitatis corde muſculi magni a pectore aſcēdentis. Quidam aūt dixerunt ꝙ vnū capitū ipſius interiꝰ eſt ſuper manifeſtū ſpatule apud eiꝰ infimū ⁊ declinat ad exteriora cū tranſuerſione pauca: ⁊ cū operat cū duabꝰ partibꝰ eleuatur ſm̄ rectitudinē. Sunt ꝓterea hominū qdam q duos addiderūt muſculos: muſculū ꝑuū q ad mamillam venit et aliū q in ſpatule iūctura eſt ſepultus: ⁊ fortaſſe ponunt cubiti muſculos cū eis habere ꝯmunitatē.

Ca. xviij. de anatomia muſculoꝝ brachij.

m Uſculorū brachiū mouentiū alij ſūt qui ipſum ꝯtrahunt: alij ſunt q ipm̄ dilatant: ⁊ iſti poſiti ſunt ſuper adiutoriū: alij ſunt q ipſum girāt: alij ſunt q ipm̄ reſupinant ⁊ nō exiſtunt ſuper adiutoriū. Dilatantes vero ſunt par vnū cuiꝰ vnū ex ſuis imparibꝰ cū declinatōe ad interiora expādit qr eius ortus eſt ſuperiꝰ ab anteceſſione adiutorij et a latere ſpatule inferiore ⁊ ꝯtinuat cū cubito illic vbi ſunt partes eiꝰ interiores: ⁊ impar ſecundū expanditur ad interiora cū declinatōe adiutorij qm̄ ab adiutorij collo ꝓuenit ⁊ cū extrinſecis cubiti partibꝰ cōtinuatur. Cūqꝫ ambo operant ꝓculdubio ſm̄ rectitudinē extēdunt. Conſtringētes vero ſunt par aliud cuiꝰ vnū impar qō eſt maius trahit ad interiora cū declinatōne: qm̄ eiꝰ origo eſt a margine cartilaginis ſpatule inferiore ⁊ a roſtro vnicuiqꝫ quoꝝ ꝓꝑe ineſt caput ⁊ ꝯtinuat corda ipſius que eſt neruoſa cū pte focilis ſuperioriſ inferiore antecedente. Et ſcḋꝫ impar trahit cū declinatōe ad exteriora: qr eius ortus eſt a manifeſto adiutorij poſteriꝰ ⁊ eſt muſculꝰ duo carnoſa habens capita quoꝝ vnū eſt in poſterioribus adiutorij ⁊ alterū in anterioribꝰ ⁊ occultant hi duo in ſuo inceſſu pariter donec ad antecedentem partē focilis inferioris vadant. Et cū eo quidē iam ꝯtinuatū fuit qō ipm̄ inclinat trahens inferius ad exteriora ⁊ cū eo qō inclinat trahens ſupꝰ ad interiora vt ſit tractio melior. Et cū iſti duo muſculi in ſuis ꝯiūgunt operatōibꝰ ſm̄ rectitudinem ſtant ꝓculdubio. Et duos quidē muſculos dilatantes veſtit muſculus qui os adiutorij circūdat. Et ſimilius eſt vt ſit pars alteriꝰ muſculi ꝯſtringentis: Facientes vero brachiū iacere ſupinū ſunt par cuiꝰ vnū ex imparibus eſt poſitū in exterioribꝰ duoꝝ focilium et obuiat focili ſuperiori abſqꝫ corda: ⁊ alteꝝ ſubtile ꝓlongatum naſcit a ſuperiori parte adiutorij ab eo qō eius manifeſtū ſequit: ⁊ maior pars eius vadit in aſeid ⁊ penetrat donec propinquū fiat iuncture raſete ⁊ venit ad partē occultā focilis ſuperioris ⁊ continuatur cū eo corda pānicularis. Girantes autē ſūt par poſitū exteriꝰ cuius vnū ex duobꝰ imparibꝰ a ſupremo domeſtico capitis adiutorij incipit ⁊ cōtinuatur cū ſuperiori focili ſub iunctura raſete. ⁊ alterū eſt magis curtū ipſo ⁊ eiꝰ villuſ ad latitudinē eſt decliuis. ſed eius extremitas eſt plus neruoſa ⁊ incipit ab ipſo niet ſuperiori focili ⁊ ꝯtinuat cū eiꝰ extremitate ſuperiori apud raſete iūcturam.

Ca. xix. de anatomia muſculoꝝ motus raſete.

m Uſculoꝝ vero iuncturaꝝ raſete mouentium quidam ſunt ꝯſtringētes ⁊ qdā dilatantes et quidam girātes ⁊ qdā reſupinantes ſup collum. Ex dilatātibꝰ ṽo eſt vnus muſculus cū alio cōtinuus ac ſi ambo vnus eēnt muſculus: ⁊ iſtiꝰ quidem origo eſt a medio focilis inferioris cuiꝰ corda cū pollice ꝯtinuat per quē pollex ab indice elongat

Et alteriꝰ origo eſt a focili ſuperiori cuiꝰ corda cū ꝓmo oſſium raſete ꝯtinuat. ſ. poſito coram pollice.

Cūqꝫ iſti duo ſimul mouent dilatant raſetā cū giratōe pauca. Et cū ſecūdus ſolꝰ mouet facit ipſam iacere reſupinā. ⁊ cū ꝓmus mouetur ſolus prolongat inter pollicē ⁊ indicē. Et muſculꝰ q iacit ſup focile ſupiꝰ a pte ſilueſtri cuiꝰ ortus ē ab inferiori pte

capitis adiutorij a quo ꝓcedit corda duo hn̄s capita quoꝝ vnū cū medio pectinis corā indice ⁊ medio ꝯtinuat̄ ⁊ alteriꝰ capitis corda ē caput inferiꝰ sup focile supiꝰ apud rasetā ⁊ dilatat rasetā expādendo cū giratōe. Cōstringētes aūt musculi sunt par sup latꝰ brachij siluestre quoꝝ inferior incipit ab inferiori duorū capitū adiutorij ⁊ ꝑuenit ad pectinē corā auriculari. Et superior vtroꝝq; incipit aliꝰ ꝙ̄ ille ⁊ ꝑuenit ibi. ⁊ est cū eis musculus q incipit ab inferioribꝰ adiutorij ꝑtibꝰ loca ꝑdictoꝝ medias qꝺ duo habet extrema que ad modū crucis trāuersantur ⁊ postea cū loco qui est inter pollicē ⁊ mediū ꝯtinuant: cūq; ambo mouent̄ ꝯstringūt. Et isti qdē ꝯstringētes et ipsemet dilatantes girationem efficiunt et resupinationē cū duo oppositi ex eis ſm transuersionem mouent̄. Sȝ musculus cū pectine ꝯtinuus corā auriculari cū solꝰ mouet̄ girat plantā. ⁊ cū musculꝰ pollicis quē noiauimus ipm̄ adiuuat plenarie plantaȝ resupinā iacere facit. ⁊ cū ille q est cū raseta ꝯtinuus coram pollice solus mouetur girat ipsam parūper et cū auriculari quē nominabimus efficit girationē completam.

Cap.xx. de anatomia musculoꝝ motus digitoꝝ.

Musculoꝝ vͦo digitos mouentiū qdam sunt qui sūt in planta qdā sunt q sunt in brachio qꝛ si oēs in planta ꝯiungerētur propter carnē multaȝ grauarent: ⁊ propterea ꝙ illi qui sunt ex eis in raseta ⁊ digitis elōgati fuerunt corde ipsoꝝ necessario fuerunt longe. Munite ergo fuerūt panniculus q eis ab oībus adueniunt partibus ⁊ ipsoꝝ quidē corde rotūde ⁊ fortes create fuerunt ⁊ nō dilatant̄ nisi cū ad membrū perueniunt. Ibi igit̄ dilatantur vt membruȝ motū bene cōprehendat. Oēs aūt musculi digitos dilatantes super brachiū sunt positi ⁊ silr̄ ipsos ad inferiora mouētes ⁊ ex dilatantibꝰ qdem ē musculꝰ q i medio manifesto brachij ē positꝰ nascit̄ a ꝑte supma capitis adiutorij inferioris ⁊ q̄ttuor digitis cordas q̄ ipsos dilatāt mittit. Ex eis vero qui eos ad inferiora inclinant tres adinuicem in parte istius sunt continui. Quorum vnus a parte media capitis adiutorij siluestris inter duo ipsius additamenta oritur ⁊ duas cordas auriculari ⁊ annulari trāsmittit. Et vnus a sūma duoꝝ musculorum duplorum qui sunt duo ex his tribus oritur sub duobꝰ additamētis adiutorij interius ⁊ a margine focilis inferius ⁊ duas transmittit cordas medio ⁊ indici. Et tertius eorum ⁊ est ille q remansit oritur a supremo focilis superioris ⁊ cordā pollici mandat. ⁊ apud hanc iuncturam est musculus q est vnus duorum musculorum inter musculos motus rasete nominatorum: ⁊ nascitur a loco medio focilis inferioris cuius corda pollicē ab indice prolōgat. Constringentiū autē quidam sunt qui super brachiū existunt ⁊ quidam qui super volam plante

Et illi quidē qui sunt sup brachiū sunt tres musculi quorum vnꝰ ſm aciem in medio super alium est positus. Ex quibꝰ nobilior est inferius qui inferius est sepultus ⁊ cū osse focilis inferioris ꝯtinuus: quū eius operatio existit nobilior. Quaprop̄t oportuit vt eiꝰ locus magis eēt custoditus. Cuius principiū est a medio capitis adiutorij siluestris ad interiora: deinde penetrat ⁊ dilatatur eius corda ⁊ in quinq; partitur cordas quaruȝ queq; ad interiora digiti ꝑuenit. Illarum vero que ad quattuor perueniunt queq; iuncturam primam ipsius constringit ⁊ tertiam. Primam vero propterea ꝙ est ibi annexa ligamento quod super eam est cinctum: ⁊ tertiā propterea ꝙ eius caput peruenit ad eam ⁊ continuatur cum ea: que autem ad pollicem vadit eius secundā et tertiam constringit iuncturam quia non cōtinuatur nisi cum eis. Et secundus quidem musculus qui est supra istum est minor ipso ⁊ icipit a capite ingrediente quod est vnum ex capitibus adiutorij et cum focili inferiore parumper continuatur ⁊ trāsit per terminū ꝯmunē qui est inter latus siluestre ⁊ domesticū: ⁊ est superior superficies focilis supioris: ⁊ cū ad parteȝ peruenit pollicis declinat parumper ad interiora ⁊ cū iuncturis medijs quattuor digitorum cordas mandat vt eos constringāt. Ad pollicem vero non peruenit nisi ramus paruus qui non est ex corda eius imo ab alio loco. Et primi quideȝ origo est post principiū nominatū qꝺ est a capite focilis superioris ⁊ inferioris. Et secūdi origo est a capite focilis inferioris. Factū est aūt ꝙ pollex vno musculo in sui constrictōne sit contentus. sed quattuor duobus constringūtur musculis quoniā nobilior ex operatōibus quattuor est cōstrictio ⁊ ex operationibus pollicis nobilior est vt dilatetur ⁊ ab indice elongetur. Tertius autē musculus non est ad constringendū sed eius corda interius in planta penetrat ⁊ dilatatur desuper ad hoc vt in eam adipisci faciat sensū ⁊ in sentiēdo iuuamentū prebeat ⁊ pilos in ea nasci ꝓhibeat: ⁊ ad sustentandū illud qꝺ est in interioribꝰ plante ⁊ vt fortis fiat ad suas actōes peragendas. hi quidem sunt illi qui super rasetā existunt

Musculi vero qui sunt in plāta sunt. xviij. in duabus aciebus ordinati adinuicē sibi superpositi. vna acies est ad inferiora ⁊ interius. ⁊ altera acies est super cutem exteriorem. Qui autē in acie existunt inferiore numero sunt septem quorū quinq; digitos ad superiora inclinant ⁊ qui ex eis delegatus ē pollici a principio ossis rasete nascitur. Et sextus ē curtus ⁊ latus cuiꝰ nullus est trāsuersus ⁊ ipsius caput pendet a pectine manus donec ꝑueniat in rectitudine medij cuiꝰ corda cū pollice continuatur: ⁊ ipsuȝ ad inferiora inclinat. Et septimus est apud auricularem incipiens ab osse pectinis quod in eius rectitudine existit ⁊ ipsum ad inferiora inclinat. Nullꝰ vero horum septem est ad cōstringendum: sȝ q̄nq; sunt ad eleuandum ⁊ duo ad flectendū inferius.

Illi vero qui sunt in acie superiore sub musculo super plantam expanso qui quideȝ est musculus quē solus cognouit Gal. sunt musculi vndecim ex quibus sunt octo: quorū duo cū prima iuncturarū q̄ttuor digitorum continuantur scȝ vnus super alium vt hāc ꝯstringāt iūcturā: sȝ q ex eis est inferior con-

stringit cũ dispositione τ reflexiõe: τ ei⁹ qui ẽ ex eis supior est strictura cũ modico eleuationis τ ad superiora ascẽsionis. Cunqꝫ piũcti fuerint directe τ eoꝝ tres pollici sũt ꝓprij: quoꝝ vnus pmã cõstringit iuncturam: τ duo secũdam sicut sciuisti. Dilatãtes ergo quiqꝫ sunt: τ de reflectẽtib⁹ exceptis pollice τ auriculari vnicuiqꝫ assunt duo. Et de cõstringentib⁹ vnicuiqꝫ digito assunt quattuor. Et de his qui ad superiora inclinare faciunt vnicuiqꝫ digito adest vnus.

Capitulum.xxi. de anatomia musculorum motus dorsi.

Musculoꝝ dorsi alij sunt q ipm ad posteriora flectũt. alij qui curuant ad anteriora. Ex istis eni om nes alij oriũtur motus. Ad posteriora vo flectentes sunt illi qui ꝓprie dorsi vocãtur musculi: τ sunt musculi duo de quibus existimat ꝙ vnusquisqꝫ eorum ex. xxx. cõpositus existat musculis: quoniã vnicuiqꝫ ipsorum ab vnaquaqꝫ spondili aduenit musculus. Ab vnaquaqꝫ nãqꝫ spondili aduenit ei villus transuersus nisi a prima. Et isti quidẽ musculi cum equaliter tenduntur stat dorsum: τ cum superflue attenduntur declinat ad posteriora. Et cum illi qui in vno existunt latere mouentur dorsum ad illud inclinatur. Musculi vero curuantes sunt par desuper positum qui sunt ex musculis caput τ collum mouẽtibus: qui a duobus veniunt meri lateribus quorum inferiores extremitates cum quinqꝫ spondilibus pectoris superioribus continuantur in aliquibus hominibus τ in plurib⁹ hominibus cum quattuor. Et eorũ superiores extremitates ad caput perueniunt τ collũ.

Et par quidem sub isto est positum τ vocatur renale que ambo a decima τ vndecima pectoris incipiunt τ ad inferiora descẽdunt τ plerunqꝫ curuãt flectẽtes. τ medio quidẽ in suis motibus hoꝝ musculorum sufficit inuentio: qm̃ in curuatione τ inclinatione a dextra τ a sinistra duarum extremitatum sequitur motus.

Caplm. xxij. de anatomia musculoꝝ vẽtris.

Musculoꝝ aũt vẽtris sunt octo qui in iuuamẽtis cõmunicãt. ex quibus ẽ iuuamẽtuꝫ prebere in exprimendo illud quod ex stercore τ vrina in inferioribus continet: τ que in matricib⁹ nata existunt. Et ex eis est ꝙ diaphragma sustinent τ ipsum cũ adest exsufflatio que est in constrictione adiuuant. Et ex eis est ꝙ intestina calefaciũt τ stomachum ꝓpterea ꝙ ea cooperiũt. Ex his aũt octo est vnum par rectuꝫ quod ꝺm rectitudinem ab epiglotali descendit cartilagine cuius villus in longitudine vsqꝫ ad femur extẽditur τ ei⁹ extrema in eis que sunt corã ipsis expãduntur. Hui⁹ vero paris substãtia a sui pncipio vsqꝫ ad ipsius finem carnosa existit. Et duo musculi qui cũ istis i latitudine secant: quorũ locus ẽ sub panniculo qui super totũ extẽsus ẽ vẽtrem: τ sub duob⁹ lõgitudinalib⁹. Sectio aũt q̃ inter duoꝝ τ duoꝝ pmoꝝ istorũ villos accidit ẽ ꝺm angulos rectos: τ duo paria q̃ per trãsuersũ vadũt: quoꝝ vnũquodqꝫ ẽ in latere a dextra τ a sinistra. Et vnumquodqꝫ eorum par ex duobus existit musculis se adinuicem ad modũ crucis secantibus a cartilaginis costarum nõ completarum extremitate vsqꝫ ad femur: τ ab alio vsqꝫ ad epiglotale. Et duorum parium extremitates sibi a dextra τ a sinistra apud femur obuiant. τ aliorum duorum extremitates apud epiglotale que super carnosas partes ab vnaquaqꝫ parte duorum musculorum latitudinalium sunt posite. τ hec quidem duo paria semper carnosa incedunt donec rectos musculos cum cordis latitudinalibus tãgant que panniculis similantur. Et hec etiam duo paria sub duobus longitudinalibus sunt posita que sub duobus posita sunt latitudinalibus.

Capitulum. xxiij. de anatomia musculorum testiculorum.

Testiculoꝝ aũt viroꝝ musculi sũt quattuor: ꝓpterea ut testiculos custodiãt τ eos eleuẽt ne laxent. Quisqꝫ testiculus hꝫ par sibi ꝓprium. Mulieribus vero vnuꝫ par sufficit scꝫ cuiqꝫ testiculo impar: ꝓpterea ꝙ earum testiculi nõ sunt in exterioribus: neqꝫ suspensi quemadmoduꝫ virorum.

Cap. xxiiij. de anatomia musculoꝝ vesice.

Super os vesice vnus existit musculus qui ipam circũdat: cuius villus sup ipsi⁹ os dilatatur. Et eius quidem iuuamẽtum ẽ vrinam vsqꝫ ad horam volũtatis retinere. Et cũ volũtas expellendi affuerit ei⁹ laxabit constrictio τ vẽtris musculi vesicã vrgebunt: τ vrinam expulsiua adiuuante expellent.

Cap. xxv. de anatomia musculoꝝ virge.

Musculi q virgã mouẽt duo sũt paria: duo vni⁹ paris musculi in duob⁹ virge lateribus sunt extensi qui cũ extendũtur foramẽ dilatãt τ ipm applicãt τ penetratio rectificat: τ sperma in ipa cũ facilitate discurrit. Aliud vero par qꝺ a femoris osse orit τ cũ radice virge ꝺm transuersionem ꝯtinuat: τ cũ rectificatur tendit: τ instrumẽtuꝫ ꝺm rectitudinẽ eleuatur: τ cũ ꝯstringit reducit ipm ad posteriora. Qꝺ si vni eoꝝ acciderit tensio ad ipsius partem declinabit.

Cap. xxvi. de anatomia musculoꝝ ficteris.

Ficteris musculi sũt q̃ttuor. Un⁹ eoꝝ ẽ musculꝰ q ipi⁹ comitat os: τ cũ ei⁹ cãne vehemter miscet q̃ pmixtõe musculoꝝ labioꝝ silat τ ipe qdẽ cohercet τ ꝯstrigit anũ τ sua exp̃ssiõe stercoris reliqas q̃ sũt i ipo excutit. Et muscul⁹ q ẽ positus magis iteri⁹ q̃ꝫ iste: cui⁹ statio ẽ ꝺm opatiõeꝫ capitis hois τ existimat ꝙ sit hũs duo extrema cui⁹ extremuꝫ cũ radice vge ꝓ certo ꝯtinuat. τ par qꝺ sup hos oẽs trãsuersũ existit cui⁹ iuuamẽtũ ẽ lõgaoneꝫ sursũ eleuare: τ neqꝫ accidit lõgaonẽ egredi nisi ꝓpt ipi⁹ laxitatẽ.

Ca. xxvij. de anatõia musculoꝝ coxe.

Ex musculis coxe maior ẽ ille q eã extẽdit: deinde ille qui ꝯtrahit. Ex suis nãqꝫ operationibus nobiliores sunt isti duo intus.

Ueritamen extensio contractione nobilior existit:
quoniam statio non cõuenit nisi cum extensione.
Postea sunt musculi qui elongant: deinde illi qui
appropinquare: post illi qui circuire faciũt. Ex mus
culis autem coxe iuncturã extẽdentibus: est vnus
qui est omnibus corporis musculis maior. et ipse est
musculus q os femoris ⁊ ancham cooperit: ⁊ super
totam coxam voluitur ab interioribus ⁊ exteriorib⁹
⁊ posterioribus donec ad pollicem ꝑueniat: cuius
villi diuersa habent principia: quapropt̃ ipsius opa
tiones ſm diuersas specificantur species. Ex ipsius
nanq̃ villis est q ab infimo ossis femoris nascitur et
declinando ad domesticuz dilatatur. Et est alius
ex villis eius: cui⁹ ortus est parũ altior ortu istius q
coxam ad superiora eleuat.
Et est alius ex villis ei⁹: cuius ortus est valde altior
ortu istius qui coxam ad superiora ad domesticum
declinantem eleuat. Et est ex eis alius cuius ori-
go est ab ore anche qui satis coxam ſm rectitudinẽ
dilatat. Et est ex eis musculus qui totã anche iun
cturam posterius cooperit tria habens capita et ex-
trema duo. Et hec quidem capita ab ilio ⁊ ancha
⁊ alhosos nascuntur: quorum duo sunt carnosa et
vnum panniculare. Duo vero extrema cũ poste-
riore capitis coxe parte continuãtur et si cum vno
traxerit extremo cum declinatione ad ipsum dilata
bit. ⁊ si cum duobus traxerit extremis ſm rectitudi
nem dilatabitur. Et ex eis ẽ musculus qui ex tota os
sis ilij superficie oritur: ⁊ cum supremo maioris ad-
ditamenti continuatur ⁊ vocatur carthametra ma
ior. ⁊ parum ad anteriora extenditur ⁊ cum declia-
tione ad domesticum dilatatur. Et est alius talis
qualis iste qui in primis cum infimo additamenti
minoris continuatur deinde: descendit ⁊ illi⁹ opatio
nẽ operatur. Ueruntamen eius est paruã dilatatõez
⁊ multã efficere declinationem cuius origo est ab in
fimo superficiei ossis ilij. Et est ex eis musculus
qui ab infimo ossis anche oritur ad posteriora de-
clinans ⁊ dilatat ipsã ⁊ eã ad posteriora parũp de-
clinare facit: ⁊ ad domesticũ sufficiẽter declinare fãit
Ex musculis vero coxe iuncturam constringentib⁹
est musculus vnus: qui cum declinatione ad dome
sticum parua constringit: ⁊ est musculus rectus qui
a duabus descendit originibus: quarum vna cum
fine lumborum ⁊ altera cum osse ilij continuatur.
Et ipse quidem sunt que cuz minore additamẽ
to domestico continuantur: ⁊ musculus qui ab os-
se femoris nascitur ⁊ cum infimo additamenti mio
ris continuatur. Et musculus ad duo latera ipsius
transuerse extensus qui ẽ sicut par maioris. Et quar
tus qui a re preparata stante post os ilij oritur ⁊ ipe
etiam crus contrahit colligendo coxam. Ex mus
culis vero qui ad anteriora declinare faciunt iam q
dem nominati fuerunt dilatationis ⁊ constrictionis
mentionem fecimus: ⁊ hec quidem mouendi speci
es habet musculum qui ab osse nascitur femoris et
adeo fit longus vt ad pollicem perueniat. De
clinare vero ad exteriora facientes sunt duo muscu
li vnus eorum ab osse venit lato. Sed circuire faciẽ
tes sunt duo musculi quorum vnus a siluestri femo
ris ⁊ alter ab ipsius oritur domestico. ⁊ cum sibi ob
uiant transuersantur ⁊ fiunt carnosi apud locũ pro
fundum circa posteriora additamenti maioris. Et
quicunq̃ eorum solus traxerit coxaz ad sui partem
cũ pauca dilatatione torquebit.

Ca. xxviij. de anatomia musculoꝝ mouentium iũcturã cruris ⁊ poplitis.

Ex musculis autẽ iũcturam poplitis mo-
uentibus sunt tres in anteriorib⁹ coxe po
siti qui musculis in ipsamet coxa positis
sunt maiores. ⁊ eoꝝ operatio est dilatare. vnus aũt
hoꝝ trium est sicut duplus duo habens capita quo
rũ vnũ ab additamento incipit maiore ⁊ alteruz ab
interiore coxe: ⁊ duo hñt extrema quoꝝ vnũ est car-
nosum ⁊ cum rasga anteq̃ corda fiat continuat̃. ⁊ al
terũ est panniculare cũ domestica duarũ extremita
tum coxe continuatũ. Aliorum vero duorũ vn⁹ est
ille qui ẽ iter coxam constringẽtes noiauimus. s. a se
parante quod est in osse ilij nascẽs. ⁊ alter ab addita
mẽto siluestri qd est in coxa oritur. ⁊ isti quidẽ duo
cõtinuantur ⁊ vniunt̃ ⁊ generat̃ ex eis corda vna q̃
dilatat̃ ⁊ circũdat rasgam ⁊ ipsã cũ eo quod ẽ sub ea
cõuenienter affirmat: deinde cũ capite cruris conti-
nuat̃ ⁊ pollicẽ dilatat ⁊ crus extendit. Dilatatio vͦo
vnũ habet musculum qui ab obuiatiõe ossis femo
ris nascitur ⁊ incedendo descendit in latus coxe do
mesticũ ſm transuersionẽ. deinde cũ parte venosa su
preme partis cruris continuat̃ ⁊ crus declinans ad
domesticũ dilatat. ⁊ musculũ aliũ in quibusdã ana-
tomie libris ei oppositũ in parte siluestri qui incipit
ab osse anche ⁊ ſm transuersionẽ in latus siluestre
tendit donec ad locum ꝑuenit venosum. ⁊ neq̃ est
musculus maioris transuersionis isto ⁊ cũ decliatio
ne ad siluestrẽ dilatat: ⁊ cũ ambo dilatãt ẽ dilatio re
cta. Ex eis vero qui crus cõtrahunt est vn⁹ mus
culus angustus ⁊ longus qui ab osse ilij oritur ⁊ fe-
moris circa originem dilatãtis ingrediẽs a separan
te quod est in medio ilij: deinde ſm transuersionez
penetrat ad interiora duaꝝ extremitatũ poplitis. po
stea egreditur exteri⁹ ⁊ vadit ad eminẽtiã q ẽ in loco
poplitis venoso ⁊ cũ ea vnit̃. Et ipe qdẽ ẽ quo cr⁹ ad
iferiora trahit̃ declinans cũ pede ad partẽ inguinis:
⁊ tres musculi domesticus: ⁊ siluestris ⁊ medius:
Sz domesticus et medius cuz declinatione ad
siluestrem contrahunt. ⁊ siluestris ꝯtrahit cuz decli-
natione ad domesticum. Et domesticus qdem ori
tur ab ore ossis anche. deide transuerse incedit ꝑ po
steriora coxe donec perueniat ad locuz cruris veno
sum in ꝑte domestica ⁊ vnitur cuz eo cuius color ad
viriditatez trahit. ⁊ alioꝝ duoꝝ ẽt origo est ab ore os
sis anche sed declinant vt cuz loco venoso lateris sil
uestris continuẽtur. In iunctura preterea poplitis
est musculus sicut in flectuositate poplitis sepultus
qui operationez efficit qualis hui⁹ medij existit ope
ratio. Et quidaz existimant ꝙ pars eminẽs mus-
culi dilatantis dupli a sepante est cuz poplitem acci-

dentaliter ꝯstringit. ⁊ eſt cū ab eiꝰ origine egreditur corda q̄ anche pixidem tenet: ⁊ cum ea ⁊ cuꝫ ipo qd̓ sequitur ipſam cōtinuatur.

Capitulum .xxix. de anatomia muſculorum pedis iuncturam mouentiuꝫ.

E muſculis autem pedis iuncturaꝫ mouentibus ſunt quidam qui ipſuꝫ ad ſupiora eleuant: ⁊ qdam q ipſum deſcendere faciunt ex eis. Ex eis autem qui ipſum eleuant eſt vnus muſculus magnus q eſt poſitus in pte antecedente canne domeſtice cuius principiū eſt pars ſilueſtris capitis canne domeſtice. Et ipſe quidem cum ad exteriora egreditur inclinatur ſuper crus ad partem pollicis vadens ⁊ ꝯtinuatur cum eo qd̓ radici poplitis eſt propinquuꝫ ⁊ pedem ad ſuperiora eleuat. ⁊ alter oriť a capite ſilueſtris ex quo naſcitur corda que cuꝫ eo qd̓ eſt iuxta radicem minimi continuatur: ⁊ pedē ad ſuperiora eleuat ⁊ proprie quando cum eo ꝯuenit pmꝰ muſculꝰ ⁊ fuerit hoc ſꝫ eq̄litatē ⁊ rectitudinē. Faciētiū vͦo deſcēdē ē vnū parcꝰ origo ē a capite coxe q̄ poſtea deſcēdit ⁊ cruris vētrē cāne replet ex quibus corda naſciť que ex maioribꝰ exiſtit cordis ⁊ ipſa quideꝫ eſt corda nerui que cum oſſe alcahab cōtinuať: ⁊ ipſū ad poſteriora trāſuerſe ad ſilueſtrē trahit: ⁊ eſt hec cā fixionis pedis ſuper terraꝫ. Et ipm quidem adiuuat muſculus qui a capite ſilueſtris oritur cuius colorē melōgianꝰ ⁊ deſcēdit donec ipſemet abſq̃ corda quā mādat. ſed carneꝰ remanens continuať cum poſtrema alcahab pte ſub ꝯtinuitate quā ante diximus. Cumq̃ muſculiſ iſtis aut ipſoꝝ cordis nocumētuꝫ accidit pes claudicat

Et muſculus ex quo due naſcūtur corde: quaruꝫ vna pedem cōſtringit: ⁊ altera pollicē dilatat: Illud vero eſt: qm̄ iſte muſculus a capite cāne domeſtice oritur vbi ipſa ſilueſtri obuiat: ⁊ deſcēdit inter eas: ⁊ in duas diuiditur cordas: quarū vna ſub raſeta in anteriori pollicis pte cōtinuatur cum qua etiam corda pedis exiſtit humilitas. Et altera corda que ex parte iſtius generata muſculi pxime corde ptranſit originē ⁊ primo pollicis oſſi cordā mandat: ⁊ ipaꝫ cū tranſuerſione ad domeſticū dilatat.

Et iam etiam a capite coxe ſilueſtri oriť muſculus ⁊ cū vno duoꝝ muſculoꝝ achibaliū ꝯtinuať: deinde ab eo ſeparať cū occultū cruris pertrāſit: ex quo oritur corda que ad inferiora pedis ꝑuenit ⁊ ſub eo toto dilatatur: quemadmodū facit muſculꝰ qui ſuper plante occultū dilatať propter iuuamētum tale quale eſt eius.

Ca.xxx. de anatomia muſculoꝝ digitoꝝ pedis.

E muſculis vͦo pedis digitos mouētibus q ſunt ꝯſtringentes muſculi ſunt multi. ex quibus eſt muſculus q a capite canne ſilueſtris oritur ⁊ extenſus ſuper ipam deſcēdit: ⁊ cordā vnaꝫ tranſmittit q̄ in duas diuidiť partes que mediū cōſtringunt ⁊ medicū. Et alter iſtoꝝ minor cuius ortus ē a poſtremo cruris: cuiꝰ corda cū ipm traſmittit in duas diuidiť cordas q̄ indicē ꝯſtringūt ⁊ minimū. ⁊ diuidiť ab vnaquaq̃ duaꝝ ptiū corda q̄ cum eo qd̓ ab alia diuidiť ꝯtinuať ⁊ fiunt corda vna q̄ ad pollicem peruenit ⁊ ipſum conſtringit. Et tertia corda quam iam noiauimus a ſilueſtri duarum extremitatū que in canna exiſtunt domeſtica oriť ⁊ inť duas deſcendit cannas: ⁊ ex ſe parteꝫ tranſmittit ad pedē conſtringendū ⁊ partē ad primū os pollicis. Et hoꝝ quidem muſculoꝝ digitos mouentiū quos noiauimus ſitus eſt ſuper crus ⁊ poſterius. Illi vͦo quorum ſitus eſt ſuper plantā pedis .x. ſunt muſculi in hoc quidem anatomici decepti fuerūt. Sꝫ pmus qui iſtud ſciuit fuit Gal. Ipſi vero cū quinq̃ continuantur digitis .ſ. cum vnoquoq̃ duo lacerti a dextra ⁊ a ſiniſtra ⁊ mouent vt conſtringant ſm rectitudinem ſi ſimul mouerint: ⁊ vt declinent ſi vnus mouerit. Et ex eis quidē ſunt quattuor ſuper raſetam: quoꝝ vnꝰ vnicuiq̃ digito delegatus eſt: ⁊ duo qui proprie ſunt ad conſtringendū pollicem ⁊ minimū. Et iſti quidem muſculi adeo ſunt permixti vt cum vni eoꝝ accidit nocumentū prouenit inde vt reliquoꝝ operatio debilitetur in eo quod eoꝝ eſt proprium vt vicem iſtius aliquo modo gerant in eo qd̓ huic eſt proprium: ⁊ hac de cā difficile eſt vnum digitorum pedis proprie abſq̃ alijs conſtringere. Et ex muſculis quidem pedis ſunt quinq̃ ſupra pedē politi qui ad ſilueſtrē declinare ſolent ⁊ quinq̃ ſub eis poſiti quoꝝ vnuſquiſq̃ digitū ad illud quod ipſum ſequitur trahit a parte domeſtica ⁊ ipſum cum motu ad partē eleuat domeſticā. Et iſti quinq̃ ſunt cū duobus qui pollici ⁊ minimo ſunt proprij ſm ſimilitudinem ſeptem qui ſunt in planta pedis ⁊ ſimiliter decem primi. Omnes igitur corporis muſculi ſunt quingēti ⁊ viginti.

Ca.i. ſūme.iij. doctrine.v. ⁊ ē ſmo vniuerſalis de neruis proprie.

Iuuamentorum neruoꝝ alia ſunt que ſť ſm eſſentiam: alia ſunt que ſunt ꝑ accidēs. Quod vero ſm eſſentiam eſt ē q̄ cerebrū eis mediātibꝰ omnibꝰ alijs mēbris iuuamētuꝫ preſtat dādo eis ſenſū ⁊ motū. Sed qd̓ ē ꝑ accidēs ē ad hoc ut caro corroboreť ⁊ corpꝰ fortius fiat. Et ex eiſ etiā eſt ꝑcipe id qd̓ ex nocumētis mēbris accit ſenſu carētibus ſicut ep ſplen ⁊ pulmo. lꝫ .n. membra iſta ſenſū nō habeāt ſup ea tn̄ cinctoriū poſitū ē neruoſū ⁊ pāniculo tecta fueřt neruoſo q̄ cuꝫ apata fuerūt aut vētoſitate tēſa ꝑueniet apoſtemoſi grauedo aut vētoſitatis partitio ad cintoriū i ipiꝰ radicē: ⁊ accidit ei ex grauedie attractō: vētoſitate extēſio: ⁊ ſentiat ipſaꝫ. ⁊ neruoꝝ qdē pncipiū ſm modū ſcitū ē cēbruꝫ ⁊ illō ad qd̓ iſtoꝝ ꝑueniūt extrēa ē ſſficies cutis. Cū cute .n. villi miſceť minuti: ⁊ i ipa nerui ꝑtiuť q ei a mēbriſ q̄ ipi vicinať aduenīūt. Qd̓ vͦo cēbꝝ nēuoꝝ pncipiū exit duobꝰ ē mōiſ: qm̄ qͦrūdā eoꝝ ē pricipiū ſꝫ ſui cētiā: ⁊ alioꝝ ē pricipiū mediāte nucha q̄ currit ex eo. Ex neruis qdē q a cēbro egrediūť nō iuuātur mēbra in ſentiēdo ⁊ mouēdo niſi capitis ⁊ faciei mēbra ⁊ viſcerū interioꝝ. Aliqn̄ vͦo mēbra hec iuuamēta nō hn̄t niſi a neruis nuche. Et Gal. qdē iā oſidit nobis ſollicitudinē magnā q̄ neruis a cēbro ad vi-

fecra descẽdentibus est propriã. Creator.n.de eorum munitione sollicitus aliter ipsos muniuit quã alios neruos: ⁊ illud est quoniam ꝓpterea ꝙ a principio elongati fuerunt oportuit vt sustẽtarentur suꝑflua affirmatõe a musculis fortibus qui eos tegant vt panniculi: ⁊ a corpore cuius essentia inter neruum ⁊ cartilaginem est media simili ei quod corpori nerui accidit cum torquetur. Et istud qdem est ex tribus locis: quorum vnus est apud epiglotiꝫ. Et secũdꝰ cum ad costarum radices veniunt. Et tertius cuꝫ pectoris locum trãseunt. Factuꝫ est autẽ vt alij nerui a cerebro progredientes in quibus existit vtilitas in sentiendo iuuamentuꝫ prestare penetrarent a sui principio ꝺm rectitudineꝫ ad mem ruꝫ ad quod diriguntur quoniã rectitudo ad id ad quod dirigitur propinquiore defertur via: ⁊ illic ex hoc est impressio q̃ manet ex pricipio fortior: ⁊ ꝑpea ꝙ in neruis sensibilibus non queritur de duritie q̃ facit necessitatem elongandi a substãtia cerebri cũ circuitione: ꝑpea vt ad sui similitudineꝫ in leuitate ordinatim elongetur q̃tum in mẽbris queritur motus: immo quãto plꝰ fuerunt leuiores plꝰ fuerunt ꝟtutem sentiẽdi dãtes. Sꝫ factum est ut motiui ad id ad quod diriguntur eant post circuitiones in quibꝰ ipsi incedũt: ꝑpea vt a principio elongẽtur ⁊ in duritie ordinẽtur. In vnoquoqꝫ ẽt duorꝫ modorꝫ ad id quod ex duritie et mollitie in ipso est necessariuꝫ adiuuerũt ortuꝫ ipsorum substãtie: plurimi nãqꝫ eorꝫ q sensuꝫ tribuũt ab antecessione oriuntur cerebri. Et ꝑtis qdem q̃ est cerebri antecessio ẽ essentia mollior: ⁊ plurimi eorꝫ qui motuꝫ ꝓbent a postremo oriunt cerebri. Et ꝑtis q̃ est cerebri postremuꝫ essentia est magis spissa.

Caplm.ij. de anatomia neruorꝫ egredientium a cerebro ⁊ eorꝫ vijs.

Cerebro septeꝫ neruorꝫ paris oriũt: ⁊ primi paris principiũ ẽ ex fũdo duorꝫ vẽtriculorꝫ cerebri antecedẽtiũ apud duorꝫ additamẽtorum vicinitatẽ mamillarꝫ extremitatibꝰ siliũ quibus fit adoratus. Et ipꝫ qdeꝫ ẽ paruũ vẽtrẽ hñs. Et ille q a sinistra orit dextrat. Et ille q a dextra oritur sinistrat: deĩde sibi suꝑ sectõeꝫ cruceã obuiãt: postea ille q a dextra orit ad pupillã dextrã penetrat. ⁊ q nascit a sinistra ad sinistrã pupillã quorꝫ adeo dilatãtur orificia donec humoreꝫ q vocat vitreus ꝯprehẽdãt Quidã ꝟo qui nõ est Gali. dixit ꝙ ad sectionẽ cruceam sine reflexione penetrant: ⁊ dixit ꝙ in hac sectione tria existunt iuuamenta. Unũ est ꝓpterea ne spiritus qui ad vnã currit pupillam ad alteram ire prohibeatur cũ acciderit nocumentũ: ⁊ ꝓpter hoc vnaqueqꝫ duarũ pupillarum cũ alter clauditur oculus in uidendo fit fortior ⁊ clarior q̃ꝫ ipsamet ꝑesset si altera intuente intueretur. Et ꝓpter hoc foraminis vuei dilatatio augmentatur cũ alter claudit oculus ⁊ hoc quidẽ est propterea ꝙ spũs vehemẽter vadit ad ipsũ. Scꝺm vero est ꝓpterea vt duo oculi vnũ habeant deferens qꝺ visui simulacruꝫ eis afferat et ibi vniatur ⁊ sit duobus videre oculis vnũ videre ꝓpterea simulacrũ in termino vnitur cõi. Ideoqꝫ luscis accidit vt ex re vna uideant duas cũ vna pupilla superius eleuatur aut inferius deprimitur: et destruitur rectitudo penetrationis foraminis ad sectionem ⁊ ante cõmunẽ terminũ accidit terminꝰ torture nerui. Et tertiũ ẽ vt vnusquisqꝫ duorꝫ neruorũ ab alio sustẽtetur ⁊ illi innitatur ⁊ fiant ac si ad pupillã ex propinquo venirent. Scꝺm aũt parium neruorꝫ a cerebro procedẽtiũ nascit post ortũ ꝓmi paris ⁊ ab eo ad siluestrẽ declinat ⁊ a foramine qꝺ est in orbita que totũ cõprehendit oculũ egredit ⁊ i musculis partitur oculi: ⁊ hoc quidẽ par ualde est grossũ. Ideo ut eius grossities sue parificetur mollitiei quã habere debuit: ꝓpterea ꝙ est circa principium ⁊ confortet in faciẽdo motũ: ⁊ precipue cũ adiutorẽ nõ habeat cũ tertiũ par fit cõuersũ ad mouendũ magnũ membrꝫ qꝺ est mandibula inferior quare ei nõ remanet suꝑfluitas imo adiutore alio a se indiget sicut mõ referemus. Tertij vero paris origo est a termino cõi inter antecessionẽ cerebri ⁊ ipsiꝰ postremũ.s. ab infimo basis cerebri qꝺ primo cum quarto pari pauliꝑ miscetur: deinde ab eo sepat ⁊ i quattuor ramis ramificat. Unus ramꝰ ab ingressu egreditur vene subetic quã postea noiabimus ⁊ descendẽdo super ceruicẽ vadit donec diaphragma ꝑtranseat: ⁊ in visceribus que sunt sub diaphragmate partitur. Et secũde quidẽ partis egressio est a foramĩe qꝺ in osse existit tpis que cũ egredit cũ neruo cõtinuat qui a quĩto diuidit pari: cuiꝰ mõ noiabimus dispõem. Et ramus tertiꝰ in foramĩe descendit a quo scꝺm egredit par quũ ipsius directio ẽ ad mẽbra in anterioribꝰ faciei posita: ⁊ neqꝫ fuit cõueniẽs: ut in penetratione primi paris ventrẽ habẽtis penetraret: qr nobiliori neruorũ coangustatõeꝫ faceret ⁊ ipsũ cõprimeret ⁊ via cooperiret. Et hec quidẽ ꝑs cũ sepat in tres distribuit sectiones. Quarum vna ad partẽ lachrymalis declinat ⁊ vadit ad musculos tꝑorꝫ ⁊ masticãtiũ ⁊ supcilij ⁊ frontis ⁊ palbebre: ⁊ ꝑs secũda ꝑ foramẽ uadit apud oculos creatũ ⁊ inde ad nasi tendit interiorẽ suꝑficiẽ ⁊ in tunica spargitur que in interioribꝰ nasi est expansa. Pars quoqꝫ tertia est ꝑs nõ pua in cõcauitate descẽdens brabachi q̃ in osse maxille ẽ facta ⁊ duobꝰ ramificatur ramis. Unus uadit ad interiora cõcauitatis oris ⁊ in dentibus spergitur: sed illud qꝺ inde ꝑtiet dentibus est manifestũ: qꝺ vero inde alijs ꝑtinet ẽ visui sicut occultũ ⁊ in gingiua etiã spgitur superior.
Alter aũt ramus in mẽbrorꝫ spargit suꝑficiebus q̃ sunt ibi sicut cutis maxille ⁊ extremitatis nasi ⁊ labij superioris: he quidẽ sunt sectões partis tertie paris tertij. Quartus aũt ramus tertij paris uadit penetrans a foramine suo quod in mandibula existit supiore ⁊ vadit ad liguaꝫ ⁊ in eius manifesta diuidit tunica ⁊ tribuit ei sẽsum ꝓpriuꝫ qui est gustꝰ ⁊ illud quod remanet in dentiuꝫ retis inferiorꝫ ⁊ in ipsoruꝫ gingiuis diuiditur ⁊ in labij inferiori: sed pars que peruenit ad liguam subtilior est quam neruus oculi: quoniam istius duriciẽ ⁊ illius mollitieꝫ temperãt grossities illiꝰ ⁊ sꝫtilitas istiꝰ. quarti ꝟo ꝑtis origo ẽ

est post tertiū sz ad cerebri basim ē magis declinās τ cū tertio quēadmodū diximus miscet᷑. deinde ab eo separat᷑ τ ad palatū vadit τ dat ei sensum: qd̓ quidē est paruū sed est plus durū q̄ȝ tertiū q: palatuȝ et palati panniculus durior est lingue panniculo. Sȝ vnūquodq̄ȝ paris qui: i ipar cū duob⁹ nascit᷑ medi is ꝺȝ dupli formā: imo multi eoꝝ tenēt q̄ vnūqd̓q̄ȝ ipsius ipar ē par cuius quidē origo a duob⁹ est cerebri lateribus. Et pars quidē pma cuiusq̄ȝ partis ipsius ad pāniculū vadit qui in interiorib⁹ instri auditus est dilatatus τ in eo diuidit᷑ totus. τ huius quidē diuisionis origo ꝓculdubio ē a parte cerebri posteriore τ per ipsam ē audiendi sensus sȝ scd̓a diuisio ē maior pria. Ipsa nāq̄ȝ egredit᷑ a foramie qd̓ in osse pforatū ē petroso: τ ipse quidē ē qui uocat᷑ monoculus τ cecus. ꝓpterea q̄ multū torquet᷑ τ ei⁹ vie in obliquatiōib⁹ incedūt: iō q̄ volūtas affuit ꝓlongandi spaciū ut eius finis a principio moueret᷑: propterea ut neruus anq̄ȝ inde egrederet᷑ a pricipio eēt longinquus iō vt durcies ei inde acquireret᷑. Cūq̄ȝ egreditur cū neruis tertij paris miscetur: quoꝝ plurimi ad maxillā τ ad palati vadunt musculuȝ. τ qd̓ remanet ad musculos ꝓtendit᷑ tempoꝝ. Gust⁹ aūt in quarto creatus fuit neruo τ auditus i quito qm̄ instrumēto audit⁹ fuit necessariū ut eēt discoopertū ne aeris uia ad ipsum clausa foret. τ instrumēto gust⁹ fuit necessariū ut eēt minutū: ꝓpterea oportuit ut nerui auditus eēnt duriores. τ iō origo cēbri eoꝝ postremo fuit propinquior: τ neq̄ȝ oculis muscul᷑ vn⁹ sufficit neruus: τ musculoꝝ tempoꝝ nerui multiplicati fuerunt nisi quia foramini oculi multa necessaria fuit amplitudo propterea q̄ neruus virtutē afferens visus multa indiguit grossitudine. ideo quia ei necessariū fuit ventrē hēre: non ergo os qd̓ ad comprehēdendum oculum est perforatū multa foramina tollerare potuit. Tēporis vero neruis multa fuit durities necessaria: sed grossitudine multa nō indiguere imo grossitudo eēt faciens motus difficultatem τ etiā egressio quā in osse duro petroso habēt potest foramina tollerare multa. Par vero sextuȝ a postremo oritur cerebri cum quinto ꝯtinuū τ cū eo panniculis τ ligamentis ligatum ac si esset vnus neruus: deinde separat᷑ ab eo τ egreditur a foramine qd̓ est in extremitate adoreȝ qd̓ laude sil᷑atur. Et ipm quidem anteq̄ȝ egressum esset iam in tres diuisum fuit partes que oēs simul ex hoc egrediūtur foramine. Una earū ad gule musculos suo ꝓtēdit itinere τ ad lingue radicem: ppea ut par septimum in ipsoꝝ adiuuet motu. Et pars scd̓a ad musculos descendit spatule τ eius qd̓ est circa eam: τ ipsi⁹ plurimum i musculo spargit᷑ lato q est sup spatulam: et hec qdeȝ pars est magne quantitatis τ suspensa penetrat donec ꝑueniat ad quod dirigit᷑. Pars v̓o tertia q̄ est maior ex tribus partibus ad viscera descendit in ascensione vene subeteni τ est illi ānexa τ cū ea ligata ex q̄ cum rectitudine epiglotis sepant᷑ rami q ad musculos veiunt epiglotales quoꝝ capita sūt ad superiora q epigloti τ ipsi⁹ eleuāt cartilagies. cūq̄ȝ epiglotti ꝑtrāseūt ex eis ascēdūt rami q ad musculos vadūt capita ad inferiora habētes τ ipsi sunt qui ad cibalarē claudendā sunt necessarij cū ad inferiora trahere necessariū est: τ ꝓpt᷑ hoc vocātur nerui retro redeūtes. Hic aūt neruus retro rediēs nō egressus fuit a cerebro τ nō a nucha nisi ꝓpterea q̄ si a nucha ascēderent ab ipsorū principio subirēt trāsuersi τ nō recti τ ad inferiora attractio cū eis nō ꝓueniret ꝺm actionē decentē. Et ipsi quidē non de sexto pari creati fuerūt nisi ꝓpterea q̄ illud qd̓ ex neruis ē molle aut molli vicinū. s. illud qd̓ fuit ex eis anteq̄ȝ sextū iā in musculis faciei τ capitis τ i eo qd̓ in eius fuit diuisū τ septimuȝ etiam non ꝺm rectitudinem descenderet quēadmoduȝ sextum descendit immo ꝓculdubio trāsuersitas eos comitaret᷑: τ ꝓpterea q̄ illud qd̓ ascendit τ redit τ qn̄q̄ȝ idiget re firma cui innitatūr ad silitudineȝ girgilli: ut sup ipsam reuoluat᷑ ascēdens τ ex ea adiuuetur ut sit situs ipi⁹ rectus τ durus: τ fortis τ lenis τ iuxta positus non fuit ibi ad hoc idoneum sicut arteria maior. Et illud qd̓ ex istis ramis a sinistra ascendit hanc inuenit arteriam ipsa recta τ grossa ergo sup eam reflectit᷑ nō multa indigens firmitudie. a dextra v̓o ascendenti hec non vicinat᷑ arteria ad moduȝ pmi. sȝ vicinatur ei postq̄ȝ iā accidit ei puitas ꝓpt᷑ ramoꝝ diuisionem qui iam ex eo egressi fuerūt cui etiaȝ iam defuit rectitudo in situ qz transuersatus fuit ad assellam declinando: fuit ergo necessariuȝ ut ipsi re aliqua affirmarent᷑ cui innuterēt cum ligamētis in quibus rami stringerent᷑: ideo ut ꝑ ipsos illud quod defuit ex rectitudine grossitie i situ corrigeretur. Et sapiā qdem in hos redeuntes ramos elongando est ut talis qualis est hec suspensio ꝓximi fiant τ ꝓpter elongationeȝ a pricipio fortitudineȝ habeant τ duricie. Ex neruis aūt redeūtib⁹ fortior est ille qui in duabus musculoꝝ epiglotis spgitur tunicis cum alijs neruoꝝ adiuuantiuȝ ramis postea illud quod ex hoc remanet neruo descēdit a quo rami sepantur q in panniculis sperguntur diaphragmatis τ pectoris: τ in musculis ipi⁹: τ in corde τ in pulmone: τ in venis: τ in arterijs que ibi sunt.

Illud v̓o qd̓ remanet penetrat in diaphragma: τ associatur ei qd̓ ex pte tertia descēdit τ in pānicul᷑ pānicul⁹ spargit᷑ viscerū τ ꝑuenit ad os latū. Septimi aūt paris origo ē termino cōi q ē int᷑ cerebꝝ τ nuchā cui⁹ plurimū incedit se in muscul᷑ spargēdo liguā mouētib⁹: τ in musculis int᷑ peltalē τ os laude cōibus. τ ē cū ipsi⁹ residuū in alijs sparg᷑ musculis q huic musculo sunt vicini: nō tn̄ sp ē istud: τ ꝓpterea q̄ alij nerui ad alias reducti fuerunt necessitates: et neq̄ȝ fuit bonū ut foramina in anterioribus: neq̄ȝ i inferiorib⁹ multiplicarent᷑: fuit melius ut ad lingue motū neruus ab hoc loco veniret. q: ipsius sensus iam ei ab alio venit loco.

Capitulū.iij. de anatomia neruoꝝ nuche τ colli τ vijs eorum.

Nerui ex nucha nascētes q ꝑ colli vadūt spōdiles octo sunt paria. Unius paris egressio a duob⁹ est spōdilis ꝑme foran . . . ib⁹

qꝺ in capitis muſculis ſolū ſpargit̃ ⁊ ẽ ꝑuū minutū
qm̄ meliꝰ fuit ut locus a quo egredit̃ ſit anguſtꝰ quē
admodū in caplõ de oſſibꝰ diximꝰ. Et ſecūdi q̄dē
paris egreſſio ē int̃ ſpōdilē ꝑmā ⁊ ſecūdā.ſ.foramē
in loco uel caplõ de oſſibꝰ noīatū cuiꝰ plimū capi-
ti tāgenti ſenſū defert. trāſuerſe eni ad id qꝺ in ſpōdi
libꝰ ē ſupremū aſcēdit ⁊ ad anteriora reflectit̃. ⁊ ſup
tunicā extrinſecā auriū ſpargit̃. Et ꝙ par primū mi
nus facit ꝓpt̃ ſui ꝑuitatē ⁊ abbreuiationē ob quaꝫ
expandi exp edite nō poterat ⁊ dilatari ĩ locis q ſe-
quūt̃ ipm̄ ꝯplere emēdat. Qꝺ aūt ex h̄ remanet pa
ri ad muſculos qui ſunt in poſterioribus colli ⁊ ad
muſculū latū venit ⁊ eis dat motum. Et paris tertij
origo ⁊ ipſiꝰ egreſſio eſt a foramine qꝺ eſt inter ſecū
dam ⁊ tertiā. Et vnuſquiſqꝫ coꝝ in duos partitur
ramos. Ab vno ramo ſpargūtur rami in ꝓfundo
muſculoꝝ qui ſunt ibi ⁊ ꝓprie caput cū collo mouē
tium: deinde ad ſpondiliū aſcendūt ſpinas: ⁊ cū in
earū rectitudie venīūt ad radices tenent̃ earū: ⁊ poſt
ad ipſarū eleuant̃ capita ⁊ cū ligamētis miſcent̃ pā
nicularibꝰ q̄ ab illis naſcuntur ſimenijs poſtea ad
ꝑtem aurium reflectēdo penetrāt: ⁊ in nō omni die
ad aures ꝑueniūt ⁊ aurium muſculos mouēt. Et
ramus ſecūdus ad anteriora vadit donec ad muſ-
culū peruenit latum. Et cum hoc quidē primū cū
naſcitur miſcent̃ vene ⁊ muſculi qui ipſū cooperiūt
ꝓpterea ut ſeipo ſit fortior. ⁊ eſt etiā qm̄ cum muſcu
lis miſcetur tempoꝝ: ⁊ cū muſculis auriū in beſtijs.

Plurimum tamē ſparſionis ipſius nō eſt niſi in
muſculis maxillarum. Quarti vero paris egreſ-
ſio eſt a foramine qꝺ inter tẽ aꝫ exiſtit ⁊ quartam: et
partit̃ ſicut ille qui ē ante ipſuꝫ parte antecedente: et
parte poſterius cōſequēte. ſed pars eiꝰ que antece-
dit ē parua: ⁊ ideo cū quinto miſcet̃. Et quidā iā
dixerūt ꝙ ab ea penetrāt rami ſicut aranee tela extē
ſi ſuper venā ſubeti donec ad diaphragma peruenī
unt ſeparātis ſup duo latera diaphragmatis pectus
in duo media parcientis incedētes. Sed eius pars
maior ad poſteriora reflectit̃: ⁊ in fundo muſculoꝝ
ꝓfundatur donec ad ſimenia vadit ⁊ muſcul̃ man
dat ramos: qui int̃ caput ⁊ collū ſunt coēs: ⁊ dein-
de itinere ſuo ad anteriora reflectēdo vadit: ⁊ cum
muſculis maxylle ⁊ auriū in aialibus continuatur.
Et dixerūt ꝙ ab eo ad dorſum deſcēdit ramus.

Quinti aūt paris egreſſio ē a foramine qꝺ eſt int̃
quartā ⁊ quintā qꝺ etiā in duos partit̃ ramos. vnꝰ
ramus.ſ. iſte qui ē antecedens ⁊ ipſe minor ad muſ
culos peruenit maxillaꝝ. ⁊ ad muſculos qui caput
anterius curuant: ⁊ ad alios muſculos qui capiti ⁊
collo ſūt coēs. Et ramus ſecūdus in duos diuidit̃
ramos. Unꝰ ramus int̃ ꝑmum ⁊ int̃ ramū ſecūduꝫ
eſt medius ⁊ ꝑuenit ad ſpatule ſupremū ⁊ miſcētur
cū eo quid ā ſexti ⁊ ſeptimi. Et ramꝰ ſecūdus cū ra-
mis q̄nti ⁊ ſexti ⁊ ſeptimi miſcet̃: ⁊ ad mediū pene-
trat diaphragmatis. Par v̊o ſextum ⁊ ſeptimuꝫ ⁊
octauū ab alijs ſ̄m ordinē egrediūtur foraminibꝰ.
ſed octaui egreſſio ē a foramine cōi int̃ finem ſpon-
diliuꝫ colli ⁊ int̃ ꝑmam ſpōdiliū dorſi: ⁊ eoꝝ rami
vehementi cōmiſcētur mixtura. Sed plurimū ſexti
ad ſpatule peruenit ſuperficiem: ⁊ pars eius maior
parte que eſt ex quattuor: ⁊ minor parte que eſt ex
quinto peruenit ad diaphragma. Et plurimum
ep timi peruenit ad adiutorium: licet ſint quidam
ex ipſius ramis qui ad muſculos capitis ⁊ ad colli
⁊ ad dorſi cum ramis quinti aſſociati vadunt ⁊ ad
diaphragma perueniunt. Sed octaui poſt com-
mixtionē ⁊ ſocietatem omnes ad brachium ⁊ aſcid
perueniunt: ⁊ neqꝫ eſt aliquis eoꝝ qui ad diaphra-
gma ꝑueniat: ſed tamē ille q ex q̄nto ad parteꝫ ma-
nus tendit nō tranſit ſpatulam: ⁊ ex ſeptimo nō trā
ſit adiutoriū. ſed ille q ad ſpatulam peruenit ad bra
chiū eſt ex octauo mixto cuꝫ ꝑmo ramo qui naſcit̃
ex ſpondilibus ⁊ ad dorſum vadit. Nerui aūt iſti in
diaphragmate partiti nō fuerūt niſi nerui nuche.
ꝓpterea ut ad ipm̄ veniens ab alto foret deſcēdens
loco: ideo ut eiꝰ partitio in ipſo eſſet melior: ⁊ preci-
pue quia ꝑma coꝝ directio fuit ꝓncipium panicu-
li pectus per mediū partiēns. Et impoſſibile qui
dem erat ut nerui ad ipm̄ a nucha directe venirent
abſqꝫ fractura cum angulo. Et ſi oēs nerui q ad di
aphragma deſcēdūt a cerebro ꝓtenderentur ipoꝝ
ꝓlongaretur inceſſus: ⁊ neqꝫ eoꝝ neruoꝝ continui-
tas cū medio diaphragmatis poſita fuit niſi ꝓpte-
rea ꝙ nō fuit ꝯueniēs ut in ipo ſ̄m iuſticiā ⁊ eq̄lita-
tē ſpargerent̃ ſi cū extremitate ⁊ nō cum medio cōti
nuarent̃. aut ſi cuꝫ tota ꝯtinuarent̃ circuitione: ⁊ eēt
hoc ꝯtrariū vie q̄ eſt neceſſaria: qm̄ muſculi nō faci
unt aliq̄d moueri niſi extremitatibꝰ ſuis. ꝓpterea il
lud qꝺ ex diaphragmate mouet̃ eſt illud qꝺ eſt cir-
cuens. oportuit ergo ut in ipo finirent̃ nerui ⁊ non
ut in ipo inciperēt. Et qm̄ neceſſariū fuit eos ad me
diū venire oportuit neceſſario ut pēderēt. oportuit
ergo ut ipſi deſcēderent̃ ⁊ pāniculis cū munitiōe tege
rētur. tecti ergo pāniculis fuerūt cū munitiōe deſcen
dēte in q̄ eis aſſociat̃ pāniculus q pectꝰ ꝑ mediū par
tit̃ ſup quē mixti ꝑtexerunt: ⁊ qꝛ huiꝰ mēbri opatio
fuit nobil̃ facta. fuerūt neruis eiꝰ ꝓncipia multa ne
eiꝰ opatio ꝓpt̃ aliqꝺ deſtrueret̃ nocumentū qꝺ vni
accideret ꝓncipio.

Caplm̄. iiij. de anatomia neruoꝝ nuche ſpōdi-
lium que ſunt in rectitudine pectoris.

Rimi ex paribꝰ ipoꝝ egreſſio ē int̃ ꝑmaꝫ
ſpōdiliū ⁊ ſecūdaꝫ pectoris quod in duas
diuiditur partes que maior in oibus muſ
culis ſpargitur coſtaruꝫ ⁊ muſculis dorſi. Et qꝺ re-
manet ſuper ꝑmas coſtas extenſum ꝓcedit: ⁊ octa
uo neruorum colli obuiat ⁊ ſimul ad manꝰ ꝓtēdun
tur donec ad adiutoriū ⁊ ſpatulā ꝑueniant. Par
vero ſecūdum a foramine egredit̃ quod predictū ſe
quit̃ foramē. cuiꝰ pars ad adiutoriū tēdit ſupficiem
dans ei ſēſū: ⁊ ipiꝰ reſiduū cū alijs ꝑtibꝰ q̄ remāſert
aggregant̃ ⁊ ad muſculos ſpatule q ſup eā ſūt poſi-
ti deſcēdūt ipſiꝰ mouētes iūcturā ⁊ ad muſculos ꝑ-
ueniūt dorſi. Qui igit̃ ex neruis iſtis ſpōdiliuꝫ pe
ctoris oriunt̃ ⁊ ramis q ad ſpatulaꝫ nō ꝓtēdunt̃ ad
muſculos dorſi vadūt ⁊ ad muſculos q ſūt inter co

ſtas puras in poſterioribꝰ pectoris poſitas. Qui vͦo ex ſpōdilibꝰ falſaꝝ naſcunt coſtaꝝ ad muſculos veniūt q ſūt int coſtas ⁊ ad muſclos vētr. Cū iſtoꝝ neruoꝝ ꝑterea ramis arterie ⁊ vene gete currūt ⁊ nu cham ingrediunt ꝑ loca inferiora vñ ipſi egrediunt

Ca. v. de anatomia neruoꝝ nuche alchatin

Erui alchatin i hoc communicāt ꝙ pars eo rum ad dorſi muſculos peruenit: ⁊ pars ad muſculos ventris et ad muſculos qui ſunt in dorſo expanſi. Tria autem ſuperiora cum neruis miſcent q a cerebro ſunt deſcēdentes ⁊ nō alia. Et duo paria inferiora ad ptē cruriū mītos trāſmittūt ramos cū qbus rami tertij paris ⁊ ramꝰ nerui ꝑmi ex alhauim miſcēt ſ; iſti duo rami anche nō trāſeūt iūcturam. ſ; in ipſiꝰ ſpargunt muſcul ⁊ illi eos ptrā ſeunt incedendo ad crura. Neruoꝝ aūt cruriū et pedū forma a neruis manuū ſepat in hoc ꝙ nō oēs ꝯiūgunt ⁊ declināt ſubmerſi incedendo ad occultū: non eni eſt forma ꝯtinuitatis adiutorij cū ſpatula ſicē forma ꝯtinuitatis coxe cū ancha: nec; eiꝰ ꝯtinuitas cū origine ſuoꝝ neruoꝝ ſicut ꝯtinuitas ipiꝰ cū ſuoꝝ neruoꝝ origine: ⁊ iſti quidē nerui ad partē cruris di uerſis tendunt itineribꝰ. Sunt eni ex eis q occul tātur: ⁊ ſūt ex eis q manifeſtant: ⁊ ſunt ex eis qui ſub mergunt ſub muſculis coopti. ⁊ qꝛ muſculi q a pte oſſis femoris oriūtur vias ad vtroſq; pedes nō ha buerunt a poſterioribus corporis nec; ab occulto coxarū propterea ꝙ ſunt ibi muſculi multi ⁊ vene: factū fuit vt ps neruoꝝ q ſunt proprij muſculoꝝ qui ſunt in pedibꝰ curreret ⁊ penetraret in foramine qͦd ad teſticulos deſcēdit donec ad muſculos vadat fe moris ⁊ deſcendat ad muſculos poplitis.

Ca. vi. de anatomia neruorum nuche alhauim ⁊ alhoſos.

p Rimū par ex alhauim miſcet cū neruis al chatin ſicē diximꝰ. Alia vͦo paria ⁊ impar qͦd ab extremo orit alhoſos in muſcul ſpgū tur ficteris ⁊ ipſiꝰ virge ⁊ in muſculo veſice ⁊ mītcis ⁊ in pāniculis ventris: ⁊ in ptibus domeſticis infio ribus oſſis femoris: ⁊ in muſculis q naſcunt ab oſſe alhauim.

Capitulum pꝛimū ſūme quarte doctrine qnte. Et eſt ſermo de forma arteriarū

v Ene pulſatiles ſunt arterie q̄ create fuerūt ꝑter vnā eaꝝ duas hñtes tunicas. q̄ꝛ du rior ē occulta: qm̄ ipa ē illa q̄ pulſatōi ob uiat: ⁊ forti motui ſubſtātie ſpūs q̄ celari voluit: ⁊ ipſiꝰ receptaculū cuſtodiendū ⁊ corrobo randū fuit. Arteriaꝝ aūt origo ē a ſiniſtro vētriculo duoꝝ vētricloꝝ cordiſ qm̄ dext eoꝝ epati ē ꝓpinqor quaꝓpt oportuit vt ipſe poneret occupatꝰ in attra hendo nutrimentū exercendo ipm

Ca. ij. de anatomia arterie venal.

q Uod in ꝑmis a ſiniſtro orit ventriculo due ſunt arterie. vna ad pulmonē vadit ⁊ in ipo partit propterea vt aer attrahat ⁊ ſanguis q pulmo nē nutrit a corde deferatur: a corde qꝛ trāſitus nutri menti pulmonis ē ad cor ⁊ a corde vadit ad pulmo nem. Et huiꝰ quidem partis origo eſt ex partiū cor dis ſubtiliore ⁊ vbi vene ad ipm penetrāt que ē vnā habens tunicam ab omnibꝰ alijs arterijs diuerſa ⁊ propter hoc vocant ipam arteriam venalem. Et vna aūt creata fuit tunica vt ſit mollior, ⁊ leuior ⁊ ad dilatandu; ⁊ ad ꝯſtrigendū magis obediens: ⁊ ad reſudationē eiꝰ faciendū ꝙ ab ea ad pulmonē reſu dat ex ſanguine ſubtili vaporoſo q ſubſtātie pulmo nis magis eſt ꝯueniens ſit apta. ſ. q cōplemēto dige ſtionis i corde iā ꝓpinquꝰ fuit. Et nec; eſt ei nccāria ſuperfluitas digeſtiōis ſicut ea indiget ſanguis qui in vena currit ventrē hñte quā mō noiabimus. ⁊ ꝓ prie qm̄ eiꝰ locus eſt iuxta cor ⁊ vadit ad ipm eiꝰ vir tus calida facile digerēs: ⁊ etiā qꝛ membru; in quo pulſat eſt rarū ⁊ nō timet cū pulſauerit in illo raro ⁊ ꝑcuſſerit ꝙ ipſius durities ei noceat: ⁊ ꝓpt hoc in corpe ipiꝰ nō tm̄ duritiei fuit neceſſariū q̄nto alie in diguerūt arterie q̄ ſūt mēbris duris vicine. Vena aūt arterial quā dicā licet pulmoni ſit vicina: nō tm̄ ei vicinat niſi ipſius poſtremū a pte dorſi ⁊ hec arte ria venal in antecedēte pulmonis pte ſpgit: ⁊ in ipſo ſubmergit q̄ iam qdē in ptes ⁊ ramos diuiſa eſt.

S; cū int duas huiꝰ arterie neceſſitates ꝯpati fue rit q̄ attēdunt ſm firmitudinē ⁊ lenitatē que facit ei dilationē facilē ⁊ cōſtrictionē: ⁊ reſudationē eiꝰ qͦd ab ea reſudat inueniet ꝙ lenitas magis ē ei neceſſa ria q̄; ſpiſſitudo ⁊ firmitudo. Alia aūt arteria q̄ ē maior quā Ariſtoteles vocat orithi in pꝛimis cū ex corde orit duos trāſmittit ramos: ex quibꝰ maior in circuitu cordis reuoluit ⁊ in ſuis ꝯuertit ptibꝰ ⁊ mi nor reuoluit ⁊ in vētriculo ſpgit dextro. Qͦd aūt poſt duos remanet ramos cū ſepat in duas diuidit ptes: vna ps ē maior ⁊ ad deſcēdendū apta ⁊ altera eſt minor ⁊ eſt apta ad deſcendendū: ⁊ q̄ eſt apta ad deſcēdendū creata fuit in q̄ntitate ſui ſup aliā addēs qm̄ ad mēbra tēdit q̄ nūero ſūt pla ⁊ in q̄ntitate ma iora: ⁊ hec qdem ſunt mēbra q̄ ſub corde ſūt poſita.

Sup orithi aūt eēnnā vl egreſſionē tres duri ꝯſi ſtunt pāniculi ab anterioribus ad poſteriora: ſi eni vnꝰ aut duo fuiſſent nō ꝓberēt iuuamentū qͦd in eis q̄rit nec; ipſiꝰ q̄ntitatē: aut ipoꝝ q̄ntitates magnifi cādo ⁊ fieret motꝰ ꝓpt ipſos difficil. Qͦd ſi eēnt q̄t tuor fierēt valde pui ⁊ deſtruerent iuuamentū coꝝ: et ſi in ſuis q̄ntitatibꝰ magni fierēt viā coanguſtarent.

Venal arteria duos h; pāniculos ad infiora de clinātes: ⁊ duo qdē ſuffecerūt qꝛ nō eſt ibi tm̄ neceſ ſitatis bñfaciēdi forma q̄ntū eſt h. in ſubtiliādo vͦo eſt ibi plꝰ neceſſitatis ideo vt famoſū vaporē expelle re ſit facile: ⁊ ſanguinē ad pulmone; euntē in ptem orithi q̄ ex duabꝰ ptibꝰ eſt aſcēdens.

Ca. iij. de anatomia arterie orithi aſcēdentis.

p Ars aūt que a duabus orithi eſt aſcendens in duas diuiditur ptes: quarum maior ad partem lebriati aſcēdendo tēdit: deinde ad ptem tranſuerſatur dextrā donec ad carnem laxam moro ſimilem peruenit que eſt ibi. Et in tres diui ditur ptes: q̄rū due ſūt due arterie q̄ ſubeté vocant

et ad dextrā ⁊ ad sinistrā cū duabꝰ ascēdit guidegis ꝓfūdis q̄s postea noiabimꝰ: ⁊ in diuidendo cū eis associant sic postea referemꝰ. Pars aūt tertia in thorace spgit ⁊ costis ꝑmis ⁊ in sex spōdilibꝰ colli supioribꝰ ⁊ in ꝑtibꝰ furcule donec ad caput ꝑuenit spatule: postea' exinde ad manuū ꝑtransit membra. Pars v̉o minor ex ꝑtibus orithi ascēdens ad ꝑtē ascelle vadit ⁊ diuidit sic ps tertia maioris ꝑtis.

Ca.iiij. de anatomia duarū arteriaꝝ que subeteni vocantur

Vnaqueq3 duaꝝ' arteriaꝝ q̄ subeteni vocant cū ad collū ꝑueniūt in duas sepantur ꝑtes: ꝑtē anteriorē ⁊ posteriorē. Antior ps v̉o in duas seq̄strat ꝑtes: occultā q̄ ad liguā tēdit ⁊ ad musclos occultos: q sūt musculi mandibule inferioris et ad ꝑtē q̄ manifestat: ⁊ ascēdit ad illō qꝺ ē corā duabus auribꝰ ⁊ ad musculos tēpoꝝ ⁊ ꝑtrāsit eos postq̄ȝ in eis reliq̄t ramos mlt̄os: ⁊ ad capitis cacumē tēdit ⁊ obuiant sibi dextre eaꝝ exn̄tes cū extremitatibꝰ sinistre. Pars aūt secūda in duas diuidit ꝑtes. posterior quaꝝ minor plꝰ ad posteriora eleuat ⁊ in musculis q capitis sūt ꝯtinētes iūcturā spgit. Ex q̄ etiā est ꝙ ad basim postremi cerebri tēdit in foramē igrediens magnū qꝺ ē apud adorē laudā Maior āt corā foramine in foramine petroso ad rethe ingreditur imo rethe ex ea texit. s. ex venis in venis ⁊ tunicis super tunicas ⁊ rugis super rugas: ita vt nemo ex eis vnā solā apprehēdere possit: nisi cū alia ꝯtinuā ⁊ cū ea ligatā sicut rethe ⁊ spargit ad antiora ⁊ posteriora ad dextrā ⁊ sinistrā: ⁊ vadit ꝑ totā rethe. deinde aggregat ex ea ꝑte sic erat aū ⁊ format ei panniculus ⁊ ascēdit ad cerebꝝ ⁊ spgit in ipso pāniculo subtili. postea intꝰ in cerebro in suis vētricul' ⁊ siphac vētriculoꝝ ipsius ⁊ ramoꝝ suoꝝ orificia sibi obuiant q̄ ibi ascēderūt quemadmodū ramoꝝ venaꝝ orifcia nō pulsatiliū q̄ descēderūt Nō aūt fcā fuerūt ista ascēdentia ⁊ illa descēdentia nisi ꝓpter ꝙ illa sunt rigātia ⁊ fundentia sanguinē: qm̄ melior ex sitibꝰ suoꝝ vasoꝝ rigantiū ē vt eoꝝ extremitates sint capita ad inferiora hn̄tes: sȝ ista iuuamēta ꝑstat a dando spm̄

Et spūs qdē ē subtil' ad supiora mobil'. Et neq3 ē necesse suoꝝ vasoꝝ capita ad inferiora reducere donec sūdant: imo si hoc fieret mlt̄a inde ꝓueniret effusio san. qui ei associat ⁊ difficultas motꝰ spūs in eis qm̄ ipsiꝰ motꝰ ad supiora ē facilior: ⁊ ꝓpter illō qꝺ in spū existit ex motu ⁊ subtilitate sufficit in eo qꝺ ex ipso ad cerebꝝ vadit illō qꝺ ē necesse vt calefaciat ipm

Et sub cerebro qdē nō fuit expāsū rethe nisi vt redeundo incedat sanguis: q ē in arteria. ⁊ spūs q ī ea existit cōplexioni cerebri post digestionē similetur. deinde ẜm ordinē ad cerebꝝ vadat. Et rethe qdem inter os ⁊ pāniculū durū est positū

Ca.v. de anatomia ꝑtis orithi descēdentis.

Pars aūt orithi descendēs ꝑmū ẜm rectitudinē incepit donec sup q̄ntā mittit spōdilem: cuiꝰ situs capitis cordis situi ē oppositꝰ ⁊ ibi qdē est pulmo sicut accubitatio ⁊ sustētamentū ipiꝰ ad hoc vt inter ipm ⁊ ossa dorsi separationē faciat.

Meri quoq3 cū ad hunc ꝑuenit locū ab eo ad dextrā declinat: ⁊ nō ẜm rectitudinē transit: deinde cū pāniculis appensus incedit cū ad diaphragma ꝑuenit ne ipsum coangustet. Et hec quidē arteria descēdens cū ad spondilem. v. ꝑuenit ad inferiora trahit expādendo se supra dorsū donec ad os ꝑuenit: qꝺ est ex alhauim. Et cū est in pectoris rectitudine transit inde ⁊ dimittit ibi ramū subtilē paruū ⁊ dispergitur in receptaculo vase pulmonis qꝺ est ex pectore ⁊ ꝑueniūt extrema ipius ad cannam pulmonis: ⁊ ipsa quidē non cessat dimittēdo in omnibus spondilibus per quas vadit ramū qui int costas ⁊ nucham incedit. Cūq3 ꝑtrāsit pectꝰ ex ea due diuidūt arterie que ad diaphragma ꝑueniūt et in ipso a dextra spgūtur ⁊ a sinistra. Deinde dimittit arteriam cuius rami in stomacho ⁊ epate ⁊ splene spargūtur: ⁊ ipiꝰ rami ab epate egrediuntur et ad vesicam vadunt. Et postea oritur arteria que ad gedeguil que sunt in circuitu minutoꝝ intestinoꝝ et colon vadit. Deinde post hos tres ab ea separātur rami quoꝝ minor reni sinistro ꝓpius est ⁊ in ipsiꝰ spargitur fascijs ⁊ in corporibus que ipsum circundant ⁊ eis iuuamentū prebet dando eis vitam.

Alij autē duo ad duos vadunt renes: ideo vt cū eis reni sanguinis aquositatē trahāt: quoniā multotiens a stomacho ⁊ intestinis sanguinem trahunt non purū. Postea vero due separantur arterie que ad testiculos vadunt sed que ex eis ad testiculū ꝑuenit sinistrum ei semper associatur que ad renem ꝑuenit sinistrū. Immo forsitan est cū non est illud quod ad sinistrū ꝑuenit testiculū nisi tātum ex rene sinistro. Et eius que ad dextrum ꝑuenit testiculum origo semper ex maiori arteria ē ⁊ raro ꝯtingit vt cū aliquo eius que ad dextrū ꝑuenit renem associetur. Postea ab hac arteria maiore due separantur arterie: que in vijs venarū spargūtur q̄ in circuitu recti sunt intestini ⁊ rami qui in nucha spargūtur in foramine spondiliū egrediūtur: ⁊ vene que ad dūo vadunt ilia ⁊ alie que ad testiculos vadunt. Ex istius autē sūma par egreditur paruū qꝺ ad vuluā vadit ꝑter illud qꝺ nominabimꝰ postea. Et istud ē in viris ac mulieribus: ⁊ miscent cū eis vene nō pulsatiles. Postea hec maior arteria cū ad finē ꝑuenit spōdiliū diuidit cū vena nō pulsatili: q sibi associat sicut dicemꝰ in duas partes ẜm similitudinē laude in scriptura greca hoc modo. Vna ps earū dextratur ⁊ altera sinistratur: quarum vnaqueq3 sup os alhauim equitat vadens ad coxas. Verūtamen antequā ad coxas ꝑueniat vnaqueq3 ipsarum venam dimittit q̄ ad vesicā tendit ⁊ ad sumem ⁊ sibi apud sumem obuiant ⁊ in non natis manifeste apparent: sȝ in completis earum extrema iam siccata fuerunt et radices remansere earum. Et ab ipsis quidē diuiduntur rami qui in musculis sparguntur qui sup os alhauim sunt positi. Et illud qꝺ ad vesicam ꝑuenit ex eis in ea partit: cuiꝰ extrema ꝑueniunt ad virgā ⁊ ipiꝰ residuū in mlierībꝰ vadit ad matricē ⁊ ē par paruū. Due vero ad pedes descendentes in co

ris in duos diuidunt ramos magnos .s. siluestrē ꝛ domesticū: ꝛ in siluestri etiā ē est declinatio ad domesticū ꝛ ramos in musculis qui sunt ibi positi diuitit: postea descēdit ꝛ declinat ex eo ad interiora ramus magnus inter pollicē ꝛ indicē ꝛ qđ remansit occultat. Et ipse quidē in plurimo ptium pedis penetrāt tēse sub ramis venarū non pulsatilium: quas postea nominabimꝰ. Ex his aūt pulsatilibꝰ sunt que nō pulsatilibꝰ non associant: sicut due que ab epate ad sumē in corpibꝰ non natorū pueniūt ꝛ ramus pulsatilis nō pulsatilis: ꝛ pulsatilis q̄ ad spondilē penetrat qntam ꝛ ascendēs ad laleblaz: ꝛ declinans ad assellā: ꝛ due subeteni que spargūtur in reti: ꝛ in secūdina ꝛ in illa que penetrat uel q̄ peruenit ad diaphragma: ꝛ illa q̄ ad epar cum suis penetrat ramis: ꝛ illa q̄ ad stomachū ꝛ epar ꝛ splenem ꝛ intestina venit: ꝛ ille q̄ de mirach vētris descēdunt: ꝛ vene que sūt in osse alhaui solūmodo. Cūq3 arteria vene associatur nō pulsatili sup dorsum equitat arteria sup venā non pulsatilem: ꝑpterea ut ignobilius amborꝫ sit deferens nobilius. In mēbris aūt manifestis arteria sub vena nō pulsatili submergit: ideo ut sit magis coopta ꝛ magis tecta. ꝛ sit vena nō pulsatilis sicut clipeus ei. Arterie aūt nō fuerūt venis associate nisi ꝑpter duas res. Una ē ut vene pāniculis ligent qui sūt coopientes arterias ꝛ quiescāt vene in villis mēbrorꝫ: inter q̄ vadūt. Et altera est ut vnaqueq3 illarū alterā imbibat.

Sūma.v. de venis q̄ qnq3 ꝯtinet capitula.

Ca.i. sūme.v. qđ ē de mō venarꝫ nō pulsatiliū.

O Mniū aūt venarꝫ qetarū origo ē ab epate. Et qđ in ꝑmis ab epate orit sūt due vene. Una pte ipiꝰ ꝯcauā orit: cuiꝰ maiꝰ ē iuuamētū in attrahēdo ad epar nutrimētū ꝛ vocat porta. Et altera orit a pte eiꝰ gibbosa cuiꝰ est iuuamētū nutrimētū ab epate mēbris deferre ꝛ vocatur ventrem habens.

Caplm.ij. de anatomia vene q̄ vocat porta.

Incipiemꝰ vene q̄ porta vocat anatomiā. Et dicemꝰ ꝙ porte extremitas q̄ in epatis submergit vētricul. In ꝑnus i qnq3 diuidit partes: ꝛ ramos a se emittit donec ad gibbosas epatis puenit extremitates: ex qbus vna vena ad fel tendit. Et isti quidē rami sunt sicut arboris radices que ad fūdum originis ipsarū vadunt. Extremitas vero q̄ eiꝰ ꝯcauitatē seqtur cū ab epate egredit in viij. diuidit ptes: quarꝫ due sunt pue: ꝛ sex sūt maiores. Et vna qdē ex duabus minoribꝰ cum parte intestini ꝯtinuat qđ duodenu3 vocat ad hoc ut ab eo nutrimētum attrahat: ꝛ ab eo etiā iā diuisi fuerūt rami qui sepati fuerunt in corpore qđ vocat encharas. Et pars secūda in inferioribꝰ diuidit stomachi apud portanariū qđ est os stomachi inferius: ideo ut nutrimētū trahat. Una aūt sex remanētiū ad ptem stomachi latā tendit ad ipsiꝰ supficiē manifestā nutriendā. Occultū nāq3 stomachi ꝑmum nutrimētū qđ est in ipso tangit: ꝛ ex eo ꝑ tactū nutritur. Et ps secūda ad ptem puenit splenis ad splenē nutriendū a q̄ anteq3 ad splenē nutriēdū pueniat separant rami q corpꝰ qđ encharas vocat ex clariore eiꝰ pte qđ in ipso penetrat ad splenē nutriūt: deinde puenit ad splenē ꝛ ex ipsa cū eo ꝯtinue reuertit ramus magnus qui in latus stomachi sinistru3 ad ipsum nutriendū partitur. Et cū illud quod ex ipsa penetrat in splenem in medio ponit: ascēdit ex ea ps ꝛ descēdit ex ea pars. Et ex ascēdēte qde3 spargit ramus in medietate stomachi superiore ad nutriendum ipam ꝛ altera pars in splene ad ipm nutriendum. Et pars altera egredit donec ad stomachi puenit gibbositatē. deinde in duas partitur partes. Una pars in manifesta sinistri stomachi spargit. et altera ad os stomachi submergit ad supfluitatē pōticā acetosā cholere nigre ibi ꝓijciendā q̄ cū superfluitatibꝰ egredit ꝛ os stomachi titillicat titillicatione desideriū excitāte: ꝛ iā ipa3 aū noiauimꝰ. Pars vō ex ea descēdēs i duas etiā diuidit ptes: vniꝰ q̄rū rami in inferiore splenis medietate diuidūtur ad ip3 nutriēdū. Et altera ad reticulū vadit ꝛ in ipo ad ipm nutriēdū. Et ps tertia ex sex ꝑmis ad latꝰ vadit sinistrū: ꝛ in oibꝰ vijs venaru3 q̄ in circuitu reni ꝯsistūt intestini spargit ad suggēdū illud qđ ex reliquijs nutrimēti ē in stercore: Et ps q̄rta ex sex ad modū capillorꝫ separ: ex qbꝰ sūt q in manifesto dextri gibbositatis stomachi oppositi pti q̄ in sinistro ad ptē splenis ad eū venit spargūtur: ꝛ ex eis sūt q̄ a dextra reticuli pte vadūt ꝛ i ipso spargunt oppositi pti q̄ ad ipm a pte sinistra venit ex ramis vene splenetice. Quita vō ex sex in gedeguil spgit q sūt i circuitu itestini colon ad nutrimētū ex eo sumēdum. Et sexta ē sic hec ꝛ ipiꝰ plimū i circuitu itestini spargit ꝛ qđ remanet in circuitu tunicarꝫ minutarū ꝛ cū monoculo ꝯtinuat ꝛ trahit nutrimētū.

Caplm.iij. de anatomia vene habētis vētrē ꝛ eiꝰ que ex ea ascendit.

F Ed ventrē hñtis radix in ꝑmis in ipomet epate spgit in ptes q̄ sunt sic capilli ad attrahēdū nutrimētū a ptibꝰ porte q̄ etiā sic capilli partiūtur. Partes vero vētrem hñtis a gibbositate epatis ad ipsiꝰ ventrē sunt veniētes. Et rami quidem porte sunt veniētes a cōcauitate epatis: ad cuiꝰ vētrem postea eius stipes apud epatis eleuatur gibbositatē: ꝛ in duas diuiditur ptes. Unā ascēdentem. ꝛ alterā descēdētem. Sed ascendēs ex ea rūpit diaphragma ꝛ penetrat in ipm: ꝛ duas in diaphragmate diuitit venas q̄ in ipso spargūtur ꝛ dant ei nutrimētū: deinde cassule cordis opponit cui multos trāsmittit ramos q ad modū capillorꝫ diuidūt ꝛ eā nutriūt. Et postea in duas diuidit ptes: q̄rū vna q̄ ē magna puenit ad cor: ꝛ i ip3 penetrat apud dextrā cordis aurē. Et hec qde3 vena venis cordis maior existit: ꝛ nō est hec vena alijs venis maior nisi ꝑpterea ꝙ alie vene sūt ad aerē attrahēdu3: ꝛ hec est ad nutriēdu3. sed nutrimētū grossiꝰ ē aere: oportuit ergo ut eiꝰ penetratio eēt āplior: ꝛ illō i quo stat eēt maiꝰ. Et huic qdē cū cor igredit tres creātur pāniculi quorꝫ fissure sūt ab exterioribꝰ ad interiora

ꝓpter ea ut coꝛ attrahat cum trahitur ab eis nutri-
mentū ⁊ postea nō reuertaꝛ cū dilatabitur. Et qui
dem panniculi omnibus alijs pāniculis duriores
sunt. Hec aūt vena in opposito coꝛdis apud extē
sionez eius tres dimittit venas: quarū vna ab ea ad
pulmonē vadit apud arteriarum originem nascēs
iuxta sinistrā ⁊ in vētriculo dextro ad pulmonē re-
flectitur. Et ipsa quidē iam creata fuit duas sicut
arteria hn̄s tunicas: ⁊ ideo eam arterialem vocant
venam. Primū aūt iuuamētuz in hoc existit ut
sit illud quod ab ea resudat sāguis in vltimo subtiꝛ
pulmonis substātie similis parū: qm̄ parū ē ex quo
sanguis hic a coꝛde exiuit: neqꝫ in eo talis existit di-
gestio q̄lis est ei⁹ q ad arteriā effūdiꝛ venalē. Et se
cūdū existit iuuamētū ut ī ea sāguis multū digeraꝛ.

Scđa vero ex his trib⁹ ꝑtibus in circuitu coꝛdis
reuoluiꝛ postea in interioꝛib⁹ ipsius ingreditur ad
ipm nutriēdū. Et hoc quidē est cū fere vena vētrē
habens venit ut submergaꝛ apud aurem dextram
intrans ad coꝛ. Sed pars tertia in oībus pꝛopꝛie
ad ꝑtem declinat sinistrā: deinde vadit ad qītā spō
dilū pectoꝛis ⁊ super eā acubitaꝛ ⁊ in octo costis in
ferioꝛib⁹ spergiꝛ: ⁊ in eo qđ ipsas seqtur ex muscuꝛ
⁊ alijs coꝛpoꝛib⁹. Ex ea vͦ q̄ ex habente vētrem
post tres penetrat ꝑtes cū ꝑtem ꝑtransit coꝛdis ascē
dendo spergūtur in supꝛemo pāniculi pectus ꝑ me
dium parcietis ⁊ in supͥmo cassule ⁊ in carne nexa
que moꝝ vocatur ꝑtes capillares. postea apud fur-
cule ꝓpinquitatē duo ab ea seꝑantur rami: quoꝛuz
ambo ad ꝑtem furcule transuerse incedūt. ⁊ quantū
cūqꝫ plus vadunt adinuicē elongantur: ⁊ fit vnus-
quisqꝫ ram⁹ ex eis duo rami. s. vnus in vnoquoqꝫ
latere descendētes sup extremitatē thoꝛacis a dextra
⁊ a sinistra donec ad epiglotim ꝑueniūt ⁊ in suis iti
neribus ramos dimittūt q in musculis sparguntur
qui inter costas existunt: quoꝝ oꝛificia venaruz ob
uiāt oꝛificijs q̄ in ipsis penetrāt ⁊ egreditur inde col
lectio ad musculū pectoꝛis extrinsecū. Cūqꝫ ad epi
glotale perueniūt egreditur ab eis exterius collectō
ad musculos cōculcatos spatulā mouētes ⁊ spergi
tur in eis: ⁊ alia collectio sub muscuꝛ rectis descēdit
⁊ q̄ in eis spergūtur ꝑtes quarum extremitates cuz
partibus ascendētibus cōtinuātur vene alhauizaꝛ
quā non noīauim⁹. Secūdi aūt vniuscuiusqꝫ eo
rum: ⁊ est par vnūquodqꝫ duoꝛum impium qnqꝫ
dimittit ramos. vn⁹ ex eis in pectoꝛe spergiꝛ: ⁊ quat
tuoꝛ supioꝛes nutrit costas. Et alter ram⁹ ad mus
culos submersos vadit q sunt in collo ad nutrien-
dum eos. Et alter ram⁹ penetrat in foꝛaminib⁹ sex
spōdilium supioꝛū que sūt in collo: ⁊ inde ad caput
trāsit. Et alter ramus magnus q in illis existit om
nibus maioꝛ ad assellā ab vnoquoqꝫ vadit latere: ⁊
in quattuoꝛ diuidiꝛ ramos. Prim⁹ in musculis
qui super thoꝛacē spargiꝛ: ⁊ ipsi qdez sūt ex illis qui
spatulā iuncture mouēt. Et secūdus in carne laxa
⁊ in panniculis qui sūt in assella. Et tertius eoꝛuz
descēdit incedēs in supꝛemo pectoꝛis ad mirach.

Et quart⁹ oībus illis est maioꝛ: ⁊ in tres diuidiꝛ
ꝑtes. Una pars spergiꝛ in musculo qui in ꝯcauitate
existit spatule: ⁊ altera pars in musculo magno qui
est in assella. Et tertia ē maioꝛ ipsis oībus sup adiu
toꝛiū tendēs ad manū: ⁊ ipsa ē que assellata vocaꝛ.
⁊ illud quod ex ramis remanet pꝛimis: quoꝝ vnuz
ex imparib⁹ in multas ꝑtitū fuerat ꝑtes ad partem
colli ascēdit: ⁊ anteq̄ꝫ multū ascēdat in duas diuidi
tur ꝑtes. vna est guidem manifesta. ⁊ altera guidez
submersa. Et guidem quidē manifesta illico cum
furcula ascendit in duas diuidiꝛ partes: quarū vna
illico cū seꝑatur ad anterioꝛa tēdit ⁊ ad latus. ⁊ alte
ra vadit pꝛimo ad anterioꝛa ⁊ descēdit ⁊ postea as-
cēdit ⁊ reuoluitur sup furculā: deinde eleuaꝛ ⁊ ma-
nifesta ascēdit sup collum donec ad ꝓmā partē per
uenerit ⁊ misceꝛ cū ea ⁊ fit ex eis guidem manifesta
que ē scita. Uerūtamē anteq̄ꝫ cū ea misceaꝛ separā
tur ab ea due ꝑtes: quarū vna ad latitudinē tendit:
deinde sibi apud furculā duarū obuiationū obuiāt
in loco ꝓfundo. Et scđa in collo manifesta trans-
uersatur: ⁊ duo ei⁹ imparia nō post hoc sibi obuiāt

Et ex istis quidē duob⁹ imparib⁹ rami seꝑantur
araneales qui sensui nō subiacēt. Ex sūma autem
ramoꝝ istius secūdi paris ꝓpꝛie tres vene iaz sepa
rate fuerūt sensu percepte quātitatē habētes. sed alie
sūt nō percepte sensu. vna vero haꝝ venarū sup spa
tulaz extenditur: ⁊ ipsa ē que vocatur spatularis ex
qua est cephalica. Et due ad duo istius spatula-
ris latera ipsam vsqꝫ ad caput spatule simul comi-
tantes. vna vero earū ibi toꝛquetur ut serpens ⁊ nō
pertransit eam: imo ibi spargiꝛ. sed secūda anterioꝛ
earum eam ꝑtransit ad caput adiutoꝛij ⁊ ibi spargi
tur. spatularis quoqꝫ eas ambas ꝑtrāsit ad vltimū
quod ē in manu ⁊ hec ē. Guidem aurē manifesta
postq̄ꝫ eius duo imparia miscenꝛ in duas diuiditur
ꝑtes: quarū vna occultaꝛ ⁊ seꝑantur ex ea rami qui
⁊ ī mādibula spargūtur supioꝛe. Et alij rami mul
tum maioꝛes istis in mādibula inferioꝛe spargūtur
⁊ Ramoꝝ aūt duoꝝ modoꝝ partes in circuitu ligue
spargūtur ⁊ in manifesto partiuz musculoꝝ qui sūt
ibi positi ⁊ pars altera manifestaꝛ in locis q sequun
tur caput: ⁊ aurē spargiꝛ. Guidez vero submersa
cōitatur meri ⁊ ascēdit meri ⁊ ascēdit cū eo directe ⁊
in suo itinere dimittit ramos qui miscentur cum ra
mis qui a guidem manifesta veniūt ⁊ oēs in meri ⁊
in epigloti ⁊ in oībus partib⁹ musculoꝝ ꝓfundoꝛū
spargūtur ⁊ penetrat extremū ei⁹ ad finez adorē lau
de: ⁊ spargūtur illic rami a dextra que ī mēbꝛis spar
gunꝛ que sūt inter spōdilē pꝛimā ⁊ secūdā ⁊ inde va
dit vena capillaris apud iuncturaz q̄ est inꝛ caput ⁊
veniunt qui est cooperiens carneum: et veniunt ad
collum a qua rami separantur qui ad panniculum
locum vbi duo emigranea sibi obuiant ⁊ submer-
gunꝛ ibi in craneo. Qđ aūt post harū venaꝝ trās
missionē remanet ad cranei vētrem penetrat in sinu
adorē laude: ⁊ inde spgitur ramus ī duob⁹ cerebꝛi
pāniculis ad nutriendū eos ⁊ ad ligandū pannicu
lum durū cū eo quod ē in ipsi⁹ circuitu ⁊ circa ipm
postea egrediꝛ ad exterioꝛa ⁊ panniculū q cooperit

craneū nutrit: deinde a pāniculo subtili ad cerebrū descendit ⁊ in ip̄o spargiꝫ: sicut arterie disꝑgunꝫ: q̄s oēs pāniculi grossi replicatio stringit: ⁊ eas ad locū amplū q platea vocaꝫ deferti quē sāguis fūdiꝫ ⁊ cōgregaꝫ: deinde ab eo sepaꝫ int̄ duas replicationes ⁊ vocaꝫ torcular. Istis quoqꝫ ramis cū ventriculo medio ꝓping fiūt ē necesse ut magne fiāt vene ⁊ ex torculari sugāt ⁊ ex suis vijs q̄ ab eo sepanꝫ: deinde a vētriculo medio ad duos anteriores vētriculos tēdūtur ⁊ arterijs ad locū illuꝫ ascēdētibꝰ obuiant ⁊ texitur pāniculꝰ q recte vocaꝫ secūdinū.

Capitulū.iiij. de anatomia venarū manuū.

Primū aūt qꝺ ex spatulari diuidiꝫ vena q̄ ē cephalica cū in rectitudine sistiꝫ adiutorij: ⁊ in cutē ⁊ ptes musculoꝝ spargiꝫ manifestas: postea iuxta cubiti iūcturā in tres diuidiꝫ ptes q̄rū vna ē brachij funis q̄ sup manifestuꝫ supioris focilis extendiꝫ: deinde ad siluestrē inclinaꝫ ⁊ ad focil' inferioris gibbositatē declinās: ⁊ i eo qꝺ in inferioribꝰ ptibꝰ rasete siluestris ē spargiꝫ. Scꝺa aūt ad cubiti flexionē tēdit i māifesto aseid ⁊ ramo asellaris ꝯmisceꝫ ⁊ fit inde vena nigra. Tertia aūt submergiꝫ ⁊ i ꝓfūdū etiā cū ramo etiā asellaris miſceꝫ Ex asellari ꝟo in ꝑmis cū oriꝫ ꝓcedūt rami q in adiutorio submergunꝫ: ⁊ i muscul' q sūt ibi spargūtur ⁊ ibi finiūtur excepto vno eoꝝ qui ꝑuenit ad aseid.

Cūqꝫ asellaris circa cubiti ꝑuenit iūcturā: in duas diuidiꝫ ptes: q̄rū vna submergiꝫ ⁊ ramo cephalice ꝯtinuaꝫ q ꝓfūdaꝫ cū quo parūper incedit. ſꝫ postea ab eo sepaꝫ ⁊ declinat vna earū ad domesticuꝫ donec ad auricularē ⁊ annularē ꝑuenit: ⁊ ad mediū medij: ⁊ ps eleuaꝫ ⁊ in ptibꝰ manꝰ extrinsecis q̄ tangūt os diuidiꝫ. Scꝺa aūt ꝑtiū asellaris apud aseid in quattuor ptiꝫ ramos: quoꝝ vnus in inferioribus aseid diuidiꝫ ⁊ ad rasetā tēdit Et scꝺus diuidiꝫ supra diuisiōes ꝑmi: cuiꝰ diuisiōes sūt sic illiꝰ diuisiones. Et tertiꝰ siꝉr diuidiꝫ in medio aseid. Quartꝰ ꝟo ē maior eoꝝ ⁊ ip̄e ē ille q manifestatur ⁊ eleuaꝫ a quo ꝓcedit ramꝰ q ad vnū cephalice ꝑuenit ramū ⁊ fit ex eis vena nigra: cuiꝰ residuū ē basilica q̄ etiaꝫ occultaꝫ ⁊ submergiꝫ alia vice. Uena autē nigra a domestico icipit ⁊ supra supiꝰ focile eleuaꝫ: deinde ad siluestrē ꝑuenit ⁊ i duas ad laudē grece silitudinē diuiciꝫ ptes q̄rū supior ad extremū supioris focilis tēdit ⁊ vadit ad rasetā ⁊ i pollicis dorso spargiꝫ ⁊ int̄ ip̄m ⁊ indiceꝫ. Pars aūt eiꝰ inferior ad extremū focilis inferioris vadit ⁊ in tres diuidiꝫ ramos: quoꝝ vnꝰ ramꝰ ad locū tēdit: q est int̄ mediū ⁊ indicē ⁊ ramo q ad indicē a supiore ꝓficisciꝫ pte cōtinuaꝫ ⁊ fit inde vena vna. Ramꝰ ꝟo ipiꝰ scꝺus ⁊ ip̄e est scilē ꝓcedit ⁊ int̄ mediū ⁊ annularez diuidiꝫ. Et ꝓtēdiꝫ tertiꝰ ad annularē ⁊ minimuꝫ. Et isti postea coniunguꝫ ⁊ in digitis sparguntur.

Capi.v. de anatōia vene vētrē hn̄tis descēdētis.

Iam quidē ꝯpleuimꝰ ꝟmonē de pte vētrē hn̄tis ascendēte q̄ est duarū ptiū ipsius minor. A parte vero descēdente primum qꝺ diuidiꝫ illico cū oriꝫ ab epate anteq̄ꝫ supra dorsū appodiꝫ est rami capillares q ad fasciās dextri renis vadūt ⁊ spargūtur in eis ⁊ in eo qꝺ circa eas existit de interioribꝰ ad nutriēdum ea. Postea procedunt ab ea due magne vene q̄ emulgētes vocantur ⁊ ad renes vadūt ad sāguinis aquositatē colandā. Rē eni nō trahit nisi nutrimētū sui qꝺ est sanguinis aquositas. A sinistra aūt venarū emulgentiū due ꝓcedūt vene que ad sinistrū masculoꝝ ⁊ feiarū testiculū vadūt ꝟm modū quē in arterijs diximus. nō eni alteraꝫ in hoc neqꝫ in hoc q̄ post diuidunꝫ due vene q̄ ad duos incedūt testiculos. Et illa que ad sinistrū tendit semꝑ a sinistra harū duarum accipit ramū ⁊ fortasse in aliqbꝰ tota eiꝰ origo erit inde

Illa vero que ad dextrū tendit raro a dextra istarū duarū emulgētiū accipit ramū: imo sepe non ei ꝯmisceꝫ: neqꝫ in eo alteraꝫ qꝺ a vene peruenit ad testiculos ⁊ in foramine in quo sperma digeriꝫ ⁊ albificaꝫ cū ꝑus eēt rubeū ꝓpter multitudinē tortuositatū suaꝝ venaꝝ ⁊ reuolutionū suaꝝ ⁊ qꝺ ad eas etiaꝫ ꝑuenit a corde. Et hmōi qdē vene plīmū in ꝟga ⁊ in collo matricis finiꝫ: quēadmodū in arterijs declarauimꝰ. Postq̄ꝫ ꝟo due emulgētes ⁊ earum rami nascunꝫ vētrē hn̄te vicino supra dorsū appodiaꝫ ⁊ descēdere incipit a q̄ corā oi spōdili sepaꝫ ramus ⁊ in ea egrediꝫ ⁊ spargūtur ⁊ in musculis qui apud eas sūt positi: ⁊ vene sepanꝫ q̄ ad duo tendūt ilia ⁊ ad vētris musculos vadūt. Postea vene que ꝑ foramina spōdiliū ingrediūtur ad nuchā que cuꝫ ad extremū ꝑuenūt spōdiliū in duas diuidūtur ꝑtes: q̄rū vna ad dextrā ⁊ altera tēdit ad sinistram ⁊ vnaqueqꝫ ip̄aꝝ ad vnā tendit coxaꝫ. Ab vnaq̄qꝫ tn̄ eaꝝ anteq̄ꝫ ad coxā ꝑueniat deceꝫ sepanꝫ tunice: quarū vna ad duos tēdit renes. Scꝺe ꝟo earum ptes subtiles sūt ⁊ capillares q̄ ad inferiora ptiuꝫ siphac tendūt. Tertia autē in musculis spargiꝫ qui sup coxe os existūt. Quarta spargiꝫ in musculis q sunt in ano ⁊ in manifesto ex alhaui. Quinta ꝟo ad collū matricis mulierū vadit ⁊ i ip̄o spargiꝫ ⁊ in eo qꝺ ei ꝯtinuaꝫ ⁊ ad vesicā tendit. Sed illa q̄ ad vesicam vadit in duas diuidiꝫ ptes: q̄rū vna in vesica spargiꝫ ⁊ altera ad ipiꝰ tēdit collū. Et hec quidē pars in viris ē valde magna ꝓpt virgā. sed i mulieribꝰ est pua. Sexta ꝟo ad musculos sup os femoris positos vadit. Et septima ad musculos tēdit q in rectitudine corpis sup vētrē sūt positi. Et he qdeꝫ vene cū extremitatibꝰ venarū ꝯtinuanꝫ: q̄s in pectore diximꝰ ad mirach vētris descēdere. Et ex harū quidē venarū radice egrediūtur in mulieribus vene que ad matriceꝫ tendunt. Et a duobus quidem lateribus venarum que ad matricē tendūt diuidūtur vene q̄ ad mamillas ascendūt per quas mamille matrici associātur. Octaua ꝟo ad viroꝝ ⁊ feminarū receptaculū vadit. Et nona quideꝫ ꝑuenit ad musculos eiꝰ qꝺ in coxa ē occultū ⁊ spargitur in eis. Decima ꝟo a parte emulgētis manifesta veniēs ad duo tendit ilia: ⁊ cū extremitatibus venarū descēndētiū ꝯtinuatur: ⁊ ꝑcipue eis que a pte mamillaruꝫ descendūt: ⁊ fit ex eis pars magna que

ad narium musculos vadit. Qd vo ex istis rema
net ad coxā tendit vbi ꝑueniūt rami: quoꝝ vnus in
musculis diuidit q supra antecedētem coxe ptē con
sistunt: ⁊ alius in musculis eiꝰ qd in coxa inferius ē
⁊ in ipiꝰ domestico ꝓfūde ⁊ alij multi rami i coxe
ꝓfundo spargūtur. Qd aūt post totum remanet
postq̄ poplitis iūcturā parū cooperit: in tres diui-
ditur ptes: quarū siluestris super cānam extenditur
minorē vsq; ad calcanei iuncturam. Et ipsarum me
dia in flexione poplitis extendit descēdēs ⁊ in lacer
tis occulti cruris facit descēdere ramos: ⁊ i duas di
uidit ptes q̄rū vna occultat in eo qd in iteriore cru
ris parte existit. Altera vadit int duas cānas extē
sas ad anteriorē pedis ⁊ ramo siluestri miscet q̄ noia
uimꝰ. Tertia vo ⁊ ipsa ē domestica ad locū cruris
venosum declinat ⁊ extēdit ⁊ ad chaab ad extremi
tatē cāne maioris gibbosā ⁊ ad pedis domesticū de
scendit ⁊ ipsa qdem ē saphena. Iste vo tres facte
fuerūt quattuor quaꝝ due siluestres ad pedē veni-
unt a pte cāne minoris. Et duaꝝ domesticarum
vna supra pedē incedit ⁊ in supino eiꝰ a parte mini-
mi spargit. Scda vo ē illa q̄ cū domestico ramo
siluestris miscet ptis quā noiauimꝰ. Et sparguntur
ambo in ptibꝰ inferiorib. Isti qdem sunt venaꝝ
numeri. Et iā qdem mēbroꝝ ꝯsimiliū habētiū ptes
anatomiā cōplēuimus. Cōpositaꝝ vo instrāliuz
cuiusq; anatomiā noiabimꝰ in dictiōe que eoꝝ dis-
positiōes ⁊ medicamēta ꝯphendit. Nūc de virtu
tibꝰ loqui incipiamus.

Doctrina .vi. cuiꝰ ē sūma vna: ⁊ vnū caplm.

Sūma ē de vtutibꝰ cuiꝰ sex sunt capla.

Caplm pmū sūme q̄ ē doctrine sexte q̄ ē dictiōis
pme qd ē de generibꝰ vtutū fm sermonē vlem.

Virtutū ⁊ opationū admuicē. alie ex alijs
cognoscunt. Ois eni vtus opatiōis exi-
stit initiū: neq; aliqua opatio ꝑuenit nisi
ex virtute. Ideoq; vtrasq; in vno posui-
mus caplo. Virtutū aūt genera ⁊ opationū ex eis
ꝑuenientiū apud medicos sunt tria. Que sunt ge
nus virtutū vitaliū: ⁊ genus vtutum nāliū: ⁊ genus
virtutū aialium. Et multis qdeꝫ phoꝝ ⁊ medicis
omnibꝰ: ⁊ pcipue Gal. videt ꝙ vnaqueq; vtutum
mēbrū pncipale habet qd eiꝰ existit minera ⁊ a quo
eius ꝓcedunt opationes. Et videt eis ꝙ virtutis
animalis sedes sit cerebrum ⁊ ipsius ab eo ꝑueni-
ant opationes. Et ꝙ virtus naturalis duas habet
spēs: ⁊ vna spēs est cuius finis ē custodire indiuidu
um ⁊ cōseruare ipm: que ministrat in re nutrimenti
quousq; ad fineꝫ crescentie eius nutriat corpus. Et
huius quidem speciei sedes ⁊ opationū ipiꝰ ꝓces-
sus est epar. Altera vo spēs ē cuius finis est spēm
cōseruare q̄ est ministrās in re generationis ⁊ sepat
ex humorib corporis spermatis substātiam: deinde
ipm informat sui creatoris pcepto. Et huiꝰ qdem
speciei habitatio ⁊ opationum ipius ꝑuentꝰ sunt te
sticuli. Vitalis vo virtus est illa que spūs esse con
seruat q sensus ⁊ motus vehiculū existit ⁊ ipm red-
dit aptum ad eorū impressiones recipiendas cum
ad cerebrum peruenit ⁊ facit ipsum potentem dan-
di vitam vbicunq; expanditur. ⁊ huiꝰ quidē virtu
tis sedes ⁊ operationis ipsius ꝓcessus est cor. Oi
bus aūt philosophis maiori. i. aristoteli videtur ꝙ
omnium istarum operationum principium existit
cor: sed primarum operationum earū manifestatio
in his predictis existit pncipijs: quēadmodū apud
medicos cerebrum ē sentiendi principium: ⁊ post
hoc quisq; sensus habet mēbrum in quo eius ap-
paret opatio. Preterea cum considerant sicut di
cunt ⁊ certificāt inueniunt rem sicut videtur aristote
li: ⁊ nō quemadmodum ipsis videtur: ⁊ inueniunt
tractatus suos extractos ex ꝓpositionibus sufficiē-
tibus ⁊ non necessarijs: in quibus non consequun
tur nisi quod ex rebus apparet. Medico aūt inquā
tum medicus nō attinet ut consideret que sit haruꝫ
duarum sentētiarum veritas: sed illud considerare
philosophus aut physicus debet. Medicꝰ autē
cū conceditur ei mēbra hec pnominata istaruꝫ vir
tutum pncipia existere nō curat in eo quod decise
medicatiōis cōsiderat an ex alijs habeant pncipijs
que sūt ipsis priora uel non: neq; illud ex eis existit q̄
phus non ei leuia facit.

Caplm .ij. de vtutibꝰ nālibꝰ qbus ministrat.

Virtutū vo nāliū alie sunt q̄ sūt ministrātes
alie sūt q̄ ministrate. Et ministrataꝝ qui
dem duo sūt gnā. Unū genus ministrat in
re nutriētis ad hoc ut indiuiduū remaneat: quod i
duas ꝑtitur spēs nutritiuam ⁊ crescitiuā. Et alteruꝫ
genus ministrat in nutriēte ad hoc ut remaneat spe
cies qd etiā in duas diuidit spēs i gnātiuā ⁊ forma
tiuā. Uirtꝰ vo nutritiua ē illa q̄ nutriēs in nutriti
ꝯuertit similitudinē: ió ut per ipm restaurationē eiꝰ re
cuperet qd dissolutū fuit. Uirtꝰ aūt crescitiua ē il
la que in totiꝰ corpis diametris addit fm ꝓportio-
nalitatē nālem quatenus ipm ad finē augmēti per-
ducat ꝑ illud qd ipm ex nutriēte ingredit. Nutri
tiua vo virtus crescitiue seruit eo ꝙ nutritiua qn̄q;
affert nutriēs ei qd dissoluit equale qn̄q; minꝰ qn̄q;
plus. Sed crescitiua nō erit nisi cū qd ingredit plus
fuerit eo qd dissoluitur. Nō tn̄ totum qd taliter exi
stit ē crescitiua. Impinguari eni post macredinē in
etate ꝯsistēte ē huiꝰ secte nō tn̄ est crescitiua. nō ē eni
augmētū nisi illud qd fm nālē ꝓportionalitatē in
oibus existit diametris q̄tenus ipm ad crescētie per
ducit cōplemētū. Deinceps vo post hoc nullo mo
do est ibi crescentia: ⁊ si sit ibi impinguatio quēadmo
dū aū ꝯsistētiā nō existit etiā ariditas: ⁊ si sit ibi ma-
credo licꝫ illud lōgius existat ⁊ a necessario exiens
magis. Et nutritiue qdē opatio tribus ꝑticulari-
bus cōplet opationibus. Una ē ꝑmutationis sub-
stantie ꝯphensio q̄ est sāguis aut humor qui ē in po
tētia ꝓpinq̄ in effectu silis membro. Qd qn̄q; fallit
quēadmodū i egritudine ꝯtingit q̄ atrophia vocat
q̄ est nutrimēti defectꝰ. Et alia ē adherētia que ē
ut hoc receptū nutrimētū ꝯpleto effectu efficiat. s. ut
mēbri ps fiat. Qd plerūq; fallit quēadmodū in hy
dropisi ꝯtigit carnosa. Et tertia ē similitudo q̄ est ut
hoc receptū qd iā fcm̄ ē ps mēbri pōat ei ab hōibꝰ
partibꝰ sile vsq; in eēntia ⁊ colore. Qd qn̄q; fallit

quemadmodū ꝯtingit in baras ⁊ morphea. Cam bium eni ⁊ adherētia iam ibi sūt reperta: sꝫ silitudo nō ibi inuenit. Et hanc quidē opationē efficit ꝟtus īmutatiua q̄ est vna de ꝟtutibꝰ nutritiue ⁊ est in homine vna in genere ⁊ ꝑncipio ꝑrio sꝫ in membris similium partiū diuersificat. In vnoquoqꝫ eni membro existit ꝟtus ſm eius cōplexionem q̄ nutrimentū in eius ꝯuertit silitudinē diuersa a ꝟtute que nutrimentū in silitudinē alteriꝰ ꝑmutat. Immutatiua vero q̄ est in epate operationē efficit toti corpori ꝯmunem. Generatiue vero ꝟtutis due sunt spēs: vna est que in masculis ⁊ feminis spma gnāt. Altera est q̄ diuidit ꝟtutes que sunt in spermate ⁊ ꝑmiscet eas tēperādo ſm ꝙ vnicuiqꝫ ꝯuenit membro dans neruo cōplexionē propriā: ⁊ ossi cōplexionē ꝓpriam: hoc tn̄ totū ꝓuenit de spmate similiū ptiū ⁊ simil' ꝑ mixtionis. Et hanc qdē ꝟtutē vocant medici ꝟtutē īmutatiuā ꝑmā. Virtꝰ ꝟo informatiua impmens ē illa ex q̄ ꝑcepto sui creatoris ꝓcedit mēbroꝝ lineatio: ⁊ ipsoꝝ figuratio ⁊ ꝯcauitas ⁊ foramia: ⁊ lenitas et aspitas ⁊ coꝝ situs ⁊ ipsoꝝ ꝯtinuitas ⁊ ad vltimū opatiōes q̄ ex finibꝰ dimensionū coꝝ pēdent. Et huic qdē ꝟtuti mīstrātes sunt q̄ rē nutrimēti mīstrāt ad speciem custodiendam ⁊ sunt virtus nutritiua ⁊ crescitiua.

Capitulum.iij. de virtutibus naturalibus ministrantibus.

Virtutes vero naturales que ministrant tm̄ virtuti nutritiue sunt ministrantes q̄ sunt q̄tuor ꝟtutes: attractiua retentiua: digestiua ⁊ expulsiua. Attractiua vero fuit creata ad attrahēdum nutrimentū que quidē operat hoc villis membris in quo est ſm lōgitudinē ꝓtensis. Et retentiua fuit creata vt iuuatiuū retineat: dū virtutes ipm iuuātes in eo operant que ab ipso alimentū suscipiūt: qd̄ equidē efficit villis: q ex transuerso ꝓtendūtur. Et est etiā cū villi qui ſm latitudinē incedūt auxiliū prebent. Digestiua vero est illa que qd̄ attractiua attraxit ⁊ retinuit: retētiua in eēntiam ꝯuertit aptam virtutū in ea ꝑmutationē facientiū operationi: ⁊ cōplexionē q̄ ꝯuersioni nutrientis in effectu est ꝯpetēs Hec est eni eiꝰ opatio in iuuatiuo q̄ vocat digestio. Eius vero operatio est in supfluitatibꝰ vt si possibile fuerit eas in hanc mutet dispositionē q̄ etiā vocat digestio. Aut vt eaꝝ egressionē a mēbro in quo sūt retente facilem efficiat cū expulsione eaꝝ attenuādo eēntiaꝫ si qd̄ ꝓhibet fuerit grossities: aut ingrossando si qd̄ vetat fuerit tenuitas: aut incidendo si qd̄ ꝓhibet fuerit viscositas. Et hec quidē opatio vocatur maturatio Et tn̄ cū digestio ⁊ maturatio synonima dicūtur. Expulsiue aūt est illa q̄ supfluitatē expellit ex nutrimento residuam q̄ ad nutriendū nō est ꝯueniens: aut que excedit mēsurā que sufficit ad nutriēdum: ⁊ que non est necessaria ut euacuat in receptaculo sibi apto sicut vrinam in vesica. Et hec qdē virtus has expellit supfluitates. aut ꝑ partes ⁊ foramina que sunt eis preparata. vel si nō fuerint ibi foramia preparata a nobili expellit ad ignobile ⁊ a duro ad laxum. Cūqꝫ in parte expulsionis fuerit declinatio materiei supfluitatis nō ꝯuertit eam ꝟtus expulsiua ab illa semita inquantū possibile fuerit. His aūt q̄tuor ꝟtutibꝰ naturalibꝰ q̄tuor ꝑme seruiūt q̄litates scꝫ caliditas frigiditas siccitas ⁊ humiditas. Sꝫ caliditatis seruitiū oībus q̄tuor pro certo est cōmune.

Frigiditas vero cū alicui eaꝝ seruit accidentaliter et nō eēntialiṫ. Qd̄ eni frigiditati inest eēntialiter vt oībus ꝟtutibꝰ sit ꝯtraria: qm̄ omniū ꝟtutū opatōes ꝑ motum existunt: ⁊ hoc quidē in attractōe ⁊ expulsione manifestū existit: sꝫ in digestione etiā qm̄ digestio cōpletur ꝑ partes eiꝰ qd̄ fuit ingrossatū ⁊ inspissatū ptiendo ⁊ adiūgendo ei qd̄ attenuatū fuit ⁊ subtiliatū. Et he quidē motiones sunt separātes ⁊ tēperantes. Retentiua vero operatur villos mouendo transuersos ſm figurā cōprehensionis bene factam Et frigiditas quidē est paraliticū faciens ⁊ mortificans: ⁊ ab oībus ꝓhibens opationibus. Ad retentionē tn̄ faciēdam accidentaliter ꝯfert: qm̄ villo ſm bone comprehensionis figuram tenet. Nō ergo in operatōibus virtutū essentialiter ingreditur: sed tali preparat instrumentū dispositōne qua ipsum suā custodit operationē. Et expulsiua quidē a frigiditate iuuatur propterea ꝙ ventositatis ꝓhibet fieri dissolutionē que ad expellendum iuuat: ⁊ quia in eius auxiliatur grossitie ⁊ propterea ꝙ villum qui ſm latitudinem protenditur exprimentē cōtrahit ⁊ inspissat ipsum. Et hoc est etiam instrumentum preparare ⁊ non est in ipsamet operatione auxilium ferre. Et frigus non intrat in seruitium haruꝫ virtutū nisi per accidens. si eni in ipamet ingrederetur operationibus noceret ⁊ motiones debilitaret. Siccitas vero in trium virtutum operationibꝰ necessaria existit: que sunt due mutatiue localiter ⁊ retētiua. Duabus vero localiter mutatiuis: que sunt attractiua et expulsiua prebet siccitas auxiliuꝫ eo ꝙ multam eis efficit sustentationem que in motu est necessaria: motu. videlicet spiritus qui has virtutes ad suas defert operationes impulsione vehementi quam ⁊ talem qualis est ipsa humoralis ꝓhibet fluxus cū in substantia fuerit spūs: aut instr̄i: sed retentiue propē cōstrictioneꝫ. Digestiua aūt plus indiget humiditate

Post hec aūt cū inter qualitates actiuas ⁊ passiuas cōparaueris inquantū iste virtutes eis indigēt reperies ꝟtutē retentiuam plus indigere siccitate q̄ꝫ caliditate: eo ꝙ tempus in quo quiescere debꝫ villꝰ retentiue maius est tpe in quo moueri debet villꝰ q ſm amplitudinē tendit ad ꝯstringendum. Nam tēpus qd̄ est ad mouendū est illud qd̄ caliditate indiget ⁊ est breue ⁊ totū reliquū tēpus eiꝰ opationis est ad tenēdū ⁊ ad qescendū. Et q: pueroꝝ ꝯplexio plꝰ declinat ad humiditatē: ideo ꝟtus hec in eis plꝰ est debil'. Attractiua ꝟo plꝰ indiget caliditate q̄ꝫ siccitate. qm̄ caliditas adiuuat in attractione in eo ꝙ maior ps sue opatōis ē mouē: ⁊ plus necesse e ei mouē ptes sui instr̄i q̄ꝫ qetas facere ⁊ cū siccitate stringere Hec eni ꝟtus nō tm̄ indiget multo motu: sꝫ plerūqꝫ etiam motu indiget vehemēti. Et attractio quidem

fit aut ꝟtute attractiua queadmoduz magnes attra
hit ferrū: aut implendo vacuuz ſicut aqua trahitur
in azaracha: aut calore ſicut in lampade attrahitur
oleum: licet hec pars tertia reducatur neceſſario ad
implendum vacuuz apud certificantes immo ē ipa
met. Cum ergo virtꝰ attractiua caliditatis habuerit
auxiliuz fortior erit attractio. Expulſiua ꝟo minꝰ
indiget ſiccitate ꝙ̄ attractiua ⁊ retētiua. non. n. indi
get ꝯſtrictōe retētiua: neqꝫ inſeparabilitate attracti
ue et ꝯſtrictōe eius ⁊ circūdatione attracti tenendo
partes inſtrumēti donec ad illas alterius ptis attra
ctio perueniat. Et ad vltimū nullo modo idigꝫ ex
pulſiua qete ſꝫ motu et iſpiſſatiōe pauca q̄ ad exp̄mē
dū ⁊ ad expellēduz. tali adiuuz mēſura q̄tenꝰ ꝑ ipaz
remaneat inſtrumētuz figurā exp̄ſſionis ⁊ ꝯſtrictōis
ꝯſeruans: queadmodū i retētia tempꝰ longū ⁊ i attra
ctiua tempꝰ breue ē neceſſariū donec partiuz attra
ctio vnā applicet alij: ideoqꝫ ſiccitate parum idiget.
Que aūt plus eis oībus indiget caliditate eſt digeſti
ua q̄ ſiccitate non indiget: ſꝫ hūiditate ut nutriens ef
ficiat ⁊ ad penetrandū i forāia ⁊ ad figuras recipien
das aptū reddat. Nec pōt aliqs dicere ꝙ ſi hūidi
tas in digerēdo eſſet iuuatiua pueri poſſēt res duras
digerere. Non. n. ꝯuenit pueris nō poſſe iſtud ⁊ iu
uenibus poſſe ꝑꝑ hoc: ſꝫ ꝓpter hōgeneaz ⁊ homo
genee elongatōez. Qđ eniz ex rebꝰ durꝫ exiſtit ꝯplo
ni pueroꝝ n̄ eſt homogeneū. Uirtutes igit̄ digeſtiue
coram eo nō opātur: neqꝫ ipm recipiūt retētiue: ſed
cito ipm expellūt expulſiue. Iuuenū ꝟo ꝯplexioni
bus ē id ꝯueniens. ⁊ ad eos nutriendos ꝯueniens.
Et ex hoc qdem collectū eſt ꝙ retentiua indiget con
ſtrictione ⁊ figuraꝝ ꝯſtrictionis fixione longo tpe et
pauco motionis adiutorio. Et attractiua ꝯſtrictio
ne indiget ⁊ fixione ꝯſtrictionis tpe breuiſſimo ⁊ in
motu multo indiget auxilio. et expulſiue eſt neceſſa
rium ſtringere tm̄ ſine fixione de qua non eſt curan
dum. Et indiget adiutorio ad motū faciēdū. Et di
geſtiue eſt neceſſariuz caliq̄re ⁊ ꝑpare: ideoqꝫ virtutes
iſte qualitates illas quatuor inequalit̄ opari faciūt
⁊ eis inequaliter indigent.

Caplm̄. iiij. de ꝟtutibus animalibus.

[V]Irtutes aūt aiales intelligi volunt ꝑ illas vir
tutez illam q̄ cum in membris recepta fuerit
preꝑabit ad recipiēduz ꝟtutē ſenſꝰ ⁊ motus
⁊ opatōis vite qbꝰ ēt admiſcent̄ timoris ⁊ ire motō
nes propterea ꝙ i eis reperiūt dilatatōez ⁊ ꝯſtrictō
nem q̄ accidit ſpūi q huic ꝯpatꝰ eſt ꝟtuti. Nos aūt
explanabimꝰ ſūmā hanc ⁊ dicemꝰ ꝙ queadmodū
ex hūoꝝ ſpiſſitudie ſcḋm aliquā ꝯplōnez ſubſtātia ge
nerat̄ ſpiſſa q̄ eſt mēbꝝ aut ꝑs mēbri. Ita ex humoꝝ
vaporibus ⁊ eoꝝ ſubtilitate ſcḋm aliquā ꝯplōnez ſba
gnātur ſubtilis q̄ eſt ſpūs. Et ſicut apud medicos
epꝑ ſūc gnātōis ē ꝑncipiū: ita cor gnātōis ſede ꝑnci
piū exiſtit. Et hic ſpūs cū ſcḋm ꝯplōnē ꝯuenit quaz
debet habē ad hāc ꝟtutem recipiēdaz ꝑparat̄: deinū
oīa illa ꝑpat mēbra ad recipiendū oēs alias ꝟtutes
aiales ⁊ ēt reliqs. Uirtutes equidez aiales in ſpiri
tu qdem ⁊ in mēbris nō ꝯueniūt niſi poſtq̄ hec vi

talis ꝯuenit ꝟtus. Ideo ꝙ cū ꝟtutes aiales alicuiꝰ mem
bri deſtruāt̄ viuuz tn̄ mēbrum adhuc exiſtit niſi hec
virtus in eo fuerit deſtructa. Nōne vides ꝙ mēbruz
ſtupiduz aut paliticuz vnūqđqꝫ ſcḋm habitudinez eſt
nō habēs ſenſuz nꝫ motum aut propt̄ ꝯplexionē q̄
prohibet ipſū eos recipe: aut propter opilationē q̄
accidit inter cerebꝝ ⁊ ipſuz in neruis q ad ipſū ꝯue
niunt ⁊ tn̄ ipm eſt viuū. Et mēbꝝ cui accidit ē nō
habens ſenſum neqꝫ motuz ⁊ accidit ei vt putrefiat
⁊ corrūpatur. In mēbro ergo palitico eſt ꝟtus q̄ eiꝰ
cuſtodit vitam donec cuz remotum fuerit quod ꝓ
hibet profluat ad ipſum virtus ſenſus et motus.

Ipſum nāqꝫ preparatuz erat ad ſuſcipiēduz eam
propter virtutis vitalis ſanitatem in eo. Prohibēs
enim non prohibuit niſi ut non eaz in effectu recipe
ret ſed mēbrum non ſic eſt mortuuz. Et preparās
nō eſt virtus nutriendi tm̄ ita ut dicamus ꝙ q̄zdiu
virtus nutriēdi affuerit viuuz erit: ⁊ cum deſtruetur
erit mortuuz quoniam hoc ipſum ꝟbum virtuti af
feremus nutritiue. fortaſſe eniz plerūqꝫ in aliquo eiꝰ
operatio deſtueretur ⁊ mēbꝝ viuuz remanebit ⁊ for
taſſe plerūqꝫ remanebit eiꝰ opatio ⁊ mēbꝝ tēdit ad
mortē. Et ſi ꝟtus nutritiua inq̄ntū ē nutritiua eēt ip
ſa ꝟtus q̄ prepat ad ſentiēdū ⁊ mouēdū vegetabilia
prepata forēt ad ſenſū ⁊ motū recipiēdū. Reſtat er
go vt ſit preparās alia res q̄ propriā ſeq̄tur ꝯplexio
nē q̄ vocat̄ ꝟtus vitalis. Et ipſa qdē ē ꝑma ꝟtus
q̄ i ſpū ꝯuenit cū ſpūs ex ſubtilitate humoꝝ ꝓcedit
deinū ſpūs ſcḋm phm Ariſtotelē pcā recipit ꝑncipiū
ꝑmū ⁊ aiaz ꝑmā ex q̄ alie ꝓfluūt ꝟtutes. Maꝝ vero
ꝟtutū opatiōes ab hoc ꝯueniūt ſpū in ꝑncipio rei:
ſic etiā ſenſus apud medicos nō ꝯuenit ꝑ ſpūz aialē
q ē i cēbro niſi ad criſtalloidē penetrat aut ad linguā
ad alia. Cū ergo ꝑ ſpūs in ventriculū ꝑuenerit cere
bri ꝯplexionē recipiet ⁊ erit ꝯueniēs vt ex eo ꝯueniāt
ꝟtutū opatōes q̄ in eo ꝑmo repte ſūt. ⁊ ſilr̄ in epate
⁊ ſilr̄ in teſticul̄. Et apud medicos qdē niſi poſtq̄
ſpūs in cerebro ad aliā ꝯuertit̄ ꝯplexionē nō prepat̄
ad recipiēdū aīaz q̄ ē ꝑncipiū motꝰ ⁊ ſenſus: ⁊ ſilr̄ i
epate: ſꝫ ꝑma ꝯplexio iā iuuerit ad recipiēdum ꝟtutē
ꝑmā vitalē. ⁊ ſilr̄ in vnoquoqꝫ mēbro. apud eos enī
vnūqđqꝫ opationū genꝰ aliā hꝫ aiam. ⁊ neqꝫ ē aia
vna ex qua ꝟtutes iſte ꝓfluūt: qm̄ hꝰ ſūme aggrega
tio ē aia. ⁊ ſi quidē pria ꝯplō iā adiuuit ad uirtutē ꝑ
mā recipiēdā: tūc iā dedit vitalē vbi ꝯuenit ſpūs et
virtꝰ que ſūt eius pfectio. Hec āt virtꝰ apud eos nō
ſola ſufficit ut ſpiritꝰ ꝑ ꝑpiā oēs alias ſuſcipiat virtu
tutes niſi ꝓpria ꝯuenēit cōplō. preterea dixerūt ꝙ uir
tus hec ꝑter hoc ꝙ ipſa ē ꝑꝑans uitā ē ēt motꝰ ſbe
ſpūal̄ ſubtilis pricipiū ad mēbra ⁊ ꝑncipiū ꝯſtrictōis
⁊ dilatatōis aeris attracti ⁊ pulſꝰ. Affert. n. adiutori
um in ꝯpatiōe vite qđ ē paſſio: ⁊ i ꝯpatōe opatōnū
aie ⁊ pulſus ꝑbet auxiliū qđ ē actio. ⁊ hec qdē ꝟtus
ꝟtutibꝰ nālibꝰ ſilat̄: iōqꝫ nō uolūtate ꝯueniūt vn̄ ꝓ
fluūt: ⁊ ſimilat̄ ꝟtutibꝰ aialibꝰ ꝑꝑ opationū earū di
uerſitatē: ipa. n. dilatat ⁊ ꝯſtrigit ſil̄ mouet ergo duo
bus motibꝰ ꝯrijs. Phi aūt cū aiam dicūt aiam ter
renā dicere uolūt pfectionē corꝑis nālis inſtr̄alis. ⁊

volūit dicere pncipiū oīs ṽtutis ex q̄ metipsi motus puenīūt ⁊ operatōes diuerse. Erit igit̄ hec ṽtus fm phoꝝ sententiā ṽtus aialis: sicut ṽtutes naturales q̄s nominauimus apud eos virtutes vocant̄ aiales Q̄d si voluerint dicere animā fm hanc intentionē: sed volunt dicere virtutē que est principium cōprehendendi ⁊ mouendi qḋ ex aliquā prouenit cōprehensione voluntarie. Et naturalem volunt dicere, p omni virtute ex qua operatio puenit in suo corpore fm hui⁹ forme diuersitatē nō erit virtus animal. sed erit natural' ⁊ altioris ordinis q̄ sit virtus quam medici vocant naturalē. Et si naturalē vocauerint illam q̄ rem nutrimenti ministrat ⁊ cōuertit: siue ad hoc vt remaneat indiuiduū: siue vt remaneat spēs nō erit hic natural' ſ3 erit teriū gen⁹. Et q: ira timor et silia eoꝝ hui⁹ virtutis sunt passiōes: tūc licet eoꝝ pncipia sint sensus ⁊ existimatio ⁊ ṽtutes apprehendentes huic tn̄ ꝑpate sunt ṽtuti. Hui⁹ aūt ṽtutis declarationis rōne3 certificare ⁊ an sit vna an plēs q̄ vna in sapia cont. netur naturali que phie ps existit.

Ca. v. de ṽtutibus aialib⁹ ꝯprehēdentibus.

In virtute aūt aiali due copulant̄ ṽtutes: quaꝝ ipsa est sicut gen⁹: vna est sicut virtus cōprehēsiua ⁊ altera ṽtus motiua. Et ꝯprehēsiua quidē est sicut duaꝝ virtutū gen⁹. Una ṽtus cōprehensiua est manifeste ⁊ altera ṽtus cōprehensiua occulte. ⁊ virtus quidē manifeste cōprehēsiua est sensibil' q̄ est gen⁹ fm quosdā qnq̄ ṽtutū ⁊ octo fm alios. Q̄d si dixerim⁹ q̄ sint qnq̄: erunt virtus videndi ⁊ virtus audiendi ⁊ ṽtus gustandi ⁊ virtus tangēdi ⁊ virtus odorandi. ⁊ si dixerim⁹ q̄ sint octo erit hui⁹ cā qḋ plib⁹ certificatoꝝ videt̄ q̄ tact⁹ sit plēs ṽtutes. s. q̄ttuor ⁊ ponūt prope vnūquodq̄ q̄ttuor geneꝝ tact⁹ ṽtutē ꝑ se: licet in membro sensibili sint cōia sic gustus ⁊ tact⁹ in ligua: ⁊ visus ⁊ tact⁹ in oculo. hoc aūt certificare est phi. ⁊ ṽtus qḋ ꝯprehēsiua occulte ⁊ nō sentiēs ē sic genus quinque virtutum. Una est ṽtus que vocatur sensus cōis ⁊ fantasia apud medicos qdē sunt vna ṽtus: ſ3 apud certificātes q sunt ex phis: due sunt ṽtutes. Sensus enim cōis est illa q̄ oīa sensu ꝑcepta recipit: ⁊ propter eoꝝ formas patit̄ q̄ in ipsa copulant̄. Fantasia ṽo est illa q̄ eas custodit postq̄ ꝯiūgunt̄ ⁊ retinet eas post sensus absentiam. Et q̄ harū duaꝝ ē recipiēs alia ē a custodiente. hoc aūt certificare est phi. S3 q̄litercūq̄ fuerit sedes ⁊ opatōnis ei⁹ pncipiū est anterior cerebri vētriculus. Et secūda qdē est ṽtus quā medici vocāt cogitatiuā. S3 certificatores vocāt q̄nq̄ cogitatiuā q̄nq̄ maginatiuā Si eni ipauerit ei ṽt⁹ existimatiua aial' quā p⁹ ea noiabim⁹ ⁊ ipamet ad suā puenit opatōe3 vocant eā imaginatiuā. Et si ṽtus rōnal' ei impauerit ⁊ reduxerit eam ad illud qḋ ꝓdest vocat̄ ṽtus cogitatiua. Quocūq̄ tn̄ mō fuerit int̄ hāc ṽtutē ⁊ pmā existit differētia q̄ pma ē recipiēs et custodiēs id qḋ ad eā puenit de formis sensu ꝑceptis: ⁊ ista ē illa q̄ se exercet in eis q̄ in imaginatōne recōdita sunt exercitio cōponendi ⁊ diuidendi ⁊ singulas efficit formas quemadmodū ad eaꝫ puenīūt a sensu ⁊ alias formas ab eis diuersas sic hominem qui in mōte volat smaragdino. S3 fantasiā non ponit eoꝝ se nisi q̄ntū recipit a sensu. ⁊ hui⁹ quidez virtutis sedes ē vētricul⁹ cerebri medi⁹. Et hec qdē ṽtus ē instrm ṽtutis q̄ ꝓculdubio in aiali ē occulta ꝯprehēsiua ⁊ est existimatiua: ⁊ ipsa qdē ē ṽtus qua aial iudicat q̄ lup⁹ ē inimic⁹ ⁊ fili⁹ ē dilectus ⁊ q annonam pbere ꝯsueuit est amic⁹ a quo nō est fugiendū. Et hoc iudiciū fm modū existit nō rōnalē. amicitia eniꝫ ⁊ inimicitia nō sensu sunt ꝑcepte: neq̄ sensus eas cōprehendit neq̄ de eis iudicat nisi virtus alia. ⁊ licet nō sit cōprehensio rōnal'. est tn̄ ꝓculdubio aliq̄ apprehēsio nō rōnal'. Nō etiā plerūq̄ vtitur hac virtute in multis suoꝝ iudicioꝝ ⁊ ꝓcedit in hoc quemadmodū aial nō rōnale. ⁊ hec quidē virtus diuidit̄ a fantastica: q̄m fantasia sensu ꝑcepta retinet: ⁊ h̄ in ꝑceptis sensu intētōes discernit nō sensu ꝑceptas ⁊ ꝑpat̄ ab ea quā imaginatiuā vocamus ⁊ cogitatiuā: q̄m illi⁹ opatōes nullū sequūt̄ iudiciū: ſ3 istius opatōes nō solū iudiciū: ſ3 etiā iudicia sequūt̄ et illi⁹ operationes sūt in sensu ꝑceptis compositionē facere. ⁊ isti⁹ operatio in sensu ꝑceptis iudicare intētiones extra sensū ⁊ quemadmodū aial sensus ē iudicans de forma sensu ꝑceptis. sīr existimatiua ē iudicans de intentōib⁹ illarū formaꝝ q̄ ad existimatioē puenīūt ⁊ nō ad sensū. Quidā aūt hominuꝫ sunt q pſumūt ⁊ hanc ṽtutē imaginatiuā vocant ſ3 nō nō curamus: q: de nominib⁹ nō disputam⁹: sed intentōes ⁊ differētias itelligere debem⁹. ⁊ medico qdē nō est curandū vt hanc ṽtutē sciat Impedimēta nāq̄ operationū eius sūt impedimēta opationū aliaꝝ ṽtutū q̄ sunt anteq̄ ipsa seq̄ntia sunt sicut fantasia ⁊ imaginatiua ⁊ memorial' quā p⁹ noiabim⁹ ⁊ medic⁹ qdē nō curat nisi de ṽtutib⁹ ex qb⁹ cum in suis impedimētis accidit lesio ꝓuenit egritudo.

Q̄d si lesio accidit opatiōi alicui⁹ ṽtutis cā impedimēti qḋ accidit pus operationi alteri⁹ virtutis q̄ ei. fueritq̄ impedimentū illud secutū malitiam cōplexionis alicui⁹ membri aut corruptionē cōpositōnis sufficiē medico vt sciat impedimentū illud ꝓpt̄ malitiam cōplexionis mēbri aut cōpositōis corruptionē accidisse ad hoc vt cū medicina ei subueniat aut ipm ab eo custodiat: ⁊ nō curat scire dispositionem ṽtutis cui qḋ accidit nō accidit nisi alio mediāte postq̄ sciuerit dispositionē ei⁹ cui accidit illud qḋ accidit sine medio. Tertia ṽo illaꝝ q̄s noiant medici est q̄rta aut q̄rta cū certificauerim⁹ q̄ ē ṽtus cōseruatiua ⁊ memoria': ⁊ est thesaur⁹ eius qḋ puenit ad existimatiuā de intentōib⁹ in ꝑceptis sensu extra formas eoꝝ sensu ꝑceptas: sic fantastica ē thesaur⁹ eius qḋ puenit ad sensū ex formis sensu ꝑceptis. ⁊ e⁹ qdē loc⁹ ē posterior cerebri vētricul⁹. Hic ṽo ē loc⁹ ꝯsideratōis phice vtrū ṽtus ꝯseruatiua ⁊ memorial' et ṽtus q̄ reducit illud qḋ est absens ad memoriaꝫ ex eis q̄ ab existimatiua sunt reposita sit ṽtus vna aut ṽtutes due. Medico tn̄ nō est inde curandū: q̄m nocumēta q̄ eis q̄litercūq̄ sint accidunt sunt homogenea: sunt eni nocumenta q̄ in ventriculo cerebri po

ſteriori accidūt: vel de genere ꝯplexionis vel de gñe ꝯpoſitionis. Uirt⁹ v̉o cōprehenſiua q̄ eſt vna de virtutib⁹ aīe ꝯprehenſiuis eſt humana rōnal'. Et q2 medici v̉tutē exiſtimatiuā nō ꝯſiderauerūt ꝓpt' cām quā diximꝰ: ideo hanc v̉tutē nō ꝯſiderauerūt. Nō enī fuit eoꝝ ꝯſideratio niſi in opatiōib⁹ trium v̉tutū tm̄ ⁊ nō in aliꝭ.

Ca.vi. de v̉tutibus aīalibus motiuis.

Otiua v̉o v̉tus eſt illa q̄ cordas ꝯtrahit et laxat ꝓpter qḋ mouent' mēbra ⁊ iūcture dilatatiōe ſua ⁊ flexione. Et eius qdē penetratio ē in neruis q ſunt cū lacertis cōtinui. Et ē gen⁹ qḋ ſ̃m ſpecificationē principij motuū ſpecificat'. In vnoquoqꝫ igit' muſculo ē alia nā q̄ eſt ſequēs iudiciū exiſtimatiue a qua ꝓuenit cōmunis ꝯſenſus

Capitulū poſtremū hui⁹ doctrine de opatōib⁹.

Icemus ꝙ opationū ſingulariū alie ſunt q̄ ab vna ꝯplent' v̉tute: v̉bi grā digeſtio. Alie q̄ a duab⁹ ꝯplent' v̉tutib⁹ ſic̄ cibi deſideriū qḋ ꝯplet' a v̉tute naturali attractiua ⁊ a v̉tute ſenſibili q̄ ē in ore ſtomachi. Attractiua v̉o opat' ex hoc qḋ mouet villū q ſ̃m lōgitudinē ꝓtēdit' retinendo illud qḋ attrahit' ⁊ ſuggēdo ex humorib⁹ qḋ eſt ſibi ꝓpriū. Senſibil' aūt opat' in hoc qḋ hanc ſentit paſſionē: ⁊ q2 ſentit mordicationē cholere nigre q̄ ē excitans deſideriū cui⁹ eē noīauim⁹. Et hāc qdē opationē non dicem⁹ duab⁹ ꝯpleri v̉tutib⁹ niſi ideo ꝙ cū ſenſibili acciderit nocumentū deſtruet' intentio q̄ vocat' fames ⁊ deſideriū neqꝫ deſiderabit' cib⁹ licet eo corpus indigeat. Et ſil'r trāſglutiēdi opatio duabus ꝯplet' v̉tutibus: vn̄ eſt attractiua natural': ⁊ altera eſt attractiua voluntaria. ⁊ p̄ma qdē ſuā cōplet opationē ꝑ villū q ſ̃m lōgitudinē ꝓtēdit' q eſt in ore ſtomachi ⁊ iſophago. Et ſecūde ꝯplet' opatio per villū lacerti trāſglutiendi. Cūqꝫ vna duaꝝ v̉tutū deſtruetur trāſglutiendi opatio duriter ꝓuenit: ſed qñ nō fuerit deſtruct'. Sed cū illa non opata fuerit: erit trāſglutiendi opātio diffici'l. Nōne vides ꝙ cū deſideriū non recte ꝓcedit durit' ꝓuenit opatio trāſgluttiendi illud qḋ non deſiderat imo cū abhorrem⁹ aliquā rem: nauſea nob ꝓuocabit': ⁊ cū eā poſtea trāſglutire voluerim⁹ ⁊ territa fuerit ab ea v̉tus nr̃a attractiua deſideratiua dura erit operatio voluntarie transglutiendi. Tranſit⁹ quoqꝫ nutrimēti ꝑficit' virtute mēbri impellentis a quo ꝓcedit ⁊ attractiua membri ad qḋ accedit. Et ſil'r ſuꝑfluitatū egreſſio q̄ fit ꝑ duas vias. Et forſitan plerūqꝫ exiſtūt opationis principiū due v̉tutes. ſ. aīal' ⁊ natural': ⁊ fortaſſe plerūqꝫ exiſt ei⁹ cā v̉tus ⁊ q̄litas ſicut infrigidatio q̄ ꝓhibet matias ⁊ iuuat expulſiuam in parilitate ſuꝑfluitatū q̄ deſcendūt a mēbro ⁊ vetat ⁊ in faciē reuerberat. Et frigiditatis qḋ eſt eq̄litas q̄ ꝓpt' duas ꝓhibet res. ſ. cū eēntia ſubſtantiā eius qḋ effūditur in groſſando ⁊ coanguſtando poros. Et res tertia q̄ ē per accñs q̄ eſt q̄ caliditas extinguit' attractiua. ⁊ q̄litas caliditatis attrahit ꝑ illud qḋ iſtis opponit' modis quos p̄dixim⁹. Et caliditatis qḋ q̄litas ⁊ neceſſitas vacui nō attrahūt in p̄inis niſi illud qḋ ē ſubtile ⁊ poſtea qḋ eſt ſpiſſū. Uirt⁹ v̉o attractiua natural' nō attrahit niſi qḋ eſt ei magis ꝯueniēs ⁊ qḋ nature ei⁹ ē ꝓpriū attrahere ⁊ plerūqꝫ qḋ ē magis ſpiſſū eſt magis propriū ⁊ magis ꝯueniens.

Fen.ij. libri primi canonis incipit: cuius ſunt doctrine tres.

Doctrina p̄ma eſt de egritudinibus.
Doctrina ſecunda eſt de cauſis.
Doctrina tertia eſt de accidentibus.

Doctrine p̄me ſunt octo capitula.

Ca.i. de doctrina cauſe ⁊ egritudinis ⁊ accñtis.

Icemu⁹ ꝙ cauſa in libris medicoꝝ eſt id qḋ p̄mo eſt ⁊ ex quo ꝓuenit inuētio alicuius diſpoſitiōis in corpore humano aut eius fixionis. Et egritudo eſt diſpoſitō nō natural' in corpore humano ex q̄ in opatōe eius aliter ꝓuenit nocumentū ꝓuētu p̄mo. ⁊ eſt aut cōplexio nō naturalis. Et accidens eſt res q̄ hāc ſequit' diſpoſitionē: que eſt nō natural' ſiue ſit naturali ꝯtraria ſicut dolor i' colica: ſiue nō ſit ꝯtraria ſicut rubedo mīta maxille in peripneumonia. Cauſe exēplū eſt putredo. Egritudinis exēplū eſt febris. Exēplum accidentis eſt ſitis ⁊ dolor capitis. Cauſe quo exemplū eſt repletio in receptacul' que ad occultum deſcendunt. Exemplū egritudinis opilatio in vuea q̄ eſt egritudo inſtr̃alis vel ꝯpoſitional'. Exēplū accidentis eſt deſtructio viſus. Exēplū etiam cauſe eſt reumatiſmus acutus. Exemplum egritudinis eſt apoſtema in pulmone. Exemplum accidentis eſt rubedo ambarū maxillaꝝ ⁊ gibboſitas vnguiū. Accidens aūt vocat' accñs reſpectu ſue eēntie aut ꝯpatione ei⁹ cui accidit ⁊ vocat' ſig̃tio reſpectu cōſiderationis medici ad ip̄m ⁊ ꝓceſſionis ei⁹ ab eo ad ſciēdū egritudinis eēntiam. Et ē cū egritudo fit alteri⁹ egritudinis cā ſic̄ colica ſincopis aut paliſis aut epilepſie. Accidēs quoqꝫ plim̄ū ē cā egritudinis ſicut i colica dolor fortis q fit cā vt accidat ſincopis: ⁊ ſic̄ dolor vehemēs q fit cā apoſtematis ꝓpt'ea ꝙ materie ad locū deſcēdunt doloris. Et plerūqꝫ enī ip̄m accñs fit egritudo quēadmodū dolor capit' q ex febre accidit cū qñqꝫ figit' ⁊ tādiu fit māſiu⁹ donec fit egritudo. Et ē ēt cū vna res ꝯpatōe ſui ⁊ rei q̄ eſt añ ip̄az: ⁊ rei q̄ ē poſt ip̄az ē eg̃tudo ⁊ accñſ ⁊ cā quēadmodū v̉bi grā febris ethica: q̄ ē accñs apoſtematiſ pulmonis ⁊ eſt egritudo ſ̃m ſe ⁊ ē cā debilitatis ſtomachi: ⁊ ſicut dolor capitis q accidit ex febre qñ dolor ille figit' q2 ē accñs febris ⁊ egritudo i ſe ⁊ plerūqꝫ ꝓuenit ex eo fe. ⁊ fit ipſius cauſa.

Ca.ij. de diuiſionib⁹ diſpoſitionū corꝑis humani ⁊ de generibus egritudinū.

Orporis humani diſpoſitiōes ſ̃m. G. ſunt tres. Sanitas que eſt diſpoſitio per quā corpus hominis in ſui complexione ⁊ cōpoſitione tale exiſtit vt ex eo operationes ei⁹ oēs ꝓueniant incolumes. Et egritudo que eſt diſpoſitio in corꝑe hoīs huic contraria. ⁊ diſpoſitō q̄ eſt apḋ eū nꝫ ſāītas nꝫ egritudo: aut ideo ꝙ nō ē ſāītas i vltio

aut egritudo in vltio queadmodū corꝑa senū ⁊ cōualescētiū ⁊ pueroꝝ: aut iō ꝙ ambe res in vno tēpe i duobꝰ sunt copulate mēbris aut i vno mēbro sꝫ in duobꝰ generibꝰ remotis sicut qui est in cōplexione sanus ⁊ in cōpōe eger exēpli cā: aut in vno mēbro duo generū ꝓpinquoꝝ sicut qui ē sanus in figura ⁊ nō sanus in quantitate ⁊ situ: aut qui ē sanus in duabus qualitatibus passiuis ⁊ nō sanꝰ i duabꝰ qualitatibꝰ actiuis: aut vicissitudīe duarū rerū in duobus tꝑibus sicut qui sanat in hyeme ⁊ infirmat in vere. Egritudinū vō alie sunt que sūt simplices alie sunt que sunt cōposite. Simplices aūt sunt que sūt vna ex speciebus egritudinis cōplexionis aut vna ex speciebus egritudinis cōpositionis quā postea noiabimus. Cōposite vero sūt in quibꝰ due spēs aut plures contingunt ex quibus vna componit egritudo. Incipiemꝰ igit prius loqui de egritudinibꝰ simplicibus. ⁊ dicemꝰ ꝙ egritudinū simpliciū gnā sūt tria Primū est genus egritudinū que mēbris cōparant quoꝝ partes sunt similes ⁊ sūt male cōplxiōis spēs: ⁊ ipse quidē nō sunt cōꝑate mēbris q̄ noꝝ ꝑtes sūt siles: nisi iō ꝙ in primis ⁊ eēntialiter ꝑtibus accidūt silibus ⁊ ꝑ eas mēbris accidūt cōpositis ita vt possibile sit imaginari eas cōprehensas ⁊ reꝑtas esse in quocūqꝫ mēbroꝝ volueris quoꝝ ꝑtes sūt siles ⁊ nō in cōpositis. Et scdm genꝰ ē egritudinis mēbroꝝ officialiū que sūt egritudines cōpositionis que membris cōpositis accidūt que ex mēbris cōponūt quorū partes silantur. Mēbra aūt officialia sūt oꝑationū instrā. Et tertiū ē genus egritudinū cōiuꝫ q̄ mēbris accidūt quoꝝ partes silant ⁊ accidūt instrumētalibꝰ inquātū sūt instrālia ita ꝙ non sequat eas instralibus accidē ꝓpterea ꝙ simplicibꝰ acciderūt. ⁊ he quidē sūt que cōtinuitatis solō uocātur ⁊ iparis dissolutio. Solō. n. ꝯtinuitatis pleruqꝫ accidit iūcture ita ꝙ simplicibꝰ mēbris ex quibus iūctura fuit ꝯposita nullo mō accidit. Et plerūqꝫ accit vō aut ossi aut venis solūmō. Et ad vltimū qdē egritudinū tria sunt gnā. Egritudies q̄ cōplxionis sequūt maliciam ꝯpōis. ⁊ egritudies que cōtinuitatis solōnēꝫ sequūtur. ⁊ ois egritudo que vnā harū sequit ⁊ ꝑ eaꝫ existit ei cōꝑat. Egritudies autē cōplxionū scite sunt xvi. quas nominauimus.

Ca. iij. de egritudinibus cōpositiōis.

Compositiōis egritudines quattuor ꝯprehēdūt generibꝰ. egritudies creature. egritudines quātitatis. ⁊ egritudies nūeri. et egritudines situs. Et creature quidē egritudies q̄tuor ꝯprehēdūtur generibus. Egritudies figure est ē ut figura a suo cursu nāli mutetur ⁊ ex eiꝰ motu ꝓueniat in oꝑatōe nocumētū sicut ē tortura reni ⁊ rectitudo torti quadrati ⁊ rotūdi ⁊ rotūditas quadrati. Cuiusmōi ē capitis rotūditas cū latitudīe cū ꝓuenerit inde ipedimētū ⁊ multa stōi rotūditas ⁊ ut i crystalloide nō sit ꝑua latitudo. Et scdm ē egritudies viarū q̄rū sūt tres spēs. q̄ aut dilatāt sicut dilatatur oculꝰ ⁊ sicut sebel ⁊ varices aut ꝯstringūt sicut ꝯstringit oculus ⁊ penetratio attrahēdi aerē ⁊ meri. Aut claudūtur sicut opilatio foraminis vuee ⁊ venarū epatis ⁊ alioꝝ. Et tertiū ē egritudines receptaculoꝝ ⁊ uētriculoꝝ quarū sūt quattuor spēs q̄ aut fiūt maiora ⁊ dilatāt sicut testiculoꝝ dilatat folliculꝰ: aut miorātur ⁊ cōstringūtur sicut minoratio ⁊ cōstrictio stōi ⁊ cōstrictio vētriculoꝝ cerebri cū ē epilepsia. aut opilātur ⁊ iplentur sicut opilant vētriculi cerebri cū est apoplexia.. aut euāescāt ⁊ deserūt sicut euānescēt vētriculi cordis sanguie cū multū gaudiū pernitiosū adest: aut multus timor ꝑnitiosus. Et q̄rtū ē egritudies supficierū mēbroꝝ ⁊ sūt q̄ aut fit lene qō dꝫ eē aspꝑū sicut os stōi ⁊ intestina cū leniūt: aut exasꝑat qō dꝫ eē lene sicut trachea arteria qn̄ exasꝑat. Egritudinū aūt quātitatis due sūt spēs q̄ aut sūt ex genere augmēti sicut ē elephātia ⁊ magnitudo virge: ⁊ ē egritudo q̄ vocat thersinꝰ: aut sicut accidit cuidam hōi qui vocabat Nichomachꝰ cꝰ oia mēbra adeo creuerūt ꝙ se mouere nō potuit. aut sūt ex gnē diminutōis sicut siccitas lingue ⁊ pupille aut ptysis. Numeri quoqꝫ egritudies aut sūt ex gnē augmēti. ⁊ hoc quidē augmētū aut ē nāle sicut dēs additꝰ aut digitus additꝰ: aut ē nō nāle sicut glādula aut lapis: aut ex genere diminutōis: ⁊ diminutio hec aut ē nāl sicut cum alicui non creatur digitus aut nō naturalis sicut cū alicui abscindit digitus. Egritudines vō situs. ⁊ sitꝰ qdē ꝺm. Ga. dr ꝓ loco ⁊ dr ꝓ societate st q̄ttuor. Exitus mēbri a iūctura sua aut ut a suo moueat situ ita ꝙ non egrediatur sicut scissura que compatur intestinis. aut moueat subito motu in eo nō ꝺm cursū nālē neqꝫ volūtariū sicut tremor: aut in suo figat loco ⁊ nō moueat ab ipso queadmodū accidit ei cum iūcture in egritudine podagre indurāt. Egritudies vero societatis oēm collegū dispositōeꝫ quā hꝫ mēbrū cōꝑatione sua ad aliud qō sibi vicinū existit siue ei appropinquet siue ab ab eo elōgetur nō ꝺꝫ cursū nālē. Et ē duarū specierū. vna ē ut accidat ei ꝓhibitio motus sui ad ipsū aut ut durit sit postq̄ꝫ possibile erit sicut digitus cū sibi tangere vicinū ꝓhibet: aut cū accidit ei ut ab eo moueri ꝓhibeat: aut ut seꝑetur ab eo postq̄ꝫ erat possibile: aut fit difficile sicut palbebre laxatio ⁊ iūcturarū laxatio in paralysi ⁊ durities aperiēdi manū ⁊ aperiēdi oculū.

Ca. iiij. de egritudinibꝰ solutōis cōtinuitatis.

Solutōis vō cōtinuitatis egritudo plerūqꝫ accit cuti ⁊ vocat excoriatio aut scarificatio. Et plerūqꝫ accit carni que ē ei ꝓpiqua in qua nōdū factū ē pus ⁊ vocat plaga. Sꝫ cuꝫ pus fit ibi vocat vlcꝰ. Fit aūt pus in ea ꝓpterea ꝙ supfluitates in eā euāantur eo ꝙ ē debilis ⁊ ꝓpterea ꝙ sui nutrimētū digerere nō valet ⁊ supfluitas ⁊ ipsum ꝯuertitur. plerūqꝫ tn̄ dicit plaga ⁊ vlcus solō cōtinuitatis q̄ accit cuti ⁊ n̄ carni. Qñꝫ et accit ossi qō ipꝫ in duas frāgit ꝑtes aut in ꝑtes magnas aut ꝑuas aut est cadēs ꝺm longitudinē scidēs ipsum: aut contingit ut cadat in cartilaginibus ꝺm tres dimensiones: aut ut accidat neruis. Sꝫ si latitudini acciderit vocat incisio. ⁊ si acciderit ꝺm longitudinem ⁊ eius

numerus non fuerit multus vocatur scissura. ⁊ si eiꝰ numerus fuerit multus vocatur ꝯtusio. Plerūqꝫ etiam fit in ꝑtibus musculi q̄ si in extremitate cecide rit musculi vocatur attrictio siue cadat in numero. siue in corda. ⁊ si ſm latitudinē musculi ꝓueniat vo caꝛ separatio. Et si acciderit ſm longitudinem ⁊ fue rit eius numerus paruus: ⁊ fuerit eius ꝯcauitas ma gna vocatur amplificatio. Et si fuerint ꝑtes eius multe ⁊ dilatetur ⁊ ꝯcanetur vocatur attrictio ⁊ dis/solutio. Et ēt cū dic tur dissolutio ⁊ attrictio liquefa ctio omne quod ēt medio musculi accidit qūocūqꝫ ꝯtingat: Qđ si in arterijs aut in venis acciderit vo catur apertio: ⁊ si ꝯtingat ſm eius latitudinē voca tur incisio ⁊ sepatio: ⁊ si processerit ſm eius longitu dinē vocaꝛ fissura: ⁊ est etiā cū hoc cōtingit ſm mo tū opationis orificioꝝ earū ⁊ vocaꝛ pforatio. Qđ si arterijs acciderit ⁊ nō clausa fuerit ⁊ ex ea sanguis ad receptaculū qđ ipsam circūdat exierit donec rece ptaculū illud ipleaꝛ ⁊ cū ꝓmitur ad arteriā reuertaꝛ vocabiꝛ mr̄ sāguis: alij tñ hoīes oēꝫ sanguinis egres sionē ab arterijs mr̄em sanguis uocāt. Debes autē scire ꝙ nō oē mēbꝝ in partes dissolutōem tollerat. Cor.n.nō tollerat qꝛ prius accidit mors. Qđ si in pānicul[is] cadit ⁊ in diaphragmatibus vocaꝛ ruptu ra. Et si inter duas partes membri cōpositi cadat ⁊ vnā ab alia separat ita ut mēbro simplici nō accidat nocumētū eius separans cōcauitatē vocatur sepa/tio ⁊ dislocatio: ⁊ si acciderit neruo qui se de vno lo co remouit uocatur ruptura. Et qñqꝫ etiā fit in fora minibus cōtinuitatis solō ⁊ dilatātur: ⁊ plerūqꝫ fit ī locis vbi nō sūt foramia ⁊ facit ibi foramia que nō fuerūt. Et solutio quidē continuitatis ⁊ vlceratio et his similia cū in membro fuerit bone cōplexionis cito sanantꝛ. Et cū fuerint in mēbro male ꝯplexiōis lōgo resistūt tpe. Quāto plꝰ cū in corporibꝰ cōtin/gūt eoꝝ q patiūtur hydropisiꝫ aut ꝯstrictionis mali tiā ⁊ leprā. Et debes scire ꝙ cū vulnera ista sunt stri cta ꝓuenit ex eis herpes estiomenus. ⁊ tu iuenies in libris ꝑticularibꝰ ꝑscrutationē rei resolutionis cōti nuitatis. dimittamꝰ ergo vsqꝫ ibi.

Caplm̄. v. de egritudinibus ꝯpositis.

IN egritudinibꝰ aūt ꝯpositis dictiōeꝫ ꝑfe/remꝰ vlēm. Dico ergo ꝙ cū egritudines dicimꝰ ꝯpositas: nō q̄slibet egritudies cō/iūctas itelligi volumꝰ: sꝫ egritudies ex qbꝰ oībꝰ cū ꝯiūgentꝛ ꝓuenit ex eis res q̄ ē vna egritudo. ⁊ hec q/dē est sicē apa: ⁊ eminētia ī cute ē ex gnē apat[is]. Emi nētie.n.sūt apata ꝑua sicē apata sūt eminētia magna Et in apate qdē oīa egritudinuꝫ gnā repiuntꝛ. In eo nāqꝫ reperitur egritudo malicie complexionis. Nullū nanqꝫ accidit apa nisi ex ꝯplexiōis malitia cū mā. ⁊ in ipso etiā inu[e]niūtꝛ forme ⁊ ꝯpōis malitia Nullū.n.fit apa quin cū eo ꝓueniat lesi[o] in figu ra ⁊ in dimēsione. ⁊ plerūqꝫ etiā adest cū eo egritu/do situs. Et inuenitur in ipso egri[t]udo cōis q̄ est cō tinuitatis solutio. Nullū.n. accidit apa nisi ꝓculdu bio cōtinuitas soluaꝛ cū i mēbro apato materie eua cuantur supfluētes ⁊ iter ꝑtes penetrāt ipsiꝰ ⁊ sepa/tionē inꝛ vnas faciūt ⁊ alias ⁊ sibi loca capiūt. Apa preterea mēbris accidit mollibꝰ ⁊ est etiā cū ossibus accidit res que apati silatur ꝑ quā eius ingrossaꝛ cō/cauitas ⁊ eius augmētaꝛ hūiditas. Neqꝫ est mirum ut sit illud qđ nutrimēti recipit augmētū supfluitatē recipiēs cum in ipso penetrauerit aut ī ipso acciderit Et omne qdē apostema qđ cām nō hꝫ manifestā ⁊ eiꝰ causa corpal mōstrat materiā de vno mēbro ad aliud qđ ē sub eo fuisse mutatā vocaꝛ catarrꝰ. Et est cū cā materialꝛ ex q̄ apostemata ⁊ eminētie generan tur ē in alijs submersa humoribꝰ nō ſm suas impe dientibꝰ q̄litates. Cūqꝫ hūores illi boni aliquo eua cuatōis mō postea se euacuauerit: aut nāli sicē mulieri bus accidit cū pariūt: aut nō nāli sicē eis accidit qui vulneranꝛ cū egrediꝛ sāguis bonꝰ ⁊ remanēt humo res illi mali puri singulares ⁊ ipediꝛ ꝑ eos natura ⁊ expellit eos. Et ē cū expulsionis modꝰ ē ad cutē ⁊ fa ciunt apostemata aut bothor. Apostemata vero di uersis differūt differētijs: sꝫ q̄ magis sunt ꝯsiderāde sunt differētie q̄ ꝓpꝛ eorum existūt cās q̄ qdeꝫ sunt matie ex quibꝰ generanꝛ apostemata. Matie v̄o vn̄ fiūt apata sūt sex: hūores q̄tuor ⁊ aquositas ⁊ vētꝰ. Et apostema qdē aut erit calidū aut nō calidū.

Neqꝫ existimādū ē ꝙ apostema calidū sit illđ qđ ex cholera aut sanguie generanꝛ tm̄: sꝫ ex q̄cūqꝫ mā siue sit cal[id]a ꝓp suā eēntiā: siue acci[d]at ei caliditas ꝓp putrefactionē: sꝫ etiā hec gnā ſm spēi diuisiōem cu/iusqꝫ materie diuidanꝛ. dignꝰ tñ est in apatibꝰ ut in eis spālis ꝓferaꝛ dcō. Et sanguineū quidē puꝝ phle gmonē appellare cōsueuerūt: ⁊ qđ ex cholēa rubea ⁊ pura herisipilā. Et eis ē cōpositū noīe cōposito su perātis ꝓponēdo nomē: qñꝫ ei phlegmonē herisi/piladē dicūt ⁊ qñꝫ herisipilā phleg[m]onidē ⁊ cū con gregaꝛ vocaꝛ exitura. Cūqꝫ exitura in carnibꝰ fit la/xis ⁊ sub ascellis ⁊ post auriculas ⁊ in inguinibꝰ et ex genere corrupto qđ in suo ꝑticulari loco noīabi/mus vocaꝛ taum. Et apata quidē calida hñt princi/piū in quo humor ad extiora egrediꝛ ⁊ appet ꝙ cō/cauitas augetur. Deinde capacitas cū eo augeꝛ ⁊ di stēdē postea stat cū egritudo ad maiorē ꝓuenit statū in quo esse debet: post incipit minui ⁊ maturaꝛ pus ⁊ decliat eius eē aut ad resolutionē aut ad puris col lectionē aut ad cōuertendū in duritiem. Nō calida v̄o apata sūt aut de materia melica aut phlegmatica aut aquosa: aut ventosa. Et illorum quidem que ex mā sunt melica tria sūt genera durities ⁊ cancer quoꝝ plima sūt acuta ⁊ glādularū genꝰ ex quibꝰ sūt scrofule ⁊ nodi. Inter genus vero glādularū ⁊ in ter alia duo gnā est dr̄ia eo ꝙ genera glādularū sūt sepata ab eo in quo stant sicut glādule pure: aut sup ficiei eius sunt retēte tm̄ sicut scrofule: sꝫ illa alia sūt mixta ⁊ infusa in bān mēbri in quo stant. Et inꝛ can crū etiā ⁊ duritiē est dr̄ia: qm̄ durities ē apa quietuꝫ sedatū destruēs sensū ⁊ permanēs in mēbro ī eodē statu cū quo nō est dolor. ⁊ cācer ē mobil[is] addēs le/dēs ⁊ habet radices innexas mēbro. Neqꝫ oꝫ ut ꝑ ipsuꝫ destruatur sensus nisi elongatū fuerit eius tē/pus ⁊ mortificet eius mēbꝝ ⁊ destruatur eius sensus

nꝫ multū distat ꝗ dr̄ia int̄ cancꝝ ⁊ duriciē existat ꝑ accidentia inseꝑabilia ⁊ non ꝓpter differentias substantiales. Apata vero dura melica plerūqꝫ a principio sue generatiōis incipiūt cū duricie ⁊ plerūqꝫ i duriciē mutātur. ⁊ proprie sanguinea ⁊ ē cū hoc qn̄ꝫ cōtingit in phlegmaticis. Phlegmaticoꝝ vero apa tū genus i duas diuidit̄ spēs. apa laxū glādule molles: ⁊ he quidē differūt qm̄ glādule sunt seꝑate ⁊ inuolute i cooꝑtorio. ⁊ apa laxū est mixtum ⁊ non seꝑatū. apata ꝑterea hyemis plerūqꝫ sunt phlegmatica ita ut illoꝝ que sunt calida sunt coloris albi. ⁊ glādule qdē ⁊ his similia ⁊ anodoꝝ differūt nodositate: eo ꝙ nodositas magis fit in suo loco mansiua et eiꝰ tactus sentit̄ nodosus: ⁊ cū figendo tāgit̄ spgitur ⁊ redit ad locum suum ⁊ cum forti medicamīe spgit̄ absqꝫ ꝯprehensione non redit. ⁊ plurimum eiꝰ accidit ꝓpt̄ laborē ⁊ destruitur ꝓpter pōderositatem sicē plūbum ⁊ eius similia. Et tibi qdem sciendū est ꝙ apata phl'atica diuersificātur s̄m diuersitatē grossiciei phlegmatis ⁊ mollicīē ipsius ⁊ eius subtilitatē ⁊ laxitatē ipsius ⁊ duriciē ita ut qn̄ꝫ melicis sint similia: ⁊ qn̄ꝫ videantur ventosa. Phl'a preterea subtile multotiens descēdit in reumatismis in vacuitatē que est in villis neruoꝝ ita ut ꝑueniat ad musculos q sub epigloto ⁊ ad ea que sunt sub istis. Aquosa aūt apata sūt sicut hydropisis ⁊ hernia aquosa ⁊ sicut apata ꝙ accidit in craneo de aquositate ⁊ hoꝝ silia. Et vētosa quidē apata s̄ꝫ duas diuersificātur spēs vna ē cacesia altera ē inflatio. Inter cacesiā vo ⁊ inflationem est dr̄ia duobus mōis. vna est eēntia ⁊ altera ē cōmixtura. ⁊ declaratio istius ē ꝙ vētus hmōi i cacesia in mēbri sb̄a ē admixtꝰ: sed in inflatōe ē aggregatus ⁊ seꝑatꝰ ⁊ nō admixtus mēbro: ⁊ cacesiā quidē inuenit sensus mollē s̄ꝫ inflatio sensui resistit reīitentia multa aut pauca. Ampliꝰ bothoꝛ sūt s̄m numerū apatū. eoꝝ. n. alie sūt sanguinee sicut variole: alie sunt ex cholera rubea pura sicut mīāc cholerice ⁊ desudatiōes. ⁊ alie sunt ex eis mixte sicut morbillꝰ ⁊ formica ⁊ claui ⁊ scabies ⁊ veruce ⁊ hoꝝ silia. ⁊ plerūqꝫ sunt aquose sicut ampulle ⁊ qn̄qꝫ vētose sicut inflature. Tu aūt in libro quarto inuenies distinctōēꝫ que tibi in dispositionibus sufficiet apatū ⁊ bothoꝛ de qua cōueniēs est ut in ipso sit si deꝰ voluerit.

Ca. vi. de rebus que cū egritudinibus numerāt̄ ⁊ non existunt egritudines.

Quedā res sunt que extra egritudines existūt ⁊ cū eis tn̄ numerātur. ⁊ res quidem iste sunt que in decoratione igrediunt̄. Quaꝝ alie cōsistūt i pilis alie i colore: alie i odore: alie i figura pꝰ colorē Et egritudinū qdē piloꝝ genꝰ cōsistit i alopitia ⁊ ꝯtrūcatōe ⁊ paucitate ⁊ ut sint curti ⁊ ut scidāt̄ ⁊ sint subtiles ⁊ grossi ⁊ m̄fa crispitudīe ⁊ m̄fa lenitate ⁊ canitie ⁊ coloris alteratio quocūqꝫ mō fuerit. Et nocumētū coloris quattuor cōtinetur generibus. Unū est genus mutatiōis eius ꝓpter malitiā ꝯplexionis cū materia sicut icteritia aut sine mā sicut gypseitas que fit in colore ꝓpter cōplexiōem valde frigidā ⁊ citrinitas que accidit ꝓpter cōplexiōem valde calidā. ⁊ genus mutatōis eius ꝓpter causas manifestas: quēadmodū sol ⁊ frigus ⁊ uentus mutāt colorē. Et genus expāsionis corpoꝝ colores hn̄tiū extraneos super cutē que colorē defert sicut morphea nigra. aut que ibi nascūtur sicut lentigines ⁊ macule. Et genus vestigiorum que ꝓueniunt ex cōsolidatione solutionis cōtinuitatis que accidit sicut variolarū uestigia ⁊ vlcerum foramina. ⁊ nocumēta figure post colorem sunt aut macies superflua aut grossities superflua.

Capitulū. vij. de horis egritudinū.

Scire debes ꝙ egritudinū plīme quattuor habent horas. horam principij ⁊ horā augmēti ⁊ horam status ⁊ horam declinationis. Que vero extra istas sūt de horis sunt sanitas Cūqꝫ dicimus horam pricipij ⁊ horam augmēti non volumꝰ intelligi duo extrema in qbus egritudinis nō manifestet̄ dispositio: s̄ꝫ ꝙ vnūqꝺqꝫ eoꝝ habet tēpꝰ ꝑceptum sensu ꝙ ꝓꝑꝛ habet iudiciuꝫ. Et hora qdem principij est tempus in quo egritudo appet ⁊ eius sit̄antur dispositōes: ⁊ nꝫ apparet in ea augmētum eius. Et hora augmēti est tēpus in quo egritudinis manifestat̄ ꝯstrictō omni hora post horam. Et hora status est hora in q̄ egritudo in omnibus suis ptibꝰ s̄m vnam manet dispositōem. Et hora declinātōis est tp̄s in quo eius apparet diminutio ⁊ q̄ꝫtuꝫ plus ꝓcedit eius minoratio est magis manifesta. Et he qdem hore qn̄qꝫ attendūtur s̄m egritudinem a ꝑncipio eius vsqꝫ ad finem eius in suis paroxismis et vocantur hore vl'es: Qn̄qꝫ ꝯsiderant̄ s̄m vnūquemqꝫ paroxismū ⁊ vocātur hore ꝑticulares.

Capl'm. viij. ad ꝯplemētū sermonū de dispositōibꝰ egritudinū.

Egritudies m̄ltis modis sortiunt̄ noīa. aut a mēbris i qbꝰ sūt: sicē illa q̄ ē lateris ⁊ illa q̄ ē pulmonis: aut a suis accn̄tibꝰ: sicē epilepsia: aut a suis cāis. sicē diciꝰ egritudieꝫ melicā: aut a sui silitudine: sicē dicimꝰ egritudieꝫ leoninā ⁊ egritudinē elephanticam: aut ꝯpate ei cui prio accidisse dicitur sicē dicimꝰ vlcera balchie: aut ꝯpate ei cuius fama fuit ꝙ medicādo eas curabat: sicē dicimus vlcera charonie: aut sui sb̄a ⁊ essentia: sicut dicimus febris ⁊ apa. Inqt. G. egritudies aut sūt manifeste que sensu cognoscūt̄: aut sunt occulte q̄s facile est cognoscē: sicē dolores stōi ⁊ pulmōis: aut q̄s difficile ē cognoscē: sicē egritudies ep̄is ⁊ cānaliū pulmōis: aut nō ꝯphense nisi cū estiatōe: sicē egritudies q̄ vijs accn̄t vrīe. Egritudies quoqꝫ ē cū sunt ꝓꝑe ⁊ ē cū sit s̄m societatem. Et mēbꝝ qdeꝫ alij mēbro i egritudīe suo associatur: aut qꝛ nā sunt ꝯtinua int̄ q̄ aliq̄ ꝯtinuātur instr̄a. sicē cerebꝝ ⁊ stomachꝰ ꝓpt̄ ꝯtinuitatē neruoꝝ int̄ ea: aut matrix ⁊ mamille ꝓpt̄ ꝯtinuitatē venarū int̄ illa aut qꝛ vnū ē via alteriꝰ: sicē iguina epatis cruris. Aut qꝛ sunt vicina sicē pulmo ⁊ cerebꝝ. Omne enī mēbꝝ ꝙ alteri associat̄ ⁊ ꝓprie cū vnū eorū alteri vicinuꝫ debile fuerit socij sui recipit supfluitates: sicut ascelle cordis: aut qa vnū est ꝑncipiū ⁊ radix oꝑatiōis alterius sicut diaphragma pulmonis i attrahēdo aerē: aut qꝛ

vnū fuit alteri: sicut nerui cerebro: aut q2 alij ītio mē
bro associāt: sicut cerebrū associat reni, ꝓptēa ꝙ vnum
qđq3 coꝝ associat epati. Et est cū societas ꝑuenit ad
casū quēadmodū cerebꝝ cū egrotat ⁊ associat ei sto
machus. debilitat enim tūc eius digō ⁊ mandat ipi
stomachꝰ vapores malos ⁊ nutrimētū nō digestū
⁊ auget ipiꝰ cerebri egritudiē: ⁊ sic ex hac egritudie
ꝑueniūt patiētes ad durabilitatē ⁊ circuitōez. Cō
poꝝ vō ordines int̄ sanitatē ⁊ egritudiē sunt sex.
Corpꝰ qđ ē in vltimo sanitatis. Et cōpꝰ qđ ē sanū
n̄ in vltimo. Et corpꝰ qđ est nec sanum nec egrū
quēadmodū dicūt. Et corpꝰ egrotatiuū qđ egritu
dinē cito recipit. ⁊ corpꝰ egri q ꝑuaꝫ habet egritudi
nem. Et corpꝰ egri q hꝫ egritudinē in vltio. Oēs
vō egritudines aut sunt sanatiue aut nō sanatiue.
Et sanatiua qdē egritudo ē que nō habꝫ qđ ꝓhibe
at qn medicet̄ ut dꝫ. nō sanatiā vō ē cū q̄ ē aliqđ ꝓhi
bēs: ⁊ nꝫ ɔcedit̄ medico ut medicet̄ sic dꝫ: sicut do
lor capitis si fuerit cū eo reumatismū. Et est tibi
sciēdū ꝙ egritudo ꝓporcionat̄ ɔplōne etatis ⁊ tēpo
ris est minoris tioris ea q̄ eis nō ꝓporcionat̄. Nō. n.
accidit hec nisi ꝓpt̄ cause eius magnitudi eꝫ Debes
autē scire ꝙ q̄daꝫ egritudinū sūt q̄ ad alias mutant̄
egritudines ⁊ destruūt ipse: ⁊ in hoc ɔsistit bonitas
⁊ ē vna egritudo alterius egritudis medicamētū sic
q̄rtana ex qua m̄lotiēs sanat̄ epilepsia ⁊ podogra ⁊
varices ⁊ articuloꝝ dolores. Et qdā etiam sanant̄ a
spasmo ꝓpt̄ scabiē ꝓruritū ⁊ bothor: vēter quoq3
silr̄ sanat̄ ꝓpt̄ oculoꝝ egritudiē. Et lyenteria sanat
apostema lat̄ie. Et silr̄ ani venaꝝ aptio oībꝰ ɔfert me
lancholicis egritudibꝰ ⁊ doloribꝰ scie: ⁊ doloribus
renū ⁊ matcis. Et ē cū egritudines in alias mutātur
egritudines ⁊ ꝓpt̄ hoc fit dispō maioris malitie sic
cū mutat̄ apā lat̄is in apā pulmonis. ⁊ sicut cū mu
tatur phrenesis i lethargiā. Et est p̄terea ex egritu
dinibus q̄daꝫ q̄ de vno ad aliū trāsit sicut lepra ⁊ sca
bies ⁊ variola ⁊ febris pestilētial̄ ⁊ apāta putrida:
⁊ ꝑcipue cū domꝰ stricta fuerit: ⁊ silr̄ cū vicinꝰ fuerit
sub vēto: ⁊ sicut opthalmia ⁊ ꝑcipue ei q oculꝰ eiꝫ in
tuetur: ⁊ sicut ɔgelatio cum imaginat̄ aliqs ꝙ aceto
siꝫ illud ꝓpetur: ⁊ sicut ptisis ⁊ albaras. Et sūt egri
tudinū q̄daꝫ q̄ in semie hereditāt̄: sicut albās alba
⁊ tinea nālis ⁊ podogra ⁊ ptisis ⁊ lepra. Et sūt egri
tudinū q̄daꝫ q̄ sunt gnāles q̄ sūt alicui gēti ꝓpe: aut
in aliq̄ regione morātibus: aut in eis multū abūdāt
Debes ꝑterea scire ꝙ mēbroꝝ debilitas ɔplōnum
sequit̄ malitiā ⁊ solonē fabricatōis.

Doctrina secūda fen scđe. Cuiꝰ sunt due sūme.
Sūma. i. ē de rebꝰ q̄ accn̄t ab vnaquaq3 causaꝝ
cōmunium. Cuiꝰ sunt. xix. capitula.

Caplm̄ p̄mū est verbum vniuersale de causis.

C Ause dispositōnuꝫ corpis q̄ꝝ iā p̄misi
mus variatōez. s. sanitatis ⁊ egritudis
⁊ dispositionis q̄ inter eas media existit
tres an̄cedēte ⁊ p̄mitiue ⁊ ɔiūncte. An̄
cedētes vō ⁊ ɔiūcte cōicant in hoc ꝙ ambe sunt res
corpee. s. hūorales aut ɔplōnales aut ɔpōnales.
Primitiue vō sunt que extra corpis existunt sub
stantiam aut ex parte corpoꝝ extrinsecoꝝ: sicut ꝙ ex
verberatiōne accidit ⁊ ex caliditate aeris ⁊ ex cibo ca
lido ⁊ frigido q̄ corpori aduenīunt: aut ex parte aīe.
anima enim aliud est a corpore sicut quod accidit
propter iram ⁊ timorem ⁊ similia. Et cause quidem
antecedentes ⁊ p̄mitiue cōicant in hoc ꝙ inter eas
⁊ dipositiones quas nominauimus aliqđ existit me
dium. Et cause p̄mitiue ⁊ coniūcte q̄nq3 cōicant i
hoc ꝙ int̄ ipsas ⁊ iter p̄dictas dispōes nō intuēit me
dium Antecedētes vero cause a coniunctis diffe
runt eo ꝙ cum causis antecedentibus non aduenit
dispositio: sꝫ inter eas alie existunt cause: q̄ sunt dis
positioni propingores antecedentibus. Et cause
antecedentes differunt a p̄mitiuis in hoc ꝙ ipse s̄t
corpales: ⁊ inter antecedētes ⁊ inter dispositionem
proculdubio interuenit mediū: sꝫ in causis p̄mitti
uis non est hoc necessariū. Cause quoq3 ɔiuncte
a p̄mitiuis differunt in hoc ꝙ sunt corpales: ⁊ etiā
ꝙ inter cās ɔiunctas ⁊ inter dispositionē non est me
dium. In causis vero p̄mitiuis non est hoc neces
sarium: immo due res in eis sunt possibiles. Cau
se ergo antecedentes sunt cause corporales. s. hūores
aut ɔplōnales: aut ɔpōnales. Et ipse qdem sunt ex
quibus aduenit dispō non p̄mo aduentu: sed adue
nit ex eis aliquo mediante. Et cause ɔiūcte sunt cau
se corpales ex quibꝰ dispositiones ꝑueniūt p̄mo ad
uentu. s. absq3 medio. Et cause p̄mitiue sunt cause
non corpales ex qbus ꝑueniūt dispositiones aduē
tu p̄mo aut non primo. Exemplum causarum ante
cedentium est replō febris ⁊ replō receptaculorum
oculi vt aqua in ipm̄ descendat. Exemplū causaꝝ
ɔiunctaꝝ est putredo febris ⁊ humor q ad foramen
descendit opilationis ⁊ opilatio cecitati. Exēpluꝫ
cāꝝ p̄mitiaꝝ ē cal̄itas solis aut fortitudo aut tristicia
aut vigilia: aut comedē rē calefaciētē sic allea: ⁊ hoc
tm̄ febri aut ꝑcussio dilatatōi ⁊ descēsui aq̄ ad oculū
Oēs aūt cāe aut s̄t cāe ꝺm essētiā. sic pip cū calefacit ⁊
opiū cū i ffrat. aut sūt cāe ꝺm accn̄s sic aq̄ f̄ra cū cale
fac ꝑpea ꝙ ispissat cuti ⁊ tꝫ cal̄itatē ⁊ aq̄ cal̄a cū i ffrat
ꝑpea ꝙ r̄soluit. ⁊ sic scamōea cū i ffrat: iō ꝙ hūorē ex
pellit calefacientem. Non ois vō cā q̄ corpi aduēit
in ipsum opatur: immo p̄t̄ hoc tā sunt ncc̄ria. for
titudo. s. vtuꝫ agētis: ⁊ fortitudo vtuꝫ cōpis ꝑpatie
⁊ politas ꝑmittēdi vnuꝫ tāgere aliud tāto tēpe vt in
tali q̄le illud possit ex vno ꝓuenire: opatio i aliud.
Est aūt cū cārū dispositiōes diuersificant̄ in eo qđ ꝓ
uenit ex eis. Est enī cū ex cā vna in corpibꝰ diuer
sis diuerse ꝓueniūt egritudines: ⁊ ē cū eiꝰ opatio di
uersificat̄ in debili ⁊ forti: ⁊ fortis sensus ⁊ debil̄ sen
sus. Causaꝝ ꝑterea alie sunt que sūt vicarie. alie q̄
non. Et vicarie qdem sunt quaꝝ cū sepant̄ remanet
affectio. Nō vicarie vō sunt ex q̄rū sepatiōe ꝓuenit
sanitas. Dicemꝰ etiā ꝙ cāe q̄ mutant dispositiōes
corpis: ⁊ ille q̄ ɔseruāt aut sūt necessarie a qbꝰ ipossi
bile ē hoīeꝫ egredi in toto tpe sue vite: aut nō neces
sarie. Et necessariaꝝ qdē sex sūt gnā. Genꝰ aeris cir
cūdātis: ⁊ genꝰ eiꝰ qđ comedit̄ ⁊ bibit̄. ⁊ genꝰ motꝰ
⁊ quietis corpei. ⁊ genꝰ motuū aialiū: ⁊ genꝰ sōni ⁊
vigilie: ⁊ genꝰ euacuatiōis ⁊ rectitudinis. De gnē er
go aeris est nobis ꝑus loquēdū.

Cap. ij. ē de affectiōe aeris q circūdat corpa.

Er ē elemētū nr̄oꝝ corpoꝝ ⁊ spūuz: ⁊ ꝑter
hoc ꝙ ē elemētū nr̄oꝝ corpoꝝ ⁊ spūuz: est
a
etiā emanatio nr̄is adueniēs spiritibus: ⁊ est causa
meliorationis eoꝝ nō tm̄ sic elementū: sed etiā sic faci
ens. s. tēpans. Iā aūt declarauimus in his q ꝓcesse
rūt quid velim⁹ intelligi cū spūm dicimus. nō enim
dicere volumus illud quod phi aiam vocant. . Et
hoc qdē tpamētū qd ex aere nr̄is aduenit spiritib⁹
ex duab⁹ pēdet opatiōib⁹ q sūt mūdificatio ⁊ euē
tatio. Euētatio vo ē tpamētū ꝯplexiōis spūs cali
di cū supfluit ꝓpt ꝯstrictionē ⁊ ſm plim ⁊ ꝓpt aliud
scz tpamētū qd sit tpamētuz relatiuū quod sciuisti.

Et hoc qdez tpamētum attribuit nobis aeris at
tractio a pulmone ⁊ a poris euētatione pulsus qui
sunt cū arterijs ꝯtinui. Aer aūt q nos circūdat val
de ē frigidus i ꝯplexiōe ꝯpositiōe spūs innati quāto
plus ꝯplexiōis q accidit ꝓpt ꝯstrictionē. Cūqz aer
ad ipm ꝑuenit impellit ipm ⁊ miscet cū eo: ⁊ prohi
bet ipm ad igneitatē ꝯuertat ꝯstrictiuaz ex qua ipse
ad malitiā ꝑuenit ꝯplexionis ꝑ quā remouet a pre
paratiōe ad effectiones recipiēdū animales in se q
est causa vite ⁊ ad resolutionē suemet substantie va
poralis hūide. Mūdificatio vo ē ꝓpter societa
tem ipsi⁹ quādo reuerti facit anhelit⁹ illud qd ei at
tribuit vtus sepatiua ex vapore fumoso: cui⁹ cōpa
ratio ad spūm est comparatio humoris superflui
ad corpus cū aer expellit. Tempamentū ergo eius
est ꝓpterea qd spiritui aduenit aer cū attrahitur et
mundificatio est propter eius exitum cum expellit.

Aer enim qui attrahitur in primis cum ingredi
tur ad temperandum necesse est ut sit in effectu frigi
dus. sed postq̄ conuertitur ad qualitatem spiritus
propter calorem longitudine more destruitur eius
iuuamentum ⁊ nō indiget eo ⁊ est aer nouus neces
sarius qui ingrediat ut illi alteri⁹ suppleat vices.
Oportet igitur necessario ut egrediat ad hoc ut suo
vicario locū euacuet: ⁊ ut fumose superfluitates sbe
spūs cum eo expellantur. Et aer quidem dum est
temperatus ⁊ clarus: neqz substantia extranea com
plexioni spiritus cōtraria ei admiscet est sanitatem
efficiens ⁊ ipam conseruans. Et cū mutat sue ope
rationis cōtrariū operat. Aeri ꝑterea accidūt mu
tationes naturales ⁊ mutatiōes nō naturales ⁊ mu
tationes cursū egrediētes naturalē ei cōtrarie. Na
turales vo mutationes sūt mutatiōes temporales
quoniam in vnoquoqz tempore ad aliam conuerti
tur complexionem.

Caplm. iij. de naturis tempoꝝ.

Ebes āt scire ꝙ tpa ista q sūt ſm medicos
d
alia sunt ab eis q sunt ſm astronomicos.
Quatuor nāqz tpa ſm astronomicos sūt
mutatiōes sol' in vnaqq̄z q̄dra circuli signoꝝ a pū
cto incipiētes vernali. Scdm medicos vo ver in
terris tpatuis ē tps in quo nō tm̄ sūt necessarie res
calefaciētes ꝓpt frig⁹ ut inde sit multū curādū. neqz
euētatio ꝓpt calorē. Et in ipo qdē est ꝑncipiū sūdē
di arbores. Et ei⁹ tps ē tps exn̄s int' eq̄litatē verna
lem aut ipam paꝝ donec sol sit in medio thauri. Et
autūnus ē huic opposit⁹ in talib⁹ q̄les sūt nr̄e t're.
In alijs vo terris ē possibile ut ꝓcedat ver ⁊ tardet
autūnus. Et estas qdē est totū tps calidū. Et hyēs
totū tps frigidum. Unumquodqz igit duoꝝ tem
poꝝ veris ⁊ autūni ē magis breue ſm medicos q̄z
vnūquodqz duoꝝ tempoꝝ estatis ⁊ hyemis. Et
hyems quidem ē tēpus estati oppositū: aut minus
eo: aut maius eo ſm t'ras. Et vr̄ ꝙ ver sit tēpus flo
rum ⁊ initiū pomoꝝ. Et autūnus tps mutatiōis co
loris folioꝝ ⁊ ꝑncipiū casus eoꝝ. ⁊ qd est preī istud
est hyems ⁊ estas. Et dicem⁹ ꝙ veris cōplexio ē
temperata neqz ē sicut qdā existimāt calida ⁊ humi
da. certificare vo istud multa inuestigatiōe ē in ꝑte
nālis phie. credere aūt debem⁹ ꝙ ver ē tempatum.

Et estas ē calida ꝓpterea ꝙ sol oppositiōi capitū
est ꝓpinquus ⁊ fortitudo existit radij q ab eo ꝓfluit
qui imaginat ꝯuerti retro in estate aut sup angulos
valde acutos: aut sup seipm in lineis in quib⁹ pene
trauit. ⁊ ꝓpterea inspissat radius. hui⁹ vo cā ꝑ cer
to existit eo ꝙ casus radij solis ali⁹ ē qui est sic casus
axis colūne ⁊ piramidis sic si a cētro corporis sol'
penetret ad illud qd ē ei oppositū. Ali⁹ ē q est sic
supficiei ⁊ circūferētie: aut q ē ꝓpinqu⁹ circūferētie
⁊ ei⁹ qdē vt⁹ existit i axe eo ꝙ ipressio aduenit. ei ab
oib⁹ extremis. ille vo q ē in ꝑte extremoꝝ ē magis
debil'. Nos aūt i estate sum⁹ cadētes in axe aut cir
ca ipm: ⁊ ꝑdurat hoc tps sup nos q in istis morant
latitudinib⁹. Et i hyeme sum⁹ circa circūferētiam.

Ideoqz i estate lumē existit magis splēdidū lz spa
ciū qd ē a nr̄o loco ad locū sol' sit lōgi⁹ cū sol circa
suā existit augez. Isti⁹ vo lōgitatis ⁊ ꝓpīqtatis
ꝯparatio i ꝑte astronomica ꝑtis disciplinal' phie dcla
rat ⁊ certificatio fortitudinis caloris ⁊ fortitudinis
luminis mōstrat in ꝑte nālis phie. Et estas ꝑter h
ꝙ ē cal'a ē etiā sicca ꝓpt resolutionē hūoꝝ q fit i ea
a multa cal'itate: ⁊ ꝓpt resolutionē sbe aeris ⁊ ipius
silitudinē cū nā ignea: ⁊ ꝓpt paucitatē ei⁹ qd cadit i
ea de rore ⁊ pluuia. Et hyēs qdē f'ra ē ⁊ hūida ꝓpt
haꝝ cāꝝ ꝯ'ia. In autūno vo iā calor diminut⁹ fuit
⁊ f'ritas nōdū ꝑuenit ad ꝯplemētuz. Et sil'e existit
ꝙ iā i medio stam⁹ lōgitudinis q ē int' axē quā noīa
uim⁹: ⁊ int' circūferētiā ꝓpīqu⁹: igit existit tpamēto
qd int' cal'itatē existit ⁊ f'ritatē. Int' hūiditatez aūt ⁊
siccitatē nō existit tpat⁹. Quō. n. hoc eēt cū sol iā
siccauerit aerē ⁊ nōdū acciderit exsiccās hūectātib⁹
qd sit exsiccatiōi cāe exsiccātis oppositū. Dispositio
quoqz q ē ad ifrigidādū nō ē queadmodū ea q est
ad hūectādū: qm̄ ꝯuersio q ē ad ifrigidādū ē leuis:
sz ꝯuersio q ē ad hūectādū n̄ ē tā facil': neqz ēt ꝯuer
sio q fit ad hūiditatē ꝓpt frig⁹ sic ꝯuersio q fit ad sic
citatē ꝓpt calorē. Cōuersio nāqz q fit ad siccitatē ꝓ
pter cal'itatē ē facil': qm̄ q̄libz cal'itas exsiccat: sz nō q̄
libet f'ritas hūectat: imo plerūqz q̄libet caliditas fo
tior ex'stit i hūectādo cū mām inuenit ꝙ si q̄libet fri
giditas i eodē. q̄libet. n. caliditas euaporatiōez fac
⁊ nō resoluit. sz q̄libet f'ritas n̄ ispissat ⁊ ꝯstrigit ⁊ ad
iuuat. Ideoqz n̄ ē dispō q faciat remanē ver i hūidẏa

ere hyemis sic ē dispō q̄ facit remanēꝛ autūnū in sicci tate estatis. Ueris eni hūiditas tꝑaꝛ in tāto tpe ꝑꝑ calitatē in quāto nō tꝑaꝛ siccitas autūni ꝓpꝛ ffiditatē: ⁊ vꝛ ꝙ hūectatio ista ⁊ exsiccatio silr̄s sint opationibꝰ habituꝰ ⁊ ꝑuatiōis ⁊ nō duoꝝ ꝯrioꝝ opatiōibus. Exsiccatio nāq3 in hoc loco nō ē nisi sbe hūide destructio. ⁊ hūectatio nō ē sicce sbe destructio. sed sbe humide acq̄sitio. cū enim hoc loco dicimꝰ aerē humidū ⁊ aerem siccū nō intelligimꝰ eiꝰ formā: neq3 eiꝰ q̄litatem nālez: neq3 de hoc in hoc loco cogitamꝰ: aut multū sollicitamur. Et cū aerez dicimꝰ hūidū nō volumꝰ intelligē nisi aerē cui admixti fuerint vapores multi aquosi: aut aerē cuiꝰ spissitudo ꝯuersa fuit a silitudine vaporis aquosi: ⁊ aerē dicimꝰ siccū aerē videlz ex quo resolutuz fuit qd̄ de vaporibꝰ aquosis ei erat admixtū q̄ñ se ꝯuertit ad similitudinē sbe ignis ꝓpꝛ r̄solutionē ⁊ cū quo admixti fuerūt terrestres fūi q terre in sua siccitate similaꝛ. Suꝑfluitas igiꝛ hūiditatis hyemalis minuiꝛ ex vere ꝓpꝛ quālibet calitatē q̄ in ip̄o accidit ꝓpꝛ qd̄ sol oppositioni capitū ꝓpinquiꝰ existit. Autūni v̓o substātia nō ꝓpꝛ quālibet ffitatē q̄ in ipso accidat humectaꝛ: ⁊ cū hoc cognoscē voles ꝯsiderabis an res sicce in aere frigido tā cito hūectanꝛ q̄3 cito res humide i aere calido exsiccanꝛ postq̄3 pones frigidū i frigiditate sua: sic calidū i caliditate sua fere. Cum hoc.n. ꝯsideraueris inuenies rē inꝛ ea diuersā: lz h̄ existat res alia maior ista: ⁊ ē ꝙ hūiditas in aere calido ⁊ fr̄o simul nō ꝑmanē: nisi ꝓpꝛ emanationis ꝑmanētiā ad eas veniētis: sed siccitas indiget nulla emanatiōe. Hoc aūt ꝙ hūiditas nō ꝑmanet i corpibꝰ aeri discooꝑtis: ⁊ in ip̄o aere nisi ꝓpꝛ emanationez nō ē: nisi ꝓpterea ꝙ aer nō dꝛ eē fortis ffitati nisi ꝑ ꝯꝑationē nr̄oꝝ corpuz: neq3 eiꝰ ffitas ꝑuenit apud nos i terris hītans tāta q̄n aliquo mō resoluat: imo in oibꝰ resoluit dispositionibꝰ ꝓpꝛ illud qd̄ i eo existit de v̓tute solꝛ ⁊ stellaꝝ. Cū ergo abscidiꝛ emanatō ⁊ ꝑdurat resolutio cito aduenit siccitas. In vere aūt illud qd̄ resoluiꝛ ē plꝰ eo qd̄ euaporat. Et huiꝰ q̄dez cā ē eo ꝙ euaporationē due res efficiūt. vna ē caliditas subtilꝛ pauca i eo qd̄ ex spacio manifestū existit: ⁊ calitas fortis inꝛ ea abscōdita ex q̄ ad t̄re suꝑficiē resꝑfluit subtilꝛ. Qd̄.n. de t̄ra occultū ē in hyeme vehemēti calore calidū existit: quēadmodū i sapiētijs nāl ibꝰ ꝑ̄ncipalibꝰ declaratū fuit ⁊ ē calitas aeris pauca. Duc igiꝛ res ad hūectādum ꝯiūgūt q̄ sūt sublimatio ⁊ ispissatio: ⁊ q̄3to magis q̄3 etiā ffitas in sba ip̄iꝰ aeris opaꝛ spissitudinē ⁊ ꝯcussionē ad euaporationē. In vere aūt resolutio aeris ē magis fortis q̄3 eiꝰ euapatio ⁊ calor abscōditꝰ occultꝰ valde minuiꝛ ⁊ appꝫ ex eo qd̄ suꝑficiei t̄re aduenit subito res q̄ ē fortior q̄3 vaporās: aut res q̄ subtilꝛ existit euapationis ꝓpterea ꝙ multū suꝑat māꝫ ⁊ subtiliat ⁊ iuenit eiꝰ pauca euapatio calorē multū i aere ⁊ ꝯpleꝛ resolutio ꝓpꝛ hoc: hoc ē ꝯm plꝛm ⁊ ꝯm eaꝝ cāꝝ singularitatē absq3 alijs cāis ex q̄bꝰ he alie ꝓueniūt cāe p̄ter eas q̄s noīauimꝰ. Ampliꝰ aūt nō ē ibi mā mlta q̄ illud qd̄ fuit sublimatuz ⁊ subtiliatū restauret. Et ꝓpterea oꝫ ut nā veris trahat ad eq̄litatē inꝛ hūiditatē ⁊ siccitatē sic ē tꝑatū inꝛ caliditatē ⁊ frigiditatez: lz nō ꝓhibeamꝰ q̄n ꝑ̄ncipiū veris trahat ad hūiditatē quādā: ⁊ tū nō ē lōginquū ab eq̄litate sic ē siccitas autūni ab eq̄litate. Preterea si non iudicauerimus ꝙ in autūno sit fortis equalitas inter caliditatem ⁊ frigiditatē non erit ab equalitate longinquꝰ. eius enim partes diei que sunt ante meridiez ⁊ post sunt estiue. Aer nanq3 autūnalis est fortis siccitatis ⁊ valde aptus ad recipiendum caliditatem ⁊ cōuertit ad similitudinē igneitatis: ꝓpterea ꝙ estas ipsuz ad hoc ꝑ̄parauit: ⁊ eiꝰ nocies ⁊ eius matutina sūt frigrida ꝓpter solis longitudinem in autūno ab oppositione capitum: ⁊ ꝓpterea ꝙ subtile resolutū fortiter recipit opationē eiꝰ quod infrigidat. Uer aūt magis ē circa equalitatem in duabꝰ qualitatibus: ideo ꝙ aer ipsiꝰ nihil recipit ex causa que cause que est in autūno similis existit. s. illud quod recipit autūnus ex caliditate ⁊ frigiditate. Eius igiꝛ nox non multū longe ē a die suiipsius. Qd̄ si aliquis dixerit q̄ rōne nox autūni est frigidior nocte veris cum oporteret ut eius aer eēt calidior eo ꝙ sit magis subtilis. Respōdemꝰ ⁊ dicemꝰ ꝙ aer q est fortis raritatis citiꝰ recipit caliditatē ⁊ frigiditatē: ⁊ similiꝛ aqua fortis raritatis: iō q3 cū tu calefeceris aquā ⁊ volueris ip̄am cōgelare citius cōgelabiꝛ q̄3 frigida: ꝓpterea ꝙ frigiditas in ip̄am penetrat ꝓpꝛ eiꝰ raritatez. Corpa aūt nō tm̄ sentiūt ex frigiditate veris quātū sentiunt ex frigiditate autūni eo ꝙ corpa in vere sūt exeūtia a ffitate ad caliditatē ꝯsueta in frigiditate: ⁊ in autūno sūt ad hoc ꝯria: lz autūnꝰ ad hyemē tēdat: ⁊ ver ab eo recedat. Et ē tibi sciēdū ꝙ tēporū diuersitas facit ꝯmoueri i vnoquoq3 climate aliquē egritudinū modū. Et medicꝰ dꝫ hoc in vnoquoq3 climate cognoscē ad hoc: ut i ip̄o sint ꝯstructe custodia ⁊ regiminis ꝑ̄missio. Et etiaz cū vnꝰ dies alicui tēpoꝝ similꝛ existit ⁊ nō alij. Est nāq3 ex diebꝰ q ē vernalꝛ: ⁊ ē ex eis q ē estiualꝛ: ⁊ ē ex eis qui ē autūnalis q in die vna calefacit ⁊ infrigidat.

Cap. iiij. de iudicijs tꝑoꝝ ⁊ eoꝝ mutationibꝰ.

Omne tempus quod complexionez habet sanam ꝓportionale est ē conueniens: sed qd̄ malitiā complexionis habet ꝓportionale diuersificatur ab eo: sed cum multa ab equalitate egressio acciderit proportionale ⁊ non proportionale ab eo diuersificabitur: ideo ꝙ virtus debilitabitur. Unūquodq3 etiā tēpus cōplexioni egrote cōueniens ip̄ius cōtrariū est. Cumq3 duo tempora a sua egressa fuerint natura ⁊ fuerit eorū exitus contrarius: neq3 fuerit ibi superfluitas longa: quemadmodū si fuerit hyems meridiana ⁊ superuenerit ei ver septētrionale: erit aduentus secundi super ꝑ̄mū conferens corporibus ⁊ ip̄iā temperans eo ꝙ septētrionalitas veris est opposita meridionalitati hyemis: ⁊ similiꝛ si hyems valde sicca fuerit ⁊ ver fuerit valde humidū: tunc ver hyemis siccitatē tꝑabit: et si humiditas non fuerit multa neq3 prolongabitur tpe multo non mutabit illud eius tēperamētum in

humectatóe impediētē. Mutatio preterea tēpis in quo tēpore ē minus afferēs mortalitatē ꝙ̄ eius mutatio in multis tēporibus.s.mutatio adducens mortalitatē: ⁊ non ē mutatio emendās illud quod prima attulit mutatio sicut diximus. ⁊ ex complexionibus aeris dignior ut cōuertat ad putrefactóez est calidi ⁊ humidi aeris cōplexio. Plurimū vero ꝙ accidūt aeris mutationes est in locis diuersoruz situū ⁊ in profunditatibꝰ valliū: sed in collibus ⁊ i altis pauce ꝓpter existūt: ⁊ est cōueniēs ut sicut tpa dicunt ꝑueniant ut sit estas calida ⁊ hyems frigida ⁊ similiter vnūquodqꝫ tēpus. Qđ si plerūqꝫ non ita fuerit erunt cause malarū egritudinū. Annus preterea in quo oia eius tpa ſm vīa eueniunt qualitatez annus ē malus quēadmodū si totus annꝰ fuerit humidus: aut siccus aut calidus: aut frigidus. Annꝰ enī qui est sic est multarū egritudinū sue qualitati ꝓportionaliū quarū tempora postea erūt ꝓlixa. vnū nāqꝫ tempꝰ multū cōmouet egritudinē sibi ꝓportionalē quāto magis totus annus. Tēpus.n. frigidū cū corpus inuenit phlegmaticū cōmouet epilepsiā ⁊ palisim ⁊ apoplexiā ⁊ torturā ⁊ spasmū ⁊ silia. Et tēpus calidū cū inuenit corpus colericū cōmouet materiā ⁊ febres acutas ⁊ aꝑata acuta quātomagis si totus annus ſm vniꝰ tpis nām incedit. Amplius cū cito ꝓuenit hyems cito hyemales aduenīunt egritudines, ⁊ cū cito prouenit estas cito estiue aduenīūt egritudines: ⁊ mutātur egritudines q̄ erāt ante ſm iudiciū tpis. Cūqꝫ aliqđ ꝓlongaꝭ tēpꝰ multe eius fiūt egritudines: ⁊ ꝓprie estas ⁊ autūnus.
Debes aūt scire ꝙ effectus mutationuz tēporꝝ non sūt ꝓpter cām tpis vnde est tempus: sed ꝓpterea ꝙ cū eo mutata qualitas magnā efficit opatóem i mutationibꝰ dispositionū: similiꝭ quoqꝫ s: aer i vna die mutaꝭ de caliditate in frigiditatē mutabūtur ſꝫ eas cōpa. Et in tpibꝰ quidē sanius existit: ut sit autūnus pluuiosus ⁊ hyems tpata nꝫ sit nō frigiditatez hn̄s: nō tn̄ sit p̄urima in cōparatione regióis. Et si ver pluuiosū fuerit ⁊ estas nō absqꝫ pluuia fuerit:

c ritastud qđ sanius eē potest.

Ca.v.de aere bono.

Er bone sbe ē aer cui nō admisceꝭ ex vaporibꝰ: nꝫ ex fumis res extranea: ⁊ qui ē discoopertus celo: neqꝫ ē inter parietes ⁊ tecta constrictus. Cum vero in aere acciderit putrefactio cōis discoopertus tunc erit ipsā magis recipiēs ꝙ̄ constrictus ⁊ occultatus: aliter aūt discoopertus melior existit. Et hic quidē bonus aer ꝑmanet clarus nisi cuz eo vapores misceātur lacuū ⁊ stagnorꝝ ⁊ ꝓfunditatū aquā cōtinētiū ⁊ terrarꝝ que sunt lare: ⁊ locorꝝ vbi nascuntur olera: ⁊ precipue ubi talia quales sunt caules ⁊ eruca oriūtur ⁊ arbores viscose ⁊ arbores malarum cōplexionū: sicut sohat ⁊ nuces ⁊ ficꝰ ⁊ odōes putridi: ⁊ ꝓpter hoc nō remoueātur ab eo vēti bōi qui sufflant ex terra alta aut equali. Et aer hic nō ē retētus i terra ꝓfunda que cito calefit cū sol oriꝭ ⁊ cito ifrigidaꝭ cū occidit: nꝫ ē strictꝰ inꝭ pietes qu parꝝ ē ex quo fuerūt cōstructi cū sehergi ⁊ horꝝ silia: ⁊ nō dū integre ad siccitatē ꝑfectā ꝑueniūt: nꝫ obsistit attractioni aeris sicut qui gutꝭ stringit. Et tu quidē iā sciuisti ꝙ mutationū aeris alie sūt nāles: alie sūt nature cōtrarie: alie sunt q̄ nō sunt naturales neqꝫ extra nām. Debes aūt scire ꝙ mutationes aeris que nō sꝭ ſm nāz siue sint ei ꝯrie siue nō ꝯrie qm̄ eueniūt ſm circuitū ⁊ qm̄ nō seruāt circuitū. Ex dispóibꝰ qdez tpm saniorē vt existāt tpa ſm suā nām: qm̄ eorꝝ mutatóes afferūt egritudies:

Ca.vi.de mutatione qualitatū aerū ⁊ eis que ex tēporibꝰ ꝑueniunt.

a Er calidꝰ dissoluit ⁊ laxat. Et si eius caliditas pauca fuerit tpata tn̄ rubificabit colorē eo ꝙ sanguiez ad extiora trahit: ꝙ si multa fuerit colorē efficiet citrinū ꝓpterea ꝙ resoluit illud qđ attraxit. Ipse quoqꝫ multū efficit sudorem ⁊ minuit vrinā ⁊ digóem debilitat ⁊ siti facit. Frigidus v̄o aer cōstringit ⁊ digóez fortiorē reddit ⁊ urinā efficit multā: ió ꝙ hūores ꝯstringit ⁊ ꝑpea ꝙ i sudorē parꝝ resoluūꝭ ⁊ his silia: ⁊ minuit egestionē propterea ꝙ musculi ani se exprimūt ⁊ ió ꝙ rectuz intestinū parū obedit: vn̄ ꝓpter destructionē obediētie vie stercus nō descendit: quapp multū moraꝭ ⁊ eius aquositas in vrinā resoluiꝭ. Aer vero hūidus cutez lenit ⁊ corpus hūectat. Et siccus exsiccat cutē ⁊ denigrat corpus. Et aer turbatus tristificat aiam ⁊ ꝯmiscet hūores. Aer v̄o turbatꝰ alius ē ab aere grosso. Aer.n. grossus ē ille qui in turbatóe sui sbe sue silaꝭ. Sꝫ turbatꝰ ē ille qui cū ptibꝰ misceꝭ grossis. Duarū v̄o rerū significatio ē ꝙ stelle minute parū apparēt: et ꝙ splēdor eius qđ ex stellis fixis sicut eius qđ scintillat parū resplēdet. ⁊ eius quidez cē exūt vapores multi ⁊ fumi multi ⁊ vēti boni pauci. Nūc aūt illuz sermonē ad hanc reducemꝰ intentióem: ⁊ cōplebimus ipm cū de mutatióibus aeris qui est preī naturam tractabimu. Et omne qdez tēpus qđ ꝑuenit ſm ꝙ dꝫ iudicia habet ꝓpria. Et finis quidem cuiusqꝫ tēporis ꝑncipio tēporis qđ ē post ipm i iudicijs duorꝝ tēporuz cóicat ⁊ in egritudinibꝰ ipꝝ.
Ver aūt cum ē ſm suā ꝯplōnē est melius tēpus ⁊ est proportionale ꝯplexiōi spiritꝰ ⁊ sāguinis: ⁊ lꝫ cū sua existat eq̄litate quā nominauimꝰ: ad caliditatez tamē subtilem declinat parūper sopitā ⁊ ad humiditatē naturalē ⁊ rubificat colorē eo ꝙ sanguinē attrahit tēpate ⁊ nō ꝑuenit ad resoluēdum quēadmodū estas ꝑuenit estiualis. In vere quoqꝫ cuz mouētur egritudines chronice. facit eni humores qui sunt quieti currere ⁊ eliquat eos. Ideoqꝫ melācoliam paciētibꝰ melācolia ꝯmoueꝭ. Et ille i quo multitudo exuberat hūorꝝ in hyeme ꝓpꝭ eiꝰ gulositatez ⁊ exercitij eiꝰ ꝑuitatē fit in vere egritudinibꝰ aptus que ex illis ꝯmoueūꝭ materijs ꝓpꝭ qđ ver eas resoluit. Cūqꝫ ver ꝓlongatur ⁊ temꝑaꝭ estiue egritudines pauce fiūt. Veris aūt egritudies sūt sāguis egestio ⁊ fluxꝰ sāguis ex naribꝰ ⁊ mlie ebulitio: q̄ de nā existit colere ⁊ aꝑata ⁊ carbunculi ⁊ sināces ⁊ sūt plerūqꝫ ꝑniciose ⁊ alie exiture. Et in ipo multū ꝯtigūt venarꝝ scissure ⁊ sputū sāguinolētū ⁊ tussis: ⁊ ꝓpē in eo qđ ex ipo est hyemale ⁊ hyemi silaꝭ fiūt eorū dis-

poſitões male q̄ has hñt egritudies ⁊ ꝓpē ꝑthiſiȝ
Et ꝑꝑea ꝙ ipȝ i phlegmaticis mām phlegmatis mouet accidit i eo apoplexia ⁊ palaſis ⁊ iūcturaruȝ dolores. Ex eis vō q̄ ducūt ad hoc est aliqs fortis motus ex motib⁹ corpeis ⁊ aīalib⁹ ⁊ comeſtio etiāȝ rerꝫ calefacientiū eo ꝙ aeris adiuuat naturā. Nulla sūt res eſt q̄ ita tueat ab egritudinib⁹ veris quemadmodū phlobotomia ⁊ inanitio ⁊ diminutio comedendi ⁊ augmentū bibēdi ⁊ debilitatio pot⁹ inebriātis ⁊ ipſius diminutio ⁊ tēperamentū. Uer ꝑterea pueris ē ꝯueniens ⁊ eis q̄ ſūt circa ipſos. Hyems vō ad digerēdū ē melior ꝓpꝑea ꝙ frig⁹ caloris inati ſubſtantiā ꝯphendit. vñ fortior efficit ⁊ nō diſſoluitur. ⁊ ideo qꝛ fruct⁹ ſunt pauci ⁊ gens nō comedit niſi leuia nutriētia ⁊ qꝛ hoīs mot⁹ poſt repletōeȝ ē ꝑuus ⁊ qꝛ ad loca ingrediunt calefacientia. Ipſa quoqȝ cholerā pl⁹ debilitat q̄ȝ oīa tpa ſua frigiditate ⁊ ſui diei breuitate ⁊ ſue noctꝭ ꝓlixitate. Et ipſa ē magis ꝯſtringēs mañas. Et ipa ē pl⁹ neceſſariū aſſumē ea q̄ incidunt ⁊ ſubtiliant. Egritudinū vō hyēmalium plīme ſunt phlegmatice ⁊ in ipſa fit phlegma multū ⁊ plīmū qđ eſt in eo qđ vomitu expellitur eſt phlegma. Colores quoqȝ apoſtematū in ea ſm plurimū ad albedinē trahūt ⁊ in ipa abūdat catarr⁹: ⁊ incipit catarr⁹ cū aer autūnal' mutat quē poſtea ſequūtur apa ⁊ apa pulmonis ⁊ raucedo ⁊ dolor gutturis: deinde accidūt dolor lateris ipi⁹ ⁊ dorſi ⁊ neruorꝫ nocumēta ⁊ capitis dolor chronicus: immo apoplexia. Et hoc totuȝ ꝓpterea ꝙ materie ꝯſtringunt phlegmatice. Et qꝛ multiplicant. Senib⁹ vō nocet hyems ⁊ eis ſilr q̄ eis ſiles exiſtūt: ſed mediis iuuamētū ꝑſtat. In hyeme ꝑterea hypoſtaſis i vrina multitudo exiſtit ꝯpatiōe eſtatꝭ. ⁊ ei⁹ etiā quātitas eſt maior ⁊ minuit i ea ſāguis ⁊ auget phlegma. In eſtate vō auget cholera rubea: ſed poſtea in ei⁹ fine cholera nigra auget: ꝓpꝑea ꝙ ſubtile reſoluit ⁊ groſſū retinet ⁊ ꝯſtringit. Et inuenies ſenes ⁊ q̄ eis ſilant i eſtate fortiores. Et eſtas qdē hūores reſoluit ⁊ vtutes debilitat ⁊ opationes nāles cā multe reſolutiōis ⁊ citrinat colorē. ꝓpterea ꝙ reſoluit illud qđ ex ſanguine attrahit. Egritudinū quoqȝ tpa in ea abbreuiant. ſi eni virt⁹ fortis fuerit aerē inueniet ad reſoluēdū adiuuantē ⁊ ad egritudinis mām maturandū ⁊ expellet eā extra. Qđ ſi debil' fuerit calor aeris ei addet debilitatē ꝓpterea ꝙ laxat ⁊ deſtruet ⁊ moriet eger. Amplius eſtas calida ⁊ ſicca cito incidit egritudines: humida vero eſt maſticās: vnde ſuarꝫ egritudinū tpa prolongātur: idcqȝ plim vlcerū ad herpetē eſtiomenū peruenit. Et accidūt in ea hydropſis ⁊ lyenteria ⁊ lenitur natura ⁊ ad hoc totū adiuuant humores multi qui a ſuperioribus ad inferiora decēdunt ⁊ ꝓprie a capite. Eſtiue vero egritudines ſunt ſicut febres tertiane ⁊ ſinochus ⁊ cauſon ⁊ corporis extenuatio. Et ex dolorib⁹ dolores auriū ⁊ opthalmia ⁊ in ea multiplicantur ꝓprie cuȝ nō fuerit vētoſa heriſipila ⁊ bothor que ſunt ei⁹ nāe cuius ē ipſa. Cū vero eſtas fuerit vnalis erūt febres bone diſpoſitionis nō hñtes aſperitatē ⁊ acuitateȝ ſiccā ⁊ multiplicabitur in ea ſudor ⁊ expectabit i criſibus ꝓpterea ꝙ calditas ⁊ humiditas huic proportionantur quoniam caliditas reſoluit ⁊ humiditas laxat ⁊ poros dilatat. Cumqȝ eſtas fuerit meridionalis multiplicabuntur in ea mortalitates ⁊ egritudines variole ⁊ morbili. Septentrionalis vero eſtas eſt ſana: ideoqȝ exprimendi egritudines in ea multiplicantur. Egritudines auteȝ iſte exprimendi ſunt egritudies que proueniūt ex curſu materiei propter calorem occultū aut manifeſtum cum percutit eum frigiditas manifeſta ⁊ premit. Et he quidem egritudines ſunt ſicut reumatiſmi ⁊ que ipſos ſequuntur. Cumqȝ eſtas fuerit ſeptentrionalis ſiccā phlegmaticis confert ⁊ mulieribus ⁊ choleram habentibus rubeam accidet opthalmia ſicca ⁊ febres acute longi temporis ⁊ proueniunt ex aduſtione cholere conſtrictio: ⁊ cholere nigre exuberatio.

Autūnus vero multarū exiſtit egritudinum: eo ꝙ in ipſo homo ſub ſole calido multū incedit. deinde in nocte peruenit ad frigus ⁊ propterea ꝙ fructuum eſt multitudo qua humores fiunt mali ⁊ propter diſſolutionem virtutis in etate. Humores preterea fiunt in autumno mali ꝓpter mala cibaria ⁊ propter ſubtilis reſolutionem: ⁊ quia remanet ſpiſſum ⁊ propter eius aduſtiōem. Cumqȝ aliquis humor ebulierit propterea ꝙ natura ipſum vult expellere ⁊ reſoluit reducit ipſum frigus ad ſtringendū. Sanguis quoqȝ in autūno multum minuitur: imo ſanguini in ſua cōplexione cōtrarius exiſtit. Non ergo ad ipſum generandū iuuat. Et etiā reſolutio iā preceſſit qua eſtas ſanguinem reſoluit ⁊ ex ipſo minuit. In ipſo autē aceſcunt ex humoribus cholera rubea reſidua ab eſtate: ⁊ nigra ꝓpterea ꝙ humores i eſtate fiunt cinis: ⁊ ideo in ipſo cholera multiplicat nigra: quoniā eſtas adurit humores: ⁊ autūnus facit ex eis cinerē: ⁊ principiū quidē autūni ſenibus aliquo modo conueniens exiſtit ⁊ eius finis eos ipedit maximo impedimento. Autūni autem egritudines ſunt ſcabies que excoriat ⁊ ipetigines ⁊ cancri ⁊ iūcturarū dolores ⁊ febres cōmixte ⁊ febres quartane ꝓpter cholere nigre multitudinē. ⁊ propter illud qđ de eius operatione declarauimus: ideoqȝ i groſſatur ſplen in eo ⁊ accidit in ipſo vt vrina guttatiȝ emittatur propter illud quod veſice accidit ex diuerſitate complexionis inter caliditatē ⁊ frigiditatē. Difficultas quoqȝ accidit vrine qđ plus accidit q̄ȝ ꝙ vrina guttatim emittat. ⁊ accidit in eo lyenteria. Et hoc quidē eſt propterea ꝙ frigiditas expellit illđ qđ ex humoribus ad interiora corporis eſt ſubtile: ⁊ fit in eo ſcia: ⁊ accidit i eo ſinantia acuta cholerica ⁊ in vere phlatica: quoniam principiū cuiuſcunqȝ humoris earū eſt ex humore quem efficit temp⁹ qđ ante ipſū fuit: ⁊ in ipſo etiā multiplicat iliaca ſicca. Et eſt cum in eo accidit apoplexia ⁊ egritudies pulmonis ⁊ dolores dorſi ⁊ coxarū propter motū ſuperfluitatum in eſtate primum ⁊ poſtea cito conſtrictionem. Et multiplicantur in ipſo vermes i vētre ꝓpter debilitatem virtutis in digerendo ⁊ expellēdo,

Jn ipo ẽt ꝛ ꝓpe in sicco mĺtiplicant variole: ꝛ ꝓci
pue cũ ante ipz fuerit estas calida ꝛ i ipo etiaz multi
plicatur mania ꝓpt hũoꝝ cholericoꝝ malitiã: ꝛ qꝛ
cholera nigra eis cõmiscet. Autumnus ꝑterea est
tp̃s qḋ i pulmõe hñtib⁹ apa ẽ deterius q̃ sũt haben
tes ptisiz ꝛ ipe detegit occultũ in dispõe. cũ ante ipz
initiuz habuerit ꝛ nõ bñ manifestabat. Ethicans
quoqꝫ hñtib⁹ singularez ẽ ipe deterius tẽpus causa
sue exsiccationis. Amplius autũn⁹ ẽ sicut nutritor
reliq̃ꝝ egritudinũ estatis. Et autũnus q̃ melior ex
ꝯstit ẽ q̃ est magis humidus ꝛ pluuiosus Et deteri
or est ille qui est siccus.

Caplm. vij. de iudicijs dispõnuz anni.

C Um hyemi meridionali ver supueñit septẽ
trionale qḋ postea escas seqtur valde vapo-
rosa ꝛ mĺtiplicate fuerint aq̃ ꝛ ver ꝯseruaueñit
materias vsqꝫ ad estatẽ mĺtiplicabit i autũno morta
litas in pueris ꝛ mĺtiplicabũt i eo disẽteria ꝛ itestino
rum vlcera ꝛ tertiana nota ꝓlixa. Cũqꝫ hyẽs mĺta
rũ fuẽit aq̃ꝝ abortiẽt ille que se in vere perituras spe-
rabãt absqꝫ cã. Qḋ si peperit erit qḋ pariẽt debile
aut mortuũ aut grãdez hñs malitiã. ꝛ in hominib⁹
mĺtiplicabũtur ophtalmie ꝛ sãguis egõ. Et catarri
tũc mĺtiplicabũtur ꝛ ꝓpe in senib⁹ ꝛ descẽdet in mẽ
bra eoꝝ occultata. ꝛ qũqꝫ moriẽt morte subita: iõ q̄
vie spiritus subito ex multitudine opilantur. Et cũ
ver pluuiosũ ꝛ meridiõale fuerit ipsiũqꝫ hyemi sup
uenit septẽtrionali mĺtiplicabũt in estate febres acu-
te ꝛ ophtalmia ꝛ nãe solo ꝛ sãguis egestio ꝛ pl'iz ho
rũ oim ꝯtinget pp reumatismos: ꝛ ppea q̄ phl'a qḋ
in hyeme adunatũ fuit ad foramina descẽdet occulta
eo q̄ ipm mouebit calor ꝛ ꝓpue in hũidas hñtib⁹
ꝯplones sicut mulierib⁹: ꝛ mĺtiplicabũtur putrefa-
ctio ꝛ ipius febres. Qḋ si in aliquoꝝ estate euene-
rit pluuia tẽpore quo canis eleuat ꝛ postea ꝓuenerit vẽ
tus septentrionalis boni fiducia habebitur ꝛ resol-
uentur egritudines. Quibus autem plus nocet
hoc tempus sunt mulieres ꝛ pueri. Et qui ex eis
euaserit ad q̃rtanas deueniet propter humoruz adu
stionem: qꝛ fiunt cinis: ꝛ post quartanas proueniet
ad hydro pisim et ad dolores splenis. et ad epatis
debilitatẽ ꝓpter hoc. Jn senib⁹ autẽ ꝛ in corpe in
quo est timor frigoris est eius nocumentuz puũ. Cũ
vero estati sicce septẽtrionali supuenerit autumnus
pluuiosus meridionalis preparabũt corpa ad hoc
vt veniant in hyeme dolor capitis ꝛ cutis ꝛ raucescẽt
eoꝝ guttura ꝛ fluent: qm̃ oriza multum accidet eis

Et similiter cũ estati sicce meridionali supuenerit.
autũnus pluuiosus septẽtrionalis multiplicabitur
ẽt in hyeme dolor capitis. ꝛ post reumatismus ꝛ tin
nitus ꝛ raucedo. Et cum estati meridionali autũ-
nus supuenerit septentrionalis multiplicabũtur in
eo egritudines exp̃mendi ꝛ constringendi ꝛ iam sci
uisti hoc. Et cum autumnus ꝛ estas in hoc conue
niunt vt sint ambo meridionales humidi multipli-
cabuntur humores: et cum venerit hyems venient
egritudines exprimendi quas nominauimus: neqꝫ
est longe quin ad constrictionem et materierum cõ-
culcationem perueniatur: eo q̄ sunt multe ꝛ q̄ va-
pores non habent vnde egrediantur vt ad putridas
perducant egritudines: nꝫ fallet quin hyems sit insir
ma: propterea q̄ inueniet malas materias constri-
ctas ꝛ multas. Cum vero ambo fuerint sicci septẽ
trionales iuuabũt eum: cui nocet humiditas ꝛ mu-
lieribus: ꝛ qui est talis quales ipse sunt accident op-
thalmia sicca ꝛ catarrus lõgi temporis ꝛ febris acu
te ꝛ melancholia. Hyems autem que est frigida
ꝛ pluuiosa ardorem efficit vrine. Et cum estatis ca
liditas fortis fuerit ꝛ eius siccitas prouenient sinan-
tie pernitiose: aut non pernitiose ꝛ que aperientur:
aut que non aperientur: ꝛ ille q̃ aperientur aut erũt
interius aut exterius: ꝛ variola ꝛ mingendi difficul-
tas: ꝛ morbillus: ꝛ ambo erunt salui: ꝛ opthalmia:
et saguis corruptio: ꝛ tristicia ꝛ menstruoꝝ ꝛ sputi re
tentio: ꝛ cum post hyemem siccam fuerit ver eius sic
cum erit malum. Amplius mortalitas corrumpit
arbores ꝛ vegetabilia: ideoqꝫ corrũpuntur ex aiali-
bus que ea comedunt: ꝛ ideo homines qui eis ves-
cuntur corrumpuntur.

Caplm. viij. de accidentibus aeris impressio-
nibus q̃ non valde cursui nature ꝯtrarie existunt.

N Unc aũt dictionem complere debemus de
alijs mutationibus aeris non naturalibus
neqꝫ contrarijs nature quia ꝼm res cele-
stes ꝛ res terrestres eueniunt. Etiam quidem mu-
tas eaꝝ innuimus in narratione tempoꝝ. Ille ve
ro que res sequũtur celestes sunt sicut ea que stellaꝝ
causa accidunt. Est enim cũ multe ex stellis i vno
ꝯtinguntur loco ꝛ ꝯiunguntur soli: ꝛ ꝓuenit ex hoc
calefactio multa eis quoꝝ capita sunt ipsis opposita
aut locis que sunt circa eas. Et est cum ab opposi
tione capitum multa remouentur longitudine ꝛ mi
nuitur calefactio. Jmpressio enim rectitudinis capi-
tis i calefaciendo non est sicut impressio durabilita-
tis rectitudinis ꝛ propinqtatis. Reꝝ autem terre
strium alie sunt que sunt propter causam latitudinũ
terraꝝ. alie sunt que sunt propt altitudinem ciuitatũ
ꝛ propter eaꝝ profũditatẽ: ꝛ alie sunt que sũt proptẽ
causam montium: ꝛ alie sunt que sunt propt mariuz
causam: ꝛ alie sunt que ventoꝝ causa existunt: ꝛ alie
sunt que sunt propter causam terre. Ille autem
que sunt ꝓpter causam latitudinum: sunt q̄ si terra
fuerit que sit circa reuolutionem capitis cancri i sep-
tentrione: aut reuolutionem capitis capricorni i me
ridie: erit magis calida q̃z illa que elõgabitur ab ea
ad partem linee equinoctialis: aut ad septẽtrionem

Credere vero debent ex eo sermonem q̄ videtur
q̄ terra que est sub circulo equinoctialis dici est cir-
ca equalitatem: quoniam causa celestis calefaciens
ibi est causa vna que est solis oppositio capiti: ꝛ hec
quidem oppositio soli non magnam efficit impres-
sionem. Quod autem magnam efficiet impressio
nẽ est durabilitas oppositiõis. Jdõqꝫ calor imediate
hore octaue est maior calor q̃z i medio diei ꝛ ppea cũ
sol ẽ in postrẽo cãcri ꝛ in ꝓncipio leõis ẽ maior q̃z ẽ cũ
ẽ i fine sue ꝺcliatõis. Et iõ cũ sol a capite cancri pro

cedit ad aliud qđ est minoris declinatõis q̄z ipsum
est eius calor maior q̄z sit cū est in tanta declinatõe:
et nondū puenit ad caput cancri. In terra vero vbi
est linea eqnoctial' nõ opponit sol capiti nisi paucis
dieb⁹: sꝫ postea cito elõgat. Augmētū nāqꝫ ptū
declinatõis apud duos modos multū existit mai⁹
augmēto qđ existit apđ tropicos: imo forsasse apđ
duos tropicos nõ operabuntur motus triū dierꝫ
aut q̄ttuor aut plimū impressionē sensu perceptaꝫ:
deinde sol morat ibi in latitudine vna⁹ aut circa lon
go tēpore ⁊ incessanter calefacit: quapropt pro sen-
tentia tenendū est q̄ terre quarū latitudines sunt ꝑ
pinque declinationi toti omnib⁹ terris sunt calidio
res ⁊ post ipsas ille que ab ea in duobus elongātur
lateribus ad ptes duorꝫ polorꝫ q̄ntitate. xv. graduū

In linea vero equinoctiali nõ est calor illius sup
fluitatis quā facit oppositio circa reuolutionē capi
tis cancri in locis habitatis. Frigiditas autē in ter
ris que ad septētrionem longe sunt ab ista reuolutõ
ne est maior. Et hoc quidē est illud qđ est ꝯsideran
dum ꝫm latitudines terrarum: ita tñ vt in omnib⁹
alijs dispositionibus similes existant. Illud vō qđ
est ꝫm terre situm quãqꝫ in alto ꝯsistit loco: quãqꝫ in
ꝓfundo. Et locus quidē ꝓfūdus est calidior. Et lo
cus altus sp frigidior Illud vō qđ est circa terrā
in hoc spacio in quo sūme est calid⁹ ē propterea q̄
solis radius circa terrā fit fortior: ⁊ qđ ab eo ad ter-
ram altam elõgatur est magis frigidū. Et eius qdē
causa in parte naturalis phie ꝯtinet. Cūqꝫ ꝓfundū
preter hoc fuerit imū plus cõprehendit radiū: ⁊ est
magis calidū. Illud vero cū causa montiū existit si
est illud in quo mons existit ꝫm intentionē habita-
tionis est ingrediēs in diuisionē quā nominauim⁹
Et. i est illud qđ est ꝫm intentionē vicinitatis est id
de quo loqui nūc volumus. Dicem⁹ ergo q̄ mons
in spacio duobus operat modis: ⁊ vnus est ex ꝑte
vnde sup ciuitatē solis radios reducit: aut ipsos ab ea
tegit. Et alter est ex parte vnde ventū ꝓhibet ⁊ eius
exuberationē refrenat. Primus aūt est sicut si a pte
septētrionis alicuius regionū que sunt septētriona-
les fuerint montes: ⁊ eleuetur sup eam sol in sua re-
uolutione reflectet ipsius calefactio ad regionē ⁊ ca
lefaciet eam licet regio sit septētrionalis: ⁊ similit cū
mons est a pte occidentis ⁊ discooperitur ab orien
te. Et cū mons existit a parte orientis minus est q̄z
illud in hac intentõne. Sol nāqꝫ cū mouetur: ⁊ sup
montē illū eleuat in oī hora ab eo elongat ⁊ radij q̄
litas se minorando ꝓcedit q̄ ab ipso sole ad illā ten
dit. Cū vero mons est ab occidente nõ est sic. Sol
enim quaqꝫ hora ei appropinquãdo incedit. Mo
dus autē ventū ꝓhibendi est q̄ mons aut claudit a
ciuitate flatū vētri septētrionalis infrigidantis: aut
multiplicatur flatus meridionalis calefaciētis: aut
est ciuitas inter duo cacumina montiū sita detecta
obuiationi alicuius venti: cuius exsufflatio ibi for-
tior erit q̄z sit in terra plana: solet enī aer cū ꝑ viam
incedit angustam tractim ꝓcedere ⁊ non cessare et
similiter aqua ⁊ alia Et hui⁹ quidē causa in naturali

bus est scita. Ciuitates vero magis temperate ex
parte montium siue sint cooperte siue discoopte sūt
que ab oriente discooperte sūt ⁊ a septētrione ⁊ coo
perte ab occidēte ⁊ meridie. Ex marib⁹ vero assidue
ciuitatibus q̄ sūt eis vicine humiditatis augmentū ē
Qđ si maria fuerint a parte septētrionis erit hoc ad
iuuans ad infrigidandū eas propt reuolutionē ven
ti septentrionalis qui in natura sui frigidus existit: su
per aque faciem. Et si a parte fuerit meridiei proue-
niet ex eis grossitiei meridionalis augmentū: ⁊ pro-
prie si penetrandi locū non inuenerit, ꝓpter ea q̄ mõs
sibi in facie resistit: ⁊ cū a parte fuerit oriētis: erit hu
mectatio aeris ab eis maior q̄z si in parte fuerit occi
dentis. Sol enī sine cessatione resolutionē augebit
quanto plus appropinquauerit: sed in occidentali-
bus non sic efficiet. Ad summū vero ex maris vici-
nitate prouenit aere humiditas: postea si fuerint vē
ti multi sibi succedentes quos nõ refrenauerint mõ
tes erit aer magis a putrefactione saluus. Qđ si ven
ti exsufflare nequierint erunt putrefactioni prepara
te: ⁊ vt humores putrescant. In hac autē intentio
ne venti qui sunt meliores sunt septētrionales post
orientales: post quos sunt occidētales ⁊ deteriores
sunt meridionales. Sermo vero de eo qđ vētorū
causa generat duob⁹ modis existit: sermo vero vni
uersalis absolutus ⁊ sermo ꝫm illud qđ vnicuiqꝫ ci
uitati propriū existit. Uniuersal' vero sermo ē q̄ me
ridional' ꝫm plimas ciuitatū calidus est ⁊ humid⁹
Sed calidus preterea q̄ a parte solis vicinitate cale
facta venit: ⁊ humidus propterea q̄ plimū mariū
a nobis est meridionale: ⁊ preter hec que sunt meri
dionalia operat in eis sol fortiter ⁊ euaporant ex eis
vapores qui ventis cõmiscentur. ⁊ ideo meridiona
les venti existunt laxantes. Septentrionales vero
sunt frigidi: eo q̄ sup montes transeunt ⁊ sup terras
frigidas mltarū niuiū: ⁊ sunt sicci propter ea q̄ eis nõ
mlti associant vapores: qm̄ resolutio a pte septētrio
nis fit minus: neqꝫ transeunt sup aq̄s marinas sꝫ trā
seunt ꝫm plimū super aquas congelatas aut sup de
serta. ⁊ oriētales quidē inter caliditatē ⁊ frigiditatē
sunt temperati: sed fiunt occidentalibus sicciores.

Septētrionales nāqꝫ orientis min⁹ hñt maria q̄z
septētrionales occidentis. Et nos ꝓculdubio septē
trionales sumus. Occidentales vero parū pl⁹ sunt
humidi: qm̄ sup maria trāseunt: ⁊ qr sol eos suo di
uersificat motu: vnusquisqꝫ enī horꝫ duorꝫ. s. solis ⁊
ipsorꝫ alteri suo motu quasi cõtrari⁹ existit. Ideoqꝫ
nõ tm̄ resoluit eos sol quantū orientales resoluit vē
tos: ⁊ prope qr maior orientaliū exsufflatõ est in pri
cipio diei ⁊ maior occidentaliū exsufflatio est in fine
diei. Et ideo occidentales minoris existūt calidita
tis q̄z orientales: ⁊ magis ad frigiditatē declinātes.
Et orientales maioris caliditatis: licet ambo opera
tione ventorꝫ meridionaliū ⁊ septētrionaliū sint tem
perati. Quãqꝫ vero in ciuitatibus ventorū iudicia
ꝫm alias res mutantur. Est enī quãqꝫ in quibusdam
ciuitatibus ꝯueniens vt venti meridionales frigidio
res sunt: cū circa eas montes fuerint niuosi meridie

nales: ⁊ cū verterint se vēti meridionales ad frigidi tatem: ideo ꝙ sup ipsos trāseūt. Et ē cū septētrio nales meridionalibꝰ calidiores existunt: cum circa eos deserta fuerit adusta. Sꝫ assaniarum aut sūt ven ti q̄ p deserta trāseūt valde calida: aut sunt venti de gnē fumorum qui in spacio signa efficiunt torrefa ciētia similia igni: qm̄ cū sunt graues ibi accidit eis sicut antecessio ⁊ ꝯbustio ⁊ subtile sepatur ⁊ qd gra ue ē descēdit in quo existūt adustiōis ⁊ igneitatis re liquie: q: oēs vēti fortes sicut videt sapiētibꝰ phoꝝ non incipiūt nisi a supiori: licꝫ materierū eoꝝ princi pium sit ab inferiori. Principiū vo motuū ⁊ exsuf flationum ⁊ turbinis eoꝝ est a supiori. Et hoc autē iudicium cōe: aut ꝑm plimū: ⁊ hec certificatio i pte nālis phie ꝯtinet. Et nos qdem nūc nominauimus capslm istius modi in locis habitis. Ciuitatum vo diuersitates sunt ꝑm terrā: qm̄ earum alie sunt luto se: alie sunt que sunt petrose: alie sunt que sūt areno se: alie sūt que sunt limose fetētes: aut cenose: alie sūt super quarū terrā est virtꝰ metallina supans ⁊ hoc totum in eiꝰ aere ⁊ aqua opatur.

Caplm.ix. de impssiōibꝰ aerearū mutationū ma larū cursui naturali ꝯtrariarum.

m Utatiōes vo naturā egrediētes sūt: aut ꝓ pter ꝯuersionem in sba aeris factā: aut ꝓ pter ꝯuersionē in q̄litatibꝰ ipius. Qd vo in eius existit substātia ē ut eiꝰ sba ad malitiā ꝯuerta tur Non ideo ꝙ aliqua suarū qualitatū valde for tior facta fuer. t ꝑm augmētū: nl' diminutionē ⁊ hec est pestilētia. Et ē putrefactio q̄ accidit aeri simil' pu trefactioni aque remoliētis fetide. Nos nāqꝫ cuꝫ aerem dicimꝰ volumꝰ dicē aerem simplicē nudum qm̄ ipe non ē aer qui nos circūdat: ⁊ si inuētus fue rit purus fortasse erit alius. Ipe eni ⁊ vnūquodqꝫ simpliciū nudoꝝ non putrescūt: sed aut in sui quali tate: aut in sui substātia i aliud ꝯuertit simplex sicut aqua conuertitur in aerem. Cū aūt aerē dicimus nolumꝰ dicere nisi corpus in substātia sua ꝯmixtū. Et ē corpꝰ cōmixtū ex aere certificato ⁊ ptibꝰ aque is vaporosis: ⁊ partibꝰ terreis in fumo ⁊ nubibꝰ sur gentibus: ⁊ partibꝰ igneis. ⁊ nos neqꝫ dicimꝰ illuꝫ aerem nisi quō dicimꝰ aquā maris: aut lacuū aquā licꝫ non sit aqua plura simplex: sꝫ mixta ex aere ⁊ ter ra ⁊ igne: sꝫ supans in ea est aqua. Hic ergo aer pu trescit qn̄qꝫ ⁊ ꝯuertit eiꝰ sba ad maliciā sic aq̄ lacuna rum putrefit ⁊ ꝯuertit eiꝰ substātia ad eā. Pestilē tia aūt ⁊ aeris putrefactio ꝑm plim euenit in postre mo estatis ⁊ in autūno. Et nos qdē noiabimꝰ acci dentia q̄ ex pestilētia i alijs locis ꝓueniūt. Qd vo i ipsiꝰ existit q̄litatibꝰ ē ut ꝑm caliditatē aut fritatē ad q̄litatē ꝓueniat intollerabilē intm̄ ut p ipm nscētes ⁊ gnātio corrūpant. Et hec qdē ē aut ꝯuersio hōge nea sic rabiositas estatis cū fortior sit: aut ꝯuersio cō traria sic frigoris malitia i estate q̄ ꝓpt aliqd euenit accidēs. Ex aere vo cū mutat ꝓueniūt in corpori bus accn̄tia. Cū. n. putrescit putrefacit hūores ⁊ ici pit hūorē putrefacē q a corde circūdatus ē: qm̄ ad ipm ꝓpingus accidit q̄ꝫ ad aliū: ⁊ si fortit calefit iū cturas laxat: ⁊ hūores resoluit. ergo in siti augmen tū pstat ⁊ resoluit spūꝫ ⁊ deiicit vtutes: ⁊ ꝓhibet di gestionē ꝓptea ꝙ calorē innatū occultū resoluit q ē inst ꝑm nāc. ⁊ colorē efficit citrinū: ꝓpterea ꝙ hūo res resoluit sanguineos colorē rubificātes: ⁊ q: cho lerā alios facit superare hūores ⁊ cor q: calefacit ca lore nō inato ⁊ fac hūores fluere ⁊ ipos putrefacit. ⁊ defert eos ad ꝯcauitates ⁊ mēbra debilia ⁊ corpi bus sanis nō ē bonꝰ. Est tn̄ cuꝫ hydropicis ꝯfert ⁊ paralyticis ad aleuzē fro ⁊ spasmo hūido ⁊ tortu re hūide. Aer vo frigidꝰ calorē inatū ad iteriora ingrediat: h nāqꝫ ē mortificans. Aer ꝑterea fridus nō multū ꝓhibet materierū fluxū ⁊ ꝯtineat eas: sed facit catarrū ⁊ debilitat neruos ⁊ tracheā arteriā ma gno ledit ipedimēto. Et cū nō fuerit fortis digestio nē efficiet fortiorē: ⁊ oēs occultas opatiōes efficiet fortiores ⁊ excitabit appetitū. Ad vltimū vo ē ma gis sanis ꝯueniēs q̄ꝫ aer multe calitatis. Sꝫ eiꝰ qdē nocumēta sūt ex pte opationū q̄ ex neruis pēdēt: ⁊ iō ꝙ claudit poros: ⁊ q: ꝑmit illud qd intꝰ i ossibꝰ existit. Aer vo hūidꝰ plibꝰ ꝯplonū ē bonꝰ ⁊ colo rē efficit bonū ⁊ cutē: ⁊ reddit eā mollē: ⁊ poros di mittit aptos. sed ad putrefactionē ꝑparat. Et siccꝰ quidem huic existit contrarius:

Caplm.x. de naturis ventorum.

i Am vētoꝝ dispōes narrauimꝰ i caplo mu tationū aeris noiatiōe aliq̄. Nūc vo i eis ꝑmonē volumꝰ ꝓferre aggregatiuū ꝑꝫ ali um ordinē ⁊ incipiemus a septētrionali.

De vento septentrionali.

s Eptētrional' corroborat ⁊ indurat: ⁊ que manifeste fluunt ꝓhibet: ⁊ diuidit poros ⁊ digestiuam fortez efficit constringit ven trem ⁊ indurat ⁊ ꝓuocat vrinam: ⁊ aerem putridū pestilentialem sanat. Cū vero meridionalis septen trionalem precedit ⁊ seqtur eū septētrionalis accidit a meridionali fluxus ⁊ a septētrionali expssio iterꝰ ⁊ qn̄qꝫ ꝓuenit inde scissura ad exteriora. Iōqꝫ mul tiplicat tūc fluxus materieꝝ capitis ⁊ pectoris egri tudines. Et egritudines qdē septētrionales sūt do lores neruoꝝ de qbus sūt vesica ⁊ matrix ⁊ difficul tas mingendi ⁊ tussis ⁊ costarū dolores ⁊ lateris et pectoris ⁊ horripilationes.

De vento meridionali.

m Eridional' laxat fortitudinē ⁊ apit poros ⁊ turbat hūores ⁊ mouet eos ad exteriora ab interioribꝰ ⁊ i sēsibꝰ efficit grauitatē. Et ipe ē ex eis q̄ exituras corrūpūt: ⁊ egritudinū efficit recidiuationē ⁊ debilitat: ⁊ sup exiturā ⁊ podagraꝫ efficit pruritū ⁊ ꝯmouet epilepsiā ⁊ affert sōnū ⁊ fa cit febres putridas. sꝫ nō exasperat guttur.

De orientalibus ventis.

v Enti isti si i postremo noctis ⁊ in ꝑncipio diei flauerit veniēt ab aere q iā tpatus est ꝓ pter solē: ⁊ subtiliatꝰ ⁊ eiꝰ hūiditas iaꝫ fuit imutata: iōqꝫ sunt sicciores ⁊ subtiliores. ꝙ si in fine diei ⁊ in ꝑncipio noctis flauerint: erit res cōtraria. Orietales tn̄ vniuersaliter occidentalibus semper

existunt meliores.

De occidentalibus ventis.

Enti isti si flauerint i fine noctis ⁊ i pncipio diei venient ab aere in quo sol opatꝰ nō fuit Spissiores igit ⁊ grossiores erūt. si in fine diei ⁊ noctis pncipio flauerint erit res ꝯria.

Cap. xi. de his q ꝓueniūt ex habitationū locis.

In caplo mutationū aeris iā noiauimꝰ dispositiões qsdā locoꝝ habitabiliū. Nūc v̄o etiā in eis sermoné volumꝰ ꝓferre cōpendiosum ꝭm aliū ordiné. neq̄ ē nobis curādū si aliqd ex his que diximꝰ reiteremus.

Locorum habitabilium iudicia.

Iam sciuisti ꝙ locoꝝ habitabiliū dispositiones in corporibꝰ diuersificant cū altitudinū ⁊ ꝓfūditatū in ipsis: ⁊ cū dispositionis eoꝝ q̄ eis vicinant cū hoc ex mōtibꝰ ⁊ dispositionis terre ipiꝰ si sit lutosa aut hūefacta: aut cenosa. aut si est in ea v̄tꝰ minere. ⁊ dispositiōis multitudinis aq̄ꝝ aut paucitatis eaꝝ. ⁊ dispositiōis eoꝝ q̄ eis vicināt sicut arboꝝ ⁊ mineraꝝ aut foueaꝝ aut cadaueꝝ aut hoꝝ siliū. Et sciuisti qm̄ aeꝝ ꝯplexiões ex latitudinibꝰ ciuitatū cognoscūtur ⁊ ex t̄ra ipaꝝ ⁊ ex mōtiū ⁊ mariū vicinitate quā hn̄t cū eis: ⁊ ex vētis eaꝝ. Et nūc qdē dicemꝰ sūmati ꝙ ois aer q cito infrīdat cū sol occidit ⁊ cito calefit cū ipē orit est subtil'. Qui vero huic ē ꝯtrariꝰ ē ecōtrario. deinde oibꝰ aeribꝰ deterior ē ille q cor ꝯstringit ⁊ aeris attractioné angustat. Post hoc diuidemus nunc cuiuslibet loci habitabilis dispositionem.

De locis habitabilibus calidis.

Loca hītabilia calida nigrificāt capillos intīn ⁊ crispant ꝙ eos cū colligūt pipi similes efficiūt digestiuā debilitātes. ⁊ cū in eis maxia fuerit resolutio ⁊ minuet hūiditas cito aduenict seniū sic in t̄ra nigroꝝ. Ill' nāq̄ q ibi morant aduenit seniū annis trigita ⁊ eoꝝ corda sūt timida ꝓpterea ꝙ spūs multū resoluit. Corpora ꝓterea in hītabilibꝰ calidis morātiū sunt magis leuia.

De locis habitabilibus frigidis.

In locis hītabilibꝰ frigidis morātes sūt fortiores ⁊ audacie maioris ⁊ meliꝰ digerētes sicut sciuisti. Que si fuerit hūida erūt ibi morātes crassi ⁊ carnosi: ⁊ multa abundātes adipe quoꝝ vene erunt ꝓfunde ⁊ iuncture occulte ⁊ erunt ipsi teneri ⁊ albi.

De locis habitabilibus humidis.

In locis hītabilibꝰ morātes humidis pulchraꝝ sūt facierū. Quoꝝ cutes sūt lenes: ⁊ cū exercitantur cito aduenit eis laxitas. Et eoꝝ estas nō multū calefit: neq̄ hyēs valde infrat. Et eis aduenīūt febres multe more ⁊ vēter ⁊ sāguis multꝰ exitꝰ ex mēstruis ⁊ hemorroidibꝰ. ⁊ multiplicant in eis hemorroides. ⁊ vlcera putrida ⁊ putrefactio ⁊ multiplicant in eis epilepsia.

De locis habitabilibus siccis.

In locis habitabilibus siccis morantium exsiccantur complexiones: ⁊ ipsorum offuscantur cutes ⁊ exsiccantur. Et eorum cerebris cito aduenit siccitas. Et eorum estas est valde calida ⁊ hyemis qdem multum frigida.

De locis habitabilibus altis.

In locis habitabilibus altis morantes sūt sani: ⁊ fortes labores multum patientes: ⁊ viuunt diu.

De locis habitabilibus profundis.

In locis habitabilibus profundis morantes in vaporositate existunt multa ⁊ epatis debilitate: ⁊ aquis abundant non frigidis ⁊ proprie si fuerint stantes: aut aque lacuū aut stagnorum: ⁊ quemadmodum sciuisti eorum aeres sunt mali.

De locis habitabilibus petrosis ⁊ discoopertis.

Horum aeres in estate sunt valde calidi ⁊ in hyeme multū frigidi. Et eoꝝ corpora sunt dura ⁊ solida ⁊ multorū capilloꝝ fortia ⁊ iuncture manifeste ⁊ vincit in eis siccitas ⁊ sunt multum vigilātes: ⁊ sunt maloꝝ morum inobedientes: ⁊ in eis bellorum fortitudo ⁊ sollertia in artibus ⁊ acuitas.

De locis habitabilibꝰ montuosis ⁊ niuosis.

In locis montuosis niuosis morātiū iudiciū est sicut aliaꝝ terraꝝ frigidaꝝ. Et eoꝝ terre sunt vētose. Et dū nix morat generantur in eis boni vēti. sed cū resoluit si mōtes hn̄t q vētos ꝓhibeant fiunt vaporosa.

De locis habitabilibus marinis.

Horū tꝑantur caliditas ⁊ frigiditas ꝓpt sue hūiditatis ad passioné inobediētiā ⁊ ad recipiēdū illud qd in ipa penetrat. In humiditate vero ⁊ siccitate ꝓculdubio ad humiditaté declinant. Et si septētrionalia fuerint erūt maris vicinitas ⁊ habitationis ꝓfunditas magis temperate in eis. Et si meridionalia fuerint calida erit ecōtrario.

De locis habitabilibus septentrionalibus.

Horum habitabiliū locorum hominū iudicium est sicut iudiciū ciuitatū ⁊ temporū frigidoꝝ in quibus multiplicantur exprimendi ⁊ constringendi egritudines ⁊ multiplicantur in eis humores in occulto corporis congregati. Et solet in eis esse digestiue bonitas ⁊ vite longitudo: ⁊ multiplicatur in eis exitus sanguinis ex naribus propter multam repletionem ⁊ resolutionis paucitatem. vene ergo aliquando scinduntur: Epilepsia vero non eis accidit propterea ꝙ sint interius sani: ⁊ quia calor eorum innatus est multus que si acciderit erit fortis: quoniam non eueniet nisi propter fortem causam. In corporibus preterea eorum vlcera cito sanantur propter eorum fortitudinem ⁊ sanguinis eorum bonitatem: ⁊ propterea ꝙ exterius non est causa que ea laxet aut ea detegat. Sed propter multum caliditatis cordium eorū sunt eis mores lupini. Mulieribꝰ ꝓterea eoꝝ accidit ne a mēstruis ꝑfecte mūdēt: qm̄ eaꝝ mēstrua nō sufficiēti fluūt cursu ꝓpt viarū ꝯstrictioné: q̄ nō

est ibi ꝙ ipā faciat currere ⁊ laxet. Et propter hoc dixerūt qdā ꝙ sunt steriles q: eaꝝ m̄rices non sunt mūde. hoc tn̄ diuersū ē ab eo qḋ i ptoꝝ t̄ris videmꝰ Ego aūt dico ꝙ caloris innati eaꝝ fortitudo pisi cat ei q minuit ex causis q̄ fluere faciunt ⁊ laxant ex terioribꝰ. Et dixerūt ꝙ raro accidit eis vt abortū patiant. Et hoc qdē demōstrat ꝙ v̇tutes morantiū in istis hitabilibꝰ locis sunt fortes. Et ꝑtus aduenit eis durꝰ: qm̄ membra eaꝝ ꝑciendi sūt stricta ⁊ solida Qḋ v̇o abortient ꝺm plm̄ fit ꝓpt̄ frigꝰ. Eaꝝ quoqꝫ lac paucū est ⁊ grossū ꝓpt̄ frigus nō ꝑmittens pene trareqꝫ currere. Est etiā cū in hac t̄ra accidit ⁊ ꝑcipue debiles hn̄tibꝰ v̇tutes vt mlierībꝰ cuzez ⁊ pthisis et eis ꝓpt̄ q̄ pariūt accidit eis pthisis ⁊ cuzez. freq̄nter ꝓpt̄ea ꝙ vehement̄ se exp̄mūt ex duritie ꝑtus. Ve ne ergo q̄ sūt in ꝑte pectoris scindunt̄ ⁊ ꝑtes aliquot ex neruis ⁊ villis. Et p̄mo igit̄ accidit pthisis ⁊ ex secūdo cuzez. Mirach quoqꝫ vētris p̄ꝑatꝰ est ad scindendū apud vehemētē exp̄ssionē. Et pueris ac cidit ramex aquosa q̄ ab eis remouet̄ cum crescūt ⁊ puell' accidit aq̄ vētriū ⁊ m̄ricū: q̄ cū crescūt recedit. Opthalmia v̇o raro accidit eis: sꝫ cū accidit ē fortꝭ

De locis habitabilibꝰ meridionalibus.

Quū iudicia sunt iudicia t̄raꝝ ⁊ tēpoꝝ cali doꝝ. ꝺm aūt aq̄rū q̄ sūt in eis ē salsū ⁊ sul fureū. Et capita morantiū in illis sunt ple na humidis marijs: qm̄ meridies hoc operatur. Et eoꝝ vētres sunt soluti ꝓpt̄ id qḋ ex eoꝝ capitibꝰ ad stomachos descēdit. Mēbra quoqꝫ eoꝝ sūt laxa ⁊ debilia: ⁊ sensus ipsoꝝ graues Et desideria come dēdi ⁊ bibēdi debilia ⁊ quolibet vino grauant̄: ꝓpt̄ qḋ eoꝝ capita ⁊ stomachos grauia existunt. vlcera quoqꝫ eoꝝ durit̄ sanant̄ ⁊ mollificant̄. Mulieribus v̇o accidit multū sāguis mēstrui exitꝰ: neqꝫ ꝯstrigit̄ nisi cū difficultate. Et freq̄nt̄ abortiunt̄ ꝓpt̄ multitu dinē egritudinū eaꝝ: ⁊ nō ab alia cā. Viris quoqꝫ accidit a vētre sāguis exitꝰ ⁊ hemorroides ⁊ opthal mia humida q̄ cito sanant̄. Senibꝰ v̇o q transeunt l. annos accidit palisis ꝓpt̄ eoꝝ catarros. Et accidit oībus eis ꝓpt̄ea ꝙ sūt eoꝝ capita plena asma ⁊ ten sura ⁊ epilepsia. Et accidunt eis febres in quibꝰ cali ditas ⁊ frigiditas ꝯiūgunt̄ ⁊ febres lōge hyemales et nocturne. Acute v̇o febres parū accidunt eis ꝓpterea ꝙ eoꝝ vētres multū resoluūtur ⁊ dissoluit̄ subtile qḋ est in eoꝝ humoribus.

De locis habitabilibus orientalibus.

Ciuitas q̄ ab oriēte ē apta ⁊ in oppositōne posita est sana ⁊ boni aeris. Sol enim in ꝑncipio diei sup eā eleuat̄ ⁊ aerē eiꝰ clarifi cat. Postea recedit ab ea aere iam clarificato: ⁊ ex sufflant super ipsam venti subtiles quos premittit ei sol: deinde ipsemet eo sequitur ⁊ conueniunt̄ ipso rum motus.

De locis habitabilibus occidentalibus.

IN ciuitate q̄ ab occidēte est discoꝑta ⁊ ab oriente cooꝑta nō venit ad eā sol nisi tarde. Et illico cū venit ad ipsam incipit elongari ab ea: q: nō ei appropinq̄ndo incedit. Nō ergo eius subti liat aerē neqꝫ exsiccat sꝫ dimittit ipm̄ humidū gros sum: ⁊ si ventos ei mittit: mittit eos ab occidēte ⁊ in nocte. Judicia ergo tēpoꝝ sunt iudicia ciuitatū hu midarum ⁊ ꝯplexionū caliditatē hn̄tium tēperatā grossam. Et nisi eēt ꝓpt̄ illud qḋ ex spissitudine pro uenit aeris eoꝝ natura veris nature simil' existeret. Sanitas vero in eis minꝰ existit q̄ꝫ in terris orienta libus cū diminutione mlt̄a. Neqꝫ audienda sunt v̇ba eiꝰ q dicit absolute ꝙ v̇tus huiꝰ terre est v̇tus veris ꝯꝑatione aliaꝝ terrarū valde bonaꝝ. Qḋ v̇o in ea vehement̄ existit malū est ꝙ sol nō aduenit ei: nisi postq̄ꝫ inualuerit calefaciendū clima. Ideo q: ē altꝰ sup eā igit̄ post frigus noctis ab hoc subito ele uatur. Sꝫ ꝓpt̄ humiditatē ꝯplexionis aeris eiꝰ sunt voces hominū rauce: et ꝓpt̄e in autūno ꝓpt̄ reuma tismos ipsorum

De eligēdis locis hitabilibꝰ ⁊ eis p̄ꝑandis.

QUi loca eligit habitabilia: cognoscere de bet terrā ciuitatis: ⁊ quō existit eiꝰ dispositō ꝺm altitudinē ⁊ ꝓfūditatē ⁊ discooꝑturā aut cooꝑturā. Et eiꝰ aquā ⁊ substātiā aq̄ ipsiꝰ ⁊ quō existit ꝺm eiꝰ ꝓplationē ⁊ eiꝰ discooꝑturā: aut ꝺm sui occultationē ⁊ ipsiꝰ ꝓfunditatē. Et si sit ventis expo sita aut in terra ꝓfunda. Et debet cognoscere ven tos ibi flātes si sint sani frigidi. Et qd ei sit vicinū ex maribꝰ ⁊ pelagijs ⁊ mōtibꝰ ⁊ mineris Et debet scire q̄lis sit t̄ra ꝺm sanitatē ⁊ egritudines. ⁊ q̄ egritudi nes illic cōmorātibꝰ euenire soleant. Et debꝫ ꝯgno scere illic ꝯmorātiū fōtitud̄es ⁊ eoꝝ desideria ⁊ dige stiuā: ⁊ nutmētoꝝ eoꝝ bonitatē. Et quō existat eius strictura: ⁊ si sit ampla spaciosa: aut sint eiꝰ introitꝰ angusti: ⁊ locꝰ vnde vapor egredit̄ sit ꝯstrictus.

Post hoc oportet vt fenestre ⁊ porte sint oriētales Sitqꝫ illḋ vn̄ magis sollicitari debes vt vēti oriēta les stricturas ingredi valeant: ⁊ vt sol ad vnūquēqꝫ locū itrare queat q ibi existit: qm̄ ipse ē q aerē rectifi cat. Vicinitas quoqꝫ aq̄rū dulciū mobiliū currētiū mlt̄aꝝ ⁊ mūdaꝝ: ⁊ q̄ hyeme infrigidant̄ ⁊ estate cale fiāt: ⁊ diuerse ab eis q̄ occultāt̄ ē res ꝯueniēs ⁊ adiu toriū ꝓbens. Et iā qdē locuti fuimꝰ de aere ⁊ locis hitabilibꝰ v̇bis expositorijs. Nūc aūt loq debemꝰ de causis que ista sequuntur: que cum eis numera te sunt.

Ca. xij. de eis q̄ ꝓueniūt ex motu ⁊ quiete.

MOtus operatio in corpore humano diuer sificatur: ideo ꝙ est fortis aut debilis: aut paucus: aut multus: ⁊ propter illud quod ei ex quie te admiscetur. Et istud quidem apud sapientes ē diuisio per se. ⁊ propter illud quod in ipso exercent homines ex marijs. Et motus quidem fortis et multus: ⁊ paucus ⁊ cum quiete mixtus omnes cō municant in hoc vt calorem efficiant fortiorem: sꝫ fortis nō multus differt a multo non forti ⁊ a mlt̄o quieti admixto: quoniam ipse vehementer calefacit corpus: et si resoluit parum resoluit. Multus vero paulatim resoluit plus q̄ꝫ calefaciat. Et cum quisqꝫ eoꝝ mltꝰ existit infrigidat: ꝓpt̄ea ꝙ vehement̄ calo rē resoluit nālez ⁊ etiā exsiccat. Sꝫ cū ipse in aliqua

exercebiꝶ materia plerũqȝ materia illa efficit qḋ eius adiuuabit operationeȝ: ⁊ plerũqȝ facit qḋ ipsam ad minuit. Ɣbi gr̃a si motus fuerit motꝰ artis fullonũ ꝓueniet ex ea in frigiditate ⁊ humiditate augmentũ. Et si motꝰ fuerit artis ferarioꝝ accidit ex ea in caliditate ⁊ siccitate augmentum. Quies vero semꝑ est infrigidans propter priuationem viuificationis caloris: ⁊ propter constrictionem que est suffocans et humectans propter defectum resolutionis superfluitatum.

Capitulum.xiij. de his que proueniunt ex somno ⁊ vigilijs.

Somnus quieti vehementer simil' existit. Et vigilie valde sunt motui sil'es. Ambobꝰ tamen coꝝ post hoc sunt ꝓꝓetates q̃ sunt considerande. Dicemus ergo ꝙ somnus oẽs operationes naturales fortes efficit: propt̃ea ꝙ calorẽ ꝯtinet innatũ ⁊ ṽtutẽ laxat aĩalem: ideo ꝙ cordis vias humectat ⁊ eas laxat: ⁊ q2 spũs substantiã turbidaȝ efficit ⁊ ꝓhibet illud qḋ resoluiꝶ. Laxitudinis vero motꝰ omnes remouet ⁊ fortes retinet euacuatões. Motus nãqȝ omni qḋ ad currendũ aptũ est currẽdi adauget ṽtutẽ: nisi sint materie que ad partẽ cutꝭ existant. Somnꝰ enĩ qũqȝ ad expellendũ eas iuuat: propterea ꝙ calorem interius ꝯtinet ⁊ nutrimentũ in corpore ꝑtiꝶ: ⁊ expelliꝶ illud qḋ est iuxta cutẽ: propterea qḋ illico qḋ est lõge ꝯstringiꝶ. Vigilie vero hoc plus efficiunt licet somnus plus efficiat sudorẽ q̃ȝ vigilie. Sudor nãqȝ quẽ efficit somnꝰ est ſm modũ exuberandi materiã: ⁊ nõ ſm modũ resolutõis subtilis ꝯtingit. q autẽ in somno multũ sudat nullã habens cãm nutrimẽto plenꝰ existit qḋ tollerare nequit. Cũqȝ somnꝰ materiã inuenit aptã ad digerẽdũ ⁊ maturãdũ ad sanguinis naturã eã ꝯuertit ⁊ calefacit ipsam ⁊ transit calor ꝑ corpus: ⁊ calefacit corpus calore naturali. Qḋ si humores iuenit calidos cholericos ⁊ ꝑdurauerit eiꝰ tꝑs calefacit eos vel' corpus calore extraneo. Et si inuenerit vacuitatẽ infrigidabit: propt̃ hoc qḋ resoluit: aut humorẽ q ṽtuti digestiue sit inobediens infrigidabit propt̃ illud qḋ expanditur de eo. Vigilie ṽo huiꝰ motꝰ ꝯtrariũ efficiunt. Cũ aũt sũt mltĩe ꝯplexionẽ corrũpunt cerebri aliquo siccitatis mõ ⁊ debilitãt ipm ⁊ ꝯmiscent rõeȝ ⁊ adurũt humores ⁊ egritudines faciũt acutas. Somnus aũt mltꝰ hꝰ efficit ꝯ̃riũ. Opat̃ enĩ ṽtutũ aĩaliũȝ obtusionẽ ⁊ capitis g̃uedinẽ ⁊ egritudines frigidas et illud est propt̃ illud qḋ ipse in resolutione ꝓhibet. Vigilie ṽo desideriũ augent ⁊ famẽ efficiunt propt̃ illud qḋ de materia resoluũt ⁊ de digestiua minuũt propt illud qḋ de ṽtute resoluũt. Et insomneitas quidem inter vigiliam ⁊ somnũ in oĩbus dispositionibus est mala. Qḋ aũt ex dispositõne somni est superans est qḋ in ipso calor occultat̃ ⁊ frigiditas manifestat̃: ⁊ ꝓpt̃ hoc oĩbꝰ mẽbris tãta nec̃aria sũt operimenta quanta in vigilijs nõ sunt necessaria. De iudicijs ṽo somni ⁊ de eo quod de ipso cõsiderat̃ ⁊ de ipsiꝰ dispositõibꝰ ṽba mlta inuenies in libris q sequũtur si deus voluerit.

Ca.xiiij. de his q̃ ꝓueniũt ex motu ⁊ quiete.

Omnia aĩe accidentia sequũtur: aut eis associanꝶ motiones spũs interiꝰ aut exteriꝰ. Et istud aut erit subito aut paulati. Et eius motionẽ ad exteriora seq̃tur frigiditas eiꝰ qḋ interiꝰ existit. ⁊ fortasse suꝑfluit illud qḋ resoluiꝶ. Subito ergo infrigidaꝶ exteriꝰ ⁊ interiꝰ ⁊ seq̃tur eam sincopis aut mors. Et motũ qdẽ eiꝰ ad intiora seqꝶ frigiditas eiꝰ qḋ ẽ extiꝰ ⁊ caliditas intior. Et ẽ cũ mlta coangustatiõe ꝯstrigiꝶ ⁊ infrigidaꝶ interiꝰ ⁊ exterius ⁊ sincopis magna aut mors seq̃tur ipm. Et motus qdẽ ad exteriora aut fit subito: sicut fit cũ ex ira: aut fit leuiter ⁊ paulatim: sicut ꝯtingũt cũ adsunt delitie ⁊ gaudium tẽperatũ. Motus vero ad interiora aut est subito sicut cũ timor adest: aut est leuiter ⁊ paulatim: sicut cũ adest tristicia. Et suffocatio qdẽ ⁊ resolutio predicte nunq̃ȝ sequũtur nisi illud qḋ subito euenit. Diminutio vero ⁊ pthisis nature nunq̃ȝ sequũtur nisi leuiter ⁊ paulatim euenit. Cũq̃ȝ diminutionẽ dico intelligo suffocationẽ que ordinatim ⁊ paulatim accidit ⁊ nõ subito. Et cũ dico pthisim nature intelligo resolutionẽ que fit leuiter ⁊ paulatim ⁊ nõ subito: ⁊ ẽ cũ accidit vt ĩ hora vna ad duas moueaꝶ partes cũ accidens duo ꝯcomitanꝶ accidentia sic̃ elen.

Est enĩ cũ accidit cũ ea ira ⁊ tristicia ⁊ diuersificantur duo motus: ⁊ sicut verecũdia q2 fit ꝑus ꝯstrictõ ad interiora deinde redit ratio ⁊ ꝯsiliũ ⁊ dilatat illḋ qḋ est ꝯstrictũ ⁊ egrediꝶ exteriꝰ ⁊ rubificat colorem.

Et est etiam cũ corpus patitur propter affectões aĩales alias ab istis q̃s noĩabimus: sicut sunt imaginationes aĩales: plurimũ enĩ imꝑmunt res naturales quemadmodũ accidit vt puer ei sil'etur: cuiꝰ forma imaginata fuit cũ fuit ꝯuentio ⁊ vt sit eius color ꝓpinquꝰ colori eius quem viderũt cũ fit casus. Et iste sunt res quas homines credere abhorrent qui difficilis dispositionis nõ nouerunt habitudines. Illi vero qui sapientiã diligunt nõ negant eas quẽadmodum negant res que esse nõ possunt. Et huius quidem generis est motus sanguinis ⁊ secutio eius qui preparaꝶ ad eũ cũ multũ intentus fuerit ad considerandũ res rubeas. Et istius capituli est congelatio dentium propterea ꝙ aliqs acredinẽ comedit. Et inuenire dolores membri propterea ꝙ tale quale illud dolent aliј cũ de eo cogitauerit. Et istiꝰ capituli est mutatio complexionis propt̃ea ꝙ imaginaꝶ de re quã timet ne cadat in eam.

Ca.xv. de his que proueniũt ex his q̃ comeduntur et bibuntur.

Quod comeditur ⁊ bibiꝶ in corpore humano tribus operatur modis. Aut enĩ in ipso sola sui q̃litate operationẽ efficit: aut sui materia: aut operationẽ facit tota sui substantia. Et fortasse res que ex his tribus intelliguntur verbis ꝓpt̃ que erũt ſm lingue ꝯsideratõeȝ. Sed cũ de his loquimur intẽtiones exprimere volumꝰ quas modo nominabimꝰ. Qui vero qualitate agens est illud qḋ calefieri solet: cũ est in corpore hominis: aut infrigidari ⁊ calefacit caliditate sua: aut frigefacit sua frigi

qͥtate:ita ꝙ non ei assimilat. Et sui qdē opans ma-
teria ē illud qd̓ a sui ꝯuertit nā: ⁊ recipit formā alicu-
ius diuisiōis mēbroꝝ humanoꝝ: ſʒ eiꝰ matia lʒ for-
mā illā recipiat: est tn̄ cū accidit vt aliq̄ suaꝝ q̄lita-
tuʒ q̄s habebat q̄ suo mō fortior existit q̄ʒ humani
corpis q̄litas in ipsa remanere eā faciat a principio
rei: donec ꝯpleat coagulatio ⁊ assimilatio: sicut san
guis q̄ generat ex lactucis: qm̄ in ipso ē plꝰ frigidita
tis q̄ʒ sit in ꝯplexione hoīs: licet sit factꝰ sanguis ⁊ sit
bonꝰ ad hoc vt mēbri hoīs ps fiat: ⁊ sanguis qui ex
alijs generat huic existit ꝯtrariꝰ. Sui v̓o substan
tia opans ē forma sui specifica agens ⁊ est illa q̄ ip̄m
est id qd̓ est ⁊ nō q̄litate sui p̄ter qd̓ corpi sil̄e fiat aut
fiat ei sil̄e corpꝰ. Cūq̄ʒ dico q̄litatē vnā q̄ttuor q̄lita
tū intelligo Qualitate igit sua opans mā in ope
ingressū nō hʒ Sua igit opans mā est illud cuiꝰ
materia cū de substantia quā habebat alterat altera
tione quā in ea fecit v̓tus q̄ est in corpe restaurat il-
lud qd̓ ex eo fuit dissolutū p̄mo ⁊ accēdit calorē ina-
tū ꝓptea ꝙ in sanguine facit augmentū secūdo. Et
est etiā cū opatur suis q̄litatibꝰ q̄ remanserūt in ip̄o
tertio. Et sua qdē opans substantia est illud qd̓ for
mam sue speciei operat quā acq̄siuit post ꝯplexionē
qd̓ cū eiꝰ simplicia se cōmiscuerunt ⁊ ex eis genera
ta fuit res vna preparauit se ad recipiendū spēm ⁊ for
mā additā sup illud qd̓ hn̄t simplicia Hec ergo for
ma nō est q̄litatis p̄me q̄s habet matia: neq̄ʒ est cō-
plexio q̄ generat ex eis: ſʒ ē pfectio quā acq̄siuit ma
teria s̄m aptitudinē q̄ fuit ei acq̄sita ex ꝯplexione: sicͭ
in magnete v̓tus attractiua: ⁊ sicut natura cuicunq̄ʒ
specieꝝ vegetabiliū ⁊ aīaliū. s. illā quam habēt post
ꝯplexionem propter cōplexionis prepatōʒ: ⁊ neq̄ʒ
est de simplicibꝰ ꝯplexionibꝰ neq̄ʒ ipsamet cōplexio
q̄ nō ē caliditas; neq̄ʒ frigiditas: neq̄ʒ siccitas: neq̄ʒ
hūiditas: neq̄ʒ simplices: neq̄ʒ ꝯmixte: ſʒ ē v̓bi grā
color aut odor: aut aīa: aut alia forma de nō pceptis
sensu. Et istiꝰ forme q̄ generat ex matia qn̄q̄ʒ est p
fectio passio alicuiꝰ cū hec forma est v̓tus passiua: ⁊
qn̄q̄ʒ ē eaꝝ pfectio facere ⁊ nō aliud: ⁊ est cū hec for
ma ē v̓tus agēdi ⁊ nō aliud: ſʒ qn̄ est agēs ⁊ nō aliđ
qn̄q̄ʒ est eiꝰ actio in corpe hoīs: ⁊ qn̄q̄ʒ nō. Et eius
quidē forme q̄ post ꝯplexionē ꝓuenit aliqn̄ accidit
vt sit pfectio passio ab alio cū fuerit hec forma v̓tus
passiua Et qn̄q̄ʒ acidit vt sit pfectō eiꝰ in aliđ actio
Et qn̄q̄ʒ accidit vt sit hec forma v̓tus sup opatio
nē in aliud. Et qn̄q̄ʒ euenit vt sit hec forma adiuuās
sup opationem in aliud. Sed cū fuerit opatrix in
alio: aliqn̄ euenit vt sit eius opatio in corpe hoīs: ali
qn̄ nō. Et si ē v̓tus in corpe hoīs agēs: aliqn̄ effi-
cit opationē ꝯuenientē corpi: qn̄q̄ʒ opationē nō cō
uenientē. Tota aūt opatio hec nō ꝓuenit ex eiꝰ ꝯple
xione: imo ex eiꝰ forma specifica adueniēte post cō-
plexionē. Vn̄ ꝓpter hoc vocamꝰ hꝰ i opationem a
tota substantia. s. forma specifica ⁊ nō q̄litate. l. nō
aliq̄ q̄ttuor q̄litatū: neq̄ʒ eo qd̓ ē eaꝝ cōmixtio. Cō-
ueniens v̓o est sicut peonie opatio q̄ destruit epile-
psiam. Nō ꝯueniens aūt sicut v̓tus napelli q̄ hoīs
corrūpit substantiā. Rediemꝰ ergo nūc ⁊ dicemꝰ

q̄ cū dicimꝰ ꝙ res q̄ comedit: aut q̄ fit inunctio est
calidā aut frigida: volumꝰ dicere ꝙ est sic in potētia
et nō in effectu: ⁊ volumꝰ dicere ꝙ est in potētia plꝰ
calida q̄ʒ corpora nr̄a: aut plus frigida q̄ʒ corpora
nr̄a. Et cū hanc potentiam dicimꝰ: volumꝰ dicere
v̓tutē ꝯsideratā p operatōeʒ caloris quā nr̄a corpa
in ea efficiūt: qm̄ cū eiꝰ portitor a calore innato q̄ est
in nob patietur accidet in ea tūc illud in effectu. Est
etiā cū hanc potentiā dicimꝰ ⁊ volumꝰ rem aliaʒ di
cere. Et est vt sit potētia cū intentōe bonitatis apti
tudinis: sicut cū dicimꝰ ꝙ sulfur est calidū in poten
tia. Et est cū dicimꝰ ꝙ res calida aut frigida ⁊ attēdi
mus illud qd̓ in eiꝰ cōplexione ex q̄ttuor elementis
p̄mis est magis superans: ⁊ nō ꝯsideramꝰ opatōeʒ
quā in nr̄is efficit corporibꝰ. Est etiā cū de medi-
cina dicimꝰ ꝙ est in potentia sic cū fuerit eius poten
tia in intentione habitus: sicut potētia scribe q̄ iam
dimisit scribendi operationē: ⁊ tn̄ habet in scribēdo
potētiam: quemadmodū dicimꝰ ꝙ napellꝰ in potē
tia est corrūpens. Inter hec v̓o ⁊ primā existit dif-
ferentia: q̄ p̄me nisi postq̄ʒ corpus cōuersione ma-
nifesta eas cōuerterit nō exeunt ad effectū. Istud āt
aut opatur ipsamet obuiatōne sicut venenū viparū
aut p quālibet ꝯuersionē in sui q̄litate sicͭ napellus.
Et inter potētias qdem p̄mas et inter potētiaʒ pri
mā quā noiamꝰ est aliq̄ potētia media q̄ est sicut po
tentia medicinaꝝ venenosaꝝ. Preterea dicemus ꝙ
medicinaꝝ gradus iam q̄ttuor positi sunt. Et gra
dus qdē p̄mus est illud qd̓ cū comedit ⁊ bibitur et
quo fit inunctio efficit in corpore sua q̄litate opatio
nē nō pceptā: sicut cū calefacit aut infrigidat: ⁊ non
percipit neq̄ʒ sentit calor aut frigiditas nisi postq̄ʒ
reiteratū fuerit ⁊ multū factū fuerit. Et gradus se
cūdus est vt sit opatio fortior ista: sed tn̄ nō puenit
ad impediendū opationes manifeste: neq̄ʒ eaꝝ cur
sum naturalem mutat nisi p accidens: aut cū multo
tiens aduenit ⁊ est multū. Et tertius quidē gradus
est vt ex opatione eius essentialiter ꝓueniat impedi
mentū manifestū: ſʒ nondū tn̄ ꝓuenit ad mortificā
dū ⁊ corrūpendū. Et q̄rtus ē gradꝰ vt illud ad mor
tificandū pueniat ⁊ corrūpendū. Et hec qdē est ꝓ-
prietas medicinaꝝ venenosaꝝ: hoc est illud qd̓ exi-
stit per qualitatē. Cū tota v̓o sui substātia mortifi
cans est venenū. Dicemus aūt denuo ꝙ totū illud
qd̓ corpori aduenit qd̓ est ex eis int̓ q̄ currit agere ⁊
pati. Aut mutat a corpe ⁊ nō mutat ip̄m: aut muta
tur a corpore ⁊ mutat ip̄m: aut nō mutat a corpe et
mutat ip̄m. Qd̓ vero mutat a corpore ⁊ non mu
tat corpus mutatōe de qua sit curandū: aut ꝯuertit
in silitudinē corporis: aut nō ꝯuertit. Illud autē
qd̓ in eiꝰ ꝯuertit silitudinē nutrimentū est absolute.
Et illud qd̓ nō in eiꝰ ꝯuertit silitudinē est medici-
na tēperata. Qd̓ v̓o a corpe mutat ⁊ ip̄m mutat
nō est possibile qn̄ aut si cū mutat a corpore mutat
corpus: ⁊ post corpus mutet ip̄m ad vltimum ⁊ de
struatur eius mutatio: aut nō fit ita: sed ip̄m mutet
corpus ad vltimū ⁊ destruat ip̄m. Et prima qui-
dem diuisio aut cōuertetur in silitudinē corpis: aut

nõ ꝯuertet in ſilitudinẽ corpis. Si in corpis ꝯuertet ſilitudinẽ erit medicinale nutrimẽtũ: ⁊ ſi i corpis nõ ꝯuertet ſilitudinẽ erit medicina abſolute. Scða aũt diuiſio erit medicīa venenoſa. Illud v̾o qð a corpe nullo mõ mutat ⁊ ipm̃ mutat ẽ venenũ abſolute. Cũ aũt nos dicimꝰ ꝙ corpe nr̃o nõ mutat nolumꝰ dicere ꝙ nõ calefiat in corpe ꝑ operationẽ innati caloris in ipõ: imo plĩm venenorũ nõ opat in corpore niſi calefiat ꝑ operationẽ caloris innati qui eſt in ipõ. Sed volumꝰ dicẽ ꝙ nõ mutat in ſui forma nãli: imo nec ceſſat ab eo opatiõe eiꝰ v̾tute ⁊ forma manẽtibꝰ donec corpꝰ corrũpat. Et ẽ qdẽ cum eius nã eſt calida ⁊ adiuuat tũc ſuã ꝓprietatẽ nã eiꝰ ad reſoluendũ ſpũm ſicut venenũ viperarũ ⁊ napelli. Et ẽ cũ natura eiꝰ ẽ frida ⁊ adiuuat ſuã ꝓꝓetatẽ nã eiꝰ ad ꝯgelandũ ſpũm ⁊ debilitandũ ſicut venenum ſcorpionis ⁊ hyuſgami. Totũ v̾o illud qð nutrit in fine rei nãli mutatiõe corpus mutat. Et eſt calefacere qñ cum in ſanguinẽ ꝯuertit ꝓculdubio in calefaciendo augmẽtũ prebet: ita ut lactuce ⁊ cucurbite taliter calefaciant q̃liter iſtud calefacere exiſtit. Cũ v̾o calefacere dicimꝰ nolumꝰ calefacẽ iſtud ſed illud qð ex q̃litate rei ꝓuenit eiꝰ remanẽte ſpẽ. Et medicina qdem nutriẽs a corpe ꝑ ſui mutat ſubſtantiã. Et mutat ab ipõ ꝑ ſui q̃litatem: ſʒ p̃ma mutatur in ſui q̃litate: ⁊ alia qdem mutat p̃mo in caliditate ⁊ calefacit ſicut allea. Et ẽ alia q̃ mutat p̃mo in frigiditate ⁊ infrigidat ſicut lactuca. Cũqʒ eiꝰ ꝯuerſio in ſanguinẽ ꝯpletur plĩm opationis eiꝰ eſt calefacere ꝓpterea ꝙ in ſanguine augmẽtum efficit. Ꝺiõ eni nõ calefacit cũ iam facta ſit calida ⁊ ſua frigiditate ſe expoliauerit. Sed vnicuiqʒ earũ etiaʒ aliquid innate qualitatis aſſociat poſt ꝯuerſionem in ſubſtãtia: qñ in ſanguine qui generat ex lactucis aliquã remanet infrigidatio: ⁊ i ſanguine q generat ex alleis aliq̃ calefactio: ſed ex hoc vſqʒ ad tps. Medicinarꝫ p̃terea nutrimẽtum alia ẽ que medicationi magis exiſtit ꝓpinqua. alia ẽ que nutrimẽto eſt vicinior. Queadmodũ ipõrꝫ nutrientiũ alia ſunt quorꝫ natura vicinior ẽ ſubſtãtie ſanguinis ſicut vinum ⁊ ouorꝫ vitelli ⁊ aqua carnis. alia ſunt q̃ parumꝑ ſũt longinquiora ſicut panis ⁊ caro. Et alia ſunt q̃ ſunt valde longinqua ſicut nutriẽtia medicinalia. Amplius dicemꝰ ꝙ nutriẽs mutat corpis diſpoſitionẽ qualitate ſui ⁊ quantitate. Qualiter v̾o qualitate ſui mutet iam ſciuiſti. Quãtitate aũt qñ aut augmẽtabit ⁊ peruenient ex eo ad faſtidiũ ⁊ opilationes ⁊ poſtea ad putrefactionẽ: aut minuet ⁊ ꝓueniet ex eo ad pthiſim. Sed augmẽtum in quantitate ad nutrientes ſemꝑ ẽ infrigidãs niſi ꝓueniat ex eo putredo ⁊ calefactio que calefacit. ſicut eni putredo nõ accidit niſi ꝓpter calorẽ extraneũ ita ꝓpter ipſam etiaʒ calor accidit extraneus: Dicemꝰ etiaʒ ꝙ nutriens aliud ẽ ſubtile: aliud eſt ſpiſſum: aliud eſt tẽpatum.

Et ſubtile quidẽ eſt illud ex quo ſanguis generat ſubtilis. ⁊ ſpiſſum ex quo ſanguis generat groſſus. vniuſcuiuſqʒ aũt harꝫ diuiſionũ aut ẽ eius nutrimẽtũ multũ: aut ẽ paucũ. Exẽplũ ſubtilis ⁊ multi nutrimẽti ẽ aq̃ carnis ⁊ vinum ⁊ oua ſorbilia calefacta aut tremẽtia. Iſta eni multi exiſtunt nutrimẽti: qñ plĩm ſbe ipõrꝫ in nutrimẽtũ ꝯuertit. Exẽplũ ſpiſſi ⁊ pauci nutrimẽti ẽ caſeꝰ ⁊ caro ſalita ⁊ melongia ⁊ his ſilia. Res.n.q̃ ex eis in ſãguinẽ ꝯuertit ẽ pauca.

Exẽplũ ſubtil' ⁊ pauci nutrimẽti ẽ iuleb ⁊ olera q̃ in ſba ſui tꝑata exiſtũt ⁊ i ſui q̃litate. Et ex fructibus matiana ⁊ mala g̃nata ⁊ q̃ eis ſilant. Et exẽplũ ſpiſſi multi nutrimẽti ẽ oua lixa ⁊ caro vaccina. Cuiuſcũqʒ etiã harꝫ dictionũ alie ſũt q̃ ſũt boni chimi alie ſũt q̃ ſũt mali chimi. Exẽplũ ſubtil' multi nutrimẽti boni chimi ouorꝫ vitelli ⁊ vinũ ⁊ aq̃ carnis. Exẽplũ ſbtilis pauci nutrimẽti ⁊ mali chimi pulmo ⁊ caro anaguaid. Exẽplũ ſpiſſi multi nutrimẽti boni chimi oua lixa ⁊ caro annual' agni. Exẽplũ ſpiſſi multi nutrimẽti mali chimi caro vaccina ⁊ caro anatis ⁊ caro eqna. Exẽplũ ſpiſſi pauci nutrimẽti mali chimi caro ſalita. In hac autēʒ ſũma iuenies temperamentum

Caplm̃.xvi. de diſpoſitiõibꝰ aquarꝫ.

a Qua vnũ exiſtit elemẽtorꝫ q̃ ſola int oĩa elemẽta hʒ ꝓꝓriũ ut in eo qð comedit ⁊ bibere ingrediat: nõ iõ ut nutriat. ſed qr nutrimẽtũ penetrare fac̃ ⁊ eiꝰ rectificat ſbaʒ. Nõ aũt dicimꝰ ꝙ aq̃ nõ nutriat: niſi qr nutriẽs i potẽtia eſt ſãguis: ⁊ i alia potẽtia lõgiore iſta ẽ ꝑs mẽbri hõis. Corpꝰ v̾o ſimplex nõ ꝯuertit ad formã ſãguineã recipiẽdã: neqʒ formã mẽbri hũani niſi ꝯponat. Sʒ aq̃ eſt ſba q̃ adiuuat ad liq̃faciendũ nutriẽs ⁊ ſubtiliandũ: ut cito currat ⁊ penetret in venas ⁊ i foramina: neqʒ eẽ põt abſqʒ hoc auxilio eiꝰ ꝯplementũ rei nutrimẽti. Amplꝰ aq̃ diuerſificant nõ ſolũ in ſba aqueitatis: verũ etiã ſm̃ illud qð eis admiſcet ⁊ ſm̃ q̃litatẽ q̃ in eis ẽ ſupans. Aque v̾o q̃ ſunt aliis meliores ſũt aque fõtiũ. Neqʒ tñ oĩuʒ fõtiũ niſi fontiũ terre libere in cuiꝰ territorio nulla diſpoſitionuʒ q̃litatũ extranearꝫ ſupat: aut aque q̃ ſunt petroſe: qr ſunt digniores ne terreſtri putrefactiõe putreſcant.

Illa tñ q̃ ẽ terre libere: melior eſt petroſa: neqʒ ex omni fonte terre libere: ſʒ illa tñ q̃ p̃ter hoc ẽ currens. Neqʒ omnis currens niſi currens q̃ eſt ſoli ⁊ ventis diſcooperta. hoc nãqʒ eſt ex eo ꝙ currẽs nobilitatem acquirit. Non currenti v̾o eſt cui acquirit propter diſcoperturam malitia talis qualis non acquiritur ꝓpt profunditatẽ ⁊ coopturã. Neqʒ omnis currens diſcooperta niſi illa que ſuꝑ lutum incedit. Et debes ſcire ꝙ que ſuper lutum vadit melior eſt ea que ſuper petras fluit. Lutum enim mũdat aquam: ⁊ aufert ab ea res extraneas ſibi admixtas que ſunt in ea ⁊ colat ipſam: ſed lapides non faciunt illud. Oportet autem ut lutum per quod tranſit ſit liberum: ⁊ non ſit fetidum: neqʒ lacunoſum: neqʒ aliud: Quod ſi hec aqua fuerit multa ⁊ forti cucurrerit curſu que propter ſui multitudineʒ illud quod ei admiſcetur in ſuam conuertat naturam: ⁊ que ſuo curſu ad ſolem tendat ſcilicet ad orientem: ⁊ proprie ad eius eſtiuum erit melior aquis. ⁊ quãtomagis cũ multũ a ſuo elongabit p̃ncipio.

Et poſt hãc q̃ ad ſeptẽtrionalẽ vadit. Illa nãqʒ q̃ ad occidẽtẽ tẽdit ⁊ meridiẽ eſt mala: ⁊ ꝓpe cuʒ

meridionales exsufflauerint venti. Et illa qdē q̄ a locis descēdit altis cū alijs bonitatibꝰ ē melior. Et illa q̄ est sic est q̄si dulcis q̄ dulcis esse imaginat̄: neqꝫ vinum tollerat vt ex ea sibi admisceat̄ nisi parꝫ: ⁊ est in pōdere leuis: ⁊ cito infrigidat̄ ⁊ cito calefit: propt̄ea ꝙ est resoluta frigida in hyeme ⁊ calida in estate: in q̄ nullo modo sapor supat aliqs: neqꝫ aliqs odor ⁊ cito d̄scēdit ab hypocōdrijs ⁊ qd̄ i ea cogit̄ cito coqtur ⁊ cito dissoluit̄. Debes āt scire ꝙ pōdꝰ ex expimentis est adiuuātibus ad cognoscendū aq̄ dispositioné. Aq̄ nanqꝫ q̄ est leuior in plimis dispositionū est melior. Est aūt cū cognoscit̄ pōdus p mensurā: ⁊ cū cognoscit̄ si in duabꝰ aqs diuersis duo panni: aut duo cotta vniꝰ ponderis madefiant ⁊ postea vehement̄ exsiccent̄: deinde ponderētur qꝛ aq̄ cuiꝰ cottū fuerit leuius erit melior. Sublimatio ꝓterea ⁊ distillatio aq̄s rectificat malas. Etsi istud non fuerit decoctio rectificat. Aqua eni cocta sicut testificati fuerunt sapiētes minoris est inflatōis ⁊ velotioris descensionis. Et torpidi qdē medicoꝝ existimāt ꝙ aq̄ cocte subtile resoluat̄ ⁊ ipsiꝰ remaneat spissū. vnde i coquendo ipsam nō existit iuuamentū. qm̄ spissitudiné in aqua augmētat. Scire āt debes ꝙ aq̄ in sue sq̄itatis diffinitiōe existit ex ꝑtibꝰ i subtilitate ⁊ spissitudie silibus: qꝛ est simplex: sed nō inspissat̄ nisi ꝓpt̄ ea ꝙ frigoris q̄litas sup eam ꝓualuit. aut ꝓpt̄ forté terrestriū partiū ꝯmixtioné q̄ ob hoc ꝙ sunt ꝑuissime ab ea nequeūt separi neqꝫ descēdere in ea: quia nō sunt tante q̄ntitatis vt ꝯtinuatim aq̄ scindere valeant ⁊ in ea descēdere ob multam ꝑuitaté. Oportet ergo vt eis accidat cōmixtio cū substātia aq̄. Post hoc decoctio spissitudiné remouet q̄ ꝓpt̄ frigꝰ accidit primo. deinde ꝑtes aq̄ vehemēter rarificat donec fiat subtilioris substantie vt possint ab ea separi ꝑtes graues terrestres in eiꝰ spissitudie retēte ⁊ ꝯstringant eam descēdentes: ⁊ ꝓpt̄ descensū ab ea separētur ⁊ remaneat aqua pure ⁊ simplici propinq̄: ⁊ erit illud qd̄ ꝓpt̄ calefactioné fuit sepatū homogeniū eiꝰ qd̄ remansit: ⁊ nō lōginquū ab eo: qꝛ cū aq̄ a commixto sepat̄ eiꝰ ꝑtes in subtilitate simulant̄: neqꝫ multū interest inter illud qd̄ subit: ⁊ inter illud qd̄ remanet. Decoctio ergo nō subtiliat aquā nisi propterea qꝛ aufert spissitudinēꝫ frigoris: ⁊ qꝛ facit qd̄ ei cōmixtum est descēdere. Et huiꝰ qdē significatio existit qm̄ cū aq̄ grosse dimittūtur lōgo tp̄e nō descēdit ex eis res de q̄ sit curandū: sꝫ cū coquūtur illico descēdit: ⁊ ex eis res multa: ⁊ fit aq̄ q̄ remanet in pōdere leuis ⁊ clara. Et descensionis quidem causa est subtilitas q̄ ex decoctione acq̄rit̄. nōne vides ꝙ aq̄ magnoꝝ fluminū sicut fluminis gion: ⁊ ꝓcipue ille q̄ in postremo eiꝰ sumūtur illico cū sumūtur vehemēter sunt turbide: ⁊ postea in breui tp̄e in vna recessione subito ita clarificāt̄ ꝙ si alia vice residere faceres: nō descēderet in eis res de q̄ eēt curandū. Sūt aūt qui aquam nisi maxima laude extollunt ⁊ eius bonitates in quattuor cōprehendunt. In longitudine manatōis eiꝰ ⁊ bonitate locoꝝ ꝑ que vadit. Et quia in cursu suo a meridie tendit ad septentrioné subtilians illud qd̄ in ipso currit ex aq̄s. In multitudine vero sui alie cōmunicant ei. In aquis autem alijs si quottidie eas de vno vase in aliud mutares: quottidie manifestā videres descensioné sicut in ꝓmis. Et preter hoc nō descendit ex eis qd̄ descendere cōsueuit nisi paulatim ⁊ nō cito: ⁊ cū hoc nō perfecte clarificant̄. Et huiꝰ quidé causa est ꝙ ꝯmixtiones terrestres leuiter a substantia subtili descendunt in q̄ non est grossitudo neqꝫ viscositas neqꝫ vnctuositas: sed a spisso nō tam facile descedunt. Amplius decoctio substantie acquirit subtilitaté ⁊ post decoctioné concussus. Ex aquis quoqꝫ laudabilibꝰ sunt aq̄ pluuie: ⁊ ꝓcipue ille q̄ in estate eueniūt ⁊ ex nubibus cū quibus accidunt tonitrua. Turbidatio aūt vaporis vnde generant̄ venti maximi cū nubibus venientes turbidant nubes ex quibus venit pluuia: ideoqꝫ eius substātia est falsa ⁊ nō pura. Sed tn̄ aq̄ pluuiali cito aduenit putredo. licet sit aq̄ melior propterea ꝙ est valde subtilis: ⁊ qꝛ in ipsa corrūpens terreus ⁊ aereus cito opat̄ ⁊ fit eiꝰ putredo causa cōputrescendi humores ⁊ impedit pectus ⁊ vocē. Quidā aūt dixerūt huiꝰ cām eē ꝙ aq̄ pluuie generāt̄ ex vapore q fuit ex humiditatibꝰ diuersis subtiliatꝰ. Sꝫ si hoc eēt cā aq̄ pluuie vituperabil' eēt ⁊ nō laudabilis sꝫ nō est ita: imo ꝓpt̄ multā sue substātie subtilitaté: qm̄ ois subtil' sb̄a plus recipit passioné. ꝙ si aq̄ pluuie ebulierit eius receptio putrefactōis minuetur.

Acetosa quoqꝫ cū comedunt̄ tūc cū necesse fuerit vti pluuiali aqua opponuntur putrefactiōi ⁊ ab impedimento eiꝰ securitaté faciunt. Puteoꝝ v̄o aq̄ et aque ductuū esunt male ꝯpatione aquarū fontiū sunt eni aque constricte terrestreitates longo recipiētes tēpore ideoqꝫ eē nō potest, quin in eis aliqua sit putrefactio: qm̄ extracte fuerūt ⁊ cōmote v̄tute cogēte: ⁊ nō v̄tute q̄ sit in eis declināte ad hoc vt māifestētur ⁊ expellāt̄ nisi ingenio ⁊ arte: qꝛ via ꝓpinq̄ eis fuit adhibita ꝑ quā incesserūt Et ex eis tn̄ ille sunt deteriores quibꝰ ex plumbo vie facte fuerūt: qm̄ ex eiꝰ v̄tute aliqd assumunt vnde freq̄ēter ad dysenteriam ducūt. Aqua aūt paludis deterior aq̄ putei existit: qꝛ manatio aque putei acuitur propter illud qd̄ de ipsa extrahit̄. vnde ꝑdurat eiꝰ motꝰ ⁊ nō multū moratur in ꝯstrictione: neqꝫ manet in locis vnde manat longo tp̄e Aq̄ vero paludis ꝓpt̄ea ꝙ lōgo tp̄e morat̄ in foraminibꝰ terre putrefaciētis ⁊ eiꝰ motus in manādo ⁊ ingrediendo est motus tardus q nō ꝓuenit ex fortitudine sue expulsionis ꝓpt̄ largitaté materie ipsius: neqꝫ est nisi in terra corrupta ⁊ putrida. Niuose vero aque ⁊ glatiales sūt grosse. Et aque stātes lacunales: precipue discooperte male sunt ⁊ graues: quia in hyeme non infrigidant̄ nisi ꝓpt̄ niues: ideoqꝫ generant̄ phlegma: ⁊ calefiūt in estate propter solem ⁊ ꝓpt̄ putrefactioné: vnde generāt cholerā. Et ꝓpt̄ spissitudiné qdē ipsaꝝ ⁊ ꝯmixtioné terrestriūꝫ cum eis ⁊ propter resolutionem subtilis eaꝝ generant̄ in eis q eas bibūt splēs: ⁊ eorum mirach subtiliatur: ⁊ interiora ipsorum ingrossant̄ ⁊ eoꝝ extrema macrescūt ⁊ humeri ⁊ colla

⁊ comedēdi desideriū supat in eis ⁊ sitis ⁊ ɔstrigunt eoꝝ ventres ⁊ difficile vomere possunt. Et est etiã cum pueniunt ad hydropisiz ppea q aquositas in eis retinet. Et est cum pueniūt ad apa pulmonis ⁊ splenis ⁊ ad dysenteriam ⁊ siccantur eoꝝ pedes et manus ipoꝝ apata debilitant ⁊ nutrimentum eoꝝ minuitur ppter splenem: ⁊ generant in eis mania ⁊ hemorroides ⁊ varices ⁊ apata laxa ⁊ ppe i hyeme ⁊ mulieres duriter ipregnantur ⁊ cū difficultate pariunt: ⁊ pariūt pueros apofos: ⁊ frequēter fit in eis mola ⁊ ipregnatio mēdosa: ⁊ eoꝝ pueri sepe patiūt ramice: ⁊ magni varices ⁊ cruriū vlcera: nz eoꝝ plage sanant. ⁊ accrescit eoꝝ desiderium: ⁊ soluūtur duriter. Et ē nocumento ⁊ apatibꝰ in itestinis ⁊ q̄rtanis abundant ⁊ in senibus febres fiunt adurentes ppter siccitatē nāꝝ ipoꝝ ⁊ vētriuz. Aque vo non currentes quocūqz modo fuerint stō non ɔferunt ⁊ iudiciuz qdez eius que ex cānalibꝰ hauritur ē iudicium aq̄ non currentis. Est tn̄ melior aqua nō currēte ppea q non longo tpe in vno moratur loco: ⁊ cū n̄ currit pculdubio aliq̄ in ea existit grauitas ⁊ fortasse in multis eaꝝ existit stipticitas ⁊ ɔuertunt cito ad calefacien: ideoqz nō sunt vtiles febres habētibus: ⁊ illis in qbus cholera supat. In egritudinibꝰ vero i qbus retentio ⁊ maturatio sunt necessarie sunt meliores. Aque pterea quibus substātia admiscet metallia aut eius simile ⁊ aq̄ sāguisugales oēs male sūt In qbusdaz tn̄ eaꝝ exit nutrimētum. Illa. n. in qua virtꝰ ferri supat iuuamentum prestat ad hoc vt interioribus fortitudo tribuatur: ⁊ vt de rebꝰ phibeat ⁊ vt vtutes desideratie omnes pcedāt. Et nos qdez eius dispōez nominabimꝰ ⁊ eius que est qualis ipa post. Nix vero ⁊ aqua glatial' cum nuda fuerit ⁊ non ɔmixta alij rei vtutem habenti malam: siue soluatur ⁊ fiat ex ea aqua: siue cum ea de foris infretur aqua: siue ipsa mutet in aqua erit bona. Et suaꝝ qdē diuisionū dispositōes nō diuersificāt diuersitate ml' tn̄ extranea: sz est spissior q̄ȝ omnes aq̄: ⁊ nocet debilitatez hn̄tibꝰ neruoꝝ. sed cū coqt ad bonitatē redit.

Qd si aqua glatialis ex aqs malis fuerit: aut fuerit vix vtutem ɔtrahēs malā ⁊ extraneā a locis i qbus cecidit erit melius vt cū ea infrigidet aq̄ que ab istiꝰ ɔmixtione sit occulta. Aqua pterea tēperate fra sanis melior est aquis omnibus: licz neruos ipediat ⁊ apa in interioribꝰ hn̄tes ledat. Ipsa eniz appetituz excitat ⁊ stomachū fortez efficit. Aqua vero cal'a digestionē corrūpit ⁊ facit nataf cibuz: nz illico extinguit sitiz: ⁊ est cū ad hydropisim adducit ⁊ ethicam ⁊ ɔsumit corpꝰ. Aqua aūt calefacta cum fuerit tepida facit nauseā: ⁊ cū fuerit calidior q̄ȝ hec ⁊ i ieiunio bibita fuerit ml'tociēs stomachuz lauabit ⁊ vētrē soluet. eaz tn̄ frequēter bibere est maluz: qr stōi debilitat vtutē. Illa vo q̄ multū ē calida ē cui cholicā resoluit ⁊ splenis vētositates frāgit. Et illi qdez qbꝰ aqua calida arte iuuamētuz pstat sunt epilepsiaz hn̄tes ⁊ miliam ⁊ capitis dolorē frigidū ⁊ asma ⁊ opthalmiam ⁊ bothor in gutture ⁊ siccitatez ⁊ apostema post aures hn̄tes ⁊ reumatismos ⁊ vlcera in diaphragmate ⁊ ipartis solonē i pte pectoris. Mēstrua pterea puocat ⁊ vrinaz ⁊ dolores sedat. Aqua vo salsa macrescere facit ⁊ exsiccat ⁊ pmo facit ventrē pp vim radēdi q̄ i ea existit. postea restrigit ventrē in finē pp siccitatē q̄ ē in eiꝰ nā: ⁊ cōrūpit sāguiez: ergo pruritū gnāt ⁊ scabiē. Aq̄ vo turbida lapidem gnāt ⁊ opilatōes: iōqz post ipaz res comedēda est puocatiua: lz vētrē hn̄ti plerūqz ɔferat ipa: ⁊ oēs reliq̄ aq̄ grosse ⁊ g̃ues ppea q in eiꝰ vētre tenētur: nz cito descendit. est eiꝰ cuidā tyriacis existunt res vnctuose ⁊ dulces. Aq̄ aūt sal armoniaci vētrē resoluit si i ea sederint. aut ex ea biberint: aut ex ea fcm̄ fuerit clistere. Aque pterea aliminose mēstruoꝝ supfluitatē currere nō pmittūt: nz spuē sāguiez: ⁊ phibent illō qō de hemorroidibꝰ egredit: sz cōpa que febribꝰ sunt apta fōtiter ad eas pducūt. Et ferree q splenē resoluūt ex n̄ coire valētes adiuuant. erree vo cōruptōi ɔplonis utile existūt. Cūqz aq̄ diuerse ⁊ bone ⁊ male ɔmiscebūt fortior supabit. Et nos qdez declābimus regimez aq̄rum corruptaꝝ in capitulo ȯ regimine iter agētium. Et qō de iudicijs aq̄ ⁊ suis ppetatibus ⁊ mōis suaꝝ ppetatum remāsit in caplo aq̄ quod est in medicinis simplicibꝰ noiabimꝰ si deus voluerit.

Caplm̄. xvij. de eis q̄ pueniūt ex retētōe ⁊ euātōe.

Retentio eius qō naturalit euacuari debet: aut ē ex debilitate vtutū expul'iuaꝝ: aut ex fortitudie vtutis retentiue ⁊ retinet ab ea: aut pp debilitatē vtutū digestiuaꝝ: vnde elongatur mora rei in receptaculum: ideo q retinent eaz ibi virtutes naturales donec digestio ɔpleatur: aut pp viaꝝ coangustatōem: aut propter opilatōes que sunt in eis: aut propter grossitudinem materiei: aut ppt ipsiꝰ viscositatem: aut propter eiꝰ multitudiem quā expulsiua neqt superare: aut propter defectum sentiendi illud quod necesse est expelli quemadmodum accidit in colica icteritia: quoniā est cuz virtꝰ voluntaria adiuuat in expellēdo: aut quia vtutes naturales ad aliā ptem tendunt: sicut in crisibꝰ accidit retētio vrie: aut stercoris ppea q euātio cretica ē i pte altera. Cūqz retētio eiꝰ qō euāri dz acciderit pueniēt egritudies. Que aūt sūt ex egritudibꝰ ɔpositis sūt opilatō ⁊ laxitas ⁊ spasmꝰ humidꝰ ⁊ q̄ eis silia existūt. Sed ex mō egritudinū ɔplioīs st putredo ⁊ calōis inati cōstrictio ⁊ ipiꝰ i igneitatem ɔuersio ⁊ caloris inati extictō ex plixitate ɔstrictōis ⁊ eiꝰ fōtitudie qua propter eaz frigus sequit ex superantia etiam humiditatis sup corpus. Cōmunes vo egritudines sūt receptaculoꝝ fissura ⁊ eoruz disruptio. Fastidium quoqz est vna ex causis deterioribꝰ harū egritudinū ⁊ pprie cū venerit postq̄ȝ ɔsueuit euenire vacuitas: sicut accidit in multa saturitate in annis fertilitatis pꝰ supfluā famē ⁊ in annis sterilitatis. Ex egritudinibꝰ vero cōpositis sūt apata ⁊ bothor. Euātio aūt eiꝰ qō dz retineri est aut ppter fortitudinē vtutis expulsiue: aut ppter debilitatē retētiue: aut ppter ea q mā nocet grauitate ppter sui multitudinē: aut desensionē ppter vētositatē: aut pp mordicatōem sui acrionia ⁊ acuitate: aut pp materiei subtilitatē q̄ fiet sicut

qđ eliquatꝛ ꝑ se. vnde ad expellēdū fiet facilis. Est ēt cū ipam viarū iuuat āplitudo queadmodū accidit i eliquēdo spma. aut ꝓpterea ꝙ in longitudie scidiꝛ aut incidūtꝛ: aut in latitudine: aut qꝛ caruz aperiuntꝛ orificia sicut accit in exitu sanguis ex naribꝰ. Et ē cū accidit hic largitas ꝓpter cām q̄ exteriꝰ accit aut iterius. Cūqꝫ eūatio eiꝰ qđ retineri dꝫ acciderit ꝓueniet ꝓpter ipsā ꝯplxionis frigiditas ꝓpter eūationē materiei que erat apta ad accendēdū ex qua calor nutritur innatus. ⁊ fortasse ꝓueniet inde calor complexionis cū illud qđ euacuabiꝛ ꝯplexiōis fuerit frigide sicut phlegma. aut fuerit circa equalitatē cōplexionis sicut sanguis: quia calidū calore supabit superfluo sicut cholera ⁊ calefaciet. Et ex ipa quidē semper accidet siccitas eēntialiter. Et est cū ex ipsa prouenit humiditas ſm ꝯsiderationē quā noiauimus in accidētalitate caliditatis. Et ē cum humor siccās euacuabiꝛ nō supflue ⁊ ꝓpter caloris innati defectū quādo nutriēs pfecte digerere nō valet vnde phlā accrescit. hec tn̄ humiditas ꝯplexiōi non cōfert innata: neqꝫ ē innata sic calor ille nō est innatꝰ. Qđ si superflue euacuaꝛ seqtur ipam frigiditas ⁊ siccitas in sba mēbroꝝ ⁊ in corꝝ natura: licꝫ alicui ipoꝝ calor accidat extraneꝰ: ⁊ humiditas non bona. Egritudines qdem instrales q̄ euacuationē sequūtur supfluam sunt opilatio ꝓpt supfluam eciā venarū siccitatem ⁊ ꝓpter eaꝝ coartationē: ⁊ seqtur eaꝫ spasmꝰ ⁊ cuzez. Retētio vero ⁊ euacuatio q̄ sunt eq̄les. s. ille que in hora ꝓueniūt qua ē nccē cōferētes sūt ⁊ uitā cōseruātes sanā. ⁊ iā quidē locuti fuimꝰ de rebꝰ que sua generalitate sūt nccārie: licet sit cū plim suarū specierū nō ē nccāriū. nūc ergo ad alias cās ꝓcedamꝰ.

Ca. xvij. ē sermo vlis de cāis q̄ casualiꝛ corpi accidūt ⁊ nō sunt necessarie neqꝫ ipediētes.

Loq̄mur nūc de cāis nō nccārijs ⁊ nō ipediētibꝰ ⁊ sūt q̄ sua gnālitate nō st nāles nꝫ nāc ꝯrie. Et iste qdē sūt cāe corpi obuiātes pꝛet aerē q est nccārius sicut balneatio fricādi spēs ⁊ alie Incipiemꝰ aūt ⁊ dicemꝰ ꝙ cause q̄ in corpe hois st agentes exteriꝰ ꝓpter obuiatōem duobꝰ opanꝛ modis. Opanꝛ. n. in ipso aut penetratōe illiꝰ qđ ex eis subtiliaꝛ in poris p virtutē penetratiuā que ē in ipsis Aut qꝛ mēbra sibi attrahūt eas p poros suos: aut iō ꝙ vnū istoꝝ ab altero muaꝛ. Alt vō modꝰ ē ut nulla opentur cōmixtiōe sꝫ qualitate pura ꝯuertēte corpus. ⁊ istō quidē ē aūt iō ꝙ hec q̄litas aut ē in effcu sicut epithia infrātū in effectu qđ infrigidat. aut emplm calefactū in effectu qđ calefacit: aut est ꝓpterea ꝙ qualitas hic ē in potētia: sꝫ calor inatus qui est in nobis cōmouet virtutē agētē in ea ⁊ adducit ipsam ad effectū: aut ꝓpter ꝓprietatē. Sūt aūt ex rebꝰ que obuiādo mutāt ⁊ cū ingrediūꝛ corpꝰ nō mutant: sic cepe cū exterius ad modū emplī corpi supponunꝛ vulnerant: sꝫ iteriꝰ recepte nō vulnerāt ⁊ sūt ex rebꝰ alie q̄ ad hoc cōtrarie huic exūt: sicut cerusa que cuz bibiꝛ vehemēter mutat: sed cū ex ea fit epithia nihil ex hoc opatur. Et sūt ex eis que nullo hoꝝ duorum mōꝝ operātur. Et huiꝰ quidē cā in diuisione prima sex rerū existit. Una ē ꝙ cū tale aliquid quale cepe ingrediꝛ corpus vtus digestiua incipit constringere ipm ⁊ cito mutat eius ꝯplexionē ⁊ debilitat eā ⁊ nō dimittit eā incolumē tanto tēpe vt in tali quale illud possit efficere suā opationem ⁊ interiꝰ vulnerare. Et alia ē ꝙ ſm plim comediꝛ mixta cū re alia. Et tertia est ꝙ cōmiscetur in receptaculis nutriētis alijs humiditatibꝰ que ipsā submergūt ⁊ eius frangūt fortitudinē. Et quarta ē ꝙ cū ē exteriꝰ in vno poniꝛ situ: sꝫ interius nō quiescit se mouēdo. Et quinta ē ꝙ exterius multū stricte teneꝛ sed interius tangit nō adherēdo. Et sexta est qm̄ cū est interius preparationem eius ipsa virtus naturalis regit ⁊ ci:o eius expellit superfluitatē ⁊ bonū in sanguinē cōuertit. Eius vō qđ ex ceruse dispositione diuersificaꝛ cā est ꝙ cerusa est grosse nature ⁊ grossarū partiū: quapropt cū est deforis nō penetrat in poris: ⁊ si penetrat nō peruenit ad poros spūs: neqꝫ ad mēbra principalia. sꝫ cū comeditur est res huic cōtraria. ⁊ etiā natura venenosa que est in ea nō efficit ipressionē: nisi ipressione supflua a calore innato qui est in nobis in ea. ⁊ hoc quidē nō acquiriꝛ ipsa obuiatione extrīseca. Et nos fortasse reiterabimus tibi in libro de simplicibꝰ medicinis verba modi istius.

Ca. xix. de eis que ꝓueniūt ex balneatione ⁊ fricatione ad solem.

Quidā ornate loquētiū dixit. Ex balneis melius ē cuiꝰ fabrica est antiqua ⁊ cuiꝰ aer ampliaꝛ ⁊ cuius aqua ē dulcis. Et alius addidit ut balneator ignē suū mensuret ſm ꝯpliōem eiꝰ qui ipsū vult igredi. Debes aūt scire ꝙ opatio nālis balnei ē calefacere suo aere ⁊ humectare sui aqua Et prima cā est infrigidans ⁊ humectās. Et secūda calefaciens ⁊ humectans. Et tertia calefaciens ⁊ exsiccans. Et neqꝫ attendēda sunt verba illius qui dic ꝙ aqua non humectat mēbra interiora cū bibitur: aut cū ei obuiatur. Sꝫ plerūqꝫ ex balneo post illud quod noiauimus de suis pressionibꝰ ⁊ mutationibus alie accūt mutatiōes: quarū quedā sūt p accñs ⁊ quedam sunt p essentiaꝫ. Est namqꝫ cum accidit balneo ut suo infrigidet aere ꝓpterea ꝙ multū caloris resoluit innati ⁊ ut mēbroꝝ etiā substantias exsiccet ꝓpterea ꝙ vehementer humores resoluit naturales: licet extraneos augeat humores. Cumqꝫ eius aqua multe est caliditatis cutis ex ea horripilatur ⁊ inspissantur eius pori. Quare eius humiditate nil vadit ad corpus neqꝫ bene resoluit. Est tamē cū eius aqua calefacit ⁊ est cum infrigidat. Sed eius quidem calefacere est ideo ꝙ multū est calida ⁊ quoniā ipsius calor puus est mior q̄ꝫ tepide infrigidat ⁊ humectat ⁊ ꝓpter constrictionē cū fuerit frigida qꝛ calorem constringit que ex eius aere est habitus ⁊ coniūgit ipsum visceribus cū obuiauerit corpori ipa existente frigida. Eius vero infrigidare erit cū in ea aliqui se multum balneauerint. duobꝰ nāqꝫ infrigidat modis: vnus est quoniā aque natura in vltimo rei frigida existit lꝫ calore accidentali calefaciat qui nō pmanet sed tolliꝛ operatio naturalis ꝓpter illud qđ

ex aqua penetrauit in corꝑ nos: ⁊ est infrigidatio ⁊ ē quia aqua siue sit calida siue frigida ē humida. Jō cū multū humectauerit calorē constringit innatum ꝓpter multā sui humiditatē ⁊ extinguet ipsū ⁊ infrigidabit. Est etiam cū balneū resolutione calefacit cū inuenit nutrimentū qḋ non fuit digestum: aut inuenit humorē frigidū qui nō fuit maturatus. Illud eni digerit ⁊ hunc maturat. Est preterea cū ingredit̄ balneū ipso sicco ⁊ exsiccat ⁊ cōfert hydropisim habentibus ⁊ laxitatē. Et est cum ingrediuntur ipsum eo humido ⁊ humectat. Est etiā cū in ipso diu morantur ⁊ exsiccat ꝓpter resolutionē ⁊ sudorē. Et est cū i ipso parū morant̄ ⁊ humectat cuꝫ corpus ab eo exsiccat̄ anteq̄ȝ egrediatur sudor. Et est cum balneū ingrediuntur ieiuni ⁊ vacui ⁊ vehementer exsiccat ⁊ macrescere facit ⁊ debilitat. Et est cum ipsū ingrediuntur illico post saturitatē ⁊ impinguat ꝓpterea ꝙ materiam ad exteriora trahit corporis. Uerūtamē opilationes efficit propter qḋ sui cā a stomacho et ab epe nutrimītū ad mēbra trahit̄ nō coctū. Et est cū in fine p̄me digestionis ⁊ anteq̄ȝ adsit vacuitas ingrediunt̄ ⁊ ꝯfert ⁊ impinguat mediocrit̄. Qui aūt balneuꝫ igrediunt̄ ꝓpterea ut humectētur sicut ethicaꝫ paciētes faciūt: debēt in aqua mergi nisi debilitētur: ⁊ postea ex oleo inungi: ideo ut i humectatōe fiat augmētū: ⁊ ut teneat̄ aq̄itas que in poris penetrauit ⁊ ꝯstringatur inter cuteꝫ ⁊ non lōga ibi moretur mora ⁊ locū eligant tēperatum ⁊ in balnei terrā mit̄tant ꝓiciāt aquaꝫ: iō ut vapor elarget̄ ⁊ aer humectetur. Et a balneo deferātur sine sollicitudīe ⁊ labore q̄ eis accidat sup lectū ⁊ inūgant̄ vel odorent̄ illico cum egrediunt̄ ex bn̄ redolētibꝰ frigidis ⁊ dimittant̄ in domo in qua hoīes denudātur hora vna: donec eis attractio aeris tꝑata ad eos redeat: ⁊ ad potandū tribuat̄ eis paꝝ ex humectātibꝰ sicut aqua ordei ⁊ lac asine. Qḋ si quis eoꝝ multaꝫ in balneo facit moraꝫ timet̄ ne supueniat eis sincopis. ꝓpea ꝙ calefit cor ⁊ ꝯmouet̄ sincopis. In balneo preterea cū multis eis iuuamētis adsunt nocumēta. Facit eniꝫ supfluitates ad mēbra in q̄bus ē debilitas leuiter descēdē ⁊ laxat corpꝰ ⁊ īpedit neruos ⁊ resoluit calorē innatū ⁊ comedēdi desideriū deiicit ⁊ coeūdi debilitat v̄tutem. Balneū quoqꝫ differentias habet a pte aquaꝝ que in ip̄o fluūt. Si eni fuerit nitrose aut marine: aut sulfuree: aut cineritie aut salse nā aut ingenio. s. ꝙ in eis aliq̄d hoꝝ apponat̄: aut in eis coquat̄: sicut staphisagria aut sicut bacce lauri aut sicut sulfur: aut his silīa resoluēt ⁊ subtiliabūt ⁊ auferent laxitatem ⁊ ꝓhibebūt hūoꝝ descensionē ad ap̄ata: ⁊ venā hn̄tibꝰ ciuileꝫ ꝯferēt. Eree v̄o aque ⁊ feree ⁊ salse ēt iuuāt in egritudinibꝰ q̄ sunt ex frigiditate et hūiditate ⁊ in doloribꝰ articuloꝝ ⁊ podagre. ⁊ ꝯferūt laxitati ⁊ asmati ⁊ egritudinibꝰ renū ⁊ fracture restaurationem fortem efficiūt ⁊ ꝯferunt carbunculis ⁊ vlceribus. Et nec eree quidē ori ꝯferūt ⁊ gule ⁊ oculo laxo ⁊ hūiditatibus auris. Feree vero stomachuꝫ iuuant ⁊ spleneꝫ. Et nitrose q̄dem ⁊ salse capitibus ⁊ pectoris auxilium p̄bent que materias recipere solent: ⁊ ꝯferunt stomacho hūido ⁊ habētibus hydropisim ⁊ inflationem. Aquis aluminosis ⁊ attramētalibus balneari ꝯfert sputo sāguineo ⁊ egressioni saguinis ab ano ⁊ mēstruis ⁊ nausee et vomitui sine causa ⁊ cacesie ⁊ mlto sudori. Sulfuree vero aque neruos mūdificant ⁊ dolores distēsionis ⁊ spasmi sedant ⁊ corpis supficiem a bothor et vlceribus malis antiquis ⁊ signis violaceis mūdificant ⁊ a panno ⁊ morphea ⁊ albaras: ⁊ resoluūt supfluitates ad iūcturas ⁊ splenem ⁊ epar descēdentes ⁊ vulue duriciei ꝯferūt: sꝫ stomachuꝫ laxāt ⁊ desiderium deiiciunt. Marine aūt aque caput eiꝰ q in eis balneat̄ replent. Jō qꝫ q in eis balneat̄ caput in ipis ponere non debet: ⁊ in eiꝰ tpe post tēpus eoꝝ calefiunt ꝯp̄lones ⁊ ꝓprie matrix ⁊ vesica ⁊ colon. ⁊ ideo omnes sunt male ⁊ graues. Qui auteꝫ in thermis voluerit balneari oportebit ut balneet̄ in eis q̄ete et suauiter ⁊ ordinatim ⁊ nō subito. Et nos fortasse reiterabimus in capl̄o de ꝯseruatōe sanitatis sermoēꝫ de esse balnei ⁊ ꝯtinuādū erit qḋ ibi dicemus ei qḋ hic aū diximꝰ. sil̄r loquimur qn̄ de potu aq̄ frigide tractabimꝰ.

Capl̄m. xx. de his que ꝓueniūt ex vsu solis.

In arena sepeliri ⁊ voluptari in ipsa ⁊ in oculo balneari ⁊ sup faciē aq̄ rorari. ⁊ in sole calo fricari ⁊ precipue se mouendo: ⁊ ꝙ̄ꝫ toplꝰ se mouēdo motu forti sicut cito eūdo ⁊ saliendo est ex eo ꝙ supfluitates vehemēter resoluit ⁊ diminuit ⁊ sudorē efficit ⁊ inflationē egredi fac̄ ⁊ soluit ap̄ata laxa ⁊ hydropisiꝫ: ⁊ ꝯfert in asmate ⁊ in aeris attractōe in qua est necesse alas tendere ⁊ resoluit doloreꝫ ātiquū frigidū capitis: ⁊ cerebꝝ cuiꝰ est ꝯplo frigida fortiꝰ efficit. Cū antē qḋ est sub eo n̄ fiet lentum sed remanebit eius locus siccus ꝯfert dolorib⁹ scie ⁊ renum ⁊ doloribus lepre ⁊ suffocationibus matricis ⁊ mundificant matricem. Qḋ si aliquis in sole steterit inspissabit corpus ⁊ indurabit ⁊ exsiccabit ipsuꝫ: quemadmodum cauteriuꝫ supra pororum orificia ⁊ prohibebit resolutionem.

In sole autem in vno loco morari est deterius in adurendo cutem quam in ipso ambulare ⁊ est plus prohibens resolutionem. Et arene quidem que in desiccando humores sunt fortiores in parte cutis sunt arene marine. Et est cum super eas caliditate existente sedent ⁊ est cum in eis sepeliuntur.

Et est cum super corpus paulatim asperguntur ⁊ resoluuntur dolores ⁊ egritudines predictas in capitulo de sole. Ad vltimum vero vehementer exsiccant corpus. Semicupium vero ingredi plenum ex tali quale est oleum est cum confert laxitudinem habentibus ⁊ febres patientibus longas frigidas ⁊ eis qui cum febribus dolores habent neruoꝝ ⁊ articuloꝝ ⁊ habētibꝰ spasmū ⁊ cuzeꝫ ⁊ vrie retētōem. Et oꝫ ut oleū extra balneū sit calefcm̄. Qḋ si in ipso vulpes cocta fuerit aut dalion ⁊ fcm̄ fuerit quemadmodū noīauimꝰ: erit medicamē meliꝰ qḋ eē poterit dolorē hn̄tibꝰ iūcturaꝝ ⁊ podagrā. Faciē v̄o madefacē ⁊ sup ipsā aquā rorare v̄tutē viuificat

q̄ ē laxata a nocumēto ꝛ iflatōe febriū ꝛ cū adest sin copis: ꝛ ꝓpe ex aq̄ rosacea ꝛ aceto ꝛ ē etiā cū deside rio medicaꝛ ꝛ ipm erigit: ꝛ obest reumatismos patiē tibus ꝛ dolorē frigidū capitis hn̄tibus.

Sūma.ij. ad numerandū vnāquāqꝫ cāꝫ cuiusqꝫ accidentiū corꝑaliū. q̄. xxix. ꝯtinet capitula.

Ca.i. est de causis calefacientibus.

Calefacientiū multe sunt cause: ex quibus sunt nutrimentū in q̄ntitate temperatū et motus tēperati in quib⁹ ingrediūtur exer citia tēperata ꝛ tēperata fricatio ꝛ tēpera ta cōplexio ꝛ ventosaꝝ absqꝫ scarificatione positio. Que eni cū scarificatōe est infrigidat, ꝓpꝛ euacuatio nē. Motus etiā qui parūper ꝑtinet fortitudini et multitudini ꝛ neqꝫ est superfluus ꝛ nutrimentū ca lidū ꝛ medicina calida: ꝛ balneū temperatū sicut sci uisti quod suo aere ꝛ aqua calefacit ꝛ artificiū calefa ciens ꝛ nō superflue calefacientiū obuiatio sicut ae rū ꝛ emplastrorū ꝛ vigilie equales ꝛ somnus tempe ratus ꝰm conditionē predictam. Et ira ꝰm omnem dispositionē ꝛ tristitia cū non tanta fuerit infrigidet ꝛ gaudiū tꝑatum. Et est etiā putredo cuius prope tatis est vt caliditatem extraneāꝫ euenire faciat ꝛ nō amplius. Et eius quidē operatio ē aliud a calefacti one absoluta ꝛ ab adustione. Calefacere nāqꝫ min⁹ est ꝓculdubio q̄ꝫ adurere: multotiens eni accidit et non efficit putrefactionē: ꝛ est cū ante putrefactiōeꝫ accidit. Putrefactio eni sepe accidit cū in corꝑe re manet postq̄ꝫ ab ea causa extranea calefaciens sepa ratur ꝛ caliditas extrāea in materia humida accēdi tur: ꝛ ei⁹ humiditatē mutat ab eo qđ ꝯplexioni sub stantie in qua est erat conueniēs ita ꝙ eam ad aliaꝫ cōplexionum specialiū naturaliū non conuertit.

Est nāqꝫ cū caliditas ꝛ humiditas mutanꝛ ad hoc ꝙ vni cōplexioni conueniunt ꝛ fiunt alij cōplexio nū naturaliū congrue: quod quidē nō est putreface re sed digerē. Adurere vero est ut substantia humi da ꝛ sicca separetur substantia ita ꝙ illa sublimeꝛ et ista descendat. Calefacere aūt simplr̄ ē ut oēs hu mores ꝰm suas spāles remanent naturas: sꝫ pl⁹ fiāt caꝉi. Et de calefaciētib⁹ quidē est spissitudo suꝑficiei corꝑis. calefacit eni ꝓpterea ꝙ vaporē retinet ꝛ ra ritas intus in corꝑe q̄ꝛ calefacit ꝓpterea ꝙ vaporeꝫ dilatat. Gal. autē has oēs causas in quiqꝫ generi bus comphēdere ꝯsueuit. s. motu nō suꝑfluo ꝛ ob uiatione eius qđ nō suꝑflue calefacit ꝛ materia cali da que corꝑi aduenit ꝛ spissitudine ꝛ putrefactione.

Ca.ij. de infrigidantibus.

Infrigidantiū etiā multe sūt species. s. mot⁹ suꝑfluus qui calorē innatū suꝑflue resoluit ꝛ quies suꝑflua: quoniā coadunat ꝛ claudit caloreꝫ ꝛ nutrimētū multū ꝛ suꝑfluū comestū aut ebibituꝝ. Et ei⁹ suꝑflua paucitas ꝛ nutrimētū frm ꝛ medicīa frigida. Et obuiare ei qđ suꝑflue calefacit ex aerib⁹ ꝛ emplis ꝛ aquis hermarū, hec. n. laxāt corpus ꝛ re soluitur ab eo calor innatus. Et obuiare ei qđ tēpe rate calefacit longo tēpore sicut multa in balneo mo ra qm̄ calorē suffocat innatū. Et obuiare ei qđ ꝰꝫ potentiā infrigidat ꝛ in presenti hora calidū existat Et retētiōis suꝑfluitas qm̄ calorem suffocat innatū.

Et i euātōe suꝑfluitas qm̄ innati caloris materiam destruit propterea ꝙ spūs eā ꝛ opilationes que sunt ex suꝑfluitatibus sequūtur. ꝛ de illis ē vehemēt stri gere mēbra ꝛ ut stricta ꝑmaneāt: qm̄ infrigidat ꝛ ꝓ pterea ꝙ caloris viā claudit. Et tristitia superflua et timor nimius ꝛ gaudium nimiū ꝛ delitie suꝑflue. Et artificiū infrigidans ꝛ cruditas que putrefactiōi est opposita: Gali. vero medicoꝝ princeps eas in sex solet cōprehendere causas. s. motu superfluo et quiete suꝑflua ꝛ obuiatione eius qđ infrigidat aut quod uehementer calefacit donec resoluat ꝛ mate ria infrigidans ꝛ vehementia spissitudinis ꝛ nimia nutrimenti paucitas.

Capitulū.iij. de humectantibus.

Humectantiūꝫ multe sunt cause. Ex eis nāqꝫ est sicut quies ꝛ somnus: ꝛ illud etiā retine re quod euacuari solebat ꝛ humorem siccā tem euacuare ꝛ nutrimētū multū ꝛ humectans nu trimētum ꝛ medicina humectans ꝛ humectantib⁹ obuiare ꝛ precipue balneo ꝛ post comestionē pro prie: ꝛ obuiare ei quod infrigidat quoniam humo rem retinet: ꝛ obuiare ei quod calefactione tenui ca lefacit: quoniam humorē currere facit ꝛ gaudium temperatum.

Capitulum.iiij. de desiccantibus.

Desiccantia quoqꝫ sunt multa velut motus ꝛ vigilie ꝛ uehementer euacuare: ꝛ ex eis est coitus. Et nutrimenti paucitas ꝛ ut sint sicca. Et medicine desiccantes ꝛ motuum anima lium frequentia ꝛ desiccantibus obuiare. Et ex illis est in aquis balneari stipticis. ꝛ ex eis est frigus qđ congelat quoniam prohibet membrum sibi nutri mentum attrahere: ꝛ ꝓpterea ꝙ ipsum constringit quare opilationes in eo accidunt que nutrimentuꝫ penetrare non permittunt: ꝛ ex eis est obuiare ei qđ est caloris uehementis qui superflue resoluit donec ex eis est multum balneari:

Ca.v. de causis figurā corrūpentibus.

Ex causis figurā corrūpentib⁹ sunt cause q̄ in ꝑncipio creature acciderūt ꝓpter quas virtuti informatiue aut digestiue que sunt spermate sue oꝑationis ꝯplementū deficit. Et ex eis sūt cāe q̄ accidūt cū a matrice sepaꝛ. et ex eis sunt cause que accidūt cum infans ligaꝛ ꝛ cum tenetur: ꝛ alie cause primitiue que extrinsecus adueniunt sicut casus aut percussio. ꝛ ex eis sunt cause que accidūt: propterea ꝙ se vult mouere anteq̄ꝫ membra duref cant ꝛ anteq̄ꝫ ambulare possit. ꝛ ex eis sunt cause egritudinales sicut lepra ꝛ pthisis ꝛ spasmus ꝛ extē sio ꝛ paralisis ꝛ est cum ꝓuenit ꝓpter pinguedinē nimiam: ꝛ est cum accidit propter superfluam maci em ꝛ est cū ꝓpter apostemata: ꝛ ē cum ꝓpter infir mitates situs ꝛ ē cum accidit propter consolidatio nis vlcerū maliciam.

Capitulum.vi. de causis opilationis τ coangustationis cannalium.

Opilatio accidit aut ꝓpter cām extraneaꝫ que in cānali cadit: τ hoc aut erit extraneū in suo genere sicut lapis: aut extraneuꝫ in quātitate sui: sicut fex multa: aut extraneū in sua qlitate: τ hoc erit aut ꝓpter suā grossitiem: aut quia ē congelatum sicut sanguisuga illa que congelata est. De qdem sunt ptes eius qd opilat ꝓpterea ꝙ in cānali cadit ex qbus sunt que i suo loco in cānali fixa manent: τ est ex eis qd in suo loco ē mobile. Et est cū accidit opilatio: ꝓpterea ꝙ clausū fuit foramen ꝓpter vlceris cōsolidationem qd in ipso factū fuit: aut ꝓpter nascentiā addite rei sicut carnis verrucose claudētis. Aut q: cannalis ꝓpter apostematis cōprimentis vicinitatē cooperitur. aut ꝓpter constrictionem que fit ꝓpter forte frigus: aut ꝓpter vehemētem siccitatem que ꝓpter stipticātia accidit: aut ꝓpter ꝟtutis retentiue fortitudinem: aut ꝓpt ligaturam. in hyeme quoqꝫ multe fiūt opilatiōes ꝓpterea ꝙ superfluitates multuꝫ retinentur τ propterea ꝙ frigus stringit.

Caplm.vij. de cāis amplitudinis cānalium.

Cannalis ampliatur aut ꝓpt retētiue debilitatem: aut propter fortē expulsiue motū. Et ex hoc quidem mō est anhelituꝫ retinere: aut ꝓpter medicinas aperiētes: aut ꝓpter medicinas laxantes calidas τ humidas. Et cannales qdem ex contrarijs harum causarum coangustātur τ ꝓpter opilationes.

Caplm.viij. de causis asperitatis.

Asperitas accidit aut ꝓpt cām medicine q vehemēter abstergit sua incisiōe sic acetuꝫ τ acetose sſ pfluitates aut sua resolutiōe sic spuma maris τ supfluitates acute: aut ꝓpter causā stipticam que exasperat ꝓpt suaꝫ siccitatē sic res pōtice aut frigide que exasperāt ꝓpterea ꝙ cōstringūt aut ꝓpter terrestres q sup mēbꝝ iacēt sic puluis.

Caplm.ix. de causis lenitatis.

Lenitatis causa aut ē glutinās ꝓpt sui viscositatem aut subtiliter resoluens que mām subtiliat τ ipam currere facit τ spissitudinē a membri supficie remouet.

Cap.x. de causis dislocatiōis τ sepatiōis a situ.

Membri remotio ē aut ꝓpt cām extēdētē sic cū aliqd trahit mēbrū τ extenditur donec dislocatur: aut ex motu forti super inixionem que mēbrum a loco suo remouet sicut cū alicuius pes flectit. aut cā laxans τ humectās quēadmodū accidit in ranice. aut ꝓpt cām ligamenti substātiam corrumpētem ipm corrodendo aut putrefaciendo aut laxum reddendo quemadmodū in lepra accidit τ sciatica.

Capitulum.xi. de causis malitie vicinitatis que separationem prohibet.

Causa eius ē aut grossities aut viscositas aut spasmus aut laxitas aut hūoris siccitas i iūcturā: q: ibi fit lapis: aut cū q nat9 fuit.

Capitulum .xij. de causis malitie vicinitatis que dilationem prohibet.

Cuius cā ē ut grossities aut vestigiū icarnatiōis vlceris aut spasmus aut cū q nascit.

Cap.xiij. de causis motuū nō nāliū.

Horū cā est aut siccitas debilitās sic tremor siccus: aut siccitas spasmificās sic cā singltus sicci τ cā spasmi sicci: aut supficies calefaciētes aut supficies infrīgantes: aut cāe ꝟtutis viā claudētes mēbro suā ꝓhibētes penetrationē cū opilatione: aut supfluitates q nocēt: aut ꝓpt suā frigiditateꝫ sic rigor: aut ꝓpt pūctionē sic horripilatio: aut ꝓpt caloris innati submersionē: aut ꝓpt sui paucitatē: τ ꝓpter illam accidit in musculorum supficieb9 frigiditas τ ꝓuenit ventositas que vult resolui τ exire sicut saltus. Et nunc quidem dicemus ꝙ hic nocumētalis materia aut erit vaporalis pauca τ accident ꝓpter eam alices aut erit plus ea τ ꝯiunget ꝓpt ipam laxitudo penalis si fuerit quieta aut ꝓueniēt alie laxitudinis spēs qs noīabim9 si fuerit mobil'. Qd si fortior fuerit accidet inde horripilatio. Et si fuerit magis fortis prouenict inde tremor. Et materia quidem ventosa cum in musculo tenetur prouenit ꝓpter ipsam pulsatio.

Capitulū.xiiij. de causis augmenti τ magnitudinis τ numeri.

Horū cāe sūt materiei mltitudo τ ꝟtutū attractiuaꝝ i seipis fortitudo aut ꝟtutū attractiuaꝝ fortitudo ꝓpt fricatiōis adiutoriū τ calefactōis cū emplis sic cū emplo de pice τ qd ei assilat. Et h qdē ē magnitudini ꝓpuꝫ τ nō nūero.

Caplm.xv. de causis diminutionis.

Hequidē sūt q aut in pncipio ꝓuenerūt creature sic mater ei diminutio: aut ꝟtutis lactricis error: aut ei9 debilitas: aut nocumēta q qñqꝫ extrinsec9 aduenīūt sicut incisio aut pcussio aut corruptio quā fecit frig9: τ qñqꝫ intrinsec9 sicut herpes estiomen9 aut putrefactio.

Caplm.xvi. de causis solutiōis ꝯtinuitatis.

Iste qdē sūt aut itrīsec9 aut extrīsec9. Que vo sūt intrīsec9 sūt hūor comedēs τ cōburēs τ hūectās τ laxās: aut siccās τ findēs: aut sic repletio vētosa pūgēs: aut hūor extēdēs ꝓpterea ꝙ se ꝯstrigēdo mouet: aut penetrādo i corpe ꝓpterea ꝙ fortis mot9 ipm sepat aut hūor pūgēs. Et he qdē oēs aut sūt ꝓpt mot9 fortitudinē: aut ꝓpter materiei multitudinē: aut sicut fortitudo mot9 expulsiue nō sm nālē cursū: τ sicut mot9 sup repletioneꝫ. τ de his q eis silant ē vox fortis τ salt9: τ sicut apatū aptio. cāe aūt q extrīsec9 sūt sūt sic corp9 extendēs ut funis τ pōdera: aut qd icidit ut ensis: aut qd adurit sic ignis: aut qd ꝯtūdit sic lapis: qm huiōi si vacuū iuenerit ꝯtūdꝫ: aut sic repletū receptacula findēs: aut sic corp9 qd pforat ut sagitta: aut qd pūgit aut mordet sic canis rabiosus: aut vipa aut hō.

Caplm.xvij. de causis vlcerum.

Cause vlceꝝ sūt apa qd apit: aut plaga q facit pus: aut bothor q se comedūt.

Capitulū.xviij.de cāusis apostematū.

H Arū causarū quedā sunt que sunt ex materia ⁊ quedā sunt ex dispōe mēbri. Que vo sūt ex pte materici sunt repletiōes ex sex rebꝰ prenoīatis. Et que ex parte dispositionū mēbroꝝ sunt sicut virtus membri expellētis ⁊ debilitas mem-bri recipiētis: ⁊ qđ est ꝑparatū ad supfluitates reci-piendas: aut ꝓpter sue sbe mām: qm̄ ipm sit creatū sicut cutis: aut ꝓpter sui laxitatē sicut caro laxa que ē in tribus reflexionibꝰ .s. post aurē in collo ⁊ in ascel la ⁊ in inguie: aut ꝓpter viarū que ad ipm ꝑueniūt dilatationē ⁊ earū que ipso vadūt coāgustatōez. aut ꝓpterea ꝙ inferius positū est aut ꝓpter sui ꝑuitatē qm̄ illud qđ ex cibo ad ipm venit colligere nō valet aut ꝓpter debilitatē sui: qm̄ illud qđ ad ipm venit ex cibo digerē nō pōt ꝓpter nocumētū qđ ē i ipso. aut ꝓpter ꝑcussionē que mām in ipso retinet: aut ꝓ pterea qđ resolutio eiꝰ defi cit ei qđ ab eo resolui so-lebat ꝓpter exercitiū: aut ꝓpt calorē supfluū qui est in ipso vnde ꝯhiť. Et ille quidē calor aut ē nālis sicꝰ carnis: aut nō naturalis quē dolor euenire facit: aut motus valde supfluꝰ aut aliud ex calefaciētibꝰ. Ex fractura quoqꝫ ꝑuenit apa ꝓpter vnā ex istis rebus quas predixinius: sicut cōcussio ⁊ mēbri ꝯpressio et extensio cū ipm os restaurať. In dēte quoqꝫ plimū fit apa: qm̄ nutrimenti recipit augmētū ⁊ infusionē ⁊ putrefactionē ergo recipit apostema.

Caplm.xix. de causis doloris absolute.

E T qm̄ dolor ē vna ex dispositiōibꝰ nō na turalibus q̄ corpori aīalis accidūt. In cau sis eius sermonē facimꝰ vniuersalē. Dice mus igiť ꝙ dolor ē sensibilitas rei ꝯrie. Oēs vo do loris cause in duobꝰ ꝯphendūtur generibꝰ .s. gene re mutatōis ꝯplexiōis cito facte: ⁊ ē malitia cōplexi onis diuerse: ⁊ gnē solutiōis ꝯtinuitatis. Per mali tiam ꝯplexiōis diuerse intelligimꝰ ut mēbra sui sba ꝯplexionē habeant māsiuā: deinde aduenit eis cō-plexio extranea huic ꝯtraria: ita ut sit plꝰ calida aut plus frigida q̄ꝫ erit. ⁊ vtus sensibilis rei aduētū sen tiat ꝯtrarie ⁊ fiet dolor: quoniā dolor nō ē nisi con-trarie rei ꝯtrarietatē sentire. Malitia autē ꝯplonis mansiue nullo modo efficit dolorem neqꝫ sentiť ve-luti si ꝯplexio mala q̄ iam est in mēbroꝝ substantia mansiua corrūpit cōplexionem ꝑncipalē: ⁊ facta ē ac si ipsa esset ꝑncipalis. Ista eni dolorē non efficit: qm̄ ipa nō sentiť. Oportet eni ꝙ sentiētes ab illo qđ sentiť patianť. Res nāqꝫ nō patiť ꝓpter dispōez mā siuam que ipsā nō mutat. imo nō patiť nisi propter cōtrariū adueniēs quod eā mutat ad illud qđ non erat. Idōqꝫ ethicā habens nō tm̄ sentit inflāmatōis quantū hn̄s ephimerā aut tertianā: licet ethice calō calore tertiane sit maior. Calor. n. ethice est mansiuꝰ ⁊ in substātia mēbroꝝ principaliū infixꝰ Et tertiane calor est vehemēs a vicinitate veniēs calidi humo-ris ad mēbra in quibus adhuc nālis ipsoꝝ ꝯplexio ita conseruata est. Qđ si humor recesserit mēbrum in sua remanebit ꝯplone: neqꝫ calor ille in eo figeť nisi egritudo in ethicā mutata fuerit. Et cōplo qui-dē mala nō diuersa nō fit māsiuā in mēbro nisi ordi natim. Est etiā cū in dispositione sanitatis inuenitur hoc intellectui ꝓximū: ⁊ hoc est qm̄ ei qui se in hye-me balneat si se cū aqua calida imo tepida lauat: ac cidit ei ex ipsa horripilatio qm̄ corporis eius quali-tas ab eo est longinqua ⁊ ei cōtraria: postea vo vtiť ea ⁊ delectať ex ea ⁊ ita ordinať ad resolutiōem frigo ris quod in ipso erat agens. Deinde aūt cū aliq̄ hora in casa balnei interiore sederit fiet corpꝰ eiꝰ aq̄ illa calidiꝰ. ⁊ cū illa eadē aqua ꝑma repēte eo inscio super eū ꝓijcietur horripilatiōem ab eo patieť ⁊ sen tiet ex ea frigiditatē. Cū igiť hoc scimisti dicemꝰ ꝙ lꝫ vnū ex generibus cāꝝ doloris sit malitia ꝯplōis diuerse: nō tn̄ ois malitia cōplexōis diuerse: imo ca lidū essentialiť ⁊ frigidū eētialiť: ⁊ siccū accidentaliť ⁊ humidū nullo mō dolorē faciūt. Calor. n. ⁊ frigi-ditas sunt due qualitates agētes. ⁊ siccitas ⁊ humi-ditas sūt due qualitates patiētes: quarū virtutes nō sūt ut ꝑ eas corpus iprimat in corpus. sꝫ ut ꝑ eas cō pus a corpe iprimať. Siccitas vo ꝑ accidēs facit dolorē qm̄ alterius generis eā sequiť cā que est cōti-nuitatis solutio. Est eni cū siccitas ꝓpter sue cōstri-ctionis fortitudinē fit cā solutiōis cōtinuitatis. Sa. vero cū verificatur intentio ad hoc eā reducit ut es-sentialis cā doloris nō sit nisi solutio cōtinuitatis et nō amplius: ⁊ qđ calidū dolorē non facit nisi ꝑpea ꝙ ꝯtinuitatē soluit: ⁊ nꝫ ēt frīm dolorē effic̄ nisi ꝑpea ꝙ continuitatis solutio ipm comitať: ⁊ ꝓpter mul-tā nāqꝫ spissitudinē ⁊ coadunatiōem ipm ꝓculdu-bio sequiť vt partes ad locū trahātur ubi spissantur ⁊ ut a loco sepenť a quo trahūtur. Et in quodā suoꝝ libroꝝ fm̄ hanc snīam in tantū ꝓcessit donec opina ri fecit ꝙ oīa sensibilia nocumētū faciunt ꝓpter hoc videlicet faciūt nocumētū ꝓpter eius sepatōem aut ꝓpter coadunationē quā sepatio sequiť. Nigruꝫ itaqꝫ in visibilibus dolorē efficit ꝓpter sue coadūa-tionis fortitudinē: ⁊ albū ꝓpter sue disgressiōis ve-hemētiā: ⁊ amarū ⁊ salsū ⁊ acetosū in gustatis dolo-rē efficiūt ꝓpterea ꝙ fortiter dispergūt: ⁊ ꝓonticum ideo qr vehemēter coadunat qđ ꝓculdubio spersio sequiť ⁊ in odoratis similiter. Et ꝓpter hoc in forti-bus sōnis fit dolor iō ꝙ dispergunt ꝓpter motꝰ ae ris fortitudinē cū sibi obuiat. Certa aūt dictio i hoc mō ē ut cōplexionis mutatio ponať genus ex quo dolor eētialiter prouenit: lꝫ cū eo ꝯtinuitatis sepa-tio contingat. huius tn̄ declaratio verificata in me-dicina nō continetur: sꝫ in pte sapie nāli: iōqꝫ ad ipiꝰ sūmā parūp innuemus. Dicemꝰ igiť ꝙ cū dolor est similiū ꝑtiū in mēbro dolente ⁊ continuitatis so lutio nullo mō similiū erit partiū: sꝫ dolorē i dispo-sitionibus in quibus continuitatis non existit sepa-ratio non ꝯtigit inueniri ꝓpter cōtinuitatis solonez imo ꝓpter ꝯplonis malitiā. Et etiā frigus facit dolorē vbi constringit ⁊ coadunat ⁊ oio ibi infrigi-dat. ⁊ solutio quidē cōtinuitatis non est vbi infrigi dat imo in extremitatibꝰ locoꝝ infrigidatoꝝ. Am plius dolor: ꝓculdubio ē contrariū subito impresso rē sentire vnde ipse est ꝯtrarius ⁊ dolorē faciēs. Nō

ne vides ꝙ si quis frigus ꝯplōnē corrūpēs senserit
vꝫ ꝯplōnē corrūpit ⁊ fuerit sicut nō acciñs ꝓpter ip
sum ꝯtinuitatis sepatio istud sentire an erit contra-
riū ⁊ an dolorē faciens. Ex hoc itaqꝫ scies ꝙ mu
tatio ꝯplōnis subito cā erit dolōis queadmodū so-
lutio ꝯtinuitatis. Et dolor qdē ꝯtinuitatis. Et dolor
qdē caliditatē turbidat ⁊ fit fortior dolor. Est ēt cū pꝰ
dolōēꝫ ꝑmanet res q̄ sēsū dolōis hꝫ. nec tñ ē dolor
certꝰ sꝫ ē ex sūma reꝝ q̄ ꝑ se resoluūt Et torpidꝰ qdē
imedicādo laborat ⁊ nocet ei.

Caplm.xx.de causis cuiuslibet doloris.

Doloꝝ gnā q̄ noīa hñt hec sunt: prurītiuꝰ: as
patiuꝰ: pūgitiuꝰ: ꝯpssiuꝰ: extēsiuꝰ: ꝯcus
siuꝰ frāgitiuꝰ: laxatiuꝰ: pforatiuꝰ: acualis:
stupefactiuꝰ: pulsatiuꝰ: grauatiuꝰ: fatigatiuꝰ: mor-
dicatiuus: Ista qdā sunt qndeci gnā. Cā aūt pru-
ritiui dolōis ē hūor acris acutꝰ aut salsꝰ. Et dolōis
aspatiui cā ē hūor asp. Et cā doloris pūgitiui ē hūor
q pāniculū extēdit i latitudie: sic eis sepans ꝯtinuita
tem Et ē cū i sensu ñ est eq̄lis: aut ꝓpt̄ea ꝙ illius sup
qd̄ extēdiꝑ pāniculꝰ: aut illiꝰ ex eo qd̄ iuestiui ē ptes i
duritie ⁊ lenitate nō sunt siles sicut furcula ⁊ pānicu
lo q super costas ē iuestitꝰ cū apa i pleuresi ad supi-
oreꝫ eiꝰ trahiꝑ ptē: aut nō sunt ipiꝰ ptes i suo motu
siles sic diaphragma illi pāniculo: aut ppea ꝙ ptes
corpis mēbri ñ simulāꝑ: aut ꝓpꝑ nāꝫ: aut ꝓpt̄ nocum
tū qd̄ alicui accit suaꝝ ptiū ⁊ nō alijs. Extēsiui dolo
ris cā ē vētositas aut hūor q neruū aut musculū ex-
tēdit ac si ipꝫ ad suas trahat extremitates. Et dolo-
ris quidē cōpressiui cā ē mā que mēbro suū coangu
stat locum: aut uentositas que ipsū coangustat ⁊ fit
quasi desup cōprimereꝑ ⁊ ꝯtōdereꝑ. Sꝫ cā corrosiui
doloris ē materia que inter suū musculū ⁊ suū pāni
culū resoluiꝑ ⁊ panniculū extendit ⁊ cōtinuitatē sol-
uit que int̄ pāniculū existit ⁊ membꝝ. Et cā doloris
frangitiui est mā aut vētositas que interponitur me
dia inter os ⁊ pāniculū qui tegit ipm. aut frigꝰ qd̄ il
lū pāniculū fortiter stringit. Cā vo doloris laxati
ui ē mā que carnē musculi extēdit ⁊ nō ipsius cordā
Et hic quidē nꝫ uocatus ē laxatiuus nisi ꝓpterea ꝙ
musculus neruo laxior existit ⁊ pāniculo. Et perfo-
ratiui doloris cā est mā grossa aut uētositas que re-
tinetur inter tunicas mēbri duri ⁊ grossi: sicut inte-
stini colon. que incessanter ipsū rūpit ⁊ in ipsū pene
trat stimulādo ac si terebello pforareꝑ. Acualis autē
doloris cā est ipsa eadeꝫ mā in huiusmodi mēbro:
sed est retenta in hora qua rumpit. Et stupe-
factiui doloris causa est aut fortis frigoris ꝯplexio
aut pororuꝫ penetrationis spiritus sensibilis qui ad
membrum venit clausura cum ligatura aut recepta
culorum repletio. Causa vero doloris pulsati
ui est apostema calidum ⁊ non frigidum. Frigidū
enim quocunque modo fuerit siue sit durum siue sit
molle dolorē non efficit nisi in calidum conuertatur

Neqꝫ etiaꝫ dolor pulsatiuus ex apostemate ca
lido accidit nisi hoc modo .s. cuꝫ apostema contige
rit ⁊ membrum quod est ei vicinum fuerit sentiens
circa quod existunt arterie que semper pulsant.

Cum enim membrum sanum fuerit arterie mo-
tus non sentitur propter ipsius profunditatem: sꝫ
cuꝫ infirmatur ⁊ apostematur eius pulsatio dolorē
efficit. Et doloris quidem grauatiui causa est
apa in mēbro non sensibili sicut pulmone rene ⁊ sple
ne. Illud eni apa sua grauitate trahiꝑ iferiꝰ ⁊ mēbꝝ
iferiꝰ trahiꝑ p sēsibilem fasciā ipm circūdāteꝫ ⁊ suspē
sorū a quo oriꝑ fascia: ⁊ fascia qdē ⁊ suspēsoriū senti
unt qñ iferiꝰ trahiꝑ. Aut apa i mēbro sensibili cuius
sensuꝫ ipa egritudo iā destruxit: sic cācer i ore stōi cu
ius pōderositas sentiꝑ. nec tñ doloreꝫ efficit ppea ꝙ
ipe sensuꝫ destruxit. Fatigatiui aūt dolōis cā ē aut
labor ⁊ vocaꝑ labor iste fatigatio laboriosa: aut hūor
extēdēs ⁊ vocaꝑ qd̄ accit ex eo fatigatio extensiua aut
vētositas ⁊ vocaꝑ illd̄ qd̄ accit ex ea fatigatio iflātiua
aut hūor mordicans: ⁊ vocaꝑ illd̄ qd̄ accit ex eo fati-
gatō vlcerosa. Et ex eis qdē ꝓueniūt ꝯpōes queād
modū eas i locis suis declāuimꝰ q sūt eis ꝓprij. Et
ex sūma ꝯpōnū ē fricatio q̄ apoſa vocaꝑ q̄ ē ꝯposita
ex extēsiua ⁊ vlcerosa. Et mordicatiuꝰ dolor ē ex
humore q qualitatem habꝫ acutam.

Caplm.xxi.de cāis sedandi dolorem.

Ausa getis dolōis ē aut qd̄ cāe ex qua ꝓue
nit exit ꝯtrariū ⁊ ipam euat sic aneti ⁊ lini
semē cū sup locuꝫ dolētē ex eis fit emplm:
aut cū quo mollificaꝑ ⁊ fit sōnꝰ ⁊ sensibil' vtꝰ ad suā
redit opatōeꝫ: sic i ebriātia: aut cū quo ifrāꝑ ⁊ stupi-
duꝫ effic̄ sic oia narcotica. Sedāt tñ certū ē pimuꝫ.

Caplm.xxij.de eo quod ꝓuenit ex dolore.

Dolor vtutē dissoluit ⁊ mēbra a suis ꝓprijs
opatōibꝰ ꝓhibet: adeo ut mēbra spūalia
ab aeris ꝓhibeat attractōe: aut eiꝰ ꝯstruat
opone ⁊ fac̄ eū infectū aut frequētē: ⁊ oio ñ hꝫ nālē
cursū. Et ē cū i pmis calefacit mēbra postea ifrigidat
pp illud qd̄ resoluit ⁊ vincit de spū ⁊ vita.

Caplm.xxiij.de causis delitiaꝝ.

Elitiaꝝ quoqꝫ cāe i duobꝰ st ꝯphense gene
ribꝰ Unū ipoꝝ ē genꝰ qd̄ ꝯplōnē nālē subi
to reducit ad hoc ut ipa sētiaꝑ. Et alteꝝ est
illud qd̄ nālem cōtinuitatē subito reducit. Nulla. n.
res q̄ non subito veit sentiꝑ: nꝫ delitie ex eo hñꝑ. Est
nāqꝫ delitia sentire ꝯueniēs. Et oē qdē sentire p vtu
tē est sensibilē ⁊ sentire ē pp passiōeꝫ sui. Cūqꝫ sentire
fuerit cū ꝯueniente aut ñ ꝯueniēte: erūt delitie aut do
lor ꝭm illud qd̄ ipmiꝑ. Et ppea ꝙ tactꝰ oibꝰ sensibꝰ
est spissior ⁊ magis retinens illud qd̄ recipit ex ipres-
sione conueniēte aut non ꝯueniete: ideo eius sentire
illud qd̄ ē ꝯueniēs cū nā ei obuiat ē maior delitiarū
⁊ sentire qd̄ ē ꝯueniēs est deterioris doloris q̄ꝫ illud
qd̄ alijs vtutibus existit ꝓprium.

Ca.xxiiij.ad sciēdū quō motꝰ dolorē efficit.

Otus dolorē efficit pp illd̄ qd̄ cū eo accit
extēsione aut ꝯcussione aut ruptura.

Caplm.xxv.ad sciendū quomō mali hu
mores dolores efficiunt.

Umores mali dolorē efficiūt aut propter
ipoꝝ caliditatem: sicut cū mordicationeꝫ fa
ciunt: aut sua multitudine sicut cū extēdunꝑ

aut propterea ꝙ vtrisqꝫ ꝯiungūtur.

Ca.xxvi.ad sciēdū quō vētositates dolorē efficiūt

V Entositas dolorē efficit propꝉ extensionem. Et vētositas qdē extēdens aut erit in membroꝝ ꝯcauitatibꝰ ⁊ ipsoꝝ ventriculis: sicut inflatio in stomacho: aut in tunicis mēbroꝝ ⁊ eoꝝ villis sicut in colica ventosa: aut in tunicis musculoꝝ ⁊ sub pānicul' ⁊ sup ossa: aut in circuitu musculoꝝ inꝉ ipsos ⁊ carnē laxam ⁊ cutē: aut occultata in mēbro sic musculi pectoris sūt occultati. Et ipsius qdē resolutio siue subita sit siue mlꝉo moreꝉ tpe ſm mlꝉitudinē siue maꝉie ⁊ ipsiꝰ paucitatē existit: aut grossitiē siue maꝉe ⁊ sbtilitatē ipiꝰ aut spissitudinē aut ipiꝰ raritatē

Cap.xxvij.de causis eiꝰ qō retineꝉ aut euacuaꝉ.

R Etentionis ⁊ euacuatiōis causas scire erit ei facile q eis ꝯtrariauerit q̄ de retentione diximus ⁊ euacuatōe. Illud igiꝉ ibi legat.

Ca.xxviij.de causis fastidij ⁊ repletionis.

H E quidē aut sunt extrinsece ⁊ sunt ꝑmitiue sicut cū aliquis regimie vtiꝉ vnde multa ꝓuenit humectatio ⁊ corpus nō indiget humectatione cibi ⁊ potus. Et iō cū hic duo cōiuncta fuerit simul multiplicabiꝉ in corpore materia ⁊ corrūpetur operatio nature in ipsa sicut multotiēs ingredi balneū ⁊ precipue post comestionē. ⁊ resolutionē ꝓhibentia sicut quies ⁊ dimittere exercitiuꝫ ⁊ euacuationē. ⁊ in comedēdo ⁊ bibendo iportunitas ⁊ regiminis malitia. aut intrinsice ⁊ sunt sicut v̄tutis digestiue debilitas que nō digerit: aut debilitas virtutis expulsiue aut retētiue virtutis fortitudo: q̄ propter remanebūt humores ⁊ exteriꝰ nō exibunt. aut cānalīū coangustatio.

Ca.xxix.de causis debilitatis mēbroꝝ.

C Ausa debilitatis aut erit veniēs sup corpꝰ mēbri: aut sup ipꝫ qui erit virtutis lator q̄ in mēbro ministrat aut sup ipam virtuteꝫ. Illa vero cuius cā in mēbra ꝓpria existit ē aut malitia cōplīōis māsiua ⁊ ꝓprie ē ſfa: lꝫ etiā sit cū calō illud efficit: iō ꝙ eius opatio ſfitatis opatiōi in stupore simul' existit ꝓpterea ꝙ corrūpit ꝯplīonē spūs: quēadmodū accit ei qui multā in balneo morā fac: īmo ei cui aduenit sincopis ⁊ siccitas ꝓpterea ꝙ virtutes penetrare ꝓhibet iō ꝙ inspissat. Et hūiditas ꝓpterea ꝙ laxat ⁊ opilat aut aliq̄ ex egritudinibus cōpōis. Sꝫ que ex illis maiorē ꝓprietatē hꝫ ne in hoie appareat nꝫ nocumētū nꝫ egritudo nꝫ dolor: est raritas texture illius mēbri in suis neruis. Oēs nāqꝫ opationes nāles ⁊ volūtarie ꝑ villos ⁊ iporuꝫ cōplīōem cōplentur. Digōi quoqꝫ bona ⁊ necessaria est retētio ſm cōgruā dispōem. ⁊ hec quidē per villos existit. Illud vero in quo est cā spūi ꝓpria est aut ꝓpter opilationis malitiā: aut ꝓpter resolutionē euacuatiōe facta q̄ est ei ꝓpria: aut ſm modū sequēdi euacuatōes alterius. Et illud qō ē virtuti ꝓpriū ē operationū multitudo ⁊ ipsarū reiteratio qm̄ virtutē debilitat lꝫ spūs resolō cū eo associeꝉ quēadmodū associaꝉ cū vnaquaqꝫ cā. Cūqꝫ cās ſm aliunt cōnumerauerimus modū ⁊ remotas cās cū eis nuscuerimus que ꝯiūctarum cāꝝ exīt cause inuenimus ⁊ causas ex malitia ꝯplōis: ⁊ cāꝉ ex corruptiōe aeris ⁊ aque ⁊ comestiōis. Et ex eis sunt q̄ spirituꝫ euacuant q̄rū nulla fetori ē silis ⁊ ꝑcipue fetori aq̄ ⁊ venenosaꝝ v̄tutum expansio in aere aut in corpore.

Ex sūma causaꝝ ꝑterea debilitatis sūt que ex euacuatiōe pēdent sic sanguinis exitus ⁊ vēter ⁊ ꝓprie in subtilibꝰ humoribꝰ ⁊ aqua hydropicoꝝ incisiōe pactensis extracta cū eius quātitas multa subito extrahiꝉ ⁊ pforatio magni apostematis cū ab eo multum post subito exierit siue ipm per se apiatur ⁊ sudor multus ⁊ exercitiū plimū. Dolores etiā spūuꝫ resoluūt: licꝫ etiā ꝯplexionē permutēt. Et ex summa istoꝝ quidē doloꝝ sunt qui maioris existunt impressionis: ⁊ sic dolor oris stomachi siue sit extēsiuꝰ siue mordicatiuus. Et oīs dolor q est cū ꝓpinqtate parti cordis. Febres quoqꝫ sunt ex eis q̄ debilitatē faciūt ꝓpꝉ resolutionē ⁊ euacuationē sāguinis ⁊ spūs ⁊ ꝯplexiōis mutatōnē. Amplitudo quoqꝫ poroꝝ est ex eo qō ad hoc adiuuat ut debilitas resolutiōes accidat. Et multa fames huiꝰ existit modi. Et etiā cuꝫ totiꝰ corpis debilitas vnius mēbri aut ptis mēbri seqtur debilitatē quēadmodū corpis debilitas ꝓpter malitiā que ori stōi accidit que tanta ē ut eius virtus resoluaꝉ: ⁊ cū alicuius cor ⁊ cerebrum a quolibet nocumētalīū vehemēter patiꝉ erit hō hic velocis extuatōis ⁊ qui ex pauca resoluiꝉ cā. Et ē cū cā debilitatis existit multitudo tollerātie egritudinū. et est cū aliqō mēbꝝ in creatione ē debilius quodā aut alio debiliꝰ existit sicut pulmo ⁊ cerebꝝ: iōqꝫ erit recipiens qō fortius nā a seipso expellit: locus .n. cerebri ꝓprius si altus nō esset ex tali mō res ꝓueniret quā tollerare nō posset neqꝫ eius virtus cū ipso remaneret.

Doctria.iij.fen scōe cꝰ sūt xi.capꝉa ⁊ duesīme.

Capitulū.i.de accidentibus ⁊ significatōibus.

A Ccidentia ⁊ significationes ſm vnamquāqꝫ triū predictarū dispositionum vnā triū declarant significationū: aut rē presentē de quo dicit Gal'. ꝙ soli cōfert infirmo in eo qō facere debet: aut rem preteritam de qua dixit Galie. ꝙ soli prodest medico quoniam declarat ipsum in sua arte excellētem ⁊ eius consilio magis credunt: aut rem futuram de qua dixit Gal'. ꝙ vtrisqꝫ confert medico vero qꝛ demonstrat ipsum in sua scientia excellentem ⁊ infirmo quia demonstrat qualiter ipse sit regendus. Significationū suarū quedā sunt que ꝯplexiōis significant equalitatem quas in suo loco nominabimus. Et quedā sūt que significāt cōe qualitatē cōpositiōis: ex qbꝰ sūt sbales q̄ v̄bigr̄a sūt ut sic forma ⁊ sitꝰ ⁊ quātitas ⁊ nūerꝰ ſm qō oꝫ. ⁊ he qdē dispositiones diuise fuerūt. ⁊ ex eis sunt accidentales sicut decoratio ⁊ pulchritudo. ⁊ ex eis sunt finales ⁊ ipse sunt ex cōplemento operationū ⁊ que incedēdo ſm

ꝑfectionez ꝓueniũt. Omne eniz mẽbꝝ cui⁹ opatio ꝯpletur est sanum: modus aũt ex opatiõib⁹ cognoscendi est ſm mẽbrorũ principalium dispositiones: ſm cerebrum qdem est ꝑ dispositiões opationum volũtariaꝝ ⁊ ꝑ dispositões sens⁹ ⁊ ꝑ opatões existimationis. Et ſm cor qdem est ꝑ pulsuz ⁊ ꝑ anhelitum. Et ſm epar qdem est ꝑ egõnem ⁊ vrinam: ipsius nãqꝫ debilitatem egestio ⁊ vrina loture recentis carnis similes sequũtur. Accidentiũ autez que egritudines significãt quedã sunt que ipsam demõstrant egritudinez sicut diuersitas pulsus in festinatione sui in febre. Ipse nãqꝫ ipsam significat febrez.

Et q̃dam sunt que egritudinis significãt locũ sicut pulsus serinus cui in ꝑte pectoris fuerit dolor: qm̃ significat ꝙ apa est in panniculo ⁊ in diaphragmate: ⁊ sicut pulsus vndosus: qm̃ significat ꝙ apa est in corpe pulmõis: ⁊ quedã significãt egritudĩs causaz sicut significationes repletionis ꝑ diuersitatẽ suaruz dispositionũ q̃rum quisqꝫ modus aliquẽ repletiõis modum significat. Amplius accñtiũ quedaz sunt ꝓdeuntia q̃ cum egritudine incipiũt ⁊ finiuntur. sicut febris acuta ⁊ dolor pũgitiu⁹ ⁊ coangustatio anhelitus ⁊ tussis ⁊ pulsus serinus cum apate lateris. Et quedam sunt que notam horam non habẽt ⁊ egritudinẽ quãdoqꝫ sequũt ⁊ q̃nꝫ nõ sicut dolor capitis cum febre. Et sunt quedam que in fine rei eueniũt de quibus sunt significationes crisis ⁊ maturitatis ⁊ significationes prohibitionis maturitatis ⁊ signa mortis. haꝝ autem ꝑlime sunt in egritudinibus acutis. Significatõnuz ꝑterea alie sunt que ĩ eo quod de mẽbris apparet significãt que sunt ex eis sumpte que ꝓprie sentiuntur: sicut dolor dispositiones ⁊ dispositões tactus in duritie ⁊ mollitie ⁊ in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ in reliqs: aut ex his que cõmuniter sentiuntur: ⁊ sunt ea que sunt sumpta ex forma membroꝝ ⁊ ipsoꝝ sitibus ⁊ motibus ⁊ quietibus.

Et fortasse illa significabunt ipsoꝝ dispositões occultas: sicut labij saltus vomitũ. Ipsoꝝ ꝑterea q̃ntitates augmẽtate si fuerit aut diminute: ⁊ eoꝝ numeri fortasse occultoꝝ dispositões significabũt mẽbroruz quemadmodũ curtitas digitoꝝ que epatis paruitatẽ significat ⁊ econtrario. Et cognitiones quidẽ dispositionẽ coꝝ per egestionẽ si est nigra aut citrina ⁊ sup quod significat sũt res visibiles. Et ex rugitu sup inflationẽ ⁊ malitiam digerendi est audibile. huiusmodi quoqꝫ sunt cognitões ꝑ odores ⁊ sapores oris ⁊ reliqua. Et coniũctiones pthisis ⁊ ethice ꝑ vnguiũ gibbositatẽ sunt visibiles: sed sunt de capitulo coꝝ que sentiuntur cõmuniter. Est aũt cũ qđ manifeste sentitur rem significat occultam: quemadmodũ rubor pomi maxille: pulmonis portẽdit apostema ⁊ gibbositas vnguis vlcus pulmonis. Ex cognitionibus ṽo que habent ex motib⁹ et qetib⁹ trahitur res quã modo narrabim⁹. Significatões ṽo que sumũtur ex modo qetis. sunt sicut apoplexia ⁊ epilepsia ⁊ syncopis ⁊ ꝑalisis. Et que ex motu sumunt sunt sicut horripilatio ⁊ tremor ⁊ singultus ⁊ sternutatio ⁊ oscitatio ⁊ alices ⁊ tussis ⁊ saltus ⁊ spasm⁹ cũ incipit spasmari. Et earũ sunt quedaz q̃ ꝓueniunt ex opatione nãe principaliter: sicut singultus ⁊ quedã q̃ ꝓueniunt ex opatione nature accidentaliter sicut spasm⁹ ⁊ tremor. Et eaꝝ quedam sunt volũtarie pure sicut estuatio ⁊ reuolutio de latere ad latus. Et q̃dam sunt cõposite ex naturali ⁊ voluntaria sicut tussis ⁊ mictus ⁊ egestio. Et istaruz quidez quedã sunt in qbus natura supat volũtatez sicut tussis: ⁊ quedã in qbus voluntas supat naturam sicut mict⁹ ⁊ egestio cum volũtaria nõ cito vult efficere.

Accñtiũ autẽ a nã sine volũtate ꝓueniẽtiuz q̃daz sunt que demõstrant sensus sicut horripilatio ⁊ q̃dã que sensus non demõstrãt qm̃ non sentiũtur sicut saltus. Hi aũt motus diuersificant aut ꝓpter diuersitatem suarum essẽtiaꝝ qm̃ tussis in seipa fortior existit q̃ꝫ saltus. aut ꝓpter diuersitatẽ neruoꝝ motoruz qm̃ sternutationis nerui motoꝝ plures sunt q̃ꝫ motoꝝ tussis. Tussis enim ꝯpletur motione mẽbrorum pectoris: sed sternutatio ꝯplet cõiunctõe motuũ mẽbroꝝ pectoris ⁊ capitis simul. Sed quãtitas timoris in eis est qm̃ motus singultus sicci maioris est timoris q̃ꝫ motus tussis: licet sit tussis fortior: ꝑ qđ aũt nã iuuat est cum qñz adiuuat ꝑ instrumẽtuz essentiale ⁊ principale: sicut cum iuuat ĩ expellẽdo stercus a musculis ventris. Et est cũ ꝑ instrumẽtum iuuat extraneuz: sicut iuuat in tussiẽdo ab aere. Principioꝝ vero eaꝝ diuersitates aut sunt ex membris sicut tussis ⁊ nausea: aut ex diuersitate virtutũ agentium: qm̃ saltus principiuz est naturale tussis principium est aiale. Sed ⁊ ꝑ materie diuersitatem qm̃ tussis est ab excreatione ⁊ saltus a ventositate. He ergo significationes significant in eo quod de membris apparet ⁊ plima eoꝝ demõstratio est ſm dispositiones manifestas. Et tñ cũ occultas demõstrat dispositões sicut rubedo pomi maxille q̃ pulmonis apa declarat: et de signis etiã sunt q̃ egritudines demõstrãt occultas.

Quaproꝑ illũ q egritudines vult cognoscere occultas ut anatomie notitiã adeptus sit ad hoc ut per eã sciaz sibe cuiuscũqꝫ mẽbri acquirat si est carnosum aut non carnosuz ⁊ cuiusmodi est eius forma ideo ut sciat: verbigratia si apostema hoc qđ habet hanc figuram est in eo aut non ex ꝑte vnde sue figure est ꝯpatum aut nõ: ⁊ sciat si est posĩe qđ in ipso aliqd retineat vel non: sed id labere facit qđ recipit sicut ieiunium ⁊ si est posĩe qđ in ipo aliquid retineat aut qđ aliquid ab eo labatur que res sit quaz in ipso retinere sit possibile aut ab eo labi donec eius locum sciat quatenus per ipsum iudicet de eo quod in ipso sentitur de dolore aut apostemate si est in ipso aut ab eo longinquũ. Et sciat eius societatem ita ut iudicet si habꝫ dolorem per se aut propter societatem ⁊ si materia ab ipsomet ꝓcesserit aut a suo socio sibi influxit. Et si superfluũ qđ ex eo separat est de substantia ipsius an ipsũ est via per quã materia in ipsũ penetrat qđ ab alio sepat donec sciat illud qđ ꝯphẽdit ut noscat si est possibile illud qđ euat ab ipso euacuatũ fuisse. ⁊ ut membri operationẽ sciat donec ipsius cognoscat egritudinẽ ex nocumẽto qđ in eius

ꝯsistit opatione. Totū vo hoc per anatomiā sci-
re potes. Scias ꝑterea q medico qui vult egritudi-
nes regere que in mēbris existūt occultis necessaria
est anatomia. cūqꝫ anatomie scia ei acquisita fuerit
oportebit ꝑ hoc totum ipsuꝫ studere in cogitatione
egritudinuꝫ occultaꝝ ꝺm sex regulas. Quaꝝ pri-
ma est de nocumento opatonū cum suis qualitati-
bus ꝛ quātitatibus iā sciuisti q̄ꝝ significatio est pma
ꝛ ꝑdurans. Secūda vo est de eo qꝺ euāt: cui⁹ si-
gnificatio ꝑdurans quidē est sed non est pma. Et ꝑ
durās quidē est ꝑpterea q in ipa semper confidūt
Et pma qdem nō est iō q significat maturationē
aut maturatōis ꝓhibitōeꝫ mediate. Tertia aūt ē do
lor. Et q̄rta est de apate. ꝛ quīta est de situ. ꝛ sexta est
de accidentibus manifestis ꝛ ꝯpatis. Et eoꝝ signi-
ficatio nō est pma neqꝫ ꝑdurans ꝛ i vnaquaqꝫ earū
sermonem diuisum faciā. Ex opatōnibus vero si-
gnificatio habet qn̄ cū opatio nō ꝺm naturalē pro
cesserit cursum qui est ei significatur q vtuti accidit
nocumētuꝫ: ꝛ vtutis nocumētū egritudinē sequit q̄
est in mēbro in quo est virtus. Opationū vo no
cumēta sunt ꝺm tres modos. Opationes enim
aut minuūtur sicut oculi minuit visio ꝛ rē vidit mi-
norē ꝛ a ꝓpingore spacio. ꝛ sicut stomachus cū du
rius digerit ꝛ tardius ꝛ minorē quātitatem. Aut mu
tatur sicut cū oculus videt illud qꝺ non est aut vidit
rem non sicut est: ꝛ sicut stomachus cū cibū dissipat
ꝛ ipm male digerit. Aut destruūtur sicut oculus cū
non videt ꝛ stomachus cū nullo mō digerit. Ei⁹
autē qꝺ euātur ꝛ qꝺ retinet significatōes mlt̄is sunt
modis: aut eniꝫ significāt ex ꝑte retētōis nō natura
lis sicut cū retinet res q̄ solebat euāri: quēadmodū
accidit illi cui⁹ vrina retinetur: aut egestio: aut signi
ficāt ex ꝑte euātionis non nālis. Et hoc qdem aut
erit de substātia mēbroꝝ aut non erit ita. Sꝫ qꝺ ē
de substātia membroꝝ trib⁹ significabit modis: aut
enim per sui ipsius substātiaꝫ significabit: sicut ani
li qui expuunt herpetēꝫ estiomenū in cannali pul-
monis significāt aut significabit ꝑ quātitatem sui sic
cortices cū indisenteria egrediūt. nā si fuerit grossus
significat q vlc⁹ in grossis existit intestinis: aut signi
ficabit ꝑ colorēꝫ suū quēadmodū hypostasis peta
lo ydes que si fuerit rubea significat q est in mēbris
carnosis sicut renibus: Et si alba significat qꝺ est in
mēbris neruosis sicut in vesica. Qꝺ vo significat
illud qꝺ non est de substātia mēbroꝝ: significat aut
q ipi⁹ egressio nō est nālis sicut hūores sani ꝛ san-
guis cū exierit: aut q est non naturale in q̄litate sui
sicut sāguis corruptus: siue cōsueuerit exire siue non
aut q est non nāle in substātia absolute sic lapis: aut
q est non nāle quātitate sui lꝫ nālis sit eius exitus.
Et istud est aut ꝑpterea q auget aut ꝑpterea q mi
nuitur sicut stercus ꝛ vrina cuꝫ pauca fuerit aut mlt̄
ta: aut vt sit non naturale in qualitate sui. licet exire
soleat: sicut stercus ꝛ vrina que sunt nigra: aut si egre
diatur a parte non naturali: licꝫ exire ꝯsueuerit sicut
sterc⁹ ꝛ vrina cum egritudine ilij per superiora egre
diuntur. Doloris aūt significationes in duobus
ꝯprehendunt generib⁹. Et illud est qn̄ dolor aut
significat ꝑ suuꝫ locuꝫ. vbi gratia qn̄ si fuerit i dextra
erit in epate: ꝛ si in sinistra in splene: ꝛ est cū per suaꝫ
speciem significat que sit ipsi⁹ causa quēadmodum
diximus in doctrina causaꝝ. vbi gratia qn̄ si fuerit gra-
uatiu⁹ significabit apa qꝺ est in mēbro non sentiēte
aut cui⁹ sensus destruct⁹ est. Et extēsiu⁹ mlt̄aꝫ signi
ficabit materiaꝫ. Et mordicatiuus māꝫ significabit
acutā. Apatis aūt significatōes trib⁹ existūt modis
aut. n. sunt ex substātia sui sicut herisipila que chole
ram significat: aut sciros is que cholerā demōstrat
nigrā: aut ex loco sui sicut cū fuerit in dextra signifi-
cat vbi gratia q est apud epar: aut in sinistra significat
q est ex ꝑte splenis: aut per figuraꝫ sui qn̄ cuꝫ apud
dextram fuerit ꝛ fuerit lunare significat q est in ipo
epate ꝛ si longum fuerit significat q est in musculo
qui est super ipsuꝫ. Situs vero significatōnes aut
sunt ex locis aut ex cōitatib⁹. Et ex locis qdem ap-
parentes sunt. Et ex cōitate qdeꝫ sunt sicut per nocu
mentuꝫ qꝺ est in digito ex cā antecedente ꝯgnoscit q
est propter nocumentum quod sexto ex partibus
neruorum accidit.

Caplm. ij. de signis distinguentibus inter egritu
dines proprias ꝛ associatas eis.

Et quoniam est cū egritudines in pncipio
accidunt in membro: ꝛ ē cū accidūt ꝑpter
associationem quēadmodū caput stoma
cho in suis associatur egritudinib⁹ tunc oportet ut
ordinemus differētiā inter has duas res per signū
distiguem⁹. Dicem⁹ igit q oportet nos ꝯsidera-
re q̄ prius accidit ꝛ autumabim⁹ q ipa ē pncipalis
ꝛ altera est ei associata. Et ꝯsiderabim⁹ etiā q̄ sit illa
que remāet postq̄ꝫ altera finit. Et autumabim⁹ etiā
q ipa ē pncipal ꝛ altera associata. Est tn̄ cuꝫ ex hoc
ꝑuenit error ꝛ hoc ē qn̄ fortasse egritudo pncipal
nō erit percepta sensu neqꝫ dolorosa in pncipio sui
sed postea sentiem⁹ i pi⁹ impedimētū postq̄ꝫ associ
ata egritudo apparuerit que ꝑcerto ē illa que post
ipam accidit ꝛ ē eam sequens. Estimabit ergo q
associata ꝛ accidentalis sit illa que est principal egri
tudo. Et est cū nō ꝑcipit nisi accidental tn̄ ꝛ pncipa
lis vel origo oblimoni traditur. Semita vero ob
seruandi se ab hoc errore est vt medicus membroꝝ
noscat cōmunitatem quod quidem erit ex sua scien
tia in anatomia. Et nocumēta sciat que vnicuiqꝫ
accidunt membro quorum quedam sunt sensu per
cepta quedam non percepta et moretur in egritu-
ne: ꝛ neqꝫ iudicet de ea q sit principalis nisi postq̄ꝫ
considerauerit quid sit possibile quid accidat ipsaꝫ
sequens. Egrum ergo interroget de significationi-
bus egritudinum quas membris egro membro as
sociatis possibilis est accidere que non prius erant
sensu percepte: neqꝫ dolorose ita vt appareant pri-
mo: neqꝫ cōmouentes accidentia que sunt eis pro-
pinqua: sed nec etiam eos sequūtur res q̄ nisi ab eis
sūt lōginq̄ nō sensu ꝑcepte. Eger quoqꝫ ignorat q
sint accn̄tia illi lōginq̄ radici. Istō tn̄ n̄ dignoscit nisi
sapiētia medici. Plurimuꝫ vo qꝺ ex eo ad memo

riā reducit est cū opationū impedimētū ꝯsideratur. Cūq3 opationū ipedimētum inuenerit añs iudicabit ꝙ egritudo illa est associata: lȝ quedā mēbrorum sunt talia ꝙ ꝑ plim dispōnū ipoꝝ est ut sint eoꝝ egritudines alioꝝ mēbroꝝ egritudines seqntes. Capitis. n. ſm plim suaꝝ dispositionū sunt egritudines ꝑ societatē stomachi. Sȝ illud ꝯuertere est ꝑpaꝝ. Et nos qdem coraȝ tuis manibus ponemus signa cōplexionū principalium ⁊ accidētaliū ſm modum cōem. Que vero vnicuiq3 mēbro sunt prope in suo dicet capitulo. Quecūq3 aūt ex significationibus egritudinum ꝯplonis manifeste fuerint sensus dignoscet. Sȝ que occulte fuerint exceptis replōne ⁊ opilatōe ⁊ apatibus ⁊ solutōe ꝯtinuitatis in dictione vl' ꝯprehendere est difficile. Et similiṫ illud quod ex replōnibꝰ ⁊ apatibus ⁊ solutione ꝯtinuitatis vnicuiq3 mēbro proprium existit. Melius igiṫ est ut hoc totū dictionibꝰ reserueṫ ꝑticularibꝰ.

Cap. lm. iij. de signis ꝯplexionum.

[S]ignoꝝ genera qbus cōplonū dignoscunṫ dispositiones sunt decem. vnū eoꝝ est tactus. Et motꝰ qdem quo cognoscitur est vt cōsideret an tactui sani sit eqlis in terris tpatis ⁊ aere tēperato. nā si eqlis fuerit significabit eqlitatem. Qd si patiaṫ ab eo tactoꝝ ꝯplexionē hñs sanā ⁊ infrigideṫ aut calefiat aut ipm sentiat maꝯa molliorē aut duriorē aut aspiorē ꝙ naturalis: neq3 fuerit ibi cā ex aere aut balneatōe cū aq̄ frigida aut aliare q̄ mollitieȝ addat aut aspitatē est tūc ex ꝯplexione nō temꝑata. Et ex dispositōe qdem vnguiū in mollitie et siccitate ipsaꝝ possibile est cognoscere ꝯplexionis corporis dispositionē: licet mollitiei ⁊ duritiei iudiciū nō sit stabile nisi ꝑus eqlitatis inter calididitatē ⁊ frigiditatē significatōes ꝑcesserint: nam si non ita fuerit possibile. erit vt caliditas duꝝ tactū ⁊ asperū mollificet nedū illū q est tēperatus ꝓpṫ resolutōeȝ ipsius ⁊ facit existimari ꝙ sit mollis ⁊ humidꝰ natura ⁊ vt frigiditas mollē tactū induret: nedū illū qui est tēperatus propṫea ꝙ multū congelat ⁊ inspissat ⁊ opinabiṫ ꝙ sit siccus sicut nix ⁊ nox. Et nix quidē propterea ꝙ coagulat ⁊ congelat. et sol qdē ꝓpṫea ꝙ ingrossat. Eoruȝ aūt plūni q frie sunt ꝯplonis cōpa mollia sunt lȝ sunt macra qm̄ cruditas mlta ꝯsistit i eis. Scdȝ vō est genꝰ signoꝝ ex carne ⁊ adipe assūptoꝝ: qm̄ caro rubea cū mlta fuerit hūiditatē significabit ⁊ caliditatē ⁊ erit ibi solicitas. ⁊ si pauca fuerit ⁊ adeps multꝰ non ibi affuerit significabit siccitatē. Pinguedo āt ⁊ adeps sp frigiditatē significāt ⁊ est cū eis laxitas. Et si cū hoc fuerit uenaꝝ āgustatio ⁊ sāguinis paucitas ⁊ hoc hūti aduenerit debilitas ex fame ꝑ ꝑ minoratōeȝ sāguinis nālis qui ē ꝑparatꝰ ad illā quo mēbra ex nutrimēto idigēt significabit ꝙ ꝯplio huiꝰmōi ē ſȝ nām. Et si hec alia signa non affuerit significabit ꝙ est ꝯplexio acqsita. Pinguedinis aūt ⁊ adipis diminutio semp caliditatē significat: qm̄ pinguedis ⁊ adipis mā sāguinis est vnctuositas ⁊ eaꝝ factorē fritas: ⁊ ꝓpṫ hoc i epate minoratur ⁊ sunt i intestinis mlṫe. Et nȝ sunt sup

coꝛ multe plꝰ ꝙ sup epar nisi ꝓpṫ māᷓm: nō. n. ꝓpṫ ꝯplionē ⁊ formā ⁊ ꝓpṫ curaȝ nāe pēdētē a materia illi sili. Pinguedis aūt ⁊ adipis ꝯgelatio sup corpus minuiṫ ⁊ augeṫ ſm minoratōeȝ caloris ⁊ ipsius augmētū. Et cōpꝰ qdem carnosuȝ absq3 multa adipe ⁊ piguedine ē corpꝰ calidū ⁊ hūiduȝ. Quod si fuerit caro rubea multa cū piguedine ⁊ adipe pauca: significabit hūiditatem supfluā: ⁊ si supflua fuerit humiditas ⁊ frigiditatis significabūt supfluitatē et ꝙ corpꝰ frigidū factū est ⁊ hūiduȝ. Et ex corpibꝰ qdem qd magis est macꝝ est frm ⁊ siccum ⁊ postea caliduȝ ⁊ siccuȝ deiñ siccum qd in caliditate ⁊ fritate tēꝑatum existit: postea calidū qd est in hūiditate ⁊ siccitate tēꝑatū. Tertiū vō genus est signoꝝ sūptoꝝ ex capillis. Et ipa sunt que sumēda sunt ex ꝑte horū modoꝝ q sunt velocitas originis ⁊ ipsius tarditas ⁊ multitudo eoꝝ ⁊ paucitas ipoꝝ subtilitas ⁊ grossitudo eoꝝ planities ⁊ crispitudo. ⁊ eoꝝ color est vna ex radicibus in hoc. Signa vero ex velocitate natiuitatis eoꝝ aut tarditate aut ꝓhibitōe originis ipoꝝ sūpta sunt ꝙ illi qui tarde nascuntur aut non nascuntur cū nō affuerit significatōes que corpus penitus sāguinē nō habere demōstrent significant ꝙ ꝯplio vehemēter est humida. Qd si festinauerit nō erit corpꝰ illiꝰ hūiditatis; imo ad siccitateȝ declinabit. Ipsius vō caliditas ⁊ fritas ex alijs signis q̄ iam diximꝰ cōgnoscitur. Cū aūt caliditas ⁊ siccitas ꝯiūgenṫ capilli multo citius nascentur et erūt multi ⁊ grossi qm̄ multitudo caliditatē significat ⁊ grossities multam fūositatem. īōq3 in iuuenibus ē āpliꝰ ꝙ in pueris: qm̄ pueroꝝ nāe vaporose sunt ⁊ non hūose. Et hoꝝ ꝯtraria ipsoꝝ seqnūṫ ꝯria. Significatio āt ex ꝑte figure est ꝙ crispitudo significat caliditatē ⁊ siccitatem. Est tn̄ cum foraminū ⁊ poroꝝ inuenit tortuositatem sȝ istud nō resoluitur cū alteraṫ ꝯplexio. Que vero ꝑmie res mutantur ⁊ planities huiꝰ significat ꝯtrariū. Ex ꝑte aūt coloris nigredo significat caliditatē ⁊ subalbedo significat frigiditatē ⁊ citrinitas ⁊ rubedo equalitatem significāt ⁊ albedo sigificat aut fritatē aut hūitatē vehemētē sic cāities: aut fortē siccitatē sic accit vegetabilibꝰ cū siccanṫ q̄ ex sua nigredie aut viriditate trāseunt ad albedinē: ⁊ hoc qdē nō accidit hoibꝰ nisi i fine egritudinū siccātiū. Et cāiciei qdē cā apud aristotelē ē ꝯuersio ad calorē phlāṫ: ⁊ apud Ga. ē atacharugi q̄ nutrimētū comitaṫ qd ad capillos venit cū frm fuerit: ⁊ fuerit tps motꝰ eiꝰ ⁊ ipiꝰ penetratio i poris tardata. Qd ꝙ duas dictōes ꝯsideraueris inuēies eas ꝑ certo ꝓpinq̄s qm̄ cā i albedine coloris phlātis: ⁊ cā i albedie atacharugi ē vna. ⁊ de hoc qdē physicꝰ tractare dȝ. Post hoc aeres ⁊ regiōes in re piloꝝ opationē hūt q̄ ē obfuāda: nō. n. timeṫ ꝙ i nigro sic capillꝰ flauꝰ q eqlitatē ꝯplonis ipiꝰ significet cū eā hūerit; neq3 in capillis sclaui nigredo que ꝯplexionis eiꝰ significet caliditatē cū ipoꝝ genꝰ eaȝ habuerit. Etates etiam in re capillorum operantur: qm̄ iuuenes sunt sicut meridionales ⁊ pueri sic septētrionales ⁊ senectꝰ ē sicut medij. Pili ꝑterea in puero multi significāt ꝙ ipsius cōplexio cū crescit

ad melancoliā ꝯuertet: ⁊ in sene significat ꝙ i ꝓṅtī
est melācolicus. Quartū vͦ genus est signoꝝ sum
ptoꝝ ex colore corpis. Albedo. n. signū ē priuatio
nis sanguinis aut paucitatis ipsius cū frigiditate:
qm̄ si cū caliditate esset ⁊ humore cholerica eēt citri
nitas. Et rubeus quidē significat multū sanguinis
Et ruffus ⁊ subruffus significāt caliditatē. Sꝫ sub
ruffus plus significat cholerā rubeā ⁊ ruffus signi
ficat sanguinē cholericū. Est tn̄ cū subruffus signi-
nis significat priuationē lꝫ n̄ sit sibi cholera rubea
queadmodū accidit in conualescētibus. Fuscꝰ au
tem vehementē significat frigiditatē ob quā minui
tur sanguis ⁊ congelat ille paucus ⁊ ad nigredinē
conuertitur ⁊ cutis mutat colorē: ⁊ brunus signifi-
cat caliditatē. Et melongianus frigiditatē significat
⁊ siccitatē quoniā calorē qui purā cholerā nigrā se
quitur. Sꝫ gypseus frigiditatē significat ⁊ rē phle-
gmaticā. Et staneus frigiditatē ⁊ humiditatē signi
ficat cum pauca re melancolica qm̄ ē albedo cum
pauco viriditatis. Erit ergo albedo sequens colorē
phlegmatis ⁊ ꝯplexionē humiditatis: ⁊ viriditas se
quens sanguinē cōgelatū qui trahit ad nigredinē
qui cōmixtus phlegmati factus fuit viridis. Et
eburneus frigiditatē significat phlegmaticā cū pau
ca cholera rubea. Et fm̄ plurimū quidē mutat co
lor ꝓpter epar ad subruffedinē ⁊ albedinem: ⁊ pro
pter splenē ad subruffedinē ⁊ nigredinē. Et in egri
tudinibus hemorroidarū ad subruffedinē ⁊ uiridi
tatē hoc tn̄ non est semp imo est cū mutat. Cognos
cere vͦ ex colore lingue ꝯplexionē stomachi ⁊ inte
stinoꝝ est difficile. Et forasse est cū in una egritudi
ne duoꝝ coloꝝ diuersitas in duobus contingit mē
bris sicut cū albescit lingua ⁊ nigrescit facies i vna
egritudine queadmodū icteritia que ꝓpter uehe
mētiā acuitatis cholere rubee accidit. Quītū vero
est genus signoꝝ ex forma mēbroꝝ sumptoꝝ: quo
niā cōplexionē calidā sequit pectoris āplitudo: et
extremitatū magnitudo ⁊ ipsarū cōplemētū i quā
titate eoꝝ absqꝫ coangustatione ⁊ sine curtitate ⁊ ꝓ
cipue manuū ⁊ pedū ⁊ venarū amplitudo ⁊ eaꝝ ap
tio ⁊ pulsus magnitudo ⁊ fortitudo ipsius ⁊ mag
nitudo musculoꝝ ⁊ ꝓpinqtas eorum ex iuncturis
qm̄ operationes augmentatiue ⁊ ꝯpositiue forme
caliditate ꝯplēt. Et frigiditatē sequit oium horum
ꝯtraria qm̄ ꝓpter eā minorātur virtutes nāles ⁊ nō
ꝯplent opationes natiuas ⁊ creationē. Et ꝯpliōem
siccā sequūtur aspitas ⁊ curuitas ⁊ iūcturarū mani
festatio ⁊ apertio cartilaginū in epiglotti ⁊ naso ⁊ ē
nasus equalis. Sextū vero est genus signorū sum
ptoꝝ ex velocitate passiōis mēbroꝝ. Membꝝ enī
cū cito calefit absqꝫ difficultate ē calide cōplexionis
quoniā couersio in genere ꝓportionali ē facilior cō
uersione ad cōtrariū ⁊ si cito infrigidat res erit ecō
trario. Qđ si aliquis dixerit ꝙ oꝫ ut res sit huic cō
traria. Nos naqꝫ pro certo scimus ꝙ res nō patit
nisi a suo contrario ⁊ nō a suo simili: sꝫ ex hoc vͦbo
ꝙ tu premisisti ꝓuenit ut passio a simili sit dignior.
Respōsio erit ꝙ simile a quo nō patit res est illud
cuius qualitas ⁊ quantitas illius qđ ei simile existit
est vna spē ⁊ natura. Qđ aūt calidiꝰ ē alio nō est si
mile ei qđ ē minus calidū: imo duo calida quoꝝ
vnū ē calidius diuersificant: ⁊ illud quidē qđ ē mi-
nus calidū cōparatione eius qđ ē calidius ē frigidū.
Patit ergo ex hoc vnde ē frigidū ꝯpatione illiꝰ et
nō calidū. Patietur ēt ab eo qđ ē ipso frigidiꝰ ⁊ a
frigido. vnū tamē eoꝝ ipsius qualitatē auget ⁊ pre
bet ei augmētū qđ est in ipso fortius ⁊ alterū quali
tatē. Ipsius ergo alteratio ad id qđ in sui qualita-
te prestat augmētū ⁊ mutat illud qđ in ipso est forti
us erit facilior: lꝫ sit hic alia cā que alicui eoꝝ que i
qualitate cōicāt ē propria ⁊ ꝯdicit sicut illud qđ in
sui natura calid existit ꝯplexiōis nō cito recipit i se
calidi opatiōem nisi ꝑ. terea ꝙ caliditas destruit
opatōem cōtrarij qđ est fm̄ eo qđ refrenat illđ qđ
ꝯpso calida vult efficē de augmēto in calefactione
Cū ergo sibi occurrūt ⁊ ꝓhibēs destruit iuuant se
ambo in calefaciēdo ⁊ eoꝝ adiutoriū sequit duarū
qualitatū fortitudo ꝯpleta. Cū vͦ extrīseca calidi-
tas equalitatē destruere voluerit calor innatus qui
ē intus erit res fortior in resistendo adeo vt venena
calida non refrenet neqꝫ expellat: neqꝫ ipsoꝝ corrū
pat substātiā nisi calor innatus. Calor naqꝫ innatꝰ
nature ē instm̄ qđ caloris eueniētis expellit nocu-
mentū ꝓpterea ꝙ spūm mouet ad ipm expellēdū
⁊ ad eius vaporem remouēdū ⁊ ad ipsū resoluen ⁊
ipsius materiā aduren. ⁊ fri ēt aduenietis nocumē
tū p ꝯtriū expellit. Hāc vͦ ꝓprietatē n̄ hꝫ fritas. n̄
eni ipugnat nꝫ refrenat nisi aduenietē caliditatē p ꝯ-
riū tm̄ qr non ipugnat aduenientē fritatē. Et calor
quidē innatus ē ille qui hūores nāles tuet ne eis ca
liditates extrīnce dn̄ent. Calor naqꝫ innatꝰ cū est for-
tis potest nā ipso mediante i humoribus ministra
re fm̄ modū maturādi ⁊ digerēdi ⁊ custodire eos
fm̄ sanitatē: ⁊ mouētur humores fm̄ modū mini-
stratōis ipsiꝰ ⁊ ꝓhibentur moueri fm̄ modū mini
strationis caloris extranei quare nō putrefiūt. Sꝫ
cū calor iste est debilis fatigat natura ⁊ a regimine
humoꝝ abstinet ꝓpter instrumēti debilitatē qđ in
ter ipsam ⁊ humores ē mediū ⁊ stat: ⁊ calor extrane
us inuenit humores nō impeditos ab administra
tione. Cōprehēdūtur ergo ab eo ⁊ facit eos obe
dientes ⁊ motu extraneo ipsos mouet ⁊ accidit pu
trefactio. Calor igitur innatus virtutū oium ē in
strumētū sed frigiditas est ei inconueniēs ⁊ neqꝫ ꝓ
dest nisi accidentaliter. Ideoqꝫ dicitur calor inna-
tus ⁊ non dr̄ frigiditas innata neqꝫ operat frigidita
ti ex colcodea corporis illđ qđ opat caliditati. Se-
ptimū aūt genꝰ signoꝝ ē qđ sūit ex cogitatōibꝰ ⁊ a
rebus mltū desideratis a nā hois q̄s plim apphen
ditvtus ⁊ opat silitudinē q̄litatū sic dicemꝰ i sōnis
iō ꝙ corpꝰ ē instm̄ aie. Octauū āt genꝰ ē qđ sūitur
a signis opationū. Cū eni opatiōes fm̄ nālē cursū
ꝓcedūt plene ⁊ pfecte significāt ꝯplexiōis eq̄litatē
Qđ si a pte sua ad motꝰ mutent supfluos significāt
ꝯplionis caliditatē ⁊ similit si ꝓperauerint qm̄ ca-
liditatē significāt sic augmēti velocitas natiuitatis ca

pilloꝝ ⁊ natiuitatis dentiū. Qḋ si debilitētur ⁊ oci ose fiant ⁊ tardētur significāt cōplexōis frigiditatē. Est tñ cū eoꝝ debilitas ⁊ ociositas ⁊ tarditas sīt cadētes ꝓpter cōplexionē calidā ꝫ illud eē nō possit absqꝫ mutatione a cursu naturali cū debilitate. Et est etiā cū plures naturaliū operationū deficiūt ꝓpter caliditatē ⁊ minuūtur sicut sōnus: qm̄ fortasse est cū destruitur ꝓpter calorē ꝯplexionis calide aut minuit̄. Et similit̄ est cū augentur aliq̄ dispositio nuꝫ naturaliū ꝓpter frigiditatē sicut sōnus: ſꝫ tamē non erūt ex sūma cōparationū nō naturaliū absolute imo conditionaliter ⁊ per cām. Sōni nāqꝫ necessitas in uita ⁊ sanitate nō est necessitas absoluta: īmo ꝓpterea ut spūs ab ipedientibꝰ sepetur ꝓpter illud qḋ ei accidit ex laxitudine: aut ꝓpterea q̄ est ei necessariū incūbere ꝓpter digestionē cibi ⁊ ꝓpterea q̄ nō pōt duas res. Sōni igitur necessitas non ē nisi ex parte alicuius impotētie ⁊ est exitus a necessitate naturali licet sit exitus ille naturalis ab eo vñ est necessarius: naturalis eni dicit̄ de necessario cōitate nominis. Firmior vero significatio quam hoc nomē hꝫ nō est nisi ut dicat̄ ex cōplexiōe equali et illud est ut oꝑatione equēt̄ ⁊ cōpleant̄. Eius vero significatio suꝑ caliditatē ⁊ frigiditatē ⁊ siccitatē et humiditatē est significatio ꝓbabilis. Ex genere aūt operationū fortiū que calorē significāt ē acuitas uocis eius grossitudo ⁊ loquēdi velocitas ⁊ ipsius cōtinuitas ⁊ ira ⁊ festinatio motionū ⁊ palpebrarum citatio licet sit cū ista adueniūt nō ꝓpter cām cōem imo ꝓpter cām mēbro operationis propriam.

Nonū vō genus est expulsio suꝑfluitatū a corpor̄ ⁊ qualitates eoꝝ que expellūtur. Expulsio eni cum non aufertur ⁊ illud quod ex stercore ⁊ vrina egredit̄ ⁊ sudore ⁊ alijs est acutū hñs odorē fortē ⁊ tincturā ex eis que tincturā hr̄e cōsueuerūt ⁊ adustionē ⁊ decoctionē ex illis q̄ assationē ⁊ decoctionē solent hēre est calidū. Qḋ vero diuersū est ab hoc est frigidū. Et genus quidē decimuꝫ est sumptū ex dispositionibus ꝟtutū aīe in suis oꝑationibꝰ ⁊ passionibus: sicut ira fortis ⁊ estuatio ⁊ perceptio ⁊ intellectus ⁊ audacia ⁊ verecūdia ⁊ suspitio bona ⁊ bōa spes ⁊ ipietas ⁊ ipigritia ⁊ moꝝ virilitas ⁊ pauca ociositas ⁊ parūꝑ pati ab vnaquaqꝫ re significat caliditatem. Eoꝝ aūt cōtraria frigiditatē ⁊ perseuerantiā feruoris ⁊ māsuetudis ⁊ imagiari ⁊ rememorari et reliquoꝝ significāt siccitatē. A passiōibꝰ vō cito remoueri significat humiditatē. Ex hac quidē secta ē insomnietas ⁊ somniā qm̄ ille in cuius cōplexione est dominiū caliditatis videt se quasi ad igneꝫ calefieri aut sicut ille qui sedet ad solē. ⁊ ille in cuius cōplexione est frigiditas dominās videt se sicuti esset in niue aut quasi in aquā mitteret̄ frām. Ampliꝰ vnusquisqꝫ humorē hñs dn̄antem videt illud qḋ suo ptinet humori quēadmodū dicūt. Hoc autem totū qḋ noīauimus aut plim eius est de mō significationū cōplexionū principaliū que sunt ab initio creature. Complexionū vero extraneariū accidētalium que est acuta significat inflāmationē in corpore nocibilem febres precedentes ⁊ fortitudinis destructionē apud motus rebellionē caliditatis et sitim superfluā ⁊ adustionē in ore stomachi ⁊ amaritudinē in ore ⁊ pulsū qui laxitudini attinet ⁊ velocitati vehementi ⁊ frequentie ⁊ cui omnia calefacientia in regimine adhibita nocent ⁊ qui infrigidātia curāt ⁊ cuius dispositio in estate mala existit.

Cōplexionis aūt frigide non naturalis signa sunt parū digerere ⁊ sitis pauca ⁊ iūcturarū laxitas ⁊ ex phlegmate febres multe ⁊ cui reumatismi non nocent ⁊ infrigidantia in regimine adhibita ⁊ vt ꝑ calefacientia curetur ⁊ ut ī hyeme malā habeat dispositionē. Signa vero humiditatis nō naturalis sꝫ ptinentia signis frigiditatis: ⁊ est cū eis laxitas ⁊ saliue fluxus ⁊ mucilaginis ⁊ ventris solutio ⁊ digerēdi malitia ⁊ impedimētū qḋ est a regimie qḋ ē humidū ⁊ multus somnus ⁊ inflatio palpebrarū. Sꝫ signa siccitatis nō naturalis sunt asperitas ⁊ vigilie ⁊ macies accidentalis et lesio a regimie in quo ē siccitas ⁊ malitia dispositōis in autūnio ⁊ curari ꝑ id quod humiditatē efficit ⁊ curatio pñs per aquam calidam ⁊ oleū subtile ⁊ fortis receptio eoꝝ.

Ca. iiij. de comprehensione signoꝝ cōplexiōeꝫ habentis equalem.

Signa eius aggregata accepta de alijs que diximus sunt equalitas tactus in caliditate ⁊ frigiditate ⁊ siccitate ⁊ hūiditate ⁊ mollitie ⁊ duritie ⁊ equalitas coloris in albedine ⁊ rubedine significat mediocritas inter grassitiē ⁊ matiem que tñ magis declinet ad grassitiem: ⁊ ipsius vene sunt iter submersas ⁊ suꝑ carnē ꝓcedētes que sūt separate ⁊ egredientes ⁊ capilli inter pilositatē ⁊ lenitatē ⁊ crispitudinē ⁊ planiciē: ⁊ in tēpore pueritie trahant aliquantulū ad rubedinē ⁊ in tēpore iuuentutis ad nigredinē aliquantulū. Et equalitas dispositionis somni ⁊ vigiliarū ⁊ mēbroꝝ in suis motibꝰ cōuenientia ⁊ sanitas ⁊ fortitudo in imaginatione ⁊ intellectu ⁊ memoria ⁊ in motibus mediocritas inter suꝑfluitatē ⁊ diminutionē videlicet inter multaꝫ audatiā ⁊ timorē ⁊ inter irā ⁊ pacientiā ⁊ pietatem ⁊ misericordiā ⁊ inter stabilitatē ⁊ perseuerantiā ⁊ in operationibus oibus cōplemētū ⁊ sanitas ⁊ bonitas augmēti ⁊ velocitas in ipso ⁊ ꝓcerꝰ statꝰ. Et erūt ipsius sōnia delectantia ⁊ spem bonā faciētia ex odoribꝰ bonis ⁊ sōnis delectātibꝰ ⁊ palatijs nouis. Et hāc quidē hñs ꝯplexionē faciē hilarē amabilē ⁊ iocundā habebit. ⁊ erit tēpatus in desiderio comedendi ⁊ bibēdi ⁊ erit bone instimbre in stomacho et epe ⁊ venis ⁊ assimilatione in toto corpe. Et ēperatus in expellēdo suꝑfluitates a se ex cānalibꝰ ⁊ qui illud efficere cōsueuerūt.

Ca. v. de signis eius q̄ egredit̄ ab eq̄litate suꝑflue.

Iste est cuiꝰ ꝯplones mēbroꝝ non similant̄: inmo fortasse membra ipiꝰ principalia in exitu ab equalitate sibi ꝯtraria existunt ⁊ vnū eoꝝ ad vnam egredit̄ ꝯplonē ⁊ aliud ad eius ꝯtrariam. Cūqꝫ eius ꝯpositio dissilis fuerit: erit malus ⁊ ingenio sui et intellectu sicut ille q̄ ma-

gnū habet ventrē τ digitos curtos τ faciez τ caput rotūdā τ staturā magnā: aut ille qui habz puuz caput τ in facie τ fronte carnis mltitudiez τ ēt in collo τ pedibus τ ē eius facies medie spere silis. Et si ipius mādibule magne fuerint: erit valde diuersus: τ similis si caput τ frons rotūda fuerint: sz facies valde rotūda τ collū vehemēter grossuz τ in oculis mot⁹ habuēit tarditatē: erit homib⁹ omnibus a bonitate remotioꝛ.

Caplm.vi. de signis repletōez significātibus.

Eplo ꝑm duos existit modos. Est eniz replo ꝑm foramina: τ est replo ꝑm ṽtutem. Repletio ṽo ꝑm foramīa ē ut sint humores τ sp̄s τ si in suis qualitatib⁹ boni existant in quātitate sui supflui adō ꝙ foramīa iplcuerit τ excēderit hoc aūt habens ꝑz timorē mot⁹ existit. Est nāqz cū replo venas scindit τ ad suffocātia fit fluxus τ accīit suffocatio aut epilepsia aut apoplexia. Cuius qdez sanatio est vt cito cū minutione succurrat. Sed qa pp malitiā q̄litatis humoꝝ ꝯtingit ipsos nocumentum facē tm̄ τ nō q̄ttitate iō vincit ṽtutez. Scdm ṽtutem vero replo est ut humores quātitate sui nocumētū non faciāt: sz malitia q̄litatis ipoꝝ tm̄. quapꝑter virtute malitiam sue q̄litatis vincūt τ fiūt in obediētes ad digerenū τ maturanū. Et hoc qdez hn̄s ex egritudinib⁹ timet putrefactōez. Replonis vero signa vlr sunt mēbroꝝ grauitas τ in motibus pigritia faciei rubedo τ venaꝝ inflatio τ cutis extensio τ plenitudo in pulsu τ tinctura in vrina τ spissitudo τ paucitas desiderij τ visus debilitas τ sōnia q̄ grauitatez portendūt: sicut eius qui videt se quasi mouere non posse aut onus graue deferre aut loqui non posse sicut videre se volare. τ motuū velocitas hūores significat subtiles τ in quātitate tēꝑata. Et replonis qdem ꝑm ṽtutem signa sunt qdem grauitas et pigritia et desiderij paucitas q̄ est ei τ ꝓprie replonī sūt cōmunia. Sed cū repletio ꝑm ṽtutē est simplex nō sūt vene adeo īflate neqz cutis vehemētis extensiōis neqz pulsus adeo plen⁹ τ magn⁹ neqz vrīa mltū grossa neqz colō valde rubeus: cōcussio quoqz τ laxitudo nō ꝑueniūt in eo nisi post motū τ incessuz. Et videt in sōnis pruritū et mōdicatiōez τ incēsiōez et odores fetidos. Humoꝛ etiā dn̄ans ꝯgnoscit per significatiōes ipi⁹ quas noiabim⁹. Et ꝑm plim repletio ꝑm ṽtutē genēat egritudinē anteq̄ʒ eius compleātur significationes.

Caplm.vij. de signis dn̄ij cuiuslibet humorum.

Anguinis significatiōes cū dominant significatiōib⁹ repletiōis ꝑm foramīa vicine existūt: τ pp hoc accidit ex dn̄io ei⁹ g̃uitas i origine oculoꝝ ꝓprie τ in capite τ tpib⁹ τ alices τ oscitationes τ nausea τ dormitio multa τ i senib⁹ ꝑturbatio τ in itellectu tarditas τ laxitudo absqꝫ ꝓcedēte laboꝛe τ dulcedo in oꝛe ꝓter solitā τ rubedo i lingua τ fortasse in corpe apparebūt ademenul τ i oꝛe bothoꝛ τ sanguis flux⁹ accidit a locis q̄ facile scidūt sicut narib⁹ ano τ gingiuis. Et est etiā cū illud ṏmōstrāt complexio τ regimē ꝓteritū τ regio τ etas τ tēpus τ cōsuetudo τ tēpus lōngū a minutiōe. Et sōnia que illud significāt sicut cū homo in somnis videt rēs rubeas aut sāguinez multū ex suo corpe exire aut se in sanguine natare τ silia. Dominij ṽo phlegmatis significatiōes sūt albedo in coloꝛe supflua laxitas τ mollicies τ frigiditas τ saliue multitudo q̄ sit viscosa τ sitis paucitas nisi salsuz fuerit τ ꝓcipue in senectute τ digerendi debilitas τ oxyremia τ vrīe albedo τ somn⁹ multus τ ociositas τ membroꝝ laxitas τ pigritia τ pulsus lenitas qui tarditati τ raritati attinet. Ampli⁹ etas τ ꝯsuetudo et regimen ꝓteritū τ aer τ regio. Et somnia in q̄bus videntur aque τ flumina τ niues τ pluuie τ frigus demōstrant illud. Significatōes aūt dn̄ij cholere rubee sunt coloris τ oculoꝝ citrinitas τ oris amaritudo τ lingue asꝑitas τ ipius siccitas τ nariū ariditas τ vēto frō delectari τ sitis multa. Et pulsus festinatio et desiderij comedendi debilitas τ nausea τ vomitus cholericus τ viridis τ venter mordicatiu⁹ τ horripilatio ad modū pūcture acuū. Amplius ꝓcedens regimē τ etas τ ꝯplo τ ꝯsuetudo τ regio τ hora τ temp⁹ τ ars. Et somnia in q̄b⁹ videntur ignes τ vexilla citrina τ vidē res q̄ nō sunt citrine citrinas τ videre incensionē aut caloꝛem balnei aut solis aut his silia significāt illud. Dn̄ij ṽo colhere nigre significatōes sunt corpis macies τ vt sit fuscus τ sāguis nigredo τ eius grossities τ vigilie mlte τ mlta sollicitudo τ ardoꝛ oris stōi τ desideriū mendosum τ vrina fusca aut nigra τ grossa τ ut cōpus sit nigrū τ pilosum qm̄ cholera nigra raro gnātur in corporibus albis τ lenib⁹ τ ut frequēter accidāt morphea nigra τ vlcera mala τ egritudies in splene. Et ꝓter hoc etas τ ꝯplo τ ꝯsuetudo τ regio τ ars τ hora τ tēpus τ regimē ꝓteritū. Et somnia terroꝛē facientia ex tenebris τ cruciatu τ reb⁹ nigris τ terroꝛib⁹.

Ca.viij. de signis q̄ opilationem demōstrant.

Um mē cōiungunt τ significatiōes eas demonstrant τ sentit extēsio τ nō sentiūtur significatiōes repletionis in toto corpe opilationes ꝓculdubio ibi adesse intelliguntur. Verūtn̄ grauitas in opilationibus sentit cum opilationes in cānalibus existunt ꝑ quas multas currere mās est ncēe sicut in opilationibus que in epate fiūnt qm̄ cū illud quod ex cibo ad epar ꝑuenit opilatione penetrare ꝓhibuerit colligetur ex ea res multa et retinebitur τ grauabit vehementius q̄ʒ ap̄a τ discernetur ab apostemate ꝑ multā grauitatē τ febris priuatōem. Cū autē opilatōes in alijs fuerint cānalibus non sentiet grauitas: sz sentict retētio penetrationis sāguinis τ extēsio. Amplius plimi opilatōes in venis hn̄tiū colorē habent citrinū cū sāguis ꝑ foramina sua ad cutis superficiem non accedit.

Caplz.ix. de signis que vētositates significāt.

Entositates cognoscunt per id qō ex doloribus accidit membris sēsibilibus. Et hoc quidē sequitur illud qō ipse ex solutiōe cōtinuitatis efficiūt. Et cognoscuntur per motus qui eis accidūt mēbris. Et cognoscuntur etiā ꝑ sonos.

Et cognoscũtur p tactuz. Dolores aũt extenden-
tes ventositates significant ⁊ ꝑcipue si vehementes
fuerint. Qđ si illic ꝑmutatio ex dolore fuerit iam si
gnificatio ꝯpleta erit. Et hoc quidem non erit nisi
cum cõtinuitatis solo in mẽbris fuerit sensibilibus
In eis aũt que sunt sicut ossa aut sicut caro glando
sa non appet hoc per dolorem. Est tamen cuz in
ossibus fiunt ventositates que ossa rũpendo frãgũt
vbi non est dolor nisi sequẽs puncturaz que os fra
ctum illud quod est coram ipo frangit. Cognitõ
nes autem vẽtositatuz ex motibus mẽbroꝝ sunt sic
cognitões ex saltu accidente ex vẽtositatibus q̃ ge
nerãtur ⁊ mouentur ad hoc vt exeant ⁊ resoluant
Ex sonis autẽ cognoscunt quoniaz soni aut erunt
in ipsis eidem sicut ventus rugitus ⁊ eis silia: et sic
sonitus in splene cũ eius dolor ex ventositate fuerit
aut sonus in eis fiat p percussionez queadmodum
dignoscitur hydropisis inter asclitem ⁊ tympanitez
Eaꝝ autem cognitiones ex pte tactus fiunt: verbi
grã quia tactus discernit inter inflatõem ⁊ timorem
cũ humoribus propterea ꝙ inflatio est ibi cum ex-
tensione ⁊ cedit pressioni ⁊ non in materia fluida ⁊ li
quida aut humore viscoso: sensus enim tactus inter
ista discernit. Et drĩa quidem inter inflationẽ ⁊ vẽ
tositatem non est in substantia: immo in forma mo
tus statõis ⁊ cõpressionis.

Capl'm.x.de signis apostemata declarãtibus.

Apparẽtia quidem apata declarant sen-
sus ⁊ ꝑsentia. Occlioꝝ vero caũa demon
strant febris comitãs ea ⁊ grauitas cũ do
lore pũgitiuo si mẽbruz apatum sensum habuerit.
Et ex eis etiaz que ipa declarãt aut declarando iu-
uant est nocumẽtum in operationibꝰ illius mẽbri in
grediens. Et ex illis que ipa vehemẽter significãt ẽ
sentire inflationez in pte illius mẽbri si sensus ad ip
suz semitã habuerit. Frigiduz aũt dolor ꝑculdu
bio non comitat: cuiꝰ vĩa signa demõstrare est diffi
cile. Que si facilia facta fuerit necessaria erũt tedi-
osa. Melius ergo est ut ꝑmo de eis posterius ad di
ctiones cuiusqz mẽbri ꝑticulares reseruetur. Qđ
aũt hic dicimus est ꝙ cum sentiet grauitas ⁊ nõ do
lor ⁊ fuerint cuz eo significatões dũij phl'atis existi-
mandũ erit ꝙ sit phl'aticum. Et si cum eo fuerint
signa dũij melie erit mel'cum ⁊ ꝓpe cum tangetur
⁊ erit durum. Durities nãqz est de ꝯueniẽtioribꝰ si-
gnificatõibus ad ipm declarãn. Cũ aũt apata caũa
in neruis fuerint erit dolor vehemẽs ⁊ febres fortes
que cito ad extẽsionem ⁊ turbatõez intellectꝰ perdu
cent ⁊ in motibus dilatatõis ⁊ ꝯstrictõis faciet no-
cumẽtum. Ampliꝰ oĩa interioꝝ apata in mirach
tenuitatem ⁊ macredinem efficiũt. Cũqz collectõez
facient apata in visceribus ⁊ ꝑm exiture semitam
ꝓcesserit infestabit dolor vehemẽter ⁊ febris ⁊ exas-
perabitur ligua valde ⁊ vigilie fortes fient ⁊ accũtia
augmentabuntur ⁊ accrescet grauitas ⁊ forsasse sen
tietur grauitas ⁊ infixio. Est etiaz cũ in corpe subita
appet maties ⁊ in oculis repẽtina ꝯcauitas. Cũqz
illud quod collectuz est sit matuꝝ febris fortitudo ⁊
doloris ⁊ pulsus sedat ⁊ loco doloris res aduenit
que est sicut pruritus: ⁊ si rubedo ⁊ durities ibi affu
erint minorabit rubedo ⁊ mollificabitur durities vt
compssiõi sedat ⁊ sedabuntur accẽtia omnia dolo
rem faciẽtia ⁊ grauitas ad suifinem ꝑueniet. Cũqz
opietur accidet prius tremor mordicatõez saniei se-
quens: deinde apparebit febris propter exitũ mate-
riei ⁊ erit pulsus vacuitati ⁊ diuersitati aptus ⁊ ince
dit ꝑm viam debilitatis ⁊ raritatis ⁊ ꝑuitatis ⁊ tar-
ditatis ⁊ in desiderio apparebit casus ⁊ sepe calefi-
unt p ipa extrema. Materia aũt expellit per cau
sam sue partis aut in itinere spuendi aut mingendi
aut egrediendi. Et significatio quidem bona post
apertionem est ut febris ex toto quiescat ⁊ anhelitus
fiat facilis ⁊ virtus mundificet ⁊ materia cito in par
te'ua egrediatur. Est aũt cum in occultis apatibꝰ
materia de membro ad membꝝ mutat. Et est cum
hec quidem mutatio est bona ⁊ est cum est mala.
Bona autem est cum de membro nobili ad ignobi
le mutat membꝝ. sicut cum de apostematibus cere
bri mutatur ad id quod est post aures: ⁊ de aposte-
matibus epatis ad inguina. Et mala est cum de
membro ignobili ad membrum eo nobilius muta
tur aut quod minus possit tollerare illud quod ei ac
cidit: sicut cum apostema lateris ad partem cordis
aut pulmonis mutat. Mutatio preterea occul-
toꝝ apostematum ⁊ inclinationes magnoꝝ aposte-
matum ad superiora aut inferiora significationem
habent. Nam si in motibus ipsorum ad inferio
ra declinauerit in hypocondrijs apparebunt exten
sio ⁊ grauitas. Et si in motione sui ad superiora
declinauerint demonstrabit illud nobis dispositio
nis anhelitus malitia ⁊ eius coangustatio ⁊ ipsius
difficultas ⁊ pectoris constrictio ⁊ ardor ab inferio
ribus incipiens ⁊ ad superiora tendens ⁊ grauitas
in parte furcule ⁊ capitis dolor. Et est etiam cum
signum appet in adiutorio ⁊ aseid. Et illud qdẽ qđ
ad supiora declinat si cerebro fuerit ifixũ erit malũ
⁊ terrefaciẽs Uerũtñ si ad carnez laxaz q̃ est post au
res declinauerit euasiõis fiducia i ipo erit. Fluxꝰ ꝑtea
sanguis ex naribus in talibꝰ apatibus ẽ signuz bo
nũ ⁊ in oĩbus etiã interioꝝ apostematibꝰ. Tu autẽ
ad hoc inquirenn. expecta in eo qđ postea dicturi su
mus vbi sermonẽ de apatibus inuestigabimus et
dispositionem cuiusqz occultoꝝ mẽbroꝝ noiabi
mus.

Ca.xi.de signis solutionis continuitatis.

Solutionẽ cõtinuitatis si in membris acci
derit apparẽtibꝰ sensus declarabit. Qđ
si membris acciderit occultis dolor eam
demõstrabit pforatiuus aut pũgitiuus aut corrosi
uus ⁊ precipue si non cum eo affuerit febris. Et
ipsam quidẽ multotiens comitatur humoris spissi
cum sanguine exitus ad ãplitudinẽ descendẽs ⁊ pu
rulente materie egressio si post significatiõem apa-
tũ fuerit ⁊ eoꝝ maturationẽ. Que aũt ẽ post aposte
mata ẽ cũ significat apostematis apertionẽ cũ ma-
turatione ⁊ est cũ nõ. Si vero cũ maturatione fac-

nit febris cũ apertione quieſcet ⁊ euacuabit pus et quieſcet grauitas ⁊ alleuiabit. Q̄ð ſi ñ ita fuerit dolor fiet maior ⁊ augmentabit. Eſt etiã cũ cõtinuita tis ſolutio ex mẽbri diſlocatiõe a ſuis locis ⁊ receſſione mẽbri a ſuo loco ⁊ ſi nõ diſlocet ſicut ruptura dignoſcit. Et eſt cũ ipſa cognoſcit retentione eius quod euacuari cõſueuerat ex cãnalib⁹ qm̃ fortaſſe ad cãnales aut amplitudinẽ quã cõtinuitatis ſolutio facit deſcendit ⁊ non ſm naturalẽ ſeparatur viam quẽadmodũ illi contingit cui inteſtina rũpuntur cũ egõ foras exire illi ꝓhibet. ⁊ eſt cũ ꝯtinuitatis ſolutio non apparet neq; per ſigna cognoſcit vlla q̃ noiata ſunt: vñ in eius declaratione diuiſiones particulares ſunt neceſſarie que ſũt ſm vnũquodq; mẽbrũ: ⁊ hoc quidẽ erit ut mẽbꝝ ſenſũ nõ hẽat ⁊ cõprehendit humorẽ ⁊ currit quod eſt in ipſo ꝓculdubio ⁊ ſepat a loco ſuo ⁊ nõ ſuſtẽtat ſup mẽbꝝ ne ſeparet per diſlocationẽ eius quã habuerit neq; humorẽ ſuſcepit qui ab eo effluat neq; a ſuo loco mouerí poterit ⁊ alij mẽbro nõ adheſerit cui⁹ diſlocationẽ moueat. Et tu quidẽ ſcire debes ꝙ apata ⁊ ꝯtinuitatis ſolutio que deteriora hñt accñia ſunt q̃ in mẽbris exiſtũt neruoſis q̃ ſunt fortis ſenſus qm̃ eſt cũ ſunt pnitioſa ſed ſyncopis ⁊ ſpaſmus ea ſemper comitant: ſyncopis quidẽ ꝓpter doloris fortitudinẽ ⁊ ſpaſm⁹ ꝓpter mẽbri neruoſitatẽ: deinde illa q̃ ſunt ꝓpter iũcturas qm̃ tarde meliorationẽ recipiũt ꝓpter vehemẽtẽ iũcture motũ: ⁊ ꝓpterea ꝙ amplitudo que ẽ apud iũcturã ẽ apta ut mã ad ipſam deſcendat: ⁊ qm̃ pulſus ⁊ vrina exiſtũt ⁊ ſignificationib⁹ diſpoſitionũ vlib⁹. de eis igit loquemur

Sũma prima dictionis ſecũde de pulſu cuius ſunt. xix. capitula.

Ca. pmum de pulſu ⁊ eſt ſermo vniuerſalis.

Pulſus eſt motus receptaculoꝝ ſpũs ex diaſtole ⁊ ſiſtole cõpoſitus ad regendũ ſpũm p aerẽ attractũ. Conſideratio aũt que attẽdit in pulſu aut ẽ vniuerſalis aut pticularis ſm vnam quãq; egritudinẽ. ⁊ nos quidẽ hic de vlibus regul' ſcie pulſus loquemur: ⁊ pticulares ad loquen̄. de egritudinib⁹ pticularib⁹ in poſteriorib⁹ reſeruabimus. Dicem⁹ ergo ꝙ quiſq; pulſus ẽ ꝯpoſit⁹ ex duob⁹ motib⁹ ⁊ duab⁹ quietibus. Ois nãq; pulſus ex diaſtole ⁊ ſiſtole eſt compoſitus. Poſt hoc vero neceſſe eſt vt inter oẽs duos ꝯtrarios mot⁹ quies inueniat. Impoſſibile ẽ nãq; ꝙ mot⁹ vn⁹ alij motui ꝯtinuet poſtq̃ ſpacio coꝝ applicat termin⁹ ⁊ extremitas in effectu: hoc tñ in ſcia nãli declarabitur. Poſtq̃ igit hoc ita ẽ impoſſibile eſt ꝙ i vno quoq; pulſu anteq̃ ali⁹ cõſequat quattuor interueniant ptes. ſ. motus duo ⁊ quietes due. ſ. mot⁹ eleuatõis ⁊ quies int ipſam ⁊ depreſſionẽ ⁊ motus depreſſiõis ⁊ qes int ipaꝫ ⁊ eleuationem. Depreſſionis vero motus apud plurios medicoꝝ nullo modo ſentitur: ſed apud alioſ eſt cũ aut in forti pulſu ſua fortitudine ſentitur aut in pulſu magno propter eleuationẽ ſui: aut in duro ꝓpter multã ſui refrenationẽ: aut in tardo ꝓpter longiquitatem temporis ſui motus. Galie. quoq; dixit longo tempore nõ fui ſollicitus ex depreſſione. Poſtea vero nõ quieui tangendo donec ex eo aliquid percepi ⁊ poſtea illud cõpleui. Nã poſtea porte pulſ⁹ mihi apte fuerũt. Qui vo iſta ſtuduẽt vt ego pcipiet illð qð conſecutus fui. Et licet ſit ita vt dicit: in plurimis tñ diſpoſitionibus depreſſio nõ eſt ſenſu pcepta.

Cã vero ob quã ſtatutũ fuerit tangere venas brachij ⁊ facilitas prebẽdi ipſũ ⁊ ꝙ homo non eſt ſollicitus vt ipſũ diſcooperiat ⁊ rectitudo ſitus ipſius ꝓpter rectitudinẽ cordis ⁊ eius quod eſt iuxta ipm.

Et oꝫ quidẽ vt ſit tactus manu ſup latus exiſtente qm̃ ſi manus ſup volã plante extendat in latitudie augmẽtũ prebet ⁊ ex eleuatione diminutiõem facit ⁊ etiã diminuit ex longitudine ⁊ proprie in macilẽtis. ⁊ reſupinata augmentat in eleuatione ⁊ longitudine. Oꝫ preterea vt tactus fiat in hora qua ille cuius pulſus eſt ſit ab ira remotus ⁊ gaudio ⁊ exercitio ⁊ omnibus paſſionib⁹ ⁊ ſaturitate que grauedinẽ facit ⁊ fame ⁊ diſpoſitione relinquendi conſuetudines ⁊ renouãdi vſus. Et oꝫ etiã ut ſit de pulſu experimẽtũ tẽpati nobilis ita vt ali⁹ ei cõparetur.

Amplius dicem⁹ ꝙ genera ex quib⁹ medici pulſus diſpoſitionẽ cognoſcũt ſm ꝙ ipſi referũt ſunt. x. Quis eis fuerit neceſſarium vt poſuiſſent ea nouem

Genus quidem quod eſt ſumptũ ex q̄ntitate diaſtoles. Et genus quod eſt ſumptũ ex qualitate percuſſionis vene in digitos. Et genus quod eſt ſũptũ ex tempore cuiuſq; motionis. Et gen⁹ quod ẽ ſũptũ ex eſſentia inſtrumenti. Et genus qð eſt ſumptũ ex eius euacuatõe aut repletione. Et gen⁹ quod eſt ſumptũ ex caliditate tactus ipſi⁹ aut frigiditate. Et gen⁹ qð ẽ ſumptũ ex tpe qetis. Et gen⁹ qð eſt ſũptũ ex pulſus eq̄litate aut diuerſitate. Et gen⁹ qð eſt ſũptũ ex ei⁹ ordinatõe in diuerſitate ſui aut inordinatione. Et gen⁹ qð ẽ ſũptũ ex põdere. Gen⁹ vo q̄ntitatis pulſus ſignificat ex q̄ntitatib⁹ ſuoꝝ trium diametroꝝ q̃ ſũt ipſius lõgitudo ⁊ latitudo ⁊ ei⁹ ꝓfũditas. Sũt ergo in eo nouẽ pulſus diſpoſitiones ſimplices ⁊ ꝯpoſite. Et nouẽ qdẽ ſimplices ſũt lõg⁹ curtus ⁊ mediocris ⁊ lat⁹ ⁊ ſtrict⁹ ⁊ mediocris ⁊ ꝓfũd⁹ aptus ⁊ mediocris. Lõgus aũt ille ẽ cui⁹ ptes in lõgitudine plus ſentiunt q̃ nãlis abſolute q ẽ p certo eius q ꝯpſonẽ hꝫ ꝯparã: aut nãlis q eſt ei⁹ q huic eſt ꝓpinqu⁹: ⁊ ẽ ꝯpat⁹ cui ẽ ꝓpꝫ. Et tu qdẽ iã pus ſciuiſti drĩaꝫ int eos. Curt⁹ vo ẽ ei ꝯtrius. Et int eos ẽ mediocris. Et in qdẽ iudicabis ſm hãc regulã i ſex q̃ remãſerunt. Cõpoſitaꝝ vo ex his ſimplicib⁹ q̃dã ſũt q̃ nomẽ hñt: ⁊ q̃dã q̃ noie carẽt. Ille. n. q in lõgitudie ⁊ altitudie ⁊ latitudie ẽ augmẽtat⁹ vocat magn⁹. ⁊ q in his oibus ẽ diminut⁹ vocat pu⁹: ⁊ q int eos exiſtit ꝯpatus. Qui vo i latitudie ⁊ altitudine ẽ augmẽtat⁹ vocat groſſus. Et q i eis ẽ minutus dicit ſubtilis. Et q ẽ int eos ẽ eq̄lis. Generis aũt qð ex q̄litate pcuſſiõis vene i digitos ſũptũ ẽ tres ſt

spēs: fortis ⁊ ipse ē qui apud diastolē tactui resistit
⁊ debil' qui est ei oppositꝰ. ⁊ eq̄lis qui est inter eos.
Generis quoq; qd ex tpe cuiusq; mōis sūptū ē tres
sūt spēs velox ⁊ est qui motū in breui tēpe ꝯplet: et
tardus ei cōtrarius: ⁊ equalis inter eos existens.
Generis vͦo qd ex eēntia instr̄i sumit tres sūt spēs
mollis qui ē recipiēs reditū ad interiora ⁊ cōpressi
one facile: ⁊ durus qui ē ei ꝯrius: ⁊ iter eos medio
cris. Generis aūt qd est sūptū ex eo qd cōtinet tres
sūt species. Plenus ⁊ ipse est qui sentit sicut si in eiꝰ
foramie esset humor iplens de quo sollicitarī. ē ut
pure euacuetur: ⁊ vacuus ē ei cōtrarius: ⁊ inter eos
mediocris. Et generis quidē qd ex suo tactu sūptū
est tres sunt spēs: calidus ⁊ frigidus ⁊ tpatus. Ge-
neris vero qd est sumptū ex tēpore quietis species
sunt tres. Frequēs ⁊ ipse est in quo tēpus sensatum
quod existit inter duas ꝑcussiones ē breue qui etiaz
vocatur cōsequēs ⁊ spissus Et ei ꝯrius rarus qui
etiā dicit̄ laxus ⁊ resolutus: ⁊ inter eos mediocris.
Et hoc quidē tēpus est ſm qd ex sisto le cognoscit̄.
Si vͦo sisto le nullo mō cognita fuerit erit tēpus qd
inter oēs duas diastoles cōtinuat̄. Et si ipsa cogni
ta fuerit erit ſm duo tpa duoꝝ extremoꝝ. Genus
vͦ qd est sumptū ex equalitate ⁊ diuersitate est aut
equale aut diuersū .s. inequale. Et hoc quidē ē ꝑ cō
parationē similitudinis aut dissimilitudīs pulsuū
aut ptiū vnius pulsus aut vnius ptis pulsus i quin
q; rebus magnitudine ⁊ puitate aut fortitudīe ⁊ de
bilitate ⁊ uelocitate ⁊ tarditate spissitudine aut rari
tate duritie ⁊ mollitie donec cōtingit ꝙ vnꝰ pulsꝰ ē
postremus sue diastoles citius ꝑpter vehemētem
calorē aut debilior ꝑpter debilitatē. Qd si volue
ris dilatabis sermonē ⁊ ꝯsiderabis in equalitate et
diuersitate in tribus generibꝰ predictis alias ptes:
s; ꝯsiderationū fortitudo ad istas reducta ē. Pul
sus vero equalis absolute ē ille qui ī oībus est equa
lis qui si in aliquo coꝝ solo fuerit equal' in eo solo
dicet̄ equalis: sicut si diceremꝰ equalē in virtute aut
equalē in velocitate. ⁊ simil̄r diuersus ē ille qui nō
est equalis aut absolute aut ī aliqua re. Genus aūt
qd ex ordiatōe ⁊ inordiatione sumptū est duas hʒ
spēs diuerse ordinatꝰ ⁊ diuerse inordinatꝰ. Ordia
tus aūt ē ille cuiꝰ diuersitas hʒ ordinē cōseruatum
super quē trāsit: ⁊ est ſm duos mōs: aut ordinatus
absolute: ⁊ ē cū totū illd qd ex eo ꝑuenit nō hʒ ni
si tm̄ diuersitatē vnā. Aut ordinatus qui est ꝑprie et
ipse ē qui hʒ duas diuersitates aut plures sicut si ibi
esset circulus ⁊ alius circulus ab eo diuersus s; am
bo ad suū redirent ordinē sicut si eēt vnus circulus
⁊ inordinatus est qui ē ei cōtrarius. Cūq; certifi
caueris inuenies ꝙ hoc decimū genꝰ ē sicut est noni
generis spēs intrans sub inequali. Debes autē
scire ꝙ in pulsu reꝑitur natura musice qm̄ quēad-
modū ars musice cōpletur ꝑ adiūctionē sonorum
ſm proportionē comitantē eos inter acuitatē ⁊ gui
tatē ꝑ circulos casuū ⁊ tēpoꝝ que sūt inter eoꝝ per-
cussiones sic est dispositio pulsus: q: ꝑportio suoꝝ
tēpoꝝ in velocitate ⁊ spissitudīe ⁊ debilitate ⁊ ī q̄n
titate ē sicut ꝑportio adiūctionis eiꝰ. Et quēadmo
dū tēpus feriendi ⁊ quātitas sonoꝝ ē cū sūt conue
nientia ⁊ ē cū non sunt conueniētia. similiter ē cum
ibi debilitas sunt ordinate ⁊ ē cū sunt inordinate.
Et ꝑportio ēt dispositionū pulsus in fortitudine ⁊
debilitate ⁊ in quātitate est cū est cōueniēs ⁊ ē cum
nō imo diuersa est. Et hic quidē ē egrediēs a gene
re cōsiderandi ordinē. Gal'. aūt vr̄ ꝙ id qd pōt sē-
tiri ⁊ ꝑportionalitatibꝰ ponderis ē ſm vnā ꝑpor-
tionē musicarū noīatarū aut nō noīatarū. Noīata
rū vͦo aut ſm ꝑportionē totius ⁊ q̄nq; ē proporꝰ ō
tripli cū est ꝑportio dupli adiūcta cū ꝑportiōe ad
dēns medietatē ⁊ ipsa ē que dicit̄ ꝑportio ꝑ quiq;
Et ſm ꝑportiōem que ē ꝑ totū ⁊ ē dupla ⁊ ſm pro
portionē que ē per quinq; ⁊ ē addēs medietatē ſm
ꝑportionē que ē ꝑ quattuor ⁊ ē addēs tertiā ⁊ ſʒ
ꝑportionē addētē quartā postea nō sentit̄. Et ego
quidē miror quō ꝑportōes iste ꝑ tactū discerni pūt
dico tm̄ ꝙ ei est facile qui in gradu tangēdi ꝯsueuit
⁊ proportianat̄ sonos per artē postq̄ȝ erit ei poten-
tia cognoscendi musicaȝ acquisita ⁊ comparabit fa
ctum per notum. homo etiam iste cum suam inten
tionem ad pulsum reduxerit huiusmodi poterit dis
cernere proportiones per sensum. Genus vero
quod ex pondere est sumptum est per comparatio
nem proportionis quantitatum ꝑportionum quat
tuor temporum que sunt duobus motibus ⁊ dua
bus quietibus. Et si sensus totuȝ hoc discernere nō
potest: tamen est per comparationem ꝑportionis
quantitatum ꝑportionum temporuȝ diastoles ad
tempus quod est inter duas diastoles ⁊ ad vltimū
temporis in quo est motus ad tempus in quo est
quies. Qui aūt ponunt in hoc capitulo compa
tionē tpis motꝰ ad tps motus ⁊ tpis qtis ad tps qe
tis mittūt caplm̄ in caplō: licȝ huiōi missio sit tolle-
rabilis ⁊ nō sit incōueniēs: s; tamen non est bona.
Et pond̄is quidem est illud in quo proportiones
musice cadunt. Et dicemus ꝙ pulsus aut est boni
ponderis: aut mali ponderis. Et illius quideȝ qui
est mali ponderis sunt tres spēs. Una est illiꝰ cuius
pōdꝰ est mutatū ⁊ est iuxta pōdus: ⁊ iste est cuiꝰ pō
dus est pōdus etatis q̄ est iuxta etatē illius cuius est
pulsus sicut cū iuuenes hn̄t pondꝰ pulsuū pueroꝝ
Et altera est sepati pōderis sicut cū pueri hn̄t pōdꝰ
pulsus sicut senū. Et tertia est egrediens a pōdere et
ille est cuiꝰ ponderi pulsus hois nō silatur. Et mul
ta egressio pulsus a pōdere magnā in dispositiōibꝰ
significat mutationem.

¶ Ca. ij. de pulsu equali ⁊ diuerso.

Dicunt ꝙ diuersi pulsus diuersitas aut ē in
multis ꝑcussionibꝰ aut in vno pulsu. Sʒ
q in vno pulsu diuersificat̄ aut in mlt̄is di
uersificat̄ ꝑtibꝰ .s. in locis sepatis in quibꝰ cadunt di
giti: aut in vna ꝑte .s. in loco vniꝰ digiti. Et illiꝰ qdē q
ī mlt̄is diuersus exit pulsibus est diuersus gradatus
equaliter currens. Et ipse quidem est qui ab vno in
cipit pulsu ⁊ permutatur ad maiorem eo aut ad mi
norem et procedit sic ſm hanc regulam donec per

venit ad finem in diminutione aut in augmento per similé ordinem: deinde intersecat, ꝛ ad ṗmã magnitudiné redit aut rediés ex paruitate sua simile reditu in ambabus dispositionib⁹ ad ṗmã regulam: aut diuersificás postq̄ venerit a ṗncipio qd̉ é hmói ad finé q est hmói. Et est cũ ad finé puenit ꝛ é cũ intersecat ante ipm: ꝛ é cũ addit supra ipm donec intersecat in medio cessando: ꝛ est cuz agit ab hoc diuersum ꝛ illud é ut in medio sui interueniat mot⁹.

Et pulsus qdem cessationé habens é diuersus in quo expectatur mot⁹ ꝛ venit quies. Et ille qui in sui medio hz motũ est diuersus in quo expectat quies ꝛ venit motus. Diuersitas ṽo pulsus in multis p tibus vni⁹ pulsus aut est in situ suarũ ptiũ: aut i motu suaꝝ partium. sed diuersitas q̄ est in situ suarum partiũ est diuersitas ꝓportionis partiũ vene ad partes. Et qñ partes sunt sex erit illud qd̉ in eis cadit ex diuersitate similit. Diuersitas aũt que est in motu aut est i velocitate ꝛ tarditate aut in ꝯsecutione et preuentione. s. ut moueat pars eius ante horam sui motus: aut post horã aut in fortitudine ꝛ debilitate aut in magnitudine ꝛ paruitate. Et hoc totũ aut currit ẜm ordiné equalé aut diuerso in augmento ꝛ diminutione. ꝛ illud quidé aut erit in duabus partibus aut in trib⁹ aut in quatuor. s. in casu digitorũ. Et tu quidé cóponere poteris ꝛ ordinare. Ex diuersitate ṽo pulsus in vna pte est ille qui é interfect⁹ ꝛ reditiuus ꝛ ꝯtinuus. Interfect⁹ aũt é ille qui in parté vnam cuz paruo motu sepatur: ꝛ ptis vni⁹ q̄ ex eo intersecat cum quiete é cuz duo extrema diuersificant in velocitate ꝛ tarditate ꝛ in similitudine.

Reditiuus ṽo est ut pulsus magn⁹ redeũdo fiat paruus in vna pte: deinde in reditu subtili redit. Et hui⁹ quidé modi é ille cui⁹ quedá specierũ in alias igrediũtur: ꝛ hoc é ut sit vnus pulsus sicut duo ꝓpt diuersitaté: aut duo sicut vn⁹ ꝓpterea q̇ alie i alias ingrediũtur. Et istud qdem é ẜm sententiam eorũ qui in hoc nó ꝯuenerũt. Cótinuus aũt est ille cuius diuersitas est ordinata in cótinuitate non sensu percepta separatione in eo ad qd̉ ipa mutat ex velocitate ad tarditatem aut ecótra: aut ad equalitatem aut inequalitaté in eis: aut ex magnitudine aut paruitate aut equalitate in eis ad aliqd̉ eoꝝ ad qd̉ mutatur. Et hoc quidé est cũ ẜm similitudinem sui procedit. Et est cũ accidit ut cũ ꝯtinuatóe sua sit in aliq̄bus suaꝝ partiũ plus diuersitatis ꝛ in alijs min⁹.

Capitulum .iij. de speciebus pulsus diuersi que nomina habent ꝓpria.

E
X eis é gazellans q est diuersus in vna pte cũ fuerit tardatus: ꝛ deinde intersecat ꝛ sit velox. Et ex eis est vndosus: ꝛ ipe qdez est qui est diuersus in magnitudine partium vene ꝛ earũ paruitate ꝛ eleuatione ipaꝝ ad supiora ꝛ in latitudine ꝛ in ꝯsecutione ꝛ ṗcessióe in ṗncipio mot⁹ pulsus cũ mollicie q̄ est in ipa: ꝛ ipe qdé nó est valde paruus ꝛ hz latitudiné quãdaz ꝛ assilat vndis q̄ e alias sequũtur ẜm rectitudiné cuz diuersitate q̄ sunt eas in eleuatióe eaꝝ ad superiora ꝛ descẽsió ad iferiora ꝛ velocitate ꝛ tarditate. Et ex eis est vermiculosus q est illis simil: sed é paru⁹ multe spissitudinis: cui⁹ spissitudo existimat velocitas: sed non é.

Et formicás qui é valde minor ꝛ vehementioris spissitudinis. Et vermiculosi quidez ꝛ formicãtis diuersitas in eleuatióe ad supiora ꝛ ṗcessione ꝛ ꝯsecutione in sensu é manifestior ipoꝝ diuersitate in latitudine: imo q̄si nó apparet id. Et est ex eis serinus qui vndoso in partiũ diuersitate silatur ꝛ in eleuatione ad supiora ꝛ latitudine ꝛ ṗcessione ꝛ consecutione: sed é durior ꝛ cũ durit e ipius partes in duritie diuerse existunt. Et serin⁹ qdem é pulsus velox spissus ꝛ durus: cui⁹ partes in magnitudine diastole diuerse existũt i duritie ꝛ mollitie. Et ex eis est cauda soricina: ꝛ est ille q ordinat in diuersitate suarũ partiũ ex diminutione ad augmétum: aut ex augméto ad diminutionez. ꝛ cauda qdem soricine est cum é in pulsibus multis ꝛ é cũ est in vno pulsu in partibus multis: aut in parte vna. Et eius diuersitas ꝓpria é illa que ex magnitudine pendet. Et é cum est in ꝯpatione velocitatis ad tarditaté aut fortitudinis ad debilitatem. Et ex eis é mesalu⁹ ꝛ ipe est q ex diminutióe ꝓcedit ad aliqué terminũ in augméto postea reclinat inferi⁹ ad suuz ordiné donec ad ṗmũ terminũ diminutióis ꝯueniat. Est ergo sic due caude soricine q̄ ꝯtinuant apud maiores ei⁹ extremitates. Et ex eis é bispulsás: ꝛ i ipso qdem discordati sunt medici. Sũt eni qdã q ipm vnũ pulsũ ponũt diuersũ in ṗcessióe ꝛ ꝯsecutione. Et sũt alij q ponũt ipm duos pulsus quoꝝ vnũ alterũ ꝯsequit ꝛ ad vltimũ int eos nó existit ips qd̉ dilatet ad colligédũ sistolé deinde diastolé. nó eni oé ex quo cóseqũtur due ꝑcussiones oportet ut sint duo pulsus. Alioqn ille cui⁹ intersecat diastoles ꝛ deinde redit esset duo pulsus. neq̄ etiã oz ut sint duo pulsus nisi cũ incipit ꝛ fit diastoles ꝛ postea redit ad fũdũ faciédo sistolé: deinde redit iteꝝ ꝛ diastolé facit. Ex eis sũt qeté hñs ꝛ cadés in medio quos ṗdixim⁹. Sz dr̃ia inter cadétem in medio ꝛ gazellanté é q̇ gazellantis scd̉a ante venit q̄ ꝯpleat ṗma. sed in cadente in medio é pulsus q venit in tempore qetis cũ ꝯpletur ꝑcussio ṗma. Et ex istis qdé caplis sũt pulsus spasmosus ꝛ tremulus ꝛ retortus q filo qd̉ torquetur assimilatur ꝛ est ex caplo diuersitatis in precessione ꝛ cósecutióe ꝛ in situ ꝛ in latitudine. ꝛ cordosus quidem est ex sũma retorti ꝛ silatur tremulo. sed tñ in tremulo diastoles é magis occulta: ꝛ silit exitus ab equalitate su⁹ in eleuatióe ad supiora é in retorto occultior. sed téso in cordoso é manifesta ꝛ é cuz eius torsióe ad vnam ptem iñ. Plũm vero tales accidũt quales isti. s. cordosus ꝛ retort⁹ ad vnũ lat⁹ declinás in egritudinibus siccis. Pulsuum vero compositorum species quasi infinite sunt: ꝛ neq̄ habentes nomina.

Capitulũ .iiij. de illo q ex specieb⁹ pulsus é nãlis.

C
Uiusq̄ generũ ṗnoiatioꝝ in quo é supfluitas augméti uel diminutióis nãlis est eq̄lis nisi fortis: qm̃ nãlis ideo é augmẽtat⁹.

Et si aliquod aliorum generum non augmētuz pre
buerit nisi fortitudinis augmētum sequēs ꝛ factum
fuerit maiꝰ: verbi gratia ipse erit naturalis ꝓpter for
tē. Aliorum vero generum que neqꝫ augmētuz neqꝫ
diminutionem tollerant naturalis est mediocris ꝛ
ordinatus ꝛ qui ē boni ponderis.

Caplm. v. de causis specierū pulsus pdictaꝝ.

Causaꝝ pulsus quedā sunt coēs necessarie
essentiales in ꝯstitutione pulsus ingredien
tes: ꝛ vocātur ꝯtentiue. ꝛ q̄dam sūt in con
stitutione pulsus nō ingrediētes: ꝛ haꝝ quidez alie
sunt insepabiles quaꝝ pmutatiōe pmutaꝫ iudicium
pulsus: ꝛ vocanꝫ cause insepabiles: ꝛ alie sūt sepabi
les que vocanꝫ mutātes absolute. Contētiue vero
cause sunt tres. Uirtus vitalis que est in corde mo
uens pulsum. ꝛ tu q̄dem iam sciuisti eā in capitulo
de virtutibus. Et scđa est instrumētū ꝛ ē vene pulsa
tiles q̄s iam sciuisti cū numerauimus mēbra. Et ter
tia ē necessitas extinguēdi ꝛ est aduenīēs per quanti
tatē notam extinctionis que renouaꝫ in termino ca
loris opposita in suo incendio aut extinctiōe aut eq̄
litate sua. ꝛ harū quidē causaꝝ cōtentiuaꝝ opatio
nes mutanꝫ ſm id quod adiungitur eis ex causis in
sepabilibꝰ ꝛ mutabilibꝰ absolute.

Capitulum. vi. de his que ꝓueniunt ex causis cō
tentiuis solūmodo.

Cum instrm̄ fuerit obediens sui lenitate. ꝛ
virtus fortis ꝛ necessitas ad extinguendū.
vehemens erit pulsus magnus. Quod
si virtus fuerit debilis pulsus puitas eam ꝓculdu
bio sequeꝫ. Et si cū hoc instrm̄ fuerit durū ꝛ necessi
tas pauca erit minor. Est etiā cum durities efficit
paruitatem: sed tū paruitas cuiꝰ cā est durities sepa
ratur a puitate cuius cā est debilitas p hoc ꝙ est du
rus ꝛ nō debilis ꝛ breuitas eius ꝛ ꝓfunditas nō est
mala sicut ē cuz est vtus debilis. Pauca quoqꝫ
necessitas puitatē efficit: sed debilitas ibi non erit.

Et neqꝫ est aliqua harū triū que plus efficiat par
uitatem q̄ȝ debilitas. Et puitas quidem duritiei cū
virtute plus ē q̄ȝ paruitas puationis necessitatis cū
virtute. Uirtꝰ nāqꝫ cum priuatiōe necessitatis nō
minuit multum ex equali: qm̄ a diastole ꝓhibentez
non habet. Et nō declinat ad hoc ut nō multū sup
tpamentum addat nisi iō ꝙ nō multam habet ne
cessitatē. Si vero necessitas multa fuerit ꝛ virtꝰ for
tis ꝛ instrm̄ inobediens ꝓpter suam duritiem ma
gnitudini nō poterit esse qn fiat velox ꝛ velocitati re
stauret id qđ deest ex magnitudine. ꝙ si virtꝰ fuerit
debilis ꝛ pulsus non poterit magnificari ꝛ veloci
tas in eo nō opata fuerit non poterit eē qn fiat spis
sus qua spissitudine restauret illud qđ ei defuerit ex
magnitudine ꝛ velocitate ꝛ multe vices tenebunt lo
cum vnius vicis sufficiētis ꝛ magne aut duaꝝ velo
cium. Et hoc quidem est sicut cū hōi necesse ē fer
re rē ponderosam: quam si poterit vna vice totam
ferret. si vero nō diuidet eaz in duas partes ꝛ festina
bit: ꝛ si nō in multas partes ipsam distribuet ꝛ ferret
quāqꝫ partē quocūqꝫ modo poterit cum spaciosita
te aut velocitate: deinde nō cessabit inꝫ quaslibet du
as oneraturas eius licz sit in eis tardatus. ꝙ si mul
te fuerit debilitatis stabit tunc ꝛ ferret eam festine et
redibit cū tarditate. Si aūt virtꝰ fuerit fortis ꝛ istru
mētum obediēs: sed necessitas erit maior fortitudi
ne tpata virtus augmētabit velocitatē cū magnitu
dine: ꝛ si necessitas fuerit fortior erit cū magnitudīe
ꝛ velocitate spissitudo. Longitudinē quoqꝫ ma
gnitudinis cause ꝓ certo efficiūt cū aliquid ꝓhibēs
amplitudinē ꝓhibuerit ꝛ eleuationem ad supiora
nō pmiserit fieri sicut durities instrumēti: verbi grā
que amplitudinē ꝓhibet ꝛ dēsitas carnis ꝛ cutis q̄
sursum eleuari nō permittūt. Sed ē etiam cū in am
plitudine addit maties. Et amplitudine quidē ef
ficit aut venarū vacuitas ut per ipam tunica superi
or sup interiorem declinet ꝛ dilateꝫ: aut multa instru
menti lenitas. Spissitudinis aūt cā est debilitas aut
multa necessarias aut caliditas. Et raritatis q̄dē
cā est virtutis q̄ necessitatē i magnitudine supat aut
frigiditas multa diminuta a necessitate aut nimia in
tensio vtutis ꝛ aduentus pditioni ꝓximꝰ. Cause
vero debilitatis pulsus ex mutationibꝰ quidē sunt te
diū ꝛ vigilie ꝛ euacuatio ꝛ maties ꝛ humor nociuꝰ
ꝛ exercitiū supfluum ꝛ humoꝝ motꝰ ꝛ ipoꝝ obuia
tio mēbris fortis sensus aut cordi vicinis ꝛ totū il
lud qđ vehemēter resoluit. Et duritiei pulsus cāe
sunt siccitas corpis vene aut eiꝰ fortis extensio: aut
vehemēs frigus congelans. Et etiā est cum pulsus
in crisibus durescit ex fortitudine pugne propterea
ꝙ membra per ipam extendūtur ad partem impul
sionis nature. Lenitatis vero cause sunt cause na
turales mollificantes sicut nutriens ꝛ egritudina
les mollificantes sicut hydropisis ꝛ lethargia: aut
ea que neqꝫ sunt naturalia neqꝫ egritudinalia sicut
balneatio: Et diuersitatis quidem causa cum per
seuerantia virtutis est grauitas materiei cibi aut hu
moris. Et cum debilitate virtutis est pugna cause
ꝛ egritudinis. Ex causis quoqꝫ diuersitatis ē reple
tio venarum ex sanguine: sed qđ huic est simile re
mouet minutio. Et plurimū quidē fit diuersitas cū
sanguis ē viscosus suffocans spūm q mouetur in ar
terijs ꝛ ꝓpe cum densitas fuerit circa cor. Ex cau
sis pterea ipius q̄ eam in breui efficiūt tpe sunt sto
machi repletio ꝛ tristitia ꝛ cogitatio in aliquo. Sz
cū in stomacho malus fuerit humor nō cessabit di
uersitas ꝛ forsitan ex eo ꝓueniet tremor cordis ꝛ fi
et pulsus tremulus. Et serrini quidē pulsus cau
sa ē diuersitas eius qđ in corpe vene ē fusum in pu
trefactione sui aut ipius cruditate aut sui maturatio
ne aut diuersitas dispositionū venarū in duritie sua
ꝛ mollitie aut apostema in mēbris neruosis. Bis
pulsātis vero cā est virtutis fortitudo ꝛ plurima necessi
tas ꝛ durities instrī q̄re nō obedit ei ꝙ vtutes ipi p
cipiūt de diastole i vna vice sic cū quis vult vna per
cussiōe aliqđ icidere ꝛ nō obediꝫ ei adiuuaꝫ ab alia
ꝛ pcipue cū necessitas subito augmētaꝫ. Soricine
vero pulsus causa q̄nqꝫ est virtus debilis q̄ de labo
re ad quietē ordinate ꝓcedit ꝛ de q̄ete ad laborē. sz

ille qui in vna pmanet dispositōne plus est virtutis
debilitatē significans. Et cauda quidē soricine ꝛ
q̄ eis silis existit est pl⁹ significās fortitudinē aliquā
et ꝙ debilitas nō est in fine:sed eis deterior est cau
da finitiua deinde mansiua:postea cauda reditiua.
Cadentis aūt in medio causa est v̄tutis lassitudo
ꝛ ei⁹ defectus aut accidens subito veniēs ad qḋ aīa
ꝛ natura subito redeunt. Et spasmosi quidez pul
sus causa sunt motus nō naturales in v̄tute aut ma
litia in eēntia instr̄i Pulsus aūt tremulus procedit
ex fortitudine ꝛ instr̄o duro ꝛ necessitate forti. Sine
istis eni nō ꝓuenit tremor. Undosi aūt est cū eius
causa existit v̄tutis debilitas s̄m plim ꝛ nō potest fie
ri diastoles nisi paulatim ꝛ paulatim. Et est etiaz cū
instr̄i lenitas ei⁹ cā existit licz v̄tus nō sit valde debil
Instr̄m nāqꝫ molle ꝛ humidū ꝑcussionē ꝛ motū
nō recipit q̄ in vnaquāqꝫ penetrēt partē quēadmo-
dū succū qḋ ē durꝝ r̄cipit qm̄ siccitas ꝑcussiōi ē apta ꝛ
tremori. Et duri qdē sicci finis sui principij motu
mouet:mollis vero humidi partē possibile est mo-
ueri ꝛ aliam partē motu ipsi⁹ nō pati ꝓpt̄ea ꝙ cito
recipit sepationē ꝛ flexionē ꝛ diuersitatē in figura.
Et vermiculosi quidē pulsus ꝛ formicantis cā est
fortis debilitas ita vt tarditas ꝛ spissitudo ꝛ diuersi
tas in ptibus pulsus coniūgant qm̄ v̄tus instr̄m in
vna hora dilatare nō valet:sz paulatiz ꝛ paulatim.
Causa aūt pulsus mali pōderis si pulsus qdē fue
rit in dispositōib⁹ tpis gen̄is est augmentū necessita
tis. Et si in dispositōib⁹ tpis mot⁹ fuerit est augmen
tū debilitatis aut necessitatis ꝑuatio.sz pulsus tpis
motus ꝓpt̄ velocitatē diastoles alius est ab hoc.
Et cause quidē pleni ꝛ vacui ꝛ calidi ꝛ frigidi ele-
uati sursum ꝛ submersi inferius manifeste sunt.

Ca.vij. de pulsib⁹ etatū ꝛ masculoꝝ ꝛ feminaꝝ.

m Asculoꝝ pulsus maiores sunt ꝛ fortiores
valde ꝓpt̄ vehementiā v̄tutū eoꝝ ꝛ neces
sitatis ipsoꝝ ꝛ ꝓpt̄ea ꝙ eoꝝ necessitas ma
gnitudine cōplet̄ ꝛ est eoꝝ pulsus tardior pulsu mu
lierū ꝛ rarior s̄m plim. Et oīs qdē pulsus in quo
ꝑseuerat v̄tus ꝛ est spissus oportet ꝓculdubio ꝙ sit
velox:est eni cū ante est velocitas q̄̄ spissitudo:pro-
pter hoc igitur sicut pulsui masculorum est tardior
ita est rarior. Pueroꝝ vero pulsus leuior ꝓpt̄
humiditatē ꝛ est debilior ꝛ spissior qm̄ calor est for-
tis sed virtus nō est fortis eo ꝙ nondū sunt ꝯpleti.
Pueroꝝ vero pulsus ꝯparatōe q̄ntitatis corpis
eoꝝ est magnus qm̄ eoꝝ instrumentū est valde mol
le ꝛ ipsoꝝ necessitas est valde fortis ꝛ eoꝝ virtus cō
paratione puitatis corporis ipsoꝝ nō est pue quāti
tatis. Uerūtn̄ eoꝝ pulsus ꝯpatione pulsus ꝯpletoꝝ
est nō magn⁹ sz est velocior ꝛ spissior ꝓpt̄ necessita
tem. In pueris nanqꝫ multiplicatur vaporis fu
mosi collectio propter multaz digestionē eorum et
frequentiam eius in eis. Et ꝓpt̄ hoc valde est ne
cesse ipm extrahere ꝛ calorē ipsoꝝ innatū euacuare.
Iuuenū v̄o pulsus ē mltē magnitudinis ꝛ nō mlt̄
te velocitatis:imo in ipa ē valde diminut⁹ ꝛ in spis-
situdie ꝛ ad raritatē tendens. Et illoꝝ qdē pulsus q
in ꝑncipio iuuētutis existūt est maior. Et eoꝝ q sunt
in medio iuuētutis est fortior. Et nos quidē iam
declarauim⁹ ꝙ calor in pueris ꝛ iuuenib⁹ fere ē silis
ergo necessitas in eis erit propinq̄:sz virtus in iuue
nibus est augmētata:habebit ergo ex magnitudine
ꝙ in ipsis restaurat qḋ defuerit ex velocitate ꝛ spissi
tudine. Et ꝑncipiū qdē rei vnde ꝓuenit magnitu
do est v̄tus:sz necessitas est appetēs ꝛ instr̄m quidē
est adiuuans. Senū aūt pulsus est minor ꝓpt̄
debilitatē ꝛ minoris velocitatis ꝓpt̄ hoc etiā ꝛ ꝓpt̄
diminutionē necessitatis ꝛ ꝓpt̄ hoc est rarior. Et
pulsus qdē senū q iam ꝓcesserunt in annos ē puus
ꝛ rarus ꝛ tardus ꝛ est cū ē mollis ꝓpt̄ humores ex
traneos ꝛ nō propter naturales.

Ca.viij. de pulsu complexionum.

p Ulsus calide ꝯplexionis vehemētis est ne
cessitatis. Qḋ si v̄tus ꝯuenerit ꝛ instr̄m erit
pulsus magn⁹. Si ergo vnū eoꝝ diuersi
ficabitur erit quemadmodū dictū est in ꝑcedentib⁹
Et si caliditas qdē nō male fuerit ꝯplexiōis imo na
turalis erit cōplexio fortis ꝛ sana ꝛ v̄tus multū for-
tis. Et neqꝫ existimes ꝙ calor innatus si fuerit fortis
q̄ntumcūqꝫ sit minuat ex v̄tute imo ex eo ꝓuenit in
substantia spūs fortitudo ꝛ in aīa audatia. Calor
vero cōplexionis malitiā sequēs q̄nto plus augmē
tatus fuerit tanto in v̄tute plus debilitatē augmēta
bit. Cōplexio v̄o frigida declinat pulsus ad ptez
diminutōis sicut ꝓpt̄e est puitas ꝛ ꝓpt̄e tarditas ꝛ
raritas. Cūqꝫ instr̄z fuerit molle latitudo ei⁹ augmē
tata erit ꝛ eius silr̄ tarditas ꝛ raritas. Qḋ si durꝝ fue
rit erit min⁹ hoc. Et debilitas qdē quā mala cō
plexio frigidia hēditare fac̄ maior ē ea q̄̄ mala ꝯple
xio calida facit hereditare qm̄ caliditas.s.calor ina
to magis est ꝯueniēs. Cōplexionē v̄o humidā se
quitur inundatio ꝛ dilatatio. Et siccam qdē sequit̄
coangustatio ꝛ durities. Amplı⁹ si virtus fuerit
fortis ꝛ necessitas mlt̄a accidet b:spulsans ꝛ spasmo
sus ꝛ tremulus. Tu v̄o deinceps cōpone ꝯseruādo
ꝑncipia Est ꝑterea cū vni homini accidit vt duoꝝ
lateꝝ ipsius diuersificetur ꝯplexio. Erit ergo vnum
ipoꝝ frigidū ꝛ alteꝝ calidū ꝛ accidet vt diuersitate q̄
ꝓuenit ex caliditate ꝛ frigiditate horū duoꝝ laterū
pulsus diuersi fiant Eritqꝫ pulsus calidi latis pul
sus calide ꝯpl̄onis:ꝛ lateris frigidi pulsus ꝯpl̄onis
fr̄e. Et ex hoc qdē scit̄ ꝙ pulsus in diastole sua et si
stole nō ē s̄m modū accessiōis ꝛ recessionis cordis:
imo s̄m modū diastoles ꝛ sistoles ipi⁹ corpis artie.

Ca.ix. de pulsu tempoꝝ

i N vere quidem est cum pulsus est pu⁹ nō
tamen in oi re ꝛ est in fortitudine augmen
tatus. In estate vero est velox ꝛ spissus propter ne-
cessitatem ꝛ paruus ꝛ debilis propter virtutis reso-
lutionem que est propter resolutionē spūs q̄ fit ꝓpt̄
calorem extiorē dn̄antē supfluū. Et in hyeme ē ma
ioris raritatis ꝛ tardioris debilitatis ꝛ cū hoc ē pu⁹
qm̄ v̄tus debilitat̄ ꝛ in qbusdā corpib⁹ accidit vt ca
lor in ꝓfundo teneat̄ ꝛ adunet̄ ꝛ virtus fortior fiat:
et hoc cū ꝯplexio calida est dn̄ans ꝛ refrenās frigus

⁊ nō p ipm patiēs neq; frigiditas ad fundū vadit. In autūno aūt est pulsus diuersus ⁊ trahit ad debilitatē quandam. sed ipsius diuersitas est propt̄ multitudinē ꝯuersionis cōplexionis accidentał in autūno nunc ad calorē nūc ad frigiditatē. Et ipsi⁹ quidē debilitas est etiā propt̄ hoc. cōplexio eni diuersa ꝓ deterius efficit nocumentū ꝗ̄ silis ⁊ eq̄lis licz sit mala. Et q2 autūnus est tps nature vite ꝯtrariuz: qm̄ calor in eodē debilitat̄ ⁊ siccitas fit fortior. Tempoꝝ vero pulsus que sunt inter tpa tꝑib⁹ ꝓportionant̄ q̄ sunt circa ipsa.

Ca.x. de pulsu regionū.

R Egionū q̄dam sunt tēperate vernales ⁊ q̄dam sunt calide estiue: ⁊ q̄dā sunt frigide hyemales: ⁊ quedā sunt sicce autūnales. Judicia igitur pulsuū erunt in eis s̄m modum quem sciuisti de pulsu temporum.

Ca.xi. de pulsu qui ꝓuenit ex cibo ⁊ potu.

E Xterius corpi aduenientia ⁊ ipm ingredientia pulsus dispositōez mutant q̄litate sui ⁊ q̄ntitate. Sed q̄litate qm̄ si ad calefaciendū declinauerit aut ad infrigidandū mutabūt ipm s̄m illud. Et q̄ntitate quidē qm̄ si eq̄lia fuerint fiet pulsus in magnitudine augmētat⁹ ⁊ velocitatis maioris ⁊ spissitudinis propt̄ augmentū v̄tutis ⁊ caloris ⁊ ꝑmanebit hec mutatio aliq̄diu. Et si ꝑlime magnitudīs valde fuerit erit pulsus diuersus absq; ordine ꝓpt̄ g̃uitatē nutrientis supra v̄tutē: qm̄ ex oī grauitate prouenit in pulsu diuersitas. Et quidē existimauit Archigenes q̄ ei⁹ velocitas est tunc multo maior q̄ spissitudo. Et hec mutatio est ꝑseuerās qm̄ causa ꝑseuerantie licet sit multitudinis minoris hec tm̄ ē diuersitas ordinata. Qd̄ si pauce fuerit q̄ntitatis erit pulsus minoris diuersitatis ⁊ magnitudinis ⁊ velocitatis neq; ei⁹ mutatio diu ꝑdurabit qm̄ materia pauca cito digerit̄. Ampli⁹ si v̄tus deficiat ⁊ debilitet̄ ex multitudine aut paucitate quecūq; fuerit siles erūt pulsus in ꝑuitate ⁊ tarditate vsq; in fine rei. Qd̄ si natura fortis fuerit in digerēdo ⁊ cōuertendo fiet pulsus tēperatus. Et vinū etiā ꝓprietatē hz ⁊ est qm̄ ex multitudine ipsius licet sit subtile ꝓuenit diuersitas. Ex ipso tm̄ nō ꝓuenit q̄ sit tm̄ q̄ntū illud qd̄ ꝓuenit ex nutrientib⁹ que sibi silant̄: ⁊ hoc qdē ē propt̄ raritatē substantie ipius ⁊ subtilitatē ei⁹ ⁊ leuitatē. Cū aūt vinū in actu est frigidū ꝓuenit ex eo qd̄ prouenit ex alijs frigidis in minorando ⁊ rarificando ⁊ tardando velocitate sue penetratōnis. Deinde cū in corpe calefit remouet̄ velociter qd̄ ex eo ꝓuenit. Vinū ꝑterea cū in corpus penetrauerit ⁊ fuerit calidū nō elongabit̄ multū a natura ⁊ accidet velox resolutio. Qd̄ si cū est frigiduz penetrauerit fiet ex nocumēto qd̄ nō fit ex alijs frigidis rebus: qm̄ ille tardant̄ donec calefiant neq; eaꝝ penetratio ē ita velox vt isti⁹. Jstud eni veloci⁹ penetrat q̄ ꝯpleatur calefactio: ⁊ eius quidē impedimentū est magnum ⁊ precipue in corporib⁹ que horripilationi sūt apta. Et neq; est sicut impedimentū calefactōis ipsius cū ipm calidum penetrat qm̄ ei⁹ calefactio in ꝑncipio obuiationis non peruenit ad hoc vt magnū faciat impedimētū: imo natura ei obuiat cū ꝑtitione ⁊ distributione ⁊ resolutōne. Frigidū vero est cū naturā deficere facit ⁊ eius virtutez extinguit̄ antéq; ad partitionem ⁊ distributionem ⁊ resolutionem perueniat. Et hoc quidem prouenit ex vino m̄ltitudine sue quantitatis ⁊ calefactione ipsius ⁊ frigiditate. Cū autē ipsum consideratū fuerit vnde fortitudinē efficit alia habebit iudicia cum ipsum sua essentia fortes efficit sanos propterea q̄ velocit̄ prebet augmētum in substantia spiritus. Sed licet calefactio ⁊ infrigidatio q̄ ex eo fuerit plurima corporū ipediant: est tm̄ cum vnaqueq; eaꝝ cū aliqua conuenit cōplexione ⁊ est cū nō ꝯuenit. Est nāq; cū res frigide eos fortes reddunt q ꝯplexionē calidam malam habēt sicut dixit. G. q̄ succus granati calefactos semper fortes efficit: ⁊ hydromel ifrigidatos semꝑ reddit vigorosos. Vinū ꝑterea vn̄ est calidū natura aut frigidū natura est cū quosdam fortes facit ⁊ quosdam debilitat. Nō tm̄ sermo noster est nūc de hoc: imo i v̄tute eius q̄ velocior ad spūz ꝯuertit̄ qm̄ hoc semꝑ hz ꝑ sui eēntiā. Qd̄ si vnū hoꝝ duoꝝ ipm in aliquo corpe iuuerit augmētabit̄ in faciendo fortitudinē: ⁊ si ei ꝯtrariū extitit min⁹ fortitudinē faciet. Scd̄z hoc igit̄ ipm pulsum ꝯuertet s̄m hoc qm̄ si fortitudinem faciet in pulsu augmētabit fortitudinē. ⁊ si calefaciet in necessitate efficiet augmentū: ⁊ si infrigidabit minorabit necessitatē. Et s̄m ꝑlm in fortitudīe facit augmentū Nunq̄ āt in necītate efficit augmentū quin in velocitate addat. Aqua vero propterea q̄ nutrimentum penetrare facit vigorat ⁊ similitudinem opatōis vini opat̄. Et qm̄ n̄ calefacit imo infrigidat nō tm̄ auget in necessitate q̄ntū vinū.

Capitulum.xij. de eis q̄ somnus ⁊ vigilie in pulsu operantur.

P Ulsus quidē iudicia in somno diuersificāt s̄m horā somni ⁊ s̄m dispositionē digestionis. Pulsus igit̄ in principio somni est ꝑuus ⁊ debił qm̄ motus caloris naturał tunc est ad ꝯstringendū ⁊ submergendū ⁊ nō ad dilatandū et manifestandū: qm̄ ipse in hora illa totus tendit ad occultū ꝓpterea q̄ ipm aīa mouet ad nutriens digerendū ⁊ maturandū supfluitates. ⁊ est sicut supat⁹ ⁊ obsessus ꝓculdubio. Et pulsus etiā est maioris tarditatis ⁊ raritatis qm̄ lz in calore accidat augmētum s̄m cōstrictionē ⁊ coadunationē: tm̄ ꝑuatus est augmēto qd̄ habet in hora vigiliaꝝ propt̄ motū calefacientem. Et motus quidē plus est ad inflammādū ⁊ inclinandū ad partē malitiei ꝯplexionis. Sed ꝯstrictio ⁊ coꝝ coadunatio temperate minoris sunt inflāmatōis ⁊ minus extrahunt calorez ad estuationem. Et tu quidē hoc scies ex hoc q̄ anhelit⁹ laxi ⁊ ipsius estuatio multo maiores sunt anhelitu ex estuatione eius cuius calor est constrictus propter causam que similis est somno: verbigra submersi in aq̄ tēperate frigiditatis q sit expgefact⁹ licet calor cōstrigat̄ ⁊ fugiat ex hoc nō tm̄ augmētū āhelit⁹ ei⁹ ꝑueniet ad id ad qd̄ ꝑueniet labor ⁊ exercitiū q̄ sūt ei ꝓ

ꝓinque Cũq̧ bene ꝯſideraueris nõ inuenies aliꝺ
qꝺ calorẽ vehemẽti⁹ incẽdat ꝗ̃ꝫ labor ⁊ motus. Et
vigilie q̈dẽ calorẽ nõ efficiunt motu corporis ita vt
cũ corpus quieuerit nõ ſit ipſe neceſſari⁹ imo faciũt
calorẽ propterea ꝙ ſpũs ad exteriora mouet ⁊ mo-
tus ei⁹ ad ea eſt ẜm ꝯtinuitatẽ cũ iſta eſt eius genera
tio. Cũ aũt cibus digeſtus eſt in ſomno redit pul
ſus ⁊ fit fortior propterea ꝙ v̉tus augmentũ recipit
a nutriente ⁊ redi illud qꝺ ad ꝓfundũ deſcẽderat
ad regendũ nutriẽs ad exteriora ⁊ ad ſuũ ꝑncipiũ.
Et propter hoc etiã magnificat tũc pulſus multum
⁊ propterea ꝙ cõplexionis caliditas propt nutriẽs
auget quemadmodũ diximꝰ ⁊ inſtri etiã auget leni
tas ꝑ id qꝺ ad ipm ex nutrimẽto penetrat. Verũtñ
ſua magnitudine nõ auget velocitatẽ neq̧ ſpiſſitu-
dinẽ: qm̃ hoc nõ eſt illud qꝺ in neceſſitate ꝓbet au-
gmentũ. ⁊ hoc etiã nõ eſt ꝓhibens reſtaurari ex eo
qꝺ neceſſariũ eſt magnitudine ſola. Deinde qñ cuꝫ
dormiente ſomnus ꝑſeuerauerit fiet pulſus debilis
propt caloris innati ꝯſtrictionẽ ⁊ v̉tutis ꝯpſſionem
ſub ſupfluitatibꝰ q̄ euacuande erãt ẜm euacuatiõis
modos q̄ ſunt in vigilijs ex q̈bus eſt exercitiuꝫ ꝯ eua
cuationis q̄ nõ ſentitur. Cũ aũt ſomnus in ꝑnci
pio euacuatõeꝫ iuenerit ⁊ nec iuenit aliq̈d ad qꝺ di
gerendũ tendat declinabit cõplexionẽ ad partẽ in-
frigidandi: ꝑſeuerabũt ergo ꝑuitas ⁊ tarditas ⁊ rari
tas in pulſu ⁊ inceſſanter augmentabunt. Vigilie
etiã diuerſa hñt iudicia: cũ enĩ dormiens euigilabit
natura ſui declinabit pulſus ad magnitudinẽ ⁊ ve-
locitatẽ ordinate: deinde ad ſuaꝫ naturalem redibit
diſpoſitionẽ. Sed ſubita cauſa euigilato accidit vt
pulſus ei⁹ illico cũ a ſomno renouet q̈eſcat: qm̃ vir-
tus coram eo qꝺ ſubito euenit victa ẽ. Et deinde pꝰ
hoc redibit ad eũ pulſus magnꝰ velox ſpiſſus ⁊ di-
uerſus ad tremorẽ. Et qm̃ motus iſte eſt illis violen
to ideo nõ inflãmat etiam ipm. Et qm̃ v̉tus ſubito
mouet ad repellendũ naturalit illud qꝺ accidit: er-
go motus accidũt diuerſi ⁊ tremit pulſus: ſꝫ tñ ẜm
hoc nõ lõgo ꝑſeuerat tp̄e: imo ad eq̈litatem cito re
dit: qm̃ licet ei⁹ cauſa ſit quaſi fortis eius tamen du-
rabilitas eſt pauca ⁊ cognitio deſtructionis ipſius
eſt velox.

Ca. xiij. de iudicijs pulſus exercitij.

i In ꝑncipio quidẽ exercitij ⁊ dũ eſt tempe-
ratũ pulſus fit magnꝰ ⁊ fortis: ⁊ hoc q̈deꝫ
propt augmentũ caloris innati ⁊ fortitudi
nẽ ipſi⁹ ⁊ fit etiam velox ⁊ ſpiſſus valde propt ſuper
fluam neceſſitatẽ quã facit motus. Qꝺ ſi ꝑſeuera
uerit ⁊ fuerit ꝓlixũ: aut licet fuerit breue erit tñ fortiſ
ſimũ ⁊ deſtruet qꝺ ex fortitudine ꝓuenit ⁊ debilita-
bitur pulſus ⁊ fiet ꝑuus propt reſolutõeꝫ caloris in
nati. ſꝫ ipſe fiet velox ⁊ ſpiſſus ꝓpt duas res: quarũ
vna eſt augmentũ fortitudinis ⁊ neceſſitatis: ⁊ alia ẽ
qm̃ v̉tus retrahit ne magnitudini ſufficiat poſtea ve
locitas inceſſanter minuit ⁊ ſpiſſitudo augmẽtatur
ẜm q̄ntitatẽ ei⁹ qꝺ ex v̉tute debilitat: deĩde cũ ad vlti
mum in exercitiũ ꝑdurauerit ⁊ debilitauerit fiet pul
ſus formicans propt debilitatẽ ⁊ ſpiſſitudinẽ fortẽ.
Poſtea ſi magis ſupfluũ fuerit ⁊ ex ipſo q̄ſi ad mor
tẽ ꝑueniat efficiet qꝺ oia faciunt reſoluẽtia ⁊ reduceꝫ
pulſum ad hoc vt ſit vermiculoſus: deinde faciet ip
ſum declinare ad raritatẽ ⁊ tarditatem cum debilita
te ⁊ paruitate

Ca. xiiij. de iudicijs pulſuũ balneatoꝝ.

b Balneatio aut erit cũ aq̄ calida aut cũ frigi-
da. Si autẽ fuerit cũ aq̄ calida in principio
ꝑueniunt ex ea fortitudinis ⁊ neceſſitatis
iudicia. Cũq̧ multum reſoluerit debilitabit pulſũ.
Gal. quoq̧ dixit: erit tunc paruus tardus ⁊ rarus.
Dicemus ergo ꝙ debilitas quidẽ ⁊ ꝑuitas pulſus
ꝓculdubio exiſtũt: ſed aq̄ calida cũ in interioribus
corpis calefactionẽ efficiet calore accidẽtali fortaſſe
non durabit: ſꝫ ad ſui naturã q̄ eſt infrigidãdi redi-
bit ⁊ fortaſſe durabit ⁊ ꝑmanebit. qꝺ ſi accidentalis
q̄litatis iudiciũ ſupauerit fiet pulſus velox ⁊ ſpiſſus
Et ſi ſupauerit qꝺ ex natura ſui ꝓuenit fiet tardus ⁊
rarus. Et ſi ei⁹ calefactio accidentalis ad tantã v̉tu-
tis reſolutionẽ ꝑuenerit vt ſincopi ſit ꝓpinq̄ fiet etiã
pulſus tardus ⁊ rarus. Sed balneatõis cũ aqua
frigida ſcđm frigiditas ſi penetrauerit debilitabit pul
ſũ ⁊ faciet ꝑuũ ⁊ efficiet raritatẽ ⁊ tarditatẽ: ⁊ ſi non
penetrauerit imo calorẽ coadunauerit augmẽtabit
fortitudo ⁊ creſcet paꝝ ⁊ minuet velocitas ⁊ ſpiſſitu
do. Ex aquis v̉o in thermis exiſtẽtibus que ſunt ex
ſiccantes duritiem in pulſu augmentant ⁊ ex ei⁹ ma
gnitudine minuũt: ſꝫ calefacientes velocitatẽ in pul
ſu augmẽtant. ſi aũt v̉tutẽ reſoluerit erit qꝺ iã dixi-
mus.

Ca. xv. de pulſu q̄ mulieribꝰ ẽ ꝓpꝰ
⁊ eſt pulſus ꝑgnãtiũ

n Neceſſitas quidẽ in eis eſt multa propt cõi
tatem filij in attractõe aeris. Ipſe enim q̄ſi
duabꝰ attrahũt neceſſitatibꝰ ⁊ duabꝰ aeris
attractionibus. Sꝫ v̉tus ꝓculdubio nõ augmẽtat:
neq̧ etiã minuit niſi quantum oportet propter laſſi
tudinem paucaꝫ que ꝓuenit ex pondere p̄gnatio
nis: propter hoc igit iudiciũ v̉tutis medie ⁊ neceſſi
tatis fortis vincit et augmentatur pulſus ⁊ fit velox
⁊ ſpiſſus.

Ca. xvi. de pulſu doloꝝ.

d Dolor mutat pulſum aut propter fortitudi
nẽ ſui: aut q̈r eſt in membro principali aut
propter longam moram ſui. Et dolor quidem cuꝫ
in ſui ꝑncipio fuerit faciet v̉tutẽ ebulire ⁊ mouebit
ipſam ad reſiſtendũ ⁊ refrenandũ ⁊ inflãmabit cali
ditatẽ. Fiet ergo pulſus magnus ⁊ velox ⁊ maioris
ſpiſſitudinis: qm̃ ſitio magnitudinẽ faciet ⁊ veloci-
tatem. Cũq̧ dolor ad finem ſue fortitudinis ꝑuene
rit propt illud qꝺ diximꝰ de modis ꝓcedet minorã
do ⁊ redibit ad inferiora donec magnitudinẽ ꝑdet
et velocitatẽ ⁊ vicẽ eaꝝ ſupplebũt ſpiſſitudo fortis ⁊
ꝑuitas ⁊ formiculatio ⁊ vermiculatio. Et ſi augmẽ-
tatus fuerit adducet ad raritatẽ ⁊ ꝑditionẽ.

Ca. xvij. de pulſu apoſtematũ

a Apoſtematũ q̈dẽ alia ſunt q̄ febres efficiũt
Et hoc aut ꝓpt eoꝝ magnitudinẽ: aut ꝓpt
nobilitatẽ mẽbri in quo ſunt. Et pulſũ in toto corpe

mutant ꝭm mutationē febris propriam ⁊ nos ipaꝫ dicemus in loco suo. Et alia sunt que febres nō faciunt ⁊ mutant pulsū membri in quo sūt ꝓprium ꝑ essentiam. Et est etiā cū reliq corpis pulsū mutant ꝑ accidens.s.nō propꝰ ꝙ est apostema: sed ꝓpter hoc ꝙ dolorē efficit. Apostema aūt qd pulsū mutat aut ipm mutat ꝑ spēm sui aut ꝑ sui tps aut ꝑ q̄ntitatem suam aut ꝑ membrū in quo est aut ꝑ accn̄s qd seqꝰ ipm ⁊ comitaꝰ. Qd vō ꝑ sui spēm mutat est sicut apostema calidū ex quo ꝑ suam spēm ꝓuenit vt mutetur pulsus ad serrinū ⁊ ad tremorē ⁊ horripilationē ⁊ velocitatē ⁊ spissitudinē nisi ei ꝯtraria sit cā humectans que proprietatē serrini destruat ⁊ vice ipiꝰ vndositatem supplere faciat. verūtū tremor ⁊ velocitas ⁊ horripilatio ⁊ spissitudo ipm semꝑ comitatur Et quemadmodū cāꝝ q̄dā sūt q̄ serrini ꝓꝑetatē ꝓhibent. similiter sunt q̄dā q̄ eaꝝ q̄ serrini ꝓꝑetatē augmentāt ⁊ ipsam apparere faciunt. Et molle quideꝫ apostema pulsū facit vndosū. Et si fuerit valde frigidū ipm efficiet tardū ⁊ rarū. Duꝝ vō apostema proprietatē serrini augmētat. In exitura aūt cū fit collectio ipsa pulsū ꝯuertit de ꝓꝑetate serrini ad vndositatē ꝓpꝰ humiditatē ⁊ lenitatē q̄ ipsam sequūtur ⁊ ꝓhbet augmentū in diuersitate ꝓpꝰ suam grauitatē. velocitas aūt ⁊ spissitudo alleuiaꝰ ꝓpꝰ caloris accidentaꝰ quietē cā maturatōis. Mutatio vō ipiꝰ causa suoꝝ tēpoꝝ est qm̄ dū calidū apostema existit in augmēto ꝓꝑetas serrini ⁊ quecūqꝫ diximꝰ sunt sicut in augmento ⁊ eiꝰ duritiēs semꝑ augmētaꝰ ꝓpꝰ extensionē que augeꝰ ⁊ in tremore propter doloreꝫ. Cūqꝫ ad statū ꝑuenerit oīa augmentanꝰ accidentia ꝓter illud qd fortitudinē seqꝰtur: ipm nāqꝫ debilitaꝰ in pulsu ⁊ spissitudine ⁊ velocitate augmentū ꝓhbet: deinde si ꝓlongabiꝰ velocitas destrueꝰ ⁊ redeundo fiet formicans Cū aūt minueꝰ aut resoluiꝰ ⁊ aperieꝰ fiet pulsus fortis ꝓpꝰea ꝙ v̄tus exonerabiꝰ a pōdere ⁊ cessabit ipiꝰ tremor ꝓpꝰea ꝙ dolor extensiuus minueꝰ. Scdm q̄ntitatē vō sui qm̄ magnuꝫ facit vt sint iste iste dispositōes maiores ⁊ magis augmentate ⁊ puū vt sint rariores ⁊ ꝑuiores. Et ꝭm membruꝫ qm̄ ex mēbris neruosis ꝓuenit augmentū in duritie pulsus ⁊ in ꝓprietate quā habet serrinus ipius. ⁊ ex venenosis qdē ꝓuenit augmētū in magnitudie sua ⁊ vehemētia ⁊ diuersitas multa ⁊ precipue si q̄ in eis supate fuerint arterie sicut in splene ⁊ pulmone ⁊ nō durabit huiusmōi magnitudo nisi quantū perseuerauerit fortitudo ⁊ mēbra humefacta ⁊ leuia ipsum faciunt vndosum sicut cerebrum ⁊ pulmo. Mutatio vero qua apostema mutat pulsum aliquo mediante sicut apostematis pulmonis quod facit pulsum tremulum ⁊ sicut apostematis epatis quod facit ipsum mictualem ⁊ apostematis renis quod facit ipsum strangurialem ⁊ apostema membri fortis sensus sicut stomachi ⁊ diaphragmatis facit ipsum spasmosū ⁊ sincopizantem.

Ca.xviij. de iudicijs pulsus accidentiū aīe

Ira quidem propterea ꝙ virtutem seruere facit ⁊ spiritum subito dilatat pulsum facit magnum ad superiora se eleuantem velocem ⁊ spissum in quo nō oportet diuersitatem cadere quoniā passio existit simulꝰ nisi timor ei admisceatur: qui vna vice superet ⁊ hoc alia superet vice: ⁊ similiter si verecundia ei admisceatur aut contrarietas ab intellectu qui tacere percipiat ⁊ ne feruent ad malum inferendū illi cui irascitur. Et ex delitijs quidem propꝰea ꝙ ad exteriora paulatim mouent non peruenit ad illud quod peruenit ex ira in velocitate ⁊ spissitudine: immo est cum eius magnitudo sufficit necessitati ⁊ est tardus ⁊ rarus. Et similiter pulsus leticie: quoniam ipse fit magnus ꝭm plurimum cum lenitate ⁊ attinet tarditati ⁊ raritati. In tristicia vero propterea ꝙ calor suffocatur ⁊ submergitur ⁊ fortitudo debilitatur. oportet vt sit pulsus paruus ⁊ debilis rarus ⁊ tardus. Timor vero q subito venit pulsū facit velocē ⁊ diuersū ⁊ inordinatū. Sꝫ cōsuetus q ordinate ꝓuenit mutat pulsū ꝭm modū mutationis sollicitudinis

Ca.xix. de submutationis rerū ꝯtrariaꝝ nature essentie pulsus.

Ab eis fit mutatio aut ꝓpꝰ hoc qd accidit de eis ex malitia ꝯplexionis. Et tu qdē iā sciuisti pulsū cuiusqꝫ cōplexionis: aut propterea ꝙ v̄tutē ꝯstringūt ⁊ pulsum faciunt diuersū ⁊ si ꝯstrictō valde fuerit fortis erit sine ordie ⁊ absqꝫ pōdere: ⁊ ꝯstrictionē qdē faciēs est oīs mataꝰ multitudo: siue sit apostema: siue nō sit apostema: aut ꝓpterea ꝙ v̄tutē dissoluit ⁊ facit pulsū debilē. Et oīa hec sunt sicut dolor fortis ⁊ egritudines aīales que sunt fortis resolutionis

Sūma.ij. doctrine.iij. fen.ij. de vrina ⁊ egestione ⁊ est ꝯtinēs.xiij.capitula.

Ca.i. est sermo vniuersaꝰ de vrina.

Ie significatōis dispositionum vrine nō oportet credere nisi postqꝫ ꝯditiones obseruate fuerint. Oportet enī vt vrina q̄ consideraꝰ sit ꝓma vrina q̄ in mane colligiꝰ ⁊ nō ꝑmaneat lōgo tpe ⁊ nō sit ex nocte reseruata Neqꝫ sit ille cuiꝰ est q aquā nō bibit ⁊ cibū nō comedit. Et nō sit q in cibo aut potu rem tingentē acceperit sicut crocū ⁊ cassiāfistulam: qm̄ vrinā tingēdo ad citrinitatē ⁊ rubedinē mutat ⁊ sicut olera q̄ tingēdo mutāt ad viriditatē ⁊ almuri qd ad nigredinem ⁊ vinū qd mutat vrinā ꝭm suū colorē. neqꝫ sit q exteriora sui re tingente infecerit sicut alcanna: qm̄ cum ex ea aliqs tingiꝰ fortasse eiꝰ vrina ex ea inficiꝰ Neqꝫ sit q rem que cum vrina aliquē humoreꝫ expellit asūpsit: sicut qd cholerā aut phlegma expellit. Neqꝫ se exercuit motibus corporeis aut operationibꝰ aut dispositōnibꝰ que sunt extra cursum nature q̄ vrine colorē mutāt: sicut ieiuniū aut vigilie aut labor aut ira aut timor. Oīa enī hec vrinā tingūt ꝭm citrinitatē aut rubedinē. Et coitus vrinaꝫ valde impinguat Et sicut vomitus ⁊ euacuatio qm̄ hec colorē mutāt ⁊ substantiā q̄ in vrina eē debet: siliꝰ cū ipsa mltis ꝑmāserit horis. Quapropꝰ dixerūt qdā ꝙ pꝰ sex ho

eas inspicienda non ē: qm̄ ipius significatio debilitatur ⁊ color mutat ⁊ hypostasis dissoluit aut mutat ⁊ fit spissior q̄zuis ego dicā ꝙ nec post horā vnam.

Urina p̄terea toto integre collige͂da ē in vrinali magno ne ex ea aliquid effūdat. Et eius q̄dē dispositio illico cuz mingit non ē consideranda neq̄ nisi postq̄ in vrinali residet. Et obseruandum est ne solcaz tangat neq̄ ventꝰ ne perturbet ⁊ ne ꝯgeletur do nec hypostasis sepetur ⁊ sepatio ꝯpleatur: non enī descēdit illico cum mingit: neq̄ in vltimo fine maturationis. Et non colligatur in vrinali in quo alia fuerit vrina nisi p̄us fuerit ablutum. Ampliꝰ vrine puerorum significatio ē parua ⁊ precipue infantium: ꝑpterea ꝙ lacte nutriūtur: ⁊ ꝙ materia tingens in eis est quiescens ⁊ submersa. in eorum quoq̄ natura existit ex debilitate ⁊ multa dormitiōe quod maturitatis significationem ꝑuecat. Et instrumentū q̄dē colligendi vrinam est corpus paruū substātiam habens nitidā sicut vitrū clarum aut cristallus. Scias aūt ꝙ vrina quanto plus eā tibi approximas tanto spissitudo augmentat: ⁊ quāto plus elongas eā a te augmētat in ea claritas: ꝑpter hoc differt ab omnibus falsitatibꝰ que sūt in ea quibꝰ medici experiuntur cum eis ostenduntur. Cū vrina in vrinali colligitur custodiēda est a mutatiōe frigoris ⁊ solis et venti. Et oportet ut in lumine aspiciat ita ꝙ super eam non cadat radius: iō ab ip̄o tegat ⁊ sic in ea iudicet de accidentibꝰ q̄ in ipsa apparēt. Scito etiam ꝙ prima significatio quā vrina habet est de dispositione epatis ⁊ viarum aquositatis: ⁊ sup dispositiones venarum ⁊ eis mediantibꝰ alias demōstrat egritudines. Firmior tn̄ eius significatio ē illa q̄ de epate existit ⁊ ꝑp̄e de dispositiōe gibbositatis ipiꝰ. Amplius significatiōes q̄ ex vrinis habētur ex septē sūt accepte generibus. genere coloris: ⁊ genere substantie: ⁊ genere claritatis ⁊ turbulentie: ⁊ genere hypostasis: ⁊ genere quātitatis in paucitate ⁊ multitudie ⁊ genere odoris: ⁊ genere spume. Sūt v̄o q̄daz q inter hec genera ponūt genus tactus: ⁊ genus saporis: Cūq̄ dicimꝰ genus coloris intelligimꝰ illud quod visus in ea sentit ex coloribꝰ. s. albedinem aut nigredinē aut q inter eas existūt. Et cū substantie genus dicimꝰ intelligimꝰ dispositiōem ip̄ius i grossitudine aut tenuitate. Et cū dicimꝰ genus claritatis ⁊ turbulētie intelligimus ꝙ penetratio visus i ea est facilis: aut nō est. Int̄ hoc aūt genus ⁊ genꝰ substantie existit differētia: qm̄ plerūq̄ est ib̄a grossa et clara sicut albumen oui ⁊ gluten pisciū liquatū ⁊ vitrū liquatū ⁊ oleū ⁊ plerūq̄ est res subtilis substantie turbida sicut aqua turbida q̄ est magis tenuis q̄ albumen oui. Turbulētie aūt causa est permixtio partiū colores habentiū extraneos fuscos aut alijs coloribus infectos qui ab aspiciente sensu nō sunt percepti ⁊ ꝓhibēt puritatez ⁊ nō ꝑ se ꝑcipiūtur. Int̄ eā v̄o ⁊ hypostasim existit dr̄ia: qm̄ visus pleruncq̄ cognoscit hypostasim. Et inter ipaz ⁊ colorē existit differētia: quoniam color per totam humoris substantiā ꝓcedit cū maiori permixtione.

Cap. ij. de significationibꝰ coloris vrine.

Ex coloribꝰ vrine sūt gradus citrinitatis sicut palearis. Deinde citrinꝰ post flauꝰ: deinde ruffus postea citrāgularis postea igneꝰ qui tincture croci assilat. ⁊ ip̄e quidē ē vehemēter citrinꝰ: postea croceꝰ q assilatur capillis zahafaram: ⁊ ipse quidē est quē vocant rubeuz clarum. Oēs aūt que sunt post citrinū caliditatē significāt: sed tn̄ ꝭm suos diuersificant gradus. Et est quidez cū accidunt ꝑpter vehementiam motus ⁊ propter dolores ⁊ ꝑpter famem ⁊ ꝑpter aque abstinentiam.

Post istos vero gradus predictos existunt gradus rubedinis sicut roseus ⁊ rubeus obscurus ⁊ rubeus puluerulētus. ⁊ oēs quidē sanguinis dominium significāt. Et in omnibus in q̄bus est color zahafarano attinēs ē significatio dominij cholere rubee. Et in omnibus qui puluerulento attinent est significatio dominij sanguinis. Et igneꝰ quidē magis significat calorem q̄ rubeus ⁊ puluerulētus sicut cholera in se calidior ē q̄ sanguis: ⁊ calor quidem vrine in egritudinibꝰ acutis incēdentibꝰ trahit ad colorē zahafarani ⁊ igneitatē. Qd̄ si ibi fuerit tenuitas aliquā maturatiōis significat dispositionē: ⁊ ꝙ iam incepit ⁊ si nō appareat in ib̄a. Si aūt citrinitas fortior fiat ⁊ vsq̄ ad igneitatē ꝑueniat terminū ⁊ ad finem in ea significat ꝙ calor incessāter ꝓcessit ⁊ iste quidem est finis citrinitatis. Qd̄ si in ipso claritas augmentet calor iam ꝭm diminutionē incedit. Et ē preterea cum in egritudinibꝰ acutis sanguineis vrina sicut ipse sanguis mingitur apertiōe vene ibi existente ⁊ significat repletionem supfluā q̄ si paulatim mingendo emittit ⁊ est cū odore malo est significatio timoris ⁊ timetur ex ea ne sanguis ad loca suffocantia fusus deriuetur. Et peior quidē ea est cuz est subtilis in colore sui ⁊ dispositiōe. Cū aūt ex ea multum mingitur est cum est significatio bona in febribus acutis ⁊ cōmixtis: quoniā est cum est significatio crisis ⁊ sanitatis nisi in p̄ncipio subito attenuet anteq̄ sit hora crisis qm̄ tunc erit recidiuationis signatio: ⁊ similiter si tenuitas post crisim ordiata nō fuerit. In icteritia v̄o cū ut iam adeo fuerit maioris rubedinis donec ad nigredinē trahat ⁊ pānuz talit̄ tingat ne remoueri possit: ⁊ quāto plus fuerit erit sanius: qm̄ cuz vrina in ip̄a fuerit alba aut rubea pauce rubedinis icteritia in sua dispositione manente timet ex ea hydropisis. Fames quoq̄ est ex eis q̄ vrinam vehementer tingūt ⁊ ip̄am valde acuunt.

Post v̄o sunt gradus viriditatis sicut vrina cuius color colori fistico p̄ attinet: deinde cuiꝰ color est silis colori heruginis eris: postea illa cuiꝰ est color silis colori ireos. deinde cuiꝰ color silat indico: postea q̄ silis ē succo porri. Fistical v̄o significat frigiditatē: ⁊ silit oēs in q̄bus existit f̄ritas p̄ter eā que herugini eris aut succo porri assilat. hec nāq̄ vehemēs significat incēdiū. Verūtn̄ succo porri silis sanior est ea que herugini eris silat. Et illa quidē que herugini eris silatur post laborē significat spasmū. Viridis vero in pueris spasmum significat. Que

vero colorez ireos hꝫ frigiditatẽ vehemẽtẽ ſm plu
rimũ ſignificat ⁊ ante ipſam pcedit vrina viridis. Et
qdã dixerũt ꝙ ſignificat venenũ in potu fuiſſe hau
ſtuꝫ: ⁊ ſi fuerit in ea hypoſtaſis ſpes erit vite ⁊ ſi nõ
timet ei. Erugini vo eris ſiſis vehemẽtẽ ſignificat
pditionez. Graduũ aũt coloris nigri aliꝰ ẽ niger
qui ad nigredinẽ tendit ſm viã coloris croci ſicut ẽ
in ictericia ⁊ ſignificat cholere rubee ſpiſſitudinez ⁊
eius aduſtionẽ ⁊ cholerã nigrã q̃ accidit ex cholera
rubea ⁊ ſignificat ictericiã. Et aliꝰ eſt qui ex fuſco ꝓ
uenit ad nigredinẽ ⁊ ſignificat cholerã nigrã. Et ali
us niger q ꝓuenit ex viriditate ⁊ colore indico ſili ⁊
ſignificat cholerã nigrã puram. Et ad ſũmum qui
dem vrina nigra ſignificat aut vehemẽs incendiuꝫ
aut forte frigꝰ aut mortẽ aut caloris nãlis ſupatio
nem aut criſim ⁊ expulſionẽ nature q̃ ipſa cholere
nigre expellit ſupfluitates. Qd aũt ex incendio ẽ co
gnoſcitur: qm̃ illic eſt fortis ardor ⁊ ante ipſam fuit
vrina citrina uel rubea ⁊ hypoſtaſis ẽ diuulſa ⁊ ine
qualis ⁊ incõtinua ⁊ nõ eſt vehemẽtis nigredinis:
imo trahit ad colorẽ croci ⁊ citrinitatẽ aut ad fuſci
tatẽ: ⁊ ſi ad citrinitatem trahit ſignificat multã icteri
tiam. Verũtamẽ qd ex frigiditate fit cognoſcitur ut
ante ipſam habeat vrina q̃ ad viriditatez trahat aut
liuiditatẽ ⁊ eſt ſedimen paucũ iunctũ ac ſi eẽt ſiccuꝫ
⁊ nigredo in ipſa eſt purior. Et ẽ etiã cũ int duas
ꝯplexiones dr̃ia notat: qm̃ qñ cum vrina nigra for
tis odor fuerit ſignificabit caliditatẽ: ⁊ cũ fuerit cum
ea odoris puatio aut fortitudinis eiꝰ debilitas ſigni
ficabit frigiditatẽ. Cũ eni natura valde fuerit ſepa
ta odor non erit in vrina. Illud aũt quod ex caſu
caloris accidit innati cognoſcitur ꝓpterea ꝙ ipſuꝫ
ſeqtur fortitudinis caſus ⁊ eiꝰ diſſolutio. Et illud
quidem qd accidit ſm moduꝫ purgationis ⁊ criſis
cognoſcitur ſicut qd accidit in fine quartanaꝝ ⁊ cuꝫ
ſplenis egritudines reſoluũt ⁊ dolores dorſi ⁊ ma
tricis ⁊ febres melancolice ⁊ nocumẽta q̃ ex mẽſtru
orũ accidũt retentione ⁊ retentio eiꝰ qd ex ſanguine
fluere ſolebat per anũ ⁊ pcipue cum natura ⁊ ars in
ꝓuocando iuuãt: ⁊ ſicut accidit mulierib⁹ quarum
menſtrua retinent ⁊ nõ retinet natura ſanguinis ſu
perfluitatẽ ꝓpterea ꝙ ante ipſam pceſſit vrina indi
geſta aquoſa: ⁊ ꝓpterea ꝙ poſt ipſam aduenict cor
pori alleuiatio ⁊ erit ipſius quãtitas maxima copio
ſa. Qd ſi nõ ita vrina fuerit nigra ſigni erit malũ
⁊ precipue in acutis egritudinibus: ⁊ quanto plus
ſi eiꝰ quãtitas fuerit pauca qm̃ ex ſua paucitate ẽ ſci
endum ꝙ humorẽ iam deſtruxit aduſtio: ⁊ quanto
magis fuerit groſſa erit deteriꝰ: ⁊ quãto magis fue
rit tenuis erit minoris malitie. Et eſt quidẽ cũ acci
dit ut vrina nigra aut rubea obſcura mingat ꝓpt vi
ni potionem qd huiꝰ hꝫ colorem cuꝫ nullo modo
natura aliqd in eo opata fuerit ⁊ exierit ſm ſuaꝫ diſ
poſitionem: ſed in hoc nõ eſt timor. Et eſt cũ bone
criſis ſignificatio exiſtit: ⁊ in acutis egritudinibus ſi
cut ſi eger eam tenuem mixerit ⁊ fuerit in ea ſuſpen
ſio in ptibus diuerſis. multotiens eni ſignificat ſoni
tum capitis ⁊ vigilias ⁊ ſurditatem ⁊ deſipientiam
⁊ precipue ſi paulatim eam mixerit ⁊ in longo tẽpo
re fuerit ſuſpenſa: ⁊ fuerit eius odor acutus: ⁊ fuerit
cum febribus qm̃ tunc vehemẽtem ſignificabit ca
pitis ſonitum ⁊ deſipientiã. ſed quando affuerit ibi
inſõneitas ⁊ ſurditas ⁊ deſipientia ⁊ ſonitus capitis
ſignificabit ſãguinis fluxũ ex naribus. Et ẽ etiam cũ
exiſtit cauſa lapidis in rene. Ruffus inquit vrina
nigra bona eſt in egritudinibꝰ renũ ⁊ egritudinibꝰ
lapidis que ex humoribus ꝓueniunt groſſis ⁊ ẽ ſi
gnificatio mortalis in egritudinibꝰ acutis. dixit eti
am ꝙ vrina nigra eſt mala in egritudinibꝰ renum ⁊
veſice cũ vehemẽs ardor ibi adeſt. ꝯſidera ergo alia
ſigna. Vrina nigra in ſenibus non ẽ bona ꝓpter
illud qd ſcis: neqꝫ venit in eis niſi ex corruptiõe ma
la. Et ſimiliter in mulieribus vrina nigra poſt labo
rem ſignificat ſpaſmũ. Ad ſũmum vero vrina ni
gra in pncipio febrium ẽ pernicioſa: ⁊ ſimilit in eaꝝ
fine qñ non cũ ea fuerit alleuiatio: neqꝫ ſignificaue
rit criſim. Vrina aũt alba ſm duas intentiones ẽ
ſcienda. Vna earum eſt cũ ipſa ẽ tenuis trãſlucẽs qm̃
vulgus qd trãſlucens ẽ albũ vocat ſicut eſt vitrũ qd
eſt clarum ⁊ cryſtallũ clarã vocat albam. Et altera ẽ
que ꝓcerto ẽ alba cuiꝰ color eſt diſgregatiuꝰ viſus ſi
cut lac ⁊ pergamenũ: ⁊ iſta qdem nõ tranſlucet ut vi
ſus in ipſa penetret. trãſlucentia eni ꝓ certo nõ eſt ni
ſi oium coloꝝ puatio. Albũ igit ſm intentionem
trãſlucẽtis ſignificat frigiditatem oino ⁊ ẽ auferens
digeſtiõis fiduciaꝫ ⁊ ſi cum groſſitudine fuerit ſigni
ficabit phl̃a. Sed alba ꝓcerto nõ erit niſi cum groſ
ſitudine. Et eius quidem alia ẽ cuiꝰ albedo ẽ muci
laginoſa ⁊ ſignificat multitudinẽ phl̃atis ⁊ humo
ris crudi. Et alia eſt cuiꝰ albedo eſt vnctuoſa ⁊ ſigni
ficat adipis liquefactionẽ. Et alia eſt cuiꝰ albedo ẽ
ſimilis albule ⁊ ſignificat phl̃atis liq̃factionem que
accidit aut accidet. Et alia ẽ cuiꝰ albedo ẽ ſiſis albe
dini que ẽ in fungo cũ tenuitate ⁊ ſanie ⁊ ſignificat
exituras vlceroſas in inſtr̃is vrine: ⁊ ſi abſqꝫ ſanie
fuerit erit ꝓpt ſupationẽ materie mlte crude nõ ma
ture. Et eſt cum eſt cum lapide veſice. Et eſt alia q̃
ſpermati ſimilat que cũ phl̃aticorum apatuꝫ adeſt
criſis ⁊ laxitas interioruꝫ ⁊ egritudinũ que ex phl̃a
te accidũt vitreo. Cũ vo vrina ſpermatis ſimilis exi
ſtit ⁊ nõ eſt ſm modum criſis eſt ꝓpter apata phl̃a
tica: imo cum in pmis ꝓuenerit pronoſticabit apo
plexiam aut paralyſim. Et cuꝫ in oibus horis fe
bris alba ſupuenerit vrina cito in quartanã ꝯuertet
Et plũbina quidem ſine hypoſtaſi eſt valde mala.
Et lactea etiam in acutis egritudinibus eſt pnitioſa
Albedo pterea vrine in febribꝰ acutis quocũqꝫ mõ
fuerit poſt tincturam q̃ preceſſit ſignificat ꝙ chole
ra rubea ad aliquod membrum declinauit qd apo
ſtematur: aut ad fluxuꝫ vẽtris ⁊ ꝙ magis ſignificat
ꝙ declinauit ad caput. Et ſimilit cum vrina rubea
eſt in febribꝰ deinde ſubito fit alba ſignificat deſipi
entiam. Et cum vrina in ſanitate perſeuerauerit in
colore albo ſignificat priuationem digeſtionis. Et
albule ſilis que lacti ſimulatur acetoſo in febribꝰ acu
tis mortez ſignificabit aut pthiſim. Scio autem ꝙ

poſſe ē ut vrīa ſit alba ꝛ ꝯplīo calida ꝛ cholerica aut vrina rubea ꝛ ꝯplīo frīa phlātica. Cholera .n. rubea cum declinat a via vrine ꝛ non admiſcet vrine rema net vrina alba. Debes ergo vrinam albam ꝯſide rare quoniā ſi fuerit eius humor multus ꝛ luioſus ꝛ ipſius ſedimen multū ꝛ groſſuꝫ ꝛ eius ſubſtantia cuꝫ hoc trahit ad groſſitudineꝫ: debes ſcire ꝙ albe do eſt ex frigiditate phlegmatis. Sꝫ cum vrina non fuerit luminoſa clara nꝫ eius ſedimē multū nꝫ puia ꝛ albedo ad fuſcitatem traxerit ſcire debes ꝙ chole ra rubea eſt occultata: ꝛ ſi in egritudine acuta fuerit alba ꝛ fuerint in ea ſignificatōes ſaltus ex quibꝰ nō timet phreneſis ꝛ que ſunt ſicut ipſuꝫ debes ſcire ꝙ cholera rubea declinauit ad aliū cānalem ꝛ ad inte ſtina ꝛ accidit ei conſtrictio. Cauſa vͦo ob quā vri na exiſtit rubea in egritudinibus frigidis eſt vna ha rum rerꝫ aut fortitudo doloris qui cholerā rubeam reſoluit ſicut in colica accidit frigida: aut opilatio que facta fuit ex ſupatione phlegmatis in cānali q eſt inter fel ꝛ inteſtina: quapropter fel ad inteſtina na turaliter non deſcendit ſicut ſolebat: immo vrine ſo cietas eſt ei neceſſaria cum qua egrediatur: quemad moduꝫ accidit in colica frīa: aut ꝑpt debilitatē epatꝭ ꝛ ſue vͦtutis defectum que inē aquoſitateꝫ ꝛ ſāguineꝫ ſeparationeꝫ facere non valet: ſicut accidit in hydro piſi frigida ꝛ in egritudinibus debilitatis epatis ſꝫ plurimuꝫ: qm̄ ꝑpterea vrina eſt ſilis loture carnis recētis aut ꝑpter cōſtrictōem quaꝫ opilatōes fece runt ꝛ mutat color phlātis in venis ꝑpter aliquaꝫ putrefactōem que ei accidit: ꝛ eius qdem ſignuꝫ eſt aquoſitas vrine: ꝛ eius ſedimē ſm modū queꝫ dixi mus: ꝛ eius tinctura eſt tinctura debilis nō lumino ſa. Cholere.n. rubee tinctura eſt lumioſa. Urina quoqꝫ mltotiēs in ꝑncipio egritudinū erit alba: ſed poſtea fiet nigra ꝛ fe:ebit ſicut accidit in icteritia. Amplꝰ vrina poſt comeſtionē albeſcit: nꝫ ſiccessat donec digeſtio fieri incipiat: tūc.n. incipit vrina tin gi. Et ꝑpter hoc vrine vigilātium ſunt albe: ꝛ adiu uat ad hoc caloris innati reſolutio: ſꝫ non luminoſe immo attinēt fuſcitati ꝑpt priuationem digōis.

Tinctura rubea i egritudibus acutis melior eſt ꝙ̄ aquoſa: ſꝫ rubea q̄ eſt saguinea maioris eſt ſecurita tis ꝙ̄ rubea cholerica. Rubea quoqꝫ cholerica n̄ tāti eſt timoris cū cholera geta manet. Sꝫ ſi extat mobilis magni eſt timoris. Amplꝰ vrina rubea in egritudinibus renū eſt mala: qm̄ ſm pl̄imuꝫ cali dum ſignificat apā: ꝛ in doloribus capitis deſipiēti am portēdit. Cūqꝫ vrina in egritudinibꝰ acutis ru bere cepit ꝛ ſic ꝑmanſerit ꝛ non inferius deſcēſuꝫ fe cerit ꝑditōis egri timorem affert ꝛ renuꝫ apā ſignifi cabit. Qͦ ſi cū rubedine fuerit turbida ꝛ talit̄ ꝑmā ſerit: apā in epate ꝛ caloris innati ſignificabit debili tatem. Amplꝰ colorꝫ vrine ſunt quidam ꝯpoſiti ex qbus eſt color q carnis recētis loture aſſilatur: q etiaꝫ ſāguini in aqua diſſoluto ſilis exiſtit: ꝛ eſt ex de bilitate epatis. Et qn̄qꝫ etiā eſt ex multitudine ſāgui nis. Uerūtamen ſepius exiſtit ex debilitate epatis ex quacūqꝫ ꝯplexione ſuperuenerit malitia vincente quam digerendi debilitas demonſtrabit ꝛ virtutis diſſolutio. Qͦ ſi vtꝰ fortis fuerit tūc nō erit niſi ex ſā guinis multitudine ꝛ eius augmento vltra menſu ram quam vͦtus diſgregatiua penitus ſepare nō ſuf ficit. et ex eis ē ēt color oleaginꝰ ꝛ ē citritas cui admi ſta eſt ſiclinitas: ꝛ colori olei ſilat ꝑpter viſcoſitateꝫ que eſt in ipſo ꝛ trāſlucētiam cū nitore adipino ꝛ cū ſplendore ſbe ad quandā ſpiſſitudineꝫ trahit. Et in ꝑlibus diſpoſitōibus ſignificat malum aut non ſi gnificat bonuꝫ nꝫ maturatōem nꝫ melioratōeꝫ: ſed fortaſſe raro materierꝫ vnctuoſaꝝ euōneꝫ ſm modū criſis ſignificat ꝛ hoc qdeꝫ non eſt niſi cū poſt ipſaꝫ aduenit requies. Que vͦo ex ea eſt ꝑnitioſa eſt illa cuius vnctuoſitas eſt fetida: ꝛ poſt illaꝫ ex q̄ paruā mingit quātitas. Cum vͦo ei aliqd miſcet quod ē ſimile loture carnis recētis eſt deterior. Et hoc qdeꝫ plus cōtingit in hydropiſi ꝛ pthiſi ꝛ colica mala. ꝛ eſt cum oleagina poſt nigrā ſequit vrinaꝫ q̄ ꝑceſſit: ꝛ tūc qdem eſt ſignificatio bona. Maius aūt qͦ vrina ſignificat oleagina eſt ꝙ in die quarta indicat egrum in die ſeptima moriturum in egritudinibus videlꝫ acutis. Ad ſūmum vͦo oleagine vrine trea ſunt ſpecies. Alia eſt ex ea que tota ē adeps: ꝛ alia ē cuius inferius ē tm̄ adeps. ꝛ alia ē cuius ſupius eſt adeps. Ex ea etiam ē que in ſuo colore tm̄ ē oleagi na ſicut ē in pthiſi ꝛ ꝑpe in ſui ꝑncipio aut i ſui ſub ſtantia tm̄: aut in eis vtriuſqꝫ quēadmodū eſt i egri tudinibꝰ renum ꝛ in perfectione pthiſis ꝛ eiꝰ fine.

Et ex eis ē etiam carminꝰ q malꝰ ē ꝛ pernitioſus qm̄ vtriuſqꝫ cholere ſignificat aduſtioneꝫ. ꝛ qn̄qꝫ ē color rubeus in quo currit nigredo ꝛ ſignificat fe bres cōpoſitas ꝛ febres q̄ ex groſſis ſunt ſupfluitati bus. Qui ſi clarior fuerit ꝛ nigredo ad ipſius ſūmi tatē declinauerit apā ſignificabit lateris.

Capl̄m. iij. de ſignificatiōibꝰ ſbe vrine in quātita te ipſius ꝛ in claritate ſui aut turbulētia.

Subſtātia vrine ē aut tenuis aut groſſa aut mediocris. Ualde vͦo tenuis i oībꝰ diſpo ſitiōibꝰ maturatiōis ſignificat ꝑuationem aut in venis opilationes aut epatis debilitatē ꝛ can nalium vrine qui non attrahūt niſi qͦ tenue eſt aut attrahunt ſed extra non eijciunt niſi qͦ natura ſub tile exiſtit aut multum aque potationē aut vehemē tis frigiditatis complexionem cum ſiccitate. Et in acutis quideꝫ egritudinibus ſignificat virtutis di geſtiue debilitatem ꝛ maturationis priuationem.

Et eſt etiā cū reliquarū virtutū tantam ſignificat debilitatē vt nullomō in aq̄ operetur: imo quemad modū igredit ita labit. ꝛ vrina qdē tenuis valde ſꝫ hunc modum deterior eſt in pueris ꝙ̄ in iuuenibꝰ qm̄ naturalis puerorꝫ vrina ſpiſſior erit vrina iuue nū ideo ſunt humidiores ꝛ ꝙ eorꝫ corpora prius at trahunt humiditates propterea ꝙ mātia ſupfluēs eſt eis neceſſaria cauſa augmēti. Si ergo eorꝫ vrine in febribus acutis multū fiant tenues tā valde elon gati erunt a ſua naturali diſpoſitione. Et ſi hec in eis pſeuerauerit nō ſignificabit niſi ꝑditionem: qm̄ cū ꝑdurat ſignificat ꝑditionē niſi bona ſint aduēcta

signa ⁊ v̇tutis stabilitas: tūc enī exiturā significat q̇
accidit ⁊ prope inferius sub ꝑte epatis. ⁊ silr̄ si hec in
sanis ꝑmanserit ⁊ se nō ↄuerterit ab eis significabit
apostema qḋ accidet illic vbi dolorē sentiunt: ⁊ ꝺm
plīm accidet eis vt cū hoc in alchatin ⁊ in renibꝰ do
lorem sentiant. ⁊ significat aptitudinē ad apostema
Qḋ si dolor ⁊ grauitas vni membro ꝓpo nō fue
rint: imo sunt cōes significabit bothor ⁊ variolas
⁊ apostemata q̄ corpori erūt cōia. Tenuitas quoqꝫ
vrine in crisi sine ordine recidiuationē ꝓnosticatur
Urina autem multū spissa ꝺm plurimuꝫ significat
maturatiōis ꝑuatōeꝫ sꝫ minꝰ hūoꝝ grosse sbe ma
turatōeꝫ. Erit ergo in statu hūorosaꝝ febrium ⁊ in
aptiōe aꝑatū. ⁊ pliꝫ qdē qḋ ī acutis significat egritu
dinibus est malū. Uerūtū tenuitatis durabilitas plꝰ
significat malum. Spissitudo nanqꝫ quādaꝫ signi
ficat digōeꝫ que qdem substantie ↄfert in eo ꝙ di
gōnem significat ⁊ ꝙ virtus expellēdi habꝫ poten
tiam est id in quo fiducia habet ⁊ inq̄ꝫtū materiei si
gnificat corruptōeꝫ ⁊ cuiꝰ mltitudieꝫ ⁊ maturatōis
ꝓhibitionem sepantis ad funduꝫ descēdentis signi
ficat malum. Quid aūt sit illud qḋ inter duas res
supantiꝰ est cognoscit ex eo qḋ post eam aduenit ex
requie aut succedit ex debilitatis augmēto. Et vria
rum qdem spissaꝝ in febribus sanior existit illa de q̄
multū subito euāt. Illa v̇o que paulatim euacuatur
multoꝝ humoꝝ est significatiua ⁊ debilitatis v̇tutis
⁊ post illam qdem que vtilitateꝫ affert sequit medio
cris vrina sit cum requie. Cū aūt tenuis vrina in
acutis egritudinibus ad spissitudieꝫ ↄuertit postq̄ꝫ
non aduenit reqes significat liquefactōeꝫ. Cūqꝫ ī
sano vrina ꝑseuerauerit spissa ⁊ in ꝑte capitis dolo
rem senserit ⁊ ↄquassationē indicabit ei febreꝫ. Est
tamen cum hoc est ex supflua expulsione aut aptōe
aut vlceribus in ꝑtibus viaꝝ vrine: non aūt subtili
tas ⁊ spissitudo vterqꝫ maturatōis significant ꝑua
tionem nisi quia maturatōeꝫ substātie cōitat medio
critas. Spisse ergo maturatio est ut digerēdo ad
tenuitatem mutet. Et tenuis maturatō est ut coquē
do mutetur ad spissitudiem. Amplius vrina spis
sa quēadmoduꝫ p̄us diximꝰ qn̄qꝫ est clara trāslu
cens quādoqꝫ est rubida. Uerūtamē inter spissam
translucentem ⁊ tenuem existit differentia: qm̄ spissa
trāslucens cū motu inundat non fiunt ꝑtes ipsiꝰ in
undate multum ꝑue: immo magne in ea accidūt vn̄
⁊ eius motus sunt tardi ⁊ cum spuma mltaꝝ āpul
laꝝ ⁊ ipsius ampulle non cito rūpunt. Et que qdeꝫ
hmōi existit ex phlegmate generatur bene digestio
aut cholera intellectiua si est in ea tinctura ad citrini
tatem trahens. Et si tinctura non est in ea significat
phlegmatis vitrei resolutōeꝫ: ⁊ hoc qdem in epile
pticoꝝ vrinis multū existit. In tenui aūt in qua ml
ta existit tinctura scit tincturā non esse ꝓpter digōeꝫ
Aliogn digestio in primis non magis opat sbam
quā coloris ꝑmixtōeꝫ: ꝓpria nāqꝫ digestōis opatō
ē sbam efficere. deīn ipam tingere. Et digō qdeꝫ in
sba melior est q̄ꝫ in colore. Et ꝓpt hoc cū vrina te
nuis in acuta egritudie ꝑseuerat significat malū ⁊ ꝙ

virtꝰ digestiua est sopita. Cuꝫ aūt vrinam videris
tenuē in cuius ꝑtibus rubedinis ⁊ citrinitatis fuerit
diuersitas laborem cognosces inflāmanteꝫ. Et si te
nuis fuerit fueritqꝫ in ea res que sunt sicut furfures
egritudine in vesica non existente signū erit hoc esse
ꝓpt phlegmatis adustioneꝫ. Spissa aūt vrina in
febribus acutis ad sūmuꝫ multos significat hūores
⁊ fortasse significat liquefactōeꝫ. Et ipa qdem est q̄
cum vna ꝑmanet hora ↄgelat ⁊ inspissat. Ad vlti
muꝫ vero turbulentia vrine ē ꝓpter terreitatem cuꝫ
vētositate que aquositati admiscet: ex istis nāqꝫ cuꝫ
admiscent ꝓuenit turbulentia ⁊ ex ipoꝝ ab inuicem
sepatione ꝓuenit claritas. Amplꝰ tres debes at
tendere dispōnes. Est nāqꝫ cū tenuis mingit ⁊ deīn
inspissat que significat ꝙ natura laborat in maturā
do: sꝫ nōdum materia ei vndiqꝫ obediuit ⁊ est pati
ens: ⁊ fortasse est cum mēbroꝝ significat liq̄factōeꝫ
Aut mingit spissa ⁊ postea clarificat ⁊ sepatur ab
ea grossum subtꝰ stans ⁊ significat ꝙ natura iam se
parauit materiam ⁊ ipam maturauit. Et quāto ma
ior fuerit claritas ⁊ maior descensus inferius ⁊ citiꝰ
significabit maturatōem. Aut est dispositio media
inter p̄mam ⁊ alteram ex qua cū ꝑdurauerit ⁊ natu
ra fuerit fortis ⁊ v̇tus fixa sciet ꝙ non ad maturatō
nem ꝑueniet integram. Si v̇o virtus fixa nō fuerit
timeū. ne ꝑditio ꝓueiat maturatōeꝫ. Cū aūt ꝑdura
uerit ⁊ tiorosa significatio nō affuerit significabit ca
pitis dolorem: qm̄ significabit ebullitiōeꝫ ⁊ vētosita
tes vaporosas. Illa vero que ex tenuitate ad tur
bulentiam ꝑuēit ⁊ sic ꝓcedit melior est que in turbu
lētia ꝑmāet ꝺm plurias horas. Urina quoqꝫ multo
tiens fit spissa ⁊ est hoc propter casum virtutis ⁊ nō
propter nature expulsionem. Sꝫ vrina q̄ aquosa
migit ⁊ aquosa remanet signū ē ꝑuatōis maturati
onis penitus. Et vrina spissa laudabilior est que ad
exeundū est facilis ⁊ multe separationis simul. Ex
huiusmodi nāqꝫ sanat paralysis ⁊ quod est ei simi
le. Cū vrina grossa mingit ⁊ deinde ꝓcedēdo ꝺm
ordinē attenuat si multa est conueniēs existit. Et cū
ipsa post spissam ⁊ turbidā ⁊ paucā sequitur est sig
num bonū. Et hoc quidē est cū spissa que turbulē
ta est aperitur que mingitur paulatī ⁊ subito iñ mul
ta facile mingitur vrina: cū hac enim multotiēs re
soluitur egritudo siue ipsa sit vna febriū acutarū si
ue sit vna aliarū egritudinū ex repletione ꝓueniē
tium: siue sit repletio ex qua nōdum manifesta acci
dit egritudo. Et iste quidē vrine modus est extrane
us. Uñ cū vrina naturalis coloris supflua est spissi
tudo plerūqꝫ significat bōitatē expulsiōis multaꝝ
mēꝝ cui exeūdi associatur facilitas ⁊ plerūqꝫ signi
ficat perditioneꝫ propterea ꝙ humoruꝫ significat
multitudinē ⁊ virtutis debilitatem ⁊ hoc quidē de
mōstrat egrediēdi difficultas ⁊ paucitas eiꝰ qḋ egre
dietur. Urina qdem spissa bona est que est crisis
egritudinis splenis ⁊ febriū ꝑmixtaꝝ in qua non ex
pectat eq̄litas qm̄ nā in expellēdo impedit. Urina
ad vltimū turbulenta significat hūoꝝ multitudineꝫ
⁊ naturaꝫ ab eis occupatā in maturādo eos. Uri

na ſpiſſa in q̃ ſedimẽ exiſtit arenoſuꝫ ſignificat lapi-
dem. Urina ſpiſſa q̃ apa͞tũ ſignificat aptionem co
gnoſcitur ex eo qḋ ei admiſcet̃ ⁊ ex eo qḋ ꝓceſſit.
Ex eo eniꝫ qḋ admiſcet̃ ſicut pure qḋ malus odoꝛ
demõſtrat: ⁊ exeũtibus q̃ cuꝫ ea ſepant̃ ſicut petala
alba ⁊ rubea aut ſicut furfur aut alia ab iſtis ex eis ꝑ
q̃ cognoſcitur. Ex eo qdem qḋ ꝓceſſit qm̃ ibi prius
fuit ſignificató apatis aut vlceris in veſica aut rene
aut epate aut in partibus pectoris ⁊ ſignificat hu-
ius apoſtematis apertionem ſi ante ipſam vrīa fu-
it ſimilis loture carnis recẽtis quod ẽ ex gibboſita
te epatis. Et ſi egeſtio talis fuit apoſtematis qḋ ẽ in
eius ꝯcauitate: ⁊ ſi anhelitus coangustatio preceſſit
⁊ tuſſis ſicca ⁊ doloꝛ in mẽbris pectoris pũgitiuus
tũc apa qḋ ẽ aptũ ẽ lateris ⁊ exiuit a pte arterie ma-
ioris ⁊ ſi in pure illoꝰ ẽ maturatio ꝯueniẽs ẽ. Et ẽ cũ
ſanus eũatus qui exercitiũ reliquit mingit vrinam
ſicut pus ⁊ virus tenue quo ipſius purgat̃ corpus
⁊ eius aufert̃ laxitas quã exercitij dimiſſione ꝯſecu-
tus eſt. Et eſt etiã cũ in epate aut in eo qḋ eſt corã ip
ſo fiũt opilationes ⁊ plerũqꝫ ꝯtingit vt earuꝫ aptio
ne ſit vrina ſpiſſa ꝓpterea ꝙ earũ egredietur mã.
Et hec talis ſpiſſitudo nõ ẽ pus. Sꝫ in ipſa que eſt
poſt apatis apertionẽ eſt pus. ⁊ cũ hec vrina fuerit
cũ ſpiſſitudine ⁊ ad nigredinẽ traxerit ⁊ cũ ea fuerit
in latere ſiniſtro doloꝛ erit tũc ex parte ſplenis. Et
ſm hãc cõſiderationẽ ſi ſupra femur fuerit aut i ſiũ-
mitate ventris eritꝰ tunc ex parte ſtomachi. Hoc tñ
ſepius eſt ex parte epatis ⁊ cãnaliuꝫ vrine. Urina
turbulẽta multotiẽs ſignificat caſũ virtutis. Cũqꝫ
virtus ceciderit fritas ſupabit que erit ſicut illa que
exterius infrigidat. Urina turbulẽta que malo vi
no ſiſatur aut aque ciceris ẽ vrina pregnãtiũ aut ha
bentiũ apoſtemata calida longi tpis in interioribꝰ
Urina que vrinis aſinoꝝ aut aialium aſſimilat̃ et
eſt quaſi mulachlach ꝓpterea ꝙ eſt multũ turbida
corruptionẽ humoꝝ corporis ſignificat: qḋ tñ ma-
gis ſignificat eſt phlegma crudũ in qua aliqua cali
ditas operata fuit ⁊ ipſũ cũ groſſa vẽtoſitate ebuliř
fecit: ⁊ ꝓpter hoc plerũqꝫ ſignificat capitis doloreꝫ
vẽturũ aut alabachal ⁊ cum perſeuerat ſignificat le
thargiam. Urina que colori alicuius mẽbri ſimi
latur cũ perdurat egritudineꝫ in illo mẽbro ſignifi
cat. Et quidã dixerũt ꝙ cũ inferiori pte vrine fuẽit
aliquid qḋ pl'ueri ſit ſimile aut fumo ꝓlongabitur
egritudo ⁊ ſi in tota perdurat egritudine ꝓnoſtica
tur mortẽ aut phl̃a crudũ quod a puris diſcernitur
fetore. Urina hũs partes diuerſas ſignificat ꝙ q̃n
to plus ptes in ipſa fuerint maiores tanto plus nãe
opatio eſt ſtudioſioꝛ ⁊ nã plus potẽs ⁊ poꝛi plꝰ ap
ti. Urina in qua vidẽtur quaſi fila adinuicẽ mixta
ſignificat ꝙ fuit micta poſtq̃ꝫ coitus fuit cõpletus.

Ca. iiij. de ſignificationibus odoris vrine.

Dixerũt quidã ſe nunq̃ꝫ vidiſſe egrũ cuius
vrine odoꝛ ſit ſicut odoꝛ vrine ſani. Et noſ
quidẽ dicemꝰ ꝙ cũ vrina nullo mõ odo-
rẽ hꝫ cõplionis frigiditatẽ ſignificat ⁊ ſupfluã cru-
ditatẽ. Et plerũqꝫ etiã ſignificat in acutis egritudi-
nibus mortẽ nature. Cũ aũt odorẽ habuerit fetidũ
⁊ maturatiõis ſignificatões in ea fuerint erit ipſius
cauſa ſcabies aut vlcera i iſtrumẽtis vrine que ſuis
cognoſcũtur ſignis. Qḋ ſi maturatio nõ affuerit
poſſibile erit ut ſit ex hoc ⁊ poſſibile ut ſit ex putrefa
ctione. Cumqꝫ hec in febribꝰ fuerit acutis ⁊ nõ fue
rit cã membroꝝ vrie erit ſignũ malũ. Et cũ ad acre-
dinẽ traxerit ſignificabit putrefacitonẽ que eſt i hu
moribus frigidã habentibꝰ ſubſtantiã quos caloꝛ
ſuperauit extraneꝰ ⁊ ſignificabit mortẽ caloris nãľ
⁊ dominiũ frigiditatis i natura cũ calore extraneo
Odoꝛ vero qui ad dulcedinẽ trahit ſanguis ſig-
nificat dominiũ. Et que multũ eſt fetida eſt cholica
Et fetida ad acredinẽ trahens eſt melica. Cũqꝫ vrīa
fetidi odoris in ſanis perſeuerauerit ſignificabit fe-
bres que ex putrefactione accĩt: aut minorationem
putrefactionis que in ipſis eſt retenta: ⁊ hoc quidẽ
demõſtrabit ſi illico alleuiationẽ habuerit. In acu
tis egritudinibus cũ fetoꝛ vrinã comitabitur ⁊ po-
ſtea ab ea remouebit̃ fueritqꝫ ablatio hec ſubito et
poſt ipſaꝫ nõ cõſecuta fuerit reqes ſignificató erit
caſꝰ v̓tutiſ.

Ca. v. de ſigĩtiõibꝰ vrie ex ſpũa ſũptis.

Spuma accidit ex humiditate ⁊ uentoſita
te ꝓiecta in vrinale cũ ꝓiectione vrine. Uẽ
toſitas v̓o cũ vrina egrediẽs auxiliũ ꝑcul
dubio prebet in ſb̃a vrine: ⁊ precipue cum ventoſi
tas in corpe ſupauerit: quẽadmodũ in vrina accit
opilationes habentiũ in qua multe ſunt ampulle.
Et ſpuma quidem quãdoqꝫ cum ſuo ſignificat co
lore ſicut ſignificat ſua nigredine ⁊ ruffedine in icte
ritia. Et eſt cũ peruitate ſui ⁊ magnitudie ſignificat
quoniã ipſius magnitudo ſignificat viſcoſitatem.
Sui vero multitudine ⁊ paucitate quoniaꝫ ipſius
multitudo ſignificat viſcoſitatem ⁊ multã ventoſi
tatẽ. ⁊ ipſa quidẽ ſignificat ꝑ rupturã ſuarũ ampul
larũ cito factã aut tarde qm̃ ruptura ãpullaruꝫ tar
da ſignificat viſcoſitatẽ. Et pue qdẽ ampulle rema
nẽtes in egritudinibꝰ renũ ſignificãt vẽtoſitates et
viſcoſitatẽ. Ad ſũmũ v̓o humoꝛ viſcoſus in egritu
dinibꝰ renũ eſt malus ⁊ ſignificat humores maloſ
⁊ frigiditatẽ ⁊ illud ſignificãt g̃nula q̃ noiamꝰ.

Ca. vi. de ſignificatõibꝰ ſpẽrũ hypoſtaſis.

In pmis dicemꝰ ꝙ medicoꝝ ꝯueniẽtia in
vſu nois hypoſtaſis ⁊ ſedimis tã receſſit a
via cognita. Dicũt. n. hypoſtaſim aut ſedi
mẽ nõ illḋ tñ qḋ iferiꝰ deſcẽd tꝫ oẽꝫ ſb̃aꝫ q̃ ſpiſſio
ris exiſtit eẽntie q̃ꝫ aqnoſitas ⁊ ẽ ab ea diuiſa ſiue ſit
ſuſpẽſa ſiue ſit s̃. Dicemꝰ igiť ꝙ hypoſtaſis mľtis
cognoſcit̃ mõis. ſ. ex ſb̃a ſui ⁊ quãtitate ⁊ q̃litate ⁊ ſi
tu ſuaꝝ ptiũ ⁊ loco ſui ⁊ tpe ⁊ q̃litate ſue ꝑmixtiõis.
Significatio v̓o eiꝰ ex ſb̃a ſui ẽ qm̃ hypoſtaſis aut
erit nãlis laudabiľ demõſtrãs digõnẽ ⁊ maturatio
nẽ nãlẽ ⁊ hec erit alba ⁊ deſcendẽs inferiꝰ ⁊ eiꝰ ptes
ꝯtinue ⁊ ſiľes ⁊ eq̃les: ⁊ oportebit ut ſit rotũdã hũs
figurã eq̃lis ſubtiľ ſiľis hypoſtaſi aq̃ roſate. Et ꝓ-
portio ſue ſignificatiõis ſup maturationẽ nãe i to
to corpe ẽ ſic ꝓportio ſignificatõis nãe puris albi le
nis ſiľis eẽntie ſup maturatioẽꝫ apatis. Sꝫ pus eſt

spissũ ⁊ hoc est subtile. Et hypostasis qdẽ ⁊ sedimis significatõẽs sunt bone licet tinctura deficiat ⁊ equalitas. Verũ equalitas apud antiquos mollior est tinctura: equal'nãqꝫ que nõ tñ est alba sꝫ rubea est melior alba q̃ est aspera. Amplius plĩme hypostases ẽm colorẽ vrine existunt: sꝫ ex eis q̃ diuersificant alba est melior: post illam rubea: ⁊ post ipsam citrina: ⁊ post eã illa que est vt arsenicũ: ⁊ malitia qdẽ a lentinosa incipit. Tu aũt nõ attẽdas illud qḋ alij dicunt: nam albedo erit qñqꝫ nõ ꝓpt̃ maturationem et equalitas nõ est nisi ꝓpt̃ maturationẽ. Et de albedine est q̃ est ꝓpt̃ vehementẽ vẽtositatis ꝯmixtionẽ. Male aũt hypostasis incõtinuitas melior ẽ q̃ꝫ ipiꝰ ꝯtinuitas. Et hypostasis qdẽ mala est quã cuicino scies. Bona aũt hypostasis de q̃ loqmur puri assimilatur ⁊ phlegmati crudo cũ tenuis fuerit. Verũtñ pus ab ea differt ꝑ fetorẽ. Et phlegma crudũ separat̃ ab ea ꝯculcatõne suaꝝ ꝑtiũ. Et ipsa ab vtrisqꝫ differt subtilitate ⁊ lenitate. Et hec qdeꝫ hypostasis nõ q̃rit̃ nisi in egritudinibꝰ: qm̃ in sanitate nõ reqritur: ⁊ illud est qm̃ nõ dubitat̃ qn in c ꝛpe egri male retente sint matie in venis ipsiꝰ q̃ nisi maturẽt portẽdunt corruptionẽ. In venis aũt sani nõ semꝑ oportet eẽ humorẽ q sit excutiendꝰ: sꝫ si est meliꝰ ẽ ꝙ hoc significent ex eis supfluitates q̃ in eis supfluũt ex cibo a digestione ꝑuate: deinde supfluit supfluitas q̃ in vrina fit hypostasis siue matura siue nõ matura. Et in macilentis qdẽ est sedimẽ paucũ: qḋ descẽdit ẽm paucitatis dispositionẽ: ⁊ ꝓpe q exercitio vtunt̃ ⁊ artibꝰ se exercent laboriosis: ⁊ nõ multiplicat̃ hꝰi hypostasis nisi in corporibꝰ pinguiũ ociose viuẽtiũ.

Et ꝓpt̃ hoc etiã in vrinis egroꝝ macroꝝ non est expectãda hypostasis tñ q̃ntũ in vrinis egroꝝ pinguiũ: qm̃ eoꝝ egritudo multotiens recedit ita ꝙ nil descẽdit ⁊ multotiẽs hypostasis in eoꝝ vrinis nõ ꝑuenit ad hoc vt descendat: sꝫ tñ pleruqꝫ est modicũ eiꝰ in eis natans aut pendens. Et in multis qdẽ vrinis hypostasis illico cũ mingit̃ descẽdit nisi in eis q̃ valde mature sunt: imo in eis paꝝ expectandũ ẽ. Et plẽs ex hypostasis coloribꝰ sunt ẽm plĩm ẽm colorẽ vrine: sꝫ melior ex eis q̃ diuersificant̃ est alba postq̃ꝫ est rubea deinde citrina. Nõ natural' vero hypostasis alia est siĩis rasure intestinoꝝ corticalis q̃ est furfurea aut herbia aut simulaginea aut siĩis arsenico rubeo aut eo qḋ est valde citrinũ: alia ẽ carnosa alia est adipina ⁊ alia ẽ saniosa ⁊ alia est mucilaginosa: ⁊ alia est similis frustulis fermẽti in aq̃ soluti: ⁊ alia ẽ sanguinea sanguisugalis alia capillaris ⁊ alia est arenalis granosa ⁊ alia est cinericia. Simil' vo rasure intestinoꝝ corticalis alia est petaloides magnarũ ꝑtiũ rubeaꝝ aut albaꝝ q̃ significat ẽm plĩm ꝙ seꝑate fuerũt ex membris q̃ sũt propinq̃ membris a qbus diuiduntur vrine. ⁊ albe significant ꝙ sunt ex vesica propt̃ vlcera que sũt in ea aut scabiem aut corrosionem. Rubee aũt carnose significant ꝙ sunt ex rene. Et ex petaloidibꝰ qdẽ sunt q̃ sunt coloris fusci ⁊ obscuri aut squamis pisciũ siles: ⁊ hec est vehementer mala ⁊ oibus speciebꝰ hypostasis q̃s nominauimus deterior significat petaloꝝ membrorũ radicaliũ rasurã: veꝝ duo ꝑma ipsiꝰ genera nullo mõ impediũt: imo pleruqꝫ vesicã mũdando sanant. et dixerit qdã cuidã hoi se in potu tribuisse cãtarides q cortices albos q̃si venosos minxit q cũ in aquositate fricabant̃ resoluebant̃ ⁊ tingebant̃ tinctura rubea qui factus est sanꝰ ⁊ vixit. Et ex ea quidẽ que est siẽ rasura intestinoꝝ est q̃daꝫ q̃ est minoris latitudinis q̃ꝫ due ꝑdicte ⁊ spissioris substantie q̃ si rubea fuerit vocat̃ herbina: ⁊ si rubea nõ fuerit vocatur furfurea.

Et herbine qdẽ si fuerint rubee ꝑtes pleruqꝫ sunt ꝑtes epatis aduste ⁊ pleruqꝫ est sãguis in eo adustꝰ et pleruqꝫ est etiã ex rene. Sꝫ q̃ est ex rene est maioris ꝯtinuitatis carnosa: alie vo due plus silant̃ ei que nõ est carnosa ⁊ fracturas ẽ magis recipiẽs. Et cuꝫ vehementer trahit ad citrinitatẽ est ex rene ꝓculdubio: qm̃ illa q̃ est ex epate ad rubedinẽ trahit fuscaꝫ ⁊ qñqꝫ associat̃ ei in hoc illa q̃ est ex rene. Furfurea vero hypostasis qñqꝫ est ex scabie vesice ⁊ qñqꝫ ẽ ex liquefactiõe membroꝝ. Et differẽtia inter eas est ꝙ cũ illic in radice membri fuit pruritus ⁊ fetor erit ex vesica ⁊ ꝓpe cũ pus ꝑus nictũ fuerit: ⁊ ꝑcipue cum alie significatõẽs vrine demõstrauerint maturatõeꝫ ⁊ fuerint vene suꝑiores sane ꝯplexionis ⁊ nõ fuerit in eis m cula: imo in vesica. Sꝫ si cũ inflãmatione fuerit ⁊ vtutis debilitate ⁊ membroꝝ mingẽdi incolumitate ⁊ color fulcitati attinuerit erit tunc ex liquefactõe humoris. Et crinoides vo plĩm est ex adustione sanguinis q̃ ad rubedinẽ trahit. Et mltotiẽs est ex liquefactõe membroꝝ ⁊ eoꝝ rasura si albedini attinet. Et qñqꝫ etiam ẽ ex vesica scabiosa ẽm minꝰ. Et tibi quidẽ possibile est vt modũ differẽtie int̃ eas intelligas ꝑ illud qḋ iaꝫ sciuisti. Si aũt nigredini attinet est ex sanguinis adustione ⁊ ꝓpe in splene.

Oẽs preterea petaloides hypostases q̃ nõ sunt ex causa que sit in vesica ⁊ rene ⁊ cãnalibꝰ vrine in egritudinibus acutis malum portendunt ꝑniciosum. Et tu qḋ iã sciuisti ex hac sũma carnose dispositionẽ qḋ plĩm eiꝰ ẽ ex rene: ⁊ qñqꝫ ipa nõ ẽ ex rene. Nã ex rene nõ ẽ nisi cũ caro ẽ sane carnositatis ⁊ ñ ẽ in corpore liquefactio: ⁊ vrina quidem matura venarum significat sanitatẽ: quoniã renum egritudines maturationem nõ ꝓhibent vrine: q: ipsa supra ipsos existit. Hypostasis vero adipina adipis ⁊ pinguedinis ⁊ etiam carnis significat liquefactionẽ: ⁊ earũ peior est que auris aque silatur. Duo autẽ ipsiꝰ principia cognoscũtur ex paucitate ⁊ multitudine ⁊ commixtione ⁊ separatõe: quoniã cum est multa ⁊ separata existimat̃ ꝙ sit ex ꝑte renis ⁊ propt̃ liquefactionẽ sue adipis: ⁊ si est minus ⁊ maioris cõmixtionis est ex loco magis remoto. Et est cũ in vrina frustum albũ granati grasno simile visum fuerit ⁊ erit ex adipe renis. Saniosa vo vlcus significat qḋ apertum fuit ⁊ prope in membro mingẽdi: ⁊ ꝑcipue si ibi fuerit sedimen laudatum ad fundum descendens.

Et mucilaginosa qdem significat humorẽ spissũ crudũ aut ꝙ ẽ in corpore multus: aut ex instrũs vrine egrediens aut crisim apertionis vene sciatice: aut

doloris īncturarꝫ. Et hoc quidē ꝯgnoſcit̄ ex alleuia tione q̄ poſt ipſam ſeq̄t. Plerūq̄ȝ eñi ſubtiliat̄ ⁊ at tenuat̄ ⁊ putat̄ hypoſtaſis laudabil'. Quapropt̄ in acutis egritudinibꝰ nō ē ꝯfidendū in eo qḋ apparꝫ ſm ſiſitudinē laudabil' hypoſtaſis cū nondū fuerit maturatōis hora nec pñtes fuerint eiꝰ ſignificatōes ⁊ etiā eſt cū vehementē ꝯplexionis renis frigiditatē ſignificat. Int̄ ſanioſam v̓o ⁊ crudā exiſtit differē tia: qm̄ ſanioſa exiſtit cū febre ⁊ p̄cedūt ipam ſignifi catōes apoſtematis ⁊ eiꝰ ꝑtes faciles ſūt ad ꝯiūgen dum ⁊ ſeꝑandū. ⁊ q̄dā ex ea eſt q̄ cū aquoſitate ve hementē miſcet̄: ⁊ q̄dā ex ea q̄ ſeꝑat̄: ſȝ cruda ē ⁊ tur bida ⁊ ſpiſſa ⁊ nō facile ꝯiūgit̄ nec facile ſeꝑat̄. Et vrina q̄dē in q̄ plīma mucilaginoſa hypoſtaſis ap paret qñ eſt exuberās cū in fine podagre apparet ⁊ dolorē articulorꝫ ſignificat bonū. Capillaris aūt ē ꝓpt̄ea ꝙ humor occultꝰ ꝯſolidat̄ ex calore in ipm agēte q̄ qñq̄ȝ ē alba qñq̄ȝ eſt rubea ⁊ eiꝰ ꝯſolidatio eſt in rene: ⁊ ferūt q̄dā ꝙ in eiꝰ lōgitudine plerunq̄ȝ palmi menſura inuenit̄. Que aūt eramēti fuſi fru ſtul' ſiſis exiſtit debilitatē ſignificat ſtomachi ⁊ īteſti norum ⁊ digerendi malitiam in ipſis ⁊ eſt plerunq̄ȝ cauſa eius comedere lac ⁊ caſeum. Arenoſa vero ſemꝑ ſignificat lapidē qui ꝯſolidat̄ aut ꝯſolidando ꝓcedit aut q̄ reſoluitur. ⁊ que quidē eſt ex eis rubea eſt ex rene: ⁊ qñ nō eſt rubea eſt ex veſica. Pſim aūt que cinericia eſt phlegma ſignificat aut pus cui ꝓ pter lōgam moram accidit caloris mutatio: ⁊ ſectio ꝑtium: ⁊ eſt qñq̄ȝ propter aduſtionē que accidit ei.

Sanguiſugalis vero hypoſtaſis ſi vehemēter eſt mixta epatis debilitatē ſignificat. ⁊ ſi minꝰ hac ſigni ficat vulnus in canalibus vrine ⁊ ꝯtinuitatis ſolutio nem in ipſis. ⁊ ſi fuerit ſeꝑata pſim eius erit in veſica ⁊ in virga. ⁊ nos q̄dem ꝑſcrutabimur hoc in parti cularibus egritudinibꝰ in capitulo d̓ emictu ſangui nis: ⁊ ſi in vrina fuerint ſicut ſanguiſuge rubee infir mo ſplenē hñte reſoluet̄ ſplen ipſius. Scito aūt ꝙ in egritudinibꝰ veſice nō multus egreditur ſanguis qm̄ eius vene mixte ſunt in ipſius corpore calcate et anguſte ⁊ pauce. Hypoſtaſis vero ſignificatio ex q̄ntitate ipſius ſumpta multitudine quidē ſui ⁊ pau citate declarat cauſe ipſam efficientis multitudinem aut eius paucitatem: ⁊ ex quantitate quidem ſui in magnitudine aut paruitate ſui eſt quemadmodum diximus in hypoſtaſi mucilaginoſa. Eius aūt ſigni ficatio ex qualitate ſui eſt ex colore quidem ipſiꝰ: qm̄ q̄ ex ea nigra eſt ſignificat malum ſm diuiſiones q̄s nominauimꝰ. Que tamen ex ea ſanior eſt illa ē cuiꝰ hypoſtaſis eſt nigra et aquoſitas nō eſt nigra. ⁊ ru bea quidem ſanguinis ſignificat proprietatē ⁊ faſti dium. ⁊ citrina quidē ſignificat calorē fortem ⁊ egri tudinem inſidioſam. Et ex ea quideȝ que alba eſt quedam eſt bona ſicut diximus ⁊ quedam eſt mala ſiē mucilaginoſa aut ſanioſa aut ſpumoſa matura tioni contraria Viridis quoq̄ȝ ſemita eſt ad nigrā Ex odore vero eius eſt quemadmodū diximus in his que p̄emiſſa ſunt. Ex ipſius vero ſitu ⁊ ex leni tate quidem ſui ⁊ diuulſione: qm̄ lenitas ⁊ equalitas in hypoſtaſi laudata eſt melior: ⁊ in non laudata eſt deterior Sed diuulſio ſignificat ventoſitates ⁊ di gerendi debilitatem. Eius autē ſignificatio ex loco ſui eſt: quoniā aut eſt natās ⁊ vocatur nubes aut pē dens. ⁊ hec quidem eſt in medio ſtans que eſt ma ioris maturationis q̄ȝ prima: ⁊ ex pendente illa me lior eſt cuius ruge ⁊ fibrie ad inferiora declinant aut ad fundum deſcendens que ē melioris maturatōis hoc quidē eſt de hypoſtaſi laudata Non laudata vero que leuior ē melior exiſtit ſicut nigra: ⁊ hoc i fe bribus acutis: ⁊ ſilr̄ ſi humor eſt phlegmaticus aut melancholicus qm̄ ea que eſt vt nubes melior ē ea que inferius deſcendit: ſignificat eñi eius ſubtilitatē niſi cū cauſa natationis fuerit multa ventoſitas: ⁊ ſi non fuerit ita natans eſt melior q̄ȝ pēdens ⁊ inferiꝰ deſcendens eſt deterior Et cauſa quidē natantis ſu perius eſt caliditas cum qua eſt acuitas ⁊ ventoſi tas. Hypoſtaſis autē diuulſa in groſſa ſuperiꝰ na tat ⁊ prope cū ſit leuis ⁊ in tenui deſcendit inferiꝰ: ⁊ prope cū ſit grauis. Cūq̄ȝ in principio egritudinis apparet pendens ⁊ natans poſtea perſeuerat: ſigni ficat ꝙ criſis cū exitura veniet. Macilentorū vero egritudo plerūq̄ȝ remouetur ſedimine bona natan te aut pendente quemadmodū diximꝰ in p̄cedenti bus. Et cū inter nephilim ⁊ enorma ⁊ hypoſim fuerit aliq̄d ſimile tele aranee aut denſitas erit ſignū malū. Et multotiens quidem natans ſedimen nō bonū apparꝫ ex quo prouenit terror. Sed iſtud erit principium maturationis ⁊ permutatio ad bonita tem poſtea pendebit: deinde deſcendet: ⁊ erit ſignū non malū. Quod ſi poſt ipſum male ꝓuenerint hy poſtaſes timor quem in primis habeamus fiet ne ceſſarius. Significatio vero hypoſtaſis ex ſuo tem pore eſt: quoniā ſi velociter poſtq̄ȝ mingitur deſcen dit ē ſignificatio bō ſȝ maturitatē: ⁊ cū tarde deſcen dit eſt ſignificatio priuationis maturationis ſm q̄n titatem ſue diſpoſitionis. Significatio aūt forme ꝯmixtionis ipſiꝰ ē ſic diximꝰ cū de mictu ſanguinis ⁊ adipis mentionem fecimus.

Ca. vij. de ſignificationibus multitudinis vrine ⁊ paucitatis ipſius.

Vrina que pauce exiſtit quantitatis virtu tis ſignificat debilitatem: ⁊ illa que eſt mi nus eo ꝙ bibitur reſolutionem ſignificat multam ⁊ ventrem habere ⁊ aptitudineȝ ad hydro piſim. Illa v̓o que eſt multe quantitatis quandoq̄ȝ ſignificat liquefactionem ⁊ ſuperfluitatum liquefa ctarum in corpore in vrina euacuationeȝ: ⁊ nos qui dem differentiam inter eas ꝯgnoſcere poſſumꝰ ſm virtutis diſpoſitionem. Vrina mali coloris malū ſignificans quanto plurima fuerit tanto erit magis ſalutis nuncia. ⁊ cum interfecta fuerit plus malitiaȝ ſignificabit ſicut nigra ⁊ groſſa. Vria ꝯ diuerſarꝫ di ſpoſitionum que quandoq̄ȝ mingitur multa quan doq̄ȝ pauca ⁊ quādoq̄ȝ retinetur eſt ſignificatio pu gne ⁊ laboris nature ⁊ eſt ſignificatio mala. Vri ne multitudo in acutis egritudinibus: cū non poſt ipſam aduenit requies eſt ſignificatio ethice ⁊ ſpaſ

mi ex inflammatione ⁊ similiter sudor. Urina que in acutis egritudinib[9] guttatim inuoluntarie mingitur significat in cerebro nocumentū qđ neruis accidit ⁊ musculis. Et si febris quieta fuerit ⁊ signa affuerint salutis ꝓnosticatur sanguinis exitū ex naribus. Sed ꝓma desipientiam ꝓnosticatur ⁊ corruptionem. Cum aūt sani vrina minuit̄ ⁊ pseuerat hoc totū ⁊ sentit grauitatē ⁊ dolorē in renib[9] significat durū apostema in partibus renis: ⁊ cum in egritudine cholerica multiplicatur plerūq̧ portendit ꝓsperū euentū: ⁊ proprie cum est alba ⁊ ad nigredinē facit.

Ca. viij. ⁊ est sermo de vrina sana optima.

Hec est mediocris substantie ⁊ subtis tincture ad citrinum trahens ⁊ hypostasis si ibi fuerit bona ex albedine ⁊ lenitate ⁊ equalitate ⁊ figure rotunde ⁊ odoris temperati neq̧ fetida neq̧ extincta. quidam aūt dixerunt ꝙ cum huius vrina subito in egritudie q̄ est in vltio acuitatis visa fuerit sanitas die sequenti aderit.

Ca. ix. de vrinis etatum.

Infantium vrine ad lactis proprietatem trahunt ex parte nutrimēti eoꝝ ⁊ propter humiditatem complexionis ipsorum ⁊ tunc declinant magis ad albedinē. Pueroꝝ autē vrine sunt spissiores ⁊ grossiores vrinis iuuenū ⁊ turbidiores: ⁊ nos iam nominauim[9] hoc ante. Juuenū vero vrine ad ignis formam trahunt ⁊ ad substantie mediocritatem. ⁊ vrine senum ad albedinem ⁊ subtilitatem. est tamen cum sunt grosse ſm superfluitates in eis existentes quarum euacuatio multiplicatur. Decrepitorum vero vrine maioris sunt albedinis ⁊ tenuitatis. est tñ cum p̄dicta grossities eis accidit: sȝ raro cum vrina vehementer fuerit grossa apti erunt vt lapis eis accidat.

Ca. x. de vrinis viroꝝ ⁊ mulieꝝ.

Mulierū vrine semꝑ sunt maioris grossitiei ⁊ albedinis ⁊ minoris pulchritudinis q̄ȝ viroꝝ vrine. Et hoc quidem est propter debilitatem digestiue eaꝝ ⁊ proptē supfluitatū ipsaꝝ multitudinem. ⁊ propter amplitudinē cannaliū vñ egrediuntur ea que ab eis exeunt: ⁊ propt̄ illud qđ ex earū resoluit̄ matricibus ⁊ ad vrine instra tendit.

Masculoꝝ vero vrinas cū moues turbant̄ ⁊ declinat earū turbatio ad supiora ⁊ est ꝙ ſm plūm turbidentur. Sȝ mulieꝝ vrine fere turbidant̄ ex motione propt̄ paucā sepationē sui: ⁊ hūt ſm plȝ supra sūmitatē suam spumā rotūdam ⁊ si turbide fuerint earū turbidatio pauca erit. In vrinis viroꝝ illico cuȝ mulieribus ꝯmiscent̄ sunt fila ad inuicē texta. Urine pregnantiū sunt clare ⁊ supra earū supficiē est nebula ⁊ qñq̧ trahunt ad colorem aque ciceruni aut aq̄ pedū citrinū in qua coquunt̄ pedes aīalium ⁊ in ipsa est irinus ⁊ supra sūmitatem eaꝝ est nebula: sed quocūq̧ modo fuerit in medio videbit̄ sicut cottuȝ carminatū: ⁊ est cū in eis sunt velut grana que ascendunt ⁊ descēdunt. Cūq̧ irin[9] manifestior fuerit erit impregnatōis principiū: ⁊ cū loco ipsi[9] fuerit rubedo erit in fine impregnationis: ⁊ prope si turbant̄ cū mouent̄. Parietiū vrina ſm p̄lm est nigra ⁊ in ipsa est velut attramentū ⁊ sicut sordities.

Ca. xi. de rebus vrinaꝝ aīalium ⁊ diuersitate ipaꝝ ab vrinis hominum.

Parūq̧ confert medico cum animaliū vrinas cognoscit propterea ꝙ cum eis ipse experitur certitudinem facit: ⁊ hoc quideȝ difficile est. Quidam autem dixerunt ꝙ vrina asini est sicut butirū liquidum cum turbiditate ⁊ grossitie exteriore. Et subiugalium vrine ei similantur: sȝ sūt citrine: ⁊ videbitur ꝙ superior medietas vrinalis sit clara ⁊ inferior medietas sit turbida. Ouium vero vrine sunt albe ad citrinitatem trahentes propinque vrinis hominū sed substantiam non habent: ⁊ earum sedimen est sicut oleum aut sicut amurca.

Et cuiuscunq̧ nutrimentum fuerit melius erit clarior. Urina vero capreoli vrinis hominum ⁊ ouiū similatur sed neq̧ substantiam hȝ neq̧ sedimē ⁊ ē clarior vrinis ouium.

Ca. xij. de rebus alijs q̄ vrinis sīlant̄: ⁊ differētia inter eas ⁊ vrinam.

Sirupū acetosuȝ ⁊ omnes liquores q̄ fiūt ex aq̄ ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ ficub[9] ⁊ āliquos q̄ sūt ex croco ⁊ eis similib[9] quantoplus tibi appropinquaueris erunt in claritate magis augmētati. ⁊ quantoplus elongaueris ea ꝯsidera an oportet vt augmentetur grossitudo. Urina vero ab hoc ē diuersa hydromellis preterea spuma ē citrina ⁊ aq̄ ficuum sedimen a lātere descendit ⁊ non in medio: neq̧ ordinate neq̧ habet motum. Sit ergo sufficiens in nominando dispositiones vrinaꝝ. In libris vero particularibus prouenient ad te diuisiones dispositionum vrine.

Ca. xiij. de significatōib[9] egestionis

Egestio plerūq̧ declarat ex sui q̄ntitate qđ est vt cōsideret̄ si est minor eo qđ comedit̄ aut maior aut equalis: ⁊ notū qđē est ꝙ ipi[9] augmentū ē propt̄ humoꝝ multitudinē: ⁊ paucitas propt̄ ipoꝝ paucitatē: aut q̄r ex ipsa in intestino monoculo ⁊ in colon ⁊ in fascijs multuȝ fuit retentum qđ est signū colicā p̄cedens: aut propt̄ expulsiue debilitatē ⁊ cognoscit̄ etiā essentia sui: qm̄ qđ ex ea humidū est aut significat opilatiōes: aut digestiue malitiaȝ: ⁊ plerūq̧ significat mesaraice debilitatē q̄ humorē nō sugit: ⁊ qñq̧ est propt̄ capitis reumatismū aut propt̄ comestionē rei q̄ egestionē humectauit. Qđ aūt in humido viscosū est plerūq̧ significat liq̄factionē ⁊ hoc est cū fetore: ⁊ plerūq̧ significat maloꝝ humoꝝ ⁊ viscosoꝝ multitudinē: ⁊ hoc nō cum multa existit leuitate: ⁊ plerūq̧ significat nutrientia viscosa q̄ comesta fuerūt ⁊ nō pauca cū calore forti in ꝯplexiōe ⁊ nō fuit int̄ ea digestio bona. Sȝ qđ ex ea est spumosū fortitudinis caloris significat ebulitionē aut multarum ventositatū ꝑmixtionem. Qđ aūt ex egestiōe ē siccū aut laborē significat ⁊ resolutionē aut multā vrine ꝓuocationē aut igneum calorem aut nutrientiū siccitatem aut multā morā in intestinis: sicut i suo dicem[9] ca. Cūq̧ hūiditas sicco qđ

est durū admiscet significat q ciꝰ siccitas ē: ꝓpterea
q multū fuit retēta in humiditatibꝰ ipam exire pro
hibētibꝰ: τ ꝓpter ꝑuationē fellis pūgentis τ festinā
tis. sed cū ibi non est longa retētio: nec hūiditatis in
intestina adsunt significatiōes: cā in ipa ē supfluita
tis saniose τ pungētis effusio q̄ ab epate fluxit in eo
qḋ ē cord ipo τ sua euacuatiōe nō quieuit donec cō
misceret. Et ē etiā cū colōe sui ꝯgnoscit egestio: ciꝰ
ꝟo color nālis igneꝰ ē leuis existēs igneitatis q si au
gmētat fellis significat multitudinē τ si minuit signi
ficat cruditatē τ maturationis ꝑuationē. τ si albus
fiat qn̄qȝ ē eius albedo ꝓpt opilationē in cānalibꝰ
fellis τ hoc significat icteritiam: τ si cuȝ albedine est
virus saniei hn̄s odorē magni apostematis signi-
ficat aptionē. Sanus quoqȝ q non exercitat multo
tiens egerit virꝰ τ saniē que ē ei purgatio τ euacua-
tio laudabilis: qm̄ ꝓpter hoc remouet ab eo laxitas
q̄ ei ꝓpter priuationē exercitij acciderat queadmo-
dum diximꝰ in vrina. Preterea scito q egestio co-
lorē igneū vehemēter supfluū habēs multotiēs in
hora finiū egritudinū significat maturationē τ mul
totiēs significat dispositionis malitiā: τ nigra qdeȝ
significat taliter qualiter sūt vrine nigre significatio-
nes. Significāt enī aut adustionē fortē aut egritudi
nis melācolie maturationē: aut nutriēs tingēs: aut
potitioneȝ rei q̄ melācoliā euacuat. sed ꝑma ē mala
τ illa qdem q̄ est ꝓpt purā melancoliā nō sufficient
cognoscit ex colore sui: imo cognoscēda est ex acre-
dine sui τ pōticitate τ bulitiōe terre ex ipa: Et ē ma-
la siue sit egestio siue vomitus: τ ex ipius ꝓꝑetatibꝰ
est q in se luminositatē hȝ. Ad vltimū ꝟo humor
melācolicꝰ purus pnecās ē ſm plimū cū egredit. s.
est mortis significatio. Thimi ꝟo nigri exitꝰ mul
totiēs ꝯfert τ illud ē qm̄ melācolie radical' exitꝰ vlti
mā corpis adustionē significat: τ humiditatū ipiꝰ
peremptionem. viridis aūt egestio caloris innati si
gnificat extinctionē τ silr̄ fusca. Egestio quoqȝ ple
rūqȝ ex sui cognoscit forma ex absentia inflationis
sue aut ex inflatione: qm̄ inflata sic stercꝰ vacce signi
ficat vētositateȝ. τ ē cū ex hora sui cognoscit: qm̄ cū
egestionis exitꝰ festinat τ horaȝ qua egredi solebat
an̄cedit signū est malū: q2 fellis significat multitudi
nem: τ virtutis retētiue debilitateȝ: τ si eiꝰ tardat exi
tus digestiue significat debilitatē τ intestinoꝝ frigi-
ditatē: τ humiditatis τ sōni multitudo vētositates
significat inflatiuas. Colores quoqȝ extranei τ di
uersi mali existūt: τ nos ipos in libro noiabimꝰ par-
ticulari. Que ꝟo ex egestiōe ē melior ē inicta q̄ est si
milium partiū τ in qua aquositas siccitati ē vehemen
ter admixta: τ cuiꝰ spissitudo ē sic mellis spissitudo
τ cuiꝰ exitus ē facilis τ non pungit: τ cuiꝰ color atti
net citrinitati τ nō est multi fetoris neqȝ ē ꝑuata feto
re τ nō hȝ gurgulationē neqȝ rugitū τ non hȝ spu
mā: eiꝰ exitus ē in hora in qua solet τ ſm quātitatē
que ei qḋ comedit est ꝓpinqua in quantitate sui. Et
scito q nō ois egestionis equalitas ē laudabil' neqȝ
ois eius lenitas: q2 qn̄qȝ sunt ꝓpt vehementem ma
turationē in oi pte silem: τ qn̄qȝ sūt ꝓpt adustionē
τ liquefactionē siles τ tūc qdem sūt ex deterioribus
significationibꝰ: τ scito q egestio q̄ ē tpate eēntie q̄
est ad tenuitatē nō est laudabilis nisi cū non sūt cuȝ
ea rugitꝰ neqȝ vētositates neqȝ i sui exitu paulatim
intersecat: τ si nō possibile ē eiꝰ exitꝰ sit ꝓpt intꝰ mo
lestans qḋ ē ei admixtū τ nō pmittit ut ꝯiūgat. ē aūt
cū pleriqȝ solliciti fuerint de significatiōibꝰ q̄ in su-
dore τ alijs apparēt rebꝰ. veruntamē de ipis loq ꝓ-
prius ē in sermone pticulari. In sermone quoqȝ
pticulari silr̄ repies expositiōis augmētū in re ege-
stionis τ vrine τ reliquoꝝ.

Fen tertia cuiꝰ ē caplm̄ vnū: τ doctrine qnqȝ.

Caplm̄ singulare dictiōis tertie de causis sanita
tis τ egritudinis τ necessitatis mortis.

(m)Edicina in ꝑma diuisiōe in duas diuidi
tur ptes: in ptē theoricā: τ ptē practicā: q̄
tm̄ oēs sūt scie speculādi. qḋ aūt nomine
theorice ꝓꝑe designat est illud qḋ in de-
mōstrādo snias tm̄ ꝯfert ita q in demō-
stratiōe opatiōis nullo mō auxiliū ꝑbet sic ps in q̄
res sciūtur ꝯplexionū τ humoꝝ τ ꝟtutū τ spēs egri
tudinū τ accidētiū τ causaꝝ. τ illud cui nomē ꝓpriū
practice attribuit est qḋ in demōstrādo opatiōis et
regiminis q̄litatē auxiliabit sic pars q̄ nos iuuat ad
demōstrandū quō sanitatem corpis qḋ in illa τ ex
illa dispositiōe existit custodiamꝰ: τ quō corpꝰ qḋ
talem hȝ egritudineȝ medicemur: τ neqȝ existimes
q pars que dicitur practica sit opatio τ actio. sed ē
ars q̄ docet nos quō sit opandū τ agendū. τ nos q
dem iā declarauimus tibi hoc in his q̄ sunt ꝑmissa
τ postq̄ȝ iam expleuimꝰ dictionē ꝑmā τ scdaȝ i his
que sunt partis medicine que est theorica vniuersa
lis: ergo nr̄m studiū nunc reducamꝰ in duabꝰ que
remāserūt ad ptem ipius practicā ſm modū vniuer
salem. Pars aūt ipius practica in duas distribui
tur partes quarū vna ē scia regēdi corpora sana q̄li
ter in sui remaneāt sanitate. τ hec qdē custodiēdi sa
nitatē scientia vocatur. Et pars eius scda est scien
tia regēdi corpꝰ egrum qualiter ad sanitatis redeat
dispositionē τ vocat scientia medicandi: τ nos qui-
dem incipiemꝰ τ scribemus in hac dictione sermo-
nem compēdiosum de custodiēda sanitate. τ dice-
mus q ꝓpterea q generationis nostrorum corpo
rum principium res due fuerūt: quarum vna ē sper
ma viri cuius essentie certius est quod locum tenet
factoris, τ altera ē sperma mulieris τ sanguis men-
struus cuiꝰ rei certius ē quod locū tenet materiei: τ
he due substātie in hoc cōicant q vnaqueqȝ earuȝ
est fluida τ hūida: licȝ post diuersificent τ aqueitas
τ terreitas in sāguine τ spermate muliebri plus abū
dāt: τ aereitas τ igneitas in spermate virili superāt:
oportuit aūt ut coagulatiōis hoꝝ duoꝝ ꝑncipium
eēt coagulatio humida licȝ terreitas τ igneitas sint
iuncte in eo qḋ ex eis fluit: τ terreitas cū eo qḋ in ea
existit ex duritie: τ igneitas cū eo q est ignea ex vir-
tute maturandi iuuerint se τ coagulatum durum fe
cerint τ coagulationem quandam ei attribuerint τ
duritiem. veruntamē hoc ad terminū coagulatiōis

durorꝫ corporꝫ nõ puenit sicut lapides τ vitrꝫ ita ꝙ ex eis nichil resoluatur aut resoluatur qđ nõ sensu pcipitur tũc nãqꝫ secura essent a nocumẽtis q̃ ppter assiduã accidunt resolutõem τ longissimã: sꝫ res non est ita: q̃ ppter corpa nostra duabꝰ nocumẽtorꝫ spẽbus sũt exposita q̃rum vnaqueqꝫ cãm habet intrinsecam et causam extrinsecã τ vna qdem nocumenti species ẽ humiditatis resolutio ex qua creati fuimꝰ τ hec qdẽ ordinate veniet: τ scđa ẽ hũoris putrefactio τ eius corruptio τ ipius alteratio vnde fomento vite puenięs nõ est. τ hic quidẽ a primo modo est alius sꝫ sita ipsius malitia ad siccitatem adducat ppterea ꝙ corporis humiditatẽ prius exsiccari facit τ ex eo qđ nostris puenięs ẽ corpibus corrũpit: deĩn ad vltimũ ex putrefactõe resoluitur qm̃ putrefactio in p̃mis corrũpit hũiditatẽ postea ipam resoluit τ rem siccaꝫ dimittit cineritiã. Hec igitur duo nocumenta ab alijs nocumẽtis sunt aliena q̃ ppter alias accidũt cãs sicut frigiditas ꝯgelatiua τ venena τ spẽs solonis ꝯtinuitatis pnitiosa τ reliq̃ egritudines. Sed due p̃dicte species huic nostre inuestigatõi sunt ppinquores τ digniores qꝛ earꝫ mutatio est in dispositõe sanitatis.

Et vnaqueqꝫ ipsarꝫ aduenit ex causis extrinsecis τ causis intrinsecis τ extrinsece qdem cause sunt sicut aer dissoluens τ putrefaciẽs. τ intrinsece qdeꝫ cause sunt sicut calor innatus q in nobis existit nr̃as resoluẽs hũiditates τ calores extranei in nobis a nostris nutriẽtibꝰ gnãti τ reliq̃ nr̃as putrefacientia hũiditates. Omnes v̄o cãe iste se adinuicem iuuãt i exsiccãdo nos. verũtñ pfectio τ integritas nostra et potẽtia pficiẽdi opatõeꝫ non est nisi ppter multam siccitatẽ que nobis accĩt. deinde siccitas incessanter pcedit donec nos pimat. hec igitur siccitas q̃ nobis accĩt res est nobis necessaria. Nos siquidẽ a pricipio rei i vltima ꝯsistimꝰ hũiditate vn̄ pculdubio oꝫ ut calor cã supet qm̃ si non in ipa suffocaret pcedit igitur pculdubio in ipam assidue agẽdo τ ipaꝫ semp exsiccando incedit. Qđ tamen ex eius exsiccatõe apparet in principio eq̃litati attinet: deĩn cum nostra corpa ad temperate siccitatis puenĩũt terminuꝫ calorꝫ existẽte vt erat non est siccitas fm̃ sue siccitatis prime q̃titatem immo fortior qm̃ materia est minor τ propter hoc est magis recipiens. Inde pculdubio sequitur vt siccitas supra siccitatem tempatam augmentetur et non cessabit pculdubio quin assidue augmẽtuꝫ sumat donec humiditates ꝯsumat: calor igitur innatꝰ est causa extinguendi seipm accidentaliter ppterea ꝙ sit causa suipius materiã ꝯsumẽdi sicut lapides flãma que extinguitur propterea ꝙ sui cõsumit materiaꝫ. τ q̃ꝫto plꝰ siccitas fm̃ augmentum pcedit calor innatus fm̃ diminutõeꝫ incedit ergo accidit defectus nũq̃ꝫ cessãs usqꝫ ad vltimũ q ẽ defectus restaurandi humiditatẽ loco eiꝰ qđ resolutũ fuit. defectꝰ igitur sẽper augetur. Siccitas ergo duobꝰ augmẽtatur modis. vnus eorꝫ est ppter diminutõeꝫ potẽtie recipiẽdi materiã: τ alter minoratio hũiditatis in se ppter calitatis resolutõeꝫ. Augmẽtatur igitur caloris debilitas: ppterea ꝙ siccitas in mẽbrorꝫ iba dñatur τ ppter nãlis hũiditatis diminutõeꝫ q̃ est sicut flãmã τ sicut oleũ flãme lãpadis. Flãma nãqꝫ duas hꝫ hũiditates aquam τ oleũ vna q̃rꝫ ꝯsistit τ altera extiguitur. simĩr calor innatꝰ in hũiditate cõsistit nãli τ ab augmẽto extraneo extinguitur qr̃ puenit ex debilitate digerendi τ est sicut aq̃ hũiditas flãme. τ cũ siccitas ad ꝯplemẽtũ accedit calor innatus extinguitur τ mors subseqtur nãlis. Corpus aũt non pmanet tpe quo pdurat nisi ppterea ꝙ ipiꝰ innata humiditas p̃me resolutõi resistit caloris mũdani τ caloris sui corpis in nã sui τ eiꝰ qđ ex motibus accĩt suis hactaꝫ longa resistẽtõe qm̃ ipe sunt ex eẽntia sua debiliores: imo ipsũ stare nõ fac̃ nisi illud qđ restaurat illđ qđ ex ea resoluitur τ est nutriens. Amplꝰ nos iam declarabimꝰ ꝙ v̄tus non opatur τ viuit eo nisi vsqꝫ ad terminuꝫ. Et ars qdẽ sanitateꝫ custodiẽdi non ẽ ars que a morte securos nos faciat. neqꝫ corpus ab extrinsecis nocumentis muniat. neqꝫ vnũquodqꝫ corpus ad vltimam vite longitudinẽ perducat q̃ est fm̃ hoĩem absolute. sꝫ de duabus rebus securitatẽ prebet: putrefactionis penitus phibitione τ defẽsione humiditas ne cito resoluatur: τ in ipsiꝰ quidẽ fortitudine consistit ut ipm vsqꝫ ad debitũ tẽpus fm̃ suam p̃mam ꝯplexioneꝫ permãere faciat. τ hoc quidẽ erit ppter regimen rectum restaurationis que fit in corpore loco eius qđ resoluitur fm̃ quãtitatẽ possibilem: τ ppter regimẽ phibens dominiũ causarꝫ siccitatẽ accelerare faciẽtium exceptis causis q̃ faciũt siccitatẽ debẽ eẽ τ p regimẽ custodiens a gnãtione putrefactionis ppter tutelam corporis τ custodiam apostemate caloris extranei extrinseci aut intrinseci: qm̃ omnia corpora non sunt equalia in fortitudine humiditatis radicalis τ caloris innati: imo corpora in his existũt diuersa. Unumquodqꝫ p̃terea corpus terminũ habet in quo resistat siccitati necessarie complexione sua τ calore suo innato. τ quantitate sue innate humiditatis a quo non remouetur: est tamen cum ante adueniunt cause in siccitatem adiuuantes aut aliquo mõ pernecantes. Et multi quidem hominum dicũt ꝙ isti sunt termini naturales τ immi accidentales sunt alij. Et quasi custodiendi sanitatem ars existit illa in qua corpus humanũ ad naturaleꝫ pducat terminũ si ꝯueniẽtia ꝯseruat. Duiꝰ aũt custodie administrationi due attribute sunt v̄tutes quibꝰ deseruit medicus: vna earꝫ ẽ naturalis τ vocatur nutritiua que restaurat illud qđ ex corpe resoluitur cuiꝰ substãtia terreitati τ aqueitati attinet. τ altera est aĩalis τ ipsa est v̄tus pulsatiua q̃ restaurat qđ ex corpe resoluitur cuius substantia est aerea τ ignea: τ ppterea ꝙ nutriẽs non fuit silẽ nutrito nisi in potentia: ideo creata fuit v̄tus immutatiua quatenus nutrientia mutet in similitudinẽ nutritorꝫ in effectu: τ vt p certo sit nutriẽs i effectu. Et ad hoc creata fuerũt instrumenta τ canales q̃ sunt ad attrahendũ τ expellẽdũ τ retinendũ τ digerẽdũ. Dicemus ergo ꝙ habene rei in arte custodiẽdi sanitatẽ ꝯsistunt in equalitate cãrum predictarũ comitantiũ. Ille tamẽ in quarũ qualitate maior necessaria est sollicitudo sunt septem res. Equa

litas complexionis ⁊ electio eorū que comedūtur
⁊ bibuntur. ⁊ purgatio supfluitatū ⁊ custodia com
positionis: ⁊ rectificatio eius qđ per nares attrahit
⁊ custodia tangentis ⁊ moderamē motionū corpo
rearū ⁊ animaliū inter q̄ etiaꝫ somnꝰ ⁊ vigilie quo
dammodo numerantur. Et tu quidē iam sciuisti i
his que sunt premissa ꝙ neqꝫ equalitas vnū hꝫ ter
minū neqꝫ sanitas in aliqua ex ꝯplexionibꝰ in hoc
ingreditur ꝙ sit aliqua sanitas aut aliqua equalitas
in aliquo tpe: sed est id qđ inter duas res existit.
Incipiemus igitur in primis declarare regimen
infantis q̄ in vltia ꝯplexiōis equalitate cōsistit.

Doctrina pͣma dictionis tertie q̄ est de nutri-
catione quattuor ꝯtinēs capitula.

Ca.i. de regimine infantis ex quo nascitur vs-
quequo incedat.

Regnātiū autē regimē ⁊ mulierum
que partui sunt vicine in dictionibus
scribemus particularibꝰ. Infātis vo
tpate ꝯplionis cū nascit plerīqꝫ sapi
entuꝫ dixerunt vmbilicuꝫ in primis
debere incidi sup quattuor digitos: ⁊ cū lana liga-
ri munda: que bene ⁊ subtiliter sit retorta taliter ne
doleat: ⁊ oleū cū panno sup ipsū est ponendū ⁊ pp
vmbilici incisionē preceperūt vt pera ū citrinaruꝫ
⁊ sang. dra. ⁊ sarcocolle ⁊ cymini ⁊ vsnee ⁊ myrrhe
ptes sumant equales ⁊ trite vmbilico supponāt. ⁊ se
stinant. ē ad corpus ipsius salieñ. cū salamora tenu
is salis quatenus vmbilicꝰ eiꝰ indurescat ⁊ ipsiꝰ cu
tis dura fiat. Ex salibus vero ille melior existit cui
admixta sunt sedenegi ⁊ costus ⁊ sumac ⁊ fenugre.
cū ⁊ origanū: ⁊ ipsiꝰ quidē nasus nō saliat neqꝫ os
Cā vo quare nobis necessariū ē corpus eius durū
facere ē qm̄ illico cū nascit oīa que ipsū tangunt ei
nociua sunt siue calā siue frigida: siue aspera senti-
at ea: ⁊ hoc quidē est ꝓpter cutis eius subtilitatē et
ꝓpter calorē eius: qm̄ oē qđ ipm tāgit sentit durū
⁊ frigidū ⁊ asperū: ⁊ si no is necāriū fuerit iterum
salire faciemus. ⁊ hoc quidē augemꝰ cū multe fue
rit sorditiei ⁊ multarū humiditatū: deinde aqua te-
pida ipsū lauabimus ⁊ eius nares assidue purgabi
mus digitis quoꝝ vngues sint incisi ⁊ in eiꝰ oculos
parū ꝓijciemus. Ani preterea orificiū minuto digi
to in circuitu eius est moueñ. ut aperiat obseruan
dū est ne ipsū frigus tangat. Cūqꝫ eiꝰ ceciderit um
bilicus qđ est post tres aut quattuor dies erit meliꝰ
ut supra ipm ponat cinis coclearū aut cinis calca-
nei vituli aut plūbi adusti ⁊ triti cuiuscūqꝫ fuerit cū
vino. Cūqꝫ volumꝰ ut fasciet nutrix eiꝰ mēbra sua
uiter tangē oꝫ ⁊ qđ dilatañ. fuerit dilatare: ⁊ qđ sub
tiliañ. subtiliare: ⁊ oē mēbꝝ fm ꝯueniētiorē figurā
figurare ⁊ hoc totū subtili cōpressione cū extremi-
tatibus digitoꝝ qđ quidē multis facieñ. erit vicibus
⁊ oculi assidue erūt tangendi cū re que sit sicut seta
Uesicā quoqꝫ eius p̄mere ꝯuenit: vt vrine exitꝰ fa
cilis fiat: deinde manus eius extēdātur ⁊ ipsius bra-
chia ad genua ducāt: ⁊ ipsiꝰ caput instita liget ⁊ pi

leus ei iponat qui super ipsius caput ꝯstringat. in
domo preterea tpati aeris que nō sit fri. ad dormiē
dū ponatur. Oꝫ aūt vt domꝰ vmbre attineat ⁊ te-
nebrositati aliquātule q̄ a superāte radio nō illumi
netur. Cūqꝫ dormierit oportebit ut caput eius to-
to reliquo corpore sit altius ⁊ obseruādū erit ne cū
dormierit aliquid colli ipsius aut extremoꝝ eiꝰ aut
dorsi torqueat. Ipse quoqꝫ in estate aq̄ suaui equa-
li balneādus est: in hyeme vo aqua eius ad calidi-
tatē trahat nō pungentē: hora vo ad ipm lauādū
melior est post eiꝰ longū sōnū ⁊ plerūqꝫ quidem ē
cōueniēs ut ipse bis in die lauet aut ter ordinate ad
id qđ sit magis tepidū mutet si tps fuerit estiuū. In
hyeme aūt nō sit frigidior aqua que i caliditate tpa
ta existit: ipse quoqꝫ nō lauet usquequo eius corpꝰ
calefiat ⁊ rubere incipiat. postea extrahat ⁊ eiꝰ au-
res custodiant ne aqua in eis ingrediat. ⁊ oꝫ quidē
ut cū in hora ablutionis accipit sit fm hūc modū.
Accipiat manu dextra ⁊ sup brachiū sinistrū super
pectus suū appodiet ⁊ nō sup ventrē: Amplius in
hora ablutionis ipsiꝰ studēdū erit ut ipsiꝰ plāte ad
dorsū eius eleuētur ⁊ eius pedes ad caput eiꝰ subti
liter ⁊ suauiter pducant: deīde mollibꝰ pānis exsic
cetur ⁊ suauit extergat. Deīn fiat ut in primis super
ventrē sui iaceat postea supra dorsū ⁊ p̄ter hoc totū
incessanter fricet ⁊ premat ⁊ figuret: deinde ad ipm
cū panno fasciañ. ē redeūdū: postea in ipsiꝰ nares
oleū dulce ꝓijciat qm̄ eiꝰ oculos lauabit ⁊ ipsorū
tunicas.

Ca.ij. de regie lactatiōis ⁊ retētiōis a lacte.

Qualitas vero lactatiōis eiꝰ ⁊ ipsius ciba-
tiōis hoc mō obseruāt. Qibꝰ mōis qbꝰ
est possibile lac mr̄is infanti ad sugendū
dandū est: ipm. n. ē nutriēs qđ magis sile exit sibe
nutrientiū preteritoꝝ quibꝰ alebat dū in vētre erāt
scꝫ menstruoꝝ mr̄is qm̄ ipsa sunt q̄ cōuertūt ⁊ fiūt
lac ⁊ ipse magis est recipiēs hoc ⁊ magis ē ei ꝯueni
ens ita ut iā experimēto certificatū sit ꝙ extremum
māmille mr̄is in os infantis ponere valde confert
ad remouēdū quicquid ei nocet. Bis aūt aut ter in
die sugere māmillas oꝫ ei sufficere ⁊ in p̄mis nō est
multū lactādus. Oꝫ aūt ne sit eiꝰ mr̄ que ipm pꝛꝰ
lactat: donec mr̄is ꝯplo tpetur: ⁊ meliꝰ quidē ut pa
rū mellis eidē tribuat: deīn lactet. Ex lacte quoqꝫ
qđ puer sugit in mane bis aut ter emulgeñ. ē: deīn
māmilla ei tribuēda ⁊ precipue cū i lacte fuerit ma-
cula. Lac aūt malū. s. acutū a nutrice infanti nō est
dandū dum est ieiuna. Et pter hoc etiā due res sūt
faciēde iuuamē ei cōferētes ad hoc ut eius cōplio
fortis fiat: quarū vna est lentus motus: ⁊ a tera est
cōsonantia musice ⁊ vox cantilene quēadmodum
mos est dū infantes in locis ponūtur in quibꝰ dor
mire debent. Ex quātitate. n. recipiēdi hec duo
scientur quantū sit aptus exercitio ⁊ musice quorū
vnū est corporis alterū aīe. Qđ si aliqua res ꝓhib
toria matris lac dari nō pmiserit. siue cā debilitat i
ipsius siue corruptionis lactis eius siue q̄rē declinā
sa: eligenda erit nutrix fm ꝯditiones q̄s diceimus

Quarum quedã attẽdũtur in etate eiꝰ ⁊ quedã in ipsiꝰ figura
⁊ alie in eiꝰ moribꝰ ⁊ alie in formis suarum mãmillarũ
⁊ quedã in q̃litate lactis ipsiꝰ ⁊ alia in q̃ntitate tẽpo-
ris qđ est inter eam ⁊ partũ ipsiꝰ: ⁊ alie q̃ sunt ex ge
nere infantis eius. Cũq; sm̃ has ꝯditões repta fue
rit oportebit vt eiꝰ nutrientia renouando sint bona
ex tritico ⁊ spelta ⁊ carne agnorum ⁊ hedorum ⁊ piscium
quorum caro nõ putrefit nec est dura. Lactuce quoq;
sunt nutriens qđ laudatur ⁊ amigdale ⁊ auellane. Ex
oleribꝰ vero deteriꝰ est eruca ⁊ sinapis ⁊ betadorez:
qm̃ sanguinẽ corrũpunt. Et in menta est eius v̊tus
Nunc aũt dicemꝰ nutricis ꝯditões ⁊ a ꝯditõe eta
tis ipsius incepiemꝰ. Dicemꝰ itaq; ꝙ meliꝰ est, vt
sit etatis q̃ est inter. xxv. ⁊. xxxv. annos: qm̃ hec etas
est iuuẽtutis ⁊ sanitatis ꝯplemẽti. Cõditões v̊o
figure ipsiꝰ q̃ attẽdunt in compositione eiꝰ sunt ꝙ
oportet ipsam boni coloris esse ⁊ collum hr̃e forte ⁊
pectus habere f[illegible]te ⁊ amplũ ⁊ musculosam ⁊ durã
hr̃e carnẽ inter pinguedinem ⁊ matiẽ tpatam ⁊ car
nosam non adipe abundantem. Scd̃m mores ve
ro suos consideratur: quoniã ipsam oportet bono
rum morum ⁊ laudabilium eẽ que tarde a malis ani-
me passionibꝰ patiatur sicut ira tristitia ⁊ timor ⁊ reli-
qua ab istis. Oẽs. n. iste corrũpunt cõplexionem ⁊
fortasse a lactatione abstinebit ⁊ ꝓpter hoc ꝓhibue
runt quidam ne stolida lactet. Et ꝑter hoc totũ ma
litia morum ipsius eam perducet ad hoc ut infãtis par
uam habeat sollicitudinẽ ⁊ ei parum blãdiatur. Cõ
ditiones v̊o que in forma mãmillarum ipsius attendũ
tur sunt: quoniã oportet ipsas eẽ solidas ⁊ magnas
⁊ sui magnitudine nõ sint laxe: neq; debẽt eẽ extẽse
magnitudis: ⁊ oportet etiã ut int̃ duritiẽ ⁊ mollitiez
sint mediocres. Scd̃m qualitatẽ vero lactis ipius
ꝯsideratur: q2 oportet ut ipius substãtia ⁊ qualitas
sint tpate ⁊ eius color attineat albedini q neq; sit fus
cus neq; viridis neq; citrinꝰ neq; rubeus. Eiusq;
odor sit bonꝰ in quo nõ sit acredo: neq; põticitas ⁊
ipsius sapor dulcedini attineat in quo nõ sit amari
tudo neq; salsedo neq; acredo: ⁊ oz ut trahat ad
multitudinez ⁊ ut eius ptes sint sil̃es: ⁊ ut non sint
subtile fluidũ nec multũ grossũ caseatũ neq; diuer
sarũ partiũ neq; multe spume. Et eius quidẽ sub-
stantia quãq; experitur ꝙ est ut de ipso sup vnguẽ mit
gẽdo distilletur: qđ si fluit ẽ subtile: Et si vnguis i
clinet ⁊ nõ currat est spissũ. Ipm etiã experitur cũ in
ampulla ponit ⁊ parũ myrrhe sup ipm ꝓijcit ⁊ di-
gito miscet, ꝓpter hoc eni scitur aquositatis ipsius
⁊ caseitatis ipsius quãtitas: lac. n. laudabile ⁊ tpatũ
est in quo aquositas ⁊ caseitas sunt eq̃les. Qđ si
aliqua fuerit nobis necessitas lac tale hñs ipsũ pre
parabimus ex parte lactationis ⁊ parte nutricis.
Ex parte quidẽ lactatatiõis quoniã lac qđ grossuz
fuerit ⁊ mali odoris melius est ut nõ detur nisi postq;
mulctũ fuerit ⁊ in aere morã fecerit ⁊ qđ vehemẽtis
fuerit caloris ꝯueniẽs erit ut nullo mõ ieiuno detur.
Et nutricis quidẽ regimen est ꝙ si eius lac grossuz
fuerit dabitur ei oxymel dispumatũ quod cũ sub-
tiliatiuorum apoziate sumatur sicut mentastruz ⁊ iso
pum ⁊ hasce ⁊ origanum montanũ ⁊ tribuentur ei
ad comedendum atharet ⁊ que eis similantur. In
cibo quoq; ipsius imponatur parum croci ⁊ preci
piatur ei vt cum oxymelle calido euomat ⁊ tempe-
rato vtatur exercitio. Et si eius cõplexio fuerit cali-
da dabitur ei in potu oxymel cũ vino subtili simul
siue separatim. Quod si eius lac subtile fuerit preci
pietur ut quiescat ⁊ ab exercitio remoueatur ⁊ cibis
nutriatur qui sanguinem faciũt grossum. Et fortas
se dabitur ei ad potandũ si nõ fuerit ibi quod ꝓ-
hibeat vinum dulce aut mustum coctũ ⁊ precipiatur
ei ut diu dormiat. Si uero eius lac paucũ fuerit cõ
siderabitur que sit causa in hoc vtrũ sit malitia cõ-
plexionis in toto corpore aut in mãmillis ipsius ⁊
hoc quidem cognoscetur per significationes predi
ctas in capitulis que sunt premissa. Et post tange-
mus mãmillas ⁊ si significatũ fuerit ꝙ sit i ea calor
nutrietur tali quali est aqua ordei ⁊ spinachia ⁊ q̃
eis similantur. Et si significatũ fuerit ꝙ sit in eis fri
giditas cõplexionis ⁊ opilationis aut debilitas vir
tutis attractiue augmentabitur eius nutriens sub
tile ad caliditatẽ declinans ⁊ ventose sub mãmillis
ponentur absq; multa compressione. Ad hoc quoq;
confert semen bauciarũ ⁊ ipsemet etiam baucie ad
hoc multũ prosunt. Quod si causa eius fuerit nu-
trientis paucitas nutrietur iure facto ex ordeo ⁊ fur
fure ⁊ leguminibus: in auribus quoq; ipsius ⁊ in
cibis ponende sunt radices feniculi ⁊ semen eius ⁊
anetum ⁊ nigella. Quidã autẽ dixerunt ꝙ come-
dere vbera proprie ouium ⁊ caprarũ cũ lacte qđ
in eis continetur valde est vtile ad hoc propter illđ
qđ i eis existit ex similitudine aut ꝓpter proprietatẽ
que est in eis. Quidã etiã experti fuerũt ut. ʒ. i. cari-
ci aut vermiũ terrenorũ siccorum i aqua ordei mul
tis diebus sumatur ⁊ reperierunt optimũ: ⁊ similiter
elixatura capitum salsorum piscium in aqua ane-
tis. ex eis quoq; que lac multiplicant est ut butyri
vaccini. ʒ. vna sumatur ⁊ in vas in quo purum exi
stit vinum mittatur ⁊ bibatur. aut sisamũ in mola
tritum accipiatur ⁊ cum vino misceatur ⁊ colatum
ad bibendum detur. Amplius mãmille ex sterco-
re turdorum cum lacte asine ⁊ oleo more empla-
stri liniantur: aut ex eo quod est i interiore parte me
longie elixate. ʒ. i. sumatur ⁊ cum digitis in vino
dissoluatur ⁊ ad potanduz detur. Medicamẽ
validũ. ℞. seminis aneti. ʒ. iij. seminis andacoche
seminis porri ana. ʒ. i. seminis sulle seminis fenu-
greci ana. ʒ. ij. totum cum succo feniculi ⁊ melle et
butyro misceatur ⁊ in potu sumatur. Et cum lac
nocumentum fecerit sui multitudine, ꝓpterea ꝙ cõ
strictione retinetur ⁊ propter suam spissitudinẽ mi
nuatur per id quod pauci existit nutrimenti et co-
mestione eius quod parum nutrit ⁊ emplastro pe-
ctori ⁊ mamillis superposito ex cymino ⁊ aceto
aut luto absoluto ⁊ aceto aut lentibꝰ coctis in ace-
to ⁊ post ipsum potu rei salse vtatur: ⁊ similiter co-
mestione mente. Et mãmillas quidẽ blandis ma
nibus multũ fricare lactis efficit mltitudiez. Lac ve

ro malū hñs odorē medicañ. est dādo ī potu vinū
boni odoris: τ ad comedendum dando cibuz boni
odoris. Regimē aūt qđ est tractum ex pte pt⁹ nu
tricis est qm̄ oz vt ptus sit ꝓpinquus non tñ valde:
īmmo sit a tpe quo pepit mensis vn⁹ τ dimidius ad
minus aut mēses duo: sitq̄ȝ ille quē pepit masculus
τ sit partus eius ſm tps nāle τ non sit ipsa q̄ abortū
fecit nȝ abortū facere ꝯsueuerit. Nutrici ꝑterea est
ꝑcipiēdū ut tpato vtaꝛ exercitio τ ut nutriētib⁹ boni
chimi alatur: τ ne vllo mō aliqs cū ea coeat: hoc. n.
sanguinē pmiscȝ mēstruuȝ τ lactis odorē cōrūpit τ
ipi⁹ minuit q̄ntitatē: īmo fortasse impregnaꝛ: in quo
nocumētū duob⁹ attinēs filiis existit. Et nutrici qdē
ꝓpt̄ea q illud qđ in sanguie est subtile ad embryoiſ
nutrimētuȝ redit: τ embryoni qdem ꝓpt̄ea q id qđ
ad ipsū venit ex nutrimento ē paꝝ iō q ali⁹ lacte in-
diget. In tota ꝑterea ipsius lactatione oz τ ꝓpe
in ei⁹ lactatōe ꝑma ut aliqd lactis mulgeaꝛ et vt flu
at τ ut ipm̄ pressiōe iuueꝛ ne ꝯtigat ut ex nīīa suctōe
gule ledanꝛ instr̄a τ meri τ faciāt ipm̄ debilitari. Et
si ante lactatōeȝ q̄q̄ȝ vice mellis ad labēdū deꝛ iuua
men erit τ si cū pauco vino fuērit erit bonuȝ. Neq̄ȝ
mltū lac ad sugendū vna uice dādum est: īmmo me
lius est ut paꝝ ei detur ad sugeñ. τ sepe paruis inꝑpo
sitis spacijs. Cū. n. cum ad sugeñ. ei datur vice vna
tm̄ ut satieꝛ: cōtingit extēsio τ inflatio τ vētositatuȝ
multitudo τ albedo vrine. Si ergo hoc acc̄it oz ne
lacteꝛ τ ut famelicus lōgo tpe teneaꝛ τ ut studiū ipen
daꝛ ad hoc donec istud digeraꝛ. Et ſm plīni in pri
mis diebus cuȝ lactādus est: est ut in ꝑma die ter la
cteꝛ: τ si que in prima die ipȝ lactauerit alia fuerit q̄ȝ
mater ipsius erit melius. Silr̄ si nutrici mala accide
rit ꝯplō aut egritudo dolorosa melius erit ut alia ip
sum lactet donec sanetꝛ. Et silr̄ si necesse fuerit dare ei
medicinaȝ q̄ v̄tutē τ q̄litatē habeat dūanteȝ. Cūq̄ȝ
post lactatōeȝ dormiturus est eius cuna vehementi
motu nō ē mouēda: qm̄ lac in ipius stō ꝯcutiꝛ imo
suauiter mouēda est. Flet⁹ quoq̄ȝ paru⁹ añ lacta
tōeȝ ei ꝯfert. Nāle āt tps lactādi est tps duoꝝ anno
rum. Qđ si infans aliud a lacte desiderauērit ordina
te nō est ei tribuēdū: nō tñ ē ei violēter ꝓhibēduȝ.
Postq̄ȝ v̄o duales apparē ceperit dētes ipe ad nu
triēs mouēd⁹ erit ordiate qđ sit forti⁹. Res tñ dura
ad masticañ. ñ ē ei dāda imo ꝑmo deꝛ ei pāis quē ei
masticauērit nutrix: deiñ pāis cū aq̄ mell' aut cū vio
aq̄to aut lacte. Et tūc qdē paꝝ aq̄ ei tribuaꝛ: τ aliqb⁹
vicib⁹ q̄ cū pauco vio sit mixta nec pmittaꝛ ad replō
nē puenire. Qđ si vomit⁹ sponte supuenērit ei τ ven
tris inflatio τ albedo vrine ab oi re abstine eū: τ me
lius ē ut ipi⁹ nutriēs ei tardeꝛ donec inungaꝛ in bal-
neo. Deiñ cū a lacte amouēdus erit Et oz ēt ut a la
cte ordiate amoueaꝛ τ nō subito τ ut fiant ei glādes
ex pane τ zuccaro. Qđ si pfide mām̄illas q̄sierit et
eas sp sugē voluerit τ fleuerit sumende sunt mirrhe
τ mentastri ana. ʒ. iiij. τ terende τ ex eis more emplr̄
mām̄ille epithimande. Ad summuȝ autem dice-
mus q infantis regimen est humectatio ꝓpterea q
eius ꝯplexio ad hoc est cōueniens τ q ea in sui idi-
get nutrimento τ augmēto τ exercitium tpatum τ
non mltum. τ hoc quidem est eis sicut nāle: qm̄ na-
tura quasi accipiēdo euȝ augmentat. Cum auteȝ
ambulare ceperit τ moueri duris motibus nō erit
ꝑmittendus nec ad ambulāduȝ τ sedenduȝ ponen
dus anteq̄ȝ ſm materiam ei desideriuȝ fiat ne cruri-
bus ipsius τ dorso nocumētum accidat. Et meli⁹
quideȝ est ut in primis cū sedet aut super terraȝ am
bulet ponatur in corio leni ad sedendum ne terre as
peritas scalpat ipȝ: τ fustes aut cultelli τ his similia
ex eis que pungūt aut incidūt remoueanꝛ ne sint co
ram eo τ custodiendum ne ab alto labatur loco.
Cūq̄ȝ caninus apparuerit ab omni re que ad ma-
sticādum est dura abstinendus erit ne materia vnde
canini creanꝛ resoluatur propꝛ masticatōem quā de
siderat: τ tunc quidem ipsius gingiue ex cerebro le-
poris τ adipe gallinaceo fricari debent: ob hoc eni
origo sit facilis. Cūq̄ȝ gingiue scindūtur caput τ
collum ex oleo abluto cum aqua calida ꝯquassato
fricanda sunt, τ ex oleo in aures ipsius paruȝ gutta
tim infundatur. Cum autem iam possibile fuerit
ut cum eis mordeat tunc suū masticare desiderat di
gitum: q̄propter tunc ei dandum erit frustum radi
cis ireos que nonduȝ valde siccata fuerit: hoc nāq̄ȝ
in tempore isto ei confert τ vlcera in gingiuis τ do
lorem prohibet. Et silr̄ os eius fricari debet ex sa
le τ melle ne dolores isti accidant: postea iam cum
bene nati fuerint aliquid erit dandum τ ex succo li
quiritie aut radicis ipsius que nonduȝ vehementer
exsiccata est ut in ore teneat. τ preterea ꝯfert collum
ipsius fricari cūq̄ȝ canini nascunꝛ ex oleo dulci aut
alio dulci oleo: deinde post hoc cum loqui ceperit
dentes erunt fricandi τ precipue eoꝝ radices.

Capitulū. iij. de egritudinibus que infantibus
accidunt.

Ntentio premissa de medicandis infan-
tibus est nutricem regere. Et si affuerit
suspitio q in ipsa sit sanguinis repletio mi
nuenda erit aut ventosanda. Et si repletio ex hu
more fuerit ipse erit euacuandus. Quod si necesse
fuerit naturam constringere aut soluere aut vaporē
a capite prohibere aut membra anhelitus rectifica
re aut complexionis malitiam permutare medicā-
dum erit per ea que comeduntur τ bibūtur que ad
hoc sunt conuenientia. Cūq̄ȝ medicabitur ven-
tris solutione aut venter ei de natura euenerit τ fue
rit multus aut medicabitur vomitu aut uenerit ei
naturaliter aduentu forti melius erit ut ipm̄ ea die
alia lactet. Nominemus ergo particulares egri-
tudines que infantibus accidunt. Et ex eis qui-
dem sunt apostemata que eis fiunt in gingiuis cuȝ
dentes nascuntur τ apostemata que eis accidunt in
cordis que sunt in partibus mandibularum: τ spas
mus q fit in eis. Cūq̄ȝ hoc acciderit ipe digito sua-
uiter ꝑmēd⁹ erit τ ex oleis i caplō origis dētiū noia
tis fricād⁹ ē τ ex melle cū oleo camemillio cōq̄ssato

aut melle cū therebinthina ⁊ sup caput aqua calida
ab alto ꝓijciat in q̄ cocta camemilla ⁊ anetū fuerit.
Et ex eis aūt q̄ infantibꝰ accidūt ē vētris solutio ⁊
ꝓprie cum dētes nascuntur de qua qdā sūt q dicūt
ꝙ fit ꝓpterea ꝙ sup erfluitatem salsam saniosā sue
gingiue cū lacte sugit: possibile tamē est ne sit ita: im
mo ꝓpterea ꝙ natura impedita non bene digerit: ⁊
ideo ꝙ dolor accidit: ⁊ ipse quidē est q digestionem
ꝓhibet in debilibꝰ corporibus. Et si hoc paucum
fuerit non de eo tibi curandū erit. Qd̄ si timor affu
erit ꝙ ex eo adueniat superfluitas succurrendū erit
ei embrocando vētrē eius ex antera aut cymino aut
aniso aut semine apij aut vētri ipsius emplastrū sup
ponēdo ex cymino ⁊ rosis in aceto infusis: aut spel
ta in aceto cocta. Et si nō iuuerit hoc hedi coaguli
sexta pars .ʒ.i. ⁊ quod ē supra cum aqua frigida dā
da erit: ⁊ tunc quoqꝫ cauēdum erit ne in ipsius sto-
macho lac caseus fiat dādo ea die aliqd quod vicē
lactis obtineat sicut oui vitellū mollē aut micas pa
nis in aqua coctas aut triticū fractū in aqua coctū.
Et ē etiam cū eis accidit vētris ꝯstrictio qbus in po
tu tribuendū est stercus muris aut suppositoriuꝫ ex
solo melle vehemēter coctū faciēdum: aut cū men-
tastro aut cuꝫ radicibus ireos sicut sūt aut cōbustis
aut ad comedendū detur eis par mellis aut terebin
thine ſm quātitatem vnius ciceris ⁊ venter eius fri
candus subtiliter ē cum oleo: aut sup ipsius femur
vaccinū fel ponendū ⁊ bucormaric. Et qn̄qꝫ etiam
in ipsius gingiuis fit acuitas q̄ sunt epithimande ex
oleo ⁊ cera. Caro quoqꝫ putrida q̄ est salita eis con
fert. Et ē etiam cū eis accidit ⁊ ꝓpē cum ē origo dē
tium spasmꝰ qui plurimum accidit ei ꝓpter digestiue
corruptionē ⁊ ex multa neruoꝝ debilitate ⁊ ei ꝓpe
qui corpꝰ habet grossum ⁊ humidū. est ergo medi-
cādus ex oleo irino aut oleo liliaceo aut oleo alkā-
ne aut oleo keirino. Et ē etiaꝫ cū eis accidit alcuzeꝫ
qui tunc medicādus ē cum aqua in qua coquat sici
dis aut ex oleo violaceo mixto cū oleo sicionio. Et
si existimet ꝙ spasmꝰ qui accidit sit ex siccitate ꝓpte
rea ꝙ post febres accidit aut post febrē vehemētem
⁊ quia paulatim aduenit inungēde sunt iuncture ex
oleo violaceo solū aut cum pauco cere albe ꝯquas-
sato: ⁊ sup ipsius cerebrū ꝓijciendum est oleum vio
laceum: ⁊ reliqua ab istis vehemēter: ⁊ similit faciē
dum ē si cuzeꝫ siccū eis accidat. Est etiā cum ei acci-
dunt tussis ⁊ reumatismus. Et in his quidē iā pre-
ceperūt qdā ut multa aq̄ calida sup ipiꝰ caput ꝓijci
atur cui hoc accidit ⁊ ut ipsius lingua ex melle mul-
tum liniat deinde lingue radix prematur ut multuꝫ
phlegmatis euomat ⁊ sanetur: aut gūmi arabicum
⁊ dragagantū ⁊ semina cydonioꝝ ⁊ succus liquiri-
tie ⁊ penidij sumat ⁊ quaqꝫ die parum ex eis cuꝫ la
cte illico mulcto detur: ⁊ est cū infanti anhelitꝰ ma-
ligna accidit. Oportet ergo ut radices auriū eiꝰ ⁊ ra-
dix lingue ex oleo inūgant ⁊ fiat ut ipse euomat: silit
eius lingua dilatet: qm̄ vehemēter confert: ⁊ aqua
calida guttatim in os eiꝰ distilletur ⁊ paruꝫ seminis
lini cū melle ad lambēdum tribuat. Et est cū accidit

alcula multū: quoniā panniculi lingue ipsius ⁊ oris
vehemēter sunt molles ut nō patiatur ipsa tangi ex
nimia ipsorum mollitie quāto plus rasura aquosita
tis lactis: qm̄ hoc ē quod multum ei nocet ⁊ ducit
ipm ad cola. Et deterior quidē alcola ē que non est
matura ⁊ nigra: ⁊ ē mortalis: ⁊ que sanior ē est alba
aut citrina: ⁊ qui eam patitur medicādꝰ ē ex aliquo
leui medicamine alcula noiato in libris particula-
ribus. Et ē cum viole trite sole eis sufficiūt: aut cum
rosis ⁊ xilocaratis mixte. Et est cum succus lactuce
⁊ solatri ⁊ portulace ei sufficit. ⁊ si fortior ista fuerit
radix ligritie trite. Et ē cuꝫ in bothor humidis ⁊ co
la conferūt myrrha ⁊ galle ⁊ cortices turis vehemē
ter triti ⁊ cū melle mixte. Et ē etiaꝫ cū eis sufficit rob
de moris solū acetosum ⁊ rob de zucco vue acerbe.
Et ē cum confert ei abluere eas cū vino aut cū aqua
mellis: postea ꝯsequēter adhibē eis aliquod eorum
que diximus ex desiccatiuis. Qd̄ si medicamen for
tius hoc necessarium fuerit venarum meimeram ⁊
corticū granate balaustiarum ⁊ sumac ana .ʒ.vi. su
mant: ⁊ gallaꝝ .ʒ.iiij. aluminis iameni .ʒ.ij. ⁊ terant
⁊ cribellētur ⁊ puluerizētur desup. Et ē etiam cum
auribus ipsius fluxꝰ accidit humoris: quoniaꝫ ipiꝰ
corpus ⁊ precipue cerebrum vehemēter est humi-
dum. Lana igitur in melle ⁊ vino pontico mixtis
cum pauco aluminis aut croci aut pauco nitri in-
ungenda est ⁊ auribus immittenda. Et est cum suffi
cit ut lana in vino pontico: aut in quo parum croci
sit mixtum intingatur ⁊ in auribus mittatur. Et ple
rūqꝫ etiam accidit ei dolor auris ex vētositate ⁊ hu-
miditate qui medicandus est ex lilio ⁊ origano ⁊ sa-
le ⁊ zuccaro tabarzet ⁊ lentibus ⁊ myrrha ⁊ semini
bus colloquintide ⁊ cedri. Quodcunqꝫ eorum fue-
rit coquatur in oleo ⁊ in ipsas guttatim proijciatur.
Et est cum in cerebro infantis fit apostema calidū
⁊ vocatur sitibundum. Et est cum multotiens eius
dolor ad oculum peruenit ⁊ guttur ⁊ fit inde facies
citrina. Cerebrum igitur eius est infrigidandum et
humectandum ex corticibus cucurbite ⁊ citroli et
succo solatri ⁊ succo portulace proprie cum oleo ro
saceo: quodcunqꝫ tamen fuerit assidue mutetur. Et
est cum in cerebro infantis accidit aqua cuius cu-
ram iam nominauimus in cura capitis. Et est cum
oculi eius inflantur. Super ipsos igitur lutum cum
lacte ē epithimanduꝫ: deinde in aqua cū qua cocta
fuerint camemilla ⁊ albedarūgi abluantur. Et ē cū
ei accidit ex multo fletu albe in suis pupillis qui me
dicandus ē cum succo solatri. Et qn̄qꝫ accidit coo-
perture oculi infantis sulacum ex fletu. Et cura eius
est etiā succꝰ solatri. Et accidūt ei febres: ⁊ tūc meliꝰ
est ut nutrix regat ⁊ ei etiā det aliquid sicut succꝰ gra
nate cū oxymelle ⁊ melle: ⁊ succꝰ citroli cū pauco cā
phore ⁊ zuccaro: deinde fiat ut sudet qd̄ fit cum cā
ne recētes premuntur ⁊ earum succus super verticē
⁊ super pedes ponitur ⁊ ipse cooperitur: qm̄ cum
hoc sudat. Et est cum accidit ei dolor vētris ⁊ torq̄-
tur ⁊ flet. vētri ergo superponēda sunt aqua calida
⁊ oleū multū calidū ⁊ parū cere. Et ē cū ei accidunt

sternutationes frequentes: ⁊ est cū hoc contingit ꝓpter apā in partibus cerebri. Et si ita fuerit medicandum erit apostema infrigidando ⁊ epithimando ⁊ vngendo ex infrigidātibus siccis ⁊ oleis. Qđ si nō fuerit ex apostemate qđ ei accidit: bedarūgi tritum naribus eius erit insufflandū. Et ē cum in corpore accidūt ei bothor: sed qđ ex eis vlcerosū est ⁊ nigrū est mortale. ⁊ etiā si nō fuerit nisi alcola tn̄ erit mortale quātomagis cum expandet. Qđ aūt est albū est sanius: ⁊ similiter rubeum. Et est cū in eius egressione multa sequit vtilitas. Et ipē quidem medicande sunt ex subtilibus desiccatiuis in aqua solutis ex qua ipē lauetur ⁊ in ea coctis sicut rosa ⁊ myrtus ⁊ folia arboris masticis ⁊ tamarisci: ⁊ olea etiā istarū rerum. Bothor vero si sane sint dimittende sūt donec maturent: deinde curent. Et si vlcerate fuerint fiat eis vnguentū ex cerusa: ⁊ est etiam cū necesse ē lauare eas cū aqua mellis ⁊ pauco nitro: ⁊ similit alcola. Cum aūt spisse fuerint indigebūt eo qđ sit fortius. Lauabūtur ergo tūc ex aqua baurac cū lacte mixte ideo ut tollerari possit. Qđ si fiat earum caro vesice vaporabit ⁊ infundetur ex aqua in qua cocte fuerint myrtus ⁊ rose squinantum: ⁊ folia arboris masticis. Sed anteq̄ hoc totum fiat nutricis nutriens meliorare cōuenit. Et est cum ꝓpter multum fletum fit in inguine tumor aut accidēt aliqua ex causis fissure. In quo quidem iam preceptum ē ut ameos teratur ⁊ cum albumine oui conspgat ⁊ desuper ponat: ⁊ cum pāno subtili lineo super ipm strictura fiat: aut lupini amari adusti infūdant in vino ⁊ myrrha ⁊ cocta desuper ponatur. His autē fortiora sūt calida stiptica sicut myrrha ⁊ cortices cupressi ⁊ eiꝰ nuces ⁊ aloes ⁊ acacia: ⁊ illud in caplo de fissura dicemus. Et est etiam cū infanti accidit ⁊ proprie cum vmbilicꝰ inciditur apostema. Et tūc quidē accipiēde sunt assakel q̄ est aluianis ⁊ terabinthina i oleo sisamino sunt soluēde ⁊ infāti adhibēde ⁊ ex eis sup vmbilicū epithima faciēdū. Et ē etiā cū ifāti accidit ne dormiat ⁊ incessanter ploret ⁊ ut os assidue vagiendo moueat. Et tūc qdē necesse ē ut si possibile est fiat quatenꝰ dormiat cū corticibꝰ papaueris ⁊ ipiꝰ semine ⁊ oleo ⁊ lactucis ⁊ oleo de papauere: supponendo ex eis tpibus ⁊ vertici ⁊ erit ꝯueniēs. Quod si necessarium fuerit aliud istis fortius fiat hoc medicamē. Semen sule nux bendē papauer albū semē lini grana chausin portulace semen plantaginis semen lactucaꝝ ⁊ semen feniculi ⁊ anisū ⁊ cyminū sumant ⁊ ex vnoquoq; istoꝝ aliquid paulatim terat: deinde omnia terant ⁊ cū eis pars vna psilij tosti ⁊ nō puluerizati ponat: ⁊ omnia hec cū tanto zuccaro quātū ipa sunt misceant ⁊ ex eis infanti quātitas duarū ʒ. in potu tribuatur. Si autem voluntas fuerit ut hoc sit fortius: cū eo tamē opij ponatur quātum est tertia huius partis aut minꝰ. Et est etiā cū infanti accidit singultus cui tunc danda est nux indica cum zuccaro. Et est cum infanti accidit vomitus fortis: cui forsan dabitur medietas danic vniꝰ gariofilis. Verūtū quandoq; ei confert stomacho supponere emplastrū ex aliquo constringentiū vomitum debilitū. Et est cū infanti accidit stomachi debilitas. Cuius qdem stomachus tūc ex muscho cū aqua rosia ē liniendus aut cū aqua myrti ⁊ ei in potu succus cydonioꝝ tribuat cum parua gariofilorū quātitate ⁊ zuc. aut. iij. octaue. ℥. vniꝰ galie muschate cū pauca quantitate mine. Et est cum infanti accidunt sōnia terrefaciētia in sōno que plimū eueniūt ꝓpter repletionem ipsius factam ex multa gulositate. Cum ergo cibus corrumpet ⁊ stomachus hoc senserit ꝓcedet nocumētum a v̄tute sensibili ad virtutem formatiuam ⁊ imaginatiuam ⁊ apparebunt ei sōnia terrefacientia. Oportet igit ne stomachꝰ ipsius valde plene cogatur dormire ⁊ ut ex melle ei ad lambendū detur qꝫ digerat id quod ē in stomacho isto ⁊ deponat. Et ē cum infanti accidit apostema gule inter os ⁊ meri qđ q̄nq; extendit vsq; ad musculos ⁊ spondiles colli ⁊ tunc quidem ipiꝰ venter suppositorio soluendus ē: deinde ipē ast medicandus cū aliquo quod sit sicut rob de moris ⁊ eis sibi silibus. Et est etiam cū infanti dum dormit vehemēter accidit oregmon cui semen lini tritū cū melle ad lambēdum ē tribuendū: aut cyminū tritum melle conspersum. Et ē cum infanti accidit vētris inflatio cuius medicationem iā noiauimus in capitulo de egritudinibꝰ capitis. Verūtamē hic referemus rē ei vehementer ꝯferentē. Et ē ut origoni ⁊ castorei ⁊ cymini ptes sumant equales ⁊ trite cōmisceant ⁊ ei in potu tribuātur quoꝝ sit pondus trium granoꝝ ordei. Et est cum infanti accidit ut eius intestinū egrediatur. Et tunc quidē corticum granati ⁊ myrti recentis ⁊ cuppularum glandiū ⁊ rosis siccaꝝ ⁊ cornu cōbusti ⁊ aluminis iameni ⁊ vngulaꝝ capriņaꝝ ⁊ balaustiarum ⁊ gallarum partes sumende sūnt equales ⁊ in aqua adeo fortiter coquēde donec coꝝ virtus egrediatur: deinde in coꝝ apozimate sedere cogatur ipō tepido. Et est cū infanti accidit tenasmon ꝓpter frigus qđ ei superuenit cui confert ut nastur cij ⁊ cymini ana. ʒ. iij. sumātur ⁊ trita cribellentur et butyro veteri vaccino cōspersa ad bibendum cum aqua frigida dentur. Est cū in ventre infantis v̄mes minuti ꝑcreant ei nimis nociui ⁊ plimū circa annū in quo etiam longi gn̄antur: sed lati raro ꝑcreant in ipō. Longi aūt medicantur ex aqua asceth de q̄ modicū in lacte in potu ē tribuendū ſm eius fortitudinē. Et fortasse necessarium erit ventri ipius emplastrū supponere ex bororū ⁊ cacule ⁊ vaccino felle ⁊ collognticarū pulpa. Sed ad puos curādos q sunt in ano elēni ⁊ venaꝝ rubearū ana pars vna sumenda ē ⁊ zuccari ſm sui magnitudinem: ⁊ deinde cū aqua ad bibendum det. Et est qn̄ infant in coxa accidit excoriatio: ⁊ tūc quidem myrtus trita puluerizanda ē desup aut radix ireos puluerizata aut rose trite aut ciperꝝ aut ordei farina aut lētulū.

Ca. iiij. de regie ifātiū cū mutant ad etatē pueritie

O Portet ut tota itētio sit in meliorādo mores pueri ⁊ moderādo ipos: ⁊ hoc qdē ē ut obseruet ne fortis ira neq; timor vehe-

nien s ei accidat neq̃ tristitia neq̃ vigilie: ⁊ istud fit ɔsiderando semp ut ei adhibeat qꝺ desiderat ⁊ appetit: ⁊ non permittat eẽ coraz eo aliquid qꝺ ipe abhorreat: ⁊ in hoc due consistunt vtilitates. Una in ipius anima ut crescat ipo a pueritia sua existẽte bonorum moꝝ ⁊ fiet ei habitus fixus. Et altera ẽ i corpore ipius: qm̃ sicut mali humores malitie cõplexionis spẽm sunt sequẽtes: ita cuz ex consuetudine acciderint sequtur eos ɔplonis malitia. Ira nãq̃ vehement calefacit ⁊ tristitia multũ exsiccat ⁊ pigritia ṽtutes laxat aiales ⁊ ɔplonem ad phl'atis ꝓpetatẽ inclinat. In tpamẽto ergo morũ custodia sanitatis aĩe ⁊ corpis simul ɔsistit. Cũ aũt puer a sõno excitatur balneãdus ẽ: deinde dimittẽdus ẽ ludere hora vna: postea aliquid ad comedẽdũ ei dandũ: deĩde dimittendus ẽ ludere ꝓlixus postea balneãdus deinde cibandus ⁊ quãto plus possibile ẽ aquã super cibũ bibere non est pmittẽdus ne cibus crudus penetret anteq̃ digerat. Cũ aũt sex habuerit ãnos magistro tradẽdus erit q cũ doceat in quo etiã gradatim est ordinãdus ⁊ neq̃ ẽ cogẽdus assidue in scholis morari. Cũq̃ ad hãc puenerit etatẽ minus erit balneãdus ⁊ ei⁹ labor ante comestionẽ erit augmẽtandus: neq̃ vinũ erit ei dandũ ⁊ ꝓpe cũ aliquis calide cõplexionis fuerit ⁊ humide qm̃ nocumentuz qꝺ ex vino timet ⁊ ipm est cholere rubee in potatoribus gñãtio ei cito aduenit: ⁊ vtilitas que ex vini potatione gñãtur est vrine ꝓuocatio ⁊ humectatio iuncturaꝝ quoꝝ non indiget ipe. Non eni ei⁹ cholera rubea est multa q̃ in vrina sit ꝓuocanda: neq̃ eius iuncture humectatiõe indigent: sed pmittẽdus est aquã dulcem limpidã ſm desideriuz in potu sumere. Et hic quidẽ erit cursus regẽdi eos donec ad xiiij. pueniant annos cũ sollicitudine illi⁹ quotidiana quod in eis ẽ ex minoratiõe humiditatũ iporuz ex ꝓcessione exsiccationis ⁊ induratiõis. Ordinandi ergo sũt minorãdo exercitiũ ⁊ sepando ab eo qꝺ nos laborare facit int pueritiã ⁊ adolescentiam ⁊ tẽperatũ comitetur exercitiũ. Post hanc ṽo etatez sit coꝝ regimen: regimẽ sanoꝝ ⁊ cõseruatio sanitatis. Nos igit ad ipaz mutemus ⁊ sermonẽ de reb⁹ premittam⁹ in quo cõtinent rei habene i regimine adolescentiũ necessarie ⁊ ab exercitio incipiam⁹.

Doctrina scḋa dictiõis tertie de regimine qꝺ est cõe albaleghit cui⁹ sunt. xvij. capl'a.

Caplm. i. de regimine adolescẽtiũ cõi ⁊ ɔseruatiuo sũma de exercitio.

[P]ropterea q plimũ regiminis ɔseruationis sanitatis est ut nos exercitemur postea comestio: deinde dormiendi regimẽ ideo sermonem ab exercitio incipere debem⁹. Dicem⁹ itaq̃ q exercitiũ ẽ motus volũtarius ꝓpter quez anhelit⁹ magnus ⁊ frequẽs est necessari⁹. Et ad ipm quidẽ peragẽdũ cõuersus ſm moduz sue equalitatis ⁊ in hora sua nullo indiget eoꝝ medicamentoꝝ que nãlibus s' necessaria sunt egritudinibus: ⁊ egritudinib⁹ que ea sequũtur ⁊ ex eis accidũt: ⁊ hoc qdem ẽ cũ reliquũ ei⁹ regimen cõueniens ẽ ⁊ rectũ: ⁊ hui⁹ quidem declaratio est qm̃ quemadmodum scis nutrimẽto indigẽtes sum⁹ ⁊ nostre cõseruatio sanitatis ẽ ex nutrimẽto nobis ɔueniẽte quod equale existit in quantitate sui ⁊ qualitate. Nullũ aũt ex nutriẽtib⁹ que sunt in potẽtia cũ oi totalitate sui ad nutrimẽtum mutatur in effectu: imo in vnaquaq̃ digestione aliq̃ ex eo superest supfluitas ad quã euacuãdaz studet natura. Verũtamẽ nature euacuatio solũmodo nõ est euacuatio completa: imo ꝓculdubio ex supfluitate cuiusq̃ digestiõis remanet abstersio ⁊ ipressio. Cũq̃ hoc frequẽter fiet ⁊ iterabitur ⁊ aggregabit ex eo aliquid mensurã habẽs ꝓuenient ex ei⁹ aggregatiõe supfluitates male corp⁹ a multis ledẽtes partibus. Cum eni' putrefient egritudines gñãbũt putridas. Et si ipaũ qualitas fortis fiat malitiaz generabunt ɔplexionis: ⁊ si earũ quãtitates multiplicent ꝓuenient inde accidẽtia repletiõis predicta. Et si ad aliqd mẽbrum fluxerint apostemata gñãbũt ⁊ ipaꝝ fumi substãtie spũs complexionẽ corrumpẽt. Nobis ergo necesse ẽ eas ꝓculdubio euacuare. Eaꝝ autẽ euacuatio ſm plimũ nõ complet neq̃ est cõueniẽs nisi cũ medicinis fiat venenosis que ꝓculdubio naturã frangũt que etiã si venenose non eẽnt nõ posset esse qn eas bibere nature laboriosũ eẽt: quẽadmodum dicit Hyp. q medicina purgat ⁊ inueterat. Et pret hoc totũ cum humore supfluo euacuant ex hũiditatib⁹ nãlibus ⁊ spũ qui ẽ vite substãtia partẽ magnã: ⁊ hoc qdẽ totum ẽ ex eo qꝺ virtutẽ membroꝝ pncipaliũ ⁊ eis seruiẽtium debilitat. hoc ergo ⁊ alia sũt impedimẽta repletiõis cũ in sui dispositione dimissa fuerit: aut cũ euacuabit. Ampli⁹ exercitium est res que magis ꝓhibet ne repletionis materia cõgregetur cum alia regimina conuenerint ei ⁊ est id quo calor innatus renouatur ⁊ corpori leuitatis cõfert vsum. Ipm nãq̃ subtilem amplificari facit calorem ⁊ quod ex superfluitatibus ɔgregatur quaq̃ die dissoluit ⁊ motus eas in labẽdo iuuat ⁊ ad loca vnde egressi solent perducet. Omnib⁹ ergo diebus ñ ɔgregat supfluitas de qua sit curandũ: ⁊ pter hoc ẽ sicut diximus q calorẽ innatũ accrescere facit ⁊ iũcturas ⁊ cordas duras efficit: quãobrẽ opationes efficere possũt ⁊ a passionib⁹ secure fiũt ⁊ membra apta redit ad nutrimẽtum recipiendum: ꝓpter illud quod ab ipsis ex superfluitatib⁹ expellit. virt⁹ igit attractiua mouetur ⁊ membrorum duritiem resoluit ⁊ membra facit leuia ⁊ humiditates subtiliat ⁊ poros dilatat. Exercitium autem relinquens in ethicam frequenter incurrit: quoniam membroruz debilitantur ṽtutes ꝓpterea q motum dimittunt qui innatum eis defert spũm qui vite cuiusq̃ membri instrm existit.

Caplm. ij. de specieb⁹ exercitij.

[E]xercitiũ aliud ẽ ad qꝺ puenit ex occũpatione alic⁹ hũanaꝝ opationũ: aliud ẽ exercitiũ puꝝ qꝺ ẽ illꝺ qꝺ itẽdit. s. qꝺ ẽ exercitiũ tm̃ ex quo exercitij q̃rũt iuuamẽta qꝺ hz dfial. Nã exercitiũ aliud ẽ multũ: aliud ẽ paucũ: aliud ẽ forte ⁊ ve

hemēs: aliud est debile ⁊ leue: ⁊ aliud ē velox ⁊ aliđ
est tardū: ⁊ aliud est athicū. s. ꝯpositū ex fortitudine
⁊ velocitate: ⁊ aliud est laxū: ⁊ inter oīa duo extrema
reperitur equale. Exercitij ṽo spēs sunt luctari ⁊
manus manibꝰ ꝯtorq̄re ⁊ ꝑcutere in mādibul' ⁊ cur
rere ⁊ incedendi velocitas ⁊ iacere cum arcu ⁊ salire
sursū ad rem a q̄ fiat susp̄ēsio ⁊ sup pedē vnū. ⁊ cum
ense aut cū lancea scrimire ⁊ eq̄tare equos ⁊ caschu
manibꝰ qđ est vt hō sup pedū extremitatē stet ⁊ ma
nus suas ante ⁊ retro veloci extēdat motu. Et hec qđ
sunt exercitij spēs notabil' Ex subtiliū ṽo exercitio
rū speciebus est exercitiū qđ fit in vndatōibꝰ ⁊ in cu
nis stando aut sedendo aut iacendo aut ꝑuam naui
culam intrando aut nauiculam piscatorꝝ. Istis aūt
fortiꝰ ē vectari in equis ⁊ camelis ⁊ lecticis ⁊ in plau
stris vehi. Et ex fortioribꝰ q̄dē exercitijs sunt ea q̄
fiunt campestribꝰ armis ⁊ est vt hō cursum stringat
suū in loco campestris ludi vsq₃ ad finē: deinde re-
tro redeat ⁊ incessanter spaciū quaq₃ reuersione mi-
nuat donec in medio stet capite reuerso. Et ex eis est
loca costarū q̄ sunt sub ascellis manibꝰ ad anteriora
porrectis brachijs verberare ⁊ manus ad inuicem
ꝑcutere ⁊ in plano salire ⁊ in alto ⁊ ludere cū virgis
alcheisiran retortis. Et cū pila magna ⁊ ꝑua ⁊ lude
re cū reuolutōe virgarꝝ: ⁊ in adiutorij musculis se ad
inuicē capiendo ⁊ eleuare lapidē ⁊ equos currere ⁊
ipsos in circuitū retroducere. Eiūbatase quoq₃ mul-
tas habet spēs: ex quibꝰ est vt quisq₃ luctantium in
medio sui cōparis manꝰ suas teneat ⁊ ipm ꝯstrīgat
⁊ quisq₃ ipsorꝝ laboret vt a suo socio soluatur altero
ipm tenēte. ⁊ est etiā vt manus suas supra suū com-
parem torqueat ⁊ dextram suam ad sui cōparis de-
xtram porrigat ⁊ sinistram ad sinistrā ⁊ facie ipsius
ad illiꝰ faciem ꝯuersa ⁊ ipse eleuet eū ad supiora: de
inde reuoluat eū ⁊ q̄nq₃ incuruet ⁊ q̄nq₃ erigat. Et
ex eis est impulsio q̄ duobus fit pectoribus. ⁊ ex eis
est vt quisq₃ eorꝝ sui ꝯparis collū teneat ⁊ ipm ad ter
ram trahat: ⁊ ex eis est pedes torquere ⁊ ipso ꝓmie-
re ⁊ calcaneos sui cōparis sui calcaneis aperire et q̄
his silia existunt ex modis quos luctatores faciunt
Ex exercitijs ṽo velocibꝰ est vt quisq₃ duorꝝ com
parium locū cū suo cōpare velociter permutet ⁊ sa-
liendo ad posteriora retrorsū tendat: ⁊ altera ad an
teriora ꝭm ordinē aut absq₃ ordine: ⁊ ex eis est exer
citiu₃ qđ fit duabꝰ acubus sub selliorꝝ frequēter ad
posteriora saliendo: ⁊ est vt homo stet in aliquo lo
co: deinde a duobꝰ sui lateribus duas sub selliorū₃
acus in terrā figat int̄ quas sit vnꝰ passus postea in
cedat mutando que a dextra ad sinistram ⁊ que a si-
nistra ad dextram ⁊ sit hoc q̄₃ velotius possibile fue-
rit. Et exercitia quidem fortia ⁊ velocia fiunt quie
tibus admixta aut exercitijs suauibus: ampliꝰ exer
citia fieri debent ꝭm diuersos modos ⁊ nō ꝭm vnū
est standū: vnūq̄dq₃ ꝓterea membrū exercitiū hab₃
sibi propriū: ⁊ manuū q̄dem ⁊ pedū exercitium nō
est res occulta. Pectus vero ⁊ membra anhelitꝰ
q̄nq₃ exercitant̄ voce graui ⁊ magna ⁊ q̄nq₃ acuta ⁊
inter eas mixta. ⁊ hoc etiam exercitiū est orī ⁊ vulue

et ligue ⁊ collo ⁊ decorat colorē ⁊ mundat pectus ⁊
ipsum exercitat cū exsufflatione ⁊ retentione anheli
tus: ⁊ hoc erit toti corpori aliquod exercitium ⁊ ip-
sius dilatat cannales: verūtñ magnam lōgo tēpore
efficere vocem est timorosum: ⁊ si que fortis est ꝑdu
ret necessaria fit multa aeris attractio in qua ē timor
⁊ si sit longa erit necesse multū expellere aerē in quo
magnus existit timor. Ad legendū preterea suauī
ter est incipiendū: deinde vox ordinate ē exaltanda
postea cū vox fortior facta fuerit ⁊ crescit ⁊ lōga fue
rit tempus ipsius ponerī. erit temperatu₃: q̄ñ tunc
magnū affert iuuamentū. Qđ si eiꝰ tps ꝓlōgabitur
erit in ipso timor temperatus ⁊ sanus Unusquisq₃ ꝓ
terea hō ꝭm se habet exercitiū. Exercitiū ṽo qđ est
debile sicut reuolutio in cuna illis est ꝯueniēs quos
febres debilitauerūt ⁊ ꝯualescētibꝰ q se mouere nō
pñt neq₃ sedere ⁊ quos hellebori potio debilitauit
⁊ q̄ sicut ipm sunt ⁊ egritudinē in diaphragmate ha
bentis. Cūq₃ suauiter fiet dormire faciet: ventosita-
tes dissoluet ⁊ ꝯfert reliq̄s egritudinū capitis sic stu
pori ⁊ obliuioni ⁊ cōmouebit desideria ⁊ naturam
excitabit. Cū aūt sup lectū fiet motus erit ꝯuenien
tius ei q habet sicut hemitriteum ⁊ febres ꝯpositas
⁊ phlegmaticas ⁊ hñti hydropisim ⁊ dolorē poda
gricū ⁊ egritudines renū q̄ñ hec inundatio mate-
riam efficit aptā euulsioni: ⁊ debile q̄dē ei q est debi
lior ⁊ forte ei q est fortior In plaustris aūt vehi has
efficit opationes: sed humores magis q̄₃ huiusmo
di ebulire facit. Et ē ēt cū q̄dā plaustris vehūt̄ facie
retrouersa qđ visus debilitati ⁊ eiꝰ obfuscationi ma
gnū ꝯfert iuuamentū In ꝑuis ṽo nauibꝰ ⁊ magnis
ferri ꝯfert lepre ⁊ hydropisi ⁊ apoplexie ⁊ frigiditā-
ti stomachi ⁊ eiꝰ inflationi: q̄ñ cū coram littoribus
maris fuerit ꝯmouebit̄ ei vomitꝰ: ⁊ deinde q̄escet ⁊
ꝯfert stomacho s₃ nauibꝰ ferri in mare altū est forti
us in remouēdo egritudines q̄s noīauimꝰ ꝓpt̄ea
q̄ ꝭm aīa₃ leticia ⁊ tristitia diuersificant̄ ⁊ ꝭm mem
bra nutriēdi eorꝝ: ergo exercitiū corpis exercitium
est sequēs. Uisus ꝓterea exercitat̄ res inspiciēdo mi
nutas: ⁊ q̄nq₃ ordinando ipm vt res luminosas le-
uiter intueat̄. Auditꝰ etiā exercitat̄ sonos auscul
tando occultos ⁊ q̄nq₃ auscultando magnos. Unū
quodq₃ etiā mēbrꝝ exercitiū habet sibi proprium: ⁊
hoc q̄dē in ꝯseruatōe sanitatis cuiuscūq₃ mēbri re-
feremꝰ cū librꝝ disponemꝰ ꝑticularē Exercitio ꝓte
rea vtens sibi cauere debet ne exercitij calefactio ad
id qđ ex mēbris suis ē debile ꝑueniat nisi ꝭm mo-
dū ꝯsequēdi: ṽbi grā oportet vt cui varices accidūt
pedes ī exercitio quo vtit̄ nō multū moueat: s₃ ip₃
diminuat ⁊ suu₃ ꝑficiat exercitiū cū eis q̄ sūt corpis
supiora sicē collo ⁊ capite ⁊ maībꝰ iō vt exercitij opa
tio ad ipsiꝰ pedes a supioribꝰ ꝓueniat. Corpis ꝓpte
rea debil' exercitiū oportet vt sit debile ⁊ fortis vt sit
forte. Et ē tibi sciēdū q̄ vnūquodq₃ mēbrꝝ ꝑ se hēat
exercitiū qđ ē sibi ꝓpriū: vt quēadmodū oclo est ꝓ
priū intueri qđ ē subtile ⁊ gutturis vocē ingrossare
vl' augmētare postq̄₃ hoc ordiate fit ⁊ silr dens ⁊ au
ris: ⁊ eodē mō omne in suo capitulo.

Ca.iij. de hora incipiendi exercitiū ⁊ mensurā di ⁊ ordinandi ipsum.

h Ora qua inceptio exercitij preparaṫ oꝫ vt corpus sit mūdū ⁊ ne in partib⁹ intraneorū ⁊ venarū chimi siluestres ⁊ mali existāt quos exercitiū in corpe diffundat: ⁊ vt cibus exterius iā sit digestus in stomacho ⁊ epate ⁊ venis ⁊ ut alterius cibi hora iam aduenerit. ⁊ hoc quidem declarat vrine ꝑm substantiam ⁊ colorē maturatio et erit hec prima hora digestionis. Cū eni iam longe fuerit ⁊ natura aliquo tpe in nutrimēto ministrare desierit ⁊ igneitas in vria accēsa fuerit ⁊ citrinitatis naturalis terminus transierit exercitiū īpediēs erit quoniā virtutem deijciet: ⁊ ꝓpter hoc dixerūt qdā ꝙ cū forte exercitiū necessariū est bonū est ne sit stomachus vehementer inanitus: imo sit in eo paucū nutriens: ⁊ in hyeme quidem sit grossuꝫ ⁊ in estate subtile. Amplius qui exercitatur si est plenus melius est quā si exercitetur cū est vacuus. ⁊ melius est ut exercitetur cum est calidus ⁊ humidus quam ut exercitetur dū est frigi. ⁊ sic. Et ex horis quidē ipsi⁹ melior est equalitas. Est aūt cū exercitiū hoīem calide ⁊ sicce ꝯplexionis ad egritudines ꝑducit: cum igitur discesserit ab eo sanabiṫ. Oportet preterea ut qui exercitaṫ incipiat ⁊ superfluitates ab interiorib⁹ expellat. s. intestinis ⁊ uesica. deinde exercitetur. verūtamen preparationis fricatione prius vtaṫ q̄ nāꝫ rinficeet ⁊ poros dilatet: ⁊ oportet vt fricatio cū re aspera fiat: deinde oleo inungaṫ dulci: postea ꝑꝫ ordinem inungaṫ donec mēbrā pressione nō vehemētis penetrationis ꝯprimatur ⁊ fit hoc manib⁹ multis ⁊ diuersis obuiantibus sitib⁹: iō vt hoc ad oēs musculorū ꝑueniat partes: deinde dimittatur fricatus ⁊ exercitari incipiat. In tempore autē veris horarū ipsius melior est, que est iuxta meridiē i domo tꝑata: ⁊ in estate oportet ipsū precedeř. In hyeme vero rationi cōueniens erat vt fere vsqꝫ ad noctem tardareṫ: sed alia prohibentia hoc vetant: in hyeme igitur locus tepefieri debet ⁊ temperate calefieri: deinde exercitio vteň. in hora que melior existit ꝑm illud quod diximus in digestione nutriētis ⁊ expulsione superfluitatū. In quantitate auteꝫ exercitij tres res sunt considerande. Una eaꝝ est calō quoniā dū in ipso bonitas augetur adhuc est hōa. ⁊ secūda mot⁹: quoniā dū leues perseuerāt adhuc est hora. ⁊ tertia mēbroꝝ dispositio ꝑm ipsoꝝ inflammationē quoniā duꝫ ipsoꝝ augetur inflāmatio adhuc est hora. Cū autē dispositiones iste minui ceperint ⁊ sudor vaporalis ⁊ resudatio liquida fācta fuerit dimittēdū erit. Cū aūt dimissū fuerit redeundū est ad oleū quod sudare facit precipue si anhelitum sui exercitans tenuerit. Cumqꝫ die primo terminuꝫ exercij ipsius cognoueris ⁊ ipsū nutriueris ⁊ nutrimentis quantitatē quā tollerare valet cognoueris nil in secūda die mutes: sed nutriens ipsius ⁊ exercitium in die secūdo mensura ꝑm eius terminuꝫ in die prima.

Capitulum. iiij. de fricatione.

f Ricatio alia est dura que extēdit uel inspissat: alia ē mollis que laxat: ⁊ alia ē multa que macrescere facit: ⁊ alia ē tēperata que ingrossat. Cumqꝫ hec ꝯponētur ꝓuenient paria nouē: ⁊ est etiam fricatio que est aspera. s. cū pannis asperis que sanguinē ad exteriora velociter trahit: et alia est leuis cū palma aut cū pānis lenibus que sāguinē coniungit ⁊ ipsum in mēbro cōtinet. Qđ autē ex fricatione queritur est corpoꝝ raroꝝ inspissatio: ⁊ molliū induratio ⁊ spissoꝝ rarificatio ⁊ duroruꝫ mollificatio. Est preterea preparationis fricatio q̄ est ante exercitiū ⁊ incipit fieri suauiter que cū voluntas surgendi adest stringit ⁊ indurat. Et est fricatio reductionis que est post exercitiū ⁊ vocaṫ etiā fricatio quiescere faciēs: ⁊ qđ in ea intendiṫ est superfluitatū in musculis retentaruꝫ resolutio ex eo quod ꝑ exercitiū non euacuaṫ vt uaporet ⁊ nō accidat fatigatio: ⁊ oportet quidē ut hec fatigatio molliṫ ⁊ suauiter fiat. Sꝫ que ex ea meliorē ē ipsa que est cū oľo que cū duritie ⁊ grossitie ⁊ asperitate faciēda nō est quoniā mēbra inde exasperātur ⁊ pueri ab augmēto prohibenṫ: sꝫ in adolescētib⁹ ē ei⁹ īpedimētū minus. Qđ si in fricatione cōtingat error qui ad ꝑtem duriciei declinet est sanior errore qui ad molliciei ꝑtē declinat: qm̄ fortē resolutionē facilius est corrigē q̄ꝫ molli fricatione ad recipieň. corruptiōem preparare: sꝫ fricatio dura ⁊ aspera cū supflua fuerit i corpore pueroꝝ ipos crescere ꝓhibeat. Et tu quidem nūc inuenies post apud rememoratiōem hore fricationis ⁊ cōditionū ipsius: verūtamē in hac hōa reductioni declarationē addemus. Dicem⁹ itaqꝫ ꝙ ipsa pro certo est ac si esset altera ꝑs exercitij in q̄ cū oleo incipieň. est ⁊ fortitudine: deinde cuꝫ ea ad mediocritatē ē declinādū neqꝫ dū in sua existit fortitudine est dimittēda: ⁊ melius quidē est vt duꝫ fit multe super eā ꝯiungantur manus. Fricatus preterea mēbra sua fricata post fricationeꝫ extendere dꝫ ut ab eis superfluitates expellāṫ ⁊ fasciā sumat que ad partē mēbroꝝ oium ipsis extensis ꝓcedat ⁊ q̄ntō plus poterit suū ꝯtineat anhelitū ⁊ precipue cum musculi vētris lassi fient ⁊ pectoris musculi si facile fuerit extēdētur: postea etiā musculi ventris in fine rei parū extendantur vt intestina aliquam inde habeant reductionem ⁊ inter hoc ⁊ hoc eat ⁊ se supinum ꝓijciat ⁊ suos pedes pedib⁹ sui cōparis commisceat. Exercitiū vero excellentes aere inter sua ꝯtinet exercitia: sed tm̄ reductio qn̄qꝫ in medio interponitur exercitio. Ipsum nāqꝫ dimittitur ⁊ deinde ad ipsū reditur si prolongādi exercitiū voluntas affuerit. Non aūt multa indiget fricatione cum oleo qui vult reductōeꝫ nisi in ipo dispositō fuerit q̄ sibi non placet ⁊ nisi non reductōeꝫ q̄rat. ꝙ si fatigatōeꝫ senserit oleo inungaṫ sicut nomiabim⁹. Et siccitatē si senserit fricatio augmētanda erit donec ad eq̄litatem ꝑueniat. Fricatio ꝓpterea qn̄qꝫ iuuat ⁊ fortis ꝯpressio cū tēpus est dormiendi: qm̄ corpus alleuiat ⁊ hūiditates ad iūcturas fluere prohibet.

Caplm. v. de balneo ⁊ nominandis balneis.

h

Vic aūt hōi in cuiꝰ regimine noster ꝯsistit sermo balneatio resolutionē faciēs nō est necessaria: qm̄ corpꝰ ipiꝰ est mūdū: ⁊ neq̄ꝫ g balneo indiget eget ipo nisi ut ab ipo hēat calorē subtilem ⁊ humiditatē tpatā. Quapropt̄ isti in ipso nō multā debent facere morā. Qđ si in fontē descenderint in ipm ingrediātur quousq̄ꝫ ipaꝝ rubet ⁊ inflatur supficies ⁊ in pncipio resolutionis ab eo remoueant. Et aer in circuitu eoꝝ aquā dulcem fūdēdo humectet: deinde velociter lauentur ⁊ egrediātur. Oportet pterea ne exercitatꝰ ad balneū velociter pergat donec pfecte quiescit. Balneoꝝ vō dispositiōes ⁊ eoꝝ ꝯditiōes iam declaraui: ⁊ in alio loco retuli. Veruntn̄ qđ hic dicē debemꝰ ē q̄ oēs balneādi sm ordinē balnei casas ingredi debēt: ⁊ neq̄ꝫ in domo calida morētur nisi sm quātitatez que eis nocumētum non inferat ⁊ requiescere faciat ppter sui perfluitatis resolutionem: ⁊ corporis ad nutriens pparationē a debilitate ipm custodiendo ⁊ ab aliqua forti causaꝝ febriū putridarū. Qui vō impinguari desiderat balneū post comestionē ingrediatur si securꝰ fuerit ne opilatiōes accidant. Et qui bn̄ se custodire voluerit si calide fuerit complexiōis oxymel bibat ppter opilationū phibitionē. ⁊ si frigide fuerit ꝯplexionis diamētastrū sumat ⁊ diatrionpipereon. Qui aūt vult resolutionē ⁊ macrescere balneādus ē dum ē famelicus ⁊ ibi multū moretur. Sed q sanitatē vult ꝯseruare balneū ingredi debet postq̄ꝫ digestū est qđ ē in stomacho ⁊ in epate: ⁊ si timet ut cholera ebuliat rubea si hoc fecerit ⁊ se ieiunus balneauerit an̄ balneationē rem sumē dꝫ subtilē quam comedat. Ei q vō calide existit cōplexionis cholera abundās rubea hoc ē ei necessariuz ⁊ huius ab ingressu domꝰ balnei caliditate phibēdus ē. Ex eis aūt quibꝰ isti cibant meliꝰ est panis in zucco fructuū infusus aut in aqua rosa. Et se custodire debēt ne rē frigidā actu bibant in egressiōe balnei aut in balneo: qm̄ pori sunt aperti q̄re frigiditas nō tardat qn ad mēbroꝝ pncipalium corpora pcedat ⁊ ipoꝝ corrumpat vtutes ab oi quoq̄ꝫ re vehemētis caliditatis se custodire debēt ⁊ precipue ab aqua: qm̄ si eam sumpserint timendū erit ne cito ad mēbra penetret pncipalia ⁊ accidat ptisis ⁊ ethica. Preterea sibi caueāt ne cito balneū egrediantur ⁊ caput post ipm discooperiant: ⁊ corpꝰ ad recipiendū frigiditatē exponāt. A balneo vō egredi debent si tēpus fuerit hyemis suis bn̄ cooperti pannis. Sed q febrem hꝫ a balneo se custodiri oportet in hora febris ⁊ q solutionē habet continuitatis aut apostema. Et tu qdē iā sciuisti ex eo quod pcessit q̄ balneum ē calefaciēs ⁊ infrigidās ⁊ hūectās ⁊ desiccans ⁊ iuuās ⁊ ipediens. Et eiꝰ qdē iuuamēta sūt sōnū facē ⁊ apire ⁊ abradē ⁊ resoluere ⁊ digerere et nutrimētū ad cutis supficiē attrahere: ⁊ ipiꝰ iuuamētū nō est nisi in resolutione eiꝰ qđ resolui volūt ⁊ in expulsiōe eiꝰ qđ volūt expelli in pte nāli ⁊ in retētione vētris ⁊ remotione fatigationis. Eiꝰ aūt ipedimēta sunt debilitare cor si multum morati fuerint ⁊ facere syncopim ⁊ nauseā ⁊ hūores quietos mouere ⁊ eos ad putrefactionē pparare ⁊ cū eis ad membroꝝ debiliū receptacula declinare: ergo ab eis accident apostemata in occulto membroꝝ ⁊ in eorum superficie.

Caplm̄. vi. de ablutiōe q̄ fit cū aqua frigida.

h

Oc qdē ꝯueniēs nō ē nisi cuiꝰ regimē vndiq̄ꝫ conseruat ⁊ cuiꝰ etas ⁊ vtꝰ ⁊ figura ⁊ tps sunt ꝯueniētia: ⁊ neq̄ꝫ fastidiū neq̄ꝫ vomitū neq̄ꝫ vētrez neq̄ꝫ vigilias neq̄ꝫ reumatismos hꝫ: neq̄ꝫ ē puer neq̄ꝫ senex ⁊ in hora in q̄ ipiꝰ corpꝰ est leue ⁊ motꝰ ꝯueniētes. Et ē cū hoc fit post ablutionē aq̄ calida factā ad hoc ut exteriora fiāt fortiora ⁊ ut calor retineat nālis. Qđ si voluntas affuerit ut istud sit oportet ne aq̄ multū sit frigida: imo sit tpata ⁊ est cū hoc fit post exercitiū: ⁊ tūc qdē oportet ut fricatio an̄ ipam fiat fortior q̄ꝫ solebat. sed inunctio fit ex oleo quēadmodū solebat ⁊ sit exercitium post fricationē ⁊ inunctionē tpatam aut sit parum velocius q̄ꝫ solebat. Deinde post exercitiū in aq̄ frigida subito natet ut ipius mēbra simul dura fiant postea pseueret in ea sm mēsurā sue leuitatis: ⁊ quāuz tollerare valet anteq̄ꝫ supueniat horripulatio: deinde cū egressus fuerit fricet sicut noiabimꝰ ⁊ eiꝰ cibꝰ augmentū suscipiat ⁊ potus diminutionē. Et ꝯsideret tpus reuersionis sui coloris ad ipm ⁊ caloris eiꝰ ex quo si velox fuerit sciet q̄ eiꝰ mora fuit moderata: ⁊ si tarda fuerit sciet q̄ mora plixior fuit q̄ꝫ debuit. Ipe igit alio die mensuret sm q̄ ex hoc scitū fuerit. Et ē cū post fricationē ⁊ coloris ⁊ caloris reuersionē iteruz aquā ingrediat. sed q hoc agē voluerit gradatim i ipo pcedat ⁊ calidiore die q est in estate hora feruoris pus incipiat ⁊ sibi caueat ne vētris sit ibi ⁊ ne illud post coitū pagat: neq̄ꝫ post cibū q non sit digestꝰ: neq̄ꝫ faciat hoc post vomitū: neq̄ꝫ euacuationez: neq̄ꝫ post colicā passionē: neq̄ꝫ vigilias: neq̄ꝫ corpis debilitatē: neq̄ꝫ stomachi: neq̄ꝫ post exercitium nisi q illud agit sit valde fortis sm modū quem diximꝰ. Cū aqua autē frigida lauari sm modos quos diximꝰ calorē nālem subito ad interiora pellit. Postea cōfortat ipm ut fortior fiat ⁊ egrediatur extra multum.

Ca. vij. de regimine eiꝰ qđ comedit ⁊ bibit.

o

Portet ut sanitatis ꝯseruator studeat ne cibi ipiꝰ sba sit aliqđ nutriētiū medicinaliuz sic olera ⁊ fructꝰ ⁊ reliq̄ ab ipsis: qm̄ subtiliātia sanguinē sūt adurētia: ⁊ grossa sūt ipm phlaticū faciētia ⁊ corpꝰ grauātia. Oportet aūt ut cibꝰ sit tal' q̄les sūt carnes ⁊ ppe carnes hedoꝝ ⁊ vitulorū lactēt ū paruoꝝ ⁊ agnoꝝ annualiū. Et triticum ab extneis rebꝰ purgatū qđ ex messe sana fuerit collectū cui nullū accidit nocumentū ⁊ res dulcis ꝯueniētis ꝯplonis ⁊ vinū bonū odorem bonū habēs. Alia aūt ab istis nō respiciat nisi sm modū fuerint medicatiōis aut sm pseruationē. Fructꝰ tn̄ nutrienti magis siles sūt ficus ⁊ vue valde mature ⁊ dactili in regionibꝰ ⁊ ciuitatibꝰ in qbꝰ eē ꝯsueuerunt. Veruntn̄ cū aliqs hec comederit si supfluitas inde

ꝓuenerit ad ip̄am festinet euacuādam. Oportet ꝑterea ne aliqs comedat nisi post desideriū: neqꝫ in hoc tardet cū desideriū ebullierit nisi fuerit mendo- sum ut ebrioꝝ desideriū ꝛ habētiū fastidiuꝫ qm̄ tol lerare famē stomachū putridis replet humoribus.

In hyeme ꝑterea nutriēs actu calidū comedat: ꝛ in estate frigidū: aut qd̓ parue sit caliditatis: ꝛ neqꝫ caliditas neqꝫ frigiditas ad rē perueniat quā sustinē nō possit. Scias aūt ꝙ nihil ē deteri⁹ saturitate ī tp̄e fertilitatis quāꝫ fames sequtur in tp̄e sterilitatis ꝛ ecōuerso. sed tñ ꝯuersio ē deterior. Vidim⁹ enim multos quib⁹ in tp̄e sterilitatis cibus deficit: postea cū in tp̄e fertilitatis abūdauit repletos fuisse ꝛ mor- tuos: licꝫ vehemens repletio in q̄libet dispositione sit pernecabilis siue ex comestione sit: siue ex potu. Quot nāqꝫ hoīes supflue se repleuerūt ꝛ suffocati interierūt. Cū aūt error ceciderit ī comedēdo aut bibendo aliqd̓ medicinaliū nutrientiuꝫ regendum erit quō digerat ꝛ maturescat ꝛ ip̄e custodiendus a malitia cōplexionis que ex eo timet accipiēdo post ip̄m qd̓ sit ei ꝯtrariuꝫ donec digeratur. Qd̓ ergo frigidū fuerit sicut cucumer ꝛ cucurbita tp̄etur cum eo qd̓ ei existit ꝯtrariū sicut allea ꝛ porri. Et si fue- rit calidū tp̄etur cū eo etiā qd̓ ei fuerit ꝯtrariū sic cu cumeres ꝛ portulaca. Et si opilatiuū fuerit sumat qd̓ ap̄iat ꝛ euacuet: deide famē diu tolleret. Et neqꝫ ip̄e neqꝫ oēs q̇ sāitatē custodire volūt aliqd cōedāt nisi desideriū fuerit certū ꝛ stomachus ꝛ sup̄iora in test. na a ꝑmo nutriēte euacuata fuerint. Qd̓ eni in corpe ē deteri⁹ ē nutriēs sup nutriēs qd̓ nō ē digestū mittere. Et preterea nihil est deteri⁹ q̄ꝫ fastidiū ꝛ ꝓp̄e cū fuerit fastidiū ex malis nutrientib⁹: qm̄ cuꝫ fastidiū ꝓuenerit ex grossis nutrientib⁹ hereditare faciet iuncturarū dolores ꝛ renū ꝛ disniam ꝛ poda gram ꝛ splenis ꝛ epatis grossitiē ꝛ phl̓aticas egritu dines ꝛ melācolicas. sed cū ex subtilib⁹ acciderit nu triētib⁹ ꝓueniēt ex ip̄o febres acute ꝛ erratice ꝛ ma ligne ꝛ apostemata mala acuta. Verūtñ q̄nqꝫ ne- cesse ē aliquē cibū aut rē cibo similē mittere sup aliū cibū qua sit ei sicut medicina. Vbi gr̄a sicut illi q̇ nu- triētia comedūt acuta aut salsa: deinde post tp̄s in quo nondū cōpleta fuit digestio ꝯsequēter eis adiū gūt res humectātes ex nutriētib⁹ saporē nō haben tibus. Et istis qdē hoc sufficit regimē ꝛ exercitiuꝫ nō est eis necessariū. Et hoꝝ ꝯtraria dispositioni est dispositio eoꝝ q̇ grossis cibarijs post aliqd̓ tp̄s ꝯse- quenter admiscēt qd̓ velociter digerit ꝛ ē acutū. Am- plius paruus mot⁹ post comestionē ip̄aꝫ in stoma cho quiescē facit ꝛ ꝓp̄e cum dormiēdi post ip̄aꝫ vo lūtas affuerit. Accidentia ꝑterea aīe horribilia et motus corporei fortes digestionē fieri ꝓhibēt. Et in hyeme qdē cibi pauci nutrimēti nō sūt edēdi sicut olera. sed nutriēs magis ē edendū qd̓ est ex granis ꝛ fortis etiā soliditatis: ꝛ in estate hui⁹ ꝯtrariū. Ex cibo etiam nullus ita est replendus ut nō sit ibi lo- cus supfluus. sed ab eo ē remouēdus reliquijs de- siderij adhuc in aīa remanētibus. hec eni famis reli quie post horā vnā destruūtur. Et in hoc vsus ē cō seruand⁹: qm̄ deterior comestio ē que stomachi fa- cit grauitatem: ꝛ deterior potus ē qui tp̄amentum egredit ꝛ in stomacho natat: ꝛ si aliquo die supflue rit sequenti die famelic⁹ maneat ꝛ sōno vtatur ꝓli- xiore in loco tp̄ato in quo neqꝫ sit calor neqꝫ frigidi tas. Qd̓ si sōnus ei nō aduenerit multo vtat incessu suauit ꝛ cōtinuo in quo nō sit quies neqꝫ requies ꝛ parū puri vini bibat. Ruffus inquit: Incessus h̓ mihi placet ꝛ ꝓprie post prādiū: qm̄ bonitatē ope- rationis cene ꝑparat. Oportet ꝑterea ut post come stionē ꝑmo sup dextrū latus dormiat pauco tp̄e: de inde sup sinistrū reuoluat: postea reuoluat se super dextrū. Et debes scire ꝙ multis coopiri pānis ꝛ cer uical eleuare ex illis existūt q̄ in digerendo iuuant.

Et ad vltimū qdē ut mēbroꝝ situs ad inferiora sint declinantes: ꝛ nō ad superiora. Et cibi qdem men- suratio existit ſm vsū ꝛ v̓tutem: ꝛ ut mensura ei⁹ in eo q̇ sane est v̓tutis sit talis cū ip̄m recipit qui ei gra uamen nō afferat ꝛ hypocondria nō tendant neqꝫ inflet ꝛ rugitū nō faciat neqꝫ natet. Et nō accidat ex eo nausea neqꝫ caninū desideriū neqꝫ casus neqꝫ ingenij pigritia neqꝫ insōneitas neqꝫ ip̄ius sapor in ructibus post tp̄s reperiatur: qm̄ cum post longuꝫ tp̄s sapor in ore reptus fuerit erit deterius. Declara tur aūt ꝙ cibus sit tp̄atus cū ex ip̄o nō ꝓuenit ma- gnitudo in pulsu ꝛ ī anhelitu puitas. hoc nāqꝫ nō accidit nisi ꝓpterea ꝙ stomachus ꝯp̄rimit diaphra gma ꝛ ꝓpter hoc fit anhelitus paru⁹ ꝛ inspissatur ꝛ cordis necessitas ꝑbet augmētum. Magnificat ergo pulsus quoniam in virtute non existit debili- tas. Ille preterea cui post comestionem accidit ca liditas ꝛ calefactio non vna totum comedat hora: sed paulatim per interualla propterea ne ei ex reple tione dispositio accidat que sit sicut tremor quē po- stea sequatur calor sicut fortis febris cum calefit ci- bus. Amplius qui quantum ei sufficit digerere non valet comedendi numerum multiplicet ꝛ quā titatem minuat. Melancolicus preterea nutriente indiget vehemēter humectante ꝛ parum calefacien te. Colericus vero eo quod humectat ꝛ infrigi- dat: ꝛ ille quidem in quo sanguis calidus genera- tur ꝛ bonus nutrientibus indiget frigidis ꝛ pauci nutrimenti. Et ille in quo sanguis generatur phle- gmaticus nutrientibus pauci nutrimenti indiget in quibus caliditas sit ꝛ subtilitas. Nutrientia prete rea ordinem in sui receptione habent in quo sanita tis conseruator sollicitus esse debet ne illud quod subtile est ꝛ cito digeritur post forte nutriens quod sit eo durius in cibo sumat: quia prius digeritur q̄ꝫ ipsum ꝛ super illum natabit non habens viam qua penetret. putrefiet ergo ꝛ corrumpetur: ꝛ corrum- pet illud quod ei admiscebitur. Iste etiam non primo comedere debet cibum labilem: ita ut post ipsum cibum fortem ꝛ durum in cibo sumat: quo- niam cum ipso labetur cum ad intestina penetra- bit eo nondum tam integre digesto quantum debe bat. Pisces quoqꝫ ꝛ que eis similant post labori osū exercitiū comedēdi non sūt. corrūpētur. n. ꝛ cor

rumpent humores. Hominum preterea sunt quidam quibus conceditur comedere illud in quo virtus existit stiptica anteq̄ suum comedant cibū. Et isti quidem sunt stomachi laxitatē habentes ex quorum stomachis cibi descensus fit velocit̄ ⁊ non in eis moratur donec digeratur. Quapropter stomachi dispositio ⁊ eius complexio semper est consideranda. Et ē etiā aliqs hominū in cuiꝰ stomacho cibꝰ corrūpit̄ subtil' q̄ cito digeri solet: ⁊ fortis q̄ tarde solet digeri in ipso digerit̄. Et h̄ q̄dē ē cuiꝰ stomachus ē igneꝰ. Et ex eis ē q̄ huic existit ꝯtrariꝰ quoꝝ q̄sq̄ ſm suū vsū est regēdus. Regiones quoq̄ naturas hn̄t ꝓp̄as ⁊ vsus sunt res cū rōnem: ⁊ hoc q̄dē obseruādū ē: ⁊ oportet vt expimentū in hoc rōnē vincat. Est nāq̄ cibꝰ q̄ solet comedi in quo aliq̄d existit nocumentū ⁊ est ꝯueniētior bono nō visitato.

Unaqueq̄ ꝑterea figura ⁊ ꝯplexio hōis cibū h̄ꝫ ꝯuenientē ⁊ similē ad quē mutandū si volūtas ei af fuerit nocumentū ei faciet ⁊ impedimentū. Ex hominibus quoq̄ ē cui aliq̄d nutrientiū bonoꝝ ⁊ laudabiliū nocet: ip̄m ergo relinq̄re ē ei cōueniēs. Ille ꝟo in quo mala digerunt̄ nutriētia ob hoc nō decipiat̄: q̄m post dies in ipso mali gn̄ābunt̄ humores egritudines faciētes ⁊ ꝑnecātes. Et sepe etiā ꝯcedit̄ ei in cuiꝰ corꝑe mali habent̄ humores vt rem bonā largit̄ comedat ⁊ ꝓp̄e cū non patit̄ ventrē sibi solui ꝓptea q̄ est debil'. Cū ꝟo alicuiꝰ corpꝰ raꝝ fuerit ⁊ ad resoluendū facile nutriendꝰ erit ex nutriēte humido q̄d cito digerat̄: licet rara corꝑa magis tolerare possint̄ nutriētia grossa ⁊ diuersa ⁊ sint lōginquiora ab hoc vt cause intrinsece ea ledant ⁊ magis apta recipe extrinsecaꝝ cāꝝ impedimēta. Ampliꝰ q̄ mł'tā ꝯsueuit comedere carnē si ociosus fuerit freq̄nter sibi minuere debet. Et ille cuiꝰ ꝯplexio ad frigiditatē declinat lāgueris bibere debꝫ ⁊ triferas ⁊ ex eis q̄ stomachū ⁊ intestina ⁊ venas q̄ sūt iuxta ea mundificere ꝯsueuerūt. Et nihil q̄dē deteriꝰ ē q̄ diuersa nutriētia sil' adiūgere ⁊ post in comedendo tp̄s ꝓlōgare. Cū eni postremū nutriēs aduenit ꝑmū iam incepit digeri: nutriētis ergo p̄tes in digerēdo non sil'ant̄. Oportet ꝑterea te scire q̄ nutriēs meliꝰ ē q̄d meliꝰ sapit ꝓptea q̄ stomachꝰ ⁊ ꝟtus retētiua vehement̄ ipsi applicant̄ cū bone fuerit substātie ⁊ fuerit oīa ꝑncipalia mēbra ſm opationē sibi adinuicē cōueniētia ⁊ sana: ⁊ ista q̄dē est cōditio q̄ si ꝯplexiōes sane nō fuerint ⁊ mēbra in suis ꝯplexiōibꝰ diuersificentur: fuerit q̄ epar a stō diuersū ſm diuersitatem q̄ fit supra naturalē nō erit istud ꝯsiderandū. Ex impedimētis ꝟo nutriētis bene saporosi vehement̄ grossi ē q̄ possibile ē vt hō ex eo multū comedat. Ex vicibꝰ ꝑterea satiantis comestionis meliꝰ ē vt hō vna die semel ⁊ altera bis mane ⁊ vespere comedat. verūtn̄ in hoc vsus vehement̄ est ꝯsiderādꝰ: q̄m si ille q̄ bis in die comedere ꝯsueuit semel comedit debilitabit̄ ⁊ laxabit̄ eiꝰ ꝟtus. Sꝫ q̄ digerēdi debilitatē habet bis comedere debet ⁊ raro comedat semel in die. Et q̄ semel in die comedere ꝯsueuit si ad bis comedendū redibit accidet ei debilitas ⁊ pigritia ⁊ laxitas: ⁊ si sine comestione ꝑmanserit nocte illa debilitabit̄ ⁊ si cenauerit nō digerit̄ ⁊ accident ei ructꝰ acidi ⁊ malitia aīe ⁊ nausea ⁊ oris amaritudo ⁊ lenitas vētris ꝓptea q̄ stomacho imisit rē quā nō ꝯsueuit ⁊ accidit ei aliq̄d accidentiū q̄ accidūt ei cuiꝰ nutriēs nō bene fuit digestū q̄ nūc scies. Et ex eis q̄dē q̄ accidunt ei sunt dolor oris stomachi ⁊ mordicatio et videbit̄ sibi q̄ oīa eiꝰ interiora ⁊ intestina sint suspensa ꝓpt̄ vacuitatē stomachi ⁊ ꝓptea q̄ in seipso colligitur ⁊ ꝯtrahit̄ ⁊ minget vrinā ardentē ⁊ egeret rem ardentē. Et est etiā cū in extremitatibꝰ accidit frigus ꝓptea q̄ cholera rubea stomachū inflāmauit. Et hoc q̄dem est magis in cholericas hn̄tibꝰ ꝯplexiones ⁊ silr̄ in eis q̄ hn̄t in stomacho cholerā rubeā ⁊ nō in toto corꝑe ⁊ corrūpet̄ somnꝰ ⁊ de latē in latꝰ reuoluet̄. Corꝑa ꝑterea habentibus in quibꝰ cholera rubea magis adunatur est necesse sepatim comedere ⁊ vt tāꝫ velociter sit quatenus sit anteq̄ balneentur: alia vero ab eis exercitari debent ⁊ etiā balneari: deinde cibari: sed comestio balneationem nō precedat. q̄ si alicui necessariū fuerit comedere aī exercitiū solum panem tali sumere debet mensura vt digeri possit anteq̄ suū incipiat motū. Et quemadmodum oportet motum qui est ante comestionē debilem non esse ita necesse est ei ne motus q̄ ē post ipsam sit nisi molliter ⁊ suauiter. Corrupto p̄terea desiderio q̄d ad res declinat acutas ⁊ neq̄ dulces diligit neq̄ vnctuosas nil est melius q̄ vomitum cū tali quali est oximel cum raphano post pisces ꝓuocare. Qui aūt ex hominibꝰ pinguis existit oportet ne illico cum egreditur balneum comedat: sed expectet ⁊ pūū dormiat somnum: ⁊ huic q̄dem semel comedere in die est conueniens. Amplius non illico post comestionem est dormiendum cibo natāte ⁊ a forti motu quantum plus possibile est abstinendum ne cibus ante q̄ digeratur penetrꝫ aut sine digestione labatur aut propter inundationem corrūpatur: neq̄ post ipsū multa bibenda est aqua que inter ipsum ⁊ corpus stomachi separationem faciat natare. Sed expectādum est ⁊ non ē bibendum donec de stomacho descendat. Et hoc quidem declarat superioris ventris leuitas: q̄ si sitis ei necessitatē fecerit modicū aq̄ frigide sugendo sumat ⁊ quanto plus fuerit frigida tāto minus ex ea sufficiet. Et hec quidem quantitas stomachum alleniat ⁊ colligit.

Ad summum vero oportet vt post comestionem bibat quis ⁊ non in hora comedendi quantitatem aliquam que cibo conferat. Sitim autem tollerare ⁊ cum ea dormire infrigidatis ⁊ humectatis confert ⁊ febres ex cholera rubea habentibus nocet et similiter tolerare famem. Cholera preterea rubea abūdātibꝰ ex tollerātia famis accidit vt colēa rubea ad ipsorum descendat stomachos. Cunq̄ aliquid comederint ipsorum corrumpentur cibi ⁊ in somno ⁊ in vigilijs accidet eis illd q̄d nominauimꝰ ex eis que ei accidūt cuius corrumpitur cibus. Eis quoq̄ accidet vt comedēdi volūtatē amittāt. Quibus tūc dandū ē aliq̄d q̄d hoc deponat ⁊ eoꝝ resol

uat naturā cū eo,quod ē lene ⁊ nō fastidiēs sicut pru na ⁊ parū xirascet. Cūqꝫ desideriū reuersū fuerit comedant:licꝫ corpora humida cū humiditate na turali habentes veloci resolutioni sint apti neqꝫ tm̄ famis tollerēt quantū corpora sicca pauce humidi tatis habētes nisi humiditatis plena fuerit alijs ab eis que sunt in substantia membrorꝫ eorꝫ cum bone fuerint ⁊ conuenientes ⁊ recipiētes vt natura eas i nutrimentū in effectu completum conuertat. Vinū quoqꝫ post cibū est ex rebus magis impediētibus quoniā digerit velocit ⁊ penetrat ⁊ facit penetrar ci bū cū nondū sit digestus ⁊ facit hereditare opilati ones ⁊ putrefactōem. Res preterea dulces ad fa ciēdas opilationes sunt veloces:qm̄ natura eas tra hit anteqꝫ digerantur. Et opilatiōes quidem ad multas ꝑducūt egritudines tales qualis est hydro pisis. Grossities preterea aeris ⁊ aque que maxi me ē in estate ē ex eis que cibū corrūpunt. Ideoqꝫ non est malū vt super ipsum vinū tēꝑatum bibant aut aquā calidā in qua cocta fuerint xiloaleos ⁊ ma stix. Et preterea cuius intestina calida fuerit ⁊ for tia cū grossū comederit cibū frequēter accidet ut ipsius nutriēs vētositates efficiet ad stozachū ⁊ par tes eius tendētes ⁊ egritudo mirachia ide etiā pro cedit. Qui aūt stomachū habet vacuū cū rē co medit subtilem stomachus post ipsam stringit: ⁊ si postea rem comedere voluerit grossam refugiet ab ea stomachꝰ neqꝫ eā digeret quare corrūpit nisi int ea tēpus pos tm̄ fuerit. Et in hmōi quidē dispositio ne melius est vt grossus cibus paulati ꝑmittat: qm̄ stomachus tūc a subtili nō terebit. Qn̄ aūt in ali quo comedēte repletio superfluerit: aut qꝛ in eiꝰ sto macho aliquis inūdauerit motus aut aliquis ad miscebitur,potus ad vomeū. erit ꝓperandū. Qd̄ si hoc ei de ecerit aut vomere nō potuerit aquā cali dā paulati bibat: qm̄ repletionē deponet ⁊ sōnū af feret. Ad dormieū. ergo se ꝓsternat ⁊ quantum vo luerit dormiat. Qd̄ si hoc nō suffecerit aut ei nō ad uenerit cōsidera si te natura excusabit expulsiōe bo nū erit ⁊ si non iuua ipsū cū eo qd̄ ventrē suauit sol uit. Et calefactū quidē cū tali qualis est trifera ⁊ suc carū rosis egestionē faciēs aut mixtū cū origāo mu rabato ⁊ infrigidatū cū tali quale est cyminū mura rabatum ⁊ seriezē ⁊ tambri. Et potu quidem im pleri melius est qꝫ impleri cibo Et ex eo qd̄ est ꝯue niēs sumere est aloes post tale quale est cibꝰ hic ad magnitudiēz triū cicerꝫ aut mediā .ʒ. aloes ⁊ mediā .ʒ. masticis ⁊ sextam .ʒ. baurac. Et ex eo qd̄ est le ue est sumer ex terebinthina ꝫ q̄ꝫtitatez duorꝫ cicerꝫ aut triū Et est cum eis admiscet quantum ipa ē: aut minus ex baurac Et ex eo qd̄ ꝯueniēs ⁊ vehemēter laudatū ē ē̄parꝫ epithymi cū vio. Quod si nihil ho rum suffecerit dormiat sōnuꝫ longuꝫ ⁊ die vna a co mestione abstineat. Et si alleuiatus fuerit balneet se ⁊ pannuꝫ calidum ventri supponat ⁊ nutriens sub tiliet. Et si cum hoc toto nō digestus fuerit ⁊ gra uitatē ⁊ tēsionem ⁊ pigritiā fecerit scias ꝙ iam vene replete sunt ex suis sūꝑfluitatibꝰ; qm̄ nutrienti mul to ⁊ suꝑfluo lꝫ accidat ut in stō digerat; raro tm̄ dige ritur in venis: immo in ipis remanet crudū ⁊ exten dit eas ⁊ qn̄qꝫ scindūtur ⁊ generat pigritiam ⁊ labo rem ⁊ alices ⁊ oscitatōes. Ipe igit medicādus ē cuꝫ eo qd̄ ex venis expellit. Quod si nꝫ hoc senserit: im mo fatigatōeꝫ tm̄ aliquo tꝑe ꝗescat: deiū fatigatōis spēm que accidit medicet cū eo qd̄ modo nomia bimꝰ. Si vō aliqs in annis multū ꝓcesserit nꝫ ipsiꝰ corpꝰ ex nutrimēto tm̄ recepit q̄ꝫtuꝫ suscipiebat duꝫ eēt iuuenis ⁊ eiꝰ nutrientia fiant suꝑfluitates non tan tum debet comedere q̄ntum solebat immo minus Et cum ille qui regiṁē ingrossare cōsueuerat regim̄ subtiliauerit ⁊ igrediet ex aere in foramina ⁊ hoc est qd̄ regiminis grossitudo impediebat: sed iam nulla regimis grossitudo impedit ea. In subtiliāte vero regie cū ad ipꝫ igrossando redit accidunt opilatio nes Et calorꝫ nutriētiū impedimēta emēdēt cuꝫ si rupo acetoso ⁊ q̄ꝫ maxime de seibus: qm̄ ipe ē ma gis iuuans q̄ꝫ omnes spēs sirupi acetosi si fuerit de zuccaro. Sꝫ si fuerit de melle simplex sufficit. Et frigidorꝫ que ex eis sunt cum hydromelle ⁊ sirupo ipiꝰ ⁊ diacymino. Et que ex eis sunt grossa ꝯplo nem hn̄s calaꝫ cum sirupo acetoso de fortibꝰ semi bus: ⁊ ꝯplonem hn̄s frigidā ea cōrigat cum pauco diatrionpipeon aut diacalamēti. Nutrientia vero subtilia magis sunt sanitatis ꝯseruatiua ⁊ vtuteꝫ mi nus iuuant ⁊ fortitudinem: ⁊ grossa sunt istis ꝯria. ei igit qui ꝯfortatiōe indiget nutriētia fortis sch̄ imi sunt necessaria ⁊ vehemētis famis ꝯriuꝫ. Verūtn̄ ex eis non multū comedāt ideo ut digerant. Exerci tati preterea ⁊ multi laboris magis sunt tollerantes nutriētia grossa quos forsitā i digerēdo iuuat fortis sōnus: ⁊ qꝛ in ipso fiūt ꝓfundi. Sꝫ accidit eis ꝓptēa ꝙ multū sudāt ⁊ ex eorꝫ corporibus multa resolui tur quantitas ꝙ ipsorꝫ epata ex nutriēte rapiūt illō qd̄ nōdū fuit digestū ⁊ preparat eos ad egritudies ꝑnitiosas in fine vite aut in eius ꝑncipio ⁊ ꝓprie qꝛ sunt in sua cōfidētes digestiua ꝙ ex sua habēt dor mitione qd̄ destruit cū eis frequēter accidūt vigilie ꝓprie cū senescūt. Fructus preterea recētes non sunt boni nisi laboriosis exercitatis cholera rubea abūdantibꝰ ⁊ in estate ⁊ eos ante comestionem co medant. Et ipse quidē sunt sicut chrysomila ⁊ mo ra ⁊ melones ⁊ persica ⁊ pruna. Qd̄ si alijs regant rebus ⁊ nō istis erit melius: qm̄ ois res que sangui nē aquositate iplet que in corpore ebulit sicut succꝰ fructuū extra: lꝫ ea hora iuuamētū prestet tm̄ ipsuꝫ ad putrefactionē parat: ⁊ similiter illud quod san guinē humore iplet crudo licet qn̄qꝫ cōferat sic cu cumeres ⁊ alcheret. Et ꝓpter hoc qui his nutriēti bus multum vtuntur febribus sunt apti licet prius infrigident. Et tu quidē scire debes ꝙ humori aquoso pleriqꝫ accidit vt fiat pus ⁊ hoc erit cum non resoluetur ⁊ in venis remanserit. ⁊ cū isti exerci tijs vti ceꝑint anteqꝫ huiusmodi aggregētur aquo sitates ⁊ illico cū fructus comederint etiā exerceten tur resoluēt aquositates iste ⁊ minuet ipedimētū qd̄ ꝑ eas habēt, Scire quoqꝫ debes ꝙ cū in sanguine

phlegma existit crudū aut aquositas prohibet ne ei
bi nutrimentū corpori adhereat. Oportet preterea
vt qui fructus comedit post ipsos incedat: deinde
post ipsos comedat aliquid ad hoc ut labatur.
Nutrientia vero que aquositatē generāt ⁊ humo-
rē crudū ⁊ cholerā generant febres propterea ꝙ ea
que ex ipsis sunt aquosa faciūt sanguinē putrefieri:
⁊ que ex eis sunt viscosa ⁊ grossa ꝓpterea ꝙ forami
na claudūt: ⁊ fitq̄ ex eis cholera ideo ꝙ corpus calefa
ciūt ⁊ ꝓpter sanguinis acuitatē qui ꝑ ea generat.
Olera vero cholerica qūqz multū ꝯferūt in hyeme
quēadmodū que ex eis sunt īsipida qūqz multū cō
ferūt estate. Qḋ si alicui necessariū fuerit nutriētia
comedē mala paucis vicibus ⁊ non frequētibꝰ eis
vtatur ⁊ cū eis misceat qḋ sit eis cōtrariuz. Et cui
quidē res dulcis nocumētū prebet acetosa bibat sicut
acetū ⁊ granata ⁊ sirupū acetosū factū ex vino acri
⁊ cydonijs ⁊ his similia ⁊ vsū hēat euacuādi. Et cui
acetosū nocuerit post ipsū mel sumat aut vinū anti
quū: ⁊ hoc quidē faciat ante maturatiōem ⁊ digesti
onē: ⁊ similiter vnctuosi nocumētū pontico emen-
datur sicut sunt castanee ⁊ grana myrti ⁊ siliqua de
syria ⁊ alnabac ⁊ zarur: ⁊ amaro sicut enula muraba
⁊ salso ⁊ acuto sicut caugnamec, ⁊ alleis ⁊ cepis ⁊ ecō
uerso. Cū vero alicuius corpus malis fuerit reple-
tū humoribus cū subtilitate ipsū nutriētibus lauda
bilibus copiose refice. Et illuz cuius corpus ad re-
soluēdū facile fuerit nutri humido quod velociter
digeratur. Gal. inquit: humidū nutriēs est quod
ab oibus qualitatibus ē sepatū: ⁊ est quasi insipidū
quoniā neqz ē dulce neqz acetosū neqz amarū neqz
acutū neqz ponticū neqz salsū. Rarū preterea ē ma
gis tollerās nutriēs grossum q̄ȝ solidū. Nutrien
tia quoqz sicca assidue comedere fortitudinē cadere
facit ⁊ colorē corrūpit ⁊ naturā siccat. Et ex vnctuo
so fit ociositas ⁊ aufert desiderium. Ex frigido fit
ociositas ⁊ subtilitas: ⁊ ex acetoso fit seniū: ⁊ similit
ex acuto ⁊ salso fit stomacho nocumentū ⁊ saliū eti
am impedit oculū. Amplius cū vnctuosū nutriēs
⁊ cōueniēs comedit post malū nutriēs corrūpet ip
sum. Nutriēs quoqz viscosū est tardius ad descē
dēdū ⁊ similiter citroli cū suis corticibꝰ velocíꝰ de-
scēdūt q̄ȝ excorticati: ⁊ silr pāis cū suo furfure velociꝰ
descēdit q̄ȝ tribellatus. Laboriosi preterea regimē
cū subtiliat ⁊ post rē comedit grossā sicut rizū cū la
cte post famē acuit sanguinē ⁊ fit ut ipse ebuliat vn̄
minutōis ꝓuēit necēitas: sȝ parū sit ex quo fuit minu
tus ⁊ similit irā habens. Scire preterea debes ꝙ
dulce nutriēs rapit natura anteq̄ȝ maturescat ⁊ di-
geratur ⁊ corrumpit sanguinem. Nutrientiū quoqz
iudicia quādoqz fiūt ex parte cōpositionis ipsoruz.
Experimētatores nāqz indi ⁊ alij iā dixerūt ꝙ lac
cum rebus acetosis edendū non est: neqz pisces cū
lacte quoniā inde ad egritudines ꝑuenit ꝑmanētes
sicut lepra: neqz comedi debet mest cum raphanis
neqz carnibus volatiliū neqz sanguis post rizū cuz
lacte nz in pulmētū ponat oleū aut res vnctuosa q̄ in
eneo stetit vase: neqz comedat assatura que fuit assa
ta super prunas etiam. Cibaria quoqz diuersa a
duabus impediunt partibus. vna caruz est ꝓpter
diuersitatem eorum in digerēdo: ⁊ quoniā quod ex eis
est digestū ei admiscetur quod non est digestum. et
secunda quoniā aliquis plus pōt comedere ex vno
cibario. In tēpore quoqz antiquo qui exercita
bantur iā fugierūt ad hoc. Cōtēti enim erāt soliꝰ car
nis comestiōe i mane ⁊ soliꝰ pāis in cena. ⁊ i estate
qdē meliꝰ cōedēdi hōa exit q̄ ē frigior. Famē quoqz
tollerare stomachū qūqz mal' replet humoribus.
Ampliꝰ scire debes ꝙ alcubeb cū digerit melius existit
nutrimēti: sed tarde descēdit ⁊ in mouēdo morā fa-
cit: ⁊ surabē est nutriēs bonū: cūqz in ipsa fuerit ce-
pe vētositates expellit: ⁊ cum cepe nō fuerit ꝯmoue
bit ventositates. Ex homibꝰ ꝓterea sunt qui putant
vuas post capita assata vtiles existere: sȝ nō est quē-
admodū existimant vehement sūt male ⁊ silr nabite.
Sz ⁊ comedenda sunt talia q̄lia grana maligranati
absqz suis ossibus. Scire quoqz debes ꝙ taui est
sicca ⁊ ventrez stringēs sȝ pullꝰ ē humidꝰ ⁊ ventrem
soluens. Ex gallinis vero assatis melior est q̄ in vē
tre hedi aut agni assatur: qm̄ eius cōseruat humidi
tas. Et etiam scire debes ꝙ ius pulli vehement tē
perat humores ⁊ plus q̄ȝ ius gallinarum: sȝ tn̄ ius gal
linarū est magis nutriēs. Hedus ꝓterea cū fuerit
frigidꝰ erit melior ꝓptea ꝙ eiꝰ gescit vapor. Et agnꝰ
cū est calidus est melior ꝓptea ꝙ ipius malus odor
resoluit. zebrabegi quoqz cum calefactus datur nō
oportet ut sit in eo crocus sed non calefactus in eo
esse debet crocus. Allues quoqz licet ex zuccaro
fiant sicut phelndem: male tamen sunt ꝓpterea ꝙ
opilationes faciunt ⁊ sitim. Amplius scire de-
bes ꝙ impedimentū panis cū nō digeritur est mul
tū. Sed carnis nutrimētum cū non digeritur est
minus hoc.

Ca. viij. de regimine aque ⁊ vini.

Omplexionibus tēperatis aqua cōueniē
tior est que in frigiditatis fortitudine tem
perata existit: ⁊ cuius infrigidatio cū niue
de foris fit precipue si nix mala fuerit. Et in niue etiā
mala huiusmodi existit dispositio: quoniā qḋ ex ea
resoluitur neruis ⁊ mēbris anhelitus nocumētum
facit: ⁊ oibus interioribus: neqz tollerat eā nisi ve-
hementer sanguineus: ꝙ si non illico nocumentuz
alicui fecerit ꝯm longitudinē dierū faciet ⁊ cū in an
nis ꝓcesserit. Empericorum autē quidaz dixerunt
ꝙ inter aquā putei ⁊ fluminis non est faciēda con
iunctio nisi cum vna earum descenderit. Et aque
quidē electionem iam demonstrauimus ⁊ similiter
emendationē eius que ex ea mala est: sed tamē si ace
to misceatur rectificat. Scias aūt ꝙ bibere aquā
cū aliquis est ieiunus ⁊ post exercitiū ⁊ balneatiōez
⁊ proprie ventre vacuo: ⁊ similiter siti mendose no-
cturne obedire quemadmodū crapulatis accidit ⁊
ebrijs ⁊ cū natura in digerendo tardet sacietatē aq̄
iā sufficienter precedēte vehemēter est impediēs. et
si multa quidē fuerit necessitas oportet ut aere fri
gido tēperetur ⁊ collusione oris ex aqua frigida:

Deinde si hoc non sufficerit cū vase bibat stricti ori ficij: licet hoc qn̄qȝ ebrio ꝯferat ⁊ non impediatur a potu aque ieiunus. Q̄ꝺ si quis ieiunꝰ abstinere non poterit qn aquā bibat ⁊ ꝓprie post exercitium bibat prius vinum aqua calida temꝑatum. Et siti quiꝺ mendosa impediti scire debent ꝙ dormire ⁊ si tim tollerare ipsam sedat. Natura eniȝ tūc materi am sitis resoluet ⁊ ꝓpe cum inter tollerantiam ⁊ sō num ꝯiunctio fit. Cunqȝ natura digestiua extin guetur ꝓpter potum ⁊ obedientiam eius redibit si tis mendosa ꝓpterea ꝙ humor sitim faciens eleuat eam. Oportet ꝓterea ne sitim habens mendosaȝ aquam in gurgitando sumat: immo sugendo. Multam quoqȝ aquā frigidaȝ bibere est malum.

Quod si vehemēter necessarium fuerit sit post suf ficientē comestionem. Amplius aqua tepida nau seam facit. Et que magis calefacta est q̄ȝ ista cum frequenter bibitur infirmat stomachum: sȝ cuȝ raro bibitur stomachum lauat ⁊ ventrem resoluit. Vi num vero album ⁊ subtile calefactis est melius non enim capitis effic̄ dolorem: sȝ fortasse humectabit ⁊ dolorem capitis alleuiabit qui ex stomachi ardore prouenit. Et loco quideȝ ipsius ponitur illud qꝺ tortellꝰ aut pañ. clarificatur ⁊ ꝓprie cum factum fue rit duabus horis anteq̄ȝ bibat. Vinuȝ v̇o grossuȝ qꝺ est dulce est melius illi qui pinguis vult esse for tis: ab opilatōibus tn̄ eius sibi caueat. Vetꝰ autē ru beū ē meliꝰ opilati ōi hn̄ti fr̄aȝ ⁊ phr̄atiā. Et vinuȝ qdē post qꝺlibet oīuȝ cibarioꝝ bibere ē malū quē admodum huius causaȝ iam integre declarauimꝰ

Non ergo bibatur nisi postq̄ȝ fuerit digestum et descenderit. Sup cibum vero mali chimi bibere vinum dū comeditur aut ante aut postq̄ȝ digeritur est malum. qm̄ facit maluȝ chimuȝ in extrema cor poris penetrare: ⁊ silr̄ super fructus ⁊ ꝓpe melones

Et a puis qdem incipere meliꝰ est q̄ȝ a magnis: sup cibum tn̄ duas bṙalas aut tres bibere nō nocȝ ei qui consueuit ⁊ similiter sano post minutōem.
Vinum ꝓterea chol'a abundātibꝰ rubea ꝯfert: ꝓpte rea ꝙ choleram rubeaȝ vrinam ꝓuocando expel lit: ⁊ humidis ꝓpterea ꝙ hūitates maturant. Et q̄nto magis eius odor fuerit bonus ⁊ ipȝ fuerit me lius ⁊ saporis melioris ⁊ magis ꝯferens. Vinum quoqȝ est cibo bonus penetrator in toto corpe ⁊ in cidit phlegma ⁊ resoluit ipm̄ ⁊ choleram rubeaȝ in vrina ⁊ alijs extrahit ⁊ choleraȝ nigrā labere facit ⁊ facile exire ⁊ eius flectit nocumētum ꝓpter ꝯtrarie tatem ⁊ omnes resoluit nodos sine multa calidita te extranea ⁊ ipsius qdem species in suo loco noia bimus. Ille aūt cuius cerebꝝ fuerit forte non ci to inebriaꝶ: nȝ eius cerebꝝ malos vapores ascēden tes suscipit: nȝ ad ipm ꝑuenit ex vino nisi eius cōue niens calor: ⁊ ipsius tn̄ clarificaꝶ ingeniuȝ q̄ntū ante alijs vicibꝰ n̄ clarificareꝶ. Qui v̇o ab isto diuc̄ius fuerit erit ei diuersum. Et ille quiꝺ qui in pectore de bilitatem habuit: qr eius anhelitus in hyeme coan gustatur vinum multuȝ bibere non potest. Ampliꝰ qui multum vinuȝ bibere voluerit comestione non

repleatur ⁊ diuretica in suo epulo ponat. Quod si ex cibo aut vino repl'o acciderit ipm̄ euomat ⁊ hy dromel bibat ⁊ postea ipm etiā euomat: deinde os suum aceto ⁊ melle abluat ⁊ faciē aqua frigida. Et cui quidem vinum nocumētum fecerit ꝑ calefactio nem in corpe ⁊ ignitum fuerit epar sit eius nutriens verbigratia: illud qꝺ fit cum succo vue acerbe ⁊ que eis similantur, ⁊ sint ea quibus post comestioneȝ vti dum bibit talia q̄lia sunt granata ⁊ citri acetositas.

Et ille quem ex ꝑte sui capitis impedierit minuat ex ipso ⁊ qꝺ est temꝑatum ⁊ clarificatum bibat: ⁊ ea quibꝰ post comestionem vtitur bibita sint talia q̄lia sunt cydonia. Quod si in stomacho nocumentū fecerit ⁊ ipsuȝ calefecerit comedat sem̄ mytri torrefa cti ⁊ paꝝ ex trociscis de canfora sugat ⁊ illud in quo est stipticitas ⁊ acredo. Et ille quidem qui in sto macho patiꝶ dolorem ex frigiditate: vtatur post co mestionem dum bibit cipo ⁊ gariofilꝰ ⁊ corticibꝰ ci tri. Et tu quidem scias ꝙ vinū vetus est quasi me dicina ⁊ pauci existit nutrimenti. Nouuȝ vero vi num impedit epar ⁊ ad epaticam perducit dysen teriam ꝓpter inflāmationem suam ⁊ propterea ꝙ facit ventrem. Et scias etiam ꝙ ex vinis illud est melius quod inter vetustatem ⁊ nouitatem ē equa le ⁊ est clarum qꝺ ad rubedinem trahit bonum ha bens odorē equalis saporis: ⁊ qꝺ neqȝ est acre neqȝ dulce. Et bonum quidē vinū quod ablutum vo cant est quod ita fit: Tres musti sumantur partes ⁊ aque vna ⁊ cōmisceātur ⁊ coquatur quousqȝ quar ta pars minuatur. Quod si alicui ex vini potatō ne mordicatio acciderit mala granā post ipsum su gat ⁊ aquam frigidam ⁊ sirupū absinthinū i mane ⁊ balneum ingrediatur postq̄ȝ aliquid parū come derit. Scias preterea ꝙ mixtū velocius inebriat: ꝓpterea ꝙ aqueitas penetrat. amplius sapiens sibi ꝓhibere debet ne ieiunus vinū bibat: aut antequā membra in humectatis aqua reficiantur. aut post motum fortē quoniā hec duo magnū cerebro faci unt nocumentum ⁊ neruis ⁊ ad spasmum ꝑducūt ⁊ ad amentiam aut in egritudine aut in tēpore cali do. Frequēs quoqȝ ebrietas ē mala que epatis ⁊ ce rebri complexionē corrūpit ⁊ neruos debilitat ⁊ ad neruoꝝ egritudinē ꝑduc̄ ⁊ apoplexiā ⁊ mortē sbita neā. Vinū preterea multū in quorūdā stōis in ma lā cholerā rubeā cōuerteꝶ: ⁊ i alioꝝ stōis i acetū puꝝ ⁊ eoꝝ āboꝝ nocumētū est magnū. Quibusdā v̇o vi sum est ꝙ semel in mēse aut bis inebriari cōfert ꝓ pterea ꝙ virtutes alleuiat aiales ⁊ requiesceꝛ facit ⁊ vrinā ꝓuocat. ⁊ sudorē ⁊ superfluitatē resoluit. Et scias ꝙ maius nocumētoꝝ vini non est nisi in cere bro: ex ipso igiꝶ nemo debile cerebꝝ hn̄s bibat nisi parū ⁊ mixtū. Et ei quidē qui vino ipleꝶ meliꝰ est ut ad vomendū festinet si facile fuerit ꝙ si nō aquā so lam multā sup ipsū bibat aut cuȝ melle. Et post vo mitum in tina balneeꝶ. deinde ex oleo multū inūga tur ⁊ dormiat. Et pueris quidē vinū ad bibendum dare est sicut ignē igni addere in lignis debilibꝰ. sȝ eni quantū tollerare pōt da ⁊ iuuenibꝰ da ipsuȝ tē

perate. Regio preterea frigida vinũ tollerat ſed cali
da minuit. Qui autẽ vino repleri voluerit cibo
non repleatur neqꝫ rez nĩc dulcẽ comedat: ſꝫ bibat
taſeam vnctuoſam ⁊ micas vnctuoſas comedat: et
carnẽ pinguedine mixtã ⁊ inungatur ⁊ nõ laboret:
⁊ poſt cibũ cũ bibere voluerit vtatur amigdalis et
lentibus ſalitis ⁊ cauguamech de capparibus: ⁊ ſi
comederit caules coctos cũ carne ⁊ oliuas de aqua
⁊ eis ſimilia confert ei ⁊ iuuabit in bibẽdo vinũ. ⁊ ſi
militer omne qđ vaporẽ alleuiat ſicut ſemẽ cauliũ
de ſyria nabathi ⁊ cyminũ ⁊ ruta ſicca ⁊ calamitum
⁊ ſal napticus ⁊ anneos. Nutrientia preterea in qui
bus ẽ viſcoſitas ⁊ conglutinatio vaporẽ ingroſſãt
Et hec qdẽ ſunt velut res vnctuoſe dulces viſcoſe:
quoniã ebrietatẽ prohibent: ſꝫ nõ multũ recipiant
vinũ ꝓpterea ꝙ tarde penetrant. Ebrietatis autem
velocitas ẽ aut ꝓpter cẽbri debilitatẽ aut ꝓpt mul
tos humores qui ſunt in eo: aut ꝓpter vini fortitu
dinẽ: aut ꝓpter cibi paucitatẽ aut ꝓpter regiminis
malitiã in ipſo: aut in eo qđ cũ ipſo cõtinuat. Et ei⁹
quidẽ qui ꝓpter cẽbri debilitatez eſt: medicatio eſt
rheumatiſmi antiqui ſedatio ⁊ epithimatibus ĩ ca.
primo noĩatis: ⁊ ne ex eo bibat niſi paucũ. Sirup⁹
qui ebrietatẽ tardat ſucci alboꝝ cauliũ pars vna: et
ſucci granatoꝝ acrium ps una: ⁊ aceti ps media ſu
mat ⁊ ferueant ebulitiõibus aliquibus ⁊ ſumat ide
cũqꝫ vinũ bibat. ℥.i. Sumantur etiã grana ſalis ⁊
rute ⁊ cymini ⁊ ſiccẽtur ⁊ comedatur inde granum
poſt granũ. Sumãtur ⁊ ſemẽ cauliũ đ ſyria ⁊ cymi
nũ ⁊ amigdale amare excorticate ⁊ rãnus ⁊ abſin
thiũ ⁊ ſal napticus ⁊ anneos ⁊ ruta ſicca ⁊ ſumat in
de in potu qui caliditatis nocumẽtũ nõ timet dua
rũ. ʒ. pondus cũ aqua frigida ieiunus. Ex eis pre
terea que ebriũ remouẽt ebrietatẽ eſt ut ei ad biben
dũ detur aqua ⁊ acetũ multis vicibus aut aquã al
maſal aut raib acetoſũ ⁊ fiet ut ipſe odoret canforã
⁊ ſandalũ ⁊ ſuper ipſius caput ponantur infrigidã
tia repcuſſiua ſicut oleũ roſ. cũ aceto de vino. Ebrie
tatis vero ſanatiõem ĩ particularib⁹ noĩabimus.
Qđ ſi quis cito ſine aliquo ĩpedimẽto inebriari vo
luerit in ſuo vino infundat vſnee aut lignũ aloes in
dũ: ⁊ qui fortiꝰ vult ebrietatẽ incurrere iõ ut mẽbrũ
medicatiõe dolorẽ faciẽte ſanetur in ſuo vino aquã
lolij ponat aut ſumat fumiterre ⁊ opij ⁊ hyuſquia
mi añ. ʒ. ſ. ⁊ nucis ⁊ muſchate ⁊ galie muſchate ⁊ li
gni aloes crudi añ. ʒ. i⁹. ſextã ⁊ inde ad bibendum
detur in vino quantũ eſt ei neceſſariũ: aut hyuſquia
mũ nigrũ cũ corticibus mandragore in aqua coq̃
tur donec rubea fiat ⁊ eã vino admiſceat.

Capitulum. ix. de ſõno ⁊ vigilijs.

De ſermone cauſe ſomni naturalis ⁊ ſubet
⁊ ꝯtrario ꝑ ipſoꝝ ⁊ vigiliarũ ⁊ inſõnietatiſ
⁊ quid faciẽdũ ſit in medicando vnũqđqꝫ
eoꝝ ⁊ in remouẽdo ipm cũ fuerit ĩpediẽs ⁊ qd vnũ
quodqꝫ eoꝝ ſignificet ⁊ reliqua ab eis iã ĩ ſuo loco
parũper premiſimus ⁊ in medicatione particulari
adhuc dicemus. Sed quod in hoc loco dicemus
eſt ꝙ ſomnus tempatus virtutẽ naturalẽ potentem
efficit pficiẽdi ſuas opationes ⁊ eſt aialẽ vtutẽ qui
eſcere faciẽs ⁊ in eius ſubſtantia augmẽtũ prebens
ita ut fortaſſe redeat ꝓpterea ꝙ laxat ad ꝓhibẽdaꝫ
ſpũum qualiſcũqꝫ fuerit reſolutionez ⁊ ꝓpter hoc
digerit cibũ ſm digeſtiones noĩatas. ⁊ ſuccurritur
cũ eo debilitati que accidit ex ſpeciebus reſolutiõis
que eſt ex fatigatione aut coitu aut ira aut reliquis
ab iſtis. Somnus preterea tẽperatus cũ humoꝛuꝫ
inuenit equalitatẽ ĩ quantitate ⁊ qualitate eſt hume
ctans ⁊ calefaciẽs ⁊ ẽ res magis ꝓficiẽs ſenib⁹: qm̃
in eis humiditatẽ cõſeruat ⁊ ipſã eis reducit. ⁊ pro
pter hoc dixit. G. Comedo quaqꝫ nocte olera ex
lactucis facta cũ aromatibus. Ex lactucis quidem
ꝓpterea ꝙ dormire faciunt. Et cũ aromatibus ad
emẽdandã coꝝ frigiditatẽ. Et dixit qꝛ ego ſum nũc
diligens ſõnũ nã ego ſum nunc ſenex ⁊ cõfert mihi
humiditas quã ſõnus mihi facit ⁊ hoc quidem eſt
regimen conueniens ei cui rebellat ſõnus. Et ſi pre
mittatur ut ipſe balneetur poſtq̃ꝫ cibi quem ſũpſe
rit complebitur digeſtio ⁊ ſuper ipſius caput mul
ta aqua calida proijciatur erit hoc conueniens ad
iutorium. Regimen vero hoc fortius in medica
tionibus nominabimus. ſani ergo de re ſomni co
gitare debent ut ipſis temperate exhibeatur ⁊ in ſua
hora ⁊ non ſuperflue ⁊ ab impedimento ſibi caue
ant quod cerebris ipſorum ⁊ omnibus virtutibus
ſuis afferunt vigilie. Homo preterea multotiens
vigilare cogitur ⁊ ſomnum a ſe repellere timore ſyn
copis ⁊ caſus virtutis: melior quoqꝫ ſomnus ẽ ille
qui eſt profundus. Et melior ſimiliter ſomnus eſt
ille qui prouenit poſtq̃ꝫ cibus a ſuperiori ventre deſ
cendit ⁊ poſt quietem eius quod forſitan ſequitur
ipſum ex inflationibus ⁊ rugitibus: quoniam dor
mire ſuper hoc multis impedit modis. immo non
ſapit neqꝫ continuatur ab inſtabilitate ⁊ reuolutio
ne de latere in latus ⁊ eſt impediens ⁊ cum ſuo im
pedimento nocet dormienti. Quapropter ſi deſcẽ
ſus tardauerit parumper ĩcedere debet: poſtea dor
miat. Ampli⁹ ſup vacuitatem dormire eſt malũ ⁊
virtutez deijciens ⁊ ſup repletionẽ anteq̃ꝫ a ſuperio
ri vẽtre fiat deſcẽſio eſt malũ: qm̃ nõ erit ꝓfundus:
imo erit cũ reuolutõne de latere in latus. Cũ eni na
tura in ipſo ſollicitatur cũ eo quo ſollicitari ſolet in
hora ſomni ex digeſtione deferẽſ expergefactõ ⁊ di
ſturbans eam retroducit ⁊ fit natura ſtupida ⁊ cor
rũpit digeſtio In die quoqꝫ dormire eſt malũ: gene
rat eni egritudines humectantes ⁊ reumatiſmos et
corrũpit colorẽ ⁊ generat ſplenẽ ⁊ laxat neruos ⁊ ef
ficit pigritiam ⁊ debilitat deſideriũ ⁊ generat apoſte
mata ⁊ febres frequẽter. Et ex cauſis ſuoꝝ nocumẽ
torũ ẽ vt cito interrũpat ⁊ naturã ab eo in quo erat
ſtupidaꝫ reddat: ex ſomni aũt nocturni bonitatib⁹
eſt ꝙ eſt ꝯtinuus ⁊ ꝓfundus ſꝫ qui in die dormire
ꝯſueuit ipm ſubito ĩterrũpe nõ debet abſqꝫ ordine
ſꝫ q ex figuris ſõni ẽ melior ẽ vt ſup dextrũ incipiat
lat⁹ ⁊ deĩn ad ſiniſtꝝ reuoluat. Qđ ſi ei⁹ ĩceptio ſup
ventrẽ fiat auxiliũ fert ſatis magnũ in digerẽdo pp

ea ꝙ calorē retinet nālem ⁊ ipm ꝯprehendit q̄re au get. Resupine aūt dormire ē maluz ⁊ ad malas pre parans egritudines sicut apoplexiā phrenesim ⁊ in cubū: qm̄ sup̄fluitates ad posteriora declinare facit ⁊ retinet ⁊ ꝑ suos nō incedūt canales nāles qui sint ab anteriorib9 sicut nares ⁊ palatum. Et sōnuz qui resupine fit solent incurrere infirmi debiles ꝓpter illud qd̄ musculis eoꝝ accidit ex debilitate ⁊ eoruz mēbris: ⁊ quia vnū latus aliud ferre non potest: im mo cito resupini voluūtur: qm̄ dorsum latere fortiꝰ existit. Et ꝓpter hoc apto ore dormiūt ꝓpter de bilitatem musculoꝝ quibus mādibule stringuntur Et hoc quidē in libris particularibꝰ capitulum ha bet integrum.

Capitulum.x. de eo quod ab hoc loco ad poste riora reseruandum est.

Q Uod ab hoc loco ad posteriora reseruare debemꝰ ex eo qd̄ hic dici solet est coitus ⁊ ipius ꝑpamentū ⁊ emēdatio impedimenti eiꝰ. Et nos quidē ad posteriora reseruabimꝰ loqui de eo in libris ꝑticularibꝰ. Ex eo qd̄ hic etiā dicitur est res medicinarū ventrē soluentiū ⁊ ablationis im pedimēti earū. ⁊ nos qdem in quibusdā eoꝝ reser uabimꝰ sermonē ad nostras dictiones de medica tionibus: ⁊ in quibusdā eoꝝ ad sermones nr̄os de medicinis vētrē soluētibus. Ueruntamē dicemꝰ ꝙ sanitatis ꝯseruator vti dz euacuatōe q̄ fit cū solutiuis ⁊ diureticis ⁊ sudorē ꝓuocantibꝰ ⁊ sputū ꝓducēti bus. Et mulieres quidē cum mēstrua ꝓuocātibus ex eo qd̄ mō declarabimꝰ ⁊ te scire faciemꝰ.

Capitulum.xi. de confortatione membroꝝ ⁊ cor porū debilium ⁊ impinguatione ⁊ magnificatione corporis uel carnium ipsoꝝ.

M Embra debilia ⁊ ꝑua confortant ⁊ augmē tant in eo qdem q adhuc in tpe existit au gmēti ⁊ in tpe vltimo augmēti fricatiōe tē perata ⁊ exercitio assiduo qd̄ sit in eis ꝓpꝛiū: deinde emplo ex pice. Retentio quoqꝫ anhelitꝰ in hunc egredit modū ⁊ ꝓpe cū mēbruz pectori ⁊ pulmoni fuerit vicinū. vbi gr̄a: precipiemꝰ illū parū currere qui crura hz gracilia postea ꝑpatā ei adhibebimꝰ fri cationez: deinde ex pice emplm̄ apponemꝰ: postea secūda die fricationē custodiemꝰ sic erat: in tertia simi ter ⁊ augmētabimꝰ exercitium nisi amplitudinis ve naꝝ apparuerit significatio ⁊ descēsiōis materieꝝ: qm̄ timor tūc erit in vnoquoqꝫ mēbro ne apostema ac cidat ⁊ nocumētū ex replenōe veniēs qd̄ ē ipi ꝓpꝛiū quēadmodū h̄ varices ⁊ elephātia. Cū ergo aliqd huiꝰ generis apparuerit minuemꝰ ex exercitio qd̄ pri us inuūctū fuit ⁊ ex fricatiōe: deiñ faciemꝰ ipm qui escē ⁊ resupinū iacere ⁊ eleuabimꝰ mēbꝛ illud. vbi gratia: ut in illo q hz crus siccum ꝑ pedē suū ⁊ frica tionē faciemꝰ ꝓpe conuersā. s. postremo ad radicē. Qd̄ si voluerimꝰ hoc efficere in mēbro qd̄ sit iuxta mēbra anhelitꝰ: sitqꝫ vbi gr̄a pectꝰ ligabimꝰ qd̄ est sub eo ligatura q̄ in stringendo sit media ⁊ in latitu dine equalis: postea ꝑcipiemus ei ut vtat exercitio manuū ⁊ fortis anhelitꝰ emittēdo voces ⁊ clamorē magnū ex fricatiōe leui. i. libris ꝓterea ꝑticularibꝰ ꝑueniet ad te q̄liter hec sūma exq̄site diuidat. Illud igit in li. decorationis considerabis si deꝰ voluerit.

Capitm̄.xij. de lassitudine q̄ seqtur exercitia.

L Assitudinis spēs sūt tres qbus addit quar ta: ⁊ modi qbꝰ accidit sūt duo. Eiꝰ vo spēs sūt tres vlcerosa extēsiua ⁊ apostemosa. Et illa qdez que h̄ addit est lassitudo q̄ vocat desiccati ua ⁊ arefactiua. Ulcerosa igit est lassitudo ex q̄ qui eam incurrūt in sup̄ficie corpis tactus vlceꝝ silitudi nem sentiūt ⁊ in cutis ꝓfunditate ⁊ orificijs ꝓfundi tatis ipius: ⁊ ē cū hoc sētit qm̄ ipe tangit: ⁊ ē cuz ha bēs eam sentit illud in suo motu. Et ē cum sentit q̄si puncturam spinarum ⁊ abhorret motus ita ut extē siones alarum etiā extēdantur cum debilitate. cūqꝫ fortior fit accidit ei horripilatio. Et cum augmētat accidit ei tremor ⁊ febris. Et ipiꝰ quidē causa ē mul titudo superfluitatū subtilium ⁊ acutaruz ⁊ liquefa ctio carnis ⁊ adipis ꝓpter motus fortitudinē. Et ad vltimum humores mali qui si ꝑ venas discurre rent bonus sanguis qui ē in venis corrumpetur: ⁊ ꝓpterea ꝙ ad ꝑtem cutis declinauerūt minutū fuit nocumētuz. minus nāqꝫ malum quod efficere pos sunt ē ut hoc lassitudinis genus accidat ⁊ si parum per moti fuerint accidet horripilatio ⁊ si plus moti fuerint accidet tremor. Et ē etiam cū humores acu ti ab istis sep̄antur ⁊ crudi remanēt in venis. Et est etiam cum crudi in carne existunt. Extēsiuā vo ha bens sentit suum corpus quasi fractum ⁊ sentit calo rem ⁊ extensionē ⁊ abhorret motum vsquequo ab horreat resupinādo ad posteriora flecti ⁊ ꝓpe si ex la bore fuerit. ⁊ ipsa quidē est ex sup̄fluitatibꝰ retentis in musculis que tamē bone existūt substātie ⁊ non ē in eis mordicatio aut ex ventositate. Int eas vo exi stit sep̄atio cū dispositiōe leuitatis ⁊ grauitatis: ⁊ ipa etiam multotiens accidit ex somno non completo. Cū eni post sōnum accidit completum alia est ibi diuersitas que spērum peior est: ⁊ que ex ea peiorē ē cū musculorum villi ſm rectitudinem tendūtur.

Apostemosa aūt lassitudo ē ut corpꝰ sit solito cali dius ⁊ sit inflato simile in magnitudine sui ⁊ colore ⁊ accidit ei nocumētū cū tāgit ⁊ mouet ⁊ sētit eiꝰ ex tēsionē. Lassitudo aūt desiccatiua ⁊ arefactiua ē dispositio ꝑ quā sētit hō in suo corpe ac si fricaretur ariditate sup̄flua. Et ipa qdē accidit aut ex mlto ex ercitio cū bono chimo: aut ex reditōe aspa. Et qn̄qꝫ etiā accidit ex siccitate aeris ⁊ ex diminutōe nutrimē ti ⁊ ex multo ieiunio. Modi aūt qbꝰ accidit lassitu do sūt duo. Et ipsi qdē sūt qꝛ lassitudo aut accidit ꝓ pter exercitiū ⁊ hec ē magis secura: cuius sanatiōis via modū hz q ei ē ꝓpꝛius. Aut accidit ex se ⁊ hec q dem egritudinis ē aūcessio cuiꝰ sanatiōis via ꝓpꝛiū hz modū q sibi ꝓpꝛius ē. Et ē etiā cū vna alij ꝯiungi tur ſm suarū materierū ꝯpositionē aut ꝑ seipsas aut ꝑ exercitiū. Cūqꝫ simplicium moueris regimē illud mouebis ſm regulā quā tibi dicā. Et hoc ē ꝙ i pri mis oportet te maiorē hr̄e sollicitudinem de re que maiorem incurrit terrorem ⁊ egendo illud etiam

qꝺ eſt ſub ea. Et fortaſſe qꝺ magis terrefacit magis
eſt terrefaciens ꝓpꝫ tres res: aut ꝓpꝫ fortitudinem
aut propꝫ nobilitaté aut ꝓpꝫ ſubſtantiam. Cũqꝫ in
eo qꝺ oportet ex iſtis ꝯditõibꝰ due aut tres ꝯiũgenꝫ
erit hoc magis terrefaciens niſi vna que remanſerit
duabus fortioꝛ fuerit adeo vt ipſis reſiſtat. ṽbigꝛa:
laſſitudo nãqꝫ apoſtemoſa fortioꝛ eſt ⁊ nobilioꝛ vl-
ceroſa: ſꝫ ſi vlceroſe ſubſtãtia a tempamẽto ⁊ curſu
nãli valde fuerit remota duobꝰ apoſtemoſe modis
ꝓpꝫ nobilitaté ⁊ fortitudiné reſiſtet ⁊ ꝑmittet ſuꝑ ip
ſam. Si vero non valde remota fuerit apoſtemoſa
ſuꝑ ip ſam premittetur.

Ca. xiij. de alicidus ⁊ oſcitationibus

Lices ſunt propꝫ ſuꝑfluitates q̃ in muſculꝫ
congreganꝫ. Et propꝫ hoc multũ accidũt
pꝰ ſomnũ. Cũqꝫ humores illi plus abũda
uerint fiet hoꝛripilatio ⁊ tremoꝛ ⁊ cũ plus exercuerit
facient febꝛé. Oſcitatio ṽo motꝰ eſt ad alicũ que
accidit in mãdibulaꝝ muſculis ⁊ thoꝛacis. Cũqꝫ
ſanis in ꝑmis abſqꝫ cauſa acciderit ⁊ nó in hoꝛa cũ
multa fuerit erit malũ Et q̃ qdé eſt ex ea melioꝛ eſt il
la que eſt poſt finé digeſtionis qꝛ̃ eſt propꝫ ſuꝑflui-
tatũ expulſioné. Et eſt etiam cũ alices ⁊ oſcitatõnes
efficiunt frigus ⁊ cutis ſpiſſitudo ⁊ pauca reſolutio
⁊ expergefactio a ſomno anteqꝫ cõpleatur ⁊ expul-
ſio cõpꝛimens. Ainũ ṽo ad mediũ tẽperatũ alicibꝰ
⁊ oſcitatõnibus eſt ꝯueniens cũ non eſt ibi alia ꝓhi
bens cauſa.

Cap. xiiij. de medicando laſſitudiné ex exercitio
ꝓuenientem.

Icemus ꝙ ſtudiũ impẽdere in medican-
do laſſitudiné eſt a multis ſecurari egritu-
dinibꝰ ex qbꝰ ſunt febꝛes Oportet autẽ
vt cũ laſſitudo vlceroſa apparuerit ex exercitio mi-
nuatur ſi ipm fuerit cauſa: ⁊ ſi cũ ea laſſitudo fuerit
humoꝝ expellanꝫ. Qꝺ ſi breuis tꝑis faſtidia af-
fuerit ipſoꝝ nocumento ſuccurrendũ erit cũ fame ⁊
euacuatõne ⁊ reſolutõe eiꝰ qꝺ ꝓuenit ad parté cutis
cũ fricatione multa ⁊ leui cũ oleo in quo nó ſit põti
citas. Et in die tꝰio reditõis fiat exercitiũ. Et nutriat
ipſe in ꝑmis ex eo qꝺ ꝯſueuerat in q̃litate ſꝫ ex q̃ntita
te minuaꝫ: ⁊ in die tertio humectãtibꝰ nutriaꝫ. ⁊ ſi ve
ne fuerint munde ⁊ phlegma crudũ in adipe fuerit
inteſtinoꝝ fricatio ipm q̃nqꝫ maturat ⁊ propé cũ ca
lefacientũ medicinaꝝ ad ipm penetrauerit virtus.

Oleũ ꝑterea de ſalicibꝰ in hoc multũ ꝯfert ⁊ oleũ
ꝺ aneto ⁊ camemilla ⁊ his ſilibꝰ et apozima radicũ
ſicle ⁊ eiꝰ oleũ in inſtꝛo duplici ⁊ vnguentũ ex radici
malue ⁊ oleũ de radicibꝰ cucũeris aſinini ⁊ bꝛionie
⁊ oleũ de vſnee ⁊ omne oleũ in quo vſnee recipitur.

In laſſitudinis aũt extenſiue medicatõis intentio
eſt laſſare illud qꝺ indurauit fricatione leui calefacié
te in ſole ⁊ aq̃ tepida balneari ⁊ in ipſa longo moꝛa
ri tꝑe. Et ſi in ſoliũ alia vice aut duabus deſcenderit
in die erit ꝯueniés ⁊ poſt vnãquãqꝫ inũganꝫ balnea
tioné. Qꝺ ſi neceſſe fuerit ꝓpꝫ venaꝝ abſterſioné ⁊
ꝓpꝫea ꝙ oleũ in eis ſiccaꝫ ad inungendũ oleo redi-
re fiat ⁊ nutriente humido nutriaꝫ etiam pauce q̃n-
titatis: qꝛ̃ plus indiget nutrimẽti paucitate q̃ꝫ vlce
roſa. Et hanc quidem laſſitudiné reſoluit exercitiũ
⁊ mundificat. Qꝺ ſi ꝑ ſe acciderit ꝓpꝫ groſſas ſuꝑ-
fluitates neceſſe erit eas euacuare. Et ſi fuerit propꝫ
cãm ventoſitatis extendentis reſoluet eam tale qua-
le eſt cyminũ ⁊ carui ⁊ aniſum In ieiunio aũt apo
ſtemoſam laſſitudinem regendo eſt tres res laſſare
qꝺ extenſum fuit: ⁊ qꝺ calefactũ infrigidare ⁊ ſuper
fluitaté euacuare. Et hoc quidé cõpletur oleo mul
to tepido ⁊ fricatõe vehemenꝫ leui ⁊ ꝓlixa moꝛa in
aq̃ que parũper ad caliditaté declinat ⁊ quieté.

In arefactiua ṽo nihil de regimine ſanoꝝ muteꝫ
niſi ꝙ oꝫ vt aq̃ in q̃ balneaꝫ ſit maioꝛis caliditaꝫ: qꝛ̃
in aq̃ vehemenꝫ calida é qꝺ inſpiſſat cuté ⁊ nó eſt eiꝰ
impedimentũ ſic impedimentũ aq̃ꝝ frigidaꝝ: qꝛ̃ cũ
eo qꝺ iſpiſſat eſt in eis ambiguitas mala ⁊ frigidita-
tis ipſoꝝ penetratio in coꝛꝑe qꝺ iam ſiccatum fuit.
⁊ eſt cũ ſue materiei cauſa eſt cutis ipſiꝰ raritas: imo
hoc eſt ſm plimum. In die aũt ſecũdo reductõis
exercitio leuiter ⁊ ſubtiliter vtaꝫ ⁊ balneo ſm diſpo-
ſitioné diei ꝑme: deinde ꝑcipiaꝫ ei vt aquã frigidam
ſubito ingrediaꝫ: q̃tenꝰ cutis eiꝰ inſpiſſetur ⁊ ſit eius
reſolutio pauca: ⁊ cũ hoc ꝯſeruet ipſius humiditas

Obuiabit nãqꝫ aqua coꝛpoꝛi in quo eſt tm̃ calidi
tatis ꝙ reſiſtat ipſo iam inſpiſſato. Et iſte qdem
due cauſe ad inuicé ſe iuuant in remouendo nocu-
mentũ frigoꝛis ipſius: ⁊ propé cũ ſubmergiꝫ ſubito
⁊ egrediꝫ nó moꝛaꝫ: qꝛ̃ cũ moꝛa nulla eſt ſecuritas.
Ipſe ꝑterea nutriaꝫ mane in fine ꝑme hoꝛe cibo hu
mectante pauco: ideo vt ipſe alia vice iuxta noctem
fricari poſſit ⁊ tũc cenam tardet. Studiũ quoqꝫ ad
hibeaꝫ in expellẽdo ſuꝑfluitates ab eo fricatiõe olei
de ſalicibꝰ cũ quo ventré ſuũ nó tangat niſi laſſitudi
né in muſculis ſui ventris ſenſerit qꝛ̃ tũc illos leui
ter vngere ꝯuenit. Et eius nutriés ſit largius ⁊ in eo
ꝓcedat cauendo ne eius nutrimentũ ſit multe cali-
ditatis. Amplius oém laſſitudiné cuiꝰ cauſa eſt
motus dimittere cũ eius ſignũ incepit ꝓhibet ne ac
cidat: poſtea reuerſionis exercitio vtaꝫ vt motus té
peratus ad cuté maꝫias expellat ⁊ eas fricatio reſol
uat q̃ ſit inter illos motus in ipſoꝝ ꝯſiſtẽtia Diſpo
ſitio ꝑterea ipſiꝰ balneationé expiaꝫ nã ſi ex balneo
accidat ei tremoꝛ tunc res terminũ ꝑtrãſiuit quanto
magis ſi febꝛé generauerit qꝛ̃ tunc nó eſt balnean-
dus imo euacuandus ⁊ eius cõplexio rectificãdo.
Qꝺ ſi nihil eoꝝ ex balneo accidit erit ꝯferens cũ eiꝰ
aqua fuerit tempata. Cũ aũt in eius venis crudi fue
rit humores in ꝑmis laſſitudo erit regenda cam co
qꝺ opoꝛtet: poſtea ſtudẽdũ erit in eo ꝙ crudos ma
turat ⁊ ſubtiliat ⁊ expellit humoꝛes. Et ſi multi fue-
rint tunc quies erit iniũgenda ⁊ exercitiũ dimitten-
dum qꝛ̃ quies eſt magis digerés ⁊ minutionem re
linquat: qꝛ̃ ſm pꝛimũ nuũdum expellit ⁊ crudũ di-
mittit. Uenter quoqꝫ eius ante maturationé nõ eſt
ſoluẽdus qꝛ̃ hoc nó ꝯfert: imo damnũ infert: vri-
nam vero ꝓuocare nõ nocet ei. Sꝫ res multũ cale-
faciens nó eſt ei danda qꝛ̃ crudũ humoꝛé in coꝛꝑe
diffundi faciet, Sitqꝫ eius opatio leuiter ⁊ cũ q̃nti-

tate eq̄li. In ei⁹ p̄terea nutrientib⁹ ponēda sunt pip
⁊ cappis ⁊ zinziber ⁊ acetū de cappib⁹ ⁊ acetū de al
lis ⁊ acetū de alstranguat: ⁊ corpa etiā ipor ⁊ iague
ris scita ꝺm mensuram. Post maturationē autē
⁊ apertionē hypostasis in vrina ⁊ maturationē plu
rimū da ei vinū vt maturatio cōpleat ⁊ fiat vrine ꝓ
uocatio. Sitq̄ȝ eius vinū qd̓ subtile est ⁊ clarū ⁊ vo
mitū non faciat

Ca.xv. de alijs dispositōib⁹ q̄ sequitur exercitiū
⁊ reliqua ab eo.

P Rius loquemur de istis dispositionibus:
postea mutabimus nos ad regendū lassi-
tudinē que venit per se. Et ex istis quideȝ ē
raritas q̄ corpi accidit ⁊ accidit mitonēs ex fricatōe
pauca ⁊ balneo. Ipsa vero est medicanda fricatio-
ne sicca ad duritiem parum declinante ⁊ cum oleo
stiptico. Et ex eis est spissitudo que ex frigiditate ac-
cidit aut ex re stiptica aut ex multitudine superflui-
tatū aut ex earum grossitie aut eaꝝ viscositate: vnde
prouenit vt in poris cutis retineant: aut erit spissitu-
do causa exercitij qd̓ ipsos ex ꝓfundo extraxit non
existentibus ibi causis antecedentib⁹: aut erit ei⁹ cau
sa locus puluerulentus aut fricatio fortis ⁊ dura.
Illius autē que est ex frigiditate ⁊ stipticitate signū
est coloris albedo ⁊ calefactionis tarditas ⁊ sudor ⁊
corporis reuersio ad rubedinem cum adest exerci-
tium. Et hi quidem in balneis calidis sunt balnean
di in quibus de latere in latus ⁊ super ventrem ⁊ su
pini reuolnantur super pauimentum equalis calidi
tatis donec sudent ⁊ inungantur oleis subtilib⁹ cali
dis ⁊ resoluentibus. Illoꝝ autem qui ad hoc deue-
niunt ex exercitio signum est ꝙ non habent hoc si-
gnum ⁊ resudat cutis: ⁊ ipsi quidem medicandi sūt
expulsione si ibi fuerit superfluitas: postea regimen
adhibeatur: quod resoluat ex balneo ⁊ inunctione.

Qui vero in hoc incidunt ex puluere aut ex forti
fricatione magis est ei balneuȝ necessarium q̄ȝ inun
ctio ex oleis. ⁊ ipsi quidem fricatiōe molli vti debēt
ante balneum ⁊ post ipsum. Est quoq̄ȝ cum acci-
dit eis post superfluū exercitiuȝ cum pauca fricatio
ne debilitas cum raritate. ⁊ est cū accidit etiam ex su
perfluo coitu ⁊ ex balneo frequenter. Ipsi medican
di sunt cum exercitio reuersionis ⁊ fricatione sicca
que ad duritiem trahit cum oleo stiptico. Et nutriē
tia comedant humectantia pauce quantitatis in ca-
liditate ⁊ frigiditate temperata: aut que parumper
ad caliditatem trahant. Et similiter fiet si debilitas
accidit aut vigilie aut tristitia: aut accidit siccitas in
neruis. Qd̓ si istis acciderit malitia digerendi cibū
nō ꝯfert eis reuersionis exercitium neq̄ȝ aliqd̓ exer
citiorum vllo modo. Est preterea cum accidit ex su
perfluitate balneandi ⁊ multitudine comedendi et
bibendi ⁊ ociandi vt homo in suis membris humi
ditatis sentiat superfluitateȝ ⁊ proprie in lingua: ita
vt operatōnes membrorum ledat. Quod si hoc ex
causa fuerit antecedente in particulari medicatione
continebitur. ⁊ si ex aliquo eorum fuerit que nūc ex
proximo nominauimus sicut vino aut multa ocio-
sitate aut multa balnei humiditate erit ei inuō gendū
vt forti vtatur exercitio ⁊ fricatione aspera ⁊ sicca si
ne oleo aut fricatione cum pauco oleo calefaciente
Superflua auteȝ siccitas quam qui habet sentit sua
manu ⁊ ex genere lassitudinis arefactiue: ⁊ ipsius la
natio est eius medicatio

Capitulum.xvi. de medicatione lassitudinis ꝑ
se venientis.

V Lcerose quidem dispositio cognoscenda
est si humor eā efficiens sit intus in venis
aut extra venas. ꝙ autem sit in venis ex fe
tore declaratur vrine ⁊ ex dispositionibus nutrien-
tium preteritorum: ⁊ ex hoc ꝙ superfluitatum mul
titudo in venis generari solebat aut earū paucitas
etiam velocitas expellendi eas a se: aut cui necessita
tem medicandi eas faciebat: ⁊ ex dispositione vini
eius si erat clarum aut turbidum. Et si he quidem
significatiōes apparuerint declarabitur ꝙ in venis
existunt: ⁊ si non extra. Qd̓ si lassitudo ex superflui
tatibus est extrinsecis ⁊ sint vene interim mūde: suf
ficit ei exercitium reuersionis ⁊ augmentū regiminis
qd̓ in ca. vlcerose diximus que accidit propter exer
citium. Sed si alia diuisio fuerit nō cogites exerci-
tare eum: imo fac eum ociari ⁊ dormire ⁊ esse fame-
licum ⁊ inunge ipsum semp circa ventreȝ ex oleo ⁊
balnectur cum aqua tēperata si balneū tollerare po
tuerit ꝺm ꝯditioneȝ quā diximus: ⁊ nutriatur ex eo
qd̓ diximus: cuius tñ chimus sit bonus qd̓ sit ex ge
nere eoꝝ que sorbētur: ⁊ sit illud in quo nō est visco
sitas neq̄ȝ multū nutrimentū. ⁊ hoc quideȝ est sicut
ordeum ⁊ spelta ex carne volatilium ⁊ de sirupis sit
sirupus acetosus cū melle ⁊ hydromel ⁊ vinū albū
⁊ subtile ⁊ huiusmodi vinum ei nō prohibeas: qm̄
est maturans ⁊ prouocans. verūtamen ipsi in ꝓmis
dare debes in quo sit parum acetositatis: postea ex
eo mutetur ad albuȝ ⁊ subtile. Quod si hoc regimē
ei non profuerit humor ibi adest: superantem ergo
euacua. Et si superās fuerit sanguis aut cum eo fue
rit sanguis minues eum: ⁊ si non ventrē solues: aut
facies hoc ⁊ hoc ꝺȝ ꝙ tibi videbitur de sanguie. Ti
bi tamen caue ne aliquid horum facias si cognoue
ris ꝙ virtus sit debilis. Genus autem humoris
cognosces per vrinam ⁊ sudorem ⁊ dispositionem
somni ⁊ vigiliarum. Cūq̄ȝ somn⁹ se remouerit te re
gente eum cum regimine bono erit significatio ma
la. Quod si cognoueris ꝙ bonus sāguis in corpo
re sit paucus ⁊ ꝙ humores crudi sunt superantes
fac eum quiescere ⁊ da ei ad comedendum ⁊ biben
dum rem que subtiliet: ⁊ non des ei ad bibendum
rem que multam habeat caliditatem: sed da ei ad
bibendum aliquid in quo sit incisio sicut sirup⁹ ace
tosus de melle. Quod si tibi necesse fuerit in virtute
subtiliantium augmentum prebere pone in illud
quod comedit ⁊ in aquam ordei quam bibit paruȝ
piperis. ⁊ si necessaria fuerint diacyminum diatriō
pipereō propter humorum cruditatem da ei sicut
tibi videbitur ante comestioneȝ aut post ipsam aut
in tpe dormitōnis: ⁊ sit ei⁹ mensura cochliariū pur

⁊ diacalamēti quidē n̄ est bonū: qm̄ ptransit termi
nū in calefaciēdo. Si aūt p certo sciueris humores
crudos in venis nō esse: sed in radicalibus cōtineri
mēbris fricationē adhibe ⁊ ꝓpe in matutinis cum
oleis laxantibus. Et da ei ad bibendū ex calefaciēti
bus ut ipsorum calefactiōe ad cutē perueniat ⁊ iniū
ge ei quietē longā postea fac eum aqua tpate calida
balneari: ⁊ da ei ex diacalamēto absq̧ timore. s3 tū
oportet ut sit anteq̄ comedat ⁊ exerceat. Qđ si post
comestionē necessariū fuerit ei qđ stomachū iuuet
nō des ei qđ sit vehemēter penetratiuū sicut diaca-
lamētum: sed sicut diacyminū ⁊ diatrionpipereon
sitq̧ qđ ex quolibet eoꝝ dabis res modica aut dia-
cydoniten. Et possibile ē ut qđ ex diacydonitē dab
sit plus eo qđ dabis ex illis postq̄ ꝯsideraueris ne
corpꝰ sit vehemētius caloris accidentalis te dāte ista
Istis ꝑterea cōfert oleo inungi camomillino ⁊ ane
tino ⁊ amaracino ⁊ reliquis ab istis. aut cōfortetur
cū resina ⁊ duodecuplo ipsius olei. Cū3 aūt sciueris
humores i venis ⁊ foras simul eē esto de maiori sol
licitus: ⁊ tū minꝰ nō dimittas. Qđ si hec duo eq̄lia
fuerint ꝑus intende ad digestionē cū diatrionpipe-
reon in quo si volueris adiūge petroselinū cū folijs
anisi ad hoc ut sit magis diureticum. Et si volueris
admisce ei parū diacalamēti postq̄ minueris ex eo
qđ accepit de diacymino ⁊ diatrionpipereon ⁊ p-
cesseris in hoc sm̄ ordinē donec ad vltimū mutes
postremū eiꝰ cū diacalamēto ⁊ remāeat istud dōec
ad vltimū purū remaneat diacalamētū. Cū aūt il-
lud qđ ē in venis digerit ⁊ egredit remaneat sollici-
tudo eiꝰ qđ ē ext̄ venas diacalamētū quēadmodu3
scis erit ad hoc ꝯferēs ⁊ ipediēs ꝑmū. Istos vo
in quibꝰ res due ꝯiūgunt ab oi re vehemēter trahē
te ad exteriora aut interiora custodire debes. Qua
propt nō cito vomitū eis dare debes: neq̧ ꝙ vētrē
iferiꝰ deponat nisi añ ꝑmiseris q̄ subtiliāt ⁊ incidāt
⁊ maturēt: neq̧ etiā exercites eos. Cūq̧ lassitudo
quieuerit ⁊ color meliorabit ⁊ vrina maturabit fri-
cabis eos multū ⁊ pauco exercitabis exercitio ⁊ cō
siderabis si aliqd egritudinis reuersū fuerit: qm̄ tūc
dimittes: ⁊ si nil reuersum fuerit duces eos ad suos
vsus ordinate donec ꝑuenias ad illud qđ solebant
vti ex balneatiōe ⁊ inunctiōe ⁊ fricatiōe ⁊ exercitio:
⁊ ad vltimū tādē vnguētoꝝ qbꝰ vtunt v̄tute cōforta
ta. ꝙ si alicui istoꝝ lassitudo reuersa fuerit cu3 sensu
vlceroso redi ad tuū regimē: ⁊ si absq̧ vlceroso sen
su reuertit ipm̄ cū reuersiōe rege. Et si mixto tibi ad
uenerint significatiōes ⁊ fortis lassitudo sēsu ꝑcepta
nō appꝑuerit pmitte eū quiescē. Lassitudinis autē
extēsiue cā hec ē: replō siue hūoris malitia. Et eius
qdē medicatio i corpibꝰ male ꝯplexiōis ē minutio
⁊ regiminis subtiliatio. In corpe v̄o de quo loqui-
mur ē subtiliatio ⁊ incisio tm̄: postea adiuuet cū qui
bus d3. Apostemose aūt medicatio ē succurrere cū
minutiōe ex vena q̄ ptinet mēbro in quo ē plim las
situdinis: ⁊ in quo lassitudinis appꝑuerit ꝑncipiu3 ⁊
ex matrice si nō int mēbra fuerit ineq̄litas. Et fortas
se necesse erit ipm̄ scđa die minuere: imo adhuc etiā
in tertio. Ergo ipm̄ in prima die minue illico cū ap
paret ⁊ nō tardes illud ne in ipo infūdant. Et in se-
cūda die ⁊ tertia minue eū in solis occasu. Opor
tet ꝑterea ut sit eiꝰ nutriens in die ꝑmo aqua ordei
aut succus spelte simplex nisi acciderit febris. Sed si
febris supꝑueniet aq̄ ordei sola. Et die scđo sit istud
cum oleo infrigidāte aut tpato sicut oleo amigdalino
Et in die tertio sit sic caro cum lactucis aut cucurbi-
tis aut maluis hortulanis: aut acetula ⁊ ex piscibus
petrosis in tafea ⁊ in hac die quātū possibile fuerit a
potu aque ꝓhibeat. Cū aūt in die tertio iā nō po
terit tollerāe ne3 poterit cibū bn̄ appetē ⁊ digerē da
bit ei hydromel aut vinū albū sbtile aut tpatū. Et
caue ne post has euacuatiōes ei tribuas quātū ē ne
cessariū ex cibo subito: qm̄ cibus indigestus ad ve-
nas trahet tribus modis. Unus eoꝝ erit cū cibꝰ fu
erit paucus stomachus erit auarus: ⁊ contraria erit
eius virtꝰ retentiua v̄tuti epatis attractiue. sed cum
multus fuerit nō erit ex eo stomachus auarus: imo
fortasse attractiuā epatis iuuabit sua v̄tute expulsi-
ua: ⁊ siliter omne receptaculū qđ est ibi ꝑcedēs cō-
ꝑatione eius quod ē post ipm̄. Et scđs est: quonia3
multus nō bn̄ digeritur in stomacho. Et tertiꝰ qm̄
multus multū venis trāsmittit nutrimētu3 qđ vene
etiam digerere nō valent.

Capl'm.xvij. de regimine corpoꝝ quoꝝ comple-
xiones non sunt bone.

c Orpora ista aut sunt quibꝰ supꝑuenit error
aut in creatiōe male fuerūt ip edita. Et illa
quidē quibꝰ supꝑuenit error sūt quoꝝ ꝯple
xiones nāles sūt ꝯueniētes. sed acq̄siuerūt ꝯplōnes
malas in hora, ꝑpt longū errorē in regimine donec
in eis quieuerit. Male vero impedita sunt; quorum
ꝯplexiones a radice sūt ꝯueniētes. Eorū aūt qui-
bus supꝑuenit error erroris pars in quātite ⁊ qualita
te scīcda ē ⁊ cū ꝯtrario medicāda: ⁊ hoc fortasse co-
gnoscet ex dispositione figure corpis. Impedita ve
ro male sūt dispositionibꝰ quoꝝ accidit corruptio
ex complexione eorum propria aut ex eorum com
positione. Ab eis igitur incipiemus nominando
senes.

Capitulum.i. doctrine tertie dictionis tertie ⁊ est
sermo vniuersalis in regendo senes. Et sunt.vi.ca-
pitula.

s Umma regiminis eorum est operari
quod calefaciat ⁊ humectet sicut ex nu
trientibus ⁊ balneis ⁊ potibus ⁊ som-
no prolixo ⁊ mora multa ꝑfecto ⁊ ma
iore q̄ iuuenum: ⁊ ex assidua vrine eo
rum prouocatione ⁊ expulsione phlegmatis ⁊ ē ex
stomachis per viam intestinoꝝ ⁊ vesice ⁊ ut nature
lenitas eis duret. Eis ꝑterea multū ꝯfert fricatio tē
ꝑata i q̄titate ⁊ q̄litate cū oleo: deīn̄ eq̄tatio aut ice s
sio si debiles fuerit ab eq̄tatiōe. Ad illū āt q ex eis d e

bilis fuerit fricañ. semel aut bis redeundi erit. Ex aromatibus pterea aliquid bene redolēs odorare debent ⁊ ꝓprie qđ calidum tempate existit. Et oꝫ ut post dormitōem cum oleo inungantur: qm̄ hoc virtutē excitat animalē deinde equitēt aut icedant.

Capitulum. ij. de nutriendis senibus.

n Utriens senuꝫ paulatim est ptiendum bis aut ter nutriendi sunt ſm digestionem eorum ⁊ fortitudinem ⁊ debilitateꝫ: ⁊ comedāt in hora scđa panem benefactum cum melle: ⁊ in hora septima post balneationem deinde ventreꝫ leniāt ex eis que post illud nominabim⁹. ⁊ iuxta noctem cibum laudabilis nutrimēti. ⁊ si fuerint fortes in cena sua augmentuꝫ puuꝫ faciant: ⁊ ab omni nutriente sibi caueant ex quo melancholia generaṫ aut phlegma: ⁊ ab omni calō ⁊ acuto ⁊ dſiccatiuo sicut cauguanich ⁊ tāguebil nisi ſm moduꝫ medicationis adhibeatur. Quod si ex hoc aliquid fecerit ꝙ nō debeant ⁊ ex his que sunt pime speciei comederint sicut qđ salitum est ⁊ melongias ⁊ carnē siccam salitam ⁊ siluestrium aialium ⁊ pisces dure carnis tunc vtantur melonibus ⁊ arechijs ⁊ cucumeribus. Et si scđꝫ ꝯmiserit errorem ⁊ comederint cauguanich ⁊ schene ⁊ bunca medicenṫ ex ꝯtrarijs: sꝫ tam̄ eis non sunt danda nisi subtiliatiua cum scitū fuerit ꝙ in eis sint supfluitates. Cum aūt mundati fuerint nutrianṫ ex humectātibus deinde paucis ⁊ subtiliatis cum cibo vtanṫ sicut in ipso dicemus. Lac vō eis q ex ipsis bene appetit ⁊ digerit ꝯfert ⁊ p⁹ ipꝫ extensioneꝫ in parte epatis ⁊ ventris non sentit neqꝫ pruritū nꝫ doloreꝫ: qm̄ lac nutrit ⁊ hūectat. verūm qđ ex eo meli⁹ ē: est lac caprinū ⁊ asininū. ⁊ ex ꝓpꝛietatibus qdeꝫ lactis asini est ꝙ non fit caseus ⁊ descēdit cito ⁊ pcipue si fuerit cum eo sal ⁊ mel. Oportet tamen ut locus in quo pascuntur obseruetur ne herbe que ibi nascūtur sint pontice neqꝫ acute neqꝫ acetose neqꝫ multum salse. Olera autē ⁊ fructus quibus senes vesci debent sunt sicut sicla ⁊ apium ⁊ parꝫ porroꝝ que comedere debent ꝯdita cuꝫ almuri ⁊ oleo ⁊ ꝓprie in pncipio comestionis ipoꝝ: ideo ut in coꝝ naturam mollificando iuuent. Eis quoqꝫ ꝯfert si in horis quibus cōsueuerūt dormire dormiant. Zinciber pterea muraba est ex medicinis que eis ꝯferunt. Et simulit plima coꝝ que sunt ex muraba calis. sintqꝫ cum quantitate qua tm̄ calefaciant ⁊ digerant ⁊ nō qua corpus siccēt: qm̄ oportet ut coꝝ nutriētia cōpa sint hūectātia que nō patianṫ ab istis nisi ſm viam calefaciendi ⁊ digerendi ⁊ non ſm viā siccandi. Ex his vero quibus vescunṫ ad suas leniendū naturas ⁊ ꝯueniunt corporib⁹ coꝝ est volubil' cocta cum aqua ⁊ sale ut boni sit saporis cū almuri ⁊ oleo ꝯdita ⁊ radicis polypodij cū in iure galline posita fuerit aut in iure sicle aut in iure cauliuꝫ.

Et ex eis qdem quib⁹ in cibo vtunṫ ad suas mollificandas naturas ⁊ ipoꝝ corporibus ꝯferunt sunt ex fructib⁹ fic⁹ ⁊ pnīa in estate ⁊ fic⁹ sicce cocte in aq̄ ⁊ melle si tempus fuerit hyemis. verūtameꝫ oportꝫ ut hoc totum sit ante comestioneꝫ: ꝓpterea ut eorū leniat vētres. Qđ si eoꝝ nāe tāliter se habere debuerint ut vna die lenianṫ alia non excusaṫ solutiuuꝫ ⁊ lubricatio tertianaꝝ. Qđ si fuerit nature eoꝝ lenire die vno ⁊ ꝯstringātur duobus diebus sufficiet ei aliquid tale sicut volubil' ⁊ aqua cauliuꝫ ⁊ illud qđ est intra semen cartami cū kist ordeo ⁊ terebinthina ad magnitudineꝫ vni⁹ auellane aut duaꝝ ⁊ ut mlt̄ū tritum: qm̄ ipsoꝝ nā sua mollificat ꝓpꝛietate ⁊ abstergit iteriora sine lesione. Medicina quoqꝫ ꝯposita ex medulla cartami ⁊ decuplo ipsius ficuū siccaꝝ ꝯfert eis. Sitqꝫ illud qđ ex ea in potu sumiṫ ut magnitudo nucis. Enema quoqꝫ cū oleo eis ꝯfert: qm̄ in ipso cū euone est vtus mollificādi intestina ⁊ ꝓprie cū ex oleo dulci fuerit. Ab acuto aūt clisteri sibi caueat: qm̄ ipoꝝ siccabit intestina. Humiduꝫ vō clistere ⁊ vnctuosuꝫ est ex rebus magis eis cōferēs cuꝫ ipsoꝝ vētres aliquot dieb⁹ ꝯstricti fuerint. Sunt pterea alie medicine vētreꝫ soluētes q̄s in antidotario nominabim⁹. Oꝫ etiā ut in senibus ⁊ decrepitis fiāt euones absqꝫ minutione q̄ntoplus possibile fuerit: quoniam ipsoꝝ ventrem tempate soluere est eis maius pstans iuuamentum.

Capitulum. iij. de vino senum.

v Inuꝫ eis melius est vet⁹ rubeū ut vrinaꝫ ꝓuocet ⁊ calefaciat sis. A nouo aūt ⁊ albo vio sibi caueant nisi se post comestionem balneauerint ⁊ sitim habuerint. Tunc. n. dabitur eis vinum album ⁊ subtile pauci nutrimēti: ideo ut sit loco aque. Ab illo vero qđ ex vinis est dulce ⁊ opilatiuū sibi caueant.

Capitulū. iiij. de aperiendis senū opilatōib⁹.

s I eis acciderint opilationes quaꝝ facilior est ea q̄ ex vini prouenit potatione erūt aperiende cū diacalamento ⁊ diatrionpipereon ⁊ pulverizatione pipis sup⁹ vinū. Et si allea ⁊ cepas comedere ꝯsueuerit comedant. Tyriaca quoqꝫ eis mlt̄ū ꝯfert: ⁊ ꝓpꝛie cū opilatōes accidūt ⁊ similit athanasia ⁊ hōrusia. Ipsi vero post eas mollificandi sunt cū balneo ⁊ oleo ⁊ nutriētibus sicut aqua carnis in spelta ⁊ ordeo. ⁊ si biberint hydromel confert eis ⁊ securos eos faciet ne eis accidant opilatiōes ⁊ dolores iūcturarum postq̄ꝫ in ipso additū fuerit si opilationeꝫ in aliquo senserint mēbro aut preparationē ad ipam illud qđ sit ei ꝓpꝛium sicut semen apij ⁊ eius radix membris vrine. Quod si opilatio petrosa fuerit aperiaṫ ex eo qđ est fortius sicut petroselinum. Et si opilatio fuerit in pulmone aperiaṫ cū aliquo qđ sit sicut isopus ⁊ capillus veneris ⁊ cassialignea ⁊ his similia.

Capitulum. v. de fricatione senum.

o Portet ut in qualitate ⁊ quantitate sit temperata: ⁊ ne vllo modo membra debilia cū ea tangantur neqꝫ dolentia. Et si fricatio vices habuerit interpositas in vicibus pannis grossis aut manibus aspersis fricentur. hoc nanqꝫ eis confert ⁊ interpolationes egritudinum mēbrorum eorum prohibet.

Ca.vi.de exercitio senum

Exercitiũ senum diuersificat̃ fm dispositio
nem corpoꝝ eoꝝ diuersitatẽ: ⁊ fm illõ qd
eis ex egritudinibus accidere solet: ⁊ fm
vsus ipsoꝝ in exercitio. Nã si eoꝝ corpa in vltia fue
rint eq̃litate posita ꝯueniẽtia eis erũt exercitia tẽpe
rata. Et si fuerit in eis membrũ qd nõ in sua meliore
existit dispositõe: sit eius exercitiũ alia sequẽs exerci
tia: verbi grã alicui incepit in capite accidere vtigo
aut apoplexia ⁊ materie ad collũ descenderint ⁊ frẽ
quent̃ ꝯsueuerũt ascẽdere vapores ad caput ⁊ cere
brũ nõ confert ei exercitiũ in quo caput curuat̃ aut
ꝺclinat: sed exercitio vti debebit qd sit incedendo ⁊
currendo ⁊ equitando ⁊ in omni exercitio qd sit ad
subtilianda interiora Et si egritudo in ptib⁹ pedũ
fuerit exercitijs vtet̃ que fiunt ex superioribus sicut
man⁹ manibus ꝯtrahere ⁊ ꝓijcere lapides ⁊ eleua
re Et si egritudo fuerit in medio sicut splene ⁊ epa
te ⁊ stomacho ⁊ intestinis erũt ei vtilia exercitia dua
rum extremitatũ: nisi sit aliqd qd ꝓhibeat. Qd
si egritudo in pte pectoris fuerit exercitium inferioꝝ
erit ei necessariũ. Et si in rene aut vesica fuerit nõ cõ
fert ei nisi superioꝝ exercitiũ. Et hec membra in exer
citio penitus non ordinent̃ ad hoc vt ex eo fortiora
fiant. ⁊ hoc quidẽ in senibus diuersum est ab eo qd
est in alijs etatibus ⁊ in p̃mis senibus quib⁹ confert
plimũ eius qd ꝯfert senibus. Isti nãq3 membra de
bilia fortiora facere debent ordinate fm modũ exer
citij qd est eis ꝯueniens ⁊ in quo sunt: membra vero
infirma qñ exercitant̃. ⁊ est qñ hoc non ꝯcedit̃. s. cũ
fuerint calida aut sicca aut fuerit in eis matia que ad
putrefactionem declinauerit ⁊ non fuerit in eis ma
turatio.

Doctrina.iiij.de regimine corpis cui⁹ ꝯplexio ẽ ꝯueniẽs. Et sunt quinq3 capitula.

Ca.i.doctrine.iiij.dictõis.iij.de rectificatõe ꝯplexiõis supflue caliditatis.

Dicemus q malitia complexionis calide
aut est cũ equalitate ambaꝝ passiuaꝝ aut
cũ victoria siccitatis aut humiditatis Cũ
aũt ambe passiue fuerint equales sciem⁹
q caliditatis augmentũ erit fm terminũ ⁊ non erit
superfluũ: quoniam si non siccaret. Cum autem ca
lidum existit cu3 siccitate possibile est vt complexio
ista in sua dispositione longo remaneat tempore.

Calidi vero cum humiditate societas nõ durat:
quoniã humiditas qñq3 supat caliditatẽ ⁊ extiguit
ipsam. Et qñq3 caliditas supat humiditate3 ⁊ siccat
eam. Dispositio igitur habentis cõplexionem in
qua humiditas supat meliorabitur in cõplemento
iuuentutis ⁊ fiet equal' in eis. Cũ aũt descẽderit hu
miditas extranea augmẽtari incipiet ⁊ caliditas mi
nui. Ergo dicem⁹ q sũma regendi complexionem
habentes calidam in duabus est collocanda inten
tionibus. vna quaꝝ est fm q est voluntas reducẽdi
eos ad eq̃litatẽ: altera est fm quã est voluntas ꝯser
uandi sanitatẽ sicut est Primam vero hic nõ pñt
ociosi qui suas d omnerũt aĩas fm ꝓlixam tolleran
tiam in tpe quo ordinate ad eq̃litatẽ redeant: ipsos
nãq3 absq3 ordine regere pducet eoꝝ corpa ad egri
tudinẽ: sed ⁊ secundũ possibile est si sit eoꝝ regimen
ex nutrictibus q̃ ipsoꝝ sunt ꝯueniẽtia ꝯplexionibus
ita vt ꝯseruet̃ sanitas q̃ est in eis reperta. Quicũq3
aũt ꝯplexionẽ habentiũ calidam in duab⁹ passiuis
tẽperati fuerint sanitati in p̃ncipio rei ipsoꝝ propin
quiores erunt ⁊ faciet illoꝝ cõplexio dentes ⁊ pilos
veloci⁹ nasci ⁊ erũt facundi ⁊ clari in v̄bis ⁊ veloces
in incessu Cũ aũt i annis ꝓcesserint vincet in eis ca
liditas ⁊ augmẽtabit̃ siccitas: ⁊ accidet eis cõplexio
mordicatiua: ⁊ in multis quidẽ eoꝝ multa cholera
rubea generat̃. Ipsoꝝ v̄o regimẽ in p̃ma etate de
bet eẽ sicut tẽperatorum regimen. Et cũ mutabũtur
suũ mutabunt regimen ad illi⁹ regimen in quo ela
borabatur vt ipsius ꝓuocet̃ vrina ⁊ cholera euacue
tur rubea fm vnam duaꝝ partiũ ad quã declinant
supfluitates. s. ptis fluxus ventris aut ptis vomitus
Qd si sola natura ad deponendum humorẽ ⁊ eua
cuandum nõ suffecerit: in vomitu quidẽ adiuuetur
ex rebus lenib⁹ sicut potu mlt̃e aq̃ calide solius aut
cũ nabit. Et in solutiõe qdẽ ventris sit cũ aliquo qd
sit sicut violaceu3 muraba ⁊ tamarindi humidi ⁊ te
reniabin ⁊ xirasci: ipsoꝝ p̃terea exercitiũ erit alleuiã
dum. Et oportebit vt cib⁹ detur eis qui sit boni chi
mi. Et fortasse necesse est vt balneationẽ in die seq̃nt̃
⁊ oportebit etiam vt ab oĩ re calefaciente ꝓhibeant̃
q si ex balneatõne post comestionẽ nõ senserint ten
sionem ⁊ grauitatẽ in pte epatis ⁊ ventris secure ca
vtantur: ⁊ si aliquid horum acciderit aperitiua eis
dentur sicut apozia absinthij ⁊ medicina ex aloe et
aniso ⁊ amigdal' amaris cum oximelle: ⁊ balneatio
nem post comestionem dimittant. Hec autem ape
ritiua eis danda sunt postq̃3 primus cibus digest⁹
fuerit ⁊ anteq̃3 secundum sumant. In hora tamẽ in
ter quam ⁊ comestionem secundi spacium interue
niat temporis: ⁊ hoc quidem est inter exercitationẽ
matutinalem ⁊ horam in qua balneantur. Ipsi pre
terea sunt oleis superinungendi ⁊ vinum eis album
⁊ subtile in potu tribuendum est ⁊ debilitat eos aq̃
frigida. Et illi quidem qui a p̃ncipio rei complexio
nem habent calidam ⁊ siccam hoc toto sunt dignio
res. Qui vero complexiones habent calidam ⁊ hu
midam putrefactioni sunt apti vt materie ad mem
bra descendant exercitio vti debent quod multe sit
resolutõis ⁊ leui ne calefaciat cauẽdo a motu qui in
humorib⁹ ebulitionẽ apparere faciat: q v̄o plĩm ab
exercitio sibi cauere deb3 est ille q nõ ꝯsueuit. Et me
lius qdẽ est vt exercitent̃ p⁹ euacuatõe3 ⁊ vt balneẽ
tur anteq̃3 comedant ⁊ vt studeãt in expellendo sup
fluitates oẽs Cũq3 in vere inuenerint tpate se ꝯser
uent minutione ⁊ euacuatione

Ca.ij.de rectificatõe ꝯplexiõis in q̃ est frigiditas cum augmento.

Huiusmodi quoq3 spẽs tres sunt. In illa er
go q̃ ex eis in duab⁹ passiuis eq̃lis fuerit:
elaborandũ erit vt ei⁹ innatus calor fm augmentũ

ꝓcedat cum nutrientibꝰ calidis inť humiditatem ⁊
siccitatez tp̄atis ⁊ vnguētis calidis ⁊ electuarijs ma
gnis ⁊ euacuationibꝰ humorībꝰ ꝓprijs: ⁊ balneati
onibꝰ sudorem faciētibꝰ ⁊ exercitijs iuuātibꝰ eos: lz
eni aliquo tp̄e in hūiditate sint tp̄ati: accidet tn̄ eis
ut hūiditates in ip̄is ꝓpť frigiditatē gnētur. Illo
rum aūt in qbus cuz hoc ē siccitas regimē oportet
ut sit ip̄sūmet regimē senum.

Capitulum .iij. de reginine corporum que velo
citer egritudines incurrunt.

SUnt aūt ad hoc sūt pati ꝓpť resolutionez
sui. Et tūc qdē in ip̄is repanda ē humorū
quātitas: aut ꝓpť humores crudos qui in
eis existūt: ⁊ tūc qdē tp̄anda ē ip̄oꝝ humoꝝ q̄ūtas
⁊ eligēdū est eis ex nutriētibꝰ illud qd̄ nutrimētum
p̄bet mediū inť multū ⁊ paucū. Et humoꝝ quātitas
est cū eq̄litate quātitatis nutrimēti ⁊ augmēto exer-
citij ⁊ fricatiōis anq̄ balneent si exercitij ⁊ fricatio-
nis vsū habuerint: aut cū leuiore eoꝝ si nō cōsueue
rūt ⁊ ut eis cibꝰ detur ptiatur: ⁊ nō vna vice suā com
pleant satietatē: q᷑ in si ip̄oꝝ corporibus sudor fuerit
facilis ⁊ cōsueuerit fiat ut isti aliquibus sudent vici
bus. Et si tarditas comestionis ip̄soꝝ non fecerit
ut cholera rubea in eorum fundatur stomachis re-
tardetur ip̄a usq̄ post balneum q᷑ si fecerit premit-
tatur anteq̄ balneentur. Et hora quidem tempa-
ta si prohibitor ibi non affuerit est post quartaz ho-
ram diei equalium. Si autem propterea q᷑ chole
ra rubea in ip̄orum funditur stomachis cibus fue-
rit sumiendus prius anteq̄ balneentur ⁊ opilationū
in epate significatōes senserint cum apitius prenoīa
tis suis conuenientibus ꝯplexionibus medicentur.
Et si cum hoc in capite nocumentuz senserint, cuz
ambulatione succurratur. Et si eius cibus in sto-
macho corruptus fuerit ⁊ postea descenderit per se
erit hoc lucrum: q᷑ si non deponatur cum diacymi
no aut ficubus cuz semine cartami ꝯspersis. Cuius
confectio est nominata.

Capitulū .iiij. de impinguando macrum.

CAusarū maciei fortior sicut diximꝰ ē sicci
tas cōp̄lxiōis et mesaraice ⁊ siccitas aeris
mesaraice. n. cū siccātur nocumētū nō reci
piūt ⁊ augmētat siccitas ⁊ macies. Fricatio igiť ipi
adhibenda est anteq̄ balneetur que sit media inter
asperam ⁊ lenem donec rubeat cutis deinde fricatō
fortior fiat: postea empl̄m ex pice supponatur: deiñ
tempate exerciteť postea absq̄ tarditate balneetur
deinde siccis mandilibus exsiccet postea pauco in-
ungatur oleo: deinde cibum sumat sibi ꝯuenientez.
Et si ipsius etas tempus ⁊ ꝯsuetudo aquaz tolle-
rauerint frigidam ex ea super se fundat. Finis aūt
fricationis que ante picis empl̄m p̄mittitur est ut in
flatio non incipiat ꝯsumi. Et hoc quidez est ꝓpin
quū ei qd̄ in augmētando membꝝ paruuz diximꝰ.
Complementum vero locutionis de hoc inue-
nietur in libro de pulchritudine quarti libri.

Caplm .v. de macrefaciendo pinguem.

IPsius regimē est ut descensus cibi a sto
macho eius ⁊ intestinis sit velox ne com
pleatur mesaraicaꝝ suctio in ipso: ⁊ ut ci-
bum sumat qui sit mlťe quātitatis ⁊ pauci nutrimē-
ti. Et frequenter balneeť anteq̄ comedat ⁊ exerci-
tium festinet ⁊ olea resoluentia. Et de electuarijs
trifera minor ⁊ electuariū de lacca ⁊ tyriaca ⁊ ut ie-
iunus bibat acetum ⁊ almuri. Et nos quidem no
minabimus hoc in dictione decorationis.

Doctrina quinta de mutationibus ⁊ est caplm
.i. ⁊ summa .i.

Caplm doctrine qnte dictōis tertie de regimi-
ne tempoꝝ cum rectificatione aeris.

IN veris quidem principio succurren
duz est ad minuendū ⁊ ad bibendū
cathartica sm̄ q᷑ necesse est ⁊ sm̄ con
suetudinez. In ip̄o quoq̄ ꝓprie vo
mitus prouocandus est. Et omnis
res multum calefaciens ⁊ humectans est dimitten-
da ex carnibus ⁊ potibus ⁊ nutriens subtilian. Et
exercitio vtenduz est tempate qd̄ sit maius exercitio
estatis. Cibo quoq̄ non repleať quis: immo ip̄z
ptiatur: ⁊ in potu sumat sirupos ⁊ rob extinguen-
tes: ⁊ a rebus abstineat calidis ⁊ ab omnibus ama-
ris aut salsis aut acutis In estate vero minuatur ex
cibis ⁊ potibus ⁊ exercitio ⁊ maneat quietus ⁊ extin
guentia bibat. Et si potuerit vomat ⁊ semp in vm
bra moretur ⁊ in loco coop̄to. In autumno autē
⁊ ꝓprie in eo qui est diuersi aeris cōseruatio faciēda
est regie meliore: ⁊ oīa siccantia sunt dimittēda. Et
cauendum est a coitu, ⁊ a potu multe aque frigide ⁊
ip̄ius fusione super caput. Neq̄ in loco frigido
dormiat in quo eius cutis horripileť neq̄ repletus
dormiat. Et caueat sibi a calore estiuo ⁊ frigidita-
te matutinoꝝ: ⁊ suum custodiat caput ne frigiditati
obuiet. A fructibus quoq̄ que sunt in tempe illo
sibi caueat neque ex illis multum comedat neq̄ bal
neetur nisi cum tepida. Cūq̄ dies cum nocte fue
rit equalis euetur ne superfluitates in hyeme ꝯstrin
gantur: licz in multis corp̄ibꝰ sit meliꝰ ne in autūno
aliqd faciant vn̄ humores ferueant ⁊ moueantur:
imo melius est eis vt ipsi quieti permaneant. Qui-
dam etiam iam vetuerunt ne vomitus in autumno
fiat: qm̄ ad febrem p̄ducit Vinū preterea vehemē
ter debet esse aquatum ⁊ non sit superflue. Scias
quoq̄ q᷑ in multis pluuijs in ipso consistit secura-
tio ab ip̄iꝰ malitia. In hyeme vero multum labo
rare debent ⁊ copiosius comedere, nisi fuerit meri-
dionalis: qm̄ si sic fuerit, exercitium erit augmentan
dum ⁊ cibus minuendus. Oportet p̄terea vt triti
cuz panis hyemis sit fortꝰ ⁊ fortioris soliditatis q̄z
panis estatis. Et similiter ē illud qd̄ est in carnibꝰ et
eis que sunt sicut ipse. Et vt sint olera qbꝰ vescuntur
sicut caules ⁊ sicla ⁊ apiū ⁊ n̄ atriplices nz bliti nz por
tulaca nz scariola. Ampliꝰ corporibꝰ sanis raro
accidūt egritudines in hyeme: qbꝰ si acciderit medicē

do succurrēdū est ⁊ euacuādo si opo2tuerit Jmpolē eni ē ut ipsa accidat egritudo nisi ꝓpter magnā cāz ⁊ ꝓprie si calida fuerint. Calo2.n. innatus qui est re gitiuus in hyeme vehemēter fit fortis ꝓpterea ꝙ a resolutione saluat ⁊ cōstrictione cōiungit. Oēs ꝑ terea naturales v̓tutes suas meliꝰ ꝑficiūt opatiōes Hyp. quoqꝫ visū est ꝙ melius ē in ipso vētrez sol uere quā minutiōem facere. Et abho2ret vomitum in ipso ⁊ videt ei ꝙ in estate sit bonus: qm̄ humōes in estate sunt natātes ⁊ in hyeme ad subsidendū de clinātes: ipsum ergo imitetur. Aer vero cū co2 rūpitur aut fit pestilētialis obuiadū. est exsiccādo co2 pus ⁊ ꝑparādo domū cū rebus que suis v̓tutibꝰ i frigidāt ⁊ humectāt. Et hoc quidē ē quod magis est faciēdū. in pestilentia: aut calefaciāt ⁊ faciant qđ sit contrariū ei qđ ex aeris co2ruptiōe ꝑuenit. Odo res preterea boni sunt res in hoc magis cōferētes ⁊ proprie cū putauerit ꝙ sint cōplexioni aeris ꝯrij. Jn pestilētia quoqꝫ necessitas multū aerē attrahen di est minuēda: ⁊ hoc quidē fit cū ocio ⁊ euacuatōe A terra preterea multotiēs eleuat aeris co2ruptō ⁊ tunc quidē cōuenit in lectis sedere ⁊ hospitia que rere vehemēter alta que a ventis rūpuntur. Mul totiens quoqꝫ est principiū co2ruptōis aeris ab ip so aere ꝓpter illud quod ei aduenit ex co2ruptione vicinātiū aerū. aut ꝓpter rē celestez cuius qualitas nō est hoibus cognita. Jn hmōi ergo ad domos subterraneas est fugiendū: aut ad domus ꝗ parie tibꝰ vndiqꝫ sūt circūdate ⁊ ad cauernas. Suffumiga tiones aūt que aerū putrefactōes sūt rectificātes sc̄ sicut ciperi ⁊ turis ⁊ myrti ⁊ rose ⁊ sandali. Aceto ꝑ terea in cibo ⁊ potu vti in pestilentia ē nocumenti ipsius securatio. Et nos quidē i libris particulari bus noiabimus cōplementū eius quod est dicen dū de hoc.

Sūma doctrine quinte fen tertie cuius sūt oc to capitula.

Ca.i. sūme doctrine qnte fen tertie ē ad succur rendū accn̄tibus que ꝓnosticāt egritudines.

Jlle cui tremo2 cordis assidue accide rit de seipso sit sollicitus ne subita in tercipiat mo2te. Jlle cui frequent ac ciderit incubꝰ ⁊ scotōia de seipso sol licitus existat ⁊ humorē euacuet gros suz ne ad epilepsiā ꝑueniat ⁊ apoplexiā. Cū multꝰ in toto co2pe fuit saltus regat phlegmatis euacua tione. ideo ne hoc habens spasmum incidat ⁊ apo plexiā. ⁊ similiter cū perdurauerit ut sensus sint tur bidi ⁊ motionū adsit debilitas cū repletiōe. Cum mēbris multotiens acciderit ut sensū amittant rega tur cui hoc accidit cū euacuatōe phlegmatis ne ad paralysim ꝑueniat. Cū facies multū salierit cui hoc acciderit regat purgatione cerebri anteqꝫ ad to2tu ram deueniat. Cuz facies vehemēter rubuerit et oculus ⁊ lachryme fluxeri t ⁊ lumē effugerit ⁊ capitꝭ dolo2ē habuerit minutione regendꝰ erit ⁊ solutiōe ventris ⁊ his similibus ne incidat in phrenesim.

Cūqꝫ multa absqꝫ causa fuerit tristitia ⁊ timo2 re gendus erit adusti humo2is euacuatione ne ad me lancholiā deueniat. Facies quoqꝫ cū rubet ⁊ tumet ⁊ fuscitati attinet ⁊ fit hoc ꝑdurans pōtēdit lepram. Cū co2pus fuerit graue ⁊ lassū fit ⁊ vene apparuerit minuēdū erit anteqꝫ vene scissura accidat aut apo plexia aut mo2s subitanea. Cū in facie parum tu mo2is apparuerit ⁊ in palpebris ⁊ in extremitatibꝰ dispositioni epatis ē succurrēdū ne icidat i hydro pisim. Cū stercoris feto2 multus fuerit regimine vtendū erit remouēdo a venis putrefactōem anteqꝫ ad febres ꝑueniat: vrine tamē significatio est in hoc deterio2. Cumqꝫ lassitudinē ⁊ fracturā videris ti me ꝙ febris accidat. Cū comedendi appetitꝰ ca dit aut augmentat significat egritudinē. Et ad sū mū oīs res que de suo mutat vsu. s. desideriuz aut egestio aut vrina aut coeūdi voluntas aut sōnꝰ aut sudo2 aut co2po2is pruritus aut ingenij subtilitas aut sapo2 gustus aut sōnioꝝ visus cū augmētantur aut diminuūtur aut suā mutāt qualitatē ꝓnosticā tur egritudinē. Et similiter vsus nō naturales sicut hemo2roydarū sanguinis fluxus aut mēstruo2um aut vomitus aut ex naribꝰ sanguis fluxꝰ: aut ꝯsue tudo desiderandi rē aliquā siue mala sit siue non sit mala: quoniā vsus est sicut natura. Et ꝓpter hoc nō dz abstinere quis nisi a multū malis: que tamē ex eis dimittere debet ordinate dimittāt. Et prete rea cū res particulares ꝑticulariū rerū sc̄ demōstra tiue: ꝑseuerantia nāqꝫ dolo2is capitis ⁊ emigranei dilationem ꝓnosticatur pupille ⁊ descensū aque in oculū. Jmaginari co2am facie sicut cimices ⁊ re liqua cuz mansiuū fit ⁊ stabile ⁊ visus cuz hoc assi due debilitatur po2tendit descensū aque in oculuz. Cū grauitas ⁊ punctura in parte dextra perseuera uerit epatis significabit egritudinem. Grauitas et tensio in inferio2ibus do2si ⁊ ilio cum mutatiōe di spositionis vrine ab vsu nocumentū in renibus ꝓ nosticatur. Stercus non habens tincturam sicut solebat significat ictericiā. Cum ardo2 vrine ꝑse uerat ulcera significat que in vesica accidunt ⁊ vir ga. Egestio in ano adustionē faciens ꝓnosticat dysenteriam. Desiderij casꝰ cum vomitu ⁊ infla tione ⁊ extremitatum dolo2 ꝓtendunt colicam. Pruritus in ano cum ꝑui vermes ibi non affuerit pronosticatur hemo2roidas. Multoꝝ carbuncu loꝝ natiuitas ⁊ nodoꝝ magnum significat aposte ma. Serpigo albaras pronosticatur nigraz. Et mo2phea alba pronosticatur albaras albam.

Capitulum .ij. Et est dictio vniuersalis de regi mine iter agentium.

Jter agens a rebus abstineat quibus vti ꝯsueuerat cū eēt cū suis familiaribꝰ: labo res nāqꝫ ⁊ dolo2es ei accn̄t: ꝗ ꝓpter studi um impēdere debet ad hoc ut de se sit sollicitus ne ad magnas ꝑueniat egritudines. Et illud de quo plꝰ sollicitꝰ esse dz est nutriēs ⁊ lassitudo. Suuz v̓o nutriēs meliorari dz ⁊ facere ut sit bōe sbe ⁊ ꝓpinq̄ mēsur̄ ⁊ ū mlte iō ut ū digeat ⁊ sr̄fluitates i veis ipiꝰ

non ꝯgregetur. Amplius equitãs non debet plenꝰ nec ei cibus corrũpatur ⁊ necessitatẽ habeat bibẽdi aquã ⁊ augeatur sonitus ⁊ dilatatio sui: immo expectare cibum debet usq; ad horam hospitandi nisi fuerit ꝓpter causam quã postea dicemus. Quod si multum ei necessarium fuerit rẽ modicã comedat sm modũ tẽperamẽti ⁊ tñ ne ipsaz bibendi aquaz necessitatẽ habeat siue sit eius iter nocturnum siue diurnum. Lassitudo quoq; eius regenda est ex eo qd in capitulo de lassitudine dictũ est. Oportet pterea ne eat in vias repletꝰ sãguine aut alio sz corpꝰ suũ mũdisicet deĩn incedat ⁊ si fastidiosus fuerit famelicꝰ fiat ⁊ dormiat ⁊ fastidiũ resoluat postea in viã pgat. Oz preterea ut q iter aggredit vtat ordine ⁊ paꝝ plꝰ solito exerciteatur. Et si in suo itinere necessarium fuerit vigilar assuescat vigilare paꝝ: ⁊ silr si timet ne fames ei accidat aut sitis aut aliqd ab istis debet ea assuescere: ⁊ debet vti cibo quo in itinere vult nutriri: ⁊ debet ꝯstitnere ut eiꝰ cibus sit in q̃titate paucꝰ et multi nutrimẽti. Olera pterea dimittat ⁊ fructus ⁊ quicqd hũorem generat crudũ nisi fuerit ꝓpter necessitatez ut ex eo medicet. Et fortasse iter agenti necessitas supueniet tollerãdi famẽ donec desideriũ ei minuat. Ex eis autez que ipm iuuãt in hoc sunt cibi frigidi ex epatibus assatis ⁊ his silibꝰ. Et est cuz ei fiũt pillule cuz viscositatibus ⁊ adipibus liq̃factis fortibus ⁊ amigdalis ⁊ oleo amigdalino: sintq; adipes sicut adeps vaccina q̃ꝝ vnã cum comederit famẽ lõgo tpe tollerabit. Quidaz quoq; retulerũt q vnꝰ homo lb. i. olei violacei in quo adeps resoluta fuit donec in empl'ri silitudinez ꝯuersa fuerit decẽ diebꝰ postea comedẽ nõ desiderauit. Et silr ꝯtigit cuz necesse est ei tollerare sitim. Secum ergo deferre debet ex medicinis sitim extiguentibꝰ q̃s in libro. 3. in caplo de siti diximus. ⁊ ꝓprie ex semine portulace . iij. ʒ. cũ aceto bibat. Et dimittat nutriẽtia sitim facientia sic ut pisces ⁊ capperes ⁊ salsa, ⁊ minuat loquelã ⁊ mollit incedat. Cũq; aquam cuz aceto biberit paꝝ ex ea ei sufficiet in sedãdo sitim vbi non multa inuenit aqua.

Caplm. iij. de regimine cauẽdi a calitate ⁊ ꝓpe in itinẽ ⁊ regimine iter agentium in ipsa.

Hos etiaz nisi seipsos regant res in suo fine ad hoc pducet q debilitabuntur ⁊ eoꝝ resoluẽtur ꝟtutes ita q se mouẽ non poterũt ⁊ supabit sitis: ⁊ fortasse sol coruz impediet cerebra. Q̃propter studere debẽt ut vehemẽti coopertura a sole sua tegant capita. Et silr debent iter agentes pectora sua custodire ⁊ epithimare ex tali quale est mucilago psilij ⁊ succꝰ portulace. Iter pterea agentes in calore qñq; necesse est aliquid comedere anteq̃ȝ eant sicut ius ordei ⁊ sirupũ de fructibꝰ ⁊ reliqua ab eis: qm cum equitant ⁊ in eoꝝ interioribus nihil existit multum debilitat eos resolo ⁊ non erit in eis restauratio. Sumere ergo oz ex eo qd diximꝰ aliqñ tulũ: ⁊ deinde moretur donec de stõ descẽdat et nõ vndet. In via pterea deferre oz oleũ ros. ⁊. viol. ex quo hora post horam in suis dorsis inungatur.

Multoꝝ pterea qbus in via ex calore accidit nocumẽtum redeũt dispositões ꝓpter natationem in aq̃ frigida: verũtamen melius est ne hoc cito fiat sed paꝝ expectẽt deinde ordinate ad ipsaz accedãt. Qui aũt venẽa timuerit nares ⁊ os instita sibi ligare oz et tollẽt labores i hoc. Oz etiã pus cũ lacte absq; butyro cepas comedere ⁊ ꝓprie cum cepe in ipso fuerit muraba aut nocte vna infuse comedat cepas ⁊ sorbeat lac. Et oz ut sint cepe anteq̃ȝ in ãdog mittãtur fortis incisionis. Sit pterea illud qd odorat oleuz ros. ⁊ oleum de seminibus cucurbite: qm malitiaz venenoꝝ remouet quã timet. Cum aũt veneuz ei nocumẽtum fecerit supra extremitates ipsius aq̃ ꝓijciat frigida ⁊ facies ea lauetur. Sitq; eius cibarium ex oleribus frigidis ⁊ sup ipsius caput ex oleis fundat frigidis sicut oleo rosaceo ⁊ ex salicibus ⁊ succis frigidis sicut ꝟmicularis succo: deinde lauet ⁊ a coitu sibi caueat. Saliti quoq; pisces ei conferunt cum quieuerit qd hz: vinũ quoq; tpatũ ei ꝯfert: lac pterea est melior cibus si febrẽ non habuerit. Et si habuerit febrem q̃ non fuerit ex febribus putridis: immo ex diuturnis bibat hoc acetosuz. i. lac absq; butyro. Cũq; sitim habuerit post venena succurrat ex collusione oris cum aqua sed non bibat ex ea donec satietur: quia tũc subito moritur: sed temperanduz ex collusione oris cum aqua. Qd si multa ei necessitas bibendi ingruerit semel ex ea glutiat parũ in scdo ⁊ tertio ⁊ deinceps. Cumq; quieuerit illud qd ex siti ei admixtum fuerit bibat. Et si anteq̃ȝ bibat incepit bibere oleũ rosaceum ⁊ aqua mixtum ⁊ postea bibat aquam erit melius. Et ad summum ille quẽ calor impedit in loco debet manere frigido ⁊ pedes abluere ex aqua frigida. Et si fuerit sitiens aquam frigidã paulatim bibat. Et ex cibo qui cito digeritur nutriatur.

Capitulum. iiij. de regendo iter agentem in frigore ⁊ congelatorum.

Ideo q iter agere in forti frigore est res magni timoris licz multum custodiat se ⁊ muniat omnibus que sunt necessaria: ⁊ quãto magis cũ non totũ qd necessariũ est preparauerit. Q̃ȝ plẽs nãq; iter agentes oibus que necessaria erant se rexerunt ⁊ postea frigore mortui sunt quos frigus interfecit ⁊ pruina spasmo aut alcuzez aut ꝯgelatiõe aut apoplexia: ⁊ moriunt quidẽ morte eoꝝ q opiuz biberint aut mãdragoram. Qd si eoꝝ dispositio ad mortẽ nõ puenerit multotiẽs in famẽ incident q̃ vocatur bolismus in q̃ qd sit faciendũ ⁊ in alijs egritudinibus iam in suo loco diximꝰ. Et res qdem eis melior ẽ vt poros claudant ⁊ nares ⁊ os custodiant ne in eo aer frigidꝰ subito ingrediat: ⁊ vt extrema custodiant cũ eo qd noiabimꝰ. Cũq; iter agens in frigore hospitat nõ illico se calefacẽ debet: imo in hoc paulati ordinet in calore puo ⁊ ad fortẽ calorẽ non cito accedat: imo si ad ipm nõ accesserit erit melius. Qd si vehement ei fuerit necessariũ sm ordinem ad ipsz accedat. Et ille quidẽ cui ꝯueniẽtiꝰ ẽ ab eo separi est q cito vult ire ⁊ ad frigus egredere: hoc est cũ fri-

gꝰ ñ ad hoc ꝑuenēit ut it agēté debilitet ⁊ eiꝰ dcijciat
fortitudīez. Sꝫ ſi ꝯgelató i ipo opeṙ. neċe ē ut feſtinet
ad ſe calefacieñ. ⁊ lenieñ. ex oleis calefaciētibꝰ ⁊ ꝓ-
prie illis i qbꝰ tyriace ꝓꝑetas exiſtit ſicͭ oleū de lilio
Cūqꝫ it agēs i frigōe hoſpitatꝰ fuerit: ⁊ fuerit fameli-
cus ⁊ rē cōedēit calīaꝫ accidet ei caloꝛ ſicͭ ex febꝛe mi-
rabil' Iter agētes ꝑtea nutriētia hñt q̄ rē facilē frigo
ris eis faciūt. Et hec qdē ſt nutriētia i qbꝰ mltiuꝫ po
nūṙ allea ⁊ nuces ⁊ ſynapi ⁊ aſſa. ⁊ ē cū i eis mittunṙ
cepe ⁊ bōi ſit ſaporis ꝯdite cū alleis ⁊ nucibꝰ. Buty
ruꝫ quoqꝫ ē eis bonū ⁊ ꝓꝑe cū pꝰ ipꝫ forte hauſerit
vinū. Oꝫ pretea ut it agēs i frigoꝛ ñ ābulet dū ē va-
cuꝰ imo ipleaṙ nutrīmēto. Et vinū loco aq̄ bibat ⁊ mo
reṙ donec iſtud i ſuo vētre qeſcat ⁊ calefiat ⁊ p oſtea
egtet. Aſſa quoqꝫ ē ex eis q̄ i frigoꝛ ꝯgelatū calefaci-
unt ⁊ ꝓꝑe cū ipa i vio ei ad potañ. daṙ cꝰ itaq̄ doſ ē
.ʒ.i. aſſe ⁊ vini lb.i. Ampliꝰ it agētes i frigoꝛ hñt vñ
fiat epithia qd eoꝝ muniat cōpa ne a frigoꝛ patianṙ
ex qbꝰ ē pix ⁊ alia ab ea Allea quoqꝫ ſūt ex rebꝰ eis
vtilibꝰ q ab aere veneṙt frigido. Capitulū.v.de
cuſtodiēdis extremitatibꝰ a nocumēto frigoris.

Ter agēs extrema i ꝑmis fricaṙ dꝫ donec
i calefiant deiñ ex oleo calō ea liniat qd ſit
ex oleis bñ redolētibꝰ, ſicͭ oleū de lilio et
oleū de ben: muſceos quoqꝫ ē epithia eis ꝯueniēs: ⁊
ſi ipꝫ ñ hūerit oleū ⁊ ꝓꝑe cuꝫ i ipſo poſuerit pip aut
piretꝝ aut euſōbiu aut aſſā fetidā aut caſtoreū. ex epi
thimatibꝰ ꝑtea extrēitates cuſtodiētibꝰ eſt ut ſiꝑōat
eis galbanū ⁊ allea: q ē ſecuratō aut ſicͭ alkitrā. Et ñ
oꝫ ut ſotular aut calciamētuꝫ quo pes tegiṙ ſit ſtrictꝰ
ita ut pes i eo ꝯmoueri ñ poſſit: qm̄ motꝰ mēbri ē vna
ex rbꝰ ꝓhibētibꝰ ab eo frigus: mēbꝝ quoqꝫ ſuffoca
tū duriṙ incit frigꝰ. Et cū ipꝫ qdē ꝑgamēo coopiṙ ⁊
aliqd ei ſuppoiṙ ⁊ nihil ſrpoiṙ ē magl ipꝫ cuſtodiēs.
Cū aūt maꝰ ⁊ pes frigꝰ ñ ſēſerit. ⁊ ex frigōe nihil di
minutū fuerit nec ſollicitudo iſta fuerit cuſtodiēdi ipꝫ
regie ꝯuenienti: ſcias ꝙ ſēſus iā ē i itinē deſtructōis: ⁊
ꝙ frigꝰ iā effecē i ipo opōeꝫ ſuā. Nec igiṙ excogitaṙ
dēmꝰ qd i ipo ſit facieñ. ꝙ ſi frigꝰ i mēbro opabiṙ ⁊ i
natū q in ipo erat extixerit calōeꝫ ⁊ ꝯſtrixerit illd qd
ꝯſoluebaṙ ex eo ſi eiꝰ ſba ⁊ ipꝫ putrefactōi aptū effece
rit: erit qiꝫ necariū facē totū qd in.c. de vlceribꝰ eſt
dēm. ⁊ ꝓprie d herpetibꝰ eſtiomēis malis. Sꝫ cū fri
gus ipꝫ ipedierit ⁊ nōdū ꝯputruerit: ſꝫ i illo ꝯſiſtit pro
ceſſu meliꝰ erit ut extrēitates ponāṙ i aq̄ vapoꝝ ꝓꝑe
aut i aq̄ i q̄ ficꝰ cocte fuerit ⁊ i aq̄ caulū ⁊ i aq̄ mirti ⁊
i aq̄ aneti ⁊ i aq̄ cāenulle totū hoc ad ſrponeñ. ē eis
cōueiēs ⁊ aq̄ ſcche ⁊ aq̄ namē: Ex napiſ quoqꝫ ē-
plꝫ apponē ē medicamē eis ꝯuēiēs: ab igne ꝑtea ſi-
bi cauē dꝫ ne ad ipm accedat. Et oꝫ qdē ut velo-
ciṙ icedat ⁊ pedē moueat aut extrēa aut exercitꝫ ipm
⁊ fricꝫ: poſtea inūgat ⁊ ſr ipm aquaꝫ calīam ab alto
fūdat cū eo qd dixius. Et ſcito ꝙ dimittē extrēita-
tes ſuſpēſas ⁊ qetas i frigōe ne moueanṙ ⁊ ut nō ex-
ercitenṙ eſt ex maioꝛibꝰ cāis q̄ faciūt extrēis ut ea ſu-
ꝑet frigꝰ. Sūt ꝑtea hoiuꝫ qdā q ponūt in aq̄ fr̄a
⁊ faciūt vtilitatē ac ſi nocumētū ab eis remoueretur;
quēadmodū fructibꝰ accit ꝯgelatis. Cū.n. i aquā
ꝓijciunṙ fr̄aꝫ fiūt quēadmodū ſi ab eis extrherur cō
gelatō ⁊ ab eis labiṙ ⁊ liniūṙ ⁊ eq̄nṙ: ⁊ ſi ea igni appli
canṙ cōꝛūpētur. Sꝫ qūo fit iſtd nō ē medico necriū
Cū aūt vna extrēitas obfuſcāi cepit ſcalpellāda etiā
erit ⁊ ſāguis ab ea extrhēdus mēbꝛo i aq̄ calā pōito:
ꝑpea ne aliqd ſāguis in oꝛificijs plagaꝝ ꝯgeleṙ ⁊ nō
egrediaṙ ſꝫ egredi dimittaṙ dōec p ſe ꝯſtrigaṙ: poſtea
ipa epithiceṙ ex bolo āmeno ⁊ aceto tꝑatis: qm̄ hoc
eiꝰ remouꝫ leſiōeꝫ. Alkitrā quoqꝫ i ꝑncipio ⁊ ſie iu
uamētuꝫ ꝑbꝫ. Cūqꝫ res ad nigrediēꝫ trāſierit aut viri
ditatē ⁊ ꝯſeq̄ṙ ipaꝫ ipa ſm putrefactiōeꝫ ꝓcedētenō
labōet niſi ut auferaṙ illd qd cōputruit ne etiā ſanuꝫ
qd in eiꝰ ꝯſiſtit vicitate putrefiat ⁊ putrefactō paula
ti ad interiora ꝓcedat: ſꝫ fēiat illd qd i ſuo diximꝰ ca.
Ca.vi. de ꝯſeruādo calorē facici in itinere.

Acies ē epithimāda ex rebꝰ viſcoſis i qbus
f erit ꝯglutiatō ſicͭ mucilagie pſilij ⁊ mucilagi-
ne portulace ⁊ ſicͭ dragagāto i aq̄ reſoluto ⁊
gūmi arabico i aq̄ reſoluto ⁊ ſicͭ albuie oui ⁊ ſicͭ toꝛ
tell' de ſilā i aq̄ reſolutis ⁊ trociſcis quos cheutā no
miauit. cū aūt vētꝰ eā ſcinderit aut frigꝰ aut ſol: regi
mē eiꝰ. q̄ res i ſmone de decōatōe. Capi.vij.de
ꝯſuādo it agētē a nocumētis aq̄ꝝ diuerſaꝝ.

Quaꝝ it agētē ad egritudies magis ꝑduc
a q̄ꝫ nutriētū diuerſitas. Ex hoc ſollicitudo
ē hñda ⁊ res aq̄ cōrigēda. De eiꝰ āt emēda
tōe ē ut vehemēter coleṙ ⁊ fiat ut a reſudāte cōpe mlt-
tū p reſudatōeꝫ egrediaṙ: ipaꝫ qꝫ coq̄re quēadmo
dū iaꝫ i hoc demrauimꝰ cāꝫ eā qiꝫ colat: ⁊ iter puṙ
aq̄ ſbaꝫ ⁊ id qd ei admiſceṙ ſepatōeꝫ fac. Et maius
hoc toto ē ipaꝫ ſblimādo diſtillaṙ. Et ēt cū ex lana
retorta fit lychiniū cꝰ vna extremitas i vas plenum
pōiṙ alia i vaſ vacuū ⁊ guttati aq̄ ad vacuū dilabiṙ:
⁊ ē clarificādi modꝰ idōeꝰ ⁊ ꝓꝑe cū mltociēs factū
fuerit: ſilr quoqꝫ cū aq̄ amara ⁊ mala coq̄ṙ ⁊ ꝓijciṙ
i ea dū ipa bulit lutū libeꝝ ⁊ guttati diſtillabiṙ cū la-
na ad modū ꝑme. Et ſilr ēt cuꝫ aq̄ pure admiſcebiṙ
lutū libeꝝ i quo nō exit mala q̄litas: ⁊ ꝓꝑe qd i ſole
fuit aduſtū ⁊ pꝰ ea colabiṙ erit ex eo qd eius ꝓhibet
malitiā. Aq̄ꝫ quoqꝫ cū vio bibere ē ex eo qd eiꝰ re
mouet malitiā cū ipiꝰ malitia fuerit ex gnē pauce pe
netratōis. Aq̄ ēt cū pauca fuerit ⁊ ñ i ueniet tꝑata cuꝫ
aceto erit bibēda ⁊ ꝓꝑe in eſtate: qm̄ hoc a multo
excuſat potu. Aqua ꝑterea ſalſa cum aceto eſt bi-
benda ⁊ ſirupo acetoſo in qua ſilique et myrti gra-
na ſunt ꝓijciēda ⁊ ſoꝛbe. Et poſt aluioſā qd aq̄ꝫ ⁊
pōticā bibēdū eſt totū illd qd naturā ſoluit. Vinū
quoqꝫ ē ex eo qd pꝰ ipaꝫ potatū ꝯfert. Sup amarā
quoqꝫ aquā exhibēda ſūt dulcia ⁊ vnctuoſa: ⁊ ipſa
cū iuleb ē miſcēda ⁊ añ ipaꝫ aq̄ ciceꝝ ē bibēda ⁊ an
teq̄ꝫ volūtas adſit remouebiṙ eius ipedimētū: ⁊ ſilr
comedere cicera Aſī vō aquā ſtantē ⁊ paludeſtrē in
q̄ exiſtit putrefactio nō ſūt guſtāda nutriētia calida
ſupꝛa quā ſtiptica ſūt exhibēda ex fructibꝰ fr̄is ⁊ mi
ca ſicͭ cydonia ⁊ matiana ⁊ acetula. Sup aq̄s quoqꝫ
groſſas ⁊ turbidas vtēdū ē alleis. Et ex eo etiā qd
eas clarificat ē alumē iameni. Ex eis quoqꝫ q̄ diuer
ſarū aq̄ꝝ remouēt malitiā ſūt cepe qd ſūt vt tyriaca

hꝰ: ⁊ ꝓprie cepe cū aceto ⁊ allea etiā. Et ex rebꝰ frīs sūt lactuce. Amplius ex regimīe viatoꝝ ꝯueniēte in diuersitate aq̄ꝝ ē vt ex aq̄ sue ſ̄re ferat ⁊ cū aq̄ misceat ſ̄re in q̄ ꝑus hospitabiẜ. ⁊ feratꝛ ex aq̄ cuiusqꝫ hospitij ad hospitiū qđ ē post ipm ⁊ admisceat eā cū sua aq̄ ⁊ ita faciat donec ꝑueniat vbi vlt: ⁊ silr si ex luto sue ſ̄re sūpserit ⁊ cū oi aq̄ ad quā ꝑuenerit admiscue rit ⁊ ipm in ea ꝯq̄ssauerit ⁊ eā dimiserit quousqꝫ clarificeẜ. Aq̄ ꝑterea pāno inꝑposito bibēda ē ne sanguisuga cū errore egrediaẜ: ⁊ ne qđ ex malꝰ ꝑmixtionibꝰ vehemenẜ ē minutū trāsglutiat. Ex rob quoqꝫ acetosꝭ secū deferre vt ea cū vnaq̄qꝫ diuersaꝝ aq̄rū misceat ē regimē ꝯueniēs.

Ca. viij. de regimine viatoris in mari.

Viatori in mari plerūqꝫ accidit v̓tigo ⁊ reuolruẜ cū ea ⁊ ꝯmoueẜ in ea nausea ⁊ vomitus: ⁊ hoc qdē in ꝑmis diebus sed postea residet ⁊ q̇escit. Et oꝫ ne fortiẜ retineaẜ nausea ⁊ vomitꝰ: sꝫ dimittaẜ donec ꝑ ipꝫ mūdeẜ: ꝙ si sup̄fluus fuerit retinebiẜ tūc: preꝑatio tn̄ ne vomitus accidat nō ē mala. Et hoc ē vt ex fructibus comedat sicut cydonia ⁊ matiana ⁊ ḡnata. Semen quoqꝫ apij cū bibitū fuerit ꝓhibet nauseam ne cōmoueaẜ ⁊ sedabit eā cū cōmouebiẜ ⁊ absinthiū silr. Ex eis etiā q̄ id ꝓhibent ē vt acetosis os stomachi ꝯfortātibus ⁊ vaporem ne ad caput ascēdat ꝓhibētibꝰ nutriaẜ. Et h̄ qdē sunt sicut lentes in aceto ⁊ succo vue acerbe ⁊ parū calamenti ⁊ asceh ⁊ panis fractus in vino bene redolente aut in aq̄ frā. Et ē qū poniẜ i ea asech. Nares quoqꝫ eiꝰ interiꝰ cūꝫ cerusa sunt epithimande.

Explicit fen tertia huius p̄mi canonis ⁊ incipit quarta.

Fen quarta de diuisione modoꝝ medicationū ſ̄m egritudīes vl̓es. Et cōtinet caplā. xxxi.

Ca. i. d̓ctōnis quarte ē locutio vl̓is de medicatōe

Dicemus ꝙ res medicatōis ex vna trium rerū cōpleẜ. vna eaꝝ est regimen ⁊ nutrientia: ⁊ alia medicinaꝝ est exhibitio: ⁊ tertia est oꝑatio manuāl̓. Per regimen autem intelligimus administrationem q̄ fit in causis necessarijs numeratis q̄ ſ̄m vsum sūt currētes: ex quibus est nutriens. Et iudicia quidem regiminis ex ꝑte qualitatū earū sunt proportionalia iudicijs medicinaꝝ. Nutriens vero ex eis oibus iudicia habet q̄ sunt ei ꝓp̄a ex modo q̄ntitatis. Nutriens enim qn̄qꝫ ꝓhibetur qn̄qꝫ minuitur qn̄qꝫ equaẜ qn̄qꝫ augetur. Sꝫ nō ꝓhibetur nisi cū medicus vult vt natura occupetur in maturatione hūoꝝ. Et nō minuiẜ nisi cū vlt v̓tutē cū hoc custodire: ergo i q̄ntū nutrit custodit ꝑtē v̓tutꝭ ⁊ i q̄ntū minuit custodit ꝑtē materiei ne nā tūc occupeẜ in digerendo mltū cibū. Ipe quoqꝫ sꝑ sit sollicitꝰ de eo qđ magis suspectū ē ⁊ ē v̓tꝰ si fuēit valđ d̓biẜ: aut egritudo si fuēit mltū fortis. Nutriēs quoqꝫ ex duabꝰ minuiẜ ꝑtibus. vna eaꝝ ē ex ꝑte q̄ntitatis: ⁊ altā ē ex ꝑte q̄litatis. ⁊ tibi qdē possē est ponē ꝯiūctōeꝫ duaꝝ ꝑtiū diuisionē t̓iā. Dīa aūt int̓ duas d̓ōnes q̄ntitatis ⁊ q̄litatis ē qm̄ nutriēs qn̄ꝫ est mltē q̄ntitatis ⁊ pauci nutrim̄ti sic̄ olera fructus: qm̄ q̄ ex eis mltū comedit ex q̄ntitate nutriētis mltū recipit absqꝫ eiꝰ q̄litate. Et qn̄ꝫ ē nutiens pauce q̄ntitatis ⁊ multi nutrim̄ti sicut oua ⁊ galloꝝ testiculi. Nob quoqꝫ qn̄ꝫ ē necessariū q̄litatē minuere ⁊ in q̄ntitate augmentuꝫ facē ⁊ hoc qdeꝫ ē cuꝫ desideriū fuēit supans: ⁊ in v̓eis crudi fuerint hūores ⁊ voluerimꝰ desideriū sopiẜ ꝑ repletionē ⁊ a venis mltam ꝓhibere māꝫ: iō ut paꝰ maturēẜ illud qđ ē in v̓eis: aut ꝓpẜ itentōes alias ab istis. Et qn̄ꝫ est necessariū nob in q̄litate augm̄tū facē et minuē q̄ntitatē: ⁊ hoc qđ ē cū voluerimꝰ v̓tutē ꝯfortare ⁊ stōi nā rē multā digerē nō valꝫ. Plūm aūt qđ nos laboramꝰ in miuendo cibū aut ꝓhibēdo ē cū egritudīes medicamur acutas. In egritudibꝰ quoqꝫ chrōicis minuimꝰ: sꝫ minꝰ q̄ꝫ i acutis. In egritudinibꝰ nāqꝫ chronicis plꝰ de v̓tute solliciti sumus: q̄ scimꝰ ꝙ eaꝝ crisis ē lōginq̄ ⁊ ipaꝝ statꝰ ē remotꝰ Quaꝓpẜ nisi v̓tus custodiaẜ usqꝫ ad horaꝫ crisis stare nō potit: nꝫ illud qđ in lōgo digeriẜ tpe digerere valebit. In acutis v̓o egritudibus crisis ē propinq̄ ⁊ ꝯfidimꝰ ꝙ v̓tꝰ aū statū nō resolueẜ. ꝙ si hoc timuerimꝰ nutriēs n̄ plīme miuemꝰ. Et q̄nto egritudo plus ꝑncipio ꝓpinq̄ fuēit ⁊ accn̄tia magis q̇eta nutemꝰ v̓tutē ꝯfortātes. Et q̄ntū egritudo ſ̄m augmētū ꝓcesserit ⁊ accn̄tia ibi ēt augm̄tata fuerit minuemꝰ dietaꝫ ꝓpẜ fidutiā eiꝰ qđ iā dedimꝰ ⁊ ꝓptea ut v̓tꝰ alleuieẜ i hōa luctamis. In tpe quoꝫ statꝰ regim̄ vehemēter subtiliāus. Et q̄ntomagis egritudo fuēit acuta ⁊ crisis ꝓpiqor erit n̄ra regimis sb̄tiliatio maō nisi cāe acciderit q̄ nos ab eo ꝓhibeāt: quēadmodū i libris noiabimꝰ ꝑticularibꝰ. Nutriētia ꝑterea ſ̄m hoc qđ ex eo qđ sit nutimētum duas alias hꝫ oꝑōes q̄ sunt velocitas penetratōis sicut dispō vini ⁊ tarditas penetratōis sicut assatoꝝ dispō ⁊ frixoꝝ ⁊ ēt spissitudo subē eiꝰ qđ ex ipso ḡnāẜ i sāguie ⁊ eiꝰ retētio sic̄ ē dispō nutrimēti carnis porcie ⁊ vituline ut ipiꝰ subtilitas ⁊ resolōnis eiꝰ necessitas: sicut est dispō nutrimēti qđ fit ex vio ⁊ ex sicubꝰ. Et nobis qđ ē necessariū nutens qđ cito penetret cū casui v̓tutis aial̓ succurrē volumꝰ ⁊ eius resolōni ⁊ tn̄ pōt stomachꝰ ⁊ v̓tus tollerare ut nutriēs digeraẜ qđ tarde digeriẜ. Et nos qdeꝫ a nutriēte ſ̄remur qđ cito digeriẜ cū accīt ut nutriēs ꝑcedat, qđ tarde digeriẜ ⁊ timemus ne cū eo misceaẜ ⁊ fiat ſ̄m mōm quē iā declaranimꝰ. Et terremur ēt a nutrimēto grosso cū ꝓ certo scimꝰ ꝙ accn̄t opilatōes. Sꝫ eligimꝰ cibum fortis nutrimēti ⁊ tarde digōis ꝓpẜ eū queꝫ ꝯfortare volumus ⁊ exertitijs fortibꝰ ꝑꝑare. Raꝝ quoqꝫ nutriēs eligimꝰ ꝓpẜ illū cui velociẜ accīt poroꝝ spissitudo. Medicatio aūt que fit cū medicinis tres habꝫ regulas: vna eaꝝ ē regl̓a eligēdi eiꝰ q̄litatē. s. eligēdi ipaꝫ cal̓aꝫ aut frāꝫ aut hūidā aut siccā. ⁊ scđa est regula ipius eligēdi q̄ntitatem: ⁊ hec qđ regula diuiditur in regulā mensurādi pōdus eiꝰ: ⁊ in regulaꝫ mensurandi ipius q̄litatē. s. sue calitatis ḡduꝫ aut frītatis aut reliq̄ꝝ ab istis. ⁊ tertia est regul̓a ordinādi suam horā. In electōe aūt q̄litatis medicine absolute nō habeẜ cognitio nisi ꝑ cognitōeꝫ speciei egritudinis:

qm̄ cū egritudis q̄litas scita fuerit erit medicia eligē-
da q̄ ei in sua q̄litate sit 9ria: qm̄ egritudo suo medi
cat 9rio ⁊ 9seruat sanitas suo silr. ¶ Quātitatis aūt
ipsiꝰ mēsura ex duabꝰ cognoscit ptibꝰ fm modum
mēsure artificial' ex nā mēbri ⁊ ex q̄ntitate egritudi-
nis ex rebꝰ q̄ sup illud sua significāt 9ueniētia ⁊ apti
tudine ipsaꝝ: q̄ sūt genꝰ ⁊ etas ⁊ 9suetudo ⁊ tps ⁊ re
gio ⁊ ars ⁊ v̄tus ⁊ forma. ¶ Nature v̄o mēbri cogni
tio q̄tuor reꝝ 9tinet cognitionē. s. 9plexionis mēbri
⁊ creatōis eiꝰ: ⁊ eiꝰ situs: ⁊ ipsiꝰ v̄tutis. ¶ Et 9plexio
nis q̄dē mēbri: qm̄ cū eiꝰ nāl' 9plo scita fuerit: ⁊ ipsiꝰ
9plo in egris scief p mēsurā existimatiuā q̄ntū eius
cōplexio natural' elōgata fuerit: scief ergo mensura
q̄ntitatis q̄ ipsa reduci possit ad tēperiē: v̄bigr̄a qm̄
si sanatiua cōplexio fuerit fr̄a ⁊ egritudinal' cal'a: tūc
iam mlt̄a elōgatio erit a 9plone sui: ⁊ tūc mlt̄a indi-
gebit infr̄atōne. q si ambe fuerint calide sufficiet ei
pua infr̄atio. ¶ Et creatōis q̄dē mēbri iam diximꝰ q
creatura mēbri in .iiij. diuidit modos: ⁊ tu q̄dē eam
ibi 9siderare debes. ¶ Post hoc scire debes q mem
broꝝ quedā sūt q̄ in foraminibus suis sunt facilia ⁊
sunt in eis interiꝰ aut exterius loca vacua p q̄ expelli
tur supfluitas medicia subtili ⁊ tēperata. ¶ Et coꝝ sūt
alia q̄ nō sunt ita sz medicina indigēt fortiore: ⁊ silr
eoꝝ est q̄d est raꝝ: ⁊ coꝝ ē q̄d est spissū. ¶ Et raro q̄dez
medicina sufficit subtil' ⁊ spisso ē medicina fortis ne
cessaria: q̄d aūt forti medicina magis indiget ē illud
q̄d in nulla duaꝝ ptiū vētriculū hz neq3 receptacu-
lū. ¶ Et post ipm est illud q̄d habet in vna pte: ⁊ post
ipm est illud q̄d a duabꝰ ptibus habet receptaculū:
sz ē solidū ⁊ spissū sicut rigno: postea est illd q̄d ea hz
a duabꝰ ptibus ⁊ est raꝝ sicut pulmo. ¶ Et situs q̄dez
membri qm̄ p sitū cognoscit quemadmodū tu scis
aut locus aut societas. ¶ Utilitas v̄o q̄ ex societatis
pueniт cognitōe est magis ppa, pptea q pte magis
eligis ad quā medicina trahit ⁊ ad quā eam declina
re facis. v̄bigr̄a: cū fuerit matia in gibbo epatis eua
cuabis eā p vrinā ⁊ si in epatis 9cauitate fuerit eua
cuabis eā p ventrē: qm̄ epatis gibbositas mēbris
vrine est associata: ⁊ eiꝰ 9cauitas est associata intesti
nis. ¶ Sz eiꝰ vtilitas q̄ ex pte sciēdi locū puenit ē triū
modoꝝ. vnꝰ eoꝝ est eiꝰ lōgitudo ⁊ ipsiꝰ ppinquitas
qm̄ si fuerit ppinquū sicut stomachꝰ puenient ad ipz
medicine tēperate ⁊ opabūtur in ipso: ⁊ si lōginquū
fuerit sicut pulmo, medicinaꝝ tēperataꝝ v̄tutes corrū
pent anteq̄ ad ipm pueniant. ¶ Quapropt̄ erit neces
sariū vt in eaꝝ v̄tutibus augmentū fiat. ¶ Oportet
itaq3 vt cū mēbrū ē ppinquū cui obuiat medicina sit
v̄tus ipsiꝰ medicine fm mensurā q̄ egritudini sit op
posita: ⁊ si autē ea fuerit lōgitudo ⁊ spaciū ⁊ est egritu
do cui est medicia necessaria quā v̄tus pfūdans pe
netrare faciat: tunc necessariū est in v̄tute medicine
plꝰ addere q̄ prius erat ei necessariū sicut acetū in em
plastro sciatice ⁊ reliqs. ¶ Et secūdꝰ modꝰ ē vt sciatur
q̄d medicinis sit admiscendū vt p illud velociter ad
mēbꝝ pueniat: queādmodū medicinis mēbroꝝ vri
ne admiscent diuretica ⁊ medicinis cordis crocus.
¶ Et tertiꝰ q̄dē modꝰ est vt sciamꝰ q̄ pte medicinam

ad ipm transire faciamꝰ. v̄bi gr̄a: si sciuerimꝰ q vl-
cera in inferioribꝰ exñt intestinis p clistera iniiciemꝰ
⁊ si sciuerimꝰ q sint i superioribꝰ p illud q̄d bibūt affe
remus. ¶ Nūq3 etiam 9fert loci ⁊ societatis sil' solli
citudinē hēre. ⁊ hoc q̄dē est in eo q̄d facere debemꝰ
cū fuerit mā tota iā3 in mēbro euacuata: ⁊ in eo q̄d
facere debēmꝰ cū fuerit mā ad hoc ut euāt: qm̄ cū sci
uerimus q matia fuerit adhuc in descēsu a suo loco
materiā extrahemus postq̄ q̄tuor 9ditionū curaꝫ
habuerimꝰ. ¶ Una est ptis diuersitas queādmodū a
dextra ad sinistrā: ⁊ a superioribꝰ ad inferiora. ¶ Et secū
da est vt societatis curam habeamꝰ: sicut menstrua
vētosis retinemus q̄s mamillis superponimꝰ socio
attrahētes. ¶ Et tertia rectitudinū curā hēre queādmo
dū in egritudinibꝰ epatis in dextra minutionē faci-
mus basilica: ⁊ in egritudinibꝰ splenis in basilica si-
nistra. ¶ Et q̄rta q̄dē est cū sollicitudine elōgatiōis ne
q̄d extrahit valde ppinquū sit ei a quo extrahitur.
¶ Sz cū accidit vt tota matia iā3 sit euacuata vtreq3
res ei 9ferūt ex pte: qm̄ si voluerimꝰ accipiemꝰ eā ex
ipo membro ⁊ si voluerimꝰ trahemus ipam ad mē
brū propinquū q̄d associatū est ⁊ eā3 ab eo extrahe
mus queādmodū duas minuimꝰ saphenas in ma
tricū egritudinibꝰ: ⁊ venā q̄ est sub ligua cū medica
ri volumꝰ apa duaꝝ amigdalaꝝ. ¶ Cūq3 ad diuersuz
trahē volueris mēbri a quo ptrahis dolorē pꝰ seda
¶ Et caue tibi ne trāsitus sup pncipale fiat. ¶ Et vtilitas
q̄dē q̄ seqt ex pte v̄tutis mēbri ē triū semitaꝝ. vna
est dignitatis ⁊ pncipatꝰ curā hēre: qm̄ sup membra
pncipalia nō faciemꝰ aliq̄d cū fortibꝰ medicinis in
quo sit ambigendū q̄ntomagis potuerimꝰ ne nocu
mentū toti corpi cōmune faciamus quapropt̄ ex ce
rebro ⁊ epate nō euacuabimus illud q̄d ab eis eua
cuare debemꝰ in vna hora: neq3 vllo mō vehemēti
infr̄abimꝰ infr̄atōe: ⁊ cū epati emplastꝝ supponemꝰ
ex medicinis resoluētibus nō relinq̄mus qn in eo
res retētiuas ⁊ boni odoris ponamꝰ ppt̄ v̄tutē cu
stodiēdā: ⁊ silr in eis q̄ ppt̄ ea ad bibēdū damꝰ. ¶ Q̄d
aūt int̄ oīa mēbra hac tota custodiēda dignꝰ existit
est cor ⁊ postea cerebꝝ ⁊ pꝰ ipm epar. ¶ Et secūda q̄d
semita ē curā hēre opatōis mēbro associate: lz nō sit
pncipale sicut stōus ⁊ pulmo. ¶ Quapropt̄ in febribus
cū stōi debilitate aquā fr̄aꝫ in potu q̄ sit vehemētis
fr̄itatis nō damus. ¶ Et scies q dare ea pura q̄ laxa
faciūt pncipalibus mēbris ⁊ eis q̄ sūt corā ipsis est
valde timorosū in re vite. ¶ Et semita t̄tia ē hēre solli
citudinē acuitatis sensus ⁊ eius ebetudis. dz nāq3 si
bi cauē ne mēbris acuti sensus neruosis det medici
nas malarū q̄litatū ⁊ mordicatiuas ⁊ nocitiuas sic
sūt titimali ⁊ reliq̄ ab eis. ¶ Medicinaꝝ v̄o a q̄ꝝ da
tione nob cauemus spēs sūt tres: resoluētes ⁊ vehe
ment infr̄antes: ⁊ 9rias hn̄tes q̄litates sic flos eris
⁊ cerusa ⁊ calcucechaumenō ⁊ eiꝰ silia. hoc q̄d ē ele
ctionē medicie diuidē fm mēbri nāꝫ. ¶ Scdōꝫ v̄o egri
tudinis q̄ntitatē q̄ntū illi v̄bigr̄a: cꝰ corpis calitas
egrotatiua ē fortis ⁊ necessariū est ipsam extiguē cū
medicia q̄ sit in infr̄ando fortissima: ⁊ illi cuius acci
dental' fr̄itas ē fortis ē necessariū eā calefacē cū me-

dicina fortis calefactõis: si ṽo nõ fuerint fortes me dicine debilioris q̃litatis nob sufficiẽt. ¶ Ex tpe aũt egritudis ẽ vt faciamus in quo suoꝝ tpm sit egritu- do. ṽbi grã cũ aꝑ a in ꝑncipio fuerit sup ipm pone mus qδ solũ repcutiat: ⁊ cũ in statu fuerit ponem⁹ illδ qδ solũmõ resoluat: in medio aũt miscebimus vtraqꝫ: ⁊ si egritudo fuerit acuta ipa i ꝑncipio exñte tpate regimẽ subtiliabim⁹. Et si in statu fuerit i sub- tiliãdo studebim⁹: ⁊ si fuerit ꝓlixa nõ tñ in ꝑncipio subtiliabimus: sꝫ in statu tpata vtemur subtiliatõe lꝫ mltas ꝓlixaꝝ egritudinũ ꝑter febres subtiliatiuũ resoluat regimẽ. Egritudo quoqꝫ si mlte ebuliẽtis materie fuerit in ꝑ̃incipio eam euacuabimus non expectantes maturationẽ: ⁊ si mediocris fuerit ma turabimus eam ⁊ postea euacuabim⁹. Cognitõ ãt reꝝ q̃ sua significãt ꝯueniẽtia ẽ ad sciẽdũ tibi facil: ⁊ ser qdẽ q ex eaꝝ existit sũma ẽ dignior c⁹ rẽ custodi ri oꝫ ⁊ an sit medicie iuuamentũ ꝑstãs an egritudi. Et dicem⁹ ꝙ in egritudib⁹ in qb⁹ ẽ timor ⁊ nõ sum⁹ securi ex defcũ ṽtutis si qδ facẽ dẽm⁹ tardauerim⁹ aut ex eo aliqd alleuiauerim⁹ ⁊ minuerimus a for- ti medicamine ꝑmo incipe debem⁹. ¶ Ille ṽo in q bus nõ existit timor ꝭm ordinẽ ad fortiorẽ ꝓcedẽt si nõ suffecerit eis debil. ¶ Preter hoc quoqꝫ tibi ca- ue ne a rectitudine recedas: lꝫ videris ꝙ ipaꝝ tardet iuuamentũ: neqꝫ in errore moreris ⁊ si videris ꝙ ei⁹ nõ appeat ĩpedimentũ. Et cũ hoc nõ ꝭm vnã medi cationẽ cũ vna tibi stañ. ẽ medicia: imo in vna medi catõe medicias ꝑmuta: qm̃ ab ipso qδ ꝯsuetũ ẽ ñ sit passio: ⁊ vnicuiqꝫ qdẽ corpi imo oi mẽbro imo vni corpi ⁊ vni mẽbro i vna hora ⁊ nõ in alia inest ꝓpe tas ab vna medicia pati ⁊ nõ ab alia. Cum aũt igno ras q̃ sit egritudo relinq̃ eã nẽ ⁊ ñ ꝓpes: qm̃ aut nã supabit egritudinem aut ipaꝫ manifestabit. ¶ Cũqꝫ egritudo dolori ꝯiũcta fuerit aut cause doloris aut a quo ꝓuenit dolor sicẽ ẽ ꝑcussio aut casus: incipies sedare dolorẽ. Et si tibi ncẽe fuerit stuporẽ iducẽ nõ trãscẽdas tale q̃le ẽ papauer al. qm̃ cũ suo stupore ẽ ẽt domesticũ vl ꝯsuetũ. Cũqꝫ vehemẽtia caloris mẽ bri tibi nocumẽtũ fecerit nutri ex eo qδ sãguinẽ vehe mẽt igrossat sicẽ frumẽtũ coctũ. Et si ex hoc qdẽ regi mine nõ alleuiabit nutri cũ infrĩantib⁹ sicut lacticis ⁊ ei⁹ silib⁹. Scias ꝑterea ꝙ ex ꝯgruis medicatõib⁹ q̃ ꝯferũt ẽ iuuamẽtũ qδ fit ex eo qδ ṽtutes ꝯfortat aia les ⁊ vitales sicẽ leticia ⁊ obuiare ei qδ sibi placet: ⁊ as sidue sedẽ cũ eo cũ quo gratulat. q̃ñqꝫ etiã ꝯfert sede- re cũ eo a quo verecũdat ⁊ quẽ erubescit: qm̃ egrũ ꝓ hibet a reb⁹ q̃ ei nocẽt. Ex eis ꝑterea q̃ huic mõ me dicatõis sũt ꝓpinq̃ ẽ mutatio de ira ad irã ⁊ de aere ad aerẽ ⁊ de formis ad formas: ⁊ ꝑcipue cũ formas efficẽ ⁊ mot⁹ q mẽbꝝ dirigãt, aut ꝯplonẽ mutẽt: quẽ admodũ puero lusco ꝑcipit vt scitillas ĩtueat aut rẽ q̃ ei appetat aut sicẽ ꝑcipit torturã patiẽti vt speculũ in tueat calibis: qm̃ hoc ꝑducit cũ ad hoc vt laborꝫ in rectificãdo faciẽ suã ⁊ frontẽ ⁊ oculũ ⁊ fortasse iuit⁹ redibit ad hoc vt melioret. ¶ Ex regul ꝑterea q̃s ob seruare debes ẽ fortes dimittẽ medicatões in tpib⁹ fortib⁹ q̃ntopl⁹ potis: sicẽ ṽtrẽ vehement soluẽ aut

ꝓuocare vomitũ aut apire ⁊ adurẽ i estate ⁊ hyeme Ex reb⁹ quoqꝫ in q̃ꝫ medicatõe subtile ẽ adhibẽdũ studiũ ẽ cũ i vna ꝯiũgunt egritudie duo q̃ fieri ꝯ̃ria dñt qr oportet ṽ.g. vt egritudo infrĩet. ⁊ eius cã cale fiat aut ecõuerso: quia oportꝫ vt egritudo calefiat et ei⁹ cã infrĩet: sicẽ mã colice indiget calefactõe ⁊ incisio ne ⁊ subtiliatiõe: ⁊ oꝫ vt fortitudo doloris ei⁹ infrĩet ⁊ stupefiat ⁊ ecõuerso. ¶ Ampli⁹ scire debes ꝙ non ois repletio neqꝫ ois cõplonis malitia suo medicat ꝯ̃rio ex euacuatõe ⁊ oppositõe: imo multotiẽs suffi cit multa regimis bonitas in repletõne ⁊ malitia cõ plexionis.

¶ Ca.ij. de medicatõib⁹ egritudinũ malitie ꝯplonis

Q Ue ex eis qdẽ sine mã existit ꝯplo tñ ꝑmu tatur. sed si cum mã fuerit ipa euacuabit ⁊ plerũqꝫ qdẽ ei sola sufficit euãtio si ꝯplo nis infuse q̃ ꝑtita ẽ malitiã nõ ibi reliq̃rit: ⁊ q̃ñqꝫ nõ sufficit nob istud si ꝯplonis dimiserit malitiaꝫ: imo erit nob ncẽe ꝯplonẽ ꝑmutare cũ in euãndo finẽ fe cerim⁹. Dicem⁹ ergo ꝙ malitie ꝯplonis medicatõ mltis fit modis. ¶ Coplonis nanqꝫ malitia aut erit ĩfusa: ⁊ erit ꝑ̃pri⁹ medicatõ ex ꝯ̃rio absolute: ⁊ h ẽ me dicatio absolute: aut erit i timio vt ipa gnẽt ⁊ erit ei⁹ sanatio sanatio q̃ fit cũ ꝑmissione seruatiõis quẽad modũ putrefactionẽ q̃ est cũ febre q̃rtana medica mur cũ tyriaca ⁊ aquã frãꝫ in tertiana dam⁹ vt extin guat. Et exẽplũ ꝑmissionis seruatõis ẽ euãtio in q̃r tana q̃ fit cũ helleboro ⁊ i tertiana cũ scamonea cuꝫ ꝑncipiũ interpolatõis q̃ accidit phibẽ volumus. ¶ Et exẽplũ ꝑmissionis seruatõis solũmõ ẽ euãtio q̃rtane apte ꝓpt mẽlie supatõeꝫ cũ helleboro: ⁊ fe bri tertiane ꝓpt cholẽ dñiũ cũ scamõca. ¶ Cũ aũt in aliq̃ egritudie dubitaueris aut sit ei⁹ cã calitas aut frĩtas ⁊ expiri volueris nõ expiaris cũ supfluo: ⁊ ca ue tibi ne decipiat te impssio q̃ erit accñtal. ¶ Et de bes scire ꝙ infrĩatõis ⁊ calefactõis tps ẽ vnũ: sꝫ in in frĩando ẽ pl⁹ tioris: qm̃ calitas ẽ amica nẽ: ⁊ in h ũe ctãdo qdẽ ⁊ exsiccãdo ẽ timor eq̃l: sꝫ hũectãdi tps ẽ lõgi⁹. Unaqueqꝫ ꝑterea hũiditas ⁊ siccitas ꝯseruat ꝓpt suaꝝ cãꝝ ꝯfortatõeꝫ: ⁊ ꝑmutat ꝓpt cãꝝ ꝯ̃riũ ipi us fortitudis augmentũ. ¶ Et calitas qdẽ fit fortior causis q̃rũ iam expleuimus sermonẽ: deiñ ꝑ mũdi ficãtia ⁊ est supfluitates expelẽ ⁊ repletionẽ ⁊ opila tionẽ apire. deinde ex eo qδ ipam ꝯseruat ⁊ hoc est hũiditas tẽperata: frĩtas ṽo fortior ex eo ꝙ ipsi⁹ cõ fortat causas ⁊ ꝙ caliditatẽ suffocat: ⁊ ex eo ꝙ ipaꝫ supflue resoluit ⁊ est siccitas ꝭm eẽntiam ⁊ caliditas ꝭm accidens. ¶ Qui aũt caliditatis supfluitatẽ cum opilatõibus medicat sibi cauere debet ab infrigida tione supflua ne in ꝯuertẽdo opilationem in lapide augmentũ faciat: ⁊ ne calide ꝯplexionis malitiã au gmentet: imo paulatim ꝑmo medicari debet cũ eo qδ absterget. ⁊ si qδ ĩfrigidat ei suffecerit sicut aqua ordei ⁊ succ⁹ scariole erit ꝯueniens: ⁊ si nõ suffecerit istud tũc cũ illo qδ tẽperatũ existit: qδ si hoc nõ suf fecerit tunc cũ eo in quo subtil existit calor: neqꝫ ex hoc sis sollicit⁹: qm̃ iuuamẽtũ ei⁹ diaphoresi i infrĩan do plus ꝯfert q̃ꝫ sit nocumentũ qδ facẽ ei calor q ad

extinguēdū ē facił post aptionē. Et ē etiā cū acutoꝝ
hūoꝝ digestio extiguēdi supfluitatē ꝓhibet lꝫ gdāꝫ
hoīuꝫ sint q ꝑueniāt ad hāc ďstruēdā sniāꝫ ⁊ ignorēt
ꝙ fortis extīctio deijcit v̓tutē ⁊ quāto magis in
corꝑib⁹ q̄ ab egritudine debilitata fuerūt: lꝫ aliquo
directōis mō mīāꝫ rectificet qđ ē cū post ipāꝫ alie ꝑ
uenūt egritudies aut ex malitia ꝯplōnis simplicis
aut ex materijs frīs ꝯplōni ꝯ̄rijs quam rectificauit.
¶ Cōplōnē v̓o frām calefacē q̄si difficile ē cū iāꝫ ē
infusa: ⁊ multū facile in ꝑncipio: ⁊ ad vltimū calefacē
frigidū ī ꝑncipio rei ē facili⁹ q̄ꝫ calidū ī ꝑncipio
infrigidare: lꝫ calidū ī fine īfrigidare lꝫ sit difficile ē
tñ facili⁹ q̄ꝫ frigidū ī fine calefacē: qm̄ supflua frītas
ē ipa mors inati caloris aut ei ꝓpinq̄. ¶ Et dēs scire
ꝙ īfrātio qn̄ꝫ siccitati ꝯiūgit: ⁊ qn̄ꝫ hūiditati: ⁊ qn̄ꝫ
ab vtrisq̄ꝫ sepat: verūtñ siccitas magis fit mā̄siua cū
frītate q̄ sēuit: ⁊ hūiditas ē magis adducēs frītatē
q̄ accidit. ¶ Et iā gdē oēs caloris cāe cū supfluūt i
exsiccādo iuuāt ⁊ qn̄qꝫ ēt oēs frītatis cāe cū supfluerit
i hūectando iuuāt. Et nulla gdē res ad h̄ tm̄
ꝑuenit q̄ꝫ tū ociositas ⁊ assidua balneatio q̄ ē facił in
tina. ¶ Et nos gdē te faciem⁹ scire h̄ in eo qđ ē ꝑnus
sū. ¶ Uinū ꝑterea tꝑate bibitū i hūectando ē forte.
¶ Ampli⁹ scire dēs ꝙ cū senex infrīdatiōe indiget ⁊
hūectatiōe nō sufficit ad h̄ illud qđ ipm̄ ad eq̄litatē
reducit: imo qđ ipm̄ trāsire facit ad ꝯplōnē frām ⁊
hūidā q̄ ei debet: qm̄ ipa lꝫ sit accn̄tał: ē tñ ei q̄si nāł.
¶ Scire quoꝫ dēs ꝙ sepe ē nob ncāriū i ꝑmutādo
ꝯplonē dare illud qđ hmōi ꝯfortat ꝯplōnē queādmodū
ē nob ncāriū dare acetū cū medicinis caliś
alicui mēbro iō ut ipā ꝑpenetrēt v̓tutes: et sic ē nob
ncāriū dare crocū cū medicinis īfrantib⁹ corꝑpterea
ut eas ad ipm̄ ferat. ¶ Et multotiēs gdē ē medicina
vehemētioris opatiōis i ꝑmutādo ꝯplōnē: lꝫ
ꝓpt̄ sui subtilitatē nō ꝑmanet donec suā ꝑficiat operationē.
Est ergo nob ncāriuꝫ ei aligd admiscē qđ
ipam īspisset ⁊ retineat: lꝫ ex ea sue opatiōis ꝓueniat
ꝯ̄riū: sic balsamo admiscem⁹ ceraꝫ ⁊ reliq̄ ad h̄ ut
ipm̄ tanto tꝑe retineāt in quo suam ꝑficiat opationem.

¶ Capitulū .iij. ad sciendū q̄lit ⁊ qn̄ oꝫ euacuari.

Res q̄ demrant rectitudinē iudicij i euacuādo sūt dēe replō ⁊ v̓t⁹ ⁊ ꝯplō ⁊ accn̄tia cōueniētia sic si ꝯtigēt ꝙ nāꝫ soluē vellem⁹:
deiñ accidēt vētris solō: qm̄ vētrē soluē sup ventris
solōnē ē timorosū: ⁊ figura ⁊ etas ⁊ tp̄s ⁊ aeris ⁊ regionis
dispositio ⁊ ꝯsuetudo euacuādi ⁊ ars euāndi.
h̄ nāq̄ꝫ cū fuerit ꝯ̄ria significatōi ꝓpt̄ quā euātio
faciēda erit, ꝓhibebūt euātionē. ¶ Uacuitas itaq̄ꝫ sine
dubio euātionē fieri ꝓhibet. Et silit cū debilitas
cuiuscūq̄ꝫ triū v̓tutū fuerit. verūtñ qn̄q̄ꝫ plus eligimus
alic⁹ v̓tutis debilitatē q̄ꝫ ipedimētū relinquēdi
euātionē: ⁊ h̄ gdē ē in v̓tutib⁹ sēsibilib⁹ ⁊ motiś
cū fiduciā habuerim⁹ succurrēdi rei timorose si accid-
erit: ⁊ silit in oīb⁹ v̓tutib⁹. ¶ Cōplexio quoq̄ꝫ calida
⁊ sicca ad h̄ ꝓhibet: ⁊ frīda ⁊ hūida calitatē nō
hn̄s ab ea etiāꝫ ꝓhibet. in calida aūt ⁊ hūida facile
faciem⁹ illud ⁊ fortit. ¶ Figura autē .s. superfluitas
malerici aut raritas ab ea ꝓhibet ꝓpter timorēꝫ ne
spūs resoluat: ⁊ similit oportet in regēdo debilēꝫ ⁊
macrū multā choleram rubeā in sanguine hñtēꝫ ut
ei blandiaris ⁊ nō ipm̄ euacues: ⁊ ut eū nutrias ex
eo qđ bonū gnāt sanguinē ad frītatē ⁊ hūiditatem
declinantē: qm̄ ex hoc sui humoris ꝯplō rectificabitur:
aut fortasse ipm̄ fortē efficies ⁊ euacuatiōes tollerabit:
⁊ silit oportet ne illū euacuare sis ausus qui
ex ꝯsuetudine parū comedit q̄ꝫ diu ab ei⁹ euacuatione
abstinē poteris. ¶ Supflua quoq̄ꝫ piguedo ab
eo ꝓhibet ꝓpt̄ timorē ne frītas dominet: ⁊ ne caro
venas cōprimat ⁊ eas extinguat cū vacuas iuenerit
⁊ calorem suffocet inatū: aut supfluitates exꝑmendo
ad interiora expellat. ¶ Accn̄tia quoq̄ꝫ mala sicut
aptitudo colirice passioni ⁊ spasmo ab ea ꝓhibent
Etas ꝑterea etiā q̄ nōdū ad augmēti ꝯplemētū ꝑuenit
aut ad ꝯsumptiōis terminū ē transiēs ab ea ꝓhibet.
Hora quoq̄ꝫ multū calida aut multū frigida ab
ea ꝓhibet. ¶ Et regio gdē meridionał vehemēter calida
ab ea ꝓhibet: qm̄ plima coꝝ q̄ vētrē soluūt sunt
calā: ⁊ duaꝝ acuitatū ꝯiūctio tollerari non pōt: qm̄
v̓tutes ī eis debiles erūt ⁊ dissolute: ⁊ q̄ exterior calor
māꝫ ad exteriora trahit: ⁊ medicia ipam trahit
ad iteriora: q̄re iñ ꝓuenitur diuersas ptes ꝓtractio
⁊ ad resistēiāꝫ ꝑducit. ¶ Et septentrionalis multuꝫ
frigida ab ea ꝓhibet. ¶ Parua quoq̄ꝫ euacuandi
cōsuetudo ab ea ꝓhibet. Ars etiā qua mr̄a fit euacuatio
sicut seruiēdi in balneo: ⁊ onera dorso deferentiū
ab ea ꝓhibēt: ⁊ ad vltimū oīs ars laboriosa.
¶ Scias ꝑterea ꝙ itēio i oī euacuatōe ē vna gnq̄ꝫ
rerū. Aut euacuatio illi⁹ qđ ē euacuāduꝫ ⁊ seq̄t ipm̄
ꝓculdubio tranqllitas nisi ꝙ receptaculoꝝ lassitudo
ipm̄ sequatur. aut caliditatis ebulitio aut febris
ephimera aut alie egritudines que comitantur: sicut
excoriatio quāꝫ vētris solutio in intestinis facit
aut vlcera que vrine ꝓuocatio in vesica facit: ⁊ hoc
quidē licꝫ iuuamētuꝫ cōferat: eius tamē vtilitas nō
sentit: imo qn̄q̄ꝫ ꝑsentialit dolet donec accidēs remoueat.
¶ Et scđa est cōsideratio ꝑtis sue declinationis
sicut nausea q̄ vomitu mūdatur: ⁊ mordicatio
in vētre que vētris solutiōe remouet. ¶ Et tertia est
mēbrū egressiōis ei⁹ a ꝑte declinatiōis ei⁹ sicut basilica
dextra in egritudine epatis: ⁊ nō cephalica dextra:
qm̄ si error ꝓuenerit in tali quale est illud qn̄ꝫ
sequet inde timor. Et oꝫ gdem ut sit mēbrū egressionis
ignobili⁹ illo a quo fiet euacuatio ne mā ad illđ
declinet qđ ē nobili⁹. ¶ Oportet ꝑterea ut sit ei⁹ exitus
nāłis: sicut mēbra vrine gibbositati epatis: ⁊ intestina
ꝯcauitati ipius. Est tñ cū mēbrū a quo expellit
est ipm̄ mēbrū per quod euacuatio facienda est:
sed est in ipso egritudo vetus aut recens ꝓpt̄ quāꝫ
est timendū de cursu humoꝝ sup ipm̄. Ipi ergo ad
aliud quod sit melius transponendi sūt. Et ē etiam
cum ex supatiōe humoꝝ timet super ipm̄ egritudo
sicut cū tractus fit ab oculo ad gulā qm̄ timetur ne
illi qn̄q̄ꝫ superueniat suffocatio: ideo q̄le est hmōi
suauiter ⁊ molliter fieri debet. ¶ Nam quoq̄ꝫ plerunq̄ꝫ
taliter operatur ⁊ euacuat nō per partē qua
ꝯsueuit iō ut mēbꝝ custodiat cū debile fuerit: ⁊ plerunq̄ꝫ
etiā est ut sit illud qđ nā euāt ꝑtis longinque

⁊ opposite ⁊ remãeat cũ ipo ãbiguitas: sicut cũ a capite ad anũ aut crus aut pedẽ eṽat: ñ.n. ꝑ certo scit ñ ex toto sit cerebro aut ex vno vẽtriclo. Et q̃rta qd ẽ hõa eṽatõis ipius. nã dic Gal. peitꝰ ꝙ i chrõicis egritudibꝰ maturatõ tm̃ ⁊ nihil plꝰ expectãda ẽ. Et tu qd iã sciuisti qd sit maturatõ: ⁊ añq̃ eũes pꝰ maturatiõez ex sbtiliatis in potu tribuere debes sicut aquã isopi ⁊ hasce ⁊ sciuz. Sz ⁊ in acutis ẽt egritudinibꝰ maturatõez expectare meliꝰ ẽ ⁊ ꝑcipue cũ qete fuerit. Qd si mobiles fuerit tũc ad eṽandũ mãz festinare erit meliꝰ qm̃ ipedimẽtũ motꝰ eiꝰ ẽ maiꝰ q̃ fuẽ eṽatõis añq̃ ipa sit matura ⁊ ꝓpe cũ hũores fuerit sbtiles: ⁊ ꝑcipue cũ i ꝯcauitatibꝰ venaꝝ fuerit ⁊ non i mẽbris igredientes. Cũ aũt hũori i vno fuẽit mẽbro ꝯphẽsus nullomõ moueat donec maturẽtur ⁊ cẽtiam hẽat ꝑpatã ul' apatã q̃m tu sciuisti in suo loco. Et silr cũ ñ fuerimꝰ securi ꝙ vtꝰ usz ad maturitatis horaz ꝑduret eṽabimꝰ eã pꝰ q̃z nobis cauerimꝰ ut eiꝰ subtilitatẽ ⁊ grossitiẽ sciamꝰ: qm̃ si spissa fuẽit ⁊ grossa ipaz mouẽ ñ dẽmꝰ nisi post sbtiliatõez. Eiꝰ vero grossitiẽ cognoscemꝰ ꝓptea ꝙ fastidiũ ꝑitũ iã ꝑcessit: aut sub hypocõdrijs doloꝛ extẽsiuꝰ aut aduentus apatis in iterioꝛibꝰ. Quod aũt magis custodirẽ debemꝰ i hꝰ i dispõe ẽ hitudo cãnaliũ ne ipi sit clausi. ⁊ pꝰ hoc qdẽ totũ tibi posse erit ut ante maturatõnem vẽtrẽ soluas. Et scias ꝙ materiei eṽo ⁊ ipsiꝰ de suo loco eradicatio ẽ ꝑz vnũ duoꝝ modoꝝ. vnꝰ eorum ẽ ꝓpt artatõez que fit ad longiq̃z diuersitatez: ⁊ alter ꝓptea q̃ ad ꝓpiq̃z. Et suaꝝ qd hoꝛaꝝ dignioꝛ est cũ i cõpe nullomõ est alicꝰ matiei repletio. Ponamꝰ itaq̃z ꝙ ab oꝛe viri frĩꝰ mltꝰ fluat sãguis ⁊ ab hemoꝛroidibꝰ mlieris sr̃flue fluat sãguis. Unũ itaq̃z duoꝝ faciemꝰ aut trahemꝰ ꝑ decliatõez q̃ fit ad ꝓpiq̃z diuersitatem: ⁊ oportebit tũc ut mãz ad nr̃as decliemꝰ faciẽdo sãguiẽz ex naribꝰ fluẽ: ⁊ in alio ad mr̃icẽ ꝓuocãdo mẽstrua: aut si voluerimꝰ ad lõgiq̃z diuersitatẽ attrahẽ eṽabimꝰ i ꝑmo sãguiez a veis et locis q̃ sũt in iferioꝛe pte coꝛpis: ⁊ in scdo a venis et locis q̃ sũt in sũpma pte coꝛpis. Et nõ oz qd ut in duas diametros ꝓlõgatõez facias sz in vna tm̃ que sit diametri magis lõginq̃: nã si mã fuẽit in sũpmo dextre ptis nõ erit attrahẽda ad infimũ sinistre: imo ad ifimũ ipiꝰ dextre. Et hoc qd est illo qd est magis nec̃riũ aut ad sinistram a sũpmo si fuẽit tm̃ lõginq̃ q̃ntũ ẽ ab hũero ad hũeꝝ ⁊ nõ fuẽit dispõ eiꝰ sic dispositõ duoꝝ lateꝝ capitis. Mã nãq̃z si in dextra capitis fuẽit eã ad iferioꝛa ⁊ nõ ad sinistrã trahẽs capitis. Cũq̃z mãm ad lõgiquũ trahẽ volueris loci doloꝛẽ ꝑus sedab ⁊ ipiꝰ minuat ꝯpiltio ꝑ attractionez: qm̃ dolõ ẽ trahẽs. Cũq̃z ad locũ nõ obedit ad quẽ ipsã trahis ñ violent agas: qm̃ q̃z violẽtia illa ipaz mouebit ⁊ sbtiliabit ⁊ nõ trahet ⁊ fiet velociꝰ declinãs ad dolẽtẽ locum. Et foꝛsitã tibi sufficiet ut trahas: lz ñ eũes: qm̃ ipa attractõ eiꝰ itẽr ad mẽbꝝ ꝓhibet: lz nõ ex̃hat: ꝑ ipaz ergo attractionẽ ad itẽtionẽ pueniemꝰ: lz cũ ipa ñ eṽaueris sz declinatiõe ꝯtentꝰ fueris q̃ fit ligãdo mẽbꝛa opposita aut vẽtosis ⁊ medicinis rubicãtibꝰ. Et ad sũmũ cũ oi qd doloꝛẽ efficit. Ex mãkijs ãt q̃ ad eṽandũ sunt faciliores sũt ille q̃ sunt in venis: deĩn ille q̃ in mẽbris ⁊ iũcturis: qm̃ q̃z est difficile eas ex̃hẽ ⁊ eṽare: ĩõq̃z nec̃e est ut cũ eṽabũtur alie cũ eis egrediãtur. Eṽato ꝑtea ẽ necessariũ ne ꝓpt comedẽ nutriẽtia mlta ⁊ mala q̃ nã i digesta trahat. Qd si aliqd ex hoc fieri nec̃e fuerit oportebit ut paulatĩ ⁊ suauit fiat donec fit ꝑz oꝛdinẽ ⁊ ut sit qd cõpꝰ igredit digestũ ⁊ ꝯueniẽs. Minutio quoq̃z ẽ eṽo hũoꝛibus eq̃lit augmẽtatis ꝓpa. Eṽo ṽo hũoꝛũ q in q̃ntitate solũ augmẽtat aut cõꝛũpitur ꝓpa ẽ alia a minutõe. Omnis ꝑtea eṽo q̃ est sr̃flua ꝑz plũm febres gnãt. Cũq̃z vẽtris ꝯstrictõ q fluẽ solebat aliq̃z egritudinẽ possidẽ fecerit illiꝰ eṽonis reuẽsio ꝑz plũm ipz medicabi: sic ab eo quem ꝯstrictõ saniei auriũ aut mucoꝝ nariũ ṽtiginẽ possidẽ fecit eiꝰ reuersio ipaz remouebit. Et scito ꝙ residuũ materiei dimittẽ qd necesse erat eṽare minꝰ nocumẽtũ ẽ q̃z exq̃sitissie eṽar ⁊ ꝑuenire in ipa ad hoc ut ṽtꝰ ircat qm̃ naliotiens nã hoc resoluit residuũ. Cũq̃z humoꝛ illiꝰ fuerit generis cuiꝰ eẽ oz ⁊ eger tollerãe põt non terreri dẽs ex sr̃fluitate. qm̃z ẽi ꝯtingit cũ te eṽare oz vsq̃z ad lipotomiã. Cũq̃z alicuiꝰ virtꝰ fõtis fuerit et ipoꝝ hũoꝝ mã mlta ⁊ mala ipaz paulati eṽa. Et cũ silr mã vehemẽter fuẽit penetratiua aut cuz sãguine mltũ mixta nõ potẽis ipaz vna vice eṽar: sic ẽ in sciatica ⁊ artetica lõgi tpis ⁊ cãcro ⁊ scabie antiq̃ ⁊ cãbũcul' vetibus. Et dẽs scire ꝙ vẽtris solõ a sr̃ioꝛibꝰ trahit ⁊ ab iferioꝛibꝰ eradicat. Duabꝰ ergo attractionibꝰ est apta ꝯuenienti ⁊ diuerse q̃ eẽt post materiez getẽẽ ꝯueniens. Cũ ergo materie fuerit a sũpioꝛibꝰ ad diuersũ trahz eas: ⁊ ipas ẽt eradicabit a locis vbi sũt: vomitu ṽo fit attractio ⁊ eradicatio ecõuerso.

Minutõis ꝑtea dispõ diuersificat ꝑz loca a qbꝰ sãguis accipit sic sciuisti: minꝰ itaq̃z cũctis hoibꝰ eṽone dignꝰ ẽ ille cuiꝰ cibus bonus fuerit ⁊ digõ bona. In regionibꝰ quoq̃z calis moꝛãtes eṽone paꝝ idigẽt

Cap. iiij. de reglis cõibꝰ vomitui ⁊ solutõni vẽtris ⁊ q̃lr trahit id qd vẽtrẽ soluit ⁊ vomĩc facit.

Oportet ut illiꝰ cibꝰ cꝰ soluẽdꝰ ẽ vẽt aut võitꝰ ꝓuocãdꝰ ꝑtiat ut qd ei i vna die sufficiebat mltis cõedat vicibz: ⁊ ut sit cibi diuẽsi ⁊ potꝰ ẽt diuersi ex hac nãz dispõe accĩt stõ ut expellere desidẽꝛ qd ẽ i eo srĩꝰ aut iferiꝰ. Ex cibo aũt ũ diuerso nz sr̃ aliũ cibũ igrediẽte stõus ẽ auarꝰ ⁊ ipm̃ foꝛti ꝯtiet retẽtiõe: ⁊ ꝓpe si fuẽit eiꝰ q̃ntitas pua. Mollẽ ṽo hñs vẽtrẽ nihil ex h facẽ oz. Et scias ꝙ võitꝰ ⁊ vẽtris solõ ⁊ q̃ eis assilant nõ attient ei q bono vtit regie qm̃ ille q bñ regit nõ idiget nisi eo qd sit istis leuiꝰ: ⁊ foꝛtasse excusabũt ea exercitiũ ⁊ fricatõ ⁊ balneuz. Amplius si eius coꝛpꝰ repletuz fuerit plurimuz talis repletionis qualis est ipiꝰ erit ex eo q humoꝝ melioꝛ ẽ. s. ex sãguie. Miutio igit ẽ illud qd ad ipz mundificãdũ erit nec̃ariuz ⁊ nõ ventris solutio. Cũ aũt minutio necessaria fuerit ⁊ ventris solutio ex aliquo qd sit ut helleboꝛus ⁊ violẽte medicine a minutione incipere debes qm̃ hoc ẽ ex preceptis. Hyp. in li. epidimiarũ ⁊ h est ṽitas. ⁊ similit si hũoꝛes fuerit phlatici cũ sãguine mixti ꝙ si

viscosi ⁊ frigidi fuerit fortasse minutio grossitudinē
⁊ viscositatē eius augmētabit. ¶Incipiēs ergo erit a
solutōe vētris. ⁊ ad sūmū si hūores fuerint eq̄les pre
mitte minutiōem ⁊ si postea supabūdauerit eūa. ꝙ
si eq̄les nō fuerint in p̄rimis supabūdantē eūa hūo
rem donec equat: postea minue. ⁊ ei q̄ añ minutio-
nē premisat medicinā cū minutōem p̄mittē dēbat
post pōat minutionē dieb⁹ paucis: ⁊ cui p̄mū inter
cessit spaciū ex quo minut⁹ fuit ⁊ eūone indiget me
dicinā sumere ē ei cōueniēti⁹. ¶Multotiēs p̄terea ex
haustu medicīe ille q̄ minui debebat puenit ad febrē
⁊ ad estuationē. Et si ex eis q̄ q̄escere faciūt nō gene
rit scias ꝙ minutōem p̄mittē debebat. ¶Nō oēs p̄-
tēa eūones sūt necārie ꝑpter supfluitatē replōnis:
imo q̄nꝫ sūt necārie ꝑpter egritudinis magnitudinē
⁊ ꝑpter repletōem ƀm q̄litatē ⁊ nō ƀm quātitatem.
¶Et multotiēs q̄dē ē eūo necāria ſꝫ supuēit aliq̄d qḋ
ꝓhibet ⁊ nō ē ibi ingeniū nisi in ieiunādo ⁊ dormiē
do ⁊ emēdādo ꝯplōis malitiā q̄ ex replōe ꝓuēit.
Ampli⁹ eūatōis quedā ē q̄ ē ƀm modū p̄suatiōis
sicut indiget ille cui podagra euenire solet ⁊ epilep-
sia ⁊ reliq̄ ab his in hōa cognita ⁊ ꝑpe i ve. ¶Ei ergo
necessariū ē ut p̄seruatōe vtaẛ ante suā horā ⁊ eūet
ea que ꝑprie in ipsi⁹ egritudie sī eūanda siue sit mi-
nutio siue vētris solutio: ⁊ fortasse desiccātia extius
appōere ⁊ medicias abstergētes ē eūare: quēadmo
dū hydropisiꝫ paciētes faciūt. ¶Q̄nqꝫ ēt necē ē te da
re mediciam que sit ex genere eūandi hūoris i qua-
litate sicut cū scāoea ē tibi necāria ad eūañ. cholerā
rubeā: ei ergo admiscendū ē illud qḋ ipam i quali-
tate diuersificet ⁊ i vētre soluēdo cū ea cōueniat ⁊ ip
sam ab eūone nō ꝓhibeat sicut myrobol. ¶Et emē
deẛ ꝯplōis malitia si p⁹ acciderit. ¶Nūtiū quoqꝫ in
interiorib⁹ apa vētrē soluere ē difficile ⁊ facē ut uo
miāt. ¶Qḋ si tibi necāriū fuerit da eis qḋ sit sicut uo-
lubilis ⁊ semē croci hortēsis ⁊ apozima polypodij
⁊ casiāfistulā ⁊ his similia. ¶Hy. quoqꝫ inq̄t q̄ fuerit
macer ⁊ fuerit nāe cui vomē sit facile meli⁹ erit i mi̅
dādo ipm ut ad uōitū adducaẛ: ⁊ ut sit hoc in estate
aut vere aut autūno ⁊ nō i hyeme. ¶Ei vero q̄ medio
cris fuerit figure ꝯueniētior ē vētris solō: ꝙ si sibi
eūo que fit vomitu necāria fuerit vsqꝫ ad estatē exp c
ctet ab ipso tñ sibi caueat cū eo nō indiget. verūtñ
añq̄ vētris fiat solutio aut vomit⁹ premittēda ē hu
moris subtiliatio q̄ ē eūand⁹ ⁊ āplificatio cānaliū
⁊ ipsoꝝ apertio: q̄m hoc ē ex eo qḋ corp⁹ a pēa secuꝝ
reddit. ¶Et scito ꝙ facere nāe ꝯsuetudinē lenitatis ⁊
obediētie ei qḋ vis ex solutiōe vētris ⁊ vōitu facilē
añq̄ medicina deẛ aut vomit⁹ ē ex regibus aperiē
tibus. ¶Ampli⁹ vētris solutio ⁊ vomit⁹ cū macredi
ne vētris ē difficil' ⁊ laboriosus ⁊ timoros⁹. ¶Medi-
cia quoqꝫ vōitū faciēs q̄nq̄ fit vētris solutia cū sto
mach⁹ fuerit fortis: aut bibita fuerit sup fortē famē
aut q̄ biberit hūerit passionē colicā eẛ⁹ nāe lenitatē
aut si vomē ñ ꝯsueuēit: aut si medicia in sua sƀa gra
uis fuerit ⁊ velocis descēsiōis. ¶Et vētris solutia facit
vōitū pp debilitatē stōi: aut ꝑpter multā fecis sicci
tatē: aut ꝑpterea ꝙ medicia abhorreẛ: aut ꝑptēa ꝙ

bibitō fastidiū hēe solet. ¶Ois p̄terea medicia q̄ ven
tris est solutiua cū nō ipm soluit: aut soluit ſꝫ nō id
qḋ ē maturū mouet hūorē quem dꝫ soluē ⁊ dilatat
ipm in corpe: sīat ergo corp⁹ ⁊ cōuertūẛ ad ipꝫ hu
mores alij: quare hūor iste in corpe multiplicaẛ. ¶Ex
hūorib⁹ quoꝝ ē q̄ ē velocioris obediētie vōitui ƀm
plim sicut cholera. ⁊ ex eis ē qui vōitui rebell' existit
sicut melia ⁊ ex eis ē q̄ iter hoc ⁊ h ē medi⁹ sīc phleg
ma. ¶Et febrē quidē hñtis vētrē soluē meli⁹ ē q̄ fa-
cere ut ipse vomat: ⁊ c⁹ hūor descēdēs fuerit sicut li-
teriā hñtis facē vt vōat ē icōueniēs. ¶Mediciarū p̄-
terea vētris solōnē faciētiū deterior ē q̄ ex medicis
ē ꝯposita multe diuersitatis i tpe i quo soluēd⁹ ē vē
ter q̄m vētris solutio ꝯturbaẛ ⁊ p̄ma vētrē soluit an
teq̄ ƀa: ⁊ q̄nꝫ p̄ma ipaꝫ ƀaꝫ expellit. ¶Ampli⁹ q̄ bi-
berit aliq̄d vētris solōnē aut vōitū sibi faciēs corpe
ipsi⁹ lipido necē erit ut ei vtigo accidat aut mordi-
catio in vētre ⁊ angustia: ⁊ qḋ ab eo expelleẛ egredie
tur cū difficultate: ⁊ ad vltimū q̄dē dū medicia sup
fluitates eūat nō erit i ea estuatio: cūq̄ q̄ medicina
biberit estuatōem hēe ceperit iā eūat qḋ sīfluū nō
est. ¶Nūor p̄tēa q̄ vōitu aut vētris solutōe eūaẛ cum
ad aliū mutabiẛ hūorē significabit qḋ iam corp⁹ est
mūdatū a sīfluo hūore quē eūare uolum⁹. ¶Qḋ si
mūdificatio vsqꝫ ad intestioꝝ rasurā puenerit ⁊ ad
rē nigrā fetidū hñtē odorē erit malū. Sōn⁹ q̄° qꝫ cū
p⁹ vētris solōnē aut vōituꝫ fuerit mult⁹ demōstrabit
ꝙ eūo iā pfecte mūdauit corp⁹ ⁊ ꝯtulit. ¶Et scias ꝙ
cū sitis p⁹ vētris solutōem aut vōitū fuerit fortis ma
ximā ⁊ vltimā purgatiōis bonitatē sig̃bit. ¶Scito ēt
ꝙ medicia vētris solutia expellit illḋ qḋ eūat cū uir
tute attractiua que attrahit hūc eūdē hūorē ⁊ fortas
se attrahit grossū ⁊ relinquit subtile quēadmodum
facit illa que meliam expellit. ¶Illi⁹ preterea verbū
qui dicit ꝙ ipa generat illud qḋ attrahit: aut ꝙ in
p̄mis attrahit qḋ est subtile nō est aliquid: ⁊. G. qḋ
ſꝫ hoc sentiat penit⁹ tñ dicit ꝙ medicia vētris solu
tiua in qua nō ē venenositas cū vētrē non soluēt et
digereẛ generabit hūorē quē attrahere solebat: sed
hmōi dicta nō sī cōuenientia. ⁊ vr̃ quidē ꝙ Ga. ex
h ꝙ certificat sentiat ꝙ inī attrahētē medicinā ⁊ hu
morē attractū sit cōueniētia i sƀa ⁊ pp h attrahit ip
sū ſꝫ hoc nō ē vm: q̄m si attractio fiēt cū ꝯuenientia
ferrū attraheret ferrū cū ipsū superaret ⁊ aurum at-
traheret aurum cum ipsum superaret q̄ntitate sua
hoc tñ certificare nō ē medici. ¶Te dēs scire ꝙ hūorū
attractio que fit potu mediciarū soluētiū vētrē aut
vomitū faciētiū nō est nisi in venis i qb⁹ venerunt
dōec ad intestia puēiat ⁊ stōm: ⁊ h nā mouet ad h
ut eos expellat cū. ¶Et raro quidē accit ut cū vētris
solutiuū bibiẛ ad stōm ascēdāt: ⁊ si ascēderit ad vōi
tū decliabūt: ꝙ aūt ad stōm ascēdere nō dimittit ñ
est nisi ꝑpt duas cās: quarū vna ē q̄m medicia ven
tris solutiua velociẛ penetrat ad intestina. ¶Et altera ē
q̄m cū medicia uentris solutiua bibiẛ nā ꝑperat ad
hoc ut ex venis mesaraicis ad inferiora expellat ⁊
nō ad sīiora. q̄m hoc ꝓpiqui⁹ ē ⁊ facili⁹: ⁊ q̄r illḋ
qḋ est post eas nō etiā ipsas comprimit. ¶Et hoc q̄-

q̄ð eſt ex eo q̄ð nām̄ mouet ut ex ꝓpinquiorıbꝰ ex-
pellat vijs. Qð ſi medicia v̇tuté haberet attractiuaꝫ
q̄ hūoreꝫ cōiraret eēt nā v̇tutis expulſiue magis di-
gna ut in ſano ⁊ forti ſupˀaret: ſꝫ medicia nō attrahat
niſi ad viā ſigatam. ¶ Medicine v̇o vomitū faciētis
diſpoſitio ē diuerſa ad hoc: qm̄ cū in ſtomacho fue-
rit i eo morabı̄ ⁊ hūoreꝫ ab inteſtinis ad ſeipſam at-
trahet ⁊ ſua v̇tute ſupat ad reſiſteñ. v̇tuti nāli. Et ſci-
as ꝙ pˀſim attractōis hūoꝝ quos medicie attrahūt
nō ē niſi ex venis ⁊ ex eo q̄ð ē multe ꝓpinqˀtatis qm̄
attractio fit in venis ⁊ in eis q̄ non ſūt vene ſic hūo-
res q ſt i pulmōe q ꝓpᵗ vicinitaté ad ſtōꝫ ⁊ inteſtina
trahunt: ſꝫ in venis nō vadūt. ⁊ debes ſcire ꝙ attra-
ctio q̄ fit ꝑ nares ex medicis ſiccis eſt cā euādi hūo-
res a corꝑe ſicut in hydropiſi.

¶ Capitulū.v. in ſmone purgationis ventris ⁊ regulis eius.

Iam in ꝑcedēti ſmōe oñdimꝰ qūo ſit cor-
pus ꝑꝑandū ad recipiēdū id q̄ð vētré ſol-
uit añq̄ꝫ purget cū āplificatōe poroꝝ ⁊ leni-
ficatōe nāe ⁊ ꝓpˀe i egritudibꝰ frigidis: ⁊ ad ſūmum
nāꝫ mollificaṝ añq̄ꝫ vent ſoluat ē ꝯpetēs regula in q̄
exiſtit ſecuritas: niſi in eo q colice paſſioni valde eſt
aptꝰ: ex hoc nāq̄ꝫ nihil iſti eſt facieñ. qm̄ eēt cā ſitini-
tatis q̄ ei accēt. Solutorio nāq̄ꝫ vētris alicꝰ talˀqualˀ
ē iſte res/ admiſcēda eſt in q̄ ſit v̇tus vōitiua ne ꝓpᵗ
deſcēdē de ſtō añq̄ꝫ ſuá ꝑficiat opōneꝫ: imo eq̄ntur
in ip̄o duaꝝ medicinaꝝ v̇tutes ⁊ ꝑficiat vētris ſoluti-
ua opōneꝫ ſuam ⁊ vōitiua ſuá ecōuerſo illiꝰ. Tran-
li quoq̄ꝫ ſūt ex eis q colice paſſioni ſūt apti: forte
igr̄ nō tollerāt medicinam ip̄oꝝ tū pˀimi colicam in-
currūt paſſioné ex rheumatiſmis ſuoꝝ capitū ¶ Ex
cā ꝑterea tīoroſa eſt ut medicia vētris ſolutiua ſūat
fece in inteſtis exñte ſicca: imo expellēda ē ſaltē cum
cliſteri aut iure mollificatiuo. Balneū quoqꝫ ingre-
di añq̄ꝫ vētris ſol'o fiat aliq̄ntis diebus ē ex eis q̄ bū
ꝑꝑant niſi aliqd ꝓhibuerit: ⁊ oꝫ q̄ð ut int balneū ⁊
hauſtuꝫ medicine puū inueniat tp̄s: poſt medici-
ná quoq̄ꝫ non egrediaṝ qs balneū: qm̄ trahit nām̄
ad exteriora: ⁊ nꝫ eſt bonū niſi ad vētré ꝯſtrigeñ. ꝑt
in hyeme q̄r non ē timeñ. ꝑmá balnei caſá ingredita-
li mō ne calor ſit vllomō impediés ad attraheñ: ſed
ſit ad mollificāū. et ad ultimū oꝫ ut aer illiꝰ q phar-
maciā bibit ſit caliditatis pauce ne ſudoré faciat neqꝫ
turbatōeꝫ: qm̄ hoc ē ex ꝑꝑatorijs. Fricatō quoqꝫ ⁊
ex olˀis inungi ē ſilr̄ ex ꝑꝑatorijs. Cū aūt aliqs me-
dicine aſſuetus nō eſt nꝫ eā bibit melꝰ eſt medico ut
ſibi caueat ne vētris ſolutiā violētas v̇tutes hūtia ei
tribuat. Faſtidiū v̇o hūtibꝰ ⁊ hūores viſcoſos et in
hypocōdrijs tēſioné: aut q in ſuis interiorıbꝰ hꝫ in-
flāmatōeꝫ aut opilatōes ñ ē dañ. aliqd donec iſta re-
ctificent nutriētibus mollificātibꝰ ⁊ balneo ⁊ rege ⁊
dimiſſiōe eiꝰ q̄ð mouet ⁊ eius q̄ð iflāmat. ¶ Illˀ v̇o q
ſtantes bibunt aquas/ ⁊ habētibꝰ ſplenes fortes me-
dicine ſunt neceſſarie: cūq̄ꝫ aliqs medicinaꝫ ventris
ſolutiuā biberit melius erit ei ſi medicina fuerit fōtiſ
ut ſup eam dormi ⁊ añq̄ꝫ operetur: qm̄ opabit melꝰ
⁊ ſi debilis fuerit melius erit ei ne ſup eam dormiat

qm̄ nā digēt medicinā. Cū aūt medicina opari ce-
perit melius erit ei ne ſuper eam dormiat quocūq̄ꝫ
mō fuerit. Amplius cū aliqs medicinā bibit nō illi-
co ſup eam ſe mouere debet: ſꝫ debet ſup eā qeſcere
ut ip̄am natura circūdet ⁊ in ea operetur qm̄ niſi natu-
ra in ip̄a opata fuerit non opabı̄ ipſa in naturam.
Odores quoqꝫ nauſeam ꝓhibentes olfacere debꝫ
ſicut eſt odor mente ⁊ rute ⁊ apij ⁊ cydonioꝝ ⁊ boli
⁊ coraſcēi aque roſacee ⁊ pauco aceto aſperſi: ⁊ ſi ex
odore medicine exterrit cuꝫ medicinam bibit nares
ꝯſtringat: ⁊ q medicinaꝫ abhorret debet maſticare
paruꝫ ex tarchon: ideo ut ſui oris vˀl odoris v̇tꝰ ſtu-
pida fiat: ꝙ ſi vomitū timuerit extremitates ꝯſtringat
⁊ cum ipſá biberit deſuper rem ſtipticam bibat.
¶ Medici ꝑterea pillulas quas ei daturi ſunt qñq̄ꝫ in
melle voluūt ⁊ qñq̄ꝫ ſup eas ꝓijciunt mel coctū aut
zuccaꝝ coctuꝫ donec eis inde faciunt tunicam. ex eo
quoqꝫ q̄ð eſt ingeniū utile eſt ut ſup eas ponaṝ cera
cū pauco oleo mollificata: ⁊ ex eo q̄ð eſt magis con-
ueniés ingeniū eſt ut os aqua aut alia re impleatur
deiñ pillule ſicut ſunt bibant ſup ip̄am aut q̄ aliquo
hoꝝ ingenioꝝ aptate fuerit: tranſglutient itaq̄ꝫ oēs
ita ꝙ medicine opo non cognoſcetur. ⁊ oportet ut a-
pozia tepidū bibatur ⁊ pillule cum aqua tepida ſu-
mant. Frigidi ꝑterea ſtomachus ⁊ pedes calefacié-
di ſunt. cūq̄ꝫ ip̄iꝰ anima ſedata fuerit ambulet ⁊ mo-
ueat paulatim: quoniam motus hic eſt iuuatiuus ⁊
interpoſitione horaꝝ ex aqua calida tantuꝫ bibat
ꝙ medicina non lique faciat ⁊ expellat ip̄aꝫ ⁊ eiꝰ de-
biliter v̇tuté niſi fuerit i hōa qū neēe ē ut vētris ſtrigaṝ
ſolˀo. i potu qᵒq̄ꝫ aq̄ caliˀe malie medicie exiſtit debili-
tatio: q aūt medicinā bibē voluerit calˀe exñs ꝯplˀio-
nis ⁊ debilˀ ſtōi erit ei melꝰ ut eā bibat poſtq̄ꝫ prius
biberit aliqd q̄ð ſit ſicut aqua ordei aut ſuccꝰ ḡnati
aut ut vˀlr dicā cū ſtōus recepit nutriēs ſubtile ⁊ leue
ſꝫ q nō ita fuerit ē ei melꝰ ut eā ieiunus bibat. pˀlimi
ꝑterea qbꝰ daṝ medicia vētris ſolutiua i eſtate ex ea
ꝑueniūt ad febré. Oꝫ ergo ne medicie potator cōe-
dat uel bibat doñc medicia ſuá ꝑfecerit opōem: nꝫ
ēt quādiu medicia opaṝ dormiat niſi volūtas affue-
rit ut reſtringaṝ. Qð ſi ip̄iꝰ ſtōus nō tollerauēit ne
cōedat ꝓptēa ꝙ ſtōus eiꝰ ē cholicꝰ ⁊ cito deſcēdit
ad ip̄m cholera. aut ꝓpterea ꝙ a cōeſtiōe vehemé-
ter abſtinuit ⁊ famé tollerauēit det ei parū pāis in-
fuſi pauco vino ſup medicinā añq̄ꝫ vent ſoluaṝ qm̄
hoc ē ex eo q̄ð medicinā fortaſſe adiuuat: oꝫ preterea
ne anus aqua frˀa lauet ſꝫ cū calˀa. Quidā ēt dixerūt
ꝙ pillˀe q̄ ſi cū apoziatibꝰ dāde ſūt cū apozimatibꝰ
q̄ ſūt cū eis hōgenea. Pillˀe nāqꝫ q̄ cholerā expel-
lūt rubeā cū apoziate dāde ſūt alicꝰ q̄ð ſit v̇bi grā
ſicut fumꝰ terre ⁊ q̄ melā euant: cū apoziate alicuiꝰ
q̄ð ſit ſicˀ epithimū aut polypodiū aut his ſilˀe: ⁊ q̄
phlˀa expellūt cū apoziate alicꝰ q̄ð ſit ſicut cētaurea.
Cū āt euāare volueris corpꝰ ſiccū carné hñs duraꝫ
medicia forti ſicut helleboro ⁊ his ſilibꝰ vehementˀ
ſtude in hūectādo ip̄ꝫ nutriētibꝰ vnctuoſis ⁊ ad ul-
timū cū fortes medicine multi ſunt tīoris tales vꝫ q̄-
lis ē helleborus: qm̄ in corꝑe mūdo efficit ſpaſmū:

⁊ repleti corpis cōmouet hūiditatē motu turbido: ⁊ ad intestia trahit illud qđ ei difficile ē expellere ⁊ ti tiali venenosi sicut meserio ⁊ scabrā: ⁊ earū ipedimē tū cū sūt rēouet raib. Amplꝰ medicia multoti ens suū odorē in stōacho dimittit: ē ergo sic si me dicina ibi rēanet. cuiꝰ medicamē ē aqua ordei q̄ ip sum lauat q̄ quidē melior existit eoꝝ q̄ i potu sumū tur. Cūq3 tēpus ꝓlongabiť ⁊ medicia opari nō ce perit si alleuiatio fieri pōtit ut nihil moueať fiat. ꝙ si quid affuerit tioris meliꝰ erit ut hydromel traiici at. aut eius sirupū aut aquā in q̄ nitrū resolutū fue rit aut subiiciať ei collyriū aut fiat ei clistere. Ex cāis vero ꝓpter quas medicia nō operatur ē cānalium coangustatio de natura aut propter complexionez aut ꝓpter egritudinis vicinitatem. in habentibus enim palysim aut apoplexiam mediciarū vie ad su as mās coangustāť. Accit ergo vt difficile sit facere quatenꝰ vēi eis currat. Duas preterea medicias uē trē soluētes in vna die cōiungē ē tio ꝛo.ū ⁊ ē cx̄ recti tudinē. Ois quoq3 medicia q̄ alicui hūori ē ꝓpria cū ipm nō inuenit ꝑturbat ⁊ vētrē cū difficultate fa cit: ⁊ silr si ipm in suo ɔ̄rio infusū iuenerit. Ois pre terea medicia hūorē in ꝑmis ex̄hit qui ē ei ꝓpꝛiꝰ: de inde illū qui ē pꝰ ipm in multitudine ⁊ subtilitate ⁊ reliquos ſm hūc ordiez ꝑter sanguiem: qm̄ nā vsq3 ad postremū eā retinet ⁊ recōdit: hūorē v̄o ex lōgi quo attrahere ē difficile. Amplꝰ cū tior affuerit ns nausea aut sincopis alicui accidat postq3 medicinā biberit oportebit fieri ut anteq3 medicinā bibat tri bus diebus aut duobꝰ cū aqua raphāi vōat ⁊ ut ra phanū comedat. Oz preterea ne multū salis sit in cibis eiꝰ q medicinā vult bibere. Mlotiēs quoq3 ex haustu medicie ꝑuēit ad nauseā ⁊ āgustiā ⁊ sinco pi ⁊ tremorē cordis ⁊ ventris mordicatōem ⁊ ꝓpe cū nō solutionē fecerit aut sudorē. Mlotiēs ꝑtea ē nobis necc̄riū ut eū faciamꝰ vomē: ⁊ multotiēs ex cusat nos ab hoc dare ei retentia ⁊ facere ut aquam ordei bibat quatenus venter soluať ⁊ medicine ma litia remoueatur ⁊ qđ i itestis retētū fuit lauetur. Il le v̄o cuiꝰ cōplxio fuerit frigida ⁊ sup alios hūores fuerit phl'a supabūdans dz sumere post medicinaz ⁊ ipsius opationē nasturtiū aqua calida ablutū cuz oleo. ¶ Et qui cal'e fuerit ɔplxionis psiliū bibat cum aqua frigida ⁊ oleo violaceo ⁊ zuccarū tabāzet aut iuleb. Et ille quidē qui tēperate est cōplexionis se men lini. Ei aūt qui excoriationē timuerit intestino rū: bolū armenū cū succo granati detur. Sumere etiā debet quicquid diximus post fluxum ventris ⁊ inde ipsum retinebit. Omni preterea pharmaciā bibenti cui postea aduenit febris melior est aqua or dei. Siropus uero acetosus est excoriatiuus ⁊ tar dandus est usq3 ad duos dies aut tres donec in in testinis virtus sibi redeat. Ille quoq3 qui medicinā bibit secunda die est balneum intraturus: ⁊ si ex hu moribus ipsius aliquid relictū fuerit balneū ipsum mundare poterit. Nā si uideris ꝙ balneū sit ei sapi dū ⁊ in ipso delectetur erit hoc signuz ꝙ balneum ipsum ab eo quod relictū est mundificat, ipsū quo q3 in eo dimitte ꝙ si inueneris ꝙ in ipso nō delecte tur: imo in eo estuationē patiatur expelle eum: scias preterea ꝙ ei qui intestinoꝝ patiť debilitaē pleruq3 ex medicinis ventrē soluētibus aduenit vētris solu tio fortis ⁊ ꝓlongabiť ei res ⁊ multis indigebit me dicinis donec retineatur. In senibꝰ etiā simili time tur ex vētris solutiōe ipiꝰ nocumentū. Et scito ꝙ ex potu nabit post medicinas ventris solutiuas ad fe bres ꝑuēiť ⁊ ad estuationē. Post solutionē quoq3 vētris ⁊ minutionē multotiēs in epate aduenit do lor qm̄ aque calide potꝰ remouet. Et scito ꝙ tēpus quo maior caliditas ascendit ⁊ frigoris fortis nō ē tp̄s sumēdi medicinā. medicina eni in vere aut autū no est bibenda. Et ver qdem ē cū niues de monti bus cadunt. ⁊ post ver qdem venit estas in q̄ nō est sumenda nisi res subtilis. Autūnꝰ v̄o est veri ɔ̄rius Amplꝰ nature nō ē facienda ɔsuetudo bibēdi me dicinā cum qua necesse sit mollificare ventrem q2 si et cōsuetudinaria ⁊ hoc habēs ad impedimētū ma le finis ꝑuēit. vnūquēq3 ēt q fuerit sicce ɔpl'ois deiiē fortē medicia. Oz ꝑtea uťr dbilē medicinā ex motu minuatur ne eiꝰ virtus soluat. ex medicinis quoq3 debilibus, bene dictis sunt viole cum zuccaro. Et il le cui in hyeme necessariū fuerit medicinam bibere ventū obseruet meridionalem. ⁊ in estate dixerunt quidam, eorū econuerso. ⁊ hoc quidem diuisionē hz. Eger cū debili indiguerit solutōne ⁊ nō opabiť nō magis moueať sz dimittať. Egritudo quoq3 mlť totiens ebulire facit vētris solutōez ⁊ accidit febris, ⁊ est cū minutio sufficit. ¶ Ca. sextū de superfluita te medicine vētrē soluētis ⁊ de hora ɔstrigēdi eā.

Ex significatōibꝰ qbus cognosciť hora q̄ ē catharticū ɔstrigendū est sitis. Cū ergo ven tris solo ꝑueneuerit ⁊ sitis nō acciderit non erit ꝓ̄i mēdū ꝙ supfluitas ꝑuenit. Uerūtū sitē qn̄q3 accidit ⁊ nō ꝓpť mltitudinē solutionis ventris: neq3 propť eiꝰ supfluitatē: imo ꝓpť cāz dispōis stōi: qm̄ si fuerit calidꝰ aut siccꝰ aut vtrūq3 faciet sitiz: sitim āt ꝓpť cāz dispōis medicie cū fuerit cal'a ꝑūgitia aut ꝓpť cām māe i seipa qm̄ cū fuerit cal'a sic chol'a aut i talibꝰ q̄ les sūt cāe hmōi nō erit lōge qn festia veniat sitis: ⁊ si cū h haꝝ reꝝ accidit ɔ̄riū nō erit lōge qn penitꝰ si tis cū tarditate veniat. Cū ergo videris ꝙ sitis iā su ꝑfluit: ⁊ ꝙ vētris solo nō sit pauca ɔstrige ⁊ ꝑcipue cū cāe festiatōis sitis ⁊ velocitatis ipiꝰ nō fuerit i vē trē qm̄ i hmōi nō dēs tardare ɔstrictōez cū sitis ap ꝑuerit. Qm̄ q3 etiaz exitꝰ eiꝰ qđ egrediť ē demr̄atiuꝰ hore ɔstrigēdi. q.n. cholerā expellit rubeā cū vidēit ꝙ iā ꝑuenit ad phl'a sciat ꝙ iā medicia supflue opa tur ⁊ quāto magis si ad cholerā ꝑueniť nigrā. San guis v̄o maioris ē tioris ⁊ deterioris ꝑiculi ⁊ si cui ꝓpť medicinā mordicatio supuenerit ɔsiderādū erit illō qđ i.c. de mordicatōe diximꝰ. ¶ Ca. vij. de modo suc currēdi dispōi eiꝰ in quo supfluit vētris purgatio.

Inanitio sꝑfluit aut ꝓpť veāꝝ dbilitatē aut ꝓpť orificioꝝ ipaꝝ āplitudinē aut ꝓpťea ꝙ pharmacia eaꝝ ꝑūgit orificia aut ꝓpťea ꝙ

ex ea ↄplōnis malitia corpi acq̄sita fuerit aut ex ea q̄
ē sicipa. Cū ergo vētris purgatio sup̄fluit liga extre
ma supi⁹ ⁊ iferi⁹ icipiēs ab ascell' ⁊ iguib⁹ descēdēdo
ab eis ⁊ i potu pa⁊ tyriace aut filonij tribue ⁊ si pote
ris fac ipm sudare i balneo aut vapore aq̄ cale s̄b pā
nis suis capite exteri⁹ tracto. Cūq̧ multū sudauerit
ↄstrictiua ad potādū da ei ⁊ fricet. Et fiāt ei epithia
ta ex reb⁹ bn̄ redolētib⁹ ex aq̄ myrto⁊ ⁊ sādal ⁊ cāfo
ra ⁊ succo fructuū. Mēbra p̄terea ipi⁹ extrinseca fri
care debes ⁊ calefacē vētosis cū igne sub hypocon
drijs p̄us positis ⁊ int̄ spatulas ipi⁹. Q̄ si tibi ne
cesse fuerit stō ipi⁹ ⁊ intestinis supponē empl'a ex or
deo fracto ⁊ aqs stipticis fac silit̄ ex oleis: oleo de ci
donijs oleo de mastice. Ipe p̄terea ab aere f'ro ē sep
and⁹ qm̄ p̄mit eū ⁊ ipi⁹ resoluit vētrē ⁊ ab aere calō
qm̄ ipi⁹ laxat v̄tutē. ¶ Cōfortari quoq̧ dz ex reb⁹ bn̄
redolētib⁹ ⁊ ex stiptic' ad traijciēdū ei dādū ⁊ ex tor
tell'i vino suaui r̄dolēte. Q̄z tñ ut sint cal'e ⁊ ut pāis
cū succo ḡnati iā p̄cesserit: ⁊ silit̄ asauguicha ⁊ corti
ces papaueris albi triti. ¶ Ex eo quoq̧ exptū est ut
ḡra nasturcij pōdē triū. ʒ. sumāt ⁊ torrefiāt deiū in
adoch coquāt donec coagulēt ⁊ ad bibēdū tribuat
ē nāq̧ vltimū i bōitate. Q̄z p̄terea ut ei⁹ nutriens sit
stipticū ifrātū cū niue q̄le ē qd̄ fit ex succo vue acer
be ⁊ sibi silib⁹: ex eo etiā qd̄ i retinēdo solutionē iu
uat ē ut vōit⁹ p̄uocet cū aq̄ cal'a ⁊ ei⁹ etiā extrēa i ca
mitāt ⁊ ñ iffes ea. ¶ Cū āt alicui co⁊ sicopis supue
nerit da ei vinū ad potādū: ⁊ si h̄ totū nō ↄtulerit tri
bue ei i sine rei narcotica ⁊ medicamēta fortia nō q̄
sūt i ca° de p̄hibitōe flux⁹ vētris. ¶ Medico v̄o ē vti
li⁹ ut p̄uisor existat i p̄pando trociscos ⁊ puluēs pō
ticos anq̄ꝫ sit hora ⁊ ut etiā sit p̄uisor ⁊ i enematib⁹
⁊ ipso⁊ instrumentis.

¶ Ca. viij. de eo q bibit medicinā ⁊ nō solut⁹ fuerit.

Q[uando] Ꝫ pharmacia sol'onē nō fecerit ⁊ fecerit
mordicatōē vētris ⁊ angustiā i ipo ⁊ q sū
psit ipaꝫ estuauerit ⁊ scotomabit ⁊ dolebit
caput ⁊ patiet alices ⁊ oscitatōes: succurrē dēs cum
encāte ⁊ collirijs siccis. Et ipe q̄dē bibat masticis. ʒ.
iij. i aq̄ tepida. ¶ Medicia quoq̧ q̄nꝫ opat̄ p̄pt̄ stipti
co⁊ bibitionē ⁊ cōestionē taliū q̄lia sūt cydōia ⁊ ma
tiana p̄pterea q̄ os stō̄i ↄp̄mūt ⁊ qd̄ sub eo existit ⁊
p̄pt̄ qd nauseā sedāt ⁊ medicinā a suo motu q ē ad
supiora violēt ad p̄tē mouēt iferiorē ⁊ p̄ptea q̄ nāe
vi ifert. q̄ si enēa nō iuuerit ⁊ mala supuenerit accñ
tia extēsiōis corpis ⁊ oculi exierit ex̄ ⁊ fuerit mot⁹ ad
supiora nc̄aria erit minutio. Et cū medicia vētrē nō
soluerit ⁊ mala eā nō secuta fuerit accñtia: meli⁹ etiā
er. t ut ipaꝫ ↄseq̄t minutio saltē post duos dies aut
tres: naꝫ nisi h̄ factū fuerit timēdū est in ipo ne hūo
res ad vnū p̄ncipaliū mēbro⁊ moueant̄.

¶ Ca. ix. de dispositiōib⁹ medicina⁊ vētrē soluētiū.

M[edicina]⁊ Edic na⁊ vētrē soluētiū q̄dā sūt q̄rū mali
gnitas maḡ ē sic hellebor⁹ niger: ⁊ turbit
cū nō fuerit bonū: imo fuerit ex gnē ipius
qd̄ ē citrinū: ⁊ agaricū cū nō fuerit albū ⁊ purū. imo
nigredini attinuerit ⁊ sic laureola. Et q̄r res iste ma
le sūt tūc si bibite fuerit ⁊ mala inde accñtia p̄uene
rint meli⁹ erit ut medicinā a corpe expellat̄ quanto
plus possibile fuerit vomitu aut purgatiōe ⁊ medi
cet cū tyriaca. Multa⁊ p̄terea ea⁊ remouet malitia
⁊ ↄturbatio quā faciūt aīe dādo in potu aquā vehe
ment̄ f'rām ⁊ sedēdo in ipa sicut turbit citrini putri
di. ¶ Ois quoq̧ res q̄ acuitatē frāgit glutinatione
⁊ lenificatiōe ⁊ vnctuositate in q̄ sit dulcedo ad h̄ cō
fert. ¶ Quedā etiā medicina⁊ q̄nq̧ aliq̄b⁹ p̄portio
nales existūt ↄplexionib⁹ ⁊ alijs nō ↄueniūt. ¶ Sca
monea nāq̧ i eos q i f'ris morant̄ regiōib⁹ nō ope
rat̄ nisi debilit̄ nisi maḡ inde det̄ quātitas sic ē mos
ei⁹ in terra turco⁊: ⁊ q̄nq̧ ē necessariū q̄busdaꝫ cor
porib⁹ in aliq̄b⁹ regiōib⁹ ne medicina⁊ corpa den
tur. sed v̄tutes ea⁊ tm̄. Et ē necesse etiā ut medicinis
soluētib⁹ vētrem bn̄ redolētes medicine misceātur
p̄pterea ut mēbro⁊ virtutes eis ↄseruent. ¶ Medi
cine quoq̧ cordis ad hoc iuuamētū ↄferūt p̄pte
rea q̄ spūm aialeꝫ i' vnoquoq̧ mēbro cōfortāt: plu
rime quoq̧ earum subtilitate sua ⁊ facilitate iuuant.
¶ Due p̄terea medicine q̄nq̧ ↄiūgunt̄: q̄rū vna suum
hūorē cito expellit ⁊ altera tarde: vna ergo suā ope
rationē efficiet postq̄ꝫ ipa iā alteraꝫ etiā i suo hūore
ↄp̄ssit ⁊ opabit̄ in ipaꝫ ⁊ ei⁹ debilitabit v̄tutē. Cūq̧
scd̄a post opari cepit erit debil' v̄tutis mouēs ⁊ nō
p̄ficiēs q̄re erit aliq̄d admiscēdū qd ipam facilē red
dat ⁊ festinare faciat sic zinziber turbit: qm̄ ipm̄ stu
pefieri nō p̄mittit. ⁊ silit̄ fiet si eas bn̄ sciueris p̄mi
scē. ¶ Ampli⁹ ↄsiderare dēs p̄ncipia q̄ i v̄tutib⁹ me
dicina⁊ vētris solutiua⁊ declarauim⁹ cuꝫ locuti fui
mus de p̄ncipijs v'lib⁹ medicina⁊ simpliciū. ¶ Me
dicina p̄terea sol'onē faciēs p'lim opabit̄ illud soluē
do p̄petate sui sic turbit: ⁊ plerūq̧ efficit illud expri
mēdo sui p̄petate sic myrobal'. ⁊ q̄nq̧ opat̄ illud le
nificādo p̄petate sui sicut siracost: ⁊ q̄nq̧ opat̄ id la
xificando sicut mucilago psilij ⁊ pruna. ¶ In pli
bus quoq̧ violēta⁊ medicina⁊ existit aliq̄ veneno
sitas ⁊ solutionē vētris eff. ciūt s̄m moduꝫ quo nāe
violētia infert̄. Ipe igit̄ sūt aptāde medicinis i q̄b⁹
exñt bezariati. ¶ Plerūq̧ etiaꝫ adiuuant amaritu
do ⁊ acuitas ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas ⁊ acetositas in
opatōib⁹ medicine cum ei⁹ p̄petas ei p̄ns affuerit.
amaritudo nanq̧ ⁊ acuitas in resoluēdo iuuant. ⁊
pōticitas ⁊ stipticitas in p̄mēdo: ⁊ acetositas i incisi
onē faciēdaꝫ q̄ ad labēdū p̄pat. ampli⁹ qd labē fa
cit nō ē ↄiūgēdū ei qd i p̄mēdo iuuat talit̄ ut sint eo
rū eq̄les v̄tutes: imo meli⁹ ē i h̄mōi ut vnū p⁹ aliud
tardet ut sit v̄bigr̄a vna dua⁊ medicina⁊ q̄ lenificat
p̄us suam p̄ficiēs opationē q̄ꝫ ea q̄ p̄mit: deinde ad
ueniat exp̄ssiua ⁊ expellat qd lenificatū fuit ⁊ in reli
quis s̄m hanc cōsiderationem. ¶ Ca. x. de eo qd̄
ex hoc capitulo in alijs locis inquirēdum est.

M[edicine] Ediciē vētris soluēē ⁊ lēificātes q̄ bibūt̄ ⁊
epithimant̄ ⁊ reliq̄ ab eis i nostro antido
tario sūt relinquende: ⁊ s̄m etates vniuscu
iusq̧ etiaꝫ medicina⁊ simpliciū melioratio ⁊ q̄liter
sit ei succurrendū: ⁊ quō sit ei i potu tribuēda i me
dicinis req̄rat̄ simplicib⁹. ¶ Pillule p̄terea ad bibē
dū dāde ñ s̄t postq̄ꝫ desiccate s̄t ⁊ fcē fuerit ut lapides

neq̧ etiam cū sūt molles ne penetrēt ⁊ retineant̄: s; sit sic cū siccari cepint ⁊ a digitis cedāt si ꝯp̄mant̄.

Capitulum.xi.de vomitu.

Homines q̄ sūt remotiores ab h̄ ut medicꝰ eos vomē faciat leuit̄: aut ꝓpē nāz sūt hoīes q̄ pectꝰ hn̄t strictū ⁊ q̄ male anhelāt ⁊ qui ad sanguinē spuēdū sūt apti: ⁊ hoīes colla hn̄tes ḡcilia ⁊ apaīibꝰ que i ip̄oꝝ nascunt̄ gul' apti: ⁊ stomachos hn̄tes debiles ⁊ multū pingues: qm̄ istis ꝯueniētiꝰ ē ut vent̄ soluat̄. Et macris melior ē vomitꝰ cholere ip̄oꝝ aptꝰ. Aut ꝓpt̄ vsū hoīes qbꝰ difficile ē vomē neq̧ vomēdi hn̄t ꝯsuetudinē: qm̄ si istis vomitꝰ ꝓuocatꝰ fuerit fortibꝰ vomitibꝰ nō remanebit qn ip̄orū vene i mēbris āhelitꝰ scidant̄ ⁊ ꝑueniāt ad pthisim. Cū aūt alicꝰ res q̄lis sit ignorabit̄ vomitibꝰ leuibus ꝑus erit expiendꝰ q̄ si ei fuerint faciles erimꝰ ei fortes ausi dare sic illū q̄ fit ex helleboro ⁊ sibi silēs: ⁊ si nō oportuerit ut fiat q̄tenꝰ vomāt: aut fuerit vnꝰ cui necessariū erit dare vomitū: p̄para ip̄m aū ⁊ fac ei ꝯsuetudinē ⁊ mollifica ip̄iꝰ nutricutia ⁊ fac ea vnctuosa ⁊ soluta ⁊ fac eū q̄escē ab exercitijs ⁊ postea da ip̄m ei: ⁊ da ei in potu vnctuosa ⁊ olera cū vino: ⁊ ad comedēdū da ei añq̧ vomat nutriētia bona: ⁊ ꝓp̄e si vomitꝰ fuerit difficil': qm̄ fortasse non vomet ip̄m: imo nā eū retinebit: ⁊ meliꝰ ē ut bonū retineat q̄ malū. Cūq̧ post cibū quē comedit cā vomendi vomuerit tardet comestionē donec fames sit fortis ⁊ seda siti eiꝰ cū aliquo qḋ sit sic sirupꝰ matianoꝝ sine aq̄ ⁊ nō cu; iuleb neq̧ sirupo acetoso: qm̄ vomē faciūt. Cibꝰ aūt q̄ est ei vtil' ē pulsus i cardabe; ⁊.iij. phiale vini post ip̄m. Et ille q̄dē q̄ acetosū vomuerit ⁊ nō ꝯsueuit ⁊ i pulsu aliqḋ signū febris hūerit comestionē vsq̧ ad mediū diē tardet ⁊ añ ip̄a; aqua; calidā rosaceā bibat. cui āt acciderit ut cholerā vōat nigrā ip̄iꝰ stō spōgia aceto cal'o infusa suppōat̄: ⁊ meliꝰ q̄dē est ut sit cibꝰ q̄ ad vomēdū sūt̄ diuersus: qm̄ cū ē vnꝰ qñq̧ ip̄m āplectit̄ stōus ⁊ i dimittēdo ip̄m fit auarꝰ. Post vōitū āt ip̄iꝰ fit sup̄fluū ꝯferūt aues ꝑue ⁊ pulli cu; ābulare icipiūt: ossa tn̄ suaꝝ extremitatū nō cōedat: q̄r sūt ḡuia ⁊ i stō tardant̄ ⁊ fac eū igredi balneū. In hora āt vomēdi currat ⁊ exercitet̄ ⁊ fiat ut laboret̄ post vomat: sitq̧ h̄ i media die In hora p̄terea vomēdi o; ut oculi ligēt̄ suppositis pil' duabꝰ deiñ vent̄ leui fascia ꝑpate fascietur. Res quoq̧ q̄ vomitꝰ sūt p̄ꝑatorie sūt eruca ⁊ raphanꝰ ⁊ carica ⁊ calamētū mōtanū ⁊ recēs ⁊ cepe ⁊ porri et aq̄ ordei cū fece sua ⁊ melle ⁊ pultes fabaꝝ cū dulcedine ⁊ vinū dulce ⁊ nuces cū melle ⁊ q̄ sūt eis silia: ⁊ micla q̄ facta ē ex pane azymo ⁊ oleo ⁊ melōes ⁊ cucūeres ⁊ eaꝝ sēina aut aliq̄d ex eoꝝ radicibꝰ tritis ⁊ i aq̄ infusis cū dulcedie ⁊ hermodactili ⁊ raphanꝰ. q̄ aūt vinū biberit iebriās ad h̄ ut euomat nō icipiat vomē donec adhuc paꝝ bibat: s; bibat multū. Suchaha quoq̧ cū bibita fuerit cū melle post balneu; faciet vomē ⁊ soluet vētrē. Amplius q̄ vomē voluerit nō fortit̄ masticare d; ꝓpe ip̄m. Cū aūt aliq̄s forte vult vomitiuū sumere sicut q̄ fit ex helleboro ip̄m bibere d; nisi fuerit qḋ ꝓhibeat ⁊ post duas horas diei ⁊ postq̧ stercꝰ ab intestinis exierit. Et si cū pena vomuerit bene erit: ⁊ si nō moueat̄ parūper: ⁊ si nō in balneū mittat̄. Pēna quoq̧ q̄ fit vomitꝰ inungēda ē ex aliquo qḋ sit sicut oleū sisaminū: ꝙ si icēsio acciderit ⁊ angustia stomachi det̄ in potu aq̄ calida ei aut oleū: qm̄ aut vomitū faciet aut vētrem soluet. Ex eo p̄terea qḋ ad h̄ iuuat ē stomachi ⁊ extremoꝝ calefactio: qm̄ hoc nauseā facit. Cūq̧ medicinā vomere faciēs p̄ꝑauerit ⁊ suā incepit oꝑationē vomitor q̄escere d; ⁊ odores bonos olfacē: ⁊ eꝰ extrema ꝯp̄mendo sūt fricāda ⁊ paꝝ aceti ē ei in potu tribuendū ⁊ comedat maciana ⁊ cydōia cū pauco masticis. ⁊ scito ꝙ motꝰ facit magis vomē ⁊ q̄es minus. Et estas ē tp̄s in quo magis ē dignꝰ ut i ip̄o fiat vomitꝰ. ꝙ si alicui necessariꝰ fuerit ⁊ nō fuerit figure ip̄iꝰ ꝯueniēs estas erit dignior hora ut in ea ꝓcedat̄. Et finiū vomitꝰ lōgingor s̄m modū purgatiōis p̄me ē stomachi soliꝰ ⁊ non intestinoꝝ: ⁊ ad modū q̄dē purgatiōis scd̄e capit̄ ⁊ totius corporis: Ip̄iꝰ v̄o attractio ⁊ eradicatio ē ab inferioribꝰ. Et tu q̄dē cognosces vomitū ꝯferētē ab eo q̄ non fecit iuuamētū ex eo ꝙ ip̄m seq̄tur alleuiatiōis ⁊ desiderū boni ⁊ anhelitꝰ ⁊ pulsus bonitas: ⁊ silit̄ ex dispositionibꝰ aliaꝝ v̄tutū. Eiꝰ aūt inceptio est nausea. Et deteriꝰ q̄dē malū qḋ efficit ē mordicatio fortis i stomacho ⁊ adustio si medicina fuerit fortis sicut helleborus ⁊ qḋ ex eo fit: qm̄ incipit a salina q̄ fluit: deinde seq̄tur ip̄am vomitꝰ multi phl'atis multotiēs post quē seq̄tur vomitꝰ rei liq̄de tenacis. mordicatio quoq̧ ⁊ dolor erūt māsiui ita ꝙ alia accidentia nō mutent̄ nisi in nauseā ⁊ angustiā. Et qñq̧ soluit̄ etiā vēter postea i hora q̄rta incipit q̄escē ⁊ ad requiem declinat. Malū āt ē ut vomitꝰ nō ꝑueniat ⁊ magnificet̄ angustia ⁊ accidat tēsio ⁊ gressio oculoꝝ ad exteriora ⁊ fortis rubedo i eis vtrisq̧ ⁊ sudor multus ⁊ infectio vocis. Si ergo alicui acciderit nisi ei subueniat̄ ꝑueniet ad mortē inde. Illud aūt quo ei succurrit̄ ē enema ⁊ dosis mell' cū aq̄ calida: ⁊ in potu ei dare olea in quibꝰ tyriace v̄tus existit sicut oleū de lilio. Et labora donec vomat: q̄r si vomuerit nō suffocabit̄. ⁊ adhibe etiā enema qḋ sit apud te p̄ꝑatū. Et egritudines q̄dē q̄ sūt digniores eo ut in eis fiat vomitꝰ sunt chronice sicut hydropisis, et epilepsia ⁊ melia ⁊ lepra ⁊ podagra ⁊ sciatica. Vomitꝰ p̄terea cū suis iuuamētis plerūq̧ affert egritudines sicut quandoq̧ gnāt surditatem. Amplius minutio nō est cum eo cōtinuanda: sed tardanda tribus diebꝰ: ⁊ precipue si i ore stomachi fuerit humor. Vomitus quoq̧ multotiens fit difficilis ꝓpter humoris subtilitatem. Ipse igitur ē ingrossandus potu sauic ⁊ granis granati. Et scito ꝙ exitus male reiꝑ inferiora post vomitu; est signū ꝙ illud quod faciebat fastidium descendit inferius. Et vomitus post ascellationem est signum quod est ex accidentibus ascellandi. Hora preterea vomendi in estate melior causa doloris in meridie est. Et vomitus corpori confert: sed visui nocumentum facit.

Amplius faciendu; non est ut pregnans vomat

qm̃ sup̃fluitates corp̃is ip̃iꝰ i ea nõ egrediet̃. Et võitus ⁊ labor eã ad estuationẽ p̃ducẽt faciẽdũ ẽ igr̃ ut gescat. Alij v̾o qbꝰ accidit vomitꝰ sunt iuuandi.

Cap.xij.de eo qd̾ agẽ dz ille q vomit.

q Um ille q vomuerit a suo vomitu euaserit os suũ ⁊ faciẽ post vomitũ abluẽ dz ex aceto aq̃ tp̃ato ut g̃uitas q̃ qñq3 capiti accidit remoueat̃: ⁊ paꝝ masticis cũ aq̃ matianoꝝ bibat: ⁊ caueat sibi a cõestiõe ⁊ potu aq̃ ⁊ diu gescat ⁊ ipsiꝰ inũgãt hypocõdria ⁊ igrediat̃ balneũ ⁊ abluat se velocit̃ ⁊ egrediat̃. Et si necessariũ ei fuerit dare ad comedẽdũ sit res boni saporis ⁊ bõe sb̃e ⁊ velocis digestiõis.

Ca.xiij.de iuuamẽtis q̃ affert võitꝰ.

h Ypocrates p̃cepit võitũ fieri in vnoquoq3 mẽse duobꝰ diebꝰ ꝯtinuis ut i sc̃do emẽdetur id qd̾ in p̃mo die fuit difficile ⁊ ut expellat̃ id qd̾ aduenit stomacho. Hyp. nãq3 securitatez fac̃ ꝙ cũ eo ꝯseruat̃ sanitas: h̾ aũt plꝰ ẽ malũ. Et vomitꝰ qdẽ q ẽ h̾mõi euacuat phl̃a ⁊ cholerã ⁊ mũdificat stomachũ. Ip̃e nãq3 nõ h3 qd̾ ip̃m mũdet sic̃ intestina h̾ñt cholerã rubeã q̃ ad ea descẽdit ⁊ mundat ea ⁊ remouet g̃uitatẽ q̃ accidit capiti: ⁊ clarificat visũ ⁊ aufert fastidiũ ⁊ ꝯfert ei ad cꝰ stomachũ descẽdit cholera q̃ ip̃iꝰ corrũpit cibũ: qm̃ cũ p̃cesserit võitus eiꝰ cibꝰ sp̃ mũdꝰ veniet ⁊ remouet abominatõez q̃ fit p̃pt̃ vnctuositatẽ ⁊ casũ desiderij ip̃iꝰ meri ⁊ qd̾ fac̃ desiderare acutũ ⁊ acetosũ ⁊ põticũ: ⁊ ꝯfert lassitati corp̃is ⁊ vlceribꝰ q̃ sũt i renibꝰ ⁊ vesica ⁊ ẽ lepre forte medicamẽtum ⁊ malitie coloris ⁊ epilepsie stomatice ⁊ icteritie ⁊ asmati ⁊ tremori ⁊ palysi: ⁊ ẽ ex curatõibꝰ q̃ ꝯferũt h̾ñtibꝰ vlcera nig̃ mag̃. Ip̃e quoq3 fieri dz i mẽse semel aut bis post repletionẽ ita ꝙ nõ obseruet̃ reuolutio scita neq3 numerꝰ dieruz motꝰ. Et ille quidẽ cui maius iuuamentũ affert vomitus est cuius cõplexio p̃ma ẽ cholerica ⁊ ẽ macer.

Ca.xiiij.de malicijs q̃ p̃ueniũt ex sup̃fluo võitu.

s Up̃fluꝰ võitꝰ stõ nocet ⁊ ip̃m debilitat ⁊ resoluit ip̃m ⁊ fac̃ eũ aptũ ita ut mãe ad eũ p̃ueniãt ⁊ obest pectori ⁊ visui ⁊ dẽtibꝰ ⁊ antiqs capitis doloribꝰ nisi eis q sũt p̃pt̃ sacietatẽ stõi ⁊ facit nocumẽtũ epilepsie capitis q̃ nõ ẽ cã iferioꝝ mẽbroꝝ. Sup̃fluitas quoq3 q̃ ẽ i ip̃o nocet epati ⁊ pulmoni ⁊ oculo ⁊ aliquã venaꝝ qñq3 scidit. Ex hõibꝰ p̃terea ẽ q vult cito ip̃leri: deĩn nõ tollerat imo p̃pat ad vomẽdũ. Et actio hꝰ ex eis ẽ q̃ p̃ducũt eũ ad malas egritudies mãsiuas. Ip̃e ergo a repletiõe p̃hibẽdus ẽ ⁊ tu ip̃iꝰ cibũ ⁊ potũ mẽsura.

Ca.xv.ut succurrat̃ dispositõibꝰ q̃ accñt vomẽti.

d E p̃hibitiõe ãt vomẽdi diximꝰ iã ꝙ oportebat. Tẽsiõi v̾o ⁊ dolõi q sb̃ hypocõdrijs sũt ꝯferũt pãni aq̃ cal̃a ifusi ⁊ suppositi ⁊ oleis lenificãtibꝰ ⁊ vẽtose cũ igne. Fortẽ ãt mordicatõez i stõ remanẽtẽ rẽouet bibẽ iura vnctuosa q̃ cito digerant̃ ⁊ inũgẽ locũ ex aliquo qd̾ sit sic̃ oleũ violaceũ mixtũ cũ oleo de keiri ⁊ pauca cera. Singultũ v̾o si cũ eo acciderit ⁊ p̃mãserit retinebit sternutatio ⁊ dare ei ex aq̃ cal̃a ad traijciendũ paulati. Et de sanguine qdẽ iaz diximꝰ in cap̃lo de ip̃edimẽtis vomitꝰ. Aleuzez v̾o ⁊ egritudinibꝰ f̃ris ⁊ intꝰsectiõi vocis q̃ accidit post ip̃m ꝯfert ligare extrema ⁊ stringere ea ⁊ supponẽ stomacho pãnũ ifusũ oleo i quo cocta fuerit ruta ⁊ sicidis ⁊ dare ei ad bibẽdũ mel cũ aq̃ cal̃a. Et h̾ñti qd̾ alsubet fiat h̾ ⁊ i aurẽ eiꝰ mittat̃.

Capl̃m.xvi.de eo in quo sup̃fluit vomitus.

f Iat ut ip̃e dormiat ⁊ igeniet̃ quãto plꝰ possibile fuerit quõ dormiat ⁊ ligent̃ eiꝰ extrema talit̃ q̃lit̃ ligãt̃ cũ fluxũ vẽtris retinẽ volumꝰ. Et ip̃iꝰ medicet̃ stõus cũ emp̃lis põticis fortitudinẽ faciẽtibꝰ. Qd̾ si vomitꝰ sup̃fluerit ⁊ icessant̃ egrediant̃ hũores donec sãguis exeat da ei ad bibẽdũ lactis i vino mixti q̃tuor coctilas: qm̃ medicine vomitiue malitiã rep̃mit ⁊ sãguinẽ p̃hibet ⁊ nãm lenit. Qd̾ si p̃tẽ pectoris ⁊ stõi a sãguie cũ h̾ mũdificare volueris ne ex eo aliqd coaguleť da ei ad bibẽdũ sirupũ acetosũ siue sit ex melle siue ex zuccaro cũ niue infr̃atũ paulati: cũ h̾ quoq3 qñq3 ꝯfert bibere succũ portulace cũ bolo armeno. Cũ ergo trefactus fueris p̃ aliquo i quo sup̃fluit medicina fac ip̃m vomẽ. Et oz qdẽ te q̃rẽ medicias võitatiuas f̃m suos g̃dꝰ ⁊ quõ queq3 eaꝝ ad bibẽdũ sint dãde ⁊ p̃cipue helleboꝝ in antidotario ⁊ medicinis simplicibꝰ.

Capitulum.xvij.de enemate.

e Nema ẽ medicamẽ nobile i expellẽdo sup̃fluitates q̃ sũt i itestinis ⁊ i sedãdo dolores renũ ⁊ vesice ⁊ ap̃ata ip̃oꝝ ⁊ egritudies colice ⁊ i attrahẽdo sup̃fluitates a mẽbris p̃ncipalibꝰ ⁊ sup̃ioribꝰ. Que v̾o ex eis sũt acuta debilitãt epar ⁊ p̃ducũt ad febrẽ. Ex enematibꝰ p̃terea fit iuuamẽtũ i expellẽdo reliqas q̃s inaniẽtia reliquũt. Formã v̾o clisteris ⁊ quõ clisterizet̃ iã retulimꝰ i cap̃lo d̾ colica. Videt̃ quoq3 ꝙ clisterizati sitꝰ melior sit ut supinus iaceat deĩn reuoluat se ad latꝰ dolẽs. Et clisterizãdi hora melior ẽ cũ ẽ acris f̃ritas: qm̃ seq̃t̃ inne augmẽtet̃ grauitas ⁊ dolor ⁊ estuatio ⁊ nausea. Balneũ p̃terea solet facẽ ut ebuliant hũores ⁊ spargant̃. Clisteris quoq3 ꝯditio ẽ ut aerẽ ⁊ hũores retẽtos attrahat. Et p̃pt̃ h̾ f̃m plim nõ ẽ bonũ ut balneũ enemati p̃mittas. ꝙ si qs in intestinis pustulas h̾ñs ip̃o idiguerit cã febris aut alicꝰ egritudinis ⁊ timuẽit ne enema retieat̃ supponẽ dz ano suo ⁊ femori ⁊ locis q̃ sũt i circuitu speltã calefactã cũ panno.

Capitulum.xviij.de epithimatibꝰ.

e Pithimata sũt ex medicinis bonis q̃ ad ip̃az p̃ueniũt egritudinẽ. Et medicina fortasse duas h3 v̾tutes: vnã sb̃tiliatiuã ⁊ alterã igrossatiuaz ⁊ erit maior necessitas sb̃tiliatiue q̃3 i spissatiue. Cũq3 eiꝰ ispissatio fuerit tp̃ans sb̃tiliationẽ cũ ex ea fiet emp̃lm penetrabit subtilitas ⁊ remanebit spissitudo: ⁊ illa qdẽ q̃ penetrat ꝯfert sicut facit coriandrũ cũ ordeo fracto cũ ex eis fit emp̃lm sup̃ scrofulas. Empl̃a p̃terea sũt talia q̃lia epithimata sed emplastra sunt dura ⁊ epithimata currẽtia. Est quoq3 cum epithimata fiunt cũ pannis: cunq3 mẽbris p̃ncipalibus superponunt̃ sicut epati ⁊ cordi ⁊ non fuerit ibi quod p̃hibeat cõferunt pannũ suffumigati ex xilo aloe crudo ⁊ virtutibꝰ epithimatum

bonū tribuunt odorē quē principalia diligunt.

Ca.xix.de embrocis.

Embroce sunt medicamēta ꝯgrua ei qđ ex capite ⁊ alijs mēbris oꝫ resolui ⁊ illi cui cō plexionē necāriū est ꝑmutare. In mēbris aūt q̄ em brocare oꝫ ex calido ⁊ frigido si nō i eis fuerit sr̄flui tates q̄ descēdūt fiat prius embroca ex calefacto: de inde fiat ex aqua frigida vt cōstringant. ꝙ si res di uersa fuerit a frigida icipiat.

Ca.xx.de phl'omia

Phl'omia ē eūo vlis q̄ m'titudiez eūat. Mł titudo āt ē augmētū hūoꝝ sup eq̄litatē ip soꝝ i venis. Et nēo qdē ē phl'omandꝰ nisi vnus: quoꝝ vnus eoꝝ ē egritudinibꝰ ꝑpatꝰ q cum ipsiꝰ sanguis m'tiplicatꝰ fuerit cadet in eas. ⁊ alt' est cadēs in eas. Unusquisqꝫ āt eoꝝ aut phl'omat ꝓpt sanguis multitudiez: aut ꝓpt ipiꝰ maliciā: aut ꝓpt vtrūqꝫ. Ex his qdē egritudibꝰ ꝑpatꝰ ē sicut q ē expo situs sciatice ⁊ podagre fortibꝰ ⁊ artetice sanguieis aut ille cui accit sputū sāguieū ex fissura vene q̄ i pul mone eiꝰ exit tenuit ꝯsolidata: qm̄ cū ipiꝰ m'tiplica bit sāguis fidet. ⁊ apti epilepsie ⁊ melācholie cū san guis m'titudie ⁊ sq̄nātie ⁊ apatibꝰ intioꝝ ⁊ opthal mie cale. ⁊ ex eis qbꝰ hemoꝛroidaꝝ sāguis q fluē so lebat ē retētꝰ ⁊ mulicibꝰ qbꝰ mēstruꝰ sāguis ē restri cꝰ: hoꝝ tn̄ colōes n̄ demōstrāt ꝙ phl'omari dēant ꝓpt ipoꝝ obscuritatē aut albedinē aut viriditatē. ⁊ illi q i inf'iōibꝰ mēbris cū ꝯplōe cal'a debilitatē pa tiūtur. Nā istis meliꝰ ē vt i v'e minuāt: lꝫ i has n̄dū iciderit egritudies. ⁊ ill' quibꝰ ꝑcussio accit aut cāus qm̄ qn̄ꝫ minuūt timēdo ne eis accidat apā: ⁊ q hꝫ apa minuēdꝰ est: qm̄ timet ne apiat an̄qꝫ maturet: lꝫ nō idiguerit ⁊ nō fuerit ibi m'titudo. Et dēs scire dū iste egritudies timēt ⁊ nōdū i eas ceciderit plꝰ se cure eis ꝯcedit minutio: ⁊ cū i eis ceciderit i eaꝝ ꝑn cipio pēiꝰ phl'omia dimittat q: hūores sbtiliat et eos p corpꝰ fluē fāt ⁊ eos sano sāguini admiscet. ⁊ ē ēt cū nihil eūat ex eo qđ oꝫ ⁊ tac ꝙ necāria sit me dicamīta alleuiātia. Cūꝫ maturatio appuerit ⁊ egri tudo ꝑncipiū aut stati ꝑtēierit: tē si opōtuerit ut mi nutō fiat si n̄ fuerit qđ ꝓhibeat fiat phl'omia Phl'o mia quo qꝫ neꝫ eūatio ventris ē faciēda i die mo tus egritudis: q: ē dies regescēdi ⁊ igrēdi sōnū et dies ebullitiōis egritudis. Et cū egritudo ē hn̄s cri siꝫ i cꝰ tpe ē lōgitudo nullo mō sanguis m'tꝰ ē min endꝰ sꝫ si pole fuerit qes ē faciēda. ꝙ si n̄ fuerit pole ut fiat ex eo paꝝ miuat: ⁊ i cōpe sāguis thesaurꝰ rcō dat ad phl'omiā faciēdā si appuerit ⁊ vtꝰ ꝯfuet ad resisten̄. i crisibꝰ: ꝙ si m'tū tpis ꝑteriēit ex qꝰ qs mi nutꝰ fuerit ⁊ i hyeme fuerit cōquestꝰ ꝙ se q̄si fractū sentiat miuat ⁊ sanguis ꝓ thesauro recōdat. Am pliꝰ q: phl'omia ꝑpea ꝙ ad diuersū trahit nāꝫ fm pl'im retiet. Cūꝫ ex multa miutiōe debilitabit v'tus multi gnābūt hūores. Sīcopis ꝑterea accit i ꝑma minutiōe cū subito euenerit ei q nō ꝯsueuit: sꝫ vomi tū ꝑmittere ē ex eo qđ eaꝫ ꝓhibet: ⁊ sil' i vomē hora qua accidit. Et scire debes ꝙ minutio ē perturbās donec qescat. Phlobotomia quoqꝫ ⁊ colica ra ro simul eueniūt. Pregnās ꝑterea ⁊ mēstruata nō

minuant nisi ꝓpter magnaꝫ necessitatē sicut ē necessitas retinēdi fortē sanguinis sputum cū virtus fu erit ꝯueniēs. Et debes scire ꝙ nō quotiens noia ta signa repletionis appuerint oꝫ ut miuas: ideo ꝙ qn̄qꝫ ē repletio ex humoribꝰ crudis ⁊ ē tunc phl'o mia multū ipediēs: qm̄ si minueris nō maturabis eos ⁊ fiebit ne eger ꝑdat. Nō aūt ē incōueniēs ut ille in quo melia supabūdat minuat postea medicia solutiua euacuet. Sꝫ sollicitꝰ eē dēs ex dispositione coloris fm ꝯditionē quā nūc dicemꝰ ⁊ ꝯsiderare tē sionē: qm̄ ꝓpt tēsionē p totū corpꝰ incedētē magis eris cōfidēs ꝙ phlobotomare debes. Cuꝫ vero sanguis alicuiꝰ fuerit bonꝰ paucus ⁊ fuerit i ipiꝰ coꝛ pore multi mali hūores: phl'omia bonum rapiet ⁊ malū reliq̄t. Et cū alicꝰ malꝰ sāguis fuit paucꝰ ⁊ de cliauerit ad mēbꝝ aliqđ qđ eiꝰ decliatiōeꝫ vehemēt ipedit ⁊ fuerit necāriū ut ipe miuat ex eiꝰ sāguie paꝝ erit assumēdū: ⁊ cibo bono erit alendus: deīn erit minuēdus iterū pꝰ dies ꝓpterea ut malꝰ sāguis ab eo extrahat ⁊ bonꝰ restauret. Qđ si mali hūores cho lerici in eo fuerit ingeniet q̄tenꝰ subtili pharmacia eūent aut vomitu aut ut sedent ⁊ stude i hoc ut eger gescat ⁊ digerat ⁊ ociet. Et si grossi fuerint antiq ꝑce perūt ut balneet ⁊ i suis misterijs moueat. ⁊ dabāt ei ad biben̄. an̄ phl'omiā ⁊ pꝰ ipaꝫ an̄qꝫ alia fierꝫ mi nutio sirupū acetosū subtiliatiuuꝫ coctū cū isopo ⁊ hasce. Cū aūt phl'omia necāria fuerit cū debilitate v'tutis cā febris aut alioꝝ hūoꝝ ꝑtire phl'omiā sic diximꝰ. Ampliꝰ phl'omia stricta magis ē ꝯfuatia v'tutis: sꝫ tn̄ subtilē ⁊ clarū iterdū sanguieꝫ fluē fac ⁊ spissū ⁊ turbidū tꝫ. Ampla v'o velocit ē ad synco pi ⁊ magis opatiua i mūdificādo ⁊ tardioꝛ ad ꝯso lidādū: sꝫ tn̄ ē dignioꝛ ei q fꝫ ꝑseruatōeꝫ phl'omat ⁊ in grossis. Et āplā qdē efficet i hyeme ē dignꝰ ne cō gelet sāguis ⁊ āgustā efficē i estate ē dignꝰ si necāriū fuerit. Phl'omādꝰ ꝑtēa supinꝰ iaceat qn̄ phl'omat: hoc ē cōueniētꝰ ad hoc ut ipiꝰ ꝯfuet virtus ⁊ ne ei supueniat syncopis. In febribꝰ aūt a minutiōe cauē dū ē.s.i his q̄ vehemētis sūt calefactōis ⁊ iflāmatio nis: ⁊ i oibꝰ nō acutis febribꝰ in sui ꝑncipio in die ꝑiodica. In febribꝰ ꝑterea cū qbꝰ aducit spasmꝰ ē a minutiōe cauen̄. lꝫ fuerit necāria: qm̄ cū spasmꝰ ac cidit vigilare facit ⁊ sudare multū ⁊ deijcit virtuteꝫ quapropt sanguis thesaurꝰ ē dimittēdꝰ. Et sil'r oꝫ ut ex minutiōe febricitātis cꝰ febris nō ē ex putrfa ctiōe minoratio fiat ꝓpterea ut ad resoluen̄. febrem thesaurꝰ relinquat. Et si fortis iflāmatiōis nō fuēit ⁊ fuerit febris putrida attēde decē regulas ⁊ postea intuere in vriali: ⁊ si vria fuerit grossa ⁊ rubedi atti nēs ⁊ pulsꝰ etiā fuerit magnꝰ ⁊ facies tumida ⁊ fe bris i suo motu nō ꝓperet phl'oma i hora q̄ stōus a cibo ē vacuꝰ. Et si vrina fuerit subtil' aut ignea aut facies a ꝑncipio egritudis fuerit tornatil' caue tibi a phl'omia. Qđ si interpolatio i ea fuerit ⁊ quies fe bris in ipsa fiat minutio. Dispōem quoqꝫ tremōis cōsidera qm̄ cū tremor fuerit fortis a minutiōe tibi cauēdū erit. Ampliꝰ sanguinis q egredit colorē at tende ⁊ si fuerit subtilis albedini attinēs ipm ilic o

retine. Et sūmopē tibi caue ne egrū ad vnā duarū p
ducas rerū.s.hūoꝝ cholericoꝝ ebullitiōem ꝛ ſfoꝝ
cruditatē. Cūqꝫ i febre te opōtebit phl'omare nō at
tēdas qḋ gdā dicūt.s.ꝙ nō ē bonū ut pꝰ q̄rtū dieꝫ
fiat: qm̄ bonū ē ut fiat ēt ſi fuerit poſt.lx.dies. ꝛ hoc
ſm ſniam Gali.lꝫ ꝑmittere ꝛ ꝑpare ſit meliꝰ cuꝫ ſi-
gnificationes certe fuerint. Qḋ ſi iā hoc erratū fue
rit quacūqꝫ hora inueneris egrū ꝛ oportuerit phl'o
mia ipm̄ poſtq̄ꝫ decē rerū ſollicitudieꝫ hūeris. Mḷ
totiēs ꝑtēa phl'omia i febribꝰ lꝫ nccāria nō ſit effic̄
ut nā fortis fiat ſup māꝫ ꝑptēa ꝙ eā effic̄ paucā. ꝛ
hoc quidē cū fuēit figura ꝛ etas ꝛ v̇tus ꝛ reliq̄ talia
q̄ ꝑmittāt. In febre aūt ſanguiea nccē ē ut eūo fiat
miūtiōe nō ſupflua in ꝑncipio ꝛ ſupflua cū affuēit
maturatio febris q̄ multotiēs remouet i hōa phl'o
mie. Tibi quoqꝫ cauē debes a miutione i ꝯpl'ione
vehemētis ſfitatis ꝛ in regiōibꝰ fortis ſfitatis ꝛ in
hora fortis doloris ꝛ pꝰ balneū reſolutiuū ꝛ poſt
coitū ꝛ in etate q̄ ē minor.xij.ānis q̄nto plꝰ potis
ꝛ in etate ſenū quāto magis potis niſi i figura ꝯſiſꝰ
fueris ꝛ in ſoliditate muſculoꝝ ꝛ venarū āplitudie:
ꝛ earū repl'one ꝛ coloꝝ rubedie: hos nāqꝫ ex ado
leſcētibꝰ ꝛ ſenibꝰ phl'omare audebis. Adoleſcētes
tū ſm ordinē ad phl'omādū paulatī ꝑuehē debes
cū pauca minutione. In corpibꝰ quoqꝫ fortis ma
tieī ꝛ fortꝭ groſſitiei ꝛ raris ꝛ albis ꝛ laſſis ꝛ citrinis
ſanguinē nō hn̄tibꝰ a minutiōe tibi quātū plꝰ po-
teris cauere dēs. Ampliꝰ i corpibꝰ q̄ ꝑlixas ꝑpeſſa
ſūt egritudies caue tibi a phl'omia niſi ſāguis affue
rit corruptio que te ad hoc ꝑducat: qm̄ tē phl'oma-
bis ea. Et ꝯſidera ſanguiem ꝛ ſi ipm̄ videris nigrū
ꝛ ſpiſſū ex̄he eū: ꝛ ſi ipm̄ videris albū ꝛ ſubtilē eū il
lico ꝯſtringe: qm̄ i ipſo exit vehemēs timor. A miu
tione preterea tibi cauere dēs ſup cibi repl'ōem ne
mām nō maturā ad venas trahas loco eiꝰ qḋ ab
eis eūaſti. Et oꝫ ēt ut tibi caueas ab ea i repl'iōe ſto
machi ꝛ inteſtinoꝝ fcā ex fece iā ꝯſecuta ꝛ ꝑpinq̄: i
mo in eā eūando ſtude. Et illḋ quidē qḋ ē i ſtō aut
corā eo vomitu. Et qḋ in inteſtis iferioribꝰ quo po
teris ꝛ ſi nō alio ſaltē cliſteri. Caue ꝑterea tibi ne
faſtiditū phl'omes ſꝫ ꝑlōga ipm̄ ab hoc vt eis faſti
diū digerat. Et tibi ēt caue ne ſubtilitatē ſenſus oris
ſtōi hn̄tē aut ipſiꝰ debilitatē phl'omes ꝛ infelicē ex
gnātiōe cholere rubee in ipo: hmōi nāqꝫ ſibi cauē
oꝫ a nimia quoqꝫ audacia i minuēdo ſibi cauē oꝫ:
ꝛ ꝑprie cū ieiunꝰ. Sēſus v̇o ſubtilitatē oris ſtōi ha
bētē dignoſces ꝑpterea ꝙ mordicatiua traijcē ei no
cet. Et hn̄tē oris ſtōi debilitatē cognoſces ex deſide
rij ipſiꝰ debilitate ꝛ doloribꝰ oris ſtōi ꝛ hn̄tē os ſto
machi aptū receptioni cholē rubee i quo ipā mul-
tū generat dignoſces ex ꝑſeuerātia nauſee ipſiꝰ: et
ꝑptēa ꝙ choleraꝫ q̄qꝫ hora vomit ꝛ ex oris ipius
amaritudie. Iſtis nāqꝫ cū phl'omati fuerit oris ſto
machi ꝯſeruatione nōn premiſſa accidet inde timō
magnus ꝛ q̄nqꝫ moriunt inde. Subtilitatē v̇o ſen
ſus habēti ꝛ debilitatē bucelle mūdi pāis i rob ace
toſo bonū hn̄te odorē infuſe ſunt dande. Et ſi fuēit
debilitas cōplexiōis frigide ſint intincte in aliquo

qḋ ſit ſicut aqua cū zuccaro cū aleſēiati aut i ſirupo
mēte muſchato aut in miua muſchata poſtea miua
tur. Aptitudinē v̇o generatiōis cholē hn̄s ē mū
dandus dando i potu ei multitudinē aque calē cū
ſirupo acetoſo: poſtea dant ei bucelle panis ad mā
ducādū. deīn fiat ut parūp quieſcat poſtea minuat
Preparan̄. ꝑterēa ē ut qḋ ex bono ſanguie reſolu-
tū fuerit reſtauret ſi fuerit fortis cū aſſatura carnis
que fit ſup ꝑnūas: qm̄ ſi digerit nutrit multū ꝛ bene
verūtn̄ oꝫ ut ſit pauca: qm̄ ſtōus ꝑpē phl'omiā ē de
bilis. Ampliꝰ vene q̄nqꝫ phl'omāt ꝑpterea ut flu-
xus ſanguis ex naribꝰ ꝛ mſice ꝛ ano ꝛ pectore pro
hibeat aut ex alijs exituris iō ut ſanguiſ ad id qḋ a
ꝑte illa ē diuerſū ꝯtrahat: ꝛ hoc quidē medicamē
eſt forte in iuuando. Oportet v̇o ut phl'omꝰ ſit ve-
hemēter ſtrictus ꝛ ſint vices mlte que nō ſint i vna
die niſi magne nccītatis cā fuerit ſꝫ in die poſt diē et
quacūqꝫ vice mioratio fiat quātū poſē fuerit: ꝛ ad
ſūmū melius eſt ut phl'omie vices ſint multe q̄ꝫ ut
ipſiꝰ q̄ntitas ſit multa. Et phl'omia quidē cū nō
ē nccāria cholerā rubeā ebulire facit ꝛ poſtea adue
nit ligue ſiccitas ꝛ q̄ ibi ſūt ſimilia. Eſt igit ei ſuccur-
rendū cū aq̄ ordei ꝛ zuccaro. Qui aūt ſecūdare uo
luerit ꝛ nō acciderit ex prima minutione malitia pa
ralyſis aut qḋ ſit ſibi ſilē venā manꝰ in lōgitudine
phl'omare debes: ꝑptēa vt iūcture motio ipiꝰ ꝑhi
beat cōſolidatiōem ꝛ ut āplificet. Qḋ ſi cū hoc ti
mor affuerit ꝙ cito cōſolidet ſupponat ipſi pānus
oleo cū pauco ſale infuſus ꝛ deſup liget. Et ſi phl'o
mus etiā oleo inunctus fuēit cū fiet phl'omia ꝑhi-
bebit ꝯſolidatōnis uelocitatē ꝛ minuet dolor. Et
hoc quidē ē ut ſup ipm̄ oleū aut ſibi ſilē inungatur
aut ipſe in oleo mittat poſtea cū pāno exſiccet. Int̄
phl'omiā quoqꝫ ꝛ ſecūdatiōem dormire phl'omie
ꝯſolidationē feſtinare facit. Recordare preterea eiꝰ
qḋ diximꝰ de euacuatione in hyeme cū medicina
ꝙ dies eligenda eſt auſtrina: qm̄ ſimilit in phl'omia
Et ſcire debes ꝙ cū minuūtur melācolici ꝛ epilepti
ci ꝛ illi quos minuere oꝫ i nocte hora dormiēdi oꝫ
ut ſit anguſtus.ſ.phlobotomꝰ ne ſanguis exitꝰ ac-
cidat. Et ſiliter in oibꝰ qui ſecūdatiōe nō indigent.
Scire quoqꝫ debes ꝙ ſecūdatio ſm debilitatis mē
ſuram ē tardāda. Et ſi debilitas quidē non affuerit
ſit vltima eiꝰ tardatio vna hora. Qui voluerit eam
facere ut ſanguis ipiꝰ trahat ſit dies vnꝰ. Ampliꝰ
phl'omia trāſuerſa melior ē ei qui ſecūdationē vult
in eadē. Et illa que ē ſm latitudinē ei qui vult ſecū-
dationē i eadḋ hora. Et illa que ē ſm lōgitudineꝫ ei
qui vult nō vna eē ꝯtētus ſecūdatiōe: imo in corde
tenet ꝙ eā per multos faciet dies quaqꝫ die. Cūqꝫ
phl'omie dolor maior fuerit tanto erit eiꝰ cōſolida
tio tardiō. Multis ꝑtēa in ſecūdatōe euacuatio ſyn
copim affert niſi fuerit poſtq̄ꝫ aſſature aquā ſumpſe
rit. Int̄ phl'omiā quoqꝫ ꝛ ſecūdationē dormire ꝓ-
hibet ne ſupfluitates que extrahūtur cū ſanguine i
cedant: ꝑpterea ꝙ ſupfluitates in ſōno ad corpis
ꝓfundū trahūtur. Ex iuuamētis v̇o ſecūdatiōis
ē ꝙ phl'omati virtutē cū ꝑfectōne ſue euacuationis

que est necẽria ↄseruat. Et melioꝛ qdem secũdat õis terminꝰ ẽ vt duobꝰ aut tribꝰ tardet diebꝰ. Ex doꝛmitione vero phl'omie ꝓpinq̃ plerũqꝫ accidit in membris ↄfractõ. Balneatio quoqꝫ anteq̃ minutio fiat plerunqꝫ aggrauat minutionem propterea ꝙ cutem ingrossat ⁊ eam lenificat ⁊ ad labendum aptaz efficit nisi phlobotomãdꝰ multũ sanguis habuerit grossitiẽ. Et oꝫ ne phl'omatꝰ in se replẽdo sit audax: sꝫ ſm oꝛdinẽ nutriat ⁊ cibũ ꝑmitus subtiliet. Et siliꝛ oꝫ ne post ipaz exercitet: sꝫ declinat ad hoc vt supinus iaceat: neqꝫ post eã balneo vtat resolutionẽ faciente. Cũ aũt aliqs phl'omat ⁊ postea ipsiꝰ brachiũ apat ex altero brachio minuat ſm ꝙ tollerauerit: et sup ipm emplm̃ de cerusa ponat ⁊ ex fortit infrantibus in circuitu eiꝰ fiat cataplasma. Cũqꝫ aliqs coꝝ phl'omat in quoꝝ coꝛpibꝰ supabundantes erũt humores phl'omia fit cã ebulitõis illoꝝ humoꝝ ⁊ eoꝝ cursus ⁊ ipoꝝ ꝑmixtionis: fit ergo freq̃ns phl'omia eis necessaria. Sãguis quoqꝫ melicus facit vt frequẽs minutio sit necẽria q̃ in p̃nti qdẽ alleuiat: sꝫ in senio ꝑuenit inde ad malas egritudies ex qbꝰ ẽ apoplexia. Ampliꝰ phl'omia mltotiẽs ↄmouet febres ⁊ mltotiẽs resoluit putrefactionẽ. Dis quoqꝫ sanꝰ q phl'omat illud qđ in. c. de potu dixímꝰ accipe oꝫ. Et debes scire ꝙ venarũ q̃ phl'omant alie sũt q̃ sunt tm̃ vene: ⁊ alie sunt q̃ sunt tm̃ arterie. Arterie vero minus phl'omant ꝓpt errorẽ eiꝰ qđ in eis existit de timore cursus sanguis. Et suaꝝ qdẽ dispositionũ minorẽ qđ ex ea ꝑuenit apoꝛisma. Et hoc qdẽ est cuꝫ fixura fuerit vehement angusta. Cũ aũt fuerit securitas ꝙ ex ea sanguis nõ fluet maxime est iuuatiua in egritudinibꝰ ꝓprijs ꝓpt q̃s phl'omant. Magiꝰ tm̃ iuuamentũ qđ ex minutõe arterie ꝑuenit nõ ẽ nisi cũ in mẽbro sibi vicino male sũt egritudines: q̃rũ causa est sanguis subtil' ⁊ calidꝰ. Cũqꝫ arteria phlobotomabit q̃ est ei vicina in q̃ nõ erit timoꝛ maximũ affert iuuamentũ. Vene p̃terea manꝰ q̃ phl'omant nõ pulsatiles qdẽ sũt sex: cephalica nigra ⁊ basilica ⁊ funis brachij ⁊ sceilem ⁊ illa q̃ ꝓpo noie ascellaris vocat: ⁊ ipsa qdem est ramus basilice. eis vero sanioꝛ oibus est cephalica. Oportet aũt vt oẽs tres supra iuncturã apiant ⁊ nõ sub ea neqꝫ in ea: ideo vt egrediat sanguis bene talit vt saliat ⁊ vt sit securitas a nocumẽtis neruoꝝ ⁊ arteriaꝝ ⁊ siliꝛ cephalica. Eaꝝ vero phl'omia q̃ fit ſm lõgitudinẽ ad ↄsolidandũ est tardioꝛ: qm̃ ipe sunt ↄiũctionales: in nõ ↄiũctionalibꝰ vero res est ad hoc diuersa: ⁊ in sciatica qdẽ ⁊ sceilem ⁊ in alijs venis meliꝰ ẽ vt ſm lõgitudinẽ phl'oment. Et cuꝫ hoc oportet in cephalica vt a capite musculi moueat ad locũ lenẽ ⁊ dilatet phl'omꝰ: ⁊ phl'omus phl'omũ nõ ↄsequat: qm̃ faciet apa. Plimũ aũt erroꝛis q eueniet in minuẽdo cephalicã nõ ꝑuenit ex ꝑcussiõe vna lꝫ magña: imo nõ accit nocumẽtũ nisi ꝓp iterationẽ ꝑcussionũ. Et q̃ ex ipsiꝰ phl'omia plꝰ tardatur est illa q̃ fit in lõgitudine: cuiꝰ qdẽ phlobotomisꝫ dilitãdi sunt si volũtas affuerit vt secũdatio fiat. Cũ aũt eam nõ inueneris q̃re aliquẽ ramoꝝ eiꝰ q sunt in silueſtri asseid: ⁊ in vena qdeꝫ nigra est timoꝛ ꝓpt neruũ q est sub ea: ⁊ q̃nqꝫ etiã est int duos neruos: tibi igit cauere debes vt ipaz in lõgitudie phlobotomes ⁊ ad inferioꝛa. Et fortasse sup ea erit neruꝰ subtil' tensus sicut coꝛda. Et tunc qdeꝫ oportebit vt hoc cognoscat: ⁊ caueat ne ꝑcussio in eo cadat ⁊ proueniet inde stupoꝛ ꝑseuerãs. In eo aũt cuiꝰ nerui sunt grossioꝛes ramꝰ iste ẽ magis manifestus. Et erroꝛ qdẽ in ipso ẽ deterioꝛis nocumẽti: q̃re cũ erroꝛ accidit ⁊ neruꝰ ille ꝑcussus fuerit nõ ↄsolides phlobotomiã: imo sup eã pone qđ ipsiꝰ ꝓhibet ↄsolidationẽ. Et eiꝰ qdẽ medicamentũ est sicut medicamentũ vulneris neruoꝝ. Et nos iam locuti sumꝰ de ipso in lib. iiij. Caue tibi p̃terea ne res infrans ad ipm ꝑueniat qđ sit vbi g̃ra sic solatrũ ⁊ sandaluꝫ: sꝫ ipm ⁊ totũ coꝛpus oleo calefacto frica. Funis aũt brachij meliꝰ ẽ vt transuerse minuat nisi vtriqꝫ fuerit flexuosa qm̃ tũc in lõgitudine phl'omat. Basilica quoqꝫ magni est timoꝛis ꝓptea ꝙ arteria cadit sub ea: ⁊ ꝙ nerui ⁊ musculi etiam sub ea cadũt. in ipsam ergo phl'omanda tibi caue: qm̃ si ꝑcussio fuerit in arteria sanguis nõ restringet: aut restringet difficult. Hominũ quoqꝫ sunt qdam quoꝝ basilice due associant arterie: q̃rũ vna cũ signata fuerit existimabit ꝙ iam sit securitas ⁊ fortasse ꝑcutiet altera: hoc eñi scire debes. Cũqꝫ ligaueris ſm plimũ rei accidet ibi inflatio q̃nqꝫ ex arteria q̃nqꝫ ex basilica: sꝫ q̃litercũqꝫ fuerit ligaturã soluere debes ⁊ inflationẽ mollit iungere: deinde ad ligãdũ redi: ⁊ si inflatio reuersa fuerit reitera. ꝙ si nõ inueńit qđ erit in hoc si basilicã dimiseris ⁊ ad ramũ q ascellaris vocat redibis: q̃ qdẽ est q̃ sup domesticũ aseid existit ad inferioꝛa: inflatõ quoqꝫ errorẽ mltotiẽs efficit ⁊ ligatura sepe arterie pulsũ qescẽ facit ⁊ ipaz eleuat ⁊ ponit ipaz supmã ⁊ existimat ꝙ sit vena ⁊ phl'omat. Cũqꝫ quãlibet ligaueris venã ⁊ ex ligatura sup eã ꝑuenerit qđ sit sile lenti aut ciceri fac in ipsa qđ in basilica diximꝰ. In basilica quoqꝫ phl'omanda q̃ntoplꝰ ad brachiũ descẽderit erit saniꝰ. Phl'omꝰ p̃terea in venã ꝓcedere oꝫ ad diuersitatẽ ꝑtis arterie. In basilica quoqꝫ nõ solũ ↄtigit erroꝛ ex ꝑte arterie: sꝫ etiã musculꝰ sub ea est ⁊ neruꝰ ꝓpt quos etiã ꝑuenit erroꝛ: hoc qdẽ iam tibi diximꝰ. Signũ vero erroꝛis in basilica ⁊ ꝙ arteria iã sit ꝑcussa ẽ ꝙ sãguis egredit subtil' ruffus q a saliẽdo manat ⁊ lenificat cũ eo tactꝰ ⁊ ipa fit iferioꝛ: tũc ergo succurre ei ⁊ in vulneris oꝛificio paꝝ de pil' leporis pone cũ pauco pulueris turis ⁊ sanguinis draconis ⁊ aloes ⁊ myrrhe ⁊ pauco alculcotar ⁊ alzegi ⁊ sup ipaz ex aq̃ fr̃a q̃ntũ poteris roꝛa ⁊ sup locũ ipm phl'omatũ ligaturã appone tenacẽ. Qđ si se tenuerit vsqꝫ ad tres dies nõ soluas ⁊ post etiam tres dies q̃ntoplꝰ potis tibi cauere debes ⁊ loco emplastrũ ex stipticis superponere. Multi p̃terea hominũ arteriã illam incidũt penitꝰ vt ipsa ↄtrahat et caro desup eã cooꝑiat ⁊ teneat. Ampliꝰ pleriqꝫ hominũ ꝓpt sanguis exitũ moꝛiunt. Et qdã coꝝ sunt q moꝛiunt propt foꝛtitudinẽ doloꝛis ligature quamvoluerũt ꝓpt foꝛtitudinẽ ꝓhibitõis fluxꝰ sanguinis artie donec mẽbꝝ factũ ẽ ſm viã moꝛtis. Et

sciás ꝙ cursus sanguinis quãqz ꝓuenit etiã ex venis Propterea scire dẽs ꝙ sanguis q plim de cephalica euãt est q ex collo ⁊ eo qd est pars s ipm ⁊ paruz sub ipso egredit terminũ ptis epatis nõ ptrãsit et hypo cõdrioꝝ ⁊ iferiora nõ talr mũdificat ut iñ sit cura. Nigre vo iudiciũ int cephalicã ⁊ basilicã est mediã Et basilica qdẽ euat qd est a pte sumis ⁊ vẽtris inferius. Funis vo brachij silis est cephalice. De sceilez vo dicũt ꝙ q̃ dextra est doloꝛib⁹ epatis ꝓfert: ⁊ que sinistra doloꝛib⁹ splenis ⁊ ꝙ sãguis fluẽ dimittatur donec p se strigat. Man⁹ quoqz illi q phl'omat in calaz aq̃z est ponẽda ne sãguis cito restrigat ⁊ ut facile egrediat si ei⁹ egressio debil' fuerit sicẽ i plib⁹ eoꝝ q ex sceilez minuũt. Et sceilez qdem phl'omia meliõ ẽ ea q̃ fit in longitudine. Ascellaris aũt iudiciũ est sic iudiciũ basilice. Artia vo man⁹ q̃ phl'omat ẽ arteria q̃ inter pollicẽ existit ⁊ indicẽ: ⁊ ei⁹ qd iuuamẽtuz in antiqs dolõib⁹ epatis ⁊ diaphragmatis est mirabile. Et Gal'. qdez iaz vidit hoc in sõnis: pcipiebat .n. homi hãc facere phl'omiã cã doloꝛis que i epate habebat q eã fecẽ ⁊ san⁹ effect⁹ est. Plerũqz etiam phl'omat alia arteria q̃ ad interioꝛẽ ptẽ palme decliuioꝛ hac existit cui⁹ iuuamẽtũ ẽ ꝓpinquũ iuuamẽto istius. Qui aũt venã man⁹ phl'omare voluerit ⁊ nõ potuerit nõ erret in ligãdo eã fortit cũ in volutione ⁊ iteratõe faciẽte s3 vna die aut duob⁹ dimittat.

Verũtñ si pcussionẽ iterare necessariũ fuerit a prima pcussiõe se remoueat ⁊ ñ ab ea descẽdat. Ligata vo pterea fortis apa affert ⁊ ifratio pãni ⁊ ipius hũectatio ex aq̃ ros. aut aq̃ infrata ẽ bona ⁊ ꝯueniẽs Op3 ẽt ne ligata cutẽ de suo loco añ phl'omiã aut p⁹ eaz remoueat. Et cõpoꝛib⁹ qdẽ macris ligate fõtitudo ẽ cã euandi venas ⁊ retinẽdi sãguiez ex eis. In crassis aũt cõpoꝛib⁹ pp laxitudiez vene ñ apparent nisi ꝯstringant. Minutoꝝ pterea sũt qdã q ingeniat q̃lr doloꝛ regat stupefaciendo manũ ꝯstrictõe brachij ⁊ dimissiõe hõe vni⁹ ⁊ sũt qdã q phl'omũ olo inũgũt s3 hoc totũ sicut iam diximus doloꝛez lenit ⁊ ꝯsolidatõem retardat. Et si vene qdem q̃s in manu nominauimus nõ appuerint s3 appuerint ipaꝝ rami pniat man⁹ digito ꝓtrahẽdo inferius. Et si sãguis cito ad seipm reuersus fuerit cũ digit⁹ remouet. ⁊ intumuerit phl'omet ⁊ si nõ minuat. Cũqz lauãdi affuerit volũtas cutis trahat: iõ ut pcussio coopiat ⁊ fiat ablutio: deiñ ipa ad suũ situ reducat. Pannus quoqz eminẽtiaz hñs rectificet q est melioꝛ cũ pilaz habet ⁊ desup liget. Cum aũt in orificio pcussionis adeps egredit mollr interius reducẽda erit ⁊ nõ erit incidẽda. Et in hoꝝ qdem secũdatõe nõ est fiducia hñda sine pcussione: ⁊ hoc qdem in fine capl'i vehementer pscrutabimur: nam smo iste acẽtalr hic ingressus est. Amplius scire debes ꝙ sãguis retẽtio ⁊ pcussionis ligatio tminatã habent hoꝛã: l3 sit diuersa: nã qdam sunt q tollerare possũt: ẽt si febricitantes cẽn ut qnqz aut sex sãguinis libꝛe auferãtur.

Sũt ⁊ alij qui non possũt tollerare tpis ẽt sanis ut vna sãguis libꝛa auferat: verũtñ tres in hoc ꝯsiderã de sunt dispõnes q̃rũ vna est lenitas coꝛpis ⁊ ipsius laxitas: ⁊ alia ẽ coloꝛ sanguinis: nã in hoc etiã multotiens accidit erroꝛ: quoniaz in principio sui egreditur subtil' ⁊ alb⁹: quare cũ repletiõis ibi affuerit significatio ⁊ opoꝛtuerit te phl'omiã facere nõ decipiaris ꝓpter hoc. nã coloꝛ sanguis in eis q repl'ionis signa hñt pnuscet qñqz sed tñ inde nõ ẽ curañ. In eis quoqz qui apãta hñt coloꝛ sanguis erroꝛez facit: qm apa sanguinẽ ad seipsũ trahit. Et tertia est pulsus a quo recedẽ nõ dẽs. Cũ ergo ptrãsierit pulchritudo colõis aut mutabit coloꝛ sãguis aut mutabit pulsus ⁊ ꝓprie ad debilitatẽ retine. Et silr si aduenerit oscitatõis accñs aut alicũ aut singult⁹ aut nausee aut si cito mutabit coloꝛ aut pulchritudo iniere pulsui. Qui vo magis ppati sũt ad hoc vt syncopis eis velociter accidat sũt illi qui calarũ exñt complexionum macri laxa hñtes coꝛpa: ⁊ qui sũt preparati ad hoc ut istud eis eueniat tarde sunt coꝛpa habẽtes tpata ⁊ carnes duras. Op3 preterea ut minutoꝛ phl'omos habeat multos quoꝝ qdam sint pilũ habẽtes ⁊ qdã pilo carentes. Et pilũ qdem hñtes sũt ꝯueniẽtioꝛes venis labẽtib⁹ sic quidem. Et habeat glomoꝛẽ ex cuculo aut serico. Et instrumẽtũ vomitiuũ ex ligno aut pẽna ⁊ ut secũ teneat pilos lepoꝛis ⁊ medicamẽtũ ex aloe ⁊ ture ⁊ folliculũ muschi ⁊ diamuscate ⁊ trocis cos de muscho. Ideo ut si syncopis acciderit q̃ est vna ex rebus q̃ ex minutiõe timet ⁊ fortasse habens hoc nõ vomuerit succurrat ⁊ glomerez in os eius mittat ⁊ ipm cũ instrumẽto vomẽ faciat ⁊ folliculũ ei ad olfaciẽn. tribuat ⁊ faciat ipsũ traijcere aliqd ex el'ario diamuschato ⁊ ex trociscis eius ꝓpterea ut eius virt⁹ viuificet. Et si accidat ut ex arteria sanguis egrediat succurrat ⁊ repleat vulnus pil' lepoꝛis ⁊ cũz medicamine ex aloe ipos retineat: syncopis vero accidit sanguine egrediẽte: immo s3 plurimuz non accidit nisi post retentionem nisi superfluus fuerit sanguis exitus: licet in febꝛib⁹ synochis nõ curem⁹ si usqz ad sincopi pueniat ⁊ i pncipio apoplexie ⁊ in sinancijs ⁊ in magnis apostematibus pnitiosis ⁊ foꝛtibus doloꝛibus: hoc tamẽ facere non debemus nisi cum virtus fuerit fortis. Et iaz qdez accidit nobis ut in venis man⁹ smonẽ ãplificarem⁹ s3 alioꝝ snias ⁊ obliuiscẽmur vẽis pedis ⁊ alijs venis: nos ergo in eis sermonẽ nostrũ continuare opoꝛtet. Dicemus ergo ꝙ ex venis pedis est sciatica que phl'omatur a parte siluestri alcabi aut sb eo aut supꝛa ipsum. Et ligat illud qd est supra ipm a sũmitate coxe vsqz ad cabi ⁊ inuoluitur fascia fortiter aut instita. Et melius quidẽ est ut ante balneetur in aqua calida ⁊ ut ipsa in longitudine phl'omet. Qd si ipsa fuerit occulta aliquis suoꝝ ramoꝝ phl'omet qui inter minimũ ⁊ sm digitũ ab eo existit. Et iuuamentũ quidem in phl'omia sciatice est magnum in doloꝛe scie: ⁊ similiter in podagra ⁊ in varice et i' elephãtia s3 sciatice secũdatio ẽ difficil'. ⁊ ex eis ẽ saphẽa q̃ ẽ sup ptẽ doẽsticã alcabi ⁊ ẽ mãifestioꝛ sciatica: ⁊ ipsa quidẽ phl'omat ꝓpterea ut euacuet sanguis ex mẽbꝛis q̃ sũt sub epate ⁊ ut sãguis a ptib⁹ supioꝛib⁹ ad iferiõres declinet q̃re mẽstrua vehemẽt ꝓuo

lat' ⁊ hemorroidarũ orificia apert. Et rõ quidẽ fac oportere ut sciatica ⁊ saphena silis existãt iuuaméti s3 expimẽtũ facit ut opatio sciatice plꝰ cõueniat do lori scie sicut si hoc eẽt debitũ. Et saphene quidẽ phlõmia melior ẽ que fit transuerse latitudini atti nens. Et ex eis ẽ vena curuature que phlõmat sub genu poplitis q̃ tñ efficit quãtũ ⁊ saphena s3 est fõ tior saphena i ꝓuocatõe mẽstruoꝝ ⁊ in doloribus ani ⁊ hemorroidibꝰ. Et ex eis ẽ vena q̃ est pꝰ alaure chob q̃ est quasi ramꝰ saphene ⁊ opat quãtũ ipsa.

Et ad sũmũ quidẽ venarũ pedis phlõmia ꝯfert egritudibꝰ que fiũt ex mẽbris ad caput declinãtibus ⁊ egritudibꝰ melic. Et ipsa quidẽ magis debilitat ꝟtutẽ q̃ phlõmia venaꝝ manꝰ. In vẽis aũt que phlõmant ⁊ sunt in pte capitis excepta quidẽ meliꝰ est ut trãsuerse phlõment: ⁊ earũ quidẽ quedã sunt q̃ sũt vene ⁊ quedã que sũt arterie. Uene ergo sunt si cut vena frõtis que ĩt duo exit supcilia. Et ipiꝰ qdẽ phlõmia ꝯfert ꝗuitati capis ⁊ ꝓpe illi q̃ ẽ i postẽiõe pte capitis ⁊ ꝗuitati oculoꝝ ⁊ stupori ⁊ dolori capi tis pseuerãti ãtiquo. Et vena q̃ sup caput phlõmat ꝓpt emigraneã ⁊ vlcera capitis: ⁊ due vene tpoꝝ q̃ flexuose incedũt: ⁊ due vene q̃ sũt i angulis oculoꝝ lachrimalibꝰ ⁊ ẽm plim nõ appent nisi p ꝯstrictionez suffocãtez. ⁊ in ipsis quidẽ phlõmꝰ nõ est ꝓsũdan dus qꝛ forasse fiẽt fistule ex pcussiõe ossis ⁊ ex eis ñ egredit sanguis nisi paucꝰ. Iuuamẽtũ ṽo phlõmie ipsarũ duarũ exit in dolore capitis ⁊ in dolori emi graneo ⁊ opthalmia antiq̃ lachrymis ⁊ pãno ⁊ sca biei palpebrarũ ⁊ earũ bothor ⁊ nictilopis. Et tres vene pue q̃rũ locꝰ ẽ post illũ ubi est extrẽitas auris tangit cũ puenit ad capillos. Et vna quidẽ harum triũ est magis manifesta q̃ phlõmat i pricipio aq̃ ⁊ cũ caput stõi recipit fumũ. Et ꝓpter hoc ꝯferũt vl ceribꝰ auriũ ⁊ colli ⁊ posterioꝝ capitis. Et Ga. qđ negat qđ quidã dicũt q̃ due vene q̃ sũt post aures phlõmant ut qui filios gignũt ipsos nõ gignãt. et ex venis istis sunt quidẽ que sũt due ⁊ minuũtur in pncipio lepre ⁊ fortis squinãtie ⁊ coangustatione anhelitꝰ ⁊ asmate acuto ⁊ raucedie uocis. Et in ha bẽte apa in pulmõe ⁊ dũnia q̃ ẽ ex multo sanguine calido ⁊ egritudibꝰ splenis ⁊ laterũ. Et oz ut dixi mꝰ anteut phlõmo pilũ hñte minuãtur. Modus ṽo ligandi eas ẽ q̃ oz trahere caput ad ꝯtrium ptis phlõmie ut vẽa extẽdẽdo fiat sicut corda: ⁊ cõside retur que ps sit magis declinãs ⁊ fiat phlõmia ex ꝯ trio partis illius. Oz preterea ut eiꝰ phlõmia fiat i latitudie ⁊ nõ i lõgitudie ⁊ sic fit i saphẽa ⁊ sciatica. ⁊ cũ hoc toto oz ut ipsius phlõmia cadat i n lõgitu dine. Et ex eis ẽ vena que ẽ in lepore cuiꝰ phlõmie locus est ipsius extremitas que digito pressa i duo partitur: vbi quidem fit phlõmia: sed sanguis qui i de egreditur est paucus. Et ipsius quidez phlobo thomia confert calibs ⁊ turbationi oculorũ ⁊ he morroidibus ⁊ bothor que in naribus nascuntur ⁊ pruritui que fit in eis. verũtamẽ plerũq3 accidit ex eo coloris rubedo perseuerans que similat sahaf et corrũpit faciẽ: ⁊ est ipsius impedimẽtum maiꝰ suo

iuuamento Et sũt vene qdẽ que sunt sub ascele a par te nocre quarũ phlõmia cõfert egritudini oculorũ antique que est ex sanguine subtili ⁊ ãtiquis capitis doloribus. Et ex eis sunt vene que sunt in labijs et sũt quattuor ⁊ super vnũquodq3 eoꝝ existit par que conferunt vlceribus oris ⁊ alcola ⁊ doloribus gin giuarũ ⁊ earũ apostematibus ⁊ ipsarũ laxitati ⁊ ul ceribus ⁊ fistulis ⁊ fixuris que sunt in eis. Et ex eis est vena que est sub lingua sup occultum menti que minuitur in squinãcijs ⁊ apostematibus dua rũ amigdalarũ. Et ex eis sunt vene que sunt sub lingua ⁊ existentes super ipsam linguã ⁊ minuũtur ꝓpter lingue grauitatẽ que est ex sanguine: que qui dem in longitudine sunt minuende: qꝛ sanguinem constringere qui fluxit ex phlõmia in latitudine fa cta est difficile. Et ex eis est vena alamfuta que inter mentũ ⁊ labiũ est inferius que phlõmat ꝓpter oris fetorez. Et ex eis est vena furcule que phlõmiatur in medicationibus oris stomachi. Ex arterijs ṽo que sunt in capite est arteria tẽporis que quãdoq3 phlobotomatur ⁊ quandoq3 inciditur ⁊ quãdoq3 extrahitur: ⁊ qñq3 aduritur. Et hoc fit ꝓpterea ut acuti rheumatismi ⁊ subtiles ꝯstringant q ad ocu los descẽdunt ⁊ ꝓpter amplificationis principiuz

Et due arterie que sunt post aures q̃ phobotomã tur ꝓpter species ophthalmie ⁊ principium aque ⁊ pannum ⁊ nictilopas ⁊ antiquũ dolorem capitis In earum tñ phobotomia semp existit timor ⁊ cuz hoc tardatur ꝯsolidatio. Gal. quoq3 dixit q̃ cuius dam in gula vulnerati arteriam pcussio parumper tetigit ex qua magna sanguinis pars manauit: sed Gal. ei subuenit cum medicamento turis ⁊ aloes ⁊ sanguinis draconis ⁊ myrrhe ⁊ restrictus fuit san guis ⁊ dolor antiquus quẽ in exteriore pte coxe po sterius cõsueuerat habere recessit. Et ex venis que in corpore phlobotomantur sunt due vene super ventrem quaꝝ vna sup epar consistit: ⁊ altera super splenẽ est posita. Et phlõmat dextra in hydropisi ⁊ sinistra in egritudinibus splenis. Scito preterea q̃ phlobotomia duas habet horas: horã electaz ⁊ horã necessariã: hora ṽo electa est eius que est in lu mine diei ⁊ post digestiõis ꝯplementũ ⁊ supfluitatũ expulsionẽ: ⁊ hora necessaria est hora q̃ fieri opor tet ⁊ q̃ tardari nõ potest ⁊ in q̃ res ꝓhibitoria nõ at tendit Sciasetiã q̃ phlobotomꝰ obtusus ẽ magno impedimẽto: qm̃ errat ⁊ nõ ꝯsequit. s. qđ debz apa re facit ⁊ dolere. Cũ ergo phlobotomo opabis nõ manu prebẽdo impellas: sed suauiter blandiendo et etiam furtim agas vt phlobotomi extremitas ad interiora vene pueniat: qm̃ si illud duriter feceris se pe caput phlobotomi intus in vena occulta rumpe tur fractura ⁊ facit vt vena refugiat ⁊ non vulnera bit venaz. Et si perfidiose insteteris vt cum eo phlo botomes augmentabis malitiam quapropt expiri debes qualiter plobotomus ingrediat cutẽ anteq3 cum eo phlobotomes: ⁊ cum percussionem secũda re volueris si tibi necessariũ fuerit. Tibi preterea ca uere debes ne venã impleas ⁊ sãguinẽ isles: qm̃ tũc

lapsus ⁊ remotio minus erūt. Cūq₃ vena tibi rebellauerit vel occultauerit ⁊ ipsiꝰ repletio sub ligatura nō appuerit solue ipsā ⁊ multotiēs liga ⁊ iunge eā ⁊ cōprimendo descēde ⁊ ascēde dōec eā manifestaꝛ ⁊ appere facias. Et hoc quidē expieris cū duobꝰ digitis vnūquēq₃ locoꝝ tāgēs in quibꝰ scis venā extēdi: ⁊ qn̄q₃ tangēs vtrisq₃ ⁊ qn̄q₃ vno ipsoꝝ ⁊ cū altero facies sanguiem incedē donec altero cadēte ipiꝰ sentias sanguis accessionē cū ad ipm pducitꝛ sāguis ⁊ eiꝰ recessionē cū dimittitꝛ. Et scio ꝙ caput phlomi hꝫ spaciū in quo penetrat qd̄ tn̄ nō ē lōgū ne ad arteriā aut neruū penetret. Et ipꝫ quidē plꝫ ipellerꝛ debes cū vena fuit magis subtilis. Oꝫ āt ut phlomi apprehēsio fiet pollice ⁊ impudico ⁊ dimittatur index ad palpandum ⁊ ut in medio ferri fiat apprehēsio pollice ⁊ non apprehendatur superius qm̄ non bn̄ tenebitꝛ imo erit vacillās. Cūq₃ vēa remouēdo se ad ptē vnā mutabitꝛ oppōes ei ligaturaꝫ ⁊ stricturā ecōtrario ptis illiꝰ: ⁊ cū remouēdo se ad duas ptes equalitꝛ mutabitꝛ nō debebis eā i lōgitudīe phlomare. Et scito ꝙ oꝫ ut strictio ⁊ cōpssio sint fm̄ qn̄titatē dispositiōis cutis in duritie sui ⁊ grossitie ⁊ multitudīe carnis ⁊ abūdātia. Et oꝫ vt ēt ligatura sit ppinqua. Cūq₃ ligatura venā occultauerit fac signū sup eā ⁊ caue tibi ne a signi rectitudīe remoueatꝛ cū ligaturā facies ⁊ cū hoc toto ipelle phlomū. Cū autē vene declinatio ⁊ ipsius eleuatio tibi rebelles extiterīt finde locū q est sup eā in corpibꝰ macris ppe ⁊ cū vncino opare. Casꝰ ptēa ligatiōis ⁊ cōstrictōis in iūctura phibet venarū ipletiōem. Cūq₃ voluēis lauare digito tuo tēde cutē ut a rectitudīe remoueatur foraminis: deiū laua ⁊ exsicca ⁊ pōe pānū emīnētiā hn̄tē ⁊ dimitte cutē ut ad locū suū redeat. Et scito ꝙ multū sudat cā replionis ē phlomia idigēs Et multotiēs etiā hn̄ti febrē ⁊ hn̄ti dolorē capitis q ex ꝯsilio phlomia cēt medicādꝰ supuēit fluxꝰ vētris naliter qui phlomiā excusat.

Ca. xxi. de ventosis.

V Entose cutis ptē magis mūdificāt q̄₃ phlomia ⁊ plꝰ extrahūt sanguinē sbtilē q̄₃ grossum. Et ipsarū quidē iuuamētū i corpibꝰ cōpositis grossis ⁊ grassis grossū hn̄tibꝰ sanguiem ē puum: qm̄ ex istis nō extrahūt sanguiem nꝫ extrahūt sicut oꝫ: imo q ex eo vehemēt ē subtilis ⁊ cū difficultate: ⁊ in mēbro vētoso debilitatē efficiūt. Quidā aūt pcipiūt vt vētosi i pncipio mēsis non apponantꝛ: qm̄ humores nōdū āmoti fuerūt neq₃ ebulierūt: neq₃ i fine mēsis: qm̄ hūores tūc sūt minuti: sꝫ i medio mēsis cū hūores sūt ebuliētes ⁊ in sui augmēto lumīs in corpore lune augmētū sequētes: ⁊ augmentatur cerebꝝ in craneis ⁊ aqua in fluminibus accessionē ⁊ recessionē habentibus. Ex suis vero horis in die melior est hora secunda ⁊ tertia: ⁊ oportet quidem vt a ventosis sibi quilibet caueat post balneuꝫ nisi cuius sanguis fuerit grossus quoniā ipse se priꝰ balneari debet ⁊ vna hora maiori ⁊ postea vētosas apponere. Plurimi autē hominū abhorrēt ventosas in anterioribus capitis apponere ⁊ reperiunt in hoc sensum ⁊ intellectuꝫ impediri. Et ventose quidē super nocrā que est in collo posite vigore vicarie existūt ⁊ ꝯferūt supcilioꝝ grauitati ⁊ alleuiāt palpebras ⁊ cōferunt scabiei oculoꝝ ⁊ fetori oris. Et super alcheel vicē tenēt basilice ⁊ cōferūt doloribus humeroꝝ ⁊ gule. Et super alchada posteriꝰ sunt vicarie cephalice ⁊ conferūt tremori capitis ⁊ membris que sunt in capite sicut facies ⁊ dentes ⁊ mole ⁊ aures ⁊ oculi ⁊ gula ⁊ nasus. Ventose aūt que nocre supponūtur obliuionē hereditare faciunt veraciter sicut quidaꝫ dixerūt quoniā posterior pars capitis est locus cōseruatiōis quē vētose debilitāt. Alchecke vō debilitāt os stōi. Et ppter alchadam quidē qn̄q₃ accidit capitis tremor parū ita ꝙ mutemus nos a nocra ⁊ ab alcheel parū ascēdamus nisi cū fuerit nec̄arie ppter fluxū sanguinis ex tussi: qm̄ tūc cū eis est descēdēdū ⁊ nō ascēdēdum. Et he quidē vētose que alcheel supponūtur ⁊ inter duas spatulas cōferūt egritudibus sanguieis ⁊ spasmo sanguineo ⁊ asmati sanguineo: sꝫ stomachū debilitāt ⁊ cordis tremorē generāt. Et ventose quidē que cruribus supponūtur sūt minutioni ppinq̄ ⁊ mūdificant sanguinē ⁊ puocāt menstrua. Et ei quidē que ex mulieribus alba existit ⁊ laxa sanguinē hn̄s subtilē ventose in cruribus posite sūt meliores q̄₃ phlomia que fit in saphena. Quidā preterea dixerūt ꝙ vētose super occiput posite ⁊ stimutatē capitis ꝯferūt amētie ⁊ scotomie ⁊ tardāt canos quēadmodū dixerunt. In hoc consideratio est habenda: nā istꝰ in his opantꝛ corpibꝰ ⁊ nō in alijs: qm̄ plrimis corpoꝝ festinare faciūt canos ⁊ ipediūt intellectū ⁊ cōferūt egritudinibꝰ oculi: ⁊ hec quidē est maior earū vtilitas: qm̄ conferūt eoꝝ scabiei ⁊ bothor ⁊ almuseragi ⁊ egressiōi vuee: sꝫ intellectū ipediunt ⁊ faciūt hereditare stupiditatē ⁊ obliuionē ⁊ malitiā cogitationum ⁊ egritudies pmanentes ⁊ nocēt aquam in oculo habentibus: sꝫ fortasse si hora se presentauerit qua illud fieri debet nō ipediunt. Ventose auteꝫ sub mento posite prosunt dentibꝰ repletis ⁊ faciei ⁊ gutturi ⁊ mundant caput ⁊ mādibulas. Et ventose renibus superposite conferūt apostematibus coxarum ⁊ earū scabiei ⁊ bothor ⁊ podagre ⁊ hemorroidibus ⁊ elephantie ⁊ ventositatibus vesice ⁊ matricis ⁊ pruritui dorsi. Cunq₃ vētose iste fuerint cū igne siue sint cum scalpelatione siue absq₃ ea iuuabunt etiam in hoc: sed ille quidē que sunt cū scalpelatōne sunt fortiores preterq̄₃ in vētositate. Nam que sine scalpelatione sunt in remouēdo vētositates frigidas ⁊ ut radicitus euellātꝛ hic ⁊ ubiq₃ sunt fortiores. Ventose preterea in anteriori pte coxarū testiculorum apostematibus cōferunt ⁊ vulneribus coxarū ⁊ crurium. Et vētose posteriori parte coxaꝝ supposite psunt apatibꝰ ⁊ exituris q̄ in natibꝰ fiūt Et ventose posite sub poplite cōferūt pulsatiōi poplitis q̄ ex calis gnātꝛ hūoribꝰ ⁊ exituris mal ⁊ ulceribꝰ putridis i crure ⁊ pede. Et vētose sup duas alcabi ꝯferūt phibitōi mēstruoꝝ ⁊ sciatice ⁊ podagre Ventose aūt sine scarificatōe qn̄q₃ ponuntꝛ ppterea ut

mā a pte sui motꝰ trahat sicut cū mā̄millē supponūt
ideo, ut cursus sāguis mēstrui retineat. Et qñq; que
runt ut apa, pfūdū ad exteriora attrahat: iō ut medi
camētū ad ipm pueniat. Et qñq; regrūtur, ppꝗa ut
apa ad aliud mutet mēbꝝ qđ ignobiliꝰ in vicinitate
existit. Et qñq; regrūtur, ppꝗa ut mēbꝝ calefiat ꝛ
sāguis ad ipm trahat ꝛ ipiꝰ resoluant vētositates.
Et qñq; regrūtur, ppterea ut mēbꝝ ad suū nālez lo
cū reducat a quo remotū fuit sic fit in ruptura ingui
nis. ꝛ qñq; regrūtur iō vt dolō sedet sicut cū suppo
nunt vmbilico in dolore colice vehemēter cogēte ꝛ
in vētositatibꝰ vētris ꝛ in doloribus mřicis q accīt
apud motū mēstruoꝝ ꝛ, ppe in adolescētibus ꝛ sup
laxitatē ptis exterioris coxe sicut fit in sciatica: ꝛ cuz
timet ossis exitꝰ a iūctura: ꝛ inter duas anchas pro
sūt duabꝰ anchis ꝛ duabꝰ ptibꝰ iterioribꝰ coxaꝝ ꝛ
hemorroidibꝰ ꝛ hñti rupturā inguis ꝛ podagricis
Ventose quoq; sup nates posite a toto corpe trahūt
ut a capite ꝛ ꝯferūt intestinis ꝛ menstruoꝝ sanāt cor
ruptōez ꝛ alleuiat p eas corpꝰ. Et dicemꝰ quidem
ꝙ in vētosis cū scarificatōe tria existūt iuuamētā.
Primū coꝝ est eūonis ex ipo mēbro: ꝛ scđz ē repo
sitionis sbe sps ne euonē hūoris q educit sequendo
eūet: ꝛ tertiū est qm̄ nō curat ut ex pncipalibꝰ mēbris
fiat eūo. Scarificatio vō ē, pfūda ut ex pfūdo tra
hatur. Locus pterea vbi vētosa adhēt qñq; apat ꝛ
fit difficile ad ipaz remouēdam. Pānus ergo aut
spongia in aqua tepida infusa q calitati attineat sumat
ꝛ cū ea in circuitu fiat embroca. Et hoc qdez frequē
ter ꝯtigit cū sup mā̄millaꝝ ptes vētosas ponimꝰ ut
sāguis mēstruoꝝ fluxus ꝛ ex naribꝰ arceat: ꝗobrē
sup ipas mā̄millas eas ponere nō debemus. Cūq;
locꝰ vētose iungēt, ppe ipam suspēde ꝛ nō tardes sz
ad scarificanū festina. Sitq; pma positio leuis ꝛ cito
remoueat ipa: deīn sm ordinē tardet ipius remotio
ꝛ tollerātia. Et oz qdez ut vētosatꝰ post vnā horam
cibet. Infans pterea in zꝰ anno vētoset ꝛ post trās
actis duobus annis: qm̄ prorsus non debet vēto
sari cū est vnius āni. In vētosis quoq; fit securitas
ne mē ad iferiora descēdāt. Et cholericꝰ qdē vētosa
tus post vētosas comedere debz grana malignati
ꝛ ipoꝝ succū ꝛ succū scariolaꝝ cum zuccaro: aut la
ctucas cum aceto.

Capitulum. xxij. de sanguisugis.

Indi dixerūt ꝙ in qrundā sāguisugaꝝ na
tura existit vētositas: ab eis igit cauenū est
q sūt ex gnē magno habētiū capita ꝛ qruz
colōes sūt antimōiales ꝛ nigre: aut qꝝ color est viri
dis: aut que sunt sanguiez habētes ꝛ siles mezameiz
ꝛ super quas existunt fila coloris azuli: ꝛ qꝝ color si
milat madion. In omnibꝰ .n. istis existit vētositas
ꝛ pueniūt ex eis apata ꝛ sincopis ꝛ sanguis fluxus
ꝛ febris ꝛ laxitas ꝛ vlcera mala. Eas quoq; non ac
cipias ex aqs malis in qbus limus aluei est niger ꝛ
cenosus ꝛ motꝰ stati turbat aq; ꝛ fetet: sz illas elige
que ab aqs colligūtur cochalibꝰ tolubiatu ꝛ i qbꝰ
morātur rane. Nz attēdas illud qđ qdaz dicunt ꝙ
q sunt in aqs vbi morātur rane sunt male. Sitq; eaꝝ
color silis rei sup quā existit viriditas ꝛ tēdant super
eas fila duo colorem arsenici hñtia. Et ruffe rotūde
que sunt coloris epatis. Et ille que silant pue locu
ste ꝛ que caude muris siles existūt ꝛ minute p ua ha
bentes capita: omnes iste eligēde sunt. Et nullas ma
gis eligas ꝗ hñtes vētres rubeos ꝛ dorsū viride ꝛ
pcipue si ex aquis fuerint currētibus. Extractio pte
rea sāguis a sanguisugis facta, pfundior est extractō
ne que fit cū vētosis. Et ipe qdem anteq; ponantur
qsi p vnuz diem colligēde sunt. Et ꝯstrictōne facien
dum est ut euomant donec qđ in eaꝝ existit vētribꝰ
egrediat si hoc fieri poterit. Et i ipz paꝝ sāguinis
agni aut alterius rei, pijciat ut inde nutriant anteq;
ponant: deinde sumant ꝛ eaꝝ viscositas ꝛ sordities
cū aliquo qđ fit ut spongia mūdent. Locus pterea
vbi sunt apponēde cū baurac lauet ꝛ fricatione ru
bificetur postea ꝗ voluntas apponēdi sāguisugas
affuerit in aquam, pijciant dulcem ꝛ emundēt deīn
apponāt. Ex eo aūt qđ eas effic voluntarias ad se
suspendenū, est ut locus luto liniat aut sanguine.
Cūq; he fuerint plene ꝛ eas, pijcere volueris pulue
riza sup eas parū salis aut cineris aut baurac aut se
te cōbuste aut lini aut spongie cōbuste aut lane cō
buste ꝛ cadent. Et meliꝰ qdez ē ut postq; cadunt lo
cus vētosa sugat ꝛ ex sanguine loci parūper accipia
tur ut morsure ipaꝝ malitia remoueat. Qđ si san
guis nō constringet galle combuste aut calx aut ci
nis aut tegula cōbusta ꝛ subtiliter puluerizata sup
ponat aut reliqua ab istis ex eis que sāguinē ꝯstrin
gunt. Et hec qdem oportet ut sint apud eū prepata
qui sanguisugas apponit cū ipse se suspendāt. Ap
positio preterea sanguisugarū confert egritudinibꝰ
subcutaneis sicut sahaf ꝛ alcuabe ꝛ eis silia.

Caplm. xxiij. de retētiōe coꝝ q euacuant.

Et que euacuant retinent aut, ppē materie
incliatione absq; alia euacuatiōe: aut, ppē
iclinatione cū alia euacuatiōe: aut, ppterea
ꝙ ipsamet euacuatio iuuatur: aut medicinis infrigi
dantibꝰ: aut stipticis: aut viscosis: aut adurentibꝰ:
aut strictura. Et retentio quidem euacuatōis, ppē
attractionem sine alia euacuatione est sicut apposi
tio ventosarum super mā̄millas facta ad hoc vt san
guinis fluxus ex matrice prohibeatur. Sed melior
attractio est cum qua existit sedatio doloris illius a
quo trahitur. Et ea quidem que fit propter attractō
nem que est cuz euacuatione est sicut phlobotomia
basilice facta propē hoc: aut retētio vomitus fluxui
ventris: aut fluxus ventris vomitui: aut vtrorunq;
retentio prouocatione sudoris. Et euacuatōnis
quidem iuuamentum est sicut stomachi ꝛ intestino
rum mundificatio ab humoribus viscosis mal la
bere faciēnbus cum picra ꝛ sicut studium quod ad
hibetur ad os stomachi mundificandum vomitu
propter incisionem materie vomitus mansiue. Et
medicine quidem infrigidantes liquide congelant
ꝛ orificia constringunt ꝛ coangustant. Et stiptice
quidez medicine materiam coartant ꝛ cannales cō
stringunt. Et viscose quidem medicine opilatio

res in canaliū orificijs efficiunt q̄ si fuerint acute ex
siccatiue plꝰ opabunt illud. Et aduretes qdez cort
ces efficiūt ut sup canalis orificiuz maneat ⁊ ipsum
claudat ⁊ ꝯfirmet: sed tn̄ earū impedimētū timetur.
Et hoc est qm̄ possibile est ut cortex rūpat ⁊ eradicet
⁊ amplificatio foraminis augmētet. Et ex adurenti
bus qdem sūt q̄dam in quibꝰ existūt stipticitas sicut
atrimētū: ⁊ q̄dam in qbus nō sicut calx nō extīcta.
Et adurētes qdez stiptice sūt necessarie vbi volūtas
est ut cortex sit fixus: ⁊ alie sūt necessarie vbi volūtas
est ut cortex cito cadat. Et eiꝰ qdez q̄ fit strictura alia
est cuz clausura foraminis ⁊ coartatione ad hoc ut
ipius ptes in vnū conducant sicut constringit illud
quod ē supra cubitū cū phl'omator in basilica errās
percussit arteriam. ⁊ alia ē que fit opilatione orificij
vulneris ⁊ clausure vie euacuati sicut pilos leporis i
vulnus. Dicemꝰ ergo ꝙ si sāguinis cursus ex ap
tione orificiorum venarum fuerit stipticis medicabitur ut
orificia venarum ꝯstringant. Et si ex ruptura fuerit
stipticis glutinosis sicut terra sigillata. Et si ex corro
sione fuerit eo ꝙ carnem nasci facit cum eo qd cor
rosionem abstergit.

Caplm. xxiiij. de sanationibꝰ opilationū.

O Pilationes aūt sunt ex humoribꝰ grossis
aut viscosis aut multis. Et multorum qdē
humorum qm̄ cum eis alia nō fuerit cū mali
tia remouebit extractione ipo^r^ phlobotomia aut
vētris fluxu facta. Et si grossi fuerint indigebūt eis
que resoluāt. Et si fuerint viscosi ⁊ maxime si fuerint
subtiles erūt eis necessaria ea que incidāt. Et tu qdē
iam sciuisti dr̄iam int̄ grossū ⁊ viscosū ⁊ ꝙ est sic dif
ferētia int̄ gluten ligdū ⁊ lutum: ⁊ grosso qdē resolu
tiuū est necessariū ideo ut ipm attenuet ⁊ eius expul
sio fiat facilis: ut viscoso incisiuū est necessariū: ideo
ut int̄ ipm ⁊ id cui adhesit penetret ⁊ int̄ ea separatio
nem faciat ⁊ ut ipm in pua secet frusta: qm̄ viscosuz
opilat ꝓpterea q̄r adhēt ⁊ ꝓpt partiū suarū ꝯtinua
tionē. Oportet aūt ut in resolutione grossi a duabꝰ
ꝯtrarijs caueatur rebus: quarum vna est resolutio de
bilis que in raritate materiei augmentū efficit ⁊ ipiꝰ
locum augmētat ita ꝙ ad resolutionem non perue
niet quare opilationem augmentat. Et altera est re
solutio fortissima qua eius subtile fit vapor ⁊ spissū
ipsius fit lapis. Cum ergo resolutio fortis est neces
saria iunetur lenificante subtili cum materia in qua
non sit grossities: sed sit in ea calor temperatus qui
iuuet in resoluendo totum illud quod est opilatuz

Et ex opilationibus quidem peiores sunt opilati
ones venarum: ⁊ deteriores eis sunt ille que sunt in
arterijs: ⁊ adhuc peiores sunt ille que in mēbris exi
stunt principalibus. ergo cum in aperitiuis stiptici
tas ⁊ subtilitas coniūgentur erit melius: quoniam
stipticitas remouebit a mēbro subtiliatiui grauamē.

Ca. xxv. de medicationibꝰ apostematum.

A Postematum quedā sunt calida: quedaz
sunt frigida fluxa: ⁊ quedam sunt frigida
dura ⁊ ea iam diximus. Et ipsorum quidem
cause aut sunt pmitiue aut antecedentes. Et antece
dentes quidem sunt sicut repletio. ⁊ primitiue sunt
sicut casus aut percussio aut morsus. Quedam ve
ro que sunt ex causis primitiuis quandoqꝫ cuz cor
poris repletione se representant: ⁊ quādoqꝫ eueni
unt cum equalitate humorum. Et ea quidem que
sunt propter causas antecedētes aut primitiuas cū
repletione corporis representata: aut sunt in mem
bris que principalibus sunt vicina sicut euacuantia
aut non sunt: ⁊ si non sunt nullo modo aliquid ex
resoluentibus est eis applicanduz in principio. im
mo membrum expellens est meliorandum si ibi fu
erit membrum expellens: aut totum corpus melio
retur si non fuerit ibi membrum singulare quate
nus ad ea perueniat quicquid refrenat ⁊ ad diuer
sum trahit ⁊ stipticum efficit. Et tamen cum diuersi
tate illius membri fit attractio ad illud quod in alio
latere diuerso est positum propter exercitium ipsiꝰ
aut propter rem ponderosam super ipsum delataz
nam multotiens a manu apostemosa trahitur ma
teria quando cuz alia res defertur ponderosa ⁊ ho
ra vna tenetur. Oportet autem ut stiptica constri
ctiua repercussiua frigide complexionis pure exi
stant si apostemata fuerit acuta. Quod si apostema
ta fuerint frigida oportet ꝙ alicui sint admixta in
quo virtus sit calida cum retentione sicut squinan
tum ⁊ blactebizantie. Cum autem maturare vo
lueris minues retentiuum ⁊ admiscebis ei quod sit
resolutiuum donec ad statum perueniat: tunc enim
ipsa admiscenda erunt equaliter. Cum autem de
clinatio fuerit non sit ibi nisi quod resoluat ⁊ laxuz
efficiat. Et oportet quidez ut illud quod frigida flu
xa resoluit sit abstergens ⁊ exsiccans: ⁊ hoc quidez
plurimum inuenit in calidis. Ea autem que pro
pter causas accidunt primitiuas vbi non est humo
rum repletio medicari debent in principio rei cum
eis que fluxa faciant ⁊ resoluant: ⁊ si non cuz eo qd
sit sicut illud quo primum medicatum fuit. Si ve
ro membrum apostemosum membri principalis
euacuatorium fuerit sicut loca glandosa in collo q̄
sunt in circuitu auriū cerebri: aut ascelle cordis: ⁊ in
guina epatis nullo modo erit ei applicandum ali
quid quod refrenet: non ideo ꝙ hoc non sit medi
camētum apostematum eorum: quoniam hoc ipso
rum medicamentuz ē. sed quia nolumus ipsorum
medicari apostemata: immo studium ad hoc im
pedire ut ea augmentemus ⁊ materiam ad ipsa tra
himus ⁊ non curamus si malitia in mēbro augmē
tata fuerit. non enim curamus nisi de eo quod mē
bro principali est melius. Et timemus ꝙ si materiā
refrenauerimus redibit ad membrum principale ⁊
perueniemus inde ad illud quod emendare nō po
terimus. Quapropter volumus ut malitia in mem
brum cadat ignobile cum principali contulerit mē
bro ita ut studiuz impendamus in attrahendo ma
teriam ad mēbruz ignobile ⁊ facē ut ipē apetur. Et

ſi non cũ aliis ſaltē cũ vētoſis ⁊ emplaſtris attracti uis acutis Cũq₃ ad collectionem ꝑuenerit hm̃oi apata aut reliq̃ ab eis q̃nq₃ apient ꝑ ſe aut maturatõis adiutorio. Et q̃nq₃ indigent maturatõe ⁊ ſectione ſil. Maturatio vero cõpletur ex eo in quo cũ calore exiſtit opilatio ⁊ glutinatio vt per ipſum calor retineatur. Qui aũt maturationē efficit cũ aliquo qđ ſit ſicut hm̃oi maturatiuũ attendere debes vt ſi videris calorē innatũ debilem ⁊ ꝙ membrum iam declinet ad hoc vt corrũpatur remoueat ab ea glutinoſa ⁊ opilatiua ⁊ ponat apitiua ⁊ ſcarificationē faciat ꝓfundã: deinde adhibeas medicinas in quibus exiſtit reſolutio ⁊ deſiccatio: ſicut de eis inueſtigabimus in libris ꝑticlarib⁹ Mltotiēs p̃terea erit apa ꝓfũdũ ⁊ erit nob̃ nc̃ariũ trahē ip̃z ad partē cutis ⁊ ſi nõ cũ alio ſaltē cũ ventoſis ignitis. In apate autē duro qđ ſtat⁹ terminum ꝑtrãſiuit regula in eo eſt vt mollific₃ q̃nq₃ cũ eo in quo exiſtit caliditas ⁊ ſiccitas ꝑua. Ideo ne qđ ex eo ſpiſſum eſt ꝓpt̃ multã reſolutionē fiat lapis: imo totũ ad reſolutionē pꝛepet: poſtea ſuꝑ ip̃m reſolutio foꝛtioꝛ fiat: deinde ſi timet̃ ex reſolutõe eius qđ reſoluit̃ ne qđ remanſit lapis fiat: itez ad mollificandũ ip̃m ſecũdo redeat ⁊ inceſſant̃ fiat hoc donec totũ finiat̃ int̃ mollificãdi ⁊ reſoluendi vices alit̃ vires. Inflata aũt apata curent̃ ex eo qđ calefacit ſubtilitate ſue ſubſtantie ꝓpt̃ea vt vētoſitates reſoluat ⁊ poꝛos amplificet: naz cã in apatib⁹ inflatis eſt ventoſitatis groſſities ⁊ poꝛoꝝ clauſura:

Studiũ quoq₃ eſt adhibendũ in ꝓhibendo materiam ex q̃ ventoſus ꝓuenit vapoꝛ. Ex apoſtematibus p̃terea ſunt q̃ ſunt vlceroſa ſicut foꝛmica q̃ ſũt infrigidata ſicut phlegmon: ſ₃ nõ ſunt mollificãda: ⁊ ſi ꝓpt̃ea ꝙ ſunt apata ſunt mollificãda: imo ſũt ſiccãda: q̃m accidens hoc iam ſuꝑauit cãm: accidens eni eſt vlceroſitas de q̃ timet̃ ꝙ accidat aut ꝙ iaz acciderit. Et vlceroſitatis quidē medicamentũ eſt deſiccatio: ⁊ res ei magis ꝯtraria ē mollificatio. Occultoꝝ aũt apoſtematũ mat̃ia minoꝛanda eſt phlobotomia ⁊ ventris ſolutõe. Et opoꝛtet vt ea habēs a balneo ⁊ vino ⁊ motibus coꝛpoꝛeis ⁊ aĩalib⁹ ſuꝑfluis ſicut ira ⁊ ſibi ſil̃ib⁹ caueat: poſtea in pꝛincipio rei adhibeat̃ ei qđ abſq₃ nimia ſuꝑfluitate repcutit ⁊ ꝓpe ſi i mēbꝛo fuerit qđ ſit ſicut ſtomach⁹ aut epar.

Cũq₃ hoꝛa reſoluendi affuerit nõ debes dimittē q̃n ſtipticas medicinas bonũ hñtes odoꝛē admiſceas ſicut in p̃cedētib⁹ tibi narrauim⁹. Et epar q̃dē ⁊ ſtomach⁹ plus indigēt hoc q̃₃ pulmo. Opoꝛtet p̃terea vt mollificãtia ſubtilia q̃ iſtis adhibent̃ ſint medicine in quib⁹ exiſtit maturatio ⁊ ſint apatib⁹ ꝯferētes ſicut ſolatrũ ⁊ caſſiafiſtula. Solatrũ nãq₃ ꝓꝓetatē habet reſoluēdi apata calida ⁊ q̃ ſunt occulta. Et ea q̃dē hñti nõ eſt dand⁹ cib⁹ niſi ſubtil' ⁊ nõ in hoꝛa poxiſmi ſi ibi fuerit neq₃ in p̃ncipio ſui niſi ꝓpt̃ multã debilitatē fiat. Cũ aũt ſintoma ſ ꝑuenerit ꝓpt̃ collectionē apatis inferioꝛis cũ caſu v̓tutis in itinē moꝛtis exiſtit: q̃m v̓tus nõ ſuſtentat̃ niſi nutrimēto ⁊ nutrimentũ eſt res magis timoꝛoſa: ergo ſi reſolutũ fuerit valde bonũ erit. ꝙ ſi apta fuerint danda ſunt eis que ea lauent ſicut aq̃ mell' ⁊ aq̃ zuccari: poſtea dent̃ eis q̃ ſuauit̃ maturēt cũ ſiccitate: poſtea in fine rei non adhibeant̃ niſi exſiccatiua. Et tu q̃dē ſcies hec ex libro q̃ ꝑticl̃ares egritudies colligit ſm̃ declaratiõez. Eſt p̃terea cũ in apatib⁹ occultis q̃ ſub vētre exñt ꝯtigit erroꝛ: q̃m q̃n nõ ſũt apata: ſ₃ rupture erit in ꝑfoꝛando ea timoꝛ. Et plerũq₃ apa occultũ nõ exiſtit in pãniculo ſ₃ in ip̃o inteſtino ⁊ eſt in apiendo ip̃z timoꝛ

Capitulum.xxvi.de ſectione.

q Ui plagã ſecare voluerit opoꝛtebit vt ſectõ incedat ſm̃ rugaꝝ collectõez q̃ ſũt inſi⁹ in illo mēbꝛo niſi fuerit tale q̃lis eſt frons: q̃m ſi inciſio incedet ſicut ꝓcedũt rugaꝝ ipſi⁹ collectões incidet̃ muſculus frontis ⁊ cadet ſuꝑciliũ. Et ſil̃r in mēbꝛis rurum quarũ inceſſus diuerſificat̃ ab inceſſu villoꝛuz ſuoꝝ muſculoꝛũ: o₃ ergo vt ſectoꝛ ex anatomia ſciat anatomiã neruoꝝ ⁊ venaꝝ ⁊ artiaꝝ ne erroꝛe icidat aliq̃d ex eis. Et opoꝛtet etiã vt ſecũ deferat mltas ex medicis ſãguinē ꝯſtrigentib⁹ ⁊ empl̃is doloꝛē ſedãtibus ⁊ inſtr̃is q̃ ad hoc ꝑtineant: habeat ergo ſecũ qđ ſit ſicut medicina Galieni ⁊ pilus leporis ⁊ tela aranee ⁊ albumē oui ⁊ ferramēta quib⁹ adurit̃. Qia eni hec ſanguis fluxũ ꝓhibēt ſiue ex erroꝛe ip̃i⁹ ꝓueniat ſiue nc̃ario ⁊ vt medicīas deferat q̃ fluxa faciũt Cũq₃ exitura ꝑfoꝛauerit ⁊ qđ in ea ꝯtinet̃ extraxerit non debēt ei adhibē oleũ neq₃ aquã neq₃ empl̃m i quo ſit oleũ neq₃ ſepũ ſuꝑabũdans ſicut baſilicõ: imo aliq̃d ſit ſicut emplaſtrũ ex calcãto qđ apponat cũ eo indigebit ⁊ deſuꝑ imponat ſpõgiã in vino ſtiptico infuſam.

Ca.xxvij.de egritudinibus coꝛruptiõis membri ⁊ de inciſione.

q Um membꝝ ꝓpt̃ malam ꝯplexionē cũ mat̃ia aut ſine mat̃ia coꝛrũpitur ⁊ non ꝓfecerit ei ſcarificatio neq₃ epithimari ex eo qđ ꝯferre ꝯſueuit de eis q̃ in libꝛis ꝑticularib⁹ dicta ſunt eſt neceſſe vt caro coꝛrupta que eſt ſupꝛa ip̃m remoueatur. Et melius quidem erit vt ſit ſine ferro ſi poſſibile fuerit: q̃m ferrũ plerũq₃ inuenit tunicas muſculorũ ⁊ venaꝝ pulſantiũ ꝑiculoſe. Qđ ſi hoc nõ ꝯtulerit ⁊ coꝛruptio iam in carne pꝛoceſſerit neceſſe erit vt ipſa incidatur ⁊ vt locus inciſionis oleo feruēte aduratur. Et hoc eni pꝛouenit ſecuritas ab acuitate malitie ipſius ⁊ reſtringit̃ ſanguinis exitus ⁊ naſcuntur ſuꝑ inciſionis locũ caro ⁊ cutiſ extranea nõ pꝛopoꝛtional' ſ₃ res q̃ magis carni ſimil' exiſtit ꝓpt̃ ſui duritiem. Cũq₃ incidendi voluntas affuerit tenta pꝛius erit immittēda in circuitu oſſis voluendo donec qđ ſane teneatur reperiat ⁊ vbi doloꝛ ſit foꝛtioꝛ: cũ tenta ibi innititur: q̃m ē terminus ſanitatis: ⁊ vbicunq₃ inueneris laxitatē ⁊ debilitatis retētionē totũ erit ex collectõe eius qđ eſt incidendum. Cunq₃ aũt ꝑfoꝛatur illud quod circũdat os quod vis incidere ita ꝙ foꝛamina circũdent ipſum: ergo rumpetur ꝑ ipſuz ⁊ incidetur ⁊ quandoq₃ ſerratur. Cũq₃ hoc facere volueris ſepara int̃ incidentē ⁊ ꝑfoꝛantē ⁊ int̃ carnē ꝟtũ redeat Si g°ip₃ os qđ ē nc̃e icidē fuerit fruſtũ

eminens quod nō possit aptari sita ut dꝫ neqꝫ sit in
eius rectificatiōe fiducia ⁊ timeat ne corrūpat ⁊ cor-
rūpat illud qḋ ē corā ipo sublenabimꝰ carneꝫ ab eo
aut scidēdo: deide ligādo ⁊ ad diuersitatē ptis illiꝰ
extēdēdo aut aliijs igenijs q̄ sēsus demrat ⁊ sepabi
mꝰ int̄ ipm ⁊ mēbrū nobile si ibi affuerit cū pānis
qui ipm ab eo elōgabūt ⁊ postea incidemꝰ. Et si os
fuerit tale q̄le ē os coxe ⁊ fuerit magnū ⁊ neruis ⁊ ar
terijs ⁊ venis ꝓpinquū ⁊ fuerit eiꝰ corruptio multa
dꝫ medicus ab eo fugere.

Capitulum.xxviij. de medicationibus solutiōis
continuitatis ipsoꝝ vlcerum.

Solutio ꝯtinuitatis i magnis mēbris medi
caꝫ equatiōe ⁊ ligatura ꝯueniēte q̄ i doctri
na restaurationis dicta ē: ⁊ tibi in suo loco
postea veniet cū quiete ⁊ cōctione cibi cōglutinati-
ui in quo habetur fiducia ꝙ ex ipso nutrimentū ge
neraꝫ cartilagiosū qḋ labia fracture claudat ⁊ i vnū
cōducat sicut cibꝰ q̄ de extremitatibꝰ aialium. Im
possibile eni est ut os restaureꝫ ⁊ ꝓpē in corporibus
ꝯsistentiū nisi ꝫm hūc modū: q̄m nullo modo redi
bit ad ꝯtinuitatē. Et nos q̄dem de restauratiōe ser
monē exquisitū loquemur i libris pticularibꝰ. In
tētio aūt in medicādo solutionē ꝯtinuitatis q̄ in mē
bris accidit mollibꝰ ē triū pncipioꝝ curā habere.

Primū eoꝝ ē q̄m si cā fuerit fixa minꝰ q̄ꝫ oꝫ ē re
tinere illud qḋ fluit ⁊ ꝯstrigē eiꝰ māꝫ si ipa fuerit cur
rens. Et scdm ē fissuram ꝯsolidare cū medicinis
⁊ cibis ꝯueniētibus. Et tertiū est putrefactionē ꝓ-
hibere quāto plus fuerit possibile. Cūqꝫ ab vno
triū te excusaueris redi ad cogitanduꝫ de duobꝰ re
manētibꝰ. Tu v̄o iam scis quō illud qḋ fluit retine
tur: sed ꝯsolidatio fit adiūgendo labia si adiūguntur
⁊ exsiccādo ⁊ comedēdo glutinatiua. Et scito ꝙ
intentio i medicādo vlcera ē exsiccatio: qḋ ergo ex
eis mūdū fuerit tm̄ exsicceꝫ. Et in illud qḋ ex eis pu
tridū fuerit medicine acute corrosiue mittanꝫ sic cal
cantū ⁊ alzegi ⁊ arsenicū ⁊ calx. que si nō ꝯtulerit ne
cessariꝰ est ignis ⁊ medicina q̄ est ꝯposita ex flore he
ris ⁊ cera ⁊ oleo: q̄m ipa flore heris mūdificat ⁊ pro
hibet morsiōis supfluitatem oleo ⁊ cera: ipsa ergo i
hac re medicina existit tpata. Et dicemꝰ ꝙ omnia
vlcera aut sūt simplicia aut ꝯposita. Et simplicia qui
dē cū fuerint pua ⁊ nil ex eoꝝ humiditate corrodeꝫ
tūc ꝯiūgēda erūt ipoꝝ labia ⁊ ligāda custodiendo
ne int̄ ipa aliq̄d olei aut pulueris cadat q̄m ꝯsolida
bunꝫ. Et siliꝫ magnū de cuiꝰ sb̄a nil pditū fuerit ⁊ cꝰ
vna ps alij applicari pōt. Magni v̄o cuiꝰ ptes ap-
plicari nō possūt siue sit fissura siue ꝯcauitas uel spa
ciū plena sanie: ⁊ iam aliq̄d ex sb̄a mēbri pdituꝫ est
curatio ē exsiccatio. Si ergo illud qḋ pditū est tm̄
fuit cutis ⁊ necesse erit ut cicatricē inducat. Et h̄ q̄dē
p eēntiā cū stipticis. ⁊ p accn̄s q̄dē cū calidis cuꝫ ex
eis paꝝ qḋ sit adustū supponeꝫ sic alzegi ⁊ calcātuꝫ
q̄m magis iuuat i exsiccādo ⁊ magis pducūt crustā
nā si multū fuerit corrodet ⁊ in vlceribꝰ augmētū fa
ciet. Si aūt illud qḋ pditū fuit fuerit caro sicut ē in
vlceribꝰ ꝓfundis non erit festinādū in cicatrizādo

ea: imo pmo erit studendū ut caro in eis nascaꝫ. Et
caro q̄dē nō gn̄atur nisi ex eo cuiꝰ siccitas nō multū
gradū pmū trāscēdit: verū tn̄ hic ꝯditiones attēdūt
de quibꝰ cura ē habēda. Et ex eis ē ꝯsideratio dispo
sitionis ꝯplexionis mēbri pncipalis ⁊ ꝯplexiōis vl
ceris: q̄m si membrū in sui ꝯplexiōe fuerit multe hu
miditatis ⁊ vlcus nō fuerit multe humiditatis suffi
ciet siccitas pauca in pmo gradu: q̄m egritudo non
multū fuit elōgata a nā mēbri. sed si mēbrū fuerit sic
cū ⁊ vlcꝰ humiditatis multe erit necessariū illud qḋ
exsiccet in scdo gradu ⁊ tertio ut reducat ipm ad su
am naturalē ꝯplexionē. Et in tpatis q̄dē disposi-
tio erit equāda. Et ex eis ē cōsideratio ꝯplexionis
totiꝰ corporis. nā cū corpus fuerit multe siccitatis ⁊
mēbrū augmētatū in hūiditate fuerit tpatū ꝫm cor
pus equale ex tpamento erit exsiccandū. Et siliter si
corpus fuerit in hūiditate augmētatū ⁊ mēbrū i sic
citate ⁊ si ambo ad augm̄tū deuenīūt tūc si egressus
fuerit ad humiditatē ampliori exsiccabiꝫ siccitate: ⁊
si fuerit ad siccitateꝫ minori exsiccabiꝫ siccitate. Et
ex eis ē ꝯsideratio v̄tutis siccātiū: q̄m licꝫ ex siccanti
bus carnē nasci faciētibꝰ exsiccatio fortis nō quera
tur: sed exsiccatio q̄ sit taľ quaľ est illa q̄ ꝓhibet māꝫ
q̄ descēdit ad membrū qḋ sit aptū ad hoc ut carnis
gn̄atio sit ex ea. multū tn̄ ea q̄riꝫ in siccātibꝰ q̄ nō sūt
ad hoc ut caro p ipam gnētur: sed ut cicatrizatio fi
at p ea. Ex eis .n. q̄riꝫ ut sint plus abstergētia ⁊ ma-
gis lauātia plꝰ q̄ꝫ siccātia ex q̄bꝰ nō q̄riꝫ nisi cicatri-
zatio ⁊ ꝯsolidatio ⁊ ꝯtinuatio. Et oēs q̄dē medicie
q̄ sine mordicatiōe desiccāt sūt igrediētes i genꝰ eaꝝ
q̄ carnē nasci faciūt. Dē ṗterea vlcꝰ qḋ in loco exi
stit nō carnoso ē inobediēs ad h̄ ut cito mediceꝫ et
siliꝫ rotūdū. Medicinis aūt siccātibꝰ ⁊ stipticis q̄
in vlceribꝰ occultis adhibētur sūt medicine mūdifi
cātes sicut mel ⁊ medicine loco ꝓpē sicut diuretica
medicinis vlcera instr̄oꝝ vrine curantibꝰ. Cumqꝫ
cicatrizare voluerimꝰ ponemꝰ medicinas cū stipti
citate sua viscosas sic t̄ra sigillata. Et scito ꝙ q̄dā sīt vl
ceris sanitatē ꝓhibentia ex quibꝰ est malitia cōple-
xionis mēbri: quare studere debes ut ipm rectifices
Et malitia ꝯplōnis sāguis q̄ ad ipm aduenerit q̄re
succurrere dēs cū generatiōe boni chimi. Et multi
tudo sāguinis q̄ ad ipm fluit ⁊ hūectat ipm cui suc
currere dēs cū euacuatiōe ⁊ subtiliatiōe cibi ⁊ faciē
do ut exerciteꝫ si possibile fuerit ⁊ ossis corruptio qḋ
ē sub eo ⁊ qḋ ei trāsmittit saniē. Et hmōi q̄dē cura-
tio nō est nisi ossis illiꝰ melioratio ⁊ ipiꝰ fricatio si fri
catio totā ipiꝰ corruptionē remouere poterit ⁊ acci-
pere ipm ⁊ incidē. Multotiēs ṗterea ē nc̄arium
medicandi vlcera ut scdū deferat emplastra attracti
ua ut eis frusta ossiū ⁊ res ex̄nee carni infixe euellan
tur. ⁊ si nō ꝓhibebūt vlcꝰ meliorari. Ulcera quoꝫ
nutrimēto indigēt ꝓpterea ut ꝯfortatio fiat: ⁊ mino
ratiōe nutrimēti ꝓpterea ut saniei mā restringaꝫ. Et
inter hec duo ꝯtria existit diuersitas: q̄m sanies debi
litaꝫ: q̄re ꝯfortare necesse ē ⁊ multiplicaꝫ q̄re necesse
est nutrimētū ꝓhibere. Medicꝰ ergo de hoc sollici
tus eē dꝫ. Cūqꝫ vlcꝰ in pncipio fuerit nō dꝫ eger bal

neum ingredi neq̃ ipm aq̃ tãgere calida: qm̃ attra het ad ipm qd̓ in ꝯpate augmentũ faciet: ſ ʒ cũ vlcꝰ generit ⁊ ſanié fecerit fortaſſe tũc facile fiet ei. Qð ꝑ tercũ vlcus qd̓ cito reuertit poſtq̃ carne repletũ ẽ et ꝯſolidari dʒ ẽ in ſemita ꝑueniẽdi ad fiſtulaʒ. debes ergo ſꝑ inueri colorẽ ſaniei ⁊ colorẽ labioꝝ vlceris: ⁊ ſi pus mĺtiplicabit ſine mĺtiplicatiõe nutrimẽti ẽ ibi alfaſe. Loq̃mur ergo nũc de curatõe alfaſe. Et di camus q̄m ꝓpterea ꝙ alfaſe ẽ cõtinuitatis ſolutio aut infra cutẽ ꝓfũdam: ⁊ manifeſtũ ẽ ꝙ oʒ vt eiꝰ medica mina ſint fortiora q̃ eiꝰ qd̓ diſcoopertũ eſt. Et ꝓpterea ꝙ multũ ſanguis ad ipm fluit eſt neceſſariũ illud qd̓ illũ reſoluit: verũtñ oʒ vt eiꝰ reſolutio ſit cũ mĺta ſic citate vt nõ reſoluat qd̓ ibi ſubtile ẽ ⁊ faciat lapideʒ qd̓ ibi ſpiſſũ eſt. Cũq̃ ex reſolutõe ꝑfecerimus illud qd̓ nob̄ neceſſe ẽ debemꝰ apponere ꝯſolidatiuũ qd̓ ſit deſiccatiuũ ne ſit ſanies in ꝯcauitate q̃ exire nõ va leat ⁊ fiat lapis ⁊ poſtea q̃libet cã putreſiat aut eradi cetur ⁊ redeat ꝯtinuitatis ſolutio. Cũq̃ aũt alfaſe fuerit ꝓfũdior ſcarificabit locus vt medicamẽ ma gis penetret. In medicãdo aũt alfaſe ⁊ ꝯtuſionẽ le uem fortaſſe ſufficiet phlobotomia. ꝙ ſi alfaſe fue rit in ꝑmis cũ ꝑcuſſione medicet ꝑus ꝑcuſſio medi caminibꝰ ꝑcuſſioni aptis donec ſit poſſibile medica ri alfaſe. Et alfaſe qdẽ ſi magna fuerit medicabit cũ ſiccãtibꝰ ⁊ ſi fuerit ꝑua vt punctura acus dimittat eẽ eiꝰ ipſi nature ſi nõ fuerit venenoſa vẽdens: aut fue rit fortis doloris: aut ſi tetigẽit neruũ ⁊ timeat inde ꝯpatis gnãtio ⁊ pulſatio. In ꝯtorſione aũt ſufficit mollis ligatura nõ doloroſa ⁊ vt ſup ipſam ponant medicamina ꝯtorſioni apta. In his aũt q̃ ſunt ſic caſus ⁊ ꝑcuſſio neceſſaria ẽ phĺomia: ex pte diuerſa ſubtiliandũ eſt nutriẽs ⁊ dimittẽda ẽ caro q̃ ſunt ſic ipa. Et regẽdꝰ ẽ ex apozimatibꝰ ⁊ potõibꝰ ſcriptis ad hoc in libris ꝑticĺaribꝰ. Sermonẽ aũt in ſolu tõibꝰ ꝯtinuitatis fcis in neruis ⁊ oſſibꝰ reſeruabimꝰ poſterius ad libros ꝑticulares.

Ca.xxix. de cauterizatione.

C

Auterizatio ẽ medicamẽ valde vtile iuuãs ad ꝓhibẽdũ ne corruptõ ſpargat ⁊ ad con fortandũ mẽbꝝ cuiꝰ cõplexionẽ volumꝰ rectificare ⁊ ad reſoluendũ maĩas corruptas in mẽbro reten tas ⁊ ad reſtrĩgendũ ſanguis fluxũ. Res ṽo qua cauteriũ fit melius ẽ aurũ: ⁊ locus qdẽ q cauterizat aut ẽ manifeſtus ⁊ ponit cauteriũ ſup ipm ſenſibilit̓ aut ẽ ꝓfũdus intius in membro ſicut in naſo aut in ore aut in ano Et hmõi qdẽ forma indiget ſup quã ponat ꝙ ſit ſic̃ tale aut magra in aceto infuſa: poſtea ponant ſup ipſam pãni aq̃ roſacea vehement infri gidati aut ſuccis aliqbꝰ ⁊ mittat in cãnalẽ ita vt locꝰ cauterizandꝰ eius bucella fiat: deĩn immittat cauteriũ ꝓpterea vt ad locũ ꝑueniet ⁊ in circuitu nõ impediat ⁊ ꝓprie cũ cauteriũ ſubtiliꝰ fuerit q̃ forme vacuitas ne lateribus forme obuiet. Cauterizator ꝑterea ſi bi cauẽ dʒ ne fortitudo cauterizatõis ipſius ad ner uos ꝑueniat neq̃ ad cordas neq̃ ad ligamẽta. ꝙ ſi ꝓpter ſanguinẽ q fluit cauterizauerit oportebit vt cau terizatio ſit fortior: ideo vt cruſta groſſitiẽ hẽat ⁊ ſpiſ ſitudinem ne cito cadat: qm̃ ex caſu cruſte cauteriza tionis fcẽ ꝓpterea vt carnẽ corruptã ꝓijcias ⁊ vt ſan guinis fluxus ꝓhibeat ꝑuenit ad malũ deteriꝰ eo qd̓ erat. Cũq̃ cauterizaueris ꝓpterea vt carnẽ corru ptã ꝓijcias ⁊ terminũ ſani ſcire volueris erit vbi do let. Et fortaſſe neceſſariũ erit tibi cũ carne cauteriza re os qd̓ ẽ ſub ea ⁊ ſupra ipm morari donec tota ip ſius deſtruat corruptio Cũ ergo fuerit qd̓ ſit ſicut craneũ ſubtiliter ipam opare ita vt cerebꝝ nõ ebuliat neq̃ ipſiꝰ pãniculi corrigẽt. ⁊ in alio oſſe ab ipſo nõ cures ꝑquirere.

Ca.xxx. de ſedatõne doloris

I

Am ſciuiſti doloꝝ cauſas in duaꝝ ꝯprehẽ di diuiſionibꝰ. ſ. mutatõe ꝯplexionis ſubi to: ⁊ ſolutõe ꝯtinuitatis. poſtea ſciuiſti ꝙ poſtremũ diuiſionis eaꝝ ꝑuenit ad malitiã ꝯplexionis calide aut frigide aut hũide aut ſicce abſq̃ mã aut cũ mã: chimoſa aut ad vẽtoſitatẽ aut ap̄a. Doloris ergo ſe datio ex ꝯrietate harũ cãꝝ erit. Et iam ſciuiſti q̃liter vniuſcuiuſq̃ eaꝝ ꝯriũ ſit. ⁊ ſciuiſti quõ malitia ꝯplẽo nis ⁊ ap̄a ⁊ vẽtoſitas medicent. Et oĩs qdẽ dolor q ſit fortior interficit: qm̃ ex eo in ꝑmis accidit frigidi tas corpis ⁊ tremor poſtea fit pulſus ꝑuus deĩn de ſtruit ⁊ poſtea morit. Et ad ſũmũ id qd̓ dolores ſedat ẽ aut id qd̓ ꝯplẽonẽ mutat: aut qd̓ reſoluit mãʒ aut qd̓ ſtupefacit. Et ſtupefaciens qdẽ remouet do lorẽ qm̃ deſtruit ſenſũ mẽbri. Eius ṽo ſenſũ non au fert niſi ꝓpter vnã duaꝝ cãꝝ: aut ꝓpter multã infrigida tionẽ aut ꝓpter multaʒ venenoſitatẽ q̃ eſt in ipſo ꝯria ṽtuti illius mẽbri. Ea quoq̃ q̃ fluxa faciũt ſũt ex ſũ ma eoꝝ q̃ mollit reſoluũt q̃lia ſũt anetũ ſemen lini ⁊ mellilotũ ⁊ camemilla ⁊ ſemĩa apij ⁊ amigdale ama re ⁊ oĩs res in ꝑmo g̃du cal̓a ⁊ ꝓpe qm̃ fuerit cũ ea glutinãdi potẽtia ſic gũmi prumoꝝ ⁊ amilũ ⁊ ceru ſa ⁊ crocus ⁊ laudanum ⁊ alta ⁊ amomũ ⁊ caules ⁊ napi ⁊ apozima eoꝝ ⁊ adipes ⁊ iſopi ceratũ ⁊ olera ſicut dicemus in antidotario ⁊ vẽtrẽ ſoſuẽtia ⁊ eua cuantia quocũq̃ mõ fuerint ſunt iſtius modi. Et fluxã qdẽ faciẽtia ſũt dãda poſt euacuantia ſi neceſ ſariũ fuerit euacuare donec materiã reſtrigas q̃ ad membꝝ deſcẽdit. Et etiã illud totũ qd̓ ap̄a maturat aut qd̓ ea apit. Oibꝰ aũt ſtupefaciẽtibꝰ fortiꝰ ẽ opiũ Et ex eis ſũt poma mãdragoꝛ ⁊ eiꝰ ſemen ⁊ cortices radicis ipſiꝰ ⁊ papauer ⁊ bengi ⁊ hyuſquiamũ ⁊ ſo latrũ ſtupefaciens ⁊ ſemẽ lactucaꝝ: ⁊ ex eis ſũt nix ⁊ aq̃ frigida. In doloribꝰ ꝑterea mĺtotiẽs accidit error: qm̃ eoꝝ cauſe erũt extrĩſece ſic̃ calor aut frigꝰ aut ceruical̓ eminẽtia aut loci corruptio: aut caſus q fit in ebrietate: aut alia ab his: ⁊ q̃runt eoꝝ cauſe ĩ corpe ⁊ ꝑuenit error: q̃propter ſcire debes hoc ⁊ co gnoſcere ſi eſt ibi repletio aut nõ: ⁊ ſi ſunt ibi cauſe repletionis note: q̃nq̃ etiam cauſa aduenit exteriꝰ: deinde interius fit manſiua: ſicut cum aliquis bibit aquã frigidã ⁊ accidit ei fortis dolor ĩ pte ſtomachi ⁊ epatis. Et mĺtotiẽs qdẽ nõ eſt multũ nec̃aria eua cuatio ⁊ ſibi ſĩlia: qm̃ ſepe ſufficit ſibi balneũ ⁊ fortis ſomnꝰ in eo. Et ſicut q comedit rẽ calidã ⁊ infert ei fortẽ capitꝭ dolorẽ ⁊ ſufficit ei aquã infrigidatã bibẽ

Et quõqꝫ est res in q̄ fiducia est ꝙ dolorẽ ea remoueat aut tarde operans ita ꝙ dolor ille vſqꝫ ad horā illā tollerari non põt ſicut euacuatio materiei dolorē facientis colice retēte in villis iteſtinorꝫ: aut cito operans eſt: ſꝫ ex ea timet finis vehemēter mal⁹: ſicut ſtupefactio mēbri dolētis in colica cū medicis q̄ hoc operari ſolēt ⁊ fit medic⁹ in hoc ambigu⁹ Debet ergo bone mēſuratōis fortitudinē hr̄e vt ſciat ꝙ duorꝫ tpm ſit lõgi⁹ aut tps fixiõis v̓tutis aut tps doloris: ⁊ etiā q̄ duarꝫ rerū ſit ei detior an dolor an mal⁹ finis q ex ſtupidatōe timet vt eligat ſtudiū ei impendē qđ magis ē ipediēs: fortaſſe enī ſi dolor remāſerit fortitudine ſui ⁊ magnitudīe interficiet. Et ſtupidatio forſitā nõ interficiet ſꝫ ex alia parte ipediat cui⁹ ipedimentū fortaſſe corrigē poteris ⁊ redibit forſitā ⁊ tu redib me dicina ꝯueniēte. Et ꝑter hoc totū ſtupefaciētis ꝯplexionē ꝯſiderare debes ⁊ ipſi⁹ q̄litatē ⁊ vt qđ ex eo ē facili⁹ dones: ⁊ vt tribuas id qđ ē cū ſuis tyriacis cõpoſitū niſi res fuerit maxīa q̄ forti indigeat ſtupefactione Sunt ꝑterea mēbra de qb⁹ nõ curam⁹: ⁊ ſi eis ſuperponas narcotica: qm̄ nõ inde ad vehemēt malū finē ꝑueniūt ſicut dentes cū eis apponit ſtupefactiuū. Et fortaſſe qdē etiā bibē erit meli⁹ in hmõi ſicut bibē qđ ſtupefaciat ꝓpter dolorē ocli: qm̄ ex hoc minor malitia ꝓuenit oculo q̄ꝫ vt intius ponat. Et fortaſſe facile erit corrigere malitiā q̄ ex potu alijs accidit mēbris. in eo aūt qđ ē ſicut colica magnificatur mal⁹ finis: qm̄ māꝫ augmētat frigus ⁊ ꝯgelatōēꝫ ⁊ clauſurā Ampli⁹ ſtupefaciētia plerūqꝫ ſedant dolorē ꝓpterea ꝙ dormire faciūt: qm̄ ſõn⁹ ē vna ex cauſis ipi⁹ ſedatõis doloris ⁊ ꝓpterea qm̄ cū eo ſcā fuerit fames ⁊ in dolore māli. Et ſtupefaciētia qdē ꝯpoſita quorꝫ fortitudīes alie debilitāt medicie ſicut tyriaca ſūt magis ſecura quēadmodū filoniū ⁊ trociſci qb⁹ nomē ponit ternarij: ſꝫ corū ſtupefactio ē debilior. qđ āt ex eis ē recēs maioris ē ſtupefactōis. Et in antiquo fere nulla ē ſtupefactio ⁊ qđ ē mediū. Et ex doloribus qdē q ſūt mlt̄e fortitudinis ⁊ ſunt ad medicandū faciles in qbuſdā horis ſicut dolores vētoſi: qm̄ quõqꝫ ſedant ⁊ ſufficit vt ſup eos aq̄ calida euacuet: verūtm̄ in hoc timor exiſtit vñ ab eo tibi cauere debes: qm̄ plerūqꝫ cā erit apa ⁊ exiſtimabit ꝙ ſit vētoſitas. Et ſi fortaſſe factū fuerit ei embroca ex aq̄ calida ⁊ ꝑcipue in ſui ꝑncipio ei affert magnū malū. ⁊ ꝑter hoc quõqꝫ ipedimentū vētoſe efficit cū vētoſitatē reſoluere nõ poſſit ⁊ in q̄ntitate ipſi⁹ ſpacij augmētū faciet. Et vaporatões etiā ſūt ex medicatõib⁹ ventoſitatū. Ex eis qdē melior ē cū q̄ ē id qđ exſiccat ſicut miliū niſi in mēbro fuerit qđ illđ tollerare nõ valet ſicut oculus. Fiat ergo tūc vaporatio cū pānis. Ex vaporatõibus etiā ſūt cū oleo caleſcō fiūt Et ex vaporatõibus qdē fortib⁹ ē vt orobor farina cū aceto coquat ⁊ poſtea ſiccet ⁊ fiat ex eo vaporatio. Et minor cā ea ē vt furfur coquat ſicut hoc. Sal' āt vapor ē ꝑugnatiu⁹ ſꝫ milij ē melior ⁊ debilior. Et plerūqꝫ etiā fit vaporatio ex aq̄ in vaſe poſita q̄ ē incolumis ⁊ lenior: ſꝫ operationē efficiet qu.i noīauim⁹ ſi illud nõ fuerit obſeruatū. Ventoſe c.ā cū igne ſūt iſti⁹ modi ⁊ ſūt fortes in ſedādo dolorē vētoſū. Et ſi eas iterꝫ adhibueris dolor penit⁹ deſtruet: verūtm̄ plerunqꝫ ex eis accidit illđ qđ ꝓuenit ex eo qđ dixim⁹. Ex ſedātibus ꝑterea dolorē eſt mollit lõgo tpe incedere ꝑ illud qđ in ipſo exiſtit ex v̓tute faciēdi fluxa. Et ſil'r adipes ſubtiles noti ⁊ olea q̄ noīauim⁹ ⁊ dulcis cantilena ⁊ ꝓpterea cū ex ea ꝓuocat ſõn⁹. Et occupari in eo qđ gaudiū efficit ⁊ doloris vehementiā ſedat.

Ca.xxxi. in quo ꝑcipit a qb⁹ curatõib⁹ incipiam⁹

Uum mlt̄e ꝯiūgunt egritudīes ab eo incipe debem⁹ in q̄ vna horꝫ triū ꝓprietas exiſtit Una earꝫ ē ꝙ alia ſanari nõ põt anteq̄ꝫ ipſa ſanet ſicut apa ⁊ vlc⁹ cū ꝯiūgunt: medicamur enī apa donec ꝯplexiõis malitia q̄ cū eo venit remoueatur abſqꝫ cuius ſanatõe vlcus ſanari nõ põt: poſtea medicamur vlcus. Et ſecūda earꝫ ē cū vna egritudo cā fuerit alterius ſicut cū accidit opilatio ⁊ febris: medicamur enī opilatõēꝫ ꝑus deinde febrē. Et ſi nob neceſſariū fuerit opilatõēꝫ apire cū eo in quo aliq̄ exiſtit caliditas nõ curabimus de febre: ⁊ medicamur qdē pulmonis apa cū deſiccatiuis ⁊ nõ curabimus de febre: qm̄ poſſibile ē vt febris remoueat cā ipſius remanēte. Et cauſe qdē ei⁹ ſanatio ē exſiccatio q̄ febri nocumentū facit. Tertia v̓o cū fuerit vna earū de q̄ maior ſollicitudo ſit hn̄da: ſicut ſi ꝯiūgat ſynochus ⁊ paralyſis: medicamur enī ſinochū extinguendo ⁊ phlobotomādo: ⁊ de paralyſi nõ curabimus.

Cū aūt egritudo ⁊ accñs ꝯiūgunt a ſanatiõe egritudinis incipiemus Et ſi accñs ſuperauerit tūc accidētis curā habebim⁹ ⁊ egritudinē nõ ꝯſiderabimus. ſicut in colica damus ſtupefacientia ꝓpterea vt doloris fortitudo remoueat: ſꝫ ipſi colice ipedimentū faciat. Et cū hoc quõqꝫ tardam⁹ qđ facere debeamus propter ſtomachi debilitatem aut propter ventris fluxum qui ꝑceſſit: aut propter preſentem nauſeam Et quõqꝫ nõ tardam⁹ ſꝫ operamur ⁊ nõ totā remouemus cām ſicut in egritudine ſpaſmi: nõ enī totū expellimus humorēꝫ: imo ex eo aliqđ dimittimus vt ipſum ſpaſmoſus remoueat motus ne humorē reſoluat naturalem.

Operationis ſigillatio ⁊ grāꝫ actio.

It q̄ntitas hui⁹ nr̄i ſermonis cõpendioſi de ꝑncipijs vniuerſalibus doctrine medicinalis ſufficiens. Deinceps aūt laboremus vt de ſimplicibus medicinis librū cõponam⁹ ſi deus voluerit. Et ipſe quidem nos iuuabit: cū ſint grates ſm̄ ſui innumerabiles miſericordias.

Expletus eſt liber ꝑmus canonis quē ꝑnceps Abali Abinſceni de medicina edidit.

Incipit liber canonis secūdus Auicēne verba principis Aboali.

Librorū quos de medicina specificauimus prim⁹ est de iudicijs vlibus in medicina: ⁊ secūdus eorum est hic liber aggregatus de medicinis singularib⁹. ⁊ nos quidē hūc librū in duos diuisimus tractat⁹. Quoꝝ prim⁹ est de canōib⁹ vlibus quos scire oꝫ in re medicinarū: ⁊ est scia virtutū medicinarū in medicia. Et secūdus coꝝ est de cognitiōe virtutū medicinarū particularū.

Primū vō tractatū i. vi. diuisimus capitula. Caplm primū est de ꝯplexiōibus medicinaꝝ singulariū. Ca. ij. ē de cognitiōe ꝯplexionū mediciaꝝ singulariū ꝑ expimētū. Ca. iij est de cognitiōe cōplexionū mediciaruꝫ singulariū ꝑ rōem. Ca. iiij. est de cognitione opationū virtutum medicinarū singulariū. Ca. v. est de iudicijs accidentiū mediciarum extrinsecus. Ca. vi. est de collectiōe medicinarū ⁊ cōseruatōe ipsarū.

In secūdo aūt tractatu posuimus medicinas singulares in areol'. In ṗma nāqꝫ areola posuimus noia medicinarū singulariū ⁊ cognitionē eēntie ipsarū. In. ij. areola electionē bonitatis ipsarū. In. iij. areola rememorationē qualitatū ⁊ naturā ipsarū. In. iiij. areola ꝓprietates opationū earū ⁊ dispositiōes ipsaruꝫ vlēs sicut resolutio ⁊ digestio ⁊ conglutinatio ⁊ stupefactio ⁊ que illis sunt similia ex opatiōibus quas i tractatu primo diximus: ⁊ ꝓprietates alias si insūt eis ⁊ fecim⁹ earū descriptionē cū colore ut sit facile ipam colligere. In areola. v. opatōes eaꝝ q̄ pēdēt ex decoratiōe aut i cute sicē remotio lētiginū ⁊ albaras ⁊ remotio poroꝝ ⁊ verrucarū: aut in capillis sicut cōseruatio ipsoꝝ ⁊ ꝓlōgatio ⁊ coloratio que in decorationē ingrediūtur: ⁊ signauim⁹ id totū signis depictis ut ꝑ illud facilis eius inquisitio fiat in tabulis donec colligāt oēs medicine singulares q̄ in eis cadūt velociter. In areola vi. opatōes earū in apostematibus ⁊ bothor. i. in puis eminētijs que fiūt sicut pustule ⁊ terminauimus etiā oēm spēm dictā in eis cū colore ꝓprio vnicuiqꝫ earū. In areola. vij similiter vlcera ⁊ vulnera ⁊ fracturas depictas coloribus suis. In areola. viij. egritudines iūcturaꝝ ⁊ neruoꝝ depictas similiter. In areola. ix. egritudines mēbroꝝ capitis oēs depictas suis coloribus. In areola. x. egritudines mēbroꝝ oculi depictas similiter suis colorib⁹. In areola. xi. egritudines mēbroꝝ species depictas colorib⁹ suis. In areola. xij. egritudines mēbroꝝ nutrimenti depictas suis coloribus. In areola. xiij. egritudines mēbrorū expulsionis depictas etiam. In areola. xiiij. febres ⁊ que eis conueniunt depictas similiter. In areola. xv. ꝓportionē medicinarū ad venena. In areola. xvi. ꝑmutationē earū cūqꝫ cōicant in medicinā vnā omnes areole: ⁊ cūqꝫ non cōmunicant: ⁊ forsitan non reperiuntur quedā nisi in quibusdam areolis. Cūqꝫ cōplendo ex tabulis recessero et signis virtutū mediciarū particulariū sigillabo tractatum secundū: ⁊ illic sigillabo hunc librum ꝓcedēdo ab eo ad tertiū librum.

Tractatus primus Capitulum primum de cōplexionibus medicinarum singularium.

Iam declarauimus in libro post intentiōem sermonis nostri. s. hec medicina est calida ⁊ hec medicina est frigida ⁊ hec medicina est humida ⁊ hec medicina ē sicca. Et ostendimus illic ꝙ illud est ꝑ cōparationeꝫ ad corpora nostra: ⁊ premisimus ꝙ oium compositoꝝ mineraliū ⁊ uegetabiliū ⁊ viuentiū elementa sunt materie. iiij. ⁊ ꝙ ipse cōmiscentur adinuicē ⁊ agunt in se donec ꝯsistant ꝺm qualitateꝫ: aut ꝺm diuiꝫ i eo qd̄ inter eas est. Et cū cōsistunt ꝺm illud est cōplexio vera: ⁊ ꝙ complexio cū est contenta in cōposito preparat ipsum receptioni virtutū qualitatum quarū ꝓpriū est ut sint in ipso. Et ostendimus vniuersaliter ꝺm ꝯditiones quot diuisiōes habeat cōplexio ⁊ quid queritur ꝑ cōplexionē equalē in hominibus: ⁊ quid ꝑ cōplexioneꝫ equalē in medicinis. Et ostendimus ꝙ ꝑ hoc nō intelligit nisi ꝙ corpus hois cū obuiat ei ⁊ agit ipsam calore inato nō preualet: ita ut in corpe hois ipꝛimat infrigidationē aut calefactionē aut humectationē: aut desiccationē vltra eā que est in hoie. Nos tn̄ per illud nō significauim⁹ ꝙ cōplio eius sit silis cōplexioni hois. Cōplexio nāqꝫ hois nō est nisi in hoie. Et scias ꝙ cōplexio est ꝺm duos modos. s. cōplexio ṗma ⁊ ꝯplio secūda. Cōplio itaqꝫ prima ē ṗma cōplio ꝓueniēs ab elemētis. Et cōplexio scda ē ꝯplio que ꝓuenit reb⁹ que in seipsis habēt cōplexionem sicut verbigrā ꝯplio medicinarū cōpositarū ut cōplexio tyriace. vnaqueqꝫ. n. medicinarū singulariū tyriace cōplexionē hꝫ sibi ꝓpriā: deinde cōmiscentur ⁊ ꝯponūt ita vt vniātur ⁊ adueniat eis cōmixtio ⁊ aduenit cōplexio secūda. Et hec quidē cōplexio secūda nō ē ita ꝙ nō sit tota nisi ab arte: imo ē quādoqꝫ etiā a nā. lac eni cōmixtū in vitate est ex aqueitate ⁊ caseitate ⁊ butyrositate. Et vnūquodqꝫ horuꝫ trium est non simplex in natura: imo est cōmixtuꝫ ⁊ habet cōplexionē sibi propriam. Et hec quidem cōplexio secūde est ex operatōe nature non ex opatione artis. Cōplexio autē secūda ē ꝺm duos modos: aut cōplexio fortis aut complexio debilis. Cōplexio vero fortis est: verbi gratia: ut vnūquodqꝫ simpliciū aliꝫ sit vnitū tali vnitōne ut eius sepatō calori nostro innato non solum sit difficilis: imo sit aliqua cui⁹ sepatio calori ignis sit difficilis sicut corpus olei. Cōmixtio inter humiditatē ⁊ siccitateꝫ

ipsius ad hoc peruenit vt igneitas deficiat in sepan
do inter eas: imo cũ igneitas aqueitatẽ soluit: vt eã
subleuet tenentur cũ omnibꝰ partibus eius partes
terree: quare nõ valet efficere eaꝝ subleuationem vt
terree subsistant: sicut potes illius simile videre in li
gno: imo in plumbo ⁊ stagno. Cũ ergo est comple-
xio cuius firmitudo est hec firmitudo: tũc nõ ẽ lon
ge quin sit cõplexio a sepatiõe simpliciũ cuius calõ
innatus qui ẽ in nobis deficit: ⁊ quecũqꝫ ita ẽ: est cõ
plexio firma. Si ergo fuerit equalis remanebit in
corpe equalis vsquequo resoluat eius formã ⁊ cor-
rũpat. Et si fuerit decliuis ad dominiũ remanebit ĩ
cõpe ꝑm suũ dñiũ usq̃quo cõrũpat eiꝰ fõma. Et vni
uersaliter quidẽ nõ ꝑuenit ab ea nisi opatio vna.
Qñ aũt cõplexio nõ est firma: sed debilis facilis ad
disgregationẽ tunc possibile ẽ ut eius simplicia sepa
rentur cũ nostre nature operatio existit ĩ ea ⁊ remo
ueatur vnũ ab alio ⁊ sint diuersarũ virtutũ: ⁊ faciat
vnũ eoꝝ operationẽ vnã ⁊ aliud contrariũ ipsius.
Et cũ medici dicũt ꝙ medicine illius virtus est cõ
posita ex virtutibus contrarijs nõ oportet ut ipi in
telligant a seipsis ⁊ ut ab eis: ꝙ sit ps vna ferẽs frigi
ditatẽ ⁊ caliditatẽ simul cõparẽs vnaqueqꝫ earum
singulariter sicut ille que sunt diuise: nã illud non ẽ
possibile: sꝫ sunt in duabus ptibꝰ eius diuersis ex q
bus ipsa est cõposita cũ sua singularitate. Et etiaꝫ
non oꝫ ut existimes ꝙ aliud genus medicinarum
non sit compositũ ex virtutibus contrarijs. quoniã
omnes medicine sunt ꝯposite ex virtutibꝰ ꝯrijs: im
mo oportet ut intelligas ex hoc ꝙ ipsi signãt p illõ
ꝙ est actu habẽs virtutes ꝯtrarias aut potẽtia ꝓpi
qua actui: qm̃ in ipsa sunt ptes diuerse quarum vna
non efficit in aliã actũ integrã facientẽ totũ similiuꝫ
virtutũ similitudine cõpleta ⁊ nõ adherẽt ⁊ vniunt
ita ut cũ earũ vna in pte mẽbri cõtinet consequatur
alterã cũ ea ꝯtineri: quoniã si ipsa fuerit similis vir-
tutis nõ diuersificabit eius opatio in corpore peni-
tus. Et si ẽ adherentiũ ptiũ ⁊ diuersarũ virtutũ pos-
sibile est etiã ut non diuersificetur eius ipressio ĩ cor
pore: imo sit ut cũ pars simplicis in mẽbro cõtinet
conueniat ei quod ei adheret ex simplici alio ⁊ pue
niat ex eis operatio ⁊ ipressio quã ad ipsum ducũt
amboꝝ operationes in oĩbus ptibus illius mẽbri
ꝑm qualitatẽ cũ sit cũ vnaquaqꝫ partiũ eius ipedi-
mentũ a complemẽto actionis eius fixuꝫ in ea: nisi
sit pars mẽbri recipiẽs ab vnoquoqꝫ duoꝝ simpli-
ciũ absqꝫ alio ⁊ natura vtatur vno eoꝝ ⁊ alterũ ren
nuat: ⁊ hoc quidẽ est multotiẽs. noster tñ sermo nõ
est in hoc: imo est in specie que ẽ diuerse ipressionis
ꝓpter rem in seipsa non ꝓpter rem in alia. Et illa q
dẽ res est qm̃ simpliciũ eius ꝯmixtio est debilis reci
piẽs discretionẽ ⁊ simplicia eius ipsaꝫ cõmiscentia
sunt debilia vbi recipiunt impressionem ab impres-
sione nostri caloris. Iste autem medicine simpli
ces quibus dicimus inesse virtutes contrarias sunt
in quibus non est illa cõmixtio vniuersalis. De eis
ergo alie sũt que sunt fortioris cõmixtionis ⁊ non

possunt decoctio ⁊ ablutio facere separationẽ inter
virtutes earũ sicut camemilla in qua est virtus reso
lutiua ⁊ virtus stiptica: ⁊ cũ coquitur in emplastris
non separantur ab ea vtreqꝫ virtutes. ⁊ alie sunt in
quibus decoctio seperare potest inter eas sicut cau
les. substantia eni ipsoꝝ cõmixta est ex materia ter-
rea stiptica ⁊ ex materia subtili abstersiua nitrosa.
Cũ ergo coquitur in aqua resoluitur substantia ni
trosiua abstersiua ab ea in aqua: ⁊ substantia terrea
stiptica remanet ⁊ fit aqua eius solutiua ⁊ corpꝰ eiꝰ
stipticũ ⁊ similiter lens ⁊ fructus mandragore: ⁊ si-
militer alleũ. in ipso nãqꝫ est virtus abstersiua ⁊ adu
stiua ⁊ humiditas grauis: sed decoctio separat int
eas: ⁊ similiter cepe ⁊ raphanus ⁊ reliqua. Et pro
pter hoc dicit ꝙ raphanus digerit ⁊ nõ indigerit.
digerit eni ⁊ nõ cũ omnibus partibus suis sed cum
substantia subtili tñ que est in ipso inobediẽs virtu
ti digestiue viscosa. sed illa substantia alia incidit vis
cositatẽ. Et ex hoc capitulo sunt alia inter quoꝝ
simplicia ablutio separare valet sicut endiuia ⁊ plu
rima olerũ. eius eni substantia est composita ex ma
teria terrea frigida plurima ⁊ ex materia subtili pau
ca: quare fit eius infrigidatio cum materia prima ⁊
opilationũ apertio ab ea ⁊ penetratio ipsius pluris
cũ materia altera: ⁊ plurimũ huius materiei subtile
est expansum super superficiem eius. Iam enim
eleuata est ad ea ⁊ aspersa super ipsam: cuꝫ ergo ab
luitur cum aqua resoluitur ⁊ non remanet ex ea ali
quid vnde sit curandum: ergo ꝓpter hanc causam
preceperũt ne abluatur ꝑm legem ⁊ medicinã. Et
hac de causa plurime medicinarũ cũ homo sumit
eas infrigidant vehmenter: ⁊ cũ ex eis fit emplm̃ re
soluunt: verbi gratia sicut coriandrum: cum enim
sumitur eius infrigidatio fortior fit. Et cum ex eo
fit emplastrũ quãdoqꝫ resoluit: verbi gratia scrofu
las ⁊ proprie permixtum cum sauich: ⁊ illud ideo
quoniam est compositum ex substãtia terrea aquo
sa multe infrigidationis ⁊ ex substantia subtili reso
lutiua. Cum ergo sumitur aduenit calor innatus
⁊ resoluit ab eo substantiã subtilẽ ⁊ nõ est plurime
quantitatis: ita ut in complexione impressionẽ faci
at: imo deficit ⁊ remanet substantia eius singularis
vltima infrigidatione. Cum autẽ ex eo fit empla
strum videtur ꝙ substantia terrea nõ penetret ĩ po
ris neqꝫ efficit in eis ipressionẽ oĩno: sed substãtia
subtilis secunda penetrat in eis ⁊ digerit. si ergo as
sociatur aliquid ex substantia frigida iuuat ad re-
pellendũ ⁊ vincit calorẽ innatũ: ⁊ hoc quidẽ pro
pinquũ est ei quod ostendimꝰ libro primo de adu
stione cepe. cũ ex ea fit emplastrum ⁊ de eius incolu
mitate cũ comedit. ⁊ cũ nos posuerimꝰ vnã cãm ĩ
ea ꝓpinquã huic oportebit ut sit hec intentio nota
certe. Et ex medicinis quidẽ sunt in quibꝰ viden
tur eẽ due substantie diuerse ꝑm nãꝫ absqꝫ pmixtio
ne oĩno. Et ex eis itaqꝫ sunt que sũt sensui appẽtes
sicut ptes citri. Et ex eis sũt que sunt magis occulte
videt. n. ꝙ cortex psilij ⁊ qd̃ ẽ sup eius corticẽ fit fort

infrigidatōis ⁊ farina medulle q̄ est in ipo sit fortis calefactionis ita ut forsitan sit medicina rubificans aut vlcerans ⁊ cortex eius sit sicut velamen distinguēs inter ea. Si ergo bibit nō tritū nō dimittit durities sue corticis ut penetret virt⁹ medulle eius ⁊ qd ē intra ipm ad suū exterius: imo opat cum eo qd ex ipo apparet ex sua mucilagine. Qd si ꝯteratur forsitan illud qd dicit de ipo ꝙ est venenum est ꝑꝑ aꝑtionē medulle eius ⁊ sui interioris. Et videtur qd illud qd ex eo est ꝯtritū disrūpat exituras. Et illud qd est integruz ex eo faciat eas crudas ⁊ refrenet eas ꝑꝑ hanc causam. Sufficiat quantitas hec in dando hanc radicem.

Capitulū .ij. de cognitione ꝟtutum cōplexionum medicinaꝝ singulariū per experimentuz.

Medicinaꝝ cognoscunt virtutes ex duabus vijs. vna eaꝝ est semita experimēti. Et altera ē rōcinationis semita. Nos vo in experimēto ꝯmonē ꝑmittamus. Dicimus ergo ꝙ experimētū ad cognitionē ꝟtutis medicine cū fiducia non ꝑducit nisi post obseruationē septem conditionuz. Una eaꝝ est ut sit medicina vacua a q̄litate acquisita ex caliditate accidētali aut fḡiditate accidētali aut qualitate que accidit ei cū alteratione in sua sba aut vicinitate alterius. Aq̄ eniz q̄uis frigida sit nā tn̄ cū calefit calefacit dū ꝑmanz calida. ⁊ euforbiū q̄uis sit nā calidū tn̄ cū infrigidat infrigidat dū ꝑmanet fḡidū. ⁊ amigdala q̄uis sit eq̄lis subtilis tn̄ cū sit raucida calefacit potētia. ⁊ caro pisciū q̄uis sit frigida tn̄ cū salitur calefacit potentia. Et scda est ut illud in quo experit egritudinē habeat singl̄arem nam si egritudo est ꝯposita ⁊ in ea sūt due res signātes duras curatōes ꝯrias ⁊ experiat in ābabus medicina ⁊ ꝯferat nescimus cām in illo vere: ꝟbigratia cū homo habet febrē phl̄aticam ⁊ dat ei in potu agaricus ⁊ remouet febris eius non oz ut iudicemus agaricū esse frigidū qm̄ cōfert egritudini calide q̄ est febris: immo forsitan non cōfert nisi ꝓpterea ꝙ resoluit materiam phl̄aticam ⁊ euacuat eandē: ⁊ cum deficit materia remouet febris phl̄atica. ⁊ hoc qdē vere est iuuamētū ꝑ se ꝑmixtū iuuamēto ꝑ accn̄s. ꝑ se qd cū ꝯpatōne ad materiā sz ꝑ accidens cū cōꝑatione ad febrem. Et tertia est ut medicina sit exꝑta iam in duobus ꝯtrarijs ita ut cum vtriqꝫ eoꝝ simul cōferat non indicet ꝙ sit ꝯtraria compl̄oni alicuius eoꝝ. ⁊ fortasse cōfert vni eoꝝ ꝑ se ⁊ alteri ꝑ accidens sicut scamonea si experiamur ipam in egritudine frigida non est longinquū quin conferat ⁊ calefaciat. Et cum experimur ipsam in egritudine calida sicut est febris tertiana nō elōgat quin cōferat in euācdo choleraz. cū ergo ita sit non acqrit nobis experimētū fiduciā calitatis aut fḡiditat nisi postq̄ꝫ scimus ꝙ vnam duarū reꝝ efficit ꝑ se ⁊ efficit alterā ꝑ accn̄s. Et quarta est vt sit virtus que est in medicina opposita ei qd equatur ei de potētia egritudinis. Sūt eni medicine quedam quarū caliditas minoratur a frigiditate egritudinis alicuius: quare penitus in eā nō agit. ⁊ qn̄qꝫ cū administrat in infrigidatōe aliq̄ leuiorē illa facit calefactionē. oportet ergo vt exꝑiat prius in debiliori. ⁊ ꝯm gradus fiat ꝓcessio paulati donec sciatur virtus medicine ⁊ non dubitetur.

Et quinta est vt obseruetur tēpus in quo apparz eius impressio ⁊ operatio: nam si in ꝑmis cū administratur apparet confidere facit ꝙ efficit illud ꝑ se. ⁊ si fuerit operatio que in ꝑmis apparet ex ea cōtraria ei que apparet in fine: aut in principio rei nō apparet ex ea operatō: deinde in fine rei apparet ex ea operatio. tunc erit locus ambiguitatis ⁊ dubietatis forsitan eni efficit illud qd oꝑatur ꝑ accidens qū efficit in ꝑmis operationē occultam quā sequit ꝑ accidens hec operatio alia apparēs. Et hec quidem dubietas ē ⁊ ambiguitas ⁊ hesitatio in ꝟtute medicine. Existimatio vo ꝙ ei⁹ operatio nō sit nisi ꝑ accidens qū vigorat cū ei⁹ oꝑatio nō apparet nisi post sꝑationē obuiationis mēbri. naz si per se efficeret ꝑ se oꝑaretur dum obuiaret. impossibile eni est ut destruat duz obuiat ⁊ operetur dū nō obuiat. Et hoc quidem ē iudicium plurimū sufficiēs. qn̄qꝫ vo conueniens ē ut in qbusdam corporib⁹ efficiat suā oꝑationem que ē per se post oꝑationem suā que est per accidens. Et illud ē cū iam acquisierit ꝟtutez extraneam vincētem ꝟtutem naturalē sicut aqua calida: in presenti eni calefacit. in die vero scdo aut in hora in qua remouet ab ea eius impressio accidētalis facit peruenire in corpore frigus ꝓculdubio ꝓpter conuersionem partiū paruarū ad dispositionem naturalem frigoris qd debet habere. Et sexta ē ut obseruetur ꝓcessus operationis eius ꝯm assiduationē aut ꝯm plurimum. nam si non fuerit ita tunc processio operationis ab ea est per accidens: quoniam res naturales ꝓcedunt a principijs suis aut semper aut secundum pl̄imuz. Et septima quidem est ut experimētum sit in corꝑe hominis: nam si experiatur in corpore non hominis possibile est ut fallat duobus modis. vnus eoꝝ est qm̄ possibile est ut sit media cōparata ad corpus hominis calida ⁊ ꝯꝑata ad cōp⁹ leonis ⁊ equi frigida cum hec medicina est calidior homine ⁊ frigidior equo vel leone. ⁊ videtur ꝯm ꝙ existimo ꝙ sit reubarbarum frigidum ꝯꝑatum ad equum et sit comparatum ad hominem calidum.

Et scdm quoniam quandoqꝫ comꝑata ad vnum duorum corporū habet ꝓprietatez quā non habet cōꝑata ad cōp⁹ scdꝫ sicut napellus ꝯꝑat⁹ eni ad corpus homis habet ꝓprietatem venenosam quā non habet comꝑatus ad corpus turdi. isti ergo sunt canones quos obseruare oportet in cognitōne virtutū medicinarū ex via exꝑimenti.

Ca. iij. de cognitione virtutum medicinarum singularium per ratiotinationem.

Cognitionis autem virtutum medicinarū singularium per ratiotinationem canōes Alij sumunt ex velocitate cōuersionis earū ad ignem ⁊ calefactionē ⁊ ex tarditate cōuersionis ipsarum. Et ex velocitate congelationis earū ⁊ tarditate congelationis ipsarum. Et alij sumūt ex odoribus ⁊ alij ex saporibus. Et quādoqꝫ su

munt ex coloribus. ⁊ qm̄ sumunt ex opatōib⁹ ⁊ v-
tutib⁹ notis ex qbus acqrūtur significatōes sue ma
nifeste sup v̓tutes ignoratas. Uia aūt pma ē qm̄ rez
siluestriū in ꝯstitutōe essentie. s. in raritate ⁊ spissitu-
dine q̄cūq3 recipit calefactōez veloci⁹ est calidior. ⁊
q̄cūq3 recipit infridatōnē veloci⁹ ē frīor. Et ex vna
caꝝ in hoc ē: qm̄ res q̄nq3 calefit veloci⁹ alia agente
existente vno: qm̄ in seipa est calidior alīa ⁊ nz infrat
pam nisi frig⁹ accēns. Cūq3 aduenit calitas exterior ⁊
cōsentit ipi v̓tus calīa innata q̄ est in ipa equaꝰ alij in
cā exteriore ⁊ supfluit illi in v̓tute q̄ est in ipa ⁊ fit cali
dior: ⁊ fm̄ hoc cognosces dispositōnē ei⁹ q̄ infrigi-
daꝰ velocius. Et post illud in dāda causa ei⁹ est fmo
ꝓlixus de quo intromittit se ille qui loquiꝰ in ꝑnci
pijs nālibus ꝓter medicū. Cū aūt vna caꝝ ē maioris
raritatis: ⁊ altera maioris spissitudinis. tūc illa q̄ est
maioris raritatis q̄uis sit similis alij in frītate ⁊ cali
tate ipsius: tm̄ patiꝰ veloci⁹ pp debilitatez sui corpis

Res aūt q̄ꝝ ꝓpetas ē ut cōgelentꝰ: ⁊ ille q̄ꝝ ꝓprie
tas est ut inflāmate igniātur poſe est ut adinuicē cō
parentꝰ: ergo quecūq3 est velotioris cōgelatōis: ⁊ ei⁹
essentia est sicut essentia alterius ē frior. ⁊ q̄cūq3 ē ve
lotioris iflāmatōis: ⁊ eius essentia ē sicut essentia al-
terius ē calidior ꝓpꝰ illud qđ diximus ꝑus. Nos
eniz non dicim⁹ ꝙ res sit calidior ⁊ frigidior nisi cū
ꝯpatōe ad impressionē caliditatis innate in ipa q̄ est
in nobis. Et cū ipa est longinqor a ꝯgelatōe ⁊ ve
lotior ad inflāmatōez. tūc iudicam⁹ ꝙ ipa est in im
pressione a caliditate nr̄a innata illo modo. Prin
cipia v̓o ista demrātōne ostēsa sūt sicut oz in scientia
nāli. Cū aūt due res diuersificātur in raritate ⁊ spis-
situdine. deīn inueniꝰ spissior ex eis inflāmatōis ve
hemētioris ⁊ tardioris cōgelatōis. tūc indica ꝓcul
dubio ꝙ est calidioris sbe. Et silr cū inuenis raram
tardioris inflāmatōis tūc scias ꝙ est fortioris frigo
ris. Si aūt inuenis rarā ex eis velotioris inflāmati
onis non cōuenit tibi ut iudiciū des: ⁊ ponas ipam
pp hanc cām fortioris calitatis. Fortasse eniz rari-
tas est causa in velocitate inflāmatōis ei⁹. sicut si tu
inuenis rarā ex eis velotioris ꝯgelatiōis nō cōuenit
tibi oio ut des iudiciū ⁊ ponas eā sup hanc cām ve
lotioris frigoris. Forsitan enim raritas est cā in ve
locitate ꝯgelatōis eius pp debilitatē corpis ipius ⁊
velocitatē passibilitatꝭ ei⁹ sicut vinū. Q̄uis eniz ipsuz
sit calidioris ꝯplōnis q̄ oleū de cucurbita tm̄ veloti
us ꝯgelaꝰ q̄ illud oleū. immo illud oleū densaꝰ ⁊ n̄
cōgelaꝰ sz vinum cōgelaꝰ. Reꝝ eniz q̄dam sunt q̄
ꝯgelanꝰ absq3 cōdensatōe. Et sunt q̄dam caꝝ q̄ cō-
densanꝰ absq3 congelatōe. huī⁹ aūt cognitio in sciē
tia existit nāli. Reꝝ aūt recipiētium cōdēsatōez cū
-quantur in cōstitutōe sbe que magis recipit cōden
satōem ex frigore est frigidior caꝝ. Et plīme quidez
res non cōgelanꝰ nisi in calore. Et res q̄ꝝ ꝓpꝛiū est
in calore ꝯgelari omnes resoluūꝰ p frigus sicut res
q̄ ꝯgelātur ex frigore omnes resoluūꝰ calore. Ca
lor aūt congelat siccitate ⁊ frigus ꝯgelat spissitudine
fm sententiā. Galie. Uerūtm̄ sētentia philosophi
ꝑmi diuersa est ab ea in re modica: sz illius ꝑscruta-
tio in alia continetur sciētia. Et cum sint quedam
eaꝝ medicinaruz calidiores sed sunt grossiores pos
sibile est ut ipe suscipiant cōgelationem sicut suscipi-
unt ille que sunt frigidiores eis pp grossitudinez su-
am. Et cū sint quedam frigidiores. nz sunt subtili
ores possibile est ut suscipiant inflāmationem. sicut
recipiūt ille que sunt calidiores eis pp subtilitatem
suā. Condensatio aūt ⁊ congelatio non significant
augmentū in calitate neq3 augmētum in frigiditate
plīmq3 enim condensaꝰ terreitas que est ex eis. et
res pp multitudinem aqueitatis ⁊ aeritatis rarificā
tur. Et multotiēs accidit aeritati ut frīdetur ⁊ cōuer
tatur in aqueitatē ⁊ rarificetꝰ ꝯpositum ⁊ fiat frigidū

Et mltotiens in alio resoluiꝰ aqueitas frigida pp
igneitatem feruentē in eis ⁊ cōuertit eam in aeritatē
⁊ condensat ipam quēadmodū accidit spermati ex
condensatōe cū ergo sepaꝰ ab eo calor igneus sub-
tiliaꝰ ⁊ non ꝓhibet terreitas qn sit cū ea igneitas su
pflua: quare poſe est ut sit diuisio prima vehemētis
caliditatis: ⁊ non ꝓhibetur aqueitas qn eam ingre-
diatur aeritas nō superans v̓tutem ei⁹ ⁊ sit diuisio
scđa a vehemētis frigiditatis aut igneitatis vincat et
sit vehementis caliditatis valde. Ex alijs autem
canonibus necesse est medicos rem vnam scire: qm̄
non est possibile ut sapores dulcis ⁊ amarus ⁊ acu
tus sint nisi in substātia calida: neq3 pontic⁹ stiptic⁹
⁊ acetosus nisi in substātia frigida. Et similiꝰ odo
res boni acuti nō sunt nisi in substātia calida ⁊ colo
res albi in corporib⁹ ꝯgelatis in qbus ē humiditas
Et colores nigri nō sunt nisi in substātia frigida. Et
colores albi in qbus ē siccitas ⁊ puluerizatio nō sūt
nisi in substātia calida: ⁊ nigri in vtrisq3 reb⁹ sūt ecō
trario. Frig⁹ enim albificat humidam substantiam
⁊ denigrat siccam: ⁊ calor denigrat humidā ⁊ albifi
cat siccam. Et hoc quidem verum est ⁊ necessari-
um. veruntamen hic est causa alia propter quam
significationes iste quandoq3 diuersificantur: ⁊ ꝓ-
prie in odore ⁊ colore: ⁊ proprie in colore suo. Et il-
lud est quod nos iaz ostendimus ꝙ corpora medi
cinalia cōmiscenꝰ ex elementis ꝯtrarijs q̄nq3 cōmi-
xtione prima ⁊ q̄nq3 cōmixtione nō ꝑma. imo ma
gis digna ut voceꝰ complexio scđa. ⁊ possibile ē er-
go in hac cōplexione secūda ut vni duoꝝ elemētorū
iam aduenerit complexio qua mereaꝰ colorem aut
dolorem: aut saporē ⁊ aduenerit ei illud qđ iaz me-
retur: ⁊ ut alij elemēto iam aduenerit complexio di
uersa illi complōni: ⁊ sit possibile ut in ea mereatur
colorem ꝯtrarium illi colori: aut odorem aut sapo
rem ꝯtrarios ꝑmis. Et sit possibile ut ea non me-
reaꝰ ꝯtrarium ꝑmo. qđ si iam mereꝰ colorem ꝯtrari
um illi deīn sint eq̄lis q̄ntitatis ꝑuenit in ꝯmixto se
cundo color compositus ex duobus coloribus. ⁊ si
sunt diuersa cōtineꝰ in scđo commixto color magis
decliuis ad vnum duoꝝ coloꝝ si aūt fm non mereꝰ
colorem oio: ⁊ similiter odorem aut saporem ⁊ sint
equalia qui in eis reperitur color est primus ⁊ odor
est primus. Et si sint iam fracta pp cōmixtionem
ꝑtium ꝑuarum minutarum alijs cōtrarijs ⁊ colori

secūdo nō fit impssio penitus: qm̄ hoc etiam frāgit fractiōe peruīj pmixti colorato: ⁊ quasi illud corpꝰ videtur verbigrā albū: ⁊ est possibile vt sit virtus eiꝰ nō virtus albi p hoc qd̓ est albū: sꝫ est ei virtus alia opposita pme. Nam cū est corpus pmiscendū pua tū colore ita vt sicut est eq̄lis q̄ntitatis sit eq̄lis in potentia est virtus cōprehensa inter duas virtutes eq̄les. Si aūt est fortius plurimū colorato est impssio virtuti ꝯtrarie virtuti corporis associati albedini ⁊ est albedo verbigrā faciēs necessariū vt sit frigidū ⁊ ipm̄ est calidū subito hoc est qm̄ est eq̄lis q̄ntitatis Cū aūt est verbigrā: hoc qd̓ nō habꝫ colorē aut hꝫ colorē ꝯtrariū pauce quātitatis cū cōparatione ad illō plime qualitatis ⁊ virtutis nō impmit penitꝰ impressionē in colore illiꝰ alterius ⁊ vincit illud virtute victoria vehementi ita vt sit color eius quasi non habeat virtutē innatā omnino. Cōsidera ambas dispositiōes in lib. lactis: cui si pmisceas duos aureos euforbij ita pmiscēdo: vt sint quasi res vna est pmixtum ex eis calefaciēs in vltimo ⁊ sensus non discernit euforbiū ex eis vtrisq̄ neq̄ colorē eius neq̄ priuationē ipius a colore si est priuatū colore. ⁊ neq̄ videt nisi albedinē puraꝫ: ⁊ nos quidē veraces erimꝰ q̄ hec albedo est substantie frigide: verbigrā si posuerimus q̄ lac est frigidū ⁊ mentiemur si dixerimꝰ q̄ hec substantia confusa est frigida. Et illud ideo quoniam hec albedo nō est color huius corporis confusi pmixti ex parte vnde est ꝯfusū ⁊ pmixtū: sꝫ ē color vniꝰ simpliciuꝫ eius vincentis quantitate victi virtute q̄ sensata est ex eo: ⁊ ita oportet vt tu formes dispositionē in albo natura que est cōmixtioni que est in vltimo caliditatis: ⁊ videtur q̄ sit frigidū sicut pip albū. quemadmodū eni hoc est permixtū arte similiter quandoq̄ cōmiscet natura ⁊ est forma existens hec forma. Harum quidem qualitatū sensatarū: quedam sunt digniores vt efficiat in eas impssionē manifestam illud qd̓ eis pmiscetur ex ꝯtrario ⁊ dum pseuerant qualitates earū vere sensate ⁊ non sentiūt in eis cōtrarie earū sunt vincentium virtutū: ⁊ hoc quidem est in saporibus non fm̄ q̄ sit necessarium sꝫ fm̄ q̄ est plurimū ⁊ post sapores est in odoribus ⁊ post vtrosq̄ est in coloribus ⁊ in coloribus quidem est sicut sine fiducia cum eo. Et ex causis quidem in quibus sapores vincunt odores in hoc capitulo est aduentus eorū ad sensum cuꝫ obuiatione. Sunt ergo digniores vt perducant ex omnibꝰ partibus medicine virtutē: sed odores ⁊ colores imprimunt sine obuiatione suorū corporū: quare possibile est vt perueniat ad sensum ex partibus habentibus odorem vapor ex subtili partiū eiꝰ ⁊ inobediens fiat vapor spissus partium eius ⁊ nō vapor et ⁊ possibile est vt perueniat ad ipsum color manifesti ⁊ est vincens sine victo occulto. Et quoniam odores quandoq̄ significant sapores sic odor dulcis ⁊ acetosi ⁊ acuti ⁊ amari tunc sunt odores sequētes sapores. Sapores ergo in significatiōne sūt plus veri deinde odores post colores Amplius si in saporibꝰ non caderet etiam hec cōpositio predicta non essꝫ

opiū in amaritudine sua cū frigiditate supfina. Et sic error qui accidit in saporibꝰ cadit in parte frigoris plusq̄ in latere caloris. s. vt insit medicine sapor significans caliditatē cū sit frigida: hec eni plus ē q̄ vt medicine insit sapor significās frigus cū sit calida ⁊ calor qm̄ in pluribus dispositōnibus est fortioris impressionis ⁊ manifestioris operatōis ⁊ magis penetrans: si ergo frigido sit permixtū in complexione naturali calidum sūma virtutis cuius sit sūma frangens frigus quod ei opponitur est dignꝰ vt appareat ei sapor frangens saporē ipsius cū sit caliduꝫ in omnibus dispositionibus magis penetrans ⁊ magis vincens ⁊ dignius vt ferat sapores ⁊ odores. Et propt̄ hanc causam nō inuenis acetosum: aut ponticū in quo nō est permixtio sensu q̄ sit calidum fm̄ plimū sue cōplexionis sicut inuenis amarū ⁊ mordicatiuū frigidū fm̄ plurimū sue cōplexionis. verū tamen hoc est plurimū ⁊ mlto pluris plurimitatis q̄ aliud: sed nō est necessariū. Et postq̄ scis canonem istum oportet nunc vt narremꝰ tibi illud qd̓ dicunt medici de saporibus ⁊ odoribus ⁊ coloribus. Ipsi eni ponūt sapores simplices nouē: ⁊ q̄uis sint penitus octo sapores ⁊ vnus priuatus sapor: ⁊ ē insipidus vel almasch vel almase: vel ex quo cuius sapor penitus nō comprehenditur sicut aqua: ipsi eni nominat saporē omne quod gustu iudicatur tali iudicio quod est actu: aut iudicio quod est potētia nō efficiens omnino ⁊ est illud quod nō habet saporē ⁊ est fm̄ duos modos. s. aut insipidum priuatū sapore fm̄ v̓itateꝫ. aut insipidū priuatū eo apud sensū Insipidū āt hꝫ v̓itatē ē cui nō inest sapor fm̄ v̓itatē Et insipidū apd̓ sensū ē illō qd̓ in seipso hꝫ saporē. Uerum propt̄ vehementiam sue spissitudinis nō resoluitur ex eo aliquid qd̓ lingue admisceatur ⁊ comprehendat ipsum. deinde cū ingeniatur vt resoluantur partes eius ⁊ vt subtiliētur sentit saporē eiꝰ sicut es adustū ⁊ ferrū. lingua eni non consequitur ex eis saporem quoniā non resoluit ex substantia amboꝝ aliquid perueniens ad humiditatē positā in lingua que est media in sensu gustus. Et si ingenietur vt in partes minimas cōuertatur apparebit eiꝰ sapor fortis. Sapores autē sunt octo quos ipsi dicūt q sūt vere sapores post insipidū. Et sunt dulcedo amaritudo acuitas salsedo acetositas pōticitas stipticitas ⁊ vnctuositas. Et dicunt q̄ substantia ferens saporē aut ē spissa terrea: aut est subtilis aut media ⁊ eiꝰ virtus est calida aut frigida aut equalis. Spissa igit̄ terrea si est calida tunc est amara. ⁊ si est frigida ē pōtica. ⁊ si est equalis: tunc est dulcis. Et subtilis si ē calida tunc est acuta. ⁊ si est frigida tunc est acetosa. ⁊ si est equalis tunc est vnctuosa. Et media in spissitudine ⁊ subtilitate. ⁊ si est calida tunc est salsa. si est frigida tunc est stiptica: ⁊ si est equalis tunc dicunt quidā q̄ est inspissida ⁊ insipida sunt v̓ba Acutū āt ē calidius: deinde amarū: deinde salsum quoniā acutum est fortius ad resoluendū ⁊ ad incidendū ⁊ abstergendū q̄ amarū: deinde salsum est sicut amarū confractū cū humiditate frigida qd̓ significat illud

qd dixim⁹ in modo generatõis eius: ⁊ silr cū saliū
calefit a sole aut igne aut sepatione aqueitatis fran-
gētem virtutē caloris fit amarū ⁊ similiter baurac et
sal amarū calidius est sale qd comeditur. Ponti
cū vero est frigidius deinde stipticū postea acetosū
⁊ proptˀ hoc in omnib⁹ fructibus q dulcescunt pus
est pōticitas vehemētis infrigidationis. Cum ergo
currūt in eis aqueitas ⁊ aereitas ita vt tēperentur pa
rumper cū aereitate ⁊ calefactōne solis digestiua de
clinant ad acetositatē sicut acresta: ⁊ inter illud tra-
hunt ad stipticitatē parūper cū pōticitate: deinde p
mutant ad dulcedinē cū agit in eis caliditas digesti
ua sicut vua. Et quandoqꝫ permutatur ex pontici-
tate ad dulcedinē absqꝫ acetositate sicut oliue. Ace
tosum vero q̄uis sit minus frigidū q̄ȝ stipticū tñ in
pluribus est pluris infrigidationis eo ꝓpter sui sub
tilitatē ⁊ penetrationē suam. ponticū autē ⁊ stipticū
sunt in sapore propinq̄: sed stipticū nō ꝯtrahit nisi
qd de lingua manifestū est. ponticū vero ꝯtrahit et
exasperat qd manifestū est ⁊ occultū. Et ex eis qui
dem q̄ valent ad exasperationē. s. pontici eius est ꝙ
ipm nō diuiditur ꝓpter sui spissitudinē in ptes mi
nimas velociter neqꝫ ꝯtinuant ad inuicē velociter.
Et ꝓpt has duas causas ipsaꝝ casus in lingua sepa
tur sensibiliter: q̄re diuersificat ꝓpt stipticitatē suam
in partib⁹ eius ⁊ diuersificat situs eaꝝ ⁊ exasperātur
Et ad illam diuersitatē iuuat diuersitas partiū mē-
bri in poris suis ⁊ suis continuatōib⁹. Et pōticū
qdē ē subtiliās ⁊ magis intrās. Acutū vero ⁊ ama-
rū sunt linguā radentia rasione: s3 amarū nō radit
nisi qd de lingua apparet. Acuti aūt abrasio ⁊ ei⁹ se
paratio ē ꝓfunda qm̄ ē subtilis substantie ꝓfundās
s3 amarū ē q̄uis substātie sicce: ⁊ ꝓpt illud ipsi⁹ puꝝ
nō recipit putrefactionē ex q̄ animal generat: neqꝫ
purū ipsi⁹ nutrit animal ⁊ ꝓpt siccitatē suā amaruȝ
qd abradit: abradit cū exaspatione aliqua. Ex eis
autē que caliditatē acuti amari caliditate fortiorem
efficiunt est ipsius penetratio: quare vehemēter inci
dit ⁊ vehemēter resoluit ita vt corrodat ⁊ putrefaci
at ⁊ perueniat ad hoc vt interficiat. Dulce vero ⁊
vnctuosum ambo dilatant linguā ⁊ leniūt eam faci
endo currere illd qd frig⁹ lesit ⁊ ꝯgelauit absqꝫ reso-
lutione ⁊ remouent ipi⁹ aspitatē. verum vnctuosum
facit illud absqꝫ calefactione manifesta ⁊ dulce facit
illud cū calefactione. Quapropter digerit dulce. pl⁹
dicunt medici. Dulce non factū est suaue vel delecta
bile: nisi qꝛ taliter abstergit grossitudinē ꝙ eā aptat
⁊ lenit eā ⁊ currere facit ipam ⁊ remouet impedimē
tum congelatōnis eius absqꝫ incisione ⁊ separatiōe
continuitatis ⁊ obuiatione laboriosa ⁊ neqꝫ calefa-
cit cum calefactione nociua: imo delectab li sicut est
delectatio aque temperate calide cum effunditur su
per corpus. Sermo vero differentie distinguens
in hoc apud illum est qui est altioris gradus q̄ȝ me
dici. Et non oportet quidem vt sit illud quod ē dul
cius nutribilius neqꝫ illud qd est suaui⁹ nutribilius
q̄uis sit impossibile qm in omni nutriente apud me
dicos sit dulcedo aliqua: verūtamen nutrimentum

alijs indiget conditionibus ꝑter dulcedinē hanc.
Et vnctuosū comparatū est dulci. Spissum vero
qd ad vtrūqꝫ eoꝝ conuertitur cōparatione calidita
tis proportionalr conuertit. n. ad dulcedinē cū est in
initio sue subtilitatis cū aqueitate ⁊ pauca aereitate
⁊ ꝯuertit ad vnctuositatē cū est intensio sue subtilia-
tionis cū aqueitate delectabili ⁊ permiscetur ei aerei
tas plima cuius introitus ad aqueitatē sit vehemēs.
Amarū autē ⁊ salsum linguā abradunt: verūtamē
salsum abradit leuiter ⁊ lauat ⁊ nō exasperat ⁊ non
iuuat ipm ad illud aduentus obuiationis sue mem
bro ad oēs partes eius cū equalitate proptˀ sui subti
litatē: sed ipm tñ ledit os stomachi. amarū vero ab-
radit ita vt exasperȝ ⁊ iuuat ipm ad illud diuersitas
locoꝝ suoꝝ sm ꝙ diximus. Acutū vero ⁊ acetosuȝ
mordicant linguam: sed acutū mordicat eam vehe
mēter cū calefactione. Et acetosum mordicat eā me
diocriter absqꝫ calefactione. Et salsum quidē ꝓue
nit ex resolutiōe amari in insipido aquoso. cū ergo
ꝯgelat sicut aqua cineris fit salsū. Et acetosuȝ ꝓuenit
ex ꝯuersione dulcedinis cū diminutione caliditatis
aut digestione pōticitatis cū augmēto humiditatis
⁊ caliditatis: ⁊ eius substantia sm summā rei est sub
stantia humida. ⁊ silr dulce: substantia eni ei⁹ ad hu
miditatē ptinet. s3 substantia amari ⁊ pontici ad sic-
citatē. Opationes aūt dulcis sunt digestio ⁊ lenifica
tio ⁊ multiplicatio nutrimēti ⁊ natura diligit ipm ⁊
virtus attractiua attrahit ipm. Et opatōes amaritu
dinis sunt abstersiua ⁊ exaspatio. ⁊ opatio pōticita-
tis est ꝯtractio si est debilis ⁊ expressio si sit fortis. Et
opatiōes stipticitatis sunt ꝯtractio ⁊ inspissatio ⁊ in
duratio ⁊ retētio. Et opationes vnctuositatis sūt le
nificatio ⁊ lubrificatio ⁊ coctio parua. Et operatio-
nes acuitatis sūt resolutio ⁊ incisio ⁊ putrefactio. Et
opationes salsedinis sunt abstersio: ablutio: ⁊ exsic-
catio: ⁊ ꝓhibet putrefactionē. Et operatōes acetosi
tatis sunt infrigidatio ⁊ incisio. Et qñqꝫ aggregāt
duo sapores in substantia vna sicut est aggregatio
amaritudinis ⁊ stipticitatis in licio: ⁊ noīatur horri
bilitas: ⁊ sicut aggregatio amaritudinis ⁊ salsedinis
in lacubus: ⁊ noīatur turpitudo. ⁊ sicut aggregatio
acuitatis ⁊ dulcedinis in melle cocto. ⁊ sicut aggre-
gatio amaritudinis ⁊ acuitatis ⁊ stipticitatis in me-
longena. ⁊ sicut aggregatio amaritudinis ⁊ insipidi
tatis in endiuia. Et qñqꝫ adiuuant se ea que proue-
niunt ex duobus saporibus ad confortanduȝ illud
quod ꝓuenire debebat ex vno sapore. Acuitas eni
et mordicatio remanentes in aceto ex vino faciunt
ipsum vehementioris infrigidationis quoniam a-
cuitas ⁊ mordicatio aperiunt transitus ⁊ adiuuant
ad penetrandum ⁊ non perueniunt in aceto ad hoc
vt ipsum calefaciant ita ꝙ inde sit curandum: ergo
fit infrigidatio aceti magis profundans. Et quan
doqꝫ iuuant se ea que proueniunt ex duobus sapo
ribus ad confringendum illud quod prouenit ex
vno sapore: sicut acetositas ⁊ ponticitas in acresta
ponticitas enim acreste prohibet eius acetositatem
ab infrigidatione vltima. Et quandoqꝫ essen-

na huius qualitatem: ⁊ quandoq₃ est ꝯtraria. iuuās quidem est sicut subtilitas q̄ associatur acetositati. ⁊ ponit infrigidationē eius magis ꝓfundantem. contraria vero est sicut spissitudo q̄ associatur lacti acetoso ⁊ ponit infrigidationem eius breuiori spacio. Et quandoq₃ accidit ut sint qdam sapores nō puri: ⁊ deinde purificent ꝑm tēpus sicut aqua acreste. cum enim super ipsam ꝓlongat tēpus purificatur eius acetositas ꝓpter multitudinem eiꝰ quod residet ex pontico ⁊ reliquis. Et qn̄q₃ accidit ut sint qdaꝫ sapores puri ⁊ permiscet eos tēpus cum alijs sicut mel tempus enī ꝑm amaruꝫ efficit ⁊ acuit augmentata acuitate ⁊ amaritudine. ⁊ sicut vigorat amaritudo tēporis quā facit tēpus ⁊ eius acuitas expssionem vue. nā tempus in ꝓnus dat amaritudinē permixta terra: deinde incipit in ipa puritatem ⁊ clarificationē facere. Cum ergo permiscētur ponticuꝫ ⁊ amarum fit abstersio cum stipticitate ⁊ est conueniens cōsolidationi exiturarū in quibus est laxitas pauca: ⁊ ꝯuenit omni solutioni cuiꝰ causa est opilatio ⁊ confert spleni vehemēter si amaritudo nō est in eo debilis: ⁊ oia quidem que sunt huiusmodi ꝯferunt stomacho ⁊ epati. Amarū enim absolutū ⁊ acutum absolutū nocent visceribus. Et si associatur eis stipticum conferunt. nam ipa sua amaritudine radunt ⁊ cum eo qd̄ ē eis de stipticitate seruat virtutē viscerū. Et qn̄q₃ est in stiptico amaro: imo in stiptico in quo nō apparet multitudo amaritudinis virtus soluens cholerā citrinam ⁊ aquositatē cum expressione ⁊ nō est in ipo virtus soluēs phlegma viscosum: ⁊ ꝓprie si stipticitas ē fortior amaritudine ⁊ hoc est sicut absinthiū. Omne aūt dulce cū stipticitate visceribus est amicum qm̄ est suaue ⁊ ꝯfortans etiam. Et ꝓhibet exasperationē meri: qm̄ est simile empato. Et omne exsiccatiuū ꝓpter ponticitatē suam: aut stipticitatē cum est in eo vnctuositas aut insipiditas aut dulcedo: ⁊ vl̄iter qd̄ prohibet mordicationē est gn̄atiuū carnis. Si aūt ē stipticū cum acuitate ⁊ amaritudine: ⁊ ē cōpositum ex substātia ignea ⁊ terrea est conueniēs vlceribus ⁊ exituris in quibꝰ est humiditas mala: ⁊ est ꝯueniens valde ad cōsolidandum. Et quandoq₃ fit cōpositio ex virtutibus istis ꝑm cōpositionem materierū earum: ⁊ saporē ꝑm ratiocinationē quā conditionauimꝰ ante. Hec ergo sunt que diximꝰ de saporibus ⁊ que sequūtur ꝑm ipoꝝ ꝓncipia. Sermo aūt verificans in his rebꝰ est sapienti naturali: sed medico quantitas hec sufficit assumpta ex eis. Odores vero proueniūt a caliditate: ⁊ ꝓueniunt a frigiditate: sed eorum olfacio ⁊ eoꝝ sternutatio est caliditas ꝑm plurimū: qm̄ causa plurima in ꝓpinquitate odoꝝ ad virtutē odorādi ē sb̄a subtil' vaporosa quāuis sit iā concessū q̄ sit ꝑm semitā ꝯuersiōis aeris ꝓter resolutōeꝫ alicꝰ rei ex hn̄te odorē: verūtn̄ est ꝓmū ꝑm plimuꝫ.

Oēs ergo odores ex qbꝰ sētit mordicatio aut declināt ad latꝰ dulcedinis sūt calidi. ⁊ illi ex qbꝰ sentiūr acetositas ⁊ charagiati roralis oēs sūt frigidi. Et bn̄ redolētia ꝑm plimū sūt calida nisi illa qbꝰ associatur roralitas ut muschꝰ ⁊ sedatio spūs ⁊ anhelitꝰ ut cāfora ⁊ nenufer. Corpa eni amboꝝ nō euacuantur ex sb̄a in frigiditate associata odori vsq₃ ad cerebrū. Oē ergo bn̄ redolēs ē calidum: ⁊ similit̄ oē alefemiati quare ꝓpter illud sūt faciētia dolorē capitis.

De coloribus iaꝫ locuti fuimꝰ ⁊ fecimꝰ te scire q̄ ipi diuersificant ꝑm plimuꝫ: ⁊ nō sunt sicut odores ꝑm plimū: sed ipsi demōstrant in intētione vna demōstrationem plurimā. Et ē quidē cuꝫ speciei vniꝰ diuersificant modi: ⁊ qdam eoꝝ sūt decliues ad albedinē. Et qdam eoꝝ decliues ad nigredinē: ⁊ quidam eoꝝ sūt decliues ad tincturam rubeam aut nigram tūc ad albedinē declinātes si sunt in specie frigidi nā sūt frigidiores: ⁊ declinātes ad alia duo sūt minus frigidi. Et si nā trahit ad caliditatē tūc res ē ecōuerso. Et h̄ qdeꝫ qn̄q₃ diuersificat in rebꝰ. verū tn̄ illud qd̄ ē ꝑm plimū ē qd̄ dixi ante. Loq̄mur ergo nūc de opatiōibꝰ medicinaꝝ singulariū.

Capitulum. iiij. de operationibus medicinarum singularium.

Dicemus q̄ medicine simplices habēt operatiōes vl̄es: ⁊ opatiōes ꝑticulares: ⁊ opatiōes sil̄es vlibꝰ. Opationes itaq₃ vl̄es sūt sicut calefactio: ⁊ infrigidatio ⁊ expulsio ⁊ attractio ⁊ vlceratio ⁊ ꝯsolidatio. ⁊ q̄ sunt sil̄ia illis. Et opatiōes ꝑticulares sūt sicut iuuamētū in cancro ⁊ iuuamētū in hemorroidibꝰ ⁊ iuuamētū in icteritia ⁊ sil̄ia his. Et opatiōes q̄ sūt sil̄es vlibus sunt sicut ꝓuocatio ⁊ solutio: ⁊ q̄ sūt sil̄ia illis. he enī quāuis sint ꝑticulares: q₂ sunt opatiōes in mēbris ꝓprijs ⁊ cum instrumētis ꝓprijs: tn̄ sunt sil̄es vlibꝰ qm̄ sunt opatiōes rerū quare iuuamēta ⁊ nocumēta sūt cōia cū hoc q̄ patit̄ ab eis corpus totū nō ꝑ accidens.

Nos vero non rememoramur hic nisi opationū earum vniuersalium: ⁊ sil̄ium vl̄ibus. Uniū itaq₃ opationū alie sūt que sūt ꝓme. Et alie sūt que sūt secūde. Et ꝓme quidē sūt opationes quattuor q̄ sūt infridatio calefactio hūectatō ⁊ exsiccatō. Scdaꝝ vero alie sūt q̄ sūt iste eedē opatōes: sꝫ sūt mēsurate aut cōpate cū t̄mio additōis aut diminutōis sic adustio ⁊ putrefactio ⁊ sic ꝯgelatio. nā iste eedē sūt calefaciētes ⁊ iffrantes: sꝫ sūt mēsurate ⁊ ꝯpate. Et alie sꝫ q̄ sꝫ opatōes alie: sꝫ sꝫ ꝓcedētes ab istis sic stupefactio ⁊ sigillatio ⁊ attractio ⁊ lubrificatio ⁊ aptio ⁊ ꝯglutiatio ⁊ q̄ sūt sil̄ia ill'. vlibꝰ vero sil̄es sūt sic vētris solō ⁊ ꝓuocatio ⁊ sudoris eductio. Et aū qdeꝫ q̄ loq̄mur de opatōibꝰ eaꝝ loq̄mur de ꝓꝓetatibꝰ q̄s i seipis hn̄t. Dicimꝰ g° q̄ ꝓꝓetates q̄s medicie i seipis hn̄t alie sꝫ ipe q̄litates q̄tuor note: ⁊ alie sꝫ odores ⁊ colores: ⁊ alie sꝫ ꝓꝓetates famose q̄ꝝ sꝫ iste sb̄tilitas ⁊ spissitudo ⁊ pl̄uerizādi ꝓꝓetas ⁊ viscositas ⁊ ꝯgelatio ⁊ cursus ⁊ mucilagiositas ⁊ oleagiositas ⁊ spōgiositas ⁊ leuitas ⁊ ꝯuitas. Medicia āt sb̄til' ē cꝰ ꝓꝓetas ē ut cū a cute patit̄ nāli q̄ in nob ē. diuidat̄ i corpibꝰ nr̄is i ptes miniās sic crocꝰ ⁊ cināomū. ⁊ h̄ qdē medicia magꝭ ꝯfert i oībꝰ suis ipsiōibꝰ q̄ oēs me° ita ut lꝫ i eiꝰ desiccatiōe nō sit mordicatio: tn̄ ꝯsequr desiccationē rei fortis mordicātis. Et intelligo ꝑ spissaꝫ cuiꝰ non

eſt iſtud de ſuis ꝓprietatibus ſicut cucurbita ⁊ gy-
pſum. Per viſcoſam vͦ o ſignificamus omnẽ me-
dicinã cuius ꝓprietas eſt actu aut potẽtia que ẽ eiꝰ
operatio cum caliditas innata in eaꝫ impreſſionem
efficit ut recipiat extenſionẽ ſuſpendendo ⁊ non ab-
ſcindatur quãdo extenditur. Et eſt illa cuiꝰ duabus
extremitatibꝰ cum duo adherent corpora ⁊ mouen-
tur ad elongationẽ poſſibile ẽ ut cum eis moueatur
preter illud qꝺ eſt inter eas abſcindatꝫ ſicut mel. Et
puluerizabilis qdemeſt que in ꝑtes diuiditꝫ paruas
ꝓpter ꝯpreſſionem paruam cum ſiccitate aut cõge-
latione ſicut aloes bonum. Et cõgelatiua ẽ illa cu-
ius ꝓprietas eſt ut perueniat taliter ꝙ mouentꝫ partes
eius ad dilationem a quocũqꝫ loco ponitur. verun-
tamen actu ẽ fixa ſm ſuam figuram ⁊ ſuum ſitum ꝓ-
pter cauſam frigidam valde ſicut cera: ⁊ vniuerſali-
ter eſt cuiꝰ ꝓprietas eſt ut fluat: non tamẽ actu fluit
Et medicina quidem decurrens ẽ medicina que
non firmatꝫ ſm ſuam figuram ⁊ ſitum ſuũ cum ſiſti-
tur ſuper corpus durũ ſed mouentꝫ ꝑtes eius ſupio-
res ad inferiores in ꝑtibus ad quas eaꝝ ꝓceſſus eſt
poſſibilis ſicut fluxibilia oĩa. Et medicina muci-
laginoſa eſt illa cuiꝰ proprietas eſt vt cum infunditꝫ in
aqua aut in corpore aquoſo ſeparẽtur ex ea partes
ꝑmixte illi humiditati ⁊ perueniat ſubſtantia aggre-
gata ex eis ad lubricitatẽ ſicut pſiliũ ⁊ altea: ⁊ ſemĩa
mucilaginoſa ſoluũt cũ lubricitate niſi aſſentꝫ ⁊ fiat
eoꝝ mucilaginoſitas cõglutinoſitas ⁊ retineat. Et
oleagina eſt medicĩa in cuiꝰ ſubſtãtia eſt aliquid vn-
ctuoſitatiſ ſicut grana Et ſpõgioſa eſt medicina que
eſt ſicca in actu terrea cuius proprietas eſt: vt cum ob-
uiat ei aqua aut humiditas liquida ꝓfũdetur aqua
in ipſa ⁊ penetret aqua in meatibuſ eiꝰ occultis ita vt
nõ videatur ſicut calx nõ extincta. In leui aũt ⁊ gra-
ui res eſt manifeſta. Medicinaꝝ autẽ operatiões
famoſas oportet nos numerare ſm cõditiones pre-
dictas: deinde ꝯſequenter ponamꝰ deſcriptiones ⁊
expoſitiones nominũ eaꝝ ſm ordinẽ vnũ. Dicitur
ergo medicĩa calefactiua ſubtiliatiua reſolutiua ab-
ſterſiua carminatiua uel exſiccatĩa exaſperatiua api-
tiua mollificatiua maturatiua digeſtiua inciſiua diſ-
rumpens frangitiua ventoſitatis attractiua mordi-
catiua rubificatiua pruritũ faciẽs: vlceratiua corro-
ſiua aduſtiua: frangẽs diſrũpens: putrefactiua cau-
terizatiua excoriatiua. Iſte ergo ſunt .xxij. opatiões
Et eſt ordo alius. infrigidatiua cõfortatiua repcuſ-
ſiua ingroſſatiua: crudũ faciẽs ſtupefactiua. Et iſte
ſunt ſex opationes. Et ẽ ordo alius humefactiua
inflatiua lauatiua ſordidatiua lubrificatiua planati-
ua. Iſte itaqꝫ ſunt ſex operationes. Et ẽ ordo alius
deſiccatiua expreſſiua contractiua opilatiua glutia-
tiuã conſolidatiua generatiua carnis ſigillatiua.
Iſte ergo ſunt octo opatiões. Et eſt aliud genꝰ pro-
prietatũ ſm opationes earũ ꝑnicioſa venenoſa ty-
riaca bezahar. ⁊ etiã ẽ ſolutĩa ꝓuocatiua ſudoriſ edu-
ctiua. Oẽs ergo iſte ſũt .xlix. opatiões q̃s eligimꝰ
de ſũma opationũ ꝓportionatarũ vel ꝑtinẽtium. ⁊
nos quidẽ narrabimꝰ vnãquãqꝫ harũ opationum

ſua deſcriptione. Calefactiua ẽ nota. Subtiliatiua
ergo eſt medicina cuiꝰ ꝓprietas ẽ ut ponat eẽntiam
humoris ſubtiliorẽ cũ caliditate tꝑata ſicut yſopꝰ et
alhaſce ⁊ camemilla. Reſolutiua vero ẽ medicina
cuius ꝓprietas ẽ ut ſeparet humorẽ faciẽdo ipſum
vaporẽ ⁊ extrahẽdo ipm a loco in quo fuit detẽtꝰ
ſcꝫ partẽ poſt ꝑtẽ donec aſſiduatiõe illiꝰ opatiõis
finiat illud qꝺ ex eo remanet fortitudine ſue calidi-
tatis ſicut caſtoreũ. Et abſterſiua quidẽ eſt medici-
na cuius ꝓprietas ẽ ut moueat humiditates viſco-
ſas ⁊ cõgelatas ab orificijs poroꝝ in ſupficie mem-
bri ita ut elonget eas a loco ſicut aqua mellis. Ois
aũt medicĩa abſterſiua eẽntialiter lenit naturã lꝫ in ea
nõ ſit virtus ſolutiua. Et oẽ amarũ eſt abſterſiuũ.
Exaſperatiua vͦ o eſt medicina q̃ ponit ſupficiẽ mẽ-
bri diuerſarũ partiũ in latitudĩe ⁊ ꝓfũditate: aut ꝓ-
pter fortitudinẽ ꝯtractiõis ſue cũ ſpiſſitudine ſubſtã-
tie ſue ſm ꝙ premiſſũ ẽ: aut ꝓpter vehemẽtiaꝫ ſue
acuitatis cũ ſubtiliatiõe ſbe ⁊ ſecat eã ⁊ deſtruitꝫ eq̃li-
tas: aut ꝓpter ſuã abſterſionẽ a ſupficie aſpera ĩ pri-
cipio uel ĩ radice plana ꝑ accñs: qm̃ cũ abſtergit a
mẽbro groſſe eẽntie cuius ſupficies ẽ aſpera: ⁊ par-
tium ſitus diuerſus hũiditatẽ viſcoſã currẽtẽ ſuper
eã ⁊ facientẽ ꝑuenire ſupficiẽ extraneã planã egredi-
tur aſpitas plĩma ⁊ ꝓcedit. Et hec medicina ẽ ſicut
corona regia. Et magis manifeſta opatio ipſiꝰ ĩ ex-
aſperãdo nõ ẽ niſi ĩ oibꝰ oſſibꝰ ⁊ cartilaginibꝰ ⁊ mi-
nus mãifeſta in cute. Apitiua aũt eſt medicĩa cu-
ius ꝓpetas ẽ ut moueat mãm exñtem intra cõcaui-
tatẽ meatuũ ad exteriora: ut remãere faciat cõcaui-
tatẽ meatuũ aptã. ⁊ hec qdẽ eſt fortior abſterſiua ſicut
petroſelinũ. ⁊ ipſa quidẽ nõ efficit hoc niſi qꝛ ẽ ſub-
tilis ⁊ reſolutiua: aut qꝛ ẽ ſubtilis ⁊ inciſiua: ⁊ tu ſci-
es intẽtionẽ inciſiue iã: aut qꝛ ẽ ſubtil' ⁊ lauatiua. et
ſcieſ intẽtionẽ lauatiue poſt. Oẽ aũt acutũ ẽ apitiuũ
⁊ oẽ amarũ ſubtile ẽ apitiuũ ⁊ oẽ ſubtile liquidũ eſt
aperitiuum cum ad caliditatem aut ad equalitatem
decliat: ⁊ oẽ ſubtile acetoſũ ẽ apitiuũ. Mollificati-
ua vͦ o medicĩa ẽ cuiꝰ ꝓprietas ẽ ut ponat eẽntiã mẽ-
broꝝ habẽtiũ ſpiſſos poros leniorẽ caliditate ⁊ hu-
miditate ſua ⁊ accidit ex hoc ut pori fiãt latiores et
expulſio ſupfluitatũ que in eiſ cõtinentꝫ facilior ſicut
emplm de aneto ⁊ ſeie lini. Maturatiua vͦ o ẽ me-
dicina cuiꝰ ꝓprietas ẽ ut acqrat humori digeſtiõeꝫ
qm̃ calefacit cũ equalitate ⁊ in ipſa ẽ virtus ꝯtracti-
ua retinẽs humorẽ vſquequo digeratꝫ ⁊ nõ reſolua-
tur laborioſe ⁊ ſepetur hũidũ ipſius ab eius ſicco ⁊
eſt aduſtio qꝛ facit aduſtio ut ſeparetꝫ. Et digeſtiua
ẽ cuius ꝓprietas ẽ ut acquirat cibo digeſtioneꝫ ⁊ tu
iã ſciuiſti illud in his que ꝑterierũt. Frãgens aũt vẽ-
toſitates ẽ illa cuiꝰ ꝓprietas ẽ ut eẽntiã efficiat vẽto-
ſitatis ſubtilẽ aereã ꝓpter caliditatẽ ⁊ deſiccatiõem
ſuã: q̃re reſoluitꝫ ⁊ fugatꝫ ab eo ĩ quo retẽta erat ſicut
ſemẽ rute. Et inciſiua ẽ medicina cuiꝰ ꝓprietas ẽ ut
penetret ſubtilitate ſua in id qꝺ ẽ intꝫ duas ſupficies
ſcꝫ hũoris viſcoſi ⁊ ſupficiẽ in qua ẽ inuiſcatꝰ et re-
mouet ipſũ ab ea: ⁊ ꝓpter hoc aduenĩũt ꝑtibꝰ eius
ſupficies diuerſe opatõis ꝓpi ea qꝺ ipa ſepat' eas q̃

re fit facit̃ expulsio earũ a loco ĩ quo fixe erãt sicut si napis ꝛ oxymel. Et icisiua qdẽ opposita ẽ viscose fa ciẽti adherẽ. sic resolutiua ẽ opposita igrossatiue. et subtiliatiua opposita ẽ ĩspissatie. Et nũerãt vnãquã qꝫ eaꝝ ꝛ diffiniũt ex ea que cõpar ẽ eis ĩ rememora tione ꝛ non est quidem conditõnis incisiue ut effi ciat in essentiam humoris aliquid: sꝫ in continuatio ne eius ꝛ fortasse sepat ipsum in partes: ꝛ vnaqueqꝫ ipsaꝝ est secundum similitudinem essentie prime.
Attractiua vero est illa cuius ꝓprietas ẽ ut moueat humiditates ad locum cui obuiat. ꝛ illud est ꝓpter subtilitatem sui ꝛ caliditatem suam sicut castoreum.
Et medicina vehementis attractionis est ea cuius ꝓprietas est ut moueat hũiditates ꝛ extrahat eas ex profundo ꝛ est cõferens valde sciatice passioni ꝛ do loribus iũcturaꝝ profundarum emplãta post pur gationez ꝛ p eam euelluntur spine ꝛ sagitte ex locis in quibus retinentur. Mordicatiua vero medici na est in qua est qualitas penetratiua valde subtilis faciens ꝓuenire in continuitate sepationez plurimi numeri inordinati situs parue quãtitatis quare vna queqꝫ eaꝝ non sentitur singulariter sꝫ sentitur totum quasi dolor vnus sicut emplastrũ sinapis cũ aceto ꝛ acetum ipm. Sed rubificatiua est medicina cu ius proprietas est ut calefaciat membrũ cui obuiat fortiter: ita ut ad ipm vehementi attractione sangui nem attrahat ꝓuenientem ad eius exteriora: ꝛ rube faciat ipm: ꝛ hoc est sicut sinapis ꝛ napellus ꝛ cala mentum. ꝛ medicine rubificãtes efficiunt opationẽ cauterizationi propinquam. Pruritũ autem faci ens est medicina cuius ꝓprietas est ꝓpter acuitatez ꝛ calefactionem sui ut attrahat ad poros humorem mordicatiuum pruritum faciẽtem ꝛ non ꝓuenientẽ ad hoc ut exulceret. ꝛ qñqꝫ adiuuant ipm spine pilo se duroꝝ corporum non sensate sicut kebikengi.
Et ulceratiua quidem medicina est cuius ꝓprie tas est ut consumat ꝛ resoluat humiditates continu antes inter partes cutis ꝛ attrahat materiam malaz ad eam: ita ut ꝓueniat vlcus sicut anacardus. Sꝫ adustiua est medicina cuiꝰ ꝓprietas est ut resoluat subtile qd est in humoribus ꝛ membris ꝛ faciat re manere cinereitatem eoꝝ sicut euforbium. Et cor rosiua est medicina cuius ꝓprietas est ut resoluat et consequatur ex eius resolutione ꝛ ulceratõne quate nus de substantia carnis minuat̃ sicut flos eris.
Rumpitiua autem medicina est cuius ꝓprietas ẽ ut cum humorem inuenit lapideum minoret ptes eiꝰ ꝛ conterat eas sicut saxifragia sicut lapis iudaicus ꝛ reliqua. Putrefactiua vero est illa cuius ꝓprie tas est ut corrũpat complexionem spũs ꝓuenientis ad membrũ ꝛ complexionez hũiditatis mẽbri eiꝰ cum resolutione ita ꝙ non est conueniens ut sit ps illius membri ꝛ non ꝓuenit ad hoc ut adurat ipsuz ꝛ corrodat ꝛ resoluat humiditatem eius. immo di mittit in ipo hũiditatez eius corruptam in qua agit nunc calor innatus ꝛ putrefit ꝛ huiusmõi quidẽ ex emplũ est arsenicũ ꝛ gũma ruthe agrestis. Caute rizatiua aũt est medicina q̃ carnem corrodit ꝛ cutim aduritꝛ ita ꝙ indurat ꝛ exsiccat eaz ꝛ ponit ipam q̃si adustam: ꝛ fit substãtia illius cutis obstaculũ meatꝰ humoris currẽtis: aut eiectio ĩ facie ipiꝰ ꝛ noiatur escara ꝛ administrat̃ in retẽtione sãguinis ex arterijs capitis fluentis ꝛ his silibus: sicut dragantũ ꝛ colca tar. Excoriatiua aũt est medicina cuiꝰ ꝓprietas ẽ ꝓpter nimietatẽ sue abstersionis: ut abstergat ptes cutis corruptas sicut costus ꝛ aristologia ꝛ oĩe qd cõfert morphee ꝛ panno ꝛ silibus. Infrigidatiua vero nota est. Et cõfortatiua est medicina cuiꝰ ꝓ prietas est ut tempet essentiã mẽbri ꝛ cõplõem eius donec ꝓhibeatur accipe supfluitates ad ipm effusas ꝛ impedimẽta aut ꝓpter ꝓprietatẽ que est in ea sicut terra sigillata ꝛ tyriaca: aut ꝓpter eq̃litatẽ cõplonis sue q̃re infrigidat illud qd est calidius: ꝛ calefacit qd est frigidius ꝛm qd visum est gal. de oleo rosaceo.
Repercussiua vero medicina est cõtraria attractiue ꝛ ẽ medicina cuius ꝓpꝛetas ẽ ꝓpꝛ frigiditatẽ suã ut ĩ mẽbro faciat ꝓuenire frigus ꝛ inspisset ea et cõstrin gantur pori ipius: ꝛ frãgat̃ caliditas eius attractiua ꝛ cõgelet̃ illud qd ad ipm currit ꝛ inspisset ipm ꝛ ꝓ hibeat ipm ne ad mẽbꝝ currat ꝛ ꝓhibeat mẽbrũ a receptõe ipius sicut solatrũ in apatibus. Et ingros satiua ẽ contraria subtiliatiue: ꝛ est medicina cuius ꝓprietas ẽ ut faciat essentiã hũiditatis grossiorẽ: aut cõgelãdo ipam: aut inspissando: aut pmiscendo.
Crudũ vero faciẽs cõtraria est digestiue ꝛ matura tiuo: ꝛ ẽ medicina cuius ꝓprietas est ut sua frigidita te destruat opatiõem caloris innati ꝛ ẽt extranei in cibo ꝛ hũores ita ut remaneat indigestus ꝛ non co ctus. Et stupefactiua est medicina frigida ex infri gidatõe cuiusqꝫ in mẽbro facit ꝓuenit ut ponat sub stãtiam spũs deferẽtis ad ipm virtutẽ motus ꝛ sen sus frigidam in cõplone sua ꝛ grossaz in substantia sui: q̃re nõ vtũtur eoꝝ virtutes aiales: ꝛ resoluit̃ cõ plexio mẽbri ꝓpꝛ illud: ꝛ non recipit impressionem virtutũ aialiũ sicut opiũ ꝛ hyusqamũ ꝛ lactuca ꝛ pa pauer nigꝝ ꝛ mãdragora ꝛ silia eis. Humectatiua aũt est nota. Et inflatiua est medicina in cuius sb stãtia ẽ humiditas extranea grossa in q̃ cũ calor inna tus opat̃ nõ velocit̃ resoluit̃ sꝫ cõuertit̃ in vẽtositatez sicut sunt faseoli. Et omnia in qbꝰ est inflatio sũt faciẽtia soda nocẽtia oculis. Ex medicinis vero ꝛ cibis sũt quoꝝ hũiditatẽ prima resoluit digestio ad vẽtositatẽ q̃re fit inflatio eoꝝ in stomacho ꝛ resolu tio iflatõis eoꝝ in ipo ꝛ in itestinis. Et ex eis sunt quorum hũiditas supflua q̃ est in eis. ꝛ ẽ mã infla tionis nõ patit̃ in stomacho aliquid donec ad vẽas vadat: aut nõ patiunt̃ in stomacho totalit̃ sꝫ ps eoꝝ ꝛ remanet ex eis q̃ patit̃ in venis. ꝛ ex eis sũt q̃ patiũt̃ totalit̃ in stomacho ꝛ cõuertunt̃ in vẽtositatẽ: sꝫ nõ resoluitur p seipm sua vẽtositas in stõ imo penetrat ad venas ꝛ vẽtositas eiꝰ remanet in stõ. Et vlr qdẽ cũ omni medicina. i q̃ ẽ hũiditas supflua exñea ꝓpꝛ illud qd ei pmiscet̃ ẽ iflatio sic zinzib ꝛ semẽ eruce.
Et ois medicina cuius est inflatõem facẽ in venis ẽ uirilis mẽbri inflatiua. Lauatiua vo ẽ ois medicia cuiꝰ ꝓpꝛetas ẽ ut abstergat nõ vtute agente in ipa: sꝫ

ꝟtute paciēte quā sumat mot⁹. Et significo p ꝟtutē patiētez hūiditatē: ꝛ p motū significo cursū: currens eni sbtile cū uadit sup orificia venarū lenit hūiditates sua supfluitates: ꝛ remouz eas suo cursu sicut aq̄ ordei ꝛ aq̄ cucurbite. Sordidās ꝟo vlcera ē medicina humectatiua q̄ pmiscet humiditatib⁹ vlcerum ꝛ facit eas plures ꝛ phibet desiccatōem ꝛ ꝯsolidationē. Lubrificatiua aūt est cuius ꝓprietas est ut humectet supficiem corpis obuiātis meatui ꝛ retēti in ipo: ita ut rem oueat ipm ab ea ꝛ faciat ptes eius susceptibiliores cursus ꝓpter lenitatē eaꝝ acqsitā p admixtionē eius. deīn moueat a loco suo grauitate sua naturali ꝛ virtute expulsiua sicut pma i solone sua.

Planatia vero est medicina viscosa cui⁹ ꝓpetas ē ut dilatet sup supficiē mēbri asperi dilatatiōe plane supficiei ꝛ fiat manifestū illi⁹ corpis p eā planū recte asperitatis: aut currat ad ipm humiditas dilatata hac extēsione. Et desiccatiua qdez medicia est q̄ ꝯsumit hūiditates sua resolutiōe ꝛ subtiliatione.

Cōtractiua ꝟo medicina ē q̄ facit euenire in membri ptib⁹ supfluū motū currētē ad eggregatōez ut inspissentur in suo situ: ꝛ opilētur meatus. Sed expressiua ē medicia ex q̄ ꝓuenit ꝓpterea q᷑ contrahit ꝛ aggregat ptes ad hoc ut necessario faciat puenire hūiditates sbtiles stātes in vacuitatib⁹ eaꝝ ad ꝯpressionē ꝛ sepatōem. Opilatiua aūt ē medicia sicca q̄ retinet ꝓpt sui spissitudiez ꝛ siccitatē: aut propē suaz glutinationem in transitu. ꝛ facit euenire in ipo opilationē. Cōglutinatiua ē medicina sicca in qua est humiditas pauca uiscosa q̄ adheret super orificia ꝛ opilat ea: ꝛ tenet materiam currētē. Omne aūt currēs lubricū cū in ipo opat ignis fit conglutinatiuū opilatiuū retentiuū. Consolidatiua ē medicina q̄ exsiccat ꝛ ispissat hūiditatē stantē int duas superficies vulneris propiquas ita ut cōuertātur ad conglutinatōem ꝛ viscositatem ꝛ adhereat vna eaꝝ alteri, sic sāguis draconis ꝛ aloes. Carnis ꝟo generatiua ē medicina cuius ꝓprietas ē ut pmutet sāguinem supuenietē vulneri i carne ꝓptea q᷑ equat cōplonē eius ꝛ coagulat ipz cū exsiccatione. Et sigillaria ē medicina exsiccatia q̄ exsiccat supficiē vlneris ita ut fiat cortex super ipam custodiēs ipam ex nocumentis usq̄quo generetur cutis naturalis. Et ē omnis medicina equalis in duab⁹ actiuis exsiccās absq̄ mordicatione. Medicina vero pniciosa ē medicina que cōuertit cōplonē ad corruptiōez supfluā corrūpētē sicut euforbiū ꝛ opiuz. Et venenuz est medicina q̄ corrūpit ꝯplonē ad corruptōez nō cū ꝯrietate tātuz sz cū ꝓprietate q̄ est in ipo sicut napellus. Albezahar āt ꝛ tyriaca sūt oēs medicie q̄ꝝ ꝓprietas ē ut cōseruēt sanitatē ꝛ virtutē in spū: ut ex eis expellāt nocumētū vēeni a se ꝛ quasi nomē tyriace artificialib⁹ dignius cōuenit. ꝛ nomē albezahar singularib⁹ cadentib⁹ ꝟm naturā digni⁹. Et videt q᷑ vegetabilia ꝛ mineralia ex artificialib⁹ diguius nomē tyriace sumāt. mineralia nomē albezahar. ꝛ videt etiā q᷑ non sit int ea magna differētia. Solutiua āt ꝛ ꝓuocatiua ꝛ sudoris eductiua sūt note. Omnis vero medicina in q̄ solo ꝯiūgit cū cōtractiōe sicut hermodactilus ē cōferēs meatū mate. in dolorib⁹ iuncturarū qn̄ virtus solutiua incipit ꝛ attrahit māz ꝛ ꝟtus cōtractiua incipit ꝛ cōtrahit meatū materie q̄re non redit ad ipsum materia neq̄ʒ succedit ei alia. Omnis medicina resolutiua in qua est contractio est equalis ꝛ confert mollificationi iūcturaꝝ ꝛ spasmo eaꝝ apostematib⁹ phlaticis. ꝛ cōtractio ꝛ resolō in vnaq̄q̄ eaꝝ confert in exsiccando. Cuz ergo aggregantur contractio ꝛ resolō fit fortior siccitas. Medicine vero solutiue ꝛ prouocatiue ꝟm plurimuz sunt prohibentium opationuz. nam ꝓuocatiue ꝟm plurimum exsiccant fecez. Et medicine in quib⁹ aggregant virtus calefactiua: ꝛ virt⁹ infrigidatiua sūt iuuatiue valde in apatib⁹ calis qn̄ ad statū suū puenīūt qm̄ ipe ꝓpterea q᷑ ꝯtrahūt repcutiūt: ꝛ ꝓpterea q᷑ calefaciūt resoluūt. Et medicine in qbus aggregatur virtus tyriace cum frigiditate sūt iuuatiue ethice uehemēter. Et ille in qbus aggregat virt⁹ tyriace cū calitate ꝯferunt frigiditati cordis plusq̄ alie.

Uirtus aūtē que diuidit ꝛ ponit vnāquāq̄ cōplexionem ad partem quam meretur: ita vt nō ponat virtutem resolutiuam in partem materiei que effunditur ad membrū neq̄ʒ infrigidatiuam in latere materiei effuse ab eo est natura docta obedire creatori sublimi ꝛ glorioso.

Capitulū quintū de iudicijs q̄rundam medicinaꝝ extrinsecis.

Medicinis accidūt iudicia ꝟm dispositōes q̄ eis euenīūt p artē. ꝛ ille qdem sūt sicut decoctio ꝛ constrictio ꝛ adustio cū igne ꝛ ablutio ꝛ ꝯgelatio in frigore: ꝛ positio in ꝓpinquitate aliarū medicinaꝝ. Sūt eni medicine quaꝝ iudicia alterantur p illud qd eis accidit ex istis dispositionibus: ꝛ qn̄ alterant eaꝝ iudicia ꝓpterea q᷑ alijs permiscentur medicinis quāuis de hoc loqui sit conueniens in compositione medicinarum. Dicimus ergo q᷑ medicinarum sunt quedam spissa habētes corpora q̄re suas virtutes in decoctiōe nō amittūt: nisi nimiuz in decoquēdo eas laboretur sicut radix capparis ꝛ aristol. ꝛ zedoaria: ꝛ q̄ sūt illis silia. Et earum sunt quedam medicine equales quibus mediocris sufficit decoctio: ꝛ si in eis violenter laboretur resoluentur earum virtutes. ꝛ recedent sicut semina vrinam prouocantia ut sticados ꝛ sibi similia. Et ex eis sunt medicine in quarum decoctione non peruenitur ad decoctionem equalem: imo modica eis sufficit decoctio: quare si addatur vltra feruorem primo ebulitio vna resoluūtur earum virtutes: ꝛ separentur cum decoctione ꝛ non remanet eis impressio sicut epithymum. nam cum eius decoctio fit multa destruitur ei⁹ virtus oino. Et ex medicinis sunt quedam quarum virtus propter contritionem destruitur sicut scamonea: quare oportet vt vltima facilitate conteratur ne ex contritione cali

ditas eam consequatur corrumpens eius virtutem
Plime pterea gūmarum sūt huiusmodi. ꝛ ipaꝝ
quidē resolutio in humiditate conuenientior est q̄ꝫ
cōtritio. Et oium mediciarū quarū ꝯtritōe supflue
elaborāt opatōes destruūtur. ñ eni quotiēscūqꝫ mi
norāt corp⁹ virtutē suā ẜm qualitatē suā ꝛ ẜm pro
portionē minoratiōis ei⁹ seruat: imo possibile ē ut
diminutio corpis pueniat usqꝫ ad terminū. ne post
ipsū corpus aliquid sue opationis que sibi ꝓpria ē
agat qm̄ nō ē necāriū qm̄ virtus alicuius corporis
facit motū aliquē: ut medietas illius corporis mo
ueat illud quod est motū ab eo oino: sicut decē ho-
mines mouēt onus aliqḋ in die vno p miliare vnū
Nō ergo ē necāriū ut quiqꝫ moueāt illud aliquātu
lū: neqꝫ ꝙ ipm moueāt p medietatē miliaris: neqꝫ
medietas illi⁹ oneris ita iā sit singularis ut quinqꝫ
singularē eā assumāt ꝛ ualeāt ipsi⁹ facere pmutatōeꝫ
Immo possibile ē ut suscipiēs pmutatōem nō pa-
tiatur a medietate ṽtutis penit⁹ cū ipsū est cū singu
laritate id quod ē cū totalitate ꝛ medietas ei⁹ nō est
recipiēs a mediate illi⁹ qḋ recipit in singularitatis
dispositiōe qm̄ ē cōtinua cū medietate altera nō p̄-
parata ad hoc ut moueat ab ea singularit: ꝛ pp hoc
quotiēscūqꝫ minorāt corp⁹ medicie ꝛ miorāt ṽtus
inuenit paciētē in miore sibi silī. neqꝫ etiā oꝫ ut hoc
cū quātitate ꝓportōis sue miorātiōis efficiat i paciē
te a toto oio opatiōem lꝫ quibusdā videāt ꝙ ꝓpter
miorātiōem nō destruat forma ꝛ virt⁹. lꝫ coꝝ ṽba i
ꝯpositis sūt viciniora ad hoc ut coꝝ incrudelitas ui
res nō sumat. Et medicine quidē cū aliquā opatio
nē hn̄t si in earū ꝯtritiōe supflue elaborent. possibile
ē ut ad spēm alterā opatōis pmutētur. nā verbi grā
si potētes sunt in euacuādo humorē aut fecē defici
unt ad hoc ꝛ fiūt euacuātes aquositatē ꝓpter casuꝫ
virtutis earū: ꝛ qm̄ ipse ꝓpter puitatē suā fiūt magis
penetrātes. quare velociter pueniūt ad mēbꝝ aliud
a mēbro in quo stāt cū sūt magne: ꝛ ꝓcedit opatio
ab eis. ꝛ in ipso sicut narrat gal'. sibi accidisse. Ingt
eni supflue ꝯtriui cyminū q̄re pmutatū ē ꝛ factū est
vrine ꝓuocatiuum cū prius fuerit in natura sui so-
lutiuū necessarie. Oꝫ ergo ne ad sūmū pueniat i cō
terēdo medicinas subtilis substātie. imo nō opor-
tet ut ad sūmū pueniat nisi i ꝯterēdo medicias spisse
sb̄e ꝛ ꝓprie cū est volūtas ut earū penetratio pueni
at ad finē elongatiōis: ꝛ sūt spisse difficilis mot⁹ sic
medicie pulmōis cū sūt facte ex corallo ꝛ margari-
tis ꝛ lapide scedenigi ꝛ que illis sūt silia. Iudicia ṽo
adustiōis sunt ista. nā ex medicis sūt quedā que adu
runtur ut uirtus earū minoretur: ꝛ quedā sūt q̄ nō
adurūt ut virtus earū augmētet. Et oēs quidē me
dicine acute subtil' sb̄e. aut eq̄lis cū aduruntur mi
nuitur earū caliditas ꝛ ipsarū acuitas: ꝓpt illḋ qḋ
ex sb̄a ignea resoluit infixa i eis sicut attrimētū ꝛ col
cotar. Medicinis ṽo quarū sb̄a ē spissa ꝛ ipsarum
virtus ē nō acuta neqꝫ calida adustio acquirit ṽtu-
tē calidā sicut calx. Ista eni fuit lapis in quo nō fu-
it acuitas: cū ergo adurit cōuertit in acuitatē. Me-
dicina ṽo ꝓpter vnū quiqꝫ accidētiū aduritur aut
ut frangat de eius acuitate. aut ut acqrat acuitatem
aut subtilietur sb̄a eius spissa: aut ut preparet ad cō
terendū: aut ut destruat malitia que ē i eius sb̄a. Ex
emplū primi est attrimētū ꝛ colcotar. exēplū secūdi
ē calx: exēplū tertij est cācer ꝛ cornu ceruinū qḋ adu
ritur. exemplū quarti est sericū. nā ipm administra
tur in cōfortādo cor. ꝛ si administret incisū ē etiam
cōuenientius q̄ꝫ si administret adustū: sed qm̄ incisū
nō sequit minorationē ptiū sufficiētē nisi cū labore
adurit: exēplū quīti est adustio scorpiōis in intētio-
ne administrationis eius ad lapidē. Ablutōis autē
iudicia sunt qm̄ remouet ab oī medicia illud qḋ ei
pmixtū est de substantia acuta subtili. ꝛ sedat illud i
ea ꝛ temperat ipsam. Et sūt ex eis quas infrigidat
post caliditatē supfluā. Et ꝓpterea ablutio ab om-
ni medicina terrea remouet igneitatē quam ab adu
stione acquisiuit sicut calx abluta: remanet eni tem
perata ꝛ aufert eius adustio. Et sunt ex eis in qui
bus non est intentio eius in' infrigidatione tm̄ im-
mo intentio eius est possibilitas minorādi ptes eaꝝ
ita ut ad ultimū finē pueniāt sicut ablutio cutie in
aqua. Et ex eis sūt que abluuntur ut remoueatur
ab eis virtus que nō placet sicut sūmū studiū in ab
luēdo lapidē armenū ꝛ azuli: ita ut separet ab eis ṽ
tus nauseatiua. Cōgelatōis aūt iudicia sūt quo-
niā in omni medicina congelata virtus subtilis de
struitur ꝛ aditur frigus sicut est frigide substantie.

Vicinitatis vero iudicia sunt quoniam medicie
aliquando acquirunt per vicinitatem qualitates ex
traneas ita ut resoluantur earum operationes. Nā
multe medicinarum frigidaruꝫ fiunt calide impres
sionis propterea ꝙ acquirunt ex vicinitate asse feti
de ꝛ euforbij ꝛ castorei ꝛ muschi qualitatem calidā
Et plurime medicinarum calidarū facte sunt fri
gide ipressionis ꝓpterea q2 adepte sūt ex vicinitate
canfore ꝛ sandali qualitatem frigidam. oꝫ ergo ut
scias hoc de esse medicinaꝝ ꝛ aliena genera diuersa
quarundam a vicinitate aliarum. Iudicia vero
permixtionis sunt quoniam medicinarū operatio
nes qn̄qꝫ fiunt fortes ꝓpter permixtiōem: ꝛ qn̄qꝫ
destruuntur ipsaꝝ operationes propt admixtioneꝫ
ꝛ quandoqꝫ rectificantur ꝛ remouetur ipoꝝum ma
litia. Exemplum primi est quoniā quedam medi
cine sunt in quibus est virtus solutiua: lꝫ tamen in-
digent virtute adiuuatiua: cum in ipsaꝝ natura non
sit adiutorium forte. Cum ergo eis adiutorium as
sociatur operantur fortiter sicut turbit. inest eniꝫ vir
tus solutiua: sed ipsa est debilis quare resoluere nō
potest. Euacuat ergo quod presens est ex subtili
phlegmate. Cum ergo ei associatur zinziber sol-
uit cum adiutorio sue acuitatis humorem viscosuꝫ
plurimum vitreum: ꝛ fit velotior eius simili. Et
simil' epithimum tarde solutionis est cuꝫ ergo asso
ciatur ei piper: ꝛ medicine subtiles soluit uelociter
qm̄ ipe adiuuant ipsum in soluendo. silr in reubar-
baro est virtus cōtractiōis fortis: sed tamē cum eaꝝ

virtus aperitiua minuens eius operationem. Si ergo permiſceatur cum bolo armeno. aut cum acatia contrahit vehemēter. Et quandoq; permiſcentur ut penetrare faciāt ⁊ repellant ſicut crocus permiſcetur cum roſa ⁊ cāfora ⁊ corallo: ut faciat ea penetrare ad cor. Et quandoq; permiſcent eas ꝓpt contrarium illius ſicut ſemen raphani permiſcetur cuꝫ ſbtiliatiuis ⁊ penetratiuis ut retineat ea in epate tanto ſpacio quo cópleatur in iſo operatio que intenditur: qm̄ iſe cū in epate ſubtilitate ſua penetrāt pertranſeūt velociter ante ꝯplemētum operationis: ſemen ergo raphani ꝯuenit ad vomitū quare figitur ad illud qđ ad venas mouetur ꝑ contrariū. Ille autem q̄ deſtruūtur ꝓpter cōmixtionem ſunt ſicut ſi ſint due medicine vnā efficiētes operationē: ſꝫ duabus potētijs cōtrarijs: aut quaſi contrarijs: tunc bene aggregātur ſi ꝯtingat ꝙ vna eaꝝ antecedat ad operationē ſuā efficiet opationē: ⁊ ſi non antecedit vna eaꝝ ad aliā ꝓhibent ſe ſicut viola: etenim ſoluit leniēdo myrabolani ſoluūt exꝑmendo ⁊ inſpiſſando. Cū ergo ſupueniunt materiei amboꝝ opatiões deſtruūtur: vel deſtruūt ſe ſi myrobalani antecedūt deiñ cū ſupuenit viola nō ineſt alicui iſoꝝ opatio. Et ſi antecedat viola ⁊ leniat deinde ſupueniāt myrobalani ⁊ exꝑmant erit opatio fortior. Tertij vero exēplū ſūt aloes ⁊ bdelliū ⁊ dragagantū. Aloes eni ſoluit ⁊ mūdat inteſtina: ſꝫ tamē excoriat ⁊ aperit venaꝝ orificia. Cū ergo aſſociat ei dragagantuꝫ ⁊ bdelliū ꝯglutinat dragagantū quod abraſit aloe ⁊ cōfortat bdelliū venaꝝ ⁊ eſt incolume. Iſti vero ſunt canones ⁊ exēpla iuuantia ad cognoſcendas naturas medicinarū ⁊ eaꝝ adminiſtrationē.

Caplm. vi. de collectiōe medicinarū ⁊ ipſaruꝫ cōſeruatione.

M Edicinaꝝ alie ſunt de plātis: alie de mineris: alie de animalib[9]. Earuꝫ vͦ q̄ ſunt de mineris meliores ſūt q̄ ſunt de mineris quibus cognoſcūtur ſicut calcadis cubruſi: ⁊ attrimentū carmeni: deinde ſūt mūde a permixtione extranea: imo ſit illud quod collectuꝫ eſt in ipſa pura ſubſtantia de ſuo genere nō fractuꝫ in ſuo colore et guſtu qui ſunt ei ꝓprie. Eaꝝ vero que ſunt de plātis: alie ſunt folia: alie ſemina: alie radices: alie virge alie flores: alie fructus: alie gūmi: alie tota plāta ſicēſt. Folia aūt colligere oportet poſtq̄ integre incipiunt habere quantitatē quā debēt ⁊ remanent ſm formā anteq̄ ipſoꝝ color alteret ⁊ frangat nedum ꝙ cadant ⁊ attrita ſint. Sed ſemina ſunt colligēda poſtq̄ iſoꝝ terminus figitur ⁊ exſiccatur ab eis cruditas ⁊ aquoſitas. Et radices ſumēde ſunt cū caſus folioꝝ tps ē. Flores vͦ colligere oportet poſt apertionem integrā ante extenuationē ⁊ caſū. Sꝫ virge ſunt colligēde cū iam ad integritatē peruenerint ⁊ nō inceperint extenuari ⁊ cōtrahi. Et fruct[9] quidem ſūt colligēdi poſtq̄ finitur cōplementū eoruꝫ ⁊ anteq̄ ſint ꝑparati ad cadendum. Illud vͦ qđ ſumitur totū oportet ut ſumatur ſm vigorē ſuum. ⁊ que iſius ſemina terminum ſuum ſūt cōſecuta. ⁊ quotienſcūq; radices fuerint minus contracte ⁊ virge minus extenuate. ⁊ ſemina pinguiora ⁊ plus plena: ⁊ fructus ſolidiores ⁊ ponderoſiores erunt meliores: ⁊ non excuſat magnitudo cum extenuatiōe ⁊ areſactione: ſed ſi eſt cum pondere eſt valde melior. Ille preterea que in claro aere colliguntur ſūt meliores collectis in diſpoſitiōe humiditatis aeris ⁊ vicinitatis temporis pluuie. Silueſtres quoq; omnes domeſticis ſunt fortiores ⁊ minoris quantitatis ſm plurimum. ⁊ de ſilueſtribus montane ſūt fortiores. Et ille quarum collectionis loco ſunt vētoſa ſublimia ſunt fortiores alijs. ⁊ ille hore collectionis quarum pluuia non defuit ſunt fortiores eis quibus defuit pluuia in tempore quo debuit. ⁊ totum hoc ſm plurimum ⁊ quotienſcunq; fuerit earum color magis tinctus ⁊ ſapor magis apparens ⁊ odor fortior erunt fortiores in genere ſuo. Am plius herbe debilitantur poſt duos aut tres annos niſi medicine numerate que excipiuntur ſicut duo hellebori. ipſi enim ambo longiori tempore permanent. Summe vero colligende ſunt poſt congelationem ⁊ poſt exſiccationē preparatam pulverizationi. ⁊ virtus plurimarū earum non remanet poſt tres annos ⁊ proprie euforbij. veruntamen fortiorum cuiuſcunq; ordinis ſpacium durationis prolongatur ſm ipſarum bonitatem. Cum autem recens de ſicit fortis procul dubio ſtat duplum veteris debilis loco eius in omni re. Illas vero que ſunt ex animalibus aſſumere oportet ex animalib[9] viuentibus tempore veris ⁊ eligantur animalia ſaniora corpora habentia ⁊ integriora mēbra: ⁊ oportet ut quicquid de eis tollitur tollatur cum decollata ſunt. ⁊ caueatur ne illud quod aſſumitur ſit ex aīalibus mortuis ab egritudinibus eis accidentibus.

Iſti ergo ſunt canones vniuerſales quos apud medicum preparatos eſſe oportet in eſſe medicinarum ſingularium. Nunc vero in ſecundo tractatu incipere volo. Loquamur ergo de naturis medicinarum ſingulariuꝫ a nobis cognitarum. ⁊ earum quarum cognitio nobis poſſibilis erit conſequamur earum impreſſiones: attendendo ſigna in eis vera. ⁊ dimittemus narrare medicinas de quibus nihil nouimus niſi nomina tm̄ ⁊ ordinabim[9] areolas predictas cum ſuis coloribus. Et ſignificabimus in primis numerum egritudinum cuiuſq; tabule ⁊ ſm tincturam cuiuſcūq; egritudinis cum voluntate dei excelſi ⁊ bonitate ipſi[9] auxilij.

Tractatus ſecundus libri ſecūdi verba principis aboali.

I Am ſignificauimus in tractatu primo ordinem areolarum quas ordinauimus. Et nos etiam volumus hic afferre illud qđ ſignificant res cadētes in oī areola ⁊ tincturas q̄ ſunt eis ꝓpe. Areolaꝝ aūt triū ꝑmaꝝ res appentes ſūt. In illis vͦ q̄ ſunt poſt eas. ſ. que indigēt diſtinctione capituloꝝ

et tincturaꝝ nõ existimes nos voluisse studere in inuestigatõe numeri eiꝰ qđ numerauimꝰ. nos eni nõ fecimꝰ illud: sed attulimus qđ inuenimus in capitulis medicinaꝝ singularium quas narrabimus de iuuamentis ꝛ de iudicijs sibi proprijs Et areola ꝑma ius sũme quã ingrediunt̃ tincture est areola opatio num ꝛ proprietatum.

Subtilis: spissa: viscose exsiccatiua: subtiliatiua: inspissatiua: ꝯglutinatiua: exasperatiua: inuiscatiua: ꝛ resolutiua: abstersiua: applanatiua: apitiua: orificia venaꝝ: laxũ faciẽs: incisiua: disrũpens ventositates: attractiua: mordicatiua repcussiua: mũdificatiua: sedatiua doloꝝ ꝛ ẽ ꝓhibẽs effusionẽ materieꝝ: rubificatiua pruritũ faciẽs: vlceratiua: corrosiua: adustiua: rectificatiua putredinis: putrefactiua: cautericatiua: roboratiua: digestiua crudũ faciẽs stupefactiua: opilatiua laxi ꝛ rari inflatiua lauatiua lubrificatiua: exp̃ssiua: ꝯtractiua: extictiua: clarificatiua sanguis sudoris ꝓuocatiua: retẽtiua sãguinis retentiua sudoris: laudabil' chimi: vitupabil' chimi: expulsiua nocumẽti cibi mľti nutrimẽti pauci nutrimẽti ꝯfortãs mẽbra: ꝯfortãs vlcera mali humoris ꝯuertit̃ ad malũ hũorẽ ꝯfert egritudibꝰ melic generat melancholiam generat choleram citrinam generat phľa expellit nocumentũ phľatis ꝯfert senibus opationes extranee: opatio eiꝰ in aere facit penetrare solutiua.

Areola decorationis.

Mundat: conturbat: remouet sahafat: ꝯfert morphee ꝛ sordibꝰ: ꝛ albaras facit ꝓuenire albaras ipetigini pãno lẽtiginibꝰ: facit euenire pannũ ꝛ lẽtigines vestigijs vlceꝝ vestigijs variolaꝝ fissuris labij fissuri faciei ꝛ capilloꝝ rubificat colorẽ ꝯfert fissuris pedũ. Eradicat barulos verrucas odori ascellaꝝ ꝛ corpis: lepre facit possidẽ leprã extrahit furculos ꝛ sagittas ꝛ spinas: abluit dentes: eradicat dentes ꝛ odori nariũ fetoris facit possidẽ fetorẽ anhelitꝰ: impiguatiua facit macrescẽ: pediculꝰ facit pediculos: ꝯfert panaritio: dentibꝰ maturiꝰ vnguis tortis vnguibꝰ corrosis punctis albis in eis custodit mãmillã ꝛ testiculũ facit bonũ colorẽ: anhelitũ efficit bonũ: denigrat capillos: dealbat capillos: ꝓlõgat: magnificat: rubificat: ꝯfortat: incrispat: applanat: findit: ꝓhibꝫ fissurã: tyrie alopitie: ꝓstratõi ꝓhibet caluitiũ facit cadere facit caluitiũ abradit facit nasci capillos.

Areola apostematũ ꝛ bothor.

Apostematibꝰ calidis apostematibꝰ frigidis apostematibꝰ intriscecis phlomi ꝛ apostematibꝰ fluxus inflationi: cãcro apostematibꝰ duris scrofulis assudh adubelethi interioribꝰ herisipile formice essere: desudatõibꝰ: vesicis: igni persico: pestilẽtie ambulatiue: apostematibꝰ vlcerosis: alasephi bothor: ꝛ lacteo: ap̃atibꝰ neruoꝝ: ap̃atibꝰ lacertorũ ap̃atibꝰ q̃ sunt sub auribꝰ: ap̃atibꝰ sub ascell' ramici aquose ramici ex intestinis: ramici venenose: apostematibus epatis apostematibus splenis: apostematibus stomachi: ap̃atibꝰ veretri: ap̃atibꝰ matricis: ap̃atibꝰ vesice: ap̃atibꝰ mãmillaꝝ: ap̃atibꝰ testicloꝝ: ap̃atibꝰ renũ: ap̃atibꝰ ficteris: gnãt ap̃ata calia: gnãt ap̃ata fluxa: gnãt ap̃ata dura: gnãt cancrũ.

Areola vulneꝝ ꝛ vlcerum.

Vlceribꝰ ambulatiuis: vlceribꝰ malignis vlceribus vetustis: vlceribꝰ sordidis: sordidat vlcera fistul' ꝯfert colubrese ꝯsolidat: generat carnem destruit carnem augmẽtatam sigillat confert scabei ꝛ prurituı scabiei: vlcerose scabiei melancholice adustioni ignis: estiomeno: vlceribꝰ lacteis: pustul' oris: putrefactiõi mẽbroꝝ: igni psico ossibꝰ: lenit escaras infixas in mẽbris

Areole instrumentoꝝ iuncturaꝝ.

Dolori iũcturaꝝ duritiei lacertoꝝ alfase: alheik: contorsioni: contusioni: laxitati: dolori neruoꝝ duritiei iuncturarũ. Egritudini iũcturarũ frigide desiccat neruos ꝯfortat neruos apostemati neruorum corrosioni neruoꝝ vlceribus neruorum nocet neruis doloribus dorsi sciatice casui percussioni spasmo tetano alcuzez paralysi tremori dislocationi ramicibus rupturis dolori dislocationis dolori pedis podagre facit egre corticem ossium.

Areola membrorum capitis.

Soda calide soda frigide emigranee galee nocet cerebro debili facit soda confortat caput augmentũ facit in cerebro purgat cerebrũ resoluit ventositates in capite aperit opilationes cerebri torture appľie grauat caput facit subet facit somnuꝫ facit scotomiam tardat ebrietatẽ confert vertigini et scotomie confert subet confert melancholie ꝛ timori. confert manie confert epilepsie mouet epilepsiam timori puerorũ in somno ꝛ aliorũ. confert tremori: confert phrenesi calide subet asabari: congelationi confortat cõseruationẽ: facit possidere obliuiõem: confert ebrietati: prohibet ebrietatẽ: confert dolori auris: confert sonitui ꝛ tinnitui: confert surditati forti ꝛ debili: cõfert catarro ꝛ corize confert fluxui sanguinis ex naribus facit fluere sanguinem ex naribꝰ. facit sternutare remouet sternutationẽ ꝯfert bothor oris ꝛ cula: confert egritudinibus oris: ꝯfert fluxui saliue: ꝯfortat dentes: ꝯfortat dolori dentiũ: facilem efficit eradicatõeꝫ dentiũ: ꝯfert natiuitati dentiũ infantiũ facit cadẽ dẽtes: ꝯfert stuporis: ꝯfert ap̃atibꝰ lĩgue: ꝯfert ranule: ꝯfert vlceribꝰ gingiuaꝝ: ꝯfert gingiuis sanguineis furfuribus.

Areola membrorum oculi.

Opthalmia calida opthalmia vetusta: sebel vlcera lippitudini albe: altarfati: vestigia viridia varietati albugĩei. Exiture grossitudini cornee lachrimis attrahit lachrimas: ꝯfortat visũ: ꝓhibet catarrũ apertioni: constrictioni aq̃ fistule: vngule: lippitudini: ꝯseruat sanitatẽ oculi scabiei ꝛ pruritui: silac: pilis impediẽtibꝰ: almusarã: vlceribus oculi.

Areola mẽbroꝝ pectoris ꝛ anhelitus.

Confortat mẽbra anhelitus: nocet mẽbris anhelitꝰ ꝯfert apostematibꝰ vtrarũq̃ anti

gdalarum et vulue: sinantie: et squinantie: sangui-
suge impedimẽtis anhelitꝰ: asmati dilationi anheli
tus asperitati pectoris: destructioni vocis: clarificat
vocẽ facit bonã vocẽ tussi: tussi sicce: tussi antiq̃ pleu
resi peripnemonie sanici sputo saniei: ethice: mũdifi
cat vlcera velamis: sputo sanguis: dolori lateris: sã
guini ꝯgelato in pulmõe: ꝯfortat cor rectificat intel-
lectũ: malitie ꝯplexionis cordis calide malitie cõple
xionis cordis frigide: sincopi tremori cordis frigi-
do tremori cordis calido apẽtibꝰ mãmille facit abũ
dare lac.

Areola membrorum nutrimenti.

c Onfortat stomachũ debilitat stõm degẽit
malã efficit digestionẽ dirũpit desideriũ
deiicit desideriũ: desiderio corrupto mala stõ cõfert
singultui: nausee facit nauseã facit angustiã eructua
tioni facit eructuare mollificat stomachũ apit opila
tiones epatis et stomachi ꝓpat stomachũ mordicat
stõm lubricitati stomachi cõfert in stõ facit siti sedat
siti inflat stõm: sedat inflatõem stõi ꝯfert dolori stõi
apati stõ: ꝯfortat epar nocet epati siccitati epatis: do
lori epatis opilatõni epatis facit epar possidere opi
lationẽ apati epatis calido apati epatis frigido du-
ritiei epatis indurat epar debilitat epar icteritie citri
ne ictericie nigre facit possidere ictericiam hydropi-
si asciti hydropisi hisposarce hydropisi, tympani-
ti facit possidẽ hydropisim dolori splenis apati sple
nis inflationi splenis.

Areola membrorum expulsionis.

s Oluit choleras soluit humiditatẽ et humo
res grossos soluit melẽiaz soluit aquositatẽ
soluit vẽtositatẽ soluit sanguinẽ stringit cõ
fert solutioni fluxui sanguis cũ egestione facit exco-
riationẽ cholirice passioni facit possidere choliricã
passionẽ lubricitati viscerum tardat in intestinis dysen-
terie et vlceribꝰ intestinorum pũgitiuo dolori facit pũgi
tiuũ dolorẽ tenasmon colice frigide colice cale coli
ce vẽtose colice apose apati intestinorum ileos vmibꝰ
doloribꝰ viscerum fetori stercoris facit fetere stercꝰ: pro
uocat vrinã: ꝓuocat mẽstrua: ꝓuocat vtrũq̃ reten
tioni vrine ardori vrine: distillationi vrine: lenitati
vrine: mictui sanguis mictui puris: ꝯfortat renes no
cet renibꝰ diabeti lapidi renũ lapidi vesice apati vesi
ce apati renũ dolori renũ vlceribꝰ renũ vlceribꝰ vesi
ce scabiei vesice et pruritui eiꝰ dolori vesice mollifica
tioni vesice confortat vesicã nocet vesice dolori ma-
tricis retinet fluxũ matricis: mũdificat matricẽ reti-
net menstrua. ꝯfert apatibꝰ matricis duritiei matri
cis: coartationi oris matricis: prefocationi orificij
matricis calefacit matricẽ: ꝯstringit matricem: ꝯfert
ventositatibꝰ matricis: vlceribus matricis eminẽtie
matricis ꝓhibet impregnationẽ facit hereditare ste
rilitatẽ: ꝯfortat embryonẽ: educit fetũ: et deiicit ipm
et interficit eũ iuuat ad impregnandũ facit egredi se-
cundinam: facilem efficit partũ: mũdificat pturien-
tem: prouocat mẽstruã: retinet menstrua: incitat ap
petitum coeundi multiplicat sperma: minorat sper-
ma: minorat pollutionẽ: polutioni plurime mltipli
cat polutionem erigit confert satyrias apostemati-
bus veretri egressioni ani: confortat anum: confert
apostematibus ani vlceribus ani: ragadiis ani flu
xui sanguinis ani: mollificationi ani: hemorroidi-
bus ani.

Areola febrium.

f Ebribus calidis: febribꝰ antiquis tempo
ralibus frigidis: febribus permixtis: tertia
ne causonidi sinocho: q̃rtane: quotidiane
pestilentiali: ethice febribꝰ ephimeris: febri diei opi
latiue febri diei laboriose febri diei apostemose: fe-
bri antique: medie tertiane permixte: tremori febri
sincopali.

Areoli venenorum.

t Yriaca bezahar interficit venenosa: expel-
lit venenosa venenũ medicina pnitiosa na
pello extremitati caude cerui: felli vipẽ hy
usquiamo nigro opio. beriz: litharg yrio fũgis can-
taridibꝰ strãgulatori: leopardi: et ad thib: lepori ma
rino interficit mures: morsui serpentis: vipere scor-
pioni rutele: arance altarati infectori vulturis: mor
sui canis: morsui hois: cani rabioso draconi mari-
no danule mugali; sagittis venificatis alhelcil: sagit
te armene: felli leopardi.

De Aniso Cap. i.

a Nisum quid est. Est semen feniculi roma-
ni et est minoris acuitatis q̃ nabathi: et in
ipso est dulcedo et est acutius q̃ nabathi.
Electio. Romanum ponderosius est. Natu-
ra. Inquit Galienus est calidũ in secũdo siccũ in
tertio dixit Dia. est vtrũq̃ in tertio. Opera. et pro.
Est apertiuũ cũ stipticitate pauca et est sedatiuũ
dolorũ et resolutiuũ ventositatũ. et prope si assetur et
in ipso quidem est acuitas qua medicinis adurenti
bus fit vicinũ. Vulnera et vlcera. Confert infla-
tioni faciei et apostematibus extremitatũ. Membra
cap. Si ex eo fiat euaporatio: et naribus et vapor
eius attrahat sedat sodã et vertiginem. et si terat et mi
sceatur cũ oleo ro. et distilletur in aurẽ sanat qd acci
dit in interiori pte eius. et soda a cõpressione aut per
cussione et dolores etiam eius. Egritudines oculi
Confert sebel antiq̃. Membra anhelitus et pe-
ctoris. Prouocat lac. Mem. nu. Abscindit
sitiz factã ex humiditatibus baurachiis: et ꝯfert opi
latõi epatis et splenis gnãte ex hũiditatibꝰ. Mẽ.
ex. Prouocat vrinã et mẽstrua: et mũdat mĩficẽ a
fluxui hũiditatũ albarum et est motiuũ coitus: et q̃nq̃
ꝯstrigit ventrẽ. Et adiuuat ipm ad illud eius ꝓuo
catio et apit opilatões renũ et vesice et matricis. Fe
bres. Cõfert antiq̃. Venena Expellit nocumẽ
tũ venenorum et venenosorum. Permutatõ. Loco
eiꝰ carui q̃ntũ est ipsum.

De absinthio. Cap. ii.

a Bsinthiũ quid est. Est herba similis foliis
origani. Et in ipso est amaritudo et stiptici
tas acuitas. Inquit hunain. Absinthiũ est plimum
specierum. Et ex eo eni est corascenũ. et ex eo est ori-
entale et allatum de monte lukeni et susin et nabithi

⁊ tarsense. ⁊ dixerūt alij antiquoꝝ spēs eius quinq̄
sunt: tarsense. ⁊ susin. ⁊ nabathi. ⁊ corasceni. ⁊ roma
num. Et in nabathi q̄dem est bonus odor. ⁊ ad vl-
timū in ipso ē substantia terrea qua contrahit ⁊ sub
stantia subtilis qua soluit ⁊ aperit. ⁊ ē etiā ex spēbꝰ
sceha ⁊ ꝓpter hoc vocauerūt ipm̄ quidam sapiētes
sceha romanum ⁊ eiꝰ succus est fortior folijs ipsius
⁊ ipsum est in cōparatione succi prassij. Electio.
Quod ex eo est melius est susin ⁊ tarsense. ⁊ est mira
bilis coloris ⁊ odoris aloes cū conteritur. ⁊ qđ ex
ipo est recens ⁊ silvestre. Rectificatio potiōis fit cū
corasceni. ʒ. iij. Natura. Est calidum in pⁱmo.
siccum in scđo. ⁊ eiꝰ succus est calidior. ⁊ dicunt q̄-
dam ē siccum in tertio ⁊ est quasi verius. Operati
ones ⁊ ꝓprietates. Est aperitiuū ⁊ stipticum. ⁊ eiꝰ
stipticitas est fortior ipsius amaritudine: sed naba-
thinum est fortioris stipticitatis ⁊ minoris caliditatis
quapropter non soluit phlegma etiā ex stomacho
neq̄ per ipsum fit iuuamentū in hoc: ⁊ eius opera-
tio in phlegmate ⁊ melācolia: ⁊ in ipso etiam est re-
solutio. ⁊ ex ꝓꝑetatibꝰ eius est ut ꝓhibeat pannos
a tineis ⁊ corruptione vermiū: ⁊ ꝓhibet enclaustrū
ab alteratione ⁊ chartas a corrosione. In decora
tione. Facit bonū colorem. Confert tyrie ⁊ alopi
tie: ⁊ remouet vestigia sb̄ oculo ⁊ in alijs locis. ⁊ cō
fert grossitiei palpebrarū. Vulnera ⁊ vlcera. Cō
fert duritiebꝰ intrinsecis ī emplastro positū aut bibi
tum. Egritudines membroꝝ capitis. Exsiccat
caput: ⁊ ipsius succus facit sodā ⁊ existimo ꝙ illud
est ꝓpē suū nocumētum quod in stomacho facit. ⁊
vapor decoctiōis eiꝰ confert dolori auris. Et qñ bi-
bit ante vinū confert ebrietati: ⁊ qñ ex eo fit emplm̄
interius in palato cōfert ꝓfocationi intrinsece: ⁊ cō
fert apostematibꝰ que sūt post ambas aures ⁊ con
fert dolori auris ⁊ fluxui humiditatū: ⁊ confert apo
plexie bibitum cum melle. Egritudines oculi.
Confert ophthalmie antique ⁊ proprie anaba
thicum cū ex eo fit emplastrū sub oculo ⁊ panno.
Et si ex eo fiat emplm̄ cū careno sedat pulsationem
oculi ⁊ apostemata eiꝰ ⁊ ꝯfert ꝑcussiōi in eo. Egri
tudines mēbroꝝ anhelitus ⁊ pectoris. Sirupus
eius ꝯfert tetano q̄ est sub hypocōdrijs. Egritu-
dines membroꝝ nutrimēti. Reducit appetitum
⁊ est medicina mirabilis ad illud cū bibit decocti
onis eius aut succi ipsius decē diebꝰ scilicet quaq̄
die tres anulasat. ⁊ sirupꝰ eiꝰ ꝯfortat stomachum: ⁊
efficit operationes altas. ⁊ cōfert icteritie ⁊ ꝓprie si
bibant succi eius decem diebꝰ .s. quaq̄ die tres. ʒ.
⁊ ꝯfert hydropisi. ⁊ similit̄ emplastrū factum ex eo
cū ficubus ⁊ nitro ⁊ farina lolij. ⁊ est emplm̄ splenis
etiam: ⁊ qñq̄ fit emplm̄ ambabus ex eo cū ficubꝰ
⁊ farina lolij: ⁊ nitro: ⁊ interficit vermes ꝓprie cum
decoquitur cū lentibus aut rizi ⁊ comedit. Suc
cus eius ē malus stomacho: ⁊ semina eius etiā no
cumentū faciūt ori stomachi ꝓprie ꝓpter eius salse
dinem preter nabathi. ⁊ qñ permiscet cum spica vti
le ē dolori stomachi. ⁊ si emplm̄ fiat ex eo epati ⁊ sto
macho ⁊ alijs cōfert doloribꝰ eoꝝ. Epati quidem ⁊
illijs cum oleo de alcāna facto cerato: ⁊ stomacho q̄
dem cum oleo rosacco aut ꝑmixtū cū rosis: ⁊ con
fert duritiei ipsorum. Egritudines membrorum
expulsionis. Est ꝓuocatiuū vrine ⁊ mēstruorum
fortiter: etiā suppositū cū hydromelle. ⁊ soluit cho
leram. ⁊ neq̄ ꝑ ipm̄ fit iuuamen in phl̄ate: nec etiā
in illo qđ fit in stomacho ī intestinis. Sit quoq̄ po
tio eius infusi aut decocti a q̄nq̄. ʒ. vsq̄ ad septem.
⁊ pulueris eiꝰ ab vna. ʒ. vsq̄ ad. ij. ℥. Et potus siru-
pi eius etiā cōfert hemorroidibꝰ ⁊ ragadijs in ano:
⁊ qñ coquitur solū aut cum rizi ⁊ bibit cū melle in
terficit vermes cum solutiōe vētris leui. ⁊ similit̄ qñ
coquitur cum lentibus. ⁊ eius quidem sirupus con
fert oībus illis ⁊ mundificat venas ab humore cho
lerico ⁊ aquoso: ⁊ ꝓuocat ipm̄. Febres. Con-
fert antique ⁊ ꝓprie eius succus sicut succꝰ eupato-
rij. Venena. Confert morsui draconis marini ⁊
scorpionis ⁊ morsui mugali: ⁊ hyusquiamo cū vi
no ⁊ suffocationi fungoꝝ: ⁊ ꝓpē cū bibit cū aceto
⁊ eius oleū confert cimicibꝰ. ⁊ cū infunditur ꝓprie
in aqua enclaustri non corrodunt mures librum.
Permutatio. Loco eius ponit polliū: aut sce
ha armenū. ⁊ in cōfortando stomachum ex assaro
quantum ipsum est cum medio pondere myroba-
lanorum.

De Acacia. Ca. iij.

Acatia quid est. Est succus alcharisti exsic-
catus: deinde in trociscos mutatus. ⁊ in
ipsa est mordicatio que ablutione remoue
tur: quoniam est composita ex substantia terrea sti
ptica: ⁊ ex substantia subtili ex qua est eius mordica
tio que destruitur ablutione ⁊ propter suam acuita
tem mordicat ⁊ infrigidat. Electio. Melior ex
ea est que est melioris odoris viridis declinans ad
nigredinem ponderosior durior. Natura. Que
ex ea abluta est: frigida est ⁊ desiccata in secundo
et non abluta frigida ē in primo: ⁊ eius siccitas est
in termino secundi. Operationes ⁊ proprietates
Est stiptica prohibens cursum sanguinis. In de
coratione. Denigrat capillos ⁊ colorem efficit ni
grum bonum: ⁊ confert fusuris accidentibus ex fri
gore. Apostemata ⁊ bothor. Confert omni-
bus que diximus in myrto. ⁊ confert panaritio et
cum albumine oui confert adustioni ignis ⁊ apo-
stematibus calidis. Instrumenta iuncturarum.
Prohibet mollificationē iuncturarum. Egri
tudines capitis. Confert vlceribus oris membro
rum. Egritudines membrorum oculi. Con-
fortat visū ⁊ subtiliat ipsum: ⁊ non est conueni-
ens oculo ex ea nisi albassari: ⁊ sedat ophthalmi-
am ⁊ rubedinem que accidunt in eis: ⁊ ingreditur
in medicinis vngule. Egritudines membrorum
expulsionis. Constringit naturam bibita ⁊ cliste
rizata ⁊ pro emplastro posita. Et confert dysenterie
⁊ solutioni sanguinee. ⁊ abscindit fluxum matri-
cis. ⁊ remouet eminentiam ani. ⁊ eminentiam ma-
tricis, ⁊ confert mollificationibus amborum.

De assaro. Cap̄lz.iiij.

Asarum quid est. Est herba habens folia
a ⁊ semina plimarum radicum cuiꝰ nodus
est tortus: ⁊ silant piperi boni odoris mor
dicantis linguā. ⁊ hꝫ florem inter folia apud radi-
cem suam cuiꝰ color ē purpureus similis flori hy-
usquiami. ⁊ radix quidē ipsius est magis iuuans ꝙ̄
aliquid quod sit in ipō ⁊ eius virtus ē virtus acori
aut est eo fortior. Electio. Ex eo melius est qđ ē
subtilis fortioris odoris. Natura. Calidū est et
siccum in tertio ⁊ dicit ꝙ eius siccitas ē maior ipsius
caliditate. Operationes ⁊ ꝓprietates. Aperit ⁊ se
dat dolores intrinsecos oēs: ⁊ ꝓp̄e eius infusio quā
dicturi sumus in capl̄o hydropisis: ⁊ subtiliat ⁊ re
soluit ⁊ calefacit mēbra frigida ⁊ abstergit. Instru
menta iuncturarū. Cōfert sciatice ⁊ dolori ancha
rū antiqͦ: ⁊ ꝓprie eiꝰ infusio p̄dicta in capl̄o hydro
pisis. Egritudines oculi. Confert grossitudini
cornee. Et ꝓp̄e eius infusio p̄dicta in capitulo hy-
dropisis. Membra nutrimenti. Confert opila
tioni epatis ⁊ duritiei ipsius ⁊ conferūt icteritie ⁊ hy
dropisi infusionis eius tres aurei in. xij. cotulis mu
stique post duos mēses colētur. ⁊ iuuamentū in fe-
bribus ē maius: ⁊ confert duritiei splenis valde.
Membra expulsionis. Prouocat vtrūqꝫ ⁊ con-
fortat vesicam ⁊ renes: ⁊ soluit sicut helleborus al-
bus in purgatione vētris: ⁊ eius quidez potio sit se
ptem aureoꝝ cū aqua mellis: ⁊ in spermate augmē
tum efficit. Permutatio. Loco ipsius ponitur
pondus ipsius ⁊ mediuꝫ acori. ⁊ sexta ponderis eiꝰ
amomi.

De Abel. Ca.v.

Abel quid ē. Est fructus iuniperi silis zarur
a sed tamē est vehementius niger: ⁊ est boni
odoris ⁊ acuti. Arboris ꝟo eiꝰ due sūt spe
cies. Una spēs cuiꝰ folia sicut folia cupressi multas
habēt spinas. que dilatatur ⁊ nō elongat. Et alia ē
cuiꝰ folia sūt sicut tamarisci: ⁊ sapor eiꝰ est sicut cup̄s
si: sed ē siccior: ⁊ minus calida. ⁊ cum de ea assumit
duplum cinamomi ponit loco eius. Natura.
Dixerunt qdā ꝙ ē calidus ⁊ siccus in tertio. Ope
rationes ⁊ ꝓprietates. Vehemētis ē resolutionis
⁊ inest ei desiccatio cū mordicatione. ⁊ in ipō est sti-
pticitas lenis. ⁊ ponitur ī oleis calefactis: ⁊ in oleis
aromaticis. Et plimū ponit in oleo qđ fit exp̄mē
do. In vulneribꝰ ⁊ vlceribus. Confert eiꝰ pul-
uerizatio in herpete estiomeno ⁊ vlceribꝰ putridis
cum melle ⁊ ꝓhibet ambulationē ambulatiue ⁊ vl
cera denigrata: ⁊ qñqꝫ fit ex eo emplastrū quare nō
cōsolidat ꝓpter sui mordicationē ⁊ ꝓpter vehemē
tiam caliditatis ⁊ siccitatis sue: imo exsiccat. Egri
tudines membroꝝ capitis. Cū bulitur nux abel
in oleo sisamino in cochiliari ferreo donec nux ni-
gra fiat ⁊ distillat in aurem cōfert surditati valde.
Mēbra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua
⁊ eijcit fetum ⁊ educit sanguinē. Permutatio.
Loco eius ponitur casia lignea: ⁊ dicitur ꝙ pōdus
eius de nuce cupressi: ⁊ dicitur ꝙ pōdus eius de fo
lijs cupressi.

De adruma. Ca.vi.

Adruma. Natura. Est calidum ⁊ siccū
a in tertio. Decoratio. Confert alopitie
tritū cū aceto. Instrumēta iuncturarū.
Cinis eius cum aceto suppositus confert sciatice.
Membra expulsiōis. Inquit Dia. Cū mulier
tangit montanū ⁊ sibi supponit illico facit abortuꝫ.
Venena. Confert venenis omnibus: ⁊ proprie
morsui.

De antimonio. Ca.vij.

Antimonium quid ē. Est substantia plum
a bi mortui: ⁊ eiꝰ ꝟtus ē similis ꝟtuti plum-
bi adusti. Electio. Quod ex eo bonuꝫ
est: est laminosū frustis confractis cui ē splendor ⁊
cui nō admiscetur aliquid extraneū ⁊ neqꝫ ē sordi-
dum ⁊ valde velocit frangitur. Natura. Est fri
gidum in p̄mo: siccū in scđo: ⁊ ē vehementioris de
siccationis ꝙ̄ attrimētum rubeū ⁊ ē syrum. Ope-
rationes ⁊ ꝓꝑetates. Cōstringit exsiccat sine mor
dicatione ⁊ abscindit fluxum sanguinis. Vulnera
⁊ vlcera. Confert vlceribꝰ ⁊ destruit carnes addi
tas ⁊ cōsolidat. ⁊ ponitur cū adipe recente sup adu
stionem quare nō vlcerat: ⁊ si vlcerat ꝯsolidat ipam
cum permiscet cū adipe ⁊ cerusa. Membra capi
tis. Prohibet fluxum sāguinis ex naribꝰ qui est
ex velaminibꝰ cerebri. Mēbra oculi. Confer-
uat sanitatē oculi ⁊ remouet sordes vlcerū suoruꝫ.
Mēbra expulsionis. Cū superponit cōfert flu
xui sanguinis matricis. Permutatio. Loco eiꝰ
ponitur stānum adustum.

De ammoniaco. Ca.viij.

Ammoniacū quid est. Est gūma atorthut
a ⁊ noiatur qñqꝫ id quo aurū adheret: qm̄
pergamena ⁊ mēbrana ⁊ libri eo deauran
tur. Est calidū ī fine tertij: ⁊ siccū in p̄mo. Ope
rationes ⁊ ꝓꝑetates. Eius resolutio ⁊ exsiccatio ē
fortis. ⁊ nō est mordicatio eiꝰ fortis: ⁊ ex ipsius qdē
apertione peruenitur ad hoc ut faciat currere sāgui
nem ex orificijs venarū ⁊ ingredit in rectificatione
solutiuoꝝ ⁊ in ipō est lenificatio ⁊ attractio. Apo
stemata ⁊ borbor. Linitur ⁊ fit ex eo empl̄m ⁊ cō
fert scrofulis: ⁊ duritiebꝰ ⁊ apostematibus in princi
pio paruis: ⁊ postea magnis sine capite. Vulnera
⁊ vlcera. Confert vulneribus malis ⁊ corrodit
carnem malam: ⁊ facit nasci carnem bonam.
Instrumēta iuncturarum. Confert dolori sciati-
ce ⁊ iliorum: ⁊ iūcturarum bibitū cū melle aut aqua
ordei. Et cū ex eo fit emplastrum cū melle ⁊ oleo re
soluit duritiē iuncturarū. Et cum pmiscet cuꝫ aceto
⁊ baurach ⁊ rosis: ⁊ oleo de alcanna cōfert lassitudi
ni. Membra oculi. Lenit aspertatē palpebra-
rum ⁊ scabiē ⁊ abstergit albuginē: ⁊ confert humi-
ditatibꝰ oculi. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cō
fert disnie ⁊ difficultati anhelitus: ⁊ eius dilationi
cū transglutit cum melle aut aqua ordei: ⁊ mundat
vlcera velaminis: ⁊ confert p̄focationi q̄ est ex phl̄a
te ⁊ cholera nigra. Mēbra nutrimēti. Cū bibit
ex eo aureus cōfert duritiei splenis: ⁊ duritiei epatis

et silr̄ cū linitur cū aceto ⁊ ꝯfert hydropisi Membra expulsionis. Prouocat vrinā ita vt sanguinē mingere faciat. ⁊ interficit ascarides ⁊ solutōne educit: ⁊ facit exire embryonē siue viuū siue mortuum ⁊ ꝓuocat mēstrua. Et linit sup duritiē testiculoꝝ cum aceto ⁊ lenit eos. Permutatio. Loco eiꝰ ponit sordities aluearij apum.

De aniudem. Ca.ix.

Aniudem quid est. Ex ea est alba ⁊ nigra q̄ est fortior ⁊ hec nigra nō egreditur in cibis Et ipsius radix est propinqua sapori astirgar ⁊ eius natura est aerea: sꝫ astirgar est tarde digestionis ⁊ nō est hoc in ordine eius q̄uis sit etiā digestionis valde tarde. Alsc vero que est eius gūma capitulū singulare faciam aliud. ⁊ melius quidē est vt administretur eius decoctio: aut ipsius acetū q̄ꝫ corpus eius Natura. Calida est ⁊ sicca in tertio Operationes ⁊ proprietates. Est subtiliatiua valde. Et radix eius inflat ⁊ cū corpꝰ ex ea fricatur ⁊ proprie cū lacte eius trahit materias ad exteriora virtuose. Decoratio. Alterat ventositatē corporis. Et si ex ea fiat emplastrū cū oleo sanat aggregationes sanguis sub oculo. Apostemata ⁊ bothor Confert dubellet intrinsecis. ⁊ cū permiscetur ipa ⁊ radix cū emplastris ꝯfert scrofulis Instr̄a iūcturarū. Qn̄ pmiscetur cū oleo irino: aut oleo de alcanna confert doloribus iuncturaꝝ prope. Mēbra nutrimēti. Radix eius facit eructuare ⁊ stringit ventrē: ⁊ est tarde digestionis: ⁊ digerit ⁊ calefacit stomachū ⁊ ꝯfortat eū ⁊ disrūpit appetitū Mēbra expulsionis Qn̄ decoquit cū corticibꝰ ḡnatoꝝ in aceto sanat hemorroidas ani ⁊ ꝓuocat: ⁊ facit fetere odorēꝫ stercoris: ⁊ ventositatē exeuntem ꝑ anū et est nociua vesice. Venena. Est bezahar venenis.

De astirgar. Ca.x

Astirgar quid est. Rectius est vt eius acetū administretur ⁊ est propinqua aniudem in natura sua sed est calidior ea. Natura. Calida est ⁊ sicca in fine tertij. Membra nutrimenti. Eius acetum est bonum stomacho: ⁊ purgat ipsum ⁊ confortat eū: ⁊ disrumpit appetitū. Sꝫ corpus ipius facit nauseam mordicatione sua: ⁊ tardat mora ip ius in stomacho: ⁊ eius digestio in ipo Febres. Proprietas eius est iuuamentū febris quartane.

De amirberis. Ca.xi.

Amirberis quid est Est azataraſch: ⁊ ex eo est rotundū rubeū campestre. ⁊ nigrū longū arenosum aut montanū ⁊ est fortius. Natura. Frigidū est ⁊ siccū in fine tertij. Operationes ⁊ proprietates. Est vincens cholerā valde. Apostemata ⁊ bothor. Ex proprietatibꝰ eiꝰ est suū iuuamentū qꝛ ꝯfert apostematibꝰ calidis sic emplastrū superpositū. Mēbra nutrimēti. Cōfortat stomachū ⁊ epar ⁊ abscidit valde. Mēbra expulsionis Cōstringit ⁊ ꝯfert rasure etiā fluxui sāguinis inferius.

De Alaunoch ⁊ alahabar. Ca.xij.

Alaunoch ⁊ alahabar quid est. Utrūqꝫ est plumbū nigrū in quo est substātia aquosa multa quā ꝯgelauit frigus: ⁊ in ipso sūt aereitas ⁊ terreitas nō vehementis multitudinis. Signū aūt humiditatis eius sicut existimat Gal. est velocitas liquefactōis eius ⁊ aereitatꝭ ipsiꝰ est vehemētia raritatis eius: ⁊ qꝛ ipm crescit cū dimittitur in humorositate terre ⁊ inflat: ⁊ est vehemēter infrigidās apostemata. Natura. Est frigidū ⁊ humidū in secundo. Apostemata ⁊ bothor. Fiant ex eo pistillū ⁊ tabula ⁊ fricetur vnū eorum sup aliud cū aliquo ex oleis ⁊ tunc illud qđ ex ipso resoluitur ꝯfert apostematibus calidis: ⁊ infrigidat ea: ⁊ saniosa ex ipsis ita qꝛ curantur: ⁊ ligatur ex eo lamina sup scrofulas ⁊ glandulas ⁊ vlcera iuncturaꝝ: ⁊ ipsaꝝ glādulas ⁊ destruūtur. Vulnera ⁊ vlcera. Ipius fricatio predicta ⁊ eius adustū prope ablutū ꝯfert vulneribus malignis ⁊ vlceribus cancerosis ⁊ vlceribus iuncturaꝝ. Instrumenta iuncturarū. Conferūt ipsius fricatio ⁊ adustio predicte vlceribꝰ iuncturaꝝ ⁊ si stricte ligetur super torsionēꝫ iuncturarū ⁊ suas glandulas liquefacit eas. Membra oculi Qđ ex ipso adustū est: est iuuatiuū in vlceribꝰ ꝓpe cū abluit: ⁊ silr̄ opthalmie sicce. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Qđ ex eo adustū est: iuuatiuū est vlceribꝰ mammille ⁊ silr̄ eius fricatio ⁊ adustio predicte. Membra expulsionis Confert hemorroidibꝰ ⁊ ligatur lamina super locū renū: ⁊ prohibet pollutionē frequentē: ⁊ sedat desideriū coitus. ⁊ vtrunqꝫ eoꝝ ꝯfert vlceribus veretri ⁊ testiculoꝝ ⁊ apostematibus ipsorum.

De Aumeli Ca.xiij.

Aumeli quid est. Est oleum dulce valde spissuꝫ sicut mel: ⁊ spissius eo extrahitur ex cruce arboris que est in terra murzie dulcior ⁊ fit ex eo oleū si cum eo admiscetur etiam oleuꝫ de flore eius: ⁊ nominatur aumel ⁊ oleum mellis Electio. Ex eo est melius quod est magis clarū: ⁊ spissius: ⁊ antiquius. Natura. Calidum est ⁊ humidum ⁊ ipius caliditas plurima est humiditate eius Vulnera ⁊ vlcera. Confert vulneribus vlcerosis illinitum. Instrumenta iuncturarū. Confert doloribꝰ iūcturarū Membra capitis. In ipso est virtus faciendi subet: ⁊ facit pigritiam? Membra oculi. Conueniens est tenebrositatiꝫ oculoꝝ cū ex eo fit collyriū. Membra expulsionis. Tres. ℥. ipsius cū. ix. ℥. aque solutiōe educūt cholerā ⁊ humores crudos: ⁊ faciūt pigritiā ⁊ mollificāt. verūtū nō est sollicitudo habenda: neqꝫ timendū est ex eo qđ ipm soluit quoniā est iuuatiuuꝫ cū eo qđ ex ipso apparet incolume. oportet tamē ne sup ipm dormiāt omnino.

De Agalugin. Ca.xiiij.

Agalugin qđ est. Lignū induꝫ aut arabicū boni odoris habens cutē coopertam intrans in numero specierū que venduntur. et in ipso est stipticitas cum amaritudine pauca.

Membra capitis. Collusio oris facta ex ipsiꝰ decoctione odorē oris efficit bonū. Membra anhelitus ⁊ pectoris: Confert dolori pectoris ⁊ lateris. Membra nutrimenti. Confert dolori epatis. ⁊ aureus vnus ex eo confert viscositati stomachi ⁊ debilitati ipsius. Membra expulsionis Cum bibitur aqua cōfert vlceribꝰ intestinoꝝ. ⁊ dolori pūgitiuo calido.

De Amgailem. Ca.xv.

Mgailem quid est. Est arbor locorum rusticoꝝ nota Natura. Est frigida ⁊ sicca Operatōnes ⁊ proprietates Est stiptica prohibens sanguinē ⁊ species fluxus. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Prohibet sputū sanguinis. Membra expulsionis. Prohibet fluxum matricis.

De Athararie. Ca.xvi.

Tharārie quid est. Hec est medicina acuta que nō bibitur propter suam acuitatē: sed in epithymatibus administratur post fractionē sue acuitatis. Natura. Est calida ⁊ sicca valde. Operationes ⁊ proprietates. Permutat complexionē malam frigidā ad complexionem malam calidam. Et neque sit audax aliqͣ nis super ipsum nisi epithymando. In decoratione. Confert panno. In apostematibus ⁊ bothor. Confert bothor lenibus. In vulneribus ⁊ vlceribus Confert scabiei vlcerose ⁊ impetigini. In strumenta iuncturarū. Emplastrū factū ex ea cōfert sciatice.

De Azedaraeth. Ca.xvij.

Zedaraeth qd est Arbor nota hñs fructū silez nabach: ⁊ nomināt eā inrechi. myrobalanū: ⁊ in tabrasten ⁊ kien ⁊ tahich: ⁊ est arbor magna. ⁊ est ex magnis arboribus Natura. Quod est supra ipsam est calidū in primo: siccū in fine primi. Opationes ⁊ propetates Eius socha apit opilatōes. In decoratione: Aq̄ folioꝝ eius interficit pediculos ⁊ prolongat capillos ⁊ proprie radices eius cū administrātur cū vino. Membra capitis. Eius flos aperit opilatōnes epatis ⁊ cerebri. Membra anhelitus ⁊ pectoris Eius fructus nociuus est pectori valde: ⁊ est pernitiosus. Membra nutrimenti. Eius fructus est malus stomacho ꝯturbans Febres. Dicit ꝙ decoctio corticū eiꝰ cū fumo terre ⁊ myrobalanis desecata ꝯfert febribꝰ phlaticis Venena. Succus extremitatū eiꝰ cū melle resistit venenis oībꝰ: ⁊ eiꝰ fructus inficit fortasse. Permutatio Loco eiꝰ in elōgatōe capilloꝝ ponūtur folia canabis.

De auricula muris Ca.xviij.

Auricula muris quid est. Est herba cuiꝰ virtus sm̄ Gal. est propinqua virtuti herbe q̄ vitrū abstergitur. ⁊ hoc nomen absolutū est duabꝰ herbis quarū vna est quā nominat Galienꝰ ⁊ odoratur ex ea odor malus: ⁊ nō habet duritiem: ⁊ altera quam nominauit Dia. ⁊ existimauit ꝙ sit similis volubi: nisi quia minora habet folia comparata ad ipsam: ⁊ est herba expansa super faciem terre ꝑros habēs stipites domestica bona sine odore: ⁊ nō habens saporē fortē azuli nō habens flores cuiꝰ semē semini coriandi silatur ⁊ hirundines ex ipso comedunt ⁊ est calida ⁊ proprie cuius origo non est iuxta aquā. Inquit musaihach iuuamentū eius est iuuamentū absinthij ⁊ est res q̄ non est inuenta in duabus plantis simul. Natura. Que ex eis nota ē sꝫ Galienū est frigida ⁊ humida in gradu primo ⁊ altera est ex sūma medicinarum calidarū. Operationes ⁊ proprietates. In prima nō est stipticitas ⁊ altera est desiccatiua ⁊ rubificatiua Vulnera ⁊ vlcera. Illa quam nominauit Dia. extrahit spinas ⁊ furculos: ⁊ facit adherere plagas. Membra capitis. Confert epilepsie bibita: ⁊ torture sternutatione facta ex ea vehementer: ⁊ eius sternutatio mūdificat cerebrum.

De abugilise. Ca.xix.

Bugilise quid est. Est lactuca asini ⁊ nominatur etiam simarē ⁊ sincarē. ⁊ est pilosa: spinosa: aspera: nigra: plima habens folia sup radicē annexa ei. ⁊ eiꝰ radix in grossitudie est digiti: coloris rubei valde q tingit cū tingit in estate. ⁊ ex ea est species alia citrina folia habens coloris rubei ⁊ eius species sunt quattuor. Abugilise: intisamꝰ amelenius: ansubesin Electio. Fortiores omnibus sunt due ꝑme species Natura. Dixit Gal. ꝙ ex abugilise est que est calida ⁊ sicca. Operatōnes ⁊ proprietates. Que ex ea nominatur abugilise est subtiliatiua cū stipticitate: ⁊ propter hoc est pōtica amara: sed ponticitas est in reliquis magis apparēs. Relique vero due species sunt acutiores primis: ⁊ fortioris caliditatis: ⁊ radix eius fortioris ē caliditatis q̄ꝫ folia. In decoratione Quando liniitur cū aceto confert morphee: ⁊ ipsa excoriat cutē: et eius folia sūt debiliora radice eius. In apostematibus ⁊ bothor Prohibet radix abugilise que est ex eis cuꝫ farina ordei fracti herisipilā: ⁊ similiter radix amelenius: ⁊ ipsa resoluit scrofulas cū superponitur eis cū adipe. In vulneribus ⁊ vlceribus Ponitur cū cera super vlcera oīa ⁊ adustionem ignis proprie. Membra nutrimenti. Radix abugilise aptat stomachū ⁊ eiꝰ decoctio cū aq̄ alkarari valet ictericie ⁊ dolori splenis. Membra expulsionis Decoctio eius cū aqua alkarari: aut aq̄ chartami ꝯfert dolori renū ⁊ lapidi in renibꝰ. Cūq̄ꝫ mulier sibi supponit radicē eius abortū facit: ⁊ eius folia frixa cū vino stringunt ventrē: sed abugilise resoluit humores cholericos: ⁊ radix habentis citrina folia ex ea cuꝫ isopo ⁊ sinapi interficit vermes ⁊ educit eos. ⁊ similiter alsimaren absolute que ex ea citrina est ⁊ reliqua sed citrina est fortior in hoc. Febres. Decoctio radicum abugilise cum aqua alkararin confert febribus antiquis. Venena. Quando masticatur ex citrina habente folia citrina rubei coloris ⁊ pijcitur sup venenosa interficit ea. ⁊ due alie spēs ꝯferūt morsure vipere bibite ⁊ linite ⁊ sputate.

De almesuus. Ca. xx.

Almesuꝰ qd est. Dicit ꝙ rectius eēt ut de eo loqremur in caplo de mini: verūtñ nos at tulimꝰ narrationē eiꝰ in hoc caplo: ⁊ ut sit magis nota: ⁊ magis famosa. Natura. Dixerūt qdam ꝙ est frigida ⁊ sicca: ⁊ dixerūt alij ꝙ ē calida ⁊ sicca cū vtute. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est vehementis abstersionis: ⁊ apud Dia. ē adustiua ⁊ putrefactiua. In decoratione. Abstergit dētes fricando. Membra capitis. Dixerūt quidam ꝙ qñ tenet in ore frangit dētes: ⁊ dixerūt aut ꝓprietate sua: aut ꝓpter venenū vipere quo multiplicat in locis in qbꝰ ipa est: ⁊ hec qdem vba sūt eius qui multa fabulose narrat: ⁊ nō cognoscit de operatione veneni vipere cū positū est ad aliqd membrū nō efficit hanc opationem: ⁊ ꝓprie cum tēpus supra ipm ꝓlongatum fuerit. Membra expulsionis. Dicunt ꝙ cum ex ipa adheret granum vnum in extremitate siringe annexū glutini romano ⁊ intromittitur in vesicā frangit lapidem. Sed hoc ē ex eis que a me elongātur. Venena. Est venenū mortale.

De armech. Ca. xxi.

Armech qd ē. Est herba iameni boni odoris siīs cinamomo grosso. In decoratione efficit odorē eiꝰ bonū. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus calidis ꝓprie sicut emplastrum supposita. In vulneribꝰ ⁊ vlceribus. Prohibet dilationem vlcerū: ⁊ cōsolidat ea siccādo ꝓpter desiccationē que ē in ea sine mordicatione ⁊ ꝓhibet putrefactionē mēbrorū. Membra capitis. Cōfortat cerebrum ⁊ stringit gigiuas ⁊ ꝯuenit egritudinibus oris. Membra oculi. Ex ea comestum confert opthalmie. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Confortat cor ⁊ oīa viscera. Membra expulsionis. Stringit naturam.

De allabuch. Ca. xxij.

Allabuch qd est. Dicūt ꝙ ē aladar. Dico aūt ꝙ siue nō sit hoc allabuch aut sit de veritate ꝑtinet ei ut dicemꝰ in caplo de lē. Et ē ex magnis arboribꝰ: ⁊ forsitan ꝑmutāt ad egyptū ⁊ alterat illic nā eiꝰ. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Confert fluxui sanguinis etiā si sup mēbrū ponat. ⁊ abscindit curiū.

De athamaraet. Ca. xxiij.

Athamaraet qd est. Est medicina inda efficiens peonie ꝯpationē. Mēbra capitis. Ex folijs eius fiat epithima illi ad cuiꝰ caput eleuat vapor: ⁊ ꝓhibetur epilepsia.

De albiage. Ca. xxiiij.

Ablage qd est. Est medicina marina siīs alcot q̄ orit in vere. ⁊ ē siīs etiā andacoche ꝑlimos hñs stipites. ⁊ eiꝰ semē est sicut semē baucie. Mēbra nutrimēti. Confert spleni valde. Mēbra expulsiōis. Prouocat vrinā.

De asefeni. Ca. xxv.

Asefeni quid est. Existimo ꝙ ē pastura camelorū. Mēbra expulsionis. Mūdificat renes. Venena. Plurimū cōfert iuuamentum morsure canis rabiosi.

De alguasen. Ca. xxvi.

Alguasen qd ē. Est herba siīs lilio: ⁊ nominatur ꝓpter illud lilialis. Natura. Est calida ⁊ sicca in ꝑmo. Operationes ⁊ proprietates. Desiccat cum equalitate ⁊ abstergit. In decoratione. Confert panno ⁊ resoluit totū illud cum equalitate. Venena. Gal. dixit ꝙ est iuuatiua proprie morsure canis rabiosi ⁊ iam sanati sunt multi ⁊ ꝓpter illud nominatur grece alguasen.

De atratisus. Ca. xxvij.

Atratisus qd ē. Est medicina cognita cum chali. Natura. In ipsa ē parum infrigidationis ⁊ non est in ea stipticitas. Operationes ⁊ proprietates. Desiccat cum equalitate ⁊ eius virtus est resolutiua cum infrigidatione. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus emunctoriorum more emplastri superposita ⁊ suspensa.

De ardifrigi. Ca. xxviij.

Ardifrigi qd est. Est herba siīs cappari acuti odoris valde ⁊ grauis hñs fructū in tecis. Natura. Dixit alkanzi ⁊ arabib ꝙ est fortior in natura sua q̄ solatrum ⁊ alkekengi. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus intrinsecis ſm verba arabib. ⁊ potio ipsius sit vsq ad. ij. ℥. ⁊ liniatur super apostemata calida extrinseca: ⁊ erit mirabilis valde vbicunq apposita. Venena. Cum linitur super puncturam vespe sanat illico.

De abutilon. Ca. xxix.

Abutilon qd ē. Est plāta similis cucurbite ⁊ dixit alkanzi ꝙ hoc nomine est nota. Vulnera ⁊ vlcera. Dicit ꝙ ē res magis iuuatiua vulneribus recentibus ⁊ conglutinat ⁊ consolidat ea statim.

De asio. Ca. xxx.

Asius quid est. Est lapis super quem nascit sal: cuius flos noīatur asius: ⁊ videtur ꝙ sit eius generatio ex rore maris ⁊ imbre q cadit sup eū. Operationes ⁊ ꝓprietates. Virtus eius ⁊ virtus floris eius est aperitiua: carnis gnātiua: putrefactiua parū cū liq̄factione carnis putrefacte absq mordicatiōe. Apostemata ⁊ bothor. Resoluit exituras more empli supposita cū terebinthina aut pice. In vulneribꝰ ⁊ vlceribꝰ. Vz vlceribꝰ difficilibꝰ ⁊ antiqs ⁊ magnis ⁊ ꝓfūdis. Instrumēta iūcturarū. Cū farina ordei sup posita valet podagre: ⁊ qñ ponit extrema ipiꝰ in decoctione eiꝰ iuuant. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Si trāsglutiat cū melle ꝯfert vlceribꝰ pulmonis. Mēbra nutrimenti. Cū linit cū calce ⁊ aceto sup splenem cōfert.

De atuit. Ca. xxxi.

Atuit. Natura. Calidū ē in scdo. humidū in primo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Inest ei abstersio vltime. In decoratione. Abstergit morpheam fortiter.

De absio. Ca. xxxij.

Absius quid est. Est medicina carmeni ⁊ ꝑsicca. Natura. Calida subtilis.

De anagale. Ca. xxxiij.

Nagalis qd eſt. Eſt duobꝰ modis: vnus eoꝝ eſt cuiꝰ flos ē citrinꝰ: ⁊ aliꝰ cuius flos ē celeſtis. In vulneribus ⁊ vlceribus. Côueniūt ambo vulneribꝰ ⁊ ꝓhibēt ipſoꝝ apertionē: ⁊ extrahūt ſurculos ⁊ ſilia: ⁊ ꝓhibēt vlceruꝫ ampliationem. Mēbra capitis. Si ex aqs amboꝝ fiat gargariſmus: ⁊ fiat caputpurgiuꝫ cum eis ꝓuocant phlegma plimū a capite ⁊ ſedant doloreꝫ mollem qui ē in parte illa. Mēbra expulſionis. Qñ bibitur cum vino cōfert dolori renū: ⁊ exiſtimauerūt quidam ꝙ varia declinās ad colorē cineris reducit anū ꝓminentē exterius ⁊ rubeuꝫ habēs florē augmētat ei eminentiā. Venena. Qñ bibit cū vino cōfert veneno vipere.

De abrich. Ca. xxxiiij.

Brich quid eſt. Eſt medicina perſicea. Membra capitis. Eſt bona ſeruationi ⁊ rationi.

De auſid. Ca. xxxv.

Uſid qd eſt. Eſt ſpecies nenufaris indi. Natura. Dixit filius meſiriohe. Eſt calida ⁊ ſicca.

De ardiud. Ca. xxxvi.

Rdiud qd ē. Eſt medicina ſic̄ cepe ſciſſū.

De aribut. Ca. xxxvij.

Ribut qd ē. Eſt medicina cabruſia q̄ aſſūpta ē ex re q̄ aſſimilat̄ oſtraco. Natura. Dixit Gal. Eſt frigidū in ſcdo: ſiccū in primo: ⁊ eiꝰ fructꝰ ē calidus ⁊ ꝯtractiuꝰ in ꝓncipio primi: exſiccatiuꝰ in ſcdo. Operationes ⁊ ꝓpͤtates. Cōſeruat femur pueroꝝ ut nō oriāt̄ pilli i ipo ſpacio lōgo. Mēbra nutrimēti. Fructꝰ eiꝰ confert ictericie.

De adrumilon. Ca. xxxviij.

Drumilon quid ē. Eſt medicia q̄ noiatur bipēnis. hꝫ eni duas acies ſicut bipēnis. Natura. Eſt calida: ⁊ in ipa ſūt amaritudo ⁊ ponticitas. Operatiōes ⁊ ꝓpͤtates. Aperit opilatiōes viſcerū. Inſtrumēta iuncturarum. Confert doloribꝰ iuncturaꝝ ⁊ tali.

De atinat. Ca. xxxix.

Tinat qd ē. Eſt medicina inda i virtute teſticuloꝝ vulpis. Et oꝫ ut ꝯſiderct: ita ut nō ſit atuit. Natura. Calida ē ⁊ humida. Mēbra expulſiōis. Augmētat coitū.

De ata. Ca. xl.

Ta qd eſt. Eſt arbor algarab dicta i caplo de gaim.

De anacardo. Ca. xli.

Nacardus qd ē: Eſt fructꝰ ſilis oſſi dactuli ⁊ medulla eiꝰ ē ſilis medulle nucis dulcis in quo nō eſt nocumētū: ⁊ cortex ipius eſt rarus frangibilis in cuiꝰ raritate eſt mel viſcoſū habens odorē: ⁊ ſūt hoies q ipm maſticāt ⁊ nō nocet eis ⁊ ꝓpͤcū nuce. Natura. Calidus ē ⁊ ſiccus in quarto. Opationes ⁊ ꝓpͤtates. Eiꝰ mel eſt vlceratiuū apoſtematū ⁊ aduſtiuū ſāguinis ⁊ hūorum. Decoratio. Eradicat verucas ⁊ aufert albaras ⁊ eradicat barulos: ⁊ ſanat alopitiā phlīaticā Apoſtemata ⁊ bothor. Cōmouet caſa apata i interioribꝰ. Inſtrumēta iūcturaꝝ. Cōfert frigori neruoꝝ ⁊ eoꝝ mollificationi ⁊ paralyſi ⁊ torture. Mēbra capitis. Cōfert corruptiōi memorie cuꝫ eius cōfectio nota anacardinū ſumit. Sed tñ ꝯmouet alienationē ⁊ melancoliā. Mēbra expulſiōis Suffumigant̄ cum eo hemorroides ⁊ exſiccant̄ Venena. Eſt ex ſūma venenoꝝ: ⁊ adurit hūores ⁊ interficit: ⁊ eiꝰ qdē tyriaca ē lac vaccinū butyro inde extracto: ⁊ oleū nucis eius frāgit virtutē. Permutatio. Loco eius ponit̄ qntuplū ponderis eiꝰ de bondacha: ⁊ quarta pōderis ipiꝰ de oleo balſami: ⁊ tertia pōderis ipius de napta alba.

De anate. Ca. xlij.

Nas. Natura. Calidior ē oibus auibus domeſticis: ⁊ dicūt qdā ꝙ ipa calefacit ifrigidatū: ⁊ facit calefactū poſſidere febrē. Opatiōes ⁊ ꝓpͤtates. Eius pinguedo eſt maxima i ſedādo dolorē: ⁊ ſedando mordicationē in ꝓfundo corporis: ⁊ eſt melior pinguedinibꝰ auium ⁊ eiꝰ caro vētoſitatē diſſoluit ipiuſ ſtomachi: ⁊ ē plurimi nutrimēti. In decoratione. Eiꝰ pignedo clarificat colorē: ⁊ caro ipius impiguat. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Clarificat vocē. Membra nutrimēti. Eiꝰ caro tardat̄ in ſtomacho ⁊ eſt grauis: ⁊ ꝓprie caro anſeris. Sed leuiꝰ qȯ ē in ipſa ⁊ melius ſunt ale. Cū aūt digeritur caro haruꝫ auium eſt nutribilior omnibus carnibus auiū. Mēbra expulſionis. Augmentum efficit in coitu: ⁊ multiplicat ſperma.

De auellana. Ca. xliij.

Vellana qd ē. Eſt nota: ⁊ eiꝰ qdē terreitas maior ē terreitate nucis: ⁊ nutribilior nuce qm̄ eſt magis ſolida. ⁊ minus vnctuoſa ⁊ tardioris digeſtionis. Natura. Decliuis eſt ad caliditatē quādā ⁊ ſiccitateꝫ puam. Opationes ⁊ ꝓprietates. Generatur ex ea cholera: ⁊ i ipa ē ſtipticitas maior q̄ꝫ in nuce: ⁊ in ipa ē inflatio: ⁊ generat vētoſitates in vētre inferiori. Decoratio. Qȯ ex ea aduſtū ē tingit capillos. Mēbra capitis. Facit ſodā ⁊ aſſatur ⁊ comeditur cū pauco pipere: ⁊ maturat corizam. Hyp. inquit: auellana in cerebro facit augmentum. Membra oculi. Exiſtimauerunt quidā ꝙ ipſa linita ſuꝑ verticē puerorū varios habētiū oculos delet varietateꝫ. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Comedit̄ cū aqua meli ⁊ cōfert tuſſi antique ⁊ adiuuat ad ſpuendū. Mēbra nutrimenti. Eſt tarde digeſtionis ⁊ excitat vomitum: ⁊ ē tardioris digeſtiōis q̄ꝫ nux. Mēbra expulſionis. Eiꝰ cortex ē ſtipticꝰ ⁊ ſtringit ventrem. Venena. Cōfert venenis ⁊ morſibus ⁊ ꝓcipue cum ficubꝰ ⁊ ruta: ⁊ pūcture ſcorpionis.

De agno caſto. Ca. xliiij.

Gnus caſtꝰ qd eſt. Eſt plāta: ⁊ ē fortaſſe ꝓpter ſui magnitudinē arbor: ⁊ naſcit̄ i locis ꝓpinqs aqs: ⁊ eiꝰ qdē rami ſunt duri: ⁊ folia ipſiꝰ ſunt ſicut folia oliue: ſed ſūt leniora: ⁊ eius lignū nō ingredit̄ in medicinā: ſed flos eius ⁊ folia ⁊ fructus. ⁊ in fructu qdem eiꝰ ⁊ in reliquis que ex co

administrantur est subtilitas ⁊ acuitas ⁊ ponticitas: et
est infra rutaȝ siccā. Natura. Calidus in primo
siccꝰ in scdo. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Est reso
lutiuus ⁊ disgregatiuus ventositatū. ⁊ in ipo est ap-
tio cum stipticitate. Decoratio. Est mundificati
uus coloris. Instrumenta iuncturarum. Fit ex
eo emplastruȝ cū folijs suis torsioni neruorūȝ ⁊ re-
mouet lassitudineȝ. Membra capitis. Facit so-
dam ⁊ subet bibitus. ⁊ quādo fit ex eo emplastrum
confert sode: ⁊ cū illud quod ex eo est fixū comedit
minus efficit sodā. Membra anhelitus ⁊ pecto-
ris. Est ex eis que multiplicant lac minorādo sper
ma: sitqȝ eius potio. ℥. ij. vsqȝ ad. ℥. i. Membra
nutrimenti. Aperit opilationes epatis ⁊ opila
tiones splenis: ⁊ valde iuuat duritiē ⁊ cū bibit ex eo
cū oxymelle quātitas. ℥. ij. confert hydropisi. Mē
bra expulsionis. Sedet in eius decoctione ꝓp do
loreȝ matricis ⁊ apostema eius. ⁊ bibitus cū menta
stro ⁊ vaporatꝰ desiccat sperma. ⁊ quādo aliquid ex
stipitibus eius sternit sub dorso ꝓhibet pollutionē
⁊ virge erectionē: ⁊ suffumigant mulieres cuȝ vehe-
mens desideriū adest. ⁊ est ꝓuocatiuus: ⁊ confert p̄-
cipue semen eius fissuris ani. ⁊ fit ex eo emplastrum
cū butyro duritiei testiculi p̄cipue cū semine eius.
Venena. Confert morsui serpentis cuȝ bibit ex
eo. ℥. i. ⁊ silr̄ morsui canis ⁊ lupi superposito empla
stro ⁊ suffumigatione facta ex eo ⁊ eius folia fugant
venenosa.

De alis. Capitulum. xlv.

Le. Electio. Meliores earuȝ sunt ale
a gallinaꝝ: ⁊ ale anserū sūt bone digestionis
⁊ nutrimenti. ⁊ non sunt leues nisi ꝓp mul-
titudinē motꝰ ⁊ exercitij sui. ⁊ eaꝝ nutrimentuȝ non
multiplicat nisi ꝓp multitudīeȝ carnis que est in eis.
Apostēata ⁊ bothor. Dicit ꝙ qn̄ penne alaruȝ
alguarascen miscēt cū equalitate sui de hyusgamo ⁊
adurunt ⁊ terunt ⁊ ponunt in pane sicut sal: resoluūt
scrofulas in collo absqȝ ferro: ⁊ silr̄ quādo puluerizā
tur sup panem ⁊ comedit. Membra expulsionis
Dr̄ ꝙ panis factus cū eo qd̄ dictū ē soluit valde.

De Acoro. Capitulum. xlvi.

Corus quid est. Est radix plante que est sic
papyrus ⁊ orit plīm eius in locis aquosis
⁊ in aquis. ⁊ sup hanc radicē sunt nodi ad
albedinem declinantes in qua est odor horribilis: ⁊
paꝝ boni odoris ⁊ est calidus acutus. Gal. auteȝ
dixit ꝙ non administrat nisi radix eius. ⁊ eius v̄tus
est ꝓpinqua virtuti aristologie ⁊ ireos. Electio.
Melior ex eo est ille qui est spissior ⁊ magis solidi
us: ⁊ dulcior: ⁊ melioris odoris. Natura. Cali
dus est ⁊ siccus in principio scdi usqȝ ad medium.
Operationes ⁊ ꝓprietates. Est apitiuus resolu
tiuus inflationis ⁊ ventositatū subtiliatiuus: ⁊ abstē
git sine mōdicatōe apitiuus. ⁊ apud. Gal. eius odō
non est nisi bonus: est sm̄ ꝙ nos sentimus non bo
nus. Decoratio. Clarificat colorē ⁊ confert mor
phee ⁊ albaras. Instrumenta iuncturaꝝ. Con
fert spasmo ⁊ cōtritioni lacertoꝝ ⁊ decoctio eiꝰ etiaȝ
embrocata ⁊ bibita. Membra capitis. Confert
dolori dentis valde ⁊ grauitati lingue. Membra
oculi. Attenuat grossitudineȝ cornee: ⁊ confert al
bugini: ⁊ ꝓprie in vtrisqȝ succus eius. Membra
anhelitus ⁊ pectoris. Eius decoctio est bona do
lori lateris ⁊ pectoris. Membra nutrimenti.
Confert dolori epatis frigido ⁊ confortat ipm̄. ⁊ cō
fert stomacho: confert duritiei splenis: immo exte-
nuat splenem multū ⁊ mundificat stomachuȝ.
Membra expulsionis. Confert dolori pungitiuo
ventris ⁊ rupture, ⁊ eius decoctio valet ad doloreȝ
matricis: ⁊ ꝓuocat vrinaȝ fortiter ⁊ menstrua ⁊ con
fert distillationi vrine sm̄ ꝙ dixerūt qdaȝ ⁊ in coitu
augmentū efficit: ⁊ excitat desideriū ipius. Et cō
fert dolori intestinoꝝ ⁊ rasure coꝝ frigidis. Vene-
na. Confert puncture oīuȝ venenosoꝝ. Per
mutatio. Loco eius ponit in depellēdis vētosita
tibus ⁊ iuuamēto qd̄ facit epati ⁊ spleni eq̄le pondꝰ
de cimino cū ℥ᵃ pōderis sui de aristologia.

De Argento viuo. Capitulū. xlvij.

Rgentū viuū quid est. Argentū viuuȝ ali-
a ud est purgatū ex minera sua: ⁊ aliud extra
hitur ex lapidibus minere sue sicut cū igne
fit aurū ⁊ argentū. Lapis v̄o minere ipius cuȝ est
purus ⁊ non ꝑmiscent ei terra ⁊ lapides habȝ colo-
rem vzifur. immo vzifur habȝ colorē eius ⁊ nō con
sequit eū. Gali. quidē ⁊ alij existimauerūt ꝙ ipm̄ sit
arte factū sicut lithargyriū: qm̄ est extractū cuȝ igne
oportet ergo ut auꝝ sit arte factū sicut lithargyrium
qm̄ est extractū cū igne: ⁊ qm̄ substantia eius est silis
substantie vzifur. Existimauit itaqȝ ꝙ ipm̄ non sit ni
si vzifur ī vase linito luto ⁊ accēdit ignis sup ipsū et
sublimat. sed non est ita: immo vzifur fit ex eo cū sul
fure deinde possibile est ut extrahat ex eo sicut extra
hitur ex vzifur minerali qd̄ est de substantia argēti
viui. Natura. Est frigidū ⁊ humiduȝ in secūdo
Operationes ⁊ proprietates. Sublimatuȝ est
stipticū. Decoratio. Quod ex eo extinctum est
est medicamē pediculoꝝ ⁊ lendinum cum oleo ro-
Vulnera ⁊ vlcera. Extinctum valet scabiei: cuȝ
oleo rosaceo aut cum medicinis scabiei ⁊ vlceribus
malis. Instrumenta iuncturarum. Eiꝰ vapor
facit accidere paralysim ⁊ tremorem ⁊ rectat mēbra
Membra capitis. Fumus eius destruit auditū
⁊ fumus eius facit accidere fetoreȝ oris cum transit
per ipsum. Membra oculi. Fumus eius de-
struit visum. Mēbra expulsionis. Dixit Pau
lus ex hominibus fuerunt qui biberunt extinctum
in ileon. Venena. Argentum viuum sublima-
tū est interficiēs ꝓpt vehemētem incisionē. Et eius
cura fortis ē bibere lac ⁊ vomere. ⁊ Galie. quidem
dixit ꝙ non expertus ē illud in ipso ⁊ dicūt quidaȝ
ꝙ extinctum interficit grauitate sua. ipsuȝ enim cor
rodit quod sibi obuiat grauitate sua. hoc auteȝ ver
bum non est comprehensum. ⁊ ipsum interficit mu
res: ⁊ ex fumo eius fugiunt vermes venenosi ⁊ ser-
pentes.

De atramento Ca. xlviij.

Atramētum quid est. Differētia inter atramenta alba ꝛ rubea ꝛ citrina ꝛ virida: ꝛ inter colcotar ꝛ calcadis ꝛ calcantum ꝛ alsurie: est ꝙ atramenta sunt substantie recipientes solutionem permixte lapidibus nō suscipientibus solutionem: ꝛ iste sunt ipsemet substantie recipientes solutionē que iam fuerunt liquide ꝛ congelauerunt se alcolcotar vero est citrinū. ꝛ alcalcadis est albuꝫ. ꝛ alcalcantū est viride. ꝛ alsurie est rubeuꝫ. Et omnia hec soluuntur in aqua ꝛ decoctione preter alsurie. ipm enim est vehemēs corporeitatis ꝛ congelationis: ꝛ viride ē vehementius congelatum ꝙ̄ citrinū ꝛ vehemētiores habet tunicas. ꝛ omne quidē atrimentum in natura est simile vni eorū colori cui⁹ assimulatur. Galieni vero iam premissum est ad intellectum ꝙ atrimentum rubeum gnātur ex colcotar: ꝛ vidit super colcotar vna vice coopertum atrimento rubeo puluerizato: sed in hoc ē consideratio. Electio. Viride egyptinꝫ ē fortius ꝙ̄ alkabrusi: ſꝫ in egritudinibus oculi alkabrusi ē fortius. ꝛ non adustū est fortius ꝛ adustū est subtilius: ꝛ subtiliora ꝫ eis sunt alcalcadis ꝛ viride. ꝛ equalius eorꝫ est alcolcotar. ꝛ grossius eorꝫ est alsurie ꝛ ꝑpter hoc non resoluitur in aqua. ꝛ virtus quidē atrimenti in quo sunt splēdores aurei ꝓpinqua est vtuti alcolcotar. ꝛ melius alcolcotar ē illud quod velociter frangit ereuꝫ mundū non antiquū. Ex atrimento vero qđ in encaustro ponitur qđ nominat̃ sahira: melius ē durū habens quasi aureum splendorem: ꝛ virt⁹ eius ē sicut alcolcotar. ꝛ melius alsurie est quod affertur de egypto: ꝛ frangitur a nigredine: ꝛ est habens venas plimas rancidi gustus stipticū. ꝛ simile ei⁹ odoratus. Natura. Est calidū ꝛ siccū in tertio. Operationes ꝛ proprietates. Omnia sunt adurentia facientia prouenire crustam stipticam. Atrimentuꝫ vero rubeum minus est mordicatiuum ꝙ̄ alcolcotar: ꝛ atrimentū ad coria stiptici⁹ est omnium. ꝛ alcolcotar est equalis stipticitatis. Apostemata ꝛ bothor. Alcolcotar ꝓhibet herisipilaꝫ ꝛ apostēata ambulatiua. Vulnera ꝛ vlcera. Omnia conferūt scabiei humide ꝛ sahafat. ꝛ ex colcotar quidem ex alijs quēꝫ fiunt licina ꝛ ponuntur in fistulis ꝛ extirpant ventositatem. Instrumēta iuncturarum. Alsurie clisterizatur cum vino ꝛ confert sciatice. Membra capitis. Sufflatur in naribus propter fluxum sanguinis narium ꝓpꝛie alcolcotar. ꝛ conferūt omnia herpeti estiomeno ꝛ apostematib⁹ malis in gingiuis. ꝛ quando licinum cum melle inoluitur ipo ꝛ ponitur in aurem confert vlceribus auris ꝛ saniei in ipa: ꝛ similiter quando cum sufflatorio in ea insufflatur ꝛ ꝓhibet corrosionem dentiuꝫ rubeū vero cognitū alsurie confirmat dentes ꝛ molares motos. ꝛ atrimentum adustū quādo coniungitur cum hermodactilis: ꝛ ponitur sub lingua cōfert ranule. ꝛ ceratum factum ex eo ꝛ pꝛopꝛie ex rubeo confert herpeti estiomeno in ore ꝛ nare ꝛ vlceribus eorum. Membra oculi. Alcolcotar pꝛopꝛie ꝛ reliqua communiter conferūt duritiei palpebrarum ꝛ asperitati earum. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Desiccat pulmonem ita ꝙ forsasse interficit. Venena. In ipso est virtus venenosa desiccans pulmonem.

De arsenico Ca. xlix.

Arsenicū quid est. Aliud ē albū: ꝛ aliud citrinū: ꝛ aliud ē rubeū. Electio. Meli⁹ ex rubeo est rubeuꝫ imbibitū rubedine habens albaras quod est aptum teri: ꝛ suo odore simil odori sulfuris. ꝛ melius ex citrino est quod est pulverizabile armenum aureum laminosuꝫ subtile q̄si ipm esset talk citrinū. Natura. Calidum ē in tertio: siccū in scđo. Omnia sunt putrefactiua mordicatiua. ꝛ qđ ex eo rubeū est: melius est ꝙ̄ alcalcadicus. Decoratio. Abradit pilos: ꝛ ē cum gumma pini cōueniens alopitie. Vulnera ꝛ vlcera. Fit ex eo emplastrū cum adipe sup vulnera. Apostemata ꝛ bothor. Cum adipe ꝛ oleo confert scabiei ꝛ saphati. humide ꝛ putredini ꝛ abstergit ꝛ adurit cutem: ꝛ ꝑmiscetur cum myrrha ad pediculos ꝛ vestigia sanguinis ꝛ cum pice vestigijs vnguis: ꝛ quandoꝗ administratur cum oleo ad pediculos. Membra capitis. Ceratum factum ex eo confert: ꝛ pꝛopꝛie ex rubeo: herpeti estiomeno in ore et aure ꝛ vlceribus eorum. Membra anhelitus et pectoris. Datur ad potandum inflatis cum aumeli ꝛ hydromelle ꝛ assumitur cuꝫ gumma pini ad tussim antiquam ꝛ sputuꝫ saniei ꝛ sanguinis. ꝛ quādoꝗ ponitur in pillulis que sunt ad asma. Mēbra expulsionis. Commiscetur cum oleo rosaceo ad bothor ꝛ hemorroidas in ano. Venena. Quod ex eo sublimatum est interficit: ꝛ album ex eo interficit.

De aristologia. Ca. l.

Aristologia quid est. Jngt Dia. ex ea q̄dā est rotūda: ꝛ q̄dam longa: ꝛ quedā est silis palmiti vitis rotunda q̄ dicitur femina: ꝛ est etiā ex longa ꝛ rotūda: ꝛ est femina cui⁹ folia sūt similia folijs plante que dicitur cussus que est maneries volubilis: ꝛ est boni odoris cum acuitate ꝛ ad rotunditatem declinans tenera: ꝛ habens ramos plurimos ex vna radice longos. Et inter florē eius est quidam rubeus fetide odoris pileatam habens formam. longe vero ꝛ ē masculus folia sūt longiora: ꝛ vnusquisꝗ thyrsus hꝫ longitudinē vni⁹ palmi purpureū hn̄s florē fetidū sup quē apparet sile quidaꝫ flori piri: ꝛ radix eius in lōgitudine ē vnius palmi: ꝛ grossitudinē digiti hn̄s: ꝛ eius q̄ vitis palmiti similis ē longe thyrsi sunt parui ꝛ folia sunt sicut folia sēperuiue: ꝛ ei⁹ flos ē sicut flos rute: ipsius radix ē superflue lōgitudinis: ꝛ grossū hn̄s corticē quo vēditores medicinarꝫ vtunt̃ i creatōe oleorꝫ. Natura. Oēs spēs ei⁹ sūt calide ad tertiū ꝑuenientes: sicce i scđo. Operationes ꝛ proprietates. Est abstersiua apitiua subtiliatiua attenuatiua attractiua: extrahit spinas ꝛ surculos: ꝛ longa ē dignior in nascētijs ꝛ vlcerib⁹: qm̄ est magis abstersiua ꝛ calidior: ſꝫ i reliquis opationibus rotunda: qm̄ ē fortior aptōis

⁊ subtiliatõis. ⁊ virtus lõge simil' est virtuti rotunde
in calefactõe: imo forsitan supfluit ei nisi in subtilia
tione. Rotũda eni est subtilior: ⁊ ppt hoc sedat do
lores vẽtositatũ forti⁹. ⁊ tertia ẽ debilior ex eis. De
coratio. Cõfert morphee ⁊ abstergit dentes ⁊ cõ
fert sordib⁹ eoꝝ ⁊ ppc rotũda: ⁊ clarificat colorẽ.
Vulnera ⁊ vlcera. Est mũdificatiua vlceꝝ sordi
doꝝ ⁊ malignoꝝ: ⁊ ↄfert excoriationi: ⁊ generat car
nem ⁊ ppñe longa ⁊ prohibet fraudẽ vlcerũ putri
dorũ profundorũ: ⁊ qñ est cum ireos replet ea carne
Instrumenta iuncturarũ. Confert contritioni
lacertorũ ⁊ ẽ cõueniẽs epithyma super podagrã et
proprie rotunda. ⁊ ipsam quidem bibit habens po
dagrã ⁊ iuuatur ab ea. Membra capitis. Mũ
dificat sordes auris ⁊ confortat auditũ qñ ponitur
in ipsa cum melle ⁊ prohibet saniem si generaꝛ in ea
⁊ quando administratur cũ pipere mundificat sup
fluitates cerebri: ⁊ ipsa cõfert epilepsie ⁊ constringit
gingiuam. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Est
bona asmati ⁊ proprie rotunda ⁊ mũdificat pectus
⁊ pulmonẽ ⁊ confert dolori lateris bibita cũ aqua: ⁊
rotũda in omnibus illis est fortior. Membra nu
trimenti. Bona est singultui: ⁊ similiter spleni
cũ oxymelle. ⁊ quãdoqꝫ linitur super splenẽ cũ ace
to ⁊ confert etiam valde. ⁊ rotũda in omnibus illis
est fortior. Membra expulsionis. Quando su
mitur ex ea auř. ⁊ teritur ⁊ bibitur soluendo educit
humores phlegmaticos ⁊ cholericos ⁊ confert sto
macho. ⁊ qñ bibuntur longa rotũda cũ myrrha et
pipere purgant supfluitates matricis parturientiuꝫ
⁊ prouocant menstrua ⁊ extrahũt fetũ. Febres.
Est bona rigori Venena. Confert puncture
vermiũ venenosorum scorpionis ⁊ proprie longa.
Quidã aũt dixerunt ꝙ qñ ex longa bibũtur ʒ.ij.
cũ vino: aut emplastrũ fit ex ea ↄfert pũcture vmiũ
venenosoꝝ ⁊ venenis. Permutatio. Loco ro
tunde ponitur pondus equale zurũbet ⁊ tertia pon
deris de macis ⁊ medietas sui põderis de costo: ⁊ lo
co lõge ponitur põd⁹ eq̃le zurũbet ⁊ medietas ponde
ris sui de pipere

De alcanna. Ca.li

Alcanna quid est: nota est. Natura.
Frigida est in pmo sicca in secũdo Opa
tiones ⁊ properates In ipsa est resolutio
⁊ stipticitas ⁊ exsiccatio sine nocumẽto ⁊ est resoluti
ua ⁊ carminatiua ⁊ apitiua orificioꝝ venarũ. ⁊ eius
oleũ habet vtutẽ calefactiuam ⁊ lenitiuam. Apo
stemata ⁊ bothor. Eius decoctio confert aposte
matibus calidis phlegmaticis propẽ suã exsiccatio
nẽ: ⁊ apostematibus inguinuꝫ Vulnera ⁊ vlcera
Eius decoctio confert adustioni ignis embroca
ta: ⁊ dicitur ꝙ efficit in vulneribus operationẽ san
guinis draconis: ⁊ super fracturã ossium sola cũ ce
rato. Instrumẽta iuncturarũ. Eius suprenũ cõ
fert doloribus neruorũ ⁊ ingrediꝛ in emplastris pa
lysis ⁊ tetani: ⁊ ipsius oleũ resoluit lassitudinẽ ⁊ lenit
neruos ⁊ confert fracture ossium. Membra capi
tis. Liniꝛ cũ aceto supra frontẽ ad sodã: ⁊ silr etiã
ↄfert vlceribus oris. Membra anhelitus ⁊ pecto
ris Conueniẽs est pleuresi ⁊ ingrediꝛ in emplastrũ
squinantie. Membra expulsionis. Cõueniẽs ẽ
doloribus matricis.

De Amomo. Ca.lij.

Amomũ quid est. Est arbor siue botrus li
gni sicut rete inuoluti: ⁊ habet florẽ similẽ
hematiti in colore: ⁊ eius folia sunt sicut folia
vitis albe quoꝝ color est sicut aurũ: ⁊ color ligni ei⁹
est sicut hiacynti boni odoris: ⁊ est eius species vi
ridis ⁊ grossa nascens in locis humidis: ⁊ ei⁹ odor
est sicut odor rute: ⁊ est species egyptiaca que nõ est
longa neqꝫ lata: neqꝫ debilis: neqꝫ grauis ad frãgẽ
dum imo vue eius: ⁊ eius odor exuberat super trã
situ vie. Electio. Melius est primũ aureũ recẽs
armenũ amarũ boni odoris: ⁊ fm qd habet viride
lignũ est malũ debilis coloris nascẽs in locis hume
factis ⁊ petrosis. ⁊ illo melius est tertiũ illud quod ẽ
recens declinans ad albedinẽ ⁊ rubedinẽ: ⁊ spissum
planum extensum absqꝫ tortuositate solidum mor
dicatiuum acutũ. puluerizabile vero alienetur ⁊ eli
getur illud cuius virgulta sunt ex radice vna nec sit
adulteratũ. Inquit Dia. ex eo meli⁹ est albũ: aut ad
rubedinẽ declinans plenũ semine sicut botrus gra
uis odoris absqꝫ fetore vnius coloris nõ diuersum
mordicans linguam in quo nõ est contractio Na
tura. Calidũ est ⁊ siccũ in secundo. Operatio
nes ⁊ proprietates. Subtiliat ⁊ maturat ⁊ in ipso
est stipticitas: ⁊ virtus que est sicut virtus acori imo
est vehementioris digestionis ⁊ maturatõnis. Et in
ipso est stipticitas: sed acorus est vehementius exsic
catus qꝫ ipm. Apostemata ⁊ bothor. Matu
rat apostemata calida. Instrumẽta iuncturarum
Eius decoctio bibitur ad podagrã ⁊ sedetur in ea
etiaꝫ ad illud. Membra capitis. Grauat caput
⁊ facit sodã ⁊ facit somnũ. Et qdã dixerũt ꝙ qñ ex
eo linitur frons remouet sodã: ⁊ est ex inebriantib⁹
dormire faciẽtib⁹. Mẽbra oculi. Fit embroca ex
decoctõe ei⁹ opthalmie calide. Mẽbra anhelit⁹ ⁊
pectoris. Cõfert pleuresi frigide Membra nu
trimẽti. Apit opilatões epatis ⁊ bibiꝛ ei⁹ decoctõ
ad egritudines epatis ⁊ est plurime digestionis qꝫ a
corus. Mẽbra expulsionis. Facit eis puocatio
nẽ mẽstruoꝝ ⁊ ↄfert dolorib⁹ mřicis ⁊ intrat in pes
sarijs mřicis: ⁊ sedeꝛ in decoctõe ei⁹ ad dolorẽ renũ
⁊ bibiꝛ ex eo ad dolorẽ renũ ⁊ ad dolões mřicis oẽs
Venena. Emplastrũ factũ ex eo cũ bedarõgi
valet puncture scorpionis.

De assa. Ca.liij.

Assa qd est. Duarũ est specieꝝ: q̃rũ vna ẽ fe
tida: ⁊ alia est odorifera nõ fortẽ hñs odo
rẽ: sꝫ calidior est fetida: ⁊ est herba vehemẽ
tis igneitatis in se tota. ⁊ plim quidẽ hui⁹ spẽi ẽ car
mẽse. ⁊ ẽ gũma almaroth. Natura. Est calida i
pncipio q̃rti sicca in secũdo Opatões ⁊ pprietates
Frangit ventositates: ⁊ effugat eas propter suam
resolutionẽ: ⁊ est cũ hoc inflatiua incidit ⁊ resoluit
sanguinẽ ↄgelatũ in ventre. Decoratio. Cõfert

alopitie illinita cũ aceto ⁊ pipere: ⁊ qñ administratur in cibarijs facit bonũ colorẽ: ⁊ abscidit verucas que sunt vt claui. Apostemata ⁊ bothor. Qñ incidũtur recte apostemata fraudulentia mordicantia membrũ ⁊ ponitur assa super ea conferũt: ⁊ ẽ bona in cura dubellet apparentiũ ⁊ occultarũ. Uulnera ⁊ vlcera. Confert impetigini. Instrumẽta iuncturarũ. Quando bibitur cũ aqua granatorũ confert contritioni lacertorũ ⁊ confert doloribꝰ nervoꝝ sicut tetano ⁊ paralysi: si accipiatur ex ea cumulus ẜm ꝙ dicitur: ⁊ misceatur cũ cera: ⁊ deglutiatur aut si bibatur cũ vino ⁊ pipere ⁊ ruta. Membra capitis. Implentur ea mole mote: ⁊ ꝑmiscẽtur cũ ture ⁊ ponitur super dentẽ ⁊ efficit operationẽ peonie in ẽplsis: ⁊ qñ ex ea fit gargarismꝰ eradicat sãgui sugam gutturi annexam. Membra oculi. Est bona initio aque alcofol facto ex ea cũ melle. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Quando dissoluitur in aqua ⁊ fit ex ea gargarismus ⁊ sorbetur clarificat vocem statim. ⁊ confert asperitati gutturis antique ⁊ si sorbeatur cũ ouis confert tussi antique ⁊ pleuresi frigide. ⁊ efficit operationem fenugreci in apostemate vulue. Membra nutrimenti. Si administratur cũ ficubꝰ siccis ꝯfert ictericie ⁊ ipsa quidem est ex eis que nocent stomacho ⁊ epati Membra expulsionis. Confert hemorroidibus: ⁊ in coitu fortitudinẽ prebet: ⁊ ꝓuocat mẽstruã ⁊ vrinã: ⁊ cõfert dolori ventris pungitiuo: ⁊ vlceribꝰ intestinoꝝ. ⁊ Gal. qd̕ existimauit in ipsa eẽ virtutẽ solutiuam parũper cũ stipticitate sua. sꝫ scitũ est apud oẽs ꝙ ipsa ꝯfert solutioni antiq̃ frigide. Febres. Est bona febri q̃rtane. Uenena. Ponitur sup̕ morsuraꝫ canis rabiosi ⁊ vermiũ venenosoꝝ: ⁊ ꝓpe scorpionis ⁊ rutile ⁊ confert omnibus illis bibita ⁊ linita cum oleo et expellit nocumentum sagitte venenose. Permutatio. Loco fetide equale pondus ipsius de odorifera ponitur ⁊ pondus semis de serapino et tantũdem de maroth: ⁊ medietas ponderis eius de gũma rute.

De acetosa. Ca.liiij.

Acetosa qd est. Alia est domestica. ⁊ alia est silvestris. ⁊ silvestris quideꝫ dicitur sicla silvestris ⁊ nõ est in silvestri etiam sicut dicũt acetositas: imo forsitan est in quadam ex ea acetositas: ⁊ silvestris ẽ fortior in omni re. Natura. Frigida est in primo sicca in secũdo ⁊ eius semen est fri frigidũ in primo siccũ in secundo. Operationes ⁊ proprietates In ipsa est stipticitas: ⁊ in insipida ex ea est resolutio parua: ⁊ acetosum est magis stipticũ: ⁊ illa que nõ est vehementis rubedinis plus nutrit: ⁊ hec qdẽ est silis endiuie ⁊ oĩs supat cholerã: ⁊ eius humor est laudabil̕ Decoratio. Radix eiꝰ cũ aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ excoriatõi vnguis ⁊ cũ coq̃t cũ vino ꝯfert emplastrũ eiꝰ albaras ⁊ impetigini. Apostemata ⁊ bothor. Ex ea fit emplastrũ scroful̕ ita ꝙ dicitur ꝙ si eius radix suspẽdat̃ in collo hñtis scrofulas iuuet ea. Uulnera ⁊ vlcera. Eiꝰ radix cũ aceto ꝯfert scabiei vlcerose ⁊ impetigini ⁊ eiꝰ decoctio cum aq̃ calida pruritui: ⁊ silr̃ ipa met in balneo est vltia Mẽbra capitis Colluitur cũ succo eiꝰ ad dentẽ dolorosũ: ⁊ silr̃ cũ decoctione eiꝰ in vino: ⁊ ꝯfert apostematibꝰ q̃ sũt sub auribus. Mẽbra nutrimenti. Cõfert ictericie nigre cũ vino ⁊ sedat nauseam: ⁊ comedit̃ ꝓpt̃ desideriũ luti Membra expulsionis. Ipsa ⁊ semen eius stringunt ⁊ ꝓpe eiꝰ q̃ ex ea magna est: dr̃ qdẽ ꝙ in eiꝰ folijs est lenitas q̃dã ⁊ in semĩe ipsiꝰ est ꝯstrictio. Et̕ dixerũt qdã ꝙ in semĩe aceto se nõ frixo est lubricitas ⁊ lenificatio ⁊ radix eiꝰ trita ꝯfert fluxui mr̃icis ⁊ frãgit lapidem in renibus qñ bibitur in vino: ⁊ viscositas q̃ est in ipa ꝯfert rasure intestinoꝝ q̃ accidit ex siccitate supfluitatis. ipsa eni cũ iuuamento qd̕ confert rasure lubrificat. Uenena. Confert puncture scorpionis ⁊ proprie silvestris: ⁊ si administretur semen eius ante puncturam scorpionis non nocebit eis punctura.

De asino Ca.lv.

Asinus. decoratio. Cinis carnis asini ⁊ epatis eiꝰ cũ oleo valet suppositꝰ fixuris frigoris. Apostemata ⁊ bothor. Cinis epatis asini cũ oleo valet sup scrofulas. Uulnera ⁊ vlcera. Sanat lepram. Instr̃a iũcturaꝝ. Contra eti ex siccitate: sedent in iure carnis ⁊ fit iuuamentũ: ⁊ etiã caro eiꝰ ẽ iuuatiua. Mẽbra capitis. Epar eiꝰ assatum ⁊ a ieiuno comestũ ꝯfert epilepsie ⁊ silr̃ eiꝰ vngula adusta ⁊ sit eiꝰ potio oĩ die duo cochliaria Mẽbra expulsiõis. Dr̃ ꝙ eiꝰ vrina ꝯfert dolori renũ: ⁊ vrina silvestris frãgit lapidẽ in vesica ẜꝫ ꝙ dicit Gal.

De apio. Ca.lvi.

Apiũ. Aliud est montanũ: ⁊ aliud silvestre aliđ domesticũ: ⁊ aliud est qd̕ orit̃ in aqua maiꝰ domestico: cuiꝰ virtꝰ est sicut virtꝰ domestici. ⁊ eiꝰ spẽs ẽ alia q̃ noiat̃ sumurion minus domestico hñs crus ꝯcauũ ad albedinẽ declinc: diuersificatur etiã in regiõibꝰ. eiꝰ eni aliud est romanũ: ⁊ aliđ ẽ aliud: ⁊ neq̃ ẽ oĩno mõtanũ petroselinũ imo est aliud petrosũ. Electio. Fortius est romanũ montanũ. Natura. Est calidũ in primo ⁊ siccũ in secundo. Ruffus v̓o dixit ꝙ domest. cũ ẽ humidũ verũtñ radix eiꝰ ẽ sicca cũ ꝯueniẽtia Opatões ⁊ ꝓpetates Est resolutiuũ inflatõis: apitiuũ opilationis faciẽs sudare sedatiuũ doloꝝ: ⁊ silvestre ẽ impediẽs vlceratiuũ. ⁊ qd̕ ex eo nutritũ est: ẽ magis cõueniens calefactis. Decoratio. Silvestre ꝯfert hñti alopitiã ⁊ fissuris vnguis ⁊ verucis ⁊ fissuris ⁊ frigoris ⁊ domestici cum oris odorem efficit bonũ valde. Apostemata ⁊ bothor. Resoluit phlegmatica in ꝑicipio ⁊ dura ⁊ calida proprie quod nominatur sumurion. Uulnera ⁊ vlcera. Silvestre vlcerat quando ex eo fit emplastruꝫ: ⁊ silr̃ cõfert scabiei ⁊ impetigini ⁊ vulneribus vsq̃ ad sigillationẽ ⁊ ꝓpe sumurion. Instr̃a iuncturarũ. Sumurion ꝯueniẽtes sunt oẽs ꝑtes eiꝰ sciatice. Mẽbra capitis. Est malũ epilepsie excitãs epilepsiam epilepticoꝝ. ⁊ dicit̃ ꝙ si suspendit̃ radix eius in col

lo confert dolori dentis: verũtamen frangit ipsum.
Membra oculi. Apium domesticũ ingreditur in emplastris dolo℞ oculi. Mẽbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert tussi ⁊ ꝓprie sumurion ⁊ asmati ⁊ stricture anhelitꝰ ⁊ difficultati eius. ⁊ apiũ quidem est ex emplastris apostematũ mãmille calidorum.
Mẽbra nutrimẽti. Confert epati: ⁊ spleni mouet eructuationem ꝓpter resolutionẽ suam. ⁊ nõ est velocis digestionis ⁊ descensionis: ⁊ in semine gdẽ apij est aliquid qḋ facit nauseã ⁊ vomitũ nisi assetur. Quidam aũt dixerunt ꝙ oẽs spẽs eius cõferũt stomacho. Et ruffus dixit: nõ imo quandoq; trahit ad ipm humiditates malas acutas: ⁊ crudũ de eo in stomacho ꝓlongatur ⁊ facit nauseã. verũtamen romanũ stomacho meliꝰ est. Et Gal. quidem dixit ꝙ ipm est ex eis que cõueniens est comedere cũ lactuca. Ipm temperat frigiditatẽ lactuce. ⁊ conueniens est ut eius acceptio sit post cibũ: ⁊ semen eius confert hydropisi ⁊ mũdificat epar ⁊ calefacit ipm.
Mẽbra expulsionis. Prouocat vrinã ⁊ menstrua: ⁊ est malum pregnantibus: ⁊ purgat renes: ⁊ vesicã: ⁊ matricẽ: ⁊ oẽs spẽs eius ⁊ partes ipsius cõferunt ⁊ semen eiꝰ ⁊ folia nõ soluũt: sed in radice eiꝰ est solutio: ⁊ montanũ frangit lapidem: ⁊ apiũ quidem cõfert difficultati vrine: ⁊ ex̃hit secũdinaz ꝓpe sumurion ⁊ replet humiditate acri matricẽ cum comestio eius ẽ in consuetudine. Quidam aũt dixerunt apiũ excitat coitũ ita donec dixerũt oz ut ablactans ꝓhibeatur ab acceptione eiꝰ: ut non corrumpatur lac eiꝰ ꝓpter excitationẽ desiderij coitus. ⁊ romanũ quidẽ est bonum colon ⁊ vesice ⁊ renibus.
Venena. Eius decoctione cũ lentibꝰ fit vomitus post potũ veneni: ⁊ sumurion ẽ ex eis magis conueniẽs. ⁊ quando scorpio pungit comedentem ipsuz fortior fit res ꝓpter id.

De azulo Ca. lviij.

Azul qd est. Virtus eiꝰ ẽ sicut ṽtus eiꝰ quo adheret aurũ debilior parũ ẽ. Natura. Est calidũ in scḋo: siccũ in tertio. Operationes ⁊ proprietates. Inest ei virtus eradicatiua putrefactiua: ⁊ abstersio eius cũ acuitate ⁊ stipticitate pauca: ⁊ in ipso est adustio ⁊ vlceratio. Decoratio. Deijcit verucas. Membra oculi. Bonos efficit pilos palpebrarũ ⁊ ꝓlongat eos: ⁊ est vltimũ sicut dicitur in illo ꝓpter ꝓprietatem que est in ipso ⁊ dicitur p̃terea ꝙ ipm vacuat humores malos ꝓhibentes oriri pilos bene. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asmati. Membra expulsionis. Prouocat menstrua sufficienter bibitum ⁊ in matrice suppositum ⁊ solutione educit melancoliam: ⁊ quicquid sanguini ẽ cõmixtuz in quo ẽ grossitudo: ⁊ cõfert dolori renuz. ⁊ eius potio ẽ vsq; ad iiij kirmet. ⁊ vsq; ad. ʒ. ij. ⁊ mediam permixtuz medicinis.

De amigdalis Ca. lviij.

Amigdale quid sunt. note sunt. earum vnctuositas minor ẽ vnctuositate nucis: cum tamen in eis sit vnctuositas plurima cuius causa raucidatur. Nux vero velocioris est digestionis q̃ʒ ipse: ⁊ velocioris cõuersionis ad choleram. ⁊ gũmi quidem eiꝰ que dulcis est ꝼm ꝙ quidã existimãt ẽ ꝓxima dispositionibꝰ gũmi arabici. Natura. Que dulcis ẽ equalis est ad humiditatẽ parum declinans: ⁊ amara ẽ sicca in scḋo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Gũmi amigdale amare constringit ⁊ calefacit: ⁊ in omnibꝰ spẽbus amigdale ẽ mundificatio ⁊ abstersio ⁊ apertio. sʒ dulcis est plurimũ debilior q̃ʒ amara in aptione sua: qm̃ ẽ subtiliatiua abstersiua: ⁊ ẽ per accidens inflatiua. ⁊ dicit ꝙ in ipsa oino non est stipticitas: ⁊ eius nutrimẽtũ est paruũ. sed ꝓprietas amare ẽ ꝙ ipsa non stringit oino: ⁊ ꝙ ipsa interficit vulpem. ⁊ amara est medicina absq; nutrimento. Dulcis vero bonuz prebet nutrimentum: licʒ paruũ. ⁊ oleum quidez amigdalarum leuius ẽ corpore ipsiꝰ. Decoratio. Amara confert posita super pannũ ⁊ lentigines ⁊ cicatrices ⁊ ꝑcussiones: ⁊ applanat contractionem faciei. ⁊ cũ radix amare coquit ⁊ linitur super pannum est medicina fortis ⁊ comedere amigdalas dulces impinguat. Apostemata ⁊ bothor. Amara cũ vino ẽ bona ad esse re. Vulnera ⁊ vlcera. Liniuntur cũ melle sup ambulatiua ⁊ est formicã ⁊ cuz aceto ⁊ vino super impetiginez: ⁊ amara est magis vltima in oibus illis. Membra capitis. Sũt bone valde dolori auris ⁊ sonitui in ea: ⁊ proprie oleũ amare: ⁊ contrita cum sua dispositione. ⁊ cuz caput abluitur cum eis ⁊ cũ vino purgat humiditatem ⁊ furfures: ⁊ faciũt sõnum ⁊ cum amigdale amare bibũtur ante vinum ꝓhibet ebrietatem: ⁊ ꝓprie. l. numero. ⁊ arbor quidem amigdalarũ amararum qñ optime teritur ⁊ permiscetur cum aceto ⁊ oleo roſ. ⁊ fit inde empl̃m fronti confert sode: ⁊ similiter oleum amigdalarum amararum confert ei. Membra oculi. Confert visui. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Amigdale amare cum amulo tritici sũt bone sputo sanguinis: ⁊ conferunt tussi antique ⁊ asmati ⁊ pleuresi: ⁊ proprie oleum amigdal̃. dulcium ⁊ sauich de amigdalis confert tussi ⁊ sputo sanguinis. Membra nutrimenti. Aperiunt opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ proprie amare. Ipse nanq; aperiunt opilationes accidentes in extremitatibus venarum: ⁊ cum comedũtur recentes cum corticibus mũdificãt humiditates stomachi sunt difficilis digestionis ⁊ boni humoris ⁊ pauci nutrimenti: et quando comedũtur cum zuccaro descẽdũt velocit ⁊ ea℞ sauich ẽ cõmouẽs choleraz sua dulcedine.
Mẽbra expulsionis. Que amare sũt aperiũt opilatiões renũ: ⁊ oleũ amararũ mũdificat renes ⁊ vesicam: ⁊ frangit lapidẽ ⁊ ꝓprie cum ireos bibitum. ⁊ qñq; confert facto emplastro cuz eo ⁊ oleo roſ. ⁊ cõfert doloribus matricis ⁊ ap̃anbꝰ eius calidis et duriciebꝰ eiꝰ: ⁊ ꝑfocationi ipius ⁊ difficultati vrine ⁊ dolori renũ supponitur: ⁊ prouocat menstrua: et dulces conferunt colice ꝓpter suam abstersionem: ⁊ amare sunt magis iuuatiue: ⁊ earum oleum est leuius corpore earum. Venena. Conferunt morsui canis rabiosi.

De aqua. Ca.lix.

Qua. Electio. Aq̃as bõas ⁊ lãuda
biles iã dixi in pͬimo libro. Jllic igit̃ sciã
tur. male autẽ aque sunt stantes: ⁊ que sũt
in lacunis ⁊ super q̃s domiat̃ sapor extraneus: ⁊ cõ
turbate spisse grauis ponderis: ⁊ que cito in lapidẽ
cõuertũtur ⁊ super quas natat spuma alba mala: ⁊
in quarũ supremo cõgelat̃ res extranea mala. Et
scias ꝙ nitrositatis nocumẽto in aquis succurritur
cũ lacte ⁊ vino grosso ⁊ amilo. ⁊ meliꝰ ẽ cũ vino sub
tili odorifero ⁊ antiquo crudo: ⁊ cucumeribꝰ ima-
turis ⁊ oleribꝰ solutiuis ⁊ cũ ꝓuocatiuis. Aq̃s
ɝo grossas ↄturbatas rectificãt subtiliatiua sicut al
leũ cepe porri ⁊ bibere vinũ post eas remouet mali
tiam earũ ⁊ ꝓprie ꝑmixtũ eis. Et aqua quidem
aspera nõ est nisi aut grossa: aut acuta abstersiua: ⁊
dicit̃ quãdoq̃ aqua aspera illa que vehemẽter mũ
dificat illum qui ea abluit̃. Amarã autẽ rectificãt
dulcia. Et aquã salsã rectificãt xilocaracte syre ⁊
genera myrti ⁊ poma que dicũtur zaror ⁊ lutũ cali-
dũ ⁊ sanich. Et aquas malas vniuersaliter rectifi
cat acetũ. Natura. Aqua maris ẽ acris calida.
aqua nitrosa ẽ calefactiua exsiccatiua: aqua enea. et
ferrea conferũt visceribus. Operationes ⁊ ꝓprie
tates. Aqua frigida nocet habẽtibus opilatiões
verũ ipsa confert habentibus raritatẽ ⁊ cursũ qui-
cunq̃ cursus fuerit: ⁊ ex quocũq̃ mẽbro fuerit: et
eis qui habent egritudines cã eius: ⁊ confortat om
nes virtutes in operationibus suis qñ sunt cũ equa
litate scilicet digestiuã: attractiuã: retentiuã ⁊ expul
siuã. Decoratio. Aqua marina confert fissuris
accidentibus ex frigore anteq̃ vlcerẽtur ⁊ necat pe
diculos ⁊ resoluit sanguinẽ congelatum sub cute. et
aque sulfuree sunt bone morphee ⁊ baras. Apo
stemata ⁊ bothor. Aque sulfuree conferunt apo
stematibus iuncturarũ ⁊ durities ⁊ verucis pendẽ
tibus. Vulnera ⁊ vlcera. Aqua dulcis ad bibẽ
dũ est mala vlceribus ꝓpterea ꝙ humectat ⁊ est di
uersa ei quod conuenit regimini vlcerũ. Aque ma
rine vsus cõfert pruritui ⁊ scabiei ⁊ ĩpetigini. ⁊ aque
sulfuree etiã sunt bõe ĩpetigini ⁊ scabiei si ex eis fiat
balneatio: ⁊ similiter sahafati. Jnstrumenta iun-
cturarũ. Aqua marina ⁊ similes cõferũt egritudi
nibus neruoꝝ ⁊ proprie quãdo balneatio fit cũ eis
sic tremor ⁊ paralysis ⁊ stupor ⁊ similes. ⁊ aque sul
furee etiã similiter ⁊ cõferũt oĩbus doloribꝰ iũctura
rũ ⁊ neruoꝝ frigidis: Membra capitis. Epile-
ptici iuuant̃ ab aqua tepida ⁊ leduntur ab aqua ca-
lida. Vapor ãt marie ↄfert epilepsie ⁊ aqua aerea cõ
fert ori ⁊ auri. Membra oculi. Aqua aspalti ẽ
mala oculo. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Aq̃
frigida valde ẽ mala pectori quãuis aqua ẽ nociua
cãne pulmonis ꝓpter humectationẽ que est in ipsa
cũ ipsa ĩdigeat exsiccatiõe. aqua tepida ẽ bona apo
stematibꝰ gutturis ⁊ vue ⁊ pectoris. ex aqua maria
fit embroca apostematibꝰ mãmille: aqua nitrosa qñ
q̃ confert pulmoni: aqua alumiosa cõfert sputo sã
guinis: aqua ferri cõfert spleni ⁊ stomacho: ⁊ aqua
erea ꝓxima est illi. Membra nutrimẽti. Aqua
frigida valde ꝓprie nocet habentibus opilationes
aqua marina ⁊ siles male sũt stomacho. Vapor aq̃
marine cõfert hydropisi. aqua nitrosa q̃nq̃ cõfert
ꝓpter nitrositatẽ stõ humido. aqua lumiosa cõfert
vomitui ⁊ ꝓhibet ipsũ. ⁊ silr̃ aqua thermarũ stipti-
ce. aque sulfuree ↄferũt apostematibꝰ splenis ⁊ do-
loribus eius ⁊ similit̃ epatis. Mẽbra expulsionis
Ex aqua marina fit clistere ad dolorẽ pungitiuũ
ventris ⁊ q̃nq̃ bibitur ⁊ soluit: deinde post ĩpã bi-
bitur ius galline ⁊ sedat̃ mordicatio eius: aqua alu
minosa ꝓhibet abortũ ⁊ fluxũ sanguinis menstrui.
aque sulfuree conferũt doloribꝰ matricis. aqua fri
gida valde mala est coitui ⁊ strigit vẽtrẽ ⁊ sedat mo
tũ spermatis ⁊ eius cursũ: aqua salsa soluit: deinde
stringit exsiccatione sua. ⁊ oẽs aque minerales faci
unt vrine difficultatẽ ⁊ ꝑturiendi ⁊ mẽstruoꝝ: ⁊ plu
rimũ earũ soluit ⁊ exsiccat: ⁊ quedã earũ sicut alũio
sa stringit. ⁊ quãdoq̃ faciũt euenire lapidẽ in ren̄
bus ⁊ vesica ⁊ colicã etiã. aque vero ferree ⁊ eree sunt
bone renibus ⁊ colice. ⁊ aque turbate faciũt euenir̃
lapidẽ in renibus ⁊ vesica. ⁊ aqua quidẽ in qua extĩ
guitur ferrũ confert sputo sanguinis. Febres. Aq̃
sulfuree ⁊ lutose ⁊ turbide: ⁊ fetide faciũt accidẽ fe
bres: ⁊ grosse faciunt euenire quartanas. Venena
Ad morsum vipere sedetur in aqua marina ⁊ iu
uatur ab ea: ⁊ similiter fit in reliquis vermibus per
nitiosis.

De amilo. Cap.lx.

Milum. Natura. Frigidum est ⁊ sic
cũ in primo. Operationes ⁊ proprieta
tes. Jn ipso sunt mundificatio ⁊ lenifica
tio ⁊ oportet quidẽ ut vna pars amili coquatur cũ
triplo sui de aqua. Decoratio. Cũ croco super
positum panno delet ipsum. Vulnera ⁊ ulcera.
Consolidat vlcera ⁊ sanat ea. Membra oculi.
Prohibet cursũ materierũ ad oculũ. Membra
anhelitus ⁊ pectoris. Lenit pectus ⁊ sorbitione
facta ex eo prohibet fluxũ a pectore. Membra
expulsionis. Amilũ solũ ⁊ cum lentibus stringit
naturam ⁊ prohibet fluxũ cholere.

De Ameos. Capitulum.lxi.

Meos quid est. Jn ipõ ẽ amaritudo pau
ca ⁊ acuitas. Electio. Magis iuuati-
uũ qd est in ipõ est semen eius. Natura.
Calidũ est ⁊ siccũ in 3°. Operationes ⁊ ꝓprie
tates. Aperit opilatões. ⁊ in ipõ est cum exsiccati
one lenificatio. Decoratio. Eius potus ⁊ linimẽ
tũ cum eo factũ conuertũt colorẽ ad citrinitatẽ ⁊ po
nitur ĩ medicinis que sũt ad morpheã ⁊ albaras: ⁊
cõficit̃ cũ melle: ⁊ ponit̃ ex eo emplastrũ sup occulta
tionẽ sãguinis vbi est. Membra anhelitus ⁊ pe
ctoris. Confert saniei pectoris. Membra nutri
menti. Cõfert madefactõi stomachi ⁊ sedat nause
am stomachi ⁊ prouocat cũ comedit̃ ⁊ subuersionẽ
aie. ⁊ ẽ bonũ epati ⁊ stomacho frigidis. Mẽbra
expulsionis. Dat̃ ad bibendũ cũ vino: ⁊ ꝓuocat ⁊
comeditur ⁊ remouet difficultatẽ vrine: ⁊ extrahit

lapidem fractũ ⁊ vk̃r mũdificat renes ⁊ vesicã: ⁊ con
fert ventositatibus ⁊ dolori ventris pungitiuo: ⁊ suf
fumigatur cũ eo matrix cũ gũma pini ⁊ mundificat
eam. Febres. Cõfert febribꝰ antiqs. Uenena
Decoctio anisos effundit sup mordicationẽ scor
piõis ⁊ sedat. Et bibit ad pũcturã vermiũ venẽosoꝝ

De artanita. Capitulum. lxij.

Artanita quid est. Illud qd de eo admini
strat est radix eius: ⁊ est buchormarien. et
nos quidem in ipo locuti fuimꝰ fm verba
Dia. ꝙ habet capita sicut capita ciceris: ⁊ folia eius
sunt sic folia caulis. ⁊ eius radix est nigra silis radici
rape. sed hec species non est species que cognoscitur
in nostro tpe nã que nunc artanita cognoscit est spi
ne spisse breues que habẽt radicez q̃ lana lauat. ⁊ p
prietates quas narrauimꝰ sunt iste. ⁊ videt ꝙ sit er
ror translatoris. Operationes ⁊ pprietates.
Est incisiuũ resolutiuuz. Instrumenta iuncturaꝝ:
Est bonũ doloribus iũcturaꝝ ⁊ vtriusq; anche.
Membra capitis. Facit sternutationez ⁊ vehe
menter aperit constrictõem nariũ ⁊ opilationẽ cola
torij. Membra nutrimenti. Confert singultui
Membra expulsionis. Ejicit fetuz. Uenena.
Eius decoctio valet pũcturis venenosis: ⁊ silr si
rupus eius. Permutatio. Loco eius ponitur i
abortu ⁊ in iuuamẽto qd efficit in venenis pondus
eq̃le de aristologia longa ⁊ semine citri ⁊ mẽtastro.

De Ambra. Capitulum. lxiij.

Ambra quid est. Ambra fm ꝙ existimo
est manatio fõtis in mari. Illud vero qd
dicit ꝙ ẽ de spuma maris aut stercore ani
malis maris longinquũ est. Electio. Melior ẽ
grissia fortis aselcheti. deiñ varia post eã citrina ⁊ de
terior est nigra: mala multotiens assumit ex vẽtre pis
cis q eam comedit ⁊ morit. Natura. Est calida
⁊ sicca ⁊ videt ꝙ sit caliditas eius in scdo. ⁊ siccitas
ipsius in pmo Operationes ⁊ pprietates. Con
fert decrepitis subtilitate sue calefactõis. Decoratio
De almendi est species que lituris denigrat corpꝰ
⁊ ꝯuenit ad consequendum pncipia delinitionis.
Membra capitis. Confert cerebro ⁊ sensibus.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert cordi.

De aranea. Capitulum. lxiiij.

Aranea. Apostemata ⁊ bothor. Tela
eius stringit fluxũ sãguinis qñ ponit super
vulnera. Uulnera ⁊ ulcera. Quando
ponit tela eius sup vulnera: phibet ea apari ⁊ super
vulnera Membra capitis. Quãdo coquit ara
nea tele grosse albe cum oleo rosato ⁊ distillatur in
aurem sedat dolorem eius. Febres. Dixerunt
quidam ꝙ tela aranee cum miscet quibusdaz em
plastris: ⁊ ponitur super frontez ⁊ tempora sanat fe
brẽ tertianã: ⁊ existimauerũt quidã ꝙ tela speciei cu
ius tela est spissa alba quando stringit in cute eius et
suspẽdit sup collũ aut adiutoriũ sanat febrẽ tertianã

De Argento. Capitulum. lxv.

Argentuz. Natura. Est infrigidatiuuz
exsiccatiuũ. Operationes ⁊ pprietates.
Scoria eius est stiptica valde ⁊ in ipa est attractio ⁊
exsiccatio. ⁊ quando permiscetur cõfricatio eius me
dicinis alijs: ꝯfert humiditatibꝰ uiscosis. Uulne
ra ⁊ vlcera. Est bonuz valde scabiei ⁊ prurituí.
Membra capitis. Confricatio eius confert fetori
oris cũ pmiscet permixtionibus alijs. Membra
anhelitus ⁊ pectoris. Confricatio eius cũ commi
xtionibus confert tremori cordis.

De Aloe. Capitulũ. lxvi.

Aloes quid est. Est succus ꝯgelatus int ru
bedinez ⁊ citrinitatez existẽs. ⁊ eius aliud ẽ
succutrinũ aliud arabicũ: ⁊ aliud est seme
geniũ: ⁊ dixerũt quidaz ꝙ plãta eius est sicut planta
enule: sz non est ita. Electio. Illud quod meliꝰ
est: est succutrinũ: cuius aqua ẽ sicut aq̃ croci ⁊ odor
eius est sicut odor myrrhe. splendidum frangibilis
mũdũ a gypso: ⁊ arabicũ est minus eo in citrinitate
⁊ ponderositate ⁊ in splendore. ⁊ viscosũ eiꝰ est illd
qd durescit. ⁊ aliemegenij ẽ fetidi odoris cooptum
puc citrinitatis cui nõ inest splẽdor. Cũq; aloes an
tiquat fit nigrior. Natura. Est calidum vsq; ad
tertiũ siccũ in ipo: ⁊ dr̃ ꝙ ẽ calidũ ⁊ siccũ in tertio: sz
nõ est ita. Operationes ⁊ pprietates. Uirtꝰ eiꝰ ẽ sti
ptica exsiccatiua corpis faciens somnum. ⁊ indũ q
qdẽ plinij est iuuamenti. est eni exsiccatiuũ sine mor
dicatõne: ⁊ in ipso est stipticitas pua ⁊ de paucitate
eiꝰ ẽ ꝙ ipm nõ mordicat vlcera mala. Decoratio.
Cũ melle sup vestigia pcussionis ꝯfert ⁊ ꝯsolidat
panariciũ vlceratũ Et cũ in vino ponit sup capillos
cadẽtes phibet casũ eoꝝ Apata ⁊ bothor. Cõfert
apostematibꝰ ani ⁊ testiculoꝝ: ⁊ pp̃e apatibꝰ lacerto
rũ q sunt ab vtroq; latere lingue cũ est cũ melle aut
cũ vino. Uulnera ⁊ vlcera. Et est ꝯueniẽs vlceri
bus difficil ꝯsolidatõis: ⁊ pp̃e in ano: ⁊ virga: ⁊ na
so: ⁊ ore: ⁊ fistulis. Instrumenta iuncturarũ. Con
fert doloribus iuncturarũ. Membra capitis.
Mundificat superfluitates cholericas que sũt in
capite. ⁊ quando linitur super frontem cum oleo
rosaceo confert sode ⁊ sanat eam: ⁊ confert vlceri
bus nasi ⁊ oris: ⁊ est ex medicinis conferentibus cõ
cussioni nasi ⁊ auris: ⁊ apostematibus lacertorum
q sunt in vtroq; latere lingue linitꝰ cũ vino ⁊ melle
Et in medicina antiqua aloes solone educit chole
ram nigram: ⁊ confert melãcolie. ⁊ aloes quidem
persicum acuit rationem: ⁊ acuit os stomachi.
Membra oculi. Confert vlceribus oculi ⁊ apo
stematibus eius: ⁊ doloribus eius: ⁊ cursui lachry
malis anguli: ⁊ exsiccat humiditatem eius. Mẽ
bra nutrimenti. Mundificat superfluitates cho
lericas ⁊ phlegmaticas que sunt in stomacho: et
quando bibuntur ex eo duo cochliaria cum aqua
frigida ⁊ tepida infringit appetitum falsum ⁊ cor
ruptum. ⁊ est conueniens adustioni ⁊ inflationi fa
ctis in vua ex caliditate colere in stomacho: ⁊ quan
do assumũtur de eo in mane ⁊ sero pillule pmixte
cũ rectificantibꝰ ipm soluũt vẽtrẽ ⁊ non corrumpũt
cibũ: ⁊ qñq; confert doloribꝰ stomachi in die vna.
⁊ aperit opilationes epatis: sed ipse ledit epar: et

aufert icteritiā soluēdo ip̄am. Mēbra expulsiōis
Aureus τ.5. de eo cum aqua calida soluūt τ tres
aurei mundificant complete τ temperate duo aurei
cū aqua mellis educūt phlegma τ cholerā solutio
ne: τ cū ponit̃ in medicinis solutiuis expellit nocu-
mentū earū a stomacho τ ipse est conuenientius so
lutiuis alijs stomacho. τ ille qui est ablutus debilio
ris est solutionis. sed est magis conferēs stomacho
τ permixtio ipsius cū melle minuit virtutē eiꝰ adeo
ut forsitan nō soluat attrahēdo. sed extrahat quod
ei obuiat: cū tñ virtus eiꝰ qd̄ purū est non penetret
ad illa que in corꝑe sunt longinqua imo nō ꝑtran-
seat epar. τ qñ arabicus in potu sumit̃ ↄturbat τ fa
cit dolorē ventris pūgitiuū τ soluit τ remanet virtꝰ
eius in tunicis stomachi in die vno τ duobꝰ diebꝰ
Dare aūt aloem in potu in diebꝰ frigoris ē timo-
rosuz: qñqȝ eni educit sāguiem solutōe qualiscūqȝ
sit aloes: τ quicūqȝ aloes: τ qñqȝ ponit̃ cū vino dul
ci sup̄ hemorroidas eminētes τ fissuras ī ano τ ab
scindit sanguinē currentē ex eis τ sanat apata ani et
virge linitus cū vino. Qñ dat̃ ad potādū in die
bus frigoris timet̃ ꝙ faciat solutiōe exire sanguinē.
Permutatio. Loco eiꝰ pōit̃ duplū ip̄iꝰ de litio.

De arundine. Caplm̄. lxviij.

Arundo. Natura: Est vehemētis in
a frigidationis τ cinis eius est calidꝰ. Ope
rationes τ ꝓprietates. In radice eius ē
abstersio pauca sine acuitate. τ in folijs ipsius etiaz
Decoratio. Cortices ipsius τ radix eius conferūt
alopitie: τ cortices ipsius τ radix abstergūt sordes:
τ radix eius cū cepa siluestri extrahit carni infixa.
Apostemata τ bothor. Ponūtur folia eius su-
per herisipilā τ conferunt. Instrumēta iunctura
rum. Sedat torsionē neruorū. Membra ca
pitis. Lanugo que est flos eius quādo cadit in
aurē facit euenire surditatē. qm̄ inuiscat̃ τ non egre
ditur. Membra expulsionis. Prouocat vriaz
τ menstrua. Venena. Cōfert mordicatiōi scor
pionis.

De abrotano. Capitulū. lxix.

Abrotanū. Natura. Est calidū in pri
a mo siccū in secūdo. Opatōes τ ꝓprie
tates. Est subtile amarū. τ in ipso sit ter
reitas τ subtiliatio. Inquit Gal. flos eius est ma
gis ad finē deueniens ꝙ̃ absinthiū τ in ip̄o est aper
tio. Decoratio. Illud quod est adustū confert
alopitie proprie: τ cū allzerua aut oleo de raphano
τ abortanū quidem confert ad hoc vt nascatur bar
ba que est tarde natiuitatis quando decoquitur cuz
quibusdam oleis propt̃ suam operationē τ cōstrin
git sanguinē gingiue. Apostemata τ bothor.
Resoluit apostemata phlegmatica τ cū decoqui
tur cū cydonijs ↄfert apostematibꝰ difficil' resolutō
nis. Vulnēa τ vlcēa. Nō est ↄueniēs vlceribꝰ re
cēribꝰ: imo mordicat ea. Instr̃a iūcturaꝝ. Eiꝰ
decoctio ↄfert ↄtusioni neruoꝝ τ sciatice antiq̃ τ dif
ficili. Mēbra capitis. Qñ coquit̃ cū oleo cale-
facit caput τ remouet frigiditatē eiꝰ. Membra an
helitus τ pectoris. Eius decoctio confert difficulta
ti anhelitus dilatōis. τ qd̄ de eo meliꝰ est: ē decoctio
eius qd̄ est in ipso superius. Membra nutrimen
ti. Quando decoquitur cū oleo calefacit stoma-
chū τ remouet frigiditatē eius. Membra expul-
sionis. Prouocat mēstrua τ extrahit fetū τ fran-
git lapidē vesice τ renū τ oleū eius cōfert coartati-
oni matricis τ difficultati vrine. Febres. Cōfert
frigori ꝙ si comprimendo ex eo cū oleo fit vnctio.
Venena. Qñ bibitur cū vino cōfert venenis τ
qñ sternitur interficit vermes venenosos immo fu
gat eos.

De arbore marie. Ca. lxx.

Arbor marie quid est. Est buchormarien:
a τ iā dictū est de ea. τ est triū specierum. vna
species eius sine fructu τ due cū fructu.
Operatōes τ ꝓprietates. Confert corrize frigide
Membra oculi. Confert descēsui aque in ocu
lum.

De alumine Capitulū. lxxi.

Alumen quid est. Inquit Dia. spēs alumi
a nis sunt plīme. sed ille que ex eis in curam
medicine ingrediūtur sunt tres: scissū hūi-
dū τ rotūdū. Scissū vero ē aliameni: τ est albū ad
citrinitatē declinās: τ stipticū in quo est acetosita se
τ est quasi sit flos aluminis. τ inuenitur spēs petro
sa in qua nō inuenit̃ stipticitas apud gustū: τ ipsum
quidē nō est de genere aluminis. Natura. Est
calidū τ siccū ad tertiū. Opatiōes τ ꝓprietates.
In ipso est ꝓhibitio τ exsiccatio: τ ꝓhibet fluxum
oīs sanguinis τ ꝓhibet cursū sup̄fluitatū τ effusio
nē earū τ eius stipticitas maior est stipticitate bede
oard τ ꝓprie corticis τ radicis eius: τ silr̃ est fortius
oīre. Decoratio. Cū aqua interficit alcarad et
pediculos τ fetorē oris. Vulnera τ ulcera. Cū
fece vini tantūdē aluminis desiccat vulnera diffici-
lia τ herpetē estiomenū: τ cū simili pondere sui de
sale gēma corrosiuo: τ adustioni ignis. Membra
capitis. Eius decoctio cōfert qñ ex eo colluit̃ os
dolori dentiū.

De aneto. Capi. lxxij.

Anetū. Natura. Eius calefactio ē inter
a secundū τ tertiū: τ eius exsiccatio inter ꝑ-
mū τ secundū: τ quādo aduritur fit eiꝰ ex
siccatio in secūdo. Operationes τ ꝓprietates.
Est maturatiuū frigidoꝝ humoꝝ: τ sedatiuū dolo
rum τ carminatiuū ventositatū: τ similiter eius ole
um τ in ipso est lenificatio vltima: τ eius cōplexio ē
ꝓpinqua maturatiuo aperitiuo τ quod siccū est ve
hemētis est resolutionis. Aposthemata τ bothor
Est maturatiuū apatū. Vulnera τ vlcera. Eius
cinis cōfert vlceribꝰ tremulis. Instrumēta iun-
cturarū. Oleū eius confert doloribus neruoruz
τ similiū. Membra capitis. Facit somnum ꝓ-
prie τ eius succus confert dolori auris melācolico
τ exsiccat humiditatem auris. Membra oculi:
Assiduatio comestionis eius debilitat visum.
Membra anhelitus τ pectoris. Anetum τ semē
eius lac abundare facit τ proprie in sorbitionibus
lenibus: que mltiplicat lac. Membra. Inquit
Galie. τ nocet stomacho: τ in semine eius τ flore
est vomitatio. Membra expulsiōis. Cōfert do

loꝝ ventris pungitiuo ⁊ interſecat ſperma qñ fit cli
ſtere ex eo: aut ſedet i ipo. ⁊ eiꝰ ſemẽ abſcidit hemor
roidas ortas. ⁊ eiꝰ cinis ẽ bonꝰ ano ⁊ virge ⁊ teſticul̕

De adipe. Ca. lxxiij.

Deps. Natura. Adeps anatis ẽ cali
a dior ⁊ ſiccior: deide adeps caſtrati ⁊ adepſ
caſtrati decrepiti ẽ leuior. Operationes
⁊ ꝓprietates. Adeps anatis eſt ſubtilis valde: ⁊ ẽ
calidior adipe galline: ⁊ adeps galli ⁊ adeps cerui
ſunt vehemẽtis calefactionis: ⁊ adeps vacce eſt me-
dia int̃ adipem leoninã ⁊ caprinã: ⁊ adeps adip eſt
ſubtilis: ⁊ adeps maſculi in omnibꝰ eis eſt fortior. ⁊
adeps decrepiti ẽ melior: ⁊ adeps caprina ẽ magis
ſtiptica omnibꝰ: ⁊ adeps hircina ẽ vehemẽtioris re
ſolutionis. Decoratio. Adeps vrſi, ⁊ adeps an
ſeris cõferunt alopitie: ⁊ adeps aſini valet ad veſti-
gia cutis: ⁊ adeps anſeris valet ad fiſſuras faciei ⁊ la
biij. Apoſtemata ⁊ bothor. Adeps porci valet
ad apoſtẽata: ⁊ adeps leonis reſoluit durities apo
ſtematum. Uulnera ⁊ vlcera. Adeps põcina va
let ad aduſtionẽ ignis. Mẽbra capitis. Adeps
anſeris ſedat dolorem auris: ⁊ ſimiliter adeps vul-
pis. ipa enim eſt iuuatiua ad illud valde: adeps gal
line confert apati lingue. Mẽbra oculi. Adepſ
piſcis confert aque oculi: ⁊ acuit viſum cum melle:
⁊ adeps vipere recens confert panno ⁊ aque ⁊ ut nõ
naſcant̃ pili euulſi ex palpebris: Inſtrumenta iun
cturaꝝ. Adeps cerui confert ſpaſmo. Membra
expulſionis. Adeps capria confert mordicationi
inteſtinoꝝ quando adminiſtrat̃ ⁊ confert vlceribꝰ co
rum. ⁊ adeps qdem caprina fortior eſt in cura vlceꝝ
inteſtinoꝝ q̃ȝ adeps porcina. ⁊ illud eſt ꝓpter veloci
tatem congelationis eius. ſȝ adeps porcina vehemẽ
tius ſedat mordicatiõem: ⁊ adeps q̃ eſt in gibbo ca
meli ſuffumigata confert hemorroidibus ⁊ oẽs adi
pes leues ſicut adipes galline ⁊ alioꝝ ꝯferũt dolori-
bus matricis: ⁊ antique ſunt eis male: ⁊ ſilr̃ adeps
anſeris confert matrici. Uenena. Adeps porcia
ꝯfert pũcture õmiũ venenoſoꝝ: ⁊ adeps elephãtis ⁊
cerui qñ fit ex eis linimentũ fugãt venenoſa: ⁊ adepſ
caprina confert cantaridibꝰ. Et caro cerui confert
ſpaſmo.

De arbore cimicũ. Capitulum. lxxiiij.

Rbor cimicum. Natura. Eſt frigida
a in p̃mo ⁊ ſicca in ipo. Decoratio. Li-
nit̃ ſup excoriationẽ cum aceto. Uulnẽa
⁊ vlcera. Conſolidat vulnera recentia. ⁊ linit̃ ſuper
excoriationẽ cũ aceto ⁊ ſanat eam ⁊ inuoluitur cor-
tex eius ſuper vulnera ⁊ conſolidat ea.

De alleo. Capitulũ. lxxv.

Lleum quid eſt. Alleũ aliud eſt dome-
a ſticuȝ ⁊ eſt notum: aliud eſt alleuȝ porrinũ
⁊ aliud ſilueſtre: ⁊ in ſilueſtri quidem ſunt
amaritudo ⁊ ſtipticitas: ⁊ eſt illud qḋ nomiat̃ alleuȝ
ſerpentis: porrinũ aũt eſt cõpoſite virtutis ex alleo ⁊
porro. Natura. Eſt calefactiuũ exſiccatiuũ in ter
tio uſq; ad quartũ. ⁊ ſilueſtre plus illo. Opatiões
⁊ ꝓprietates. Reſoluit inflatiõeȝ valde ⁊ eſt vlce-
ratiuũ aduſtiuũ cutis ⁊ confert ad mutationẽ aq̃ꝝ.
Decoratio. Bibit̃ decoctio montani ⁊ interficit
lendes ⁊ pediculos ⁊ iungit̃ ſup eos: ⁊ eiꝰ cinis qñ li
nitur cum melle ſup morpheã ⁊ occultationeȝ oculi
confert ⁊ confert alopitie facte ex materijs putridis
Apoſtemata ⁊ bothor. Aperit dubellet intrinſe
cas ⁊ cinis eius eſt conueniẽs ſup bothor. Uulne
ra ⁊ vlcera. Exulcerat cutẽ ⁊ cinis eius cũ melle ſu
per impetiginẽ ⁊ ſcabieȝ vlceroſaȝ: ⁊ alleum qdeȝ ſil
ueſtre facit coherere vulnera frauduleta qñ ponitur
ſup ipa recenſ. Inſtrumẽta iũcturaꝝ. Quando
ex eo fit cliſtere confert ſciatice qm̃ ſolutione educit ſã
guinem ⁊ humorẽ cholericuȝ. Membra capitis.
Alleum facit ſodaȝ: ⁊ decoquĩt alleuȝ ⁊ aſſat̃ ⁊ ſe-
dat dolores dentiũ ⁊ colluſio oris ex decoctione eiꝰ
cõfert etiã dolori dentiuȝ: ⁊ ꝓprie quãdo ꝯmiſcet̃ ei
olibanum. Membra oculi. Debilitat viſuȝ ⁊ at
trahit bothor in oculum. Membra anhelitus et
pectoris. Clarificat vocẽ ⁊ guttur decoctuȝ ⁊ con
fert tuſſi antique ⁊ doloribus pectoris ex frigore ⁊
extrahit ſãguiſugas ex gutture. Membra nutrimẽ
ti. Confert timori ⁊ ꝓprie decoctio q̃ criſtiani vtũ
turque fit cũ oliuis ⁊ nuce. Membra expulſiõis.
Quãdo ſedet̃ in decoctione folioꝝ allei ⁊ cruriuȝ
eius prouocat vrinã ⁊ menſtrua: ⁊ extrahit ſecundĩ
nam. ⁊ ſilr̃ quãdo ſupponit̃ ⁊ bibit̃. ⁊ ſilr̃ cibus cri-
ſtianoꝝ p̃dictus factus ex eo cõfert valde. ⁊ qñ terit̃
de eo quãtitas aurei cum aqua mellis extrahit phla
⁊ ipſȝ extrahit vermes ⁊ in ipo eſt ſolutio nature: eiꝰ
aũt opatio in coitu eſt: qm̃ ipm ꝑ vehementiã ſue
exſiccationis ⁊ reſolõnis q̃uiq; nocet. ꝙ ſi decoquat̃
in aqua donec eius acuitas reſoluat̃ non elongatur
qn ſit illud qḋ de eo remanet in elixatura eius pauce
caliditatis qḋ nõ exſiccat: ⁊ generat̃ ex eo materia ſper
matis: ita ut ponat materias phlegmaticas in ꝯplo-
nibus phlegmaticis cinerẽ ⁊ non poſſit eas carmi-
nare. ⁊ quãdo in venis conuertit̃ in ventoſitates nõ
elongat̃ qn adiuuet ad deſideriũ coitus. Uenena
Confert puncture õmiuȝ venenoſoꝝ ⁊ morſui ſer
pentũ qñ bibit̃ cum vino. ⁊ nos qdem iam expti ſu-
mus illud: ⁊ ſilr̃ morſui cãis rabioſi: ⁊ qñ fit emplr̃m
ex alleo ⁊ folijs ficus ⁊ cimino ſuper morſum mu-
gali confert.

De altea. Capitulum. lxxvi.

Ltea quid eſt. Nomen eius in greco deri
a uatum eſt ex noie plĩm iuuamentoꝝ. Na
tura. Calĩm eſt cuȝ equalitate. Opera
tiones ⁊ proprietates. In ipa ſunt lenificatõ: ⁊ ma
turatio ⁊ mollificatio ⁊ reſolutio: ſemen ⁊ radix ipiꝰ
ſunt in virtute eius ⁊ fortiora plurimũ ⁊ exſiccatiua
ſubtiliatiua. Decoratio: Linitur ſuper morphe
am cum aceto: ⁊ ſedetur in ſole ⁊ ſemen eius eſt forti
us in illo. Apoſtemata ⁊ bothor. Mollificat
apoſtemata ⁊ ꝓhibet ea ⁊ reſoluit ſanguinea ⁊ ma
turat vulnera ⁊ cõfert apatibus iflatis ⁊ ſcrofulis: ⁊
ſupponit̃ cũ gũma albotin ad duritiẽ matricis ⁊ po
nit̃ cũ caulibus ſup ſcrofulas Inſtrumẽta iũcturaꝝ
Sedat dolorẽ iuncturarũ ⁊ ꝓprie cum adipe an

feris. ⁊ confert sciatice ⁊ tremori ⁊ attritioni mediꝫ lacertoꝝ: ⁊ extensioni neruoꝝ. Mēbra capitis. Quādo fit ex ea emplastrūz confert apostematibꝰ que sunt in glandibꝰ aurium. Membra oculi. Resoluit timorē ⁊ inflationē que sūt in palpebris. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert semen eius tussi calide antique ⁊ facile efficit sputū: ⁊ prohibet sputū sanguinis cū virtute sue stipticitatis que est in ipso ⁊ conferunt folia eius apostematibꝰ mā mille ⁊ ponitur in emplastris pleuresis ⁊ peripneumonie. Mēbra nutrimenti. Eius gūmi sedat sitim. Membra expulsionis. Decoctio radicis eius cōfert quādo bibitur ardori vrine ⁊ ardori in testinoꝝ ⁊ etiā apostematibꝰ ani: ⁊ similiter folia eiꝰ ⁊ similiter solutioni male. ⁊ supponit semē eius cuꝫ gumma albotin ad duritiē matricis ⁊ coātationem eius: ⁊ similiter decoctio eius solūmodo: ⁊ mūdificat superfluitates ferarū ⁊ decoctio radicis eius qñ datur in potu cū vino ꝯfert difficultati vrine ⁊ lapidi: ⁊ proprie semē eius ⁊ gūma eius retinet ventreꝫ

Venena. Quādo linit cum aceto ⁊ oleo ꝓhibet nocumētū venenosoꝝ vermiuꝫ ⁊ confert decoctio eius cum aceto ꝯmixta aut vino puncture apis: ⁊ illud fit liniēdo sicut existimo.

De aphodillo. Capi. lxxvij.

a Phodilus qd est. Folia eiꝰ sunt sicut porrū de sceni: ⁊ habet crus planuꝫ super cuius caput est flos ⁊ habet radices longas rotundas sicut glās ⁊ est acris. Nā. Est calidꝰ ⁊ siccus. Quidā vero dixerunt ꝙ ē frigidus ⁊ humidus ⁊ elongati sunt. Operatiōes ⁊ ꝓprietates. Est abstersiuus resolutiuus: ⁊ proprie radix eius et qñ terit fit calefactiuꝰ ⁊ exsiccatiuꝰ: ⁊ plꝰ eo radix eiꝰ ⁊ virtꝰ eius est sicut virtus dracontee crispe. Decoratio. Confert alopitie ⁊ serpigini ⁊ ꝓprie cinis radicis eius: ⁊ quādo linitur ad augmētū morphee albe ⁊ sedet in sole confert. Apostemata ⁊ bothor

Radix eius cū fece vini pōit sup apostemata glādiosa oīa: ⁊ sup carbunculos ⁊ qñ ex ea fit emplastrum cum farina ordei confert in inceptione apa tum calidoꝝ. Vulnera ⁊ ulcera. Cuꝫ ponit radix eius cū fece vini super vlcera fraudulenta sordida confert eis. Instrumēta iuncturarū. Confert contritioni lacertoꝝ ⁊ cōtorsioni. Mēbra capitis. Quādo distillat succus eius solus: aut cuꝫ ture ⁊ melle ⁊ myrrha ⁊ vino confert saniei in aure ⁊ quando distillatur in aurem diuersam dolori molaris confert. Membra oculi. In succo radicis eius est iuuatiuum ad oculū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cū sumitur in potu de eo pondus aur. cū vino confert dolori vtriusqꝫ lateris ⁊ tussi: ⁊ eius radix cuꝫ fece vini est bona apostematibus māmille. Membra nutrimenti. Cōfert icteritie. Membra expulsiōis. Prouocat vrinā ⁊ menstrua: ⁊ eius fructus ⁊ flos qñ in potu dantur cum vino soluūt: ⁊ ex radice eius cū fece vini fit emplm apostemati testiculorum. Venena. Dantur de eo tres aur. ad morsuꝫ vermiū venenosorum: ⁊ quando dantur ad bibendū fructus ⁊ flos eius in vino confert magnifice mordicationi scorpionis: ⁊ habētis quadragitaquattuor pedes cū hoc ꝙ soluit.

De aceto. Capi. lxxviij.

a Cetū. Natura. Est compositū ex caliditate ⁊ frigiditate: ⁊ ambe substantie sunt subtiles: ⁊ frigida quidem est magis dominās: ⁊ illud in quo est acredo est calidius. si vero nō est frigidū ⁊ humidū: ⁊ decoctio minuit de eius frigiditate aliquid. Operatiōes ⁊ proprietates. Est fortis exsiccatiōis ⁊ ꝓhibet effusiones materieꝝ ad interiora: ⁊ subtiliat ⁊ incidit: ⁊ qñ bibit aut effūditur sup fluxū sanguinis si est exterius ꝓhibet ipꝫ ⁊ ꝓhibet apostema. vbi est preparatio ut accidat et adiuuat ad digestionē ⁊ diuersatur phlegmati: ⁊ ipsum est conferens cholericis ⁊ nocens melācolicis

Decoratio. Linitur cū melle super vestigia sanguinis ⁊ confert: verū ipsius multitudo citrinat.

Apostemata ⁊ bothor. Prohibet aduentum apostematum: ⁊ ambulationē cancrenarū ⁊ sanat herisipilam comestū ⁊ bibitū: ⁊ linitum: ⁊ prohibet ambulationē apostematis omnis: ⁊ confert panaritio ⁊ formice ⁊ herisipile quando ex eo liniuntur ⁊ prohibet ut non eueniat apostema. Vulnera et vlcera. Quādo ponit super vulnera lana infusa ī aceto ꝓhibet ea apostemari ⁊ confert ulceribꝰ ambulatiuis ⁊ scabici ⁊ impetigini ⁊ confert adustioni ignis velocius omni re. Instrumēta iuncturarū

Est nociuum neruis ⁊ quādo embrocat super podagra cū sulfure confert. Membra capitis. Quādo miscetur cum vncto oleo: aut oleo rasaceo: ⁊ conquassat: ⁊ effunditur ī eo lana nō abluta ⁊ ponitur super caput confert sode calide ⁊ fortitudini eius ⁊ similiter embrocatio ex eo ⁊ oris collusio et ꝓprie cum alumine cōfert motui dentium: ⁊ vaporatio aceti calidi confert difficultati auditus ⁊ acuit ipsum: ⁊ aperit opilationē colatorij fortiter ⁊ resoluit sonitū. Mēbra oculi. Linitur cuꝫ melle super occultationem sanguinis que est sub oculo sed eius assiduatio debilitat visum. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Minorat vuā ⁊ abscidit gargarismus ex eo fluxū humoris ad guttur: ⁊ sanat vuaꝫ q̄ cecidit ⁊ sorbet ad sanguisugas ⁊ ad tussim antiquā aut difficultatē dilatatiōis calefactū. Mēbra nutrimēti. Est conueniēs stomacho calido ⁊ humido disrumpens appetitū: ⁊ adiuuans ad dirigēdū ⁊ totū illud est qr preparat stomachuꝫ ⁊ vaporatio aceti resoluit hydropisim sed eius assiduatio qñqꝫ adducit ad hydropisim. Mēbra expulsionis: Infrigidat matricē ⁊ fit clistere ex eo calefacto ⁊ sale ad vlcera intestinoꝝ ambulatiua post clistere lenitiuum. Venena. Effunditur super morsus venenosoꝝ ⁊ confert ei qui in potu sumpsit opiū ⁊ hyusquiamum: ⁊ acetū assūptum de vua agresti cum sale cōfert morsui canis rabiosi ⁊ reliquis: ⁊ quādoqꝫ bibitur calefactum post medicinas mortales et confert.

De auro. Capitulum. lxxix.

Uruni. Natura. Est equale subtile.

a Operationes et ꝓprietates. Limatura eius ingredit̄ in medicinis melancholie et melius cauterium: ⁊ velocius sanabile est qḋ fit cuȝ cauterio auri. Decoratio. Retentio ipsius ī ore remouet fetorē oris ⁊ ingreditur limatura eius ī medicinis alopitie ⁊ serpiginis liniendis ⁊ in eis que bibunt. Membra oculi. Confortat oculū in alcohol positū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert doloribus cordis ⁊ tremori ipius ⁊ malitie aīe ⁊ ei qui solus loquitur.

De aromatico. Capitulum.lxxx.

Romaticū quid est. Dicemꝰ in capitulo ca-

a lami aromatici. Membra nutrimēti.

Dicit̄ ꝙ non est res melior eo ad adustionem ignis cū oleo rosarū ⁊ aceto. ⁊ confert apostematibus stomachi ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

De agarico. Capitulū.lxxxi.

Garicū quid est. Jnq̄t filius. Mesauge

a est masculus ⁊ femina: ⁊ est agaricū quod est simile radici aniuden: sȝ exterior p̄s eiꝰ non est rara sicut exterior pars radicis aniuden: et dixerūt quidam ꝙ generat̄ in arbore corrosa scḋm semitā putrefactionis ⁊ corruptionis ⁊ in sapore eiꝰ sūt acredo ⁊ stipticitas ⁊ eius substantia est aerea terrea subtilis. Electio. Jllḋ qḋ ē meliꝰ ē albū velocit̄ frāgibile porosū valde plenas̄ hūs̄ extrmitates in cuius amaritudine inuenit̄ dulcedo ⁊ fractū habēs frusta supposita ⁊ est femina. Jllud vero qḋ ē masculus non est bonuȝ: ⁊ durꝝ ⁊ nigrꝝ ambo sunt mala valde. Natura. Calidum in p̄mo siccū in secundo. Opatōes ⁊ ꝓp̄tates. Est resolutiuū incisiuū grossorꝝ apitiuū oīuȝ opilatōnū subtiliatiuū.

Et dixerūt q̄daȝ in ip̄o est virtus stiptica ⁊ in principio gustꝰ sui ē q̄si dulcedo: deiū amarituº. Apostemata ⁊ bothor. Cōfert ap̄atibꝰ oībꝰ Jnstr̄a iūcturarum. Datur in potu cū sirupo acetoso ad sciaticā ⁊ est ex eis que mūdificant superfluitates neruorum proprietate que est in ipso ⁊ confert egritudinibꝰ lacertorū ⁊ casui: ⁊ potio ex illo sit tres kirates: ⁊ cū adest febus tunc datur cum mellicrato aut iuleb.

Membra capitis. Confert pacientibꝰ epilepsiaȝ ⁊ mundificat superfluitates cerebri ꝓprietate que ē in ipso. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asmati ⁊ vlceri pulmonis q̄n in potu datur cū rob ⁊ sit potio eius vsq; ad aur̄.i. ⁊ q̄n ex eo in potu dāt tres anulusat cuȝ aqua ꝯfert sputo sanguinis ex pectore. Mēbra nutrimēti. Cōfert icteritie ⁊ datur ad bibendū cū oxymelle ad apostema splenis: ⁊ q̄n solum masticatur ⁊ deglutit̄ cōfert dolori stomachi: ⁊ eructuatiōi acetose: ⁊ dat̄ in potu de eo ad dolorem epatis aureus. Membra expulsionis.

Solutiōe educit humores grossos diuersos melācolie, ⁊ phlegmatis ⁊ cholere rubee cū sumitur ex eo ab aur̄.i. vsq; ad.ij. ꝓprie cū mellicrato. ⁊ q̄n̄q; iuuat medicinas solutiuas ⁊ facit eas ꝑuenire vsque ad extrema corporis: ⁊ ꝓuocat vrinaȝ ⁊ menstrua ⁊ sedat dolorem renū: ⁊ eius potio ad illud est aureus ⁊ confert prefocationi matricis. Febres. Cōfert tremori ⁊ febribus antiquis grossis cū bibitur ex eo aureꝰ cū vino: ⁊ vsq; ad drachmā. Venena. Quādo ex eo in potu dat̄ cū vino vsq; ad aur̄. ē magni iuuamēti ad illud: ⁊ fit ex eo empl̄m ad pūcturā vermiū veneni frigidi. Capitulū de littera. B.

De blacte bizancie. Capitulum.lxxxij.

Lacte bizancie q̄d est. Sunt frusta silia vn-

b guibꝰ boni odoris aromatica que administrant̄ in suffumigatōibꝰ. Jnq̄t Dia. est de genē ostracorꝝ. Assumūt̄ ex inula q̄ ē in mari i, dic ī loco eiꝰ vbi ē spica ⁊ sunt ex eis que sunt ex mari rubro. ⁊ alie sunt babilonice nigriores ꝑue ⁊ ambe sūt boni odoris. ⁊ exultimo ꝙ ille que sunt de mari rubro sunt ille que nominantur curascie. ⁊ dicit̄ ꝙ ip̄e sunt adherentis carnis ⁊ cutis. ⁊ q̄n̄q; cadit aliquid de albedine: ⁊ pl̄ime earꝝ sunt mechie ⁊ extrahunt̄ ex gedde. ⁊ iste quideȝ medicant̄ ⁊ purgātur ⁊ fiunt bone. Electio. Ex eis meliores sunt ille que ad albedinem declināt inuēte in mari rubro: ⁊ in aliemē. ⁊ duobus maribus. sed babilonice sunt nigre parue valde: vēditores vero medicinarꝝ dicunt ꝙ bone ex eis sunt duorꝝ mariuȝ deinde mechie. deinde algeddin. ⁊ fortasse aliquid cadit ex eis ad albedinem.

Natura. Calida sunt ⁊ sicca in secundo. ⁊ earuȝ siccitas fortasse vicina est tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. Sunt subtiliatiue. Membra capitis.

Earum suffumigatio confert epilepsie. Mēbra expulsionis. Jpsarꝝ suffumigatio exsiccat illā que habet prefocationē matricis. ⁊ cum bibunt̄ cuȝ aceto mouent ventrē quodcūq; genus earꝝ fuerint.

De ben. Capitulum.lxxxiij.

En quid est. Est semen magnū maiꝰ cicere

b declinans ad albedineȝ quandaȝ. ⁊ habet medullā leneȝ vnctuosā. Natura. Calidū in tertio: siccū in scḋo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est mundificatiuuȝ ⁊ ꝓprie ipsius medulla ⁊ incisiuum humiditatū grossarꝝ. ⁊ aperit cuȝ aceto et aqua opilationes viscerꝝ. ⁊ in arbore ipius est amaritudo plus ⁊ stipticitas: ⁊ propt̄ illud est in ipso virtus cauterizatiua ⁊ eiꝰ cortex est stipticꝰ plus ⁊ oleū ipsius non enumeratur a stipticitate. ⁊ in ipso toto ē abstersio ⁊ incisio. Decoratio. Semen eius cōfert lentiginibus magnis ⁊ paruis: ⁊ panno ⁊ morphee ⁊ vestigijs vlcerum ⁊ similiter eius oleum. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus duris omnibus cum ponitur in emplastris ⁊ verucis.

Vulnera ⁊ vlcera. Confert cum aceto vlcerationi ⁊ scabiei vlcerate ⁊ excoriationi. ⁊ confert bothor lacteis ⁊ sahafati. Jnstrumenta iuncturarum Calefacit neruos ⁊ lenificat spasmum ⁊ duritiem neruorum ⁊ proprie oleum eius. Membra capitis. Abscindit fluxum sanguinis stipticitate sua ⁊ ꝯuenit oleū eiꝰ dolori auris ⁊ sonitui q̄ ē in ip̄a, ꝓp̄e cū adipe anatis: ⁊ radicis eiꝰ ꝯfert doloꝛ dentiū cū os ex ea colluitur. Membra nutrimen-

ta. Confert durtiei epatis ⁊ splenis qñ bibitur cū aceto mixtū ex eo pōdus duarū .ʒ. ⁊ qñ coniūgitur frumento aut farina lilij: ⁊ aqua alkaratim aut farina herbi: aut lupini: ⁊ fit ex eo emplastrum spleni: ⁊ ipm quidem est malum stomacho faciēs nauseam. ⁊ si bibitur ex eo aureus .i. cū melle facit vomere fortiter ⁊ soluendo educit: ⁊ silr eius fructus. Membra expulsionis. Aureus .5. eius soluēdo educit phlegma crudū cū bibit cū melle: ⁊ silr eius oleuz ⁊ silr cū supponit licinū infusum in ipso. Permutatio. Loco eius ponitur quantū ipm est de rubea ⁊ medietas sui de cortice casie lignee ⁊ decima ponderis eius de mace.

De Bedeoard. Ca.lxxxiiij.

b Edeoard quid est. Est spina alba: ⁊ ē simil' alhasceketi. verūtñ est vehemētius alba et habet lōgiores spinas: ⁊ silantur spine ei⁹ folijs amomi. verūtā sunt subtiliores ⁊ vehementi⁹ albe. ⁊ eius quidem stipes qñqz peruenit ad duos cubitos: ⁊ eius flos est purpureus ⁊ semen ipsi⁹ est sicut semen cartami: verūtamen est vehementioris rotūditatis. Natura. In radice eius est infrigidatio ⁊ exsiccatio cū resolutiōe quadā. Semē vero eius est calidū ⁊ subtile. ⁊ dixerūt quidā ꝙ tota ē calida valde. Operationes ⁊ ꝓprietates: In ipsa est virtus resolutiua ⁊ aperitiua ⁊ ꝓpe in seie eius ⁊ in ipsa est retētio fluxus sanguinis. ⁊ eius retētio ē equalis. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus phlegmaticis ꝓpter illud quod est i ipso de resolutione ⁊ cōtractione: quare fiat ex eo emplastrū ⁊ ex radice eius proprie. Instrumenta iūcturarū. Confert spasmo ꝓpter illud quod est de contractione equali cū resolutione ⁊ semen eius cōfert infantibus quando bibūt ipm ꝓpter corruptionē in motibus lacertoꝝ. Mēbra capitis. Collusio oris facta ex succo eius sedat dolorē dentium. Membra pectoris. Confert sputo sanguinis ⁊ ꝓprie eius radix. Membra nutrimenti. Confert debilitati stomachi ⁊ aperit opilationes. Membra expulsionis. Confert solutioni antique ⁊ precipue stomatiche: ⁊ ꝓprie radix eius ⁊ est ꝓuocatiua. Febres. Ualet febribus phlegmaticis lōgis ⁊ cuius cā est debilitas stomachi ⁊ oibus febribus antiquis. Uenena. Confert si masticet ⁊ postea superponatur puncture scorpiōis. Attrahit eni venenū: ⁊ si bibitur semen eius confert morsure venenosoꝝ reptiliū. Permutatio. Loco eius in febribus ponitur fumus terre.

De Ballsamo. C.lxxxv.

b Alsamus quid est. Est arbor egypti nascēs in loco qui dicit oculus solis tm: cuius folia ⁊ odor rute simulantur: sed tamen ipsa declinat ad albedinē ⁊ eius statura est statura arboris euisci: ⁊ eius quidē oleū est melius semie ipsius ⁊ semen fortius ligno ipsius in oibus modis eius. Eius vero oleū sumitur ita ut incidat cū ferro post ortū ascerahe: ⁊ aggregat quod de eis resudat cum cotto: ⁊ neqz pertransit in anno qd est inter quinquaginta vsqz ad sexagita lib. Electō. Experientia olei ipsius est ꝯgelatio lactis stati cū sup ipsū distillatur: ⁊ ꝑmixtio eius cū aqua: ⁊ inspissatio ipsius ⁊ conseruatio sue soliditatis in aqua: ⁊ ablutio ipsi⁹ a cotto ⁊ subtilitas odoris eius. Adulterat aūt cū oleo de pino: ⁊ oleo de mastice: ⁊ cera dissolutis in oleo de alcāna. Et quando ex eo melius est ⁊ recēs: grossiū aūt ⁊ vetus nō habet virtutē. Natura. Eius lignū est calidū ⁊ siccū in secūdo ⁊ ipsius semē est calidius eo parū ⁊ oleū eius est calidius vtrisqz: ⁊ est i principio tertij calidū: ⁊ nō est in ipso de calefactione quod existimat. Operationes ⁊ proprietates

Aperit opilationes ⁊ confert viscerib⁹ grossis.

Uulnera ⁊ ulcera. Mūdificat vlcera ꝓprie cū ireos ⁊ extrahit fracturas ossiū. Instrumenta iūcturarū. Cōfert sciatice bibitū ⁊ ꝓpter spasmū bibitur eius decoctio. Membra capitis. Cōfert vlceribus capitis ⁊ mūdificat ipsū ⁊ cōfert epilie et vertigini. Membra oculi. Abstergit pannū eius ipsum ⁊ eius oleū. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris

Lignū eius ⁊ ipsius semen conferunt dolori vtrorūqz laterū ⁊ confert asmati grosso ⁊ stricture ⁊ anhelitus ⁊ dolori pulmonis: ⁊ cōfert semē eius peripneumōie frigide ⁊ tussi: ⁊ similiter ipsi⁹ oleū. ⁊ ad sūmū est iuuatiuū viscerū que sunt super myrach:

Mēbra nutrimēti. Confert debilitati digestionis ⁊ ipsius decoctio dissoluit malitiā digestionis ⁊ mūdificat stomachuz ⁊ confortat epar. Mēbra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ cōfert dolori pūgitiuo. ⁊ confert dolorib⁹ matricis: ⁊ exsiccat humiditates eius vaporatū ⁊ bibitū ⁊ cōfert frigori ipsi⁹ ⁊ extrahit embryonē ⁊ secūdinā ⁊ cōfert cū ex eo fit suffumigatio omnibus doloribus matricis ⁊ ipsi⁹ decoctio aperit os matricis: ⁊ ceratū ex ipso cū oleo rosaceo ⁊ cera confert frigori matricis. ⁊ est iuuatiuū difficultati vrine. Febres. Eius oleuz aufert rigores. Uenena. Resistit venenis ⁊ cōfert morsure vipere: ⁊ eius oleū confert hyusquiamo cū bibitur cū lacte ⁊ venenosis ⁊ proprie scorpionibus.

De Been. C.lxxxvi.

b Een quid est. Frusta aspera que sunt radices ex siccitate cōtracte carnose ⁊ sunt duarū specierum quarū vna est alba: ⁊ altera est rubea. Natura. Calidū ē ⁊ siccū in secūdo.

Decoratio. Est īpinguatiuū. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfortat cor valde ⁊ cōfert tremori cordis. Mēbra expulsionis. Manifeste augmētat sperma. Permutatio. Loco eius ponitur quātum est ipm cuderi: ⁊ medietas pōderis ei⁹ lingue auis.

De Berengesif. C.lxxxvij.

b Erēgesif est abrotanū: ⁊ est planta similis absinthio cui iest humiditas viscosa: ⁊ ei⁹ quidē est vna species: thyrsos habēs breuiores ⁊ minora folia: etiam sunt ei folia minuta ꝑua subtilia alba citrina ⁊ apparet in estate. Inquit Gal'. sunt due herbe vicini saporis noiate hoc nomine. Natura. Calida ⁊ humida est in primo.

Operatões ⁊ ꝓprietates. Est subtiliatiua aperitiua
valde cuiꝰ emplm̃ ꝓhibꝫ attractionẽ materierũ ad
mẽbra. Membra capitis. Confert sode frigide
loco empli supposita ⁊ ẽbrocata. ⁊ in aqua cocta fit
magis secura ⁊ confert opilationi nariũ ⁊ coꝛize.
Membra expulsionis. Frangit lapidẽ in renibꝰ
⁊ ꝓuocat mẽstrua sedẽdo in eius decoctione: ⁊ con
fert vlceribꝰ eius ⁊ eijcit secũdinaꝫ ⁊ fetuꝫ: ⁊ confert
coadunationi oꝛis matricis ⁊ aperit ipm̃ ⁊ duritiei
eius bibita: ⁊ moꝛe emplastri supposita ⁊ potest ex
ea usqꝫ ad. ʒ. v.

De Baurach. Capitulum. lxxxviij.

b Baurach quid est. Est foꝛmus sale: ⁊ ẽ ex ge
nere virtutis eius: sꝫ stipticitas non inest ei
⁊ qñqꝫ aduritur in ostraco super carbones
inflãmatos donec assetur. Electio. Ex eo meliꝰ
est armeniũ leue laminosũ frangibile spongiosuꝫ al
bum: aut purpureũ. aut roseũ moꝛdicatiuũ. ⁊ cõpa
tio quideꝫ aphricani ad reliqua baurach est compa
tio baurach ad salẽ. sꝫ baurach non comedit nisi ꝑꝑ
magnã causã. ⁊ spuma baurach est subtilioꝛ q̃ꝫ bau
rach: ⁊ in eius virtute. ⁊ ex ea melioꝛ est spuma mar
moꝛea facile frangibilis. Natura. Calidũ ⁊ sic
cum in fine secundi. ⁊ eius siccitas foꝛtasse declinat
ad tertiũ. Operatões ⁊ ꝓpꝛietates Abstergit foꝛ
titer lauat ⁊ ꝓprie aphricanũ. ⁊ mundificat ⁊ excoꝛi
at ⁊ incidit humoꝛes grossos. ⁊ in baurach qdeꝫ ẽ
stipticitas pauca cuꝫ abstersione bona ꝓpter sui sal
sedinẽ. nisi in aphricão. In eo enim nõ est stipticit: s
sed abstersio pura multa. ⁊ in sale est stipticitas. ⁊ ñ
ẽ in ipo nisi resolutio ꝑua. Decoꝛatio. Attenuat
capillos puluerizatũ super eos. ⁊ qñ ex eo fit empla
strũ attrahit sãguinẽ ad illud qd̃ apparet de coꝛpoꝛe
⁊ facit ut coloꝛ sit bonus ⁊ confert. sed foꝛtasse deni
grat eius plima comestio coloꝛem. Vulnera ⁊ vlce
ra Confert pꝛuritui ꝓpterea ꝙ resoluit virtꝰ ⁊ ꝓ
pꝛie aphricanũ cũ aceto ⁊ ꝯfert etiã scabiei. Instru
menta iuncturaꝝ. Fit ex eo ceratũ paralysi ꝓpꝛie po
streme: ⁊ ꝑcipue cũ iam declinat ⁊ confert coꝛrosiõi
neruoꝝ. Membra capitis. Confert furfuribus
⁊ cũ spuma eius cũ melle distillat in aurem mundifi
cat ⁊ aperit ⁊ confert surditati. ⁊ cũ vino aut cũ siru
po cũ ipo confert sonitui. Membra nutrimenti.
Est malũ stomacho coꝛrũpens ipm̃ ⁊ aphꝛicanũ
cõmouet vomitũ: ⁊ si nõ faceret vomere eẽt plꝰ inci
siuũ humoꝝ stomachi q̃ꝫ reliqua baurach. Et ex eo
quidẽ cũ ficubus fit emplastrũ hydropisi ⁊ extẽuat
eam Membra expulsionis Soluit cũ superpo
nitur: ⁊ qñ comeditur cũ ruta ⁊ cymio aut decoctio
ne rute ⁊ anete sedat doloꝛẽ ventris pungitiuũ: ⁊ cũ
hoc ⁊ similibus vincit salem ⁊ bibitũ cũ quibusdaꝫ
medicinis interficientibus vermes educit eos ⁊ simi
liter cũ linitur ex eo venter ⁊ sumẽ: ⁊ sedet qui linitꝰ
est iuxta ignem interfecit eos: ⁊ per hec similia disti
guitur inter ipsum ⁊ salem. Venena. Confert
omne baurach ⁊ pꝛecipue aphꝛicanũ pꝛefocationi
fungoꝝ valde: siue sit adustũ aut non adustũ ⁊ simi
liter eius spuma ⁊ ponitur cum adipe asini aut suis
super moꝛsum canis: ⁊ bibitur cũ aqua frigida pꝛo
pter potũ cantaridaꝝ. ⁊ qd̃ ex eo nominatur baura
chium nitrum bibitur cuꝫ aniudẽ pꝛopter nocumẽ
tum sanguinis tauri.

De bulbo. Capitulum. lxxxix.

b Bulbus quid est. Est cepe qd̃ comedit par
uuꝫ silẽ cepe narcisci: ⁊ eius folia sunt silia
folijs poꝛri: ⁊ ipsius rosa est similis viole: ⁊
est quedaꝫ eius spẽs que ꝯmouet vomituꝫ. Qui
dam vero dixerũt ꝙ ipe est cepe azir: ⁊ dixerũt qdã
alij non. sꝫ est de genere poꝛri: ⁊ videt ꝙ sit anagallis
ꝑmutemus ergo intentões ab hoc. Natura.
Propinquus est nature cepe: ⁊ foꝛtasse est siccus in
pꝛimo cũ humiditate supflua. Oꝑationes ⁊ ꝓꝑe
tates. Est inflatiuus ⁊ sedatiuꝰ ⁊ exasperat linguã
Decoꝛatio. Linit super pannuꝫ ꝓpꝛie in sole
⁊ confert: ⁊ similit confert vestigijs vlceꝝ. ⁊ ẽ exaspe
rans palatũ ⁊ linguaꝫ. ⁊ linit cum vitello oui sup ve
rucas ⁊ cum oxymelle sup vlcera leuia. Vulnera ⁊
vlcera. Quãdo assat cũ capite piscis ⁊ aloe: ⁊ poni
tur super vlcus menti eradicat ipm̃. Instrumenta
iuncturaꝝ. Cum ex eo fit emplastrũ cum aceto est
ꝯueniens attritioni medij lacertoꝝ: ⁊ fit ex eo emplꝫ
podagre ⁊ doloꝛibꝰ iũcturaꝝ. ⁊ fit ex ipso solo ẽpla
strum toꝛtioni neruoꝝ: ⁊ est emplastrũ vnguis ⁊ au
ris ⁊ silium ⁊ fit ex eo emplastrum cum sauich.
Membra capitis. Est medicamen furfuribꝰ ⁊ vl
ceribus capitis: ⁊ linit sup plagas capitis que non
sunt fracte. ⁊ ꝑmiscetur cũ vitello oui ⁊ linit. Mẽ
bꝛa oculi. Solus administret ⁊ cũ vitello oui ⁊ cũ
adiungit ei acetum est medicamen bonuꝫ ad garab
⁊ apostematibus lachrymaliuꝫ. Membra nutri
menti. Qui ex eo est dulcis ⁊ rubeus est bonꝰ sto
macho ⁊ fit ex eo ẽplastrũ cũ melle doloꝛibꝰ stoma
chi: ⁊ amarus est melioꝛ ⁊ digerit cibum ⁊ multipli
cat eius nutrimentũ in ipo: licet non sit nutrimentũ
suũ laudabile ⁊ ꝑcipue eius qd̃ est cruduꝫ ⁊ qñ non
digerit pungit ⁊ inflat. Membra expulsionis.
Excitat coitum.

De bugenis. Capitulum. xc.

b Bugenis quid est. magis qd̃ ex ea admini
strat est radix eius: ⁊ ipa quidem habet gũ
mam ⁊ succum: ⁊ eius gũma est foꝛtioꝛ su
co ipsius ⁊ qñqꝫ ꝑmiscetur cũ oleo ⁊ muri ⁊ pauco
vino ⁊ concutit donec grossum fiat. ⁊ ꝰm quanti
tatem ẽqualitatis quaꝫ habet in grossitie est eius bo
nitas. Natura. Est calida in 3ᵒ sicca in ipso.
Operationes ⁊ ꝓpꝛietates. Est resolutiua.
Vulnera ⁊ vlcera. Abradit ossa coꝛrupta ꝑꝑ vehe
mentiã desiccatõis ⁊ mũdificat vlcera. Instrumẽ
ta iuncturaꝝ. Conueniens est neruis. Membra
anhelitus ⁊ pectoꝛis. Confert supfluitatibꝰ grossis
in pectoꝛe: ⁊ cõuenit pulmoni ⁊ vlceribus eius bibi
ta ⁊ suffumigata. Membra nutrimenti. Con
fert duritiei splenis.

De busuro. Capitulum. xci.

b Busuruꝫ ⁊ baluuꝫ quid sunt Nota sunt.
Natura. Frigida sunt ⁊ sicca in scd̃o ⁊

albusurum magis est stipticus quaꝫ cassab. Operationes ⁊ proprietates. Inflant ⁊ proprie cum post ipsa bibit aqua: ⁊ cū sunt dulcia faciunt euenire rugitū plurimū. ⁊ faciūt euenire opilationes in visceribus. ⁊ decoctio albusuri sedat inflatioñ cū cōseruatione caloris innati: ⁊ plurimis vsus amboꝝ generat in corpe humores grossos. Membra capitis. Albusuꝝ facit sodā ⁊ inebriat plīm ⁊ ambo sūt bona carni q̄ est inter dētes ⁊ gingiuas Membra anhelitus ⁊ pectoris. Ambo sunt mala pectori et pulmoni. Membra nutrimenti. Preparāt stomachuꝫ ⁊ faciūt ꝯtingere opilatōes epatis ⁊ ipsoꝝ digestio est tarda: ⁊ frangibile est minoris digestiōis ⁊ nutrimētū ipsoꝝ est paruū ⁊ algesaguerui ē minoris tarditatis. Mēbra expulsionis. Unūqdq̄ eoꝝ stringit ventrem ꝓprie cum miscet cū vino pontico aut cū aceto: ⁊ albala facit abundare lac ⁊ qñ bibit cū aceto pontico ꝓhibet fluxū matricis. ⁊ ꝓhibet fluxuꝫ sanguinis hemorroidaꝝ. Febres. Usus eoꝝ plurimus facit cadere in tremorem ⁊ horripilationem.

De buncho. Capitulum. xcij.

Bunchum quid est. Est res delata de iamen b Quidaꝫ aūt dixerūt ꝙ est ex radicib⁹ anigalez cū mouet ⁊ cadit. Electio. Melius est citrinū ⁊ leue boni odoris. Albuꝫ vero ⁊ ḡue est malū. Natura. Est caliduꝫ ⁊ siccū in ṗmo ſm quosdam est frigidū in primo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Confortat membra. Decoratio. Mundificat cuteꝫ ⁊ exsiccat humiditates que sūt sub ea: facit odorem corpis bonū. ⁊ abscindit odorē psilotri. Mēbra nutrimēti. Est bonū stomacho.

De batecha. Capitulum. xciij.

Batecha quid est notum est. Natura. Frib gida est in principio secundi: ⁊ humida in fine eius ⁊ cū eius semen desiccat nō est humectatiuū imo desiccat in primo. ⁊ eius radix est desiccatiua. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Que matura ē subtilis ⁊ imatura est spissa. Batecha ṗterea cinericia matura imatura existit cucumeris: ⁊ in ipa ē aptio quocūq̄ modo sit. Melo autē melioris est humoris ꝙ̄ reliqua: ⁊ eius caro ē digestiua abstersiua: ⁊ ꝓprie eius semē. matura vero ⁊ imatura ābe sunt abstersiue ⁊ semen eius ē fortioris abstersionis ⁊ ipa qdem ꝯuertit ad quēcūq̄ humoreꝫ quē in stomacho inuenit: ⁊ est ad phlegma vehementi⁹ declinis ꝙ̄ sit ad cholerā: q̄lit ergo ad melancholiā. melo vero non cōuertit velociter. Decoratio. Mūdificat cutem ⁊ ꝓprie semen eius: ⁊ illud qd̄ est in interiori pte ipsius etiā confert pāno ⁊ morphee ⁊ furfuribus: ⁊ ꝓpe quādo ꝯficitur qd̄ est eius interius sicut est cū oleo de frumento ⁊ exsiccat in sole. Mēbra oculi. Fiat ut cortex eius fronti adhereat: ⁊ ꝓhibet fluxū ad oculū fieri. Membra nutrimenti. Est vomitiua ⁊ ꝓpe radix eius. Nam due. ʒ. eius cū vino mouent vomitū sine labore cū bibit ex eis obulus. Cūq̄ batecha non digerit bene gnāt choliricaꝫ passionem. melo aūt est tarde digestionis nisi quādo comedit cuꝫ eo quod est interius eius. ⁊ ipsius qdem nutrimentū est rectius ⁊ eius humorē cōuenientior: oportet ṗterea ut cibū sequat aliū. batecha enim si non seqtur aliquid aliud facit nauseaꝫ ⁊ vomitū. post aūt ipm calefactus bibat oxymel: et humectatus olibanū aut zinziber nutritū ⁊ vinum. Membra expulsionis. Prouocat vrinā quod ex eo maturꝫ est ⁊ crudum ipius: ⁊ cōfert lapidi in renibus ⁊ vesica cū est ꝑuus ⁊ ṗcipue lapidi renum. ⁊ melo qdem est minoris ꝓuocatiōis ⁊ est magis abstersiuus ⁊ velotioris descēsionis ṗcipue qui est mellis. Venena. Cū corrūpitur in stomacho ꝯuertitur ad naturam venenosam. oportet ergo ut cū grauat extrahatur velociter.

De bule. Capitulū. xciiij.

Bule quid est. Dixit alkanzi ꝙ est cucumer ib dus. ⁊ est similis cucumeri capparis ⁊ est amarus ⁊ similis zinziberi. Natura. Calidū est ⁊ siccuꝫ in scd̄o. ⁊ apud quosdā in tertio Operationes ⁊ ꝓprietates. Est stipticus cōfortans viscera. Instrumenta iuncturaꝝ. Confert duritiei neruoꝝ ⁊ humiditati eoꝝ ⁊ egritudinib⁹ ipsoꝝ frigidis sicut paralisi ⁊ torture. Membra nutrimenti Accēdit ignē stomachi ⁊ ꝯfert vomitui ⁊ intrat in algeguarset. Mēbra expulsionis. Cōstringit ventrē ⁊ siccat ⁊ vētositatē.

De belliricis. Ca. xcv.

Belliricis qd sunt. Sūt ꝓping nature emblic coꝝ: ⁊ eoꝝ medulla ē dulci ꝓpinq̄ alabuch Natura. Frigidi sunt in ṗmo sicci in secundo. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipsis ē virtus subtiliatiua: ⁊ virtus ꝯtractiua. Mēbra nutrimenti. Confortant stomachū aptatōe ⁊ aggregatione ⁊ prohibent mollificationem eius ⁊ humiditatem ipius: ⁊ nihil est qd̄ ita preparat stomachū sicut ipsi. Membra expulsionis. Fortasse stringunt ventrem. ⁊ apud quosdam leniunt ventrem tātum ⁊ est manifestum: ⁊ ipsi quidem conferunt intestino recto ⁊ ano.

De Bederēzego. Ca. xcvi.

Bederēzegun qd est. Natura. Est calida ⁊ sicca in secūdo Opatōes ⁊ ꝓpetates Confert omnibus egritudinibus phlegmaticis ⁊ melancolicis. Decoratio. Efficit odoreꝫ oris bonum. Vulnera ⁊ vlcera. Confert scabiei melancolice. Membra capitis. Confert opilationibus cerebri. ⁊ remouet fetorem oris. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Lenificatiua est ⁊ confortatiua cordis aufert tremorem cordis. Membra nutrimenti. Iuuat digestionem ⁊ confert singultui. Permutatio. Loco eius ponitur in lenificando pondus ipsius de seta ⁊ due tertie ponderis ipsius de cortice citri.

De baurach kebuli Ca. xcvij.

Baurach kebuli qd est. Est semē sendium b aut indum: ⁊ habet duas spēs q̄rū vna est pua absq̄ rugis: ⁊ alia magna cū rugis et earum melior est pua. Instrumēta iuncturarum.

Eradicat phlegma ex iuncturis. Membra ex-
pulsiōis. Soluit phl'a ex īteſtinis vermes ⁊ aſcari
des: ⁊ eſt in hoc valde bona.

De beheremigi. Capitulum.xcviij.

Eheremigi quid eſt. Eſt ex aromaticis.
Operationes ⁊ ꝓprietates. Reſoluit in
flationē in omni loco eius embrocatio.
Membra capitis. Eius flos ē bonus vētoſitatibꝰ
groſſis in capite: ⁊ cū eius folia odorātur ſimiliter.
Membra expulſionis. Soluit ventrē.

De buzeiden. Capitulum.xcix.

Uzeiden quid eſt. Eſt medicina lignea in
da in qua eſt virtus ſimilis virtuti been.
Electio. Illa que ex ea bona eſt: ē alba groſſa
multarū linearū aſpa. lenis vō ⁊ tenuis ligni: ⁊ pau
ce albedinis ē mala: ⁊ adulterāt eā cū laubati barba
rica. Natura. Calida ē in ſcdo ſicca in primo.
Operationes ⁊ ꝓprietates. Eſt ſubtiliatiua.
Instrumēta iuncturarū. Confert dolori iūctu
rarū ⁊ podagre. Membra expulſionis. Aug
mentat coitū. Uenena. Confert venenis.

De bukida Capitulum.c.

Ukida. Natura. Frigida eſt. Ope
ratiōes ⁊ ꝓprietates. Eſt abſterſiua et
ē in ipſa ſtipticitas ⁊ ī tectis ⁊ ī fructibꝰ eiꝰ
eſt hūiditas. Decoratio. Abſtergit faciē. Uul
nera ⁊ vlcera. Ponit trita ſup vlcera ⁊ ſcabiez ⁊
cōglutinat plagas ꝓpter ſtipticitatē ⁊ abſterſionez
suā ⁊ ꝓprie cortex arboris eius ⁊ aſpergit cū aqua
ſua: ⁊ fit embroca cū decoctione radicis eiuſ ⁊ folio
rum etiā ipſiꝰ ſuper oſſa fracta. Membra expul
ſionis. Cortex eius groſſus ſoluit phl'a qñ bibit
ex au ꝫ. cū aqua frigida ⁊ vino.

De bihar. Capitulum.ci.

Ihar quid ē. Eſt illa que vocat keuſez. ſ.
oculus vacce: roſa eius citrini coloris: ru
bea i medio groſſior roſe camemille. Nā
Calā in ſecūdo ſicca in primo. Mēbra capitis
Eius odor confert ventoſitatibꝰ groſſis in capite

De buſiri Capitulum.cij.

Uſiri. Operationes ⁊ ꝓprietates. Re
ſoluit ꝓprie cuius flos ē bene apparēs et
abſtergit cū equalitate. Decoratio. Sil
ueſtris hñs florē bū apparentē rubificat capillos.
Apoſtemata ⁊ bothor. Decoctio foliorꝫ illiꝰ cō
fert apoſtematibꝰ. Uulnera ⁊ vlcera. Cuz melle
more emplaſtri ponit ſup vulnera ⁊ vlcera. In
ſtrumenta iuncturarū. Eius decoctio cōfert attri
tioni lacertorꝫ. Membra capitis. Colluit os cū
decoctione eius ꝓpter dolorē dentiū. Membra
oculi. Eius decoctio confert opthalmie calide.
Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Decoctio ipſiuſ cō
fert antique. Mēbra expulſionis Hñs folia al
ba: ⁊ hñs folia nigra ꝯferūt ſolutiōi vetuſte.

De baheche. Capitulum.ciij.

Aheche quid eſt. Similiſ eſt virtuti lentiū
⁊ eſt difficilioris digeſtionis. Natura.
Eſt equalis declinās ad ſiccitatez. Ope
ratiōes ⁊ ꝓprietates. Eſt ſtiptica ſicut lens ⁊ gene
rat melācoliā. Apoſtemata ⁊ bothor. Eſt bo
na vtriſqꝫ ⁊ fit ex ea emplm hernie ⁊ rupture infan
tium. Membra expulſionis. Strigit ventrem

De beſceguaſcē. Capi.ciiij.

Eſceguaſcen quid eſt. Eſt coriādrū pu
tei: ⁊ pſice eſt beſceguaſcen: ⁊ ſyriace ē ca
pillus porcinus: ⁊ arabice ē capillus al
gul: ⁊ eſt herba parua cuiꝰ ortus ē in ſaltibꝰ ⁊ curſi
bus aquarū ⁊ fluminū: ⁊ intus in puteis ⁊ ē ſimilis
coriandro humido: ſed eius thyrſi ad rubedinem
⁊ nigredinē declināt ſine ſtipite exiſtētes neqꝫ habēt
florē neqꝫ ſemē cuius virtus cito tollit. Natura
Galie. eſt equalis. Ego aūt dico ꝙ fortaſſe decli
nat ad caliditatē valde paruz ⁊ ſiccitatē. Operati
ones ⁊ ꝓprietates. Eſt reſolutiuus ſubtiliatiuus
aperitiuus: ⁊ in ipſo ē ſtipticitas ꝓhibēs curſum: ⁊
qñ permiſcet cibo gallorꝫ ⁊ coturnicū facit eos for
tes ⁊ ad dimicandū ⁊ ad interficiēdū. Decoratio
Eius cinis cū aceto ⁊ oleo cōfert alopitie ⁊ tyrie.
⁊ ipſe cū oleo myrtino ⁊ vino ꝓlongat capillos: ⁊
prohibet eorꝫ caſum. Apoſtemata ⁊ bothor.
Confert aldubellet ⁊ delet ſcroſulas. Uulnera ⁊ ul
cera. Cōfert fiſtulis ⁊ vlceribꝰ fraudulētis ⁊ hu
midis. Membra capitis. Eius cinis cōfert fur
furibus. Membra oculi. Confert algarab.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert pulmo
ni purgando ipſum valde. Membra nutrimēti.
Confert cū vino fluxui ſuperfluitatū ad ventrez
⁊ ſtomachū ⁊ ꝯfert dolori ſplenis ⁊ ꝯfert icteritie.
Mēbra expulſiōis. Prouocat vrinā frāgit la
pidē ꝓuocat mēſtrua: ⁊ exhit ſecūdinam: ⁊ purgat
mulierē feni: ⁊ abſcidit fluxū ſanguinis: ⁊ apud plu
res ſtringit ventrē: ⁊ ſm filiū Meſeguer ſoluit
Uenena. Ipſe cū vino cōfert morſibꝰ ſerpentū
⁊ canis rabioſi ⁊ venenoſis alijs. Permutatio.
Loco eius in aſmate ponit pondꝰ ipſius de flo
re viole cū medietate pōderis ipſius de ſucco ligritie.

De bedarungi Capitulum.cv.

Edarungi quid eſt. Eſt oxymū fluuiale et
b dicunt homines qdā ꝙ eſt bedarambina
⁊ eſt aluch ⁊ eſt notū. ⁊ oleū eius in poten
tia eſt oleū alcheiri verūtamē eſt debilius eo: ⁊ in ip
ſo quidem ſunt virtutes cōtrarie. Natura. Cali
da ē in pmo declinās ad ſcdm ſiccū in pmo. ⁊ in ip
ſo ē hūiditas ſupflua cuiꝰ fortaſſis hūiditatis ſūma
ad ſcdm declinat non in ſba. Operationes ⁊ ꝓprie
tates. In ipſo eſt ſtipticitas ⁊ ſolutio contrahit enī
niſi inueniat ſupfluitatē preparataz. Si autem in
uenit humorem ſoluit: ⁊ in ipo ſunt reſolutio: ⁊ dige
ſtio: ⁊ inflatio ⁊ velocitas ad putrefactionem: ⁊ gene
rat humorem malum melancholicuz ⁊ eius ſemen
confert ei in quo generat melancholia. Apoſte
mata ⁊ bothor. Cōfert qñ cū aceto ⁊ oleo roſ. li
nit ſup apoſtemata calida. Mēbra capitis. Eiꝰ
ſuccus diſtillatus cōfert fluxui ſāguinis ex naribus
ꝑcipue cū aceto vini ⁊ canfora ⁊ facto licinio ⁊ intin
cto in ipſo et remouet ſtuporez dentiuz. ⁊ eſt ex eis q

secant sternutationē in ꝯplexione vna ⁊ mouet eam in ꝯplexione alia. Membra oculi. Confert pulsationi oculi more emplastri suppositū: ⁊ facit ꝓuenire tenebrositatē visus comestū: propterea quia cōmouet humiditatē eius: ⁊ conturbat eam: ⁊ eiꝰ succus confortat visum facto collyrio ex ea. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confortat cor valde ⁊ desiccat pulmonē ⁊ pectꝰ ⁊ ascariaatu ex aqua eiꝰ cōfert stricture anhelitus ⁊ eius aq̄ est bona sputo sanguinis ⁊ facit abundare lac. Membra nutrimenti. Difficilis est digestionis ⁊ putrefactionis velocis ⁊ est malū stomacho proprie folia eius. Mēbra expulsionis. Cōstringit ꝙ si inuenerit humorem preparatū soluit ⁊ prouocat ⁊ nocet ano. ⁊ eiꝰ semen confert difficultati vrine. Venena. Ponitur super puncturam vespe ⁊ scorpionum ⁊ draconis marini.

De Bertanich. Ca. Lvi.

b Ertanich quid est. Dicitur ꝙ est acor ⁊ dicitur ꝙ est foliū qđ assimilatur folijs acetose siluestris. verūtamen est vicinior nigredini ⁊ est grossior. Operatōnes ⁊ proprietates. Eius folia sunt stiptica. Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidat vulnera ⁊ vlcera. Membra capitis. Eiꝰ succus est melior res vlceribus antiquis que sunt in ore ⁊ alcola: ⁊ oportet vt fiat ex eo rob ⁊ confert alcola.

De Bilomon. Ca. Lvij.

b Ilomon quid est. Est alfarfague siluestris ⁊ est ex titimalis ⁊ eius semē est igneū sicut sunt titimala. Membra expulsionis. Soluit.

De Bebilisi. Ca. Lviij

b Ebilisi qđ est. Est illud qđ dr̄ papauer cordosum ⁊ spumosum ⁊ ipm̄ efficit opatōes titimali in solutōne sua. Natura. Calidū est multū. Membra expulsionis. Soluit sicut titimali.

De Benec guariden. Ca. Lix.

b Enec guariden. Membra expusionis. Cōfert doloribus matricū ⁊ renū postq̄ꝫ eius frangitur resolutio cū oleo ⁊ cera ⁊ vitello oui q̄re nō induratur ⁊ prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ facit abortū ⁊ cū cordumeno vꝫ hemorroidibus. Febres. Confert rigori. Venena. Confert venenis q̄ sūt ex venosis minoribꝰ. Permutatio. Loco eiꝰ ponit̄ chossore.

De Barasican. Ca. Lx.

b Arasican qđ ē. Est bedelkes ex cuiꝰ semine nigri armillas faciūt ⁊ est herba. Gal. cal'a in ꝑncipio ꝑmi: sicca in secundo.

De bithar Ca. Lxi.

b Ithar qđ est. Est virga pastoris: ⁊ nos qđ narrabimꝰ ꝓꝑetates virge pastoris in capitulo de hain.

De Beusderbendio. Ca. Lxij.

b Eusderbendiū qđ est. Est collyriū albū allatū de armenia. Apostemata ⁊ bothor. Administrat̄ in apatibꝰ calidis ⁊ bothor calidis. Instrumenta iuncturaꝝ. Fit emplastrū ex eo suꝑ podagrā calidam.

De Balaustia Ca. Lxiij.

b Alaustia quid ē. Est flos granati siluestris persici aut egiptij: ⁊ ipsa quidem qūq̄ꝫ ē rubea ⁊ qūq̄ꝫ ē alba ⁊ qūq̄ꝫ rusea: ⁊ succi eiꝰ natura est sicut succi barbe hyrcini. Jngt paulꝰ. virtus eius est sicut virtus pulpe granati. Natura. Frigida ē in fine ꝑmi: sicca in secūdo. Opatōes et ꝓꝑetates. Glutinatiua est ⁊ retinet fluxū omnē sanguinis ⁊ generat melancholiam. Decoratio. Bona est gingiue sanguinee. Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidat plagas ⁊ vlcera antiqua ⁊ alhocor ⁊ ꝑcussionē puluerizata. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex ea emplastrū qđ adheret rupture. Membra capitis. Fortes efficit dentes motos. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Prohibet fluxū sāguinis. Membra expulsionis. Stringit ⁊ confert vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ fluxui matricis: fluxui sāguinis eius. Permutatio. Loco eiꝰ ponit̄ cortex glandis ⁊ caput granati.

De butyro. Ca. Lxiiij.

b Utyrū. Natura. Calidū est ⁊ humidū in ꝑmo ⁊ eiꝰ gradꝰ in humiditate ē altior. Operationes ⁊ proꝑetates. Est maturatiuū resolutiuū mollificatiuū ⁊ eiꝰ resolutio est in corporibꝰ medijs nō duris ⁊ in corporibꝰ teneris est cū facilitate: ⁊ eiꝰ fumus exsiccatiuꝰ est ⁊ stringit facile ⁊ est sedatiuꝰ doloꝝ intioꝝ: ⁊ materieꝝ effusaꝝ ad mēbra. Decoratio. Linitur ex eo corpus ⁊ venter ⁊ nutrit ⁊ impinguat. Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert vlceribus neruoꝝ ⁊ implet vlcera ⁊ purgat ea. Mēbra capitis. Bibuntur cū eo medicine que sunt ad exituras velaminū cerebri ⁊ ad apostemata radicū auriū ⁊ narū ⁊ oris: ⁊ ad apostemata gingiue ⁊ ad cola: ⁊ linitur ex eo caro gingiuarū infantiū ⁊ fit facilis ortus dentiū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tussi sicce ⁊ frigide ⁊ ꝓprie cū amigdalis ⁊ zūccaro: ⁊ similiter in pleuresi ⁊ peripneumonia ⁊ sputū facit facile ⁊ maturat: ⁊ similiter cum oleo amigdalino est eius maturatio plima. Soluꝫ autē cū est eius mundificatio est minor maturatiōe eiꝰ ⁊ cū zuccaro est ecōuerso: ⁊ ꝓhibet sputū sāguis ⁊ ꝯfert vomitui sanguinis ⁊ saniei cū ex eo lambitur q̄ntitas. ℥.i.s. cū melle. Membra expulsionis. Lenificatiuū est plimꝰ vsus eius soluit: ⁊ fit ex eo clistere ad apostemata calida ⁊ dura in intestinis: et matrice ⁊ testicul̄: ⁊ ponit̄ in medicis vulneꝝ ⁊ vlceꝝ orificij vesice. Venena. Resistit venenis ꝑcipue cū ex eo linit̄ morsus vipere.

De Barba ⁊ hyrcina. Ca. Lxv.

b Arba hyrcina qđ est. In ipsa est parū caliditatis ⁊ frigiditatis: ⁊ ita ꝙ tepefacit caliditatē eiꝰ ⁊ q̄si non sit vehemētis frigiditatis: imo fr̄itas eiꝰ est in fine ꝑmi: ⁊ siccitas eiꝰ ē vehemens ꝑueniēs ad tertiū. Operationes ⁊ ꝓꝑetates. Est stiptica vsq̄ꝫ ad terminum: ⁊ radix eius est for

tõꝛis stipticitatis: ⁊ ponit̃ in tyriaca ad cõstringenda membra ⁊ succus eius est in stipticitate seminis rosarum. Vulnera ⁊ vlcera. Folia eius cū exsiccant̃ consolidant ⁊ ꝯferunt vlceribus antiquis: ⁊ ei⁹ flos in omnib⁹ illis est fortioꝛ. Membra capitis. Radix eius ē ex medicinis abstergētib⁹ sordities aurís ⁊ exsiccantibus vlcera eius ⁊ ꝯferentibus odoratui. Mēbꝛa anhelitus ⁊ pectoꝛis. Flos ⁊ folia ⁊ radix eius qñcūqꝫ fuerit cū bibit̃ cū aqua oꝛdei vlceribus pulmonis cõfert ⁊ succus eius sputo sāguinis. Membꝛa nutrimenti. Confoꝛtat stomachū ⁊ ꝓhibet effusiones materierū ad ipm: ⁊ ꝓpe succus ei⁹. Membꝛa expulsionis. Est foꝛtioꝛ medicina ad vlcera intestinoꝝ qñ bibit̃ flos eius ꝓpꝛie aut succus ei⁹ cū vino ad fluxū sāguis ex matrice in modū emplastri suppositus aut bibitus.

De bdellio. Capitulum. cxvi.

b

Dellium iudaicū ⁊ bdellium mechiū qd est. Bdelliū iudaicū. aliud est siculū: ⁊ aliud arabicū qđ ē aliud a bdellio palmaꝝ siluestrium ⁊ ambo sunt ex palmis siluestrib⁹. Mechiū aūt ē ex fructu arboꝛis palmaꝝ siluestrium. Electio. Melioꝛ duaꝝ gūmaꝝ ē illa que est varia clara ⁊ amari sapoꝛis: ⁊ est munda a lignis: ⁊ est facilis resolōnis boni odoꝛis: cuius fumus habꝫ odorem picis ⁊ cū antiquat̃ bdellium iudaicū egredit̃ a lenificatione ad exsiccationē. Natura. Mechium ē frigidum ⁊ siccū: ⁊ aliud ē calidū in fine pꝛimi lenitiuū ⁊ ꝓpꝛie siculū ⁊ arabicum exsiccat temp⁹.

Operationes ⁊ ꝓpꝛietates. Resoluit ita ꝙ sanguinem ꝯgelatū ⁊ ē lenificatiuū maturatiuū disrumpit ventositates. Et siculum est vehementis lenificationis ⁊ arabicū est siccius eo nisi recens. Apostemata ⁊ bothoꝛ. Resoluit apostemata dura: ⁊ ꝓpꝛie dissolutū cū saliua ieiuni: ⁊ silit̃ resoluit reliq̃ frigida. ⁊ mechium qđ non est ex fructu palmaꝝ siluestriū ⁊ est bdelliū iudaicū aufert scrofulas ⁊ bibit̃ decoctum ad apostemata intrinseca ⁊ dura. Vulnera ⁊ vlcera. Linit̃ cum aceto sup sahafat. Instrumenta iūcturaꝝ. Confert ꝯtusioni lacertoꝝ: et spasmo ⁊ duritiei neruoꝝ ⁊ coagulationi alias ꝯgelatum ipoꝝ. Membꝛa anhelitus ⁊ pectoꝛis. Confert doloꝛibus cāne pulmonis: ⁊ apostematib⁹ eius ⁊ confert tussi antique ⁊ doloꝛibus lateris: ⁊ arabicū confert apostematib⁹ epiglotis ⁊ gutturi. Membꝛa expulsionis. Confert hemoꝛroidibus bibitū ⁊ suppositū ⁊ suffumigatū ⁊ retinet sāguinē eaꝝ ⁊ confert lapidi renū: ⁊ qñ ponit̃ in solutiuis ꝓhibet abrasionē intestinoꝝ ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ menstrua: ⁊ de mechio etiā existimat̃ ꝙ ipm ꝓuocet: sed non dubitat̃ qn ipꝫ stringat ⁊ frangat lapidē. Bdelliū vero arabicū clarū rubeū qñ terit̃ ex eo quātitas duoꝛū auf. ⁊ bibit̃ cum aqua mellis minuit phlegma: ⁊ bdelliū vtrūqꝫ resoluit ramicē aque ⁊ apit os matricis clausum ⁊ educit fetum: ⁊ mūdificat matricem ⁊ resoluit apostemata ani ⁊ testiculoꝝ. Venena. Confert moꝛsibus venenosoꝝ.

De butyro. Capitulum. cxvij.

b

Butyrū nō recēs qd est. Est faciēs opatōes butyri crudi ⁊ forti⁹ in maturatione ⁊ mollificatione lenificatōe. ⁊ calefactione. ꝑmittemus ergo de ipo qđ dictū est in capitulo de butyro crudo in littera ze: ⁊ adiungamus ad hoc. Natura. Calidū est in pꝛimo hūidum in ipo. Operationes ⁊ ꝓpꝛietates. Est maturatiuū resolutiuū ⁊ ipm quidem non opatur nisi in coꝛpoꝛibus teneris medijs non in duris. Apostemata ⁊ bothoꝛ. Maturat apostemata ⁊ ꝓpꝛie illa que sunt in radice auris: ⁊ ꝓpꝛie infantiū ⁊ mulieꝝ: ⁊ neqꝫ potest tale aliquid in coꝛpoꝛibus duris. Membꝛa capitis. Maturat apostemata que sūt post aures in cōpoꝛibus teneris humidis. Membꝛa anhelitus ⁊ pectoꝛis. Lenit pectus ⁊ maturat sup̄fluitates in ipo ꝓpꝛie cum melle ⁊ zuccaro ⁊ amigdalis amaris. Membra expulsionis. Ipsum cum amigdalis qñqꝫ stringit ventrē ꝑ stipticitatem que est in ipo ⁊ quādoqꝫ soluit. Venena. Est tyriaca venenis in potu sumptū.

De bitumine iudaico. Capitulū. cxviij.

b

Itumen iudaicū qd est. Dixerunt ꝙ bitumen aliud est qđ manat de qbusdā montibus ⁊ aliud est ꝙ natat i qbusdā meatib⁹ aque: ⁊ nigꝝ qdem ē malū silē pici: ⁊ est frustū nigꝝ leue ex quo cū masticat̃ egredit̃ sapoꝛ picis: sꝫ ipm ē frangibile. Electio. Illud qđ melius ē purpureum claꝝ cū splendoꝛe foꝛte pōderosū. Nigꝝ vero soꝛdidum ē malū. Natura. Calidū est in 3⁰ siccum ad ipm. Operatiōes ⁊ ꝓpꝛietates. Virtus eius ē ꝓpinqua virtuti picis: ⁊ ipm cōfoꝛtat mēbꝛa ⁊ liq̃facit sanguinem ꝯgelatū in ventre quādo bibit̃.

Decoꝛatio. Confert albedini vnguis linitum. Apostēata ⁊ bothoꝛ. Confert scrofulis. Vulnera ⁊ vlcera. Linitur sup impetiginē ⁊ sup apostematōem vlcerum ⁊ non ꝑmittit ea apostemari. Instrumenta iuncturaꝝ. Est emplm̄ podagre ⁊ bibit̃ ⁊ linitur ad sciaticā. Membꝛa anhelit⁹ ⁊ pectoꝛis. Confert tussi ⁊ vlceribus pulmonis ⁊ iuuat ad spuendū ⁊ extrahit saniem ex pectoꝛe ⁊ confert apatibus ambaꝝ amigdalaꝝ ⁊ squinantie. Membꝛa expulsionis. Confert duritiei matricis ⁊ qñ supponit̃ fumus eius confert exitui matricis et doloꝛibus eius: ⁊ quando fit clistere ex eo cū aqua oꝛdei confert dysenterie.

Capitulum de littera. C.

De coagulo. Capitulum. cxix.

c

Oagulū qd ē. Coagula sūt plurima ⁊ nos dicturi sumus vnūqđqꝫ coagulū in capitulo rememoꝛationis animalis cuius est. Electio. Ex eis melius ē in specie coagulū leporis. Natura. Omnia sunt calida ⁊ sicca ignea. Operationes ⁊ ꝓpꝛietates. Resoluit om̄e cōgelatum sāguinis ⁊ lactis caseati: ⁊ humoꝛis grossi ⁊ coagulat omne liqdum ⁊ omne incisiuū ⁊ ꝓhibꝫ omnē fluxū sāguinis: ⁊ cursū sanguis mulieꝝ: ⁊ omne est subtiliatiuū: ⁊ non ē dubiū qn cū hoc sit desiccatiuū. Inquit Galie. non administretur quod

ex coagulis acutum est in loco vbi necessaria est cõstrictio. Mẽbra capitis Confert omnia cuz bibũtur epilepsie ⁊ ꝓprie camelinũ. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Resoluit sanguinem cõgelatuz in pulmone. Mẽbra nutrimẽti. Resoluit lac caseatuz in stomacho cũ bibit cum vino: ⁊ resoluit sãguinem cõgelatũ in stomacho: ⁊ est malũ stomacho Membra expulsiõis. Cũ supponit p⁹ purgatiõem menstruoꝝ iuuat ad ĩpregnãduz: ⁊ si bibatur post purgationẽ iuuat ad impregnãdũ ⁊ cõfert prefocationi matricis ⁊ ꝓprie coagulum camelinum ⁊ cõfert vlceri intestinoꝝ ⁊ ꝓprie coagulũ pulli equi. Venena. Oĩa sunt bezahar ⁊ conferunt hyusquiamo nigro ⁊ magis iuuatiua ad illud sunt coagula hedi ⁊ muli ⁊ ceruoꝝ ⁊ vituli ⁊ agni: sanant a venenis: ⁊ morsibus oĩbus tres arculuset. Sitq; potio ipsoꝝ. x. kirat cũ linimẽto: ⁊ coagulũ hedi est bezahar euforbij.

De citro Capitulum. cxx.

Citrũ quid est. Est notũ. ⁊ oleũ ipsius factũ ex eo ⁊ ex cortice eius ẽ forte: ⁊ factum ex flore ipsius ẽ debilius in oĩ capitulo.

Natura. Cortex citri ẽ calidus in primo siccus i fine secundi: ⁊ eius caro ẽ calida in primo ⁊ humida in ipso. Quidã autẽ dixerũt ꝙ ẽ frigida ⁊ humida in primo ⁊ eius frigiditas magis: ⁊ ipsius acetositas frigida est ⁊ sicca in tertio: ⁊ eius semen ẽ calidũ in primo ⁊ siccũ in secundo. Opationes ⁊ ꝓprietates. Caro eius inflat ⁊ folia ipsius sedãt inflationẽ ⁊ eius flos ẽ subtilior eis: ⁊ eius acetositas est stiptica frãgẽs cholerã rubeã: ⁊ eius semen ⁊ cortex ipsius sunt resolutiua ⁊ cũ ponit eius cortex in pannis ꝓhibet tineas: ⁊ eius odor rectificat corruptionẽ aeris ⁊ pestilẽtiã Decoratio. Eius acetositas abstergit colorẽ ⁊ aufert pãnũ. ⁊ quod ex cortice ei⁹ adustuz est bonũ ẽ albaras linitũ: ⁊ decoctio ei⁹ bonũ efficit odorẽ oris: ⁊ ẽ ĩpinguatiua corporis: ⁊ cortex eius retentus odorẽ oris bonũ efficit ⁊ eius decoctio etiam similiter cuz tenetur in ore. Apostemata ⁊ bothor. Acetositas eius valet impetigini illinita. Instrumẽta iuncturarũ. Eius oleũ valet mollificationi neruorũ ⁊ non fiat nisi ex cortice eius ⁊ confert paralysi ⁊ ipsius acetositas est mala neruis. Mẽbra capitis Confert torture oris Membra oculi. Fit collyrium cuz acetositate eius: ⁊ remouetur icteritia oculi. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Eius acetositas sedat tremorẽ cõdis calidũ: ⁊ nutrimentũ est bonũ gutturi ⁊ pulmoni: ⁊ eius acetositas est mala pectori: ⁊ medulla citri cũ coquitur cuz aceto ⁊ ponitur ex ea medietas alsa draiati interficit sanguisugas trãsglutitas ⁊ eas educit. Membra nutrimẽti. Caro ipsius est mala stomacho inflatiua tarde digestionis quã oz ut comedat cum almuri: ⁊ similiter mixta cuz melle ẽ sanior: ⁊ magis recipiens digestionẽ nisi sit plurima ⁊ eius quidẽ folia confortant stomachũ ⁊ viscera: ⁊ postea flos ipsius ⁊ cortex ipsius cuz ponit in cibarijs sicut semina que pro condimento ponuntur ad iuuat digestionẽ. Ipsa tamẽ cortex nõ digerit ꝓpter duriciẽ sui: ⁊ ipsius decoctio cedat vomitum ⁊ rob eius est rob acetositatis preparat stomachuz ⁊ aqua acetositatis eius valet icteritie ⁊ cedat vomituz cholericuz ⁊ facit appetitũ: ⁊ oportet quidez vt citrũ comedatur singulare ꝙ non cõmisceat cibo ante se neq; post se. Mẽbra expulsiõis. Eius caro facit vtentem se possidere colicã: ⁊ ipsius acetositas retinet ventrem ⁊ confert solutioni cholerice ⁊ eius semen cõfert hemorroidibus: ⁊ in eius semine est virtus solutiua: ⁊ succus acetositatis eius sedat infirmitatez mulieris. Venena. Seminis eius pondus. ʒ. ij. cuz vino melle ⁊ aqua calida illinitũ resistit venenis omnib⁹: ⁊ proprie veneno scorpionis bibituz aut linitũ: ⁊ eius cortex ẽ vicinus illi ⁊ succus corticis cõfert morsioni vipere bibitus: et cortex eius pro emplastro superpositus est vicinus illi.

De cerusa Capitulum. cxxi.

Cerusa quid est. Est cinis plũbi aut alaunoch ⁊ tamẽ ĩ ea que fit ex alaunoch multũ elaboratur in adurendo. Fit asreng. ⁊ acquirit superfluam subtiliationẽ. Quãdoq; vero fiunt omnes ceruse cũ aceto: ⁊ quãdoq; cuz salib⁹: ⁊ quãdoq; fiunt pluribus modis ſm ꝙ scitur in libris huius artis. Natura. Frigida ⁊ sicca est in secũdo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Que fit cuz aceto est vehementis subtiliationis ⁊ magis profũdãs ⁊ in alia nõ est vehemens subtiliatio ⁊ est glutinatiua ⁊ ꝓprie alasreng. Apostemata ⁊ bothor. Lenificat apostemata dura ⁊ frigida. Vulnera ⁊ vlcera. Ponitur in emplastris ⁊ implet vlcera ⁊ generat in eis carnẽ ⁊ corrodit ⁊ ꝓprie alasreng. carnẽ malã ⁊ alasreng. etiã fortior est in generatiõe carnis Membra oculi. Confert bothor oculi. Mẽbra expulsionis. Est ex medicinis que conferunt fissuris ani. Venena. Est ex venenis ⁊ expositõ rememorationis eius est in capitulo de venenis.

De camemilla Cap. cxxij.

Camemilla quid est. Ex ea est alia cuius flos est citrinus: ⁊ alia cuius flos ẽ purpureus: ⁊ alia cuius flos est alb⁹ ⁊ nota est. ⁊ folia quidem ipsius ⁊ flos reseruantur si fiant ex eis trocisci. ⁊ eius radix desiccat: ⁊ ipsa quidẽ est ſm Gal. propinqua virtuti rose in subtiliatione sua: sed est calida: ⁊ eius caliditas est sicut caliditas olei scilicet cõueniẽs. Natura. Calida ⁊ sicca in prĩo. Operatiões ⁊ ꝓprietates. Est aperitiua subtiliatiua spissitudinis mollificatiua resolutiua cum pauca attractione: imo absq; attractione ⁊ est hec eius ꝓprietas inter medicinas. Apostemata ⁊ bothor. Sedat apostemata calida mollificãdo ⁊ resoluẽdo ipsa lenificat dura q̃ nõ sũt stricta valde: ⁊ bibit ꝑ apata viscerũ. Instrumẽta iuncturarũ. Mollificat tetanũ ⁊ ꝯfortat mẽbra neruosa oĩa: ⁊ ẽ ex medicinis plus cõferẽtibus laxitudini q̃ relique qm̃ caliditas eius ẽ similis caliditati aĩalis. Mẽbra capitis. Est confortatiua cerebri cõferẽs sode frigide ⁊ ad euacuãdas materias capitis: qm̃ resoluit

absq̄ attractiõe: ⁊ hec ē eius ꝓprietas ⁊ ꝯfert pustu lis oris. Mēbra oculi. Sanat algarab disruptū more emplastri supposita. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Alleuiat sputū. Membra nutrimenti. Aufert icteritiaʒ. Membra expulsionis. Prouocat vrinaʒ ⁊ egredi facit lapidem ⁊ ꝓprie q̄ ex ea est purpurei floris. ⁊ cuʒ camemilla quideʒ va porat vesica ꝓpter dolores frigidos: ⁊ ꝓuocat mē strua bibita ⁊ sedendo in aqua ipsius ⁊ educit em bryoneʒ ⁊ secūdinam ⁊ confert iliace. Febres. Fit inūctio ex oleo eius in febribus piodicis ⁊ bibi tur ꝓpter febres antiquas in fine earū ⁊ cōfert omni febri absq̄ forti acuitate cū apostema calidū non ē in visceribꝰ existēs in ea. ⁊ q̄nq̄ confert apostemose cū nō est calidū. ⁊ ē eius maturatio etiā cum iam fir mata est digestio. Permutatio. Loco ipiꝰ po nit in confortatione cerebri ⁊ iuuamento qd̄ confert in soda berengesif ⁊ est abrotanum.

De cepe. Capitulum. cxxiij.

Cepe quid ē. Notum est: imo in ipo ē acui tas incisiua amaritudo stipticitas. Come stum vero ex eo qd̄ ē longius ē acutius. Et rubeum ē acutius albo ⁊ siccū humido ⁊ cruduʒ as sato. Natura. Est caliduʒ in tertio. ⁊ ē in ipo hu miditas supflua. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est subtiliatiuū incisiuū ꝓprie qd̄ comedit ⁊ in ipso cū stipticitate quā habet ē abstersio ⁊ apit fortius. ⁊ in ipo ē inflatio ⁊ in ipso ē attractio sāguinis ad exte riora. quare rubificatiuū cutis. ⁊ in non cocto q̄dem non generat nutrimentū de quo sit curandū. ⁊ azia rebeis cū cepe minus ē inflatiuū eo qd̄ est sine cepe. ⁊ nutrimētū eius quod decoquit etiā est humor gros sus. Cepe p̄terea qd̄ comedit ꝓprie confert nocumē to aquarum. ⁊ ex eis que delent serpiginē est ipm cū proijcitur eis scopha. Decoratio. Rubificat fa ciem ⁊ semen eius delet morpheam ⁊ cum fricat ex eo in circuitu loci alopitie ꝯfert valde: ⁊ ipm cū mel le eradicat verucas. Vulnera ⁊ vlcera. Aqua eiꝰ valet vlceribus sordidis: et confert cum adipe gal line excoriationi que fit ex calciamentis. Mēbra capitis. Cūq̄ fit caputpurgiū cū aqua ipius ⁊ cō fert capiti ⁊ mundificat ipm. ⁊ distillat in aureʒ ꝓpt grauedinem capitis ⁊ tinitū ⁊ putredinē in auribus ⁊ aquam. ⁊ est ex eis que faciūt sodā. Et plurimꝰ eiꝰ vsus facit subet. ⁊ ē ex eis que nocēt intellectui. ꝓpterea ꝙ generat hūoreʒ malū ⁊ ipm multiplicat saliuā. Membra oculi. Succus eius qd̄ comedit cōfert aque descendenti in oculuʒ ⁊ abstergit visum: ⁊ ex se mine eius fit alcofol cū melle ad albulam oculi. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Aqua cepe cum melle confert p̄focationi. Membra nutrimenti. Siluestre est difficilis digestionis: ⁊ q̄daʒ species eius mouet vomitū: ⁊ qd̄ ex eo comedit ꝓp suaʒ cali ditatē ꝯfortat stomachū debilem ⁊ facit appetituʒ: ⁊ qd̄ bis decoctū est: est multi nutrimēti faciēs sitim: ⁊ confert icterici. Membra expulsionis. Aperit orificia hemorroidarꝝ. ⁊ omnes species cepe excitāt coitum. ⁊ aqua quidē cepe coctū ꝓuocat menstrua ⁊ lenit naturam. Venena. Confert morsui canis rabiosi cum linit sup ipm aqua eius: aut emplat ex eo cū sale ⁊ ruta: ⁊ cepe qd̄ cōcedit expellit nocumētū ventositatis venenosorꝝ: ⁊ dixerūt ꝙ ipm generat in stomacho humorē humiduʒ plim frangentē nocu mentum venenosorum.

De corallo. Capitulum. cxxiiij.

Corallus nascitur in maribꝰ q̄ sunt in aphri ca: ⁊ dicitur ꝙ si teratur ⁊ impleantur eo concauitates dentiū infirmorꝝ eradicat eos ⁊ confortat gingiuas: ⁊ est summus in cōfortatione gi giue. Et Gal. quidē existimauit ꝙ cū ex corallo adu sto ⁊ abluto sumit pondus. ʒ.i. cū qua teritur pon dus danich gūme arabice et conficit cum albumine oui ⁊ bibitur cū aqua frigida confert sputo sanguis ⁊ eius eleuationi ⁊ suo fluxui bene ⁊ ꝓprie corallus rubeus: ⁊ confert omnibꝰ egritudinibus stomachi ita ut suspendat sup ipm directe. ⁊ dixit. Gale. Ego exptus sum ⁊ suspendi in collo eius qui habebat do lorem stomachi: ita ut eēt corallus sup os stomachi ⁊ remotus fuit dolor. Cum ergo accepi ipm rediit sicut expertus fui ligmuʒ crucis in habente epilepsiā ⁊ q suspēderit i collo suo diebꝰ sanitatis sue corallū rubeū securꝰ erit a dolore stomachi. ⁊ ꝓpterea pen dunt in collis puerorꝝ. Quid ē. Notꝰ ē. Et corallꝰ q̄dē aliꝰ ē albꝰ: aliꝰ rubeꝰ: ⁊ aliꝰ niger. Natura. Frigidū est i primo: siccū in scdo. Operationes ⁊ proprietates. Stipticus ē ⁊ prohibet fluxum san guinis: ⁊ eius exsiccatio maior est q̄ꝫ ipsius constri ctio. naʒ eius exsiccatio est vehemens. Vulnera ⁊ vlcera. Abscindit carnem additam. Membra oculi. Confortat oculum abstergendo ⁊ exsiccan do hūiditates infixas i eo: ⁊ ꝓpe qd̄ ē adustū ex eo qd̄ ē ablutū: ⁊ abstergit vestigia vlcerum ⁊ est cōue niens lachrymis. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Retinet fluxum sāguinis ⁊ adiuuat ad expuēdū ⁊ similiter niger p̄cipue quod ex eo adustū ē ⁊ ablu tum: ⁊ est ex medicinis cōfortantibꝰ cor ⁊ ꝯferētibꝰ tremori cordis. Membra nutrimēti. Bibitur cū melle ꝓpt apostema splenis ⁊ ē iuuatiuū eius. Mēbra expulsiōis. Cōfert apatibꝰ itestinorꝝ

De cepe azir. Ca. cxxv.

Cepe azir q̄d est. Est silis cepe muris in vir tute ⁊ sapore suo: ⁊ administrat loco eiꝰ sʒ est debilior eo. Mēbra expulsionis. Sedat dolo res nificis frigidos. Venena. Confert venenis ⁊ puncture scorpionis ⁊ rutile bibitū ⁊ more empla stri superpositū cū miscet cū ficubus. Permuta tio. Quantū ipm est de zedoaria ⁊ due tertie ipsiꝰ de gariofilis.

De Castoreo. Ca. cxxvi.

Castoreū quid est. Est testiculus aialis ma rini qd̄ submergit ⁊ inuenit par suspēsū ex radice vna sicut duo fella vaccina exsicca ta ⁊ habet corticem subtilem qui quolibʒ tactu fran gitur. Electio. Electū ex eo est ꝙ duo testicli sunt sil adherētes pares. illd̄ enim nō adulteratum est. ⁊ eius quidem adulteratio fit ex oppoponaco gūmi

confectis cum oleo ⁊ pãuco castoreo: ⁊ desiccatur ĩ vesica. Qui aũt laborat accipe hoc mẽbrũ huiꝰ aĩa lis oportet ut cũ findit cutem que ẽ supra ipm̃ extra hat humiditatẽ cũ eo qđ in ipo ↄtinet: ⁊ ẽ hũiditas sicut mel: ⁊ exsiccet eã simul. Natura. Est subti lius ⁊ fortiꝰ omni quod calefacit ⁊ exsiccat. ⁊ oꝫ ut sit calidũ in fine tertij vsqꝫ ad q̃rtuꝫ: siccũ in secũdo.

Operationes ⁊ ꝓprietates. Resoluit inflatiõeꝫ ⁊ quãdo ex eo illinit̃ calefacit corpus ⁊ res gũmosa q̃ est in medio eiꝰ mordicãtiua ẽ vehementis calefa ctionis. Apostemata ⁊ bothor. Confert aposte matibꝰ calidis. Uulnera ⁊ vlcera. Confert vlce ribus perniciosis. Instrumẽta iuncturarũ. Cõ fert neruis ⁊ calefacit: ⁊ cõfert tremori ⁊ spasmo hu mido: ⁊ alcuzeꝫ humido: ⁊ stupori ⁊ paralysi. Membra capitis. Confert obliuioni ⁊ lithargie cum aceto ⁊ oleo rosaceo ⁊ subet etiam. ⁊ si sit cum febre tunc si bibatur cuꝫ melle ⁊ pipere confert ⁊ nõ nocet: ⁊ sit eius potio cochliarium ⁊ resoluit species sode frigide ⁊ ventose more emplastri superpositũ euaporatum ⁊ confert surditati frigide. ⁊ neqꝫ ẽ ali quid magis iuuatiuũ ventositati in aure q̃ȝ ipm̃ cũ ex castoreo accipitur quantũ est lens vna. ⁊ dissolui tur in oleo nardino ⁊ distillatur in eaꝫ. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Attractio per nares ex suffu migatione eius confert apostematibꝰ pulmonis et infirmitatibus. Membra nutrimenti. Bibitur cum aceto propter singultum ⁊ facit sitim. Mem bra expulsionis. Delet dolores ventris pungiti uos bibitum cum aceto. ⁊ resoluit ventositatem et prouocat menstrua ⁊ extrahit secundinam cum bi bũtur ex eo. ʒ. ij. cum mentastro ⁊ melle post phlo botomiam saphane. quoniã tunc prouocat sine no cumento ⁊ extrahit fetum ⁊ remouet frigus matri cis ⁊ eius ventositatem ⁊ frigus testiculi. Uenena

Confert morsui venenosorum paruorum: ⁊ ẽ ty riaca prefocationi hellebori ⁊ quod ex eo est variũ declinans ad nigredinẽ est venenuꝫ. Est quãdoqꝫ interficit in die vna: ⁊ cadit qui ab eo euadit in bir sen. Eius vero bezahar est acetositas citri ⁊ etiã ace tum de vino ⁊ etiam lac asine. Permutatio. Ponitur loco eius quantum ipsum est de acoro ⁊ quantum medietas ipsius de pipere.

De caseo Ca. cxxvij.

Caseꝰ quid ẽ. Caseus qñqꝫ fit ex lacte qñqꝫ ex sero: ⁊ ẽ ille q nõiat̃ recocta. Natura. Recens ẽ frigidus ⁊ humidus ĩ tertio ⁊ sa litus antiquꝰ ẽ calidus ⁊ siccus in eo. In aqua ve ro casei ꝓpterea ꝙ in ipsa sit nitrositas acquisita ex sanguine primũ ⁊ pars cholerica ẽ caliditas quedã

Electio. Melior est qui medius est inter illum qui extenditur ut viscus ⁊ frangibilẽ. ambo eni sũt mali ⁊ q est ꝓuatus sapore: ⁊ decliuis ad dulcedinẽ ⁊ suauitatem equalis in sale q nõ remanet in visceri bus plurimũ ⁊ factus ex aceto melior est eis. Et sub tiliãtia qdẽ augmẽtant malitiam eiꝰ: qm̃ faciũt ipꝫ penetrare ⁊ ipellũt eũ ⁊ caseus capraꝝ que vescunt̃ subtiliatiuis melior est caseo caprarũ q̃ vescũtur nil ⁊ robelijs. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipso est abstersio: ⁊ recens est nutritiuꝰ ⁊ impinguatiuus ⁊ comedit̃ post ipm̃ mel: ⁊ vetus ẽ calidꝰ abstersiuꝰ mundificatiuus: ⁊ comestus facit cholericũ hũorẽ ⁊ salitꝰ nõ vetꝰ est inter vtrũqꝫ. Aqua vero casei im pinguat canes ⁊ nutrit eos: ⁊ in recocta ex sũma ca seorum est virtus resolutiua. Decoratio. Bibe re aquam casei cũ medicinis mũdificatiuis melan colie ↄfert pãno: ⁊ recẽs cocta cũ tanto vino quãtũ ipsa est in cortice granati donec consumatur ꝓhibet spasmũ faciei. ⁊ caseꝰ qdẽ salitꝰ vetus extenuat.

Apostemata ⁊ bothor. Recens non salitꝰ ꝓhibꝫ apari plagas. Uulnera ⁊ vlcera. Uetus bonꝰ ẽ vlceribus malis et vulneribꝰ: ⁊ recens vulneribꝰ le uibus recentibꝰ. Recẽs. n. fortior ẽ in hoc ⁊ prohi bet apationẽ eoꝝ ꝓcipue cũ folijs dulb: ⁊ acetose sil uestris. ⁊ bibit̃ eiꝰ aq̃ ꝓpt̃ scabiẽ. Instrumẽta iun cturarum. Teritur vetus cũ oleo aut cũ aqua pe dum porcoꝝ salitoꝝ: ⁊ fit emplastrũ super duritiem iuncturarum. ⁊ extrahit ab eis sicut gypsum sine i pedimento: ⁊ est valde magni iuuamenti. Mem bra oculi. Ex non salito ⁊ salito fit emplastrum ophtalmie ⁊ extremitati palpebre percusse. Mẽ bra anhelitus ⁊ pectoris. Quando coquitur in aqua ⁊ datur in potu ablactantibus multiplicatur lac earum. Membra nutrimenti. Salitꝰ ẽ ma lus stomacho: ⁊ similiter non salitus. In salito ve ro est aliquantula expulsio. ⁊ Dia. quidem dixit ꝙ recens est bonus stomacho: ⁊ illud est ex eis in qui bus est ambiguitas. Salitus autem non vetus est intra eos: ⁊ est velocior in digestione q̃ȝ ille: ⁊ velo cius descendit: recocta vero est minus nociua sto macho q̃ȝ caseus nouus. Membra expulsionis

Generat lapidem in renibus ⁊ vesica: ⁊ proprie humidus ⁊ proprie qui comeditur cum seminibus penetrare facientibus. Non salitus vero lenit nam ram: ⁊ eius aqua soluendo educit choleram ⁊ adiu uat ipsam abstersio eius propter nitrositatem que ẽ in ipsa: ⁊ miscetur cum melle ⁊ fit magis iuuatiua. Et medicina quidem que ex eo administratur fit ex illo qui fit ex lacte caprarum ⁊ ouium ⁊ caseus qui dem confert vlceribus que sunt in intestinis ⁊ pro prie assatus ⁊ prohibet solutionem. Et quandoqꝫ teritur ille qui est assatus: ⁊ fit ex eo clistere cuꝫ oleo rosaceo ⁊ oleo: ⁊ confert surgenti ad ascellandum cum sanguine. Uena. Dicitur ꝙ cum calamẽ to montano epithimatur super venena.

De cinnamomo Ca. cxxviij.

Cinnamomũ quid ẽ. Notũ est ⁊ eiꝰ quidẽ est vna spẽs bona ad aliquantulam decli nans nigredinẽ mõtana grossa breuis: et ex eo est album latum inflatum frangibilem habẽs radicem declinantem ad molliciem: ⁊ species nigra est plana paꝝ nodosa. ⁊ est ex eo spẽs odorẽ hñs sicut casia lignea ad viriditatẽ declinãs cꝰ cortex ẽ sicut cor tex eiꝰ rubeꝰ. Et ẽ ex eis quoꝝ vtꝰ longo durat tpe: ⁊ proprie si teratur: ⁊ fiant ex eo trocisci cum vino

Cinamomi preterea est species q̄ noiaꝛ cinamomū mendosū ⁊ habet odorē quendā ⁊ ē asperū ⁊ ipiꝰ virtus est debilis ⁊ fit ex eo oleū. Electio. Me lius ē illud qđ ē boni odoris: ⁊ acutū habet saporē sine mordicatiōe. ⁊ color eius purus nō cōmixtus

Inquit Dia. Melius ē nigrū ad igneitatē ⁊ rube dinē declinās planū ramos habēs ꝓpinquos sub tiles in quo sūt dulcedo ⁊ salsedo ⁊ mordicatio par ua: ⁊ nō ē valde frangibile. Et ex bonitate quidē ipsius ē ut vincat oēm odorē preter suū ⁊ nō sentiaꝛ cū eo. Malū vo ē in quo ē odor myrti aut turis. aut salsedo: aut aliquātulū mali odoris ⁊ albū fran gibile: ⁊ etiā cōtractū: ⁊ planū grosse radicis ē ma lū. Eius aūt virtus cōseruaꝛ si ex ipso fiāt trocisci post cōtritionē: ⁊ si nō debilitaꝛ post spaciū .xv. an noꝝ ⁊ infra. Et oꝫ vt ex illo assumaꝛ qđ sup vnam existit radicē: ⁊ fractū eius ē falsificari aptū. Na tura. Calidū est ⁊ siccū in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. Ultimū ē in subtiliatione attractiuū aperitiuū: ⁊ rectificās putrefactionē ⁊ oēm virtutē cōruptā: ⁊ oēm saniositatē humoꝝ corruptorum. Oleū vero eius ē calidum ualde resolutiuū liquefa ctiuū. Decoratio. Poniꝛ sup pānū ⁊ maculas lentiginosas ⁊ cū aceto est ꝯueniēs bothor leni. Uulnera ⁊ vlcera. Est cōueniēs īpetigini ⁊ vlceri bus. Instrumēta iuncturaꝝ. Oleū cinamomi ē mirabile in tremore. Mēbra capitis. Cōfert corize ⁊ eius oleū grauat caput ⁊ ipm mūdat ca put attrahēdo humiditates ex eo ⁊ est ex sūma eo rū que sedant dolorē auris ⁊ poniꝛ in medicinis eiꝰ

Mēbra oculi. Cōfert pāno ⁊ tenebrositati co mestū ⁊ collyrio ex eo facto: ⁊ liquefacit humidita tē grossā oculi. Membra anhelitus ⁊ pectoris.

Est lenificatiuū ⁊ confert tussi ⁊ mūdificat quod est in pectore. Mēbra nutrimēti. Aperit opila tiōes epatis ⁊ ꝯfortat ipm: ⁊ ꝯfortat stomachū ⁊ de siccat humiditatē eius ⁊ ꝯfert hydropisi. Mēbra expulsionis. Confert doloribꝰ matricū ⁊ renū: ⁊ apostematibꝰ eoꝝ postq̄ frangiꝛ eius resolutio cū pauco oleo ⁊ cera ⁊ vitello oui ut non supfluat ⁊ in duret: ⁊ ipm prouocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ facit abor tū ⁊ cū cōdimenti cōfert hemorroidibꝰ. Eius vero oleū cōfert doloribus matricis qū frangiꝛ cū oleo ⁊ cera: ⁊ si nō indurat vehemētia sue resolutiōis vl tra hoc ꝙ eo indigetur. Febres. Confert rigo ri ꝓprie eius oleū linitum. Uenena. Confert morsui vermiū venenosoꝝ: ⁊ fit ex eo emplastrū cū myrrha pūctuꝛ scorpiōis. Permutatio. Loco eiꝰ poniꝛ cortex casie lignee stipticus: aut duplū ipsiꝰ de cubebe aut duplū eius ex beabel.

De cerebro. Ca. cxxix.

Cerebrū. Electio. Meliora eoꝝ sunt cerebra volatiliū ⁊ ꝓprie mōtanoꝝ: ⁊ ex ce rebris quadrupedū cerebꝝ arietis deinde vituli. Natura. Frigidū ē ⁊ humidū. Opera tiones ⁊ proprietates. Generat phlegma ⁊ hūo res grossos. Mēbra capitis. Cerebꝝ gallinaꝝ confert fluxui sanguinis narium ex velamine: ⁊ cere brū cameli cū exsiccaꝛ ⁊ bibiꝛ cū aceto vini conferꝛ epilepsie. Membra nutrimēti. Ipsum facit nau seā apud digestionē suā ⁊ delet appetitū: ⁊ oportet quidē vt comedaꝛ cū seminibꝰ: qui aūt post cibum vomere vult sumat ipm sup cibū suū ⁊ est tarde di gestionis inuolutū faciēs stomachū. Membra ex pulsionis. Lenit ventrē ⁊ cerebꝝ anatis est ex me dicinis apostematū ani. Uenena. Cerebella sa lubria sunt in haustu venenoꝝ ⁊ morsibꝰ animaliū cū comedūꝛ.

De croco. Capitulum. cxxx.

Crocus. Electio. Melior est recēs bo ni coloris subtilis odoris sup cuiꝰ pilos ē paululū albedinis nō plurimū grossꝰ sa nus non velociter tingens nō inuiscans neq̄ fran gitur. Natura. Calidus est in secūdo: siccus in primo. Operationes et ꝓprietates. Est stipticꝰ resolutiuus ⁊ maturatiuus ꝓpter illud quod in eo est de stipticitate eius glutinatiuus ⁊ eius caliditas est tēpata ⁊ est aperitiuus. Galie. vero dixit ꝙ eius caliditas est fortior stipticitate ipsius: ⁊ eius oleū ē calefactiuū. Alkanzi iquit ipse nunq̄ alterat humo rē. Immo cōseruat eū scḋm equalitatē ⁊ rectificat pu trefactū ⁊ cōseruat viscera. Decoratio. Potus ipsius colorem efficit bonū. Apostēata ⁊ bothor

Resoluit apostemata ⁊ linitur ex eo herisipila. Membra capitis. Facit sodā ⁊ ipse nocet capiti ⁊ bibitur cū rob ad ebrietatē ⁊ ē faciēs somnū ⁊ obte nebrās sensus. Cū eni bibiꝛ in vino inebriat ita vt ad roona perducat ⁊ cōfert apostemati calido i au re. Membra oculi. Abstergit visū ⁊ prohibet fluxū ad ipm ⁊ valet ad pannum: ⁊ fit ex eo olcofol ad varietatem acquisitā in egritudinibus. Mem bra anhelitus ⁊ pectoris. Confortat cor ⁊ ē lenifi catiuus: ⁊ odorat ipm hn̄s pleuresim ⁊ patiens bir sen ut dormiat: ⁊ ꝓprie ipsius oleū ⁊ facit anhelitū faciē ⁊ confortat instrumēta anhelitus. Mēbra nutrimēti. Ipse facit nauseā ⁊ deijcit appetitū ꝓ pterea ꝙ oppositus ē acetositati que ē in stomacho ex qua ē appetitus: sꝫ ipse cōfortat stomachū ꝓpꝛ illud quod in ipso ē ex caliditate ⁊ prepatione ⁊ stip ticitate. ⁊ dixerūt quidā ꝙ crocus ē bonus spleni.

Membra expulsiōis. Excitat coitū ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ confert duritiei matricis ⁊ eius constrictio ni: ⁊ vlceribus fraudelētis ni ipsa cū administratur cum fauo: aut cū medulla cū duplo ipsius de oleo

Quidā autē dixerunt ꝙ ipm in potu dederunt ad prolixum partū: ⁊ factus est partus statim.

Uenena. Dicitur ꝙ tres aurei de ipso interfici unt lenificando uel letificando. Permutatio.

Simile pondus ipsius de costo ⁊ quarta ponde ris eius de spica: ⁊ pondus ipsius de corticibus ca sie lignee.

De colloquintida. Ca. cxxxi.

Colloquintida quid est. Colloquintida alia est masculus ⁊ alia ē femia. Masculus vo ē villosus: ⁊ femia laxa alba faciꝛ. Ele ctio. Que ex ea eligēda ē. ē alba vehemēter albedi̅s lenis que eniꝫ ex ea ē nigra: est mala: ⁊ dura mala ē

Et oportet qdē ut nō extrahaꝶ cum colligitur eius
pulpa ex ventre ipsius: imo dimittatur in ipso sicut
est. ipsa enim debilitatur si fiat illud: ⁊ neqꝫ colligaꝶ
dū nō incipit in citrinitatē mutari. ⁊ nō expoliaꝶ ab
ea viriditas integre: ⁊ si nō tūc ipa est nocēs ⁊ mala
Et dixerūt qdā oꝫ ut alienenꝶ cortex ⁊ semen eiꝰ. Et
cum nō est super arborē nisi colloquintida vna est
mala pniciosa. ⁊ masculus qdē villosus fortior est
femina laxa. ⁊ oꝫ ut in eis cōtritione ad summū per
ueniatur: ⁊ neqꝫ sit aliqs contētus ꝙ ipsa sit valde
trita. pa s enim minima eius in sensu cum inuenit
humiditatē inflatur ⁊ adheret partibus stomachi
⁊ inuolutionibꝰ intestinorū ⁊ apostemat: q̄re opor
tet ut cū terit hydromelle infundatur: deinde siccet
⁊ conteratur. Et rectificatio quidem eius ⁊ expulsio
sue malitie ē cum dragaganto melior ꝗ̄ cum gūmi
qm̄ gūmi magis vincit fortitudinē medicine. Na
tura. Calida ē in tertio: sicca in ipso. Alchindꝰ ve
ro existimauit ꝙ ipa sit frigida ⁊ humida: ⁊ elonga
tus est a veritate vehement. Operationes ⁊ ppri
etates. Est resolutiua incisiua attractiua ex lōgin-
quo. Et eiꝰ qdem folia virida abscindunt fluxū sā
guinis. Decoratio. Fricatur super lepram ⁊ ele
phantiam. Apostemata ⁊ bothor. Eius folia vi
rida resoluūt apostemata ⁊ maturant ea. Instru
menta iuncturarū. Conferūt doloribꝰ neruorum
⁊ iūcturarum ⁊ sciatice ⁊ podagre frigide. Mem
bra capitis. Purgat cerebrum ⁊ decoquit radix
eius cū aceto ⁊ colluiꝶ ex ea os ad dolorē dentium:
aut apitur ⁊ pijcitur qd̄ est in ipsa ⁊ coqtur acetū in
ipsa cū cinere calido. ⁊ cū coqtur in oleo ē illud ole
um distillatū ꝯferēs sonitui in aure: ⁊ facit eradicati
onem dētiū facilē. ⁊ cū extrahitꝶ illud qd̄ est in collo
quintida ⁊ impleꝶ aceto: ⁊ decoqtur sup cinerē ⁊ col
luitur ex eo os: cōfert dolori dētiū. Membra an-
helitus ⁊ pectoris. Cōfert euacuatio facta p eam
dilatiōi anhelitus vehement. Membra nutri-
menti. Radix eiꝰ ꝯfert hydropisi: ⁊ ē mala stoma
cho. Membra expulsiōis. Solutione educit
phlegma grossū ex iuncturis ⁊ neruis ppē ⁊ soluit
etiā choleram: ⁊ confert colice humide ⁊ ventose ⁊
valde: ⁊ fortasse soluit sanguinē: ⁊ supponiꝶ ⁊ interfi
cit fetū ⁊ velocitate sui exitus ex intestinis nō perue
nit in ipressiōibꝰ que timenꝶ ex amaritudie sua ⁊ cō
fert egritudinibꝰ renū ⁊ vesice: ⁊ ipsius qdem potio
sit duo kermet. s. xij. kirat. ⁊ oportet ut ꝯteraꝶ ⁊ quā
doqꝫ extrahiꝶ qd̄ est in eiꝰ ꝯcauitate a supiori pte: et
impleꝶ rob de vuis: aut vino veteri dulci ⁊ dimittiꝶ
die ac nocte. ⁊ qn̄qꝫ pōiꝶ sup cinerē ignis vsquequo
calefiat satis ⁊ daꝶ in potu. Venena. Que colli-
giꝶ viridis soluit supflue ⁊ facit vomere supflue ⁊ cō
turbat ita ut fortasse interficiat ⁊ daꝶ ad potandum
cū equali pōdere sui de dragaganto: ⁊ ex singulari
nascēte sup radicē suā solā fortasse inficiūt duo da-
nic: ⁊ ex semine suo ⁊ cortice ipiꝰ danic vnꝰ. ⁊ radix
eiꝰ confert morsui vipere: ⁊ ē ex medicinis magnis
iuuantibꝰ ad puncturam scorpiōis. Et qdā iā nar-
rauit ꝙ vnī arabū dedit i potu quē scorpiōes i q̄tu-
or locis ptīpūgerāt. ʒ. ex ea ⁊ sanātꝰ ē stati. ⁊ simr cō-
fert epithima factū ex ea. Permutatio. Loco
eiꝰ q̄na alkerua. ⁊ dixerūt triplū eiꝰ de cucumere asi
nino. ⁊ di feniculū siccū in melle.

De cicere Ca. cxxxij.

Cicer qd ē. Aliud ē albū: aliud rubeū: aliud
nigrū ut herbū. Et haꝝ spēꝝ aliud est do
mesticū: aliud siluestre. ⁊ siluestre qdē ē me
liꝰ ⁊ digestibiliꝰ ⁊ vehemētioris calefactiōis: ⁊ efficit
opatiōnē domestici i potētia. Verū nutrimentū do
mestici ē meliꝰ nutrimēto siluestris. Natura.
Albū ē calidū ⁊ siccū i pmo. ⁊ nigrū ē fortiꝰ. Opa
tiōes ⁊ ppetates. Ambo sūt iflatiua ⁊ lenitiua ⁊ i
ipo ē incisio: ⁊ nutrimētū qd̄ pbet ē fortiꝰ nutrimē-
to fabaꝝ: ⁊ magis solidū ⁊ neqꝫ ē aliqd i suis figuris
qd̄ magis ipo nutriat pulmonē: ⁊ qd̄ ex ipso ē hūi-
dū plꝰ ē gnātiuū supfluitatū q̄ꝫ ꝙ ex eo siccū ē. De
coratio. Abstergit lētigines ⁊ colorē facit bonū li
nitū ⁊ comestū. Apostemata ⁊ bothor. Cōfert
apatibꝰ calidis ⁊ duris ⁊ reliqs apatibꝰ q̄ sūt ex eis
in glāduꝶ. Vulnera ⁊ vlcera. Eiꝰ oleū ꝯfert ipeti
gini: ⁊ ipiꝰ farina vlceribus fraudulētis ⁊ cācerosis
⁊ pruritui. Instrumenta iuncturarū. Cōfert do
lori dorsi. Mēbra capitis. Cōfert bothor hūi-
do i capite. ⁊ ꝯfert eiꝰ isulio dolori molariū: ⁊ ꝯfert
apatibꝰ gingiue calidis ⁊ duris: ⁊ apatibꝰ q̄ sūt sub
auribꝰ. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Clarificat
vocē ⁊ nutrit pulmonē meliꝰ q̄ꝫ res aliq̄: ⁊ ppt hoc
fiūt ex eo sorbitiōes. s. ex farina ciceris. Membra
expulsiōis. Eiꝰ decoctio vtil' est hydropisi ⁊ icteri
tie ⁊ apit, ⁊ ppē qd̄ ē ut herbū: ⁊ nigrum opilatiōes
epatis ⁊ splenis: ⁊ oꝫ ut cicer comedaꝶ neqꝫ in pnci
pio cibi neqꝫ i fine ipiꝰ: imo i medio eiꝰ. Mēbra
expulsiōis. Decoctio nigri frāgit lapidē in vesica
⁊ renibꝰ cū oleo amigdalino ⁊ raphano ⁊ apio ⁊ to
tū qd̄ ex ipso ē exhit fetū: ⁊ ē malū vlceribꝰ vesice et
vehemēter addit in coitu: ⁊ ppt hoc nutrit masculi
na aialia ⁊ camelos ⁊ eiꝰ infusio facit erigere mēbꝝ
fortiꝶ qn̄ bibiꝶ cū vino a ieiuno: ⁊ totū lenit nām ⁊
aperit opilatiōes renū ⁊ pprie nigrū ⁊ qd̄ est ut her
bū. Et dixerūt qdaꝫ ꝙ qn̄ infundiꝶ in aceto ⁊ aliqs
ex eo comedit ieiunꝰ ⁊ moraꝶ sup ipm p mediū diē
interficit vermes. Hip. dixit ꝙ i cicere sūt due sbe q̄
sepanꝶ cū decoctiōe q̄rū vna ē salsa ⁊ lenit nām: ⁊ al
tera ē dulcis ⁊ puocat vrinā ⁊ dulcedo i ipo ē infla
tiua ⁊ exsiccat coitū.

De colūbis Ca. cxxxiij.

Columbe qd sūt. In pullis qui volare nō
pñt ē caliditas ⁊ hūiditas supflua. sed ille
que volant sunt leuiores. ⁊ oua earū sūt ca-
lida valde. Opatiōes ⁊ ppetates. In pullis ē
grossitudo ppt humiditatē supfluā. Mēbra ca-
pitis. Sāguis colūbe abscidit fluxū sāguis nariū
q est ex velamine cerebri. Mēbra nutrimēti. Vo
lātes sūt leuioris digestiōis ⁊ melioris humoris q̄ꝫ
pulli: ⁊ oꝫ qdē ut calefacti comedāt eos cū acresta
⁊ coriandro ⁊ medulla citroli ⁊ eius oua sunt mali
saporis.

De Canfora. Ca.cxxxiiij.

Canfora qd est. Canfore spēs sunt alkansu
c ri ⁊ ariage deinde aelzei ⁊ alescek varia: ⁊ ē
illa que est pmixta ex ligno suo ⁊ ex eo qð
sublimatū est ex ligno eius. Quidā aūt dixerunt ꝙ
est arbor magna faciens vmbrā hoibꝰ cui leopardi
adherēt nō ergo puenit ad eam nisi in tpe noto āni
⁊ est spōgiosa marina: hoc est ꝭm ꝙ existimauerūt
qdā. Lignū vo eiꝰ iam multotiens vidimꝰ: ⁊ est li
gnū albū frangibile leue: in cuiꝰ ramis qñqꝫ cōtinet
aliqd de vestigijs canfore. Natura. Est frigida
⁊ sicca in tertio. Decoratio Accelerare facit cani
ciem vsus eiꝰ. Apata ⁊ bothor. Prohibet apo
stemata calida Membra capitis Prohibet cū
aceto fluxū san. ex naribꝰ: aut cū expssione dactilorꝝ
immaturorꝝ: aut cū aq̄ myrti: aut cū aq̄ albedarūg i
⁊ ɔfert sode calide Febres. Facit vigilias ⁊ ɔfor
tat sensus calefactorꝝ ⁊ confert alcola vehemēter.
Membra oculi. Confert in medicinis opthal
mie calide. Membra expulsionis Abscidit coi
tū ⁊ generat lapidem renū ⁊ vesice: ⁊ ɔstringit fluxū
vētris cholericū.

De camepitheos. Ca.cxxxv.

Camepitheos qd est. Stipites ⁊ flores ru-
c bei declines ad nigredinē: ⁊ virides subti
les ⁊ eiꝰ flos est amari saporis cū stipticita-
te pauca. ⁊ eius acrimonia est minor amaritudine ⁊
eiꝰ folia sunt herbalia subtilia incedentia sup terraꝫ
⁊ sūt silia folijs asbehar. verūtn̄ sūt subtiliora ⁊ mol
liora ⁊ maiorꝝ florꝝ q̄ꝫ ipsa: ⁊ eius flores sunt citrini.
Nā Calidꝰ est in scðo siccū in tertio. Opatio
nes ⁊ ppetates Est apitiuꝰ abstersiuꝰ: ⁊ eiꝰ abster-
sio in mēbris interiorıbꝰ est maior calefactiōe ipsiꝰ ⁊
in ipo est virtus solutiua Apata ⁊ bothor. Po
nitur sup durities ⁊ ppe duritiē mānullarꝝ ⁊ phibet
incisionē fornice. Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidat
vulnera cū melle facto emplastro ex eo ⁊ vlcera pu-
trida. Instfa iūcturarū Cōfert sciatice ⁊ ppe qñ
bibitur cū aq̄ mellis. Et dixerūt qdā ꝙ qñ bibit cū
hydromelle. xl. diebꝰ sanat sciaticā ⁊ resoluit duritiē
podagre. Membra nutrimenti Apit opilatōes
epatis ⁊ eiꝰ egritudines ⁊ splenis ⁊ ɔfert ictericie ni
gre cū bibitur. vij. diebꝰ ɔtinuis Membra expul
sionis. Apit opilatōes matricis ⁊ puocat vrinam
⁊ menstrua: ⁊ remouet difficultatē eiꝰ ⁊ phibet dolo
res renū ⁊ supponit cū melle: ⁊ mūdificat matricē: ⁊
qñ ex duobꝰ aur. de eo cū ficubus aut melle fiūt col
lyria deponit phlegma sufficient. Venena. Cō-
fert nocumēto veneni noiati ōsistō. Permutatio
Loco eiꝰ ponit medietas pōderis desileleos ⁊ q̄r
ta pōderis ipsiꝰ de casea lignea.

Camedreos. Ca.cxxxvi.

Camedreos qd est. Stipites ⁊ folia frangi
c bilia in grossitudie myrti ⁊ maiores ad vi
riditatē decliues. Et herba eiꝰ nominatur
apud grecos quercꝰ terre: qñ habet folia pua silia
folijs quercus amara: ⁊ eius radix declinat ad pur
pureitatē. Electio. Oportet vt colligat dū habꝫ
semen. Natura. Inquit Gal. est calidus ⁊ siccꝰ
in tertio eius tn̄ calefactio fortior est desiccatōe ipsiꝰ
Operationes ⁊ pprietates Est apitiuꝰ incisiuus
subtiliatiuꝰ: ⁊ in ipso est calefactio corporꝝ. Vul
nera ⁊ ulcera. Cōfert cū melle vlceribꝰ antiquis.
Instfa iuncturarū. Qñ qð ex eo recens est bibit
aut eiꝰ decoctio ɔfert ɔtritioni lacertorꝝ ⁊ eiꝰ sirupꝰ
ɔfert spasmo: ⁊ q̄nto plus antiquat ē melior. Mē
bra oculi Fiunt ex eo pillule ⁊ exsiccant ⁊ admini
strātur in vlceribus oculi. ⁊ silr eiꝰ decoctio in oleo
aut qð ex eo tritū est ɔfert fistul' lachrymalium.
Membra anhelitus ⁊ pectoris Cōfert tussi antiq̄
Membra nutrimenti Detumescere facit grossi
tiem splenis: ⁊ ɔfert ictericie nigre ⁊ habet sirupū q
ɔfert malitie digestionis valde. ⁊ quāto magis anti
quatur est melior ⁊ ɔfert principio hydropisis.
Membra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ mē
strua ⁊ extrahit fetum. Venena. Fit ex eo empla
strū morsibus vermium venenosorum. Permu
tatō. Loco eius ponuntur folia eupatorij ⁊ scolo
pendrie.

De Cundes. Ca.cxxxvij.

Cundes qd est. De hoc qdē plīmū admini
c stratur radix ⁊ est notū Natura Est ca
lidum ⁊ siccū in tertia perueniens ad quar-
tum. Operationes ⁊ proprietates. Est abstersi-
uuꝫ mundificatiuū vlceratiuū acre mordicatiuum
excitans vomitum incidit phlegma ⁊ choleram ni-
grā. Decoratio Abstergit albaras ⁊ morpheā.
⁊ proprie nigram. Apostemata ⁊ bothor. Con
fert scabiei. Membra capitis Facit sternutatōeꝫ
⁊ est ex summa medicinarum mundificantiū aureꝫ
⁊ abstergentiū sordes que sunt in ea: ⁊ de proprieta
tibus eius est resolutio ventositatū ex naribus ⁊ cō
fert alchasem aperiendo opilatōnes colatorij forti-
ter. Membra nutrimenti. Facit vomere fortiter
⁊ soluit duritiem splenis. Membra expulsionis.
Est solutiuū puocatiuū vrine: ⁊ supponitur ⁊ pro
uocat menstrua ⁊ extrahit fetum ⁊ frangit lapidem.
Permutatio. Loco eius in vomitu ponitur
nux vomica eiusdem ponderis cum tertia sui pon-
deris de pipere.

De Cubebis. Ca.cxxxviij.

Cubebe quid est. Eius virtus est similis ru
c bee. Verūtamen est subtilior Natura.
Dixerūt qdā in ipsa ē cū calitate vtus infri
gidatiua ⁊ ē vere calida ⁊ sicca pueniēs vsqꝫ ad secū
dū. Opatōes ⁊ ppetates Est apitiua subtil' ad
acuitatē decliuis: ⁊ neqꝫ puenit ad hoc vt loco cina
momi ponatur. Vulnera ⁊ vlcera. Est bona vlce-
ribus putridis in mēbris ⁊ gingiuis. Membra
capitis. Est bona alcola putridis in ore. Mem
bra anhelitus ⁊ pectoris. Qñ tenetur in ore clari
ficat vocē. Membra nutrimēti Est fortis in ape
riendo opilatōes in epate Membra expulsionis
Mūdificat vrine vias ⁊ prouocat arenosam: ⁊ ex
trahit lapidē renū ⁊ vesice: ⁊ sputū masticātis eā de
lectat eam qua vtitur

De cuscute. Ca. cxxxix.

Uscute qd est. Res inuoluta sup spinas et arborē simul villis: melius q̄ nō habet folia sed habet florē paruū albū in quo sunt amaritudo ⁊ stipticitas sed qđ in ipso magis vicit ē substantia amara. Natura Est calidū parūper in pncipio pmi siccū in fine secūdi: q̄uis ipm sit habens virtutes ꝯtrarias. Operationes ⁊ ꝓpetates.
Est mūdificatiuū ⁊ extrahit supfluitates subtiles ex venis ⁊ grauat in stomacho ꝓpť suā stipticitatē ⁊ mūdificat venas ⁊ extrahit supfluitates q̄ sunt in eis cū facilitate lubrificās supfluitates subtiles. Membra nutrimēti. Confortat stomachū ꝓpē qđ ex eo fixū est. ⁊ qñ bibitur cū aceto sedat singultū ⁊ aperit opilatōes epatis ⁊ stomachi ⁊ ꝯfortat ea ⁊ eiꝰ aqua est mirabil' ad ictericiam: ⁊ succꝰ eiꝰ qđ de eo est siluestre cū tenetur ⁊ ꝓijcitur super vinū forē efficit stomachū debilem. Mēbra expulsionis Est ipm qđ mūdificat sordes ventris fetus ꝓpterea q2 mūdificat venas ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ ꝯfert dolori pungitiuo ventris ⁊ supponiť ⁊ retinet fluxū sanguinis: ⁊ qđ ex eo frixū est ꝯstrigit ⁊ retinet fluxū matricis. Febres Cōfert valde febribꝰ antiqs semē eius ⁊ aq̄ ipsius.

De Cymino. Ca. cxl.

Yminū qd est. Eius aliud est karmeniū et aliud persicū ⁊ aliud emiū ⁊ aliud nabatiū. Karmeniū vo est nigri coloris ⁊ persicum est citrini coloris ⁊ persicū est fortiꝰ emino. nabatiū vo est illud qđ īueniť in alijs locis. Et ex oibꝰ aliud est siluestre: ⁊ aliud domesticū. Siluestris itaq3 acrimonia fortior est. Et de siluestri qdē est spēs quedā cuiꝰ semē est sile semini lini. Electio. Karmeniū est fortiꝰ q̄3 persicū: ⁊ psicū fortiꝰ alijs. Natura.
Est calidū in tertio: siccū in secūdo. Operationes ⁊ ꝓpetates Expellit ventositates ⁊ resoluit ⁊ in ipso est incisio ⁊ exsiccatio: in ipso est stipticitas Decoratio. Qñ lauatur facies ex aq̄ ipsiꝰ clarificat eam ⁊ silr eius vsus ⁊ acceptio eius cū mensura Eiꝰ nāq3 nimiꝰ vsus faciē citrinat. Apostemata ⁊ bothor. Administrať cū ceroto aut oleo ⁊ farina fabarū sup apata in testiculis: imo cum oleo aut oleo ⁊ melle. Uulnera ⁊ vlcera. Consolidat vulnera ꝓprie siluestre cuiꝰ semen est simile semini lini cū ex eo īpleť sup vulnera. Mēbra capitis Qñ teritur cyminū cū aceto: ⁊ fit odoramentū ex eo abscindit fluxum sanguinis nariū. Et silr cū ex eo intromittitur licinū in nares. Membra oculi. Qñq3 masticatur ⁊ miscetur cū oleo ⁊ distillatur sup vngulam. ⁊ sup coagulatū sanguinē sub oculo ⁊ ꝯfert. Et qñq3 masticatur cū sale ⁊ distillať sputū sup scabiem et jebel. ⁊ vngulam abscisam ꝓhibet adherentiā ⁊ succus siluestris abstergit visum ⁊ extrahit lachrymas ⁊ noiatur grece fumus. ⁊ ipm etiam poniť in cauterijs euulsionis piloꝝ in oculo ⁊ nō nasciť. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Qñ bibitur cū aceto mixto cū aq̄ ꝯfert difficultati anhelitus ita dixit Gal. ⁊ anhelitui dilatōis ⁊ tremori cordis frigido: Mēbra expulsionis. Administratur cū oleo sup apata testiculi. ⁊ qñq3 administrať cū cerato: ⁊ qñq3 administratur cū oleo ⁊ farina fabarū ⁊ frangit lapidē ⁊ proprie siluestre: ⁊ confert distillationi vrine ⁊ minctui sanguinis ⁊ dolori pungitiuo ventris ⁊ inflatōi ⁊ succus siluestris triti cū aqua mellis soluit ventrē. Inquit Ruffus. Cyminū nabatium soluit vētrē Karmenium vero non soluit: imo stringit ⁊ herba siluestris prouocat choleram in vrina. Uenena Datur in potu cum vino ad morsum vermiū3 venenosorum. ⁊ proprie siluestre cuius semen est simile semini lini.

De Carui. Ca. cxli.

Harui qd est. Est ꝓximū dispositionibꝰ anisi. Natura. Calidū ⁊ siccū in secundo. Operatōnes ⁊ proprietates Expellit vētositates ⁊ exsiccat ⁊ nō est ī subtiliatōe cymini. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tremori cordis Membra expulsionis. Est bonū vmibus: interficit eni eos.

De Cappare. Ca. cxlij.

Apparis qd est. Est fructꝰ ⁊ habet radicē et h3 fructū aliū q est sicut cucumeris nō capparis. ⁊ est acris calida q̄ poniť in musto ⁊ ꝯseruat ipm ab ebulitione sicut synapis. ⁊ eiꝰ radix ē amara acris. ⁊ quedam species eius est cul3umia faciens in ore botor vsq3 ad terminū quo vesicetur et apat gingiuā. Electio. Iuuantius qđ in ipsa ē sunt cortices radicis eiꝰ. Natura. Generata in terra calida est calidior. ⁊ calor totiꝰ ⁊ eius siccitas ē in secūdo. Operationes ⁊ ꝓpetates. Est resolutiua ⁊ apitiua abstersiua: ⁊ ipsiꝰ radix est īcisiua subtiliatiua mūdificatiua apitiua in cuiꝰ cortice sunt amaritudo ⁊ acrimonia ⁊ stipticitas ⁊ nutrimentum fructus eiꝰ est paruū pcipue cū saliť ⁊ qđ ex ea ē humidū est magis nutritiuū q̄3 qđ siccū est. Apostemata ⁊ bothor. Eiꝰ radix resoluit scrofulas ⁊ durities ⁊ admisceať ei qđ frāgit virtutē eius ⁊ folia eiꝰ iam experta sunt ad illud. Uulnera ⁊ vlcera.
Cortices radicis eius ponūtur super fraudulētia ⁊ sordida. Instrumenta iuncturaꝝ. Cortices radicis eius ꝯferunt sciatice ⁊ doloribꝰ anche: ⁊ qñq3 fit clistere ex succo eius Et confert ei valde ⁊ confert paralysi ⁊ stupori: ⁊ stringit membra propter stipticitatem que est in ipsa: ⁊ similiter cōfert attritioni accidenti in capitibus lacertorum ⁊ in medio eorum.
Membra capitis. Cortices radicis eius masticate extrahunt humiditatem a capite: ⁊ sedant dolorem frigidum in eo: ⁊ eius succus distillatur in aurem propť vermes ipsius. Et quandoq3 stringit cortex radicis eius cum dente leso ⁊ confert ⁊ proprie cum est humida: aut folia eius: ⁊ similr collusio oris cum aceto in quo decoquiť: aut vino aut quandoq3 cum aceto: ⁊ qñq3 cum vino. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris Cōfert qđ ex eo salitū est patiētibꝰ asma
Membra nutrimēti. Ipa est res magis ꝯferēs spleni ⁊ duritiei eiꝰ bibita ⁊ more emplastri supposita cū farina ordei ⁊ silibus: ⁊ proprie cortex radicis

eius ⁊ multotiens euacuat ex splene mām grossam melācolicā ⁊ succedit ei sanitas. Mēbra expulsionis. Solutiōe educit hūorē crudū grossū ⁊ puocat mēstrua: ⁊ inficit serpētes ⁊ vermes in itestinis ⁊ ꝯfert hemorroidibꝰ: ⁊ augmentat coitū. Et qd̄ ex ea salitū ē ante cibū sumptū soluit. Uenena. Est tyriaca.

De caule Ca. cxliij.

Caulis. Natura. Corpus humidius ē folijs ⁊ siluestris calidior ē ⁊ siccior. ⁊ ipse totus ē calidus i pmo: siccꝰ in scd̄o. Et caulis quidem aliꝰ ē domesticꝰ: ⁊ aliꝰ siluestris: ⁊ alius marinꝰ: ⁊ alius caulis aque. Siluestris vero ē amarior acutior remotior ab hoc ut sit cibus. Et decoctio quidem radicis caulis cum aqua granatorum est bona. Canabit ꝑterea ē grossi nutrimēti igrossās sanguinez cū nō dissoluitur: ⁊ inflat vsq₃ ad partes furcule ⁊ lateris: ⁊ facit dolorosū corpus ⁊ nō ē mutabilis sicut ventosus. Operatiōes ⁊ proprietates. Est maturatiuꝰ lenificatiuꝰ desiccatiuꝰ ꝓprie qn̄ decoquit. effunditur ab eo aqua prima. Et cinis quidem stipitum eius est fortis exsiccationis habet proprietatem in sedatione doloruz. ⁊ eius nutrimētum est paruum ⁊ humidius nutrimēto lentium et sanguis eius est malus. Cum ergo coquitur cū carne pigui ⁊ gallinis fit bonus parum. Apostemata ⁊ bothor. Siluestris ⁊ marinus ⁊ domesticus maturāt phobotomatiōes ⁊ durities. Uulnera ⁊ vlcera. Consolidat ⁊ prohibet ambulatione fraudulētis: ⁊ ponit cū albumine oui sup adustionem. Instrumēta iuncturarū. Cōfert tremori ⁊ qn̄q₃ ponit cuz fenugreco super podogram: ⁊ embrocat decoctio eiꝰ sup dolores iūcturarum. Membra capitis. Eius decoctio ⁊ eiꝰ semē retardāt ebrietatē: ⁊ ꝯfert surfuribꝰ. ⁊ qn̄ cū succo eiꝰ fit caputpurgium purgat caput: ⁊ ex ꝓꝑetatibꝰ eiꝰ fit exsiccatio lingue ⁊ facit sonū. Membra oculi. Obtenebrat visū cū hoc tn̄ ꝙ ponit in alcofol. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Fit gargarismꝰ cū succo eiꝰ aut decoctione eiꝰ cū oleo sisamino. ⁊ confert prefocationi ⁊ comestio eiꝰ clarificat vocē. Membra nutrimenti. Est malus stomacho: ⁊ eiꝰ succꝰ cū vino de passis ꝯfert spleni ⁊ icteritie: ⁊ eiꝰ cāna ē tarde digestionis. Mēbra expulsiōis. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ eiꝰ semē cū aqua lupinorū inficit vmes ⁊ eius flos ꝓuocat menstrua etiā. Cū ergo supponitur etiam ipe ⁊ succus eiꝰ cū farina sceilem interficit fetum. ⁊ qn̄ supponit eius semen post coitū corrumpit sperma: ⁊ cinis radicis eiꝰ frāgit lapidē. Et caulis q est marinus declinat ad salsedinem ⁊ amaritudinē ꝓpter illud ergo lenit nām ⁊ soluit ꝓꝑe cū carne pingui: ⁊ folia eiꝰ sunt sicut folia aristol. qui ex vna radice oritur. Uenena. Eius succus cuz vino ꝯfert morsibꝰ: ⁊ ē ꝯferēs morsui canis rabiosi.

De coriandro Ca. cxliiij.

Coriandrū quid ē. Aliud est humidum: ⁊ aliud siccum. Dixit Gal. ꝙ virtus eius est ꝯposita ⁊ qd̄ in eo dn̄atur ē terreitas qn̄q₃ ⁊ aqueitas tepida. ⁊ in ipso ē pōticitas parua astipticitate. Apud me vo aqueitas in ip̄o frigida ē nō tepida oīno nisi sit ꝓpt̄ sb̄am subtilē calidā pmixtā ei cuiꝰ sepatio ab eo fit velox. Et hunaim quidez dixit etiam ꝙ Gal. remouet frigꝰ a coriandro contradicendo Dia. Ego aūt dico ꝙ testificati sunt iam frigus eius Ruffus ⁊ Archigenes ⁊ alij ab eis. Natura. Frigidum ē in fine primi vsq₃ ad secūdū sicut in scd̄o: ⁊ apud filiū viregi in tertio. Apud me vero siccum ē declinans ad caliditatē paruaz. Sed Gal. in toto facit declinationē ad caliditatē: ⁊ forsitan illud ē ꝓpt̄ sb̄am in ip̄o subtilē que resoluitur: ⁊ non remanet cū bibit: ⁊ si nō oz ut sit multitudo succi eius interficiēs cū infrigidatione. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ip̄o est stipticitas ⁊ stupor ⁊ succus eius cum lacte sedāt oēm fortem pulsationem. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibꝰ calidis cum aceto ⁊ cerusa ⁊ oleo ros. ⁊ cū melle et oleo scere ⁊ vestigijs ignis psici. Et cū farina fabarū aut sauich: aut farina ciceris scrofulis: qn̄ pmiscet cū eis succꝰ eius. Inquit Gal. cū resoluat scrofulas quō ergo ē frigidū. Et possibile qdē ē ut dicat ei ꝓpter ip̄iꝰ ꝓꝑetatem: ⁊ qm̄ in ip̄o ē sb̄a subtilis ꝓfundans penetrans ⁊ ꝓfundatur: ⁊ nō ꝓfundatur sb̄a frigida. sed quando bibitur resoluitur calidū velociter ⁊ remanet agens frigiduz ⁊ dixit non sanat ex herisipila nisi quod infrigidatum est: aut permixtū humori melancolico aut phlegmatico. Mēbra capitis. Confert vertigini facte a vapore colerico aut phlegmatico ⁊ epilepsie facte ex hoc: ⁊ eius ꝓprietas est prohibere vaporem a capite ⁊ propter hoc ponitur in cibo pacientis epilepsiam ex vapore stomachi. ⁊ multitudo eius humidi: ⁊ sicci pmiscet sensum. Et quod humidum est facit somnum ⁊ prohibet fluxum sanguinis: ⁊ puluerizatio sicci et collusio oris ex succo humidi confert ad cola.

Membra oculi. Generat tenebrositatem visus ⁊ succꝰ eius distillatꝰ sedat pulsationē in oculo ⁊ ꝓprie cū lacte mulieris. ⁊ qn̄ ex folijs eiꝰ fit empl̄m ꝓhibet fluxū materierū ad oculū. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert tremori cordis calido ⁊ potatur ex eo. ℥. ij. cū aq̄ lingue arietis ⁊ retinet sputū sanguinis. Membra nutrimēti. Est tarde digestionis ⁊ ꝯfortat stomachū calefactū: ⁊ qd̄ de eo torrefactū ē ꝓhibet vomitū. Et dicit ꝙ ip̄m sedat eructuationem accidaz post cibum: ⁊ si ita ē tunc facit illud ꝓpterea ꝙ ꝓhibet vaporem ⁊ motuz eius. Mēbra expulsionis. Constrigit semē eius torrefactū ⁊ dicit ꝙ semen eius cū rob solutiōe educit serpētes Et coriādrū quidē humidum cū melle ⁊ oleo ꝯfert apostematibꝰ calidis testiculorum. Et qd̄ ex eo humidū est: ⁊ qd̄ siccū frangit v̄tutem coitus ⁊ erectionē virge desiccando sperma. Uenena. Cū ex succo bibitur circiter. ℥. iiij. interficit qm̄ facit hoīez possidere tristiciā ⁊ sincopim: ⁊ nō oz vl̄iter ut de eo multū sumat.

De cane Ca. cxlv.

Canis. Decoratio. Urina canis administrat super verucas ⁊ qd̄ dicit de lacte eiꝰ ꝙ ip̄m abradit pilū: ⁊ ꝓhibet ortū pilorū

euulsoꝝ est vanum ſm ꝙ existimauit Gal. in locis
pluribus. ⁊ Gal. quidē scripsit canones in qb⁹ di-
xit ꝙ sanguis canis ꝓhibet ortum piloꝝ euulsoꝝ.
Membra expulsionis. Inquit Gal. Destruct⁹
est sermo eius qui existimauit ꝙ sanguis canis extra
hat fetum. Venena. Sanguis canis rabiosi cō-
uenit morsui ipsius. ⁊ veneno sagitte armene.

De carne Ca. cxlvi.

Caro quid ē. Carnes bone sūt caro optima
que cū caliditate ē subtil. ⁊ iuuenū tauroꝝ
⁊ capraꝝ: ⁊ carnes illoꝝ qui de eis sūt pui
sūt magis susceptibiles digestionis ⁊ subtilioris nu
trimēti. Et hedina qdem ē minoꝝ suꝑfluitatum ꝗ̄
arietina. Caro aūt lactētis a lacte laudabili ē bona.
A lacte vero nō laudabili ē mala. Et caro decrepiti
quod ē ex ouib⁹ ē mala. ⁊ silr̄ caro extenuati. ⁊ ca
ro nigri est leuior ⁊ suauior: ⁊ similr̄ caro masculi: ⁊
rubea diuisa ex aīalib⁹ plīme piguedinis: ⁊ alba sūt
leuiores ⁊ varia ē minoris nutrimēti: ⁊ natat in stō
Electio. Melior caro ⁊ digestibilior ē illa q̄ est
circa os. Et dextra qdē leuior ē: ⁊ melior ē sinistra ⁊
que ē in medio lacertoꝝ mundior ē carne neruorū.
Caro aūt laxa suꝑ quā nō est neru⁹ fortasse est sua-
uis ⁊ ꝓprie que est ꝓpꝛ generationē lactis sicut caro
mamille: aut ꝓpter generationē saliue sicut caro ra
dicis lingue. Et ei⁹ quidē nutrimētū qn̄ digerit ē bo
nū: ⁊ i qbusdā horis ē phlegmaticū. Multitudo ve
ro nutrimēti ei⁹ nō est nisi multitudo nutrimēti re-
liquarū carniū. Et caro lacertorum nisi caro mā
mille: ⁊ caro testiculoꝝ galloꝝ. Minus vero bona
ē que creata ē ad hoc ut sit sustētaculū sicut que texit
inter venas epatis ⁊ reliqua. ⁊ caro cordis ⁊ radicis
ei⁹ silis moro. ⁊ mamille quidē nutrimētū est bonū
Quod si in ea ē lac est grossum. Testiculoꝝ vero ca-
ro est melior alijs. Et volucris vero caro melior nō
est ꝗ̄ alduragi ⁊ gallinarū ⁊ subtilior carū ⁊ nō sūt
cum nutrimēto carniū alcubegi ⁊ atheim ⁊ aldera-
rini. Omnis preterea aīalis sicce complexiōis caro
parui ē melior sicut caro hedi. Ipsa eni ē bona. Ca
prina v̄o non ē bona multū: ⁊ ei⁹ humor fortasse ē
malus valde. Hircina aūt caro ē mala absolute.
⁊ caro luporuz est mala. Et oēs volucres magne
aquatice ⁊ hn̄tes colla longa ⁊ pauo ⁊ milu⁹. ⁊ pa-
lumbes dure ⁊ alcata. ⁊ quoꝝ plurima generatio ē
melācolia: ⁊ que eis sunt similia. ⁊ passeres oēs ma
le sūt. Ille v̄o auiū grossarū magnarū exercitantiuz
sunt boni chimi. Caro aūt siluestris melior ē carne
gazel cū sua declinatiōe ad melācoliaz. Christia
ni v̄o dicunt, ⁊ qui eos imitant ꝙ melior caro silue-
stris ē caro porci siluestris. Nā cum hoc ꝙ ē leuior
carnib⁹ domestici ē fortis nutrimenti ⁊ plurimi: ⁊ ē
velocis digestiōis: ⁊ ē melior ꝗ̄ esse pōt in hyeme.
Oportet ꝓterea ut consideretur in dispositiōibus
animalium etiam in etate ⁊ in loco sui pastus: ⁊ sui
exercitij ⁊ reliquoꝝ q̄ dicta sūt in lacte. Natura.
Caro auis oino siccior ē carne quadrupedis: ⁊ ca
ro vaccina siccior ē carne caprina. Caro aūt capri
na ē sicca ⁊ difficilioris digestiōis carne ouina. Et
caro veterū ē grossi nutrimēti ⁊ vehemētis calefacti
onis. Leporis v̄o caro ē calida ⁊ sicca: Carnes
magnarū auiū ⁊ anserū ⁊ miluoꝝ ē grossa. Ana
tis v̄o caro ⁊ aquaticarū ē vehemētis humiditatis
⁊ ē ꝓpinqua in hoc carni ouine. Et existimauerūt
quidam ꝙ caro ericij est humectatiua: ⁊ caro pin-
guis: ⁊ natium caro ē calida ⁊ humida. Operati
ones ⁊ proprietates. Caro est cibus confortans
corpus: ⁊ ē cibus magis ꝓpinque conuersionis ad
sanguinē ⁊ nutrimētū quidem ei⁹ q̄ in patella cocta
est: ⁊ eius que assata ē est siccius: ⁊ nutrimētū eius q̄
elixata ē est humidi⁹. Et ei⁹ quidē que cocta est cuz
seminibus ⁊ muri ⁊ similib⁹ virtus est virtus semi-
num eius. Pinguedo autem ⁊ adeps sunt mali
nutrimenti ⁊ pauci ⁊ subleuant cibum ⁊ non ē con-
ueniens ex eis nisi quantitas parua ſm mensuram
que delectet. Salita vero caro quāuis in princi-
pio fuerit humida. tamen facta est desiccatiua vehe
mentiorem habens desiccationem ꝗ̄ omnis caro.
⁊ eius nutrimentum est paruum. Et caro quidez
pinguis lenit ventrem cum paucitate sui nutrimen
ti, ⁊ velocitate sue conuersionis ad fumositatem et
choleram ⁊ digeritur velociter. Et caro iliorum
natium deterior est carne pingui. ⁊ est mala in dige
stione ⁊ nutrimento ⁊ est calidior ⁊ grossior pingue
dine. Caro vaccina plurimi est nutrimenti grossa
melancolica generās egritudines melancolicas. ⁊
que melior est eius est caro vitulorum. Carnem pre
terea vaccinā dissoluūt cortices melonum. ⁊ melior
quidem hora in qua comeditur est ver ⁊ principia
estatis. Christiani aūt ⁊ qui eos imitant dicūt ꝙ nō
habēt cū grossitudine sua viscositatē nutrimēti por
ci: neqꝫ ei⁹ spissitudinē. Porcellorū autem caro
parui est nutrimēti ꝓpꝛ fortitudinē sue resolutionis
⁊ vehemētiam sue humiditatis. Et caro quidem
anatis ē plurimi nutrimēti: nō tamē existit in boni-
tate nutrimenti gallinarum ⁊ siliuum. ⁊ vētres earuz
sūt suaues: ⁊ epata earū sunt bona suauia in cibo: ⁊
boni humoris. Caro ascecrach ē frāgitiua vento
sitatū. Et de carnibus longinquior ab hoc ut pu
trefiat ⁊ q̄ parum est pinguis est cui⁹ sb̄a est siccior.
Decoratio. Caro vaccina generat morpheam
Adeps asini siluestris ē bona panno linita: ⁊ silr̄
adeps anatis impinguat: ⁊ illud qd̄ est adustum de
carne arietū linituz super morpheam est vtile: ⁊ qd̄
adustū est de carne ranarū alopitie. Apostemata
⁊ bothor. Caro vaccina generat cancrum: ⁊ silr̄
carnes grosse ⁊ resoluūtur apostemata dura eis.
Vulnera ⁊ vlcera. Caro vaccina gnāt scabiē ⁊ ipe
tiginez malas: ⁊ silr̄ carnes grosse: ⁊ caro arietis ad
usta linit sup impetiginē conuenienē. Instrumen
ta iuncturarum. Caro vaccina generat leprā ⁊ ele
phātiā ⁊ varices: ⁊ silr̄ carnes grosse ⁊ pigues ⁊ alle
liati more empli supposita est bona neruis inflatis
In iure carnis leporis sedent podagrici ⁊ haben
tes dolores iuncturarū: ⁊ eius opatio est proxima
operationi iuris vulpis. Caro dannule admini-
stretur more emplastri sup dolores iuncturarū po

sita. caro dorsi asini siluestris cũ oleo costino ⁊ emplastratur ad dolores iũcturarũ. Adeps asini siluestris cũ oleo costino mollificata more emplastri ponitur super dolores dorsi ⁊ ventositatibus grossis. Et caro vipere ꝯfert lepre ſm ꝙ dictũ est in capitulo eius ⁊ caro ericij est bona lepre. Mẽbra capitis. Caro vaccina ⁊ relique carnes grosse male faciunt euenire alienatõez ꝓpt̃ exsiccationẽ. Et caro dãnule miscetur cũ vino ⁊ bibitur ꝓpt̃ sodã. Mẽbra oculi. Cinis carnis arietũ confert albugini oculi. carnes lupoꝝ ⁊ habentiũ rostra ⁊ vngues conferũt oculo ⁊ confortant ipm̃. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cancer fluuialis confert extenuatis valde ⁊ carnes pulloꝝ excitant prefocationẽ nisi acetose.

Membra nutrimenti. Carnes grosse ꝑdicte ingrossant splenẽ: verũ acetosũ vaccinũ cũ coriandro sicco ⁊ croco ꝓhibent cursum materierũ ad stomachũ: ⁊ caro alcata rememoratur in sũma eorũ q̃ cõferunt corruptioni cõplexionis ⁊ hydropisi ⁊ opilationi splenis ⁊ epatis: ⁊ meli⁹ est vt in hydropisi ꝯgelata sumat̃ vt nõ ꝯmoueat sitim. qdã aũt hominum sunt qui laudant carnes lupoꝝ ad frigus stomachi: ⁊ humiditatẽ ⁊ debilitatẽ ei⁹: ⁊ velocitas qdẽ digestionis ⁊ descẽsionis ⁊ ambaꝝ tarditas nõ sunt ſm grossitudinẽ cibi ⁊ sublimitatẽ eius. Caro eni porci siluestris ⁊ domestici ſm ꝙ dr̃ est velocis digestiõis ⁊ descensionis ⁊ est fortis nutrimẽti viscosi ⁊ grossi. ⁊ carnes ceruorum cũ grossitudine sua sunt velocis descensionis. ⁊ caro quidem ericij cũ oxymelle confert hydropisi. ⁊ caro alcata ꝯfert oplationi epatis ⁊ debilitati ei⁹ ⁊ corruptioni cõplexionis ⁊ hydropisi ⁊ carnes lupoꝝ ⁊ habentiũ rostra ⁊ vngues abhorret stomachus. Membra expulsionis. Carnes vaccine ꝓhibent attractionẽ cholere ad stomachuz Caro leporis assata est bona vlceribus intestinorũ. Caro ericij exsiccata cũ oxymelle est bona dolori renum. ius galli decrepiti est bonũ colice ⁊ egritudinibus melancholicis. ⁊ adeps asini siluestris cũ oleo costino est bona dolori renũ ⁊ ventositatib⁹ grossis ⁊ caro lupoꝝ ⁊ habẽtiũ rostra ⁊ vngues hemorroidibus. Jus carnis vaccine acetosum est bonũ solutioni cholerice. abscindit eni ipam ⁊ silr̃ ꝯgelatõ carnis eius cũ coriandro ⁊ aceto ⁊ acetositatib⁹ ei silib⁹ ⁊ coriandro sicco ⁊ pauco croco: ⁊ silr̃ carnes auiuz assate aut nõ assate ꝯstringũt ventrẽ ⁊ ꝓpe alcubegi ⁊ atelagi. ⁊ eis fortior est alcata ⁊ alchanebiri: ⁊ ꝓpe cũ elixatur ⁊ aufertur ab ea aq̃. caro aũt cameli prouocat vrinam: ⁊ carnes pingues vehemẽtius leniũt naturã q̃ȝ alie Febres. Caro vaccina ⁊ ceruoꝝ ⁊ hyrcoꝝ siluestriũ ⁊ magnarũ auiũ facit euenire febres quartanas. Venena. Caro dãnule exsiccata cũ vino in potu accepta ꝯfert venenis. Caro arietum adusta ꝯfert morsib⁹ serpentũ ⁊ scorpionũ ⁊ algerarat: ⁊ cũ vino canis rabiosi: ⁊ caro rane pũcture vermiũ venenosoꝝ.

De Chrysomilis. Ca.cLvij.

Chrysomila. Electio. Meliora sũt armenia. nõ eni cito aduenit eis corruptio ⁊ acetositas: ⁊ cũ sumatur chrysomila oportet vt accipiatur masticis ⁊ anisi equalr̃ põdus. ʒ.i. vsq; ad. ʒ. ij. in vino puro: aut vino de passis: aut parũ mellis.

Natura. Sunt frigida ⁊ humida in secundo ⁊ oleũ nucleoꝝ est calidũ ⁊ siccũ in secundo. Operationes ⁊ proprietates. Eoꝝ humor est velocis putrefactionis. Membra nutrimenti. Eoꝝ infusio sedat sitim. Et chrysomila qdẽ ꝯueniẽtiora sũt stomacho q̃ȝ ꝑsica: ⁊ armena nõ corrũpunt in stomacho neq; acescunt velociter. Ex eis vero q̃ eoꝝ expellunt nocumentũ est vt postea sumantur anisuz ⁊ mastix in niua: aut vino de passis ⁊ infrigidati cũ melle puro. Membra expulsionis. Oleũ nuclei ipoꝝ cõfert hemorroidib⁹ Febres. Generãt febres ꝓpt̃ velocitatẽ sue putrefactõis. verũ infusio siccoꝝ ꝯfert febribus acutis

De Calce. Ca.cxlviij.

Calx qd ẽ. Per calcẽ significam⁹ cinereitatem corpoꝝ lapidosoꝝ ⁊ ostracoꝝ. Nã. Jlla qdẽ quã nõ tetigit aq̃: ⁊ illa quã aq̃ tetigit cũ remanet extincta duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ tũc nõ adurit Jmmo calefacit tñ: ⁊ abluta qdẽ ẽ sicca. Operationes ⁊ ꝓprietates Abscidit sãguis fluxũ ⁊ abluta est exsiccatiua sine mordicatõe. ⁊ calx qdẽ qũ abluit cũ oleis fit maturatiua. Vulnera ⁊ vlcera.

Corrodit carnẽ additã ⁊ abluta ꝯsolidat ⁊ cõfert adustioni ignis valde.

De Cipero. Ca.cxlix.

Ciperũ qd est. Est radix plante silis porro ⁊ segeti etiam nisi q2 est subtilior ⁊ longior in plib⁹ regionib⁹. Verũtñ meli⁹ est alcufi. Et dr̃ ꝙ ciperum indũ cũ croco abradit pilos. Electio.

Meli⁹ est illud qd est spissũ graue difficile ad frãgendũ aromaticũ. cui⁹ herba est breuis: ⁊ cui⁹ acredo est vehemẽs. Oꝑationes ⁊ ꝓprietates Jn ipo est stipticitas pua ⁊ exsiccat sine mordicatiõe: ⁊ apit orificia venaꝝ: ⁊ extenuat ventositates: ⁊ adurit sanguinẽ ⁊ ponit̃ in emplr̃is Decoratio Colorẽ effic̃ bonũ: ⁊ facit bonũ odorẽ oris. ⁊ indũ sic dr̃ abradit pilos. Apostemata ⁊ bothor. Cõsolidat ea q̃ sũt difficilis consolidationis ⁊ fissa ⁊ putrida ⁊ corrosa cũ oleo de grano alchadra: Jnstrumenta iuncturaꝝ: Valet ad dolorẽ in ilijs: ⁊ stringit dorsũ ⁊ neruos: ⁊ ipsi⁹ multitudo acqrit lepram. Membra capitis. Confert putredini narium ⁊ oris ⁊ akola ⁊ mollificationi gingiue: ⁊ augmentũ efficit in s..ruatione Membra nutrimenti. Calefacit stomachum ⁊ epar. Membra expulsionis. Extrahit lapidem, ⁊ frãgit ipm̃: ⁊ confert distillationi vrine ⁊ debilitati vesice valde: ⁊ frigori ei⁹ vehemẽter. ⁊ silr̃ opatur in renibus: ⁊ cõfert frigori matricis valde ⁊ ꝯfert hemorroidibus. Febres. Confert febrib⁹ antiquis.

De Cupresso. Ca.cl.

Cupressus quid est. Nominatur in syria arbor alte ȝ ⁊ romane cupressus: ⁊ in sapore eius sunt acredo ⁊ stipticitas pauca: ⁊ amaritudo plurima ⁊ ponticitas eius est plus q̃ȝ amaritudo. ⁊

calíditas eius ⁊ acuitas est ƀm quãtitatẽ qua ei⁹ vir tus in mẽbris ꝓfundat. ⁊ facit ꝑuenire stipticitatez sine mordicatione ⁊ diuersificat a reliquis calefacti uis quoniam non trahit. Natura. Calida ẽ in primo sicca in secunda. quidã tamen extimauerũt ꝙ est frigida valde ⁊ iudicauerunt ꝙ virtus eius est composita. ⁊ caliditas eius ẽ ƀm quantitatem que facit penetrare stipticitatẽ: ⁊ qua stipticitas eius profundatur ⁊ prouenit in mẽbris. Operationes et proprietates. Folia ⁊ nux eius sunt stiptica: et in ipsa est resolutio ⁊ resoluit humiditates. ⁊ nux quidem eius fortior est omnire ꝙ̃ folia ipsius: ⁊ in ipsa est vis faciendi adherere ⁊ abscindit sanguinem ita ꝙ remouet putredinẽ. Decoratio. Quãdo decoquit̃ cuz aceto ⁊ lupinis: ⁊ linitur super vnguẽ remouet eius vestigia. ⁊ eius folia delẽt pannum et morpheam. Uulnera ⁊ vlcera. Folia eius recẽtia ⁊ nux eius consolidant vulnera que sunt in mẽbris duris cũ fuerint recenter collecta. ⁊ cõferũt formice: ⁊ herisipile ⁊ proprie cũ farina ordei. Instrumenta iuncturarũ. Nux ⁊ folia ipsius bona sunt collo cũ ex eis sunt ipsi emplastrum: ⁊ confert cum farina ordei superposita herisipile ⁊ similibus. ⁊ confortant neruos ⁊ extenuant ramicẽ more emplastri superposita: ⁊ roborant capilloꝝ mollificationem ⁊ stringũt eam. Mẽbra capitis. Qñ terit̃ nux cupressi multũ cũ ficubus ⁊ ponit̃ licinũ de eis in narem sanat carnẽ additã. ⁊ decoctio eius cũ aceto sedat dolorez dentiũ. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Datur ad bibendũ cum vino nux eius ad sputum sanguinis: ⁊ ad difficultatem anhelitus et anhelitum dilatationis ⁊ ad tussim antiquã. ⁊ similiter eius decoctio. Membra expulsionis. Bibuntur folia eius cum vino ⁊ conferũt difficultati mingendi ⁊ cursui supfluitatũ ad vesicã. ⁊ conferũt etiã vlcerib⁹ que sunt in intestinis. Permutatio Loco eius ponitur medietas ponderis ipsi⁹ de cortice granati: ⁊ põdus ipsius de sarcocolla rubea.

De Cancro. Capitulum. cli.

Cancer fluuialis quid ẽ. Notus est. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est difficilis digestionis ⁊ plurimi nutrimenti: ⁊ ipsuz quidem rectificat decoctio cuz mes: ⁊ extrahit res acutas infixas carni ⁊ spinas. sed marinus est subtilior Decoratio. Cinis eius est bonus fixuris pedũ ex frigore. ⁊ quod de eo adustuz ẽ ponitur in medicamentis morphee ⁊ panni ⁊ confert. Apostemata ⁊ bothor. Cancer fluuialis resoluit apostemata magna quando ponitur super ea. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Caro eius confert pthisi: ⁊ ꝓprie cũ lacte asine ⁊ ius ipsi⁹ etiaz. Mẽbra expulsionis. Cinis eius ẽ bonus fixuris ani. Uenenis. Confert morsui scorpionũ ⁊ rutele more emplastri suppositus aut comestus: ⁊ cinis eius cum melle confert ad morsũ canis rabiosi bibit⁹: ⁊ qñq; sumit̃ ex eo cũ frumẽto ad morsũ cãis rabiosi ⁊ ẽ notũ. Et scies modũ cure i capitulo de venẽis. Et existimauerũt etiã ꝙ quãdo cũ bedarungi approximat̃ scorpioni morit̃ scorpio.

De cancro. Ca. clij.

Cancer marinus quid est. Cũ dicitur cancer marinus nolumus intelligere per hoc oẽm cancrũ maris. Immo spẽm cancri qui ꝓprie hꝫ oia mẽbra dura ut lapis. Operationes ⁊ ꝓprietates. Qḋ de eo adustũ est subtili⁹ ẽ ⁊ reliqs adustis. Decoratio. Qḋ ḋ eo adustũ ẽ abstergit dẽtes. ⁊ delet pãnũ ⁊ lẽtigines. Uulnera ⁊ vlcera. Quod de eo adustũ est desiccat vlcera ⁊ ꝯfert scabiei. Mẽbra oculi. Prohibet lachrymas ⁊ resoluit cũ sale vngulã ⁊ fit ex eo collyriũ: ⁊ fricatur cũ eo scabies palpebrarũ. Febres. Prohibet quartanã.

De Chrysolocãna. Ca. cliij.

Chrysolocãna quid est. Est attriplex que plurimũ inuenit̃ in scemi. Natura. Frigidus ⁊ hũidus est in prio: ⁊ apud quosdaz tẽpatus.

De coturnicibus. Ca. cliiij.

Coturnices quid sunt. Ex comestiõe carnis earũ timet̃ tetanus ⁊ spasmus. nõ qa comedant helleboꝝ tm̃: imo qꝛ i substantia earũ ẽ hec ṽtus: ⁊ existio ꝙ nutrimentũ earũ ab helleboro ẽ ꝑꝑ spissitudiem ꝯplẽiõis.

De Casia. Ca. clv.

Casia quid est. Dicit̃ ꝙ ẽ cortex radicis mori alcemi: ⁊ est specierũ pliuni: quarũ vna ẽ rubea boni saporis ⁊ odoris. Et altera species eius ẽ cuius sapor ẽ sapor spice: ⁊ est spẽs nigra ad purpureitatez declinãs cuius odor ẽ similis sandalo: ⁊ est spẽs altera nigra horribilis odoris subtilis corticis fissa: ⁊ ẽ species nigra subtilis cãne concaua. Et dixerũt quidã ꝙ inuenitur simile casie qḋ conuertitur ad cinamomũ: ⁊ dixerũt alij ꝙ inuenit̃ sup arborẽ cinamomi casia hmõi: ⁊ qñq; est cõiũcta ipsi cinamomo: ⁊ casia existit i ṽtute cinamomi sed est debilior: ⁊ bona est illa que cõsequit̃ cinamomũ. Electio. Melior est illa que ẽ rubei coloris pura plana. longi ligni. grosse cãne. subtilis foraminis. solida grossa boni odoris que mõdicat linguã ⁊ stringit eã. Nigra vero est mala ⁊ qḋ de ea administratur ẽ cortex ipsius ⁊ in ligno eius nõ ẽ bonitas. Natura. Calida ẽ ⁊ sicca in secundo. Operationes ⁊ proprietates. Est resolutiua ventositatum grossarum. ⁊ in ipsa quidem sunt stipticitas ⁊ resolutio cũ acredine plurima. subtiliatio multa. ⁊ incisio ꝓpter acredinez que ẽ in ipsa ⁊ adiuuat stiptica: ⁊ sua resolutione adiuuat solutiua. ⁊ ipa cũ eo qḋ est i ipa de resolutiõe ⁊ stipticitate ⁊ subtiliatione ꝯfortat mẽbra. Apostẽata ⁊ bothor. Resoluit apostemata calida ⁊ frigida in viscerib⁹. Uulnera ⁊ vlcera. Linitur cũ melle sup latera. Mẽbra oculi. Ponit̃ in medicinis oculi ꝓpter illud quod in ea ẽ de stipticitate ⁊ resolutiõe. Mẽbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. Cõfert pectori. Mẽbra nutrimẽti. Sirup⁹ eius cõfert epati ⁊ vinũ in quo casia infũdit̃ cõfert stomacho. Mẽbra expulsiõis. Prouocat vtraq; proprie in quocũq; eoꝝ amboꝝ fuerit cãsphãoris grossi ⁊ confert dolorib⁹ renũ

⁊ vesice. ⁊ qn̄ fit encathisma in decoctione eius valet dilationi matricis: ⁊ eiꝰ lubrificatiōi. ⁊ silr̄ fumꝰ eiꝰ ⁊ sirupus eius. ⁊ vinū in quo ipsa infūditur est bonum difficultati vrine. ⁊ existimauerunt quidam ꝙ ipsa facit abortum. Venena. Datur in potu ad venenum tyrie.

De cydonio C. clvi.

Cydoniū quid ē. Qn̄ abluitur cinis rasiorū ⁊ foliorꝝ eiꝰ ē sicut tutia: ⁊ folia ipsius remanent ꝓpter puritatem stipticitatis ⁊ rob pomorum acescit propter illud quod in ipso est de humiditate aquea frigida. Electio. Assatum est melius ⁊ magis cōferens. ⁊ eius quidem assatio fit quoniam concauatur ⁊ deijciūtur grana eius: ⁊ ponitur in ipso mel: ⁊ linitur luto corpus eius ⁊ ponitur in cinere. Natura. Frigidum ē in fine primi siccū in pncipio scdi. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est stipticum confortatiuū fortit̄ ⁊ flos eiꝰ etiam stipticus ē ⁊ similit̄ oleū eius. Et dulce est minus stipticū. ⁊ semen eius ē lenitiuū sine stipticitate. ⁊ ꝓhibet ipm̄ cursū supfluitatū ad viscera. Decoratio. Retinet sudorem ⁊ ꝯfert oleū eiꝰ fixure frigoris. Apostemata ⁊ bothor. Cōfert oleū eiꝰ formice Vulnera ⁊ vlcera. Oleum eiꝰ ē vtile vlceribus scabiosis. Instrumēta iuncturarum. Multitudo comestiōis generat dolorē neruorꝝ. Membra oculi. Assatum ponitur sup apata oculi calida.

Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Eius succꝰ cōfert dilatatiōi anhelitꝰ ⁊ asmati. ⁊ ꝓhibet sputū sāguinis ⁊ semē eiꝰ ꝯfert aspitati gutturis: ⁊ lenit cānā pulmonis ⁊ mucilago eiꝰ etiā humectat ipāz cānā. Mēbra nutrimēti. Cōfert vomitui ⁊ ebrietati ⁊ sedat sitim. ⁊ ꝯfortat stomachū recipiētē supfluitates sirupus eiꝰ ⁊ ipiꝰ infusio. ⁊ qd̄ de ipo elixatū ē: ⁊ ipo vtitur in scda mēsa sup vinū ⁊ ꝓhibet ebrietatem. ⁊ fit ex eo sirupus cōfortans appetitum delectum valde ⁊ moruū ⁊ confortat stomachū. ⁊ prohibet vomitū phl'aticū. Membra expulsionis. Est ꝓuocatiuū ⁊ iā dictū est ꝙ illud est per accn̄s consequens constrictionem eius: ⁊ illud quod cum melle elixatū est. est vehemētius ꝓuocatiuum. verūtn̄ qn̄qꝫ soluit vētrē ⁊ non ꝯstringit ⁊ gnāt colicā ⁊ dolorē ventris pungitiuū. ⁊ cōfert dysēterie ⁊ retinet fluxū mēstruorum. ⁊ confert arsure vrine quando distillatur succus eius aut oleum ipsius in virgam. ⁊ confert oleū eius renibꝰ ⁊ vesice. ⁊ quando assumitur post cibū soluit adeo ꝙ qn̄ plurimū ex eo sumitur extrahit cibū an̄ digestionez ⁊ clisterizat̄ decoctio eiꝰ ad eminētiam ani ⁊ matricis.

De croco hortulano Ca. clvij.

Crocus hortulanus. Natura. Est calidus i pmo: siccꝰ in scdo. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipso ē stipticitas equalis cum maturatione. Decoratio. Mundificat pannum ⁊ morpheam. Vulnera ⁊ vlcera. Ponitur cum aceto super impetiginem. Membra capitis. Ex croco hortulano siluestri cum fit linimētum cum melle confert colla puerorum.

De calamento Ca. clviij.

Calamentum qd est. Eius aliud est fluuiale. ⁊ aliud mōtanū simile isopo in sapore ⁊ silr̄ folia eius sunt ei similia. Et ē alia spēs eiꝰ q̄ noiatur alhauuū. Et ē quedam spēs eius q̄ vocatur calamentū hirci. ⁊ virtꝰ eius est sicut virtꝰ aliorum acris. ⁊ virtꝰ sirupi ipsius ē silis virtuti sirupi alhahase. ⁊ calamentū quidē est substantie subtilis et montanum fortius est fluuiali. Operationes ⁊ ꝓprietates. Subtiliat fortiter sua acuitate ⁊ amaritudine sui ⁊ ꝓprie siluestre. ⁊ propter illud est rubificatiuū ⁊ vlceratiuuz cum bibitur solum ꝓuocat sudorē. ⁊ calefacit vehemēter per id quod extrahit ex profundo corporis. ⁊ incidit ⁊ exsiccat ⁊ calefacit valde. Decoratio. Qn̄ decoquitur ⁊ ꝓprie qd̄ recens est cum vino: ⁊ fit ex eo emplastrum remouet vestigia nigra a corpore: ⁊ occultationez que accidit sub oculo. Vulnera ⁊ vlcera. Montanuz confert rasure intestinorū ⁊ rupture: ⁊ fit balneatio ex decoctione montani ad pruritum ⁊ scabiē. Instrumēta iuncturarū. Potus decoctionis eiꝰ cōfert contractioni lacertorꝝ in carnibus ⁊ extremitatibus suis. ⁊ qn̄qꝫ fit ex eo emplm̄ ad sciaticam ⁊ adurit ⁊ permutat complexionem: ⁊ extrahit ex profundo ⁊ qn̄ comeditur ⁊ bibitur post ipsum aqua calet diebus continuis confert elephantie ⁊ varicibus. Et illud quod nominatur fel alhauium ⁊ qn̄ bibit̄ ꝯfert spasmo ⁊ linit̄ ex eo podagra ⁊ ꝯfert ⁊ suffumigat̄ cū eo ⁊ cōfert potus calamēti lepre nō resolutione sua tm̄. sed sua incisione ⁊ subtilatiōe etiā. Mēbra capitis. Succus eiꝰ interficit vermes in aure ⁊ in ipso est virtus faciendi sodā. Et mōtanum quidem cōfert visceribus oris ⁊ extrahit superfluitates ex vtrisqꝫ naribus. ⁊ illud qd̄ est adustuz de alhauium stringit gingiuas. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Eius decoctio confert dilatationi anhelitus: ⁊ ē fortis in extractione humorꝝ viscosorꝝ ⁊ grossorum ex pectore proprie cum comeditur cum ficubus. ⁊ confert dolori laterum. Et montanū quidez est fortiꝰ illo. ⁊ alhauiū facit illud totū. super alhauiū vero rorat̄ acetum ⁊ sumitur acetū ex eo quod ē vicini temporis cum acetositate. ⁊ odorat ipsuz sincopizatus ⁊ sanatur ⁊ calamentum hirci confert tremori cordis. Membra nutrimenti. Cōfert paucitati appetitus ⁊ debilitati stomachi: ⁊ prope siluestre singultui. ⁊ cōfert pacientibꝰ icteritiam cum abstersione ⁊ aptione sua ⁊ subtiliatione sua melācolicā ⁊ cholericā. ⁊ silr̄ decoctio eiꝰ. ⁊ qn̄qꝫ fit balneatio ex decoctiōe mōtani ad illud ⁊ separat̄ icteritia: ⁊ cōfert hydropisi quādo comeditur cum ficubus ⁊ in montano quidem est virtus faciendi appetitū cibi. ⁊ succus eius est conferens hydropisi etiam. ⁊ alhauium sedat nauseam: ⁊ fit ex eo emplm̄ cū croco super splenem ⁊ extenuat eū. ⁊ silr̄ calamētū hirci ⁊ ē vehemēter cōferens tremori cordis stomachi ⁊ ꝯturbatiōi ⁊ nausee. Membra expulsionis. Eiꝰ decoctio ꝓuocat vrinā ⁊ ꝯfert dolori pūgitiuo vētris ⁊ colirice passiōi. ⁊ qn̄ terit̄ cū disputatōe sua

aut decoquiꝛ ⁊ bibitur cū melle interficit fetum ⁊ ꝓ
uocat mēstrua: ⁊ quōqꝫ facit vomere phlegma. ⁊ di-
xerunt qdam montanū abscindit coitū ⁊ ꝓprie sil-
uestre: ⁊ ꝓhibet pollutionem. Et siluestre qdem sol
uit vētrem sufficienter: ⁊ cōfert matrici: ⁊ interficit ver
mes precipue siluestre. Et mōtanuꝫ solutiōe educit
cholerā nigrā: ⁊ sit qd̄ de eo sumiꝛ in potu .xx. kirat
cum iulcb: ⁊ illud quōqꝫ operatur spēs calamenti sil
uestris: omnia illa confortantur quādo permiscen-
tur cū aceto ⁊ rob pauco: ⁊ rectius quidē est ut teraꝛ
⁊ spargaꝛ super acetū ꝯmixtū cum aqua ⁊ sale ⁊ bi-
batur: ⁊ illud quod nominatur alhauū extrahit su
perfluitates melancolicas ex via vrine. ⁊ calamētuꝫ
siluestre quōqꝫ operaꝛ oīa illa. Febres. Bibitur
decoctio eius ⁊ confert rigori. ⁊ similiꝛ inunctio ex
oleo in quo ip̄m est decoctū. Uenena Quādo
bibitur aut ex eo fit empl'm cōfert pūcture ōmiū ve
nenosoꝝ. ⁊ approximat liniri ex eo i illo ope cauterij
⁊ qū p̄mittiꝛ ⁊ bibiꝛ cū vino expellit venena morta-
lia. Et suffumigatio ex folijs eius fugat ōmes vene
nosos. ⁊ qū sterniꝛ etiā siluestre est bonuꝫ puncture
scorpiōis. Et mōtanū qū bibiꝛ succꝰ eiꝰ cū decocto
ꝯfert morsui lupoꝝ.

De cardamomo Ca.clix.

Ardamomū qd est. Aliud ē magnū sicut
cicer nigrū. Qd cū frangitur interiꝰ habet
granū album mordicans linguā sicut cu-
bebe in quo ē aromaticitas. Et aliud ē paruū sicut
lens aromaticū etiā. Natura. Calidū ē ⁊ siccū i
tertio. Opatiōes ⁊ ꝓꝓetates. In ipso cū calefa
ctione ē stipticitas ⁊ ꝓprie in illo qd̄ habet caput ⁊
ꝓprie in capite ipso. Membra nutrimenti. Cō
fert vōitui ⁊ nausee cū aq̄ masticis ⁊ vtrinsqꝫ ḡnati.

De cordumeni Ca.clx.

Ordumeni. Natura. Calidū ē ⁊ siccū
in tertio. Operationes ⁊ proprietates.
Est ex rubificantibꝰ. ⁊ in ipso est virtus li
quefactiua. ⁊ ꝓꝓetas eius est confortare membra
intrinseca. Uulnera ⁊ vlcera. Confert scabiei et
impetigini linitū cū aceto. Instrumenta iunctura
rū. Cōfert egritudinibus neruoꝝ ⁊ dolori anche
ex phlegmate. ⁊ ꝯfert paralisi ⁊ ꝯtusioni lacertorū.
Membra capitis. Cōfert epil'ie bibitū in aqua
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cordumeni ē
mūdificatiuū pectoris: sedatiuū tussis. Membra
expulsiōis. Confert dolori pūgitiuo vētris ⁊ ver
mibꝰ ⁊ ascaridibꝰ. ⁊ cū vino dolori renū ⁊ difficul-
tati vrine. ⁊ daꝛ in potu de eo drakimet vnū cū corti
ce radicis lauri ad lapidē. ⁊ eiꝰ fumꝰ interficit fetuꝫ
Uenena. Confert mordicationi scorpionis ⁊ re
liquis puncturis. Permutatio. Loco eiꝰ po-
nitur harmel ⁊ squinantum.

De calamo aromatico Ca.clxi.

Alamus aromaticus. Electio. Meli
or ē ille q est iacynthini coloris ꝓpinquos
hn̄s nodos q in plurima frangiꝛ frusta. ⁊
cuiꝰ canna ē plena re sili tele aranee. ⁊ i administra
tione eiꝰ ē acuitas. ⁊ eius ꝯtritū ē boni odoris ⁊ est
declinans ad citrinitatē ⁊ albedinem. Natura.
Calidus est ⁊ siccus vsqꝫ ad secundum. Operati
ones ⁊ ꝓprietates. Est subtiliatiuus ⁊ in ipso est
stipticitas pauca cum acredine ⁊ in substantia eius
sunt terreitas ⁊ aereitas ⁊ ē bone comestionis ad eq̄
litatem pertinens. sed eius exsiccatio ē maior ⁊ i ip̄o
est substātia subtilis sicut in reliqs spēbus que sunt
ut pip ⁊ cinamomū. Decoratio. Confert ocul-
tationi sanguinis mortui. Apostemata ⁊ bothor.
Resoluit ap̄ata. Instrumēta iuncturarū. Cō
fert contritioni lacertoꝝ Mēbra oculi. Abster
git visum. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Fit cū
eo euaporatio in traiectorio in gutture. ⁊ ꝯfert tussi
solus. aut cū gūma folus albotin. Mēbra nutri
menti. Cōfert ap̄ati epatis ⁊ stōi cū melle ⁊ semie
apij. ⁊ est valēs ad timorē. Membra expulsiōis.
Prouocat ambo: ⁊ ip̄e cū semine apij ꝯfert reni
bꝰ ⁊ distillatōi vrine: ⁊ ꝯfert eiꝰ decoctio dolori mři
cis bibita: ⁊ sedendo in ea: ⁊ bibitur cum melle ⁊ se
mine apij ad apostemata matricis.

De centaurea Ca.clxij.

Entaurea quid ē. Duarū est specierū. s. ma
ior ⁊ minor q̄ nascunꝛ in fine veris: ⁊ folia
sūt sic̄ alethil. Et grossa duas hꝫ spēs albā
⁊ citrinā in quoꝝ capitibꝰ ē viriditas. ⁊ plāta eius ē
magna sicut almekenefati. ⁊ ipsius potio ad febrici
tantes est vsqꝫ ad. ʒ. ij. herba vero eius est similis al
hamusegi montano ⁊ est farecon. ⁊ eius folia sunt
sicut folia rute. ⁊ assumitur quandoqꝫ succus ex ea
que est viridis. ⁊ quōqꝫ ex ea que est sicca; decoquiꝛ
enim in aqua donec aqua eius virtutē assumat: dein
de aqua illa rectificatur. Natura. Calida ē ⁊ sic
ca in tertio. Operationes ⁊ proprietates. In
ipsa sunt abstersio ⁊ stipticitas ⁊ acredo paruꝫ dul-
cedinis ⁊ exsiccatio: ⁊ est sine mordicatione. ⁊ diciꝛ
ꝙ si coquatur cum carne incisa coniungit eam.
Uulnera ⁊ vlcera. Que recens est mundificat
vulnera ⁊ sigillat vlcera antiqua. ⁊ que sicca est po-
nit in emplastris ⁊ consolidat fistulas ⁊ vlcera ꝓfū
da: ⁊ vulnera mala. ⁊ quando replentur fistule de cē
taurea ⁊ ligaꝛ rectificaꝛ earuꝫ dispositio. Instru-
mēta iūcturarū. Cōfert attritiōi in lacertis ⁊ sani
ei in eis ⁊ minor ꝓp̄e. Et quōqꝫ ꝯfert clistere factū ex
ea sciatice ⁊ doloribꝰ neruoꝝ ⁊ ꝯtusiōi coꝝ. sꝫ minor
est magis iuuatiua ad oīa illa. Cū ergo illa soluit so
lutione educit aliqd sāguinis subito. ⁊ quōqꝫ fit cliste
re ex cinere eiꝰ cū aq̄ ad illud. Mēbra anhelitꝰ ⁊
pectoris. Prohibet sputū sāguis ꝓpꝛ suā stiptici
tatē ⁊ ꝯfert q̄ grossa ē. ⁊ q̄ minuta difficultati anheli
tus. ⁊ daꝛ in potu de ea pōdꝰ. ʒ. ij. cū vino i pleure
si frigide ⁊ sputo sāguis. Mēbra nutrimēti. Cō
fert opilatiōi epatis: ⁊ duritiei splenis. Mēbra ex
pulsionis. Prouocat mēstrua ⁊ exhit fetum ⁊ in
terficit vermes ⁊ ꝓuocat vrinaꝫ ⁊ daꝛ in potu de ea
pōdus. ʒ. ij. ad dolorē vētris pūgitiuū. ⁊ dolorem
mřicis ⁊ ꝯfert colice. Et minoris qdē decoctio quōqꝫ
soluēdo educit cū phl'ate ⁊ crudo hūore colerā. Et
potꝰ duaꝝ spēꝝ eiꝰ qū supfluit educit sanguinē sole
⁊ ꝓp̄e minoris.

De cartamo Ca.clxiij.

C Artamus quid est. Alius est domesticꝰ: ⁊ alius siluestris Natura. Qui siluestris est calidꝰ est in secũdo. siccꝰ in tertio. ⁊ notus est calidꝰ in pͥmo: siccꝰ in secũdo. Opa. ⁊ p.

Oleũ eiꝰ est propinquũ oleo vrtice: verũtñ est debilius ꝙ̄ faciunt carnẽ bonã ⁊ sepant eiꝰ aquositatẽ. Et existimauit musata ꝙ ipse resoluit lac coagulatũ ⁊ desiccat lac solutũ. et est ex eis ꝙ̄ caseant lac currẽs ⁊ nutrimẽtũ eiꝰ est multe prauitatis. Mẽ. anheli. ⁊ pec. Mũdificat pectꝰ ⁊ clarificat vocẽ. Mẽ. nutri. Est malꝰ stomacho ⁊ ipse caseat lac in stomacho Mẽ. expul. Cõfert colice ⁊ solutõe educit phlegma adustũ qñ miscet cũ ficubꝰ aut melle. ⁊ ꝯfert coitui. Et oleũ eiꝰ q domesticꝰ est soluit ventrẽ ⁊ qñqꝫ fit solutio p ipm̃ si ponat medulla granorũ eiꝰ i iure: aut fiãt ex eo ⁊ ex amigdal ⁊ melle pille. ⁊ sit qd̃ de eis sumit i potu põdꝰ au. iiij. ⁊ qñ sumunt de medulla eiꝰ ⁊ costo ⁊ amigdal amaris tres anulsat: ⁊ alisi ⁊ nitri cuiusqꝫ eoꝝ au. cũ ficubꝰ siccis et melle ⁊ recipitur de eo nux: aut nuces due soluẽdo educit aquositatẽ: ⁊ qñqꝫ fit ex eo natif ad illud ⁊ eiꝰ ꝯfectõ est vt sumat ⁊ pmisceat cũ amigdal excorticatis ⁊ aniso ⁊ melle decocto nasfẽ ⁊ sumat de eo sparsim. ⁊ qñqꝫ bibũtur de medulla eiꝰ recẽte. ʒ. xx. Infuse in lb. aq̄ cũ. ʒ. x. penidiarũ albarũ tritarũ ⁊ solutione educit phlegma. Venena. Conferũt folia siluestris aut fructꝰ eiꝰ aut amboꝝ ꝯmixtio qñ in potu tribuũtur cũ vino ad pũcturã scorpiõis. Quidã aũt hoïes dixerũt ꝙ si morsus tenuerit in ore suo folia siluestri ⁊ fructꝰ eiꝰ nõ sentiet dolorẽ: ⁊ qñ ea a se pieccerit redibit dolor

De Chitran. Ca. clxiiij.

C Hitran qd est. Est arbor ꝙ̄ noiat alscerbin ⁊ virtus fumi eiꝰ est sicut virtus fumi picis ⁊ fit ex eo oleũ cuiꝰ sepatio est cũ lana sicut sepat ex pice. Natura. Est calida ⁊ sicca in q̄rto

Opa. ⁊ p. Cõseruat corpꝰ mortuũ ⁊ rubificat ⁊ cautericat. Decoratio. Cõfert lendinibꝰ ⁊ pediculis: ⁊ interficit vtrũqꝫ adeo ꝙ etiã in aialibus.

Vulne. ⁊ vl. Forẽ efficit carnẽ laxam: ⁊ ꝯfert scabiei vsqꝫ ad scabiem aialiũ. ⁊ ꝑpe eiꝰ oleũ hñtibus q̄tuor ⁊ canibꝰ ⁊ camel. Instrã iũctu. Cõfert cõtusioni lacertoꝝ ⁊ aggregationi puris ⁊ sãguinis in eis. ⁊ est medicamen in elephantie ⁊ varicibꝰ deglutitũ ⁊ linitũ. Mẽ. cap. Est res maxima in sedando sodam frigidam linitum capiti. ⁊ distillat in aurẽ ⁊ interficit v̓mes auri: ⁊ distillat cũ aq̄ isopi i eã ad tynnitũ ⁊ sonitũ. ⁊ distillatur de ipso cum aqua isopi in dentẽ dolorosũ ⁊ sedat dolorẽ eiꝰ. ⁊ confert dentibꝰ corrosis. Mẽ. oculi. Acuit visum ⁊ abstergit vestigia vlceꝝ in oculo. Mẽ. anheli. ⁊ pec.

Linit super guttur ad ambas amigdalas ⁊ dolores earũ ⁊ confert deglutire ex eo. ʒ. s. vlceribꝰ pulmonis ⁊ sanat ea ⁊ confert tussi antique. Mẽbra nutrimenti. Fructus arboris eiꝰ est stomacho malus. Mẽ. expul. Interficit v̓mes in visceribus ⁊ ꝓpe clisteri facto cũ eo ⁊ interficit vermes oẽs ⁊ ꝓuocat menstrua ⁊ interficit fetũ ⁊ corrũpit sperma ⁊ qñ linitur ex eo virga ante coitũ ꝓhibet impregnationem. ⁊ fructus eius que noiat scerbin est malus stomacho ⁊ confert distillationi vrine. Venena

Fit ex eo emplastrũ sup morsũ serpentis habẽtis cornua. ⁊ datur cũ vino ad potũ leporis marini. et soluitur in adipe cerui ⁊ liniunt ex eo mẽbra ⁊ non approximãt eis venenosi vermes.

De costo. Ca. clxv.

C Ostus qd est. Eius spẽs sunt tres. vna eaꝝ est arabicꝰ. ⁊ est albꝰ lenis aromaticus. Et secũda est indus q est magis lenis. Et iste amarꝰ est spẽs g̃uis odoris q noiat gariofilatus. et istarũ spẽrũ minor est illa cuiꝰ odor est odor pini. ⁊ est ad nigredinẽ tendens. Et q de istis speciebus est romanus est simil ascunir: ⁊ habꝫ odorẽ latũ. bonꝰ aũt costus qñqꝫ falsificat cũ radicibus enule duris ⁊ ꝓpt illud nõ mordicat linguam neqꝫ habꝫ odorẽ fortem. Electio. Melior est ille qui est albus recens plenus non corrosus: neqꝫ fetidi odoris mordicans ⁊ linguam ledens. deinde indus niger lenis ⁊ niger ascẽnius. ⁊ melior est marinus subtiles hñs cortices Natura. Est calidus in tertio: siccus in secũdo. Opa. ⁊ pro. In ipso ẽ qualitas amara ⁊ acris valde ⁊ caliditas ⁊ acredo adeo ꝙ ipse vlcerat ⁊ confert omni membro qd̃ indiget calefactõne ⁊ vt ex eo extrahatur humor ex profundo. Decoratio. Abstergit pannũ cutis linitus cum aqua et melle. Vulnera ⁊ vlcera. In ipso est vlceratio. ⁊ ille qui est amarus exsiccat vlcera humida Instrumenta iuncturarũ. Confert mollificationi neruorum ⁊ contritioni lacertorũ. ⁊ est bonus sciatice superpositus vt emplastrũ. Membra capitis Cõfert lethargie. Membra anhelitus ⁊ pectoris.

Confert doloribꝰ pectoris. Membra expulsionis. Prouocat menstrua bibitus ⁊ suffumigatꝰ in traiectorio: ⁊ interficit fetũ: ⁊ ꝓuocat vrinam: ⁊ extrahit ascarides ⁊ vermes ⁊ dat vires ad coitũ. ⁊ ipe supponitur ad dolores matricis ⁊ ꝯfert dolori matricis frigido bibitus ⁊ sedendo in decoctione eius ⁊ mouet naturam quando bibitur cum vino ⁊ ipe non dat vires ad coitum nisi propter humiditatem superfluam inflatiuam que est in ipso. Febres.

Confert rigori linitus cum oleo. Venena

Confert morsibus omnibus scilicet morsui vipere ⁊ aliꝫs quando bibitur cum vino aut absinthio.

Permu. Loco eiꝰ ponit piretri medietas ponderis ipsius.

De Crocoma. Ca. clxvi.

C Rocoma quid est. Dicitur ꝙ est fex olei d̓ croco. Electio. Melior crocoma est illa que est boni odoris ponderosa nigra in qua nõ sunt ligna: ⁊ qñ soluitur tingit aquã colore croci ⁊ quando masticatur tingit dentes tinctura vehemẽti remanente Ope. ⁊ p. Est calefactiua maturatiua. Mẽ. ocu. Virtꝰ eiꝰ ẽ abstersiua oculi ⁊ oleũ eiꝰ ꝯfert tenebrositati eiꝰ Mẽ. expul. Prouocat vrinam.

De cambil. Capitulum.clxvij.

Ambil quid est. Semen est arenosum qd cooperit rubedo que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. Natura. Calidū ⁊ siccum est in tertio. Operationes ⁊ ꝓꝑe tates. Filius mesangue inquit in ipo est stipticitas vehemens. Membra expulsionis. Interficit vermes ⁊ ascarides ⁊ expellit eos.

De climia auri. Capitulum.clxviij.

Limia auri. Electio. Melior est illa q̄ aurea est ut cineinus glatiei cinericij coloris recens ⁊ laminosa grossior. Natura. Est eq̄l' ad siccitatem declinans in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. Ipsa ⁊ quod ablatum ē de ea sūt subtiliora climia argēti. ⁊ in ipa est exsiccató ⁊ abstersio. Vulnēa ⁊ vlcēa. Implet vulnera ⁊ mūdificat sordities eoꝝ. ⁊ corrodit carnes eoꝝ additas et incarnat vulnera fraudulenta. Membra oculi. Confert albugini oculi ⁊ initio aque ⁊ confortat oculum.

De climia argenti. Capitulum.clxix.

Limia argenti quid est. Quādoq3 assumit climia ex auro ⁊ argento. ⁊ qn̄q3 sumit ex ere ⁊ ex marchasita. ⁊ est fex que eleuat sup locum in quo funditur aut fumus. ⁊ illud quod submergitur est laminosuz. Natura. Est ꝓxima climie auri. sed est frigidior Operationes ⁊ proprietates. In ipsa sunt exsiccatio ⁊ abstersio cuz equalitate absq3 mordicatione ⁊ ꝓprie qd ablutum est de ea. ⁊ est conuenientior in emplastris ⁊ eius exsiccató ⁊ abstersio in corporibus tempati sunt minus q̄3 in duras habentibus carnes. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vl'neribus ⁊ vlceribus difficilibus ⁊ hūidis puluerizata in emplastris.

De calcanto. Capitulum.clxx.

Alcantū. Natura. Calidu3 est ⁊ siccu3 ad quartum. Operatōnes ⁊ ꝓprietates Est exsiccatiuū induratiuū inspissatiuū corpor ⁊ in ipo sunt constrictio ⁊ adustio. Vulnera ⁊ vlcera. Confert fistulis nasi. Membra capitis. Prohib3 fluxum sanguinis narium. ⁊ quādo de eo distillatur vna stilla dissoluto in aq̄ in nares mūdificat caput. ⁊ radix eius est de sūma medicinarum mūdificantiu3 aurem cōferens doloribus eius frigidis. ⁊ interficit vermes. Membra expulsionis. Datur in potu. ʒ. de eo cum melle ad vermes et ascarides. Venena. Expellit nocumētum fūgoꝝ

De colcotar. Capitulum.clxxi.

Olcotar quid est. Inquit. Gal'. alcacadis quandoq3 cōuertit ⁊ fit colcotar. Natura. Est calidum ⁊ siccu3 in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipo sunt adustio vehemens ⁊ constrictio cursuu3 sāguineoꝝ ⁊ exsiccatio. ⁊ adustu3 est plime exsiccationis ⁊ minoris mordicationis ⁊ in ipo est cū stipticitate plima caliditas plurima. Apostemata ⁊ bothor. Confert formice ⁊ herisipile quādo linitur cū aqua coriandri. ⁊ puluerizatur sup fraudulentū ⁊ ambulatiuū. ⁊ adurit carnē additā ⁊ facit euenire escaram. Membra capitis Confert fluxui sanguinis nariu3 ⁊ apostematibus gingiue. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert apostemati gauonis. Membra oculi. Ponitur in alcofol ad abstergendū ⁊ subtiliandū grossitudinem palpebraꝝ. Membra expulsionis. Prohibet fluxū matricis.

De canebiri. Capitulum.clxxij.

Anebiri. Natura. Est calidu3 in pmo Operationes ⁊ ꝓprietates. Est subtile abstersiuu3 incisiuū. Inqt. Paulus generat melancholiam ⁊ ꝓprie illud quod coquit cum sale. Decoratio. Abstergit pānum ⁊ morpheam. et sm veritatē est res magis iuuatiua ad sorditiem: cōmestum enim ⁊ suppositū ut emplastrū remouet ipsum in diebus paucis ⁊ hoc sciunt arabes. Vulnera ⁊ vlcera. Quando ex folijs eius fit emplastru3 confert vlceribus fraudulentis in mām̄illa. Mēbra capitis. Cum ex eius radice fit caputpurgiu3 confert humiditatibus grossis in cerebro. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Aperit opilationes pulmonis ⁊ mundificat ipm. Membra nutrimenti. Aperit opilationes apostem tis ⁊ splenis. Mēbra expulsionis. Aqua eius soluit ventrem ⁊ est emplastrū ad hemorroidas. ⁊ remouet dolorē ventris pungitiuū ⁊ resoluit duritiem matricis. ⁊ extrahit chimos grossos malos. ⁊ aperit opilatiōes epatis ⁊ splenis. Venena. Alchanebiri est emplastꝝ conueniens vermibus venenosis omnibus.

De cuso. Capitulum.clxxiij.

Usus quid est. Eius species sunt tres. nigra. alba. ⁊ rubea ⁊ omnes sunt acres ⁊ sti ptice. ⁊ vna quidem specieꝝ eius est yddaz quod nominat laudanu3. ⁊ cusus quidem in radice est laudanum aut aliud. ambo enim sunt ꝓpinqrū dispositionum. Natura. Natura eius ad caliditatem declinat. et fortasse in quibusdam generibus eius est frigus. s3 laudanū ipm est calidu3 in fine tertij. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est nociuus neruis ⁊ in ipo ē stipticitas. ⁊ ꝓꝑe in folijs eius ⁊ in floribus ipius ē constrictio. Ille vo q' ex tota eius sūma nominat laudanū est calefactiuus apertiuus orificioru3 venaꝝ lenificatiuus. Decoratio. Lachryma eius ē inficiēs pediculos abstersiua. Laudanū aūt cū vino ⁊ oxymelle abstergit vestigia vlcerū ⁊ aspitatem eoꝝ: ⁊ qn̄ miscet cū vino ⁊ myrrha ⁊ oleo de myrto ꝓhibet casu3 capilloꝝ: verūtn̄ nō puenit ad hoc ut ꝯferat eis q̄ sūt sicut alopitia qm̄ eius resolutio ē pauca. Vulnera ⁊ vlcera. Decoctio eius cū vino ꝯfert plurimū vlceribus. ⁊ fit ex eo emplm ⁊ ꝯfert ambulatiōi fraudulēti. ⁊ fit ex eo ceratū ad adustionē ignis Instrumētaiūcturarū. Nocet neruis. Mēbra capitis. Qn̄ administrat succus eius cū oleo irino ⁊ melle ⁊ nitro soluit sodā antiquā. Et qn̄ accipitur succus eius q niger ē ⁊ calefit in cortice granati ⁊ distillat in aurē diuersā pti dentis dolorosi ꝯfert. Et caputpurgiū factū ex aqua eius ē bonū ad purgādum caput ⁊ sanat cursū ātiquū ad aurē. ⁊ exsiccat vlcera

eiꝰ. Mē.nu. Qñ ex recēti fit emplastrū spleni
cū aceto ꝯfert Mē.expul. Qñ bibūt tres annlu
sat de flore albi cū vino confert dysentire.⁊ bibat in
die bis.⁊ qñ fit ex eo qd recens est emplastrū.et ex
capitibꝰ eius ꝓuocat menstrua. Et qñ fit ex eo suffu
migatio pꝰ purgatōz mēstruoꝝ ꝓhibz impgnatōz
Et ille qui paruꝰ est cū supponit ex pte capitis eiꝰ ꝓ
uocat menstrua ⁊ extrahit fetū. Et ex laudano qui-
dem fit suffumigatio ad secundinam.⁊ vt abortuz
faciat.⁊ flos eius stringit naturam. Venena.
Qñ bibitur radix eius cū aceto ⁊ vino ꝯfert mor
sui rutele.

De Canabe. Ca.clxxiiij.

c Anabes. Opa.⁊ ꝓ. Semē eiꝰ fugat vē
tositates ⁊ exsiccat.⁊ est difficil' digestiōis
⁊ mali humoris ⁊ fortis calefactōis.⁊ qd frixū est: ē
minoris nocumenti sz sirupus acetosus de zuccaro
expellit eiꝰ nocumentū. Apostemata ⁊ bothor
Ex decoctiōe radicꝫ eiꝰ q est siluestris fit emplastrū
apātibꝰ calidis ⁊ herisipile. Membra capitis.
Conferūt succus eiꝰ ⁊ oleū ipsiꝰ dolori auris.⁊ la
uat cū succo folioꝝ eiꝰ caput ⁊ confert furfuribꝰ.⁊ se
men eius facit sodā ꝓp ē vehemētiā calefactōis ⁊ va
porationē ipsiꝰ. Membra nutrimenti. Grana
eiꝰ sūt difficil' digestionis.⁊ sunt mala stomacho.
Membra expulsionis. Ex corticibꝰ eiꝰ qñ plim
sumit ipse incīsecat spma De chimolea. Ca.clxxv

c Himolea qd ē. Est laminosa sič marmor
alba splēdida bō in sapore suo ē cāforeitas
Et de ipsa ē qdā q splēdorē nō hz: ōis ve-
locit est frāgibil'. Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert adu-
stioni ignis ꝓpe cū aq̄ ⁊ aceto.⁊ qd est ex ea adustū
⁊ lotū ꝯfert vlceribꝰ difficilibꝰ ad incarnandū

De Culcasia. Ca.clxxvi.

c Vlcasia qd est. Est plāta in q̄ est assimulatō
de alusnē. Nā. Casa est ⁊ sicca in pmo
Operationes ⁊ ꝓpetates. In ipsa est sal
sedo cū stipticitate.⁊ ptes eiꝰ nō sunt sil'es ⁊ est cū in
flatione pauca. Membra anheli. Fit ex ea gar
garismꝰ cū lacte ⁊ sale ipsiꝰ.⁊ in egipto decoquit cū
ea caro.⁊ frigit cū oleo ⁊ est cibus illic. Membra
nutrimēti. Solutōe educit aquā citrinā: ⁊ ꝓpe se-
men eius ⁊ succus ipsiꝰ ⁊ minoret ex ea vt nō debili
tet. Mēbra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ ge
nerat spma: ⁊ expellit cholerā ⁊ aquositatē cū facili
tate.⁊ potꝰ ipius sit ab vna tertia libre vnius vsqꝫ ad
duas tertias libre.

De charta. Ca.clxxvij.

c Harta. Natura Calida est in pmo: sic
ca in secūdo. Operatōnes ⁊ proprietates
Prohibet qd adustū est de ea fluxū sā.
Apostēata ⁊ bothor. Qd de ea adustū est ꝓhi-
bet sahafat. Mēbra capitis. Qd de ea adustū ē
ꝓhibet fluxū san.nariū. De catas. Ca.clxxviij

c Ataf qd ē. Est illud qd dr chrysolocāna.
Natura. Est calida ad secundū humida
in ipo. Operatōes ⁊ proprietates: In
semine eiꝰ est virtus lauatiua habentiū cholerā.

De Cucurbita. Ca.clxxix.

c Ucurbita. Natura. Est fra ⁊ hūida in
secūdo. Operatōes ⁊ ꝓprietates Illa
q̄ est elixata nutrit aliqntulū.⁊ est velocis descēsiōis
si nō corrūpit ante digestionē ꝓpt cām aliquā.⁊ nō
gnāt ex ea humor malꝰ: aut si corrūpit in stoma-
cho ⁊ miscet ei hūor malꝰ: est tarde ꝯsistētie sič reliq
fructꝰ: ⁊ humor q ex ea gnātur est insipidꝰ nisi dñet
ei aliqd qd sibi sit cōmixtū. nam si cū cydonijs com
miscetur humor eiꝰ est laudabil' colericꝰ: ⁊ silr si aq̄
agreste ⁊ aq̄ granati. verū nocumentū qꝺ ipsa affert
colon duplicat. de ꝓpetate qdez eiꝰ est. qꝺ generatur
ex ea nutrimētū homogeneū ei qd ei associat. Naz
si comedat cū sinapi generat ex ea humor malus sti
pticus acris aut cū sale generat ex ea humor salsus.
aut cū stipticꝫ generat ex ea humor stipticꝰ.⁊ est ōni
no nociuua quibꝰ dñatur melancholia ⁊ phlegma
⁊ bona cholericis: ⁊ illa quidē que est romana non
ingredit in medicinis neqꝫ aliqd impmit infrigida
tionis neqꝫ calefactōis. sz qñqꝫ administrat ꝓpt de
lectationē. Membra capitis. Succus eiꝰ sedat
dolorē auris calidū.⁊ ꝓprie cū oleo ro.⁊ ꝯfert apo
stematibꝰ cerebri ⁊ sirsen ⁊ est conferēs dolori guttu
ris. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Sauich cu
curbite confert tussi ⁊ dolori pectoris factis ex cali-
ditate. Membra nutrimēti. Eius decoctio con
fert supfluitatibus calidis in stomacho ⁊ remouet
eas ⁊ silr vinū effusū in vacuitatē eius deinde admi
nistratū: ⁊ fit ex succo eius caputpurgiū ad doloreꝫ
dentiū valde: ⁊ abscindit sitim.⁊ est ex eis q generāt
egritudinē stomachi valde ita vt stomachis puero
rū ⁊ adolescentiū.⁊ nō est medicamen nocumēti sto
machi nisi vomitus.⁊ nocumentū qd affert colon
maximū est. Mēbra expulsionis. Qñ eiꝰ aqua
coqtur cū melle ⁊ ponit in ipsa nitrū lenit ventrē. et
silr qñ sepelit in prunis ⁊ decoqt sič est bibit eius aq̄
cū zuccaro ipsa vehemēter nocet intestinis ⁊ colon
ꝓpe. Febres. Cōfert febribꝰ cholericis.

De Cucumere. Ca.clxxx.

c Ucumer qd est. Semen eiꝰ est meliꝰ semie
citroli.⁊ ille q est melior ⁊ subtilior est ma-
turus. Natura. Frigidus est ⁊ humidꝰ ad secū-
dū Operationes ⁊ ꝓpe. Sedat caliditatē ⁊ cho
lerā. sed eius chimus est malus prepatus ad putre-
factionē.⁊ excitans putrefactionez ⁊ febres prauas
batheca vero est velocioris corruptiōis q̄ ipse.⁊ in
eo quidem qui maturus est est abstersio.⁊ semē eiꝰ
est melius semine citroli. Citrolus vero velocioris ē
digestionis ⁊ discurrit in venis crudus ⁊ generat fe-
bres chronicas cuius quidem nocumentuz expellit
anecos a vehementia inflationis stomachi. Apo
stemata ⁊ bothor. Ponūtur folia eius cū melle
sup scere phlegmaticū. Et ꝯfert ei. Mē.ca. Qñ
habētes syncopin calidam ipm odorant reuiuiscūt
Mēbra nutrimenti. Quando admistrat sedat
sitim ⁊ est bonꝰ stomacho. verūtū ipse raro digerit
bñ ⁊ qñ bibūt de radice eiꝰ duo annulus at cū hydro
melle facit vomere humorem subtilē. Membra

expul. In ipso sunt ꝓuocatio ⁊ lenificatio: ⁊ con
fert dolorib⁹ testiculoꝝ ⁊ est cōueniēs vesice: sed est
minor batheca in ꝓuocatione. Venena. Folia
eius cōferūt morsui canis rabiosi.

De cucumere asinino. C.clxxxi.

Cucumer asininus quid est: est arbor cuius
colligit᷑ succus hoc mō. Accipit᷑ eius fru
ctus in fine estatis postꝗ̄ est citrinus ⁊ suspēdit᷑ in
pāno ut currat eius aqua ⁊ colet᷑ ⁊ exsiccat᷑ in scutel
la sup cinerē: ⁊ ponit᷑ super tabula in vmbra. Ele
ctio. Bonus est ille qui est citrinus rectus sicut cu
cumer, vere amaritudinis. Et bonus succus est ille
qui est albus planus lenis qui est similis cepe ⁊ sup
quē iā preterijt annus. Natura. Est calidus et
siccus in tertio. Opera. ⁊ ꝓprie. Est subtilis re
solutiuus ⁊ radix ⁊ folia ei⁹ ⁊ fructus ipsius abster
gunt ⁊ resoluunt ⁊ exsiccāt ⁊ cortex eius magis: ⁊ v̇
tus succi radicis ⁊ foliorū ipsi⁹ est vna. Decoratio
Succus eius aut succus radicis ⁊ folioꝝ ipsius cō
fert icteritie. Et pulverizatio eius quod de ipso sic
cū est delet vestigia in cōsolidatiōibus nigra ⁊ mū
dificat sorditiē faciei. Apost. ⁊ bo. Cū fit ex radi
ce ipsius empl̄m cū farina ordei resoluit oē aposte
ma phlegmaticū antiquū: ⁊ ē disruptiuū exituraꝝ
ꝓprie cū gūma alboti ⁊ ꝓprie succus eius. Vul
nera ⁊ vlcera. Qū pulverizatur qd de eo siccum
est sup scabiē ⁊ ipetiginē confert eis. Instr. iunct.
Confert doloribus iuncturarum. ⁊ eius decoctio cli
sterizata cōfert sciatice: ⁊ fit ex eo emplastrū cū ace
to sup podagrā. Mēbra capitis. Succus eius
resoluit emigraneā grossā capitpurgio facto ex eo
cū lacte. Et si liniant᷑ cū eo nares cū lacte euacuabit
supfluitates plurimas. Et cōfert galeate passioni ⁊
soda antique: ⁊ succus quidē folioꝝ eius est debili
or. Cumq̄ distillat᷑ succus in aurē sedat eius dolo
rē. Mēbra anhe. ⁊ pecto. Solutio cū succo
eius facta vehemētis est iuuamēti ei qui anhelitus
malitiā h3 ⁊ linitur palatū ad prefocationem phleg
maticā ex succo eius cū melle ⁊ oleo. Membra
nutri. Cōfert hydropisi extrahēdo aquositatem
mirabiliter sine nocumēto qn̄ in potu dat de radi
ce eius anulusat vnus ⁊ semis. Et qn̄ decoquit᷑ me
dia lib. eius cū duobus kist vini ⁊ dātur in potu oi
die tres anulusat vsq̄ ad. v. qn̄ assumit᷑ d radice ei⁹
anulusat. 5. aut de cortice ei⁹ quarta aneiime in die
facit vomer̄ phl̄a ⁊ cholerā rubeā: ⁊ bibit᷑ cū aqua
mellis: ꝯfert vehemēter ⁊ manifeste: ⁊ ꝓuocat ābo
facile sine lesione ⁊ nō ē stō nociuus. Ex eis autē q̄
faciūt solutionē que eo fit bona est ut succo eius du
plū salis admisceat᷑. deinde fiant inde pillule sicut
herbus ⁊ bibātur cū aqua: in vomitu autē sumitur
aliquid de eo dissolutū aqua ⁊ linitur ex eo radix
lingue ⁊ qd sequit᷑ ipsā. Et si vis ut velocius fiat ⁊
fortius fiat illud ex eo cū oleo ⁊ oleo de lilio. Et si
superfluit detur in potu ei qui bibit vinū cū oleo
qm̄ quiescere facit stati. Si autē nō confert detur sa
uich de ordeo cū aqua frigida ⁊ aceto. Mēbra
expul. Solē educit phl̄a ⁊ sanguinē ⁊ succus ei⁹
ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ corrumpit fetū suppositus.

De cornu. C.clxxxij.

Cornu quid ē. Mēbra cap. Cornu cer
ui ⁊ capre adustū abstergit dentes fortiter
stringit gingiuā ⁊ sedat dolorē gingiue in
flate ⁊ oꝫ ut aduratur donec albescat. Mēbra oculi
Cornu cerui adustū albificatū sicut sal ablutū ꝓ
hibet materias ab oculo. Mēbra anhe. ⁊ pect.
Cornu cervi adustū ablutū sputo sanguis ꝯfert.
Mēbra nutri. Detumescere facit latus ⁊ nō no
cet stō ⁊ ꝯfert icterice. Membra expul. Cornu
cerui adustū ablutū ꝯfert dysenterie.

De curace. Capitulum. clxxxiij.

Curacis quid est. Est vrtica.

De catatu Capitulum. clxxxiiij.

Catatu. Natura. Est debil' caliditatis
⁊ vehemētis siccitatis. Ope. ⁊ pro. Ge
nerat nilial. Mēbra nutrim. Cōfert
hydropisi. Mēbra expul. Cōfert soli vētris.

De cokio Capitulum. clxxxv.

Ckiū quid est: est aīal marinū cuius v̇t⁹
ē ꝓpinqua virtuti aīalis castorei. Mem
bra ca. Caro ei⁹ ꝯfert epilepsie. Mēbra expul.
Cōfert prefocatiōi m̄ric̄. De cubugi. C.clxxxvi.

Cubugi qd est. Attuiugi cōicat ei in formis
suis. Nā. Caro eius ē de subtilioribus
carnib⁹. Deco. Caro eius ipinguat.
Mēbra anhe. ⁊ pec. Caro eius abstergit cor.
Mēbra nutri. Confert caro alcubugi hydro
pisi ⁊ ꝯfert stō. Mēbra expul. Caro eius ē leuis
⁊ stringit ⁊ augmētū facit in coitu.

De cābura Capitulum, clxxxvij.

Cambura. Mēbra nu. Qū digerit᷑ nu
trit plurimū sed ē tarde digōis.

De cathimūkureis Capitulū. clxxxviij.

Cathimūkureis: Dictū est in ca. de nun.
Membra expul. Est bonū vlcerib⁹ renū
⁊ vesice.

De calab Capitulū. clxxxix.

Calab quid ē: est almes indū ⁊ ē sil'e semini
lini ⁊ mai⁹ aliquātulū ad cinereitatē decli
nās. Nā. Est frigidū in secūdo hūidū
in primo. Mēbra nutri. Delet singultū. Mē
bra expul. Frāgit lapidē renū ⁊ vesice: ⁊ ē bonū so
lutiōi vētris.

De caisur Capi. cxc.

Caisur qd ē: est alased: ⁊ iā dictū ē de eo in
ca. spume maris.

De cot Capitulū. cxci

Cot qd ē: est alistiscat ⁊ noiat᷑ etiā alfas aīal
scꝫ viridis ⁊ ē cib⁹ aialiū oium. Instru
mētū. Oleū alcot est res magis ꝯferēs tre
mori ⁊ remouet eū f̄m oēs.

De cinere. C.cxcij.

Cinis. Ope. ⁊ p. Ois ē abstersiu⁹ exsic
catiu⁹ ꝗ̄uis diuersificet᷑ ⁊ ablutio minuit
ei⁹ abstersionē ⁊ acquirit ei glutiatōem ⁊ exsic
catōem sine mōdicatōe. Aq̄ v̇o cineris igredit᷑ i medi
cinis putrefactiōib⁹. Et fortior earū ē cinis fici ⁊ lac
ticinij: ⁊ abstersio reliq̄ꝝ agrū cicris ⁊ siccitas sūt mio
res q̄ȝ istaꝝ duaꝝ ⁊ cinis almezeriō ē abstersiu⁹ ⁊ pu
trfactiu⁹: ⁊ cinis lignoꝝ stipticoꝝ sic q̄rc⁹ ⁊ reliquoꝝ

vetinet sāguiez. Aposte. ⁊ bothor. Cinis alathabagi sup scabiē ⁊ impetiginē linit ⁊ confert. Membra ocu. Cinis almezerió acuit visuz. Membra an. ⁊ pect. Cinis almezerió cōfert sqnantie ⁊ ꝓprie eum dyahyrundis.

De cera. Capitulum. cxciij.

Cera quid est. Dicta est in capitulo de mū. Membra expul. Addit in coitu ⁊ ꝓuocat.

De capillo algul. Capitu. cxciiij.

Capillus alhul qd ē. Est plāta q̄ cū suis eradicat venis ⁊ color ipsius ē int rubedinez ⁊ nigredinē ⁊ vene eius ⁊ suprema eius sunt plāta curuata. Natura. Est calidus ⁊ siccus. Membra an. ⁊ pec. Mūdificat pect⁹ ⁊ pulmonē.

De capillis. Capitulum. cxcv.

Capilli. Natura. Capilli adusti sūt calefactiui ⁊ exsiccatiui fortit. Decoratio. Adusti abstergūt dentes: ⁊ aq̄ eoꝝ fac nasci capillos. Vulne. ⁊ vlcera. Exsiccāt capilli adusti vlcera humida ⁊ sordida ⁊ tremula fortiter. Mēbra capitis. Capilli adusti abstergūt dētes. Venena. Capilli homis cuz aceto in moduz emplastri ponuntur sup morsuz canis rabiosi.

De casurudar. Capitulum. cxcvi.

Casurudar quid est. Mesangue ingt est galange. Natura. Est calidū ⁊ siccuz. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est resolutiuū liquefactiuuz. Membra expulsio. Confert colice ⁊ dolori renū. ⁊ augmentuz efficit in coitu. et plimum ꝓprietatis eius est in dolore renum.

De casiafistula. Capitulum. cxcvij.

Casiafistula quid est. Alia est kebulia. alia egyptia. Electio. Melior est illa que sumit a cāna ⁊ que est splendidior ⁊ pinguior. Et melior cāna ipius est illa que splendida est et plana. Natura. Est eq̄lis in caliditate et frigiditate ⁊ est hūida. Opera. ⁊ ꝓprie. Est resolutiua lenitiua. Apostemata ⁊ bothor. Confert apatibus calidis in visceribus ꝓprie guttur qñ ex ea fit gargarismus cū aqua solatri. ⁊ linit sup apata dura. ⁊ cōfert eis. Instrumēta iūcturaꝝ. Liniūt ex ea podagra ⁊ iūcture dolorose. Membra an. ⁊ pecto. Quādo dissoluit manibus i aqua coriandri humidi cuz spuma psilij. ⁊ deinde fit ex ea gargarismus confert prefocationi. Membra nutri. Mundificat epar ⁊ confert icteritie ⁊ dolori epatis. Membra expul. Est lenificatia ventris ⁊ educit choleraz adustā ⁊ phlegma. ⁊ soluit sine nocumento ⁊ absq3 sine mordicatione adeo q ipa est cōueniēs pregnātibus ⁊ soluit eas. Permutatio. Loco ei⁹ ponit pondus. 5. ipius de tereniabin. ⁊ triplū ponderis ipius de carne passe. ⁊ octaua pōderis ipius de turbit. ⁊ qñq3 ponit loco passe liquiritia.

De carnub. Capitulū. cxcviij.

Carnub. Electio. Melior est illa que ē de scemi alnabathia. Natura. Nabathia est vehemētioris siccitatis ⁊ frigiditatis. Operationes ⁊ ꝓprietates. Illa que est de scemi ē exsiccatiua stiptica ⁊ simulit fructus eius. veruntamē in ipa est dulcedo ⁊ cuz hoc stringit. Et nabathia quidē est vehemētioris siccitatis ⁊ exsiccationis ⁊ non mordicat. Et nabathia comeditur humida. ⁊ humor eius est grauis malus. Decoratio. Quando fricant verruce carnub nabathia imatura vehement delet eas omnio. Membra capitis. Collutio oris ex decoctione eius est bona dolori dētiuz. Membra nutrimēti. Illa que est de scemi humida stomacho mala est ⁊ non digerit. ⁊ sicca ē tardioris digestionis ⁊ descēsionis. Ingt Gal. medulla huius fructus non defert ad regionez aliaz et aliembut ē bona icteritie. Membra expulsionis. Encatisma in decoctione eius factū cōfortat anū ⁊ in ipa ē prouocatio ⁊ ꝓprie que nutrita ē cū cōgelato vue. ⁊ illa de scemi que humida est soluit ⁊ sicca stringit ⁊ ꝯfert solutioni vētris. Et nabathia confert fluxui mēstruoꝝ supfluo comesta ⁊ supposita. ⁊ aliembut est bona dolori vētris pūgitiuo ⁊ solutioni.

De cubeze. Capitulum. cxcix.

Cubeze quid est. Est spēs malue. ⁊ dicūt qd̄ q cubeze ē siluestris. ⁊ muluchia ē domestica. ⁊ cubeze qdez est species q̄daz q̄ dicit muluchia arborea. ⁊ ipa ē altea ⁊ est olus iudaicuz ⁊ non ē longū quin sit spēs eius ⁊ est melior que fit in ipa. Electio. Siluestris ē subtilior ⁊ siccior et fortitudo aqueitatis domestice minorat ex vtute ei⁹. Natura. Est frigida ⁊ humida in pmo dicit q domestica est calida ⁊ sicca. ⁊ huius qdez vbi dictor fuit. Paulus. ⁊ videt q fuit ei⁹ intētio ad olus iudaicū qm ipm nomiat almuluchia. Opera. ⁊ ꝓprie. In ipa ē lenificatio ⁊ ē subtilior q̄ atriplex: ⁊ grossior sicla siluestri. ⁊ subtilior ⁊ siccior. ⁊ dicitur q domestica calefacit parūper ⁊ descendit velocit ꝓpt humiditatez ⁊ viscositatez suaz. ⁊ ꝓprie cum almuri ⁊ oleo. ⁊ est equalis digestionis. ⁊ eius humiditas fm q dicit est grossior humiditate lactuce. Inquit paulus. ⁊ ipa constringit ⁊ carminat ⁊ resoluit sine mordicatione. ⁊ videt q ipe voluit p illud olus iudaicū. Apa. ⁊ bo. Ipa ꝯfert formice ⁊ herisipile folia siluestris cū oliuis ꝯferūt adustiōi ignis: ⁊ silr ei⁹ decoctio embrocata. ⁊ domestica qdē ꝯfert inceptiōi apatis calidi ⁊ additiōi ei⁹. Vul. ⁊ vl. Qñ masticat cū sale cruda ⁊ pōit sup fistulas ꝯfert eis ⁊ ꝓpe puis ⁊ in oculo. Mē. ca. Fit ex ea emplastrum vlcerib⁹ capitis cū vrina ⁊ ꝯfert eis valde ⁊ masticat ad cola. Mē. oculi. Qñ masticant folia ei⁹ ⁊ administrant ex eis cum pauco sale mūdificat fistulas oculi ⁊ facit nasci carnē. Mē. an. Folia ⁊ flos ei⁹ leniūt pect⁹. ⁊ faciūt exuberare lac ⁊ sedāt tussim euenientē a caliditate ⁊ siccitate ⁊ semen est illud qd̄ de ea ē meli⁹ in remouēdo aspitatē pectoris Mē. nu. Domestica ē mala stō. ⁊ in ipa ē aptio epatis. Mē. expul. Flos eius confert vlcerib⁹ renū ⁊ vesice bibitū cū oleo ⁊ linitū. Et semē muluchie cōfert rasure ⁊ vlcerib⁹ intestinoꝝ. ⁊ ramu alcubeze domestice ꝯferūt intestinis ⁊ vesice leniendo naturaz ⁊ doloribus eorum ⁊ illud qñ bibit aq̄ eorum ⁊ fit ex

ea sirupus: ⁊ eius decoctio confert dur𝔱iciebus mfi-
cis sedendo in ea. ⁊ faciēdo cū ea enema. ⁊ in ipa est
virtus ꝓuocās vrinā. ⁊ de alcubeze qdem silvestri
q̄ cū sole revertit̄ ē que soluit humorem crudum et
choleraꝫ ⁊ qn̄qꝫ supfluit ⁊ solone educit sanguinem
Venena. Folia eius sedāt pūcturam vespe more
emplastri supposita ⁊ ꝓprie cum oleo: ⁊ similit̄ bibit̄
semen eius ⁊ vomit̄ semp ⁊ ꝯfert morsui rutele.

De chaucho. Capitulum. cc.

Auchum qd est. Dixerūt qdaꝫ ꝙ est vene
Et ipa qdē dicit̄ me mirē. ⁊ dixerūt alij que
est pua memirē. ⁊ que magna ē alguarda-
sone. Opera. ⁊ ꝓprie. Est quoddaꝫ genus eius
puū calidū vlceratiuū. Aposte. ⁊ bothor. Po
nit̄ cū vino sup formicā ⁊ confert. Vulnera ⁊ vlce
ra. Que pua ē eradicat scabiem. Membra capi
tis. Masticat̄ eiꝰ radix ⁊ sedat doloreꝫ dentis.
Membra oculi. Cū bibit̄ succus eius sup prunas
donec ad medietatē deueniat acuit visuꝫ. ⁊ qn̄ exce-
cat̄ pullus hirūdinis affert ei mat̄ hanc plātam ⁊ re
dit ad ipm visus ⁊ addit̄ visus eius: ⁊ ꝓpter hoc no-
minatur hirundina.

De canderos. Capitulū. cci.

Anderos quid ē. Est triticū romanum.
Natura. Eius nutrimentū est frigidius
nutrimēto tritici ⁊ minoris nutrimēti ⁊ est
cū hoc bone digestōis plimi nutrimēti fortis grossi

De cameleon. Capitulū. ccij.

Ameleon. Opera. ⁊ ꝓprie. Non bibi
tur in aliquo: sꝫ admistrat̄ exterius. ⁊ ē in sū
ma abstergētiū exterius. ⁊ in emplis lenifi-
cantiū ⁊ resoluentiū. Decoratio. Linit̄ sup mor
pheā. Vulnera ⁊ vlcera. Linit̄ sup scabiē ⁊ ipe-
tigenē: ⁊ fit ex eo emplm̄ in vlceribus corrosiuis.
Mēbra nutrimēti. Dat̄ in potu de radicibꝰ albi ⁊
suthezin i vino: ⁊ uiuat̄ iū hūs hydropisiꝫ Mem
bra expul. Radices albi interficiūt hoīes. Ve-
nena. Quod nigꝝ est interficit.

De charathin. Capitulum. cciij.

Haratin. Natura. Oportet fm ꝙ exi
stimo ꝙ sit calidū. Vul. ⁊ vlce. Ex eo
qđ cōtritū ē fit emplm̄ vulneribꝰ neruoꝝ
⁊ nō dissoluit̄ ab eis p tres dies ⁊ est iuuatiuū valde
Mēbra capitis. Eius decoctio cuꝫ adipe anse-
ris cōfert dolori auris: ⁊ qn̄qꝫ distillat̄ cuꝫ oleo sup
latus diuersū a dente doloroso. Membra nutri.
Sanat qn̄ bibit̄ cū vino ab icteritia. Membra
expul. Terit̄ mstū ⁊ dat̄ ad bibendū cū vino ⁊ ꝓ-
uocat vrinaꝫ ⁊ confert lapidi, illud etiam.

De cobzbague. Capitulum. cciiij.

Obzbague qd est. Est granū puū sile car-
damomo qđ affert̄ de sclauonia. Natu
ra. Est calidū ⁊ siccū in tertio. Opera
tiones ⁊ ꝓprietates. Eius virtus ē virtus gariofil
⁊ abstergit ⁊ subtiliat. ⁊ ē subtilius cardamomo.
Membra nutrimenti. Est bonū stomacho ⁊ epa
ti frigidis ⁊ ē melius stomacho q̄ꝫ cardomomū ⁊
retinet vomitum.

De cauda equi. Capitulum. ccv.

Auda equi qd ē. Est plāta nascēs in locis
concauis. ⁊ in uallibus habens stipites
concauos ad rubedinē declinātes asperos
duros nodosos cū nodis intrātibus ⁊ apud nodos
sunt sicut folia sqnāti minuta spissa ⁊ adheret arbori
cui appropinqt: deinde generant̄ ex ea extremitates
plēs sicut cauda equi ⁊ habet radicē durā. Nā.
Est frigida in pmo: sicca in secūdo. Opa. ⁊ p.
Est stiptica ⁊ ꝓpe succꝰ eius ⁊ est vehemētis exsic
catōis sine mordicatōe: ⁊ est valde iuuatiua ad flu-
xum sanguinis. Vul. ⁊ vlcera. Cōsolidat vlcera
⁊ vulnera mirabiliter. ⁊ si in eis sunt nerui ꝯsolidat
etiam Instru. iunc. Confortat qn̄ linit̄: aut fit ex
ea emplastrū attritioni medij lacertoꝝ: ⁊ fit ex ea em
plastrū intestinis Mē. nutri. Cōfert apatibꝰ sto
machi ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

De cantaridibus. Ca. ccvi.

Antaris. Natura. Dixerūt qdā ꝙ est
supflue caliditatis: ⁊ dixerūt alij ꝙ est cali
da ⁊ sicca in tertio. sed primū est verius.
Opa. ⁊ p. Est acris acuta putrefactiua adusti-
ua: Decoratio. Eradicat verucas lita ⁊ fit ex ea
ceratū ⁊ linit̄ ex eo albedo vnguis ⁊ ꝯfert ei: ⁊ eradi
cat vnguem mollificatā velociter qn̄ fit ex ea empla
stꝝ: ⁊ remouet morpheā ⁊ albaras linita cū aceto. ⁊
quādo ex ea trita cū sinapi fit linimentum facit nasci
capillos: ⁊ similit̄ qn̄ coquit̄ cū oleo donec inspisset̄.
Aposte. ⁊ bothor. Linit̄ sup apata cācerosa ⁊ re
soluit ea. Vulne. ⁊ vl. Linit̄ sup scabieꝫ ⁊ impeti
ginem. Membra oculi. Inquit filius. Me-
sangue. Ipa incidit vngulam valde. Membra
nutri. Paꝝ de ea ꝓuocat vrinā valde adeo ꝙ va
let in hydropisi. Membra expul. Paruꝫ de ea
ꝓuocat vrinā valde. ⁊ paꝝ de ea ēt adiuuat medici-
nas ꝓuocatiuas ad ꝓuocādū absqꝫ nocumēto ⁊ ꝓ
uocat mēstrua ⁊ facit abortū. Dixerūt qdaꝫ. Dat̄ in
potu vna eaꝝ ei q ꝯquerit̄ de vesica sua ⁊ nō confert
in ea cura ⁊ ꝯfert ⁊ dant̄ i potu tres tasanagi de ea et
exulcerāt vesicā. Inqt Gal. ꝙ ipa exulcerat vesicam
ꝓpterea qa facit mās acutas declinare ad eaꝫ a qbꝰ
corpus nō euacuat̄ cū ꝓprietate que est in ipsa.

De cola. Capitulum. ccvij.

Ola. Natura. Cola cutiū. calida est et
sicca in pmo. ⁊ cola pisciū mioris est calita
tis. veꝝ est sicca. Opera. ⁊ ꝓprie. Om
ni cole inest virtꝰ glutinatiua exsiccatiua. Decora.
Cola de piscibꝰ ponit̄ in sirpasmatibꝰ: ⁊ ponit̄ in me
dicis albaras ⁊ quando adurit̄ cola de corijs ⁊ cola
corij vaccini ⁊ lauat̄ stat loco tutie i curatione lēdinū
Aposte. ⁊ bothor. Cola de corijs linit̄ super sa
hafat. ⁊ cōfert vesicis adustionis: ⁊ silr̄ cola de pisci
bus. ⁊ cola de corijs vaccinis qn̄ linit̄ cū aceto super
impetiginē ⁊ scabiē excoriabilē cuꝫ nō est vehemen
tis ꝓfūditatis ꝯfert. ⁊ qn̄ linit̄ cū melle ⁊ aceto super
vulnera ꝯfert eis ⁊ ponit̄ cola de piscibꝰ i emplis sca
biei vlcerose, ⁊ confert. Mem. capi. Cola de pi
scibus ponit̄ in emplis vlcerū capitis ⁊ confert.

Mēbra anhe. τ pec. Cola de piscibꝰ dat in potu cū aceto ad sputū sanguinis τ ingreditur in sorbitionibꝰ que fiūt ad sputū sanguinis.

Capitulū de littera. D.

De digitis citrinis. Ca. ccviij.

d Igiti citrini quid est. Eius figura ē sicut vola manus cōmixta ex citrinitate τ albedine τ ē dura in q̄ ē parū dulcedinis: τ ex ea ē citriacū pua alteratiōe absq̧ albedine. Nā. Est calida τ sicca i scđo fere. Ope. τ ppri. Resoluit superfluitates grossas valde. Decoratio. Inest ꝓprietas mūdificādi cutē. Instru. iunctura. Confert mēbris neruosis i ipedimētis suis. Mēbra capitis. Cōfert manie ꝓprie. Permutatio. Loco eiꝰ i iuuamēto manie pōit quātū ipa ē τ medietas eiꝰ ex hezeriascē. cū duabꝰ tertijs ipiꝰ d sod.

De digitis hermetis. C. ccix.

d Igiti hermetis qd ē: est flos hermodactili: τ eiꝰ virtus ē virtus hermodactili.

De durungi. C. ccx.

d Urūgi quid ē. Herba lignea radicalis cuius quātitas est nodus pollicis usq̧ ad extremū vnguis τ minus hñs qđ est interiꝰ albū: et qđ est exterius cinericiū declinās ad duritiē τ ḡuitatē. Nā. Est calida τ sicca in tertio. Oper. τ ꝓprie. Extenuat vētositates. Mēbra anh. τ pec. Cōfortat cor τ ꝯfert tremori eius valde. Mēbra expul. Dissoluit ventositates que sūt in matrice. Venena. Cōfert venenis τ pūcture vermiū venenosoꝝ τ scorpionū τ rutele bibita: τ emplo facto ex ea cū ficubꝰ. Permutatio. Loco eius ponit zurūbet equale pondus: aut due tertie ponderis ipsius de gariofilis.

De darsciscahā. Ca. ccxi.

d Arsciscahā qd ē. Est arbor grossa hñs spinā ḡndē qua vēditores mediciarū sua vnguēta experiūtur τ ē cōposita ex partibꝰ dissimilibꝰ. Cortex nāq̧ est acutus τ eius flos ē calidus τ lignū eius ē ponticū in quo ē frigiditas quedā: in ipso etiā est virtus ꝯposita τ in ipso ē acuitas τ stipticitas. Acuitate ergo sua calefacit τ sua stipticitate infrigidat. Sunt aūt quidā qui dicūt ꝙ ipsa est radix spice indice sꝫ nō affirmat. Electio. Illa que ē bona ē grauis sub cuius cortice egreditur rubeū ad purpureitatē tēdēs boni odoris τ saporis. sed alba priuata odore ē mala. Natura. Calida est in primo sicca in fine secūdi usq̧ ad tertiū et dicitur in primo sed ipsa est fortioris siccitatis q̄ȝ illud. quidā vero dicūt ꝙ est frigida. Ope. τ prop. In ipsa est resolutio τ stipticitas resoluit eni ventositates τ retinet cursus τ fluxus sanguinis τ rectificat putrefactionē. Vulnera τ vlcera. Confert vlceribus ābulatiuis τ putrefactis. Instru. iunctu. Confert ꝓprie mollificationi neruoꝝ. Membra capitis. Aldarsciscahā est bona fetori nariū τ fit ex ea liciniū: τ ex decoctione eius colluit os ꝓpter cola: τ cōseruat dentes τ cōfert valde. Membra anhelitus τ pectoris. Aqua decoctōis eius ꝓhibet sputū sanguinis ex pectore. Mēbra nutri.

Cōfert inflationi stōi. Membra expulsionis. Eius decoctio cōstringit ventrē τ confert inflationi τ difficultati vrine τ superponit τ extrahit fetum τ puluerizat super vlcera caude τ testiculoꝝ τ ꝯfert duriciei ipsoꝝ τ ambulatiōi eoꝝ. Permutatio. Loco eius ponunt fructus alicbut due tertie pōderis ipsius τ in iuuamēto neruoꝝ pōdus eius de asaro τ medietas eius pōderis de durūgi.

De dethiu. Ca. ccxij.

d Ethiu qd est. Est ḡnū sile ordeo τ lōgiꝰ τ strictiꝰ τ magis solidū amarū. Nā. Inquit filiꝰ Mesūe ꝙ ē frigidū τ saniꝰ est ꝙ ipm declinet ad calitatē τ ē siccū in tertio. Ope. τ p. Est stipticū ꝯstrigēs vētrē: τ cū eo qđ ē in ipso τ stipticitate cōseruat vinū de dactilis ab acetositate. Apo. τ bo. In ipso ē lenificatio bona duriciebꝰ. Mēbra capitis. Est faciēs scotomiā. Mēbra expul. Cōstringit τ valde ꝯfert doloribꝰ ani τ mollificationi eius sedēdo in eiꝰ decoctione. Et qñ ex eo ꝯficit pondꝰ. ℥. ij. cū oleo τ trāsglutit cōfert hemoroidibꝰ. Venena. Cōfert venenis. Permutatio. Loco eius ponūt in resolutiōe duriciērū due tertie pōderis sui de kur τ medietas pōderis ipsius de abel. Verūtū in impregnatiōe nō administretur abel.

De dulb. Ca. ccxiij.

d Ulb. Natura. Cortex τ nux eius sunt vehemētis siccitatis τ est frigidus in pmo. Opera. τ ꝓprie. Cortex τ abrasio ipsius sunt vehementis abstersionis τ desiccationis: τ senibus est desiccatiuus: scarabei moriuntur ex folijs eius τ abrasione eius: τ cortex eius est vehementis exsiccationis. Puluis vero foliorum eius est senibus τ reliquis desiccatiuus valde τ malus eis. Decoratio. In cortice ē virtus abstersionis τ exsiccatiōis τ qñq̧ ꝯfert albaras. Apata et bothor. Cōferūt folia eiꝰ apatibꝰ phlaticis τ apostematibus iūcturarū τ genuū. Vulnera τ vlcera. Cinis ipsius ponit sup excoriationē τ sup vulnēa putrida τ sanant: τ cortex eius coctꝰ cū aceto ꝯfert adustioni ignis. Instrumē. iūc. Eius folia doloribus iūcturarū sunt vtilia: τ apatibꝰ calidis i eis τ ꝓprie geniculoꝝ. Mēbra capitis. Eius cortex decoctꝰ cū aceto ē bonꝰ dolori dentiū τ puluis eiꝰ ē malus auditui τ auri. Mēbra oculi. Puluis foliorū eius nocet oculo. Verū ipsius folia hūida cū lauātur τ decoquūt τ fit ex eis emplm retinēt fluxū ab oculo τ ꝯferūt inflationi τ opthalmie. Mēbra anhe. τ pec. Puluis eiꝰ nociuꝰ ē pulmoni τ voci. Venena. Fructꝰ eiꝰ recēs cū vino ꝯfert pūcture vermiū venenosoꝝ: τ ex nuce eius cū adipe fit emplm pūcture τ morsui: τ iā quidē dixiꝰ ꝙ ipse ē venenū scarabeis τ scarabei moriūt ex folijs eiꝰ et ex corticibꝰ eiꝰ.

De demest. C. ccxiiij.

d Emest quid ē: Est arbor lauri τ eius ḡna administrātur τ folia: sꝫ ḡna sūt meliora τ fortiora eis que sūt in ipsa. Deinde cortex radicis de cuius operibꝰ aliquid dicemꝰ hic: sꝫ ꝯplementū eorū erit in capitulo de gara vbi loquemur

de lauro. Natura. Est calida in tertio: sicca in secũdo. Instru.iun. Est bõ mollificatõi neruoꝝ ⁊ palysi ⁊ torture. Membra ca. Qḋ ex ea tritũ est bonũ est sternutationi. Mẽ.nu. Cõfert apostematibus epatis ⁊ splenis. Mẽbra expulsionis. Confert colicis

De Deuser. Ca.ccxv

Euser qd est. Est herba cui⁹ folia sunt silia folijs tritici: sed sunt leuiora: ⁊ fructus ei⁹ hñt velamina duo aut tria: ⁊ sup ipsa sunt q̄dã silia pilis. ⁊ sumit succ⁹ eius ⁊ seruat ⁊ est melior herba. Nã. Cala est in pmo: sicca in secũdo. Opa.⁊.p. In ea sunt exsiccatio ⁊ resolutio. Apa.⁊ bo. Lenit apata q̄ indurari incipiũt ⁊ ꝓhibet ipoꝝ duritiẽ. Deco. De ꝓꝓetatib⁹ est vt deleat alopitiam. Mẽ.ocu. Cõfert algarab.

De Dirdar.. Ca.ccxvi.

Irdar quid est. Est arbor cimicũ ex q̄ egrediunt capita inflata sicut granata in quib⁹ est humiditas q̄ fit cimices. Cũ eni apiunt egrediũtur cimices. ⁊ ei⁹ folia comedũtur virida sic̃ olera. Ope.⁊.p. In ipsa sunt stipticitas ⁊ abstersio ⁊ cortex est stipticus. ⁊ radix est ei ꝓpinq̄. Decoratio. Humiditas capitũ ei⁹ abstergit faciem ⁊ cortex ei⁹ cũ aceto cũ adhuc est humidũ abstergit albaras. Vulne.⁊ vl. Inuoluit cortex ei⁹ sic̃ ligamẽtũ sup ꝑcussiões ⁊ vulnera. ⁊ ꝯsolidat eã ⁊ silr folia ei⁹ ⁊ cortex ⁊ flos ipsi⁹ ꝯueniũt vulnerib⁹. ⁊ silr illud qḋ cadit de cortice ei⁹ ⁊ res q̄ ex ea cadit sic̃ farina et ꝓhibet ambulationẽ fraudulẽtis: ⁊ ꝓꝑe cũ eq̄li põdere sui de aniso ꝯfecta cũ decocto. Instr̃a ĩctu. Ex decoctõe radicis ⁊ folioꝝ ipsi⁹ embrocantur ossa fracta. Mẽ.expul. Qũ ex eius cortice grosso bibit aure⁹ cũ decocto: aut aqua frigida expellit phlegma.

Deindar. Ca.ccxvij.

Eindar qd est. Est ex genere abel q̄ dicit pinus inda. ⁊ eius lignũ silat ligno zurũbz. In quo est acuitas ꝑua ⁊ siru. deindar est eius lac qḋ est calidũ acutũ faciẽs sitim. Natura. Ei⁹ siccitas ẽ in tertio maior caliditati ei⁹. Opa.⁊.p. In ei⁹ lacte est acuitas adherẽs ⁊ in substantia ei⁹ est stipticitas. Instrumenta iuncturarũ. Bona est mollificationi neruoꝝ ⁊ palysi ⁊ torture vltie: ⁊ neq̧ est aliqd meli⁹ ea. Mẽ.cap. Cõfert apostematib⁹ frigidis in cerebro ⁊ apoplexie ⁊ epilepsie. Mẽbra nutrimenti. Lac eius facit sitim. Mẽ. expul. Frangit lapidem renũ ⁊ vesice ⁊ retinet ventrem ⁊ remouet mollificationẽ ani sedendo in eius decoctione.

De Dauco. Ca.ccxviij.

Aucus qd est. Est semen daucie siluestri. distinctio vero esse eius dicet in capitulo daucie siluestris. Natura. Calidus in tertio: sicc⁹ in ꝑncipio ei⁹. Opa.⁊.p. Est aperitiu⁹ valde. Membra expulsionis. Prouocat vrinã ⁊ menstrua.

De Dende. Ca.ccxix.

Ende qd est. Que est sceni ex ea est sic̃ kiki ⁊ alscetrie est silis alkerua; rubea habens pũcta nigra: ⁊ inda est minor alsceni ⁊ maior alsetrie. ei⁹ medulla est cineritia declinãs ad citrinitatẽ. ⁊ de ꝓꝓetate ei⁹ ẽ q̄ ipsi⁹ medulla minorat cũ tpe donec ꝯsumat. In terra ṽo sua magis remanet. Electio. Alsceni melior est ⁊ fortior inda ⁊ alsetrie est mala, tarde opatiõis faciẽs turbationẽ ⁊ dolorẽ pũgitiuũ: ⁊ oportet vt excorticet scenia cũ ferro ⁊ nõ tãgat labia qm̃ ipsa delet eoꝝ colorẽ ⁊ facit q̄si albaras. ⁊ cũ excorticat egredit ex cortice ei⁹ lingua ꝑua ꝓxia medietati grani oportet ergo vt reliquat illa lĩgua ⁊ accipiat medulla. Nã. Est calida valde. Decoratio. Euacuatio. Euacuatio facta cum dende mixta cũ eo qḋ ipsi ꝑtinet ꝯseruat nigredinẽ capilloꝝ. Membra expul. Soluit cũ supfluitate: ⁊ potio qdẽ eius est granũ.i.s. ⁊ ipsa soluẽdo nõ educit nisi hũiditates ⁊ meliam ⁊ phlegma q̄ sũt in iũcturis: neq̧ bibita nisi in regiõe frigida ⁊ neq̧ bibit sola. qñq̧ ṽo ꝑsumit aliquis dans ad bibendũ de ea q̄ prepata est duos danich. s. ei q est fortis cõplexionis tolerãs fluxui. Oportet ergo vt terat ⁊ ꝑmisceat cuz scescenegi ⁊ aliq̃nto croco. Et si misceat cũ medicinis solutiuis nõ oportet vt cũ eis misceat opiũ: neq̧ q̄libz medicina: imo oz vt misceat cũ tali q̄lis est turbit ⁊ lac fic⁹ ⁊ succ⁹ absinthij ⁊ semẽ nil ⁊ keriken q̄ntis duabus.

De Dinalaguadi. Ca.ccxx.

Inalaguadi qd est. Est plãta elhasce ⁊ zuferez dicem⁹ ipm in capitulo de ze.

De Duragi. Ca.ccxxi.

Uragi qd est. Nota est. caro ei⁹ est melior carne pulloꝝ ⁊ alfaguakit ⁊ magis tẽperata ⁊ subtilior ⁊ siccior carne atadrogi ⁊ minoris caliditatis q̄ȝ ipsa. Mẽ.ca. Caro duragi in cerebro ⁊ intellectu augmentũ efficit. Mẽ.ex. Caro al duragi auget sꝑma ⁊ coitũ.

De Dechichisa. Ca.ccxxij.

Echichisa qd est. Cortex indus stiptic⁹ valde. Opa.⁊ pro. Est stipticus. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Bon⁹ est sputo sanguinis ex pectore ⁊ pleuresi ⁊ clarificat vocem. Membra expulsionis. Confert vlceribus intestinorum.

De Durusataris. Ca.ccxxiij.

Urusataris, quid est. Res que voluitur super arborẽ antiquam que fert glandes: ⁊ similis est asarach minor nĩ ea est minus frustulosa ⁊ habet radicem intextam vt rete in qua est dulcedo cũ acuitate ⁊ amaritudo ⁊ stipticitas cũ virtute putrefactiua. Natura. Est calida fortem habens caliditatẽ ⁊ siccitatẽ. Decoratio. Subtiliat capillos ⁊ abradit eos: ⁊ delet eos propter suam putrefactõnem ⁊ acuitatẽ. Instru.iun. Confert paralisi ⁊ torture.

De Draganto. Ca.ccxxiiij.

Ragantũ qd est. Est gũma alculed. Nã. Est frigidum ad siccitatem declinãs. Operatiões

⁊ ꝓprietates. Eiꝰ virtꝰ ē sicut virtꝰ gūmi. ⁊ in ipo ē exsiccatio pauca q̄ est sicut illa q̄ ē in gūmi. Mēbra oculi. Pōit̃ i alcofol eo mō quo pōit̃ gūmi.

De dracone marino Ca.ccxxv.

Draco marinus. Operationes ⁊ proprietates. Inquit Gal̃ scinditur ⁊ ponitur super morsum suū ⁊ confert.

De dhab Ca.ccxxvi.

Dhab qd ē. Dhab aliud ē a lacerto inuēto in regiōe nr̃a q̄uis sit ei silis: ⁊ hēat dispositiōes ⁊ virtutes ei ꝓximas ⁊ aldhab qdē raro ē nisi in regiōibꝰ arabū. Decoratio. Linit̃ stercꝰ eiꝰ sup pānū ⁊ lētigines ⁊ ꝯfert. Mēbra oculi. Stercus eius confert albugini oculi: ⁊ confert descensioni aque.

De dhoboha Ca.ccxxvij.

Dhoboha. Iā diximꝰ i caplo de .k. sūmaꝫ iuuamēti ipsiꝰ quod facit i podagrā ⁊ dolore iūct urarū. Cap. de littera. E.

De emblico Ca.ccxxviij.

Emblicꝰ qd ē. Est notꝰ: ⁊ ē debilior mirobal̃. nutritis: ⁊ ē i eoꝝ semita. Cūqꝫ i lacte infūdit̃ noiat̃ sirēblē. Natura. Apud iudeū ē calidꝰ ⁊ apud plures alioꝝ ē frigidꝰ i tertio. ⁊ apud scirek indū i ipo ē calefactio ⁊ forsitan v̓itas est ꝙ ipe siccꝰ ē ⁊ parū hn̄s frigiditatis. Opatiōes ⁊ ꝓpetates. Extinguit caliditatē sāguis. Decoratio. Fortes efficit radices capilloꝝ ⁊ denigrat capillos. Instrumēta iuncturarū. Cōfert neruis valde. Mēbra oculi. Cōfortat oculū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfortat cor ⁊ subtiliat ipm itellectui ꝓbet augmētū. Mēbra nutrimēti. Cōfortat stomachū ⁊ ꝓpat ipm: sedat sitī ⁊ vomitū: ⁊ facit appetitū cibi. Mēbra expulsiōis. Cōfortat anū ⁊ excitat coitū: ⁊ apud quosdā strigit vētrē. Verū qd ex ipo nutritū ē lenit vētrē absqꝫ labore ⁊ ꝯfert hemorroidibꝰ ⁊ soluit phl̃a ⁊ m̃liaꝫ.

De epythimo Ca.ccxxix.

Epithymū qd ē. Est semē ⁊ flos ⁊ stipites parui ꝯfracti. ⁊ ē acutū calidū pūgitiui saporis seia hn̄s rubea cuiꝰ plāte v̓tꝰ ē sicē virtus alhasce. verū alhase. Electio. Qd ex eo bonū ē est cretēse ⁊ hyerosolymitanū ⁊ ē decliue ad rubedinē: ⁊ qd ē vehemētiꝰ rubeū ⁊ acutioris odoris meliꝰ ē. Et meliꝰ ē illud qd affert̃ de isula crete. ⁊ affert̃ etiā ex hortis domꝰ sācte: ⁊ ex alijs vicinis sibi: sꝫ rubedo ē fortior ⁊ sil̃at̃ semi cuscute. Natura. Et calidū ⁊ siccū i tertio ꝑm Gal̃. Et dixit hunai ꝙ est calidū tertio: siccū i fine ꝓmi. Opatiōes ⁊ ꝓpetates. Sedat iflatiōnē ⁊ ꝯuenit ꝯsistētibꝰ ⁊ senibꝰ ⁊ remouet egritudines opilationū. Instrumēta iūcturarū. Cōfert spasmo. Mēbra capit̃. Cōfert melie ⁊ epilepsie. Mēbra nutrimēti. Cōturbat eos i quoꝝ ꝯpl̃onibꝰ cholera rubea vicit ⁊ facit eis nauseā. ⁊ ē ex eis q̄ sitire faciūt. Mēbra expul. Potio epithimi sit. iiij. auꝛ̃. bibat̃ cū melle ⁊ sale ⁊ soluēdo educit melācoliā fortit̃: ⁊ educit etiā phl̃a. Quidaꝫ v̓o dixerūt qd ex eo bibit̃ sit vsqꝫ ad .ʒ.ij. ⁊ soluēdo educit melīaꝫ fortit̃ ⁊ educit etiā plegma. Quidā v̓o dixerūt qd ex eo bibit̃ sit vsqꝫ ad .ʒ.ij. et decoctio sit vsqꝫ ad .iiij. auꝛ̃. ⁊ oꝫ ut voluat̃ qd ex eo bibit̃ cū oleo amigdalino. ⁊ nō oꝫ ut in decoquēdo ipm multū elaboret̃.

De ebeno Ca.ccxxx.

Ebenus qd ē. Est nota. Electio. Que ex ea melior ē: est nigra eq̄lis in q̄ nō sūt linee. ⁊ sil̃at̃ i suo tactu cornu tornatili: ⁊ est valde cōpacta ⁊ solida i cuiꝰ sapore ē mordicatio: ⁊ cū ponit̃ sup carbonē odorat̃ ex eo odor bonꝰ acutus. Natura. Calida ē ⁊ sicca in scđo. Et existimāt qdā ꝙ ipa cū caliditate extiguit caliditatē sanguinis. Operationes ⁊ proprietates. Fricat̃ in aqua sicut plures lapidū: ⁊ ē subtiliatiua ⁊ abstersiua. Mēbra oculi. Abstergit pānū oculi ⁊ albuginē: ⁊ ex ipsiꝰ fricatione fiunt collyria: ⁊ fit ex ea alcofol ad medicinas oculi ꝓpter vehementiā cōuenientie eiꝰ. ⁊ cum adurit̃ eius seratura super sartaginem deinde abluitur confert vlceribus antiquis: ⁊ opthalmie sicce: ⁊ scabiei oculi. Membra expulsiōis. Dixit alcāzi ꝙ ipa frāgit lapidē in renibꝰ: ⁊ dicit̃ ꝙ i ipsa ē resolutio inflationis vētris.

De eruca Ca.ccxxxi.

Eruca quid ē. Ex ea alia ē siluestris: ⁊ alia hortulana. Semē aūt eruce ē illud qd i decoctione ponit̃ loco sinapis. Natura. Calida est i scđo: sicca in ꝓmo: ⁊ i hūida qdē ē hūiditas in ꝓmo. Operatiōes ⁊ proprietates. Est aperitiua lenitiua. Decoratio. Aqua eruce cum felle vaccino vestigijs vlcerū ꝯfert: ⁊ semē eiꝰ aut aq̄ ipius cū melle lētiginibꝰ. Membra capitis. Facit sodā ⁊ ꝓpe si comedat̃ sola. lactuca v̓o remouet nocumentū ab eo: ⁊ simulit̃ endiuia ⁊ portulaca. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Facit lac abūdare. Mēbra nutrimēti. In ipa ē digestio cibi. Mēbra expulsionis. Siluestris facit abūdare vrinā remouēs coitū: ⁊ faciēs ei erectionē: ⁊ ꝓpe semē eius. Venena. Qn̄ comedit̃ ⁊ bibit̃ post eam vinū odoriferū est tyriaca morsui mustele.

De elbue Ca.ccxxxij.

Elbue qd ē. Est vizbue: ⁊ ē subtilior q̄ꝫ kacula. Natura. Calida ē in ꝓmo: sicca ē scđo. Opatiōes ⁊ ꝓpetates. Est sbtil̃. Membra nutrimēti. Cōfortat epar: ⁊ stomachū frigidat: ⁊ digerit cibū.

De endiuia Ca.ccxxxiij.

Endiuia qd ē. Alia ē siluestris: ⁊ alia hortulana ⁊ ē duaꝝ speciēꝝ: hn̄s lata folia: ⁊ hn̄s stricta folia: ⁊ ipa ꝓcedit cursu lactuce. verū tn̄ sic dixerūt ē minor ea i suis opatiōibꝰ: apud me v̓o ambe vicūt eā i opando ⁊ i ꝓstādo iuuamētum opilationi epatis q̄uis minor ē ab ea in extiguēdo ⁊ ꝯfortādo. Electio. Magis iuuatiua ex eis epati est q̄ ē magis amara. Natura. Endiuia frigida ē in ꝓmo: ⁊ siccitas sicce ē in ꝓmo: ⁊ hūiditas humide ē in fine ꝓmi. ⁊ hortulana qdem ē frigidior ⁊ hūidior. ⁊ eiꝰ qdē amaritudo i estate fit fortis ⁊ declinat ad puā caliditatē q̄ nō efficit impꝛ̃ssionē. Siluestris v̓o ē minoris hūiditatis: ⁊ est taraxacon. Operationes ⁊ proprietates. Aperit opilatiōes

viscerū ⁊ venarū. ⁊ in ipsa qdē est stipticitas aliquā tula: sed nō est vehemēs ⁊ eiꝰ aq̄ cū cerusa ⁊ aceto ē mirabile epithima i infrigidādo illud cuiꝰ infrigida tio q̄rit. Instrumēta iūcturarū. Fit ex ea emplm̄ podagre. Mēbra oculi. Cōfert opthalmie cali de. ⁊ lac qdē endiuie siluestris abstergit albuginem oculi. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Fit ex ea cū farina ordei emplꝫ trēori cordis ⁊ ꝯfortat cor. ⁊ quā do dissoluitur casiafistula i aqua eius: ⁊ ex ea fit gar garismus confert apostematibus gutturis. Mē bra nutrimenti. Sedat nauseam ⁊ excitationem cholere ⁊ confortat stomachum ⁊ est de melioribꝰ medicinis stomachi cuiꝰ complexio est calida: ⁊ sil uestris quidem ē melior stomacho q̄ꝫ hortulana. ⁊ dicit̄ q̄ est ꝯueniens emplastrum opilationi epatis quocūq̄ꝫ modo sit. Calide qdē ē vehemēter cōue niens: ⁊ nō ē nocumētū ipsius frigide nocumentū reliq̄rū spērū olerū frigidor̄. Membra expulsio nis. Quādo comedit̄ cū aceto stringit vētrem ꝓ prie siluestris. Febres. Confert quartane ⁊ febri bus frigidis. Venena. Qñ ponit̄ emplastrū cū radice sua sup puncturam scorpionis ⁊ vermiū par uor̄ venenosor̄: ⁊ vespe ⁊ serpētis guasse vabras cō fert: ⁊ similiter cum sauich.

De epate Ca.ccxxxiiij.

Epar. Operationes ⁊ ꝓprietates. Hu mor gnātꝰ ab epatibꝰ ē grossius. Et saniꝰ ex eis ē epar anatis pīguis ⁊ gallinar̄ pin guiū. Mēbra capitis. Epar capraꝛ ⁊ ꝓpe hir cor̄ detegit eē epileptici: ⁊ qñ epilepticꝰ ipm̄ come dit icurrit epilepsiā. Epar stelliōis sup molares cor rosos positū sedat dolores eor̄. Mēbra oculi. Aq̄ epatis capri ꝯfert pāno comesta ⁊ i alcofol po sita: ⁊ iclinatio sup vaporē eiꝰ. Mēbra nutrimēti Epar adib ꝯfert doloribꝰ epatis oībꝰ. Inq̄t Gal. Ego qdē posui ipm̄ i medicamēto eupatorij ⁊ non reperi ipm̄ augē iuuamētū vltra illud qđ ex eo solet ꝓuēire. Ampliꝰ epar ē tardi icessus i venis nisi epar anatis pinguis. Venena. Epar canis rabiosi si det̄ in potu morso ⁊ ꝯfert. Et iā dictū est qđ ipm̄ ꝓ hibet metū aque. ⁊ iā dixerūt ꝑ illud qdā eor̄ ⁊ fue rūt curati etiā curationibus alijs.

De ere Ca.ccxxxv.

Es quid ē. Es aliud ē rubeū ad citrinitatē declinās. ⁊ ē alchabrusi qđ ē meliꝰ: ⁊ aliud ē rubeū clarū. ⁊ aliud rubeū ad nigredinē declinās. ⁊ ē genꝰ eris qđ dr̄ talacō. Et es qdē adu stū ē acre in quo etiā ē stipticitas. Cūq̄ꝫ ablutū ē me dicamē bonū ad sigillādū i corpibꝰ lenibꝰ: ⁊ sine ab lutione ē meliꝰ. Electio. Flos eris subtilius est ipso. Natura. Calidus ē: ⁊ siccus in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ere adusto ē stipti citas ⁊ acuitas ⁊ ꝯsolidatio. ⁊ ex eis q̄ de ipo dicunt̄ ē q̄ si cū forpicibꝰ de talacō fiat pillor̄ euulsio ꝓhi bet ortū eor̄. Decoratio. Denigrat capillos. Vulnera ⁊ vlcera. Ipm̄ consolidat vlcera mali gna ābulatiua: ⁊ ꝓhibet ea ab ābulatione. ⁊ corro dit carnē augmētatā. ⁊ ablutū cōsolidat vulnera. ⁊ dicit̄ q̄ si linit̄ cum melle cōueniēs ē vlceribꝰ duris adustis in corpibꝰ duris. Membra oculi. Acuit visū ⁊ cōfert duritiei palpebrar̄. Membra expul sionis. Soluit aquā citrinā qñ bibit̄ cū melle. ⁊ si ex eo liniatur palatū excitat vomitū. ⁊ potio quidē eius sit aur̄. i. s. ⁊ exhi͂bit aquositatem absq̄ꝫ nocumē to. Venena. Oportet quidem ut caueat̄ visus di mittēdi illud in quo est salsedo ⁊ amaritudo aut pi guedo sicut sūt olea ⁊ carnes aut acetositas aut dul cedo in vasibus eris ⁊ bibendi ex eis. ipsa eni trans mittūt ꝓculdubio ziniariā: ⁊ ziniar ē venenū.

De euforbio Ca.ccxxxvi.

Euforbiū qd ē. Est gūmi calidū cuiꝰ vtꝰ al terat̄ post tres aut q̄tuor annos: ⁊ qđ anti quatur tēdit ad palliditatē ⁊ citrinitatē ⁊ ñ dissoluit̄ in oleo nisi cū difficultate: ⁊ recēs ē ecōtra rio illiꝰ. sed dixerūt qdam: seruat virtutē suā qñ po nitur cū fabis excorticatis in vale. Electio. Qđ de eo bonū est recens ē clarum citrinū ad pallorem declinās acuti odoris vehemētis acredinis. Aliud vo ab hoc ē adulteratum cū sarcocolla ⁊ gūmi. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est abstersiuum ⁊ hꝫ virtutē subtilem adustiuā abstersiuam. ⁊ quod ē re cens ē vehementioris calefactionis q̄ꝫ assa. cum tñ non sit gūma sicut assa in calefactiōe sua. Instru mēta iuncturarum. Miscet̄ cū q̄busdā potiōibꝰ factis cū spēbꝰ q̄ sūt sicut piper ⁊ cinamomū ⁊ silia ⁊ cōfert sciatice ⁊ eijcit cortices ossiū in die vna. ver̄ oportet ut minuatur caro que ē in circuitu ossiū cū cerato tepefacto in vnguento ⁊ ꝯp̄mendo iungitur ex eo paralysis ⁊ stupor ⁊ cōfert valde. Membra oculi. Qñ ex eo fit collyrū est abstersiuū sed per durat eius mordicatio tota die ⁊ ꝓpter hoc misce tur cum melle ⁊ reliquis collyrijs. Membra nu trimenti. Confert aque citrine ⁊ frigori renū ⁊ cō fert habētibꝰ colicā: ⁊ potio de eo cū quibusdā semi nibus boni odoris: ⁊ aqua mellis triū anulusat di xit alcanzi: q̄ coartat os matricis vehementer adeo ut prohibeat medicinas abortum facientes eijcere fetum. Membra expulsiōis. Soluēdo educit phlegma viscosū retētū in vtrisq̄ꝫ anchis ⁊ dorso ⁊ intestinis ſm̄ q̄ dixerunt. Venena. Dixerūt q dā q̄ si illiꝰ quē aliq̄s vermiū venenosor̄ pupugit cutis capitis scidat̄: ⁊ q̄ eā seq̄tur vsq̄ quo craneū appareat ⁊ ponatur in ea hoc gūmi tritum ⁊ suatur non aduenit ei nocumētum illiꝰ. ⁊ etiam inficiunt tres. ʒ. eius in diebus tribus exulcerādo stomachū ⁊ intestina.

De equo Ca.ccxxxvij.

Equs. Operationes ⁊ ꝓprietates. Fa cit stercus eius opatiōem stercoris asini. Apostemata ⁊ bothor. Corīū pulli si ad urat̄ ⁊ liniat̄ ex eo cū aqua super bothor infrigidat eas. Membra capitis. Dicitur q̄ additiones il le q̄ sūt in genu equi qñ terunt̄ ⁊ bibūtur cum aceto sanāt soda. Membra expulsionis. Coagulum equi proprie conueniens ē fluxui antiquo ⁊ vlceri bus viscerum ⁊ fluxui.

De erugine ferri. Capitulum.ccxxxviij.

Rugo ferri. Operationes ⁊ ꝓprietates
In ipsa est infrigidatio ⁊ stipticitas.
Mēbra expulsionis. Confert fluxui ꝑturiētiū.

De ericio. Capitulū.ccxxxix.

Ricius quid ē. Siluestris est notus: ⁊ mō
tanus est aduldul hñs spinas sagittales ꝓ
pinquus nature siluestris uel terreni. Ille vō qui
ē marinus ē species hñtū ostraca. Operationes
⁊ proprietates. Eius adeps ꝓhibet effusiones ma
terierū ad uiscera ⁊ similiter eius epar ⁊ in cinere q
dē terreni ⁊ marini sunt abstersio ⁊ resolutio ⁊ acui
tas ⁊ exsiccatio. Decoratio. Quod de ericio ter
reno salitū ē cōfert elephantie ⁊ caro eius qui terre
nus est ꝯfert lepre ⁊ illud ꝓpter vehemētiā resolu
tionis ⁊ exsiccatōis ⁊ qđ adustū est de cute ericij cō
fert alopitie mixtū cū pice. Apostēata ⁊ bothor.
Cutis ericij marini pōit i medicinis scabiei: ⁊ caro
ei⁹ ꝯfert ualde scroful. Vulnera ulcera. Cinis cu
tis eius cōfert vlcerib⁹ sordidis: ⁊ mūdificat carnez
additā ⁊ caro ei⁹ cōferi scrofulis ualde ⁊ nodis pra
uis duris. Instrumēta iuncturaꝝ. Caro terre
ni salita cōfert paralysi ⁊ spasmo ⁊ egritudinib⁹ ner
uoꝝ oibus ⁊ elephantie. Membra anhelitus et
pectoris. Caro ericij cōfert extenuationi. Mē
bra nutrimēti. Confert malitie ꝯplexionis: ⁊ qđ
de eo salitū ē cū oxymelle cōfert dolori renū ⁊ ē bo
nū hydropisi. ⁊ similit eius epar exsiccatū in sole su
per pānū. Membra expulsionis. Erici⁹ terre
nus ē bonus stomacho ⁊ lenit vētrē ⁊ ꝓuocat. Et
caro ericij terreni saliti cū oxymelle cōfert dolori re
nū. Et caro ericij terreni cōfert ei qui migit in lecto
de pueris adeo ꝙ assiduatio comestiōis eius fortas
se faciet ut vrina cū difficultate egrediat. Febres.
Confert caro eius qui terrenus est febrib⁹ antiquis
Venena. Ericij caro cōfert morsui vermiū vene
nosoꝝ.

De enula. Capitulum.ccxl.

Nula quid est. Eius quidē ē hortulana: ⁊
est quedā species eius cui⁹ folia sūt ab vno
palmo usq ad cubitū vnū expāsa sup ter
rā sicut sisimber ⁊ folia lentis. ⁊ qđ in ipsa magis est
iuuatiuū est radix eius. Electio. Virtus sirupi
eius est fortis in operatiōibus suis: ⁊ melior nutri
tura eius ē cū aceto fracte caliditatis. Natura.
Est calida ⁊ sicca in secūdo: ⁊ in ipsa est humiditas
supflua: ⁊ ꝓpter illud nō calefacit corpus stati cum
ei occurrit. Operatiōes et ꝓprietates. Confert
oibus lesionibus ⁊ dolorib⁹ frigidis ⁊ cō motioni
bus vētositatū ⁊ inflatiōis. Et in ipsa ē virtus ru
bificatiua ⁊ est in ea abstersiua vltima. Instrumē
ta iuncturarū. Confert sciatice ⁊ dolori iūcturaꝝ
⁊ emplastruz factū ex radice eius ⁊ ex folijs ipsius
cōfert doloribus frigidis ⁊ cōtusioni lacertoꝝ.
Membra capitis. Facit sodā: verūtū soluit enig
neā phlegmaticā ⁊ ꝓp̄ue ēbrocata. Mēbra āhe
litus ⁊ pectoris. Adiuuat ad expuēduz deglutita
cū melle: ⁊ est bōe opatiōis qū admiscet cū electua
rijs mūdificātibus pect⁹. Et ē ex eis q letificāt ⁊ cō
fortāt cor ⁊ qñq fit ex ea vinū hoc mō. Sumūt de
ea auf. l. ⁊ ponūt i vi. anulusat musti ⁊ bibit p⁹ tres
mēses: ⁊ mūdificat pect⁹ ⁊ pulmonē. Mēbra expul
ionis. Decoctio radicis eius ꝓuocat vtrūq ⁊ ꝓ
prie sirupus eius. Et qui assuete vtit enula nō indi
get ut migat oi hora. Venena. Cōfert morsui ve
nenosoꝝ vermiū ⁊ ꝓprie egyptia.

De hematite. Ca.ccxli.

Ematites quid ē: qñq3 inuenit in mineris
⁊ qñq subtiliātur aliqui in adurēdo ma
gnetē: ⁊ qđ ꝓuenit inde ē ematites i opatiōibus su
is. Electio Melior alscedenigi ⁊ ille qui ē velo
citer frāgibilis equalis duritiei cui nō admiscet sor
des ⁊ in quo sunt vene. Natura. Nō ablut⁹ ca
lidus est in primo siccus in secūdo ⁊ ablut⁹ est frigi
dus ad scđm ꝓpter ablutiōem siccus in tertio.
Operationes ⁊ proprietates. In ipso ē stipticitas
vehemēs: ⁊ apparet qū fricat i aqua donec in ipsa
resoluat eius sordicies. Et eius virtus ē ꝓhibens
⁊ in ipso ē calefactio quedā ⁊ subtiliatio ⁊ exsiccatio
ultia. ⁊ dixerūt quidā ꝙ ipse ē i virtute marchasite
sed est siccior ⁊ minoris caliditatis preter in subtilia
tione ⁊ abstersione. Vulnera ⁊ vlcera. Admini
strat sicut pulueriзat sup carnē additā ⁊ extenuat eā
Mēbra oculi. Abstergit vlcera oculi ⁊ cōsolidat
ea qū administrat cū albugine oui. Et qñq ꝯfert
solus aspitati palpebrarū: ⁊ si fuerit illic apostema
calidū administret prius cū aqua: deinde inspisset
gradati: aut spgat sicut pluis sup carnem additaз:
⁊ qñq cōfert vlcerib⁹ oculi solus. Mēbra expul
sionis. Dat in potu cū vino ad difficultatē vrinē
⁊ ad fluxū mēstruoꝝ. Et i ematite ē ꝓpetas rectificā
di gonoreā.

De helleboro. C.ccxlij.

Elleborus quid ē. Ille qui niger ē ē fru
sta incisus: ⁊ eius acuitas ē fortior acuita
te albi: ⁊ illi qui ipз colligūt pseruāt ab ei⁹
nocumēto comedēdo allea ⁊ bibēdo vinū ⁊ folia
quidē plāte eius sūt silia folijs aldulb: sed sūt vehe
mētioris nigredinis q̄ ipsa: ⁊ habet crus breue ad
purpureitatē declinās: ⁊ eius figura est sicut figura
racemi. ⁊ in ipsa ē fructus ⁊ habet venas subtiles ni
gras ex cuiusq quarū rabice sicut duo capita cepa
rū egrediūtur ⁊ qđ de ea administrat sūt vene iste ⁊
ori in siccis. Electio. Melior est ille qui ē medi
us inter veterē ⁊ nouū: ⁊ grossū ⁊ extenuatū habēs
colorē cineritiū velociter frangibilis nō pōderosus
in cuius vacuitate est quidā simile tele aranee sapo
rē habēs acutū ⁊ mordicās linguā: ⁊ bonū qđ ð co
administrat est ut assumat lignū paruū qđ ē apud
radicē eius ⁊ infundat parua aqua ⁊ excorticet ⁊ as
sumātur cortices illi ⁊ exsiccentur in vmbra ⁊ admi
nistrētur triti ⁊ cribellati: ⁊ potio ei⁹ sit tres kermet
⁊ meli⁹ ē ut in potu detur cū petroselino ⁊ dauco ⁊
qñq dat ex eo usq ad auf. ij. Natura. Calid⁹
ē ⁊ siccus usq ad secūdū. Opationes ⁊ ꝓprieta
tes. Est resolutiuus subtiliatiu⁹ ⁊ ē fortis abster
sionis adeo ꝙ corrodit carnē mortuā ⁊ qū nascitur
apud radicē vitis fit virtus vini eius solutiua. Et

de ꝓprietatibꝰ quidē hellebori ē ꝙ ipse ꝑmutat cor pus a sua ꝯplexione ⁊ facit ipm̄ ꝯplexiōem bonā iuuenilē acquirere ⁊ multi sūt qui helleborū albū sumūt ad vomēdū ⁊ non facit vomere ⁊ nō soluit sed facit illud qꝺ facit vomitus ⁊ solutio. ⁊ conueni entia eius ad viros ⁊ viragines mulieres ⁊ fortiōes ⁊ adolescētes ⁊ eos qui habēt carnes teneras in cor pore ⁊ multitudinem sanguinis est plurima ⁊ non est ꝯueniens castratis neq̄ʒ mollibus ⁊ ipse quidem est conueniēs in martio: deinde in septēbri: verūta men oportet ut ante ipm̄ precedāt tres dies penitꝰ in quibus abstineat a comestione ⁊ potatiōe grossa rū ⁊ ut administrētur ea que gaudere faciāt ⁊ dele ctari ⁊ ut euomat: ⁊ ut eijciat post cenā duabus vici bus aut tribus deinde assumat. Decoratio. Li nitur super morpheā cū aceto: ⁊ similiter loca i qui bus sunt sordes ⁊ silr̄ sup albā morpheā ⁊ eradicat verrucas ⁊ euacuatio q̄ fit cū eo ꝯfert albaras ⁊ silr̄ albus. Vulnera ⁊ vlcera. Linitur niger ⁊ albꝰ cū lacte super scabiē ⁊ ipetiginē cū aceto ⁊ ad exco riationē linitus valet ⁊ fit cū eo euacuatio que fit cū aceto ad excoriationē ⁊ ad fistulas duras ⁊ ꝯfert du ritiei eorū ⁊ fiunt ex eo sicut licinia ⁊ imittūtur fistulis ⁊ dimittunt ꝑ diē: ⁊ qn̄ extrahūtur ex eis eradicant corpora earū. Instrumēta iuctu. Confert pa ralysi ⁊ dolori iuncturarū ⁊ euacuatio facta ꝑ ipm̄ est medicamē eorū oīum forte. Mēbra capitis. Qn̄ decoquit cū aceto ⁊ distillatur in aurē sedat so nitū: ⁊ qn̄ os colluit ex illo aceto sedat dolorē den tiū: ⁊ qn̄ distillatur decoctio eius in aurē debilis au ditus ꝯfortat ipm̄ ⁊ ꝯfert melie que ē cū aliquis solꝰ aliena loquit ⁊ emigranee antique ⁊ egritudinibus capitis .s. epilepsie ⁊ melie. Mēbra oculi. Con fortat visum quando ponitur in alcofol. Mem bra expulsionis. Cōfert mlie ⁊ diūo eius ⁊ soluē do educit ex toto corpore absq̄ʒ horribilitate ⁊ ex hit cholerā etiā ⁊ phl'a: ⁊ extrahit oēm supfluitatem mixtam sanguie; ita ꝙ ab extremitatibꝰ corporis et a cute: ⁊ oʒ ut fiat velocis solutionis cū scamonea ⁊ misceat ei petroselinū ⁊ daucus: ⁊ qn̄q̄ʒ dat i potu hoc mō: infunditur in oxymelle aut vino dulci. et dimittitur in ipso aliquo spacio: deide coquit vinū illud cū lentibus aut cū ordeo aut gallina ⁊ ad sor bendū datur ius eius. ⁊ qn̄q̄ʒ admiscet duobꝰ au reis de eo quantitas triū anulusat de scamonea et quādoq̄ʒ decoquit cū lentibus. Et iā quidē dictum est in tabulis ꝓprietatū de regimine eius qꝺ oʒ fie ri in hoc loco etiā. Et ipse ualde confert apātibus i itestinis ⁊ vesica: ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua. Per mutatio. Loco nigri ponit mediū pōdus ipsius de mezerion ⁊ due tertie pōderis eius de agarico. Filius autē. Mesangue dixit ꝙ loco eius ponitur condes.

De helleboro albo. C.ccxliij.

Elleborus albus quid est. Cortex corticū ramorū diuerse figure silis rei veteri albe i quo nō ē ꝗuitas: ⁊ silatur etiā radicibꝰ al tee cꝰ amaritudo ē vehemētior amaritudie nigri. ⁊ eius plāta ē sicut arnoglossa: aut sicla siluestris: sʒ ē breuior ea. rubei coloris: ⁊ lōgitudo cruris eius est vsq̄ʒ ad .iiij. digitos ꝯiūctos i latitudie ꝯcauū. ⁊ hʒ venas plīmas a radice vna ꝓcedentes sicut cepe et nascit in locis mōtuosis: ⁊ colligit in tēpore messis ⁊ exsiccature. Electio. Ille qui est electus: ē pla nā hn̄s supficiē cū equalitate albus velocit frāgibi lis plīma hn̄s ꝗna minuta nō mordicās linguam stati vehemēter, ⁊ attrahit saliuā. Qui aūt vehemēt mordicat stati ē prefocatiuus: sʒ opationes regimi nū in ipo ꝑdicte sunt in ca. ꝓprietatū. Natura. Cal's ē ⁊ siccus i medio secūdi. Opati. ⁊ ꝓprie. Albus ē vehemētioris amaritudinis ⁊ niger est ve hemētioris caliditatis: ⁊ cū mus comedit ipsū mo rit ⁊ ex idustria ꝓbat illud ⁊ comedit de ipso mus in sauich ⁊ melle: ⁊ qn̄ coquit cū carne dissoluit eā ⁊ debilitat eā: de ipso vero iciso sumūt .v. aur. ⁊ po nunt in nouē. ℥. aque pluuial' ⁊ dimittūt in ea tribꝰ diebus ⁊ colat ⁊ fit tepida ⁊ bibit ⁊ h̄ ē infusus: dei de est ille qui est decoctus qui hoc mō ꝑparat libra vna de eo inciso in duobꝰ kist aque pluuial' posita tribus diebꝰ infūdat ⁊ decoquit donec eiꝰ tertia ps remaneat: deinde extrahit ab ea helleborus ⁊ ꝓijci tur super aquā mellis boni colati quantitas duarū lb. ⁊ inspissat ⁊ sumit ex eo cochelariū magnū sicut est: aut cū aqua calida ⁊ hoc est sanū ⁊ tutū: deide ē cortex incisus post ꝯfractꝰ in eo positus qꝺ sit sicut aqua ordei ut nihil remaneat in gutture ⁊ stō. dein de est ille qui est puluerizatꝰ prepatus cū aqua mell ⁊ iste ē ille qui plīmū nocet, ꝓpterea ꝙ remāet i mea tibus: quare oʒ bibētē ipm̄ preparare res quibꝰ me dicat ille qui forsitā incidit in spasmū sicut ius galli ne ⁊ sirupū de isopo cū mētastro ⁊ ruta: ⁊ lentes et olera boni odoris sicut factū est de ciperis ⁊ lilio et narcisco: ⁊ ut sint apud eū acetū acuti odoris ⁊ po ma ⁊ cydonia ⁊ panis calidus ⁊ vinū odoriferū et medicamē sternutatoriū ⁊ pēna ⁊ cōdisi ⁊ anetū ⁊ le ctus stratus ⁊ ventose diuerse ⁊ qn̄ ascellat cū faci litate sorbeat aquā frigidā ⁊ odoret odores bonos ⁊ cibetur ex eis quorū chimus bonus ē. Et si iā acci dit ei spasmus ⁊ debilitas tūc detur ei panis fractus in vino aut aqua mellis: ⁊ qn̄q̄ʒ oʒ ut reiteret ⁊ cibe tur pane ifuso in aqua frigida: ⁊ si accidat ei singul tus in medio opationis detur ei aqua mellis in qua decoctus sit raphanus: ⁊ si medicina in ipso nō mo uet post aliquantulū spaciū bibat aquam mellis cum aqua calida in qua decocta sit ruta: aut detur ei in potu aqua ⁊ oleū ⁊ vomat cum penna intincta i oleo de ciperis ⁊ de lilio ⁊ eleuetur in suspēsorio: ꝙ si ac ciderit ei sicut prefocatiua sumat in potu de deco ctione hellebori quantitatem trium. ℥. illud eni ad iuuat medicinā ⁊ remouet accidens. Si vero non iuuerit faciat clistere acutū ⁊ in potu dent tres anu lusat de eo: nō ut euomē faciat sʒ ut expellat ꝑfoca tionē ⁊ fiat ut sternutet cū sternutatorijs ꝙ si singul tus vomitu nō remouet administremꝰ tūc vētosas super spondiles magnas q̄ sunt inter spatulas: ⁊ st

reliquas dorsi spondiles. Vento se enim equāt contorsionem accidentez post sing..ltū. ⁊ inunge membra spasmata cum oleo vehemētis calefactionis et cum aqua balnei ⁊ tina: operatenis in isto capitulo operationez nigri. Membra capitis. Quando odoratur ille q pulverizat⁹ est exsiccat sternutationem

Membra oculi. Acuit visum. Membra nutrimenti. Hellebor⁹ albus ꝯfortat fortiter: sꝫ i ipo est timor: qñ ꝑuocat qñqꝫ vero ponit in pane ut uomere facit. ⁊ oportet ut illi in quo timet ut ꝑfocatio nō in potu tribuat stomacho existente văcuo hmōi eniz debilis est. Venena. Interficit qđ de eo superfluū est homies: ⁊ est venenū canibus ⁊ porcis et stercus bibētis interficit gallinas.

De eupatorio. Capitulū. ccxliiij.

Eupatoriū quid est. Est ex herbis aromaticis ⁊ habet folia sicut folia canabis: ⁊ flos eius sicut nenufar. ⁊ est illud qđ administrat ⁊ succus eius. Natura. Est calidū in p̄mo siccū in secūdo. Operationes ⁊ ꝓꝓetates. Est subtiliatiuū incisiuū valde: ⁊ abstersiuū sine attractione: ⁊ sine caliditate manifesta. ⁊ in ipo est stipticitas pauca ⁊ pōticitas ⁊ amaritudo fortis sicͭ ē amaritudo aloes. Decoratio. Est bonuꝫ initio alopitie ⁊ tyrie. Vulnera ⁊ vlcera. Linit cū adipe veteri sup vlcera difficil ꝯsolidatōis ⁊ eius succus ꝯfert scabiei ⁊ pruritui qñ bibit cū aq̄ fumi terre ⁊ oxymelle: ⁊ silr flos eius, ⁊ succus ipius est fortior. Membra nutrimenti. Confert dolorībus epatis ⁊ opilationibus eius: ⁊ ꝯfortat ipm: ⁊ ꝯfert duritiei splenis et apostematibus epatis: ⁊ apatibus stomachi: ⁊ eius herba ⁊ succus ꝯferūt malitiei forme: ⁊ accītib⁹ hydropis. Membra expulsionis. Datur in potu cū vino ⁊ ꝯfert vlcerib⁹ intestinoꝝ. Febres. Cōfert febribus chronicis ⁊ antiqs ꝑꝑe succ⁹ eius: ⁊ ꝑprie cū succo absinthij. Permutatō. Loco ei⁹ ponit pondus de assaro ⁊ medietas ponderis ipsi⁹ de absinthio.

Capitulū de lr̄a. F. De fabis. Capi. ccxlv.

Fabe quid sūt. Note sunt: ⁊ alie sūt egyptiace. ⁊ alie nabathie: ⁊ nabathie qdem sunt vehemētius stiptice ⁊ egyptiace sunt humidiores ⁊ minoris nutrimēti. virides vero sunt plurime supfluitatis. ⁊ si non esset tarditas sue digōnis: ⁊ multitudo inflatōis eaꝝ nō essent minores in nutriendo bū q̄ꝫ pultes ordei: sꝫ sāguis eaꝝ est grossior ⁊ fortior. Electio. Meliores ex eis sunt grosse albe q̄ a gurgulionibus nō pforant: ⁊ deteriores eaꝝ sunt recētes. ⁊ eaꝝ qđ rectificatio ē ꝓlongatio infusionis eaꝝ ⁊ bonitas decoctōis ⁊ comedere eas cū pipere sale ⁊ hasce ⁊ origano ⁊ similibus cuꝫ oleis. Natura. Proxime sunt eq̄litati sed sunt declives ad frigiditatē ⁊ siccitatē plus ⁊ in ipis est humiditas superflua ⁊ ꝑprie in viridib⁹. De veritate vero viridi uꝫ est ut iudicent frigide ⁊ humide. Quidaꝫ autem qui ponūt frigiditatē fabaꝝ in gradu scđo. moduꝫ excedunt. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Abstergunt parūper ⁊ iflāt valde. ⁊ si eaꝝ decoctio bū fiat ⁊ liant sicut pultes ordei tūc decoctio vehemēter iterata cum aqua removet eaꝝ inflatōez. veꝝ cū fabe excorticant ⁊ molunt ⁊ decoquūtur in vase sine motu minoratur eaꝝ inflatio: ⁊ q̄ ex eis frixe sunt pauce sūt inflatōis: sꝫ sunt tardioris digestionis ⁊ cocte cū suis corticib⁹ sunt plus inflative fortasse eaꝝ farina est minoris inflationis: sꝫ eaꝝ q̄ sūt nabathie est virtus stiptica et eaꝝ cortex est fortioris stipticitatis et non abstergit: ⁊ egyptiaca est stipticior omnib⁹: ⁊ in ipa est abstersio, ⁊ generat ex ea caro moll: ⁊ generāt hūores grossos. Hyp. quoqꝫ testificat⁹ est bonitatez nutrimenti eaꝝ: ⁊ ꝯservationem sanitatis ab eis: ⁊ qñ scindunt in duo media ⁊ ponunt sup fluxuꝫ sanguis incisionis valent. Et de ꝓprietatib⁹ qdem eaꝝ est ꝙ abscidunt oua gallinaꝝ cū nutriunt ex eis ⁊ ꝙ faciunt videre somnia cū alienatione ꝑturbata: ⁊ ꝙ faciunt accidere pruritū ꝑprie recētes. Decoratio. Quando ex corticibus eaꝝ fit emplastruꝫ capillis subtiliat eos: ⁊ qñ fit ex eis emplastꝝ sup femur infantis prohibet ortum pilloꝝ: ⁊ silr qñ sepe iterat sup locū rasum: ⁊ abstergūt morpheaꝫ in facie p̄cipue cū cortice ⁊ pānum ⁊ lētigines ⁊ faciūt coloreꝫ bonum. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex eis emplastꝝ cuꝫ vino sup apostemata testiculi. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vlcerib⁹ lacertoꝝ. Instrumēta iūcturaꝝ. Cōfert spasmo lacertoꝝ ⁊ mor emplastri sr ponūt cū decoctione sua podagre cū adipe porci. Mēbra capitis. Faciūt soda ⁊ nocēt omnib⁹ qbus accidit soda ⁊ res viridis q̄ est in cōcavitate eaꝝ q̄ sunt egyptiace cuius sapor est amarus cum terit ⁊ miscet cuꝫ oleo ros ⁊ distillat in aurez confert dolori eius.

Membra oculi. Ipse cū melle ⁊ fenugreco more emplastri supposite, faciunt obfuscationi oculi et palpitationi: ⁊ ex eis cū ture ⁊ rosis ⁊ albugine oui fit emplastꝝ exitui oculi ꝑꝑe qui est pupille. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Bone sūt pectori ⁊ sputo sāguinis cōferūt etiā tussi: ⁊ si misceant cū melle ⁊ farina fenugreci cōferūt apatibus gutturis calidis ⁊ duaꝝ amigdalaꝝ ⁊ eaꝝ emplm̄ est bonū apatibus mānulle ⁊ caseitati lactis in ea. Membra nutrimē.

Sunt diffic l' digestionis. ⁊ tarde descensionis: ⁊ nō sunt generative opilationū. Et decocte cū corticibus suis in aceto, ꝓhibent vomitū. Mē. expul. Que ex eis decocte sunt cū aceto ⁊ aq̄ ꝯferūt solutōi antiq̄: ⁊ cū ꝑꝑe fuerint cū corticib⁹ suis: ⁊ ꝯferūt dysenterie ⁊ ꝑꝑe nabathie. ⁊ eaꝝ sauich ꝯfert ad illud sic etiā eaꝝ sorbitio. Et eaꝝ sorbitio ꝯfert apati testiculoꝝ ꝑꝑe decoctarū cū vino.

De Fece. Ca. ccxlvi.

Fex. Electō. Melior fex ⁊ sanior est fex vini veteris. deinde q̄ silis ē ei: ⁊ fex qdē aceti est vehemētis v̄tutis. Et oportet ut aduratur post ipi⁹ exsiccationē bū sicͭ adurit spuma maris invitreata linita ex luto aut olla. ⁊ finis adustiōis ei⁹ ē ut albescat ⁊ pulvericet: ⁊ silr ois fex. Et oportꝫ qdē ut ois fex administret dū est recens ⁊ fiat qđ necessariū est de adustione ei⁹ ⁊ tūc administret. que eni ex ea vetus est ē debil' virtutis. Et oportꝫ qdē ut coopiat

in vase ⁊ nō appareat aeri: ⁊ qn̄cq̧ abluit sicut lauat
tutia Operationes ⁊ ꝓꝑetates. Fex aceti fortior ē
alijs fecibꝰ: ⁊ virtꝰ abstersionis eiꝰ est stiptica: ⁊ adu
stiua ⁊ putrefactiua ꝟtute alia Decoratio. Que
adusta est administretur in vngue albificata cū gū
ma pini ⁊ rectificat ipsum. Apostēata ⁊ bothor.
Fex non adusta est bona inflationi sola: ⁊ cū myr
to etiam: ⁊ exsiccat bothor cum quo sunt vlcera.
Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Fex non adusta
extinguit inflationem capitis in quo constrictus est
sanguis. Membra nutrimēti. Fex non adusta
prohibet fluxum materierum ad stomachum.
Membra expulsionis. Qn̄ exteriꝰ apponit ma
trici emplastrū ex fece nō adusta ꝯfert fluxui sangui
nis menstrui.

De fumo. Ca. ccxlvij.

c Umus qd ē. Est terreꝰ subtil: ⁊ diuersificat
eius substantia. ⁊ omnes eius species sunt
exsiccantes substātia sua terrea: ⁊ est in eis
igneitas pura. Electio. Fortior eoꝝ est fumꝰ alchi
tran. deīn fumꝰ picis humide. deinde fumꝰ storacis
postea myrrhe. deinde turis. postea terebinthine. et
videtur ꝙ fumꝰ napte sit fortior omnibꝰ. Opera
tiōes ⁊ ꝓprietates. Fumus est substātia terrea sub
tilis digestiuꝰ resolutiuꝰ Membra oculi. Fumꝰ
turis ⁊ fumꝰ terebinthine etiā ponunt in medicamē
tis vlceꝝ oculi: ⁊ ꝓhibēt ortū piloꝝ additoꝝ ⁊ cursū
⁊ corrosionē ⁊ hūiditates cū quibꝰ nō ē opthalmia
⁊ vlcera lachrymaliū.

De flore eris. Ca. ccxlviij

f Los eris. Operatōes ⁊ proprietates.
Est stipticꝰ corrosiuꝰ mordicatiuꝰ Vulne
ra ⁊ vlcera. Corrodit carnē additā Mē
bra capitis. Ponit in desiccatiuis vlceꝝ auris ⁊
qn̄ illō qō ex eo albū ē terit ⁊ suffiat in aure delet sur
ditatē antiquā ⁊ ex eo tāgit palatū cū melle ꝓpt̄ apā
ta gule ⁊ vue. Membra expulsionis Quatuor
anulusat eiꝰ soluūt humorē grossū ⁊ soluūt aquā ci
trinam ⁊ po nitur in exsiccatiuis hemorroidarum ⁊
exiturarum ani.

De fistula pastoris. Ca. ccxlix.

c Istula pastoris. Natura. Calida est ⁊
sicca ⁊ forsitā in ꝑncipio secūdi: ⁊ dr̄ qn̄ re
soluit augmentationē. Membra expul
sionis. Exptus est Gal. ꝙ succꝰ eius frāgit lapidē
in renibus. ⁊ dixerunt qdā ꝙ ꝯfert vlceribus intesti
norum ⁊ pungitiuo dolori ⁊ infirmitatibꝰ matricis
⁊ facit prouocationē vtriusq̧ ⁊ confert fixuris.
Venena. Et aureus aut duo aurei in potu' acce
pti conferunt ei qui bibit leporem marinū ⁊ opium
⁊ reliqua.

De frumento. Ca. ccl.

f Rumentū Electio. Meliꝰ est illud qō
est mediū inter duritiez ⁊ raritatē magnū
pingue recens planū qō est inter rubedinē
⁊ albedinē. Frumentū vero nigrū est mali nutrimē
ti. Natura. Est calidū ⁊ tempatū in hūiditate ⁊
siccitate ⁊ ipsiꝰ sauich declinat ad siccitatē Opatō
nes ⁊ proprietates Triticū plurimi est nutrimēti. Et
frumentū elixatū est tarde digestionis inflatiuū. verū
eiꝰ nutrimentū qn̄ digerit est plurimū. Et adarma-
cha quidem est ꝓxima amilo sed est calidior: ⁊ fari-
na viscosa ꝑ naturā est nō viscosa arte. Et neq̧ est vi
scosum natura sicut viscosum arte. Sauich ꝑterea
tritici est tarde descensionis ⁊ plurimū inflatiuū indi-
gens dulcedine faciente ipm descendere velociter ⁊
ablutōe cū aq̄ calida: ita vt remoueat inflatio eius ⁊
humor sauich est paruꝰ Amilū vero est frigidū ⁊ hu
miduz viscosum: ⁊ frumentum est magis nutritiuū
corpis oībus granis. Decoratio Triticū mūdifi
cat faciē ⁊ eiꝰ farina ⁊ amilū cū croco est medicamē
panni. Mēbra nutrimēti. Sauih tritici ⁊ ordei
granat. Mēbra expulsionis. Triticū crudū ⁊ etiā
decoctū elixatū nō mollitū: neq̧ fractū: neq̧ coctū
ita vt sit puls ⁊ fractū etiā silr̄ qn̄ comedit gn̄āt ver-
mes. Venena Triticū tritū puluerizatū sup mor
sum canis rabiosi ē iuuatiuū.

De Fenugreco. Ca. ccli.

f Enugrecū qd est. Notū est. Natura.
Calidū est in fine ꝑmi siccū in ꝑmo. Et nō
euacuat ex humiditate extranea. Opera
tiones ⁊ ꝓꝑetates. Eiꝰ virtus est digestiua lenitiua.
Et illud ꝓpt illud qō in ipso aggregāt de caliditate
cū viscositate ⁊ ipsiꝰ viscositas ꝓhibet dominiū no-
cumēti caliditatis eiꝰ ⁊ eiꝰ caliditas opatur cū facili-
tate. ⁊ eiꝰ humor est malꝰ licet nō sit paucꝰ. Deco
ratio. Eiꝰ oleū qō fit cū myrto ꝯfert capill' ⁊ vesti-
gijs vlceꝝ ⁊ ꝯfert fissuris frigidis ꝑ mucilaginositatē
suam ꝓpe cū oleo rosaceo: ⁊ ingredit in medicinis
panni: ⁊ facit colorē bonū ⁊ alterat odorē oris ⁊ fa-
cit fetere odorē corporis ⁊ sudoris. Apostemata
⁊ bothor Resoluit apostemata phlegmatica ⁊ du
ra ⁊ eius farina ad apostemata calida apparentia ⁊
occulta cū nō sunt inflāmata sȝ sunt declinantia ad
duritiem quandam ⁊ lenit dubellet ⁊ maturat ea.
Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert cū oleo ro. adustioni
ignis. Membra capitis. Mundat furfures ab
lutōne capitis facta ex eo facit sodā capiti ⁊ proprie
cum comedit cum muri ꝯ̄uis sit cuz almuri minꝰ
nocumentū stomacho. Membra oculi. Deco
ctio fenugreci sanat atarafa. Membra anhelitus
⁊ pectoris. Clarificat vocem ⁊ pulmoni tribuit ali
quod nutrimentū ⁊ lenit pectus ⁊ guttur ⁊ sedat tus-
sim ⁊ disniaz ⁊ ꝓprie quādo coquit cū melle aut da-
ctilis aut ficubus ⁊ melius est ut coniūgatur cuz da
ctilis carnosis ⁊ sumat succus amboꝝ ⁊ misceat cuz
melle plurimo ⁊ sup prunas tempate calefiat ⁊ assu
matur ante cibum tempore longo. Membra nu-
trimenti. Cum nitro emplastrū factum ex eo con-
fert spleni ⁊ eius decoctio cuz aceto debilitati stoma
chi. ⁊ ꝓprie qō ex eo recens est ⁊ eius electuariuz fa-
cit nauseam. sed acetum ⁊ muri expellunt nocumen
tū cōmestionis eius. Membra expulsionis. Fit
encatisma in decoctione eius ad apostemata matri-
cis dolorem eius ⁊ coartationez ipsius. ⁊ eius deco
ctio cum aceto conuenit vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ similit.

recens cū aceto qñ comedit fractuȝ. Et decoctio ei⁹ cū aqua calida est bona tenasmoni ⁊ solutioni. ⁊ ei⁹ oleū est bonuȝ apostematib⁹ ani ⁊ clisterizat̃ e iā ad tenasmon ⁊ doloreȝ vētris pūgitiuū ꝓprie cū almu ri ante cibuȝ ⁊ non mouet ad expellendaȝ fecem nisi ꝓpter suā acrimoniaȝ. ⁊ ꝓprie cū melle non pluri mo ut non mordicet fortit̃: ⁊ eius decoctio cuȝ melle facit descendere humiditates grossas ab intestinis. ⁊ ꝓuocat vrinā Et mēstrua. ⁊ supponit̃ cū adipe ana tis ⁊ confert duritiei matricis ⁊ facit gnātōcȝ matri cis facilē cuius generatio ē difficilis ꝓpter desiccati onē. ⁊ ē bonuȝ habētibus hemorroidas. facit sterc⁹ boni odoris. ⁊ facit fetere vrinaȝ ⁊ sudoreȝ ⁊ non est sicut lupini in difficultate sui exitus.

De ferro. Capitulum. cclij.

Ferruȝ quid est. Est tres spēs seneburucā: ⁊ lieremchē ⁊ suludeth. Seneburucaȝ er go ē alfuledh nāle ⁊ alfuledh artificiale est puruȝ ex lieremchē ⁊ scoria. Seneburucā ꝓpinqua est scorie eris. Et ego qdeȝ scorie singulare faciā ca pitulū in capitulo de. S. Operationes ⁊ ꝓprie.

Eius ziniar stipticū est corrosiuū ⁊ scoria ipius est debilior ziniar eius ⁊ ipa est fortioris exsiccationis omni scoria. Decoratio. Erugo eius supposi ta panniculo cū vino est bona. Aposte. ⁊ bothor Erugo ferri cuȝ vino sup herisipilā ⁊ bothor vtil est. Instrumēta iūctu. Erugo eius cū vino sup podograȝ ꝯfert ei. Membra capitis. Quando terit̃ cū aceto forti ⁊ coquitur in ipa ē illud acetū medi camen saniei antiq̄ currēti ex aure. Membra ocu li Est bona aspitati palpebrar ⁊ vngule. Mem bra nutrimēti. Vinū ⁊ aqua in qbus extinguit̃ fer ruȝ confert apostemati splenis ⁊ mollificatōi stoma chi ⁊ debilitati eius. Membra expulsiōis. In ei⁹ scoria est virtus soluēs aliqua debilior ea que ē in scoria eris: ⁊ eius erugo est stiptica: q̄re supposita abscindit fluxū sāguinis ex matrice: ⁊ eius erugo sti ptica exsiccat hemorroidas: ⁊ vinū in quo extinguit̃ ferruȝ retinet solonez antiquā ⁊ dysenteriaȝ ⁊ cōfert mollificationi ani ⁊ insensibilitati vrine ⁊ fluxui mē struorum et confortat coytuȝ.

De fascolis. Capitulū. ccliij.

Fascoli. Natura. Rubei calidiores sunt eor. Filius. Mesaugue ⁊ Arsaianis dixe runt q̄ sunt frigidi ⁊ sicci: ⁊ apud me suba eor est sicca in qua ē hūiditas supflua ⁊ ipi ad cali ditatem declinant. sȝ rubei sunt calidiores. Ope rati. ⁊ ꝓprietates. Sunt velocioris digestionis ⁊ egressionis q̄ȝ mes: ⁊ non sunt minus nutritiui eis. Et dixerūt q̄ sunt minoris inflationis: ⁊ est in eo cō sideratio ⁊ verius ē q̄ ipi sunt magis inflatiui q̄ȝ est mes: vel fabe sunt magis inflatiue eis: ⁊ humor fa seolor ē hūid⁹ phlātic⁹ ⁊ faciūt videre sōnia ma la. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Sunt boni pectori ⁊ pulmoni. Membra nutrimenti. Ge nerant humorem grossum: sed synapis prohibet nocumentuȝ eor: ⁊ similit̃ acetuȝ cū sale ⁊ pipere et origano: ⁊ ut bibatur super eos vinū passum purū ⁊ qui cum aceto sunt nutriti pauce sunt humiditatis.

Membra expulsionis. Prouocant menstrua ꝓprie rubei ⁊ ꝓpe cū oleo de nereideȝ.

De fistula pastoris. Capitulū. ccliiij.

Fistula pastoris. Operationes ⁊ ꝓprieta tes. Virtus eius est virtus abstersiua. Apostemata ⁊ bothor. Resoluit aposte mata fluxa ⁊ grauia in visceribus. Membra ex pulsionis. Confert lapidi renuȝ ⁊ frangit ipm. De coctio eius ⁊ radix ipsius cōfert vlcerib⁹ itestinor.

De felle. Capitulum. cclv.

Fel. Electio. Fortiora fella q̄drupeduȝ sunt fel vaccinuȝ. deinde fel adubua ⁊ vrsi deinde caprinuȝ post ouinū: ⁊ magis ico lume felliuȝ auium est fel galli ⁊ duragi ⁊ cubugi. Reliqua aūt fella auiū sunt fortiora fellib⁹ q̄drupe duȝ qñ ꝯpant̃ rapaces ear cuȝ pascentibus ⁊ venā tes cum feris siluestribus: ⁊ fel qdeȝ forte valde vis cosuȝ est fel rapaciū ⁊ ꝓprie magnor. ⁊ de eis electū est illud cuius color est citrinis naturalit̃. Illud vo quod est ut ziniar: ⁊ quod est ut azul sunt mala. ⁊ simil̃r qd̄ est pure rubeū. Debilius aūt felliū est fel porcinū ⁊ fel qdeȝ alsabut ⁊ piscis qui nominat̃ scorpio ⁊ te studinis est fortius fellibus q̄drupeduȝ Ingt̃. Dia. stringat̃ extremitas fellis ⁊ buliat in aqua f̄m quāti tatem q̄ homo tres eius feruores ꝯputet: deīn ex trahat̃ ⁊ exsiccet̃ in vmbra in qua nō sit ros ⁊ reserue tur. Natura. Omnia calida sunt ⁊ sicca in q̄rto.

Operationes ⁊ ꝓprietates. Fel omne est calidū abstersiuū ⁊ diuersificat̃ f̄m masculū ⁊ feminam: et f̄m dispositionē sitis ⁊ famis: ⁊ dispōem saturitat̃ ⁊ dispositionē getis ⁊ exercitij. Decoratio. Fel asini siluestris eradicat mor ⁊ ꝯfert linituȝ sup vesti gia apostematum ⁊ ponit̃ in emplastris herisipile et ꝓhibet ipam. Vulnera ⁊ vlcera. Quādo fel mi scet̃ cuȝ nitro ⁊ gūma pini ⁊ chimolea cōfert scabiei vlcerose: ⁊ fel vaccinuȝ ponit̃ in emplastris conferē tibus vulneribus que sunt ad herisipilā ⁊ dolorib⁹ vehementibus: ⁊ fel hyrcinuȝ eradicat carneȝ malā ⁊ necessitas quideȝ vlcer ut eis adhibeat̃ fel forte et debile diuersificatur scd̄m duas horas ⁊ scd̄m mū dificationeȝ ⁊ sordidationeȝ cor: ⁊ fel qdeȝ adib est bonuȝ vulneribus neruosis: ⁊ in tempe frigoris ꝓ hibet spasmuȝ ⁊ alcuzeȝ qui timetur in similibus eo ruȝ. Membra iuncturaruȝ. Fel hyrcinuȝ super elephantiam ⁊ varices confert ⁊ simil̃r fel asini silue stris ꝓprie ⁊ fel adib prohibȝ spasmuȝ ⁊ alcuzeȝ q sequūtur vulnera neruorū ꝓprie ex frigore: Mē bra capitis. Fel hyrcinuȝ ⁊ taurinuȝ conferunt vl ceribus recentibus in aure. Fel aracham cū oleo di stillatur in aureȝ graueȝ ⁊ cū qua est surditas ⁊ cum succo porri nabathi ad tinitū ⁊ ad grauitateȝ audit⁹ Et fel bouinuȝ cū nitro ⁊ chimolea ad furfures va let cū lauat̃ ipo caput. Et dictū est iam q̄ quādo fel adib labendo sumit̃ ꝓhibet epilepsiaȝ: ⁊ fel testudi nis confert alcola fraudulento in oribus pueroruȝ f̄m q̄ dicit̃. Et confert attractio odoris eius cum na ribus epileptico. Et omne qdeȝ fel ꝯfert stricture na

rium apiendo valde opilationes que sunt in colatorio. Membra oculi. Omne fel confert obscuritati visus. Et fel qdē rapatiū ꝓprie siccū confert initio aque ⁊ dilatatione pupille: ⁊ neq̄ ꝯcedit ut administret nisi post mundificationē corporis ⁊ capitis. Et fel magis conferēs oculo ex q̄drupedibꝰ qdem ē fel gazel. ⁊ auiū quidē fel alcubugi. Et ex piscibus fel asabut. Et fel caprinū cōfert cecitati ⁊ ꝓprie nōtani. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Ex felle bouis linit palatū cū melle ad pfocatōem ⁊ silr ex felle testudinis. Membra expulsionis. Fel bouis tauri aperit orificia hemorroidarū. Et omne qdē fel ē solutiuū ita etiā q̄ fel porcinū: ⁊ quādo cū eo linit fumē ⁊ supponit: ⁊ fel tauri cum melle linit ad vlcēa que sunt in ano: ⁊ fit ex eo linimentū ad dolorē matricis ⁊ testiculorū ⁊ ponit super apostemata osei. Venena. Fel hyrci siluestris est tyriaca morbibus venenosis ⁊ similit fel tauri.

De fuligine. Capitulū. cclvi.

Vligo. Electio. Melior est illa que est leuioris ponderis ⁊ magis intense nigredinis. Natura. Omnis est calida exsiccatiua nisi inda qm̄ indi ⁊ Paulꝰ numerāt eā int infrigidātia. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Omnis ē exsiccatiua. Apostemata ⁊ bothor. Existimāt qdā q̄ inda ponit sup apostemata calida ⁊ confert eis. Vulnera ⁊ vlcera. Illaq̄ assumit ex fumo ligni pini cū gūma ⁊ bdellio ponit sup adustionem ignis ⁊ dimittit donec cadat.

De fistula. Capitulum. cclvij.

Fistula qd est. Stipites albi pilosi siles polio s₃ sunt plus pilosi. imo sunt toti q̄si pilli: ⁊ odor eius sicut odor myrrhe. Natura. Est calida declināns ad aliq̄ntulū aromaticitatē

De furfure. Capitulum. cclviij.

Furfur. Natura. Calidus est ⁊ siccus i primo. Operatōes ⁊ ꝓprietates. In ipso ē abstersio ⁊ lenificatio ⁊ mūdificatio plīma: ⁊ herbus qdē ipius fine₃ non conseqt ⁊ resoluit ventositates ⁊ phlegma. Apostemata ⁊ bothor. Est bonus cū aceto forti in initio apostematis calidi ⁊ madefit cū vino. ⁊ fit ex eo emplm̄ ad apostema qd ē i māmilla calm̄ ⁊ rarificat apāta phlātis ⁊ ventositatis. Vulnera ⁊ vlce. Cū aceto forti ponit sup vlcerationē scabiei facto emplo ex eo calido. Membra an. ⁊ pec. Lenit pectus sua abstersione ⁊ ꝓprie sorbitio aq̄tatis eiꝰ cū zuccaro ⁊ oleo amigdalino ⁊ infundit cū vino ⁊ cōfert apostematibus māmille. Mem. expul. Mouet itestina ad expellēdū qd i eis est: ⁊ eius sorbitio cū sorbet lenit ventrē. Venena. Confert pūcture scorpionis ⁊ serpentis more emplastri suppositus.

De folio. Capitulum. cclix.

Oliū quid est. Est ꝓximū virtuti spice. ē tñ leuius ⁊ eiꝰ folia ⁊ rami sūt sicut schesabaraz ⁊ habet florē frangibilē qd nascit in terra indie: ⁊ sūt ei aque infuse in terris lacunalibus et erigit sup faciē aque sicut planta que nominat lenticula aque absq̄ suspensione radicis. ⁊ qñq̄ ligat in loco cum filo ⁊ exsiccat. ⁊ fortasse existimauerūt quidā q̄ est folia neireidē inde ꝓpter similitudiē quā cum eā habet in virtute sua. ⁊ oleū vero eius virtutem h₃ olei alacuhen ⁊ olei de croco: s₃ ē fortius. Electio. Melius est recēs ad albedinē declinans qd nō frāgit i minima: ⁊ ē eius odor manifestus ut neireidē odor ⁊ nō ē limosū neq̄ salitū neq̄ mollificatū. Natura. Calidū est ⁊ siccū in scdo. Operationes ⁊ ꝓprie. Quādo i pānis spargit conseruat eos a tineis. Deco. Odorē oris efficit bonū retentū sub ligua. Aposte. ⁊ bothor. Decoquit i aqua rosacea: ⁊ fit ex eo emplm̄ sup apā calidū pꝰ ꝯtritionē ⁊ est medicamē bonū apātibus oculi calidis. Membra nutri. Est magis ꝯferens stomacho ⁊ epati q̄ nereidē. Membra expulsionis. Ipsū vehemētius ꝓuocat vrinā q̄ nereidē. Permutatio. Loco eius ponit pondus ipius de mace aut etiam spica.

De salamanisqi. Capitulum. cclx.

Salamaniski qd ē. Dr̄ q̄ salamaniski est ocymū gariofilatū: nā ipm ē odoris silis gariofilo ⁊ ē magis tpatū q̄ maiorana ⁊ sisimbriū ⁊ minꝰ siccū. Mē. cap. Apit opilatōes accītes in cerebro ⁊ ambabꝰ naribꝰ comestū ⁊ odoratū. Mē. an. ⁊ pec. Cōfert tremori cordis accidenti ex phlāte ⁊ melia in corde comestū. Mē. expul. Est bonū hemorroidibꝰ

De Fu. Ca. cclxi.

V qd est. Folia eiꝰ sūt sic folia apij magnis hūtis folia ⁊ stipites: ⁊ eiꝰ crus est vnꝰ cubiti ⁊ plꝰ planū tenerū cuiꝰ supmū est grossū ꝓximū grossitudini digiti purpureū hñs nodos ⁊ h₃ florē sic narcisꝰ aut maiorē narcisco. Et in albo ipiꝰ ē q̄si purpureū: ⁊ inferiꝰ in radice sua emittit ramos. Et i radice sua est aromaticꝰ odor ⁊ virtꝰ eiꝰ ē silis spice i rebꝰ plimis. Nā. Virtꝰ radicis eiꝰ est aromatica ⁊ virtus eiꝰ est silis spice calefaciēs. Mē. an. ⁊ pe. Cōfert dolori lateris. Mēbr. expul. Prouocat vrinā si bibat sicca ⁊ eiꝰ decoctio ꝓuocat menstrua. Et eiꝰ ꝓuocatio maior ē ꝓuocatōe spice inde ⁊ rōne ⁊ est sic almētasina in illo.

De Fufel. Ca. cclxij

Fufel qd est. Virtꝰ eiꝰ est ꝓpinq̄ vtuti sādali Opa. ⁊ p. Est infrigidatiuū cū virtute stiptica. Apā. ⁊ bo. Est bonū apātibꝰ calidis grossis. Mē. ocu. Est ꝯueniēs ei q h₃ inflationē in oculo suo

De Fagenkest. Ca. cclxiij.

Agenkest qd est. Dictu m est de eo in caꝰ. de he.

De Fael. Ca. cclxiiij.

Ael qd est. Est fructꝰ sup quē est cortex silis in colore corticibꝰ auellanarū. Et figura eiꝰ est sicut fistici: ⁊ intra ipm est granū pigue silē grano pini qd noiat granū regū cuiꝰ color est inter albū ⁊ nigrū ⁊ citrinū. Et est illud qd administrat ⁊ asportat de terra indie: ⁊ albel ⁊ alfel oēs calidi sūt: ⁊ conferunt mollificationi neruorū ⁊ ventositatibꝰ

hemorroidarũ ⁊ sanat eas. Et est medicina inda no ta cuius virtus est sicut virtus mãdragore ⁊ pomorũ eius. Mẽbra capitis. Si fiat empl'z ex ea cõfert soda.

De fal. Capitulũ. cclxv.

Al. Natura. Calidus ẽ in secundo: ⁊ siccus.

De fagara Ca. cclxvi.

Fagara quid ẽ. Granũ sile ciceri hñs gnũ sicut mahaleb: ⁊ in cõcauitate eius est granũ nigrũ sicut scehedenigi ⁊ asportatur de assekelati. Natura. Calidũ est ⁊ siccũ in tertio. Ope. ⁊ ppie. In eis est resolutio ⁊ stipticitas. Mem. nu. Ponitur in medicinis rectificantibus stõm ⁊ epar frigidã: ⁊ expellit in eis malitiã digõis frigidã. Mem. expul. Confert solutioni frigide ⁊ ɔstringit ventrẽ.

De fulfulminue. Ca. cclxvij.

Fulfulminue quid est: Est radix piperis. Ope. ⁊ p. Dicit ꝙ ꝓprietas ei⁹ ẽ cõferre dolorib⁹ frigidis ⁊ spasmo valde. Instr. iunctu. Confert podagre. Mẽbra expulsionis. Est ei ꝓprietas vt iuuamẽ afferat colice ⁊ vẽtositatibus frigidis.

De fesurigo Ca. cclxviij.

Fesurigũ. Ope. ⁊ ppie. Est vehemẽtioris exsiccationis ꝙ̃ alcolcotar: cũ hoc ꝙ est minoris mordicatiõis ⁊ est subtili⁹ Vulne. ⁊ ulcera. Remouet scabiem.

De Fesire Ca. cclxix.

Fesire quid ẽ: Est alhazarasen ⁊ ẽ vitis alba. Natura: Est calida ⁊ sicca in tertio. Ope. ⁊ pro. Est acris mordicatiua abstergit ⁊ exsiccat ⁊ subtiliat ⁊ calefacit tẽperate. Decoratio. Radix eius cũ herbo ⁊ fenugreco abstergit pannũ ⁊ vestigia nigra remanẽtia post vlcera: ⁊ silr quãdo coquit cum oleo donec dissoluat ⁊ auferat occultationẽ sanguinis ab oculo. Apost. ⁊ both. Eius radix abscindit verucas ⁊ both orleuia: ⁊ cũ vino sedat panaracium ⁊ resoluit aꝑata dura si dirũpit aldubeilet: ⁊ si vnaquaqꝫ triginta dierũ bibãtur ex ea tres anulusat cũ aceto resoluit apostemata splenis ⁊ empl'm factũ de ea cũ ficubus etiã est ɔuenies spleni ⁊ sedat panariciũ qñ ex eo fit emplastrũ cũ vino. Vulnera ⁊ ulcera. Ex radice eius fit emplastrũ cum sale super ulcera mala ⁊ ponitur i emplastris corrosiuis carnis ⁊ ex fructu eius delinitur scabies vlcerosa ⁊ nõ ulcerosa. Instru. iunctur. Emplastrũ factũ ex radice eius cum vino extrahit ossa ⁊ bibit de ea quaqꝫ die aur̃. i. ad paralysiz: ⁊ ad attritionem lacertoꝝ valet linita ⁊ bibita. Membra capi. Bibitur de ea omni die aur̃. ⁊ cõfert epilepsie ⁊ vertigini: ⁊ facit quãdoqꝫ in ratõe accidere permixtõnẽ. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Qñqꝫ assumit de ea cũ melle deglutiẽda ad prefocatos ⁊ ad corruptionẽ anhelitus ⁊ ad tussim ⁊ ad dolorẽ lateris. Et qñ bibitur succus eius cum frumẽto decocto facit exuberare lac. Membra nutrimenti. Inquit Galie. comestio extremitatum eius in p̃mis cũ eleuatur confert stomacho cum sua stipticitate: ⁊ gustus eius est inter paucam amaritudinem ⁊ acredinẽ. Membra expulsionis. Cor huius plante in primis quãdo eleuat comeditur et prouocat vrinã ⁊ soluit ventrẽ: ⁊ de radice eius aur̃ interficit fetuz. Cuz ergo supponit extrahit fetuz ⁊ mũdificat matricẽ sedendo in decoctiõe eius: ⁊ succus eius solutione educit phlegma ⁊ est ex medicis bonis spleni. Venena. De radice eius aur̃. i. cõfert morsui vipere ⁊ silr puncture oium vermiuz venenosorum. Permutatio. Loco eius ponitur pondus ipsius de durungi ⁊ due tertie põderis ipsius de macis.

De fesiresin Ca. cclxx.

Fesiresin quid est: Est de genere alfesire habens folia sicut volubil' maior: ⁊ radix ei⁹ est nigra exterius ⁊ citria interius. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est similis alfesire in operationibus suis: sed est debilioris resolutionis partrump. Instrumenta iũcturarũ. Cõfert paralysi etiã. Mẽbra capitis. Cor eius in primis cuz eleuatur comeditur ⁊ confert epilepsie. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Mũdificat pectus. Mẽbra expulsionis. Cor alfesiresin si comeditur cum eleuatur ꝓuocat' vrinã.

De fagama. C. cclxxi.

Fagama dictũ ẽ in capitulo ha.

De feluzeharagi C. cclxxij.

Feluzeharagi quid est: Est arbor liciij q̃ hꝫ fructũ sicut pip. Et liciũ qñqꝫ sumit ex eo ⁊ qñqꝫ sumitur ex aderescech: ⁊ arabicum est species altera: ⁊ virtus alfesuzeharagi ꝓpinqua ẽ virtuti liciij quod ex ea fit: sꝫ est debilior parũ. Decoratio. Cõfortat capillos linitũ. Membra nutrimẽti. Decoquũtur rami eius cuz aceto ⁊ bibitur ad splenẽ ⁊ cõfert vltime ⁊ similiter icteritie. Mem. expul. Decoctio ramoꝝ ei⁹ ꝓuocat menstrua ⁊ similit' ipsa: ⁊ si de fructu eius bibat pondus matulẽ soluẽdo educit humorẽ phl'aticũ plim.

De fath Capi. cclxxiij.

Fath quid ẽ: Est medicina turchia. Venena. Est bona ad potum hyusquiami: et puncturã vermiũ venenosorum data in potu cum aqua frigida: ⁊ similiter nucimethel confert ⁊ omnibus venenis.

De farfag Capi. cclxxiiij.

Farfag quid est: est portulaca.

De fungis Capi. cclxxv.

Fungi. Electio. Melior species est nota que nominatur alchalahie: neminez eni interficit. sed aduenit ex ea colirica passio: ⁊ illi quidem qui sunt sicci minus sunt mali. Natura. Frigidi sunt in fine tertij: hũidi in principio eius. Opera. ⁊ proprie. Generãt hũorez grossũ malũ. Eorum aũt rectificatio est ut elixent et ponãtur cũ eis pira humida ⁊ sicca ⁊ ozimũ montanum: ⁊ bibat super ipsos vinũ puruz. Mẽbra capitis. Generant stuporem ⁊ apoplexiã. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Accidit ex illis q nõ interficiũt p̃focatio: ⁊ ꝓpe ex interficiẽtibus. Mem.

nutri. Accidit ex illis qui non interficiunt colica passio qñ multiplicãt ⁊ sunt difficilis digõis ⁊ multi nutrimẽti: ⁊ accidit ex mortiferis sincopis ⁊ sudõ frigidus. Mẽbra expulsio. Faciunt possidere difficultatẽ vrine. Venena. De eis sunt qui sũt mortiferi ⁊ sunt illi q̃ nascunt̃ in vicinitate ferri eruginosi ⁊ rerũ putridarũ aliarũ: aut in ꝓpinquitate mansionis reptiliũ venenosoꝝ: aut apud aliquã arboꝝ quarũ ꝓpriũ est ut corrũpant fungos qui apõ eas nascuntur sicut oliue. Et de signis quidẽ eorum est ꝙ sup eas humiditas ẽ viscosa putrefacta: ⁊ cito aduenit eis alteratio ⁊ putrefactio: ⁊ ꝓuenit ex ipis ↄstrictio anhelit⁹ ⁊ sincopis: ⁊ cura eoꝝ est cũ incisiuis ⁊ oxymelle cũ calamẽto ⁊ qñq3 interficiunt statim.

De fistico Capitulum.cclxxvi.

Fisticũ: Natura. Dicit̃ ꝙ ẽ vehemẽtiõis caliditatis q̃3 nux ⁊ amigdola: ⁊ ẽ calidũ in fine secundi: ⁊ ẽ in ipso hũiditas ⁊ existimauerũt quidã ꝙ ẽ frigidũ: s3 errauerũt. Opera. ⁊ ꝓprie. Aperit opilationes epatis ꝓpter suã amaritudinẽ ⁊ aromaticã virtutẽ sui ⁊ in ipso ẽ põticitas: ⁊ nutrimẽtu3 eius ẽ parũ valde. Mẽbra nutri. Est bonũ stõ ꝓprie ascenũi sĩle grano pini ꝓpter illud qð ẽ in ipso de amaritudie cũ ponticitate: ⁊ aperit opilatiões epis ꝓpt amaritudinẽ ⁊ aromaticitatẽ suã cu3 ponticitate ⁊ mundificat ipm ꝓprie ⁊ aperit meatus nutrimẽti: ⁊ oleũ eius confert dolori epis eueniẽti ex hũiditate grossa. Inquit quidã. Nõ inueni ipm faciẽs in stõ nocumẽtũ multũ neq3 iuuamẽtũ. Ego autẽ dico imo ꝓhibet nauseã ⁊ subuersionẽ stõi ⁊ cõfortat os eius. Mẽbra expul. Nõ lenit ventrẽ neq3 cõstringit. Venena. Confert morsui vermiũ venenosoꝝ ꝓprie decoctũ cũ vino forti.

De fesefisis Capitulũ.cclxxvij.

Esefisis qd ẽ. Est aial sicut alcorat notu3 in scenii exñs in lectis: ⁊ videt̃ ꝙ sit illud qð dicit̃ apud nos igil. Mẽbra capitis Qñ bibit̃ cũ aceto aut cũ vino exhit sanguisugã ex gutture. Mem.expul. Qñ odorat̃ valet prefocatiõi matricis ⁊ facit parere: ⁊ cum teritur ⁊ ponit̃ in foramie virge sanat difficultatẽ vrine. Febres Qñ de eis assumunt̃.vij.numero ⁊ ponũt̃ in faba ⁊ deglutiunt̃ anteq̃3 inuadat febris quartana conferũt. Venena. Qñ deglutiunt̃ absq3 faba valẽt ad puncturã vermiũ venenosorum.

De facailesо Ca.cclxxviij.

Acailesus qd ẽ. Dicit̃ ꝙ ẽ spẽs buchor marien: ⁊ ẽ genus hartanite. Ope. ⁊ ꝓprie. Virtus eius ẽ mũdificatiua cũ abstersione ⁊ incisione: ⁊ est calefactiuũ resolutiuũ: ⁊ est sudorẽ faciẽs valde qñ bibitur eius radix facit vertiginem ⁊ vigorat. Decoratio. Si bibãtur de eo tres aur̃. nõ ptranseuntes illud cũ vino aut mellicrato pmixto aqua sanat icteritiã: ⁊ o3 tũc ut iaceat ⁊ coopiat̃ pãnis pluribus ut sudet vehemẽter ⁊ sit sudor coloris cholere ⁊ eius radix mundificat cutẽ ⁊ delet pannũ ⁊ confert eius decoctio fissure accidẽti ex frigor̃ ⁊ similiter eius oleũ qð calefit in eius radice tepefactũ sup cinerẽ calidũ. Aposte. ⁊ bothor. Radix eius delet bothor ⁊ succus eius resoluit duricies et apata splenis ⁊ scrofulas ⁊ vulnera recẽtia aut succus ⁊ aufert sahafati etiã. Vulnera ⁊ vlcera. Qñ pmiscet̃ radix eius cũ aceto aut melle aut sola ⁊ administrat̃ sanat vulnera anteq̃3 antiquẽt̃. Et qñ effũditur decoctio eius sup caput est ↄueniẽs vlcerib⁹ que sunt in ipso. Instr.iũc. Confert torsiõi neruoꝝ ⁊ podagre: ⁊ totũ illud opatur suppositũ ut emplastrũ. Mẽbra capi. Qñ pmiscet̃ cũ vino inebriat magnifice. Et qñq3 fit ex aqua eius caputpurgiũ ad caput ↄfortandũ. Et qñ effũditur decoctio eius sup caput ẽ ↄueniẽs vlceribus que sunt in ipo ⁊ sedat sodã frigidã. Mẽbra oculi. Aqua eius cũ melle ẽ ↄueniẽs aque accũti in oculo ⁊ debilitati visus ⁊ similiter caputpurgiũ ex ea factũ. Mẽ. anhe. ⁊ pec. Sũt quidã hoim qui in potu dant radicẽ eius paciẽtibus asmã. Mẽbra nu. Fit emplastrũ ex eo spleni cũ aceto. Mem.expl̃. Qñ bibit̃ cũ hydromelle soluẽdo educit phl'a aquosu3 ⁊ ꝓuocat menstrua bibitũ ⁊ suppositũ. Et existimauerũt quidã ꝙ ambulatio p ipm facit abortũ: ⁊ qñ ligat̃ in collo aut in adiutorio ꝓhibet ipregnatiõe3 Et suppõit̃ cũ lana ut soluat vẽtrẽ ⁊ simil'r qñ liniũtur ex eo sumẽ ⁊ mirach ⁊ ilia lenit ventrẽ: ⁊ eijcit fetũ ⁊ interficit fetũ fortiter. Et eius succus ẽ fortior in hoc. Et si misceat̃ eius aqua cũ aceto ⁊ liniatur sup anũ extra egrediẽtẽ reducit ipm ad interiora. Et succus eius aperit orificia venarũ que sũt in ipso ano: ⁊ radix eius ꝓuocat mẽstrua bibita ⁊ supposita: ⁊ si de radice eius bibantur.3.v.cu3 melle soluunt fortiter. Sitq3 potio eius vsq3 ad.iiij.aur̃. Venena. Bibit̃ cũ vino ad medicinas mortiferas ⁊ venena ꝓprie ad lepus marinum.

De fuca Capitulũ.cclxxix.

Fuca. Electio. Cõueniẽti⁹ ẽ illud qð fit ð pãe adarmachio ⁊ mẽta ⁊ apio: sĩ.n. ẽ sicut illð qð fit ð massa pãe cocto sic illð qð fit de azyma. Opera. ⁊ ꝓpri. Alfuca genẽat humorẽ malũ ⁊ est mali nutrimẽti: ⁊ nocumẽtũ eius mẽbris aialis est ita ꝙ si in ipso infunditur os elephantis lenit ipsu3 ⁊ fit artificiale operari in ipo: ⁊ illud qð fit ex pane adaramache ⁊ apio ⁊ menta ẽ boni chimi ⁊ est conueniẽs calefactis. Instrumenta iuncturarum Nocet neruis valde. Membra capitis. Nocet velamini cerebri. Mẽbra nutrimenti. Illð quod factũ est ex adarmacha est bonũ stomacho calido. Membra expulsionis. Factũ cũ ordeo ꝓuocat vrina3 ⁊ nocet renibus ⁊ vesice.

De fasuricon Ca.cclxxx.

Afsuricon quid est: Est medicamen ad scabiẽ factu3 ex merdasegi ⁊ duplo ipsius de calcadis tritis cũ aceto vehementer fort ⁊ ponitur in vase nouo linito ex luto ⁊ sepelitur in fimo.xl.diebus in tempore estiuo.

De feniculo. Ca.cclxxxi.

Feniculũ ⁊ est persice baraline quid est. Illius virtus cuius semen simulatur semini

coriandri est ꝓpinqua siluestris; sed ē debiliꝰ: verū tamē est fortius siluestri magno. Natura. Siluestre ē vehemētioris caliditatis ⁊ siccitatis: ⁊ ē dignius tertio. Hortulani aūt caliditas est in secūdo. Ope. ⁊ pro. Aperit opilationes. Mēbra oculi Acuit visum ⁊ ꝓprie gumma eius ⁊ cōfert initio aque ⁊ apud ipsius descensum. Et democritus quidē existimauit ꝙ venenosi vermes pascūt feniculi recentis semen ut eoꝝ visus ꝯfortetur: ⁊ vipere ⁊ serpentes fricant oculos suos cum egrediuntur de cauernis suis post hyemē super ipm ut illuminēt oculi. Membra anhe. ⁊ pec. Qd humidū ē lac exuberare facit ⁊ ꝓprie hortulanū. Mēbra nutri. Qñ bibitur cū aqua frigida cōfert nausee ⁊ inflationi stomachi: ⁊ eius digestio ē tarda ⁊ eius nutrimentū ē malum. Mēbra expulsio. Prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ siluestre ꝓprie frangit lapidem ⁊ in terreno quidē ⁊ fluuiali ē iuuamētū ad renes et vesicā: ⁊ confert proprie illud qd est siluestre distillationi vrine ⁊ mundificat fetus ⁊ qñ comeditur eiꝰ radix cum seie suo stringit. Febres. Confert febribus antiquis ⁊ datur in potu cuꝫ aqua frigida ⁊ ꝯfert nausee in febribus ⁊ inflatiōi stomachi ex eis Venena. Confert eius decoctio cuꝫ vino morsui vermiū venenosoꝝ ⁊ cū aqua: ⁊ teritur eiꝰ radix ⁊ ponitur super morsum canis rabiosi ⁊ confert.

De fumo terre Capi. cclxxxij.

Umus terre. Electio. Melior est ille qui ē viridis recēs acutus amarus. Natura. Dicitur ꝙ ē frigidus in primo siccus i secūdo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Purificat sanguinē ⁊ aperit ⁊ in ipso est frigus ꝓpter illud quod in ipso est de sapore stipticitatis: ⁊ calor ꝓpter illud qd in ipso est de sapore amaritudinis: sꝫ quasi frigꝰ eius ē fortius. Vulner. ⁊ vlcera Bibitur ad pruritū ⁊ scabiē. Membra capitis. Stringit linguaꝫ Mēbra nutrimēti. Confortat stōꝫ ⁊ aperit opilationes epatis. Mēbra expulsionis. Lenit naturā ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ potio eius sit a pōdere .ʒ. x. vsqꝫ ad lb. s. ⁊ vsqꝫ ad duas tertias libre cuꝫ zuccaro. Et de eo qui siccus ē cū medicinis in decoctione usqꝫ ad .ʒ. x. ⁊ de trito sicut est a tribus usqꝫ ad vij. Permutatio. In scabie ⁊ febribꝰ antiquis quantū est medium ponderis ipsius de sene de mecha.

De ficubus Capitulū. cclxxxiij.

Icus quid est: Ficus in seipsa naturā hꝫ ⁊ folijs ⁊ lacti eius inest virtus lacticinij: et cū nō reperiūtur folia eius rami eius q̄ siluestris est decoquūtur ꝯfracti ⁊ contriti: ⁊ assumitur eoꝝ aqua: ⁊ de ea accipit̄ succus sicut accipitur in reliquis herbis: ⁊ gūme quidē ficus nulli similes existūt in opatiōibꝰ suis. Electio Melior ē alba deinde rubea deinde nigra. Et qñ vehemēter matura ē: ē melior ⁊ ꝓpria ad hoc ut nō noceat. Et sicca quidē suis operationibus est laudabilis: verūtamē sanguis ex ea generatus nō ē bonus ⁊ ꝓpter hoc facit pediculos: verū si sit cū nuce tūc eius chimus sit bonus: ⁊ post nucē cū amigdala ⁊ leuior oībus ē alba. Natura. Illa que ē humida est calida parūper: ⁊ que ē humida plurime ē aqueitatis ⁊ parum ē medicinalis. Que vͦo imatura est: ē abstersiua ad frigiditatē aliquantulā declinās nisi lac eius ⁊ que est sicca ē calida in primo ⁊ in fine ipsius ē subtilis. Oper. ⁊ propri. Que ē sicca ⁊ ꝓprie acris fortis ē abstersiōis maturatiua resolutiua: ⁊ carnosa ē plurime maturatiōis: ⁊ in ipsa sunt glutinatio ⁊ incisio ⁊ subtiliatio: ⁊ siluestris ē acutior ⁊ fortior in hoc: ⁊ ficus quidē nutribilior ē reliquis fructibꝰ ⁊ que vehemētis ē maturatiōis ꝓpinqua ē ad hoc ut nō noceat ⁊ in ipsa ē inflatio: ⁊ qñqꝫ egredit̄ que acris ē ⁊ sicca de abstersiōe ad vlcerationeꝫ ⁊ adeo ut sicca ⁊ folia eius cū decoquūt̄ cuꝫ radice alinezerion nigri fit cura scabiei aīaliū: ⁊ succus folioꝝ eius vehemētis ē calefactionis ⁊ abstersionis. Et in ipsa quidē ē lenificatio vltima ⁊ expellit supfluitates ad cutē ⁊ facit sudare: ⁊ in eius acceptōe ē sedatio caliditatis: ⁊ similiter ꝭm ꝙ ego existimo sicca etiaꝫ expellit ad exteriora ⁊ facit sudare. Et lac quidē eiꝰ coagulat liquefactōem sanguinis ⁊ lactis ⁊ liquefacit cōgelatū. Et illa quidē que humida ē velocis ē nutrimēti ⁊ penetratiōis in stomacho ⁊ corpore toto. Nutrimētum vͦo ficus licet nō existat in robore nutrimēti carnis ⁊ granoꝝ: ē tamen vehemētioris roboris ꝗ̄ nutrimētū oīum fructuū. Et virtus succi ramoꝝ eius anteqꝫ frondescāt ꝓpinqua ē virtuti lacti eius. Et aqua quidē cineris ligni eius iterata in potu datur ad coagulatiōeꝫ lactis in ventre: ⁊ aqua cineris ligni quercus ꝓpinqua ē in intentiōe. Vinū vero ficus ē subtile mali humoris ⁊ ramis quidē fici inest tm̄ subtiliationis ꝙ quādo caro coquit̄ cū eis dissoluitur: ⁊ in iumeiꝫ quidē ē virtus attractiua ex profundo corporis ⁊ resoluēdi illud quod attractū ē. Decoratio. Illa que ē imatura linit̄ ⁊ fit ex ea emplastrū super hailem ⁊ verrucas ⁊ species ipsaruꝫ ⁊ morpheā ⁊ similiter folia eius. Et acceptio eius rectificat colorē corruptū cā egritudinū ⁊ apatuꝫ calidoꝝ molliū ⁊ maturat carbūculos ⁊ ꝓprie cū ireos ⁊ nitro aut calce. Et cum cortice granati ponitur sup panaritiū: ⁊ lac quidē aliumeiꝫ ꝯfert apatibus difficilis resolutiōis ⁊ scrofulis ⁊ lacertis: ⁊ similiter decoctio aliumeiꝫ: ⁊ ꝯfert moro ⁊ ꝓprie aliumeiꝫ. Et succus folioꝝ eius abscindit vestigia alguassen. ⁊ cū cerato pōit̄ super fissurā frigoris: ⁊ similiter lac eius in oībus illis: ⁊ ē impinguatiua. Eius tm̄ impinguatio facile resoluit̄ ⁊ ē faciens pediculos: ⁊ illud quidē ꝯtingit ab ea ꝓpter corruptionē humoris eius: ⁊ dicit̄ ꝙ ipsa ē velocis expulsionis ad exteriora ⁊ ē conuenietis hūoris aīalibus

Aposte. ⁊ bothor. Fit ex ea emplm̄ apostematibus duris ⁊ herisipile decocta cū farina ordei. Et que imatura ē ponit̄ sup morpheā: ⁊ ipsa maturat carbūculos ⁊ facit accidere que humida est alhasaf qñ administratur ⁊ ꝯfert eius decoctio apatibꝰ gutturis ⁊ apatibus radicū auriū gargarizata ad illud cū cortice granati ⁊ panaritio cū penitho. Et sicca quidē nocet apatibus epatis ⁊ splenis ꝓpter suam

dulcedinē: ⁊ quādo apostema ē durū nō nocet neqꝫ ɔfert: verūtamē si ɔiūgatur cuz subtiliatiuis ⁊ resol uētibus ɔfert valde. ⁊ aliumeiz quidē vehemēter re soluit apata difficilia. Uulnera ⁊ vlcera. Succ⁹ folioꝝ eius exulcerat ⁊ linitur decoctio eius cū spu ma synapis super scabiē ⁊ folia eius cōferūt impeti gini. ⁊ folia ei⁹ ponūtur sup essere: ⁊ sup vlcera gros sarū humiditatū: ⁊ aqua quidē in qua iterat̄ cinis li gni eius ē corrosiua mūdificatiua vlcerū putridorū antiquoꝝ. Et si administret̄ cū cortice granati sanat panaritiū: ⁊ calcātū valet ad ulcera crurū fraudulē ta. Et lac aliumeiz facit adherere vulnera. Instr. iūctu. Ponūtur cuz imaturo ex eis ⁊ folijs folia papaueris: ⁊ ponūtu r sup cortices ossiū: ⁊ aqua ci neris ligni eius iterata effunditur sup neruos dolo rosos: ⁊ quādoqꝫ datur de ea in potu quātitas vni us. ℥. ⁊. 5. Mēbra capitis. Confert que humi da ē: ⁊ que sicca epilepsie: ⁊ distillatur eius decoctio cū spuma synapis in aurē in qua est tinnitus: ⁊ con ferūt lac eius ⁊ succus ramoꝝ ipsius anteqꝫ fronde scant cū ponunt̄ in dente corroso ⁊ confert eius ad ministratio sup apata que sunt sub aure qn̄ fit ex ea emplastrū: ⁊ illa que ē imatura sanat vlcera capitis pulverizata. Mēbra oculi. Lac eius cū melle cōfert pāno humido ⁊ inceptioni aque descēdētis ⁊ grossitudini palpebrarū ⁊ scabiei earū ⁊ cū folijs eius fricatur aspitas palpebrarū ⁊ scabies earū.
Membra anhe. ⁊ pec. Confert que humida ē et que sicca asperitati gutturis: ⁊ ē ɔueniens pectori ⁊ cāne pulmonis: ⁊ vinū ficus ꝓuocat mēstrua ⁊ vri nā: ⁊ similiter vinū eius cōfert tussi antique ⁊ dolo ribus pectoris ⁊ ɔfert apatibus cāne pulmonis.

Mēbra nutrimēti. Aperit opilationes epatis ⁊ splenis. Inquit Gali. Que humida ē mala est štō que sicca ē non ē mala. Et qn̄ comedit̄ cū almu ri mūdificat supfluitates stomachi: ⁊ est ex eis que intersecāt sitim que ē ex phlegmate salso: ⁊ excitat si tim que ē ex hydropisi ꝓprie cū absynthio: ⁊ simili ter bibere vinū eius ɔfert stomacho ⁊ incidit appe titū cibi. Et ficus quidē ē velocis descēsionis ⁊ velo cis penetrationis ꝓpter suā abstersionē. Et sicca no cet epati ⁊ spleni apatib⁹ ꝓpter suā dulcedinē: sed si apostema ē duruz non nocet neqꝫ iuuat ⁊ admini stratio ipsius cū ieiunū adest ē mirabilis iuuamen ti in aperiēdo vias cibi ⁊ ꝓprie cuz nuce ⁊ amigda la cū tn̄ eius nutrimentū cum nuce sit plusqꝫ amig dala. Si aūt comedatur cū ingrossatiuis fit tūc no cumentū eius maximū. Et aliumeiz ē mala stoma cho pui nutrimenti: sed ē conferens duritiei in sple ne facto emplastro ex ea cū āmoniaco: ⁊ oēs quidē species ficus sunt incōuenientes cursui materieruz ad stomachū. Mēbra expul. Confert renibus ⁊ vesice q̄ hūida ē ⁊ q̄ sicca. ⁊ iuuat ad tollerāduz re tentionē vrine ⁊ nō ē ɔueniēs cursui materieꝝ ad in testina: ⁊ succus folioꝝ eius apit orificia venarū ani ⁊ q̄ hūida ē lenit ⁊ soluit parūp ⁊ ꝓprie qn̄ assūit̄ de ea cū amigdala ɔtrita: ⁊ similiter duritiei matricis. ⁊ similiter si miscea̕t cū nitro ⁊ cartamo ⁊ assumatur ante cibū. Et supponitur lac eius cuz vitello oui et mūdificat matricē ⁊ prouocat mēstrua. Et fit ex ea emplastrū ad matrices cum fenugreco: ⁊ in clisteri ad dolorē ventris pūgitiuū ponitur cum ruta: ⁊ fi cus quidē ⁊ ꝓprie lac ipsius trahit a renibus arenā quādo administrat̄ cū aqua casei: ⁊ quādo assumit̄ cū lacte eius distillata super lac motū cū ramo eius parūper erit fortior in soluēdo ventrē ⁊ in mundifi cando renes: ⁊ datur in potu de aqua cineris ligni eius iterata ei qui habet solutionē ⁊ dysenteriā. ℥. i. 5. ⁊ clisterizatur ex ea: ⁊ in vtrisqꝫ dispositionib⁹ mi scetur cū oleo: vinū autē ficus ꝓuocat ⁊ lenit: ⁊ est ꝓpter suam abstersionē velocis descēsionis ex ven tre ⁊ velocis penetrationis. Uenena. Lac eius cōfert puncture scorpionis inunctū: ⁊ similiter rute le ⁊ similiter ponitur illa que ē imatura aut folia re centia super morsuz canis rabiosi ⁊ ɔfert: ⁊ fit ex ea emplastrū cū herbo super morsum mustele ⁊ ɔfert ⁊ aqua cineris eius iterata cōfert morsui rutele in potu data ⁊ facta inunctione ex ea ⁊ aliumeiz ɔfert puncturis venenosis bibita ⁊ linita.

De fece Capitulū. cclxxxiiij.

Ex. Electio. Melior est fex olei deco cta granis. Natura. Fex expressionis olei ē in primo caliditatis. Ope. ⁊ prop. Iā di ximus q̄ fex olei decocta tingit linguā ⁊ dentes tali ter q̄ pdurat sic tinctura sex horis. Uulne. ⁊ vlce. Fex expssiōis olei ē ex ɔsolidatiuis vlcerū acciden tiū in corpibus siccis.

De fermēto Ca. cclxxxv

Fermētū. Natura. In ipso ē caliditas humiditas vero eius ⁊ siccitas sunt sz q̄n titatē multitudinis salsedinis ⁊ nitrositatis eius ⁊ paucitatis eoꝝ. Oper. ⁊ proprie. In ip so est virtus abstersiua ꝓpter salē ⁊ nitrositatē ⁊ fru mentitatem: ⁊ in ipso est virtus infrigidatiua ꝓpter suam acetositatē attrahentez materias ꝓfūdas als putridas ad exteriora corporis ⁊ resoluit. Instr. iuncturarū. Fit ex ea emplastrū ad dolorē qui est in inferiore parte pedis. Capitulū de littera. G

De glande Ca. cclxxxvi.

Glans quid ē nota est: ⁊ ē stiptica: sz casta nea minus ea ē stiptica. Quod vero i glā de vehemētius ē stipticū ē cortex eius q̄ ē cortex eius interior. Natura. Glans frigida sti ptica est ⁊ sicca ⁊ siccitas ipsius est in secūdo: frigidi tas vero in primo. In castanea aūt ē parū calidita tis ꝓpter sui dulcedinē: ⁊ folia quidē glandis sunt vehementioris stipticitatis ⁊ minoris exsiccationis.

Operationes ⁊ ꝓprietates. In castanea ē ab stersio ⁊ in eis omnibus est inflatio in ventre inferio re ⁊ stipticitas ⁊ prohibet fluxū sanguinis ⁊ ꝓprie cortex eius interior ⁊ oia confortant membra: ⁊ ca stanea quidem ē tarde digestionis: sed est boni nu trimenti. Si ergo cū zuccaro misceatur eius nutri mentū fit bonum. Galie. quoqꝫ dixit q̄ est mirabi lior omnibus granis adeo q̄ est proxima granis panis: verūtamen castanea ꝓpter illud qd̄ in ipsa ē ex dulcedie nutribilior est ea: cū tn̄ nutrimētū oium

fit hominibus illaudabile: sʒ fortasse eaꝝ nutrimētuʒ porcis laudat. Apostemata ⁊ bothor. Ipa cuʒ adipe hedi ⁊ porci salita ꝯfert duritiebꝰ ⁊ fructꝰ qd̄ glādis ꝯfert in p̄ncipio apatibus calidis. Vulnera ⁊ vlcera. Prohibʒ ambulatōem alcula ⁊ vlcera ābulatiua qn̄ adurit ⁊ admistrat. Folio preterea glandis coherere faciūt plagas cū terūt ⁊ pulueriʒā tur desup. Membra capitis. Facit soda ꝓptea q̄ coartat vaporē ꝯstringēdo nām. Membra an. ⁊ pecto. Cōfert sputo sāguinis. Membra nu. Cōfert hūiditati stomachi. Membra expulsio. Cōstrigit ⁊ ꝯfert dysenterie ⁊ vlceribꝰ itestinoꝝ ⁊ fluxui sāguinis ⁊ mltiplicat vrinaʒ. Venena. Confert venenis venenosoꝝ. Et decoctio qd̄ corticuʒ eiꝰ cū lacte vaccino ꝯfert veneno sagittaꝝ armeniaꝝ: et caro quideʒ castanee est bona venenis.

De gelouz. Capitulum.cclxxxvij.

Elouū qd est. Norū est: ⁊ ē granū pini maioris. Et ē melioris nutrimenti q̄ʒ nux: sʒ ē tardioris digōnis. Et ē ꝯpositū ex sb̄a aq̄a ⁊ terrea: ⁊ acritas in ip̄o est pauca. ⁊ oportet qdeʒ ut ꝯplementū sermonis in ip̄o regrat i caplo de pino. Natura. Est tpatuʒ ⁊ in ip̄o tn̄ ē caliditas pua. Opera. ⁊ ꝓprie. Nutrimētuʒ p̄bet forte nō malū ⁊ rectificat hūiditates cōruptas in itest nis ⁊ ē tarde digestionis. Eius vero digestio rectificat in ifrigidatis qd̄ cū melle ⁊ in calefactis cū tabarzet ex zuccāo ⁊ ꝓpt hoc auget bonitas nutrimēti eius. Eius v̄o qd̄ i aqua infusū est delet acuitas ⁊ acrimonia ⁊ mō dicatio. ⁊ fit in vltima virtute nutriēdi ita ut puuʒ in quo nō est nutrimentū pueniat ad nutrimentū a mediatione: hoc aūt puuʒ ē granū pini pue reperte in omni regione. Instrumē. iūctu. Sanat dolores neruoꝝ ⁊ dorsi ⁊ sciatice ⁊ valet mollificationi Mēbra an. ⁊ pec. Magnū mundificat pulmoneʒ valde ⁊ extrahit qd̄ in ip̄o est de sanie ⁊ humoribꝰ grossis. Membra expulsionis. Excitat coitū ⁊ ꝓp̄e qd̄ ex eo nutritū est ⁊ ꝯfert saniei ⁊ lapidi in vesica.

Venena. Cum ficubus et dactilis confert puncture scorpionis.

De gentina. Capitulum.cclxxxviij.

Entina quid est. Eius folia que sunt iuxta radiceʒ ip̄ius sūt silia folijs nucis: ⁊ folijs arnoglosse ⁊ nucis ⁊ eiꝰ color est rubeus, ⁊ ip̄ius mediū ⁊ extrema sunt imbibita. Et eius crus est cōcauuʒ planum in grossitudie digiti ⁊ lōgitudine duoꝝ cubitoꝝ ⁊ ip̄ius folia adinuicē sunt elongata: ⁊ fructus eius est in suis capitibꝰ: ⁊ radix ip̄ius ē longa silis radici aristol. que orit in montibus ⁊ in vmbra: ⁊ in locis hūidis eoꝝ: ⁊ dicit q̄ non nomiat gentiana nisi quia p̄mus q eaʒ agnouit fuit gentinꝰ rex: ⁊ ip̄a qdem crescit in mōtibus altis. Ex ea vero assumit succus: qn̄ ip̄a infundit in aq̄ usq3 ad qnq3 dies: deinde coquit postea transmutando desiccat: deinde congelatur postea inspissat sicut mel. Electio. Melior est romana: ⁊ ip̄a est vehementiꝰ rubea ⁊ durior, ⁊ est lignū ⁊ vene sicut grossitudo digiti: ⁊ maius ⁊ minus ⁊ eius color est citrinꝰ declinās ad nigredinē. ⁊ q̄ ex ea fractū est est vehementiꝰ citrinum ꝓpinquuʒ reubarbaro. Natura. Calidum est in 3ᵒ sicca in scd̄o. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est apitiua ⁊ in ipsa est stipticitas: ⁊ eius radix vltima est in aptione ⁊ ⁊ subtiliatione ⁊ abstersione. Decoratio. Radix eius abstergit morpheam p̄cipue succꝰ eiꝰ p̄dictꝰ. Vulnera ⁊ vlcera. eiꝰ Sant plagas ⁊ vlcera corrosiua ⁊ p̄cipue succus p̄dictus. Instrumēta iuncturaꝝ. Bibunt ex eo .3.ij. cum vino propt torsionem neruoꝝ ⁊ est iuuatiua ei qui cadit ex loco alto. Membra oculi. Fit ex ea linimentuʒ opthalmie. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Due .3. succi eius sunt boni pleuresi. Membra nutrimenti. Apitiua est opilationuʒ epatis ⁊ splenis ⁊ pondus .3.ij. ex ea cum vino valet dolori epatis splenis ⁊ frigiditati āboꝝ ⁊ apostematibus eoꝝ ⁊ sirupus radicum eius cōueniens est stomacho infirmo ex frigore Membra expulsionis. Prouocat vrinaʒ ⁊ menstrua ⁊ supponit radix eius sicut collyriū ⁊ extrahit fetum ⁊ facit ip̄m abortiri. Venena. Est vltima medicina puncture scorpionis. Et pondus .3.ij. ex ea cum vino cō fert puncture omniuʒ vermiū venenosoꝝ: ⁊ morsui canis rabiosi. ⁊ morsui omniuʒ lupoꝝ. Permutatio. Quantū ip̄m est medietas eius ex assaro: et quantū medietas eius de radice capparis.

De gilbenec. Capitulū.cclxxxix.

Ilbenec quid est. Eius opatio est proxia opationi hellebori: quidaʒ auteʒ dixerunt est semen turbit nigri: ⁊ cortex radicis eius est turbit citrinum ⁊ orit in said: verūtamen quod ex eo bonuʒ est: est induʒ ⁊ est simile papyro. Instrumenta iuncturaꝝ. Quidā iam dixerunt ex eo ī potu paralitico vsq3 ad pondꝰ .3. ⁊ vomuit ⁊ sanatꝰ ē. Membra nutrimenti. Est vomitum ⁊ quādoq3 est mordicatiuū propt fortitudinem vomitꝰ. Mēbra expulsionis. Soluit ⁊ potio ex ip̄o est medietas .3. sʒ .3. est timorosa. Venena. In ip̄o est virtus venenosa.

De geferefrend. Capitulum.ccxc.

Eferefrend quid est. Res pinealis figure in cuius capite sunt sicut due spine: ⁊ dicit etiā q̄ est similis amigdale: ⁊ quādoq3 findit ⁊ āperit. Membra expulsionis. Facit augmē tum in coitu valde.

De gepsin. Capitulum.ccxci.

Epsin quid est. Est lapis gypsi laminosus albus paruus cuius subtilitas augmētatur cum adurit. Natura. Frigidus est ⁊ siccus. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est glutinatiuus ⁊ ponitur super partes fluxuuʒ sanguinis ⁊ strīngit scd̄m q̄ in suo dicit capitulo: quoniam in ip̄o est stipticitas cum glutinatione: et virtus faciēs adherere: ⁊ in ipso est stipticitas cum viscositate: et quādo adurit subtiliatur, ⁊ additur eius exsiccatio.

Membra capitis. Linitur ex eo frons: aut cooperit ex eo caput ut pileo ꝛ retinet fluxū sāguinis ex narib⁹: ꝛ qđ ex eo gypsatū ē: etiā ꝑcipue cū bolo armeno fr[i]xo ꝛ lentib⁹ mixtū: ꝛ ipm distillat cū aqua myrti ꝛ pauco aceto. Mēbra oculi. Miscet cū albugine oui ut nō fiat lapis: ꝛ ponit sup ophthalmiam sanguineam. Venena. Est ex summa venenorū prefocantium.

De gyps Ca. ccxcij.

Yps quid est. Est sicut gypsum.

De gemsischimi. Ca. ccxciij.

Emsischimi qd ē. Eius virtus ē sīlis virtuti scecha cū vua lupina. Opatiōes ꝛ ꝓpetates. Est mundificatiuū aperitiuū sedatiuum inflationis ꝛ vētositatuȝ ꝓprie. Mēbra nutrimēti. Resoluit humiditates viscosas i stomacho ꝛ ꝯfert stomachis infantiū. Mēbra expulsionis. Confert ventositatibus matricum.

De gezar Ca. ccxciiij.

Ezar qd ē. Nota ē. Forti⁹ semen eius ē semen siluestris. Inqt Dia. Est vna spēs ei⁹ cuius folia sunt minora folijs feniculi. ꝛ ē in eius forma: ꝛ eius crus peruenit vsqȝ ad quātitateȝ palmi. Et qđ est superius eius ē citrina: ꝛ habet sumitatem sicut coriandrum ꝛ anetum: ꝛ habet fructum acutū albū boni odoris ꝛ masticationis ꝛ nascit in locis spatiosis solitarijs lapidosis: ꝛ q̄ ex ea est hortulana similat apio romano acuta adustiua boni odoris. Et .ȝ. folia sunt sicut folia coriandri cuius superi⁹ ē album: ꝛ aneto sīles sunt sūitas ꝛ fructus eius: ꝛ habet sicut capita nucis plena semine: qđ est sicut cyminū in forma ꝛ acuitate sua. Natura. Calida ē in fine secūdi: humida in primo.

Vulnera ꝛ vlcera. Semē ꝛ folia ipsi⁹ cū terunt ꝛ ponūtur super vlcera corrosiua conferūt. Mēbra anhelit⁹ ꝛ pectoris. Cōfert pleuresi ꝛ tussi antique. Membra nutrimenti. Est difficilis digestionis ꝛ nutrita facilioris est digestionis ꝛ ꝯfert hydropisi. Mēbra expulsionis. Sedat dolorem vētris pungitiuū ꝛ ꝓprie dauc⁹: ꝛ ꝓuocat vehementer ꝛ ꝓprie siluestris ꝛ ꝓprie semen eius: ꝛ sīliter ei⁹ folia: ꝛ excitat coitū ꝛ ꝓprie semē domestice. est eni vehementis inflatiōis: ꝛ semen siluestris nō est illi⁹ opatiōis. Si ātiscçakul ꝛ baucia siluestris numerētur in baucia tūc ipsa magis excitat coitum q̄ȝ hortulana: ꝛ ꝓuocat menstrua ꝛ vrinaȝ ꝓpe siluestris bibita ꝛ supposita: ꝛ ꝯferunt semen ei⁹ ꝛ radix eius difficultati impregnationis.

De geguers Ca. ccxcv.

Eguers qd ē. Tres hȝ spēs: ꝛ sīlat rizi i virtute sua. verūtn̄ rizi nutribilius ē: ꝛ panicū melius ē in oīb⁹ dispositionib⁹ suis: q̄ȝ mi[l]ium: sȝ tn̄ est fortius ꝯstrictiuū. Electio Cogtur cū lacte aut aq̄ furfuris sīl: ꝛ oleo amigdalino: ꝛ ꝑbet nutrimētum bonū. Natura. Frigidum ē ꝛ siccū in fine scđi. qdam aūt dicūt ipm esse calidum in ꝑmo: ꝛ ꝑmū sanius est. Operationes ꝛ ꝓprietates. In ipso est stipticitas ꝛ excitat sine mordicatione: ꝛ ei⁹ vaporatio ē sedans dolores. Cū vero nō digerit gnāt sanguinē malum ꝛ nutrit min⁹ q̄ȝ grana reliq̄ ex quib⁹ fit panis. Et eius nutrimentū est paruū viscosum: ꝛ in ipso ē subtilitas q̄daȝ sicut existimant qdaȝ. Verūtn̄ cū cogtur cū lacte aut furfure sīl ꝛ fit ei⁹ nutrimētū bonū ꝑcipue cum butyro aut oleo amigdalino. Mēbra nutrimēti. Est tarde digestionis in stomacho in sua sba ꝛ i suo pane. Mēbra expulsionis. Cū eo vaporat dolor vētris pungitiuus ꝛ ē ꝓuocatiuus.

De gallinis ꝛ gallo Ca. ccxcvi.

Alline ꝛ gallus. Jus galloꝝ veterum antiquoꝝ ꝓprietatem hȝ quā dicem⁹. Modus v̓o quē Gal. narrat in decoctiōe eoꝝ est ut decollent postq̄ȝ cibant ꝛ nutriūtur. fatigētur enim faciendo eos currere ꝛ cadāt ꝛ decollent: deinde extrahat qđ in ventrib⁹ eoꝝ est: ꝛ impleant ventres eoꝝ sale ꝛ sumant ꝛ coquant cum .xx. kist aque vsquequo perueniant ad tres cotulas ꝛ bibatur totū in loco vno: postea addatur iam additū ꝛ ē illud quod dicturi sumus in loco. Electio. Ruffus gallorum melior ē ille qui non cantat adhuc: ꝛ gallinarum melior que nondū parit oua. antiqui vero sunt mali. Natura. Adeps pulloꝝ calidior est adipe gallinarum magnarum. Operationes ꝛ ꝓprietates. Testiculi gallorum laudabiles: sunt velocis digestionis. Instrumēta iūcturarū. Jus gallorum predictū ꝯuenit tremori ꝛ dolori iūcturarum: sed oportet ut coquatur cū polipodio ꝛ aneto ꝛ sale in .xx. cotulis donec remaneāt tres aut .iiij. Mēbra capitis. Caro gallinarum que sunt pulle in intellectu augmentū efficit. cerebrū gallinaruȝ ꝓhibet fluxum sanguinis nariū accidentē ex velaminib⁹ cerebri. Mēbra āhelit⁹ ꝛ pectoris. Jus gallorum predictū cōfert asmati. Caro gallinarum clarificat vocem. Jus galli vetustissimi cū aneto et cartamo cōfert oibus illis ꝛ issidebegi pulloꝝ sedat inflationeȝ stomachi. Mēbra nutrimēti. Jus gallorum confert dolori stomachi ex ventositate.

Membra expulsionis. Jus galli veteris cum polypodio ꝛ aneto confert colice valde. Caro gallinarum que pulle sunt augmentat sperma. Et ius predictum cum polypodio soluit melancoliam: et cum cartamo soluit phlegma. Quādoqȝ v̓o decoquitur cū medicinis stipticis ad dysenteriam ꝛ cum lacte ad vlcera vesice. Venena. Galline scisse super cor suū aut gallus ponunt super locum lesum a vermibus venenosis ꝛ permutat quarū hora ꝛ prohibet nocumētū venenoꝝ: ꝛ in venenis bibitis etiaȝ sorbeatur eorū decoctio cum aneto ꝛ sale ꝛ euomit.

De guasmen Ca. ccxcvij.

Vasmen qd ē. Est folium nil. Natura. Est in fine ꝑmi calidū: ꝛ in scđo siccum.

Operationes ꝛ ꝓprietates. In ipo sūt stipticitas ꝛ abstersio. Decoratio. Tigit capillos.

De guers Ca. ccxcviij.

Vers qd est. Res rubea declinās ad pallorē sīlis tincture croci ꝛ asportat de iameȝ et dr̄ ꝙ abradit de arbore sua. Natura.

Calida est ꝛ sicca in scđo. Operatio. ꝛ ꝓprie.
Est stiptica. Decoratio. Confert pāno ꝛ lentigi-
nibus. Cū ergo bibiť cōfert sordici. Apostemata
ꝛ bothor. Confert bothor. Vulnera ꝛ vlcera.
Cōfert scabiei ꝛ pruritui ꝛ sahafati ꝛ impetigini.

De guarescen. Capitulum. ccxcix.

Varescen. Membra oculi. Sanguis
g alguarescen ē bonꝰ vlceribus oculi. Mē
bra nutrimēti. Caro eius difficiľ est dige
stionis. Mem. expulsi. Caro eiꝰ ꝯstrigit vētrē.

De guaril. Capitulum. ccc.

Varil quid est. Est maxima figurarꝫ algas-
g gon ꝛ samābras lōgā hn̄s caudaꝫ: ꝛ puuꝫ
caput ꝛ non ē lacertus. lacertꝰ eni n̄ est aut
raro est nisi in ruribus ꝛ caput ꝛ corpus ipsius diuer
sa sunt alguaril sed forsasse ꝓximus est ei in naturis
suis. Natura. Caro eiꝰ calida est mltuꝫ: De-
coratio. Cōfert stercꝰ eius pāno ꝛ lētiginibꝰ ꝛ im
pinguant fortiť adeps ꝛ caro eius ꝛ ꝓprie quasdam
mulieres. Opera. ꝛ ꝓprietates. In ipo ē virtus
extrahens surculos ꝛ spinas. Aposte. ꝛ bothor.
Tritū stercus eius eradicat verrucas. Membra
oculi. Stercus eius simile est stercori lacerti. valet
e nim ad albuginem oculi.

De guadai. Capitulum. ccci.

Vadai quid est. Est ostracū. Operati. et
g ꝓprie. Extrahit surculos ꝛ spinas. De
coratio. Qđ ex eo tritum est abscidit ver
rucas ifusas ꝛ pendentes contrituꝫ.

De grano ben. Capitulum. cccij.

Ranū ben. Jam diximus opōnes eius in
g caplo be. cum diximus ben.

De grano lauri. Capitulum. ccciij.

Ranū lauri. Ipsuꝫ ē gnū ademest ꝛ est sic
g auellana pua ꝛ cortex eius ad nigredineꝫ
tendit subtilis qđ cū ꝑtitur in duas sepaľ
ptes duras declines ad citrinitatē in qbus est paruꝫ
boni odoris ꝛ nos dicemꝰ opōes eiꝰ i caplo đ gai.

De grano azelem. Capitulum. ccciiij.

Ranuꝫ azelem qđ est. Di pip nigrꝫ ꝛ est
g granū boni odoris ꝛ saporis ualde ꝛ oriť i
ꝑtibus sceberazura. Natura. Est cali-
dū in scđo hūidū i ꝑmo. Decoratio. Est impin
guatiuuꝫ. Membra expulsionis. Augmentat
sperma.

De grano anescē. Capitulū. cccv.

Ranū anescen quid est. Est granū existens
g in q̄ntitate pipis ꝛ in colore eius. verūtn̄ ē
facilius frāgibile: scindiť a medulla vehemē
tis albedinis cuius odor est bonus. Natura. Est
caliduꝫ ꝛ siccuꝫ in scđo. Membra nutrimenti.
Est bonum stomacho frigido valde.

De grano nil. Capitulum. cccvi.

Ranū nil quid est. Est cartamum induꝫ.
g Electio. Melius ē eius ponderosū pla
nū recens. Natura. Dixerūt qdaꝫ Est
calidū ꝛ siccū ꝑueniens ad tertiū. Decoratio.
Confert albaras ꝛ morphee albe. Membra nu-
trimenti. Est ꝯturbatiuū faciens nauseaꝫ. Mē-
bra expulsionis. Solutione educit hūores gros-
sos. s. melīaꝫ ꝛ phlegma fortiť ꝛ vermes ꝛ ascarides
Permuta. Loco eiꝰ in sokone ꝛ iuuamento in
messia poniť medietas pōderis de pulpa collognti-
de cū sexta pōderis sui de lapide armeno.

De grano asūme. Capitulum. cccvij.

Ranū asūme quid est. Est arbor siluestris
g ꝑm q̄ntitatem brachij hn̄s alba folia nō
tn̄ vehemētis albedinis cuiꝰ fructus ē sic
pip vnctuosus lacteus ꝛ dixerūt qdā. Est semensia-
meriona. Natura. Est calīn parꝫ hn̄s hūiditatē.
Decoratio. Est impinguatiuū. Membra nu
tri. Tardať eius digestio in stomacho ꝛ qn̄ dige
riť mltiplicať eiꝰ nutrimētū. Membra expulsio.
Augmentat sperma ꝛ exsiccat coituꝫ

De grano pini. Capitulum. cccviij.

Ranū pini qđ ē. Granū pini ē minus fi-
g stico corticē hn̄s minutū frāgibilē rubeū
findiť a medulla alba vnctuosa suauis. et
h sunt magna q̄ sūt pini q̄ noianť bisus: ꝑuū v̇o est
granuꝫ triangulatū durioris corticis ꝛ acutioris me
dulle. ꝛ in ipo est acrimonia ꝛ ponticitas ꝛ puuꝫ est
melius ad medicinaꝫ q̄ꝫ ad cibum. Natura.
Magnū est sicut eq̄le ad caliditatē declinans ꝛ aug
mentať hūiditas ipius. Et ꝑuū est calidū ꝛ hūiduꝫ
in tertio. Operationes ꝛ ꝓprietates. In ipo est
maturatio ꝛ lenificatio ꝛ resolutio ꝛ mordicatio ꝛ ꝓ
prie in recente: sꝫ eius mordicatio deleť si infundan-
tur in aqua ꝛ ꝯplentur tunc eius applanatio ꝛ gluti
natio q̄uis sint ante illud ambo repta in ipo itegre
ꝛ eius substantia est terrea aquea in qua est ꝑuū acri
tatis. Decoratio. Est impinguatiuuꝫ. Instru-
menta iuncturarꝫ. Granū pini magnuꝫ ꝯfert mol
lificationi ꝛ debilitati corporis comestum ꝛ exsiccat
humiditatē corruptam que ē in eo. Membra an
helitꝰ ꝛ pec. Paruū ꝛ magnū ꝯfert mollificatōi hu
miditatibus pulmonis putrefactis: ꝛ puri sāguinis
fluxui ꝛ tussi: ꝛ ꝓpe cū rob recente ꝓpť amaritudi-
nē paucā q̄ est in ipo. Et qn̄ cogť cū vino dulci ē ad
mundandū pus pulmonis bonuꝫ valde: ꝛ silr eius
cortex ꝛ lignuꝫ qn̄ ponunť in electuarijs. Mem-
bra nutrimenti. Quādo ex eo fit emplm cū absin
thio sup stomachuꝫ ꝯfortat ipm. Et est difficiľ dige
stionis liniēs cibū: vírtꝰ eiꝰ mordicat stōm nisi in-
fundať in aq̄ calida. Comedāt ergo ipm calefacti
cū tabarzet ꝛ ifrigidati cū melle: ꝛ tūc digeriť ꝛ fit bo
nū. ꝛ est bonū stomacho. Ingt. Dia. ē malū stoma-
cho sꝫ videť ꝙ nō f t ita nisi qn̄ aduriť aut rancidať
ꝛ ꝙ sit infusū bonuꝫ qm̄ rectificať eius corruptio. et
frangiť eius ventositas. Et qn̄ bibiť cū portulaca se-
dať eius mordicatio oio: ita ut nō sit mordicās.
Membra expulsionis. Augmentuꝫ facit in coitu
plīm cū comediť cū sisamo ꝛ tabarzet ꝛ melle ꝛ pen i
dijs: ꝛ saturati ex eo ꝑuū faciunt dolorē ventris pun
gitiuū: sꝫ eius tyriaca est granū granati amarꝫ qđ su
giť post ipm: ꝛ ipm vehementē abstergit hūiditates
renū ꝛ vesice: ꝛ ꝯfortat eos ad retentionē vrine: ꝛ sa-
nat distillationem ꝛ prohibet vlcera vesice ꝛ frangit

lapidez: ⁊ prouocat ⁊ confert ex eo cum absynthio facto emplastro.

De grano alkilkil Ca.ccc.ix.

Granū alkilkal qd est. Est sicut piper albū maiꝰ cartamo nō pure rotundū: ⁊ frangitur ꝯ medulla vnctuosa bōi saporis. Quidam aūt dixerunt est semē granati siluestris: ⁊ dixerunt isti eius radix est almuga. Instrumēta iuncturaꝝ. Confortat corpora mollificata. Operationes ⁊ proprietates. Quod ex eo frixum est est siccius. Decoratio. Est impinguatiuū. Mēbra capitis. Facit sodam: ⁊ ꝓprie quando in secūda mēsa comeditur super vinū. Membra nutrimenti. Plurimus vsus eius facit fastidium ⁊ coliricam passionē: ⁊ cum comeditur cum taberzet et zuccaro ⁊ melle digeritur ⁊ quod ex eo frixum ē est melius ⁊ non est eius humor malus: ⁊ paruū vehementer mollificat stomachum.

De grano viridi Ca.ccc.x.

Granū viride qd ē. In fructu eius ē stipticitas: ⁊ ipsius iuuamentum simile est iuuamēto masticis: ⁊ eius gūma est melior gūmis post masticē: ⁊ que ex ea magna est dicitur artharo: ⁊ eius quidem arbor noīatur albotin. Natura. Dixerunt quidā ꝙ in eius oleo ē lenificatio ⁊ stipticitas sicut ē in oleo rosaceo. ⁊ veritas ē calefactio grani viridis ē calefactio nō minor. eius vero exsiccatio dum perseuerat humida ē parua: ⁊ cum exsiccatur ē in tertio: ⁊ eius gūma ē calida in qua ē siccitas pauca. Oꝑationes ⁊ ꝓpetates. Est calefactiuū lenificatiuū ⁊ mundificatiuū: ⁊ in ipso ē stipticitas: ⁊ eius gūma ē plurime resolutionis ꝗꝫ mastix: qm̄ est amarior ⁊ in ipsa est parum stipticitatis: ⁊ ē fortis abstersionis: ⁊ in ipsa ē apertio bona ⁊ maturatio ⁊ lenificatio: ⁊ extrahit ex ꝓfundo: ⁊ in pluribus horis ponitur loco masticis: ⁊ suffumigatio albotin elongat a nocumēto sicut suffumigatio turis: ⁊ eius oleū est cōpositum ex virtutibꝰ tribus cum virtute cōstrictiua ⁊ existimauerūt qdā ꝙ in eiꝰ oleo ē lenificatio quedā. Decoratio. Abstergit pānū ⁊ faciē: ⁊ viscꝰ albotin ꝯfert scissuris faciei. Apostēata ⁊ bothor. Eius gūma maturat exituras duras. Vulnera ⁊ vlcera. Abstergit scabiē ⁊ impetiginem: ⁊ ingredit eius gūma in emplastris ad purganda vlcera ⁊ exsiccat saniem ⁊ sanat vlcera manifesta: ⁊ confert prurituī vlcerum ⁊ scabiei vlcerose ⁊ scabiei ⁊ bothor phlegmatice. Instrumēta iūcturaꝝ. Ponitur eius oleū in oleis q̄ sūt ad lassitudinem ⁊ emplastris ad paralysim ⁊ torturam. Membra capitis. Eius gūma cū melle ⁊ oleo ē bona humiditati auris. Mēbra oculi. Eius fumus egreditur in alcofol oculi ⁊ ꝯseruatiōe capilloꝝ ⁊ medicamēto corrosionis palpebrarum. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert doloribus pectoris more emplastri suppositū ⁊ inunctū: ⁊ eiꝰ gūma est bona vlceribꝰ pulmōis ⁊ tussi antique deglutita sola aut cū dulcibus. Mēbra nutrimēti. Iuuatiua ē splenis ⁊ ꝓpe ex albotin: ſꝫ ipa delet appetitū cibi: ⁊ siliter mūdificat epar. Membra expulsionis. Prouocat ⁊ excitat coitū: ⁊ gūma eiꝰ etiā ꝓuocat ⁊ lenit vētrē cū accipit ex ea auellana vna aut nux in ieiuno absqꝫ nocumēto: ⁊ mūdificat viscera ⁊ abstergit renes. Venena. Bibitur gūma eius ⁊ fructꝰ eiꝰ cū vino ad morsum rutele.

De gento Ca.ccc.xi.

Gentum qd ē. Est tesisie scꝫ gūma rute mōtane.

De gembut Ca.ccc.xij.

Gembut quid ē. Est rosa vinee sic qdā sapiētes dixerūt ⁊ ē alkarnub anabathiū: ⁊ de ipo qdē iā dictū ē in caplo de cha. Natura. Eius frigꝰ ⁊ caliditas sūt pua: ⁊ ē siccū in secūdo. Operationes ⁊ proprietates. Eiꝰ fructus vomitū facit sine mordicatione. Membra expulsionis. Prohibet fluxū vētris. Venena. Decoctio algembut interficit pulices.

De gramine Ca.ccc.xiij.

Grame. Vulnera ⁊ vlcera. Facit cohērere plagas sanguineas. Membra expulsiōis. Eiꝰ decoctio ex̄hit lapidē: ⁊ semē ipiꝰ ꝓuocat ⁊ ꝯstrigit.

De glutine Ca.ccc.xiiij.

Glutē qd est. Iā locuti sumꝰ de glutine alibat ⁊ resina pini: ⁊ reliqs i suo loco. Nā. Glutē alibat ē calidū: deiñ glutē cupssi deinde ē gūma pini. Oꝑat. ⁊ ꝓpe. Est resolutiuū ſꝫ gūma pini ⁊ glutē cupssi nō sūt vehemētioris resolōnis ꝗꝫ glutē alibat ꝗuis sint calidiora eo.

Galle. Electio.

De gallis Ca.ccc.xv.

Meliores sūt imature ⁊ ponderose dure. glauce vō molles sūt pue v̄tuꝫ ⁊ adurūt sup prunas. Nā. Sūt frē i pmo: hūide i scdo. Opa. ⁊ ꝓpe. Cōstrictio eaꝝ ē vehemēs ⁊ ꝓhibet hūiditates a cursu: ⁊ sba eaꝝ ē frā ⁊ sicca. Decoratio. Denigrat aq̄ eaꝝ capillos. Vulnera ⁊ vlcera. Liniunt cū aceto sup īpetiginē ⁊ auferūt eā: ⁊ si puluis eaꝝ sternat sup carnē additā remouet eā. Mēbra capitis. Prohibēt cursū hūiditatū corruptarū ad liguā ⁊ gingiuā ⁊ ꝯferūt cola: ⁊ ꝓpe infātibꝰ: ⁊ ꝓpe cū aceto ⁊ ꝯferūt cū ponunt in corrosiōe dentiū. Mēbra expulsiōis. Spargit puluis earū sup aquā ⁊ bibit ad vulnera intestinoꝝ ⁊ ad fluxum antiquū: ⁊ similiter quādo ponitur in medicinis cōueniens est ad hanc operationem.

De galia Ca.ccc.xvi.

Galia qd ē. Galia vera ē sinia facta ex ēblicis. nūc aūt qm̄ illud ē difficile sūit pōdꝰ ipsoꝝ de gallis: ⁊ albella ⁊ fit fm ꝙ fit alrimek. Natura. Que pura ē: ē cala i pmo: sicca i scdo: ⁊ aromatica cala ē i scdo. Opa. ⁊ ꝓp. Est stiptica ꝯfortās viscera: ⁊ i aromatizata sūt aptio et resolō. Instru. iūctu. Est bona dolori neruoꝝ. Mēbra expulsiōis. Existiauerūt qdā ꝙ galia aromatica augmētū efficit i coitu ⁊ strigit vētrē ⁊ cōfert fluxui.

De gūmi Ca.ccc.xvij.

Gummi. Electio. Qd meliꝰ ē ē arabicū purū parū hñs ligni. Natura. Spēs gūmi oēs calide sūt. Operatiōes ⁊ ꝓpe.

Est stipticū ⁊ glutinatiuū cū exsiccatōne ⁊ glutina
tione: ⁊ gūmi qdē acatie est fortiꝰ valde: ⁊ ponit ꝓpt
hoc in medicis tyriace. Mē.an.⁊pe. Lenit tus-
sim calidā ⁊ expellit nocumentū vlcerū pulmonis
⁊ clarificat vocē. Mē.nu. Cōfortat stomachū

De Gariofilo. Ca.cccxviij.

Ariofilus quid est. Est sicut sambucꝰ: sꝫ est
nigrior: ⁊ qui masculus est: est sicut nucleꝰ
oliue ⁊ longior ⁊ vehementius niger: ⁊ est
fructus arboris in insula indie: ⁊ glutē ipsius existit
in virtute glutinis alboti. Electio. Ille qui ē me
lior est similis nucleo sicco suauis odoris ⁊ acuti.
Natura. Calidus est ⁊ siccus in tertio. Decora
tio. Corporis odorē bonū efficit. Mē.ocu.
Abstergit visum ⁊ confert panno. Mē.nu.
Cōfortat stomachū ⁊ epar ⁊ cōfert vomitū ⁊ nau
see.

De Galbano. Ca.cccxix.

Albanū quid est. Est duaꝝ spēꝝ: vna spēs
eius est q̄ est spumosum leuis pōderis ve
hementioris albedinis ⁊ altera est eius qꝺ
est spissius ⁊ grauius. Electio. Melius amboꝝ
est illud qꝺ est spissius Natura. Est calidū in se
cundo: ⁊ exsiccatiuū in tertio Operationes ⁊ ꝓpe
tates Uirtus eius est lenitiua resolutiua carminati
ua ventositatū: ⁊ est ex eis que corrūpunt carnem ⁊
in ipo sunt calefactio ⁊ inflāmatio ⁊ attractio ⁊ reso
lutio Decoratio Eradicat lentigines Aposte
mata ⁊ bothor. Confert apostematibus bothor ⁊
scrofulis. Uulnera ⁊ vlcera. Linitur super vlce-
ra lenia cū aceto. Instru.iun. Confert lassitudi
ni ⁊ alcuzez ⁊ spasmo lacertorū. Mēbra capitis
Cōfert sode ⁊ epilepsie: ⁊ qn̄ epilepticus ipm odo
rat reuiuiscit: ⁊ ꝯfert scotomie: ⁊ confert dolori mo
ralis ⁊ denti corroso subito: ⁊ confert doloribꝰ frigi
dis in aure ⁊ resoluit apostemata eiꝰ ⁊ dolores ipiꝰ
sine impedimēto: ⁊ illud qn̄ soluitur in oleo de lilio
⁊ tepidū fit ⁊ distillatur in aurē. Membra anheli
tus ⁊ pectoris. Confert asmati ⁊ tussi antique.
Mēbra expulsionis. Prouocat menstrua forti
ter ⁊ extrahit fetus ⁊ facit eos abortiri suppositum
⁊ confert prefocationi matricis bibitū cum vino: et
remouet difficultatē vrine. Uenena. Est tyriaca
venenis que imbibunt sagittas qn̄ bibitur cū vino
⁊ venenis serpētiū ⁊ scorpionū ⁊ fumus eius fugat
venenosos vermes: ⁊ cū fit ex eo linimentū non ap
proximant ei qui linitus est: ⁊ qn̄ ex eo fit linimentū
cū sacudaliō ⁊ oleo interficitur ille qui de vermibꝰ
venenosis ei qui linitus est appropinquat. Et ipsū q
dem omni veneno resistit minus tamen q̄ȝ sit resistē
tia serapini. Permuta. Loco eius serapinum
ponitur.

De granato. Ca.cccxx.

Ranatū Natura. Illud quod est dul
ce est frigidū ad primū ⁊ humidū in ipso:
⁊ acetosum est frigidū ⁊ siccū in secundo
Oper.⁊ ꝓprie. Acetosum reprimit choleram ⁊
ꝓhibꝫ cursum supfluitatū ad viscera: ⁊ prope vinū
eius ⁊ in omnibꝰ speciebus eiꝰ vsqꝫ ad acetosum est
abstersio cū stipticitate. Apo.⁊bo. Grana gra
nati cū melle liniūtur ad panaritiū. Uulne.⁊vl.
Grana granati cū melle liniūtur ad vlcera fraudulē
ta: ⁊ eiꝰ capita ad vulnera cū caliditate ⁊ ꝑcipue adu
sta. ⁊ balaustie qdē cū caliditate sua faciūt adherere
vulnera. Et dulce qdē lenificat ⁊ totū ipsiꝰ est parui
nutrimenti ⁊ est bonū. Muzū vero quoqꝫ est magis
iuuatiuū stomacho q̄ȝ poma ⁊ cydonia: sꝫ eiꝰ gnū ē
malū ⁊ qꝺ de ꝑtibꝰ eius est magis stipticū sūt capita
⁊ grana eiꝰ stiptica sūt siue sint grana dulciū aut nō
dulciū. Mē.ca. Grana granati cū melle ꝯferūt
dolori auris: ⁊ sūt linimentū interioris nariū ⁊ ꝯferūt
grana granati cū melle ꝯtrita ⁊ cōmixta cola linita.
Et si grana dulcia decoquūtur cū vino: deinde terā
tur sicut sunt ⁊ fiat ex eis emplastrū auri ꝯfert apati
eiꝰ bene. Et vinū granati ⁊ rob eiꝰ ꝯferunt ebrietati ⁊
rob acetosi ꝓpe ⁊ ꝯfert cholē. Mē.ocu. Succꝰ
acetosi ꝯfert vngule. Mē.an.⁊pe. Acetosū exa
sperat pectꝰ ⁊ dulce lenit ipm ⁊ cōfortat pectꝰ: ⁊ qn̄
dant in potu grana granatoꝝ in aq̄ pluuiali valent
ad sputū san. ⁊ ipm totū ꝯfert tremori cordis ⁊ ab-
stergit os stomachi. Mēbra nutrimenti. Gra
natū muzū ꝯfert inflatōi stomachi: ⁊ dulce est ꝯue-
niens stomacho ꝓpt illud qꝺ est in ipso de stipticita
te subtili: ⁊ acetosū nocet stomacho. ⁊ cum hoc ma
la granata sunt mala stomacho Et eiꝰ sauich est ꝯue
niens desiderio ꝑgnantiū ⁊ silr rob eiꝰ ꝓprie aceto
si. ⁊ vt sugat febriens de ipo post cibū suū ⁊ ꝓhibeat
eleuationē vapoꝝ est meliꝰ q̄ȝ vt ꝑmittat ipm ⁊ sub
leuent matie ab inferioribꝰ. Mē.ex. Acetosū ē
plime ꝓuocans vrinā q̄ȝ dulce ⁊ ambo sūt ꝓuocati
ua. ⁊ gna gnati cū melle ꝯferūt vlceribꝰ ani: ⁊ qꝺ ace
tosum est nocet stomacho ⁊ intestinis: ⁊ eiꝰ sauich
ꝯfert solutōi cholerice ⁊ ꝯfortat stomachū: ⁊ cortex
radicis granati cū vino extrahit ꝟmes ⁊ ascarides ⁊
assumit cū sua dispositōe aut sumit eiꝰ decoctio Fe
bres. Granatū muzū ꝯfert febribꝰ acutis ⁊ infla-
tioni stomachi sed dulce mltotiēs nocet acutas ha
bentibus febres

De Galanga. Capitulū.cccxxi.

Alanga quid est: Frusta inuoluta rubea ⁊
nigra meliriobe ⁊ est casurudaru ipsum.
Natura Est calidum ⁊ siccum in secun-
do. Operationes ⁊ proprietates. Est subtile re-
solutiuū ventositatū. Decoratio. Odorem oris
efficit bonum. Membra nutrimenti. Est bo
num stomacho ⁊ est digestiuū cibi. Membra ex
pul. Confert colice ⁊ dolori renum ⁊ adiuuat ad
coitum. Permutatio. Loco eiꝰ ponitur kersat
geriofilatum.

De Gubera. Ca.cccxxij

Ubera. Natura. Frigida est in primo
sicca in fine secūdi. Operationes ⁊ pro-
prietates. Retinet omnem fluxum. ⁊ est
minoris constrictionis ⁊ stipticitatis q̄ȝ zarur ⁊ re-
pugnat cholere effuse ad viscera: ⁊ quādo ipa admi
strat in secunda mensa retardat ebrietatem. Mē-
bra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert tussi calide.
Membra nutri. Retinet vomitū. Mem. expul.

Confert rasure cholerice τ retinet ventrem τ vomitũ τ silr zarur τ confert multitudinem vrine.

De Guasmeo. Ca. cccxxiij.

Uasmeũ qd est. Est foliũ nil. Nã. Est
g calidũ in fine pmi: siccũ in secũdo Operationes τ pro. In ipo sunt stipticitas τ absterſio Decoratio. Tingit capillos.

De Gagate. Ca. cccxxiiij.

Agates qd est. Lapis leuis hñs odorem aspalti. Instru. iun. Confert podagre Mé. ca. Qñ suffumigatur ex ipso epilepticus confert ei. Membra expulsionis Confert prefocationi matricis. Uenena Effugat fumus eius vermes venenosos.

De Gailim. Ca. cccxxv.

Aliim. Decoratio. Est boni odoris
g Operatões τ proprieta. Est exſiccatiuũ ɔgelatiuũ lactis τ in ipso ẽ paꝶ acuitatis τ ꝓhibet eruptionẽ sanguinis. Uulnera τ vlcera Confert adustioni ignis.

De Gusume. Ca. cccxxvi.

Usume qd ẽ. Est quoddã genꝰ tuberꝶ τ fũ-
g goꝶ qd exſiccat τ coartat sicut cartilago cuius figura est sicut figura vasis parui cõtracti q pãno lauant: τ ingredit in acetosis: τ inest ei suauitas sicut est suauitas cartilaginũ τ plus. Natura. Nõ existit in frigore reliquoꝶ tuberũ neqꝫ est mali humoris sicut tubera τ existit in sapore eiꝰ carnositas quedam τ aquositas.

De Garab. Ca. cccxxvij.

Arab quid est. Administratur cortex eius
g τ administrat gũma eius τ ingredit cũ incisione τ generat sup ipsam borach bonũ τ est de melioribꝰ speciebꝰ borach ad comedenduꝫ Operatões τ ꝓprietates Flos eiꝰ τ folia ipius τ amboꝶ succus sũt ex exſiccatiuis sine mordicatõe τ in ipsa est stipticitas: τ eius cortex est in virtute eiꝰ sed est siccior. Et ex folijs qdẽ eius sumitur succus τ reseruatur τ exſiccat sine mordicatione. Decoratio. Cinis arboris eius cũ aceto exſiccat verrucas τ incidit eas siue sint inuerse siue nõ inuerse: τ cortex radicis eius ingreditur ad linimentũ capillorum.
Uulnera τ vlcera. Cortex τ folia eius trita qñ ponũtur sup incisionẽ τ vulnera recentia conferũt.
Instrumenta iuncturarũ Decoctio eius est embroca bonũ padagre Membra ca. Qñ distillatur succus folioꝶ eius cũ oleo ros. bulito in cortice granati in aurẽ confert dolori auris: τ silr cortex eiꝰ humidus qñ fit ex eo illud τ eius decoctio est ablutio furfurũ. Membra oculi. Abstergunt gumma τ flos eiꝰ obscuritatẽ visus. Mẽbra anhelitꝰ τ pectoris. Fructus eius confert sputo sanguinis: τ cortices eius etiaꝫ. Mé. nu. Succꝰ eius extrahit sanguisugas.

De galia. Ca. cccxxviij.

Alia. Apostemata τ bothor. Galia lenit apostemata dura. Membra capitis.
g Dissoluitur in oleo de ben aut keiri τ distillatur in aurẽ dolorosam τ eiꝰ odoramentũ confert epileptico τ apopletico τ viuificat eos τ sedat sodã frigidã: τ qñ datur de ea in vino inebriat. Mem. anhe. τ pect. Odor galie confortat cor. Membra expulsionis. Algalia ɔfert doloribꝰ matricis frigidis supposita τ apatibꝰ eiꝰ duris τ phlatic τ ꝓuocat menstrua τ facit matricẽ descendere ꝓfocataꝫ τ inclinatã τ mũdificat eã: τ prepat ipaꝫ ad impgnationem. Capitulũ de litera. H

De homine. Ca. cccxxix.

h Omo Deco. Dr q spma hois abstergit morphea τ silr sal vrinaꝶ infantiũ assũptus in ore abstergit pãnũ τ forsitan eiꝰ stercꝰ ɔfert sorditiei Apa. τ bo. Fex vrine hois sedat herisipilã fm q dr τ silr eiꝰ stercꝰ calidũ: τ cinis capilloꝶ ipsius sanat bothor: τ qñ pmiscet cũ butiro ꝓhibet apata ambulatiua. Uul. τ vl. Eiꝰ vrina abstergit scabiẽ vlcerosã τ pruritũ τ ꝓhibet serpiginẽ τ ipetiginẽ τ ꝓpe spma eiꝰ ɔfert ipetigini Instrã iũc. Dr q san. mẽstruꝰ sedat dolorẽ podagre τ silr spma hois τ lac eiꝰ cũ opio τ cũ cera τ oleo. Mé. ca. Adustio capilloꝶ eiꝰ cũ oleo ro. distillat i aurẽ: τ dens dolens sedat fm q dixerunt. Et saliua ieiuni extrahit vermes ex aure: τ os hois adustũ dat in potu epileptico: τ sordities auri hois ɔfert emigranee. Mé. ocu. Urina eiꝰ qñ cogt cũ melle i vase eneo abstergit albuginẽ ocli τ ɔfert palpitatõi τ adustio capillorũ eiꝰ cũ litharigirio ꝓhibet scabiẽ τ pruritũ in ocl'o Mé. an. τ pc. Dr q vrina infantiũ cũ bibit ɔfert difficultati anhelitꝰ τ distillatõi eiꝰ τ est curatõ mala τ lac mlieris ɔfert valde i ɔsũptõeꝫ τ ẽ cura leporis marini. Mé. nu. Dicunt q lac mulieris sedat mordicationẽ stomachi: τ q ascaraiatu vrine eiꝰ cõfert ictericie ꝓprie cũ aq̃ mellis τ aq̃ ciceris: τ similit stercꝰ eiꝰ. Membra expulsi. Lac hois ꝓuocat vrinã τ dr si supponat sãguis mẽstruꝰ purꝰ ꝓhibꝫ impregnatõeꝫ. Lac mlieris ɔfert vlceribꝰ matricis τ vulneribꝰ eius embrocatũ τ suppositũ. Et vrina hois dr abscindẽ solonẽ τ purgare nificẽ fm q̃ntitatẽ duaꝶ tertiaꝶ libre decocta cũ porris. Febres. Stercꝰ siccũ cũ melle aut vino qñ bibit i febribꝰ ꝑiodicis ꝓhibꝫ caꝶ ꝑiodes. Uenena. Lac mlieris est tyriaca leporis marini. Et dentes hominis triti τ puluerizati sup morsuram vipere aut adusti τ puluerizati. τ stercꝰ eiꝰ puluerizat sup morsurã hois et eiꝰ sputũ dũ ẽ ieiunꝰ interficit scorpiones τ serpẽtes

De olere aliameni. Capitulum. cccxxx.

Lus aliameni qd est. Scdm Dia. In ipo nõ est ṽtus medicie oio. Et ẽ aquosuꝫ sicut atriplex qd saporẽ nõ habꝫ. τ in hoc plus abũdat oibꝰ oleribꝰ. τ ẽ vehemẽtioris humiditatis q̃ lactuca τ cucurbita. τ eius nutrimẽtũ est paucuꝫ τ eius penetratio nõ est velox ꝓpterea q penitꝰ nitrositate ꝑuatũ ẽ. Natura: Ingt. Gal. Frigidũ τ hũidũ est in scdo. Apo. τ bothor. Fit ex eo ẽplꝫ apatibus calidis. Uuln. τ vlce. Fit ex eo emplastꝶ ex radice eiꝰ mellino vlceri, Mé. ca. Permiscet

ctuo succus cum oleo rosaceo: ⁊ confert sode accidenti ex adustione solis. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tussi ⁊ sedat eam ⁊ ꝑprie decoctus cuz oleo amigdalino ⁊ aqua granati dulcis. ⁊ similiter sedat tussim calidam.

De herba indaica Ca. cccxxxi.

Erba indaica. Natura. Caliditas eiꝰ est supra equalitatem ⁊ ē herbū. S. calidū in principio primi: s. ccum in scdo.

De hezeriasen Ca. cccxxxij.

Ezeriasen quid est. Fructus eius ē similis elhanskid: ⁊ vtuntur ipo preparatores coriorum: ⁊ quandoqȝ sunt apud eos qui faciunt sirupū ex ipso frusta grossa similia frustis perfici siccis. Et est in pncipio sue masticationis rancidum: deinde apparet ei amaritudo: ⁊ loquemur de eo exquisite in capitulo de fesire.

De hareoman Ca. cccxxxiij.

Arcomā quid est. Est granū cuius virtus est sicut virtus ordei: imo ipse est medium inter triticum ⁊ ordeum: ⁊ ipsius sauich et pultes eius magis sunt stiptice ꝙ̄ sauich ordei ⁊ eiꝰ pultes. Natura. Est equale declinās ad humiditatem. Operationes ⁊ ꝓprietates. Exsiccat sine mordicatione: ⁊ in ipso est resolutio ⁊ stipticitas simul.

De hensistides Ca. cccxxxiiij.

Ensistides quid ē. Succus plante que dicitur herba hircina. Et eius succus est frigidus ⁊ stipticꝰ: ⁊ dicit in caplo barbe hircine. Natura. Declinat ad siccitatem.

De hernue Ca. cccxxxv.

Ernue quid est. Est simile piperi nisi quia citrinati appropinquat boni odoris simile xiloaloes quod fertur de regione sclauorū. Natura. Est equale. Mēbra nutrimēti. Confortat stomachum ⁊ digestionē.

De hearfelo Ca. cccxxxvi.

Earfelus quid est. Est lactuca asini q̄ dicit in caplo de cha. Natura. Est frigida ⁊ humida ⁊ in ipsa est exsiccatio ⁊ calefactio parua. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipsa est stipticitas.

De hestedeen Ca. cccxxxvij.

Estedeen quid est Lignum indum notū Instrumenta iuncturarū. Eius ꝓprietas est iuuamentū fōte podagre.

De haasce Ca. cccxxxviij.

Aasce quid ē. Est herba hn̄s florē album declinantē ad rubedinē ⁊ cānas subtiles plurimas similes cāne squināti aut calamo aromatici. ⁊ flos eiꝰ ē flos rotundus. Et folia eiꝰ ꝑua subtilia plurima. Et sup ipiꝰ extremitatē sūt capita ꝑua purpurea. Dia. dicit ē arbor cuiꝰ spine sūt ꝑue in q̄rū circuitu sūt folia ꝑua subtilia q̄ plurimū nascit sup lapides. Natura. Calida ē ⁊ sicca ꝑueniēs vsqȝ ad tertiū. Ruffus vō inqt. Est sicci or calamēto. Opatiōes ⁊ ꝓꝓetates. Est resolutiua icisiua ita ut etiā sāguinē ꝯgelatū icidat ⁊ resoluat: ⁊ ē calefactiua ita ut eiꝰ sirupꝰ ꝓhibeat horripilatōez hyemis. Decoratio. Resoluit verucas. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex ea emplm cū aceto apatibꝰ phlāticis recētibꝰ. Instrumēta iūcturarū. Bibit ad debilitatē neruoꝝ. Et cū sauich ⁊ vino fit ex ea emplm sup sciaticā: ⁊ sirupꝰ eiꝰ ꝯfert doloribꝰ q sūt sb hypocōdrijs. Mēbra oculi. Miscet cū cib ⁊ ꝯfrat vtutē visus: ⁊ remouet eiꝰ debilitatē. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Mūdificat pectꝰ ⁊ pulmonē ⁊ adiuuat ad spuēdū: ⁊ sedat dolores hypocōdrioꝝ ⁊ pulmōis cocta ⁊ deglutita cū melle: ⁊ ꝑpt suā exsiccatōez ꝓhibet sputū sāguis. Mēbra nutrimēti. Adiuuat digestionē ⁊ eiꝰ sirupꝰ remouet malitiā digestōis ⁊ paucitatē appetitꝰ Mēbra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua. ⁊ solutiōe educit vmes. Et cū bibit ex ea. qd est mt. ʒ. ij. vsqȝ ad. iiij. soluēdo educit phlā absqȝ ipedimento sufficient. Permutatio. Ponit loco eiꝰ origanū mōtanū: ⁊ dr epithymū ⁊ basce loco eiꝰ.

De hasek Ca. cccxxxix.

Asek qd ē. Qui siluestris ē treitatis ē plime Et domesticꝰ ē plime aquitatis: ⁊ vliter ē sbe hūide: ⁊ eiꝰ frās nō ē plima ⁊ sube sicce cꝰ frās nō ē pauca. Natura. Hasek fm Dia. duas hz spēs q̄ sūt frē ⁊ sicce. Alij aūt dixerūt ꝙ ē calidꝰ i pncipio pmi: ⁊ siccꝰ i pmo. Et ē magis sile hasek nr̄e fre. Opationes ⁊ ꝓꝓetates. In ipo ē ꝓhibitio effusiōis materiū ꝑpt suā stipticitatē ⁊ maturatio et lenificatio. Apostemata ⁊ bothor. Prohibet accidē apata cala ⁊ effusionē materieꝝ ⁊ ē bonꝰ apatibꝰ gutturis. Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert vlceribꝰ antiqs ⁊ putridis i carne cū melle. Mēbra capitis. Est bonꝰ vlceribꝰ gigiue putridis. Mēbra oculi Intrat succꝰ eiꝰ i alcofol. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cōfert apatibꝰ circūdātibꝰ lactos gutturis. Membra expulsiōis. Augmētū efficit in coitu ⁊ frāgit lapidē renū ⁊ vesice: ⁊ silr eiꝰ succꝰ ⁊ cōfert difficultati vrine ⁊ colice. Venena. Due. ʒ. fructꝰ siluestris morsui vipre: ⁊ due. ʒ. eiꝰ cū vino venenis ꝑniciosis ꝯferūt: ⁊ ex decoctiōe eiꝰ aspgit locus ⁊ inficit pulices.

De harmel Ca. cccxl.

Armel qd ē. Nota ē. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est icisiua ⁊ sbtiliatiua. Instrumēta iuncturaꝝ. Est bona dolori iūcturaꝝ ⁊ sciatice cū desup linit. Mēbra capitis. In ipa ē vtꝰ faciēs ebrietatē q̄ ē sic ebrietas vini vbi gra. Mēbra oculi. Dia. dixit ꝙ ipa trita cū melle ⁊ vino ⁊ felle alcubugi ⁊ gallinaꝝ: ⁊ aq̄ feniculi ē ꝯueniēs debilitati visus. Mēbra nutrimēti. Facit nauseā fortit Membra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ menstrua cū virtute bibita ⁊ linita: ⁊ confert etiā colice ventose bibita ⁊ linita.

De haltit Ca. cccxli.

Altit qd ē. Est medicina inda silis hremo dactilo albo. Natura. Calida ē ⁊ sicca in ttio. Instrumēta iūcturarū. Potiꝰ ꝯfert podagre ⁊ dolori iūcturaꝝ. Membra expul

ſiõis: Solꝰe educit ꝑhla ⁊ hũorē crudū ⁊ ṽmes
⁊ aſcariades ⁊ humores groſſos.

De harſaſo Ca.cccxlij.

Arſaſū qd ē. Eſt q̄dā ex ſpēbꝰ alcaikar.
h Natura. Eſt tpata ad caliditatē declinās
hūida ad ſecūdū ꝑueniēs. Alcāzi inq̄t: eſt
ſrā ⁊ hūida. inq̄t muſaia Eſt ſicē aſpagꝰ in opatõibꝰ
ſuis calā ⁊ hūida i ꝑmo. alij ṽo dixerūt ꝙ ē calā in
ꝑmo: hūida i ſcdo. ⁊ iā ꝯpata fuit. S. ꝙ ipa ē apud
eū calida in ſcdo. apud me ṽo ē ꝙ eiꝰ gnā plīma ſūt
diuerſarū nārū. Operatiões ⁊ ꝓꝑetates. Mū
dificat pānū ⁊ exſiccat ⁊ i ipa ē ſubtilitas. Alcāzi di-
xit ꝙ ipe gnāt melācoliā ⁊ elõgatꝰ ē. Decoratio.
Cõfert linita alopitie: ⁊ aqua eius necat pediculos
capite abluto ex ea: ⁊ remouet fetorē aſcellaꝝ ⁊ ꝑ ꝓ
uocationē ſuā vrinā fetidā: ⁊ cū ſua ꝓꝑetate quā hȝ
i ſe. Apoſtemata ⁊ bothor. Reſoluit apata du
ra. Vulnera ⁊ vlcera. Aq̄ eiꝰ ꝯfert pruritui du-
ro ſicco. Mēbra capitis. Aq̄ eiꝰ delet furfures
Mēbra nutrimēti. Facit nauſeā ⁊ ꝓꝑe monta
na ⁊ ꝑcipue radix eiꝰ ⁊ eiꝰ gūmi ē alcūkar: ⁊ de ipſo
loquar poſtea i caplõ de keſ. Mēbra expulſiõis
Addit in coitu ⁊ addit i ꝓuocatiõe vrine: ⁊ exhit
vrinā fetidā ⁊ lenit nām ⁊ educit ꝑhla: ⁊ multotiēs
ꝯſtringit ventrem qn̄ bibit cum vino.

De handacocha Ca.cccxliij.

Andacocha qd ē. Ex ea alia ē ſilueſtris: ⁊
h alia ē domeſtica: ⁊ alia ē egyptiaca: ⁊ fit ex
eiꝰ ſemine panis. Natura. Inq̄t filius
Iuragi. Calida ē ⁊ ſicca i fine ſcdi. Inq̄t filiꝰ Meſā
gue calida ē in medio ſcdi. Et videt ꝙ domeſtice ca
liditas ſit ꝓpinq̄ in fine ꝑmi. Operationes ⁊ ꝓꝑi
etates. Domeſtica ē eq̄lis abſterſionis ⁊ exſiccati
onis: ⁊ i ſilueſtri ē ſtipticitas cū calefactõe: ⁊ eiꝰ oleū
valet ad vētoſitates groſſas. Decoratio. Silue
ſtris ꝯfert pāno: ⁊ ſilr domeſtica. Vulnera ⁊ vlce
ra. Succꝰ domeſtice cū melle mūdificat vlcera.
Inſtrumēta iūcturaꝝ. Eiꝰ oleū ē bonū doloribꝰ
iūcturarū ex vētoſitate: ⁊ apud timorē ꝯctiõis: ⁊ iā
ſanati ſūt eo qdā. Mēbra capitis. Facit ſodā.
Et qn̄ fit caputpurgium ex ſucco eiꝰ ꝯfert ei q cadit
ex epilia. Mēbra oculi. Succꝰ domeſtice ꝯfert
albugini oculi: ⁊ pāno ipius ⁊ ꝓꝑie cum melle.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cõfert dolori la
terū ex ꝑhlāte. ⁊ ꝓꝑe ſilueſtris. ⁊ facit accidere do-
lorē gutturis ⁊ ꝑfocatiões: ſȝ nocumēto eiꝰ ſuccur
ritur cū coriādro ⁊ lactuca ⁊ endiuia. Membra
nutrimēti. Cõfert dolori ſtõi frigidi ⁊ ventoſitati
⁊ eiꝰ oleū ꝯfert ꝑncipio hydropiſis. Mēbra ex-
pulſionis. Prouocat vrinā ⁊ mēſtrua ⁊ ſilueſtris
cū vino ⁊ ſemine molochie ē bona dolori veſice. et
eiꝰ oleū vtile ē dolori iteſtinoꝝ ⁊ dolori mᵃricū. ⁊ ſil
ueſtris ꝯfert colice paſſiõi ⁊ ꝯſtrigit vētrē ⁊ ipa ⁊ ſe
men eiꝰ excitatʳ coitū. Febres. Dicit ut hñs terti
anā i potu ſumat tria ex folijs eiꝰ aut tria ex granis
ipius ⁊ alterabūtur circuitꝰ febris. ⁊ quartane q̄tu-
or ex qbꝰ illoꝝ duoꝝ voluerit. Venena. Qñ aſp
git aq̄ eiꝰ ſup pūcturā ſcorpionis ſedat dolorē ſtati
⁊ ſi aſpgit ſup mēbrū ſanuȝ excitat mordicationē ⁊
dolorē: ⁊ eius ſemen ē fortius in curatione punctu-
re ſcorpionis.

De hauro romano Ca.cccxliiij.

Aurū romānū qd eſt. Noiat achiroſa.
h Natura. Calefacit vehemēter in tertio.
⁊ exſiccat in ꝑmo. ⁊ eiꝰ flos ē vehemētioris
calefactiõis: ⁊ ipiꝰ gūmi ē vltia i calefactõe. Mē
bra capit. Eiꝰ fructꝰ cū aceto ꝯfert epilie.

De Haſcech Ca.cccxlv.

Aſcech qd eſt. Dixerūt qdā ꝙ ē balauſtia
h alhaure. Inſtrumēta iūcturaꝝ. Nocet
neruis ⁊ facit euenire ſpaſmū.

De herba vitri Ca.cccxlvi.

Erba vitri qd ē. Hec ē herba q̄ vitrū abluit
h tur. Opatiões ⁊ ꝓꝑetates. In ipſa eſt
ſtipticitas cū hūiditate: ⁊ faciēs adherē le-
nificatiua mūdificatiua. Apoſtemata ⁊ bothor.
Sedatiua ē apatū ⁊ dat in potu folia eiꝰ ad heriſipi
lā ⁊ aduſtionē ignis ⁊ ꝑcipue apata ꝑhlātica. ⁊ eiꝰ
ſuccꝰ cū ceruſa de plūbo ponit ſup heriſipilā ⁊ for-
micā. ⁊ fit ex ea gargariſmꝰ ad apata ābaꝝ amigda
larū. Inſtrumēta iuncturarū. Cū aceto ſup po
dagrā ponit. Membra capit. Eiꝰ ſuccꝰ cū oleo
roſaceo ꝯfert dolori auris: ⁊ ex ſucco eiꝰ cū pollice
ponit i palato ad apata ābarū amigdalaꝝ. Mem
bra anhelitus ⁊ pectoris. Sorbet ſuccꝰ eiꝰ ad tuſ-
ſim antiquā. Membra expulſionis. Remouet
hemoroidas.

De harbato Ca.cccxlvij.

Arbatū qd ē. Et dicit anguſtꝰ ſemē eiꝰ triā
h gulatū ē ſicut lancea: ⁊ eiꝰ folia ſūt triāgu-
lata ſilia folijs ſcolopendrie. Natura.
Domeſtice caliditas ē pauca: ⁊ ſilueſtris calitas eſt
in ſcdo. Vulnera ⁊ vlcera. Cõſolidat recēs vul
nera. Mēbra nutrimēti. Eiꝰ cortex cū aceto ſu
ꝑ ſplenē ꝯfert ⁊ eiꝰ folia ſicca qn̄ i potu ſumūt ſanāt
ſplenē. Mēbra expulſiõis. Prouocat ꝓꝑe fo-
lia illiꝰ cuiꝰ folia ſūt ſimilia folijs ſcolopendrie.

De halibio Ca.cccxlviij.

Alibiū qd ē. Plāta q̄ noiat albien: qm̄ et
h ineſt ꝓꝑietas ſanādi apata emūctorij mo
re emplaſtri ſuppoſita ⁊ ſuſpēſa: ⁊ ꝓpter h̄
noiat albiē. Et ē ꝯpoſitaꝝ ṽtutū ſicē roſa. Natura.
In ipa ē ṽtꝰ infrigidatiua cū acrimonia q̄ ē in ea
Operatiões ⁊ ꝓꝑietates. Eſt reſolutiua ⁊ i ipſa
ē ṽtus ifrigidatiua ꝑpatiua. Apoſtēata ⁊ bothor
Sanat apata accidētia i emūctorio cū ſuſpēdit ſu
ꝑ ipa nedū ſi more emplaſtri ſupponat.

De haze Ca.cccxlix.

Aze qd ē. Eſt zufere. ⁊ ē aldinarugina. Et
h iam diximꝰ de ipa in his q̄ preterierūt.

De haſaſo Ca.cccl.

Aſaſū qd eſt. Eſt medicina armena. ⁊ dr
h etiā perſica: ⁊ dixerūt alchū ꝙ eſt fortior eu
forbio: ⁊ cum eius potio augmentatur ſu-
pra. ʒ. interficit. Natura. Calida eſt: ⁊ ſicca in
quarto. Operationes ⁊ proprietates. Eſt adu-
ſtiua ſaporis mali. Membra nutrimenti.

Est adurẽs stomachū ⁊ faciẽs vomitū

De Hauro. Ca.cccli.

h Aurū quid est. Dicitur ꝙ gūma eius q̃ ex hac arbore ẽ romana: ẽ karabe. Et nos qđ de karabe singulare faciem⁹ caplm. Na. Est eq̃lis ad siccitatẽ declinans paucā. Ope. ⁊ p. Est subtil ⁊ eius semẽ subtili⁹ est: ⁊ nō est vehemẽtis caliditatis. Instr̄a iūctu. Auf. ex fructu ipi⁹ arboris cōfert sciatice ⁊ emplastrū factū ex folijs romane cū aceto confert dolori podagre. Mẽ. ca. Tepefit succ⁹ foliorꝫ eius ⁊ distillat in aurẽ ⁊ sedat dolorẽ eius ⁊ fructus ei⁹ confert epilepsie. Mẽ. oculi. Ex eius fructu cū melle fit alcofol ⁊ est ꝯfortatiuū oculi. Membra expul. Auf. ex fructu ei⁹ cōfert distillationi vrine: ⁊ auf. ex fructu eius cum aceto post purgationẽ menstruorꝫ ꝓhibet imp̄gnationẽ ⁊ silr̄ folia eius.

De Harbe Ca.ccclij.

h Arbe qđ est. Nota est. Mẽ. ocu. Dr̄ ꝙ eius sanguis ꝓhibꝫ pilos oculi euulsós oriri. Venena. Dr̄ ꝙ ei⁹ ouū est venenū ꝑnitiosū: ⁊ nos dicturi sum⁹ illud in li. iiij.

De Herbo. Ca.cccliij.

h Herbū qđ est. Dixerunt qdā ꝙ est granū min⁹ q̃ʒ almelic in magnitudine lentis nō cū cōpressione rotundū sʒ lateratū. Et ei⁹ color est inter cinericiū ⁊ citrinū: ⁊ ipsi⁹ sapor est int̄ saporẽ almes ⁊ lentis qđ comedunt boues ⁊ nutriūtur ipso. Alcāzi vero existimauit ꝙ est granū silr̄ grano cidonij. apud me vero est almelic: ⁊ prope illud qđ est siluestre. Ipm ꝑterea qñqꝫ est albū decliue ad citrinuꝫ sic dr̄: ⁊ qñqꝫ est rubeū. Inqt Dia. Herba eius est ꝑua minuta habens folia ⁊ semen eius est nitentius. Natura. Est calidū in p̄mo vsqꝫ ad secundū ⁊ siccū in tertio. Operationes ⁊ ꝓꝑetates. Est abstersiuū apitiuū ⁊ inest ei humor malus et ipsius rectificatio est sicut rectificatio lupinorꝫ. qđ autẽ de ipso declinat ad albedinẽ minus est medicinale q̃ʒ rubeum. Cum ergo decoquitur bis destruitur eius abstersio ⁊ remanet terreitas ipsi⁹ quare nutrimentū prebet siccum. Decoratio. Linitū sup morpheam pannum ⁊ lẽtigines ⁊ cicatrices est bonū ⁊ ⁊ colorẽ effic̄ bonū: ⁊ fit ex eo sauich: ⁊ dat̄ de eo extenuatis sic̄ nux: ⁊ remouet̄ extenuatio ⁊ ei⁹ decoctio ponitur sup fixuras frigoris ⁊ pruritū ei⁹ accidentes manib⁹ ⁊ confert lactee. Apostemata ⁊ bothor. Lenit durities ⁊ mãmillarum duritiem proprie. Vulnera ⁊ vlcera. Mundificat vulnera cum melle. Et confert sahafat ⁊ lenit durities vlcerum mortificantium carnem ⁊ membrū: ⁊ cōfert igni persico ⁊ mellino. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert duritiei mammillarum: ⁊ facile efficit sputum saniei grosse. Membra expulsionis. Plurimus vsus ipius facit mingere sanguinem propter fortitudinem sue prouocationis ⁊ soluit naturam. Et quando cum aceto miscetur ⁊ bibitur confert difficultati vrine: ⁊ sedat tenasmon ⁊ dolorem punguiuū ventris. Venena. Fit ex eo emplastrū cum vino super morsum vipere ⁊ morsū canis rabiosi ⁊ hois ieiuni.

De Hermodactilo. Ca.cccliiij.

h Ermodactilus qđ est. Est radix plante habentis rosas albas ⁊ citrinas. Et aperit̄ in p̄mis cū aperiūtur flores ⁊ existit in planiciebus montiū etiam in angulis eorꝫ: ⁊ folia eius expansa sunt sup terrā. Electio. Melior est alb⁹ in introitu: ⁊ interi⁹ durus ad frangendū. Et niger ⁊ rubeus sunt mali ambo. Natura. Calid⁹ est ⁊ sicc⁹ ꝑueniens ad secundū. Et in ipso est humiditas supflua. Et existimauerunt qdā ꝙ in albo est caliditas subtilis ⁊ in alijs v̄tus fortis ⁊ si nō solueret. Et existimauerūt alij ꝙ si esset calidus mordicaret vlcera purus: sed in ipso nō est mordicatio penitus. Et existimauerūt alij ꝙ est calidus valde. Opa. ⁊ p. Cū ipso est virtus solutiua. Et si sit in ipso stipticitas. Vulne. ⁊ vl. Albus est bon⁹ vlcerib⁹ antiqs. Instru. iun. Confert podagre ⁊ sedat dolorẽ statim more emplastri superpositus. Et cū ex eo mlt̄ totiens fit emplastrū indurat apostema ⁊ in lapideā naturā conuertit: ⁊ est conferẽs tyriaca oib⁹ doloribus iuncturarum: ⁊ proprie in horis fluxuum. Mẽbra nutrimenti. Est malus stomacho debilitans eū: ⁊ rube⁹ ⁊ niger retinent medicinas solutiuas in stomacho: ⁊ attrahūt nocumentū maximū. Mẽ. ex. In ipso est virtus solutiua ⁊ efficit augmentū in coitu ꝓprie cum ziṅzibere ⁊ mentastro ⁊ cymino. Venena Rubeus ⁊ niger sunt venenū. Permu. Loco ei⁹ ponit̄ in dolorib⁹ iūcturarꝫ. pōdus eius de folijs alcanne: medietas ponderis ipsius de bdellio vario.

De heiren. Capitulum.ccclv.

h Eiren. Ope. ⁊ ꝓprie. Est resolutiuū. Membra capi. Cōfert egritudib⁹ frigidis in cerebro ⁊ ꝓhibꝫ corizā frigiditatis. Mẽbra oculi Aqua eius acuit visum.

De hausegi. Capitulum.ccclvi.

h Ausegi qđ ẽ. Est rubus ⁊ i cōcauitatibus fruct⁹ a qb⁹ ꝓcedit stipes quo tenet̄ sunt folia. Apo. ⁊ bot. Folia omniū spẽꝝ ei⁹ ꝯferūt herisipile supposita ut emplm.

De hausuro. Capitulum.ccclvij.

h Ausurū qđ est. Arbor arabica armena: ⁊ est vnū de laticinijs. Et qdaꝫ dixerunt ꝙ desupꝫ est quedā spẽs interficiens sedenteꝫ in vmbra eius. Natura. Est calida ⁊ sicca ad tertiuꝫ ⁊ siccitas ipius est in quarto. Operatio. ⁊ ꝓprietates. Et in ipa est stipticitas tempata. Apostemata ⁊ bothor. Conferunt sahafati linita ⁊ impetigini. Vul. ⁊ vlce. Linit̄ cū melle sup alcola i ore infātiuꝫ ⁊ r̄mouet̄. Membra expul. Soluit ventreꝫ ⁊ debilitat viscera. Venena. Quedā species eius est que nocet sedenti in vmbra eius ⁊ qñqꝫ interficit eum. Caueatur ergo ab eo ⁊ lactis eius tres. ʒ. interficiunt in duobus diebus frangẽdo epar ⁊ pulmonem.

De hirundine. Ca.ccclviij.

Irundo. Mēbra capitis. Dixit Dia. ꝙ qñ ꝑmus venter hirundinis scindit inueniunt in ipso duo lapides: quoꝝ vnꝰ hꝫ vnū colorē ⁊ alter hꝫ colores plimos q qñ ponunt in pelle vituli anteq̄ꝫ ei accidat vt coire appetat ad coitū incitetur: ⁊ ponuntur sup adiutoriū epileptici aut collū eiꝰ iuuat inde. Inquit iam expertus illud fui: ⁊ sanatus est epilepticus. Membra oculi.

Comedere hirundinē acuit visum ⁊ qñq̄ꝫ exsiccatur ⁊ datur in potu de ea quaq̄ꝫ die. Et est potio eiꝰ aur.i. Et ꝓpe adustū matris ⁊ filij in vitro qñ ex eo fit alcofol cū melle confert. Et dicitur ꝙ cerebrū eiꝰ cū melle confert ꝑncipio aque. Et silr cerebꝝ vespertilionis Membra anhelitus ⁊ pectoris. Tangit palatū ex cinere eiꝰ ad squinantiā ⁊ ꝯfert: ⁊ silr qñ salitur ⁊ exsiccat ⁊ bibitur de ea pondus aur. confert squinantie.

Capitulū de littera. I.

De Ireos. Ca.ccclix.

Reos quid est. Est radix lilij celestis: ⁊ est ex herbis habentibus stipitem ⁊ sup ipm sunt flores diuersi cōpositi ex albo ⁊ citrino ⁊ celesti ⁊ purpureo. ⁊ propter hoc noiat ireos scꝫ arcus celi. Et iste radices sunt nodose ⁊ folia eiꝰ sunt parua. Et qñ veterascit a vermibus perforatur

Electio. Quod ex ea bonū est: est durū spissum cōpactum breue declinans ad rubedinē aliquantulam bon odoris: nō odoratur ex ea odor limi: ⁊ est mortificatiua lingue: ⁊ mouet sternutationē cū fortitudine. Natura. Est calida ⁊ sicca in fine tertij

Operatōes ⁊ proprietates. Est digestiua aperitiua abstersiua mundificatiua: ⁊ eiꝰ succꝰ resoluit cū aq̄ mellis ⁊ purgat phlegma grossum: ⁊ educit ipm

Decoratio. Cū equali quantitate hellebori purgat pannū ⁊ lentigines: ⁊ efficit illud sola. Apostemata ⁊ bothor. Que ex ea clixata est lenificat durities ⁊ apostemata grossa ⁊ scrofulas: ⁊ bothor lenes. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vlceribus sordidis ⁊ facit carnē nasci in fistulis etiaꝫ si puluerizetur ⁊ vestit os carne. Instrumenta iuncturarū. Eiꝰ oleū resoluit lacitudinē: ⁊ qñ bibitur cū aceto aut vino confert spasmo ⁊ contritioni lacertoꝝ. ⁊ clisterizatio ei confert sciatice. Membra capitis. Facit dormire ⁊ remouet sodam antiquam. ⁊ qñ ꝑmiscet cū oleo rof. ⁊ aceto vini ꝓhibꝫ soda sola: ⁊ facit sternutationē ⁊ collusio oris ex decoctione ipsius sedat dolorē dentiū ⁊ sedat oleū eiꝰ cū aceto sonitū auris: ⁊ prohibet reumatismos antiquos. ⁊ aufert oleum eius fetorē nariū ⁊ eiꝰ decoctio etiam confert tremori. Membra oculi. Attrahit lachrymas Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Sedat dolorē lateris ⁊ pleuresis: ⁊ cōfert tussi ⁊ precipue ab hūiditate grossa ⁊ peripneumonie ⁊ difficultati anhelitꝰ ⁊ squinantie: ⁊ expellit superfluitates in pectore retentas quaꝝ expulsio est difficilis cū subtiliatōne sua vltima cum aperitione ⁊ bibitur in egritudinibus pectoris cum rob. ⁊ collusio oris ex eo facta nocet vulue. Mēbra nutrimēti. Sedat dolorē epatis ⁊ splenis frigidorum quando bibitur cū aceto ⁊ ꝓpe splenis et confert hydropisi. Mēbra expulsionis. Aperit orificia venarū hemoroidarū ⁊ remouet dolorem pungitiuū ⁊ aufert gonorream ⁊ plurimā pollutionē: ⁊ prouocat mēstrua cū vino ⁊ fit encatisma in decoctōne eius propter duritiem matricis ⁊ dolores eius frigidos. ⁊ administratio suppositorij eius cū melle facit abortiri: ⁊ eius oleū iuuatiuū est matricis ⁊ soluendo educit aquam citrinam ⁊ choleram ⁊ phlegma cū bibitur ex veteri eius confracto. ⁊ eiꝰ quidem potio debet esse ab. ʒ.5. vsq̄ꝫ ad aur. vij.

Febres. Eius oleū remouet frigus ⁊ tremorē

Venena Quando bibitur cū aceto ꝯfert venenis omnibus

De Hyusquiamo. Ca.ccclx.

Yusquiamū quid est. Ex eo deteriꝰ ⁊ fraudulentius est nigrū: deinde rubeum. sed album est magis incolume: ⁊ est illud quod administratur. Et melius est vt non administretur. Et flos quidem nigri est armeni coloris: ⁊ flos rubei est citrinus: ⁊ flos albi est albus ⁊ declinat ad citrinitatē. In eo vero quo vtuntur est vnctuosa humiditas. Electio. Ex eo medius est albū. Si ergo nō reperitur administretur rubeū ⁊ alienetur nigrum semper. verūtamen succus thyrsorū eius quādoq̄ꝫ administratur loco opij Natura. Nigrū frigidū est ⁊ siccū in fine tertij: ⁊ album in principio ipsius. Operatōnes ⁊ ꝓprietates Est stupefactiuum ⁊ abscindit fluxū sanguinis ⁊ sedat sua stupefactione dolores percussiuos. Decoratio. Ingreditur in impinguādo propterea ꝙ coagulat sāguinem ⁊ congelat ipsū. Apostemata ⁊ bothor.

Sedat dolores eoꝝ ⁊ resoluit duritiem testiculoꝝ ⁊ confert herisipile. Instrumenta iuncturarū.

Sedat iuncturam podagre epithimatū: ⁊ bibuntur tres kirat ex eo cū hydromelle ante: ⁊ si bibātur ex folijs eius tria aut quatuor cū vino sanant corrosionē ossium. Membra capitis. Succus cuiuslibet generis ipsius acceptus sedat dolorē auris: et cū aceto ⁊ oleo rof. dolorem dentiū. Et silr eius semen ⁊ radix ipsius decocta in aceto ⁊ eius oleꝫ in omnibus illis: ⁊ est faciens subet ⁊ facit dormire ⁊ si ex folijs ipsiꝰ comedatur aliquid quantitatē habēs conturbet rationē. Et similiter si fiat clistere ex decoctione folioꝝ eius ⁊ ex oleo ipsius ⁊ distilletur in aurem sedat dolorē eius. Membra. oculi. Linitur super oculū semen eius aut succus foliorū ipsius ⁊ tunc sedabūtur dolores oculi praui: ⁊ administretur rob eiꝰ aut succꝰ foliorū ipsius: aut semen eiꝰ linitū ⁊ prohibent fluxus ad ipsum. Mem. anhel. ⁊ pectoris. Cum bibuntur ex semine eius duo anulus sat conferunt sputo sanguinis supfluo: ⁊ fit ex folijs eiꝰ emplastrū apꝰ aubꝰ māmille: ⁊ qñq̄ꝫ ponit in medicis q̄ssūt ad sedandā tussim. ⁊ linit sup apata māmillaꝝ post ꝑgnationem ⁊ ꝓhibet ⁊ delet ipsa.

Membra expulsionis. Eius succus valet dolori matricis ⁊ abscindit fluxū sanguinis eius ⁊ fit em

plastr cuz folijs ipius sup apostemata testiculi. Venena. Est venenū quo ratio pmiscet: ⁊ destruit memoriam ⁊ facit prouenire pfocationez ⁊ maniaz

De Iumar. Capitulum. ccclxi.

(I)Umar quid est. Notum est. Natura. Est frigiduz in scdo siccum in primo. Operationes ⁊ pprietates. Est stipticū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asperitati gutturis. Membra expulsionis. Constringit solutionē ⁊ fluxum sanguinis. Venena. Est bonū puncture vespe more emplastri suppositū.

De Iumeiz. Capitulum. ccclxij.

(I)Umeiz quid est. Inuenit in egypto ⁊ syria similis ficui: ⁊ dicet de ipo i caplo de ficu.

De Iar fluminis. Capitulum. ccclxiij.

(I)Ar fluminis quid est. Est planta floris silis nenaufari ⁊ est submersa in aqua ex qua paruz apparet ⁊ ipa quidez est ppinqua viriditati albitudinis. Natura. Frigida est ⁊ stiptica. Vulnera ⁊ vlcera. Conueniens est vlcerib⁹ fraudulentis ⁊ pruritui.

De Iesu. Capitulum. ccclxiiij.

(I)Esus. Proprietates. Est proxima nature ⁊ virtuti gilbenech. Et eius quidē potio est pondus. ʒ. s.

De Ipericon. Capitulum. ccclxv.

(I)Pericon ⁊ nominat arabice alharib ⁊ nominat syriace vua demonis quid est. Thir si ⁊ flos puluerulentus: ⁊ eius granū est citrinum ad rubedinez declinans ⁊ est similis figure sumach. verūtamen non est in eius rubedine. Electio. Gal. dixit. Detur in potu ex semine eius ⁊ non sit contentus aliqs flore eius solo: Natura. Calidus est in secūdo. siccus in fine eius. Operationes ⁊ proprietates. Est subtiliatiuuz aperitiuuz liqfactiuuz resolutiuū. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus frigidis ⁊ duris magnis. Vulnera ⁊ vlcera. Emplastr foliorum ei⁹ confert adustioni ignis ⁊ consolidat plagas ⁊ vlcera mala: ⁊ quādo terit et pulverizat super vlcera tremula ⁊ putrita confert. Instrumenta iuncturarum. Confert dolori anche. ⁊ sciatice decoctuz cū vino pprie cuz bibit. xl. diebus ptinuis. Ipsuz enim sanat sciaticaz. Membra expulsionis. Prouocat vrinaz ⁊ puocare menstrua est eius pprietas: ⁊ eius succus soluendo educit cholaz. Permutatio. Loco eius ponit pondus ipius de squnanto ⁊ pōdus ipius de radice cap paris.

De Isopo humida. Capitu. ccclxvi.

(I)Sopus humida quid est. Est sordities aggregata sup lanaz illorum ouiū in armenia ⁊ sternit sup herbas titimalorum: ⁊ accipit virtutes ⁊ lac earum ⁊ fortasse est currens: ergo coquitur ⁊ pparat ibi. Natura. Calida est in 3° humida in pmo. Operationes ⁊ pprietates. Est maturatiua resolutiua. Apata ⁊ bothor. Resoluit apostemata dura cū ex ea fit emplastr. Membra oculi. Confert apostematibus oculi linita ⁊ bibita. Membra nutrimenti. Confert frigiditati epatis linita ⁊ bibita: Membra expulsionis. Resoluit durities que sunt in ptibus vesice ⁊ matricis ⁊ cōfert frigiditati earum ⁊ frigiditati renum.

De Isopo sicca. Capitulum. ccclxvij.

(I)Sopus sicca quid est. Alia est mōtana. et alia est hortula. Natura. Calida est ⁊ sicca in 3°. ⁊ est subtil sicut origanuz. Decoratio. Eius potus colorez efficit bonuz. ⁊ eius gummis abstergit vestigia in facie. Apostema ⁊ bothor. Resoluit apostemata dura bibita cuz vino Membra capitis. Eius decoctio cuz aceto ⁊ oxymelle sedat dolorez dentis ⁊ vapor decoctionis ei⁹ cuz ficubus pfert sonitui in aure cum traiectorio suptus. Membra oculi. Coquitur deinde fit ex ea emplastr carfati ⁊ sāguini mortuo sub palpebra. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert pectori ⁊ pulmoni patientibus asma ⁊ tussim antiquā ⁊ eius decoctio est ficubus ⁊ melle similr ⁊ apostematibus duris. ⁊ anhelitui dilatōnis ⁊ gargarismus ex ea cōfert et pfocationi intrinsece. Membra nutrimēti. Emplastr factuz ex ea cū ficubus ⁊ baurach confert spleni. ⁊ infusio eius bibita ⁊ cōfert hydropisi. Membra expulsionis. Soluendo educit phlegma ⁊ ascarides ⁊ vermes ⁊ qn miscet cuz cordumeni ⁊ yreos confortat eius solutio.

De iabrol. Capitulum. ccclxviij.

(I)Abrol quid est. Radix mandragore siluestris ⁊ est radix ois mandragore ⁊ magna silis forme hominis ppt hoc q nominat mādragora. est eniz nomen imaginis naturalis scilicz sicut plāta existens in forma hominis. Equale est siue sit inuētio huius nois inuēta: aut non iuenta: multa eniz nomina significāt fm intentiones non inuentas: forma aūt mādragore inuēta est lignū cineritiuz declinans ad contritionē magnaz sicut cost⁹ magnus. Natura. Est frigida in 3° sicca in ipo. Et in ipo ē aliqntulum caliditatis fm q existimauit quidaz. Radix vero est fortis desiccatiua ⁊ cortex radicis ē debilis: folia aūt administrant exsiccata et humida ⁊ pferunt. ⁊ in mādragora ipsa ē hūiditas. Operationes ⁊ proprietates. Est narcotica et habz lachrymā. ⁊ habet succuz: sz eius succus ē fortiō lachryma ipius. Qui aūt vult ut aliqd ex mēbris suis secet bibat tres anulusat ex ea in vino ⁊ faciet subet. ⁊ dicit q quādo cuz radice eius coquit dēs elephantis. vi. horis lenit ipm ⁊ fit facilis obediētia eius. Decoratio. Fricat cū folijs eius albaras p hebdomadaz ⁊ delet absqz vlceratione ⁊ pprie si inueniunt hūida ⁊ lenia. ⁊ lac mandragore euellit lentigines ⁊ pannuz sine mordicatione. Apostemata ⁊ bothor. Administratur super apostemata ⁊ bothor dura ⁊ dubellet ⁊ scrofulas ⁊ confert. Et quādo terit radix eius multuz: ⁊ ponit cum aceto super herisipilaz sanat eaz. Instrumenta iuncturarum. Ex radice eius cum sauich fit emplastr ad dolorem iuncturarum. Membra capitis. Facit subet ⁊ facit somnuz ⁊ quando ponit in vino inebriat vehementer: ⁊ quandoqz supponit in ano ⁊ fa ē subet ⁊ do-

ratio eius facit subet vehementer. ⁊ hec est habens fo
lia alba q̄ crus n̄ habz ⁊ dr̄ masculꝰ. ⁊ qn̄qz fit ex ea
ad expellēdas vigilias. ⁊ ad attrahēdū sōnū sirupꝰ
⁊ remouet vigilias ⁊ ē ut ponat ex corticibꝰ radicū
eius tres emine in metrolijs vini dulcis ⁊ bibunt ex
eo tres anulusat. Et qn̄qz decoquūt cortices etiam i
vino donec assumat vinū fortitudiez eiꝰ ⁊ admistrat
ex eo ad hoc ut faciat subet plꝰ ⁊ ad hoc ut dormi-
re facit minꝰ. Et qdā medicoꝝ faciūt vtentē eo sedē
in aq̄ vehementer fr̄a donec sanet. Et existio ꝙ itentō
in hoc ē aggregatio calitatis. Membra oculi.
Eius lachryma i medicinis oculi sedat dolorē sup-
fluū ⁊ fit ex folijs eiꝰ ēt emplm. Membra nutri.
Sumit ex lachryma ʒ eius .i. cū mellicrato. ⁊ vo-
mitu educit cholā ⁊ phlegma sicut helleborus.
Mēbra expulsionis. Supponit medietas anulꝰ
ex lachryma eius ⁊ ꝓuocat ⁊ extrahit fetū. Et semē
mādragore mūdificat matricē qn̄ bibit. ⁊ si misceat
cū furfure qd̄ ignis non tetigit ⁊ supponat ipm̄ mu
lier abscindet fluxū matricis. Lac mādragore sol-
uendo educit phlegma ⁊ cholam. Cū eni puꝰ pu
er mādragorā errando assumit accidūt ei vomitus
⁊ solutio ventris ⁊ fortasse morit. Venena. Cum
melle ⁊ oleo ponit sup pūcturas. Et dixerūt ꝙ ꝓpe
species q̄ videt habere folia alba. verumtn̄ folia eius
ꝑua sūt bezahar vue lupine ꝑniciose: ⁊ illā q̄ ex ea ꝑ
niciosa est antecedūt accn̄tia ꝓfocationis matricis ⁊
rubedo faciei ⁊ exitus oculoꝝ ⁊ tumor faciei ēt ac si
esset ebrius. Cuius qdem cura sunt butiꝝ ⁊ mel ⁊
vomitus.

De eo quo auꝝ adheret. Capitulū. cclxix.

D quo auꝝ adheret quid ē. Hoc nomē cō
uenit ammoniaco de quo iā nos locuti fui
mus. Et qn̄qz cōuenit cuidaz rei que fit ex
vrina infātiū mota in mortario ereo cū aceto in sole
donec coaguletur. Et qn̄qz est ex minera. generat eniz
in materia ex vapore ⁊ resoluit in aq̄ calida. deiñ co
agulat. Et hoc est illud de quo nūc loqmur. Ele-
ctio. Claꝝ mūdū ⁊ ꝓprie tertiū: ⁊ artificiale est for
tius ⁊ subtilꝰ deiñ minerale adustum. Natura.
Calidū est valde. Oꝑationes ⁊ ꝓꝑetates. Est
abstersiuū ꝯstrictiuū calefactiuū putrefactiuū subti-
liatiuū mordicatiuū paꝝ resolutiuū cū fortitudine ⁊
eius resolō ē vehementior mordicatione eiꝰ: ⁊ simi
lit eiꝰ desiccatio. Et ipm̄ dissoluit absqz mordicatōe
plīma: ⁊ qd̄ de eo ē artificiale ē vehemētis exsiccatio
nis ⁊ minoris mordicationis ꝓp subtilitatē suā ad-
ditam. Cūqz minerale adurit augmentat eiꝰ subti-
litas: ⁊ est perueniens ad sūmū in his capitulis.
Vulnera ⁊ vlcera. Eliquat carnē: ⁊ est medicamē
optimū vlceribus diffícil cōsolidationis. Membra
nutrimēti. Est desiccatiuū constrictiuuz.

De Junipero. Capitulum. cclxx.

Juniperus quid est. Est cupssius siluestris
i ⁊ eius qdem: alia est ꝑua: alia magna. Et
arbor multiplicat in terris romanorū ⁊ in
occidente ⁊ assumūt ex ea ligna ad fabricas magnas
Natura Est clinans ad caliditatē ⁊ siccitatez
⁊ semen eius est calidum in primo siccum in scd̄o.
Operationes ⁊ proprietates. Est calefactiua sb
tiliatia carminatia: ⁊ in fructu eiꝰ cū hoc ē sti pticitas
⁊ n̄ ē stipticitas i reliqs partibꝰ arboris eiꝰ. Instru
menta iuncturaꝝ. Est bona attritioni lacertorū.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Est bona dolo
ribus pectoris ⁊ tussi. Membra nutrimenti.
Mundificat ⁊ aperit opilationes in eis. ⁊ est bona
stomacho bibita ⁊ ad inflationem in ipso. Mem
bra expulsionis. Prouocat ambo ⁊ est bona pre
focationi matricis ⁊ doloribus eius. Venena.
Expellit nocumentum puncture vermium veneno
soꝝ ⁊ suffumigatio ex qualibet eaꝝ ⁊ ex qualibet par
te arboris eius facta effugat vermes venenosos.

De Juiubis. Capitulum. cclxxi.

Juiube. Electio. Meliores sunt maio
i res eaꝝ. Natura. Frigide sunt in pri-
mo equales in siccitate ⁊ humiditate: ⁊ sūt
declinātes paꝝ ad humiditātem. Operationes et
ꝓprietates. Confert acuitati sanguinis calidi: ⁊ exi
stimo ꝙ illud est ꝓpterea ꝙ ingrossant sanguinem
⁊ viscosum faciūt ipm̄. ⁊ illoꝝ existimatio qui putāt
ꝙ ipse clarificent sanguinē ⁊ lauent eum ē existima-
tio corrupta ad quam ego non declino: ⁊ nutrimen
tum eaꝝ ⁊ digestio sunt difficilia. ⁊ smo quidem i eis
bonus est ille quem dixit Gal. Non reperi iuiubas
in conseruanda sanitate ⁊ remouēda egritudine ali-
quid operantes. sed reperi eas difficilis digestionis
⁊ pauci nutrimenti. Membra anhelitus ⁊ pecto-
ris. Confert pectori ⁊ pulmoni. Membra nutri
menti. Sunt male stomacho difficilis digestiōis.
Membra expulsionis: Existimant quidam ꝙ
conferunt dolori renum ⁊ vesice.

De Interfectore adib. Capitulū. cclxxij.

Interfector adib. Operationes ⁊ ꝓpri
i etates. Virtus eius est virtus strangula-
toris leopardi nisi quia eius proprietas ē
in abidem.

De Interfectore canis. Capitulū. cclxxiij.

Interfector canis. Membra capitis.
i Facit accidere fluxum sanguinis narium.
Membra anhelitus et pectoris. Facit
accidere sputum sanguinis. Venena. Interficit
canes velocit ⁊ facit euenire in hominibus fluxū san-
guinis nariū ⁊ sputum sanguinis.

Capitulum de littera. K.

De Karabe. Capitulū. cclxxiiij.

Karabe quid est. Gūma sicut sandaraca
k tendens ad citrinitatem ⁊ albedinez ⁊ per
uietatem ⁊ quandoqz declinat ad rubedi-
nem que attrahit paleas ⁊ fracturas plantaꝝ ad se:
⁊ propter hoc nominatur karabe. i. rapiens paleas
persice. Et ipa quidē composita. est ex aqueitate te
pida ⁊ terreitate iam subtiliata: ⁊ est gūma arboris
que dicit nux romana que est composita ex terreita
te subtili ⁊ aqueitate sicca. Natura. Est calida pa
rumper sicca in scd̄o. Operationes ⁊ ꝓprietates.
Est restrictiua ⁊ ꝓprie sanguinis cuiuscūqz loci

fuerit ⁊ eius virtus est similis virtuti floris sue arbo ris scȝ floris nucis: sed eo ē frigidior. Apostema ta ⁊ bothor. Dixerunt quidam ꝙ suspenditur su per apostemata calida ⁊ confert eis. Mēbra capi tis. Retinet fluxum sanguinis nariū ⁊ descenden tis a capite ad pulmonē. Mēbra anhelitus ⁊ pe ctoris. Karabe confert tremori cordis cum bibit ex eo medietas au. cum aqua frigida: ⁊ prohibet sputum sanguinis valde. Mēbra nutrimenti. Retinet vomitum ⁊ prohibet materias malas a sto macho: ⁊ cum mastice confortat stomachū. Mē bra expulsionis. Retinet fluxum sanguinis ex ma trice ⁊ ano ⁊ fluxum ventris ⁊ confert tenasmoni.

De karmezik Ca. ccclxxv.

k Armezik qd ē. Est fructꝰ tamarisci de quo iam locuti fuimus in capl'o de tamarisco. Natura. Est frigidus in primo: siccus in secundo.

De kusele Ca. ccclxxvi.

k Usele quid ē. Est lignū sicut rubea quod nigredo cooperit. Natura. Est cali dum ⁊ humidū in terminis pmi. Opa tiōes ⁊ ꝓꝑetates. Est glutinatiuum ⁊ frangit vir tutem medicinarum acutarum sicut gūmi. Deco ratio. Est impinguatiuum.

De kemelio Ca. ccclxxvij.

k Emeliuȝ quid ē. Est spēs mezerion nigra mortifera: ⁊ ē etiā notum nomine hameli um. Et nos quidem iam diximus ipsum in capitulo de ha.

De kebikengi Ca. ccclxxviij.

k Ebikengi quid ē. Eius spēs sūt quatuor di xit Dia. Una spēs eius ē cuius folia sunt si milia folijs coriandri: sed sunt latiora fo lijs eius ad albedinem declinantia. ⁊ flos eius ē ci trinus: ⁊ quīqȝ ē purpureus cuius lōgitudo perue nit vsqȝ ad duos cubitos: ⁊ eius radix ē non gros sa: ⁊ ipsiꝰ radix ē alba: ⁊ habet virgulta similia vir gulis hellebori: ⁊ oritur in ripis cursus aquarum: ⁊ est spēs eius alia fortius cineritia qȝ illa: longiorē habēs radicem: folia habēs regulata que noiatur lupinꝰ siluestris: ⁊ ē alia parua valde aurei coloris ⁊ quarta ē silis tertie: verūtamen flos eius ē albus lacteus. Natura. Est calida ⁊ sicca in tertio. Operatiōes ⁊ ꝓꝑetates. Oēs sūt calide acute vl ceratiue abstersiue excoriatiue mordicatiue cutis fa cientis pruritum. Decoratio. Folia ⁊ stipites eiꝰ anteqȝ desiccent eradicāt albaras ⁊ albedinem vn guium. Apostemata ⁊ bothor. Eradicat scabiē ⁊ sanat verucas ⁊ que sūt ut claui ⁊ glandulas pen dentes quibꝰ nocet frigꝰ. Uulnera ⁊ vlcera. De coquit ⁊ embrocatur sanat cum aqua eius tepida ⁊ confert. Mēbra oculi. Eius radices sunt exsic cantes sternutationibꝰ fortibus: ⁊ qd ex eis tritum ē confert percussionibus dentium.

De kekengi Ca. ccclxxix.

k Ekengi quid ē. Uirtus eius ē ꝓxima virtu ti vue lupine: ⁊ ꝓꝑe virtus foliorum eius. Natura. Est frigida ⁊ sicca ad secūdū ꝑueniens. Uulnera ⁊ vlcera. Suo succo cōseruat vlcera ⁊ delet duritiē fistularum ⁊ vlcera auris antiqua. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asmati ⁊ inflationi ⁊ difficultati anhelitus. Membra nu trimenti. Confert icteritie. Mēbra expulsiōis. Confert vlceribus viarum vrine.

De kenkezred Ca. ccclxxx.

k Enkezred quid ē. Est gūma alcorsof. ⁊ iā dictum ē de eo qd est kurket. Natura. Est calidum ⁊ siccum in secundo.

De kustberkusti Ca. ccclxxxi.

k Ustberkusti qd ē. Est silis folijs inuolutis adinuicē quorū numerus fm plurimū est v. ⁊ inuoluūtur sup radicem vnā: ⁊ eiꝰ co lor ad nigredinem declinat ⁊ citrinitatem: ⁊ nō ha bet plim saporem: ⁊ dixerūt quidaȝ ꝙ ē albarsckar. Alij vero dixerunt ꝙ virtus eius est sicut virtus al barsckar ⁊ hoc est sanius. Natura. Est calidus ⁊ siccus in secundo. Operationes ⁊ proprietates. Est subtilis.

De kildaru Ca. ccclxxxij.

k Ildaru quid est. Est asarazi. ⁊ nos quidē loquemur de ipso in sequentibus in capi tulo de sin.

De kemescir Ca. ccclxxxiij.

k Emescir qd ē. Est i dispositōibꝰ alieusir: sȝ ipm ē fortius plurimuȝ. Natura. Est calidū ⁊ siccū in tertio ꝟtuose. Operatio nes ⁊ proprietates. Est liquefactiuū resolutiuum. Membra expulsiōis. Prouocat vrinā ⁊ men strua: ⁊ eijcit fetū virtuose: ⁊ virtꝰ eiꝰ i hoc ꝯparē nō hȝ: ⁊ neqȝ hȝ ꝯparē soluēdo aquositatē.

De kormidenē Ca. ccclxxxiiij.

k Ormidenen quid ē. Est granum qd me dici laudāt. Mēbra expulsiōis. Pro uocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ calefacit vuluam valde ⁊ soluit saniem ⁊ aquam.

De kenzauguen Ca. ccclxxxv.

k Euzauguen quid ē. Est nomē herbe ⁊ exi stimo ꝙ keuzauguen ē lingua bouis per sice. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Propꝛetas eiꝰ ē letificare ⁊ tristiciā remouere.

De karon Ca. ccclxxxvi.

k Aron quid ē. Est lignū indum cuiꝰ allatio ad terrā nr̄aȝ multiplicat. nō ergo elōgat qn sit almugat indū. Instrumēta iunctu rarū. Est magni iuuamenti in negotio fracture et torsionis ⁊ dislocationis.

De keisin Ca. ccclxxxvij.

k Esin. Natura. Semen ⁊ radix eiꝰ cale factiua sūt. Et semen ipsiꝰ est calefactiuū et exsiccatiuū in scdo. Opatiōes ⁊ ꝓꝑeta tes. Expellit vētositates ⁊ aperit. Membra nu trimenti. Est maturatiuū digestiuū resolutiuū vē tositatis pcipue in stomacho ⁊ ꝯfortat ipm. Mē bra expulsionis. Pōdus. ʒ. i. ex eo sol'one educit ꝟmes ⁊ ascarides ⁊ ꝓuocat mēstrua ꝟtuose. s. semē

eius. Venena. Cōfert pūcture vermiū venenosorū.

De kuzkenden Ca.ccclxxxviij.

Uzkenden qd ē. Est res leuis sicut alhusnati lutea: ⁊ in rakia noiaꝛ sterꝰ colūbarū ⁊ in baldach: ⁊ i egypto noiaꝛ kenden. Electio. Que ex ea melior ē barbarica ē: sed rakia est debil'. Natura. Est calida ⁊ hūida i pmo: et dicit̃ ꝙ ifrigidat parūper: sȝ nō est firmatū. Operationes ⁊ ꝓprietates. Exsiccat ⁊ in ipa ē extictio ⁊ dixer ūt qdam ꝙ ipsa incidit sāguinē: ⁊ ex ꝓpetatibus qdem eiꝰ ē ꝙ assumūtur .x. lib. mellis: ⁊ .xx. lib. aque ⁊ kileie ex ea ⁊ cōcutiūtur bene ⁊ coopitur os vasis ⁊ fit vinū statim. Decoratio. Impinguat. Mēbra expulsionis. Augmentum efficit in coitu.

De kebenzkesenz Ca.ccclxxxix.

Ebenzkesenz qd ē. Quiddā ē de gnē tuberū solidū adunatū in magnitudine testiculi. verutū ē verucatū hñs verucas ꝓfūdas qd nascit̃ in arena sicut nascūtur tubera ⁊ fungi suaue valde quod in nostra terra multiplicat̃ in locis que sūt vltra fluuiū: ⁊ in corasceni etiā: ⁊ nos qdem non audiuimus ab aliquo vnquā ꝙ tantuȝ inferat nocumentum quātum fungi ⁊ tubera. Cunqȝ ipsorum sapor tuberū sapori comparatur est parūper declinans ad dulcedinem. Natura. Habet frigiditatem maiorē frigiditate reliquorum tuberum ⁊ fungorum: ⁊ neqȝ ē vacuum ab humiditate extraneа cum siccitate substantie. Opatiões ⁊ ꝓpetates. Est extinguens grossum.

De kerse aromaticū Ca.cccxc.

Erse aromaticū quid ē. Est cortex grossus colorē hñs purpureū qd hȝ saporē gariofili absqȝ dulcedine cinamomi quāuis sit dulcius ꝙ̃ gariofilus: ⁊ ē debilius in operationibꝰ suis ꝙ̃ gariofilus. Natura. Est calidum ⁊ siccū in secūdo.

De kerse cinamomi Ca.cccxci.

Erse cinamomi qd ē. Dicit̃ ꝙ est de cinamomo. ⁊ dicit̃ ꝙ est alterius generis. ⁊ ipȝ qdem est durum sicut cinamomū: de ipso tū est quoddā qd nō durescit: ⁊ de ipo qd ē lineatū. ⁊ aliud ē album frangibile velociter: ⁊ ipm quidem cinamomum ē debilius: ⁊ dictum est de ipso in capitulo cinamomi.

De keiken Ca.cccxcij.

Eikon quid ē. Est gūma horribilis saporis ⁊ asportatur de regiōe occidētis ⁊ existimauerūt qdam ꝙ est sandaraca: sȝ nō ē firmū: ⁊ qñqȝ qdem suffumigat̃ ex eo cū myrrha ⁊ sigia. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipm ē nutrimentū paruū: Decoratio. Mūdificat vlcerū vestigia velociter: ⁊ in ipsa ē extenuatiua virtus qñ quaqȝ die bibūtur de ea tres quarte .ȝ.i. cū oxymelle aut aqua. Membra capitis. Nihil equiparat̃ ei in remouēdo dolorē dentiū ⁊ ca'um gingiue. Mēbra oculi. Acuit visum. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert asmati cum melle ⁊ vtunt̃ ea lactātes. Mēbra nutrimēti. Qñ de eo bibit̃ tribus diebꝰ cū oxymelle extenuat splenem valde. Mēbra expulsionis. Prouocat menstrua cuȝ aqua mellis.

De kotto Ca.cccxciij.

Ottum. Natura. Semen ciꝰ ē calefactiuū linitiuū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Grana eiꝰ sūt bona pectori ⁊ tussi. Mēbra expulsionis. Semina eiꝰ sūt lenitiua vētris: ⁊ succꝰ folioꝝ eiꝰ ꝯfert solutioni pueroꝝ.

De keted Ca.cccxciiij.

Eted qd ē. De gūma eius dictū est i caplo de kef. cuiꝰ qdem gūma ē dragagantum. Natura. Est frigidum ⁊ siccum.

De kali Ca.cccxcv.

Ali. Opatiões ⁊ ꝓpetates. Est calidū adustiuū abstersiuū corrosiuū fortꝰ ꝙ̃ sal. Decoratio. Confert morphee. Vulnera ⁊ vlcera. Confert scabiei ⁊ corrodit carnē additam.

De kilomea Ca.cccxcvi.

Imolea quid ē. Laminosa ē sicut marmor alba splēdida bona in sapore suo ē canforeitas: ⁊ de ipsa ē quedā que splēdorē non habet: ois velociter ē frangibilis. Vulnera ⁊ vlcera. Confert adustioni ignis ꝓpe cum aqua ⁊ aceto. Et qd ex ea ē adustum ⁊ lauatum confert vlceribus difficilibus ad incarnandum.

Capitulum de littera L.

De lepore siluestri Ca.cccxcvij.

Epus siluestris quid ē. Coagulū huiꝰ leporis facit oia que diximꝰ in caplo de coagulis subtiliꝰ ⁊ meliꝰ: ⁊ inest operationis additio: Natura. Frigidus ē ⁊ siccus. rectificatio ē cum melle. Electio. De eo qui in domibꝰ nutrit̃: adusto sumit̃ in potu medietas .ȝ. Decoratio. Eius sanguis mundificat pannum. Et cinis capitis eiꝰ etiā ē medicamen bonum habēti alopitiaȝ ⁊ ꝓpe marini. Cūqȝ venter leporis sumitur sicut est cum viscēribꝰ ⁊ frigendo super sartaginem aduritur. est medicamen originis pilorum super caput cum conteritur ⁊ admiūistrat̃ cuȝ oleo rosaceo Instrumēta iūcturaꝝ. Eiꝰ cerebrū assatum cōfert tremori accidenti ex successione egritudinis. Mēbra capitis. Cum inungūtur gingiue infantis ex cerebro ipsius ꝓprietate que ē in ipso velocit̃ oriūtur dentes: ⁊ facile exeunt sine dolore. ⁊ similit̃ cum soluitur cum butyro veteri aut recenti aut melle. ⁊ cum bibitur eius coagulum cum aceto confert epilepsie. Mēbra nutrimēti. Mundificat stomachum. Mēbra expulsionis. Coagulū eius cum bibitur tribus diebus cū aceto post purgationem menstruoꝝ prohibet impregnationē: ⁊ mūdificat hūiditatē currētem ex matrice. Et sanguis quidem leporis frixus confert dysenterie ⁊ apostemati intestinoruȝ ⁊ solutioni antique. Venena. Coagulum leporis cum aceto est tyriaca ⁊ bezahar venenis: ⁊ sanguis leporis frixus aufert venenum sagitte armene.

De locustis Ca.cccxcviij.

Decufte. Electio. Ex eis sunt meliores grosse que alas non habent. Decoratio Pedes earum eradicant verrucas secundum quod dicitur. Membra nutrimenti. Sumunt ex rotundis earum .xij. grana. et abijciunt capita et extremitates earum. et ponunt cum eis parum myrti sicce. et bibunt propter hydropisim sic sunt. Membra expulsio. Conferunt guttatione vrine. et quando cum eis fit suffumigatio conferunt difficultati eius. et precipue in mulieribus et fit cum eis euaporatio hemorroidibus. Venena. Grosse que alas non habent assantur et comeduntur propter puncturam scorpionis.

De lepore marino. Capitulum. cccxcix.

Lepus marinus quid est. Est animal ostraceum lutosum declinans ad rubedinem aliquantulam inter partes cuius sunt quedam similia folijs alusnen. Decoratio. Eius sanguis est calidus mundificans morpheam et pannum. Et eius caput adustum generat pilos in alopitia precipue cum adipe vrsi et intyria valde. Cum ergo ex eo fit emplastrum sicut est abradit pilos. Membra oculi. Abstergit visum more emplastri suppositum. et sicut collyrium. Venena. Numeratur inter venenosas medicinas que interficit cum vlceratione pulmonis.

De longo pipere. Capitulum. cccc.

Longum piper quid est. Res parue sicut digiti in figura floris salicis qui cecidit. sed ipsum est minus et est durum solidum. et sapor eius in acuitate proximus est sapori piperis et est primus fructus piperis. qua propter est humidus et comeditur et non mordicat in primis gustum. Electio. Bonum est illud quod non est fractum et non dissoluitur in aqua tepida etiam si in ipsa remaneat tota die. et est simile piperi in sapore suo. Natura. Calidum est in tertio siccum in secundo. Operationes et proprietates. Est resolutiuum et remouet egritudines frigidas. Membra oculi. Cum aqua epatis caprini assati confert panno oculi. Membra nutrimenti. Digerit et facit appetitum et confortat stomachum. Membra expulsionis. In spermate facit augmentum et valet vt zinziber.

De Licio. Capitulum. cccci.

Licium quid est. Magis vincens secundum existimationem est quod indum est. et est succus alpheluzaharagi et falsificatur ita quod latet probos medicos. et illud fit cum succo alzerese. coquitur enim in aqua donec coaguletur et virtus eius est propinqua substantie ignee subtili et terree frigide. Quod autem de mecha est. est res artificialis. Electio. Indum est fortius quam illud de mecha in re capillorum et confortatione eorum et illud de mecha in apostematibus est fortius. Natura. Est temperatum in caliditate et frigiditate et siccum in secundo. Operationes et proprietates. In indo est resolutio et stipticitas parua. et confert omni fluxui sanguinis, et eius resolutio est plurima stipticitate ipsius et est in secundo in resolutione. et est stipticitas eius minor exsiccatione ipsius et in ipso est virtus subtilis. Decoratio. Rubificat capillos et confortat os et proprie indum et sanat pannum et confert omne licium panaritio. Apostemata et bothor. Confert apostematibus fluxis et formice. Vulnera et vlcera. Confert vtrumque vlceribus fraudulentis. Instrumenta iuncturarum. Constringit hec membra. Membra capitis. Indum confert fluxui saniei ab aure et vlceribus eius et cum eo tangitur palatum propter alcola et sanatur et vlcera gingiue. et egritudines eius curat. Membra oculi. Confert opthalmie et abstergit corneam et remouet pannum eius et sanat scabiem oculi. Membra anhelitus et pectoris. Indum in potu datur ad sputum sanguinis et ad tussim. Membra nutrimenti. Bibitur indum et prohibet icteritiam nigram et splenem. et similiter linitum. et ipsius arbor operatur illud et confert fluxui stomatico. Membra expulsionis. Confert fissure ani et bibitur aut supponitur solutione antique. et ei que est ex debilitate stomachi et dysenterie. et prouocat menstrua et eius fructus recens soluendo educit phlegma aquosum et confert vlceribus ani. et prohibet sciaticam et confert hemorroidibus. Venena. Eius fructus confert prurititiosis. et indum datur in potu ad morsum canis rabiosi. Permutatio. Loco eius feluzaharagi equale pondus. Et aggregatis saufel et sandalo equale pondus ipsius.

De Lacerto. Capitulum. ccccij.

Lacertus quid est. Est athab et eius natura vicina est nature stellionis. sed est melius stellione propter illud quo nutritur. Membra oculi. Eius stercus albugini et prurituí confert et acuit visum.

De Limacia. Capitulum. cccciij.

Limacia quid est. est ex summa ostracorum. Operationes et proprietates. Extinguit sanguinem. Membra oculi. Eius stercus adustum confert vlceribus oculi.

De Lapide iudaico. Capitulum. cccciiij.

Lapis iudaicus quid est. Est lapis sicut nux parua ad longitudinem paucam declinans proximus figure amigdale aut dactile quem secant linee in suis extremitatibus. et linee alie latitudinales ei equidistantes quare se secant et remanent ex eis sicut squame parue lucide. Membra nutrimenti. Debilitat stomachum et non conuenit ei et deijcit appetitum. Membra expulsionis. Confert lapidi renum et extrahit ipsum. et potio eius sit decem anulusat cum aqua calida. et dixerunt quidam quod ipse confert lapidi vesice. sed non est ita. et ipse est ex eis que abscindunt sanguinem ani.

De Lapide vesice. Capitulum. ccccv.

Lapis vesice. Membra expulsionis. Dicitur quod ipse frangit lapidem renum et vesice. Gal. vero dixit quod nihil horum est.

De Lapide spongie. Capitulum. ccccvi.

Lapis spongie quid est. Est lapis inuentus in corpore spongie. Membra expulsionis. Frangit lapidem renum.

De Lapide lacteo. Capitulum. ccccvij.

Lapis lacteus quid est. Cum iste lapis frica

tur cum aqua egreditur ex eo quoddam quod est sicut lac. hic quidem lapis est cineritij coloris dulcis saporis. ⁊ terit cum aqua ⁊ seruat quod resoluet ex eo in pyxide plumbi. Natura. Est temperatus. Apostemata ⁊ bothor. Confert initio apostematum calidorum. sed non peruenit ad hoc ut tale iuuamentum conferat apud statum ipsorum quo consequatur sanitas. Membra oculi. Ex fricatione eius cum aqua fit alcofol. ⁊ ꝓhibet cursum superfluitatum ad oculum. ⁊ vlcera accidentia in ipso.

De Lapide molari. Capitulum. ccccviij.

Apis molaris. Apostemata ⁊ bothor. Vapor aceti ab eo ꝓhibet fluxum sāguis ⁊ apostemata calida.

De Lapide in quo acuit. Capitulum. ccccix.

Apis in quo acuit. Decoratio. Fricatio eius super mām̄illam ⁊ testiculum ponitur ut non magnificent. Apostemata ⁊ bothor. Fricatio eius bona est apostematibus mām̄ille calidis.

De Lapide alagi. Capitulum. ccccx.

Apis alagi. Operationes ⁊ ꝓprietates. Exsiccat ⁊ abstergit ⁊ retinet sanguinem. Vulnera ⁊ vlcera. Prohibet fluxum sanguinis ex vulneribus ⁊ vlceribus.

De Lapide alkali. Capitulū. ccccxi.

Apis alkali quid est. Est lapis q̄ h3 fricatōnē superflue dulcedis. verum ē sic lapis lacteus in oībus suis opationibus. Natura. In ipso ē caliditas q̄dā et h3 v̄tutem alscedenegi.

De lapide lune. Capitulū. ccccxij.

Apis lune qd est. Ipse dr̄ splēdor lune ⁊ inuenit apud augmētū lune ⁊ inuenit in t̄ra arabū lenis. Opationes ⁊ ꝓprietates. Suspēdit scōm q dicit sup arborē ⁊ fructificat. Membra capitis. Sanat epilepsiā ⁊ suspendit super epilepticū qui fm̄ terminum assumit ab ea.

De lapide semeito. Capitulum. ccccxiij.

Apis semeitus qd est. Iste lapis in opationibus suis ē sicut hematites: sed ē minor.

De lapide nigrorum. Capitulum. ccccxiiij.

Apis nigrorum qd est. Lapis qui defertur ex nigris declinans ad citrinitatē fricat ⁊ egredit ex eo fricatio mordicans linguam simil' lacti. Membra oculi. Mūdificat pānum oculi cū non est cum apate ⁊ opthalmia: ⁊ ꝯfert vestigijs vlcerum in eo ⁊ eradicat vngulam lenem.

De lapide afrogion. Capitulum. ccccxv.

Apis afrogion. Opationes ⁊ ꝓprie. Exsiccat cū stipticitate ⁊ mordicatōe ⁊ resolutōe.

De lapide serpētis. Ca. ccccxvi.

Apis serpētis. Membra expul. Dicit q ipse frāgit lapidem i vesica. sed Gal. negat illud. Venena. Dicit q ipse cōfert sua suppōne morsui serpētis. Inquit Gal. Retulit illud quidam homo verax.

De lapide q̄ extinguitur in oleo.

Capitulum. ccccxvij.

Apis q̄ extinguit in oleo. Opationes ⁊ ꝓprietates. Lapis iste extinguit oleo ⁊ inflat aqua. Venena. Ex lapide isto fugiunt vermes venenosi.

De lapide anceseh. Capitulum. ccccxviij.

Apis aneseh. Mēbr. nutrim. Est iuuatiuus stomacho valde. Et Gal. qdē dixit q qū fit ex eo suspensoriū equidistans stomacho ⁊ suspenditur ꝯfert meri ⁊ stomacho.

De lapide alesekifa Capitulum. ccccxix.

Apis alesekifa. Membra pectoris. Cōfert apatib⁹ ⁊ vlcerib⁹ q̄ sūt in vua valde.

De lapide armeno. Capitulū. ccccxx.

Apis armenus qd ē. In ipso ē aliq̄ntulum azuli coloris. n̄ tn̄ ē in colore azuli ⁊ nō ē in eius soliditate. sed ē in eo arenositas q̄dā ⁊ qn̄q3 vtūt eo tinctores ⁊ pictores loco azuli ⁊ ē leis tactus. Membra nutri. Est mal⁹ stomacho ⁊ ille q̄ ē ablatus nō facit nauseā. ⁊ i dispōnib⁹ ē malus stomacho. Mēbra expul. Soluēdo educit melācholiā fortius q̄3 lapis azuli. ⁊ iā3 ꝯtenti sunt eo et dimitūt helleborum nigrum ꝓpt illud qd inueniūt in eo ad egritudines melancholicas.

De luto sigillato. Capitulum. ccccxxi.

Utū sigillatū qd est. Hoc lutū affert de termino rubeo q̄ nomiat lacuna: ⁊ non noiat lacuna nisi q2 ipsa ē terra plana ꝓfunda in qua non ē herba oio neq3 lapis. Et iā3 retulit mihi qdam ꝓpho ore qui vidit eā. hoc aūt lutu3 dicit lutum diuinū. Et illud ideo. qm̄ p̄mus qui ipm accepit fuit mulier diuina in dieb⁹. s. p̄teritis. ⁊ ipm quide3 dicit magra diuina: quoniā ip3 verū est magra quā diuina que noiābat bartamise accipiebat ⁊ ad ciuitatē deferebat ⁊ ponebat in aqua ⁊ fiebat sicut puls ⁊ dimittebat ipm post motionē fortem quiescere donec residebat ⁊ effundebat ab ea illam aquā ⁊ accipiebat rem grossam ⁊ ꝓijciebat eam ⁊ vtebatur quod ex ea pingue erat ⁊ viscosum. ⁊ faciebat ex eo lutū sicut cera. Apud. Dia. vero est lutū spelunce illius loci confectum cum sanguine hyrcorum. ⁊ ipm quidē quādoq3 adulterat ita ut penitus nō cognoscat. Electio. Melius est illud qd non habet odorem nisi odorē aluminis ⁊ retinet sāguinē cum currit ex ore ⁊ annectetur lingue ⁊ pendet ex ea. Operationes et proprietates. Inquit. Paulus. Non est medicina magis abscindens sanguinem q̄3 ipm. ⁊ est fortius q̄3 lutum feminis ita q membra non tollerāt fortitudinem eius cum habent apostema calidum proprie tenera: immo sentiunt ex eo asperitatem quādā ⁊ est infrigidatiuu3 glutinosum. Apostema. ⁊ bothor. Confert in principio apostematū calidorum. Vulnera ⁊ vlcera. Consolidat vulnera recētia ⁊ vlcera difficilia ⁊ prohibet vlcerationem adustionis ⁊ sanat vlcerationem eius. Instrumenta iuncturarum. Conseruat membra apud casum ⁊ restaurat ⁊ ꝓhibet effusione3 materierum ad manus ⁊ pedes ⁊ ꝓhibet corrosionem. Membra capitis. Prohibet catarru3 ⁊ ꝓhibet cursū oris

ꝛ gingiue. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Cõ-
seruat viscera apud casũ ꝛ ꝯfert extenuatiõi. ꝛ etiaz
sputo sanguinis ꝓpterea ꝙ exsiccat vlcus pulmo-
nis. Mẽbra expulsiõis. Confert rasure intesti-
norum maligne bibitum ꝛ clisterizatum: ꝛ proprie
post clisterizationẽ cum hydromelle declivi ad pu-
ritatem: deinde aqua salis. Uenena. Resistit ve-
nenis ꝛ morsibus bibitum cũ vino: ꝛ linitũ cũ ace-
to. Et quod ex eo purum ẽ cum bibitur non cessat
facere nauseam: ꝛ facit venenũ vomitu exire. ꝛ pro-
prie cum ante ipsum bibitur. Inquit Gal. medica-
men gargarismatis facit ex eo expertus sum in le-
pore marino ꝛ cantaridibus. ꝛ inueni ipsum vomi-
tu e ducens ea statum. Et iam quidem expertus fui
ipsum in morsu canis rabiosi cuz vino ꝛ liniui ipm
super morsum vipere cum aceto: ꝛ posui super ipm
post linimentum folia scordeon aut centauream.

De luto absolute Ca. ccccxxij.

Lutuz absolute. Natura. Lutũ omne
infrigidatiuum est. Operationes ꝛ pro-
prietates. Est desiccatiuũ abstersiuum. ꝛ
lutum quidem calidum terre solaris ẽ desiccatiuuz
corporum laxorum absqꝫ mordicatione proptẽ suã
glutinositatem: ꝛ cum ei non admiscetur nisi adu-
stum quod ẽ sicut testa ꝛ parietes adusti in sole tũc
in ipso ẽ virtus resolutiua: ꝙ si vice alia lauetur fit
desiccatiuum cum equalitate in caliditate ꝛ frigidi-
tate subtile. Decoratio. Constringit carnem la-
xam. Apostemata ꝛ bothor. In cerato ponit
puer scrofulas ꝛ durities. Mẽbra nutrimẽti.
Ex luto terre solaris liniuntur hydropici ꝛ spleneti-
ci ꝛ iuuantur manifeste ꝛ sanat carnem multotiẽs.

De luto armeno Ca. ccccxxiij.

Lutum armenum quid ẽ. Est lutum rube-
um declinans ad cineritium notum ꝛ ale-
num ẽ ei propinquũ in operatione. Na-
tura. Frigidum ẽ in primo: siccum in secundo.
Operatiões ꝛ ꝓꝑetates. Retinet sanguinẽ quo-
niam eius exsiccatio ẽ in vltimo. Apostemata ꝛ
bothor. Confert apostematibus pestilentialibus
bibitum ꝛ linitum ꝛ prohibet ambulationez putre-
dinis membrorum. Uulnera ꝛ vlcera. Mira-
bile est in re vulnerum. Mẽbra capitis. Pro-
hibet catarrum ꝛ confert cola. Membra anheli-
tus ꝛ pectoris. Est bonuz sputo sanguinis ꝛ pthi-
sim ꝓhibet ꝓpterea quia exsiccat vlcus pulmonis
ꝛ ẽ cura stricture anhelitus ex catarris. Mẽbra
expulsiõis. Est bonum vlceribꝰ intestinorum ꝛ so-
lutioni ꝛ fluxui sanguinis matricis. Febres Cõ-
fert febribꝰ ethicis ꝛ pestilẽtialibus ꝓprie. ꝛ plures
quidem iam sanati sunt ex pestilentia magna ꝓpter
consuetudinem bibendi ipm in vino subtili. Et si bi-
bitur in febre pestilentie necessariũ ẽ ut vinum per-
ducat ipsum ad cor ꝛ misceatur vinum illud cum
aqua rosacea.

De luto samio Ca. ccccxxiiij.

Lutum samium quid ẽ. Inquit Galie. nos
vtimur eo ex hoc ꝙ nominaẽ stella samia.
Ego aũt dico ꝙ hõibus videtur ꝙ illud sit
talk: verum de talk iam dixerunt veridici ꝙ ipsum
inuenitur in terra grecorum in insula cypri. Ope-
rationes ꝛ proprietates. Lutũ samiuz dixit Gal.
esse sicut sigillatum in retentione sanguinis ꝛ rebus
alijs: ꝛ ẽ pluris acritatis ꝙ̃ sigillatum. Quaproptẽ
est leuius: imo ẽ vehemẽtis leuitatis: ꝛ ẽ tenacius ꝛ
viscosius ꝙ̃ sigillatum: sed sigillatum ẽ fortius eo.
Natura. Hoc ẽ viscosum tenax glutinatiuum
non indigens ablutione ꝛ infrigidatio ẽ parua. ꝛ se-
datio plurima. Apostemata ꝛ bothor. Pro-
hibet apostemata calida in inceptione ꝛ bothor ve-
hemẽtius ꝙ̃ reliqua luta ꝛ cõfert apostematibꝰ mã-
millarum. Et si infundatur nõ sentitur in eo asperi-
tas calefaciens sicut sentitur ex sigillato. Uulnera
ꝛ vlcera. Et propter vehementiam sue tenacitatis
non confert vlceribus adustionis ignis sicut sigilla-
tum. Instrumenta iuncturarũ. Confert in prin-
cipio podagre linitum. Mẽbra capitis. Con-
fert apatibꝰ q̃ sũt pꝰ aures. Mẽbra expul. Cõ-
fert eruptioni sanguinis a matrice: ꝛ egressioni san-
guinis cũ egestione.

De luto quod comedit Ca. ccccxxv.

Lutum quod comeditur. Opatiões ꝛ ꝓ-
ꝑetates. Est opilatiuum corruptiuũ cõ-
plexionis. verũ ipsum confortat os stoma-
chi: ꝛ delet eleuationem cibi: ꝛ cum hoc ego non di-
ligo ut administretur. Et habet ꝓprietatem in pro-
hibendo vomitum. Quod autez in ipso dicitur de
bonitate anhelitus est fm comparationem deside-
rantium ipsum ꝛ dilatantium in ipso propter illud
quod accidit de gaudio per acquisitionem eius qd
desiderat.

De luto terre masticis Ca. ccccxxvi.

Lutum terre masticis. Opatiões ꝛ ꝓꝑeta-
tes. Est abstersiuum lauatiuuz generatiuum carnis.

De luto cretico Ca. ccccxxvij.

Lutum creticũ. Operationes ꝛ proprieta-
tes. Est plurime acritatis: ꝛ ẽ silẽ reliqs
lutis predictis. verum ẽ debiliꝰ reliqs ꝛ ab-
stergit absqꝫ mordicatione ꝛ debilitat sẽsus. Mẽ-
bra oculi. Confert vlceribus coꝝ ꝛ inflatiõi coꝝ.
Mẽbra expulsiõis. Alleuiat pruritionẽ fm ꝙ
dicit ꝛ ꝯseruat ꝑgnãtes suspẽsũ sup eas.

De luto kimolea Ca. ccccxxviij.

Lutum kimolea. Opationes ꝛ proprie-
tates. Qd de eo purũ ẽ plurimi existit iu-
uamẽti: ꝛ i ipso ẽ infrigidatio ꝛ resolũ: sed
cũ lauaẽ destruitur eiꝰ resolutio. Apostẽata ꝛ bo-
thor. Cũ aceto ponit sup apata q̃ sub stomacho
sũt. Uulnera ꝛ vlcera. Prohibet initiũ adustio-
nis ab vlceratiõe.

De luto vitis Ca. ccccxxix.

Lutum vitis. Operationes ꝛ ꝓꝑetates.
Exsiccat nõ longe a mordicatiõe ꝛ in ipso
est aliquãtulum resolutionis.

De luto magra Ca. ccccxxx.

Lutum magra. Electio. Melius ẽ bal-
dagdium purum non permixtum brunũ

declinās ad rubedinez. Et illud ē quod dicitur persice culsara. Opationes τ ppetates. Existimauit paulus φ ipm ē in operationibus stipticitatis τ exsiccationis melius ꝗ͂ꝫ sigillatum. Uulnera τ vlcera. Consolidat vlcera. Membra expulsióis. Interficit vermes τ sorbet super oua sorbilia τ retinet naturā τ confert valde.

De lacticinio Ca. cccccxxxi.

Lacticiniuz quid est. Est omnis plāta q̄ hz lac acutum solutiuū incisiuuz adustiuū ex eo autem famosa sunt septem alhasir τ alscebraz τ alcibe τ hartanite τ almenietheна τ almezerion τ pentaphili qd̄ ē hn̄s folia qnqꝫ. oīa v̄o sūt mortifera. Plurima v̄o intentio in eis est in lacte ipoꝝ: τ inueniūtur quedam lacticinioꝝ spēs que sūt preter hec famosa sicut quedaz species auricule muris. τ quedam spēs volubilis τ portulaca agrestis τ reliqua. lac autem lacticinij absolute est lac alcibe τ videtur φ sit illud quod nominatur tyriaca alkarnem τ albuseugi. Et dixerunt etiam φ lacticinia sūt septem genera ad vltimum lacticinium quod dicitur masculus: τ nomen ei⁹ est karakilus τ post ipm omnes sunt femine: τ eorum fortius est quod similatur myrto τ noiatur burastius: deinde est arboreum generatum inter lapides: deinde illud quod assimilatur citrolo: τ nominatur caurapescias. i. scirū deinde albas littoreum qd̄ noiatur marinum: qm̄ nascitur in ipso. Et dixerunt vice alia lacticiniorum fortius ē masculus predictus: τ radix ei⁹ longior ē cubito ad rubedinem declinans plena lacte. τ eius rami sunt similes ramis oliue: sed sunt longiores τ strictiores τ radix mōtana: τ orit̄ in altis locis asperis montanis. Femine aūt que etiā nominatur mucalis. Planta eius ē sicut planta herbe muris: sed est maior τ fortior τ capita folioꝝ sūt spinosa τ egrediuntur ex radice eius stipites longitudinem palmi habētes. τ fructificat vno anno τ nō fructificat alio τ fruct⁹ iste mordicatiuus ē lingue sīlis nuci τ ē inferius primo in faciēdo vomitum: τ origo ē origo masculi. Marinum aūt qd̄ dicitur panaritū habet stipites palmorū declinantes ad rubedinem preparatos sup quos sunt qnqꝫ aut sex folia subtilia parua longa parūper: τ eius fructus ē sicut herbum et sunt eius folia similia folijs lini τ eius capita sūt dupla rotunda τ flores ipsius albi τ dixerunt hoc ē lacticiniū quod dicitur almesenis quod ē porculaca. sed eius folia sunt plurima: sed sunt strictiora τ vehementius rotunda ex cu⁹ radice egrediūtur stipites rubei pleni lacte quorū numerus ē. iiij. aut. v. et ipsi⁹ stipites habent comas sicut anetum: τ in ipsis ē fructus eius: τ eius origo sunt domus deserte circuitus ciuitatum ꝼm plurimū. Scirum autē habet stipitem in mensura vnius palmi τ maiorem: τ sunt folia eius similia folijs cupressi τ pini: sed sunt subtiliora τ humidiora. Petrosum autē quod noiatur arboreum habet folia sicut folia myrti parua: τ sic̄ folia lacticinij masculi τ ipsū suprema habet humida τ plurimas habet comas: τ hoc ē species lacticinij alia sīlis citrolo τ radix eius τ folia ipius soluūt omnem aqueitatē. Electio. Fortius quod ē in lacticinijs ē eorum lac: deinde semen: postea radix: deinde folia: quādo dicit lac lacticinij ē lac alleibe.

Natura. Eius lac ē calidum τ siccum in quarto. Reliqua vero ipsius sunt in secundo vsqꝫ ad tertium. Operationes τ pprietates. Est vlceratiuum interfectiuum. Cumqꝫ in lacunam ponitur pisces omnes eleuantur super aquam. Decoratio. Eradicat mora τ verucas τ alchanelis. τ carnes augmentatas in lateribus vnguis. Et eius lac abradit pilos cum liniūtur ex eo τ proprie in sole: τ qui nascuntur post illud sunt debiles. τ cuz iteratur nō nascuntur omnino. τ quandoqꝫ permiscetur cum oleo ut frangatur eius malitia τ administratur ad abradendum. Uulnera τ vlcera. Ex eius radice cum aceto linitur durities que ē in circuitu fistularum τ resoluit eam: τ eradicat impetiginem τ ē cōueniens vlceribus putridis τ corrosis cuz ponitur in aceto τ scabiei melancolice igni persico τ herpeti estiomeno τ cancrenis. Membra capitis. Ei⁹ lac distillatum super dentem corrosum frangit ipm τ deijcit ipsum. τ quandoqꝫ ponitur cum alkitran ut sit magis frangens virtutem eius. sed melius est ut sanus locus n̄ uniatur cera: deinde distilletur in ipsum post illud lac. τ quando eius radix in aceto decoquitur τ ex eo os colluitur sedatur dolor dentium. Mēbra oculi. Lac eius eradicat vngulam. Mēbra expulsionis. Eradicat hemorroidas: τ soluit phlegma τ aquositatem. τ si distillētur ex lacte ei⁹ due gutte aut tres super sicum τ desiccet̄ τ assumatur soluit sufficienter. Et similiter in sauich τ pane: τ quando bibitur τ ē purum tunc est meli⁹ ut assumatur in cerato aut in cera τ fauo ut non vlceret os τ guttur: qn̄qꝫ autem assumūtur stipites lacticinij humidi τ torrefiunt super concham ostraci paulatim τ teruntur τ datur ex eis quātitas duorū karmet cum sauich τ effunditur desuper aqua τ bibitur: eius nāqꝫ stipites sicci debiles valde sunt. Et speciei qdem que noiatur carupeion stipites assumunt̄ τ in vmbra siccātur de quibus cortices assumūtur: τ accipiuntur ex eis nouem karmet τ infunduntur in vino veteri die τ nocte: deinde colatur τ fit tepiduz: postea bibitur τ soluit absqꝫ impedimēto. Permutatio. Loco eius ponit̄ in euacuando aquositatem τ phlegma triplum ponderis eius de ireos τ due tertie ponderis sui.

De laudano Ca. cccccxxxij.

Laudanum quid ē. Est humiditas pēdēs in pilis caprarum pascentiū τ barbis earū cum pascunt plantam que nominatur cusus. Cadit enim super eam res τ aggregat̄ in ea humiditas τ pmiscetur ille ros resudationi foliorum illius plante: Cum ergo inficiuntur eo pili capraꝝ τ suspēditur in eis assumitur ab eis laudanum: et illud quidem quod purum est ē quod pēdet in barbis earum in pilis earum qui a terra eleuati sunt. τ malum erit quod pendet in partibus inferioribus

carā qñ ꝯculcāt ipm cū arena ⁊ terra. Electio. Melius ē illud qđ est pingue ponderosū ⁊ cabrosi boni odoris qđ ad citrinitatē declinat: ⁊ in quo nō est arenositas ⁊ resoluitur totū in oleo: ⁊ ex quo nō remanet fex. Nigrū vero piceū est nō bonum. Natura. Est calidū in fine primi siccū in secūdo ⁊ dixit alkanzi ꝙ ē frigidū ⁊ stipticū sȝ nō ē ita. Qđ aūt ē in regionib⁹ meridionalibus ē calidi⁹. Ope. ⁊ prop. Est subtile valde ⁊ est in ipso pauca stipticitas: ē maturatiuū humiditatū grossarū viscosarū quas cū equalitate resoluit in quo est virtus attractiua ⁊ ē calefactiuū aperitiuū orificioꝝ venaruȝ ⁊ ingreditur in sedatione doloꝝ. Decoratio. Facit nasci pilos ⁊ inspissat eos prolongat eos: ⁊ cō seruat ꝓprie cū oleo myrtino ⁊ cū vino ⁊ non facit hoc nisi quoniā ipsū ē subtile ⁊ ꝓfundat resolutiuū ⁊ mūdificat corruptionē corrodētē carnē ⁊ attractiuum: attrahit eni materiā bonā ad pilos: verū ipm nō valet conferrre ad caluiciez cū incipit ⁊ casui piloꝝ cū apparet cutis ⁊ fluxui capilloꝝ ⁊ ū peruenit ad hoc ut saluet alopitiā: quoniaȝ materia alopitie non resoluitur nisi virtute que ē supra virtutē resolutionis eius ⁊ virtute subtiliore magis vacua stipticitate eius. Vulne. ⁊ vlce. In catagenis laudanū ꝯsolidat vlcera dure ꝯsolidationis. Mēbra cap. Distillat cū oleo ro. in aurē dolorosam ⁊ ingreditur in medicinis soda ⁊ pulsationis. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tussi. Membra expul. Resoluit apostemata matricis suppositū in pessario ⁊ extrahit fetū mortuū ⁊ secūdinā suffumigatione facta ex eo in traiectorio ⁊ cū bibit cū vino antiquo cōstringit ventrē ⁊ ꝓuocat vrinā.

De lubue. C. cccc. xxxiiij.

Lubue qđ ē: Est arbor figie. Arbor lubue ē magna cuius folia ⁊ lignū sūt similia arbori sydonioꝝ ⁊ hȝ fructū albū similē galle: ⁊ in ipso ē granū pingue. Et illud qđ ē in ipsa ē melius ex quo exprimitur oleū ⁊ cortex huius arboris ē storax sicca: ⁊ eius aqua accipit cū incidit ita vt exeat ⁊ ē mel lubue. Et illud quod egredit ex granis eius dicitur sciregi storacis sicce: ⁊ gūma eius ē storax heremitarū ⁊ ē gūma alba. Quid ē lubue ē storax: ⁊ dicit illa que liquida ē mel allubue ⁊ storax: ⁊ ē lachrima arboris que ē sicut cydonioꝝ. Et nos quidē iā diximus in ca. storacis illud qđ dixim⁹ ⁊ nos reiteram⁹ illū sermonē quāuis in eo sit iteratio: Et iā dicit ꝙ ē oleum arboris alterius romane. Electio. Melior specierū storacis ē illa liquida per seipsā mellina gūmosa boni odoris ꝑueniēs ad citrinitatē ⁊ nō ē nigra furfurea. Et qñqȝ inuenit de ea liquida similis saniei: ⁊ qñqȝ adulterat cū oliuis ⁊ melle. ꝓijcit eni in eis in sole deinde exprimitur. Natura. Calida ē in primo sicca in secūdo. Opera. ⁊ proprieta. Inest ei virtus maturatiua lenitiua valde calefactiua resolutiua ⁊ eius fumus ē similis fumo olibani ⁊ in ipso ē stupefactio natura ⁊ eius oleum quod ex ea fit in scemini lenificat fortiter: ⁊ eius fumus ē sicut fumus olibani. Apostem. ⁊ bothor. Confert duritijs in carne ⁊ linitur super bothor humidū ⁊ siccū cū oleis. Vulnera ⁊ vlcera. Linitur super scabiē siccā ⁊ humidā ⁊ ē epithima bonū super eam. Instrumenta iuncturarū. Confortat mēbra ⁊ prohibet spasmū ⁊ contractionem iuncturarū bibita ⁊ linita ⁊ ponitur in oleis laxitudinis. Mem. capi. Retinet quod ex ea humidum est ⁊ quod ex ea siccū ē catarrū suffumigatum ad corrizaȝ ē vltima: ⁊ in ipsa ē virtus faciēs subet ⁊ precipue in oleo eius. Membra anhe. ⁊ pectoris. Confert tussi antique ⁊ phlegmati ⁊ dolori gutturis ⁊ clarificat vocē arteriaci cū lenitate vehementi. Mēbra nutri. Digerit. Membra expulsionis. Lenit subtiliter ⁊ prouocat vrinam: ⁊ ꝓuocat menstrua cōuenienter bibita ⁊ supposita ⁊ lenit duriciē matricis: ⁊ ꝙ ex ea siccum ē stringit ventrē ⁊ cūȝ ex storace aut ex liquida bibitur aur. cū equali pondere de gūma amigdalarū soluit phl'a viscosū absqȝ impedimento. Permutatio. Loco eius ponitur equali pōdere castoreū ⁊ duplū eius de oleo sisamino.

De lacca. C. cccc. xxxviij.

Lacca quid ē. Dixerūt quidā de quibus est Paulus ē hec gūma herbe similis myrrhe boni odoris ⁊ oportet quidē ut administretur cū cautela. Alij vero errauerūt ⁊ dixerūt hoc ē karabe. Et dixerūt quidā ꝙ hec ē lacca. verū lacca in plerisqȝ ꝓprietatibus ē in virtute karabe. Decoratio. Est extenuatiua virtute vehemēti. Mēbra anhe. ⁊ pectoris. Confert tremori cordis. Membra nutrimēti. Cōfert epati ⁊ cōfortat ipm. ⁊ cōfert icteritie ⁊ hydropisi ⁊ doloribus epatis.

De Lehibach. C. cccc. xxxv.

Lehibach quid ē: Est arbor rara habens rosas boni odoris parū quas apes pascūt ⁊ videtur ꝙ sit arbor que nominat farrara quāuis illud non vere scio. Et eius quidem virtus ē ꝓportionalis prassio: verūtamē ē debilior ipso ⁊ ē lacticinium. Natura. Est calida in secūdo. Et dicit ꝙ ē calida ⁊ sicca usqȝ ad quartū. Operationes ⁊ ꝓprietates. Cū proijcitur ex lacte eius in gurgite piscium aliquid super aquā eleuat eos. Membra nutrimenti. Facit virtuose vomere. Membra expulsionis. Soluēdo educit aquam.

De Luhabat barbarica. Ca. cccc. xxxvi

Luhabat barbarica quid est. dicit quidam ꝙ ē sicut ē hermodactili ⁊ affertur de partibus aphrice ⁊ adulterantur cū eo hermodactili. Natura. Calidū est ⁊ siccum in secundo. Membra expulsionis. Mouet coitum.

De lingua auis. C. ccccxxxvij.

Lingua auis. Natura. Est calida ī tertio humida in primo. Operationes et proprietates. Est in folijs eius constrictio ⁊ mundificatio ⁊ vis consolidandi. Vulnera ⁊ vlcera. Folia eius consolidant ⁊ vlcera humida carne replent. Instrumenta iuncturarum. Cortices

eius cũ aceto sup constrictionẽ lacertoꝝ positi con
ferunt. Membra anhe. ⁊ pec. Confert tremo
ri cordis. Mẽbra expulsionis. Addit in coitu
Permutatio. Loco eius in mouẽdo coitum
ponitur equale pondus de nuce excorticata ⁊ pon
dus eius de tuberi rubeo.

De lingua bouis. C.cccc.xxxviij.

Lingua bouis quid ẽ. Herba lata habens
folia sicut almau ⁊ cãna ei⁹ ẽ plana ⁊ rami
canne eius sunt sicut pedes locustarũ ⁊ color eius
ẽ ex viridi ⁊ citrino. Electõ. Oportz ut admini
stretur illa que ẽ corasceni grossa hñs folia sup quo
rũ faciem sunt puncta que sunt radices spinarum: ⁊
piloꝝ exeuntiũ ab ea. Que autẽ in hac terra repe
ritur ⁊ qua vtuntur medici plurimũ eius ẽ gen⁹ al-
maru: ⁊ non ẽ in lingua bouis ⁊ neqꝫ confert ut iu
uamen illius est. Natura. Proxima ẽ equali
tati in calore ad caliditatẽ enim declinat paruũ ⁊ ẽ i
fine primi in humiditate. ⁊ que sicca ẽ: ẽ minoris hu
miditatis: Et dixerũt aliqui ꝙ est frigida ⁊ humida
in fine secũdi. Sed illud ẽ longinquũ. Opera
tiones ⁊ ꝓprietates. Uirtus eius que adusta ẽ re
mouet alcula que sunt in infantibus ⁊ sedat infla-
tionẽ oris: ⁊ similiter ipsamet: sed ipsa ẽ debilior.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Est lenitiua cõ
fortatiua cordis bona melie ex sollicitudie ⁊ tremo
ri cordis in vino ⁊ dispositionibus melancolicis: ⁊
quidã in potu eã tribuunt ad tremorem cordis cali
dũ cũ luti armeni pondere. ij. ʒ. ⁊ cõfert tussi ⁊ aspe
ritati canne ⁊ ꝓprie cũ coquitur cũ hydromelle et
zuccaro.

De lingua arietis. Ca.cccc.xxxix.

Lingua arietis quid est. Est duoꝝ generũ
scilicet parua ⁊ magna. Inquit Dia. ipsa
nominaṫ plurium costarũ. ⁊ habet septẽ costas. Et
folia quidẽ magne maiora sunt folijs parue ⁊ eius
substãtia ẽ ꝯposita ex aqueitate ⁊ terreitate: ⁊ aquei
tate quidem infrigidat: ⁊ terreitate cõstringit.
Elec. Earũ mag' iuuatiua est maior ⁊ fruct⁹ quidẽ
⁊ radix sunt ꝓpinqui natura folijs. Uerũ sunt ma-
gis sicci ⁊ minus frigidi. Natura. Est radix ei⁹
siccior ⁊ minus humida: ⁊ frigus eius ẽ minus stu
pefactione ipsius: ⁊ siccitas eius ẽ infra ipsius mor
dicationẽ: ⁊ ꝓpter illud est vltima ad vlcera ⁊ ẽ sub
tilis: ⁊ proprie cum siccatur Inquit Galie. Est frigi
da ⁊ sicca in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates.
Folia ipsius sunt constrictiua repercussiua cum
aqueitate frigidat ⁊ ꝓpter illud sunt vincentia cursũ
sanguinis ⁊ siccitas eius non est mordicatiua: ⁊ pro
pter illud est iuuatiua ad consolidanda vlcera anti
qua ⁊ recentia: ⁊ neqꝫ est aliqd melius ea ⁊ iea ẽ ap
tio propter abstersionem que est in ea. Sed ⁊ radix
eius suspenditur super collum habentis scrofulas
Apostemata ⁊ bothor. Est bona apostema
tibus calidis ⁊ adustioni ignis: ⁊ formice ⁊ scere et
herisipile ⁊ apostematibus radicum auris ⁊ scrofu
lis. Uulnera ⁊ ulcera. Est bõa vlceribus frau
dulentis ⁊ igni persico ambulatiuo ⁊ vlceribus an
tiquis ⁊ vulneribus profundis ⁊ est subtilis vniuer
saliter in his capitulis ⁊ confert cum kimolea ⁊ ce-
rusa que ponitur super herisipilam. Instrumẽta
iũcturarum. Fit ex ea emplastrum ad elephantiã
⁊ prohibet augmentum eius ⁊ ipsam detumescere
facit. Mẽbra capitis. Confert dolori auris
ex caliditate ⁊ decoctio radicis ore ea colluto cõfert
dolori dentis ⁊ pulmentũ lentium in quo ponitur
ipsa loco sicle confert epileptie: ⁊ quando distilla-
tur succus foliorum eius in aurem illius qui dolo-
rẽ patiṫ auris sedat dolorẽ: ⁊ qñ masticaṫ radix ei⁹
aut colluiṫ os ex succo ipi⁹ sedat dolorẽ dẽtiũ ⁊ siliṫ
aqua foliorũ eius sanat alcula. Membra oculi
Confert opthalmie ⁊ dissoluuntur collyria op
thalmie cum succo eius ⁊ conferunt. Membra
anhelitus ⁊ pectoris. Semen eius confert spu-
to sanguineo ⁊ pulmentum lentium in quo poni-
tur ipse loco sicle confert asmati. Mẽbr. nutri
mẽti. Radix ⁊ semẽ ⁊ folia ipsius sunt bona in cu
ra opilationum epatis ⁊ renum ⁊ ex ea quidem de
coquitur pulmentum lentium ⁊ ponitur ipsa loco
sicle ⁊ confert hydropisi. Membra expulsiõis
Confert vlceribus intestinoꝝ ⁊ solutioni aquo
se potus seminis eius ⁊ clisterizatio cũ succo ipsius
⁊ fluxum sanguinis ⁊ hemorroidaruꝫ retinet: ⁊ bi
buntur folia eius cum vino ad dolorem vesice ⁊ re
num. Febres. Dicitur ꝙ confert febri trian
gule scilicet tertiane: ⁊ ꝙ oportet ut ad tertianam bi
bantur tres radices eius in. ʒ. iiij. ʒ. vini commixti:
⁊ ad quartanam quattuor radices eius similiter.
Uenena. Ponitur cum sale super morsuꝫ
canis rabiosi.

De Lingua. C.ccccxl.

Lingua quid est: Substantia composita
ex carne laxa in qua penetrant vene ⁊ ner-
ui ⁊ lacerti: ⁊ humor eius est humidus.

De lucharidis. C.cccc.xli.

Lucharidis quid est: Est lapis egyptius
quo fullones vtuntur in dealbatione pan
norum laxus qui in aqua velociter solui-
tur. Operationes ⁊ proprietates. Est glu-
tinatiuus exsiccatiuus absqꝫ mordicatione stiptic⁹
prohibẽt fluxum materierum ad membrum.
Uulnera ⁊ vlcera. Est iuuatiuum vulnerum
⁊ vlcerum ⁊ proprie in membris lenibus. Mem
bra oculi. Confert fistulis ⁊ ingreditur in medici
nis vlcerum oculi. Membra anhelitus ⁊ pecto
ris. Est bonus sputo sanguinis. Membra
expulsionis. Confert solutioni antiqꝫ ⁊ dolori
vesice: ⁊ supponitur ⁊ ad abscindenduꝫ fluxuꝫ san
guinis.

De Luf. C.ccccxlij.

Luf quid est. Alia est plana: ⁊ alia est crispa
sed crispa est calidior ea que dicitur luf ser
pentis ⁊ plana. ⁊ in plana quidem est ter-

reitas plurima: quapropter minoratur eius abstersio ab abstersione crispe ⁊ si ambe sunt abstergẽtes. Inquit dia. Folia eius sunt similia folijs diacortuz ⁊ minora propter diuersitatẽ vestigioꝝ i eis ⁊ radix eius est sicut radix medicine predicte similis pistello mortarij ⁊ fructus eius est citrinus. Crispa autẽ est sicut oliua. Natura. Plana est calida in fine ꝓmi ⁊ sicca: ⁊ crispa in fine secundi ⁊ in calefactione ⁊ fortius qđ est in ipsa est semen eius ⁊ iuuantiꝰ qđ est in ipsa est radix eius. Operationes ⁊ proprietates Est aperitiua opilationũ icisiua humorũ grossorũ viscoꝝ cũ equalitate ⁊ in ipsa est abstersio. ⁊ crispa quidem in oĩbus istis est fortior ꝙ̃ alie ⁊ prope plana terrea. Decoratio. Radix crispe abstergit pannũ ⁊ morpheam ⁊ lentigines paruas ⁊ magnas ⁊ prope cũ melle ⁊ linitur cũ vino sup fissuras frigoris. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus indigentibꝰ abstersione. Uulnera ⁊ vlcera. Permiscetur radix eiꝰ ⁊ prope radix crispe cũ vite alba ⁊ ponit̃ in emplastris fraudulẽtis Et illa in qua est humiditas est conueniẽtior vulneribꝰ ꝙ̃ sicca que est acutior ꝙ̃ illud quo indigetur in vulneribus Et qñq; contusa sumitur loco licinij emplastri ad omnia vlcera in fistulas conuersa ⁊ fiunt ex radice eius glandes ad fistulas.. Et folia eiꝰ sunt bõ vulneribus mal'. Instrumenta iuncturarũ. Radix alluf cum stercore vaccino valet super podagram ⁊ contusionẽ la ertoꝝ. Membra capitis. Succꝰ vue eius que est domestica confert dolori auris. Et qñ ponitur in aures cũ oleo rosaceo ꝓhibet corrosiones ⁊ cancrũ factũ in eis. Et cũ accipitur succus vue luf serpentis que est super eius extremitatem ⁊ quando miscetur succus eius cum oleo ⁊ distillatur in aurem sedat dolorem. ⁊ radix quidem eius est ex medicinis abstergentibus sordes eius exsiccantibꝰ vlcus eius conferentibus auditui. Et semen luf sanat hemorroidas que sunt in naribus ita ꝙ cancerositatem earum immo cancrum ipsum ⁊ consiliuz est vt ponatur in naribus cum lana. Membra oculi. Confert radix eius vlceribus oculi. Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. Facit spuere ⁊ conuenit asmati ⁊ dilationi anhelitus ⁊ coquitur in aqua aliquotiens donec remoueatur medicinalis vis eius. deinde comeditur in dilatatõe anhelitus ⁊ in asmate antiquo. ⁊ radix eius facit illud. sed in crispa fortius. Membra nutrimenti. Ex eius cõmestione generatur humor grossus. Mẽbra expulsionis. Crispa mouet coitum in vino ⁊ mũdificat renes ⁊ confert hemorroidibus. ⁊ dicitur ꝙ cũ ex fructu crispe sumũtur triginta numero cũ aceto mixti aut vino eijcit fetũ. Et qñq; supponit̃ glãs ex ea fcã ⁊ facit aborũ ⁊ qñq; facit abortũ odoramentũ huius plante apud arefactionem floris eius: ⁊ quandoq; prouocat vrinam Uenena. Cũq; fricatur radix eius super corpus non mordet ipsuz vipera.

De Liminio. Ca.cccxliij.

Iminium quid est. Fructus eius est stipticus. Membra expulsionis. Confert solutioni ventris ⁊ sanguinis ⁊ datur ad hoc in vino: ⁊ similiter fluxui sanguinis ⁊ potio eius est hec sunesi.

De lacte. Ca.cccxliiij

Lac quid est. Lac ex tribus compositũ est substantijs: aqueitate ⁊ caseitate ⁊ butirositate. ⁊ in vaccino quidem multiplicatur butirositas. Lac vero camelarum partui vicinarũ minus habet butirositatis ⁊ caseitatis: ⁊ est subtile valde. ⁊ lac asinarum etiam minus existens butirosum est subtile. Caprarum vero lac est temperatum ⁊ lac ouium est grossum valde. Et lac vaccinum est pinguius ⁊ grossius. Equarum vero lac est sicut lac camelarum partui vicinarum subtile aquosum.

Electio. Lac quod melius est omnibus est lac muliebre. ⁊ lac melius est quod ex vbere suggendo bibitur: aut sicut mulgetur: ⁊ melius ipsius est quod est vehementis albedinis equalis essentie quod super vnguem distillatum figitur: ⁊ nõ currit. ⁊ est pastus animalis ipsius planta bona. ⁊ non est in ipso sapor extraneus declinãs ad acetositatem aut amaritudinem aut acredinem aut odor extraneus horribilis. Et oportet vt administretur statim vt mulgetur anteq; conuertatur. Et lac quidẽ omnis animalis cuius pregnatio est prolixior pregnatione mulierum est malum quapropter proportionale est illud quod est proximum sicut vaccinum. Natura. Aqueitas est calida ⁊ butirositas ad equalitatem tendit. licet ad caliditatem declinet. Et lac acetosum est frigidum ⁊ siccum. Operationes ⁊ proprietates. Aqueitas eius est subtiliatiua lauatiua solutiua. Et in ipsa non est mordicatio. Et lac quidem est nutrimentum ⁊ equat chimos ⁊ confortat corpꝰ ⁊ abluit. Et quando bibitur cum melle mundat vlcera interiora ab humoribus grossis ⁊ maturat ea ⁊ lauat: ⁊ est boni chimi. ⁊ facit exuberare sanguinẽ augmentum faciens in cerebro: ⁊ proprie lac muliebre. ⁊ lac quidem est propinque digestionis ⁊ quomodo non cum sit generatuz ex sanguine quod est in summo digestionis cui superuenit digestio quedam alia ꝙ̃uis fit ex membro quod ad frigus declinat. non eni nutritur ab eo donec fiat in dispositione cibi qui indiget dispositione plurima ⁊ clarificatione post clarificationem. immo quando dominatur ei caliditas bona reducit ipsuz ad naturam sanguinis equalem velociter. O ꝙ̃ bonũ est quod ruffus dixit de eo. ⁊ si non ei contradicat ⁊ propter declinationẽ suam ad frigus aliquod nocet phlegmaticis: quoniam caliditas eorum non conuertit ipm ad sanguinẽ sicut oportet. ⁊ corpus vtitur ipso ante ꝯuersionẽ eiꝰ ꝓptea ꝙ ẽ ei ꝓpinquũ ⁊ ꝓpt hoc ꝯfert habentibus cõplexionez calidam ⁊ siccam cum in ipsoꝝ stomachis nõ est cholera. Amplius lac cum corporibus proportionalitates habet quarũ cause non comprehenduntur. Illum sũt qui bibit lac post ipsum quiescere oportet vt non corrumpatur

et nō acescat. verū oportet vt nō sup ipm dormiat
neqꝫ suscipiat sup ipm cibū aliū donec descēdat: ⁊ ē
magis ꝯueniēs ꝯsistētibꝰ calidam habentibꝰ cōple
xionē. Nam cōuertitur in ipsis ad choleram: ⁊ con
fert senibꝰ etiam propterea ꝙ humectat ⁊ remouet
pruritū qui eis est proprius: sed oportet vt inueniat ad
ipm digerendū cū melle ⁊ multotiēs quidē incipit
lac soluere ⁊ extrahere supfluitates que sunt in parti
bus intestinoꝝ. deinde incipit nutrire ⁊ expanditur
in corpꝰ, ⁊ retinet naturā: ⁊ est inflatiuū quousqꝫ fer
uere incipiat ⁊ est compositū ex soluente qḋ est eius
aqueitas ⁊ constringēte qḋ est caseitas ipsiꝰ. Et colo
stra est tarde digestiōis ⁊ grossi humoris ⁊ tarde de
scensionis. Mel vero ipsam rectificat ⁊ acqrit ex ea
corpus nutrimentū plimū ⁊ acetosū crudi humo-
ris: ⁊ qḋ decoctū est ⁊ prope qḋ est grossius est magis
constrictiuū ⁊ omne quidē lac facit possidere opila
tiones ⁊ prope in epate nisi lac camelarū fetarū ⁊ si-
miliū ppt paucitatē caseitatis eiꝰ ⁊ abstersionē aquei
tatis ipsiꝰ: ⁊ ꝯfert materiebꝰ que offendunt ad mē-
bra interiora ⁊ ledunt ea sua acuitate ⁊ mordicatōe
debilitat eni eas qm̄ lauat ipsas vltra ablutionē aq̄
ppt abstersionē que est in aqueitate sua: ⁊ non est in
aq̄ ⁊ equat equalitatē earū ita vt conuertant ⁊ fiant
similis membro: deinde glutinat eas sup ipm. s. int
membrū ⁊ inter humorē malū: non ergo obuiat ei
humor nudo. Et ipm nocet habētibꝰ fluxū sangui
nis. Lac preterea nō est bonū visceribꝰ: ⁊ lac capra
rū est minꝰ nocens visceribꝰ ꝙ̄ aliud. Nam plimū
eius quo pascitur est constrictiuū. Ouinū vero lac
acetosum est ecōtrario: ⁊ nō est laudabile ⁊ in ipo ē
inflatio. Et lac quidem in sua substantia est velocis
conuersionis ⁊ prope ad caliditatē ⁊ neqꝫ est aliqd
nocibilius corpori ꝙ̄ lac malum. Et lac quidē asi-
narū est aquosum ⁊ lac scrofinum aquosum est nō
maturum. et lac vernale est aquosum compatum
ad estiuū. ⁊ similiter lac animalis cuiꝰ pastus est ripa
aut terra limosa qm̄ plante veris sunt aquose cōpa
rate ad plantas estatis. Et quanto magis ingredit
vel accedit estas ad autūnū tanto lac fit magis gros
sum: ⁊ qḋ melius est; est illud quod est in medio esta
tis: verūtamen timet in ipso ꝙ calor ipsum cōuer-
tat postꝙ̄ potatuꝫ fuerit. Illud vero nō timetur in
vere. Vaccinū preterea est plimi butiri: ⁊ ouinū plu
rime est caseitatis ⁊ butirositatis sed caseitas in lacte
camelino est pauca postea in lacte equino: deinde a
sinino. ⁊ propt hoc raro caseatur in stomacho ⁊ su
perioribus ventris plus ꝙ̄ aliud. Et in lacte quidē
camelino est salsedo propterea quia diligunt aceto
sum ⁊ hoc ē melius lac ⁊ cū hoc dicitur ꝙ est vehe-
mentus tarditatis in stomacho ⁊ superioribꝰ vētris
Et scias ꝙ lac diuersificat fm spēs aialiū ⁊ fm etatē
si est paruū aut magnū aut mediocre ⁊ fm formā si
est lenis carnis aut dure pingue aut extenuatū albū
aut aliū habens colorē: ⁊ debiliꝰ quidem lac fm ꝙ
dr̄ est lac albi coloris ⁊ est velotioris descensionis.

Decoratio. Plimus vsus lactis generat pedi-
culos fm ꝙ quidam existimauerūt ⁊ nō elongatur

verū ipm abstergit cicatrices fedas in cute linituꝫ et
colorē efficit valde bonū bibitū. verū ipsum fac mḷ
totiens accidere sordes nisi lac camelarū recenter fe
tarū. ex ipso eni raro timentur sordities: ⁊ qn̄ bibit
cū zuccaro colorē efficit valde bonū ⁊ prope mulie
rū ⁊ impinguat ēt ita ꝙ aqua casei impinguat ha-
bentes cōplexiones calidas ⁊ siccas cū soluūtur po
tu eius ppt suam causam ⁊ nō impinguat eos nisi p
pterea ꝙ humectat ⁊ extrahit humorē malū q̄re re
ctificat nutrimentū. Et lac quidē alraib cū scoria im
pinguat illos velociter. Aqua vero casei delet pānū
⁊ cicatrices linitū ⁊ qn̄qꝫ confert eis bibitū. Apo
stemata ⁊ bothor. Multotiens sanant illi quibus
accidunt apostemata mala ⁊ carbunculi ⁊ almesce-
re ⁊ scabies ⁊ pruritus bibitione lactis cū in comple
xionibus eorū non fuit qḋ corrūpat ipsum ⁊ cōuer-
tat ad choleram. Et lac quidem nociuū est habenti
bus apostemata intrinseca. Vulnera ⁊ vlcera.

Lac rectificat vlcera intrinseca per hoc ꝙ lauat ⁊
ꝙ glutinat ⁊ ꝙ mundificat. ⁊ cū non est in cōplexio
ne qḋ corrumpat ipsum ⁊ ad choleram ꝯuertat con
fert hn̄tibꝰ vlcera. ⁊ aqua qdē casei cū myrobolani
⁊ scabiei est cōueniens. Instrumenta iuncturarū

Lac malū est neruis ⁊ hn̄tibꝰ egritudines neruo
rū ppe frigidas ⁊ phlaticas. Mēbra capitis

Lac caprinū confert catarris ⁊ retinet eos ⁊ ipoꝝ
acredinē meliorat Et confert vlceribꝰ palati ⁊ lac est
cura obliuionis sicce ⁊ tristicie ⁊ alienatōis. Et lac q
dem nocet dentibꝰ ⁊ corrodit eos ⁊ ꝯcauat ⁊ ꝯsumit
eos: ⁊ prope cū dens est frigide cōplexionis ⁊ laxaꝫ
efficit gingiuam imo oportet vt post ipsum colluat
os cuꝫ melle ⁊ vino ⁊ oxymelle. Lac asininū fm ꝙ
dr̄ cū colluitur ex eo os confirmat dentes ⁊ gingi-
uam ⁊ nō est conueniēs hn̄tibꝰ sodā ⁊ vtiginē ⁊ tyn
nitū ⁊ prope dormire sup ipm ⁊ vniuersaliter nocet
debilia habentia epata ⁊ capita. Mē. ocu Lac
facit euenire tenebrositatē visus ⁊ caliginē. verūtn̄ cū
mulgetur in oculo confert opthalmie ⁊ nocumēto
materierū calidarū effusarū ad oculum ⁊ asperitati.
Et silr̄ qn̄ ꝯmiscet cum albumine oui ⁊ oleo rosaceo
crudo ⁊ ponit sup oculū ⁊ confert emulsio eiꝰ in ip
so intarfacti. Membra anhelitus ⁊ pectoris.

Lac asininū ⁊ caprinū bona sunt tussi ⁊ extenua-
tioni ⁊ sputo san. fm ꝙ significat locus eius. Et lac
ouinū iuuatiuū est sputo san. Et iteꝝ lac est ex medi
cinis vlcerū pulmōis ⁊ extenuationis ⁊ confert ore
colluto ex ipso ⁊ gargarizato prefocationi ⁊ squinā
tie ⁊ apostematibus vue ⁊ amigdalarū. verūtamen
est nocitiuū habentibus tremorem cordis humidū
quocunqꝫ modo fit ex sanguine aut phlegmate.
Et lac qḋ camelaꝝ nouit fetaꝝ ꝯfert asmati ⁊ frequē
tie spiritus. Et lac est conuenientius pectori ꝙ̄ capi
ti ⁊ stomacho. Mēbra nu. Lac facit possidere
opilationes in meseraicis. ⁊ aqua casei confert icte
ricie. ⁊ lac caprinum ⁊ lac camelarum recenter feta-
rum ambulantium ⁊ lac asinarum confert hydro-
pisi ⁊ cōferūt omnia illa duritiei splenis. Lac came
larū nouit fetarū cū oleo de alcāna est conueniens

Spiritibus intrinsecis ⁊ facit euenire inflationem in
stomacho ⁊ dolorẽ ⁊ propẽ colostra ⁊ ambo cõmo
uent singultũ ⁊ eructuationẽ fumosam propẽ lac:⁊
nocet splenetico ⁊ epatico ⁊ indigẽtibꝰ regimie sub
tiliatiuo nisi lac camelaꝝ fetaꝝ:ipm eni confert egri
tudinibꝰ plũmis splenis ⁊ epatis ⁊ renouat epata. Et
lac camelaꝝ nouiter fetarũ ꝯfert hydropisi valde ⁊
propẽ qñ bibit cũ vrina camelarũ nouit fetarũ ara
bicarũ ⁊ exsiccat desideriũ cibi ⁊ facit tussim. Et lac
quidẽ accetosum est tarde digestionis valde ⁊ est cru
di humoris. vez stomachꝰ calidus naturalr aut acci
dentalr digerit ipm ⁊ iunat cũ ipso ⁊ nõ eructuat fu
mose ꝓpt ablutionẽ butiri ab ipso. Membra ex.
Aq̃ casei soluẽdo educit cholerã adustã. ⁊ cũ epithi
mo soluit melius adustã. Et lac facit euenire lapidẽ
⁊ lac qdẽ decoctũ donec ꝯsumat eiꝰ aqueitas ꝯstrin
git ventrẽ ⁊ retinet fluxũ san. ꝓ inferiora. Et lac qdẽ
camelarũ nouiter fetarũ ꝓuocat menstrua. Et illud
de quo extractũ est butirũ est bonũ solutioni chole
rice:⁊ fit clistere ex lacte nouit mulcto ad vlcera inte
stinorũ ⁊ matricis. Lac caprinũ valet vlceribꝰ vesi
ce ⁊ lac succurrit nocumẽto coitus ⁊ vigorẽ fert ad
coitũ ⁊ facit ꝓuenire inflãmationẽ in visceribꝰ. Dẽ
pterea lac grossũ excitat cholerã ⁊ generat lapidem
⁊ colostra propẽ:⁊ lac qdẽ excitat coitũ ita q etiam
lac acetosum ⁊ mesir in corporibꝰ calide cõplexiõis
hoc facit propterea q humectat ⁊ q inflat ⁊ sepe le
nit vẽtrẽ ⁊ proprie lac equinũ camelinũ ⁊ asininũ de
inde lac vaccinũ postea lac caprinũ ⁊ q̃nto plus mi
nuitur aqueitas ⁊ q̃nq3 soluit vẽtrẽ multitudo ipiꝰ
qñ nõ digerit. Et sal quidẽ iuuat ad solutionẽ ipiꝰ
⁊ ad solutionez aque lactis. Decoctũ vero ⁊ in quo
extincti sunt carbones ⁊ calefactũ cũ lapidibꝰ igni
tis ⁊ laminis ferri ꝓculdubio vẽtrẽ ꝯstringit. Et lac
quidem confert rasure intestinoꝝ. Et lac acetosũ cõ
stringit fluxũ cholericũ ⁊ sanguineũ:⁊ lac quidẽ ca
melarũ recenter fetarũ confert hemorroidibꝰ:⁊ qñ
lac ponitur sup apostemata ani ⁊ vlcera eiꝰ ⁊ aposte
mata femoris ⁊ vlcera ipsius confert ⁊ sedat dolorẽ
accidentẽ in his membris. Febres. Lac caprinũ
⁊ lac asininũ sũt bona ethice fm q determinatur in
loco suo. Et lac acetosum multotiẽs expellit febres
ethicas qñ aufert eius butirũ ⁊ fuerit ita q bene di
gerat. Lac vero recenter mulctũ grossũ multotiens
facit incurrere febres ⁊ nõ oportet approximare ei
patientẽ febrẽ penitus. Venena Lac confert po
tui medicinarũ mortaliũ ⁊ ei qui sumpsit in potu le
porẽ marinum ⁊ gũmam rute agrestis ⁊ hyusquia
mũ ⁊ benz ⁊ propẽ q in potu sumpsit cantarides ⁊
leporẽ marinũ ⁊ gũmam rute agrestis ⁊ helleboꝝ ⁊
strãgulatorem adip ⁊ leopardi ⁊ oẽs medicinas pu
trefactiuas:⁊ est cura eiꝰ q in potu sũpsit benz. redu
cit eni ipm ad rationẽ suam.

De lampade alcutrub. Ca.cccclvi

Lampas alcutrub quid est. Est planta pro
xima isopo. Electio. Quod de ea ad
ministrat est semen ipsiꝰ. Natura. Est calda in
primo sicca in secundo ⁊ est in fine secundi Ope.
⁊ p. Est aperitiua ⁊ magis dominans in ea est sti
pticitas ⁊ abscindit fluxum quocunq3 modo sit.
Vulnera ⁊ vlcera. Consolidat. Membra ca
pitis. Fit ex ea emplastrum ⁊ abscindit fluxũ san
guinis. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Pro
hibet fluxum sanguinis. Membra expulsio
nis. Confert vlceribus intestinorum clisteri facto
ex ea.

De lilio. Ca.cccclvij.

Liliũ quid est. De ireos quidem iam dixi
mus. Et in lilio quidem hortulano est ter
reitas subtilis acquirens amaritudinem ⁊
in ij do est aqueitas equalis cõplexionis. Natu
ra. Albũ hortulanũ qd nominat liliũ azeth ẽ cali
dum ⁊ siccũ in secundo:ireos vero siluestris est ve
hemẽtioris exsiccationis. Operationes ⁊ pro.
Radix eius est abstersiua desiccatiua equalis:⁊ ra
dix eius est magis abstersiua. Et oleũ eius est vehe
mentioris resolutõis ⁊ lenificatõis siue sit aromati
zatũ siue nõ sit aromatizatũ:⁊ ireos quidẽ in oibꝰ
illis est fortior ⁊ est stipticus cũ hoc:⁊ in ipso est vir
tus sanãdi dolores ⁊ putrefactões Deco. Cõfert
pãno ⁊ lentiginibꝰ ⁊ propẽ radix eiꝰ ⁊ mundat faciez
abluendo ⁊ reddendo tersam ⁊ remouet ꝯtractõez
eius. Apostemata ⁊ bothor. Si terantur folia et
semina multũ ⁊ fiat ex eis emplastrũ sup herisipilaz
cũ vino confert ei valde:⁊ silr sup apostemata phle
gmatica immatura ⁊ scabiem vlcerosam ⁊ escaras ⁊
sahaf ⁊ propẽ cũ permiscemus ea aliis medicinis.
Vulnera ⁊ vlcera. Radix eius confert adustioni
aque calide qm exsiccatiua est mollificatiua abstersi
ua cũ equalitate ⁊ silr folia eius decocta ⁊ ꝯsolidat.
Et melius quidẽ est vt sit administratio eiꝰ cũ oleo
rosacco. Succus vero ireos ⁊ reliquoꝝ decoquitur
in aceto ⁊ melle ⁊ in vase ereo ⁊ valet ad vlcera antiq̃
⁊ vulnera. Et domesticũ quidem est melius medici
narũ que sunt adustioni aque calide. Instrumen
ta iuncturarũ Est bonũ incisionibꝰ neruorum.
Membra capitis. Ex decoctione radicis eiꝰ fit
oris collusio ad dolorẽ dentiũ ⁊ propẽ eius qd sil
uestre est. Et oleũ quidem eius est conueniẽs vlceri
bus capitis ⁊ furfuribus eius ⁊ qñ distillatur in au
rem sedat dolorẽ eius ⁊ sonitũ. Mẽbra anhelitꝰ
⁊ pectoris. Confert radix eius anhelitui dilatatio
nis ⁊ propẽ ireos. Mẽbra nutrimenti. Cõfert
spleni ⁊ est malũ stomacho proprie oleum eius.
Membra expulsionis Oleũ eius est resolutiuũ
aperitiuũ lenitiuũ duritiei matricis ⁊ bibitũ ⁊ inũ
ctum. Et silr qñ decoquitur radix eius cũ oleo rof.
⁊ nõ est ei par in egritudinibus matricis ⁊ silr oleũ
yrinũ ⁊ extrahit fetũ ⁊ confert dolori ventris pũgi
tiuo. Et si decoquatur radix eius sola cũ aceto aut
cum semine hyusquiami ⁊ farina tritici sedat aposte
mata calida accidẽtia testicul. Et qñ bibitur ex oleo
eius. ℨ.5. soluit ⁊ est conueniẽs habenti ileos chole
ricũ. Oleũ vero irinum aperit orificia venaꝝ hemor
roidarũ ⁊ silr radix liliĳ quocũq3 modo sit. Vene
na. Confert puncture vermiũ venenosorũ ⁊ ꝓpe

scorpionis ipm: ⁊ succus eius ⁊ sirupus ⁊ semē ipiꝰ bibita ꝯferūt oibꝰ puncturis ⁊ oleū eiꝰ est tiriaca coriandri ⁊ fungoꝝ

De Liquiritia. Ca.cccclviij

Iquiritia. Natura. Radix eius tēperata est ⁊ si declinat ad aliqd declinat ad caliditatē ⁊ humiditatē. Apo. ⁊ bothoꝛ. Succus eius confert panaritiū ⁊ silr radix eius. Vulnera ⁊ vlcera Eius succus valet ad vulnera Membra oculi. Radix eius confert vngule ⁊ succus eius est fortioꝛ. Mē. an. ⁊ pe. Lenit cannam pulmonis ⁊ mūdificat eā ⁊ confert pulmoni ⁊ gutturi ⁊ clarificat vocē. Mēbra nutrimenti. Sedat sitim propter humiditatem suam ⁊ similiter confert inflationi stomachi. Mēbra expulsionis. Confert ardori vrine ⁊ valet ad vlcera renū ⁊ vesice ⁊ scabiei ipsiꝰ. Febres. Confert febribus antiquis.

De Lente. Ca.cccclix.

Ens quid est. Lentis est quoddā genꝰ qđ comedit ⁊ est notū. Et est aliud genꝰ silue stre malū ⁊ est lens amara ⁊ manifeste caliditatis inq̄ est siccitas ⁊ paruꝫ stipticitatis ⁊ est ſm q̄ dixit Dia. herba longa pluriū stipitū subtiliū ramoꝝ colorē habentiū cidonij lōgioꝝ ⁊ strictioꝝ in quibꝰ est asperitas quedam ⁊ sunt declines ad albedinē. Electio. Melioꝛ est illa que est velocꝰ matura ⁊ est alba lata ⁊ qñ cadit in aq̄ nō denigrat eaꝫ ⁊ oportet vt bene maturet in decoctiōe. Natura: Gal. visum est q̄ ipsa est equal in caliditate ⁊ siccitate puta est decliuis ad caliditatē ⁊ propt illud nō infrigidat apud cōmestionē sui. neq̄ descendens

Operatōnes ⁊ ꝓprietates. Est inflatiua ⁊ composita ex virtute constrictiua ⁊ abstersiua ⁊ facit videre somnia mala. ⁊ stipticitas corticis eiꝰ est plima ⁊ in ipsa tota est inflatio plima ⁊ inspissat sanguinē ⁊ nō currit in venis ⁊ ipsa minoꝛat vrinā ⁊ mēstrua propt illud ⁊ generant ex ea humoꝛ melancholicꝰ ⁊ egritudines melancholice: ⁊ fortasse kist ordei est ei ꝯtrariū ⁊ q̄si aggregat ex cōmixtione eoꝝ nutrimētū valde bonū ⁊ fortasse erit ex sūma melioꝝ nutrimentoꝝ ⁊ oportet qdē vt sit kist ordei minꝰ q̄ntitate lentis. ⁊ lentis etiam cū sicla nutrimentū est laudabile: qm̄ sunt contrariarū dispositionū que ambe sunt tēperate. ⁊ ponūtur in ipsa ordeū ⁊ menrastrū ⁊ deterius qđ decoquit cū lēte nenkesut. Et oportet quidē vt ꝓijciant sup vnā eminam lentis nouē emine aq̄ ⁊ decoquant valde. Apa. ⁊ bo. Qñ decoquit cū aceto ⁊ fit ex ea emplastrū resoluit scrofulas ⁊ apostemata dura. Et ipsa quidem cū repcussione est aggregatio saniei ⁊ ipsiꝰ multitudo generat cancrum ⁊ apostemata dura que noiat sufidꝰ. Vulne. ⁊ vl. Qñ coquitur cū aceto replet vlcera ꝓfunda ⁊ eradicat sordes vlceꝝ ⁊ mioꝛat sorditieѕ eoꝝ ⁊ si fuerit magna tunc apponāt cū eis que sunt magis stiptica sicut sūt cortices granatoꝝ ⁊ reliq̄. Et cū aq̄ marina ad herpetē estiomenū ⁊ formicā ⁊ fissuras accidentes ex frigoꝛe. Instrā iūctu. Est mala neruis sed si ea cū sauich ponit emplastrū sup podagrā cōfert ⁊ multitudo eius facit possidere lepram. Mēbra oculi. Illius q plimū eiꝰ cōmestione vtitur visus obtenebrat ꝓpt vehementiā exsiccatōis eiꝰ Et qñ ex ea fit emplastꝝ cū corona regia ⁊ cydonio ⁊ oleo rosaceo sanat apostemata oculi calida. Mē. an. ⁊ pe.

Fit ex ea emplastrū decocta in aqua maris super apostemata mamille facta ex ꝯstrictione sanguinis ⁊ lactis. Mēbra nutri. Est difficil digestionis mala stomacho ⁊ generat inflationē ⁊ grauat. Et qñ excorticant de ea. xxx. gran. ⁊ degluttiuntur conferunt solutioni et ſm q̄ dicit mollificationi stomachi. Et non oportet quidem vt lenti admisceatur dulcedo. Ipsa eni tunc faciet possidere opilatōes plurimas in epate. Et ex eis que sunt necessaria in esse lentis est q̄ ipsa est iuuatiua hydropisis ⁊ videtur hoc ꝓpt exsiccationē eius. Mēbra expulsionis. Qñ decoquitur absq̄ cortice suo strigit ventrē aut cū cortice suo qñ decoquitur cū aqua ⁊ expellitur ab eo aqua prima: illa nāq̄ prima aqua soluit ventrē. Et decocta quidem cum cortice proiecta aqua magis est strictiua q̄ excorticata quoniā in coctione ipius est virtꝰ stipticitatis valde vehemens. ⁊ fit fortioꝛ strictura eiꝰ ventris quādo decoquitur cū endiuia ⁊ lingua arietis ⁊ portulaca ⁊ cuꝫ sicla que nominatur nigra propter vehementiam sue virtutis aut cum rosa aut cū aliquo stipticoꝝ postq̄ bene sit elixata ante illud ⁊ sic nō mouebit ventrem. Et ex ea fit emplastrum cū melicrato ⁊ cydonio ⁊ oleo rosacco ad ani apostema. Et si fuerit maximū cum eo quod est magis stipticum Et lens qdē siluestris ⁊ est lens amara soluit sanguinē. Et lens minoꝛat vrinam ⁊ menstrua propterea quia ipsa inspissat sanguinē ⁊ nō ꝓuocat penitus. nō ergo approximet ei habens lesionē in vrina ex parte distillatōis sed amara facit ambo descēdere ⁊ ꝓuocat vrinam.

De Lana. Ca.cccccl.

Ana. Vulnera ⁊ vlcera. Adusta ꝯfert vlceribꝰ ⁊ carni addite

De Lupino. Ca.cccccli.

Upinus quid est. Est granum ꝯpresse figure amari saporis percussum in medio ⁊ est faba egyptiaca Electio. Siluestris est fortioꝛ in omnibꝰ que narrantur de operibus eiꝰ sed est minoꝛ. Natura. Est calidus in primo: siccus in secundo. Operationes ⁊ proprietates.

Est stipticus cum virtute. Et lupinus in quo est amaritudo abstergit ⁊ resoluit sine mordicatiōe de quo inquit Gal. Lupinus a quo ablata est amaritudo est grossus ⁊ non est longum quin sit glutinatiuus ⁊ non remanet in eo abstersio eiꝰ. ⁊ ex toto quidem est malus difficilis digestionis generans humorem crudum in venis qñ nō digerūt ipm bñ. Ille vo qui cum bonis cōditus est plurimi ē nutrimēti. Et qñ eiꝰ decoctio fit bona ⁊ digeritur est nō mali humoris ⁊ in ipso sūt siccitas ⁊ viscositas. Et ipse quidem infundit vt eiꝰ amaritudo remoueatur deinde decoquitur ⁊ penitus est medicie propinquioꝛ

ꝙ cibo. Decora. Subtiliat capillos ⁊ abstergit pānū ⁊ morpheā ⁊ vestigia ⁊ occultationē ⁊ bothō ⁊ abstergit faciem ⁊ ꝓprie quādo decoquitur cum aqua pluuiali donec dissoluat̃ ⁊ cōfert administratio libre decoctione eius ad albaras. Apost. ⁊ bot.

Cōfert bothor in facie ⁊ ulceribus ⁊ apostematibus calidis ⁊ scrofulis ⁊ duriciebꝰ aut cum aceto ⁊ melle aut sicut oz in vnoquoqꝫ corpore. ⁊ eius decoctio quādo fundit̃ super cancrenas cōfert corruptioni eoꝝ. Vulnera ⁊ ulcera. Confert scabiei ita ꝙ ipse cū radice almezerion nigri remouet scabiē bestiarū ⁊ cōfert herpeti estiomeno ⁊ alhasaf et vlceribus malis ⁊ fraudulētis ⁊ sedat farina eiꝰ cuꝫ farina ordei dolorē vulnerū ⁊ cōfert igni ꝑsico. Instru. iunctu. Fit ex eo emplastrū super sciaticā ⁊ ꝯfert. Mēb. ca. Farina eius ꝯfert vlceribꝰ capitis humidis. Mēbra nutri. Aperit opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ ꝓprie qñ decoquit̃ cū aceto ⁊ melle ⁊ ruta ⁊ pipere. Et ille qui amaritudinē non habet sedat nauseam ⁊ disrūpit appetituꝫ sed ille cuius amaritudo egredit̃ ē difficilis penetratiōis.

Membra expul. Extrahit vermes ⁊ ascarides decoctus ⁊ linitus super iumē ⁊ deglutitus cū melle aut potatus cū aceto cōmixto. Et cōfert doloribus mulierū ⁊ ꝓuocat mēstrua ⁊ extrahit fetus cū ruta ⁊ pipe suppositus ⁊ bibitus ⁊ qñqꝫ suppōitur cū ruta ⁊ melle ⁊ aceto. Et similiter ꝓuocat vrinam ⁊ in ipso est constrictio vētris. dulcoratus vero fm ꝙ quidā dicūt neqꝫ soluit neqꝫ stringit.

De lactuca. C. cccclij.

Lactuca quid ē: Illa que ē siluestris i virtute existit papaueris nigri. Natura. Galie. nō est in frigiditate eius que hortulana ē applicatio ad vltimū sed ē sicut frigus aque lacune. Et humiditas eius est grossior humiditate sicle ⁊ attriplicis ⁊ subtilior humiditate malue. Et dicit̃ ꝙ ipsa ē in humectatione ⁊ exsiccatione iter caules ⁊ attriplices ⁊ blites: dico aūt ꝙ ille qui dixit ꝙ ē frigida ī tertio iudicauit de ipsa ꝙ ē mali nutrimenti ⁊ pauci ⁊ nō ē ita ⁊ videt̃ ꝙ ipsa sit in secūdo. Operationes ⁊ propri. Nō ē in ipsa abstersio neqꝫ stipticitas neqꝫ solutio ꝓpter eu acuationē suā a salsedine ⁊ ponticitate ⁊ reliquis. Sanguis vō ex ea generatus ē melior sanguine generato ex oleribus: ⁊ nutribilior ē illa que est elixata ⁊ ipsa ꝯfert diuersitati aq̄rū: ⁊ illa quidē que nō ē abluta est melior. Ablutio ei addit eni inflationē ⁊ silr oibus oleribus frigidis ⁊ ē velocis digestionis: ⁊ qñ administrat̃ in medio vini ꝓhibet egritudines ebrietatis: ⁊ illa quidem que ē siluestris in virtute existit papaueris nigri. Apo. ⁊ bo. Cōfert apostematibꝰ calidis ⁊ herisipile linita qñ vtraqꝫ nō fuerit magna ⁊ vehemētia

Vulne. ⁊ vlcera. Est emplastrū ꝯueniēs super cōtorsionē. Mēbra ca. Facit somnū ⁊ remouet vigilias elixata ⁊ cruda ꝯfert aliēationi ⁊ adustioni solis in capite ⁊ ē medicamē opilationis in naribꝰ facie. Mēbra oculi. Lac eius que siluestris est abstergit vlcera corneee. Et lac domestice ꝓpinquū ē ei ⁊ ex ea fit empl̃m opthalmie calide. Et lac siluestris cōfert fistulis lachrymaliū ⁊ assiduatio comestionis eius obtenebrat oculū. Membra anhe. ⁊ pec. Addidit lacte. Mēb. nutrimēti. Confert tussi ⁊ caliditati stōi ⁊ inflationi eius. Et hortulana quidē ē bona stō ⁊ ē velocis digōis ⁊ acceptio eius cū aceto facit appetitū ⁊ cōfert eius comestio icteritie. Mēbra expul. Eius semē exsiccat sperma ⁊ sedat desideriū coitus ⁊ cōfert multitudini pollutionis ⁊ olus eius minus ē in illo ꝙ̄ semē eius. ⁊ de lacte quidē lactuce cū in potu datur medietas. ʒ. cum aqua ⁊ melle solutōne educit chimū aquosū. Et lac hortulane ꝓpinquū ē lacti siluestris. Ipsa vō lactuca nō stringit neqꝫ soluit qm̄ nō est salsa neqꝫ pontica neqꝫ abstersiua sed ē ꝓuocatiua. Et siluestris q̄dē lac ꝓuocat mēstrua. Venena. Lac siluestris in potu datur morsui rutele ⁊ scorpiōis.

De Lactuca asini. C. cccclij.

Lactuca asini quid ē. Est sicut folia lactuce subtilia plis numeri ad nigredinē ꝯclinās plus pilosa ⁊ folia eius radici adherēt nata ab ea grauia ⁊ color radicis eius ad rubedinē est decliuis ⁊ tingit terrā ⁊ manū colore rubeo ⁊ orit̃ i terra rubea bona ⁊ ē ex substātia aquea ⁊ terrea ⁊ est asiniar ⁊ iā dictū ē de ea. Electio. Citrina ē fortior ⁊ alba ē aquea debilis. Natura. Calida est ⁊ sicca in ꝑncipio secūdi. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est abstersiua aperitiua ⁊ qđ de flore eius est siccū ē fortius in illo. Et natura quidē radicis eius ē ꝓxima nature seminis eiꝰ: sed radix ē fortior ⁊ ꝓprie sicca Inquit paulꝰ. ⁊ in ipsa ē virtus attractiua ex ꝓfundo adeo ꝙ extrahit furculos. Apo. ⁊ bothor. Confert apātibus duris vbicūqꝫ sint.

Vulnera ⁊ vlcera. Qñ ex eo fit ceratū ꝯsolidat: et similiter aqua eius in cerato. Instr. iuncturaruꝫ.

Est notū emplastrū sup podagrā ⁊ similiter cum aceto super sciaticā. Mēbra capitis. Succus eius est mūdificatiuꝰ capitis facto caputpurgio ex eo ⁊ administratur cū melle in cola ⁊ confert linitū Membra oculi. Qđ de ea siccū est mūdificat vestigia remanētia in oculo ⁊ grossitudinē extremitatū palpebrarū. Mēbra nutrimēti. Mūdificat epar ⁊ que cū aceto cōdita ē valet ad splenem comesta ⁊ ut emplastrum superposita. Mēbra expulsionis. Prouocat menstrua fortiter ⁊ interficit embryonē viuuꝫ ⁊ extrahit fetū mortuuꝫ ⁊ confert apostematibus duris in matrice supposita ⁊ sedendo in aquā eius ⁊ ē res magis ꝓuocans mēstrua ⁊ magis conueniens. Et qđ de ea in vltimo administrat̃ est aureus bibitus ⁊ suppositus. Et administratur cū cerato super ragadias ani.

De Lentisco. C. cccclIIIj.

Lentiscus quid est. Est nota. Et rob quidem lentisci ⁊ gūma eius defertur ad mecham ⁊ nominatur hoc nomine. Natura. Calida est in tertio humida in primo. Ope. ⁊ propri. Est abstersiua resolutiua attractiua ex ꝓfundo corporis. Est gūma ⁊ gūma eiꝰ ē gū

ma in arbore alkenken ⁊ est sicut laudanū in potē‑
tia ē boni odoris ⁊ ingredit̄ in odoramentis mulie
rū in halep. Mē.cap. Rob lentisci ꝯfert ualde
fluxui oris ⁊ vlceribus eiꝰ. Mē.expul. In ipsa
ē virtus ꝯstrigēdi vētrē.

De lauro. C.cccclv.

Laurus quid ē: Granū eius ē ſm figuraȝ auellane ꝑue sup qd̄ sunt cortices nigri sb tiles qd̄ ꝯpressione frāgit̄ in duas ꝑtes q̄ sunt grani nigri ꝑui decliues ad citrinitatē boni sa‑
poris ⁊ eius odor ē redolēs: ⁊ eius folia sūt sicut fo
lia myrti preter ꝙ sunt maiora ⁊ eiꝰ fructus est ru‑
beus. Ipsa vero oritur in locis montuosis ⁊ virtꝰ
eius ē in folijs ⁊ fructu. Natura. Grana eiꝰ sīt
calidiora ⁊ cortices eius sūt minoris caliditatis ⁊ est
oīno calida ⁊ sicca in secūdo. Opera. ⁊ propriet.
In granis eius ē mollificatio ⁊ in ipsa tota ē cale
factio. Et grana eius sūt calidiora folijs ipsius ⁊ ca
lefactio partiū ipsius ⁊ exsiccatio earū ē fortis ſȝ gra
na sunt vltīa ⁊ cortex ē debilior ⁊ minoris calidita
tis ⁊ eius oleū ē calidius oleo nucis. Decoratio.
Linitur sup morpheā cū vino. Apo. ⁊ bothor
Confert cū pane ⁊ sauich apostematibꝰ calidis:
Instru. iūctu. Confert doloribꝰ neruoꝝ oībꝰ
⁊ eius oleū resoluit laxitudinē. Mem.capi. Re
soluit soda ⁊ eius oleū etiā ⁊ similiter ambo faciunt
ad dolores auris frigidos elongationē auditus ⁊
ꝯferūt tinnitui ⁊ catarro. Mēbra an. ⁊ pec. Cō
fert stricture anhelitus ⁊ difficultati dilatiōis deglu
tita cū melle aut cū rob ⁊ similit̄ cursui sup̄fluitatū
ad pulmonē ⁊ fiūt ex ea loch cū melle ad vlcēa pul
monis ⁊ anhelitū dilatatiōis ⁊ ꝓprie ex granis eiꝰ
Mēbra nutri. Oleū eius ꝯfert dolori epatis qū
bibit̄ cū vino odorifero ⁊ similiter cortex eius: veꝝ
ipsa grana sūt mollificantia stōm ⁊ cōmouētia vo‑
mitū. Mēbra expul. Eius oleū facit nauseam
⁊ facit vomitū ⁊ in ipsa ē ꝓuocatio mēstruoꝝ ⁊ vri
ne: ⁊ decoctio folioꝝ eius ꝯfert egritudinibꝰ vesice
⁊ matricis adeo ꝙ sedēdo in ea ⁊ potio eius ad so‑
lutionē sit. ʒ. ij. cū aqua mellis ⁊ oxymelle. Et quā
do de cortice eius bibit̄ aur̄. frangit lapidē ⁊ inter‑
ficit fetū ꝓpter suā amaritudinē additam sup ama
ritudinē additā alioꝝ ⁊ sit potio. ix. kerates. ⁊ grana
eius frangūt lapidē etiā. Febres. Oleū eius cō
fert horripilationi vinctuȝ. Venena. Confert
mordicationi scorpionis cū vino ⁊ rob ⁊ est bona
vespe ⁊ api qū pungunt ⁊ oīno est tyriaca venenis
bibitis oībus. Permu. Loco eius ponūt fo‑
lia sisimbrij.

Capitulū de littera. M.

De melliloto. C.cccclvi.

Melilotū quid ē: Flos plante coloris pa lee in quo ē lunaris figura cum raritate sua quandā habēs duritiē. Et ex eo q dē aliud ē albū ⁊ aliud citrinū. Electō
Ex eo melius ē quod ē durius ⁊ cuius color de‑
clinat ad albedinē parūper ⁊ sapor ipsius amarior
sentitur ⁊ cuius odor ē manifestior. Inquit Dia.
Melius ex eo ē illud in quo est croceus color ⁊ est
acutioris odoris quāuis odor spēi ipsius in princi
pio sit paruus ⁊ debilis ⁊ sit in colore eius color fe
nugreci. Natura. Est calidū in primo siccum ī
eodē. Et ad vltimū ē ꝯpositū ⁊ caliditas ipsius ē
dn̄antior frigiditate ipsiꝰ. Inquit Dia. Est equa
le in frigiditate ⁊ caliditate. Ope. ⁊ p. In ipso
est stipticitas pauca cū resolutione ⁊ ꝓpter illud di
gerit. Inquit Dia. Est liquefactiuū sup̄fluitatū. Et
dixerūt alij eius succus cū careno sedat dolores ⁊
est resolutiuū subtiliatiuū ⁊ cōfortatiuū mēbroruȝ
Apost. ⁊ bothor. Cōfert apatibus calidis ⁊ du
ris ꝓprie cū careno ⁊ etiā permixtū cū vitello oui ⁊
farina fenugreci ⁊ seie lini ⁊ papaueris ſm locū.
Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert ulceribus humidis ⁊ ꝓ
prie mellino linitum cū aqua ⁊ cū aliquo desiccati‑
uoꝝ apposito cū eo quod sit sicut galle ⁊ lutū lene ⁊
lentes. Mēbra cap. Cōfert apatibus auriū et
dolori ambarū supposito emplastro ex eo cū carēo
⁊ reliquis que dicta sunt. ⁊ distillatio facta in eis ex
succo eius: ⁊ eius iuuamētū in doloribus ē velociꝰ
Ex ipso quoqȝ fiunt embroce ⁊ sedant soda. Mē
bra oculi. Cōfert apatibus oculi facto emplastro
ex eo cū careno ⁊ cuȝ eis que dicta sunt. Mēbra
expul. Confert apatibus ani ⁊ testiculoruȝ facto
emplastro ex eo cū careno ⁊ cum eis que dicta sunt
de cocto cū vino.

De myrto. C.cccclvij.

Myrtus quid est. Nota ē: Et ipsa ē amaritu do cū stipticitate ⁊ dulcedine ⁊ frigiditate ꝓpter ponticitatē suā: ⁊ ipsius bunchū est
fortius ⁊ fiunt ex eo trocisci cū sirupo stiptico. Et in
ipsa quidē est substantia terrea ⁊ substantia subtilis
pauca: ⁊ ipsius quidē bunchū ē quiddā sup virgul
tū eius in colore virgulti eius hūs formā plante uel
vole manus ⁊ figurā eius: Et in oleo ipsius sūt oīa
iuuamēta que dicuntur. Electio. Fortior ⁊ que
ad nigredinē declinat ⁊ ꝓprie rotunda hūs folia ⁊
precipue mōtana ex ea tota. Et flos eius melior est
albus ⁊ succus fructus eius ē melior: ⁊ eius quideȝ
succus cū veterascit debilitat̄ ⁊ fit cortex: ideo oȝ ut
ex eo trocisci fiant. Natura. In ipsa ē caliditas sb
tilis: ⁊ magis dn̄ans in ipsa ē frigiditas ⁊ eius qui‑
dē stipticitas ē maior frigiditate eius. Et videtur ꝙ
eius frigiditas sit in primo ⁊ siccitas ipsius in termi
no secūdi. Operatiōes ⁊ ꝓprie. Retinet solutio
nē ⁊ sudorē ⁊ oēm fluxū sanguinis ⁊ oēm cursum
ad mēbruȝ ⁊ quādo cū eo fit fricatio in balneo con
fortatur corpus ⁊ desiccantur hūiditates que sunt
sub cute: ⁊ embroce quidē decoctionis eius cū su‑
per ossa effundūtur vele eius fit ipsoꝝ restauratio:
⁊ quod ex ea adustū ē loco tutie pōit̄ ad hoc ut bo‑
nus fiat odor corporis ⁊ cōfert oī fluxui sanguinis
linitū ⁊ loco emplastri superpositū ⁊ bibitū ⁊ simili
ter eius rob ⁊ rob fructus ⁊ eius ꝯtractio fortior est
infrigidatiōe eius. Et ipsius quidē nutrimētū ē par
uum: ⁊ in sirupis quidē nō ē qui cōstringat ⁊ ꝓhi‑
beat dolores pulmonis ⁊ tussi preter sirupū eius.
Decoratio. Eius oleū ⁊ succus ⁊ decoctio ipiꝰ
confortant radices capilloꝝ ⁊ prohibent casum et

prolongāt eos ⁊ denigrāt ⁊ ꝓprie ipsius semina. Et decoctio seminū eius in butyro ꝓhibet sudorez ⁊ rectificat rasurā venarum ⁊ folia eius sicca ꝓhibent fetorē ascellarū⁊ ipsius cinis loco tutie ponitur ⁊ confert panno. Aposte. ⁊ bothor. Sedat apa ta calida ⁊ herisipilā ⁊ formicā ⁊ bothor ⁊ vlcera et qđ est super ambas volas ⁊ adustionez ignis cum oleo ⁊ similr̄ eius sirupus ⁊ emplastrū factū cū olo ⁊ cū vino post ipsius cōmixtionem cū eis: ⁊ similit eius oleū ⁊ vnguētū facto ex ipsius oleo ⁊ cōfert ipsius succus cū proijcitur sup panaritiū ⁊ similiter cerratū ex eo. Et cū decoquitur etiā eius fructus cū vino ⁊ fit ex eo emplastrū sanat vlcera que sunt in ambabus volis manuū ⁊ in vtrisq; pedib⁹ ⁊ adustionē ignis ⁊ prohibet eos a vesicatione ⁊ silr̄ ei⁹ cinis cū cerato. Instr. iuncturarū. Emplastrū factuz ex fructibus eius decoctis cū vino ē ꝯueniēs mollificationi iuncturarū. Mēbra capitis. Retinet fluxū sanguinis ex narib⁹ ⁊ abstergit furfures ⁊ exsiccat vlcera capitis ⁊ vlcera auris ⁊ ipsius pus cum ex ipsius aqua in ipam distillat: ⁊ cōfert ipsius sirupus mollificationi gingiue ⁊ eius folia cuz in vino decoquūtur ⁊ fit inde emplastrum sedāt soda vehemēter. Mēbra ocu. Sedat opthalmiā ⁊ exituz oculi ⁊ cū coquit cū ordeo sanat cor apata ⁊ ipius cinis ingreditur in medicinis vngule. Mē. anhe li. ⁊ pec. Confortat cor ⁊ aufert tremorē cordis ⁊ ꝯfert fructus ipsius tussi ꝓpter dulcedinē suā ⁊ retinet ventrē vtentis eo, si ē solutus sua stipticitate ⁊ cōfert fructus ipsius sputo sanguinis ⁊ etiā ipsi⁹ rob similiter. Mēbra nutri. Confortat stōm ꝓprie rob eius ⁊ semina ꝓhibent cursum supfluitatū ad stomachū. Mēbra expul. Succus fructuū ei⁹ ē ꝓuocatiuus ⁊ ipse met confert ardori vrine ⁊ vesice ⁊ ē bonū in ꝓhibēdo ꝓuocationē menstruoruz Et eius aqua stringit naturā ⁊ retinet solutionē cholericā ⁊ melicam linita. Et ipsa cū oleo sisamino exprimit phlegma ⁊ cū solutione emittit ipm. Et decoctio fructuū eius cōfert fluxui humiditatū matricis ⁊ cōfert emplastro inde facto hemorroidib⁹ et confert apati testiculi ⁊ eius decoctio confert exitui ani ⁊ matricis. Venena. Confert morsui rutele ⁊ similiter fructus eius cū potatur cū vino ⁊ similr̄ pūcture scorpiōis.

De melongena. C. cccclviij.

Elongena quid ē. Nota ē. Electio. Que ex ea ē antiqua ē mala. Et eius nā ē sicut frixi eius: recēs vero ē sanior. Natura. Secūdū filiū mesaugue ē frigida: verūtamē verū est ꝙ virtus ipsa dominans ē caliditas ⁊ siccitas in secūdo ꝓpter amaritudinē ⁊ acuitatem ipsi⁹

Ope. ⁊ propri. Generat melancholiaz ⁊ generat opilationes. Decoratio. Corrūpit colorem ⁊ denigrat superficiē corporis ⁊ citrinat colorem: que ex melongenis sunt parue comeduntur excorticate ⁊ ipse quidem faciunt possidere pannū. Apostemata ⁊ both. Generat soda ⁊ opilatiōes ⁊ facit multiplicare tristitiam in eis. Membra nutrimēti. Generat opilationes cancros ⁊ duritiez et leprā. Mēbra capi. Generat opilationes epatis ⁊ splenis nisi illa que cocta ē in aceto ipa eni aperit opilationes epatis forrasse. Membra nutrimēti. Generat hemorroidas: verūtamē si ex capitibus eius in vmbra siccis ⁊ ꝯtritis fiat epithima cōfert hemorroidib⁹. Et melōgena quidē nō hʒ ꝓportionē ad stringēdū aut soluēdū: verūtamē cum coquitur in oleo soluit ⁊ in aceto stringit.

De mace. C. cccclix.

Macis quid ē: Est similis folijs compositis venosis siccis declinās ad rubedinē ⁊ citrinitatē sicut cortex ⁊ ligna ⁊ folia: mordicāt linguā sicut cubebe. Filius mesaugue ē cortex nucis muschate.

De musaiacha. C. cccclx.

Musaiacha quid ē: Est similis virtuti neremisk sʒ ē subtilior eo. Natura Inquit Paulus ē equalis: Et dixerūt alij est calida ⁊ sicca in secūdo ⁊ nō est dubitatio quidē in caliditate ⁊ siccitate ipsius. Operationes ⁊ ꝓprietates. Resoluit inflationē ⁊ in ipsa ē stipticitas. Apost. ⁊ bothor. Resoluit durities grossas cū ponūtur in cerato. Decoratio. Oris odorē bonū efficit

Membra capitis. Ex eo cū oleo violaceo fit caputpurgiū ad soda factā ex ventositatibus grossis in capite ⁊ ad emigraneā. Mēbra nutri. Cōfortat epar ⁊ stōm. Membra expul. Cōstringit iliacā ⁊ ꝯfert dysenterie ⁊ ē bona matrici.

De myrobalanis. C. cccclxi.

Myrobalani qd ē. Eor alij sunt citrini immaturi: ⁊ alij sunt nigri indi ⁊ sunt illi qui vltimi sūt in maturitate ⁊ sūt pinguiores: ⁊ alij sūt kebuli qui sunt maiores oīum: ⁊ alij sunt sinij qui sūt minuti ⁊ leuiores. Electio. Meliores sunt citrini vehementis citrinitatis ⁊ decliues ad viriditatem grāues grossi duri: kebuli aūt sunt meliores qui sunt grāuiores ⁊ submerguntur in aqua ⁊ sunt decliues ad rubedinē: ⁊ sinij meliores sūt illi qui rostrū habent

Natura. Dicit ꝙ citrini calidiores sūt nigris ⁊ dicit ꝙ indi sunt minoris frigiditatis ꝗ̄ kebuli. Et oēs quidē sūt frigidi in primo sicci i secūdo. Operationes et proprietates. Oēs extinguūt cholerā ⁊ conferūt ei. Decoratio. Nigri clarificāt colorē. Apostemata ⁊ bothor. Myrobalani oēs ꝯferūt lepre. Membra capitis. Kebuli ꝯferunt sensibus ⁊ seruationi ⁊ rationi ⁊ conferūt etiā soda

Membra oculi. Citrini valent oculo mollificato ⁊ conferunt materieb⁹ que currūt facto ex eis alcofol. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōferūt tremori cordis ⁊ tristitie ex amore bibiti.

Membra nutrimēti. Cōferunt dolori splenis ⁊ cōferūt nutrimēti instrumētis omnib⁹ ꝓprie ambo nigri. Ambo enim mūdificant stomachum totaliter preparando ipsum mūdificādo ⁊ exsiccādo. Et citrini quidem optime preparant stomachum ⁊ similiter nigri. Et sinij sunt debiles in eo ꝙ agunt ⁊ kebuli. Et in kebulis quidē est vis faciēdi nauseaz ⁊ kebuli conferūt hydropisi. Membra expulsionis. Kebuli ⁊ indi frixi cuz oleo stringunt ⁊ citri

ni soluunt cholerã ⁊ parũ phlegmatis. Et nigri sol uũt melancholiam ⁊ conferunt hemorroidibus et kebuli soluũt melancholiã ⁊ phlegma. Et dicitur ꝙ kebuli conferunt colice: kebulorum autem potio ad soluendum infusorũ sit a. v. ʒ. vsqꝫ ad. ʒ. ix. ⁊ nõ infusorũ vsqꝫ ad. ʒ. ij. ⁊ dico ꝙ sit vsqꝫ ad plus De citrinis vero quandoqꝫ sumitur in potu vsqꝫ ad. x. ⁊ plus tritis ĩfusis in aqua. Febres. Cõferunt kebuli febribus antiquis.

De muscho. C.cccclxij.

Uschũ quid ẽ. Fluuiale ẽ aqueũ ⁊ terreũ ⁊ marinũ est vehementioris stipticitatis sed muschũ petrosũ ẽ furfur lapidum ⁊ nos iã diximus. Natura. Est frigidũ. Operationes ⁊ ꝓprietates. Retiet sanguinẽ in oĩ loco linitũ ⁊ marinũ vehemẽtius. Apostema. ⁊ bothor. Ponitur sup̱ apostemata calida ⁊ herisipilã ⁊ formicã ⁊ similiter quod ẽ utilentes muschũ cũ sanich Instrumenta iuncturarum. Sup̱ podagraꝫ calidã ⁊ dolores iũcturarũ calidos valet ⁊ qñ feruꝫ in oleo antiquo lenit neruos. Membra expulsionis. Fit ex eo emplastrũ ramici intestinorũ ⁊ detumescere facit eã ⁊ glutinat.

De mãdragora. C.cccclxiij.

Andragora quid ẽ. Nota ẽ nos iã ꝑscrutati fuimꝰ eius narratiõem in capitulo de iabrol. Natura. Scõm me ẽ frigida vsqꝫ ad tertiũ ⁊ humida.

De muscho. C.cccclxiiij.

Uschus quid ẽ: Muschus ẽ folliculꝰ animalis sicut gazel ipse nisi quia habet duos dentes albos flexos ad interiora sicut duo cornua Electio. Melior ẽ ẽm suam minerã antebium ⁊ dr̃ imo ascilue: deiñ vrgiũ deiñ indꝰ marinꝰ ⁊ ex parte passus ꝙ pascit vtrũqꝫ been ⁊ spicã deide almaru. Et melior ex parte coloris ⁊ odoris ẽ pomalis citrinus. Natura. Est calidus ⁊ siccus in secũdo: ⁊ quod ex ea siccũ est apud quosdã ẽ maius. Operationes ⁊ proprietates. Est subtilis ꝯfortatiuus. Decoratio. Uaporat quando ponitur in cibo. Mẽbra capitis: Quando sit caput purgiũ ex musco cũ croco ⁊ pauca cãfora confert soda frigide. ⁊ solus etiã ꝓpter illud quod in ipso ẽ de resolutione ⁊ virtute ⁊ ipse confortat cerebrum temperatũ. Membra oculi. Confortat oculũ ⁊ exsiccat humiditatẽ eius ⁊ abstergit albuginẽ subtilẽ. Mẽbra anhe. ⁊ pectoris. Cõfortat cor ⁊ sanat tremorem cordis ⁊ melancholiaꝫ ex sollicitudine. Uenena. Est tyriaca venenorũ ⁊ prope napelli.

De mastice. C.cccclxv.

Astix quid est: Alius est romanus albus ⁊ alius est nabathi ad nigredinẽ declinãs ⁊ arbor quidẽ eius est composita ex aqueitate pauca ⁊ terreitate plurima ⁊ est subtilior ⁊ magis iuuans q̃ꝫ olibanum. Electio. Melior est ille qui est albus magnus mundus. Et eius rectificatio est resolutio ipsius ⁊ dimissio in aceto per aliquos dies deinde exsiccatur. Natura. Calidus est ⁊ siccus in secũdo ⁊ est minoris calefactionis ⁊ exsiccationis q̃ꝫ olibanum: ⁊ in arbore quidem eius non est ĩfrigidatio ⁊ calefactio vehemẽs ⁊ i ipso est calefactio maior quaꝫ ea que est in arbore eius. Operationes ⁊ proprietates. Est stipticus resolutiuus ⁊ omnes partes eius ⁊ arboris sue sunt stiptice. Et eius quidem compositio est ex substantia aquea tepida ⁊ substantia terrea. Et radices eius ⁊ cortices radicũ eius ponuntur loco acatie ⁊ heufistides ⁊ loco eius ⁊ similiter succus foliorum eius. Et ex fructu quidem eius fit oleum vehementis stipticitatis. Galie. autem videtur videre in omnibus partibus eius, cũ stipticitate lenificatiõeꝫ ⁊ similiter sũt olera eius. Nabathi vero qui trahit ad nigredinẽ stipticitas est minor ⁊ exsiccatio ẽ maior ⁊ ẽ magis cõueniẽs in eo ꝙ necesse ẽ resolui fortiter. Et totum quod in ipso est de stipticitate ⁊ lenificatione ⁊ exsiccatione ẽ sine ĩpedimento ⁊ ẽ subtile valde ⁊ liquefacit ꝓpter suã subtiliationẽ ⁊ lenificationẽ ⁊ caliditatẽ suã subtilẽ phl̃a ⁊ ẽ cũ hoc minoris acuitatis ⁊ spissitudinis q̃ꝫ relique gũme. Decoratio. Ponit in dentifricijs ⁊ in gomaris ⁊ fac̃ possidere pulchritudinẽ. Apostema. ⁊ bothor. Confert ꝓpter illud ꝙ in ipso ẽ de stipticitate ⁊ lenificatione apostematibꝰ viscerũ. Et nigrũ nabathi ẽ cõuenientius duriciebꝰ intrinsecis ⁊ nigrũ cõfert apostematibus formicalibꝰ. Uulnera ⁊ vlcera. Prohibet succus eius ⁊ decoctio foliorũ ipsius ambulatiua ulcera ⁊ oleũ arboris huius confert scabiei ita ꝙ scabiei pecudũ ⁊ canũ: Et effundit decoctio foliorũ ⁊ succus super ulcera ⁊ generat carnem: ⁊ similiter super ossa fracta ⁊ restaurat. Mẽbra capitis. Masticatio ipsiꝰ extrahit phlegma ex capite ⁊ mũdificat ipsum ⁊ similiter collutio oris ex eo facta cõfirmat dentes ⁊ gingiuas. Membra oculi. Adherẽt eo pili inuersati. Membra anhe. ⁊ pectoris. Confert tussi ⁊ sputo sanguinis ⁊ proprie decoctio radicis eius ⁊ corticis eius. Mẽbra nutrimẽti. Cõfortat stomachũ ⁊ epar et intestina ⁊ cõfert apostematibꝰ intestinorũ. Et decoctio radicis eius ⁊ corticis ipsius ꝯfert fluxui sanguinis stomachi ⁊ aperit appetitũ ⁊ stõm efficit bonũ ⁊ mouet eructuationẽ ⁊ liquefacit phlegma eius et ꝯfert apostematibus stomachi ⁊ epatis statim. Membra expulsionis. Cõfortat epar ⁊ intestina ⁊ ꝯfert apatibus eorũ ⁊ decoctio radicis eius ⁊ corticis ipsius confert fluxui sanguinis ꝑ inferiora ⁊ dysenterie ⁊ rasure. Et similiter ip̃a folia fluxui sanguinis matricis ⁊ oĩbus doloribꝰ matricis ⁊ cursui humiditatis earũ malo ⁊ augmẽto matricis ⁊ ani; ⁊ similiter oleũ arboris eius ⁊ seminis eius ꝓuocat mẽstrua.

De mu. C.cccclxvi.

U quid ẽ. Est frusta diuerse figure ĩ colore agarici ⁊ hꝫ puluerem trahẽs ad stipticitatem ⁊ amaritudinem ⁊ ẽ boni odoris pũgẽs liguã ⁊ ẽ radix plãte: ⁊ nõ eni admistrat de eo nisi radix eiꝰ ⁊ mltiplicat in ira megduna. Electio.

Melius ē illud qđ ē albū magnū mūdū. Et ipsiꝰ
qdem rectificatio ē resolutio ipsius ⁊ dimissio eiꝰ in
aceto ꝑ aliquot dies: deinde exsiccatio ipiꝰ. Natu
ra. Est calidum ⁊ siccū in tertio ⁊ in ipo ē humidi
tas extranea non matura inflatiua. Opationes ⁊
ꝓpetates. Est subtile abstersiuū apitiuū silr spice
in ꝟtute: verū ipm ē fortioris calefactiōis ⁊ stiptici
tatis. Instrumēta iūcturarū. Cōfert bibitū ⁊ li
nitū dolorībꝰ iūcturarū. Membra capitis. Fa
cit soda plurimꝰ vsus eiꝰ ⁊ illud ꝓpt supfluitatē hu
miditatis eiꝰ ꝯgelate in ipso. Mēbra expul. Cō
fert difficultati vrine bibitū ⁊ more empli suppositū
⁊ silr dolorībꝰ vesice ⁊ ꝯstrictioni supfluitatū in ea ⁊
ꝓuocat menstrua ⁊ cōfert dolorībꝰ matricuz ita ꝙ
encatisma in aqua eius. ⁊ ꝯfert dolori pūgitiuo ven
tris ⁊ ragitui ⁊ inflationi.

De mezerion Ca. cccclxvij.

Mezerion quid ē. Est lacticiniū magnuz qđ
ē duorum modoꝝ vnū eorum est magna
habens folia subtilia: ⁊ alterum est parua
habens folia spissa ⁊ hoc ē deterius amborum. Et
qđ nigrū ē pernitiosum. Electio. Melius me
zerion ē in quo sūt folia plurima ⁊ similia folijs oli
ue ⁊ subtiliora. Qđ vero folia parua habet que sūt
crispa ē malum: sed quandoq; malitia almezerion
frangitur cum resolutione. Natura. Est calidū
⁊ siccum in quarto. Operationes ⁊ proprietates.
Est acutum mundificatiuum excoriatiuum: ⁊ eius
acrimonia est vehemens. Decoratio. Omnes
species administrātur ad morpheam ⁊ ad albaras
⁊ ad lentigines linite exterius: ⁊ qñq; admiscetur ei
sulfur in ipso. Vulnera ⁊ vlcera. Omnes spēs
eius administrantur ad impetiginem ⁊ vlcera sordi
da cum melle ⁊ eradicant cortices propter illud qđ
ē in eis de substantia resolutiua corrosiua: ⁊ similit
exsiccant scabiem. Mēbra capitis. Colluit os
cū decoctione eiꝰ: ⁊ ꝓpe decoctiōe nigri: ⁊ sedatur
dolor dentis. Et qñq; aliquid eis adheret cum pi
pere ⁊ frusto faui super dentem corrosuz ꝓpter do
lorē. Mēbra nutrimenti. Nocet epati valde.
Mēbra expulsionis. Soluēdo educit aquā et
ꝓpe qđ accipit hūidū hora sui floris. Eiꝰ aūt acui
tas frangit si infūdat in aceto deinde exsiccet. Et ex
eo quidez infuso in potu sumūt sex aur. decocto in
lib. et. 5. aque donec de ea remaneat medietas ⁊ qr
ta ⁊ bibit: ⁊ solutiōe educit lumbricos ⁊ ascarides ⁊
ꝓprie acfunesi ⁊ in decoctione calamēti mōtani. Et
qñq; sumitur. ʒ. xxij. de eo ⁊ posite in duobus vr
ceis vini dimittitur sic duobꝰ mēsibꝰ: deinde colā
tur ⁊ post dimittūtur duobus mēsibꝰ deinde dātur
in potu ad hydropisim ⁊ ad purgationē mulieruz
q̄ peperūt ⁊ cōferūt: Et eiꝰ decoctio cōfert difficul
tati vrine vehemēti. Et dixerūt ꝙ ipm etiā solutiōe
educit melācoliam ⁊ hūores phlegmaticos ⁊ ꝓpe
qū miscet cū duplo absinthij: ⁊ qdā quātū ipsum ē
Et qdaz eoꝝ sunt qui assumūt de eo aur. cū duplo
ipsius de absinthio cōfecto cū melle decocto ⁊ faci
unt ex eo colliria. ⁊ oz qdem ut si sit ad soluēdum
aquam citrinā admisceātur ei alia solutiua q̄ ipsam
soluūt. Et si qritur ut eo soluat melācolia fiat ex eo
silr ⁊ misceat ei qđ soluat melācoliā. Venena.
Mezerion bibit cum vino ad morsū vermiū vene
nosoꝝ ⁊ ꝓprie nigrū venenū mortiferū. Et qñ mis
cetur cū sanich ⁊ cōiungitur cū aqua ⁊ oleo interfi
cit mures ⁊ canes ⁊ porcos. ⁊ qđ de eo interficit ho
mines ē pondus. ʒ. ij. interficit enim cum turbatiōe
⁊ vomitu ⁊ solutione.

De maru Ca. cccclxviij.

Maru quid ē. Dicunt indi ꝙ est species plu
res. Est enim quedam species eius que est
boni odoris ⁊ est marmacor ⁊ calidior et
sicior. Est species alia que ē minoris odoris: ⁊ dici
tur fumuse ⁊ est calida ⁊ lenis. Et tertia species no
minatur almaru album que ē temperata ⁊ in ipsa ē
virtus lenificatiua. Et existimo ꝙ illa in qua est vir
tus lenificatiua est lingua bouis. Et est alia species
que nominatur marumeus ⁊ est calida ⁊ sicca subti
liatiua. Et est species que nominatur merscebar ⁊ ē
frigida fm ꝙ dicit narrator eius. Natura. Est
calidum ⁊ siccum in secundo. deinde diuersificatur
Operationes ⁊ proprietates. Omnes species
sunt rarificatiue subtiles resolutiue inflationum et
phlegmatis aperitiue opilationum vbi sunt.
Membra capitis. Distillatur cum aqua lactis in
aurem dolorosam. Et merscebar quidem confert
sode calide: ⁊ relique species almaru conferunt
sode frigide: sed quod de eo odoriferum ē facit so
dam proprie quando odoratur super vinum.
Membra nutrimenti. Resoluit phlegma ex sto
macho ⁊ confert dolori stomachi ⁊ confortat ipm
Membra expulsionis. Confortat intestina: ⁊
semen eius cum frigitur confert rasure intestinoruz
⁊ dysenterie ⁊ si non frigitur solutione educit phle
gma.

De marmacora Ca. cccclxix.

Marmacora quid est. Nota est. Et flos quī
dem eiꝰ ē cineritius ad duritiem declināс
⁊ est boni odoris qui de eo est aromati
cus. Natura. Inquit Diasc. Almarmacora est
calidior maiorana ⁊ fortior: ⁊ est calida in tertio sic
ca in secundo. Operationes ⁊ proprietates. Est
subtilis resolutiua sedatiua ventositatum aperitiua
opilationū phlegmaticarū vbi sūt. Mēbra capi
tis. Inebriat velociter cū ponitur in vino ⁊ facit
sodā odoratꝰ eiꝰ vltime: verū resoluūt odoratꝰ eius
⁊ multitudo ipius ⁊ declinatio sup embrocā ipsius
oēs vapores ⁊ soda frigidos ⁊ ē silis secha in illo.
Mēbra nutrimenti. Cōfortat stomachū ⁊ ape
rit opilatiōes viscerū ⁊ exsiccat hūiditatē stomachi
Mēbra expulsiōis. Confortat intestina.

De mugath Ca. cccclxx.

Mugath qd ē. Dixerūt qdā ꝙ ē vene grana
ti siluestris: sz nō ē ꝯueniēs hoc ꝙ dixerūt
quoniam semen eius ē conueniens coitui ⁊ mouet
ipm fortiter: Natura. Est calidū perueniēs
ad tertiū ⁊ hūidū in secūdo. Operationes ⁊ ꝓpe.

Est ɔfortatiuuz membroꝝ. Decoratio. Est inpinguatiuū: Instrumenta iuncturaꝝ. Confert cum ex eo fit empl̄m tōsioni ꝛ fracture ꝛ attritioni lacertoꝝ ꝛ dislocationi ꝛ cōfert podagre ꝛ spasmo ꝛ ē bonum tesabuch ꝛ duritiei iuncturaꝝ. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Lenificatiuū ē duritieꝝ que sūt i gutture ꝛ pulmone. Membra expul. Mouet coitū ꝛ ꝓprie semen eius.

De merdesen. Capitulū.cccclxxi.

Merdesen qd est. Merdesē est plūbū adustū ꝛ qn̄qꝫ fit absqꝫ plūbo ꝛ ꝑuenit ad summuz rectificationis ipsius aut qa decoqꝛ in aceto aut vino puro: deiñ aduriꝛ vice vna aut duabus: aut aduriꝛ sup prunas ꝛ auferꝛ ab eo qd̄ sup ipsum eleuaꝛ ꝛ decoqtur cū aqua ꝛ frumēto ꝛ cum ordeo donec findaꝛ ꝛ remoueꝛ ab eo frumentū: ꝛ illa aqua deinde decoqtur cū aqua recenti donec purificeꝛ deinde submergiꝛ ab illa aqua. Fit hoc de eo mltociens deinde mūdificaꝛ cum sale multotiens sicut scis ꝛ quādoqꝫ fit aliud. Natura. Inqt Gal' Decliue est ad exsiccationem sꝫ est debilis exsiccationis ꝛ infrationis. Apud alios vero est decliue ad aliquantulū frigoris ꝛ i est abst̄ctiuū. Et illud quod est ablutū ē ꝓculdubio frigidū. Opationes ꝛ proprietates. Est ɔstrictiuū ꝛ exsiccatiuū ꝛ abstergit parūper cū stipticitate ꝛ glutinatōe ꝛ subtiliat grossum ꝛ stipticitas ꝛ abstersio ipsius sūt ꝑue. Et ipm̄ quidē est māteria emploꝝ. Aggregat eni medicinas ꝛ frangit sup̄fluitatez resoꝛonis ꝛ corrosionis ꝛ stipticitatꝭ etiā. Decoratio. Efficit odorē corpis bonū ꝛ ascellaꝝ ꝛ ꝓhibet rasurā coxaꝝ ꝛ abstergit pānū ꝛ cicatrices vnguis nigras ꝛ sāguinez mortuū ꝛ ꝓpe illd̄ qd̄ est ablutū ꝛ delet vestigia variolaꝝ ꝛ ꝓhibꝫ sudorem. Vulnera ꝛ vlcera. Creat carnē in vlcerib⁹ ꝑ accidēs. sed Gal'. Est ex eis qui dicūt ꝙ ipm̄ non mūdificat ꝛ nō sordidat ꝛ nō generat ꝛ non contrahit sꝫ est materia emploꝝ ꝛ ɔfert rasure itestinoruz ꝛ casuꝛ almagabi ꝛ coxaꝝ. Membra oculi. Illud qd̄ de eo est albū ablutū poniꝛ in alcofol ꝛ abstergit oculum. Mēbra expulsionis. Si bibaꝛ ꝓhibꝫ vrinā. Et mltotiēs qd̄ in regione nr̄a dant ipꝫ in potu ꝓpē fluxū ventris ꝛ vlcera intestinoꝝ ꝛ qn̄qꝫ ꝓijciūt ipm̄ in vasis aque ꝛ minuiꝛ eius nocumentum. Venena. Est ꝑnitiosū ret nēl vrinā ꝛ inflat ventrem ꝛ duo emūctoria ꝛ ɔstringit linguā ꝛ ꝓfocat et stringit anhelitum.

De mescatramescir. Capitulum.cccclxxij.

Mescatramescir qd est. Stipites siles alscehescebrā sicco eo ex quo non assumitur in ꝓncipio cibi sapor plurimus neqꝫ odor: deiñ succedūt amaritudo ꝛ acuitas. Et qn̄ pascunt ipm̄ pecudes facit emulgere sāguinē ꝛ excusat a calamēto: imo est eo fortius plimū. Et est duaꝝ spēꝝ quarū vna est mescatramesar veꝝ et altera est mendosū falsum ꝛ est ei simile. veꝝ habet dispositōes debiliores dispositionis illius. Natura. Est calm̄ ꝛ siccum ad tertiū ꝑueniens. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Ipsū extrahit humiditates viscosas ex pectore ꝛ pulmone. Membra nutrimenti. Sirupus ei⁹ confert cōturbationi ꝛ nausee. Mēbra expulsionis. Prouocat mēstrua fortiꝛ ꝛ vrinā ita ꝙ facit mingere sāguinē ꝛ extrahit fetum bibitū ꝛ suffumigatum ꝛ suppositū ꝛ eius sirup⁹ ꝓuocat sanguiez partus.

De mum. Capitulū.cccclxxiij.

Mum qd est. Mū puꝝ est pietes domorum apū in quib⁹ faciūt oua ꝛ pullos ꝛ adducūt eis mel. Et mū quidē nigꝝ ē sordes fenestraꝝ itrinsecaꝝ ꝛ forinsecaꝝ. Natura. Est eq̄le. Operationes ꝛ ꝓprie. Est linitiuū ꝛ replet vlcera sorditie ꝛ humectat ꝑ accn̄s qm̄ conglutinat ꝛ opilat poros: ꝛ ē materia emploꝝ infrigidātiū ꝛ calefatientiū omniū ꝛ nō est dubitatio qui in eo firmatiratio ꝑua ꝛ aliquantulū resoꝛonis ex multitudine resolutionis mellis. Et in mū qd̄ nigro qd̄ est sordes fenestraꝝ forinsecus est attractio vehemens ex ꝓfundo. Attrahit enim ascellas que carni infixe sūt ꝛ spinas. ꝛ in ipo sunt subtilitas ꝛ mūdificatio pauca ꝛ lenitas vltima. Apostemata ꝛ bothor. Lenit duritiē apostematū. Vulnera ꝛ vlcera. Lenit escaras ꝛ implet vlcera sorditie ꝛ nigruz extrahit surculos ꝛ spinas. Instrumēta iuncturaꝝ. Lenit neruos. Mēbra capitis. Mum nigꝝ sui odoris fortitudine facit sternutationē. Mēbra anhelitus ꝛ pectoris. Cōfert aspitati pectoris linituz et deglutituz ꝓprie ꝛ qn̄qꝫ cōcutitur cū oleo violaceo ꝛ ꝓhibet lac coagulari in mām̄illis ablactantium. Membra expulsionis. Bibunt de eo. x. roseti in quibusdā sorbitionibus de milio ꝛ rizi ad vlcera intestinoꝝ. Venena. Diciꝛ ꝙ ipm̄ extrahit venena ꝛ poniꝛ sup vulnera sagittaꝝ venenosaꝝ linita ꝛ non nocet.

De magnete. Capitulū.cccclxxiiij.

Magnetes quid est. Est lapis qui attrahit ferrum cū ergo aduriꝛ fit hematites ꝛ virtus eius sicut v̄tus illius. Electio. Melior ē niger i bibitus rubedine purus in quo nō est ꝑmixtio. Opationes ꝛ ꝓprietates. Est abstersiuus mūdificatiuus. Membra expulsionis. Daꝛ in potu ad bibitionē limature ferri cū retineꝛ in ventre scoria ferri. Ipa enim extrahit ipam ꝛ associaꝛ ei apud exitum. Et diciꝛ ꝙ quādo in potu sumunꝛ ex eo tres anuli sat cū mellicrato educit solutione humorem grossum malum.

De marchasita. Capitulum.cccclxxv.

Marchasita qd est. Est plimū specieꝝ: alia enim est aurea ꝛ alia argentea ꝛ alia erea ꝛ alia ferrea. Et omnis spēs similaꝛ subē cui cōparaꝛ in colore suo. ꝛ ꝑ se qdam noiant eam lapidem adestēni. s. lapidem lumis ꝓp iuuamētū qd̄ visui affert. Natura. Calida est in scd̄o sicca in tertio. Opera. ꝛ ꝓpetates. In ipa ē cōstrictio ꝛ calefactio ꝛ maturatio ꝛ resolutio ꝛ abstersio ꝛ est virtus eius fortis: verūtamē dum eius cōtritio nō bene fit non appet eius iuuamentū. Decoratio. Confert quando linitur cum aceto sup morpheam ꝛ albaras ꝛ lentigines ꝛ resoluit humiditates cōten

tas sub cute ⁊ subtiliat capillos ⁊ crispat eos.
Apostemata ⁊ bothor. Qñ pmiscet cũ gũma pi
ni cõfert apostematib⁹ duris ⁊ resoluit ea ⁊ ponit in
emplis resolutis ,ppt illud q in ipa est de resolutio
ne ⁊ maturatione. Uulnera ⁊ vlcera. Cũ gũma
pini ꝯsolidat vlcera ⁊ eradicat carnem augmentatã.
Instrumenta iũcturaꝝ. Resoluit qd aggregat
in ptibus lacerti de materia sili saniei. Mẽbra ca-
pitis. Dicit q i suspendat sup collũ infantis non
timebit. Membra oculi. Abstergit oculũ ⁊ con
fortat ipm adusta. ⁊ non adusta.

De magnesia. Capitulum.cccclxxvi.

Agnesia qd est ẽ in dispõnib⁹ marchasite
⁊ est melior ea.

De maiorana. Capitulum.cccclxxvij.

Aiorana. Natura. Est cal'a ⁊ sicca in 3°
Opationes ⁊ ,ppetates. Est subtil' resolu
tiua apitiua cũ fortitudine ⁊ vtus olei eius est calefa
ctiua subtiliatiua acuta. Decoratio. Aq̃ eius po
nit in ventosis ⁊ ponit sup membꝝ post expletionez
ventosationis: ,phibz.n. albedinẽ q̃ accidit a carasa
tionibus post vẽtosatõez. Et qd ex ea siccũ est linit
cũ melle sup nigredinez sãguis ⁊ viriditatẽ ei⁹ ⁊ pro
prie sub oculo. Apostemata ⁊ bothor. Est epi-
thima sup apata phl'atica. Instrumẽta iũcturaꝝ.
Ponit in ceratis ⁊ linit sup torsionẽ neruoꝝ ⁊ con-
fert dolori inguinuz ⁊ silr cũ melle ad laxitudinez.
Et oleũ ei⁹ etiã est medicamẽ palysis declinãtis col-
lũ ad posteriora ⁊ reliqũe palysi. Membra capi-
tis. Apit opilatões cerebri ⁊ ꝯfert emigranee ⁊ so
da ⁊ hũitati ⁊ soda melice ⁊ ventositatibus grossis
⁊ dolori auris embrocata ⁊ distillata: ⁊ ponit in ipa
cotnuz infusũ in oleo maiorane ⁊ confert opilationi
eius. Membra nutrimenti. Cõfert decoctio ei⁹
initio hydropisis ,Membra expulsio. Cofert
decoctio ei⁹ difficultati vrine ⁊ dolori vẽtris pũgiti
uo ⁊ oleũ eius calefacit ⁊ subtiliat ⁊ ꝯfert coartatõi
matricis deducẽti ad pfocactionem ipius. Uenena.
Ex ea cũ aceto fit emplm ad pũcturam scorpionis.

De mumia. Capitulum.cccclxxviij.

Umia qd est. Ipa ẽ in virtute picis ⁊ aspal
ti cõmixtoꝝ ⁊ naturis vtrorũqz. verũm est
vltima ⁊ amplũ est eius iuuamentũ. Na
tura. Est calida in scdo. Opatio. ⁊ ,ppetates.
Est subtil' ⁊ resolutiua. Apostemata ⁊ bothor.
Cõfert apatibus phl'aticis. Instrumenta iũctura
rũ. Est bona dolorib⁹ desiccatõis ⁊ fracture ⁊ ca-
sus ⁊ pcussionis ⁊ palysi ⁊ torture bibita ⁊ cuz com-
pressione inuncta. Mẽbra capitis. Cõfert emi
granee ⁊ soda frigide ⁊ epilepsie ⁊ vtigini ⁊ fit caput
purgiũ ex ea scdm q̃ntitatẽ vnu⁹ grani cũ aqua ma-
iorane ⁊ i aurẽ ponit dolorosã vnũ granũ cũ sãbaci
no ⁊ ad fluxũ saniei ⁊ ex auri ponit de ea q̃ntũ ẽ vnũ
granum ordei cũ oleo rosaceo ⁊ aqua acreste cũ lici
nio. ⁊ ad grauitatez lingue kirat vnũ cũ decoctione
origini psici. ⁊ ad galeatam passionez ⁊ ad sodã an-
tiquaz granũ vnũ cũ grano vno castorei cũ oleo de
ben facto caputpurgio. Membra anhelitus et
pectoris. Prohibz sputũ sãguinis ex pulmone.
Sitqz qd de eo in potu sumit quãtum sunt tria gra-
na ordei i vino ꝯmuni. Et iam qdem experta est ki-
rat ad pfocationes cũ oxomelle. Et ad dolorẽ gut-
turis kirat cuz rob de moris aut decoctõe lenticule
⁊ ad tussim tasugi cũ aq̃ iuiubaꝝ et aqua ordei ⁊ se-
bestẽ tribus diebus ꝯtinuis cũ est ieiunus. Et ad tre
morez cordis kirat cũ aqua cymini ⁊ ameos ⁊ carui
Membra nutrimenti. Et ad debilitatẽ stoma-
chi kerates cũ aqua cymini ⁊ ameos ⁊ carui. ⁊ simi-
lit ad nauseaz phl'aticã ⁊ ad casũ sup pectus ⁊ stoma
chuz ⁊ epar kirat cũ duobus danich de luto arme-
no ⁊ danich vno croci in aqua solatri aut casiefistule
⁊ ad singultũ granũ vnuz cũ decoctõe seminis apij
Et ad dolorem splenis kirat cũ aqua zuccari.
Membra expulsionis. Est bona ad vlcera q̃ sũt
in foramine virge ⁊ vesica ⁊ bibit de ea quãtitas ki-
rat cũ lacte ⁊ si aliqd de ea misceat cũ faria ⁊ suppõit
ꝯfert paucitati tollerãte ad retentionem vrine. Ue
nena. Et ad venena duo grana cũ decoctione hal
ce ⁊ alãniudẽ ⁊ ad scorpionez kirat cũ vino puro et
ad puncturã eius kirat cũ butyro vaccino.

De myrrha. Capitulum.cccclxxix.

yrrha qd est. Est gũma currens sup arbo-
rem in iameni que di mittit donec congele
tur deinde colligit sic galbanuz ⁊ oppona
cũ in terra nostra. Et eius quidez alia est pura ⁊ alia
est adulterata. Electio. Melior est illa que ad al
bedinem declinat ⁊ rubedinẽ non cõmixta ligno ⁊
cuius arbor est boni odoris. Quandoqz vero
adulteratur cum quodã lacticinio pnitioso ⁊ fit ipa
pnitiosa ⁊ hoc qdẽ lacticiniũ nominat alferisius ⁊ ẽt
est arbor pnitiosa. Natura. Est calida ⁊ sicca in
scdo. Opationes ⁊ ,pprietates. Est apitiua reso
lutiua ventositatũ ⁊ in ipa sunt stipticitas ⁊ adheren
tia ⁊ lenificatio ⁊ eius fumus est cõueniens ei cui ip
sa cõuenit sz est vehementioris exsiccationis ⁊ est sub
tilis absqz morditatione ⁊ est homogeneositate fu-
mi olibani ⁊ ponit in medicinis magnis propt mł
titudinem sui iuuamenti. ⁊ ,phibet putrefactionẽ ita
q ipa retinet mortuum et cõseruat ipm ab alteratõ
ne ⁊ fetore ⁊ extrahit supfluitates crudas. Illa ve-
ro que asportatur de clita est vehementioris calefa-
ctionis ⁊ maturationis ⁊ lenificationis. Decora-
tio. Quando miscet cũ oleo myrtino ⁊ laudano
iuuat ad ꝯfortañ capillos ⁊ ad inspissañ eos ⁊ abstẽ
git vestigia vlcerum ⁊ oris odorem bonũ efficit qñ
in ipo retinetur ⁊ remouet fetorez oris ⁊ illinitur p-
mixta cum vino ⁊ alumine sup ascellas ⁊ remouet
fetorem earuz. p mixta cũ melle ⁊ casia lig. illinitur
super verrucas. Apostemata ⁊ bothor. Cõfert
apostematibus phlegmaticis. Uulnera ⁊ vlcera.
Cõsolidat ⁊ coopit ossa nuda ⁊ administrat cum
aceto sup impetiginem ⁊ sanat vulnera putrefacta.
Membra iuncturaꝝ. Ipsa pmixta cum carne
ostracorũ illinit sup cartilagines lesas sicut est auris
⁊ reliqua. Membra capitis. Inquit Gal'. odor
myrrhe sanis facit soda nedum patiẽtib⁹ soda ⁊ ip-

sa est ex medicis proprijs cum memithe ⁊ opio ⁊ castoreo q̄ cōferunt cōtusioni auris ⁊ facit scotomiam ⁊ sōnū: ⁊ colluitur ex ea os cū vino ⁊ oleo ⁊ ꝯfirmat dentes valde ⁊ cōfortat eos ⁊ ꝓhibet corrosionē eorū ⁊ ꝯstringit eos ⁊ remouet humiditatē eorū ⁊ spargit super vlcera capitis ⁊ exsiccat ea: ⁊ administratur cū castoreo ⁊ memithe ⁊ opio ad vlcera auris dolorose ⁊ ad saniem. Et liniunt ex ea nares ambe ad fluxus antiquos ⁊ constringit eos ⁊ qn̄q3 fit caputpurgiū cum pōdere danich de ea ⁊ mūdificat cerebrū.

Membra oculi. Abstergit albuginē ipius ⁊ cōfert aspitati palpebraꝝ ⁊ resoluit saniem in oculo absq3 mordicatione: ⁊ qn̄q3 resoluit aquā in principio sui descēsus cū est subtilis, q̄ aūt fortior est in alcofol est illa que est adulterata cū lacticinio. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Est bona tussi antique hūide ⁊ asmati ⁊ anhelitui dilatationis ⁊ doloribus lateris ⁊ clarificat vocē ⁊ totū illud ꝓpt̄ suā abstersionem subtilem absq3 asperitate ⁊ ponit̄ sub lingua ⁊ trāsglutit̄ aqua eius ad aspitatē gutturis. Membra nutrimēti. Cōfert myrrha pura mollificatōi stomachi ⁊ aq̄ citrine ⁊ inflatione in stomacho.

Membra expulsionis. Prouocat mēstrua ⁊ ꝓprie clisterizata cū aq̄ rute ⁊ aq̄ absinthij aut aq̄ lupinoꝝ ⁊ extrahit fetū ⁊ v̄mes ⁊ ascarides ꝓpt̄ suā amaritudinem ⁊ lenit coartationē oris matricis ⁊ sumit̄ in potu q̄ntitas fabe de ea ad vlcera intestinoꝝ ⁊ rasuras ⁊ solōnē. Febres. Faba de ea accepta cum pipere ⁊ aqua ad initiū rigoris ꝓhibet ipm. Venena. Dat̄ ad bibeū. ad pūcturas scorpionū cum vino. Permutatio. Loco eiꝰ ponit̄ medietas pōderis sui de pipē nigro f̄m qd̄ di3 nihil est.

De muram. Capitulum. cccclxxx.

Murā qd est. Est fructus arboris q comedit̄ cum tn̄ sit vehemens pōticitas in ipo ⁊ superflua. Operationes ⁊ ꝓꝓetates. In ipa est stipticitas ⁊ exsiccatio. Vulnera ⁊ vlcera. Qd̄ de cortice eius adustū est cū aq̄ sup scabiem vlcerosam ponit̄. Et ipa penitus stipticitatis vehementia eū secuta est ꝙ fructus eiꝰ ꝯsolidat vulnera grossa.

Venena. Si succus almurā cū vino bibat̄ aut ex eo fit empl̄m ꝯfert morsui vipere. Et dicit̄ ꝙ serratura ligni eius inficit quando bibitur.

De memithe. Capitulū. cccclxxxi.

Memithe qd ē. Est sil̄e glādibꝰ citri coloris ad nigrediē dclinās facil̄r frangibile: ⁊ in ipo ē amaritudo ⁊ sba aq̄a ul̄ trea ⁊ ꝯfritas aq̄a n̄ ē vehemēs s3 sic̄ lacūaꝝ ⁊ eiꝰ ꝑncipiū est herba que est in mēbige ⁊ in littoribus sceni ⁊ est manifesti odoris ⁊ amari saporis ⁊ crocei succi. Natura. Est frigida ⁊ sicca in ꝑmo. Operationes ⁊ ꝓꝓeta. Stipticitatē habet multam. Apostemata ⁊ bothor. Cōfert a̅pātibus calidis grossis ⁊ sanat herisipilam non fortē magnā in corporibus duris non paruam in corporibus teneris quoniā in eis ē superflue exsiccationis. Membra oculi. Confert in medicinis opthalmie in principio.

De mahaleb. Capitulum. cccclxxxij.

Mahaleb. Electio. Melior est que ē albi coloris purus. Natura. Est calidꝰ in primo ⁊ non est vehementis siccitatis. Operationes ⁊ proprietates. Est abstersiuus subtilis resolutiuus sedatiuus dolorum. Instrumenta iuncturaꝝ. Est bonus doloribus qui sunt i alijs ⁊ dorso. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert sincopi bibitus cū aqua mellis. Membra expulsionis. Confert colice ⁊ lapidi in renibus ⁊ vesica.

De magra. Capitulū. cccclxxxiij.

Magra. Electio. Melior est mūda ⁊ q̄ crescit ⁊ augmentat̄ in aqua. Natura. Est frigida in primo sicca in scd̄o. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipa est glutinatio ⁊ stipticitas. Membra nutrimenti. Cōfert doloribus epatis. Mēbra expulsionis. Est fortior in constrictione ventris q̄3 lutum sigillatum ⁊ inficit v̄mes.

De mehenbethene. Capitulū. cccclxxxiiij.

Mehenbethene quid est. Est illud quod dicit̄ granum regū ⁊ arbor eius nominat̄ in terra nostra asubet ⁊ folia eius sunt similia pisci in longitudine vnius digiti. fructus est similis auellane maiori ⁊ quandoq3 est minor et habet in flore cuiusq3 fructus tria grana. Natura. Est calida ⁊ sicca in tertio. Instrumenta iuncturarum. Suasione confert doloribus iūcturaꝝ ⁊ podagre ⁊ sciatice. Membra nutrimenti. Confert hydropisi ⁊ facit vomere fortit̄ ⁊ neq3 conuenit stomacho.

Membra expulsionis. Soluit sicut lacticinia ⁊ decoquūt̄ folia eius in iure galli decrepiti ⁊ confert colice ⁊ ꝓuocat. ⁊ quādo ex granis eius sumunt̄. vij grana aut. vi. ⁊ fiunt pillule aut bibuntur ita ꝙ inde non fiunt pillule, deinde postea potatur aqua frigida solutione educit cholerā ⁊ phlegma. Et sepe qd̄ sumitur in potu de eis. x. grana ex suis granis magnis ⁊. xx. grana ex suis granis paruis. Cūq3 voluntas adest vt ⁊ eius solutio magis ad sūmū perueniens fit bona eius masticatio. Et quando est voluntas ut fit eius solutio leuior deglutiatur cum sua dispositione.

De maroth. Capitulum. cccclxxxv.

Maroth quid est. Est radix aniuden ⁊ est minus alia in virtute ⁊ iuuamento. Et iam quidem dictum est in capitulo aniuden illud quod oportet permutari ad maroth. Operationes ⁊ proprietates. Est lenificatiua maturatia.

Membra nutrimenti. In ipa est difficultas digestionis ⁊ nocet stomacho nisi sit frigida quoniā tunc confortatur ipa.

De mesciz. Capitulum. cccclxxxvi.

Mescim quid est. Est sil̄is in omni re albotin triāgulate forme, ad citrinitatem declinans boni odoris. Arboris eius alia est domestica tria, hn̄s folia ⁊ al̄a ē siluestris ⁊ egyptiā ⁊ ex ea fit panis ⁊ videt̄ ꝙ sit ipa alharba. Natura. Domestica est ꝑpata ⁊ siluestris est in scd̄o in caliditate ⁊ siccitate. Opera. ⁊ ꝓꝓeta. Domestica, q̄ h3 t̄a folia ē fortis exsiccatiua parūper ⁊ siluestris est fortior.

De Melguab. La.cccclxxxvij.

Melguab quid est. Est medicina de sceni: cognoscitur illic hoc noie τ est lignū sicut nodi punctati τ est decliue ad nigredinem parūper. Instru.iun. Auf.i.de eo cū mellicrato acceptus ꝯfert attritioni lacertoꝝ.

De Muredalcon. La.cccclxxxviij.

Muredalcon qd est. Est flos τ stipites subtiles frangibiles ad cinereitatē τ citrinitatem declinans. τ eius virtus est sicut bedeoard apud quosdam: τ est de eo qui est vehementi⁹ decliuis ad albedinem: τ est de eo qui magis est decliuis ad citrinitatē. Inquit filius mesue: est sicut bedeoard τ dixit ꝙ est myrthus siluestris. τ dixerūt alij ꝙ est spēs romana. Et dixit alcanzi est in virtute absinthij romani: τ vehemēt⁹ stiptic⁹. Natura. Est calid⁹ τ sicc⁹ in secūdo. Mē.ca. Cōfert ad sodā τ humiditates in cerebro. Mē.nu. Confortat stomachū τ epar τ ꝯfert casui sup viscera. Mē.ex. Supponit ad vermes ani.

De melha. La.cccclxxxix.

Melha quid est. Est sicut ranus: τ folia eius sunt sicut folia oliue τ latiora τ comedūtur sicut olera. Opa.τ.p. In ipso sunt salsedo τ stipticitas τ humiditas cruda qua inflat. Mē.an.τ pe. Auf.i.cū mellicrato exuberare facit lac. Mēbra nutrimenti. Auf.cū mellicrato sedat dolorē ventris pungitiuū.

De memirē. La.ccccxc.

Memirē quid est. Est lignū sicut nodi declinans ad nigredinē in quo est reflexio pua τ est calidus ꝙ̄ vene tinctoꝝ. Natura Est calidū τ siccū in fine secundi. Opa.τ.p. Est abstersiuum mundificatiuū. Decoratio Abstergit albedinem vnguiū. Membra capitis. Eius succus extrahit humiditatē grossam ex capite τ mūdificat superfluitates cerebri: τ radix eius cōfert dolori dentium. Mēbra oculi Mundificat albuginem in oculo τ acuit visum cum ex eo fit alcofol τ abstergit humiditatem grossam: τ proprie succus eius. Membra nutrimenti. Radix eius cōfert ictericie. Membra expulsionis. Confert dolori ventris pungitiuo: τ in ipsa est ꝓuocatio.

De mehezeregi. La.ccccxci.

Mehezeregi quid est. Est arbor sicut arbor scebran. verumtamen est longior in cuius colore est cinereitas ad citrinitatē declinās Quidam vero homines numerauerunt ipsam inter lacticinia. Natura. Calida est in tertio: sicca in eodem. Operationes τ proprietates. Quando de ea aliquid proijcitur in gurgiten inebriat pisces τ eleuat eos. Instrumenta iuncturarum. Confert podagre τ dolori scie τ iuncturaꝝ τ dorsi τ anche: τ destruit ventositates quando ponitur in medicinis solutiuis. Membra expulsionis. Solutione educit humores grossos τ phlegma.

De meisce. La.ccccxcij.

Meisce quid est. Est proximus substātie fabarum. Et melior horum visus eius est estas Natura. Est temperatus in humiditate τ siccitate: ille qui est excorticatus est temperat⁹ τ nō excorticatus ad siccitatem declinat quoniam in cortice eius est ponticitas. Operationes τ proprietates Non inest ei inflatio fabarum ꝙ̄uis sit in ipso inflammatio quedam immo est in ipso minor ꝙ̄ in eis τ non est abstersio fabarum in ipso, et neqꝫ est in ipso frigus lenticule. Et quando cum eo ponitur parum cariami rectificatur eo. Instrumenta iuncturarū. Est emplastrum iuuatiuum ad dolorem membroꝝ. Juncturarū ꝓpe cū vino vue τ vino de cocto cū croco τ sup contusionē τ intrinsecā carnis rupturā. Membra nutrimenti. Chimus eius est laudabilis τ proprie excorticati τ non est in ipso tarditas descensionis fabarum. Et quando decoquitur cū oleo amigdalino dulci est laudabilioris humoris. Membra expulsionis. Qū decoquit in aqua post aquā in q̄ decoctus est expulsaꝫ ab eo stringit naturā ꝓpe cū fit acetosa cū granis granati τ sumach τ in ipso est nocumentū coitus fm ꝙ dixerunt quidam

De manna. La.ccccxciij.

Manna quid est. Est omnis ros cadens sup lapidem aut arborē τ fit dulcis τ coagulatur sicut mel: τ exsiccatur sicut gūma quemadmodū tereniabin τ alsi eracost. τ mel asportatum de terra cusuram siluestri. Et nos quidem iam diximus vnūquodqꝫ in suo [illegible]. Et ipm assumit de natura ei⁹ sup qḋ cadit virtutē τ adiūgit illa ad id qḋ exigit lenitas τ dulcedo sui.

De muluchia. La.ccccxciiij.

Muluchia quid est. Est malua. τ nos quidē perscrutabimur eius rememorationem in capitulis de.k. Natura Frigida est in pmo humida in secūdo. Mēbra nutrimenti. Apit opilationem epatis.

De musa. La.ccccxcv.

Musa quid est: nota est. Opera.τ.p. Nutrit velociter τ est lenificatiua: τ multitudo eius generat opilatōes τ addit in cholera τ phlegmate fm cōplexionem. Mēbra anhelit⁹ τ pectoris. Confert adustioni gutturis τ pectoris Mē.nu. Stomacho ꝯueniēs ē τ mltitudo ei⁹ stomacho est grauis valde. Et oportꝫ qdē vt sumat post ipaꝫ calefact⁹ oxymel cū semib⁹ τ infrigidatus mel. Membra ex. Augmentū efficit in spmate τ ꝯuenit renib⁹ τ ꝓuocat vrinam.

De medulla. La.ccccxcvi.

Medulla. Electio. Conuenientior ē medulla vitulorum τ cerui: deinde tauri τ post ea caprarū: deinde ouiū. Et medulla qḋ hircoꝝ cū testicul' τ tauroꝝ ꝓpe nō castratoꝝ ē magis sicca. Et medulla extremitatū est magis pinguis Opa.τ pro. Est calefactiua lenitiua abstersiua multi nutrimenti si digeratur. Apostemata τ bothor. Est bona duritiebus τ lapidositati que est sicut medulla vitulorum τ cerui non sicut medulla

hircorum ⁊ siluestrium hircorum. florum enim sic ca ē ⁊ neq̧ ē bonum in ea. Membra nutrimenti. Conturbat stomachum ⁊ delet appetituȝ ⁊ oportet ut comedatur cuȝ piperibꝰ ⁊ seminibus. Mēbra expulsiōis. Supponitur ex medullis laudabilibus pessarium in matrice ⁊ confert duritiei eiꝰ. Venena. Dicitur ꝙ linimētum ex ea ⁊ ꝓprie ex medulla cerui fugat vermes venenosos.

De muri Ca. ccccxcvij.

Muri. Natura. Est calidū ⁊ siccum perueniens ad tertium. Filius mesaugue inquit: ex piscibus factum ē minoris caliditatis ⁊ siccitatis q̄ȝ ꝙ ex ordeo: sȝ ego illud non credo. Opatiōes ⁊ ꝓpetates. Abstergit humores grossos ⁊ lenit ⁊ exsiccat: ⁊ in ipso ē stipticitas ⁊ mūdificatio phlegmatis. Decoratio. Oris odoreȝ bonum efficit. Vulnera ⁊ vlcera. Est bonū vlceribus putridis: ⁊ factum ex piscibus ⁊ carnibus salitis ꝓhibet ambulationem fraudulentis. Instrumenta iuncturarū. Confert dolori anche ⁊ sciatice. Mēbra oculi. Fit ex eo alcofol in principio variolarum ⁊ prohibet bothor ab oculo. Membra nutrimenti. Confert ad humiditatem stomachi ⁊ abstergit humiditates a visceribus. Membra expulsiōis. Ponitur in enemate colice ⁊ enemate mundificationis vlcerum abrasionis proprie Venena. Confert morsui canis rabiosi.

De masal Ca. ccccxcviij.

Masal. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est malum habentibus melancoliam valde. Et cum decoquitur cū carne pingui rectificatur parumper. Membra nutrimenti. Est nocitiuum stomacho. Membra expulsionis. Nocitiuum est ano.

De menta Ca. ccccxcix.

Menta. Natura. Est calida ⁊ sicca in secundo ⁊ in ipsa ē humiditas superflua. Operationes ⁊ proprietates. In ipsa ē virtus calefactiua stiptica prohibens ⁊ est subtilioris substantie olerum que comedūtur. Cūq̧ frusta ipsius in lacte dimittūtur non caseatur. Et cum bibitur ex ea eius succus cum aceto abscindit cursum sanguinis ab interioribus. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex ea cum sauich emplastrum ad dubellet: ⁊ ipsa quidem non ē similis mentastro quoniaȝ in mentastro non ē ponticitas: ⁊ sunt in ipso resolutio ⁊ calefactio ⁊ exsiccatio superflua p iedientes. Membra capitis. Ex ea fit emplastruȝ fronti ad sodam ⁊ proprie cum sauich de ordeo ⁊ fricatur cū illo asperitas lingue ⁊ remouetur ⁊ succꝰ eius miscetur cum mellicrato ⁊ distillatur in aurem dolorosam. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Prohibet fluxum sanguinis ⁊ sputum eius ⁊ coagulationem lactis in māmillis more emplastri superposita ⁊ sedat eorum apostemata. Membra nutrimenti. Confortat stomachum ⁊ calefacit ipsum ⁊ sedat singultum ⁊ digerit ⁊ prohibet vomitum phlegmaticū ⁊ sanguineum ⁊ confert icteritie ⁊ proprie sirupus eius: Membra expulsionis. Adiuuat ad coitum propter inflationem que est in ipsa ⁊ humiditatem hortulanam que non est in mentastro ⁊ opilat vasa spermatis ⁊ interficit vermes: et quando supponitur ante horam coitus prohibet impregnationem. Et quando bibuntur de ea frusta cum granis granati sedat coliricam passionem. Venena. Confert morsui canis rabiosi ⁊ ē propria ad illud.

De melle Ca. D.

Mel quid ē. Mel ē ros occultus cadēs sup flores ⁊ sup reliq̄ qꝺ colligūt apes ⁊ ē vapor q eleuat̄ ⁊ ꝯuertit̄ ⁊ maturat̄ i aere ⁊ cōuertit̄ ⁊ igrossat̄ i nocte ⁊ mel factū cadit: ⁊ qñq̧ cadit mel sic̄ ē circa casurā. diuersificat̄ aūt ꝺm ea sup q̄ cadit que sūt arbor ⁊ lapis ⁊ manifestū ipsiꝰ colligūt hoies. Qꝺ nō occultū ē colligūt apes ⁊ existimo ꝙ apū labor in ipo aliquā hȝ impssionē q̄ gdē ipm nō colligūt nisi ut eo nutriant̄ ⁊ ipm reponāt. Et mellis ē genus acre venenosū. Electio. Melius mel ē illud ꝙ ē vere dulcedinis boni odoris, declinās ad acredinē ⁊ ad rubedinē. ⁊ ꝙ ē ut palea in colore quod nō ē subtile ⁊ viscosum qꝺ non abscinditur. ⁊ melius ē vernale: deinde estiuum. hyemale aūt ē malū. Natura. Mel apiū ē calidū ⁊ siccū in secūdo. Et pōt esse tarbarzet: ⁊ mel taberzet ⁊ de cānis ē calidū in pmo: sed nō ē siccum: ⁊ pōt esse ut sit humidū in pmo. Operatiōes ⁊ ꝓpetates. Virtꝰ eius ē abstersiua aperitiua orificiorū venarum resolutiua humiditatū ⁊ expellit humiditates ex ꝓfundo corporis ⁊ ꝓhibet putrefactionem ⁊ corruptionem carnis. Decoratio. Linimentuȝ factū ex eo ꝓhibet pediculos ⁊ lēdines ⁊ interficit ābos Et cū costo ē linimētum panno ꝓprie antiquum ⁊ mel cū sale ē cōueniens vestigijs percussionis melōgenicis. Vulnera ⁊ vlcera. Mundificat vulnera sordida ꝓfunda ⁊ ꝙ coctuȝ ē donec ingrossetur facit adherere vlcera recētia: ⁊ qñ coqtur cum aceto sanat impetiginē. Membra capitis. Admiscet̄ ei salgēma ⁊ distillat̄ tepidū in aurē ⁊ mūdificat eaȝ ⁊ exsiccat eā ⁊ ꝯfortat auditū: ⁊ olfactꝰ eiꝰ qꝺ ē acre ⁊ venenosū aufert rationē. quomodo ergo eius comestio. Mēbra oculi. Mel abstergit tenebrositatem visus. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Tāgere cū ipso palatū ⁊ gargarismuȝ facere sanat pfocationē ⁊ ambas amigdalas. Membra nutrimēti. Aqua mellis cōfortat stomachū ⁊ facit appetere cibū. Mēbra expulsionis. Mel cānarum lenit vētrē ⁊ mel tabarzet. Et mel cuiꝰ spuma nō ē eiecta inflat ⁊ soluit vētrē ⁊ si auferāt spuma ipsius minorat̄ illud. Et decoctū nō mouet ventrē: imo qñq̧ stringit phlegmaticos ⁊ nutrit plurimū: ⁊ decoctū cum aqua ꝓuocat vrinā plurimū. Et dico ꝙ mel ⁊ eiꝰ aq̄ si inuenerint pparationē cibi ut penetret stringunt ⁊ si viderint motū ⁊ paucitatē pparatiōis cibi ad penetrādū soluūt. Venena. Si bibat̄ mel calefactū cū oleo rosaceo ꝯfert morsui vermiū venenosorū ⁊ ei q bibit opiū: ⁊ deglutitio ipsiꝰ ē cura morsus canis rabiosi. Et radix fungi pernecantis: ⁊ illud

qđ est decoctuʒ confert venenis τ qui p ip sum vo
mit sanatur. Et mel acre cuius odoꝛ facit sitire τ ipiꝰ
comestio facit possidere abla iōem rōnis subito et
sudoꝛē frigidū. Et eius cura ē comestio piscis saliti
τ bibere aquā mellis τ vomere cū eo.

De mure. C.vi.

Us. Decoratio. Sāguis eius eradi
cat verrucas: τ stercꝰ muris sup alopitiā cō
fert τ ꝓprie linitū cū cepe τ proprie illud quod est
adustum. Mēbra capitis. Qñ assaꝛ τ siccat ur
τ daꝛ ad comedēdū infanti abscindit fluxum sal iue
ab ore eius. Mēbra expulsionis. Si bibaꝛ ster
cus muris cū ture τ aqua mellis frangit lapidē. Et
si supponaꝛ collyriū eius soluit ventrē pueri τ quā
do decoquitur cū aqua τ sedet in ea qui difficultatē
patiꝛ vrine cōfert ei. Venena. Cōuenerūt hoies
in hoc ꝙ qñ finditur τ ponitur sup puncturā scor-
pionis sanat eā.

De moris. C.vij.

Orū quid ē. Mori sunt due species vna
earū est alfirsedu quod ē dulce τ currit ſm
semitā ficus in maturatione sʒ ē deterioris
nutrimēti τ minoris τ siccioris τ magis destruens
sanguinē τ deterius stomacho. Reliquas vero sicꝰ
dispositiones hʒ: ē tamē inferius ea: Amarū autem
quod noiatur morū de sceni sit nūc illud đ quo plu
rimū loquiꝛ. Quod igitur imaturū ē cū exsiccaꝛ stat lo
co sumach. Natura. Dulce ē calidum τ humi
dū τ acetosum alsceni ē ad frigiditatē τ humiditatē
decliue. Operationes τ proprietates. In ipso
ē stipticitas τ infrigidatio. τ succus mori ē stipticus
τ ꝓprie quādo decoquitur in vase ereo τ ꝓhibʒ flu
xum materierū ad mēbra: τ quod imaturū est pro
prie τ imaturum est sicut sumach. Decoratio.
Qñ coquūtur folia eius τ folia vitis τ folia vitis ni
gre τ folia ficus nigre cū aqua pluuie denigrant ca
pillos. Apostemata τ bothor. Acetosū retinet
apā oris τ gutturis τ folia eius sunt vltima ad squi
nantiā τ prefocationeʒ. Vulnera τ vlcera. Qđ
acetosū est confert vlceribus fraudulentis. s. siccuʒ
ipsius τ succus eius. Membra capitis. Rob
eius acetosum ē conferēs bothor oris. Et deco-
ctio radicis eius mollificationi dentiū. Et collutio
oris ex succo foliorum acetosi. τ decoctio radicis
eius est bona denti doloroso. Mēbra nutrimen
ti. Moꝝ est malū stomacho corrūpitur eniʒ in
eo ꝓprie alfirsedu. Et qñ non corrumpiꝛ in stoma-
cho alfirsedu velociter nō nocet. Et oʒ quidē ut co
medantur omnes species eius ante cibū τ recipian
tur in stomacho in quo nō fit corruptio. Illud ve
ro de sceni non nocet stomacho cholerico τ nō est
in ipso de mala conuenientia stomacho quod ē in
firsedu quāuis sit in ipso malitia: τ nō ē nausea i ip-
so τ nutrimentū eius ē paruū τ facit appetituʒ cibi
τ facit ipsum lubricū τ extrahit ipsū velociter τ om
nino descensus eius a stomacho fit velociter sʒ eiꝰ
descensus ex intestinis ē tardus. Mēbra expul.
Morū quod salitū est τ exsiccatū retinet vētrē
vehementer τ cōfert dysenterie. Et lachrima quidē
mori soluit τ in cortice eius sunt mundificatio τ so
lutio. Et solutio eius ē plurima: τ in moro quidem
dulci ē velocitas descēsionis aut ꝓpter suaʒ humi
ditatē aut ꝓpter acredinē ei admixtā. Inquit Ar-
chigenes ē tarde egressionis τ ē prouocatiuuʒ. Exi
stimo aūt acetosū esse τ cū hoc ꝙ est i ipso de natu
ra solutiua prohibet quādoqʒ solutionē antiquaʒ
τ vlcera intestinoꝝ τ proprie quod exsiccatū ē. τ in
oibus quidem speciebus mori ē prouocatio vrine
Et moꝝ de sceni quāuis velociter a stomacho egre
diatur ipm tamē ē intestinis tardum. Venena.
Cortex arboris mori ē tyriaca hyusquiami. τ quan
do bibitur de succo folioꝝ eius. ʒ. 5. confert morsui
rutele τ lenit naturā lubricitate sua τ inflatione.

Capitulū de littera. N.

De napello. C.viij.

Apellus quid ē. Venenū pniciosum.
Natura. Est in sūmo caliditatis τ sicci
tatis. Decoratio. Delet albaras lini-
tū τ bibitū etiā cū ex eius gegueriscet in potu sumiꝛ
τ similiter cōfert lepā. Ope. τ ꝓprietates. Est ve
nenū destruēs bibētem se: maior vero potio ipsius
ē medietas. ʒ. i. ſm me minus hoc interficit. Tyria
ca vero eius ē mus napelli τ ipse quidē ē mus q co
nutritur. Coturnices vero ex eo cibantur τ nō mo
riuntur. Et ex omnibus confectionibꝰ dyamuschū
ei resistit.

De napello moysi C.viiij.

Apellus moysi quid ē. Inquit ioannes est
herba nascēs cū napello τ quecūqʒ ei ap-
propinquat non crescit arbor eius: τ ē ma
ior tyriaca napello: τ in ipso sunt oia iuuamēta que
sunt in napello τ albaras τ lepra. Napellus vero
moysi ē animal τ similatur illi τ moratur in radi-
ce napelli sicut mus. Decoratio. Confert al
baras. Instrumenta iuncturarum. Confert le
pre. Venena. Est tyriaca omni veneno τ vipere

De nuce. C.xv.

Ux quid ē: nota ē: τ ē calida cuius tyriaca
ē cum datur calefactis oxymel τ habenti-
bus debilem stomachū mira cū aceto.
Natura. Calida ē in tertio sicca in pncipio secūdi
Et eius siccitas ē minor caliditate ipsius: Et in ipsa
ē humiditas grossa que deletur cū antiquatur.
Operationes τ ꝓprietates. In ipsa est stipticitas
plurima τ folia τ cortex ipsius oia sunt stringentia
fluxuʒ sanguinis. Et cortex eius adustus ē desicca-
tiuus sine mordicatiōe. Oleū vero vetuste ē sicut
oleū vetus τ abstersio antique ē fortis. Decoratio
Ex recētibus fit emplastrū sup vestigia ꝑcussionis.
Apostemata τ bothor. Masticata medulla eiꝰ
ponitur sup apā melancholicum vlcerosuʒ τ ꝯfert
Vulnera τ ulcera. Eius gūma confert vlceribꝰ
calidis: sparsa super ea in emplastris. Instr. iunc.
Cum melle τ ruta ꝯfert torsioni neruorum.
Membra capitis. Facit soda τ distillat succus fo
lioꝝ in aurē τ confert saniei i aur. τ dixit alcanzi ꝙ
ipsa grauat linguā τ ē faciens bothor in aure.
Membra oculi Eius oleū confert herpeti estio-

meno ⁊ herisipile ⁊ fistulis in partibus oculi.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Succus corticū eius ⁊ rob ipsius prohibet prefocationē ⁊ nocēt tussi. Et oleū antiquarū facit euenire dolorē gutturis: ⁊ ex oibus quidē speciebus nucis dixit alcanzi fieri emplastrum nāmille apostemose ⁊ ꝓprie ex regali magna. Membra nutrimēti. Est difficilis digestionis ⁊ mala stomacho sed nutrita ⁊ recēs ē melior stomacho ⁊ minoris nocumēti ⁊ illud qn̄ frāgitꝰ a duobus corticibus suis. Et nux quidē nutrita cū melle ꝯfert stomacho frigido. Dico aūt ꝙ nux nō ē non cōueniens nisi stomacho calido tantū.
Membra expulsiōis Facit bothor ⁊ sedat dolorē ventris pungitiuū ⁊ retinet precipue frixa. Et eius cortex retinet fluxū sanguinis menstrui ⁊ que nutrita ē confert rebus frigidis valde ⁊ cinis corticis eius prohibet menstrua cū vino ⁊ suppositus. Et quādo comeditꝰ cuꝫ muri soluit: multus vero vsus eius educit vermes paruos ⁊ ascarides. Et ē ex eis que cōferūt orbo. Venena. Est cū ficubus ⁊ ruta medicina oibus venenis: ⁊ ex ea cū cepe ⁊ sale fit emplastrū super morsū canis rabiosi ⁊ reliquorum

De nuce muschata. C.xvi.

Nux muschata quid ē. Est nux quantitatis galle facile frangibilis subtilis corticis bonū habens odorē acutum. Natura.
Dixit musa. ē calida ⁊ sicca in fine secundi.
Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipsa ē stipticitas.
Decoratio. Confert lentiginibus ⁊ odorē oris bonū efficit. Membra oculi. Confert alsebel ⁊ confortat visum. Membra nutrimenti. Cōfortat epar ⁊ splenē ⁊ stomachum ⁊ ꝓprie os eius.
Membra expulsionis. Constringit ⁊ prouocat ⁊ confert difficultati vrine. Et cum in oleis ponitur confert doloribus ⁊ similiꝰ in pessarijs ⁊ prohibet vomitū. Permutatio. Loco eius ponitꝰ spice equale pondus.

De nuce hendē. C.xvij.

Nux hendē quid ē. Est terra granosa sicut cicer alba declināns ad citrinitatem que ex portatur de barcha ⁊ ex corasceni ex qua cū melle fit vinū. Natura. Inquit Paulus hꝫ virtutē infrigidatiuā extinctiuā ⁊ exsiccatiuā parūꝑ
Operationes ⁊ proprietates. Abscindit fluxuꝫ sanguinis. Decoratio. Impinguat. Vulne. ⁊ vlce. Sanat impetigines. Mēbra expulsionis Excitat coitū.

De nuce cupressi. C.xviij.

Nux cupressi. Vulnera ⁊ vlcera. Est emplastrū rupture.

De nuce indica. C.xix.

Nux indica quid ē: Est neregil. Electio.
Que ex ea bōa ē: ē recēs vehemētis albedinis ⁊ aqua que ē in ipsa ē suauis: ⁊ cū in ipsa nō inuenitur aqua significatꝰ ꝙ ē antiqua: et oꝫ quidē ut ab eo tollatꝰ cortex medulle eiꝰ. Natura Calida ē in principio secūdi sicca i prio: ⁊ i ipsa quidē ē hūiditas supflua de qua curatꝰ. imo que ex ea viridis ē: ē hūida i primo. Ope. ⁊ ꝑ. Est generatiua nō mali nutrimēti. Instrumēta iūcturarum Oleū veteris neregil ꝯfert doloribꝰ dorsi ⁊ geniculorū. Mēbra nu. Grauis ē stomacho sꝫ cū pauco nocumēto suo ē boni nutrimēti ⁊ cortex medulle eius nō digeritur ergo nō auferatꝰ. ⁊ oꝫ ut post ipsum non sumatur cibus nisi post horā. eius aūt oleum recēs melioris chimi ē ꝙ̄ butyri: nō eni lubrificat stōm neqꝫ mollificat ipm. Membra expulsionis. Augmētat in coitu: ⁊ eiꝰ oleū ē bonū hemoroidibꝰ ⁊ ꝓprie oleū antique ꝑcipue cū oleo de chrysomilꝰ cū in potu sumitꝰ ex vnoquoqꝫ coꝝ aurꝰ. Et cū antiquatꝰ interficit ascarides ⁊ vmes ⁊ solutione educitꝰ eos cōestꝰ.

De nuce romana. C.xx.

Nux romana quid ē noiatꝰ acrusex. Natura. Calefacit vehemēter in tertio ⁊ desiccat in primo. Et eius gūma ē vltia in calefaciēdo. Membra capitis. Eiꝰ fructꝰ cū aceto ꝯfert epilepsie.

De nuce tamarisci. C.xxi.

Nux tamarisci qd ē: ē alcharmezuth. Natura In caliditate ē quasi equalꝰ aut in pricipio primi: ⁊ eius exsiccatio ē in fine primi aut vltra ipsum: ⁊ apud quosdā coꝝ ē frigida i primo.
Operationes ⁊ ꝓprietates. Est bōa ad abscindēdū fluxū sanguis. Mēbra capi. Colluitꝰ cuꝫ ea os cū aceto ad dolorē dētiū. Mēbra nutrimēti. Decoctio eiꝰ cū aqua ⁊ aceto valet duritiei splenis.

De nuce methel. C.xxij.

Nux methel qd ē: ē venenū ⁊ ē stupefactiua silis nuci sup quā sūt spie grosse breues ⁊ ē silis nuci vomice ⁊ eiꝰ semē ē silꝰ semini citri. Opera. ⁊ ꝑ. Est stupefactiua. Membra ca. Facit subet ⁊ ē mala cerebro; ⁊ pōdus danich. iꝰ. ex ea inebriat. Venena. Est inimica cordi: ⁊ .ʒ.i. ex ea sūpta ē venenū dici sue.

De nasturtio. C.xxiij.

Nasturtiū quid ē notum ē: ⁊ virtus eiꝰ silis ē virtuti sinapis ⁊ seminis raphani coniūctoꝝ. Et dicitur ꝙ sinapis ⁊ semen eruce coniuncta ⁊ folia eius minorātur in opatiōibus suis ab eo ꝓpter suā humiditatē ⁊ cū desiccantur sūt propinqua similitudini eius ⁊ fortasse consequitur ipsum. Natura. Calidū ē ⁊ siccū ad tertiū perueniens. Operationes ⁊ proprietates. Est resolutiuū maturatiuū cuꝫ lenitate ⁊ exsiccat putredinē vacuitatis ventris. Decoratio. Retinet capillos cadentes bibitū ⁊ linitū. Apostema. ⁊ bothor. Est bonum apostematibus phlegmaticis ⁊ carbūculis emplastro facto ex eo cū aqua ⁊ sale. Vulnera ⁊ vlcera. Confert scabiei vlcerose ⁊ ipetigini ⁊ cū melle mellino ⁊ eradicat ignē persicū. Instrumenta iuncturarum. Cōfert sciatice bibitū ⁊ emplastro facto ex eo cū aceto ⁊ sauich de ordeo: ⁊ qn̄ qꝫ fit clistere ex eo sciatice. ⁊ ꝯfert ꝓprie cū soluēdo educit aliqd cui admixtus sit sanguis ⁊ ꝯfert omni mollificatōi neruorū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Mūdificat pulmonē ⁊ cōfert asmati ⁊ ponitꝰ i medicinis asmatis ⁊ i sorbitiōibꝰ q̄ fiunt asmati ꝓpter illud qd ē in ipso de incisiōe ⁊ subtiliatione. Mēbra nu. Calefacit stōm ⁊ epar ⁊ confert grossitiei splenis ⁊ proprie quando ex eo fit emplastrū

cum melle ⁊ ē maluz stomacho: ⁊ videt ꝙ sit ꝓpter vehemētiam mordicatiōis sue ⁊ ipsum facit cibi appetitum. Et qñ bibitur ex eo hecsunesi facit vomere choleram rubeā ⁊ educit eā solutione ⁊ faciūt illud tres q̄rte.ʒ.i. Membra expulsionis. Augmētū efficit in coitu ⁊ soluēdo educit vermes ⁊ prouocat menstrua ⁊ eijcit fetum ⁊ quod ex eo frixū ē retinet ⁊ ꝓprie cum non teritur. destruitur enim eius viscositas contritione ⁊ confert colice. Et cum bibuntur ex eo trito.ʒ.iiij.uel.v.cum aqua calida soluūt naturā ⁊ resoluūt ventositates intestinorum. ⁊ dicunt qdam ꝙ babylonicum cum ex eo bibit hecsunēsi soluendo educit coleram ⁊ facit vomitu eam exire ⁊ facit illud vsq₃ ad tres quartas.ʒ. Venena. Cōfert puncture venenosoꝝ vermiū bibitum ⁊ more emplastri superpositum cum melle ⁊ cum ex eo suffumigatur effugat eos.

De narcisco Ca.dxiiij.

n Arciscus quid ē. Est notus. Opatiōes ⁊ ꝓꝓetates. Eius radix extrahit ex profundo ⁊ abstergit eleuat ⁊ exsiccat ⁊ eiꝰ oleum est in dispositionibus olei sambacini sed est debilius. Decoratio. Radix eius extrahit spinas ⁊ stipites ⁊ proprie cum farina lolij ⁊ melle. Et narciscus quod abstergit pannum ⁊ morpheam ⁊ proprie radix eiꝰ cū aceto ⁊ cōfert radix eius alopitie. Apostemata ⁊ bothor. Radix eius conficitur cū melle ⁊ herbo ⁊ rumpit aldubellet difficilis maturationis ⁊ ex radice eius fit emplastrum apostematibus neruoruz. Vulnera ⁊ vlcera. Desiccat vulnera ⁊ facit ea coherere vehementer ita ꝙ sectionez corde ⁊ trita cuz melle cfonert adustioni ignis ⁊ vulneribus neruorum ⁊ vlceribus profundis: ⁊ si misceatur cum herbo ⁊ melle mundificat sordes vlcerum. Instrumēta iūcturarum. Confert oleum eius neruis ⁊ ex radice eius fit emplastrum apostematibus neruorum ⁊ duritiei siue cōtractioni ⁊ nodationi ipsorum ⁊ doloribus iuncturarum. Mēbra capitis: Aperit opilationem cerebri etiam cōfert sode humide ⁊ melancolice ⁊ similiter eius oleum: ⁊ ē magis conueniens ⁊ facit sodā capitibus calidis. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Eius oleum resoluit apostemata dura ⁊ frigida in velamine quādo comprimendo vngitur super pectꝰ. Mēbra nutrimēti. Radix eiꝰ qñ comedit sicut ē excitat vomitū ⁊ similit succus eius. Mēbra expul. Cōfert doloribꝰ matricis ⁊ vesice ⁊ qñ bibuntur ex eo.iiij.ʒ.cum aqua mellis eijcit fetus viuos ⁊ mortuos: ⁊ oleū eiꝰ apit coartationez oris mr̄icis ⁊ confert doloribꝰ eiꝰ.

De nereiden Ca.dxv.

n Ereiden dicet in capitulo de spica: ⁊ ipsa ē spica romana.

De nil Ca.dxvi.

n Il quid ē. Eius aliud ē domesticū: ⁊ aliud siluestre cuiꝰ operatio ē operatio domestici. Natura. Calidū ē in primo siccum in secūdo. Operationes ⁊ proprietates. Est stipticum ⁊ ꝓhibet fluxum sanguinis: ⁊ qđ ē domesticum exsiccat fortit sine mordicatione: ⁊ in siluestri ē acuitas ⁊ ē vehemētioris exsiccatiōis ⁊ exhil mānis ex ꝓfūdo. Decoratio. Abstergit pānū ⁊ morpheā ⁊ ꝯfert alopitie. Apostemata ⁊ bothor. Nil detumescē facit apa ⁊ ꝯfert exituris mal' in mēbris duris ⁊ vlit ꝯuenit oi apati in ꝑncipio ⁊ formice ⁊ herisipile ⁊ administrat cū farina ordei sup ea. Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidat vulnera calida in corporibꝰ duris ꝓpt fortitudinez sue exsiccationis. hoc qdē fructꝰ domestici efficit. Et siluestri qdē est acuitas ⁊ ē bonū vlceribꝰ putridis ⁊ ē mirabil' operationis in eis: s₃ domesticū ē meliꝰ in cura vlcerū ꝓpter paucitatē sue acuitatis ⁊ ꝯfert vlceribꝰ putridis ⁊ est mirabilis operationis cuz melle tritū sup adustionē ignis ⁊ vlcera neruoꝝ ⁊ extrahit spinas ⁊ furculos ꝓprie cum farina lolij. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert tussi pueroꝝ vehemēti q̄ facit eos vomē: ⁊ succꝰ eiꝰ etiā vlceribꝰ pulmonis ⁊ cōfert succꝰ eiꝰ etiā pleureii melancholice. Mēbra nutrimenti. Confert spleni ⁊ ꝓprie siluestre.

De nefrin Ca.dxvij.

n Efrin quid ē. Est sicut sambachus in v̄tute sed ē debilior eo ⁊ sicut narciscꝰ ⁊ oleum eius est ꝓximū virtuti olei sambaci sed est debiliꝰ. Natura. Calidus ē ⁊ siccꝰ in tertio. Operationes ⁊ proprietates. Ois spēs eiꝰ ē mūdificatiua subtiliatiua ⁊ flos eiꝰ ē magis appropriatus i hoc. Instrumēta iūcturarū. Cōfert frigori neruoꝝ. Mēbra capitis. Interficit ōmes in aure ⁊ ꝯfert tinnitui ⁊ sonitui ⁊ cōfert dolori dentium. Et ex siluestri qdē linit frons ⁊ sedat sode. ⁊ species ipsius aperiūt opilationes narium. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cōfert apatibus gutturis ⁊ amigdalarū. Membra nutrimenti. Qñ de eo bibitur.iiij.aur.sedat vomitū ⁊ sedat singultū ⁊ ꝓpe siluestre.

De nemen Ca.dxviij.

n Emen quid ē. Est sisimbrium. Natura. Calidū ē in secūdo siccuz in ꝑmo resistens putrefactionibus. Opationes ⁊ proprietates. Interficit pediculos. Apata ⁊ bothor. Cōfert apatibꝰ frigidis ⁊ phlᵒoni vehemētis duriti ei. Mēbra capitis. Decoqtur cū aceto ⁊ miscet cū oleo rosaceo ⁊ confert obliuioni qñ linit ex eo caput ⁊ similiter cōuulsioni sensus ⁊ lethargie ⁊ karabito ⁊ decoqtur cum aceto ⁊ ponitur cum oleo rosaceo super tempora ⁊ confert ⁊ fit emplm̄ ex folijs siluestris super caput ⁊ frontē ad sodā ⁊ confert. Mēbra nutrimenti. Cōfert singultui cū ex eo bibit cū vino: ⁊ semen eiꝰ ē fortius ⁊ ꝯferi apatibꝰ epatis frigidis. Membra expulsionis. Cōfert vermibus ⁊ ascaridibꝰ ⁊ extrahit fetum mortuū ⁊ prouocat vtrūq₃ ⁊ ꝓprie petrosum: ⁊ illud qđ est siluestre quando bibitur cum vino prohibet distillationem vrine ⁊ extrahit lapidem ⁊ confert dolori ventris pungitiuo cum vino etiam. Venena. Confert puncturis ⁊ ex eo fit emplastrum puncture vespe ⁊ bibitur ad puncturam eius pondus.ʒ.ij.de eo cum oxymelle.

De Nenufare. Ca. dxix.

Nenufar quid est. Nūq₃ vocauit ipm Gal. caulem aque ⁊ nominat granū eius granū sponsi fni ꝙ dicitur: sed in ipso est contrarietas. Et radix quidem nenufaris indi existit in iudicio mandragore. Electio. Fortius est illud qd̓ habet albam radicem. est eni fortius eo quod hab₃ radice₃ nigram ⁊ eius semen est fortius semine ipsiꝰ Natura. Flos eius est frigidus ⁊ humidus in secūdo. ⁊ sirupus eius est vehementis extinctionis. ⁊ natura indi est natura mandragore. Operationes ⁊ proprietates Eius sirupus est subtiliatiuus valde. Decoratio. Radix eiꝰ superposita morphee cū aqua cōfert ⁊ proprie nigra ⁊ radix eius cū pice super alopitiam vtilis est proprie nigrū radicis eius. Apostemata ⁊ bothor. Radix eius confert bothor ⁊ apostematibus calidis ⁊ apostemati splenis. Uulnera ⁊ vlcera. Semen ⁊ radix ipsiꝰ conferunt vlceribus. Membra capitis. Facit somnu₃ ⁊ sedat sodam calidam cholericam: sed tamen debilitat. Membra anhelitus ⁊ pectoris.

Sirupus eius est bonus tussi ⁊ pleuresi. Membra nutrimenti Confert radix eius apostematibꝰ spleni bibita ⁊ vt emplastrum superposita. Mēbra expulsionis. Minuit pollutionē ⁊ frangit desideriū coitus cū de eo bibitur. ℥.i. cū sirupo de papauere ⁊ ꝯgelat sperma cū proprietate que est in ipso ⁊ proprie radix eius ⁊ confert radix eius solutōni antique ⁊ vlceribus intestinorū ⁊ confert radix eius doloribus vesice in modū emplastri superposita. Semen vero eius est fortius in omni re ita ꝙ prohibet dolores vesice ⁊ fluxū menstruorū. ⁊ radix eius qd̓ citrinū est ⁊ semen eius qn̄ bibūtur cū lacte multotiens ꝯferūt cursui humiditatis antique ex matrice: ⁊ sirupus eius lenit ventrem. Febres. Sirupus eius confert febribus acutis ⁊ est vehementis extinctionis.

De Neremisch. Ca. dxx.

Neremisch quid ē. Est flos ⁊ cortex ⁊ capita similatur macis: sed est minus rubeus ad citrinitatē declinās: ⁊ est aromaticus ⁊ habet parū pōticitatis: ⁊ appropinquat neride₃ in virtute. Natura. Est calidus ⁊ siccus in tertio.

Operatiōes ⁊ proprieta. Est subtilis resolutiuꝰ Mēbra nu. Est bonus stomacho ⁊ epati frigidis: ⁊ confert sicut est iuuamentū spec. Permutatio. Loco eius ponitur q̄rta pōderis ipsiꝰ de zinzibere: ⁊ medietas pōderis eiꝰ de fisticis: ⁊ sexta pōderis ipsiꝰ de spica.

De Narikas. Ca. dxxi.

Narikas quid ē. Est medicina acuta ⁊ in vētre est pulpa viridis et stiptica ⁊ cū oleo ꝓuocat sudorē. Operationes ⁊ ꝓprietates. Insufflatur in nares ⁊ abscindit fluxū san. nariū. Mē. an. ⁊ pe. Medulla eius prohibet fluxum antiquū. Uenena Qn̄ linitur cū vino ꝯfert morsui vipere.

De nitro. Ca. dxxij.

Nitrū qd est Est baurach armenū: ⁊ de ipso qdē iam dictū est.

De Nersceſcendaru. Ca. dxxiij.

Nersceſcendaru quid est. Existimo ꝙ in ipso est ꝑmutatio in arabico: ⁊ est bersceienda ru ꝑ be nō ꝑ ni₃: ⁊ est virga pastoris.

De Nabach. Ca. dxxiiij.

Nabach. Natura: In ea que est humida ⁊ que sicca exsiccatio est ⁊ subtiliatō. Et illud est in omnibus partibꝰ sue arboris ⁊ suffumigatio quidē alsadar est vehementis stipticitatis. Operatiōes ⁊ ꝓprietates Est stiptica ⁊ ꝓprie eius sauich. Decoratio. Prohibet casum capillorū ⁊ ꝓlongat eos ⁊ confortat ⁊ lenit ipsos. Et gūma quidē sadar delet furfures ⁊ superfluitates minutas que sunt cū eis ⁊ bonificat capillos. Apostemata ⁊ bothor. Folia alsadar leniūt apostema calidū ⁊ resoluūt ipsum. Membra anhelitus ⁊ pe. Gūma alsadar delet furfures ablutōe facta cum ea. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Folia eiꝰ conferunt asmati ⁊ egritudinibꝰ pulmonis. Mē. nu. Confortat stomachū. Membra expulsiōis. Stringit naturā ⁊ ꝯfert fluxui sanguis ⁊ mēstrui ⁊ nō menstrui ⁊ vlceribꝰ intestinorū: ⁊ ꝓprie eiꝰ sauich ⁊ ꝯfert solutōi facte ꝓpter debilitatē stomachi ⁊ fit clistere ex decoctōe alsadar: ⁊ bibit ad has egritudies ⁊ fluxū mēstruis. ⁊ iudiciū eiꝰ q̄ recens est est iudiciu₃ eiꝰ quod est homogeneū cū ea de cydonijs ⁊ zarur ⁊ pomis ⁊ piris. nā qd̓ de ea est eq̄le stringit: ⁊ q̄ nō est matura ꝓptea ꝙ nō digerit ⁊ ꝙ expellit eā matura excitat coliricā passionē.

De nucleis. Ca. dxxv.

Nucleus. Operationes ⁊ pro. In ipso est stipticitas ⁊ glutinatio. Uulnera ⁊ vlcera Qd̓ ex eo adustū est ꝯfert vlceribꝰ fraudulētis. Mē. ocu. Adurit ⁊ extinguit ⁊ abluit ⁊ stat in alcofol loco tutie: ⁊ retinet pilos palpebrarū ⁊ facit eos nasci cū neriden: ⁊ est bonū vlceribꝰ oculi ⁊ ortui pilorū.

De Nahami. Ca. dxxvi.

Naham qd est. Quidā medicorū magnifice laudauerūt carnē eiꝰ Natura. Dixerūt qdā medicorū ꝙ caro eiꝰ est calida pinguis facit desiderare cibū ⁊ ꝯfortat corpꝰ ⁊ est ei ꝯueniēs qū digerit. verūtamē ipsa est debil' ⁊ vacua grossa ⁊ nō digeritur. Membra expulsionis. Augmentū efficit in coitu.

De Nigella. Ca. dxxvij.

Nigella. Natura Est calida ⁊ sicca in 3°. Ope. ⁊ ꝓprie. Est acris incisiua phlatis abstersiua ⁊ resoluit ventositates ⁊ inflationē ⁊ eius mundificatio est vltima. Decoratio. Abscindit verrucas inuersas ⁊ colorē pallidū ⁊ morpheam ⁊ baras prope. Apostemata ⁊ bothor. Ponit cū aceto sup bothor lenes ⁊ resoluit apostemata phlatica et dura. Uulnera ⁊ vlcera. Ponit cū aceto sup vlcera phlegmatica ⁊ scabiē vlceratā. Mē. capitis.

Confert corize proprie torrefacta ⁊ posita in pãno lineo ⁊ ligata ⁊ linitur super frontem illius qui habet sodam frigidam. Et qñ infunditur in aceto per noctem deinde teritur in mane ⁊ fit ex ea caputpurgium ⁊ ante infirmũ adeo fit proxima vt ipsam naribus attrahẽdo odoret confert doloribus antiqs in capite ⁊ torture: ⁊ est ex medicinis aperientibꝰ val de opilationẽ que est in colatorio. ⁊ decoctio eiꝰ cũ aceto confert dolori dentiũ ore ex eo colluto: ⁊ proprie cum ligno pini. Mẽbra oculi Qñ ex ea trita fit caputpurgiũ cũ oleo irino ꝓhibet initiũ aque.

Mẽbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert etiam dilatationi anhelitus qñ bibitur cũ nitro. Membra expulsionis. Interficit vermes ⁊ ascharides etiam si lineatur super lumbez ⁊ prouocat menstrua Et quando administratur aliquantis diebus ⁊ datur in potu cũ melle ⁊ aqua calida ad lapidẽ in vesica ⁊ in renibꝰ confert. Febres. Resoluit febres phlegmaticas ⁊ melancholicas proprie ⁊ remouet eas. Venena. Eius suffumigatio fugat vermes venenosos. ⁊ exist maneruñt quidam q de ea multitudo interficit ⁊ est ex eis que conferũt ad morsũ rutele qñ de ea bibitur aut.

De niue. Ca. dxxviij.

Nix. Operatiões ⁊ ꝓprietates. Est mala senibus ⁊ eis in quibꝰ generant humores frigidi Membra capitis. Aqua niuis sedat dolorẽ dentiũ calidũ. Instr̃a iũctu. Nix est nociua neruis ꝓpt̃ea q coartat vapores calidos currentes in eis ⁊ retinet eos ne soluantur.

Mẽ. nu. Est nocitiua stomacho ꝓpe illi in quo gnãnt hũores frigidi. Et aq̃ niuis qñq facit siti propterea q coadiuuat caliditatẽ.

Capitulũ de littera. O

De opio. Ca. dxxix.

Opiũ quid est. Est succus papaueris nigri ⁊ egiptij ipm seminant. Et eius quidez potio nõ additur super duos danich. Qñq vero fit opiũ etiã ex semine lactuce agrestis: ⁊ est stupefactiuũ debile subtile opiũ Pretea assat sup laminam ferream ignitam: ⁊ fit rubeũ. Electio. Qd ex eo electũ est: est grauius acuti doloris frangibile ⁊ facile resoluitur in aqua ⁊ nõ congelatur in liquefactione ⁊ resoluitur in sole ⁊ nõ extinguit candelã cũ ex eo inflatur. Citrinũ autẽ tingens aquam asperũ debilis odoris clari coloris. hoc tale est falsificatũ cũ memithe: ⁊ qñq adulteratur cũ lacte lactuce siluestris: ⁊ est debilis odoris ⁊ adulteratur cũ gummi ⁊ est splendidũ clarũ valde. Natura. Frigidum est ⁊ siccũ in quarto. Operationes ⁊ pro.

Est narcoticũ sedatiuũ ois doloris siue sit bibitũ siue linitũ. Et potio ipsius sit quantitas lenticle magne. Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus ⁊ p̃cipue calidis. Vulnera ⁊ vlcera In ipo est exsiccatio vlcerũ. Instrumenta iuncturarũ. Permisceatur cũ vitello oui assati ⁊ liniatur ex eo podagra: ⁊ tunc sedatur dolor ⁊ prope cũ lacte.

Mẽbra capitis Facit dormire etiam si suppo natur cũ licinio aut absq licinio: ⁊ sedat etiam cuz distillatur contritũ in oleo rosaceo in aurẽ infirmã cũ myrrha ⁊ croco: ⁊ sedat sodam antiquã ⁊ sanat ex ea. Et ipm est ex eis q destruũt intellectũ ⁊ sensuz

Mẽ. ocu Sedat dolores opthalmie ⁊ apostemata eiꝰ cũ lacte mulieris. Plres aũt antiquoꝝ fuerunt q nõ fuerũt eo vsi in opthalmia ꝓpt nocumẽtũ qd visui infert. Membra anhelitus ⁊ pectoris.

Sedat tussim ꝯtinuam ⁊ plrĩmũ sedatur eo illa q ex ea clamosa est. Mẽbra nutrimenti. Stomachus qñq iuuat eo ⁊ aggregat ⁊ illud cũ est laxus ex calore ⁊ humiditate. Et in plibꝰ dispositõibus cũ bibitur solus absq castoreo destruit digestionẽ aut diminuit eaz valde. Membra expulsi. Retinet solutionẽ ⁊ confert dysenterie ⁊ vlceribus intestinorũ. Venena Interficit congelando virtutes ⁊ extinguendo calorẽ innatũ. ⁊ eius quidem tyriaca est castoreũ. Permutatio. Loco ipius ponitur triplum seminis hyusquiami ⁊ duplum eiꝰ de semine mandragore.

De ouis. Ca. dxxx.

Oua nota sunt. Electio Meliora ex eis sunt oua galline recentia. Et melius qd in eis est vitellus: ⁊ melius eoꝝ artificiũ est vt nõ cũ alio congelentur. Post aũt oua galline sunt oua auiũ que cursu eiꝰ ꝓcedunt sicut atenderam et adoram ⁊ alcubegi ⁊ atenugi. oua vero anatis ⁊ similiũ sunt mali humoris. Natura: Sunt ad eq̃litatẽ tendentia sed eoꝝ albumen ad frigiditatẽ ⁊ vitellus ad caliditatẽ: ⁊ ambo sunt humida p̃cipue albumen. ⁊ ex eis sicciora sunt oua anseris ⁊ strucij.

Oper. ⁊ ꝓprie. In ipsis est stipticitas ⁊ proprie in vitello eoꝝ assato. eoꝝ aũt albumẽ sedat dolores mordicatiuos propter sui glutinationẽ: ⁊ quoniam ipsum tenetur ⁊ remanet quare nõ mouetur velociter sicut lac magis congelata vero sunt tardioris digestionis ⁊ plrimi nutrimenti. ⁊ meliora eoꝝ sunt sorbilia cocta in aqua ⁊ sũt melioris penetratõis. Decoratio. Fiat epithima ex albumine eoꝝ ⁊ tunc ꝓhibebit corruptionẽ coloris a sole ⁊ remouet eam ⁊ cũ vitellus assatur ⁊ teritur est epithima vtile panno ⁊ nigredi. Oua autẽ auis tarde sunt tinctura bona s̃m q dicitur ⁊ experitur hora qua preparata sunt ad illud cũ filo lane penetrante in eis ⁊ dimittit donec cõsideretur an nigrescat. ⁊ similiter oua alocloc s̃m q dicitur. Apostemata ⁊ bothor. Ponuntur in emplastris apostematũ ⁊ in clisteribus propt vlcera ⁊ apostemata ⁊ liniũtur super herisipilam cũ oleo. Vulnera ⁊ vlcera. Conferunt exituris ani ⁊ pectinis ⁊ adustioni ignis. vtere eis cũ lana ⁊ conferunt ad vlcera: ⁊ similiter in adustione aque etiam

Instru. iun. Ambo leniũt neruos ⁊ conferũt omnibus doloribus iuncturarũ. Membra ca.

Ponũtur in medicamentis abscindentibus fluxum sanguinis panniculi cerebri ⁊ conferũt corize: ⁊ vitellus oui galline confert apostematibus calidis in aure. Et dicitur q oua testudinis siluestris conferunt epilepsie. Mẽ. ocu. Ipoꝝ albumen sedat

dolorẽ oculi ⁊ vitellus cũ croco ⁊ oleo rosaceo con
fert ꝑcussioni oculi valde. Et cũ ex eo fit emplastruꝫ
cũ farina ordei, ꝓhibet fluxũ ab oculo. ⁊ silr̃ linit cũ
ture sup frontẽ ꝓpt̃ fluxũ oculi. Mẽbra anhelit⁹
⁊ pectoris. Conferũt asperitati pectoris ⁊ guttur̃
sorbilia ex eis ⁊ tussi ⁊ pleuresi ⁊ ethice ⁊ raucedi vo
cis ex caliditate ⁊ stricture anhelitus ⁊ sputo sangui
nis ꝓpͤ cũ sorbetur vitellus eoꝝ tepidus. Et oua
quidem testudinis siluestris experta sunt tussi infan
tium. Mẽbra nutrimenti. Cocta sicut sunt in
aceto ꝓhibent effusionẽ materierũ ad stomachũ et
itestina ⁊ ꝓhibẽt asperitatẽ meri ⁊ stomachi: ⁊ q̃ ex
eis sunt assata ꝑmutant̃ ad fumositatẽ. Membra
expulsionis. Cocta sicut sunt in aceto ꝓhibent flu
xum ventris ⁊ dysenteriam ⁊ ipsoꝝ vitellus confert
vlceri renũ ⁊ vesice ⁊ ꝑcipue si sorbeat̃ crudus. Et q̃
ex eis sunt assata sup cinerẽ sine fumo ꝯferũt solutio
ni ventris ⁊ dysenterie qñ comedũtur cũ aliquibus
stipticis ⁊ aqua agreste ⁊ conferũt asꝑitati intestinoꝝ
⁊ vesice. Et ex albumine quidẽ ipsoꝝ fit clistere cum
meliloto ꝓpt̃ vlcera intestinoꝝ ⁊ putrefactionem
eorum ⁊ conferunt exituris ani ⁊ pectinis Et suppo
nitur liciniũ infusum in eis ⁊ in oleo rosaceo ꝓpt̃
apostemata ani ⁊ percussionem eius. ex albumine ꝑ
terea ouorum fit pessariũ cum oleo de alcanna ⁊ cõ
fert vlceribus matricũ ⁊ lenit matricem. ⁊ qñ sorbet̃
sicut est crudũ confert fluxui sanguinis ⁊ mictui ei⁹
Ampli⁹ oĩa oua ꝑcipue oua passerũ augmentũ fa
ciunt in coitu. Et dr̃ ꝙ cũ oua anseris miscent̃ cum
oleo ⁊ distillant̃ tepida in matricẽ, ꝓuocãt mẽstrua
post q̃tuor dies.

De oppoponaco. Ca. dxxxi.

Oppoponacũ quid est. Arbor est que nõ
elevatur a terra ⁊ sil̃antur ipsi⁹ folia folijs
ficus vehemẽtis viriditatis rubea incisas
habentia ꝑtes rotũdas. Et ei⁹ crus est sicut cucume
ris sup qd̃ sunt pili pulverulenti ⁊ eius folia sũt par
ua valde super cuius extremitatem est corona simil̃
corone aneti ⁊ eius flos est citrinus ⁊ folia floris sũt
boni odoris ⁊ vene ipsius sunt ꝑlime que ramifican
tur a radice vna grossum habente corticem. ⁊ in ei⁹
odore est grauitas. eius autẽ gũma extrahitur cum
incisione sue radicis in primis cũ apparet: ⁊ quãdo
fricatur est eius incisio ẜm colorem croceum. Que
autem huic speciei sil̃atur numeratur de specieb⁹ op
poponaci. Sed crus est minus quod elevatur vno
cubito deinde ramificatur sicut folia feniculi. sed est
debilius ⁊ etiam muchaif. chubrur cuius folia sunt
sicut folia camemille albe: ⁊ quod est supra ipsum ẽ
aureum. Electio. Quod in radice eius melius
est est illud quod est album mordicans linguam in
quo non est contractõ boni odoris: ⁊ ex fructu eius
melius est illud quod est super crus ⁊ terminum me
dium. ⁊ quod ex gumma eius est meli⁹ est illud qd̃
est valde amarum intrinsecus album ⁊ extrinsecus
croceum frangibile quod dissoluitur in aqua. Ni
grum vero lene est adulteratum cum ammoniaco.

Natura. Calidum est ⁊ siccum in tertio Opẽ
rationes ⁊ proprietates. Est resolutiuum vento
sitatum lenificatiuum abstersiuum. Apostemata
⁊ bothor. Lenificat durities ⁊ quod super ipm̃
est lenificat valde bothor. Vulnera ⁊ vlcera.

Eius radix est ad medicandum ossa fracta ⁊ cum
melle est conueniens vlceribus antiquis ⁊ igni per
sico ⁊ quod super ipsum est etiam vulneribus ⁊ bo
thor. Et ad summum omnes partes eius conferũt
vlceribus fraudulentis. Instrumenta iunctura
rum. Bibitur cũ aqua alkaratin ⁊ cum vino pro
pter attritionem lacertorũ ex ꝑcussione. Quidã ve
ro dixerunt ꝙ est malum neruis. ⁊ videtur ꝙ sit ma
lũ neruis sanis siue humectatis: ⁊ est conferens scia
tice: ⁊ bibitur ad ipsum succus eius etiam ⁊ remo
uet lassitudinem ⁊ confert doloribus iuncturarum
omnium ⁊ podagre more emplastri superpositum

Membra capitis. Confert corrosioni dentium
cum ex eo implentur ⁊ sedat dolores eorum ⁊ con
fert sode ⁊ epilepsie ⁊ matri infantium. Mem
bra oculi. Acuit visum quando ex eo fit colli
rium. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Ex fo
lijs ei⁹ fit emplastꝝ super dolores lateris. Oppopo
nacum quoqꝫ confert dolori vtrorunqꝫ laterum ⁊
tussi cum sunt frigidi. Membra nutrimenti.

Eius succus confert duritiei splenis more empla
stri superpositus ⁊ bibitus cum aceto. ponuntur enĩ
ex eo. x. aure. in duobus vrceolis musti ⁊ clarifica
tur post duos menses: ⁊ cõfert spleni valde. Et mu
stum hoc confert hydropisi. Membra expulsio
nis. Lenit duritiem matricum ⁊ confert guttatio
ni vrine ⁊ auellana vna ex eo bibitur cum aqua ca
lida ⁊ ad prouocanduꝫ vrinam ⁊ menstrua ad ma
tricem frigidam: ⁊ eius etiam fructus abundare fa
cit menstrua: ⁊ proprie cum absinthio ⁊ interficit fe
tum: ⁊ proprie radix eius. Ipsa nanqꝫ abortum fa
cit supposita ⁊ bibita. Et confert prefocationi matri
cis ⁊ extenuat ventositatem ⁊ duritiem eius. Et con
fert colice ⁊ soluẽdo educit humorem crudum ⁊ cõ
fert prurituí vesice. Febres. Bibitur cum aqua
karatin ad rigores ⁊ febres periodicas. Venena.

Ex eo cum pice fit emplastrum ⁊ adheremen
tum bonum morsui canis rabiosi ⁊ cum aristolog.
ad puncturas bibitum est tyriaca: ⁊ similiter ei⁹ suc
cus. Permutatio. Loco eius ponitur
ficus. ⁊ existimo ꝙ ammoniacum est ei propin
quum.

De Oleandro. Ca. dxxxij.

Oleander quid est. Eius alia est siluestris ⁊
alia fluuialis. Siluestris vero folia sunt si
cut folia portulace. sed sunt strictiora: ⁊ ei⁹
thyrsi sunt longi expansi sunt super terram ⁊ apud
folia sunt spine: ⁊ nascitur in domibus desertis. Flu
uialis autem oritur in ripis fluuiorum cuius thyrsi
a terra eleuantur ⁊ spine eius sunt occulte ⁊ ipsi⁹ fo
lia sunt sicut folia salicis ⁊ folia amigdali lata et ẽ sa
poris valde amari: ⁊ superiora cruris ei⁹ sunt gros

flore inferioribus ipſius ⁊ eius flos eſt ſicut roſa ru-
bea bonus valde ⁊ ſup ipm egreditur quidam ſimi
le pilis ⁊ eius fructus eſt durus apertus plenus re
que eſt ſicut lana. Natura. Calida eſt in tertio
ſicca in ſecundo. Operationes ⁊ proprietates.
Eſt reſolutia valde ⁊ ex eius decoctione ſternuntur
domus ⁊ interficit pulices ⁊ vermes terraneos.
Apoſtemata ⁊ bothor. Ponunt folia eius ſuper
apoſtemata dura ⁊ ſunt in eis iuuamenti valde ma
gni. Uulnera ⁊ vlcera. Bona eſt pruritui ⁊ ſca-
biei ⁊ excoriationi ⁊ ꝓpe ſuccus folioꝝ eius. In-
ſtrumēta iuncturaꝝ. Dolori dorſi antiquo ⁊ geni-
culi valet more emplaſtri ſuppoſita. Membra ca
pitis. Flos eius facit ſternutationem. Uenena.
Eſt venenū ⁊ quandoq; miſcet cum vino ⁊ ruta ⁊
potatur ⁊ liberat a venenis vermiū venenoſoꝝ.
Ego tamen dico ꝙ eſt in hoc timoroſū ⁊ ipa ⁊ eius
flos ſunt venenum hominibus ⁊ beſtijs ⁊ canibus.
verūtamen confert cū bibit cū vino decocta cū ruta
ſcdm ꝙ dicitur.

De oleo. Capitulum. d. xxxiij.

Leum. Oleum de balſamo iā dictum eſt.
Oleū vero de kerua ⁊ oleuz de raphano ſt
ſimilis virtutis. Sunt eniz ambo reſolutia
ſz ipſoꝝ fortius eſt oleū de kerua ⁊ oleū de raphano
eſt calidum ⁊ eſt ſimile oleo antiquo. Natura.
Calidū eſt ⁊ ſiccum in tertio. Oleuz de lilio ⁊ oleum
ſambacinū calida ſunt in tertio Oleū de vrtica ⁊ ole
um de cartamo calida ſunt in pmo hūida in ſcdo.
Oleuz aūt de narciſco calidū in ſcdo humidū in p-
mo. Oleū de keiri eſt calidum ⁊ humiduz in ſcdo.
⁊ ſimilit oleum de ben. ⁊ ſilr oleuz amigdalinū ama
rum. Oleum de extremitatibus vitiū ⁊ almahum et
mandragoraꝝ proxima ſūt in ifrigidatione ⁊ ſtipti-
citate ⁊ oleum de cidonijs etiam: ⁊ oleū camemilli-
num calidum eſt cum equalitate ⁊ oleū anetinum ſi
mile eſt ei ſz eſt eo calidius ⁊ oleum narciſcinū ꝓxi-
mū eſt in virtute ⁊ operatione olo anetinio ſz eſt acu
ti odoris ⁊ non eſt conueniens hominib⁹ eo modo
quo oleū anetinum. In oleo vo violaceo nō eſt ſti-
pticitas ſz eſt in ipo infrigidatio quedā. Oleuz vero
rutaceū eſt reſolutiuuz. Nos aūt non dicemus hic
artificiū oleoꝝ. imo dicem⁹ ea in antidotario. Et
nos etiā non dicemus olea compoſita ex medicinis
pluribus ſicut oleū coſtinuz ⁊ oleū de darſiſahā eo-
rū compoſitionem ⁊ eoꝝ iuuamenta niſi in antido-
tario. Operationes ⁊ proprietates. Oleuz ami
gdalinum ⁊ ꝓprie amaꝝ ē aperitiuū. Et in oleo d
pomis ⁊ cidonijs ꝓprie eſt ſtipticitas ⁊ infrigidatō
Oleum vero camemillinum ſedatiuuz eſt dolorum
ablatiuuz ſpiſſitudinum reſolutiuuz vaporum. Et
oleum de lilio eſt linitiuuz confortās membra ⁊ cō
fortat ea ⁊ infrigidat ea plusq̄ȝ illud de cidonijs et
prohibet materias aduenientes. Et oleum de ruta
eſt reſolutiuuz inflationis valde ⁊ eſt ſicut oleuz lau
rinum ſz eſt calidius eo ⁊ ambo ſunt ſedatiua dolo-
rum antiquoꝝ ⁊ reſolutiua ventoſitatum. Oleum
de coſto iuuat in diuerſitatibus diſpoſitionū peſtilē-
tie ⁊ efficit dolorem vaſis ⁊ aeris bonum. Deco
ratio. Oleum laurinum alopitie eſt vtile. Oleum
myrtinum conſtringit origines capillorum ⁊ cōfor
tat eos denigrat: oleum coſtinum conſeruant iuuen
tutem in capillis. Oleum amigdalinum cum mel
le proprie amarum ⁊ radix lilij ⁊ cera liquefacta cō
ferunt aragdani in facie ⁊ panno ⁊ veſtigijs ⁊ ſimili
bus ⁊ confert quando linitur cuz decocto ſup ſqua-
mas ⁊ furfures. Oleum de kerua eſt bonū de len
tiginibus ⁊ panno. Et oleum de fenugreco eſt bo
num colori corrupto proprie eſt in albis oculoꝝ.
Apoſtemata ⁊ bothor. Oleum amigdalinum
confert apoſtemati mammille. Oleuz de lilio du
ritiem antiquam reſoluit. Uulnera ⁊ vlcera.
Oleum de kerua valet bothor groſſo ⁊ ſcabiei.
Et de fenugreco ſahaſati. Oleum myrtinum con
fert vlceribus oleū de coſto remouet ſcabiem ⁊ pru
ritum velociter. Inſtrumenta iuncturarum.
Oleuz amigdalinum confert lingueti. Oleum
camemillinuz confert laxitudini ⁊ oleum de lilio ēt
⁊ oleum de aneto ⁊ etiam ei quem frigus leſit.
Membra capitis. Oleum amigdalinum cōfert
ſoda ⁊ pulſationi auris ⁊ tinnitui ⁊ ſibilationi in au
re oleum amigdalinum amarum plurimi eſt iuua-
menti ſubtile ⁊ plurimi iuuamenti ipſius eſt in aure ⁊
opilationibus eius ⁊ tinnitui ipſius ⁊ vermibus fa-
ctis in ea. ⁊ oleum roſaceum eſt valde bonum inflā-
mationi cerebri ⁊ principio appitionis apoſtematū
⁊ augmentum efficit in virtutibus cerebri ⁊ in intel
lectu ⁊ eſt decliue ad equalitatem. Et propter hoc
dixit. Gal. ꝙ ipm calefacit corpus vehementis frigi
ditatis ⁊ infrigidat calidum. Et magis vincens ex
iudicio eius apud me eſt ꝙ corpora calida que ipm
temperat plura corporibus frigidis que ipm calefa
cit. oleum laurinum ⁊ oleum rutaceuz ſunt bona do
loribus capitis antiquis ⁊ oleū de fenugreco cōfert
furfuribus oleū de kerua confert alopitie ⁊ vlcerib⁹
in capite ⁊ apoſtematibus factis in eo ⁊ dolori auris
Membra nutrimenti. Oleum amigdalinuz ē
bonum ſpleni ſed grauat ſtomachuz. Membra
expulſionis. Oleum de vrtica ⁊ oleum de ſemine
croci hortenſis ſoluit ventrem ⁊ ⁊ oleum roſaceuz
quandoq; ſoluit. ſ. cum inuenit materiam que i
get lubrificatione. ⁊ quandoq; retinet ſolutionem
cholericam. oleū de kerua ſoluit ⁊ educit aſcarides
oleum amigdalinum eſt bonum doloribus renum
⁊ difficultati vrine ⁊ lapidi ⁊ doloribus veſice ⁊ ma-
tricis ⁊ prefocationi matricis. Et oleuz de lilio par
tum efficit facilem ⁊ ſedat dolores matricis bibituz
⁊ peſſarizatum. Et in omnibus illis oleis oleuz de
fenugreco iuuatiuum eſt ⁊ etiam duritiei matricis et
dubellet eius ⁊ difficultati partus. Oleum de kerua
confert apoſtematibus ani ⁊ pungitiuo dolori ma-
tricis ⁊ eius conuerſioni. Febres. Oleuz camemil
linum in febribus prolixis melius eſt oleo roſaceo.
oleū anetinū bonū ē rigori. Permutatio. Ponit
loco olei de balſamo myrrha liqda aut eq̄le pōdus
olī adedhij cū medio pōdē ſui de olo alneregil ⁊ q̄r

ta põderis sui de oleo antiquo τ ꝑmutatio olei lau rini ẽ pix humida τ permutatio olei de vrtica ẽ oleũ de cartamo: sed ẽ debilius eo. τ loco olei de alcãna ponitur oleum sansucinum. τ loco olei rosacei oleum nenufarinuz τ oleum violaceum. τ loco olei de kerua oleum raphaninuz τ oleum lini preter conuersionem in oleo de lino.

De oliuis. Ca. dxxxiiij.

Liue quid ẽ. Oleũ qñq3 exꝑmitur ex oliuis imaturis. τ qñq3 exꝑmitur ex oliuis vltime maturis. Et oleũ omphacinũ ẽ illud quod expressum ẽ ex imaturis. Et qñq3 exꝑmit ex oliuis rubeis medijs int imaturas τ vltime maturas cui⁹ opatio est int illas duas res: oleũ preterea qñq3 fit ex oliuis domesticis: τ qñq3 ex oliuis siluestribus. Oleum vero vetus i emplastris in virtute ẽ olei de kerua τ olei de raphano τ de lilio: sed ẽ calidius τ ẽ ꝓpinquuz opationi ipsorum. Cũq3 aliqs vult adurere ramos oliuarũ τ folia earum oportet ut liniãtur cũ melle. Electio. Oleuz sanis meli⁹ est omphacinũ τ melior gũma ipsius ẽ gũma siluestris q̃ mordicat linguã. si eni non mordicat liguaz nũc non ẽ ꝓficuũ in ipsa. Natura. Omphacinũ frigidũ est τ siccũ in ꝑmo. Ruffus ṽo in ipso dicit eẽ humiditatẽ τ oleũ de oliuis vltime maturis ẽ calidũ cõmensurate τ declinat ad hũiditatẽ. Qḋ si lauet est tẽperatũ in humiditate τ siccitate τ min⁹ calidũ: τ vnt oliue mature sunt calide τ earũ oleuz ad humiditatẽ declinat tpatã τ imature sũt frigide τ ligna τ folia earũ sũt frigida. Cũ aũt antiquat oleuz omphacinũ valde fit in nã olei de oliuis dulcibus. Operatiões τ ꝓpetates. Oẽs olei spẽs corpora ꝯfortant: motũ alleuiãt τ sũt extinctiue. Et oleũ qdẽ de oliuis siluestrib⁹ decoquitur in vase ereo donec coaguletur τ fit ꝓximũ virtuti licij. Et aqua de oliuis salitis fortior ẽ aqua oliuarũ in mũdificatiõe. Et oleum quidẽ sanis melius ẽ oleũ omphacinũ. olei vero antiqui acuitas nõ cõsequitur mordicationẽ. Et oliue quidẽ sunt ex eis que nutriũt parũper. Decoratio. Folia oliuarũ siluestrium bona sũt panaricijs τ ꝓhibẽt sudorẽ inuncta. oleũ de oliuis siluestribus ẽ sicut oleũ rosaceũ in plurimis intẽtionib⁹ τ conseruat capillos τ ꝓhibet velocitatem caniciei cum administrat omni die. Et folia qdez oliue decoquũtur in aqua acreste donec fiãt sicut mel τ liniutur super dentes corrosos τ euellit eos. Apostemata τ bothor. Et siluestres herisipilã formicam τ scere τ apata calida soluũt τ hũiditas currens a sanguis eaꝝ cum inflãmatur ꝯuenit scabiei τ ipetigini. Et fex olei ẽ medicamẽ apatũ calidoꝝ in glãdulis τ ꝓprie cũ folijs suis. Vulnera τ vlcera. Oleum de oliuis siluestrib⁹ expressum de imaturis: cõfert vlcerib⁹ humidis τ siccis τ scabiei. Et folia oliuarum siluestriũ herisipile vlcerib⁹ ambulatiuis τ frandulẽtis τ sordidis τ formice τ scere. τ cũ ꝑmiscet fex olei cũ cameleũta sanat scabiẽ ita ꝙ etiaz bestiarum scabiei conueniat ꝓprie in infusione lupinorum. Cum ex oliuis de aqua cõditis cum aqua τ sale fit emplastrum ad adustionem ignis nõ vesicatur. τ purgat vlcera sordida. Et gũma oliuarum siluestrium confert scabiei τ vlceribus τ impetigini: τ ponitur i emplastris vulnerum. Instrumẽta iuncturarũ. Aq̃ oliuarum salitarum clisterizatur ad sciaticaz. Et oleum ablutum ẽ conueniens doloribus neruorum: τ sciatice. Et oleum vetus confert podagricis cum liniũtur ex eo. Membra capitis. Oleũ oliuaꝝ siluestriũ ẽ sicut oleũ rosaceum in iuuamẽto suo sode. τ assumit succus siluestrium τ exsiccat τ fiunt ex eo trocisci τ reseruant ad curanduz fluxum auris. Et oleũ de oliuis siluestribus confert gingiue sanguinee colluẽdo os ex eo τ cõfirmat dentes motos τ gũma siluestrium confert dolori dentiũ corrosorum qñ implentur ea. Et oleum de scorpionibus ẽ ex sublimiorib⁹ medicinis dolori auriũ distillatuz: τ oliuarum siluestriũ folia bona sunt cula masticata. Mẽbra oculi. Fit collyriũ ex ãtiquo tenebrositati oculi: τ fex eius ponitur in medicinis oculi: et folia earum adusta ponũtur loco tutie oculo. Et gũma earuz antiqua confert panno τ albugini τ grossitudini eius τ grossitudini cornee: τ succus foliorũ earũ egressioni oculorum τ vlceribus cornee τ fluxibus. sed domestica sunt conuenientiora oculo q̃3 siluestria. τ gũma earum etiã abstergit oculum τ sordes vlcerũ ei⁹ τ abstergit aquã τ albuginẽ. Membra anhelit⁹ τ pectoris. Oliue nigre cũ flore suo sũt ex sũma vapoꝝ q fiũt asmati τ egritudinib⁹ pulmonis. Membra nutrimenti. Fex olei vtilis ẽ sup vẽtrẽ hydropisi: τ oliue qdẽ cũ dispositiõe sua sunt difficil' digestiõis. Et grosse earũ salite subleuãt appetitũ τ ꝯfortant stomachũ τ gnãnt hũorẽ stipticum. Et acetose magis receptibiles sũt digestionis q̃3 oẽs τ velocius: τ etiã oleũ omphacinũ bonum ẽ stomacho. Mẽbra expulsionis. Comedũtur cũ muri ante cibũ τ leniũt: τ assumũtur. ʒ. 9. cũ aq̃ calida aut aqua ordei τ soluũt: τ coquũtur cũ ruta ad dolorẽ vẽtris ꝑ̃gitiuũ τ vermes: τ cõferũt colice apostemose: τ fit ex eo clistere vlcerib⁹ anserit colice facte ex fece τ supponit succ⁹ earũ fluxui matricis τ fluxui sanguinis ei⁹: τ fit ex eis empl'm cũ farina ordei ad cursũ antiquũ. Et oleũ vetus preparatum cũ aqua acreste cõfert cũ ex eo fit clistere vlceribus ani intrinsecis τ simili͛ matricis. Et earum gũma ꝓuocat vtrũq3 τ extrahit fetũ. Venena. Cũ oleo τ aqua calida fiat nausea τ rumpit virtutez venenorum. Gũma oliuarum siluestrium numeratur inter medicinas mortiferas.

De olibano. Ca. dxxxv.

Libanũ quid ẽ. Notuz est. Et ꝑm qdẽ alterat cũ gũmi τ gũma pini: s3 olibanũ inflãmat. gũma ṽo pini fumat τ nõ iflãmat τ simil͛ omne adulteratũ nõ iflãmat. Et olibanũ qdẽ quoddã ẽ qḋ ẽ indũ ad viriditatẽ decliue: τ quoddã ẽ rotũdũ qḋ colligitur quadratũ: deinde concutitur in vase donec rotũdũ fiat τ volubile: τ hoc qñ inueterat fit rubeũ: τ de eo ẽ albũ leue humidum sicut mastix, quandoq3 vero ex olibano admistrant

in medicis minutā ⁊ cortex ⁊ fumꝯ ⁊ ptes arboris eꝯ
ocēs ⁊ proprie folia. Electio.. Melius ē mascu-
lū albū rotundū interius tenax ⁊ aureū cū frangit.
Natura. Cortices eius sūt exsiccatiui in secun-
do ⁊ sūt parū frigidiores olibano. Et olibanum ca
lidū ē in secūdo exsiccatiuū in pmo ⁊ cortex eius
exsiccatiuus est in termis secundi. Operationes
⁊ proprietates. Nō inest ei exsiccatio fortis neqꝫ
stipticitas nisi debilis ⁊ exsiccatio corticibus eius in
est: ⁊ in ipso quidē ē maturatio ⁊ nō ē in cortice eiꝯ
acuitas ⁊ neqꝫ corrodit carnē ⁊ retinet sanguinē. plu
rimus vero vsus eius adurit sanguinē ⁊ fumus eius
ē vehemētioris exsiccationis ⁊ stipticitatis. Quidā
aūt dixerūt rubeū ē magis abstersiuū albo: ⁊ virtꝯ
minuti ē debilior virtute olibani. Decoratio.
Ponit cū melle super panaritiū ⁊ delet ipsū ⁊ eius
cortices sunt boni vestigijs vlcerū ⁊ cōfert cū aceto
⁊ oleo liniti dolori qui noiatur cōpositꝯ ⁊ ē dolor
ex quo ꝑueniūt i corpore sicut veruce cū quadam
re que ē ambulatio sicut formice. Aposte. ⁊ bo.
Cū chimolea ⁊ oleo rosaceo ponit super apostema
ta calida in mām̄illis ⁊ ingredit in emplastris remo
uētibus apostemata viscerū. Vulnera ⁊ ulcera.
Cōsolidat valde ⁊ ꝓprie vulnera recētia ⁊ ꝓhibet
fraudulēta dilatari ⁊ super impetiginē pōitur cū adi
pe anatis: ⁊ cū adipe porci sup vulnera ostracata: ⁊
super fissuras frigoris ⁊ est cōueniēs vlceribꝯ factis
ex adustione. Membra capitis. Confert sēlui
⁊ cōfortat ipsū ⁊ quidā hoium sunt quibus preci-
pitur ut ex infusione eius ieiuni assuete in potu su-
māt sꝫ eius plurimus vsus facit soda ⁊ lauat ex eo
caput ⁊ quādoqꝫ miscet cū nitro ⁊ mūdificat furfu
res ⁊ exsiccat vlcera eius ⁊ distillat in aurē doloro-
sā cū vino. ⁊ qñ pmiscet cū oleo aut pice aut vino d
vuis passis cōfert ꝯtritioni circuitus auris linituꝫ ⁊
abscidit fluxū sanguinis narū ⁊ eū qui ē ex velāie
⁊ ē ex medicinis ꝯferētibꝯ ꝯtritioni auris. Mem
bra oculi. Consolidat vlcera oculi ⁊ replet ea et
maturat apata antiqua in eo. ⁊ iterū fumus eiꝯ con
fert apati calido ⁊ abscindit cursū humiditatū que
sunt in oculo ⁊ ꝯsolidat vlcera mala ⁊ ꝓhibet cā
cruꝫ in oculo Membra anhe. ⁊ pec. Quādo
pmiscetur cū chimolea ⁊ oleo rasaceo ꝓhibet apo
stemata calida que accidūt in mām̄illis mulieruꝫ ⁊
ingreditur in medicamētis canne pulmonis.
Mēbra nutri. Retinet vomitū. Et cortices eius
ꝯfortant stomachū ⁊ strigūt eū ⁊ ē magis calefaciēs
stōm ⁊ in digestione magis iuuās ⁊ cortices magis
colligūt stōm mollificatū. Mēbra expulsionis.
Retinet fluxū ventris cū sanguie ⁊ fluxū sanguinis
ex matrice ⁊ ano. Et cōfert dysenterie ⁊ ꝓhibet ex-
pansionē vlcerū malignorum in ano cū ex eo fit li
ciniū. Febres. Confert febribus antiquis phle
gmaticis si eius vsus cū vino plurimus sit interficit
⁊ similiter cum aceto.

De origano. C.dxxxvi.

Riganū quid est. ē in potentia sicut hasce
⁊ sirupus eius ē sicut sirupus alhasce.

Electio. Qd fortius existit siluestre ē. Natura
Est calidum ⁊ siccū in secūdo. Ope. ⁊ ꝓprieta
tes. Est resolutiuū carminatiuū subtiliatiuū ⁊ est
vehementis abstersionis ⁊ in ipso ē acuitas ⁊ illud
ꝓpter illud quod ē in ipso de virtute adurēte.
Decoratio. Est bonū concauationi dentiū.
Instrumenta iuncturarum. Confert doloribus
vtriusqꝫ anche. Membra ca. Masticatur ⁊ se
dat dolorem dentis ⁊ sanat ingiuā fluxam propt
virtutē suā adurentē. Membra anhelitus ⁊ pec.
Oleū eius confert pectori ⁊ pulmoni. Mem
bra nutrimēti. Confert epati ⁊ stomacho. Mē
bra expulsionis. Prouocat vtrūqꝫ ⁊ extrahit ver
mes ⁊ ascarides.

De ossibus. C.dxxxvij.

Ossa. Operationes ⁊ ꝓprietates. Ossa
adusta sunt exsiccatiua resolutiua. Deco
ratio. Dicit ꝙ calcaneus porci quando
ex eo fit linimētū super albaras confert. Instru.
iunc. Dicit ꝙ ossa hois cōferunt i potu data do
lori iuncturarū. Mēbra ca. Dicit ꝙ hois os
sa in potu dantur ad epilepsiā. Inquit Galie. Fuit
hō qui secrete dabat hoc in potu ⁊ auferebat eoruꝫ
epilepsia ⁊ est existimatio illius hominis. Mem.
nutri. Dicitur ꝙ calcaneus hirci cū oxymelle au
fert splenē. Mēbra expul. Dicitur ꝙ calcaneꝯ
hircinus excitat coitum ⁊ crura vaccina adusta ab
scindunt fluxum sanguinis ⁊ solutiōem ventris.

De ostraco. C.dxxxviij.

Stracū. Operationes ⁊ ꝓprietates.
Caro ostraci siluestris cū terit ⁊ linit ex ea
corpꝯ desiccat fortiter ⁊ ꝙ de ostraco pur
pureo adustū ē virtutē habet carminatiuā absters-
uam ⁊ virtus eius ē virtus ardēs cito ⁊ in toto ipsi
us est attractio eoꝝ que carni infixa sunt ⁊ ossiū qñ
administrat cū dispositione sua. Decoratio.
Omnes tunice ostraci ⁊ cortices ipsiꝯ cū adurunt
abstergunt morpheā ⁊ similiter ostracū cū disposi-
tione sua extrahit ascellas magnas carni infixas.
Et ostracū purpureū cū decoquit cū oleo ⁊ inungū
tur capilli ex eo retinet casum eoꝝ. Apostema. ⁊
bothor. Viscositas limaciarū que noiatur virus
earū cū olibano ⁊ aloe ⁊ myrrha cōquassata donec
fiat in spissitudine mellis exsiccat apata accidentia
in radice auris: ⁊ si inuenit humiditatē ꝓfundā in
ea extrahit eā ⁊ sanatur ab ea. Vulnera ⁊ vlcera.
Quod de ostraco purpureo adustū est abstergit vl
cera ⁊ cōsolidat ea ⁊ mūdificat ea ⁊ qd de eo adustū
est cū sale cōfert adustioni ignis puluerizatū desup
⁊ dimissū donec exsiccetur ⁊ totū qd adustum ē de
ostraco confert scabiei. Et ostracū quidē cuꝫ carne
sua confert vulneribus ⁊ ꝓprie illis que sunt super
neruos contritū cū ture ⁊ myrrha ⁊ positū super ea
⁊ similiter cū puluere molēdini. Et Galienus qdeꝫ
expertus ē limacias sicut sunt. Instrumē. iunctu.
Sedat dolorē colice podagre ⁊ apostematū eius ⁊
fit emplastrū ex eo sicut ē super oīa apostemata iun
cturarum. Membra capitis. Quod adustum

ē de ostraco purpureo abstergit dentes ⁊ precipue
qđ aduritur cū sale: ꝙ si ostracū terat̄ sicut ē cū ace-
to abscindit fluxū sanguinis nariū. Membra ocu
li. Quādo abluit̄ quod adustū ē de omni ostra-
co cū carne sua ⁊ ponit̄ in alcofol delet grossitudiē
palpebrarū ⁊ albuginē in oculo ⁊ pānū. ⁊ quando
aduritur caro eius qđ noiat̄ latalis antiqui ⁊ misce
tur cū alkitraꝫ ⁊ teritur ⁊ distillat̄ super palpebram
nō ꝑmitit pilos nasci, ⁊ viscositas que ē super illud
quod silueſtre ē facit coherere pilos ꝑmutatos sup
palpebras. Et viscositas limaciarū que; d: cta ē aū
cū ex ea linitur frons prohibet materias ad ocu-
lū effusas ⁊ facit pilos etiā adherere super palpebrā
Membra nutri. Caro ostraci qđ noiatur carufis
ē bona stō ⁊ carnes ostracoꝝ nō decocte aqua neq̄
assate sedant dolorē stomachi. Ostracū purpureū
qn̄ bibitur cū aceto extenuat splenē: ⁊ quādo fit em
plastrū ad hydropisim ex ostraco nō sepetur donec
minoret eā: ⁊ oꝫ ut dimittat̄ donec cadat p se ⁊ ostra-
cū silueſtre ē fortius in illo ꝑpter vehemētiā exsicca
tionis. Membra expulsionis. Caro purpurei
nō lenit naturā ⁊ caro ostraci noiati sentalis cū est
recēs lenit ventrē ⁊ proprie ius eius ⁊ similiter ius ꝑ
uoꝝ ostracoꝝ. ⁊ quando matricis prefocationē ha
bētes ex ostraco suffumigantur purpureo iuuātur
⁊ hoc suffumigatū extrahit secūdinā. Et suffumiga
tio eius quod ē aromatici odoris ⁊ albelili ⁊ persici
qđ est sup littora etiā cōfert in prefocatione matricis
⁊ excitat epilepticos etiā ⁊ i ipso ē castoreitas i odo
re. Et ostracū ꝓuocat menstrua suppositū. Inquit
⁊ illud qđ nominat̄ caugilel ē abstersiuū cū adurit̄
sicut ē. ⁊ permixtū cū cinere gallarū viridium ⁊ pi
pere albo confert vlceribus accidētibꝰ in intestinis
dū recētia remanent ⁊ nō putrefiunt magnifice. Et
pondus quidē cineris ostraci sit quattuor ꝑtes ⁊ gal
laruꝫ due ⁊ pipere ꝑs. i. pulverizetur super cibum
⁊ in vino detur ad potandū. Venena. Confert
caro eius morsui canis rabiosi.

De ordeo. C.dxxxix.

Rdeū quid ē. Est notū. ⁊ siligo ē species si
ne cortice: ⁊ eius operatio ē ꝓpinqua ope
rationi ipsius. Natura. Est frigidū ⁊ siccū in ꝑ-
mo. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipso est ab
stersio ⁊ eius nutrimētū minus ē nutrimēto tritici.
Et aqua ordei ē nutribilior saiuch ipsius. Et ābo
frangūt acuitatē humoꝝ ⁊ aqua ordei alselech ē hu-
midior. Et ois aqua ordei inflatiua. Decoratio.
Super pānū administrat̄ de eo epithima calidum
Aposte. ⁊ bothor. Fit ex eo decocto cū aqua si
cut sorbitiōes cū pice ⁊ colophonia emplastrū sup
apostemata dura ⁊ solo ⁊ cū furfure suo sup apata
calida. Vulnera ⁊ vlcera. Qn̄ fit; linimētum ex
eo cū aceto forti ⁊ ponit̄ more emplastri super scabi
em vlceratā sanat eā. Instrumēta iūcturarū. Fit
ex eo ēplastrū cū cydonijs ⁊ aceto sup podagrā et
ꝓhibet fluxū humiditatū ad iuncturas. Mem
bra anhelitus ⁊ pec. Aqua eiꝰ ꝯfert egritudibus
pectoris ⁊ qn̄ bibit̄ cū seie feniculi; facit; abundare
lac ⁊ fit emplm̄ ex faria eius ⁊ mellloto ⁊ cortice ꝑ
paueris ad dolorē lateris ⁊ aqua eiꝰ ē mala stō:
Mē. expul. Eius sauich retinet vētrē ⁊ similiter
decoctio sauich eius ⁊ furfur eius ꝓuocāt vrinam
sed aqua furfuris tritici quādo bibit̄ est vehemētio
ris ꝓuocationis. Febres. Aqua eius ē infrigi-
datiua humectatiua febriū: in calis quidē pura ⁊ i
frigidis cū apio ⁊ feniculo. Et dat̄ in potu etiā illđ
qđ coctū ē cū ficubꝰ ꝑmixtū cū mellicrato ad febres
phlegmaticas.

De ohalmarā. C.dxl.

Halmarā qđ ē. Est scechelabrā alhūei:
Nā. Inquit filius meiaugue i ipo ē cali
ditas ⁊ siccū i scđo. Et ples hoium dicūt
ꝙ ē frmicū eiꝰ caliditate calefactꝰ ñ ledat̄ sꝫ iudiciū
frigoris eiꝰ ē i primo: sꝫ qđ verius ē ē ꝙ virtus eius
ē ꝯposita ex caliditate cū frigiditate ⁊ poss̄ ē ut sit fri
giditas in ipso vincēs. Opera. ⁊ ꝓp. Cōfert ca
lefactis ⁊ proprie qn̄ morat̄ sup ipm aqua rof.
Vulnera ⁊ ulcera. Fit ex eo emplastrū adustioni.
Membra ca. Confert valde ad cola alhumeimi
⁊ aperit opilationes cerebri. Mēbra expul. Alu
meimi datur in potu semē frixum ad fluxū ventris
antiquū cū oleo rosaceo ⁊ aqua frigida.

Capitulū de littera. P.

De prunis. C.dxli.

Runa quid sunt. Nota sūt. Electio
Illa que habent colorē palee sūt forti
ora nigris. Et citrina fortiora rubeis
⁊ alba sunt magis grauia parue solutionis: Et ar
mena sunt meliora oibus ⁊ vehemētiꝰ soluentia ⁊
meliora sūt magna pinguia. Natura. Frigida
sunt in principio secūdi humida in fine tertij. Ope
ra. ⁊ propri. Eius gūma ē subtiliatiua incisiua ⁊ glu
tinatiua ⁊ in damascēis ē ꝯstrictio ⁊ stipticitas apđ
Dia. nō apud Gal. ⁊ in crudis que nō sūt matura
⁊ stipticitas ⁊ eoꝝ nutrimētū ē paucū. Comedant̄
aūt ante cibū ⁊ bibat qui humectatꝰ ē postea aquā
mellis ⁊ vinū de passis. Vulner. ⁊ vlcera. Eius
gūma consolidat vlcera ⁊ cū aceto abscindit impe-
tiginē ⁊ proprie si fuerit cū ea mel aut zuccarum et
precipue in pueris. Membra capitis. Cū ex fo
lijs prunorum collauitur os ꝓhibet fluxum fieri ad
vtrāq̄ amigdalam ⁊ vuā. Membra oculi. Eiꝰ
gūma confortat visum cum fit ex eo collyrium.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Muza ex eis se
dant inflāmationē cordis. Membra nutrimenti
Que dulcia sunt ex eis mollificāt stomachū humi
ditate ⁊ infrigidant eū ⁊ penitus nō sunt ei cōuenie
tia: muza vero ex eis fortius resistunt cholere q̄ꝫ il-
la. Membra expulsionis. Que ex eis sunt dul
cia vehementius soluendo educūt cholerā ⁊ humi
da etiam sunt vehemētioris solutiōis q̄ꝫ sicca ⁊ eoꝝ
solutio fit ꝓpter viscositatem eoꝝ. Damascena autē
stringunt ventrem ſm quosdam: ⁊ silueſtribus cuꝫ
nōdum sunt decocta valde est stipticitas ab omni-
bus cōcessa. Inquit Galie. Errauit Dia. in verbis
suis cum dixit damascena constringunt imo soluūt
⁊ gūma eoꝝ frangit lapidem vesice ⁊ eoꝝ aqua pro

nocat menstrua ꝛ quãto plus sũt minora tanto pl⁹
est eoꝝ solutio minor. De psilio. Capit. d. xlij.

Siliũ quid est. ẽ duoꝝ coloꝝ hyemale ꝛ
estiuuz ꝛ potio cuiuslibet illoꝝ sit pondus
.ʒ.ij. Electio. Melius est illud quod ẽ
magis grossum quod submergitur in aqua. Na-
tura. Est frigidũ ꝛ humidum in secũdo. Opera-
tiones ꝛ ꝓprietates. Quod ex eo frixum ẽ inuo-
lutum in oleo rosacco stipticum est ꝛ sedat dolores
more emplastri suppositum cum aceto. Aposte-
mata ꝛ bothor. Administraꝰ conquassatũ cũ ace-
to sup apostemata calida ꝛ formicã ꝛ herisipilam ꝛ
ꝓprie que sunt sub aure ꝛ sunt phlatica. Instru-
menta iuncturaꝝ. Fit ex eo emplastꝝ torsioni ner-
uoꝝ ꝛ ipoꝝ spasmo ꝛ podagre ꝛ doloribus iunctu-
raꝝ calidis cum aceto ꝛ oleo roſ. Membra capi-
tis. Qui ex eo supponit suo capiti emplastꝝ con-
fert soda eius calide. Membra anhelitus ꝛ pecto-
ris. Lenit pectus. Membra nutrimenti. Ei⁹
mucilago cum oleo rosaceo confert siti vehementi
cholerice. Membra expulsionis. Eius qd frixũ
est pondus .ʒ.ij. inuolutum in oleo rosaceo strigit ꝛ
cõfert dysenterie ꝛ ꝓprie infantiũ ꝛ quod ex eo mu-
cilaginosum est ꝛ ipa mucilago eius cum oleo vio-
laceo soluũt. Febres. Bibatur ꝛ tunc sedabit in-
flãmationem febrium acutaꝝ

De portulaca. Capitulum. d. xliij.

Ortulaca quid est. Nota est. Electio.
Succus eius est illud quod in ea ẽ magis
vltime operationis. Natura. Frigida
est in tertio humida in fine scdi. Operationes ꝛ ꝓ-
prietates. In ea est stipticitas ꝛ prohibet fluxum
sãguinis ꝛ fluxus antiquos ꝛ ipius nutrimentuz est
paruuz illaudabile ꝛ est resistẽs chole valde. De-
coratio. Ex ea fricanꝰ verruce ꝛ eradicat eas ꝓprie-
tate sua non qualitate. Apostemata ꝛ ꝛ bothor.
Fit ex ea ẽplz apatib⁹ calis in qb⁹ timeꝰ putrefactio ꝛ
herisipila. Membra capitis. Cõfert bothor in
capite abluto ex ea capite cõmixta cuz vino ꝛ delet
stuporem dentiuz ꝓpterea ꝙ lenit asperitatẽ ꝛ sedat
soda calidã pulsatiuaz. Membra oculi. Confert
opthalmie ꝛ ingrediꝰ in alcofol ꝛ nimius vsus eius
facit accidere damnũ in oculo. Membra anheli-
tus ꝛ pectoris. Eius succus ꝓhibz fluxũ sãguinis
ꝓpter virtutem suam ponticã. Membra nutrimẽ-
ti. Cõfert iflãmationi stomachi bibita ꝛ more em-
plastri supposita ꝛ confert epati inflãmato ꝛ ꝓhibet
vomitũ cholicũ ꝛ debilitat appetitũ. Mẽbra expul-
sio. Fit ex ea clistẽ dysẽterie itestinoꝝ ꝛ soloni colice
ꝛ cõfert doloib⁹ renũ ꝛ vesice ꝛ vlcerib⁹ eoꝝ ꝛ ab-
scidit ſm plim desideriũ coit⁹. ꝛ existiauit fili⁹ mesã-
gue ꝙ augmẽtũ faci coitu. ꝛ vi ꝙ sit illd i ꝯplone ca-
lida ꝛ sicca i ipa retinz fluxũ mẽstruoꝝ ꝛ cõfert vlce-
rib⁹ mricis ꝛ ꝓfert aq eius hemoroidib⁹ sãguinis
ꝛ eius succus extrahit ascarides. Et si asseꝰ portula-
ca ꝛ comedaꝰ abscidit solonem. Febres. Con-
fert febribus acutis.

De polypodio. Capitulum. d. xliiij.

Olipodiũ qd ẽ. Est lignũ cinericiũ nodo-
sũ declinãs ad rubedinẽ ꝛ nigredinẽ parũ
per minutos hñs ramos sicut vnius plimo-
rũ pedũ. Et i sapore ipius ẽ dulcedo cũ stipticitate.
Dixerũt qdã ꝙ nasciꝰ sup arborẽ i nemore ꝛ dixerũt
ꝙ nasciꝰ sup lapidẽ. Electio. Melius ex eo ẽ ꝙ
ẽ fisticũ interius grossũ sicut ãnularis ꝛ declinãs ad
rubedinẽ ꝛ citrinitatẽ solidũ recẽs in quo ẽ amaritu-
do occulta ꝛ bonus sapor cũ põticitate ꝛ in eius sa-
pore ẽ sapor gariofil. Natura. Calm ẽ in scdo sic-
cũ i 3⁰ vltimũ i exsiccatõe. Opatões ꝛ ꝓpe. Est
resolutiuũ vẽtositatũ ꝛ hũiditatũ. Instru. iunctu.
Emplz factũ ex eo ꝯfert torsioni neruoꝝ. Mẽ-
bra expulsio. Soluẽdo educit mẽiam sine pũctio-
ne ꝛ soluit flegma ꝛ chimũ aquosũ ꝛ decoqꝰ in iure
galloꝝ ꝛ iure pisciũ ꝓpẽ colicã aut in iure oleꝝ. Si
ergo ipgiꝰ radix eius sup aquã alkaratin ꝛ bibiꝰ sol-
uit cholerã ꝛ phlã. Et potio qdez eius sit. vi. kermet
kermet eni est. vi. kerates imo sit vsqz ad. ij. ʒ. Et oz
ut bibaꝰ cũ sirupo de melle mixto cũ aqua ꝛ ante ip-
sũ aliquid de tharachis in decoctione vsqz ad iiij. ℈
Permutatio. Loco eius põiꝰ epithymium ꝛ medi-
um ponderis ipsius de sale indo.

De papyro. Capitulũ. d. xlv.

Apyrus qd ẽ. Et ex ipa quidẽ sũt charte ꝛ
ipa qd i potẽtia ẽ charta ꝛ qd ex ea adustũ
ẽ vehemẽtioris ẽ exsiccationis. Natura.
Est frigida ꝛ sicca. Operationes ꝛ ꝓpetates. Cõfert
fluxui sãguinis ꝛ ꝓhibet eũ ipsius cinis. Vulnera
ꝛ vlcera. Puluerizaꝰ sup vlcera recẽtia ꝛ consoli-
dat ea: qñqz vero infundiꝰ in aceto ꝛ exsiccaꝰ ꝛ intro-
mittiꝰ fistulis oibus ꝛ vlcerib⁹ ãbulatis ꝛ vulnerib⁹.
Membra capitis. Eius cinis confert corrosioni
oris. Membra an. ꝛ pecto. Ei⁹ cinis retinet spu-
tũ sanguinis. Membra expulsionis. Sumaꝰ ꝛ
inuoluaꝰ limo ꝛ dimittaꝰ donec exsiccetꝰ. deiñ ponaꝰ
sup hemorroidas ꝛ confert eis.

De polio. Capitulum. d. xlvi.

Oliũ qd est. Est species de sceha in qua ẽ ca-
liditas ꝛ acuitas pauca. ꝛ qd ex eo min⁹ est
ẽ acuti⁹ ꝛ amari⁹ ꝛ sũt in eo thyrsi ꝛ flores
ꝛ ipz ẽ pilosũ albũ decline ad citrinitatẽ vsqz ad mẽ-
surã palmi plenũ seie: ꝛ ei⁹ caput ẽ sic spera i quo sũt
sic pili albi grauis odoris cũ qdã aromaticitate. ma-
ius ãt ẽ debili⁹ qd ẽt ẽ amaꝝ ꝛ in ipo ẽ acuitas qdaz
ꝛ mõtanũ ẽ min⁹. Natura. Minus est calm in
3⁰ siccũ i scdo: et maius est calidũ et siccum in scdo.
Operationes ꝛ ꝓprietates. Est aperitiuũ subti-
liatiuũ ꝛ ꝓprie min⁹ ẽ ad aperiẽ. opilatões intrinse-
cas. Vulnera ꝛ vlcera. Consolidat quod ex eo
viride est plagas recentes ꝛ proprie maius: ꝛ quod
ex eo est siccum vlcera fraudulenta precipue minus
siccum. Membra capitis. Facit soda capitis.
Membra nutrimenti. Ipsum cum aceto est epi-
thima conueniens apostematibus splenis ꝛ duri-
tiei ipius ꝛ nocet stomacho ꝛ confert ictericie nigre
ꝛ ꝓpe decoctio eius qd ex ipso maius est ꝛ confert
hydropisi ꝛ ẽ vlt malũ sto. Mẽbra capitis. Pro-

uocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ soluit ventrē ⁊ ↄfert asca-
ridib⁹. Febres. Confert febribus antiquis.
Venena. Cōfert puncture scorpionis ⁊ decoctū ma
toris morsui omniū venenosoꝝ omniū et eo suffumi
gatur ⁊ sternit ⁊ fugat venenosa minora. Permuta
tio. Loco eius ponūt in extractione vmiū ⁊ puo
catione vrine ⁊ mēstruoꝝ pondus eq̄le d lignis gra
nati viridib⁹ ⁊ tertie due pōderis ipsius de corticib⁹
lignorum casie lignee:

De pellibus. Capitulum. dxlvij.

Pelles. Electio. Meliores ex eis sunt
pelles lactētiū ꝓpter humiditatem ipoꝝ.
Nutrimētuz eaꝝ est puū viscosum ⁊ ꝓpin
quū est in viscositate ex dispositionibus suis nutrimē
to pedū: ⁊ rasera qdē pellis capne cū ponit sup cur-
sū sāguinis retinet eū. Decora. Pell vipē adusta ⁊
linita sup alopitiaz cōfert. Apata ⁊ bo. Dicit q
pellis equi q̄ est in aqua cū ponit sup bothor infri-
gidat ipm. Vulnera ⁊ vlcera. Ponit cinis pel
lis mulaꝝ ⁊ silium sup adustionē ignis ⁊ vlcera cali-
da cū non sūt cū apostemate ⁊ est medicamē excori
ationi pedū ex calciamento ⁊ coxaꝝ ⁊ fistulis. ⁊ pell
recens ouis sup pcussionem ponit in hora ⁊ ꝓhibz
nocumentū ex ea ⁊ est ↄueniens vlcerib⁹ fraudulen
tis ⁊ scabiei ⁊ pruritui. Membra nutrimenti.
Pellis intrinseca que est in stomachis auiū ⁊ in
gutture eaꝝ p̄cipue galloꝝ qn̄ siccat ⁊ terit ⁊ bibitur
cū vino confert dolori stomachi. Venena. Dicit
qd recens pellis calida capre quando ponitur sup
morsum vipere attrahit venenum.

De pice. Capitulum. dxlviij.

Pix qd est. Est duaꝝ specieꝝ: vna ē marina
nigra liquida q̄ ponit in emplis ⁊ est de ge
nere picis: ⁊ alia est montana siluestris: ⁊ sil
uestris alia ē liquida ⁊ est ex arbore aliembut ⁊ mo
dis alijs pini: in p̄ma vero est species humida deinde
desiccat cū decoctione. ⁊ plim qdez ipsius est ex iem
but ⁊ est arbor cadim korosc. Oleuz vero picis pro-
ximū est alchyrā. Et eius oleū fit ut distilletur ius
humidū vbi decoquit vt desiccet aut suspēdat super
ipm lana ⁊ madefiat ex vapore eius ⁊ cū madefacta
fuerit exprimat in vase alio. Cum aūt sit possibile ut
distillet in cucurbita ⁊ alembico melius q̄ȝ illo mo-
do ⁊ magis seruatur illud qd sublimat. Operatō
nes ⁊ ꝓprietates. Est maturatiua humoꝝ grosso-
rū abstersiua calefactiua: ⁊ humida est vehementius
maturatiua ⁊ sicca fortius est desiccatiua ⁊ ponitur i
emplastris. Decoratio. Extirpat albedinē ūguis
⁊ extrahit sanguinem ad membra ⁊ impinguat ea:
ꝓprie cum iteratur eius adherentia ⁊ emulsio subi-
to cū violentia ⁊ linit sup fixuras pedū ⁊ reliquoruz
membroꝝ ut sanat eas. Et emplastꝝ factum ex ea fa
cit nasci pilos in alopitia. Apostemata ⁊ bothor.
Lenit apata dura ⁊ ꝓprie hūida ⁊ admistrat cū fa-
rina ordei sup scrofulas: ⁊ ꝓhibet cū pmiscet sulfuri
aut cortici arboris aliembut ambulationem formice
⁊ ꝓhibet exituras glandulaꝝ omniū. Vulnera et
vlcera. Delet impetiginez ⁊ generat carnez in vul
neribus profundis ꝓprie cū puluere turis ⁊ cū mel
le ⁊ mūdificat vlcera corruptaꝝ hūiditatū ⁊ sicca in
hoc ⁊ in vulneribus ē vehemētioris exsiccationis.
Instrumenta iūcturaꝝ. Cōfert apatibus in la-
certis. Membra capitis. Sicca ⁊ humida bo-
na est vlcerib⁹ capitis. Membra oculi. Fumus
picis bonū efficit marginē ⁊ facit oriri pilos palpe-
braruz ⁊ ꝓhibet lachrymas eius ⁊ implet vlcera in
oculo ⁊ confortat visuz. Membra anhelitus ⁊ pe
ctoris. Cōfert tussi frigide ⁊ sicce ⁊ ꝓprie cum ami
gdalis ⁊ zuccaro i ptisi ⁊ peripneumonia ⁊ fac̄ spu-
tum facilē ⁊ maturat ⁊ similit cū oleo amigdalino ē
eius maturatio plurima. Sola vero cum est tunc
eius mundificatio est minor maturatione eius ⁊ cū
zuccaro est econtra. Et ꝓhibet sputum sanguinis
⁊ ꝓhibet sputū saniei cū lambit ex ea quātitas. ℥. et
.ʒ. cū melle. Ex pice aūt humida qn̄ linit palatum ē
vtilis p̄focationi. Membra expulsionis. Le-
nificatiua est ⁊ plimus vsus eius soluit ⁊ fit ex ea ene
ma ad apostemata calida ⁊ duris in intestinis ⁊ ma
trice ⁊ testicul. Et ponit in medicinis vulneꝝ orificij
vesice. Et qn̄ linit pix super fixuras ani sanat eas.
Venena. Resistit venenis ⁊ confert cum linitur
super morsum vipere.

De porro. Capitulum. d.xlix.

Porrum quid est. Porri aliud est scemiū et
aliud est nabathiū. ⁊ aliud est qd dicit por
rū siluestre. Et est illud qd est int poꝝ ⁊ al-
leuz qd est melius in medicina quā in cibo sz naba-
thiū magis ingreditur in curationib⁹ quā scemiuz.
Natura. Nabathiū est calidum in tertio siccuz
in scdo. Et siluestre est calidius ⁊ siccius ⁊ ꝓpt il-
lud est deteri⁹. Decoratio. Scemiū cū sumach
confert verrucis. Apostemata ⁊ bothor. Sce-
miuz cū sumach delet assere. Vulnera ⁊ vlcera.
Scemiū cum sale cōfert vlceribus fraudulētis. Et
qd ex eo est siluestre vlcerat corpus. Membra ca-
pitis. Abscindit fluxum sanguinis ex naribus et
suffumigatur ex semine eius cum alchitran dens in
quo est vermis ⁊ interficit vermē ⁊ eijcit illū ⁊ ipsius
comestio facit soda ⁊ fac̄ imaginari ⁊ vidē sōnia ma
la ⁊ ipius cin is cum oleo rosaceo ⁊ aceto vini ē con
ueniēs auri dolorose. Et ē ex eis que corrumpūt gi-
giuam ⁊ dentes ⁊ findit eos ⁊ proprie scemium.
Membra oculi. Nocet visui. Membra anhe-
litus ⁊ pectoris. Cum aqua ordei con fert asmati
facto ex materia grossa ⁊ ꝓprie nabathium ⁊ ꝓpe
cuz melle ⁊ confert ad apostemata pulmonis ⁊ ma
turat ea ⁊ datur ex semine eius. ʒ. cum equali pōde
re sui de granis myrti ad sputum sanguinis.
Membra nutrimenti. Est malum stomacho ⁊ sil
uestre est deterius domestico quoniam est amarius
⁊ acutius ⁊ magis mordicatiuuz ipo: ⁊ porrum qd
totum est inflatiuū, oportet ergo ut elixetur in dua-
bus aquis quia alleuiatur inflatio ⁊ nocumentum
ipius. Ruffus vo dixit quod ipsum abscindit eru
ctuationem acetosam ⁊ est vniuersaliter tarde dige-
stionis. Membra expulsionis. Prouocat

vrinam ⁊ menstrua proprie nabathium ⁊ silvestre. ⁊ nocent ambo vesice ⁊ renibus vlceratis: ⁊ cōfert hemorroidibus quod ex eo elixum est comestuz ⁊ more emplastri superpositum ⁊ cōmouet coitum ⁊ similiter eius semē torrefactū cuz granis myrthi ad tenasmō ⁊ sanguinē ani: ⁊ sedet in decoctōe folioꝝ ei⁹ cū aqua ⁊ cōfert coartatōi matricis ⁊ duritiei que ē in ipa. decoctio radicis eius cū ilsidebeget cum oleo de cartamo aut oleo amigdalino aut sisamino confert colice ⁊ eius succus siccus est ex sūma coꝝ q̄ soluūt sanguinē. Venena. Succ⁹ eius cū mellicrato est conueniēs morsibus.

De piris. Capitulum.dl.

Pira quid sūt. In ipis sunt terreitas ⁊ aq̄itas: ⁊ in nostra q̄dez terra est spēs que dicit̄ scenabrud ⁊ habet magnaz capacitatē ⁊ est vehementis rotunditatis ⁊ subtil' corticis boni coloris q̄si puū ⁊ q̄si ipz sit aq̄ zuccari coagulata cōgelata plim: sed non propter spissitudinem sub e boni odoris valde. quod cum ab arbore sira cadit sup terram destruit̄ ⁊ ista sunt in quibus non est nocumentum de spēbus piroꝝ. Natura. Pira que nominant̄ semina sunt frigida in primo sicca in secundo senabrud vero tpate hūida. Operationes ⁊ pprietates. Omnes spēs eius sunt stiptice intrantes i emplastris retentionis materieꝝ. Et quādoq3 abstergunt parūper ⁊ coꝝ humor est plurim⁹ ⁊ laudabilior humore pomoꝝ scd̄m quod dixit ruffus. Ea aūt que dicta sunt senabrud in terra corasceni absq3 alijs sunt leuitiua nature ⁊ boni chimi valde: Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidāt vulnera p̄pe siluestria exsiccata. Membra nutrimēti. Sunt p̄parātia stomachū ⁊ abscidūt tussim ⁊ sedant colicam.

Membra expulsionis. Constringūt ventrem p̄pe que sunt exsiccata ⁊ in piris q̄dem est pprietas faciendi euenire colicam quia oportet ut bibat̄ post ipa hydromel cū spēbus que sūt ut pip ⁊ cinnamomuz ⁊ his similia. ⁊ coꝝ rob confert fluxui ventris cholerico. Venena. Cinis spēi coꝝ vehementis stipticitatis ⁊ tarde maturationis est cura fungoruz mortificantiū. Et quādo coquūtur isti fungi cū piris minorat̄ nocumentum ipoꝝ.

De pedibus. Capitulum.d.li.

Pedes. Operationes ⁊ pprietates. Generat hūorē viscosū non grossuz sz ipe ē laudabil' ⁊ paucaꝝ supfluitatū. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert tussi calide proprie cum pultibus ordei. Membra nutrimenti. Boni sunt digestionis boni chimi viscosi non grossi. Et significatio bonitatis digestionis coꝝ ē velocitas inflationis ipoꝝ et dissolutōis in decoctōe. verū coꝝ nutrimentum non est multū. Membra expulsionis. Soluūt cum viscositate que est in eis.

De palma.
Capitulum.d.lij.

Palma quid est. Est arbor dactiloꝝ nota et omnes ptes ei⁹ sūt stiptice ⁊ fructus dactiloꝝ iam p̄teriȷt. De petroleo. Capitu.d.liij.

Petroleum quid est. Albū note spetiei est et nigꝝ est colamentū picis babylonice ⁊ reliquaꝝ. Natura. Calidū est ⁊ siccuz vsque ad quartum. Operationes ⁊ pprietates. Est illud ⁊ pprie albū resolutiuuz liquefactiuuz aperitiuū opilationum. Instrumenta iūcturaꝝ. Confert doloribus anchaꝝ ambaꝝ ⁊ doloribus iūcturarū ⁊ pprie albū. Membra capitis. Petroleū variū cōfert doloribus auris frigidis. Membra oculi. Confert albugini oculi ⁊ aque descēdenti ⁊ nigꝝ ex eo etiam. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asmati ⁊ tussi antiq̄. bibit̄ eniz paꝝ ex eo cū aqua calida. Membra expulsionis. Sedat dolorez ventris pūgitiuuz ⁊ vētositates. Et qn̄ fit ex eo linimentum interficit vmes ⁊ pprie nigꝝ. ⁊ comedere pōdus. ʒ.i. de eo frāgit vētositatē vesice ⁊ frigus matricis. Venena. Cōfert pūcture epithymatuz.

De penthaphilone. Capi.d.liiij.

Penthaphilon quid est. Est nominat⁹ quinq3 folia. Operationes ⁊ pprietates. Est fortis exsiccationis sine acuitate ⁊ adustione ⁊ mordicatione. ⁊ fit ex eo emplm̄ ad fluxuz ⁊ sedat ipm. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex eo emplz ad dubellet ⁊ scrofulas ⁊ durities phlaticas ⁊ panaricios. Venena ⁊ vlcera. Decoratio radicis ei⁹ valet ad vlcera ambulatiua ⁊ qd̄ de eo decoctū est cum aceto ad formicā. ⁊ confert in herisipila ⁊ panaricijs ⁊ scabie. Instrumenta iūcturaꝝ. Cōfert doloribus iūcturaꝝ ⁊ sciatice ⁊ cōfert ramici bibitus ⁊ more empli suppositus. Membra capitis. Decoctio radicis eius valet ad linguā dolorosam cum fit ex ea emplastꝝ ad cola. Et folia eius cū vino ad epilepsiam valēt bibita. xxx. diebus. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Fit gargarisma cum decoctione eius ad aspitatem gutturis. ⁊ succus radicis ei⁹ ad dolorem pulmonis. Membra nutrimenti.

Succus radicis eius valet ad dolorem epatis ⁊ icteritiā cum bibit̄ p aliquot dies cum sale ⁊ melle et potio eius sit tres anulusat. Membra expulsio. Confert radix eius coloni ⁊ vlceribus intestinoruz ⁊ hemorroidibus ⁊ silr decoctio radicis ei⁹. Febres Folia eius cū aumeli aut cum vino ꝯferūt quartane ⁊ quottidiane. Venena. Succus radicis ei⁹ est medicina pernitiosa.

De piscibus. Capitulū.d.lv.

Piscis. Electio. Meliores pisces sunt illi qui non sunt magni valde neq3 habent carnem durā neq3 siccam ⁊ in quibus non est piguedo ita q̄ quasi frangatur neq3 mucilago et in quib⁹ nō est malus sapor vel odor ⁊ quoꝝ saporē suauis sapores sunt conuenientes. ⁊ q̄ sunt pingues non supfluam pinguedinē habentes neq3 grossam neq3 ut sepum neq3 acre. ⁊ illi quibus non cito aduenit fetor cū ab aqua separantur. ⁊ eligit̄ quidez ex piscibus duram carnē hn̄tib⁹ ille q̄ est minor. Et ex habentibus mollem carnez ille qui est maior ad terminum aliquem. Et ille qui habet duram carnem salitus melior est eo qui est recens In generi

bus autem alaboth sunt meliores deiñ elabani postea almerenuse ⁊ alsceba. marini nõ sũt mali ꝫ molles ⁊ pingues ambo sũt grossi: alchanahab autẽ almerenuse ⁊ alcursur sunt boni valde. In locis autẽ in qbus morant̃ est electio. qm̃ illi q morant̃ in locis petrosis sũt meliores deinde in arenosis ⁊ aqs dulcibus currentib⁹ in qbus non sũt sordes ⁊ non sũt limose neqꝫ lacunales neqꝫ cãpestres ⁊ nõ sũt de lacunis paruis que flumina non inbibũt ⁊ in qbus ñ sunt fontes. ⁊ pisces quidẽ marini sũt laudabiles sbtiles. Et melior spẽs eoꝝ ẽ illoꝝ q ñ sũt nisi in mari ⁊ pelago ⁊ illi qui morant̃ in aquis discoopertis flatui ventoꝝ super se sunt meliores eis qui sũt econtrario ⁊ illi qui morantur in aquis mltaꝝ agitationũ ⁊ vndaꝝ sunt meliores ⁊ vehementiori indigent exercitio ꝙ illi qui habitant in aquis stantibus. Et pisces qͦ marini sunt optimi subtilis carnis ꝑcipue cum ipoꝝ habitatio est in littoribus petrosis aut arenosis: ⁊ pelagi quidẽ qui sunt de mari plĩmi sunt exercitij. Et illi qui vadũt de mari ad flumina dulcia quoꝝ cursui cõtraria existit aqua natura etiã sũt subtiles ⁊ plĩmi exercitij. Scdm cibũ aũt illi qui cibant̃ herbis bonis ⁊ radicibus plãtaꝝ sunt meliores his qui comedunt sordes q̃ ꝓijciunt̃ in ciuitatibus ad loca infusionũ ⁊ radices plãtaꝝ malaꝝ quamuis sit in vltimo boni saporis. Modus vͦ melior in quo pisces comedunt̃ est alistidabegi: deiñ illoꝝ qui sunt assati sup testam. Frixi vero sũt cõuenientes habẽtibus fortẽ stomachũ ⁊ cũ semib⁹. ⁊ assati qͦ sũt nutribiliores ⁊ tardioris descẽsionis ⁊ elixati sũt econtrario. Et melior ipoꝝ decoctio ẽ ut coquat̃ aqua donec ferueat deiñ ꝓijciant̃ in eã. Saliti aũt sũt meliores qui sunt recentes deiñ illi qui sũt ꝓpinqui termino quo sũt saliti: ⁊ meliores istoꝝ sũt illi qui sunt conditi cum aceto ⁊ cũ rebus cõdiẽtib⁹ cibaria. ⁊ aq̃ qdem in q̃ elixant̃ pisces saliti ⁊ ꝓprie alierni sũt vehemẽtis mũdificationis ⁊ ponit̃ in clisteribus exsiccatiuis.

Natura. Omnis piscis frĩus ẽ ⁊ humid⁹. veꝝ qͦ pisces sunt calidiores ſm cõpatõem ad ꝯplõnem piscium sic alcusigi ⁊ alierni ⁊ almerẽnegi. Et saliti qͦ sũt cali ⁊ sicci ⁊ q̃nto pl⁹ antiq̃nt̃ tãto pl⁹ i ãbob⁹ augmẽtãtur. Et aqua qdẽ piscium salitoꝝ silis est almuri i dispositionib⁹ suis. Opatões ⁊ ꝓpetates. Qui sũt recentes generant phl̃a aquosũ ⁊ mollificãt neruos ⁊ non sũt conuenientes nisi stomacho calido valde ⁊ sãguis eoꝝ ad subtilitatẽ declinat. ⁊ cutis piscis qui nominat̃ sakiafon ⁊ est in ꝑtib⁹ domus oratoris cũ cinis pulueriꝫat̃ in oculis aĩalium delet eoꝝ albuginẽ ⁊ spẽs quidẽ piscium salitoꝝ extrahũt ea que infixa sũt in carne ex locis in quibus tenent̃ ⁊ ꝓprie aliarie. Vulnera ⁊ vlcera. Capita semeros adusta eradicant carnem additam in vlceribus ⁊ ꝓhibent earuꝫ ambulationeꝫ ⁊ eradicant verrucas ⁊ motũ. ⁊ aqua pisciuꝫ salitoꝝ confert vlceribus putridis ⁊ abluit ea sanie. ⁊ pisciculi sunt boni in curis vlcerum putridorum. Instrumenta iuncturaꝝ. Quando clisterizatur cũ succo salitoꝝ multotiẽs confert valde dolori anche. Et qui recentes sunt mollificant neruos.

Membra capitis. Pisces parui quos illi de scemi nominant asir cum colluũt os habentes alcolafraudu lentes ex almuri qͦ fit ex eis conferunt ⁊ cũ alredradu viuus approximat̃ capiti patientis soda stupefacit ipsum ne sentiat soda. Membra oculi. Cum cuti sua confricantur palpebre scabiose ⁊ cõfert. Et cutis eius adusta etiam ingreditur in medicinis oculi ⁊ alcofol facto ex eo cum sale delet vngulam ⁊ comestio turesule cum est recens acquirit cecitatem oculo^ imo omnes pisces. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Aliarie recens mundificat cannam pulmonis. ⁊ clarificat vocem ⁊ similiter salit⁹.

Et capita piscium salitoruꝫ exsiccatoꝝ conferunt vue apostemose. ⁊ gluten quidẽ pisciuꝫ ponitur in cõditionibus ⁊ ꝓhibet fluxum sanguinis. Mẽbra expulsionis. Venter sacaidicon lenit ventrem cuꝫ difficultate sue digestionis. Et caro aliarie lenit ventrem ⁊ omnia iura piscium leniunt ventreꝫ: ⁊ capita pisciculoꝝ salitorum reconditoꝝ sũt medicamẽ bonũ fixure ani ⁊ causigi ꝓprie ⁊ teheul ⁊ almerennegi ⁊ alcausigi ⁊ aliarie omnes augmentant coituꝫ.

Et omnis piscis recens comestus dum est calidus auget in coitu. Venena. Capita sumeros salitorũ adusta ponunt̃ sup morsũ canis rabiosi ⁊ pũcturam scorpionis ⁊ cõferunt ⁊ simili omnes pisces ⁊ iura eoꝝ ⁊ ius omnis piscis confert in venenis bibitis ⁊ puncturis. ⁊ piscis qui nominat̃ cutaras ius bibitum ⁊ vomitus post ipm multotiens prouocat⁹ ſm continuatõem confert morsui serpentis cornuti ⁊ canis rabiosi.

De piretro. Capitulum. d. lvi.

Iretrum quid est. Plurimũ quod de hac plãta administrat̃ est radix eius. Electio.

Melius est illud qͦ acutũ est ⁊ mordicatiuũ lingue ⁊ magnitudo eius est ſm quantitatẽ digiti. Natura. Existimauit qdam eoꝝ in quib⁹ non est visus ꝙ est frigidũ subtile: ꝫ ipm non est nisi calidum ⁊ siccũ in tertio. Opationes ⁊ ꝓpeta. Extrahit phlegma masticatuꝫ ⁊ virtus eius est adustiua ⁊ prouocat sudorem cum ex eo cũ oleo abstergendo inungit̃ corpus. Decoratio. Si misceat̃ cum oleo abstergendo iungit̃ ex eo ⁊ prouocat sudoreꝫ. Instrumenta iũcturaꝝ. Fricatio facta ex eo ⁊ decoctione ipius ⁊ oleo eius cõfert mollificationi neruoꝝ antique ⁊ stupori eoꝝ ⁊ ꝓhibet generatõeꝫ alcuzeꝫ ab eo a quo generat̃ alcuzeꝫ. Membra capitis. Vehementer aperit opilationes colatorij et constrictionem nariũ. ⁊ eius decoctio confert dolori dentium ⁊ proprie frigido ⁊ eius acetum confirmat dentes motos si decoquatur cum aceto ⁊ teneatur in ore. Febres. Quando fricatur cum eo corpus ante peroxismuꝫ rigoris cum oleo cõfert rigori facto cum febre ⁊ absqꝫ febre.

De penidijs. Capitulum. d. lvij.

Enidij. Natura. Calidi sunt ⁊ humidi in ꝑmo: ⁊ ꝓpe albi ⁊ sũt hũidiores alijs. Operation. ⁊ pro. Sunt grossiores zuccaro. Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. Sunt boni

tussi. Membra expulsionis. Sunt lenitiui ven-
tris.

De pipere. Ca.dlviij.

Iper quid est Inquit Gal. primus cū eleua
tur fructus est longū piper: deinde separat
in grana piperis: ⁊ ppter hoc est longū pi
per humidius: ⁊ ideo corrodit ⁊ mordicat parū pꝰ
principiū sui gustus. Et radix eiꝰ est similis costo ni
gro sed est vehemētius acris. Et albū est debilioris
caliditatis ⁊ humiditatis. Quidam vero dixerūt q
nigrū iam exsiccatū est ⁊ cecidit vtus acuitatis eiꝰ et
remansit in albo quod nō puenit ad vehementiam
exsiccatōis. Natura. Est calidū ⁊ siccū tendens
ad quartū. Operationes ⁊ ppetat. In ipso est
attractio ⁊ resolutio ⁊ abstersio ⁊ masticatur cū vna
passa ⁊ eradicat phlegma viscosum. Et est ex sedati
uis dolor ⁊ calefacit neruos ⁊ est conueniēs sanis.
Decoratio Ipsum cū nitro abstergit morpheā
⁊ extenuat cū nitro. Aposte. ⁊ bothor. Ipsum
cū pice resoluit scrofulas. Instrumenta iunctura
rum. Calefacit neruos ⁊ lacertos adeo q in hoc
aliud nō est ei par. Membra capitis. Cū ace
to confert dentibus. Membra oculi. Cōfert
albugini positū in alcofol ⁊ abstergit. Membra
anhelitus ⁊ pecto. Qū administrat in electuarijs
est ꝯueniens tussi ⁊ doloribꝰ pectoris: ⁊ est ꝯueniēs
cū melle positū in palato ad squinantiam ⁊ mūdifi
cat pulmonē. Membra nutrimenti. Est dige
stiuū faciēs appetitū ⁊ bibit cū folijs lauri recētibꝰ ⁊
ꝯfert dolori vētris pungitiuo ⁊ inflatōi: ⁊ ē cū a eto
bibitū ⁊ linitū bonū apatibꝰ splenis. Et albū mag
ꝯueniēs ē stomacho ⁊ vehemētius ꝯfortat ipm. Et
lōgū pip facit cibū descēdere facile. Membra ex
pulsionis Prouocat vrinā ⁊ eijcit fetū: ⁊ post coi
tū corrūpit semen cū fortitudine: ⁊ paucū eiꝰ puocat
vrinā ⁊ multū eiꝰ soluit ventrē sm ꝯtrariū scamonee
⁊ est exsiccatiuū ⁊ consumit sperma. Longū vo pip
⁊ albū augmentū efficit in coitu ppt humiditatē suā
supfluam. Et qū bibitur cum melle ⁊ folijs lauri re
centibus ꝯfert dolori vētris pūgitiuo. Febres.
Fricādo fit inūctio ex ipso cū vnguēto ⁊ ꝯfert rigori
Venena. Ponit illud qd ē albū in tyriacis: ⁊ filr
longū piper. ⁊ confert morsui venenosorū vermiū li
nitum cum oleo.

De pipere aque. Ca.dlix.

Iper quid est. Est herba que est vt olus na
scens in aqua: ⁊ approximatur ei in gustu
suo sapor piperis sed non est ei acuitas pi
peris. Operatōes ⁊ proprietates. Calefacit suf
ficienter sed minus q piper.

De Petroselino. Ca.dlx.

Etroselinū. Dictū ē in caᵒ. de apio

De Prassio. Ca.dlxi.

Rassiuz quid est. Est herba amari saporis
Natura. Inqt Oribasius. Nō sunt ca
lefactio eius ⁊ exsiccatio ipius fortes. Alij
aūt dixerūt q est calidū in tertio: siccū in secūdo.
Opa. ⁊ p. Est apitiuū abstergit ⁊ liqfacit ⁊ resol
nit ⁊ incidit. Membra capi. Eius succꝰ cōfert
dolori auris antiquo ⁊ mūdificat ⁊ apit meatus au
ditus: ⁊ remouet antiquū dolorē eius. Mē. ocu.
Succus eius cū melle est conueniēs ad acuendū
visum. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Mundifi
cat pectus ⁊ pulmonē productōne sputi. Mēbra
nutrimenti Est apitiuū opilationū ⁊ i epate ⁊ sple
ne ⁊ renibus. Membra expul. Prouocat men
strua ⁊ mundificat matricē. Venena. Fit ex eo
emplastrū cū sale ad morsum canis rabiosi.

De Peonio. Ca.dlxij

Eonia qd ē. Eiꝰ alia est masculꝰ: ⁊ alia ē fe
mina. Masculus quidem radices habet
albas grossas vt digitus stipticū habentes
gustum: ⁊ femina habet radicem in plurimas par
tes diuisam ⁊ ramos. Natura Est calida ⁊ sicca
vehementer. Opa. ⁊ p. In ipsa sunt exsiccatio
⁊ stipticitas cū resolutione ⁊ apertione ⁊ subtiliatio
ne ⁊ incisione ⁊ abstersione. ⁊ quando masticat vna
hora apparet post eam in ipsa acuitas ad stipticita
tem declinans. Decoratio. Abstergit vestigia ni
gra in cute. Instrumenta iuncturarū. Confert
podagre. Membra capitis Confert epilepsie
adeo q etiam suspensa. ⁊ iam quidem experta ē eiꝰ
appensio ⁊ inuenta est prohibere epilepsiam qdiu
remanet ⁊ cū eius ablatione compertū est redire epi
lepsiam. Et iudeus quidez inquit. Suffumigatio fa
cta cū semine eius confert demoniacis ⁊ epilepticis
⁊ sanat eos: ⁊ similiter si fumatur fructus eius ⁊ bi
batur cum melle ros. confert vehementer Ego autē
dico q forsitan hec est species peonie romane. nam
illa que ex india fertur ad nos non habet magnum
effectum in hoc capitulo. Et bibuntur ex semine eiꝰ
xv. grana cum mellicrato aut vino ⁊ conferunt incu
bo valde. Mē. nu. Retinet nāz qū decoquit cū
sirupis ponticis ⁊ prohibz materias effusas ad sto
machū ⁊ semē eiꝰ ꝯfortat stōz ⁊ sedat dolores eius
⁊ mordicationem eius. Et confortat radix eius icte
riciā ⁊ aperit opilationem que est in epate. Mem
bra expulsionis. Prouocat vrinam ⁊ quando
bibitur cum vino ⁊ prouocatiuis mouet menstrua
⁊ potus eius prouocat vrinam etiaz. Et quando su
muntur de semine. xv. grana cum mellicrato confe
runt prefocationi matricis: ⁊ si bibantur. xij. grana
eius cum vino abscindunt fluxum sanguinis. Et
quando in potu datur fetis de radice eius quanti
tas amigdale mūdificat eas a superfluitatibus par
tus prouocatiōe educente supfluitates. ⁊ confert de
radice eius quantitas auellane dolori renum et ve
sice: ⁊ decoctio eius cuz vino stringit ventrem ⁊ pro
uocat.

De Pino. Ca.dlxiij

Inus quid est. De grano autem pini iam
diximus in capitulo de ha. ⁊ nos nolumꝰ
nisi vt loquamur de reliquis partibus ar
boris pini. Electio. Virtus corticis maioris
fortior est ⁊ cortex eius que nominatur fusi est de
bilior. Operationes ⁊ proprietates. In

cortice eiꝰ ē ſtipticitas plīma ⁊ vmkͤs q ē in ipa exiſtit
in vtute cātaridis. Vul. ⁊ vl. Cortex eiꝰ ꝯfert vl-
ceribꝰ corticalibꝰ. Et in ipſo ē virtꝰ ꝯſolidatiua ⁊ in
cortice ipſiꝰ ē de ſtipticitate q̄ ꝑuenit ad hoc vt ſanat
abraſionē qñ ſup eā ponit̄ vt emplaſtrū. ⁊ pulueriça
tio corticis ꝯfert aduſtiōi aq̄ calē ⁊ folia eiꝰ faciūt co
herē vulnera puluericata: ⁊ cortex eiꝰ ē ꝯueniēs loco
ꝑcuſſiōis ⁊ ꝯſolidat: ſꝫ folia eiꝰ ſūt ꝯueniētiora ad il
lud qñ ſūt hūidiora Membra capitis. Garga
riſmꝰ factꝰ ex decoctōe radicꝭ eiꝰ attrahit phl̄a plīm
Decoctio corticꝭ eiꝰ cū aceto ē ꝯueniēs qñ colluit̄
ex ea os ad dolorē dentiū: ⁊ qñ ponit̄ in eo acetum
⁊ ex eo fit gargariſmꝰ attrahit phl̄a plīm. Mem.
ocu. Fumus eiꝰ ꝯfert caſui palpebrarū ⁊ corroſio
ni anguli lachrimal. Mē. an. ⁊ pe. Granū eiꝰ
ꝯfert tuſſi antiq̄. Mē. nu. Cortices foliorꝫ eius
qñ bibunt̄ ꝯferūt dolori epatis. Membra expul
ſionis. Granū eiꝰ retinet mēſtrua ⁊ fructꝰ cū ſemi
ne cucumeris in vino ꝓuocat ⁊ ꝯfert vlceribꝰ in reni
bus ⁊ veſica: ⁊ cortex eiꝰ retinet ventrē etiā. Vene-
na. Vermis viridis q eſt in pino eſt in natura can
taridis.

De pupilla oculi. Ca. dlxiiij.

Upilla oculi qd eſt. Eſt eruca aq̄: ⁊ dr̄ etiā
p apiū aque ⁊ ē boni odoris: ⁊ ortus eiꝰ ē in
aqs ſtātibꝰ. Operationes ⁊ proprieta-
tes. Eſt calefactiua reſolutiua. Membra expul
ſionis. Prouocat mēſtrua ⁊ vrinā ⁊ frāgit lapidē
in renibꝰ ⁊ veſica ſi cōmedat̄ cruda aut elixata ⁊ cō-
f ert vlceribꝰ inteſtinorꝫ.

De paſto colūbarū ⁊ camelorꝫ. Ca. dlxv.

Aſtus colūbarū ⁊ camelorꝫ qd ē. Eſt her-
p ba hñs granū ſic granū myrthi ⁊ ē ei ꝓxi
mū. verūtñ eſt minoris calitatis vehemen
tioris cinereitatis ipo ⁊ ſilr̄ in medulla eis in colore
⁊ guſtu lenti excorticate in q̄ ē aliq̄ntulū dulcedinis
Natura: Eſt calā in pmo: hūida in ſecūdo. Ope
ratiōes ⁊ proprieta. Eſt ſubtil ⁊ nō nocet camel q
paſcūt ipſā Vene. Eſt venenū vmibꝰ venenoſis
Decoratio. Eius decoratio denigrat capillos.

De pede locuſte. Ca. dlxvi

Es locuſte quid eſt. Currit curſu oleris ia
p meni. Membra anhelitus ⁊ pectoris.
Dat̄ cibꝰ ex eo ⁊ ꝯfert extenuatōi Febres
Iuuamentū decoctōis eiꝰ eſt ſicut iuuamentū chry
ſolocāne ⁊ reliquorꝫ in febribus quartana ſinocho
⁊ hemitriteo.

De pede cornino. Ca. dlxvij.

Es corninꝰ. Membra expul. Radix
p huiꝰ herbe cū decoqt̄ ꝯfert ſolutioni antiq̄
Et dixerunt Paulus ⁊ alij ꝙ confert coli
ce etiam ⁊ efficit operationeꝫ hermodactilorꝫ abſq̄
nocumento.

De pulmone. Ca. dlxviij.

Ulmo. Operationes ⁊ proprietates.
p Eiꝰ nutrimentū eſt ꝑuū declinās ad phl̄a-
ticū: ⁊ in hoc eſt ꝯſideratio Vulnera ⁊ vl
cera. Pulmo arietis ſanat excoriationē calcanei
ex calciamēto qñ ſup ipaꝫ ponit̄ calē. Membra
nutrimenti. Eiꝰ digeſtio ē facil. Membra ex
pulſionis. In ipſo ē ꝯſtrictio vētris.

De pomis. Ca. dlxix.

Oma. Elec. Magis tēperata ſūt alce-
d mia ⁊ illa q̄ ſūt inſipida ſūt mala ⁊ ꝑui iu-
uamēti ⁊ nō agunt aliqd ⁊ ſilr̄ imatura.
Natura. Illa q̄ ſūt ꝯtracta ſūt frigidiora humi-
diora ꝓpt̄ illud qd̄ eſt in eis de aqueitate. ⁊ pōtica et
ſtiptica ⁊ acetoſa ſūt frigida groſſa: ⁊ dulcia ſunt a-
quea ⁊ ſūt decliuiora ad calitatē quā alia ꝙuis ma
gis dñans in eis ſit frigus ⁊ ſunt diuerſa: ⁊ ſilr̄ folia
eorꝫ ⁊ arbores ſunt diuerſa. Et oino illud qd̄ in ſub
ſtantia dñat̄ eſt hūiditas ſupflua frigida ⁊ fortaſſe il
la q̄ ſūt vehemētis dulcedinis in calitate tñ ſunt tē-
perata aut declinant ad eā. Operatiōes ⁊ ꝓprieta
tes. In ipſis ē ꝓhibitio ſupfluitatū ⁊ ꝓpe in folijs
eorꝫ. ⁊ in pomis qdē eſt inflatio ⁊ ꝓpe in eis que nō
ſūt dulcia ⁊ illa q̄ ſūt pōtica ⁊ ſtiptica ſūt aq̄a ⁊ trea
Et dulcia ſūt aquea ⁊ iſipida ſūt aquea valde ad ꝑtē
hūiditatis ſupflue decliuia: ⁊ ꝓpt̄ hoc feruet eorꝫ ſuc
cus velocit̄ ⁊ mel ꝯſeruat ſuccū eorꝫ: ⁊ generat̄ qd̄ ex
pōticis ⁊ ex eis q̄ ſūt ſtiptica humor terreꝰ. ⁊ acetoſa
et immatura gn̄ant phlegma ⁊ putredines ⁊ febres
ꝓpetate ſui humoris ⁊ ſue cruditatis: ⁊ qr recipiunt
putrefactionē. humor vero acetoſorꝫ ē ſubtilior hu-
more ſtipticorꝫ. ⁊ vinū qdē pomorꝫ ⁊ reliquorꝫ anti
quū meliꝰ ē ꝙ̄ recens ꝓpt̄ reſolutionē vaporꝫ malo
rū ab eo. Apoſtemata ⁊ bothor. Conferūt fo
lia eorꝫ ⁊ ſuccꝰ eorꝫ inceptioni apatū calorꝫ. Vulne
ra ⁊ vlcera. Folia ⁊ cortices eorꝫ conſolidant ⁊ ſilr̄
ſuccꝰ eorꝫ q̄ ſūt ſtiptica Inſtr̄a iūctu. Aſſiduatō
comeſtionis pomorꝫ facit euenire dolorē neruorū ⁊
ꝓpe vernalia. Membra anhelitus ⁊ pectoris.
Confortāt cor propꝛie odorifera ⁊ ſcemi ⁊ odo
rifera dulcia ⁊ acetoſa. Et ſi ſit illic anguſtia ex calita
te ſūt magni iuuamēti ⁊ eorꝫ ſauich etiā. Mē. nu.
Cōfortāt debilitatē ſtomachi ⁊ q̄ ſtiptica ſūt ꝯferūt
ſtomacho ſi ē cū calitate aut hūiditate ⁊ ſilr̄ pontica
⁊ acetoſa ꝯferūt debilitati ſtōi ſi ē in ea humor groſ
ſus frigidꝰ valde ꝓpt̄ ſuā groſſitudinē. ⁊ aſſant̄ qdē
i paſta ⁊ ꝯferūt paucitati appetitꝰ. ⁊ ſauich pomorꝫ
ꝯfortat ſtomachū ⁊ ꝓhibet vomitū. Membra
ex. Dulcia ⁊ acetoſa qñ in ſtomacho inuenīūt hu
morē groſſū qñq̄ deponūt ipm in egeſtione ⁊ ſi eſt
vacuꝰ retinēt: ⁊ ea q̄ in maſſa aſſata ſūt ꝯferūt ad ver
mes ⁊ dyſenteriā. Et q̄ ex eis ſūt ꝯueniētiora dyſen-
terie ſūt pōtica ⁊ eorꝫ ſauich niſi ꝯuertat ipſa lenitas
zuccari. Febres. Qñq̄ generantur ab illis que
ſunt immatura febres plīme ꝓpetate ſui humoris.
Venena Conferūt venenis ⁊ ſimiliter ſuccꝰ ⁊ fo
lia ipſorū.

De Papauere. Ca. dlxx.

p Apauer qd ē. Papaueris ſūt ſpēs hortu
lana ⁊ cāpeſtris: ⁊ ſilr̄ ē nigrū ⁊ ſpēs cornu
ti qd̄ ē marinū ⁊ fructꝰ eiꝰ ē curtꝰ ⁊ ſpēs ſpumoſi he
raclihenſis. Electio. Quod melius ⁊ ſanius eſt
eſt albū. Et oportet qdē vt terant̄ capita papaueris

cuiꝰ qȝ spēs recētia ⁊ fiāt ex eis trocisci ⁊ reseruēt ⁊ ad
ministrētur. Natura. Portulanū ē frigidū et
siccū in secūdo ⁊ nigrū i tertio ⁊ dicit ꝙ vsqȝ ad q̄r
tū. Operatiōes ⁊ proprietates. Species papa
ueris sunt infrigidatiue ⁊ non ē in ipso glutinatio
de qua sit curandū. Et illud quidē quod ē nigrum
est ingrossatiuū ⁊ infrigidatiuū exsiccatiuū. papauer
marinū cornutū cuius fructus ē curuatus sicut cor
nua tauri ē abstersiuū incisiuū ⁊ ē vehemētis abster
sionis. Et flos quidē cāpestris mundificat vestigia
vlcerū in oculis aialiū. Apostema. ⁊ bothor.
Liniūtur species eius preter marinū sup herisipilā.
Uulnera ⁊ vlcera. Folia cornuti valēt ad vlcera
sordida ⁊ corrodūt carnē additā ꝑpter suā abstersi
onē ⁊ eradicant escaras ⁊ similiter flos eius ⁊ non
ē conueniēs vlceribus manifestis ꝑpter supfluitatē
sue abstersionis. Et ex campestri quidē fit emplm̄
cū oleo super vlcera ⁊ eradicat ea. Instru. iunctu
rarū. Linitur cū sale sup podagrā ⁊ cōfert ei ⁊ q̄n
decoquit radix papaueris cāpestris in aqua donec
cōsumatur medietas ⁊ datur in potu ꝯfert sciatice.
Membra capitis. Facit somnū ⁊ proprie illud
qd̄ nigrū est ⁊ ē stupefactiuū ⁊ in licinio supponit ⁊
facit dormire ⁊ ꝓhibet catarrū ⁊ cū habēti vigilias
frōti ex eo emplm̄ supponit iuuatur valde ⁊ simil̄r
q̄n embrocat decoctio eius. ⁊ cū ex spumoso fit vo
mitus bibito ƒm quantitatē exuthe in mellicrato iu
uantur ipso epileptici. Et oleū eius cū oleo ro. ē cō
ueniēs soda q̄n ex eo inungitur caput: cū tamen ab
eo abstinere quantū plus possibile ē sit similius: et
q̄nqȝ distillat eius decoctio in aurē fortis doloris et
sedat dolorē eius. Membra oculi. Administrat
illud quod frigidū ē in dolorib' oculi vehemētib'
apud necessitatē sed in ipso ē cautela obseruāda sic
diximus in opio. Membra anhelitus ⁊ pectoris
Cōfert tussi calide ⁊ fluxib' ad pectus ad sputū san
guinis. Et sumit ex eo loch cōferens tussi calide ual
de ⁊ ꝓprie q̄n miscet cū acatia ⁊ succo barbe hircie.
Filius vero mesangue inquit. Semē nigri mūdifi
cat pectus: corticis aūt manifestior dispositionū est
ꝙ adiuuat ad spuendū ⁊ in toto semie ē mūdifica
tio. Mēbra nu. Confert humiditatib' stōi. et
q̄n radix eius ꝙ marinū ē. s. cornutū decoquitur in
aqua donec mediet aqua confert egritudinib' epa
tis ⁊ illi in cuius ventre ē humor grossus. Et semen
spumosi facit vomere. ⁊ dicit simile etiā huic in cā
pestri. Mēbra expulsionis. Albū ⁊ nigrū q̄n te
runt multū ⁊ dant in potu cū vino nigro ⁊ pontico
sedant fluxū ventris antiquū: ⁊ natura quidē eius
nō ē vacua a virtute solutiua ⁊ cū hoc resolutiua re
soluitur ex decoctione eius vehementi quā fit clistere
ꝯfert dysenterie. ⁊ quādo bibitur semē eius cū siru
po cartami lēit vētrē ⁊ q̄n i potu dat de spūoso quā
titas exuthe vnius in mellicrato facit vomere ⁊ sol
uit semen spumosi phlegma ⁊ humorē crudū ⁊ sil̄r
semē spēi egyptij datur ad bibēdū i natis ⁊ tri. semē
eius qd̄ domesticū ē cū melle augmētat sperma.

De persicis. C. dlxxi.

Ersica. Natura. Sūt frigida i fine
secūdi humida in primo infra tamē finem
eius. Operationes ⁊ ꝓprietates. Que
sunt humida velocis sunt putrefactionis lenitiua ⁊
in ipsis ē stipticitas aliquantula sȝ eis stiptici ora sūt
ea que sunt icisa exsiccata ⁊ in ipsis ē prohibitio cur
sus ⁊ imatura sunt stiptica etiam. Decoratio.
Abscindant folia eius quoniā ex eis fit linimētum
odorē psilotri. Membra capitis. Distillat suc
cus foliorū eius in aurē ⁊ interficit vermes ⁊ cōfert
oleū eorū emigranee ⁊ doloribus auris calidis ⁊ fri
gidis. Mēbra nutri. Matura sunt bona stō ⁊
in eis ē virtus faciēdi appetitū cibi. Et oȝ quidē vt
nō comedantur post aliū cibū q̄m corrūpuntur pꝰ
eū ⁊ corrūpunt ipm̄ sed precedāt ante cibū. ⁊ que sic
ca sunt sꝫ tarde digōis ⁊ nō sunt boni nutrimēti quā
uis sunt plurimi nutrimēti. Mēbra expul. Fit
ex eis ⁊ folijs ipsorū emplm̄ sumini ⁊ interficit ver
mes vētris ⁊ similit si bibat succus eorū ⁊ que sūt co
rū superiora ⁊ foliorū ipsorū. Et illa que matura sunt
leniūt ventrē ⁊ imatura stringūt: ⁊ dixerūt quidam
ꝙ ipsa addunt in coitu ⁊ videt ꝙ illud fit in corpo
ridis siccis ⁊ calidis.

De pane. C. dlxxij.

Panis quid ē. Oȝ ut sit panis mūdus salitꝰ
massā hn̄s cōfectā fermētatus coctus bene
in tanor vltime vna nocte ꝑmanēs. Et nō
comedat calidus sicut est. Panis. n. calidus nō est
apud naturā receptibilis: ⁊ acceptio eius qui ē de fur
no ⁊ reliquorū sibi similiū ē mala. ⁊ panis de simila
ē melior eo qui ē de farina ⁊ quāto plus fuerit mun
dior oȝ ut fermētetur ⁊ dimittat donec ꝯsequat plu
rimū. Et cōficiat massa ipsius plurimū ⁊ panis qui
dē furni non ē sicut panis altanor si suscipiet deco
ctionē ab vtroqȝ latere: ⁊ panis de patella ē crudꝰ i
terius: ⁊ ablutus quidē est infrigidatiuus ⁊ ē pauci
nutrimenti ⁊ natat in stomacho ⁊ ē cōueniēs calefa
ctis ⁊ nō generat opilatōes ⁊ nō calefacit. Modꝰ
vero ablutiōis eius ē ut sumat medulla panis q ia
cuit vna nocte ⁊ infundat in aqua calida: deinde ef
fundatur ab eo aqua que sup ipsū natat ⁊ renoue
tur sup ipm̄ aqua donec ab eo remoueat virtus fer
mēti ⁊ reliquorū ⁊ consequat finē sue inflationis.
Electio. Panis de simila nutribilior ē q̄ȝ alius ⁊
eius nutrimētū ē melius sȝ ē tardioris penetratiōis
⁊ aldarmach sequit ipm̄ in pluribus dispositioni
bus. Opirus vero qui est plurimi furfuris velocis
ē penetrationis sed ē minoris nutrimēti ⁊ deterio
ris. Et ille qui nō decoquit bene ē plurimi nutrimē
ti ⁊ simil̄r panī hn̄s fermēti sed eius nutrimētū opi
lat nisi illos qui sunt plurimi exercitij ⁊ panis d̄ pa
tella est huiꝰ generis. eius nāqȝ pars interior raro
decoquit bene. Et panis quidē ablutus ꝑui est nu
trimenti elongatus a similaginco leuis digestionis
⁊ ponderis. Et panis frumēti raro in iudicio existit
optri. Et panis alcataif generat humorē grossū ⁊
alfatit ē inflatiuus tarde digestiōis ⁊ qui melior de
eo est ē ille qui ē mixtꝰ cū oleo amigdalino: ⁊ opor
tet quidem ut eius exsiccatio sit in vmbra: ⁊ panis

factus cũ lacte plurimi ẽ nutrimenti ⁊ tarde descẽ-
sionis ⁊ est opilatiuus. Et emplastrũ quidẽ factum
ex pane calidius est emplastro facto ex frumẽto.
Decoratio. Panis qui ẽ de frumẽto nouo im
pinguat velociter. Apostema. ⁊ bothor. Pãis
de frumẽto cum mellicrato ⁊ succis conueniẽtibus
bonus ẽ apostematibus calidis lenit cuz ea ⁊ infri
gidat. Uulnera ⁊ ulcera. Qñ panis decoquit
cũ aqua ⁊ sale ⁊ infundit ex eo impetigo confert.
Mẽbra nutrimenti. Panis calidus facit sitim
sua caliditate ⁊ natat propter suam humiditatem
vaporosã ⁊ saciat velociter ꝑpter illõ: ⁊ calid⁹ qdẽ
ẽ velocis digestionis ⁊ tarde descẽsionis. Mẽbra
expul. Pãis opti⁹ ẽ lenitiu⁹ nature ⁊ aldarmach
stringit ⁊ fermẽtat⁹ lenit ⁊ azimus stringit ventrẽ et
ille qui ẽ in patella coctus ẽ ex eis que stringũt ⁊ pa
nis antiquus siccus stringit si nõ admiscet ei aliud ⁊
panis alcataif ventrem stringit ⁊ panis subtilis plus
ꝙ ille qui est de simila.

Capit. de littera. Q.

De quinqȝ folio. C.dlxxiij.

Quinqȝ folia quid ẽ. Est pentaphilon
⁊ iam dictũ est de ipso.

Capitulũ. de littera. R.

De rizõ. C.dlxxiiij.

Rizon quid ẽ. Natura. Est calidũ
⁊ siccũ ⁊ siccitas ipsius ẽ manifestior ca
liditate sua: verũtamẽ quidã dicũt ꝙ ẽ
calidius frumento. Operationes ⁊
ꝓprietates. Nutrimẽtum prebet multũ ad quan
dã siccitatẽ declinãs. ⁊ cum decoquit cũ lacte ⁊ oleo
amigdalino maius dat nutrimẽtũ ⁊ melius: ⁊ remo
uetur ab eo exsiccatio ⁊ cõstrictio quaz facit ⁊ ꝓpe
cũ infunditur nocte vna in aqua surfuris. Et ipsuz
ẽ ex eis que tarde infrigidãtur ⁊ in ipso ẽ cõstrictio
Membra expulsionis. Decoctũ cũ aqua strin
git vsqȝ ad terminũ ⁊ decoctũ cũ aqua ⁊ spermate ef
ficit augmẽtũ ⁊ neqȝ stringit nisi preparet frixione i
cortice suo: ⁊ studeat in destruẽdo aquositatẽ eius ⁊
ꝓprie ei⁹ qd infusũ est in aqua furfuris ꝑpter quaz
destruitur eius siccitas.

De rosis Capitulum. dlxxv.

Rosa quid ẽ: Est virtutis cõposite ex substã
tia aquea ⁊ terrea ⁊ in ipsa sunt acuitas ⁊ sti
pticitas ⁊ amaritudo cũ stipticitate ⁊ pauca dulcedi
ne ⁊ in aqueitate parũ caliditatis cã rei ꝑpter quaz
ẽ dulcis ⁊ amara. ⁊ in ipsa ẽ subtilitas faciens ipsius
stipticitatẽ penetrare quare accidere facit corizã. Et
virtus quidẽ amara in ipsa remanet dũ ẽ recẽs: cũ
aũt siccat minoratur eius amaritudo ⁊ ꝑpter hoc
que recẽs est soluit cũ pondus. ʒ. x. ex ea in potu su
mitur: illa vero que noiatur rosa fetida ẽ calida ⁊ est
radix eius sicut piretrum adustiua. Natura.
Dixit Galie. ꝙ rosa non est vehemẽtis frigidita-
tis comparatione sui facta ad nos ⁊ dixit oportz ut
sit frigida in primo. Ego aũt dico ꝙ eius siccitas ẽ
in principio secũdi precipue in desiccata. Opera
tiões ⁊ ꝓprietates. Eius exsiccatio est fortior sua
stipticitate sui saporis ⁊ ẽ aperitiua valde ⁊ sedat mo
tum cholere ⁊ est semen eius fortius stipticũ quod
ẽ in ipsa ⁊ similiter pili qui sũt in medio eius. ⁊ in to
to ipsi⁹ ẽ confortatio mẽbrorum interiorum ⁊ eius stipti
citas non pertransit cũ resolutione. Et sicca quidem
ẽ magis stiptica ⁊ frigidior. Et iã dicit ꝙ in ea ẽ vir
tus extrahens surculos ⁊ spinas ⁊ reliqua carni in-
fixa. Et eius succus bonus ẽ exungulate. s. albi ab-
scisi vnguibus ⁊ exsiccat in vmbra. Decoratio.
Rectificat fetorẽ sudoris quãdo in balneo admini
stratur. Ex ea quoqȝ fiũt ablutões scḋm hunc modũ
Sumit rosa cui ros nõ aduenit ⁊ dimittit donec ex
tenuetur: deide sumunt ex ea. xl. aure. ⁊ ex spica bo-
ni odoris. l. aure. ⁊ ex myrrha. vi. aure. ⁊ fiũt indẽ tro
cisci parui: quãdoqȝ vero addũt i eis costi ⁊ lilij am
borum ana. ʒ. ij. ⁊ qñqȝ ponũt eos mulieres in mãikl
⁊ abluunt malũ odorẽ sudoris. Apost. ⁊ bothor.
Dixerũt quidã ꝙ ipsa abscindit verrucas omnes
quãdo administratur trita ⁊ quãdo rosa coqtur ⁊ teri
tur ⁊ nõ exprimitur ⁊ fit ex ea emplm apostemati-
bus calidis soluit ea ⁊ similiter confert herisipile.
Uulnera ⁊ ulcera. Confert vlceribus precipue ab
rasionibus in coxis ⁊ in ancha ⁊ generat carnem in
profundis. Et dixerũt quidã ꝙ ipsa extrahit ea q i
fixa sunt in carne ⁊ spinas trita. Membra capitis
Sedat soda qd ex ea humidũ ẽ: Et decoctio aque
eius ⁊ oleũ eius faciũt sternutationẽ cũ odoratur.
Et dixerũt quidã sternutatio ex ipsa fit ꝑpterea qr
retinet vaporẽ: ⁊ fortasse illud etiã est ꝑpter virtutẽ
suam abstersiuã ⁊ per ꝓhibitiõem in cerebris habẽ
tibus subtiles superfluitates: ⁊ ipsamet facit sternu-
tare illũ cuius cerebrũ ẽ calidũ ⁊ eius semen stringit
gingiuas ⁊ similiter succus eius cũ decocto ⁊ ꝯfert
etiam dolori aurium. Mẽbra oculi. Sedat dolo
rẽ in oculo ex caliditate ⁊ similiter decoctio ⁊ sicca ẽ
conueniens grossitiei palpebrarũ cũ ex ea fit alcofol
⁊ similiter eius oleum ⁊ succus ipsius. ⁊ ipsa quidez
non confert opthalmie nisi cum ex ea abscindũtur
additamenta ipsius alba. Membra anhelitus ⁊
pec. Cum aqua rosacea bibitur confert sincopi
⁊ eius succus. sed eius virgula est bona sputo san-
guinis ⁊ similiter capita ipsius. Mẽbra nutrimẽ
ti. Aqua ros est bona capiti ⁊ stomacho ⁊ confor
tat que ex ea nutrita ẽ cum melle stomachũ ⁊ est ge
leniabin ⁊ iuuat ad digerendũ. Et rosa quidẽ ⁊ eius
succus conferunt humorositati stomachi. Oleũ ue
ro rosaceum extinguit inflationem stomachi. Et si-
militer epithima factũ stomacho ex rosa ipsa ⁊ eius
sirupus confert ei qui in stomacho mollificationez
habet. Mẽbra expulsionis. Sedat dolorem
aut linita super eũ cum penna ⁊ dolorem matricis
ex caliditate ⁊ similiter decoctio que fit ex sicca ⁊ cõ
fert doloribus recti intestini. Et fit clistere ex deco
ctione eius vlceribus intestinorũ ⁊ similiter sirup⁹
eius bibitur ad illud. dormire vero sup locuz ex ea
stratum abscindit desiderium. Et si recẽs est fortas-
se soluit si sumat pondus. x. ʒ. ex ea decies. Sicca
vero non soluit: ⁊ oleum ros. soluit ventrem.

De renibus Ca. dlxxvi.

Enes quid sūt. Non sūt laudabiliores ex eis sūt renes hedi lactentis. Natura. Sūt eq̄les ad siccitatē declinātes. Operationes ⁊ ꝓprietates. Parui sunt nutrimēti ⁊ humor eorū ē malus: ⁊ laudabiliores eorū sūt renes hedi. Mēbra nutrimenti. Sunt difficil' digestionis ⁊ horridi saporis.

De rob Ca. dlxxvij.

Ob. Membra anhelitus ⁊ pectoris. iuuat ad spuendū ⁊ ponit in sirupo de papauere noto. Mēbra expulsionis. Cōfert dolori renū ⁊ vesice.

De ruta Ca. dlxxviij.

Uta quid ē. Siluestris vehemētioris ē nigredinis q̄z alharmel. Electō. Cōueniētior ruta ē domestica q̄ nascit apud arborē fici. Natura. Humida calida ē ⁊ sicca i secūdo. Et sicca ē calida ⁊ sicca in tertio. sicca vō siluestris ē calida ⁊ sicca in quarto. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est incisiua ⁊ resolutiua carminatiua valde mūdificatiua venarum vlceratiua stiptica. Decoratio. Cū nitro ponit sup morpheam albam et sup verrucas ⁊ moꝝ. ⁊ remouet odorē alleorū ⁊ ceparum: ⁊ cōfert alopitie. Apostemata ⁊ bothor. Siluestris quādo terit ⁊ fit ex ea emplm̄ mēbro super quod ē apostema calidū cōfert. ⁊ qñ ponit super scrofulas gutturis ⁊ aselle resoluit eas: ⁊ gūma eius ē fortior in omnibus illis: Uulnera ⁊ vlcera. Ponit cū butyro ⁊ melle sup ipetiginē ⁊ cū aceto ⁊ cerusa sup formicā ⁊ herisipilā ⁊ sanat antiquam. Instrumenta iuncturarū. Cōfert paralysi ⁊ sciatice ⁊ dolorib' iūcturarū bibita ⁊ more emplastri suꝑposita cū melle. Mēbra capitis. Aufert odorem alleoꝝ ⁊ ceparuz ⁊ fit ex ea emplastrū cū sauich ad sodā antiquā. Et qñq̄ fit ex ea emplm̄ cuz aceto in naso ad fluxū sanguinis nariū ⁊ retinet ipm̄. Et succus eius calefactus i cortice granati distillatur in aurē ⁊ mūdificat eā ⁊ sedat dolorē ⁊ tinnitū ⁊ sonitum ⁊ interficit vmes ꝉ iniūtur cū ea vlcera capitis. Membra oculi. Ipsa acuit visū ⁊ ꝓprie succus eiꝰ cuz succo feniculi ⁊ melle collirio facto ex ea aut cōesta: Et qñq̄ fit ex ea emplm̄ sup pulsationē oculi. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Decoctio eiꝰ que hūida ē cū aneto sicco cōfert dolori pectoris et difficultati anhelitꝰ ꝺm testimoniū ruffi. Mēbra nutri. Fit ex ea ēplz cū ficubꝰ ad hydropisiz hyposarchā ⁊ dat in potu vinū in quo decoqtur ruta etiā Et qñ de semine eius bibit ab vna. ʒ. vsq̄ ad. ʒ. ij. ad singultū phlegmaticū sedat ipm̄. Et ipa q̄dē digerit ⁊ facit appetitū cibi ⁊ ꝯfortat stomachū ⁊ splenē. Mēbra expulsionis. Exsiccat sperma ⁊ abscindit ipm̄ ⁊ deijcit desideriū coitus ⁊ ꝯcubitꝰ ⁊ vtraq̄ species eiꝰ stringit ⁊ sedat dolorē pūgitiuū. Et fit ex ea clistere cū oleo ad dolores colice ⁊ ponit cuz melle sup vlcera ani ⁊ bibit cū oleo ⁊ bibit ꝓpter vermes ⁊ ambe species expellunt supfluitates corporis cuz ꝓuocatione ⁊ silr̄ retinēt egestionē, ⁊ fit ex ea emplastrū cū folijs lauri super testiculos ad apostema ipsorum. Febres. Et silr̄ cōfert rigori comestio ipius ⁊ inunctio ex oleo eius. Uenena. Resistit venenis ⁊ bibat q̄ sibi timet ne i potu sumat venenum ⁊ pūgi a venenosis de semine eius pondus ʒ. i. cū folijs suis cū vino ⁊ proprie si bibitur cū nuce ⁊ bolo omnibus contritis ⁊ comestis. ⁊ plurimum ipsius sumere de siluestri ē perniciosum.

De rubo Ca. dlxxix.

Ubus q̄d ē. Dixerūt q̄dā ꝙ ē alhausegi ⁊ est q̄dā spēs eius que nominat rubus carnis: ⁊ habet fructū qui ē sicut oliua habentem interius lanā. Electio. Succus eiꝰ coagulatus cū exsiccatione in sole forti. Natura. Est frigidus ⁊ siccus ⁊ i fructu eius maturo ē caliditas q̄dam. Operationes ⁊ proprietates. Est stipticꝰ desiccatiuus cū omnibus partibꝰ suis: ⁊ folia eiꝰ sūt minora in hoc ꝓpter suā aqueitatem. Decoratio. Decoctio stipituz ⁊ folioꝝ eius tingit capillos. Apostemata ⁊ bothor. Prohibet ex folijs eius emplastrū ambulationem fraudulētis ⁊ formice et est bonū sup herisipilam etiā ⁊ eius humor est grossus. Illud eni quod de eo exsiccatū ē stringit manifeste ⁊ silr̄ flos eius. ⁊ i radice quid ē rubi ē subtilitas cum stipticitate ⁊ ꝓpter hoc frangit lapidem. Uulnera ⁊ vlcera. Confert vlceribꝰ que sunt sup caput ⁊ ꝯsolidat vulnera. Mēbra capitis. Qñ masticātur folia eius stringūt gingiuā: ⁊ sanāt alcola ⁊ similr̄ fructꝰ eius maturus ⁊ succꝰ fructꝰ eiꝰ ⁊ foliorū ipsius sanat dolores gingiue ⁊ succꝰ folioꝝ eiꝰ sanat os calidū: ⁊ folia eius sanant vlcera capitis: ⁊ multitudo fructꝰ alhausegi facit sodā. Membra oculi. Cōfert exiture oculi. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cōfert partes eius sputo sāguinis. Membra nutrimenti. Ex folijs eiꝰ fit emplm̄ stomacho debili recipiēti mās ⁊ ꝯfortat eū. Mēbra expulsiōis. Stringit vētrē ⁊ rubꝰ q̄dē carnis cuz accipit a fructu eiꝰ lana q̄ ē in eo ⁊ decoqtur stringit eius decoctio vētrē ⁊ abscidit cursū hūiditatis antique ex matrice ⁊ cōfert hemorroidibꝰ natis in ano ex q̄bus currit sanguis facto ex eo emplō. Et ipse ⁊ flos eius cōferūt vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ solutiōi ⁊ frāgūt lapidē subtilē in eis. Uenena. Est ꝯueniens morsui aialis quod noiatur kerites.

De rubea tinctorū Ca. dlxxx.

Ubea tinctoꝝ q̄d ē. Est pontici saporis. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Abstergit cū eq̄litate ⁊ pōit sup ipetiginē cū aceto ⁊ sanat eā. Et linit etiā cū aceto sup morpheā albaz ⁊ sanat eā: ⁊ mūdificat cutī ab oī vestigio. Instrumēta iūcturarum. Dat i potu cū mellicrato ⁊ ꝯfert sciatice ⁊ palysi q̄ ē cū nocumēto i vtrisq̄ laterib' ⁊ i sēsu ⁊ dat i potu de ea. ʒ. i. cū duabꝰ. ʒ. rauedsceni ad ꝑcussionē ⁊ casū cū vase vno terreo de vino passulaꝝ. Mēbra nutrimenti. Dat i potu fructꝰ eiꝰ cū oxymelle ad apata splenis ⁊ mūdificat epar ⁊ splenē et apit opilatiōes eoꝝ ⁊ ē ei proprietas in hoc. Mēbra expulsionis. Prouocat vrinā adeo vehemē-

ter ꝙ qñq; facit mingere sanguinē. Et oportet ut q
eam bibit quaq; die balneet. Et qñ supponit̄ prouo
cat mēstrua ⁊ extrahit fetum. Uenena. Stipites
eius cū folijs suis ꝯferūt morsui venenosoꝝ oīm.

De raphano Ca. dlxxxi.

Aphanus qd ē. Fortius qđ est in ipō ē se-
men ipsius: deinde cortex eiꝰ: postea folia
ipsius: deinde caro eiꝰ. Et oleū qdem eius
existit in virtute olei de kerua nisi qꝛ ē vehemētioris
caliditatis ipso ⁊ siluestre in oibꝰ narrationibꝰ cōi-
cat ei: sed ē fortius eo. Electio. Fortius qđ ē in
ipso ē semen eius: ⁊ ille qui ē magis ꝓpatus est ille q
est elixatus. Natura. Lignū eius ē calidum in
pmo ⁊ hūidū: ⁊ semē eius ē calidū in tertio. Opa
tiōes ⁊ ꝓpetates. Gnāt ventositates: sed semē eiꝰ
ipas resoluit ⁊ i ipso ē subtiliatio fortis ⁊ ꝓpe i semi
ne eius ⁊ qui ē siluestris ē inflatiuus. Et ille qui ē eli
xatus ē nutribilior ꝓpt separationem illiꝰ ab eo qđ
est medicinale. Et nutrimētum qdē eius ē phlegma
ticum ⁊ paucū cum hoc. Et in ipō ē substantia que
velox ē ad putrefiendum ⁊ illud ꝓpter illud qđ in
ipso ē de nocumētis: folia aūt vernalia qñ elixātur
⁊ comedūtur cū oleo ⁊ almuri nutriunt plus q̄ ra
dix. Decoratio. Si metiat̄ cum oleo farina lo-
lij facit nasci pilos in alopicia. Et qñ fit ex eo empla
strum cū melle eradicat vestigia accidētia sub oculo
que sūt cū occultatione: ⁊ ꝯfert semē eius lentigini-
bus factis in mēbris ⁊ reliquis coloribus extraneis
⁊ vestigijs ⁊ ꝑcussionibus ⁊ pāno: ⁊ ipsū cum condi
ti linitū remouet morpheā nigraz ꝓprie in balneo.
Et ipse multiplicat pediculos in corporibꝰ. Apo
stemata ⁊ bothor. Cū farina lolij adhibitus bo-
thor lenibus abstergit eas. Uulnera ⁊ vlcera.
Qñ ex eo fit ēplastrū cū melle eradicat vlcera frau-
dulenta ⁊ vlcera lenia: ⁊ semē eius cū aceto eradicat
vlcus cācrenarū integre ⁊ similit̄ opatur sup ipeti-
ginem. Instrumēta iūcturarū. Semē eiꝰ expel
lit pulsationē que ē in iūcturis ⁊ ē bonū dolori iun
cturarum valde. Mēbra capitis. Nocet capiti
⁊ dentibꝰ ⁊ palato: ⁊ succꝰ eiꝰ ⁊ oleū ipsius cōferunt
ventositatibus i aure valde. Mēbra oculi. No
ciuꝰ ē oculo verūtñ abstergit ipm qñ in eo distillat̄
aqua eius ⁊ delet vestigia q̄ sūt in oculo sub lachry-
mali. Inquit filiꝰ mesaugue folia eius acuūt visum
Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Qui ē elixatus ē
cōueniens tussi antique vetuste ⁊ chimo grosso ge-
nerato in pectore ⁊ ipse cōfert ꝑfocationi accidenti
ex fungis mortiferis. Et si decoquat̄ cum oxymelle
deinde fiat ex eo gargarismus confert prefocationi
accidēti ex fungis mortiferis. Et in ipō cum hoc est
nocumentū gutturis ⁊ ē addens in lacte. Mēbra
nutrimenti. Est malus stomacho faciēs eructua-
re. Et post cibū lenit ventrē ⁊ facit cibū penetrare et
ante cibū facit natare cibum ⁊ nō quiescit ⁊ propter
hoc facilem efficit vomitū ⁊ ꝓprie cortex eius cum
oxymelle ⁊ cōueniens lateri ⁊ spleni superpositꝰ ut
emplastruz. Et semen eius cū aceto facit nauseā val
de ⁊ resoluit apata splenis. Filius vero mesaugue di
xit. Si comedatur post cibuz digerit ⁊ ꝓprie folia
eius. Et aqua folioꝝ eius aperit opilationes epatis
⁊ remouet icteritiā. Et dixerūt qdam folia eius di-
gerunt ⁊ corpus facit ei nauseā: ⁊ semen ipsius resol
uit inflationē in ventre ⁊ facit faciē ⁊ grossionez cibi
⁊ facit appetitū ⁊ aufert dolorē epatis ⁊ aqua eiꝰ est
bona hydropisi. Uenena. Confert morsui vipe
⁊ cū vino morsui cornute etiā. Et semen eius cōfert
venenis ⁊ vermibꝰ venenosis. Et si ponat̄ frustū eiꝰ
super scorpionē moritur ⁊ aqua eiꝰ expta ē in hoc ē
fortior. Et si momorderit aliquē scorpio qui rapha
nū comedit non nocebit ei.

De rehan capitulū d.lxxxij.

Ehan. Membra expulsionis. Cōfert
hemorroidibꝰ.

De rehan salamōica Ca. dlxxxiij.

Ehan salamonica qd ē. Inuenit̄ in monti
bus spahan ⁊ ē silis aneto hūido. Et dicit̄
ꝙ folia eiꝰ sūt sicut malua: ⁊ poma eiꝰ sūt
parua ⁊ inuoluit̄ sup arborē sicut volubil̄. Et vr̄ ꝙ
sit in ipso diuersitas ⁊ vr̄ ꝙ sermo scōs sit innuens
ad hoc ꝙ ipa ē plāta q̄ noiatur hasaruz. Uulgꝰ eni
existimat ꝙ ē rehan salamonica. Operationes ⁊
ꝓprietates. Est subtilis exsiccatiua resolutiua.
Apostemata ⁊ bothor. Cōfert posita cū aceto su-
per herisipilā ⁊ linit̄ sup apata phlegmatica. Uul
nera ⁊ vlcera. Linit̄ cū aceto sup vlcera ambulati
ua. Instrumēta iūcturarū. Linit̄ sup podagrā
⁊ confert ei ⁊ ē eius ꝓpetas. Membra capitis.
Cōfert torture. Membra expulsionis. Suppo
nit̄ cū oleo rosaceo ad dolorē matricis. Uenena.
Linit̄ super mordicationē scorpionis.

De roba Ca. dlxxxiiij.

Oba qd ē. Est auellana indica ⁊ ē fructus
magnus i magnitudine auellane silis pa-
pauero ⁊ separat̄ a grano sicut neregil.
Natura. Est calida ⁊ sicca. Apata ⁊ bothor.
Est epithima sup scrofulas cum aceto cōueniēs.
Uulnera ⁊ vlcera. Cōfert scabiei ⁊ pruritui. In
strumēta iūcturarum. Disrūpit vētositates ipedi
entes i dorso. Mēbra capitis. Fit ex ea caput-
purgiū ad torturā ⁊ plurimū ꝯfert ei. Silit̄ cōfert emi
granee ⁊ sode. Et ē caputpurgiū ꝯferens epilepsie ⁊
scotomie ⁊ manie melācolice. Et iā qdē exptū est ca
putpurgiū eiꝰ in tortura tribꝰ diebꝰ ⁊ fecit currē hūi
ditatē ex naribꝰ: ⁊ fecit fluere phlegma plimū: ⁊ re-
mouit egritudinē i tribꝰ diebꝰ. Et oz ut patiens tor
turā moret̄ in domo tenebrosa: ⁊ ꝯfert vētositatibus
crudis. Mēbra oculi. Cōfert aq̄ in oculo alco
fol facto ex ea ⁊ ꝓpe succus minoris eiꝰ vētositati al
sebel ⁊ pāno ⁊ caputpurgio facto ex ea cuz aq̄ ama
raci ⁊ fit ex ea alcofol cū antionio tōtos hūtibꝰ ocu
los. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Dat̄ i potu
de radice eiꝰ pōdꝰ. ʒ. ij. cū vino ad pleuresi fraz ⁊ as
ma ⁊ tussim antiquā ⁊ sputū sāguis ex pectore ꝓpt
illud qđ i ipa ē de stipticitate. Mēbra expulsiōis
Cōfert colice passiōi ⁊ dat̄ de eo in potu pōdus. ʒ.
ij. ad anū ⁊ dolorē matricis. ⁊ pessariuz suppositū de

eo qđ ex ipsa fricatõe dissolutũ est, puocat menstrua ⁊ extrahit fetũ: ⁊ silr succus eiꝰ ⁊ solutõe educit cholerã nigrã ⁊ phlegma ⁊ aquositatẽ etiã ⁊ cholerã ex corpe toto absq̃ difficultate ita ꝙ sanat albaras ⁊ remouet eã ⁊ ictericiã ⁊ pãnũ ⁊ silia ⁊ r̃soluit colicã ⁊ eiꝰ potio ẽ triũ kermet ⁊ kermet ẽ sex kerates Et bibẽ cũ vino dulci aut oxymelle ⁊ datur cũ petroselino ⁊ dauco ⁊ scamonea mouet eiꝰ solutionẽ qñ ipsa admiscet ⁊ ꝯfortat ipsam ⁊ q̃ntitas eiꝰ est cũ vnoquoq̃ auf. ipiꝰ ponant tres anulusat de scamonea ⁊ qñq̃ assumitur de ea pondus. ℥. ij. ⁊ teritur ⁊ ponitur cũ vino dulci aut in oxymelle ⁊ dimittit aliquanto spacio deinde coquitur vinũ illud cũ lentibꝰ aut ordeo cũ carne galline ⁊ dat ad sorbenduz ius eiꝰ ⁊ miscet ei de scamonea. Febres. Cõfert febribꝰ q̃rtanis Venena. Est tyriaca morsui scorpionis ⁊ rutele Et qdã studẽt ad hoc vt fumãt de cortice eiꝰ supiore sicut lens ⁊ pijciant in fissuram puncture.

De Reubarbaro. Ca. dlxxxv.

Reubarbar. Electio. Qñq̃ adulterat hoc mõ. decoqt ⁊ assũit eiꝰ aquositas: desiccat succꝰ eiꝰ: deinde exsiccat substãtia eiꝰ pꝰ allud ⁊ vẽdit sic est verũ ipm est tunc spissꝰ ⁊ vehementius stipticum ⁊ purũ: est vehemẽtꝰ ⁊ rarum ⁊ minus stipticũ: ⁊ est crocee tincture. Ope. ⁊ p. Substantia arboris eius est cõmixta ex aqueitate ⁊ aereitate: ⁊ in ipso est terreitas amara, ppt actionẽ agneitatis in ipm: ⁊ silr eius mollities ⁊ stipticitas sunt ex terreitate eiꝰ: ⁊ seqt ipm in stipticitate eiꝰ terreitas: imo est iuuamentũ in ea ⁊ cõpletur eiꝰ opatio cũ qualitate sue terreitatis: ⁊ qđ de ipso purũ est est minus stipticũ. Decoratio. Confert panno ⁊ vestigijs remanẽtibꝰ sup cutes qñ linitur cũ aceto ⁊ euacuatio cũ eo. Apostemata ⁊ bothor. Fit ex eo emplastrum cũ quibusdam humiditatibus ad apostemata calida. Vulnera ⁊ vlcera: Confert petigini epithimati cũ aceto. Instr̃a iictu. Cõferi valde casui ⁊ percussiõi. Et inquit alcanzi potio eiꝰ sit. ℥. ij. in vino permixto ⁊ ꝯtusiõibꝰ qñ datur in potu cũ vino odorifero: ⁊ silr qñ inũgitur ex oleo eius ad ꝯtusionẽ lacertoꝝ ⁊ dolorẽ eoꝝ extensione ⁊ confert rupture. Mẽbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Confert asmati ⁊ sputo sanguinis. Membra nutrimenti Est ꝯferẽs epati ⁊ stomacho ⁊ debilitati amboꝝ ⁊ doloribꝰ eoꝝ ⁊ doloribꝰ intrīsecis ⁊ singultui ⁊ rupture ⁊ extenuat splenẽ. Membra expulsionis. Confert a derebꝫ dolori pungitiuo ventris ⁊ dysenterie ⁊ dolori renũ ⁊ vesice ⁊ doloribus matricꝭ ⁊ fluxui sanguinis. Febres. Confert febribꝰ antiq̃s ⁊ hñtibꝰ piodos Venena. Confe. t morsui õmiũ venenosoꝝ ⁊ serpẽtis. ⁊ q̃ntitas potꝰ eiꝰ est sicut q̃ntitas potus agarici.

De Rameh. Ca. dlxxxvi

Rameh. Natura. Est frigida ⁊ sicca: Operationes ⁊ pro. Est stiptica exsiccatiua subtiliatiua ꝯstrictiua, phibẽs effusiões materierũ ⁊ sedat caliditatẽ Mẽ. nu. Cõfortat stomachũ qñ in potu dat cũ aq̃ myrthi. Membra expulsiõis. ꝯstringit ventrẽ.

De Ratinigi. Ca. dlxxxvij

Ratinigi qd est Noiat colofonia ⁊ ẽ gũma pini. ⁊ noiat abor eiꝰ i scemi alherẽ. Nã Est calida ad tertiũ: ⁊ sicca in pmo. Operatiões ⁊ proprieta. Generat carnẽ corpoꝝ tenerorũ sꝫ cõmouet dolores in corpibꝰ teneris: ⁊ qñq̃ sanat ea vlcera cũ balaustijs ⁊ venis ⁊ silibus.

De Ribea. Ca. dlxxxviij.

Ribes qd est. Inest ei virtus acetositatis citri agreste. Natura Est frigida ⁊ sicca in 3°. Operationes ⁊ proprietates Est extinctiua ⁊ abscindit sanguinẽ sedatiua caliditatꝭ et ꝯfert apatibꝰ pestilentie q̃ subito interficiũt. Mẽ. ocu. Acuit visũ qñ fit alcofol ex succo eiꝰ. Mẽ. ex. Cõfert solutõi cholice. Apa. ⁊ bo. Cõfert variolis ⁊ morbillo ⁊ apostematibꝰ pestilentialibus ⁊ pestilentie.

De Rachamat. Ca. dlxxxix.

Rachamat. Mẽ. ca. Distillat fel eiꝰ cũ oleo violaceo i latẽ diũso ad emigraneã ⁊ diuerso ad dolores aurꝭ. ⁊ fit ex eo caputpurgiũ infãtibus aut distillat i auribꝰ ipoꝝ ppt illud qđ in eis ẽ de vẽtositatibꝰ pueroꝝ. Mẽ. ocu Fit alcofol ex felle eiꝰ ad albedinẽ oculi cũ aq̃ frigida. Mẽ. ex. Dr̃ ꝙ stercꝰ eiꝰ eijcit fetũ vaporatũ. Venena. Inqt filiꝰ alpatrich. Eiꝰ fel exsiccat in vase vitri i vmbra: ⁊ fit ex ea alcofol in latẽ morsus vipe. sꝫ non credo illũd: ⁊ qdã dixerũt ꝙ exptũ fuit ad venenũ scorpionis ⁊ serpẽtis ⁊ vipe maioris ⁊ iuuat: ⁊ videt mihi ꝙ liniendo factũ est.

De Rasas. Ca. dxc.

Rasas qd est. Iam dictũ est in ca°. de plumbo: ⁊ hoc est stannũ. eiꝰ aũt cerusã ⁊ spẽs faciendi eã dicemꝰ in antidotario. Elec. Qđ in eo subtile est qđ est adustũ est ⁊ cerusa: ⁊ oꝫ vt timeat odor eiꝰ cũ adurit Natura: Est frigidũ ⁊ hũidũ. Operatiões ⁊ pprietates In eo qđ est adustũ est lenificatio subtiliatio ⁊ resolutio ⁊ intersectio sam. Et eius cerusa est glutinatiua infrigidatiua cuiꝰ virtus est virtus tutie aduste. ⁊ scoria quidẽ rasas est in silitudine virtutis rasas adusti. Apostemata ⁊ bothor Qñ fricat cũ vino aut oleo aut aliquo succoꝝ frigidoꝝ ꝯfert apatibꝰ. Vulnera ⁊ vlcera. Cõfert vlceribꝰ fraudulẽtis ⁊ ambulatiuis ⁊ cerusa replet vlcera ⁊ glutinat ea Venena Qñ fricatur eiꝰ cerusa sup puncturã scorpionis marini ⁊ draconis marini ꝯfert. ⁊ oportet vt timeat eiꝰ odor apud adustionem.

De Rahadar. Ca. dxcj.

Rahadar. Mẽbra capitis Dr̃ ꝙ rahadar positꝰ sup caput patiẽtis sodã remonet sodã. Gal. vero inqt. Existimo ꝙ ipa facit illud dũ est viua. mortua eni iam expertus fui ⁊ nihil inueni.

De Reieben. Ca. dxcij.

Reieben qd ẽ. Est lapis q est sic cãcer. Nã Est frigidꝰ ⁊ hũidꝰ in secũdo. Opa. ⁊ p.

Exsic at τ abstergit: eiꝰ virtꝰ ꝓxia est virtuti cancri Membra oculi. Acuit visum.

De Rubien. Ca.dxciij.

Rubien. Operationes τ ꝓꝓtat. Est cōueniens cibꝰ ſʒ salitꝰ antiqtꝰ gnāt meliam. Membra expulsionis. Augmentū efficit in coitu.

De Rebithe. Ca.dxciiij

Rebithe. Natura. Filiꝰ mesaugue ingt Est calidior q̄ȝ rubien. Membra ex. excitat coitum.

De Ratuba: Ca.dxcv

Ratuba qd est. Est alcot. τ iam diximus de ea.

De ranis. Ca.dxcvi.

Rana. Opa.τ.p. Cinis rane q̄ñ ponit sup locū sanguis retinet eū. Decoratio Et ipa q̄ñ decoqt cū sale τ oleo ē ſm q̄ dr̄ bezahar lepre τ venenosoꝝ oīuī cōmesta Instr̄a iūc. Etꝰ ius ꝯfert apostematibꝰ cordarū q̄ñ sup ea effundit. Mē.ca. Dr̄ q̄ ex succo rane fluuialis colluit os ad dolorē dentiū τ sedat si ē in ea qd ē in ea. τ corpꝰ rane τ ꝓꝓe pinguedo eiꝰ ē ex eis q̄ facilēȝ dentiū eradicatōȝ faciūt. Et existimo q̄ hec ē petrosa nō domestica. hec eni spēs ē ex eis q̄ testant medici τ expimētatores cōitatis eijcere dētes aīalium q̄ñ ipam sumūt in cibo τ in pastu. Venena. Si qs comedit sāguinē eiꝰ aut corpꝰ ipiꝰ apostemat corpꝰ eiꝰ τ fit ipiꝰ color plūbeꝰ τ expellit spma donec moritur: τ dr̄ q̄ q̄ñ coqt cū sale τ oleo τ comedit est bezahar lepre τ ōībꝰ venenosis.

Capitulum de littera. s.

De squilla. Ca.dxcvij.

Squilla qd est. Est cepe muris q̄ sic noiat ꝓpterea q̄ ipa inficit murē: τ ē pūgitiua acuta fortis. ſʒ decoctio τ assatio frāgūt eiꝰ fortitudinē. Et forma ipiꝰ cū assata ē est forma pisci desiccati τ color eiꝰ ē citrinꝰ declinās ad albedinē τ ex ea ē genꝰ venenosū mortale. Et existimauer̄t qdā q̄ ipa sit napellꝰ ꝓpter quoddā signū qd in ea repit sed errauerūt. Electio. Que ex ea bō est ē fortis coloris splendida in cuiꝰ sapore ē dulcedo cū acuitate τ amaritudine Natura. Cala ē in 3°. sicca in termīs secūdi. Opa.τ.p. Est resolutiua attractiua sanguis ad exteriora τ supfluitatū adustiua vlceratiua subtiliatiua valde chimoꝝ grossorū incisiua cū vtute vltra vtutē sue calefactōis. Et ipiꝰ acetū ꝯfortat corpꝰ debile τ acqrit ei sanitatē.

Decoratio. Eradicat vrucas illinita cū oleo τ gūma pini: τ facit pilos nasci in alopitia τ tyria illinita τ fricata τ fixuris calcanei ꝓꝓe. Et sirupꝰ eius et ipiꝰ acetū bonū efficiūt colorē. Vulne.τ vl. Desiccat vlcera exteriora τ nocet vlceribus visceꝝ comesta τ exulcerat fricata. Instrumenta iuncturarum Nocet neruis sanis parūper conferēdo doloribꝰ neruorū τ iūcturarū τ paralysi τ sciatice ꝓprie: τ silr̄ eius acetū τ sirupus ipsius. Membra capitis. Confert sode τ melancholie τ cōstringit eiꝰ acetū gingiuas τ ꝯfirmāt dētes motos τ ꝯfert fetori oris. Mēbra oculi Eiꝰ cōmestio acuit visū. Membra anhelitus τ pecto. Cōfert asmati valde τ tussi antiq̄ τ aspitati vocis τ potant ex ea tres anulusat cū melle τ ꝯfortat guttur eiꝰ acetū τ cepe ipiꝰ Mēnu. Cōfert duritici splenis τ ꝯfortat stomachū et digestionē τ ꝯfert subleuatōi cibi. Et silr̄ acetū eius τ succus ipsius bibitū ꝓpt splenē diebꝰ. xl. Et dr̄ q̄ si suspēdat sup illū q hʒ splenē diebꝰ. xli. liq̄facit ipiꝰ splenē τ ꝯfert hydropisi τ ictericie. Membra expulsionis. Prouocat vrinā fortit τ silr̄ eiꝰ acetū τ sirupus ipiꝰ ꝯferūt difficultati vrine τ ꝓuocāt menstrua donec etiā faciant abortū. τ silr̄ acetū τ sirupus eiꝰ ꝯferūt ꝓfocat ōi mr̄icis τ soluit grossos hūores ꝓcipue qd ex eo assatū est aggregata cū sextuplo sal τ eiꝰ potio sit duoꝝ muharahem cū ē ieiunꝰ τ silr̄ qd ex eo est elixatū. τ eiꝰ semē bene tritū τ positū in vase sicco τ pmixtū cū melle τ cōmestū lenit naturā τ cōfert dolori ani τ mr̄icis τ stomachi τ ꝯfert dolori pūgitiuo. Febres. Acetū eiꝰ ꝯfert tremori antiquo Vene. Cū suspēdit eiꝰ totū sup portas ſm q̄ dr̄ ꝓhibet venenosa ab eis: τ ē tyriaca venenosis: τ inficit mures. Permutatio. Tantū q̄ntū ipa ē de cordumeni. Et tm̄ q̄ntū ipsa est in tertia ipiꝰ acori τ tertia ipsius amomi.

De squinanto τ flore eiꝰ. Ca.dxcviij.

Squinantum τ flos eius quid est. Ex eo aliud est arabicum τ boni odoris: τ aliud est qd ē minimū agriniū τ ē durꝰ τ ē grossū τ ē terreū τ nō hʒ odorē. Inqt Dia. Squinantū est duaꝝ spēꝝ: vna eaꝝ est q̄ nō hʒ fructū: τ altera q̄ hʒ fructū nigrū. Electio. Meliꝰ ex eo ē arabicū rubeū fortioris odoris: ſʒ illud qd est supra ipm ad aliq̄ntulā declinat rubedinē: τ cū fūdit fit purpureū mordicans linguam τ adurens eam sua acuitate.

Nā. In agrinio ē virtus infrigidatiua: τ apud filiū vireȝ totū ē frigidū: τ eiꝰ radix ē vehemētioris stipticitatis: τ eius flos calefacit parūper: τ eiꝰ stipticitas ē minor calefactōe eius: τ fortasse ē arabicū: ſʒ in sua natura est calidū τ siccū in secūdo. Operationes τ proprietates. In ipso est stipticitas: quapropter confert eiꝰ flos fluxui sauguinis vndecūq̄ȝ τ in eius oleo sunt resolutio τ contractio: sed ipius radix est fortior in hoc τ constringit naturam: τ in ipso sunt digestio τ lenificatio. Et orificia venaꝝ aperit τ sedat intrinsecos dolores τ proprie in matrice τ resoluit ventositates. Vulnera τ vlcera. Eius oleum confert pruritui ita vt illud etiam agat in animalibus. Apostemata τ bothor. Confert apostematibus calidis eius decoctio τ duritiebus intrinsecis bibitū τ superpositū pro emplastro τ decoctū in apostematibus frigidis in visceribus. Instrumenta iuncturarū. Confert lacertis τ spasmo cuȝ ex eo bibibit q̄rta aur̄. cū pipe. Et ipm remouet lassitudinē. Mēbra ca. Grauat caput ꝓꝓe illud qd ex eo ē agriniū: ſʒ minutū eiꝰ facit sodā τ grossioris semen facit dormire τ stupefacit τ totum ipius ꝯfortat carnē rubeam q̄ est int gingiuas τ desiccat humi

ditatē earū. Et eius flos purgat caput. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert dolori pulmonis: ⁊ eiꝰ flos sedat dolores: purgat caput: ꝯfert sputo sanguinis. Membra nutrimenti. Eiꝰ radix ꝯfortat stomachū ⁊ facit appetitū ⁊ sedat nauseam accepto aureo ex ea ⁊ ꝓpē cū pōdere sui ex pipe: ⁊ ipiꝰ flos sedat dolorē stomachi ⁊ ꝯfert apatibꝰ eiꝰ ⁊ apatibꝰ epatis. Mēbra expulsionis. Cōfert doloribus īfāticis ꝓpē ⁊ encatisma in decoctiōe eius apatibꝰ īfāticis calidis. Et silr cū distillat in eā aut vaporat aq̄ eiꝰ ⁊ frāgit lapidē ⁊ stringit nām ꝓpē qḋ ex eo ē agrimū. Et abscindit fluxuʒ sāguis nariū īfāticis: ⁊ ꝓpē eiꝰ flos ⁊ cōfert dolori renuʒ ⁊ fluxui sāguinis ipsoꝝ: ⁊ cū bibit ex radice eius aur. cū pipere ꝯfert hydropisi. ⁊ ipius flos cōfert apostematibus ani. Venena. Spēs eius grossa cum ex folijs eius recentibus que sūt iuxta radicem fit emplastrū ē iuuatiua morsure venenosorum.

De sarcocolla Ca. dxcix.

Sarcocolla qd ē. Est gūma arboris spinose ⁊ i ipsa ē amaritudo. Electio. Que ex ea bona ē ē illa q̄ ad citrinitatē declinat ⁊ ē silis olibano. Natura. Dicūt qdā ꝙ ē calida in scdo: sicca i pmo. Jngt filꝰ iuregi ē calida valde. Operatiōes ⁊ ꝓpetates. Est glutinatiua et ꝓpt hoc ꝯsolidat ⁊ creat carnē ⁊ administrat in emplastris. ⁊ i ipa qdem ē virtꝰ adherere faciēs opilatiua ⁊ alia amara ⁊ ꝓpt hoc in ipa ē digestio ⁊ resolutio. Decoratio. Caluiciū facit potus eius frequēs ⁊ ꝓpē senibꝰ. Apostemata ⁊ bothor. Sedat apostemata oia more emplastri superposita. Vulnera ⁊ vlcera. Corrodit carnē mortuā ⁊ cōsolidat plagas recētes ⁊ restaurat ꝯtorsionē: ⁊ administrat resolutio eiꝰ ⁊ resolutio radicis eiꝰ desiccata ꝯfert ad illud silr. Membra capitis. Siliciniū sumat ⁊ melle illinitū voluat in sarcocolla puluerizata ⁊ mittat in aurē ex q̄ egredit ventus sanat hoc facto p aliquot dies. Membra oculi. Cōfert ophthalmie ⁊ lippitudi. ꝓpē ⁊ fluxui oculi ⁊ ꝓpē nutrita cū lacte asine ⁊ educit lippitudinē ex oleo. Mēbra expulsiōis. Soluit hūorē crudū ⁊ phlegma grossum ⁊ ꝓpē ex ancha ⁊ iuncturis.

De storace Ca. dc.

Storax qd ē. Dixit Dia. ꝙ ipa ē spēs storacis: ⁊ apud quosdā ē gūmia oliue: ⁊ ipiꝰ qdē suffumigatio ponit loco suffumigationis turis i oi re. Electio. Melior ex ea ē q̄ ē acutioris odoris. Natura. Est calida i tertio: sicca i pmo. Operationes ⁊ proprietates. Lenificatiua ē valde. Jnstrumēta iūcturarū. Permiscet cum medicinis laxitudinis. Membra capitis. Jn ipa ē vtus faciendi subet ⁊ grauat caput ⁊ facit sodā ⁊ cōfert corize ⁊ catarro. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert tussi ⁊ raucedini vocis. Mēbra expulsionis. Eius oleum confert duritiei matricis ⁊ prouocat menstrua: ⁊ aperit matricem ⁊ cū transglutitur cum aliquanta terebinthina lenit naturam.

De sticados Ca. dci.

Sticados qd ē. Est plāta habēs spicam sicut spica grani ordei: sed eiꝰ folia sunt longiora: ⁊ in ipso sunt stipites cineritij sicut in epithymo ⁊ ē sine semine acutus cuʒ amaritudine pauca compositus ex substantia terrea frigida et ignea subtili. Natura. Est calidus in pmo: siccꝰ in secūdo. Opationes ⁊ ꝓpetates. Resoluit et subtiliat amaritudine sua: ⁊ silr eius sirupus ⁊ aperit opilatiōes ⁊ abstergit: ⁊ in ipso quidem est stipticitas pauca ⁊ confortat corpus ⁊ viscera ⁊ prohibet putrefactionem. Jnstrumēta iūcturarum. Eius decoctio sedat dolores neruoꝝ ⁊ iuncturarum ⁊ laterum: ⁊ ipsius sirupus ē res magis iuuatiua egritudinū frigidarū i neruis: q̄re oportet ut assidue vtat eo q debiles hʒ neruos ⁊ q ex frigiditate in ipis patitur. Mēbra capitis. Cōfert melācholie ⁊ epilepsie. Mēbra nutrimēti. Cōturbat illuʒ i cuiꝰ ꝯplexione cholera dñatur ⁊ facit eū vomere ⁊ ē ex eis q̄ faciūt sitim. Membra expulsionis. Confortat istra vrine ⁊ soluēdo educit phlegma ⁊ melācoliā. Gal. vo nō dixit hoc eē eius: ⁊ vltima qdem potio ipiꝰ ē. xij. kesumē cuʒ vino puro ⁊ oxymelle ⁊ modico sale.

De spongia maris Ca. dcij.

Spongia maris qd ē. Corpus marinū laxum rarū sicut filtrū. ⁊ dicit ꝙ hʒ animal motū in eo cui adheret ⁊ nō sepat ab eo. Electio. Jlla q̄ ē recēs ē fortior ⁊ vehemētioris exsiccatiōis ꝓpt fortitudinē nature maris. Natura. Est calida in pmo: sicca in secūdo: ⁊ ipiꝰ lapis est ei ꝓpinquus ⁊ minꝰ calidus. Operationes ⁊ proprietates. Fortis ē exsiccatiōis ꝓpē ꝙ ex ea ē recēs qñ adurit cū oleo. Et silr eiꝰ cinis cōfert disruptiōi sanguinis ꝓpt incisionē aut aptionē. inflāmat enim ex ea ignis sup locū ⁊ cauterizat cū hoc ꝙ ipa ē sba retinēs sāguinē: ⁊ etiaʒ fiūt ex ea licinia ⁊ in orificijs venarū ponūtur ⁊ retinēt sāguinē ⁊ fluxū sanguinis ⁊ eiꝰ lapis subtiliat absq̧ calefactiōe ⁊ exsiccat ⁊ abstergit. Apostemata ⁊ bothor. Exsiccat apostemata phlegmatica. Vulnera ⁊ vlcera. Jnfunditur in aceto ⁊ ponitur sup plagas ⁊ ꝯsolidat ⁊ decoquitur cū melle ⁊ consolidat vlcera ꝓfunda ⁊ similiter ponitur sicca super ipsa aut infusa in aq̄ aut in vino ⁊ exsiccat humida antiqua. Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cum spōgia adurit cū oleo ē cōueniens curationi sputi sāguinis. Mēbra expulsionis. Lapis i ea iuentꝰ frāgit lapidem vesice apud alios a Ga. Gal. enim ab hoc elongat ut virtꝰ eius ad vesicam penetret: sed ad lapidē renum.

De stinco Ca. dciij.

Stincus quid est. Est guarl aquatiens qui in ripis nili egypti capit. ⁊ dicitur ꝙ est de natura altinsa: quoniam cum parit extra aquam ⁊ creatur extra est ẜm formam altinsa. Electio. Qui ex eo est melior est ille qui in vere capitur ⁊ in hora q̄ fertur ad coitū ⁊ q ex eo ē maior ē melior: ⁊ magis pinguis est melior: ⁊ ex membri

eius meli⁹ ē sumē. Instrumēta iuncturarū. Cō
fert egritudinib⁹ frigidis neruis. Mēbra expul-
siōis. Eius sal excitat coitū quāto plus caro eius
ꝛ ꝓprie caro seminis ꝛ que sequitur renes ꝛ proprie
adeps eorum.

De spinachijs Ca. dciiij.

Pinachia. Natura. Frigida sūt ꝛ hūi
da in fine pmi. Operationes ꝛ ꝓprieta-
tes. Sunt lenificatiua ꝛ ipsius nutrimē
tū meli⁹ ē nutrimento chrysolocānē: ꝛ dico ꝙ i ipis
est virt⁹ abstersiua lauatiua ꝛ vincunt choleram. Et
fortasse refugit stomachus a iure eoꝝ ergo auferan
tur a iure suo ꝛ comedant. Membra anhelitus ꝛ
pectoris. Cōfert anhelitui ꝛ pectori ꝛ pulmoni ca
lido. Instrumenta iuncturarū. Cōferūt dolo-
rib⁹ dorsi sanguineis. Membra expulsionis.
Lenificatiua sūt ventris.

De scolopēdria Ca. dcv.

Colopendria dicetur in capitulo de fin. si
deus voluerit.

De semine lini Ca. dcvi.

Emen lini qd ē. Virt⁹ eius ē ꝓxima virtu-
ti fenugreci. Natura. Calidū ē i pmo
ɔmēsuratū i hūiditate ꝛ siccitate: ꝛ dr̄ qdē
ꝙ decoctio lini ē decoctio recentis eius: in ipso eni
ē hūiditas supflua. Operationes ꝛ ꝓprietates.
Est maturatiuū abstergit ꝛ inflat ꝓpt hūiditatē suā
supfluā ita ꝙ illud qd ex eo frixū ē etiā hoc agit cuꝫ
stipticitate in frixo manifesta ɔmēsurata ꝛ i nō frixo
manifesta pmixta cū lenificatione ꝛ ē sedatiuū dolo
rum min⁹ ꝙ̃ camomilla. Decoratio. Ex ipo fit
emplm̄ cū nitro ꝛ bolo pāno ꝛ bothor leni ꝛ cōfert
ɔtritioni vnguiū ꝛ fixuris ꝛ fracturis earū cū pmis-
cet cū eq̄li mēsura nasturtij ꝛ ɔficit cū melle. Apo
stemata ꝛ bothor. Lenit apostemata calida exte
riora ꝛ interiora: ꝛ apa qd ē post aures cum aq̄ cine
ris ꝛ apata dura. Instrumēta iūcturarū. Pro
hibet spasmū ꝛ ꝓpe ɔtractionē vnguiuꝫ cū pmiscet
cū cera ꝛ melle. Membra capitis. Ei⁹ suffumi-
gatio cōfert corize ꝛ siliter suffumigatio ipi⁹ lini.
Membra anhelitus ꝛ pectoris. Cōfert tussi phle
gmatice ꝛ ꝓpe qd ex eo assatū ē. Membra nutri
menti. Malū ē stomacho ꝛ difficilis digestionis
ꝛ pauci nutrimēti. Mēbra expulsionis. Qd ex
eo frixū ē ɔstringit vētrē ꝛ nō frixū ē ɔmēsuratum ꝛ
ei⁹ ꝓuocatio ē debilis ſꝫ cōfortat cū assatiōe: ꝛ qn̄ su
mit cū melle ꝛ pipere mouet coitū: ꝛ ex decoctione
ipsi⁹ fit pessariuꝫ matrici ꝛ sedatur in ea ꝛ iuuat ea a
mordicatione q̄ est in ipa ꝛ apatib⁹: ꝛ silr̄ in intesti
nis: ꝛ ab ea fit iuuamētū ad vlcera vesice ꝛ renū: ꝛ ex
decoctiōe qdē seminis lini cū fit clistere cū oleo rosa
ceo magnificat iuuamētū ei⁹ in vlcerib⁹ intestinoꝝ.

De salua Ca. dcvij.

Alua. Electio. Fortis opatiōis ē illa
q̄ est famelici ꝛ ieiuni ꝛ ꝓprie e⁹ ɔplexio ē
calida. Decoratio. Ualet ad ipetiginē
Mēbra oculi. Confert palpitationi palpebre
albugini. Uenena. Interficit venenosa omnia
ꝛ serpentem ꝛ scorpiones.

De stercore aialiū Ca. dcviij.

Terc⁹ aialiū. Decoratio. Sterc⁹ adib
ɔfert lēuginib⁹ magnis ꝛ pāno ꝓpt suam
abstersionē. ꝛ sterc⁹ cameli ꝛ mundificat ꝛ
destruit verrucas etiā q̄ magne fuūt. Membra ca
pitis. Sterc⁹ adib ɔfert surfurib⁹ ꝓpt suā abstersi
onē: ꝛ sterc⁹ cameli abscindit fluxū sāguis ex narib⁹
ꝛ qn̄ bibit cū medicinis epilepsie ɔfert. Membra
oculi. Sterc⁹ adib abstergit albuginem oculi.
Uulnera ꝛ vlcera. Sterc⁹ cameli resoluit bothor
ꝛ vlcera: ꝛ silr̄ sterc⁹ pecudis sup mellinū. Aposte
mata ꝛ bothor. Sterc⁹ caprarū resoluit scrofulas
fortit: ꝛ silr̄ sterc⁹ cameli ꝛ sterc⁹ pecudis herisipile.
Instrumēta iūcturarū. Sterc⁹ cameli sedat do
lores iūcturarū ꝛ apata earū. Membra expulsi-
onis. Sterc⁹ caprarū siccū cū lana ꝓhibet fluxuꝫ
matricis. Uenena. Rectificat sterc⁹ capraꝝ de-
cōquēdo. ʒ. ex eo cū v. alsacraiati vini nigri ꝛ recēs
ex eo ēt ꝛ fit ex eo ēplꝫ morsui vipe faciēns siti: ꝛ ster
cus pecudis adustū pcipue ɔfectū cū aceto linit sup
morsū canis rabiosi.

De sanguine draconis Ca. dcix.

Anguis draconis ꝛ ē scem qd ē. Est succ⁹
rube⁹ not⁹. Natura. Nō ē ei⁹ caliditas
multa. ꝛ dicūt qdā ꝙ ē frigid⁹. ei⁹ vō sicci
tas ē in scdo. Opatiōes ꝛ ꝓpetates. Est ɔstricti
uus ꝛ ꝓhibet fluxū sāguis. Uulnera ꝛ vlcera.
Glutinat vlcera ꝛ plagas recētes. Mēbra nutri-
menti. Cōfortat stomachū. Membra expulsio
nis. Cōstringit ꝛ ɔfert dysenterie ꝛ fissuris ani.
Permuatio. Loco eius ſm ꝙ existimāt qdā po
nitur lactuca in oībus opibus eius.

De sanguine Ca. dcx.

Anguis qd ē. Sāguis hois ꝛ sāguis por
ci sūt siles i oi re: ꝛ carnes amboꝝ sūt ꝓxie
in oi re ita ꝙ qdā fuerūt q vēdebāt carnes
hois ac si eēt caro porci ꝛ occultatū fuit illud vsque
quo iuēti fuerūt digiti hois i ea. ꝛ dixerūt qdā ꝙ q
expiri volūt aliqd i sāguine hois expiat illud i san-
guine porci. nā lꝫ sit debilioris v̓tutis sāguie hois
tn̄ ē ei silis. ꝛ nos qdē iā scribem⁹ nūc q̄ dicta sūt de
sāguine: ſꝫ plima eoꝝ sūt de qb⁹ nō curat: ꝛ sūt q̄dā
de qb⁹ curat. Electio. Oportet ut sāguis q i me
dicinis admistrat sit assūpt⁹ ex aialib⁹ sanis in cui⁹
colore nō dn̄et humor neq̄ putredo. Operatio-
nes ꝛ proprietates. Sāguis eq ē adustiu⁹ ꝛ putrefa
ctiu⁹: ꝛ tot⁹ ē debil' digestiōis pcipue q grossus ē.
Decoratio. Sāguis leporis calid⁹ supponit mor
phee ꝛ pāno ꝛ ɔfert eis: sāguis vespitliōis ſm ꝙ dr̄
ꝓhibet ortū piloꝝ ꝛ nō ē ei veritas. sāguis v̓o rana
rū viridiū ꝛ sāguis alhclē ē magis ꝓhibēs. Et san-
guis vespitlionis ſm ꝙ dr̄ ɔseruat mānullā ſm dis
positionē suā ſꝫ nō verificatur. Apostemata ꝛ bo
thor. Sāguis leporis maturat apata calida cito.
ꝛ silr̄ sāguis hirci admistrat post ɔgelationē: ꝛ san-
guis mēstru⁹ ſm ꝙ dr̄ linit sup herisipilā. Et sāguis
tauri calid⁹ sup apata dura: ꝛ sāguis leporis calid⁹

upẽr apostemata calida lenis. Instrumẽta iun-
cturarũ. Dicitur ꝙ sanguis menstruus distillatur
sup podagrã calidus ⁊ confert ei: sanguis colũbe ⁊
guarascem ⁊ turturis distillatur calidus super exco
riationẽ ꝯtritã ⁊ dolorosam ⁊ ꝓhibet generari apo
stema quod ꝓuenit a casu cum cõmiscetur cũ oleo
rosaceo tepido. Dixit Gal. illud ẽ propter teporem
qualitatis sue non ꝓpter rem aliam: ⁊ si dimittatur
⁊ administretur loco eius oleum rosaceũ efficit ope
rationem eius: ⁊ similiter dicitur in sanguine colũ-
barum ⁊ gallinarum: sanguis vero asini prohibet
fluxum sanguinis narium ex velamine cerebri: ⁊ sã
guis testudinis siluestris sanat epilepsiam cum vi-
no. ⁊ similiter sanguis agni: ⁊ dicitur ꝙ sanguis ca
meli cõfert epilepsie. illud vero non ẽ verum dixit
Gal. quoniam ipse non est cum incisione forti. ego
autem dico forsitan si illud verificatur cum experi-
mento non cõparatur ad virtutem apparentẽ: imo
ad proprietatem que ẽ in ipso. Membra oculi

Sanguis guaril ⁊ lacerti cõfortat visum: sãguis
alharbe ꝓhibet oriri pilos in palpebris: ⁊ similiter
sanguis ranarum viridiũ fm ꝙ dicit: sed experimẽ
tum nõ verificauit illud. sanguis colũbe ⁊ alguaras
cen ⁊ turturum ⁊ ꝓpe sanguis venarum alc distilla
tur super tarfati: ⁊ similiter sanguis alfahakit ⁊ simi
liter si distillẽtur radices pẽnarum sanguinee harũ
auiũ super eam: ⁊ dixit Gal. sine illo ẽ excusatio.

Membra anhelitus ⁊ pectoris. Sãguis bubo
nis valde cõfert asmati ⁊ similiter ius ei⁹ ⁊ caro ipi⁹
⁊ dixerũt quidam ꝙ sanguis vespertilionis conser-
uat mãmillã ita ut remaneat stans ⁊ non ẽ ei radix.
Ex sanguine autẽ hedi recente anteq̃ congeletur
si accipiat. ℥. ⁊ commisceat cũ aceto ⁊ bibat in trib⁹
diebus calefactũ qdem testificati sunt ꝙ cõfert ad
hoc. Membra expulsionis. Sãguis mẽstru⁹
suppositus ꝓhibet impregnationẽ fm ꝙ qdam exi
stimauerunt: sanguis hirci ⁊ capre ⁊ cameli exsicca
tus ⁊ frixus retinet fluxum san-uinis ⁊ sanguis ca-
pre quãdo bibit cum melle cõfert dysenterie: ⁊ san-
guis hirci exsiccatus frangit lapidem renũ. Vene
na. Sanguis hirci ⁊ cameli ⁊ leporis frixus con-
fert nocumẽto sagitte armene qñ bibitur cũ vino: ⁊
silit sanguis canis ⁊ etiã sanguis canis rabiosi fm ꝙ
dicitur vulgariter cõfert morsui canis rabiosi ⁊ pro
prie diascorides.

De sperago Ca. dcxj.

[S]Peragus qd est. Natura. Est equa
lis apud Gal. Dixit eni ꝙ in ipo nõ ẽ ca-
lefactio neq̃ infrigidatio apparens nisi in petroso.
Ego aũt dico nõ elõgat a caliditate ⁊ quãto pl⁹ inci
piũ indurari roborat caliditas ⁊ appet sup ipm ve-
stigiũ titimalorꝫ mordicãs valde. Opationes ⁊ ꝓ
ꝓpetates. Virt⁹ ei⁹ abstersiua apit opilatiões oium
viscerũ ꝓpe epis ⁊ renũ ⁊ i ipso ẽ resolutio ꝓpe i pe
troso. Instrumẽta iũcturarũ. Bibit eius deco-
ctio ꝓpt dolorẽ dorsi ⁊ sciatice. Mẽbra capitis.
Decoctio ei⁹ ⁊ ꝓpe radicis ei⁹ qñ coqtur cũ aceto
⁊ silit ipsa radix ⁊ semẽ ei⁹ bona sũt oia dolori dẽti-
um. Mẽbra nutrimenti. Aperit opilatiões epa
tis ⁊ cõfert icteritie: ⁊ in ipsa ẽ virt⁹ faciẽdi nauseaꝫ.
Mẽbra expulsiõis. Existimauit ruffus ꝙ ipse
stringit ⁊ forsitã illud ẽ ꝓpt ei⁹ ꝓuocationẽ. Alij ve
ro dixerũt ꝙ elixus lenit. plures vo dixerũt ꝙ ipse
ꝯfert colice phlegmatice ⁊ vẽtose: ⁊ decoctio radicis
eius ꝓuocat vrinã ⁊ ꝯfert difficultati vrine ⁊ augmẽ
tat in spermate ⁊ coitu: ⁊ ꝯfert difficultati ipregnati-
onis: silit semẽ eius qñ supponit ꝓuocat mẽstrua
⁊ apit opilationes splenis. Venena. Qñ coqui
tur cũ vino cõfert puncture rutele. Et eius decoctio
fm ꝙ dicit interficit canes.

De sorditie Ca. dcxij.

[S]Orditie. Natura. Sordities aluearia
calefactiua ẽ in fine scdi: ⁊ melior ex ea ẽ vi
ridis ⁊ sordities balnei q̃ ẽ in parietib⁹ ei⁹
ẽ calefactiua cũ eq̃litate ⁊ sordities luctãtiũ etiã ꝓxi
ma ẽ sorditiei balnei. Luctantiũ vo sordities duas
hꝫ spẽs. Una earũ ẽ que aggregat in corporib⁹ eo-
rũ. qñq̃ eni inungit oleo ⁊ permiscet pulueri. Et se
cũda ẽ illa q̃ ꝯgregatur sup parietes ex vaporib⁹ et
sudorib⁹ eorũ ⁊ q ꝯgregat sup terrã ludi. Opera
tiones ⁊ proprietates. Ambe sũt resolutiue matu
ratiue cũ eq̃litate. Sordities vo aluearia abstergit
cũ equalitate ⁊ attrahit valde. Et oẽs extrahũt fur-
culos ⁊ spinas. Decoratio. Sordities auris cõ
fert panaritio ⁊ linit sup fluxum labij. Apostema
ta ⁊ bothor. Resoluit exituras. sordities luctãtiũ
ẽ bona apatib⁹ mãmille ⁊ sordities balnei vesicis.
Vulnera ⁊ vlcera. Sordities parietũ luctãtiũ ẽ vti
lis vlcerib⁹ senũ ⁊ rasuris. Sordities aluearia ab-
stergit ipetiginẽ valde. Instrumẽta iũcturarũ.
Sordities corporꝫ luctãtiũ vtil ẽ sciatice cũ ponit su
per eã spissa sic emplm ⁊ ꝯfert duritieb⁹ in ficis.

De spuma maris Ca. dcxiij.

[S]Puma maris qd ẽ. Spẽs ei⁹ sũt quinq̃.
Spõgiosa in figura sua: rancida in odore
suo silis odori pisciũ graui ⁊ ẽ spissa litto-
rosa maris ⁊ spongiosa lenis longa lenis teololij
odoris: ⁊ rosea ⁊ purpurea silis lane sordide lenis:
⁊ qnta habet formã fungi exteri⁹ plana: interi⁹ aspe
ra q̃ nõ habet odorem. Natura. Calida ẽ ⁊ sic-
ca in tertio. Opatiões ⁊ ꝓpetates. Mũdificati
ua ẽ sorditiei abstersiua adustiua: ⁊ tertia ẽ subtilior
alijs. Decoratio. Adusta ⁊ ꝓpe tertia facit alo-
pitie. Et fungal administrat in abrasione pilorꝫ ⁊ cõ
fert morphee. Et due qdem spongiose ingrediũtur
in ablutionibus ⁊ in medicinis bothor lactei ⁊ pan
ni ⁊ vestigiorꝫ in facie ⁊ reliq̃ in abrasione pilorum.

Membra capitis. Et plana ẽ magis cõueniẽs
abstersioni dentiũ: ⁊ ẽ vltẽr vehemẽtis abstersiõis
dentiũ. Apata ⁊ bothor. Plana ẽ conueniens
apostematibus q̃ sũt ut claui supposita ⁊ rosea scro
fulis. Vulnera ⁊ vlcera. Conferunt scabiei vlce
rose ⁊ impetigini ⁊ ꝓprie spongiosa. Instrumẽta
iũcturarꝫ. Rosea valet podagre cũ cera ⁊ oleo ro
saceo. Membra nutrimenti. Rosea confert dif
ficultati vrine ⁊ ad purgandum arenam que est in

vesica ꝛ dolori renum.

De stercore Ca.dcxiiij.

Stercus. Stercora diuersificantur ſm diuersitates ſpērum animalium: imo quinqȝ diuersificātur ſm diuersitatem indiuiduorum ſpēi vnius ꝛ ꝓprie hoiuz. Stercus anatis non administraſ ꝓpter superfluitatez caliditatis sue. Et stercus accipitris ꝛ cristatele ꝛ basich ꝛ reliquorum rapaciū raro administrātur: qꝛ superflua sūt valde.

Natura. Nullū ex stercoribꝰ ē infrigidatiuum neqȝ humectatiuum. Et stercꝰ colūbaruz ē calidissimū stercorꝫ que administranſ ꝛ eorum que in domibus nutriūtur minoratur a stercore earum que pascunt. Operationes ꝛ ꝓprietates. Stercꝰ caprarum ꝛ ꝓprie montanarū administraſ in cursu sanguinis: stercꝰ asini adustū ꝛ non adustuz in oī cursu sanguinis. Stercus colūbarū ē ex rubificantibꝰ: ꝛ cū farina ordei ē resolutiuū. stercꝰ caprarū adustuz fit subtilius ꝛ nō calidius. Decoratio. Stercꝰ ouiū cū aceto ē conueniēs verrucis formicalibus ꝛ que sunt ut claui ꝛ ut mora. Et stercus locustarū cōfert pāno ꝛ morphee: ꝛ similiſ stercus turdorꝫ comedentiū rizi: ꝛ siſiter stercꝰ lacerti ꝛ stelliōis ꝛ facit colorem bonū. Stercus caprarū ꝛ ꝓprie mōtanaruz adustū ꝯueniēs ē alopitie: ꝛ siſiter stercꝰ talpe ē magni iuuamēti. Stercus colūbarū ē ex medicinis bonū facientibꝰ colorem: stercꝰ lacerti abstergit pānū ꝛ exptum ē. Apostemata ꝛ bothor. Stercꝰ vaccinū cū aceto sup exituras calidas positum sedat eas: stercus caprarū ꝛ stercus ouiuz cum aceto sup adustionem ignis cū cera ꝛ oleo rosaceo ꝯueniens est. stercus colūbarū cū melle ꝛ semine lini vtile est escare ignis ꝑsici ꝛ adustioni ignis. stercꝰ caprarum valet excoriatiōi: stercꝰ colūbarū ꝛ stercꝰ auis turdi valet impetigini: ꝛ siſiter turdorꝫ comedentiū rizi. Vulnera ꝛ vlcera. Stercꝰ canis ab ossibꝰ nutritꝰ cū melle ꝯfert vlceribꝰ antiquis. Instrumēta iūcturarum. Ex stercore vaccarū fit emplm̄ sup sciaticā stercus caprarū ꝓprie mōtanarū cum adipe porci podagre suppositum ꝯueniens ē ꝛ sup sciaticā: stercus porci siccū cū aceto bibitur ad infirmitatem lacertorū ꝛ cum cerato poniſ sup torsionem in neruis ꝛ sup durities omnes: stercus colūbaruz sup dolores iūcturarū ꝯueniens ē: stercus capraruz est ex eis q̄ sunt experta duritiebꝰ iūcturarū ꝛ apatibꝰ earum ꝓprie cū aceto ꝯmixtum ꝛ ē ex experimētis Gal. et similiſ cū farina ordei: ꝛ est ei cuius caro ē durior et spissior magis ꝯueniens. Mēbra capitis. Stercus asini odoraſ ad fluxum sāguinis nariuz forem aut exp̄mitur hūitas eius i narem ꝛ retinet: ꝛ stercꝰ colūbarum cōfert sahafati. Inqt Gal. Cū administratur stercꝰ colūbarū nutritarū in domo cū semine eruce in soda que noiaſ galea ē vtile. Stercus vaccinū apostematibus q̄ sunt post aures conuenit.

Membra oculi Stercus stellionis ꝛ lacerti ꝛ crocodilli valet albugini oculi: stercus hirundinū mirabile ē in hoc iā expertus sū ipm. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Stercꝰ porcinū cū aqua ꝛ vino ꝯfert sputo sanguis ꝛ dolori lateris: stercꝰ canū ossa comedētiū cū digito in palato poniſ ad squināciā: ꝛ siſiter stercꝰ infantiū ita ut quinqȝ excuset a phlobotomia. sȝ oportet ut infās cibeſ pane cuz lupinis ut minoreſ fetor: stercus vaccinū ē ex eis que dātur pulmoni in pthisi ꝛ silibus. Mēbra nutrimenti.

Stercus caprarū ꝛ ꝓprie mōtanarū ad icteritiaz bibitur cū quibusdā ſpēbꝰ q̄ sunt ut piper ꝛ cyminū ꝛ siſia ꝛ ē exptum ꝛ ꝯfert hydropisi more emplastri suppositū ꝛ bibitū: sed emplm̄ ex eo ꝛ epithima fiāt in sole. Mēbra expulsionis. Ex stercore tauri fit suffumigatio eminētie mrīcis: stercꝰ caprarū ꝛ ꝓprie mōtanarū bibiſ cū aliquibus speciebꝰ q̄ sūt ut pip ꝛ cinamomū ꝛ ꝓuocat mēstrua ꝛ facit abortuz ꝛ resoluit duritiē splenis. ꝛ qd̄ siccū ē teritur ꝛ supponiſ fluxui sanguis ex mrīce ꝓprie cū ture ꝛ ē expertū: stercꝰ gallinarū valȝ colice ꝛ stercꝰ adib cōuenit etiā colice q̄ nō ē ex ꝯpate bibitū in aq̄ aut decoctū aut in decoctiōe ſpērum q̄ sūt ut pip ꝛ cinamomuz ꝛ reliq̄ q̄ assumuntur ex spinis. aut emplāta eleuata a terra albuz in quo sūt ossa ita ut suspēdatur in pelle athib salita aut i licinio de lana ouis euadēs athib aut cute cameli, aut sic fecit Gal. cū posuit ipm in vase argenteo. Et oȝ qdē ut apud illū suspēdaſ ꝛ ꝯfert colice ꝛ cū bibit ꝛ administraſ i hora qetis eiꝰ ꝓhibet ipam ſm q̄ testificatꝰ ē Gal. oīo aūt gradati ordiat cum lenitate ꝓhibendo. stercꝰ arachamati faē abortū suffumigādo. stercꝰ muris cū ture bibitū frāgit lapidē ꝛ supponiſ ꝛ soluit vētrem infātiū. Et stercꝰ colūbarū ꝯfert dolori colice cū administraſ in clisteri. ꝛ stercus canis comedētis ossa ꝯfert solutiōi ꝛ vlceribꝰ intestinorꝫ clisterizatū aut bibitū in lacte decocto cū ferro aut lapidibꝰ suppositū. stercꝰ elephātis ſm q̄ dr̄ ꝓhibet ipregnatiōnē. Venena. Stercus caprarꝫ ꝛ ꝓprie montanarꝫ decoctū cū aceto ꝛ bibitum confert puncture vermiū venenosorum imo cōfert teste Gal. morsui vipere. Et stercus asini pascētis siccū cū vino ꝯpūcture scorpionis ē valde bonū. stercus gallinarum tyriaca ē fungis strāgulantibꝰ exptum ē ꝛ facit spuere humorē viscosū grossuz ꝛ i stercore capraruz ē virtus attractiua: attrahit enim venenū vespe. stercus tauri ꝓprie effugat vermes venenosos ꝛ cimices quando cuz eo fit suffumigatio.

De semperuiua Ca.dcxv.

Semperuiua quid ē. Est suchurtum ꝛ dicetur in capitulo de sin.

De serpēte Ca.dcxvi.

Serpens qd ē. Qd ex serpente coctum est cum aq̄ ꝛ sale ꝛ aneto administraſ: ꝛ addiſ ei quinqȝ oleū. Et administraſ eiꝰ sal q ē in vtute carnis ꝛ administraſ cutis eius. Nos vo serpētum species in libro quarto dicemꝰ. Electio. Eiꝰ caro melior ē caro femine. Et melior cutis eiꝰ ē cutis masculi. Natura. Exsiccatio i carne eiꝰ ē fortis: sȝ calefactio nō ē vehemēs. ꝛ eiꝰ cutis ē vehemēter exsiccatōis ēt. Opa. ꝛ ꝓp. Propetas carnis eiꝰ ē q̄ ipa faē penetrare supfluitates ad cutē ꝛ ꝓpe cū hō nō ē mūdificatus, cuidā ei accit ex cōestiōe eiꝰ exitura in

collo eius magna quā apuit ⁊ exiuit caro eiꝰ tota ꝯuersa in pediculos: ⁊ caro quidē eius cū in vsu hr̄ ꝓlongat vitā ⁊ ꝯfortat virtutē ⁊ ꝯseruat sensus et iuuētutē. Decora. Comestio eius facit pediculos ⁊ corrūpit ꝓpterea q: expellit suꝑfluitates ad cutē ⁊ ꝯfert lepre magnifice: ⁊ cū administratur in alopitia magnū affert iuuamētū. Apo. ⁊ both. Caro ⁊ ius eius post ꝓiectōem extremitatū suarū prohibēt augmētationē scrofularū ⁊ similiū eius cutis. Instrumēta iūcturarū. Eius ius postq̄ ex capite ⁊ cauda ipsius ꝓpe mēsurā q̄ttuor digitoꝝ abscissū fuerit ⁊ decoquit̄ s̄m q̄ diximus cū sorbet̄ ⁊ sil̄r eiꝰ caro cū comedit̄ ꝯfert dolorībꝰ iūcturaꝝ neruoꝝ ⁊ sil̄r eiꝰ cutis. Mē. ca. Cū cutis eius cogtur i vino ⁊ distillat̄ in aurē sedat dolorē eius ⁊ colluitur os ex aceto in quo cutis eius decoquit̄ ad dolorē dētiū cutis aūt eius melior ē cutis masculi. Et Gal. qdē existiauit q̄ qū accipiūtur fila plurima ⁊ ꝓprie tincta ex sanguie muricis ⁊ strangulat̄ eis vipa ⁊ inuoluitur vnū eoꝝ i circuitu colli hn̄tis apata vue ⁊ gutturis appet ex eo iuuamētū maximū ⁊ mirabile. Mēbra oculi. Ius serpētis ⁊ caro eius p̄dicta cōfortāt visū. Et ꝯuenerūt qdā q̄ adeps viper̄ ꝓhibz descēsū aque in oculū s; hō nō audet facere illud. Vul. ⁊ vlce. Findit̄ ⁊ ponit̄ suꝑ morsū vipere ipsiꝰ ⁊ sedat dolorē.

De spodio. C. dcxvij.

Podiū quid ē. Radices cānarū aduste: dr̄ eni q̄ ipse adurūtur ꝓpter fricatiōem suarū extremitatū cū vētus eas ꝑflat. Natura. Frīm ē in secūdo ⁊ siccū i tertio. Ope. ⁊ p. In ipso ē stipticitas pauca ⁊ p̄paratio ⁊ paruū resolutōis ⁊ eiꝰ infr̄atio ē plīma ⁊ eius resolutio est ꝓpter amaritudinē paucā in ipso. Ex resolutōe igitur eius ⁊ stipticitate fit exsiccatio fortis ⁊ ē ꝯpositaꝝ virtutū sicut rosa. Mē. ca. Cōfert alcola ⁊ melācolie ꝓuēiēti ex sollicitudie. Mē. ocu. Spodium ꝯfert apatibꝰ oculi calidis. Membra anhel. ⁊ pec. Cōfortat cor ⁊ ꝯfert tremori eiꝰ calō ⁊ syncopi facte ex effusiōe chol̄e ad stōm bibitū ⁊ linitū ⁊ ꝯfert melie ex sollicitudine ⁊ terrori de p̄teritis ⁊ timori de futuris. Mēbra nutrimenti. Cōfert tussi ⁊ inflāmationi stōi ⁊ debilitati eiꝰ ⁊ ꝓhibet effusiōez cholere ad ipm ⁊ ꝯfert ꝯturbatōi. Mēbra expu. Prohibet solutōem cholicā. Febres. Cōfert febribus acutis.

De splene. C. dcxviij.

Plē. Elec. Melior splenū ē splē porci cū hoc tn̄ ē mali chimi. Ope. ⁊ ꝓp̄e. In ipso ē stipticitas q̄dā ⁊ gnāt sanguiem melicū. Mē. nu. Est tarde digōis ꝓpter suā stipticitatē.

De sābuco. C. cxix.

Ambucꝰ. Na. Alba ē calidior citria ⁊ citria purpurea ⁊ ē vtr̄ calida ⁊ sicca i tertio. Operatōes ⁊ ꝓprietates. Est subtiliatiua humiditatū ⁊ ꝯfert senibꝰ eius oleū. Decoratio. Delet pānū qd̄ ex ea hūidū ē ⁊ qd̄ sic cū ⁊ facit possidere rubedinē multitudo odoramēti eius. Instr. iunc. Eius oleū ꝯfert egritudibꝰ frigidis in neruis ⁊ senibꝰ. Mēbra ca. Eiꝰ odō fac̄ soda: verūtn̄ cū hoc resoluit soda facta a phl̄ate qū odorat̄: ⁊ purū oleū eius facit fluere sanguinez ex naribꝰ calefacti cū ipm odorat.

De sulfure. C. dcxx.

Sulfur quid ē: notū ē. Natu. Calm̄ est ⁊ siccū ad quartū ꝓueniēs. Ope. ⁊ proprie. Est subtiliatiuū attractiuū. Deco. Est ex medicinis albaras ꝓprie dū nō tangit ipm ignis. ⁊ qū miscet̄ cū gūma albotī eradicat vestigia q̄ sūt in vnguibus: ⁊ cū aceto pōit̄ suꝑ morpheā. Apo. ⁊ bothor. Ponit̄ suꝑ adustionē ⁊ vlcerationē ⁊ abstergit ipetiginē ⁊ ꝓprie cū visco alibat: ⁊ ꝓprie etiā cū aceto ⁊ cū nitro ꝓpter pruritū lauatur ex eo corpus. Instrumē. iunctura. Ipm ē cū nitro ⁊ aq̄ suꝑ podagrā linimētū ꝯueniēs. Mē. ca. Restringit corizā suffumigatū ⁊ administrat̄ cū aceto ⁊ melle suꝑ ꝯtritionē auris.

De saliua. C. dcxxi.

Aliua quid ē: Diuersificat̄ s̄m spēs ⁊ s̄m cōplexiones singularū ⁊ virtus eiꝰ oino ē maturatiua resolutiua. Deco. Abstergit pannū ⁊ lentigines ⁊ sanguinē mortuū. Vulnera ⁊ vlcera. Fricatur ipetigo cū saliua hōis ieiuni ⁊ cāphora. Mēbra capitis. Saliua ieiuni cū distillat̄ in aurē lesā a v̄mibus interficit eos ⁊ educit eos stati. Venena. Saliua resistit venenis. Et cū ieiunus expuit suꝑ scorpionē multotiēs morit̄.

De staphisagria. C. dcxxij.

Taphisagria quid ē: est vua passa montana ⁊ ē granū capitis ⁊ in mōte libano inuenitur de ea plurimū ⁊ ē granū nigrū sicut cicer nigrū. Natura. Est calida ⁊ sicca in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est adustiua corrosiua acuta ⁊ acris. Decoratio. Interficit pediculos ⁊ ꝓprie cū arsenico ⁊ confert alopitie antique linita. Vulnera ⁊ ulcera. Staphisagria cū arsenico aut sola ponitur suꝑ scabiē ⁊ excoriationē. Mem. ca. Masticat̄ ad extrahēdū phelgma et humiditatē ex cerebro ⁊ coquitur in aceto ⁊ colluitur ex ea os ad dolorē dentiū ⁊ humiditatē gingiue ⁊ sanat cum melle alcula malū. Membra nutrimenti. Bibunt̄ de ea. xi. grana cū mellicrato ⁊ facit vomere chimū viscosum. Mēbra expul. In bibitōne ipsius est timor: ipsa enim vlcerat vesicaz sed quando fuerit cū rectificantibus ⁊ cum quantitate temperata mundificat eam.

De storace. C. dcxxiij.

Torax quid ē. Dixerūt: storax humida alia est que extrahitur per seipsā gūma: et alia est que extrahitur cū decoctione: per se aūt extracta ē citrina ⁊ quādo antiquatur decliat ad aureum colorem ⁊ est abundans: sed que extrahitur ex cortice ē nigra: ⁊ illō ideo qm̄ extrahit̄ cum decoctione corticis illius arboris: ⁊ quod extrahitur est storax humida ⁊ quod remanet sicut fex ⁊ vinacia est sicca. Operationes ⁊ proprie. Iaz diximus de virtute humide ⁊ sicce q̄ in eis sti

pticitas τ exsiccatio τ dixerũt quidã φ est calida et sicca τ remouet humiditatẽ ex cerebro τ mũdificat ipm sed hoc ẽ contrarium ei quod creditur in ipsa quoniã ipsa facit soda. Membra nutri. Sicca confert humorositatibus stõi. Mẽbra ex pul. Storax sicca retinet ventrẽ.

De Sale Capitulũ. dcxxiiij.

Al quid ẽ: In sale sunt amaritudo τ stipticitas τ sal quidẽ est proximus baurach: τ alius est raro frangibilis τ alius ẽ cauatus: τ alius ẽ salgẽma qui est sicut cristallus: τ alius ẽ napticus niger cuius nigredo est ex parte napticitatis que ẽ in ipso qui cum tam diu suffumigatur donec ab eo napticitas remoueatur remouet sicut salgẽma: τ alius ẽ indus qui est niger nõ nigredine napticitatis q̃ sit in ipso sed ꝓpter sbaz ipsius: τ marinꝰ quidẽ cũ aque obuiat: illico liquefit τ nõ ẽ ita terrenus. Nã. Est calidus τ siccus in scdo τ quãto plus ẽ amarior tãto plus ẽ calidior. Operatiões τ proprietates. Est abstersiuus resolutiuus ꝯstrictiuus exsiccatiuꝰ cuiꝰ fortitudo opationũ ẽ ꝓpter resolutiõez τ stipticitatẽ suã τ ẽ disruptiuus vẽtositatũ τ ille qui ẽ adustus vehemẽtioris ẽ desiccatiõis τ resolutiõis τ ipse ꝯfert putrefactioni τ ꝯfert humoꝝ grossitiei: ipiꝰ ãt flos eo ẽ subtilior τ illo qui ẽ adustus τ puluis eius ẽ ipi ꝓpiquus τ ãbo resoluunt plusq̃ȝ sal τ sũt ꝯstringentes minus: τ cauatꝰ est minoris resolutiõis τ minus subtilis nisi sit pauci saporis sicut aluiiosus: ipse eni ẽ stipticus resolutiuus τ cauatus qñ lauatur multotiẽs exsiccat sine mordicatione: τ frãgibilis ẽ magis abstersiuus τ qñ admiscet cibis frigidis dissoluit eos. Salgẽma võ effugat vẽtositates τ niger ẽ fortioris resolutiõis τ oẽs isti liquefaciũt hũores cõgelatos τ amarus ẽ vehemẽtioris resolutiõis τ calefactionis. Decoratio. Sal adustus mundificat dentes a lapidibus τ remouet nigredinem sanguinis vbicũq̃ȝ ẽ linitus τ eius vsus cũ melle bonũ efficit odorẽ. Apostema. τ bothor. Ex ipo cuȝ melle τ passis ẽ emplastrũ ꝯueniẽs carbũculis τ cũ mentastro τ melle ap̃atibus phlaticis τ ꝓhibȝ formicã a dilatatiõe. Vulnera τ vlcera. Corrodit carnẽ additã tiorosã τ ꝯfert scabiei vlcerose τ ipetigini τ ex ipso cũ aceto τ oleo fit delinitio iuxta ignẽ vt sudare faciat τ sedat pruritũ τ ꝓprie phlaticũ τ cũ oleo sup adustionẽ ignis τ ꝓhibet vesicatiõem τ ꝓprie ille qui ẽ baurachiꝰ τ aphricanus. Baurachij vero nõ cõsequũtur aliquẽ salẽ in adiuuãdo τ exsiccãdo sal eni vehemẽtiꝰ resoluit τ exsiccat illud qđ ẽ ex humiditate: deiñ fortius adunat τ fortiꝰ ꝯstringit illđ qđ remanet ĩ ptibꝰ mẽbri. Instrumenta iunctu. Cũ farina τ melle ponit sup torsionem neruoꝝ τ fit emplm̃ ex eo podagre τ miscet cũ oleo τ fit ex ipso iunctio cõprimendo ad laxitudinẽ. Membra capitis. Linit ex eo cũ pulpa colloquitide bothor capitis. τ salgẽma quidẽ acuit sensũ τ sal cõstringit gingiuã mollificatã τ ꝓprie salgẽma τ cũ aceto confert dolori auris more emplri suppositus. Membra oculi. Corrodit carnẽ additã in palpebris et vngulã τ flos eius ꝓprie ꝯfert pãno τ albugini oculi: τ ex sale quidẽ cũ oleo τ melle fit emplm̃ sup oculũ τ resoluit offuscationẽ sanguis cõgelati ĩ ipo.

Membra anhelitus τ pectoris. Ex eo q̃ ẽ napticus linit palatũ cũ melle τ aceto τ ꝯfert squãtie τ ap̃atibus vue τ gauoni. τ salgẽma quidẽ τ napticus τ reliq̃ spẽs salis incidũt phlegma vitreũ τ viscosũ in pectore. Mẽbra nu. Sal iuuat ad vomitũ τ ꝓprie napticus τ salgẽma eius ꝓprie τ ꝯfert doloribꝰ stõi frigidis. Mẽbra expulsionis. Sal oĩs facilẽ efficit supfluitatis egressiõem τ descẽsiõem cibi: τ napticus expellit phlã putridũ τ aquã τ choleram melicã cũ põit ĩ cnematibus. τ niger qui ẽ vehemẽtis nigredinis qui nõ ẽ proprie napticus solutione educit phlegma τ meliaȝ: τ sal amarus etiã solutiõe educit meliaȝ fortit. Et salgẽma educit phlã crudũ fortit τ soluit meliam: τ sal quidẽ ipe vltiꝰ ẽ ad dysenteriã τ adiuuat medicias solutiuas ad eradicãdũ meliam τ hũiditates viscosas de partibꝰ mẽbri: et cũ mentastro mõtano τ butyro τ fermẽto ꝯfert ap̃atibus testiculoꝝ phlaticis τ silr cũ mentastro τ melle τ cõfert vlceribꝰ virge. Venena. Fit ex eo emplm̃ cũ semini lini ad puncturã scorpionũ: τ cũ mẽtastro mõtano τ isopo τ melle ad morsũ cornute: τ cũ aceto τ melle ad morsum hũtis. xliiij. τ vespe. et cũ oxymelle nocumẽto opij τ fungoꝝ morriferoꝝ.

De serratura. C. dcxxv.

Erratura. Natura. Nã eiꝰ ẽ sicut arboris ipiꝰ. Operationes τ ꝓprietates. Serratura corrosiõis ẽ mũdificatia. Et iest ei resolutio τ exsiccatio si fuerit ĩ arbore ipsiꝰ. Vulnera τ vlcera. Serratura ligni corrosi cõsolidat τ ꝓpc q̃ est accepta ex arboribꝰ stipticis sicut quedã genera spinarũ. τ deinde aggregat cũ tanto aniso quãtũ ipsa ẽ cũ vino τ adurit deiñ terit: nã cũ spargit sup vlcera formicalia confert eis.

De sale ãmoniaco. C. dcxxvi.

Al ãmoniacus. Electio. Ille ẽ melior qui ẽ ut borax clarus crystallinꝰ. Nã. Calidꝰ est τ siccus in fine tertij. Ope. τ proprie. Est subtiliatiuus liquefactiuus. Membra oculi. Cõfert albugini oculi. Mẽbra capitis. Cõstringit vuã que casũ patit τ cõfert squinantie.

De sandaraca. C. dcxxvij.

Andaraca. Natura. Calida ẽ τ sicca ĩ secũdo. Ope. τ pro. In ipsa ẽ stipticitas τ proprietas retinẽdi sanguinẽ τ luctatores ipa vtuntur ut leues τ fortes fiant τ nõ incurrant difficultatẽ anhelitus. Decoratio. In ipsa ẽ virtus macredinẽ faciendi valde quãdo bibũtur de ea q̃q̃ȝ die tres quarte. ʒ. i. in aqua τ oxymelle. Vulnera τ vlcera. Desiccat fistulas quãdo cũ ea suffumigatur. Membra capitis. Eius fumus ꝓhibet catarros τ ipsius iuuamẽtũ in sedando dolorẽ dentium vehemens est τ magnũ valde neq̃ȝ aliquid inuenitur compar ei in hoc τ rectificat gingiuã. Mẽbra anhelitus τ pectoris. Prohibet tremorẽ cordis sicut karabe τ ꝓhibet fluxuȝ sanguinis τ ꝓhi

betasma humidū sua exsiccatione: ⁊ similiṫ vtunṫ
ea luctatores vt difficultatē anhelitus nō incurrāt.
Mē. nu. Datur de ea in potu spleneticis ⁊ ꝯfert
Mē expul. Est bona solutiōi antique ⁊ fumꝰ eiꝰ
ꝯfert hemorroidibꝰ. De sarace. C. dcxxviij.

Arax qd ē: est illud qđ persice noīatur chil
daru ⁊ frusta radicis eius sunt cōposita ex
partibꝰ sup quas sūt cortices que velociṫ
ab eis tollūtur: ⁊ eius quidē alius ē masculus ⁊ aliꝰ
feia sȝ masculus ē fortior. Natu. Calidꝰ ē ⁊ sic
cus in secūdo. Opera. ⁊ p. Exsiccat sine mordi
catione ⁊ in ipso ē amaritudo ⁊ stipticitas. Vulne
ra ⁊ ulcera. Consolidat vulnera. Membra ex
pulsionis. Interficit vermes ⁊ ascarides ⁊ pro
prie cū sirupo mellis: sitqȝ potio ipsius pōdus auṙ
iiij. ⁊ ꝓprie cū scamonea aut helleboro: ⁊ oȝ quidā
ut comedanṫ ante ipsius potionē allea. ⁊ siṁr interfiċ
feuū. De sulen. C. dcxxix.

Vlen quid ē: ē medicina romana. Na.
Cal'a ē ⁊ sicca apud quartū. Ope. ⁊ p.
Adurit cutē. Mēbra 'ca. Cōfert tortu
re cū fit caputpurgiū ex vno grano ipsius cū aqua
sicle. Membra oculi. Rarificat apata palpe
brarū ⁊ inflat ea ⁊ apata accidētia sub oculo.

De scordeon. Ca. dcxxx.

Cordeon qd ē alleū agreste minꝰ pl'm qȝ
hortulanuȝ: ⁊ hȝ folia ⁊ crus longū sup
qđ ē flos albus: ⁊ ipiꝰ quidē rememoratio iā ancef
sit in ca. num. Natura. Calidū ē ⁊ siccū ad qr
tuȝ puenieis. Operatiōes ⁊ proprietates. Est
subtile aperitiuū abstersiuū. Vulnera vlcera. Cō
solidat vulnera magna ⁊ fraudulēta. Instr. iūct.
Est bona attritioni neruoꝝ.

De sadar Capitulū. dcxxxi.

Adar quid ē: diximꝰ dispositōes eius vbi
diximus nabach.

De spolio serpentis Capitulū. dcxxxij.

Poliū ſpētis: dictū ē de eo in ca. đ ſpēte

De sedeguaran. C. dcxxxiij.

Edeguarā. Na. Frigidū ē in secundo
siccū in tertio. Ope. ⁊ proprie. Retiet
sanguinē. Decoratio. Prohibet casū capil
loꝝ. Permutatio. Loco eiꝰ poniṫ pōdus
eius de seluzaharā: ⁊ tertia pōderis ipiꝰ de radice
cāne. De siseleos Capitulū dcxxxiiij.

Iseleos quid ē: est alaniudē romanū ⁊ est
simile alaniudē: verūtñ est lōgius eo parū
per ⁊ ē vehemētius albū. Natura. Ca
lidū est ⁊ siccū in secūdo. Operationes ⁊ ꝓprieta
tes. Est subtiliatiuū resolutiuū mūdificatiuū car
minatiuū ⁊ similiter radix eius ⁊ semē ipsius sūt se
datiua doloꝝ interioꝝ. ⁊ liquefacit phlegma ꝯgela
tū. ⁊ de ipso quidē datur in potu aīalibus ⁊ multi
plicat partus ipsorum ⁊ bibiṫ in vino ⁊ ꝓhibet fri
gus ⁊ nocumentū ipsius in itinere ⁊ ꝓprie cū piper
Instrumēta iuncturarū. Cōfert doloribꝰ
dorsi. Mēbra capitis. Confert valde soda.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert asmatit
⁊ difficultati anhelitus ⁊ anhelitui dilatationis et
tussi antique ꝓprie ⁊ radix ipsius ⁊ semē eius simul
⁊ quādo cōficitur radix eius cū melle ⁊ deglutitur
mūdat pectus ab humiditatibꝰ viscosis. Mem
bra nutrimēti. Resoluit inflationē ⁊ sedat dolo
res viscerū ⁊ digerit radix eius ꝓprie cibū ⁊ ē bonū
stomacho. Mēbra expulsionis. Resoluit do
lorē pungitiuū ventosum ⁊ facilē efficit partū in oi
bus aialibus ⁊ remouet difficultatē vrine ⁊ resoluit
dolores matricis ⁊ prefocatōem eius ⁊ cōfert dolo
ribus viscerū. ⁊ succus cruris huiꝰ plāte ⁊ semē ipi
us cū sunt recētia ⁊ bibūtur ex eis tres anulusat cū
arob. x. diebus sanant dolorē renū ⁊ ē iuuatiuum
penitus renum.

De sirengi Capitulū. dcxxxv.

Irengi quid ē: est proximus virtuti alsede
nigi imo ē fortior. Natura. Frigidus ē
⁊ siccus. Operatiōes ⁊ ꝓprietates. Est stipticꝰ
⁊ in ipso ē ex cerusa frigus: verū subtilior pl'imi exi
stens ꝓhibet fluxus. Vulnera ⁊ ulcera. Poni
tur in cerato sup adustionē ignis. Mē. expulsio
nis. Prohibet fluxū sanguinis.

De scamonea Capitulū. dcxxxvi.

Camonea quid ē: Succus volubilis cu
iusdā cuius virtus usqȝ ad. xxx. perdurat
annos. Elec. Melioris ꝓprietatis ē illa q̄ est va
ria ad albedinē declinās ⁊ ē q̄si sit fragmētū ostraci
⁊ ē puluerisabilis velociter solubilis varia que cum
resoluitur in aqua facit ipam sicut lac: ⁊ melior qui
dē qua ē vtendū ē que assatur ī pomo: ⁊ cū qua ad
miscetur aqua apij qm̄ remoueṫ eius malitia: ⁊ alial
makam quidē ē mala: qñqȝ vero rectificaṫ scamo
nea cū assatur in pomo ꝑparato in massa ⁊ ꝑmisce
tur cū aniso ⁊ dauco ⁊ soluiṫ cuȝ oleo amigdalino.
Natura. Calida ē ⁊ sicca in tertio: ⁊ eius calitas
maior ē siccitate ipsius. Operatōes ⁊ p. In ip
sa sunt resolutio ⁊ abstersio ⁊ ē inimica stomacho ⁊
epati. Decoratio. Mūdificat morphcā ⁊ alba
ras ⁊ pannū. Vulnera ⁊ ulce. Qñ decoquiṫ cuȝ
melle ⁊ passis ⁊ fit ex ea empl'm sup vulnera resol
uit ea. Apostema. ⁊ bothor. Ponitur cū aceto
super scabiē vlceratā. Instrumenta iuncturaruȝ.
Cum aceto ⁊ sauich ponitur super dolores iunctu
raꝝ ⁊ anche more emplastri. Membra capitis.
Radix eius ⁊ succus radicis ipsius ponitur super
sodam antiquā cū aceto ⁊ oleo rosaceo: ⁊ quando
ipsa scamonea admiscetur eis ambobus ⁊ ponitur
super caput eius qui habet soda anteqȝ sanat cum
Membra anhe. ⁊ pec. Est ex eis que nocent cor
di. Membra nutrimenti. Nocet stomacho et
epati valde sed eius malitia frāgitur cū assatione; ⁊
semine apij: ⁊ ipsa quidē est cōturbatiua ⁊ facit nau
seam ⁊ destruit appetitū cibi ⁊ facit sitim. Mem
bra expulsionis. Solutione educit cholerā fortiṫ
ipsa vero in regionibus diuersificatur adeo ꝙ ego
vidi in quibusdā libris medicoꝝ dosim eius pluri
mi ponderis. Et etiā ipsa nocet intestinis ⁊ supponi
tur ad abortū ⁊ quādo ex radice arboris eius bibiṫ

pondus aurei soluit cholerā citrinā ⁊ phlegma. Et dixerūt quidā quando ex scamonea bibiť plurima quantitas ⁊ superflua ⁊ est medietas .ʒ. retinet ꝑmū deinde ꝯturbat ⁊ facit nauseā ⁊ ꝓuocat sudorē frigidū: deinde quādoqꝫ aduenit eius solutio cū superfluitate ⁊ ē interficiēs: ⁊ dixerūt quidā ꝙ quādo ex antiqua sumitur quantitas ꝑua ꝓuocat ⁊ nō soluit ⁊ potus ipsius cū aloe ē minor ad ista ⁊ similiť cum lupinis salitis ⁊ seminibꝰ redolētibꝰ ⁊ qū supponitur in lana interficit fetū: ⁊ cū eius timemꝰ malitiaꝫ rectificamus eā quoniā conficimꝰ ipaꝫ cū aqua cydoniorum acetosoꝝ ⁊ pomoꝝ aut aqua roſ: ⁊ quādoqꝫ poniť in ipsa sumac ſm quantitatē qua possit cōfici ⁊ fiunt inde trocisci subtiles ⁊ exsiccantur in vmbra ⁊ administranť ſm quantitatē necessariā. Venena. Confert pūcture scorpionū ⁊ bibita ⁊ linita.

De serapio. C. dcxxxvij.

Serapinū quid ē. Serapinum ē gūma arboris in qua non ē iuuamētū sed in gūma eius: ⁊ dicitur ꝙ ē quedā species galbani que resoluitur ⁊ fit serapinū. Electio. Melior duarū specierū eiꝰ ē illa que ē spissior ⁊ clara cuius ꝑs interior ad rubedinem declinat ⁊ exterior ad albedinē ⁊ resoluitur velociter in aqua non sicut adulteratū cū galbano quāuis galbano albo sit siliť: et qđ melius ē de eo ē illud de sahano. Nat. Calidū ē in tertio siccū in secūdo. Opera. ⁊ pro. Est resolutiuū subtiliatiuū carminatiuū calefactiuū abstersiuū. Instru. iunctur. Cōfert paralysi ⁊ rupture lacertoꝝ ⁊ cordarū eorū ⁊ soluit materias q̄ sunt in vtrisqꝫ anchis clisterizatū ⁊ bibitū ⁊ similiť doloribus iuncturarū malis. Mēbra capitis. Resoluit ad soda frigidā ⁊ ventosā ⁊ cōfert epilepsie. Membra oculi. Confert obscuritati oculi in alcosol ⁊ grossitudini pulpebraruꝫ ⁊ vestigijs in oculo ⁊ est de melioribus medicinis que sunt ad aquā descendētē in oculū ⁊ si teratur cū aceto ⁊ ponať super ordeolū delet ipꝫ. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert dolori pectoris ⁊ lateris ⁊ tussi antique ⁊ bibuntur cū aqua rute expresse tres quarte ʒ. i. ad malitiā anhelitus ⁊ ipꝫ mundificat pectꝰ fortiter ⁊ extrahit hūores crudos. Mēbra nutri. Confert hydropisi ⁊ extrahit aquā citrinā. Mem. expul. Confert colice bibitū ⁊ clisterizatū ⁊ dolori vētris pūgitiuo ⁊ extrahit lapidē ex ambobus ⁊ augmētū efficit in coitu ⁊ confert doloribꝰ matricum ⁊ quādo bibiť cū oxymelle ꝓuocat menstrua ⁊ interficit fetū: ⁊ ipm quidē lenit ventrē cū facilitate ⁊ extrahit humorem viscosū ⁊ aquā citrinā. Febres. Confert febribus periodicis. Venena. In vio datur ad bibēdum ad pūcturam vermiū venenosorū ⁊ ad oīa venena mortifera: ⁊ eius oꝑatio ē fortiō operatione galbani: ⁊ quādoqꝫ cōfert delinitū ī oībus locis. Permutatio. Loco eius poniť gūma cedri: ⁊ dixerunt gumma pini masculi ⁊ dixerunt pondus ipsius ⁊ mediū de opponaco.

De scolopendria. C. dcxxxviij.

Colopendria quid ē. Diciť ꝙ est planta petrosa que nascitur in loco plurimoꝝ fontium: et dixerūt quidā ꝙ est species silique ⁊ dicitur aliud. Natura. Calida ē in primo sicca in secundo. Operationes ⁊ proprie. Est subtilis resolutiua ⁊ in ipsa nō est plurima caliditas. Membra nutri. Cōfert spleni magnifice: qū eni sumiť cuꝫ oxymelle facto ex aceto in quo decocta sunt folia eius .xl. diebus delet splenē: ⁊ confert singultui ⁊ icteritie. Mēbra expul. Frangit lapidē in renibꝰ ⁊ vesica et diciť ꝙ suspēsa ad collū ꝓhibet ipregnationē.

De suhal. C. dcxxxix.

Suhal quid ē: ē ex substātia calīa acri. Na. Est calīa ⁊ acris cū equalitate. Apost. ⁊ bothor. Folia eius rūpūt aldubellet ⁊ resoluūt ea in dispositione principij eoꝝ: ⁊ que recens est maturat apostemata in obedientia maturationi. Vulnera ⁊ vlcera. Que recēs ē eradicat scabiē vlceratam. Mēbra oculi. Poniť in medicinis acuētibꝰ visum. Membra anhel. ⁊ pec. Diciť ꝙ ē optima medicina tussi ⁊ anhelitui dilatatiōis adeo ꝙ ex ea fit suffumigatio ⁊ ꝯfert.

De seisarō. C. dcxl.

Seisaron quid e: est lignū visus ⁊ est in ipso amaritudo ⁊ stiptitas. Natura. Calidū est ⁊ siccū in secūdo. Oper. ⁊ ꝓꝑe. In ipso est resolutio ⁊ stipticitas pauca. Mēbra nutrimēti. Decoctio radicis eius confert dolori stomachi. Mēbra expul. Decoctio radicis eiꝰ ꝓuocat.

De sunio. C. dcxli.

Sunium quid est. Est curati albani in aquis stantibus ⁊ in ipso ē bonus odor: ⁊ dicetur in ca. caf. Mēbra expulsionis. Medulla eius decocta ⁊ non decocta cōfert lapidi ⁊ prouocat ⁊ confer dysenterie.

De senecuto. C. dcxlij.

Secunū quid ē: dicitur ꝙ est semperuiua: ⁊ dicitur ꝙ est species seminis mādragore ⁊ dicitur aliud: ⁊ est duarū specierū quarū vna est petrosa: ⁊ alia non est petrosa. Natura. Qđ in ea magis dominatur ē frigus ⁊ siccitas ⁊ in ipsa est humiditas calida tēperata ⁊ subtilitas ⁊ incisio ⁊ viscositas ⁊ neqꝫ habet odorē ⁊ habet dulcedinē quādā: ⁊ aqua eius attrahit spumā ⁊ aggregando partes carnis in vase facit rē vnam. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est equalis ⁊ subtilis ⁊ incidit ⁊ viscositatē ceparū resoluit ⁊ aliquid ē in ipso per quod aggregat ⁊ cōstringit. Instrumē. iuncturarū. Decoctio eius confert attritioni neruorum ⁊ lacertoꝝ in medio coꝝ ⁊ in extremitatibꝰ ipsorū ⁊ recens consolidat. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Sanat asperitatem pectoris ⁊ gutturis: ⁊ ꝓhibet sputum sanguinis ⁊ in aqua mellis mūdificat pulmonē. Membra expulsionis. Cōfert vlceribus intestinoꝝ ⁊ abrasiōi ⁊ rupture inguinis aquose ⁊ doloribus renū ⁊ retinet fluxū sanguinis menstrui. Permuta. Loco eiꝰ poniť succꝰ folioꝝ lactuce. aut aqua solatri.

De sumach. C. dcxliij.

Sumach qđ ē: aliđ ē corascēi: ⁊ aliud ē seminꝰ corascēo rubeū lētis similitudieꝫ hñs ⁊ ē

ꝯueniẽs ei cui ꝯueniũt acatia ⁊ rosã: ⁊ qñ decoq̄t cũ aq̄ deinde ei⁹ decoctio inspissat̃ sic̃ mel ꝯuenit ei cui ꝯuenit litũ. Natura. Est frigidũ in secũdo: siccũ in 3°. Operationes ⁊ proprietates. Est stipticũ ꝯstrictiuũ ꝯfortatiuũ. ⁊ acetũ ẽ subtili⁹ eo ⁊ ꝓhibꝫ fluxum ita ꝙ quidã dicũt ꝙ appensũ retinet illud ⁊ ꝓhibet attractionẽ cholere ad viscera. Deco. Decoctio sumach quo tinctores vtũtur ⁊ corioꝝ preparatores denigrat capillos. Apa. ⁊ bo. Fit ex eo emplastrũ sup ꝑcussionẽ ⁊ ꝓhibet apata ⁊ viriditatẽ et ꝯfert panaritio ⁊ ꝓhibet aditionẽ apatũ. Uul. ⁊ vlce. Prohibet ambulationẽ fraudulentis. Instrumenta iuncturarũ. Embrocatur ex decoctõe ei⁹ torsio ⁊ nõ apat̃. Mẽ. ca. Prohibet saniem auris. ⁊ gũma ei⁹ qñ ponit̃ in corrosionẽ dentiũ sedat dolorẽ eoꝝ. Membra nutrimenti. Preparat stomachũ ꝯfortans ipm ⁊ sedat sitim ⁊ facit appetitũ acetositate sua ⁊ sedat nauseam cholericam.

Mẽbra expulsionis. Constringit ⁊ retinet mẽstrua ⁊ fluxũ ⁊ ꝓhibet rasurã ⁊ clistericat̃ ad dysenteriã ⁊ cursũ m̃ricis ⁊ hemorroidas.

De sicla. Ca. dcxliiij.

Sicla qd ẽ. Est duarũ spẽꝝ: vna ẽ nigra ꝑ vehementiã viriditatis: ⁊ altera ẽ illa que ẽ nota. Natura. Apud quosdã est calĩa ⁊ sicca in ꝓmo: ⁊ s̃m ṽitatẽ est cõpositaꝝ ṽtutũ: ⁊ apud quosdaꝫ est frigida: ⁊ nõ est dubiũ qn in ei⁹ radice sit humiditas. Operationes ⁊ proprietates. In sicla est virtus baurach subtiliatiua: ⁊ in ipsa ẽ resolutio ⁊ aptio fortior resolutõe atriplicũ ⁊ lenificatõ: ⁊ in ea q̄ est nigra est stipticitas ⁊ ꝓpe cũ lẽtib⁹. ⁊ bauracitas que est i ipsa ẽ resolutiua ⁊ territas ẽ ꝯtractiua ⁊ totũ elixatũ ẽ mali chimi ⁊ totũ ei⁹ ẽ ꝑui nutrimẽti sicut reliq̄ olera. Decora. Prohibet succus eius ⁊ decoctio folioꝝ ei⁹ fixuras frigoris ⁊ ꝯfert alopitie ⁊ ꝯfert panno cũ ex folijs ei⁹ admĩstrat̃ emplastrũ post ablutionẽ loci cum nitro ⁊ qñqꝫ abscindit verrucas succus ei⁹ ⁊ interficit pediculos. Aposte. ⁊ bothor. Ex ea elixata fit emplastrũ apatib⁹ ⁊ resoluit ⁊ maturat ea. Et ꝯfert moro emplastro fcõ ex ea resolutõe sua. Uulnera ⁊ vlcera. Folia ei⁹ bona sunt decocta adustioni ignis ⁊ ꝯferũt impetigini linita cũ melle. Mẽ. capitis. Ex aq̄ ei⁹ cũ felle gruis fit caputpurgiũ ⁊ delet torturã ⁊ valet ad vlcera nariũ. ⁊ ei⁹ aq̄ tepida distillat̃ in aurẽ ⁊ sedat dolorẽ ⁊ lauat̃ caput cũ aq̄ ei⁹ ⁊ aufert furfures. Mẽbra nutrimenti. Radix ei⁹ est mala stomacho faciens nauseam ⁊ plimũ illi⁹ ẽ ꝓpt̃ bauracitatẽ eius mordicatiuam ⁊ est mali chimi ⁊ lauat bauracitate sua adeo vt mordic. stomachũ fortis sensus: ⁊ eius nutrimẽtũ est paucũ ⁊ aptio ei⁹ ẽ ꝑua ⁊ ad opilatões epatis fortior ẽ aptiõe malue ꝓpe cũ synapi ⁊ aceto ⁊ silr̃ etiã spleni: ⁊ oportet vt comedat̃ cũ muri ⁊ cũ specieb⁹ q̄ sũt ad cõdienda cibaria. Membra expulsionis. Dr̃ ꝙ illa q̄ est nigra strĩgit ⁊ ꝓpe cũ lẽtibus. sꝫ nõ est dubiũ qn elixata ꝓiecta ei⁹ aq̄ cũ patella in furno ponit̃ ꝯstringat ⁊ fit cũ ea clistere ad extrahendũ fecẽ ⁊ totũ ei⁹ generat inflationẽ ⁊ rugitũ ⁊ dolorẽ ṽtris ꝑ̃ sigĩtiuũ: ⁊ ẽ bona colice cũ assumit̃ cũ specieb⁹ ꝯdictib⁹ ⁊ muri.

De stinco. Ca: dcxlvi

Stincus qd ẽ. Est guaril de nilo q capit̃ in egipto. ⁊ existimauerũt qdã ꝙ sit de partu crocodili in cãpo. Electio. Meli⁹ qd ẽ in ipo ẽ illud qd est in ꝑte renũ. Membra expulsionis. Qñqꝫ auget coitũ adeo vt nõ sedetur nisi sorbitõe iuris lactucarũ ⁊ lentiũ.

De sebesten. Ca. dcxlvij

Sebesten ⁊ nominatur mukeita. Natura. Sunt quasi temperate. Operatiões ⁊ ꝓprietates. Sunt lenitiue. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Leniunt pectus ⁊ guttur.

Membra nutrimenti. Sedant sitim: ⁊ propriẽ semen eius cum sagzenea. Mẽbra expulsionis. Leniunt ventrẽ.

De Semabras. Ca. dcxlviij.

Semabras. Decoratio. Fit ex eo emplastrũ sup spinas ⁊ ea q̄ carni sũt īfixa ⁊ sup ṽrucas ꝯtrito: ⁊ extrahit eas ⁊ sup ea q̄ sũt vt claui ⁊ euellit. ⁊ dr̃ ꝙ illud qd de eo siccũ est cum cõmiscetur cũ oleo facit nasci capillos super tineam.

Membra capitis. Dr̃ ꝙ epar ipi⁹ sedat dolorẽ molaris dẽtis. Mẽbra expulsi. Urina ei⁹ ⁊ sanguis ipi⁹ mirabil̃ iuuamẽti sunt in ruptura infantiũ cũ sedent in decoctõe ei⁹. ⁊ qñqꝫ ponit̃ in vrina ei⁹ ⁊ in sanguine ipi⁹ aliqd de musco ⁊ ponit̃ in ṽga infãtis ⁊ fit vltimi iuuamẽti in ruptura. Uenena. Funditur ⁊ ponit̃ sup pũcturã scorpionis.

De Spica. Ca. dcxlix.

Spica qd ẽ. Spica ẽ due spẽs: quaꝝ vna ẽ spica aromatica ⁊ ẽ spica auiũ: ⁊ altera est nereidẽ ⁊ ẽ spica rõna. ⁊ althitia ḋbilior ẽ inda ⁊ syria in omnibus proprietatibus suis nisi in prouocatione ⁊ alithitia est in virtute proxima syrie: ⁊ ei⁹ qdem arbor parua ẽ ⁊ euellit̃ cum luto suo ⁊ egredit̃ q̄ qñqꝫ adulterat̃ cũ planta q̄ est sibi simil̃. Inter eas vero discernitur qm̃ planta illa est horribilis odoris. ⁊ nereidẽ preterea quedam est montana cuius folia sunt sicut folia croci hortulani: ⁊ silr̃ stipites ei⁹ sꝫ sũt citrini plani nõ in modũ retis inuoluti plures habet radices. s. duas aut plures ⁊ non habet crus neqꝫ fructũ neqꝫ florẽ. Electio. Inquit Dia. melior est cuius pili sunt plẽs ⁊ declinãt ad ruffedinẽ ⁊ est boni odoris sicut cipi ⁊ ꝑua spica mordicans linguam. ⁊ hec est sira. inda vero est debilior ⁊ lõgior ⁊ plus omni spica inuoluta horribilis odoris ⁊ rumpitur velociter cum summa suorum villorum ⁊ cadit ex ea puluis niger magnus ⁊ adulteratur quia decoquitur post infusionem cum aqua calida: deinde fit grauis cum antimonio postea venditur. ipsum vero signant eius albedo ⁊ color antimonij ⁊ debilitas virtut̃ eius ⁊ debilitas saporis ipsius ⁊ odoris. nigra vero inda melior est rubea. ⁊ nereidẽ quideꝫ melior est illa que est recens boni odoris plẽs hꝫ radices grossa que nõ frãgit̃. illa ṽo que habet crus declinãs ad albedinem: ⁊ ꝓpe in medio

sui nō ē aliquid ꝓpē q̄ ē horribil' odoris. Natura. Calida ē in pͣmo: sicca in scdo. Operationes ꝛ ꝓꝓetates. Est apitiua resolutiua: ꝛ in inda qdem ē stipticitas plūa ꝛ caliditas eius minor est sed ē leuis ꝛ i pͣmis qn̄ gustatur ē rancida: deinde ꝓcedūt ex ea caliditas ꝛ acuitas: ꝛ ex spica aromatica fit puluis ꝓhibēs sudorem plimū. ꝛ lutū qdem spice ē abluens corpꝰ: ꝛ ē bonū ad bonū odorem faciendū. Apostemata ꝛ bothor. Resoluit apostemata ꝛ bothor. Membra capitis. Prohibet rheumatismos ꝛ cōfortat cerebrū. Mēbra oculi. Facit nasci pilos in palpebris qn̄ ponitur in alcosol ꝛ trahitur radiꝰ inuolutus in puluere sup palpebras: ꝛ neridē ē fortior in hoc ſm ꝙ existimo. Membra anhelitꝰ ꝛ pectoris. Confert tota tremori cordis ꝛ mūdificat pectꝰ ꝛ pulmonē ꝛ ꝓhibet effusionē materierū ad ea ꝛ fluxus. Mēbra nutrimenti. Aperit opilationes epatis ꝛ stomachi ꝛ cōfortat ea ꝛ ꝯferūt oēs icteritie ꝛ ꝓhibēt effusiōes materierū ad stomachū ꝛ sedant mordicationē eius ꝛ qn̄ bibit̄ q̄cūq3 spēs ipsius fuerit cū vino cōfert spleni. Mēbra expulsionis. Oēs ꝓuocāt ꝛ alithitia ē fortior qm̄ ē calidior ꝛ minoris stipticitatis ꝛ ꝓhibēt apͣata matricis oīa sedēdo in ea ꝛ confert doloribꝰ renū ꝛ prohibet cursū materierū ad intestina ꝛ habet ꝓꝓrietatem in retinēdo fluxū supfluū a matrice.

De lauich Ca. dcxlix.

Auich quid est. Jam dictum est in capitulo tritici ꝛ ordei. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Confert pectori ꝛ pulmoni.

De sisamo Ca. dcl.

Sisanum qd ē. Est semē pluris vnctuositatis q̄3 reliq̄ semina: ꝛ ꝓpͥ hoc rancidu3 fit facile. qdā aūt dixerūt ꝙ eius oleū non cōfert nisi melācolicis ut eos ipinguet ꝛ humectet: ꝛ oxsimū quidem ē genꝰ quoddā sisami abhoiabil' saporis. Electio. Corpꝰ eiꝰ ē fortior oleo ipius. Natura. Calidū ē in medio pͣmi: hūidū in fine eiꝰ. Operationes ꝛ ꝓꝓrietates. Est glutinatiuū lenificatiuū eq̄lis calefactiōis: ꝛ silr̄ oleū eiꝰ ꝛ decoctio ipius: ꝛ ē mollificatiuū: ꝛ i oleo eiꝰ ē grossitudo ꝛ qđ torrefactū ē minoris ē nocumēti. Decoratio Resoluit viriditatē ꝑcussiōis ꝛ sanguinē cōgelatū ꝛ cōfert fissure ꝛ aspitati melācolicoꝝ bibitū ꝛ linitū: ꝛ ē ipinguatiuū ꝛ ꝓpē excorticatū ꝛ ꝓlōgat capillos ꝛ ꝓpē succꝰ arboris eiꝰ ꝛ folioꝝ ipiꝰ ꝛ lenit eos ꝛ remouet furfures: ꝛ oleū eius quo decoqtur myrtus cōseruat capillos ꝛ facit eos fortes ꝛ duros. Apostemata ꝛ bothor. Resoluit apͣata calida. Vulnera ꝛ vlcera. Ponit̄ sup adustionē ignis: ꝛ oleū eiꝰ bibitū aufert ꝑuritū phl'aticū ꝛ sanguine3 ꝓpē cū infusione aloes ꝛ aq̄ vuepasse. Instrumēta iuncturarū. Ex eo fit emplm̄ ad grossitudinem neruoꝝ. Membra capitis. Cōfert oleū eius cū ꝟtute rose sode adustiue: ꝛ succꝰ arboris eius sanat furfures. Membra oculi. Cōfert suppositū pulsationi oculi ꝛ apͣati eiꝰ. Mēbra anhelitꝰ ꝛ pectoris. Est bonū ꝯstrictiōi anhelitꝰ ꝛ asmati. Mēbra nutrimēti. Est malū stomacho faciēs nauseā ꝓsternēs desideriū satiās velocit̄: s3 qn̄ comedit̄ cū melle remouet̄ eiꝰ malitia ꝛ tādat̄ eiꝰ digestio ꝛ mollificat viscera: ꝛ qđ torrefactū ē ē minoris nocumēti ꝛ eiꝰ nutrimētū ē vnctuosū valde: ꝛ i ipo ē ꝟtus faciendi sitim: ꝛ fit velox eius descēsio cū cortice suo. cū aūt excorticat̄ tardat̄ eiꝰ descēsus. Mēbra expulsiōis. Cōfert itestino colō: ꝛ isusio qdē sisami ē vehemēs i ꝓuocatiōe mēstruoꝝ adeo ꝙ ipa eijcit fetū ꝛ qn̄ frāgit̄ ꝛ comedit̄ cū semine papaueris ꝛ semie lini cū eq̄litate augmētat spmͣa ꝛ coitū. Venena. Cōfert morsui canis rabiosi ꝛ serpētis lēticularis.

De sacundulion Ca. dcli.

Acūdulion. Apͣata ꝛ bothor. Ponit̄ cū ruta sup formicā ꝛ ad fistulas. Mēbra capitis. Suffumigat̄ cu3 eo patiens subet ꝛ ꝯpͥmēdo inūgit̄ ex ipo cū acetosa hn̄s karabitū ꝛ lethargiā ꝛ distillat̄ succꝰ hūidi i aurē saniosā ꝛ ꝯfert valde sode. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Cōfert difficultati anhelitꝰ ꝛ asmati. Membra nutrimenti. Cōfert radix eiꝰ doloribꝰ epatis ꝛ ꝯfert icteritie. Membra expulsionis. Sol'oe educit phlegma ꝛ ꝯfert pͥfocatiōi mr̄icis.

De safid Ca. dclij.

Afid. Natura. Calidū ē ꝛ siccū i tertio. Opationes ꝛ ꝓꝓetates. Est mordicatiuū acre. Venena. Cōfert venenis oibꝰ.

De semurion Ca. dcliij.

Emurion qd ē. Est apiū siluestre ꝛ iā dc̄m ē de eo.

De squilla Ca. dcliiij.

Quilla qd ē. Est cepe muris: ꝛ eiꝰ folia sūt sic folia lilij: ꝛ h3 oleū ad nigredinē declinās. Natura. Est calidū ꝛ siccū i scdo. Opatiōes ꝛ ꝓꝓetates. Est icisiuū ꝛ i ipo ē viscositas adustiua. Decoratio. Ponit̄ ꝯfectū cū melle sup alopitiā ꝛ serpiginē. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Eiꝰ acetū exaspat guttur ꝛ indurat carnē ipius ꝛ ē bonum asmati ꝛ oregmoni ꝛ tussi antique.

De solatro Ca. dclv.

Olatrū. Electio. Meliꝰ qđ de ipo admistrat̄ ē hn̄s folia virida ꝛ citrinū semē: ꝛ ē qnq3 spērū. Natura. Frm̄ ē in pͣmo siccū i scdo: ꝛ stupefactiuū ē frm̄ ꝛ siccū i tͥo. Opatōes ꝛ ꝓꝓ. Portulanū ē infrīatiuū ꝯstrictiuu3: ꝛ ē qđdā genꝰ ipius stupefactiuū faciēs sōnū sic̄ opio in ꝓꝓetatibꝰ suis nisi qr ē debiliꝰ eo: ꝛ ē qđdā genus eiꝰ ꝙ ē mortale. Apͣata ꝛ bothor. Est emplm̄ bonū apͣatibꝰ calidis oibꝰ itrīsecis ꝛ extrīsecis: ꝛ bibit̄ aq̄ eiꝰ ad apͣata cal'a itrīseca ꝛ ponit̄ aq̄ eiꝰ cū cerusa ꝛ oleo ros̄. sup herisipilā ꝛ formicā more ēpl'i ꝛ cortex radic eiꝰ ē vehemētis exsiccatiōis. Mem. ca. Si bibat̄ ex eo qđ ē stupefactiuū vltra. xij. g̃na facit euēire māiā: ꝛ qn̄ ex aq̄ eiꝰ fit gāgarisma ꝯfert apͣati bꝰ ligue: ꝛ si bibat̄ ex cōtice radic pōdꝰ aur̄. cū vino attrahit sōnū. ꝛ cū solatrū optie terit̄: ꝛ fit ex eo emplm̄ capiti sanat sodā: ꝛ resoluit apͣata radic auris ꝛ apͣata velamīs cerebri: ꝛ ꝯfert distillatū dolori aur̄.

Mé.ocu. Sanat fistulas oculi lachrimal' fructꝰ
τ succꝰ ſpérū eꝰ vſqꝫ ad illam q̄ facit ſomnū: cū fit ex
ea alcofol ꝯfortat viſū. Mé.ex. Semen ſtupefa
ctiuum eſt prouocatiuum vrine renum τ veſice om
nes ſpés cū ſupponūtūr abſcinūunt abſcindūt flu
xum méſtruoꝝ τ é ex eis q̄ infrigidāt τ ꝓhibét pol
lutioné τ é ſpés ſolatri ꝑter alkekégi τ ꝑter hortula
nū τ ꝑter ſtupefactiuū ꝓdictū qū comeduntur ex eo
iiij. aur. inficiūt. τ aq̄ folioꝝ eiꝰ facit poſſidē maniā
τ nó é in eo iuuamentū ſolatri niſi ad emplaſtrū fa
ciendū. De ſcorpionibꝰ. Ca. dclvi.

Corpiones. Mé.ca. Oleū ſcorpionū
ꝯfert doloribꝰ auris valde.

De ſudore. Ca. dclvij.

Udor qd é. Eſt aqueitas ſanguis cui plus
cholericū é admixtū: τ opoꝛꝫ vt admiſtret
dū nodū é exſiccatꝰ: imo dū in eo é hūidi
tas: τ ipe qdé magis é digeſtꝰ q̄ꝫ vrina é eni ſupflui
tas vnctuoſitatiſ τ hūiditatis poſt digeſtioné vltimā
τ é vrina ſecūde digeſtiōis ſupfluitas. Opa. τ p.
Eſt magis digeſtꝰ q̄ꝫ vrina τ diuerſificat ſm aīalia τ
in ipſo é reſolutio nó pauca. Apoſtemata τ bo
thor. Sudor athletarū ꝯfert apatibꝰ inguinis imo
reſoluit ea. Mé.an. τ pe. Sudor ſiccꝰ luctan
tiū cū oleo de alcāna ponit ſup apata māmille τ re
ſoluit ea τ cū oleo ro. ad ꝯgelatōꝫ lactiſ i māmilla. al
teratio v̊o magne τ alteratio pue fiunt cū centaurea
maiore τ minore.

De Sandalo. Ca. dclviij.

Andalus. Elec. Dixerūt. G. τ filiꝰ me
ſangue rubeꝰ é fortior: τ dixerūt alij albꝰ é
fortior. Natura Eſt frigidꝰ in fine ſecū
di vſqꝫ ad tertiū ꝑueniés ſiccꝰ in ſecūdo Opa. τ p.
Prohibet attractioné τ ꝓpe rubeꝰ Apo. τ bot.
Reſoluit apoſtemata acuta τ ꝓpe rubeꝰ τ linit ex eo
heriſipila. Mé.ca. Cófert ſode. Mé.an. τ pe.
Cófert tremori cordis accīti in febre linitꝰ τ bibitꝰ.
Mé.nu. Cófert debilitati ſtōi calī bibitꝰ τ linitꝰ
Febres. Cófert febribꝰ calīs τ ꝓpe albꝰ

De Sapone. Ca. dclix.

Apo. Opa. τ p. Eſt vlceratiuꝰ putrefa
ctiuꝰ Mé.ex. Reſoluit colicā τ ſoluit
humoré crudum.

De Sahane. Ca. dclx.

Ahane. Opa. τ p. Eſt abſterſiuū exſic
catiuū mali hūorl Uul. τ vl. Fac poſſidē
ſcabié τ pruritū. Inſtrumenta iunctura
rū. Cófert dolori anchephlatico Membra ca
pitis Remouet fetoré oris factū ex ſtō τ corruptōꝫ
eiꝰ τ abſtergit hūiditaté ſtōi τ exſiccat eā.

De Safuruhū. Ca. dclxi.

Afuruhū qd é. Eſt auis cꝰ nomé é hoc no
mé in frantia. De Sarſar. Ca. dclxij

Arſar qd é. Eſt ferꝛ Mé.ca. Qū cogt cū
oleo aut iſūdit i ipo deīn cogt τ diſtillat i auré ſmo
uet doloré eiꝰ τ pulſatōꝫ ipiꝰ De ſalaf. Ca. dclxiij

Alaf qd é. Eſt ſalix.

De Sakaik. Ca. dclxiiij.

Akaik qd é. Noiat ſakaik anehamé τ é ro
ſa rubea vehement. Natura: Eſt cala
in ſecūdo hūida in ipo. Opatiōes τ ꝓ
ꝓetates. Eſt abſterſiua reſolutiua. Inqt Gal. é ab
ſterſiua lauatiua attractiua apitiua reſolutiua. De
coratio Denigrat capillos mixta cū corticibꝰ nucl
τ qū admiſtrant folia eiꝰ τ ſtipites ipiꝰ ſicut ſūt aut
decocta cū ſorbitōe ordei τ decoquūtur ꝓuocāt lac
Apoſtemata τ bothor. Linitur ex decoctōe eiꝰ
ſup apata q̄ nó ſūt dura τ fit euacuatio ꝑ eā ſup car
būculos τ bothor calīas. Uulne. τ vl. Illud qd
ſiccum eſt ꝯfert vlceribꝰ ſordidis τ incarnat ea ex ex
coriatōe τ in ipa mūdificat vlcera ꝯferés excoriatōi
bus τ ſcabiei vlceroſe. Mé.ca. De eiꝰ ſucco fit
caputpurgium ad purgādū caput τ cerebꝛ: τ eiꝰ ra
dix maſticat ad extrahédas hūiditates a capite.
Mé.ocu. Succꝰ eius ꝯfert tenebroſitati oculi τ
viſus τ albugini eiꝰ τ veſtigijs vlceruꝫ. τ qū decogt
cū vino τ fit inde emplaſtꝛ ſanat apata dura in apa
tibus oculi. Membra anhelitus τ pectoris. Si
coq̄nt folia eiꝰ cū ſuis ſtipitibꝰ τ cū ſuccis ordei ſor
bilibꝰ τ comedat: facit abūdare lac. Membra ex
pulſionis. Prouocat menſtrua.

De Sehedenigi. Ca. dclxv.

Chedenigi qd é. Eſt ſemen arboris cana
bis. τ nos quidem iam locuti fuimꝰ de ca
nabe: oportet ergo vt cōiungamꝰ inter cō
ſiderationé que eſt in vtriſqꝫ capitulis ſimul. τ de ſe
hedenigi quidem aliud eſt hortulanū notū: τ aliud
eſt campeſtre. Humaiꝫ vero dixit q̄ arbor cāpeſtris
egredit in deſertis ſm q̄ntitaté cubiti: τ ſup folia eiꝰ
dn̄atur albedo: τ eiꝰ fructꝰ é ſicut pip τ ſilat riꝰ gra
nū grano aſſūmati qd eſt granū de quo exprimitur
oleū. τ nos iam locuti fuimꝰ de grano aſſūmati.
Natura. Eſt calidū τ ſiccū in tertio. Opa. τ p.
Canabis campeſtris reſoluit ventoſitates τ exſic
cat fortiter τ humor eius eſt paucus malus. Apo
ſtemata τ bothor. Canabis campeſtris qū eiꝰ ra
dix decoquitur τ fit ex ea emplaſtrū apoſtematibus
calidis in locis duris in quibus ſūt chimi viſcoſi ſe
dat caliditaté τ reſoluit duritiem. Mébra ca.
Facit ſodā ſua caliditate τ eius ſuccus diſtillat ad
doloré auris opilatiuū τ ad humiditaté auris τ ſi
militer oleum eius: τ folia eius eradicāt furfures in
capite. Membra oculi. Obtenebrat viſum.
Membra nutrimenti. Nocet ſtomacho. Mé
bra expulſionis. Exſiccat ſperma: τ lac quidem al
ſehedenigi campeſtris ſoluit cum facilitate: τ media
libī. de ſucco eius reſoluit duritiem conſtrictionem
τ ſolutione educit phlegmata τ choleram τ proce
dit ſm ſemitam ſeminis croci hortulani in conſtri
ctione.

De Seiteragi. Ca. dclvi.

Eitaragi qd eſt Eſt ille q é indꝰ é fruſta ligni
ꝑua ſubtilia τ cortices ſic gariofili. τ illeq eſt
fructꝰ decliat ad rubediné τ nigrediné. τ alſeitaragi
qdé orit i ꝑtibꝰ antiqs τ vbi nó mingit τ hꝫ folia ſic
ſūt folia naſturtij. τ ieſtate ſūt folia ꝑlūma τ minor iū

⁊ augmentať minoratio adeo ut forsitan nõ appeat ⁊ non sit in eo odor ⁊ est sicut nasturtiũ cuius sapor ⁊ odor assimilať cordumeni ⁊ folia eius sũt ipsi similia. Natura. Est calidus ⁊ siccus in fine scdi. Operatões ⁊ ꝓpetates. Est acutꝰ apitiuus: similať eniz sapor ⁊ odor cordumeni ⁊ silr virtus eius. Decora. Cõfert linitus cũ aceto sup morpheã albã ⁊ albaras. Uulnera ⁊ vlcera. Liniť sup excoriatõem ⁊ scabiem cũ aceto ⁊ eradicat eã. Instrumẽta iũcturaꝝ. Bibiť ad dolorẽ iũcturaꝝ ⁊ ꝯfert. Mẽbra nutri. Liniť sup splenẽ ⁊ extenuat ipm. Membra expul. Suspẽdiť eius radix sup aurẽ eius qui habet dolorẽ vesice ⁊ sedat ipm ſm ꝙ dicit. Permutatio. Loco eius ponitur rubea.

De sceilem. Capitulum.d.clxvij.

Ceilem. Natura. Gal. ponit ꝙ est in pñcipio calefactõis. Opatio.⁊ ꝓpeta. Est subtile abstersiuũ resolutiuũ. Decoratio. Liniť sup morpheam cũ sulfure ⁊ ꝯfert. Apostemata ⁊ bothor. Resoluit apata ⁊ scrofulas cũ semie lini ⁊ disrũpit ea cũ stercore colũbino ⁊ semine lini. Uulnera ⁊ vlcera. Liniť illud qđ oriť cũ tritico sup vlcera ⁊ puluerizať sup ea ⁊ cõfert ⁊ liniť super impetiginẽ. ⁊ qũqꝫ poniť sup vlcera cũ corticibꝰ raphani ut emplm ⁊ ꝯfert. Instrumẽta iũcturaꝝ. Decoqť cũ mellicrato ⁊ fit inde emplm sciatice. Membra capi. Sedat scotomiã. Mẽbra ex. Quãdo fit ex eo euaporatio adiuuat ad ipregnãdum ⁊ ꝓprie cum ordeo.

De sceha. Capitulum.d.clxviij.

Ceha qd est. Sceha sũt due spẽs: vna earum est spinosa habens folia sedreia ꝯcauuz ligiuĩ ⁊ nõ administrať nisi in suffumigatione ⁊ alia habet folia ut tamariscus: ⁊ repiť ei spẽs tertia que noiať ſbũ armena citrina ⁊ noiať absynthiũ marinũ. Electio. Melior est armena. Natura. Est calida in scđo sicca in 3°. Opatio. ⁊ ꝓpe. Omnes spẽs eiꝰ sũt incisiue resolutiue vẽtositatũ et in ipa est stipticitas minor stipticitate absynthij: ⁊ eiꝰ calefactio minor ẽ calitate ipius ⁊ amaritudo ẽ maior ⁊ in ipa est salsedo. Deco. Eiꝰ cinis cũ oleo aut oleo amigdalino linitꝰ ꝯfert alopitie: ⁊ eiꝰ cinis cũ oleo facit nasci barbã q̃ tardať. Apata ⁊ bo. Sedat apata ⁊ carbũculos. Uulnera ⁊ vl. Prohibet herpetẽ estiomenũ. Membra capi. Facit soda. Membra ocu. Fit vaporatio ex aq̃ eiꝰ inclinãdo caput ad opthalmiã ⁊ resoluit eã. Membra an. ⁊ pectoris. Cõfert difficultati anhelitus. Mẽbra nutrimẽti. Nocet stõ ⁊ ꝓpe tertia. Membra ex. Extrahit vmes ⁊ ascarides ⁊ interficit eos ⁊ ꝓuocat mẽstrua ⁊ vrinaz ⁊ est fortior absynthio i vino. Febres. Et eius oleũ ꝯfert frigori rigoris. Uenena. Cõfert pũcture scorpionum ⁊ rutele ⁊ venenis.

De scimiar. Capitulũ.d.clxix.

Cimiar qd est. Est lactuca asini hñs folia que sũt sic folia lactuce acuta: ⁊ est spinosa ad nigredinẽ declinãs: ⁊ in estate rubefit eiꝰ lignũ sicut sãguis ita ꝙ tingit manũ. Electio. Folia eius sũt debiliora que sunt in ipa. Natura. Frã ẽ ⁊ sicca in pmo vsqꝫ ad scđm. Opatio. ⁊ proprie. Illa q̃ noiať acuthia ẽ stiptica ⁊ in ipa ẽ amaritudo. ⁊ illa q̃ noiať fulusia est vehemẽtioris stipticitatis: ⁊ illa que noiať anulus vehementioris est q̃ ãbe ⁊ est acrior: ⁊ illa q̃ nomẽ non habet ꝓpinq̃ ẽ eis ⁊ in omnibꝰ eis est stipticitas ⁊ exsiccatio ⁊ qñ miscetur cũ oleo ⁊ fit iunctio ex ipa ꝯpmẽdo facit sudare. Deco. Linita ꝯfert morphee ⁊ icteritie. Apata ⁊ bothor. Fit ex ea emplm scrofulis cũ adipe et liniť sup excoriatõem ⁊ cũ farina ordei sup herisipilam ⁊ proprie species que nominatur anulus. Uulnera ⁊ vlcera. Incarnat vlcera quando in cerato administratur. Membra capitis. Est res que magis confert dolori auris. Membra nutrimenti. Confert icteritie bibita proprie acuthia ⁊ proprie doloribus splenis ⁊ cortices eius preparant stomachum. Membra expulsionis. Quando in potu datur de ea que nomen nõ habet aureus.i.5.cum cordumeni aut isopo ⁊ nasturtio extrahit vermes ⁊ ascarides: ⁊ illa que nominať acuthia confert dolori renuz. Uenena. Illa que nominať anulus confert morsui vipere valde quando administrať ut emplastꝝ ⁊ bibita: ⁊ illa que nomen non habet est illi propinqua.

De scel. Capitulũ.d.clxx.

Cel quid est. Est medicina inda similis.33. Natura. Calida ẽ. ⁊ sicca in 3°. Operatões ⁊ ꝓpetates. Est amara stiptica acuta disrumpit ventositates ⁊ est in virtute mellis ⁊ ei est resolutio mirabiľ ⁊ subtiliatio. Instrumẽta iũcturaꝝ. Confert venenis ⁊ ꝯtritõibus.

De sucaram. Capitulũ.d.clxxi.

Ucarã qd ẽ. Inqt Dia. Crus huiꝰ plante ẽ sic crus ferule ⁊ folia eiꝰ sũt sic folia cucumẽis ⁊ hꝫ florẽ albũ ⁊ sem sic anisũ. ruffus vo dixit folia eiꝰ sũt sic folia mãdragore ⁊ minora ⁊ vehemẽtioris ciminitatis ⁊ radix eiꝰ ẽ minuta fructũ ñ hñs: ⁊ semẽ eiꝰ existit i colore ameos: sꝫ ẽ maiꝰ eo sine sapore ⁊ sine odore ⁊ habet mucilaginem. Inqt mesaia. ẽ q̃dam spẽs albes ⁊ nõ bñ dixit: ego aũt dico ꝙ i libris inuẽtũ fuit ꝙ ẽ euforbiũ in greco ⁊ trãslatũ fuit zuccarã ⁊ iã trãslatũ fuit albes: ⁊ qñqꝫ .n. proporcionãť ad euforbiũ accñtia abiles ⁊ hoies diuersificãť in eis. Natu. Frm ẽ ⁊ siccũ in 3° usqꝫ ad q̃rtũ. Operatio. ⁊ ꝓpeta. Prohibet fluxũ ⁊ cõgelat sãguinẽ ⁊ stupefacit. Deco. Qñ liniť ex eo sup locũ euulsionis piloꝝ ꝓhibꝫ frigiditate sua nasci pilos ⁊ fit ex eo emplm mãmille ⁊ non magnificať. Apostemata ⁊ bothor. Succus eius sedat herisipilaz ⁊ formicaz. Instrumenta iũcturaꝝ. Liniť sup podograz calidam. Membra oculi. Succus eius administratur in doloribus oculi. Mẽbra capitis. Succꝰ eiꝰ ẽ bonus hũiditatibus q̃ accñt in aure. Membra anhelitus ⁊ pecto. Fit ex eo emplm mãmille ⁊ ñ magnificať ⁊ ꝓhibet exuberationẽ. Mẽbra ex. Retinet mẽstrua ⁊ cõfert dolori matricũ: ⁊ fit ex eo emplm testiculo ⁊ nõ magnifi-

caꝶ: ⁊ inungitur ex eo mēbra spermatis: ⁊ ꝓhibet pollutionē. Venena. Est venenū mortale. ⁊ eiꝰ cura ē vinū purū.

De secacul Ca. dclxxij.

Ecacul. Natura. Est calidū in scđo ad hūiditatē quādā tēdēs: Operationes ⁊ proprietates. In ipso ē lenitas ⁊ vtꝰ eiꝰ qđ nutrimi ē ē sicut vtus baucie. Mēbra expulsionis. Excitat appetitū coitus. Permutatio. Loco eius ponitur buzeiden.

De scehemenigi Ca. dclxxiij.

Cehemenigi qd ē. Est iurasabrā cāpestre. Natura. Calidū ē ⁊ siccū i tertio. Operationes ⁊ proprietates. Est resolutiuū ⁊ subtiliatiuū valde: ⁊ qñ ponit sub ceruicali infātū ꝯfert fluori oris eoꝝ. Instrumēta iūcturaꝝ. Cōfert paralysi linitū ⁊ caputpurgio ex eo facto cū vino. Mēbra capitis. Qñ fit caputpurgiū ex aq̄ eiꝰ mūdificat cerebꝝ ⁊ ꝯfert etiā torture ⁊ epilepsie bibitū cū vino: Mēbra nutrimēti. Cōfert hūiditatibus stomachi ⁊ fluori oris infātiū qñ ponit sup capita eoꝝ fm q existimarunt qdam: Membra expulsionis. Cōfert ventositatibus.

De suchaba Ca. dclxxiiij.

Uchaba. Mēbra capitl. Cōferūt ipsa ⁊ radix eius ⁊ fructus ipius dolori vuc. Membra nutrimenti. Cōfert stomacho ⁊ epati. Mēbra expulsionis. Decoctio radicis eius ꝓhibet fluxū mulierū ⁊ ipsa supposita ⁊ encatismate facto in ea ꝯfert apanibus ani. Febres. Cōfert febribus antiquis ⁊ ꝓprie infantiū.

De scebrā Ca. dclxxv.

Cebra quidē. Orit in hortis hñs cānā sbtilē eq̄lē: ⁊ hz pilos: ⁊ folia sūt sic tarcō fm q existimo ⁊ hz lac. Electio. Illud qđ meliꝰ ē est leue ad rubedinē declinās sic cutis iuoluta subtilē hñs corticē: ⁊ illud qđ ē cū duabꝰ cānis ⁊ ē leuis carnis ⁊ grossū pue rubedinis ⁊ durū: ⁊ qđ ē ut filū ē malū ⁊ psicū ē malū: ⁊ non oꝫ ut aliqd de eo administref. Natura. Ingt humai: ē calidum in pncipio scđi: siccū in fine tertij. lac vo eiꝰ ē vltimū in ambobꝰ sīlimo i q̄rto ḡdu. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipo sūt stipticitas ⁊ acuitas ⁊ disruptio orificioꝝ venaꝝ ⁊ illud ē vnū ꝓpt qđ repellit: et qñ rectificat nō ē iuuamētū i eo i suo loco ꝓpt illud qđ diximꝰ ⁊ ē ex eo toto nociuū ⁊ ꝓpe ꝯplonibꝰ calidis. Mēbra capitis. Lac eiꝰ adiuuat in eradicando dētes. Mēbra nutrimenti. Nocet stō et epati ⁊ daf ad bibēdū in curatiōe hydropisis. ⁊ oꝫ qdē ut pus infūdat i succo endiuie ⁊ feniculi ⁊ solatri tribꝰ diebꝰ: deide exsiccet ⁊ fiāt inde trocisci cum modico saf indi ⁊ turbit ⁊ myrrobala. aut aloes ⁊ erit fortis iuuamēn. Mēbra expulsionis. Solutiōe educit melācoliā ⁊ phl'a ⁊ aquā. ⁊ antiqtꝰ qdem fuit eiꝰ administratio ꝯsueta in solutiuis: deinde fuit dimissū ꝓpterea q̄r nocet coitui ⁊ spermati: ⁊ q̄r disrūpit venas ani. ⁊ qñ rectificat nō ē iuuamētū in ipo: ⁊ illud iō qñ eius rectificatio fit hoc mō: infūdit nō ꝯritū in lacte recēter mulcto die ⁊ nocte ⁊ renouat illud multotiēs ⁊ illud ē ex eis q̄ debilitāt ipꝫ ⁊ destruūt opationē eiꝰ i hūoribꝰ maꝶ. Qui vo excusatōnē nō iuenit qn ipo vtat pmisceat ipsi anisū ⁊ feniculū ⁊ cyminuꝫ: ⁊ qđ de eo in potu sumit sit ab vno danich vsq ad q̄ttuor: ⁊ h qdē de herba eius: in lacte vo ipsiꝰ nō ē bonitas: ⁊ nō vr mihi q sit in potu dādū: ⁊ cū eiꝰ solutio supfluit ex eis q̄ ipaꝫ abscindūt ē sedere i aq̄ frā: ⁊ qñ in potu daf colice bibitur cū āmoniaco ⁊ bdellio ⁊ serapino ⁊ modico stercoris adib narrato in caplo colice. Febres. Repellit ꝓpterea q̄r gnāt febres. Venena. Pōdꝰ ʒ. ij. de ea interficit.

De scelgen Ca. dclxxvi.

Celgen qd ē. Est napꝰ q iā dictꝰ ē aūi i cap. de lem.

De scerbin Ca. dclxxvij.

Cerbin qd ē. Est arbor alkitran: ⁊ nos qdāiā locuti sumꝰ de alkitrā. Nūc vo narremus opatiōes q̄ sūt ꝓpe arbori ipsius: ⁊ hec qdē arbor ē de gnē arboris pini ⁊ hz fructū similē fructui cupressi: sed ē minor eo ⁊ hz spinas: ⁊ ē duarum spērū: quarū vna ē longa: ⁊ altera curta. Operatiōes ⁊ ꝓpetates. In cortice huiꝰ arboris ē stipticitas. Mēbra capitis Si qs de fructu hꝰ arboris plimū assumit facit sodā ꝓpt calefactionē ⁊ ꝓpterea q̄r cōicat stomacho i mordicatiōe quā ei facit: ⁊ qñ colluit os ex aceto in q̄ decoquuntur folia eiꝰ sedat dolorē dētiū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Fructꝰ eius ꝯfert tussi. Membra nutrimenti. Fructꝰ eiꝰ ē malus stomacho mordicans ipm. sed ipe ꝯfert epati. Membra expulsionis. Eiꝰ fructꝰ ꝯfert distillatiōi vrine: ⁊ si bibat cū vipe ꝓuocat vrinā: ⁊ qñ ex cortice eiꝰ fit suffumigatio exhit fetū ⁊ secūdinā: ⁊ qñ bibit stringit vētrē: ⁊ qñq stringit vrinā. Venena. Datur in potu fructꝰ eius cū vino ad potū leporis marini. ⁊ si misceat cū adipe cerui ⁊ in ungatur ex eo corpus nō approximant ei vermes venenosi.

De sceneschic Ca. dclxxviij.

Ceneschic qd ē. Est silis abrotano i vtute. Natura. Est calidū ⁊ siccum in scđo. Mēbra capitis. Cōfert epilepsie: ⁊ abscidit fluorē saliue currētis ⁊ ꝓpe ex oribus puerorū. Permutatio. Loco eiꝰ in iuuamēto qđ fit epilepsie ⁊ alijs ponit sāsucus.

De sucudo Ca. dclxxix.

Ucudus. Natura. Virtus eius ē calida. Opationes ⁊ proprietates. Bibit eiꝰ succꝰ ad dolores. Decoratio. Recēs cū vino linit sup morpheā. Vulnera ⁊ vlcera. Facit coherere vlcera antiq̄ ⁊ pulueriʒat sup carnē additā. Instrumēta iūcturaꝝ. Linit cū aceto super podagram: ⁊ fit ex eo ceratum ad dolorē dorsi. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Fiant ex eo cum dulcibus bucelle ad tussim. Membra nutrimenti. Bibūtur ex eo ʒ. ij. cū hydromelle ad mordicationē stomachi. Mēbra expul. Due ʒ. cuꝫ hydromelle valēt ad dysēteriā ⁊ difficultati vrine: ⁊ cū mulier subijcit sibi ipsū ꝓuocat mēstrua.

De spina alba. Capitulum.d.clxxx.

Spina alba qd est. Bedeoard. Natura. Frigida ē ⁊ sicca in primo. Instrumenta iūcturaꝝ. Eius decoctio ꝯfert instrumentis iūcturaꝝ ⁊ podagre. Membra nutri. Confert mollificationi stomachi.

De spina indica. Capitulum.d.clxxxi.

Spina indica. Natura. Est calā. Opatio. ⁊ ꝓꝓeta. Est subtiliatīa resolutiua. Instru. iūcturaꝝ. Cōfert alcuzez. Membra capi. Colluit os ex decoctiōe eius ad dolorez molariū. Membra anheli. ⁊ pectoris. Confert sputo sanguinis.

De spina egyptia. Capitulū.d.clxxxij.

Spina egyptia: Natura. Est frā in primo sicca in scdo. Opationes ⁊ ꝓprieta. Est abstersiua abscindēs catarros. Vulnera ⁊ vlcera. Radix eius ⁊ ꝓprie semē vehementis sūt ꝯsolidatōis. Membra an. ⁊ pecto. Confert apostemati gutturis. Membra nutrimenti. Confert apostemati stomachi.

De synapi. Capitulum.d.clxxxiij.

Synapis. Natura. Calā est ⁊ sicca vsqꝫ ad q̄rtū. Opatiōes ⁊ ꝓprieta. Incidit phlā ⁊ oleū eiꝰ est calidius oleo raphani. ⁊ fugiunt ex fumo eius ōmes venenosi. ⁊ illa q̄ ē siluestris generat hūorē malū ⁊ in ipa sūt abstersio ⁊ resolō: ⁊ qḋ hoies cōedūt folia eiꝰ ⁊ radicē ipiꝰ ⁊ elixata Decoratio. Mūdificat faciē ⁊ auffert occultatōez ⁊ vestigia sanguis mortui. ⁊ siluestris est emplm bonū sorditiei ⁊ exsiccat linguā ⁊ ꝯfert alopitie. Apostemata ⁊ bothor. Resoluit apata calida ⁊ oē apa antiquū ⁊ ponit cū caulibꝰ sup scrofulas. Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert scabiei ⁊ ipetigini. Instru. iūctu. Cōfert dolori iūcturaꝝ ⁊ sciatice. Mēbra capi. Mūdificat hūiditates que sūt in capite ⁊ fit ex ea emplm capiti eiꝰ q patit lethargiā: ⁊ aq̄ eius distillat ad omnē dolorē auris ⁊ molaris ⁊ silr eiꝰ oleū ⁊ ꝓprie qn̄ decoquit in ea assa: ⁊ ē de medicis apientibꝰ colatorij opilationē: ⁊ dixerunt qḋ ꝙ si bibat a ieiuno itellectū efficit bonū. Membra ocu. Administrat in alcofol oculi ad pānū ⁊ aspitatē. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Si terat ⁊ bibat cū aq̄ mellis aufert aspitatē antiquā in cāna pulmonis. Membra nutrimēti. Extenuat splenē ⁊ fac sitim. Mēbra expulsio. Cōfert ꝓfocatōi matricis ⁊ fac desiderū coitus. Febres. Confert febribus periodicis antiquis

De strāgulatore adib. Capitulū.d.clxxxiiij.

Trangulator adib qd est. Prefocat adib ⁊ porcos ⁊ canes ⁊ ē ꝓfocatiuus ⁊ non administratur interius neqꝫ exterius.

De strangulatore leopdi. Capitulū.d.clxxxv.

Trangulator leopdi quid ē. Suffocat leopardos ⁊ linces ⁊ reliqua: ⁊ nō admistrat intus neqꝫ extra: ⁊ dicit ꝙ quando appropinquat scorpioni ꝯgelat eum. Venena. Ipse interficit adib: ⁊ iam dictū ē de eo.

De salice. Capitulum.d.clxxxvi.

Salix qd ē. Qn̄qꝫ egredit ex folijs eiꝰ qn̄ꝙ findunt gūmia fortis. Operationes ⁊ ꝓprietates. Fructus ⁊ folia eius sūt stiptica sine mordicatōe: ⁊ ē in eis exsiccatio suffitiēs. Et cinis eius ē vehemētis exsiccatōis: ⁊ qn̄ ex eo fit emplastꝝ retinet fluxū sanguinis: ⁊ qn̄qꝫ findunt folia eiꝰ ⁊ egredit gūmia ab ea vehemētis abstēsionis subtiliatīa. Decoratio: Eius cinis eradicat verrucas linitus cū aceto. Vulnera ⁊ vlcera. Fit ex eo emplastꝝ ad vulnera magna ⁊ ꝓpe ex fructu eius ⁊ folijs eiꝰ ⁊ cinis eiꝰ remouet formicā qn̄ linit cū ea cū aceto. Membra capitis. Qḋ ē eius supius ⁊ aq̄ eius sūt sedātia soda: ⁊ nō ē aliqd magis vltimū ꝙ̄ succus folioꝝ eius in cura saniei q̄ currit ex aure. Membra oculi. Ponunt fructus ⁊ aqua eiꝰ sup ꝑcussionē pupille: ⁊ eius gūmia ꝯfert valde visui debili. Membra nutrimenti. Aq̄ eiꝰ ꝯfert opilationi epatis ⁊ ictericie. Mēbra expulsionis. Fructus eius confert hūtibus fluxum sanguinis.

De scarabeo. Capitulū.d.clxxxvij.

Carabeus. Membra capitis. Oleū in quo frigit valet ad dolorē auris qn̄ in eaz effundit: ⁊ similit corpus eius quod optime contritum est.

De scoria. Capi.d.clxxxviij.

Coria. Electio. Scoria fortioris exsiccatōis est scoria ferri. Natura. Scoria ferri est sicca in 3°: ⁊ scoria eris ē ei ꝓpinq̄ reliqué vero scorie sunt minus calide. Operationes ⁊ ꝓprietates. Omnes sūt exsiccatiue: ⁊ que fortioris est exsiccatōis eis oibus est scoria ferri: ⁊ omnes exsiccant hūitates. Apostemata ⁊ bothor. Scoria ferri resoluit apostemata calida. Vulnera ⁊ vlcera. Scoria argēti cōfert scabiei ⁊ lahafati et consolidat vlcera ⁊ ꝓhibet fluxū hemorroidaꝝ ⁊ fistulaꝝ. Membra oculi. Scoria ferri confert asperitati palpebraꝝ: ⁊ scoria stāni cōfert vlceribꝰ oculi ⁊ in hoc loco merdasengi. Membra nutrimenti. Scoria ferri ꝯfortat stomachū ⁊ exsiccat supfluitates eius ⁊ remouet mollificatōez eius qn̄ in potu dat in vino antiquo aut bibit cū vino. Membra expulsionis. Scoria ferri ꝓhibet fluxū hemorroidaꝝ ⁊ ꝓprie qn̄ sedet in vino antiquo ei admixto: et ꝓhibet impgnationē ⁊ abscindit fluxū sāguinis mēstrui ⁊ est in eo vltima ⁊ silr in vrina: ⁊ coartat anū linita. Venena. Scoria ferri cū oxymelle confert nocumēto medicine que nominatur conitum.

Capitulū de lrā. T. De tri. Capi.d.clxxxix.

Tri qd est. Est sic corrigie factū ex azymo qḋ cogit in aq̄ cū carne ⁊ sine carne ⁊ noiat in terra nostra rusnc. Natura. Est calidū ⁊ hūiditas eius ē supflua. Opationes ⁊ ꝓprietates. Nō est dubiū qn̄ sit tarde digestionis ⁊ descēsionis a stomacho: qm̄ est azymū nō fermentatū ⁊ coctū sine carne est leuius apud quosdaz sꝫ fortasse res nō est fm ꝙ dn̄t: ⁊ qn̄ cū eo ꝑmiscet pipis paꝝ ⁊ oleū amigdalinū rectificatur eiꝰ dispositio paꝝ ⁊ ē

digeritur multiplicatur eius nutrimentū valde.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert pulmo-
ni remouendo tussim ⁊ sputum sanguinis ⁊ proprie
quando decoquitur cum portulaca. Membra
expulsionis. Est lenificatiuū ventris.

De Therebinthina. Ca. dcxc.

t Erebinthina. Dicitur in capitulo de gra-
no viridi.

De Tarcon. Ca. dcxcj.

t Arcon qd est. Est notū. Et dixerūt ꝙ pire
trū est radix altarcon montani. Natura.
Manifestū est ꝙ ē calidū ⁊ siccū in secūdo
Quis sit in ipso virtus stupefactiua: qdā vō dixert
de quibꝰ nō est curandū ꝙ ipm̄ ē frigidū ⁊ siccū.
Operationes ⁊ proprietates Est desiccatiuū hu
miditatum ⁊ exsiccatiuum earum: ⁊ in ipō ē infrigi-
datio q̄dā. Mēbra ca. Cōfert cola cū masticat
⁊ tenet in ore. Mē. an. ⁊ pe. Facit accidere dolo
rē gutturis. Mēbra nu. Est difficil' digestionis
Mē. ex. Abscidit desideriū coeundi.

De Taraxacon. Ca. dcxcij.

t Araxacon qd ē. Notū ē. est spēs endiuie.
Natura. Frigus eiꝰ ē plꝰ hūiditate ipiꝰ
cū hoc ꝙ in ipsa ē hūiditas. Opa. ⁊ p.
Est infrigidatiua apitiua. Mē. ocu. Eiꝰ lac ab
stergit albuginē. Mēbra nutrimenti. Eiꝰ succꝰ
ꝯfert hydropisi valde ⁊ apit opilatōes epatis. Ve
ne. Resistit venenis: ⁊ ex ea fit emplastrū ad pun
cturas ⁊ p̄p̄e ad pūcturā scorpionis.

De Tamarisco Ca. dcxciij

t Amariscꝰ. Opatiōes ⁊ p̄p̄etates. In
ipō ē stipticitas ⁊ abstersio ⁊ mundificatio
absq̧ exsiccatōe vehemēti: ⁊ eiꝰ aq̄ ē abster
siua dsiccatiua cꝰ abstersio ē plꝰ exsiccatōe eiꝰ: ⁊ ipiꝰ
exsiccatō ē cū stipticitate: s; ē fructꝰ eꝰ vehemētior sti
pticitatis: ⁊ in tamarisco qdē est subtilitas pauca ⁊ i
religs rebꝰ alijs administrat loco galle viridis. De
coratio Eiꝰ decoctio administrat in embroca ad pe
diculos ⁊ inficit eos Apostemata ⁊ bothor Ex
eiꝰ folijs fit emplastrū sup apata fluxa. Vulne. ⁊
vl. Eiꝰ fumꝰ exsiccat vlcera humida ⁊ variolas ⁊
s pgit qd ex ea tritū ē ⁊ cinis eiꝰ sup adustionē ignis
⁊ vlcera humida ⁊ fructus eiꝰ ⁊ cinis ipiꝰ exsiccant
vlcera difficilia ⁊ corrodunt carnē additā. Mē.
ca. Decoctio folioꝝ eiꝰ cū vino ꝯfert dolori den-
tiū colluto ore ex ea ⁊ phibz corrosionē eoꝝ p̄p̄e fru
ctus eiꝰ Mē. ocu. Eiꝰ fructꝰ stat loco licij ⁊ galle
⁊ in egritudibꝰ oculi Mē. an. ⁊ p e. Cōfert sputo
antiquo ⁊ p̄p̄e fructꝰ eiꝰ. Membra nutrimenti.
Eius rami dissoluti in aceto ꝯferūt spleni emplo ex
eis fcō: ⁊ ad splenē bibit vinū in quo decocta sūt fo
lia eiꝰ ⁊ ipiꝰ virgulta: ⁊ faciūt splenetici ex ligno eius
vasa Mē. ex. Cōfert solutōi antiq̄ ⁊ sedet in de
coctōe eiꝰ ad cursū mricis ⁊ supp oīt gnū eiꝰ ei ⁊ bi-
bit fructus eiꝰ etiā. Vene. Cōfert fructꝰ eiꝰ mor-
sui vipere

De Tarathit. Ca. dcxciiij

t Arathit qd ē. Frusta ligni nodosi grossitu
tidinē digiti hn̄tis ⁊ eiꝰ lōgitudo ē minor
⁊ plurimū eius est stiptici saporis ⁊ ē cinericij coloris.
Et virtus eius est sicut virtus balaustie: ⁊ dr ꝙ ipse
affertur ex ruribꝰ. Operatiōes ⁊ pprietates. Est
stipticus ⁊ phibēs motū sanguis in membris oibꝰ
Instra iūctu. Confortat iūcturas mollificatas
Membra nutrimenti. Confert mollificationi
stomachi ⁊ epatis Membra expulsionis. Stri
git ⁊ retinet fluxū san. ⁊ descensionem sanguinis in
egestione ⁊ dysenterie bibitū in lacte caprarū deco-
cto. Permutatio. Medietas pōderis eius de
cortice oui adusto abluto ⁊ sexta pōderis eiꝰ de gall'
⁊ decima pōderis de gūmi arabico.

De Talk. Ca. dcxcv.

t Alk qd ē. Dixerūt qdā ꝙ in bibitōe eius ē
timor p̄p̄ illud qd in ipso est ex retētione
sui cū ptibꝰ stōi ⁊ villositate eius ⁊ cū guttu
re ⁊ meri: ⁊ qn̄ necessariū ē vt soluat soluat in panno
in quo ponātur frusta glaciei aut lapides ⁊ pcutiat
donec resoluat: ⁊ si fuerint lapides necessariū est vt
submergantur in aquā ⁊ si voluerit hō dimittat ipz
in panno: deinde excutiat ipm in vase ⁊ accipiat qd
excussū est vt vtatur eo cū aqua gūme ⁊ erit bonum
sue intentioni. Electio. Qd ex eo calcinatū est: ē
fortius ⁊ subtilius. Natura. Frigidū est in p̄mo
siccū in secūdo. Operationes ⁊ proprietates
Stipticū est ⁊ retinēs sanguinē: ⁊ administratur in
psilotro sicut existimauit Paulus ⁊ alij vt sit eiꝰ de
siccatio maior: ipsuz enī nō adurit ignis nisi cū arte.
Apostemata ⁊ bothor. Prohibet apostemata
mamillarū ⁊ testiculoꝝ ⁊ que post aures sunt ⁊ reli-
quarū carniū laxarū in p̄ncipio. Membra anhe
litus ⁊ pectoris. Retinet sputū sanguinis cū aqua
plantaginis. Membra expulsionis. Retinet sā
guinē mricis ⁊ ani bibitū: ⁊ qd ex eo ablutū ē ⁊ limi
tū ꝯfert dysenterie.

De Talisafar. Ca. dcxcvi.

t Alisafar qd ē: Est cortices indi in quibꝰ est
stipticitas ⁊ acuitas ⁊ odoris boni parū et
in ipsis ē substantia terrea plima ⁊ subtili-
tas pauca. Natura: Apud Gal'. nō est ostensuz
ipos hr̄e caliditatē neq̧ frigiditatē de q̄ sit curandū
Quidā aūt dixerūt ꝙ sunt calidi ⁊ sicci in secūdo:
Operatōnes ⁊ proprieta. In ipsis sunt stiptici-
tas ⁊ exsiccatio fortes ⁊ resolutio: ⁊ sunt cōpositi ex
substantijs plibꝰ: ⁊ terreitas in eis ē plus. Mem
bra expulsionis. Confert dysenterie ⁊ vlceribꝰ in-
testinoꝝ ⁊ fluxui sanguinis matricis ⁊ ani: ⁊ ꝯferunt
hemorroidibus.

De Tarifilon. Ca. dcxcvij.

t Arifilon qd ē. Plāta nascēs in vere ⁊ flos
eiꝰ ē silis croco hortulano. Vene. De-
coctio eiꝰ cū effundit sup morsū vipe sedat
dolorem eius. Et si effunditur sup mēbꝝ sanū facit
in ipso ꝯtingere sile illi qd contingit ex morsu vipere
de dolore.

De Tuberibus. Ca. dcxcviij.

t Vbera qd sūt. Sūt ex substātia trea plus ⁊
aquea minꝰ: ⁊ in ipsis ē acrcitas ⁊ subtili-

tas pauca ⁊ sūt ꝓuata sapore. Elec. Melior eoꝝ arenosa alba in quibꝰ nō ē odor malꝰ ⁊ q̄ ex eis sūt sicca deciora sūt hūida. ⁊ illa qdē q̄ elixant post excoriationē ⁊ scissionē cū cultello cū aq̄ ⁊ sale: deinde coquunt cū oleo ⁊ almuri ⁊ spēbꝰ ꝯdientibꝰ aut altit sunt meliora: ⁊ deciora eoꝝ gnā sūt fūgi ⁊ ꝑpe cū nascūt sub arboribꝰ ⁊ in t̄ra mala. Ope. ⁊ p. Sūt grossa valde ⁊ ꝓbent nutrimentū grossum melicū ⁊ nō appropinq̄t eis in hoc aliqd: ⁊ eoꝝ qdē tyriaca sūt vinū purū ⁊ ꝯdictes spēs: ⁊ si elixent: deīn coq̄nt cū eis generat nutrimentū grossū nō malū: verūtn̄ saporē nō hn̄t. Instrā iūc. Timet ex eis paralysis.

Membra capitis. Timet ex eis appoplexia. Membra oculi. Eoꝝ aq̄ sicut ē abstergit oculū: ⁊ hoc qdā laudauerūt ⁊ ꝯcessit illud Musaia medicꝰ ⁊ alij. Mē. nu. Sūt tarde digestiōis ipedictia ꝯuātia stomachū grossi chimi. Gal. vo i quodā loco ait nō sūt mali chimi. Mēbra expul. Faciūt incurrere colicā ⁊ difficultatē vrine.

De tinctura. Ca. dcxcix.

Tinctura qd ē. Electio Melior ē illa q̄ ē lenioris pōderis ⁊ magis intēse nigredinis Natura Ois ē cala ⁊ exsiccatiua nisi inda qm̄ indi ⁊ paulꝰ numerāt eā int̄ infrigidātia.

Opera. ⁊ p. Ois ē exsiccatiua. Apa. ⁊ bo. Existimauit qdā ꝙ inda ponit sup apostemata calida ⁊ ꝯfert eis. Vulnera ⁊ vlcera. Illa q̄ assumit ex fumo ligni pini cū gūma ⁊ bdellio ponit sup adustionē ignis donec cadat.

De testudine. Ca. dcc.

Testudo. Mē. capitis. Sāguis eiꝰ q̄ silvestris ē iam dictū ē ꝙ ꝯfert epilepsie adherens: ⁊ fel testudis valet ad cola ⁊ distillat in nares epilepticoꝝ Membra anhelitus ⁊ pectoris. Ouū eiꝰ valet ad tussim infantiū ⁊ fel ipsiꝰ illinitū ad scrofulas. Venena. Illa q̄ ē marina cū coagulo est bona morsui vermiū venenosorū ⁊ ei q bibit lacticinium.

De Tamarindis. Ca. dcci.

Tamarindi. Electio. Meliores sunt teneri recētes q nō dū senescūt ⁊ nō exsiccant ⁊ quoꝝ acetositas ē va Nā. Frigidi sūt ⁊ sicci in secūdo Opa. ⁊ p. Sūt solutiui ⁊ sūt meliores prunis ⁊ minoris hūiditat̄. Mē. nu. Cōferūt nāuitudini vomitꝰ ⁊ siti i febribꝰ ⁊ strigūt stōm mollificatū ex nāuitudine vomitꝰ Mēbra expul. Solutōe educūt cholerā: ⁊ potio ex decoctōe eorū sit propinq̄ medie libre. Febres. Confert febribꝰ hn̄tiū syncopi ⁊ ꝯturbatōez ⁊ ꝑpe cū necesse ē nāz linire.

De Tuderi. Ca. dccij.

Tuderi qd ē. Inqt Dia. ē herba hn̄s folia silia folijs prassij ⁊ radicē q̄drata ⁊ eius radix mēsurā hȝ medij cubiti; ⁊ hȝ capita in quibꝰ sūt semina lōga nigra ⁊ est hec vsitata tuderi. Silvestris vo semē ē rotundū. Natura. Cala ē in secūdo: humida in ꝑmo Operatōes ⁊ proprietates. Inest ei acredo nasturtij; ⁊ in ipa ē vlceratō

Apostemata ⁊ bothor. Cōfert cācris q nō sunt vlcerati linita cū aqua mellis: ⁊ ꝯfert oibꝰ apatibus duris ⁊ fit ex ea emplastrū sup tumorē. Instrumē iun. Fit ex ea emplastrū sup durit ē podagre. Membra capitis. Confert apatibꝰ radicū aurīū Mē. ocu. Cū ex ea fit collyriū cū melle mūdificat vlcera oculi. Membra anhelitus ⁊ pect. Ad iuuat qn̄ ponit in electuarijs in expuēdo humores postq̄ȝ infundit ⁊ bulit in aq̄: deinde ponit in vase ⁊ assat. Membra expulsionis. Adiuuat in coitu ⁊ ꝑpe in decocto qd ē ex vino.

De Tenub. Ca. dcciij.

Tenub qd ē. Arbor nota ⁊ causi ē spēs eius ⁊ casmecoras ē semē arboris eiꝰ ⁊ pix silvestris ex ea assumit. Operationes ⁊ ꝓpetat. Semen aūt eiꝰ casmecoras: ⁊ virtꝰ ipsiꝰ ē stiptica ⁊ subtil̄ calefa tōis. Aposte. ⁊ bothor. Ex folijs huiꝰ arboris fit emplastrū apostematibꝰ calidis Vulnera ⁊ vlcera. Folia ⁊ semen eiꝰ qn̄ miscet cuꝫ adipe anseris ⁊ merdasengi ⁊ cū farina turis cōferūt vlceribꝰ manifestis: ⁊ cū ꝑmiscet cū cera ⁊ oleo myrthino ꝯfert vlceribꝰ teneroꝝ corpoꝝ ⁊ oibꝰ vlceribꝰ recētibꝰ calis: ⁊ cortex eiꝰ ē ꝯueniēs vlceribꝰ puluerizatus: ⁊ qn̄ administrant folia eiꝰ sup vlcera recētia ꝓhibēt corruptōez eoꝝ. Membra capi. Colluit os ex ea ⁊ decoctiōe eiꝰ ⁊ ꝑpe cū aceto ad dolorē dētiū: ⁊ qn̄ scindit lignū eiꝰ ⁊ coqt in aceto ad illud

Membra oculi. Fumꝰ eius in alcofol confert oculo. Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Semen eiꝰ qd ē casmecoras adiuuat ad spuendū ex pectore: et gūma qdē tenub maximi ē iuuamēti ad tussim antiquam valde: ⁊ ē spēs picis. Membra nutrimenti. Confert ad ea pondus aur̄. cum aqua mell̄ ad epar lesum. Membra expulsionis. Si bibatur stringit ⁊ retinet ventrem.

De Tereniabin. Ca. dcciiij

Tereniabin quid ē. Hic ē ros q ꝑlim cadit in corasceni ⁊ in locis qui sunt vltra fluuiū ⁊ ꝑlimū casus eius in regione nostra ē sup lapidē. Electio. Melior ē recens albū. Natura. Est equale ad caliditatē ꝑueniens. Operationes ⁊ proprietates. Est lenitiuū ꝯueniēs ad abstergendū Mē. an. ⁊ pe. Confert tussi ⁊ lenit pectus. Mēbra nutrimenti Sedat sitim Mēbra expulsionis Solutōe educit cholerā facile: ⁊ eiꝰ solō cū ꝓpetate q̄ ē in ipo: ⁊ eiꝰ qdē potio ē aur̄. x. vsq̄ȝ ad. xx. aur̄.

De Tutia. Ca. dccv.

Tutia qd ē. Origo Tutie est fumus qui eleuatur vbi purificatur es a lapidibus qui ei admiscentur ⁊ a stagno qui ei admiscetur ⁊ qn̄ sublimatur climia: ⁊ illud qd sublimatur est tutia bona ⁊ quod residet inferius est climia que nominatur succudus. tutia vero alia est alba: ⁊ alia est citrina: ⁊ alia ad rubedinem declinans. ⁊ inda quidē est illud quod in ablutione tutie aggregatur sicut fex sub aqua qua ipsa abluitur ⁊ illud est succudus: differentia vero inter succudū ⁊ tutiam est ꝙ tutia sub

limaᷣ ⁊ illud nõ sublimaᷣ sȝ remanet inferius in cã-
nalibus ꝑ qd̕ currit es ⁊ hoc ẽ sicut climia eris ⁊ qñ
hoc sublimaᷣ sublimaᷣ ex eo tutia. Electio. Me-
lior est alba volatilis: deiñ citrina: deiñ que habȝ co-
lorẽ fisticoꝝ alcarmeni: ⁊ illa que est minus vetusta
omnibꝰ est melior. Natura. Frigida est in ꝑmo
sicca in scd̕o. Opationes ⁊ ꝓprietates. Est desic-
catiua sine mordicatione: ⁊ illa q̃ ẽ abluta est melior
desiccatiuũ. Decoratio. Cõfert lẽdinibus. Vul-
nera ⁊ vlcera. Illa q̃ est abluta ꝯfert vlceribꝰ ita ꝙ
vlceribus cancerosis. Mẽbra oculi. Cõfert do-
lori oculi ⁊ ꝓhibet sup̾fluitates fraudulẽtas coarta-
tas in venis oculi penetrare in tunicas ꝓpe illa que
ẽ abluta. Mẽbra expulsio. Cõfert vlceribꝰ ani
⁊ testiculoꝝ ⁊ apostematibus eoꝝ.

De tincar. Capitulũ. d. ccvi.

Incar quid ẽ. Aliud ẽ minerale ⁊ aliud ẽ
artificiale ⁊ diciᷣ capistꝛ auri. Mẽbra ca-
pitis. Cõfert dolori molaris ⁊ corrosiõi
dentium sua proprietate.

De talsmarach. Capitulum. d. ccvij.

Alsmarach. Natura. Calm ẽ ⁊ siccuȝ.
Opationes ⁊ ꝓpeta. Est stipticũ fortiᷣ.

De tinsa. Capitulum. d. ccviij.

Insa. Membra oculi. Stercus eius
confert albugini oculi. Venena. Fit em-
plastꝛ ex adipe eius sup̾ morsũ ip̄ius ⁊ se-
daᷣ dolor eius statim.

De tembul. Capitulum. d. ccix.

Embul. Natura. Frigiduȝ ẽ in primo
siccũ in scd̕o. Opationes ⁊ ꝓperates.
Est stipticũ exsiccatiuũ. Membra capitꝭ
Cõfortat carnẽ que ẽ inter dentes ⁊ masticãt ip̄m
indi ad illud semp̾. Membra nutrimenti. Con-
fortat stomachuȝ ⁊ ꝓpᷤ illud masticãt semp̾ indi.

De tesisie. Capitulum. d. ccx.

Esisie qd est. Est gũma rute agrestis ⁊ iam
dictũ est in the. Electio. Non ꝯfert ni-
si que ẽ recẽs ⁊ cũ sup̾ ip̄aȝ ꝑtransit anus de-
bilitaᷣ. ⁊ ñ ẽ in ip̄a iuuamẽtũ ꝓpᷤ resolõnẽ hũidita-
tuȝ que sũt in ipsa sup̾fluaꝝ. Natura. Est calida
valde adustiua fortis calefactionis ⁊ exsiccationis
⁊ in ip̄a est hũiditas sup̾flua extranea causa cuius ñ
mordicat statiȝ. Opatões ⁊ ꝓpetates. Est mun-
dificatiua solutiua maturatiua disruptiua ⁊ ꝓpᷤ hũidita-
tẽ suã sup̾fluã nõ adurit nisi post horã ⁊ ẽ ex eis q̃ at-
trahũt vehementᷣ ⁊ violẽter ex ꝓfũdo corpis: sȝ pꝰ
spasmũ ꝓpᷤ hũiditatẽ suã sup̾fluã: ⁊ nõ est ei par in
alterãdo ꝯplõnẽ ⁊ calitatẽ. Decoratio. Facit na-
sci pilos ⁊ ꝯfert alopitie valde ⁊ raro iueniᷣ par ei in
illo: ⁊ iam diximꝰ admistratõem eiꝰ in cap. ip̄ius. ⁊
ꝯfert occultationi sãguinis: sȝ nõ dimittiᷣ sup̾ ip̄am
ꝑter horã: ⁊ similiᷣ ꝯfert vestigijs ⁊ pãno ⁊ albaras
Instrumẽta iũctu. Iniũgiᷣ cũ ꝯpssione sup̾ mol-
lificationẽ neruoꝝ ⁊ sup̾ podagrã ⁊ sup̾ iũcturas fri-
gidas ⁊ clisterizaᷣ cũ ea ad arteticã. Mẽbra an. ⁊
pecto. Cõfert sputo saniei ⁊ difficultati anhelitus
⁊ ꝯfert dolori amboꝝ lateꝝ ⁊ ꝓpe dolori ip̄oꝝ anti-
quo linita ⁊ ut emplm̄ supposita ⁊ cũ ea euacuãdo ⁊
adiuuat ad expuẽdas sup̾fluitates linita ⁊ subtilita-
te repta in admistrãdo eaȝ in elarijs. Membra ex-
pulsio. In radice eius ⁊ corticibꝰ ip̄ius et lachry-
ma eius est solutio. Febres. Sumanᷣ de cortici-
bus eius tres auᷣ. ⁊ de succis tres anulusat ⁊ de la-
chryma eius auᷣ. ij. ⁊ cũ multiplicaᷣ eius vsus no-
cet. Permutatio. Loco eius ponunᷣ due tertie
põderis eius de draganto ⁊ una eius de euforbio.

De turbit. Capitulũ. d. ccxi.

Urbit. Electio. Melius est albuȝ visi-
biliᷣ ⁊ contritũ habens foramina que sunᷣ
sicut cãna subtilis foramiã ⁊ planũ velociᷣ
frangibile ⁊ nõ est grossuȝ ⁊ ip̄m corrodiᷣ ⁊ debilita-
tur: ⁊ leue valde ⁊ ꝑforatũ est debile: sȝ eius rectifica-
tio est ut friceᷣ cortex eius cinericius donec remane-
at albus ⁊ coniũgaᷣ quod de eo contritum est cum
oleo amigdalino. Operationes ⁊ ꝓprietates.
Acquirit vsus eius siccitatem ⁊ exsiccatiõem in cor-
pore: quoniã extrahit humiditates subtiles ⁊ ꝓpter
hoc administraᷣ cum oleo amigdalino. Instru-
menta iuncturaꝝ. Confert egritudinibus neruo-
ruȝ. Membra expulsionis. Solutione educit
phlegma plim: ⁊ soluit aliquid ex humoribus adu-
stis parũper ⁊ hoc quãdo assumiᷣ trituȝ decoctum
vero econtrario. inquit. Mesangue. solutiõe educit
humores viscosos grossos: ⁊ dixerũt quidam solu-
tione educit humorem crudũ ex anchis. ⁊ quod ve-
rius ẽ: ẽ ꝙ solutione educit phlegma subtile ⁊ si con-
forteᷣ cuȝ zinzibere ⁊ eo quod habet acuitatẽ virtu-
tis educit grossum ⁊ crudũ humorem. Solũ vero
non soluit grossum nisi inueniat in stomacho fixuȝ
⁊ in itestinis: sitq̄ȝ potio eius vsq̄ȝ ad. ʒ. ij. ⁊ in deco-
ctionibus vsq̄ȝ ad. iiij.

De tursie. Capitulum. d. ccxij.

Ursie quid est. Est ãmoniacũ ⁊ iã dictũ est
de eo i caplõ alif. De tubel. Ca. d. ccxiij.
Ubel qd est. Fortius tubel ẽ tubel ferri: de-
inde eris ⁊ ẽ illud qd̕ cadit ex ꝑcussione sup̾ ea: ⁊ om-
ne quidẽ ẽ exsiccatiuũ: ⁊ iã qd̕ dictum est de eo.

De thymo. Capitulum. d. ccxiiij.

Hymũ. Natura. Semen eius est for-
tis caliditatis. Membra expulsionis.
Prouocat ⁊ extrahit embryonem mortu-
um ⁊ solutione educit sanguineȝ ⁊ humorẽ cholicũ
Et potio eius sit medietas. ʒ ⁊ extrahit vermes.

De theil. Capitulum. d. ccxv.

Heil qd ẽ. Diciᷣ ꝙ ẽ theildeken. Natu-
ra. Frigida ẽ ⁊ sicca in ꝑmo: ⁊ ꝓpe radix
eiꝰ recẽs. Opatões ⁊ ꝓpeta. Virtꝰ eiꝰ
ẽ stiptica: ⁊ in ip̄a ẽ mordicatio ⁊ ꝓhibet eius succꝰ
attractõeȝ materieꝝ ad viscera. Vulnera ⁊ vlcera.
Cõfert vulneribꝰ recentibus qñ poniᷣ sup̾ ea ⁊ ꝓ-
prie radix eius ⁊ in ip̄a est ꝯsolidatio. Membra ca-
pitis. Prohibȝ catarros oẽs. Membra oculi.
De succo eius ⁊ ip̄a decocta in vino ⁊ melle i pon-
dere eq̄liᷣ sũptũ poniᷣ in medicamine quod ad ocu-
lũ est bonũ ⁊ illud qd̕ medicamis ꝯposito ẽ h. Su

mitur succus ⁊ quātuz est medietas eius de myrrha ⁊ tertia eius de pipere ⁊ tertia ipsius de olibano: ⁊ ꝑmiscent̃ ⁊ ē medicamen bonū ⁊ oportet qd̃ ut reponat̃ in vase ereo. Membra nutrimenti. Abscindūt semen ⁊ radix eius vomitum. ⁊ ꝓhibet attractionem fieri ad stomachū ⁊ semē eiūs oīo ē ꝯueniens stomacho. Membra expulsionis. Semē eius deglutitū est ꝓuocatiuuz ⁊ disruptiuū lapidis ꝓpt̃ illud quod in ipo est de siccitate aut amaritudine: et similit̃ radix eius ⁊ decoctio eius confert vlceribus vesice.

De thesisie. Capitulum. d.ccxvi.

Thesisie quid est. Iam dictū ē in the. ⁊ iam diximus eam.

De testiculo vulpis Capitulū. d.ccxvij.

Testiculus vulpis qd est. Est qd̃ daz bonuz dulce. Natura. Est calid° in ꝑmo hūidus in ipo ⁊ in ipo est hūiditas supflua. Instrumenta iūcturaꝝ. Confert spasmo ⁊ tetano qui sunt in posteriorib⁹ ⁊ ꝑalysi. Membra expulsionis. Facit appetitū coitus ⁊ adiuuat ad ipm et ꝓprie cum vino: ⁊ stat loco st inci.

De testiculo canis. Capitulū. d.ccxviij.

Testiculus canis quid est. Est sicut testiculus vulpis ⁊ est duaꝝ spēꝝ: vna eaꝝ est minor ⁊ ē hūs mollitiē ⁊ est duoꝝ pariū quoꝝ vnū par est inferius ⁊ aliud par est sursum ⁊ vnū eoꝝ est molle ⁊ alteruz est plenū ⁊ est spēs maior: ⁊ in spetie maiore est hūiditas supflua. Apata ⁊ bothor. Resoluit apata phlegmatica. Vulnera ⁊ vlcera. Mundificat vlcera ⁊ ꝓhibet formicā dilatari ⁊ aperit fistulas ⁊ incarnat vlcera fraudulēta corrosiua. Membra capitis. Cōfert alcola. Membra ex plīi. Qū vir maiōez āboꝝ sūit fit mascul⁹ fōtior. ⁊ si mulr̃ sumat debiliorē fit magis fēia: ⁊ dicit̃ ꝙ ille q est hūid⁹ fac̃ augmētū in coitu ⁊ siccus abscindit ipsū ⁊ vnusquisqꝫ āboꝝ destruit alterius opōnez ⁊ iaz dictum est totum illud in maiore ⁊ minore.

De testiculo. Capitulū. d.ccxix.

Testicul⁹ qd ē. Est de genere carnis moll̃. Electio. Melior testicul⁹ ē illius cui⁹ bonus ē testiculus: ⁊ q est adolescens: ⁊ testicul⁹ qui ē magnorū hircoꝝ ⁊ que eis silant̃ de arietibus ⁊ tauris non digerūt̃: ⁊ ñ ē sicut testiculus galloꝝ ꝑcipue impinguatoꝝ: nā ipe ē bonus valde. Opatio. ⁊ ꝓpeta. Nō habet bonitatē nutrimenti māmillaꝝ nisi testiculus galloꝝ impinguatoꝝ: ipse nāqꝫ est boni nutrimenti plīm: ⁊ omnes spēs testiculi qū digerunt̃ ꝓprie que non sunt difficilis digestōnis plīm nutriūt. Membra nutrimenti. Plimi ipoꝝ sunt difficilis digestionis plurimi nutrimēti ⁊ ꝓpe qui sunt de aialib⁹ magnis grosse carnis.

De testa. Capitulū. d.ccxx.

Testa. Opatōes ⁊ ꝓpetates. Est exsiccatiua abstersiua ⁊ ꝓprie testa olibani: ⁊ subtilior quidez testa est testa cancri marini ⁊ tegula qdem est in virtute folij. Decoratio. Testa cancri marini est exsiccatiua ⁊ abstergit pānuz et lentigines. Apata ⁊ bothor. Fit ex testa ceratuz sup scrofulas. Vulnera ⁊ vlcera. Emplm̃ factū ex testa ē fortis ꝯsolidationis: ⁊ ꝯfert vlceribus ⁊ ipa abstergit scabiē ⁊ ꝓprie testa cancri marini. Instrumenta iūcturaꝝ. Testa olibani. Tingit̃ sup podogram. Membra oculi. Confert cum sale metallino vngule.

De thalio. Capitulum. d.ccxxi.

Thaliū quid est. Dictū est de eo in capitulo destructōe. De littera. T. De vsnee. Capitulum. d.ccxxij.

Vsnee quid est. Cortices tenues subtiles circūuoluti sup arborē ferentē glādes ⁊ pinum. ⁊ nucem. ⁊ habet odor eni bonum. Electio. Que ex ea bona est: ē alba ⁊ nigra mala ē. Natura. In ipa est f̃ritas pauca ⁊ ad debilitatē declinans ⁊ stipticitas equalis: existimauerūt qd̃ ꝙ est calida in pmo ⁊ sicca in scdo. Ingt Alcanzi. Est frigida vehemētis siccitatis. Opationes ⁊ ꝓprietates. Inest ei virtus stiptica ⁊ resolō similis: ⁊ lenificatio: ⁊ ꝑcipue que ē de pino ⁊ eius stipticitas est equalis. ⁊ aromaticū eius apit opilatōes ⁊ stringit carnes mollificatas. Apata ⁊ bothor. Linit̃ sup apata calida ⁊ sedat ea ⁊ resoluit duritiēs ⁊ sedat apata carnosa fluxa. Instrumēta iūcturaꝝ. Cadit inūctōib⁹ laxitudinis ⁊ resoluit duritiē iūcturaꝝ ⁊ similit̃ eius decoctio. Membra capitis. Cū infūdit̃ in vino facit dormire potātē ipm. Membra oculi. Abstergit visuz. Membra an. ⁊ pecto. Cōfert tremori cordis. Membra nutrimenti. Retinet vomitū ⁊ ꝯfortat stomachū ⁊ remouet inflationē eius ꝑcipue ei⁹ infusio in vino stiptico. ⁊ ꝯfert dolori epatis debil̃. Membra expulsio. Apit opilatōez epatis ⁊ matricis ⁊ qū sedet̃ in aqua eius ꝯfert dolori matricis: ⁊ ꝓuocat mēstrua. Permutatio. Pōdus ipius de cordumeni.

De vchuē. Capitulum. d.ccxxiij.

Vchuen qd est. Ex ea alia ē alba ⁊ alia citrina sꝫ alba ē fortior: ⁊ est virge minute super quas sūt flores minuti alba habētes folia silēs floribus maro acuti odoris ⁊ saporis. Natura. Est calida in 3° sicca in scdo. Opationes et ꝓprietates. Est digestiuā ⁊ apitiua opilationū: ⁊ in ea que est rubea est stipticitas ⁊ ꝓhibitio spēꝝ solutionis cū eo qd̃ in ipa est de resolutōe: sꝫ eius stipticitas ē ꝓpter ipius exsiccationē ⁊ est ꝓuocatiua sudoris: ⁊ silr̃ eius oleū inūctuz ⁊ apit orif̃tia venaꝝ resolutiuū subtiliatiuū. Electio. Recens viridis. Apata ⁊ bothor. Resoluit apata calida in stomacho ⁊ sāguinē ꝯgelatū in ipo ⁊ ꝯfert apatibus frigidis. Vulnera ⁊ vlcera. Cōfert fistulis ⁊ excoriat cortices ⁊ vlcera ⁊ confert vulnerib⁹ neruoꝝ. Instrumenta iūcturaꝝ. Cōfert torsioni neruorū cū in decoctione ipius infūdit̃ spongia ⁊ ponit̃ sup eos. Membra capitis. Facit subet ⁊ cuz odorat̃ hūidū eius facit dormire ⁊ eius oleū confert doloribus auris. Membra anhelitus ⁊ pecto. Cōfert asmati cum bibit̃ sicca sicut bibit̃ epithymū. Mē. nutrimenti. Mala est ori stomachi verūtamē re-

soluit ⁊ exsiccat qd̓ ad ipm̄ attrahit: ⁊ resoluit sāgui
nē cōgelatū in eo. Membra expulsionis. Pro
uocat fortit ⁊ resoluit sāguinem congelatū in vesica
cū aqua mellis ⁊ frāgit lapidem. ⁊ qñ bibit cū flore
suo: ⁊ cū eo qd̓ est sup ipm̄ in vino ꝓuocat mēstrua
⁊ silr suppositoriū olei eius: ipz enim fortit ꝓuocat
⁊ suppositoriū olei eiꝰ etiā resoluit duritiez matricis
⁊ apit opilatōem matricis. ⁊ ipa qdem bibit sicca in
oxymelle sicut epithymuz ⁊ soluit melsiam ⁊ phl'a et
cōfert apātibus ani calidis: ⁊ apit hemorroidas ipa
⁊ eius oleū ⁊ cōfert ramici ex aqua postq̄ scindit: ⁊
ↄfert colice ⁊ dolori vesice ⁊ duritiei splenis.

De vsne. Capitulū.d.ccxxiiij.

Sne quid est. Est plum spēꝝ subtilior earū
est alba ⁊ noiat stercus passeꝝ ⁊ calidior ea
rū est viridis. Opationes ⁊ ꝓprietates.
Est abstersiua mūdificatia apitiua. Membra ex
pulsio. Pōdus.ʒ.5.ipius resoluit difficultatē vri
ne. ⁊ pōdus.ʒ.v.deijcit ptuz viuū ⁊ mortuū ⁊.ʒ.5.p
sice usqz ad.ʒ.i.ꝓuocat mēstrua: ⁊ pōdꝰ.ʒ.iij.soluē
do educit aquositatē hydropisis. Venena. Pō
dus.ʒ.x.eiꝰ est venenuz pnitiosū ⁊ ex suffumigatiōe
eiꝰ q̄ ex ipa est viridis effugiunt venenosa parua.

De vrtica. Capitulū.d.ccxxv.

Rtica qd est. Color seis eius ē silis colori
porri sz tñ est minus ⁊ subtilius ⁊ nō ē i eiꝰ
lōgitudie ⁊ mordicat qd̓ ei obuiat ita q̄ ēt
intestina. Natura. Vrtica ⁊ semē eius sūt cal'a i
pncipio tertij: ⁊ sicca in scd̓o: sz semē est minoris sic
citatis q̄ ipa. Opatio. ⁊ ꝓprie. Est attractiua vl
ceratiua resolutia ⁊ in v̓tute adustiua. ⁊ sūt qdā q dī
cūt calefactōez eius nō esse forē: sz in ipa qdez ē v̓tꝰ
apitiua: ⁊ in ipa est abstersio fortis. ⁊ in ipa non est
mordicatio vlceꝝ: ⁊ qñ cū carne coquit caro soluit iē
vrticā ⁊ opōnem eius. Apata ⁊ bothor. Empl'z
eius cū raphano disrūpit dubellet ⁊ ↄfert eis ⁊ con
fert duritiebꝰ ⁊ cōfert semē eius cancro in empl'o: ⁊
similit eius cinis. Vulnera ⁊ vlcera. Eius cinis
cū sale cōfert vlceribus q̄ accīt a morsura canū ⁊ vl
ceribus malignis ⁊ cancro. Instru.iūctu. Em
plastꝝ ex ea cū sala confert torsioni neruoꝝ. Mē
bra capitis. Eius folia cōtrita abscidūt fluxuz san
guinis ex naribꝰ ⁊ semē eius ↄfert stricture nariuz ⁊
apit opilatōes colatorij fortit. ⁊ ex semie eius factuz
empl'm fac eradicatōez dentiū facilē: ⁊ empl'm ex ea
ↄfert apātibus que sūt post aurē ⁊ est abstersiuuz.
Mēbra anhelitus ⁊ pecto. Qñ bibit cū aqua or
dei mūdificat pectus ⁊ cū decoquūt folia eius in aq̄
ordei educit hūores grossos q sūt in pectore: sz eiꝰ
semē est fortius ⁊ ipm remouet asma ⁊ ipam dilata
tionē ⁊ frām plesim. Membra expulsi. Excitat
coitū ꝓprie semen eius cū vino ⁊ apit orificiū matri
cis: quia matrix recipit spma. Et similit si comedat
cū cepis ⁊ ouis ⁊ qñ supponit cuz myrrha ꝓuocat
mēstrua ⁊ apit matricē ⁊ silr si bibit eiꝰ decoctō cuz
myrrha: ⁊ folia eiꝰ recētia educūt mficē excūtē loco
empl'i posita ⁊ soluēdo educ̄ phl'a ⁊ hūorē crudum
sua abstersione ñ cū v̓tute solutiua q̄ sit in ipa: ⁊ oleū
eiꝰ plꝰ soluit phl'a q̄ oleū cartami ⁊ decoctio folio
rū cū ostracis lenit vētrē ⁊ si vis ut ipa faciliꝰ soluat
accipe medullā semis eius ⁊ ↄtere ipam cū sauich ⁊
ꝓijce eā in vīo ⁊ bibe eā: ⁊ oz ut post eiꝰ haustū biba
tur aliqd de oleo rof. ne aduratur guttur bibentis: ⁊
qñqz fiūt ex ipa collyria cū melle ⁊ supponūt ⁊ sol
uūt.

De viola. Capitulū.d.ccxxvi.

Iola quid ē. Notā ē eius essētia: ⁊ opō ra
dicis eius ē vicina opōni ipius. Natura
Frida est ⁊ hūida in pmo: ⁊ dicūt qdaz q̄
ē calida in pmo: sz in fritate folioꝝ eius nō est dubi
tatio. Opatio. ⁊ ꝓprie. Dicit q̄ ipa gnāt sangui
nē equalem. Apata ⁊ bothor. Sedat apata cali
da more emplastri supposita cū sauich de ordeo et
similit eius folia. Vulnera ⁊ vlcera. Viola epi
thymata bona est scabiei. Membra capitis.
Sedat soda sanguineā odorata ⁊ illita. Membra
oculi. Cōfert opthalmie calide. Membra an
helitus ⁊ pectoris. Cōfert tussi calide ⁊ lenit pectꝰ
⁊ ꝓprie que ex ea ↄtrita est cū zuccaro ⁊ ipius siru
pus cōfert plesi et pulmoni ⁊ est melior q̄ iuleb in
hoc cap. Mēbra nutrimēti. Valet inflatōi stōi.
Mēbra expulsio. Sirupus eius cōfert dolori
renū ⁊ ꝓuocat vrinā: ⁊ q̄ ex ea sicca est soluēdo educ̄
cholerā. ⁊ ipius etiā sirupus lenit naturam cū facili
tate ⁊ confert eminentie ani.

De vrina. Capitulum.d.ccxxvij.

Rina quid est. Nota ē. Electio. Ex vri
nis iuuatiuis magis ē vria cameli arabici
qui est anheglib. Et vrina hois ē debilior vrinis tñ
ea sunt debiliores vrine porcoꝝ domesticoꝝ castra
toꝝ. ⁊ eis fortiores sunt antique: ⁊ vrina quidem ca
strati omnis generis est debilior ⁊ ex vrinis magis
abstersiua est vrina hois. Natura. Est calida ⁊
sicca. Operatōnes ⁊ proprieta. Omnes abster
gunt: ⁊ vrina quidez hois ponitur cū cinere vitis su
per locū fluxꝰ sanguinis ⁊ sistitur. vrina vero came
li ↄfert furfuribus ablutōne facta ex ea. ⁊ similit vri
na tauri. Decoratio. Abstergit morpheam.
Vulnera ⁊ vlcera. Vrina asini confert vlceribꝰ
ambulatiuis ⁊ humidis. ⁊ vrina hois etiam prope
antiqua ⁊ ↄfert excoriationi ⁊ prurituі ⁊ albaras: ⁊
precipue cū nitro ⁊ aqua acetose: ⁊ fex vrine ponitur
super herisipilam ⁊ confert: ⁊ confert linita scabiei
⁊ sahafat ⁊ vlceribus verminosis ⁊ vlceribus pedū
super mingitur ⁊ dimittitur donec sanentur. In
strā iū. Confert doloribus neruosis: ⁊ precipue
vrina caprarum domesticarum ⁊ montanarum: ⁊
proprie spasmo ⁊ extensioni: ⁊ similiter fit caputpur
gium extensioni. Membra capitis. In vrina
tauri cum dissoluitur myrrha ⁊ distillatur in aurē.
subtiliter sedat dolorez eius: ⁊ similiter vrina capra
rum sola ⁊ cū myrrha: ⁊ vrina hominis antiqua ꝓ
hibet fluxum putredinis ab aure: ⁊ vrina cameli cō
fert fetori narium ⁊ aperit opilationes colatorij cuz
vehementi virtute Membra oculi. Coagula
tur in vase ereo ⁊ confert albugini ⁊ scabiei: ⁊ prope
vrina puerorum ⁊ similiter cocta cum porris.

Membra anhe. ꝛ pecto. Urina īfantiū lactētiū ꝯfert dilatatōi anhelit⁹. Mēbra nutri. Quidaꝫ homo spleneticus sōniauit ꝙ ꝑcipiebaꝛ ei in somno ut vrinam suam biberet omni die ter ꝛ sanaret꞉ q̄ ex ꝑtus est illud ꝛ iuenit mirabile. ꝛ vrina q̄ȝ hoīs ꝛ vrina cameli ꝯfert hydropisi ꝛ ea linit splen ꝑcipue cū lacte cameli꞉ ꝛ vrina capraꝝ valet hyposarche caꝝ ꝑcipue q̄ sūt montane ꝛ ꝑcipue cū spica boni odoris ꝛ silr̄ vrina antiq̄ porcoꝝ in huiusmōi est bona cum vino forti. Mēbra expulsio. Urina porci frangit lapidē in renib⁹ ꝛ vesica ꝛ ꝓuocādo educ̄ ex ambobus꞉ ꝛ vrina asini ꝯfert dolori renū꞉ ꝛ vrina hoīs decocta cū porris ꝯfert dolorib⁹ matricū qn̄ sedent in ea mulieres vnaq̄q; qnq; dieꝝ semel. Uenena. Urina hoīs ꝯfert morsui vipe bibita ꝛ effūdit super eū ꝛ ꝓpꝛie vipe petrose ꝛ cuꝫ nitro sup morsū canis rabiosi ꝛ omni morsui ꝛ puncture valet ꝛ que ex ea antiqua est confert venenis oībus ꝛ lepori marino.

De visco. Capitulū.d.ccxxviij.

Viscus quid ē. Est notus꞉ ꝛ ei⁹ q̄ȝ fructus est silis ciceri nigro nō ꝑincē rotūditatis virgulatus frāgibilis ex quo manus iuiscant. eius aūt minera ē arbor ferēs glādes ꝛ malus ꝛ pirus in quo sūt v̄tus aerea ꝛ aquea mltiplicate vald. Electio. Qui ex eo bonus ē. est recēs plan⁹ coloris puri interius viridis exterius terit ꝛ lauatur deinde cogit. Natura. Nō calefaē nisi post morā lōgā sicut gūma rute agrestis ꝛ est debilior ea in hoc ꝛ in ipō qdeꝫ ē hūitas supfluens nō digesta ꝛ ē calid⁹ ꝛ siccus in 3⁹. Opatio. ꝛ ꝓpꝛietates. Est resolutiuus resoluit enim hūitates grossas ex ꝓfundo ꝑter fortitudīeꝫ v̄tutis attractiue ꝛ lenit. ꝛ dixerūt qdā꞉ n̄ inest ei opō in hūitatib⁹ tenuibus. Decoratio. Eradicat vngues malos cū sup eos ponit cū arsenico. Apata ꝛ bothor. Resoluit apata fria ꝛ ꝓpe ꝯfortatus cū calce ꝛ confert syrie ꝛ filiabus noctis.

Uulnera ꝛ vlcera. Lenit vlcera antiqua ꝛ vlcera mala. Instru. iūcturaꝝ. Lenit iūcturās cū tāta cera q̄ꝫtus ipe ē ꝛ suo eq̄li pondere de resina pini. Membra capitis. Cōfert apātibus fris post aures mixtus cū gūma pini ꝛ cera. Membra nutri.

Extenuat splenē cū ponit sup ipm cuꝫ aliquibus rebus ipm confortantibus sicut est calx.

De verme. Capitulū.d.ccxxix.

Ermis quid est. Est v̄mis grane ꝛ est v̄mis tinctoꝝ cuius virtus est sicut virtus ceruse. verūtamē est subtilior ꝛ magis vadens in ꝓfunduꝫ꞉ qdam aūt dixerūt ꝙ colligit hic vermiculus ex rebus pl̄ibus ita ꝙ colligit ex arboribus glādes ferentib⁹. Natura. Uermiculus grane recēs infrātiuus ē꞉ ꝛ in ipō siccitas ē q̄ntitatē hn̄s.

Opatio. ꝛ ꝓpꝛie. Uermicul⁹ grane q̄ est vermis tinctoꝝ ē purpureus ꝛ exsiccat sine mordicatione. ꝛ Sal. qdem dicit ꝙ in ipō est stipticitas tpata. Uulnera ꝛ vlcera. Uermiculus grane ꝯfert vulnerib⁹ neruoꝝ tritus cū vino aut aceto cū melle. Dicit autē ꝙ v̄mis pluriū pedū q̄ morat sub lagenis ꝑm ꝙ dī cū bibit ex eo aut. remouet spasmū ꝛ alcuzeꝫ nocentes. Membra capitis. Uermis pluriū pedū q̄ ē sub amphoris qn̄ terit cū cortice granati ꝛ cuꝫ oleo rosꝫ. ꝛ distillat in aurē sedat dolorē. Membra anhelitus ꝛ pectoris. Uermis rubeus q̄ ē sub vrceis aque qui habet pedes plīmos ꝛ cuꝫ tāgit rotundat qn̄ cū eo tāgit palatū cū melle valet ꝑfocatōibus ꝛ silr̄ cū comedit ꝯfert asmati ꝛ dilatatiōi anhelit⁹ ꝑm ꙗ ꝙ dicit. Mēbra nutri. Predictus hn̄s plures pedes ꝯfert icteritie bibitus cū vino. Membra expulsio. Uermis pluriū peduꝫ q̄ est sub cisternis ꝛ vrceis bibitus cū vino est bonus difficultati vrine.

Uenena. Uermis oleꝝ ꝯtrit⁹ linit sup pūcturā vermium venenosoꝝ ꝛ confert ei.

De vsufir. Capitulum.d.ccxxx.

Zifur quid ē. Dixerūt quidā ꝙ eius virtus est virtus ceruse꞉ ꝛ dixerūt alij virtus eius ē virtus alscedenegi. Natura. Uerius ē ut sit calidus ꝛ siccuꝫ ꝛ ut quasi sint ambo in fine 3ⁱ꞉ quod aūt dicit ꝑter hoc est dictū p ignorantiam. Operationes ꝛ ꝓpꝛietates. Apud quosdā ei⁹ stipticitas ē fortior q̄ꝫ ipi⁹ acuitās ꝛ apd alios ei⁹ acuitas est fortior stipticitate ipius. Uulnera ꝛ vlcera.

Consolidat vulnera generat carnē in vlceribus ꝛ ꝓhibet adustionem ignis ꝛ ostracositatem. Mēbra capitis. Prohibet corrosionēꝫ dentium.

De vitro. Capitulum.d.ccxxxi.

Vitrū quid est. Uitruꝫ inter lapides est sicut stultus inter homines꞉ declinat eni ad omnem tincturam ꝛ tingit ea ꝛ frāgitur ꝛ abscīditur cum eo. Natura. Calidū est in primo siccum in scdo. Decoratio. Abstergit dentes ꝛ facit oriri pilos ꝛ quādo cum oleo sambacino inūgit. Operationes ꝛ ꝓpꝛietates. In ipō est stipticitas ꝛ subtilitas. Membra capitis. Mūdat furfures quādo cū eo fit ablutio ꝛ abstergit dentes. Membra oculi. Abstergit oculū ꝛ delet eius albugineꝫ ꝛ adustum est fortius. Membra expulsionis. Quod ex eo tritū est ꝛ adustū confert valde lapidi vesice ꝛ renum cuꝫ bibit cum vino.

De vua passa. Capitulum.d.ccxxxij.

Uua passa dicet in capitulo de vua.

De ventre. Capitulum.d.ccxxxiij.

Enter. Operationes ꝛ ꝓpꝛieta. Parui est nutrimenti mali chimi ꝛ similit quod similat ei ex visceribus q̄ꝫuis eius bona fiat digestio. verūtamen pluris est nutrimenti q̄ꝫ pulmo꞉ ventres autē auiū quādo digerunt sunt melioris nutrimēti ꝛ plurimi ꝛ ꝑcipue ꝛ gallinaꝝ ꝛ anserum. Membra nutrimenti. Est tarde digestionis.

De vite. Capitulum.d.ccxxxiiij.

Vitis quid ē. Inqt Dia. vitis silu͛sis ꝛ mōtana habet ramos lōgos siles illis quos facit vitis꞉ ꝛ eaꝝ folia sunt sicut folia vue lupine domestice꞉ sꝫ sunt latiora ꝛ flos eius pilosus ē. ꝛ fructus eius est sic̄ vua qui fit rubeus apud maturationem ꝛ granum eius est rotundum ꝛ comeduntur folia ei⁹ stati cū nascūt. Opera. ꝛ ꝓpꝛ. Cinis ramoꝝ eius ponit in medicinis cauterizantibus ex

olei vitis est sicut oleū rof: verūtamē nō ē i eo illꝰ
subtilitas: ⁊ oleū qdē musti ē sedatiuū ⁊ calefactiuū
⁊ flos silvestris est vehemētis stipticitatis. Deco
ratio. Lachryma eius valet super verrucas formi
cales: ⁊ vitis quidē siluestris abstergit pānū ⁊ lenti
gines sed domestica ē debilis: ⁊ lachryma siluestris
forsitā eradicat pilos cū oleo ⁊ ppřie que assumitur
ex ramis eius recentibꝰ cū inflāmat ⁊ oleū eius est
fortiꝰ oībus oleis. Vulnera ⁊ ulcera. Lachry
ma vitis ē bona scabiei ⁊ ipetigini ⁊ fructus vitis sil
uestris phibet apostemari vulnera. Instr. iunct.
Cinis vinacie eius qđ remanet cū aceto ꝯfert torsi
oni neruoꝝ: ⁊ cinis ramoꝝ eius cū oleo ponit sup
cōtusionē lacertoꝝ ⁊ mollificationē iūcturarū ⁊ cū
bibitur cinis eius ppter casū ⁊ oleū musti ē bonū
doloribus lacertoꝝ ⁊ neruoꝝ ⁊ laxitudini. Mē
bra ca. Folia eius ponūtur in emplastro ad soda
calidā: ⁊ radix vitis nigre ⁊ albe ⁊ siluestris ē ex sum
ma medicinarū abstergētiū sordes auris ⁊ ē ex me
dicinis cōferētibus surditati: ⁊ cortex eius que silue
stris ē cū melle sanat gingiuā sanguineā. Mem
bra oculi. Folia vitis cū sauich ordei more empla
stri supposita oculo phibent fluxus ad ipm.
Mē. anhe. ⁊ pec. Succus folioꝝ domestice con
fert sputo sanguinis ⁊ similiter fructus siluestris bi
bitus. Membra nutrimēti. Emplꝫ factū ex fo
lijs ⁊ filis eius cū sauich ordei valet sup apata stōi
⁊ inflationē eius ⁊ succus folioꝝ eius cōfert dolori
stomachi ex caliditate ⁊ qn̄ bibitur radix eius cum
aqua siluestri aut vino ꝯfert hydropisi ⁊ solutione
educit aquā: ⁊ fructus vitis siluestris ē bonus stō et
nausee ⁊ cōturbationi ⁊ acetositati cibi. Mē. ex
pul. Succus folioꝝ eius ē cōueniēs dysenterie ⁊
dolori ani ex caliditate ⁊ eius lachryma q̄ ē sicut gū
ma bibit cū vino ⁊ frangit lapidē ⁊ cinis eius qđ re
manet post expressionē cū aceto ponit sup hemor
roidas ⁊ mora: ⁊ fructus eius bonꝰ ē ano puocat
eni ⁊ stringit. Venena. Cinis eius qđ remanet ē
tyriaca morsui vipe. De volubili. C. dccxxxv

Olubilis. Natura. Est equalis ad ca
liditatē quādā declinās ⁊ siccitatē p̄mā:
⁊ ē lenificatiua ⁊ apud alkāzi ē frigida.
Ope. ⁊ propřie Est resolutiua aperitiua: ⁊ nota q̄
noiat funis papauerū ꝯstat ex terreitate ꝯstrictiua
⁊ aqueitate lenitia ⁊ acredine ignea: sꝫ exsiccatio de
struit aqueitātē eius ⁊ in ipsa ē mūdificatio. De
coratio. Lac volubilis magne abradit pilos ⁊ in
terficit pediculos. Vul. ⁊ vl. Folia funis paupa
ueꝝ recentia ꝯueniētia sunt ulceribus magnis ⁊ cō
solidant ea decocta in vino ⁊ ex eis enplm̄ factum
suppositū adustioni ignis ⁊ ppřie cum cerato ⁊ ad
hoc nō est ei par. Mē. ca. Distillat succus eius i
aurē dolorosam cū cotto ppřie cū oleo rof. ⁊ pro
přie cū ē aq̄a calidū ⁊ cōfert soda antique: ⁊ succus
eius cōfert materiei attracte ad aurē si ē antiqua et
vlceribus antiquis in ea. Mēbra anhelitus ⁊ pe
ctoris. Est bona pectori ⁊ pulmoni ⁊ mundificat
asma. Mēbra nu. Aperit opilatiōes epatis et
folia eius cum aceto sunt bona splen. Mem
bra expul. Aqua eius soluēdo educit choleram
adustam ⁊ quādo nō decoquitur ē fortior: ⁊ ē que
dā species volubilis mala solutione educēs sangui
nē. De virga pastoris Capitulū. dccxxxvi

Irga pastōis quid ē: Est albatbat ⁊ ē mas
culus ⁊ feia: sꝫ masculus ē fortior. Ope
ra. ⁊ p. In ipsa ē stipticitas: sꝫ ps aquea
in ipsa ē plurima: ⁊ ppter multitudinē repulsionis
materierū effusarū existimāt ꝙ ē exsiccatiua ⁊ simi
liter prohibet fluxū. Apostem. ⁊ bothor. Fit ex
ea emplastrū phloni ⁊ herisipile ⁊ formice ⁊ ē ual
de conferēs apostematibus vlceratis. Vulnera ⁊
vlcera. Consolidat vulnera recētia. Mēbra ca.
Succꝰ eiꝰ interficit vermes auris ⁊ exsiccat vulnēa
eius. Mēbra anhe. ⁊ pectoris. Aqua eius cō
fert sputo sanguinis. Mē. nutri. Fit ex ea ēpla
strū ad inflationē stōi infrigidata. Mēbra expul
siōis. phibꝫ fluxū sāguinis ex matrice ⁊ sanat vl
cera intestinoꝝ. ⁊ Dia. quidē existimauit ꝙ ipsa puo
cat vrinā ⁊ sanat illū qui retinet eam ⁊ nō pōt mige
re. De vua. C. dccxxxvij.

Va. Electio. Alba laudabilior ē q̄ ni
gra cū equantur in reliquis proprietatibꝰ
suis. s. spissitudinis subtilitatis ⁊ dulcedi
nis ⁊ reliquoꝝ ⁊ dimissa post collectionē duobus
diebus aut tribus melior ē collecta in eadē hora.
Natura. Cortex vue frigidus est ⁊ siccus.
Operatiōes ⁊ ppřietates. Collecta in eadem ho
ra ē inflatiua: ⁊ suspensa donec deiunescat cortex est
boni nutrimenti ⁊ est confortans corpus ⁊ eius nu
trimentū est simile nutrimento ficuū i paucitate ma
litie ⁊ ē plurimi nutrimenti quāuis sit minus nutri
mento ficuū ⁊ matura minoris est nocumēti q̄ non
matura: ⁊ quādo nō digeritur vua eius nutrimētū
ē crudum: ⁊ nutrimētū quidē vue cum sua disposi
tione plus est nutrimento succi eius: sed succus eiꝰ
ē velocioris penetrationis ⁊ descensionis: ⁊ vuā sti
pticā speratur ꝙ resoluat appensio. Acetosa vero
non est ita. Mēbra nutrimē. Vua passa ē ami
ca epati ⁊ stomaacho. Mēbra expulsionis.
Vua ⁊ vua passa cū suis interioribus bone sūt do
loribus intestinoꝝ: ⁊ vua passa cōfert renibus ⁊ ve
sice: ⁊ vua quidē in eadē hora collecta mouet vētrē
⁊ inflat: ⁊ ois vua nocet vesice.
De venis tinctoꝝ. C. dccxxxviij.

Ene tinctoꝝ. Natura. Sunt calide et
sicce declinantes ad secundum. Opera.
⁊ proprietates. In ipsis ē abstersio fortis. Mē
bra capitis. Confert earum masticatio dolori dē
tium. Membra oculi. Succus earū est bonus
in acuēdo visū ⁊ abstergēdo qđ est corā pupilla de
aqua ⁊ albugine. Mēbra nu. Cōfert icteritie fa
cte ex opilationibꝰ ⁊ ppřie cū aniso ⁊ vino albo.
De ventribꝰ. C. dccxxxix.

Entres. Ope. ⁊ proprietates. Vētres
auiū pluris sūt nutrimēti ⁊ illi q sūt galliaꝝ

non digerūtur velociter. Mēbra nutrimenti. Existimauerūt ꝙ tunica interior ventriū exsiccata confert ori stomachi ⁊ dolori eius. Filius mesaugue. ⁊ proprie ventris galli.

De vulpibus. C. dccxl.

Vulpes. Operationes ⁊ proprietates. In ipsa ē resolutio ⁊ eius pellis ē calidiōr pelliū: ⁊ eius quidē pelle iuuantur humectati propter ipsius resolutionē. Instr. iunc. Qñ vulpes coquūtur in aqua ⁊ embrocātur iūcture dolorose ex ea confert vehemēter: ⁊ similiṫ oleum qñ viua decoquitur in ipso: imo hoc ē valde fortꝰ: ⁊ oꝫ quidē ut ꝓlongetur eiꝰ sessio in ipso: ⁊ melius ē ut sit post euacuationē ⁊ purgationē ut nō attrahat cū fortitudine sue acuitatis ⁊ resolutiōis hūores ad iūcturas ⁊ quādo euacuatur corpus post illud nō attrahiṫ ad iūcturas aliqd: ꝙ si resideat erit leue: ⁊ siṙ adeps vulpis quādoqꝫ attrahit aliquid plus eo qđ resoluit: ⁊ quādoqꝫ decoquiṫ in ipso decollata: ⁊ quecūqꝫ ambarū administretur resoluit illud qđ ē in iuncturis. Mēbra capitis. Eius adeps sedat dolorē auris quādo in ea distillaṫ. Mēbra anhelitus ⁊ pec. Eius pulmo siccꝰ cōfert asmaticis valde: eiꝰ potio est pondus. ʒ. i.

De vespertilione Capi. dccxli.

Vespertilio qd ē. Diciṫ ꝙ sceirazirac est lac eiꝰ ⁊ diciṫ ꝙ est vrina eius. Natura. In sceirazirac ē abstersio ⁊ vehemēs calefactio. Operatiōes ⁊ ꝓprietates. Vnguētuꝫ vespertilionis ꝓhibet mamillas puellarū a magnificatiōe: ⁊ ꝓhibet ortū piloꝝ ſm ꝙ dicitur sꝫ nō ē verum. Mēbra oculi. Cerebrū eius cū melle ꝯfert pricipio aque descendentis in oculum ⁊ eius cinis acuit visum ⁊ sceirazirac confert vngule.

De Vbere Ca. dccxlij.

Vber. Natura. Est frigidū ⁊ siccuꝫ ꝓpter neruos plures qui sunt in ipso. Electio. Nutrimentū vberis pleni lacte qñ digeritur ꝓpinquū est nutrimento carnis: ⁊ illud ē melius in quo ē lac ⁊ quod ē alafegucati qñ ipē velociter faciūt descēdere ipꝫ: ⁊ ē de animali bone carnis boni humoris grossi. fortis.

De vngula Capitulū dccxliij.

Vngula quid est. Decoratio. Cū ex cinere vngule caprine cū aceto liniṫ alopitia cōfert valde. De littera. X.

De xiloaloe. C. dccxliiij.

Xiloaloes. Electio. Melior spēs xiloaloes est almundiliuꝫ: ⁊ asportaṫ de medio regionis indie ſm quosdaꝫ deinde est illud quod dicitur indū ⁊ ē montanū ⁊ superfluit super almūdiliū qñ nō generat pediculos ⁊ est magis dans odorē panis. quidā tamen homines sunt qui non discernunt inter mūdiliū ⁊ indum bonū. ⁊ de meliori xiloaloe ē alsemēdri quod ē de abstersione indi: deinde alcumari qđ est de abstersiōe indi: postea alsenasiū: ⁊ est spēs tersū: ⁊ post illud est alhenliū alsebriū ⁊ alkadiuꝫ ⁊ alsiniū ⁊ nominatur alcasumurō ⁊ est bonū dulce: et inferius illo est algeliu ⁊ almentali ⁊ alguasi ⁊ alrātac sed almūdiliū totū est bonū: deinde meliꝰ de alsemēduri ē varium pōderosuꝫ ⁊ durū plurimeqꝫ grossū in quo nō ē albedo ⁊ remanēs sup ignē: quidā vero extollūt nigrū super variū: ⁊ melius alcumari ē nigrū mundū ab albo ponderosū remanēs super ignē grossū plurime aque: ⁊ vniuersaliṫ meliꝰ xilolaes ē illud quod magis submergiṫ in aqua: natās vero ē priuatū vita ⁊ spū ⁊ malū: ⁊ xiloes quidē ē vene arboris que eradicātur ⁊ sepeliuntur in terra donec carū lignū ⁊ cortex putrefiāt ⁊ remanet xiloaloes purū. Natura. Calidū ē ⁊ siccū in secundo sicut existimo. Operatiōes ⁊ proprietates. Est subtile aperitiuū opilationū frangitiuū ventositatū remouēs supfluitates humiditatū ⁊ confortat viscera ⁊ prohibet iram. Decoratio. Masticatio eius facit oris odorē bonum. Instrumēta iūcturarū. Confortat neruos ⁊ acquirit eis vnctuositatē ⁊ viscositatē subtilem. Membra capitis. Xiloaloes confert cerebro valde ⁊ cōfortat sensus. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confortat cor et letificat ipsum. Membra nutrimenti. Si bibaṫ de xiloaloe pondus. ʒ. i. s. remouet humiditatē putrefactam stomachi ⁊ confortat ipꝫ ⁊ epar. Membra expulsionis. In ipso est virtus constringens naturā ⁊ confert dysenterie melice.

De littera. Z.

De zedoaria Ca. dccxlv.

Zedoaria quid est. Portiones similes aristologie. minores tamen ea ⁊ est in sua virtute. ⁊ melior quidem est illa que cum napello crescit: ⁊ eius vicinitas debilitat plātam napelli. Filius mesaugue dixit ꝙ ipsa in operatione sua ē sicut durūgi. veruntamen est debilior ea. dico aūt ꝙ si ipse voluit ꝑ hoc ꝙ zedoaria est debilior ea tūc iam errauit ſm ꝙ existimauit. ⁊ si voluit per hoc ꝙ durungi est durior tunc non elōgatur illud. Apud me vero constat ꝙ filius mesaugue . um huiusmodi discretionem expertus est habuit in hac consideratione electionem pertinentem pectori firmo propter sermonem eius. ⁊ iam sciuerunt ꝙ zedoaria resistit napello: quomodo ergo est debilior durungi. Venena Est tyriaca venenosoꝝ omniū vipe napelli ⁊ alioꝝ. Permutatio. Triplū pōderis zurūbet ꝓ vno tyriace.

De zinzibere. Ca. dccxlvi.

Zinziber qd ē. Notum est: ⁊ simile est piperi in naturis suis: sed non inest ei in naturis suis ipsius subtilitas: ⁊ accidit ei vt corrodatur propter humiditatem suam superfluam ⁊ propter illud calefactio eius durabilior est calefactiōne piperis ⁊ illud est propter spissitudinem suam etiā sicut in nasturtio ⁊ synapi ⁊ gūma rute agrestis. Natura Calidum est in fine tertij siccum in secundo: ⁊ in ipso est humiditas superflua ⁊ nutrimētum calidum est ⁊ siccuꝫ ⁊ non est in ipso multitudo humiditatis supflue. Operationes ⁊ ꝓprietates.

Eius calitas est fortis sȝ non calefacit nisi post tp̄s
ꝓpter illud quod in ip̄o est de hūitate sup̄flua sȝ ei⁹
calefactio est fortis. ē lenitiuū resolutiuū inflationis
cū ergo nutrit cum melle accipit q̄ddā humiditatis
eius sup̄flue ⁊ exsiccat plim eius. Membra capi-
tis. Augmentū efficit in seruatōe ⁊ abstergit hūi-
ditatem oris ⁊ confert apostematibus gutturis ⁊ ca
pitis. Membra oculi. Abstergit tenebrositatē
oculi ꝓpter hūiditatem suam facto ex eo alcofol et
bibitum. Membra nutrimenti. Digerit ⁊ cōue
nit frigiditate epatis ⁊ stomachi ⁊ exsiccat humoro-
sitatem stomachi: ⁊ q̄d accidit in eo ex hūiditatibus
⁊ cōmestione fructuū. Membra expulsionis.
Excitat coitū nutritum ⁊ non nutritū ⁊ lenit vētrem
leniter. Dixit alcanzi imo retinet. ego aūt dico cum
fuerit a malitia digestionis ⁊ lubricitate hūoris vis-
cosi. Venena. Confert venenis vermium ve-
nenosorum.

De zurumbet. Capitulum. d.ccxlvij.

Zurumbet quid est: Est herba silis cip̄eo sed
est maior ⁊ minus odorifera. Natura.
Est calida ⁊ sicca in 3°. Op̄atōes ⁊ ꝓp̄e.
Resoluit vētositates. Decoratio. Est impingua
tiua ⁊ abscindit odorē vini ⁊ alienoꝝ ⁊ ceparum.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. Lenificatiua est
cordis. Membra nutrimenti. Recipit vomitū
Membra expulsionis. Stringit naturā ⁊ con-
fert ventositatibus matricū. Venena. Confert
mordicationi venenosoꝝ v̄miū valde ita ut ꝓpinq̄
sit zedoarie. Permutatio. Ponit loco eius in
venenosis quātū ip̄a et medietas eius de durungi
⁊ due tertie ponderis ei⁹ de taraxacō siluestri ⁊ me-
dietas ponderis eius de granis citri.

De zinzibere canino. Capitulū. d.ccxlviij.

Zinziber caninū q̄d est. Est olus notū ⁊ est
sicut pip̄ aque ⁊ eius folia sunt sicut folia sa
licis nisi quia sunt magis citrina ⁊ eius vir
gulta sunt rubea habentia saporē zinziberis ⁊ ipsū
interficit canes. Natura. Calidū est in sc̄do sic-
cū in primo. Decoratio. Recēs contritū cū se-
mine suo abstergit vestigia que sunt in facie ⁊ pānū
⁊ lentigines antiquas. Apostemata ⁊ bothor.
Recens resoluit apostemata dura quando terit ⁊ se
men eius cū fit ex eo emplastꝝ similiter.

De zarnabo. Capitulū. d.ccxlix.

Zarnabū quid ē. Arbor magna ⁊ ñ fructi-
ficans existens in monte libano de scemi
cuius folia admistrant: ⁊ eius virgulta sūt
virgulta p̄ua rotunde figure inter grossitiē magne
acus qua subsellia suūtur ⁊ grossitiē calāi cū quo
scribitur nigra ad citrinitatem declinantia que non
habet multum saporem neq̄ odorē: ⁊ paꝝ odoris
quem habent est bonū ⁊ est odor citri ⁊ virtus eius
est virtus nucis mus sȝ est subtilior ea parū p̄: ⁊ quā
doq̄ stat loco cinamomi. Natura. Calida est ⁊
sicca in sc̄do. Op̄ationes ⁊ ꝓprietates. In ip̄a
est stipticitas ⁊ resolutio ventositatū. Membra ca
pitis. Fit ex ea caputpurgiū cū aqua ⁊ oleo ros.
ad soda frigidam. Membra nutrimēti. Cōfert
epati ⁊ stomacho infrigiditatis. Membra expul
sionis. Stringit ventrem.

De ziniar. Capitulum. d.ccl.

Ziniar quid est. Sp̄es faciendi ziniar sunt
cū exasp̄atiōe eris in fece aceti ⁊ roratōe lia
ture ei⁹ cū aceto ⁊ sepultura ip̄ius in loco
hūoroso. ⁊ inclinat vas ereū sup̄ vas in quo est acetū
⁊ dimittat quousq̄ in ip̄o fiat ziniar: deiñ fricat zini
ar ex ea ⁊ p̄misceat cū sale āmoniaco: ⁊ sepultura ei⁹
in loco hūoroso est nota. ⁊ fit ex ea ziniar sp̄es subtil
valde. Assumit enim acetū sublimatū ⁊ ponitur in
mortareo ereo cū pistello ex ere ⁊ sine intermissione
terit in sole calido estiuo donec exasp̄et deiñ ponūt
in ip̄o alumen ⁊ sal cū mensura ⁊ sine intermissione
terit: cūq̄ ꝯficit illud q̄d terit ⁊ exsiccat asp̄gunt super
ip̄m aceti ⁊ vrina infantiū ⁊ terit ⁊ dimittit in loco
humoroso. deiñ aggregat ⁊ exsiccat ⁊ q̄ñq̄ inuenit
ziniar quod generat sup̄ lapidem in mineris eris. ⁊
q̄ñq̄ inuenit aliq̄d ex eo in mineris. Electio.
Illud quod est melius ē minerale ⁊ fortius quod ē
assūptū ex corijs ⁊ ere adusto ⁊ acetosū est leuius
eo q̄d factū est cū sale āmoniaco. Natura. Cali-
dū est ⁊ siccū ad quartū p̄ueniens. Operationes
⁊ ꝓprietates. Est abstersiuū corrosiuū carnis dure
⁊ lenis simul acutum: sȝ ceratū tp̄at ip̄m ⁊ facit ip̄m
desiccatiuū sine mordicatōe. Vulnera ⁊ vlcera.
Prohibet vlcera ambulatiua ⁊ ꝯsolidat cū cerato.
⁊ mūdat vlcera sordida: ⁊ ip̄ȝ cū aelh alibati ⁊ aceto
est medicamē scabiei vlcerose ⁊ albaras ⁊ morphee.
Membra capitis. Alziniar assūptū cū sale āmo
niaco ⁊ alumine ⁊ aceto cū terit ⁊ sufflatur ī narib⁹
⁊ implet os aqua ut non p̄ueniat ad guttur ꝓhibȝ
fetorē nariū ⁊ vlcera mala in ip̄is. ⁊ ziniar ferrū cū
aceto stringit gingiuas ⁊ fit ex ip̄o ceratū ad aposte
mata gingiuaꝝ. ⁊ silr̄ ziniar ereū. Membra oculi
Prohibet grossitudinē palpebraꝝ ⁊ eaꝝ inflatōeȝ
⁊ abstergit oculū ⁊ ponit in medicinis vlceꝝ oculi ⁊
ꝓuocat lachrymas valde. cūq̄ ziniar admistratur
ī alcofol rectius est ut oculus vaporet spongia īfu-
sa in aqua calida. Membra expulsionis. Po-
nit in medicinis hemorroidaꝝ ⁊ fit ex ip̄o āmonia-
co licinīū ⁊ adiplent eo hemorroides.

De zufere. Capitulum. d.ccli.

Zufere quid ē. Arbor cuius granū simile ē
alaniuden que dicitur alhaze ⁊ ē simile ru
te ⁊ dicitur diarugiua. Natura. Cali-
da est ⁊ sicca. Operationes ⁊ proprietates.
Resoluit inflationem. Membra expulsionis.
Radix eius ⁊ semē in exsiccatione spermatis sūt si
milis virtutis cū ruta. Venena. Confert pun-
cture scorpionis bibita ⁊ linita.

De zeriderarét. Ca. dcclij.

Zeriderarét. Instrumenta iunct. Cō
fert sciatice. Membra expulsionis. Aq̄
foliorū eius cū rob confert difficultati
vrine ⁊ menstruoꝝ ⁊ extrahit sanguinem congelatū
in vesica. Venena. Confert morsui veneno

soꝛ vermiuz:

De zarur. C.dccliij.

Zarur quid ē: Alzarur alia ē nota ꝛ noiatur triangulus latinoꝝ: ꝛ zarur ē species quā noiant greci teselimō ꝛ sentabinuz: ꝛ qñqꝫ noiant eā malū siluestrē. Arboꝛ eni eius silis est arboꝛi maloꝝ ita ꝙ etiā in folijs suis nisi qꝛ ē minoꝛ ꝛ est saporis pontici. Ope. ꝛ pro. Est stiptica que est magis stiptica ꝙ̄ algobera vincēs cholerā ꝛ retinet cursus plus oī fructu. Mēbra capitis Teselimon est faciēs soda. Mēbra nutrimenti. Teselimon est mala stō. Membra expulsionis. Stringit ꝛ retinet vrinam.

De zeduar. C.dccliiij.

Zeduar quid ē. Inquit Dia. est algeduar ꝑm ꝙ existimo.

De zaharat. C.dcclv.

Zaharat quid ē. Est planta cuiꝰ vna spēs folia hꝫ ut lenticula ꝛ tyrsos erectos ꝛ leuia folia ꝑuas radices ꝛ nascitur in terra salita exposita soli ꝛ in ipsius sapoꝛe ē salsedo: ꝛ altera est simil' cāmepitheos ꝛ ē melioꝛis coloꝛis ꝛ pur pureitatis. Uul. ꝛ ulce. Est cōsolidatiua coꝛum Membra capitis. Subtiliat sup̄fluitates ita ꝙ fecūda confert epilepsie bibita cū oxymelle.

De zinzania. C.dcclvi.

Zinzania quid ē: Dico ꝙ zinzania ab omnibus dicitur ꝑm duas res: vna earū ē gñū simile frumēto ex quo hoīes faciūt panem: ꝛ dicūt ꝙ zinzania ē plurima: ꝛ quidā alij noiant rem quandā inebriantē malā que in granis ꝓuenit: sed loqui de hoc ē p̄ter illud in quo sumus. Electō Melioꝛ est illa que ē leuis ponderis nō vetus neqꝫ frangibilis sed ē viscosa cū masticaṫ declinās ad rubedinē ꝛ in ipsa ē pōticitas parua.

De zuccaro. C.dcclvij.

Zuccarū quid ē. Arūdo zuccari in natura existit ꝛ ē vehemētioꝛis exsiccatōis ꝙ̄ ipꝫ. Natura. Frigidius ē tabarzed ꝛ ē subtilius: ꝛ vniuersaliter ē calidū in fine primi: ꝛ antiquū declinat ad siccitatē in p̄imo ꝛ ē humidū in ipso: ꝛ quāto magis antiquatur tāto plus exsiccaṫ. Opera. ꝛ p̄op̄ietates. Est lenificatiuū abstersiuuz lauatiuum ꝛ sulimenū ē magis lenitiuuz ꝛ ꝓp̄ie alfenid imo mel arundinis ꝛ zuccaruz non sunt inferioꝛa melle in abstergendo ꝛ mūdificando: ꝛ quāto plus antiquatur zuccarū tanto fit subtilius. Membra oculi. Assumptū sicut gūma ab arundine abstergit oculū. Membra anhelitus ꝛ pectoꝛis. Lenit pectus ꝛ remouet ipsius asperitatē. Mēbra nutrimenti. Est bonū stomacho in quo non generatur cholera: ipsū eni lenit ꝓpterea qꝛ ad cholerā conuertitur ꝛ ē aperitiuū: opilationū: ꝛ in ipso ē virtus faciens siti minoꝛē tamē siti quā facit mel ꝓp̄ie antiquū: ꝛ etiā antiquū generat sanguinez feculentū ꝛ abstergit phlegma stomachi: ꝛ in arundine quidē zuccari ē iuuamētū ad vomitū Membra expulsionis. Soluit ꝛ ꝓp̄ie illud quod sup̄ arūdinez inuenitur sicut sal. ꝛ sulimenū quidē ꝛ rubeū vehemētioꝛis sunt lenificatiōis: ꝛ qñqꝫ inflat ꝛ quādoqꝫ sedat inflationē ꝛ ipm quidē cū oleo amigdalino confert colice.

De zuccaro alhusar. C.dcclviij.

Zuccarū alhusar quid ē. Māna cadens super alhusar ꝛ est sicut frusta salis: ꝛ in ipso quidez ē cū abstersione ꝛ resolutione ponticitas et amaritudo: ꝛ de ipso aliud ē tamenū albū ꝛ aliud ē agizium ad nigredinē declinās. Operatiōes ꝛ ꝓp̄ietates. Est abstersiuū cū ponticitate in ipso. Membra oculi. zuccarū alhusar acuit visuz Membra anhelitus ꝛ pectoꝛis. Confert pulmoni. Membra nutrimenti. Confert hydropisi cū lacte camele nouiter fete: ꝛ non facit sicut relique species zuccari quoniā eius dulcedo ē parua ꝛ ē bonum stomacho ꝛ epati. Membꝛa expulsionis. Confert renibus ꝛ vesice.

Expletus ē liber secundus de medicinis simplicibus.

Dictio prima de vniuersis egritudinibus capitis tertij libri canonis in medicina. Tractatus ꝓmus de anatomia cerebri ⁊ dispositóibus eius.

De vtilitate capitis ⁊ partibus eius. Ca.i.

Inquit Galienus. Intentio in creãdo caput non ẽ cerebrũ: neqꝫ auditus: neqꝫ odoratus: neqꝫ gustus: neqꝫ tactus. Hec enĩ mẽbra ⁊ virtutes ĩ aĩalibus reperiuntur capite carẽtibus. Sed intẽtio ĩ ipso ẽ bonitas dispositionis oculi in ipius cõuersione que ei creata est: vt oculus hẽat eleuatõẽ ⁊ sublenatõẽ sup oĩa mẽbra corpis ĩ oĩbus ptibꝰ. Cõpatio nãqꝫ oculi ad corpꝰ ẽ ꝓpinqua cõpatiõi speculatoris ad exercitũ. Et locoꝝ qdẽ q specula torĩbꝰ ẽ melior ⁊ ꝯueniẽtior locus ẽ altꝰ. Et itẽꝝ oĩ oculo non est necessarium creare caput absolute: sꝫ aĩali lenẽ habẽti oculũ: cuiꝰ oculus indiget multa cautela ⁊ loci affirmatõne. Nã pluribꝰ aĩalibus capitibus ꝓuatis duo sũt creata additamẽta a corpe sublimata: sup q̃ oculi eoꝝ decẽter ꝯstituti sũt: vt ipsoꝝ vnusqsqꝫ speculatõem ⁊ sublimatiõẽ suo hẽat visui. Amplius ĩ ꝯuersionibꝰ oclĩ ipoꝝ nõ ẽ caput creare necessariũ pp duritiem nuche ipius. Et neqꝫ caput ẽ necessarium creare nisi aĩalibꝰ quoꝝ oculi capacitate idigẽt: ⁊ qbus neruos aducire necesse ẽ: ꝓpter diuersitatẽ motuum nuche ⁊ palpebraꝝ: nã huiusmõi nõ ẽ ꝯueniens mẽbꝝ vnũ elõgatũ gracile: ⁊ nos qdem ꝑscrutabimur illud in.c. de oculo.

Partes vo capitis eẽntiales ⁊ q̃ eas sequũtur sũt capilli: dinde cutis: postea caro: deinde pãniculus: postea craneũ: deinde pãniculus durꝰ: postea pãniculus sbtilis noĩatꝰ secũdina: dinde cerebꝝ.s. sba eiꝰ ⁊ vẽtres ipiꝰ: ⁊ illõ qd ĩ eis existit: postea duo pãniculi sub eo: deĩde rete: postea os qd ẽ cerebri basis.

De anatomia cerebri. C.ij.

Cerebri ãt hoĩs anatomia ẽ hec. Cerebrũ enĩ diuidit ĩ substãtiã velatiuã ⁊ substãtiã medullarẽ ⁊ vẽtres ĩ ipo spũ plẽos. Nerui vo sũt sic ꝟgulta ab eo ꝓdeũtia nõ tamẽ ẽm ꝙ ptes substantie ipius ꝓpe. Et totũ qdẽ cerebꝝ ĩ sui lõgitudine meditatõẽ hẽt penetrãtẽ ĩ ipius siphac ⁊ medullã eius ⁊ eiꝰ vẽtres pp illud qd ĩ parilitate de iuuamẽto noto existit: ⁊ si sit parilitas in ventre anteriore solũ sẽsui magis apparens. Cerebri vo sba creata ẽ frigida ⁊ humida. frigida qdẽ ne ipm ĩflãmaret multitudo q̃ ei aduenit ex fortitudinibus motuũ neruoꝝ ⁊ passionibus sẽsuũ ⁊ moribꝰ spũs in alterationibꝰ imaginatiuis ⁊ cogitatiuis ⁊ memorialibus: ⁊ vt eo tẽperetur spũs a corde egrediẽs ⁊ ad ipm penetrãs ĩ duabus venis ascendẽtibus ab eo ad ipsũ. Et humidũ qdẽ creatũ ẽ vt ipm motus nõ exsiccẽt: ⁊ vt eiꝰ figura sit bõa. Et creatũ ẽ pingue ⁊ molle: eius qdẽ pinguedo ẽ vt sit qd ex neruis orit viscosum. ⁊ leuitatis qdem cãm dixit. G. in ipo existere vt eiꝰ figura bona fiat ⁊ ipius alteratio cũ imaginatõnibꝰ: lene eĩ alteratõnes faciliꝰ suscipit. hoc ergo ẽ qd ipe dixit. Dico aũt creatũ ẽ lene vt sit pingue ⁊ vt nutrimentũ qd neruis gradatĩ tribuit duris sit bonũ. nerui ẽt ex cerebro nutriunt ⁊ nucha. Amplius substantia dura nõ augmentat duꝝ quãtũ ipꝫ augmẽtat lene. Et vt in eo qd ab ipo orit sit flexibilitas quũ q̃dã ab eo orientia indurari apud suas extremitates sit necesse: pp illud qd rememoraturi sumꝰ d neruoꝝ iuuamẽtis: ⁊ ꝓpterea ꝙ istis nascẽtibus ĩdurari necessariũ ẽ ẽm g̃dus. Et qꝛ ipsoꝝ durities ẽ durities flexuosa oꝫ vt substantia originis eius sit sba flexuosa ⁊ pinguis. pingue.n. ⁊ viscosum lene ẽ ꝓculdubio ⁊ ẽt vt spũs q ipm circũdat ⁊ qui motus velocitate ĩdiget sit humiditate sustẽtatꝰ: ⁊ rursum vt ipius raritate alleuiet. qd enĩ ĩ membris duꝝ ẽ g̃uius ẽ leui humido raro. Verũtamẽ cerebri sba ẽt ĩ lenitate ⁊ duritie ineq̃lis existit. nã ps eius anterior ẽ lenior: ⁊ ipius ps posterior ẽ durior: ⁊ iter duas ptes g̃dibus velamẽs duri cuius rememorabimur ĩ ipo ĩ sequẽtibꝰ distictũ. ẽ. Anteriꝰ ãt cerebrũ nõ ẽ factũ lene: nisi qm̃ plurimũ neruoꝝ sẽsus ꝓpe q sũt visus ⁊ auditꝰ orit ex eo. sensus enĩ speculator ẽ: ⁊ speculatoris ĩclinatio ad ptẽ anteriorẽ ẽ dignior. Et plurimũ neruoꝝ motꝰ oritur ex postremo ipius. Et ex ipo orit nucha q̃ ẽ eius nũcius ⁊ vicarius ĩ cursu dorsi ⁊ vbi necessariũ ẽ ex ipa oriri neruos fortes. Nerui ãt motꝰ indigẽt duricie supflua q̃ nõ ĩdigẽt nerui sensus: sꝫ lenitas ẽ eis ꝯueniẽtior eiꝰ. i. nuche. igit origo facta ẽ durior. Velamẽ ãt in ipo.s. cerebro nõ gradatiꝫ existit: nisi vt sit dũa ⁊ dĩ vt sit lene sepatum a ꝯtactu duri: ⁊ manifestũ qdẽ ẽ ꝙ in ipso accidit multũ. Prel hãc vo reflexionẽ sũt ẽt iuuamẽta alia. Nã vene ad cerebrũ descẽdẽtes ⁊ in ipo diuise aliquo egẽt cui ĩnitãtur: ⁊ eas fortes faciat. Posita ẽ ergo reflexio hec substentaculũ eaꝝ. Et sub postremo quidẽ huius reflexionis ⁊ ĩ posterioribꝰ eius ẽ torcular: qd est sãguinis effusio in ãplitudine q̃dã q̃ ẽ sicut lacuna ⁊ ex ipa qdẽ ĩ ea ramificãtur vene: ĩ qbus sepatur sanguis ⁊ cerebri sbe assimilat: deinde vene suis orificijs sugẽdo eã exsiccãt: ⁊ ad duas venas ipsam ꝯiũgũt: sic rememoraturi sumus ĩ illius anatomia. Et ex hac qdẽ reflexiõe ꝓuenit iuuamẽtũ ad hoc vt ligamẽtoꝝ velamis adherẽtiũ cerebri sit origo ĩ equidistãtia ꝯmissure cranei q̃ ẽ corã ipo.

In anteriore preterea cerebro oriũtur duo additamẽta mãmillaria qbus fit odoratꝰ: q̃ qdem a lenitate cerebri parũp differũt: sꝫ postea ꝯsequitur ea neruorum durities. Amplius totum cerebrum duobꝰ coopit panniculis: quoꝝ vnus subtilis seqt ipm ⁊ alt spissus seqt os: q quidẽ duo creati sũt: vt sint duo distinguentia inter cerebrũ ⁊ os ⁊ vt cerebrũ substantiam ossis non contingat ⁊ ne ad ipsũ ex osse nocumẽta perueniãt. hic ãt tactus non accidit: nisi in dispositionibus additionis cerebri ĩ substantia sua: aut in dilatione q̃ ei accidit successione ꝯstrictionis. Cerebꝝ ꝓterea quũ eleuatur ad craneum quẽ quedã adsũt dispositiones: sicut vocces

fortes. ergo ꝓꝑ huiuſmodi iuuamēta inter cerebꝝ
⁊ os cranei duo ponuntur diſtinguentia media in
ter ea in lenitate ⁊ in duritie. ⁊ duo q̄dē ponūt ne ſit
illud cuius obuiatio oſſi nō eſt bona abſq̃ medio il
lud idē cuiꝰ obuiatio cerebro ē bōa abſq̃ medio:
ſꝫ diſtinctum eſt int̄ ea. eſt ergo cerebro propinquiꝰ
ſubtilis: ⁊ oſſi propinquius eſt ſpiſſus: ⁊ cū hoc ſūt
ſicut tutamen vnū: hic autem pānicul us preter qđ
eſt cerebri tutamen eſt ligamentum venarum que
ſunt in cerebro quietarum ⁊ pulſatiliū. Et ē ſicut
ſecundina ſeruās ſitū venaruꝫ in ipo textarū. Qua
ꝓꝑ igredit̄ etiā cerebri ſubāꝫ in locis multis ꝯmiſſu
rarū eius: ⁊ tēdit ad uētres ipius: ⁊ peruenit apud
poſtremāꝫ ſectū: ꝓpea ꝙ nō eget eo ꝓpter ſui. ſ. po
ſtremi duritiē. pāniculꝰ vō ſpiſſus cerebro nō heret
niꝫ ſubtili: ita vt in oī loco ſit decenter ſituꝫ ſuper ip
ſuꝫ. ſed eſt ab eo eleuatus: ⁊ inter ipſos quidem nō
continuant niſi vene penetrātes i ſpiſſo ⁊ ꝑuenētes
ad ſubtilem ſpiſſus āt vadit ad craneū cuꝫ ligamē
tis pannicularibus ortis a ſpiſſo ſtrigētibus ipſum
ad cōmiſſuras ne ſup cerebꝝ vehemēter grauet: et
hec qđ ligamēta ex cōmiſſuris eleuātur vſq̃ ad exte
riora cranei ⁊ oriūt̄ illic: ita ex vt eis texatur pānicu
lus craneum cooperiens: ⁊ per illud affirmatur li
gamētū panniculi ſpiſſi ē̄t cum craneo. Cerebrum
ꝑterea in longitudine ſua tres hꝫ vētres ⁊ ſic vnuſ
quiſq̃ venter in ſui latitudine duas hꝫ partes. Et
anterior quidem pars ſenſibilis eſt ſeperatōis i du
as ptes dextrā ⁊ ſiniſtrā. ⁊ hec ps iuuat ad odoratū
⁊ ad expulſiōꝫ ſupfluitatū cū ſternutatiōe: ⁊ ad ꝯti
cadū plurimū ſpūs ſēſibilis: ⁊ ad operatiōes vtutū
formatiuaꝝ q̄ ſūt ḋ vtutibꝰ apprehēſiōis iterioris.

Uentr̄ āt poſtremꝰ ē ēt magnus qm̄ ipe iplet ma
gni mēbri vacuitatē ⁊ qm̄ ē ꝑncipiū magne rei. ſ. nu
che et ex eo partiū pliuꝫ ſpūs motiui: ⁊ illic q̄dē ſūt
vtutis ſeruatiue operatiōes: ſꝫ tamē ē minor āterio
re: imo cuiuſq̃ duoꝝ vētriū āterioris: ⁊ cū hoc mio
rat̄ gradatī vſq̃ ad nuchā: ⁊ inſpiſſat̄ vſq̃ ad duri
tiē. Medius āt vēter eſt ſicͭ tranſitus a pte ante
riore ad ptē poſteriorem ⁊ ē ſicͭ decliu ſitus inter eos
⁊ ipe q̄dē ꝓꝑ illđ magnificat̄ ⁊ elongat̄: qm̄ ē reddēſ
de magno ad magnū: ⁊ ꝑ ipm ꝯtinuat̄ ſpūs ante
rior cū ſpū poſteriore ⁊ ꝑuenit ad āplitudinē curui
tatī memorialiū ꝑdictaꝝ ⁊ ꝑncipiuꝫ huius ventris
ꝑmū coopit̄: ita ꝙ vi illđ qđ ē anteriꝰ ſicut ſpericū
⁊ ꝑ id q̄deꝫ eleuat̄: vt ſit tranſitꝰ: ⁊ cū hoc elōgat̄ ro
tūditate ſua a nocumentis ⁊ ſit fortis ad tolerādū
qđ ſup eū ſuſtētatur de velamine quod eſt ſm gra
dus: ⁊ illic ꝯiūguntur duo ventres cerebri āterioris
ita ꝙ ſeperāt̄ a poſteriore i hoc trāſitu ⁊ ille q̄dē lo
cus noiat̄ ꝯiūctō duoꝝ vētriū: ⁊ h̄ idē trāſitꝰ ē vent̄.
Et qm̄ ē trāſitus deferens a formatione ad ſeruatio
nē ē melior locus cogitatiōi ⁊ imaginationi ſm ꝙ
ſciuiſti. Qđ āt vētres iſti ſit loca eaꝝ opatiōuꝫ: ſi
gnificat̄ ex nocumētis q̄ accidūt eis: deſtruit̄ ei cū no
cumēto cuiuſq̃ ptis eiꝰ opatō: aut igredit̄ i ipa leſio.

Et pāniculi ſbtilis ps coopit̄: ⁊ coopit vētres ce
rebri vſq̃ ad cambaduti vel occiput ſilr̄ ꝙ ē tunica
duritiei vō eiꝰ qđ ē pꝰ illđ ſufficit ipi loco coopti
re velaminis. Cōmiſſuratio āt q̄ ꝯſiſtit i ventribꝰ
cerebri eſt vt ſpūs aialis i ſuba cerebri trāſitū hēat:
ſicͭ in vētres eius qū nō oī hora ſit vēter dilatatus ⁊
aptus ⁊ ſpūs aialis ſit paucus vbi vl' iquātū vētres
tm̄mō apiūt̄. Et etiā qr̄ ſpūs alteratio paꝝ ꝯpletur
a complexione q̄ eſt cordis vſq̃ ad ꝯplexiōeꝫ q̄ ē ce
rebri: niſi i ipo fiat eiꝰ decoctio aſſūpta ex eiꝰ ꝯplexi
one: ⁊ eſt qr̄ i pmis qū ad cerebꝝ ꝑuenit vadit ad va
cuitatē eiꝰ pmā: vt i ipa coquat̄: deide penetrat ad
vētrē mediū ⁊ augmētat̄ i ipo decoctio poſtea ꝯplet̄
eiꝰ decoctio i vētre poſteriore. Decoctio vō opti
ma fieri nō poſſet niſi ꝑ ꝯiūctiōeꝫ ⁊ ꝯmixtioneꝫ ⁊ pe
netratōneꝫ i ptibꝰ cocti: ſicut ē diſpoſitō cibi i cōe
ſꝫ ꝙ narraturi ſumꝰ i his q̄ expectamꝰ. Cōmiſſu
ra aūt āterioris plura hꝫ ſigularia q̄z ꝯmiſſura po
ſterioris: qm̄ ꝓportio commiſſure ad cōmiſſurā eſt
ſicͭ ꝓportio mēbri ad mēbꝝ fere: ⁊ eā q̄dē mioratiōis
poſterioris ab anteriore iuenit̄ i ꝯmiſſura. Et iter
hūc vētrē ⁊ vētrē poſtē ſub eis ē locus q̄ ē ptitio du
arū venaꝝ magnaꝝ ad cerebꝝ aſcendētiū: q̄ꝝ reme
moraturi ſumꝰ i ramis ipaꝝ ex qbꝰ texit̄ ſecūdia ſub
cerebro ⁊ illi q̄dē rami i mixti ſūt cōpi ḋ genē glādu
larū iplenti qđ ē inter eos ⁊ ſuſtinꝫ eos: ſicͭ eſt diſpō
in reliquis ptibꝰ venoſis. vacuitatis ei q̄ iter eas ca
dit eadeꝫ ꝓpetas eſt vt etiā iplcat̄ carne glandoſa: ⁊
iſte q̄dē glādule figure ramoꝝ ꝑdictoꝝ figurant̄ ſꝫ
formā ptitiōis narrate: queadmōꝫ eiꝰ rami: aut pti
tio rememorata a ſtricto icipiūt: ⁊ in āpliꝰ finiūt̄ fa
ciēs dilatatiōeꝫ. ſilr̄ caput huius glādule ſꝫ ē pine:
alias forme cuiꝰ caput ē ſeq̄ns ſitū ptitiōis de ſup
⁊ incedit cū eo tēdēs vſus finē eiꝰ vſq̃ ad ꝯplemētū
ſuſpēſionis ramoꝝ: ⁊ eſt illic ꝯtextū ſꝫ ſilitudinē tex
ture ſecūdine ⁊ requieſcit in ipo ⁊ ps cerebri ꝯphen
dentis ſup hūc vētrem mediū eſt ꝯcauitas eiꝰ. Et
ipſius ptes q̄ ſūnt de ſup ſunt vermicularis forme
ꝯmiſſure ex ꝯmiſſuris poſitis i lōgitudine ſui liga
te ad inuicem vt poſſit extēdi ⁊ ꝯtrahi: ſicut vermis
reuolutꝰ ⁊ ſupiꝰ eius interiꝰ coopti ē pāniculo qui
coopit cerebꝝ vſq̃ ad poſteriorē ⁊ ē ꝯpoſitū cū du
obꝰ additamētis cerebri rotūdis ꝯphēſis lōgitudie
ſicut due coxe vicine ad ꝯtactū elōgate ad ſepandū
ligamētis q̄ noiant̄ corde: vt ab eis nō remoueantur
vt qū vermis extēdit̄ ⁊ eiꝰ latitudo ꝯſtringit̄ ꝯpmat
hec duo additamēta vſq̃ ad ꝯiūctioneꝫ ⁊ oppilet̄
meatꝰ: ⁊ qū ꝯtrahit̄ ad exꝑmēdū ⁊ augmētat̄ latitu
do elonget̄ ad ſepandū: ⁊ apiat̄ meatus qđ āt de eo
ſeqtur poſterius cerebꝝ ē minꝰ ⁊ ꝑuenit ad aliquā
tā vacuitatē vel ꝯcauitatē ⁊ ſiſtit̄ i poſteriore cerebro
ſicͭ ex eo intrās i itroitu: ⁊ eiꝰ q̄dem anteriꝰ ē latius
ipiꝰ poſteriore ſm formā quā cerebꝝ tolerat duo
vō ꝑdicta additamēta noiantur vualia: ⁊ i ipis q̄dē
nūq̄ꝫ ꝯmiſſure fuūt: ſꝫ ſūt lenia vt ipoꝝ ꝯſtrictō ⁊ co
opimētū ſit fortiora: ⁊ vt ipoꝝ obediētia ad motio
nē ꝓꝑ motū alīꝰ rei ſit magis ſilis obediētie rei ipiꝰ
vnius. Expulſio ꝑterea ſupfluitatū cerebri duos
hꝫ meatꝰ quoꝝ vnꝰ ē i vētre āteriore ⁊ apđ terminū
ꝯmunē q̄ ē inter ipm ⁊ illū q̄ ē poſt eū: ⁊ alī ē i vētre

i medio. posterior v̓o v̓ter meatū singularē nō h̄z: ⁊ illō ē ideo qm̄ i postremo positꝰ ē: ⁊ ētē ꝑuus ꝯpa ratōe sui ad iteriorē nō toleraus foramīa ⁊ vniersatio nē. mediꝰ v̓o meatū h̄z cōiez iter ipz ⁊ se ⁊ hoc ꝓpē.

Nuche quoq̄z duo facti sūt exitus p quos qdā eiꝰ supfluitates resoluūt ⁊ expellūt. ⁊ isti duo meatꝰ qū icipiūt ex duobꝰ vētribꝰ ⁊ penetrāt ēt i ipz cere brū ⁊ trāsuersāt v̓sus obuiatōez apō trāsitū vnū ꝓfū dū cuiꝰ ꝑncipiū ē velamē subtile ⁊ eiꝰ postremū est eiꝰ iferiꝰ ⁊ ē apō velamē durū ⁊ est strictū sic caput rose icipiēs ab āplo rotūdo vsq̄z ad ꝑūz ꝑueniēs: quapp noiat caput rose: ⁊ noiat ēt ifusoriū. Qū er go penetrat i pāniculū durū obuiat illic meatui i glā dula q̄si spera ꝯpssa a duabus lateribꝰ oppositis superiꝰ ⁊ iferiꝰ: ⁊ sūt iter pāniculū durū ⁊ meatū pa lati. deīde repit illic trāsitus q ē i ꝯcauitatibꝰ colato rij i supmo palati.

De smone vniuersali de egri tudinibꝰ capitis ⁊ faciētibꝰ egritudies i ipo. C. iij.

O Portet te scire q̄ egritudies nūerate oēs accidūt capiti. Uerūtamē nostra intentio hic qū dicimus: caput est cerebrū ⁊ ipiꝰ ve lamina: ad capillor̄ v̓o egritudines hic nō declia mus in hac hora. Dicemus ergo q̄ cerebro acci dunt spēs malitie ꝯplexiōis octo. s. singulares ⁊ cō posite facte cū m̄a aut vaporosa: aut habenti subāz ⁊ multiplicant i ipo egritudines humiditatis in oi ānni cerebro in principio creationis humiditates supflue exīstūt: aut ex eo qd̄ acqsiuit a matrice: aut postea quas mundare necesse est. Nā si purgate nō sūt magnificātur īde res. Et ex tota auti corpore cerebri: aut in venis eius aut i velaminibus ipius ⁊ accidunt ei egritudines ꝯpōite aut in q̄titate sicut si sit minꝰ q̄ oz: aut in figura: sicut si sit eius figura mu tata a cursu naturali ⁊ accidat inde lesio i opōnibus suis aut cānales siue meatus ipius: ⁊ vasa sint oppi lata: ⁊ oppilatio sit aut i vētre āteriore aut vētre po steriore: aut in vtroq̄z vētribus simul diminuta: aut integra: aut in venis: aut in arterijs: aut in origini bus neruor̄: aut dislocent ligamenta velaminū eiꝰ aut cadat seperatio inter velamina ipsius. Et ac cidūt egritudines ei ꝯtinuitatis pp resolutionē sin gularis i ipso aut in arterijs: aut in venis ipsius aut in velaminibꝰ eius: aut i craneo. Et accidunt ei apo stemata: aut in suba ipsius cerebri: aut i panniculo eius subtili ⁊ spisso: aut i rete: aut i pāniculo extrin seco: ⁊ totū hoc a materia humorū calidi aut frigi di: ⁊ ex frigidis quidem putrefactis cōsequūtur apa ta calida frigidi ⁊ quien faciūt apata que nominari oz frigida. Et tu quidē nō repies aliquā egritudi nē cerebri: nisi redeūtē ad istas aut ꝯtigētem ex istis.

Egritudies preterea cerebri alie sūt ꝓpe ipsius: aut fiūt pp coitatē: ⁊ quidoq̄z magnificat res i egri tudinibꝰ coitatis ipso adeo vt fiāt egritudines ꝓpe ꝑnitiose: multotiens eniz expelluntur ad ipm in egri tudibus pleuresis ⁊ sinātie mē ꝑfocantes ⁊ ꝑnecan tes: ⁊ sepe ꝑuenit ipm ad apoplexiā ꝑniciosā pp no cumentū aliud in membro communicante.

De significationibꝰ ex qbus oportet cognoscere dispositiones cerebri. Cap. iiij.

P Rincipia ex quibꝰ ꝑuenis ad cognitionez dispōnz cerebri sūt ex operationibꝰ sensibi libꝰ ⁊ moralibꝰ. s. memoria ⁊ cogitatione: ⁊ formatione ⁊ v̓tute mentis ⁊ perscrutatiōe. Et operatiōibꝰ mobilibꝰ: ⁊ sūt opatiōes v̓tutis mouē tis mēbra mediātibꝰ lacertis. Et ex q̄litate supflui tatuz euacuatar̄ ab eo in suba sui ⁊ colore ⁊ gustu. s. acuitate sua ⁊ salsedine ⁊ amaritudie ⁊ isipiditate.

Et ex quātitate ipar̄ in ꝑuitate ⁊ multitudie ⁊ fluxi bilitate sua ⁊ ex ipar̄ retentione oio. Et ex hoc q̄ aeres ⁊ cibi ei cōueniūt ⁊ diuersificāt ei ⁊ nocēt ipi.

Et ex magnitudine capitis: ⁊ ex paruitate eius ⁊ ex bonitate figure eiꝰ predicte in. c. de ossibꝰ ⁊ mali tia ipsius: ⁊ ex grauitate capitis ⁊ leuitate eius. Et ex dispositione tactus capitis ⁊ ex dispositione co loris eius: ⁊ coloris venarum ipsius. Et ex vlceri bus ⁊ ex apostematibus que in cute eius accidunt.

Et ex dispositione coloris oculorum ⁊ venarum ipsorum ⁊ sanitatis ⁊ egritudinis eorum ⁊ tactus ip sorum proprie. Et ex dispositione somni ⁊ vigilia rum. ⁊ ex dispositione capillorum in quantitate sua scilicet paucitate ⁊ multitudine ⁊ grossitie ⁊ subtilita te ⁊ qualitate sub figura ipor̄ i crispitudie ⁊ planitie ⁊ colore eor̄ i nigredie ⁊ albedie ⁊ castaneitate ⁊ velo citate susceptiōis canicici ⁊ tarditate. Et i ꝑseuerā tia sz dispōnē sanitatis aut remotōez ab ea cū scisiōe ipor̄ aut cāu: aut opilatōe ⁊ reliqs dispōnibꝰ ipor̄.

Et ex dispōne colli i grossitudine ⁊ subtilitate sua ⁊ sanitate ipius ⁊ m̄ltitudie cāus apatū: ⁊ scrofula ruz i ipo ⁊ paucitate ipor̄. Et sūt ex dispositōne vue ⁊ duar̄ amigdalar̄ ⁊ dētiū. Et ex dispōne vir tutū ⁊ opationū i mēbris neruosis coicātibus cere bro q̄ sūt sic matrix ⁊ stōus ⁊ vesica. Significa tio āt sm coitatez est sm duos modos vnus eor̄ ē ex dispōne mēbri cōicantis cerebro i eo qd̄ accidit cerebro: ⁊ scdus ē ex dispōne mēbri cuiꝰ cōicatio ne cerebr̄ ifirmat ⁊ ignit q̄ mēbr̄ sit ⁊ qd sit i ipo ⁊ q̄uo ꝑuenit ad cerebr̄. Et ex istis qdem significa tōibus significāt dispōnes q̄ sunt ꝑsentes ⁊ ille q̄ sīt future ⁊ nōdū sūt ꝑsentes sicut ex lōgitudie tristitie ⁊ orribilitatis significātur m̄lia ⁊ alnuusil ⁊ alcutrib euenientes ex ꝓximo: ⁊ ex ira q̄ itētionē nō h̄z epilep sia: aut m̄lia aut mania: ⁊ ex risu absq̄z cā cōgelatio aut amentia.

De significationibus vniuersalibus opatōnum cerebri. C. v.

S Ignificatio quidē assumpta ex genere ope rationum qū sunt sane adiuuat ad signifi cādū cerebri salutez. Et si sūt lese significāt lesiōz i ipo. Lesiones āt opōnū queādmōz ex positumꝰ sūt tres q̄ sūt debilitas: ⁊ diminutō: ⁊ ꝑmu tatio: deide destructō. Et smo qdez vniuersalis i significatiōibꝰ opōnū ē q̄ ipar̄ diminutō ⁊ destru ctio fiūt ꝓpt frigus ⁊ grossitiem spūs ex hūiditate ⁊ nō fiūt ex caliditate nisi magnificet ⁊ ꝑueniat ad hoc vt deijciat v̓tutē: ꝑmutatō āt ⁊ q̄ motui cōpāt fiūt ex caliditate ⁊ fiūt ex siccitate.

De significationib⁹ sumptis ex operationibus animalibus τ moralibus τ motis. Ca.vi.

Has operationes ingreditur lesio s̄m q̄ cognoscitur destructōis: aut debilitatis: aut ꝑmutationis. v̄bigratia: in sēsibus quidem τ icipiam⁹ a visu qm̄ visum ingredit̄ lesio aut vt destruat̄: aut debilitet̄: aut vt i ip̄o ꝑmutatio fiat τ mutet̄ a cursu nāli τ imaginet̄ q̄ nō iuenitur exteri⁹ sicut phātasie τ cimicet̄ τ piū τ fum⁹ τ reliq̄. Ex hiſ ei₃ nocumētis qū nō sūt ꝓpa oculo significat̄ lesio i cerebro τ phātasie ēt quādoq₃ suo coloꝛ significāt. Qd̄ si aliq̄s dixerit qū̄o phātasia alba sign̄t phl'a domiari qd̄ ē frigidū qū vos ꝯpaueritis ꝑmutatōem ad caloꝛē. Dicemus q̄ illud ē ꝑꝑ ꝯplexionē nō ꝑꝑ accidentia mēꝝ q̄ accidat vel accidāt v̄tuti sane integre cu₃ caliditate innata. Et in auditu q̄dem sicut si debilitet̄ τ non audiat nisi qd̄ ꝓpinquum ē τ foꝛte: aut permutetur τ audiat qd̄ nō reperitur exteri⁹ sicut sonum silē₃ ꝑcussioni aq̄: aut ꝑcussiōi malleorū aut voci tympanoꝝ: aut sono folioꝝ arboꝝ: aut sufflatiōi ventoꝝ: aut reliq̄s: τ significēt̄ ꝑ illō: aut ꝯplexio sicca ꝑ̄sēs i parte medij cerebri: aut significētur ꝑ illō vētositates τ vapoꝛes i ip̄o retenti: aut ad ip̄m ascendētes τ reliqua de quibus significatō hēt̄: aut destruat̄ omnino. Debilitas v̄o τ destructio fiunt ꝓpt̄ multitudinē frigoꝛis: τ quod aliq̄s audiat q̄si audiat ex longīquo fit ꝓpt̄ humiditatē.

Qd̄ aūt fit i odoꝛatu ē q2 ꝓuat̄: aut q2 debilitat̄ aut ꝑmutat̄ τ sentit odoꝛes qui nō reperiunt̄ exteri⁹ fetidos aut non fetidos τ significat scd̄m pliu₃ humoꝛem retentum in cerebro faciētē ip̄os si nihil ꝓꝑ̄ū fuerit cū strictura nariū. Gustus āt τ tactus hoc cursu ꝓcedunt: nisi q̄a ip̄oꝝ mutatio a cursu nāli s̄m plurimū significat cōꝛuptiōe₃ ꝓꝑa₃ i istrumētis ip̄oꝝ ꝓpinq̄s τ s̄m nimiā cōitatē cerebri: τ ꝓꝑ ꝑ̄sicut quādo ē cōe sicē stupoꝛ toti coꝛpoꝛi. Et sēsus q̄dē cōicāt i spē debilitatis τ foꝛtitudis significātes disp̄ōnem i cerebro ꝑ̄scrutātē q̄ ē perturbatio τ claritas. nō ē eni₃ oīs debiltas cū ꝑturbatōne: qm̄ quādoq₃ ē debilitas cū claritate sicē hō si videat aliq̄d ꝓpinqu₃ τ ꝑui radij bene τ clare et videat res ꝑuas: deīde qū elōgat̄: aut mltiplicāt̄ ip̄aꝝ radij deficiat: nā perturbatio τ claritas quādoq₃ sūt sil'r in debilitate: τ claritas quādoq₃ ē ꝓculdubio cū v̄tute. Veꝝ perturbatio sēꝑ significat mā₃ τ claritas significat siccitatē: τ hec q̄dem ꝑturbatio foꝛtasse subito figitur τ ē ex ea oppilatio τ significat mā₃ vapoꝛosa₃ in venis cerebri τ rete ei⁹. Judiciū āt de significationib⁹ haꝝ lesionū ē: qm̄ q̄ ꝓcedit cursu ꝑmutationis s̄m plurimū seq̄tur cōplexiōe₃ calidā τ sicca₃. Et q̄ currit cursu diminutōis τ debilitatis s₃ plurimū seq̄tur frigus. Et debilitas τ destructō seq̄t̄ frigus: nisi sint cū vehementi apparitione coꝛruptiōis τ casus v̄tutis: tūc ei foꝛtasse illō plurimū erit ex caliditate. Veꝝ caliditas ꝯueniēs est v̄tutib⁹ cōparata frigoꝛi du₃ nocumētū ꝯplexionibus ab ea nō magnificat̄. Et ei⁹ coꝛruptio v̄tutis diminutionē possidere facit. Opoꝛtet ergo vt nō ꝯfidas tūc i istis significatiōib⁹ imo caueas significatōnes als ꝑ̄dictas cuiusq₃ duaꝝ significatōnū ꝯplexionū. Et destructō q̄dē quādoq₃ significat festinationem caꝝ diminutionis si fuerit ꝓpt̄ cām cerebri τ nō fuerit ꝓpt̄ nocumentu₃ i instrūis coꝛruptionis τ incisionis τ oppilatiōis: τ vniuersaliter remotionis a bonitate sua ꝓpt̄ nocumentū: aut ꝓpt̄ cām i ip̄o membro sensibili. Ex mēbris aūt sensibilibus qd̄ ē valde cerebro ꝓpinquum nocumentū ab ip̄o recipit nisi nocumētū sit i ip̄o cōmune sicē audit⁹ τ odoꝛatus. plurimū ei nocumenti ip̄ius qd̄ purgatione τ ꝯplexiōis ꝯmēsuratione nō remouet̄ est ex cerebro: quaꝑꝑ reliq̄ sensus qū suis ledunt̄ sensatis nō significāt nocum̄ētū i ip̄is caliditatis aut siccitatis nō ꝑueniētiū ad hoc vt v̄tutē ꝓsternāt. Auditus aūt τ gustus s₃ plurimū significāt q̄ illa ꝯplexio ē i cerebro.

De operationibus v̄o moꝛalibus sciēdū est: qm̄ foꝛtitudo meditatiōis τ ꝑ̄scrutatiōis significat foꝛtitudinem cerebri oīo τ eaꝝ debilitas significat lesione₃ foꝛtitudinis i ip̄o: q̄re o₃ vt demonstret̄ q̄ opationū sit lesa: ex ip̄is enim est coꝛruptionis virtutis imaginationis et foꝛmationis τ ei⁹ vel earum nocum̄ētū. Hec nāq₃ v̄tus qū ē foꝛtis iuuat ad significandā anterioꝛis cerebri sanitatē. hec āt v̄tus nō ē foꝛtis nisi qū hō bene pōt seruare foꝛma sensatoꝝ vt pote figuraꝝ τ sculpturaꝝ τ moꝝ τ gustū τ vocū τ modulationū τ reliquoꝝ. Est ei aliquis hoīu₃ cui i ē v̄tus itegra s₃ hoc caplm̄ adeo vt qui ex geometris optimus ē: consideret simul figuram lineatam τ signetur i ip̄ius aīa simile illi τ ei⁹ litteri: τ nāret qd̄ nē vsq₃ ad finē ip̄ius nō idigens iterata cōsideratione in figura. Et similiter ē disp̄ō quoꝛūdā s₃ ꝯparationē ad modulationes τ disp̄ō quoꝛūda₃ cū cōparatione ad gustus τ reliquoꝝ: τ ex hoc capitulo pendet bōitas cognitōis pulsus. ip̄a ei₃ idiget imaginatiōe foꝛti figurata in aīa ex tactis. Huic āt v̄tuti qū accidit nocumētū: aut destruitur opatio τ nō remanet in ip̄sa foꝛma imaginationis sensate post remotionem eius a ꝓpoꝛtione q̄ ē inter ip̄sā τ sensū qū eā sentit aut debilitat̄ τ minuitur aut mutat̄ a cursu naturali: aut imaginetur qd̄ non est significat eius debilitatē. Minutio v̄o eius τ destructio operationis ip̄sius s̄m plurimum significant superfluitatem frigoꝛis aut siccitatis in anterioꝛe cerebro: aut humiditatis. s₃ frigus est cā essentiał τ due reliq̄ue sunt cause ꝑ accidens qm̄ afferunt eā. τ mutatio operationis eius τ permutatio ip̄i⁹ significant superfluitatē caliditatis: τ hec quidem omnia sunt scd̄m plurimū rei τ scd̄m q̄ dictum est in v̄tutibus sensibilibus. Et hec egritudo quando q₃ accit sana intelligentia vel ratione: ita vt ꝑfecte τ cōplete cognoscant pulchꝛū τ fetidū: τ sint eoꝛu₃ verba cū hominibus sana. sed imaginantur quosdam p̄sentes q̄ exterius non reperiuntur τ imaginantur voces tympanistaꝝ τ reliqua sicut narrat Gali. accidisse Abrucali medico. Et ex ip̄sis est coꝛruptio i virtute cogitationis τ imaginatōnis s. aut destructio: τ noiat̄ hec dilectio rōis aut debili

tas ⁊ noiaꝭ anxietas. ⁊ eaꝝ pncipiū ē frigus āterioris cerebri: aut siccitas: aut hūiditas eꝰ: ⁊ illō plurimū ꝫ ꝙ dictū ē aut ē mutatio ⁊ pmutatio: ita vt sit i eꝰ cognitiōe regimētū ⁊ rectū faciat: dicēdo ꝙ n̄ ē rectū: ⁊ noiaꝭ ꝯmixtio rōis ⁊ significat aut apata: aut māꝫ cholericā calidā ⁊ siccā: ⁊ ē demoniū lupinuꝫ aut ē pmutatio eius cum mlia aut māꝫ melancholia ⁊ est eius pmixtio cum malitia existimatiōis ⁊ cū cogitatiōe absq̄ cōphēsiōe. Qui āt ex illis moribꝰ ad timorē decliuior ē: ē magis significatiuꝰ frigoris ⁊ ex eis decliuior ad audaciā ⁊ iraꝫ ē magis significatiuꝰ caloris ⁊ ꝫ dīas q̄ sūt īter eos ⁊ nos postea afferemꝰ eas. Et forsitā erit illō ꝓpꝫ cōicatiōeꝫ mēbri aliꝰ: ⁊ illō qdē cognosceꝭ significatiōibꝰ pticularibꝰ q̄s postea narrabimꝰ. Et silr qū cogitationes plurimū moueꝭ moribꝰ mltis ⁊ pmutaꝭ ⁊ variaꝭ tūc illic ē caliditas. Et q̄ñdoq̄ ēt accidit pmutatio cogitatiōis i egritudibꝰ fīe māe qū a caliditate nō euacuāt sic ꝯmixtio rōis i lethargia: ⁊ ex ipꝭ ē lesio i ꝟtute memorie. s. aut vt debiliteꝭ aut vt destruatur sic̄ nārat G. ꝙ pestilētia ꝓuēit i pte ethiopie q̄ eis accidit pp cadauera mlta relicta pꝰ forte pliū: et ꝓuenit pestilētia illa vsq̄ ad terrā grecoꝝ: accit ergo eis vt cā illiꝰ tātū caderet obliuionis donec eis aduenirēt dispō ꝫ q̄ñ hō nois sui ipiꝰ obliuisceret ⁊ filij sui. Et plim qdē accit debilitas i memoria ꝓpter corruptiōeꝫ i postremo cerebro ex frīitate: aut hūiditate aut siccitate: aut ꝓpꝭ eū q pmutaꝭ ⁊ accit ei vt rememoreꝭ eiꝰ qō nūq̄ ei adest. ⁊ significat cōplexionē calidā absq̄ mā: aut cū mā: ꝫ mā sicca ad illō ē magis ꝯueniēs: ⁊ illō ē totū qū ꝯplō nō supfluit ⁊ ꝟtus nō cadit. Dicamꝰ aūt nūc ꝫmonē ꝯiūctū ꝙ destructio haꝝ opationū q̄ñ fit pp dominium frigoris: aut i corpore cerebri: ⁊ ē ex eo qō dominaꝭ sup cerebꝝ: aut sup vētres eiꝰ: ⁊ q̄ñdoq̄ fit ꝓpter frigus cū hūiditate: ⁊ q̄ñdoq̄ affert ipaꝫ siccitas ⁊ silr eaꝝ debilitas. ipaꝝ aūt mutatio fit ꝓpter apata aut cōplexionē cholericā: aut mlicā: aut corpus adurēs. Et significatio dispōnuꝫ sōniorum ē ex eo qō oꝫ aduīgi h̄ loco: plurimū. n. visiōis rerꝝ citrinaꝝ calidaꝝ significāt dominiū cholere: ⁊ silr plurimū visiōis reꝝ cuiq̄ cōplexioni ꝓportionalium q̄s nūerare nō ē necesse: ⁊ sōnia qdē pmutata significāt caliditatē ⁊ siccitatē: ⁊ silr apparet i egritudinibꝰ acutis cerebri. Et silr sūt somnia terribilia ⁊ illa quoꝝ nō recordaꝭ significāt frigiditatē ⁊ hūiditatē ꝫm plurimū.

De significatione operationū motiuaꝝ ⁊ quod eis similatur ex somno ⁊ vigilia. Cap. vij.

Significationū aūt assūptāꝝ ex genē operationū motiuaꝝ destructio ⁊ debilitas significāt humiditatē supflu ā in istrumētis ipaꝝ subtilē plurimā ⁊ significāt i quocūq̄ mēbro fuerit lesionē i cerebro. Uerū tamē eis magis ꝓpriū ē ꝙ i toto corpore fiēt sic̄ apoplexia aut i pte vna sic̄ paralysis ⁊ tortura laxa. Et q̄ñdoq̄ ꝯueniūt ābe ad significandū destructionē: ⁊ debilitatē caliditatis cerebri: aut siccitatis i ipso: aut i aliquo mēbroꝝ longinquoꝝ ab eo: vez illō erit pꝰ egritudines plurimas paulati ⁊ paulati ꝫm dies: qō āt i vno mēbro fit sic̄ mollities ⁊ silia eiꝰ: q̄ñdoq̄ ē pp egritudines ꝓprias illiꝰ mēbri: ⁊ q̄ñdoq̄ ē ab expulsione superfluitati ⁊ cerebri ad ipm. Eaꝝ ꝟo mutatio si ē subito significat hūiditatē: ⁊ si ē paulati significat siccitatē. s. i istrumētis. q̄ āt cerebro ꝓpa ē sicut mutatio motuū epileptici q̄ñdo adest epilepsia q̄ ē spasmus cōis: ⁊ ipsa qdē nō fit nisi ab hūiditate qm̄ ipsa fit subito. aut cōicatione mēbri alterius ꝫ ꝙ declaratū ē: ⁊ significat oppilationē nō pfectā: sic̄ tremor capitis. oia ei hec significāt māꝫ grossā in illo latere cerebri: aut debilitatē: aut siccitatē si fuerit pꝰ egritudines ātecedētes: ⁊ si fuerit coꝝ aduētꝰ paulati ⁊ paulati. De eis āt q sūt i mēbris a cerebro longinquoribꝰ ꝫmo ē illō qō diximꝰ multotiens. Et oēs isti motꝰ egrediūꝭ a cursu nāli: ⁊ diximꝰ etiam ꝙ si homo ipiger ē ad motꝰ cōplexio cerebri eiꝰ in pncipio est calida ⁊ sicca. ꝙ si ē decliuius pigritie ⁊ laxitati: tūc eius ꝯplō ē frigida ⁊ hūida: ⁊ qū habꝫ egritudinē ⁊ motꝰ ipiꝰ ptinēs ē ad ingetudinē tunc ē calidus: ⁊ si qeti attinet ⁊ ꝟtus nō ē vehemētis casus: tūc declinat ad frigus. Et ex eis q̄ huic capitulo ꝓportionaꝭ ē significatio dispōnū sōni ⁊ vigiliaꝝ. Scias ergo ꝙ sōnus sēp seqꝭ malitiā cōplōnis humide laxe: aut frigide ꝯgelātis motū ꝟtutū sēsibiliū: aut vehemētem spūs aialis resolutionem pp supfluitatē motꝰ: aut pp ipulsionē ꝟtutū ad iteriora vt mā digeraꝭ ⁊ ipellaꝭ cū eis spūs aial pp ꝯsequtioneꝫ quēadmōuꝫ fit pꝰ cibuꝫ. Sōnia āt causa q nō ꝫm cursū naturalē ꝓcedit neq̄ seqꝭ laborem ⁊ motū ē hūiditas ⁊ congelatio. ꝙ si non cadunt cause congelationis ⁊ significationes non significāt supfluitatē frigoris de qbus rememorabimur tūc cā eiꝰ ē hūiditas. Amplꝰ non ois hūiditas facit sōnū: senū ei cū humiditate ꝯplexionū ipoꝝ ꝓlongāꝭ vigilie. Et. G. qdē vꝫ ꝙ illud est ex qualitatibꝰ hūiditatū ipaꝝ nitrosarū. Ipse eni vigilare faciūt pp nocumētū qō cerebro iferūt. Uerūtamen siccitas ꝫm oēꝫ dispōneꝫ vigilare ꝓculdubio facit.

De significationibꝰ sūptis ex diminutione operationū nāliū ex eo qō expelliꝭ ⁊ ex apostēatibus ⁊ vlceribꝰ ⁊ ex capillis. C. viij.

Significationes aūt accepte ex genere opationū nāliū apparent vtpote ex supfluitatibus p ipsarū diminutionē i quantitate ⁊ qualitate eaꝝ: ⁊ p ipaꝝ ꝓhibitiōeꝫ. Eaꝝ vero expulsio fit ex palato ex naso ⁊ aure: ⁊ ex eo ꝙ apparet super capite ō vlceribus ⁊ bothor ⁊ apatibꝰ: ⁊ ex eo qō oriꝭ de capillis. Capilli eni oriūꝭ ex supfluitatibꝰ cerebri. Et ex capillis qdē sumiꝭ significatio ex velocitate ortꝰ ipoꝝ: aut tarditate ⁊ reliqs dispositionibus q̄s iā nūerauimꝰ. Rememoremur ergo vie significationū expulsionū supfluitatū a sensitis p̄dictis. Iste qdē supfluitates qū multiplicāꭍ significāt mās p̄dictas: ⁊ significāt cām quare supfluitates in mēbro multiplicāꝭ quēadmōꝫ sciuisti ⁊ ꝙ expulsiua nō est debilis. Qū āt ꝓhibentur aut minoranꝭ

⁊ inuenitur cum hoc aut grauitas: aut punctio: aut mordicatio: aut extẽsio: aut pulsatio: aut reuolutio ⁊ tinnitꝰ signat oppilatõz ⁊ debilitatẽ v̾tutis expulsiue ⁊ repletionẽ. Genꝰ v̾o eiꝰ .i. supfluitatis signi ficat qm̃ mordicatiua aut pũgitiua adustiua parue grauitatis citrinãs colorẽ faciei ⁊ oculi significat ꝙ mã ẽ cholica. Et pulsatiua grauis rubificãs colo rẽ faciei ⁊ oculi inflãs venas significat ꝙ ipa ẽ sãgui nea ⁊ laxatiua faciẽs pigritiã cũ q̃ mutat color ad plũbeitatẽ: ⁊ ducẽs ad somnũ ⁊ dormitationẽ signi ficat qm̃ ipa ẽ phlãtica. Qꝺ si color obfuscatur i dispõe illa ⁊ corrũpit cogitatio ⁊ caput ẽ minoris grauitatis: ⁊ somnus cum hoc nõ ẽ dñans ⁊ si non sit reliq̃ signa significãt ꝙ ipa ẽ melãcholica. Qꝺ si aliqd ipoꝝ ẽ cũ tinnitur ⁊ reuolutione ⁊ pmutati one loci significat ꝙ mã generat ventositatẽ ⁊ infla tionẽ ⁊ vaporez: ⁊ ꝙ hꝫ caliditatẽ in ipa agẽtez.
Qꝺ si adest supfluitatũ retẽtione cũ leuitate capitis significat siccitatẽ absolute: ⁊ hoc qdẽ cap. qꝺ attu limus ẽ propriũ quãtitati: vel qualitati expulsionis ⁊ prohibitionis. Qualitas autem eius est sicut tendit ad citrinitatẽ ⁊ subtilitatẽ ⁊ caliditatẽ ⁊ exu berationẽ venarum significat ꝙ ipa ẽ sãguinea.
Et salsa ⁊ dulcis cũ p̃uatione reliquoꝝ signorum.
Aut nitrosa frigidi tactus significãt phlã in quod agit caliditas. Et insipida grossa frigidi tactus si gnificat ꝙ ẽ phlã crudũ: ⁊ iste qdẽ sũt significatio nes q̃litatis expulsiue i colore suo ⁊ tactu ⁊ substã tia. Odoris v̾o eiꝰ ẽ qm̃ putredo odoris ⁊ acui tas eius significãt caliditatẽ. Et p̃uatio odoris for tasse frigiditatẽ nõ tamẽ sic p̃ma significat calidita tez: q̃ autẽ pẽdet ex eis q̃ apparẽt in cute capitis.
Et ꝙ sequitur eã ex vlceribus ⁊ bothor ⁊ ap̃atibus significãt fm plurimũ mãs q̃ fuerũt ⁊ expellunt: ⁊ nõ significãt dispõnez cerebri i illa hora manifeste nisi forsitã sint i augmẽto. Tu autẽ sciuisti cãs a postematũ calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ ⁊ duroꝝ ⁊ cãs coro sionũ ⁊ vlceꝝ pãbulãtũ ⁊ qeroꝝ ⁊ aliquoꝝ ex his q̃ dicta sunt. non sunt ergo tibi difficiles cognitiões corꝫ dispositiones capitis etiã. Et iã etiã sciuisti i li. p̃mo cãs euẽtus capilloꝝ: ⁊ sciuisti cãz crispitudi nis ipoꝝ ⁊ planitiei ⁊ multitudis ⁊ velocitatis caniti ei ⁊ tarditatis eiꝰ. Et nos qdẽ docebimus ⁊ cãz scis sionis ipoꝝ ⁊ casus corꝫ i capitulis ꝓp̃is. Cogno sces ergo ex eis q̃litatẽ significatiõuz capilloꝝ: ⁊ nos qdẽ deferemus illud vsqꝫ ad illũ locum fugientes multiplicatiõez ⁊ elõgationẽ.

De significationibus sũptis ex ꝯueniẽtia ⁊ diuer sificatiõe ⁊ velocitate passionum ⁊ tarditate. C. ix.

Signa ãt assũpta ex genere ꝯuenientie ⁊ di uersificationis ⁊ velocitatis passionũ ⁊ tar ditate eiꝰ sũt hec. Cõueniẽtia ãt ⁊ diuer sificãtia ipossibile ẽ qn aut mutẽt in dispõne in qua positus nihil de sanitate negat q̃ ipm tenet: aut i di spõne in q̃ est eiꝰ exitus a sanitate ⁊ mutat eius com plexio a nã. Cõueniẽtia ergo eiꝰ in dispõne sani tatis q̃ ipꝫ tenet ẽ assimilatio ꝯplexiõis eiꝰ. ꝯplexio igit ipsiꝰ cognoscit ex illo: qꝺ ãt diuersificat ab eo i dispõne illa est ꝯtriũ ꝯplexiõis ipiꝰ. In dispositiõe ãt i q̃ fit eius exitus a sanitate ⁊ mutat eius ꝯplexio ab ipo iudiciũ ẽ ꝯtrio. Nos qdẽ iã diximus in eo qꝺ est p̃teritũ de dictis vniuersalibꝰ ꝙ sanitas i cõ poribus oĩbus nõ ẽ fꝫ ꝯplexiõez vnã: ⁊ ꝙ possibi le est vt sit sanitas corporis a ꝯplexiõe cuius similis est ex eo qꝺ affert egritudinẽ corpori alteri si habẽt illi ꝯplexionẽ. Uerũtamẽ oꝫ vt ꝯsideret qꝺ sit eius di uersũ in extremitate alia etiã sicut diuersificat ei hoc i hac extremitate: ita vt existimatiõe sciat quãtitas ꝯplexiõis quã hꝫ. due ei extremitates simul sũt diũ se ipedictes ꝓcedũdo: ⁊ nõ ẽ ꝯueniẽs sãitas aliq̃ fm eq̃litatẽ: nisi dũ nõ vehemẽt sifluit. Et cerebꝝ q dẽ qꝺ ꝯplexiõis calide malitiã hẽt iuuat aere frĩo ⁊ cibis ⁊ odoribꝰ frĩs: siue sit bõi sicut cãforati sãdali ni ⁊ nenufarini ⁊ eis similes siue fetidi nõ boni: sic li mosi ⁊ alubiati: ⁊ iuuat trãq̃litate ⁊ qete. ⁊ ꝙ hꝫ ma litiã ꝯplexiõis frĩe iuuat eo qꝺ ẽ illiꝰ ꝯtriũ. iuuat er go aere calido ⁊ odoribꝰ calĩs ⁊ letificãtibꝰ ⁊ calefa ciẽtibꝰ ⁊ exercitijs ⁊ motibꝰ. Et ꝙ hꝫ malitiã ꝯplõ nis sicce ledit eo qꝺ ex ipo euacuat. ⁊ qꝺ hꝫ malitiã ꝯplõis hũide iuuat eo qꝺ ex ipo euacuat ⁊ minuit ab eo. Significatiões v̾o velocitatꝭ passionũ eius sic si velocit calefiat: aut velocit ifriet sũt iste. Qꝺ .n. calefit velocit significat caliditatẽ ꝯplõnis fꝫ ꝯditi ones p̃dictas i libro vniuersali: ⁊ silr qꝺ velociter i frigidat. ⁊ silr quod velocit exiccat. illo ei q̃ndoqꝫ fit pp p̃uitatẽ hũiditatis ipiꝰ. ⁊ q̃ndoqꝫ fit pp sbtilitatẽ hũiditatis ipsiꝰ: aut pp caliditatẽ sue ꝯplõnis. Uerũ tamẽ dr̃ia int ea ẽ qm̃ qñ p̃mo repiũt reliq̃ signa siccitatis cerebri sic vigilie ⁊ reliqua de qbꝰ rememo rabimur i capitulo signoꝝ ꝯplexionũ cerebri: ⁊ hoc fꝫ ẽ qm̃ siccitas nõ accidit ei nisi i horis q̃ sũt apud motũ laboriosũ aut caliditatẽ fortẽ: aut qꝺ ꝓcedit cursu eiꝰ ex causis siccitatis predictis. amplius si nõ affuerit enim i reliqs horis significatio siccitatis Cũ eo v̾o qꝺ fit pp caliditatẽ ꝯplexionis eiꝰ sit reliq̃ signa caliditatis i ꝯplexiõe. Qꝺ ãt velocit hũec tat q̃ndoqꝫ fit pp caliditatẽ sbstãtie eius: ⁊ q̃ndoqꝫ fit pp frigus sbstãtie ipsiꝰ ⁊ q̃ndoqꝫ fit qm̃ ꝯplexio substãtie ipsiꝰ radicalis fuit hũida: ⁊ qñꝫ fit qm̃ cõ plexio substãtie eius radicalis fuit sicca. ꝙ si fuerit ex caliditate erũt illic signa caliditatis. amplius erit illa humectatio nõ ex eo qꝺ sẽp ẽ: sed ipsa erit suc cessiua caliditatis sifluẽ cadẽtis i cerebo ⁊ attrahẽ tis humiditates ad ipsũ q̃ ipsũ implebunt: deide si remanserit ꝯplexio calida vincẽs succedet siccitas ⁊ cũ diminutione: ⁊ si hũiditates vicerit fiet cerebꝝ friũ ⁊ hũidũ: ⁊ si eq̃bunt ꝓuenit fꝫ plurimũ putre do ⁊ egritudies putride ⁊ ap̃ata: qm̃ hec hũiditas nõ ẽ innata. ꝯuertit ergo in ea caliditas inata. Uerũ tamẽ nõ ꝯuertit i ipa nisi ꝯuersione extnea q̃ ẽ: Qꝺ si fuerit putredo ꝓpt ꝯplõnis frĩtatẽ nõ erit euẽtis hũiditatis subito: sꝫ fꝫ dies deid eueniet humecta tio ⁊ fiet cũ velocitate. ⁊ erũt signa frĩtatis cerebri re pta. Quod si illud fuerit propter humiditatem cerebri ipius erit velocitas in illo ꝓpter vnã duaꝝ rerum: aut quia hũiditas facit frigus: ⁊ frigus cor

rūpit v̇tutē digestiuā mutantē illud q̄ peruenit ad cerebꝝ ꝺ nutrimētoꝛ ꝛ ꝓperat hūectatio. Qū ergo puenit frigus illud subito hūectatio post ip̄z sequitur subito: ꝛ qū cū illo accidūt oppilatiões i meatib⁹ ac cidūt vt supfluitates retineāt. deide erit h̄ semp ꝛ īsc perabile ꝛ nō erit ex eis q̄ sūt raro. Ei⁹ āt qd̄ fit pp cerebri siccitatē cā ē ꝺsiccitatio adueniēs subito quz siccitas accidit vno momēto ꝛ ē cū signis siccitatis p̄dictis: ꝛ ē silꝫ ei q̄ puenit a caliditate nisi i eo i quo ābo diuersificāt ex signis caliditatis ꝛ ex signis sicci tatis. iste ergo sūt significatiões assūpte ex velocita te passionū. Et nō oꝫ vt velocitas passionū mute tur pp ꝺbilitatē v̇tutū naturaliū p̄cipue i hūectatiōe quādo vel qn̄ ꝺbilitas v̇tutū nālū seqt̄ haꝝ vnam cāꝝ. Sia āt ꝯueniētia ꝛ diuersificātia nō sumūt ex q̄ litatib⁹ imo sumūt ex formis ꝛ motib⁹ queadmōꝫ videm⁹ habētē egritudinē q̄ noiat ouū eligere reiu pinatiōeꝫ de reliqs sitib⁹ dormitatiōis sue.

De significatōib⁹ sūpt̄ ex pte mēsure capitis. C. x.

Onitio v̇o facta ſm puitatē capitis ꝛ ma gnitudinē ei⁹ ē q̄ oꝫ te scire qn̄ cā puitatis capitis i creatura ē paucitas mē: sic cā ma gnitudis ei⁹ ē mē multitudo. s. materiei sp̄matis pti tei i ptitiōe q̄ capiti ē nālis. Ampli⁹ si fuerit materiei paucitas cū fortitudie v̇tutis formatiue p̄me erit bo ne forme: ꝛ erit min⁹ malū eo qd̄ puitati capitis ad iūgit figure malitiā i creatura. Qd̄ significat ꝺbilita tē v̇tutis ſm q̄ ip̄z nō ē ex ps malitie in forma cere bri ꝛ ꝺbilitate v̇tutis ꝛ ꝯstrictiōe meat⁹ v̇tutis mo ralis ꝛ nālis vel aialis: q̄ pp physionomici dicūt q̄ hic hō ē pfid⁹ timid⁹ velocis ire hesitās i reb⁹. Et G. qdē dic̄ q̄ caput puū oīo nō vacat a significati one malitie forme cerebri. Et q̄ magnū caput non hꝫ assiduā significationē bonitatis dispōnis cerebri dū sūt ei ꝯpares bonitas figure ꝛ grossitudo colli ꝛ āplitudo pectoris. ip̄e ei ꝯsequūt magnitudinē dor si ꝛ costaꝝ sequētiū magnitudinē nuche ꝛ ei⁹ fortitu dinē q̄ ꝯsequūt fortitudinē cerebri. Qū ei multitudi ni materiei ꝯpar existit fortitudo v̇tutis formatiue caput ē ſꝫ hāc formā. Ex eis āt q̄ illd̄ significant ē vt illic sit ꝓportionalitas reliquoꝝ mēbroꝝ. q̄ si cū eis ꝯpar fuerit ip̄oꝝ ꝺbilitas erit male figure ꝺbilis col li pui dorsi. aut erūt lesa ꝛ q̄ eo ꝯtinēt ꝛ ab eo oriunt ſm q̄ q̄ꝫdoqꝫ accidit ex augmēto capitis i magnitu die q̄ nō ē ſm nām pueris qb⁹ accidit aptio capitis ꝛ magnitudo ei⁹ q̄ nō sit i nā imo ſm semitā egritu dinis: ꝛ cā i ipso ē multitudo materiei ascēdētis ꝛ si milit accīt adultis ex dolorib⁹ capitis prauis: ꝛ q̄ꝫ doqꝫ accīt vt syncipiut maiorēt ꝛ tp̄s planū fiat qū ele uat herisipila sī cerebꝝ. Jā ergo scis significatiões puitatis capitis ꝛ magnitudies eius. Et ex signis bōitatis qdē cerebri ē vt nō patiat ex vaporib⁹ vini ꝛ q̄ cū eis narrabim⁹ ꝛ q̄ patit ex subtilitate ꝛ calidi tate eius etiam vt addatur mens eius.

De figura capitis. Cap. xi.

Jgnificatiões v̇o figure ei⁹ sīt ille. iā eni do cui te i capitulo ossis capitis q̄ sit nālis figu ra capitis ꝛ q̄ sit mala ꝛ q̄ figure malitia qū accīt alicui ptiū capitis ledijt ꝓculdubio ꝓp̄etates operationū illi⁹ ptis cerebri de q̄ dixi. G. q̄ almul lasata ꝛ q̄drata sīt vitupabiles semper: ꝛ eminētia ex tremitatum est vituperabilis: nisi cā sit i ip̄o fortitu do v̇tutis formatiue. s. si sit supabūdās i ꝯpatiōib⁹ suis: ꝛ significāt etiā fortitudinē huius v̇tutis forma colli ꝛ ipsius quantitas ꝛ pectus.

De significatiōib⁹ sūptis a grauitate ꝛ leuitate ca pitis caliditate ꝛ f̄ritate ꝛ ex dolorib⁹. Cap. xij.

Jgnificatiões āt sūpte ex grauitate capitis ꝛ leuitate ei⁹ sīt qn̄ grauitas capitis semp si gnificat mām i ipso: sed mā cholerica facit grauitatē minorē ꝛ adustionē vehemētiorē: ꝛ melan cholica fac̄ grauitatē maiorē illa ꝛ siccitatē magnā. Et sāguinea facit grauitatē fortiorē q̄ꝫ ille: ꝛ pulsati onē ꝛ dolorē i radicib⁹ oculi pp penetrationē chi mi calidi ꝛ rubedinē ꝛ iflāmationē i venis vehemen tiorē. Et phlematica facit grauitatē maiorē q̄ꝫ oēs alie ꝛ dolorē minorē q̄ꝫ sanguinea ꝛ cholerica ꝛ sō nū maiorē q̄ꝫ melācholica ꝛ tarditatē ad cognitio nē ꝛ pigritiā ꝛ paucitatē agilitatis. Significatiões vero assumpte ex caliditate ꝛ frigiditate scilicet q̄ ex eis tāgūt caput i seipso: ꝛ q̄ tāgūt aliud exteri⁹ non occultant tibi calidū qdē significat caliditatē si p̄se uerauerit ꝯplexionalē: ꝛ si accidit ꝛ nocet accidētalē ꝛ similit ē iudiciū frigidi ſm eius cōsiderationē. Et similit̄ ē iudiciū aridi ꝛ sicci secundum suā ꝯsidera tionē si nō venerit exterius exasperās ꝛ arefaciens. Et sīr est humidum si non fuerit calor interius sepe rans. Et dolores qdem corrosiui q̄ imaginari fa ciūt i capite hōis icessus. s. alicuius rei cū corrosiōe ꝛ mordicatiōe significāt mām calidā: ꝛ pulsatiui si gnificāt apostema calidūꝫ ꝛ sīr subitat significatio coꝝ ꝯcomitantiuꝫ febris ꝛ grauati ꝛ ꝯpressiui signi ficant mām frigidā: ꝛ extēsiui mām vētosam ꝛ pmu tatio subitat illud: ꝛ dolor q̄ ē sicut pcussio cuꝫ ma leo signat sicut ouuꝫ ꝛ emigraneaꝫ temporalē. Et dolores etiā significant pte sua: sic dolor q̄ ē pp cōi tatē stōi fit ſm hēc modū: ꝛ q̄ ē pp cōitatē ep̄is fit ſm formaꝫ aliaꝫ queadmoduꝫ narrabimus: ꝛ cuꝫ hoc q̄ꝫdoqꝫ significant ſm suam perseuerantia. dolor ei qū pseuerat i anteriore capitis parte ꝛ posteriore ei⁹ significat cum parte sua carabitum.

De significatiōib⁹ mēbroꝝ q̄ sūt i cerebro sic ꝓpa gines: vt ocul⁹ ꝛ ligua vna collū ꝛ nerui. Ca. xiij.

Jgnificatio aūt oculi q̄ ē de sūma illoꝝ ē ex dispōne venaꝝ ei⁹ ꝛ ex dispōne grauitatis ꝛ leuitatis ipsi⁹ ꝛ ex dispōne coloris ei⁹ i ci trinitate sua: aut i obfuscatōe sua: aut plūbeitate: aut rubedine ei⁹ ꝛ dispōne tact⁹ ei⁹: ꝛ oīa illa valde vici na sūt i significatiōe eius qd̄ ē i ipso cerebro. Et q̄ꝫ doqꝫ significat p illud qd̄ fluit ab eo de lachrymis ꝛ lippitudie: ꝛ qd̄ accidit ipsi ex clausura ꝛ palpita tione: ꝛ ex dispositionibus oculi que considerantur ſm profunditatem ꝛ exitū eius ad exteriora: ꝛ ma gnitudinem ꝛ paruitatem ꝛ īfirmitates ꝛ dolores. Nā si oculus siccat significat siccitatē cerebri: ꝛ flu xus lippitudinis ꝛ lachrymaꝝ quꝫ non sit propter

egritudinē i ip̄o oculo significāt hūiditatē anterioris cerebri ⁊ magnitudo vēaꝝ oculi significat calefactionē cerebri i sub a: ⁊ fluxꝰ lachrimaꝝ absq̧ cā manifesta significat in egritudibꝰ calidis iflāmanōez cerebri ⁊ apata eiꝰ ⁊ ꝓpe ⁊ qñ currūt ex vno oculoꝝ ⁊ qñ lippido pupillā tegere icipit sīc tela aranee: ɔcinde aduñat tēc ē morti ꝓpiqus. Et oculus q̄ rēanz ap tus ⁊ nō mouet sīc fit i carabito ⁊ q̄ndoq̧ i lethargia ⁊ q̄ claudi ⁊ fit eiꝰ aptio difficil sīc fit ƀz plurimas vices i lethargia: ⁊ fit ēt i carabito apd resolutionē virtutis significat lesionē magnā i cerebro. plrimū aūt mobil significat iflāmationē ⁊ caliditatē ⁊ ɔ̄monia cū: ⁊ adherēs suo ituitu vni loco q̄ ē alcubesematiz ⁊ terrefactꝰ aliēationē ⁊ melancholiā. Et q̄ndoq̧ significat ex motibꝰ eiꝰ error cerebri ex crudelitatibꝰ ire ⁊ āgustie ⁊ tioris ⁊ ɔcupiscētie. Et ad exhora exiēs significat apata ⁊ repletionez vasoꝝ cerebri. Et ꝓfūdus significat resolutionē plimā sube cerebri sīc accidit i vigilijs ⁊ alcutubut ⁊ ɔcupiscētiā q̄uis hoꝝ forma diuersificet i hoc queadmōz distiguemꝰ i locis suis ⁊ silr qñz significat ɔgelationē cerebri ⁊ eiꝰ mortē. Significatiōes aūt assūpte ex dispōnibꝰ ligue st sīc ꝙ ligue mltotiēs color sigt cerebri dispōnē q̄ ad mōm sua albedie sigt lethargiā. Et citritate sua prio ⁊ nigredie sua ƀo carabitū: ⁊ sīc sigt dominio citrinitatis sup se aut viriditate vēaꝝ q̄ st sb ea caducatiōez ꝓpe: ⁊ nō ē q̄dē sigtio ex colore ligue sīc sigtio ex colore oculi. Nā illō vehemētiorē hz cū cerebro ꝓpetatē colore aūt ligue q̄ndoq̧ sigt stōi dispōes. Verūtamē qñ scit ꝙ lesio ē i cerebro ñ elōgat sigtio ab eo.

Assūpte aūt ex colore faciei st plres. Et tu qō scis sigtiōes coloꝝ ɔplonū. Ex eiꝰ aūt piguedie ⁊ matie sūt q: eiꝰ piguedo sigt dominiū sāguis ⁊ ipiꝰ maties cū citrinitate sigt dominiū cholere: ⁊ eiꝰ matics cuz tenebrositate sigt dominiū siccitatis melācholie ⁊ inflāmatio modica sigt dominiū aquositatis i sāguie victo postq̄ non fuerit iste dispōnes dñij ꝑncipales: ⁊ postq̄ scieris ꝙ egritudo nō ē i cōpe mutās formā nisi i latere cerebri. Assūpte ꝟo ex dispōne colli st qm̄ si ē forte ⁊ grossū sigt fortitudinē ꝟtutis cerebri: ⁊ eiꝰ abūdātiaz ⁊ si ē curtū ⁊ subtile eꝫ. ⁊ si est ꝑparatū ad recipiēdū scrofulas ⁊ apata tēc cāi h̄ nō ē debilitas i ip̄o: ⁊ tēc ēt qñ vacuū ē ab illo nō ē cā in hoc fortitudo eius verumtamen causa in hoc est debilitas virtutis digestiue que est in cerebro pp aliq̄ spēꝝ ɔplonis q̄ narrabimꝰ ⁊ fortitudo virtutis expulsiue ptes eni colli recipiūt qō cerebrū expellit: ⁊ carnes molles glādose q̄ st i ip̄o. Et silr ē ēt dispō sigtionū assūptaꝝ a dispōne ꝟue ⁊ duaꝝ amigdalarū ⁊ ēt ɔētiū. Assūpte ꝟo ex dispōe mbroꝝ neruoꝝ itrinsecoꝝ sunt ⁊ seita iudicioꝝ cōitatis. Necessariū eni ē vt cerebro ⁊ nuche cōicēt sīc cū lesiōes sup ea ꝑseuerāt afferūt cerebro spēz egritudis q̄ ē i eis. Et q̄ndoq̧ aduēit eis illō ex cerebro: ⁊ nerui qō qñ fortes fiūt ⁊ igrossāt ⁊ vic ipaꝝ fiūt fortes q̄ eis create sūt ꝑncipales sigt fortitudinē ⁊ ɔ̄riū illiꝰ sigt ɔ̄riuz eiꝰ. De sigtione ɔmuni membrorum quibus communicat cerebrum. C. xiiij.

Q

Uꝫ mēbra cerebro ɔmunicātia fortia existūt tēc cerebrū ē forte. ⁊ si plrimas hz lesiōes ꝓpt cās māifestas eis aduēientes: tūc cerebrū debilitat: aut ledit. Et fortasse sūt opatiōes ille i mbris alijs pp cōitatē ꝟtutum cerebri. sīc ɔtigit vt nō vadat eger ad vrinā ⁊ egestiōez idigēs eis pp ꝑuatiōez sēsꝰ sīc accidit i lethargia ⁊ clausura oculoꝝ vigilatiua.

Aut pp grauitatē motꝰ sup ip̄z sīc i eis ⁊ i carabito. Et sīc ɔfectꝰ trāsglutiēdi ⁊ sorbēdi i serac. i. q̄ndo aq̄ igredit tracheā arteriā i istis egritudinibꝰ: ⁊ sicut sigtiones anhelitꝰ. Anhelitꝰ eni q̄ndoq̧ abscidit ⁊ destruit p cām lesionis q̄ ē i cerebro ꝑueniētis ad velamē ⁊ mēbra anhelitꝰ ⁊ eiꝰ mltitudo ⁊ magnificētia st magis sigtia cibare ⁊ strictura ⁊ puitas eiꝰ st magl sigtia dōmitationē vigilatiuā ⁊ lethargiā.

De sigtione mbri cuiꝰ cōitate cerebrū patit. c. xv.

Q

Uoniā stōus ē ex mbris plriuz cōicatiōe sua ledētibꝰ cerebrū. tūc oꝫ vt significet illud ex dispōne desiderij ⁊ digestiōis: ⁊ eructuatiōis ⁊ rugitꝰ ⁊ dispōe singultus ⁊ nausee ⁊ dispōe tremoris stōalis. In q̄litate ꝟo hoꝝ ƀm stōm ɔsideret vbi loq̄mur de stō. Et sigtur ēt ex dispōe vacuitatis ⁊ repletionis. Cōitatis eni cerebri cū stō qñ ē repletus aut hz iflāmationē apparet in dispōe repletiōis eiꝰ sꝫ eiꝰ cōitas cū ip̄o pp caliditatē ⁊ cholerā rubeaz ⁊ dolores ip̄orum qui fiunt inde: ⁊ ex fortitudine caloris apparet in dispositione vacuitatis: ⁊ plerumq̧ fit ex repletionis causa ad equādā ɔplōnē ⁊ oppillandū iter vaporē calidū ⁊ cerebrū ⁊ ꝓpius sigtur illō ƀm locū doloris i ꝑncipio sui ⁊ ipiꝰ mansione. Egritudies eni cerebri cōicatiōe stōi fcās iā sigt dolor qñ icipit a syncipite. deinō effūdit ad illō qō est iter vtrasq̧ spatulas ⁊ fit fortior apud caput. Et q̄ndoq̧ egrotat caput i cōicatiōe epatis ⁊ ē tēc decliatio dolōis ad dextrā sīc q̄ndo fit cōicatio splenis ⁊ decliatio dolōis ad sinistrā. Et q̄ndoq̧ mltiplicatur cōicatio cerebri cū mirac: ⁊ cū eo qō ē corā serasif. ē ergo dolor decliuꝰ ad āteriora valde. Et q̄ndoq̧ cōicat matrici ⁊ fit cū egritudinibꝰ matricis ⁊ eiꝰ significatiōes dēe sūt i. c. ipiꝰ ⁊ sistit dolor i ꝟtice syncipitis. Pluric aūt cōitates cerebri cū menbris euenīūt pp vapores ad ip̄z ascēdētes: ⁊ via q̄dē ascēsionis ip̄orū aut ē illud qō ē corā anteriore pte asarasis: ⁊ sētit i primis extētionē eiꝰ ad supiora: ⁊ ē extēsio vt corda ⁊ pulsatio in venis iuxta ipaz ⁊ sentit principiū doloris anteriꝰ. aut illud qō sequit partē colli: ⁊ sentit principiū doloris posteriꝰ ⁊ tendūt vt corda vene ⁊ arterie posite posterius ⁊ sētit illic pulsationem. Quumq̧ considerauisti accidens membri communicantis oportet ne accidens sit illi membro in seip̄o sed propter communitatē suam q̄ hz cerebro ⁊ non propter communitatem cerebri cum ipso. Dum enim significetur ex nausea ꝙ egritudo cerebri sit ꝓpter stōi communitatem tūc nō elōgatur qn erret ⁊ sit egritudo hec i cerebro priꝰ: ⁊ sit occulta ⁊ nec apparet nausea in stō nisi pp cōmitatez suam cū cerebro i egritudine occulta cū qua est. Oportet ergo vt redeas ad principia q̄ tibi dedi in

libris primis quibus cognoscas egritudines pꝛinci‑
pales ab egritudinibus communicationis.

De signis cerebꝛi i sua ꝯplexiõe equali. Ca. xvi.

Erebꝝ i sua ꝯplexiõe eq̄le ē id qđ ē foꝛte in opatiõibꝰ sensibilibꝰ ⁊ moꝛalibꝰ q̄ mobilibꝰ ⁊ ꝯmēsuratū i expulsiõe eiꝰ qđ ab eo expellit: ⁊ i ipsiꝰ retētiõe ⁊ foꝛte ad resistēdū accidētibꝰ ipedimētū afferētibꝰ. Capillos hābēs i pueritia glaucos: ⁊ i adolescētia igneos ⁊ rubeos ⁊ ad nigredinē ꝯclinātes: circa ꝯplemētū creatiõis ⁊ augmēti medios iter crispitudinē ⁊ planitiē: ⁊ ipoꝝ oꝛtꝰ: ⁊ tēpꝰ nascēdi totū ē i sua hoꝛa: ⁊ ipsoꝝ canities nō ē festina neq̄ȝ tarda ab hoꝛa nāli: ⁊ caluitiū non cito ei aduenit.

De signis ꝯplexionum maloꝝ euenientium ex conceptione. Cap. xvij.

Jsā ē G. ꝙ caliditas generat rõis pmixtionē ⁊ alienatõȝ .i. stoliditatē. Et nos istis adiūgamꝰ subitatiõȝ ⁊ velocitatē casus initiorū ⁊ pmutatiõis volūtatū. Et ꝙ frigiditas generat stoliditatē ⁊ q̄etē motꝰ ⁊ nos adiūgamꝰ istis tarditatē itellectꝰ ⁊ excusatiõȝ cogitatiõis ⁊ pigritiā Et ꝙ siccitas facit vigilias ⁊ ipsā significāt vigilie. Et nos q̄dē i hoc ꝯditionemꝰ vel statuamꝰ ꝙ nō sit ab hūiditatibꝰ nitrosis: ⁊ nō ē cū grauitate i cerebꝛo; ⁊ assiduatiõe cūonis sup̱fluitatū ⁊ reliq̄s significatiõibꝰ hūiditat. Hūiditas eni salsa ⁊ nitrosa teste ipo. G. facit isōnietatē sicut i senibꝰ. Hūiditas ꝟo facit sōnū pfundū: ⁊ tu statue cū aīa tua ꝯditiõȝ p̄dictā. Et G. q̄dē visū ē ꝙ significatio ad ostēdēdū ꝙ ꝯplexō ē dominās sine mā ē p̄uatio fluxꝰ sup̱fluitatū cūȝ significatiõe malitie ꝯplexiõis. Significatio ꝟo ꝙ ipsa dominet cū mā ē fluxus sup̱fluitatū. Et nos q̄deȝ pscrutemur ⁊ dicamꝰ ꝙ si nō sint oppilatiões ⁊ debilitas ꝟtutis expulsiue ⁊ illiꝰ significatio ē qđ p̄diximꝰ ⁊ pfecimꝰ. Significatiões ꝟo cerebꝛi calide ꝯplexiõis sūt velocitas oꝛtus capilloꝝ i p̄ncipio natiuitatis aut i vētre. ⁊ nigredo ipsoꝝ i p̄ncipio: ⁊ denigratio eoꝝ post glaucedinē velox ⁊ crispitudo eoꝝ ⁊ similia ⁊ velocitas repletiõis capitis ⁊ ipsius grauitas ex causis euenientibꝰ sicut odoꝛibꝰ ⁊ similibus ⁊ lesio eiꝰ ab odoꝛibꝰ calidis: ⁊ paucitas vsus sōni eū leuitate eiꝰ: ⁊ aptio venaꝝ oculoꝝ ⁊ acuitas ipsoꝝ ⁊ velocitas pmutatiõis i ꝯsilijs ⁊ volūtatibus sicut ē dispō ifātiū. ⁊ significat illud tactus ⁊ rubedo coloꝛis ⁊ decoctio sup̱fluitatuȝ effusaꝝ ⁊ expulsaꝝ ⁊ q̄litas ipsaꝝ i substātia cū ꝯperatiõe ad alias. Significatiões ꝟo ꝯplexiõis frigide sunt augmētū expulsiõis sup̱fluitatū secūduȝ ꝙ ex ꝯditiõe p̄dictū ē ⁊ planities capilloꝝ ⁊ paucitas nigredinis eoꝝ ⁊ velocitas canitiei ⁊ velocitas patiēdi ex nocumentis ⁊ multitudo rheumatismi itus ad palatū ⁊ accidētū coꝛrige pp̱ leuē cāȝ ⁊ occultatio venarum i oculis. Et multitudo sōni ⁊ eiꝰ foꝛma ē similis foꝛme dormitātis. tardꝰ ē palpebꝛaꝝ motꝰ ⁊ ē subtilitas secūdū volūtates sicut ē dispositio senū. Sicce ꝟo cōplexiõis significatiões sūt mūdificatio meatuū sup̱fluitatū ⁊ claritas sensuū ⁊ potētia i vigilādo ⁊ foꝛtitudo capilloꝝ ⁊ velocitas natiuitatis ipsoꝝ pp̱ fumū ꝯplexiõis i etate p̄ma ⁊ velocitas caluitiei ⁊ crispitudo capilloꝝ. Sȝ hūide ꝯplexiõis significationes sūt planities capilloꝝ ⁊ tarditas natiuitatis ipsoꝝ ⁊ tarditas caluitiei ⁊ pturbatio sensuū ⁊ multitudo superfluitatum intus ⁊ rheumatismus ⁊ pꝛofunditas somni sbet. Calide ⁊ sicce cōplexionis significationes sunt pꝛiuatio superfluitatum ⁊ claritas sensuum ⁊ potentia vigilādi ⁊ paucitas somni ⁊ velocitas oꝛtus capilloꝝ i p̄ncipio ⁊ foꝛtitudo ipsoꝝ ⁊ nigredo ⁊ crispitudo eoꝝ ⁊ multa caluitiei velocitas ⁊ caliditas tactꝰ capitis ⁊ ipsiꝰ siccitas cū rubedine manifesta i ipso ⁊ in oculo. Et pmutatio in voluntatibus ⁊ velocitas i eis ⁊ foꝛtitudo intellectꝰ ⁊ memoꝛie ⁊ velocitas i eis opationū aīalium. Significationes ꝟo ꝯplōnis calide ⁊ humide sūt iste. Nā si ꝯplō illa nō ē valde remota ab eq̄litate coloꝛ ē bonꝰ: ⁊ vene sūt māifeste ⁊ tactus ē calidus ⁊ lenis ⁊ sup̱fluitates sūt plures ⁊ magis cocte ⁊ capilli plani declinantes ad glaucedinē absq̄ȝ velocitate caluitiei ⁊ calefactio ⁊ hūectatio sūt ei veloces. Qđ si ab ea fuit elongata erit egrotatiuū recipiēs casus calidi ⁊ fri ⁊ egritudines putridas i suba sua velociter. ⁊ erūt sensus illiꝰ cuiꝰ ē cerebꝛū grauati ⁊ pturbati ⁊ oculi eius debiles ⁊ neque abstinebit a somno ⁊ videbit somnia permutabilia. Significationis aū ꝯtomplexionis frē ⁊ sicce sūt iste. nā caput ē fri tactus abiectꝰ coloꝛ vene sūt i ipo oculte ⁊ i oculis tardus capilloꝝ oꝛtꝰ ⁊ sunt castanei ⁊ subtiles tarditas caluitiei pp̄ sicut nō ē magis dominās eiꝰ siccitas q̄ȝ frigiditas ⁊ nocet frigidis s̄m ꝯditiones p̄dictas ⁊ sensus sūt clari in infantia sua: ⁊ qū p̄cedit i etate debilitat velocit ⁊ senescit ⁊ apparet spasmꝰ ⁊ ꝯctio in partibꝰ capit eius ⁊ fit sanitas istabilis. Quādoq̄ȝ eni est leuitas capitis: ⁊ viaꝝ aptio ⁊ q̄ȝdoq̄ȝ ē ecōtrario. Jn cōplōne autē frigida ⁊ hūida ē homo multi sōni ⁊ pfundus i ipo maloꝛū sensuū piger tardus mīte eūatiõis sup̱fluitatū ex capite ⁊ significat ipaȝ tarditas caluitiei ⁊ velocitas euētꝰ rheumatismoꝝ. Apatuȝ ꝟo significationes ⁊ reliquoꝝ dicemꝰ i distictiõibꝰ.

De signis cuiuscunq̄ egritudis capitis. C. xviij.

Ec caplm ⁊ qđ ē ante ipm sūt sic cōclo p̄ncipioꝝ q̄ dedimꝰ de dispōnibꝰ significationū capitis ⁊ oȝ quidē vt has significatiões s̄ne‑mus i memoꝛia ⁊ nō sit necessariū reiterare i vnoquoq̄ȝ capituloꝝ i quo loquemur de egritudinibꝰ partiū capitis. Quod si iterabimꝰ eas in aliquo .c. iterabimꝰ eas vt sit adiuuās ad q̄litatē redeūdi ad hos canones in .c. alijs i quibus iā cōtenti erimus s̄m qđ erit de eis qđ attulimus i illo .c. vno. Et similiter opoꝛtet vt animā tuā sup illud quiescere facias de reditione ad canones vlēs in curis pticularibus capitis nisi in quo in vniuersalibus nō est dictum ⁊ ē necessariū ipsum dicere in ptīcularibꝰ.

De signis magne complexionis calide sine materia. Ca. xix.

Psaȝ significat inflammatio ⁊ pꝛiuatio grauitatis ⁊ vigilie ⁊ inquietudo i motibus ⁊ pmutatio in imaginationibus ⁊ agitatio ⁊ ve‑

locitas in ira: ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ iuuamentum ab ifrigidātibus ⁊ nocumentum a calefacientibus.

De signis male ꝯplexiōis frē sine mā. Cap. xx.

f Entir frigꝰ cū puatōe grauitatis ⁊ pigritia ⁊ tepiditas ⁊ albedo colōis faciei ⁊ oculi ⁊ diminutō i imagiatōibꝰ ⁊ dclinatō ad tiorē ⁊ iuuamētū a calefaciētibꝰ ⁊ nocumētū ab ifriantibꝰ.

De signis male ꝯplōnis sicce sine mā. Cap. xxi.

l Euitas ⁊ antecessio euacuationū ⁊ desiccatio stricture ⁊ dominiū vigiliarum.

De signis male ꝯplōnis hūide sine mā. Ca. xxij.

p Igritia ⁊ tepiditas cū prauitate grauedis ⁊ paucitas fluxꝰ eiꝰ qd effluit: aut ipiꝰ eqlitas ⁊ supfluitas obliuiōis ⁊ dominiū sōni.

De sigis ꝯplōnū ꝯpositaꝝ absq mā. Cap. xxiij.

c Ommixtio signoꝝ duaꝝ ꝯplōnū. Et significat qd dominiū calitatis cū siccitate p vigilias ⁊ ꝯmixtionē rōnis. Et sup dominiū frigitatis cū ca p dispōnē similē egritudi q noiat ꝯgelatio ⁊ forsitā aduēit ei. dominiū qd hūiditatis cū clitate significat ex dñio sōni q nō ē pp fōtes sub. i. fortes ꝓfūdatōes sōni. Et dominiū frigitatis cū hūiditate p sō nū a subeti ⁊ adiūge ad illd qd attulimꝰ de reliqs signis ꝯpositis ⁊ significatōibꝰ singulariū.

De signis dominij materieꝝ clidaꝝ. Ca. xxiiij.

c Olerice qd grauitas nō supflua ⁊ mordicatio ⁊ iflāmatio ⁊ adustio vehemēs ⁊ siccitas ⁊ strictura nariū ⁊ sitis ⁊ vigilie ⁊ citritas coloris faciei ⁊ oculi ⁊ rubedo coloris. In sāguinea qd significat ipm augmētū grauitatis: ⁊ fortasse associat expulsationē ⁊ ē cū eo iflatio faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ exuberatio venaꝝ ⁊ fortis somnus subet.

De sigis dominij materieꝝ frīdaꝝ. Cap. xxv.

f Rigꝰ sensatū ⁊ lōgitudo lesiōis ⁊ eiꝰ assiduatio ⁊ paucitas rubedis coloris ⁊ facies ⁊ oculi sr cū pigritia ⁊ tepiditate ⁊ albedo coloris faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ puitas citrinitatis eoꝝ cū grauitate sēsata. Verūtamē illa grauitas cū mā phlatica est maior ⁊ cū pigritia ⁊ tarditate ⁊ nimietate subz sōni ⁊ obliuiōe ⁊ plūbeitate colōis i facie ⁊ ocul. In melācholica vō ē grauitas minor ⁊ fiūt vigilie plēs ⁊ aliēatio ⁊ cogitatō cōrupta ⁊ tenebrositas colōis faciei ⁊ oculoꝝ.

De sigis apostematū calidorū. C. xxvi.

f Ebris isepabil ⁊ grauitas ⁊ pulsatio ⁊ dolor puenicī ad radices oculoꝝ ⁊ forsitā ad exteriora exibūt cū eo oculi ⁊ pmixtio rōis ⁊ velocitas pulsꝰ ⁊ calitas. Qd si fuerit i ipo cerebro erit pulsus dcliuis ad vndosum. ⁊ si fuerit i vlamibꝰ erit do lor fortior ⁊ pulsus erit declinis ad serrinū.

De signis apatū phlaticoꝝ. C. xxvii.

o Bliuio ⁊ sōnꝰ nimius ⁊ multitudo grauitatis ⁊ pulsus vndosus ⁊ laxus ⁊ excitatus.

De signis apatū melāch olicoꝝ. Ca. xxviij.

n Igilie ⁊ alienatō ⁊ grauitas sēsata ⁊ durities pulsus. Et nos qd diximꝰ illd cꝰ nos oportuit remēorari h d significatōibꝰ dbilitatis cerebri ⁊ fortitudis eꝰ ⁊ sigis hūoris i ipo dñantis ⁊ significatōibꝰ egritudinū eꝰ ꝓpriaꝝ: ⁊ q sr pp cōit tē ꝯsidētes i eo qd allati sumꝰ d h i. c. d soda, illic ergo re grat. qm i loco illo afferk ⁊ ex eo pmutemꝰ nos ad reliq. ca.

De canonibꝰ vlibꝰ curatiōis. Ca. xxix.

c Um mām euacuare voluerimꝰ ꝯtēplamur tē signo ostēdit sāguinē cū ipa abūdātē eē ⁊ i sanguie nō ē diminutio qcūq sit mā icipiemꝰ a phlebotōia cephalice ⁊ vēaꝝ capil pdcāꝝ i. c. phlebotomie sic vēaꝝ frōtl ⁊ nasi ⁊ vēaꝝ ptl auris: ⁊ oz vt fiat caꝝ phlebotōia i ꝯtria pte doloris: q si res ē magna ⁊ sāguis dominat nimꝰ quidē ⁊ nō declinamꝰ nisi ad diminutionē. ⁊ si alij ēt dominēt hūores tamē ab ea icipimꝰ qm phlōmia ē cōis hūoꝝ eūo. Qd si mā fuerit sāguis tm sufficiet phlōmia ꝯpleta. i. sola. Et si fuerit hūores alij ꝯsiderabimꝰ tē si ē cū cōitate corpis totiꝰ euabimꝰ corpꝰ totū deide itēdemꝰ ad cap solū mō. Et administrabimꝰ euantia q sr ei ꝓpa ad h tamē nō penitꝰ erimꝰ ausi nisi pꝰ corpis totiꝰ euationē si fuerit i corpe hūor ⁊ totū illud faciemꝰ si sciuirimus mām i ipo eē decoctā. ⁊ illd qd cognoscit testio eius q ex ipo educit si n fuit sbtile valō aut valō grossū.

Et si egritudo iā puenerit ad statū ⁊ nos iā ꝓcessimus cū digōne q fit. iunctionibꝰ ⁊ ebrocis ⁊ ēplis digestis euabimꝰ ex capite ꝑ pe p gargarismū si nō timuerimꝰ nocumētū i plmōe ⁊ fluxꝰ euali p gargarismū nō fuit d gnē hūoris acuti ⁊ mōdicatiui ⁊ hō nō fuit susceptibil egritudinū plmōis ⁊ fuit ei potētia cauēdi a fluxu rei male ad plmonē aut fuit dispō capitl vl maioris solicitudis ei de dispōne plmōis.

Et administrabimꝰ ēt odorifera apitia sternutatiōnū faciētia ⁊ caputpurgia. s. pulueēs vl liquores q p nares mittūt ⁊ ebrocas q mās de capite deponāt Et qñdoq fiet ēt ēpla capiti pꝰ abrasiōez capitis ex medicis soluētibꝰ genꝰ hūoris q ē i ipo cū nō timuerimꝰ ex illis ēplis corruptionē ꝯplōnis ⁊ ꝯfisi fuerimus q mā effusa facilis fuerit ad euandū: ⁊ cū hoc cauebimꝰ ne euantia addētia vl adherētia ex ea soluāt qd sbtille ē ⁊ reticat grossū. Via āt q ad hāc itentionē puenimꝰ ē vt euemus pꝰ lenificationē factā cū lenificātibꝰ digestis. Quātūcūq ergo euationē administrauerimꝰ ip az seq faciemꝰ lenificationē. Et cauebimꝰ i euonibꝰ hūoꝝ acutoꝝ i qbꝰ ꝓculdubio necrie sr medicie clē i qbusd horis sicē si hiere ⁊ scāonea ⁊ turbit cū sticados nepꝰ ꝯtigat malitia ꝯplōnis cale. Veꝝ elaborabimꝰ ad hoc vt nō remaneat post eas illd ⁊ illd ē vt succurrāus soloni fcē p cas ⁊ euoni pueniēti p gargarismata ⁊ reliq cū emplis ifriatis ⁊ vt caueamꝰ eoꝝ administratiōez nisi pꝰ fidutiā sūptā ex cōsuetudie egri q illd qd ipe bibit de h soluit ipz ⁊ euāt ita ne sit potio nra ꝑ eā ad pnitiem aut corruptionē. q si hūores fuerit nō digesti digemul pus vtrasq ptes eoꝝ sicut remēorabimur: ⁊ si humores fuerit ascēdētes a latere aut corpe toto trahemꝰ ad ꝯtrariū sicē si fuit ex iferioribꝰ corpis totiꝰ administrabimꝰ clistere ⁊ suppositoria ⁊ ligabimꝰ extrema ⁊ ꝓprie pedes vel empla supponemꝰ extremis ⁊ euabimꝰ mēbra. vtputa si fuit stōus cū hiera picra at splē cū eo qd ei ē propriū ⁊ silr vnūquodq mēbrum ⁊ regemus totū fm regimē suū qd ē ei ꝓprium. Isti ergo sunt canones vles de eē materieꝝ ⁊ qcūq mā euata sit: tūc si cā ipsius puenit malitia

ↄplõnis medicabimur p ↄ̃triũ. Ex eo aũt i quo mãe hũoꝝ diuerse q̃ sũt i capite cóicãt ſ3 intẽtioné cauterizantiũ é vt fiat cauteriũ vbi puenit index ꝛ anularis mensurando ab extrẽitate nasi: aut vbi puenit medietas filiꝫ cui⁹ lõgitudo é ab aure ad auré capite pus raso. Nunc ad distinguẽdum redeamus. Si sanguis qdé in toto é corpe ꝛ i capite mã exuberans ↄtinet phlebotomet cephalica. S3 si nondũ ↄtinet sed é in hoc vt cótineatur minuat nigra.i.media q̃ matrix dicit: ꝛ si timetur ↄprehẽsio anteq̃ incipiat puenire ad hoc vt ↄtineat sicut si ↄtingat p cã3 attrahenté hũores incircuitu capitis ex caliditate extrinseca aut pcussione: aut reliquis phlõmetur basilica: ꝛ si vis vt extrahatur. plus illo phlebotomia saphenã. Et cruribus vẽtosas appone supra calaneũ paꝝ ꝛ phlebotoma venã pedis. Et si fuerit pp cóitaté mẽbri phlõmia venã vtrisq3 cõem. si vis eũare ex ambob⁹ sil' ꝛ materia est qeta. ꝛ si vis trahere ad ptem cum eũone mẽbri cóicãtis phlebotoma venã cóicantem mẽbro accidẽti cũ egritudine ꝛ cadat in ↄ̃trio ptis capitis. Amplius cũ puenis ad caput solũ: aut sanguis a principio rei solũmó é i ipo. tunc si qd fuerit cadẽs in velaminib⁹ extrĩsecis cranei ſ3 q̧ rememorabimur i egritudinib⁹ pticularib⁹: aut egritudo sentit ppinqua ↄmissuris ꝛ vis curã facilé appone vẽtosã nuche. q̧ si é profunda aut nó separat ei⁹ attractio ad exteriora cranei phlõmia venã frontis ppũe si dolor é posteri⁹. ac p⁹ acceptationé quidé sanguinis sumãtur eũantia q̃ fiũt ex myrobalãis ꝛ succis fructuũ ꝛ si remanet necessitas administretur clistere. Et si egritudo fuerit praua sicut v̇bigratia apoplexia sanguinea phlebotõa ex quidé.i. vena q̃ é in vno latere colli. Digestiua vero si mã fuerit phlẽatica: aut melia sunt matres medicinarum q̃ in eius digóne administrantur in quib⁹ é subtilatio ꝛ incisio ꝛ resolutio vtputa amaracũ ꝛ folia lauri ꝛ secca.i. sticados arabicũ ꝛ abrotanũ ꝛ squãtum ꝛ camemilla ꝛ melilotũ ꝛ anetũ ꝛ polypodiũ ꝛ epytimũ q̃ magis proprie melancholie ꝛ alasce ꝛ ysopus ꝛ saudenegi ꝛ ruta ꝛ alberegesif ꝛ omne in quo é virtus resoluendi. Et nos quidé iam scripsimus ea in tabulis resolutionis ꝛ digónis medicinaꝝ calidaꝝ licet sit cóprehensio regis i phlegmatica ꝛ melãcolica diuersa pp illud qd dicem⁹: ꝛ o3 vt ad gradus haꝝ medicinaꝝ pueniat p quãtitaté materiei. nã si fuerit mlte quantitatis ꝛ vehemẽtis q̃litatis ponem⁹ medicinas calidas fortes ita vt sunt i q̃rto gradu sić piretrũ ꝛ euforbiũ ꝛ reliq̃ nisi timeat ebolitio materieꝝ ꝛ illud qd é si fuerit mlta valde ꝛ tiem⁹ q̧ qñ ipsa calefiet augmẽtabit ei⁹ totalitas ꝛ faciet extẽtioné dolorosã3 ꝛ apã. Illic.n. o3 vt icipiamus ꝛ eũem⁹ ex ea aliqd deinde residuũ de eo qui incipiat. Recti⁹ ãt qd é i digóne hũoꝝ mãifeste cruditatis é vt sit cura ex ẽplis de medicis eq̃lis calefactióis. Et administra qeté ꝛ ligationé vt digerat mã facile. q̧ si fuerit pauce q̃titatis ꝛ fuerit debilis q̃litatis cótẽtierimus eis in qbus nó mlta existat calefactio ſm subtiliationé q̃ sũt in gradu primo ꝛ si fuerit media medijs. Qd si mãe melãcholice fuerit nó erim⁹ cótenti istis medicinis ita vt in desiccatione addam⁹ ꝛ pcipue si fuerit melancholica pp nãm imo si sit adusta. S3 indigebim⁹ i maturatione materiei melancholice lenificatione ꝛ hũectatione proculdubio deinde succedam⁹ cũ maturatis resolutis subtilis resolutionis q̃ sũt in gradu secũdo ꝛ tertio. ꝛ melius é vt cóiũgas lenificãtia ꝛ hũectantia cũ calidis icisiuis resoluẽtib⁹. Materie vero calẽ digóné faciũt medicine cũ aggregatione sue sube ꝛ aptione cũ hoc ꝛ icisione. Et ista qd sũt infrantia ꝛ hũectãtia in qbus é abstersio ꝛ absolutio sicut aqua ordei ꝛ lac capraꝝ recẽter mulctũ lac tañ vitet q virtutis debilitaté cũ soda habuerit ꝛ digestiua q̃ sũt cũ istis ↄditionibus. Et vtat aqs i qb⁹ decocta sũt folia solicum ꝛ viole ꝛ nenufar ꝛ v̇ga pastoris ꝛ herbe frẽ oẽs d̃scripte ꝛ i tabul' suis q̃ sũt medicinaꝝ singulariũ mixte cũ aliquãto aceti vt eas pfundet ꝛ v̇tutes eaꝝ penetrare faciat qd si in eis fuerit paꝝ grossiciei addant camemilla ꝛ malua. Et si tũc egro vigilie affuerit ꝛ volũtas fuerit ne vigilet ponat cortices in eis papaueris Dico aũt q̧ acetũ é cõe omnib⁹ materiis. Eius.n. infrãtio pole é vt leui cã frãgatur. Ampli⁹ remãeat profũdatio ei⁹ cũ medicinis ꝛ ipius incisio hoc qdé est cũ administrat i materijs frĩs. In maturatione aũt materierũ calidaꝝ nó eligat supra ipm. Et olea calida oia dicta in antidotario q̃ fiũt ex oleis odoriferis ꝛ florib⁹ ꝛ plantis igrediũt in digóne frãrũ q̧ si materia fuerit vehemẽtis frãtis aut multe q̃titatis aut difficilis resolutionis tũc olea adhibẽda sũt q̃ sũt facta cũ gũmis calis ꝛ spẽb⁹ fortib⁹ odoribus ꝛ oleũ de behẽ ꝛ sambacinũ ꝛ de narcisco ꝛ lilio ꝛ zafarano ꝛ lauro ꝛ amaraco ꝛ de duabus spissis: aut oleũ oliue i quo decocta sũt ruta hũida ad calamentũ: aut anetũ hũidũ aut camemilla hũida ꝛ his silia de qb⁹ rememorabimur i antidotario ꝛ illic collige illa. Oleũ ãt balsami pp suã subtilitaté velociter resoluit ꝛ nó mltũ pbet iuuamẽtũ i epithiando ꝛ iũgẽdo ↄueniẽs sue fortitudi. Et nos qd materiei opponimus eũando ꝛ trahẽdo ſm ↄ̃triũ ꝛ faciẽdo vtrũq3 sil. Attractio v̇o ad ↄ̃triũ é attractio q̃ fit ad mãus ꝛ ad pedes. ꝛ illa iuuat ipoꝝ fricatio cũ sale ꝛ oleo vio. aut oleo camemillio ſ3 ↄplõné ꝛ ex eo qd i ipa egritudie administrauim⁹ nos é exercitiũ i quo seruatur caput ita vt nó moueat cũ corpe ꝛ nó moueantur nisi iferiora tm̃ ꝛ é exercitiũ i quo hó suspẽdit in fune aut pẽdet ex piete ꝛ retinẽt supiora corpis eius ꝛ nó cessat mouẽdo pedes ꝛ sequit ipm ꝛ hoc post eũoné. Fricatio v̇o extrẽitatũ ꝛ eaꝝ ↄstrictio a supiorib⁹ ad inferiora ꝛ h⁹i ꝛ ppe cũ cibari debet. Et q̃do q3 purgatur caput solũ leui exercitio sicut fricatione ꝛ ↄprehẽsione dóec ad pectinãdũ puenit ꝛ administratióe odoꝝ ex fetidis pprie sicut fit i fine lethargie. Res autẽ aggregãs duo regia simul sũt clistere ꝛ suppositoria ꝛ diuretica ꝛ sudoré puocãtia secundum materiam ꝛ virtuté ꝛ omnia q̃ nũerata sunt i antidotario. Solutiua ãt q̃ eũant caput cũ cóitate corporis sũt pille de hieris ꝛ pille cochie ꝛ

pille ꝺ sticados: τ iste qꝺ ꝯuenientiores sūt hūoꝛibus adustis i qbꝰ ꝺn̄at cholera τ i qbꝰ cū hoc ē grossiti es imo st sic cōicātes cholericis τ phl'aticis: τ oibus ill' foꝛtꝰ ē īfusio aloes q̄ fit cū aq̄ enduiie: τ ꝓpe eiꝰ qꝺ ē foꝛtiꝰ ex eo: τ ē illa q̄ scripta ē i ātidotario: aut īfusio ꝺ hiera: τ vomitꝰ ex oxymelle cū se. atriplicis

Decoctio v̇o myrabalanoꝝ τ pꝛunoꝝ τ fumiter τ sirupꝰ de fructibꝰ τ sirupꝰ vio. τ decoctio cassie fi. τ q̄ sūt istis sīlia fc̄a foꝛtia cū scamōea τ reliqs f̄m diſpōnē coꝛpis: τ vacuitatē ipsiꝰ a febꝛe eiꝰ aut eēntiā eiꝰ i ea f̄m diſpōnē etatis τ v̇tutis τ hoꝝ similiū st ꝯueniētia hūoꝛibꝰ cholicis subtilibꝰ. Verꝫ hiera archigenis: τ hiera ruffi: τ hiera logodiō: τ hiera Sa. τ pille fc̄e cū lapide lazuli: τ helleboꝛo f̄m q̄ rememoꝛabimur ꝯueniūt hūoꝛibꝰ grossis τ melancholicis. Et silr oē i quo recipit sticados. Et vtrisqꝫ ēt ꝯuenies ē vomitꝰ factꝰ ex potu oxymell' τ semine raphāi τ pulpa coll'oqntide cū reliqs medicinis vomētibꝰ hūoꝛes viscosos ex eis q̄s terminauimꝰ τ diximꝰ τ reliq̄ ꝯposita disticta i ātidotario f̄m q̄ ipse oꝛdinē hn̄t. Prius ē q ē cū hiera τ turbit τ epithymo τ agarico τ castoꝛeo τ q̄ illis sūt sīlia τ pille magne: deide hiere: deide duo helli: niger melācholicis τ albꝰ phl'aticis cū cautela τ tioꝛe τ lapis lazuli τ lapis armenꝰ absqꝫ cautela τ tioꝛ. Et oꝫ vt icipiamꝰ a ꝺbilioꝛ τ gradati ꝓcedamꝰ ꝺōec sciamꝰ ex diſpōne egritudis q̄ ipa iā ē abscissa. Solutia v̇o facilia ad purgādū caꝑ vl' alsceiaret st ex qbꝰ sumit pillula magna vt ꝑuū pōdꝰ opōnē efficiat sufficiētē cū moꝛa τ nō noceat ꝑꝑ ꝑuitatē suā iteratio: τ doꝛmiat suꝑ ipsā ne ꝺstruāt motꝰ τ vigilie eꝰ opōnē. Et canō q dē i eis ē aloes τ hiera deide cadit i eis mastix ad cōfoꝛtādū stōꝫ τ recipiūt i eis myrobal'. vt ꝓhibeāt va poꝛē acutū cal'm si i stō gn̄āt a capite. q̄ si voluntas adest vt hūoꝛes cholici educāt sit i eis iuuamētū cū scāonea τ sil'ibus ei. Et foꝛtasse visus scāonee cū aloeticis admistratis ꝑꝑ purgatōēꝫ ipiꝰ cerebꝛi aut stōi si egritudo cerebꝛi ē cū eiꝰ cōitate ꝓhibet eaꝝ calefactōēꝫ supfluā ꝑꝑ supfluitates moꝛe ipsaꝝ: τ excitat eas abbꝛeuiatas a ꝯplemēto purgatiōis eo q̄ iuuat ad purgādū. Qꝺ si volūtas adest vt iuuamētū fiat i extractōe hūoꝝ phl'aticoꝝ iuuet cū pulpa collogntide τ cū .33. τ turbit τ sticados. Et si adest voluntas vt fiat hoc i hūoꝛibꝰ melicis iuuet cū pauco hell'o τ epithimo τ polypodio τ eis silibꝰ. Et st pille magne diuersaꝝ ꝺscriptionū q̄s repies i ātidotario τ scies ipsaꝝ iuuamētū τ ipsaꝝ electionē ide. Ex mūdificatiuis āt q̄ capiti sūt ꝓpa sūt gargarismata i qbꝰ oibꝰ almuri sit admistratū. Qꝺ si hūoꝛes fuerit cholerici puri nō vtaris i ipsaꝝ mūdatōe gargarismate timēdo ꝺscēsū ipsoꝝ ad pectꝰ cū iā adepti sint supfluam acuitate ex medicis purgātibꝰ acutis. Nā subtilātia cholicos cū facilitate τ sbtilitate τ q̄ sūt eq̄lis ꝯplonis nō multū agūt i gargarismate. Qꝺ si aliqd hoꝝ ē iuuās tūc oxymel ꝺ semibꝰ cū ēdiuia solūmō. Et oxymel sq̄lliticū τ oxymel icipiēs scāoneā τ aqꝫ lupuli τ aqꝫ pꝛunoꝝ: τ sirꝰ viol. τ tamaridi cuꝫ pauco scāonee τ q huꝰ cursu ꝓcedūt. Qꝺ si hūoꝛes cholici fuerit cū grossitie tē gargarisma fiet cū almuri τ aloe τ hiera: τ oxymel ꝺ semibꝰ: τ sq̄llitico cū hiera τ vt ꝯfoꝛtet illꝺ cū scamōea τ pauco turbit: τ supꝛa illꝺ nihil addat. Qꝺ si hūoꝛes fuerit grossi phl'atici tē addat supꝛa illud pulpa collo τ .33. τ sticados τ turbit τ hiera archigēis τ busutꝰ. τ foꝛtasse idigeb vt cū eis admistres synapi τ piretꝝ τ pip cū mastice τ vis ꝑꝑ illꝺ foꝛtitudinē opōis medicie qū fuerit humoꝛes vehemētis foꝛtitudis: τ similiter foꝛtasse facis masticat piꝛtꝝ τ pip τ .33. τ acoꝝ ita vt ꝑueniat ad vltimū ad staphisagriā: τ q̄ eis sūt similia. τ istis qꝫ doqꝫ admiscēt sbtilātia sicͭ isopꝰ τ cinamomū τ cassia lignea oꝛiganū τ coꝛtices radicū capparis mitalꝫ τ q̄ eoꝝ cursu ꝓcedūt. Sternutatoꝛia āt q̄ ꝯuenuit hūoꝛibꝰ cholicis st sic vapoꝛ aceti i quo paꝝ castoꝛei dissolūtū ē τ odoꝛ focaugi acuti acetosi. Et phl'aticis ꝯdiꝫ τ pip τ cepe τ alleū τ synapis τ nasturtiū τ baurac τ q̄ cursu eoꝝ ꝓcedūt. Ex istis medicis qꝫ doqꝫ assumimꝰ ēpl'a τ accipimꝰ ex eis epithiata suꝑ tpa. Caputpurgioꝝ āt alia fiūt vt ꝑ ea ꝑueniat infiatio τ hūectatio τ alia vt isolo τ alia vt cōfoꝛtatio. Qūqꝫ caputpurgia admistras isoluētia cōfoꝛtātia gradꝰ i ipsoꝝ admistratōe obfua. admistra itaqꝫ ea ꝑma vice cū oleo ro. τ lacte τ q̄ tali cursu currūt: τ vice scōa cū ex ꝑssiōe sicle τ silibꝰ τ tertia ēt vice cū aq̄ amaraci τ silibꝰ. Qꝺ si ꝑncipiū materiei τ vapoꝝ nō ē nisi a stō attēde sbaꝫ hūoꝛis i stō ꝯphēsi qꝫ ꝯphēdens ꝑ ea q̄ scies i. c. egritudinū stōi τ eiꝰ onis eꝰ. Qū āt mā ꝺscēdēs ē vapoꝛes aut vētositates retēti oꝫ vt eos resoluas cū aq̄ i q̄ ꝺcocta st sceha τ epithymū τ alhasce τ mūdicie ꝑdcē i cap. suis τ distillet etiā oleū sābacinū τ laurinū τ amaracinū i aure. Qū āt cōpꝰ cerebꝛi vis ꝯfoꝛtare τ ꝓhibē hūoꝛes cholicos ne a stō ad ipꝫ ascēdāt τ ab eis q̄ sequūt ipꝫ oꝫ vt ipm cibes fructibꝰ acetof τ ꝓpe granatis acetosis τ pōis τ piris τ acresta τ ꝓpe post cibū. Curatō ēt tua i oppilatiōibꝰ sit cū ēbꝛocis apitis sp. τ oꝫ vt sit effusio ois ēbꝛoce admistrata i oi accidēte a loco alto vt eiꝰ v̇tꝰ plin ꝓfūdet τ caꝑ ꝑparet vt cadat sꝫ syncip suꝑa posterioꝛē capis ptē τ mbꝛa dura τ sint ēt masticatōes τ pille ꝺ seiar τ olā isoluētia. Et si egritudo fuerit vētositas i stō purga: deide affer oleū ro. dulce cū aq̄ ꝺcoctōs radicū: τ fenugreci τ cōdūeoi τ his similibꝰ: aut affer oleū cū ifusiōe aloes: aut cū cōdumēi τ his similibꝰ. Cū āt curas apata calida oꝫ vt i eis icipias ꝑus cū eo qꝺ repellit qꝺ fit ex ifiantibꝰ ꝑdictis mixtū cuꝫ aceto τ aq̄ ro. nisi illic fuerit doloꝛ vehemēs: tūc eni alicā acetū: τ cadat supflue ꝯquas sati cū aceto multo: aut pauco i frōte τ capite: τ aq̄ vue lupie τ fanfel τ croco τ sicfmēithe τ bolo armeno τ lētibꝰ excōticatis τ silibꝰ: τ aq̄s i qbꝰ cocta sūt stiptica sīa: τ ex calis stipticis ꝯfoꝛtatiuis i qbꝰ ē fit ꝯpō i ꝯmixtōe eoꝝ frigoꝛis sic aluthult. Alleuiatio v̇o a medicis vehemēt fꝛis fcīs ex eis q̄ st sic papauer τ opiū τ reliq̄ nō ē tibi nc̄ria si aꝺ vehemētē nc̄itatē τ foꝛtē doloꝛē. Et caemilla qꝺ frāgit aliqd ex acuitate narcoticoꝝ i epithiatibꝰ. Vomitꝰ v̇o ē ex ei i qbꝰ nō fit iuuamētū i cur egritudiū capitꝫ nisi fiat ꝑꝑ cōitatē

materiei in sto ⁊ melio: moꝝ expulsionis eiꝰ ē vōi tus. Jngt. G. nō ē dispō soda i vehemēti nēcitate narcoticoꝝ sic dispō colice. Colice ei doloꝝ qñqꝫ ꝑuenit ad hoc vt ꝑimat. sꝫ soda nō ē sic i vehementi nēcitate narcoticoꝝ ſm plim. ꝙ si mãe non fuerit vehemētis acuitatis admistrabis aqꝫ fructuū stipticoꝝ ꝓdictoꝝ: deinde vteris maturatis remeōratis i materijs acutis: postea admistrab i quo sit paruꝫ resolōnis: sic aq̄ i qbus decocta sūt ordeū fractū ⁊ radices myrti. Et ex oleis oleū camemilinū recēs solū: aut mixtū cū oleo ro. ſꝫ acuitateꝫ egritudis ⁊ sbam materieꝝ ⁊ ꝓpiquitatē tꝑis statꝰ. ⁊ pꝰ ipm ex aqs i qbꝰ cocta sūt radices apij ⁊ feniculi ⁊ fur fur cū semibꝰ suis ⁊ fenugrecū ⁊ malua ⁊ corona regia ⁊ alacōc alba. Et ex oleis oleū anetinū ⁊ silia ēt dū ꝑueniat ad statū ⁊ resoluaꝫ tē. ⁊ ēt ēpla que fiunt ex istis. Euantia āt nēcia antecedant i eis scdm mām. Et admistreꝫ i cibando habētes aꝑata cholerica ꝓpie medicie leues hūide. Jn aꝑatibꝰ vō fris icipiaꝫ prio sic i alijs cū euone ⁊ admistremꝰ in eis illud i quo recipit oleū ð keruia ⁊ oleū amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ picra: ⁊ alijs silia: ⁊ religs potiōibꝰ notis cū aqs radicū. Et ꝯtēti sumꝰ ex apocrusticis oleo ro. i ꝑn. rei ⁊ misce cū ꝯsbtiliātia sic alhasce ⁊ calamītū ⁊ castoreū ꝓpē: deinde admistra squillaꝫ ꝓpē ⁊ acetū eiꝰ faciēdo ēplm aut gargarismum si fuerit illud poic. Et fortasse sumēt i potu castorei duas tertias aui. ⁊ ꝓpē patiētes lethargiā. deinde admistra maturātia i qbꝰ sit mollificatio ⁊ paꝝ resolutōis vl' resūptōis: de qbꝰ ꝑdēm ē. deinde post illud ⁊ aꝑ statū admistra apud vtrasqꝫ res sil'. s. fias ⁊ calas mollificātia. Et sit admistratio froꝝ mollificātiū itegre ⁊ resoluētiū ꝯfortatioꝝ ex ēplis aqs ⁊ oleis. Et scias ꝙ ois q ꝯq̄rit degritudie fra in capite noceꝫ a vio: ⁊ mora in balneo. ⁊ ois q hēt egritudinē in velamīibꝰ cerebri lediꝫ ab aqua frigida vehemēter. Curatōnes āt malicie ꝯplōis calide solū fiūt cū eo i quo ē ifrigidatio ex herbis ⁊ oleis fris ifratis: sic oleū ro. ⁊ nenufarinū ⁊ viol'. ⁊ elegātius illis ē oleū ro. ⁊ oleū de se. cucurbite ⁊ citroli: ⁊ de se. lactuce ⁊ oleum de se. papaueris: ⁊ fortasse vtitur oleo de se. hyusqami qū vehemēs ē dolor. Et melius ex istis oleis ē cuiꝰ radix expssa ē ex oliuis que cruditati attinēt non salitis ⁊ folia eius in quo creata sūt multiplicanꝫ ⁊ ē recens herbas vō ⁊ q̄ herbaꝝ cursu ꝓcedūt nosti oia. ⁊ ipē qdē sunt sicut lactuca ⁊ portulaca ⁊ rasura cucurbite ⁊ que sūt illis silia: ⁊ ēt folia nenufaris: ⁊ virga pastoris ⁊ semꝑ viua ⁊ aqua citroli ⁊ cucurbite ⁊ sauic ordei cuꝫ aceto ⁊ aq̄ ro. ⁊ cāfora. ⁊ sandalo ⁊ acatia ⁊ linimentum cum oleo ro. ⁊ aceto. Et nō ꝑtranseat illud vsqꝫ ad ea i qbꝰ ē vis narcoticandi ⁊ ꝯgelandi spūꝫ nisi ꝑꝑ vehemētē nēcitatē. Jnqūt: ⁊ nō oꝫ q̄deꝫ vt acetū sit vehemētis acuitatis ⁊ vinositatis. nā i ipo existit nocumētū. Et ex illis qdē sūt mucilago psilij cū aceto ⁊ aq̄ coriādri ⁊ folia eiꝰ. Et oꝫ vt aliences hec emplā ⁊ epithiata a posteriore cerebro qð ē neruorum origo. hec eni nō iuuant cerebꝝ nisi ex via cōmissure q̄ ē i syncipite ⁊ ꝯmissure coronalis ex via āt posterioris cauēdū ē ne ꝑueniat ad ipsum cerebꝝ ⁊ corrūpat ortū neruoꝝ. Ex eis āt qbꝰ fit curatō ē vt olfaciāt odores fros ⁊ fiat eis capitpurgiū cū istis oleis ⁊ expssionibꝰ. Et sint cibi ex lētibꝰ elixatis ⁊ ex faseol' ⁊ ordeo fracto ⁊ spinachijs ⁊ chrysolocāna ⁊ ciceribꝰ fractis ⁊ q̄ illis sūt silia. Et sternāꝫ iste herbe ⁊ folia i māsione eiꝰ: ita vt sint i domo i q̄ strati sūt rami ifrantes. ⁊ qñꝫ ꝑcipiꝫ vt in ea sint sceesebram ⁊ folia alcanne. ⁊ existimo ꝙ rectus ē vt sit ꝓpiqū i eo ex sceesebraꝫ qð ē aspsū aq̄ fra. Et silr iuuant cū fructꝰ fri ⁊ glacies ⁊ aq̄ copiose. Qð si nō iueneris cū calitate siccitatē: sꝫ huitatē absꝫ mā: ⁊ hoc valde parū ē i egritudinibꝰ cerebri: tūc facies epithiata ex aqs fructuuꝫ i qbꝰ ē stipticitas quēadmōm diximꝰ: ⁊ ꝑcipue i ꝑncipio aꝑatū calidoꝝ. Et oꝫ qð vt oēs illi ꝓhibeantur a motibꝰ aialibus ⁊ intrinsecis ⁊ agitatione pupille in suis aspectibus: ⁊ alienentur ab aspiciendo colores. s. diuersos ⁊ picturas: ⁊ silr eorum auditus regātur. Quod si est malitia complexionis frigide administra ēplastra ⁊ aquas sūptas ex medicinis calidis predictis: ⁊ olea predicta ꝓpie oleū rutaceū calefciū: ⁊ si necessarium fuerit vt i ipo addaꝫ ꝯfortatio admisceaꝫ ei euforbiū. Et silr oleūꝫ laurinū ⁊ amaracinū: ⁊ his similia. ⁊ si cuꝫ hoc melācholia: ⁊ silia ē nālis: aut phlātica calefac ipm cū hūectatiōe sꝫ si fuerit adusta aliena qð desiccat aut calefacit: ⁊ sis ꝯtētꝰ hūectatiōe ex lactibꝰ ⁊ oleo vio. ⁊ ēbrocis ⁊ ēplis ⁊ cibis. Qð si cum frigiditate est siccitas aggrega ēt iter hūectatiōem ⁊ calefactōm.

Et si cuꝫ frigiditate ē hūiditas admistra euantia ꝑdicta ⁊ medicias i qbꝰ ē desiccatio cū calitate ð illis q̄s tibi diximus i tabulis. Et oꝫ vt tu scias ꝙ liqda admistrāꝫ sup caput distillādo sic diximꝰ: ⁊ administrāt retēta i retētiōe fca ex pasta aut lana ifusa q̄ caput coronaꝫ: ⁊ fit ipsoꝝ effusio ab eo qð ē corā anterioꝝ pte syncipitꝫ. Et qð ex eis ē lene nō oꝫ vt linimētū eiꝰ sup ipm dimittaꝫ sꝫ laneꝫ: sꝫ nō dimittaꝫ ipm i retentione coronali tꝑe multo: sꝫ remoueꝫ qm̄ ipm velociter putrescit. Et meliꝰ hoc ē vt admistreꝫ pꝰ abrasiōꝫ: ⁊ silr oia emplastra ⁊ vnctiōes. Qūqꝫ cibaspatiētes egritudines capitis materiales frica extrēa ⁊ ericca latꝰ capitis ⁊ cōforta cū apocrusticis.

Tractatꝰ 2ꝰ ð dolorībꝰ capitis q sūt spēs sode.

Capitulū ꝑmū sermōis vniuersalis ð soda.

[S]oda ē lesio i mēbris capitis. Ois autē lesiōis cā ē mutatō cōplōnis: aut eius diuersitas: aut ē solutio ꝯtinuitatis: aut aggregatio amboꝝ sil'. Mutatio autē ꝯplōnis est vna ð sexdeci notis q̄ꝫuis hūida non faciat dolorē nisi sit cū mā mota ad solutionē ꝯtinuitatis. Et ꝯtinuitatis solutio nota ē: ⁊ eiꝰ spēs scdm cās ipius sūt note. Duaꝝ vō cāꝝ doloris ꝯiūctio simul ē i aꝑatibus. Et aꝑata sic nosti nuātas habent spēs: ⁊ eoꝝ spēs sūt q̄tuor. ēt oia illa q̄ꝫdoqꝫ fiūt i sba cerebri ipiꝰ. Et q̄ꝫdoqꝫ fiūt i velamie circundāte ipm. Et q̄ꝫdoqꝫ fiūt i duobꝰ velamibꝰ circundātibꝰ ipꝫ.

Et quãdoqꝫ fiũt ĩ venis. Et quãdoqꝫ ĩ pãniculo ex trĩseco a crameo pp illõ qd ẽ iter ea de suspẽsorijs p̃ dc̃is ĩ anatomia narrata. Et quãdoqꝫ fit cã ledens q̃dcũqꝫ hoꝝ mẽbroꝝ fuẽit cã mãsiua ĩ mẽbro ipõ. Et quãdoqꝫ fit pp cõitatẽ nõ ĩ tegrã: aut mẽbri ĩ qd et mẽbra capitis cõtiuat̃ mediatõe neruoꝝ sicut stõi ꝛ matricis ꝛ velamis ꝛ alioꝝ mẽbroꝝ si fuerit aut mẽbri ĩ qd ꝛ cerebrũ ꝯtiuat̃ ĩuolutõe venaꝝ fc̃a ex vẽis ꝛ arterijs: sicut cordis ꝛ epis: ꝛ splẽis aut mẽbri vicinãtis ei alia vicinitate: sicut pulmo positꝰ sub eo ꝛ adducit ei nocumẽtũ: aut mẽbri cõicãtis mẽbro vno mõ ꝛ cerebro alio mõ: sicut cõitas eiꝰ cũ renibꝰ ĩ dolorbꝰ ipoꝝ aut pp cõitatẽ corporis sicut fit ꝓpt̃ febres. Que ãt ẽ cũ cõitate quãdoqꝫ fit cũ piodis ꝛ paroxismis ꝑm piodos ꝛ poxismos cãe q̃ ẽ ĩ mẽbro cõicãte: sicut q̃ fit pp cõitatẽ stõi: q̃ñ ẽ pp effusionẽ mãeꝝ cholericaꝝ ꝛ aliaꝝ ad ipʒ cũ periodis sicut q̃ fit cũ periodis augmẽti spẽrũ febriũ: ꝛ soda q̃dẽ diuidit̃ alio mõ. Nã ex ipa ẽ cꝰ cã ẽ aliq̃ spẽꝝ p̃mitiuaꝝ: sicut soda ebrietatis: nã dũ pseuerãt soda ebrietatis: ꝛ nõ sit fixa pp fixõem cãe augmẽtatiõis illa gñãtur ex ea: ꝛ sic soda pp cõestiõeʒ rei calide sicut allioꝝ ꝛ reliquoꝝ. Et ex ipa ẽ cꝰ cã ẽ antecedẽs iaʒ collecta: ꝛ est mãsiua ꝛ manet ipsa pp cã. Et q̃ñdoqꝫ ẽ accedẽs: deide fit egritudo: ꝛ q̃ñ remanet egritudo pꝰ febres acutas ĩciat egritudies cerebri ꝛ significat defectũ nãe expulsiõe materiei p̃ fc̃a fluxu sanguis p nares ꝛ reliq̃s. Ex egritudinibꝰ sunt qbꝰ ĩciat̃ subet: aut apoplexia: aut demoniũ aut mollities: aut surditas ꝑm sbaʒ materiei ꝛ ꝑʒ motũ eꝰ. Soda quoqꝫ diuidit̃ ꝑʒ loca sua: quãdoqꝫ eñ ẽ ĩ vno lateꝝ capitis: ꝛ q̃ ex ea ẽ ꝯsuetudiaria noiat̃ emigranea: ꝛ quãdoqꝫ ẽ ĩ anteriore capite ꝛ quãdoqꝫ ẽ ĩ posteriore capite: ꝛ q̃ñdoqꝫ totũ caput ꝯtinʒ. Et q̃ ex ea ẽ ꝯsuetudinaria ĩseparabilis noiat̃ ouũ ꝛ nux cꝰ assimilatio ẽ ouo armoꝝ q̃ sup totũ caput ꝯphendit. Et soda ẽt diuersificat̃ ꝑm fortitudiem ꝛ meditatõnẽ ꝛ debilitatẽ. Soda.n. alia ẽ valde fortis ita vt q̃ñ obuiat syncipiti ĩfantis lenia habẽtis ossa separat ipm ꝛ frãgit ꝯmissuꝝ eiꝰ: ꝛ alia ẽ q̃ ẽ debil' sicut plimũ fit ĩ lethargia. Et debil' qd alia ẽ q̃ ẽ ĩseparabil': ꝛ alia ẽ q̃ ẽ nõ ĩsepabil'. Et q̃ñdoqꝫ soda cꝰ cã ẽ debil' accit qbusdã ꝛ nõ alijs: accit ergo ei cuiꝰ cerebri sẽsus ẽ fortis: ꝛ nõ accit ei cuiꝰ cerebri sẽsus ẽ debil': ꝛ vlr q̃dẽ cꝰ cerebri sẽsus ẽ fortis ipse ẽ aptꝰ vt recipiat sodã ex oi causa facientẽ sodam ꝛ si debilitet̃. Et oio tũc cerebrũ velocit̃ recipit faciẽtia sodã aut pp debilitatẽ suam: ꝛ tũ qd iam sciuisti ĩ vlibus q̃ debilitas seq̃t̃ malitiam ꝯplonis: aut pp fortitudinẽ sui sẽsus ꝛ ledit̃ ab omi cã ꝛ si sit leuis. Et iterum soda alia ẽ cui nõ sũt accidẽtia: ꝛ alia ẽ q̃ ad accĩtia pducit partibꝰ capitis ꝓp̃a: sicut si pueniat ex fortitudine doloris apã ĩ partibꝰ capitis. ꝛ alia que pducit ad accidẽtia pueniẽtia ad mẽbra: sicut eꝰ lesio ꝛ nocumẽtũ ꝛ apãtio eꝰ pueniet ad radices neruoꝝ ꝛ pueniat spasmꝰ: aut pueniat idẽ aliq̃d ad stõm: ꝛ ꝯtigat casus desiderij ꝛ singultꝰ ꝛ nausea ꝛ debilitas digõnis ꝛ silia. Et scias q̃ soda tpal' aut ꝯfit pp phla: aut pp mñaʒ: aut debilitatẽ capitis: aut ex apãte ĩcipiẽte ĩdurari: aut iam ĩdurato: ꝛ est illõ qd plimũ ẽ. Et soda q̃dẽ ꝛ oẽs egritudies diuersificantur. quandoqꝫ enĩ egritudo ẽ salua: ꝛ salua qd ẽ ĩ q̃ nõ ꝓhibet̃ d regimie eiꝰ qd ei sit necc̃ariũ ĩ se ipa ꝛ alia ẽ q̃ nõ ẽ salua: imo ẽ habẽs sociũ ꝛ fortasse ꝓhibet̃ ex regimine suo necessario sicut si sit soda et rheumatismus tũc sit ꝯrius rheumatismꝰ soda in necessitate regiminis qũ ĩhʒ. Soda quoqꝫ diuiditur q̃ñdoqꝫ ꝑm alias ꝯsideratiões. Soda.n. alia ẽ q̃ accidit subito são nõ habẽti egritudinẽ. Et alia ẽ q̃ accit habẽti apãta ꝛ labores. Et ex corpibꝰ q̃dem sũt q̃dam que sũt p̃parata sode vt sũt corpora q̃ habẽt caput debile ꝛ mẽbra digestiua debilia quare ĩ eis plurimus generat̃ vapor: effũdẽs ad stõs coꝝ hũores cholicos facientes sodam. Et iteꝝ ĩ receptis sunt q̃dam que faciũt sodã iam predicta ĩ tabulis medicinaꝝ singulariũ. Et oĩa alesẽniati sũt facientia sodam: ꝛ ꝓp̃e cassia lignea: ꝛ costus ꝛ zafaran ꝛ cinamomũ ꝛ amomũ. Et oĩa aromata sũt facientia sodam: siue sit cala siue fr̃a. Veruntamẽ q̃ñ succedũt expellũt. s. cum p̃cedit illõ qd nocʒ cũ caliditate vaporis sui: ꝛ succedit ei q̃ vaporẽ fac̃ frʒ: aut ecõuerso. Q̃ñ ãt lesio fit nõ q̃litate solũ sʒ q̃ñtitate: tũc nõ ꝯfert ipoꝝ successio imo nocʒ. Et soda fr̃a q̃ñdoqꝫ mltiplicat̃ ꝯstricta ĩ hyeme. Et q̃ñdo estas fũit septẽtrional' paꝝ pluuiosa. Et q̃ñdo autũnꝰ ẽ mẽdiõal' pluuiosꝰ mltiplicat soda ĩ hyeme. Soda v̊o plimũ fit pp ea q̃ arterie auffeꝛt capiti vapões frãdulẽtos.

De soda fc̃a ex malitia ꝯplois. C̃a.ij.

a Fferamꝰ itaqꝫ ꝑmonẽ exponẽtẽ vnãquãqꝫ haꝝ sũmaꝝ. Et h̃ ẽ distictio p̃ma. Dicamꝰ g°: ꝯplonis qd sũma ẽ: q̃ñ a ꝯplõe cala: ꝛ a ꝯplone fr̃a: ꝛ a ꝯplexiõe sicca q̃ñdoqꝫ ꝯtigit dolor ꝑʒ q̃ sciuisti ĩ p̃ncipijs vniuersalibꝰ: q̃ñuis sit dispõ ĩ ꝯplone sicca ꝑm q̃ sciuisti paꝝ faciẽs dolorẽ. Et ꝯplo q̃dẽ hũida ꝑʒ q̃ ẽ ꝯplo hũida: nõ efficit dolorẽ nisi illic sit mã hũida faciẽs dolorẽ ex p̃te cuaporatiõis aut euẽtꝰ vẽtositatis faciẽtis solutõeʒ cõtinuitatis. Et cala q̃dẽ ꝛ sicca ꝛ fr̃a ꝛ sicca dolorẽ faciũt vtriusqꝫ q̃litatibꝰ: ꝛ faciũt ẽt dolorẽ motu soluẽte ꝯtinuitatẽ. Calida v̊o ꝛ hũida: ꝛ fr̃a ꝛ hũida nõ faciũt dolorẽ nisi vñ sũt calide ꝛ frigide: ꝛ nõ vnde sũt hũide nisi ꝑm modũ p̃dictũ. Et ꝯplonis q̃dẽ calide cã: aut ẽ mã calida sãguiea. aut ẽ cholica aut ẽ cõposita acuẽs ĩflãmãs faciẽs q̃litate sua ĩp̃ssionẽ. aut ẽ cã eiꝰ vẽtositas: aut vapor calidus: aut ẽ cã eiꝰ motꝰ calefaciẽs corporeꝰ aut aĩal' ꝑm q̃ sciuisti ex diuisiõe eiꝰ ĩ rebꝰ vniuersalibꝰ: aut eius ẽ cã sicut obuiatio ignis: aut adustio solis: aut acceptio cibi calefaciẽtis aut medicie calefaciẽtis: aut vicinitas mẽbrorũ quoꝝ cõitate iã calefc̃ʒ ẽ. Et cãe q̃dẽ ꝯplexiõis frigide facientes sodã sũt opposite istis: q̃ꝝ numerus ẽ apd te. Et cãe sicce: aut sunt exiccantia exteriꝰ resolutiõe ꝛ adustiõe sicut dies canniculares: ꝛ ẽpla calida: aut rubediem facientia nãlit̃: aut accidẽtalit̃ ꝛ nõ subito ꝓhibiẽtia cibum penetrare ad caput: ꝛ siccant̃ mẽbra ipsiꝰ p̃mo aut

pp abscissioné pot⁹ τ resolutióez hũiditatũ ꝓncipa liũ: aut ꝯsicantia iteri⁹ resolutióe: aut euõne coꝝ aut q: eoꝝ vi⁹ é ꝯsicatiua: τ q: nutrimẽtũ ex eis fcẽ̃ é siccũ: aut pauce hũiditatis: aut vicinitas mẽbꝛoꝝ iã siccoꝝ τ ip̃oꝝ cõitas τ motus aiales τ corporei supflui desiccãtes: τ ꝑ semitã euõnis τ resolutiõis. Et silr coit⁹ exuberatio τ fluxus sanguis τ exercitiũ forte. Et euacuãtia qḋ alia sũt euacuantia i mẽbris q̃ sũt alia a mẽbris capitis qb⁹ caput cõicat: sicut euãntia vniuersalia ex toto corpe: aut euãntia pticularia euãntia ex vno mẽbꝛo τ alia st euãntia i mẽbris capitis: sicut rheumatismus τ catarrus τ fluxus sãguinis ex narib⁹ τ species eductiõis acq̃site ꝑ caput purgia τ sternutatoria τ gargarismata: τ ex causis siccitatis é abscisio mãeꝛ hũiditatis q̃uis nõ fiat euõne: sic ieiuniũ τ dimissio cibi aut eius priuatio.

De spẽb⁹ sode fc̃e pp seꝯnẽ ꝯtinuitatis. Ca.iij.

Ontinuitatis solo quãdoq̃ accit i velaminib⁹ cerebꝛi quãdoq̃ accit i sba ip̃i⁹ τ quãdoq̃ accit i vẽis τ scidũt. Et quãdoq̃ fit sic̃ scis ex motib⁹ vaporũ τ ventositatũ incipiendo aut pp oppilatiõez: τ quãdoq̃ fit pp hũorẽ corrusiuũ: τ quãdoq̃ fit ex ꝑcussione aut casu. aut iteri⁹ icisiõe. Que τ si iteri⁹ forasse nõ replet carne: s; remanet vlcerosa ledẽs caput τ pseuerat faciẽs sodã: percussio ãt τ casus quandoq̃ sũt leuis adiutorij τ curant τ quãdoq̃ ꝑuenit ad hoc vt cerebrũ ppca ꝑmutet τ ꝑeat. Quidã vo medici indi dixerũt q̃ q̃doq̃ é causa i soda vermes gnãt i ptibus capitis motu suo ledẽtes. Et quidã remouerũt hoc: s; nõ é necessariũ vt remoueat. Nam vmes multotiẽs nascũt in anteriore capite sup locũ q é istrictura nariũ: τ poss est vt nascantur aput velamia τ si raro ꝯtingat.

Distictioni spẽrũ sode facte ab apate. Ca.iiij.

Postema a quo prouenit soda quãdoq̃ est in velaminib⁹ cerebꝛi τ quãdoq̃ é caliz τ vocat sirsen: τ quãdoq̃ é frĩn τ noiatur lethargia .s. obliuio τ quandoq̃ est compositũ: τ noiat dispõ habentis dormitionez τ vigiliantiã: τ quãdoq̃ é dux. Et quãdoq̃ fit i ip̃o cerebꝛo τ substantia ei⁹. Et é aut caliz phlegmõ: aut herisipila aut frĩn. Et hui⁹ distictio é ex eis q̃ tibi aduenient vicinit⁹. Et hoc multotiẽs resoluit si ꝯtingat vt egrediat i aure τ reliqs pus: aut sanies aut materia aquosa.

De qualitate accidẽte sode ex materijs. C.v.

Scim⁹ q̃ mãe st cãe soda aut ꝑ se: aut ꝑ accidẽs. Que ãt st ꝑ se sũt qñ mutat ꝯplexio ꝑ se: aut soluit ꝯtinuitas per se. Cõplo aũt nõ mutat ꝑ se: nisi ẽm duos modos: aut ꝑ vicinitatẽ aut ꝑ ꝑmutatiõnẽ. Per vicinitatẽ qḋ: qñ fit humor ꝯmixt⁹ frĩus aut calius. Et calefacit: aut ifiat τ qũ sepat hũor ab eo qḋ ei ꝯmixtũ é finit: τ euãcscit: τ nõ fac morã de q̃ curet. Que ãt é ꝑ trãsitõz fit qñ hũor iã fixit ip̃sionuz τ affirmauit eaz τ q̃uis sepet euõne τ resolutiõe tamẽ remanet q̃litas fixa. S; ip̃arũ cẽntia fit cã sode ꝑ se ẽm sẽitã solutiõis ꝯtinuitatis qñ illḋ mouz eas τ sepat mordicatiõez τ corrusione sua. Et plimũ qḋ fit soda ꝑ motionẽ si vẽtositates excitet τ illḋ qḋ plimũ faciũt mãe frĩe q̃s ꝑcussit caliditas q̃ nouit fcẽ si calẽ: aut cibi ꝑmixti calitati. Mordicatiue ãt τ corrosiue st hũores cali. Soda ãt fcã ab eis ꝑ accidẽs é qũ accit oppilatõ ꝓpt apã aut nõ pp apã et oppilationẽ seqt mutatio ꝯplonis sic scimisti τ ip̃az seqt solo ꝯtiuitatis. Et illḋ iõ qñ mãe q̃l mã mouz i corpe aut mouz ẽ; semitã expulsiõis aut ẽ; semitã sepatiõis τ diuisiõis nutrimẽti. Et hoc qḋ nõ fit nisi extrãsitib⁹ nãlib⁹: q qũ oppilant ꝓhibẽt τ qũ dilatant resistũt τ resistẽtia qḋ facit extẽsionez. Extẽsio fac soloñẽ ꝯtinuitatis. Et oppilatio qḋ q̃doq̃ accit i suba cerebꝛi τ q̃doq̃ ꝯtigit i vẽis q̃ st i ip̃o τ q̃doq̃ fit i arterijs ei⁹ τ q̃doq̃ ꝯtigit i vtrisq̃ q̃ sũt i velamib⁹ ip̃i⁹. Et oppilatio q̃doq̃ accit ab hũorib⁹ aut pp viscositatẽ aut coꝝ grossitudinẽ aut pp coꝝ mltitudinẽ: viscositas vo ñ repit nisi i phlate: τ grossitudo etiã est in phlate τ mlia. Et phlã qui dẽ oppilat viscositate grossitie τ mltitudine et mlia oppillat grossitie et multitudine. Et cholera oppilat multitudie τ silr sãguis. Soda quoq̃ cretica é de gnẽ sode cui⁹ cã é mot⁹ nãlis ẽ; semitã sepationis. Et soda q̃ fit ꝑ successionẽ digõnis cibi é ḋ gnẽ soda c⁹ cã é mot⁹ nãlis ẽ; semitã expulsiõis. Cõprehẽsionis ãt mãe ipediẽtis i mẽbꝛo oz nos rememorari i.c. ꝓncipioꝝ vliũz postq̃ sciuerim⁹ q̃ ip̃a aut é antiq̃ ꝯphẽsionis τ retẽtiõis: aut é cibal .i. gnãta i illa hora a cibo gnãtio cibi mali i suba sua τ q̃litate sua cũ corruptiõe i ip̃o cibo τ ordie suo: aut q̃litate sua: aut digõe sua: aut reliqs mõis corruptõis sue ꝑdcĩs i.c. suo. τ ex hoc gnẽ é soda corruptõis alleoꝝ τ cepe τ synapis: τ soda ebrietatis τ soda ab acceptione frĩoꝝ τ oz qḋ vt rememoremur motuũ materieꝝ i mẽbris ex principijs vlib⁹. Et vẽtositas qḋ ex sũma é materieꝝ faciẽtiũ sodã τ facit sodã extẽsiue. Et illḋ é qũ trãsit⁹ nãlis ei ꝯstrigit creat⁹ strictiõ q̃ oz ei i hora sua: aut igrit vt faciat ꝑuenire trãsitũ nõ nãlez. Et vapor ẽt ex tota illa sũma agit: aut q̃litate sua: aut ꝯphẽsione hũoꝝ in locis suis τ mouet eos τ vẽtositates qḋ τ vapores q̃doq̃ gnãnt i corpe τ i cerebꝛo ip̃o: τ q̃doq̃ odorãdo attrahũt ab exteriorib⁹ aut aduenũt ex ptib⁹ poroꝝ deinḋ retinẽt i cerebꝛo τ faciũt sodã. τ ex hoc genẽ é soda fetoris τ soda ꝓbõi odoris. Et scias q̃ vẽtositates phlice τ vapores phlatici sunt gñatiui τ tardi mot⁹ retẽti. Et mlici sũt faciẽtes tristiciã fixi maioris q̃titatis τ deterioris q̃litatis. Acuti vo hũores nõ excitãt vẽtositates s; vapores. Et vapores qḋ sãguinei sũt dulces minoris nocumẽti sua q̃litate q̃ vapores alij s; sua q̃titate magis nocent τ cholerici st acuti inflãmãtes.

De spẽb⁹ sode facte ꝑ ꝯmunitatẽ. Ca.vi.

Oda facta ꝑ ꝯmunitatez: alia est q̃ é cũ cõitate absoluta τ alia q̃ é cũ cõitate nõ absoluta. Cõitas vo absoluta é vt ad ptem cerebꝛi ex mẽbꝛo cõicante nihil ꝑueniat corporeũ penit⁹ nisi ip̃sum nocumẽtum. Et cõitas non absoluta est vt ad subam cerebꝛi ex ipso mẽbꝛo ꝑueniat materia hũorosa aut vapor. Pñic aut partis st spẽs sode facte in tetano τ spasmo: τ extentione: τ ventositatibus

gibbosis:⁊ dolorib⁹ iűcturaꝝ:⁊ sicq̄ fit i podagra
⁊ sciatica fortib⁹. Et fortasse aduenit ex q̄litatibus
cōib⁹. q̄litas simplex q̄ est ex qualitatib⁹ n̄alib⁹: aut
q̄litas extranea nō ꝓportionata calo nr̄ o: sicq̄-
litates venenose:⁊ fortasse i aliq̄b⁹ m̄bris erit hūoꝝ
venenosus male subēc⁹ q̄litas adueniat. Et fortasse
ex materieb⁹ aduenient m̄ae extranee i naturis su-
is. Et forsitā nocebunt fortitudie suaꝝ q̄litatū: aut
augmēto suaꝝ q̄ntitatū. Et fortasse erit ipediēs m̄ā
extranea gn̄āta i quibusdā mēbris gn̄ātione extra
nea corrupta : sicq̄ fit i ꝓfocatiōe matricis: aut fit ei
cui tp̄s coit⁹ elōgatū est: aut euenit in mirac ei⁹ hu
mor mal⁹: aut i aliq̄ extrēitatū suaꝝ: Et q̄ndoq̄ fit
q̄litas ipediēs adueniēs ad ꝯphendēdū m̄āꝫ ledē-
tē ēt. ⁊ illd ē ſm duos mōs quoꝝ vnus est vt cor-
rūpat illa q̄litas qd̄ inuenit i p̄tib⁹ cerebri d̄ mate-
riebus bonis: aut qd̄ ad illas p̄uenit d̄ cibo bono.
Et scd̄s ē vt ponat cerebrū receptibilē materierum
malaꝝ. Et hec receptio ē scd̄ꝫ duos mōs. vn⁹ coꝝ
ē receptio ab attractiōe ei⁹: sicut si calefiat cerebrū
⁊ attrahat ei a quo cerebrū calefiat. Et scd̄s ē recep
tio a debilitate resistētie: ⁊ iam sciuisti in principijs
q̄ qñ mēbrū debilitat recipit qd̄ ei aduenit ex ma-
terijs. Et coitas q̄dem q̄ ē cū toto corpore aut ē
ꝓpt̄ qualitatem expansam in toto corpore aut p̄p
m̄ām expāsā i toto corpe sicq̄ fit i febrib⁹: ⁊ soda cre
tica ē p̄p illā. Qñ āt febribus acutis soda fit forti-
or c⁹ fortitudo ē signū malū imo p̄niciosū: qñ reli-
q̄ mala signa ei ꝯparia sunt. q̄ si sigularis fiat signi
ficat crisim vēturā ⁊ fluxus sāguis ⁊ narib⁹ ⁊ quā-
doq̄ significat crisim vomitu. Mēbroꝝ āt cōicā
tium p̄mū ⁊ digni⁹ coꝝ ē stōus: q̄ndoq̄ ei i stō sup
fluūt hūores: aut generāt i ip̄o: aut ad ip̄ꝫ effūdūt
m̄ē colice ſm periodos: aut absq̄ periodis: aut ē
creatō cholere ita vt effundat cholera ex vase suo
spisso siue subtili ad stōm s̄ꝫ q̄ exposuim⁹ i ca. suo
aut retinēt i ip̄o ventositates: aut eleuant ex ip̄o va
pōes. ⁊ fit soda. Et ebrietas facit sodā cūꝫ euapora
tōe: ⁊ velocit aduenit ei frigus p̄p resolutiōꝫ partiū
ei⁹. Et matrix ē ex eis q̄b⁹ coicat cerebrū fortit: ⁊
mirac ēt ⁊ epar: ⁊ splē: ⁊ velamē: ⁊ renes: ⁊ extremi
tates ōes: ⁊ p̄tes dorsi. Primum ergo qd̄ cerebro
coicat ē illd qd̄ ip̄ꝫ circuit de pāniculo coopiente
craneū. Et plūꝫ q̄dē fit soda coitat apd̄ p̄mutati
onē materiei ap̄atū mēbroꝝ iteriorū cōmunican-
tiū qum mouentur ad superiora.

De sermone vniuersali: de signis ostentantibus
species sode ⁊ modos ei⁹. Capitulū .vii.

Soda q̄dē facta a cāis extrinsecis factis: si
cut p̄cusiōe: aut casu aut ꝯcursu reꝝ calida
rūꝫ: aut frāꝝ: aut dieb⁹ canicularib⁹ desiccā
tib⁹: aut vētis bū redolētib⁹: aut fetidis: aut retētio
ne vētoꝝ i narib⁹ ⁊ aure: significat ex iuētiōe earū
q̄ si eaꝝ obliuiscit redeat ad ip̄oꝝ vestigia: ⁊ elabo
retur i eaꝝ significatiōe: ſm q̄ nos iā d̄clarauim⁹.
Illa āt q̄ fit a debilitate significat ei⁹ excitatio cū
p̄ua vel q̄libet cā: ⁊ cū p̄turbatione sēsuū: ⁊ iuētōe
ipedimētū i opatōib⁹ cerebri. Et illā q̄ fit a fortitu-
die sēsus cerebri significat velocitas patiēdi ēt a p̄ua
cā i cerebro sēsata. s. ex vocib⁹: ⁊ odoratib⁹ ⁊ religs
s̄ꝫ sensus ē bon⁹ cerebri ⁊ meat⁹ sūt mūdi: ⁊ opati
ones cerebri s̄t nō lese. Que āt q̄ fiūt a causis m̄ā
lib⁹ coicant i fece iuēcte in hūiditate naris. Et qum
fuērit ex m̄ā acuta: ⁊ fuerit cū fece rubedo ⁊ calitas:
⁊ ꝓp̄e i ea q̄ ē ex materijs grossiōib⁹: fortasse associ
abit ei pulsatio. Sꝫ hūiditas naris qñꝫ minoratur
qñ fuerit m̄ē grosse. Et siccitas q̄dē stricture nariū i
hūiusmōi soda nō significat p̄uatōeꝫ materieꝝ qñ
grauitas ei associatur. Cholerica ēt ꝓp̄e ē cū mor
dicatōe: ⁊ adustōe vehemēti: ⁊ p̄ūctōe: ⁊ qñꝫ fit illud
i ea forti⁹ q̄ꝫ in alijs cū siccitate stricture narium ⁊
siti ⁊ vigilijs ⁊ citrinitate coloris: ⁊ grauitas in ea ē
minor. Frias aūt significāt frigus ⁊ tp̄a ⁊ color.
Et si illic fuerit repletio a satietate nauseatiua signifi
cāt eas destructio d̄siderij ⁊ pigritia. Et m̄ās hūi
das si f̄e sint: aut cale significāt subet. Phlatice āt
⁊ m̄lice nō vehemēter dolorē faciūt. Et cū mate-
rijs q̄dē siccis miorat grauitas ⁊ multiplicāt vigi-
lie: f̄e āt vacue sūt ab iflāmatiōe: ⁊ multiplicat cuꝫ
eis cogitatio corrupta: ⁊ obtenebrat color. Al'i
q̄ndo v̄o significat ois humor p colorē facici ⁊ ocu
lorū ⁊ fortassefit diuersitas i paucitate. Cā āt i hoc
aut ē expulsio hūoris iflāmati ad oculū: aut ꝯstric
tio i ip̄o aut attractio materieꝝ calaꝝ absq̄ materie
bus dolorē facientib⁹ frigidis vsq̄ ad p̄tē oculoꝝ
⁊ facici p̄p dolorē. Nā qñ dolor igredit m̄bꝝ attra
hit ad ip̄ꝫ ⁊ ad illud qd̄ ē ei viciuū. plurimū āt at-
trahit ad mēbrū i hac dispōne illd qd̄ ē sāguis: ⁊
q̄ndoq̄ attrahit aliđ. Cū ea v̄o q̄ fcā ē a ventosi
tatibus minorat grauitas: ⁊ multiplicat extensio.
Et fortasse ē cū punctōe: ⁊ fortasse cū corrosiōe. In
vētosa q̄dē nō ē grauitas. Vētosā āt vaporosā signi
ficat q̄ndoq̄ sonit⁹ ⁊ tinitus: ⁊ fortasse exuberāt cū
ea q̄dē multū. Et quādoq̄ m̄ltiplicat cū ea p̄muta
tio. s. dolōis de loco ad locū: ⁊ qñ m̄ltiplicat va
por sit pulsatio fortior capitis: ⁊ imaginat imagina
tiones corruptas: ⁊ associat ei scotomia ⁊ v̄tigo.
Signa āt facta a ꝯplōnib⁹ puris: sūt retētio illa-
rum ꝯplōnuꝫ cū p̄uatiōe grauitatis: ⁊ siccitas in
strictura nariū: siccitas eni stricture nariū ē signifi
catio proportionalis isti. In calidis q̄dem sētit
eger ip̄e ⁊ sētit tangēs caput eius calitatē ⁊ iflāma-
tōeꝫ: ⁊ ē illic rubedo oculi: ⁊ iuuat ab ifr̄antib⁹ ⁊ fri
gore. In frigidis v̄o ē res ecōtrario: ⁊ nō ē i faci
ebus coꝝ extenuatio maciei nꝫ rubedo coloris: ⁊
nꝫ fit dolor sup̄fluus: ⁊ si sit tp̄alis. Siccas v̄o
significat p̄cessio euonuꝫ: aut exercitioꝝ: aut vigili
arū plimaꝝ: aut coit⁹: aut angustia: ⁊ ꝓp̄etas ipsaꝝ
est vt augmētent cū iteratiōe alic⁹ hoꝝ. Facta autē
p̄p cōitatē ꝯtigit ⁊ destruit ⁊ fit fortis ⁊ debilitat
ſm q̄ accit i mēbro cōi ex dolore aut destructiōe
aut fortitudine aut debilitate. q̄ si nō fuerit ꝓpter
cōitatē erit i religs opatōib⁹ cerebri nocumētū: sic
tenebrositas i oculo ⁊ ḡuis somn⁹ ⁊ ḡuitas p̄seue-
rās cū bōitate dispōnis reliquoꝝ m̄broꝝ. Qñ-
q̄ nocumētū ē i ip̄s velamīb⁹ cerebri ⁊ ē forte signi

ficat illud aduēt⁹ doloris vſqꝫ ad radices oculoꝝ
Et ſi nocumētū ē i pāniculo extrīſeco: aut i loco alio
nō puenit dolor ad oculos: ſed cutis capitis tacta
dolet. Facta vō cum cōitate ſtōi ſignificāt inuētō
anguſtie ⁊ nauſea ⁊ paucitas deſiderij: aut eius de-
ſtructio: aut malitia digōis. aut paucitas eius: aut
ipſius deſtructio p⁹ inuentionē ſignificatiōuꝫ āntece
dētiū. Et qū ē pp effuſionē materieꝝ ad ipꝫ fit forti
or: qū vacuitas adeſt ⁊ ſup ſōnū ⁊ ſaliuā. Et fortaſſe
ſoda fit pp cāꝫ i cerebro: ⁊ facit in ore ſtōi iſtas diſ-
pōnes: ⁊ īpedimēta ſm ſemitā cōitatis ſtōi cū cere-
bro: nō ſm ſemitā pncipij ex ſtō ⁊ cōicatione cere-
bri. Oꝫ ergo vt pſeueres i cogitatione huiuſmōi: ⁊
cognoſcas diſpōes vniuſcuiuſqꝫ duoꝝ mēbrorum
i ſeipſo: ⁊ rōcinādo diſtiguas ātecedēs ab eo qꝫ eſt
ātecesſū. Ex eis vō q̄ illud ſignificat de ſtō proprie
ſunt diuerſitas diſpōis in digōe ⁊ abſqꝫ digōne: ⁊
diuerſitas diſpōis in vacuitate ⁊ repletione. Nam
dolor ſtōi ſi ē ex chola excitat quādo ē vacuitas. Et
ſi ē ex hūore ſro ē minori vacuitate: ⁊ ſedat ipſum
fames. Et qūꝫ fames excitat ex ipō vaporē ⁊ īpedit.
Uerū cū hoc comeſtio nō itegre ſedat ipꝫ multoti
ens ⁊ fortaſſe ſedat eū: ſꝫ raro. Inter inflāmationē
vō aduſtionē diſtinguit eructuatio. Et tu quidem
cognoſces ſignificatiōes eructuatiōis in ſuo loco: ⁊
ſilr deſtigūt iter eas reliq̄ ſigna quoꝝ rememorabi-
mur in ca. ſtōi. Et q̄ndoqꝫ ſignificat illō qō vomi
tu expellit: vel egredit. Et ſignificat illud diuerſitas
diſpōis in ſoda ſꝫ diuerſitatē diſpōis reliquoꝝ q̄
ſtō ſupueniūt. Et nīſi qdē homīes ſi ad quoꝝ ſtōs
chola effūdit. Et qū ſoda excitat ⁊ comedūt aliqd
geſcat. Illud igi ē ſignificatio qꝫ ipa eſt pp cōitatēꝫ
ſtōi: ⁊ pp hoc geſcūt ſi cholaꝫ euomūt: ⁊ ſignificati
ones ſignificāt illud: ſꝫ ⁊ illud q̄ndoqꝫ ſignificat ex
pte doloris: qō ei fit cū cōitate ſtōi pleꝝqꝫ icipit i āte
riori pte ſyncipitis: ⁊ fortaſſe declinat ad mediū ſyn
cipitis: deide remouet. Et illa q̄ fit ex epate decli
nat ad lat⁹ dextrū. Et q̄ fit ex ſplene decliat ad la
tus ſiniſtrū. Et q̄ fit cā mirac declinat ad iteriora
valde. Et q̄ fit cā matricis exiſtit i margine ſynci
pitis: ⁊ fit plurimū eius p⁹ partū: aut abortum: aut
menſtruoꝝ retentiōeꝫ: aut ipſoꝝ paucitatē. Si-
gna aūt q̄ dicta ſūt de ſoda a vermib⁹ generata ſūt
ea que Iudeus dixit. Inquit ei ſigna ſode facte ex
vermib⁹ ſunt vt corroſio ſtōi fortis: ⁊ fetō odoris: ⁊
fit ſoda fortior cuꝫ motu: ⁊ eius ſedatio ē cū quiete

Que aūt fit ex renib⁹ ⁊ mēbris dorſi eſt declinis
ad poſteriora valde. Que āt eſt pp cōitatē doloꝝ
eueniētiū i mēbris alijs fit cū excitatione eoꝝ: ⁊ qū
ipſi fiunt fortiores. Que vō ē cū febribus ⁊ criſi-
bus fit cū eis: ⁊ geſcit cū eis: ⁊ debilitatur eaꝝ qete
⁊ debilitate. Et quādoqꝫ etiā ſignificat ipſā albedo
vrine cū fortitudine febris pp declinatiōeꝫ humoꝝ
cholericoꝝ ad ſuperiora. Et multotiēs ſūt res ſb
tiliantes cā ſoda: ppea qꝫ apiūt viā vapoꝝ ad cere-
brū: ⁊ ſi ſunt nō calide ſic oximel: ⁊ ſimiliter ē diſpō
emigrance. Et regimē quidem ſubtiliātiū: nocitiuū
ē ei qui hꝫ ſodaꝫ cā cibi groſſi, pp cholerā. Et for-
taſſe augmētat ſoda i ſeipſa ppter vehemētiā dolo
ris ſui attrahit vehemētia doloris eius augmētuꝫ
in ipſo:

De ſignis nūciatiuis ſode i egritudinibus. c. viij.

Urina ſimul vrinis aſinoꝝ ſignificat qꝫ ſo-
da fuit: aut fit aut ē exiſtēs: aut erit. Et ſilr
albedo vrine ⁊ ſubtilitas eius i febrib⁹ ⁊
horis criſis ſignificāt permutationē materierum
ad caput: ⁊ illud quidē ē ex eis q̄ pcul dubio faciūt
ſodā.

De regimine vniuerſali in ſoda. c. ix.

Et ſcis qꝫ ſoda ē exemplū reliquis egritudi
nibus in neceſſitate abſciſſionis ſue cāe ⁊
oppoſitione ei cū cōtrario. Et p⁹ hoc ſcis
qꝫ ex reb⁹ in rememoratione ſoda iuuantib⁹ ē pau
citas comeſtionis ⁊ potus ⁊ pp̄e vini ⁊ multitudo
ſomni. Uerūtamē nimia paruitas comeſtionis i ſo-
da calida nocumētū affert augmētū in ipſa faciens

De ſoda tēporali. ca. x.

Nihil ē adeo ꝯueniēs ſode tēꝑali ſicut trāq-
litas: ⁊ dimiſſio totius qō mouet ſic coit⁹
⁊ cogitatōis ⁊ reliquoꝝ. Et oꝫ vt ſolicitēis
i curatione cholericaꝝ ex ea i attractione materieꝝ
ad inferiora ſaltē cū cliſterib⁹ calis. Et oꝫ qdē vt ꝯ-
fortes ⁊ donec ſit poſſe eas cūare a ptib⁹ cpis ⁊ ſtōi.
Ex reb⁹ fortibus vō in attractiōe mãe ſoda ad infe
riora i vigilāte ex ſoda ē fricatio pedū. multotiēs
ei dormit ſup ipaꝫ patiēs ſodā: ⁊ quādoqꝫ fit eius
aſſiduatio i pedib⁹ donec reſoluit ſoda. Si āt vis
vti epithimatibus ⁊ emplis: ⁊ egritudo ē fortis tēꝑal
calida ſiue fria: oꝫ vt caput radat. Illud ei ē magis
iuuatiuū ad hoc vt medicine vtus in ipō penetret.
Et ex eis q̄ ad hoc iuuāt ē coronatio ſyncipitis: aut
cū maſſa: aut cuꝫ lana vt res ſubtiles q̄ ſi ipꝫ effū-
dūt retineāt a curſu: ⁊ cerebꝝ eaꝝ ꝯpleat exuccatōꝫ
⁊ earum virtutem non expoliet aer velociter. Fi-
lagor⁹ dixit qꝫ phlōmia vene frontis: ⁊ ventoſas ap
ponere capiti: ⁊ in inferioribus extremitatibus: ⁊
poſitio earum in aqua calida ⁊ deambulatio pua
⁊ dimiſſio ciborum inflatiuorū ⁊ vaporoſoꝝ tarde
digōnis iuuāt valde ei q vuult vt ei⁹ ſoda recedat ⁊
nō reuertat ad eū. Ego āt dico qꝫ q̄ndoqꝫ effūdi
mus aquā calidā ſup extremitates paciēs ſodā ⁊ aſſi
duam⁹ illud ⁊ ſētit qꝫ ſoda ex capite ad ei⁹ extrema
deſcēdit cū qua deſcēſione reſoluit. Et ſcias qō cibi
acetoſi nō ꝯueniūt patiētib⁹ ſodā niſi ſoda q̄ ē ppl
cōitatē ſtōi q: cibus ille eſt de genere coꝝ que prepa
rāt os ſtōi ⁊ ꝯfortāt ipm ⁊ phibēt effuſionē mãeꝝ
ad ipm. Qū aūt ſode tēporali aſſociat ex leſione
accūs ipediēs declīat i tuo regie ad illud qm fortaſ
ſe erit illud accidēs cā augmēti i ipō cui illud acci-
dēs accit ſic vigilie qū accidūt de⁹ pp ſodā: deide ſi
unt fortes ſūt ex cāis augmētandi ſodā. Oꝫ ergo vt
ipm embroces cū aliquibus q̄ ſūt ſic oleū de cucur-
bita ⁊ oleū de ſalicib⁹ ⁊ oleū nenufarinū ⁊ ſicut lac
odorificatū cum cāfora ⁊ reliqs. Et q̄ndoqꝫ eſt tibi
neceſſariū vt parūper ſtupefacias: ⁊ dormire faci-
as. In oi āt ſoda cui aſſociat rheumatiſmus nō

declies ad īfrigidādū caꝑ ⁊ hūectādū cū oleis ⁊ silibus. Sꝫ fuge ad cōstādū ⁊ stringendū extrēitates ⁊ fricandū eas ⁊ ponendū i aq̄ calida. Qū aūt vis sup caput ponere aliquid cui⁹ virtus penetret ad interiora capitis nō ē tibi necessariū nisi anteri⁹ cerebꝝ sicut sciuisti: ⁊ vbi ē ↄmissura coronalis ⁊ apud synci pit: apud vtrasq̄ꝫ eni ↄfidis de penetratiōe ei⁹ qd̄ penetrat. In posteriore v̄o cerebro qm̄ os qd̄ ipm̄ ↄtinet ē duri⁹ illo nō penetrat illud qd̄ ad cerebꝝ penetrare ē necesse. ꝙ si i hoc elaboraꝛ nō ꝓueniet ide iuuamētū qd̄ addat sup illud quo iuuamētū fit. sis aūt ↄtēt⁹ ꝑte anteriore ⁊ tōsione syncipitis. Et qū hoc ē qm̄ si medicia fuerit isfrians affert a ꝑncipio neruoꝝ ⁊ origini nuche nocumētū quo nō idigem⁹. Soda āt ꝑcussiua apāib⁹ calis associaꝛ ⁊ fūs ⁊ ē q̄si sic pulsās. ꝙ si cā ē cal'a admistra i frigidātia i qb⁹ ē lenitas. Et vic ēt vētosis nocre ⁊ appositiōe sanguissugarū sup vtrūq̄ꝫ tp̄s. ⁊ ligatiōe extremitatū. Si aūt fria ē declina ad illud ꝙ carnuat ⁊ ꝑmisce cū eo ēt in quo sit vis ↄfortādi ⁊ frigus aliqd̄ sic si misceaꝛ cuꝫ oleo ros. ruta aut mēta. Qū ergo h⁹ i soda adeo fit fortis vt i pueris adhoc deuēiat ꝙ ipoꝝ ↄmissuras disrūpat laudāꝛ i curis ipoꝝ vene ↄtrite vehemēter ⁊ ↄmixte cū oleo ros. ⁊ aceto linite: postq̄ꝫ administratur capitis ablutio cū aq̄ ⁊ sale. Qū aūt vteris caputpurgijs resolutiuis ↄfortatiuis ꝗdati vtaris eis ſm ꝙ dictū ē i canone. Et tibi qdē ↄuenit ne declies ad narcotica q̄ꝫtū potes. Uerūtamen nos ipoꝝ mōs dicemus in ca. sedātiū soda cū stupefactione.

Et scias ꝙ vomitus non est de curis sode cū stupefactiōe. Sed vehementer noceres patienti eā nisi sit causa stōi: ⁊ communitate ipsius qm̄ vomitu iuuatur. Et soda quidem q̄ fit in posteriore capite si nō fuerit febris cura ē eāo cū decoctionibus p̄rius ſm quantitatem virtutis deinde ꝑhlomia. Qui aūt inuenit sodā in capite suo ꝑmutari quā frig⁹ sedat forsitā ꝑhlomie ⁊ ventose sūt ei necessarie vt doloris assiduatio in capite superfluitates euenire non faciat.

De cura sode cal'e absq̄ꝫ materia: aut adustione solis ⁊ reliquis ex materia calida: aut sanguinea. Capitulo. xi.

Intētio in curatione h⁹ i sode ē in fr̄atio Et in ea quidem q̄ est incipiens nihil magis iuuatiuum ē q̄ꝫ oleo ros. purum infr̄atū sup caput effusuꝫ. Et melius hoc est vt syncipat circūdeꝛ pariete p̄dicto ⁊ neq̄ꝫ oportet sicut sciuisti vt i posteriore capite fatigeris. Qd̄ si ōleū ros. solū non confert ↄmisceanꝛ ei exp̄ssiones herbaꝝ ⁊ spērū plātaꝝ fr̄aꝝ Et q̄ꝫdoq̄ꝫ forsitā nil magl' iuuat ipaꝫ q̄ꝫ facere egro caputpurgium cuꝫ lacte aut oleo ros. aut violatio infr̄atis sup niuē ⁊ ↄueniēs ē vt oleo ros. cuꝫ aceto misceaꝛ: acetū ei iuuat ad penetrandū ſꝫ ↄditiones p̄dcās i canone. Et q̄ꝫdoq̄ꝫ iuuat potatio aceti cū multa aq̄ mixti vehemēter. Eius āt q̄ fit adustiōe solis q̄ ē ↄ hac sūma curatio ē hec ēt addita cautela in ↄmēsuratione aeris: ⁊ infr̄atione ipius ⁊ reditiōe ad loca fr̄ia ⁊ administratione ēplo⁹ꝝ ⁊ ēbrocarū ⁊ vnctionū ex oleis q̄ oia sūt fr̄a ⁊ nā ⁊ infr̄ata niue ⁊ siliū attractionū ꝑ nares ⁊ ēbrocaꝝ ⁊ odoramētoꝝ ⁊ iā sciuisti illud. Et tibi quidē necessariū ē vt i hoc ⁊ i alijs aliēnes totū qd̄ mouet impetuose ex vocibus ⁊ multitudine cogitationis: ⁊ coitus ⁊ famis.

Ex illa qdē q̄ ē ex adustiōe solis qū in sui principio consideraꝛ facile mutaꝛ. Qū aūt negligitur ⁊ tardaꝛ nō est longum quin ei⁹ cura excusetur: aut difficilis fiat: aut aduēiat ei supfluitas ꝑpetatl'. Et mltotiēs qdē accīt ex sole soda nō ex h̄ qd̄ calefacit tm̄: ſꝫ ex h̄ qd̄ eleuat vapores ⁊ mouet hūores getos. Cū h⁹ i itaq̄ꝫ nō ē excusatio ab eūonib⁹ ſm modos p̄dictos Et q̄ꝫdoq̄ꝫ ēt in ea i q̄ vapores nō eleuāꝛ nꝫ hūores mouēꝛ ē necessitas eūonis ⁊ illud qdē qū sētiꝛ repletio ⁊ timeꝛ in ipsa māei attractio ad locū dolorosuꝫ ſm qd̄ sciuisti ex ꝑncipijs. Illic. n. si obliuio adsit eūonis hūoris dominātis nō erit securitas qn ipedimētū sit agilitas. Qū āt caput vehemēt iflāmaꝛ i spēb⁹ sode cal'e ⁊ calefit valde ⁊ trāsgrediꝛ īminuꝫ sumāꝛ sauic ordei ⁊ psiliū ⁊ misceāꝛ cū aq̄ v̄ge pastoris ⁊ isr̄ēꝛ ⁊ fiat ex eis capiti emplm̄. In ea v̄o q̄ fcā ē a mā cal'a sāguinea oꝫ vt icipiaꝛ a ꝑhlotomia vēaꝝ aseid. ꝙ si ei illa q̄ vis nō seq̄ꝛ ⁊ remāet mod⁹ e⁹ cū dispōne sua ⁊ vene exuberāt vl'r ⁊ vides i capite ⁊ i facie ⁊ ocul' repletiōeꝫ māifestā oꝫ vt ꝑhlomētur vene: q̄ꝝ minutiōe cerebꝝ eūeꝛ: sic ꝑhlomia venaꝝ q̄ sūt i nare cuiusq̄ꝫ lateris. Et minutio vene q̄ sit i frōte. ipa nāq̄ꝫ ē vēa: c⁹ ꝑhlomia plimū egritudies capitis extirpat. Et oꝫ qdē vt i hoc doloris ꝑs attēdaꝛ. Nā si fuerit lateris posterioris vena q̄ ē lateris āterioris minueꝛ. Et si fuerit lateris āterioris vēa q̄ i ꝑte ei⁹ opponiꝛ minueꝛ. Qū āt i ꝑte opposita desunt vene vētosas loco ꝑhlomie pone. Et Artesagar⁹ iā dixit ꝙ si illud nō sufficit oꝫ vt vētose sup alcheel ponāꝛ: ⁊ sāguis mlt⁹ inde extrahaꝛ ⁊ loc⁹ vētosaꝝ saletrito asꝑgaꝛ: ⁊ loco lana suppōaꝛ ifusa in oleo ⁊ imane supponaꝛ ei medicamē vlneratiꝫ. Et illud qd̄ nō ē i hoc codē imo i oib⁹ spēb⁹ sode ꝑal' ex mā fraudulēta q̄litercūq̄ꝫ sit mā. Et q̄ꝫdoq̄ꝫ ēt cōfert plimū i hac spē sode ⁊ q̄ h̄ mō currūt ꝑhlomia saphene ⁊ crurū vētosatio. Et hoc qdē ē ipoꝝ regimē ex ꝑte phlebotomie. Qūq̄ꝫ illic aliqd māei cholerice sētiꝛ ⁊ nō ē malū ipaꝫ eūare cū eo ꝙ nām leniat: lubrice mām cū eo qd̄ i. c. soda cholerice dicem⁹. Et oꝫ vt lenificatio nāe vl'r ꝑseueret sic cū iure alnesegueiati ⁊ de ꝑruis ⁊ iure de lētib⁹ ⁊ almelea. s. almes absq̄ꝫ corꝑe ipoꝝ: ⁊ vt eger nutriaꝛ cibis i fr̄atiuis gnātiuis sāguis fr̄i trahētis ad siccitatē ⁊ grossitiē aliquātulū: declinēt ad stipticitatē sic q̄ sꝫ cum sumac ⁊ ꝗnatis ⁊ lētib⁹ cū aceto ⁊ cicere fracto nisi timeaꝛ siccitas nāe. Et tu qd̄ ad curandas capitis egritudies lenificatione mltū nāe idiges sicī hac dispōne. Supest ergo tibi vt hec stiptica tēpes cū māna ⁊ siracost ⁊ oib⁹ q̄ resoluūt cū lēitate. Et oꝫ vt cibi isti sint bōi chimi. Et tu minora ↄ q̄ꝫtitate coꝝ ⁊ nō fiat ex ipis repletio. Et qū ad mistras embrocas ⁊ vnctiōes administra ex eis eas i qb⁹ fit isfr̄atio ⁊ i quibus nō sit hūectatio fortis: ſꝫ sit i eis repcussio aliq̄

stipticitas aliqua sicut ē aqua ꝯnatoꝝ ⁊ exp̄ssiones sie stiptice fructuū ⁊ folioꝝ ⁊ radicū ⁊ mucilago psi lij cū aceto ⁊ aqua virge pastoris. Cura āt facte ex mā cholica ē hec: Nā si cū ea vides aliquātulū motū sāguis cura ē vt sāguis parūp euacueꝶ: ⁊ si non icipiaꝶ ab euacuatiōe sicē cū myrabolāis si nō fuerit febris: ⁊ si nō cū lubricitātibus ⁊ cū eis i quib⁹ nō fit exp̄ssio ⁊ aspitas fortis: sicē cū sciracost ⁊ sir. de fructibus ⁊ aq̄s lupuli. Et q̄ñdoq; ēt euacuaꝶ cū fumoterre ⁊ clisterib⁹ lenib⁹. Et si māe cho o ice fuerint grosse ⁊ fuerit ibibite i tunicis stōi: ita vt nō vōitu expellātur nec lubrice fiāt solutiuis lubricatis nc̄ariū erit euāre cū hierapic. cū scamonea ſm descriptiones dictas aut augmētare eā ⁊ afferre eā sup lubricātia: aut euāre ⁊ afferre eā cū decoctione myrobal. ſʒ q̄ videb i ātidotario. deiō pmuta ꝯplōnē cū eo i quo sit i frātō ⁊ hūectatio corpis qdē cū cib ⁊ sirupis vl' potibus ⁊ capitis qd̄ i ipso solū eā fuerit cū curis p̄dictis in canone ⁊ cū oi quo malitia ꝯplōnis cale ⁊ sicce curaꝶ: ⁊ ſm cās cōes calō ⁊ cōes sicco. Et ex epithiatibus qd̄ ꝯferētib⁹ soda sūt troc. de croco: ⁊ vigilijs ēt ꝯferūt. Quoꝝ descriptio icipit: ℞. croci aure. vij. myrrhe aure. ij. expressionis acreste calcadis gūmi oiuʒ triū aure. i. ⁊ mediū. alumis iameni aure. viij. colcotar aure. v. medicine iste bene pulverizate cuʒ vīo pōtico tēpereꝶ ⁊ ex eis troc. iformeꝶ. Qūq; necessariū fuerit vn⁹ coꝝ soluaꝶ i aceto mixto cū aq̄ roſ. ⁊ liniaꝶ sup vtrūq; tp̄s. Et sodā qd̄ calāʒ i febrib⁹ multiplicat vsus epithimatū vapores exire nō pmittētiū ⁊ sanat eā attractio aceti ⁊ aqua roſ. per nares

De cura sode frigide absq; mā aut cū mā phlegmatica aut melācholica. Caplm. xij.

Confert illi vaporatio cū eo qd̄ calefacit actu ex pānis calefactis ⁊ ex milijs calefactis ⁊ sale calefcō. ⁊ miliū qd̄ ē sbtili⁹ ⁊ magis eq̄le: q̄uʒ v̄o oēs eos iuuat ⁊ ꝓpe q ex eis sūt ꝯgelati qū coꝝ corpa sūt mūda ⁊ nō sētiꝶ i aliquo coꝝ mot⁹ hūoꝝ si ipoꝝ capita i sole denudeꝶ positoꝝ i oriēte e⁹ vsʒ quo saneꝶ ⁊ coꝝ soda resoluaꝶ. ⁊ ꝯgelato qd̄ nc̄riū ē vt ei⁹ cib⁹ minoreꝶ: ⁊ ipsi⁹ nā soluatur: ⁊ si nō cū alio saltē cū clisteri: ⁊ sepeꝶ int ip̄ʒ ⁊ inꝶ mot⁹ corporeos ⁊ aniales ⁊ cogitabiles ⁊ ꝓhibeaꝶ pot⁹ fris ⁊ interdicaꝶ ei exire extra pp̄ frigus. Et oēs qd̄ q habēt sodā ex frigoꝛ p⁹ purgationē si ea idigēt iuuāt vnctiones ⁊ caputpurgia ⁊ suctiones narib⁹ ⁊ odoramēta ⁊ ēbroce ⁊ ēpl'a calefaciētia rememorata. Et ex illis qd̄ q̄ eos iuuāt ē bibere vinū odoriferū sbtile forte cū senib⁹. s. cū eis q̄ sūt vt semē apij ⁊ semē feniculi ⁊ se. bautie ⁊ anisū ⁊ cyminū ⁊ daucū ⁊ petroselinū ⁊ q̄ talr currūt. nā hec nos securos faciūt hūores i stō ꝯp̄hēdi ad feruorē faciēdū paratos. Et qū ifirm⁹ febrē nō hʒ ⁊ timeꝶ vt fortis fiat. Et iuuāt eos ēplm ō synapi: ⁊ oīa ēpl'a rubificātia ⁊ ꝓpe q̄ñdo i eis recipiūꝶ synapis ⁊ gūmi rute silvestris ⁊ epithia fcm ex cinere ⁊ aceto iā exptū ē. Et silr vene cū oleo amigdalio amaro inuncte ⁊ totū illō fit p⁹ abrasiōeʒ ⁊ comestio alleoꝝ ēt ē ex eis q̄ ꝯferūt sode fre. Curatio autem sode fre cū mā phl'atica ē vt euacueꝶ corp⁹ si hūori eo fuerit cōicās: deide admistreꝶ cibi minoratio ⁊ ei⁹ subtiliatio ⁊ admistreꝶ scia q̄ nō faciūt sodā ⁊ administreꝶ subtiliatiua vel maturatiua ⁊ euacuatiua determiata icipiendo a minimo; deide fiāt cure alie narrate i canōe: ⁊ admistreꝶ ēt q̄ coꝝ dolores sedēt ⁊ omnia qb⁹ necessariū ē vti i cura fre ⁊ hūide. Et administreꝶ tyriace ꝯfecte i septiana sel. In cura autem sode fre cum mā mlica oʒ i ea ēt fieri ſʒ q̄ dc̄ʒ ē i canone de phl'omia si necessaria ē ppea q̄ sāguis ē vicēs ⁊ corrupt⁹. Et euacuantia ſʒ suos gd⁹ p⁹ digesti ua ꝯtinua deide pmuta ꝯplōnē vijs p̄dictis: ⁊ administra qd̄ generet sāguinē subtilē laudabilē hūidū temnuē Et ſmo' qdē iā ꝯplet⁹ ē i ipo. Ex eis āt q̄ ipsi multū ꝯferūt sūt ḡna gariofiloꝝ. Et nos rememoremur ēt h̄ qd̄ dixit Archigenes i. c. phlebotomie alchecli ⁊ nos iā attulim⁹ illud.

De modis epithiatū ꝯferētiuʒ sode fre. Ca. xiij.

Incipiaꝶ a rasiōe capitis p⁹: deinde sumāꝶ aure. euforbij ⁊ aure. baurac ⁊ aure. de se. armel. ⁊ duo aure. silu'is rute ⁊ duo aure. synapis ⁊ terāꝶ ⁊ tēpeꝶ cū aq̄ amaraci ⁊ liniaꝶ cap ex eis. Et ex bōis epithiatib⁹ ē hoc ℞. pipis aure. i. fecis olei de croco aure. ⁊ dimiā. euforbij recētis aure i. stercoris columbini aure. ij. coniungantur omnia post contritionem cum aceto forti: deinde liniatur ex eo locus rubificandus. Et iteꝝ epithia ex euforbio ⁊ sale ⁊ baurac. Et etiam euforbio ⁊ aloe ⁊ myrrha ⁊ gūmi arabico ⁊ castoreo ⁊ croco ⁊ aniso ⁊ sarcocolla ⁊ costo ⁊ ture ⁊ fiat ex eis epithia cū aqua rute. Ex epithiatib⁹ bonis omni egritudini nuche ⁊ emigrance frigide est vt liniaꝶ locus cum lapide egyptiaco quoniā est vehemētis iuuamenti. Et ēt pipis al. croci āboꝝ. ʒ. ij. euforbij. ʒ. i. stercoris colūbini silvestris pōd⁹. ʒ. s. misceaꝶ cū aceto ⁊ liniaꝶ ide frigidos. Et iteꝝ aloes myrrha euforbiū castoreū epithimū costus piretrū piper liniantur cum vīo antiquo. Et etiā medicamē aliud sterc⁹ colūbaꝝ ⁊ ē valde forte. Et iteꝝ pipis ꝯmixtiōis croci. s. troc. ō croco p̄dcī amboꝝ aure. ij. euforbij aure. s. stercoris colūbaꝝ aure. i. ⁊. s. ꝓpeꝶ cū aceto ſʒ q̄ñtitatē necessitatis. Et iste qd̄ medicie q̄ñdoq; admistrāꝶ ꝯq̄ssate cū sābaco ⁊ ꝯmixtiōe lactis: aut albedie oui q̄ñdoq; pure ⁊ gradus illoꝝ sūt diversi.

De modis caputpurgioꝝ iuuātū sode fre. C. xiiij.

Ex eis ē caputpurgiū ō nigella p̄dc̄ʒ i singularib⁹. Et ex eis ē qd̄ fit ex mumia cū castoreo ⁊ muscho. Et existimauerūt qdā q̄ qū fit caputpurgiū ex septē folijs origāi ⁊. vij. ḡnis synapis tritis cū oleo viol. ē iuuās. Ex eis v̄o q̄ sūt experta ē vt ex muscho ⁊ sigia ⁊ ābra ꝯmixtis q̄ñtitas lētis vni⁹ sumaꝶ exide caputpurgiū fiat i oi hora. Et ex eis quibus ad illud fit caputpurgiū ⁊ calefaciunt ⁊ euacuant est oleum de pulpa coloquintide: aut oleū in quo soluta ē exp̄ssio cucumeris asinini. Et ex eis qd̄ q̄ quedam existiant est vehementis iuuaminis ad illud ē vt sumatur expressio folioꝝ enule expressorum sine aqua ⁊ fiat caputpurgium cum eo distilādo i die tres guttas i nare qum ē ieiunus

deide pꝰ horã ꝯñter adhibeaẜ oleũ viol. ⁊ sorbeatis
medíã mẜ e vnctuositatis . Et ex eis qð q̃ cõueñũt
huic mõ ẽ vt sũaẜ fell' tauri citrini põdꝰ.ʒ.iij. ⁊ mũie
põdꝰ.ʒ.ij. muschi.ʒ.i. ⁊ cãfore medietatẽ.ʒ. ⁊ fiat ca
putpurgiũ cũ eo. Et iteꝝ sumãẜ gũmi rute agrest'
auṙ.i. radicis lilij mell' collat'ana aure.i.⁊.ß. ꝯiũgãẜ
oĩa cũ expressione cicle ⁊ distilẽẜ i nares. Et ẽt ca-
putpurgiũ iuuãs bucho2mariez sicci aure.iij. b au-
rac sumac ãboꝝ aure.iiij. terãẜ bene ⁊ in nares cũ cã
na isfluẽẜ ⁊ eger caput suũ eleuet ⁊ fortiẽ naribꝰ attra
hat. Et iteꝝ nigelle aure.iiij. expssionis cucumeris
asinini aure.ij. salis ãmoniaci aure.ij. misceãẜ cum
oleo de alcãna ⁊ oleo cucũeris asinini ⁊ linjaẜ ex eis
locꝰ intus i naribꝰ ⁊ eger naribꝰ fortiẜ suggẽdo an
helitũ trahat. Qñq3 pꝰ horã ex capite res multa
descẽderit tũc laueẜ caput cũ aq̃ cal'a. De mõis
oleoꝝ qbꝰ iungiẜ cap̃ eiꝰ q patiẜ sodã frigidã. C.xv.

Onfeṙt ei oĩa olea cal'a i qbꝰ cocta sũt ea q̃ sũt
c sic anetũ ⁊ calamẽtũ ⁊ amaracũ ⁊ sceha ⁊ sisi
bet ⁊ ruta ⁊ folia laurei ⁊ ea q iã diximꝰ i cão
ne. Dispõ v̓o olei balsami ẽ quã iã sciuisti illic ⁊ h̓
ẽt ꝯueniẽs ẽ caputpurgijs ⁊ distillationibꝰ in aure.

Insufflatio ꝯferẽs illi q h3 sodã tp̃alẽ. ℞. expssio
ne cucũeris asinini. buc bo2marien nitrum teranẜ
⁊ i nares inflãtur . Aut nigella ⁊ expssio cucũeris
asinini. Aut nigella ⁊ paꝝ gũmi rute agrestis.

De cura sode sicce sine materia. Ca.xvi.

Ni sicca qð q̃ fit cũ mã cholica aut sãguie ser
i mo iam, p̃terijt ⁊ neq3 restat fmo nisi i soda
sicca sine mã. Principiũ ergo cure eiꝰ ẽ re
gere egꝝ cũ cibis hũectatiuis bõi chimi ⁊ p̈pe mlẗi
nutrimẽti sic vitellus oui ⁊ sic ius galloꝝ vel pulloꝝ
pinguiũ ⁊ cubugi ⁊ tabeiz ⁊ sorbitiões pigues cuz
oleis hũidis deide decline̓ apte calĩ ⁊ fri ad illð qð
ẽ ꝯuenientius. Ex eis qð q ꝯferũt ẽ admĩstratio
caputpurgioꝝ hũidoꝝ cũ oleis laudatis sic oleum
amigdalinũ amaꝝ ⁊ oleũ de cucurbita ⁊ reliq̃. Qð
si aliqd ex hoc necessariũ ẽ ad ꝯplonẽ eq̃ndã cũ in-
frãtione ⁊ calefactiõe misceat cuz eo aliqd ex olleis
eq̃nãs ipm. Et fortasse siccitas facit euenire i sbaz
cerebri diminutionũ manifestã ⁊ pparabit ipm do
lorib' opõtebit ergo illic vt admĩstrẽẜ caputpurgia
ex medullis i potu datis q̃ st extracte ex cruribꝰ oui
um ⁊ vituloꝝ ⁊ piguedibꝰ gallinaꝝ ⁊ thaeim ⁊ cata
rã ⁊ ex stercore vaccaꝝ ⁊ capraꝝ. Et ex eis q̃ eos iu
uant ẽ capiti apponere ẽplm̃ ex pheludẽ subtili fcõ
ex sil'a tritici ⁊ sil'a ordei fz necessitatẽ ⁊ zuccaro albo
⁊ oleo amigdalino aut de cucurbita aut effusio sub
tilis ex eo sup synciput. Et q̃ñdoq3 fit margo, cũ co-
ronatione ex massa pp id qð effũdiẜ sup caput.

De cura sode ab apostemate. Ca.xvij.

Uiusq3 autẽ speciez sode facte ab apatibus
c curã in capitulo singulari dicemus.

De cura sode oppilatiõis Ca.xviij.

Ura sode oppilationis ẽ cũ maturatione per
c ea q̃ scis: deinde eũone postea cũ vsu asahara
ret deinde cũ resolutione p ẽbrocas ⁊ ẽpl'a ⁊
odorameta ⁊ gargarismata. postea cuz maturatio
ne deinde fiat administratio: deinde resolutio do-
nec remoueaẜ: ⁊ iã sciẜ q̃litas illiꝰ in loco suo. Qð
si in capite ẽ ꝯplo cal'a: aut pp oppilationẽ grossam
curatio tibi fit difficilis: o3 vt admĩstres, aptionẽ fa
ciẽtia deide qũ excitaẜ soda aut nocumẽtum capitis
ppea q curatio fit cũ cal'o succurre illi cũ ifrigantibꝰ
cũ qbꝰ ẽ mollificatio i qbꝰ nõ ẽ stipticitas: pꝰ ea cũ
quiescit reitera ⁊ nõ cesses faciẽdo dõec oppilatio apꝛi
atur. Et hoc totũ iã diximꝰ.

De cura sode ⁊ venis ⁊ vaporibꝰ detẽtis i capi
te p causam extrinsecã. Ca.xix.

Ue aũt facta ẽ a vẽtis grossis medicãda ẽ cuz
q hieris p̃mũ deide cũ alienatione totiꝰ qð va
porat ⁊ iflat sicut nux ⁊ dactili ⁊ synapis siue
fit calin siue frĩ ⁊ admĩstrẽẜ ẽbroce ⁊ ẽpl'a p̃dcã ⁊
odoramẽta ⁊ caputpurgia narrata i canone: ⁊ odo
ret castoreũ ⁊ muschũ p̈pe. Et si cũ ẽ ieiunꝰ igredia
tur balneũ ꝯfert i hꝰ i cap. Qð si ipoꝝ p̃ncipiũ a
stõ fuit in ipoꝝ cura admĩstrẽẜ euãntia p̃dicta. Et p
prie ea quoꝝ descriptiones recipiũt oleũ de keruia ⁊
eiꝰ loco recepiũt oleũ antiqũ ⁊ vtãẜ dyacimio ⁊ que
taliter currũt de qbꝰ remẽorabimur i cura egritudi
nũ stõi ⁊ ꝯfert caput pꝰ curã eiꝰ cũ oleo myrtio ⁊ lau
danino ⁊ oleo de lilio ⁊ expssione cupressi ⁊ alchet
heb ⁊ cipi: ⁊ i quo ẽ calefactio ⁊ stipticitas ⁊ adhi
beaẜ ẽt scarificatio i extrẽitatibꝰ vt trahaẜ ad ꝯtrium
eiꝰ. Nõtiũ v̓o eã q̃ fit a vaporibꝰ si fuit eiꝰ gñatio
i ipo capite ⁊ eger nõ inuenerit i stõ suo iflationẽ ⁊ ru
gitũ neq3 i h̓ augmẽtaẜ ⁊ minuiẜ pp repletõez ⁊ euo-
nez ⁊ pp cibos vaporosos ⁊ pauci vaporis: cura est
ẽbroce carminãtes note ⁊ ꝯfortatio capitis cũ ẽplis
resolutiuis ⁊ i qbꝰ sit stipticitas p̃ua ⁊ odoramenta
subtiliatiua ⁊ i eis ẽ sufficiẽtia. Si ãt fuerit i stõ tũc
ex eis q̃ ibi ꝯferũt ẽ illud qð stõm ꝯfortat sic mastix
geleniabi. deinde dyaceminũ ⁊ q̃ sũt illis silia. Qñ-
q3 cibꝰ recipit i stõ ⁊ icipit vaporare ⁊ faciat sodã re
cipiaẜ pꝰ ipm musilago psilij. ⁊ coriandrũ siccũ cuz
zuccaro. ⁊ si timeẜ frigꝰ stõi ex mucilagine psilij ad
mĩstreẜ mucilago scis lini cũ coriãdro sicco ⁊ ꝯforta
caput cuz eo qð scis postq3 ipam curaueris ⁊ seda
ueris cũ eo qð o3 vt ipa sedeẜ ex ẽbrocis ⁊ odoramẽ
tis narratis. ⁊ p̈pe cũ amaraco ⁊ fortasse eni ipm so
lũ erit cã liberationis itegre ⁊ vtere attractõe ad ꝯtrari
um. Qñ ergo sẽseris q i mã vaporosa sit calitas
supfluitas p id qð inuenit de signis calitatis alienab
subtiliãtia mlte calefactionis vehemẽter sicut euforbiũ ⁊ reliq̃ imo icipies p̃rio attrahere ad ꝯtrariũ ⁊ pur
gare cũ gargarismis ⁊ admĩstrab ẽbrocas tẽpatas i
balneo. De cura sode veniẽtis ex vẽto qui pe
netrauit ad interiora capitis. Ca.xx.

Uz ãt soda capitis fit ex vẽtositate itrãte extri
q secꝰ ꝯsidereẜ h̓ an sit vẽtꝰ calidus estiualis aut
frigus hyemale. deinde ꝯsidereẜ locꝰ itroitꝰ
ipiꝰ. Nã si ẽ calidus ⁊ eiꝰ itroitꝰ ẽ auris distilleẜ i ea
oleũ cãemullinũ tepidũ: aut oleũ alkeirinũ: aut ol3
anectinũ ꝯquassatũ cũ pauco oleo rof. Et silr si fue
rit eiꝰ itroitꝰ nasus distilleẜ illð i nares. Et admĩstra
ẽbrocas cũ eis q̃ facile resoluũt ex eis q̃ diximus.

Qd̄ si malitia ɔplonis ei succedit calide cū eo qd̄ sa eile ē mediceṫ ⁊ icipiaṫ ab eo qd̄ ē paꝝ fz. Si āt nō iuuat augmenteṫ: ꝙ si frigida fuerit pōes oleū ad q̄ntitatē cuiꝗ̄ haꝝ duaꝝ extremitatū necc̄riū fuerit ipz ad mistrare calidū: ⁊ i ipso sit castoreū ⁊ muschus. Et vniora ⁊ multiplica fz q̄ntitatē necessitatis: ⁊ admi/stra ēbrocas ⁊ ēplastra p̄dc̄a fz illō resolutiua cali/da: ⁊ aliena totū qd̄ iflat ⁊ strigit nām.

De cura sode cōtigētis ex vaporib⁹ malis adue/nientib⁹ capiti exterius. C.xxi.

Tsilr̄ st cure vaporꝝ maloꝝ extrīsecus adue nictū: ⁊ q̄ndoꝗ̄ st frigidi raro tamē sicut vapores locoꝝ almutakaregi limosoꝝ: fz plurimū v̇o st calidi: quos qd̄ resolue cū ēbrocis tē pati si ex eis plimū retineaṫ ⁊ imagineṫ scotomiam ⁊ v̇tiginē: ⁊ narib⁹ attrahāṫ odores tēpati bōi sicut rose ⁊ olei e⁹ ⁊ nenufaris ⁊ viol'. ꝙ si vehemēs sētiṫ calidas cāfore ⁊ sādali ⁊ admistreṫ ablutio capitis i balneo cū aq̄ calida ⁊ malua. Fūs v̇o ɔferūt odo res muschi ⁊ castorei ⁊ illō sufficit. Si āt vapores sint fumo i nec̄aria ē hūectatio fortis cū oleis p̄dic tis cū ifr̄antib⁹ ɔ cīminatis: ⁊ igenieṫ vt nares ablu/āṫ cū h⁹ i oleis ⁊ narib⁹ ex eis forit sugaṫ trahēdo ad sriora: ⁊ Fuādo illō i ipsis dein effluē dimittatur postea renoueṫ op⁹ illud assidue. Et silr̄ cū aq̄ ro. ⁊ aq̄ de salicib⁹ ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ si vapores haꝝ aq̄rū plima fiat iclinatō. ꝙ si ex eis ipedimētū malicie cō plonis genereṫ: sic fit ex fumo sulfuris ⁊ fumo arse nici ⁊ similiū admistreṫ cāfora i oleo cucurbite: vt hūectet vnū ipoꝝ ⁊ ifrigidet alteꝝ. Et silr̄ admistreṫ cāfora i olō lactuce ⁊ olō viol'. Et sterne locū totuz ex folijs salicis ⁊ odoriferis humectātib⁹.

De cura sode ɔtigētis ex odorib⁹ bōis. Ca.xxij.

Aqd̄ q̄ fit ab odorib⁹ bōis sic̄ calidi ⁊ no cēt calitate sua.ñ siccitate tm̄: cureṫ odorib⁹ bōis frīs: sic̄ si nocumētū ɔñs sit ex odore muschi ⁊ croci cureṫ cū cāfora ⁊ sandalo. Et ɔñs ex cāfora cureṫ cū muscho ⁊ croco: ⁊ si fuerit ēt nocen tes cū h cū desiccatōe ⁊ siccitate tūc cura erit vt nō sis ɔtēt⁹ i cura nocumēti muschi v̇bigratia: sz si est posē succurre cū caputpurgio ex oleis hūectātibus ifrigidatis qm̄ iā sufficiet ⁊ si nō saltē cū cāfora i eis dissoluta ⁊ silr̄ ecōuerso.

De cura sode ɔtigētis ex odorib⁹ fetidis. C.xxiij

Acte v̇o ex odorib⁹ fetidis cura ē cū bōis oppositis e⁹ i ɔplone: ⁊ si i illis odoribus fuerit ɔsiccatio igēieṫ vt sit odores illis op positi humectātes sic̄ odores nenufaris ⁊ violis. ⁊ salicis ⁊ ad h ē oleū. s. oleū salicū bonū habēs ꝓꝑe tatē ꝯ oēs odores oppositos odorib⁹ bōis ⁊ feti/dis caliditate nocētib⁹ tēperādi ⁊ humectādi.

De cura sode ex ebrietate. Ca.xxiiij.

Ml soda autē ɔtigēte ex ebrietate i p̄mis oz vt admistreṫ stōi purgatō: aut vōitu scō cū oxymelle ⁊ se. raphani: aut oxymelle cum aq̄ tepida: aut cū vōitibus leuibus ⁊ medijs ɔ illis quos i ātidotario faciem⁹. ꝙ si vōit⁹ nō fuerit obe diēs ⁊ timeṫ e⁹ administratio solues cū hiera ɔforta ta cū scamōea ne e⁹ mora ꝓlōgeṫ. ꝙ si tibi fuerit ali qd ꝓhibēs ab administratione e⁹ qd̄ ē calz ꝑꝑ egri tudinē calam: solues cū decoctiōe myrobalanorū aut sirupo ɔ fructib⁹ solutiuo. Et si oia abhorruerit h⁹ i solutiua solues cū aq̄ vtrorūꝗ̄ gnatoꝝ cū pul pa fz ꝙ dicem⁹ i ātidotario vigorata cū scamonea parūp: ⁊ nō timeas ꝓpṫ ipsi⁹ calitatē. Et si ē aliquid qd̄ supet ab cūantib⁹ cuiusꝗ̄ mōi fuerit fac eos dor mire quousꝗ̄ digeraṫ qd̄ i eoꝝ stōis ɔtineṫ ɔ vino. Et istō qd̄ appet ex colore vrie ⁊ e⁹ tictura. Et fri ca pedes eoꝝ cū sale ⁊ oleo viol'. ⁊ si ipoꝝ extrēita/tes effundaṫ oleū camemillinū. Deide fac eos igre di balneū: ⁊ vt capita ipsoꝝ inūgāṫ oleo ros. ifr̄ato nō tamē vehemēṫ. Et cibēṫ lētib⁹ ⁊ acresta ⁊ silib⁹ Et i caulib⁹ qd̄ ē ꝓꝑetas qua vapores a capite ꝓhi bēṫ. S. igr̄ si cibas illos pull' colūbaꝝ nō erras. Et vṙ ꝙ cā sit subtilitas sāguis ex eis gnāti ⁊ fortitudo e⁹ ad resoluēdū vapores. Et oz vt eis tribuas fruct⁹ stipticos: ⁊ vt sit pot⁹ aq̄ ⁊ nō aliō nisi stōus fuerit debilis ⁊ timeṫ ipsi⁹ laxitas: tūc ei ꝓhibe eos a multi tudine pot⁹ aque frigide: ⁊ pota eos aq̄ gnati acceto si ⁊ ribes ꝓꝑe: ⁊ rob e⁹ ⁊ acetositate citri ꝓꝑe ⁊ rob ipi⁹ ⁊ cydonioꝝ ⁊ maloꝝ ⁊ trāsglutire coriādrū sic/cū cū zuccaro fz pōd⁹: ⁊ pōd⁹ ɔfert eis: dide fac eos dormire ⁊ gesce qm̄ ē radix i cura ipi⁹. ꝙ si ꝑꝑ hoc nō gescūt reitera illō ead die ⁊ i mane. Et pōe cibū ipoꝝ q hz ifrigidationē ⁊ hūectationē ⁊ subtiliatio nē sic̄ ē vitell⁹ oui: ⁊ sup eos fūde aq̄z calāz ⁊ mlte resolutōis Et admistra eis sōnū iquātū poteṡ. deiō qū remoueṫ nausea si fuerit ⁊ remanet soda abscide oleū ros. ab eis: qm̄ nociuū ē eis p⁹ illō qū p⁹ fue/rit nec̄ariū ad ɔfortādū cap̄ ⁊ ꝓhibēdū vaporē. Et q̄ndoꝗ̄ remoueṫ istāri ⁊ oz vt stati admistres oleū camemillinū loco ei⁹ fricādo ad resoluēdū. ꝙ si ꝑꝑ illō nō remoueaṫ adhibeaṫ oleū de lilio qm̄ ipz est vltimū ⁊ exptū. Ampli⁹ qū ebrietas icipit alleui ari ⁊ descēdē fac eos ābulare paulati ⁊ paulati. Et ciba eos tē carnib⁹ piscū petrosoꝝ ⁊ testicul' galloꝝ ⁊ pullis cū herb frigidis. Et oz qdē ne sup cibum ābulēt: sz p⁹ tres horas. Et vlter meli⁹ ē vt ɔsidēs digōnē eoꝝ cū sōno aut qete lōga dōec stōus parū p alleuieṫ. Deide admistreṫ oxymel zuccarinū si fue rit calefacti: aut mellinū si fuerit hūectati ⁊ ifrigidati ⁊ redi sup fricationē pedū suoꝝ: deide ābulēt nō la boriose: aut moueāṫ alio motu nō laborioso: ⁊ Fm ꝙ oz eos a puro aceto ⁊ almuri fieri alienos. ꝙ si ab stinē nō potuerit vtāṫ eo qd̄ nō ē acutū. Qūꝗ̄ paꝝ feceris eos ābulare admistra eis tinā ⁊ balneū: dei de ad vltimū oz vt eos ifūdas cū ēbrocis eq̄lis re solutiōis ⁊ cibes eos carnib⁹ leuib⁹. Medicamē optimū ebrietati: ℞. seis ēduie seis caulis berberis mūdati ex seie suo ⁊ sumac ⁊ lētiū ⁊ excorticataꝝ ro saꝝ spodij oīuz equalit: ɔmisceāṫ oia ⁊ bibaṫ ex eis pondus triū. ʒ. cū tyriaca vel chirata cāfore ⁊. ʒ: aq̄ granati: aut aque ribes: aut acetositatis citri ⁊ rob eius.

De cura sode eueniētis ex coitu. C.xxv.

Ec soda accit qd̄ ꝑꝑ siccitatē quā ipē fecit

ipsū possidere. Et eiꝰ cura ē quā dixiꝰ i.e. curōis sode sicce. Postq̄ ꝺclies cū hūectātibꝰ ꝑꝑ repletio nē i corꝑe cui suꝑuēit motꝰ coitꝰ ꝯpositꝰ ex corpo reo ⁊ aīali ⁊ eleuat vapores fraudulētos. Oꝫ. n. vt cū illō accīt successiōe coitꝰ: aut q̄ repletionē hꝫ icipiat ꝑmū a minutiōe: aut cū solutiōe si vna q̄q̄ fu erit necāria: aut vna eaꝝ: ꝺeide ꝯfert cerebꝝ cū oleis ꝯfortatiuis: sic oleo ro. aut oleo myrtio ⁊ nutriat eꝰ q̄ sit velocis ꝺigōnis ⁊ bōi chīnu ⁊ remouēt coituꝫ. ꝙ si nō iuēit eiꝰ excusationē nō coeat: dū ē ieiunꝰ.

De cura sode fcē ex ꝑcussiōe: aut casu ⁊ reginine eiꝰ cū accidit ꝯmotio cerebri ⁊ vulnus. Cap. xxvj.

o Portet vt sit tua voluntas ⁊ finis rei tue ⁊ tua itētio i eo q̄ hꝫ sodā euenietē a casu aut ꝑcussiōe ad hoc vt ꝺolorē sedes q̄ntū potes ⁊ elōges mā̄ꝫ q̄ntū potes a loco leso: aut cū ēuone: aut attractiōe ad ꝯtrīū vt nō apostemet. Et medica plagā si acciderit vt carne repleat: sꝫ nō ē pol̄e vt cā ne repleat malitia ꝯplōnis manēte: q̄r oꝫ vt i ipsiꝰ in carnatiōe ꝯplōnē ꝑtis eiꝰ tēpes. Et scias q̄r si i illo q̄ hꝫ hoc ipedīm̄tū appeꝫ febris ⁊ ꝯturbat itellectꝰ: tūc iā icipit aꝑari. Primū ergo qꝺ te oꝫ facere i eiꝰ cura ē phl̄omia cephalice: aut nigre vt aꝑatio ꝓhibeat. Si aūt illic ē repletio oꝫ vt vtaris clisteribꝰ acu tis saltē cū pulpa collogntide. Verūtamē si hūerit fe brē: tūc clisteria eq̄bis. ꝙ si clistere ñ ꝯuēit vt eūet cū aliquo qꝺ sit sic pilule chochie si febrē nō hūerit. ꝙ si hūerit calorē q̄ febre sit mīor nō ꝑmittas ipsorum potionē: necessaria ē eni euātio vt securet aꝑa. Dei de oꝫ vt ꝯsideres. Nā si illic fuerit vulnꝰ oꝫ vt medi cet ꝑus. Et necessariū ē tēperare locū i cōplōne sua donec recipiat curā. Qꝺ si nō fuerit ēplastret locꝰ ex eo qꝺ locū ꝯfortet: sic sūt ēpl̄a quoꝝ aq̄ sūt sic aq̄ myrti ⁊ salicis: ⁊ quoꝝ olea sūt oleū myrtinū ⁊ lilia ceū ⁊ ro. Et eoꝝ ꝑmixtiōes sūt i q̄bꝰ ē stipticitas sub tilitas ⁊ resolutio pauca: sic rosa ⁊ melilotū ⁊ cala mꝰ aromaticꝰ ⁊ camemilla ⁊ bolū armenū ⁊ alum̄ iamēi cū vīo odorifero. Et fortasse cōtētꝰ eris oleis ex eis ⁊ recte agit q̄ eis vtit tepidis. Et fortasse ꝺolō ⁊ tior aꝑatis fac necessariū vt parūꝑ ifrenet: ⁊ oꝫ vt ca ueat b alneū ⁊ vinū ⁊ ira ⁊ cibi vaporosi ⁊ calefacien tes. Qꝺ si locꝰ icipit aꝑari tūc necesse ē admistra re stiptica fortis stipticitatꝭ ⁊ ifratiōis sic cōtices g̃na ti ⁊ balaustias ⁊ lētes ⁊ rosas ēbrocādo caꝑ ex aq̄s eoꝝ ⁊ faciēdo emplm ex fece ipsoꝝ: ꝺeide pꝰ illō fiat ꝑmutatō ad illō i quo cū hoc sit subtilatio: sic cuꝑs sus ⁊ mūrica ⁊ cydōia ⁊ olibanū. Et cū ꝑcussio fu erit ꝯmouēs caꝑ oꝫ tūc vt icipias dare ad potāduꝫ sticados cū aq̄ aut sirꝰ mellio: ipi. n. cū eo liberant.

Et scias q̄m qū lesio ꝑuenit ad velamē cerebri ē in ipsa timor. Et qū egredit ꝑꝑ ꝑcussionē sāguis ex cerebro oꝫ vt patiētē potes cerebell' gallinaꝝ q̄ntum pol̄e ē: ꝺeide potet suꝑ illō aq̄ granati acetosi: ⁊ qū soluit apostema multiplica potū cerebelloꝝ vsq̄ ad tres dies ⁊ post phlebotomiam.

De cura sode fcē a debilitate capitis. Cap. xxvij.

e Jus cura ē ꝑmutatio malitie ꝯplōnis quā hꝫ ⁊ ipsꝰ ꝯfortatio cū cib odoriferis ꝯfortātibꝰ caꝑ i q̄bꝰ ē subtiliatio ⁊ stipticitas cū aggregatione causaꝝ motiuaꝝ. Et multotiēs qꝺ cā agēs ꝯpar cāe passiue ꝺbili ē aggregatō hūoꝝ maloꝝ calōrū i stō. Oꝫ ergo vt euacuet ꝑ id qꝺ ē eis ꝯuēiēs: ⁊ vt afferat cibꝰ adiūgēs ad ēmunū eiꝰ qꝺ ab eo resoluit vtꝰ re solutiua ⁊ suscipiēs ꝺigōnē. Et si nō reperiūt vtrꝰq̄ ꝓꝑetates postreme eligat melior caꝝ. Et melior q̄ dē hora i q̄ cibādꝰ ē: ē post itroitū balnei. Et oꝫ vt ꝑues eoꝝ cenas: ⁊ vt ipsoꝝ cibi sint sic capparis ⁊ oli ue cū caseo vt ꝯfortet os stōi eoꝝ. Hyp. āt ꝯcessit eis i potu vinū absolute. Et Gal. elegit vt sit mixtū: aut subtile: ⁊ vt aggregent vtraq̄ ⁊ sumat cū pane.

De cura sode fcē a fortitudie sēsꝰ cerebri. C. xxviij.

e Jus cura ē vt sēsus parūꝑ fiat piger cū cib q̄ nutrimētū cerebri igrossēt sic caꝑ assum ptio cū frumēto ⁊ ordeo ⁊ carnes bouie si ꝺigō ē fortis aut cib fcīs cū lactuca ⁊ portulaca ⁊ ca ro pisciū. Et qñꝫ admistras aliq̄ narcotica: sic sirupū ꝺ papaueꝛ ⁊ sic semī lactuce: ⁊ qñꝫ fit ide epithia.

De cura sode que facta est accidens in febribus ⁊ egritudinibus acutis. Cap. xxix.

h Uiꝰ alia ē q̄ accidit cū fortitudie egritudis ⁊ eiꝰ ꝑoxismo ꝺeide remoueat. Et aliq̄ ē q̄ rēanet post remotionē egritudis: aut eradi cationē eiꝰ ꝑoxismi: ⁊ illa qꝺ q̄ extra accit i febribus q̄ndoq̄ iq̄etat egꝝ adeo donec i cā eiꝰ q̄ ē febris au gmētū faciat. Et ipam q̄ndoq̄ significat albificatio vrine subito: ⁊ eiꝰ alteratio i similitudinē vrine asi noꝝ q̄ndoq̄ significat eēntiā suā i ꝺispōne: ⁊ q̄ndo q̄ significat resolutionē: oꝫ ergo vt redeat ad reliq̄s significatiōes. Cura āt eiꝰ ꝯuenīēs ē alrasiꝫ i oleo omphacio cuiꝰ acceptio sit cū oleo ro. aut oleū ro. cū sale ꝯq̄ssatū cū aceto ⁊ tepidū i hyeme ⁊ i lenitate febris ifrigidatū i estate ⁊ i fortitudie febris Et ad ip saꝫ iuuat ēbroca ex decoctione ordei ⁊ papaueris ⁊ rosaꝝ ⁊ violaꝝ si vapores nocent sua acuitate. ꝙ si sua nocēt multitudie: tūc nihil hoꝝ facias imo eūa ⁊ admistra qꝺ cū facilitate resoluat: sic oleū i quo co cte sūt ballaita ⁊ ꝟga pastoris ⁊ maiorana cū virga pastoris si vis resoluere: ita ꝙ q̄busdā ātiquoꝝ visū ē vt camemilla epithiet. Qꝺ si narcotica ⁊ sōnifera tibi necessaria sūt ꝑꝑ doloris vehemētia vtere eis cū cautela ⁊ tiore. Et q̄ndoq̄ ꝓhibet eleuatio materiei i ipsa cū sauie ⁊ psilio i ꝑncipio: ⁊ ꝺēt i potu ēt: ⁊ q̄n doq̄ ꝓhibet coriādꝝ ⁊ oleū ro. Et q̄ndoq̄ vētosat i ipaꝫ. Jn ligatiōe āt extrēitatū ⁊ ipsaꝝ fricatiōe ⁊ ad ministratiōe reginiis ebꝛīj ē rectitudo ꝯuēiēs valde. Quūq̄ extrēitatū ligatōe vteris oꝫ vt ꝯꝑmas eas qū fit fricatio i aq̄ cal̄a. Et si nō sedat ꝑꝑ oīa illa radat caput ⁊ ēplēt cū camēilla ⁊ malua ⁊ viola ⁊ alatha sech ꝑmixtis ⁊ illud q̄dē post rasionē capitis: ⁊ q̄n doq̄ idigemꝰ vētosis ⁊ sāguisugis. Et q̄ndoq̄ re manet soda post febrē ⁊ post egritudies acutas. Et ipsius q̄dē cura. ē ifrigidatio ciboꝝ ⁊ eoꝝ hūectatio Et ꝯfortatio capitis ex oleo ro. cū camemillino ⁊ vt effūdat suꝑ vtrasq̄ manus ⁊ vtrosq̄ pedes aq̄ cal̄a bis i die mane ⁊ sero ⁊ inūgat cū oleo viol: deinde iūuet cū extiguētibꝰ q̄ndo appeꝫ declinatio māifesta

De cura ſode cretice. Cap.xxx.

IN ſoda qdē cretica ꝯſidereť an īfirmꝰ inueniat nauſeā ⁊ ſubuerſionē aīe ⁊ tremorē in labeo ⁊ vᷓtigies. Et vliter ſigna declinatiōiſ nāe cū mā ad ſuꝑiora: ⁊ tūc iuueť cū vomitu fco ex oxymelle calefacto cū lenitiuis frigidis. Et an inueniat rugitꝰ ⁊ īflationē ī vtriſqꝫ laterībꝰ ⁊ vlr ſigna declinatiōis nāe cū mā ad īferiora. Et tūc iuueť ſolutione ⁊ ſuꝑ lenificationē nāe cū lubꝛificatiuis lenibꝰ .i. cū ſirꝰ de prunis ⁊ prunis īfuſis ī iuleb poſt inciſionez vt intumeſcat ⁊ bibat violas ⁊ ſirupuꝫ de tamarindis ⁊ xiraſiet non pondus magnum: ſed qͣ̄titas eius ſit .ʒ.v. ⁊ que curſu illoꝝ currūt: aut vtrum inueniat grauitatē ī partibus renū ⁊ ſub coſtis ꝺorſi ad poſteriora tēdētē. Et vlr ſigna declinatiōis materie ad vias vrine ⁊ mediceť cū diureticis: ſicut cū oxymelle cui ſuꝑiunctiať pondus duaꝝ .ʒ. ſe. meloniſ ⁊ citroli ſe. mediādo: ⁊ cibeť cidonijs quoniā ꝓhibent vapores exuberationē facuīt. Aut vtrū īueniat radios ⁊ rubedinē ī oculis ⁊ imagines citrinas ⁊ elōgetur hoc: ⁊ non fluat ſanguis ex naribꝰ: tūc cū aceto fiat ſternutatio ⁊ cū eius vapore: ⁊ ī naribus īſufflētur ⁊ ꝯmoueāť naſus eiꝰ cū aliqbus aſꝑſis: aut opponat oculos ſuos radio ſolis ſi poſſibile eſt ſubito ⁊ intueať ipſū: deīde dimitte ipſū. Et ſi inuenerit pulſuꝫ vndoſuꝫ ⁊ iuenerit lenitatē ī cute adminiſtrētur vnctiones fricando ⁊ bibēdo ⁊ ſuꝑ caput: ⁊ oꝫ vt ſint tēperate. ꝙ ſi iuenerit ſimilitudinē mordicationis ⁊ doloris laſſitudinis ſub aure ſua: aut aſcella ſua: aut inguine ſuo fiāt ſuper ea emplaſtra calida attractiua ſicut menta ⁊ apium cum butyro ātiquo. Et fortaſſe indiget vt ventoſe abſque ſacrificatione apponantur vt materia ex cerebro expellatur ad illud ad qđ declinat ⁊ apoſtemetur.

De cura ſode q̄ dī̄ fieri cā vᷓmiū. Cap.xxxi.

OPortet vt purgatio fiat cū purgatiōe corporis ⁊ cerebri ⁊ deīn fiat caputpurgiū cū hierapigra pauca. Et fiat illđ ī ebdomada aliquotiēs: ⁊ admiſtrēť oēs medicie q̄ dicēťi c. ꝺſetore narui. Et oīa q̄ vᷓmes ī vētre necāt ſic exꝓſſio foliorꝝ ꝑſici ⁊ exꝓſſio radicis mori ⁊ aloes. Et iuuatur ſternutatorijs ⁊ caputpurgijs purgātibꝰ cerebruꝫ.

De cura ſode q̄ excitať ſucceſſiōe ſōni ⁊ dormitōnis. Ca.xxxij.

OPortet vt cū ea purgeť corpꝰ ⁊ caput ꝑ ea q̄ ſciuiſti. Et adiuuat ad ipaꝫ vt tꝑibꝰ ⁊ frōti fiat emplꝫ ex cinere ⁊ aceto: ⁊ cuꝫ eo melior ē cinis de lignis fici.

De regie ſpēꝝ ſode fcē ꝑ cōitatē. Ca.xxxiii

OPortet vt ſoliciteris ī oībꝰ ſpēbꝰ ſode fcē ꝓpter cōitatē mēbroꝝ ꝺ illᷓ mēbris. Et vt ea eūes cū eis q̄ ſūt eiſ ꝓꝑa: ⁊ vt ipoꝝ ꝑmutes ꝯplōnē. ⁊ cū hoc cōfortes caꝑ cū ꝯfortatiuis vt nō recipiat ſi fuerit ī ꝑncipijs cū frigidiſ ſic olō roſ. ⁊ aceto pꝰ illđ āt ſi mā fuerit calā ⁊ q̄litas calā facias illđ idē opꝰ ſꝑ. Et ſi fuerit frigida ꝑmuta te ad oleū camēillinū cū olō myrtio: aut olm ī quo diſſolua ť gūmi cuꝑſſi: aut ſit fcꝫ cū folijs cuꝑſſi ⁊ exꝓſſiōe eꝰ ⁊ tamarici. Quāꝫ opꝰ mēbri expleueris ꝯſidera an accidens ꝯuerſiōe fiat egritudo ipa. Et an fiat cā ſoda fixa ī capite. Et tu qđ cognoſces māꝫ ⁊ q̄litatē: ergo fac qđ ſcis. Et ī illa qđ q̄ ꝑ cōitatē crurᷓ ⁊ habens eam ſentit quaſi aliquid eleuetur ex crure ſuo oꝫ vt ſi illic ſit īpletio māifeſta phlōmeť ſaphēa: aut vētoſēť crura ⁊ ꝑurgeť eꝰ corpꝰ cū ſtōancō. ⁊ ſi nō fuerit ibi repletio manifeſta ſtrigant duo crura vſqꝫ ad iguina ⁊ fiat fricatio in pedibus eius cum ſale ⁊ oleo de keiri. Et ſi ſcitur locus ex quo incipit cauterizeť ⁊ admiſtreť ſuꝑ ipſū medicamē vlceratiuuꝫ vt vlceret ⁊ apiat. Cura vero ſpetiei ſode fcē cū vaporū aſcēdētiū ex mēbris corꝑis ad caꝑ: ſi cā fuerit vapores aſcēdētes ē vt ſumāť āte ꝑiodū fructꝰ. ꝙ ſi nō fuerit ꝑſētes aq̄ fēa qͣ̄uis ſit ieiunꝰ. Et ꝺ fructibꝰ cōuenīētiora ſūt cydonia. Et coriādꝝ ē ex eis q̄ in ipſa iuuāt ⁊ ē ex eis q̄ ꝓhibet eleuationē vapoꝝ. Et ſimiliť ē diſpoſitio eiꝰ q̄ fit ꝑ cōitatē epatᷓ. Et iuuāt ad illud ꝓꝑe diuretica vel exuberātia ⁊ emplātio epatᷓ ⁊ emplis q̄ materiā retinēt. Cura aūt ſpēi ſode fcē ꝑ cōitatē ſtōi: cuiꝰ cauſa ē debilitas ſtōi: ⁊ ꝓꝑe debilitas oris eius vt ſuſcipiant materias: ⁊ corrumpantur in ipſo chimi. Et illud ſecundū plurimum non excitatur niſi ſecundum vacuitatem eſt vt deglutiat bucellas infuſas in aqua acreſte ⁊ aqua vtriuſqꝫ granati ⁊ que illis ſūt ſimilia: aut in rob fructū ſtipticorum boni odoris. Et vt ſorbeat ſorbitiones panis: aut farine tritici torrefacte cū aliquo qđ ſit ſicut granū granati ⁊ ſimilia. Qū ei hoc mltiplicāť ꝯfortať os ſtōi ad hoc vt faciat illud. Quīqꝫ nauſeā iuēit eger euomat cholāꝫ effuſā ⁊ qeſcet. Et ſi ſtōus cū hoc fuerit frꝯus admiſtrēť hec ſciata cū aleſeniati boni odoris acutis aut fiat ei iuleb cū aleſeiati ⁊ tīgat bucellas ī eo qđ inde fcꝫ ē epati. Et ſi accetoſitaſ ⁊ mordicatio nō ꝯueniūt ei ⁊ excitāt ipſiꝰ nocumētū ſit cōtētꝰ bucellis ī iuleb aut puro: aut cū aleſeniati ſꝫ ꝙ eius eſt neceſſitas ⁊ h̄ hō multū iuuať. Si āt ſoda īcipiat ⁊ deglutiat bucellas: aut ſorbeat ſorbitionē ⁊ qū ſēſit deſcēſionē ſui cibi ⁊ digōnē eius ſumat aliquid de illis in quibus eſt ſtipticitas ſic ſunt bucelle panis in rob fructuū: aut ipos fructus: aut panem cum capparibus: aut oliuis. In ea autē q̄ fit cauſa hūoꝝ ī ipſo pͥmū qđ oꝫ ē vt īcipiat cū purgatione ⁊ poſt illud ⁊ cū ea vt nutriať cibis ſubtilibꝰ facilis digeſtiōis laudabilibꝰ boni chimi: deīde declinet cū eq̄litate ſua ad illud qđ ē neceſſariū ⁊ ſint cū h̄ ī eis reſolutio ⁊ digō ⁊ ſolutio. ⁊ ſi nō iueniūť laꝰ ⁊ gnātio ſāguis bōi ꝯꝑes generi alteri: eligat laudē ⁊ gnātionē bōi ſāguinis potiꝰ illis vel ſuꝑ eas. Et melíꝰ illo ē vt ſit poſt ītroitū balnei. Et iſtis qdē neceſſariū ē vt deſiccēť eoꝝ hūiditates ⁊ ipſoꝝ vapores.

Et ſi hūores ſūt cholīci: curā cū eo qđ te docui ī canone cū curis ꝯfortādo cerebꝝ cū oleo ro. aut cū oleo myrtino. Si aūt hūores ſūt phlātici fiāt ī qbuſ excitāť vētoſitates fortes: tūc adminiſtra vomitꝰ q̄ ſūt fortiores ⁊ ſubtiliātia: ⁊ ſi non remoueť hieras magnas cū decoctiōe epithymi. Et ad illud qdē iuuat īciſio duaꝝ arteriaꝝ tēporis: aut duo cauteria

lenia sup tpa: ita vt nõ aduraꝶ caput ꝛ sit strictio sup duas arterias. Et arterie qdē multotiēs extrahūtur aut icidūꝶ ꝛ cauterizāꝶ. Et ꝯueniēs cauterizatio ē vt arteria discooꝑiaꝶ ꝛ cauterizeꝶ ipa arteria ita vt vestigiū eꝰ non cadat sup cutē. Et cauteria qdē sint sicꝰ acꝰ ignite: verūtamē qꝫtū possibile ē viteꝶ ꝛ maxie i estate viteꝶ. Et oꝫ vt eiꝰ cibꝰ sit sorbitiōes ꝛ nō masticet aliqd vsqꝫ ad decē dies. Et sit hora comestiōnis eiꝰ i estate frigida. Et oꝫ ēt vt nō multiplicet ꝶmōes Et silr vt stiptica sup arterias adhereāt cū qbꝰ misceāꝶ sarcocolla ꝛ crocꝰ. Et nos narrabimꝰ illud in antidotario. Et qꝫdoqꝫ pōit sup eas plūbū ꝛ strigitur cū vitta vt nō pulsēt ꝛ faciāt dolorē ꝛ silr lignū. Cauterizatio āt fortis q̄ i istis dc̄a ē: ē vt tria ponāꝶ sup mediū capitis ꝛ duo sup duo tpa ꝛ vnū sup nuchā apd posteriorē ꝑtē capitis. Et oꝫ vt alienetur vinū ꝶꝫ oēꝫ dispōnē. Si āt cā ē vapores ascēdentes ex stō: tūc ē cura ꝶꝫ oīa q̄ ꝑcipimꝰ i cura sode facte ex vaporibꝰ ascēdētibꝰ ad cerebꝝ ex mēbris aliis. Et hꝰ qdē generl̄ ē cura sode q̄ excitaꝶ potu aq̄ Hoc.n. ēt fit ꝑꝑ d̄bilitatē stōi. Et melior cura eiꝰ est vt hēns eā potet parꝝ vini odoriferi ꝛ ꝯmisceat cum eo aqꝫ suā quā bibit: ꝛ vt nō ipediat os stōi. In regimine v̄o eiꝰ q̄ fit cōitate renū ꝛ mirac ꝛ mēicis ꝛ reliquoꝝ suffiē q̄ ꝑmisimꝰ i ꝑncipio vlūi ꝛ de soda febrili iā diximꝰ.

De cura g̃uitatꝭ capitꝭ: Ca.xxxiiij.

a — Dipaꝝ iuuant eūantia ꝛ vsus alscebari. Et si sāguica fuerit eiꝰ cura erit cū phl̄omia: deinde minuaꝶ vena frontis ꝛ ꝓꝑe si fuerit g̃uitas posteriꝰ. Et ēt minuāꝶ vene colli ꝛ due arterie q̄ sūt pꝰ aures ꝛ ꝓꝑe si fuerit g̃uitas in anterioribꝰ.

De soda q̄ noiaꝶ ouū ꝛ cauthati. Ca.xxxv.

b — Ec spēs soda noiaꝶ ouū ꝛ cauthati ꝑꝑ suaꝫ ꝯꝑhensionē sup totū caput ē soda ꝯꝑhendēs māsiua fixa cronica. Cuiꝰ prauitas excitaꝶ oi hora ēt a ꝑua cā motꝰ ꝛ potationis vini et receptōis vaporosi. Et excitat ipam vox fortis. Et quādoqꝫ excitat ipsā vox media ita vt eā hēns odio hēat vocē ꝛ lumē ꝛ ꝑmixtōem cū hōibꝰ: ꝛ diligat solitudinē ꝛ tenebras ꝛ qetē ꝛ resupinatōem. Et ipi qdem diuersificāꝶ i eo qd̄ eos ledit ex cāis ꝑdictis. Quidā.n. coꝝ ledūꝶ ab aliqua ipaꝝ: ꝛ quidem ab alia re ledūtur: ꝛ sentit oi hora q̄si caput eiꝰ malleo ꝑcutiaꝶ: aut attrahaꝶ tractōe aliq̄: aut scidāꝶ scissiōe aliq̄: ꝛ ꝑuenit dolor eius vsqꝫ ad radices oculorum.

Et. G. qdē pōit allatorē hꝰ egritudinis debilitatē cerebri aut fortitudiem sēsus eiꝰ. Et cā eiꝰ gnātiua ē hūor malus: aut apa calidū aut ꝶm ꝶꝫ ꝙ plurimū fit ab cpate mēlācolico aut duro. Et plimū qdē fit i medio velaminis: aut extrīseci a cranco: aut itriseci. Et tu iā sciuisti ꝙ qꝫdo cāe sūt apa aut aliud ꝛ nō ē nisi in velamie itriseco i cranco sētiꝶ dolor ex tēsis vsqꝫ ad oculū. Et qm̄ panniculus ille ꝯꝑhendit sup neruū motiuū ꝯcauū extēdiꝶ ꝑs eiꝰ vsqꝫ ad pupillaꝫ. Et qum ē i velamine extriseco sentiꝶ dolor tactu manꝰ. Et patiēs odit casū tractꝰ laboriosi sup eaꝫ. Et multotiēs ꝯtigit ab egritudinibꝰ anñcedētibꝰ q̄ debilitauerit subam cerebri ꝛ velamina ipiꝰ itriseca ꝛ extriseca ita vt ledaꝶ motibꝰ ꝑuis q sꝶ ex motibꝰ corporis cibalibꝰ ꝛ vaporalibꝰ et motibus extrinsecis ꝛ recipiat supfluitates ledētes.

Medicoꝝ v̄o qdam nō obꝶuāt in ono has ꝯditiōes: imo dicūt ouū oēm dolorē ꝯꝑhēdētem super totū cap̄ eẍ cranciū ꝛ itra. Et fit eiꝰ cā ex vaporibus stōi aut vaporibꝰ capitis: aut māc aut phlegmō in ipo cerebro aut velaminibꝰ eiꝰ ꝛ fit cū g̃uedie ꝛ pulsatōe aut herisipila ꝛ fit cū iflamatōe ꝛ mordicatōe absqꝫ multa g̃uedine. aut ab hūoribꝰ aliis si nō fuerit hersipila. Et sint illic signa hūoꝝ frigidoꝝ ꝛ medicāꝶ totū ꝶꝫ modū suū: verūtamē nomē oui i v̄ita te ꝯsuetū apud prudētes medicos ē ꝶm qd̄ ē ꝑ ꝯditiones ꝑdc̄as. De cura. Ca.xxxvi.

f — Si sciuerimꝰ ꝙ illic ē sanguis plimꝰ: ꝛ ꝙ est cā pria: aut cā motiua eiꝰ ē sāguis phl̄omia.

Qd̄ si signa existēt ꝙ hūores sī frigidi ꝛ tps ꝶm egritudinē ē elōgatū: ꝛ tu iā admistrasti i ꝑncipio ēt qd̄ repellit: tūc vtere ēbrocis ex aqs i qbus resoluētia modice sint calefaciētia cū repcussiōe modica ꝛ stipticitate: sicꝰ flos sgnāti ꝛ camemilla ꝛ mēta ꝛ reliq̄ q̄ sciuisti in canone. Et q̄dati ꝓcede ad fortiora ꝛ eūa cū eis q̄ euenuūt ꝛ administratio pill. de aloe ꝛ mastice ē de eis q̄ multū ꝯferūt i ea: ꝛ fiat illō i oi tertia nocte: vtaꝶ chochiis i euonibꝰ suis si necessitas ē vt dēꝶ eis fortiores. Et sūat eger i potu de coctōem cassiefistule cū.iiij.aure.olei d̄ kerua. Et scias ꝙ cū purgasti sup est tibi vt ꝯfortes cerebrum ꝛ velaīa eꝰ cū aliqbꝰ q̄ ipm cōfortant ex eis q̄ sciuisti. Et ex ipis qdē sūt odoramīta muschi ꝛ ambre ꝛ cāfore ēt illis ꝯmixte. Et qꝫdoqꝫ ꝑmiscent cum eis aloē vt ꝯiūgant cōfortatōne resolutiōem. Et adhibe ei ēplā calā ꝛ stuporē iferentia q̄ sciuisti. Qū ergo declinat admistra balneū ꝛ empla ꝯfortantia.

Dū āt i ꝑncipio ꝑseuerat ꝛ scis ꝙ mā ē calā tunc forsitam declaratū ē tibi ꝛ sciuisti illud in canone regiminis cerebri. Et frequēter pota cuꝫ medulla cassiefistule cum oleo amigdalino diebus frequētibꝰ Et quandoqꝫ iuuat eos caputpurgiū cū mumia in oleo viola. Et scias ꝙ ouū antiqū tpale non eradicat nisi qd̄ ē fortis resolutionis ꝛ calefactionis. Et quandoqꝫ iuuat eos si fiat eis caputpurgiū ex troc. stelle ꝛ scellite ꝛ dianuscho ꝛ que procedunt cursu eorum dissoluto quodcunqꝫ eorum fuerit in lacte lactantis puellam: ꝛ proprie qum dolor fit fortis ꝛ vincant vigilie. Flomia vero ꝛ cauterizatō arteriarum ꝛ earum incisio in cauthati sunt scdm ꝙ fuerunt in soda antiqua. Cibus autem sit quod non vaporat de eis que sciuisti ita vt perueniaꝶ ad lētes cū oleo amigdalino dulci ꝛ similiter ius fabarū: ꝛ nō ē malū vt cibēꝶ q ex eis sunt ifrigidati cum hꝰ i ꝑꝑ ꝑuitatē vaporis coꝝ. Epithimata āt oꝫ vt declinēt qꝫdoqꝫ ad illud qd̄ pariꝑ stupefacit. sed sit maior intētio resolutio. Et ex istis quideꝫ epithimatibꝰ est opiū ꝛ sanguis draconis ꝛ crocus ꝛ terebinthia: fiat ex eis epithimia ꝛ liniatur ex eis tempus vsqꝫ ad tps apud necessitatē idigē ē stupefactione. Et ex eis est crocus ꝛ galle ꝛ troc. stelle. Nam,

qũ ex illo linicꝫ tota frõs erit iuuãs. Et tu qdẽ reddi ad ãtidotariũ ⁊ ad tabulas medicinaꝝ singulariũ.

De emigranea. Cap.xxxvij.

Migranea ẽ dolor i vna medietate capitis excitatꝰ. Et. G. diffiniuit eã dicẽs qꝫ ipa est cãbulator mediꝰ. Cuiꝰ qd eã qñz ẽ itra cra neũ ⁊ qñdoqꝫ ẽ i pãniculo coopiẽte craneũ. Et plim qdẽ fit i la.ertis ipis. qd ãt ẽ exteriꝰ qñdoqꝫ puenit ad hoc vt nõ toleret tactũ. Et mãe i puenientes ad locũ eiꝰ ex venis: aut arterijs extrisecis: aut ex cerebro ipo ⁊ velamibꝰ eiꝰ: ⁊ eleuaꝛ plim illiꝰ ex via commissuraꝝ. Et qñdoqꝫ fit ex vaporibꝰ expulsis a toto corpe aut mẽbro illiꝰ ptis. Et emigñea qdẽ ꝫ plꝫ ẽ habẽs piodos. Et ipa qð nõ fit nisi ꝫ domiatione hũoꝝ: ⁊ nõ fit emigñea qñtitatẽ habẽs ex malitia cõplõnis singularis. Et illa qdẽ q̃ fit ex hũoribus fit qñdoqꝫ ex hũoribꝰ calis: ⁊ qñdoqꝫ ex hũoribꝰ malꝰ fris: ⁊ qñdoqꝫ ex vẽtositatibꝰ: ⁊ qñdoqꝫ ex vapõibꝰ. Et tu iã sciuisti sigñ. Veruntamẽ iucẽs cũ fria getẽ cũ calefcõne ⁊ extẽsiõꝫ ppiqꝫ. Et cũ cala calefactõꝫ tactꝰ ⁊ plsatiõꝫ i tpibꝰ ⁊ getẽ cũ ifrãntibꝰ: ⁊ ẽt qr cũ fria sẽtit frigꝰ: ⁊ cũ cala sẽtit calor ⁊ illð ap vehemẽtiã doloris.

De cura. Cap.xxxviij.

Ius cura ẽ phlẽomia ꝫ qꝫ sciuisti i ouo ⁊ religs ⁊ ppe vene frõtis ⁊ tpis ⁊ solutio ⁊ clisteria ⁊ attractio ⁊ totũ cũ eo qð pueĩt ipi ꝫm qꝫ tibi pceptũ ẽ i canõe. Et ex eis qdẽ q̃ pfeĩt calide ẽ ifusio aloes i aq̃ ẽdiuie dcã i ãtidotario cꝰ potõ fit. ꝑer. ʒ.i.⁊.vi: ʒ. Et i ipa pfert phlẽomia frõtis ⁊ vene nasi valde. Qũ piodꝰ ad ẽ oꝫ vt purgeꝛ cõpus ãte ipꝫ ⁊ pmuteꝛ cõplexio pꝰ purgationẽ. qꝫ si mã fuerit calida pões narcotica sup tpa sicut opiũ ⁊ cõtices mãdragore ⁊ anetũ ⁊ hyusqanuũ ⁊ cãphorã ⁊ ifrigidabis locũ ꝫm qꝫ sciuisti de qbꝰ dcm̃ ẽ i canone. Et qñdoqꝫ iuuãꝛ ex icaustro scriptoꝝ linito sup ptẽ i q̃ ẽ emigranea. Ex epithimatibꝰ frõtiũ habẽtiũ emigraneã ẽ crocꝰ. Et iuuãꝛ ex ẽplastro facto ex ruta ⁊ iñta cũ vino ⁊ oleo roꝛ. Et similiꝛ epithiate ex troc. pauli dictis i ãtidotario. Et similiꝛ admistratiõe emplastoꝝ de qbꝰ ẽ hoc baccaꝝ lauri: folioꝝ rute ãborũ ptes eq̃les: synapis ptẽ mediã pingãt cũ aq̃ ⁊ admistreꝛ. Et qð magis pfert ei ẽ ceratũ fcm̃ ex cãtaridibꝰ ⁊ positũ ⁊ dimissũ dõec locũ vesicet: aut ex gũmi rute agrestis: qm̃ ipꝫ ẽ vlceratiuũ ⁊ enũciat iuuamẽtũ cauterizatõis. Qð si mã fria fuerit vehemẽtis fri tatis nimis facies ẽplastrationẽ ex eufor bio ⁊ synapi ⁊ piretro ⁊ similibꝰ. Egritudo ãt cꝰ tp̃s ꝓlõgatũ ẽ: ẽ fria ꝫ dispõnẽ ⁊ idigꝫ resolutõe ⁊ qð calefaciat cũ fõritudie. Et epithiata qð ⁊ ẽbrocc cõia ⁊ ꝓpria emigñee dcã sũt i ãtidotario illa ergo admistreꝛ. Qũ qꝫ epithiata admistras qũ tu iã euaueris ex cõpe ⁊ purgaueris: tũc ꝓcede inũgẽdo lacertos tpis i pte doloris digitis tuis ⁊ cũ mãdili aspso caput horã pi odi deide lini. Et qũ necessariũ ẽ stupefacẽ qũ dolor pulsatiuꝰ fit fortior: tẽ pfert linire sꝫ arterijs i tpe qð ẽ corã loco opiũ cum sarcocolla ⁊ stipticũ ⁊ strigaꝛ plũbũ: aut lignũ sꝫ ipꝫ decẽꝛ positũ ⁊ vt ꝓhibeat pulsatõeꝫ forẽ faciẽtẽ dolorẽ pulsatiuũ: quẽadmodũꝫ ostẽdimꝰ i his q̃ pcesserũt i canõe ð cauterizatione. Quidã ꝑtea medici narrauerũt medicamẽ emigñee tpalis exceptũ iuuatiuũ acceptũ a mulieri. Et illð qð ẽ vt decoquãꝛ radices cucũeris asinini ⁊ absinthiũ in oleo ⁊ aq̃ donec dissoluãꝛ ⁊ ẽbroceꝛ ps dolorosa ex aq̃ ⁊ oleo calidis ⁊ fiat ẽplastꝝ ex fece. Et mulier qð illa quotiẽs admistrabat hoc sanabat emigñeã siue eilꝫ cũ febre siue sine febre. Et ex ẽplastris qð nõ est sic ẽplastꝝ synapis. Qũꝫ egritudo ꝓlõgata ẽ fac ẽplastra ex gũmi rute agrestis ⁊ corticibꝰ radicis caparis: ⁊ sqlla ⁊ euforbio tritis ⁊ pmixtis cũ vio odorifero: ẽ ei medicamẽ magnũ pferẽs ei. Et ex eis qbꝰ iuuãꝛ ẽ vt icipiãt ⁊ igrediãꝛ balneũ ⁊ multiplicẽt inclinatiões sup aqꝫ calidã: deide fiat eis caputpurgium ex oleo fisticio. Illð.n. sopit dolorẽ illico. Amplꝰ colligãꝛ dscriptiões scripte i ãtidotario ⁊ singularia dclarata i tabulis medicinaꝝ singulariũ.

Tractatus.iiij. de apostematibus capitis ⁊ solutione continuitatis eius. Et continet.xiiij. capitulo

Sermo vlis ð karabito q ẽ apã capitis sirsẽ. ca.i.

Dicit karabitꝰ apã calidũ i velamie cerebri subtili ⁊ grosso absqꝫ corpe qñuis corpi ipiꝰ qñdoqꝫ accidat apã. nõ .n. quẽadmõꝫ qdã existimant medicoꝝ qꝫ cerebꝝ ipꝫ nõ apaꝛ: veꝝ hoc ẽ qð dicũt. Nã qð ẽ lene sic cerebꝝ ⁊ durũ sic ossa nõ ⁊ extẽdiꝛ ⁊ qð nõ extẽdiꝛ nõ apaꝛ. Dicãt ꝫmo ẽ erroneꝰ: ⁊ illð iõ qm̃ lene viscosũ extẽdi ⁊ ossa ẽt apanꝛ. Et. G. illð pfessus est. Et nos mõstrabimꝰ ꝫmonẽꝫ ð eo i ca. dentiũ: imo dicemus qꝫ oẽ qð nutriꝛ extẽdi ⁊ augm̃taꝛ cũ nutrimẽto. Et pp hoc pcedẽre. ẽ qꝫ extẽdi ⁊ augm̃taꝛ cũ supfluitate: ⁊ illð ẽ apã. Et illð ẽ qm̃ si cerebꝝ qñdoqꝫ apaꝛ tẽ karabitꝰ apã ⁊ sirsẽ est nomẽ ꝓpũ apãtis velamibꝰ cerebri qũ est calidũ: lꝫ i qbusdaꝫ locis qñdoqꝫ cõcedaꝛ ẽt dici de apãte sbe cerebri: ⁊ est vsus ꝓpus huiusmodi verũ tamẽ transũptũ est ex noine accidentis qð ipꝫ comitaꝛ: ⁊ est alienatio itellectꝰ pmixtio cũ caliditate adurente ⁊ nomen accidentale cadit sup hoc accidens: ⁊ artificiale sup hoc apã. Et actio qð hec similis est pmutatiõi nois accidentis qð est subet ad egritudinẽꝫ facienteꝫ ipꝫ ⁊ significantẽ ipꝫ q̃ est sirsen cerebri ⁊ est illð. Quidaꝫ aũt hoies sũt q ꝑnoia ignorantes existimant qꝫ birse sit nomẽ apãtis hꝰ. Et qꝫ sirse sit leuiꝰ ipo. sꝫ nõ ẽ ita. Naꝫ birsẽ ẽ dictio psica: bir.n. ẽ pectꝰ ⁊ sen ẽ apã. Et sirsẽ ẽt ẽ psicũ: sir.n. ẽ caput ⁊ sẽ ẽ apã ⁊ egritudo. Et sirsẽ qð fcm̃ i febribꝰ: aut fcm̃ pp hũores i orẽ stõi adustos: ⁊ ẽ illud qð ẽ pp apãta i ptibꝰ capitis extrisecis aut ẽ i pãniculo extrisceo. Et sirsẽ fcm̃ cũ birsẽ ⁊ ẽ illud qð fit pp cõitateꝫ velamis. s. diaphragmatis ⁊ apã eiꝰ ⁊ reliquoꝝ lacertoꝝ pectoris: ⁊ fcꝫ i apãte vesice ⁊ mẽicis ⁊ stõi ⁊ pp similitudinẽ cadẽtẽ i hoc noie narrãtiũ narratiões diuersificanꝛ sic diuersificanꝛ narratiõe narrantium lethargiaꝫ q̃ ẽ sirsẽ ꝫm qꝫ noiaꝛ obliuio. Sirsẽ autẽ veꝝ ꝫm vsũ artificialẽ ẽ illud qð diximꝰ. Et qñdoqꝫ apaꝛ cũ ipo sba cerebri ꝫm qꝫ diximꝰ i cõicatiõe ⁊ pmutatiõe: ⁊ illud ẽ vehemẽꝛ malũ pũns i q̃rto: qꝫ

ſtīꝑꝫ ꝑtrāſit euadet. Et plrimi qđ q̄ moriūť ex birſen moriūť ꝑꝑ īpedimētū in ſpū. Et apā h̄ hꝫ loca diuerſa ſꝫ ꝑtes cerebri diuerſas. Et q̄ñdoqꝫ cōicāt in ip̄o due ꝑtes ⁊ cōicāt loca oīa: ⁊ plīm qū fit nō ſtat eiꝰ aduētꝰ niſi ī eo qđ ſeqť vacuitatē anteriorē ⁊ ī eo qđ mediať. Et eiꝰ qđ ꝑncipiū ē ſāguis aut citrina choľa pura aut rubea pura aut aduſta trahēs ad nigredinē ⁊ ē vehemēť malū. Et q̄ſi ñ fit ſꝫ pliꝫ niſi a ſāguie cholco pꝰ apā phlematicū aut a citrio. Et q̄ſi nō finiť niſi ſudore aut fluxu ſāguis ex naribus. Et mltotiēſ apāť velamē ⁊ vene q̄ ſt exterioꝛa capitꝫ ita vt fortaſſe apiāť ꝯmiſſure. Et illđ qđ ex quo fit ꝑmixtionis rōniſ ꝯpoſita ex fletu ⁊ riſu hora pꝰ aliā ē malū ⁊ qū ē ꝑmutatio ē ꝑipneumōia qm̄ ligāt fortē calorē hūoris. Et ſilr̄ ſi ꝑmuteť ad nō veꝝ. Et qū accit vt ꝑſeueret grauitas ī ꝑtibꝰ capitis ⁊ pulmōis deide ſupuenit ſpaſmꝰ ⁊ vomitꝰ ⁊rugo eris viridis moriť infirmꝰ ī hora ſua. Et plixior mora eiꝰ ē vnꝰ dies aut duo dies ſi ṽtꝰ fuit fortis. Ex ſpēbꝰ ṽo karabitꝰ in qua maior ē fiducia ē illa ī qua eger recordatꝰ eiꝰ cū quo aliēauit pꝰ alleuiationē ſue febris. Et q̄ñdo accidit ei res riſus arōati ē egritudo ī q̄ hō ſēp ridet ē ſignificatio laudabiľ. Qū ergo laborat hūs ſirſē ⁊ euomit cholaꝫ rubeā ⁊ ē ðbiľ moriť ea die aut fortis ⁊ ꝓlōgať duobꝰ diebꝰ. Et nullus qđ viſus ē habēs apā ī ꝑtibꝰ cerebri cuiꝰ vrina fuerit aquoſa q̄ euaſerit. Et karabitꝰ qđ multotiēs reſoluiť ꝑ emorroidas. qū fluūt. Et q̄ñdoqꝫ īfrať ⁊ mutať ī lethargiā: ⁊ q̄ñdoqꝫ liberať ab eo ⁊ cadit ī ethicā: aut fit demoniacus ⁊ mltotiēs ꝑmutať nō veꝝ ī veꝝ. Et ſenes qđ raro euadūt ab egritudie karabitꝰ. Quidā ṽo medicoꝝ exiſtimāt ꝙ q̄ñdoqꝫ accit egritudo ſilis karabitui abſqꝫ febre ſigñs vacuitatē apatiſ dicūt. n. qm̄ fit fortis īqetudo ⁊ oſcitatio ⁊ habēs eā nō tolerat q̄ eť ē ⁊ fortaſſe ſaliēdo aſcēdit parietes ⁊ eiꝰ rixa ſit fortis ⁊ ſtrigere ip̄iꝰ anhelitꝰ ⁊ ſitis eiꝰ. Et qū bibit aq̄ꝫ ſtrāgulaťea ⁊ expellit ip̄aꝫ. Et dicūt qđ ē ꝑnecās ea die ſꝫ plīm Et q̄ñdoqꝫ extendiť vſqꝫ ad q̄tuor dies ⁊ ab ea nullus euadit pꝰ illđ ſꝫ accit vt ip̄oꝝ facies nigreſcāt ⁊ ligue ⁊ ſint ip̄oꝝ oculi ꝯgelati: ⁊ diſpōnes coꝝ ſint ſicut diſpōnes timētū: deide ip̄oꝝ leniūtur motꝰ ⁊ cadūt coꝝ ṽtutes ⁊ pulſus ⁊ moriūtur. Et plēs mortes ip̄oꝝ ſt cū ſtrāgulatiōe ⁊ vides eos currētes deide vides pꝰ illud eos ſtati cadere ⁊ mori Et dico ego nō ē lōge q̄n cā ī hoc ſit ꝑꝑ cōitatē cerebri cū aliquo mēbro nobili ſič mēbro anhelitꝰ qū accit eis ſpaſmꝰ magnꝰ: aut corruptio alia ſič ſtrāgulatio ⁊ ꝑueniat ad cerebrū ⁊ ꝑmutet ⁊ corrūpat ip̄m ⁊ ꝑmiſceat itellectū ⁊ faciat ſitiꝫ ꝑꝑ deſicatiōnē ꝑtiū capitis ⁊ gutturis.

De ſignis eiꝰ cōibꝰ. Ca.ij.

Signa aūt cōia ſpēbꝰ ip̄iꝰ veris ſt iſta. Alienatio ſupfluit q̄ñdoqꝫ abſcidiť alia vice ⁊ abhominatio loq̄le ⁊ pigritia ab ea ⁊ ꝑmixtio intellectꝰ ⁊ plīm hoꝝ circa q̄rtū diē ⁊ īgſitio extremitatū ⁊ extremoꝝ frigꝰ ⁊ agitatio ⁊ ſpūs agitatꝰ nō ordiatus ſed ē magnꝰ ⁊ extētio oſſiū pectoris ad ſupiora multa ⁊ tremor mēbroꝝ cū ip̄o ⁊ ante ip̄ꝫ nūciat ip̄ſū. Et q̄ñdoqꝫ ē cū eo ſōnꝰ ingetꝰ ⁊ excitāť ab ip̄o ⁊ clamāt ⁊ q̄ñdoqꝫ dormiūt ⁊ q̄ñdoqꝫ vigilāt: ⁊ eſt coꝝ ſonꝰ ſm̄ plīm agitatꝰ ꝯmotꝰ cū phātaſijs ⁊ ſomnijs corruptis terribilibꝰ ⁊ eiꝰ excitatio ē ꝑmixta cū vocibꝰ. Et ſūt illic inuerecūdia ⁊ audacia ⁊ ira vltra ꝯſuetudinē ⁊ abhorrent radios ⁊ auertūt ſe ab ip̄ſis ⁊ agitāť ligue coꝝ vehemēť: ⁊ ſtrigūt eaſ: ⁊ qñꝫ apantur. Et multotiēs abſcidiť coꝝ vox ⁊ deſiderāt aq̄ꝫ ⁊ bibūt ex ea paꝝ nō multiplicāť ⁊ nꝫ ip̄ſā ēt deſiderāt plīm. Et plīm īfrigidāť coꝝ extremitates abſqꝫ frigore extrinſeco faciēte hoc. Ip̄ſoꝝ āt vrine ſunt declinātes ad tenuitatē ⁊ ſubtilitatē. Et ip̄oꝝ pulſus ſt duri ꝑꝑ eſſētiā apatis ī mēbro neruoſo duro Et ꝑꝑ duritiē vene ⁊ debilitatē virtutis ad ꝯꝑmēdā mām ſētis ī pulſibꝰ coꝝ ṽtutē aliquā vſquequo appropinquēt tremori: qm̄ ſiccitas aggregat ⁊ ſtrigit ⁊ ſt ꝑtes ꝯſtrictionis ⁊ dilatationis velociores: ⁊ cū ſua ṽtute nō euāť ab vndoſitate q̄dā: qm̄ cerebꝝ ē ſba hūida. Et q̄ñdoqꝫ accit pulſibꝰ coꝝ vt dilatēť aliquotiēſ ⁊ magnificēť ꝑꝑ neceſſitatē ⁊ vt frequētes fiant ⁊ diuerſificēť ī ꝑtibꝰ loci ⁊ tremāt: ⁊ illđ qđem ē ex eis q̄ nūciāt ſyncopī niſi ſit genus tremoris ⁊ diuerſitatē ⁊ tremorē faciāt duritie venaꝝ ⁊ fortitudo virtutis: qm̄ tūc nō nūciāt illđ ⁊ q̄ñdoqꝫ accidit pulſui ip̄ſoꝝ vt fit ſpaſmꝰ ⁊ nūciat ſpaſmū. Qūꝫ vides ſig̃ egritudinū acutaꝝ ⁊ febres prauas ⁊ ſtrigiť nā: tūc illđ nūciat ſirſē. Et ē q̄ſi ex nūcijs fortibꝰ: ⁊ ꝑcedūt karabitꝰ obliuio rei ꝓpinq̄ ⁊ triſtitia ſine cā ⁊ ſōnia mala ⁊ ſoda multa: ⁊ grauitas ⁊ repletio ⁊ antecedūt ip̄ſū ſꝫ plīm citritas faciei ⁊ vigilie ꝓlixe ⁊ ſōnꝰ īgetꝰ. Et accidētia h̄ ſt fortiora dū māe ꝑſeuerāt ī itinē ꝑueniēdi ad caput ⁊ reuoluūť ī venis ſuis ⁊ ſubtiliāť. Et qū appropinquāt ei: ⁊ biberit cerebrū māꝫ īueniūt pricipiū doloris ī poſteriore ꝑte capitis apud locum in quo eſt coniunctio colli ⁊ capitiſ ⁊ proprie in colerico. Et qum incidunt in ip̄ſum ⁊ apoſtematur cerebrū deſiccātur primū oculi coꝝ vehemēť: deide accidunt lachryme ⁊ ꝓpe ex vno oculoꝝ. Et multotiēs accit vt vene ip̄ſoꝝ forti afficiāť rubedie: ⁊ quādo ſuccedūt ei diſtillatiōes ſanguis ex naribꝰ ⁊ plerūqꝫ fricāt oculos ſuos ⁊ declināt ad qetē ⁊ reqē ī maiori ꝑte corpis niſi ī manibꝰ qm̄ cū eis fortaſſe īgrūt ⁊ colligūt villos ⁊ fit illud plꝫ cū clauſiōe oculoꝝ. Et q̄ñdoqꝫ fit cū pupillatiōe ⁊ q̄rela: ⁊ q̄ñdoqꝫ pigri ſūt īloquēdo māifeſte nō addētes ſꝫ motū ligue: ⁊ q̄ñdoqꝫ accit eis diſtillatio vrine cū cognitione ip̄oꝝ: aut abſꝫ cognitiōe ⁊ ē in febribꝰ de ſignificationibꝰ fortibꝰ ꝙ ſirſē ē ꝑſēſ. Et obliuiſcūť doloris ſi ē ī mēbris ip̄ſoꝝ: imo ſi aliqđ de mēbris ip̄oꝝ doloroſis īpetuoſe tāgiť nō ꝑcipiūt ip̄ſū. Nos ṽo addimꝰ ⁊ dicimꝰ ꝙ q̄ñdo apā fit ī ꝑte anteriore corrūpit imaginē. Qū ergo ē illud īcipiūt colligere villos ex veſtibꝰ ⁊ paleas ⁊ q̄ ſunt ſiliā illis ex parietibꝰ ⁊ imagināť aliq̄s phātaſias q̄ nō īueniūtur. ꝙ ſi ſit ī medio corrūpit cogitatiōeꝫ turbaťī eo qđ agit ⁊ loqť cū alienatiōe plīma: ⁊ qū cadit in eo quod ē corā poſteriore obliuiſcitur eius quod videť ⁊ agit in diſpoſitione ita vt quandoqꝫ petat aliqđ ⁊ preſēteť ei ⁊ nō recordeť ſe q̄ſiuiſſe illđ

⁊ plꝫ petat peluiꝫ vt migat i ipa ⁊ ponat corā ipo ⁊
obliuiscat eiꝰ. Si aūt apa cóprehendat sup ptes
oés apparēt hec oia signa. Et si cū eo apet cere-
brū rubea fit ipiꝰ facies ⁊ oculi ⁊ exeūt oculi exteriꝰ
vehemt ⁊ fuūt rubei si mā faciés apa sit sangnis aut
citrini fuūt si mā faciés apa sit cholā pura. Factū
vero ex humoribꝰ pp cóitaté sigt euétus eiꝰ subito
⁊ ꝯsequétia malitie dispónis mébri alteriꝰ ⁊ poxis-
mus q̄ é i exacerbatióe fortitudinis eiꝰ ⁊ minuūt cū
diminutióe i dispóe alteriꝰ ⁊ augmtat ipiꝰ augmé
tatione. Et fcm̄ é a sirsen cerebri accit paulati paula
ti ⁊ seqt vl' adheret: ⁊ signa sirsé vi isepabilia antece
dūt deide accit egritudo. Nó vero āt pcedūt egritu
dines alioꝝ mēbroꝝ deide apparēt signa eiꝰ. Factū
aūt ex ptibꝰ velamis distiguétis ⁊ lacertoꝝ pectoris
antecedūt signa birsé ⁊ pleuresis q̄ sūt dolor pūgi
tiuꝰ i latere apō anhelitū ⁊ strictura anhelitꝰ ⁊ pul
sus serinꝰ ⁊ tussis plini sicca. deide hūectat fm plim
⁊ expuit ⁊ fit cū febre ꝯtinua cuiꝰ plim caloris tendit
ad ptes pectoris. Et i vo ad ptes capitl cū quo mlt
tiplicat extésio ossiū pectoris ad supiora ⁊ ppriꝰ fit
eis sensus doloris sup vtice nó ꝯprehédés. Et nó si
unt signa pdca eiꝰ i eo q pterijt fortia ⁊ multa ⁊ eiꝰ
spūs fit diuersus debilitat. n. q̄ndoq̄ ⁊ fit frequés ⁊
magnificat ⁊ alia vice ⁊ fit ei silis ⁊ puꝰ ⁊ debil' plus
Et fit q̄ndoq̄ sic icus. Sꝫ i karabito vo fit spus ma
ior imo fit magnus. Et duo qdē sirsen cóicát i for
titudine hūoꝝ. Verūtam sirsé sequés differt a sirsen
vo i hoc qd sequit i fortitudie sua fortitudineꝫ fe. ⁊
alleuiari cū alleuiatione fe. Cū eo āt qd fit pp hu
moré in ore stoi sentit mordicationé i ore stoi ⁊ nau
seā ⁊ siti ⁊ amaritudiné oris. Et fcm pp apa mem
broꝝ ⁊ alioꝝ scit pp illud qd apparet de dispóni-
bus eiꝰ. Qm̄ dū nó sūt apparétes ⁊ manifeste non
ducit ad pmixtioné intellectꝰ ⁊ sirsen manifestū.
Et nūc quidé remouerēt signoꝝ spēi vi sirsé. Dice-
mus ergo q pmū signoꝝ facti a sanguie é q cóicās
accidentium eiꝰ predictoꝝ cóium accidit cū risu ⁊
accidūt ei distillatióes sāguinis ex naribꝰ ⁊ magni
ficat eiꝰ spus ⁊ distillāt oculi eiꝰ ⁊ lippitudiné patiū
tur ⁊ nó sūt vigilie q̄ accidūt ei cū hoc supflue ⁊ est
aspitas ligue in ipo tédens ad rubediné decliué ad
nigrediné deinde nigrescit ⁊ fit lingua in ipo grauis
Et q̄ndoq̄ pigrescit a locutione pp grauitaté ligue
Et sūt phátasie eiꝰ q̄s videt rubee: ⁊ vene frontis ⁊
oculoꝝ eiꝰ st plene. ⁊ accit eis frequētia sedédi ⁊ stā
di absq̄ necessitate quá ide hꝫ. Qd aūt fit ex cho
lera rubea pura vigilare plim facit ⁊ alienātur cū eo
oculi valde ⁊ exaspatur lingua fortiter ⁊ citrinat pꝰ
deinde nigrescit ⁊ febris fit fortis. Et mltiplicant de
siderii ⁊ amor tergédi oculos ⁊ imagināntur q̄dam
tédentia ad citrinitaté ⁊ igreditur i mores eoꝝ rapa
citas ⁊ melie pꝑetas ⁊ audacia i disceptādo ⁊ é q̄si
i forma eiꝰ q vult litigare: ⁊ attenuātur nares eoꝝ ⁊
pprie ipsaꝝ extremitates. Et accit eis i frōtibꝰ suis
attractio frōtis ad supiora. Eius āt qd fit ex cho-
lera adusta ⁊ é illud qd pmit signa st q cóitas acci
dentium accit cū demonio ⁊ rixa ⁊ spus magnificat ⁊
magnificat ingsitio. Et sūt oculi eoꝝ ꝯturbati ⁊ eiꝰ
cā é cibare ⁊ é quasi ipsa. Signa vo pmutationis
eiꝰ sūt ista. Ná si pmutat i lethargiá ⁊ illd é qd i eis
expectat: vides oculos pfūdari i clausióe cū lachri
mus ⁊ saliua currit ⁊ pulsus tardat ⁊ leuis fit. Si
gna vo pmutatióis eꝰ i sacaculos é apa cerebri sūt
q apparēt sacaculos sigt ⁊ occultat nigredo ocl'oꝝ
⁊ apparet albedo q̄ndoq̄ ⁊ nó diligit dormire nisi
resupinꝰ ⁊ inflat vét eius. Et extédunt ossa pectoris
eꝰ. ⁊ multiplicatur tremor mébroꝝ eius. Et signa p
mutationis eius in ethicá st pfunditates ocl'oꝝ ⁊ se
datio febris ⁊ nigredo corporis ⁊ paruitas pulsus
et durities eius. Signa vo pmutationis eꝰ i spas
mū nos afferemꝰ i ca. spasmi.

De cura spéꝝ eꝰ. Ca. iiij.

Ommuniꝰ qdé spéꝝ eiꝰ vaꝝ é phl'omia ex
cephalica ⁊ egressio sāguis aliq̄ntula: imo
mlta valde. Et icipiat i hoc loco sic icipiūt
hūores si nihil forte fuerit qd phibeat. Et oꝫ vt fiat
eꝰ phl'ia cū cautela i cognoscédo dispóné ipsiꝰ ex
syncopi si accit i ipsá: aut fit ei vicinꝰ ⁊ retineat san-
guis cū syncopis adest ppingtas ⁊ ingeniet in co-
gnitione illiꝰ. Ná i eis nó apparet dispó icolumita
tis a dispóne lipotimie multū manifeste: sed pl'us
q̄ndoq̄ significat ipsá. Ná qū tremit ⁊ decédit ⁊ di
uersificat absq̄ ordie ita vt iuéias vná magná ⁊ aliá
puá sigt ppiqtaté syncopis. Et oportet vt sit caute
la in ligatione vite super ipsaꝫ ita vt sit firmata quá
motus ipsius ⁊ agitatio irrationabiles non soluát
Quandoq̄ eni soluit eam ⁊ eijcit per seipm pꝑter
imaginationé corruptam ducenté eū ad illud. De
ide pꝰ hoc phl'oma venas frótis si virtus fuerit for
tis ⁊ fecerit oportere illud dispó ⁊ fortitudo egritu
dinis q si vtꝰ st dispónes nó ꝯsentiūt vt fiat phl'o
mia eiꝰ vlis ⁊ ex manibꝰ eius aut nó é tibi posse ha-
bere manus eius ⁊ qd addit ei ex hoc ducit ipm ad
iquietudiné ⁊ rixá forté tūc phl'oma eū in fronte.
Et pone sup caput eiꝰ i pncipio oleū ros. cū aceto i
fratū niue ⁊ reliq̄ q numeraui tibi ex expssionibꝰ in
friantibꝰ. Et cholicꝰ quidé iuuat si fiat capiti eiꝰ em
plꝫ ex folijs sūticis valde. Et fac eū qescere i domo
tépata i aere puro i quo nō sunt picture neq̄ forme
Ná ipse diligit iueri imaginationes eaꝝ: ⁊ illud é
ex eis q̄ ledūt cerebri eiꝰ ⁊ velamia ipiꝰ cerebri. Et
oꝫ vt in domo eiꝰ ⁊ iuxta ipꝫ sit multitudo redoléti
um frigidoꝝ sicut neufar viola ⁊ rosa ⁊ cāfora q̄ nu
merauimꝰ tibi i canone. Et associa ei amicos su-
os prudétes sibi caros ⁊ misericordes eiꝰ ⁊ ex quo
verecūdet ⁊ cesset pp ipꝫ a sua pmixtione ⁊ agitatio
ne q̄ ei nocét. Et stude vt ipm facias dormire ⁊ vt
fiat hoc aliqd opij duobꝰ cornibꝰ frontis eius ap-
propinq̄ ⁊ naso ipsius si virtus é fortis ⁊ si nó caue
qm̄ illd est pimens imo sine opio sit ꝯtétꝰ. Sꝫ admi
stra qd fit sic sirꝰ de papauere. Et fac éplꝫ capiti eiꝰ
ex lactuca ⁊. Et potes eū sc. papaueris ⁊ aq̄ ordi. Ve
rūtū recuꝰ é vt expellas p phl'omiá si tolerat eá hora
⁊ nó fuerit i postréo eiꝰ timor: fac illd i pncipio duo
bus diebꝰ aut tribꝰ diebꝰ. Ampliꝰ cū phl'omat si est

pole nõ pnciat: dõec nõ remãeat i corpe' sãguis q°
ↄfortet nã ad resistẽdũ vaporib⁹ ꝛ ↄfectui nutrimẽ
ti i fecerit hora illõ oportere. Et postq̄ phlõma
ueris eũ: tẽ oꝫ vt ipꝫ clisterizes clisteri valõ leni sicut
oleũ rosꝭ cũ aq̄ ordei ꝛ aq̄ ꝛ oleũ ꝙ si eges eo ꝛ ꝙ sit
forti⁹ hoc postq̄ sit i g̃du lenitaꝭ fac ꝛ trahe mãꝫ ad
iferiora oino fricatiõe pedũ ꝛ reliqs ꝛ fũde sup eos
aq̄ꝫ calãꝫ imo ligãdo ꝛ strigẽdo ꝛ ponẽdo vẽtosas
sup eos ꝛ ꝑpe i dispõne descẽsiõis. ꝛ g̃uitas fortitu
dinis febris si adest ei illõ q̄dꝫ facit opõtere pnci
pio egritudis dispõnis vt ponãꝭ vẽtosei loco q dĩ
cheelẽ. Et pmo icipe nutrire ipꝫ sbtili nutrimẽto
ita vt sis ↄtẽt⁹ oxymelle deide post hoc die vno aut
duob⁹ pmuta ipꝫ ad aq̄ꝫ hordei subtilẽ cũ oximel
le deide ad grossã ꝛ ↄsidera i hoc v̇tutẽ ꝛ egritudinẽ
ꝛ quotiẽs videris accñia egritudis fortiõa icipe i pn
cipio a subtiliatiõe cibi mlta nisi v̇tutis casus tieaꝭ.
Tũc. n. nutriãꝭ. Et aliẽa eos ab aq̄ vehemẽtis frigo
ris ꝑpe si fũit i velamie distiguẽte apa aut in visceri
b⁹. Et sic videb egritudinẽ decliare g̃dati i nutrimẽ
to ꝑcede aut ex ipo adde ꝛ põe vt ipꝫ sit ex cucurbi
ta ꝛ h erbis frĩs ꝛ almes ꝛ g̃nis frĩs aut effitiati: aut
acetosũ cũ fructib⁹ frĩs ꝛ i hac hora iuuãꝭ pane sile i
fuso i aq̄ frã ꝛ iuleb ifrigidato cũ niue vehemẽt. Et oꝫ
qd vt i pncipio admistres repcussiua pura nisi sit de
genere magno ex quo apianꝭ vene q̄ st ex̃ caput cuꝫ
cõitate velamis. Illic. n. oꝫ te icipe ab eo in quo sit
paꝝ mollificatõis ꝛ sedatiõis doloris deide stiptici
tate. Et sit tibi securitas multa i clisterib⁹ deinde ad
mistra ꝭm plurimũ ẽbrocas i frãntes nõ cũ stiptici
tas Et misce in eis parum papaueris vt dormire faci
as paꝝ camemille ẽt vt resistat papaueri ꝛ resoluat
resolutione modica. Qũqꝫ egritudo fuerit finita
his medicamib⁹ ꝛ remãserit alienatio: tẽ mulge sup
cap lac ex vbere ꝛ mamilla. Si v̇t⁹ qd i ipo ẽ fortis
lac capraꝝ. Et si debil' qd fuerit lac mulieꝝ ꝛ oi mul
sioni morãti sup ipꝫ vna hora fac succedere ablutio
nẽ cũ ẽbrocis eq̄lib⁹ i qb⁹ ponãꝭ viole ꝛ radicis liliũ
ꝛ camemilla cũ reliqs ifrãt sic videb i antidotario.

Qd si egritudo ꝑlõgaꝭ ꝛ nõ remoueꝭ mediciali
bus istis aut g̃uis ẽ faciẽs subeth ꝛ ptrãsierit tminũ
principiũ ꝛ qes i ea fuerit maior motu. tũc aliena ei:
ea q̄ vehemẽter ifrãnt ꝛ ꝑpe papauer ꝛ adde ei i em
brocis tũc post septimã balsãitã ꝛ mẽtastrũ ꝛ rutaꝫ
ꝛ expressionẽ mẽte ꝛ mellilotũ ꝛ põe sup caput mu
cillagines se. lini cũ oleo ꝛ aq̄ ꝛ vnge corp⁹ cũ oleo
calefacto assidue. Qũqꝫ videris ꝙ virt⁹ ꝓseruaꝭ
p⁹ lõgitudinẽ egritudis ꝛ postq̄ ptrãsierit septima
nã ꝛ qd ẽ supra ipꝫ tibi inest vt potes ipꝫ paꝝ vini p
mixti. Et multotiẽs accit eis vomit⁹ ꝛ iuuaꝭ eo. Et q̄
doqꝫ potãꝭ quidã ipoꝝ aqua pmixta cũ oleo. Et fit
ipsoꝝ vomit⁹ facilis ꝛ hũectat eos. Et cũ nõ min
gũt pp defectũ intellectus ꝛ debilitatẽ sensus inũge
eorum vesicas cũ oleo tepido. Et melius est oleum
de oliuis aut embroca ipsos cũ aqua calida. ꝛ aqua
in qua cocta sit camemilla: deinde sup eas cõprime
donec vrina prouocetur. Et sis sollicitus cum hoc
ex eis oi hora ꝛ ↄprime vesiccas eorum in omni ho
ra sperans in ipso vrinam prouocari. Si autẽ illud
non respondet administra embrocas ꝭm ꝙ dictuꝫ
est. Et oportet vt stringas eos ligando si inueneris
eos multiplicare permutationem ꝛ agitationẽ: ꝛ le
duntur ab eis vehementer ꝛ proprie cũ phlõmas
eos ꝛ scissura nondum est consolidata. Amplius
quum procedunt in declinatione ꝛ exitu a fortitudie
egritudinis plim reges eos regie conualescentium ꝛ
adhibe eis restaurantia lenia ꝛ aliena ipsos ab acri
bus ꝛ ventis malis ꝛ calidis ꝛ canicularibus dieb⁹
ꝛ sole vt nõ icurrãt recidiuã. Qũ vis ãt eos balnea
re balnea ipsos in aquis sapidis balneationibus le
nibus vt facias eos dormire. Nã in dormitione eo
rum consistit iuuamentum plim. Et ciba eos carni
b⁹ lenib⁹. Et h qdẽ ẽ sermo vniuersalis i cura ipo
rũ. Eius vero qd diuersificaꝭ aliud ẽ cholicũ aliud ẽ
sanguineum. Cholericum enim indiget in sui cura
eductione chole cuꝫ solõne plurima ꝛ phlõnia mi
nore: ꝛ sit qd soluendo educit cholam ex eo potius
ex lubricantibus subtilibus predictis expurgãtib⁹
sanguinem ꝛ tibi inest vt ponas in eis fumum terre
si scieris ꝙ natura obediens sit secũdum omnẽ dis
positionem. Et q̄doqꝫ ponunꭲ in eis scamoneam
qũ confidunt de obedientia nature ꝭm consuetudi
nem egri ꝛ cholicus qũ phlõmaꝭ nõ sequaꝭ ꝑping
tateꝫ syncopis. Sed phlometur phlõmia bona cũ
cautella idne habita. deinde solutione cũetur. Et ẽt
conueniẽs est vt ponas cibos eius frigidos ꝛ hũmi
dos. Cibi autẽ sanguinei sint frigidi ꝛ ptrãsit vt sint
stiptici q̄do facta est eũo ex solone ꝛ clisterib⁹ ꝛ cibi
sint sicut qui fiũt cũ agresta ꝛ ribes ꝛ granatis ꝛ cy
doniis ꝛ pomis. Cholico aũt non conueniunt isti.
Sed q sunt sicut q fiunt ex cucurbita ꝛ alchelketi. s.
facto ex hordeo excoriato ꝛ q fiunt ex spinachiis ꝛ
atriplicib⁹ ꝛ almuiati. Et ẽ q fit ex almes ꝛ similib⁹
illis. Et eorũ acetositas fit ex aceto ꝛ zuccaro aut ex
prũis ꝛ que sunt eis similia. Et scias ꝙ cholicus
indiget extinctiõe plus ꝛ sanguine⁹ resolutõe plus.
Et in cholico non timeꭲ ois cautella infrĩdationis q̄
timeꭲ i sãguineo ꝛ nõ alienaꭲ aq̄ frigida oino. Et oꝫ
vt plim sis sollicitus i sõno ipoꝝ. Et illud erit sic em
broce hũectantes ꝛ cũ administratione oleꝝ sicut olei
lactuce ꝛ cucurbite ꝛ q̄ ipsis simulãtur faciendo ca
put purgiũ. Et in chola q̄ ẽ adusta multiplicet studi
um cũ hũectãtib⁹ ꝛ cũ administratione enematũ ifri
gidãtiũ ꝛ humectantiũ in eis q̄tũ pole est.

De phlegmõe accidẽte ipsi sbẽ cerebri. C. iiij.

p
Lurimũ qd accit ex sangũe putrido apãnte
cerebꝝ. Et q̄doqꝫ sepat ↄmissuras ꝛ rarifi
cat ꝛ forsitã cap' cũ ea disrũpiꭲ ꝛ scidiꭲ ꝛ dolor
cũ ipsa fit fortis ꝛ oculi fiũt rubei exeũtes valde ꝛ
maxille valõ rubescũt. Et qñꝫ accit cũ ea spasm⁹ ꝛ
q̄doqꝫ accidũt võit⁹ ꝛ nausea pp cõitatẽ stõi ꝛ decli
naꭲ ad resupinatiõeꝫ valõ ꝭꝫ ↄriũ ↄsuete resupina
tiõis ꝛ ꝭm diuersitatẽ ordis. Et ẽ ꝭm plim pnecãs
i tẽio. Si ãt ipꝫ ptrãsierit fiducia hĩ. Et scias ꝙ egri
tudo nõ ẽ vehemẽt pua: aliogn mẽbꝝ nõ tolerat ip
sã cũ hac essentia ꝛ cuꝫ hac sublimitate. Et ipsius

q̄ꝺ cura ē cura ſirſē ⁊ fortior. Et ꝯfert ei ꝑhl'omia ve
ne q̄ ē ſub ligua vehemēter. ⁊ illud poſt ꝑhl'omiā ve
ne cōis ⁊ venaꝝ aliaꝝ. De heriſipila ⁊ ipe-
tigie accidētibꝰ i cerebro ⁊ vſacro. Ca.v.

Uādoq̄ʒ ēt accidūt i ipo cerebro heriſipila
⁊ vſacro ⁊ fit dolor forꝭ ⁊ iflātio vehemēs:
In facie vō q̄n̄doq̄ʒ accīt frigꝰ ꝑꝑ occultatōʒ calita
tis ⁊ citrīitatis ꝑꝑ illō ⁊ ꝓꝑe i oculis deide caleſit ſu
bito ⁊ rubificat. Verūtamē ſm plīn: fit tēdēs ad citri
nitatē ⁊ frigꝰ; ⁊ ē ſiccitas vehemēs i ore. Et cū eis nō
ē tātū ex ſubʒ q̄n̄tū accīt i ꝑhl'one. verūtamē acciden
tia i eis ſt̄ irribiliora ⁊ fe. ē fortior ⁊ eaꝝ cura ē cura ſi
baꝛ. Ex plīn eiꝰ ꝑnecat i ʒº. Si āt nō iterficit i tertio
euadit. Et pueris q̄ꝺ q̄n̄doq̄ʒ accidit heriſipila i cere
bro ⁊ ꝓfūdat cū ipa ſyncipit ⁊ oculi ⁊ miorat oculꝰ
⁊ ꝺſiccat totū cōpꝰ. Medicēt ergo ex vitello oui ⁊
olō ro. īfrāto ⁊ ꝑmutato oī hora ⁊ cū exꝑſſiōibꝰ ⁊
herbis hūidis ⁊ friīs ſuꝑ caꝑ ꝓꝑe cū cucurbita ⁊ cō
ticibꝰ melōis ⁊ cucumeris. De ſibare. Ca.vi.

Jcit ſibar demōiū ſupfluū accidēs cū ſirſē
calō cholico ita vt hō cū hoc ꝙ hʒ ſirſē alie
net ꝑꝑ demōiū agitatiuū. Et cuʒ karabito
q̄ꝺ puro fit alienatio ⁊ rōis ꝑmixtio ⁊ nō ē cū ipo ꝺ
mōiū: ſi āt ē ꝺmōiū ē ſibare. ⁊ ē ēt q̄ſi māia ꝯpoſita
cū karabito ſic karabitꝰ ē q̄ſi melia ꝯpoſita cū aꝑa-
tecallo ⁊ fe. Et multotiēs q̄ꝺ ātecedit i ipa ꝺmōiū: ꝺ
ide ſuccedūt ei aꝑa ⁊ fe. Et nō fit ſibare niſi q̄n̄ kara
bitꝰ ē a chola ru. pura ⁊ aduſta. Nā cū ipa ad cere-
brū ipellit cū ꝑncipio ſue applicatōis fac ꝓuenire de
mōiū: ⁊ cū ipo aut pꝰ ipʒ ꝓuēit aꝑa: ⁊ ē cā ſibaꝛ. In
karabito āt ē ꝺmōiū accidēs ab aꝑate ⁊ i ſibaꝛ aꝑa
⁊ ꝺmōiū ꝓueniūt ſil' a mā: neq̄ʒ vnū eoꝝ ē cā alterꝰ
ex quo aliud inciat: ſʒ ſi q̄n̄doq̄ʒ fiat vnūq̄ꝺq̄ʒ ipſoꝝ
cā additōis alterꝰ. Qū q̄ʒ ſibaꝛ icipit apparere ꝑvigi
lie ſt̄ ꝑlure ⁊ ſōnꝰ iqetꝰ ⁊ timō ē i ſōno ⁊ oſcitatio ⁊
ſpūs magnꝰ ⁊ frequēs ⁊ oblinio ⁊ reſpōſio nō ſil' s
iterrogatiōi ⁊ oculi rubeſcūt ⁊ ipoꝝ agitatio adeſt ⁊
grauitas ē i eis ⁊ ſt̄ q̄ſi lupi. Et q̄n̄doq̄ʒ ē i eis ſm ꝙ
dixīmꝰ citrīnitas ⁊ fit illic ſēſibilitas extēſiōis apud
ſpōdiles ⁊ dolor ꝑꝑ eleuatiōeʒ vaporis ⁊ fiat ēt in
eis curſus lachrymaꝝ inolūtarie ex vno oclō. De
ide q̄n̄ ſiſtit egritudo idurat fe. ⁊ exaſꝑat ligua ⁊ ſic-
cat: deide i poſtr ēo ipſiꝰ qeſcūt motꝰ palpebraꝝ ꝑꝑ
ꝺbilitatē ⁊ grauitas motꝰ ꝓuēit vſʒ ad motū palpe-
braꝝ ⁊ remanʒ ex ꝺmōio aliēatio itercīſa cū defectu
ſmōis ⁊ paucitate ipſiꝰ ⁊ ſm hoc ꝓuēit colligē plīn
villos ⁊ paleā. Et i pulſu fit augmētū ꝺbilitatis ⁊ mi
noratiōis ⁊ duricies ꝑꝑ ſiccitatē. Et q̄n̄doq̄ʒ fit ſiba-
re q̄ nō ē ſimplex pura. Qꝛ ipſoꝝ diſpōnes diuerſi-
ficāt i ſmōe ⁊ memoria ⁊ motibꝰ: pleruq̄ʒ .n. fiūt or
diati ⁊ pleruq̄ʒ iordiati. Et ipſiꝰ q̄ꝺ cura ē cura ſirſē
cholici cū additōe i hūectādo m̄lta. ⁊ oʒ vt extrēoꝝ
ligatio aſſiduet. De lethargia q̄ ē ſirſē frigidum
cꝰ iterꝑtatio ē oblinio. Cap.vij.

Ethargia dꝛ aꝑa ꝑhl'a cū factū itr a craneū
⁊ ē ſirſē ꝑhl'aticū. Et plīn q̄ꝺ eiꝰ fit i meati
bꝰ ſb̄e cerebri abſq̄ʒ velamībꝰ ⁊ vētricul' ſb̄e
cerebri q̄n̄ ꝑhl'a raro agregat ⁊ ꝑenetrat i pānicl'os
cerebri ꝑꝑ ipſoꝝ duritiē nʒ i ſb̄a cerebri ꝑꝑ ipſiꝰ vi-
ſcoſitatē ſicut ēt pleureſis ſm plīn eſt cholica ⁊ raro
fit ꝑhl'atica ꝑꝑ ꝑuitatē penetratiōis ꝑhl'atis i ſb̄aʒ ſt̄
fachiā .i. ſifac neruoſā durā. lʒ ſit poſſe vt fiat illud in
paucis ambaꝝ: poſſe ē ei vt cadat hoc aꝑa i ſb̄a cere
bri ⁊ i eiꝰ velamībꝰ. Et hec q̄ꝺ egritudo noīat noīe
ſui accidēt. Verūtamē lethargia vlr ē oblinio: ⁊ hāc
egritudinē cōitat oblinio: ⁊ ꝑꝑ nomē eiꝰ erant i ipſa:
plures medicoꝝ ignorātes ꝙ itētio i ipſa ē egritudo
fēa ex aꝑate ſūdo: imo exiſtimāt ꝙ egritudo i ſeipſa
ſit oblinio. Et ꝙ q̄dā medici ſt̄ q̄ noīant lethargiaʒ
oē aꝑa ſīʒ i cerebro ſiue ſit melācholicū ſiue ſit ꝑhl'a
ticū. Verūtamē plures ātiquoꝝ ꝑhl'aticuʒ hoc noīe
approꝑauerūt ⁊ tuū ē vt i ipſo noīes vtruq̄ʒ: ⁊ huiꝰ
q̄ꝺ egritudis ꝯmā ꝓꝑinq̄ ē māe ſadur. ſʒ ē vehemētiꝰ
ꝯfirmata. Et hec egritudo generat ab oī quo gene-
rat hūor ꝑhl'aticꝰ: ⁊ i quo ſt̄ vaporatio ⁊ putrefactō
Quapꝑꝑ plīn generat a cōeſtiōe cepaꝝ. ⁊ generat ex
replectiōe i mīa ſtōi: ⁊ m̄ltitudīe potꝰ ⁊ multitudine
cōeſtiōis fructuū. De ſignis eiꝰ. Cap.viij.

Unt ſoda leuis ⁊ febris lēta: nēcaria .n. ē fe-
bris i oī aꝑate fcō ab hūore putreſco: ⁊ ꝑꝑ
hoc ſeꝑat a ſubeth. Verūtamen ipſa ē lēta
q̄n̄ mā ē ꝑhl'atica. Et h̄ q̄ꝺ fe. q̄n̄doq̄ʒ n̄ ſētit cū ea ⁊
fit cū ea ſubeth ḡuis. Sic .n. habēs eā aꝑit oculū ſic
claudit ⁊ fit cū ea oblinio. Et ſpūs ē rarꝰ ⁊ tardꝰ val
de ꝺbil'. Et fit q̄ſi cū ſtrictura ſpūs paꝝ ꝑ ⁊ cū ſputo
⁊ multa oſcitatiōe ⁊ aꝑtiōe oris ⁊ ipſiꝰ clauſiōe: ⁊ q̄n̄
doq̄ʒ remanʒ eiꝰ os pꝰ oſcitationē aꝑtū ꝑꝑ oblinī-
onē ꝙ oporteat eū ipſū claudere: ⁊ ꝑꝑ pigritiaʒ ab
ea ⁊ ſi velit ipſū claudere. Et adeſt ei ſingultꝰ ꝑꝑ cōi
tatē ſtōi. Et albedo i ligua ⁊ pigritia i reſpōſiōe ⁊ in
motu palpebraꝝ ⁊ ꝯmixtio itellectꝰ. Et ego ſʒ plīn
ē hūida ⁊ ſiccat leuit ⁊ tēperate. Et vrina ē ſic vrina
aſinoꝝ. Et q̄n̄doq̄ʒ accīt ei tremor ⁊ ſudor extremita
tū. Et ſt̄ cū diuerſitate habētiū karabitū. ipſi enī i
lectis ſuis ꝑcipitati iacēt: karabitū vō habētes elenā
tur. Et pulſus ipoꝝ ſt̄ magni multū rari tardi tremu
li vndoſi ſimiles pulſibꝰ ꝑipneumonicoꝝ. Verūta-
mē ſt̄ mioris latitudis ⁊ lōgitudis ⁊ tardiores ⁊ for
tiꝰ rari: ⁊ mioris diuerſitatis: q̄n̄ nocumētū cordis
ab ea ſcm̄ ē minꝰ. Et cadit i pulſu eiꝰ cadēs i medio
plꝰ: q̄n̄ vꝛtꝰ vitalis i ipſa ē ſanior: ⁊ febris cū ea ē mi
nor ꝑꝑ lōgitudinē ipſiꝰ a corde. Sʒ eiꝰ oblinio eſt
maior: q̄n̄ mā hec ē i ipſo cerebro ⁊ i ꝑipneumōnia
eleuat ex aꝑe pulmōis. Qꝺ ſi melicū dicat lethar
gia ſt̄ eiꝰ ſigna ꝙ dolor fit fortior ⁊ fiūt cuʒ ea rixa ⁊
alienatio ⁊ oculi ſt̄ aꝑti ituētes i vno loco. Et quʒ
lethargia ē i ſb̄a cerebri ſubet ē fortior ⁊ difficultas
motuū ē maiō: ⁊ albedo ligue ē i ipa valde vehemēs
⁊ oculi ad exitū ⁊ tēdūt ⁊ difficultas motus ⁊ dolor
ad laxitatē tēdūt. Si āt ē i velamībꝰ dolor ē fortior:
⁊ motꝰ ſt̄ leuiores. Et accīt i eis m̄ltotiēs retētio vri
ne ꝑꝑ obliuionē ⁊ ꝑꝑ ꝺbilitatē lacerti vrinal'. Ex
ſignis āt icēſſus hoīs ad lethargiaʒ ē m̄ltitudo tre-
moris capitis cū pigritia ⁊ ḡuitate. Qūq̄ʒ fortio-
ra fiūt accidētia lethargie ⁊ m̄ltiplicat ſudor valde ē
tūc ꝑīmēs ꝑꝑea ꝙ ſudor deijcit vꝛtutē. Et q̄n̄ ſꝑs di

iatat ⁊ fit bonꝰ ⁊ dclinát accidētia tūc tēdit ad salu-
tē ⁊ ꝓprie si apparēt apāta pꝰ aurē: pſm.n.crisis cꝰ
fit per eam. De cura. Cap.ix.

Si nō fuerit qd̄ ꝓhibeat phlomeł ꝑus: dei
de administra eis clisteria acuta ⁊ attrahał
mā ad iferiora. Et fac eū vomere cū penna
synapi ⁊ melle illinita. Et fac eū qescere i domo lu-
minosa: ⁊ ꝓhibe ipm̄ nei subet ꝓfūdeł assid ne exci
tādo ipʒ. Et i ꝑncipio rei repelle māʒ cū oleo ro.
⁊ aceto. Deinde pꝰ duos dies a ꝑncipio sui misceał
eis castoreū ⁊ sit acetū sqlliticū. Et nō potes aq̄ sia
ipm̄ nisi partip ⁊ i ꝑncipio ꝓpe. Et apud statū eiꝰ ⁊
ꝓpe i fine sui ⁊ ꝓhibe illd. deide iūge cōpꝰ eiꝰ oleo
⁊ nitro ⁊ sc. vrtice ⁊ laureole ⁊ pipe ⁊ piretro ⁊ simili
bꝰ. Et admistra ēbrocas fortis resolutiōis ⁊ odora
mīta ⁊ sternutamīta ⁊ gargarismata subtiliatiua i qbꝰ
sit hasce ⁊ isopꝰ ⁊ calamītū ⁊ origanū. Et gargarisma
ta cū melle ⁊ sqlla ⁊ reliqs q̄ sciuisti i canone. Et quʒ
sqllā sup caput eiꝰ admistraſ ꝓpe hūidā valde ea iu
uał. Et admistra ēt reliq̄ rubificātia sup caput ⁊ lini
mītū fac ex synapi. Et frica extremitates eiꝰ ⁊ ꝯpri
me eas donec rubescāt ⁊ doleāt qm̄ ē magni iuuam̄
ti ⁊ fiat illud assidue. Qū āt i subet ꝓfūdi fiūt extē-
de capillos ipoꝝ ⁊ euelle quosdā eoꝝ: ⁊ pone ēt apō
nocrā vētosas multas cū igne absq̄ icisiōe. Et forte
icisio tibi necessaria ē qm̄ ē necessitas euōnis sāguis.
Et qū nutris nutri eos cū aliqbꝰ q̄ sunt sic aq̄ lupio-
rū ⁊ aq̄ ciceris cū ordeo fracto. Qūq̄ʒ eos cibaue-
ris ꝯprime extrēa ipoꝝ aliqbꝰ horis vt vapor ad su
piora nō trahał. Qd̄ si tibi nc̄riū fuerit pp egritu
dinis lōgitudine vt potes ipʒ solutiuo ⁊ ꝓpe q̄n̄do
cū ipo appet tremor pota ipm̄ duabꝰ tertijs aur.ex
castoreo cū pauca scamōea q̄ sit miꝰ pōdere vniꝰ
danic. Et si timeł supfluitas febris aliena scamoneā
⁊ sis ꝯtētꝰ castoreo ⁊ pmutatiōe complexiōis absq̄
euōne. Et melior euōnū illa ē q̄ fit cū clisteri. Si aūt
alia fuerit tibi nc̄ria da ei ad potādū hierepicre pō
dꝰ.ʒ.i.q̄rtā.ʒ.i.ð pulpa collo̧ntide ⁊ tribꝰ.ʒ. my-
robalanoꝝ ⁊ danic uno masticis: ⁊ si febris nō ē ve
hemītis caloris ⁊ ꝯfidis q̄ soluat. q̄ si nō ꝯfidis pp
illud fac ei suppositoria aut collyria vt due cāc ad il
lud faciēdū se iuuēt: deide excita ipʒ ⁊ ꝑcipe ei vt p-
mutteł ad egredū. Et quʒ ei accit obliuio vrine ⁊
stercoris ēbroca vtraq̄ʒ emūctoria ⁊ vētrē cū aqs in
qbꝰ cocta sint camemilla ⁊ meliloti ⁊ viola ⁊ radi-
ces lilij ⁊ ꝯꝑme vesicā vt vrinā emittat. Deide quʒ
finił egritudo admistra restauratiua ⁊ fac eū tolera-
re īminū exercitij pui ⁊ adhibe ei regim̄ ꝯualescētiū.

De aqua intra craneum. Cap.x.

Quoniā q̄n̄doq̄ʒ aggregāł hūiditates aquo
se itra craneū ⁊ extra ipsū. tūc si fuerit extra
craneū significabit eas qd̄ ꝓpiq̄ʒ dicemꝰ.
Et si sūt itra craneū ⁊ locꝰ eaꝝ supra pāniculū durū
⁊ sentit eger grauitatem interius: ⁊ fit cum ea diffici-
lis clausio oculi: immo non est possibilis ⁊ hume-
ctantur oculi valde ⁊ lachrymantur assidue ⁊ stant
aperti intuentes in vnum locum. Cura Et in hu-
iusmodi non est ingenium.

De apostematibus que sunt extra craneum ⁊ aq̄
extra caput ⁊ etas.i.infantium. Cap.xi.

Quandoque accidunt in velaminibus que
sunt extra caput apostemata calida ⁊ frigi
da. Et quandoque accidit ⁊ proprie infā
tibus egritudo que est congregatio aque in capite.
Et quandoque etiam accidit in maioribus. Et hec
quidem egritudo est humiditates retente inter cra-
neum ⁊ cutem ⁊ inter duos panniculos extrinsecos
⁊ accident inflatio in loco capitis ⁊ fletus ⁊ vigilie.
Infantibus quidem accidit illud secundum plu-
rimum cum obstetrix errat ⁊ cōprimit caput ⁊ sepe-
rat ipsum ⁊ aperiuntur orificia venarum. Et currit
ad illud qd̄ est sub cute sanguis aquosus. Et quan-
doque sunt humores alij ab humiditatibus aquo-
sis. Qd̄ si color cutis est cum dispositione sua ⁊ cutis
est aleuata cōpressa expulsa tunc est aqua in capite.
Et si color est mutatus ⁊ tactus diuersus ⁊ est ibi
fortitudo ⁊ ꝓhibitio ad expellēdū ⁊ sētił mōdicatō
⁊ dolor: tūc ibi ē apā extra craneū. Infātibꝰ aūt ⁊
alijs qū ē apā i capitibꝰ eoꝝ ⁊ hoc plurimū nō fit
nisi ifātibꝰ. tūc oʒ vt cognoscas an sit multa an sit ex
pulsa ab exterioribꝰ ad iteriora violēt. Nā si taliter
fuerit nō medicał. Si āt fuerit pauca ⁊ retēta iter cu-
tē ⁊ craneū: tūc fac aut scissurā vnaʒ i latitudie aut si
fuerit multa tūc fac scissuras duas se se secantes: aut
tres scissuras secātes se si fuerit plurima ⁊ eūcł qd̄ ē i
ipo: deide strīge ⁊ liga ⁊ suppōe ei vinū ⁊ oleū vsq̄ʒ
ad tres dies: postea solue ligaturā ⁊ medica cuʒ vn
guētis ⁊ licinijs si eis idigueris ⁊ filo ⁊ puluerizatōe
si illd̄ suffic: ⁊ nō idiges vnguētis. Et si carnis gene
ratio tardeł ꝑcipił vt os leuił radał vt caro nascał.
Si āt aq̄ fuerit valde pauca sufficit tibi vt resoluał
hūor aquosꝰ cū ēplis. Que āt ex apātibꝰ extrīsecis
sīt calida ⁊ q̄ sīa cognosces tactu ⁊ colorē ⁊ ꝯueniētia
eiꝰ qd̄ ad ipaʒ ꝑuēit. Et i oibꝰ qdē sētit dolorē ꝯpri
mītē craneū ⁊ qū tāgis iuēis dolorē. Et cura ipm̄
medicamīe leuior ex cura sirsē: ita tam̄ q̄ tu sis secu-
rꝰ i admistratiōe fortioris i ipo. Et vētose qdē i ipo
ꝯferūt plꝰ minutiōe. In natas āt ifātiū oʒ vt lactās
aq̄ʒ potet ordei aut aq̄ʒ sanie eiꝰ si ifās solutionē ha
buerit ⁊ ifāti deł ad potādū tūc aliquātulū spodij tō
refacti ⁊ se. portulace torrefacti. Solutō ei i hac egri
tudie ē mala ⁊ lactāti iterdicał balneū ⁊ ponatur sup
syniciput eiꝰ viola ifrigidata. De subet asahari quā
qdā medicoꝝ nominant suchos: sʒ nō ē ipa immo su
chos ē spēs ꝯgelatiōis. Cap.xij.

Hec egritudo ē egritudo sirsenitati ꝯposita ex
sirsē calo ⁊ fro: qm̄ apā ē fcm̄ ex duobꝰ hūo
ribꝰ sil.s. phlate ⁊ cholerica. Et eiꝰ qdē cā ē
repletio q̄ generat gulositas ⁊ multitudo cōestiōis
porꝰ ⁊ ebrietas. Et vtriq̄ʒ qdē hūores q̄n̄doq̄ʒ equāł
⁊ q̄n̄doq̄ʒ vnꝰ ipsoꝝ vincit ⁊ vincunt tūc eius signa.
Si ergo phlāticus vicit noiał subet vsara. Et si vin
cit cholericꝰ noiał sahara subetia: ⁊ qm̄ʒ ꝯueniūt in
egritudie vna cū nūero vt vnusq̄sq̄ʒ eoꝝ ipugēt alte
rū ⁊ q̄n̄doq̄ʒ vicet phl'a ⁊ q̄n̄doq̄ʒ cholera. Et facit
quidē phl'a i ipsa subet q̄n̄doq̄ʒ grauitatē ⁊ pigri-

tiā ⁊ clausionē oculoꝝ. Et difficile fit eis respōdere ad illud qđ q̄rit ab eo. Et ē ipius respōsio respōdeo tardāt ⁊ cogitāt.. Et cholera qđē i ipa effic i īgetudie ⁊ alienatōem ꝯtinuā ⁊ palpitatōnem. Et nō pmittit ipm ꝓfūdari i subet: imo eius subet ē subet q̄ excitat quū excitat. Et qū phlma vicit gnāt subet ⁊ claudit palpebra qū apit. Et qū vinc cholera excitat ⁊ alienat ⁊ pueīt ad motum ⁊ apit oclm absqꝫ palpitatōe ⁊ nō claudit: imo ipiꝰ supior extremitas attrahit sic accit patiēti sirsen. ⁊ ꝺsiderat resupinari ⁊ eiꝰ resupinatio ē nō nālis: ⁊ iflāmat ipiꝰ facies ⁊ declinat ad viriditatē ⁊ rubedinē ſm q̄ i dominatōe ꝺispōnum eiꝰ trahit palpebra eiꝰ ad supiora ⁊ clamat. Et qū apit oculū suū ē ipius aptio sic aptio habēt subet ⁊ ꝯgelatōe absqꝫ palpitatione. Qū āt loqt eiꝰ ſmo nō ē ordiatꝰ ⁊ strangulat ab aq̄ ita vt plm redeat aq̄ ex naribꝰ eiꝰ: ⁊ silr strangulat a sorbitōibꝰ. Et h̄ qđē signa st mala. Et multotiēs accidit i ipa retētio vrie ⁊ egōis ⁊ paucitas vtriusqꝫ. ⁊ accit eis stricta sps. Et q̄n̄doqꝫ silat i pluribus dispōnibꝰ ꝓfocatōi mātricis. Verūtamē facies i ꝓfocatōe mātricis ē cū ꝺispōne sua ⁊ adsunt reliqua signa ꝓfocatōis dc̄a i.c. suo: h̄ āt possibile ē vt in ea aliqd loq̄ndo eger ānūciet ⁊ si pcipit vt itelligat. In ea āt cꝰ matrix ꝓfocata ē nō ē posse aliđ dū i ꝓfacatōe psceuerat. Et h̄ qđē egritudo silis ē letargie: sꝫ tn̄ differt ab ea. qm̄ facies nō ē cū ꝺispōe sua sic ē i patiēte lethargiā. Et iteꝝ eis adsūt vigilie ⁊ aptio oclorū absqꝫ palpitatōe ⁊ febris ē i ipa fortior. Et silat karabito: sꝫ tamē differt ab eo: qm̄ subet i ipa ē maior ⁊ aliēatio minor. Et pulsus qđē eius ē velox ⁊ freq̄ns pp apā ⁊ pmixtiōe ꝯgelatiuā q̄ diuersificat a pulsu lethargie. Et ē latꝰ ⁊ breuis pp phl'a ⁊ apā suū: q̄ diuisificat a karrabito: ⁊ ipꝰ qđē breuitas est pp latitudie sui. ā pliꝰ ē fortior pulsu lethargie ⁊ debilior pulsu karrabiti. Et fit pulsus nō extensus rarus valde spasmosus sic fit i ꝓfocatōe mātricis. Sꝫ vtꝰ i ipa nō remanꝫ nꝫ egredit ab ordie oi illo egressu sic fit i ꝓfocatōe mātricis: imo vtꝰ cadit ⁊ pulsus fit freq̄ns.

De cura. C. xiij.

Cura āt cōis ē phl'omia sic scis: ꝺeide clisteria i quoꝝ attractōe ⁊ lenitate addis ſꝫ q̄ntitatē i qua iuēis mā ſꝫ signa p̄dc̄a. ita vt cognoscas an vicat cholera vel phl'a. Et cibꝰ ēt ꝓhibeat ſm q̄ fit i karrabito ⁊ ꝓpē si eiꝰ cā fuit istitudo cibi. Quapp qū cā fuerit multitudo cibi fac egꝝ vomē ⁊ purga stōm ipiꝰ. Si āt cā eiꝰ fuit ebrietas nō curabit oio dōec abscidat ebrietas: ꝺeide sit ꝯtētꝰ hūc tātibꝰ cap̄ ipiꝰ. ꝺeide ad vltimū curet eo quo curatur finis ebrietat. Et ipiꝰ qđē spēs cōicant i ēbrocis ⁊ ēplastris ⁊ sternutatorijs p̄dict ⁊ eūonibꝰ sīb tilibꝰ cū eo qđ bibit ⁊ clisterizat sicuti scis. Et iste qđ medicie i ipa nō sint i termio fiitat q̄ pcipit i karrabito nꝫ i termio calefactōis q̄ pcipit i lethargia sed sint ꝯposita ex eis ⁊ vicat i eis illđ qđ oꝫ ſꝫ q̄ appet q̄ aliqs duoꝝ hūoꝝ sit magis abūdās. Et tibi qđē tā p̄missū ē i canōe totū qđ oꝫ facē i hꝰi. Et opꝫ vt pōas i ēbrocis eiꝰ si fuerit cholēa supabūd̄s folia salicis ⁊ violas ⁊ radices lilij ⁊ ordeū cū cāenulla ⁊ corōa regia ⁊ aneto. Et q̄n̄doqꝫ das i potu siripū de papauē si nō timet q̄ supueiat ei ꝺn̄ū phl'atis. Et i tētio qđē q̄ ei i potu tribuit ē vt dormiat. Quod si vtreqꝫ mē sint eq̄les adde i his hasce ⁊ amaracum. Et si phl'a est supabūdans adde i eis folia lauri ⁊ rutā ⁊ mētastꝝ ⁊ isopū ⁊ castoreū ⁊ origanū. Et similit ē ꝺispō i ēplis ⁊ enematibꝰ ſꝫ hūc canonē. Et tibi q̄đē ē posse collige ea ex ātidotario. In fine āt egritudis ⁊ postq̄ ꝺclinauerit ifirmitas tūc aliēa ab eo ēbrocas frigidas ⁊ sis ꝯtētꝰ subtiliatiuis q̄ scis: ꝺein de balnea ipm ⁊ rege cū regimine conualescentiū.

De plaga ⁊ icisiōe cutis capitis ⁊ curatōe. C. xiiij.

Separatio eueniēs i capite. aut ē in cute ⁊ carne aut i osse: aut māifesta: aut i simaci: aut ita q̄ ossa ide exhēda sit aut simac ⁊ ex s iac ē alsuturati ⁊ē vt exhuberet velamē ad exteriora ⁊ apēt ⁊ ipinguet ⁊ fiat sicut futurati. Et ex eis est q̄ fit in dura mātre ⁊ i ꝑuatiua: ⁊ i eis ē timor ⁊ i vulneribꝰ qđē puenientibꝰ ad pāniculū cerebri accit laxitas i latere vulneꝝ ⁊ spasmꝰ i opposito eiꝰ. Et qū icisio nō puenit ad vētres sꝫ ad tminū velamis subtil' ē magis icolumis. Qū vo icisio puenit ad cerebrū appet febris ⁊ vomitꝰ chole ⁊ nō ē ex eis q̄ sanat: nisi raro. Et ꝓpingor ad icolumitatē qđē icisio ē q̄ cadit ad futurati duoꝝ vētriū anterioꝝ. Qū. n. cito succurris ei ꝯtinuat. Ille vo q̄ i duobꝰ vētribꝰ posterioribus fuerit sūt prauiōes. Et ea q̄ fit i medio prauior ē ea q̄ fit i posteriore ⁊ remotior vt redeat ad ꝺispositionē nālē nisi sit valde pua. Et pncipiū quidē ꝯsistit i emplis ⁊ erit eiꝰ i rectificatio velociter. In cura vo ꝯsistit pncipiū ad ꝓhibēdū apā cū eo qđ tolerat ꝺispositio. Distinctionē vo medicaminis vulneris plagatiui qđ ē in cute ⁊ carne dicemꝰ vbi vlcerū rememorabimur i lib. iiij. ⁊ dicemꝰ curā fracture q̄ est ex eis i.c. fracture ⁊ restauratiōis. Et medici i fractura crāei i q̄ exhēda sūt ossa: habēt duas itētiōes Intētio. n. quorūdā ē vt declinēt ad medias sedatiuas q̄ dolorē vehemēt q̄escere faciūt ⁊ itētio ē alioꝝ q̄bꝰ vi q̄ admistrāde st medicie vehemēt ꝺsiccatiōis ⁊ admistrāt post icisionē fracti eradicatōnem secti ⁊ c̄xtionē facture cꝰ medicias attractiuas i vnguentis ⁊ alijs supra locum supra ipꝫ exterius existentete epithimate ex aceto ⁊ melle. Et h̄ mō p' manꝰ hoꝝ posterioꝝ puenit maior icolumitas q̄ p manꝰ poꝝ ⁊ illud qđē nō ē mirꝝ. G. enim dixit q̄ ꝯplō ossis ⁊ panniculi ē sicca.

Tractatꝰ q̄rtꝰ de egritudibꝰ capitis ⁊ plurio nocumēto ipiꝰ i opatōibꝰ sēsus ⁊ motibꝰ. Et continet cap.

De subet ⁊ sono. C. i.

Dicit subet sōnꝰ supfluꝰ ⁊ ḡuis. Nō tamē ōis supfluꝰ ⁊ ḡuis sꝫ illic cꝰ ḡuitas ē i mā ⁊ q̄litate sil': ita vt ipiꝰ spatiū sit ꝓlixiꝰ ⁊ cꝰ eleuatio fortior ⁊ debilitet excitatio ipiꝰ ab eo. Si āt excitat tūc sōnus cꝰ ē nālis i q̄ntitate ⁊ q̄litate sua. Et eiꝰ qđē aliꝰ ē ḡuis aliꝰ ē subet ꝓfūdꝰ. Sōnꝰ āt vlr ē reditꝰ sps aial ab istis sēsuū ⁊ motuum ad principiū cum quo ꝓuātur ipsorum istia ab exitu operatiōis i ipiꝰ nisi que necessaria st ad hoc vt vita ꝑmaneat ⁊ illa sunt sicut istia sps

Et sonus quidē nālis absolute ē cuius redditus ē cū ꝓfundatōe spūs vitalis ad interiora vt digerat cibꝰ quē in ipso sequit̄ spūs aīalis sicut fit ī motibꝰ corpoꝝ subtiliū ꝑmixtoꝝ ꝓpter necessitatē vacuitatis: ⁊ qđ ē ēt ꝑꝑ quietem eius ⁊ vt sp̄s adiūgat sibi ꝑtem eius quo nutriat̄ ⁊ substentetur ⁊ agmētetur substantia illius: ⁊ recipiat restauratōem eius quod ex ip̄o ī vigilijs soluit. Et huic quidē ꝓpinquus ē q̄ accit ei q̄ sanitati vicinus ē ab egritudīe sua. Accidit. n. ei sōnus ꝓfūdus ⁊ significat sedatiōez egritudis eius: ip̄e tamē in sanis nō significat bonitatē

Et quādoqꝫ ēt accit sonus hꝰ ī generis ei qui est euātus medicia plīm ⁊ sōnus ille ꝯfert ei reddās ipsum v̄tutisnē. Et plīm accit sōnus non absolute naturalis ⁊ ille quidē ē redditꝰ q̄ fit ad ꝑncipiū ꝓpt̄ superfluitatē resolutionis sp̄s ⁊ nō tolerat eiꝰ sb̄a dilatōem ꝓpter defectum sui augmenti sup illud qđ sufficit applicationi cā resolutiōis facte ex motu. ꝓfundatur ergo sicut fit in dispōe laberis ⁊ exercitij fortis. Et illud fit ꝑꝑ euātionem supfluā accidentē spūi aīali. Nā igi᷑ fit ꝓ̄mpta ad recipiendum quod ē in sb̄a eiꝰ nisi ꝯsequatur ipsa ex nutrimento sustentaculū. Dr̄ia v̄o iter ip̄m ⁊ illū q̄ ē ante ipsum ē sicut differētia int̄ petitōem cibi a corpe sano vt sit locus resolōnis nālis exeo ⁊ petitōem cibi a corpe debilitato a solutione ⁊ fluxu sanguis. Primus. n. duoꝝ sōnoꝝ petit restauratōem resolutionum vigiliaꝝ ⁊ ē res nālis. Et scđs petit restaurationem resolutōis laboris ⁊ nō ē nālis. Et quādoqꝫ accit sōnus nō nālis absolute ⁊ ē vt sit redditus spūs aīalis ab instrumentis ꝑꝑ cām infrantem substātie sp̄s ꝯ̄riā aut extrinsecus aut ex medicinis infrigiditātibꝰ ⁊ instrumēta adipiscūtur frigꝰ incōueniens penetratōi sp̄s vitalis in eis scđm modum suū renouantē infusionē sp̄s ī eis adunati corrumpentis ꝯplōnem qua recipiūt v̄tutē aīalem. s. spūs a ꝑncipio quare residuū redit ꝓfundū pectoris ⁊ fit piger ad dilatōem ꝑꝑ frigus ꝯplexionis ⁊ hoc est stupor. Et quādoqꝫ ēt accit ꝑꝑ cām humectantē instrumenta ⁊ perturbatōem sb̄am sp̄s ⁊ oppilantem viā eius ⁊ laxantē sb̄am neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ et mollificatio quā seq̄tur oppilatio ⁊ coopimentum que ꝓhiberet sp̄m penetrare: qm̄ sp̄s ipius sb̄a iaꝫ est ē ingrossata ⁊ ꝑturbata. Et qm̄ instrumēta eiꝰ iā sunt corrupta ꝑ hūiditatē ⁊ laxitatē eoꝝ simul. Et iste ē sonus ebrietatis: ⁊ accit qđ est huic accidēti ꝓximū ꝑꝑ nimiā stōi repletionem ⁊ ꝓlixitatem timore cibi ī stō: hoꝝ aūt subet remouet̄ vomitu. Et he due cāe qū firmātur sūt cā quā plīm accit subet. Quādoqꝫ ēt adunatur frigus ⁊ iuuat ip̄m humiditas simul in causis sōni: verūtamen cā aīis tūc ē ex frigore ⁊ iuuat ip̄m humiditas. Sicut aggregant̄ ī vigilijs caliditas ⁊ siccitas ⁊ ē cā v̄a ipsa caliditas quā iuuat siccitas. Subet ꝑterea sūt cāe alie ex q̄bus est vehemētia poxismoꝝ febris ⁊ euentus nature cum eētia sup suā egritudinē ⁊ ipius ꝯplsiōsub niā ⁊ seq̄tur ipsam sp̄s aīalis sicut dictū est ⁊ ꝓprie sim̄ā febris ē frigida phlatica ⁊ ip̄a quidē nō calefacit nisi cū putredīe. Et quādoqꝫ fit ꝑꝑ malitiam humoꝝ ⁊ vapoꝝ ascendentiū ad anterius cerebri a stō aut pulmone in egritudinibus suis ⁊ reliquis mēbris. Et quandoqꝫ fit ex multitudīe vermium ⁊ ascaridū. Et quādoqꝫ fit ex coartatione cerebri ip̄ius sub osse cranei: aut lāina eiꝰ: aut cortice ip̄ius qū cerebro aduenit ꝑcussio ⁊ vehementior ventriū ad faciendū subet apud incisionem ē vehemētior eorum ad faciēdū subet apud cōplsionē. Et quādoqꝫ fit ꝑꝑ vehementē dolorē ꝑcussiōis euenientis lacertis tꝑis: aut scđm cōitatem lesionis in ore stōi aut in matrice quare ꝯ̄hitur ex eo cerebrum ⁊ oppillat vias sp̄s sensibilis taliť q̄ cum ca fit difficilis motus spūs ad ꝓcedendū. Et quandoqꝫ fit ꝑꝑ vehementē debilitatē sp̄s ⁊ resolutōez ip̄sius quare fit difficilis eius dilatatio. Et quoniam ꝑmi sensuuꝫ qui ꝑuantur in sōno ⁊ subet sūt visus ⁊ auditus: oꝫ tūc vt sit ipedimentū in subet ī anteriore cēbro. Et ꝑꝑ cōitatē cōruptōis imaginatōis. Nā si nō eēt cōitas anterioris cerebri ⁊ non accideret nocumētū nisi posteriori ꝑti nō opoztēt vt visui ⁊ auditui ꝓueniret ꝑuatio. Neqꝫ eēt sōnꝰ imo eēt destructio motus ⁊ tactꝰ solūmodo ⁊ eēnt sensus reliqui cū dispōnibus suis sicut ꝯtingit ī egritudinibꝰ ꝯgelationis ⁊ sochos. Et nō eēt nocumētū qđ subet affert sensui vltra nocumētū qđ ifert motui. Nā ip̄e destruit sensum omnino ⁊ non penitus destruit motum: remanet enim incolumitas in anhelitu. Et oꝫ quidē nē oppilatio ꝓueniens in subet sit ꝯpleta nꝫ cū mlta spissitudīe ⁊ si nō fiet nocumētū ī anhelitu. Ois aūt subet ex ꝯplōne pendēs ē ꝑꝑ frigꝰ ꝑmo et ꝑꝑ hūiditatē scđo. Amplꝰ quādoqꝫ fit ꝑmutatio ad subet sicut ex ꝑipneumonia ⁊ pleuresi ⁊ silibꝰ. Et q̄daꝫ hoīuꝫ sūt quoꝝ hūores dū sedent sūt fracti nō nocentes qꝛ coopit eos dormitatio. Qūqꝫ se ꝓsternūt ꝓfūdat̄ calor inatꝰ ⁊ feruent ⁊ excitāt vapores cerebri qꝛ sōnꝰ nō ip̄m coopit ⁊ ꝑcipue ī eo q̄ nō est sicce ꝯplōnis. Qū ergo multiplicant̄ coopture sōni idicat egritudies. Et sic aq̄ granatoꝝ tardante in stō retinet vapores ⁊ liberat a vigilijs. Et nos qđ iā diximꝰ qualiť oꝫ esse formā iacentēꝫ sup cibū. Nūc āt dicemꝰ q̄ vsus resupinationis multotiens ledit dorsū ⁊ laxat ip̄m. Cuiꝰ q̄deꝫ cura est vsus surgendi plurimꝰ. Ex sōno ꝑterea ī sole timet̄ capiti. Et q̄ fit ī luna facē possidere screatū sāguis q̄ fit cū rascatiōe: ꝓꝑea q̄ lūa mouꝫ hūores. Et cā qđ sonitꝰ gutturis est cooptura oris cāne qꝛ sp̄s nō egredit̄ nisi ī voce hūiditatis.

De signis specieꝝ subet. C. ij.

I aūt subꝫ fit ex frigore puro extrīsecꝰ eius signa sūt vt fiat ꝑꝑ successionez frigoris vehemētis aduenientis capiti exteriꝰ aut ꝑꝑ frigꝰ itra corpꝰ ⁊ cerebꝝ ⁊ nō inenit̄ ī facie iflāmatio neqꝫ ī palpebris ēt est color viridis ⁊ pulsus est extensus tendens ad duritieꝫ cū raritate vehemēti. Et si subet fit ex frigore potꝰ alicuiꝰ medicinaꝝ narcoticaꝝ q̄ sūt opiū ⁊ hyusq̄mꝰ ⁊ radix mandragore ⁊ se. mādragore ⁊ nux metel ⁊ fūgꝰ ⁊ lac ī stō acetosū ⁊ coriandꝝ hūidū ⁊ se psilij multū significat̄ signis q̄ dice

nius de vna q̃q̃ʒ eaꝝ i.c. de venis. Et vt subet fiat cū
alijs accidētibꝰ ꝓfocatiōis ⁊ viriditatis extrēitatū ⁊
ſtitate eaꝝ ⁊ apāte ligue; ⁊ ꝑmutatiōe odōis ⁊ fit pul
ſus cū caſu formicās debilis nō cū raritate imo fre
quēs habēs freq̄ntiā vermiculoſi fōrmicās. Et ſi fuit
rarꝰ non ei ordo nʒ fortitudo: imo redit ex raritate
ad ſpiſſitudiēʒ ⁊ ex ſpiſſitudie ad raritatē. Sciaſ ergo
ꝙ ſi aliqd hoꝝ i potu ei datū ē aut ipe ꝑ ſe bibit ⁊ me
diceſ totū illō cū eo qd dicemꝰ i.c. de venenis. Sūt
aūt qd q dicūt ꝙ ſubet frigoris puri eſt lenior ſubet
materiei hūide. Sʒ ſermo ille nō ē vehemēter ſanꝰ
imo quādoqʒ ē fortis valde. Et oēs qdē ſpēs ſubet
fēe ex frigore cerebri i ſba ſua aut ꝑꝑ medicinā ebibi
tā ſeqtur corruptio i cogitatiōe ⁊ memoria. Qd ſi
ſubet ſit ex hūiditate pura ſt eiꝰ ſiḡ vt nō videāt ſiḡ
ſanguis nʒ ḡuitas phl'atis. Si aūt fiat ex phl'ate ſcit
illo ex ꝓcedēti repletiōe ⁊ nimia ſtōi ſacietate ⁊ multi
tudie potꝰ ⁊ lenitate pulſꝰ ipiꝰ ⁊ fluctuatiōe cū latitu
dine ⁊ ſcit ex ꝓfūdatione ſubet ⁊ grauitate ipiꝰ ⁊ al
bedine coloris i facie ⁊ oculis ⁊ ligua ⁊ capitis ⁊ in
flatiōe i palpebꝛ ⁊ ſtate tactꝰ ⁊ regimie ꝓcedēti ⁊ eta
te ⁊ regiōe ⁊ reliqs. Ex ſanguīe vō factꝰ ſcit ḡuitate i
flatione venaꝝ q̄ dicūtur guidē ⁊ rubedine oculoꝝ
⁊ maxillaꝝ ⁊ rubedie lingue ⁊ ſēſu caliditatis i capite
⁊ ſilibꝰ illis q̄ ſciuiſti. Et ſi cū hoc ſanguis ⁊ phl'a
ꝯiūgantur aggregatiōe apātū videbis ſigna karabi
ti ⁊ lethargie ⁊ ſubet aſahari. Qd ſi cā in ipo fue
rint vapores expulſi ex corꝑe i febribꝰ ⁊ ꝓprie apō
dolorē pulmonis ⁊ apā i ipo noiatū ꝑipneumōia
aut vapores ſtōi ſciās totū ſuis ſignis. Nā ſi eſt ex
ſtō ꝓcedūt ipm vtigo ⁊ ſcotomia ⁊ tinnitꝰ ⁊ vomi
tus ⁊ phātaſie ⁊ ē leuis apō famē ⁊ augmētaſ apud
repletionē. Si vō ē ex pte pulmōis ⁊ pectoris ꝓce
dūt ipʒ dolor grauis ⁊ dolor i ptibꝰ pectoris ⁊ ſtri
ctura ſpūs ⁊ tuſſis ⁊ accidentia pleureſis ⁊ ꝑipneu
monie. Et ſilr ſi fuerit ex epate precedūt ipm ſignifi
cationes egritudinis in epate. Et ſi eſt ex matrice
ꝓcedūt ipʒ egritudines matricis ⁊ eius repletio.
Qui aūt fit ex ꝑcuſſiōe fēa ſup halhenia aut ſup tē
pus ſcit ſuis ſiḡtionibꝰ. Et dr̄a qdē inter ſubet ⁊
apopliaʒ ē qd habēte ſubet poſſe ē itelligere ⁊ excita
ri ⁊ ſūt motꝰ eiꝰ leuiores ſenſibꝰ ſuis. Apopleticus
aūt priuaſ ſenſu ⁊ motu oī. Et oino dr̄a inter ha
bētē ſubet ⁊ illū in quo ē malefactio ꝑꝑ debilitateʒ
cordis ē ꝙ pulſus habētis ſubet eſt fortior ⁊ ſilior
pulſibus ſanoꝝ. Et pulſus habētis ſyncopi eſt debi
lior ⁊ durior ⁊ ſyncopis ꝑuenit paulati cū mutatio
ne coloris tendētis ad citrinitatē ⁊ ad ſilitudineʒ co
loris mortuoꝝ ⁊ iſtantur extrema. In ſubet aūt non
alteraſ color faciei niſi ad illud qd ē bonū ⁊ nō exic
catur fruſtū faciei ⁊ naſi nʒ mutaſ a forma dormien
tiū niſi ꝑuo tumore ⁊ iflatōe. Et dr̄a qdē iter hūtē
ſubet ⁊ illā cuiꝰ matrix ē ꝓfocata: ē ꝙ poſſe ē ꝙ ſi hūſ
ſubet itelligat ⁊ loq̄ ſi ꝑcipit. Illa vero cuius ma
trix ē prefocata intelligit cū difficultate ⁊ nō loquiſ
penitꝰ ⁊ ē motꝰ ⁊ ꝓprie motꝰ colli ⁊ capitis ⁊ pedū
facilior i eo q hʒ ſubet ⁊ ſēſus ⁊ aptio palpebraꝝ fa
cilior i habētibꝰ matricē ꝓfocatā ⁊ ē ꝓfoca in matri
cis cā eueniēs ſubito ⁊ idicat poteſtate ſui ⁊ finiſ aut
minoraſ ⁊ ſubet extēdiſ ⁊ fit iroitꝰ i ipo in ꝓfūdati
one ḡdati ⁊ icipit a ſōno ḡui niſi cā eis ſit frigꝰ ſubi
to eueniēs aut medicina ebibita. Sciās ergo illud.

De cura ſubet ⁊ ſōni grauis fēi i febribꝰ. C.iij.

Subet āt q̄ accit ab egritudie exiſtēte i aliqbꝰ
mēbris. Seruita cura ē ꝑuenire ad mēbrū il
lud cū regimie vt purget ⁊ remoueaſ qd i ip
ſo ē ⁊ ꝯfortatio cerebri ita vt mā ʒ nō recipiat. Et il
lud qdē obigratia fit cū oleo roſ. ⁊ aceto plurio ne
oleū dormire faciat ⁊ ꝓcipue qū ipʒ ē ſolū cū expꝛeſ
ſionibꝰ fructuū ꝯfortātiū ⁊ pꝰ illud adhibeanſ em
broce iſtatiue. Deinde fiat ꝑmutatio ad reſolutiua
ſi fuerit i cerebro retētū aliqd ⁊ tu qdē iā ſciuiſti oia
illa i canone. In eo aūt q fit i ſebribus cū pricipio
ꝑiodoꝝ oʒ vt icipiatur a ligatiōe extrēitatū ⁊ a mo
tu ſternutationū aſſidue ⁊ odoramēto aceti ⁊ vapo
ris eiꝰ ⁊ vnctione capitis cū oleo roſ. ⁊ aceto pluri
mo aut aq̄ acreſte aut aq̄ granati ⁊ ſtipticoꝝ. Ille
aūt q fit propter potū narcoticoꝝ curetur ſm illud
narcoticū ⁊ doceſ ergo ad potan. tyriaca ipius qd di
cturi ſumꝰ i libro. iiij. Subet aūt facti ex frigore
extrinſecus adueniēte cura ē potꝰ tyriace ⁊ mitrida
ti ⁊ diamuſchi ⁊ ēbroceſ caput cū aqs i quibꝰ cocta
ſūt ruta ⁊ caſtoreū ⁊ piretrū ⁊ vngat caput cū oleo
de bē ⁊ oleo ve duabꝰ ſpicis cuʒ caſtoreo ⁊ ſqlla ⁊
oleo muſcellino ⁊ oleo coſtino cuʒ caſtoreo. Et ſilr
adhibeanſ ēpl'a facta ex caſtoreo ⁊ ſqlla ⁊ muſcho
⁊ ſint caſtorei ꝑtes. ij. ⁊ ſqlle ps. i. ⁊ muſchi q̄ʒtitaſ ꝑ
ua ⁊ odoret muſchū aſſidue ⁊ vtaſ eis q̄ dicta ſūt in
calefactione ꝯpl'onis cerebri. Sʒ ē labor abſqʒ falſi
tate in illo aūt q factꝰ ē ꝑꝑ dominiū ſanguis oʒ vt
incipiaſ a phl'omia cephalice ⁊ vētoſis cruriuʒ aut
phl'ia ſaphene ⁊ vtaſ cliſteri tꝑato ⁊ ſbtiliatiōe cibi
⁊ vtaſ eo qd torrefactū ē. Illū aūt q factꝰ ē ꝑꝑ do
miniū hūiditatis pure q̄ nō ē cū mā oʒ vt cures cū
ēplis factis ex caſtoreo ⁊ flore ſqnati ⁊ coſto ⁊ vnce
cupreſſi ⁊ ſauina ⁊ euforbio ⁊ piretro ⁊ deſicceſ ci
bus ⁊ alieneſ olea ⁊ ēbroce niſi cū cautella: hume
ctatio. n. q̄ ē i oleis q̄ʒdoqʒ vincit vtutē medicinaꝝ
niſi ſit valde fortis. Et oʒ vt admiſtratio fiat vnctio
nis capitis ⁊ rubificationis eiꝰ ⁊ ordinationis mu
ſchi. Et ſi fuerit humiditas cū mā phl'atis oʒ vt
eūes cū cliſteri forti ꝓus ⁊ igemeſ vt euōat ⁊ plʒ eiꝰ
qd ex phl'ate ē in ſtō oʒ vt euōat cū eo qd phl'a inci
dit ex eis q̄ dicemus i loco ſuo ⁊ admiſtra ēbrocas
⁊ digeſtiuas ⁊ fōtes ⁊ caputpurgia ⁊ ſternutatoria
gargariſmata ⁊ ea q̄ ſciuiſti i canone ſic tibi ꝓterijt.
Et ex cura ē vt eger audiat res q̄ ꝯtriſtant ipm: triſti
tia. n. in hꝰ i egritudinibꝰ i qbus debilitaſ cogitatio
⁊ extinguiſ ē ex eis q̄ ꝯmouēt aiam ⁊ reducūt eā ad
rectitudinē. Et ex medicis qdē vigilare faciētibꝰ
ē epithia fēʒ cū calcāto ⁊ abſtertio faciei cuʒ aceto ⁊
ꝯſtrictio extremitatū iferioꝝ ⁊ admiſtratio ſternuta
torioꝝ.

De vigilijs ⁊ ſahara. C.iiij.

Vigilia qdē ē diſpō aialis qū effūdit ſpūs aia
lis ad inſtrīa ſenſus ⁊ motꝰ vt eis vtaſ. Saha
ra vō ē ſupfluitas i vigilia ⁊ egreſſus a re na

turali. ⁊ eiꝰ qḋ cā ↄplōnalꝭ ē calitaſ ⁊ ſiccitaſ ꝓꝑ ignei tatē ſpūs ⁊ motū ſp̄ ad extiōa ⁊ calitas vehemētiꝰ ē faciēs ſahara ⁊ aūriꝰ faciēs. Et ſahara qḋ qñqꝫ fit ex nitroſitate hūiditatiſ occultate ī cerebro aut ꝓꝑ dolorē ⁊ cogitatiōes cōes. Et ē ſahara cuiꝰ cā ē lumē ⁊ loci illūinatio qū ꝑuēit ī hꝰ ī aliqs ꝑparatꝰ ſahaꝛ ⁊ ē ſahara q̄ ē ꝓꝑ malitiā digōis ⁊ mltitudinē replōnis. ⁊ ē ſahara q̄ fit cā eiꝰ qḋ iflat ⁊ ↄmouet hūores ⁊ ſonnia ⁊ tioꝛe ī ſōno ſicꝰ fabe ⁊ ſilia. Et ē ſahara q̄ fit ī febribꝰ ꝓꝑ eleuatōeꝫ vapoꝝ ſiccoꝝ mordicatoꝝ ad cerebꝝ. Et doloꝛ qḋ q decrepit accīt ex ſahara ē ꝓꝑ nitroſitatē hūoꝝ eoꝝ ⁊ ſalſediēꝫ ipoꝝ ⁊ ſiccitatē ſbē cerebri eaꝝ ⁊ ē ſahara q̄ fit cā apātis melici aut cācero ſi ī ꝑtibꝰ cerebri. Et dr̄ q̄ ille ī quo ſahara fit fortis: deīde accīt ei tuſſis moꝛt. Et nos qdē iā diximꝰ ī.c. ſōni qḋ oportuit nos dicere. De ſignis. C.v.

Signa igr̄ eiꝰ q̄ fit a ſiccitate pura ſine mā ⁊ nō ſocia calitati ſt leuitas capitiſ ⁊ ſēſuū ⁊ ſiccitaſ oculoꝝ ⁊ ligue ⁊ nariū ⁊ q̄ nō ſētit ī capite caloꝛ nꝫ frigꝰ. Eiꝰ vō q̄ fit ex calitate ⁊ ſiccitate ſigna ſt iuētio ſignoꝝ ſiccitatis cū iflāmatiōe aduſtiōe. Et qñꝫ ē cū ſiīi ⁊ aduſtiōe ī oꝛigie oculoꝝ Et eiꝰ qḋ q̄ fit ex nitroſitate hūoꝝ ſigꝰ ſūt hūectatiōis iuētio ī naribꝰ ⁊ lippitudo oclꝫ ⁊ ſēſibilitas ꝗuitatis ꝑue ⁊ velocitas excitationis apḋ ſōniū cū ſaltu. Et iſtud qḋ ſignificaꝛ ex regimīe ꝑterito ⁊ etate. Et eiꝰ qḋ q̄ fit ex illumiatione loci aut ex cibo. Signa ēt ſūt cāe eiꝰ Eiꝰ vō q̄ ē ex apāte melico ſigna ſt ꝑdicta mltotiens. Sꝫ eiꝰ q̄ ē ex doloꝛe aut cogitatiōibꝰ cōibꝰ ⁊ febribꝰ acutis ſigꝰ ſūt eiꝰ cāe. De cura. C.vi.

Oportet qḋ vt habēs illā cuiꝰ cā ē ſiccitas vtatur cibo hūido ⁊ balneis tꝑatis ꝓꝑe q̄ ſi ipꝫ balneū nō facit dōmire tē nō ē tꝑati corꝑis ⁊ nō bōe ↄplōnis ⁊ nꝫ ē ī paucitate ſiccitatis aut ꝑtāte hūoꝝ maloꝝ quos balneū eleuat ⁊ oꝫ vt deſerat cogitationē ⁊ coitū ⁊ laborē ⁊ vtaꝛ qete ⁊ trāqllitate ⁊ aſſiduiatate iūctiōis capitiſ cū oleis hūectatiuis ꝑdictis ⁊ emulſiōe lactis ſuꝑ caput ⁊ ēbꝛocis hūectātibꝰ ꝑdictis ⁊ attractiōe ī naribꝰ oleoꝝ ⁊ caputpurgijſ ipoꝝ ⁊ diſtillatiōe eoꝝ ī aure ꝓꝑi olei nēufarini ⁊ ꝑcipue faciēdo caputpurgū ⁊ ī fricatōe īferioꝝ pedū. Eiꝰ vō q̄ ē ex calitate qū hoc regimē ē cū additōe fcā ī regimīe haꝝ medicinaꝝ ⁊ admiſtratio. ꝟbi gr̄a raſure cucurbite ⁊ poꝛtulace ⁊ mucilagis pſilii ⁊ virge paſtoꝛis ⁊ ſempuiue ⁊ ſiliū. Et ex minoc ticis ē ſōnꝰ ſuauis ſubtil cū quo nō ē hezeze ⁊ ſit eiꝰ cāus breuis aut ſi ſit cū hezeze fit eq̄lis ⁊ ꝓꝑ illud ſonitꝰ arboꝝ ⁊ aq̄ faciūt doꝛmire. Eiꝰ vō q̄ fcā ē ex doloꝛe regimē ē ſedatio doloꝛis. Et ipiꝰ cura ē cū eo qḋ ꝓꝑiū ē vnicuiqꝫ dolōi ī.c. ſuo. Facta vō ī febribꝰ mltotiēs hūti daꝛ ī potu adeiacur puꝝ ⁊ faē doꝛmire. Et oꝫ vt habēs cā vtaꝛ ablutiōe faciei ⁊ ēbꝛoc ⁊ vnctiōe tꝑis ⁊ frōtis cū oleo de papauere ⁊ lactuca ⁊ vt pōatur ī ſoꝛbitiōibꝰ ipiꝰ ſemē papaueris albi. Et q̄ñdoqꝫ ſtupefacit ex narcoticis quoꝝ deſcriptiones ſūt ī antidotario ⁊ troc. de citro ꝑdicti ī.c. de ſoda cal'a qū diſſoluiꝛ ī exꝑſſione papaueris aut aq̄ roſ. ī q̄ coctū ē papauer: aut aq̄ lactuce ⁊ liniꝛ co

frōs ↄferūt. Et ex eis qdē q̄ ad illḋ expta ſt ē vt ſūaꝛ caſſia lignea ⁊ opiū ⁊ crocus ⁊ diſſoluāꝛ ī oleo roſ. ⁊ abſtgāꝛ ex eis nares. Et ſilr̄ epitima fcīn ex coctici bꝰ papaueris ⁊ radicibꝰ mādragore ſī vtraqꝫ tꝑa ⁊ ēt odoramēta ex eis: Et q ſumit ex iſtis q̄ntitatē vniuſ grani orobi doꝛmit ſōnū tꝑatū. Qḋ ſi hūoꝛ ad ipm̄ aſcendēs fuerit groſſus fiat empl'm fronti eiꝰ ex melliloto cū camemilla ⁊ robub. Et ex eis qḋ q̄ doꝛmire faciūt febriētes ⁊ alioſ ē vt extrēitates habētiū ſahara ligēꝛ cū ligamīe faciēte dolorē ⁊ corā ipis ponaꝛ lāpas ⁊ ꝑcipiaꝛ ꝑſētibꝰ vt mltiplicēt cōfabulatiōes ⁊ ſmones. Deīde ſoluāꝛ ligature repēte ⁊ remoueaꝛ lāpas ⁊ ꝑcipiaꝛ ibi exītibus vt taceāt repēte ⁊ tē doꝛmiēt. In ea āt q̄ fcā ē ex hūiditate nitroſa ſal'a ꝓꝑ nitroſitatē ⁊ ſalſedinē oꝫ vt acceptio oīs acuti ⁊ ſalſi alieneꝛ ⁊ cibeꝛ cā habēs piſcibꝰ petroſis ⁊ carnibꝰ ſubtilibꝰ ſurabegeti cum pauco ſale ⁊ eūeꝛ cū pilulis ex ſcheba ⁊ aſſidue fiat iūctio capitiſ cuꝫ oleis ſuauibꝰ tepidis. Qñqꝫ h ſpēs ſahare accīt in etate ſeniū cuiꝰ cura ē praua. Verūtamē oꝫ vt eā habēs vtaꝛ ēbꝛoca ex aq̄ ī qua cocta ſt oꝛdeuꝫ ⁊ camemilla ⁊ albacuē ⁊ nō aliud oī nocte faē.n. bene doꝛmire. Et ſilr̄ odoꝛēt naribꝰ fcā ex oleo albacuē aut oleo irrino aut oleo ḋ croco. Et q̄ñdoqꝫ oꝫ vt in potu tribuamꝰ habēti ſahara ſupfluā ꝟtutiſ cuiꝰ tieꝛ reſolo cerataria ⁊ ſilia ex opio vt faciat ipꝫ doꝛmire ei vō q ū hꝫ ſahara cū hꝰ ī ſupfluitate ſuffiē vt laboret exēciteꝛ ⁊ balneeꝛ. deīn ān cibū bibat aliq̄ntulū vini ⁊ ↄedaꝛ cibū qm̄ doꝛieri hōa. De leſiōe ſēſꝰ. c.vij.

Pēs nocumēti ſenſus ↄtigētis ī oꝑationibꝰ cerebri ſūt ꝓꝑ duas cās ⁊ cognoſciūꝛ tribꝰ modis. Qū.n. ſēſus hōis ē ī ↄcolūis ⁊ imagiatio formaꝝ reꝝ ī ſōno ⁊ vigilijs ē ſana ↄcide ſt res ⁊ diſpoſitiōes q̄s videt ī vigilijs ſuis: aut ī ſonno ſuo ex eis de qbus poſſe ē ipm̄ ꝓponere ⁊ remoueꝛ ab eo ⁊ qū audit eaſ ⁊ teſtificaꝛ nō remanēt apḋ eū tē leſio illa ē ī mēoꝛia ⁊ ī poſteriōe cerebro. Qḋ ſi ī hoc nō ē ipedimētuꝫ ſꝫ loq̄ꝛ ea q̄ nō ſt dicēda ⁊ tiet ab eis a qbꝰ timē nō oꝫ ⁊ putat eē bonū qḋ nō dꝫ putari bonū: ⁊ ſꝑat qḋ non ē ſꝑandū ⁊ igrit qḋ igrēdū nō ē ⁊ facit qḋ faciēdū nō ē ⁊ ē potēs ſuare ea quoꝝ vult recoꝛdari tē leſio ē ī cogitatiōe ⁊ ī ꝑte media cerebri Si vō ipiꝰ mēoꝛia ⁊ ipiꝰ loquella ſūt ſic eē debēt ⁊ nō ↄtigit in is q̄ agit ⁊ loq̄ꝛ ↄᷓriū rectitudini ⁊ imagināꝛ res ſenſibiles ⁊ colligit villos ⁊ videt ſigularis mendoſa ⁊ ignes ⁊ aq̄s aut reliqua mendoſa aut debiliꝛ imaginaꝛ formaſ reꝝ ī ſōno ⁊ vigilijs tē leſio ē ī imagiatiōe ⁊ ī vētre anterioꝛe cerebri. Et ſi aggregāꝛ duo ex illis aut tria tūc leſio ē ī duobꝰ vētribus aut tribꝰ. Et ſi cogitatio īfirmeꝛ ⁊ accidat ī eo abbꝛeuiatio ꝓꝑ cōitatē leſiōiſ ī mēoꝛia ꝑcedētis ꝑmiū facilꝰ ē q̄ ſi īfirmeꝛ cogitatio ⁊ ſeq̄ꝛ eā egritudo mēoꝛie

Et qḋcūqꝫ hoꝝ ē dclinās ad diminutionē tē egritudo ē ex frigoꝛe. Et q̄cūqꝫ ē decliue ad ꝑmutationē ⁊ agitationē ē ex calitate. Et qḋ exiſtiauerūt q̄ declinatio ad diminutionē ē ꝓꝑ diminutionē ſbē cerecebri. Et hoc qḋ nō ē lōgiquū apud me. Cā vō eiꝰ aut eſt ī ꝑmis ī ipſo cerebro aut ē ex mēbro alio. Et

quãdoq; ẽ ab extrĩsicis sicꝑ ꝑcussiõe aut casu. In curis ãt oz te eẽ sollicitũ fm̃ ꝑncipia q̃ dixi i canone. Et collige i tabul' egritudinũ mẽbroꝝ capitis in libro ij. medicīas ad oĩa illa iuuatiuas qbꝰ in eis vteris ⁊ ꝯsiderabis q̃ ex eis ⁊ q ex cibis ledũt eos q̃ alienab eos i eis ⁊ ide cas ꝯsiderab eos a cib q eos ledũt in ipis.

De ꝑmixtiõe sensus ⁊ alienatiõe. Ca. viij.

p Ermixtiõis ṽo sensus ⁊ aliẽatiõis ꝺclaratio ẽ qm̃ q̃ fit ꝑꝑ cerebꝝ ipz ẽ aut ex cholera nigrã aut ex sangnie calĩo iflammato: aut ex cholera citrina aut ex cholera rubea aut ex calore puro aut ex vapore calĩo. Et illa qꝺ sũt ex illis q̃ ꝺesiccãt q̃ cerebrũ mã spũs innari ꝑuat ꝑ cuiꝰ sile possibile ẽ rõni viã suã ꝑuare. Et fcã ꝑꝑ mẽbrũ aliuꝺ: aut corpꝰ ẽ q̃ fit ꝑꝑ stõm aut os eiꝰ aut mirac aut ꝑꝑ matricẽ aut ꝑꝑ totũ corpꝰ sicĩ febribꝰ. Et totũ illꝺ ẽ ꝑꝑ qualitatẽ purã veniẽtẽ ad ipz sic eleuat̃ a digitis pedũ ⁊ manuũ q̃zdo aꝑant̃ ⁊ a mẽbris corrupte ꝯplexionis aꝑatis aut ꝑꝑ vaporẽ calĩz cholere ⁊ phlatis iaz putridi ⁊ acuti. Et ꝑmixtio rõis magis icolũis ẽ q̃ ẽ cũ risu ⁊ q̃ ẽ fz q̃etẽ ⁊ deterior q̃ ẽ cũ agitatiõe ⁊ rixa ⁊ audacia.

De signis. C. ix.

s Cias ꝙ oĩs dolor vehemẽs ꝺ quo patiẽs nõ ꝯq̃rit̃ ⁊ i quo nõ sẽtit ꝑmixtionem ⁊ vrina oleagina signt in febribus ꝑmixtionẽ rõnis. Que ṽo fit ex melãcolia ẽ cũ tristitia ⁊ aliẽatõe mala aut cũ signis mel'ic quoꝝ in .c. ipiꝰ rememorabimur. Et si melia ẽ cholica ẽ cũ lupiositate ⁊ audacia. Et si ẽ melãcolia sãguinea ẽ illic leticia ⁊ risus cũ exvberatõe vẽaꝝ. Fcã ãt a cholera citrina ẽ cũ iflãmatiõe ⁊ calitate ⁊ rixa ⁊ malitia moꝝ ⁊ agitatio ⁊ agitatiõe vehemẽti ⁊ imaginatiõe ignis ⁊ scintillarũ ⁊ adustiõe oculoꝝ iterioꝝ ⁊ citrinitate coloris ⁊ iflãmatiõe capitis ⁊ extẽtiõe cutis frõtis ⁊ ꝑsũdatione oculoꝝ ⁊ saltu ad oppositũ. Et i illa q̃dẽ q̃ fit ex magis rubea fit acia ista vehemẽtiora ⁊ ꝑuersa. Et hꝰ i q̃dẽ generis ẽ ꝑmixtio q̃ fit i febribꝰ ⁊ plurimũ fit in pestilẽtialibꝰ. Cũ ea aũt q̃ fcã ẽ ex caliditate ⁊ siccitate puris nõ st̃ grauitas nz sigñ materieꝝ ꝑdcãꝝ i cãone ⁊ i capitulis ꝑcedẽtibꝰ. Factã ãt ex phlãte iã putrefacto ⁊ acuto hñtibꝰ accit vt eis adsit cũ ꝑmixtiõe seueritas ⁊ vt eleuãt supcilia sua manibꝰ suis oĩ hora ⁊ vt ipoꝝ cap̃ grauent̃ ⁊ patiãt̃ subet ꝑꝑ sbaz frigoris sic ꝑmiscẽt̃ eoꝝ rõnes ꝑꝑ accidẽtia calitatis. Et isti qꝺ nõ sep̃ a͞it ab eo qꝺ tenent ⁊ plurimũ qꝺ accit eis vt existimẽt seipos bestias ⁊ aues. Et vl' qꝺ ꝑmixtio rõnis cũ accit a calitate sicca tũc ipz signt vigilie aut a calitate hũida sanguis aut a phlãte putrefacto tũc sigñt ipaz subet. Illa ṽo cuiꝰ cã ẽ vapor ascendẽs ex mẽbro cognoscit̃ ex dispõe illiꝰ mẽbri dolorosi si fũit mẽbrũ: aut totiꝰ corpis si fuerit ꝯphẽdẽs sicut i febribꝰ cõicãtibꝰ ⁊ cognoscit̃ an ẽ pura aut ẽ mã aut vapor. Et signa qꝺ oĩuz illoꝝ ꝑdcã sunt i. c. de soda.

De cura. C. x.

c Ura ãt q̃ melie adhibet̃ dicemꝰ i. c. melic. In cura aũt ꝑmixtiõis facte ex sanguie oz icipere a phlõmia ⁊ ab oĩbꝰ q̃ tẽꝑant sanguinez ⁊ ipz ifrãnt ⁊ eiꝰ cẽntiã retificãt. Eiꝰ ṽo q̃ facta ẽ ex citrina aut rubea cura ẽ vt incipiat̃ ⁊ eũet̃ ⁊ ꝑmutet̃ ꝯplexio aut corpis totiꝰ aut capitis ꝓpe ⁊ admistrẽtur ifrãtiones ⁊ humectationes ꝑdicte i canõe ⁊ admistrẽt̃ emplastra pꝰ rasionẽ capilloꝝ ⁊ si coartat̃ ⁊ fortior fiat regatur a regimine. Et ex eis qꝺ q̃ ꝯueniunt ꝑmixtioni sensus cholere ẽ ceratũ infrãtum ex oleo rof. ⁊ aceto sincipiti suppositũ ⁊ oleum vio. ⁊ lac si nõ fuerit febris aut oleũ rof. ⁊ papauer cũ cantella repressionis vapoꝝ. Qñq; vigilie adsũt tẽ oĩa epitimata nõ sũt iuuãtia ⁊ quãdoq; faciũt eũ possidere ꝯstrictionẽ caliditatis q̃ non facias caput purgũ ⁊ facias augmentũ i attractione. imo ꝯsequent̃ adhibe clistere lenitiuũ. In ea autẽ q̃ fit ꝑꝑ membru communitatẽ vtere capitis ꝯfortatione ⁊ eiꝰ infrãtione ⁊ attractione ad ꝯtrium ⁊ hoc totũ quidẽz iam scit̃ ex canonibꝰ ꝑteritis vniuersalibus ⁊ ꝑticularibꝰ. Qñq; cũ caliditate ⁊ rõnis ꝑmixtione nõ sũt debilitas ⁊ signa aꝑatũ oz vt patiẽs alapis cedatur vehemẽter ⁊ quandoq; necessaria est ꝑcussio vt ad ipm ipsius redeat ratio ⁊ quandoq; oportet vt caput eius fm̃ crucẽ cauterizetur si nihil aliud ꝯfert. Et ex rebus ipsi ꝯferẽtibus ẽ vt fundatur sup capita ipoꝝ decoctio pedũ ⁊ capitũ ⁊ multotiens sanat eos alfesur qũ ex eo bibũt ⁊ comedũt ipsum diebꝰ aliquibus sicut est aut i aliquo alio fructuũ ex dulcibus inter ea q̃ cooꝑiũt ⁊ faciũt nõ apparere.

De stoliditate ⁊ amẽtia. C. xi.

d Ifferẽtia inter ꝑmixtionẽ rõnis ⁊ stoliditatẽ ⁊ amẽtiã q̃uis sint duo ipedimẽta rõnis ⁊ sit causa faciens ꝯtingere vtãsq; simul cadẽs in ventre medio cerebri ẽ ꝙ ꝑmixtio sensus est lesio in oꝑationibꝰ cogitationis fz mutationẽ. Stoliditas ṽo ⁊ amẽtia sũt lesio fm̃ diminutionẽ aut destructionẽ ⁊ dispõ similis fatuitati ⁊ phãtasie. Et tu q̃dez iã sciuisti ꝙ spẽs oꝑationũ sũt tres. Huiusmodi aũt egritudinis cãe aut sũt frĩtas pura aut cũ siccitate ꝯprehẽdẽs sup vẽtrẽ mediũ cerebri i lõgitudine dieꝝ ⁊ spatij aut frĩtas cũ aliquo phlãtico i vacuitatibus vasoꝝ cerebri. Et cã in hoc nõ est nocumẽtũ ex frĩtate ⁊ nõ ex caliditate nisi qm̃ hoc nocumẽtuz ẽ destructio ⁊ diminutio qm̃ caliditas ẽ faciẽs cogitationẽ q̃ ẽ vnꝰ ex motibꝰ spũs quo mouet̃ ab anteriore ꝑte cerebri vsq; ad eiꝰ postremã ⁊ econtrario. Et calitatẽ q̃dẽ eleuat motꝰ ⁊ iuuat ipaz. Et ꝯgelatio ꝓhibet ipaz. Quapp posita est ꝯplexio hꝰ ꝑtis cerebri decliuis ad calitatẽ ⁊ posita ẽ in medio vt sit ei reditꝰ ab imaginatione ad memoriã. Et tu q̃dẽ iã sciuisti imaginationẽ ⁊ memoriã i loco suo. Hec ãt egritudo curat̃ calefactiõe cerebri ⁊ hũectatione ipiꝰ si fuerit cũ siccitate aut resolutiõe eiꝰ qꝺ ẽ i ipso ⁊ eũonibꝰ cũ medicinis magnis ⁊ vomitu facto cũz oximelle si fiunt aut se. rhaphani q fuerit a mã ⁊ oz vt ex illo perueniat̃ ad excitãdũ cor cũ medicinis sibi ꝓpis sicut ⁊ diamuschũ ⁊ mithridatũ elmusara ⁊ his silia ⁊ nõ oz vt ꝓlõgemꝰ fmonẽ i hoc. c. Iã eni sciuisti modũ similẽ hꝰ regimis i canonibꝰ in eo qꝺ preteriti. Et oz q̃dez vt hospitiũ eiꝰ domꝰ luminosa sit. Et vniuersaliter q̃dẽ vigilie ⁊ sahara ⁊

subtilatio cibi ꝛ paucitas ipsi⁹ ꝛ declinatio ad ꝯplo nē sicciorē ꝛ sbtiliationē sanguis ad tpandū ipaȝ ꝛ paucitas ipi⁹ ꝛ calefactio ei⁹ ita qḋ nō sit vehemēs ebulitio ꝛ calefactio. imo sit calas sbtilis nō feruēs Hec. n. ex eis ē q̄ retificāt sensū ꝛ mūdāt ipm. Et nihil ē magis inimicū sēsui q̄ȝ replo ex cibis ꝛ hūiditatib⁹. Et siccitas nocet sēsui nō vnde ē diminutio sȝ vnde ē supfluitas i velocitate mot⁹ aut vnḋ ē paucitas spūs vehemēter aut ei⁹ resolo cū aliq̄ȝto motu.

De corruptione memorie. C. xij.

Ipsa ē ꝯpar stoliditati nisi q2 ē i posteriori cerebro qm̄ ē diminutio i aliq̄ opationū posterioris cerebri aut destructio i oib⁹. Et ei⁹ q̄dē cā ꝑma apḋ. S. ē fiitas aut pura aut cū siccitate ꝛ nō ipmit i illa sile aut cū hūiditate ꝛ nō suat qḋ i ꝑssū ē i ea. Sȝ si ē cū siccitate, signt ipaȝ vigilie ꝛ insōnietates. Nā suat res ꝑteritas ꝛ nō ē potēs suare res momētaneas illi⁹ hore. Et si ē cum hūiditate significat eā subet ꝛ qḋ ꝑterea penit⁹ nō suat. Et forsitā seruat ea q̄ sūt illi⁹ hore ꝛ momētāea spatio maiore q̄ȝ ꝑterita. Et si fuerit illic fiitas pura erit stupor ꝛ vtigo. Et fortasse erit ex siccitate cū calitate ꝛ erit cū eo ꝑmixtio sensus. Et illud q̄dē ē aut i illa pte cerebri ipi⁹ aut i vētre ipi⁹ aut i vase ei⁹. Et q̄ȝdoq̄ȝ fit pp hūores ꝛ malitiā ꝯplonis ipoꝝ puenientē ad cerebrū. Et q̄dā ātiquoꝝ iā dixerūt hoc ꝛ ē ex eis q̄ testificata sūt ꝛ expta. Et obliuio q̄dē ꝛ corruptio memorie sȝ plm nō accidēt nisi ex fiitate ꝛ hūiditate. Quādoq̄ȝ fit tam̄ ab apatib⁹ cerebri ꝛ ꝑpe fiis. Et scias qḋ obliuio q̄ȝdo accit cū sanitate nūciat egritudies cerebri ꝑpinq̄s sicꝫ aplopleriā epilepsiā ꝛ lethargiā.

De signis. C. xiij.

Porꝫ vt cognoscas illud ex canonibus ꝑdictis ꝛ non iteres eos i oi hora.

De cura. C. xiiij.

Illa aūt q̄ sepata ē a calitate, ꝛ sic ē faciliores cure. Et h⁹ i q̄dē cura ē cū eo qḋ dcȝ ē mltoti ens. In ea vō q̄ fcā ē a siccitate nuda oȝ egrū nutriri ex cibis hūectatib⁹ tpatis ꝛ vt admistres exercitiū ptiū capitis cū fricatione ꝛ ꝯpssiōe fcā cū pannis aspis ꝛ motionē manuū ꝛ pedū ꝛ vlr exercitiū qḋ nō sit forte: sȝ sit fm q̄ȝtitatē q̄ fiat fames ꝛ ꝑueniat augmētū cibi ꝛ quietem ꝛ somnum ꝛ balneum ꝛ calefactionē cū ēplis calefaciētib⁹ notis quoꝝ rememōationē nō iterami⁹ ꝛ cū vētosis sup cap̄ absq̄ȝ scarificatiōe ꝛ cū medicis rubificātib⁹ ꝛ fortasse necesse erit vt plm sit posteri⁹ vbi collū iungit craneo ꝛ admistrēt aq̄ i qb⁹ cocta sūt camemilla ꝛ meliloti ꝛ pedes capraꝝ ꝛ ex oleis oleū de lilio ꝛ narcisco ꝛ kieri. Qḋ si fiūt a mā habēte fiitatē ꝛ hūiditatem cūa ipȝ p⁹ digōnē cū eo qḋ scis. Et habitet i domo multi lumis. Et icipiat ꝑmū ab euāntib⁹ q̄ sī faciliora sic hiera ꝛ pulpa collogntide ꝛ castoreū. Deide gradati ꝑcedas ad hieras magnas postea administret si cōfidis qḋ nō ē malitia ꝯplonis calē ꝯfectionē anacardinā qm̄ ē fortior i ꝯfortatiōe sēsus sufficienter faciēte acq̄rere seruationē iuuatissimū seruationis ꝛ admistrāt reliqua digestiua ex rubificātib⁹ ꝛ gargarismis ꝛ odoramētis ēt q̄ scis ꝛ nō festies in desiccatione ei⁹ sȝ gradati ꝑcede. Et caue ne desiccatio tua ꝯsequat finē hūiditatū ꝑncipaliū ꝛ seq̄t eā fiitas ꝯplonis. Illḋ. n. ē ex eis q̄ i obliuiōe augmētū ꝑbēt. Et oȝ vt alienēt a se ebrietatē ꝛ suflationē vētoꝝ ꝛ replonē ꝛ alienēt ab absolutiōe, cū aqua penitus cala q̄dē pp illud qḋ ē in ea de mollificatiōe ꝛ a fria q̄dē ꝑpea qḋ stupefacit ꝛ nocet spiritui sensus. q̄ si eis accit replectio sbtiliēt regimē p⁹ ipam. Oȝ ergo vt alienēt a cib retētiuis ꝛ ḡuatis ꝛ vaporosis Replo vō ex vino fcā nocet valde sed paꝝ dilatat aiaȝ ꝛ ꝯfortat spm ꝛ facit ipȝ bonū ꝛ excusat a multiplicatiōe aq̄. Ei⁹. n: multiplicatio ē res magis nocēs eis ꝛ dormitio multa i meridie. Et vlr sōn⁹ multus nocet multū ꝛ ꝑpe sup replonē pliaȝ. Supfluitas quoq̄ȝ vigiliaꝝ resoluit spȝ ꝛ debilitat eū. Et cū hoc replet cerebrū vaporib⁹. Et ex eis qḋ expta sūt acor⁹ nutrit⁹ ꝛ pip lōgū nutritū ꝛ iuēta sī māifeste addētia infuatiōe. Et medicam̄ h̄ exptū ꝛ ei⁹ qḋ cōfectio. ꝶ. olibāi cipi pipil croci mirrhe ptes eq̄les ꝯ cmisceat. Suāt oi die pondus. ʒ. i. ꝛ hoc ēt iaȝ exptū est: piperis ptes. ii. cymini tm̄dē: zuchari albi ptes. iii. ꝛ exptū ēt om̄i die i ieiūo potare i ipa olibāi. iii. q̄rtas aui. ꝛ pipis quartā ꝛ iteꝝ cymini ptes v. piperis. i. acor. ii. ciperi. ii. myrobal. ni. ii. mellis anacardi. i. mellis duplū oiuȝ. Et oȝ vt redeas ad medicinas sigulares scriptas i li. ii. ꝛ eaꝝ loc⁹ ē in tabulis egritudinū capitis. Et oȝ vt sit hospitiuȝ huius domus i qua sit lumē plm. Fcā vō ab apati b⁹ cerebri curat cū eo qḋ dictū ē in karabito ꝛ in lethargia. ꝛ subet asathari.

De corruptione imaginationis. C. xv.

Ipsa eidē cognoscit i signis naratis i aliis capitulis: verūtm̄ ē i anteriore pte cerebri ꝛ eius corruptio aut ē vt imaginet qḋ nō est ꝛ videat res qb⁹ non est iuentio: ꝛ illud est pp dn̄ū cholere i añriore pte cerebri aut pp dn̄inm malitie ꝯplonis cale absq̄ȝ mā: aut vt minuat imaginatio ꝛ debilitet ab imaginando res imaginabiles ꝛ nȝ videt visiones ꝛ sōnia nisi paꝝ ꝛ obliuiscat coꝝ ꝛ obliuiscat formaꝝ sensataꝝ qualit sūt ꝛ nȝ imaginetur eas. Et eius q̄dem cā est eadē cā q̄ est diminutionis mēorie. Verūtam̄ plurimū corruptōis mēorie non fit nisi a fiitate ꝛ hūiditate. Et paucitas ipi⁹ fit a siccitate: ꝛ res h̄ ē ecōuerso. Verūtam̄ h̄ istrm leue creatū ē vt velociter fiat ipssio ei⁹ qḋ imaginat ꝛ illud duꝝ vt solutio ipi⁹ difficilis fiat ab eo qḋ i ipo ē impssū pp res cadētes i ipo eōuo. Et corruptio q̄deȝ mēorie cadit i duab⁹ dictionib⁹ sēsatoꝝ ꝛ i corruptione ꝯpositiōis coꝝ ꝛ corruptio imagiatiōis cadit sīcꝫ i sēsatis ꝛ formis ipoꝝ. Et hoc qḋ scit ex arte alia Qḋ āt mag significatiuū ē q̄ egritudo ē ex hūiditate aut siccitate ē dispō sōni ꝛ vigiliaꝝ ꝛ dispō siccitatis oculoꝝ ꝛ nariū ꝛ hūiditatis coꝝ. Et dispō coloris ligue ꝛ hūiditatis ei⁹ aut siccitatis ipi⁹. Et q̄ȝdo ē egritudo corruptiōis imaginatiōis ñ ipi⁹ diminutio tm es suffitiēs ad cognoscēdū eā ēt qm̄ ē a melācholia aut cholā aut ꝯpline cala singulari pp illud qḋ dcm

ē ⁊ scīt. Cure āt illiꝰ sūt fm curas q̄ sūt i egritudinibꝰ ꝑteritis: verūtamē oꝫ vt mā sit i ꝑtibꝰ ꝑncipioꝝ sēsus ⁊ si necessaria ē fricatio aut vētosaꝝ appositio fiat in anteriore parte cerebri.

De mania canina. Cap.xvi.

Expositio manie ē demoniū lupinū. Cania vo ē spēs cꝰ existēs cū ira ꝑmixta tripudio ⁊ igsitiōe corrupta ꝑmixta petitiōi queadmodū ē ex naturꝫ canū. Et scias ꝙ materia faciēs demoniū lupinū ē i sb a māe facientis meliam: qm̄ vireqꝫ st melice: verūtamē cā faciēs demoniū ē melīa adusta fca aut a cholā aut melia q̄ ē deterior ⁊ faciēs meliā ē melia nālis multa aut adusta. Sꝫ ē fca a phlate: aut sāguie dulci: tamē paꝝ fit a sāguie adusto. Si āt fiat ab ipa melia tūc plim qū fit melia nō ē nisi mania cū sua applicatiōe i āteriore pte cerebri ⁊ sb a eiꝰ qm̄ ipiꝰ applicatio ad cerebꝝ ē sic applicatō materiei karabiti. Et melia qdē ē cō malitia existiatiōis ⁊ cogitatiōe cōrupta ⁊ tioi ⁊ gete ⁊ nō est i ipa agitatio vehemēs. Mania vo tota ē agitatio ⁊ saltꝰ ⁊ igsitio ⁊ lupositas ⁊ aspectꝰ cui assilat aspectꝰ hoīs īmo res cui magis silis ē aspectꝰ lupoꝝ. Et differt ab vna spē karabiti cui eā habēs i dmonio assilat. Qm̄ cū hac egritudie nō ē febris fm plim. Sꝫ karabitꝰ nō euāt ab ipa. Canina āt ē spēs manie i q̄ est associatio vehemēs ⁊ amicitia cū obediētia ⁊ ꝯueniētia sil. Et i ipa qdē nō ē credulitas ꝯtētiōis q̄ ē i mania ⁊ ē q̄si ad sāguineā ꝓpiqor. Hec aūt egritudo plim accit i autūno pp malitiā hūoꝝ. Et q̄ndoqꝫ mltiplicat i vere ⁊ i estate ⁊ ē ei excitatio aꝑ flatū septentriōis pp desiccatiōeꝫ septētriōis. Et hāc qdē egritudinē plim nō resoluūt nisi hemorroides ⁊ varices. Et qū accit successiōe eiꝰ hydropisis soluit eā cū humiditate sua ꝓprie qm̄ eiꝰ cā ē calitas epatis ⁊ ipsius siccitas ⁊ multotiens accidit hec egritudo propter communitatem stomachi quam vomitus sanat.

De signis manie vniuersalibꝰ ⁊ spēꝝ eiꝰ. Ca.xvij.

Signa itaqꝫ vlia eiꝰ st ꝙ mutatio opationuꝫ moraliū ⁊ mobiliū ē mutatō ꝑdcā. Signa vo idicātia ipaꝫ st sic icubꝰ cū calitate cerebri ⁊ sic si repleāt pedes sāguie ⁊ fiāt rubei aut coagulet sāguis i māmilla mulieris ⁊ significat motꝰ corruptiōis sāguis. Et ꝑmū q̄ndoqꝫ sigificat ꝙ fca ē cā cōrruptōis sāgis i m̄bro i quo calorinatꝰ nō ē fortis regēs sāguinē bene imo corrūpit i ipo sanguis aliq̄ corruptiōis specie. Et qum accit signū ꝑmū i fine manie forsitā significat ipiꝰ resolutionē significatōe varicū. Et multotiēs accit mania i egritudibꝰ acutꝭ significās crisiꝫ: ergo si reliq̄ signa eiꝰ iuētiōeꝫ attestēt sigificat ꝙ crisis erit bōa. Et q̄ndoqꝫ ē vehemētia manie significās crisiꝫ ipiꝰ manie. Et signū qd facte ex melia adusta a melia ē ꝙ eiꝰ dmoniū ⁊ lupinositas eiꝰ fiūt cū cogitatiōe ⁊ gete spatio aliquo. Deide qū mouet ⁊ loqt icipit ratiocinari cogitans: postea qū iterat sup eū nō ē posse euadē ex ea nꝫ facē silē ipm. Et ē extenuatio corpis i spo vehemētior ⁊ colō ad nigredinē dcliuior ⁊ sōnia dteriora: ⁊ q̄ndoqꝫ vomit aliqd acetosū ex quo ebullit tra. In ea vo q̄ ē ex melia cholica fiūt ꝑmutatiōis ad ꝯtēptiōeꝫ velociꝰ ⁊ qes ab ea velociꝰ ⁊ nō recōdat ꝯtēptōis ⁊ odij sic rcōdat eiꝰ ꝑmꝰ aut miorat eiꝰ qes ⁊ multiplicat motꝰ ipiꝰ ⁊ rixa ⁊ agitatio eiꝰ. De cura. Cap.xviij.

Si replōnē vides hūoꝝ phlomā. Et si videsdominium cholere i cōpe p vrinā ⁊ āliq̄ signa euā cū dcoctiōe epithimi: aut dcoctōe myrobalis, si est cholera melicholica. Et si ē melincholia pura fōtasse necē erit tibi vt euēs cū epithimi puri pōdē triū.ʒ.cū oxymelle ⁊ pilulis d azulo: Deide vēi ad caꝑ ⁊ euā si ē ibi replectio sāguiea: aut melicholia sāguiea ex vēis q̄ st sb ligua. Et assidua ipiꝰ euātiō em cū his pilulis. Quaꝝ ꝯfectio: ℞.hierepicre epithimi sticados oiuꝫ triū āna ptē.i.scamonee myrobalis.āboꝝ ana ptē.s.fiāt ex ea pilule magne. Et pꝰ vniuersalē euonē i noctibus sepatis sumat ex eis q̄qꝫ nocte pōdꝰ.ʒ.ij. Et ex eis q̄ ꝯfeit ad illd st pilule istiusmōi: epithimi polypodij āboꝝ āna.ʒ.v.lapidis armēi myrobalis.kebu.āna.ʒ.i.sticados.ʒ.x sali idi pulpe collogntid āboꝝ āna.ʒ.iiij.belliri.embli.asce.helle.ni.oiuꝫ āna.ʒ.iij.fbit.ʒ.xx.ꝯficiant cū oxymelle mellio ⁊ admistrēt. Et fiant gargarismata cū oxymelle scamōeato ⁊ nō supflue vtaris d pilulis d sceibar. Sꝫ vtē eis tāto tpe quo assidue iuenit i eis lenitas. Qū āt malitiā ꝯplexiōis calide sētis abscide eas. Et pꝰ purgatōeꝫ pueī ad ifrātōeꝫ ⁊ hūectatōeꝫ cū ēbrocis ⁊ alijs. Et fōtasse necēū erit vt i die qnqes ēbrocēt ⁊ liniāt capita ipoꝝ ex dcoctōe pedū ⁊ capitū ⁊ mulgeat sup ipa lac ⁊ ponat sup ea butyꝝ crudū. Sitqꝫ itētio tua i hūectādo maiō itētōe tua i ifrāndo verūtamē si nō iuēis medicis vehemētis humectatōis nisi frītas pōe cū eis camamillā. Et fōtasse nēcariū erit tibi vt eos dōmīt facias medicamē tribuē eis i potu. Dabis ergo ei ad bibēdū.cū aq̄ gnatoꝝ dulciū vt hūectꝫ: aut cū sirupo d prunis vt liniat: aut cuꝫ aq̄ ordei ⁊ embroca eos cum aqua ordei ⁊ cum aqua i q̄ coctū sit papauer vt dormiāt: veꝝ re eiꝰ ē vt pōas i eo paꝝ camēille ⁊ emulge sup caꝑ lac ⁊ olea iuuātia ad illd st bōa Et qū admistraueris embrocas ⁊ caputpurgia ⁊ olea hūectātia: igenia vt dōmiāt pꝰ ea fm dispōem q̄ fit sōnꝰ ex ēbrocis ⁊ oleis faciētibꝰ subꝫ ⁊ ꝓpe oleo ex lactucis. Et i potu tribue eis qd hūectat sic aq̄ ordei. Et nō des eis ad potādū aliqd qd currat cursu oxymillis ⁊ i quo sit sbtiliatio ⁊ dsiccatio ⁊ icisio. Et quotiēs videris nāꝫ durā clisteriza ifirmū vt nō eleuēt ad caꝑ vapores ꝑe diētes ex fece. Et oꝫ vt i aqs ipoꝝ des eis i potu radices feni.siluāis ⁊ se.eiꝰ ⁊ radicē vitis albe ⁊ ē alfesire qm̄ st iuuatiua. Sitqꝫ ipoꝝ ex eis potio q̄qꝫ die aut.iꝰ. Si āt ea nō biberit abscōde illa i cibis eoꝝ. Et corē ifirmo sedeat d quo vecūdet: ⁊ quē timeat ⁊ strigāt coxe ⁊ crura eiꝰ sꝑ vt assidue vapor ad iferiora trahat. Qd si timet qd seipos ledāt ligēt fōtiē ⁊ intromittāt i cabūs ⁊ suspēdāt i suspēsorio eleuato qd ē sic argeatū. Et oꝫ vt sint cibi eoꝝ hūidi fm oēꝫ hūiditatē. verūtamē oꝫ ne cū sua hūiditate sint ex eis q̄ oppilatiōes venire faciūt sic amilū ⁊ q̄ similia sūt ei. Illd.n.valde nocet eis ⁊ nō defipis qd plim ꝓuo-

cat vrinā. Illō.n.i ipis nocet. Et reliq̄ꝫ cure ipoꝝ in
gb⁹ oꝫ vt sibi timeāt ꝛ sibi caueāt sunt cura melie ꝛ
nos rememorabimur e⁹ i suo c⁹. Qūqꝫ ꝺclināt
nō ē malum ad potādū ꝺeꝫ eis vinū plm cōmixtū.
Nā illō hūectat eos ꝛ ꝺormiꝫ fac̄. De malia. C.xix.

Dicitꝫ melia mutatio existimationum cogita-
tionū a cursu nāli ad cōꝛuptiōeꝫ ꝛ ad tioꝛē ꝛ
ad malitiā pp ꝯplōnē melicā faciētē siluestrē
spm̄ cerebri iteri⁹ ꝛ faciētē ipm timidū pp tenebras
ipi⁹ sic̄ tenebre extrīsece sollicitāt ꝛ timere faciūt ꝭm
ꝙ ꝯplō kᷓitatis ꝛ siccitatis ꝯ̄ria ē spūi ꝺbilitās ipꝫ sic̄
complō calitatis ꝛ hūiditatis vt ꝯplō vini ē ꝯueniēs
ꝛ ꝯfortās. Qūqꝫ melia ꝯponiꝫ cū rixa ꝛ saltu ꝛ scin
tillis pmutaꝫ ꝛ noiaꝫ mania. Et nꝫ ꝺꝛ melia nisi c⁹
euēt⁹ ē a cholā ni. nō adusta. Et melācholie qdeꝫ
cā aut ē i ipo cerebro: aut ex̄ cerebꝝ. Et illa q̄ ē i ipso
cēbro: aut ex malitia ꝯplōnis fꝛe ꝛ sicce sine mā pmu
tāte sbaꝫ cerebri ꝛ ꝯplōnē sps lūinosi ad tenebras:
aut ē cū mā. Et illa q̄ ē cū mā aut ē cū mā q̄ ē i vēis
vēiēs ad eas ꝛ ex loco alio ꝛ ꝯuertiꝫ i eis ad cholāꝫ
ni. pp adustionē ei⁹ q̄ i eis ē ꝛ fit fex ꝛ h̄ ē plꝫ: aut ē
mā ibibita i corpe cerebri ꝛ ē ipediēs cerebꝝ q̄litate
ꝛ sba sua ꝛ effūdiꝫ i vētres. Et multotiēs fit pmu-
tatiō ex epilepsia. Illi ꝟo c⁹ cā ē ex̄ cerebꝝ cōicat
rex aliq̄ ex q̄ ad cerebꝝ hūoꝛ eleuaꝫ: aut vaporꝛ tene-
brosus. Est ergo res illa: aut i toto corpe qū ei ꝺo-
minaꝫ ꝯplō melica. Aut splē qū i ipo retineꝫ melia
ꝛ nō pōt ipaꝫ purgare aut ꝺfect⁹ ꝛ nō pōt trahē ni
grā ex sāguie: aut qꝛ i ipo ꝓuēit apa: aut nō ꝓuēit:
ꝫ nocumētū aliud. Aut pp vehemētiā calitatis epa-
tis. Aut ē res illa ipsū mirac qū i ipo aduna̅ꝫ sup
fluitates nutrimēti ꝛ vapores itestinoꝝ ꝛ aduriꝫ hūo
res ipsi⁹ ꝛ ꝯuertūꝫ i gen⁹ melie ꝛ faciūt euenire apa:
aut si nō faciūt euenire eleuaꝫ ex eis vaporꝛ tenebro
sus ad cap̄ ꝛ noiaꝫ hec iflatio mirachia ꝛ melia mi-
rachia. Et ipa qdē multotiēs eleuaꝫ ab apate por-
tenarioꝝ epatis ꝛ aduriꝫ sanguis mirac: ꝛ ē illō qꝺ
Gal. posuit cām i melia mirachia. Et teophilo qꝺ
vꝛ ꝙ ei⁹ cā ē vehemētia calitatis epatis ꝛ itestinoꝝ.
Et qdā alij ponūt cāꝫ i ea oppilatiōes q̄ fiūt i mesa
raicis. Et si nō fit apa. Significat ergo q ponit cām
i illo oppilatiōeꝫ i mesaraicis ꝛ si nō sit apa ꝙ nutri
mētū ipoꝝ nō penetrat ad venas ꝛ accit ei cōꝛuptio.
Et significat q ꝺic̄ illud eē pp apa lōgitudinē retētō
nis cibi i eis cꝛudi cū ꝺispōne sua. Et h⁹ apa ꝫ plm
nō fit calm. Sꝫ nꝫ ē illic fe. ꝛ sitis ꝛ vomit⁹ choleꝝ.
Et q̄ndoqꝫ ē cā gnātiōis ei⁹ aer exterioꝛ. Et pncipi-
um qdē gnātiōis ē i cerebro qū i stō est apa calm ꝛ
aduriꝫ vaporꝛ ei⁹ i hūiditatib⁹ cerebri. Aut ē i mꝛice
aut i reliqs mēbris capiti cōicantib⁹. Et⁹ ꝟo q̄ fit a
kᷓitate ꝛ siccitate sine mā: cā ē malitia ꝯplōnis meli-
ce i corde cū mā aut sine mā cui cōicat i ipa cerebꝝ:
qm̄ sps aialis ꝯtinu⁹ ē spūi vitali ꝛ ē ex sba ipsi⁹ qꝛ
ꝯplō e⁹ cōꝛupta melica cōꝛūpit ꝯplexione cerebri ꝛ
ꝯuertiꝫ ad melācholiā. Et qūqꝫ fit pp cās alias iflan
tes ꝛ exiccātes n̄ ex cōde solū: qū tm̄ nō sit possibile
vt fiat absqꝫ cōitate cōdis: imo fōtasse magnitudo
cāe i ipo erit ex cōde. Et pp h̄ nēcriū ē vt cōseq̄ꝫ cura

cōdis cū cura cerebri i hac egritudie. Et scias ꝙ san
guis cōdis qm̄ ē ꝗ⁹ sbtilis claꝛ lectificās resistit cōꝛu
ptōi cerebri ꝛ ꝛctificat ipꝫ: imo nō ē miꝝ si sit ꝫ plu-
rimū pncipiū illi⁹ ex cōde: lꝫ nō ꝯfirmeꝫ h̄ egritudo
nisi i cerebro: nō ei ē nouū ꝛ lōgiquū miꝝ si cōdis ꝯ
plexio plm cōꝛūpaꝫ ꝛ seq̄ꝫ eā cerebꝝ ꝛ coꝛrūpaꝫ cere
bri cōplexio ꝛ sequatur eam coꝛ ꝛ cōꝛūpaꝫ ꝯplō sps
i cōde ꝛ fiat siluꝛis ꝛ coꝛrūpat qꝺ ex eo penetrat ad
cerebꝝ ꝛ iuuat cerebꝝ ad se cōꝛūpēdū. Et q̄ndo accit
i fine egritudinū mālū ꝛ ꝓpe acutaꝝ mlia ꝛ ē signū
mōtꝭ ꝛ tūc accit hōi illi vt recōdeꝫ mōtis ꝛ mōꝛtuoꝝ
plm. Et vir qdē cholera ni. multiplicaꝫ ꝛ gnāꝫ q̄ndo
qꝫ cā mēbri opātis nutrimētū qꝺ ē epar qū aduriꝫ san
guis: aut ꝺbilitaꝫ ab expulsiōe supfluitatis melice ꝛ
ē min⁹. Et q̄ndoqꝫ mēbri qꝺ ē euatoriū cholei nigre
ꝛ ē splē qū ꝺbilitaꝫ i ꝺuab⁹ reb⁹ q̄ꝝ vna ē attractio
fecis sāguis ꝛ cineritatis e⁹ ab epate. Et altera ē ex-
pulsio supfluitatis q̄ ex eo ad ipꝫ trahiꝫ ad locū q ē
ꝑparat⁹. Et q̄ndoqꝫ gnāꝫ cholera nigra i mēbro alio
aut pp vehemētiā adustiōis nutrimēti e⁹: aut cā ꝺfec-
t⁹ ipi⁹ ab expulsiōe supfluitatis nutrimēti sui qꝛ ꝛsol-
uiꝫ e⁹ sbtile ꝛ fit fex spissū ipi⁹ melicholicū: aut pp
vehemētiā iflatiōis ꝛ ꝺsiccatōis e⁹ qꝺ ad ipꝫ ꝓuēit.
Et q̄ndoqꝫ ēt fiūt cā i gnātōe e⁹ tibi gnātiui cholere
nigre. Et qbusdā medicoꝝ visū ē ꝙ melicholia ꝯtin
gat a ꝺmōio. Sꝫ nos nō curam⁹ qū physicā doce
m⁹: si illō ꝯtigat a ꝺmōio aut nō ꝯtigat postq̄ꝫ ꝺici-
m⁹ qm̄ si ꝯtigat a ꝺmōio suffic̄ nob vt ꝯuertat ꝯple-
xionē ad cholerā ni. ꝛ fit cā e⁹ ꝓpiq̄ cholera ni. ꝺei
de sit causa illius cholere nigre ꝺemonium aut nō
ꝺemonium. Ex causis vero fortibus in generatiōe
melancholie est superfluitas tristitie ꝛ timoris. Et
oꝫ vt scias ꝙ cholera ni. faciēs melicholiā q̄ndoqꝫ
ē cholera ni. nālis: aut phlegma qū ꝯuertiꝫ i chole-
rā ni. pp spissitudinē: aut pp aliquā adustionē q̄uis
h̄ fit paꝝ ꝛ raꝝ: aut sāguis qū pp ꝺcoctionē ꝯuertiꝫ
absqꝫ adustiōe vehemēti. Hūoꝛ āt choleric⁹ qūꝫ ipo
cadit: adustio vltia fac̄ maniā ꝛ nō ē ꝯtēt⁹ sup melin
choliā. Et vnaqueqꝫ spēꝝ cholē ni. qū i cerebro est
ex casu mō ꝑdicto fac̄ melācholiā. Uerūtamē q̄dam
eaꝝ cū melicholica effic̄ maniā. Illa ꝟo q̄ ē magis i
columis ē illa q̄ fit ex fece sāguis ꝛ cū q̄ fit gaudiū.
Et melicholia qdē plurimū ꝛsoluiꝫ p hemoꝛꝛoidas
ꝛ varices. Et q̄ndoqꝫ mioꝛaꝫ gnātio h⁹ egritudis in
albis ꝛ piguib⁹ ꝛ multiplicaꝫ i brunis ꝛ pilosis exte
nuatis ꝛ ꝺurā carnē habēib⁹. Et multiplicaꝫ gnātō
ipsius i eo cui⁹ coꝛ est vehementer calidū ꝛ cerebꝝ
ipi⁹ ē hūidū: qꝛ fit caliditas cōdis e⁹ gnātiua cho-
lera ni. i ipo ꝛ hūiditas cerebri ipi⁹ susceptiua ipsi
onis e⁹ qꝺ gnāꝫ i cōde ipi⁹. Ex eis ꝟo q̄ ad ipm sūt
ꝑparati st trauli ꝛ syllabā multotiēs ꝛpetētes ātēq̄ꝫ
ꝺictōes ꝓferāt līguas habētes lenes ꝛ oculos mo-
biles q̄ꝝ facies st vehemētis rubedis ꝛ bruni ꝛ pilosi
ꝛ ꝓpe i quoꝝ pectorib⁹ st pili nigri ꝛ grossi quoꝝ ve
ne st āple ꝛ labia grossa. Qm̄ q̄dā ipoꝝ st significati
ones caliditatis cōdis ꝛ q̄dā significatiōes hūidita
tis cerebri: ꝛ plurimū st ꝙ appet phlogmatice. Et
hec qdē egritudo pl⁹ accit i viris: ꝫ i mulierib⁹ ē ꝺ

terio: ⁊ multiplicať i iuuēibꝰ ⁊ senibꝰ ⁊ minorať in hyeme ⁊ multiplicať i estate ⁊ autūno: ⁊ qñdoqꝫ excitať in ve plurimū qm̄ ver eleuat hūores ⁊ pmiscet eos sāguini. Et qñqꝫ ē eꝰ excitatio cū piodis i qbꝰ excitať chola ni. ⁊ feruet ēt. Et ad illū ēt q ppatꝰ ē melācholie cito puēit ipa qū assūt ei tio: aut āgustia aut isōnietas aut retineť in ipo ꝯsuetudo cursꝰ sāguinis aut vōitꝰ melicꝰ aut reliq̄. De signis spēꝝ eiꝰ. C. xx.

Jna pncipij melie st cristiatō mala ⁊ tio: sine cā ⁊ velocitas ire ⁊ dilectio solitudis ⁊ tremō ⁊ vtigio ⁊ sōitꝰ ⁊ tinitꝰ ⁊ ,ppe i mirac. qū aūt ꝯfirmata ē tio: ⁊ malitia cristiatiōis ⁊ āgustia ⁊ sollicitudo: ⁊ aliēatio smonis ⁊ fastidiū pp multitudinē vētositatis ⁊ spēs tioris ex eis q̄ nō st: aut st ⁊ plurimū tioris eꝰ ē ex eis q̄ nō timēť fꝫ ꝯsuetudinē. Et spēs qdē iste st idefinite. Quidā ei eoꝝ timēt casū celi sr se: ⁊ qdā eoꝝ timēt ꝙ tra absorbeat eos: ⁊ qdā timēt latrōes. ⁊ alij timēt ne lupꝰ ad eos igrediať. Et qñdoqꝫ res ,ppe habēt i hꝰ ipssionē. Et qū hꝰ qñdoqꝫ imaginā tres corā oculis suis q̄ nō st sane. Et qñdoqꝫ imagiať seipos scos reges aut lupos aut dmōes aut aues aut istia artificialia. Amplꝰ qdā eoꝝ st q ridēt ⁊ ,ppe quoꝝ melicholia ē sāguica qm̄ imagināť qd placꝫ ⁊ dlectat eos. Et qdā st q plorāt ⁊ ,ppe quoꝝ melicholia ē melācholia pura. Et qdā eoꝝ st q diligūt mōtē. Et qdā q eā ab hōrēt. Sig̃ vo eꝰ q̄ i cerebro ē st ,ppe supfluitas cogitatōis ⁊ assiduatō sollicitudis melācholice ⁊ assiduꝰ aspectꝰ ad rē vnā ⁊ ad terrā ⁊ sigificāt ipaꝫ colō capitis ⁊ faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ nigredo piloꝝ ⁊ capitis ⁊ grossitudo eoꝝ ⁊ antecessio isōnietatis ⁊ cogitationū ⁊ mora i sole ⁊ q̄ similia st istis ⁊ egritudies cerebri ātecedētes ⁊ vt assit signa q̄ dicemꝰ mbris cerebro cōicātibꝰ puēta ⁊ vt nō appeat iuuamtū qū mbꝝ illd medicať: sꝫ remāeat ⁊ vt sint accidētia valde magna. Etꝰ āt q̄ sca est cōitate totiꝰ corpis ē nigredo corpis: ⁊ eiꝰ arefactō ⁊ retētio eiꝰ qd eūať ex splene ⁊ stō ⁊ qd eūať cū piodis ex ano ⁊ mstruis ⁊ multitudo piloꝝ corpis ⁊ vehems nigredo ipoꝝ ⁊ ātecessio ciboꝝ maloꝝ ⁊ melācholicoꝝ ⁊ quos te docuimꝰ i lib. ij. Et egritudies qdē qbꝰ succedit melācholia st sic febres tpales ⁊ p mixte. Veꝝ signa eꝰ q̄ sca ē ex splene st multitudo dsiderij pp effusionē cholē ni. ad stōꝫ ⁊ cū paucitate digōis pp fitatē ꝯplexiōis ⁊ multitudo rugitꝰ lateris sinistri ⁊ islatio splēis: ⁊ illd qd ē qd nō ab eis sepať. s. replectio vehems pp islatiōeꝫ: ⁊ qñdoqꝫ ē cuꝫ ea fe. q̄rtana ⁊ nā ē lēis ⁊ qñdoqꝫ mōdicatio cholē ni. fac nisi sit mania. Signa āt eꝰ q̄ ē ex stō st iuētio signoꝝ apatis stōi remēoratoꝝ i cap. de egritudibꝰ stōi ⁊ augmto egritudis cū satietate nauseatiua ⁊ replexiōe ⁊ i hora digōis. Et multotiēs excitanť cū ea apd cōestionē; vsqꝫ quo digerāť dolōres: deide qescūt apd digōnē. Si āt ē calidū sigificāt ipꝫ islāmatio i mirac ⁊ sitis: ⁊ plurimū melicholiā habēs ē spleneticꝰ. Signa vo mirachie st g̃uitas i mirac ⁊ attractio ad supiora ⁊ nausea isepabilis ⁊ malitia aie ⁊ corruptio digōnis ⁊ eructuatio acetosa ⁊ sputū hūidū ⁊ rugitꝰ ⁊ exitꝰ vētositatis ⁊ islatio ⁊ vt iuēiat dolorēꝫ i stō: aut dolorē iter vtrasqꝫ spatulas ⁊ ,ppe pꝰ cibū vsqꝫ quo digerať pfecte: ⁊ qñdoqꝫ euōit phlagma cholericuꝫ: ⁊ qñdoqꝫ euōit phlagma acetosum ꝯgelās dētes. Et accidūt ei accidētia ex acceptiōe cibi: imo pꝰ ipꝫ p hora aliq̄s: ⁊ erit egō eꝰ phlagmatica cholerica: ⁊ alleuiať pp digōnis bōitatē ⁊ augmtať dimiutiōe ipiꝰ ⁊ pcedit plurimū ipaꝫ apa i mirac aut ē cū ea ⁊ iuēiť tremō plurimꝰ i mirac i qbusdā horis. H āt egritudo augmtať cū satietate nauseatiua ⁊ velocitate digōnis. Et dicimꝰ ꝙ cholera ni. faciēs melicholiā qū ē cū sāguie ē cū gaudio ⁊ risu ⁊ nō cōicať ipaꝫ tristitia vehems. Si aūt ē cū phlagmate ē cū pigritia ⁊ paucitate caliditate ⁊ qete: ⁊ ē cū cholera ē cū agitatōe ⁊ lesiōe ⁊ demonio ⁊ ē similis manie. Et si fuit cholera ni. pura tūc cogitatio i ipa erit pluria ⁊ audacia erit minꝰ nisi moueať ⁊ rixeť ⁊ hꝫ odiū cuꝰ nō obliuiscit. De cura. Cap. xxi.

Oportet vt cura eꝰ fieri icipiat anteqꝫ ꝯfirmeť qm̄ facilis ē i pncipio ⁊ parua praua ⁊ difficilis qū ē ꝯfirmata. Et ncīū qd ē vt fꝫ oēꝫ dispōeꝫ aīa ipiꝰ lectificeť ⁊ iocūdeť. Et sedat et i locis tpatis ⁊ hūecteť aer hospitij eiꝰ ⁊ odorificeť sternēdo odorifera i ipo. Et vniuersalit oꝫ vt sp olfaciat odores bonos ⁊ flores bōi odoris. Et sumat cibos laudabilis chimi hūectatiuos valde. Et fiat augmtū i h vt corpꝰ eiꝰ tenerescat cū cibis ꝯueniētibꝰ ⁊ balneo ante cibū. Et effūdať sup cap ipiꝰ aq̄ tepida nō vehemētis caliditatis: qñqꝫ ex balneo egredit si paꝝ sitis hꝫ nō ē malū si paꝝ aq̄ potet ⁊ admistreť fricatio teneꝝ faciēs pdcā i cap. d ꝯseruatiōe sanitatis. sitqꝫ studiū tuū i hūectatiōe ipiꝰ supra studiū tuū i eiꝰ calefactōne qñtū possibile ē ⁊ alienet a se coitū ⁊ sudorē vehemtē: ⁊ alienet fabas ⁊ carnes salitas ⁊ lētes ⁊ caulꝰ ⁊ vinū gros. ⁊ nouū ⁊ oē sal ⁊ oē salsū ⁊ acre ⁊ acutū ⁊ oē qd ē vehems acetositatis. oꝫ aūt vt sumat pingue ⁊ dulce ⁊ qum volūtas adest vt dormiant non brocēť eoꝝ capita nisi cū aq̄ papa. ⁊ camemil. ⁊ albacoē. Sōnꝰ ei ē ex ꝯuēiētioribꝰ curis eoꝝ. Verūtamē succurrať cū eo qd tantū afferat eis salutis qñtū nocumtū papauer attribuit. Si aūt melicholia fuit ex malitia ꝯplexiōis sigularis sie aut sic. sufficiet vt admistres calefactōeꝫ cōdis cū lectificantibꝰ ⁊ medicis d mus. ⁊ tyriaca ⁊ mithridato ⁊ similibꝰ: ⁊ cura cap cū eis q̄ dcā st i cap. d stolliditate. Et q̄ ex ea fortis ē accidēs successiōe altiꝰ egritudis calide facilis cuť ē ita vt ēbrocatōibꝰ imoueať. Si aūt ē mā melicholica ꝯfirmata i cerebro tūc thesaurꝰ cuꝫ ipiꝰ ē tres res Pria capꝰ ē euō matiei ⁊ fōtasse erit p clistē ⁊ vōitū nisi i illo cꝰ stō us ē dbilis. illū ei nūqꝫ i hac egritudie vomē facias neqꝫ ēt i mirachia. Et sa ē vt admistres eū euōne hūectatōeꝫ assidue cū ēbrocis ⁊ oleis calidis. Et pōas i eis ex medicis sic camēillaꝫ ⁊ anetū ⁊ melilotū ⁊ radicē lilij vt nō igrosseť hūo: pp resolutionē puraꝫ i q̄ nō ē leuitas nꝫ grossitudo vt hūectēt ⁊ nō sūt i eis resolutio. Qd si cholera ni. ē elongata a caliditate inter est vt addas scebam ⁊ folia lauri

⁊ calamētū cū hūectatiōe: ⁊ nō cures et admistra
cibos gnātiuos sāguinis laudabilis sicut pisces pe
trosos ⁊ carnes laudabiles p̄dictas. Et i qbusdam
horis vinū albū pmixtū p̄ter antiquū ⁊ forte. Et ter
tia ē vt admistres ꝯfortationē cordis si sētit ꝯplōnez
frigidā cū letificātibꝰ calis. Et si sētit ꝯplexionē d cli
nātē ad calitatē cū letificātibꝰ tpatis ⁊ si calitas est
valde fortis tūc admistra letificātia fiā multe frigidi
tatis ⁊ illud qdē scias ex pulsu. Incipiamꝰ aūt di
stiguere regimia ista et dicamꝰ. Eūo qd ita faciēda ē
nā si vides venas plenas qualitercūqꝫ sit tūc chol'a
ni. est sāguinea. phlōma igi ex nigra imo oꝫ fꝫ oēz
dispōnem vt phlōmia incipias nisi tior vehemētis
debilitatis affūit. Et scias q mē sūt pauce ⁊ sūt i cere
bro tm̄ q tūc iccitas dn̄atur sup ꝯplexionē. Ampli
us si phlōmas ⁊ iuenis sāgninē sbtilē nō reticas sā-
guinē pp h qm̄ multotiēs i ipa p̄cedit subtilis. Et
silr oꝫ vt āplifices phlomiā vt nō effluat qd sbtile ē
vt augeat malitia ⁊ reticat grossū. Et ꝯsidera qd du
oꝝ latē capitis sit gui9 phlōma cephalicā q̄ seqt ipꝫ
Et q̄ꝫdoqꝫ necrīū erit tibi vt phlōmes basilicā ⁊ an
phlōmiā venaꝝ frōtis mouc plus qū i vēis lig cōia
Deide si iuenis hūorē melācholicū ⁊ declinē ad
frigꝰ eūa cū pilulis factis ex epithimo ⁊ aloe ⁊ hel-
leboro ni. ⁊ icipe a digōne. Ampliꝰ eūa i principio
rei cū medicinis lenibus i qbꝰ recipiūt epithimū ⁊
pulpa collogntid ⁊ scāo nec paꝝ deīn cū de coctiōe
i q̄ sit epithimū ⁊ agaricū. Pꝰea si nō ꝯferūt admi
stra hieras magnas deide si pꝰ illd idigeas eūone
admistra helleboꝝ cū tiore ⁊ cautella ⁊ lapidē lazuli
⁊ lapidē armenū ⁊ pillulas fcās ex eis sine timore ⁊
cautella. Et mltotiēs qdē iuuat eos admistratio ha
rū medicinaꝝ p̄dictaꝝ i aq̄ casei fm assiduationē ⁊
minorationē phlatis ex medicia si ergo nō ꝯferunt
reitera iteꝝ ⁊ i oi hebdomada eūa vice vna cū pilul
subtilibꝰ mediis ⁊ iter spatiū illud admistra triferaꝫ
epithimi. Expꝝū nāqꝫ ē potare eos triferā epithimi
fm hūc moꝫ. sumāt trifere. ʒ. iij. epithimi. ʒ. i. hiere
ʒ. s. ⁊ i oi mense eūa cū aliq̄ forti ex hieris magnis ⁊
pilulis magnis dōec iuenias egritudinē iā reōtā.
Et admistra ēt vomitū p̄p̄e si vides i stō aliqd qd i
egritudie faciat augmētū ⁊ si nō ē egritudo vehemē
tis debilitatis ⁊ oꝫ vt fiat vomitꝰ cū aq̄ i q̄ cocta sint
calamētū ⁊ raphāi semen ⁊ recipiat expssionē rha
phāi i quo ifixus ē helleborꝰ ⁊ dimissus aliqd die-
bꝰ donec curat i ipo vtꝰ eiꝰ cū oximelle ⁊ sūat hūc
eūdē raphanū ifusū i oximelle sitqꝫ q̄ꝫtitas oximel
lis triū sextarioꝝ ⁊ q̄ꝫtitas expssiōis eiꝰ sextarij iꝰ ⁊
augeat illud ⁊ minuat fꝫ q̄ꝫtitatē vtutis si aūt vtutis
times debilitatez aliena helleboꝝ. Qūqꝫ purgaue
ris itende ad cor cū eis q̄ multotiēs diximꝰ. Et hec
qdē trifera epithimi expta ē in hoc ca. qū ergo ātiq̄
tur egritudo administra vomitum cum helleboro ⁊
administra masticationes gargarismata nota: ⁊
⁊ administra odoramenta bona ⁊ muschum ⁊ ābrā
calesenati ⁊ xiloaloē. Et si mā fuerit declinis ad
holam citrinā eūa cū decoctione epithimi ⁊ pilulis
stō aicis tpatis ⁊ ex eis qdē q̄ eūant cholaꝫ adustā
sunt ea q̄ dicūt i capitulo suo. Et tu quidez adde
in hūectādo ⁊ minora ex calefactiōe q̄ꝫuis nō sit ti
bi excusatio ⁊ camemilla ⁊ q̄ sūt i eiꝰ virtute qūꝫ ad
mistras ēbrocas nō ē vis admistrandū ifiantia pu
ra sup caput. Quidā āt antiquoꝝ medicoꝝ lauda
uerūt i hꝰ i loco vt sumat ex aloe oi die i ieiuno ali-
quātulū aut deglutiat i die aq̄ꝫ i qua cocta sūt apsin
thij. ʒ. iij. ⁊. x. kerates expssionis apsinthij dissolu
ti i aq̄ ⁊ laudauerūt vt sorbeat oi nocte acetū forte ⁊
precipue acetū squilliticū. Nos autē timemus in eo
malitiā sglle ⁊ aceti i hac egritudine nisi assit fidutia
q mā sit gnāta ex chol'a adusta qm̄ ē cal'a nā tūc ace
tū ē magis iuuatiuū ei alijs rebꝰ ⁊ p̄cipue sglliticuꝫ
⁊ oximelle factū cū oximelle sgllitico ⁊ silr acetum
i quo ponit poliū mōtanū aut aristol. Et q̄ꝫdoqꝫ ēt
iuuat acetū qū egritudo fit cū cōitate splenis ⁊ mā
ē i ipso. Et oꝫ vt fiat bonꝰ odor eiꝰ cū ꝯpositis eq̄
libꝰ i quibus recipiuntur cāfora ⁊ muschus ⁊ oleuz
vio. ⁊ sit multū vincēs cū odore suo siccitatē cāfore
muschi ⁊ odoramēta frigida reliq̄ bene redolentia
hūida ⁊ p̄prie nenufar. Qd si cā i melia fuit apa in
stō ⁊ visceribꝰ aut ꝯplo cal'a in eis adusta succurres
illi cū eis q̄ ifiant caput ⁊ hūectant ipsū ⁊ cōfortāt
vt nō recipiat qd puenit ad ipsum ab alijs. Et si
fuerit cā in mirac ⁊ iueniuntur vētositates ⁊ rugitꝰ
⁊ his similia qm̄ illd est apa in mirac calīn cura ipꝫ
⁊ resolue cū eis q̄ sūt necessaria d qbus dictū ē in. c.
de apatibꝰ. ⁊ cōforta caput ⁊ inunge ipsum in oleis
confortatiuis ⁊ humectatiuis ⁊ admistra ventosas
cū scarificatione eūando sanguinē ⁊ nō calefacias i
hꝰ i dispōne epar imo tibi attinet vt ipm infrigides
qū iuenis ipsū calīn adurentē san. sua calitate ⁊ con
forta splenē ⁊ pone sup mirac vētosas ⁊ medicamē
de synapi ⁊ silia vt nō mittat splen ad cerebrū mām
Et si fuit mirac fie ꝯplōnis iflātis ipsum ⁊ non fuit
ibi apa neqꝫ iflatio dabis ei ad potan. aq̄ꝫ decoctio
nis apsinthij ⁊ succū eius fm qd dictū ē ⁊ embroca
stōm ipius cū embrocis calis predictis ⁊ fac ei em-
plꝫ cū emplis ⁊ admistra in eis semē agnicasti ⁊ sem
rute ⁊ radicē lilij ⁊ etiam herbā marie. ⁊ retine em-
plm sup ipm tēpore longo. deinde qū ipsū retinue
ris pōas vētosas sup locū ⁊ sup eū sit cottuz in fusū
aqua cal'a ⁊ oleis aut lana carminata aut spongia ⁊
confert vsus empli ⁊ synapi sup ipm ⁊ sup illud qd
est inter duas spatulas ⁊ empl'a dicta in antidotario
Et cōfert vt ponātur sup ipsum vētose absqꝫ scalpel
latione nisi illic sit apa aut dolor p̄hibēs illud. Et
multotiēs qdē necessariū ē vt ad potandū dent me
lācholia iflatiua semē apij ⁊ cyminū ⁊ anisū ⁊ sirru
pi i quibꝰ semina ista decoquātur ⁊ ruta ⁊ annetum
imo q̄ꝫdoqꝫ necessariū tibi erit vt admistres semen
rute ⁊ agnicasti ⁊ multotiēs idiget mirachia ātiqua
vomitu cū helleboro albo. Et oꝫ plurimū i melia
mirachia vt rectificet epar ne ex eo gnētur chol'a ni
⁊ mltotiēs iuuat hūtes meliaz mirachiā ēt vt admi
stres ifrantes vn̄ sūt hūectātes ⁊ opposite pp cholaꝫ
ni. ⁊ q: ipe sūt p̄hibitionē faciētes i gnātiōe vētosi-
tatis ⁊ vaporis q̄ vtraqꝫ ipediūt sua eleuatiōe ad ca

put. Si tamẽ ē iuuamētū cū f̄ro nō ē ide iuuamentū ver abſcīdēs egritudinē. Oꝫ ex f̄ro qū ē hūidū nō gnātur cholā ni. ⁊ abſcidit mā eiꝰ. Naꝫ ēt vaporat mā ꝯphēſa ⁊ fiducia ē ꝙ mā ↄoiabit ei ⁊ rectificabit ei. Et ſcias ꝙ regimē groſ. gnātiuum phlātis for taſſe leſiſtit cholē ni. ⁊ regimē ſubtiliatiuū pp illḋ qḋ efficit ex aduſtiōe facile nocet ⁊ fortaſſe iuuat ipm. Nō ergo ſeducat te iuuamē quorūdaꝫ pp phlā qḋ ipi euāuit vomēdo aut egerēdo nā illḋ nō ē pp euonē phlātis iuuātē ipos imo qm̄ multitudo ⁊ ꝯprehēſio hūoꝝ ad inicē rēouet ab eis ver iuuamē ēentialiter eſt euo cholē ni. Et canon qdē curatiōis melīe ē vt puenias vſqꝫ ad vltimū i hūectatiōe ⁊ cū hoc nō minuas i euone cholē nigre. Et quotiēſcūqꝫ corrū pit cibꝰ i vētribꝰ hūtiū meliaꝫ duceos ħ vt ipꝫ eua cuāt ⁊ ppꝛie qū ſentiūt acetoſitatē i ore. Oꝫ. n. vt tūc pculdubio eos vomere facias ⁊ ꝓhibe eis ne cōe dāt pꝰ cibū illuꝫ aliū ⁊ adminiſtra electuaria ꝯfortan tia os ſtōi ⁊ caueāt ab i greſſu balnei ⁊ ab itromiſſi one cibi ſup cibū iā corruptū. Et oꝫ vt meliaꝫ hūtes i aliquo ſint ocupati quocūqꝫ mō ſint ⁊ vt eis ſit pſites de qbꝰ verecūdēt ⁊ cū qbꝰ ꝯtulēt ⁊ vinū albū eq̄le potēt pmixtū parūp. Et ocupēt ēt cū cātilenis ⁊ letificātibꝰ nihil. n. ē eis nocibilius ꝙ̄ tior ⁊ ſollici tudo. Et multotiēs qḋ iuuāt eos accidētia eueniēti ipiſ vt timeāt aliqd ⁊ occupēt ea cogitatiōe ⁊ facere vt ipi a cogitatiōe remittāt ē cura eiꝰ optia. Qḋ ſi cā fuerit ꝓuocatio retēta mēſtruoꝝ aut eiꝰ qḋ p anū egredit aut reliq̄ ꝓuocabis illud. Si aūt accit ca lus deſiderij tūc egritudo ē mala ⁊ ſiccitas ē extenſa

Et qū accidit i corporibꝰ eoꝝ vlcera ſignificāt ꝙ mors ē ꝓpiq̄. Et i cuiuſcūqꝫ corpe fuit cholā nigra nobilis erit magis ſuſceptibiliſ cure ꝙ̄ ille cuiꝰ cho lera nigra nō ē mobilis. Et qū eius cholā nigra ap paret i egeſtiōe ⁊ vōitu ⁊ vria. ⁊ i colore cutis et lēti ginibꝰ ⁊ pāno ⁊ vlceribꝰ ⁊ ſcabie ⁊ varicibꝰ ⁊ elefā tia ⁊ curſu eiꝰ qḋ ex ano ꝓfluit tē illud ſignificat ꝙ ipa recipit diſcretionē a ſāguine. Qūqꝫ aliqd coꝝ i eis apparet ē ſignū bonitatis. Et qū aliqbꝰ ipoꝝ accit ſpaſmꝰ pꝰ ſolutionē ⁊ euonē tē ipi ſūt dignio res illa ꝙ̄ alij pp ſiccitatē ipoꝝ. Oꝫ ergo vt i aq̄ te pida ſedeāt vt cibēt pane i fuſo i iuleb ⁊ pauco vino ⁊ det eis i potu aq̄ mixta. Deide dormiāt ⁊ pꝰ ipm balneēt deiū cibēt qū egrediūt. De cucubut. c. xxij.

Pcꝛies ē melīe plurimū eueniēs i februario q̄ facit vt hō diligat fugere ab oibꝰ viuis ⁊ cu piat a ꝓpīq̄re mōtuis ⁊ ſepulchꝛis cū malitia formati ōis repēte ei eueniētis. Et ē ꝓceſſio habētis cā nocturna ⁊ ipiꝰ ocultatio ⁊ egreſſio diurna. Et to tū illḋ facit diligēdo ſolitudinē ⁊ elōgationē ab hoi bus ⁊ cū hoc nō quieſcit i loco vno plus vna hora imo nō ceſſat diſcurere ⁊ ambulare iceſſiōe diuerſa ignorās quo vadat cauēdo ſibi ab hoibꝰ imo quā doqꝫ nō cauet ſibi ab eis negligēs pēitꝰ illuc ⁊ paꝝ diſcernēs illḋ qḋ videt ⁊ ei fit ꝑſēs ⁊ cū hoc ipe ē in vltimo qetis ⁊ ſollitudinis ⁊ q̄rimonie ⁊ cautelle. Et color ē citrinꝰ faciei ligua ſicca ſitiēs ⁊ ſup crura ipſius ſūt vlcera q̄ nō ꝯſolidant. Et eiꝰ qdē cā eſt

corruptio mãe melīce ⁊ multitudo motus pedū eius q̄ mãe ad ipos dſcēdūt ⁊ ꝑcipue q̄ ē hora offēdēs ⁊ occurrit pedibꝰ illiꝰ aliqd aut ipm mordet carnis ⁊ fit illud cā vt effūdat multitudo mãeꝝ ad crura eiꝰ q̄ fiūt i eis vlcera ⁊ q̄n do rēanet ſꝫ diſpōnē ſuā ⁊ di ſpoſitionē cāꝝ ſuaꝝ nō ꝯſolidāt. Et ſit ſiccꝰ viſus eiꝰ nꝫ lachꝛimāt oculi ipiꝰ ⁊ eiꝰ oculi ſūt debiles ⁊ ſub merſi ⁊ totū illud ē pp ſiccitatē oculoꝝ ꝯplexionis ipiꝰ. Et ħ nꝫ noiat cucubut niſi ppea ꝙ cā habens fugit abſqꝫ ordie ⁊ qm̄ eiꝰ iceſſio ē diuerſa. Ignorat ergo q̄ pte icedit ⁊ ē q̄ſi fugiēs ab idiuiduo appente ei. Nā ipe pp paucitatē ſue ſeruationis ⁊ defectū re ctificatiōis ꝯſilij ſui recipit i pte ſua moueri obuiās alij i diuiduo q̄ iteꝝ fugit ad ptē aliā ⁊ cucubut qdē ē beſtiola exiſtēſ i ſupficie aqꝫ q̄ ſup eā mouet diuer ſis motibꝰ ſine ordie. Et q̄cūqꝫ hōa aliqd accit ei fu git ex eo qḋ ipi accit deide appet. Et d̄r beſtiola alia nō geſcēſ ⁊ d̄r eē maſculus ex ſaal ⁊ d̄r eē vulpis ha macu: verūtamē magis ſilia noſtro loco ſūt duo pri us dicta. Et cā qḋ hꝰ egritudis ē colā aduſta ⁊ me lācolia

De cura. Ca. xxiii.

Cura hꝰ egritudis ē cura ipius melīe dum ē ex colā aut melia aduſta. Et oꝫ vt i eius phlōmia ad hꝰ pueniat vt ſāguis plimus ex eo egrediat ⁊ malefactiōi ꝓpinquꝰ fiat. Et regat cibis laudabilibus ⁊ balneis bonis. Et det ei ad po tādū aq̄ caſei tribꝰ dicbꝰ: ⁊ pꝰ illud euet hūoꝝ cū hi era Archigenis: deiū igeniet vt dormiat: deide coreꝰ ꝯforet pꝰ euonē cū tiriaca ⁊ q̄ curſu eiꝰ ꝓcedūt ⁊ cū hoc valde hūectet ⁊ ēbrocet cū iſrātibꝰ vt nō aggre get calefactō illaꝝ medicinaꝝ q̄ nc̄rie ſūt motibꝰ ex ercitatiuis: verūtū nec̄e ē vt calefiat cor eiꝰ cū eo qḋ ipm ꝯfortat ⁊ hūectet corpꝰ ipius ⁊ fiat vt dormiat ⁊ tēpet eiꝰ ꝯplexio. Cōplemētū vō cure eiꝰ ē dōitatio plurima ⁊ vt det ei i potu epithymū quādoqꝫ vt qe ſcat eiꝰ nā ⁊ abſcidat eiꝰ cogitatio. Et qū i ipa nō cō ferūt medicamē ⁊ cura flagelet: ⁊ fiat vt dolorē ſētiat ⁊ pcutiat caput eiꝰ ⁊ facies ipius ⁊ cauterizet eiꝰ ſyn ciput qm̄ ſanat: ꝙ ſi redeat redeat De iū ei. c. xxiiii.

Ec egritudo ē ſolicitudo meliconica ſimil melancolie i q̄ hō ſibi iā duxit icitatōe cogi tatiōis ſue ſup pulchritudie q̄rūdā formaꝝ ⁊ figuraꝝ q̄ i ſūt ei. Deiū adiuuat ipꝫ ad illḋ deſideri uꝫ eiꝰ ⁊ nō ꝯſeqt. Et ſigna qḋ itus ſūt ꝓfūditas ocu loꝛuꝫ ⁊ ſiccitas ipoꝝ ⁊ ꝑuatio lachꝛymaꝝ niſi qū fle tus adeſt ⁊ motꝰ ꝯtinuꝰ palpebraꝝ riſibilis q̄ſi aſpi ciat aliqd pulchꝝ delectabile aut audiat rumorem iocūdantē: aut letificet. Et eſt ſpˢ eius plurime interſectiōis ⁊ reuerſionis ⁊ fit multe eleuatiōis ⁊ al terat diſpō ipiꝰ ad riſū ⁊ letitiā ⁊ triſtitiaꝫ ⁊ fletū cū amoris cantilenas audit ⁊ ꝑcipue qū fit remēoratio repudij ⁊ elōgatiōis. Et ſūt oia mēbra eiꝰ areſcā pt oculos qm̄ ipi ſt cū ſua ꝓfūditate ḡues magne pal pebre ſūt groſſe pp vigilias ipiꝰ ⁊ ploratū eius q fit cū ſingultu ⁊ euaporāt ex capite eiꝰ ⁊ eiꝰ iguris nō ē ordo. Et pulſus ipſiꝰ ē pulſus diuerſus abſqꝫ or dine oio ſic ē pulſus habētiū tediū. Et eiꝰ qdē pul ſus ē diſpō ipiꝰ alterāt qū fit remēoratio eiꝰ qḋ dili

git ꝓpe ⁊ qũ obuiat ei subito. Et possibile ē ex h' si-
gnificare qs sit ille q diligit qñ nõ ꝯfitet ipꝫ. Cogni-
tio ãt eiꝰ qḋ diligit vna viaꝝ cure ipiꝰ igeniũ i h ē vt
noia plura noient iterãdo mltotiés ⁊ sit manꝰ sup
pulsũ ipiꝰ. Quñqꝫ ꝓpt illḋ diuersificat diuersitate ma
gna ⁊ fit silis iterſco deinde ĩtatur ⁊ experit illḋ mltoti
ens scit ꝙ illḋ ē nomé eiꝰ qḋ diligit deide silr remẽo
rent figura ⁊ mãsio ⁊ illḋ i quo valet ⁊ artes ⁊ genꝰ
⁊ regiones ⁊ cõpet ad nom̃ eiꝰ qḋ diligit vnũqḋqꝫ
eoꝝ ⁊ fuet pulsus ita vt qñ alterat apḋ remẽoratio
nẽ vniꝰ rei mltotiés aggregẽt ide ꝓꝑetates eiꝰ qḋ di
ligit ex noie ⁊ ex eo in quo ꝓualet ⁊ cognoscit illud
Nos. n. expti fuimꝰ illḋ ⁊ inenimꝰ iuuamẽtũ i faciẽ
do morã in illo. Ampliꝰ qñ nõ iuenit cura nisi re
gimẽ ꝯiũctionis iter eos fꝫ modũ ꝑmissiõis fidei ⁊
legis fiat ⁊ nos qḋ iã vidimꝰ cui reddita ē salꝰ ⁊ v̇tꝰ
⁊ rediit ad carnẽ suã qñ iã ꝑuenisset ad arefactionẽ
⁊ ꝑtrãsisset ipaꝫ. Et tolerasset egritudines prauas an
tiq̃s ⁊ fe. lõgas ꝓpt debilitatẽ ꝓpt v̇tutis fcaꝫ nimie-
tatẽ ilisci. Nã qñ sẽtit applicationẽ eiꝰ qḋ diligebat
euanuit qḋ hẽbat i breui tpe ⁊ existimauimꝰ mirabi
le eẽ ⁊ significauimꝰ obediẽtiã nãe meditationibꝰ.

De cura. Cap. xxv.

Onsidera an eiꝰ dispõ ꝑuenerit ad adustio-
c nẽ hũoris ꝑ sig̃ q̃ nosti ⁊ eciã deide admĩstra
eis somnũ ⁊ hũectationẽ ⁊ nutrimẽtũ ipoꝝ
cũ laudabilibꝰ ⁊ fac ipos balneari fm ꝯditionẽ hu
mectationis notã Et sit casus eoꝝ i disceptationibꝰ
ipoꝝ ⁊ occupatiõibꝰ ⁊ ꝯtrouersijs ⁊ silr i rebꝰ nego
ciosis illḋ. n. facit eos fortasse obliuisci dilectionis
eoꝝ aut igeniet vt ipi diligãt aliud ab eo qḋ diligũt
qḋ fit ex eis q̃ lex ꝑmittit. Deinde cogitatio ipoꝝ a
ꝓ abscidat anteq̃ ꝯfirmet ⁊ pꝰ q̃ obliti fuerit ꝓmi
Si aũt ille q diligit fuit ex rõnalibꝰ tũc adhortatio
⁊ correctio ⁊ vituperatio illiꝰ ⁊ coartatio illiꝰ ⁊ trãsfor
matio ad ipꝫ qḋ illḋ qḋ hꝫ nõ ē nisi sollicitudo me
lãcholica ⁊ ꝑcussio demõis erũt ex eis q̃ mltũ iuua
bũt v̇ba. n. i hoc. c. ꝯferũt. Et ẽt vetule ad eũ icitent
vt vituperẽt illḋ qḋ diligũt ipi ⁊ remẽorẽt eiꝰ dispõ
nes ⁊ narrẽt ei res aliq̃s de ipo ex qbꝰ horrorẽ i'cur
rat ⁊ narrẽt ei de ipo vituperatiões mltas. Hec. n. sũt
ex eis q̃ sedãt plꝫ q̃uis sit ex ex eis q̃ alios ꝯsolẽt. Et
ex eis q̃ ad illos iuuãt ē vt narrẽt iste vetule formas
eiꝰ qḋ diligit i silitudinibꝰ fetidis ⁊ assimilãt mẽbra
faciei eiꝰ cũ narratiõibꝰ horribilibꝰ ⁊ assiduẽt illḋ ⁊
ꝑseuerãt i ipo. Hec. n. sũt ipaꝝ opa ⁊ sũt prudẽtiões
i hoc viridis nisi mollibꝰ. Ipis nãqꝫ iest ars nõ bre
uior arte vetulaꝝ ⁊ ꝓpea posse ē eis vt inueniãt q̃lr ꝑ
mutẽt amorẽ diligẽtis ad illḋ qḋ nõ diligit gdatiꝫ.
Deide abscidãt opꝰ suũ anteq̃ ꝯfirmet amor secũdus
Et ex occupatiõibꝰ ꝑdictis corruptio puellaꝝ ⁊ plri
mus ꝯcubitꝰ ipaꝝ ⁊ renouatio ipaꝝ ⁊ delectatio cũ
ipis. Et qḋ hoies sũt quos sanat letitia ⁊ auditꝰ cãti
lene ⁊ qḋ st quos illḋ augmẽtat i ilisci. Et posse ē vt sit
illud venatio aut spẽs ludi ⁊ dignitates assũpte ex re
gibꝰ ⁊ silr spẽs tristitie magne oia st sanãtia. Et for
tasse nẽcũ erit vt isti regnãt regimie hũtiũ meliam ⁊
maniã ⁊ alcutubut ⁊ vt eueniẽt hũores eoꝝ ꝑdcĩ cũ hi

eris magnis ⁊ hũectẽt cũ eo qḋ dcꝫ ē ex hũectãtibꝰ
⁊ illud ē cũ ꝑmutãt cũ moribꝰ suis ⁊ sanitate corpo
rũ suoꝝ ad silitudinẽ ipoꝝ. Tractatꝰ qntꝰ de egri
tudinibꝰ cerebri i opatiõibꝰ motꝰ. De v̇tigie. c. i.

Ertigio ē vt habẽti ipaꝫ imagiet ꝙ res sup
v ipꝫ voluãt ⁊ ꝙ eiꝰ cerebrũ ⁊ corpꝰ ipiꝰ re-
uoluãt qz nõ regit se ita vt firmetur imo ca
dit ⁊ mltotiés qdẽ abhorret voces ⁊ accit ei ex obui
ationẽ sui ipiꝰ sic illud qḋ accit ei q resoluit sup seipꝫ
mltotiés cũ velocitate. Nõ. n. fugit sedẽs aut stans
aut apit oculos. Et illud ē ꝓpea ꝙ accit spiritui v̇ẽ
tribꝰ cerebri eiꝰ ⁊ i venis ⁊ arterijs eiꝰ ex obuiatiõe
sui ipiꝰ illḋ ꝙ accit ei qñ reuoluit reuolutiõe ꝯtinua

Et dña qdẽ iter v̇tiginẽ ⁊ epilepsiã ē ꝙ v̇tigo q̃n-
doqꝫ manet tpe aliquo. Epilepsia v̇o fit repẽte ⁊ ca
dit eã habẽs siles ⁊ sanat. Vertigo aũt est vt qñ hõ
stat vel surgit obtenebrent eiꝰ oculi ⁊ excicat ad hoc
vt cadat. Et q̃ ex ea fortis ē silis epilepsie verũtamẽ
nõ fit cũ spasmo sic fit epilepsia. Et hec qḋ v̇tigo
q̃ndoqꝫ accit hõi ꝓpea ꝙ reuoluit seipꝫ a reuoluũt
vapores ⁊ spũs i seipo sic reuoluit vas ꝯtinẽs super
aq̃ tpe aliquo ⁊ qñ reuoluit spũs imagiat hõ ꝙ res
ꝯtoluat. Nã eq̃le ē siue diuersificet ꝓportio ptiũ spũs
ad ptes mũdi ꝯtinẽtis ipꝫ ex pte ipũs siue diuersifice
tur illḋ ex pte mũdi qñ fuit sẽsibilitas ꝑ eas ⁊ sũt re-
uolutiões q̃ sũt ꝓpt oppositionẽ. Nã qñ sẽtiẽs mo-
uet ꝑmutãt opposita sic qñ mouet sẽsatũ. Et qḋ v̇ti
go q̃ndoqꝫ fit ꝓpt ꝯsideratonẽ ẽt ad res q̃ voluit ita
vt infiagt forma illa sẽsata i aĩa. Et ꝓpt hoc dĩ ꝙ oẽs
opationes sẽsibiles pedẽt ex istis corpeis patiẽtibꝰ
Quoꝝ ꝓmꝰ ⁊ dignꝰ ē spũs sensibil' ⁊ rẽanet i ipo ab
oi sẽsato forma ipiꝰ pꝰ eiꝰ sepatiõnẽ qñ sẽsatũ ē fõte
Dẽ. n. sẽsatũ nõ suffic i isto sẽsibili nisi formã q̃ ē si
bi silis. Deide firmat forma illa ⁊ euanescit cũ q̃titã
te receptiõis istiꝰ ⁊ fortitudie sensati eiꝰ v̇o expõ i sci
ẽtia ꝯtinet nãli. Et q̃tũcũq̃ fuit corpꝰ debilꝰ erũt
passiões iste fortiões sic i egris. Egritudo. n. plꝫ i h
seqt elõgationẽ ita vt appeat eis sp ꝙ reuoluãt cũ ꝑ
uo motu ipoꝝ. Nõ. n. idigẽt i motu ⁊ iungat eis q̃ti
nꝰ i motu vehemẽter ꝑseuerẽt ꝓpt ꝺbilitatẽ ipoꝝ: Nã
spũi eoꝝ accidũt nocumẽti ⁊ passio ⁊ ꝯmotio. Et q̃n
doqꝫ qḋ v̇tigo ex cãis corpeis aut ꝑsẽtibꝰ i vacuita
te cerebri ꝯtẽtis i eo ex vaporibꝰ ꝑuẽiẽtibus i vẽis q̃
st i ipo ⁊ i neruis aut ex hũoribꝰ ꝯtẽtis in ipo ois ge
neris q i ipo euaporãt cũ ꝑuo motu aut calitate. Qñ
ergo mouet vapores illi mouẽt motu suo spꝫ aialẽ
q nõ digerit ⁊ rectificat nisi i vẽis illis. Deide rege-
scit i sba cerebri postea dispgit i neruis ad cõpꝰ aut
ꝓpt debilitatẽ vaporũ ia fetẽtoꝝ i ipo ascẽdẽtiũ ad ip
sũ ex locis alijs deide ꝯsequẽtiũ i ipo remanẽtiũ in
ipo ab egritudie acuta ãtecedẽte: aut egritudie frigi
da. Et erũt vẽtositates iflatie q̃s mouebit v̇tꝰ digesti
ua ⁊ resolutiua ⁊ qñ fit n̄ ꝓpt motũ vapoꝝ i cerebro
sꝫ ꝓpt malitiã ꝯplõi sꝺiuersẽ i ipo ex q̃ ꝯseqt excitatio
motꝰ agitabilis i spũ nõ cũ motore corporeo ꝑmi
scẽte ipꝫ ex vapore aut alio sic accit illḋ ex motu di-
uerso ꝑueniẽte ex aq̃ ⁊ igne qñ aggregãt Et q̃ndoqꝫ
fit ex motore spũs exteriꝰ sic ꝑcussiõe capitꝭ ⁊ fractio

ne cranei ita vt ɔ̄pmāt cerebrū ⁊ spm geñū ⁊ sequāł ipm motꝰ diuersi circulares, vndo si sic accit i aq̄ ex ꝑcussiōe ğui sup eā aut casus v̇berationis fortis sup dorsū ipiꝰ. Reuluūł.n. vnde eiꝰ ⁊ casꝰ v̇bigīa i aere Sz corpꝰ aereū ē dignꝰ: sz tam̄ nō sētił. Et q̄zdoqz fit ex vaporibꝰ ascēdētiū ad cerebrū i dispōne suaꝝ ascētionū ⁊ si nō sit gnāti i sb̄a cerebri nz retēti i ipo antiq̄ꝰ. Nā qñ ad ipz ascēdūt mouēt ipz ⁊ qñqz fit a sensus ipoꝝ ad ipz aut i trāsitibꝰ nueroꝝ ⁊ ē ex stō ⁊ cinfellis aut mediāte stō ⁊ vesica ⁊ mīrice ⁊ velami ne qū eis aduenūt egritudies aut mouēł hūores q̄ sūt i eis: Illud.n. plūs fit ex stō ⁊ pꝰ ipm ex matrice recipiēte supfluitates aut i venis ⁊ arterijs aut oculis aut māifestis. Vaporis āt mā q̄zdoqz ē cħol'a ⁊ q̄zdoqz ē phlā ⁊ v̇tigo qdē phlā silis ē epilepsie. Et multotiēs fit ɔ̄tinuitas scotomie ⁊ v̇tiginez sic accit qū ē vacuitas ⁊ fames q̄busdā hoibꝰ ⁊ ꝓp̄e eis q̄ famē nō tolerant ei ꝑꝑea ꝙ os stōi coꝝ ledił cui cerebrū coicat ⁊ q̄zdoqz sit v̇tigo ⁊ scotomia ſ̄z semitaz crił. Et v̇tigo qd frequās ⁊ ꝓp̄e i decrepitis nūci at apoplexiā ⁊ silr̄ v̇tigo eueniēs successiōe stopōis cōitatis m̄brū. Et q̄zdoqz soluit v̇tiginē soda acciūs

De signis eiꝰ. C.ij.

Facta āt ex reuolutiōe hois sup seipaz aut ɔ̄sideratiōe ipiꝰ ad res reuolutas ⁊ lumiosas qū nō sedet nota ē ꝑ seipaz ⁊ similił q̄ fit a ꝑcussiōe aut casu. In ea aūt q̄ fit a retētiōe māeꝝ vapōosaꝝ ꝓcedētiū i cerebro aut gnātaꝝ i ipo cerebro ē egritudo assidua ⁊ nō sequēs egrtiudinē i aliq̄bꝰ m̄bris ⁊ nō ē excitata nō replōne ⁊ sedata cū vacuitate ⁊ q̄zdoqz antecedunt ipam dolores capitis ⁊ sonitꝰ ⁊ tinnitꝰ ⁊ ğuitas ē i capite ⁊ iuenit tenebrositatē i visu suo firā ⁊ iuenit i sēsibꝰ abbreuiationē ita vt sit i gustu ⁊ odoratu ⁊ sētit i arterijs anterioribꝰ pulsationē vehemēter ⁊ iuenit ğuitatē i odoratu ⁊ si fūit hūoꝝ q̄ ē i cerebro aut i alijs mēbris hūor ex quo excitāł vapores phlātici erit ğuitas ⁊ tior vel tumor ⁊ multitudo sōni ⁊ sig̃ phlematis ꝓdcā in canone ⁊ si fūit cholera erit vigilie ⁊ inflāmatio sine multidie ğuitatis ⁊ imagiationes citrine auree. Et si fūit sanguis erūt vene iflate ⁊ facies ⁊ caput ⁊ oculi rubei ⁊ calide ⁊ erūt ğuitas ⁊ sōnꝰ ⁊ lassitudo ⁊ pulsatio. Et si fūit a melia erit ğuitas cū q̄ztitate ⁊ erūt vigilie ⁊ imaginatiōes lamiaꝝ ⁊ capili nigri ⁊ cogitatio corrupta ⁊ reliq̄ sig̃ ꝓdcā. Qd si eiꝰ cā fūit a stō erit cū destructiōe desiderij aut ipedimētū ipo aut corruptiōe i digōe ⁊ tremore cordis ⁊ lassitudie sp̄s ⁊ erit ꝑmutatio i stō ⁊ decliatio nocumēti ad anteriorē ꝑtē cerebri ⁊ mediā ipiꝰ ⁊ nō elongał q̄n ꝑuēiat ipiꝰ ad posteriorē ⁊ diuersitas dispōnis citis q̄zdoqz.n. sedał ⁊ q̄zdoqz augm̄tał ſ̄m replerionē ⁊ vacuitatē. Et fit successiōe sacietatis nauseatiue a cibo ꝓterite ⁊ iuēit ēt dolores i stō ⁊ iflāmationē i q̄busdā horis ⁊ fit i via cōitatis neruoꝝ ⁊ iuenit ante ipaz ⁊ apud eiꝰ reuersionē i postrēo ipiꝰ dolorē pꝰ syncipud apd originez ꝑis sexti i ꝑtibꝰ colli.

Et si ē ex mīrice ꝓcedūt ipaz ꝓfocatio matricis ⁊ retētio spmatis ⁊ mēstruoꝝ ⁊ apā i ipa. Et similił si ē ex vesica. Et si ē ex ꝓncipio mēbroꝝ oiuz aut ex origine nutrim̄ti qd ē epar aut ex origie sp̄s q̄ ē cor ⁊ eꝰ trāsitꝰ i venis ⁊ arterijs ortis ex eis aut i illis q̄ sūt pꝰ aurē aut i illis q̄ sūt i collo. Et illiꝰ qdē signū ē vt sit cū pulsatiōe vehem̄ti ⁊ tēsiōe vt corde venaꝝ q̄ sūt i collo ⁊ vt nō iueniat dolorē de quo sit curādū i collo ⁊ mēbris eiꝰ nz i reliq̄s venis ⁊ qū vides arterias extrisecas extēsas apd collū ⁊ alleuiał cū manu tua pulsū ꝓhibēs aut ligumētis latinoꝝ aut plūbo aut linis sup ipm stiptica ꝓdicta tūc scias ꝙ cursus ē in eo ⁊ si nō tūc ē i alijs ⁊ similił expire in alijs ꝙ si nō iuenis tūc ē i vijs ꝓfūdis. Illa v̇o q̄ fit a mā ɔ̄plexionis diuerse scił ꝑ lenitatē cerebri ⁊ ꝓuationē cāꝝ ꝓdictaꝝ ⁊ casus frigoris aut caloris repēte exterius aut ex receptis ifrigidātibꝰ ⁊ calefaciētibꝰ subito ⁊ seq̄tur eā v̇tigo. Scotomiaz v̇o habēs nō tm̄ inuał a vino q̄ztum a potu aq̄. Et scias ꝙ scotomia ⁊ v̇tigo qū ꝓlōganł tūc egritudo ē frigida ⁊ signa qd cretice manifesta sunt.

De cura. Ca.iij.

Facta qd a reuolutiōe hois sup seipsū ⁊ ɔ̄sideratiōe eiꝰ ad reuolutiōes aut ɔ̄sideratiōes ex loco alto curał cū q̄ete ⁊ trāquillitate ⁊ sōno si nō cito sedał ⁊ sumat stiptica acetosa ⁊ frangat bucellas in eis ⁊ sumat ipas Que v̇o facta ē a sanguine aut hūore ɔ̄tēto in corpore curał phlebotomia ex cephalica. Deide ex vena q̄eta q̄ ē pꝰ aurē. Est.n. optima i curatiōe oiuz specieꝝ v̇tiginis māliū ⁊ q̄zdoqz cauterizał ⁊ ꝓp̄e in ea cuiꝰ cā ē ascensio vaporū ex corpe i q̄cūqz via eleuanł. Vētose quoz ɔ̄ferūt nocrati supposite ⁊ etiā sup caput. Si aūt fuerint cum sanguine humores diuersi aut causa eius fuerint humores preter sangninem tunc icipiantur ad eūandū cum pilulis hiera aut ifusione aloes. Si fuerit hūores calidi aut decoctiōe mirobalis citrinoꝝ aut decoctione epithymi ⁊ pilulis stomaticis si fuerit diuersi ⁊ pꝰ eūones admistreł clistere cū aqua cētauree ⁊ colloquintide. Deide v̇ētoseł sup nucham ⁊ caput pꝰ ꝑueni ad gargarismata ⁊ caputpurgia ⁊ attractiōes odoꝝ naribꝰ i q̄bꝰ sūt muschus ⁊ castoreū ⁊ nigella ⁊ amaracū. Qūqz ꝑoxymꝰ excitał tē adiuua cū fricatiōe iferioꝝ extremoꝝ. Et si fūit causa i hoc ex stō ⁊ hūoribꝰ in ipo admistra vomitū cū aq̄ i q̄ sūt anetū ⁊ rhaphanꝰ ⁊ pōatur i ipa mel ⁊ sal ⁊ reliq̄ vomitiua ꝑpata. Deide eūa cū cochijs si v̇tꝰ fūit fortis aut cū pilulis de picra ⁊ infusiōe aloes si v̇tꝰ fūit minꝰ fortis ⁊ scias si hūores sūt cholera pura tūc eniz cū decoctiōe mirobalis. cū fumoterre. Et illo qd scies ꝑ significatōes ꝓdcās i h̄.c. ⁊ i.c. de stō Et si causa fūit i alijs mēbris curabis totū cū eo qd oz vt ɔ̄fortabis caput in ꝓncipio sui cū oleo roł. cū aceto ⁊ oleo camemillino ⁊ pꝰ ɔ̄firmationē cū oleo camellio sigulari: Qū ergo scił ꝙ mā ē i capite tm̄ ponanł vētose sup caput ⁊ nocrā ⁊ phlōmeł vena q̄ ē pꝰ aurē ⁊ admistreł asebaret ⁊ gargarismata ⁊ ēbroce ⁊ attractiones odoꝝ naribꝰ ⁊ caputpurgia ꝓdcā ⁊ q̄ silia sūt illis ſ̄m mās ſ̄z ꝙ sciuisti i canone ⁊ si cā ē malitia ɔ̄plexionis diuerse oz vt scias causam eiꝰ ⁊ signa ꝑ ea q̄ scis: ⁊ cura ꝑ ɔ̄trariū vt tēpeł ɔ̄ple

xio nālis. Et si cā ē ꝑcussio aut casus curet̄ ꝑus cū eis q̄ dicēt̄ i capitulis suis. Si ergo sanat̄ ⁊ remanet v̄tigo curet̄ v̄tigo cū eis q̄ sī ostēsa. Et oꝫ qdē vt habēs v̄tiginē alienet a se ꝯsideratiōeꝫ ad oēm rē cito reuolubilē ⁊ alienet̄ ab aspectu ꝓfūditatū fouearꝫ ⁊ v̄ticū mōtiū ⁊ colliū ⁊ supficierꝫ sup̄ marꝫ. Scotomiam v̄o ⁊ v̄tiginē factas pp vacuitatē stōi sedat acceptio bucellarum infusarum in rob fructuum stipticorum ⁊ aquis ipsorum ⁊ proprie acreste.

De alue ⁊ est palpitatio. Cap. iiij.

c Orpori qdē accit ex pte multiplicatiōis repletōis ⁊ similiū i lacertis ⁊ venis dispō q̄ ē sic lassitudo pp quā extēdūt̄ vene ⁊ multiplicat̄ oscitatio ⁊ alarꝫ extēsio pp multitudinē ventositatis ⁊ vaporis ⁊ cuꝫ ea rubificant̄ facies ⁊ oculi ⁊ ꝓuocat iuolutioneꝫ ⁊ extēsionē: ⁊ cū illud i hoie multiplicat̄ significat replexiōeꝫ. Oꝫ ergo vt euēetur humor sanguineꝰ ⁊ cholericꝰ ⁊ administret̄ aq̄ fria. Illud eni q̄n̄doq; sedat eaꝫ i dispōne ppea q̄ tēpat ebullitionē. acori quoq; i ē ꝓꝑetas remouēdi ipam qū masticat̄ aut puluerizatꝰ sumit̄ ⁊ bibit̄. Et forsitā qū eo qd resoluit vētositates dominantes. Et similit̄ zuccarꝫ cū coriādro. Et balneatores sanāt habētē cā cōstrigēdo manū sup venas ⁊ sup duas appopleticas donec hōi eueniat quasi syncopis ⁊ fortasse cū eo qd exꝑnit̄ de spū ascēdente ad cerebꝫ omnimoda fortitudie dominante materiebꝰ cū resolutiōe. Et cū ipso qdē ē cautela adhibēda. Et oꝫ ne manꝰ sup venas teneant̄ ea q̄n̄titate quaꝫ homo non tolerat vt in ipso eius spiritus retineatur.

De incubo ⁊ nominatur strangulator: arabice vero albodilem ⁊ alcharon. Cap. v.

i Incubꝰ aūt ē egritudo i qua hō sētit qū i sōnū igredit̄ phātasma graue sup se cadēs ⁊ cōꝑmēs ipꝫ ⁊ angustiat̄ eiꝰ sps ⁊ itersecat̄ vox ipiꝰ ⁊ motꝰ eiꝰ ⁊ fortasse ꝑfocat̄ pp oppilatōes pororꝫ: ⁊ qū ab ipo sepat̄ excitat eū subito. Et est antecessor vniꝰ trium egritudinū aut apoplexie aut epilepsie aut manie: ⁊ illud qdē qū fuerit ex materie bꝰ ꝯꝑmētibꝰ ⁊ nō fuerit ex causis alijs nō materialꝫ Eiꝰ v̄o cā ꝫm plm ē vapor materierꝫ grossarū sanguinearꝫ aut phlaticarꝫ aut melicarꝫ eleuatus a cerebro subito i dispōne qetis motꝰ vigiliarꝫ resoluentis vaporē ⁊ cū resolutiōe ois hūoris cōicātis ipꝫ.

De signis. Cap. vi.

s Igna āt ois hūoris māifesta sūt p canōes antecedētes. Et q̄n̄doq; fit ex frigore vehemēti iueniēti caput subito ap̄ sōnū q̄ ꝯprimit ipm ⁊ igrossat ⁊ ꝯtrahit ⁊ efficit i ipso phātasias illas subito. Et illud qdē nō fit nisi pp debilitatē cerebri sua caliditate: aut malitia ꝯplonis quaꝫ hꝫ.

De cura. Cap. vij.

c Ura eiꝰ ē phlomia ⁊ solo vētris cuꝫ eo qd totū hūoreꝫ educit: ⁊ si hūores sint multi ⁊ grossi ꝯfert hō solutiuū. Cuiꝰ ꝯfectio. ℞. eufor bij q̄n̄titatē .ʒ.i. cū tria pte .ʒ. d scamōea ⁊ q̄rta .ʒ. d pulpa colloqnide ⁊ duobꝰ danich anisi si v̄tꝰ fūit fortis: ⁊ si nō cū pilulis d azulo aut pilulis stōati cis ⁊ epithimo ⁊ hieris magnis. s. hiera cucumeris asmini ⁊ hiere ruffe ꝓpe. Deide ꝯforta cap̄ cuꝫ eo q̄ sciuisti ex cāone. Et ex eis q̄ iuuāt ad hoc ē vt grana peoniei potu ꝫm ꝯtinuitatē sumāt. Si āt cā i ipo ē frigꝰ iueniēs cap̄ ⁊ faci ipo hāc phātasiā oꝫ vt olea calā administres calefaciētia stiptica ⁊ ēpla rubificantia ⁊ reliq̄. Et nō oꝫ vt ꝓlōgemꝰ ꝫmoneꝫ i ipo qm̄ iā ꝑcessit qd excusat.

De epilepsia. Cap. viij.

e Pilepsia ē egritudo ꝓhibēs mībra aiata ab opatōibꝰ sēsus ⁊ motꝰ ⁊ erectōis nō itegre Et illd ē pp oppilatiōeꝫ ꝯtigētē. Plꝫ v̄o eiꝰ ē spasmꝰ vlis accñs ex nocumēto adueniēte vētriculo anteriori cerebri q̄ fac ꝓuenire oppilatiōem nō ꝯpletā. Et ꝓhibꝫ trāsitū v̄tutū sēsꝰ ⁊ motꝰ i eo ⁊ in mībris itegre fieri absq; iterfectōe vlr ⁊ ꝓhibꝫ a possibilitate erigēdi: ⁊ nꝫ pole ē hōi vt cuꝫ eo remaneat erectio cōporis. Et qm̄ ois spasmꝰ quēadmoduꝫ ondi fit aut a repletōe aut a siccitate aut a ꝯtractiōe pp cām ipediētē tūc silr epilepsia. Verūtā nō fit a siccitate qm̄ epilepsia fit subito: sꝫ spasmꝰ siccꝰ nō fit subito: ⁊ qm̄ cerebꝫ ex siccitate sua nō ꝯseqt̄ vt spasmet̄ nisi qn moriat̄ corpꝰ ꝑus. Tūc restat vt eiꝰ qdē cā sit aut ꝯtractio cerebri ad expellēdā rē ipedientē q̄ ē aut vapor aut q̄litas mordicatiua aut hūectatiua male sbe: aut humor faciēs euenire oppilatiōnē ⁊ spa miū nō itegꝫ i vētriculis cerebri ⁊ ꝑncipijs originis neruorꝫ. Et q̄n̄doq; fit illud ex humore pp motū vndosū ꝯtigētē i hūore aut pp ebullitionē caliditatꝫ supflue i eo qd accit ex oppilatiōe q̄ v̄tꝰ sensus ⁊ motꝰ nō ptrāsit suo nāli trāsitu. Et fortasse eiꝰ antecessiōe nō ꝯplet̄ aliqd cū q̄n̄titate aliq̄ q̄ nō priuant̄ mībra sēsu ⁊ v̄tute motꝰ itegre. Aut pp ventuꝫ grossū retētū i trāsitibꝰ sps ꝫꝫ q̄ visū ē pho magno Arꝫ. Et vidit ipaꝫ eē vnā cām epilepsie: ⁊ qū ibi fuerit hūor oppilās tūc cerebꝫ cā h̄ ēt ꝯtrahet vt expellat illud qd ipedit sic accit stō ex singultu ⁊ nausea ⁊ sic accit ex tremore qū ē ꝯtractio ⁊ ꝯpssio ꝑncipiū in expulsiōe mībrorꝫ eiꝰ qd ipsa expellūt. Et qū cerebꝫ ꝯtrahit motꝰ eiꝰ diuersificāt ⁊ seqt̄ ipm ꝯtractio neruorꝫ i facie ⁊ alijs ⁊ diuersificāt motꝰ ipsorꝫ. Et sanitas qdē aut ꝯtigit pp expulsionē hūoris ⁊ pp resolutiōeꝫ vētositatis aut pp expulsionē ipediētis.

Spasmi āt descēdētis ad mībra qbꝰ associat̄ epilepsia cā ē qm̄ mā q̄ ꝑuenit ad cerebꝫ aut nocumētū qd ipm comitat̄: comitat̄ neruos ēt q̄ ē ipsorꝫ dispō: dispō eiꝰ. Et illud ē pp tres cās. s. q̄ nerui sequūt̄ sbaꝫ cerebri ⁊ ledunt̄ ab eo quo ipsū ledit̄: ⁊ corꝫ repletio ex hūore expulso ad ipos i ꝑncipio ipsorꝫ fac vt augmētet̄ eorꝫ latitudo ⁊ abbreuiet̄ eorꝫ lōgitudo. Et epilepsia qdē nō ꝓcedit cursu spasmi nec cursu lassitatꝫ ⁊ efficit ꝯtractionē cerebri ⁊ abbreuiationē ⁊ nō fac mollificatiōeꝫ ⁊ dilatatiōeꝫ nisi q̄ cerebꝫ admistrat i hoc expulsionē alicuiꝰ rei a seipso expulsio v̄o nō ꝯplet̄ ⁊ ꝑficit̄ nisi ꝯtractiōe ⁊ exꝑssiōe. Ei āt spasmo māli cōfert febris. Sꝫ epilepsia est spasmus materialis. Et ap̄ata qū apparēt i ipsa fortasse resoluūt eā ⁊ minuūt māī eiꝰ: ⁊ multotiēs qdē ꝑmutat̄ melia ad epilepsiaꝫ. Et multotiēs quideꝫ mutatur epilep-

sia ad meliaꝫ. Quidā āt hoīes existimāt ꝙ ꝗ̄ꝫdoqꝫ ē epilepsia q̄ nō ē a mā. Si ergo significāt ꝑ hoc ꝙ cā i eo ē vapor aut q̄litas nocēs cerebro ⁊ fac̄ i ipo ꝯ ctiōeꝫ ꝑdictā tūc ꝓm̄o ipoꝝ ītētiōeꝫ hꝫ. Si aūt significāt ꝙ cā illiꝰ ē ib̄ a ꝯplo pūra qū ē i cerebro ⁊ effic̄ epilepsiā tūc illd̄ ē qd̄ modū nō hꝫ qm̄ qū q̄litate illa affectū fuerit cerebꝝ oportebit vt sit epilepsia inseꝑabilis ei ⁊ nō sit ex eis q̄ sepant̄ i dispōne. Veꝝ cau sa epilepsie ē ex eis q̄ subita fiūt ⁊ sepant̄ i dispōne: aut vīcit ⁊ iterfic̄. Et silr̄ nō ē q̄litas pura in ipo cerebro sine mā: aut q̄litas aduenīēs ei ⁊ rescidit ⁊ fit illd̄ ex m̄bro alio ꝓculdubio. Spuma v̄o accidēs in epilepsia ē ꝑꝑ agitatiōeꝫ motꝰ sp̄s ꝑꝑ ꝑfocatiōem. eiꝰ. Et illa agitatio ē ꝑꝑ agitatiōeꝫ spasmi: ⁊ in apoplexia qdē accīt ꝑfocatio ꝑꝑ violētiā anhelitus. Et epilepsia qdē ē q̄si spasmꝰ ꝓꝑus ꝑmū cerebro. Et spasmꝰ epilepsia ꝓꝑa ꝑmū m̄bro alicui. Et motus sternutatiōis ē q̄si motꝰ epilepsie leuis. Et epilepsia q̄si sternutatio mlt̄a ⁊ fōtis. Verūtamē plim expulsio nis sternutatiōis ē ad ptē ārteriorē ꝑꝑ fortitudinē v̄tutis ⁊ debilitatē materiei. Et expulsio epilepsie ad ꝗ̄cūqꝫ ptē fuerit ē facilior ⁊ possibilior. Et oꝫ qdē vt ꝯꝑhēdat̄ qd̄ d̄cm̄ ē. Qm̄ qū epilepsia ē i ipo cerebro tūc cā i ipo ē mā ꝓculdubio faciēs vētositatē retētā i meatibꝰ sēsus ⁊ motꝰ aut replet vtrosqꝫ vētriculos ārteriores cerebri ipletiōe aliq̄. Et h̄ qdē mā aut ē sāguis dn̄ans ⁊ plirimꝰ aut phl'a aut melia aut chola ⁊ ē ꝑua valde ⁊ pꝰ ipā i paucitate ē sāguis purꝰ. Sāgis aūt cuiꝰ ꝯplo ad ꝯpsonem chole nigre ⁊ phl'atis iclinat̄ cētia multotiēs fit cā: verūtamē cau a pluria ē hūiditas d̄nudata ⁊ d̄clinata ad cholaꝫ nigrā. Et plim eni quꝫ accīt epilepsia accīt a phl'ate. Et Hyp. qdē dixit ꝙ plurime oues patiūt̄ epilepsiā ⁊ ꝗ̄ꝫdo a cerebris suis anatomatizāt̄ iuenit̄ i eis hūiditas mala fetida. Et oīs cā epilepsie cerebri ꝯperat̄ ad d̄bilitatē digōnis i ipo. Nō ergo cūat̄ qn̄ aut sit i sb̄a cerebri ⁊ velamibꝰ eiꝰ ⁊ ē deterior: aut sit i pāniculis ipiꝰ ⁊ ē leuior. Et epilepsia melica fortis ē d̄terior. Qū ergo phl'a sit plꝰ tūc melia magis oppilat trāsitꝰ sp̄s. Et illa q̄ apd̄ quosdā ꝓꝑo noīe d̄r mi puerorꝫ iterfec̄ multū: ⁊ ꝗ̄ꝫdo ꝯtinuāt̄ paroxismi epilepsie iterfic̄. Epilepsia āt cuiꝰ cā ē i m̄bro alio fit aut q̄r eleuāt̄ ab ipo ad cerebꝝ vapores ⁊ vētositates le dētes ꝗ̄ꝫtitate sua ita vt ex eis aggreget̄ ꝓm semitam ascēsiōis aliqd. Deīde pꝰ illud ispisset̄ ⁊ fiat mā habēs cētiā faciēs cētia sua: aut eo qd̄ ex ipsa gn̄ātur d̄ vētositate: aut q̄r ad ipm eleuat̄ vapor. aut vētositas ipediēs nō ꝗ̄ꝫtitate: imo q̄litate aut cōgelatione aut adustiōe aut vētositate: aut malitia sb̄e: aut q̄r eleuat̄ ad ipm q̄litas pura tm̄: aut q̄r eleuat̄ ad ipm qd̄ ipedit duobꝰ modis. Mēbꝝ aūt ex quo eleuāt̄ vapores ad cerebꝝ faciētes epilepsiā multiplicari i ipo aut ē totū corpꝰ aut splē aut stōūs aut mirac ⁊ ꝯtingit illud ēt i reliqs m̄bris. Illud aūt qd̄ ipedit vaporē male sb̄e ⁊ q̄litatis ⁊ ē i toto corpore ⁊ ita vt sit i digitis pedis ⁊ manꝰ: ⁊ fit cā illiꝰ retētio sāguinis aut hūoris i trāsitu cui iā accīt oppilatio ⁊ abscindit̄ ab eo calor inatꝰ ⁊ morat̄ i ipo ⁊ putrefit ⁊ ꝯuertitur ad malā q̄litatē. Et ꝓcedit ex eo ꝓm deglutitiōeꝫ i ꝑ nis mā vaporosa aut q̄litas vētosa: aut fit casus sꝑ ꝑ ipm quorūdā venenoꝝ ⁊ ipmit i neruis sic̄ ipmit pūctura scorpiōis sup neruos. Et expellit̄ eiꝰ venenū mediātibꝰ neruis ad cerebꝝ ⁊ ledit ipm q̄r ꝯhit̄ ex eo ⁊ spasmat̄. Et agitāt̄ motus eiꝰ sic̄ accīt stō qū recipit qd̄ hꝫ mordicatiōeꝫ vacuꝰ ꝓm ꝙ iuenimꝰ ipm i singultu. Et qum cētia oris stōi ē fortis sēsus ⁊ singultꝰ qdē ē spēs spasmi. Qū ergo accīt cerebro ab huiusmodi cā spasmꝰ ⁊ ꝯtractio ⁊ abreuiatio tūc ipsum sequitur contractio omnium neruorum ⁊ spasmꝰ ipoꝝ. Et. G. qdē d̄ seipso narrauit ꝙ accīt ei singultꝰ qū recipit diapipon ⁊ pꝰ ipm bibit vinū ꝑꝑ ipedimētū oris stōi cuꝫ acuitate ⁊ nos ēt testificamur i alio qd̄ illi ē ꝓximū. Et. G: qdē ⁊ aliȷ̄ retulerūt ⁊ nos pꝰ ipm testificamur illud qd̄ multotiēs sētit epilepticꝰ eleuari aliqd ex ꝑ ollice pedis sui qd̄ est sic̄ vētositas fria. ⁊ tēdit v̄sus cerebꝝ ipiꝰ. Qū ergo ꝑuenit ad cor ⁊ cerebꝝ ipiꝰ icurrit epilepsiaꝫ. Et. G. qdē dic̄ ꝙ qū ligat̄ crus eiꝰ ligatiōe forti ante paroxismū ipiꝰ ꝓhibet̄ illud aut alleuiat̄: ⁊ nos testificamur nos vidisse res mirabiles hꝰ capli. Et qdā comū ꝗ̄ꝫdoqꝫ cauterizāt̄ sup pollicē suū. Et qdā sup digitos pedis ⁊ vapor illiꝰ ꝑtis retētꝰ ē ⁊ sanati sūt.

Ex hoc aūt. c. ē epilepsia q̄ accīt ꝑꝑ vermes aut ascarides. Et qdā modꝰ epilepsie ē ꝯpositꝰ cū syncopi: q̄r forsitā exhibūt medici d̄. c. epilepsie: veꝝ i ipo ē ⁊ ē spēs eiꝰ. Et ipm nomināt ꝑfocatiōeꝫ matricis: ⁊ est ꝙ ꝗ̄ꝫdo mulieri accīt vt eiꝰ mēstrua retineant̄ i non sua hora: aut ꝯstrigāt̄ qū retinēt̄ ab ea ꝑꝑ dimissiōeꝫ balnei ꝯuertit̄ illd̄ i matrice sua ad ꝗ̄ꝫtitatē venenosaꝫ ⁊ ad sūt ei motꝰ ⁊ vaporatiōes: aut cum ꝑiodis: aut sine ꝑiodis q̄r accīt vt eleuet̄ vapor eiꝰ ad cor ⁊ ad cerebꝝ ⁊ icurrit epilepsiaꝫ mulier. Et silr̄ ꝗ̄ꝫdoqꝫ ꝯuenit hōi vt i vasis suis semialibꝰ aggreget̄ sꝑma plim ⁊ corrūpat̄ ⁊ ifrīet̄ ⁊ ꝯuertat̄ ad q̄litatē venenosaꝫ ⁊ accīt ei silē ipiꝰ. Et silr̄ aduenit mulieri ꝑgnāti epilepsia i ipregnatiōe. Qūqꝫ d̄posuit ⁊ cūat mām illā mēstrualē remouet̄ illud. Et nob̄ qdē narrata fuit epilepsia icipiēs a spōdilibꝰ ⁊ epilepsia icipiens a spatula ⁊ reliqs. Illa aūt q̄ fit ex mirac ⁊ ex stō ꝑꝑ nau eatiuā satietatē fac̄ possidere oppilatiōes i venis q̄r ipe nutrimētū laudabile nō suscipiunt ⁊ corrūpit̄ eis humor: aūt remanet i ipis nutrimētū laudabile coartatū ꝑꝑ oppilatiōes q̄r corrūpit̄ ⁊ multo i ens redit ad stōm corruptū ⁊ corrūpit cibū bonum laudabilē. Et multotiēs accīt ꝑꝑ reuersionē illiꝰ corrupti ad stōm vomitꝰ cibi idigesti. Veꝝ ꝓm ꝗ̄ꝫcūqꝫ dispōnē sit epilepsia cū cōitate aut absqꝫ cōitate ꝑncipiū epilepsie ꝓꝑinquū ex cerebro ē. s. aut ex vētriculo eiꝰ anteriore aūt ex vētriculis aliȷ̄s cū eo qm̄ ꝑimū nocumētū quo ipedit ꝯtigit i sēsu visus ⁊ auditꝰ ⁊ in motibꝰ lacertoꝝ faciei ⁊ palpebraꝝ ꝗ̄ꝫuis reliq sēsꝰ ⁊ m̄bra mobilia i nocumēto cōicāt. Nisi nō cōicarēt i nocumēto reliq vētriculi nō d̄struere(n)t̄ itellectꝰ nꝫ lederet̄ eleuatiōe anhelitꝰ. Et epilepsia v̄o ꝓm plim antecedit spasmꝰ. Deīde pꝰ ipm fit epilepsia. Et illd̄ ē qm̄ si ꝯfirmat̄ spasmꝰ ē epilepsia. Et qū expellit̄ cā

ipedīēs: aut resoluit vētositas redeūt opatōes sensi
biles ꝛ motiue. Et q̄ndoq̧ qdē appet hūoꝝ expulsus
visibilit̄ i vtrisq̧ narib⁹ ꝛ i gutture. Et multotiēs fit
epilepsia sine spasmo sēsato. Et illō iō qm̄ mā faci-
ens ipā ē subtilis ꝛ opat cū repletiōe nō cū malitia
vehemēti. Epilepsia vō plīm accit isātib⁹ pp hūidi-
tates ipoꝝ: ꝛ plerūq̧ appet i eis pmū cū nascūt. Et
q̄ndoq̧ fit p⁹ pubertatē Si ergo i regimine ipoꝝ fit
rectitudo rēouet ꝛ si nō rēanz. Et oz qd vt studiū i-
pēdat ad h̄ vt illō remoueat ab eis ante pubertatē.
Pueri vō ab h̄ sīt remotiores qb⁹ i ptib⁹ capitꝫ ac
cidūt vlcera ꝛ apata ꝛ ad ē flux⁹ nariū. Et equū qd
ē vt illei cui⁹ cerebro ē hūiditas i pncipio creatiōis
purget: ꝛ plerūq̧ purgat i matrice: ꝛ qñq̧ purgat
p⁹ natiuitatē. Si.n.ñ purgat nō erit excusatio qn i
currat epilepsiā. plurie āt epilepsie q̄ pueris ꝯtingūt
cura q̄ndoq̧ alleuiat ꝛ remouet cū pubertate qū ip
sā nō adiuuat malitia regimis ꝛ dimissio cur̄. Epile
psia āt q̄ndoq̧ accit adolescētib⁹. Si ergo fūit p⁹.
xxv. ānos pp egritudinē i cerebro ꝛ ꝓpe i sba ipius
erit cōitas: ꝛ nō sepabit ꝛ erit finis actiōis cure i eis
alleuiatio a prauitate ipi⁹ ꝛ tarditas paroxismi e⁹. Et
Hyp. qd dixit q epilepsia remanet cū eis vsq̧ quo
moriat. Senib⁹ āt paꝝ aduēit epilepsia oppilati-
ua. Et cās mouētes epilepsiā plerūq̧ adiuuāt cāe
extrīsece sic imoderātia cibi ꝛ pot⁹ ꝛ satietas nausea
tiua. Et sic mora plīma i sole pp qd capiti attrahit
ex materijs: ꝛ illō qd ē ppea q ꝓhibz dilatari mās
i ptib⁹ corporis qr mouet eas ad supiora. Et coit⁹
plurim⁹ ē ex causis ei⁹. Et ex causis ipi⁹ sīt ōlitie ꝛ q
es ꝛ paucitas exercitij. Et ex causis ei⁹ ē exercitiū
sup repletionē ppea q hūores pp ipm mouēt q re
soluūt nō itegre ꝛ iplēt vacuitates. Ex causis ipius
ē illō qd ōbilitat cor ex timore aut euētu tumult⁹ ꝛ
vocis subito. Et ex causis ei⁹ sīt ieiuniū habētis sto
macū ōbilē: ꝛ potatio vini puri ēt ppea q ipedit sto
macū: ꝛ cāe qdē iste remote faciūt cās ꝓpiq̄s. Nos
vō ponem⁹ his causis caplm singulare. Et dr q
qū epileptic⁹ iduit coriū caprū sic excorticatū ē re-
cent ꝛ dimittat i aq̄ icurrit epilepsiā. Et silr qū suffu-
migat cū cornu capno ꝛ myrrha ꝛ alhasce. Epile-
psia aūt multotiēs resoluit pp febres q̄s tolerat ha-
bēs eā ꝛ ꝓpe q̄ sūt lōge. Et q̄rtana ꝓpe pp vehemēti
am lōgitudis sue ppea q digerit mām melicā dōec
resoluat ꝛ tremor fortis q fit i febrib⁹. Tremor eniz
excutit vehemēt qd i cerebro ꝯphēsū ē d supfluitati-
b⁹. Sudor āt iuuat tremorē sua expulsiōe: ꝛ quēad
modū apoplexia ꝯuertit ad paralysiz silr plīm epile
psie ꝯuertit ad paralysiz. Quidā aūt existimant q
phlatice associāt tremor ꝛ agitatio qm̄ phla nō ꝯse-
qt i spissitudie sua vt oppilet meatus itegre. Melia
vō itegr̄ oppilat qr i ipa accit parua agitatō. Et alij
existimāt q ei⁹ cū q̄ multiplicat agitatio forsitā cā ē
humor pue q̄ntitatis aut pauce penetratiōis i meati
b⁹ qr ponūt rē ecōuerso. Null⁹ vō vtrorūq̧ sermo i
eo ē dterminat⁹. Inqt Ruff⁹ qū appet albaras in
ptib⁹ capitis epileptici significat resolutiōez corrup
tiōis epilepsie ꝛ sanitatē. Et multotiēs qd resoluit epi
lepsia ad paralysim ꝛ ad meliā. Epilepsie pparatis
accit epilepsia ꝓpe hūidis pp etates suas sic isātib⁹
ꝛ pueris ꝛ hūectatis pp regimē suū: sic q nauseatiuaz
satietatē ꝯsuescūt ꝛ illis q ihitāt terrā venti meridio
nalis quoniam iplet caput humiditate. Epilepsia
āt mulieꝝ ꝛ isātiū ꝛ oiuz quoꝝ sāguis ē pauc⁹ ē pua
pp ꝯstrictionē venaꝝ. De signis specieꝝ ei⁹. C. ix.

Dicim⁹ q ex signis cōib⁹ plrib⁹ spēꝝ epile
pticoꝝ sīt citrinitas ligue ipsoꝝ ꝛ viriditas
venaꝝ q̄ sīt sub ea: ꝛ plīm qdē antecedit eam
mutatio corporis a ꝯplone sua ꝛ g̃uitas i capite ꝛ ꝓ
pe qū irascit aut accit iflatio i vētre ꝛ ātecedūt eā co
artatio i motu ligue ꝛ sōnia coꝝ mala ꝛ obliuio aut
pauor ꝛ tior ꝛ formido ꝛ accit ei vt loq̄t secū ꝯstrictō
pectoris ꝛ ira ꝛ acuitas. Nō ois vō ei⁹ spēs icipit
curā ꝛ q̄ ex ea magis ē ledēs: ē illa ex q̄ ꝓueniūt vti
go: ꝛ agitatio plīm fortis. Deide sequūt eā qes fortis
addita vehemēti additōe nocumēti i spū qr significat
multitudinē materiei ꝛ ōbilitatē vtutis. Qū autez
volueris scire si egritudo ē i cerebro aut i mēbris ali-
is itēde an semp iuenias g̃uitatē i capite ꝛ vtigiez ꝛ
tenebrositatē i oculis ꝛ g̃uitatē i ligua ꝛ sēsib⁹ ꝛ agi
tationē i motib⁹ ꝛ citrinitatē i facie. Qūq̧ illō inuene
ris cū pmixtiōe i itellectu ꝛ obliuiōe assidua ꝛ amē
tia aut stoliditate ꝛ nō ē g̃uitas ꝛ minuit sm fluxum
vētris cū eo qd ꝯtigit ex lenitate nature ꝛ cūonibus
tūc iudica q illō ē ex cerebro tm̄mō. Amplī⁹ si nō
iuenis i mēbris neruosis ꝛ i splene ꝛ epate neq̧ i aliq̄
extremitatū ꝛ i iūcturis nocumētū nz eger sētit aliqd
eleuari ad caput ex loco certificat apud te qd ipedi-
mētū ē ex cerebro. Signa aūt epilepsie leuioris sūt
vt sint accidētia magis sana ꝛ vt habēti ipaz cito re-
deat ratio ꝛ verecūdet qū sanat: ꝛ vt velocit aduēiat
ei icolumitas sua ꝛ ꝓpe cū sternutatorijs ꝛ attracti
onib⁹ odoꝝ p nares ꝛ ex eis q̄ mouēt nocumētū ꝛ
ex eis q̄ igrediūt i gut aut q̄ vomere faciūt. Signa
vero ei⁹ q̄ prauior ē sūt difficultates sps ꝛ ꝓlixitas
agitatiōis: deide lōgitudo ꝯgelatiōis p⁹ ipaz ꝛ pa
ucitas euasiōis p⁹ attractionē odoꝝ narib⁹ ꝛ ster-
nutatorijs. Et minor istaꝝ ē aut i q̄ elōgat agitatio
ꝛ nō elōgat ꝯgelatio: aut i q̄ ꝓlōgat ꝯgelatio: ꝛ mi-
norat agitatio. Et signū ei⁹ cui⁹ cā ē ex ventositate
grossa i ipa gnāta ē vt nō iueniāt cū ea nz ꝓpter eaz
grauitas: imo ieniat sonit⁹ ꝛ extēsio nz sit spasmus
ei⁹ fortis. Et signa ei⁹ c⁹ cā ē phla sunt vt sit saliua
ei⁹ cala spumosa grossa multa ꝛ sit i vrina ei⁹ aliqd
sile vitro liq̄facto. Et multiplicent i ipo pauor ꝛ tior
ꝛ pigritia ꝛ g̃uitas ꝛ obliuio. Et q̄ndoq̧ cognoscit
ex reuomit⁹ ꝛ colore spume ꝛ ex colore ēt sāguinis.
Et q̄ndoq̧ cognoscit ex etate ꝛ regiōe ꝛ ex causis p-
teritis de cibis ꝛ regimie. Et ex eis qdē q̄ cā signifi-
cāt sīt qes ꝛ trāqllitas ꝛ color faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ reliq̄
q̄ sciuisti i canone. q si phla cū h̄ erit crudū sm erit
obliuio ꝛ stoliditas ꝛ g̃uitas capitꝫ ꝛ corporis ꝛ ꝓfū
ditas sōni pl⁹ ꝛ erit epilepsia magis laxās ꝛ ōbilitās:
ꝛ h̄ spēs ē mala valde. In ea vō q̄ fca ē a phlate sal
so ē sōni ꝓfūditas mior ꝛ frig⁹ cerebri leui⁹ ꝛ mot⁹
saniores. Signa aūt ei⁹ c⁹ cā ē chola nigra: i qm̄ ē

melia aut silis sanguini nigro: aut acuta: aut adusta aut acetosa ex q̃ ebullit terra. Et si nature habētium eā declines ad pmixtionē i suo sēsu ⁊ ad dispōnē q̄ est sic melia nz itellectꝰ eoꝝ mūdat qū sepat ⁊ significat ēt melia ex colore faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ ex siccitate nariū ⁊ ligue ⁊ regimie gnātiuo melie. Si ergo fuit melia fex sāguis nālis erit epilepsia cū laxitate ⁊ paucitate fmōis ⁊ cū qete: ⁊ erit habēs eā habēs cogitatiōes qetas. Et si fuerit melia de genē cholē aduste ⁊ ē acuta tūc eiꝰ pmixtio erit demoniū ⁊ cū multitudie fmonū ⁊ vocū ⁊ eiꝰ epilepsia erit agitabilis ⁊ lenis remotiōis: ⁊ q̄zdoq̄ erit cū febre ⁊ p̄cipue qum fuerit melia eiꝰ subtilis. Si aūt fuerit ex melia sāguinea erūt eiꝰ dispōnes cū risu. Et tu qdē cognoscere potes sbāz melie ex vomitu. Nā si ē silis feci sāguis tūc ē melia nālis. Et si ē silis feci vini ē melia adusta: aut si ē aspa tūc ē stiptica ⁊ significat finē frītatis ⁊ siccitatis eiꝰ: aut ē acetosa subtilis cū spuma ⁊ tunc ebullit sup terrā: aut si nō ē acetosa ē spissa nō habēs spumā. Signa āt eiꝰ cꝰ cā ē sāguis sūt ista. Nā dico q̄ si sāguis fac epilepsiā cū ebullitiōe ⁊ motu absq̄ q̄titate nō appet ei magna opatio i colore ⁊ exuberatōe alquidē: nz ē dispō p̄focatōis i horis i qbꝰ ē epilepsia nz appet ex ea g̃uitas ⁊ stoliditas ⁊ laxitas ⁊ mltitudo sputi ⁊ mucilaginis sic apparēt cum phlate ⁊ ē cū calitate ⁊ rubedie i oculis ⁊ vapore sup cap̄ sāguineo. Si v̇o cū q̄titate faciat cū signis sāguinis ē exuberatio i guidē ⁊ antecedit dispō q̄ ē sic p̄focatio. Signa aūt epilepsie q̄ ē pp mā; cholicā ⁊ illud qd ē fm minꝰ sūt vt sunt nocumētū ⁊ tribulatio ab ipa vehemētiora: ⁊ spasmꝰ i ea fit mior ⁊ spatiū eꝰ breuꝰ. Motꝰ v̇o si i ea fortioris agitatiōis ⁊ ipam qdē significat motꝰ vomitꝰ ⁊ iflāmatio ⁊ vehemētia pmixtiōis rōis ⁊ citrinitas coloris ⁊ oculoꝝ. Eiꝰ v̇o cuiꝰ cā ē ex stō signa sūt tremor i ore stōi ⁊ p̄cipue qū tardat cibꝰ ⁊ ꝯcussio ⁊ tremor ⁊ ꝯmotio qū ē epilepsia ⁊ voces ⁊ rugitꝰ ⁊ p̄cipue i p̄ncipio euasiōis. Et sūt cū ea solutio stercoris ⁊ exuberatio vrie ⁊ spmatis qd emittit pp āplexū mulieris ⁊ viri sine coitu ⁊ spmatis cuz coitu ⁊ tremor cordis ⁊ soda fortis ⁊ leuitas epilepsie aut ipiꝰ remotio cū admistratione vomitꝰ ⁊ dispōnes significātes corruptionez stōi ⁊ augmētū epilepsie ⁊ sūt pp linimētū stōi ⁊ purgatiōez ipiꝰ ⁊ q̄zdoq̄ iterficit h̄ pp frequētiā piodoꝝ. Ex eo itaq̄ ē vt humor q est in ea agat multitudie sua ⁊ multitudie vaporis sui. Et hic hūor ē phlaticus fm plm ⁊ q̄zdoq̄ admiscet ei aliꝰ. Et signa eiꝰ qdē sūt vt accidat epilepsia i horis repletiōis ⁊ satietatis nausatiue ⁊ alleuiet qū vacuitas ad ē ⁊ qū venit solüit cibū ⁊ fit fm iteratiōez frequētē nauseatiue satietatis. Si ergo fuerit pmixtio cū illo materie cholerice inueniet siti ⁊ iflāmatiōez ⁊ mordicationez ⁊ adustionē. Et si fuerit cū illo melicolia multiplicabit eiꝰ desiderū i pluribꝰ dispōnibꝰ ⁊ sentiet gustū acetosū ⁊ generat ab eo cogitatio ⁊ vt solus loq̄t secū q̄zuis fm q̄ significatiōes phlogmatice sūt domiatiores. Et ex eo ē vt hūor q i ipa ē agat malitia sui nō multitudie sua. Et signa eiꝰ sūt vt epilepsia fiat i horis vacuitatis

Et qū mā inenit os stōi vacuū ⁊ abscindat epilepsia cū cibo ꝯueniēte laudabili. Si v̇o hūor fuerit calidus de genere cholere cognosces ipm p significationes q̄s diximꝰ. Qd si ē ex mirac eiꝰ signa sūt ructꝰ acidꝰ ⁊ iflatio ⁊ rugitꝰ faciēs dolorē tarde qetis ⁊ iflāmatio i mirac. Et q̄zdoq̄ excitat cuz ea dolor inter vtrasq̄ spatulas pꝰ assūptiōez cibi pauci nō qescēs nisi apud eiꝰ digōnē: deide redit pꝰ assūptiōez cibi pauci nō qescēs nisi apud eiꝰ digōnē. Qū v̇o accit fm vacuitatē nō accidit nisi cuz duritie nature ⁊ destruit lenitate nature. Et p̄pe si tu iuenis extēsiōez i mirac ad supiora ⁊ tremorē. Et istis qdē accit vomitꝰ cibi idigesti pp illud q̄d diximꝰ de reuersiōe cibi ipoꝝ corrupti ⁊ oppilatiōibꝰ viaꝝ eiꝰ. Ex illa itaq̄ ē qū est vapor mirac faciēs epilepsiā cholericus ⁊ cognoscit illud pp iflāmatiōez ꝯtigētē ex corpore ⁊ pmixtionē ratiōis declinātē ad rixā ⁊ ad iquisitiōez.

Et ex illa ē cuiꝰ vapor ē melicolicꝰ ⁊ pueniūt cū eo rami melicolie ⁊ timor ⁊ vt solꝰ secū loq̄t ⁊ vt pauor tenebrosus pp tenebrositatē materiei: ⁊ accit ex ea delectatio mortis ⁊ odiū ipiꝰ ⁊ tior ⁊ reliqua q̄ i melincholia dcā sūt. Illa v̇o cuiꝰ cā ⁊ p̄ncipiū sūt ex cpe aut ex toto corpore significāt color ⁊ capilli ⁊ siccitas cutis ⁊ arefactio eiꝰ cū nigredie: aut ipsius laxitas ⁊ piguedo: aut eiꝰ maties ⁊ roris multitudo vaporis sanguis. ⁊ significat ipm pulsus ⁊ vrina ⁊ dispō ciboꝝ p̄cedētiū ⁊ regimis p̄teriti ⁊ significat ipsaz retētio eiꝰ qd euāt ex stō ⁊ matrice ⁊ venis ⁊ reliqs. Si aūt ē sanguinea tēdēs ad adustionē vides rubedinē coloris ⁊ inundationē vene ⁊ risum apud casum.

Si aūt fuerit cholerica aut phlagmatica aut melincholica cognosces p signa eiꝰ p̄dicta. Illa v̇o cuiꝰ causa ē matrix ꝓculdubio ē cū retētione mēstruoꝝ aut spmatis aut hūiditatū effusaꝝ ad matricē quā qdē p̄cedūt dolor i pectine ⁊ i vtrisq̄ iguinibꝰ ⁊ ptibꝰ dorsi ⁊ grauitas i matrice. Illa vero cuius causa est splen cognoscit quoniaz egritudo ē melicolica ⁊ sētitur dolor i latere splenis ⁊ ē cū ea iflatio splenis ⁊ durities eiꝰ: aut cū rugitu i latere ipsius ⁊ cū cōitate corporis ad ipsū secūdū plurimū. Eiꝰ aūt q̄ ē ex materia venenosa eleuata ab aliquo mēbroꝝ mediātibꝰ neruis p̄ncipium autē ē extrisecū ⁊ signa illiꝰ sūt manifesta sic punctura scorpionis aut rutele aut vespe qum aliquid hoꝝ accit neruis. Aut itrisecū ⁊ sentit qd eleuatur vapor ex eo ad caput quo obtenebratur visus et cadit. Et membrum illud aut est pes aut manus aut dorsom aut pectē aut aliquid ex visceribus sicut stomachus ⁊ matrix. Signa vero eius que fit ex vermibus sunt cursus saliue ⁊ casus vermium ⁊ ascaridum.

De causis mouētibus epilepsiaz. Ca. x.

P Ermutatio ad aerē ē iuuās ad epilepsiā sic q̄dā cāe remouētes pmutatiōez ad aerem ꝯferūt ei. Et ois calor supfluꝰ solaris aut igneus ⁊ oē frigus ⁊ coitꝰ plurimꝰ. Et epilepsiaz qdē ꝯmouz multitudo pluuiaꝝ ⁊ vēti septentrionales ⁊ meridionales simul. Septētrionales qdē q̄r ꝯpmūt mās ⁊ ꝓhibet eas resolui: ⁊ meridionalis qdē ⁊ regiones

meridiōales ꝓpea qꝛ mouēt hūores ⁊ iplēt cerebꝝ ⁊ subtiliāt eos ⁊ eleuāt eos ad ipꝫ ⁊ excitaꝛ i hyeme multotiēs: sic excitaꝛ i septētrione ⁊ autūno ꝓꝑ corruptōeꝫ hūoꝝ ⁊ minoraꝛ i regionibꝰ septētrionalibꝰ: imo paꝝ fit qm̄ nisi cā fuit fortis nō accidet: Et odoꝛis boni qūqꝫ mouēt eā aliquo motu ⁊ speculatō motuū velociū ⁊ circularīū ⁊ speculatō ab alto ⁊ longitudo more i balneo ⁊ balneū añ digestionē et effusio aq̄ cale sup caput. Et assūptio eiꝰ qđ gnāt sāguinē vaporosū feculentū aut tenebrosum sic vinū feculentū ⁊ antiquū ēt ꝑꝑ nocumētū suū ⁊ nouuꝫ qđ nō ē clarificatū ⁊ nō ē transmutatū ⁊ puꝝ nocumētū faciens i cerebro: ⁊ apiū ꝓꝑe suā ꝓꝑetate quā hꝫ i ea ⁊ lentes ꝓpea qꝛ generāt sanguinē melicū nisi cōmisceāꝛ ordeo ꝯfracto et fabe ⁊ allea qꝛ iplēt caput vapore et cepe silr qm̄ caꝝ sba ꝯuertiꝛ ad hūiditatē malā et lac ēt et dulcia et plīm pinguedinis i cibo et oē grosum et iflatiuū et stipticū et fīm et oē calīm et acutū: et nausea sit ex eis q̄ mouēt epilepsiā ꝓpea qa eleuāt humores et mouēt eos ad ipaꝫ et repletō stōi a cibo et malitia digōnis. Et vigilie et passiones aiales fortes ex tristitia ira et timore et ꝑmutatiōes sensibiles fortes ex auditu vocum magnaꝝ sic tonitrui et ꝑcussionis tympani et rugitꝰ leonis et vocū duraꝝ sic vocis nolaꝝ ⁊ stridoꝝ ēt sic stridoris porte acute: ⁊ silr ex visu splēdoꝝ lumiosoꝝ sic fulguris rapiētis visū ⁊ splēdoris oculi solis ⁊ extractu motuum vētoꝝ fortiū sic motuū vētoꝝ turbinū. Et q̄ndoqꝫ excitaꝛ epilepsia exercitio sup repletionē siue fiat ad resoluōnē faciēdā siue nō ⁊ coitu ⁊ medicis epilepsiā faciētibꝰ. Medicinas āt epilepsiā faciētes iaꝫ diximꝰ ⁊ illas q̄ detegūt epilepsiā i tabulis egritudinū capitꝫ cū signis sic suffumigatio cū galbāo ⁊ myrrha ⁊ cornu capꝛio ⁊ comestio epatꝫ hirci ⁊ olfatus odoris ipiꝰ ⁊ silr qū poniꝛ myrrha i nare eius.

De cura. Cap.xi.

Oportet qdē vt epilepsia q̄ ē i ifantibꝰ cureꝛ ita vt nutrimētū lactētꝫ rectificeꝛ ⁊ fiat ꝯueniens ad calitatē subtilē cū bonitate chimi ⁊ lactās alienet a se oē qđ gnāt lac aquosū aut corruptū aut grossū ⁊ ꝓhibeat sibi coitū ⁊ ipꝛgnationē Et oꝫ vt hic ifās alieneꝛ ab oi re i q̄ ē timoris subitatio ⁊ coartatiō sic sūt voces magni sensus vt vox tympāi ⁊ tonitrui ⁊ fulguris ⁊ nolaꝝ ⁊ vox vociferantiū. Et vt alieneꝛ a vigilijs ⁊ isōnietate ⁊ ira ⁊ tiore ⁊ frigore vehemēti ⁊ calore forti ⁊ malīa digōnis. Et ⁊ iniūgaꝛ ei exercitiū ante cibū leue ⁊ iterdicaꝛ ei motꝰ pꝰ cibū. Et si tolerauerit euōnes q̄ fiūt medicis euacuātibus phlā subtile fiat illud. Et eos qdeꝫ iuuat vt q̄ndoqꝫ euomāt cū aq̄ mellis: ⁊ vt potēt zuccaꝝ ro. ⁊ mel ro. ⁊ olfaciāt rutā ⁊ reliq̄ subtiliātia. Nā olfacē odoramēta q̄ diximꝰ fortasse excusāt laborē i eis. Amplius cōe ē oibꝰ epilepticis vt vtāꝛ cibis laudabilibus qbꝰ i ē hūectatio laudabilis nō supflua ⁊ vt caueāt sibi a repletiōe ⁊ vt se custodiāt a malīa digōnis. Et illud ē si sūt ꝯtēti ⁊ nō sequūꝛ ꝯplemētū refectiōis. Et ille cuiꝰ ꝯsuetudo non toleraꝛ vt semel reficiaꝛ diuidat cibū suū q̄ ē maior refectiōe sua i tres ꝑtes ⁊ sūat duas tertias i prādio ⁊ tertiā eiꝰ i cena pꝰ exercitiuꝫ subtile. Et nꝫ multū vtaꝛ vio qm̄ ipm̄ vehemēꝛ replet cerebꝝ. Deīde si excusari nō pñt qn ipo vtanꝛ: vtanꝛ vino pauco antiquo clarificato declināte ad pōticitatē. Et ex rebꝰ qdē eis nobilioribꝰ ē potus successione balnei ⁊ frigꝰ repētinū. imo oꝫ vt caput muniaꝛ ab oi calore supfluo: aut a frigoꝛ supfluo ⁊ i balneo nō faciat morā. Et epileptico qdē necessariuꝫ ē vt alienet a se carnes grossas oēs ⁊ fortꝫ nutrimēti ⁊ pisces oēs: imo carnes oiuꝫ q̄drupedū magnoꝝ ⁊ sit ꝯtētꝰ pullis ⁊ duragi ⁊ atabiꝫ ⁊ ꝑuis auibꝰ domesticio ⁊ siluestribꝰ ⁊ canabit ⁊ turturibꝰ ⁊ hedis ⁊ capriolis ⁊ leporibꝰ. ⁊ iā dixi ꝙ caro porci siluestris valde iuuatiua ē ei ⁊ laudanꝛ carnes capꝛne ꝑꝑ illud qđ i eis ē de siccitate ⁊ paucitate hūectatiōis sic vituꝑantur eis dulcia ⁊ pīgua ⁊ silīa. Et alienēꝛ a se oīa olera vsqꝫ ad atriplices ⁊ blites nedū allea ⁊ ꝓꝑe apiū: ⁊ enī ē ei ꝓꝑetas ꝯmouēdi epilepsiā. Si āt excusari nō pōt admistreꝛ ei fumusterre ⁊ endiuia ⁊ eis qdē ꝯcediꝛ lactuca. Ego v̾o nō plīm eā laudo ⁊ ꝯcediꝛ eis coriādꝝ ꝓpea qꝛ ꝓhibet vaporē a cerebro. Ego v̾o vituꝑo eis ipm̄ ⁊ eiꝰ multiplicationē nisi i sāguinea ⁊ cholica ⁊ aq̄ qđ sicle elixate i aq̄ ꝯdite cū oleo ⁊ almuri ⁊ q̄ currūt cursu eiꝰ si eiꝰ acceptio ātecedit cibū ꝑꝑ lenificationē ṅature ꝯcediꝛ. ⁊ ruta ē ex sūma herbaꝝ q̄ ꝯferūt suo odore olfacta. Et quꝫ anetū ⁊ ruta i cibis ipoꝝ ponūꝛ ꝯferūt. Et oꝫ vt alienēt a se fructꝰ oēs hūidos ⁊ oēs fructꝰ grossos nisi quosdā stipticos sup cibū q̄ntitate alleuiatiōis pauce vt roborēt os stōi ⁊ deponāt cibū ⁊ lenificeꝛ nā ⁊ ꝓhibeant vaporē. Et oꝫ vt vitēt oēs cibos ḡues q sūt sicut napi ⁊ raphanꝰ ⁊ caules ⁊ bautie. Et oꝫ vt alienēt a se oē acre vaporosū: ⁊ synapi qdē ē ex sūma coꝝ q̄ ipediūt sua vaporatiōe ⁊ trāsmissiōe supfluitatū ad ipm̄ ⁊ eductiōe eaꝝ v̾sus illud: ⁊ qa ꝑcutit cerebꝝ suā acuitate. Et alienēt a se ebrietatē ⁊ exuflationem vētoꝝ ⁊ repletionē. Et deuitēt ablutionē cū aq̄ penitꝰ: cū calā qdē ꝑꝑ illud qđ i ea ē de laxitate: ⁊ cū fīa ꝓpea ꝙ stupefacit ⁊ nocet spūi sensibili. Qđ si epileptico acciderit repletio cibi euomat ⁊ subtilieꝛ regimē pꝰ ipm̄. Et oꝫ vt alienēt a se cibos desiccatiuos ḡuatiuos stupefactiuos vaporatiuos. Repletio v̾o vini valde nocet: sꝫ paꝝ ex ipo sūptū dilatat aiaꝫ ⁊ cōfortat spm̄ ⁊ acuit ipm̄ ⁊ excusat a multitudie aq̄. Multiplicatio.n. eiꝰ ē nocibilior res. Et multū dormire post meridiē nocet: ⁊ vlr sōnꝰ multꝰ nocet ⁊ ꝓꝑe sup repletōnē multā: ⁊ supfluitas ēt vigiliaꝝ debilitat spm̄ ⁊ resoluit ipm̄: ⁊ cū hoc iplet cerebꝝ vapore. Primū aūt epilepsie regimē ē alienatio causarū vomitū epilepsiā q̄s diximꝰ ⁊ qes ⁊ trāqllitas sūt magis eis ꝯueniēs. ꝙ si exercitiū necessariū fuerit pꝰ euōnē ⁊ mūdificatiōeꝫ corporꝫ q̄rū ꝑcessit rememoratio opōtebit vt admistreꝛ sup repletionē exercitiū nō ꝯsequēs laxitudinē: deīde qescat post exercitiuꝫ ⁊ studeat vt caput suū sit eleuatū ⁊ caueat ne ipm̄ pēdere faciat inq̄ntū possē ē nꝫ moueat ipm̄ plīm: quia multitudo materieꝝ ad ipm̄ trahaꝛ: ⁊ oꝫ vt moueat iferiora qm̄ ipe mouet supiora. Et eis v̾o q̄ māiam ad

inferiora trahūt ē fricatio corpis ḡdati fcā a supiorıbꝰ ad iferiora icipiēdo a pectore ꝛ qđ seq̄t ipm cū pannis asperis fricando donec rubescant. Deinde gradatim descēdat vsq3 ad cura: sitq3 ois fa forti ordinata ꝛ sit caput i dispositōibꝰ eleuatū ꝛ pꝰ illud iūgat ei deābulatio. Sz oz vt eū qescere facias i loco exercitij sui vt redeat ad ipm eiꝰ sps ꝛ qescat eius agitatio: ꝛ ipe qdē n̄ sepat a loco suo nisi post illud

Qū ergo attracte sīt materie oēs ad iferiora ꝯcedātur tūc ei mūdificatio ꝛ solutio ventris ꝛ vt fricet caput ꝛ vt pectiēt ipm qū calefiat cū ipo ꝛ pmutet eiꝰ cōplexio. Et ex eis qdē q̄ ipm iuuāt sīt vētose sup capite posite ꝛ cauteriū sup ip3 calefaciēdo cerebꝝ: pꝰ mūdificatōe3 vo ꝛ solōnē vētris ꝛ qetē aliqbꝰ diebꝰ n̄ ē malū si igrediat balneū: ꝛ si vētose ponat sup illđ qđ ē sub hypocōdrijs ꝛ ossibꝰ pectoris eiꝰ ꝛ calefiat caput eiꝰ cū eo qđ sciuisti. Et qn̄3 ponit pꝰ paroxismū pila cadēs iter dētes eiꝰ: ꝛ ppͤ ex pillis vtre māeat os eiꝰ aptū ꝛ oz vt icipias eūare fm eā: deinde itēde i purgādo caput cū gargarismis attractiuis: Si āt illđ accit cū piodis ꝛ multiplicat cū multitudie humoꝝ eūcet cū appētē ꝛ educat hūor q i ipo dnāt fz q dicturi sumꝰ. Et si n̄ fuit qđ phibeat ipm aminutōe phlōmet: ipiꝰ.n. phōmia i vē ꝛ ppͤ in pedibꝰ ē ex eis q̄ ipi ꝯferūt si p ipa3 nō seq̄t ifiatio cerebri eiꝰ fm q dicturi sumꝰ. Qūq3 hora paroxismi pertrāsit ꝛ tu potes facē vt ipe euomat pena cū oleo de lilio inucta i ore ipius missa ꝛ ppͤ si stō fuit i hoc introitꝰ vt vomat hūiditatē iuuabit eo tūc: l3 multitudo vomitꝰ noceat epilepsie cerebri. Et ex deglutiētibꝰ i dispōne epilepsie ꝛ i alijs sīt ossa ꝛ castoreū i oximelle de melle. Ex isuflatiōibꝰ āt i epilepsia sīt pulpa collognitide cucumer asininꝰ ꝛ eiꝰ succꝰ ꝛ salum ꝛ mōiacꝰ ꝛ nigella ꝛ silia ꝛ helleborꝰ al. ꝛ ꝯdisi ꝛ pip ꝛ zinziber ꝛ myrrha ꝛ euforbiū ꝛ castoreū ꝛ sticados sepati ꝛ ꝯiūcti ꝛ assa fetida ꝛ pix sicca ꝛ alkitra3. Ex vaporatiuis ē peonia ꝛ ex odoramētis ē ruta i hora epilepsie ꝛ i hora qetl. Ex eis vo q̄ iohānitiꝰ eligit ē gūmi rute acresti pmicta cū faria ordei ꝛ aceto đ vio ex quo fiāt forme maloꝝ ꝛ assiduet odorē caꝝ. Et ex sirupis ē oxymel sqlliticu3 ppͤ qđ singulis diebus i potu sumat. ꝛ silr sirꝰ de absinthio ꝛ apozima isopi cū origano ꝛ oximelle sqlitico sūptū i potu hyeme cū aq̄ calā ꝛ i estate cū aq̄ frigida. Et ex vnctiōibꝰ q̄ eis sūt bone sūt cū eis q̄ dicta sūt medulla cruriū cameli cū oleo ros. sup tpa ꝛ ꝯmissuras ꝛ pectꝰ. Suspēsionis vo peonie iuuamētū iā expti sūt antiq i epilepsia. Et vī qđ illud sit magis ppͥū illi q̄ ē de romania hūide. Et ex medicinis qdē q̄s sēp i potu sumere oz sūt agaricꝰ ꝛ siseleos ꝛ radix aristol. ro. Et ex peonia oi hōa i potu tribuat cū aq̄ ꝛ iā ꝯuenerūt q potare oi die bōdacatē mithridati duabꝰ vicibꝰ mane ꝛ qū vadit dormitū ē q̄si ex eis qbꝰ iā plures sanāt. Et qđ volūt vt eis i potu tribuat ex spūa maris oi die bis ꝛ ex polio mōtano cū ppͤetate sua i ea ꝛ albasce ēt ꝛ ex eis q̄ ipos iuuāt ē medicamē de sqlla hꝰ i sūat sqlla ꝛ ponat i vas vitreatū đ terra i quo mel fuit ꝛ cap eiꝰ strigat ligamīto forti deide cū corio grosso coopiat ꝛ dimittat. xl. diebꝰ quoꝝ pmꝰ sit añ ortū aschere. xx. diebꝰ ꝛ ponat vas expositū meridiei ꝛ pmutet oi hora ppinq̄ vt sit illud qđ ex calore ptibꝰ eiꝰ aduenit eq̄lis applicationis. Deide apgat os vas ꝛ iucies sqllā iā decoctā ꝛ dissolutā. ipa3 igr exp̄me ꝛ sume succū eiꝰ ꝛ pmisce ip3 cū melle ꝛ sūat i potu oi die q̄ntitas cochliari vnꝰ. Si āt hora festinat coq̄t sqlla i aq̄ ꝛ aceto ꝛ fiat ide oximel mellinū. Et ex medicinis qđ bōis ē vt sumāt siseleos aur. iij. baccaꝝ laure tm̄dē aristol. ro. radic. peonie āboꝝ aur. ij. castorei. trosicoꝝ sqllitícoꝝ āboꝝ aur. i. misceat cū melle dispumato ꝛ admistret oi die cū oximelle. Et eis ēt q̄ eos iuuāt ē pmutatio i regiōibꝰ. permutatio. n. i regionibꝰ donec aer ieniat ꝯueniēs de siccās subtiliās ē sicut pmutatio i etatibꝰ ex isantia i adolescētiā i iuuamēto epilepticoꝝ. Qū ergo accit epilepsis tortuositas mēbri aut spasmꝰ eiꝰ eq̄tur fricatiōe cū oleo ꝛ aq̄ tepida ꝛ ꝯpssione forti. Et qū fuerit epilepsia cā cerebri tūc meliꝰ ē vt eūcet cū helleboro ꝛ cū eis q̄ sūt talia ꝛ pulpa collognitide ꝛ scamonea ꝛ hiera ꝛ decoctione agarici faciēdo solutionē pꝰ solutionē i āno. Qū3 necessariū ē vt phlōmia ex quocūq3 hūore fit oz vt nō solū fiat phlomia immo fiat ex duabꝰ cephalicis silr ꝛ seq̄t phlomia vene q̄ ē sub lingua ꝛ qn̄3 vētosat sup collū vt mā i ebdomada trahat a cerebro si illic nō fuit ex ꝯplōne cerebri ꝛ debilitate ipiꝰ qđ ea phibeat ꝛ qn̄3 tibi necessariū ē vt phlomiā multiplices. Qū ergo illud feceris oportebit vt qescere facias p hebdomadā. Deinde solue cū potōibꝰ ꝛ clisteribꝰ fortibꝰ q̄ sit cētaurea ꝛ pulpa collognitide ꝛ kerua ꝛ reliqs. Deinde fac qescere pꝰ pone vētosas apud elkeel ꝛ caput ꝛ nocrati colli ꝛ sup crus. Deide fac eū qescere postea solue ꝛ nō cesses pcedere fz qetē ꝛ iterationem vsq3 quo purget ꝛ admistrent pꝰ illud gargarismata ꝛ caput purgia ꝛ q̄ purgāt caput solūmo cū eis q̄ sciuisti qū q3 fit eis caputpurgiū cū siseleos postea cū sceb ebic ꝛ cū aq̄ amaraci ē iuuamētū. Et oz qdē vt occurrat paroxismꝰ cū mūdificatione stōi ꝛ si posse fuit ei vt euomat ante cibū ꝛ ppͤ ab eis q̄ sūt vt pisces saliti ꝛ alia erit iuuatiuū. Et pꝰ illud totū pmuta ꝯplōnē cerebri eū ꝯfortatiuis calefaciētibꝰ ex emplis ex synapi ꝛ q̄ taliter pcedūt ex eis q̄ docui te ꝛ noiaui tibi ꝛ fac eū odorare rutā. ꝛ oz ne labores i ipo cū calefaciētibꝰ ꝛ pmutātibꝰ ꝯplōnē subito imo ḡdati in hoc icede si aūt ide nocumētū acciderit i opationibꝰ suis tūc qesce. Meliꝰ aūt quo purgat illa cuiꝰ cā ē phla ē hiera ꝛ pulpa collognitide ꝛ hiera hermetis ēt. Nā si vtat hiera hermetis oi die pōdere. ʒ. ʒ. mane ꝛ pōdere. ʒ. ʒ. in sero magnificat ea iuuamētū ipi Qđ si cū phlāte ē replō vlis tūc phlomia fz q narrauimꝰ ē ei iuuatiua ꝛ silr eūo cū turbit ꝛ agarico ꝛ sticados ꝛ hiera ruffi ppͤ. Melia vo soluit cū eis q̄ sūt sic decoctio epithimi ꝛ helleborus ꝛ lapis azuli ꝛ lapis armenꝰ ꝛ sticados ꝛ polypodiū ꝛ myrobal. Ex vnctionibꝰ medulla cruris cameli cū oleo ros. sup collū ꝛ tpa ꝛ pectꝰ. In epilepsia vo cholica oz vt sit sollicitudo cū ifiatione ꝛ humectatiōe ꝛ pprie

cū clisterib⁹. Si āt ē adusta tūc est in iudicio melie aut īter cholerā ⁊ meliā ⁊ ea q̄noiata ē mī infanum forsitā ē de genere cholerice apud quosdā: ⁊ ꝓpter illd̄ ꝑcipiūt ī cura ipi⁹ vt administrēt ūna ⁊ caput purgia fia ⁊ hu. ⁊ effusio lactis sup cap̄ ⁊ vtat̄ hūec tatōe corporis. Et si ē infās ꝑcipiūt vt det̄ ī potu lac tātū ipʒ ꝙ lac ipi⁹ īfiet ⁊ ꝑcipiūt vt in domo ipa fia subfranca ī hitēt: ⁊ vī ꝙ sit hoc apd̄ eos epilepsia si baria aut mania. veruntn̄ h⁹ ī nois vsus n̄ ē famosus apd̄ ïdicos medicos. Et qū aliqbus mēbris epileptici accidit tortuositas aut spasm⁹ iuuat ea fricatio cū oleo ⁊ aq̄ tepida ⁊ vt ī eis toleret̄ ꝯpressio. Qū v̄o ē epilepsia ex stō tūc ꝯueniētiora qb⁹ fit cūo sūt pulpa collo gntide ⁊ sticados ⁊ fiat ī āno illd̄ multotiēs. Et oʒ qd̄ p⁹ mūdificatōeʒ stōi: vt assidue vtātur ꝯfortatiuis ⁊ n̄ tribuat̄ eis nisi cibi velocis digōnis b i chimi ⁊ reducāt̄ ſʒ ꝙ narrauim⁹ ī loco suo Impēdat̄ ergo studiū ī ꝯphēdēdo bōitatē digestionis: ⁊ oʒ vt dimittāt stōm vacuū tp̄e lōgo. Illi v̄o q̄ ex ea excitat̄ ſm famē succurat̄ cū eo qd̄ dictū ē in ca. epilepsie ⁊ reliquoꝝ. In hac v̄o q̄ fit cū eleuatione alic⁹ rei ex mēbro oʒ vt liget̄ s̄ illd̄ mēbꝝ: qū paroxism⁹ adest: ⁊ fortasse ꝓhibet̄ paroxism⁹: ⁊ cūet̄ hūor q ē ī m̄bro aut p cūantia scita si iā ꝑuēit ad ipm v̄t⁹ cūonis: aut cū vlceratōe ⁊ eductōe paris ī hora qe tis cū medicis q̄ vlcerāt ⁊ plus faciūt currere ⁊ cum adustiōe māe sic̄ ē epithyma de gūmi rute illuūs ⁊ euforbio ⁊ reliqs. Et has qd̄ medicinas cognouisti ex tabulis libri ſi. Et forsitā oportebit vt ī eis cueniat gradus admistrādi cātarides ⁊ alkekereʒ ⁊ stercus accipitris ⁊ anacardos ⁊ reliq̄. In illa āt q̄ a toto corpore eleuat̄ dicūt qdā ꝙ si nō cāʒ timor in ꝑhlōmia duaꝝ arteriaꝝ apoplicaꝝ nō ī eo ꝙ non possibilis sit retētio sanguis ſʒ ꝑꝑ frig⁹ qd̄ accit cerebro ⁊ abscissionē sp̄s ⁊ seqt̄ eā apoplīa cēt ī ea sanitas integra illi⁹ q patit̄ epilepsiā cū cōitate corporis ⁊ ꝑꝑ illd̄ qd̄ ad cerebꝝ ascēdit ex eo. ⁊ nos qd̄ diximus si hoc nō ē posle ī cuiusqʒ arteriaꝝ ascēdētiū icisione hic timor nō existit nō ē longe qn magnificet̄ multitudo iuuamenti.

De apoplexia. Ca. xij.

a Poplexia ē ociositas mēbroꝝ a sēsu ⁊ motu ꝑꝑ oppilationē ꝯtigentē ī vētriculis cerebri ⁊ ī cursib⁹ sp̄ūs sēsibilis ⁊ motiui. Naʒ si cū anf, ex eo istīa mot⁹ ⁊ anhelit⁹ ⁊ debilitāt̄ nō fit facilis anhelit⁹ imo illic ē spuma ⁊ ē hn̄s vicissitudines si ut strāgulatio aut sicut vox strāgulati. hec ergo ē praua significās defectū virtutis mouētis mēbra anhelit⁹. Et ea qd̄ prauior ē vt nō appareat anhelit⁹ ⁊ spuma nʒ vox strāgulati. Si āt nocumētū nō magnificat̄ ī anhelitu ⁊ ꝑtransit ī anhelitu ⁊ ꝑtrāsit ī gutture ipi⁹ qd̄ imittit̄ neqʒ egredit̄ p nares tūc q̄ʒuis ipa sit q̄ maior fiducia hī q̄ʒ alia tn̄ nō cūat̄ a timore magno Et. Hy. qd̄ dixit ꝙ qn̄ apoplia ē fortis habēs cā, nō sanat̄ ⁊ si ē debilis ei⁹ sanatio nō est facilis hec v̄o oppilatio fit aut ꝑꝑ clausionem aut ꝑꝑ replōnē. Clausio aūt ē vt ad cerebꝝ motu ꝑueniat qd̄ ipsū dolore faciat aut ipediat ⁊ moueat̄ motu ꝯctiōis ab eo aut sit q̄litas ꝑueniēs ad ipm stiptica faciēs igrossatiua suis naturis ac frig⁹ forte: Repletio v̄o aut ē replō ap̄ans aut ē nō ap̄ans. Replō v̄o ap̄ans ē vt illic ꝯtieat̄ mā ⁊ oppilet ex ꝑte extēsiōis ⁊ ē ex sp̄ēb⁹ apoplexie ꝑuerse ⁊ eq̄le est. siue sit mā calā: aut sit fīa. Que v̄o ē absqʒ ap̄ate ⁊ ē ea q̄ ē ſʒ plʒ aut ē ī ipo cerebro ⁊ cū ꝓpiqtate sua in meatib⁹ sp̄ūs ad cerebꝝ. Et illa q̄ ē ī meatib⁹ sp̄ūs ī cerebro aut ē hūor sanguineus effusus ad vētriculos cerebri subito aut ē hūor phlātic⁹ ⁊ ē supabūdans ⁊ mult⁹. Illa aūt q̄ ē ī meatib⁹ sp̄ūs ad cerebrū ē qū opilāt̄ arterie ⁊ vene ⁊ vehemētia replōnis ⁊ multitudie sanguis ⁊ sp̄ūs nō hʒ trāsitū qī nō morat̄ vsqʒ quo ꝑfocet. Et accit ex illo eiqd̄ accit qū strigunt̄ due vene apopletice ex casu sensus ⁊ mot⁹. Nā qū illi sīle accit ex cā ꝑnitia efficit qd̄ ē sīle illi actioni. Hec ergo sūt sp̄ēs apoplexie ⁊ cāe ipi⁹. Sʒ fortasse q̄ʒdoqʒ dicūt apoplexiā ⁊ significāt p eā palysiʒ cōmunē āboꝝ lateꝝ ⁊ si sit mēbra corpis sana. Et quādoqʒ dicūt mollificatōʒ ꝑtis apoplexiā illi⁹ ꝑt. Et illud qd̄ ī ſmonib⁹ Hyp. iā ꝑuenit: Aliquādo aūt accit vt hō apoplexiā īcurrat ⁊ nō sit dīa iter ipm ⁊ mōrtuū ⁊ nō appeat ī ipo aliqd anhelit⁹: deide reuiuiscit ⁊ sanat̄. Et nos plurios eoꝝ vidim⁹ quoꝝ dispō hec erat: ⁊ ī istis qdē anhelit⁹ nō apparet: ſʒ ipsoꝝ pulsus nō integre cadit. Et vī ꝙ calor inatus ī eis nō vehemēter īdiget cūone ⁊ expulsione vaporis famosi a se anhelitu magno ꝑꝑ illud qd̄ accidit ei ex frigore: Et ꝑꝑ h̄ voluīt vt tardet̄ sepultura ābigui ex mortuis: dōec ꝑpēdat̄ dispō: ⁊ neqʒ sit nūn⁹ septuagita duab⁹ horis. Apoplexia v̄o resoluit̄ ſʒ plūm ad palysiʒ: ⁊ illud iō qm̄ qū nā deficit ab expulsione māei ex vtrisqʒ laterib⁹ sīl expellit eā ad vnuʒ duoꝝ lateꝝ qd̄ magl̄ ē susceptibile egritudis ⁊ qd̄ eorū ē debili⁹ ⁊ facit ipaʒ penetrare ī vacuitatib⁹ meatuū elōgādo eā a cerebro ⁊ vētriculis ipsius. Significat v̄o ꝙ oppilatio ī apoplexia ꝯphēdit sup vētriculos qm̄ ñ esset ī vētriculo posteriore solūmō nō opōteret vt ociositas sēsus eēt ī añriore ꝑte capitis. Hy. v̄o igt cui accit dū ē san⁹ dolor repēte in capite suo deide īcurrit apoplexiaʒ tūc ipe morit̄ ante septimū diē nisi accidat ei febris ⁊ sit spes vt cū ea resolnat̄ supfluitas. Et scias qd̄ plʒ accidit apoplexia habētib⁹ etates ⁊ corpa ⁊ regimia hūida ꝓpe cū ē ibi cū hūiditate frig⁹. Si āt accidit cū calitate ꝯplōnis ⁊ siccitate ipi⁹ tūc res ē praua. Egritudo. n. ꝯria ꝯplōni n̄ accit nisi ꝑꝑ magnā cām. Et ꝯplō qd̄ ab h̄ elōgata ē vt eā tolleret. Apoplexia vero raro accit a caliditate. Qū āt dilatat̄ mā palyſ ī vtrisqʒ laterib⁹ ꝓuenit apoplexia sic̄ qū ꝯstrigtur mā apoplie ad latus vnū accit palysiʒ. plūm v̄o cāe apoplie existit in ambob⁹ vētriculis posteriorib⁹. Qūqʒ cū apoplia fūt febris, tūc illud erit ap̄a ſm plurimum. Illi vero qui plurimum vtuntur phlōmia propter melicum sanguinē isti ēt multitudie qd̄ phlomie iuuāt̄ ſʒ in fine deficiūt qm̄ icidūt apopliā ⁊ similia ei. Prepatio v̄o apoplie piodice cū acceptatiōe mediciaꝝ calāꝝ ē festiatio faciēs hūores tardos velocit̄ moueri

plodoꝝ aut apoplie iudiciū iaȝ dixīmꝰ: inde ergo legatur.

De signis. Ca. xiij.

Differētia īter apoplīā τ subet ē φ apopleticꝰ clamat τ eiꝰ anhelitū nocumētū igredit: ſȝ ſubet patiēs nocumētū nō ē ita τ habēs subet gradati. ꝓcedit de ſōno graui ad subet apoplico ꝟo accit illud ſubito. Aplia ꝑterea ātecedit ſoda τ inflatio guidē ꝟtigo τ ſcotomia τ tenebroſitas viſus τ tremor ī toto corpe τ ſtridor dētiū ī ſōno τ ḡuitas τ pigritia. Et multotiēs q̄dē ē eiꝰ vrina vaporoſa τ nigra τ in ipo ē ſedimē ſerrinū τ furfureū. Illā ꝟo q̄ ē a q̄libet ꝑcuſſiōe aut caſu aut cōitate mēbra cognoſces ex ꝑncipijs q̄ tibi iterata ſūt. Que āt ē ex epate nō euāt a ſe. ꝑcedēte ſigna q̄ diximꝰ ē ꝑatibꝰ. Et illā q̄ ē q̄ ē ex ſanguie ſignificāt ſigna ſanguis ꝑdicta multis vicibꝰ τ ē facies rubea τ oculi rubei valde τ guidē τ vene ceruicis ſīt extēſe τ plene τ ſpaciū phlonie ē elōgatū τ fuit antecedēs receptio eiꝰ q̄ generat ſāguinē. Illā ꝟo q̄ ex phlāte ē ſignificāt color τ forma oculi τ hūoroſitas nariū τ reliq̄ q̄ dc̄a ſūt. Qū ergo ſeni acciderit ꝟtigo ꝯcomitās iterata: tūc illud nūciat apopliaȝ

De cura. Ca. xiiij.

Cura q̄d eiꝰ q̄ fc̄a ē ex leſiōe extriſeca ē regimē illius cauſe ꝑmitie. Et illiꝰ q̄ fit ex cōitate ē regimē mēbri cui cōicat cū eo q̄ ꝑterijt tibi in canone τ ꝑterijt tibi ī caplis alijs. Regimē ꝟo illius q̄ fit ex ſanguine ē phlōmia ī hora illa τ emiſſio multi ſanguis. Sanat. n. ī diſpōne τ pꝰ phlomiā tūc cliſteriza cū eo q̄ ſciuiſti de cliſteribꝰ vt depōat mā a capite. τ ſuōnlia regimē ipſius: τ ſis ꝯtētꝰ ī ea iuleb τ aq̄ ordei ſubtili τ aq̄ caſei τ fac ipſuȝ oleſacere q̄ ꝯfortat cerebꝝ τ nō calefacit cū eo q̄ docuite. Si cū ea ꝟo q̄ fc̄a ē ex phlāte inueniūt ſigna ſāguis phlomet ēt deinde cliſterizet cū cliſteribꝰ fortibꝰ τ ſupponat collyria fortia ī q̄bꝰ ponūt gūme τ fel bouinuȝ poſtea bibat q̄ ſoluit ſi ī ipo ꝑtrāſi ex pillul ī q̄ꝝ potu hī fiducia ſīc pillule de euforbio. Et fiāt pꝰ illud ſup caput ipiꝰ τ mēbra vaporatiōes calefacientes τ embroce facte ex aq̄s ī q̄bꝰ cocte ſūt herbe calefaciētes ſīc anetū τ ſceha τ amaracū τ folia citri τ calamītū τ alhaſce τ iſopꝰ τ mellilotū τ origanū τ abrotanū. Et cū oleis ī q̄bꝰ ſit ꝟtꝰ calefaciēs ſīc ē oleū ꝺ ruta τ ſit iā diſſolutū ī ipo piretꝝ τ caſtoreū τ opopōacum τ galbanum τ inunge totum corpus ipſius ex oleo in quo ſit ſulfur. Si autem vaporationes fuerint ex gariofilis τ alhel τ mace τ nuce muſchata τ a coro erit rectum. Et fricentur pedes eius cum olō calō calefacto τ aq̄ ca. τ iungāt ſpōdiles ex ſigia τ euforbio. τ pōe ſup ꝑncipiū nuche ſynapi τ ſapinū τ caſtoreū τ euforbiū. Et ex oleis q̄ q̄ ſīt eis bōa ſīt oleū cucumeris aſi. τ oleū rute τ oleū ſq̄lliticū factū ex oleo āntiquo: aut ī quo ſit īfuſa ꝑꝑ hūectatōeȝ xl. diebꝰ aut ī quo ſit cocta: ita vt ſumāt olei kiſti. τ ſq̄lle. ℥. ij. ī quo coq̄t adeo vt diſſoluat. Et ſilr oleū de piretro ſȝ vtroſq̄ mōs ꝑdc̄os. Et rectiꝰ q̄ ē vt q̄ocūq̄ ſit oleū q̄ eis admiſtras īſpiſſes cū cera donec ſtet vt adhereat. τ oꝫ q̄ vt īcipias a ꝯbſiore vnctionū ſi ꝯfert: τ ſi nō adde τ ꝑmuta te ad illo q̄ eſt fortiꝰ. Et nō ē malū pꝰ euōnē ipiꝰ cū cliſteribꝰ τ ſimilibꝰ vt naribꝰ ipiꝰ aliq̄d approxiet τ ꝑꝑe ꝯdiſi τ caputpurgia fortia τ olea ꝯfortatia: τ ignitū ferrū τ oppōe ipꝫ capiti ipiꝰ: τ vt capiti ipiꝰ ēplꝫ apponat ex ēplis reſoluēticꝰ q̄ ſciuiſti. Et ſi ē poſo fac eū vomere cū pēna imiſſa gutturi ipiꝰ illiniata olō ꝺ lilio aut oleo ſiplici. Et ꝑꝑe qū exiſtiat φ ī ſtō aut ī ore ipſiꝰ ſit repſo τ iā ꝑceſſit eā ſacietas nauſeatiua a cibo ꝯfeit. n. h̄ ei vehemēt. Et ī vōitu q̄ alio exiſtit iuuamētū. Nā nauſea τ volūtas vomēdi calefaciūt capꝰ eiꝰ q̄ hꝫ apopliā ſiaȝ τ hūidā. Et oꝫ q̄ vt ipiꝰ vētoſitates reſoluas cū eo q̄ eas educit: q̄ñ cū h̄ inuēit alleuiatiōȝ τ q̄ꝫdoq̄ȝ īcipit ad h̄ vt pila ī ore eiꝰ pōatur cuiꝰ āuceſſit remēoratio vt ñ deſtruāt dētes ipiꝰ adiuicē. Et oꝫ qū paꝝ euomerit ī potu ſūat olei de kerua decocti cū ruta oī die. ʒ. ij. cū aq̄ ꝺ radicibꝰ τ ḡdati ꝑcedat dōec bibat q̄q̄ȝ die. ʒ. v. Et ſi poſe ē pꝰ euōnē ſumāt q̄ꝫtitatē bōdacate vniꝰ ex tyriaca τ mithridato τ ex ſcelite τ alauiabele τ ſagzenee τ q̄ ſt ſilia ill. Et de ſiplicibꝰ caſtorei auī. i. cū aq̄ mellis τ oxymelle ēt mellio qū bibī bakila vna. Potꝰ āt eoꝝ ſt aq̄ mellis pura aut cū aleſēiati ſȝ neceſſitatē. Et qū videris alleuiatōȝ fac gargariſmata τ ſternutatōes τ pōe vētoſas ſup collū τ nuchā cū icifiōe aut ſiū inciſiōe ſȝ cās māei: τ adhibe eis cās ꝯualeſcētiū ī armatu: deīde fac eos balneari pꝰ tres hebdomadas τ vnge eos ī die balnei cū oleis calefaciētibꝰ. Et ex gargariſmatibꝰ q̄ eis ꝯferētibꝰ pꝰ purgatōȝ vlꝫ ē ꝺcoctio iſopi τ alhaſce τ calamēti τ orgāi τ his ſilium ī aceto cui admiſcet mel τ ēt aq̄ ī q̄ elixāt piretꝝ τ ſtaphiſagria τ baurac τ roſe τ ſūac. τ terāt τ ꝯmiſceant τ fiāt cū eis collyria: deīn admiſtrēt maſticatiōe ex eis aut gargariſmata ī decoctiōe iſopi cū maſtice. Et ex eis q̄ q̄ illi iuuatiua ſūt qū fiūt ſīc illud ſt pip lōgū τ pip nigꝝ τ ſynapiſ τ calamītū. Et ex eis q̄ maſticāt ſt calamētū. τ ſtaphiſagria τ pip τ amaracū τ ſynapis ſigillatī τ ꝯiūctī τ ꝑmiſcet eis ſīc roſa τ ſūac ſi neceſſariū ē τ acorꝰ ē q̄ eiſ iuuāt ī h̄. ca. τ ꝯfortat eꝰ ipſſio. Et ꝯfert eis iunctio cū oleis calis ꝯfortātibꝰ ſpūȝ q̄ ē ī neruis τ ſbaȝ neruoꝝ τ reſoluētibꝰ ſiſluitates ī q̄bꝰ nō ē labor ſīc ē oleū ꝺ lilio: τ pꝰ ipꝫ oleū amaricinū τ oleū camenullinū τ āetinū τ oleū ꝺ ſq̄nāto τ pōe ſup cap. Ipm. n. ē ī quo fiducia hūdaē ī re capitis τ ꝑꝑe poſtq̄ꝫ iā aſſūpſerit ꝟtutē iſopi τ orgāi τ calamēti τ alhaſce τ ſilīū. Cibi āt hūtiū apopliā ſūt ſubtiliores cibis hūtiū epilepſiā. τ rectiꝰ q̄ ē vt ſis ꝯtētus ī eis ī matutinis pane ſolo. Et panis q̄ cū ficubꝰ ſiccis ē bonꝰ eis. Et potꝰ ſup cibū ē ex reaꝰ magis nociuuis eis. Qū āt volūtas adeſt vt cenēt nō ē malū ſi ante ipſā premittas exercitiū lene τ moueant mēbra laxata motu aliquo. Et quȝ aliq̄d ſunuīt nō dormiāt ſup ipꝫ velociter: ſed expectāt aliquātulū dōec deſcēdāt τ digeratur digōne aliqua. nec etiaȝ plurimum vigilent. Illud enim iuuat cerebrum τ reſoluit ex cibis vaporem non digeſtuȝ prohibentem digeſtioneȝ. Quidā ꝟo dicunt eis eſſe

bonum origanū cū lētibꝰ ⁊ vue passe ⁊ amigdale ⁊ ficus q̄ sūt ex fructibꝰ cōuenientibus eis. Uinū āt nouū nō est cōueniēs eis propter illud qđ in eo ē đ superfluitatibꝰ, ⁊ antiquū propter illud ꝙ i eo ē de velocitate penetrationis ad cerebrū ⁊ declinationis eius. Sed magis cōueniēs vinū ē eis illud qđ ē iter vtrūqꝫ. Qū apopleticꝰ febricitat fac morā in re ipiꝰ dōec discooperiat fortasse.n.ē crisis. Sitqꝫ mora vsqꝫ ad septuagita duas horas. Si aūt ita nō ē sed febris ē propter apā ⁊ putredinē tūc ē mortiferū. Et scias ꝙ apoplia ⁊ palysis ꝯstrīgūt meatꝰ cibi q̄ nō sūt medicine faciētes euōnē euantes ex mā faciēte ipas ꝓpe. Dictio scđa de egritudibꝰ neruoꝝ q̄ ē tractatus vnꝰ Ca.i. de egritudinibꝰ neruoꝝ.

N Eruorū quidē ipsoꝝ regimē ⁊ diuisionē ⁊ figurā ⁊ anatomiā ⁊ naturā iā sciuisti. De egritudinibꝰ vō ipoꝝ scias ꝙ sīt tres egritudinū spēs.s.ꝯplōnalis īstrumētalis ⁊ solutio singularitatis. Et apparet qđ lesio opōnibꝰ suis nālibꝰ ⁊ sensibilibꝰ ⁊ motis. Motus vō laboriosi i faciēdo egritudines neruoꝝ itroitū magnū habēt supra illud qđ i aliȷ̄s ē. Ipsi nāqꝫ sunt instrumenta motus. laboriosi vero motus sūt sicut extensio cum fune ⁊ eleuatio rei grauis. Et oē in quo est extensio ⁊ eleuatio ⁊ contractio: Significationes autem i dispōnibꝰ coꝝ sumes i opatiōibꝰ sensus ⁊ motꝰ ⁊ ex tactu ⁊ lenitate ⁊ duritie ⁊ ex coītate cerebri ⁊ spōdiliū cū eis ⁊ ex doloribꝰ ⁊ materiis q̄ sūt ꝓprie neruis. Et plīma qđ signa qbus puenit ad cognitionē dispōnū cerebri sūt ex nocumento opationū ⁊ ex tactu. Cū aūt dubitat đ aliq̄ egritudinū neruoꝝ an sit hūida an sicca ꝯsideret q̄lit ipsa accidit. Nā si subito accidit nō ē dubitatio qn ipsa sit hūida. Et ēt ex hoc p mēbrū vnctionem desiccat Nā si ipsa velociter excitat nō ē dubitatio qn ipa sit sicca qū mēbrū sit calefactū calefactiōe extranea: Exercitiū vō pꝰ purgationē meliꝰ ē illud qđ pmutat ꝯplōnē. Et vnicuiqꝫ mēbro ſm seipm. Et oꝫ qđ vt a faciliori icipias ⁊ gradati pueias ad illud i quo sit vtus equalis. Modus vō cure i purgatione neruoꝝ ⁊ pmutatiōe ꝯplonis coꝝ ē qm̄ plm ciꝰ qđ est necessariū euacuare ab eis vlr ex materiȷ̄s nō ē nisi ex fris. Et euāntia qđ eos sūt mãe fortes sīc pulpa collognitide ⁊ helleborus ⁊ ꝓpe al. qū vōitꝰ fit eo ⁊ euforbiū ⁊ allasaiꝫ ⁊ sapinū ⁊ reliqꝫ gūme fortes ⁊ hiei magꝫ ⁊ fortes. Et ex subtilibꝰ q̄ eos euāant sīt balneū siccū ⁊ exercitiū tēpatū. Ipoꝝ vō ꝯplōnē pmutātia sūt ea q̄ dicta sūt in ca. de cerebro ⁊ ꝓpe ca i quibꝰ ē vnctuositas ⁊ ē oleū vnctuosū ⁊ cū adipes admīstras sint adipes lupoꝝ. Feces quoꝝ oleoꝝ calidoꝝ sicut fex olei oliuaꝝ ⁊ fex olei đ lino sūt ꝯuenientes egritudinibꝰ neruoꝝ fris ⁊ ꝯgruētes duriticiei ipsoꝝ ⁊ oleū de costo ⁊ oleū de andacoca sūt vehemētis ꝓpetatis cū neruis deide ēbroce ⁊ expressiones ſm ꝯplōnes coꝝ. Uerūtamē oꝫ vt ipa sint i rectificatione ꝯplōnis neruoꝝ fortiora valde ⁊ vt ad penetrādū taliter ꝑparent qūis ꝯsequāt resolonem corporis ⁊ poroꝝ apartionē fortiter. Et scias ꝙ intētio i curandis pluribus neruoꝝ egritudinibꝰ ē intētio posterioris ptis capitis nisi q̄ i facie sūt. Deide pꝰ illud extēdat neruꝰ q mouet illud mēbrū cuiꝰ infirmꝰ est neruꝰ. Et neruis qdē nocēt res qđ ⁊ iuuantur a rebꝰ quibusdā quaꝝ multotiēs rememorati sumꝰ. Quarū q̄dā sūt i tabulis mediciaꝝ singulariū. Et illđ qđ nō attēdit nisi i dispōnibꝰ ⁊ egritudinibꝰ suis q̄ sunt i eis magis ꝓprie. Res itaqꝫ neruos ꝯfortātes ex eis q̄ i potu sumūtur sūt acorus nutritus ⁊ castoreū ⁊ ḡna pini magna ⁊ cerebrū leporis assatū ⁊ sticados prope. Cuiꝰ quideꝫ potio sit omni die pōdus.ʒ.i. i pilulis redactū aut cū sirupo melino ⁊ iuuāt eos exercitiū tempatū ⁊ olea cal'a. Res vero neruis nocētes sūt coitꝰ plurimꝰ supfluꝰ ⁊ sōnus sup repletioneꝫ ⁊ potus aq̄ fre ꝯgelate ⁊ multa ebrietas ⁊ vinū plm ꝓpter vehemētiā mordicationis vini ⁊ resolutionē ⁊ acetositatē ifriantē cū hoc ⁊ ledit eos omne acetosū ⁊ stipticū ⁊ ifriatiuū i potētia ⁊ phlomia pluria eis nocet. Et nos qdē in hoc tractatu remēorari volumꝰ egritudines neruoꝝ ꝯplōnales ⁊ oppilatiuas Ipsoꝝ vō apā ⁊ vlcera tardabimꝰ vsqꝫ ad libꝝ q seqt libꝝ hūc. Et scias qđ aqua fria nocet neruis ppea ꝙ facit eos deficere a digōne hūiditatū q̄ sūt i eis quare i hūorē i digestū pmutāt Et scias ꝙ agaricꝰ ꝯfortat neruos calefaciēdo ⁊ purgando. Ca.ij. de paralysi ⁊ mollificatiōe.

P Aralysis qūqꝫ dicit sermōe absoluto ⁊ qūqꝫ dicit ſmone ꝓprio dictio vō palysis ſꝫ itētionē absolutā significat illud qđ significat mollificatio i quocūqꝫ mēbro sit. Paralysis vō ꝓpa ē illđ ꝙ de mollificatiōe est cōe vni duaꝝ ptiū corporis i lōgitudīe. Alia.n.ē i pte icipienda a ceruice ⁊ sūt facies ⁊ caput sit sana. Alia ē q̄ i tota pte currit a pede. lingua vō arabica palys significat hāc itētionē. palys.n. qūqꝫ puenit i lingua ipsorū ad ptē ⁊ medietatē. Qūqꝫ palysis accipit cū intētione mollificationis absolute tūc cū ea ē illud qđ cōicat vtrisqꝫ lateribus sil' exceptis mēbris capitis qbꝰ si cōicaret esset apoplia sicut ex ea qđ vni digito ꝓpū ē. Et sitū ē ꝙ destructio sēsus ⁊ motus fit qm̄ spūs sēsibilis aut motiuꝰ aut retinet a penetratione ad mēbra aut penetret: sꝫ mēbra nō suscipiūt ciꝰ ipssionē pp ꝯplōnis corruptionē. Cōplō aūt corrupta aut ē cal'a aut est fria aut hūida aut sicca. Et vr qđ ꝙ calꝫ nō ꝓhibet ipressionē sensus i eis dū nō ꝯseqt finē quēadmōꝫ vides in hūtibꝰ extenuationū ⁊ ethicis. In ipis.n. cū caliditate eoꝝ nō destruit motus ipoꝝ Et siccū ēt ꝓpinquū ē iudicio ipius. Cōplō vō q̄ ꝓhibet a sēsu ⁊ motu ſm plm ē fria ⁊ hūida ⁊ illud qđ nō ē lōginquū. Frigidū.n. ꝯriū ē spūi ⁊ nocet ei ⁊ nō ē longinquū qū hūiditas faciat mēbrū ꝑparatū stupefactiōi. Et ex cāis.n. destructionis motꝰ sūt fritas ⁊ hūiditas absqꝫ mā verūtam̄ illud ē ex eis qbꝰ succurrere ē facile cū calefactiōe. Et ē sic illđ qđ si cōicat plime pti corpis aut vni lateri ipiꝰ absꝫ latere alio imo si necessariū fuit accidet vni mēbro cā illiꝰ ſꝫ ꝓportionē vt sit palysis ⁊ mollificatio pli

ma q̄ fit pp retẽtionẽ spũs. Cã v̄o retẽtiõis ẽ op
pilatio aut ĩscpatio poroꝝ ⁊ trãsituũ pducẽtium ad
mẽbra cũ sectõe. Oppilatio ãt aut ẽ fz semitã rei ag
gregatis ãbas res ⁊ ẽ apa: ⁊ tũc ẽ cã mollificatiõis
⁊ palyf faciẽs abscissiõem spũs a mẽbris. Ↄctio po
roꝝ aut repletio aut apa: aut solutio singularitatis
Poroꝝ ãt ↄctio quãdoqȝ accit pp ligaturã ligan
tis exteriꝰ q̄ ẽ ex eis q̄ pole ẽ remoueri: ⁊ ẽ mollifica
tio illa ⁊ destructio sensus ⁊ motꝰ res accidẽtalis q̄
remouet quãdo resoluit liatura. Et quãdoqȝ fit
ex ↄpssiõe vehemẽti sic accidit apõ pcussionẽ aut ca
suz. Et sic accit qñ declinãt spõdiles ⁊ rũpũt ad vnũ
duoꝝ lateꝝ dextꝝ aut sinistꝝ ↄprimũt neruos exeun
tes a se i pte illa: aut ad iteriõa aut ad posteriõa. Sz
ad ãteriõa ⁊ posteriõa accit ex eis tẽsio nõ coartatio
qm̃ occursus spõdiliũ duobꝰ lateribꝰ ãte ⁊ retro nõ
sũt sup exitũ neruoꝝ fz qõ sciuisti nisi ex duabꝰ pti
bꝰ ãteriore ⁊ posteriore. Et qñqȝ ↄhũt pp grossitu
dinẽ sbie mẽbri. Replõ v̄o oppilatia ẽ ex materijs
hũidis currẽtibꝰ gbꝰ mẽbꝝ humectat. Et currũt in
vacuitates oĩuz mẽbroꝝ aut stãt i pncipijs mẽbroꝝ
aut ramis neruoꝝ. Et qñqȝ fit i via spũs currẽtis ex
eis. Apa v̄o quãdoqȝ accit i originibꝰ neruoꝝ ⁊ ra
mis ipoꝝ ⁊ oppilat transitꝰ. Incisio ãt q̄ neruis ac
cidit q̄ in longitudie ẽ nõ nocet sẽsui ⁊ motui ⁊ q̄ est
in latitudine ,phibet sẽsũ ⁊ motũ a mẽbris q̄ ibibũt
ex meatibꝰ q̄ sunt ↄtinui int ipsam ⁊ villũ nõ incisũ.
Et scias q̄ nucha silis ẽ cerebro i dispositiõibꝰ suis
ad duas diuisiões: lz sensus cas nõ discernat. Dũo
n. nõ erit ita illud qñ ,pcedat ẽt a duabꝰ diuisionibꝰ
cerebri: nõ ergo elongat qn fuerit nãm vnius duoꝝ
lateꝝ purgãdo ⁊ expellat mãm ad latꝰ qõ ẽ debiliꝰ
⁊ qõ ẽ magis susceptibile materiei pmũ. Et cum accit
pcussio ⁊ icius. ⁊ ad qõ expellit supfluitas lateris ce
rebri qõ ipz seqt: Et nõ ẽ mirãdũ si egritudo sit ,p pa
vni lateri absqȝ alio latere. Nã. n. pcepto sui creato
ris iã discernit qõ ẽ subtiliꝰ hic. ⁊ tu qdẽ recordare
hꝰ ex pncipijs q̄ tibi dedimꝰ i lib. i. Et scias q̄ mul
totiens expellit mã hũida ad extremitates pp dñũ
calitatis i corpe: aut motu subito ex timore: aut pa
uore: aut ira aut delitijs: aut angustia. Et scias q̄ qñ
lesio ⁊ materie q̄ faciũt palysim sũt i vno latẽ ventri
culoꝝ cerebri cõicat lateri corpis toti ⁊ lateri faciei
cũ eo. Et silr si sunt i meatibꝰ latis vniꝰ quẽadmõm
si eẽnt i duobꝰ lateribꝰ vẽtriculoꝝ cerebri: aut i mea
tibꝰ eẽt apoplexia. si aũt sũt apud originẽ nuche cor
pus totũ eẽt palyticũ pt mẽbra faciei. Et qñz accidit
cũ hoc stupor i cute capitis si ,phibet transitꝰ sensus
qm̃ cuti capitis aduẽiũt nerui sensibiles ex ceruice:
quẽadmodũ ostẽdimꝰ. Si ãt sũt i latere origis nu
che cõicat lateri toti excepta facie. q̄ si sũt descendẽ
tes ab origie submergẽdo aut i latẽ vno mollificat ⁊
palyticũ fit q̄ d seqt illud ex mẽbris quoꝝ nerui st ex
vno qõ si nõ fuerit ex nucha imo ex neruis mollifi
cat qõ ẽ ,ppũ illi neruo siue sit i toto neruo aut i me
dietate eiꝰ: aut i pte eiꝰ mollificat: qõ mouet illõ qõ
seqt ipm pp illud qõ vẽit ad ipz de illo leso pp mãz
⁊ resolutionẽ singlaris: aut apa. Paralyf v̄o q̄dã

ẽ q̄ est crif colice. Et multotiẽs remanet cũ ea sẽsus
qm̃ mã ẽ cũ ea i neruis motꝰ ⁊ nõ sensus. Nã qdaz
ãtiquoꝝ dixerũt q̄ qñ colica aliqbꝰ ãnis cõicat int
ficit plimos. Et q euadit: euadit cũ palysi eueniẽti
ei. quasi eiz nã expellit illam mãm que est aduenies
neruis ⁊ reducit eã ad exteriora ⁊ eẽt maximũ vt cũ
sudore denũciaret. Retinet ergo i neruis: ⁊ facit pa
lysiz. Et multociẽs qõ accit vt i hac sit affirmatio sẽ
sus cũ dispõne sua. Et ẽ palyf q̄ ẽ crif i egritudibꝰ
acutis q̄ pmutat mã ad neruos. Et illud qdẽ ẽ qñ
nã nõ põt pp etatẽ aut debilitatẽ itegre euare: q̄r re
manet residuũ mãeꝝ i ptibꝰ cerebri ⁊ remanet post
statũ soda ⁊ g̃uitas capitis. Deide expellit ipsã nãm
expulsiõe grauitatis nõ expulsiõe euonis itegre: q̄r
accidit palyf ⁊ silia. Et palyf q̄ plim accidit i fortitu
dine frigõis hyemis. Et qñz accidit i regiõibꝰ meri
dionalibꝰ eis q iã puenerũt ad ãnos. l. ⁊ vltra fm
semitã fluxuũ expulsoꝝ ex capitibꝰ eorũ ,ppterea q̄
meridionalis vẽtꝰ plim replet caput. Paralytici ãt
pulsus ẽ debilis tardꝰ ⁊ rarꝰ. Nã qñ egritudo fran
git v̄tutẽ debilitat pulsus ⁊ fit frequẽs ⁊ eueniunt vi
cissitudines sine ordine. Et vrina fm plim fit i eis al
ba. Et qñz fit i eis valde rubea pp debilitatẽ renũ in
discernẽdo sãguinẽ ab aquositate aut debilitate vẽa
rũ ab attractiõe sãguis aut pp dolorẽ q fõtalis ẽ cũ
eis: aut pp egritudinẽ aliã eis ,ppiquã. Et qñz accit
vt sit latꝰ sanũ palyf iflãmatũ acsi eẽt i igne. Et alteꝝ
palyticũ friũ acsi eẽt i niue. Et sũt pulsus duoꝝ late
rũ diuersi. Est. n. pulsus lateris fri deiectꝰ ad hoc q̄
indicia eiꝰ fia cogũt ipm: ⁊ qñz puẽit ad hoc vt ocu
lus minoret. Et qõcũqȝ mẽbroꝝ mollificatoꝝ ⁊ pa
lyticoꝝ fm colorẽ reliq corpis exĩstẽs non minorat
nz extẽuat ẽ de quo maior hũda ẽ fiducia q̄z illud
qõ ẽ diuersũ ab hoc. Ad palysim pterea fit mutatõ
ex epilia ⁊ apoplia ⁊ colica. Et ex pfocatiõe matricis
⁊ febribꝰ tpalibꝰ fm semitã crif. Et palyf eueniens a
remotiõe spõdiliũ mortifera ẽ fm plim. ⁊ illa q̄ ẽ ab
ictu nõ ↄhẽte neruos vehemẽt qñz sanat. Si ãt sup
fluat ñ ẽ spes vt sanet. In illa ãt i q̄ ẽ spes oz icipe a
phlomia. Et iã qdẽ diximꝰ q̄liter dilatet mã palyf
ad apoplam ⁊ ecõuerso.

Ca. iij. de signis.

Illã ãt q̄ ẽ a tortuositate: aut casu: aut pcus
sione: aut sectiõe eã significat: qñz tñ occul
tat eã i sectõe qñ neruus ẽ ,pfundꝰ. Ipaz
v̄o significat q̄r sbito accit ⁊ ñ ↄfert ei regimẽ. Que
ãt curã recipit ẽ ea q̄ nõ ẽ a sectiõe: sz ẽ cũ apate ⁊ sili
bꝰ. Et si ẽ cũ apate calõ tũc extẽsio ⁊ dolor ⁊ febris
significãt eã. Et si ẽ ab apate duro significat ipsã ta
ctus ⁊ ↄsideratio sensibilis i neruis ⁊ dolor ãtecedẽs
Nã fm plim accidit p ipsã tortuositas aut apa calim
Si ãt ẽ ab apate fluxo tũc significatio ẽ difficilis.
Verũm fm q̄sdã dispões nõ euat a dolore pauco
⁊ calitate ⁊ a febre leni ⁊ ab augmẽto doloris ⁊ eius
diminutõe fm motꝰ ⁊ cibos ⁊ eiꝰ euẽtꝰ nõ sit subito
imo fm dies. Et ex oibꝰ istis eger sentit apud volũ
tatẽ motꝰ q̄si fit aliqd ,phibẽs i illo eodẽ loco. Pa
ralysim ãt hũs fcãm ab hũiditate expansã i toto mẽ
bro palytico. Factã v̄o a grossitudine neruoꝝ signi

ficat difficultas reuersiõis mẽbri a ɔctõe qũ laborat in ipso eger sicut ẽ ei posle: aut faciat illud ali⁹ ad dilatatiõez ꝛ mollificatõz ꝛ nõ sũt mẽbra leuiasie i paralysi absoluta. Et si mã ẽ cũ sanguie significat eã gui dẽ ꝛ vene ꝛ ocul⁹ ꝛ repletio pulsus ꝛ significatões ꝑdicte multotiẽs. Si vero ẽ ex hũiditate nuda significant eã albedo ꝛ mollities multa. Et si fit successiõe colice ꝛ febriũ acutaꝝ significãt eaz colica ꝛ febres acute. Et si ẽ ei⁹ cã malitia ɔplonis singularis sine, aut hũide nõ accidit subito nõ sunt illic signa alia ꝛ indicat de ipso p tactũ ꝛ p res agẽtes i mẽbrũ. Et dĩ ꝙ qñ vrina ĩfantis ẽ viridis nũciat palysiz aut spasmũ

Cap.iiij. de cura.

Portet vt sit itẽtio tua i egritudinib⁹ neruorũ .v.s. stupore ꝛ spasmo ꝛ tremore ꝛ palysi ꝛ salui itẽtio posterioris cerebri. Et nõ ꝑperes i vsu medicinaꝝ fortiũ i ꝑncipio rei imo tarda vsqꝫ ad q̈rtũ ꝛ septimũ. ꝙ si egritudo fuerit fortis vsqꝫ ad q̈rtũdecimũ. Et in hac qdẽ hora sis ɔtẽtus reb⁹ subtilib⁹ ex his q̃ leniũt ꝛ digerũt ꝛ soluunt ꝛ cũ clisteribus nõ ẽ malũ in hac hora. Deide post illud eũa cũ eũationib⁹ fortib⁹. In regie ãt cibãdi eos oꝫ vt paralytico in ꝑmis cũ appet sis ɔtent⁹ aq̃ hordei ꝛ aqua mellis duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ si tolerauerit virt⁹ vsqꝫ ad quartũdecimum. Et si nõ tolerauerit virt⁹ ciba eũ carnib⁹ auium leuib⁹. Et stude vt facias eũ pati famem ꝛ ciba eũ siccis cibis. deinde fac eũ longã tolerare sitim. In mensib⁹ vero secũdis iuuat euz vti medulla nuceoꝝ pini magne proprie. Et scias ꝙ aqua melior ẽ ei q̃ꝫ vinũ. Vinũ.n. mãs in neruis penetrare facit ꝛ plm qd ipsius qñqꝫ accessit i corporib⁹ eorũ ꝛ fit acc. Acetũ vero est ex reb⁹ que neruis sunt nobiliores. Illa ãt q̃ est a tortuositate ꝛ coartatiõe curat cũ eo qd determinauim⁹ in .c. tortuositatis ꝛ cõꝑssionis postea. Si ãt est a ꝑcussione aut cãu tũc ei⁹ cura ẽ ꝑraua. Eius tñ cura ꝓm oẽm dispõnem ẽ vt ɔsideret an illa tortuositas eueire faciat apa qũ attrahat mãz: ꝛ curet totũ cũ eo qd ɔuenit ei. Et oꝫ vt ponant medicine in cura illi⁹ i quocũqꝫ loco acciderit sup loca ꝑcussionis ꝛ sup ꝑncipiũ ex quo egrediunt nerui mouẽtes mẽbrũ palyticũ. potio ãt medicinarũ sup mẽbꝝ palyticũ ẽ ex eis q̃ nõ afferũt iuuamẽtũ de quo sit curãdum. Et tibi qdeꝫ inest cognoscẽ originẽ neruoꝝ ꝛ eq̃le est sine itentio i medicina sit ꝓhibitio apatis aut sit itentio in ea mollificatio: aut sit itẽtio i ipsa calefactio ꝛ ꝑmutatio ɔplonis. Et fortasse nec̃ariũ erit ponẽ iuxta mẽbrũ ꝑcussum ꝛ apostum incipiẽs resolui vẽtosas ex̃hentes sanguinẽ ab eo ad ꝑtẽ aut ad illud qd appet de corpore. Si autẽ fuerit egritudo ipsa palysis occulta facta ꝑp mollificatiõz neruoꝝ: Tũc illud qd ẽ necessariũ post regimen cõe ẽ cõitas mãei cũ eo qd dscripsim⁹ ꝛ diffiniuim⁹ i eũone ipsaꝝ mãeꝝ subtiliũ sine additiõe ꝛ diminutione. Et meliora quidem quibus euacuantur sunt pillule ꝺ euforbio ꝛ pillule de albicuuestre ꝛ pill. de sectaram ꝛ pille fetide ꝛ hiera hermetis ꝛ vomitus cũ helleboro albo cũ dispõne sua aut cuz expressiõe raphani i quo sit virt⁹ ei⁹. Et silr reliq vomit⁹ ɔferũt eis. Et qñqꝫ fit supfluitas i hoc ꝛ i potu det tyriaca pond⁹.i. danich. deide addat paulatiz paulati nõ augeat ʒ.ʒ.i. Et qñqꝫ admistret ei sisamũ decorticatũ. qñqꝫ vero dãtur oxymel cũ sua dispõne ꝛ oppoponacũ cũ sua dispõne cũ sirupo de melle. Et ei⁹ qdẽ potio sit q̃ꝫtitas bakilleon ꝛ ɔfert eis. Et oꝫ qdẽ vt clisterizent enematib⁹ fortib⁹ ꝛ collyra fortia supponãt ꝛ icliuẽt eoꝝ mãe ad iferiõa ꝛ ipoꝝ spõdiles iungant ex oleis fortib⁹. Et ɔferũt eis vnctões calide ex oleis ꝛ empla rubificantia quoꝝ rememoratio ẽ iterata multis vicib⁹ ꝛ ꝓpe cũ destruit sẽius ꝛ tradit qd liliũ ẽ ex medicis bone rubificatiõis fricãdo cũ ipsa ꝓm mõm iungẽdi eis. ꝑterea ɔfert positõ vẽtosaꝝ sup capita lacertoꝝ absqꝫ incisiõe. Sꝫ post eũonem ꝑꝑea ꝙ calefacit lacertos ꝛ fortasse necessaria erit icisio aliq̃. Et oꝫ vt vẽtose stricta hẽant capita ꝛ suspẽdãtur cũ igne multo ꝛ succiõe forti ꝛ laboriosa ꝛ remoueãtur velocit. Qũ ergo vẽtose adhibẽtur oꝫ vt sepatim ponãtur sup loca plima si mollificatio ẽ plm sepata: ꝛ si nõ ẽ plima ponãt ɔiunctim ꝛ vtere sup ea p⁹ illd pice ꝛ gũma pini. Et admistra sup ea ẽpla cala rubificãtia sicut ẽplm de farina git ꝛ lilio cũ melle. Emplm quoqꝫ de synapi ẽ ex eis q̃ ipi ɔferũt. Et tu qd ꝑmuta oẽ qd ẽ debile ad hoc vt rubificet ꝛ vt vesicet: ꝛ ẽplm de sceitarã maxie ɔfert palysi iuuamẽ ꝛ ẽ apud plimos eoꝝ excusans a gũma rute agrestis ꝛ synapi. Emplm quoqꝫ de gũma rute siluestri ẽ iuuãs ꝛ ꝓpe cũ nitro ꝛ sulfure ꝛ fricatio cũ oleo ꝛ nitro ꝛ sulfuro ꝛ aq̃ sulfurea ꝛ aq̃ marina ꝛ embrocc subtiliatiue ɔferũt. Qñqꝫ sensus ẽ debilis fortasse emplm forte nocet ꝛ non sentit illud ꝛ educit illud ad lesionẽ ꝛ vlceratõz fortẽ. oꝫ ergo vt oi custodia ab illo caueat ꝛ vt ɔsideret dispõ ipressionis ẽpli. Nã si rubificat ꝛ iflat ꝛ cutẽ nõ ꝑtransit ꝛ sepat ɔpssiõe digitoꝝ subtili ꝛ albificat loc⁹ ei⁹: tũc impssio nõ ꝑtrãsiuit cutẽ. ꝛ si rubificatio ẽ magis fixa ꝛ calitas magis appens tũc remoue. Mod⁹ vero cognoscẽdi hoc ẽ vt auferas ẽplm oi hora ꝛ ɔsidẽs dispõnẽ. Si ergo necessaria ẽ ablatio ĩmoue. ꝛ si necessaria ẽ iteratio itera. Et scias ꝙ isufflatio ex ɔdisi i narib⁹ eoꝝ valde ɔfert. Et silr q̃ sũt ei silia qñ purgãt cerebꝝ ꝛ ɔuertũt mãs faciẽtes egritudinez a ꝑte egritudis: ꝛ vinũ ãtiquũ paꝝ valde ɔfert egritudib⁹ neruoꝝ oib⁹. Plm vero ex eo sũptũ ẽ res nocibilior neruis. Et admistratio acori nutriti ẽ ex eis q̃ eos iuuant. Et silr g̃dati ordine i potãdo hieras ꝛ sint permixte cũ aliquo qd sit sic castoreũ donec ꝑueniãt ad hoc vt exide i potu sumãt pond⁹.ʒ.vi. p⁹.ʒ.i. Et silr pot⁹ alei ꝺ keruacũ aq̃ de radicib⁹ iuuat valde. Quidã vero hoiuz sũt q palysiz curãt dãdo i potu oi die aur.i. de hiera cũ aur. pipis ꝛ sanat. Et oꝫ vt qñ aliqd istoꝝ sumũt i potu ñ potẽt aq̃ꝫ vt ꝓlõget ei⁹ mora i stõ: ꝛ fortasse morat tota die deide opat. Qñqꝫ vero sumũt i potu pipis aur.i. cũ aur.i. castorei. Et illis qd nõ ẽ aliqd ita ɔferẽs vt tyriaca ꝛ mitridatum ꝛ seclite ꝛ almẽth ẽ. assa quoqꝫ fetida vehemẽtis iuuamẽti ẽ bibita vel linita ꝛ ꝓpe qñ bis i die sumit ꝛ ẽt bõdaca inda. Qñqꝫ mẽbꝝ redit ad se oꝫ vt ipꝫ exercites p⁹ illd. ꝛ ɔstrigas ꝛ dilates ipꝫ vt ad itegrã redeat sanita eꝫ. ꝛ ipi qd qñqꝫ iuuãt a se. ꝛ iuuãt voci

bus ⁊ locutióibꝰ aliis ⁊ pꝰcũones ⁊ iuuamẽta ab eis qbꝰ vtũť iuuãť balneo lógo sicco aut balneis, ⁊ i fi- ne rei ⁊ pꝰcũones ⁊ vbi necessariũ é soluere oꝫ vt nõ sint resoluẽtia cũ lenificatióe pura: sꝫ cũ aliquãtula stipticitate. Qua pp oꝫ vt resolõ fiat cũ aliqbꝰ q̃ sint vt anisũ ⁊ sigia ⁊ castoreũ ⁊ spuinãtũ ⁊ q̃ sũt similia his ex causis stipticis. Habẽtes vͦo illã q̃ facta é pꝰ colicã iuuat medicamẽ fcm̃ ex nuce romana scriptũ i antidotario: ⁊ iuuãt eos olea q̃ nõ sũt violẽte vͦtu- tis ⁊ multe ꝯpõnis: sꝫ sit sic oleũ de lilio ⁊ oleum de duabꝰ spicis ⁊ oleũ de narcisco ⁊ oleũ de oliuis ⁊ ex ptũ é oleũ de nuce idica ⁊ oleũ de narcisco ⁊ fcm̃ cũ gũmi alboti vtrũq꜄ sil' acceptũ iuuatiuũ é sua ꝓpẽeta te. Quãdoq꜄ vͦo iuuãť pl'es eoꝝ cũ eis q̃ ifrigidãt ⁊ ꝯfortãt ⁊ ꝓhibẽt mãꝫ. Et qñ medicãť cal'is augmẽtať egritudo. Et illð iõ qm̃ mã sbtil' dilatať p ea plꝫ Qñ vͦo mẽbꝝ iffať ꝯfortať mẽbꝝ a frigore ⁊ miorať q̃ẑti- tas mãei ⁊ puenit ad hoc vt euanescat ⁊ nõ oꝫ vt in eoꝝ calefactióe pueniať. Sꝫ é necessariũ vt sint me- dicie ꝯfortãte cũ aliqbꝰ q̃ sint sic camemilla ⁊ melilo tũ ⁊ amaracũ ⁊ mẽta ⁊ calamẽtũ ⁊ ꝯmisceãť eis allea ⁊ ẽt illð qð aliqd iffatóis hẽat sic succꝰ ligritie ⁊ fcm̃ en diuie ⁊ reliq̃. Hec. n. qñ admĩstrãť iuuãt valð. Que vͦo a sectóe fca é curã nõ hꝫ. Illa vͦo q̃ fca é a ꝯpl'oe fca cũ calefaciẽtibꝰ notis curať. Et illa cuiꝰ cã ꝯpl'o- nis é potꝰ aq̃ mĩte sic vtať balneo multo sicco. Et sci as q꜄ q̃ñdo aggregãť palyß ⁊ febris in aliquo tunc oximel cum zuccaro roß. est conueniens medicamẽ in illa hora.

Cap. v. de spasmo.

Spasmꝰ é egritudo neruosa q̃ mouẽť lacer ti ad pncipia sua ⁊ iobediẽtes sũt i dilatatõe Eoꝝ itaq꜄ alij remanẽt fm suã dispõnẽ ⁊ nõ dilatãť: ⁊ alij eoꝝ facile redeũt ad dilatatióẑ suã sic fit i oscitatóe ⁊ singultu. Causa vͦo i ipo aut é mã aut cã absq꜄ materia sic caliditas ⁊ siccitas. Ex mã q dẽ spasmi fꝫ plm̃ é phlagmatica ⁊ q̃ñdoq꜄ é melica ⁊ q̃ñdoq꜄ sanguinea: ⁊ alið é i apãtibꝰ lacertoꝝ quꝫ resoluit mã faciẽs apã cũ vlcẽ villi nerui ⁊ augmẽtať i latitudie sua ⁊ miorať a sua lõgitudie. Et mã qdeꝫ ois spasmi mãlis effectiua aut é ꝯphẽdẽs sup lacertũ totũ: ⁊ illð é qñ spasmꝰ é sine apãte: aut é ꝯphẽsa in loco vno quẽ reliq̃ ptes sequũť sic fit a spasmo facto pp apã a mã effusa pp pcussióeꝫ aut abscissióeꝫ: aut pp cãm aliã ex cãis apãtis. Et nõ est qð longinquꝫ qñ spasmꝰ sit eueniẽs a vẽtositate iflatiua ipsa. Ipe n. é ex eis q̃ plm̃ accidũt ⁊ remouẽť in hora. spasmꝰ vͦo mãlis multociẽs accidit fm semitã pmutatióis materiei sic accit i successióe sinãtie ⁊ successióe pleu resis ⁊ successióe sirsẽ. Ex spasmo ãt q fit pp pñatióꝫ mãei ⁊ hũiditatis ⁊ dñiũ siccitatis accit vt ꝯhantur longitudo ⁊ latitudo eq̃liter. Colligiť ergo ad seipꝫ sicut é dispõ coꝛii positi in ignẽ: ⁊ tu qdẽ scis dispõ nes cordaꝝ cẽ q꜄ ipse elõgãť in hyeme pp hũecta- tióeꝫ ⁊ abbreuiãť i estate pp dsiccatóꝫ ⁊ silr nerui ⁊ qñꝫ fit spasmꝰ q ad mãm nõ ꝓportioãť euẽiens cã rei ipediẽtis a q̃ nerui fugiũt ⁊ ꝯgregãtur ad expellẽ dum ipsã: ⁊ cã illa aut é dolor ex cã dolorẽ faciẽte. Et multotiẽs é ex hũore calõ mordicatiuo. Aut q̃li tate venenosa pueniẽte ad cerebꝝ ⁊ ad neruos sicut accit ei quẽ pupugit scorpio sup neruos: aut pp q̃li tatẽ nõ venenosã sicut qñ spasmꝰ accit ab ifrigidatõe vehemẽt i ꝯgregãte neruũ ⁊ lacertũ ⁊ ispissante ipm ⁊ ꝯhitur ad caput suũ. Sicut. n. mollificatio qñ di uersificať i mẽbris fꝫ pncipia mẽbroꝝ ⁊ silr spasmꝰ ⁊ rõ i ãbobꝰ é vna i eo qð fit s̃ ceruicẽ ⁊ i anterior pte ⁊ posterior ⁊ i pte q̃ é s̃ ceruicẽ. spasmi ãt ex repl'one hũidi cã cẽntial' aut é fritas aut hũiditas ⁊ fritas ad iuuat fm ꝯgelatóꝫ ipsiꝰ ⁊ eiꝰ grossitiẽ q̃ nõ sit dilata tio aut siccitas, ⁊ cal'itas iuuat s̃ ꝯsecutióꝫ p isolutóꝫ hũiditatis. Mã vͦo faciẽs spasmũ nõ efficit spasmũ ⁊ mollificat nisi pp suã grossitudinẽ. ⁊ qr ñ é igressa sba villi pro itroitu quo iuuet. sꝫ é coãtata i forami bꝰ. ⁊ sic qð spasmꝰ é epilẽa mẽbri sic epilẽa é corpis totiꝰ. Dña vͦo int vtrũq꜄ é ⁊ cõitas ⁊ ꝓpẽetas. epilẽa n. plꝫ resoluť velocit ⁊ fit cũ piodis. reliq̃s ãt dñas scies ex spasmo hũido p illð qð accit lacte[illegible]bꝰ pp vi citatẽ mãmille ⁊ hũectatóꝫ lactositať i cõdil' ⁊ ꝯgela tóeꝫ lactis i eis. ⁊ qñ vẽtres ipoꝝ ꝯstrigũť ⁊ i vigilijs ipoꝝ ⁊ multitudie fletꝰ ipoꝝ: ⁊ spasmãť ẽt in febribꝰ suis q̃ẑuis sit leues. Et vlr ifãtibꝰ facilis é casus i spas mũ pp debilitatẽ vͦtutis cerebroꝝ eoꝝ ⁊ mẽbroꝝ ipo rũ ⁊ lacertoꝝ eoꝝ. ⁊ fit facilis eoꝝ exitꝰ ab ipo pp for titudinẽ vͦtutũ epatũ ipoꝝ ⁊ cordiũ eoꝝ: ⁊ qm̃ hũo res eoꝝ nõ sũt iobediẽtes vehemẽtis grossitudis. Et pp h̃ liberãť a spasmo sicco, velociter pp hũiditateꝫ ꝯpl'onũ suaꝝ ⁊ hũiditatẽ cibi eoꝝ. In pubibꝰ vͦo nõ é facil' aliq̃ duaꝝ reꝝ qñ tam̃ quãdoq꜄ accit ifãti- bꝰ spasmꝰ malus successióe febriũ acutaꝝ ⁊ qñ eo fit signa q̃ dicemꝰ ex quo raro euadũt. Ille vͦo q sepẽ trãsit ãnos nõ spasmať nisi pp febrẽ valð prauã. Est pterea spasmꝰ q accit pp tiorẽ ⁊ cãs dilatatiuas sum mersas sb ito: ⁊ faciũt seq lacertos motos ad pncipia sua fꝫ suas formas. ⁊ é spasmꝰ q ꝯtigit pp sustẽtatóꝫ factã sup alið mẽbroꝝ qð é ꝯctũ ad qð fit effusio ⁊ re tineť in ipo aliquãtulũ ⁊ sup formã ꝯstrictióis sue. Et q̃ñdoq꜄ é cũ eo acciðẽs faciẽs illð aut fit vt vr ipꝫ fecerat põdꝰ g̃ue: aut fit vt obdormiscat s' lectũ duꝝ ⁊ h̃ qð é ex eis q̃ p se rẽouẽť qñꝫ é h̃ stupor aduẽiẽs mẽbro pp repl'onẽ ex mã effusa coartãte spũꝫ moti- uũ ⁊ ꝓhibẽte penetratóeꝫ eꝰ qr ñ é pol'e vt moueat ad dilatatóeꝫ faciẽdã: ⁊ qñ reddit vͦtꝰ ⁊ ꝯfortať mã fit dilatatio: ⁊ qñꝫ fit ex extẽsione illiꝰ sil'e. Et h̃ qdẽ plꝫ fit pꝰ sõnũ apð excitatóꝫ qñ rẽanẽt mẽbra ꝯcta nec extẽdũť ẽt qm̃ spũs i sõno fit g̃uior pigrior ⁊ nõ fit assiduꝰ i faciẽdo dilatatóꝫ pp dcliatóꝫ suã ad itio rẽ ptẽ. spasmꝰ ãt siccꝰ aliꝰ é q fit successióe febriũ adu rẽtiũ ⁊ ꝓpẽ i febribꝰ sirsẽ: ⁊ successióe motuũ labo- riosoꝝ corporaliũ ⁊ aialiũ eiꝰ sic sũt vigilie ⁊ ãgustia ⁊ tior ⁊ ille é ex eis qbꝰ fit euasio. Et é aliꝰ spasmus q accit i febribꝰ cũ hoc ⁊ nõ é vehemẽter malus: ⁊ est ille q fit ppea q꜄ ipse faciũt currere aliqñ mãs in ner uis ⁊ lacertis ⁊ ꝓprie qñ corpꝰ é plenũ: ⁊ quãdoq꜄ accit illð i eis pp cõitatẽ oris stõi ⁊ remouet ipꝫ vo mitꝰ: ⁊ talis q̃lis é iste spasmꝰ ex febribꝰ nõ est illiꝰ prauitas é malitie cꝰ é ille q é i febribꝰ tpalibꝰ i qbꝰ desiccãť nerui ⁊ lacerti: imo cerebꝝ ⁊ ꝯsumũtur hu-

miditates inate ⁊ fit spasmꝰ. Et plerūqꝫ ē ex hoc. c.
q fit ⁊ destruit velocit. Et cā in ipso ē siccitas cerebri
ꝑꝑ debilitatē quā sequit lacertoꝝ siccitas. Nā qñ mi
nima cā desiccatiua cerebro aducit reducit ad se hu
miditates a neruis. Deinde qñ nā sollicitat vt cerebro
hūiditatē acgrat sufficiētē redeūt mēbra ⁊ fiūt ino-
bediētia dilatatiōi cū ꝓceptiōe. Et q̄ꝫdoqꝫ accit ex
vehemētia frigoris. Multotiēs. n. accit spasmus ꝑꝑ
frīatē cerebri ⁊ cōicāt ei lacerti. Et spasmus qdē im
pediēs ē hꝰi factꝰ a siccitate: ⁊ ē spasmꝰ cū siccitate
factꝰ: q ē cū spē ꝯgelatiōis hūiditatis: ⁊ minorat eiꝰ
q̄ꝫtitas ⁊ ispissat vehemēt qz mēbꝝ spasmat: sic accit
ex vehemētia frigoris ⁊ sic accit ei q bibit medicinas
narcoticas vt opiū. Spasmꝰ vo factꝰ ꝑꝑ medici-
nas ē sic spasmatio potꝰ vini. Fit. n. spasmꝰ pꝰ solu
tionē ꝑꝑ siccitatē. Et fit ēt spasmꝰ ante ipsaꝫ ꝑꝑ ꝯtrie
tatē ⁊ vētositatē eiꝰ qz nerui vehemētē icurrūt lesiōꝫ
cū q ꝯhūt. Et huiꝰ qdē generis sūt spasmꝰ eiꝰ qui
euomit hūorē q ē vt herugo eris nocentē ori stōi: ⁊
spasmꝰ factꝰ ꝑꝑ fortitudinē sēsꝰ oris stōi qñ ad ipꝫ
expellit chola. Et spasmꝰ factꝰ ꝑꝑ egritudinē cere-
bri ⁊ nūcis ⁊ egritudibꝰ suis ⁊ vesice ⁊ reliquoꝝ. Et
spasmꝰ factꝰ a pūctura scorpiōis ⁊ rutele ⁊ serpētis
sup neruū: aut sectōe euēiēte neruis aut corrosiōe.
Et factꝰ ab egritudīe i ore stōi ⁊ nūcibꝰ ⁊ membris
neruosis ⁊ vicis istis ē spasmꝰ aūcedēs ꝑꝑ vmies.
Preterea ē spasmꝰ q ē i labio ꝓpꝰus ⁊ palpebra ⁊ li
gua: ⁊ scit ꝙ eiꝰ cā ē ex ipo cerebro. Et qñ corpꝰ in
spasmo declinat ad anteriora tūc spasmꝰ ē i lacertis
aūriorībꝰ. Et qñ ad posteriora tūc spasmꝰ ē i lacer
tis posterioribꝰ. Et qñ ad vtraqꝫ sū tūc egritudo ē i
vtrisqꝫ sil' sīc i palysi qñqꝫ fit spasmus adeo fortis vt
ceruix torq̄at ⁊ dētes strideāt. Qñ āt aliqs morit ex
spasmo corpe ipiꝰ calo tē illud ē ex eis q̄ ꝓfocādo i
terficiūt ⁊ nꝫ suffocādo iterfic nisi qz lacertꝰ anheli-
tꝰ spasmat ⁊ destruit motꝰ eiꝰ. Et ois qdē spasmus
sequēs vulnꝰ ē mortalis.

Cap. vi. de signis.

Pulsus spasmatoꝝ ē extēsus ⁊ diuersus i situ
ascēdēs ⁊ dimittēs sic sagitte euadentes ex
arcu sagittarij: ⁊ diūsificat motꝰ ꝑcussionū
eꝰ i velocitate ⁊ tarditate. Et vena qd ē calā ⁊ magis
calefacta reliqs mēbris. Et ē corpꝰ vene collectū non
sic ē collectio venaꝝ i rigore: ⁊ nꝫ sic illd qd coarcta-
tū ē sic fit ap̄ duritiē vene ꝑꝑ lōgitudinēꝫ egritudis
aut qd fiūt ē i dolore visceꝝ: sꝫ sic ē aggregatio parti
um itestini extēsi ab extremitatibꝰ suis. ⁊ ego dicā si
gna doloris i spasmo paꝝ pꝰ. Spasmi vo facti a re
ꝑlone signa sūt ꝙ ꝓuēit subito ⁊ nō bibit velocit. qd
sup ipm ponit ex oleo nisi iā aduenerit ei calitas ꝓ-
pinq tpis. A siccitate vo facti signa sūt ꝙ fit paulati
⁊ paulati successiōe egritudinū euacuantiū qdcūqꝫ
genꝰ fuerit ⁊ eūonis medicinaꝝ: aut colirice passio-
nis aut eūonis ꝑ se. Factū vo a nocumento cogno
sces ꝑ causas extrīsecas: ⁊ ea q̄ bibūt sic euforbium
⁊ helleborꝰ ⁊ reliq. ⁊ sic qñ nocumētū ē ex stō: ⁊ cōi-
cat ei cerebꝝ: deiū nerui sētit añ illd sollicitudinēꝫ ⁊
angustiā ⁊ obsidionē stōi: ⁊ qñꝫ repit illud tpe spas
mi ⁊ qñꝫ ē ille spasmꝰ successiōe vomitꝰ q ē sic succꝰ
porri aut erugo eris. Et silr ille q fit ꝑꝑ fortitudinēꝫ
oris stōi. Quotiēs. n. effūdit ad ipm mā spasmatur
hñs ipm. Veꝝ ꝓcedit ipm nocumētā i ore stōi ⁊ mor
dicatio: ⁊ qñꝫ accit silr illi i egritudibꝰ matricis ⁊ ve
sice ⁊ reliquoꝝ qñ fortes fiūt. Et fit cū dolore vehe-
mēti ⁊ ꝑꝑ nocumētū māifestū i illo mēbro antecessio
spasmi. In reliqs vo spasmis aut fit dolor cum eo
aut fit dolor ꝯtigēs a spasmo nō spasmꝰ ꝯtingēs a
dolore. Factꝰ aūt ab apate cognoscit ꝑ ea q̄ diximꝰ.
Et ex significatiōibꝰ qdē, significātibꝰ aduētū spas-
mi ē ꝑuitas pulsus ⁊ ipsiꝰ raritas ꝓmū: deinde eiꝰ ꝑ
mutatio ad illud qd dictū ē. Et multotiēs rubificat
facies ⁊ apparet i oculis ꝯtortio ⁊ iclinatio ⁊ i anhe
litu iterfectio ⁊ disnia. Et qñꝫ accit risus nō ẜm radi
cē: ⁊ ꝯstrigit nā ⁊ desiccat ⁊ vria ēt multotiēs retinet
⁊ multotiēs nō retiet ⁊ egredit sic aquositas sāguis
⁊ hꝫ ap̄ pullas: ⁊ accit ei singultꝰ ⁊ vigilie ⁊ soda ⁊ tre
mor ⁊ dolor sub iūcturis ⁊ ꝓcipue sub iūctura cer-
uicis ⁊ iter spatulas ⁊ ap̄ iūcturā alchati ⁊ alhosos
sub illa. Spasmū vo ꝯtigētē cā febris significāt ⁊ nū
ciāt ipꝫ i febribꝰ ꝯtorsio i oculo ⁊ rubificatio i extre
mitate oculi ⁊ i circuitu ⁊ stridor dētiū ⁊ nigredo li-
gue ⁊ ꝯstrictio cutis capitis. Et rubedo vrine ꝓmū:
deinde eiꝰ albedo ꝑꝑ eleuatiōꝫ māei ad cap̄ ⁊ pulsa-
tio tꝑoꝝ ⁊ venaꝝ capitis. Et q̄ꝫdoqꝫ desiccant in eo
venē aut spasmat. Hyp. qdē dixit ꝙ si accidat fe. pꝰ
spasmū meliꝰ ē q̄ꝫ si accidat spasmꝰ pꝰ febrē. Cuiꝰ i
tētio ē ꝙ qñ fe. supuenit spasmo hūido soluit eum.
Spasmꝰ vo q ꝓuenit ex febre ē siccꝰ q raro recipit
curā ⁊ accit ei ante ipꝫ timor i sōno ⁊ ꝯuersio coloris
ad rubedinē ⁊ viriditatē ⁊ plūbositatē ⁊ ꝯstrictio na
ture. Et vria qdē cruda i febre ⁊ rigor cū eis associā
tur sudor i capite ⁊ tenebrositas i oculis significant
spasmū cuiꝰ cā ē dubellati i visceribus. Si aūt spas-
mꝰ ē cū fe. ⁊ nō ē de fortitudie illiꝰ fe. ⁊ lōgitudie tē-
poris eiꝰ vt adurat hūiditates ⁊ finiat eas tūc ille ē
de genere eiꝰ cū quo nō ē illa siccitas tota. Ex sigis
vo malis i spasmo ē vt multiplicet vētositas i mēbris
⁊ ꝓpe q̄ꝫdo cū eo iflat venē ⁊ ꝓcipue q̄ꝫdo ē in ꝓnci
pio sui. Et vria acuta i spasmo ⁊ tetano ē mala signi
ficās ꝙ cā ē calitas pura. ⁊ q̄ꝫdo cū spasmo sit pulsa
tio ⁊ saltꝰ tūc illd ē signū malū. Pulsatio nāqꝫ vnā
duaꝝ reꝝ significat aut apa i visceribꝰ magnificans
pulsatōꝫ aut extenuatiōꝫ i eis qz appet pulsꝰ magnꝰ
q ē ꝑꝑ ꝑcussionē magnā. Qñ āt imātie māe dclināt
ad neruos vt ad ipos ꝑmutate faciāt euenit spasmū
sigificat illud apud spasmi i pulsu. Et qñ pleuresis
decliat cū mā sua ad illud sigificat illud fortitudo ꝯ
strictōis anhelitꝰ: ⁊ nꝫ fe. ē valde fortis. Et qñ ꝑmu
tat mā sirsē ad aliud icipit cū timore ⁊ mltitudie pal
pitatiōis ⁊ stridore dētiū: deide torquet oculꝰ: dein
de apparet spasmꝰ.

Cap. vij. de cura.

In eo qdē q factꝰ ē a ꝑcussiōe oꝫ vt admistret
ēbroce q̄ laxāt facte ex hordeo fracto ⁊ came
milla ⁊ malua ⁊ farina fenugreci ⁊ q̄ illis sīt si
milia. Et nos qdē iā ostēdimꝰ i canōe locū admini
stratōis eaꝝ. Factꝰ vo a nocumēto si fiūt ꝑꝑ potū ali
cuiꝰ rei tūc curet cū eo qd cognoscet i ca. de venēis.

Et si fuerit cū fe. curet̄ cū hūectatiōe vehemētī ce-rebri ⁊ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ cū mollificātibꝰ vehemē-tis hūectatiōis q̄ docui te ⁊ hītet in domo sua. Et si fuerit ꝑ dolorē postq̄ʒ sciueris qs sit: ⁊ abscide cāʒ ipiꝰ. Et si ē ꝓpter pūcturā curet̄ qd̄ ipam facit cū eo qd̄ dicet̄ i ca. de pūcturis. Et si ē ab apāte curet̄ cuʒ eo qd̄ dicemꝰ i cura apatū neruoꝝ. Si aūt ē a siccita-te eiꝰ cura ē praua. Ueꝝ ꝯueniētior eiꝰ cura ē tina ⁊ inūctio ex oleo hūido pꝰ ipaʒ ⁊ eiꝰ iteratio pꝰ ipaʒ mltotiēs ⁊ illud qū nō ē cū fe. vbi nō itermittit̄ oio ⁊ assidue fac illud in oībꝰ iūcturis. Si aūt posse ē vt ti-na fiat ex lacte fiat. Et si nō ex aqs i qbꝰ decocta sint folia salicis ⁊ hordeū fractū ⁊ viola ⁊ nenufar ⁊ cu-curbita ⁊ citroli aut fiat tina tota ex succo cucurbite aut succo cucumeris: aut sit totū illud ex aq̄ ros. i q̄ decoctū ē aliqd hoꝝ: aut aqua melōis idi: aut aqua salicis ⁊ q̄ sīt sīlia illis. Et qū feceris eis clisteria exist-ēpssionibꝰ ⁊ oleis ⁊ aliqbꝰ dissolutis hūectātibꝰ i-piguātibꝰ erit vehemētis iuuamis. Et admīstrēt̄ sup iūcturas ⁊ sup origīnē lacertoꝝ olea faciēdo vnctio-nē pꝰ vnctionē cū studio cerebri: ⁊ ifirmo det̄ i po-tu lac recēter mulctū ꝺʒ mēsurā cōueniētē si nō fue-rit febris ⁊ aqua hordei ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ aqua me-lonis idi⁊ uleb. siue fuerit febris siue nō fuerit. Si er-go misceat̄ cū aliquo hoꝝ paꝝ vini albi vt penetrat̄ faciat erit ꝯueniēs. Et silr̄ sint aq̄ ipiꝰ mixte cū aliq̄ pte vini. Et oʒ vt assidue fiat ei cura hec ꝓpter qꝫ mo-ueat̄ aut exercitio adhereat. Et si ē possibile vt totū corpꝰ eiꝰ submergat̄ i oleo tepido fiat. Et fiat ei ca-putpurgiū cū hūectātibꝰ q̄ sūt ex oleis ⁊ succis ⁊ hu-mectet̄ caput eiꝰ cū eis q̄ sciuisti. Et oʒ vt sit firma sta-tio i psilio ⁊ oleo ros. Et ex eis qd̄ q̄ ipos iuuāt ē vt i potu sumāt tereniabi ⁊ ꝓpe ifātes. Qd̄ si nō fuerit lactētes. Et si hūs spasmū hūidū debil fuerit ꝩtutis nō abscidāt̄ ab eo carnes sicce sic̄ carnes minutaruʒ auiū ⁊ cubugi ⁊ kerubiti ⁊ alteiʒ. Et si nō fuerit eius ꝩtus debil sint cibi eiꝰ pāis cū melle ⁊ aq̄ ciceris cū aneto ⁊ synapis ē nutrita cū oleo ⁊ pōat̄ i eo qd̄ ipe recipit pip. Cibꝰ aūt hūtiū spasmū siccū sit totū qd̄ hūectat ⁊ lenit ⁊ oēs sorbitiōes pingues lenes fecte ex aqua hordei ⁊ oleo amigdalio ⁊ zuccaro bono ⁊ aqua carnis assūpta ex carnibꝰ agnoꝝ ⁊ hedoꝝ ⁊ q̄nqꝫ ponāt̄ ex olerib9 hūectatis qd̄ frāgit nocumē-ti carnis si fuerit illic calitas. qꝫ si cū illo paꝝ vini mi-sceat̄ vt ipʒ penetrare faciat nō erit lōginqū a rectitu-dine ⁊ ꝓpe qū non fuerit calitas supflua: ⁊ silr̄ si mi-sceat̄ vinū cū aqua quā bibit. Cura ꝩo fiat ita. Si n. ē hūidus oʒ vt curet̄ cū euacuātibꝰ: ⁊ purgātibꝰ fortibꝰ ꝑdc̄is qū diximꝰ euōnem hūoris grossi ex neruis cū solutis ⁊ clisteribꝰ acutis. Et si tu videris signa sāguis dominātia māifesta valde phlōma ꝑ-mo ⁊ ꝓpe si cā eꝰ ē replō ⁊ potatio vini plimi. Et nō ꝯhas totū qd̄ necessariū est ex sāguie cuꝰ extractio ē ꝑ spasmū aut egritudinē aliā significantē eius ex-tractionē: imo retine ex eo aliqd vt resistat spasmo ⁊ resoluat̄ resolutiōe motuū spasmi. Et ex eis cura sit submerso i aqs thermaꝝ ⁊ sessio i pellibꝰ vulpiū ⁊ lupoꝝ q̄ dicet̄ i capitulo doloꝝ iūcturaꝝ: qm̄ iu-uāt. Et silr̄ inūctio cū adipibꝰ lupoꝝ ⁊ oleo ꝺ lilio si nō fuit febris: ⁊ silr̄ ꝺcoctio catuloꝝ canū ⁊ sessio in aqs i qbꝰ ꝺcocte sūt medicie sbtiles sic̄ abrotanū ⁊ folia radicis iūci: ⁊ calamꝰ aromaticꝰ ⁊ folia lauri ⁊ linimētū factū ex radice spice iudaice ⁊ semie spine albe ⁊ semie spie egyptiace ⁊ succo cētaurce mioris sigillatiʒ ⁊ ꝯposite. Et scias qꝫ lōgitudo spatij more i tina siue sit aqua siue aliud ē ex eis q̄ nocēt ꝑ mol-lificationē ꝩtutis. Tu aūt pōe mltitudinē numeri lo-co lōgitudis spatij ⁊ fac ipʒ sedere bis i die. Ex his aūt q̄ iuuāt habētē spasmū cōeʒ q noiat̄ tetcis ⁊ teta-nū factū a mā ē vt subito i aqua demergat̄ frīa: ꝺʒ qꝫ dixit Hyp. Mā corpis exteriora i pfllāt ⁊ inatꝰ ca-lori iferioribꝰ claudit̄ qꝛ ꝯfortat ⁊ resoluit mā. nō ē tamē oē corꝰ tolerās hoc a tiore tutū: sʒ corꝰ forte fir-mū carnosū qd̄ vlcera nō hʒ ⁊ i estate. Plēs. n. ꝑ hoc iā euaserūt. Ille qd̄ q vtit̄ vētosis sup locū ad quē ꝑtes corde extēdūt̄ oʒ vt vtat̄ sine scarificatione si res ē lenis ⁊ si nō ē ita oʒ vt fiat scarificatio: ē. n. mortalis si nō scarificet̄ tūc ⁊ nocēt quādoqꝫ attra-hēdo mām: vētosaꝝ aūt loca sūt i collo ⁊ spōdilibꝰ dorsi aut ab vtroqꝫ latere ⁊ ꝑtes lacerti pectoris: an-te vesicā ꝩo sup renes nō facimꝰ illud nisi qū tiemꝰ ⁊ miserēdo volumꝰ vt sanguis egrediat̄. Et oʒ vt vē-tosas mltotiēs nō admīstres nʒ subito sil: ⁊ loca vē-tosaꝝ custodiant̄ ⁊ ꝯseruet̄ vt corpꝰ nō ifiet̄ ⁊ ex cu-ris eiꝰ ē vt applanet̄ qd̄ spasmatū ē lenit. Et ex cura eiꝰ ꝯtigente ꝺm nāʒ ē euētꝰ febris acute ⁊ ꝓpterea di-xit Hyp. vt si accit fe. pꝰ spasmū meliꝰ ē q̄ʒ vt acci-dat spasmꝰ pꝰ fe. quartana quoqꝫ ꝯfert ad illud ꝑ ꝯcussionē tremoris eiꝰ ⁊ ꝑ multitudinē sudoris eꝰ. E cui accit quartana raro accit ei spasmꝰ. n. i securꝰ ē ab eo. Et ex curis qd̄ mirabilibꝰ exptis spasmo ē vt pōat̄ sup mēbrū spasmosū rē ꝯstrictꝰ cū piguedie sua diū dimittat̄ sup ipʒ dōec siccet̄ ⁊ mutet̄ cū alio In spasmo ꝓterea toti cōi corpi ꝯfert ēt itētio cere-bri ēt cū purgatiōe facta sternutatorijs magnifice. Et i eis ēt exptū est vt ex lana plin mollificēt eis su-spēsoria: q̄ a collo ad vtrūqꝫ brachiū ꝓtēdat̄ sup q̄ oi hora oleū calīn aspgat̄. Balneū quoqꝫ siccū ma-gnifice iuuat eos ⁊ vt iclinet̄ sup lapides ignitos sup quos aspgat̄ vinū ⁊ vt sudēt cū eo coopimētis. Et ex ēplis qd̄ bonis ē ēplm factū ex storace liqda ⁊ eu-forbio ⁊ castoreo ⁊ cera citria ⁊ oleo de lilio ⁊ ēpla dicta i antidotario ⁊ adipes ⁊ reliqua. Et iunctio ex fece olei sisamini ⁊ olei se. lini ⁊ spūa fenugreci: ⁊ ex vaporibꝰ bonis ē sal calefactꝰ positꝰ sup exitū ner-uoꝝ. Et ex eis qd̄ q̄ i potu sūpta afferūt fe. sūt casto-reū ⁊ assa fetida ꝑmixta cū melle accepta ꝺʒ q̄ʒtitatē nucis: afferūt. n. febrē ⁊ resoluit̄ spasmꝰ illico. Et silr̄ oleū de kerua ⁊ aqua mellis cū assa fetida ⁊ ꝺcoctio carpobalsami. Ex eis q̄ valde ꝯferūt ipis ē i potu su-mere tyriacaʒ ⁊ ꝯfectiōes magnas Et q̄nqꝫ ꝯfert su-mere diuretica. Hec preterea melia expta ē. In po-tu sumāt ex radicibꝰ coti. ʒ. xx. decoctas i duabus lib. aq̄ dōec tertia remaneat ex qua potent fortiter ℥. iiij. tepidas cū. ℥. ij. olei amigdalini. Illuc. n. cō-fert ⁊ ꝓprie in spasmo q ē in posterioribus: ⁊ quan-

doqꝫ decoqunt̃ loco radicis cotti carpobalsami. ʒ. x. ⁊ ē ei⁹ potio. ℥. ij. ⁊ silr calamītū agreste. Et ex eis q̄ vehemētis sūt iuuamēti ē sumere in potu castoreū ⁊ oppoponacū ex qb⁹ q fortis ē bibat auī. i. ⁊. 5. ʒ. i. ⁊ custodi tūc stōm qm̄ ip̄e p̄ illud tūc debilitat̃ vehemēter. Et assa ēt fetida sūpta fm̄ q̄ntitatē se. orobi in q̄ntitate. iiij. ʒ. ⁊ medie mellis ⁊ āmoniaci: silr bibat̃ coctū: ⁊ decoctio isopi ⁊ aniudē ⁊ aq̄ castorei. Sunt .n. p̄limi iuuamēti ⁊ minimi nocumēti. Sitqꝫ poton ex eo q̄ntitas duoꝝ cochliarioꝝ vsqꝫ ad tria det̃ ad potaū. plib⁹ vicib⁹: ⁊ sit q̄ntitas i eo qd̄ bibit q̄ntitas p̄dicta: ⁊ min⁹ qdē nocumēti fit i ip̄so si sit p⁹ cibuꝫ quocūqꝫ mō sit. Nō ē eni i ip̄so timor: ⁊ ex cura qd̄ ei⁹ ē vt inūgat̃ ex oleis fortis resolonis p̄dictis sicut oleo cucumeris asi. ⁊ oleo de kerua ⁊ oleo rutino ⁊ oleo de costo cū castoreo ⁊ piretro: ē. n. valde iuuatiuū ⁊ ren dissolut⁹ ⁊ oleū narcisciuū ⁊ oleuꝫ qd̄ est h⁹i. ℞. olei vtriusqꝫ spice kist. i. cere. ℥. ij. olei de berberis kist. i. polij amōi storacis masticis oīuꝫ ante. ℥. i. gariofil. eufobij āboꝝ ante. auī. iiij. spice. ℥. i. olei balsami. ℥. i. ꝯmisceant̃. ⁊ ex illis q̄ ꝯferūt eis ē vt admistret̃ emplm̄ de euforbio ⁊ ē iuuatiuū valde In eo aūt qd̄ lactātib⁹ ex spasmo accit sint ꝯtēte vt ip̄saꝝ iūcturis apponat̃ emplm̄ ex melle cū quo ꝯfecta sint crocus ⁊ radix lilij ⁊ anisū ita vt sit plm̄ coꝝ radix lilij p⁹ anisū ⁊ sit ex croco res p̄ua. ⁊ ꝯsuescāt ponere mēbra sua i aqs i qb⁹ decocta sint camemilla fenugre cū ⁊ meliloti. Et qm̄ ꝯfert oleū camemillinū solū. Vinū aūt paucū ꝯfert hn̄tib⁹ spasmū hūidū: resoluit. n. ip̄ꝫ sicut febris. Plꝫ ergo ē vna ex cāis ei⁹. ⁊ oꝫ vt eger ex veteri bibat ⁊ sic cibū parump. Et scias q̄ qū spasm⁹ ē cōis corpi exceptis mēbris faciei: tūc medici itēdūt cū emplis ⁊ vnctiōib⁹ spōdiliū colli. ⁊ qū ē i mēbris faciei tūc medici itēdūt cerebro Et cū hui⁹ si spasm⁹ ē ex cōitate stōi ⁊ vides signa p̄dicta: tūc icipe ⁊ fac hominē illū mouere. Fortasse eni monet cholerā acutaꝫ aut humorē putridū ⁊ liberabit̃ hora.

Cap. viij. de tetano.

Tetan⁹ ē egritudo official' p̄hibēs v̄tutem motiuā a ꝯctiōe mēbroꝝ d quoꝝ aptitudie ē vt ꝯhāt̃ pp̄ nocumētū i lacertis ⁊ neruis. Dictiōe v̄o alcuzē vtūt̃ i sigificatiōib⁹ diūsis: aliqū .n. dicūt cuzē ⁊ sigificāt p̄ ip̄ꝫ illū q incipit a lacertis furcule ⁊ extēdit eos ad añriora ⁊ posteriora: aut in vtrasqꝫ p̄tes sil': ⁊ qm̄ dicūt cuzeꝫ omnem tetanuꝫ. Et quandoque dicunt cuzem spasmum oculi p̄prie ⁊ qm̄ significat p̄ ip̄ꝫ tetanū q ē duo spasmi aut duo tetani posteri⁹ ⁊ añri⁹. Et q̄ndoqꝫ approp̄iāt noie alcuzeꝫ illd̄ qd̄ ē ex frigore pp̄ frig⁹ ꝯgelatiuū. tetan⁹ āt fꝫ v̄itatē ē ꝯri⁹ spasmo ⁊ igredit̃ i gen⁹ spasmi itroitu ꝯrioꝝ i genere vno ⁊ eoꝝ ꝯpatio ad cāꝫ vnā ē eueniēs casu ꝯrioꝝ. Verūtamē spasm⁹ fit ad p̄tem vnā. Qū ergo duo spasmi i duab⁹ p̄tib⁹ ꝯrijs aggregāt̃ fit tetan⁹ quēadmodū accit ei q hꝫ spasmū ante ⁊ retro sil'. Accit. n. ei ex duob⁹ motib⁹ ꝯrijs i mēbris vt extēdāt̃. Qñqꝫ tetan⁹ iste fit duo spasmi dupli oꝫ vt acutior sit spasmo simplici: ⁊ erit eius crisis velocioꝝ. Et hic qdē dupl⁹ nō ē ex duob⁹ spasmis: imo ex duob⁹ tetanis. Et nꝫ euacuat̃ spasm⁹ iu p̄limo duaꝝ reꝝ a dolore vehemēti. Cāe aūt cuzeꝫ siles sīt cāis spasmi fm̄ modū vnū ⁊ diuerse sīt ab eis fm̄ modū aliū. Eaꝝ aūt silitudo cū eis ē qm̄ cuzeꝫ quādoqꝫ fit ex repl'oe ⁊ q̄ndoqꝫ fit ex siccitate: ⁊ q̄ndoqꝫ fit pp̄ nocumētū ꝯseqnēs mēbra neruosa: ⁊ iterdū fit ex ap̄atib⁹. Diuersitas v̄o cui⁹ ab eo ē qm̄ spasmus nisi raro fit a vētositate: alcuzeꝫ āt plꝫ fit a vētositate extēsiua: imo alcuzeꝫ q ē ꝯposit⁹ ex duob⁹ spasmis qñqꝫ fit plm̄ ex vētositate qū dominat̃ i corp̄e. Et ē h̄ egritudo p̄uersa. Qū āt spasm⁹ singularis accit i mēbro vno ex vētositate nō ē prau⁹: ⁊ illd̄ iō qm̄ istd̄ fit pp̄ dominiū vētositatis i toto corp̄e. Et quādo cū spasmo singulari domiat̃ vētositas ē illic timor ⁊ signū mortis. Qualr ergo erit dupl⁹. Et diuersificat̃ aliomodo: ⁊ ē qm̄ cā i spasmo māli ē vt cadat i loco nerui fꝫ formā p̄hibitiōis dilatatiōis: qm̄ extendit villū i latitudie: aut ꝯstrigit eū ad radicē suaꝫ ⁊ spasmat̃. Cā v̄o i cuzeꝫ māli ē qm̄ casus ei⁹ ē eꝯrio: aut. n. hūiditas faciēs cuzeꝫ currit fꝫ latitudinē i ramis villi. Deide ꝯgelat̃ ⁊ remanet fꝫ duritiē ⁊ fit difficil' ei⁹ redit⁹ ad ꝯctionē. Aut cadit subito ⁊ iplet villuꝫ p̄ter q̄ diuersificet̃ ei⁹ cā ex cā villi: imo cadit fm̄ extēsionē villi ⁊ dilatat̃ p̄ter q̄ i lōgitudie minuat̃: sed ip̄a fuat lōgitudinē iplēs foramia. Materia aūt faciēs spasmū i nēuis ē diuersitas i ramis neruoꝝ nō penetrās i eis penetratiōe sili nꝫ penetratiōe plima. Et vī q̄ fit trāsit⁹ materiei alcuzeꝫ q ē fꝫ hūc modū silis trāsitui mē mollificatiōis. Verūtamē illa mā subtilis ē laxū faciēs: ⁊ h̄ qdē ꝯgelata ē dura non p̄mitēs mēbꝝ reflecti ⁊ ꝯhi. Aut erit mā i cuzeꝫ: deide cadit i medio lacerti ⁊ corde aut nerui: verūtamē i p̄ncipio sui trahit neruū aut cordā i lōgitudie ⁊ nō pōt ꝯhi nꝫ penetratiōe plimi: ⁊ vī q̄ sit transit⁹ mē: aut erit illic ap̄a aut mā cadit i ramis villi: ita q̄ qū mēbꝝ ꝯhet̃ necessariū erit vt pp̄ ip̄aꝫ ꝯhat̃ vill⁹ ⁊ ledat̃ colore. Causa aūt dolorē faciēs ledēs ē mā aut nō mā cadēs i p̄ncipijs lacertoꝝ aut cordaꝝ ⁊ fugiūt ab ea i lōgitudie sic accit species cuzeꝫ successiōe vomitus laboriosi ⁊ eūonis pp̄ lesionē existētē i cordis ⁊ i neruis lesis a stō. Hoc qdē ⁊ sic cā i cuzeꝫ sit siccitas: fit qm̄ lacerti ꝯhunt̃ i latitudie nisi pp̄ resolutiōeꝫ hūiditatū augmētatē lōgitudinē ⁊ ꝯhūt̃ ex ea transit⁹ i qb⁹ penetrat v̄t⁹ motiua ⁊ debilitat̃ a p̄mutatiōe mēbroꝝ ad ꝯctiōꝫ ⁊ p̄p̄e qū adiuuat durities ꝯtigēs a siccitate ad inobediēdū. Spasm⁹ vero sicc⁹ similis illi quādoqꝫ ꝯtrahit i lōgitudine ⁊ latitudine simul fm̄ semitaꝫ equalitatis. Qua pp̄ sicc⁹ spasm⁹ deterior ē alcuzeꝫ sicco. Et sic mollificatio accit pp̄ sectiōꝫ simulit̃ tetan⁹: ⁊ quādoqꝫ fit vt qū plaga accit elōget̃ lacert⁹ fm̄ ꝯtractionē. Et ex alcuzeꝫ quādoqꝫ accit aliqd magnū forte pp̄ cām fortē ⁊ mām fortē plurimū. Et q̄ndoqꝫ ꝯtigit scdꝫ mōꝫ euēt⁹ spasmi stupor replet⁹ oppilās vias spiritus: ⁊ remanent mēbra extēsa ⁊ nō dilatantur ad hoc: sicut remanēt mēbra cōꝯtracta ⁊ non extenduntur ad hoc vt inueniat̃ spiritus viam ⁊ transitum. Et hoc quidem plurimuꝫ fit post somnum: quoniam spiritus in ipso intentus

est ad iteriora sicut dixim⁹ i spasmo. Et quādoqꝫ accidit pp formā nō naturalē icōueniētē ꝯtriā accidentē lacertis ⁊ mioraꝛ ꝟtus ei⁹ ⁊ facit dolorē nō tolerantē vt remoueaꝛ: qꝛ rēanet ꝰ3 illā figurā sicut q a funē leditꝛ: aut eleuat aliqd graue: aut affert sup dorsū suū pōdus graue: aut dormit sup terrā ⁊ terra ledit lacertos ei⁹ ⁊ ꝯtūdit eos: aut accit ei casus aut ꝑcussio ꝯterēs lacertos: aut ictio aut adustio ignis faciens eos dolere: qꝛ deficiūt a ꝯctiōe: ⁊ qñ3 ē cū h' mā effusa ad eos: aut vētositas grossa gnāta in eis: aut ascēdit ad eos extēdēs ipos. Et quēadmō3 spasm⁹ ꝓprius mēbris faciei ē malus similiter tetan⁹ quādo ꝯsequtur palpebrā aut linguā aut labiū solūmō. Et quādoqꝫ ꝯtingit spēs alcuzez mali sicci quē ꝑcedūt febres isepabiles cū iqetudie ⁊ fletu ⁊ alienatiōe ⁊ color fit citrin⁹ pp eas ⁊ desiccaꝛ os ⁊ labiū3 ⁊ denigraꝛ lingua ⁊ ꝯstringiꝛ nā ⁊ exaspaꝛ cutis ⁊ extēditur. Ois āt cuzez a ꝑcussiōe cui associanꝛ singult⁹ ⁊ pūctio ⁊ ꝑmixtio ⁊ destructio rōnis ē mortalis: aduenit. n. lacertis desiccatio ⁊ ebulitio hūiditatis eoꝝ donec extendit eos i lōgitudie deide seruaꝛ illud in eis cū desiccatiōe vltima seruāte iflāmationē. Alcuzez ꝑterea multotiēs accit ifantib⁹ ⁊ fit facilis in eis ꝙto plus sūt minores ꝰm ꝙ dictū ē in spasmo. Et qñ3 antecedit alcuzez plurim⁹ salt⁹ corpis ⁊ ꝗuitas ipius ⁊ grauitas sermonis ⁊ durities in lacertis ⁊ in ptib⁹ spōdilū vsqꝫ ad alhosos ⁊ difficultas deglutiendi ⁊ prurit⁹ ⁊ qñ scalpiꝛ nō delectaꝛ vel desiccaꝛ ide. Qñ3 vrina ē sicut putredo ⁊ vir⁹ ⁊ ē horripillatio ⁊ tenebrositas i visu ⁊ sudor i capite ⁊ ceruice significat extēsionū i vtrisqꝫ lateribus futurā. qñ h⁹i putredo multiplicaꝛ i eis nisi purgeꝛ iferius integre imo ascēdat ex ea aliqd i eis ⁊ erinde ad cerebrū ⁊ ledat ipm ⁊ frāgat corp⁹. Qñ3 alcuzez cōis incipit claudiꝛ os ⁊ rubificaꝛ facies ⁊ fit dolor fortior: ⁊ fit ne sit ꝯuēiēs ꝙ ipe sorbz ⁊ mltiplicaꝛ palpitatio ⁊ lachrimāꝛ oculi. Et dña qdē iter tetanū ⁊ spasmū i ꝑncipio sui ē ꝙ spasm⁹ incipit in lacertis cum motu. Tetani vero principium in lacertis ē cū quiete.

Et qñ3 ꝯtingit ꝑmutatō3 fieri ad tetanū ex sināria ⁊ pleuresi ⁊ sirsē ꝰ3 ꝙ fit i spasmo. Et quādoqꝫ mltiplicatur i regionib⁹ meridionalib⁹ pp repletō3 ⁊ motū hūorū ⁊ ꝓprie i phlaticis. ⁊ quādoqꝫ accidit i regiōib⁹ septētriōalib⁹ pp retētō3 supfluitatū ⁊ ꝓpe mlierib⁹ qñ ipe st debiliū mbroꝝ. C. ix. de signis.

Signū quidē tetani absolute est vt nō sint lacerti respōdentes ad ꝯctionū. Alcuzez ꝟo signū si ē in anteriorib⁹ ē qñ hō ē sic ꝑfocatus suffocatā habēs faciē ⁊ oculos. ⁊ qñ3 imaginaꝛ ꝙ ipe rideat pp extēsionē lacertoꝝ faciei ei⁹. ⁊ ē cap ei⁹ ꝯtractū ad anteriora procedēs cū extēsiōe oculorū qꝛ aspicere nō pōt. Et quādoqꝫ nō pōt mingere pp extēsiō3 lacertoꝝ vētris ⁊ debilitatē expulsiue. ⁊ quādoqꝫ mingit absqꝫ volūtate qñ lacert⁹ vesice e⁹ ē extensus nō cōtract⁹: ⁊ quādoqꝫ migit sanguinē pp rupturā venaꝝ propter vehemētiā coartationis ⁊ quādoqꝫ accit ei singultus. Et si alcuzez ad posteriora ē trahit caput ⁊ spatulas ⁊ lacertos tractiuos ad posteriora. Et quādoqꝫ accit illud ad posteriōa pp extēsionē lacertoꝝ vētris cū cōitate extensionis lacertoꝝ sicteris ⁊ nō pōt retinere qd ē in itestino recto ⁊ n3 pōt deponere qd ē in itestinis gracilib⁹. Et ābo quidē cōicant i prefocatiōe aut societate ⁊ vigilijs ⁊ dolore ⁊ aquositate vrine ⁊ multitudine iflammationū vētositatis i ea ⁊ casu i lectis. Signa āt humidi ⁊ sicci ⁊ apōsi ⁊ facti a lesione sūt ꝰm regula3 q̄ dicta ē i spasmo. Et mltotiēs qdē accit eis colica pp frig⁹ si egritudo fuerit frigida. Capi. x. de cura.

Adē ē cura quē ē spasmi. Uerūtamē vētosarū vsus sup mēbra hic plus fiat ꝙ in spasmo. Et illud ideo vt reducaꝛ calor. Sitqꝫ cum scarificatiōe ꝓprie sup neruos colli ⁊ spōdilū ⁊ sceresif. Ex eis ꝟo q̄ obseruāda sūt i patiēte cuzez ē vt quādo ei⁹ corp⁹ sudat pp doloris vehemētia3 aut ex medicina nō dimittaꝛ vt isfratio ei supueniat qñ ipsū ledit. S3 o3 vt desicceꝛ cū lana ifusa: ⁊ qñ3 fit vt sedeat i oleo calefacto qñ ē fortis resolutiōis. ex opp opōaco quo3 i potu deꝛ vsqꝫ ad. 3. i. ꝰm virtutē ⁊ ex assa fetida etiam. Alcuzez preterea dignior est vt in curādo ipm incipiaꝛ ꝙ spasm⁹ qñ alcuzez est ledēs prefocās itrinsecus. Ex eis ꝟo q̄ dicuntur valde eē iuuatia i cura alcuzez ⁊ spasmi ē vt ferueat succ⁹ āeti ⁊ mittaꝛ i ipo catul⁹ tabōi aut catul⁹ cāis aut catulus vulpis ⁊ coquaꝛ donec dissoluatur deinde infundaꝛ in ipo eger bis. ⁊ similiter cōfert eis inunctio ex pinguedine asini siluestris ⁊ adipe leonis ⁊ adipe vrsi ⁊ cerui ⁊ alchitiboa singulariter aut cū medicis Et confert eis enema ex oleo rutino cum castoreo ⁊ centaurea: ⁊ similiter suppositoria mordicatiua calida in quibus sunt baurac ⁊ pulpa colloquintide ⁊ que sunt similia illis. ꝙ si nimietate sua adurunt fiat clistere postea cum lacte asine ⁊ vnctio renum singulariter cu3 aliqua predictarum pinguedinum: ⁊ ex rebus magis conferentibus tetano frigido humido ē castoreum quare oportet vt assiduetur.

Qunqꝫ habentes cuzez cibantur nō oportet vt trāglutiant ex cibis nisi buccella3 valde paruā: ⁊ vt sorbeant pultes subtiles valde quoniā transglutire est eis peruersum ⁊ fit inde spuma in narib⁹ eorum: ⁊ cōmouentur quare illud augmētat coꝝ egritudinē Nos āt dicem⁹ medicinas q̄s i potu sumēt ⁊ ex quibus coꝝ mēbra abstergaꝛ ⁊ ipsoꝝ nares in antidotario. Et silr vnctiones cōferētes eis sicut oleū de alcāna ⁊ reliq̄ q̄ dicta sūt: ⁊ similiꝛ caputpurgia ⁊ sternutatoria: ⁊ sternutatoriū ei⁹ meli⁹ ē storax almuscemē cū quibusdā oleis. Febris ꝟo q̄ naturaliter accit ē melior cura ei qui ex eo est humidus.

Ca. xi. de tremore ⁊ signis spēꝝ eius.

Remor est morbus officialis eueniēs pp defectū ꝟtutis motie a motu lacertoꝝ ꝰ3 cōtinuitatē cōp grauitati cōpi itromittēti sua motōe motō3 volūtariā qꝛ ꝯmisceꝛ mot⁹ volūtarij cū motib⁹ nō volūtarijs. ⁊ ē nocumētū i virtute motiua sic stupor ē lesio in sensibili. Hui⁹ autē cā: aut ē in ꝟtute: aut i istrō: aut i vtrisqꝫ silr. In ꝟtute vero qñ debilitaꝛ ppea ꝙ accit tior vel pp applicatō3 rei

abſciſe terribilis ſicͤ aſpectus ex loco alto: aut ambu
latio ſꝫ piete: aut poratio corā eo ex quo aliqs vecū
datꝛ ⁊ q timetꝛ: aut reliq̄ ex qbus ꝯhūt vtutes aialesꝛ:
aut āguſtia aut tribulatio aut gaudiū aut deſideriū.
Propter ordies motuū vtutis accit tremor in ner
uis: ⁊ fit illud qm̄ fac ꝯtigere diuerſitatē i motu ipſi
us. Ex ex cauſis q̄ a eius ſm ſemitā debilitatis vtu
tis ē mltitudo coitus poſt refectiōꝫ ⁊ repletōꝫ. Qui
aūt factus ē ab iſto ē q̄ꝫdoqꝫ vt mollificatiōꝫ aliq̄ꝫ
icurrāt neruū pp quā nō ꝯſeqꝛ palyſis: qꝛ nō retinetꝛ
apud motionē ſicͤ ē apud potū multū ⁊ ebrietatē fre
quētē ⁊ multitudinē potus aq̄ ſꝛa: aut potu eius nō
i ſua hora: aut vt i mībris ꝯtigat oppilatio pp reple-
tionē plimā ꝓueniētē a cāis notis ſicͤ ē ſatietas nau-
ſeatia ⁊ dimiſſio exercitij: qꝛ pp eas vtutes pfecte nō
penetrāt. Et mā qdē ſꝛa: aut ē patiēs i meatibus i q
bꝰ ipa mouetꝛ: ⁊ q̄ꝫdoqꝫ cū via penetratōis: ⁊ q̄ꝫdoqꝫ
cū via ꝓhibitōis: aut nō ē patiēs oio: ⁊ aliud qdeꝫ
fit vt iſtim ipꝫ aliq̄ꝫ icurrat ꝺſiccatiōꝫ ⁊ nō obediat
reflectōi obediētia facili. Cōitas vo ē vt i iſto acci-
dat nocumētū puenīēs ad h̄ vt noceat vtuti quē ad
modū aduenit ei frigꝰ vehemēs extriſecꝰ: aut ē pū
ctura aialis: aut ex hūore: aut ex calore vehemēti ſicͤ
ap adustiōꝫ ⁊ alia. Et aduenit cū eis vtuti ipedimē
tū aut aduenit virtuti ſm ſuā ſingularitatē ipedimē
tū ſuū qd̄ ē ſibi ꝓpriū. Et mībro ſm ſuaꝫ ſingularita
teꝫ aduenit ipedimentū ſibi ꝓpriuꝫ ⁊ ꝯtinuantꝛ duo
nocumēta ſil. Tremor aūt q̄ꝫdoqꝫ ē i oībus mībris
Et q̄ꝫdoqꝫ i corpore. Et q̄ꝫdoqꝫ ē i capite ſolū ſꝫ ap
plicatiōꝫ nocumēti ad lacertū vnū ſine lacertoꝝ alio.
Et q̄ꝫdoqꝫ fit tremor i vtriſqꝫ manibꝰ ⁊ nō ꝯpedibꝰ
aut qm̄ cā nō ē i origie nuche: ſꝫ i ramis penetranti
bus ad manus neruoꝝ. aut qm̄ cā ē i origie nuche:
ſꝫ expellit eā ad ꝓpiquiora loca ⁊ ꝓpinquius latꝰ ⁊
nā ſuat nuchā ne penetret cā illa i ipſa ⁊ ꝯſeqꝛ finem
ſuū: aut qm̄ ſpūs motiuus i iferioribꝰ corporis ē for
tior ⁊ magis vigens ſꝫ neceſſitatem illoꝝ mībroꝝ q̄ꝫ
habēt de ſuo ſiſi qꝛ nō patiūtꝛ vehemēter a cāis q̄ nō
ſt valō vtuoſe. q̄ ſi patiꝛ iſtim ꝯfortatꝛ eiꝰ ſupatio.
Manꝰ āt nō ē ita: ⁊ cā qdē dominās i euētu tremo
ris fixi ē frigꝰ debilitās neruos ⁊ ſpūꝫ ſil: aut hūidi
tatis faciētis palyſiꝫ. Et. Hyp. qdē iā dixit. Cuiꝰ
accit i fe. cauſōi de tremor tūc ſēſus p mixtio reſoluit
eaꝫ ab ipo. S. qd̄ ꝯcedit huc aphoris. verūtamē nō
ē ex eis q̄ mōꝫ nō habent. Et ſcias q̄ trēor magis p
uerſus ē a ſiniſtro icipit Et trēor qdē i ſenibꝰ medi-
camine nō rēouetꝛ. Signa vo ſūt cauſe predicte ⁊
ſūt ēt manifeſte.

Ca. xij. de cura.

Hec qd̄ i alijs feciſti ca. ex aptiōe oppilatio
nū ⁊ deſtructiōe mollificatiōis ⁊ cūone ⁊ cō
fortatiōe neruoꝝ ⁊ hūectatiōe ſi nēcitas eiꝰ
ē i trēore ſi ē pp debilitatē ab egritudie ⁊ calefactiōe
ē ſi ē cū ſꝛate repētina aut ibibita ⁊ ꝯpſſiōe ⁊ fricatio
ne ⁊ expulſiōe ſi ē nēcaria ⁊ ſꝫ qd̄ oſtēdimꝰ i cāone
Et balneū i aq̄ maris ⁊ balnea ſicͤ q̄ ſūt ex aq̄ nitri ⁊
arſenici. ⁊ aſpolti ⁊ ſulfuris ⁊ aqua maris ſūt iuuati
ua ēt. Et ſi ē cā eiꝰ frigꝰ vaporatiōes ex nitro ⁊ ſyna
pi ⁊ iunctio cū oleo coſtino. Et ſi ē cauſa eiꝰ potus
multi vini eūa ⁊ admiſtra oleū cucumeris aſinini ⁊ q̄
tali ē ꝓcedūt ⁊ aſſidua iunctionū cū oleo canabino
Oleū ꝑterea de andacoca ꝓpetatē hꝫ i h̄ mirabilē.
Et ſilr ſi ēplm fiat ex hūida ſolūmō. Si aūt ē ex hu
moribꝰ i bibitis aut groſſiſ. aut ꝯfirmatꝛ egritudo ad
miſtretꝛ poſitio vētoſaꝝ ſup ſpōdilē ꝑmā ⁊ ſedeat iti
na olei caleſcī ⁊ i iuribꝰ aialiū ꝑdictis i ca. de paliſi.
⁊ ſpaſmo ⁊ alcuzeꝫ: ⁊ i fine rei detꝛ i potu caſtoreū in
ſirupo mellio aut cū hieris magnis ⁊ dētꝛ i potu pil
lule facte ex ruta ⁊ ſcolopēdria. Et iuuātꝛ qdē ex cere
bro leporis valde qꝛ ex ipo comedāt aſſato. Et ex
eis quideꝫ cū tremulo ꝯferūt ē vt bibant ſirupū mel
linū cū aqua i qua decocta ſint ſeis malue ⁊ foliorū
dunnchiū. ℥. 5. ⁊ ſilr ſumāt i potu ſuccū eupatorij
cū aqua ⁊ velociter vtantꝛ cū ipa mollificatis. Et ſi
tremor ē i capite ꝓꝑe iā exptū ē eis ſticados pondꝰ
ʒ. i. aut. ij. ſolū cū hiera piera: vel ex q̄ facte ſūt pillu
le: aut i ſirupo mellino. Et ex eis qdē iaꝫ exptū eſt in
potu ſumē pillulas cochias. ij. ʒ. ⁊. 5. oībꝰ. x. diebꝰ
ſcꝪ. Et oꝫ vt vt cibꝰ ſit velocis digōnis: ⁊ vinū qdeꝫ
eis nocet ⁊ ſilr aq̄ ſꝛa: ⁊ q̄ ex aquis eſt ei melior ⁊ mi-
noris nocumēti ē aq̄ pluuialis ⁊ ſilr oī egritudi ner
uoſe ⁊ leduntur multidie phlōnie.

Cap. xiij. de ſtupore.

Sus hꝰ diſtictōis ſtupor i li. ē diuerſus: plin
eni pōitꝛ dictio ſtupōi ſynonyma dictōi palyſi
Nos vo ⁊ plimi hoium vtūtꝛ ea ſm hūc mo
dū. Et qdē ſtupor ē morbꝰ officialis faciēs euēire i
ſenſu tactuali nocumētū. ſ. aut deſtructiōꝫ aut dimi
nutōꝫ cū tremore ſi ē debiliſ: aut mollificatōꝫ ſi ē cō
firmatꝰ qm̄ vtus ſenſibilis nō ſolū ꝓhibetꝛ a pene-
tratiōe: ſꝫ ēt motiua ꝓhibetꝛ ſicͤ expoſui multotiēs q̄ꝫ
uis i qbuſdā hōis iueniatꝛ ſtupor abſqꝫ difficultate
motꝰ pp diuerſitatē neruoꝝ moꝰ ⁊ ſenſus. Cā. n. ſtu
poris: aut ē ex pte vtutis qm̄ debilitatꝛ ſicͤ i febribus
fortibꝰ ⁊ acutis ducētibꝰ ad ſtuporē. Et ſicͤ i illo qui
paſſurꝰ eſt ſyncopim dati ⁊ apd̄ ꝓpīqtatē moris:
aut ex pte inſtri qm̄ corrūpitꝛ eiꝰ ꝯplexio pp frigꝰ ve
hemēs ex potu medicine aut ex pūctura aial ſicͤ ſcor
piōis aq̄tici: aut tactu piſcis q noiatꝛ berille ⁊ facͤ cō
tingere illō groſſitudinē i ſpū q ē iuſtim vtutis aut
debilitatē: aut corrūpit eiꝰ ꝯplōnē pp calorē vehemē
tē ſicͤ quē momordit ſpēs: aut ꝯmāſit i balneo vehe
mētis caliditatꝭ: aut i febribꝰ incēſiuis: aut pp groſſi
tiē ſbe neruoꝝ: qꝛ ſpūs in ipa nō penetrāt bn̄. Et pp
hoc ꝯtingit in tactu pedis cū ꝯpatōe ad tactū manꝰ
ſicͤ ſtupor: aut fit pp oppilatōꝫ ex hūoribꝰ groſſis. ſ.
aut a ſanguine aut a phlāte aut melia. ⁊ qm̄ꝫ poſſibi
le ē vt ſit ex cholera: aut pp oppilatōꝫ ⁊ ex coātatōe
apatis ⁊ exiture: aut coartatiōe vehemēti ⁊ ligatura
⁊ coartatiōe ſitus vo luēte neruos: aut p accidēs for
te aut pp dolorē cū quo effūditꝛ ad mēbꝝ ſāguis aut
hūor nō plimū oppilās trāſitꝰ: ⁊ hꝰ plimū ē a ſan-
guine. Et pp hoc cū pmutatꝛ ſitus eiꝰ ⁊ remouetꝛ ⁊ re
cedit ab eo qd̄ ad ipm ē effuſū redit ſenſus. Et qm̄ꝫ
accit illud ex ſiccitate ⁊ exiccatōe ⁊ oppilatꝛ meatus
pp collectiōem villi ⁊ eiꝰ coopturā ⁊ hoc ē malum
Et qm̄ꝫ accit oppilatio pp mollificatiōꝫ ſcāꝫ ab hūi

ditate ꝯplexiōali absq̃ mā ⁊ seqˀ illā mollificatiōez clausio meatuū. Cāe v̄o stupōis qn̄q̃ sūt i ip̄o cerebro ⁊ tūc si ē v̄lis cōis cōpori toti ē mōtalis Et q̄n̄q̃ sūt i nucha: ⁊ qn̄z ē eiꝰ p̄ncipiū ex spōdili ⁊ qn̄z ē i ramis neruoꝝ. Qn̄ ergo pseuerat stupor ⁊ plōgaˀ pducit ad mollificationē. Stupor p̄terea nūciāt apoplexiā ⁊ epilepsiā ⁊ spasmū aut alcuzez aut palysiz cōez. Et ois qdē stupor ois m̄bri qn̄ pseuerat ⁊ fit fortis nūciat palysiz aut spasmū adueniētē ei. Et stupor faciei nūciat torturā. Et plīm qdē succedit pipneumonie ⁊ plēsi ⁊ sirsē fīo stupor. Et scias q̄ qn̄z stupor pseuerat ⁊ nō remouet ip̄m eūo ꝺeide succedit v̄tigo nunciat apoplexiā. Et scias q̄ semē croci hortēsis positū i enemate calefacit neruos.

Cap. xiiij. De signis ⁊ cura.

Psa eadē cāe sūt sic̄ ꝺcm̄ ē i tremore: significāt ergo illō ex eis augm̄tū stuporis cū additōe eaꝝ ⁊ eiꝰ diminutionē. Et cura qdē ē s̄m q̄ ꝺcm̄ ē i tremore eadē. Verūtamē si fuerit a sāguie ⁊ extāt significatōes repletōis venaꝝ ⁊ iflatio quidē ⁊ grauitas cōporis ⁊ sōnꝰ ⁊ rubedo faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ reliq̄ tūc phlebotomādo ꝓsequē. Nā multotiens remouet stuporē sola ⁊ cū rectificatōe regis ⁊ alleuiatiōe cibi. Qn̄ ergo appet stupor i aliquo m̄broꝝ pp cāz añcedētē aut p̄mitiuā sic̄ frigꝰ: aut aliō eueniēs i p̄ncipio neruoꝝ oz vt n̄ sis ꝯtētꝰ curatōe loci sz sit ois cura i p̄ncipio vie ad ip̄z. Et ex curi qō ꝯferētibꝰ stupōi ē exercitiū illiꝰ m̄bri ⁊ assiduatō motꝰ eiꝰ.

Cap. xv. De tortura faciei.

Psa ē morbꝰ officialis i facie pp quā trahiˀ ps faciei ad ptē nō nālē ⁊ alteraˀ foia eiꝰ nālis: ⁊ remouetˀ bōitas obuiatiōis vtrorūq̃ labioꝝ ⁊ ābaꝝ palpebraꝝ ex pte. Et eiꝰ qdē cā ē aut mollificatio aut spasmꝰ lacertoꝝ palpebraꝝ ⁊ faciei Tu āt iā sciuisti eos ⁊ sciuisti ip̄oꝝ originē. A mollificatiōe v̄o fcā ē qm̄ qn̄ ꝺeclinat ad ptē trahiˀ cū ea ps s̄a ⁊ mollificat eā ⁊ mutat eā a forma sua si fuerit fortis: ⁊ si debilis mollificaˀ sola. Et apud quosdā si ē i latere mollificatio ē attractio torti: sz nō est ꝯcedēdū. Et ex eis qdē ē pulsus. Hec aūt fcā a mollificatiōe ē pp cās mollificatiōis nūeratas. Fcā aūt a spasmo ⁊ ē ea q̄ ꝯtigit s̄m plīm ē qm̄ qn̄ ps spasmaˀ stupefit ps s̄a q̄ seqˀ ip̄az. Et cā qdē i ip̄a ē cā q̄ ē in spasmo qō āt ꝺcm̄ ē i ca. spasmi sicci sic̄ fcī i febribus acutis ⁊ eūonibꝰ ⁊ ex fluxu vētris ⁊ vōitu ⁊ ex fluxu sāguis ex naribꝰ ⁊ alijs ē pnitiosū. Quidā vero dixerūt q̄ latꝰ egꝝ ē i tortura latꝰ qō sanū vr̄ q̄uis cā sit i ip̄o: ⁊ latꝰ sanū m̄strat attractionē ip̄is ⁊ eq̄t. Hoc āt nō ē veꝝ s̄m plīm. Anatomia eni ⁊ qō sciuisti ꝺe ꝺispōne lacertoꝝ faciei fac̄ te cognoscē corruptiōez eiꝰ ⁊ casus hꝰ cōis: ⁊ qm̄ sēsus i ip̄a coꝝ ꝺestruitur a latere torture. Et pluribꝰ qdē hoīuz accit ap̄a i lacertis colli ⁊ ē ex sūma suffocationū ⁊ aduēit eis īde tortura ⁊ aduēit eis palysis ēt extendēs vsq̃ ad manꝰ qm̄ lacerti ex quo hauriūt lacerti colli v̄tutez motiuā origo ēt ē ex spōdilibꝰ colli. Ois aūt torture extēse vsq̃ ad. vi. m̄ses fortassie nō spaˀ rectificatio Et scias q̄ tortura colli plīm nūciat palysiz: imo mlˀ totiēs portēdi apoplexiā. Cōsidera ergo an associeˀtur ei accidētia epilē ⁊ appoplexie q̄ icipe ab eūone forti. Quidā āt existimauerūt q̄ i patiētibꝰ torturā timetˀ mōs subitanea vsq̃ ad. iiij. dies eoꝝ. Si āt ptrāseūt eos euadūt: ⁊ v̄r q̄ sit illō cā epilepsie fortis quā tortura nūciat.

Cap. xvi. De signis.

Ant vt accidāt iflāmatio ⁊ sputi emissio ex latere ⁊ nō retinetˀ saliua ptis: ⁊ multotiēs ꝯsequtur cū ip̄a soda ⁊ p̄p̄e i ea q̄ ē spasmosa. Cognitio aūt q̄ duaꝝ ptiū sit lesa ē q̄ qn̄ ip̄a extendit ⁊ rectificaˀ manu: reditꝰ alteriꝰ s̄z nāz ad figurā suā ē facilis. Signa aūt i tortura mollificatiua sūt qm̄ motꝰ ē debilis ⁊ sēsus sūt turbati ⁊ sētit i cute leuitatē ⁊ in lacertis. Et nz sētit extēsionē ⁊ ē palpebra iferior ꝺemersa ⁊ v̄r medietas pāniculi q̄ ē sup palatū qō ē ex pte illiꝰ oculi mollificata ⁊ humida laxa ⁊ appet q̄ meditetˀ hō ⁊ h aspiciat ad iferiora. Et cā i hoc ēt est cōitas hꝰ pāniculi cū pāniculo extrīseco vie lingue secāte palatū i lōgitudie ⁊ ē cōicās ei ⁊ ē cutis ꝺeclināis a ptibꝰ colli ⁊ elōgaˀ i eis ⁊ difficilis fit reditus ip̄iꝰ ad eas. Signa āt spasmose sūt qm̄ sēsus sūt turbati s̄m plīm ⁊ cutis extēsiōez hz cū q̄ ꝺestruūˀ ruge ⁊ lacerti faciei sūt ꝺuri ⁊ miorāˀ saliua ⁊ sputū s̄m plīm: ⁊ ē ꝺclinatio cutis ad ptes colli plꝰ: ⁊ reditio eiꝰ ab eis fit difficilior. signa aūt eiꝰ q̄ ē ex spasmo hūido ⁊ sicco sūt ea p q̄ cognosciˀ: ⁊ ex signis qdē euētꝰ torture ē q̄ hō iuenit dolorē i ossibꝰ faciei sue ⁊ stuporem in cute sua ⁊ multitudinem saltus eius.

Cap. xvij. De cura.

Ollicitudo ē ⁊ itētio vt nō moueaˀ torꝰ vsq̃ ad. iiij. ⁊. vij. Et cibetˀ ēt cū eo qō s̄btiliat sicut aq̄ ciceris cū oleo: ⁊ nō ꝺsiccetˀ cū ꝺsiccatiōe mellis ⁊ pullis columbaꝝ. Qō si natura fuerit sicca moueaˀ i die s̄o cū clisteri vehem̄tis lēitatis qm̄ ē cōueniēs. Intēdē āt ad gargarismata i p̄ncipio ē nocēs: ⁊ qn̄z attrahit qō ē ꝓpiqū ⁊ nō resoluit cruduz ⁊ spasmꝰ i p̄mis fit fortis. Et nz facias eūonē cū ꝺebilibꝰ nō sufficiētibꝰ ꝺōec ꝺigō aliq̄ vice fiat. festiatio aūt ad medicinā acutā exiccat m̄āni ⁊ miorat cā ⁊ ꝺsiccat neruos ⁊ ꝺbilitaˀ opō medicie i ca: imo abstie. Et oz qdē vt cures palysiz aut spasmū sic̄ scis s̄z q̄ ptinet. Iā aūt exptū ē q̄ si torꝰ oi die pōdꝰ. ʒ. ij. ex hiera hēmetis bibat p m̄sē ꝯtinuū forte efficiet ip̄siōez. Qō aūt exptū ē vt bibat oi die ē vt ex. ʒʒ. ⁊ acoro ꝯfectis cū melle sūat mane ⁊ vespe q̄ntitatē nucis. Et oz ne abscidaˀ ab eo aq̄ mellis. Quidā aūt medici idi dixerūt q̄ ex pfectiōibꝰ qbꝰ tortura medicaˀ ē vt approp̄etˀ m̄broꝝ lesū ⁊ cap̄ cū carne silueſtri elixata: ⁊ v̄r q̄ melior silueſtris ad h̄ sit lepꝰ ⁊ althiboa ⁊ vulpis ⁊ hirci silueſtris ⁊ cerui ⁊ asini silueſtres ⁊ q̄ sūt miores ataba absq̃ gazellis ⁊ q̄ sic ꝓcedūt ex his q̄ carne sua nō calefaciunt. Et oz si sic egritudo hūida vt ligetˀ ps i q̄ ē morbi p̄ncipiū s̄m foiaz nālē Si āt ē spasmꝰ icipe p̄mū ab eiꝰ lenificatiōe: ꝺeide ab ip̄iꝰ resolōe. Qō si iuēis sig̃ sanguinis phl'omia venā q̄ ē s̄b ligua ⁊ suppōe vētosas spōdilibꝰ p̄mis absq̃ scalpelatiōe. Et nō ē ꝺubiū qn̄ mā torturā faciēs vēiat ex p̄ncipijs neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ faciei: ⁊ pp

hoc diligit vt medicīe rubificātes supponant spōdilibꝰ ceruicis ⁊ sup mandibulā ēt q̄n plurimi villi sint veniētes ex eis ad lacertos q̄ sūt i facie. Lacerti vero faciei nō sūt ex illa sūma. Et eoꝝ regiīi ē purgatio anterioris ꝑtis cerebri ⁊ silr̄ vaporatio sicca sup spōdiles ⁊ mādibulā iferiorē ⁊ fricatio capitis ēt ꝓpē sup famē vehemētē. Et ex eis ēt q̄ iuuāt torturā ē assiduatio ablutiōis faciei cū aceto: ⁊ dlinire loca ꝑdcā cū aceto: ⁊ ꝓpē q̄n i ipo coquunt subtiliatiua: ⁊ si ē acetū i quo dcocta ē synapis ē mirabile. Et vt iclinet sup dcoctiōz sceha ⁊ abrotāi ⁊ alharmel ⁊ laurus ⁊ silia: ⁊ assumāt sb eo q̄ sint sic tamarisci ⁊ albetil. Qn̄ ergo medicie nō ꝯferunt: fiat cauteriū sup venaz q̄ ē pꝰ aurē eiꝰ. Et oz vt iūgat ei vti gargarismo plusq̄ aliis ⁊ admīstrēt masticabilia ⁊ ꝓpē acorꝰ ⁊ nux muschata ⁊ piretꝛ. Et ex eis qbꝰ imasticatiōe vtit sīt myrabalāi nigri: ⁊ oz vt retineat masticabile i ꝑte lesa ⁊ sit i domo tenebrosa. Et fiat ei aut cū zeboti: aut exp̄ssiōe canapis, ⁊ amaraci ⁊ sicle aut aq̄ opoponaci cū oleo d lilio aut euforbio q̄ntitatē lētis cū lacte mulieris. Et curet cap̄ cū eis q̄ ipz purgāt d qbꝰ diximꝰ i canōe egritudinū capitis cuiusq̄. Et ex caputpurgiis expꝑtis ei est auellana indica ⁊ ꝓpē cōtex eiꝰ supior ⁊ auricula muris ⁊ exp̄ssio cucumeris asinini ⁊ ciclamis: ⁊ q̄n misceāt illa cū eis q̄ cū sternutatiōe calefaciūt sic castoreū ⁊ nigella ⁊ reliq̄. Dignꝰ vero quo fit caputpurgiū ē auricula muris ⁊ q̄n caputpurgiū fit pōdē. ʒ. ij. ex aq̄ eius cū danich opoponaci. ʒ. ß. olei ꝯfert: imo sanat. i. v. diebus. Et q̄ndoq̄ ꝑcipiūt ituer i specula vt sit sp eoꝝ itētio i rectificatiōe faciei. Et specula ꝯueniētiora eis q̄ sunt ꝓpa i vidēda facie ⁊ sūt illa q̄ d calibe sūt facta. In fāibꝰ āt q̄n aduēit torta i fine vis det i potu triferaz miorē aliqbꝰ diebꝰ vsq̄ ad. vij. dies ⁊ cibꝰ sit aq̄ ciceris.

Cap. xviij. de saltu ⁊ signis eiꝰ.

Saltꝰ ē motꝰ lacertorꝰ: ⁊ q̄n mouet cū eis cutis q̄ eis adheret: ⁊ ipē qd ē ex vētositate grossa iflatia. Significatiōes āt q̄ ipse sit ex vētositate, sīt velocitas resolutiōis: ⁊ q̄ nō ē nisi in cōporibꝰ frīs ⁊ cāis frīs ⁊ potibꝰ reꝝ frīaꝝ ⁊ sedāt cū calefaciētia: sz significatiōes q̄ ipē sit lacertosus carnosus neruosus sūt qdē q̄n i ꝑte q̄ ē lenis sic cerebꝝ nō retinet vētositas. Et silr̄ i ea q̄ ē dura sic os. Sed accit ꝑm plm ei qd ē mediū i duritie ⁊ lēitate. Et cāe qdē saltꝰ ex accn̄tibꝰ aīalibꝰ plm ⁊ ꝓpē i gaudio: ⁊ multotiēs accit ex tristitia ⁊ ira ⁊ reliqs q̄n motus spūs q̄n resoluit mās i vētositates. Et scias q̄ saltꝰ q̄n cōis ē cōpori nūciat appoplexiā ⁊ cū ē: ⁊ q̄n ꝑseuerat i mirac nūciat meliā ⁊ epiliā. Et q̄n ꝑseuerat i facie nūciat torturā. Et saltꝰ q̄ ē sbscerasit q̄n sigificat ap̄a i vlamibꝰ q̄n ē d cōitātibꝰ ipz. C. xix. d cu.

Aporet cū vaporatiōibꝰ calefaciētibꝰ. Illud eni remouet ipm. Et si nō vtē oleis resolutiuis icipiēdo a dbilioribꝰ: ⁊ ꝑuenit ad illud qd ē fortiꝰ nam remouet: ⁊ si nō solutiuū i potu da: ⁊ assidua pꝰ illud medicias calefaciētes. Castoreo quoq̄ cū sābaco ic ꝓpetas i h ca. Et nz det aq̄ ꝯgelata ⁊ vinū multū ⁊ qd iflatōz hz ⁊ iffatōez: ⁊ ipiꝰ qdē cura ē ꝓpiq̄ cure ipiꝰ silūi. Cōpleamus ergo ꝑmonē d egritudibꝰ neruoꝝ hic ⁊ simꝰ ꝯtenti his q̄ sūt sēsuales ⁊ motiue ⁊ situales. De ap̄atibꝰ vero ⁊ solutiōibꝰ ꝯtinuitatis ⁊ reliqs tardabimꝰ sermonē vsq̄ ad q̄rtū librū si deꝰ voluerit.

Fen tertia de dispositionibus oculorum.

Capitulum. i. de anatomia oculi.

Irtꝰ visiuum ⁊ mā spūs visibilis ꝓcedit ⁊ penetrat ad oculū ꝑ viā duoꝝ neruorū cōcauoꝝ quos nouisti ꝑ anatomiā Quiq̄ nerui ⁊ pāniculi q̄ eis associant ad orbitā descēdūt dilatat extremitas cuiusq̄ eoꝝ ⁊ replet ⁊ āpliat ita, q̄ ꝯp̄rehēdit hūores q̄ sūt i pupilla quoꝝ mediꝰ ē glatialis ⁊ ipē qdē ē hūor clarꝰ sic grādo. Glatialis vero ē rotūdꝰ cuiꝰ minuit rotūditatē ꝯp̄ssio ipiꝰ ab āteriore ꝑte eiꝰ. Et ipē qdē ꝯp̄mit vt i eo iforatio ꝯuēiētior sit q̄ntitatis ⁊ habeāt ꝑua q̄ viūr sectōez magnā i q̄ formet. Et ꝑꝑ hoc eiꝰ posit emū parūp ꝯstrictū ē vt ipiꝰ cooꝑtura i corporibꝰ fiat bōa q̄ ipm dglutiūt ⁊ sūt ꝓfūda ⁊ dilatata a ꝯstricto: vt ⁊ ipa bene cooꝑiant eū. Et hic qdē hūor positꝰ ē i medio: q̄n est dignior locis q̄ sūt cū custodia. Sz ⁊ pꝰ ipm ē hūor aliꝰ adueniēs ei ex cerebro vt nutriat ipm. Inter ipm eni ⁊ sāguinē puꝝ ē gradatio. Hic aūt hūor silis est vitro liq̄facto ⁊ color vitri liq̄facti ē clarꝰ ⁊ declinat ad ꝑuā rubedinē: clarꝰ vero ē q̄n nutrit claꝝ: ꝑue āt ē rubedis q̄n ē ex sba sāguis. Et ipē nō ꝯuertit ad similitudinē eiꝰ qd nutrit itegre: ⁊ qdē hūor nō ꝑuenit ab eo nisi q̄ mittit ei sāguinē a cerebro mediāte reti: q̄ oz vt seq̄t ꝑtē eiꝰ. Et hic hūor eleuat ad medietatē posterioris ꝑtis glatialis vsq̄ ad maiorē circuitū q̄ ē i ea. In anteriori ꝑte ē aliꝰ hūor silis albugini oui ⁊ noiat albugineꝰ ⁊ ē sic supfluitas ad subā glatiali ꝓueniēs: sz supfluitas clari clara ē: sz positꝰ est anteriꝰ propter cām antecedentez ⁊ propter causam q̄ ē sicut ꝯpletiua. Cā aūt antecedēs est quoniā ꝑs supfluitatis opposita ē ꝑti nutrimēti: ⁊ cā ꝯpletiā ē vt ḡdet dlatio luminis sup glatialez ⁊ sit ei sic clypeꝰ. Ampliꝰ extremitas nerui ꝯp̄hēdit vitreū ⁊ glatialē vsq̄ ad t'minū q̄ ē int glatialē ⁊ albugineū ⁊ t'minꝰ ap̄ quē ꝑuenit vitreꝰ ē ap̄ coronā sic rete ꝯp̄hēdit venationē: q̄ꝑꝑ noiat retia. Et nascit ex ipiꝰ extremitate tela aranea ex q̄ generat tunica sbtilis cū q̄ penetrāt future ꝑtis secūdie quā noiabimꝰ: ⁊ illa qd tunica distiguit iter secūdinā ⁊ iter albugineū vt inter sbtile ⁊ spissū sit sepatoriū aliqd ⁊ vt aduēiat ei nutrimētū ab anteriore ꝑte ipiꝰ penetrās ad ipz a retia. ⁊ secūdia sbtilis nō fuit sic tela aranee nisi q̄ si eēt spissa erecta i facie glatialis nō elōgaret q̄n accideret ex ea ꝑꝑ suā spissitudinē vel alteratiōez eiꝰ qd velaret lumē a glatiali ex via albuginei. Extrēitas āt pāniculi sbtilis i. le. ⁊ texit ex vēis sic secūdia: q̄n ipa fac penetrare nutrimētū ꝑm vitatē. Ueꝝ non ē necēū vt sint oēs ꝑtes eiꝰ ꝑꝑate ad iuuamētū nutribilis. sz ꝑs postrēa q̄ noiat secūdia. Illd āt qd ꝑtrāsit illū t'mi-

tũ ad ãteriora ĩſpiſſat ⁊ fit tũica vſq; ad groſſitudi-
nẽ aliquã habẽs colorẽ celeſtẽ .iter albedinẽ ⁊ nigre
dinẽ vt ꝯgreget viſũ ⁊ vt equet lumẽ opõe ſua qua co
ꝑit viſũ ap̃ latitudinẽ idigẽte tenebris ⁊ ꝯp õne lu
minis ⁊ tenebrarum: ⁊ vt diſtignat iter hũores ⁊ inter
forte vehemẽtis duritiei ⁊ ſtet ſicẽ mediatrix iuſticia ⁊
nutriat corneã cũ eo qd aduẽit ip̃i a ſecũdia: ⁊ ip̃iꝰ
qd̃ ꝯphẽſio nõ ꝯplet ab anteriori ꝑte eiꝰ vt nõ ꝓhi
beat aduẽtũ formarum: ſ; dimittit i anteriori ꝑte ſui fe
neſtrã ⁊ foramẽ: ſicẽ religt i vuea qũ remouet ſuſpẽſo
riũ ip̃iꝰ ab ea: ⁊ i illo qd foramie cadũt aduenietia.
Qũ ergo ꝯſtrigit ꝓhibet viſus ⁊ i anteriore ꝑte hꝰ
tũice vuea eſt rugoſitas vbi obuiat glatiali vt ſit ma
gis ſimilis raro leni: ⁊ vt minor ẽt tactꝰ eiꝰ. Durior
vero ꝑtiũ eiꝰ ẽ anterior ꝑs eiꝰ vbi obuiat tunice cor-
nee dure: ⁊ vbi finit vt ſit illud qd ꝯprehẽdit foramẽ
duriꝰ. Et forſitã qdẽ ẽ plenũ hũiditate ꝑꝑ iuuamẽtũ
ꝑdcm̃ ⁊ ſpũ qd ſignificat extenuatio q̃ eſt corã fora
mie ap̃ ꝓpiqtatẽ mortis. Secũdꝰ vero pãniculꝰ eſt
ſtrictꝰ valde vt ſit bona retẽtio eiꝰ. Et noiat poſtre-
mũ ip̃iꝰ tũica dura: ⁊ eiꝰ anterior ꝑs ꝯphẽdit totã
pupillã ⁊ fit ꝑua vt nõ ꝓhibeat viſus. Et ẽ ꝑꝑ illud
i colore cornu ſubtilitati limatiõe ⁊ abraſiõe ⁊ noiat
ꝑꝑ illud cornea. Clarior aũt ꝑtiũ eiꝰ ẽ illa q̃ ẽ ante-
rior ⁊ ẽ ſ; vtutẽ ſicẽ ꝯpõita ex tũicis ſb̃tilibꝰ quattuor
q̃ ſũt ſicẽ cortices ſuppõiti vt ſi excorticet vnꝰ eorum non
fiat cõe nocumẽtũ: ⁊ d ea ẽ q̃ oppõit foramĩ: qm̃ ille
locꝰ ẽ magis idigẽs fortitudie ⁊ tutela. Tertiꝰ vero ꝯ-
ꝑhẽdit lacertũ motꝰ pupille ⁊ iplet totꝰ carne alba
⁊ pigui vt leniat oculũ ⁊ palpebras: ⁊ ꝓhibeat eos
exiccari ⁊ vocat totũ eiꝰ ꝯiũctiua. Lacertũ aũt mo
uẽtẽ oculũ iã diximꝰ i anatomia. Palpebre vero
create fuerũt vt expellãt qd ad oculũ volat ⁊ deſcẽ-
dit ad ip̃m d capite: ⁊ vt equẽt lumẽ ſua nigredine: ⁊
cũ eis qdẽ põit quoddã ſiẽ pãniculo q ſimulat car
tilagini vt eorum ſtatio ſuꝑ ip̃m ſit bõa ⁊ nõ cadãt ꝑꝑ
debilitatẽ eiꝰ i quo fixi ſũt: ⁊ vt lacertꝰ apiẽs oculu;
hẽat ſuſtẽtaculũ ſicẽ os vt bõa fiat eiꝰ motio. Par
tes aũt palpebre ſũt coopto rũ: deide vna duarum tu-
nicarum pãniculi: deide eiꝰ adepſ: poſtea lacertꝰ eius:
deide tunica poſtrema ⁊ ẽ h ſuꝑior. Inferior vero
ex ꝑtibꝰ deeſt lacertꝰ. Et locꝰ qdẽ i cuꝰ ſciſſiõe eſt ti
mor ẽ ex eo qd ſeqt anteriorẽ ꝑtẽ eiꝰ apd initiũ lacerti

Cap. ij. d cognitõe diſpõum oculi ⁊ ꝯplexionũ eꝰ
⁊ ſermone vniuerſali de egritudinibus eius

Cognitio illiꝰ ẽ ex tactu eꝰ ⁊ ex motu eꝰ ⁊ ex
venis eiꝰ ⁊ ex figura ip̃iꝰ ⁊ ex colore eiꝰ ⁊ ex
q̃ntitate ip̃iꝰ: ⁊ ex oꝑatiõibꝰ ſuis ꝓp̃is ⁊ ex
diſpoſitiõibꝰ eꝰ qd currit ab eo ⁊ diſpõibꝰ paſſio-
nũ eꝰ. Cognitio aũt illiꝰ ex tactu eiꝰ ẽ qm̃ iuẽit eu;
tactꝰ calidũ aut friu; aut durum aut ſiccu; aut lenẽ aut
hũidũ: ſ; cognitio illiꝰ ex motu eꝰ ẽ vt ꝯſideres an
motꝰ ip̃iꝰ ſit leuis ⁊ ſigificabit calitatẽ aut fritatẽ qd
tactꝰ diſcernet ip̃iꝰ an ſit grauis ⁊ ſigificabit fritate;
aut hũiditatẽ. Illiꝰ vero cognitio ex vẽis eꝰ ẽ vt co-
gnoſcas an ſint groſſe ⁊ ãple ⁊ ſignificat illd hũidi-
tatẽ eꝰ an ſint ſb̃tiles ⁊ ſtricte ⁊ ſignificãt ſiccitatẽ eꝰ:
aut plene ⁊ ſignificat multitudie mẽi i ip̃o. Cogni-
tio vero illiꝰ ex colore ip̃iꝰ ẽ qm̃ color ſignificat hũo-
rẽ dñantẽ ꝓportionalẽ. ſ. rubeꝰ ⁊ citrinꝰ ⁊ plũbeꝰ ⁊
fuſcꝰ. Sed cognitio illiꝰ ex figã ip̃iꝰ ẽ qm̃ bõitas ſue
figẽ ſigificat fortitudinẽ eꝰ i ĩatõe ⁊ malitia ſue figuẽ
ſignificat ꝯrietatẽ illiꝰ. Diſpõ ãt magnitudis eiꝰ ⁊
ꝑuitatis ip̃iꝰ ẽ ſ; ꝙ dictũ ẽ i capite. Illiꝰ vero cogni
tio ex oꝑatiõibꝰ eiꝰ ꝓp̃is ẽ qm̃ ſi ip̃e videt ocł̃ũ a lõ
ge ⁊ ex ꝓpiquo ſil. ⁊ nõ ledit ab eo qd ad ip̃; redit
a viſibilibꝰ fortibꝰ ẽ fortis ꝯplõis ⁊ equalis ⁊ ſi ẽ de
bilis viſꝰ ⁊ ſ; ꝯriũ illiꝰ tũc i ꝯplõe eꝰ ⁊ i ĩatiõe ẽ cor
ruptio. ⁊ ſi ip̃e nõ ẽ ipotẽs i ꝯphẽdẽdo ꝓpinquum
quãuis ſit paruũ ⁊ ẽ ipotẽs i ꝯphẽdẽdo lõgiqũ tũc
ſpũs eꝰ ẽ clarꝰ ſanꝰ ꝑuꝰ. Et dũt medici qm̃ nõ ẽ ſuf
ficiẽs dilatatõi egrediẽti ꝑꝑ ſb̃tilitatẽ ſui. Et ſigificãt
ꝑ illd radiũ quẽ credũt eẽ d ſũma ſpũſ ⁊ qd egredit
⁊ obuiat viſibili. Et ſi nõ ẽ ipotẽs i ꝯphẽdẽdo lõgi
qũ: ⁊ ſi appropiquat ei illd qd ẽ ꝑuũ nõ videt ip̃;: ⁊
ſi recedit ab eo ſm̃ q̃ntitatẽ lõgitudis videt ip̃m tũc
ſpũs eꝰ ẽ mltꝰ ꝯturbatꝰ nõ clarꝰ n; ſb̃tilis imo hũi
dꝰ ⁊ eꝰ ꝯplõ ẽ hũida. Et dicũt medici qm̃ nõ ſb̃tili
at n; clarificat niſi motu lõgo. Et qm̃ ꝓcedit radiꝰ i
motu ſb̃tiliat ⁊ attẽuat: ⁊ ſi debilitat i vtriſq; diſpõi-
bꝰ tũc eꝰ ſpũs ẽ ꝑuꝰ ⁊ turbidꝰ. Cognitio ãt illiꝰ ẽt ex di
ſpõe eꝰ qd ab eo currit ẽ qm̃ ſi ip̃e ẽ ſiccꝰ ⁊ nõ fac̃ lip
pitudie; oio tũc ip̃e ẽ ſiccus: ⁊ ſi facit lippitudinum
ſuperflue tunc ip̃e eſt hũidꝰ valde. Et diſpõe aũt
paſſionẽ eꝰ qm̃ ſi ip̃e ledit a calor ⁊ ſanat a frigore:
tũc ip̃e h; malitiã ꝯplõis calie. Et ſi ledit a ꝯrio tũc
ip̃e ꝯriũ h;. Et ſcias ꝙ medicꝰ i oi diſpõne harum ſpẽrum
ẽ equalis niſi ſiflꝰ i diſpõe viſꝰ: ip̃e ei ẽ equalis.
Ocl̃o ꝑterea accidũt oẽs ſpẽs egritudinũ. ſ. mãles
⁊ ꝑuẽ ⁊ ꝯpoſite ⁊ iſtñales ⁊ cões. Et ocl̃o qd i diſpõi
bꝰ ſuis q̃ ei accidũt i forã palpitatõis ⁊ clauſiõis ⁊
aꝑtiõis ⁊ color ⁊ lachrymis adit iudicia pẽdẽtia ex
egritudibꝰ acutis: ⁊ o; vt igrat ab eis. Amplꝰ egri
tudies ocl̃i qñ; ſt ꝓp̃e: qñ; ſt cũ cõitate. ꝓpiqꝰ vero
qd ei cõicat ẽ cẽbrum ⁊ cap̃ ⁊ velamia extriõra: ⁊ intiõa
deiñ ſtõuſ. Et oĩ egritudo ocl̃i q̃ fit ꝑ cõitatẽ vlãmiũ
extiorum ẽ magis ſalua. C. iij. d ſigis diſpõnũ ocl̃i.

Signa generatiõis egritudis oculi cũ cõita
te cerebri ſũt vt ſint i cerebro q̃dã ſignifica
tiões nocumẽtorum ſuorum ꝑdicte. Nã ſi media
tor fuerit velamia itriſeca videbit leſionẽ ⁊ dolorẽ i
cipere a ꝓfundo oculi. Et ſi fuerit mã calã inuenies
ſternutationẽ ⁊ pruritũ i naſo. Et ſi fuerit frigida ſẽ
ties curſũ frigidũ. Et raro qdẽ erit hec cõitas cũ ma
litia ꝯplõis ſingularis. Qd ſi fuerit cõitas cũ vela
minibꝰ extriſecis: ⁊ ſi fuerit materia eueniẽs ab eis
ſentiet extẽſionẽ icipiẽtẽ i frõte ⁊ vẽis extriſecis ⁊ ap
ꝑebit nocumẽtũ i eo qd ſeqt palpebrã magnã. Et ſi
fuerit cũ cõitate ſtõi erũt ſig̃ ꝑdicta i ca. d cõitate ce-
rebri cũ ſtõ. Et ſi fuerit illic phãtaſie cã ſtõi minora
bũt vacuitate ⁊ multiplicabunt i ſaturitate. Signa
vero egritudis materialis iq̃ntũ ẽ i ipſo oculo ſũt qm̃
ſanguineã ſignificat grauitaſ ⁊ rubedo ⁊ lachryma
⁊ iflatio ⁊ exuberatio venarum ⁊ pulſatio tẽporum ⁊ glu-
tinatio ⁊ lippitudo ⁊ caliditas tactus: ⁊ proprie quã
do cum eis aſſociantur ſigna ſanguinea capitis.

Phlegmaticā vo significāt gͣuitas vehemēs ⁊ rube
do occulta cū plūbositate qdā ⁊ ꝯglutinatio ⁊ lippi
tudo ⁊ tumor ⁊ paucitas lachrymaꝝ. Cholericā aūt
significāt pūctura ⁊ iflāmatio cū rubedie ad citrini-
taté tēdēte q nō ē sicͭ rubedo sāguinea subtilitas san
guis acuti ⁊ puitas ꝯglutinatōis ⁊ caliditas tactꝰ.
Sz melācholicā significāt gͣuitas ⁊ obfuscatio ⁊ p-
uitas ꝯglutinatiōis. Cōplexiōes vo puras signifi
cāt puatio grauitatis cū exiccatiōe ⁊ iuctiōe signifi-
cationū qs pdiximꝰ i ca. cognitiōis. Unicuiqꝫ aūt
egritudinū istiꝝ aliū ⁊ cōium aduenit capitulum.

Cap. iiij. d curatōibꝰ vniuersalibꝰ egritudinū ocli

Ure oculi st opposite egritudibꝰ oculi. Et qm̄
egritudies st aut māles: aut pure aut ꝯposite
aut solutio ꝯtinuitatis. Tūc cura oculi aut est
euo ⁊ igredit i ipaz regim̄ apatū aut regimé ꝯpꝛois
aut rectificatio forꝫ sicͭ é i egressiōe aut ꝯsolidatio ⁊ i
carnatio. Ab oculo vo euanṫ mē: aut fm semutā re
solutiōis ab eo. Cōuersio aūt ex eo é pma ex corpo
re si é ipletū: deide ex cerebro cū eo qd sciuisti d mū
dificatiuis cerebri: deide pmutatio ab eo p viā nasi
⁊ p venas ppiqs oculo sicͭ st due vene lachrymarū
extractio aūt ex eo fit p medicias educentes lachry-
mas. Complexionis aūt pmutatio iuuaṫ medicis p
pris ét. Sz solo ꝯtinuitatis i ipo adueniés curaṫ per
medicias q habēt exiccationé nō plurimā. Et qū st
cū elōgatiōe a mordicatiōe: ⁊ tu scies has medicias
ex fmone nostro d ophtalmia ⁊ reliqs egritudibus
mālibꝰ i oculo. Et oz vt scias ꝙ i egritudibꝰ māli
bꝰ i oculo é neceiuz vt admistreṫ mioratio nutrimēti
⁊ acceptio eiꝰ qd gnāt hūoré laudabilé ⁊ alienatio
ois vaporosi ⁊ ois cuiꝰ mala é digó. Et qū mā p-
cedit ex mbro itēde i phlomādo illud mbꝝ: ⁊ qum
mā aduenerit ex velaie extrīseco admistrabis vēto-
sas ⁊ admistrabis apocrustica sup frōté. Et quoꝝ
sūma é cortex batheke ad calidā ⁊ calcadis ad fꝛaz.
Uene aūt q phlomāṫ pp oculū st sicͭ cephalica: dein
de vene q st i ptibꝰ capitis. Que ergo i āteriorbꝰ st
magis iuuatiue i pmutatiōe faciēda ex loco: ⁊ q sūt
posteriꝰ sūt magis iuuatiue i attractiōe. Et scias ꝙ
illd qd accit i oculo ex mēijs ⁊ idiget pmutatiōe eꝰ
ab eo ad mbꝝ aliud tūc illd ad qd rectiꝰ pmutaṫ est
naris. Et illd cū nō fuerit i via effusiōis ad oculū. ⁊
h qd pmutatio nō fit nisi pp caputpurgia ⁊ odora
mta pdca i locis alijs vbi diximꝰ doloris capitis re
gimé. Medicia aūt oculi alie sūt pmutantes ꝯplō
né: ⁊ sūt aut i fꝛidātes sicͭ succi solatri ⁊ vge pastoris
⁊ aq endiuie ⁊ aq lactuce ⁊ aq ro. ⁊ succꝰ ét ⁊ mucil-
lago psilij: ⁊ alie sunt calefaciētes sicͭ muschꝰ ⁊ pip ⁊
accorꝰ ⁊ menuté ⁊ silia. ⁊ alie sūt exiccatiue sicͭ tutia
⁊ antimoniū ⁊ climia ⁊ de sūma eaꝝ sūt ꝯstrictiue sicͭ
sief menithe ⁊ aloes ⁊ alfeluzabaragi ⁊ crocꝰ ⁊ rosa
Et alie sūt leniētes sicͭ lac ⁊ dfricatio lazuli ⁊ albugo
oui ⁊ mucilago. Et alie sūt maturatiue sicͭ vene ⁊ aq
fenu greci ⁊ croci ⁊ alrob ⁊ ppe illd i quo ifūdaṫ pa
nis. Et alie sunt resolutiue sicͭ sarcocolla ⁊ aq feni. ⁊
alie sūt stupefactiue sicͭ succꝰ pomoꝝ mandragore ⁊
papaueris ⁊ opiū. Et scias ꝙ qn cū egritudie oculi
fuerit soda tūc oz vt icipias i cura sode ⁊ non cures
anteqꝫ ipam remoueas. Et qū euo ⁊ mūdificatio
⁊ regimé ꝯueniés nō iuuāt scias ꝙ tūc i oculo é cō-
plō mala: aut mā mala iuiscata i tunicis corrūpens
nutrimētū penetrās ad ipm aut illic é dbilitas i cere
bro: aut loco i quo expellūṫ fluxꝰ ad oculum:

Cap. v. De rememoratione conseruationis sa-
nitatis oculi ⁊ eorum que nocent ipsius.

Portet i pmis vt ille q laborat i ꝯseruādo sa
nitaté oculi tueaṫ eū a puluere ⁊ fumo ⁊ aeri
bꝰ egrediētibꝰ ab eqlitate i calitate ⁊ fꝛitate ⁊
a vētis crudis ⁊ a venenoꝭ. Et nō assiduet ītueri rez
vnaz a q nō auertaṫ ⁊ ex eis a qbꝰ oz vt vere custo-
diaṫ é multitudo fletꝰ. Et oz vt mioreṫ aspectꝰ i lřis
vel lineis subtilibꝰ nisi iterdū fm semitaz exercitij: ⁊
nō plōgeṫ somnꝰ eius sup collū. Et scias ꝙ multi-
plicatio coitꝰ é nocibilior res oculo: ⁊ silr multipli-
catio ebrietatis ⁊ repletiōis cibi ⁊ etiaz sōnus sup re
pletioné. Et oēs cibi ⁊ potus grossi: ⁊ oia vaporem
emittētia ad cap. Et d sūma coꝝ é oé qd hz acuitaté
sicͭ porrū ⁊ andacoca. ⁊ oia q exiccāt supflue d quoꝝ
sūma é sal multꝰ. Et oia qbꝰ gnāṫ vapor multꝰ sicut
caulis ⁊ lēs. Et oia q diximus i areolis medicinaꝝ
singulariū q sūt pporionata ad h sūt nocitiua ocu
lo. Et scias ꝙ multitudo vniuscuiusqꝫ duoꝝ. s. sō-
ni ⁊ vigiliaꝝ é vehemēter nociua oculo ⁊ magis cō
ueniés ei é téperamētū vniuscuiusqꝫ coꝝ. Res aūt
qrū visus ꝯfert oculo ⁊ ꝯseruat vtuté eiꝰ sūt ea q fi-
unt ex antimonio ⁊ tutia sicͭ spes tutie nutrite cū aq
sansuci ⁊ aq feni. ⁊ facere collyriū oi hora ex aq feni
é mirabile ⁊ magni iuuamēti ⁊ ifꝛatio gͣnati dulcis
é mirabilis ét. ⁊ puluis factꝰ ex gͣnatis vtrisqꝫ cū pul
pis suis decoctis iterioribꝰ cū melle ⁊ sicut scies illd
i loco suo. ⁊ ex eis aūt q abstergūt oculū ⁊ acuūt ipz
é submergi i aq clara ⁊ apire oculū i ipa. Reꝝ aūt
visui nocibiliū alie sūt opatiōes ⁊ motꝰ ⁊ alie sūt ci-
bi ⁊ alie sūt dispōes ꝯuersiōis i cibis. Opatiōes āt
⁊ motꝰ sūt sicut oia q exiccant sicut coitꝰ plimus. ⁊
lōgitudo aspectꝰ ad luminosa: ⁊ legere subtilia sup-
flue: Mediū eni i eo ꝯfert: ⁊ silr opatio puoꝝ. Et sō
nus sup repletioné ⁊ cenaz: imo oz illū q i visu hz d
bilitaté expectare donec digó fiat: deide dormire. ⁊
ois repletio nocet ei. ⁊ oé qd exiccat nāz nocet. ⁊ oé
qd sanguiné turbidat siue sit de rebꝰ salsis siue acu
tis siue alijs nocet ei. Et ebrietas nocet ei. Uomitus
aūt confert ei inqꝫtuz mundificat stomachum ⁊ no
cet ei inquantum mouet mās cerebri ⁊ expellit eas
ad ipm: ⁊ si non fuerit excusatio qn fiat: tūc oz vt fi-
at pꝰ cibū ei cū facilitate. Et balnatio nocet ei ⁊ som
nus supflue nocet ei ⁊ fletus plurimus ⁊ multitudo
phlomie ⁊ ppe cū vētosis ꝯtinuis nocét. Cibi vero
salsi ⁊ acres ⁊ vaporosi qui ledunt os stōi sūt cepe ⁊
porri ⁊ allea ⁊ bedarungi ꝯmesta ⁊ oliue mature ⁊
anetū ⁊ caulis ⁊ lens. Cōuersio aūt i cibis é vt ita co
medatur ne eorum digestio corrumpatur ⁊ multi-
pliceturipsorum vaporatio secundum ꝙ in loco
suo demonstrabitur. ⁊ ego iam perueniam illic ⁊ tu
scies illud in tractatibus huius tertij li.

C. vi. de ophthalmia τ cõturbatione.

o Phtalmia alia ē vã τ alia ē ei silis q̃ noiaꝶ
ꝯturbatio τ vacillatio τ ipa calefacit τ hũe/
ctat quã accit' ocl's ex cãis extrisecis faciētib⁹
i ipo bothor τ rubificãtib⁹ cũ sic sol τ soda adustia
τ ephimera adusta τ puluere τ fumo τ frigor i qb⁹
dã horis pp ꝯstrictõꝫ ipi⁹ τ pcussioné pp ꝯmotõm
ab ipa τ vẽto ꝑcelloso pp suã prauitaté. Illi⁹ võ ro
ti⁹ ipssio lenis ē associata cãe q̃ nõ ita rẽanet p⁹ ipaꝫ
vt de ea sit curãdũ: τ si nõ medicaꝶ rẽoueꝶ cũ rẽotõe
cãe multotiẽs: τ noiaꝶ grece taraxis. Qd si cã corpo
rea aut extriseca iuuerit mãlé pmã pole erit tũc vt ve
lociter pmuteꝶ i apa mãifestũ τ veꝶ. Sicut mutãꝶ fe/
bres ephimẽ i alias febres. Qñ ãt pmutaꝶ τ ẽ i pnci
pio pmutationis noiaꝶ grece aphrihẽ. Et de specie
h⁹ qdẽ ophthalmie ē q̃ seqꝶ scabiẽ i oculo cui⁹ cã ē
scalptura oculi q̃ i pricipio rei ꝑcedit cursu ꝯturba
tiõis: τ nꝫ aduenit ei⁹ cura nisi p⁹ scabiei fricatõm.
Ophthalmio võ oio ē apa i ꝯiũctiua: τ alia qd ē q̃
ē apa siplex nõ ptrãsiẽs ẽminũ: τ plerũqꝫ ẽ i eo vena
rũ exuberatio τ cursus τ dolor. Et alia ē q̃ ē magna
ptrasiẽs ẽminũ i magnitudie i q̃ supabũdat albugo
sup pupillã τ tegit eã τ ꝓhibet clausioné τ noiaꝶ chi
mosis τ apd nos dr alguardanesi q̃ plĩ accit infãti
b⁹ pp mltitudiné mãꝶ eoꝶ τ debilitaté oculoꝶ ipo
rũ: τ ipa qdẽ nõ fit a mã cal'a tñ imo τ a phl'atica τ
melica. Et qñ ophthalmia vã est apa in pupilla se
quẽs ꝯiũctiuã τ oẽ apa aut ē a sanguie aut cholẽra
aut phl'ãte aut melia aut vẽtositate tũc silr ophthal
mie ñ eũaꝶ cã ab vna istaꝶ cãꝶ. Et qñꝫ hũor apans
gnãꝶ i ipo. τ qñꝫ ē aduenies ei a cerebro ꝭꝫ semitã ca
tarri p viã velamis extriseci coopiẽtis cap aut p viã
velamis itrinseci τ oio a cerebro τ ptib⁹ ipi⁹. Nam
cũ i cerebro aggregãꝶ mẽ plurime τ repletio tũc vix
euadit oculus qui ophthalmiã icurrat nisi fortis fu
erit valde. Et qñꝫ sũt arterie q̃ effũdũt ad ipꝫ supflu
itates suas: qñ sũt supfluitates i ipis multiplicate: si
ue sint arterie itrinsece siue extrinsece. τ qñꝫ mã nõ ē
eueniẽs ei a pte alioꝶ cerebri τ capitis. sꝫ aduenit ei
a pte alioꝶ mẽbroꝶ: τ ꝓpe qñ oculũ iã ꝯsecuta ē ma/
licia ꝯplonis τ debilitauit eũ τ fec ipꝫ susceptibilé no
cumẽtoꝶ τ ē ad quẽ effũdũꝶ sfluitates. ãpli⁹ d spẽb⁹
ophthalmie ē q̃ hꝫ piodũ poxismũ ꝭꝫ piodũ effu
siõis mẽ τ piodũ hoi gnãtõis e⁹. τ violẽtia qd do
loꝶ i ophthalmia aut ē pp hũoré mõdicatiuũ cor
rodenté tunicas aut pp hũoré plĩ extẽsiuũ: aut pp
vaporé grossũ ꝭm raritaté τ idé ē raritas in dolore.
Et mẽ qd illi⁹ sic sciuisti: aut sũt ex corpore: aut ex ca
pite ipo: aut ex vẽis q̃ oculo afferũt mãꝫ malã cal'aꝫ
aut fraꝫ. Et qñꝫ sũt i oculo ipo: τ illud si accidat tu/
nicis oculi corruptio ꝯplonis pp hñoré retẽtũ i eis
aut ophthalmiã veniẽtem sup eas, τ ꝯuertit totũ qd
aduenit ei de nutrimẽto ad corruptioné. Et ille cui⁹
sũt oculi exteri⁹ ꝓueniẽtes ē susceptibilior magnitu
dinis ophthalmie τ fortioris ei⁹ pp hũiditaté ipoꝶ
oculoꝶ τ aptione poroꝶ ipoꝶ. Et qñꝫ qdẽ multipli
cãꝶ lachrime fre i spẽb⁹ ophthalmie pp puatõꝫ di/
gestionis. Et mltotiẽs resoluiꝶ ophthalmia cũ solu
tiõe mẽ. Et scias ꝙ malitia ophthalmie ē ꝭꝫ q̃litaté
mẽ τ magnitudo ei⁹ ꝭm q̃ntitaté ipi⁹. Et scias ꝙ in
regionib⁹ meridianis multiplicaꝶ ophthalmia τ re
moueꝶ velociter. Sꝫ aduẽt⁹ ei⁹ in ipis plĩ ē pp cur
sum mẽꝶ eoꝶ τ multitudiné vapoꝶ eaꝶ. sanitas võ
ei⁹ i ipis velox ē pp raritaté poroꝶ mẽbrorũꝫ eoꝶ τ
solutõꝫ nãꝶ ipoꝶ. ꝙ si subito supueniat ei frigus fit
difficil' ipoꝶ ophthalmia τ ꝓhibet hũoré ei⁹ a cur
su. In regiõib⁹ ãt frĩs τ tẽporib⁹ frĩs minoraꝶ oph
thalmia sꝫ ē praua: τ prauitas q d ei⁹ i eis ē pp geté
hũoꝶ i ipis τ ꝯgelatõꝫ eoꝶ. eius võ prauitas ē qñ
qñ ꝯprehẽdũꝶ in mẽbro nõ resoluũꝶ velocit pp coar
tatiõeꝫ meatuũ: q̃ extẽdũꝶ magnifice dõec accidat
vt ex eis fũdaꝶ siphac. Qñꝫ pcedit hyẽs septẽtriona
lis. τ seqꝶ ipaꝫ ver meridionale pluuiosũ τ estas plu
uiosa multiplicaꝶ ophthalmia. Et silr quãdo hyẽs
ē calida τ meridiana repleꝶ corp⁹ hũiditatib⁹: τ de
inde seqꝶ eã ver septẽtrionale tunc ꝯstringit eos. Et
estas qd borealis mltiplicat ophthalmiã τ ꝓpꝑ⁹
hyemé meridianã. τ qñqꝫ mltiplicaꝶ ẽt i estate cui⁹
ver fuit meridianũ τ sicca hyẽs τ septẽtriõalis. et tu
qd ꝯsidera corpa dura ꝭꝫ regiões septẽtrionales. τ
corpora lenia τ rara ꝭm meridionales regiones t τ
sic regiões cal'e faciũt ophthalmiã silr balneũ valde
calidũ qñ homo ipm igrediꝶ ꝑculdubio facit oph
thalmiã. Et scias ꝙ qñdo adest ophthalmia τ ocu
li dispõ nõ mutaꝶ ꝯñs cũ cura recta τ purgatiõe vl/
tima. tũc cã ei⁹ ē mã retẽta i oculo corrũpẽs nutrimẽ
tũ: τ catarr⁹ ex cerebro τ capite ꝭꝫ ꝙ declarauim⁹
i illis q̃ sũt pmissa.

C. vij. de signis.

f Cias ꝙ doloꝶ q i oculo ꝯtigũt alij sũt mor
dicatiui τ alij corrosiui τ alij extensiui. Et
mordicatiui qd significãt corruptõꝫ q̃litatẽ
mẽ τ acuitate ipi⁹. Et extẽsiui significãt mltitudineꝫ
ei⁹ aut vẽtositaté. Et ophtholmia velocioris stat⁹ ē
i q̃ lachrime magis currũt τ q̃ acutioré hꝫ mordica
tioné: τ tardioris ē q̃ ē magis sicca. Et lippitudo qd
ē significatio vã mutatiõis aut grossitiei mẽ. Lippi
tudo nãqꝫ q̃ ē velox cũ leuitate accĩtiũ excepta gui/
tate oculi ē significatia grossitudis mẽ. Et illa cui as
sociaꝶ maꝶatio: τ cũ q̃ ē ocli exiccatio i initio parũp
τ resoluiꝶ velocit ē laudabilis: τ illa cui⁹ gũi ē puũ
raro ē significatiua oculi bõitatis. Prauitas ãt gũi
maturatõis significat tarditaté. Qñꝫ palpebre ꝯglu
tinãi incipiũt tũc iã maturationis adest ꝓpiquitas:
sic dũ pseuerat cursus aquosus ē iitiũ adhuc. P⁹
h ãt dicam⁹ ꝙ cõturbatio cognosciꝶ leuitate sui τ cã
sui τ q̃ntitate apatis pmitiui. Et ophthalmiã qd q̃ ē
cũ cõitate capitis significat soda τ guitas capit. Nã
si via fluxus a cerebro ad oclꝫ nõ ē nisi pp velamẽ ex
trisecũ coopiens cap frõs ē extẽsa τ vene exteriores
sũt plene: τ silr iflatio icipit venire ad palpebrã τ in
frõte fit rubedo τ pulsatio. Et si ē pp velamẽ itrinsecũ
nõ appet illud τ appet sternutatio τ prurit⁹ i naso τ
palato. Et si ē cũ cõitate stõi associaꝶ ei nausea ꝯtur/
batio τ signũ illi⁹ ē hũori stõ. Sãguineã võ oph/
thalmiã significant color oculi τ exubatio vẽaꝶ τ
pulsatio tẽpoꝶ τ reliq̃ signa sãguis i ptib⁹ cerebri: τ

E

ꝙ nõ lachrymat͛ plꝫ ſꝫ lippitudinē patit͛: ⁊ ꝯglutiat͛ apͦ ſõnū. Cholericā āt ſignificat pūcta vehemēs ⁊ dolor aduſti⁹ vehemēter ⁊ rubedo pua ⁊ lachryme ſbtiles acute. ⁊ qñꝫ exulcerat: ⁊ qñꝫ eñat͛ lachrymis ſič ē eũo ſanguiei ⁊ nõ ꝯglutinãt͛ ap ſõnū. Et h⁹ gͦ gnẽris ē q̄dã rubedo aduenićs oculo ⁊ ē de ſũma ꝯ pſonū peſſimaꝝ ⁊ qñꝫ cauterizat oculuꝫ ⁊ exulcerat ipꝫ faciēs exulceratõꝫ motiuam ⁊ ãbulatiuã. Oph thalmie ꝑtea ꝯſil̃e ē gen⁹ pruritiuū ⁊ exiccatiuū cuꝫ puitate rubedis ⁊ puitate lippitudiſ: ⁊ ñ appet aꝑati ipi⁹ q̄ꝫtitas ꝺ q̄ ſit curãdū nꝫ curſus ⁊ ē ex mã pua acuta. Sꝫ phl'aticã ſignificãt ğuitatis vehemēs ⁊ cal'i tas pua ⁊ rubedo debil: imo i ea vićes ē albedo ⁊ ſt lippitu. ⁊ ꝯglutiatio apͦ ſõnū ⁊ ē cū iflatõe ⁊ cõicat ei facies ⁊ color. Qͦ ſi ei⁹ ꝑncipiū ē ſtõus aſſociat͛ ei nauſea. ⁊ platica gͦ qñꝫ ꝯſeqt͛ hoc vt i ipa excreſcat ꝯũctia ſup nigꝝ pp magnitudinē aꝑatis vextū nõ ē mãifeſte rubedis nꝫ vehemñtis: nꝫ ſũt cū ea lachry me ſꝫ lippitudo. Melicã ꝟo ſigificãt ğuitas cū offu ſcatõe ⁊ exiccatio ⁊ pſeuerãtia ⁊ puitaſ ⁊ ꝯglutiatõiſ Cū vētoſa āt ē extēſio tm̄ ſine ğuitate: ⁊ nꝫ ē curſ⁹. ⁊ qñꝫ rubedinē fač euēire extēſio.

Capitulum. viij. de cura ꝯturbatiõi.

In cura ꝯturbatõiſ ⁊ ophthalmie leuis q̄ cur ſu ei⁹ ꝓcedit qñꝫ cãe ſufficit abſciſio. ſ. ſi fuerit cã iuuatia a repletõe ſãguis aut alteri⁹ cum eũone. ⁊ qñꝫ ſuffič ſedatio mot⁹ ei⁹ ⁊ diſtillatio lactiſ aut albugīs oui: aut alteri⁹ rei i ipo. Et ſi ꝯturbatio fuerit ex ꝑcuſſiõe diſtillet͛ i oculū ſãguis colūbe cali dus aut alñ⁹ aut ex ſãguie ſuiꝑi⁹. ⁊ qñꝫ ſuffič euapa re ipꝫ cū ſpõgia aut lana iſuſa i oleo roſ. ⁊ decoctõe lactis aut ꝺcoctõe lētis: aut diſtillet͛ i ipꝫ lac mľeris ex mãilla calidū. ꝙ ſi illͦ nõ ꝯfert tūc decoctio fenu greci ⁊ ſiefal. Illi ꝟo q̄ ex frigore accĩt ꝯfert balneuꝫ ſi ñ fuẽit fer̄ı aꝑa. ⁊ nõ fuerit caput ⁊ corp⁹ ipleta ⁊ ꝯ fert ei vaꝑatio cū decoctõe camēille ⁊ vinū ſbtile p⁹ iij. hõas a cibo: ⁊ ſõn⁹ lõg⁹ p⁹ vinū ē ex curis iuuãti b⁹ ſiue ſit ex ſole aut frigor aut alijs. Et opthhalmia gͦ cui⁹ cã ē ſcabies ⁊ ē leuis fricet͛ ſcabies i ꝑnis: ꝺ ide curet͛ opthalmia. ⁊ qñꝫ remouet͛ p⁹ fricatõꝫ ſca biei ꝑ ſeipaꝫ. ꝙ ſi magna fuerit nõ tolerãs ꝓpigtatē ꝑpatõis fricatõis admiſtrēt͛ ſbtiliatio ⁊ lēificatio ⁊ mūdificatõ ita vt fiat ophthalmia obediēs ⁊ tolēt il ſe vicitatē ⁊ il̃ regim̄ mūdificatõis ⁊ fricatõiſ. C. ix. ꝺ cura cõi ſpēꝝ ophthalie ⁊ effuſiõe fluxuū ad oculū.

In nõ cõiſ i regīe ophthalmie mãl' ⁊ ãliqꝝ egri tudinū oculi mãlū ē melioratio cibi ⁊ ipi⁹ exic catio ⁊ electio ei⁹ qͦ gnãt hũorē laudabilē: ⁊ alienatio oīs euaporoſi ⁊ aliēatio oīs rei que ē male digõis ⁊ alienatio coit⁹ ⁊ mot⁹: ⁊ applaudatiõis q̄ ē a vino ⁊ alienatio comeſtiõis acetoſi ⁊ ſalſi ⁊ aceti Et aſſiduatio lenitatis nãe ⁊ phl'omia ex cephalica ē ꝯueniēs oīb⁹ ſpēb⁹ ei⁹. Et oꝫ gͦ vt viſus patiētis ophthalmiã ñ cadat ſ͛ albedinē ⁊ ſup radicos imo ſit qͦ ſubſternit͛ ei ⁊ quo ipe circũdat͛ nigꝝ ⁊ viride. ⁊ ſup faciē ei⁹ ſuſpēdat͛ pãn⁹ penit⁹ niger appēs ocu lo ei⁹. Et niger gͦ ſit in diſpõne egritudis: ⁊ celeſtis in diſpõe ſanitatis. ⁊ oꝫ vt ſit dom⁹ in q̄ hitat ad te nebroſitatē declinãs. Et oꝫ vt ad ipa attrahat͛ ſõn⁹ Eſt eni medicamē bonū ⁊ expedit ne pili ꝑmittant͛ ꝓlõgari qm̄ valde ſūt nociui ophthalmie niſi fuerit pili i radice ſolui. illud eni ꝯfert inq̄ꝫtū exiccãt humi ditates attrahēdo ad nutrimētū eoꝝ. Et qū corp⁹ eſt mūdū ⁊ hũor faciēs ophthalmiã ē effuſus i venis. ⁊ ex gnẽ ſanguis groſſi. ⁊ ꝓpe i fine ophthalmie: tūc balneatõis ipreſſio i ſubtiliãdo mãm: ⁊ pot⁹ vini pu ri ad repellēdū ipſã ⁊ eñandū ſūt iuuãteſ. Et balneū gͦ poſt eũonē ē meli⁹ medicam̄ ad ophthalmiã: ⁊ ꝓpe ſi fuerit vaꝑatio ſendãs dolorē. Et ex eis qbus nꝫ regim̄ eē i ophthalmia ⁊ reliqs egritudib⁹ oculi mãlib⁹ ē eleuatõ puluinaris ⁊ cautela deſcēſiõis ei⁹ Et oꝫ vt ex toto elõget͛ oleū a capite patiētiſ ophthal miã qm̄ ipm ē magis vehemētis nocumēti ⁊ diſtil latio olei ⁊ ſit oleū roſ. i aurē ē valde magni nocumē ti. ⁊ qñqꝫ magnificat ophthalmiã adeo vt ſtrigat tu nicas. Qͦ ſi fuerit mã ꝓcedēs ex m̄bro tūc oꝑtebit vt eũet͛ mēbꝝ illud ⁊ trahat͛ ad ꝯ̄riū ꝑtis cū q̄lꝫ re. ſ. ꝑ cliſtere aut phl'omiã ⁊ alia. Et fortaſſe nõ ſufficit phleubotomia ex cephallica ⁊ ex neceſſaria phlo botomia artẽie tꝑis ⁊ auris ad abſcidēdū viã ꝑ quã aduēit mã: ⁊ illͦ qū mã aduēit oculo ꝑ arterias ex triſecas. Qũqꝫ volũtas adeſt icidēdi arterias capi tiſ oꝫ vt radat͛ caput ⁊ ꝯſideret͛ q̄ illaꝝ puaꝝ arteriaꝝ ſit magis pulſans ⁊ maior ⁊ calidior ⁊ icidat͛ ⁊ ꝑuēia tur ad finē i ei⁹ attractõe ſi ē ex eis q̄ icidūt͛. ⁊ ſūt pue nõ magne. ⁊ qū icidit͛ illa q̄ ē ſup tꝑs oꝫ vt liget͛ i pri mis: deide abſcidat͛ poſtq̄ꝫ eligit illud cui⁹ ꝑterijt re memoratio. ſ. vt ſit poſt eũonē ⁊ abſcidat͛ maior mi noꝝ ⁊ calidior eaꝝ: ⁊ oꝫ añ inciſiõeꝫ vt ſtrigat͛ qͦ ē i ea iſeri⁹ cū filo firmo i lõgitudie ⁊ dimittat͛ ligatu ra in ipa. deide icidat͛ qͦ ē poſt ipſam: qū putrefit lꝫ auferat͛ ſtrictura: ⁊ ipa gͦ ē neceſſaria i ea q̄ ē maxia In pua ꝟo ſufficit vt ꝓfũde ſcarificet͛ q̄ten⁹ currat qͦ i eo eſt de ſanguie. Illud. n. qñꝫ ꝓximū ē iuua mēto vētoſaꝝ in nocra ⁊ poni ꝯſanguiſſugarū ſup frontē. Et qū nõ ſufficit illud qͦ ſit fiat phl'omia ex lachrymali ãgulo ⁊ ex vēa frontis qū tñ vētoſe no cre ſunt vltimi iuuamēti. Qũqꝫ ꝓlongat͛ egritudo admiſtrētur ſief in qb⁹ ponũtur es vſtū attrimentū vſtū: ⁊ qñꝫ ſufficit facere alcohol ex aloe ſolo. Et qū prolõgat͛ ophthalmia ⁊ ñ iuuat͛ ab aliquo tūc ſcias ꝙ in tunicis oculi ē mã mala corrũpens nutrimen tū ſuꝑueniēs ei: q̄ recedēs ꝯfuge ad aqlid qͦ ſit ſič abluta tutia ꝑmixta lētiuis ſicut ceruſa ⁊ climia au rea abluta ⁊ amillo ⁊ pauco gũmi. ⁊ qñꝫ cauteriuꝫ ſup ꝟticē neceſſariū vt retineat͛ catarr⁹. Qñqꝫ. n. ei⁹ pſeuerãtia ē pp pſeuerãtiam catarri. Qū aũt initiuꝫ eſt ex velaminib⁹ intriſecis tūc cura eſt difficilis niſi ſit ei⁹ reſolutio ſm̄ eũantia fortia cū admiſtratõe em pl'oꝝ ꝯfortantiū caput cognitoꝝ ad hãc rem. Sicut ē ẽplꝫ fcm̄ de ſpica ⁊ roſa ⁊ acatia cū aq̄ coriãdri hũi di ⁊ ipo coriãdro hũido ⁊ ſicco cū pauco croco di miſſum ſ͛ locū vna hora aut duab⁹: deĩ remoueat͛ Et qñꝫ admiſtrãt͛ i ea glutinatiua ⁊ ꝯmēſuratia mē rū acutaꝝ. ⁊ gnã lactis ſūt ex ſũma eoꝝ ⁊ nõ eſt ꝯue niēs vt dimittat͛ diſtillatio ei⁹ i oculo oꝑe lõgo: imo oportet vt remoueatur ⁊ renouetur omni hora. Et de eis eſt albugo oui: ⁊ non eſt neceſſarium in ipſa

vt remoueaẜ:imo ſi dimittaẜ horis aliqbꝰ non nocꝫ
⁊ eſt laudabilioꝛ i hoc lacte ⁊ ſi ſit lac magis abſter/
ſiuũ: ⁊ albumẽ qḋ oui aggregat cũ lenificatõe ⁊ ap/
planatõe ſua ſi nõ adheſit ⁊ nõ ſtrixerit poꝛꝛos. Et
ḋcoctiõe fenugreci aggregat cũ lenificatõe ſua ⁊ ma
turatiõe ſua vt faciat planũ ⁊ ſedet doloꝛẽ ⁊ oleũ ro.
ẽ huiꝰ generis. Et pẽitꝰ oꝫ vt nõ ſit i medicina admĩ
ſtrata i oclo ⁊ ꝓpꝫ i ophthalmia aſpitas nꝫ q̃litas ſa
poꝛis acetoſi aut acuti. Et oꝫ qḋ vt ꝯhaẜ valde q̃te
nꝰ ipiꝰ rẽoueaẜ aſpitas: ⁊ q̃to tibi plus ẽ poſſẽ vt ſis
ꝯtẽtꝰ iſipidis odoꝛe ꝓuatẜ: nã illḋ ẽ bonũ: iterdũ vo
admĩſtranẜ caputpurgia mũdificatĩa ⁊ q̃ eoꝝ curſu
ꝓcedũt exitia eis q̃ ꝑ nares mẽi ptẽ extrahũt ⁊ de q
bꝰ tũc nõ tiẜ ꝙ ad oclꝫ aliã trahãt mãꝫ gargariſma
ta quoꝫ admĩſtrãẜ i ea. Et de medicamẽtis qḋ iuuati
uis ẽ vapoꝛatio ex aq̃s tepidis cũ ſpõgia ⁊ lana. Et
qñꝫ admĩſtratio ſel' ſc'a aut bis ſatis ſufficit. ⁊ qñꝫ eſt
necẽriũ vt plĩ itereẜ ſꝫ foꝛtitudinẽ ophthalmie ⁊ eiꝰ
debilitatẽ. qñꝫ i aq̃ q̃ fit vapoꝛatio melliloti ⁊ fenugre
ci fuerit ḋcoctio erit vltĩa i ꝯferẽdo. Inidũ ꝓterea ſꝫ
frõtẽ liniũẜ appocruſtica ⁊ ꝓpꝫ q̃ via effuſiõis mẽi
ẽ velamẽ extriſecũ. Et h̃ qḋ appocruſtica ſũt ſic coꝛti
ces batheke ꝓpꝫ ⁊ ſic ſieẜ memithe ⁊ ſic feluzahara/
gi ⁊ aloes ⁊ ſemẽ roſ. ⁊ crocꝰ ⁊ ſarcocolla ⁊ q̃ ſũt ſic
aq̃ ſolatri ⁊ aq̃ ṽge paſtoꝛis ⁊ ſilr rãnꝰ ⁊ ſanic oꝛdei
⁊ ſolatrũ ⁊ cydoniũ. Qḋ ſi ſupfluitas fũit vehemẽtis
cal'atis ⁊ tẽuitatis admĩſtreẜ epithiata vehemẽtis ſtip
ticitatis ſic de gallis ⁊ ballauſtijs ⁊ tribul'. Et empl'ꝫ
ex eis curſibꝰ fluxuũ adhibitis hꝫ maxiaꝫ efficaciaꝫ
⁊ h̃ qḋ cũ mã fuerit cal'a. Sꝫ ſi fuerit ſr'a tunc ſiãt ex
eis q̃ exiccãt ⁊ ꝯſtrigũt ⁊ ꝯfoꝛtãt mẽbrũ cũ calefactõe
ſic epithimata ex ſãbaco ⁊ ſulfure ⁊ baurac. Et oꝫ q
dẽ vt oclus aſſidue mũdificeẜ ⁊ lippitudine ex lacte
diſtillatio i ipm̃ ⁊ laua ipꝫ albumĩe oui. Qḋ ſi tactꝰ
fuerit necẽriꝰ opoꝛtebit vt fit cũ falcitate. Et oꝫ ſi fũit
ophthalmia vehemẽs vt fiat phl'omia vſq̃ quo tiea
tur lippotõia. Sãguiſ nãq̃ emiſſia plĩmi ſanat i ho
ra. Et oꝫ iq̃tũ poſſẽ ẽ vt retardeẜ i ophthalmia col/
lirioꝝ admĩſtratio vſq̃ ad tres dies ⁊ ſufficiat regi
mẽ ꝓdcm̃ ex eũãtiõibꝰ ⁊ attrtõe materieꝝ ad extrẽa
⁊ i hoꝛa quã diximꝰ locoꝝ ⁊ diſpõnũ. Deide ſi poſt
illud admĩſtreẜ collyriũ ñ erit malũ: plerũq̃ ei ſana
tur ab ophthalmia his rebꝰ abſq̃ cura alia. Matu/
re vo lẽitas ẽ res q̃ ei ẽ necẽria: imo ẽt ẽ necẽriũ vt ſo/
lutiõe educaẜ hũoꝛ dñans ſanguini pꝰ phl'omiã.
Et i vapoꝛatiõe qdẽ nõ exiſtit bõitas ante mũdifica
tionẽ nꝫ i balneo. Et qñꝫ fit illud cã attrahẽdi mãm
plĩmã coopiẽtẽ tunicas oculi. Et oꝫ vt i ꝓncipio nõ
admĩſtrẽtur iſpiſſatiua foꝛtia ⁊ q̃ ſũt vehemẽẜ ſtipti/
ca: qm̃ iſpiſſãt tunicas ⁊ ꝓhibãt reſol'onẽ ⁊ magnifi
cãt doloꝛẽ: ⁊ ꝓpꝫ q̃ doloꝛ fuerit foꝛtis. Et ea ẽt q̃
debiliẜ ꝯſtrigũt i ꝓncipio nõ ſufficiũt ad ꝓhibẽdaꝫ
mãꝫ ⁊ nocẽt ꝑꝑ iſpiſſatiõeꝫ tunicaꝝ ⁊ ꝯſtrigũt mãꝫ i
eis ꝙ ſi aliqd hoꝝ ꝯtigeret ſuccurrere cũ vapoꝛatõe
ex aq̃ cal'a ſẽp ⁊ ſolũ collyriũ albũ diſſolutũ i aq̃ mel
liloti ẽ ꝯuẽiens foꝛtiꝰ nãq̃ illo cũ repletione capitis
qñꝫ ẽ ei nociũ. Reſolutiua vo in ꝓncipio ophthal/
mie vehemẽter deuita: ⁊ plꝫ ẽ necẽria pꝰ iſta ſtiptica
⁊ ꝓpꝫ q̃ eis narcotica ſũt admixta diſtillatio aque
zuccari ⁊ aq̃ mellis i oclo. Qḋ ſi ꝓuenit ex iſtis ꝯmo
tio egritudĩs iſr'abis cã q̃ eo i quo nõ ſit inſpiſſatio
ad ſuccurrẽdũ ei. Et oꝫ vt itẽdas ante h̃ ad mũdifi/
cationẽ lippitudĩs cũ facilitate ⁊ nõ noceas oculo.
i lippitudĩs nãq̃ mũdificatiõe ẽ doloꝛis alleuiatio
⁊ abſterſio ocli ⁊ medicis adeſt poſſibilitas opandi
⁊ quãdoq̃ doloꝛis vehemẽtia facit necẽriã ſtupefa/
ciẽtiũ adhibitionẽ ſicut ſucci pomoꝝ mãdragoꝛe ⁊
lactuce ⁊ papaueris ⁊ aliq̃tule aq̃ ſumac. Expelle
ergo illa q̃tũ potes. ꝙ ſi aliqd eoꝝ admĩniſtras ꝑꝑ
necẽitatẽ admĩſtra ipꝫ ſꝫ cautelã. Et ſi poſſẽ ẽ tibi vt
ſis ꝯtẽtꝰ cũ albumĩe oui ꝯquaſſati cũ aq̃ i qua papa
uer ſit decoctũ fac: ⁊ foꝛtaſſe opoꝛtebit vt põas cũꝫ
eo fenugrecũ vt iuuet ad ſedãdũ doloꝛẽ ex pte reſo/
lutiõis ⁊ reſoluat ẽt ⁊ rẽoueat nocumẽtũ ſtupefactio
nis. ꝙ ſi mã ẽ ſubtilis ⁊ coꝛꝛoſiua nõ ẽ malũ apud
me vti opio ⁊ ſtupefactiuis: ipꝫ nãq̃ ẽ ſanãs eã ⁊ ñ
ſuccedit doloꝛ q̃uis opoꝛteat credere. ꝙ iq̃tũ viſui
nocet ẽ malũ. veꝝ opio i doloꝛibꝰ a mã coꝛꝛoſiua ꝓ
uenientibꝰ nõ ẽ malũ apḋ me vti ipꝫ ei ſanat celeriter
Et cura qḋ moꝛdicatiõis ẽ ex glutinatis ⁊ inſr'atis ⁊
ſbtiliatis. Et cura extẽſiõis ẽ cũ mollificatiõe ocli ⁊
reſolutiõe ꝑ ea quoꝝ vnũqḋq̃ diximꝰ i oculo ſuo ⁊
ꝑmutatõe mẽi. Qñ ãt egritudo ſit cronica tc ẽ phl'o
mia faciẽda ex lachrimalibꝰ ⁊ phl'omãde ſũt ãbe ar
terie q̃ ſit pꝰ aures. Et oꝫ vt patiẽs ophthalmiã ⁊ pa
tiẽtes rheũatiſmos ad oclos deuitẽt queadmõꝫ ml'
totiẽs diximus iunctionẽ capitis ⁊ diſtillatõeꝫ alicuꝰ
olei i aurẽ. Et pẽitꝰ cura ophthalmie ẽ ſic cura reli/
quoꝝ ap'atũ ex repcuſſiõe ꝓmo ⁊ reſol'one. ij. Verũ/
tñ exigiẜ ꝑꝑ mẽbꝝ ipꝫ ſiſlua facilitas ⁊ ẽ vt illḋ qḋ re/
pellit ⁊ repcutit ⁊ ſbtiliat ⁊ qḋ reſoluit ⁊ abſtergit nõ
ſit laboꝛoſi tactꝰ ledẽs ſẽſũ faciẽs euenire aſpitateꝫ.
Et illud qḋ nõ ꝯpleẜ niſi ſit ſtipticitas eiꝰ qḋ refrẽat
tẽpata. ⁊ moꝛdicatio eiꝰ ꝙ reſoluit leuis ꝓua: imo ẽ
meliꝰ vt ſit i illo exſiccatio ſine moꝛdicatiõe: ⁊ vt vio
lẽtia laboꝛis eiꝰ frãgaẜ ꝑ illud qḋ eis admiſceẜ ḋ eis
q̃ ſũt albumẽ oui ⁊ lac mulieris mẽtũ ſꝫ ꝯfricationeꝫ
collyrij quo fit alcohol. qñ ãt mã iã ẽ euata ⁊ doloꝛ
nõ ẽ i ſũmo laboꝛis admĩſtra collyriũ noiatũ vniꝰ
diei ꝯmixtũ cũ eo qḋ fit ſic vitellus oui: ⁊ nꝫ ẽ lõgin
q̃ qn ſaneẜ iſirmꝰ i die ſuo ⁊ igrediaẜ balneũ ſequẽ
ti. Sitq̃ illud qḋ ſufficit ad reſoluẽdũ reſiduũ mẽi
ſic ẽ collyriũ ḋ ſpica. Et quãdoq̃ hoꝛa faẽ necẽriũ vt
facias ipꝫ odoꝛare de collyrio aliſtiptatã i die ꝓmo
rẽ modicã. ⁊ addas i die. ij. ḋ eo ⁊ erit cũ eo ſalus.
Qñq̃ mã ſit praua i ophthalia aucedẽs ad diſſol/
uẽdũ tc ſõſitã ẽ aliqd qḋ ſit ſilẽ ſucco cucũer aſinini.

C. x. ḋ cura ophtal'. cal'e cholice ſãguiee ⁊ heriſipile.

(R)egimẽ cõe ophthalmie cꝰ cã ẽ mã cholica
aut ſãguica ẽ phl'omia ⁊ euo. Mã ſi cã fuerit
ſãguis calefactꝰ cholicꝰ aut col'a ſola ꝯfert cũ
phl'omia euo ex ḋcoctõi myrobal'. ⁊ qñꝫ põiẜ i ipa
turbit. Qḋ ſi cũ ea fuẽit aliquãtulũ groſitiei et ſciue
ris ꝙ mã ſit i hibita i velamibꝰ cerebri ꝯfortabis eã
cũ hierapicra. Et foꝛtaſſe ſufficit i hꝰ i iſuſio aloes et
ſi illic fuẽit calitas erit aq̃ i q̃ ipẽ iſũdet aqua endiuie

aut aq̄ pluuialis aut ille ãbe. Et oz qdē vt i initio fiat in ip̄o ēplm oculo ex infratis q̄ sunt exp̄ssiōes sic ex p̄ssio ligue arietis ⁊ exp̄ssio folioꝝ salicis ⁊ mucilagines ⁊ distillatio eaꝝ i ipso: deiñ albumĩ oui cuz lacte asine: aut solũ: deīde collyriũ albũ ⁊ reliq̄ collyria q̄ reméorabimur i apocrusticis. ⁊ nz in eis finé ⁊ ꝯseq̄ris pp quē tunice inspissant ⁊ mãe ꝯstringant ⁊ dolor fortior fiat. Qñq3 repuleris mãm p eũonē ⁊ attractionē ⁊ apocrustica tũc gradatiz tēdas ⁊ ad maturatia: ⁊ sint in p̄mis mixta cũ apocrusticis. Est ergo i p̄mis ꝯueniēs eoꝝ ꝯmixtio cũ aliquo qd sit sic aq̄ rof. Et i generib⁹ qdē lactis ē vt⁹ maturatiōis ⁊ i mucilagine psilij ē cũ repcussiōe maturatio q̄dam ⁊ mucilago seis cydonij ē vehemētioris maturatiōis q3 ipsa. Et aq̄ fenugreci bona maturatõi ē sedatiua doloris: ⁊ ē maturatiuoꝝ dignior vt ab ea icipiat. ⁊ nó ē in ipsa attractio. Et si est nec̃ariũ igrossare aliqd ex illo fiat cũ ciraginib⁹ aut ifrigidare fiat cũ succis. Et iã exp̄t⁹ ē succus arboris q̄ grece noiat achatan ⁊ syriace asel i p̄ncipio ophetalmie calide ⁊ iflãmatōis ei⁹: ⁊ fuit ꝯueniēs cũ ꝓp̄etate forti. Et succi qdē isti qñq3 coagulant ⁊ reseruant. Postea transi ab h⁹ i ad decoctiōz meliloti in q̄ sit dissoluta sacrocolla alba ꝓp̄e nutrita cũ lacte mulieris ⁊ asine. Qñq3 descēdere icipit adde i admistratōe resoluētium qd sit forti⁹ sic sarcocolla i aq̄ fenu greci ⁊ feniculi. ⁊ vaporatio ex aq̄ i q̄ decocta sit croc⁹ ⁊ myrrha: ⁊ admistra balneũ si sciueris q cerebꝝ sit mũdũ. ⁊ da in potu p⁹ cibũ p aliq̄s horas aliqd vini ãtiq puri i p̄ua q̄ntitate. nã balneũ p⁹ ip̄z i aq̄ calida ⁊ vapatio si fiat erit illd iuuamẽ: ⁊ admistratio eũantia collyriorũ narratoꝝ i ãtidotãio ad descēsiōz ophtalmie ⁊ finē ei⁹. q si mã fuerit sanguinea adhibebis vētosas post phlomiã ⁊ assiduabis fricatōz extremitatũ ⁊ ꝯstrictōz eaꝝ pl⁹ q3 i alijs ⁊ admistrabis i p̄ncipio rei succos p̄dictos. Deīde admisceb ei medullã panis postea infunde panē illũ i alrob ⁊ p̄miscebis i ip̄o ⁊ fortasse optebit vt p̄misceas cũ illo parũp opij si fortis fiat dolor. Qd si mã fuerit colerica eũab p⁹ phlomiã cũ eo qd educit cholerã. Et admistrab balneũ ex aq̄ dulci. Et qñq3 ꝯueniēs erit effundē aquã frigidã ei sup caput ⁊ oculũ: ⁊ qñz lauat facies ex aq̄ frigida cui admiscet paꝝ aceti ⁊ ꝯfert. Et oz vt cholerica sit maior audacia in admistratione stipticoꝝ i p̄ncipio sine supfluitate ⁊ i admistratiōe collyrioꝝ stipticoꝝ dissolutoꝝ i succis. In erisipila ãt q̄ ē ex sũma illi⁹ oz vt admistrēt post eũatiōem cõsolutiuis ⁊ clysteri ⁊ empla facta ex scorticib⁹ granatoꝝ de coctis sup prunas ⁊ tritis cũ alrob aut mel ⁊ assidue fiat ei euaporatio cũ spũgea calida ⁊ facere ēplm ex farina orobi ⁊ fumeti decocta: cũ sirupo mellis aut cũ radice lilij trita ꝯfortet ꝯfert ei. Et oz vt assidue abluat ocul⁹ ⁊ assidue ifrigidet ⁊ hũectet. Sz sufficiētia ifrigidãtib⁹ ē ex eis q̄ tardãt ⁊ hebetãt. Et qñ resoluit egritudo ⁊ remãet caliditas fac ēplm ex vitello oui assati ⁊ ꝯtriti cũ croco ⁊ melle ⁊ reliqs q̄ scripta sunt ad herisipilã i antidotario.

Ca. xi. de cura ophthalmie frigide.

In ophthalmia frĩa a mãijs frĩs oz vt eũetur hũoꝛ frĩus: et qñz ē nec̃riũ iterat siue sit potio siue iiectio siue gargarismatio. et vt sit iitiũ cure a repcussiuis q̄ nó sit ifrãntia valde. Sz sint illa i qb⁹ ē sbtilatio sic myrta ⁊ sarcocolla. Et si admistraueris collyriũ de spica cũ aqs ꝯmēsuratis erit ꝯueniēs ⁊ si i tũicis pupille nó fuerit nocumẽtũ facies alcohol ex aq̄ i q̄ bulita sint croc⁹ ⁊ calcadis ⁊ mel. Et oz vt liniat i p̄ncipio frós ⁊ calcadis: ⁊ ꝓp̄e cũ via mãei ē p velamē extrisecũ. ⁊ silr ñ ē malũ si abluat faciē ex aq̄ i q̄ dissoluit calcadis ⁊ ꝓp̄e qñ via mãe ē ex velamie extriseco. Et si liniãt palpebre i p̄n. ex tyriaca ⁊ sulfure, ⁊ arsenico ē bonũ. ⁊ pot⁹ tyriace ēt ꝯfert. Et iã qd exp̄ta sit i hoc folia alkerue ꝯtrita ⁊ ꝯmixta cũ aneto ⁊ folia malue decocta i vio. nos v̄o dicem⁹ i antidotario troc. ꝯueniētes ad liniēdas palbebras ⁊ aq̄ qd fenugreci ⁊ mucilago se. lini ē ex eis quoꝝ distillatio i oculũ patiēt ophtalmiã frĩaz ꝯfert ⁊ p⁹ illd colliriũ lēitiuũ ⁊ collyriũ rubeũ mai⁹ ⁊ collyriũ alraigene ⁊ sarcocolla dissoluta i succo folioꝝ capparis. Et ēplm ex folijs cappis solũ. Et ꝯfert oĩbus istis regimē subtile ⁊ admistratio balnei ⁊ vini puri albi.

Ca. xij. de cura alguardenegi.

Ophthalmie v̄o q̄ frĩa ē guardenegi: cura est eũo p phlomiã ⁊ vētosas: ⁊ nz ē tibi nc̃ariũ i cidē arteriã. Qd si fuerit ophthalmia cal'a ⁊ eũaueris ex toto corpe ⁊ ex vēis capitis ⁊ vētosaueris optebit vt admistres sic collyriũ albũ de repcussiuis ⁊ sic succ⁹ lētiuũ frĩ. Empla v̄o exteriora sit sic croc⁹ ⁊ folia coriãdri ⁊ mellilotũ cũ vitello oui ⁊ pãe ifuso in rob vue. Et qñz ē nec̃ariũ vt eis admisceat de narcoticis aliqd. ⁊ liniimẽta ēt sint ex h⁹ i ⁊ ex memithe ⁊ licio ⁊ aloe. Et ex eis qd q̄ exp̄ta sit ad eã ē vitell⁹ oui cũ adipe vrsi de qb⁹ fiat sic ēplz ⁊ supponãt sup oculũ: ⁊ qñ dolor fit fortis ifundat i ꝓp̄ inijs vue. Deiñ ꝯterat cũ vitello oui ⁊ suppóat oculo. Qñ ãt dolor fit fortior ifũdat croc⁹ cõtrit⁹ cũ lacte ⁊ succo coriandri ⁊ distillet i oclm. Quidã v̄o diligũt i guardenegi vt admistrēt cure extrisece ⁊ sufficiat distillatio lactis trib⁹ dieb⁹ i oclm si dispó illd tolerauerit. Et illi qd q alcochol admistrãt iã exp̄ti sit in guardenegi ad dolorē vlceratiz vt fiat alcochol ex sacrocolla ⁊ croco ⁊ sief memithe ⁊ opio. Qd si fuerit guardenegi p⁹ ophthalmiã grãz grossã purgab cũ hieri nec̃ario ⁊ admistrab mutilagies lēificãtes fcãs ex succo caul' aut aq̄ decoctōis ei⁹. Et qñz erit tibi nec̃riũ vt p̄misceas eas cũ aq̄ solatri. ⁊ qñz erit tibi nec̃riũ vt p̄misceas eas cũ myrrha ⁊ sarcocolla.

Capi. xiij. de cura ophthalmie ventose.

Ophthalmia ãt vētosa curat cũ ēbrocis ⁊ vaporatõib⁹ ⁊ balneis: ⁊ vaporató qd ex milijs ē iuuãtior vaporatõnz q̄ fiũt ei. Quidã v̄o p̄sũptuosi qñz audēt admistrare narcotica ap̄ doloris vehemēti⁹ ⁊ ide vt sedet i hora. sz ipse excitat p⁹ horã vehemēti⁹ q3 p⁹ fuit ppea q ꝓhibz resolui vētositatē.

C. xiiij. d̄ ꝑmōe vlĩ d̄ medicis ophthalmie visitatis.

Collyriũ qd albũ: nã ip̄m ē ꝯglutiatiuũ infrãtiuũ: sedatiuũ doloris rectificatiuũ hũoris ⁊

mordicatiuū. Qūz admiſceꝛ ei opiū ⁊ fit vehemētiꝰ ſedatiuū doloꝛis ſ; foꝛtaſſe nocȝ viſui ⁊ ꝓlōgat egritudinē ꝓꝑ ſtupefactōȝ ⁊ cruditatē quā fac̄ ⁊ ex eis q̄ ꝓcedūt ſuo curſu. Et troc. roſ. ē maxi iuuamēti i inflāmatōe ⁊ doloꝛe ⁊ ē maioꝛ ⁊ minoꝛ. Et tu qd̄ iuēies i ātidotario trociſcos ⁊ collyria hꝰ gnēis. Et iuēies i tabul' oculi medicinaꝝ ſinglariū reꝑcuſſiua ſicᷓ mer daſēgi ⁊ dragagātū ⁊ litiū ⁊ roſa ⁊ antioniū ſafanſi ⁊ acatia ⁊ mēuhe ⁊ ſandalū ⁊ galle ⁊ lutū ſigillatū ⁊ relig ſucci ⁊ gūmi ⁊ reliq̄. Et de ſinglaribꝰ qd̄ q̄ maturāt māš groſſas ſt ſicᷓ myrrha ⁊ crocꝰ ⁊ olibanū ⁊ ſpica ⁊ caſtoꝛeū ⁊ paꝝ eris rubei ⁊ aloes ꝓꝑe ⁊ amomū ⁊ coꝛnu cerui aduſtū. Mēſurare āt hūoꝛē cū eo qd̄ ē frigidiꝰ ⁊ cū eo qd̄ ē calidiꝰ ē illō qd̄ ꝑtīet ad iduſtriā artificialē i ꝑticularibꝰ. Reliq̄ v̊o ꝑ iſta exꝑta dicā i ātidotario. Et ex reꝑcuſſiuis exꝑtis ad vehemētiā doloꝛis ⁊ mā; groſſā ē encauſtꝝ ⁊ aleſehēſe ti cū melle puro ⁊ aq̄ fenugreci: pōat i āgul' lachrymalibꝰ cū ſtilo. S; d̊ ꝯpoſitis ſt ſicᷓ collyriū iſtitican ⁊ rubeū lenitiuū ⁊ collyriū de ſcedēigi maiꝰ ⁊ troc. d̊ ſemibꝰ ex ſūma coꝝ ſt bōi vltie. Tractatꝰ ſcd̄us d̊ reſiduis egritudibꝰ eiꝰ qd̄ de ocl'o appet ⁊ plīn eiꝰ ē d̊ egritudibꝰ ꝯꝑōnis ⁊ ꝯtiuitatis.

Ca.i. de viſicis.

c Ontigūt i ocl'o veſice aquoſe i qbuſdā cōticibꝰ cōnee q̄ ſt q̄tuō tūice. Et h̄ qd̄ aquoſitas coartaꝛ iī duos cōtices hoꝝ. iiij. ⁊ eꝰ qd̄ locꝰ ꝑcl'dubio diuiſificaꝛ ⁊ q ē ꝓfūdiō coꝝ ē d̊terioꝛ. ⁊ diuiſificaꝛ ẜ; augmētū ⁊ dīnutiōe; cū q̄ntitate. Et diuerſificaꝛ ꝓꝑ ſuū coloꝛē ⁊ eēntiā ſuā. ⁊ qūz diuiſificaꝛ ꝓꝑ ſuauitatē ſuā ⁊ acuitatē ſuā ⁊ cōroſiōe; ſuā. Et q̄cūq; caꝝ ē ad coꝛticē ꝑmū ē mala nīḡ qm̄ illa ꝓhib; viſū a ꝯꝑhēſiōe vuee ⁊ ꝓfūda ꝓhib; a ꝯꝑhēſiōe ipiꝰ: qm̄ radiꝰ ē remotioꝛ ad hoc vt ipſā faciat ꝑuiā qꝛ vꝛ alba. Et plīma aquoſitas acuta eſt mala: qm̄ ledit cū extēſiōe ⁊ coꝛroſiōe ſil' ⁊ oīs qd̄ q̄ ē copioſioꝛ ē plꝰ extēſiua ⁊ plꝰ dilatās ⁊ coꝛrodēs. Que aūt ex ea oppōiꝛ foꝛamī nocȝ viſui ꝓꝑe qm̄ ē coꝛroſiua ⁊ vlceratiua.

Ca.ij. de cura.

c Ura ipſius dū ē ꝑua ē cū medicis exiccatis ⁊ cū eis q̄ ſt ſicᷓ m̄dicamē d̊ luto ꝯꝑatū ad ſamioſ ⁊ ē vt ſumāꝛ luti ſamij toꝛrefacti. ℥.iij. ⁊ tutie ℥.i. ⁊ climie lauate ⁊ ātionij abluti āboꝝ an̄. ℥.ij. ⁊ ſcoꝛie eris ablute. ℥.iij. opij. ℥.iij. gūmi. ℥.iiij. terāꝛ cū aq̄ pluuiali ⁊ fiāt ex eis collyria ⁊ admiſtrētur cū aq̄ fenugreci. Et qū multiplicaꝛ cureꝛ cū ferro.

Ca.iij. de exituris oculi ⁊ coꝛnee.

e Xiture ocl'i gnāꝛ ẜm plīn ab hūoꝛibꝰ acutis aduſtis ⁊ ſt ſeptē ſpēs. q̄ttuoꝛ a ſ'ficie coꝛnee q̄s G. noīauit vlcera: ⁊ accit ꝓꝑ eas aſꝑitas. Pꝛīa eaꝝ ē vlcꝰ ſīl'is fumo exn̄s ſuꝑ nigꝝ ocl'i expāſa occupās locū magnū ⁊ noīaꝛ alhaſſue: ⁊ foꝛtaſſe noīaꝛ chetemō. Deīde ē ſpēs alia ⁊ ē ꝓfūdioꝛ ⁊ ē vehemētiꝰ alba ⁊ mīoꝛis ꝓfūditatis vel q̄ntitatis ⁊ noīaꝛ nubes: ⁊ foꝛtaſſe noīaꝛ ēt chetemō. Et deide ē ſpēs ꝉtia coꝛōalis ⁊ ſꝛ coꝛonā nigredis q̄ qūz occupat d̊ albo ꝯiūctiue aliqd: ⁊ vꝛ q̄ ē ſuꝑ pupillā albū ⁊ q̄ ē ſꝛ ꝯiūctiuā rubea. Et q̄rta noīaꝛ aduſtiua ⁊ noīaꝛ ēt lanoſa ⁊ exiſtiti eo qd̄ apparet d̊ pupilla acſi lana pauca ſuꝑ ip̄ȝ. Et tres ſt ꝓfūde q̄ꝝ vna noīaꝛ ānulū ſbmerſam hn̄s ꝓfūditatē: ⁊ ē vlcꝰ ſtrictū ꝓfūdū mūdū. Et ẜa noīaꝛ lilimic. ſ. vngula ⁊ ē mīoꝛis ꝓfūditatis ⁊ latioꝛis occupatōis. Et ꝉtia ē vlcꝰ qd̄ noīaꝛ alficunie. ſ. ⁊ aduſtiuū ⁊ ē ēt vlcꝰ ſoꝛdidū hn̄s cruſtas i cuiꝰ mūdificatōe ē tioꝛ. hūiditas. n. currit ꝑ coꝛroſiōe; ꝑāniclōꝝ ⁊ cōrūpiꝛ cū ea oculꝰ. Ulcera v̊o i ocl'o fiūt aut ſucceſſiōe opthalmie: aut ſucceſſiōe bothoꝛ ꝓꝑ ꝑcuſſiōem. Et multotiēs qd̄ ē ꝑncipiū vlceris iteriꝰ ⁊ diſrūpiꝛ ad extioꝛa ⁊ ecōuerſo.

Ca.iiij. de ſignis.

ſ Igna vlceris i eo qd̄ d̊ ocl'o appet ſt qd̄ ē ꝑūctū albū ſi ē ſuꝑ pupillā ⁊ rubeū ſi ē i ꝯiūctiua ⁊ ē cū eo doloꝛ vehemēs ⁊ pulſatio. ⁊ qūcq; ē ſanies q̄ iueniꝛ i eo qd̄ ſuppōiꝛ alba ſignificat doloꝛē debilē ⁊ pulſatōȝ foꝛtē. Si v̊o fuēit citrina ⁊ fuſca aut ſubtil' erit illo leuioꝛ: ⁊ ſi fuerit rubea tē doloꝛ erit leuioꝛ valde.

Ca.v. de cura vlceris.

q Um fuerit vlcꝰ i ocl'o dextro doꝛmiat ſuꝑ ſiniſtrū: ⁊ qūz fuēit i ſiniſtro doꝛmiat ſꝛ dextꝝ. Et o; vt ſbtiliet īgīm i ꝑmis. Qū ergo diſrūpiꝛ vlcꝰ d̊cliet īgīm ad extremitates ⁊ ad pullos ⁊ n̄ d̊bilteꝛ ⁊ nō ꝯſolideꝛ vlcꝰ ⁊ mltiplicēꝛ ſꝛfluitates coꝛꝑis eiꝰ. ⁊ o; vt n̄ repleaꝛ ⁊ n̄ clāet nec ſternutet q̄ntū poſſe ē n; igrediaꝛ balneū niſi pꝰ maturatōȝ egritudis. ſi āt igrediaꝛ necīū ē ei vt n̄ ꝓlōget moꝛā: ⁊ itēdat i mūdificādo caꝑ ⁊ ſtōȝ cū eūatis trahētibꝰ ad iferioꝛa. ⁊ ſilr ꝯfert i eis vētoſatō ſꝛ crꝰ plīn ⁊ ꝑhl'onia ſaphene ⁊ aſſiduatio ſol'onis vētris oībꝰ. iiij. diebꝰ cū eo qd̄ educ̄ ſꝛfluitatē acutā ſbtilē ex d̊coctiōibꝰ ⁊ ifuſiōibꝰ ⁊ ſi fuēit h̄ ophthalia cureꝛ pꝰ cū eūone ꝑdc̄a i. c. ſuo ⁊ cū medicis ⁊ ꝯiūgaꝛ iī ſedatōȝ doloꝛis ⁊ ꝯſolidatōȝ vlceꝝ cū eis q̄ ſt ſicᷓ collyriū aneſceſtigi ⁊ alſcuſi ⁊ ceruſa ⁊ diſtillatio lactis mlieris i ocl'o. ⁊ ſi fuerit h̄ curſꝰ ꝑmiſceaꝛ ei illō qd̄ h; v̊tutē ꝓhitiuā. ⁊ ad ſūmū cau̇. elcōis m̄diciaꝝ i ip̄o ē: qm̄ o; vt eligaꝛ oē qd̄ exiccat abſq; moꝛdicatōe. Et ſi caloꝛ foꝛtis fiat tē admiſtra collyriū alſedenigi lenitiuū ⁊ collyriū olibāinū ē valde iuuatiuū ⁊ de collyrijs qd̄ iuuatis ē collyriū ſetalicū ⁊ conis ⁊ ſi fuerit curſꝰ collyriū darnuꝰ ⁊ emeluidion. ⁊ ſi fuerit curſꝰ cū acuitate collyriū i quo pōiꝛ myrrha ⁊ ſpica celtica. Qd̄ ſi i vlceribꝰ fuerit ſoꝛdeſ tūc cū ſirupo d̊ melle: aut cū aq̄ fenugreci cū aliquo rū collyrioꝝ ꝑdc̄oꝝ: aut cū mucilagie ſe. lini: aut cū lacte mlieris. ⁊ ſi fuēit coꝛroſio vehemēs necīū erit admiſtrare darcamenlō. Et qū mūdificaꝛ vlcꝰ tēde ad d̊ſiccatiā abſ; moꝛdicatōe ſicᷓ collyriū d̊ olibāo ⁊ ſicᷓ olibanū ip̄ȝ neſeſtegi ⁊ ceruſa ⁊ plūbū aduſtū ablutū ⁊ collyriū albū ⁊ collyriū albebar: ⁊ ſimilr cinis oſtraci ablutꝰ cū albumie oui: aut cinis oſtraci magni ablutꝰ cū eq̄li mēſura ſui de ſedēigi. Deſcriptio collyrij luberis ⁊ ē foꝛte. ℞. climie. x. ⁊. vij. aur. ceruſe ablute. ℥.i. amili ⁊ opij ⁊ dragagāti oīum ana auꝛ. ij. terāꝛ ⁊ fricēꝛ cū aq̄ pluuiali ⁊ ꝯficiāꝛ cū albūine oui. Alid eiuſdē nois ⁊ ē foꝛte. ℞. climie aduſte ⁊ ceruſe ablute. ℥.viij. myrrhe auꝛ. vi. plumbi aduſti abluti aur. i. aili auꝛ. vi. plūbi aduſti abluti ⁊ talk amboꝝ ana. ʒ. iiij. dragagāti. ʒ. viij. terāꝛ cū aq̄ ⁊ ꝯficiāꝛ cū albūine oui.

Ca.vi. de rupturis coꝛnee.

Uādoqꝫ fit a ruptura p̄cedēte ⁊ qn̄ꝫ fit a cā ex
q trīseca uc̄ ꝑcussióe aut casu dis̄rūpēte: ⁊ tē ap
pet vuea. ꝙ si illō qȯ de ea appet ēres modi/
ca noiaꝛ formical' ⁊ almusaragi ⁊ ḡnatil: ⁊ illō ē ꝟm
magnitudinē ⁊ ꝑuitatē. Si āt ē augm̄tatio illa vt ap
ꝑeat i ea ḡnū vue noiaꝛ vue. Et q̄ ē maioꝛ noiaꝛ vesi
cal'. si āt egrediaꝛ vuea valde ita vt sepaꝛ iī palpebras
⁊ cooꝑturā noiaꝛ clauaꝛ'. ⁊ qn̄ albificaꝛ vuea nō ē ei
sāitas. Et scias ꝙ qū cornea rūpiꝛ i lōgitudie n̄ vꝛ al
bedo: sꝫ vꝛ scissa ⁊ ē q̄si speculatoꝛ iā sic elōgat⁹. Et
posse qȯ ē vt hoc declareꝛ mō māifestiore. ⁊ dicaꝛ ꝙ
ruptura qn̄ꝫ fit i oib⁹ ꝑtib⁹ cōnee ⁊ cortic. ei⁹ ⁊ ē emi
nētia ꝺ sōa vuee: ⁊ qn̄ꝫ fit i qbusdā ꝑtib⁹ corñee: ⁊ ē
eminētia ex ea spissa: ⁊ ē āp corrosióeꝫ quorūdā cor
ticis ei⁹ ⁊ assilat vesicis: sꝫ differt a vesicis mollib⁹ ⁊
duris qm̄ ꝑꝑ vesicees molles ⁊ duras fiūt i albedine
ocli rubedo ⁊ lachrymē ⁊ pulsatio ⁊ frāgiꝛ sb radio
sꝫ nō ē ita h̄. Eminētia v̄o q̄ fit ꝑꝑ fracturā cornee i
omnib⁹ suis corticib⁹: aut ē cū aꝑtióe toti⁹ vue: aut
cū q̄dā ꝑte ei⁹. Ei⁹ at spēs sī q̄ttuoꝛ ꝑua ḡnatil' ⁊ for
micalis q̄ qn̄ mioraꝛ silaꝛ vesice molli vecise duꝛ. Et
sepaꝛ ab eo: qm̄ ē ꝟm colorē vuee i nigredie ⁊ viridita
te ⁊ colore m̄dio iī eas. ꝙ si differat colō ei⁹ a colore
tūice vue ēt vesica ē: ⁊ qn̄ꝫ v̄ificaꝛ ꝑ ꝯsideratōꝫ i re e⁹
Si vꝛ circūdās i radice ei⁹ res alba sic lib⁹: ⁊ illō qȯ
n̄ ē nisi extrēitas rupture cornee ⁊ albificaꝛ ꝟꝫ ꝯsoli/
datóeꝫ. Et ꝟa ē illa q̄ꝫ p̄dixim⁹ ⁊ noiauim⁹ vueā. Et
t̄ia ē maioꝛ illa ⁊ ꝓhibꝫ cooꝑturā. ⁊ dꝛ vesical'. ⁊ cla
ual' ⁊ q̄rta ē q̄si ipā sit ex ḡnē vesical'. v̄ūtū ē chrōica
ꝯiūcta cū eo qȯ egrediꝛ ex cōnea, ꝓcedēs ab ipo ⁊ dꝛ
ōbiclari: ⁊ ē silis ānule fusi ꝯiūcte cū fuso. C. vij. ꝺ cu.

Uꝫ ꝑseuerat i via ḡnatóis ei⁹. Cura ē cura vl
q cer ⁊ bothoꝛ ꝟm qȯ dixim⁹ ꝙ idigēt mūdifi
catióe corꝑis q̄liscūqꝫ sit egritudo cūando ꝑ
phl'omiā ⁊ solonē: ⁊ p⁹ eūatóꝫ admistreꝛ balneū ex
aq̄ d' ci: ⁊ ꝓꝑe qn̄ ē i ꝯpl'one acuitas ꝑi qȯ mōeꝛ i ae
re balnei nisi par. Et nꝫ ēt mlꞇiplicet sōmersióꝫ capi
tis sui i aq̄ fōtis: siue sit cal'a siue sit frā ⁊ nꝫ admistrē
tur olea sꝛ cap. Quidā. n. illoꝝ mittūt māꝫ ad ocl'm
ꝑꝑ resol'onē māei iuētē i cerebro ⁊ attrahūt qȯ nō ē
i ipo: ⁊ exp̄mūt ipꝫ ꝑꝑ ispissatóeꝫ poroꝝ resol'onis
Qū ergo n̄ inēit vacuū currit ad extrēitates cerebri
⁊ oꝫ qȯ vt cibi sint bōi chimi tēꝑati sꝛ hūidi ⁊ reliqū
cōp⁹ silr̄. Et dū ꝑseuerat i ꝑnci. oꝫ vt matureꝛ ⁊ cureꝛ
cura vlceꝝ Qū āt vlceraꝛ tē admistrēꝛ i ꝑmis sꝛ ipaꝫ
empla stiptica cū abstersiuis sic̄ cyrdōia ⁊ lētes deco
cta cū melle ⁊ sic̄ aq̄ ḡnati ⁊ oliue. ⁊ vitell⁹ oui ⁊ cro
cus ⁊ ḡnatū nucꝫū decoctū cū pauco aceto ⁊ aqua
acreste ⁊ discoctū: deide fiat ēplꝫ: aut si tolerat distil
leꝛ i oculū cū amilo ⁊ silib⁹. Qū āt sit ropta curetur
cū cura ruptura. Formicalis v̄o cureꝛ cū ꝓꝑibitis
stipticis ⁊ cū vaꝑatóib⁹ cū aceto ⁊ aq̄ ⁊ vio pōtico
aut cū aq̄ i q̄ bulliūit rosa ⁊ fiat alcohol. Et ex colly
rijs stipticis: ⁊ ex medicis qȯ iuuatiuis i ipa sūt suc
cus folioꝝ oliue ⁊ succ⁹ virge pastoris. Et ex m̄dicis
singularib⁹ stipticis sꝛ spica ⁊ rosa ⁊ plūbū adustū ⁊
chimolea ⁊ t̄ra sigillata ⁊ cerusa ⁊ alcohol ⁊ gallaꝝ
ꝑtes due: ꝺ cū āntiōꝫ ꝑtes. x. ⁊ ex collyrijs collyrū
hamir ⁊ hādimur ⁊ beditū de iseles ⁊ collyriuꝫ ara
bicū. Et ex eis q̄ sūt fortia ē collyrū berdene triseles
⁊ qn̄ ex eo distillaꝛ aliqd ligeꝛ frōs ⁊ dormiat resupi/
n⁹. Collyrū forte ad illud: cinis fusorij i quo purga
tur es ⁊ croc⁹ ⁊ amilū ⁊ dragagātū ꝯficiāꝛ cū albūi
ne oui gallie nati ea die: ⁊ qn̄ꝫ pōiꝛ i ea lapis iamēi.
collyrū bonū ⁊ ē collyrū ꝟdem ꝯferēs spēb⁹ bothō
℞. āntionū adusti abluti. iiij. aur. ceruse plūbi aduste
ablute. vij. aur. litij idi. xvi. aur. spice. viij. aur. polij
ij. aur. cliestre aduste ablute aur. viij. acatie citie. xx.
aur. castōei aur. vij. t̄m̄dē aloes gūmi arabici. xx. au
re. terāꝛ cū aq̄ pluuiali ⁊ fiāt collyria. Et sciaꝛ ꝙ nēri
uꝫ ē tibi qn̄ icipit vlc⁹ i eminētia vt faciaꝛ adherē ocu
lo ligaturā q̄ sustēteꝛ ⁊ resupiatio: illi v̄o q̄ ē clauaꝛl
n̄ ē cura. ⁊ qdā ꝑꝑ pulchritudinē ꝺliqūt ⁊ abscidūt
eminētiā ex vuea cū musaraget: sꝫ recti⁹ ē vt nō mo
ueaꝛ: ⁊ fortasse ei effūdeꝛ mā ⁊ ꝑmutabiꝛ ad oculuꝫ
alterum. Ca. viij. de bothori oculo.

q Uod ē āt sup corneā tēdit ad albedinē. ⁊ qȯ
ē sup ꝯiūctiuā ē tendens ad rubedinem.

Ca. ix. de cura:

p Phl'omia ⁊ distilatio sāguis i oculū ꝟm qȯ di
cem⁹ i. c. altarfati: ⁊ vaꝑatio oculi cū lana ifu
sa i albūine oui ꝯq̄ssati cū aceto ⁊ oleo roꝛ. ⁊ distilla
tio lactis in quo poniꝛ semē almaru, ⁊ collyrū alu/
ber ⁊ collyrium diuacon.

Ca. x. de sanie in siphac.

h Ec sanies ꝯtieꝛ sb cornea: aut i ꝓfūdo: aut i ꝓ
pinquo ⁊ silaꝛ loc⁹ cornee vngule: ⁊ qn̄ corro
diꝛ cū ea ꝑs noiaꝛ calcatarem. Ca. xi. de cura.

d Ixit paul⁹: curaꝛ cū eis q̄ sūt sic̄ sir⁹ ꝺ melle ⁊
succ⁹ fenugreci ⁊ collyrū ꝺ olybāo: aut apia
tur cū meliloto ⁊ mucilagie se. lini ⁊ raphāo
hūido decocto si nō ꝓhibebat ophthalmia. Et mū
dificeꝛ cū eis sūt sic̄ q̄ collyrū ꝺ myrrha ⁊ fumuster
re. Et si nō fuerit vlc⁹ admistra hoc collyriuꝫ calca
dis croci āboꝝ aū. ℥. i. myrrhe. ʒ. i. s. ⁊ mellis. lib. i.
Et ēt medicamen magnetis factum ad vngulam. Et
etiaꝫ medicamē de luto samio p̄dicto i. c. de vesicis.

Ca. xij. de cācro in oculo.

p Lurimū accīt i cornea doloꝛ vehemēs ⁊ extē
sio i vēis oculi ⁊ pūctura fortiꝛ q̄ lediꝛ tp̄s ⁊ ꝓ
p̄e cū moueꝛ hūs ipm ⁊ rubedo i tunicis oculi ⁊ so/
da ⁊ casus appetit⁹ cibi ⁊ lediꝛ ab oī i quo ē caliditaꝛ
⁊ ex eis i quoꝝ salute nō ē spes q̄ꝫuis sit spes i sedati
one ei⁹. Et nō facit dolorē cācer i aliquo mēbroꝝ q̄
sint sic̄ doloꝛ ei⁹ qū accīt i oculo. Et admistratio qȯ
mediciaꝝ calaꝝ ē ex eis q̄ ledūt patiētē ipm ⁊ angēt
dolorē intolerabilem. Ca. xiij. de cura.

Si nō fuēit excusatio cure ei⁹ tē sit itētio sedatō
f doloris ⁊ mūdificeꝛ corp⁹ ⁊ ꝑs capiti ab hūoꝛ.
ꝯturbatio ⁊ nutriaꝛ cib bōi chimi triticeis i q
b⁹ nō ē calefactio ⁊ pot⁹ lactis ꝯfert ei. ⁊ oꝫ qȯ vt ad
mistreꝛ i ipo albuīn oui cū meliloto ⁊ aliqd ꝺ croco
⁊ collyrū albū ⁊ oē collyrū fcm̄ ex eis q̄ sꝛ sic̄ āthi ⁊
cerusa ⁊ gūmi ⁊ opiū ⁊ oīa i qb⁹ poniūꝛ reliq̄ lenien
tia ⁊ stupefaciētia ⁊ collyrū samurdū ⁊ collyrium
mebutū ⁊ ceratū factū ex vitello oui ⁊ oleo roꝛ.

Ca. xiiij. de garab ⁊ apatibꝰ lachrymalium.

q Uãdoqʒ egredit̃ i lachrymalibꝰ angul' oculi exitura. Et qñʒ ẽ dura q̃ tactu mouet̃ ⁊ nõ rũpit̃ ⁊ ẽ de gñe glãdularꝫ: ⁊ plĩmũ malie eiꝰ qd vr̃ emi nẽtia i lachrymalibꝰ ⁊ iuenit̃ cũ expssiõe ⁊ dolet eiꝰ expssio ⁊ mĩtiplicat̃ cũ ea ophthalmia. ⁊ qñʒ ẽ exitura bothoral' faciẽs collectiões ⁊ dirũpit̃ ⁊ qñ rũpit̃ facit fistulã ſm plin. Et ãbe cõicãt i hoc ꝙ vnaqq̃ earꝫ mouet̃ sub tactu ⁊ submergit̃ cũ expssiõe ⁊ augmẽtat̃ qñ dimittit̃ ⁊ qñʒ ex ſba eiꝰ bothor ẽ eiꝰ augmẽtũ i fũdo: q̃ eiꝰ eminẽtia extꝰ nõ appet: verꝫ ipſã significat prurit ⁊ qñʒ manꝰ iuẽit eẽ ap ꝯpssiõʒ vltimã. Et garab qd ẽ fistl'a adueniẽs i ãgulis ocli domesticis. ⁊ plʒ qd eiꝰ succedit exiture ⁊ bothor appẽtibꝰ i loco. Deide rũpit̃ ⁊ fit fistula: ⁊ exitura illa añ q̃ʒ rũpat̃ noiat̃ hakilꝰ. Et qñ illud mbrꝫ ẽ ſbtilis ſbe vr̃ ab iteriori eiꝰ vſqʒ ad ipſiꝰ exteriꝰ sic pãnꝰ quẽ iuenis a latẽ ossis nasi ⁊ a latẽ eiꝰ qd appet de oclo. Qñ ergo rũpit̃ remanet saniosa difficilis ꝯiũctiõis: qñ mbrꝫ ẽ hũidũ ⁊ cũ hũiditate sua mouet̃ sp ⁊ pp hoc fit fistula. Et eiꝰ qd ruptura qñʒ ẽ ad exꝑiora: ⁊ qñʒ ad iteriora: ⁊ qñʒ ẽ ruptura eiꝰ ad ãbo latera sil' ⁊ ml' totiẽs fit eiꝰ ruptura ad nasũ ⁊ currit ad ipʒ. Et qñʒ ꝯseqt̃ malitia sanici eiꝰ ad os ⁊ corrũpit ipʒ ⁊ denigrat ⁊ corrũpit cartilagines palpebre ⁊ iplet oclm saie q̃ egredit̃ ad ꝯpssionem. Ca. xv. de cura.

a Lgarab ẽ egritudo chrõica ⁊ q̃ ẽ ex ea leuior ẽ illa q̃ ẽ recẽs. Nã q̃ recẽs ẽ curat̃ cũ medicis facilibꝰ q̃s dicemꝰ. chrõice vº cura ẽ i ea cauteriũ qd narrabimꝰ: aut qd stat loco eiꝰ sic die bardich. Incipiat̃ ergo ⁊ fricet̃ fistula pãno: deide fiat liciniũ cũ diebardich ⁊ ipleat̃. Quidã ãt existiauerũt ꝙ qñ mũdificat̃ ab eo caro mortua: deide ſbmergatur cottũ cũ aq̃ siliqꝫ nabati ⁊ itromittat̃ i ipa cõfert vehemẽt. Et siqs vult admĩstrare medicinã absʒ cauterio tũ meliꝰ ẽ vt expmat̃ dõec egrediat̃ qd ẽ i ipa deide abluat̃ cũ vĩo stiptico distillato i ipsa: ⁊ si fuerit parꝫ ⁊ ñ egredit̃ dittat̃ vſʒ ad duos dies aut tres ligata dõec aggreget̃ aliqd q̃titatẽ hñs: deĩ expmat̃ pꝰ lauet̃ deĩ distillet̃ i eã collyriũ algarab qd Mahõet filiꝰ zacharie sibi ꝯpat ⁊ ꝓpe qd ex eo dissolutũ ẽ in aq̃ gallarꝫ ⁊ mlior qd distillator ẽ distillatõ q̃ fit pꝰ distillatiõʒ iteruẽiẽte hora int̃ oẽs duas distillatiões. Et de mlior qd ĩgit eꝰ ẽ vt mẽsuret̃ eꝰ ꝓfũditas ꝯtẽta. Deĩ inoluat̃ radiꝰ cotto ſbmerso i mẽdicis ⁊ põat̃ i ipa: siue sit mẽdicia currẽs siue puluis. Et oʒ qñ admĩstrat̃ mẽdicam̃ vt strigat̃ cũ pãno ⁊ adhibeat̃ qes. Et de collyrijs qd expt̃ ẽ vt sumãt̃ arsẽici rubei ⁊ atrimẽti ⁊ cãtaridarꝫ ⁊ calcis ⁊ sal' ãmõiaci ⁊ alumis ptes equales aggregent̃ ⁊ terãt̃ cũ vrĩa pueri ⁊ siccẽt̃ ⁊ admĩstrẽt̃ sicca. Qñʒ vº ꝯfert i pncipio sui ⁊ añ eruptõnẽ vt suppõat̃ ei atrimẽtũ ⁊ põat̃ sup ipaʒ armõiacũ ⁊ mĩrubeꝫ ⁊ silr nux rãzida ⁊ oẽ qd ẽ fortis resolutõnis. Et qñʒ terũt̃ folia rute domestice cũ aqua cicris. ⁊ ponũt̃ sup bakilꝰ añq̃ʒ ꝯsequat̃ os ⁊ pꝰ ꝯsecutõʒ eiꝰ ꝯsolidat ipm ⁊ rectificat carnẽ. Sʒ mordicãt i pncipio qñ ponũt: deĩ ñ mõdicãt. Et qñ fit garab scias ꝙ canõ ẽ i ipo vt mũdificet̃ i pmis deĩ curet̃. Et ex eis q̃ mũdificãt ipsaʒ ẽ vt sumat̃ lanugo arũdis sue tai iteriore pte eiꝰ: ⁊ ꝓpe ꝓpiqua radici eiꝰ q̃ q̃dã hñt grossitudinẽ ⁊ ſbmergat̃ i melle ⁊ adhibeat̃ algarab ⁊ mũdificabit ipʒ. Deide lauet̃ locꝰ cũ spõgia ifusa i aqua mellis: ⁊ qñʒ seqt̃ illd sp. s. lanugo arũdis sicca solo sine mẽdicia alia exiccãte ⁊ suffic. Et ex exptis qd ẽ sief memithe ⁊ crocꝰ cũ aqua altaraxacõ ⁊ sine cessatõe pmutet̃. Et ex eis ẽ vt terãt̃ limacie cũ ostracis suis ⁊ pmisceãt̃ eis myrrha ⁊ aloes ⁊ admĩstrẽt̃. ⁊ ẽ ex eis q̃ ꝯferũt i egritudie ⁊ ẽ ad hoc pauca ⁊ nõ ẽ aggregata: ⁊ quandoqʒ ꝯfert i ea qñ ẽ vlcꝰ. ⁊ ex eis ẽ guadai adustũ ⁊ crocꝰ ⁊ taraxacõ siccũ cum aqua sumac sola. Et ex mirabilibꝰ i ipa sũt folia rute cũ aqua gnatorꝫ supposita ei. Et de ꝓpetate eiꝰ ẽ ꝙ ꝓhibet remanẽ vestigiũ fedũ. Et oʒ vt nõ cures de mõdicatõe eiꝰ. Et ex eis qd q̃ rũpũt exituri ẽ ẽplʒ ex pane cũ semie maru ⁊ olibão cũ lacte muliebri: aut crocꝰ cũ aqua cruce: aut myrrha cũ tria sui de gũmi arabico ꝯfecta cũ felle vaccino ⁊ ãnectat̃ sup ipaʒ ⁊ non moueat̃ donec sanet eã. Et ex medicis algarab ẽ vt fiat liciniũ ex flore eris ꝯgelato cũ bdellio ⁊ ãmõiaco ⁊ existiauerũt idi ꝙ mes masticatũ sanat eã: ⁊ existiauerũt qdã corꝫ ꝙ myrrha sola sanat eã qñ sr̃ ipaʒ põit̃: ⁊ ex plibꝰ exptis i ipa ẽ vt sũat̃ venarꝫ ps ũa et amcos dne stie ptis vnꝰ ⁊ terãt̃ pulucrizãdo ⁊ pulucrizẽt̃ i ipa ⁊ ẽt medicam̃ ꝯpositũ ex liata eri ⁊ alumie ⁊ sale ãmõiaco ⁊ ꝯfert ei sanãs: ⁊ ex medicis vltimis ẽ vt sumãt̃ atrimẽti ⁊ aloes ⁊ sarcocolle ⁊ cortices radicis turis ꝯtriti ⁊ memithe ptes eq̃les terant̃ ⁊ cribellẽt̃ ⁊ ponẽt̃ i lachrymali ⁊ aloes solũmõ cũ corticibꝰ turis ẽt. ⁊ ꝯsidera reliq̃s medicias dcãs i ãtidotario ⁊ ꝓpe medicamẽ acutũ viride: ⁊ considera medicias tabularꝫ mediciarꝫ singulariũ. qñ ãt ꝯseqt̃ os ⁊ nõ iuuat̃ medicis: tũ necẽ ẽ ipam scidere ⁊ detegẽ a suo iferiore ⁊ assumẽ carnẽ mortuã si fuerit donec pueniat̃ ad os: ⁊ eiꝰ qd regimẽ pꝰ illd est ſm tres mõs. Si os ẽ sanũ fricet̃ nigredo si appet i ipa ⁊ soluat̃ aliqd ex medicis ꝯsolidatis ⁊ suppõat̃ ⁊ liget̃ ⁊ dimittat̃ diu. ⁊ si res fuerit maior ista: tunc necẽariũ ẽ cauteriũ ⁊ qñ necẽariũ ẽ ut i osse corrupto fiat foram̃. Et itẽdat̃ cũ hoc vt fiet cauteriũ q̃ʒ ꝓfũdiꝰ põt i ifimo ꝯcauitatis nõ declinãdo ad nasũ nʒ ad oclm ⁊ eleuet̃ ꝯiũctiua ad latꝰ nasi i ꝓfũdo itavt qñ pforat̃ locꝰ vĩo foramie aut foramibꝰ pluis tribꝰ ⁊ penetrat ⁊ currit sãguis ad ptẽ oris ⁊ nasi: fiat tũc cauteriũ vltimũ cũ fiducia vt nõ pueniat ad ptẽ oculi imo oʒ vt tẽeat̃ ocls vltie deĩ cauṫizet̃ ⁊ pulucrizẽt̃ i ipo medicie ⁊ liget̃ cũ pãno. ⁊ qñʒ excusat cautiuʒ a foramie ⁊ fit sufficiẽtia i ipo q̃tũ pole ẽ: ⁊ medicamẽ qd alresiũ ẽ ex medicis bonis i illo. c. Et oʒ qñ fit cauteriũ vt pulucrizet̃ i ipo medicam̃ ⁊ põat̃ sup ipm oculũ spõgia ifusa aq̃ ifrata aut massa subtili i frata niue ⁊ quotiẽscũqʒ vult calefieri roretur ea.

C. xvi. de additõe cãnis lachrymaliũ ⁊ dimiut õ: cꝰ.

q Uandoqʒ magnificat̃ caro hec adeo vt ꝓhibeat visũ. ⁊ qñʒ minuit̃ valde ⁊ occultat̃ adeo vt ꝓhibeat lachrymas: ⁊ plurimũ eiꝰ ꝯtigit ab errore medici in icidẽdo vngulã. additio vº eu

raṫ medicis icisiõis ⁊ nõ fiat radicitꝰ ⁊ ꝓuciãt lachry me. Dimiutio ãt ꝓueniẽs ex icisiõe cũrã nõ hʒ. Qȯ si fũit ex pte alia, q̃ndoqꝫ ꝑ pole erit vt cureṫ medicis g̃ natis carnis i qbꝰ sũt stypticitas ⁊ exiccatio. Sič me dicine fc̃e ex aloe ⁊ memithe ⁊ croco ⁊ vino ⁊ vesigi cũ vio: ⁊ aloes solũ q̃ndoqꝫ puluerizaṫ sup lachry malia ⁊ ꝯfert ⁊ vinũ ipm ꝯfert ꝓpe quando ꝺcogṫ i ip̄o illȯ qȯ hʒ ꝟtutẽ ꝯstrictiuã. C.xvij.ꝺ albugie ocli

Lias ꝙ albugo i oculo alia ẽ subtilis ꝓue niẽs i supficie apparente ⁊ noiaṫ nebula ⁊ alia ẽ grossa ⁊ noiaṫ albugo absolute.

Capitulum.xviij.decura.

Iꝰ qȯ q̃ sbtilẽ ex ea: i corpibꝰ eueniẽs teneris oʒ vt assidueṫ vaporatio cũ aq̄s calis ⁊ balne is i aq̄ cal'a. Deinde admĩstreṫ fricatio sp. Et q̃ndoqꝫ ꝯfert ei succꝰ floꝝ papaũis ruffi ⁊ succꝰ cen taur eemioris. Et iteꝝ ꝟẽaꝝ ps vna ⁊ ameos due ĩtie ptis vniꝰ fiat ex eis puluis: ⁊ fortiꝰ eo ẽ vt sumãṫ sar cocolla zuccaꝝ tabarzet sp̄ũa maĩ aristol'. ⁊ baurac. ⁊ fiãt cũ eis alcohol. Et ex eis q̃ ꝯfeꝛt st alcohol astu metó ⁊ alcohol alubar forte ⁊ astaticó ⁊ targamati cá. In chroica ꝟo grossa ⁊ fĩa i corpibꝰ grossis oʒ vt admĩstreṫ lenificatio albugis cũ vaporatiõibꝰ ⁊ lenificatõibꝰ ⁊ balneatõibꝰ p̄dc̃is. Et sint collyria p̄ dc̃a qbꝰ fit alcohol dissoluta i aq̄ acori: aut i aq̄ salis gẽme fricati ⁊ fiãt cũ eis alcohol i balneo: ⁊ si nõ ꝓfe cerit balnea admĩstreṫ alcohol cũ alkitrã cũ erevsto ex qbꝰ fiat collyriũ ⁊ ẽt collyriũ ꝺ cõnibꝰ cerui ⁊ ẽt alcohol ex stercore lacerti solo: aut cũ masacũia aut ere adusto aut cũ sale gẽma torrefacto. Et fortiꝰ isto ẽ stercꝰ hirũdinũ cũ sisanus ⁊ melle ⁊ stercꝰ seme be stras: fiat alcohol ex eis mane ⁊ sero. Et ex eis qȯ q̃ st tẽpata ẽ sceha adustũ cũ cãcro mario ⁊ climia au ri. Et si albugo ẽ ꝓfũda admĩstra mẽithẽ ⁊ allegi ⁊ myrrhã ⁊ stercꝰ lacerti eq̄lr ⁊ medicam̃ magnetis ꝺ idci.ca.ꝺ ũgl'a. Et q̃ndoqꝫ admĩstrẽṫ ticture tigẽteſ albugineẽ ꝺ qbꝰ ẽ vt sumaṫ caducaꝝ rose g̃natoꝝ p nóꝝ ⁊ acatie ⁊ calcadis ⁊ gũmi oiuʒ ana. ℥.i. ãtimo nij gallaꝝ ãboꝝ ãn.ʒ.iij. dissoluãṫ cũ aq̄. ⁊ si nõ iuẽiṫ rosa g̃nati sũaṫ cõtex eiꝰ: aut cap̄ eiꝰ: aut pãniculꝰ sb aldibꝰ q ẽ iter g̃naciꝰ: ⁊ iteꝝ gallaꝝ ⁊ acatie ãboꝝ.ʒ. ij. calcadis.ʒ.i. fiat ex eis tictura ⁊ ex ticturis ẽ alco hol hꝰ i plũbi adusti abluti croci gũmi oiuʒ ãn. auĩ ij. cineris furni fusiõis eris abluti cũ aq̄ pluuiali auĩ ij. scorie eris ablute auĩ.5. fiat ex eis alcohol. Aliud bonũ i vltĩo: colcotã gallaꝝ viridiũ ãboꝝ ana.i. auĩ iiij. resoluaṫ cũ aq̄ ⁊ admĩstreṫ mltis vicibꝰ. Aliȯ gal laꝝ acatie amboꝝ ana. ptẽ.i. calcanti ptẽ.5. erantur cũ aqua sachai cahenemẽ. Cap.xix.de sebel.

Ebel ẽ pãniculꝰ accidẽs ocl'o ex iflatõe ꝟẽaꝝ cꝰ appentiũ i supficie ꝯiũctie ⁊ cõnee ⁊ texiṫ q dã i eo qȯ ẽ iṫ eas sič fumꝰ. Et eꝰ qȯ cã ẽ reple tio illaꝝ ꝟẽaꝝ: aut a materijs currẽtibꝰ ad eũ p viaʒ pãnicl'i exṫioris. vl' p viã pãnicl'i itrisec̃i pp repletõeʒ capitis ⁊ ꝺbilitatẽ ocl'i. Quãdoqꝫ ꝟo accidũt ex sebel ꝓrritꝰ ⁊ lachryme ⁊ pãniculꝰ ⁊ nocum̃tũ ex lumie solis ⁊ lumie cãdele ⁊ ꝺbilitaṫ visꝰ ex ea: qm̃ ipedit ⁊ isert ei estuatiõʒ: ⁊ nocet ei oẽ qȯ ei suppõiṫ: plʒ ꝟo accit ocl'o patiẽti sebel vt fiat mior ⁊ mioreṫ corpꝰ pu pille eiꝰ. Et sebel qdẽ ẽ ex egritudibꝰ q̃ hereditanṫ ⁊ ꝑmutanṫ de vuo ad alium. Cap.xx.de signis.

Igna sebel cꝰ p̄ncipiũ ẽ velam̃ extiꝰ st ea q̃ ml' totiẽs diximꝰ ꝺ exuberatiõe ꝟẽaꝝ exterioꝝ ⁊ rubedie faciei ⁊ pulsatõe vehem̃ti i tp̄ibꝰ ⁊ in venis cornee. ⁊ signa alteriꝰ sũt q̃ st ꝯ̃ria istis i eo qȯ declarabitur tibi in canone. Cap.xxi.de cura.

Porter vt abhõreat cũ ea oia q̃ abhõret hũs fluxũ ad ocl'm q̃ sũt ea q̃ diximꝰ i p̄mis ⁊ nõ iterabimꝰ ea nũc. Et vt vtaṫ ꝺ euatis ⁊ mũdifi catis ea q̃ diximꝰ. Et vt vitet olea ⁊ ẽpl'a sup cap̄ ⁊ ca putpurgia: iã ei diximꝰ i ea ẽt. abhõrẽt ei qdã ip̄a in ea ẽt Sʒ ego nõ video malũ i visũ eoꝝ qũ cap̄ ẽ mũ dũ. Et. G. qȯ ꝯcessit vt i potu vinũ dareṫ ⁊ fiẽt vt pꝰ ipʒ dõmiret qũ eẽt mũdꝰ: ⁊ ñ eẽt mã i corpe ⁊ capi te eꝰ: ⁊ vr̃ ꝙ h̄ sit ꝯueniẽs i sebel leui. In ea ꝟo q̃ for tis ẽ nõ ẽ exceptio a collectõe. Et melior qȯ collectõ ẽ vt penetrẽt fila mlta sb ꝟẽis: ⁊ qũ adunata sũt tra hãṫ ad supiora vt eleueṫ sebel. Deide colligaṫ cũ nu chradhi acuti capitis ad icidẽdũ ne remaneat aliqd Deiñ admĩstreṫ regim̃ ꝓhibẽs adherẽtiã ꝺc̃aʒ i ca. de ũgl'a. Et q̃ndo dolet oculꝰ ex p̄patiõe collectiõis ñ abscidaṫ ab eo vitellꝰ oui. Illȯ. n. sanat ipʒ. ⁊ pꝰ il lȯ admĩstrẽṫ collyriũ rubeũ ⁊ viride vt resoluat resi duũ sebel ⁊ mũdificeṫ oculꝰ. Et m̃lior qȯ horaꝝ ad collectõʒ eꝰ st ver ⁊ autũnꝰ: veꝝ si pꝰ mũdificatiõʒ ⁊ euonẽ: qm̃ qũ ẽ añ euonẽ dolõ ꝺcliare fač supfluita tes ad ocl'm. Medicie ꝟo ꝯferẽtes ad sebel ñ ꝯferũt nisi recẽti fʒ plʒ. Et ex eis ꝟo q̃ expta st ẽ vt sũaṫ cor tex oui recẽtis sič cadit a gallia ⁊ ferueat aceto. x. die bꝰ. Deĩde coleṫ ⁊ exicceṫ i ũbra ⁊ teraṫ ⁊ fiat cũ eo al cohol. Et ex eis qȯ q̃ st expta ẽ alcohol ocl'i cũ cinẽ cui adiũcta ẽ marchasita. ⁊ ex eis q̃ expta sũt ẽ alco hol ocl'i cũ vria i q̃ dimittiṫ liatura eris cipri die vna Et ex ꝯpositis collyriũ astaticó ⁊ rubeũ acutũ ⁊ viri de ⁊ tarchimiticó ⁊ collyriũ rusatigi ⁊ medicam̃ ma gnetis p̄dc̃m: oia illa st i antidotario ⁊ collyriuʒ de alumie ⁊ balaustijs. Et q̃ñdo ꝯp ẽ sebel scabies exptũ ẽ collyriũ sumac solũ: ⁊ quãdo põiṫ i ip̄o paꝝ gũmi arabici ⁊ sarcocolle ⁊ fit ex eo alcohol abscidit ei se bel ⁊ remouet scabiẽ. Cap.xxij.de vngula.

St additõ ꝯiũctie ⁊ velamis ꝯtinẽtis oclʒ ici piẽs fʒ plʒ lachrymali ⁊ currẽs sp st ꝯiũctiuã Et quãdo tegit cõneã ⁊ iuadit eã ita ꝙ coopit foram̃. Et eiꝰ qȯ q̃dã ẽ q ẽ durior: ⁊ q̃dã ẽ q̃ ẽ lẽior. Et quãdoqꝫ ẽ citri coloꝛ: ⁊ quãdoqꝫ ẽ rubei colõis: ⁊ quãdoqꝫ ẽ fusci coloris. ⁊ ẽ ẽt ũgula cꝰ vicitas cũ ꝯ iũctiua ẽ vicitas adherẽtie q̃ velociṫ denudaṫ qualʒ suspẽsiõe. ⁊ ẽ alia cꝰ vicitas ẽ vicinitas vnitiõis ⁊ idi get excoriatione. Cap.xxiij.de cura.

Elior cura eꝰ ẽ ꝺnudatõ cũ ferro ⁊ ꝓpe eꝰ q̃ ẽ lẽis. Duĩ ꝟo ꝺnudatõ qm̃ ñ ẽ facil' ꝑduč ad no cum̃tũ. Et oʒ vt eleueṫ cũ ũcinis: suspẽsio ei eꝰ i cisio nẽ facilẽ effič. ꝙ si ꝓhibeaṫ excorieṫ cuʒ capillo: aut fico penetrãte sb ea cũ acu: aut radice pẽne sbtil' ⁊ il lȯ qȯ ñ ẽ nec̃riũ nisi i ũo loco aut duobꝰ ꝙ si ñ suffič nec̃aria ẽ excoriatio sbtil' cũ ferro nõ acuto. Et oʒ vt

eradicet q̄ᵭtū poſſe ē p̄t qꝺ accidat carni lachꝛymal'. Et accidat lachꝛymis curſꝰ ⁊ coloꝛ qꝺ diſtiguit int̄ ābas. ⁊ qū abſcideris ūgl'az diſtillab' i ocl'z cyminū maſticatū cū ſale. Deiñ ſbuēies mōdicatōi eiꝰ cū vitello oui ⁊ ol'o ro. ⁊ vio. ⁊ qū ñ admiſtras diſtillatōz cymi maſticati cū ſale adhēt ꝯiūctia palpebꝛe. ⁊ pp̄ hꝰ oz vt moueat eger ocl'z ēt oi hoꝛa diū pꝰ .iij. dieſ admiſtrēt collyria acuta vt reſiduū extirpet. Admiſtratio v̇o mediciaꝝ i ipā ē res q̄ ñ mltū vz i vngula q̄ ē groſſa: ⁊ cū hoc ipā nō euacuāt a nocum̄to pupille acuitate ſua. Neceſſariū ei ē vt ipē ſit vehem̄tis abſterſiōis ꝯmixte cū putrefactiuis. Et ex collirijs q dē exptis ē collyriū antuticō ⁊ collyriū ceſaris ⁊ baſilicō acutū ⁊ ruſēninū ⁊ diuaricō ⁊ oia iſta ſcripta ſt i ātidotario. Et ad eā qꝺ exptū ē vt ſumāt eris vſti ⁊ calcadis ⁊ fel hirci ptes eq̄les ⁊ fiat ex eis collyriū. Et vt ſūat calcadis ⁊ ſaliſ gēme āboꝝ aā. ps. i. gūmi medietas ptis. fiat collyriū cū vio aut es vſtū ⁊ calcadis coꝛtices radices capparis ⁊ ſal āmōiacꝰ ⁊ fel hirci aut vacce cū melle: aut mel ſolū cū felle capꝛio aut magnetis ⁊ floꝛis eris ⁊ magre ⁊ āmoniaci oiuz aā ptes. ij. ⁊ croci ps. i. ⁊ vnicuiqꝫ. ℥. illiꝰ admiſceat cotyla. i. mellis: ⁊ ēt ex calcāto ⁊ ſale āmoniaco fiat alcohol: ē ei myrabile. ⁊ ex eis q̄ ad ūgulā ſūt expta ⁊ ē ꝓpiq̄ ipſſiōi ꝺnudatiōis ē vt ſūat teſta catinoꝝ ⁊ fricet ab ea lim̄ntū ⁊ ꝯterat mltū. ⁊ pꝰ illꝺ ꝯmiſceat cū oleo ꝺ ſcibꝰ cucurbite ⁊ ꝯterāt ſil'. Deiū mittat radiꝰ i cute ⁊ accipiat cū eo m̄dicam̄ ⁊ fricet cū ipo vngula aſſidue oi die mltotiēs: ſbtiliat ei eā ⁊ recedz cū ea. Et oz qdē vt iclīet aā mediciaꝝ ad miſtratōz ſup vapoꝛē aq̄ calē tandiu donec caleſiat oculꝰ ⁊ rubifi cet facies aut igrediat balneū. Qūz v̇o ꝯfert i vngula leui vt terat tus ⁊ iſūdat i aq̄ cal'a tandiu dōec ſup ipſum vna hoꝛa pertranſeat ⁊ coletur ⁊ fiat cum ipſo alcohol.

Cap. xxiiij. de altarfati.

(c) St pūctū ſāguis recēs rubei aut ātiq mōtui aut ſbrubei: aut nigri currētis a qbuſdā venis ruptis i ocl'o pp̄ pcuſſiōz v̇bigia: aut cā alia pp̄ quaz rūpunt vene ex repletōe ⁊ ap̄atibꝰ: ita vt rūpāt in ipſa: ⁊ ex ſūma eaꝝ ſūt clamoꝛ ⁊ motꝰ laborioſus. Et qūz ē ex feruoꝛe ſanguis i vēis: ⁊ qūqꝫ ꝓuenit a caſu pcuſſiuo fracta ſubtil' in pupilla ⁊ ruptura q̄ ē in ꝯiūctiua ē ſalubꝛioꝛ.

Ca. xxv. ꝺ cura

(d) Iſtillet ſup ipm ſanguis colūbe aut turturis aut azſagachit aut alguarazē ⁊ ꝓp̄e ꝺ ſb pēna Qꝺ ſi fuerit i p̄ncipio pmiſceat ei aliqꝺ de repcuſſiuis ſic̄ ē lutū dc̄m chimolea ⁊ lutū dictū armenū. in fine v̇o eiꝰ ꝯmiſceat cū reſolutis vſqꝫ ad arſcuicū cū cū luto ſigillato: Et qūqꝫ cūrat cū lacte mſiebꝛi cū ture ⁊ aq̄ ſal' ⁊ ꝓp̄e i aq̄ diſſoluta ſūt ſal gēma et ſal armoniacū: ⁊ ꝓp̄e qū pōit i ipā illꝺ cū ture ⁊ diſtillat ex eo i oculū. ⁊ collyriū diuaricō ꝯfert ei valde. ⁊ medicamē ſuū ex lapide lazuli ⁊ pipis ⁊ ſarcocolle ptibꝰ eq̄libꝰ ⁊ arſenici q̄ᵭtū oia: ⁊ qūz admiſcet ei ſalgēma ⁊ fit ex eis collyriū: ⁊ qūz fit ei ēpl'z ꝺ foꝛis cū kali vſto cū vio aut aceto: ⁊ ſil'r ex ſtercoꝛe colūbino cū aceto aut vio: aut fit ēpl'in ex paſſis enucleatis ſolū cū aceto. ⁊ reliq̄ q̄ ꝺcā ſt adhibeāt ⁊ ꝓp̄e cū fuerit ap̄a. Et ſil'r caſeꝰ recēs ⁊ papꝑ ſalitꝰ ⁊ coꝛtices rhaphāi ⁊ mellilotū cū ſāguie dꝛacōis ⁊ radice lilij ⁊ croco ⁊ lētibꝰ cū oleo roſ. ⁊ vitello oui: ⁊ reclinatio fiat ſup aquā i qua ꝺcocta ſt iſopū ⁊ oꝛiganū: ⁊ vapoꝛet ex eo ſola: aut cū aceto i quo ꝺcoq̄t cinis aut mēta: aut iſuſiōe olibāi cū aloe: aut cū aqua croci ſilueſtris: aut iſuſiōe croci: aut ꝺcoctiōe camemille ⁊ melliloti: aut ſucco eoꝝ aut ꝺcoctōe folioꝝ caul' ⁊ fiat empl'm ex folijs caulis ꝺcoctis ⁊ ꝯtritis: Foꝛti v̇o ⁊ antiquo aut fiat empl'm ex ſynapi ꝯtrito ꝯmixto cū duplo ſui de carne ficꝰ: aut arſenico fricato cū lacte: aut fiat ei empl'm ex cinere ꝺcocto in vino: aut ameos ⁊ iſopo cū lacte vaccino: Qꝺ ſi cū tarfati acciderit rupta i ꝯiūnctiua maſticet cyminū ⁊ ſal ⁊ diſtillet ſaliua i ipo: ⁊ folia ſalicis ꝯfert ei valꝺ qū ex eis fit empl'm.

Ca. xxvi. ꝺ lachꝛymis:

(h) Ec egritudo ē vt ſit oculi ſp̄ hūidi hūiditate aquoſa: ⁊ qūqꝫ currūt lachꝛyme. Et eaꝝ qdē alie ſt natiue: alie accūtales: ⁊ de accūtibus ſt q̄ ſt iſepabiles i ſāitate: ⁊ ſt alie ſeq̄ntes egritudinē q̄ rmouēt ſi rmoueat egritudo ſic̄ fit i febꝛibꝰ. Cā āt i accūtalibꝰ ē debilitas retētie aut digeſtiue decoq̄ntis: aut diminutio lachꝛymal' i nā: aut pp̄ admiſtratōz medicie acute: aut ſucceſſiōe iciſiōis vngl'e. Et p̄ncipiū qꝺ illius hūiditatis ē cerebꝝ ⁊ curſus eiꝰ ad oculū i vna duarū viaꝝ p̄dictaꝝ mltociēs. Que āt natie ſt aut pp̄ radicatōz iciſiōis lachꝛymal nō ſanāt. Et curſus qꝺ lachꝛymaꝝ q fit i febꝛibꝰ ⁊ i egꝛitudibꝰ acut' ⁊ ē ſine cā ē pp̄ nocum̄tū cerebꝛi ⁊ ap̄a cerebꝛi. ⁊ qūz accidūt i febꝛibꝰ vigilatis q̄ ſt ex febꝛibꝰ ephimeris: aut febꝛibꝰ putridiſ ſāguis: ⁊ qūz mltiplicat curſꝰ lachꝛymaꝝ i frigoꝛe: Et iſte oēs q̄ ſt de gn̄e eaꝝ q̄ accidūt velocit' remouēt ſeq̄ntes egritudinē ſi remouent: remouent cum ea.

Ca. xxvij. de cura.

(c) Anō i cura eaꝝ ē admiſtratio m̄diciaꝝ eq̄lis ſtipticitatis. Eaꝝ v̇o q̄ fc̄e ſt ſucceſſiōe iciſiōis vngl'e aut coꝛroſiōe eiꝰ p medicinā cura ē plius citrinꝰ ⁊ troc. de croco ⁊ collyriū ꝺ aloe ⁊ collyriū ꝺ croco cū bēgi: ⁊ vt fiat alcohol ſup lachꝛymale ipm cū turt: aut fumo eiꝰ ꝓp̄e ⁊ cū aloe ⁊ mēithe ⁊ croco qꝰ ſi iā finita fuerit ⁊ ad finē puenerit ñ naſcet vnqꝫ. Illa āt q̄ fc̄a ē nō ab iciſiōe vngl'e cū tutia ⁊ cū alcohol de tutijs. Et ꝓp̄e ſic̄ cū alcohol de tutia p̄dc̄o i. c. de albugie ⁊ oibꝰ collyrijs viſcoſ ſic̄ ē collyriū albū de ſacrocolla ⁊ collyriū de aſtaticō ⁊ reliq̄ q̄ ꝺcā ſt i antidotario. Et ex eis q̄ expta ſt i eis ē medicam̄ fc̄z ex aq̄ ḡnatoꝝ acetoſoꝝ cū medicis. Et illiꝰ qꝺ ꝯfectio ē vt decoq̄t li. i. ex eo vſqꝫ ad m̄dietatē. Deide ponāt i ipo aloes chotrēſis ⁊ licij ⁊ feluāharagi ⁊ croci ⁊ ſi fememite oiūz aā. aur. ij. ⁊ muſchi. ij. danie: ⁊ mācat ſub ſole. xl. diebꝰ vaſe vitreo clauſo. Et ex eis q̄ expta ſt i ipſ ē igredi balneū i iciūio ⁊ mōari i ipo ⁊ diſtilare acetū ⁊ aqꝫ i oculū mltociēs. Ille v̇o q̄ ſt natiue recipiūt curā difficil'r.

C. xxviij. de ſtraboſitate.

(q) Uādoqꝫ fit ſtraboſitas pp̄ mollificatōz quorūdā lacertoꝝ mouētiū illꝺ qꝺ appet de ocl'o ⁊ ꝺcliat ab aſpectu illiꝰ ptl ad ptē ei oppoſitā ⁊ qūz fit a ſpaſmo alicꝰ coꝝ: ⁊ ꝺcliat ocul's ad ptē eiꝰ

Et q̃lıcūqꝫ fit: quĩqꝫ fit ab hũiditate: ꝛ quĩqꝫ fit a sicci tate: sicut accit i febrıbꝰ acutis. Et illa qd̃ i q̃ spasmꝰ lacer ti ẽ cã ñ fit nisi a spasmo lacerti motiui. spasmꝰ ei eiꝰ ẽ q̃ facit cucire i oclo strabositatẽ ꝛ nocumẽtũ. Spasmꝰ aũt lacerti itnẽtis i radice ñ facit appere nocumẽtũ imo ↄ fert valde. Et mltotiẽs qd̃ accit strabositas pꝰ q̃sdã egritudies cerebri sicut epilepsiã ꝛ carabitũ ꝛ vtiginẽ ꝛ siles istis ꝛ accit pꝰ adustionẽ ꝛ siccitatẽ aut repletõꝫ Et scias qꝛ rẽotio ocli ad sr̃iora aut ad iferiora ẽ illd̃ qd̃ facit videre rẽ vnã duas res: sꝫ ad duo latera ñ ifert visui nocumẽtũ d̃ quo sit curãdũ. Ca.xxix. d̃ cura.

Uñs v̊o ñ sanat nisi i dispõne ifãtie vald̃ hũi de: quĩꝫ ei spat vt sanet ꝛ ꝑp̃e qñ ẽ recẽs. i hoc ei oꝫ vt equet cũa ꝛ põat cãdela i pte opposi ta strabositati vt laboret sp aspectꝰ ad cã. Et silr oꝫ vt ligetur filũ rubeũ cũ re rubea oppositũ pti strabosi tati. aut suspẽdat aliqd rubeũ ap̃ tp̃s oppositũ: aut aurẽ ꝛ totũ illd̃ fiat ita vt eiꝰ aspectꝰ ipꝫ ↄseq̃t ꝛ vide at illd̃ cũ puo labore. Quĩꝫ ei ↄfert ille labor i equan do oclm ꝛ emissio sãguĩs ẽ ex eis q̃ faciũt aspcꝫ rẽm Illi aũt qbꝰ accit illd̃ postqꝫ magni st̃ ꝛ senes ꝛ ẽ cã eꝰ mollificatõ aut spasmꝰ hũidꝰ oꝫ vt vtat mũdificatõe cerebri cũ eũãtibꝰ q dixımꝰ cũ hieris magis ꝛ silibꝰ eis ꝛ sbtiliatõe eregis ꝛ admistratõe balnei ꝛ reolõe. ꝛ d̃ medicis qd̃ iuuãtibꝰ i strabositate ẽ vt fiat eis ca putpurgiũ cũ succo folior̃ oliue. Qd̃ si fuit eꝰ euẽtꝰ a spasmo ex siccitate tẽ oportebit vti ẽbrocis hũecta tis. ꝛ qñ ñ affuit febris sũat i potu lac asininũ cũ ole is valde hũectatis: ꝛ pẽitꝰ oꝫ vt hũectet cor regiũ. Et oꝫ vt distillet i oclꝫ sãguis turturis ꝛ vt fiat ẽplm ex albũie oui ꝛ oleo rosꝫ. ꝛ pauco vĩo ꝛ liget. fiat il d̃ diebus pluribus. Cap.xxx. de exitu oculi.

Uterdũ accit egressio aut ꝑp vehemẽtiã iflatõ nis ocli ꝑp q̃ntitatẽ ꝛ repletiõꝫ suã aut ꝑp ve hemẽtiã coartatiõis eiꝰ ad exteriora: aut ꝑp vehemẽtẽ mollificatõꝫ suspẽsiõis sue ꝛ lacertor̃ s̃uã tũ suspẽsionẽ eiꝰ ꝑdictã. Et illa qd̃ q̃ accit ꝑp vehe mẽtiã iflatõis ocli ꝛ repletõꝫ eiꝰ: aut ẽ a mã plĩma ip so oculo iflatiua aut hũorosa hũida: ꝛ quĩꝫ ẽ repletõ ꝓp̃a i ip̃o. Et qñqꝫ ẽ cũ cõita c cerebri corpis sicut qd̃ accit ap̃d retẽtõꝫ mẽstruor̃. et illa qd̃ q̃ ẽ ꝑp vehemẽ tẽ coartatiõm eiꝰ ad exteriora ñ ẽ nisi ap̃d ꝑfocatio nẽ: ꝛ sicut fit qñ soda ẽ vehemẽs. ꝛ sicut fit ap̃d tonitruũ ꝛ clamorẽ ꝛ mulieribꝰ pꝰ ptũ vehemẽtẽ ꝛ tenasmõ. Et quĩꝫ ẽ cũ h̃ ex mã d̃clinãte ad oclꝫ ẽt qñ ñ ẽ mũdꝰ pꝰ. Et qñꝫ ẽ ex corruptõe ↄmixtõis fetꝰ aut mõte eꝰ: aut putrefactõe eꝰ. s̃cã aũt ꝑp mollificatõꝫ lacẽti: qñ lacertꝰ ↄtinẽs neruũ ↄcauũ qñ mollificat ñ substiet oclꝫ: sꝫ d̃cliat ad ext̃iora. Et egressio qñqꝫ ẽ ex mol lificatõe lacerti tñ: ꝛ ñ d̃struit visꝰ: ꝛ qñqꝫ ẽ cũ actõe eꝰ ꝛ d̃struit visꝰ. Et qñqꝫ egrediũt ãbo ocli i eis q̃ sũt sicut ꝑfocatões ꝛ ap̃ata velãiuũ cerebri i pipneũonia ꝛ ẽ cã i illo coartatõ. Et quĩꝫ ẽ cã i illo ĩpletõ ẽt: ꝛ ml totiẽs fit illud cũ sãguinitate ipediẽte ꝛ faciente apo stema i cornea. Capitulum.xxxi. de signis.

Unqꝫ ẽ ex mã plĩma aggregata i pupilla: tẽ il lic ẽ cũ egressiõe magnitudo. Et qñ ẽ ex coar tatõe quĩꝫ ẽ illic magnitudo si adiuuat cã mã Et quĩꝫ ñ ẽ magnitudo. Et i ambabꝰ dispõibꝰ sẽtit extẽsio expulsa retro a posterioribꝰ ꝛ cognoscit eiꝰ cã. Cũ illa aũt q̃ ẽ ꝑp mollificationẽ lacerti nõ magni ficat pupilla neqꝫ sentit tẽsio vehemẽs ab iterioribus ꝛ ẽ pupilla cũ hoc estuans. Cap.xxxij. de cura.

Egressiõi v̊o leui suffic vita repellẽs ad iterio ra ꝛ sõnꝰ s̃ꝫ resupinatiõꝫ ꝛ exiccare cibũ ꝛ pꝰ uitas motꝰ ꝛ assiduatõ clausiõis. Qd̃ si mũdi ciar̃ idigeat adiutorio adhibeat collyriũ d̃ sumac. Que v̊o fortis ẽ ꝛ ex ea tẽsi illic ẽ mã idiget mũdifi catiõe eiꝰ a corpe ꝛ capite cũ eo qd̃ scis ex solutiuis ꝛ phlomia ꝛ vẽtosis sup ambo tpa ꝛ collyrijs acutis Et pẽitꝰ qd̃ solutõ vẽtris ẽ ex rebꝰ magis iuuãtibꝰ spẽs eiꝰ. ꝛ silr positio vẽtosar̃ sup collũ. Et oꝫ vt assi duet vaporatõ i ꝑncipio cũ lana ifusa i aceto ꝛ ẽbro cet facies cũ f̃ra aqua. ꝛ ꝑp̃e i qua d̃cocta st̃ stiptica sicut cõtices q̃natorꝫ ꝛ s̃ẽtices ꝛ sicut papaũ ꝛ ẽdiuia ꝛ v̊ gapastoris. qꝛ si ñ fuit a repletõe ↄfert h̃ regimẽ i oĩ hora. Et si fuit illic repletõ oportebit vt resoluat i ꝑn cipio mã cũ rebꝰ cognitis. Et si fuit a mollificatiõe tẽ oportebit vt admistres hieras magnas ꝛ garga rismata ꝛ odoramẽta ꝛ suffũigatiões cognitas: ꝛ pꝰ illa admistra stiptica fortitudinẽ faciẽtia. Illa v̊o q̃ ẽ ap̃d ptũ si ẽ a paucitate cursꝰ sanguis pariẽtiũ aut corruptiõe fetꝰ ꝓuoca mẽstrua ꝛ extrahe fetũ. Et si ẽ a coartatõe tñ tẽ adhibe stiptica. Et ex medicis qd̃ ↄferẽtibꝰ i egressiõe ꝛ eminẽtia ẽ vt fiat ẽplꝫ ex faria fabar̃ cũ rosis ꝛ ture ꝛ albũine oui ꝛ ẽt nuclei dacti lor̃ adusti cũ spica st̃ bõi eminẽtie ꝛ egressioni.

Cap.xxxiij. de profunditate oculi ꝛ eius puitate.

Illud fit i febribꝰ ꝛ ꝑp̃e i vigilatiuis ꝛ successi one eiũoniũ ꝛ isomnietatis ꝛ ãgustie ꝛ tristitie Et i illa qd̃ q̃ vigilatiua ẽ oculꝰ sõniferꝰ q̃uis difficilis motꝰ i palpebris ꝛ nõ i pupilla. Et i angu stia ẽ q̃eta pupilla. Quidã aũt dixerũt qꝛ accit qbus dã hoĩbꝰ diuersitas duor̃ later̃ faciei i frigore vehe menti ꝛ calore vehementi. Accidit ergo oculo qui ẽ in parte frigida profundatio ꝛ paruitas.

Cap.xxxiiij. de varietate oculi.

Iriditas aũt accit aut ꝑp cãm q̃ ẽ i tũicis aut ꝑp cãꝫ q̃ ẽ i hũoribꝰ. Et cã qdẽ i hũiditatibꝰ ẽ: qñ si fuit glatialis i ip̃o plurie q̃ntitatis ꝛ al buginẽꝰ clarꝰ ꝛ sitꝰ eiꝰ ꝓpiquꝰ ad exteriora ꝛ equalis q̃ntitatis ꝛ paucꝰ erit oculꝰ varꝰ viridis ꝑp̃e si non fuit ex tũica ꝓhibitio. Et si i hũiditatibꝰ fuit ↄturba tio ꝛ glatialis fuit puꝰ ꝛ albuginẽꝰ plurimꝰ obtene bratio fiet sicut ẽ obtenebratio aq̃ ꝓfũde. Et si fuit gla tialis ꝓfũdꝰ erit oculꝰ niger. Cã aũt i tũicis ẽ vuea. Nã si ipsa vuea fuit nigra erit oculꝰ eiꝰ cã eiꝰ niger. Et si fuit viridis fiet oculꝰ viridis. Et vuea qd̃ fit vi ridis: aut ꝑuatione digõnis sicut plãta. Nã i ꝑncipio cũ nascit nõ ẽ apparẽtis ticture: imo d̃cliat ad albe dinẽ. Deide ip̃a cũ digõne fit viridis. Et ꝑp hãc cau saꝫ sũt oculi ifãtiũ virides ꝛ varij Et huiꝰ qdẽ varie tas fit s̃m hũiditatẽ vltimã: Aut ꝑp resolutionẽ hu miditatis quã seq̃t tictura qñ ẽ digesta valde sicut plan ta qñ resoluit eiꝰ hũiditas icipit albificari. Et hec q dẽ viriditas ẽ a siccitate dominãte. Et ifirmor̃ qdẽ

oculi ⁊ senũ varij fiũt pp hãc cãm: qm̃ i senib⁹ mlti-
plicat̃ hũiditas extranea ⁊ resolu. t̃ina:a. aut erit il
lic colo: eueniẽs i creatiõe nõ ppea ꝙ ipse adueiat
vnce qñ nõ p̃ns fuerit: ⁊ fit qñq3 pp claritatẽ hũidi
tatis ex q̃ creata ẽ: ⁊ qñq3 fit pp vnũ duoꝝ: qñq3 ac
cidit in p̃ncipio creat̃e. Et scit̃ illud bonitate visus ⁊
malitia ei⁹. Et viriditas qdẽ alia ẽ nãlis ⁊ alia ẽ ac-
cidẽtal̃. Uarietas aũt ꝑuenit ex aggregatõe cãꝝ ni-
gredis ⁊ cãꝝ v̊iditatis: ⁊ ꝯponit̃ ex eis res int̃ nigre
dinẽ ⁊ v̊iditatẽ q̃ ẽ varietas. Et si eẽt varietas p̃miti
ua ẽm qd̃ existiauit Empedocles eẽt ocl's viridis le
sus pp suũ defectũ ab aq̃itate q̃ ẽ instr̃m visus. qdã
aũt nigri minorãt̃ a viridib⁹ i visu cũ v̊iditas nõ est
pp nocumẽtũ i ip̃is. Et cã in hoc ẽ qm̃ nigredo q̃ ẽ
cã albuginei ꝓhibet penetrationẽ formaꝝ colorũ3
cũ declaratiõe: ppea q̃a ꝯ̃ria ẽ puritati. Et illud est
sicut illud qd̃ ẽ pp ꝯturbationẽ hũiditatis: ⁊ silr̃ si
fuerit cã pp multitudinẽ hũiditatis: nã si ẽ multitu
do ẽt nõ rñdet motui palpitatõis ⁊ egressiõi ad ante
riora ita ꝙ inde sit curandũ. Et si oculus fuerit viri
dis pp puritatẽ hũoris albuginei erit magis videns
in nocte ⁊ in tenebris q̃3 in die pp illud qd̃ accidit d̃
motu luminis mãe puẽ: ⁊ ip̃edit a declaratiõe. h⁹ eni
motus deficit a declaratiõe reꝝ sicut deficit a decla-
ratiõe eius qd̃ ẽ in tenebris post lumẽ. Niger vero
cã hũiditatis visus in nocte ẽ mino: ppea ꝙ illud i
diget palpitatiõe ⁊ motiõe materiei ad extĩora. Et
mã plima ẽ q̃uo: q̃3 pauca. niger ãt pp tũicã aggre
gat visũ vehementer. Ca. xxxv. de cura.

i Am exptũ ẽ alcohol ex bẽgi siccũ decoq̃t̃ in
aq̃ d̃õec fiat̃ sicut mel ⁊ fiat idẽ alcohol: aut sũat̃
antimonij saphani põdus. iij. ʒ. margaritaꝝ
musci cãfo: oiũ3 ana põdus danich: fumi lãpadis
olei aut oliuaꝝ croci ãboꝝ ana. ʒ. i. aggregẽt̃ oĩa te
rẽdo ⁊ admĩstrent̃: ⁊ croc⁹ ipse ⁊ oleũ ei⁹ ẽ ex eis q̃
denigrãt pupillã. silr̃ succus solatri aut sumat̃ succi
tribuloꝝ põd. ʒ. ij. ⁊ gallaꝝ adustaꝝ põdus. ʒ. i. olei
de nucleis oliuaꝝ denigrataꝝ sup arborẽ ⁊ olei sisa
mini nõ excorticati ãboꝝ ana pondus. ʒ. i. decoq̃n
tur lento igne donec nigrescãt ⁊ fiat inde alcohol. ⁊
ex eis que sũt exp̃ta ẽ vt adurat̃ auellana ⁊ p̃misceãt̃
cũ oleo ⁊ vngat̃ v̊tex infantis viridis: ⁊ etiã ut imit-
tat̃ radius in collogntida hũida ⁊ fiat inde alcohol
ita ꝙ illud denigrat pupillã catti. Et silr̃ cortices a-
uellane ꝯtriti: aut sumat̃ acatie pars. i. gallaꝝ sexta
partis: aggregeĩ illud cũ aqua floꝝ papaueris rufi
⁊ succus ipsius ⁊ fiat ex eo distillatio. ⁊ silr̃ succus
bengi ⁊ succus corticis granatoꝝ.

Tractatus tertius de dispositionibus palpe-brarum ⁊ que comitantur eas.

Capitulũ. i. de pediculis in palpebris.

m Ateria pediculorũ est humiditas plima
quam expulit natura ad partem cutis.
Et virtus preparatiua generationis eo-
rum est caliditas non naturalis. Et ille
cui plurimũ accidit illud ẽ ille qui ẽ plu-
rime varietatis in cibis suis ⁊ p̃ui exercitij ⁊ inuid⁹
⁊ neq3 vtitur balneo. Ca. ij. de cura.

i Ncipe a mũdificatiõe corp̃is ⁊ capitis ⁊ p̃tis
oculi cũ eo quod sciuisti ⁊ ꝓp̃e cũ gargarisma
te facto ex aceto ⁊ synapi ⁊ admĩstret̃ ablutio
oculi ⁊ embrocatio ipsius ex aqua maris ⁊ aq̃s sal
sis ⁊ sulphureis: ⁊ liniantur pili palpebre ex medi-
camine facto ex alumine ⁊ medietate ipsius de mẽ
buzegi. ⁊ quãdoq3 addit̃ eis aloes ⁊ baurac ãboꝝ
ana p̃s. 5. Et meli⁹ qdẽ est vt sit illud quo ꝯficit̃ ace
tũ squilliticũ: sed almẽbuzegi cũ bauracẽ medicamẽ
bonũ. Ca. iii. de silac ⁊ est grece anuseme.

s Ilac quidem est grossities in palpebris ꝓue
niens a materia grossa male dispositionis ni
trosa ꝓpter quam rubee fiũt palpebre. Et ca
dũt pili ⁊ adducit vlcerationẽ partium in quibus fi
xi sũt pili ⁊ sequit̃ eã corruptio oculi. ⁊ plurimũ acci
dit successione ophthalmie. Et de ipsa quidẽ alia ẽ
recens: ⁊ alia est antiqua mala.

Capitulum quartum de cura.

i N recẽti qdẽ ꝯfert facẽ ẽplm̃ ex lẽtib⁹ deco-
ctis cũ aq̃ ro. ⁊ facẽ emplm̃ d̃ portulaca ⁊ en-
diuia cũ oleo ro. ⁊ albumĩe oui ⁊ admĩstret̃
totũ illud nocte ⁊ ingrediat̃ balneũ p⁹ ip̃am aut su-
mant̃ lentes excorticate ⁊ sumac ⁊ pulpa granatoꝝ
⁊ rose: ⁊ conficiat̃ illud totũ cũ alrob in nocte ⁊ bal
neetur mane. ⁊ assiduatio balnei est ex rebus magis
ꝯferentibus ei. In antiqua v̊o ⁊ chronica opor3
ut crura vẽtosent̃ ⁊ phlebotoment̃ vene frõtis ⁊ ad
ministret̃ assiduatio balnei. Ex medicamẽtis aũt q̃
ponẽda sũt in ea ut sũat̃ eris vsti medietas. ʒ. i. dra-
gãti. iij. pip̃is croci ana. ʒ. i. terant̃ cũ vino pontico
donec fiãt sicut mel subtile ⁊ admĩstrent̃ i exteriõib⁹
palpebre. In ea aũt que fit successiõe ophthalmie:
est exptũ collyriũ ẽm hũc modũ dragãti attrimenti
⁊ croci ⁊ spice oiũ3 ana p̃s. i. Sumant̃ de sedenigi
x. partes: fiant collyria ⁊ fricent̃ ex eis palpebre.

Capitulũ quintũ de gesse palpebraꝝ

e St ut accidat palpebris difficultas motus
ad claudẽdũ qñ sũt apte ⁊ ad ap̃iendũ qñ
sũt clause cũ dolore ⁊ rubedine sine hũidi-
tate ẽm plm̃ ⁊ ꝯseq̃t̃ eas plurimũ vt nõ obediãt ad
ap̃iendũ cũ exsiccatiõe apud somnũ ⁊ plurimũ qd̃
ipsius nõ ẽ nisi frustis lippitudinis sep̃atis dure sic
ce: neq3 ẽ cũ ea cursus nisi p̃ accidẽs: qm̃ ẽ ex siccita
te aut hũo:e viscoso declinãte ad siccitatẽ valde sed
qñq3 ẽ dolo: ⁊ rubedo. Illa v̊o q̃ fit a fricatõe sine
materia fluẽte ad ip̃sam noiat̃ siccitas oculi: ⁊ multo
tiẽs est illic cõplexio calida ⁊ materia plurima gros
sa indigens euacuatione. Ca. vi. de cura

o Portet vt assiduet vaporationẽ oculi cũ spõ
gia infusa in aqua tepida ⁊ assidue vtatur bal
neo cũ aqua dulci equali ⁊ ponat super ocu
lum apud somnũ albumen oui conquassatũ cum
oleo ro. ⁊ assidue faciat sudare caput cũ hũectatiuis
⁊ oleis embrocis ⁊ caputpurgijs hũectãtibus cum
oleo vio. ⁊ neniufarino ⁊ reliquis. Et si significaue
rint dispõnes ꝙ cũ siccitate sit mã cholerica solũes
cũ volubili qm̃ in ipsa ẽ ꝓprietas. Et si existiat̃ ꝙ il
lic sit mã grossa exiccata idigẽs ꝯsolutõe resoluat̃ cũ

mucilagine fenugreci ⁊ mucilagie sem lini acceptis
cū lacte. Iste.n. ābe qn̄ ponūtur sup oculū auferūt
algesie ⁊ euāant hūorē. Et ex eis que ad eā expta sūt:
sūt adeps galline ⁊ mucilago se.lini ⁊ cera ⁊ oleum
roſ. ponat illud desup semp: ⁊ in palpebris admi-
nistret qd̄ attrahit lachrymas sic̄ collyriū arsastrat]
Plimū.n. ꝯfert in māli chronica administratio al
cohol ꝓuocātiū lachrymas. ipam.n. resoluūt māꝫ
grossam ⁊ faciūt eā currere ⁊ attrahūt ex hūoribus
subtilibꝰ illud qd̄ lenit eā ⁊ resoluūt ipm sua resolu
tione. Ca. septimū de grossitudine palpebraꝝ

Gritudo est seq̄ns febrē: ⁊ qn̄qꝫ faciūt ipaꝫ
e possidere liniméta fcā sup collū eius. Et cu-
ra est alcohol factum ex lapide lazuli ⁊ la-
pide armeno: ⁊ ex nucleis dactiloꝝ adustis ⁊ spicis
duabus ⁊ administratio balnei assidua ⁊ alienatio
vini. qn̄qꝫ vo fricatur plm cū radio ⁊ collyrio ru-
beo leni: sed fricatio cū zuccaro qn̄qꝫ excitat ⁊ attra
hit. Ca. octauū de inflatione palpebre.

Ccidit ꝓpter materias subtiles ⁊ vapores
a ⁊ ꝓpter debilitatē digestionis ⁊ malitiaꝫ
eius sicut fit in febribus vigilatiuis ⁊ in vi
giliis. Et quandoqꝫ fit in principio hydropis ⁊ cā-
casie ⁊ ꝓpter apata hūida sicut peripneumonia et
lethargia. Et qn̄ accidit ꝯualescentibus idicat mul
totiens ꝯuersionē: ⁊ ꝓprie qn̄ in eis ē reliquoꝝ mē
broꝝ inflationis ꝑuatio ⁊ remanét ipse excitate ⁊ in
flate: Et cura eius est abscisio cause ⁊ vaporatio.

De grauitate in palpebris. Capitulū nonuꝫ.

Uandoqꝫ fit ꝓpter inflationē ⁊ cās eius
q ⁊ quādoqꝫ fit ꝓpter debilitatē virtutis et
casū eius in ethica: ⁊ qn̄qꝫ fit ꝓpter grossi-
tudinē ⁊ alsarnac ⁊ similia: ⁊ quandoqꝫ accit graui
tas ⁊ mollificatio in ꝑncipio paroxismoꝝ febriuꝫ.

Capitulum decimū de inuiscatione palpebraꝝ
apud lachrymalem ⁊ alibi.

Uandoqꝫ accidit palpebre vt ꝯglutinetur
q aut cū concauitate aut cū coniūctiua aut
cū cornea aut cū vtrisqꝫ: ⁊ quandoqꝫ fit i
vno duoꝝ laterum lachrymalis: ⁊ quandoqꝫ fit ꝑ-
ueniēdo ad mediū: ⁊ quandoqꝫ fit cōis. Et cā qdē
in ea aut est vlcera accidentia aut ruptura faciēs al
cohol qn̄ colligit ex oculo sebel ⁊ detegit vngulam
⁊ fricat ex palpebra scabiē vltime sicut diximus: et
nō ꝯsiderat oī hora illud qd̄ oꝫ ꝯsiderare i ipo do-
nec accidit ut ꝯglutinetur. Ca.xi. de moro.

St caro pustulosa addita in oculo: Qd̄
e si fuerit apud lachrymalē tūc rectius erit
vt incidat: deinde cura algarab adhibeat
aut curet cū alcohol basilicon ⁊ medicamie viol. ⁊
medicamentis vngule: ⁊ ꝓprie cū collyrio de arse-
nico. ⁊ si fuerit cū albedie ⁊ nigredie: tūc cura eꝰ erit
cura vngule. C.xij. d̄ iuersatōe palpebre ⁊ ē ascera

Ius spēs sūt tres. Una eaꝝ ē vt ꝯhat pal
e pebra ⁊ nō coopiat albū: ⁊ illud aut est a
creatiōe aut ē ꝑ ꝑ incisionē venientē palpe
bris: ⁊ noiatur oculus hꝰ oculus leporinū. Et scd̄a
spēs ē media ⁊ ē vt nō coopiat ꝑtē albi ⁊ noiat ab-
breuiatio palpebre. Et cā eiꝰ ē ꝑma: vetꝰ ē minor il
la. ⁊ tertia ē vt nō coopiat palpebra supior iferiorē:
Et illud fit aut ex glandula: aut ex nascentia carnis
additeque iā ē aut incipit aut spasmo accidēte pal
pebre ex vlcere ꝯsolidato sup ipm nō ꝑmittente vt
palpebra supior coopiat inferiorē: ⁊ qn̄qꝫ fit illud
totū ex spasmo lacertoꝝ circūdantiū palpebram:

Ca.xiij. de grandine.

St humiditas ingrossata ⁊ in lapidē ꝯuer
e sa in interiore parte palpebre. ⁊ qn̄qꝫ fit in
albedine sile grādini. Ca.xiiij. d̄ cura

a Dministret sup eo linimentū cum aceto ⁊
sordibus vlceꝝ ⁊ reliquoꝝ. ⁊ quādoqꝫ addunt eis
oleū roſ. ⁊ gūmi albotin ⁊ sarcocolla: aut linit cū
āmoniaco ꝯtrito cū aceto ⁊ cinere ⁊ assa fetida. ⁊ lini
mētū aureiesꝰ dcm̄ i.c. ordeoli. C.xv. d̄ ordeolo:

Rdeolū ē apa longū apparens sup extre-
o mitatē palpebre sile ordeo in figura sua. et
eius mā ꝑmi plm est sanguis dominans.

Capitulum.xvi. de cura.

Uret cū minutiōe ⁊ euōue ꝑ picrā ꝯꝫ qp sci
c uisti: deinde sumat aliqd de oppoponaco
⁊ resoluat in aq̄ ⁊ liniat ex eo locꝰ qm̄ ē bo
nū valde: ⁊ ꝯferūt ei vaporationes ex adipe dissolu
to: aut farina ordei cū galbano: aut fermentū: aut
panis calefactꝰ iteratus sup ipm ⁊ euaporationes
cū cauda muscaꝝ habētiū capita abscissa: aut cum
aq̄ in qua ordeū buliuit: aut sāguis colūbe: aut san
guis alguere scē ⁊ turturis: aut sumāt baurac ⁊ gal
bani multū ⁊ ꝯmisceāt ābo ⁊ ponāt sup ordeolū: ⁊
epithima aureicsus. ℞. olibani myrrhe āboꝝ ana
ꝑtē.i. landani q̄rtā ꝑtē ꝯcere alumis baurac armeni
oiuꝫ ana medietatē ꝑtis aggregent cū fece olei de
lilio ⁊ liniat sup ipm. Ca.xvij. de alsarnac.

Lsarnac ē additio māe pinguis ꝯtingens
a in palpebra supiore ⁊ grauat palpebrā ab
aptione ⁊ facit ipam quasi mollificatā ⁊ est
ꝯiūcta nō mota sicut nodus. Et plm qdem accidit
infantibus ⁊ humectatis in qbus multiplicant la-
chryme ⁊ ophthalmic: Ca.xviij. de signis.

T ex signis eius ē qm̄ qn̄ tu tangis inflatio
e nē digitis duobus deinde sepas eos eminē
tia in medio eius existit. Ca.xix. d̄ cura.

Ura manus ē cura eiꝰ ⁊ ipsius modꝰ ē vt
c sedeat eger ⁊ teneat caput eius tractum ad
superiora: ⁊ tendat in ipso cutis frōtis ad
oculum ⁊ eleuatur palpebra ⁊ accipiat eā medicus
inter duos indices ⁊ medium suum ⁊ cōprimat pa
rū ⁊ aggregabitur mā ꝯpressa ad illud qd̄ est inter
duos digitos ⁊ ille q caput tenet trahat cutē ex me
dio supercilij. Qn̄qꝫ apparuerit eminētia icidat cu
tē ab ea sufficiēti sectione ⁊ subtili nō ꝓfunda. Cau
tela nāqꝫ in hoc ē necessaria ⁊ vt incisionē faciat pꝰ
icisionē tutiꝰ ē qꝫ vt vnā subito audēdo faciat incisi
onē. Qn̄qꝫ apparet per incisionē primam bonum
est: ⁊ si non in anatomia additio fiat donec appare
at: tūc si iuenerit eam separatū sup manum suam in
uoluat pannum lineum ⁊ accipiat alsarnac separā

do ipsā a dextra ⁊ a sinistra. Et si remāserit residuum
nō obediēs ei pulverizet aliquantulū salis sup ipsū
vt corrodat ipsuz. Et si fuerit in tunica ⁊ vehemētis
adherentie accipiat illud quod de ea separatum est
⁊ dimittat aliud ⁊ non inuadat ipsuz: sed cōmittat rē
suā resolutioni salis qui pulverizat sup ipsū. Deide
iponat sup ipsū pannū ifusuz aceto. Qūqʒ mutati
uuz affuerit secūde diei ⁊ securitas fuerit sanguinis
curet ipsū cuz medicinis ꝯglutinatiuis ⁊ sint i eis li
tium ⁊ sief memithe ⁊ crocus. Quādoqʒ āt inadit
partē eiꝰ que non separat detegēdo ⁊ excoriādo cū
incisione ⁊ penetrat cuz hamis super ipsa: ⁊ mouet
a dextra ⁊ a sinistra donec separat. aut facit illū ꝯcū i
fimo pēne. Et oz vt cautela adhibeat i perforando
ab eo ita vt nō tēdat in profundū. foramē āt si tēdit
palpebrā cū vehemētia vel fit processus i foramine
tandiu donec incidat cutis panniculi que est sub ea
nocet: ⁊ icipit apparere adeps loci icisi quādo com
primitur digitis qui ipsaz circūdant i circuitu cutis
extēse: ⁊ prouenit dolor vehemēs: aut apā calidū: ⁊
remanēt relique dure ꝓfunde q̄ sūt deteriores q̄z sar
nac. Et fortasse icidit de lacerto retinēte oculum ali
quid ꝯueniēs ⁊ debilitat palpebra ab apertiōe. Re
cētez vero q̄ debilis ē plurimū sanāt medicine reso
lutiue absqʒ operatiōe manus. Cap. xx. de sulsati.

Est caro mollis eueniēs i iteriore pte pal
pebre a q̄ nō cessat fluere sāguis rubeꝰ ⁊ ni
ger ⁊ viridis. Cuiꝰ qdē cura ē mūdificatio
cū exiccatiuis corrosiuis ⁊ collyrijs acut. Qūqʒ su
sati corrosiua fuerit admistrabis tūc pulveres ⁊ col
lyria q̄ carnis sūt generatiua: sintqʒ ex eis q̄ i vlceri
bus palpebrarum dicūr. Et ad vltimū cura pruritꝰ ⁊ sca
biei fortiū curet. Cap. xxi. de lapidositate.

Lapidositas ē apā puū sāguineū ⁊ vtit i la
pidositatem a quo quādoqʒ liberat manꝰ
opatio: deīn adhibeāt medicie vlcerum oculi

Ca. xxij. de vlceribꝰ palpebrarum ⁊ rupturis earum cura.

Administret sup ea empilm ex lētibꝰ ⁊ fisticis ⁊
corticibꝰ granatorum decoctis cū aceto. Qūz
ceciderit cortices: ⁊ corrosio destructa fue
rit admistrabis sup ea vitellū oui cū croco: qm̄ ipē
ꝯsolidat. Et si volueris admistrabis desup collyriū
de olibāo ⁊ collyriū aluber cū collyrio astaticō ⁊ ru
beo lēi. Rupture āt palpebre recipiūt ꝯsolidationē
⁊ curant cura rupturarum cutiū dicta i capitulo suo.

Ca. xxiij. de scabie ⁊ pruritu.

Scabies cā ē mā salsa nitrosa ex sanguie calido
aut hūido: aut hūore alio acuto faciēs pro
uenire pruritū pꝰ: deide scabiē. Cuiꝰ qdez
plūm succedit vlceribꝰ oculi ⁊ icipit egritudo priꝰ cū
pruritu puo: deide fit aspitas ⁊ rubificāt palpebra:
deide fit vt granuz fici ⁊ vlcerosa postea aduenirunt
grana dura qū vehemētia scissionis adest i pruritu
⁊ apatione. Capitulū. xxiiij. de cura eius.

Cum scabiei associat ophthalmia cura priꝰ
ophthalmiā: deide ꝓcede ad scabiē postq̄z
nō dimiseris rē ophthalmie: ⁊ silr fit dispō
⁊ iudiciū si ē egritudo alia. Nā oz vt tu vehemētiora

earum diligēter attēdas. Qūqʒ videris vlcerationē ⁊
apā caue ne admistres medicīa acutas ⁊ silia eis ni
si pꝰ cōsecutionē cū falcitate ad possibilitatē. Nā tu
trahes cū medicinis aquā vehemētē. In secunda
vero ⁊ tertia specierum predictarum necessaria ē fricatio: aut
cū ferro: aut cū medicinis fiat fricatio ex eis q̄ sūt si
cut spuma maris ⁊ ꝓpe generis eiꝰ quod nomiatur
casuri: aut cū foliis fici: aut cū fricatōe ex sedenigi ⁊
croco ⁊ marchasita fiat ex eis collyriū ⁊ fricet cū eo.
Illius āt q̄ curā recipit cū medicinis ⁊ ē illa q̄ nō cō
seqt gradū scōm et tertiuz specierum predictarum. Initiū
cure ē assiduatio euonis ⁊ ꝑsomie ⁊ si nō plus saltē
bis in mēse: ⁊ phlomia lachrimaliū post phleboto
miā vlem ⁊ assiduatio balnei ⁊ alienatio pulveris ⁊
fumi ⁊ vociferationis ⁊ cautela vehemētie stricture
colli ⁊ coartationis capitis ⁊ furoris ⁊ ire ⁊ multitu
dinis loquele ⁊ applanationis puluinaris ⁊ ꝓlon
gationis iacēdi sup faciē ⁊ oīum q̄ ascēdere faciunt
materias ad supiora ⁊ trahūt eas ad faciē. Et ꝯfert
in principio sui qdē collyriū rubeū lene ⁊ pꝰ ipsum
collyriū viride lene. Quod si fuerit fortior illa tunc
acutis vnoquoqʒ eorum ē ēt p tharmaticō ⁊ collyriō
aristratis ⁊ collyriū de croco. Et qūz curat cuz felle
hirci ⁊ felle porci cū sale armoniaco ⁊ tucia ⁊ ere ad
usto ⁊ calcadis ꝯiūctiz ⁊ sepati ⁊ basilicon ⁊ collyri
um granatiuū si bōa: ⁊ medicamē aristratis ē valde
bonū. Et ex medicis ꝯferētibꝰ ē medicamē hꝰ: ℞.
carabe ptē. i. corticis granatorum ptes. ii. ꝯficiāt cum
melle: aut aloes ptē. i. salis ermoniaci ptē. 5. ꝯficiāt
cū melle ⁊ admistrēt. Et iterum sumāt eris vsti. xvi. aur.
pipis. viij. aur. climie. iiij. aur. myrrhe croci ābor
aū. aur. ij. floris eris. v. aur. gūmi. xx. aur. terant: ⁊
misceāt sicfcis cū aq̄ pluuiali. C. xxv. de tremore.

Cimtifac ē apā cū pruritu. Et qūz ē illō qd in
ipo dūat vētositas. Et qūz ē supfluitas subtil
phlāmia. ⁊ qūz est supfluitas aquosa. Et qūz
ē supfluitas melanconica. Ca. xxvi. de signis.

Quod vētosum ē qūz accit subito ⁊ ꝯclinat ad
ptē lachrymalē ⁊ ē sic quē pungit muscha in
illo loco ⁊ accit i estate ⁊ senibꝰ ⁊ nō ē grauitas
Phlāticum. n. est frigidꝰ ⁊ grauius ⁊ ꝑnat vestigi
um ꝯpressionis vna hora. Sed in aquoso nō rema
net vestigiū impressiōis p horā neqʒ dolor ē cū eo.
Et melaconicū ꝑm plūmū cōicat palpebre ⁊ oculo ⁊
ē cū duricie ⁊ extēsione cōseq̄ntibus supcilia ⁊ ma
xillarū sūmitatē ⁊ nō ē cū eo dolor de quo sit curā
dum ⁊ ē color eiꝰ fuscus: ⁊ plm eiꝰ accit pꝰ ophthal
miam ⁊ post variolam.

Capi. xxvij. de cura.

Potest vt incipias ꝑnium ⁊ euacues corpꝰ
⁊ mundifices caput. Eteni q̄ fuerit ad phla
decliuius administra emplastrum ex folijs
malue. Et fortiora eius sunt olea alkerua contrita
⁊ permixta cum aceto ⁊ vaporationem ex spon
gia infusa aceto ⁊ aqua calida: ⁊ etiam fiat linimen
tum ex aloe ⁊ seluzabaragi ⁊ sief memithe ⁊ fausel ⁊
croco cum aqua solatri.

Ca. xxviij. de multitudine palpitationis.

Ultimudo palpitatiōis fit ex re cadēte i oculo leui: ⁊ quādo fit ex siccitate. Et quādoqꝫ multiplicat̄ i habētibꝰ tetanū ⁊ in ꝑparatis ad ipsum. Et indicat in egritudinibus acutis tetanū ⁊ spasmum.

Cap.xxix.de casu pilorum.

Adūt pili oculi ex cā materiei: aut cā loci. Et ē cā qdē materiei aut qm̄ replēt̄ pediculis sic̄ fit i fine egritudinū acutaꝝ paruarū: aut qm̄ corrūpūt̄ pp illud qd̄ admiscet̄ eis qū nascūtur sic̄ accit i alopitia: ⁊ ē vt sit i iteriore ꝑte palpebre hūiditas acuta aut materia nitrosa salsa nō apparēte i palpebra nocumēto sensibili: sed ipsa nocet pilis. Qui aūt ē cā loci ē qm̄ illic ē nocumētū manifestū. s. aut durities ⁊ grossitudo: ⁊ nō iuenit vapora quo generat̄ pilꝰ transitū: aut aꝑa ⁊ corrosio ⁊ significat ipsaꝫ rubedo ⁊ mordicatio vehemens ⁊ dolor.

Capitulum.xxx.de cura.

In illo qui est causa loci cura nocumentuꝫ quod est in loco fm q̄ dicitur in cura cuiusqꝫ capituli eius in loco suo. Et in illo cuius causa est priuatio materiei curetur prius corpus per ea regimine largo ⁊ cibatiōe: ⁊ administra medicinas trahentes materiam pilorum ad palpebras per ea que dicturi sumus: ⁊ que sūt dicte in antidotario: ⁊ in areolis medicinarum singularium. Et in eo qui est causa materiei corrupte administra purgationem capitis ⁊ mundificationem membri: deinde cura medicamento pilorum. Alcohol autē iuuatiua ad illud sunt lapis armenus ⁊ lazuli. Et ex compositis alcohol de nucleis dactiloruꝫ ex laudano dictum in antidotario: aut sumatur de dactilis imaturis adustis.iij.ʒ.⁊ duarum spicarum.ʒ.ij.fiat ex eis alcohol: ⁊ ex eis que experta sunt est vt terat̄ spica nigra ⁊ antimonium ⁊ administrentur cum radio. Et etiam fiat alcohol ex stercore muris adusto ⁊ non adusto cū melle: ⁊ proprie asulalij: aut sumat̄ terra in qua nascitur vitis cum croco romano ⁊ ex alsaluli partes equales ⁊ administretur ex eis alcohol. Et ex eis que reperta sunt ad illud ex eis cū quo sunt pruritus ⁊ rubedo: ⁊ cōrosio est vt decoquatur granatum cum sua totalitate ⁊ partibus suis in aceto vsquequo dissoluatur ⁊ annectetur super locum. Et omnia quidem viscosa conferunt ⁊ ad illud etiā climie colcotar atrimenti partes equales sumantur ⁊ terantur ⁊ administrentur.

Capitulum.xxxi.de pilis inuersis ⁊ additis.

Ex eis que experta sūt est vt sumat̄ stercoris leporini adusti pōdꝰ.viij.ʒ.⁊ stercoris hircini pondus.iij.conterantur: ⁊ administret̄ ex eis alcohol. Aut fiat alcohol ex muscis habētibꝰ capita abscissa exiccatis. Aut aduratur auellana ⁊ teratur ⁊ conficiatur cum adipe caprino: aut adipe vrsi ⁊ liniatur ex ea locus: nasci eniꝫ facit pilos: ⁊ cū hoc denigrat eos. Et etiam sumatur antimonij adusti pars.i.⁊ piperis pars vna ⁊ plumbi adusti abluti.iiij.croci partes.iiij.⁊ duarum spicarum.iij.partes ⁊ nucleorum dactiloꝝ adustorum partes.ij.conterantur ⁊ fiat ex eis alcohol. Et ad vltimū cura horum pilorum est vnus modorum.v.adherentia ⁊ cauterium ⁊ ordo cum acu ⁊ abbreuiatio palpebre cū sectiōe ⁊ euulsio prohibitiua. Inuiscatio autem ē vt eleuentur ⁊ equentur cum mastice ⁊ gūmi pini ⁊ gūmi ⁊ visco ⁊ āmoniaco ⁊ glutino qd̄ egredit̄ de vētribꝰ ostracoꝝ ⁊ aloe ⁊ sarcocolla ⁊ dragagātio ⁊ ture dissolutio cū albugine oui. Ex ex i[…]iscatiuis bonis ē vt inuiscet̄ cū oleo de sceni: ⁊ melior ea ē cū cola casei quā nos diximꝰ i antidotario. Cura vero q̄ fit acu ē vt acꝰ ꝑēe ret ab iteriore ꝑ[…]et palpebre ad exteriorē vbi ē pilus: deīde ponat̄ pilus i foramie eiꝰ ⁊ egrediat̄ ad latꝰ aliud ⁊ stringat̄ pilus: ⁊ si sit difficilis introitus pili in foramine acus ponatur in foramine acus extremitas capilli mulieris ⁊ trahat̄ acꝰ ex illo latere. Deinde ponatur capillus in foramine eiꝰ ⁊ egrediat̄ ex alio latere. Et stringat̄ capillus donec remāeat silis anse a latere itrīseco: ⁊ ponat̄ i ipsa pilus ⁊ extrahat̄. Et si necessaria fuerit iteratio acus q̄rat̄ locꝰ aliꝰ. Secūdatio nāqꝫ ꝑforationis acus dilatat foramē ⁊ nō retinet pilū. sectio aūt ē vt abscidatur origo eiꝰ ex palpebra. Quidā v̄o ꝑcipiūt vt si datur locꝰ cognomiatꝰ egena ⁊ ē apd̄ extremitatē oculi: deīde ꝯsolidet ⁊ nascet̄ sup ipsū caro addita ⁊ eq̄t pilū ⁊ nō ꝑmittit ipsuꝫ iuerriari. Cauteriū aūt qd̄ meliꝰ ē: ē vt fiat cū acu habēte caput curuatū: cuiꝰ caꝑ igniat̄ ⁊ extēdat̄ palpebra ⁊ cauterizet̄ cū eo locꝰ pili ⁊ nō redibit. Et quādoqꝫ necessarie sūt iterationes bis aut ter ⁊ nō redibit post illud penitꝰ. Euulsio āt ꝓhibitiua ē vt euellat̄. deīde ponāt̄ sup locū medicine ꝓhibitiue natiuitatis piloꝝ: ⁊ ꝓprie super palpebrā q̄ sūt d̄ eis q̄ dicte sī i areolis medicinaꝝ singulariū ⁊ dicemus eas in capitulo pilorum additorum.

Capitulum.xxxij.de pilis additis.

Ascūt̄ ex multitudīe hūiditatis putride aggregate i palpebris ocli. C.xxxiij.d̄ cura.

Cura eiꝰ ē mūdificatio capitis ⁊ corporis ⁊ oculi cū eis q̄ scis: deinde admīstra alcofol acuta mūdificātia palpebrā sicut abisalicō ⁊ ruscenū ⁊ collyriū rubeū acutū: ⁊ viride acutum ⁊ collyriū de myrobal'. ⁊ ꝓprie si fuerit illic lachryme aut aliqd accidētiū hūoꝝ acciderit. Qd̄ si nō suffecerint curā adhibe euulsiōis euellant̄ ⁊ liniant̄ super originē coꝝ sanguis critij ⁊ fel damaꝝ ⁊ arietū ⁊ fel vulturis ⁊ fel caprinum. Et quādoqꝫ ꝑmiscent̄ fella ista ⁊ sanguines cū castoreo: ⁊ fiūt ex eis collyria sic̄ squame piscis ⁊ admīstrāt̄ qū necessitas icūbit dissoluta saliua homis. Qui v̄o eo vtit̄ media hora expectet sup ipsū. Et ex curis qdē bonis est vt sumat̄ fel critij ⁊ fel vulturis ⁊ castoreū fꝫ equalitatē: aggregētur cū sāguine colūbe ⁊ fiant inde troc. Et ex eis que narrāt̄ sūt sāguis tincoe ⁊ ꝓꝑe sāguis tincoe canis ⁊ sāguis ranaꝝ. Uerūtamē experimētū nō verificauit illud. Et rectiꝰ qdē fm q̄ existimāt ē vt misceat̄ cuꝫ alkitrā. Et ex eis ēt q̄ narrāt̄ ē vt admīstret̄ fel vulturis cū cinere ⁊ sale āmoniaco ⁊ succo porri: ⁊ propequādo ponit̄ i sartagine sup ignē donec ꝯmisceāt̄ ⁊ equent̄. Et si fuerit cinis ostracoꝝ erit melior ⁊ rubigo ferri heruginosi cū saliua hois ē vltia q̄uis do-

loré faciat. Et ex eis qdé q̃ sũt experta é tinca cũ sale ãmoniaco: ꝛ ꝓpe cũ vngula asini adusta cuꝫ aceto forti. Et silr spuma maris cũ aqua psilij. Qũ.n. stu⸗pe fit ꝛ ĩfrigidaꝛ locꝰ eo nõ nascunt ibi pili.

Cap. xxxiiij. de inuiscatione palpebrarum.

Fit illud fm plurimũ post ophthalmiam. Oꝫ ergo vt admĩstrẽt sarcocolle ꝛ zuccari taberzet ptes equales: spume maris quar⸗ta ptis: terantur ꝛ puluerizentur super locum.

Tractatus quartus de dispositionibus virtutis visibilis ꝛ operationibus eius.

Cap. i. de debilitate visus ꝛ nocumento eius.

Debilitaté visus ꝛ eius nocumẽtũ effic: aut ꝯplexio cõis ĩ corpore siccitatis do minãtis humorose: aut ꝯplexiõalis si⸗ne mã: aut vapor eleuatꝰ ex corpore: aut stõ ꝓpe: aut frigꝰ habẽs mãꝫ: aut nõ habẽs mãꝫ: aut pp dñũ caliditatis mãlis aut non mãlis: aut é sequẽs cãm ĩ cerebro ĩpo egritudinũ ce rebri notaꝝ q̃ é ĩ sba cerebri: aut in pte tota anteriõe sič ꝯpssio aut pcussio accidẽs ei: quare nõ videt ocu lꝰ aut ĩ pte anteriore eiꝰ. Et plm qdé eiꝰ é hũiditas dominãs aut siccitas accidẽs successiõe egritudinũ ꝛ motuũ supfluoꝝ corporeoꝝ ꝛ aialiũ ꝛ eũonũ sup fluaꝝ pp quas cadit virtꝰ ꝛ resoluiꝛ mã. Aut é pp rẽ appropatã ipsi spiritui visibili ꝛ mẽbris q̃ ipsũ seqꝛ sič neruo ꝯcauo ꝛ sič hũorıbꝰ ꝛ tunicis. Et spiritui qdé visibili quãdoqꝫ accit vt multiplicetꝛ ꝛ accit ei vt sub tilietꝛ. Et quãdoqꝫ accit ei vt ĩgrossetꝛ. Et accit ei vt mĩ noretꝛ. Multiplicatio ãt é melior res ꝛ magis iuuati ua. Et subtilitas qdé plm accit ex siccitate. Et quan⸗doqꝫ fit ex vehemẽtia sepatiõis accidẽtis qñ sol aspi citꝛ ꝛ resplẽdẽtis ꝛ silia. Et quãdoqꝫ pducit aggrega tio valde supflua ad coartatiõꝫ resoluẽtẽ: ꝛ ĩspissaꝛ ea pmũ: deĩde subtiliaꝛ valde secũdo: ꝛ istud é sič ac cidit apud lõgã morã ĩ tenebris. Et grossitudo fit ꝓ pter hũiditaté ꝛ fit pp aggregationẽ vehementẽ nõ ita vt pducat ad vtẽdũ ꝯplexiõe subtiliante. Et quã doqꝫ é cã ĩ eis cadẽs ĩ initio creatõis. Et quãdoqꝫ é pp vehemẽtiã siccitatis ꝛ mltitudiné pp eũonũ: aut debilitaté añrioris cerebri validã. aut prauitaté egri tudinũ ꝛ ꝓpiqtaté mortis quãdo resoluiꝛ spũs. De bilitas ãt ꝛ nocumẽtũ q̃ sit pp tũicas. Et plꝫ coꝝ é pp tũicas extrĩsecas sine ꝓfũdis: aut sũt cã sbstãtie tũice aut sũt cã trãsitꝰ q é ĩ ea. Et q̃ sũt pp tunicã ipsã sunt pp ꝯplexionẽ malã. Et plm eiꝰ é retẽtio vaporis ĩ ea aut superfluitas humiditatis permixte ei aut exicca tio ꝛ siccitas ꝛ nigrificatio ꝛ corrugatio accidentes ei ꝛ proprie vuee ꝛ cornee: aut corruptio superficiei eius pp ĩpressiõné vlceꝝ apparentiuꝫ aut oculoruꝫ aut tolerantia ophthalmie plurime: aut ferentis p⸗uietaté eius: aut color extraneꝰ intrans eam sicut ac cidit cornee ictericia ex citrinitate: aut in tarsati ex ru bedine: aut denudatio colõis nãlis sič illud qđ acci dit cornee ꝛ addit puietaté ꝛ firmitudiné ad hoc vt lumen vincat ipsum ꝛ sepet spũm visibilé. Et quãdo qꝫ accit exiccatio ꝛ calefactio pp coherẽtiã firmã ae ris ꝛ luminis cũ humoribꝰ: aut seperatio eaꝝ pp cõ rosionẽ accidentẽ: quare nõ gradaꝛ lumẽ ĩ penetrã⸗do in eis: imo subito penetrat ĩ glatialé integre: aut pp ortũ pãniculũ sup eas sič in vngula: aut inflatõe ꝛ grossitie venaꝝ eaꝝ sič in sebel. Accidens autẽ fora mini ꝛ trãsitui: aut é qr strigitur supra nãlem pp cãs quas dicturi sumus ĩ capitulo suo: aut dilatatur aut oppilaꝛ integre aut non integre. Sič qñ é descensus aque. ꝛ nos qdé dicemꝰ ista capitula oĩa sigillatim. Facta autẽ propter humores é: quoniã glatialis q⸗dez q é vnus coꝝ mutaꝛ ab essentia sua equali ꝛ in⸗grossaꝛ. aut eiꝰ subtilitas é fortis ꝛ fit ĩpeditꝰ a dela⸗tione luminis ꝛ coloris luminosi sup se. Et ex albu⸗gineo qdé quoniã multiplicaꝛ valde: aut ĩgrossaꝛ ꝛ fit illud cã ad minorãdaꝫ puietaté suã aut pp hũidi taté ꝛ vapores q pnuscenꝛ ei: aut mutant alterantes eius puietaté. Vapores.n. ꝛ fumi extrãei extrinseci nocent ei equaliter ergo intrinseci. Et oĩa grana va⸗porosa inflatiua sunt grauatiua visus. Nocumẽtũ.n. qđ visui aduenit ex vitreo nõ é primitiuum: imo non nocet visui nisi inquãtum nocet glatiali ꝛ con⸗uertit eius essentiã ab equalitate pp cibũ nõ equalẽ quẽ ei defert. Nocumẽtũ ãt qđ fit pp neruũ est qñ accidit ei oppilatio: aut accidit ei apa aut ruptura.

Cap. ij. de signis.

In eo qđ qđ é cõitate corpis signũ é illud qđ dedimꝰ qđ significat ꝯplõné totiꝰ corporis. Et illđ qđ fit cõitate cerebri é qñ illic é aliqđ signoꝝ significantiũ nocumẽtũ ĩ cerebro cũ hoc vt sint reliq sensus lesi cũ illo. Illud.n. fiduciã facit cõi tatis cerebri. Et qñqꝫ appropriaꝛ visui plimũ ꝓpe⸗tatũ eiꝰ ꝛ cũ odoratu sine auditu: sicut pcussio coar tatiua qñ cadit ĩ pte ãteriore cerebri. Et qñꝫ é auditꝰ cũ sua dispõe ꝛ remanet oculꝰ aptꝰ ꝛ nõ põt claudi palpebra sup ipm: verũ non videt. Et signũ qđ ipsi spũi appropriaꝛ é: qñ si spũs est subtilis ꝛ é paucus videt rẽ ex ꝓximo sine pscrutatiõe ꝛ nõ videt qđ elõ gatũ é sine pscrutatiõe. Verũ eius subtilitas qñ est supflua nõ figit rẽ luminosã valde imo fugat eã lumẽ clarũ ꝛ sepat eam. Et si est grossus ꝛ plurimꝰ nõ de ficit ei perscrutatio intuẽdo lõginquũ ꝛ nõ pscrutaꝛ visioné ꝓpiq. Et cã in hoc apđ loqntes de radio é q visus non fit nisi egressiõe radij ꝛ qñ obuiat ei qđ videꝛ: ꝛ qđ motꝰ vadens ad locũ lõginqũ subtiliat grossitiẽ eius ꝛ equat eẽntiam ipsius quẽadmoduꝫ hꝰ imotus resoluit spiritũ subtilem: qr forsitã non opaꝛ aliqđ. Et apud illos q dicũt puiũ vehẽ formas videndi ꝛ reliq̃ é qđ glatialis morꝰ fit fortis qñ vi⸗det illud qđ elõgaꝛ. Et illud é ex eis q̃ subtiliãt spm grossũ hitantem ĩ ipso: ꝛ resoluit spũm subtilẽ ꝛ ꝓ⸗prie paucũ. Verificatio ãt certioris ĩ his duobꝰ ser⸗monibꝰ ptinet ad sapientes nõ medicis. Cognitio vo illiꝰ ex dispõne tunicaꝝ hũoꝝ ꝓfundoꝝ é ex eis q̃ sunt praua qñ nõ é res alia nisi ipsa. Qñꝫ ãt recur riꝛ ad dispõné coloris tunicaꝝ ꝛ hũoꝝ ꝓfundoꝝ: ꝛ ad dispõem ĩflatiõis eaꝝ ꝛ extẽsionis ꝛ corrugatio nis ꝛ extenuatiõis ipsaꝝ ꝛ dispõnis puitatis oculi ꝓ pter puitaté ipsius ꝛ dispõné euꝰ qđ spgiꝛ sup ipꝫ đ hũiditate. Et imaginaꝛ de silitudine iris aut r: ĩ ipo

de siccitate ⁊ ꝯturbatõe q̃ manifesta ē exteriꝰ. ⁊ forsi taꝫ nõ apparet cū eo hõculi vel hõniculi: ⁊ ē forma aspiciētis i ipꝫ: ⁊ q̃ndoq̃ꝫ sigificat ꝺꝫ dispõnē cõnee. Et q̃ndoq̃ꝫ sigificat ꝺꝫ dispõnē albuginei. Et ille cꝰ ē videt sp̃ inē oculos suos sicē nebulas. Si aūt vides ꝯturbatiõꝫ corā foramie tm̄ ⁊ non sī reliq̃ ptes cor/nee ꝯturbate sigificat ꝙ ꝯturbatio fit i albugineo: ⁊ ꝙ nõ ē clarꝰ. Et si ꝯturbatio ē cõis ꝑtibꝰ cornee nõ ē dubiū qn ipa sit i cornea. Sed remanet dubitatio an ipa sit silr̃ i albugineo an nõ. Et accit q̃ndoq̃ꝫ al/bugineo siccitas. Et accit q̃ndoq̃ꝫ ex illa siccitate vt aggregēt i ea q̃dā ptes eiꝰ ⁊ nõ fiat ꝑuie qͥ vi coram eis fenestra aut fenestre. Et q̃ndoq̃ꝫ ē illud pp vesti/gia vlceꝝ existētia i cornea occulta faciētia imagina ri imaginatiões qͥ erraꝛ i eis: ⁊ existiaꝛ ꝙ sūt imagi natões aq̃ ⁊ nõ sūt. De ꝯstrictõe āt ⁊ dilatatiõe ⁊ aq̃ ⁊ dispõne nerui posteriꝰ loquemur. Et scias ꝙ oīs corruptio existēs a siccitate fit fortis qū vacuitas ad ē apꝺ exercitiū resolutiuū ⁊ apꝺ cōiones i hora me/ridiei ⁊ ex hūiditate ecõtrario. Cap.iij.ꝺ cura.

Si fuerit cā ꝺbilitatis siccitas iuuaꝛ hūectan tibꝰ ⁊ aq̃ casei ⁊ emulsiõe lactis sup caput ⁊ potu eiꝰ ⁊ ponāꝛ olea hūectātia sup caput ⁊ ꝓpe qū fuerit illꝺ i ꝯualescētibꝰ: ⁊ ꝯferūt ei sōnꝰ ⁊ re ges ⁊ caputpurgia hūectātia: ⁊ ꝓpe oleū de nenufa re: ⁊ ciꝰ q̃ i tunica existit cura est praua. Qꝺ si fuerit ab hūiditate admistrabis tūc illud resoluit pꝰ cōio/nes. Vomitꝰ aūt q mīmꝰ ē ex eis ē q̃ ꝯferūt ⁊ ꝓpe se nibꝰ: sed laboriosus nocet valde. ⁊ gargarismata ⁊ sternutatiões ⁊ sternutamīta ꝯferūt. Et ex cōionibꝰ iu uatiuis i hoc ē oleū ꝺ kerua cū isusiõe aloes. Et ad mistratio eiꝰ qꝺ ꝓhibet vaporē a capite sicē trifere: ⁊ ꝓpe apꝺ sōnū ꝯfert ēt ⁊ iuuaꝛ exercitijs extremitatū ⁊ ꝓpe extrēitatū iferioꝝ. Et silr̃ oꝫ vt admistreꝛ frica tio eaꝝ. Si āt cā fuerit i ea grossities eiꝰ cureꝛ cū me dicinis abstersiuis ꝑdictis arcis oculi. Et oꝫ quādo admistras medicias acutas vt vtaris cū eis medicis stipticis Et ex rebꝰ qdē iuuatis i hoc ē tutia abluta nutrita cū aq̃ sansuci aut cū aq̃ feniculi: aut aq̃ albe/darūgi ⁊ succo prassij ⁊ assiduatio alchol cū litio cõ fert oculo valde ⁊ ꝯseruat v̓tutē eiꝰ vsq̃ꝫ ad tp̃s lõgū ⁊ facere alcohol ex fricatiõe myrobal. cū aq̃ roſ. cõ fert valde quādo ē hūiditas cū calitate ⁊ pruritu. ⁊ ex alcohol ꝯferētibꝰ i huiusmodi ca. ē ex fellibꝰ qū sūt singlaria sicē fel alcubugi ⁊ fel tauri saboth ⁊ auis frāgētis os: ⁊ tauri ⁊ vrsi ⁊ leporis ⁊ vulturis ⁊ gruis ⁊ hirundis ⁊ passeris ⁊ vulpis ⁊ adib ⁊ catti ⁊ canis leporarij ⁊ arietis siluestris. Et felli auis turde i. ē ꝓ ꝑetas valde mirabil. Et ꝯposita ē ex oleis qdē iuua tiuis sūt sicē oleū ꝺ kerua ⁊ oleū ꝺ narcisco ⁊ de g̃nis lauri ⁊ oleū raphaninū ⁊ oleū ꝺ fenugreco ⁊ oleo ꝺ lilio ⁊ oleū sansucinū ⁊ oleū camamillinū ⁊ oleū ala coen. ⁊ facere alcohol cū aq̃ albedarūgi ꝯfert. Et ex medicamītis bonis mīsuratis ē vt aduraꝛ due nuces ⁊ .xxx. ex nucleis myrobal. citrinoꝝ ⁊ terāꝛ ⁊ ꝓijciāꝛ sup eos pipis adusti aui. i. ⁊ fiat ex eo collyriū. Et ex medicis iuuatiuis ē vt sumaꝛ succꝰ g̃nati muzi ⁊ de/coquaꝛ vsq̃ꝫ ad medietatē ⁊ remoueaꝛ ab igne ⁊ mi/sceaꝛ cū eo medietas ipsiꝰ ꝺ melle ⁊ ponaꝛ sub sole ⁊ admistreꝛ. Et silr̃ si sumaꝛ aq̃ duoꝝ g̃natoꝝ ⁊ ponaꝛ sub sole duobꝰ mēsibꝰ i estate ⁊ coleꝛ ⁊ ponanꝛ i ea aloes ⁊ lõgi piperis ⁊ salis āmoniaci. ⁊ quādoq̃ꝫ fit siue sale āmoniaco ptes eq̃les terāꝛ oīa valde ⁊ ꝓij/ciāꝛ sup lib. eiꝰ. ʒ. iij. ex eis ⁊ reseruēꝛ. ⁊ q̃to plꝰ anti/quaꝛ tāto ē meliꝰ. Et ex iuuatis cū hoc ē chelidonia ⁊ acorꝰ cū chelidõia quādo teriꝛ sicē alcohol. Et face re alcohol ex aq̃ cepe cū melle iuuatiuū ē Et collyri um qdē felliū ē forte: ⁊ fella qdeꝫ siluestria sūt sicē fel accipitris ⁊ vulturis: aut sumaꝛ tabula ⁊ pistillū quo ruꝫ ābo sint ex ere rubeo ⁊ distilleꝛ sup eā stilla aceti ⁊ stilla lactis ⁊ stilla mellis: deīde teraꝛ donec nigre/scat illꝺ ⁊ fiat ex eo alcohol. Et scias ꝙ assumere car nē assidue siue sit assa: siue elixa ē ex eis q̃ ꝯferūt ⁊ ꝯ fortāt visū valde: ita ꝙ remouet ꝺbilitatē anteceden tē. Et si qs põt sumere carnē vipaꝝ ꝺcoctā ꝺꝫ modū quo ꝺcogꝛ i tyriaca: ⁊ ꝺm modū quo distiguit i ca/plo ꝺ lepra ꝯseruat sanitatē oculi vltie. Et ex medici nis q̃ senibꝰ bõe sūt ⁊ ei cuiꝰ visus ꝺbilitaꝛ ex coitu ⁊ alijs ē tutie nõ ablute. vi. partes ⁊ vini q̃tuꝫ suffič ⁊ olei ꝺ balsamo plꝰ tutie ꝺꝫ q̃titatē qua ꝯuenit teraꝛ tutia ⁊ ꝓijciaꝛ sup ipaꝫ oleū balsami: deinde vinū ⁊ teraꝛ sicē oꝫ ⁊ reponaꝛ medicamī ꝺ quo dī ꝙ tāti exi/stit iuuamis ꝙ oleū tale effič ne ei noceat i corpꝰ so/lis aspicere. ℞. lapidis sēticis ⁊ lapidis magnetis ⁊ lapidis hatis ⁊ ē alumē bonū ⁊ fedinebis ⁊ calamīti ⁊ succi ⁊ ꝯdisi oīuꝫ ante. ptē. i. fellis vulturis ⁊ fellis vipere amboruꝫ ante partē. i fiat ex eo alcohol. Et admistratio pectiatõis sup caput iuuatiua ē: ⁊ ꝓpe ꝯfert senibꝰ: qͥ oꝫ vt admistreꝛ oī die multotiēs: qm̄ attrahit vapores ad ꝑiora ⁊ mouet eos a pte oculi. Et igredi aquā claraꝫ viridē ⁊ submergi i ea ⁊ apire ābos oculos i ea ꝺm quātitatē qua poſſe ē ex eis q̃ ꝑ/uāꝛ sanitate oculi ⁊ ꝯfortāt ipsū: ⁊ ꝓpe i iuuētute. Et oꝫ ꝓpe eū q ꝯq̃riꝛ ꝺ vaporibꝰ stõi ⁊ cui nocet hūidi tas vt vtaꝛ aū cibū ꝺcoctõe absithij ⁊ oxymelle sq̃lli tico ⁊ oī qꝺ lēit ⁊ icidit supfluitates q̃ sūt i stõacho.

Cap.iiij. de rememoratiõe reꝝ visui nocentium.

Rex āt visui nocētiū alie sī opõnes ⁊ motꝰ ⁊ alie sī cibi: ⁊ alie sī dispõ ꝯuersiõis i cibis. Opatiões aūt ⁊ motꝰ sūt oīa q̃ exiccāt sicut coitꝰ multꝰ ⁊ ꝓlixitas aspiciēdi anītētia ⁊ legere mi nuta supflue ⁊ mediū i eis ē iuuamī ⁊ silr̃ actiões mi nute ⁊ sōnꝰ pꝰ replõnē: imo oꝫ illū q suo i visu ꝺbi litatē hꝫ expectare donec digeraꝛ cibꝰ eiꝰ Et oīs re/pletio nocet ei ⁊ oē qꝺ exiccat nāꝫ ⁊ oē qꝺ turbat sā guinē ex rebꝰ salsis ⁊ acutis ⁊ alijs nocet ei ⁊ ebrie/tas nocet ei. vomitꝰ v̓o ꝯfert ei iq̃ꝫtū purgat stõm ⁊ nocet ei iq̃ꝫtū mouet mās cerebri expellēdo eas ad ipm. Et si fuerit necessariꝰ oꝫ tūc vt fiat pꝰ cibū ⁊ cū facilitate ⁊ balneū nocꝫ. ⁊ sōnꝰ supfluꝰ nocet ⁊ fletꝰ vehemēs ⁊ mltitudo phlomie: ⁊ ꝓpe cū vētosis ꝯti/nuis. Cibi v̓o q nocēt. sūt salsi ⁊ acuti ⁊ vaporosi ⁊ oīs q nocꝫ ori stõi. Et vinū grossū turbatū ⁊ poꝝ ⁊ cepa ⁊ bedarūgi cõestū ⁊ oliue matuꝛ ⁊ anetū ⁊ cau les ⁊ lentes. Cap.v. de nictilopa.

Et vt euanescat visus i nocte ⁊ videat i die

⁊ debilitaꝭ i fine eiꝰ. Et cã qdem eiꝰ ẽ hũores oculi ⁊ grossities coꝝ aut hũiditas ſpѕ ⁊ grossities eius. Et plim qd̃ accit hñtibꝰ oculos nigros nõ virides ⁊ puitati pupille ⁊ cui multiplicaꝭ colores ⁊ anfractuo ſa i oculis ſuis. Hoc.n. significat paucitatẽ ſpѕ visibilis i creatiõe ſua. Et qñ hec ẽ cã pp egritudinẽ in ipõ ocl'o. ⁊ qñq; fit pp cõitatẽ ſtõi ⁊ cerebri ⁊ cognoſciꝭ illud p signa q̃ ſciuiſti.

Ca.vi.de cura.

Si illic fuẽit mltitudo phl'oma cephalicã ⁊ angulos lachrymales ⁊ admiſtrenꝭ reliq̃ euãntia nota ⁊ iterenꝭ: ⁊ qñq; euãꝭ cũ ſcamonea ⁊ castoreo ⁊ ꝯfert. Et i potu daꝭ añ cibũ vinũ paucuz veꝰ ⁊ daꝭ in potu poſt digõnem itegrã. Et ex medicinis digeſtiuis vel exptis ẽ illud qd̃ currit ex epate capño diuiſo cũ cultello: ⁊ poſito ſup prunas. Naz qũ currit accipiꝭ de eo qd̃ currit ⁊ puluerizaꝭ ſr ipz ſal idus ⁊ lõgũ pip ⁊ fit ex eo alcohol. ⁊ qñ pluerizanꝭ ſup ipz medicie qñ ſupponiꝭ prunis: ⁊ fit declinatio ſup vaporẽ eiꝰ ⁊ cõediꝭ d̃ carne eiꝰ aſſata: ⁊ illd̃ ẽ iuuatiuũ ⁊ qñ icidiꝭ faciẽdo ſectõz latitudinalẽ ⁊ poniꝭ ex eo ſtratꝰ vnꝰ: ⁊ ex pipe lõgo ſtratꝰ vnꝰ ⁊ ponũtur ſtratꝰ inferior ⁊ ſuꝑior ex epe ⁊ aſſaꝭ in tantũ ⁊ nõ pueĩt ad vltim: deĩde ſumiꝭ ⁊ colaꝭ ex eo aquoſitas ⁊ fit cũ ea alcohol. Et ſilr leporis ⁊ ſilr collyriuz fcm̃ ex longo pipe: ⁊ illud qd̃ ẽ ſm hãc deſcriptõez longi pipis.ȝȝ. ſpice ptes eq̃les fiat ex eis alcohol. Et fella ẽt iuuatiua ſt ⁊ ꝓpe fella hircoꝝ arietũ montanoꝝ: ⁊ ſilr alcohol cũ ol'o balſani ꝯq̃ſſata cũ o opio: ⁊ ex pipibꝰ tribꝰ ꝯmixtis ſic pluis iuuatiuus ẽ valde. ⁊ ſilr alumẽ egyptiacũ ⁊ alcohol cũ melle ⁊ aq̃ fenuculi oleo ſubmerſo ſup ipõ ſpatio longo eſt valde iuuatiuũ. Et fortiꝰ eo ẽ mel qũ in eo ẽ virtꝰ aluminis ⁊ ſal'armoniaci ⁊ alcohol fcm̃ ex ſãguibꝰ: aialiũ calãꝝ ꝯpl'onũ ꝯfert. Et ꝯfert alcohol ex ſucco cucumẽis aſi. ꝯq̃ſſato cũ ſe. portulace ⁊ collyriũ alcali ⁊ collyrium floris eris ꝯfert ei ⁊ ſtercus lacerti ⁊ ſtinci ⁊ ſumãꝭ fell'hedi ps.i. pipis ptes.ij. armõiaci ptes iij. conficiãꝭ cũ melle ⁊ admiſtrẽꝭ ei. Et ꝯfert ei phl'omia vene lachrymalium.

Ca.vij. de alihar ⁊ ẽ vt non videat in die.

Causa alihar ẽ ſubtilitas ſpũs ⁊ paucitas eius multa qĩ reſoluiꝭ cũ luie ſolis ⁊ adunaꝭ i tenebris. Et qñ ẽ cã alihar pua: qĩ videt i tenebris ⁊ vmbra die ⁊ nocte ⁊ debilitaꝭ in lumine.

Capi.viij. de cura.

Est additio i hũectatiõe ⁊ igroſſatiõe ſanguinis.

Ca.ix. de imaginatõibus.

Sunt colores q ſentiũꝭ coram viſu acſi ipſi ſunt mixti i aere: ⁊ cã i eis ẽ ſtatio rei nõ puie inter glatialẽ ⁊ inꝭ ea q̃ videꝭ. Et illa res aut ẽ ex eis quoꝝ ſilẽ nõ ꝯp̃hendiꝭ i ꝯſuetudibꝰ oio: ⁊ nz ꝯprehendit ipm niſi q ẽ fortis viſus egrediẽtis a ꝯſuetudine i ꝯp̃hẽdẽdo aut ẽ ex eis q̃ ꝯp̃hẽdit viſus qñ medius fit ⁊ nõ ẽ i fine acuitatis: ſz ẽ ſm ſemitã ꝯſuetudis. Et intẽtio pmi eſt: qm̃ qũ viſus ẽ fortis ꝯprehẽdit debile ⁊ occultũ ex rebꝰ q̃ volãt i aere, ꝓpe viſũ q̃ ſt ex formis a qbꝰ aer nõ euãꝭ ⁊ reliq̃ qĩ appent ei: ⁊ pp ſuã ꝓpigtatẽ quã hñt cũ aere nõ v̇ificat eas: ⁊ ſilr cũ ſũt in iteriore pte pp veſtigia vapoꝝ puoꝝ nõ euãnꝭ ex eis ꝯpl'o ⁊ nã oio. Verũtñ hec duo occultãꝭ a viſibus q̃ nõ ſunt i vltio acuitatis ⁊ nõ imaginanꝭ niſi ei q eſt vehemẽtis acuitatis i viſu: ⁊ iſta ſũt ex eis q̃ nõ ꝯparanꝭ ad nocumẽtũ. Diuiſio ãt alẽa aut exiſtit i tunicis: aut exiſtit i hũoribꝰ: ⁊ illa q̃ exiſtit i tũicis ẽ vt ſit ſup tunicã corneã veſtigiũ occultũ valde qd̃ remanſit a variol'. aut ophthalmia ⁊ bothor: aut aliјs: ⁊ ñ appet oculus exteriꝰ ⁊ appet oculo iterius p pea q ſit puiꝰ locꝰ i quo ẽ. Occultanꝭ ergo pp ipz ex eo qd̃ ſentiꝭ ⁊ aere puio ptes viſe magne ſm q̃ititatẽ q̃ ſi ſz v̇itatẽ exteriꝰ repta foret: eſſet ps illa pua magna ps formaꝝ eius q̃ ſunt i foramĩe vuee. Illa aũt q̃ exiſtit ex hũoribꝰ ẽ ſm duas ptes: qm̃ aut iaz ꝯuerſa ẽ ſba eiꝰ in hũidatẽ ex eo qd̃ ẽ extiꝰ ad ipã ad qd̃ iã ꝯuerſa ẽ ſba hũiditatis ipſius: aut accidit pti eiꝰ malitia cõpl'onis alterãs colorẽ eiꝰ ⁊ remouens puietatẽ eius: qĩ nõ pua ſit illa q̃titas eiꝰ pp frigꝰ aut hũiditatẽ aut caliditatẽ. ſm illã igiꝭ q̃titatẽ apparet i ipſo aeritas. Et ex ꝓpetate aeritatis ẽ vt qñ pmiſceꝭ hũiditati ſubtili puie faciat ipſã lactei coloris: ⁊ faciat ipſam videri nõ puiã aut pp ſiccitatẽ iſpiſſãtẽ ⁊ aggregãtẽ valde: ſz erit illud qd̃ puenit ei ex ca i alio. Ergo nõ euãꝭ q aut ſit accidẽs nõ fixũ ⁊ ẽ ex gnẽ vapoꝝ q eleuanꝭ ex corpe toto: aut ex ſtõ. aut ex cerebro: ⁊ quz ſũt ſubtiles pueniũt ⁊ reſoluũꝭ. ⁊ ſic fit criſibꝰ ⁊ poſt vomitũ ⁊ poſt irã: aut ſit fixũ i eo ⁊ portẽdit aq̃. Et iſte qd̃ imaginatões qñ diuerſificãtur in q̃titatibꝰ ſuis ⁊ ſunt pue ⁊ magne. Et qñq; diuerſificanꝭ i eẽntijs ſuis ⁊ ſũt groſſe ⁊ ſubtiles occulte ⁊ qñ diuerſificanꝭ in ſitibꝰ ſuis ⁊ ſũt rare ⁊ qñ ſpiſſe nebuloſe. Et qñ diuerſificanꝭ in figuris ſuis ⁊ ſũt granoſe ⁊ ſunt cimicales ⁊ ſũt muſcoſe ⁊ ſũt filoſe ⁊ capillares cum longitudine.

Ca.x. de ſingulis.

Signa caꝝ q̃ ſunt ex acuitate ſenſus ſũt vt ſint leues nõ ſz mõm vnũ ⁊ figurã vnã ⁊ aſſociaꝭ hõi aliquo tpe ſanitas ſui viſus pter q illa imaginatio ſeqꝭ ipm. ⁊ illã q̃ fit pp corneã ſignificat cã eius p dicta: ⁊ vt figaꝭ aliquo tpe nõ addens ⁊ nõ pducẽs nocumẽtũ in oculo pter ſe. Et illa q̃ fit ex cã in albugineo ẽ vt ſit tpe lõgo ⁊ nõ pducet ad nocumẽtum magnũ ⁊ fit aut ſucceſſiõe ophthalmie acute aut ſucceſſiõe cãe infrigidãtis aut calefacientis: ⁊ ẽ ex eis q̃ ſenſu ſciunꝭ ⁊ ꝓpe qñ inuiniꝭ cornea terſa clara in q̃ nõ eſt aſperitas aliquo mõ. ampliꝰ ẽ res fixa ⁊ non addiꝭ neq; pducit ad nocumẽtũ magnũ. Illa ãt q̃ fit pp vapores ſtõaticos ⁊ cõporeos cognoſcitur ppea q ipſa ꝯmoueꝭ cũ vaporoſis: ⁊ apud replõnẽ ⁊ digõnẽ ⁊ apd̃ motꝰ ⁊ v̇tiginẽ ⁊ ſcotomiã ⁊ nõ moraꝭ ſm diſpõnem: vnaz augmẽtaꝭ ⁊ minuiꝭ ⁊ non approp̃aꝭ oculo vni: imo fit i ambobꝰ oculis. Qñ cũ ea eſt nauſea verificaꝭ eius ſignificatio: ⁊ qñ ẽ vomitꝰ ⁊ eũo cũ picra: ⁊ ſubtiliatio nutrimẽti ⁊ ſtudiũ in digõne remouẽt ⁊ miorant eã. Et tu qdẽ iam ſciuiſti in.c. debilitatis viſus ſigna eiꝰ cuiꝰ ẽ cã ſiccitas albuginei aut aliud. Et qñ ꝯtinuaꝭ ſanitas oculi ⁊ incolumitas eiꝰ q hz imaginatiões ſex menſibꝰ ẽ ſm plz i ſecuritate. Et imaginatões q̃ ſt añcedentes aq̃

nō cessant gradatim in ꝯturbatōe visus vsqꝫ quo de
scēdit cū eis aq̄ subito ꝛ raro ptrāsit. vi. mēses. Qū
āt vides imaginatōes remoueri ꝛ redire ꝛ addi ꝛ di
minui scias ꝙ sīt nō aquose. Qūqꝫ aquosaꝝ tp̄s ꝓlō
gat ꝛ nō ꝯtinuat in debilitate visus scias ꝙ ipse non
sunt aquose.

Ca. de cura ſm̄ ōis imaginationū ꝛ initio aque.

p Rimū imaginatōis ē vi'tu vēias ad curā eaꝝ
q̄ aquā portēdūt. Reliqs āt eaꝝ q̄ sūt ex sicci-
tate ꝯferūt qūz hūectātia nō: sꝫ si sint ab hūiditate. ꝛ
alie q̄ sīt a siccitate ꝯferūt eis oīa alcofol q̄ abstergūt
In portēdētib⁹ v̄o aquā oꝫ vt icipias ꝛ mūdifices
corp⁹ ꝛ ꝓp̄e stōcū. Deinde vēias ad mōdificandū
caput cū gargarismis ꝛ capꝑurgijs ꝛ masticatōib⁹
Ex sternutatōib⁹ v̄o inq̄ztū purgat spat iuuamētū.
Et ex pte laboriosi motus eaꝝ timet ex eis mot⁹ aq̄
ꝛ ꝓp̄e si ē cadēs sub neruo ꝛ prope ip̄m. Et scias ꝙ
hierapicra ē mirabilis iuuamēti in eis: ꝛ silr pillule
auree ꝛ medicamēta in qbus ponunt cētaurea ꝛ cu
cumer amar⁹. Et tu qdem iā sciuisti i capitulis cure
capitis ꝛ mūdificatōis ei⁹ illud qđ te oꝫ attendere.
Et oꝫ vt sit mūdificatio p hierā picram: aut pillulas
aureas ſm̄ semitā mūdificatiōuꝫ freq̄ntiū valde. Et
nꝫ vtaris medicis solutiuis ꝛ abstersiuis faciēdo al-
cohol nisi post mūdificatiōeꝫ. Et ꝯfert in principio
aque phl'omia arteriaꝝ post aurem. ꝛ oꝫ qdem vt i
cipias p̄mo a medicis lenitis sicut feniculū cū melle
ꝛ ol'o. Et sicut dī ꝙ odoramētū sāsuci ꝯfert ei quo ti
met descēsuꝫ aque in oculis suis: ꝛ silr olfatio oculi
ipsi⁹ ꝛ dī ꝙ appositio sanguisugaꝝ sup tp̄a ꝯfert in
initio sui. Et qūz ꝯfert alcohol cū seie alketeni: ꝛ dī
ꝙ ip̄m remouet aquā ꝛ resoluit aquā ꝛ ꝙ ip̄m ē vl
timū. Deīde ꝑueniat gradatī ad medicias ꝯpositas
ex serapio ꝛ silib⁹ sibi. Et ex illis ē medicamē qđ reci
pit serapini: tres ptes asse fetide ꝛ hellebori albi am
boꝝ aū. x. mellis. viij. cotilas. Et ex eis q̄ valde exp
ta sunt ē vt ex capite hirūdinis adusto cū melle fiat
alcohol ꝛ collyriū astiticā: ꝛ oīa fella p̄dicta i. c. de-
bilitatis visus. Et forti⁹ istis ē collyriū de fellib⁹ al-
marastani ꝛ ēt alcohol anuid⁹ ꝛ alcohol dictū in an
tidotario cū felle testudis ꝛ medicamē oribasij cum
aq̄ fenuculi: aut collyriū sāsuci ꝛ alser⁹ ꝛ almerumi:
ꝛ oleū balsami ꝯfert i eis. Et ex eis q̄ ꝯferūt in initio
aq̄ ē vt sumat fel guarsen ꝛ fel sabot sani corpis ꝛ po
nant i vase ereo ꝛ dimittāt ꝓpe. x. dies vsqꝫ ad. ij. se-
ptimanas. Deīde sumātur myrrhe ꝛ croci tritoꝝ ꝛ
fel testudis siluestris ꝛ olei balsami oīum aū pond⁹
ʒ. i. pmisceāt oīa ꝛ aggregent oīa vltie vt fiat cuꝫ eis
alcohol. ꝛ ēt accipiat hellebōi ps. i. ꝛ asse fetide ps
i. ꝛ serapini qnta ꝛ. x. ptis ꝛ ē. ʒ. tres decime ptis: fiat
ex eis collyriū ꝛ fiat alcohol cū eo. ꝛ iterū hellebori
al. ꝛ pipis ps. i. ꝛ armōiaci. iij. ptis fiat ex eis colly-
riū cū succo raphāi ꝛ adnistrent. ꝛ oꝫ vt vitet cibos
ꝛ pisces ingrossātes ꝛ vaporatiuos ꝛ potū plurime
aq̄ ēt ꝛ vini freq̄ntiā phl'omie ꝛ vētosaꝝ: imo postpo
nat illud q̄ztū pole ē: ꝛ nisi tact⁹ necessitatis cogat ad
illud: ꝛ sit credulitas ꝙ sanguie sit plim calidus.

Ca. xij. de alintisar.

a Lintisar ē vt fiat foramē vuee lati⁹ q̄ꝫ ē i nā. ꝛ
qūz fit illud successiōe solđ pp cām p̄mitiuam
ex ꝑcussiōe aut casu. ꝛ qūz fit pp cās exūtes i
ip̄a pupilla: ꝛ illđ ē i albugineo: aut i vuea. Albugi
ne⁹ nā qū hūectat ꝛ m'ltiplicat ꝯp̄mit vueā ꝛ mouet
eā ad dilatatōꝫ. albuginei v̄o siccitas nō facit dila-
tiōeꝫ p se: sꝫ p accidēs. s. inq̄ztū seqt eā siccitas vuee.
ꝛ vuea ipsa si desiccat aut extēdit ad extrēitates suas
sič extēdūt coria pforata qū exiccāt: accit ei vt dilatet
sič dilatant foramia illoꝝ corioꝝ: ꝛ ꝓp̄e qū cōprimi
tur ab hūiditatib⁹. Et qūz accit ei illud ex hūiditate
intrāte sbam ei⁹ ꝛ addēte i spissitudinē ipsi⁹ ꝛ extēdē
te eā ad grossitiē: q̄ accit foramē vt dilatet. Et qūqꝫ
accit illud pp ap̄a extēsiuū ꝑueniens i ea. ꝛ qūqꝫ est
amplitudo oculi nālis ꝛ nocꝫ visui. Videt. n. res mi
nores q̄ꝫ oꝫ vt videant. Et qūz ē accidētalis: ꝛ qūz ē
ita: ꝛ qūqꝫ ꝯseqt ad hoc vt nō videat aliqd. Mlto-
tiens. n. dillatatur oculus adeo vt dilatatio ꝯsequat
cornea ꝛ nō remaneat visui aliqd de quo sit curādū
Et illa q̄ est ex ꝑcussiōe aut casu nō hꝫ curam.

Ca. xiij. de signis.

i Am diximus ea in capl'o debilitatis oculi.

Ca. xiiij. de cura.

i Lla q̄ nālis ē curā nō hꝫ. Et illi q̄ ē ex siccita
te ꝯfert hūectatio oculi cū hūectatis p̄dictis
Et illi q̄ ē ex hūiditate ꝯfert phl'omia sii corpe ē m'l
titudo ꝛ ēt phl'omia lachrymaliū venaꝝ cūat ex lo-
co ꝛ confert ei. Et silr phl'omia venaꝝ tpoꝝ ꝛ incisio
eaꝝ ꝛ eūones q̄s sciuisti ꝛ effusio aq̄ salse ꝛ salite sup
caput ꝓp̄e mixte cū aceto. Et nō oꝫ vt multiplicent
eūones cū solutis ꝛ debilitet virt⁹ ꝛ nō eūet ꝙ q̄rit
imo qūz sufficit ei eūo oīb⁹. x. dieb⁹ cū. ʒ. ꝛ. 5. de pil
lulis cochijs: ꝛ cib⁹ sit aq̄ ciceris cū oleo sisamio ꝛ
fiat alcohol oculo alteri cū tutia: ꝛ nō dilatet sič pri
mus. ꝛ oꝫ vt administres alcofol p̄dicta i. c. imagina
tiōum ꝛ aq̄ ꝛ ꝯferūt ei vētose sup collū: pp illud qđ
in eis ē de attractiōe ad posteriora. Illđ āt quo vtē
dū est i cura ei⁹ q̄ facta ē successiōe ꝑcussiōis ē vt fiat
phl'omia: deiñ vētoset caput postea admīstra ifrigi
dātia. Et fiat ēplꝫ ex farina fabaꝝ sine corticib⁹ suis
ꝛ farina ordei cuꝫ aq̄ folioꝝ salicis: aut aq̄ endiuie:
aut lana ifusa i vitello oui cū oleo ro. aut pauco vio
ꝛ distillet in oculū sāguis turturū ꝛ pulloꝝ: ꝛ in die
tio distillet i ip̄m lac ꝛ alcofol q̄ sunt fortiora: ꝛ pe
nit⁹ plꝫ cure ei⁹ ē ex gnē cure ep̄atiꝫ caloꝝ. Et p⁹ ad
ministret collyrium frūm ex turis ꝛ croci ꝛ myrrhe
oīuꝫ aū. pte. i. ꝛ arsenici pte. 5. Medicamē iuuatiuū
omoronē ꝛ ē dilatatio fellis hedi ꝛ fell' gruis āboꝝ
aū. aur. ij. croci. ʒ. i. pipis. clxx. grana: succi liqricie
v. aur. ꝛ tria armoniaci. ij. aur. mellis ſm̄ q̄ztitatē ne
cessitatis: ꝛ fiat ex eis alcohol ꝛ trant cū aq̄ feniculi
ꝛ ꝯficiat cū melle ꝛ ad illā q̄ facta ē ex ꝑcussiōe medi
us aur. terat cū succo raphani vsqꝫ quo siccet ꝛ ad-
ministret cū eo sicco alcohol: ꝛ ēt felli hirci aur. i. ster
cus lacerti ꝛ stellionis sicci aur. i. ꝛ. 5. nitri. 5. aur. pi-
pis fellis gruis āboꝝ aū. aur. ij. croci aur. i. ꝛ armōia
ci aur. 5. hellebori albi aur. i. terāt ēt cū aq̄ feni. ꝛ mi
sceant cum melle.

Ca.xv.de ꝯstrictiõe pupille.

Constrictio ẽ vt sit foramẽ stricti ꝰ ꝙ̃ ꝯsuetum fuit. ⁊ si ẽ nãlis ẽ laudabilis: ⁊ si ẽ accñtalis ẽ deterioꝝ ꝙ̃ dilatatio: ⁊ qñq3 ꝑducit ad opilati onẽ: ⁊ eiꝰ cã ẽ aut siccitas vuee corrugãtia aggregãs eã ⁊ ꝯ̃hiƀ foramẽ: ⁊ accidit ꝯstrictio aut opilatio aut hũiditas extẽdẽs vueã a lateribꝰ ad mediũ ⁊ ꝯstrin giƀ foramẽ: ⁊ accĩt sic illð qð accĩt cribris qñ madefi unt ⁊ mollificãƀ ⁊ extẽdũƀ ĩ ptes: aut siccitas vehemẽs albuginei: qᷓ mioraƀ ⁊ seqƀ ip3 tunica ad detumescẽ dũ ⁊ aggregationẽ diuersã dispõni exitꝰ: ⁊ plim ac cidit hoc accidẽs a siccitate. Ca.xvi.de signis.

Iam diximus ea in ca. debilitatis oculi.

Capi.xvij.de cura.

Ius qð q̃ sicca ẽ cura sũt hũectãtia q̃ sunt ex distillatõibꝰ ⁊ caputpurgijs ⁊ ẽbrocis factis ex succis hũidis ⁊ reliqs sicut scis ⁊ cibi leues ⁊ pingues in horis suis. ⁊ si nõ in venis necitatẽ vtẽ di aliquo ĩ alio sit caliditas aliq̃ ꝑꝑ attractõ3 nieri hu mide ad oclm. ⁊ o3 vt admĩstreƀ fricatio capitis ⁊ fa ciei ⁊ oculi ꝯtinua breui tpe ⁊ totũ id vt attrahat: nã admĩstratio hũectãtiũ pure qñq3 nocet ẽt. Et qñ ad mĩstras alcofol attractiua itera tũc hũectatiua: ei vo q̃ hũida ẽ ꝯferũt alcofol ꝑdicta cognita lin. c. debili tatis visus ⁊ aq̃ ⁊ imagina tõnũ ⁊ ex eis ẽ collyrium hꝰ descriptõis floris eris armoniaci ãboꝝ ãn. ps. i croci ps ⁊ tertia: aloes. v. ptes: musci medietas ptis fiat ex eis collyriũ. ⁊ iteꝝ armoniaci au. ij. floris eris aur. iiij. stercoris lacerti aur. iij. croci aur. ij. gummi aur. i. ꝯficiãƀ cũ melle ⁊ admĩstrenƀ ⁊ etiã pipis ⁊ ar moniani ãboꝝ aã. ptes. ij. olei balsami nona ptisꝰ croci ps. i. resoluaƀ armoniacũ in aq̃ feniculi ⁊ ꝓijci antur sup ip̃m oleũ balsami ⁊ ꝯficianƀ cũ melle: hoc nãq3 ẽ valde bonũ. Capi.xviij.de aqua.

Descẽsus aq̃ ẽ egritudo opilatiua ⁊ ẽ hũiditas extranea stãs in foramie vuee inter humorez albugineũ ⁊ siphac ⁊ corneã qᷓ ꝓhibet penetraƀ for mas ad visũ: ⁊ ipsa qð qñ3 diuersificaƀ in q̃ntitate ⁊ diuersificaƀ ĩ q̃litate. Eiꝰ ãt diuersitas ĩ quãtitate est qm̃ qñ3 ẽ plĩma ẽm ꝯꝑatõ3 ad foramẽ: qᷓ opilat to tũ foramẽ ⁊ nõ videt ocls aliqd: ⁊ qñ3 ẽ pauca ẽm ꝯꝑatõ3 ad ip̃m: qᷓ opilat ptẽ eiꝰ ⁊ dimittet ptẽ eiꝰ ð tectã. Illð ergo qð ex visibilibꝰ corã pte opilata ex istit nõ ꝯp̃hẽdit visus: sed ꝯp̃hẽdit illð ẽ corã parte discoopta: ⁊ qñ ꝯp̃hẽdit visus alicꝰ rei medietatem aut ptẽ eiꝰ ⁊ nõ ꝯp̃hẽdit reliquũ nisi ꝑmutatõe pupil le: ⁊ fortasse ꝯp̃hẽdit ip̃am integre vice vna ⁊ nõ cõ ꝑhẽdit ip̃am integre vice alia ⁊ illð ꝑꝑ sitũ eiꝰ: nam cũ ꝑuenit cũ integritate sua corã opilato nõ ꝯp̃hen dit ex ea aliqd. ⁊ qñ ꝑuenit cũ itegritate sua corã dis coopto ꝯp̃hẽdit ip̃am totã: ⁊ hec qð opilatio dimi nuta qñ3 cadit ad lachrymalẽ supiꝰ ⁊ ad lachryma lẽ inferiꝰ; ⁊ qñ3 ꝯuenit vt sit aliqd ĩ anulo medij fo ramis ⁊ ꝙ ip̃m circũdat discooptũ. ⁊ tũc qdẽ nõ vi det de oĩ re nisi latera ⁊ nõ videt mediũ eiꝰ: imo vi det ĩ medio eiꝰ sic fenestrã aut apturã: ⁊ itẽtio illiꝰ est ꝙ nõ videt l3 imagiaƀ tenebras. Diuersitas vo illiꝰ ĩ q̃litate qñ3 ẽ ĩ cẽntia qm̃ alia ẽ subtilis clara q̃ nõ te tigit lumẽ ⁊ solẽ: ⁊ alia eiꝰ ẽ grossa valde ⁊ qñ3 ẽ ĩ colo re qm̃ alia ẽ aerei coloris ⁊ alia eiꝰ alba ẽ gipsei colo ris: ⁊ alia eiꝰ alba ẽ margaritalƀ: ⁊ alia eiꝰ alba decli nat ad viditatẽ ⁊ viditatẽ intẽsam ⁊ aureitatẽ: ⁊ q̃dã ẽ citrina: ⁊ q̃dã ẽ nigra ⁊ q̃dã ẽ cineritia. Et illa qð q̃ ẽ magis receptibilis cure ex pte coloris ẽ aerea ⁊ al ba margaritalis q̃ ad viditatẽ declinat paꝝ ⁊ ad ci nereitatẽ viridẽ cũ intẽsiõe. Genꝰ aũt gypseũ ⁊ vide ⁊ nigꝝ plũbeũ vehemẽtis nigredis ⁊ citrinũ nõ reci piũt curã q̃ fit cũ acu. Et ex spẽbus qdẽ eiꝰ q̃ ẽ gros sa ẽ q̃dã spẽs que qñq3 fit dura valde ita vt egrediaƀ ad hoc vt sit aqua ⁊ neq3 ẽ ei cura. ⁊ illa qdem q̃ ma gis susceptibilis ẽ cure ex pte essentie ẽ subtilis q̃ qñ tu eã ꝯp̃sseris ⁊ sup ip̃am digitis tuis ꝯp̃ssionẽ fece ris separabiƀ velociƀ: deĩn redibit ⁊ aggregabiƀ. hꝰ nãq3 ablatio cũ instꝛo auferẽdi aquã sepaƀ Uerũtamẽ hꝰ expientie assiduatio ẽ ex eis q̃ ꝯturbãt aquã ⁊ fa cit curã cũ instꝛo difficilẽ. ⁊ qñq3 experiƀ illud alio mõ: ⁊ ẽ vt ponaƀ sup oculũ cotũ ⁊ suffleƀ in ipsu3 ve hemẽter: deinde auferaƀ ⁊ ꝯsidereƀ velociƀ an videaƀ in aqua motꝰ. nã si vᷓ nũc iã apta ẽ vt cũ instꝛo cure tur: ⁊ silr si clausio oculi facit dilatationẽ vehemenƀ alteriꝰ. Et illa q̃ post casũ aut egritudinẽ cerebri ac cidit fit difficilis sanitas eius. Ca.xix.de signis.

Signa portẽdẽtia aquã sũt imagiatões ꝑdcẽ q̃ nõ sũt a cãis alijs: ⁊ nos qdẽ iã exposuimꝰ eẽ eaꝝ in. c. imaginationũ ⁊ ꝙ accidit cũ eis ꝯturba tio sensibilƀ ⁊ ꝓꝑe qñ ẽ in vno oculoꝝ ⁊ ꝙ imaginaƀ ei res luiose sicut cãdele duplices. Inƀ aquã vo ⁊ op pilationẽ intrinsecã distat: qm̃ qñ vnꝰ duoꝝ oculoꝝ ꝯp̃nuƀ dilataƀ alter in aqua: sed nõ dilataƀ alƀ in opi latõe: ⁊ illud qm̃ cã in illa dilatatõe ẽ exꝑssio spũs q ẽ in oculo ꝯp̃sso ad alteꝝ cũ fortitudine. sed qñ inue uit opilationẽ posteriꝰ non penetrat ⁊ hoc ẽm plm rei ⁊ in fine dilataƀ in alƀo nisi aqua sit vehementis grossitudis. ⁊ si nõ fuerit opilatio: sed in alintisar cit aliquid de hoc. Ca.xx.de cura eius.

Go qð iã vidi hoiez de his q ad ꝯp̃hẽsionẽ redeũt ⁊ intellntiã cui aq̃ iã acciderat q cura uit seip̃m cũ eũonibꝰ ⁊ abstinẽtia cibi ⁊ mioratõe ci bi ⁊ alienatõe iuriũ hũectãtiũ ⁊ fuit ꝯtẽtus assatis ⁊ frixis ⁊ admĩstratõe alcofol resoluẽtiũ subtiliãtiũ ⁊ redijt ad ip3 visus ẽ bũ ⁊ ẽm vitatẽ qñ succurriƀ a q̃ ĩ ꝑn. sui ꝯferƀ ĩ ea regimẽ. Illi ãt q̃ ꝯfirmata ẽ nõ est ꝯueniẽs nisi cura cũ istꝛo Oz ergo vt repellat habẽs eã reploꝝ ⁊ vinũ ⁊ coitũ ⁊ sit ꝯtẽtꝰ comedere semel ĩ meridie: ⁊ fugiat pisces ⁊ fructus ⁊ carnes grossas ꝓꝑe. Uõitꝰ aũt ꝙ̃uis ꝯferat ex pte mũdificatõis stõi tũ ẽ nocitiuꝰ in ꝓꝑetate aq̃. Et nos qð iã docuimus canones curatõis eiꝰ cũ medicis ĩ. c. imaginationũ Et nũc dicamꝰ res exptas: ⁊ ex eis ẽ vt sumanƀ gra noꝝ lauri excorticaꝝ. x. ptes ⁊ gũmi pars. i. terãƀ cũ vrina pueri nõ polluti ad aquã ⁊ ad debilitatẽ visus cũ aqua pura ⁊ admĩstrenƀ ad eũ qui nõ videt: cõfi cianƀ cũ felle vipere ⁊ melle ⁊ fiat cũ eo alcohol: est eñi valde bonũ. Dico aũt ꝙ experti sũt hoĩes vera ces fel vipere ⁊ nõ egit operationẽ vẽeni oĩo: ⁊ hoc experimentũ ex eis ẽ a qbus cauẽdi minuiƀ necitas

Aliud expimentū bonū succi granatoꝝ relatoꝝ ab fusula moadis ꝛ camedrei coralli oīuz ana aur.i.cō ficiant cū melle feniculi. In regie aūt cure q̄ fit cū instīo oꝫ vt ante ipaz ꝑcedat mūdificatio corpis ꝛ capitis ꝓpꝛ ꝛ fiat phlomia si necaria fuerit: deīn obſuetꝰ ne illi q cū instīo ē curādus hēat i oclō rupturā ꝛ ticaꝛ ne accidat i tūīcā apa: aut sit assuetꝰ pati tussiz aut sit vehemētis rixe ꝛ velocis ire: nā rixa ꝛ ira ois sūt ex eis q̄ mouēt ad ꝓfūdū vel redditū: ꝛ oꝫ vt fugiāt vinū ꝛ coitū: ꝛ cū hoc nō oꝫ vt admīstreꝛ cura cū instrumēto nisi pꝰ q̄ʒ aq̄ stetit ꝛ descēderit qđ descēdē vult ex ea ꝛ ingrossata fuerit eēntia eiꝰ parūꝑ: ꝛ hoc ē illud qđ vocaꝛ ꝯplemētū: ꝛ ꝯpssio qđ subito fcā ꝛ phlomia nocet: ꝛ cibꝰ eiꝰ sit aq̄ ciceris ꝛ cōstituaꝛ locꝰ ad quē moueat curās cū instīo sub oclō ꝛ silr multotiēs iuēīt ex ꝑn. ꝛ qū volūtas adest vt fiat cura cū instīo ꝑmittiꝛ hūti aquā vt nutriaꝛ piscibus recētibꝰ ꝛ cib hūcectatis ꝑmutatis ꝛ admīstreꝛ aliqd ex eis q̄ resistūt nocumēto aq̄: deīn fiat cura cū instrumēto: ꝛ ad vltimū si aq̄ fuerit subtil valde aut grossa valđ nō obedit cure cū instīo: ꝛ qū volūtas ē faciēdi ꝑcipiaꝛ īfirmo aspicē ad lachrymalē dōesticū ꝛ ad nasū ꝛ ꝯſueꝛ ꝭm illā figurā ꝛ nō sit iux̄ fenestrā neqꝫ i loco vehemētis luīs valđ: deīn ꝓcedat artifex ꝛ icipiat ꝛ ꝑforet cū mucadahati ꝛ vadat inꝛ duas tūicas vsqꝫ quo sit corā foramie: ꝛ inueniꝛ illic sic spaciū ꝛ sinuositas. āpliꝰ ex artificibꝰ ē q attrahit almaucadahati ꝛ itromittit i eū caudā almuhec ꝛ ē alēdū vsqꝫ ad ꝭminū foramis vt ꝑpet extremitati acute almuhec trāsitū: ꝛ vt assuefaciat egꝛ patiā: deīn intromittit almuhec vsqꝫ ad ꝭminū diffinitū ꝛ suspendit cū eo aquā ꝛ nō cessat deponē eā dōec clarificeꝛ oculus ꝛ occulteꝛ aq̄ pꝰ corneaz desubtꝰ: deīn dimittit almuhec i loco suo aliquātulo tpe vt stet aq̄ in loco illo: deīn decliat ab eo almuhec ꝛ ꝯsiderat an redeat: tūc si redit iꝭet regimē donec sit securꝰ. Et si aq̄ n̄ obedit vt currat ad ꝑtē ad quā decliat ꝛ sepat ipaz i ea: qđ si videris eā redire i diebꝰ i qbꝰ curas: reduc almuhec i illo eođ foraie. ipm.n. remāet ꝛ nō ꝯsolidaꝛ. ꝛ qū ad foramē currit sāguis: oꝫ vt descēdē faciant eā ēt ꝛ n̄ dimittaꝛ remanē illic ꝛ ꝯgeleꝛ ꝛ nō sit ei cura. Qūqꝫ curā cū instīo opatꝰ fuerit: pōe sup oculū cui adhibita ē cura cū instīo vitelluz oui ꝯq̄ssato cū oleo vio. ꝛ cū cotto: ꝛ oꝫ vt opileꝛ sanꝰ ēt vt n̄ moueaꝛ ꝛ sequaꝛ eū īfirmꝰ: ꝛ fac eū dormire sup colluz tribus diebus in tenebris. Et qūqꝫ necarie sūt iterationes plime hꝰ emplatōis: ꝛ ꝯſuatōes hꝰ ꝑpamēti v resupinatōes ꝑ vnā hebdōadā: ꝛ illđ qđ qū illic fuerit apa aut soda aut aliđ veꝛ apa facit eē necariū solōnē ligatiōis fortis ꝛ mollificatōꝫ eiꝰ. Et penitꝰ meliꝰ ē vt ꝯseruet eger ꝑpatōꝫ suā vsqꝫ quo remoueaꝛ dolor ꝛ nō soluaꝛ ligatura nisi i oibꝰ tribꝰ diebus. ꝛ oꝫ qđ vt fiat vaporatio i tpe solōnis cū aqua roſ. ꝛ aqua salicis aut cū aqua cucurbite aut aqua v̄ge pastoris ꝛ sibi silibꝰ. Et hoies qđ hūt vias diuersas i exercēdo curā aq̄ q̄ fit cū instīo ita ut qdaz sint q disrūpūt īferiorē ꝑtē cornee ꝛ extrahūt aquā ꝑ eā: ꝛ hoc ē i quo ē timor qm̄ cū aqua qū est grossa eꝫ rediꝛ albugieus. Ca.xxi. đ destructōe visus

Estructio visus qūqꝫ accidit ex cāis debilitatis visus qū supfluūt: q̄ꝛ ꝯsidereꝛ illic. Nos v̄o iteꝝ dicamꝰ ꝛ dimittamꝰ qđ est cū cōitate cerebri ꝛ alioꝝ: qm̄ illud illic itellectū ē. destructio visus aut fit ꝑtibꝰ oculi manifestis i suis subijs icolumibus: aut fit illud qū iā acciderit eis nocumētū sensibile aut nō sensibile ꝛ q̄ itinē coꝝ ꝓcedūt. Noster v̄o ꝭmo ē de ꝑmo: nā si parietes oculi appentes fuerint incolumes in substātijs suis: sed iā accidit eis nocumētū ex ꝑte alia nō māifesta hōibꝰ ꝛ vulgo: tē aut erit foramē ꝭm dispōnē sanitatis sue: aut erit illic opilatio aquosa: aut erit opilatio nō illic: immo in ꝓneruo ꝯcauo: aut ꝑꝑ rē cadentē in foramie eius: aut ꝑꝑ coopimētū accūs ex siccitate aut mollificatione: aut apatibꝰ i lacertis suis ꝯpssis in seipis: aut seqꝛ ꝯplōnē accūtē āteriori cerebro ꝭm q̄ exposuimꝰ in his q̄ ꝑterierūt: aut accit ei attritio: aut glaciali accidet remotio ab oppōne foramis: aut erit corruptio ꝯplōnis eiꝰ ꝛ nō erit ꝯueniēs vt sit instīm visus: ꝛ plm qđ accit ꝑꝑ hūiditatē dn̄antē sup eā valde: aut ꝑꝑ siccitatē vincētē sup ipm: q̄ꝛ colligiꝛ in se ipm ꝛ corrugaꝛ ꝛ noiaꝛ hec egritudo glauconia ꝛ n̄ ē ei medicamē ꝛ fit oculꝰ ꝑꝑ eā variꝰ multoꝝ gnēꝝ aut nō erit foramē icolume: sed aut erit iam ꝯsecuta ex eo dilatatio i vltio fine: aut erit ꝯsecuta ipm ꝯstrictio coopture. Ca.xxij. de signis.

Ignū aūt aq̄ ꝛ dilatatiōis ꝛ ꝯstrictōis ꝛ reliquoꝝ ē illđ qđ diximꝰ i.c. suo. Cā v̄o i ea q̄ fit in neruo ꝯcauo ē illđ cuiꝰ ꝯpssio fit difficil' ꝑ signa ꝑdcā i.c. aq̄. Sꝫ distinctio rei i ipo ē difficil': ꝛ fortasse ꝯphēdiꝛ sapia. Et qū illic fuerit pulsatio ꝛ rubedo tūc existia q̄ illic sit apa frigidū. Et si fuerit ḡuitas vehemēs ꝛ oculus hūidꝰ valde: tūc mā erit hūida valde. Et si fuerit oculus siccus tūc mā erit melica. Et qū accidit sup caput ꝑcussio aut casus faciēs exire oculū ꝑus: deinde seqꝛ illud ꝓfūdatio eiꝰ ꝛ destructio visus: tūc existia q̄ neruꝰ oculi iā attritus ē. Ca.xxiij. de diminutiōe radij.

Lluđ ē ex eis q̄ sign̄t calefactōꝫ spūs ꝛ eius inflamationē ꝛ eiꝰ corrosionē ꝛ idicat plm karabitꝰ nisi sit ꝑꝑ scabiē palpebraꝝ: ꝛ eiꝰ cura est qđ nosti. Ca.xxiiij. de althumar ꝛ albedine vincēte.

Uandoqꝫ accidit ex luie vincēte aut albedine qū aspectus assiduaꝛ in niue vt nō videat nisi paꝝ ꝛ videat illud ex ꝓximo ꝛ nō videat illud ex lōginquo ꝑꝑ debilitatē spūs: qūqꝫ aspicit colores imaginaꝛ q̄ sup eos sit albedo. C.xxv. de cura

Recipiaꝛ vt assidue īspiciat colores virides ꝛ celestes ꝛ suspēdat colores nigros corā visu. qđ si iā aggregatū fuerit cū nocumēto niuis ꝑꝑ suā albedinē nocumētū eiꝰ ꝑꝑ frigꝰ ipsiꝰ distilletur i oclō aq̄ in q̄ decocta ē palea tritici tepida vt nō noceat. ꝛ qūqꝫ fit alcohol cū melle ꝛ succo allei ꝛ etiaz qūqꝫ apiꝛ oculꝰ sup vaporē vini distillati sup molarē: aut vaporaꝛ ocls cū vino puro: aut inclinaꝛ sup vaporē aq̄ in q̄ decocta sūt papauer ꝛ resoluētia h̄ tilia cognita sicut isopus ꝛ mellilotū ꝛ camemilla ꝛ similia.

Fen.iiij.de dispõibꝰ auris. ꝛ est tractatus vnus.

Ca.i.de anatomia auris.

Auris ē mēbrū creatū auditui ꝛ factū est ei
ostractū anfractuosū vt sentiat oēs voces
a ꝛ faciat tinitū eaꝝ necẽariū ꝛ foramē icipi
ens in osse petroso īuolutū āfractuosum
vt sit anfractuosas eiꝰ elongās spatiū aeris ad inte
riora cū abbreuiatiōe sub eo ad qḋ si factū eēt foramē
penetrās directe abbreuiaret spaciū ad ipm vt non
subito pueniat ad iteriora eiꝰ calor ꝛ frigꝰ supflua ī
mo eueniāt sup ipꝫ gdata ad ipm. Et foramē qḋ au
ris puenit ad ꝯcauitatē in q̄ ē aer stās ꝛ supficies eiꝰ
dōestica ē strata vilis nerui auditꝰ pueniētis a pari
gnto qḋ ē ex pibꝰ neruoꝝ cerebri: ꝛ supflua duricie
fructꝰ ē durꝰ vt nō sit debilis passibil' a pcussione ae
ris ꝛ q̄litate eiꝰ. Qū ergo puenit vnda vocalis ad il
lud qḋ ē illic ꝯphēdit eā auditꝰ. Et hic qḋ neruꝰ i di
spōnibꝰ auditꝰ ē sicut glatialis i dispōnibꝰ visus ꝛ re
liqua mēbra aureis sūt sic reliq̄ q̄ circundāt glatialē
ex tunicis ꝛ hūoribꝰ q̄ sunt create pp glatialē vt ser
uiant ei ꝛ custodiāt ipm ꝛ adiuuent eū. Et alsamac
ē sic foramē vuee. Et creata ē auris cartilaginosa: qm̄
si foret creata cornea aut pānicularis nō suaret figu
rā formicis ꝛ anfractuositatis q̄ est i ea. ꝛ si crearetur
ossa lederet in oi casu. Sꝫ creata ē cartilaginosa hn̄s
cū ꝯseruatōe figure lanitatē ꝛ reflexionē. Et create
aures st i lateribꝰ: qm̄ anteriꝰ fuit ꝯueniētiꝰ vilui pp
illud qḋ sciuisti i oculo: ergo obseruatio hita fuit ꝛ
creata ē sub tonsura capilloꝝ i hoie vt nō sit sub teg
mento capilloꝝ ꝛ tegmēto iuncturaꝝ. Et huic qdeꝫ
mēbro accit spēs egritudinū: ꝛ qñꝫ sūt dolores eiꝰ
pnitiosi ꝛ multotiēs accidūt ei spēs egritudinum.

Ca.ij.de ꝯseruatiōe sanitatis auris.

o Porꝫ vt in aure intēdat ꝛ caueat vt nō ledāt
eā calor ꝛ frigꝰ ꝛ res extranee nꝫ eā ingrediat
aliqd aq̄ꝝ ꝛ aialiū ꝛ mūdificent sordes eiꝰ: deīn oꝫ
vt assiduet distillatio olei de amigdal' amaris i ea oi
hebdomoda sel: ē.n. mirabile. Et oꝫ vt custodiātur
ne generētur i ea apata ꝛ bothor ꝛ vlcera: qm̄ sunt
corrūpētia aurē. Et si timet ꝙ ei accidat bothor ad
mistret i ea distillatio sicut memithe i aceto. Et i distil
latiōe memithe i oi hebdomoda semel ē securitas a
fluxu qḋ descēdit ad ipm. Et ex eis qḋ q̄ nocēt auri
ꝛ reliqs sēsibꝰ sūt fastidiū ꝛ repletio: ꝛ pphesōnꝰ sup
repl'onē.

Ca.iij.de nocumētis auditus.

n Nocumēta auditꝰ sūt sicut reliquaꝝ opōnum
ꝛ illud ē qm̄ nocumētū ois opōnis ē vt ōstrua
tur opō ꝛ sit loco eiꝰ hec destructio auditꝰ aut miua
tur ꝛ sit vice eiꝰ hec vt minuat auditꝰ: qꝛ nꝫ subtilr p
scrutet nꝫ audiat nisi ex lōginquo: aut alteret: ꝛ sit vi
ce eiꝰ vt audiat qḋ non audit: sic ē illud qḋ accit i au
re ex sonitu ꝛ tinitu ꝛ sibilo. Et scias ꝙ nocumētuꝫ
auditꝰ aut ē ab origie ꝛ ē surditas aut tararē aut gua
crē natiua: aut ē accñtale. Et itentio qḋ surditatis est
pter itentiōem tararē. Surditas nam ē vt ps itrīse
ca samac creata sit surda in q̄ nō existit ꝯcauitas itri
seca quā pdiximꝰ q̄ ē sicut vuea cōphendēs aerem
genū q audit voces sua vndositate. Tarar vō ꝛ gua
cre sunt vt nō pp eas nocumētū ꝯseq̄t pnatōeꝫ: sciag
ꝛ nō elōgat qn guacre sit sicut destructio cōicans so
liditati ꝛ nō sit illi ꝯcauitas: sꝫ neruꝰ nō affert virtutē
sensus: ꝛ tarar ē sicut diminutio absq̄ destructōe: aut
ꝯueniant fm ꝯuersiōꝫ i significatōe. Et tarar qḋ mł
totiens accit successiōe vomitꝰ ꝛ ē facilis remotōis
Et destructio qḋ auditꝰ alia ē natia nāl' ꝛ cui nō ē cu
ratio: ꝛ silr spēs alguacre ꝛ altarar. Et alie sūt natie
nāles q̄ curatōꝫ nō hn̄t ꝛ alia ē accidentalis: sꝫ eius
spaciū ē elongatū ꝛ ē cronica: ꝛ illa ē l' ē ppinq̄ despa
tioni ꝛ difficilis cure. Recēs āt ppinq tpis q̄ ē ex ta
rar ē recipiēs curā. Verū cāe illiꝰ qñq̄ st cuꝫ cōitate
membri: sicut que sūt ex cōitate cerebri. aut quorun
dā membroꝝ ei vicinoꝝ sicut accit qñ pmū nascunt
dentes: ꝛ sic accit apud dolores dentiū. Et qñq̄ sūt
pp nocumētū ppum in auditu aut i neruo aut i fo
ramine. Et nocumēta qḋ auditꝰ aut sunt ꝯpl'onalia
aut ilrastia aut resolutiua singularitatis. Nocumen
tum vō i neruo auditꝰ qñꝫ accit pp oēs cās egritu
dinū ꝯsiliū ptium in ipso instrialsi ꝛ solutiōis ꝯtinui
tatis. Et egritudines qḋ sisium ptiū in ipso sunt vna
queq̄ spēꝝ malitie ꝯpl'onis singularis ꝛ cōposite: ꝛ
plīm eius ē ex frigore: ꝛ qñq̄ fit vnaqueq̄ eaꝝ absq̄
mā. ꝛ qñq̄ fit cū mā melīca aut cholerica aut phła
tica ex phłate crudo aut ventosa. ꝛ multotiēs qdem
retinetur fluxus vētris cholericꝰ ꝛ succedit ei surdi
tas ꝛ nō elongat qn silr in aliīs cursibꝰ ꝯtingat fm
nām: ꝛ retinētur ꝛ phibētur nō in hora sua. Instria
les vō i neruo sunt sic oppilatio quā fecit hūor: aut
sanies: aut apa qḋ est dubellati aut apa calīm aut du
rū aut coopimētum sordiciei: aut tremulū: aut ifla
tio. Et dissolutio singularitatis i ipso qñꝫ fit ex vlce
re: aut ex corrosiōe. Plīm vō eiꝰ q̄ fit pp trāsitū ē pp
cām intrinsecā: aut propter cām extrinsecam: ꝛ in ꝛ
intrīseca quidem est sicut verruca aut apa: aut caro
addita: aut vnus ꝛ plīm eiꝰ est sordes: aut hūor gros
sus viscosus: aut ꝯgelatio sāiei ex apate rupto. extri
seca vō ē sic arena: aut lapis aut nucleꝰ igrediēs eaꝫ
aut ꝯgelatio sāguis cꝰ q̄dā ps fluxit ab aure ꝛ ps eiꝰ
remāsit. Et illḋ qḋ qñꝫ accit subito ꝛ qñꝫ accit paula
tim. Nocumētū ptera auditꝰ qñꝫ accit fm semitaꝫ
crisiū ꝛ fm semitā pmutatōis: māe i fine egritudinū
acutaꝝ. Et qñꝫ remanet post recessionē fe. grauitas
capitis: ꝛ qñꝫ fit nocumētū qḋ ē hꝰ capli: aut fm se
mitā accidētis sepabilis sic recedit apud motꝰ crif:
aut fm semitā accidētis fixi vt ipm sit ipsamet expul
sio crif. s. vt crif iā expulerit māam ad ptē aureis ꝛ fir
mauerit eā in ipsa nō ppea tn̄ ꝙ iuenerit eā fm semi
tā vltimitatis. Et młtotiēs qḋ portēdit hoc accidēs
vomitū aut fluxū sāguis nariū: ꝛ młtotiēs destruit
ipum fluxū vētris.

Ca.iiij. de signis eoꝝ.

f Actū qḋ cōitate cerebri significat dispōne i re
liqs existēs sensibꝰ ꝛ cōitas auditꝰ cū eis i ea
ꝛ cōitas vtut motiue eēt. Et significatio magis signi
ficatiuꝰ eius ē cōitas lingue ꝛ pphe cū ē successione
sirsen: ꝛ successiōe cōmixtōis intellectꝰ ꝛ post nocu
mentū cerebri ꝯpl'one ꝛ reliq̄ eoꝝ q̄ dicta st i. c. egri

tudinū cerebri: ⁊ famis ⁊ sanitas trāsitꝰ auditꝰ ⁊ tp̄s ꝓpinqū ꝑseuerātie sanitatis auditꝰ aū. Et si cā ē du bellati: aut apā calīn in ipso neruo significāt ipā febres cū qbus sūt horripilatio ⁊ tremor ⁊ cōmittant ipm febres ⁊ ꝑmixtio itellectꝰ ⁊ alienatio ⁊ i ipso ē ti mor nisi apiat ꝙ si nō fuerit pp apā in ipo neruo nō oportebit vt sit febris nisi sit ꝫ iudiciū febris dici: ⁊ erit extēsio ⁊ dolor ⁊ grauitas ⁊ pulsus. i dolor ṽo ⁊ grauitate cōicāt oia q̄ sūt ex apāte ⁊ mā vbicūqꝫ sint. Qđ si cā fuerit vētositas significabūt ipam sonitꝰ ⁊ tinitꝰ ⁊ qđ erit nō ꝯpar grauitati ⁊ si ē vlcꝰ ⁊ botor significat ipsam pruritꝰ cū dolore. Oppilatio ṽo mltotiēs fit sine grauitate: ⁊ qñ fit cū grauitate. Et qū non ē grauitas ⁊ ē nocumentū ⁊ nō ē illic malitia ꝯplōnis vincentis tūc ē ex oppilatione. Et regimen aūcedens qñqꝫ significat ipsaꝫ. ⁊ si oppilatio ē ex carbūculo ⁊ silibꝰ significat ipsam pulsatio: ⁊ si ē ex sanguie significat eam cursus sanguis antecedēs. Et illam q̄ ē ex malitia ꝯplōnis singularis significat dolor in ꝓfūdo sine grauitate ⁊ nō est extēsio. Et si ē frā ledit a fris ⁊ fit fortior in frigidioribꝰ ptibꝰ diei. Et si ē calā ē ecōtrario ⁊ sentit inflātōeꝫ ⁊ mordicatiōem. Et si illic ē mā sentit cū hoc grauitas: ⁊ ꝓp̄e cū ꝓsternit in oīone. Et eiꝰ qđ ē a siccitate signū ē vt sit post vigilias ⁊ ieiunū ⁊ cū detumescētia faciei ⁊ oclī. Et illđ cuiꝰ cā est ṽmis significat assiduatio ꝯmotiōis cū exitu ṽmis in qbusdam horis.

Ca.v. de cura.

Dicamꝰ ꝑmū ꝙ oꝫ vt sint oia q̄ distillāt i aurē tepida nō frā nꝫ calā. Et hoc dictū est vlc dei de distinguamꝰ rē in ipso. In eo qđ qđ cholicū est oꝫ vt eūet chola cum solutiuo vētris. Plim. n. accit i ipso solutio nāe ⁊ remouet cū ea surditas sicut multotiēs accit fluxus cholericꝰ ⁊ retinet. ⁊ accit inde surditas. Qđ si illic ē calītas tm̄ tūc infrāntibꝰ curetur ex oleis ⁊ alijs: aut cū succo granati cuiꝰ succꝰ reducat in cortice suo cū aliquantulo aceto ⁊ ture ⁊ oleo rosꝫ. decoq̄t donec stet ⁊ distillet in eā ⁊ distillet i ipsā aq̄ lactuce aut aq̄ solatri. Illi āt qđ scm̄ ē frigore ⁊ mā frā ꝯferunt oia olea calā in qbus dissolutuꝫ ē castoreū ⁊ ꝓp̄e oleū balsami ⁊ costi ⁊ oleū amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ succus absinthij ⁊ oleū camēillinū cū adipe vaccino ⁊ felle taurino: aut oleū sisaminum i quo decocta sint pulpa colloqntide aut radices eiꝰ. Et qñꝫ ꝯfert in ipso vrina tauroꝝ qū in ea dissoluit myrrha ⁊ ponitur distillatio ⁊ succꝰ cucumeris asi. Et totū illud fiat post eūonē māei frē si fuerint coartata cū eūatiuis q̄ sciuisti cōibꝰ corpi ⁊ ꝓp̄e ptibus capitis: ⁊ post admistratiōꝫ embrocaꝝ q̄s sciuisti ei ⁊ ꝓp̄e illa in qua ponunt folia lauri ⁊ grana eiꝰ ⁊ exercitiū ē vehemētis iuuamis in illo ⁊ silr vociferatio vehemēs in aure ⁊ clāgores buccinaꝝ ⁊ silia. Et qñꝫ ponitur in aure caput ēbube vt ad ipam ꝑuēire faciat vaporē decoctionū resoluētiū. Et ꝯfert oibus illis succꝰ rute cum melle ⁊ castoreo ⁊ oleo anetino ⁊ vrina caprina ⁊ felle eiꝰ ⁊ ꝓp̄e cum galbano. Et ex eis q̄ expta sunt in hoc ē vt sumat castorei pondꝰ. ʒ. iij. ⁊ nitri pondus. ʒ. i. ⁊. ʒ. ⁊ fiant ex eis q̄si troc. ⁊ admistrent distillando ⁊ in alia descriptiōe hellebori tres q̄rte. ʒ. i. ⁊ nitri. ʒ. iij. Et ēt sumātur ꝯdisi ⁊ croci castorei oium ptes ptes eq̄les: baurac ptes q̄ttuor. dissoluant cū vino ⁊ admistrēt: aut aloes ⁊ castoreū ⁊ pulpa colloqntide ⁊ euforbiū ⁊ fel vaccinū. Etiam expta sunt oleū raphāinū ⁊ oleuꝫ de staphisagria ⁊ fuerūt vehemētis iuuamis aut succꝰ absinthij aut decoctio ipsius: aut succꝰ raphāi cū sale ⁊ ꝓp̄e qū ē in fusio ⁊ oppilatio. ⁊ iā exptum ē in hoc vt fiat licinū ex synapi ꝯtrito cū ficubꝰ. ⁊ qñqꝫ addit i ipso nitrū. Et distillare aquā marinā i eam ē iuuatiuū. Et helleborus niger ⁊ fella sunt iuuatiua ⁊ ꝓp̄e fel caprinū cū oleo ro. Quidā āt existimauerūt ꝙ qū bulit iuniperus i oleo sisamino in cochliario ferreo tādiu donec denigret iuniperꝰ ē distillatio ꝯferens surditati. Et ex eis qđ q̄ ad illud ꝯferūt ē oleū anetinū ⁊ laurinū ⁊ de lilio ⁊ nardinū cū castoreo aut spuma absinthij: aut succo rute. Et facti cā siccitatis cura ē adherere balneo ⁊ cibo ⁊ vino hūectatiuo ⁊ effusio olei eq̄lis ⁊ aque tepide sup caput ⁊ caputpurgiū cū eis q̄ sunt sic oleū nenuarinū ⁊ de salicibꝰ ⁊ de scie cucurbite ⁊ alijs. Factū cā oppilatōnis curet cū eis q̄ dicunt in. c. de oppilatōne ⁊ ꝯferūt ei succꝰ granoꝝ canabis: ⁊ succꝰ colloqntide hūidus ē iuuamētuꝫ valde bonū. Et qū accit tarax subito ꝯfert in ipsa aq̄ in q̄ decoq̄t absinthiū aut succꝰ absinthij ⁊ misceat cū eo fel tauri: aut fel sabot aut fel testudīs aut fel tauri cū oleo rosꝫ. aut helleborꝰ cū aceto aut spoliū ꝫpētis. Et in facto successione sode ꝯferūt aq̄ raphani ⁊ oleū rosꝫ. ⁊ castoreū cū granis lauri cū oleo rosꝫ. Et i eo qđ scm̄ ē successiōe sirsen oꝫ vt icipiat ab eūone cū hirapicā: deinde distillet in aureꝫ castoreū cū oleo costino solo: aut raphaninum. aut oleū amigdalinum dulce: ⁊ oleum ro. ⁊ laurinū aut castoreū cum oleo ro. Et ex pillulis exptis ei qđ fit ex oppilatione ⁊ hūore ⁊ ventositate ē vt sumant turbit. ʒ. xx. ⁊ colloqntide. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. ij. ⁊. ʒ. ⁊ aloes. ʒ. vij. myrobal. ʒ. x. fiant ex eis pillule ⁊ deglutiant. Sitqꝫ potio eaꝝ pondus. ʒ. i. Et dicamꝰ sicut a capite iterātes ṽbū: ꝙ ex medicis cōibus oibꝰ illis q̄ facta sit ex grauitate auditꝰ ⁊ dolore eiꝰ ⁊ vētositate ipiꝰ sonitu ⁊ tinitu eiꝰ cā māe frē ⁊ frigoris post purgatōeꝫ capitis sūt vt distillet in aurem baurac cū aceto ⁊ melle ⁊ fel ouiū cū oleo de oliuis ⁊ vino: aut cū oleo amigdalino amaro ⁊ aq̄ porri aut cū aq̄ cepe cū melle aut lac mlīebre ⁊ medicie cōes dicte in. c. doloꝝ ⁊ due gutte distillate ⁊ kitrano mane ⁊ vespe: aut helleborꝰ albus ⁊ niger cū qbusdā oleis: ⁊ ꝓp̄e cū oleo de lilio aut aq̄ anisi: aut aq̄ absinthij ⁊ aqua corticis raphāi ⁊ silr oleū decoctiōis spolij ꝫpētis: aut granoꝝ lauri aut euforbiū ⁊ castoreū cū vnguēto aut oleū balsāi: aut naptha aut sumat glutis alimbat. ℥. i. olei alkeiri. ℥. ij. ⁊ olei āigdalaꝝ amaraꝝ. ʒ. ℥. i. bulliāt oia sil ⁊ admistrēt ex eis tres stille mane ⁊ sero. ⁊ silr mel storacis cū oleo alkeiri: ⁊ silr aq̄ folioꝝ colloqntide recentiū ⁊ succas dragōtee ⁊ albezorhasen sūt valđ vehemētis ṽtutis ⁊ medicine cōes dicte in. c. doloꝝ. Qđ si infantibꝰ hec accidāt currant cū oleo de dedi in quo decocta sunt ruta ⁊ maiorana ⁊ etiam saluia

masticationis ordei cū sale gēma solū: ⁊ ex vapora tionibus innatiuis ē aqua cal'a cū decoctiōe camo mille ⁊ aneti ⁊ folioꝝ lauri ⁊ sansuci ⁊ alfabaca sicca ⁊ piretri vaporēt ea collū ⁊ inferiora auris: ⁊ simili ⁊ embroce ꝑdicte i ca. capitis ⁊ ponant velamia ⁊ op ponāt cū descensiōe sua auri ⁊ igrediat vapor eiꝰ ꝑ ipsam: ⁊ in eūone qᵭ hūtiū tarax' ꝯuenientius est vt multiplicet nūerꝰ eiꝰ ⁊ minoret quātitas eiꝰ oi vice q̄tenꝰ ꝯseruet vtꝰ ⁊ ꝓueniat maturatio. Factū autē ꝑꝑ apa cura cū eo qᵭ ē ex cal'o ⁊ qᵭ ex frigido cū eo qᵭ scis.

Ca. vi. de dolore auris.

Dolor auris aut fit a malitia ꝯpl'onis: aut fit cā apatis: aut bothor: aut fit cā sol'onis con tinuitatis: ⁊ malitia cōplexionis aut cal'a sine mā sic illa q̄ ē cā aeris calidi aut vēti calidi ⁊ ꝓpe qū fit ꝑ mutatio ad ipm a frigore subito: aut fit ablutio cū aq̄ cal'a ⁊ ingrediet ex ea i aurē: aut cū aliq̄ aq̄ꝝ in q bus dināt vtꝰ cal'a: aut ē cal'a cū mā sāguiea aut cho lerica fīa sine mā: imo ꝑꝑ aliquā cāꝝ ꝯtiaꝝ cāis ꝑdi ctis aeris aut vēti fioꝝ. Et ꝓpe qū ad ābos corꝑ per mutatio fit a calore subito aut aq̄ fīe aut aq̄ i q̄ dināt aliqd fīm aut fīa cū mā: aut vētosa fīa aut hūorosa viscosa. Factꝰ aūt cā apatis ⁊ bothor autē ꝑꝑ apa calidū ⁊ fīm. Factus vo cā solutiōis ꝯtinuitatis ē si cut q fit a vētositate extēsiua aut vlceribꝰ aut exitu ris aut catarris. Et ex sūma qᵭ cāꝝ doloꝝ auris q finit a solutōe ꝯtinuitatis ē ventositas gnāta in ipsa: aut aqua q̄ ingredit e.i: aut aial vadēs ad sumac ip siꝰ aut vmis gnātꝰ in ea. ⁊ qūq3 fit successione casus aut ꝑcussionis. ⁊ ꝑuersior doloꝝ auris est ille qui ē ex apate cal'o ꝓfūdo ⁊ illᵭ ē cū febre isepabili ⁊ ꝓpe qū ꝑducit ad ꝯmixtionē intellcūs. Qū aūt ē dolor i cartilaginibꝰ extrinsecis nō ē illic vehemēs dolor n3 vehemēs timor. s3 ille q in ꝑmis dictꝰ ē qū3 subito interficit sic interficit apoplexia ⁊ ipse ē magis inter ficiēs adolescētes q̄3 senes ⁊ velocius interficit eos: qū3 tierficit in. vij. In senibꝰ vo mltotiēs ꝑueīt ad suppuratōe3 pus hoc apa: s3 pueros plm iterficīt an suppuratō3. Si āt suppurat ⁊ assūt signa laudabilia spat euasio Dolor ꝑterea auris qūq3 ē cū pruritu ⁊ qūq3 ē sine pruritu. ⁊ nos qdē iā diximꝰ de pruritu in aure ca pitulū in suo loco.

Ca. vij. de signis.

Signa quidem sunt sicut predicta signa in ca pi. taraxē.

Ca. viij. de cura.

Oportet vt ꝯserues canonem in distillādo id qᵭ distillat in aurē ⁊ ē vt sit nō vehemētis ca liditatis aut frigiditatis. qᵭ si cā fuerit repletio h̄ cor poꝝ ex capite vt eūces ꝑtē capitis ex gnē illiꝰ repl'ois calida nāq3 si ē cū phl'omia ⁊ eūone q̄ fit cū mūdi ficantibꝰ cap a mā cal'a ꝭm q sciuisti: ⁊ si humor est grossus viscosus tenax cū pillulis asscibar ꝑdcis et gargarismate. ⁊ si ē tenax fixꝰ in tpe auri o3 vt admi stres post solutionē ⁊ medicinas lenitiuas. Deinde intēde vice alia cū eo qᵭ eūat ipm ex mēbro. Si aūt cā ē caliditas supflua o3 vt infrigides cerebꝝ cū exti guētibus cognitis ꝑdictis in ca. cerebri ⁊ vt distil les in aurē oleū ro. tepidū aut albumē oui. qᵭ si do lor ē vehemēs ꝑmisce cū eo cāforā. Et qū3 ē oleum vio. cū cāfora magis sedatiuū doloris q̄3 oleū ros. ꝑꝑ mollificatō3 q̄ ē in ipo: ⁊ ēt distillet in aurē col lyria sedatiua doloꝝ oculi cū albumie oui ⁊ silibus albūini nāq3 oui soli inē ꝓpetas mirabilis. ⁊ lac cū aq̄ solatri ⁊ aqua coriādri ⁊ meliꝰ qᵭ lac qᵭ mulget ⁊ ē calidū ex vbere ē iuuatiuū ⁊ bulli vmes trestres in oleo ro. ⁊ distilla i aurē: aut coquātur limacie in oleo amigdalino ⁊ distillet i eā: aut decoquat oleū ro. i aceto vini qᵭ sit triplū ipsiꝰ donec acetū ꝯsūat ⁊ remāeat oleū: ⁊ admistret illᵭ distillādo. ē. n. iuua tiuū valᵭ pulsatōi. ⁊ simil' it oleū se. cucurbite ⁊ oleū nenufarinū ⁊ oleū ᵭ salicibꝰ ⁊ similia. ⁊ similit succꝰ q assilat succo cucurbite q fit ex corꝑe eiꝰ ⁊ folijs ip siꝰ: ⁊ silr ēpla ifrātia exteriꝰ. qdā āt dixerit q aq̄ vo lubilis valᵭ bona ē i hꝰ dispōe ⁊ succꝰ se. canab hu midi: ⁊ qū3 fortiores fiūt pulsus ⁊ dolor ⁊ timet ex cis spasmꝰ nō ē excusatio a mollificatiuis: ⁊ ū ē ali qd sic butyꝝ vaccinū ātiquū calefactū: ⁊ qū3 in ipso excusat laborē itromisso ē bube i aurē igeniose fabri cate sup cucumā i qua ē āqua calida vt ꝑueniat va por ad aurē. qū3. u. sedat ⁊ excusat ab alijs ⁊ excu sat a narcoticis ⁊ ꝓpe qū ē aqua i qua decocta sit ea q̄ mollificāt cū facilitate ⁊ ē ēt ꝑmixta cū aliquo ho rū q̄ stupefaciūt: qū3 necāriū ē aliqᵭ narcoticū ma gis i colūe ē siet mēithe cū aliquāto opio: terat ⁊ mi sceat cū lacte mulieris ⁊ distillet i aurē. Et si fuerit cā itroitꝰ aq̄ in ipm curet cū eo qᵭ dicet i. c. sno. ⁊ si fue rit cā ꝑiitatis fixa in ꝓfūdo vel exteriꝰ: oportebit vt fiāt distillatōes ex olis calidis sic oleū rutaceū ⁊ oleū ane. ⁊ oleū de spica rōana ⁊ oleū laurinū ⁊ oleū al hacuē ⁊ oleū balsāi ⁊ oleū ᵭ alkerua ⁊ q̄ st illis simi lia: aut sic oleū i quo ᵭcoqt alleū ⁊ colat: aut oleū i quo ᵭcoqt piꝑ ⁊ euforbiū ⁊ castoreū: aut galie q̄3ti tas danic. i. i aureo ᵭ bē aut oleū aliᵭ ex oleis calis arōaticis: ⁊ qū3 potat hūs dolorē vinū puꝝ forte ⁊ dormit ⁊ qū excitat nō h3 lesionē aliquā: ⁊ si ē cā in ipo ex vēto fīo: ꝯfert ei illᵭ qᵭ dicemꝰ i. c. sonitꝰ ⁊ ti nitꝰ ⁊ qᵭ dicemꝰ i. c. eiꝰ: cꝰ cā ē hūor tenax ⁊ cꝰ cā ē frigꝰ ⁊ cā eis q̄ ꝯuēiūt ad illᵭ ē vt ipleāt vētose aq̄ ca lida ⁊ applicēt i circuitu auris ⁊ vt distillēt i eā ruta ⁊ amonū cū melle aut abrotanū ⁊ sāsucꝰ i oleo ᵭ li lio aut castoreū cū eis pꝰ q̄3 ᵭcoqūt i eo ⁊ colat aut nitꝝ ⁊ acetū ⁊ oleū ro. aut succꝰ amigdolaꝝ. ⁊ si ne cessariū fuerit illᵭ qᵭ ē fortiꝰ tūc qᵭ sit sic euforbiu3 ⁊ castoreū cū oleo costio aut costū marinū ⁊ aristo logia ⁊ qū3 ꝯfert i eo vaꝑatio cū milijs ⁊ filtro cale fcō. ⁊ si cā fuerit i eo bothor tc̄ cū eo dicemꝰ i. c. de bothꝝ auris. Et si cā fuerit i ipo vmis i ipa gnātꝰ tūc cū eo qᵭ dicemꝰ i. c. vmis gnāti i aure: ⁊ si fuerit cā i ipo itroitꝰ aq̄ ⁊ lapidis tc̄ cū eo qᵭ dicemꝰ illic: ⁊ si cā fuerit apa cal3 ꝓfūdū qᵭ ē tiorosū ꝑꝑ ꝓpigtatē sui ad cerebꝝ vs3 quo ad collectō3 ꝑueīat ⁊ supura tō3: tc̄ pꝰ phlomiā ⁊ eūonē o3 vt admistres lēitia i ꝑ mis ⁊ ifīantia ⁊ ꝓpe lac mulieris vice pꝰ vicē vs3 ad diē. iij. ⁊ silr oleū ro. decoctū i aceto ꝑdcm̄ i ꝑmis: ᵭiū mucilaginē fēugreci pꝰ mucilaginē se. li. ⁊ muci laginē se. almarū i aq̄ lac. ⁊ aq̄ volubil' ē ex eis q̄ ꝯfe rūt i hꝰ hora. ⁊ i ipo qᵭ iā exꝑtū ē sisamū ꝯtū: deiū

administrent sp vaporationes cū oleo declināte ad caliditatē aliquantulā: ꝛ oꝫ vt sit oleū dulce ꝛ sit cuꝫ hoc tepidū in quo infūdat cottū īuolutū in extremitate radij subtilis ꝛ ponat in aurem vice ꝛ fiat ēplm exterius cū lenitiuis maturatis. Si aūt ḋtus nō fuerit vehemēs qū transiuerit pncipiū oportebit vt distillet in aurē adeps vulpis vel lacerti aut basilicum cū oleo ro. vel oleo de alcāna: aut adeps anatis aut adeps rachamati: aut emplm ex adipibus gallineꝛ anatis. ꝛ qū nō ē apa vehementis caliditatis administra in ipso medicamen factū ex adipe capno liq̄facto ꝛ pmixto cū ptibus equalibus mellis ꝛ alrob ꝛ isopi quoꝝ vnūqdqꝫ sit equale illi adipi ꝛ pone in aurē. ꝛ ex eis que sūt fortiora illo ꝛ maturāt cū ḋtute ē istud: ℞. lithargirij ceruse āboꝝ ana. ℥. i. turis ꝛ pulueris molendini ꝛ gūme pini oīum ana. ℥. iiij. olei. lb. i. adipis porcini aut capni recētis lb. ij. succi se. lini quantū sufficit fiat ex eis emplm ꝛ fortasse in digeBis narcoticis: administrabis ergo ẜm modū quē dicemus. Et qū ꝯuertit ad saniē admīstra spumā se. lini cū oleo ro. aut oleo camemillino: ꝛ reliq̄ que dicem⁹ in ca. suo. Si aūt apa ē extra aurē ē pauci timoris ꝛ medicat cū farina ordei ꝛ emplastꝝ fcm̄ ex farina fabaꝝ ē bonū valde: ꝛ faria fabaꝝ ꝛ camemilla ꝛ viola ꝛ farina hordei ꝛ malua ꝛ mellilotum terant ꝛ cribellent ꝛ infūdant aqua tepida ꝛ oleo viol. ꝛ qūqꝫ sufficiūt solatꝝ ꝛ farina tritici ꝛ oleū sisamini. In bothor aūt que fiūt in aure qūqꝫ sufficē labor ꝛ decoctio ficuū cū tritico qū distillat in aurem aut ponit licinīū in ipsam ex ea: ꝛ qūqꝫ sedat dolorē administratio ēbube ẜm modū quē pdixim⁹: ꝛ qūqꝫ sufficit in stupefactiōe ꝛ sedatiōe doloris illḋ qḋ dixim⁹ post dictū embube in hoc. c. Et ex medicinis q̄ dē cōib⁹ ad dolores auris ꝛ ꝓpe illū q̄ declinat ad frig⁹ ē oleū ōphacinū i quo bulit scarabe⁹: aut lumbrici terrestres: aut ḋmis q̄ ē sub vrceo aq̄: aut fel piscis cū rachamati aut gruis aut oleū scorpionū: naꝫ ē iuuatiuū valde aut aq̄ sāsuci recentis aut decoctio folioꝝ algarab ꝛ corticis ei⁹ aut decoctio lubricorū terrestriū bn̄ cocta colata in q̄ dissoluat adeps anatis ꝛ si fuerit frig⁹ vehemēs decoq̄nt i ipa fel tauri i olo alkeiri vsqꝫ quo existiet q fel iā resolutū fuerit ꝛ finitū. Deīn reponat illḋ ꝛ administret distillādo. ē. n. mirabile. Et qūꝫ necessariū ē i curatōib⁹ doloꝝ vehementiū i aure admistrare narcotica. Et sit illḋ aliq̄d ex filōio cū lacte: ꝛ silr troc. croci ꝛ troc. stelle ꝛ opiū ꝛ castoreū ꝛ croc⁹ cū lacte mulieris. Et oꝫ vt postponat illḋ vsqꝫ quo timeat syncopis: ꝛ ꝓpe qū fuerint humores frigidi. Illud eni nocet eis valde. Quod si accidat nocumentū ex esu narticoꝝ administra castoreū post illud solū. Et qūqꝫ fiunt troc. ex castoreo ꝯtrito vltime. Deinde ꝓijcit sup ipm opiū ꝯtritū: deinde fiūt ex eo troc cū vino puro. Et si fuerit illic vlcus valde dolorosū: tūc administra licinium ꝛ opium cū lacte: aut sumantur. xx. amigdale excorticate ꝛ opij ꝛ baurac ꝛ turis oīuꝫ ana. ʒ. i. ß. terātur ꝛ puluerizant cū aceto ꝛ exsiccent. ꝛ qū necesse fuerit infundant oleo ro. ꝛ distillentur. ꝛ si fuerit illic sanies loco aceti sit vinū aut mel aut oxymel.

Ca. ix. de sonitu ꝛ tinnitu ꝛ sibilo.

Hec dispositio est vox quā hō incessanter audit exterius: ꝛ eius opatio ad auditū est comparatio imaginationū ꝛ tenebraꝝ quas vidꝫ hō absqꝫ causa exterius ad oculū. Et qm̄ vocis cā est inūdatio accidens in aere que puenit ad sensum tūc oꝫ vt sit in hoc accidēte in quo it sermo sonitu ꝛ tinnitu motus aeris: ꝛ qū nō sit ille aer exterius tūc est aer interior. ꝛ aer quidē interior ē vapor effusus i ꝯcauitatibus. Et hec inūdatio aut ē occulta a q̄ fortasse nō ꝑuenit vapor effusus in ventribus: aut est maior illa: Qḋ si fuerit occulta ex genere illi⁹ cuius euacuatio sit difficilis ꝛ accidat in quibusdā horis vt audiatur a tali qualis ipsa ē sonitus ꝛ tinnit⁹ ꝛ nō accidat in quibusdā alijs: tūc illud aut est ꝓpt acuitatem sensus in quibusdā eoꝝ ꝛ non in alijs: aut ẜm cōparationē quā diximus in imaginando. Imaginationes aūt ꝓpter debilitatē ei⁹ q̄ patitur a qualibet inūdatione sicut accidit debili frigus a quolibꝫ frigore aut calor a quolibet calore. Et spēs quidem debilitatis sūt que sciuisti ex spēbus male cōplexionis. Et si ē supra occultā ꝛ supra illā in qua diuersificant fortis ꝛ debilis: tūc cā eius ē inuētio eius q̄ remouet vaporē inūdantē ei supra motionē ꝛ inundationē ꝯsuetā: ꝛ inūdans vapore aut ē vētositas generata in pte capitis mota in ipso: aut ē sonitus saniei qui fortasse generat in ipsa ꝛ feruor puris in ptibus eius: aut mot⁹ ventositatis accidētis multotiens in meatibus ei⁹ sicut fit in febribus: aut repletio superflua in corpore ꝛ ꝓpe in capite sicut fit post ebrietatē plimā: aut agitatio tendēs ḋsus cerebꝝ ꝓpe sicut fit post motū laboriosū: aut casus aut pcussio ꝛ qūꝫ fit illud nō ꝓpter agitationē motus imo ꝓpter materiā viscosam resolutā in vētositatē paucā ꝛ assiduatur illud. Et qūqꝫ fit ꝓpter vehementiā famis ꝛ illḋ ē ꝓpter agitationē cadentē i humorib⁹ sparsis i corpore q̄escētibus in ipo. Et qū nō iuenit nā cibū aliquē ꝯuertit ad eos ꝛ resoluit ipsos ꝛ mouet eos. Et qūqꝫ accidit sonitus post medicinas quaꝝ ꝓpetas ē vt reticāt hūores ꝛ vētositates i ptib⁹ cerebri. ꝛ cā h⁹ sonitus qūqꝫ ē ex aure ipsa: ꝛ qūꝫ ē cū coitate mēbroꝝ alioꝝ mittētiū has vētositates ad ipsam.

Capi. x. de signis.

In illo q̄dē q̄ ē ꝯtinu⁹ ꝛ assidu⁹ cā ē aliq̄d stans in ipo cerebro. Si āt q̄escit: deīn exsiccat p⁹ repletōꝫ aut vacuitatē aut motū aut qū calor sit fortis aut frig⁹ tūc ē p coitatē. Ampli⁹ forma vocis sig̃t ipam: ē. n. qūꝫ q̄si sit vox rei ascēdētis ad supiora ꝛ plm ei⁹ ē cū cōitate corpis aut stōi aut q̄si vox q̄ resoluit sup seipam: aut sic̄ fragor arboꝝ ꝛ sig̃t illḋ abscōsionē vētositatis: ꝛ si illic ē febris aut dolor pducēs ad timorē tūc sig̃t collectōꝫ purulētā: ꝛ qū eius ꝯstrictio ē ẜm lenitā gnātōis p⁹ gnātōꝫ occultā ꝯtinuā tūc ē pp hūorē viscosū. Illū āt q̄ ē pp acuitatē sensus sig̃t defect⁹ cāꝝ vētositatis replōnis ꝛ inūdificatio audit⁹ ꝛ ei⁹ excitatio ap ieiuniū ꝛ vacuitateꝫ. Scūs aūt a siccitate ē p⁹ euōnes ꝛ febres: ꝛ fcm̄ a de

bilitate scies p̄ sup̄fluitates: ꝛ qm̄ ē cū ↄplone cal'a ꝛ
fit subito cū iflāmatōe ꝑ frā ē ↄ̄rio. C.xi.ꝺ cura.

O Portet vt oēs isti vitent solē ꝛ balneum labo
riosum ꝛ vomitū ꝛ clamorē ꝛ replonē ꝛ vt lēi
āt nās suas. In eo vō q̄ fit p̄p̄ cōitatē oꝫ vt sit inten
tio mēbri faciētis ip̄m ꝛ ꝓp̄e stōi: q̄ꝛ mūdificet i intē
daꝶ cerebꝝ ꝛ auris q̄ꝛ ↄfortet: cerebꝝ q̄dez cū aliquo
qꝺ sit sicut oleuꝫ myrthinum ꝛ aur. cum eo quod sit
vt oleum amigdalinum ꝛ silia. ꝛ consideretur i hoc
ad ↄplonē p̄miā: ꝛ iutēdaꝶ illꝺ qꝺ adiuuat illū f̄m ca
nones cognitos. ꝛ silr̄ f̄cm̄ a repletiōe ꝛ oꝫ vt mūdi
ficetꝶ corpꝰ ꝛ caput cū eo qꝺ scis ꝛ subtilietꝶ regimē.
Creticꝰ āt nō oꝫ vt remoueatꝶ qm̄ remouētur cū re
motione febris. In eo āt q̄ factꝰ ē p̄p̄ velocitatē sen
sus sunt q̄dā hōies q̄ p̄cipiunt vtēdū eē stupefaciēti
bus sicut oleo roſ. decocto cū aceto cuiꝰ eē p̄dictuꝫ
est cū pauco opio: aut mixto cū oleo de bēgi ꝛ hyus
gami ↄtrito cū castoreo. Et ↄueniētiꝰ qꝺ p̄ceperunt
ē vt sumātur ḡna pini ꝛ castoreū cum olo ꝛ ↄteranꝶ
in aceto ꝛ distillentꝶ. factus aūt a pure curetꝶ curatiōe
ap̄atis ꝛ puris. Factꝰ āt in ↄualescentibꝰ quoꝝ ↄplo
ē sicca si cā eius fuerit siccitas curetꝶ cū curatiōe ꝛ hu
mectatiōe cū oleis t̄p̄atis declinātibꝰ ad frigus: aut
calorē f̄m necessitatē. Si aūt cā fuerit debilitas: tūc
admistra illud qꝺ temp̄et ↄplonē accītalē ex distil
lationibꝰ p̄dictis. In eo vō q̄ factus ē p̄p̄ mām̄ ex
pulsam ad ip̄am i dispōne sirsen: aut hūorē grossuꝫ
viscosū admīstra oīa p̄dcā.i.c. doloris ꝛ tarax. Et ex
eis q̄ ꝓp̄a sunt illi q̄ succedit sirsen ꝛ febri ꝓp̄e ē suc
cus absinthij cū oleo ro. aut cū aceto ꝛ oleo de lilio
qm̄ est medicamē bonū. Si aūt q̄ fit ab hūore visco
so f̄ro approp̄riatꝶ troc. exp̄tus. ꝛ ē vt sumātꝶ hellebo
ri al. p̄tes.iij. ꝛ croci.v. ꝛ nitri.x. ꝛ fiant troc. ꝛ admi
strentꝶ. Et ex medicis cōibꝰ aggregatis ad illum exp̄
tis q̄ ē a debilitate: ꝛ ad illum q̄ ē ab oppilatiōe aut
humore ē vt sumantꝶ gariofiloꝝ ꝛ se. porri āboꝝ an̄.
ʒ.ß. muschi danic.i. ꝛ distillētur cū aq̄ sansuci ꝛ rute
aut cū vino. Et silr̄ cū decoctōe folioꝝ pini ꝛ decocti
one folioꝝ alzizar ꝛ ꝺcoctōe folioꝝ lauri. ꝛ oꝫ vt alie
netꝶ in oībꝰ eius cena. Quidā aūt antiquoꝝ sapienti
um dixerūt nō ē aliq̄d magis ↄferēs sibilo q̄ꝫ medi
camē alfaudenigi dcm̄ ad memoriā. Nā ip̄m ē ma
gis iuuatiuū qꝺ creauit deus ad illud. Et ↄfert ei di
stillatio f̄cā ex isopo cū folijs pini ꝛ granis lauri: et
attēde qꝺ dictū ē in.c. tarax ꝛ doloris ꝛ curis cōibꝰ
ꝛ ꝓp̄e frigidis. C.xij. ꝺ cure sāiei ꝛ puri vlceꝝ i aur.

Q Uod in p̄mis oꝫ p̄mittē ē subtiliatio cibi ꝛ ad
mistratio carniū ꝛ oleꝝ ex q̄bus ḡnātꝶ humor
bonus dulcis laudabilis ꝛ inclinatio regis ad illꝺ
qꝺ oꝫ ex t̄p̄ata q̄litate. Qꝺ si ↄplo facit necessariū vt
sumatꝶ aqua hordei ꝛ sibi silia fiat ꝛ leuitas exercitij
ꝛ inclina mām̄ ad nasū ꝛ os cū sternutatōibꝰ ꝛ gar
garismis. Amplꝰ nō pūt eē vlcera q̄n sint appentia
sensui: aut sint ꝓfūda ad q̄ nō p̄uenitur sensu. Que
igitꝶ ex eis māifesta sūt cū aceto abluūtꝶ ꝛ aq̄ aut oxy
melle ꝛ aq̄ aut vino aut decoctiōe mellis cū rosis ꝛ
myrto. ꝛ post illud suffietꝶ in aures illud qꝺ exiccat
sic dragātū adustū ꝛ silia: ꝛ q̄n q̄ꝫ qꝺ ↄfert saniose ꝛ
purulēte oleū ꝺ se. canab: ꝛ meliꝰ ē vt n̄ rep̄cutiatur
nꝫ ꝓhibeatꝶ dū nō sup̄fluit imo oꝫ ut abluatꝶ ꝛ regatꝶ
aliquo qꝺ sit sic aq̄ ro. ꝛ oleo ro. ꝛ ēt ex succo folioꝝ
oliuaꝝ cū melle admistrētꝶ distillatōes. ꝓfūda vero
alia sūt ꝓping t̄p̄is ꝛ alia sūt crōica. sꝫ ea q̄ st̄ ꝓp̄iq
t̄p̄is curētꝶ cū eis q̄ sūt sic sietꝶ mēthe cū aceto aut col
lyriū ro. ꝛ myrrha ꝛ aloes i melle aut vīo ponātꝶ in
aurē. ꝛ q̄n q̄ꝫ ꝺfert distillatio aq̄ vuee acerbe i ip̄a ꝛ p̄
p̄e q̄n p̄oitꝶ mel cū ea: ꝛ silr succꝰ folioꝝ salicis aut ꝺ
coctio eoꝝ: aut aluis iamēi adusti ꝛ myrrhe āboꝝ.ʒ
i. terātꝶ cū melle ꝛ ponātꝶ i lana aut sāguis dracōis et
spūe maris ꝛ sarcocolle ꝛ baurac armēi ꝛ myrrhe ꝛ
turis ꝛ sietꝶ mēthe p̄tes eq̄les puluerizētꝶ sup̄ liciniū
īuolutū s̄r radiū īfusū melle ꝛ ponātꝶ i aurē: qꝺ si do
lorē hūerit curetꝶ cū scoria ferri ↄtrita i ea m̄ltotiēs ꝛ
misceatꝶ cū eo qꝺ exiccat ꝛ sedat dolorē ꝛ illꝺ ē sic ad
mīstratio olei amigdali cū myrrha ꝛ aloe ꝛ croco.
ꝛ q̄n q̄ꝫ necīuꝫ ē vt p̄misceatꝶ cū eo paꝝ opij admīstra
tio m̄dicamīs capital' ē iuuatiua ēt. Exp̄tū nāꝫ ē cū
eo qꝺ i ip̄o ē ex exiccatōe cui associatꝶ vtꝰ sedatia do
loris. Et ↄferūt ēt i hꝰ ↄposita q̄ diximꝰ i ātidotario
Et ↄferūt ei troc. andarō. Et ↄfert vt sumatꝶ ex nucle
is myrobal. ꝛ gall' adustis ↄiūctis cū oleo alkerua ꝛ
fece. ꝛ ↄfert ei ēplm̄ ꝺ cerusa ꝛ ēplm̄ basilicō ↄmixta
ꝛ distillata. Ea vō q̄ chronica st̄ ꝓfūda antiq̄ s̄bmer
sa st̄ valde mala. Et q̄n q̄ꝫ p̄ducūt ad ꝺtegēdū os: ꝛ
significant ip̄a distillatio meatuū ꝛ multitudo sanici
fetide: q̄ꝛ idigēt eis q̄ st̄ sic alkitran p̄mixtū cuꝫ melle
ꝛ sic fel corui ꝛ testudis ꝛ eaꝝ admīstratio cum lacte
mulieris: aut cordumeni ꝛ nitꝝ mixta cū ficubꝰ mū
datis a ḡnis ꝛ fiat ex eis liciniū ꝛ admistretꝶ pꝰ mūdi
ficationē sordis ꝛ silr̄ i medicis. Et ex medicis forti
bꝰ i hꝰ caplo ē scoria eris cū arsenico ꝛ melle ꝛ ace
to: aut rubigo ferri aut scoria ferri ip̄iꝰ frixa ↄtrita sic
puluis pꝰ frequētē frixionē multotiēs f̄cāꝫ cū aceto
vini donec fiat sic mel ꝛ distilletꝶ i aurē. et q̄n q̄ꝫ ē necīiū
ēplm̄ ꝺ flore eris: ꝛ illꝺ ē q̄n antiquatꝶ ꝛ sordidatꝶ. Et
ex eis q̄ st̄ media i hoc caplo ē alum̄ adustū cū eq̄li
tate sui ꝺ melle. Et q̄n additꝶ i ip̄o dactilꝰ: ꝛ fortior il
lo ē ↄpositio hꝰ i floris eris corticū eris āboꝝ an̄.ʒ.
iiij. succi porri.℥.i. mellis puri.℥.i. admistretꝶ. Quꝫ
aūt multiplicatꝶ pꝰ valde: tūc necīia ē admistratio li
cinij in felle taurino s̄bmersū: aut distillatōes ex vria
īfantiū. Et fortꝰ eo ē scoria ferri abluta ꝛ frixa i sarta
gine multotiēs q̄n ꝺcogtꝶ i aceto ꝛ admistratꝶ. Et q̄n
cū pure antiquo fūit dolor fūde i aurē viniū puꝝ cō
quassatū cū oleo roſ. aut cū aq̄ porri: aut cuꝫ aqua
piscis saliti. Et q̄n q̄ꝫ dolor facꝫ necīia eē aloe ꝛ opiū ꝛ
crocū: ↄmisceantꝶ cū melle ꝛ ponantꝶ i eaꝫ. Et q̄n vide
ris hūiditatē retineri p̄p̄ medicias ꝓhibitiuas exic
catiuas: tūc fūde i aurē oleū roſ. vt cadat crusta: dein
pone i eaꝫ qꝺ ḡnāt carnē: ꝛ oꝫ penitꝰ ne vtꝰ retineatꝶ
imo ꝓhibeatꝶ natiuitas eiꝰ ꝛ exiccetꝶ vlcꝰ ip̄iꝰ. Et plu
res q̄dē calidoꝝ medicoꝝ iplēt aurē purulētaꝫ pan
no ꝓhibēdo cursū sanici ab ea: ꝛ ꝓhibent ifirmum
dormire i illo latere vt non inueniat sanies meatuꝫ:
quare egreditꝶ ad hoc vt declinet versus carnē mollē
q̄ est i radice auris: ꝛ facꝫ euenire apostema ꝛ p̄forant

ip̄m post maturationē ⁊ curant ip̄m ⁊ sanat cursu sa-
niei ab aure.

Ca.xiij. de eruptōe sanguis i aure

Quandoq; ē sp̄ēs eiꝰ aliqua q̄ ꝓcedit cursu flu-
xus sanguis nariū in hoc qd̄ ē creticꝰ: ⁊ qūz
ē a repletione ꝑducente ad abscisionem vene
aut abscisionē eius aut aptionē ip̄sius: ⁊ qñq; est a
casu aut ꝑcussione.

Ca.xiiij. de cura.

Creticus qdē nō ē ꝯueniēs vt restrīgat si nō ꝑ-
ducat ad debilitatē ⁊ syncopi. Aliꝰ v̄o restrin-
gat aut cū stipticis aut cū cauterizantibꝰ aut
cum infrantibꝰ. Stiptica v̄o sūt sicut decoctio gal-
laꝝ cū aqua aut aceto ⁊ d̄coctio sēticis: ⁊ qūz miscet
cū ea ex vino āntiquo aut aceto. ⁊ silr̄ sief mēithe ⁊ li-
ciniū ⁊ decoctio folioꝝ arboris masticis aut ḡna de-
cocta cū aceto ⁊ exq̄ssa. Infrantia v̄o sīt sic̄ succꝰ vir-
ge pastoris ⁊ arnoglosse cū vino aut sief menithe ⁊
opii. Cauterizātia v̄o sīt sic̄ succus albedarūgi: ⁊ ex
eis q̄ sūt mirabilia valde ē coagulū leporinū cū ace-
to: aut succꝰ porri cū aceto: ⁊ ex eis q̄ sūt expta ad il-
lud ē vt sumāt duo renes tauri ⁊ aliqd adipis saliti
Deide assēt media assatōe ⁊ exp̄māt aq̄ eoꝝ in aurē

Ca.xv. de cura sordis ⁊ oppilatōis facte in aure.

Cura qdē eiꝰ ē leuis vt distillet i eā oleū amig-
dalinū de oliuis amaris mōtanis ꝓp̄e in no-
cte: ⁊ patiēs igrediat balneū ⁊ pōat aurē sup
trā calaz vt liq̄fiat sordes: ⁊ qūq; ꝯfert ei isufflatio
atriūnti i ea: ⁊ ēt cordūeni aur. i. baurac armēi. 5. aur
i. ficuū albaꝝ q̄ntū sufficit ad ꝯficiēdū ea. fiat ide lici-
niū: aut fūdat i ea. 5. ʒ. fellis capri cū oleo ⁊ prassiū
ꝯtritū aut aqua prassij aut soluat baurac cū aceto ⁊
dimittat dōec q̄escat ablusio eiꝰ. ⁊ misceat cū oleo
ro. ⁊ distillet: aut misceat baūrac cū ficubꝰ ex qbus
eiecta sūt ḡna ⁊ fiāt ḡna pua ⁊ ponāt i aurē ⁊ i die ter-
tio extrahāt. associabit. n. ei sordes plīma ⁊ succedit ei
leuitas māifesta: ⁊ qūz ponūt in eā cordūeni ⁊ vtri-
ca. Et ex eis q̄ sūt fortiora illis ē succꝰ folioꝝ collogn-
tide tritoꝝ distillatꝰ: ⁊ sumāt baurac ⁊ asenicū equa-
lit ⁊ ꝯficiāt cū melle ⁊ liq̄fiāt cū aceto ⁊ distillēt i au-
rē ⁊ expectet pꝰ vna hora. deide abluāt aur cū aq̄
mellis aut cū aqua cal'a. ⁊ liciniis qdem fortibꝰ non
vtaris nisi pꝰ cuonē. Et ex eis ē liciniū ifusū i pice ⁊
oleo camemillino ⁊ oleo nardino. Quidā āt existia-
uerūt q̄ cāfora vehemēter ꝯfert altarax ⁊ vī sit tarax-
cholice. ⁊ ex eis qdē q̄ expta sūt ē oleū d̄ scorpiōibꝰ
ip̄m. n. sanat surditatē. Et ex eis q̄ ꝯferūt ad oppila-
tōz vētosam sordis ē liciniū fcm̄ ex nasturtio ⁊ bau-
rac: ⁊ adhereat auri tribus diebꝰ. Deinde extrahat
⁊ egrediet sordes plīma: ⁊ silr̄ sunt licinia cuz melle.

Capi.xvi. de oppilatiōe accidente in aure.

Quandoq; fit hec oppilatio sicut q̄ ē ꝑꝑ pāni-
culum creatū sup foramē. Et qñq; fit ꝑꝑ sor-
dē: ⁊ qūz fit ꝑꝑ carnē cōgelatam. Et qūz fit ꝑꝑ car-
nē additā ⁊ v̄rucā. Et qūz fit ꝑꝑ lapidē aut nucleuz
cadentē in eam: aut aīal intrans in eam ⁊ morit. Et
qūz est ex hūore grosso viscoso oppilante foramen:
aut meatuz nerui ⁊ sētit hō acsi auris eiꝰ sit semp op-
pilata. Et qñq; accit illud post ventum vehemētez.

Ca.xvij. de cura.

Illa qdez q̄ ē ex pāniculo aut carne oppilāte
meatū in initio creatōis ē difficilis q̄ qū est ꝓ-
funda: ⁊ māifesta ē facilis. Ad itrinsecā v̄o in-
geniū inuenit cū instrō minuto secāte ip̄am: deiū ꝓhi-
bet ꝯtinuitas fm̄ q̄ i ꝓxio dicturi sumꝰ. Et si ē māi-
festa oz vt scindat cū cutello spinoso quo icidūt he-
moroides nasi: deide tenta vt bucella ponat si quā
puluerizatū sit colcotar: aut q̄ ꝓcedūt cursu eiꝰ q̄ st
ex eis q̄ ꝓhibēt natiuitatē carnis. q̄ si oppilatio fue-
rit ex re fixa i ea oz vt distillet i aurē qd̄ si sic̄ oleū ro.
⁊ de lilio aut de alibaichi: Et si qd̄ fixū ē: ⁊ sicut aīal
mortuū i ea: tē effūdat i eā ex olis aliqd qd̄ eā apiat
deide extrahat cū mūdatario auris facile. In fcā āt
ab oppilatōe ꝑꝑ carnē additā aut v̄ruculā oz vt ab-
luat cū aq̄ cal'a d̄ nitro. ⁊ distillēt i eā es vstū ⁊ arsēi-
cū rubeū trita cū aceto valde ita vt adurat carnē: de-
ide cura vlcꝰ. Et iā dictū ē q̄ assiduatio effusiōis fel-
lis porci valde ꝯfert ei. Et ad illud qdem qd̄ imagi-
natur hō q̄ auris eius sit oppilata ꝯfert distillatio
olei de lilio aut fellis tauri i succo sicle ⁊ succo se. ca-
nabis. Et succo collogntide iē ꝓprietas iuuādi ad
oppilatiōz auris. Si aūt oppilatio ē sordities curet
cū eo qd̄ diximꝰ i. c. oppilationis ex sorditie: ⁊ ex eis
q̄ ꝯferūt oppilatiōi ex sordicie. q̄ medicīa p̄stare tri-
bꝰ diebꝰ i aure ⁊ reliqs ē tēta fcā ex nasturtio ⁊ bau-
rac q̄ tribꝰ diebꝰ auri adhereat: deinde extrahat. Et ex
eis q sūt fortiora illo ⁊ mūdificāt neruū ēt sūt troc. d̄
helleboro quoꝝ descriptio. ℞. hellebori al. aur. iij.
nitri aur. xvi. croci aur. iij. ꝯstrigāt ⁊ terant cū aceto
⁊ fiāt ide troc. Deide qū ē necēiū soluant i aceto ⁊ di-
stillēt i aurē: sūt eni mirabiles valde. In oppilatiōe
v̄o q̄ fit i creatura: ⁊ ē vt creet auris nō ꝑforata: aut
i creatiōe iteriꝰ ē oppilata iā expit opatiōe manꝰ: ita
vt ꝑueniat ad discooperiēdū ⁊ ꝑforandū vsq; ad sa-
mac iteriorē: ⁊ qñq; ꝯferūt: ⁊ qñq; nō ꝯferunt.

Cap.xviij. de attritiōe accidēte auri ⁊ ꝑcussione.

Hypocra i qdē visū ē vt nō curet cū aliquo sz il-
lis q fuerūt post ip̄sū visū vt illud curet. Et ex
eis q̄bꝰ ip̄si curauerunt est vt sumantur acatia
⁊ myrrha ⁊ tus ⁊ fiat ex eis linimentum cum aceto
⁊ albumine oui aut medulla panis cum melle.

Capitulum.xix. de pruritu auris.

Fumat aq̄ absinthij ⁊ fūdat i eā cū aliqbꝰ ole-
is: aut buliat absinthiū cū oleo ⁊ distillet i eā

Cap.xx. de introitu aq̄ in aurem.

Ingredit aqua in aurē qñq; nō effundit, cū
ille qui balneat aut abluit ⁊ ledit ⁊ quādoq;
apostemat radix aurium ⁊ vehementē icur-
rit dolorem.

Capitulum.xxi. de cura.

Ex eis q̄ ꝯferūt ad illd̄ ē cū embuba ita suga-
tur ⁊ extrahat sbito: deide fūdat i eā oleū amig-
dalinū dulce. Et qūz exhit eā tussis ⁊ sternu-
tatio: aut lignū de aneto: aut scissio papyri fm̄ q̄ntī-
tatē palmi fꝰ. Inuoluat itaq; sup vnā extremitatuz
eiꝰ q̄ntū ē tertia sui de cotto ⁊ sūmergat i oleo ⁊ ige-
niose extremitas alt'a i aurē mittat cū eo cū quo ige-
niata ē i ea ⁊ iaceat ille cuiꝰ ē auris: ⁊ altera extremi-
tas i qua cottū iflāmet igne ⁊ dimittat iflāmari vsq;

quo ꝑueniat caliditas ad iteriora auris: ⁊ tūc extrahat ⁊
egrediatꝛ subito: q̄ egredietur cū ea qđ i aure ē ex aqua
Et ex eis q̄ iuuāt ad illud: ⁊ ꝓpe i ꝑncipio ē vt sumatꝛ
sclizatoriū aliqđ ⁊ ipleatꝛ cū eo auris: deīn ꝯuertat su
ꝑ eā ille cuiꝰ ē: ⁊ sit saliēs dōec egrediatꝛ totuꝫ: ⁊ qūꝫ
ēt extrahitꝛ cū sclizatorio. Intromittitꝛ eni caput eius ⁊
extrahitꝛ ipiꝰ ꝑpēdicularis: q̄ extrahitꝛ cū ea aq̄. Et qn̄ꝫ ex
cusat i ea q̄ pauca ē effusio oleoꝝ ⁊ effusio lactiū tepi
doꝝ ꝯtinue ⁊ ꝓpe qn̄ remanet dolor ⁊ remouetꝛ cā.
Et si dolet illud vehemēter vaporetꝛ auris cū cortici
bꝰ papaueris ⁊ meliloto ⁊ camemilla ⁊ viol. ⁊ mal-
ua ⁊ semie lini ⁊ farīa ordei cū lacte mulieris.

Ca. xxij. ð itroitu aīaliū i aure ⁊ gnātōe vmiū i ea.

Quandoqꝫ accit ꝑꝑ itroitū ꝑuoꝝ aīaliū i aurē
vehementia doloris cum anxietate ⁊ motus
ſm q̄titatem animalis. Cum verme vero sen
titur agitatio.

Capitulum. xxiij. de cura.

Et ex eis q̄ oībꝰ illis cōicāt ē distillatio alkitrā
i aurē. Ipm. n. stati sedat motū aīalis i ea ⁊ in
terficit ipm i ꝓximo ⁊ ꝓpe paruū. Et silr distil
latio succi cucumeris asinini solꝰ: aut cū scamonea
⁊ silr sūt sulfur ⁊ aristol. lōga ⁊ calcadis. Et ex bōis
ē vt distilletꝛ i eam qđ fluit a carne vaccina assata. Et
qn̄qꝫ ꝯfert illi vt accipiatꝛ ēt oleū ⁊ sumatꝛ i aurē ⁊ ede
at i sole patiēs. Et succoꝝ melior ⁊ ꝓpe ad vmē ē suc
cꝰ radicis cappar ⁊ succꝰ radicis alfarsadab ⁊ suc-
cꝰ folioꝝ alcok ⁊ succꝰ radicis pruno ⁊ succꝰ ꝑsici
⁊ succꝰ absinthij: aut cētauree: aut prassij. ⁊ succꝰ fo
lioꝝ alboti viridiū ⁊ sinisar ⁊ folioꝝ aloes ⁊ ꝓpe qn̄
decoqt cū aceto ⁊ succꝰ cucumeris asinini ⁊ succus
hellebori al. ⁊ decoctio eiꝰ ⁊ epithymi aut succꝰ mē
tastri cū scamōea: aut succꝰ alscea: aut succꝰ almar-
macor: aut aq̄ mellis cū aliquo istoꝝ. Et silr succꝰ ra
phani ⁊ succꝰ cepe: ⁊ ꝓpe alazir ⁊ seīn eiꝰ aut semen
cepe cū aq̄ mellis: aut aliqd felliū: ⁊ ꝓpe qn̄ calefit i
ꝯcauitate ḡnati cū pulpa sua. Et silr decoctio ḡnoꝝ
capparis recētiū: aut succꝰ eiꝰ ⁊ succus lupinoꝝ aut
aloes cū aq̄ tepida: aut costū tritū multū aut piretꝝ
Et oīa h̄ i vme st magis iuuatiua ⁊ fortiora. Et ex eis
q̄ expta st ad vmē ē vt sumatꝛ vini. ℥. ij. ⁊ mell. ℥. iij. ⁊
olei ro. ℥. i. misceātꝛ cū albumie duoꝝ ouoꝝ ⁊ fiāt te
pida ⁊ ponātꝛ i aurē i lana ifusa ex aq̄ ipleatꝛ auris ⁊
cubitet se sup eā q̄ reloſꝰ ⁊ n̄ dormiat: deīn subito ra
piatꝛ q̄ vmis mltotiēs egreditꝛ subito. Et qn̄qꝫ ꝯfert
nocumēto vmis effusio succi oleādri aut rubi: aut ab
sinthij: aut decoctio eoꝝ: aut tritura corticis radicis
capparis: aut almarmacor cū aq̄ sāsuci: aut vria ātiq̄.

Capitulū. xxiiij. ð apātibꝰ q̄ accidūt i radice aur.

Et apāta st ex genē apātū accītiū in carnibꝰ
mollibꝰ: ⁊ ꝓpe i carnibꝰ glandulosis ⁊ noīatꝛ
veditꝰ ⁊ noīatꝛ nascētia auris. Et fortasse ꝯseqtꝛ
qn̄qꝫ ex vehemētia doloris eiꝰ vt iterficiat Et hꝰ qdē
mltotiēs ꝑcedit ꝯmixtio itellectꝰ ⁊ ipm apa ſm i sa-
niꝰ ac plꝰ iterficit adolescētes q̄ iuuenes qn̄ ē i senibꝰ
leuiꝰ. Sꝫ adolescētes st calidioꝛ ꝯplonis ⁊ mā apa
tū coꝝ doloroſoꝝ ē acute q̄litatis ⁊ vehemētiꝰ dolo-
rosa ⁊ minꝰ tolerās vsqꝫ quo collectōꝫ faciat. Et apa
tū q̄ fiūt sb origie auris magis icolume ē illđ qđ est
ſm seruitā crisis bōe.

Cap. xxv. de signis.

Illud qdē qđ ē a crisi cū qua nō ē signū matu
ratōis: aut ꝑcedit hora crisꝭ ē malū. Et h̄ apa
ta oīo qn̄qꝫ fiūt a mā sāguinea: aut cholica: ⁊
qn̄ꝫ fiūt a melia: aut a phlate. Et significāt illđ qđ sā
guineū ē rubedo ⁊ ḡuitas ⁊ expulsio eiꝰ ad ꝯpssionē
⁊ ꝯstrictio i meatibꝰ. Et significat cholicū: ⁊ ſm a sa
nitate subtili dolor mordicatiuꝰ fistuloſꝰ sine ḡuitate
⁊ n̄ ꝯstrigit meatꝰ. Sꝫ ē cū iflāmatōe vehemēti. Et
phlaticū ē cū tremulitate ⁊ lenitate ⁊ paucitate rube
dis. Et meliciū ē cū duritie ⁊ paucitate doloris.

Capitulum. xxvi. de cura.

Et ē ex eis i qbꝰ ſm plm oꝫ vt itēdatꝛ i ifrigida
tiōe ⁊ attractiōe eiꝰ nō i repletiōe ipiꝰ cum sit
mā effusa ad ipm sup̄fluitas mēbri ꝑncipal: ⁊
ꝓpe i crisibꝰ egritudinū eiꝰ sic illđ qđ accit crisi lei-
hargie mltotiēs: ⁊ nos qdē iā inuimꝰ ad cognoscē
dū hoc i libro vliū. Oꝫ ergo ne itēdas ad curā eiꝰ i
q̄tū exigit curā apoſā adhibēdo stiptica ⁊ apocru
stica i ꝑncipio: deīn ꝯpōnē regis: deīn resolutioneꝫ
pura: imo oꝫ vt icipias ⁊ ꝓpe qn̄ accit i febribꝰ cum
dolore capitis. ⁊ adiuues ad extrahēdū mām ad apa
ta cū oī igenio ēt cū vētoſꝭ si n̄ fiūt velocis attractōis
⁊ oꝫ vt miores mām cū minutiōe si ipa fiūt necc̄ria.
Si aūt vehemētis fiūt aduētꝰ ⁊ attractiōis dimitte eā
ſꝫ māꝫ suā vt n̄ faciat euenire dolorē vehemētē quo
febris dupliceatꝛ: imo oꝫ vt sis ꝯtētꝰ si fiūt illic dolor
vehemēs eo qđ mollificat ⁊ sedat dolorē qđ sit ex eis
q̄ st calā ⁊ hūida. Et si fiūt initiū eiꝰ cū dolore vehe-
mēti sis ꝯtētꝰ vaporatione cū aqua fria pura: ⁊ si fiūt
leuis sis ꝯtētꝰ vaporatiōe camemille: aut medicami
ne alhacue: aut diaglor ⁊ emplo memithe: ⁊ si non
fiūt vehemētis lenitatis ⁊ apparuerit ei caput tūc ad
mistra illud qđ ē intꝛ glutinationē ⁊ carminationē ⁊
qđ ē magis ꝯferēs ⁊ magis maturās. Et huiusmōi
ē sic faria tritici ⁊ lini cū sirupo mell: aut aq̄ fenugre.
⁊ malue ⁊ camemille. q̄ si existimatꝛ q̄ n̄ resoluatꝛ: im
mo suppurationē faciat tūc necc̄riū ē in ipo vt extrahatꝛ
pꝰ aut cū resolutiōe subtili si ē posē aut laboriosa: ⁊
ēt cū icisiōe ⁊ succisiōe. et ex eis q̄ extrahūt pētꝰ ab ipo
pꝰ sectionē aut aptionē ē medicam. Et ex eis q̄ sunt
ꝯueniētia i hac egritudie cū sua attractiōe ⁊ resoluti
one sua ⁊ ꝓpetate sua ē stercꝰ caprinū ⁊ adeps anse-
ris ⁊ gallie: ⁊ ē ex eis ē nora ⁊ kach ⁊ adeps vaccinꝰ
nō salitꝰ. In egritudie āt ātiqua necc̄ria st cinis ostra
coꝝ ⁊ alguadachi cū melle ⁊ adipe ātiquo aut sumā
tur sicꝰ ⁊ coquātꝛ cū aqua maria aut admistretꝛ āmo
niacū solū: aut cū allio: ⁊ silr pix liqda ⁊ bdelliū cuꝫ
sordibus aluearioꝝ ⁊ storax liqda ⁊ medulla cerui.
Si aūt fiāt scrofule ⁊ figantꝛ tūc accipe emplm cuiꝰ
elemēta sūt huiusmodi viscꝰ alboti ⁊ pix ⁊ ḡna lauri
⁊ staphisagria ⁊ gūmi ⁊ cyminū ⁊ pip ⁊ radices ser-
pētaria ⁊ galbanū ⁊ coriādꝝ ⁊ cordumeni ⁊ cinis cō
ticis radicis capparis ⁊ piretri ⁊ stercꝰ ouiū ⁊ stercꝰ
caprinū ⁊ adeps ⁊ ꝓpe adeps porcinꝰ ⁊ capraruꝫ ⁊
hircoꝝ montanorum ⁊ ꝓprie melicolichorum: ⁊
similiter cerebella gallinarum ⁊ alcubugi ⁊ vacca-
ruꝫ cerebella: ⁊ proprie siluestrium. Et olea ad illud

qdē qđ ē calidioris materiei cū oleo roſ. ⁊ viol. Et ad illud qđ ē frigidioris materiei cuꝫ oleo de lilio ⁊ anetino ⁊ camemillino ⁊ de kerua. Et ꝯfert his apoſtematibus q̄n̄ difficilia ſūt emplaſtꝝ de reſina.

Cap. xxvij. de tremore auris ex vocibꝰ magnis.

c Auſa i ipo exiſtit d̄bilitas v̄tutis aīalis q̄ ē i cerebro aut aduenīētis ad auditū: q̄ eſt nec̄ria cura cerebri cū eo qđ ꝯfortat ipꝫ ſꝫ ꝙ ſciuiſti

Fen quinta de diſpoſitionibus naſi.

Tractatus primꝰ de olfatu ⁊ nocumentis ipſius ⁊ currentibus ſicut fluxus.

Capitulum primum de anatomia naſi.

c Omprehēdit anatomia oſſiū eiꝰ ⁊ cartilaginū eiꝰ ⁊ lacerti mouent̄ extremitatē eiꝰ. Et illa ſūt ex eis a q̄bꝰ iā expediti ſumꝰ Et eiꝰ qdē meatꝰ ambo penetrant vſqꝫ ad colatoriū poſitū ſb duobꝰ corporibꝰ cerebri ſilibꝰ duobꝰ capitibꝰ mām̄ille ⁊ velamē cerebri illic ꝑforatū ē coraꝫ foramie colatorij vt i ipm penetret odor: deīn̄ eſt vua q̄ penetrat ad gutꝭ. Et anatomia iſtū quo fit odoratꝰ. Et illi q̄dē ſūt duo additam̄ta mām̄illaria q̄ ſūt i anteriore cerebro ⁊ extēdūt a duobꝰ vētribꝰ anterioribꝰ cerebri ⁊ ꝑꝑ illud colant̄ ſupfluitates i illo foramie ⁊ ex duabꝰ extremitatibꝰ eiꝰ recipiūt cerebꝝ ⁊ duo additam̄ta nata ex eo odorē cū attractiōe aeris attractio vt ꝯſeruet aer calorē inatū i ipo ſic̄ pulſus. Qn̄qꝫ v̄o augm̄tat̄ apud clamorē ⁊ apud ꝑfocationē aeris ⁊ euonē ad ſupiora. Et i duabꝰ qdē extremitatibꝰ naſi ſūt duo trāſitꝰ ad duos lachrymales: ⁊ ꝑꝑ hoc guſtat̄ ſapor alcohol i ligua: q̄litas v̄o odoratꝰ iā dicta ē i caplo v̄tutū: ſꝫ ꝙ odoratꝰ fit i aere cū paſſiōe ipſius aut delatiōe ipiꝰ: aut ꝑꝑ vaporē q̄ reſoluit̄: illud eſt qđ ꝑtinet ꝓ phis: ⁊ recipiet medicꝰ ꝙ odor eſt in radice per conuerſionem aliquaꝫ in aere ſm̄ viaꝫ delationis Deinde adiuuant ipſuꝫ acuitas vaporis ex eo qđ habet odorem.

Cap. ij. de naſo.

i Am diximꝰ anatomiaꝫ naſi ⁊ iuuamētū ipſiꝰ ⁊ lacertū mouētē ambas nares eiꝰ i eis q̄ preteriere. Et nūc qdē nobis neceſſariū ē vt dicamꝰ egritudies eiꝰ ⁊ cās eaꝝ ⁊ ſigna ⁊ curatōes ipaꝝ.

Ca. iij. d̄ q̄litate viaꝝ admiſtratōis mediciaꝝ naſi

ſ Cias ꝙ curatiōes naſi alie ſūt q̄bꝰ nō ē ꝓprium vt fiāt ꝑ viā naſi ſic̄ gargariſmata ⁊ linim̄ta ſuper caput. Et alie ſūt q̄ approꝑant̄ ei ſic̄ ſūt vapores ⁊ odoram̄ta. Et ſic̄ caputpurgia ⁊ ſūt corpora humida q̄ diſtillant̄ i naſū. Et alie ſūt ſuctiones naribꝰ q̄ attrahūt̄ ad naſuꝫ cū attractiōe aeris. Et alie ſūt iſufflatiōes ⁊ ſūt res ſicce pulueriꝫate ſbtiliſſime vt iſufflētur i naſū: ⁊ oꝫ vt iſufflēt̄ i ēbubā. Et oīſ cui aliqđ caputpurgiū fit: rectiꝰ qdeꝫ ē vt os aq̄ ipleat̄ ⁊ ꝑcipiat̄ ei vt reſupinet̄ ⁊ ꝯuertat caput ſuū ad poſteriora: deide diſtillet̄ i naſū eiꝰ caputpurgiū. Et oꝫ vt naribꝰ ſugat oē qđ ponit̄ i naſū ad ſupiora oī mō ita vt faciat operationē ſuā. Et multotieſ qdē ſuccedit medicinis acutis diſtillatis i naſo ⁊ ſufflatis i ipo mordicatio vehemēs i capite. Et qn̄ꝫ ſedat̄ ꝑ ſeipſā: ⁊ qn̄ꝫ indiget medicamie quo ſedet̄. Et rectiꝰ ē vt ſit ſuꝑ caput q̄n̄ fit caputpurgiū ex aq̄ acuta mordicatiua pannꝰ iſuſus i aq̄ calā. Et qn̄ꝫ fricat̄ anī ipm cū lacte multo ſuꝑ ipm: aut oleo qđ ſuꝑ ipm effūdit̄ ſic̄ oleo de granis cucurbite ⁊ oleo roſ. ⁊ oleo de ſalicibus. Qn̄qꝫ caputpurgiū ſuaꝫ ꝑfecerit operatiōꝫ tūc ꝯſequet̄ ipꝫ diſtillando i naſuꝫ lac cū aliquo oleorū frigidoꝝ.

Cap. iiij. de nocumento odoratus.

n Ocum̄tū igredit̄ odoratū ſic̄ igredit̄ reliq̄s opatiōes: ipoſſibile nāqꝫ ē q̄n odoratꝰ aut deſtruat̄ aut debilitet̄: aut mutet̄ aut corrūpat̄. Et deſtructio qdē eiꝰ ⁊ ipiꝰ debilitas ſūt ſꝫ duos mōs: aut. n. deſtruit̄ ⁊ nō ſentit odores: aut debilitatur ⁊ ſentit aromaticū ⁊ fetidū ſenſu debili. Et corruptio ⁊ mutatio eiꝰ ēt ſūt ſm̄ duos mōs: vnꝰ eoꝝ ē vt odoret odorē fraudulētū ⁊ vt nō ſit iuētꝰ. Et ſecūdꝰ ē vt ſētiat odores q̄ boni nō ſūt bonos ſic̄ ille q̄ ſentit odorē ſtercoris boū ⁊ abhorret aromaticum. Et cā qdē hoꝝ nocum̄toꝝ aut ē malitia ꝯplexionis ſingularis: aut ē hūor malꝰ exiſtēs i anteriore ꝑte capitis ⁊ i duobꝰ vētribꝰ q̄ ſūt i ipa: aut i ipſis duabꝰ rebꝰ ſimilibꝰ duobꝰ capitibꝰ mām̄ille: aut oppilatio in oſſe ꝑforato ab hūore. aut a vētoſitate: aut ab apāte aut a cācro: aut a natiuitate carnis addite: aut oppilatio i velamie qđ ē ſupra ipm. Et multotiēs qdē ē fcā ex malitia ꝯplexiōis ſingularis, ꝑueniēs ex medicinis admiſtratis ⁊ diſtillatiōibꝰ diſtillatis: quare caleſit ꝯplō aut ſtupefit ⁊ iſrat̄: aut faciūt accidē illđ aeres ſupflue qualitatis. Et qn̄ꝫ fit ex ꝑcuſſiōe aut caſu faciēte igredi ſuꝑ os nocum̄tū.

Ca. v. de ſignis.

q Uando accidit hōi vt non ꝯprehēdat odores: ⁊ accidit illic curſus ſuperfluitatū ſecunduꝫ ꝯſuetudinē tunc non ē oppilatio i colatorio. Si aūt iuenit̄ ꝓhibitio penetratiōis reſpirationis in naſo ⁊ naſitas i loquela tunc illic eſt oppilatio in ipſis alchaeiſim: ⁊ quando retinet̄ curſus non fit propter malitiā ꝯplexionis cerebri: aut paucitate ſupfluitatis eius: ⁊ ē illud qđ eſt ſuper colatorio aptuꝫ tunc illic eſt oppilatio profunda. Et ſi curſus eſt adueniens ſecundum ꝯſuetudinem ⁊ non eſt oppilatio ſub alchaicſim ⁊ eis que ſequuntur ea tunc nocumētuꝫ eſt i cerebro. Cognoſce ergo ꝯplexiōes eiꝰ ⁊ opatiōes ipſius ⁊ diſpoſitiōes eius ꝑ ea que te docuimus. Et ſimilit̄ ſi ē debilitas i odoratu ⁊ diminutio tunc ſi iuenit̄ odor putridus ⁊ naribꝰ ſugit̄ fetor tunc cauſa in ipſo eſt humor hoꝝ locorū putridus. Et ſignificat̄ cū ſimili eius qđ ſciuiſti. Et quādo odorat infirmus in egritudinibus acutis odores non ꝯſuetos neqꝫ vſitatos neqꝫ ab aliquo habēre odoreꝫ preſentē: ⁊ cū hoc ſentit odorē qui eſt ſic̄ odor piſciū aut luti infuſi: aut butyri: aut alterius: ⁊ ſunt illic ſigna mala: tunc mors prouenit.

Cap. vi. de cura.

ſ I cauſa eius ē malitia ꝯplexiōis tunc oꝫ vt curet̄ cū ꝯtrario ⁊ itēdat̄ anterior pars cerebri cum embrocis ⁊ odoramentis ⁊ ſuctionibus que fiunt naribus ⁊ epithymatibus ⁊ emplaſtris predictis in capitulo curationum capitis.

Et pl̄m qdē accit ex malitia ꝯplōnis ⁊ est vt sit ꝯplo ſ̄za: aut ē i āboḃ vētribꝰ āīriorib⁹ tosis: aut i ipsis māmillaribꝰ additamētis: ⁊ medicine magis iuuāti ue ad illō ſt caputpurgia fc̄a ex oleis calīs i qbꝰ dis- soluta ſt euforbiū ⁊ castoreū ⁊ muschꝰ. Si aūt causa i ipō ē humor exn̄s i vētribꝰ cerebri significat̄ illō p̄ illō qō dcm̄ ē i caplo egritudinū cerebri ⁊ eūa corpꝰ totī. Si ē humor dominās i toto corpore: aut cere bro cū eo qō educ̄ illū hūorē ab eo ex sibare ⁊ gar- garismis ⁊ caputpurgijs ⁊ suctōibꝰ q̄ fiūt naribꝰ ⁊ odoramētis subtiliatiuis ⁊ silibꝰ illis q̄ iaȝ sciuisti: ⁊ si phlonia nec̄ria ē fiat: ⁊ redi i oibꝰ illis ad p̄ncipia data i cura cerebri. Et si cā ē oppilatio i osse pforato qō noiat̄ colatoriū admistra embrocas apiriuas p̄- dictas i caplo curationuȝ capitis: embrocet̄ ergo ex eis ⁊ iclinet̄ sup vaporē eaꝝ ⁊ naribꝰ sugat ex eis i q bꝰ dissoluta sūt ꝯdisi ⁊ pip̄ ⁊ oppoponacū. Et oȝ vt vētose capiti adhibeāt̄ pꝰ illud ⁊ fiat gargarisma ex rebꝰ apiriuis calīs. Et ex eis qdē q̄ expta ſt ē nigella ifusa i aceto aliqbꝰ diebꝰ: deiñ ꝯterat̄ cū eo bn̄ ⁊ mi sceat̄ cū oleo. Deiñ distillet̄ i nasuȝ ⁊ naribꝰ sugat̄ q̄ꝫ to plꝰ pōle ē ad supiora ⁊ qñqꝫ terit̄ sic puluis: deiñ terit̄ cū oleo antiquo pꝰ terit̄ vice alia dōec fiat pul- uis subtilissimꝰ. Et ex eis q̄ expta sūt ē vt sumat̄ arse nicū rubeū ⁊ mentastꝝ ⁊ terat̄ sil̄ valde ⁊ sumergant̄ i vrina cameli arabici ⁊ i sole ponat̄ totū illō ⁊ resol uat̄ oī die bis. Qñqꝫ medicam̄ exiccauerit vrinam iteret̄ sup ipaȝ vrina noua: deide vaporet̄ nasus cuȝ pōdere ʒ.i. ex eo: deiñ fricet̄ ex oleo ro. Et qñqꝫ lau dat̄ ad oppilationē vētosam caputpurgiū ex oleo amigdalino amaro mōtano: aut sufflctur alharml̄ ⁊ piper albū mixta cū ipō. Quidā aūt dixerūt q̄ cō tex pulmonis qñ exiccat̄ ⁊ terit̄ ⁊ isufflat̄ puluis eiꝰ i nasuȝ ē iuuatiuꝰ. Si aūt causa i ipso ē hemorroides curet̄ cura hemorroidaꝝ. Ille aūt q̄ sentit odorife- ra ⁊ nō sētit fetida nō cesses sibi facere caputpurgiū cū castoreo multotiēs vsqꝫquo rectificet̄ eiꝰ dispō.

Cap.vij. de fluxu sanguinis ex naribus.

Fluxus sanguis ex naribꝰ qñȝ fit distillādo. Et qñqꝫ fit fluendo cū velocitate vehementi aut cā diūij sanguis feruētis cū v̄tute: ⁊ qñqꝫ fit ꝑpter eruptionē retis venaꝝ cerebri ⁊ arteriaruȝ eiꝰ ⁊ ē s̄m pl̄m nō recipiēs curā: ⁊ pl̄m ipiꝰ fit succes siōe euētꝰ soda ⁊ inflātōis ⁊ egritudis acute aut suc cessiōe casus aut pcussione. Et sequūt̄ ipm̄ acciden tia corruptōis opationū cerebri ꝑculdubio: ⁊ qūȝ ē ꝑpt̄ vapores calōs eleuatos: ⁊ ille qdē q̄ fit ex arte rijs discernit̄ ab eo q̄ fit a venis subtiliāte sua ⁊ rube dine ⁊ calīate sua: ⁊ qūqꝫ fit rediēs cū piodo: ⁊ qūȝ fit cadens subito. Et cursus qdem sanguis ex nari bus ē ex dispōibꝰ q̄ ꝯferūt ⁊ nocēt: nā q̄ iuenit suc- cessiōe eiꝰ leuitatē capitis pꝰ repletōȝ ⁊ eq̄litatē co- loris post rubedinē vehem̄tē ⁊ eq̄litatē foꝛe pꝰ infla- tōȝ iuuat̄ eo p̄cipue i egritudibꝰ acutis ⁊ i apatibꝰ intrisecis ⁊ ꝑp̄e sanguineis ⁊ cholericl̄ i cerebro: de iñ i epat̄ postea i velamie postea i pulmōe. Iuuam̄ tū.n. fluxꝰ sanguis ex naribꝰ i pleuresi plꝰ ē q̄ꝫ fit pi pneumonia. Et fluxꝰ qdē sanguis nariū crit̄ ma- gna ē in egritudibꝰ acutis multotiēs ⁊ ꝑp̄e i eis q̄ sūt sic variole ⁊ morbillꝰ. Qū āt mltꝰ fit succedit ci trinitas nō ꝯsueta aut plūbositas aut obfuscatio ex citrin itate ⁊ nigredie ⁊ extenuatio ptrāsiens iminui ⁊ infrāḡt̄ extrema q̄ꝫuis f̄m retineat̄. eiꝰ tū finis est nociuꝰ: ⁊ i illo cuiꝰ color ꝯuertit̄ i citrinitatē dūatur cholera citrina ⁊ ledit̄ cū extractōe sāguis minus: ⁊ in illo cuiꝰ color ꝯuertit̄ ad obfuscatōȝ dūat̄ iā cho lera nigra. Et isti duo vehem̄t̄ ledūt̄ p̄ id qō minuit̄ ex sanguie. Et vl̄r qdē ille i quo supfluit fluxꝰ sāguis ex naribꝰ ē s̄m timorē debilitatis epis ⁊ hydropis ⁊ reliquoꝝ: ⁊ corpa vehemētius pata sūt fluxui san guinis nariū sūt cholerica ⁊ citrina sanguis subtil̄ ⁊ iuuat̄ ex eo q̄ tpatus ē. Et fluxꝰ sanguis nariū si- gnatores hȝ sic splendor apparēs in vtrisqꝫ oculis ⁊ linee albe ⁊ rubedo ⁊ citrinitas ⁊ ꝑp̄e pꝰ sodā ⁊ re liq̄ q̄ distinximꝰ vbi locuti fuimꝰ d̄ egritudinibꝰ acu tis ⁊ crisibus eaꝝ. Et qūqꝫ significāt fluxū sanguis nariū ⁊ dispōnes eiꝰ s̄m dispōnes egritudinū acu taꝝ ⁊ eaꝝ crises ⁊ iā diximꝰ illud in loco ꝑp̄o sibi.

Ca.viij. de curatiōibus.

Retici qō ⁊ silis ei q̄ accit ex seipō via ē vt nō curret̄ donec stringat̄ aut sentiat̄ casus virtut̄. Et qñȝ ꝯsequūt̄.iiij.li. ex eo: ⁊ oȝ vt nō retineat̄ do- nec vehemēt̄ supfluat. Reliq̄ v̄o curēt̄ cū medicis retinētibꝰ fluxū sanguis nariū. In eo q̄ factꝰ ē pp̄ p̄ paratōȝ corpis ⁊ caliditatē eiꝰ oȝ vt assiduet̄ cūo co lere ex eo ⁊ ꝯmēsuratio sāguis eiꝰ cū cibis ⁊ potibꝰ. Et phlomia qō ē melior res q̄ retinet̄ fluxꝰ sanguis nariū qū sit phlomia subtilis ex latere eq̄distāte cōi ⁊ ꝑp̄e qū ꝯtingit syncopis. Medicie v̄o ꝯstrigētes fluxū sāguis nariū aut sūt vehem̄tis stipticitatis: aut sūt vehemētis ifriatiōis: aut sūt vehem̄tis glutiatōis ⁊ igrossatōis ⁊ coagulatōis: aut sūt acute cauteriza tiue: aut sūt medicie hn̄tes ꝑp̄etatē eiꝰ: aut sūt medi cine aggregātes duas itentiōes aut tres. Medicine v̄o stiptice ſt sic succꝰ barbe hirci ⁊ sic acatia ⁊ sic ba laustie ⁊ lētes ⁊ galle: ⁊ sic succꝰ folioꝝ sēticis ⁊ folio ri piroꝝ ⁊ folioꝝ cydōioꝝ ⁊ virge pastoris. Infrian tes v̄o sūt sic opiū ⁊ cāfora ⁊ semē hyusqamialbi ⁊ semē lactuce ⁊ succꝰ lactuce ⁊ salicis ⁊ aq̄ folioꝝ pal- me ⁊ alkakile ⁊ arnoglosse: oia nō decocta. Glutia tiue v̄o sūt sic puluis molēdini ⁊ farina turis caute rizātes āt sūt sic attrimētū ⁊ colcotar: ⁊ qū iste caute- rizatiue admistrāt̄ oȝ vt admistrēt̄ cū cautela. Ipse nāqꝫ qū faciūt euēire crustā q̄ cū cadit attrahit deteriꝰ q̄ꝫ p̄us. Ille āt qbꝰ inest ꝑp̄etas sunt sic stercꝰ asini ⁊ aq̄ albedarūgi ⁊ aqua mente.

Ca.ix. de cura leuis fluxꝰ sanguinis.

Caputpurgia qō sic fiāt: sumat̄ aq̄ floꝝ palme ⁊ acatie āboꝝ aā. ʒ.ß. cāfore. g.i. ⁊ icessant̄ di stillēt̄ i nasū. ⁊ ex eis ēt ē aq̄ floꝝ palme cū barba hir ci ⁊ cāfora. Et ēt aq̄ floꝝ cū succo porri. Et ēt aq̄ sali cis amari distillet̄ in nasum ⁊ aq̄ coriādri. Et ēt suc- cus camemille cū sua dispōne nō decocte ⁊ ēt aqua cucumeris ⁊ cāfore: ⁊ ēt succꝰ albedarūgi cum cāfo- ra ⁊ succꝰ arnoglosse cū sigillata ⁊ cāfora: aut succꝰ virge pastoris cū eis. Et ex eis q̄ sūt vltia i hoc caplo

ē succꝰ stercoris asini recētis. Si āt sāguis mltitudi
nē sēseris tūc flos eris i aceto isutꝰ distillet paulatī
⁊ ēt admīistra caputpurgiū ex trisera balustie cōtrite
optie cū aq̄ plātagis ⁊ ēt aq̄ i q̄ dissolutū ē opiū. Et
n̄ oȝ vt sit supfluitas i effūdēdo aquā vehemētis isfra
tōi: fortasse.n. coagulabit sāguinē ⁊ ꝯgelabit ipm̄ i
pāniculis cerebri. Et h̄ sīt caputpurgia scripta i anti
dotario iuuatiua valde. Tēte aūt ita sint: fiat tenta ⁊
submergat̄ i encaustro ⁊ puluerizet̄ sup ipȝ dragāt̄ū
dōec oia ꝯmisceāt̄: deīn mittat̄ i nasū: ⁊ ēt sūat̄ succꝰ
folioꝝ vrtice ⁊ colcotar ⁊ pili leporis ⁊ stercꝰ asini sic
cū aut hūidū ⁊ succꝰ porri ⁊ olibanū ⁊ fac ex eis tētā
Et ex eis q̄ sīt expta ē tēta fcā ex litio ido adusto ⁊ aq̄
bedarūgi. Et ēt tēta ex puluē molēdini ⁊ faria tur] ⁊
aloe cū aceto ⁊ albumie oui: ⁊ ēt tēta fcā ex dragāto
⁊ charta ꝯbusta ⁊ cōtice turis cū aq̄ albedarūgi ⁊ ēt
tēta isusa aq̄ rosꝫ. ⁊ sbmersa i colcotar ⁊ aloe: aut tēta
isusa aq̄ porri sup quā ē puluerizata m̄ta ꝯtrita: aut
tēta ex spōgia ⁊ pice liq̄ta sbmersa i aceto ⁊ fac tētaȝ
ex cādela alcotrob: aut tela aranee cū colcotar ⁊ dra
gāto ⁊ flore eris: aut sit tēta fcā ex pilis lepoꝝ carmi
natis sbmersis i ture ⁊ aloe ꝯfectis cū albumie oui.
Et ēt tēta ex dragāto adusto duabꝰ ptibꝰ opij pte
i. aggregēt̄ oia ⁊ terant̄ cū aceto. Et tēta ex corticibꝰ
oui adustis q̄ ꝯmisceāt̄ cū ēcaustro ⁊ gallis Ex isuffla
tiōibꝰ v̄o ē licinīū idū adustū. Et ēt ranc aduste isuf
flate i nasū: ⁊ ēt puluis molēdi aut t̄ra teste albe: aut
nora: ⁊ ēt cōtices turis ⁊ charte ⁊ dragāti ptes equa
les sufflēt̄ i nasū. Et ēt cortices fructꝰ aldulb exiccati
⁊ ꝯtriti oȝ vt accipiat̄ illō cū sbmersiōibꝰ sup lanā.
Et accipiat̄ lanugo ipiꝰ ⁊ pōat̄ i vrceis nouis cū t̄ra
sua. ⁊ si ē cū eis t̄ra figuli ē meliꝰ ⁊ strigat̄ caput eius
dōec siccet̄ i ūbra ⁊ terat̄ qū nec̄itas fūit sic atōi q̄ ap
parēt i radio sol' ⁊ sufflet̄ i nasū ⁊ ꝯstriget̄ sāguis stati
aut cortices oui ꝯtriti ⁊ ēt calāi arōatici ⁊ se. lilij ⁊ se.
rose ⁊ gariofil' oiuȝ aū. ʒ. ʒ. myrrhe ⁊ gallaꝝ amboꝝ
aū. ʒ. ʒ. paꝝ muschi ⁊ cāfore ⁊ sufflēt̄ i nasū diebꝰ ꝯti
nuis ⁊ qū isufflat̄ isufflatio i ipȝ tūc ꝯstrigat̄ nasus
vna hora ⁊ expuat̄ illud qđ d̄scēdit ad os. Et oȝ vt
sit isufflatio i ēbuba vt ꝓhibeat exuberatiōem fluxꝰ
sāguis nariū. Ex linim̄tis v̄o ⁊ effusiōibꝰ ē linimētū
sup frōtē hꝰ i. ℞. succi folioꝝ salicis ⁊ folioꝝ vitis ⁊
folioꝝ myrti ⁊ aq̄ rosꝫ. isrent̄ oia ⁊ apponāt̄ frōti cū
pāno lini: ⁊ sil'r fiant ex oibꝰ medicis f̄ris stipticis ⁊
stupefactis notis dissolutis cū succis isrātis stipticis
sic̄ ē succꝰ extremitatū salicis ⁊ sēticis ⁊ ramoꝝ vitis
⁊ folioꝝ piri ⁊ cydōij ⁊ v̄ge pastoris linim̄ta ⁊ ēpla.
Odoram̄ta v̄o sint sic̄ stercꝰ asini recēs. Sȝ ipletōes
ita sīt: iplet̄.n. cū capite cāne. aut cū capitibꝰ palmaꝝ
silnestriū ⁊ distillat̄ cū cotto papyri: aut cū cotto re
liquoꝝ q̄ egrediūt̄ ex plāris. In eo āt q̄ prauior ē illo
⁊ factꝰ pp feruorē ⁊ calitatē vehem̄tē: aut eruptionē
arteriaꝝ nec̄ria ē phl'omia cephalice q̄ seq̄t̄ illā narē
mima valde ⁊ nec̄rie sīt vētose sup posteriorē ptē ca
pitis cū scarificatōe leui ⁊ sup māmillā q̄ seq̄t̄ eā fiat
suspēsio eiꝰ sine scarificatiōe. Et q̄ñ oȝ vt ex̄hat̄ san
guis p phl'omiā vsq̄ ad syncopi ⁊ ex cephalica ⁊ ex
vena spatule q̄ ē posteriꝰ: q̄m̄ ē magis vtilia q̄ ꝓphi
bȝ sāguinē eleuari ad caput. Ipa nāq̄ qū ad synco
pi pducē sedat stati ⁊ illō i fluxu sāguis nariū vehem̄
tis velōcitatis: imo oȝ vt succurrat̄ i hora qū sentit̄
vehem̄tis fluxꝰ sāguis nariū ⁊ velocitatis eiꝰ anq̄
cadat v̄tꝰ. Sȝ si n̄ fūit velox vehem̄t: sȝ fūit guttati ⁊
fūit cū porismo oportebit tē vt fiat phl'omia paula
ti vicibꝰ ꝯtiuis. Et qū phl'omia puēit ad finē sufficiē
tē oȝ vt fiat pmutatio ad ispissādū sāguinē cū eo qđ
isrāt ipȝ ⁊ cū eo qđ ipm̄ fac̄ frigidū q̄uis n̄ isret̄ cū eo
qđ sit sic̄ iuiube. Vētosa v̄o sāgui dn̄anti resistē n̄ va
let: imo oȝ i p̄mis vt phl'omia p ex̄ctiōeȝ paulati mi
nuat̄: deīn pōat̄ vētosa. ⁊ positio vētosaꝝ sup epar si
fluxꝰ sāguis nariū ē a dex̄ ⁊ sup splenē si ē a sinistra
sup ābo simul: si ē ab āmbobꝰ lateribꝰ ē ex nobiliori
bꝰ curatiōibꝰ ⁊ ēt oȝ vt strigāt̄ extrēa ita vt ēt testicu
li viroꝝ ⁊ māmille mulieꝝ. Et ꝯstrictio ābaꝝ auriū ē
valde vtilia. Et oȝ vt admīistret̄ ēbroca mltū cū aqua
f̄ra. Et q̄nq̄ nec̄riū ē vt sedeat hi i aqua f̄ra isrāta cuȝ
niue dōec viridia fiāt eiꝰ m̄bra. Et q̄nq̄ nec̄riuȝ ē vt
caput eis gypset̄ cū gypso isuso aqua: aut gypso isu
so i aceto ⁊ vt effūdāt̄ sup caput ipiꝰ aq̄ isrāte cū ni
ue dōec stupefiat. Et q̄ñ n̄ incēit i ipo excusatio a ten
tibꝰ fortibꝰ factis ex flore eris ⁊ ab aq̄ albedarūgi cū
cāfora: ⁊ amiua pura ex q̄ pōdē dāichiꝰ fiat caput
purgiū: ⁊ ad minꝰ ꝯuēit vt teneat aquā f̄raȝ ꝯgelatā
i ore suo. Et scias q̄ q̄nq̄ viuit hō i fluxu sāguis na
riū vsq̄quo egrediat̄ ex eo vltra. xx. lib. vsȝ ad. xxv.
lib: deīn morit̄. Et q̄nq̄ syncopis ex qua cadit est cā
ad scidēdū ipȝ. Cibi v̄o sint illi q̄ fiūt ex lētibꝰ cū su
mac aut aceto: aut acresta: aut sil'ibꝰ illis. Et caseꝰ re
cēs hūidꝰ ē ex cibis ꝯuēiētibꝰ patiētibꝰ fluxū sāguis
nariū. Et sil'r lac d̄coctū dōec igrosset̄ ⁊ oua elixata
ei q̄ p̄parat̄ ad fluxū sāguis nariū pp cholāȝ sāguis
sui qū tū acetosa q̄nq̄ nocēt patiētibꝰ fluxū sāguis
nariū pp icisionē ⁊ sbtiliatiōȝ q̄ ē i eis. Et ꝯgregatio
qđ expiētiū existiat q̄ cerebella gallinaꝝ sīt ex melio
ribꝰ cibis imo ex melioribꝰ medicis ei q̄ hȝ fluxum
sāguis nariū ex casu aut pcussione. Veꝝ oȝ vt ex eis
plīn sūat aut fiat ei cibꝰ ꝯtinuꝰ. Vinū āt ꝯfert inq̄ntū
ꝯfortat ⁊ nocet iq̄ntū exiccat sāguinē. qū ergo idiges
ipo iq̄nū ꝯfortat ꝯmisce ipȝ parūp. Et qū n̄ ē nec̄riū
neq̄ fluxꝰ sāguis nariū fac̄ casū v̄tutis ꝓximū tē nō
des ipm̄ i potu. Et oȝ vt obseruet̄ ne vimittat̄ aliq̄d
eiꝰ d̄scēdē ad vētrē ⁊ isflet stōm ⁊ d̄bilitet pulsū ⁊ ex
citet syncopi. Et si aliq̄d d̄scēdit oȝ vt dū i stō pma
net euomat̄ ⁊ p̄cipiat̄ illō cū sētit̄ eiꝰ d̄scēsus ad stōȝ.
Nā si ipȝ ptransierit oportebit vt fiat clistere vt velo
citer egrediatur ⁊ non remaneat in stomacho.

Cap. x. d̄ regie coꝝ q̄ faciūt fluxū sanguis nariū.

Necessitas q̄nq̄ fac̄ eē rectū vt fiat fluxꝰ sāguis
nariū: ⁊ ꝓprie i egritudibꝰ cerebri: ⁊ pp hos
antiq̄ fecerūt istiȝ faciēs fluxū sāguis nariū p
cutiēdo nasū ⁊ curauerūt plurias egritudies idigē
tes i sui sanatiōe sāguis nariū cursu. Et ex regie q̄dē
i faciēdo fluxū sāguis nariū ē ꝯmotio fcā cū extrēita
tibꝰ plāte lenis tactꝰ: ⁊ ꝓpe eiꝰ q̄ nascit̄ sup lignū sa
nati sic̄ flos ⁊ ē sic̄ aranee tela: ⁊ collyrio fcō ex eo qđ
ē i sup̄ma pte sanāti ⁊ m̄tastro cāpestri: ⁊ fcō ex me

dicis acutis ſicͭ ꝯdiſi ⁊ ſtaphiſagria ⁊ euforbio ꝯfect] cū felle vaccino.

Cap. xi. de coriza ⁊ catarro.

h Ec due egritudines cōicantes ſūt ī hoc ꝙ vna queqꝫ eaꝝ ē curſus materiei ex cerebro. Uerꝫ qdā hoīuꝫ ſūt q appropriāt noīe catarri illud qđ deſcēdit ad guttur ⁊ noīe corize qđ deſcendit ex via naſi. Et qdaꝫ hoīes ſūt q noīant totū illđ catarrū. Et noīant corizā qđ deſcēdit ex via naſi ſubtile ⁊ acutū frequēs ⁊ ꝓhibēs odoramētū effuſuꝫ ad oculū ⁊ cutē faciei ⁊ penitꝰ ad anteriora membra faciei. Et catarrꝰ ſpargiť ad palatū ⁊ ad pulmonē ⁊ ad meri ⁊ ad ſtōm ⁊ qn̄ꝫ vlcerat ea ⁊ multotiēs ꝯmouetur eo appetitꝰ caninꝰ. Et qn̄ꝫ deſcēdit i neruis vſqꝫ ad lōgiquiora mēbra: ⁊ qn̄ꝫ generāť ex eo ſināces ⁊ peripneumonia ⁊ pleureſis ⁊ extenuatio ꝓprie: ⁊ ꝑcipue qū catarrꝰ ē acutꝰ ⁊ calidꝰ ⁊ dolores ſtōi ⁊ fluxus vētris: ⁊ raſura iteſtinoꝝ qū ē ſalſus aut acetoſꝰ ⁊ generať ex eo ēt colica ⁊ ꝓpͤ mucoſa q̄ cruda eſt. Et cā oīuꝫ illoꝝ aut ē caliditas ꝯplexiōalis ꝓpͤ: aut extriſeca ex ſole aut venenīſ aut olfatu medicinaꝝ calefaciētiū ſicͭ muſchi ⁊ croci ⁊ cepē: aut f̄ꝛitas ꝯplexionalis, ꝓpͤ: aut eueniēs extriſecꝰ ex aere frigido: aut ſeptētriōe ⁊ ꝓpͤ qū diſcooꝑiť caput ad vtroſqꝫ ꝑcipue hora qua rarifiūať cerebꝝ ex balneo aut exercitio aut ira aut cogitatiōe aut alijs. Et quādoqꝫ accit ex phlobotomia rarificatio q̄ ꝑparat corpꝰ ad recipiēdū calorē aut frigꝰ: qꝛ accit catarrus ⁊ ꝑcipue pꝰ phlobotomiā plurimā. Et ſilr ex malitia ꝯplexiōis calide q̄ accit alicui corpori. Et qū frigiditas ꝯplexionalis fit fortis ⁊ ſigiť i ea ſicͭ fit i ſenibꝰ vꝫ ꝙ ipſe nō digeriť niſi ipi ꝑueniāt ad vltimū finē i ſanitate ꝯplexionis ⁊ caliditatis eiꝰ. Et ꝙ cerebro frigido qū aduenit nutrimētū debilitať i ſenibꝰ ⁊ i habētibꝰ đbile cerebꝝ: qꝛ nō digeriť i ipo qđ ad ipꝫ penetrat ꝑꝑ debilitatē ſuā ⁊ ſupfluit quare deſcēdit. Et factꝰ qdē a frigore plurimꝰ ē q̄ꝫ factꝰ a calore. Et habētes ꝯplexionē calidā vehemētꝰ ſūt ꝑparati ad recipiēdū cāſ extriſecas faciētes corizā q̄ꝫ habentes ꝯplexiones frās ⁊ hūidas. Et hn̄tes ꝯplōnes calꝰ i ſeipis plus ſūt ſecuri ne occidat eis ex cāis corporeis q̄ꝫ hn̄tes ꝯplōnes frās. Cerebrū.n. frm nō digerit illud qđ ꝑuenit ad ipm ex nutrimēto ⁊ nō reſoluit qđ ad ipum aſcēdit ex vaporibꝰ. Cōuertūť ergo ſupfluitates nutrimēti ⁊ ꝯponūt vapores ſicͭ ꝯueriūť i alembico illđ qđ aſcēdit ad ipm ex cucurbita: qꝛ aſſidui ſūt i ipſo fluxꝰ ⁊ catarrꝰ qdē qn̄qꝫ ē groſſus ⁊ qn̄qꝫ ē ſubtilis aquoſus: ⁊ qn̄qꝫ ē calidꝰ acutꝰ ⁊ ſalſus aut mali ſaporis: ⁊ qn̄ꝫ calidꝰ mordicatiuꝰ. ⁊ qn̄qꝫ eſt frūs. Et catarrꝰ qđ frūs maturat febre: calidꝰ vō nō iuuať febre. Et catarri qdē egritudines catarri multiplicanť qū flat vētus ſeptētrionalis: ⁊ ꝓpͤ poſt auſtrinum. Et multiplicāť ēt in hyeme: ⁊ ꝓpͤ cū fuerit eſtas pꝰ ipam ſeptētrionalis pauce pluuie ⁊ autūnus auſtrinus pluuioſus. Et qn̄qꝫ mlťiplicāť catarri i hyeme ⁊ ꝓpͤ ēt regiōibꝰ meridionalibꝰ ꝑꝑ repletiōꝫ capitiſ Jnqt Hyp. plribꝰ eoꝝ qbꝰ accidūt catarri non accidit ſplen. Jnqt G. qm̄ plurimū q egritudineꝫ hꝫ in mēbro vno: tūcͭ alia mēbra hꝫ indolēcia. Dico āt fortaſſe qm̄ ꝑparatꝰ catarris ſubtiliores hꝫ hūores. Et ille cuiꝰ hūores igroſſanť nō ꝑpať catarris multuꝫ. et qū ſoda ē ꝯueniēſ catarro addit i eo cū attractōe.

Ca. xij. de ſignis.

ſ Jgnū catarri acuti calidi ſi ē corizalis ē rubedo faciei. ⁊ oculoꝝ ⁊ mordicatio eiꝰ qđ currit ⁊ ſubtilitas eiꝰ ⁊ caliditas tactꝰ eius. ⁊ qn̄qꝫ accit cū eo febris ⁊ n̄ iuuať ea. Et ſi ē i gutture acuitas eiꝰ qđ deſcēdit ad guttur ⁊ vehemētia aduſtiōis eius attractio ipſius ⁊ ſubtilitas eiꝰ cū inflatiōe ſentiť qm̄ ipm raſcať ⁊ ſignificat ipm ſputū ad citrinitatē declināſ ⁊ rubedinē. Et ē hic ēt oppilatio qn̄ꝫ ⁊ naſitas ⁊ cōmotio acuta. Frīj āt catarri ſignū ē frigꝰ eiꝰ qđ currit ſi ē i naſo ⁊ ꝯmotio i naſo cū tēſio frontis ⁊ vehemētia oppilatiōis ⁊ naſitas. Et qn̄ꝫ ſignificat ipm groſſitudo mãei: ⁊ ſi ē ad guttur frigꝰ eiꝰ qđ raſcať ⁊ albedo ipſius ⁊ iuuamētum a febre ſi accidat.

Capi. xiij. de cura.

c Ura catarri ē ꝯꝑhēſa in accidētibꝰ diminutionis materiei ⁊ oppōne cauſe faciētis ⁊ ſectōe curſus aut ꝯmēſuratiōe eiꝰ aut motꝰ ipſius ad partē aliaꝫ ⁊ ſucceſſiōe ꝓhibitōis eiꝰ ex quo forſitā gnāť ſicͭ chaſim in naſo ⁊ vlcera ſup narē: aut ſicͭ aſꝑitas gutturis ⁊ tuſſis ⁊ vlcera pulmōis ⁊ q̄ ſequūť ea ⁊ apa. Et ea oīa indigēt repulſiōe faſtidij ⁊ dimiſſione replōnis ⁊ cibo ⁊ vino: ⁊ ſternutatio eſt nociua in ꝑn. aduētus catarri ⁊ corize ꝓhibēs maturationē hūoꝝ ꝯtētoꝝ in cerebro q nō maturāť niſi cuꝫ gete ⁊ cū hoc ipa trahit ad ipm ſupfluitates alias ⁊ ē pꝰ maturationē vltimi iuuamēti valde ꝑꝑ illđ qđ euacuat de ſupfluitatibꝰ maturis. ⁊ oꝫ qdē ne patiens catarꝝ ⁊ corizā repleat vētrē cibis qꝛ repleať caput eiꝰ: ⁊ vt aſſiduet calefactōꝫ capitis ⁊ elōgatiōeꝫ eius a frigore ⁊ minuat ipm a ſeptētrione ⁊ ꝓpͤ pꝰ auſtꝝ. Auſter eīꝫ replet ⁊ rarificat ē ſeptētrio cōſtringit ⁊ exꝑmit ⁊ minoret potū aq̄ ꝯgelate nꝫ dormiat i die ⁊ ſitiat ⁊ famē patiať ⁊ vigilet q̄ꝫtū pōt qm̄ ſunt initiū cure ⁊ incipiat a fluxu vētris ⁊ extractiōe ſanguinis: deinde a fluxu ventris pꝰ ipam. Bonū.n. ē ſi necitas idiget ābo ſil. ⁊ raro qdē admiſtrať phlōmia ⁊ ꝓpͤ i ꝑn. niſi ſi n̄ tolereť illđ ꝑꝑ mltitudinē: ⁊ meliꝰ ē dimittē ipaꝫ ⁊ n̄ phlōmaꝛ dū nō accit a tuſſi Si aūt tuſſis ē ꝑui ſputi nec̄aria ē ꝑua phlōmia leuis renouāſ n̄ieꝝ ꝑꝑea forſitā ꝙ fac̄ nec̄arias eē iteratōes: ⁊ admiſtreť ſirꝰ đ papauere ſi aſſūt vigilie: ⁊ zuccaꝝ ſi nō ſť vigilie: ⁊ cliſtere attrahit ſupfluitates ⁊ tu leni viā cū eo qđ ſit ſicͭ aq̄ ordei vt faciat penetrare eas: ⁊ qū iueniť cū catarro ꝑūctio i mamillis ſigt ꝙ mā declinat ad latꝰ. Fiat ergo inceptio cū phlōmia ⁊ ſuffumigatōibꝰ: ⁊ qn̄qꝫ accit febris ⁊ pillule qdē ad tuſſim ꝯueniētes ſūt ad aſꝑitatē pectoris nō ad mās capitis ⁊ oꝫ ēt vt toleret ſitim ⁊ frāgat eā cū ꝯmixtōe ſirupi de papauere ⁊ aq̄: ⁊ ſi voluerimꝰ cōfortare pectꝰ tūcͭ aqua ordei ⁊ ſauic. ⁊ qū cū catarro fuerit tuſſ nō balneeť: ⁊ illi i quo ꝑſeuerāt catāri eſtate ⁊ hyeme pillule cochie ſť ex curis magis iuuatis ⁊ motꝰ mēbroꝝ iſerioꝝ ē valđ iuuatiuꝰ ad catarros

pp attractōz materiež ad iferiora. Deiñ administra
qd̄ narrat ex vaporatōibꝰ ⁊ suffumigatōibꝰ cū obs
uatōe ne admistret sup repletiōz. Et ille q ꝯsuetꝰ est
pati catarrū qñz ꝓhibet aduētū catarri suo subito i
troitu ad sudādū i balneo añ aduētū catarri. Et oz
ſm dispōez vt regat cū elenatōe capitis ⁊ cleuet pul
uinar ⁊ñ resupinatio fiat i sōno. Materiei āt dimi
nutio ē cū admistratōe mūdificatōis capitis. In ca
la qd̄ cū phlomia ⁊ solōne vētris educēte humores
calos ⁊ clistertbꝰ trahētibꝰ mā̄z ad iferiora. Et ifra
qd̄ cū medicis soluētibꝰ phla ex capite q̄ st ex eis q̄
bibūt ⁊ qbꝰ fiūt clisteria. Et ad sūmū oz vt minorēt
comestionē ⁊ potū aq̄ ⁊ repellat cuz oi die ⁊ nocte ⁊
remouebit. Oppositio āt cāc efficiētis calē qdē ē vt
sit sollicitꝰ i ifrigidando caput cū eo qd̄ ē ifrigidans
frigidū potētia sic itroitꝰ balnei dulcis oi mane qñ
ē iciunꝰ ⁊ effusio aq̄ sup extremitates ⁊ inūctio capi
tis ⁊ extremitatū ⁊ lumis ⁊ ani ⁊ testiculož ⁊ q̄ sūt in
circuitu eož cuz oleo viol. Et embroce admistratio
ex ordeo ⁊ papauere ⁊ violis ⁊ camemille: ⁊ effusio
fortiter ifrigidātiū actu sup caput ⁊ declinatio cū ci
bis ad illd̄ qd̄ alleuiat ⁊ ifrīat ⁊ hūectat ⁊ admistratō
mellis ros. oi die. Sz sic ē sollicitudo qñ icipit com
motio ⁊ sternutatio i calefaciēdo caput ⁊ vaporādo
ipz cū pāno calefacto vsqz quo sentiat calorē iā pue
nisse ad cerebž ⁊ ꝯseruādo caput ſz illā sūmā ⁊ qñz
necessarium ē vt fiat vaporatio cum sale ⁊ milijs. ⁊
qñqz fit vaporatio cū aqs calis i fine quo poſſ ē eas
tolerare. Et admistrēt i eis ēbroce maturatiue reso-
lutiue ⁊ inūctio extremitatū cū oleis calis sic ē oleū
anetinū ⁊ oleū camemillinū ⁊ sansucinū. Et fortꝰ il
liꝰ ē oleū rutacenū ⁊ oleū d̄ ben ⁊ oleū d̄ lilio ⁊ oleū
laurinū. Inūgāt eis testiculi ⁊ q̄ sequūt eos ⁊ anꝰ ⁊
sumē ⁊ extremitates ⁊ lauet caput cū sapone ꝯstāti
nopolis. Oleū v̄o icqȝtū potes fac ne tāgat caput ni
si li nō iueneris excusationē ita vt idigeas ifrigida-
tiōe fixa: aut calefactiōe: ⁊ sit pꝰ euacuationē ⁊ vt ad
mistret sup caput ⁊ frōtē linimēta ex synapi ⁊ costo ⁊
silibꝰ ⁊ ablue ipm cū aq̄ saponis ⁊ silibꝰ ⁊ vt declinz
cū cibis ad illd̄ qd̄ alleuiat ⁊ subtiliat ⁊ calefac ⁊ exic
cat cū hoc vt ex eo liniat pectꝰ. Et qñqz necēria ē ad
mistratio medicinaž rubificātiū ita vt i eis recipiant
stercꝰ colūbinū cū synapi ⁊ sicꝰ ⁊ mentastž ⁊ gūma
rute agrestis: imo admistratio cauterij ⁊ ad vltimū
calefactio capitis ⁊ ipsiꝰ exiccatio ꝯferūt ⁊ expellūt
id qd̄ accit. Et oz i hoc catarro vt nō igrediat balne
um ante maturationē: imo admistrēt vaporatiōes
sicce. Et ex eis q̄ ꝯferūt i eo ē odoramētū muschi ⁊ si
milit ipletio auris ex lana ifusa i oleo calo calefacto
vsqz ad terminū. Abscissio aūt cursus fit cum garga
rismis laudabilibꝰ frigidis ꝯgelatis sic gargarismate
ex aq̄ fra ⁊ aq̄ ros. ⁊ aq̄ lētis ⁊ aq̄ coriādri ⁊ aq̄ i q̄ d̄
cocti sūt cortices papaueris ⁊ aq̄ ḡnatož ēt: fra qdē
ad calīm ⁊ cala ad frīm. Et sic linimētū gutturis cum
vino i quo ē ꝯtrita myrrha: ⁊ ꝓprie in frigido ⁊ silr
retētio auellanaž i ore factaž ex opio ⁊ storace ⁊ tu-
re ⁊ croco ꝓter q̄ deglutiat aqueitatē eaž ⁊ sint siru
pi q habēt ꝓꝓetatē i hoc sic sirꝰ de papauere purus

ad calidū ⁊ sirꝰ de papauere factꝰ cū decoctiōe in q̄
posita sunt sic myrrha ⁊ crocꝰ ⁊ alia ex eis q̄ dicturi
sumꝰ i antidotario ad frigidū: ⁊ nō oz vt i potu det
sirupꝰ d̄ papauere nisi i ꝓncipio vt ꝓhibeat a pecto
re: qūqz retinet ⁊ necēriū ē sputū ñ ē ꝯueniēs iste sirꝰ:
⁊ sic vapores retinētes admistrati ita q̄ itrēt i chaia
sim retinētes vaporē. Et isti qd̄ vapores sūt sic v̄nix
ad calidū ⁊ frīm simul: ⁊ sic nigella ad frīm vaporata
aut odorata. Et costꝰ ēt ⁊ nigella frixa qñ odorāt li
gata i pāno lineo st iuuatiua valde. Et similit suffu-
migatio oris noiata cochia. Et similit vaporatio vi
ni aut mellis sup lapidez molare ignitū. Et ex eis q̄
iuuāt ad illud ē suffumigatio cū ture ⁊ xiloaloe cru-
do ⁊ v̄nice ⁊ costa ⁊ storace. Tamariscꝰ āt ⁊ rosa ad
calz. ⁊ silr tabarzet ⁊ fabe ⁊ ordeū ifusū i lacte aceto-
so vaccino de quo butyž ē extractū ꝓꝑe ⁊ zuccaž ⁊
cāfora ⁊ furfur ifusū i aceto ex eis fiat suffumigatio
ad calīm: ⁊ silr vaporatio aceti a lapide molari igni-
to abluto mūdificatio. Equatio āt cēntie ē sic admi
stratio clariož ⁊ receptio dragagāti: aut ḡnož cydo
nij i ore vt ꝑmisceat grossitudo eož subtili quod de
scēdit ⁊ igrosset ea ⁊ d̄scēdat ⁊ nō iuiscet ad ꝓfundū
⁊ fiat cū ea facile sputū ⁊ admistratio eiꝰ qd̄ subtili-
at illd̄ ita vt nō noceat sua grossitudine ⁊ viscositate
sua. Et qñ catarrꝰ ē frigidꝰ nō ē ꝯueniēs itroitꝰ bal
nei añ maturatiōz. Et si ē calidꝰ pp illd̄ nō erit mul
tū malū: imo iuuabit. Attractio v̄o eiꝰ ad ꝑtē aliā ē
sic illd̄ quo vtūt qñ timet q̄ catarrꝰ d̄scēdat ad gutt
qr exhit ad nasū cū sternutatiōibꝰ ⁊ oibꝰ q̄ mordi-
cāt nares: ⁊ sic illd̄ quo facis oēm catarž currere ad
iferiora ex admistratiōe vētose sup nuchā: ⁊ silr icli-
natiōes sup ēbrocas fcās ex odoriferis attrahētibꝰ
mā̄z ad ꝑtē nasi. Antecessio āt ē sic q̄ custodiūt gutt
⁊ pulmo a nocumēto suo: ⁊ ꝑlīn eis ē cū cibis. In ca
lido qd̄ ē cū inūctiōe pectoris ex oleo viol: ⁊ accep-
tio aq̄ ōdei cū aqua viol. nutrita ⁊ aqua ḡnatož dul
ciū. Et admistratio sorbitiōis fcē ex amila ⁊ farina
ordei ⁊ fabaž cū lacte multo si nō ē febris. Nocz. n.
lac si ad ē febris ⁊ admistratio electuariož leniū frío
rū ⁊ sirupož d̄ isopo frīož. In ffo v̄o sic inūctio pe
ctoris cū oleo viol. ⁊ d̄ bē ⁊ admistratio sorbitionū
fraž leniētiū sic triticū cū melle ⁊ sic furfur tritici cuz
oleo amigdalino ⁊ melle ⁊ sic panis cū rob: ⁊ admi
stratio electuariož leniētiū calidož ⁊ sirupož ⁊ ꝓꝑe
q fci st ex isopo calož: ⁊ ēt isopi ipiꝰ cū storace ⁊ po-
tꝰ aq̄ calide ē iuuatiuꝰ i catarris maturās eos ⁊ ex-
pellit ab eo qd̄ seqt ipos ex mēbris anhelitꝰ maturā-
do illd̄ qd̄ d̄scēdit ⁊ leniēdo. Et vinū qd̄ nō ē ꝯueni
ens eis: Et qñqz ꝯuenit vt ꝯferat eis hoc i ꝓncipio:
pꝰ maturatiōz āt illd̄ qd̄ ꝯmēsuratū ē: ꝯueniēs. ē oz
vt sit i illa dispōne ēt ad calidū cholēicū ꝑmixtū. Et
piguia qd̄ mali odōis ꝓhibēt maturatōz i sbtili ꝓn
cipio.

Tractatus secundus de reliquis dispositionibus nasi. Cap. i. de fetore nasi.

C ausa fetoris i naso: aut st vapores putri
di ascēdētes ad ipm ex ꝑtibus pectoris ⁊
pulmonis ⁊ stōi aut humor putrefactꝰ in
circuitu ossiuz alchaiasim q si eēt acutus

facerēt euenire vlcera: ſ; ipſe ē putridus fetidi odo-
ris. Et qn̄ʒ ꝑuenit odor eiꝰ ad ſuꝑiora ⁊ ſentit̄ odora
mēto ſui: aut hūores putrefacti ī vētre: aut ī cerebro
toto: aut ī añriori pte eiꝰ: aut ī ea pte ſui quā ſeqtur
naſus: aut putrefactio ⁊ corruptio accn̄tes illis oſſi-
bus oībꝰ q̄ꝝ curatio ē difficilis: aut hemorroidas in
naſo putrefactas. Ca. ij. de cura.

Oportet vt ꝓcedat mūdificatio eiꝰ qđ ē aggre-
gatū ab hūore malo ſi ē ī alio loco q̄ʒ ī chaia-
ſim ⁊ ꝓfundo eiꝰ: imo ē in ſtō ⁊ cerebro. Dei
de adminiſtrent̄ medicīe narrate q̄ ſunt expertis ⁊ caput
purgijs ⁊ īſufflatōibꝰ ⁊ reliqs: ⁊ tēte expte ī hoc. Et
rectiꝰ qdē ē vt abluat̄ añ eas cū vino. Deīn ex illis tē-
tis adminiſtret̄ tenta ex myrrha ⁊ āmomo: ⁊ acatia
fcā cū melle: aut myrrha ⁊ āmomo aut myrrha cuʒ
oleo de neridē: ⁊ tente plīme diuerſitatis fcē ex iſtis
medicis ſ; diuerſitatē ponderis: ⁊ ſt ciperi ⁊ ſpica ⁊
roſa ⁊ ancſrin ⁊ calamꝰ aromaticꝰ ⁊ āmomū ⁊ gari
ofil. ⁊ myrtꝰ ⁊ aleos ⁊ roſa. ⁊ aliqd ex ſale ꝯiūcte aut
ſepate. Et tēta īfuſa ī triplicato ſubtili ſup quā pulue-
rizet̄ ſubtilis pl'uis factꝰ ex gariofil' ⁊ cipi ⁊ ramic ⁊
laudani ptibꝰ eq̄libꝰ: ⁊ ēt myrti calami aromatici ni
fri roſ. naſ. oīum añ. ʒ. i. myrrhe gallorꝝ āborꝝ añ. ʒ.
ʒ. muſchi canforę āborꝝ añ. ℈. iiij. clunie ⁊ ſaliſgēme
āborꝝ añ. kirat. iiij. adminiſtret̄ ex eis tenta: ⁊ ex caput
purgijs caputpurgiū cū ſucco mentaſtri: ⁊ meliora
caputpurgia ⁊ magis iuuatia ⁊ ex eis ſt vrine aſino
rū. Ille. n. nūq̄ʒ fallunt. Et ex expimētis bonis ē vt
reſoluāt̄ troc. ādaracarō recepti ī tyriaca ī vino ⁊ di
ſtillēt̄ ī naſū qm̄ ſanat ⁊ decoctio aldarſiſahā cū vio
odorifero ē bona valde. Adminiſtret̄ ergo aliqbꝰ die
bus ⁊ naribꝰ attrahat̄. Et ex liniīmētis ē vt liniat̄ illō
qđ ē interiꝰ eiꝰ cū colcotar ⁊ ēt folia ſantſuciterāt cū
aq̄ ⁊ liniat̄ ex eis naſus: ⁊ hoc medicamen karitim ⁊
ē myrrhe. iiij. ʒ. ⁊ due tertie: caſie lignee. ʒ. i. ⁊. vi. ar-
moniaci tūdē ꝯficiant̄ cū melle. Et ex īſufflatōibus
ē vt inſufflet̄ ī eo mētaſtrū ipm aut helebori albꝰ ⁊
oſtracū aduſtū. Et ex medicamīe ꝓdicto in fine tēta
rū ē ſufflet̄ xilobalſamꝰ in naſo. Et ex attractōibꝰ cū
naribꝰ ex eis q̄ ſunt expte ē decoctio aldarſiſahan
cū aq̄ aut vino ⁊ adminiſtret̄ diebꝰ aliqbꝰ. Et ex eis q̄
expta ſūt ī cura eiꝰ: ⁊ ꝓp̄e qm̄ ē ī cerebro: aut añriore
pte eiꝰ putredo ſt duo cauteria a dxtra pte calue ⁊ ſi
niſtra eiꝰ corā auribꝰ q̄ ſequūt̄: ad āt oppa: aut caute
rū vnū ſup mediū capt̄. C. iij. de vlceribꝰ ī naſo.

Uādoq; gñant̄ ī naſo vlcera: ⁊ ex vaporibus
q acutis: aut malis: aut catarris acutis: ⁊ ſūt aut
fetidi putridi: aut cruſte: aut vlcera ⁊ bothor:
aut vlcera pura: ⁊ ſunt aut appentia aut intrinſeca.
Capi. iiij. de cura.

Naſus ē mēbꝝ hūidiꝰ aure ⁊ ſicciꝰ ocl'o. Qua
re oʒ vt ſit cura vlceris eiꝰ ꝯtria cure vlcerꝝ au-
ris oculi: oʒ ergo vt ſint medicīe exiccātes vlcera na
ſi mīoris exiccatōis q̄ʒ medicine exiccātes vlcera au
ris ⁊ vehemētioris exiccatiōis q̄ʒ medicine exiccan
tes vlcera oculi. Ulcera. n. naſi indigent re queſit in
initio euētus exiccatiōis. Amplius ſi cā fuerit māe
currentes: aut vapores aſcendentes tūc cura cū cūo

ne corꝝ ⁊ attractiōe ipſorꝝ ad ptem aliam ſ̄m q̄ ſcis
Et ad ſūmū neccͥū ē vt exiccet̄ caput ⁊ ꝯfortet̄ cū eo
qđ ſciuiſti. Deinde intende ī nares: ⁊ ſcias q̄ oēs me
dicine iuuātes ī hemorroidibꝰ ⁊ alarnabet ex eis q̄s
dicturi ſumꝰ ſunt iuuatiue ēt ī vlceribꝰ qū ſunt fortia
⁊ qū feruent cum mucilaginibꝰ: ⁊ ex eis q̄ ſilant̄ illis
donec leniūtur ꝯueniūt oībꝰ vlceribꝰ lenibꝰ ēt. Sic
ca v̄o vlcera curent̄ cū vlcera currētur cum vnctiōe
fcā ex cera cui admixtū eſt quantū ē medietas eiꝰ de
medulla cruris vacci diſſoluta cuʒ aliquo qđ ſit ſic
oleum nenufarinū ⁊ ſiracinū. Et ꝯuenientius apud
me ē oleū ro. ⁊ ꝓp̄e fcm̄ ex oleo āphacino ⁊ etiā cu-
retur cum vnctiōe fcā ex oleo vio. cū dragagāto: aut
pauca ſpuma pſilij ⁊ malue: ⁊ ēt ꝯtenta infuſa in iſo
po. Et qñq; ꝯfert phlomia vene in extremitate naſi
poſt cephalicā ⁊ vētoſa nocrati ⁊ ſolutio vētris. Ul
cerum āt ad q̄ currit mā acuta aut mala fetida cura
ſit difficilis ⁊ neccͥa ē cūo. Et qñq; īdiget ſolutōe vē
tris ex hieris q̄ ſūt magne. Et oʒ vt aſſiduet̄ ablutio
corꝝ cū nitro ⁊ ſapone ⁊ ꝓp̄e q ꝯpatꝰ eſt aſclidi ⁊ ſa-
pone ꝯpatio ad ꝯſtāntinum. Deīn adminiſtrēt̄ medici
ne vehemēt̄ exiccatōis ex qbꝰ ē hoc. ℞. corticis eriſ
⁊ calcadis ⁊ arſenici rubei ⁊ citrini oīum añ ptē. i. cō
terant̄ ⁊ infundant̄ ī felle tauri aliqbꝰ diebꝰ doēc ru-
beſcant ī eo ⁊ adminiſtrent̄. Et qñq; addet̄ ī eis āmo-
mū ⁊ myrrha ⁊ mēteſtꝝ ⁊ praſſium ⁊ crocꝰ ⁊ alumē
oīum ps. i. Et medicamē Ruffi exptū ⁊ ē vt ſumant̄
ciperꝝ ⁊ alumen ⁊ galle ⁊ myrrha ⁊ crocꝰ ⁊ arſenicū
⁊ adminiſtrent̄. Ulcera āt vehemētis doloris curant̄
cū plūbo vſto abluto ⁊ ceruſa ⁊ merdaſengi: fiat ex
eis emplm̄ cum oleo ro. ⁊ cera. Ulcerum autem bo
tororum cura ſit cum oleo myrtino ⁊ merdaſen
gi ⁊ aqua ro. ⁊ pauco aceto ēpl'o fcō ex eis. Ulcera
v̄o māifeſta cū hoc ēpl'o cura ceruſe li. i. merdaſēgi
ſcorie plūbi vſti āborꝝ añ. ℥. iij. miſceant̄ cū vino ⁊
oleo myrtio. Et ex iūdicis qdē coībꝰ ē vt ſumat̄ gra
natū acetoſum ⁊ decoq̄t̄ in vaſe ereo donec ꝑueniat
ad medietatē ⁊ liniatur ex eo tenta: deīde adminiſtret̄:
⁊ ex eis qbꝰ curant̄ ſunt troc andaron qñʒ īfuſi ī vi
no ⁊ qñq; infuſi ī aceto ⁊ aq̄ ſ; qđ vi. ⁊ ex emplis q
dē bonis ē vt ſumāt̄ ſcoria plūbi ⁊ vinū vetꝰ ⁊ oleū
myrtinū ⁊ aggregēt̄ oīa terēdo ſup ignē leuit̄ accēſū
⁊ moueāt doēc igroſſēt̄ ⁊ ſuēt̄ ī vaſe ereo Et plūbū
vſtū ē in iudicio ſcorie plūbi: ⁊ oʒ vt adminiſtret̄ ſuccꝰ
ſicle ſolus aut cū medicinis qm̄ eſt valde iuuatiuꝰ.
Ca. v. de cura vlcerū que noiantur vlcera dulcia.

In principio qdē ſufficit oleū ro. ſolū aut ce-
i ra ⁊ adeps gallinaceꝰ. Et fortius illo ē ēplm̄
de ceruſa ⁊ ꝓcipue ēplm̄ mixtū cū mucilagīe
ḡnorꝝ cydonij: ⁊ ſi exiccatiōis additio querit̄ ponat̄
ī ipſo ſcoria argēti: ⁊ qñʒ ꝯfert ſola cū ol'o lentiſcino
qū āt egritudo parūp ſit fortior adminiſtra hoc ēplm̄
℞. ceruſe li. i. merdaſengi. ℥. iij. plūbi aduſti abluti
ꝯtriti cū vino. ℥. iiij. fiat ex eis vnguētū cū oleo myr
tino ⁊ aceto. Qū āt egritudo ſit chronica ⁊ fortꝯ val
de fiat vnguētū hꝰ: ℞. merdaſēgi. ℥. iiij. rute hūide
ʒ. iiij. aluminis. ʒ. ij. fiat ex eis vnguētum cū oleo lenti
ſcino ⁊ aceto. Et fortiꝰ eo eſt iſtud: ℞. draganti ⁊ cal

canti ⁊ myrrhe oīum añ.ptes.vij.calcadis.vi. ptes alumis iamēi gallaꝝ scorie eris oīuz añ.ptes .iiij.tu rie ptē.i.⁊.ʒ.aceti li.i.⁊.viij.ʒ.coqͣ̄t i vase fenēo donec fiant i sba mellis ⁊ fiat idelinimētum.

Ca.vi.de oppilatiōe in chaiasim.

o Ppilatio i chaiasim ē res retēta i añriore pte eiꝰ ita vt ꝓhibeat trāsitū ex gutture ad nasum ⁊ exnaso ad gutt̄:⁊ qñz ē hūor viscosꝰ ⁊ tenax ⁊ qñz ē caro nata:⁊ qñz ē crusta. Ca.vij.de signis.

h Ec oppilatio facit nasitatem ita ꝙ ꝓhibet su perfluitatez effusionis ad hoc vt ibibat̄ i chaiasim:q̄ facit tinitum factum ex eo.

Ca.viij.de cura.

s Umant̄ lētis amare.ʒ.i.castorei.ʒ.ʒ.opij croci āboꝝ añ.kirat.i.myrrhe.ʒ.ʒ.fiāt ex eis pillule ⁊ fiat ex eis caputpurgiū cū aq̄ sāsuci hūi di.⁊ mltotiēs qd̄ idiget dispō opatōe manꝰ ⁊ rasiōe nasi cū radio ꝓpe nasi quo polis ē rasio. Rasio igr̄ non cesset donec mūdificet̄:⁊ qñqꝫ egredit̄ cū rasione res plīma de cꝰ sīmia mirabit̄ hō. Fortasse.n. cōseq̄tur medictatē libre:si āt nō adiuuat illud fiat qd̄ dicemꝰ in.c.hemorroidarum.

Ca.ix.de cura morbi qui ē sicut in equis.

e Xcuris eiꝰ ē vt fiat caputpurgiū ⁊ gargarismꝰ cū medicamie hꝰi decoquāt̄ galle ꝯtrite cum aq̄ granati dulcis submersi donec bibāt ipm deinde exiccētur ⁊ cū eo misceat̄.li.ʒ.turis aut sacrocolle ⁊ ꝯficiat̄ vice alia cū aq̄ ḡnati in q̄ cocte sūt galle ⁊ admistret̄ faciēdo caputpurgiū ⁊ guargarismuz diebꝰ aliqbꝰ. Et ex eis qbꝰ curat̄ ē vt pōat̄ i naso tincar cū cera ⁊ olō ⁊ fiat hoc sine iternissiōe donec sanetur. Ca.x.de ꝯstrictōe nasi.

m Elius ⁊ laudabiliꝰ ē vt ipleat̄ iteriu s:deīn eq̄t̄ exteriꝰ ⁊ extrahat̄ ex eo quo plenꝰ ē paulatiz donec equet̄. Linimēta v̄o iuuatiua i hoc q̄ oz ponere sup fracturā sunt parū aloes ⁊ croci ⁊ mellis ⁊ myrrhe ⁊ ramracc ahogilia muschata ⁊ lutū armenū:⁊ lutū armenū romanū ⁊ malua ⁊ laudanuz ⁊ liniant̄ cū aqua alatel ⁊ aqua tamarisci. Uerum nos fortasse reiterabimus relatōem huius capli in libro fracture ⁊ restaurationis. Ca.xi.de hemorroidibꝰ ⁊ alarnabet i naso.

h Emoroides qd̄ sunt carnes addite nascētes ⁊ qñz sūt carnes molles al.⁊ nō ē i eis dolor: ⁊ iste sūt facilis cure. Et qñz sūt rubee aut fusce vehemētis doloris:⁊ iste sūt difficilis cure:pcipue qū ex eis currit sanies fetida. Et qñz ē ex eis illud qd̄ ē cancer corrūpens figurā nasi ⁊ dolorē faciēs cū extēsiōe sua vehementi:⁊ ille est q est fusci coloris male gnātōis valde i ꝓfunditate plīma cuꝰ via ē blandimētū sine incisione ⁊ rasione. Uerꝝ inter cancꝝ ⁊ hemorroides malas distat:qm̄ caro nata si ē pꝰ egritudines i capite ⁊ catarros ē hemorroides. Et si nō ē ƀm illd̄ imo accit post claritatē nasi ⁊ puatiōez cursus ē cancer:⁊ ꝓpe si fuerit añ aduentū eius i cerebro egritudines melice ⁊ fuerit pncipiū eiꝰ sicut cicer:aut auellana ⁊ icepit augm̄tari ⁊ accit in palato durities. Et cācer qd̄ vt in plibꝰ ē nō hñs saniēs ⁊ cursū ad palatuz:imo ē siccus durius. Et hemorroides qñqꝫ elōgant̄ ⁊ fiunt hemorroides pendētes. ⁊ qñqꝫ elōgantur adeo ꝙ ex naso egrediūt̄ ⁊ palato:⁊ oēs medicine q̄ ꝯferūt alarnabet ꝯferūt hēorroidibꝰ. ⁊ qñz necessariū ē vt frangat̄ corꝑ v̄tus. Ca.xij.de cura.

q Uecūqꝫ illoꝝ sūt ex diuisiōe pma icidunt̄ cuz cutello puo:deīn radunt̄ cū rasorio multuz Et q sunt ex diuisiōe scd̄a meliꝰ ē vt coquātur aut cū medicis q̄s dicturi sumꝰ:aut cū igne:aut cuz cauterio puo subtili ⁊ icidat̄ cū rasorio exhēdo qd̄ i naso ē ex additōibꝰ ⁊ supfluitatibꝰ. Et meliꝰ qd̄ rasoriū ē illud qd̄ est vt embula:deinde effundant̄ nares post illd̄ acetū ⁊ aq̄. Qd̄ si melioret̄ pꝰ ipz anhelitꝰ ⁊ remoueat̄ oppilatio bonū ē:⁊ si non tūc iā remanēt ex eis in ꝓfūdo relige:tunc ergo necc̄riū est vt admistret̄ serra filosa. Et eiꝰ ēt modus ē vt sumant̄ fila ex capillis:aut setta ⁊ ligēt̄ ita vt ligatura illa fiat sicut sera hñs dentes ⁊ imittat̄ i acum de plūbo incuruata itromittēdo p nasum dōec egrediat̄ ad palatū:deīn serret̄ cū ea residuū carnis extrahēdo eam ex duobꝰ lateribꝰ sicͭ fit cum serra. deide accipe ēbulam ex plūbo aut ex pēna ⁊ volue sup eam pannū ⁊ pulueriza sup eū medicinas hemorroidaꝝ:sic medicamē de chartis ⁊ medicamē andaron ⁊ reliq̄ q̄ dicemꝰ pꝰ ⁊ itromittimꝰ ipam in nasum vt remaneat locꝰ anhelitꝰ aptus. Et qñqꝫ fit rasoriū sicut luna:sꝫ ē vt ēbula posse ē vt ꝯsequant̄ eo volūtas ex mūdificatiōe. Et qū admistrant̄ in hemorroidibꝰ istīm icisionis ⁊ abrasiōis ⁊ medicie corrosiue oz vt sternutetur pꝰ illud dōec destruat̄ ois putredo ⁊ ƀatura. Medicine v̄o qbꝰ curant̄ ille q̄ ex eis leues sunt sic tenta fcā ex cōtice ḡni ꝯtrito cū aq̄ dōec ꝯficiāt̄ ⁊ admistretur illud sine cessatiōe. Est.n.exptū sꝫ ex lardi iuuamēti aut tēta ex vsne viridi pura:aut ex pulpa colloquintide:aut ex nuce cupssi cū aliq̄nto ficuū admistretur aliqbꝰ diebꝰ:aut tēta submersa i succo ozimi solū:aut sbmersa i aq̄ eiꝰ deīn pulverizet̄ sup ipaz succū:aut in vino ⁊ pulverizet̄ sup eā tritū ozimuz:aut ex ꝯgelato aq̄ vtriusqꝫ ḡnatoꝝ ꝯtritoꝝ cuz cortice ⁊ pulpa aut tēta cū melle ⁊ oleo ro.iterata i die aliqbꝰ vicibꝰ aut isufflatio ex arsenico ⁊ calcāto ꝯtritis cum aceto ⁊ exiccatis. Medicie v̄o qbꝰ ille curāt̄ q̄ chronice fiunt sūt tēte ⁊ pulueres ⁊ vnguēta fcā ex eis q̄ st sic alumē ⁊ myrrha ⁊ es vstū ⁊ cortices eris ⁊ radix lilij albi ⁊ calcātū ⁊ colcotar ⁊ attrimētū ⁊ nitrū fiant ex eis cū vino:aut aq̄ ozimi:aut aq̄ āboꝝ ḡnatoꝝ cū pulpis ⁊ corticibꝰ tente:aut isufflatōes admistrētur Si āt nō ꝯferūt fiat tēta ex hꝰi aq̄s sup quā pulverizet̄ res plīma ex calcadis ⁊ colcotar ⁊ alcali ⁊ flore eris ⁊ attrimēto ⁊ alumine ƀm eq̄litatē. Et rectiꝰ qd̄ est vt admistrent̄ post incisiōez. Si v̄o illd̄ nō adiuuat tūc admistret̄ alchalidicon. Et iā deīn ē ꝙ semē ƀpētarie sanat hemorroidas nasi:⁊ si fuerit cancerose tunc exprimat̄ vua q̄ sup extremitatē luf ƀpentis: ⁊ bibat̄ ide lana ⁊ intromissa in ābas nares destruet carnē additā ⁊ cancꝝ. Alarnabet v̄o ē rectius vt curetur cura manꝰ. Et illud qd̄ post diminutōz repletiōis a corpe ⁊ capite. Si āt fuerit leuis admistrabis

ex medicinis vlcer medicinas fortes sic insufflatōz factā ex alumis ꝛ myrrhe ambor ana pte.i. colcotā gallar ambor ana pte.5. sufflent in ipso aut fiat ex eis tenta ꝛ medicamē qd. H. eligit ē vt sumat aqua duor ḡnator expssor cū corticib⁹ ꝛ pulpis suis ꝛ d coctor decoctōe pauca: deiñ ponāt in vase plumbi deinde sumāt scope ꝛ terāt tādiu donec fiāt sic massa ꝛ imbibat ex tāta quātitate succi abo ḡnator q̄tū fiāt lente. Deinde fiāt ex eis collyria lōga ꝛ itromittant i nasū ifirmū ꝛ dimittāt i ipo p⁹ q̄escat in q̄bus dā horis ꝛ extrahant a naso ꝛ liniatur nasus tunc ꝛ palatū cū succo ambor ꝛ pseueret fm hoc regimē. Est enī iuuamētū vlcer ꝛ hemorroidar: ꝛ ex eis qd iuuamētis ē q ipm nō efficit dolorē de quo sit curamē. Et qūz aggregat illd ex trib⁹ ḡnatis pontico et acetoso ꝛ dulci. Si ergo hemorrois fuerit fortis dura addat ex acetoso. ꝛ si fuerit plinie hūiditas addat ex pōtico. Quidā vo cor q p⁹. H. fuerūt addiderūt qūz i ipo par ꝛ colcatā ꝛ salis armōiaci ꝛ floris eris. Et ex eis q̄ conferūt eis ē medicamē citrinū ꝛ medicine acute corrosiue ipor sufflate i ipo: ꝛ qū apat dimittat donec q̄escat: postea administret cera ꝛ oleū: ꝛ mel: deiñ remouet insufflatio p⁹ remouet dimissio sine cessatione ꝛ fiat illud donec cadāt ꝛ xilacaracte ꝛ nabitie hūide iā expte sūt: nā qū ipse iplent lana ꝛ itromittūt in nasū corrodūt, alarnabet sic corrodūt verrucas ꝛ nux cupssi ē iuuatiua etiā. ꝛ ex eis q̄ expri funius ē vt terat atrimētū viride sicut alcohol ꝛ sufflet in naso mane ꝛ sero sanat enī: ꝛ qū abscinditur alarnabet tūc ex medicis retinētib⁹ sanguinē eius ē lutū infusū cū aq̄ fcā ēt ita vt fiat lutū grossū ꝛ ifrēt valde ꝛ liniat eo nasus.

Ca. xiij. de sternutatōe

Sternutatio ē mot⁹ ꝓpe cerebri ad expellendū hūorē aut māam aliā cū auxilio aeris naribus attracti subito p viam nasi ꝛ oris. ꝛ sternutatio q̄dē cerebro ē sic tussis pulmōi ꝛ eis q̄ sequūt ipm. Quidā aūt existimauerūt q cerebr nō reddit ad sternutationē nisi qū ꝯuertit hūor nociu⁹ i aerē ꝛ extrahit eū cū aere narib⁹ attracto. ꝛ illud nō ē necessariū: imo nō idigēt aere in hoc nisi vt sit corpus plenū aere cui⁹ attractio ad ptē hūoris sit continua. Cū ergo ꝯpnit aer totus motu lacertor pectoris ꝛ velaminis laborioso expellit ab interiorib⁹ ad exteriora cogit cū festinatiōe ptes suas lōgiores ex pectore ad exitū ꝛ ē adiuu⁹ ad expulsionē ꝛ ad victoriā qm ipm comitat ꝯmotio aeris q seq̄t ipz ꝛ adiuuat v̄tutē expulsiuā ad icidendā māam ꝛ expellendū eā. Et sternutatio quidē ē nociua valde in p̄n. catarri ꝛ corize pp ꝛ recitatē q̄tis quā hz hūor in quo q̄rit maturatio. Et qñq3 multiplicat in febrib⁹ ꝛ eis silibus tūn qd deijcit v̄tutē ꝛ replet caput supfluitatib⁹ ꝛ qūz excitat febrib⁹ schotomiā: q̄re oz vt sit festinatio i retētōe ei⁹ vt nō attrahat singultū nocētū ꝯmotiōe sua: ꝛ sternutatio q̄dē ē q̄ accit in p̄n. poxisimorū febriū. Indi vo existiauerūt ꝛ nō excesserūt v̄itatē q ꝯueniētior situū capitis sternutātis i ea ē vt sit ante ipm nō ituēs oppōnē forme nz sit ꝯuersū: nō ergo ꝯseq̄t cū malitia: ꝛ sternutatio quidē ē ex rebus magis iuuatiuis ad exiccandū caput qū māa aut est pauca q̄ expelli potest q̄uis non sit matura: aut est ventosa q̄uis sit plurima: aut ē vaporosa: nam sternutatio ē ex reb⁹ magis valētib⁹ ad repletionē vaporosam in capite aut ē grossa q̄ nō ē digesta. Si āt ē plus hoc tūc sigt fortitudinē cerebri: ꝛ pp hoc ille cui⁹ mors ē ꝓxia nō pōt sternutare: ꝛ ille cui ex eis adhibent ea q̄ sternutare faciūt ꝛ nō sternutat non spat vt sanet vnq̄: ꝛ ipsa ē ex eis q̄ adiuuāt ad expellēdas supfluitates retētas ꝛ faciūt ptū facilē ꝛ egressionē secūdine ꝛ sedāt ḡuitatē capitis. Uer ipsa nocet ei in cui⁹ capite ē mā que indiget q̄te ad hoc vt mutaret ꝛ vt nō calefiat illud qd seq̄t eā ꝛ vt nō moueat timēdo q attrahat ad ipsam aliud ab ipa ꝛ ipa ē nociua ēt ei in cui⁹ pectore ē mā plurima aut cruda.

Ca. xiiij. de medicis ꝓhibētib⁹ sternutatōz

Ex eis q̄ ꝓhibēt sternutationē sūt oleū ro. et oleū de salicib⁹ q̄ vehemēt sedāt eā: ꝛ qūq3 ꝓhibet si sorbitio cal'a sorbeat aut balneet caput aqua ꝛ effundat oleū calidū in ambab⁹ aurib⁹ ꝛ resupinatio sup puluinar calm positū sub collo. ꝛ odoramentū pomor ꝛ nefri ꝛ silr odoramētū spōgie marine ē ex eis que abscidūt eā: ꝛ cogitatio ꝛ sollicitudo eor p que remotio fit ab ea ꝛ p q̄ ipa rescindit: Infantes vo iuuāt eo qd fluit ex renibus sanis positis sup ignē ꝛ assatis ꝛ sumāt āteq̄ coquat ꝛ accipiat illud qd currit ex eis ꝛ narib⁹ sugat aut fiat ex eo capitpurgiū: Et ex eis q̄ ipsam ꝓhibēt est vehementia tolerātie i ipa ꝛ vt retineat ꝛ ē medicamē sufficiēs eis q̄ ē debilis: ꝛ ex eis q̄ ꝓhibēt ipsam est fricatio oculi ꝛ auris ꝛ extremitatū ꝛ palati ꝛ fortitudo oculi ꝛ vehemētia ei⁹ ꝛ eructuatio ꝛ palpitatio aspectus ad supiora ꝛ iuolutio ꝛ pmutatio ꝛ iūctio lacertor cū oleis hūectantib⁹ ꝛ ꝓpe lacertor mādibular ꝛ p̄cipue ꝓfūdatio sōni ꝛ timor excitationis ꝓcedentis ꝛ cautela a puluere ꝛ somno.

Capitulum. xv. de facientibus sternutationē.

Sunt helleborus al. ꝛ castoreū ꝛ condisi ꝛ piper ꝛ synapis: aggrega ea aut singulariter accipe ꝛ cū pēna appone ea in naso: aut accipiātur piretr ꝛ gallia ꝯtrita ꝛ ruta siluestris ꝛ aloes ꝛ ex eis fiat linimentū. leuia vo sternutationē facētia sūt opiū qū odorat ꝛ stipites albedarigi ꝛ aristo. ꝛ rosa cuz suis pilis: ꝛ ipa ē ex eis q̄ faciūt sternutare calefcōs ꝛ linimentū interioris ptis nasi ex medicamine sternutationis ꝓuocatiuo recti⁹ ē q̄z isufflatio eius in ipsum.

Capi. xvi. de rebus que cadunt in naso:

Sternutet habēs id cū aliq̄b⁹ medicis ꝛ intromittant in os eius ꝛ narē sanā: qūz sternutauerit egredict ex ea res: ꝛ ista sūt q̄si ex eis q̄r relatio p̄terijt.

Capitulū. xvij. de desiccatiōe nasi.

Quandoq3 fit pp calīditatē: ꝛ qñq3 fit pp siccitatē vehemētē: ꝛ qñq3 fit ꝓpter humorem viscosum quo exiccatur: ꝛ curatio vniuscuiusq3 eorum est manifesta. Et res magis iuuatiue in ipa sūt olea ꝛ succi frigidi ꝛ humidi ꝛ extractio humoris si fuerit post lenificationē eius cū aliquo oleo aut succo ita vt nō egrediat illud cui⁹ non querit egressio

Ca.xvij.de prurítu nasi.

Qandoqꝫ fit pp vaporé calim aũt pp catarꝝ calidũ si é aut pp catarrũ fortis cursus q̃zuis fit lẽus. ⁊ qñz fit pp bothor. Et qñqꝫ fit pp motũ fluxꝰ sanguis narũ ⁊ é ex signis crisis ⁊ ex signis variolaꝝ ⁊ morbilli ſm q̃ scies in loco suo. Et cura vniuscuiusqꝫ eoꝝ é cũ eo qđ scit ex pncipijs facile.

Fen sexta de dispóibꝰ lingue ⁊ oris ⁊ est tractatꝰ vnꝰ.

Ca.i. de anatomia oris ⁊ ligue

Est membꝝ necessariũ ad hoc vt pueniat cibus ad ꝯcauitaté iferioré ⁊ cóicat i hoc vt pueniat ad ꝯcauitaté supioré ⁊ ꝯfert in expulsióe supfluitatũ aggregataꝝ in ore stói qñ elógat ⁊ fit difficilis eaꝝ expulsio ad iferiora. ⁊ é vas vle mébroꝝ locutionis in homine ⁊ vociferatóis in reliqs aíalibus vociferãtibꝰ ex sufflatione. Et lingua q̃ é mébꝝ eiꝰ é ex istrís ꝯuersionis cibi masticati ⁊ icisio vocis ⁊ extractio lrãrũ ⁊ ad ipsam ptinet discretio gustꝰ. Et cutis supficiei eiꝰ inferioris é ꝯtinua cũ cute meri ⁊ iteriore pte stói Et cutis strata é diuisa in duo media coraã ꝯmisura neruali: ⁊ int illa duo é cóitas i ligamétis ⁊ ꝯtinuatione: ⁊ tu iã sciuisti lacertos eiꝰ motiuũ ⁊ sensibilé. Et melior linguaꝝ ſm potẽtiã bñ loq̃ndi é illa q̃ ꝯmésurata é in lógitudie ⁊ latitudine sua q̃ é subtilis apud extremitaté suã exterioré. Et qñ lingua é magna ⁊ lata valde: aut parua sic spasmata hũs eã nó é potés loq. Et suba qđ lingue é caro mollis alba quã coopuerit vene pue intrãtes sanguine rubee ex calore eiꝰ quare alie sũt vene ⁊ alie sũt arterie. Et i ipa sũt nerui pluris pcedétes ex neruis .iiii. veniétibꝰ ad ipam quos iã diximꝰ i anatóia neruoꝝ: ⁊ in ipa é ex neruis ⁊ véis vltra q̃z édat eé i suo sili: ⁊ sb ea sũt duo orificia q̃ ãbo ingredit stilus ⁊ sũt fontes saliue que ad carné puenũt glandosaꝫ que é in radice eiꝰ ⁊ noiant gnãtiue saliue. ⁊ isti duo fontes noiant duo hauritoria saliue ꝯseruãtes roré lingue: ⁊ pãniculus qdé q é in circuitu eius é ꝯiũct ꝰ cũ pãniculo totiꝰ oris ⁊ vsqꝫ ad meri ⁊ stóm. Et sub lingua sũt duo vene magne virides ex qbus pcedũt vene plures ⁊ nominẽt duo ranine.

Ca.ij. de egritudinibus lingue.

Qandoqꝫ accidũt lingue egritudines facientes nocumentũ in motu eius: aut ita vt destruatur aut debilitet aut mutet: ⁊ qñqꝫ accidunt ei accidentia facientia nocumẽtũ ei in sensu tactus ⁊ gustus ita vt destruat aut debilitet ⁊ mutet. Et qñqꝫ destruit vnus duoꝝ sensuũ eiꝰ sine alio sic gustꝰ sine tactu ppea q egritudo potẽtiã hꝫ eũandi nocumẽtũ cũ debiliore duaꝝ virtutũ. Et egritudo qđ qñqꝫ é malitia ꝯplonis: ⁊ qñqꝫ é officialis: aut ex magnitudine aut puitate aut corruptóe figure aut corruptióe sitꝰ q: nó dilatat pus nꝫ ꝯstringit: aut ex resolutióe singularis ꝯpositi. Et qñz é egritudo ꝯposita sicut vnũ apatũ: ⁊ qñz é nocumẽtũ in ipso ramo nerui q é ppꝛꝰ: ⁊ qñz ledit ét cũ cóitate stói: ⁊ qñz per cóitaté pulmonis ⁊ pectoris. Et lingue qdé cóplo qñqꝫ significat ex pte saporis vincẽtis i ea ex eo qđ sẽtit sile acetositati aut dulcedis: aut isipiditati aut amaritudini: aut abomiatói gnãte a putredine aut ponticitate aut stipticitati. Cósignificatio tñ ex eiꝰ colore ⁊ ex eo qđ iuenit i sapore qñz ptransit ipaꝫ vsqꝫ ad egritudines plés alioꝝ mébroꝝ. Rubedo nãqꝫ eiꝰ ⁊ ppe cũ asꝑitate sigi apa sanguinea i ptibꝰ capitis ⁊ stói ⁊ cpis: ⁊ albedo ipius qñqꝫ sigt frigꝰ stói ⁊ cpis: ⁊ dñiuꝫ phlatis in capite. Et qñz sigt ictericiaꝫ si color corpis est diuersus: ⁊ sapor eius sigt hũoré dominanté in corpe toto aut stó ⁊ capite: Et qñz significatio eiꝰ hꝫ ex pte humiditatis ⁊ siccitatis sue. ⁊ siccitas quidé sentit ſm duos mós: quoꝝ vnꝰ é cũ claritate supficiei lingue: ⁊ hec é siccitas lenis. ⁊ scda é cũ cursu hũoris pfũdi viscosi q é in ipa quã calor iã exiccauit. ⁊ hoc non sigt siccitaté in suba: imo humiditaté viscosam aggregatã in ea: aut ex catarro: aut ex vaporibus grossis ſpissis. Et hoc é ex eis que faciũt errare medicos q qũ cognoscunt ex infirmo dispóné exsiccatóis oris nó discernũt int modũ q é ante ipam ⁊ int eã: ⁊ asꝑitas qdé seqtur siccitatem ⁊ planities sequit hũiditaté Et qñqꝫ sigt lingue dispó ex dispóne motus eius apud loqlã ⁊ ex dispóne diminutióis eiꝰ ⁊ leuitatis ipsius ⁊ dispóne grossitiei ipsiꝰ ita vt minuat oi hora ⁊ g̃ucẽ morꝰ eiꝰ: ⁊ sigt repletioné sanguis aut hũiditatis: ⁊ qñqꝫ sigtur eius dispó ex apatibꝰ ⁊ bothor q̃ accidũt i ea: Et tibi qđ posle erit exponere mós significationũ ex hac acceptóe pꝰ q̃z ꝯphenderis pncipia vlia iã pterita ⁊ pticularia q̃ ostédi.

Ca.iij. de curatióibꝰ lingue

Qandoqꝫ é curatio eius cũ cóitate quã habet cũ capite aut stó p id qđ rectificat ãbo: ⁊ é ex eis quoꝝ vnũqđqꝫ sciuisti in suo caplo. Et qñqꝫ é curatio ipsius cura ppa cũ potióibꝰ eũantibus fluxũ vẽtris q̃ sũt magis iuuatiue q̃z illa q̃ vomitũ faciũt ⁊ pmutãt ꝯploné aut stipticis aut resoluentis icisiuis subtiliatis q̃ꝝ qũ bibũt ṽtutes ad ipaꝫ peruenũt: ⁊ opportunius qdé bibũt hꝰ i pꝰ cibũ. ⁊ qñz curat collutóibus oris ⁊ fricationibus ⁊ gargarismis ⁊ oleis ⁊ pillulis retẽtis in ore factis ex spẽbꝰ q̃ hũt ṽtutes p̃dictas ſm necẽtaté: ⁊ melius qdé est vt sumãt ꝯpẽie. ⁊ oꝫ vt caueat i admistratóe mediciaꝝ oris ⁊ lingue qñ fuerit ex gnẽ eaꝝ q̃ nocẽt gutturi ⁊ pulmoni vt nó attrahat aliqd ex cursu eaꝝ ad ipsa.

Capitulũ.iiij. de corruptione gustus.

Nocumentũ ingredit in gustu ex tribꝰ modis ⁊ totũ illud est qñqꝫ cũ cóitate ⁊ qñqꝫ ppter egritudinem ppriam ex malitia ꝯplonis aut egritudine officiali: aut cói: ⁊ significatur per illud qđ iuenimus.

Ca.v. de cura.

Cura eiꝰ si é cũ cóitate é vt cognoscas dispóné cerebri ⁊ rectifices eã cũ eis q̃ te docuimus in ca. egritudinũ cerebri: aut dispóne stói: et tũc si eã fuerit replo ⁊ hũor malꝰ oportebit vt eũet. Nã si fuerit acutꝰ eũet cũ eo qđ fit sit vt hierapetre: aut pillulis cochijs ⁊ pillulis factis ex scamonea et pulpa collogntide ⁊ sale naptico: ⁊ si fuerit grossus tũc oportebit vt eũet cũ hieris: ⁊ admistrent gargarismata dicta i. c. mollificatóis lingue ⁊ cibet patiés

cibis acutis sicut cepis ⁊ alleis ⁊ synapi ⁊ aceto.

Ca. vi. de mollificatiōe lingue ⁊ grauitate eiusdez ⁊ destructiōe introitꝰ in sermonem.

Lingue mollificatio ē ex sūma spēꝝ nocumētoꝝ lingue p̄dictoꝝ i eis q̄ p̄terierūt. Et cā q̄d nota q̄nq3 ē ex humiditate sanguīea aut aquosa. Et q̄n3 est pp cām p̄niā i cerebro. Et q̄n3 ē pp cām in lacerto mouēte eā: aut ramo veniēte ab ipso ad eā. Et tu scies q̄ fit cū cōitate cerebri ⁊ q̄ fit absq3 cōitate ex eis i qbꝰ īuenit dispō in reliqs mēbris acgrētibꝰ ex cerebro sensum ⁊ motū. Et q̄nq3 significat ꝙ mā sit sanguinea rubedo lingue ⁊ calitas eiꝰ. Et q̄n3 significat ꝙ mā sit subtilis aquosa multitudo cursus saliue subtilis ⁊ paucitas iuuamīti ex resolutiuis ⁊ iuuamentū ab eo i quo ē stipticitas. Et q̄nq3 puenit mollificatio lingue ad hoc vt p̄uer loq̄lam: aut fiat difficilis vt alteret: ⁊ ex ea q̄d est alsese ⁊ altete. Et ex pueris sunt quoꝝ qdā spatiū defectꝰ a locutōe p̄lōgant. Et ex eis q̄d q vtunt tāta in locutōe sua est aliqs cui q̄ accit egritudo cal'a soluit lingua eiꝰ pp liq̄factōz hūiditatis ānexe cū lingue retēte i radice nerui eiꝰ ⁊ pp hoc fit puer altata: ⁊ q̄n fit adolescēs ⁊ tēpat hūiditas eiꝰ fit loq̄ns expedite.

Ca. vij. de cura.

Oportet vt mūdificet corpꝰ cū hiera miore: deinde cū hieris maioribꝰ: deīn itēdat ps capitis cū medicis sibi p̄p̄is. Et si existimat ꝙ cū hūiditate dn̄et sanguis phlomet vene lingue ⁊ vētoset mētū. Deīn curet cū gargarismis ⁊ fricatōe lingue ⁊ assiduatōe motꝰ eiꝰ post eūonē. Et tu q̄d iā sciuisti duo p̄ma capl'a in regie egritudinū capitis. Medicine v̄o p̄p̄e loco q̄ sunt b̄m plin eē st ille q̄ sunt cū resolutiuis icisiuis ⁊ subtiliatiuis ⁊ gargarizatio cū aqs eaꝝ ⁊ ēpl'a fcā cū eis q̄ st sic origanū ⁊ halasce ⁊ synapis ⁊ piretꝝ ⁊ cortices radicis capparis: imo sic ⁊ ɔdisi ⁊ totū illō cū eo q̄d sit sic almaru ⁊ acetū sq̄llīticū. Et q̄n3 iuuat ex fricatōe lingue fcā cum sale armoniaco ⁊ cū .33. ⁊ cepe ita vt ex ea currat saliua plīma ⁊ oxymel sq̄llīticū q̄n admistrat ad gargarizādū aut ad colluēdū os ɔfert valde ⁊ accorꝰ ē bonꝰ mollificatōi lingue ⁊ g̃uitati eiꝰ. Et q̄n mollificatio fit vehemēs ⁊ p̄hibet locutōez tūc sumat aliqd euforbij ⁊ ɔdisi ⁊ assiduet fricatio lingue ⁊ radicis eiꝰ cū ip̄is. Et oz vt ponāt iste medicie ⁊ eaꝝ siles sup colluz ēt. Et q̄n3 fiunt ex istis medicis ⁊ silibꝰ eis pill'e cōfecte cū eis q̄ p̄hibeāt eas a velocitate resolōnis sicut est laudanū ⁊ dragagātū ⁊ gūmia pini ⁊ gūme viscose. Descriptio pillaꝝ q̄ tenāt in ore sub lingua mollificatōi ⁊ casui eiꝰ: glutinis albat. ʒ. ij. asse fetide. ʒ. i. fiant ex eis pill'e sicut cicer ⁊ tenent sub lingua. Et ex eis q̄ expta sunt i hoc. c. ē gargarismꝰ ex sale armoniaco ⁊ pipere ⁊ piretro ⁊ synapi ⁊ baurac ⁊ .33. staphisagria ⁊ origano ⁊ sansūco ⁊ sale naptico terant ⁊ cribellent ⁊ fiat cū eis gargarismꝰ in aq̄ cal'a dicbꝰ ɔtinuis. Et ex electuarijs q̄ indi dixerūt ad hanc rez vtilia ē electuariū cuiꝰ descriptio ē hec: cymini nigri cymini kermeni cinapi grossi salis idi oīu3 an̄. aur. 5. pip. lon. g. c. pipis. g. cc. zuccari sextaria. viij. sextariꝰ ē. ʒ. vi. ʒ. sumat ex eo oi die. Et q̄n ɔsolutiua nō valuerint ⁊ existimaueris ꝙ hūiditas sit subtilis ⁊ currens adiuua te cū resolutiuis stipticis sicut aldarsisahan p̄mixtū cū rob ⁊ sicut ē flos sq̄nāticu3 spodio. Et multotiēs qdē ɔfert ei ɔfricatio lingue cū acetob stipticis. Ipse. n. vehemēter faciūt cū resolutiōe saliue ⁊ cursu eiꝰ b̄m acetositatē sicut lac acetosū ⁊ sic succus fructuū q nō st maturati. Et q̄n puer tardat ad loq̄ndū oz vt assiduet motꝰ lingue eiꝰ ⁊ fricatio ipiꝰ ⁊ currat saliua ex ea. Et ɔfert in hoc p̄p̄e q̄n administrant i fricatōe eiꝰ mel ⁊ salgēma ⁊ oia q̄ dcā st i capitulo cure hūiditatis lingue. Et ex eis que mouēt linguas eoꝝ ⁊ soluūt eas est violenter facere eos loqui.

Ca. viij. de spasmo lingue.

Spasmꝰ lingue q̄nq3 fit ex hūiditate viscosa tendēte lacertos eiꝰ in latitudine. Et q̄nq3 fit ex melica ɔstrigente ⁊ q̄nq3 i egritudibꝰ acutis accit spasmꝰ in lacerto lingue b̄m viā exiccatōis siccitatis. Et spasmus ēt q̄nq3 facit appe nocumentum in sermone.

Ca. ix. de cura.

Non elongat cura spasmi lingue i canōe a cura spasmi vlis p̄dicta in fen p̄ma hꝰ libri: s3 b3 viā p̄p̄az cura eiꝰ ē b3 q̄d accit. Et sūma illiꝰ st vaporatōes radicis colli cū eis q̄ st sicut camemilla ⁊ corona regia ⁊ sarfasa ⁊ sansucꝰ ⁊ anetū sigillatim ⁊ ɔiuncti: ⁊ silr gargarismi cū oleis eaꝝ ⁊ ipletio oris ex aqs eaꝝ ⁊ sint tepide. Deīn retētio eaꝝ i eo spatio aliquo ⁊ administratio lotōis oris lacte ex oleis calis ⁊ dulcibꝰ resolutiuis ⁊ semibꝰ sic fenugregū ⁊ q̄ sūt eis silia. ⁊ cū fuerit in febribꝰ sint olea administrata sic oleū vio. ⁊ olu3 de cucurbita ⁊ alkerua ⁊ salicibꝰ tepidis. Et oz vt embrocēt loca p̄dicta cū aq̄ tepida ⁊ succis hūidis tepidis.

Ca. x. de magnitudie lingue.

Quādoq3 fit magnitudo lingue a sanguie dn̄ante. et q̄n3 fit ab hūiditate plīma phl'atica mollificatiua exiccatiua. Et q̄nq3 magnificat plīm ita vt egrediat ex ore ⁊ nō capiat eam. Et hꝰ qdē magnitudinis relatōem singularē facimꝰ in ca. ap̄atis pp illud q̄d ei p̄p̄um est ex dn̄ia.

Capitulum. xi. de cura.

Sanguinea q̄d ⁊ facta ex mā cal'a curat si assiduat eius fricatio cum icisiuis acetob ⁊ stipticis sicut ribes ⁊ acetositas citri. Et fcā ex hūiditatibꝰ si assiduet eius fricatio cū sale armoniaco ⁊ sale cū cepis ⁊ aceto post eūones: aut accipiant. 33. ⁊ pip ⁊ lōgū pip ⁊ salgēma: terant bn̄ ⁊ fricet cū eis lingua q̄ reuertet ad mēsurā suam ⁊ egrediet q̄d de ea exiuit ⁊ mollificatio qde3 lingue q̄n accit pueris sufficit in ea sollicitudo custodie ⁊ cibario ex passeribꝰ ⁊ volatilibꝰ ābulatiuis. Quida3 hō iā vētosatꝰ fuit ⁊ pcussus est cū scalpello villus nerui in spondilibꝰ pāniculi ɔiūcti cum lingua q̄ mollificata ē lingua.

Ca. xij. de abbreuiatiōe lingue.

Quandoq3 accit ɔtinuatōi ligamēti q̄d est sub capite lingue ⁊ extremitati eiꝰ abbreuiatio ⁊ nō p̄mittit linguam dilatari. Et q̄nq3 accit b̄m sem i tam spasmi.

Ca. xiij. de cura.

Eea qdem q̄ fcā ē cā spasmi iā dcm̄ est. Eius v̄o q̄ fcā ē cā abbreuiatiōis ligamenti cura ē

incisio, illius ligamẽti ex latere extremitatis eiꝰ paruꝫ ⁊ succurre loco cũ dragãto adusto vt abscindat sanguinẽ. ⁊ sũma q̄ necr̃ia ẽ ex incisiõe eiꝰ in solutõe lingue ẽ vt flectat̃ ad supiora palati ⁊ vt egrediat̃ ex ore ⁊ si non audet icidere ipꝫ cũ ferro pauẽdo ⁊ timendo effusiõem sanguis plurimi trãseat ad hoc vt itromittat sub ligamẽto acũ cũ filo ⁊ disrũpat absq̧ icisione ⁊ ponat sup mẽbꝝ q̄ phibeãt ꝯglutinatõꝫ. Et si medicĩe cauterizãtes attractiue ⁊ si sbtiliat̃ i icisione eiꝰ cũ cautela venaꝝ q̄ sũt sub lingua ne aduẽiat eis incisio ⁊ nõ adueniat cursus sanguis plurimi.

Ca.xiiij. de apãatibus lingue.

Qñq̧ accñt ligue apãata cal'a ⁊ apãata mollia phl'atica ⁊ apãata dura ⁊ cancer. Et signa oĩum illoꝝ mãifesta erũt qñ redierit ad illud qd dictũ ẽ in signis apãatũ. Et qñꝫ apãat̃ lingua pp potuꝫ venenoꝝ sic̃ fungoꝝ ⁊ opij. Ca.xv. de cura.

Apostemata qdem cal'a curant̃ in pmis cum phl'omia ⁊ solutõe ventris: ⁊ illud melius est in apãatibus lingue q̄ꝫ vomitus. Et qñq̧ non excusant̃ a phl'omia venaꝝ que sũt sub ligua. Deinde, teneant sub lingua sua qñ est pncipiũ eoꝝ succuꝫ endiuie ⁊ succum lactuce, p̄pe succuꝫ solatri proprie ⁊ lac acetosum ⁊ aqua roſ. ⁊ aquã i qua decocte sũt rose ⁊ succus virge pastoris ⁊ fricet̃ cum pñcis hũidis qñ sunt vehemẽtis iuuamẽti ad illud. Si ãt nõ resoluant̃ ⁊ nõ apiant̃ indigent ad vltimũ maturatiuis resolutiuis qbus fiat gargarismꝰ sicut cum melle ⁊ lacte ⁊ sicut decoctio radic̃ liꝗ ⁊ sicut decoctio ficuum ⁊ fenugreci ⁊ decoctio passularum ⁊ feniculi ⁊ potꝰ hierepicre vt soluat̃ mã ab ore stõi: ⁊ sint cibi ex gnẽ eoꝝ q̄ maturant ⁊ resoluũt sicut illi q fiunt, ex caulibus ⁊ atriplicibꝰ cum oleo sisamino. Et si aperiant̃ admĩstrent̃ stiptica in ore sicut ꝺcoctio sumac ⁊ myrti ⁊ lentiũ ⁊ folioꝝ oliue ⁊ vinũ ponticum. Et qñq̧ valet ad illud vnguentũ fcm̃ ex succo solatri ⁊ olo ro. ⁊ lentibꝰ excorticatis ⁊ roſ. Si ãt apãa ẽ molle phl'aticum tũc ꝯfert ei vt apãati calido in quo ẽ vltimꝰ statꝰ eius ꝯburat̃ radix feni. ⁊ annectat̃. Et qñꝫ in hꝰ i fiunt caputpurgia i qbusdam apãatibꝰ cal'is i qbꝰ ẽ grossitudo cũ hoc medicamĩe. ℞. croci ⁊ hierepicre ãboꝝ añ. ptẽ. i. cãfore ⁊ muschi ẽboꝝ añ. iij. ptẽ. ʒ. ius zuccari tabarzet pteꝫ. i. ⁊. s. resoluat̃ ex eo toto põdus danic. ius in lacte puelle ⁊ fiat ex eo caputpurgiũ. Inqt G. apãata fuit lingua cuiusdã hoĩs apãate magno q erat sexagenariꝰ ⁊ nõ fuerat ꝯsuetꝰ phl'omari: qr̃ nõ phl'omaui eũ: sꝫ feci eũ potare pillulas cochias: ⁊ vt lingua eiꝰ inuolueret̃ emplis frisvolui. Sed ipse erat stultꝰ inobediẽs medico suo: vidit itaq̧ in visiõe illa nocte vt teneret i ore suo succũ lactuce qd ⁊ fecit ⁊ sanatꝰ ẽ integre ⁊ fuerit cõueniẽs illud ⁊ mirabile. Qd si apãa fuerit duꝝ tunc optebit vt subtilieẽ regimẽ ⁊ cibꝰ fiat bonꝰ ⁊ euẽt̃ hũoꝝ cum hieris magnis p̄dictis i caplis p̄dictis. Et administrẽtur gargarismata subtiliatiua ⁊ teneãt̃ in ore ifusio fenugreci ⁊ decoctio eiꝰ cũ ficubꝰ ⁊ granoꝝ lauri cuꝫ passis mundificatis ⁊ teneatur in ore lac muliebre ⁊ asininum ⁊ caprinum ⁊ etiã decoctio dactuloꝝ ⁊ ficuum cũ vino dulci ⁊ vino de vuis ⁊ cũ melle cassie fi. ⁊ assiduet lenificationem nature cum eis que sunt vt hiere parue ⁊ cassiafistula.

Ca.xvi. de alchael in locutione.

Iam diximꝰ q̄daꝫ q̄ optuit dici de ea i. c. mollificatiõis lingue. Nunc aũt dicamꝰ ꝙ caraſ ⁊ reliq̄ nocumẽta locutiõis qñq̧ fiunt ex nocumẽto i cerebro ⁊ i ptibꝰ neru: veniẽtis ad liguam ⁊ mouẽtis eã. Et qñq̧ fiunt i ipso ramo: ⁊ qñq̧ fiũt in lacerto ipso. Et illud iõ qñ alchael, aut ẽ spasmꝰ aut tetanꝰ aut durities: aut mollificatio ⁊ abbreuiatio ligamẽti aut nodatio a plaga ꝯsolidata: aut apãa duꝝ. Et qñq̧ fit illud sicut scis ex hũiditate f̃m plim Et qñq̧ fit ex siccitate. Et qñq̧ fit nocumẽtũ in locutione ex pte apãatũ: aut apãa vlceꝝ accñtiũ i lingua ⁊ ptibꝰ eiꝰ. Et qñq̧ accit pp sirsen pp expulsionẽ supfluitatis ex cerebro ad neruos: ⁊ febribꝰ acutis pp exiccatiõꝫ eaꝝ. Et qñꝫ ẽ lingua i hoc vt detumescat spasmata ⁊ ẽ rarissimũ: ⁊ hoc ẽ ex nocumẽtis accñtibus ab origine. Et qñq̧ fit nocumentũ i f̃mone pp cãs lacertoꝝ epiglotis qñ sũt extẽsi ⁊ mollificati. Et hoĩ qd qñꝫ ẽ difficilis vociferatio i pncipio rei qñ laborat i mouẽdo lacertos pectoris sui ⁊ epiglotis sue: ita ꝙ nõ tolerat laborẽ ipꝫ illi lacerti: qꝛ fiãt inobediẽtes: qñ ergo respirat i initio dictõis sue: ⁊ f̃monis currit post illud. Et oꝫ qdem vt hꝰ i hõ pꝛepet se ad loq̄ndũ cũ respiratione magna ⁊ motu pectoris magno: imo festinet in ipa velociter: nã qñ ille assuescit illud facilis fit ei locutio ⁊ ꝯsuescit facilitatẽ i ipa Reliquoꝝ vͦo moꝝ curatões iam dicte sunt i caplis suis. Et facio qd post sirsen ꝯfert qñꝫ phl'omia duarum venarum que sunt sub lingua valde.

Ca.xvij. de ranula.

Est silis glãdule dure exñs sub lingua cuius colorẽ silis colori ꝯposito ex colore supficiei lingue ⁊ venaꝝ que sunt in ea ⁊ ẽ similis rane ⁊ cã eius est hũiditas viscosa.

Capitulo.xviij. de cura.

Expiant̃ in ipsa medicine corrosiue incisiue, resolutiue in qbꝰ ẽ supfina exiccatio sicut sal armoniacꝰ ⁊ acetũ ⁊ sal ⁊ fricatio cũ flore eris ⁊ dragãto. Qd si non ꝯferant administrent̃ medicine acute sicut medicamen andaron, ⁊ medicamen alcarion medicamẽ oui hũidi dcm̃ in antidotario ⁊ administratio phl'omie sub lingua ⁊ medicĩe fortes vt alcola admĩstrẽt̃. Si aũt nõ valuerit nõ erit excusatio ab opõne manꝰ. Et ex medicinis laudatis in ea est vt sumant̃ origanum persiccuꝫ ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ sal ⁊ fricetur cum eis lingua infantis patiẽtis ranulam qñ sanat̃ eis. Et ex eis que expta sunt in ea sunt dragantũ adustũ hermodactili cõmixta cum albumine oui ⁊ posita sunt sub lingua.

Ca.xix. de adustione lingue.

Qñq̧ accĩt illud cã caliditatis in ore stõi aut cerebro q̄ nõ pueñit ad hoc vt fit febris: aut cã receptõis rerum acutarũ aut salsarum: aut amararũ aut dulciũ aut pp sitim vehementem. Et qñq̧ fit pp causas maiores illis sicut febres acutas ⁊ apãa

interiora. Et cura illiꝰ i sūma ē qm̄ oꝫ vt ꝓhibeat q ꝺ hoc ꝯquerit ⁊ ꝓpe q ē ex egris ne dormiat sup col lū. ⁊ assidue vtat oscitatiōe. Et ꝯsuescat i administra tione pillˀaꝝ factaꝝ ex seminibꝰ bateke ⁊ candi ⁊ ci trolo ⁊ cucurbite ⁊ cucumeris ⁊ tereniabi: ⁊ silibus illis. Et teneat i ore nucleos prunoꝝ ⁊ tamarindi ⁊ zuccaꝝ albaizez ⁊ mucilagines notas ⁊ zuccos in frántes ⁊ humectātes. Et ꝯuenit vt sup ipaꝫ fiat ab stertio sič illic hūor viscosus. Deide iungat ⁊ collu atur os cū oleis ⁊ mucilaginibꝰ ⁊ succis ⁊ adipe vo latiliū. Et qdē hoies sūt q curāt illud fricādo cū mē ta.

Cap. xx. de cura fissuraꝝ in lingua.

m Ucilago psilij teneat in ore ⁊ trāsglutiat eā ⁊ sumat crura ⁊ pedes. ⁊ oua mollia cocta i aqua. Et ex eis q̄ experta sūt i eis ē butyꝝ re cens: ⁊ ex eis frustū cucumeris ⁊ sebeste.

Cap. xxi. de deiectione lingue.

q Uādoqꝫ fit ꝓpter apata eiꝰ magna: ⁊ qn̄ꝫ fit a perfocationibꝰ. Deijcit. n. nā aut vo lūtas linguā vt aperiat meatꝰ anhelitꝰ.

Cap. xxij. de bothor in ore ⁊ cura eiꝰ.

p Lurimū qdē patit os bothor pp stationē caliditatis i ptibꝰ stōi ⁊ capitis ⁊ vaporum Et qn̄ꝫ fit i febribꝰ. ⁊ iā dictuꝫ est ꝙ qn̄ ap paret i febribꝰ acutis bothor niger in lingua morit infirmꝰ in die ꝑo. Singularia v̊o iuuatiua i bothor in principio rei qn̄ ē necessitas infrigidatiōis ⁊ exic cationis sūt sicut myrobalˀ. ⁊ galle ⁊ scia rose ⁊ ami lū ⁊ fructꝰ tamarasci ⁊ sief. memithe ⁊ dragagantuꝫ ⁊ balaustie ⁊ duo sandali ⁊ rose ⁊ spodiū ⁊ sumac ⁊ lētes ⁊ lutū armenū ⁊ capita granatoꝝ ⁊ cōtices glā diū ⁊ climia ⁊ fausel. Et succi frī tūc succꝰ lactuce ⁊ solatri ⁊ succꝰ v̊ge pastoris ⁊ portulace ⁊ extremita tes vitis. Et plurimoꝝ qꝺ infātiū sanat bothor cū zuc caro tabarzet ⁊ cāfora. Cala v̊o q̄ sūt necessaria i fi ne rei sūt sicut chelidonia ⁊ darsisahā ꝓprie ⁊ corti cis nucis muschate ⁊ ciperi ⁊ crocus ⁊ nux cupssi ⁊ buglossa ⁊ piretrū ⁊ gariofil. ⁊ mētastrū ⁊ gallia. Ex medicinis sordidis ⁊ stercus canis. Et qn̄ꝫ necessari um ē i eis q̄ sūt vlcerate arsenicū. ⁊ ad eas quidē q̄ sī grossa iā expta sūt decoctōis darsisahan. ℥. i. ⁊ ve naꝝ. ℥. s. celidonie. qnta ps. ℥. aloes pondus. ʒ. ij. croci aur. i. ⁊ silˀr aq̄ i qua decoquūtur gariofil. ⁊ nu cis muscate ⁊ darsisahā ptes eq̄les aut ꝓpinque: ⁊ si incipiūt bothor suppurari tūc fortalle ē necessariū vt appropiquēt eis mucilagies facte ex eis q̄ sūt sicut semē lini cū ficubꝰ. ⁊ butyro ⁊ farina frumēti ⁊ semē maru ⁊ fumꝰ terre ⁊ semē malue: ⁊ ista scia eadē ⁊ fa rina ordei ⁊ lac: asininuꝫ solū: aut cū aliquo istoꝝ. ⁊ qn̄ꝫ idigēt ꝺcoctōe scis lini cū ficubꝰ ⁊ butyro ⁊ fari na frumēti ⁊ mētaꝛ ⁊ fenugreco. Quidā v̊o sublimi um medicoꝝ dixerūt: nō ē aliqd magis vltimū quā oleū de sgnanto i curādo bothor oris tepidū i ore.

Ca. xxiij. de alcola ⁊ vlceribꝰ malignis.

a Lcola est vlcus exn̄s i cute oris ⁊ ligue cuꝫ expāsione ⁊ dilatatione: ⁊ qn̄ꝫ accit ifātibꝰ plˀim: immo qn̄ plˀim accit nō accit nisi eis pp malitiā lactis ⁊ malitiā digōnis eiꝰ i stōis eoꝝ: ⁊ qn̄ꝫ accit ex oi hūore ⁊ cognoscit ex colore suo. Al bū. n. ē phlˀaticū ⁊ generat ex phlˀate salso i plˀibus. Et citrinū ē cholˀicū ⁊ ē vehemētioris iflāmationis quā alia. Et nigrū ē melˀicū. Et rubeū claꝝ ē sāguine um: ⁊ malignꝰ oibus ē melˀicū. ⁊ qn̄ꝫ fit cū apate ⁊ qn̄ꝫ fit singulare. Et oē vlcus eueniēs i supficie oris ē velox ad dilatandū ꝓpterea ꝙ nō deficit ei calidi tas iseparabilis ⁊ cutis hūida lenis. Et de cōsuetu dine qdē. G. ē vt noiet eā colahā dū i supficie pseue rāt: qn̄ꝫ putrefiūt ⁊ submergūt nō noiat ea colahā immo vlcera maligna: ⁊ sūt illa q̄ idigent medicinis cauterizatiuis. Et qn̄ꝫ multiplicat alcola qn̄ multi plicantur pluuie ⁊ multiplicātur i febribꝰ pestilētia libus.

Ca. xxiiij. de cura.

o Portet vt intēdat p̄mo hūor dn̄ans faci ens alcola ⁊ euēt ex corpore toto ⁊ ē dn̄ans deide ex vēis q sūt sub meto: ⁊ ex eis q̄ sūt i taharic. Phlˀomia nāqꝫ ꝯfert oibꝰ egritudibꝰ oris calˀis. Deide admiistrent medicie bothorales p̄dicte ita vt curēt fortia ⁊ plˀime humiditatis ⁊ acuta ⁊ sani osa cū fortibꝰ ⁊ debilia cū debilibꝰ. Et qn̄ꝫ vlcera p ueniūt vsqꝫ ad os tūc neccia sūt valde fortia sič aldi dicō cū acatia plˀima. Et oꝫ vt alienet olea oia vsqꝫ ad oleū de oliuis. Medicine v̊o colligāt ex medici nis bothor frīs ⁊ calˀis q̄s diximꝰ i ca. p̄ꝰ: iˀqbꝰ sunt stipticitas pauca ⁊ ifrˀatio: deide ille q̄ resoluūt vsqꝫ ad os tūc necie sūt. Et i illis q̄ declināt ad rubedinē ⁊ citrinitatē oꝫ vt addāt i infrˀatione medicie. Reliq̄ v̊o idigēt i primis eis q̄ exiccāt ⁊ abstergūt cū q̄lita te sua eq̄li in initio rei: deide eis q̄ exiccāt ⁊ resoluūt cū fortitudine ⁊ obsuet etas in oibꝰ illis. In pueris eni oꝫ vt sint medicine eoꝝ debiliores ⁊ vt lac eoꝝ re cuficet. In magnis v̊o oꝫ vt sint medicine eoꝝ forti ores. Et pueris qn̄ꝫ ꝯferūt cibi solū. Sˀiāt nō sūt co medētes oꝫ vt q̄ eos lactāt cibēt eis. Medicine v̊o ꝯueniētes alcola q̄ sūt acuta sūt sič masticatōes folio rū rubi ⁊ sicut lētes cū aceto ⁊ oēs medulle qn̄ pmi scētur cū cydonijs sūt iuuatiue ⁊ ꝓprie medulla cer ui ⁊ vituli ⁊ poma stiptica ⁊ zarur ⁊ cydonia ⁊ iuiu be ⁊ extremitates vitis ⁊ citroli ortulāi siccati ⁊ fari na lētiū ⁊ farina rizi. ⁊ fortiora illis puluis factꝰ ex gallˀ ⁊ spodio ⁊ rof ⁊ acatia ⁊ silˀibꝰ illis. ⁊ celidonie cū stipticis iest v̊tꝰ mirabilˀ i cola ⁊ cāfora ē vehemē tis iuuamēti i cola. In vtrisqꝫ v̊o frīs adiuua te cuꝫ abstersiuis exiccatiuis ⁊ ꝓpe i phlˀaticis ⁊ cū resolu tiuis fortis resolutionis ⁊ exiccationis: ⁊ ꝓprie i me lācolicis sicut ē farina herbi ⁊ mel cū gallis. ⁊ rasura pgameni ē vehemētis iuuamēti i hoc ꝓpe i pueris qn̄ miscet cū aceto ⁊ malignis dragantū cum aceto. Et qn̄ sūt corrosiua mala tē necessaria ē admiistratio floris eris cū colcotarˀ ⁊ gallis ⁊ rob: aut gallaruꝫ ⁊ aluminis ⁊ balaustie ptes equales admiistratio troci scoꝝ buxus aut alcohol tarcamaticō cū succo stipti co sicut succus acreste. Et sicut medicine cōes aut ex alumie ⁊ gallis ꝯtritis aut puluerizato ⁊ puluis fri cetur cū eis os multū. Et galle quidē ꝯferūt oi cola maligno ⁊ ꝓpe qn̄ coquunt cū aceto ⁊ saleˀ. Et sit cū eis collusio oris i cola pueroꝝ. Et cinis almezeriō

hꝫ ꝓprietatē mirabilē i cola magno. Et ē ex medicis cōib⁹ specieb⁹ alcola. Et silr alumē puluerizatū ex aq̄ crea ꞇ fex adusta. Alcola ꝟo melico nigro cōfert vt liniat cū melle cui admixte sit passe enucleate ꞇ ani suꝫ. Si aūt illie fuit apa ēt tūc admistret h̄ vnguētum aq̄ alberūgi sacraiati vinū olei ro. sacraiati medie tas croci pōdus duorū ani. fiat ex eis vnguentum.

C.xxv. de multitudine sputi ꞇ vsus ei⁹ in sōno.

Ultotiēs accit ex multitudine caliditatis ꞇ hūiditatis ꞇ ꝓpe i stō. Et qñꝫ fit ꝓpter victoriā calitatis soli⁹ sic accit ieiuno aut ꝓpter guitatē cibi: aut corruptionē ei⁹ ex sputo assiduo vsꝗ quo comedat ꞇ qescat illud ab eo. Et quādoꝗ accidit ex frigiditate ꞇ phl'ate. C.xxvi. de cura.

I fuit ex calitate tūc oportebit vt phlōmet basilica p⁹ ꞇ administrētur alrobub aceto sa ꞇ stiptici fruct⁹ ex vino veteri cū cōmixtione plurima. Et sit cib⁹ ex piscib⁹ ꞇ carnib⁹ leuib⁹ sic carnib⁹ hedi ꞇ volatiliū. Et assiduet collutionē oris cū decoctionib⁹ stipticis factis ex lētib⁹ ꞇ sūac ꞇ s̄ilib⁹. Et si fuit ex frigore ꞇ phl'ate admistra vōitū cū eo qd̄ sciuisti i oi hebdomada duab⁹ vicib⁹ aut trib⁹ ꞇ det ei ad potādū i oi hebdomada sel h̄ medicamē. ℞. hierepi. pōdus. ʒ. ij. salis idi pōdus duorū danic. anisi ꞇ ameos āboꝝ aā. i. danic. det i potu cū cirupo acetoso de melle ꞇ de seib⁹: ꞇ administrētur p⁹ illud tyriaca ꞇ electuaria calida. Cibi aūt ei⁹ sit pulli colūbaꝝ coctū cazblacū spēb⁹ q̄ sūt vt pip ꞇ synapis ꞇ allea ꞇ sumat i senis tortellas cū almuri: nabati: deinde trāsglutiat aquā calidā ꞇ fricet gigiuas sic oñdi. Et ex medicis ꞇ curis cōib⁹ ꞇ bōis ē vt sumat oi die pōdus. ʒ. i. salis triti nō subtiliter cū endiuia humida: deide admistret trifera, ꞇ assiduet admistrationē fricatiōis gigiuaꝝ. Et iā exptus ē nius assatus ꞇ iuuentū ē iuuamētū ei⁹ ꞇ ꝓpe i pueris. C.xxvij. de abscissione odorum horribiliū ex comestis.

Onfert ad illud masticatio rute ꞇ masticatio folioꝝ rubi ꞇ collutio oris p⁹ eas cū aceto sqllitico ꞇ admistratio cipi ꞇ zedoarie in ore. C.xxviij. de sputo sāguinis ex ore.

I ē exitus ei⁹ ex sba oris ꞇ cute ipius tūc cura ipꝫ cū troc. ꝑdictis i ca. albothor ꞇ alijs i decoctione ramoꝝ vitis ꞇ ꝑputioꝝ ei⁹ est iuuamētū maximū. Si aūt i alijs fuerit locis nos iaꝫ ei singulare fecim⁹ capitulū: immo capitula.

Cap. xxix. de fetore oris.

At ei⁹ principiū ē gingiua ꝑꝑ putredinē q̄ ē in ea: aut ꝑꝑ mollificatione q̄ accit ei aut putrefactionē i radice dētiū: aut i ipo dēte aut ē ꝑncipiū ei⁹ cutis oris ꝑꝑ ꝯplōnē malā i ea q̄ alterat humiditatē. Et plim hui⁹ ꝯplonis ē calidū: aut fit vt sit ei⁹ principiū stōus ꝑꝑ hūorē putridū in ore stōi aut cholicū aut phl'aticū. Et qñꝫ fit ex ꝑtib⁹ pulmonis sicut accidit in habentibus pthisim.

Capitulū. xxx. de cura.

Millio q ē ex gigiua ꞇ carne q̄ ē inter dētes rubea oꝫ vt intēdat i mūdificatiōe dētiū ꝑ ꞇ ablusiōe eoꝝ cū aceto ꞇ aq̄. si ergo valuerit illud bñ erit. si aūt nō valuerit imo fuit illic suꝑflui tas putrefactionis tūc oportebit vt masticet p⁹ illā fructū tamarisci ꞇ piretꝝ ꞇ rutā ꞇ foliū ꞇ xiloaloes ꞇ masticē ꞇ cortices citri ꞇ gariofilū ꞇ vt ponat suꝑ gigiuā aloē ꞇ myrrhā ꞇ āboꝝ silia ꞇ vt colluat os cum aceto sqllitico ꞇ vt fricet cū aniso ꞇ vino ꞇ passo dulci. qꝫ si fuit fortior illo admistret masticatio staphisagrie ꞇ expulsio saliue. Si aūt nō cōfert ꞇ appet putrefactio manifesta sumat dragāti adusti ꝑs. i. ꞇ radicis lilij ꞇ croci āboꝝ aā. ꝑs. 5. ꝯficiat cū melle ꞇ fiāt troc admistrēt ꞇ colluāt os p⁹ ipos cū aceto puro ꞇ mixto cū aq̄ ros. Aut sumat medicamē forti⁹ isto ꞇ est ꝑgameni adusti ʒ. iij. feniculi. ʒ. ij. ꞇ. 5. galie sumac. ʒʒ. pipis adusti trociscoꝝ alcādidicō oiuꝫ aā. ʒ. ij. fiat ex eis fricatio ꞇ linimētū ꞇ pōatur suꝑ ipꝫ pānus line⁹ ꞇ alcali solū qn̄ ponit suꝑ putrefactionē eradicat eā ꞇ deiicit ipaꝫ ꞇ fac nasci carnē bonā. Et ex eis q̄ expta sūt ad istud ē acatia arsenicū citrinū arsenicuꝫ rubeū calx alumē: fiant ex eis tro. cū aceto: deide terātur cū aqua mellis aut decoctiōe seis iuniperi: sed si fuerit putrefactio in ipo dēte tūc medicamē ipi⁹ erit fricatio ei⁹ si fuerit i extremitate: aut limatura ei⁹ cū lima aut eradicatio dētis si fuit putrefactio sequēs radicē dētis. Si aūt fuerit illic i gingiua mollificatio ꞇ fuerit cū i euētu putrefactionis tūc cura ipꝫ ꝯstringēdo ipaꝫ cū eis q̄ sūt i ca. mollificationis gigiue. Si aūt est humor cholic⁹ putrefactus i stō aut i toto ore tūc nō ē aliqd magis cōferēs ei quā chrysomila hūida i ieiunio: ꞇ silr albateka aut citroli aut ꝑsica si aūt chrysomilla pñtia nō fuerit ꞇ ꝑsica hūida administret ifusio eoꝝ q̄ ex ipis incisa sūt ꞇ exiccata i ieiunio ꞇ ꝓpe exiccata chrysomila. Et ex eis q̄ iuuāt ad illud ē admistratio sauic cū zuccaro ꞇ aq̄ niuis ꞇ administratio pillaꝝ aloeticaꝝ q̄s dicem⁹ i ātidotario ꞇ sit cib⁹ ei⁹ oē lauās iꝛans nō ꝯuertibile i cholerā. Si aūt ē hūor phl'atic⁹ admistrēt hiere mūdificātes os stōi dicte i ca. oris stōi: ꞇ admistrēt trifera minor ꞇ. ʒʒ. nutritū ꞇ subtilis puluis aloes ꝓpe ꞇ sit cibus ei⁹ patelle ꞇ minoret potū aq̄ ꞇ abhorret fruct⁹ ꞇ olera hūida ꞇ assumat fricatiōes suos ex arborib⁹ amaris sic alcheric ꞇ oliue. Et ex medicinis q̄ iuuāt eos ē vt sumāt oi mane ex folijs myrti cū eq̄li mensura sua de passis enucleatis ad magnitudinē nucis: aut silr ipi⁹ ex nuce cupressi ꞇ iuniperi cū passis: ꞇ ꝯferūt eis grana pini ꞇ pille de gariof. ꞇ ē descriptio earum ℞. gariof. galange amborum ana. ʒ. 5. muschi canfore amborum aā. i. danic. i. piretri. ʒ. i. aloes. ʒ. iij. synapis. ʒ. i. fiant pillule cum vino. Et medicine q̄dem simplices ex parte sunt sicut tus ꞇ xiloaleos idē ꞇ cinnanum grossum ꞇ cortices citri ꞇ rosa ꞇ canfora ꞇ sandal ꞇ gaꝛ. ꞇ cubebe ꞇ mastix ꞇ macis ꞇ nux muschata ꞇ radix aladkir ꞇ alarmec ꞇ alusen ꞇ blacte bizantie ꞇ cardomomum ꞇ agnus castus ꞇ folia citri ꞇ spica ꞇ alneremisck ꞇ. ʒʒ: ꞇ reliqua que inueniuntur in arcolis singularium. Et ea quibus medicine conficiuntur sunt mina ꞇ serum ꞇ succus citri.

Capitulo. xxxi. quando os remanet aptū.

o S remanet apertū aut pp vehemētē necessitatez spiritꝰ maximi īflatiōis: aut pp ↄstrictionē ⁊ ꝓfocationē: aut pp debilitatē lacertoꝝ oris quare nō efficiūt operationē suaz ī sōno ⁊ illud ē in egritudinibus acutis malum: meliora autem loca ad distinguendum colores dentium sunt loca alia: ⁊ qum dicentur egritudines acute.

Fen. vij. de dispositionibꝰ dentiū ⁊ ē tractatꝰ vnꝰ.

Capitulum primum de sermone dentium.

i Am sciuisti quod locuti sumus de dētibꝰ ⁊ anatomia coꝝ ⁊ iuuamēto ipsorum. Oz ergo vt tu attēdas qđ dicit̄ illic ⁊ scias ꝙ dētes sūt ex sūma ossiū qbꝰ iest sensus pp illđ qđ vēit ad eos ex neruis ⁊ cerebro ꝓcedētibꝰ lenibꝰ. Et qñ dolēt sentiūt illud qđ accit ex eis ⁊ ꝑcussiōi ⁊ saltu: ⁊ qñz sentiūt fricationē suā ⁊ ↄmotionē suaz. Et qñz accidūt i eis egritudīes mollificatōis ⁊ fissure ⁊ eradicatōis ⁊ augmēti ⁊ alteratio coloris i sb̄a sua ⁊ i epithimatibꝰ ↄpositis sup eos. Et accidunt eis corrosio ⁊ putrefactio ⁊ fractura. Et accidūt ei dolores vehemētes ⁊ fricatōes. Et accidūt eis stupor ⁊ ē spēs doloꝝ eiꝰ. Et accidit eis defectus a masticatiōe dulcis ⁊ acetosi ⁊ noceri a calore ⁊ frigore ⁊ ꝑuitas tolerātie ad obuiādū vni amboꝝ aut vtrisqꝫ. Et qñz ei accidūt spēs apatū: ⁊ illud qdē nō ē mir. Omne eni qđ recipit extēsionē cū augmēto nutrimēti nō elōgat̄ qn recipiat extēsionē cū sup̄fluitate nā si nō reciperēt mās penetrātes i eis augmētantes eos nō fierēt virides ⁊ denigrarēt. Illud eni est pp penetrationē sup̄fluitatū i eis. Et dētes quidē creati sūt recipiētes augmētū ⁊ additiōes sp vt sit eis illđ loco eiꝰ qđ ↄterit̄: ita ꝙ dēs oppositꝰ loco eius q cecidit ⁊ eradicatꝰ ē augmētat̄ i lōgitudie quz fit additio ↄueniēs ei: ⁊ nō opponāt̄ ei ↄtritio. ⁊ scias ꝙ dētiuz ↄplexiōes qñz significāt̄ ex gigiua. Et colore eiꝰ si ē citrina ē cholica ⁊ alba ē phlatica ⁊ rubea ē sāguiea: ⁊ si est ad suscitatem ⁊ nigredinem est melancholica

Ca. ij. de conseruatione dentium.

q Ui vult vt incolumes sint sui dētes oz vt obseruet. vij. res. Ex qbꝰ est vt sibi caueat a freq̄nti corruptiōe cibi ⁊ potꝰ istō pp rē i sb̄am cibi: ⁊ est vt sit recipiens corruptiōez velocit̄ sic lac ⁊ pisces salitij ⁊ pisces ꝑui aut pp malitiā regis sue acceptatōis ex eis q iam dicta sūt in locis suis. Et ex eis ē vt nō nitatur multis vicibꝰ vomere ⁊ ꝓpe qū est illud qđ euomit acetosum. Et ex eis ē vt vitet masticatōez ois visci: ⁊ ꝓpe qū est dulce sicut ↄfectio de melle ⁊ sicꝰ viscose. Et ex eis est deuitatio ⁊ frāgēdi duꝝ ⁊ ex eis est deuitatio ↄgelantiū. Et ex eis ē deuitatio ois rei q ē vehemētis frigoris ⁊ ꝓpe post calidū ⁊ ois vehemēt caloris ⁊ ꝓpe frigꝰ. ⁊ ex eis ē vt assiduet mūdificatiōz eiꝰ qđ ingredit̄ dentes absqꝫ ꝑscrutatiōe multa ⁊ cōsuetudine vsqꝫ ad hoc vt noceat carni rubee ⁊ carni q est iter dentes ⁊ moueat eā aut moueat dētes. Et ex eis est deuitatio reꝝ nocentiū dentibꝰ ꝓpetate sui sicut porri. Ipsi eni vehemēter nocent dentibꝰ ⁊ gingiue ⁊ reliqua q dicta sūt in singularibꝰ. Fricatiōes aūt coꝝ oz vt admistrent̄ cū equalitate ⁊ nō fiat i eis ꝑscrutatio tanta vt destruat̄ hūiditas coꝝ ⁊ aquositas ⁊ ꝑparet eos ad recipiendū fluxꝰ ⁊ vapores ascēdentes a stō: ⁊ fiat cā ad timorē: ⁊ qñ admistrat̄ fricatio cū equalitate abstergit dentes ⁊ ↄfortat eos ⁊ cōfortat carnem rubeā ⁊ ꝓhibet lapides ⁊ facit bonū oris odorē: ⁊ melius qdē lignū ad fricatōem faciendam ē illud in quo sūt stipticitas ⁊ amaritudo. ⁊ oz vt consuescat fricatiōem dentiū qū vadit dormitum cū oleo. Sitqꝫ illud oleū aut sicut rosꝫ. si ē necc̄aria infrididatio: aut sicut oleū de benet neridē si necc̄aria ē calefactio. ⁊ qñqꝫ necc̄ria est ↄpositio. ⁊ melius qdez est vt fricet̄ ꝑus cū melle si ē illic frigus: aut cum zuccaro si ē declinatio ad frigꝰ: aut paruz caloris. vnū quodqꝫ aūt āboꝝ congregat ꝓpetates laudabiles abstersiōis ⁊ cibatiōis ⁊ impinguatiōis ⁊ mūdificationis ⁊ sed zuccaꝝ in hoc toto est inferius melle: ⁊ si terūt̄ a tabarzet ⁊ cum melle misceat̄ abstergit: ⁊ mūdificat ⁊ stringit gingiuā: deinde oz vt sequatur ipm oleū. Et ex eis q cōseruāt sanitatē dentiū ⁊ vt colluatur os in mēse bis cū vino i quo decocta est radix titani: est enim ꝑueniens ad vltimū i faciēdo bonum odorem: ⁊ nō aduenit facienti illud dolor dentiū: ⁊ silr̄ caput leporis adustū qñ fit cū eo fricatio. Et silr̄ sal cōfectus cū melle quando adurit̄ aut nō adurit̄ sed adustus ē melior. Et oz vt ex eo fiat auellana ⁊ ponat̄ in panno ⁊ fricētur cū ea dētes. Et silr̄ fricatio cū lupinis ⁊ silr̄ alumē iameni cum aliquantula myrrha ⁊ proprie alumē adustū cū aceto. Et quando iuuant̄ dētes istis medicinis oz vt admistret̄ pꝰ eas mel ⁊ fricatio cū eo fiat aut zuccarū: deinde administretur fricatio cū oleis ſm ꝙ narrauimus. Et quando dens ꝑparatus ē fluxibus oz vt teneatur i ore decoctio rerum stipticaꝝ diu ⁊ assiduetur medicamē de alumine ⁊ sale adustis sup ipsum.

C. iij de sermone vniuersali ⁊ cura dentium

m Edicine dētium alie sūt conseruatiue ⁊ alie sūt curatiue. Et q2 sb̄a dētiū ē sicca: tūc medicine cōuenientes q cōseruāt sanitatē ⁊ reducūt eos ad illud qđ oz ſm plm̄ sūt medicie exiccatiue. Calidis autē ⁊ frigidis idigēt qñ accit vnā duarū qualitatū a naturali ↄplōne iā plm̄ recessisse. Vehemētiores igitur mediciarū ↄuenientiū ad sanitatē dētiuz sūt exiccatiue ↄmēsurate i duabꝰ q̄litatibꝰ. Et ois medicina dētis ē exiccatiua nisi illa q nō ē dētis: qm̄ est dens: imo pp accn̄s qđ ei accit. ⁊ ex exiccatiuis quedā sūt frigide. ⁊ medicinaꝝ dētiū melior ē illa q aggregat ad arefactionē ⁊ exiccationez ⁊ abstertionē ⁊ resolutionē sup̄fluitatis si ad dētē est expulsa cū eq̄litate ⁊ prohibitionē mē q ad ipm attrahitur cū exiccatiuis frigidis. Et illa q ad aliquantulū frigoris decliat q nō obstupescere fac̄ dentes sua acetositate aut poticitate sua sic ē obstupefactio acreste ⁊ acetositatis citri ⁊ sūt galia ⁊ cansora ⁊ scandali ⁊ rosa ⁊ semē eius ⁊ balaustie ⁊ sanguis draconis ⁊ fructus tamarici ⁊ galle ⁊ karabe ⁊ margarite ⁊ fausel ⁊ farina ordei ⁊ cortex arboris mori ⁊ folia tamarisci ⁊ radix acetose. Et calide que sūt vsqꝫ ad termi

mum. Alie sūt quarū calor ē i sba sua. Et alie sūt qꝝ calor ē acqsitus. Et ille q̄ sūt ad terminū in sba sua sīt si ut sal adustuз ⁊ sceba adustū ⁊ cinamomū ⁊ isopus ⁊ flos sqnāti ⁊ fructus capparis ⁊: forīꝰ eo est cortex radicis eiꝰ ⁊ xiloaloes ⁊ muschus ⁊ capillus veneris crudus ⁊ adustus ⁊ folia cupssi ⁊ iuniperi ⁊ foliū ⁊ cornua cerui adusta ⁊ nō adusta ⁊ mentastꝝ ⁊ cinis eius ⁊ mastix ⁊ dragagantū adustuз ⁊ cinis baurac ⁊ aristo.ro. ⁊ cinis corticis vitis ⁊ cinis capitis leporis ⁊ dactili adusti. Et calide cū virtute acquisita sūt sicut cinis gallaꝝ: nā qñ extinguitur cum aceto ē ad equalitatē ꝓpinquꝰ ⁊ cinis ramoꝝ vitis ⁊ cinis cāne ⁊ que sūt eis sīl'ia. Equales vō sūt sicut cornua cerui adusta qñ lauātur ⁊ sicut nux ⁊ adulb ⁊ sicut cortices arboris pini: ⁊ ex eis sunt medicine veniētes ex via cōpositiōis: ⁊ sunt sicut farina ordei qñ pmiscentur cum sale ⁊ sero: deinde adurit ⁊ daculi ꝯfecti cū alkitran ⁊ adurūtur donec fiant carbones ⁊ dei de effūdunt sup eos seꝝ. Et ex fricatiōibꝰ exptis est dentifriciū exptū qd̄ recipit cornu cerui ⁊ folioꝝ cupssi ābo ꝝ aā.ʒ.x.nucis dulb cū dispōne sua.ʒ.v.radices pentaphilon.ʒ.x.capilli ve.adusti ʒ.v.rosarum mundataꝝ a capitibus suis.ʒ.viij.spice.ʒ.ij.ꝯterant bñ ⁊ fiat ex eis dētifriciū. Dētifriciuз bonū. ℞.cornu cerui adusti cáезi cypssi rosaꝝ spice aristo.oiuз ana.ʒ.i.salis gēme.ʒ.q̄rtā ptē: fiat ex eis dētifriciū: ⁊ dicemꝰ etiā dētrificia i.c.q̄ sequūt ⁊ dēfricia alia in ātidotario. Incipiamꝰ itaq3 ⁊ dicamꝰ ꝙ curatio cū exiccatiuis ē curatio sicut scis ꝯueniēs ⁊ cū calefactiuis ⁊ ifrigidatiuis ē curatio q̄ ē necessaria qñ sit vehemēs recessio ab equalitate ꝓpa: ⁊ medicine quidē dētales alie sūt dentifricia ⁊ alie sūt masticatōes: ⁊ alie sūt linimenta: ⁊ alie sunt que vt pastilli ponūt sup dētes aut sup mādibulā: Et alie sūt succi ⁊ alie sunt fricatōes: ⁊ alie sūt res implentes ⁊ alie sūt vaporatōes: ⁊ alie sunt cauterizātes ⁊ alie sūt eradicatiue: ⁊ alie sūt suffumigationes: ⁊ alie sūt caputpurgia: ⁊ alie sunt distillatiōes in aure: ⁊ alie sūt euāntes māni cū phlomia aut ventosis ex ꝓpinquoribus locis. Et ex medicinis dentiū q̄dā sūt que sūt resolutiue, ⁊ quedā q̄ sunt infratiue: ⁊ quedā q̄ sunt narcotice: ⁊ narcotice quidē qñ admistrant in dentibus sunt res longinquiores a timore. Vеꝝ caꝝ multiplicatio quandoq3 corrumpit substantiā dentiū: ⁊ similiter medicine vehemētis resolutionis ⁊ calefactionis oз vt nō administrent nisi qñ ē necessariū ⁊ sunt sicut pulpa collogntide ⁊ helleborus al. ⁊ cucumer asininus ⁊ reliqua: ⁊ oз vt caueat euētus alicuius caꝝ ⁊ narticoꝝ ad ventrē. Et similiter multotiens est necessariū pforare dentē cū pforatorio minuto vt p ipm exiccet mā nocitiua ⁊ vt inueniāt medicine transitum ad ꝓfundū eius. Et acetū qdē quāuis sua ēentia noceat dentibꝰ tñ qñq3 ponit i medicinis dentiū infrantibꝰ ⁊ calefacientibus sil'. Infrantibꝰ qdē qm̄ ifrigidat sua sba ⁊ nō penetrat. In calefacientibꝰ vō qm̄ penetrat. ⁊ qm̄ adiuuat cū icisiōe ad resoluēdū. Eius vō nocumētū ē tūc fractū cū medicis dētiū q̄ eis admiscēt. Ca.iiij.d̄ dolōe dētiū.

Lias ꝙ dētes qñz dolēt pp cām dolorosam
f
existentem i sba ipsoꝝ fm qd ꝓposuimꝰ in eis q̄ pterierūt. Et qñq3 est pp cāз dolorosā exñtē in neruo q ē in radice eoꝝ. Et qñq3 est pp cām dolorosaз exñtem i gingiua ⁊ apā ⁊ additiōem carnis nate i ea recipientē mām: aut pp mollificatōeз eius qz recipit mās malas ⁊ putrefiunt i ipa ⁊ nocent dētibus ⁊ ēt ponūt sup dentes ꝯmotos. Et qñz fit difficile plibꝰ hoībꝰ ꝯsiderantibꝰ in dentibꝰ suis dolorosis discere int cos ⁊ spēs cure ipoꝝ sunt diuerse. Doloꝝ vō dētiū cāe: aut sūt malitia ꝯplxiōis pure ex frigore: aut calore ⁊ exiccatio pp p̄uatiōз nutrimēti sic in senibꝰ est infra hūectatiōem fm qd scies in loco suo: aut ē cum mā aut ventositas. Et mā qdē aut facit dolorem cum multitudine aut grossitie: aut acuitate. Et qñq3 ē mā apans dentem ipm: ⁊ qñz ē corrodēs: ⁊ qñz facit nasci vermē. Et mãei p̄ncipiū aut ē ex stō aut ē ex capite: aut ē ex vtriusq3 locis siml'. ⁊ si fuerit totū corpꝰ plenū illa mā tē cursꝰ ex corpe ad dētes erit ex his duabꝰ vijs. Et qñz dolēt dētes i febribꝰ acutis fm semitā cōitatis i malitia ꝯplexiōis. Et qñ accidunt sub aliquo dentiuз corrosio doloꝛ ⁊ pulsatio tūc i radice eiꝰ ē supfluitas ñ matura: curēt ergo apata ⁊ doloꝛ ⁊ eradicet.

Cap. de signis.

Portet vt attēdas ⁊ ꝯsideres an cuз dolore
o
dētis sit apostema i gigiua aut in partibꝰ eiꝰ. si ergo iuenies apostema i gigiua existimabis ⁊ iudicabis ꝙ fortasse cā nō erit i ipso dēte. Et similiter si fuerit ꝯpssio sup ipsā gigiuā. si aūt nō iueneris apostema i gigiua tūc cā alia ē i ipso dēte; aut ē i neruo q ē in radice eius. Naз si senseris apostema i dēte aut corrosionē: tūc cā erit i substātia eiꝰ. Et silr cū senties lesionē q̄ extendit fm longitudinē i dēte. Si aūt nō sentit lesio nisi i ꝓfundo tūc causa ē i neruo q est in radice eius: ⁊ ꝓpe quз iuenit doloꝛ expansus in carnibus rubeis: aut in mandibula ⁊ sentit sic stupefactio in dente. Et tu quidē significabis ꝯplexiones calidas frigidas p ea q̄ sciuisti: ⁊ siccas p d̄tumitiōes dentis ⁊ ꝯmotionē eiꝰ. Et significabis vētositatē cū pmutatiōe doloris extēsi ⁊ humorē grossuз cū submersiōe ⁊ mora doloris absq3 caliditate ⁊ frigiditate apparentibus valde. Et humorē acutū sanguineū aut cholericū cū velocitate nocumēti qd icurrerit ab eo qd fac dolorē ⁊ ptrāsitionē existētē i dolore ⁊ alteratiōe coloris ad similitudinē humoris ⁊ caliditate acuta quз tāgit. Et scias ꝙ initiū humoris ē ex cerebro aut stomacho ex repletiōe quā inuenies ex vno eoꝝ aut ābobꝰ. Cū aūt cā doloris ē i gigiua nō suffic eradicatio: ⁊ nō ē necessaria penitꝰ: si ē i dēte remouet doloꝛ cū eradicatiōe. ⁊ qñ ē i neruo qñz remouet cū eradicatiōe ⁊ qñz nō remouet. Et nō remouet qdē nisi ꝓpterea ꝙ materia quā nā ⁊ medicina resoluere querūt iuenit locū amplū i quo expellit qñ p̄us fuerit pfocata retēta cū dēte. C.vi.d̄.cura.

I dolō qdē fuerit cōitate mbri tūc icipe a mū
f
dificatiōe mbri cōicātis cū phlomia ⁊ vētris solutiōe cuз eo qd sit sic hiera ⁊ pulpa collo-

qntide: aut scamōea: aut sic infusiones aut cum gar garisimis mundificantibus caput: aut causa ē i capite. Cū aūt illic fuerit apā sēsibile i gigiua ⁊ carnibꝰ rubeis: tunc oportebit vt icipias cuz phlobotomia ⁊ scarificatiōe fm vtutē ⁊ ꝯditōes: ⁊ vt teneat in ore in pricipio i oibꝰ eis ifrigidantia q̄ sūt ex succis ⁊ decoctiōibus ⁊ similibꝰ factis fortibꝰ ex canfora absq̄ supfluitate in stipticitate. Et multotiens quidez sufficit vt sis cōtētus ex oleo rof. ⁊ mastice ⁊ oleo omphacino aut ex oleo qd sit sic oleum myrtinū: ⁊ confert ad illō vt sumant vinū passulaꝝ vetꝰ ⁊ oleū rof. crudū decoquat cuz vino i quo sint passule decocte decoctione bona ⁊ teneat in ore. Deinde post illud gradati ordinet ad resoluētia ⁊ maturātia ⁊ caueat vt nō currat ex aliquo forti coꝝ aliqd ad ventrē. Et ordicet ēt gradati ad euacuationē ex ipso mēbro ita vt mittant ad radices dētiū sanguisuge: aut phl'omet vena que ē sub lingua: aut vētoset sub mēto cū icisione. Qd si dolor vehemētior fuerit tūc oz vt adhereat sup radicē dentis piretꝝ cū cāfora ⁊ reiterent ambo quotiēs resoluūt. Et si addit vehemētia dolorꝫ necessariū est multotiēs admistrare opiū cū oleo rof. Sz quotiēcūq̄ inuenit excusatio ab illo dimittere ipm est melius: imo oz vt admistret maturatio. Cū aūt cā ē i ipso dente aut in neruo ⁊ non est materia: imo malitia ꝯplexiōis curet cū medicis dentiū que ei opponunt notis. Si aūt cā est i malitia ꝯplexiōis eius ⁊ debilitatis eius ꝯplexiōis sup calidū colluat os ex oleo frē ꝯpl'onis tepido: deide fiat frigidū actu. Et si cā malitie ꝯpl'onis eiꝰ ē ꝯpl'o sup frm admistret loco illiꝰ ex oleis calidis sic ē oleū de neriden ⁊ oleum de ben ⁊ ꝯprimat sup vitellū oui assatū calīn: aut sup panē calīn: ⁊ qn̄z ꝯferūt ābo regimia i vnaq̄q̄z specieꝝ malitia ꝯpl'onis p̄dicta. Si aūt cā est pura siccitas tūc ꝯfert ei vt fricet cū eis q̄ sūt sic butyꝝ ⁊ adeps anatis. Si vo ē cū materia quecūq̄z sit materia acuta aut grossa aut multa oz vt euacuet fm q̄ i ipa ē. ⁊ oz vt p̄us icipiat in p̄ncipio cū eis q̄ infrigidāt ⁊ repellūt i oibus illis: q̄zui s sit illd i materia calida plꝰ necessariū ⁊ in grossa minus. Et ex rebꝰ qdē fortibꝰ ad repellēdū ⁊ p̄p̄e i materieijs frigidis ē alumē adustū ⁊ extictū cū aceto cū eq̄li mensura sui salis q̄ ābo sint trita valde. deiñ admistrent: deinde colluat os postea cū vino. Et ex eis que cōueniūt ad repellēdū sunt galle. Qd si materia fuerit calida curet cū succꝫ ifrigidatiuis ⁊ fiat p̄paratio i equatiōe eiꝰ. Si aūt illud nō valet p̄paratio sit aut i resolutiōe eiꝰ: aut i ipsiꝰ stupefactiōe. Et si materia fuerit grossa aut plurima: p̄paratio sit pꝰ illd qd diximꝰ excusatiōe initij cū resolutiuis etiā: ⁊ meliꝰ ē vt sit collutio oris cum aceto ⁊ oleo ro. Ipa ei qn̄z attrahit hūiditates radicales pꝰ supfluitates. Et qn̄z est necessariū vt aggregent ad resolutiuas medicie stiptice qm̄ mēbꝝ ē siccū. Qd si causa ē vētositas tunc curatio fiat cum resolutiuis que dicemus: ⁊ proprie serapino ⁊ galbano ⁊ granis alharmel.

Cap. vij. de medicis resolutis.

Medicine admistrate in dolorībꝰ dentiū indigentibus resolutione: alie sūt collusiones oris in quibus omnibus oportet vt teneant i ore spatio longo sicut acetū in quo coctum est spolium serpentis: aut acetū in quo decocta ē collognitida: ⁊ est fortis iuuamenti valde. ⁊ qū frigus est manifestū: tunc sit cū vino aut aristol. aut piretro aut assa fetida cū synapi: aut cortices capparis aut cortices pini aut mētastꝝ aut folia dulb ⁊ poliū ⁊ cortices raphani cuz aceto aut aq̄. Et silr folia lauri ⁊ git: ⁊ silr fustes allei cū piretro: aut acetū i quo ponit ꝯdisi teneat i ore: aut piretꝝ ⁊ fructꝰ tamarisci i aceto: ⁊ ad dolorē sansucus aut radix cucumeris asi. ⁊ eius succꝰ i aceto: aut cuz harmel q̄ sint decocte in aceto aut serapinuz. Et ad dolorē pulsatiuū decoctis gallaꝝ crudaꝝ cū aceto ⁊ solatrum cū aceto ⁊ bengi cū aceto ⁊ cornua cerui adusta decocta in aceto sqllitico trita ⁊ ꝯfecta i oximelle. Et alie sunt gargarismata cū similibꝰ eoꝝ q̄ p̄ diximꝰ d collusiōibꝰ oris. ⁊ ex eis ē vt decoquāt passe mōtane ⁊ allea in aqua ⁊ fiat ex eis gargarisma ⁊ dimittat os apertū ⁊ curat saliua plaria. Et alie sūt masticationes accepte ex medicis p̄dictis ⁊ similibꝰ eis. ex illis ē vt sumāt mētastꝝ mōtanū ⁊ piretꝝ ⁊ piper al. ⁊ myrrha ⁊ ꝯficiant cū carne passulaꝝ ⁊ fiāt ex eis auellane ⁊ masticet ex eis oi die auellana vna. Et alie sunt linimēta ⁊ epithimata ⁊ roratōes ⁊ emplastra facta ex medicinis resolutiuis notis: ⁊ ponūt i eo qd hz essentiā tenacē. Et empl'a facta ex medicis resolutiuis notis sic ē mel aut kitrā: aut aliqd dissolutū i aqua qua resoluunt aut ꝯficiunt cū aqua sola: aut accipiat furfur recēs ⁊ liniat: aut sumat pulsatiuo synapi tritū solū: aut cuz assa fetida: aut accipiat sulfur recēs ⁊ cū assa vel sagzenea ⁊ ponat sup radicē dētis. Et ex eis q̄ sūt expta ē vt sumat medulla nucleoꝝ psici ⁊ q̄ztū est medietas eius d piper ⁊ ꝯficiaz cū kitrā ⁊ fricet cū eis dens aut nigella ꝯtrita ⁊ ꝯfecta cū oleo applicet ⁊ liniat cū ea: ⁊ ex eis q̄ sūt expta est vt sumat pipis ⁊ piretri ⁊ staphisagrie ⁊. ʒʒ. oīm. añ. ps. i. baurac armeni ps. i. ⁊. 5. terant bene ⁊ fricētur cuz eis dentes ⁊ gingiua: qm̄ sūt vehemētis iuuamenti. ⁊ qn̄z barbe fit empl'm cū eis q̄ sūt sic malua ⁊ camemilla ⁊ anetum ⁊ semē lini ⁊ decoctio aneti ⁊ oleū eiꝰ ⁊ admistrant. ⁊ q̄dē G. existimauit q̄ epar stellionis qn̄ ponit sup dentē dolorosū corrosuz sedat dolor eius. Et alie sūt vaporatiōes exteriꝰ adhibite: ⁊ oz vt admistrēt aut añ cibū duabꝰ horis: aut post ipm. iiij. horis: ⁊ hoꝝ est necessitas pp vehemētiā dolorꝫ: sic si fiat vaporatio cū sale ⁊ milio: aut cū oleo calefacto: aut cū cera liq̄da. ⁊ qn̄z vaporat barba faciēdo vaporationē pꝰ vaporationē vt ad ipaz trahat mā. Cū ei apat barba sedat dolor: ⁊ p̄p̄e qū coquit dēs cū oleo feruēte i illa hora. Et alie sūt cauterizantes: ⁊ regimē quidē cauterij est sicut vt decoq̄t oleū cū aliquibꝰ medicis resolutiuis aut p̄dictis solū ⁊ qn̄ sumit acꝰ ⁊ ignit ⁊ submergit i illo oleo ⁊ fit vt penetret i vacuitatē embule ingeniose sup dētem dolorosū donec pueniat ad dētē ⁊ cauterizet ipm: ⁊ qn̄z ponitur i circuitu eiꝰ cera: aut massa: aut aliqd aliō distiguēs iter dētez ⁊ iter dētes q̄ sūt i circuitu

eiꝰ ⁊ carnes rubeas. Et iuuamētū qḋ hꝰ ad illū i quo mā ē i ipso dēte ē ꝑlīn. Et qñ distillat i embuba etiā oleū feruēs post igeniū ꝓdictū. ⁊ oleū qdē oliue est ꝯuenieñꝰ oleis reliqs. ⁊ qñ necessariū ē i cauterizātibꝰ vt ꝑforet dēs ꝑforatorio minuto vt penetret in ipso vtꝰ cauterizatiuū. ⁊ qñ nō valēt curatōes caute rizet dēs cū acu ignita totiēs donec ꝑueniat ad vltimū i cauterizatiōe eiꝰ: ⁊ fortasse sedabit dolor ⁊ frāget dēs. Et alie sūt fricatiōes accepte ex eis quoꝝ ꝓteriit narratio. ⁊ ℥. qdē cū melle ē fricatio iuuās ⁊ ēt acetū ⁊ sal ⁊ ēt acetū ⁊ pulpa colloqntide ⁊ piretꝝ ⁊ alie sūt fumꝰ ⁊ suffumigatiōes. Et i eis melius ē vt fiāt i traiectorio. ⁊ qñ suffumigat ex resolutiuis sic venis colloqntide aut granis eius: aut granis syna pis: aut vngula asini: aut semie cepe: ⁊ ꝓpe ad vmē aut folijs myrti cū polio: aut folijs rute: aut piretro. Et alie sūt caputpurgia resolutiua sic aq̄ cucumeris asi. ⁊ succꝰ radicis sicle ⁊ fallsala ⁊ aq̈ sansuci: Et alie sūt distillatiōes i aurē q̄ seqūt dolorē sic si admistrēt ista caputpurgia distillata i aure: aut succꝰ capparis hūidi. Et alie sūt ipletiōes corrosiōis si fuerit cā doloris ex corrosiōe: ⁊ oꝫ vt subtilet ⁊ ñ ipleat cū labore ⁊ vehemētia addēte i dolore sic galia cuꝫ cipis aut cū mastice: ⁊ fortior illo ē assafetida cū serapino: aut nigella trita cū oleo aut pip: aut fex adusta: aut eufōbiū: aut piretꝝ: aut ipleat ex medicamie medulle ꝑsicoꝝ ꝓdcō: imo ipleat calidꝰ cū frīs ⁊ frīus cū calidis.

Cap. viij. de medicinis stupefactiuis.

Quandoqꝫ admistrant fm mōs ꝓdictos i resolutiōe: veꝝ meliꝰ ē vt sint delinite: aut annexe aut iplētes qum tū qñ admistrant vt sint masticatiōes ⁊ suffumigatiōes. Et ex eis itaqꝫ ē vt sumat seminis hyusgami al. ⁊ opij astoracis ⁊ galbāi oiuꝫ añ. pōdꝰ. ʒ. ij. pipis ⁊ assefetide de sceni āboꝝ. ʒ. i. fiat ex eis collyriū cū coagulato vue ⁊ ponat sup dētē dolorosū: aut sumant opij ⁊ castorei ꝑtes eq̄les Et distillet ex eis. g. i. aut. g. ij. i oleo ros. i aurē vbi ē dolor aut sumat qḋ adhereat ex radice mādragore: qñ eni sedat ipm: aut sumat fm q̄ ostēsuꝫ ē ex mō suffumigatōis cū semine hyusgami al. aut decoquat radix mādragore solū: aut cū hyusgamo al. cū vīo ⁊ teneat i ore. Et qñ dant i potu ē narcotica sic filoniū: potat eni ipm q de dēte suo ꝯquerit ⁊ accipit ex ipso i ore suo ⁊ dormit ⁊ maturat egritudo eiꝰ ⁊ qesc dolor eiꝰ. Et ex eoꝝ sūma q̄ stupefaciūt absqꝫ nocumēto ē aq̄ ifrigidata cū niue i vltimo ⁊ ponit i ore acceptio pꝰ acceptionē donec stupefiat dēs: quare qescit dolor oio: q̄uis qñ sit addens in principio.

Cap. ix. de dente commoto.

Quandoqꝫ ꝯmouet dēs ꝑp cām ꝓmitiuā ex casu aut ꝑcussione. Et qñ ꝯmouet ex hūiditate mollificāte neruū ꝯstrigētē. Et qñ ē dēs cum hoc piguis: deīde extenuat. Et qñ ꝯmouet ꝑp corrosionē accidētē origini dētiū ⁊ amplificat eam: aut subtiliat dētē ꝑ illud qḋ minuit ex eo ⁊ nō fac dolere adurē. Et qñ ꝯmouet ꝑp detumitionē accidētium dētibꝰ ꝑp siccitatē dominātē: sic accidit dētibꝰ ꝯualescentium ⁊ senum ⁊ eis qui famem tolerant vehemē tem ꝯtinue ⁊ abbreuiatur ab eis nutrimentū. Et quādo que cōmouetur propter abbreuiationem carnis alhamur.

Cap. x. de cura.

Oportet vt deuitet masticationē cū illo dente ⁊ minoret locutionē. ⁊ nō tāgat ipꝫ manu nꝫ lingua ⁊ penitus dimittat masticationē ⁊ intēdat ad sorbitionē q̄tū pōt. Qḋ si cā fuerit corrosio curet corrosio ⁊ reliqua. Et si cā fuerit detumitio sucurrat cū cibarijs: qum tñ hoc sit ex eis quoꝝ obuiatio est difficilis. Deide cū hūectātibꝰ curet faciēdo vt adhereāt ⁊ fricando ⁊ distillando in aurem sic est oleū ros. ⁊ de salicibꝰ ⁊ succus folioꝝ solatri imo cū stipticis. naꝫ si ē ꝑp detumitionē dentis nō valēt cibaria: qm̄ ipsa forsitā nō ipiguāt ipm velociter: imo oꝫ vt curet cū stipticis frīs. Et silr si accidat a ꝑcussione. Si aūt ꝑuenit ab hūiditate mollificante oꝫ vt curet cū stipticis calefaciētibꝰ ⁊ admistrent stiptica oppilatiua ex medicinis ꝯentiū colluendo os ⁊ fricando calefactis: sic collutio oris ex aqua i qua decocta sunt asedar paꝝ ⁊ folia cupressi aut passuꝫ i quo decoctuꝫ est alumē cū medicamine sui de sale: aut cuꝫ aqua i qua decoctuꝫ ē serapinuꝫ. Et ex adherētibꝰ ē vt sumant alumis. ʒ. ij. salis. ʒ. i. ānectant sup radicē dentis aut cortices eris cū oleo ⁊ radicis lilij ⁊ corticis cupssi oim añ. ʒ. iiij. ⁊ alumis ꝑs. i. ⁊ sumant cineris tamarisci ⁊ salis equalit: aut cornu cerui adusti ⁊ salis ꝯfectoꝝ cū melle adustoꝝ ⁊ myrrhe aduste oiꝫ añ. ʒ. x. aut myrrhe ⁊ croci ⁊ spice ⁊ masticis oiꝫ añ. ꝑtes. ij. rute sicce ⁊ sumac ⁊ balaustie oiꝫ ꝑtes. iij. fiat ex eis dētifriciuꝫ ⁊ qḋ adhereat: ⁊ ēt stiptica ꝑmixta cū aloe ⁊ colcotar ⁊ climiac. Dētifriciū ꝯueniens ad hoc cap. ⁊ ad alia ciperi ⁊ rosaꝝ ⁊ spice armoniace ⁊ salis gemme ⁊ carmezit ⁊ cornu cerui adusti partes equales. Et ad aliud qḋ est causa diminutionis carnis gingiuarum sumantur alumen iamenum ⁊ xilo aloes adustum ⁊ ciperi ⁊ sumac ⁊ balaustie.

Cap. xi. de perforatione ⁊ corrosione dentium.

Accidit illud ex hūiditate putrefacta i eis. Intētio i cura corrosiōis ē ꝓhibere additionem eiꝰ qḋ corrodit: ⁊ illud fit cum mūdificatiōe sbe corrupte ⁊ resolutiōe materiei ledētis illḋ ⁊ ꝓhibitiōe dētis ne recipiat illas mās ⁊ ꝯuersiōe illaꝝ materieꝝ ab eo cū eūomibꝰ si eis idiget. Et medicie ꝓhibitiue corrosiōis sūt exiccatiue. si aūt ē fortis indiget fortibꝰ vehemētis exiccatiōis ⁊ calefactiōis. ⁊ si ē debilis sufficiūt i eo exiccatio ⁊ stipticitas sic lītiū ⁊ myrtus ⁊ spica celtica: ⁊ ipsaꝝ admistratio sit ex modis quos ꝓdiximꝰ. ⁊ emplīn eiꝰ ex cap. ipletiōis. Ex illis eni ē vt ipleat cū galia ⁊ cipis: aut galia sola: ꝓhibet eni corrosionē ⁊ sedat dolorē: aut ipleat mastice ⁊ cipis ⁊ myrrha aut storace au gal vidibꝰ ⁊ litio: aut storace ⁊ opio aut galbāo aut sulfuī citrio ⁊ litio aut visco alboti ⁊ pipe aut cū galia aut alboti ⁊ mētastro aut cum nigella contrita ⁊ confecta cum aceto ⁊ melle: aut cum sulfur replendo aut liniendo: aut cum. ℥. decocto cum melle: aut cum aceto: quoniaꝫ ipꝫ est vltimū ad hoc aut assa fetida: aut cum alkitram aut cū assa fetida ⁊ armōiaco: aut assa fetida sola ⁊

bulliat cū cera vt nō resoluat͞: Est enī vehemēs ad sedādū dolorē aut cera sola: aut cū medicis aut cū litio ⁊ dragagāto. ⁊ iā expta ē cāfora i iplēdo ⁊ ē iuuatiua i ipsa vltime cū ꝓhibitiōe additōis corrosionis ⁊ sedat dolorē. Et oꝫ vt adinuēs tē cū eis q̄ ꝑteriert i cap. doloris dētiū. Et qñꝫ admistrent͞ i hoc epithimata ex castorei ⁊ piretri ⁊ opij ⁊ galbani ꝑtib⁹ eq̄lib⁹ ⁊ pipere ⁊ cardomomo cum melle: aut piretro ⁊ myrre cū melle ⁊ granis alcadra viridib⁹ cū melle aut vinū bonū cui sup̄fūdit͞ acetū feruēs: aut cēpe lacerte: aut sulfure cū equali mensura lilij aut pipere ⁊ lacte titimali aut baurac ⁊ piretro aut galbāo ⁊ seie hyusgami al. aut storace ⁊ opio. Medicamē bonuꝫ. ℞. baurac ⁊ albēgi āboꝝ aā. ꝑtes. ij. piretri piperis āboꝝ ꝑtē. i. epithimi ꝑtes. iij. ponant͞ sup̄ locum. Et iteꝝ. ℞. capitū granatoꝝ ⁊ piperis ⁊ seminis iunipe ri oīm aā. ꝑtē. 5. ⁊ qñꝫ admistrat͞ iplēdo ex eo ⁊ epithimādo. Et qñꝫ ponit͞ sup̄ locū calidi ɔforte aut suristicō: aut calcis ꝑtes. ij. ⁊ salis armoniaci ⁊ aluminis ⁊ myrrhe ⁊ gallaꝝ ⁊ acatie ⁊ ircos oīuꝫ aā. ꝑs. i. ⁊ ordeū adustū ⁊ spuma maris. Et qñꝫ addit͞ in eo galbanū. ⁊ qñꝫ iuuat͞ collutionib⁹ oris retētis i ore magnifice si ɔcoquat͞ radix capparis cū aceto dōec ɔsumat͞ medietas aceti ⁊ teneat͞ i ore. Et admistrēt͞ distillatōes i ipsa corrosiōe sic̄ arsenicū dissolutū i oleo ferueat ⁊ distillet͞ i corrosū Et ex eis que iuuāt ē vt distillet͞ in latere druis corrosi oleum rosꝫ.

Cap. xij. de ruptura dentium ⁊ coꝝ corrosione.

e Et cā i hoc ſꝫ plꝫ ē ɔuersio ɔplōnis ei⁹ ad humiditatē. ⁊ qñꝫ est cā i ipso vt exiccet͞ siccitate vehemēti: ſꝫ dñia ē manifesta detumitio ⁊ ɔtrariuꝫ ei⁹. Et si est illic significatio alteratiōis coloris signat ɔplocꝫ hūidā habētē māmembers.

Cap. xiij. de cura.

c Et curatio ꝑma ē ꝓhibitio materiei ⁊ mūdificatio dētis cuꝫ stipticis fortib⁹ ꝑdictis. ⁊ alumen q̄dē ē fortis ipressiōis i hoc ⁊ si sunt calefaciētes cū hoc nō ē caꝝ labor vanus sic̄ est helleborus niger mixtus cum melle. Si vero est a siccitate cura eius est cura siccitatis.

Ca. xiiij. de alteratione coloris dentium.

q Qñdoqꝫ fit illud ꝑꝑ alteratiōeꝫ ei⁹ qđ coopit eos ⁊ linimento. ⁊ facit accidere pānū. Et qñꝫ fit lapis in dentiū radicib⁹ cui⁹ eradicatio ē difficil'. ⁊ qñ fit ꝑꝑ māꝫ malā penetrātē in sb̄a dentis, ⁊ alterati ca q̄ corrūpit colorē eius ɔuertendo ad coloreꝫ melōgie ⁊ silium ꝑter q̄ꝑ fit ipm pannus.

Capi. xv. de cura.

p Primo qđ curet͞ cū eo qđ abstergit ⁊ mūdificat sicut spuma maris ⁊ sal ⁊ nasturtium tritū cinis ostracoꝝ ⁊ cinis radicis cāne ⁊ aristol. ro. ⁊ ordeū adustū ⁊ salgēma q̄ oīa sint ſm eq̄les ꝑtes: ⁊ si vis adde i eo ostracū limaciaꝝ adustuꝫ: aut sumat͞ abrotani adusti ⁊ pipis āboꝝ aā. ꝑs. i. armoniaci ꝑtes. iij. ⁊ folij. ij. ⁊ gypsi adusti. x. ꝑtes terant͞ ⁊ admistrent͞: ⁊ si fuerit sup̄flua tūc flos eris cū melle ⁊ ex eis q̄ albificant in dispōe est tritura catini de sceni: aut tritura vitri: aut masacūie ⁊ alsūbedig ⁊ lapidis adamātis. Scđo đo curet͞ cū eo qđ resoluit māꝫ ⁊ extrahit eā aut abstergit eā sicut pip ⁊ mētastꝝ ⁊ costus ⁊ aristol. ro. ⁊ assa fetida ꝑmiscet͞ cū abstersiuis ꝑdictis: ⁊ sic ē dentifriciū qđ diximus aū: aut hoc dētifriciū bonū: ℞. radicis aristol. ꝑtē. i. cornu cer. vini adusti ꝑtes. ij. masticis ꝑtes. iij. olei ro. ꝑtes. v. terāt͞ ⁊ admistrent͞. Aliud. ℞. abrotāi ⁊ salis torrefacti ⁊ lilij oīum aā. ꝑtes. iiij. cipi ꝑtes. v. spice ꝑteꝫ. i. pipis ꝑtes. vi. Aliud rc. salis q̄ tādiu adustus fuerit dōec fuerit vt carbo ꝑtes. iij. folij ꝑtes. ij. ⁊ spice ꝑtē. i. Et iteꝝ cineris ostracoꝝ ꝑtes. iiij. ro. siccaꝝ ꝑtes. v. cipi ꝑtes. iij. floris hyusgami ꝑtem. i.

Ca. xvi. de facilitate originis dentium.

q Qñdoqꝫ accit infantib⁹ vt dentiū coꝝ natitas sit difficilis. Et qñqꝫ cōicat ei solo ventris. q̄t necessariū ē vt ɔmēsuret͞ cū epithimatib⁹ sup̄ vētrē ⁊ succis ꝑparatis ⁊ retētiōe coꝝ. Et ē necc̄riū vt liniant͞ cū collyrijs ꝑdictis in libro vlī. Et ex eis quibus ortus dentium fit facilis ē fricatio cum adipib⁹ ⁊ cerebellis ⁊ ꝓꝑe cerebro leporis extracto ex capite eius post decoctionē: aut cū alcanna ⁊ butyro ⁊ oleo de lilio. Et iam dictum est q̄ꝑ lac caninū confert in hoc vehement͞ cū ꝓprietate sua. Et si dolor vehemētior fiat: liniat͞ cū succo solatri cū oleo ro. calefacto: Et oꝫ vt ꝓhibeatur masticatio sup̄ rem que hꝫ essentiā tenacē: imo oꝫ vt nutrix itromittat digitū suū in ore eius: tūc qñ incipit dolere ꝓpter ortū dētiū ⁊ fricet gingiuā ei⁹ vehemēter vt curet ab ea hūiditas ex via gingiue: deinde fricet͞ cū medicis ꝑdictis. Qñqꝫ dentes parūꝑ apparēt: oꝫ vt emplm̄ capiti ⁊ collo ⁊ mandibulis cū lana submersa in oleo ⁊ distillet͞ etiā in aure eius oleū. Et nos iam ꝑmisimus tale quale est capitulū in hoc libro primo.

Ca. xvij. de regimine eradicationis dentiū.

q Qoniā qñqꝫ aduenit ex dente doloroso vt nō recipiat curā oīo: ⁊ fit vt quotiēscūqꝫ sedatur nocumentū quo ledit͞ in ꝓximo redeat. Amplius fit vicinitas ei⁹ reliq̄s dētibus nocumētū ꝑꝑ illud qđ ex ipo ꝑtrāsit ad eos ⁊ nō iuenit͞ ad ei⁹ rectificatōꝫ semita: tūc cura ei⁹ ē eradicatio. Et ipe q̄dē qñꝫ eradicat͞ cū tenalijs post detectōꝫ ab eo qđ tenet͞ cū radice ei⁹: ⁊ oꝫ vt attēdas ante eradicatiōeꝫ ⁊ ɔsidera an egritudo sit in ipo dente. Nā si nō fuerit nō oportebit vt eradicet͞ ⁊ nō eradicet͞ qñ eā fuerit i gingiua: aut fuerit i neruo q̄ ē sub dēte. Illud. n. q̄uis dolorē parūꝑ alleuiet: nō tñ ipm destruit immo redit. Et nō q̄dē alleuiat ipm nisi ꝑꝑ illđ qđ resoluit ex mā tūc ⁊ cū eo qđ ꝑuenit ad ipm ex medicinis. Et in eradicatōe illoꝝ dentiū q̄ nō ɔmouent͞ est timor ex q̄busdā nocumētoꝝ ꝑlimoꝝ. qñqꝫ. n. detegit͞ a mādibula ⁊ putrefit ꝑs subē ei⁹ ⁊ excitat dolorē vehemētē: ⁊ qñꝫ excitat dolorē oculi ⁊ febrē. qñqꝫ ergo sciueris q̄ꝑ eradicatio ē difficilis: aut non tolerat eā ifirm⁹ tē nō erit rectū vt moueat͞ cū vehēmētia illud nāꝫ ē ex eis q̄ i dolore augmētū faciūt qñ tamē ɔueniēs ē qñꝫ si fuerit egritudo ꝑꝑ cām in dēte: naꝫ si ɔmoueat͞ resoluit͞ mā sub ipso ⁊ sedat͞ dolor. Qñꝫ ꝟo eradicat͞ cū medicis ⁊ recti⁹ q̄dē est vt incidatur

i circuitu dētis cū pholino ⁊ admīstreꝛ sup ipꝫ medi camē. Et ex illis ē vt sūantur cortices radicis moro rū ⁊ piretrū ⁊ teraꝛ i sole cū aceto forti donec fiat to tū sicut mel: deinde liniaꝛ cū eo radix dētiū i die tri bus vicibꝰ: aut teraꝛ piretrū ⁊ i aceto sub sole dimit taꝛ .lx. diebꝰ: deide distilleꝛ sup illud qđ icisum ē ⁊ di mittaꝛ vna hora: aut horis duabꝰ: ⁊ qūꝫ iuestiꝛ sanꝰ cera bene: deide extrahiꝛ qꝛ eradicaꝛ: aut poniꝛ loco piretri radix cucumeris asi. aut liniꝛ cū arsenico tri to cū aceto qm̄ mollificat eā: aut sumāꝛ seminis vrti ce ⁊ galbani ptes eq̄les: aut vrtica ⁊ de ture duplum eiꝰ ⁊ ponaꝛ sup radicē dētis eiꝰ ⁊ quādoqꝫ feruet cū folijs fici: qm̄ ipm̄ frāgit eā ⁊ radicat ipꝫ cū facilita te: ⁊ fex aceti ipiꝰ ē mirabilis. Et quandoqꝫ sumanꝛ cortices mori ⁊ cortices capparis ⁊ arsenicū citrinū ⁊ piretrū ⁊ vene ⁊ radices collogntide ⁊ sisamū ⁊ cō ficiātur cū aq̄ aneti aut cū aceto forti ⁊ dimittanꝛ tri bus diebꝰ: deiū liniātur: aut sumātur venaꝝ citrina rū ⁊ cortices mori āboꝝ an ps.i. vt arsenica. citrini ptes.ij. ⁊ ꝯficiāꝛ cū melle ⁊ ponanꝛ i circuitu dentis totiꝰ: qm̄ eradicat eū: deide sumātur radicis abrota ni ⁊ lactis titimalli ptes.ij. ꝯficiātur cū melle ⁊ ponā tur sup ipm̄: ⁊ si dēs ē đbilis liq̄fiat cera cū melle in sole ⁊ ⁊ distilleꝛ sup ipa oleū ⁊ ꝑcipiaꝛ vt masticet eā.

Cap.xviij. de fricatione dētis corrosi ⁊ ē sic eradicatio sine dolore.

Cōnficiatur farina cuꝫ lacte titimalli ⁊ pōa tur sup ipꝫ aliqbꝰ horis. qm̄ frāgeꝛ ⁊ oꝫ vt ponāꝛ i ipo folia volubilis maioris acute ⁊ adeps rane arboree ē icisiuꝰ fractiuꝰ: ⁊ ē rana viridis q̄ ho spitaꝛ i plātis ⁊ arboribꝰ ⁊ ascēdit ex arbore ad arbo rem.

Cap.xix. de vermibus dētium.

Sumāꝛ sēis hyusq. al. sēis porri āboꝝ aū p tes.iiij. se. cepe ptes.ij.ʒ. ꝯficianꝛ cū adipe ca prino ꝯtrito: ⁊ fiāt ide pille quaꝝ vnaq̄qꝫ sit ʒ.i. ⁊ fiat suffumigatio ex vna pillaꝝ cū coopertura ca pitis ⁊ cū traiectorio.

C.xx. de cā stridoris dētiū.

Stridor dētiū i sono fit pp debilitatē lacer toꝝ mādibulaꝝ ⁊ ē ex eis sic spasmꝰ ⁊ accit ifātibꝰ multotiēs ⁊ rēoueꝛ qn̄ fiūt puberes. Et quādo multiplicaꝛ stridor dētiū ⁊ sonitꝰ eoꝝ in sōno idicat epilepsiā: aut apoplexiā aut spasmū: aut significat vermes i vētre. Et ille q ē ex vermibꝰ ē ha bens vicissitudines.

Ca.xxi. de cura.

Coꝫ vt cureꝛ patiēs illud cū mūdificatiōe capitis ⁊ iunctiōe colli ex oleis calīs odori feris in quibus est virtus stiptica

Ca.xxij. de dente qui elongatur.

Porret vt sūaꝛ digitis aut istō ꝯstrictiuo deide limeꝛ cū lima. postea sumātur grana lauri ⁊ alumē ⁊ aristol. lon. ⁊ fricetur cum eis.

Ca.xxiij. de cōgelatione dentium.

Cōngelatio est stupor quidā accidens den ti. Et illud ē propter cauraꝫ reteutam ⁊ est aut stiptica aut pōtica ⁊ quandoqꝫ est pro pter illud qđ occurrit dēti adueniens extrinsecꝰ aut stans ⁊ quādoqꝫ fit ꝓpter illud qđ eleuatur ad cos ex stō qn̄ fuerit illic humor acetosus. ⁊ quandoqꝫ seqtur imaginatio existimatiua qn̄ presēs est ille qui masticat acetosū masticando cū transmissione.

Capitulū.xxiiij. de cura.

Cōnfert ei masticatio portulace valde aut semis portulace ꝯtriti ⁊ ifusi cū aq̄ aut glu tinis albi aut amigdalis: aut nucis rega lis ⁊ alneregil ꝓpe: aut auellana aut oleū ōphacinū fricādo: aut fex olei ingrossati i vase ereo cū melle in sole aut sup igneꝫ: ⁊ collutio oris cū lacte asinino ⁊ oleo tepido: aut cordumēi cū vino ⁊ grana lauri ⁊ aristol. lō. aut assa fetida: aut lac tintiali ⁊ sqlla ⁊ sal ꝓpterea qꝛ oppositus ē acetositati ꝯfert valde stupe factioni.

Capi.xxv. de hebet dētiū ⁊ cura eius.

Si vt dens nō toleret aliqd fim neqꝫ calꝫ nꝫ duꝝ. Et plin eiꝰ ē ex frigore ⁊ ē ꝑcedens dolorē dētiū. Et qn̄ cā i hoc ē frigꝰ admi nistra grana lauri ⁊ alumē ⁊ aristol. lon. ⁊ vaporati onē assiduā cū vitello oui ꝙ si cū illa nō sedeꝛ friceꝛ cū hierapi. Si āt nō valet tūc tyriaca ⁊ oleū synapi nū ē iuuatiuū valde. Alkitrā ꝯfectū calefactū qn̄ eo multotiēs inungiꝛ fricando ē iuuatiuū valde. Si āt cā fuerit ꝯplo cala ⁊ est raro significabit ipsaꝫ color gingiue ⁊ tactꝰ eiꝰ ⁊ tactꝰ dētiū: qꝛ oportebit vt assi dueꝛ fricatio dentiū cum oleo ros. tepefacto in quo sint canfora ⁊ sandali ⁊ administrenꝛ mucilago psi lij ⁊ masticatio portulace: aut seminis proprie.

Cap.xxvi. de cura debilitatis dentium.

Cōnferūt ei stiptica ꝑdicta ⁊ galle aduste ex tin cte i aceto ⁊ grana myrti albe ⁊ sal torre fcm̄ ⁊ extictū i aceto ⁊ alramich ⁊ vinū stipticū ⁊ dē tifrica stiptica. Dētrificiū bonū: ℞. cipi. ʒ.iij. myro balanoꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ. ʒ.v. cinami grossi. ʒ. xv. cinnamomi. ʒ.iij. alumis. ʒ.ij. piretri. ʒ.vij. salis āmōiaci pipis lō. galie croci oīum aū. ʒ.i. salis. ʒ.v. sumac ꝑparatoꝝ corij. ʒ.ij. fructꝰ tamarisci. ʒ.iij. car domomi. iiij. aristol. ʒ.xvi. balaustie. ʒ.iiij. teraꝛ oīa ⁊ aggregēꝛ. Dētifriciū bonū. ℞. sādali rubei cucube kaufel oīuꝫ aū. ʒ.xv. cinami grossi. ʒ.v. cinamōi. ʒ.ij baki. ʒ.iiij. ꝯficiāꝛ cū amilo tritici. Detifriciū ad hāc rē bonū sūaꝛ kist. ordei teraꝛ ⁊ iuoluaꝛ melle aut ki trā pauco sanio ⁊ fiāt troc. ide ⁊ sbmergaꝛ chaeta đ pāno ⁊ pōaꝛ s᷑ lacertulū positū i radice furni. Qūqꝫ eiꝰ color đnigraꝛ extrahaꝛ ⁊ accipiaꝛ ex eo ps.i. ⁊ ex ru ptura xiloaloes ⁊ balaustijs ⁊ cipis ⁊ cortice ḡnati ⁊ sale ex oibꝰ aū. p s.i. terāꝛ ⁊ fiat ex eis dentifriciū. Et quandoqꝫ sumuntur ordei adusti narrati partes. xx. ⁊ ciperi ⁊ kaufel ⁊ alkar meꝫi. omnium. aū. partes iiij: ⁊ .ꝫꝫ. pars. i. fiat ex eis dentifricium.

Fen.vij. đ dispōibꝰ gigiuaꝝ. ⁊ ē tractatꝰ primus.

Capitulum primū de egritudinibus gingiuaruꝫ.

Gingiue accidūt apostemata vel cā materiei đscēdētis ad ipaꝫ ꝭꝫ plꝫ ex capite. Et qūꝫ ē pp cōitatē stōi. ⁊ qūꝫ accidūt ei apāta i initio hy dropisis ⁊ accitūt malitie forme pp illđ qđ ad eā eleuaꝛ ex vapori bꝰ corruptis. Et significaꝛ genus

mãei p colorẽ ⁊ tactũ. Et qm̃ꝫ sl ex eis manifesta recẽtia velocia ad suscipiẽdã curã ⁊ p̱fũda ad suscipiẽdaꝫ curaꝫ tarda. ⁊ qm̃ꝫ sunt cũ se.

Capitulum. ij. de cura.

Si materia ẽ sup̱fluitas calida tc̃ admistra euãtionẽ ⁊ phl̃oia malicheric. ⁊ cura in p̃ncipio cũ collutiõib⁹ oris ĩfrigidãtib⁹ ⁊ fit ĩ eis stipticitas sic̃ ẽ aq̃ rof. ⁊ lac acetosũ ⁊ aq̃ myrti ⁊ aq̃ folioꝝ stipticoꝝ fꝛoꝝ ⁊ decoctio balaustiaꝝ ⁊ aquarno glosse ⁊ ĩfusio glãdiũ ⁊ succ⁹ portvlace. deĩde p⁹ illð fiat oris collutio cũ oleo omphacio ⁊ oleo arboris masticis ⁊ oleo myrtio ĩ vnaq̃qꝫ vncia põat mastix aut oleo ĩ quo bulierit mastix ⁊ sicce rof. aut oleum rof. ĩ quo bulita sint spica ⁊ rose sicce ⁊ mastix: ⁊ oleum gdẽ arboris masticis hꝫ v̾tutẽ vehemẽtẽ ĩ sedando dolores gigiue ⁊ p̱p̃e recẽs. resistit eni ⁊ nõ exaspat ⁊ magis p̱p̃uꝫ iuuamẽtũ ei⁹ ẽ ĩ dispõne doloris. Deĩde p⁹ illð admistrẽt q̃ sint sic̃ succ⁹ ireos hũide. facẽ eni currere sãguinẽ ⁊ facẽ qescere: aut succ⁹ folioꝝ oliue: aut fex vini: aut succ⁹ rute: aut oleũ alabati alcadra bullitũ cũ aq̃ ĩ q̃ sint folia ei⁹ aut d̾coctiõe aristol. Si aũt apa ẽ calũ ⁊ p̱fũdũ ⁊ noĩat berules nõ resoluit cũ medicis: imo fit purulẽtũ. Et qm̃ꝫ ĩdiget cura man⁹. ⁊ qñqꝫ sb̃a ei⁹ p̱uenit ad creãdũ carneꝫ nouã. Qũ ergo purulẽtũ fit admistra sup ip̃m florẽ eris ⁊ gallas: aut corticẽ eris ꝯtritũ cũ aceto diebus aliqb⁹ ⁊ surie adustũ aut gallas cũ aceto: Qũ aũt gigiua nõ cessat suppurari ⁊ ap̃at ⁊ nõ sanat ĩdigꝫ cauterio. Et meli⁹ ẽ vt sumat oleũ feruẽs cũ lana ĩuoluta sup extremitatẽ tẽte ⁊ totiẽs fiat dõec detumescat gigiua ⁊ ꝯstrigat. Si aũt apostema fuerit ex hũidita te sup̱flua oportebit ĩ p̃ncipio vt colluat os cũ oleis calidis ⁊ cũ melle ⁊ oleo ⁊ rob. deinde administrent resolutiua fortia predicta multotiens.

Cap. iij: de gingiua sanguinea ⁊ cura eius.

Confert ei alum̃ extictũ cũ aceto cũ duplo ipius ex sale ⁊ cũ surie tãto q̃tũ ip̃ꝫ ẽ ⁊ medietas ei⁹ sp̃sũ sup eaꝫ: ⁊ ẽt adurant tarac salita vsqꝫ quo fiãt sic̃ carbo ⁊ sumãt ex cinere eoꝝ pars. i. ⁊ ex rosis siccis ptes. ij. ⁊ iteꝝ sumat myrti ⁊ lẽtiũ adustaruꝫ amboꝝ aã. ps. i. sumac ⁊ surie ãboꝝ aã. ptes. ij. floꝝ squinanti ptes. iij. ⁊ ꝯmisceant ⁊ administrent.

Capi. iiij. de fissuris gingiuarum.

Curritur ĩ cura eoꝝ cursu fissuraꝝ labij.

Capitulum. v. de vlceribus gingiue corrosione eius ⁊ fistulis eius.

Ulcera gingiue alia sunt pura ⁊ alia sunt incipientia putrefieri: ⁊ alia sunt incipientia corrodi.

Capitulum. vi. de cura.

Puroꝝ gð cura: cura ẽ alcola. Ea v̾o q̃ putrefieri ĩcipiũt oꝫ vt curẽt cũ eis q̃ sl sic̃ olea calã ⁊ semẽ iunipi ⁊ tribuli. si ergo iuuãt erit bonũ ⁊ si nõ sumat gallaꝝ ps. i. ⁊ myrrhe ps. ʒ. aggregẽt cũ oleo rof. ⁊ admistrẽt. Et ex sp̃eb⁹ gdẽ collutionũ oris iuuatis ẽ collutio oris cũ aceto sqllitico ⁊ collutio oris cũ lacte asinio ⁊ collutio oris cũ d̾coctiõe folioꝝ oliue ⁊ d̾coctiõe rosaꝝ ⁊ lẽtiũ ⁊ gallaꝝ ⁊ capitũ rosaꝝ ⁊ granatoꝝ. Corrosiua aũt si sũt p̱fũda in ip̃a oꝫ vt curẽt cũ alcadicõ p̱p̃o eis dicto ĩ. antidotario ⁊ silr fistule: deĩde spargãt sup ea medicine stiptice. Et ex eis q̃ sũt expta ẽ hoc. ℞. tribuloꝝ fruct⁹ tamarisci piretri oĩuꝫ. ʒ. iij. chelidonie. ʒ. i. myrobal. citrinoꝝ rosaꝝ siccaꝝ ãboꝝ aã. ʒ. ij. fabaꝝ ⁊ salis ãmõiaci ⁊ cucube ⁊ spume maris oĩum aã. ʒ. ʒ. balaustiaꝝ ⁊ croci ãboꝝ aã. ʒ. iiij. cãfore. ʒ. iiij. fiat ex eis d̾ẽtifricũ: ⁊ ẽt d̾ẽtifricia ĩ q̃b⁹ recipiũt aristol. ⁊ colcotar ⁊ scorie ⁊ arsenica. In medijs aũt sumãt piretri ⁊ radicis lilij ãboꝝ aã. ps. i. sumac ⁊ gallaꝝ nõ p̱foratarꝫ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ alumis oĩuꝫ aã. ʒ. ij. terant ⁊ fiat ex eis d̾ẽtifriciũ ⁊ admistret ĩ medicis inter corrosa ⁊ fistulas. Et silr ex balaustijs ⁊ squãma ferri pulueriꝫet gigiua ⁊ retineãt ĩ ea. Deĩde coluat os cũ aceto sqlliti co aut aceto ĩ quo d̾cocta sũt folia oliue ⁊ ẽt administret filoniũ ĩ loco corroso qm̃ ẽ bonũ: aut diacalamĩtũ ⁊ ꝯfectiões p̱hibẽtes putrefactionẽ resoluẽtes illð quod p̱ueũit ex ea. Et ex eis ẽ ꝯfectio d̾ arniel. Si aũt nõ valet tũc necessariũ ẽ alcadico. Et ex eis q̃ approximãt ei ẽt ẽ vt sumãt alumis ⁊ calcis ⁊ gallaꝝ ⁊ duoꝝ arsenicoꝝ ptes eq̃les accipiat ex eo d̾ãc. i. p⁹ ꝯtritionẽ vehemẽtẽ ⁊ fiat cũ eo fricatio fricãdo bene. Deĩde expectet sup eã vna hora. Postea colluat os cũ oleo rof. qm̃ꝫ põit ĩ ipso acatia: ⁊ ẽ ꝯueniẽs vt fiant ex eo troc. ⁊ desiccẽt ⁊ reseruẽt ad necessitateꝫ. ⁊ qm̃ꝫ sufficiũt duo arsenica ⁊ calx ⁊ acatia ⁊ fiunt ide toc. Et qm̃ꝫ ꝯfert cauteriũ p̃dictũ: ⁊ ex eis q̃ deijciũt corrosionẽ ⁊ faciũt nasci carnẽ sanã: deĩn administret d̾ẽtifriciũ ex gallis cũ t̾tia pte myrrhe. Creat. n. carnẽ ⁊ ꝯstrigit gigiuã. Et phl̃omia alicheric ꝯfert ĩ eis.

Cap. vij. de augmento gingiue ⁊ cura eius.

Cura ei⁹ predicta ẽ in capitulo de fetore oris.

Capitulum. viij. de diminutione carnis gingiue ⁊ cura.

Sumãt turis masculi ⁊ aristol. ro. ⁊ sãguis draconis ⁊ sarie herbi ⁊ radic lilij ptes eq̃les ꝯficiant p⁹ ꝯtritionẽ cũ melle ⁊ aceto squillitico ⁊ admistrẽt fricãdo. ⁊ sarie herbi. ʒ. x. ꝯficiãt cũ melle ⁊ fiãt ide troc. ⁊ ponãt sup lacertulũ: aut testã positũ ĩ ĩferiori pte furni dõec p̱ueũiat ad hoc vt ꝯterãt ⁊ forsitã adurãt: ⁊ sup id quod adurit ⁊ ꝯterit p̱ijciãt sanguinis draconis. ʒ. iiij. ⁊ turis masculi q̃tũ ip̃ꝫ ⁊ aristol. ro. ⁊ ireos ãboꝝ aã. ʒ. ij. ⁊ fiat s̾ꝫ modũ p̃dcm̃.

Cap. ix. de cura mollificationis gingiue.

Si quidem fuerit parua tunc sufficiet in ea collutio oris cum aqua in qua decocta sũt stiptica calida vel frigida s̾m complexionem. Et ex eis que sunt vehementis iuuamenti in hoc est alumen decoctum cum aceta. Si autem fuerit plurima tunc rectius erit in ea vt incidatur ⁊ dimittatur sanguis currere ⁊ exprimatur qð egreditur ex eo. deinde colluatur os post ipsam cum decoctione stipticorum s̾m modum predictum in eis que preterita sunt. Et ex eis que sunt conuenientia ad illud ex decoctionibus est vt sumantur fructus tamarisci. ʒ. iij. ⁊ foliorum alcanne. ʒ. ij. tepefiant ⁊ administrẽtur aut sumãtur baulastiaꝝ ⁊ corticis g̃natoꝝ aã. vi. ptes ⁊ tereniabi ⁊ alumis iamẽi aã. iij. ptes: ⁊

rosaꝝ ⁊ scũac albegdedi añ. viij. ptes ⁊ spice aromatice ⁊ floꝝ squinãti añ. partes. x. fiat ex eis linimñtũ ⁊ ꝙ adhereat. ⁊ phlebotomia aliecherich ꝯfert ei. ꝯfectio linimñti ꝯueniẽtis ad illud qđ administraꝛ pꝰ collutionẽ oris. ℞. rosaꝝ cũ capitibꝰ suis pipis añ. ptes. vij. corticis glãdiũ balaustiaꝝ granoꝝ myrti viridũ añ. iiij. ptes siliqꝫ nabati sumach mũdati alramich v. ptes: aut loco alramich myrti. viij. ptes. Et qñꝫ ꝯfert tãgere palatũ cũ hiera minori ⁊ colluere os ex ea cũ aceto sqllitico ⁊ administratio alsuffuf fortium.

Cap. x. de cura carnis addite gengiue.

Onaꝛ ea calcãtũ ⁊ myrrha qm̃ purgãt eaꝫ.

Cap. xi. de labijs ⁊ egritudinibus eorum.

Uo labia creata sunt ad cooperiẽdũ os ⁊ dẽtes ⁊ ad decorẽ ⁊ ad retinẽdũ saliuã: ⁊ i hominibꝰ ad loquẽdũ. Et creata sũt ex carne ⁊ neruis que sunt partes lacertorum qui continent ea.

Cap. xij. de fissuris labiorum.

Edicine quidem quibus indigetur in curatione fissuraꝝ sunt ille que ad e iccationem ⁊ stipticitatem aggregant lenificationem.

Capitulum. xiij. de cura.

Edicie ꝯferẽtes ad illud ⁊ ex illis ẽ dragagãtũ qñ teneꝛ i ore ⁊ ꝯmoueꝛ ligua. Et ex regimine iuuãte i ipa ẽ inunctio senus ⁊ ani: ⁊ vt liniaꝛ sup eas butyꝝ recẽs. Et ex eis ẽ frustũ cucumeris sup aliud aut liniaꝛ sup eas aq̃ seuestẽ aut aq̃ ordei aut mucilago psilij. Et ex piguedibꝰ sũt butyꝝ ⁊ medulla ⁊ adipes vituloꝝ ⁊ anseꝝ cũ melle aut oleũ alhabac alkadra: aut oleũ ros. ⁊ i quo sũt albumẽ oui ⁊ faria ⁊ ꝓpe faria herbi ⁊ ceratũ: ⁊ qñꝫ põiꝛ i ipo merdasẽgi. Et ex medicis exptis ẽ illud qđ recipit gallas ꝯtritas cũ cerusa plũbi amilũ ⁊ dragagãtũ cũ adipe gallie. Et ẽt galle ꝯtrite cũ sisamio ⁊ ẽt mastix ⁊ viscꝰ alboti ⁊ isopꝰ ⁊ mel ⁊ fiat ex eis vnguẽtũ. Et iteꝝ merdasẽgi ⁊ sedie ⁊ venaꝝ vitis oiũ ps. 5. đhenigi ps. 5 vngule caprine aduste croci amboꝝ añ. ptes. iij. canfore. vi. ptes gũmi ptes. vi. cere. xvi. ptes oleũ ros. ⁊ ẽt ãbra soluta cũ oleo balsamio: aut olei de ben: aut olei de citro. iiij. ptis sumaꝛ ⁊ administreꝛ in ipsis ceratum ⁊ sint cibi eiꝰ pedes ⁊ extrema ⁊ oua sorbilia.

Cap. xiiij. de apostemate labiorum ⁊ cura.

Portet vt icipiaꝛ i eis cũ euõne hũoris dominãtis: deĩn administrẽꝛ medicine locales. Apata vo st ꝓxime positiõis ex iudicio apatũ gingiue ⁊ cura fortior parũp ẽ magis necẽria. medicine vo locales ad vlcera sumũꝛ ex stipticis sicut myrobal đ litio ⁊ scie rose ⁊ nuce cipssi ⁊ radicibꝰ vitl. Et qñꝫ ponũꝛ i eis đhenigi ⁊ vngule caprie aduste ⁊ capilli adusti ⁊ fumꝰ aggregatꝰ ⁊ vsuce. Olea ãt q̃ administrãtur i eis st sicut oleũ đ chrysomilꝰ ⁊ oleũ đ nuce indica.

Capitulum. xv. de hemorroidibus labiorum.

I ãt i eis st hemorroides tũc ex eis q̃ ꝯferũt eis st squame ferri ⁊ merdasẽgi ⁊ cerusa ⁊ crocꝰ ⁊ alumẽ fm ptes equales sũpta ex qbꝰ fiat vnguẽtũ cũ cera ⁊ oleo nucis idice ⁊ oleo ro.

Capitulum. xvi. de tremore labiorum.

Luriinũ accĩt cũ cõitate oris stõi ⁊ ꝓpe qñ in ea ẽ nausea: aut moueꝛ q̃si ad expellẽdũ aliqđ cũ vomitu ⁊ ꝓpe i egritudibꝰ acutis ⁊ horis crisis: ⁊ qñꝫ ẽ cũ cõitate neruoꝝ aduenieñtũ ad ea a cerebro ⁊ nucha cũ cõitate quã cerebꝝ hꝫ cũ eis.

Fen. ix. de dispositiõibꝰ gutturis ⁊ ẽ tractatꝰ vnꝰ.

Capitulum. i. de anatomia gutturis.

Er guttur itelligimꝰ spatiũ in quo sũt meatꝰ anhelitꝰ ⁊ cibi. Et de eo sũt additio q̃ sũt vua ⁊ amigdale ⁊ gallsamac Et tu qđ iã sciuisti anatomiã meri ⁊ anatomiã epiglotis. Uua vo ẽ sba carnosa pẽdẽs sup supmã ptẽ epiglotis sicut velamẽ. Et eiꝰ qdẽ iuuamñtũ ẽ q̃datio aeris vt nõ ꝑcutiat suo frigore pulmonẽ subito ⁊ vt ꝓhibeat puluerẽ ⁊ fumũ: ⁊ vt sit ꝑcutiẽs vocẽ q̃ ꝯforteꝛ ⁊ magnificeꝛ q̃si ipa sit porta custodiẽs sup exitum vocis q̃ntitate sua ⁊ ꝓpter hoc nocet eiꝰ icisio voci ⁊ ꝑparat pulmonẽ ad recipiẽdũ frigꝰ ⁊ nocumñtũ eiꝰ ⁊ tussiꝫ ab eo. Due vero amigdale st due carnes nate i radice ligue tẽdẽtes ad supiora ac si ipe sint. ij. auricule pue ⁊ st carnose neruose sicut due glãdule vt sint fortiores ⁊ ãbe sũt ex mõ suo sicut due radices duaꝝ auriũ ⁊ sicut itineris ad meri q̃rũ ãbaꝝ iuuamñtũ ẽ vt adiuuẽt aerẽ apđ caput cãne sicut arca ⁊ vt nõ expellaꝛ aer penitꝰ qñ fit attractio cõdis ⁊ deficiat aĩal. Algalsamac vo ẽ caro pãniculosa ãnexa palato sub vua pẽdẽs coopiẽs caput cãne ⁊ supra galsamac ẽ alfaic ⁊ ẽ os habẽs quattuor latera duo superius ⁊ duo inferius. Canne vero meri anatomiam dicemus posterius.

Cap. ij. de egritudinibus membrorum gutturis.

Uãdoqꝫ accidũt i vnoquoqꝫ istoꝝ egritudines ꝯpsonis ⁊ apostẽata ⁊ resolutio siglaris.

C. iij. đ cibo quo fit strãglatio ⁊ silr q̃ curꝛ cursu eꝰ.

Uãdoqꝫ aliqđ figiꝛ magnitudinẽ hñs oꝫ vt icipiaꝛ ⁊ ꝑmaꝛ collũ ⁊ qđ ẽ iter vtrasqꝫ spatulas adhibẽdo ꝑcussionẽ pꝰ ꝑcussionẽ. Si ãt nõ sufficit adiuueꝛ vomitu. Et qñqꝫ est in hoc timor.

Cap. iiij. de spinis ⁊ que cursu eius procedunt.

N spinis qdẽ ⁊ frustis ligni ⁊ ossis ⁊ q st illis silia oꝫ vt ꝯsidereꝛ tũc si scẽsꝰ ꝯphẽderit ea aut pẽna aut curuitas caizarã: aut corda arcꝰ dupla tũc expellaꝛ cũ ea aut extrahaꝛ ⁊ si ẽ istũm ꝯphẽdẽs spinã recipiẽs eã tũc rectior ẽ eiꝰ attractio fm ꝙ narrabo. Si ãt scẽsꝰ đficit tũc oꝫ vt pꝰ ipa sorbeãt sorbitiões viscose. Si ãt nõ valẽt exciteꝛ singultꝰ ⁊ vomitꝰ cũ digitꝭ ⁊ cũ pẽna ⁊ mĩdicamĩe. Et ex eis q̃ expta st ẽ vt bibat oi die. ʒ. i. nasturtij ꝯtriti cũ aqua cala ⁊ euõat: Ipꝫ eni expellit qđ retineꝛ. Et melꝰ qdẽ ẽ vt euõat pꝰ cibũ suũ cũ aqua: ⁊ quãdoqꝫ ligaꝛ cũ filo fõtiꝛ ⁊ egrediꝛ ⁊ đglutiꝛ deide extrahiꝛ ⁊ egrediꝛ qđ retẽtũ ẽ. Et silr ficus sicce ligate cũ filo q̃ñdo paulatĩ masticãꝛ ⁊ deide deglutiũꝛ. Et quãdo fit gargarismꝰ cũ rob vue in quo decocte sũt ficꝰ sicce: tũc qđ ifixũ ẽ moueꝛ a loco suo. Et quãdoqꝫ exteriꝰ appõiꝛ emplm gutturi i quo sũt maturatio ⁊ aptio sbtilis vt apiaꝛ locꝰ ⁊ egrediaꝛ spina ⁊ que cursu eius procedunt per se. Et simile huic

est ēplm fcm̃ ex farina ordei cū oleo ⁊ aqua tepida.

Ca.v.de sanguisugis in gutture.

q Uandoqꝫ ꝯtigit vt sint q̄dā aq̄ hn̄tes sanguisugas ꝑuas occultas q̄ꝝ occultatio difficilr fac̄ cauere ab eis q̄ deglutiūt. Et qn̄ꝫ pēdet i manifesto gutturis: ⁊ qn̄ꝫ suspēdit i iteriori ꝑte meri: ⁊ qn̄ꝫ ꝑuenit ad stōm: ⁊ qn̄ꝫ ē ꝑua ⁊ aspiciēs nō videt suspēsionē eiꝰ. Cū āt ꝑtrāsit sup illud hora ē q̄ curat ⁊ sugit ex sanguine q̄ntitatē magnā ⁊ crescit corpꝰ eiꝰ ⁊ apparet q̄ntitas.

Ca.vi.de signis.

s' Accidit ei i quo suspēdit sāguisuga tristitia ⁊ angustia ⁊ sputū sāguis. Cū ergo vides sanū spuentē sanguinē subtilē: aut spuentē ipm̄ qn̄qꝫ: tūc ꝯsidera dispōnē gutturis eius fortasse eni in ipso ē sanguisuga.

Ca.vij.de cura.

q' Uandoqꝫ curat illa q̄ visu ꝯp̄hēdit curatōe acceptōis ⁊ ablatōis f̃m qd narrabimꝰ. Et qn̄ꝫ curat cū medicis gargarismatū si fuerit ꝓpe guttur ⁊ vapoꝝ. Et ex eis sūt q̄dā cū caputpurgijs si fuerit declinis ad nasum: ⁊ cū eis q̄ vomitu ⁊ vētris solōne educūt v̇mes ⁊ q̄ eis sīt silia si fuerit stās i ꝓfūdo ⁊ in stō. Et qn̄ꝫ igeniat aliō igeniū ei. idē ē vt submergat se hō i aq̄ calīa: aut moret i balneo calō ⁊ ꝓp̄e pꝰ alleā q̄ assūpsit. Deīn nō sit deses idesinēt aquā fraz iffratā i ore suo assumere hora post horā dōec descēdat sāguisuga q̄ i ipso suspēsa ē fugiēs a calore declinās ad ꝑtē frigoris. Si āt necīm fuerit vt ipse expectet sr̄ illō: ē eni regimē valde bonū i ex̄hēdo ipam. Et mltotiēs qd ꝯfert i ea vt sit ꝯtēt ꝯ comestiōe alleorū ⁊ mora i sole tenēdo os aptū corā aq̄ frigida ifrigidata. Et q̄dā hoīes sūt q in potu tribuūt hn̄ti sanguisugā alfelesis: ⁊ existio q̄ sunt spēs cimicū rubeorū sāguineoꝝ silīū techis debiles hn̄tiū cutes quos forsitan destruit tactꝰ. Et si fuerit facil' deīn i potu cū aceto ⁊ vino: aut suffumiget ex eis gutt cū traiectorio: ⁊ fortasse ipsi sūt q noiant in terra nr̄a alchaberbil. ⁊ acetū solū cū sorbet qn̄qꝫ extrahit eā ex gutture ⁊ ꝓp̄e cum sale. Ex gargarismis v̇o ē gargarisma qd fit cū aceto ⁊ gargarisma de synapi cum duplo sui de baurac: aut synapi cū equalitate sui de nigella aut cum aceto vini in quo decocta sunt allea ⁊ secha ⁊ lupini ⁊ colloquintida ⁊ siraes: aut aceto vini f̃m q̄ntitatē duaꝝ ℥. i quo ponūtur baurac. ʒ. iij. ⁊ salis armoniaci ⁊ alleoꝝ duo dentes: ⁊ gargarismati qd cū succo foliorꝝ salicis inest ꝓp̄etas in ex̄hēdo ipam ⁊ silr gargarismati ex aceto ⁊ aliā fetida aut kitran ⁊ aq̄. Cum aūt iam ꝑuenerit in stō oꝑtebit vt in potu sumat de hoc medicamine. ℞. secha abrotani apsinthij nigelle lupinoꝝ costi nasturtij mentastri alkebuli siraes oium an̄. pondꝰ. ʒ. ij. cū aceto cōmixto: ⁊ ēt cibet hn̄s cā alleis ⁊ cepis ⁊ poris ⁊ calamēto fluuiali hūido aut synapi ꝯditio ⁊ oi calido acuto deinde euomat postea si facilis fuerit ei vomitꝰ: si autē fuerit non facilis tunc res salite acute. Et cū eiꝰ suspēsio fuerit i naso ⁊ diligit eius casus fiat caputpurgiū cum aceto ⁊ nigella ⁊ succo cucumeris asinini ⁊ helleboro. Cūqꝫ acciderit vt abscindat: tūc sibi caueat ille in quo fuit a clamore ⁊ loquela. Si āt currat sanguis aut euomat ipm vel solutōe educat eum curet totū cū eo qd scies i. c. suo. Et hermodactili q̄dē hn̄t ꝓp̄etatē expellēdi illō. Modꝰ āt quo icipit cū istrō chirurgico ē vt stet ille q deglutiuit sanguisugā in sole ⁊ aperiat os suū ⁊ p̄mat lingua eiꝰ ad inferiora cū extremitate instrī chirurgici qd est sicut cochlariū. Cūqꝫ videtur sanguisuga ponatur instrm̄ chirurgicum in radice colli eiꝰ vt non incidat: ⁊ hoc q̄dem istrumentū ē instrm̄ quo remouētur hemoroides.

Ca.viij.de suffocationibus albaba.

p Refocatio ⁊ ꝓhibitio penetratōis anhelitꝰ ad pulmonē ⁊ cor: est res accīs ex cāis plurimis sicut potu medicinaꝝ ꝓfocatiuaꝝ ⁊ medicinaꝝ venenosaꝝ ⁊ sic ꝯgelatione sanguis i q̄busdā visceribus. Illa āt de q̄ nō loquemur ē illa q̄ ē ꝑꝑ cām accidentē in ipso instrō anhelitꝰ ex ꝓpinquo epigloti ⁊ ap̄ate aut cooptura: aut pigritia v̇tutis a motione instrī attractionis aeris. Et tu quidē scis q̄ ap̄a opilat meatꝰ vicini sui. ⁊ q̄ coartatio mēbri vicini opilat meatꝰ vicini. Et scias q̄ lacertꝰ mouens mēbra motus attrahendi aerem ad ea est lacertꝰ epiglotis quēadmodū dicturi sumꝰ i. c. anhelitus cum deficit a motione sua ⁊ oꝑatione sua ꝑꝑ siccitatē ꝯgregatā sup hūc lacertū q est in anteriore parte epiglotis ⁊ q̄ sequūtur ipam: aut ꝑꝑ mollificatōem: aut ꝑꝑ spasma aut ꝑꝑ nocumētū aliud nō est posse aiali vt anhelet q̄uis meatus non sit opilatꝰ. Cooptura aūt ꝑꝑ coartationē vicini qn̄ꝫ accit ꝑꝑ remotionē spōdiliū que sunt in initio colli ad iteriora cā ꝑcussionis aut casus: ⁊ nō h̄ꝫ curatiōem: aut ꝑꝑ ap̄a i lacerto spondiliū ⁊ ligamn̄tis eaꝝ: aut i certo meri ⁊ ligamētis eiꝰ cū cōitate. Et ꝑꝑ aliquā cāꝝ q̄ trahit eas ad iteriora aut ꝑꝑ spasma q accit i eis ēt attrahēdo eas: ⁊ deterior eis est sicca: aut ꝑꝑ aliud nocumētū neruoꝝ ꝑꝑ qd fit. Et illud qd plm̄ accit infantibꝰ ꝑꝑ lenitatem ligamētoꝝ eoꝝ. Que aūt est maioris timoris est illa que est in spōdili scda ⁊ que sunt sup ipam ⁊ q̄ ē sub illa est magis salua. Et fortior ea ē illa q̄ est in spondili prima. Ipsa eni est fortior ⁊ acutior eaꝝ q̄ sunt i c. vicinitas. Illam aūt q̄ fit cā vermiū dicemus in. c. difficultatis trāglutiēdi. Diuisio aūt ap̄atis f̃m mēbra apostemosa est q̄dripartita. Aut eni erit ap̄a in lacertis extrinsecis epigloti declinibꝰ ad interiora ⁊ iferiora: ita vt sit ap̄a apparens ⁊ appeat eiꝰ rubedo in añriore ꝑte colli aut pectoris aut thoracis. Aut erit i lacertis extrinsecis ab ea. Sed in illis que sunt ad posteriora ⁊ lacertis meri ita vt sint ap̄a ⁊ rubedo eius ⁊ color ipsius apparentia intꝰ i ore: ⁊ qn̄ꝫ ꝑuēit ad spondiles ⁊ nucham cū cōitate. Aut erit i lacertis intrinsecis meri ⁊ que sequūtur ipm ⁊ stringit anhelitum ꝑꝑ vicinitatē ⁊ non apparent sensui. Aut erit in lacertis intrinsecis in epigloti ⁊ i pāniculo vestiēte eā: ⁊ ē deteriꝰ q̄ttuor ⁊ ipm nō apparet sensui ēt. ⁊ aliqn̄ aggregat ex illis ap̄atibus numerꝰ duoꝝ aut triū. Cā v̇o hoꝝ ap̄atū qn̄ꝫ ē cā alioꝝ ap̄atū. Et qn̄ꝫ est ꝑꝑ quosdā cibos q sunt ꝓp̄ii i faciēdo ꝯstringere ista ap̄ata sic est andach oca ⁊ dr̄ q̄ eiꝰ tyriaca est lactuca ⁊ endiuia. ⁊ qn̄ꝫ nō ē cā repletōis i toto corpe

imo ē corp⁹ mūdū ⁊ necꝫ supabūdat supfluitas ni
sii ī mbris vicis mēbris guttur] ⁊ facit euēire apā. Et
iā diuidit hoc apa. ⁊ dī ꝙ aliud ē appens sēsui exti⁹
cū aspicit iterior ps gutturis iteri⁹: ⁊ aliud ē qđ nō ē
appens sensui: ⁊ aliud ē in meri. Et aliud ē int⁹ i epi
gloti ⁊ nō ꝯspicit illud nisi cū casu lingue post apti
onez oris cō fortitudie cū ꝯpressione ligue ad iferio
ra. Et hec qdem apata qñqꝫ accidūt ex sanguine. ⁊
qñꝫ ex chola rubea: ⁊ qñꝫ accñt ex phlate. ⁊ plim ꝓ
focatōis ei⁹ est cū cooptura lacerti gutturis. Eext ꝓ
focatiōib⁹ qdē phlatica ē magis incolumis ⁊ ei⁹ sa
natio ē velocior ⁊ facilior: ⁊ qñꝫ ꝓlongat. xl. dieb⁹
Et phlatica qđ alia ē cui⁹ gnātio ē ex phlate viscoso
grosso frō. ⁊ alia ē cui⁹ gnātio est ex plate subtili ca
lido ⁊ cū h⁹ i descēdit phla a capite: ⁊ ipm qdē non
descēdit nisi ex capite fm plim rei tūc posē ē vt descē
dat ad lacertos supioris ptis epiglotis pp grauita-
tem suā aut puitatē penetratiōis sue: ⁊ raro qdē ac-
cidit ex melia. Et dicūt qdā ꝙ ñ accit oio qm̄ melie
minorat effusio ab aliquo mēbro ad aliud mēbrum
subito: vez nō elongat cū raritate illi⁹ qn accidat su
bito aut paulatiz: deinde ꝓfocet. ⁊ qñqꝫ pmutat ex
apate calido ⁊ fm oēm dispōnem ⁊ est mala. Et oē
apa ꝓfocatiuū aut iterficit aut pmutat mā eius: aut
collectiōem facit: ⁊ suppurat. ⁊ qñꝫ apant interius
cāne: sꝫ nō puenit ad hoc vt ꝓfocet. Et ꝓfocatiuum
malū faciēs necrium vt fit assiduatio aptionis oris
⁊ ꝓiectiōis lingue noiat caninū. qñꝫ eni dr illud de
fectio i lacerto itrīseco i epigloti ⁊ qñꝫ de eo qđ acci
dit i duab⁹ spēb⁹ lacerti siml. Et qñqꝫ de illo qđ ac
cidit ex remotione spondiliū. Et qñqꝫ pmutat sinā
tia ad pipneumoniā qñ expellit mā ad pulmonē: ⁊
qñqꝫ pmutat ad ptē cordis ⁊ iterficit. Et qñꝫ ad stōz
effundit. Et ois sinaticus q morit spasmat i ꝑmis.
Et ꝓfocatio qdem canina qñqꝫ interficit int ꝑmum
diē ⁊ q̄rtum. Et qñqꝫ multiplicant sinances ⁊ caruz
silia i vere hyemali: cum ergo ꝓfocatio fortior fit an
helit⁹ ponit attractiu⁹ in quo fit iuuamētū motione
pulmonis. Et fit necessariū multotiens mouere pe-
ctus cū plmone velociter ⁊ freqnter si adiuuerit vir
tus ⁊ nō fuerit anhelit⁹ coꝝ inflatio. Et qñqꝫ accidit
ꝓfocatio in febrib⁹ acutis ⁊ constrictis ⁊ qñqꝫ por-
tendit i eis variolas. ⁊ silr dolor gutturis i eis q̄uis
non sit ꝓfocatum. ⁊ accidentia p̄focatiōis i acutis
febrib⁹ sunt mala valde: qm̄ in eis est necessitas an-
helitus vehemēs: ⁊ qñ accit i die crisis ē timorosuz
⁊ pniciosū. Nā crisis cū apatib⁹ ꝓfocatiuis ē pnicio
sa ꝓculdubio.

Ca. ix. de signis.

Atētio cōis oibus spēbus ꝓfocationū ē cō
strictio anhelitus ⁊ ꝙ os remanet apertum
⁊ difficultas deglutiendi vt qñqꝫ pueniat pa
tiēs ad hoc vt bibat aquā ⁊ egrediat ex naribus ei⁹
⁊ exi⁹ amboꝝ oculoꝝ ⁊ egressio lingue i ea q̄ vehe-
mēs ē cū debilitate mot⁹ eius. ⁊ qñqꝫ peruenit illud
plim ad hoc vt sit loquela eius spēi que dr ꝙ ille lo
qtur cum narib⁹ ⁊ ē vere ecōtrario ei⁹. Ille vō q ad
hāc ꝯpatur i ꝯsuetudine hoium nō est nisi hñs na-
res opilatas. Ipse ergo vere non loqt ex naribus.

Dolor āt nō fit fortis i phlatica ⁊ dura ⁊ fit fortis in
calida. Cū ergo vehemētior fit dolor: tunc qñꝫ infla
tur collū totū ⁊ facies ⁊ pēdet lingua. Et magis ico-
lumis decollatio ē illa cum qua anhelit⁹ nō fit diffi
cilis. Et pulsus qdem hñtiū ꝓfocatōez in principio
sui ē freqns diuersus. deinde fit puus rarus ⁊ cōica
tione apostemosū in hoc ꝙ sentit aut cū visu aut cū
tactu: ita vt sentiant membra meri ⁊ epiglotis dura
⁊ extensiua: ⁊ sic hñs eā quasi desiderat vomere. Et
cū remotione quidez ē attractio colli ad interiora ⁊
abscisio vbi remouētur spondiles ⁊ qñ tāgit dolet
Et si iacet sup collū suum non delectat aliqd ꝙ ipse
deglutiat oio. Et differentia quidem inter cōstricti-
onē anhelitus factaz cā decollationis ⁊ factaz cā pe
ripneumonie ē: quoniā ille qui ē in peripneumōia
non ꝓfocat subito: sed hec subito qñqꝫ p̄focat. Et
drā int apa i epigloti ⁊ apa meri ē: qm̄ cū deglutire ē
posē ⁊ anhelit⁹ ē ꝓhibit⁹ tūc apa ē i epigloti: aut si ē
ecōuerso tūc apa ē in meri. Et qñqꝫ magnificat epi-
glotale adeo donec ꝓhibeat deglutitionē. Et qñqꝫ
magnificat meriale adeo ꝙ ꝓhibeat anhelitū ⁊ nō
ꝯstringit anhelitū aliqd apatū meri nisi qđ ē i supre
mo eius: qđ vō ē sub hoc non ꝓhibet anhelitū q̄uis
difficilis fiat ⁊ ꝯstringat: qm̄ nō puenit ad hoc
vt ꝯprimat cānam ⁊ extremitatē eius: ⁊ vt non igre-
diatur in eā aer oio cūqꝫ apa ē i meri ⁊ in lacertis in
trinsecis nō manifestat sensui q̄uis ligua palato ad
hereat vehemēter. Et dža iter apa malū qđ nō sanat
⁊ apa qđ nō est cū illa malitia: imo est in postremo
lacerti meri. ē qm̄ vr ꝙ nō cū eo ꝯstringat anhelit⁹
nisi cū est deglutio. Et illud ē malū qđ est intus i epi
gloti ⁊ nō apparet sensui exteri⁹ ex eo aliqd nisi iteri
us cū ispicit ei⁹ guttur: sꝫ est ꝓfūdū. deiñ illđ qđ nō
vz iteri⁹ ⁊ vz exteri⁹. Prefocatio āt mala festinat ad
ꝓhibēdū anhelitū. Et qñ resupinat patiēs ⁊ ꝓhibe
tur anhelit⁹ oio. Et qñ nō resupinat āhelit⁹ fit diffi-
cilis. Et ipe ēt assidue extēdit collū igemiēdo ad āhe
litū ⁊ reuoluit cū incliatōe ⁊ diligit expāsionē ⁊ non
pōt iacē. Et qñꝫ pueit ꝯstrictio anhelit⁹ ⁊ necessitas
extrahēdi vaporē fumosū ad hoc vt educat vt⁹ q̄ ef
ficit āhelitū hūiditates ad exteriora i anhelitu ⁊ ap-
paret spūa tūc nō ē spes i ipso ⁊ nō oz vt curet. Cuz
tū qñꝫ accidat vt ꝓfocat⁹ spūet aliqū: deiñ sanet. Et
illud ē cū illic fuerit fortitudo ⁊ appetit⁹ ⁊ nutrimen
tū. Cū āt facies ei⁹ fit viridis ⁊ denigrat sin⁹ oculo-
rū ipsi⁹ tūc ipe morit. Et silr qñ minorat pulsus ⁊ in
frant extrēa ⁊ grossitudo qđ ligue ⁊ ipi⁹ denigtio st
ex signis malis. et qñ ē cū ꝓfocatōib⁹ mal febris ve
hemēs tūc mors festiat qm̄ fe. facit egrū idigere āhe
litu magno: ⁊ iā dictū ē i signis mortis velocis. ꝙ si
qs ꝓfocatōez patit ⁊ alterat color postremi ei⁹ a ru-
bedine sua ꝯsueta ad albedinē aut ad viriditatē ⁊ su
dant ascelle ⁊ iguina ei⁹ sudore frō tunc ipse morit
i vno dieꝝ. Signa vero spei sūt si pmutatur rubedo
ad extiora: multotiēs eni aperiūt tunc oculos suos
⁊ sanant. Et silr qñ alterant coꝝ anhelit⁹ ⁊ incipiūt
anhelare anhelitu breui. Et illđ iō qm̄ ipi i dispōne
vehemētie icipiūt ad anhelitū lōgū vt ipm paulati

iterare faciāt. Cū aūt abbreuiatur tūc iaȝ remouet cā ꝑ parās ad lōgitudinē ⁊ redeūt mēbra ad dispōneȝ nālē. Et silr qñ accit apa i latere opposito sperat cuȝ eo resolutio aliq̄. Sigā āt pmutationis sinātie sūt vt videant i apate detumitio ⁊ resolutio absq̄ aptione ad exteriora cū mollificatiōe sua. Deide oȝ vt ꝯside ret pulsus. Naȝ si sit vndosus magnꝰ ⁊ accidat cuȝ eo tussis tc ipa pmutat ad pipneumoniā. si vo pul sus ē spasmosus tc ipsa pmutat ad spasmū. Et si dbi litatur pulsus valde ⁊ miorat ⁊ fit rarꝰ ⁊ ꝯmouet tre morē cordis ⁊ resoluit inatꝰ calō ⁊ accit syncopis tc mā est effusa ad partē cordis. Si aūt accidit dolor i stō ⁊ nausea: tūc iaȝ effūdit ad stōȝ. Collectionis aūt signū ē qñ iuenit lenitas pauca cū ptrāsitō eqrti diei. Et qñȝ accidit sinantie q̄ facit apparere rubedi nē in collo ⁊ pte pectoris vt generet herisipipila. Et illud ē fm duos modos: aut pp reditioneȝ mēi ad interiora corporis: aut pp eūonē materiei Si aūt est pp eūonē tūc ē i q̄ ē spes ⁊ alleuiat cū ea anhelitus ⁊ aliud est malū. Et signa quidē eius q̄ sanguinea ē sit signa sanguinis nota ⁊ rubedo ligue ⁊ faciei ⁊ oculo rum ⁊ inuētio saporis sanguinis. s. aut dulcedinis: aut silis saporis vini ⁊ dolor vehemēs extēsiuꝰ ⁊ ꝯstri ctio āhelitꝰ vehemēs. Et sigā cholīce sit iflatio ⁊ calitas ⁊ tristitia vehemēs ⁊ sitis vehemēs ⁊ dolō vehemēs mordicatiuꝰ ⁊ amaritudo ⁊ siccitas ⁊ vigilie: ⁊ n̄ cō strigēdo anhelitū ꝯsecutionē eueniētē ex sanguine Et qñȝ significāt ipam color lingue: ⁊ adustio loci ⁊ acuitas ipiꝰ ⁊ ē q̄si sit i loco aliqd acutū mordicati uū. Et dolor cholīce mior ē dolore sanguiee. Et sigā qd phlātice sit salsedo aut sapō baurac cū calīditate ⁊ viscositate qñ h phlegma ē cōruptū ⁊ putrefactū Et qñȝ significant ipaȝ albedo coloris ligue ⁊ faciei ⁊ paucitas sitis ⁊ iflāmationis: ⁊ qñȝ ꝓsternit ligua cū mollificatione ⁊ raro accidit cū ea apa i glādulis ⁊ qñȝ ē dolor cū ea paruꝰ aut ꝑuatus: ⁊ nō sūt cū ea febres ⁊ ꝓlōgat spaciū eiꝰ vsq̄ ad. xl. dies ⁊ qñ nitit hūs eā polis ē ei deglutitio: qñ penetrat dglutitū i mollitiē ⁊ sigā melācholie sit durities ⁊ sapō acetosita tis ⁊ pōticitatis ⁊ ꝙ accit paulati: ⁊ qñȝ ē pmutata ex apate calido ⁊ signa facte a siccitate mēbroꝝ spūali uȝ q̄cūq̄ fuerit sūt paucitas hūiditatis i ore ⁊ iuua ri ex aq̄ calida stati cū eo qd hūectat ⁊ mollificat. Et scias ꝙ qñȝ accit ligue dolor ꝑseuerās āno vno aut duobꝰ i gutture eiꝰ ⁊ significat petrosaȝ supfluitatē i ptibꝰ gutturis.

C. x. de fmōe vlī de curis apatū accñtiū i ptibꝰ gutturis ⁊ epiglotis ⁊ glādulis circū dātibꝰ ea ⁊ vue ⁊ gallamati ⁊ duaꝝ amigdalaꝝ.

Oportet vt euiet i ꝑncipio vniuscuiusq̄ illorū mā faciēs illud cū phlōmia ⁊ solōne vētris. ⁊ vt trahat materia ad ptē diuersaȝ saltē cū vē tosis positis super loca longinqua opposita ei ⁊ li gatione extremitatū dolorosa. Et vt icipiat i ea cuȝ medicis stipticis ꝯmixtis cū eis q̄ habēt paꝝ abster sionis sic mel. ⁊ meliores eo sūt cortices nucis: deide rob mori. Et scias ꝙ iceptio gargarizandi cū aceto qñ icipit passio vue aut sināta ē ex eis q̄ repellūt ⁊ ꝓ hibēt attractionē hūiditatis plurime ⁊ ē cū eo ꝓhi bitio eiꝰ q̄ eueniet. Et de istis qdē medicinis sūt sic alumē ⁊ galle ⁊ balaustie ⁊ ābo ḡnata decocta vsq̄ ad solutionē ⁊ fiat ex eis qd deglutiat. Et ex eis q̄ iu uāt ad illud ē vt radat synciput ⁊ liniat cū succo aca tie ⁊ hoc i principio. Deinde gradatio fiat ad ma turatiua: deinde fiat gradatio ad apertiua fortia vsque ad gradum salis āmoniaci ⁊ pireiri ad ea que dicturi sumꝰ. Et ex eis q̄ ꝯferūt ad hoc ē sternutare cū eis q̄ sūt sicut ꝯdisi ⁊ costus ⁊ folia oleandri ⁊ san succꝰ. ⁊ ex rebꝰ exptis q̄ faciūt sua ꝓꝑetate i apatibꝰ ꝑfocationū ⁊ vue ⁊ ābaꝝ amigdalaꝝ ⁊ oīo oīuȝ mē broꝝ gutturis iuuamētū maximū est vt sumāt fila ⁊ ꝓprie tincta cū murice marino ⁊ ꝑfocet cū ea vipa deide circūdet eis collū eiꝰ q hȝ aliqd hoꝝ apatū. Illud eni ꝯfert ei iuuamētū mirabile bonū ptrāsiēs q̄ntitatē eiꝰ qd timet. Et lac quidē ē ex medicinis sub limibus i ꝑncipio ⁊ statu ppea ꝙ repellit ⁊ lenit ⁊ se dat dolorē. Et oȝ vt ꝯspiciant i admistrādo ea q̄ stri gūt ⁊ resoluūt, aut maturant: ⁊ ꝯsideret ad dispōneȝ corpis i lenitate ⁊ duritie sua ⁊ ꝯfortet illud ꝙ ē for te i duritie ⁊ leniat i lenitate: ⁊ silr obseruet etas ⁊ cō plō ⁊ tpe ⁊ cōsuetudo. Et qñȝ appropriāt apa vue ⁊ ambaꝝ amigdalaꝝ ⁊ mollificatio eaꝝ cū icisione. Et ego qd ambabꝰ singlare faciā caplm. Et ex mo dis curationis ē ꝯpressio sup locū. Et eiꝰ loca sit tria vnus coꝝ ē cū remouēt spōdiles. Et 2ꝰ est ex apati bue vue ⁊ ambaꝝ amigdalaꝝ idigētiū subleuatiōe sua: aut casu ambarū ad supiora. Et 3ꝰ ē i apatibꝰ phlāticis cū cōstriguntur ambo meatꝰ ⁊ iuuant cū ꝯpressione fȝ mūdificationē ipoꝝ ⁊ sbtiliatiōȝ ipoꝝ

Ca. xi. de cura decollationū ⁊ ꝑfocationum ⁊ omnis suffocationis ex oī causa.

In causa qd oȝ vt icipiat cū phlōmia ⁊ n̄ ex trahat sanguis plurimus subito: ⁊ ꝓꝑe cū iam inceperit virtꝰ debilitari: immo sumā tur i oī hora. ⁊. x. ⁊. x. vsq̄ ad diē tertiū cū sepationi bꝰ ꝯtinuis. Si aūt debilitari nō icipit tūc oȝ vt sine cessatione extrahat sanguis vsquequo appeat synco pis i forti. Et oȝ vt declinet cū sepatiōe vsus ꝯfuati onē vtutis ⁊ expulsionē syncopis. Syncopis. n. cū accit cadit vtꝰ eiꝰ. q̄ aggregant ei difficultas anhe litꝰ ⁊ casus vtutis. Et ꝓꝑe idicit eis vt miorēt cibuȝ necīo aut voluntarie ⁊ ꝑcipue si fūit febris. Et qñȝ oȝ vt attēdat i re phlōmie res aliq̄ q̄ ē magis itegra qñ qñȝ ē cā dñiuȝ sanguinis i ꝑfocatione retēti ⁊ ꝑ cipue ꝯsueti sic sanguinis mēstrui ⁊ sanguis hemo roidaꝝ. Et in hꝰ i quidē oȝ vt sit phlōmia, i latere tra hēte māȝ ad ptē a q̄ cadit retētio sic necīa ē h phlo mia saphene ⁊ vētose cruriū. Cū. n. egredit sanguis plurimꝰ tūc qñȝ sedāt accñtia statiȝ ⁊ qñȝ necīa est iteratio i mane. Et fm vitatē dispōnis cū dispositio tolerat expulsionē phlōmie vsq̄ ad maturationeȝ tūc illud ē meliꝰ ad h vt remaneat vtus in corpore ⁊ cadat eūo ipiꝰ materiei egritudis ⁊ sufficiat emissio frequēs i diebꝰ cū. x. pōderibꝰ sanguinis. aut. v pō deribꝰ ⁊ fit facilis anhelitꝰ. Et silr ēt gargarismata postpōant si ē illic repletio ⁊ fuerit gargarismata do lorosa timēdo attractioneȝ imo admistrēt gargaris mata pꝰ mūdificationē. Et dcollatōis qd ē spēs q̄

dā existens ī fine algalsamati. Cū ergo fit phlomia
ante declinationē egritudinis descēdit ad locū ꝑfo
catū. Et multotiēs qdē scit̄ cū eo hora ꝑfocationis
ex ꝑncipio ꝛ augmēto ꝛ statu ꝛ decliatione ꝛ dispo
sitione ꝛ deglutitionis ꝛ augmāt̄ difficultas: aut ca
sus eiꝰ ꝛ declinatio ipsiꝰ ꝛ dū ꝑseuerat ī augmēto ꝛ
nō ē necc̄iū vt fiat phlomia vltima: imo sufficiat il-
lud qd̓ diximꝰ. Et cū sināntia ē nō cū cōitate repletio
nis ī corpore toto: imo ē suꝑfluitas ī ꝑte gutturis tm̄
ꝛ nō sentit̄ extēsio ꝑtrāsit vt nō fiat phlomia: immo
elōgatio fiat ab additōe cāꝝ resolōnis faciētū cē ne
cessariā cibitionē ꝑlimā. Et ꝓhibeat̄ nutrimētū vt sit
corꝰ eiꝰ vtēs sanguis eiꝰ nutrimēto ꝛ ꝯuertēs ipꝫ a
ꝑte apatis q̄si fiat ei iobediēs sāguis: deide vadat ſꝫ
resolutionē ꝛ maturationē. Nā si phlomia fiat tunc
fortasse nō tolerabit illud ꝛ nō erit excusatio cibatio
nis ꝛ ī cibatiōe ē labor ꝛ ꝓpē cū nō deglutit. Et non
postpōat̄ phlomia vene q̄ ē sub ligua: imo oꝫ vt ici
piat̄ illud saltē ī eadē die: imo saltē ī dispōne sepatio
nis ꝑdicte. ꝛ ꝓpē cū fuerit vene q̄ sūt sub ligua exten
se. Et qm̄ꝫ necc̄ria ē phlomia alguidegi ꝛ qm̄ꝫ necc̄ria ē
scalpellatio ligue ipiꝰ. Et necc̄rie sīt vētose cruris: qm̄
sūt ꝯferētes valde. Et illū qdē q ꝯsuetꝰ ē icurrere si-
nāces oꝫ vt phlomet̄ anq̄ꝫ accidāt cū vr̄ repletio ꝛ
cū ē ver. ꝛ ex eis qd̓ q̄ si vehemētis iuuamis ē iceptio
administrationis clisterioꝝ fortiuꝫ valde nisi febris
ꝓhibeat: tūc. n. oꝫ vt sit ꝯtētus clisteribꝰ lenibꝰ. Cli
steria nāqꝫ fortia ꝛ collyria sūt ī hoc maximi iuuam̄
ti. Et oꝫ vt ēbrocēt̄ extrēa ꝛ circūdet̄ collū lana ꝛ ꝓ-
ꝑe lana ꝟ opi q̄ sit ifusa siue ī oleo oliue: aut ī oleo ca
memillio. Ipsa. n. est lenificatiā ꝛ sedatiua doloris.
Deide ī postrēo ipsiꝰ admisceāt̄ ei attractiua cū non
ꝯferūt ista: ꝛ sūt sic baurac ꝛ synapis ꝛ costus ꝛ casto
reū ꝛ sulfur ꝛ vnguētū forte rubificās ꝛ ēt mel ana-
cardi ꝛ oē qd̓ vesicat. Et oꝫ vt sit ꝯtēti ī cibis suis vsqꝫ
ad diē tertiū oximelle: aut sirupo d̓ melle: deide gra
datio fiat ad aquā ordei cū qbusdā medicis delecta
bilibꝰ: deide ad vitellū oui: postea cū facilis fit d̓glu
tio admistrent̄ sorbitōes ex cādaros. Et ī fine eiꝰ fi-
ant sorbitiones ex maturatiuis: deide resolutis. Et
cū deglutio fit difficilis ponāt̄ vētose sup collū apd̓
spōdilē secūdā cū suctione aut igne vt dilatet̄ meatꝰ
paulati ꝛ d̓glutiat illud qd̓ sorbet ex cibis. Cūꝫ illd̓
ꝯpleuerit remoueāt̄ vētose ignite: aut cadūt ꝑ seipas
Et nō ē malū si scalpellet̄ ēt et egrediat̄ sanguis illic
ꝛ ex halacdā: deide ventoset̄ vētosa vna sup caput: ꝛ
ponāt̄ ēt sup mētū vētose sb gutture ꝛ illd̓ fiat post-
q̄ꝫ abscidit̄ mā. Dia. n. hec trahūt materiā ad diuer
saꝫ ꝑtē ꝛ minorāt eā ꝛ silr illud ē meliꝰ. similit̄ ponā
tur sub māmillis ꝛ sup alcheel ꝛ nō ē malū itromit-
tere aliqd qd̓ mūdificet ex alkeizarā ꝛ eis silibꝰ sup
qd̓ coctū sit iuolutū: mūdificatio nāqꝫ dilatat. ꝛ qm̄ꝫ
itromittit̄ ī gutture cānula facta de auro aut argēto
aut silibꝰ ābobꝰ adiuuādo ad ispirādū. ꝛ silr qm̄ for
tiō fit ꝯstrictio n̄ ē excusatio qn vētose pōant̄ s̄r collū
Et qm̄ꝫ ꝯfert in dilatatiōe deglutionis ꝛ anhelitꝰ cō
pressio spatulaꝝ cū fortitudie. Medicie āt ī ꝑncipio
sint stiptice ꝛ ꝓpē ī sāguinea: ꝛ meliora qd̓ stiptica si

q̄ habēt cū stipticitate sua sbaꝫ subtilē q̄ submergāt̄
Et ex rebꝰ qd̓ quas extrahit expimētū ē, q stiptica
ꝑmixta ꝯposita magis sūt iuuatiua q̄ꝫ singlāria sim
plicia: ꝛ qm̄ꝫ dolor fit fortior ī ꝑncipio rei: q̄re neces-
sariū ē vt stipticis admisceat̄ aliqd qd̓ cedet dolorē ꝛ
leniat sic ē sirupꝰ viol. ꝛ penidij ꝛ lac casīn ꝛ mucila
go se. lini ꝛ alrob. ꝛ qm̄ꝫ mlt̄iplicat̄ effusio quare nō
ē excusatio qn resolutiā eis admisceant̄. Et qm̄ꝫ nō ē
mā plurima ī effusione ꝛ apa nō ē forte. Incipiet̄ er
go ꝛ admistrēt̄ galle ꝛ sal āmoniacꝰ: qm̄ ꝓhibēt cū
fortitudine ꝛ resoluūt cū fortitudine. In cholerica
vero oꝫ vt sit plurimū itētionis cōuersū ad ifrigidā-
dum cū eo qd̓ facit stipticū. Et quādoqꝫ admistrāt̄
linimēta ꝛ quādoqꝫ admistrāt̄ ī ea ꝛ ī oī calida gar
garismata ꝛ isufflant̄ isufflationes cuꝫ sufflatorio ꝛ
pulucrizationes. Et ex eis ē gargarismꝰ factꝰ cū oxi
melle ꝛ aq̄ ꝛ aceto. Ipse. n. ē maximi iuuam̄ti in ini
tio calē ꝛ fr̄e ꝛ cū rob. moroꝝ ꝓpē siluestriū: deide
cū eo ī quo n̄ ē zuccaꝝ vl mel. ꝛ admistret̄ ī ꝑncipio
puꝝ ꝛ ꝯfortet̄ cū stipticis q̄ sūt de genere succi sūac ꝛ
acreste siccaꝝ ꝛ sic sūt balaustie: ꝛ ī hꝰ ī qd̓ nō ponit̄
mel nisi vt mūdificet nō vt ꝯfortet: ꝛ silr decoctio al
keshe cū melle aut d̓coctio sumac cū coagulato vue
Et fortiꝰ illo ē succus nucis recētis. qm̄ ipe ē ex me-
lioribꝰ medicis hoꝝ apatū ꝛ succꝰ rose recentis. Et
rob papaueris qm̄ ꝑmiscet̄ cū stipticis ē vehemētis
iuuam̄ti ī initio. Et fortiꝰ illo ē d̓coctio myrthi ꝛ glā
dū ꝛ aqua coriādri ꝛ sumac ꝛ aq̄ corticū nucis ꝛ aq̄
myrti ꝛ aqua lētiū decoctaꝝ valde ꝛ cydonia valde
stiptica ꝛ sorbe ꝓpē. Et alumē iameni hꝫ ꝓpetatē ī
hoc. Et ēt isufflet̄ ī gutture isufflatio ex semine rose ꝛ
sumac ꝛ balaustijs fm̄ ꝑtes equales ꝛ cāfore remo-
dica. Et cholice adhibeat̄ succꝰ oleoꝝ floꝝ ꝑmixtꝰ
cū eo qd̓ hꝫ stipticitatē aliq̄ꝫ sic succꝰ v̓ge pastoris ꝛ
succꝰ solatri ꝛ succꝰ ramoꝝ vitis. Et ex cōibus inter
eas in ꝑncipio sūt semē rose ꝛ semē portulace ꝛ mu
cilago psilij ꝛ amilū ꝛ spodiū ꝛ sumac ꝛ dragagātū
ꝛ canfora ex qbꝰ fiāt pille ꝯpresse ꝛ teneant̄ sub ligua
Cū ergo abscidit̄ attractio oꝫ vt misceāt̄ cū rob mo
roꝝ myrrha ꝛ crocꝰ. myrrha. n. ꝓfūdat̄ cuꝫ virtute
sue stipticitatis ꝛ sue resolutionis ꝛ facit crocū ꝑue-
nire ad ꝓfundū ꝛ aggregant̄ ad maturationē facien
daꝫ. Si aūt videris ipaꝫ decliare ad duriciē ꝑmisce
cū moris aliqd ex baurac. Cū aūt appropiquat sta-
tus: aut ꝑuēit ī ipa oꝫ vt admistrēt̄ ea ī qbꝰ ē sedatio
ꝛ lenificatio: sic lac mulctū ī quo dissoluūt̄ squame ca
sei. ꝛ oleū ī rob moroꝝ: aut decoctio ficuū ꝛ fēugre
ci: aut rob myrthi cū rob aut succꝰ vitis cum melle
aut rob. aut bdellium arabicum dissolutū: aut rob
vue qm̄ ē iuuatiuū valde ꝛ aq̄ radicis ī qua decocta
sūt passe ꝛ fenugrecū ꝛ dactili ꝛ ficꝰ ꝛ myrrha ꝛ cro
cus ꝛ ciuamonū gargarizata cuꝫ oximelle ꝛ aqua
mellis. Et admistrēt̄ emplā ēt ad maturādū sic ēplꝫ
alsei ꝛ distillatio olei rosꝫ. ī aur. ē iuuatiua ī hac hōa
Et qm̄ vides q non maturat̄ ꝛ vides duritiē oꝫ vt ad
ministres ī medicis eiꝰ caules. Cū aūt maturatio iā
adest tūc stude ī aptione apatis cū gargarismate qd̓
ꝯiūgit iter aptionē ꝛ lenificationē: sicut q̄daꝫ medi-

eine acute in lacte qbus fit gargarismus: ⁊ si ē appa
rens ⁊ elongat tp̄s ⁊ nō disrūpit nō ē mala admini
stratio ferri. Et ex medicinis ꝯpatis cū inceptiōe ad
disruptionē ē decoctio ficuū cū fenugreco ⁊ dactil
⁊ decoctio lentiū cū rob. ⁊ rob ligritie ⁊ seie almaru
⁊ post illud fiat gradatio ad illud qđ ē fortius: q̄re
misceantur cū rob moroꝝ baurac ⁊ myrrha ⁊ dra
gagantū ⁊ etiā semē almaru dissolutū i lacte capno
⁊ olea dissoluētia ⁊ ꝓpe cū melle ⁊ galia ⁊ fiat ex eis
gargarismus: ⁊ ex eis q̄ sūt sicē aq̄ mellis in q̄ ꝯcocta
sūt ficus ⁊ galamentū ⁊ sansucꝰ ⁊ calamē ⁊ menta ⁊
sisimbꝛ ⁊ radix lilij ꝯiūctim ⁊ sepati. Et costo ⁊ ꝓpe
marino inest iuuamētū marinū in hꝰ i hora. Et in
ꝯ̄itate stati pꝰ abstersionē integrā ⁊ pꝰ maturatiōꝫ
ꝯpletā ⁊ aptionē cū eis q̄ sūt sicē baurac ⁊ nitꝛ ⁊ assa
ferida ⁊ myrrha ⁊ pip ⁊ castoreū ⁊ stercꝰ hirūdinū ⁊
stercꝰ adib ⁊ fiat ex eis gargarismꝰ cū rob moroꝝ:
imo cū sale āmoniaco ⁊ piretro ⁊ seie alharmel ⁊ sy
napis: aut seie raphāi cū aq̄ ⁊ oximelle. Et admini
strent ex eis isufflatōes: ⁊ insufflatio salis armōiaci
ē faciēs qescere. Cū ergo declinat egritudo admi
stra vinū ⁊ balneū ⁊ embrocas. Cōfectio pillularū
iuuātiū in statu. ℞. radicis lilij. iiij. ptes: asse fetide
medietatē partis: colligant cū succo caulis aut coa
gulato vue. Ex curatōe vō phlatice ē vt intꝰ in gut
ture itromittat vga mollificata torta sup quā inolu
tus sit pānus quo liniat apa ⁊ quo mūdificet hūidi
tas. Et ei quidē q̄ ē antiq̄ assa ferida ⁊ cinamomū ⁊
soluat vent cū cochijs ⁊ hiera ⁊ silibus. Et clisteri
zet cū clisteribꝰ valde fortibꝰ. In cura aūt melācho
lie ex medicis magis ꝯferentibꝰ ei ē medicamen al
harmel gargarizatū ⁊ linitū exterꝰ ⁊ interꝰ. Ex me
dicinis vō q̄ hūt ꝓpetatē ⁊ ꝯueniētes sūt in oī ho
ra ē stercus canis albū ⁊ adib albū: ⁊ hoc mō colli
git. Custodiat canis ne aliqd comedat nisi ossa tātū
donec stercus eijciat albū: qđ parui ex stat fetoris.
⁊ silr stercꝰ hois ꝓpe infātis: ⁊ oꝫ vt sollicitudo sit
ita vt illud quo cibat sit cū quātitate q̄ digerat: ⁊ qđ
ex eo melius ē: est panis lupinoꝝ fm quātitatē puā
⁊ in potu tribuat post ipm vinū vetꝰ: deinde sumat
stercꝰ eiꝰ ⁊ exsiccet: ē. n. pauci fetoris ⁊ si cū pāe desi
derat aliqd aliud: tūc dent ei cibi bone digōnis bōi
chimi: case ꝯplonis cū eq̄litate sicē carnes gallie ⁊ p
dicis ⁊ extremitates capraꝝ. Hec. n. cū bōitate di
gestiōis educūt fecē pui fetoris: ⁊ ex medicis qđ sua
ꝓpetate faciētibꝰ sūt hirūdines aduste. decollāt. n.
p̄us ⁊ currit sāguis sup alas ipsaꝝ: deīn puluerizat
sup eas sal ⁊ ponūt i vrceolo lutato ⁊ li tgacap̄ ieꝰ ⁊
ponūt i furno ⁊ vt ponāt i vitreato vase linito luto sa
pictic ē rectꝰ ap̄ me: ⁊ silr stercꝰ hirūdinū adustum
cū fortitudie. ⁊ qñ linit ēt palatū ex felle taurino
cū melle ⁊ felle testitudis ⁊ floꝛ eris ⁊ capitibꝰ piscicu
loꝝ soli ⁊ ꝓpe vua ⁊ linit ēt paulatiꝫ hūtis sināciā sa
le cū melle ⁊ aceto ⁊ oleo. ⁊ silr apa vue ⁊ silr admi
nistrent gargarismata cū oximelle in quo decoctuꝫ
ē semē raphani. Et colcotar qdē ⁊ calcadis ābo sūt
bona apati dauonis: ⁊ ex ꝯpositis sūt medicamen
mori cū myrrha ⁊ croco: ⁊ medicamē hirūdinuꝫ ⁊
medicamē alharmel ⁊ medicamē corticis nucis re

centis ⁊ trocisci ādarosꝫ: ⁊ medicamē hꝰ i. ℞. sterco
ris canis al. adusti in testa ⁊ p̄ter testā. ℥. i. pipis. ʒ.
ij. gallaꝝ adustaꝝ corticis ḡnatoꝝ carnis sunij ⁊ su
is ⁊ adhoba oīum aū. ʒ. i. myrrhe costi āboꝝ aū. ℥
s. insufflet aut liniat cū melle ⁊ ēt in fine eiꝰ ⁊ i hora
vehemētie administrent stercꝰ pueri ex pane lupinoꝝ
⁊ stercꝰ canis ⁊ hirūdinū adustū ⁊ sal armoniacus
itereꝫ hoc in die multotiēs. Qñꝫ vō apat lingua p̄
focati etiā ⁊ indiget fortasse curatōe ipsiꝰ. sꝫ nos iā
locuti sumꝰ de apatibꝰ lingue: ⁊ illđ qđ qđ huic lo
co ꝓpriū ē necāriū ex eo redire ad illđ qđ illic deīn
ē. s. vt ingeniet pꝰ phlomiā in attrahēdo materias
ad inferiora: ⁊ qñꝫ fit illud i loco hoc cum hierapi.
hꝫ. n. ꝓpetatē in deponēdo hūores q sūt corā sup
mo oris stōi ⁊ meri ⁊ gutturis: deīn admistrēt sup
ipm infrāntia ⁊ repcussiua sicē succꝰ lactuce: ⁊ ē me
dicina hūs ꝓpetatē quā sigt visio iuuamēn eiꝰ: de
inde si necāria ē resolutio subtilis fiat. Ex eis aūt q̄
ꝯferūt in regie eiꝰ q̄ ē pp spōdiles ē vt ingeniet in cō
p̄ssione loci cū facilitate ad posteriora: fortasse eni
reuertet spōdilis: ⁊ illa qđ ꝯpssio qñq fit cū instro
⁊ cū digitis ⁊ inueniet qñꝫ p illud reges. instrm vō
ē res silr freno qđ i gutture intromittit ⁊ expellit qđ
ē intꝰ in gutture ad exteriora. Cōpressio aūt valde ē
nociua in apatibꝰ. Cūꝫ sināces vehemētiores, sūt
⁊ nō valēt medicine ⁊ credit q ꝑditio futura sit illđ
p qđ spat euasio ē scissio cāne: ⁊ illud ē cū scissiōe li
gamētoꝝ q̄ sūt int duos ānulos cāne: p̄ter qđ reci
piat aliqd đ cartilagine: ita vt p illud anhelet: deīn
suat qñ expletū fuerit regimē apatis ⁊ medicet ⁊ sa
nabit. Et modus qdē curatōis eiꝰ ē vt tēdat caput
ad posteriora ⁊ teneat ⁊ suat cutis ⁊ abscindat. Et
qđ đ eo rectꝰ ē: est vt suat cutis cū vicino ⁊ elōget:
deīn discoopiat a cāna ⁊ findat qđ ē int duos ānu
los cāne corā fissura cutis: deīn suat ⁊ ponat super
ipsam puluis citrinꝰ: ⁊ oꝫ qdē vt duplicent duo la
bia fissure cutis solū p̄ter q ꝯtingat cartilago ⁊ pan
niculi in aliquo: ⁊ hoc ē iudiciū hꝰ fissure q̄uis nō
cadat ad hāc intētionē: nā si existimat q in illis eisđ
ligamētis sit apa ⁊ nocumētū nō oꝫ vt admistret sciſ
sio. Cū aūt syncopis supuenerit egro ⁊ timet q cō
pleatur p̄focatio incipiat a clisteribus fortibus. Et
phlomet vena q̄ est sub lingua: ⁊ phlomet vena frō
tis ⁊ appendant ventose sup collū ⁊ sub mēto cum
incisiōe aut absq incisiōe. ⁊ si fuerit cā p̄focationis
eius ⁊ syncopis eiꝰ submersio: tūc ꝯuertat vt currat
aq̄: deinde suffumiget cū eo qđ hꝫ fortitudineꝫ et
odorē bonū donec reuiuiscat. Oportet aūt vt ille q
euaserit a suffocatiōe vehemēti phlomet ⁊ clisterize
tur ⁊ sorbeat aliquibus diebus sorbitiones ex fari
na ciceris ⁊ lac: aut aquā carnis in q̄ dissoluti sunt
panis ⁊ vitellus oui. Et scias q ois qui hꝫ doloreꝫ
gutturis meliꝰ ē fugere sermonē ex quocūq dolor

Ca. xij. de vua ⁊ ambabus amigdalis.

i Stis qñꝫ accidit catarrꝰ apostemās eas: ita
vt ꝓhibeat anhelitū. Et qñꝫ mollificat vua
p̄ter apa ⁊ idiget eo qđ ꝯstrigit eā ⁊ exsiccet ex
tmā ipsam: ⁊ qñq indiget incisiōe. Et appropinq̄t

curatiõi pfocationũ. Et curet̃ in pncipio cũ linimẽ tis in qb⁹ sit facilitatis obſuatio ⁊ admĩstrẽt̃ cũ pẽ na: digiti nãq3 in nõ sua hora qñq3 laborẽ afferunt Et i illa q̃ magĩ ẽ ⁊ pue iflãmatõis admĩstrẽt̃ põtica Inflãmate ṽo ↄuẽiẽs ẽ illð qð ẽ vehemẽtis ifratõis sicaq̃ solatri ⁊ sicẽ semĩ rose ⁊ folia ei⁹: vtrisq3.n. iest opatio fortis. ⁊ ex eis q̃ sũt fortiora i hoc.c.st gũmi arabicũ ⁊ dragagãtũ ⁊ sarcocolla ⁊ nesestẽgi linita ⁊ ẽt balaustie ptes.ij. alumis ps.i. ↄterãt̃ ⁊ cribellẽt̃ cũ orali ⁊ admĩstrẽt̃ cũ spatula hñte caput icisũ i latitu diẽ: ⁊ qñq3 addũt̃ i eis croc⁹ ⁊ cãfora ⁊ admĩstrãt̃ li niẽdo ⁊ ẽt galle trite cũ aceto ⁊ liniũt̃ cũ pẽna: ⁊ iteꝝ aq̃ ĝnati acetosi cũ stipticis ⁊ ẽt lapis sedẽigi ⁊ ẽt la pis corrosus adust⁹: ⁊ ille q noiat̃ achates ⁊ lapis alasurugie ⁊ spodiũ ⁊ lutũ sigillatũ ⁊ armenũ ⁊ rob acreste ⁊ fruct⁹ spine egyptiace ⁊ alumẽ iamẽi ⁊ semĩ rose. Sumãt̃ ex eis sicẽ illud. Et suffumigatio cũ ra nis ancti ẽ ex eis q̃ ↄstringũt vuã valde: ⁊ ẽt succ⁹ ĝ nati dulcis ↄtriti cũ cortice suo cũ sexta sui de melle fact⁹ viscosus ispissat⁹ est linimẽtũ bonũ: ⁊ oꝫ vt qñ gargarisma fit cũ stipticis assiduet̃ gargarisma cum aq̃ cal'a: illud.n. ppat ipam vt i eo stiptica operet̃: ⁊ lenit ipam ⁊ ꝓhibet stiptica idurare ipam: qð si sti ptica eã acgrẽ faciãt duritiẽ ⁊ coartationẽ dolorosaꝫ admĩstra i ea mucilagies ⁊ gummi arabici ⁊ draga gantũ ⁊ amilũ ⁊ sarcocollã ⁊ semĩ malue ⁊ aquã fur furis ⁊ ordei: ⁊ fiat vt stet succ⁹ extrẽitatũ rãni cũ qn ta sui de melle ⁊ aq̃ mixtũ qm̃ ẽ linimẽtũ bonũ: ⁊ oꝫ vt cũ gargarisma fit ex stipticis assiduc fiat añ illud gargarisma cũ aq̃ cal'a aut ðcoctõe rosaꝝ ⁊ sumac cui⁹ sexta ps sit mell: ðcoq̃t ⁊ ispisset̃ ⁊ liniat̃ exteri⁹ cũ eo qð hꝫ exsiccatõꝫ ⁊ stipticitatẽ fortẽ sicẽ qð fit cũ gallis ⁊ alumie iameni. ⁊ sal qð ẽ illud qð ẽ ptermit tẽdũ añ oia illa. Melice ṽo gallaꝝ imaturaꝝ nucis atriñti ru. sumac oiuꝫ añ. ptes.iij. ⁊ itia salis torre facti.xx. ptes sumãt̃ ⁊ admĩstrent̃. Medicamẽ bo nũ in dispõnib⁹ ⁊ horis: ℞. alumis iamẽi ptes.iij rof. ptes.ij. costi ptẽ.i. admĩstret̃ ẽplm cũ pẽna vt pueniat ad vuã. Medicamẽ bonũ ad horã suã: ℞. succũ ĝnati cũ cortice suo ⁊ ispisset̃ cũ qnta sui ð mel le ⁊ liniat̃ cũ eo ⁊ ẽt alumis ptẽ.i. salis armõiaci ptẽ ⁊.ß. gallaꝝ imaturaꝝ itiã ptis dragãti.iij. ptes. ⁊ qñ puenit stat⁹ aut appropinq̃t admĩstra myrrham ⁊ crocũ ⁊ cipeꝝ ⁊ q̃ sũt eis silia ⁊ darsisahã ꝓpe ⁊ flo rẽ sgnãti ⁊ ramos balsami ⁊ alusaẽt admĩstrẽt̃ liniẽ do ⁊ aq̃ coꝝ gargarizent̃ ⁊ ꝓpe qñ admĩstrat̃ in eis gargarisma ðcoctiõis radicis lilij ⁊ se.ro. cũ melle. Et distille i oleũ amigdalinũ i aures i oĩ hora qm̃ ẽ iuuatiuũ. Si ãt collectio fiat i vtrisq3 amigdalis ⁊ i eis q̃ sequũt̃ ea admĩstra ðcoctões pdcas i ca. finãtie qð si dolor pseuerat ⁊ nõ sedat̃ reuertẽdũ ẽ ad soluti onẽ vẽtris. Si ṽo p hoc ñ ↄplet̃ ea admĩstra ea q̃ st fortis resolutõis sicẽ succ⁹ cucũeris asinini ⁊ cẽtau rea ⁊ nitꝝ rubeũ cũ melle aut solũ. ⁊ si idurescit apa ⁊ ꝓlõgat̃ nõ ẽ aliqd ei ita ↄueniẽs sicẽ assa fetida: cũ ergo icip subtiliari i loco vno ⁊ grossat in loco alio tũc icidat̃ ⁊ q̃ntũ posẽ ẽ vt expellas illud ⁊ facias illi ẽplm cũ sale ãmõiaco ⁊ mittas ipm ei cũ cochliario qð ẽ sicẽ frenũ ⁊ ẽ meli⁹: ⁊ ñ oꝫ vt icidat̃ nisi cũ radici

ei⁹ aduẽit extenuatio: qm̃ i ea ẽ timor magn⁹. Gar garisma exsiccãs vlcera apatũ gauonũ ⁊ purgãs ea ℞. lẽtiũ balaustiaꝝ ãboꝝ añ. ptes.v. sief mẽithe cro ci costi oiuꝫ añ. ptẽ.i. coq̃nt̃ i aq̃ ⁊ sũat ex ðcoctiõe eoꝝ ps.i. ⁊ misceat̃ cũ medietate sui ð rob mõi ⁊ q̃rta sui ð melle ⁊ fiat cũ ea gargarisma. C.xiij. ð cãu vue

Quãdoq3 cadit vua i febre ⁊ qñq3 cadit sine fe bre: ⁊ ei⁹ cas⁹ ẽ vt tẽdat̃ ad iferiora ita vt ñ re deat ad locũ suũ: ⁊ qñq3 necẽriũ fit ðglutienti ↄpmẽ digitis suis donec trãsglutiat. C.xiiij. ð cura

Si sũt illic calitas ⁊ rubedo phl'oma: diñ ad mĩstra gargarismata pdicta in caplis pdictis sicẽ gargarismata cũ aceto ⁊ aq̃ ro. deiñ fricet̃ cũ rof ⁊ sandalis ⁊ balaustijs ⁊ cãfora ⁊ rob ð mo ris ꝓpe i instro sil'i freno: ⁊ oꝫ vt fiat cũ facilitate q̃n to magis ẽ posẽ: ⁊ si ñ sũt calitas illic ⁊ rubedo ad mĩstra gargarisma cũ oxymelle ⁊ synapi ⁊ almuri ⁊ alnabati ⁊ fricet̃ cũ instro pdcõ: ⁊ medicamẽ quo fri cat̃ ẽ illud qð fit ex gallis ⁊ moris ↄtritis. Et fortior curatio ẽ vt subleuet̃ cũ istro ad supiora extẽdendo ad extiora cũ medicis stipticis ⁊ pmixtis cũ resolu tiuis fm q̃ oꝫ. Et qñq3 pmittit̃ cũ digitis linitis ex eis q̃ st sicẽ rob moroꝝ ⁊ nucũ ⁊ alleoꝝ. Et ex medicinis bonis ad eleuãdnm sũt balaustie ⁊ alumen ⁊ canfo ra ⁊ ex bonis in eleuatione vue est gallia cum sale ar mõiaco sed gallia est subtilior postquamnon fuerit illic nocumẽtũ ex ẽpe ⁊ repletõe. Cũ ergo stat fac gar garismũ cũ aq̃ salsa vtendo gargarismate p⁹ garga risma: ⁊ ex eis q̃ expta st ad illð ẽ vt sũat̃ seis ro. me dietas libre: succi barbe hircine.iij.ʒ. ðco q̃nt̃ i mel le aut vino qm̃ ẽ forti⁹: ⁊ isãtiũ qð vuas qñq3 eleuãt galle aduste cũ aceto ⁊ ꝓpe qñ liniũt̃ ex eis coꝝ syn cipita. C.xv. ð fmõe vsi ⁊ icisiõe vue ⁊ vtusꝫ aigdale

Oportet vt i vua ↄsideret̃ ei⁹ subtiliatio ⁊ dtu mitio ⁊ ꝓpe in iferiore pte ei⁹: ⁊ si igrossat̃ ex tremitas ei⁹ ⁊ resudat ex ea sicẽ pus tũc ẽ meli or hora ⁊ tũc incidat̃ cũ ferro ⁊ cũ medicis cauteri zantib⁹. Et fiat pseruatio cũ solõne vẽtris subtili p cedẽte ipam ⁊ excussiõe corpis a repletõe si fuerit in ipso ex sanguie aut alijs. Incisio nãq3 cũ repletõe ẽ timorosa: illi⁹ aũt incisio q̃ subtilis ẽ ⁊ lõga sicẽ cau da muris eq̃tãs sup liguã sine repletõe aut rubedie aut nigredie ẽ pui timoris. Et mod⁹ qdẽ incisionis ei⁹ ẽ vt pmat̃ lingua ad iferiora ⁊ sit posẽ accipe vuã cũ instro ⁊ premat̃ ad inferiora ⁊ ñ radicit⁹ incidat̃ imo dimittat̃ ex ea aliqd: nã si tu abscideris c[illegible] pa lato sanguis forsitã nõ abscindet̃ oio cũ tñ ñ oꝫ vt i cidat̃ res pua ⁊ sit nocumẽtũ ⁊ remaneat cũ dispõne sua: imo oꝫ vt icidat̃ q̃ntitas quam addit sup nãm. Cũ aũt ẽ rubea apõsa tũc ei⁹ icisio ẽ timorosa. ⁊ qñq3 manat sanguis ⁊ ñ abscidit̃ pp aliquam medicinaꝫ Ex medicis aũt icidẽtib⁹ eam sũt assafetida ⁊ alumẽ iameni q̃ sine itermissiõe ponant̃ sup radicẽ ei⁹ qm̃ icidũt eam ⁊ faciunt ipam cadere. Et ex medicinis facientibus ipsam cadere cum cauterio est sal armo niac⁹ cũ assafetida ⁊ atrimẽtis ⁊ oꝫ vt medicie iste sup vuam annexe teneant̃ cum instro narrato ⁊ teneant̃ hora vna ita q̃ nõ deglutiat donec agant in eaꝫ: de inde iterant̃ vsq3quo nigrescat: nam si denigratur

cadet pꝰ tres dies ſm pħm. Et oꝫ vt ſit ille q curat declius ad iferiora hn̄s os aptū ita vt currat ſaliua eiꝰ ⁊ nó retineatur i ore ipiꝰ. Due vo amigdale ſuſpédant cū vncino ⁊ trahant ad exteriōa ꝙ̄to plus poſſe ē preter ꝙ cū eis attrahūt tunice ⁊ abicindant cū rotūditate deſup radicé apud quartaꝫ lógitudinis cū iſtro iciſionis pter ꝙ permutet inſtrm̄ ⁊ incidat vna pꝰ alteraꝫ pꝰ obſeruationé ꝯditionum pdictarū i colore ⁊ ꝙ̄titate eaꝝ. Cūqꝫ ceciderit ex eis ꝙ abſcindit dimittat ſanguis currere ſm ꝙ̄titaté medíocré. Et ſit patiés declius ſup facié ſuaꝫ ne ſanguis ingrediatur guttur eiꝰ. Deide colluat os ex aceto ⁊ aqua iſſratis vt eū ꝯmat ⁊ tuſciat vt mūdificet itenꝰ eius: deide ponat ſup eaꝫ qð abſcindit ſanguiné ſic colcotar ⁊ alumé ⁊ dragantū ⁊ gargarizet cū decoctione ſanticis ⁊ folioꝝ myrthi ⁊ ſit tepida.

Ca.xvi. de rememoratione nocumétoꝝ iciſionis.

Ex eis ē nocumētū vocis. ⁊ ex illis ē detectio pulmonis frigori ⁊ calori ⁊ fac accidere tuſſim ab oi frigore ⁊ calore ⁊ nó tolerat ſitiꝫ. Et ex illis ē detegere ſtóꝫ malitie ꝯplonis ⁊ cā prīmitiua ex vétoſitate ⁊ puluere ⁊ eis ſilibus. Et plurimi eoꝝ ifrigidant aeré téperatū ⁊ i pectoribꝰ plurimoꝝ eorum figitur frigus i pulmone ipſoꝝ donec moriuntur. Et qn̄ꝫ accit ex ea ſputū ſanguinis ⁊ nó retinet

Ca.xvii. de cura ſputi ſanguinis ex iciſione vue ⁊ vtriuſqꝫ amigdale.

Oportet vt ponātur ventoſe ſuper collum ⁊ mamillas ⁊ ſiat phlomia: et vt fiat regimen cū phlobotomia venarum inferiorum communicantiū ſicut aſcellaꝝ ⁊ eis ſimiliū itendédo ad attrahendū. Singularia aūt ſanguiné retinétia ⁊ linimēta admiſtrata ad illud ſunt ſicut attrimentum quo fiat linimentū aut pulueriẓet attrimētum ſuper ipm ⁊ ifrgidantia actu ſicut nix ⁊ ſucci frī ſtiptici noti: ſicut ſuccus acreſte ⁊ pampini vitis ⁊ ribes ⁊ ſolatrū ⁊ aq̄ cydonioꝝ acetoſoꝝ. Et ex rebus expertis q̄ habét ꝓꝓetateꝫ in hoc capitulo. Et oꝫ vt admiſtret in diſpóne medicamé qð teſtatus ē ſapiés noiatus. Diogenes ⁊ ē alcuezric. Et etiaꝫ ſuccus arnogloſſe cū admiſtrat ꝓpe cū troc. ⁊ karabe ⁊ luto ſigillato. Et oꝫ vt admiſtret cū eis calidū aliqd: imo frꝫ actu Calidū.n. cū eo qð attrahit deſtruit oꝑatóeꝫ medicine.

Fen.x. de diſpónibus pulmonis ⁊ pectoris ⁊ ē tractatꝰ qntꝰ. Tractatꝰ.i. de pncipijs ⁊ anhelitu

Ca.i. de anatomia epiglotis ⁊ canne pulmonis

Canna quidé pulmonis ē mébruꝫ ꝯpoſitū ex cartilaginibus pluribꝰ q̄ ſunt circuli ⁊ partes circuloꝝ q̄ꝝ alie alijs ꝯtinuantur. Que ergo ex eis obuiant meatui cibi q ē poſterius ⁊ ē meri ſc̄e ſūt diminute ⁊ ꝑpiqꝫ ſéicirculo ⁊ poſita ē abſciſio eaꝝ ad meri ⁊ ꝯtingit meri ð ea corpꝰ pāniculoſū n̄ cartilaginoſū: imo ſba eiꝰ cartilagioſa ad añriora poſita ē. Et ꝯponūt he cartilagies ex ligam̄tis q̄ pāniculus tegit ⁊ ꝯphédit oia illa itriſecꝰ pāniculus léis ad ſiccitaté ⁊ durine ꝺclinās aliq̄ꝫtulā ⁊: ſilr ét exterꝰ ⁊ caꝑ eiꝰ ſupiꝰ qð ſequit os ⁊ epiglotiꝫ. Et extrēitas eiꝰ iferior diuidit i duas ſectões. Deide diuidit i ſectões currētes i pulmone vicinātes ramis vēaꝝ pulſatiliū ⁊ qetaꝝ. ⁊ puenit eaꝝ ptitio ad orificia valð ſtrictōa ꝙ̄ꝫ orificia eoꝝ q̄ ſilant eis ⁊ currūt cū ipis. Eiꝰ igit creatio facta eſt ex cartilagine vt iueniat i ea aptio pdicta ⁊ ne lenitas faceret eā idigere cooptura ⁊ vt ſit durities eiꝰ tutū ipi cū ſit eiꝰ ſitꝰ ad antiora: ⁊ vt ſit durities eiꝰ cā ad hoc vt ꝑueniat vox: aut adiuuet eā. Et facta ē eiꝰ cópoſitio ex cartilaginibꝰ plibꝰ ligatis cū pānicul vt ſit ei poſſis extéſio ⁊ ꝯiūctio apð attractóeꝫ aeris ⁊ reſpirationé ⁊ n̄ doleat ex ꝑcuſſionibꝰ q̄ accñt ei deſubtꝰ ⁊ ſupra. Et ex attractionibꝰ q̄ accñt ei ad extrēitateꝫ eiꝰ ⁊ vt cū nocumétū accit n̄ dilatet nꝫ coáguſtet. Et fc̄a eſt rotūda vt ſit ſecurior ⁊ magis icolumis ⁊ nó minuit ab ea qð de ipo tágit meri niſi vt cóprīat bucellā trāſeūté ipꝫ: imo ptranſeat a facie eiꝰ cū extédit meri ad āplitudiné ⁊ ſit ꝯcauitas eiꝰ tē q̄ſi adiuuás meri cū icipit meri extédi ad ipaꝫ ⁊ penetrat i ipꝫ ⁊ ꝓꝓe i deglutóe ne ꝯiūgat anhelitū: qm̄ deglutitio necc̄riū fac vt coopiat cāna pulmóis ſupiꝰ vt n̄ igrediat eā cibꝰ trāſiés ſup eam ⁊ ſit cooptura eiꝰ cū ſuppoſitóe cartilaginū ſtantiū ſup meatū. Et ſilr eius q̄ noiat nó hn̄s nomé. ⁊ cū ſit deglutitio ⁊ vomitꝰ eiꝰ idigétes cooptura i hoc meatu n̄ ē poſſe vt ſint cū ſit anhelitꝰ. Et creata ē pp vociferationé res q̄ noiat lingua fiſtule ꝯſtricta apud extrēitaté cāne: deide dilatat apud epiglotū: qr̄ icipit ex amplitudie ꝑueniés ad ꝯſtrictioné. deide ad ſpaciū āplū ſic ē i fiſtula qm̄ neceſſariū ē voci ꝯſtrictio vt reticat. ⁊ hꝰ i gð corpis ſilis lingue fiſtule ꝓꝓetas ē vt ꝯiūgat ⁊ dilatet vt fiat ꝑ illð ꝑcuſſio vocis. Durities vo pāniculi q tegit eā interꝰ fuit vt reſiſtat ſolus catarris ⁊ ſputis malis ⁊ vapori fumoſo redeūti ex corde: ⁊ vt non mollificet ꝑcuſſione vocis. Eiꝰ aūt diuiſio i pmis i duas ꝑtes fuit: qm̄ pulmo hꝫ duas ꝑtes .ſꝫ eiꝰ ramificatio cuꝫ venis qetis fuit vt ex eis accipiat nutrimétū. Cóſtrictio aūt orificioꝝ eoꝝ fuit vt inſuret i eis reſpiratio arteriarū veniétiū ad cor vt n̄ penetret i eis ad ipꝫ. Nā ſi penetraret faceret ꝑuenire ſputū ſāguis. hec ē ergo forma canne plmonis. Epiglotis aūt ē iſtrꝫ ad cóplédaꝫ vocé vt teneat anhelitꝰ. Et i interiore ꝑte ipiꝰ ē corꝰ ſile lingue fiſtule: ⁊ iaꝫ diximꝰ ipm ⁊ cū eo qð apponit ipſi ex palato: ⁊ ē ſile additioni q̄ claudit caput fiſtule ꝯplet vox. Et epiglotis qð ē coartata cuꝫ canna ꝯſtricta cū meri. Cū ergo meri appetit deglutire ⁊ declinat ad iferiora ꝓpter attractioné bucelle coopitur epiglotis ⁊ eleuatur ſurſū ⁊ coartat coopertura q̄rūdā ſuaꝝ cartilaginū cū alijs q̄ extédunt pāniculi ⁊ lacerti. Cūqꝫ cibꝰ ptrāſit meatū meri ſūt orificiū epiglotis ⁊ cāne adherétes palato ſupiꝰ qr̄ nó eſt poſſibile vt igrediat ipſuꝫ ex eo qð cóprehéſuꝫ ē apud meri aliqd: quare ptranſeūt ipm cibꝰ ⁊ potꝰ ita qð nó cadit ad cānaꝫ aliquid niſi i quibuſdā horis in quibus feſtinat deglutitio anteq̄ꝫ compleatur motus iſte: aut accidat cibo motus propter meri có turbatū: qr̄ nó ceſſat nā laborare in expulſione eius cū tuſſi. Et nos qdé iaꝫ diximꝰ anatomiaꝫ cartilaginū epiglotis ⁊ lacertoꝝ eiꝰ i pmo libro. Pulmo āt

est compositus ex ptibus q̄ꝝ vna ē cāna: ⁊ scđa est rami arterie venale: ⁊ tertia ē rami ꝓculdubio quos cōiungit caro mollis rara aerea creata ex tenuiore sanguine ⁊ subtiliore: ⁊ illud ē etiā nutrimētū eiꝰ. ⁊ ē plꝰ ricatuū mollis ⁊ rarꝰ ad albedinē declinās ꝓpric in pulmōibꝰ aīaliū quoꝝ itegra ē creatio: ⁊ creatus ē rarꝰ vt in ipso accipiat aer ⁊ digerat in eo ⁊ expellat supfluitas eiꝰ ab eo sicut creatū ē epar cū cōparatōe ad cibū: ⁊ ē hñs duas diones: quaꝝ vna tēdit ad dexterā ⁊ altera ad sinistrā. ⁊ sectio qdē sinistra duos hꝫ ramos: ⁊ sectio dextra tres hꝫ ramos ⁊ iuuamētū pulmōis oio ē attractio aeris: ⁊ iuuamētū attractōis aeris ē ꝑpatio aeris cordis pluris q̄ȝ ipꝫ quo idiget in pulsu suo: ⁊ iuuamētū hꝰ ꝑpatōis ē vt sit aīali cū submergit in aq̄: ⁊ qñ emittit vocē longā ꝯtinuā ipediente ipm ab acceptione aeris: aut cū abhorret eiꝰ attractōꝫ pp dispōnes ⁊ cās ducētes ipꝫ ad illđ ex fetore aut alio aer ꝑpatus quē assumit cor Et iuuamētū hꝰ aeris ꝑpati ē vt tēperet sua euētatōe caliditatē cordis ⁊ vt restauret spm̄ cū suba q̄ ē magis vincēs in ꝯplone eiꝰ ꝑter q̄ȝ solꝰ aer sic existimāt qdā ꝯuertat ⁊ fiat spūs sicut nō sola aq̄ nutrit mēbꝝ Veꝝ vnūquodqꝫ eoꝝ aut ē ps nutrimēti aut ē faciens penetrare lubricitate. Sed aqua ē ad nutrimētū corporis ⁊ aer ē ad nutrimentū spūs: ⁊ vnūqđqꝫ duoꝝ. s. nutrimētū corpis ⁊ spūs ē corpus ꝯpositū nō simplex. Sed iuuamentū extractōis supfluitatis aduste spūs ⁊ ē eius fumositas ⁊ pulmōis est ad introitū aeris frī. Iste nāqꝫ attractꝰ iā ꝓculdubio cōuersus ē ad calefactionē q̄ nō ꝯfert in tpando spm̄ Ramificatio aūt venaꝝ ⁊ cāne in pulmone fuit qm̄ cāna ⁊ arteria venalis cōicant in nutriēdo pulmonē ex sanguine digesto claro veniēte ex corde. Carnis aūt iuuatiuū ē vt opilet rimas ⁊ ꝯiūgat ramos sed eiꝰ raritas ē vt rectificet attractionē aeris. Non eni ē vt nō penetret aer nisi in cāna tm̄: imo qñ euadit ad corpus pulmōis ex eo: ⁊ in hoc ē apertio in multiplicatiōe ⁊ vt adiuuet etiā in ꝯstrictione ad expulsionē. Est ergo ꝑparatus duobꝰ motibus ⁊ pp hoc apit pulmo cū sufflatōe. Eius aūt albedo ē pp dñiū aeris sup illud quo nutrit ⁊ pp plimā eiꝰ frigiditatē. Eius partitio in duas ptes ē vt non cesset anhelitus pp nocumentū adueniēs vni duaꝝ ptiū ⁊ ois ramus ē ramificatꝰ pp illud in duos ramos Quintus aūt q ē in latere dextro est lectꝰ substratꝰ vene q̄ noiat ꝯcaua ⁊ nō est eiꝰ iuuamentū in anhelitu plꝫ Et qm̄ cor magis fuit decliue paꝝp ad sinistrā addit in pte sinistra q̄ occupet spaciū pectoris. Et nō ē bonū vt pulmōi sit in latere dextro additio exītis venis substrata: qm̄ iā cecidit necessitas eiꝰ. ⁊ pulmonē qdē coopit pāniculus neruosus vt sit fm̄ qđ sciuisti sensus aliqs aliquo mō: ⁊ si ē intrās tm̄ ē coopiens quāuis ipse pulmo sit substratꝰ cordi leniens ⁊ eiꝰ iuuamentū. Pectus quoqꝫ diuisum est in duas ꝯcauitates int q̄s distinguit pāniculus ortꝰ ex oppōne mediatōis thoracis: ⁊ nō ē transitus ab vna duaꝝ ꝯcauitatū ad alterā: ⁊ iste pāniculus ē in veritate duo pāniculi ⁊ est ꝯiunctꝰ in posteriore pte sui cū spōdilibꝰ ⁊ supius vt defēdat ābas furculas ⁊ intētio in creādo eos fuit vt sit pectꝰ habēs duos vētriculos q̄tenꝰ si eueniat vni eoꝝ nocumētū sufficiat alter ad faciēdū anhelitū ⁊ eiꝰ intētōꝫ: ⁊ ex iuuamēto eiꝰ ē ligatio meri ⁊ pulmōis ⁊ mēbroꝝ pectoris adiuicē. Velamis āt iā diximꝰ formā ⁊ iuuamētū eiꝰ in anatomia lacertoꝝ. ipm. n. in v̄itate ē vnꝰ lacertoꝝ ⁊ ē ex tribꝰ tunicis q̄ꝝ media ē corda q̄ ꝯsolet eiꝰ opatio: ⁊ tūica q̄ ē supra ē sic fūdamētū ⁊ basis pāniculi pectoris q̄ iteriꝰ coopiūt ipm: ⁊ tūica iterior ē sic illa siphac: ⁊ i velamie qđ duo sūt foramia quorum maior ē transitus meri ⁊ arterie magne: ⁊ per minꝰ ē transitus vene q̄ noiat alhabari ⁊ ē vehemētis suspēsionis cū ea ⁊ incarnationis.

Ca. ij. de ꝯplonibꝰ pulmōis ⁊ signis dispōnū eiꝰ

Dicamꝰ itaqꝫ q̄ ꝯplonē calaꝫ signt āplitudo pectoris ⁊ magnitudo ānhelitꝰ: ⁊ qñꝫ duplat exsufflatio ⁊ vox ⁊ opatio eiꝰ ⁊ q̄ paꝝ nocet ab aere frō ⁊ q̄ plꝫ a calō: ⁊ q̄ accñtia litis cedat aer frīus absꝫ potu mltotiēs ⁊ accit ei plꝫ iflātio ⁊ tussis Fiaꝫ v̄o ꝯplonē signt puitas pectoris ⁊ puitas āhelitꝰ ⁊ vox ⁊ acuitas āboꝝ: ⁊ q̄ nocet ab oi frō ⁊ multitudo gnātōis phlatis i ipo: ⁊ mltotiēs qđ duplat eo āhelitꝰ ⁊ aduenivt ei asma ⁊ tussis. Cōpłonē aūt hūidā signt multitudo supfluitatū ⁊ raucedo vocis ⁊ stertitio ⁊ ꝓpe cū fuerit cū mā ⁊ fuerit declinis ad supiora ⁊ defectꝰ ab eleuatōe vocis nō pp d̄bilitatē corpis. Siccā v̄o ꝯplonē signt paucitas supfluitatū ⁊ aspitas vocis ⁊ silitudo eiꝰ cū voce gruū: ⁊ qñꝫ ē illic disuia pp vehemētiā spissitudis. Vnaq̄qꝫ autē haꝝ ꝯplonū qñꝫ ē pulmōi nāl ⁊ qñꝫ ē ei accñtal: ⁊ coicātū aliquo ⁊ differūt i aliquo. Illa āt i qbꝰ cōicāt sūt sig ꝑdcā nisi illa q̄ excipiemꝰ pꝰ. sꝫ ea i qbꝰ differūt sūt duo. vnū eoꝝ ē qm̄ cū ꝯplō ē nālis signū eiꝰ ē stās fm̄ nāꝫ: ⁊ si ē accñtal ē ei signū accñtale: ⁊ iam aduenit ei nisi sit signū d̄ gnē eoꝝ q̄ non accidūt nisi nā tm̄ qm̄ tē signū ē nāle cuiꝰ silē ē magnitudo pectoris aut puitas eiꝰ. Et scias q̄ magis ꝓpe significatiōes eiꝰ fm̄ dispōes pectoris ⁊ pulmōis ē āhelitꝰ i fr̄itate sua ⁊ calitate sua ⁊ magnitudie eiꝰ ⁊ puitate ipiꝰ: ⁊ facilitate ipiꝰ ⁊ eiꝰ difficultate ⁊ fetore ⁊ bōitate odoris eiꝰ ⁊ reliqs dispōnibꝰ eiꝰ. Et silr vox ē in hꝰ re sic illđ qđ signt illa q̄ strāgulata ē cū nocumētuꝫ sit i lacertis dilatātibꝰ: ⁊ rauca cū nocumētū sit i lacertis ꝯstrictis cū nocumētū ē i lacertis. ⁊ silr tussis ⁊ sputū ⁊ pulsus. Et iā d̄clarata ē tibi q̄litas sigonū anhelitꝰ ⁊ q̄litas sigonū vocis ⁊ q̄litas significationū tussis ⁊ q̄litas significationū sputi. Pulsus āt ⁊ qđ ipe signt fꝫ ꝯplones ⁊ egritudines iā sciuisti. Et pulmo qdē vicinat cordi ⁊ significatōes dispōnū eiꝰ sunt sup ipm fortiores: ⁊ pulsus ē magis significatiuus eiꝰ qđ seqt ramos neruoꝝ pulmōis: ⁊ tussis ē magis significatiua illiꝰ qđ seqt cānā ⁊ carnē pulmōis ⁊ sensibilitas grauitatis ē significatio ꝓpa q̄ materia ē i pāniculis ⁊ lacertis: ⁊ cū nō spuit nisi cū tussi leui tūc mā ē ꝓpinqua supme canne ⁊ ei qđ seqtur ipm. Et si nō spuit nisi cū tussi plima tūc mā ē ꝓfunda ⁊ ē longinq̄. Et qñꝫ associāt nocumētis mēbroꝝ pectoris signa mēbroꝝ lōginquoꝝ: sic v̄tigo i apātibus velamis ⁊ sic rubedo faciei i apātibꝰ pulmōis

Cap. iij. de apostematib⁹ accidentib⁹ pulmoni.

p Ulmōi qñ accñt apȷ ata approṗata ĩmbris p tiū siliuz ꝛ egritudiēs, officiales ꝛ ꝓpe opilatō i venis suis ꝛ partib⁹ cāne ip. i⁹: ꝛ ꝓpe ī venis grossiorib⁹ ꝛ i raritate corꝑis ei⁹. ꝛ qñ sūt ꝑꝑ cās opilatiuas itra ipm vsquequo ꝑueniaꝫ ad cooptu raz ꝛ egritudies cōes. Et qñ multiplicāt egritudies pulmōis i hyeme ꝛ autūno ꝑꝑ multitudinē catarri ꝛ ꝓpe i autūno pluuioso p⁹ estatē siccā septētriona lez. ꝛ aer frigid⁹ nociu⁹ ē pulmōi nisi sit a calore les⁹ vehemēti. Et multotiēs qdē ꝓducūt egritudies pulmōis ac egritudies epis sic ꝓducūt vehemētia fridita tis ei⁹ ꝛ vehemētia caliditatis ei⁹ ad hydropisiz ꝛ similiter velaminis.

Cap. iiij. de cura pulmōis.

a Ttēde qđ dicitꝫ i ca. asmatis ꝛ āhelit⁹ ꝛ ꝑmutētꝫ ad illud ex eo qđ cōicat ei in cāis egritudinū. ꝛ qñ excitatꝫ pulmo cū eo qđ ē sic eleuatō vocis ꝛ sic āhelit⁹ exsufflatōis ꝛ sbtiliētꝫ ꝑ illō supfluitates ei⁹. Et admistratōi qdē mediciaꝝ pectoris iest ꝓpa forma: oꝫ ei vt admistrentꝫ fcē pille ꝛ eliā plib⁹ retinēdo ea i ore ꝛ deglutiēdo qđ resoluitꝫ ex eis paulati, vt ꝓlōgetꝫ spatiū i ore eaꝝ i ꝑtrāseūdo cānā ꝛ reitere tꝫ ꝛ ꝑueniāt ad cānā ꝛ pl'monē: ꝛ ꝓpe cū dormit resupin⁹ ꝛ hūectet lacertos oēs q sequūtꝫ pl'monē ꝛ ꝛ cānaz ei⁹. ꝛ propiquior modus declinationis superfluitatum pulmonis, est latus qđ meri seqtur ꝗ ꝑꝑ iuuatꝫ vomitu pl'iz cū nō est ibi qđ prohibeat.

C. v. đ mēijs siccis i pl'mōe ꝛ indicijs eaꝝ i curatōe.

m Aterie ꝗ ꝯtinētꝫ i pl'mōe qñ sīt ex gnē sāguis: ꝛ qñ sīt ex gnē hūiditatis: ꝛ qñ sīt ex gnē sanie ꝛ sīt mē cal'e ꝛ sbtiles. Et mās qdē siccas i pl'mōe qñ ē difficile spuē: qꝛ ñ adheret ei vētositas expellēs eas cū tussi: imo rūpiꝫ hūiditas sup vētositatē: qꝛ aduēit ei vētositas ñ eradicās: sꝫ ad vehemētiaz m'titudis ei⁹ cū sīt hūores pectoris grossi ñ ꝑuēias ad vltimū i exsiccādo: imo sīs occupat⁹ cū lēificatione ꝛ icisiōe cū resolutiōe mēi. Et sit itētio maior duarū reꝝ tibi icisio aut sit studiū cū icisiōe pl⁹ ꝗꝫ sit cuz resolutiōe. Et admistra i oib⁹ illis medicis aqꝫ mell' ē eni faciēs eas penetrare ꝛ lenificat ꝛ abstergit.

Capi. vi. de medicinis pectoris singularibus: ꝛ compositis ꝛ de forma administrationis earum.

m Edicie pectoris sūt medicie ꝗ mūdificāt pect⁹ ꝛ sūt ꝭm ordiēs. Ordo ꝑm⁹ ē sic faria fabarū ꝛ aq̄ mell' ꝛ se. lini assū ꝛ amigdale ꝛ vinuz dulce. nā ipm vehemētꝫ apit opilatiōeꝫ pulmōis sic ipm vehemētꝫ gnāt opilatiōem epis queādmodū scies in ca. epis. Et ex ffis se. cucumeris ꝛ bateke ꝛ cucurbite. butyri đ o cū solū admistratꝫ maturatio ei⁹ ē pl⁹ ꝗꝫ ei⁹ mūdificatio. si aūt deglutiatꝫ cū melle ꝛ amigdal' amaris ē ei⁹ maturatio mior ꝛ mūdificatio ei⁹ maior. Et forti⁹ illo ē glutinū alboti ꝛ amigdalea mar ꝛ oxymel sqlliticū ꝛ fenug. ꝛ olibanū ꝛ dactili hierō hūt fortitudinē i hac itētiōe. Et fortiora illis sūt cyminū ꝛ pip ꝛ herb⁹ ꝛ radix lilij ꝛ radix oppopōaci ꝛ castoreū cū melle ꝛ sqlla assata ꝯtrita ꝛ ꝯfecta cum melle ꝛ cētaurea maiō ꝛ arist. ro. ꝛ nigella ꝛ đmi'q' ē sb vrceis cū desiccatꝫ sup testam sup pruīas: aut i furno dōec albescat ꝛ ꝯmisceatꝫ cū melle. ꝛ sīr enula cuz pōitꝫ i medicis ꝛ aq̄ ei⁹ est vehemētis iuuamēti ꝛ alkermed ē ex sūma coꝝ ꝗ faciūt facile spuī ꝛ fiselcos est valde iuuatiuū ꝛ ꝓpe crudū: ꝛ p⁹ ipm illō qđ nō est elixatū nisi elixatura. i. ꝛ croc⁹ ꝯfortat ist'a āhelit⁹ ꝛ facile effic̄ sputū valde: ꝛ medicie qđ iste sīt ꝯueniētes ebibite ꝛ sīt ꝯueniētes vt ēpl'ꝫ supposite. Ex medicis āt ꝯpositis sīt pille platōis ꝛ sīt pille đ storace ꝛ sir⁹ đ isopo cū đscriptōibus diuersis ꝛ medicam̄ andrōachi ꝛ medicam̄ asclepiadis ꝛ medicam̄ G. ꝛ sirupi đ papauer cū đscriptiōib⁹: ꝛ medicam̄ nīānu⁹ ꝛ medicamen anacardi cū myroba. ꝛ ex eis ꝗ faciūt spuē humores grossos ꝛ saniē ē medicamen qđ R̷t. sapini ꝛ castorei āboꝝ aā. aur. i. cordūeni aur. ij. opij ꝛ myrrhe āboꝝ aā. aur. i. ꝯficiātꝫ cū vio dulci: cui⁹ potio ē. S. Et ex eis ꝗ expta sīt ē medicam̄ qđ R̷it olibāi. iiij. aur. ꝛ myrrhe. ij. cū. iij. ℥. rob: coqꝫtꝫ cū melle ꝛ đglutiantꝫ aut succ⁹ cau l' cū eq̄li pōdē mell': aut đcoctio ei⁹: decoqꝫtꝫ ābo dōec coagulētꝫ ꝛ sit ignis carbonū: ꝛ etiaz sumātꝫ myrrha ꝛ pip ꝛ se. vrtice ꝛ sapinū ꝛ synapis: ꝛ fiāt ex eis pille: ꝛ detꝫ i potu ex eis mane ꝛ vespe, ap sōnū: ꝛ ēt synapis. ʒ. i. baurac. ix. kirat succi cucumeris asi. kirat. i. ꝛ. S. ꝛ ista potio vna educēs supfluitates pl'inias ꝛ mūdificat sine lesiōe. Et ex medicis fortib⁹ ē vt sūatꝫ nasturtiū ꝛ synapis ꝛ se. vrtice ꝛ succ⁹ cucu. asi. ꝛ anisū ꝯiūgatꝫ totū illō cū melle ꝛ ꝯficiatꝫ cū eo. ꝛ ex ꝯmixtis đclinātib⁹ ad cal'itatē ē vt sūantꝫ fenug. ℥. i. se. lini. ℥. i. S. herbi. ℥. i. ei⁹ qđ ē intꝫ g̃na cotti. ℥. S. succi ligritie. ℥. ij. inoluātꝫ oia oleo aigdalio ꝛ ꝯiūgātur cū melle. ꝛ iteꝝ seuestē ꝛ fic⁹ al. ꝛ passe enucleate ꝛ radix lilij ꝛ ca. ve. đcoqꝫtꝫ i aq̄ vehemētꝫ ꝛ detꝫ ex ea ad potādū. ꝛ si i hac aq̄ đcoqꝫtꝫ polypodiū ꝛ turbit erit iuuatiuū valde. Et scias ꝙ multotiēs retinetꝫ aliquid i pectore ꝛ ē recipiēs vt expuatꝫ nisi v'r⁹ ei⁹ ab eo debilitetꝫ: ꝛ tūc qdē oꝫ vt adiuuetꝫ cuz sternutatione.

Cap. vij. de sermone vniuersali de anhelitu.

a Nhelit⁹ ꝯpletur duob⁹ motib⁹ intꝫ quos sūt due more ꝭm ꝙ res se hꝫ i pulsu: nisi qꝛ mot⁹ anhelit⁹ ē volūtari⁹ q pōt alterari cū volūtate a cursu naturali ꝛ puls⁹ ē naturalis pur⁹. Et itētio qdē i anhelitu ē vt ipleat pulmonē aere f'ro dōec ꝑpetꝫ ꝓpatio cordis ꝛ nō cesset cor sumere ex eo aereꝫ frigidū ꝛ reddat ipsi vaporē fumosū ad hoc vt accidāt illi attractiōi due res: q̃ꝝ vna ē ꝯuersio ipsi⁹ a f'riditate cū calefactiōe ei⁹ qđ ei vicinatꝫ ꝛ ei⁹ qđ ei ꝯmiscetꝫ. ꝛ altera ē ꝯuersio ipsi⁹ claritate sua ꝑꝑea ꝙ admiscetꝫ ei vapor fumos⁹: tūc eni remouetꝫ ab eo itētio ꝗ sit ꝯueniēs ad hoc vt extēdatꝫ puls⁹ ab eo: qꝛ necessaria fit ei⁹ eductio ꝛ ꝑmutatio ipsi⁹. Et iter duas r'r sīt due more: ꝛ ei⁹ qdē itroit⁹ ꝛ ē attractio aeris: fit cū dilatatiōe puls⁹ pulmōis sequēs motū corpoꝝ qb⁹ circūdatꝫ. Et anhelit⁹ qdē apȷ cōitatē ē illō qđ educitꝫ ꝛ apȷ medicos ꝛ i pōne ꝗ ē iter eos qñ ē illō qđ educitꝫ sic ē apȷ cōitatē: ꝛ qñ ē hoc totū sic puls⁹ apȷ cōitatē ē mot⁹ dilatatiu⁹: ꝛ apȷ medicos i ipo ē positio ꝓpa ꝭm spēꝫ notā. Et mot⁹ anhelit⁹ eq̄lis natural' vacui a nocumēto ꝯpletꝫ motu velamis. si autē idiget additiōe fortitudis ꝑꝑ illud qđ nō igreditꝫ nisi cum labore: aut vt ꝯfortatꝫ anhelitus ad extrahendaꝫ inflationē: cōicat velami i hoc adiutoriū lacertoꝝ pe-

ctoris oium: ita q̄ ſuꝑmioꝝ eius aut ſaltem quorūdā īferioꝝ eiꝰ tm̄. Si āt ē necc̄riū vt ſecet lr̄as: aut generet̄ ex eo locutio nō ē excuſatio qn̄ adminiſtratio ſit lacer toꝝ lingue. ⁊ qm̄ ē neceſſariū i eis adminiſtrare lacer toſ labioꝝ. Et queādmōū ī pulſu ē magnꝰ ⁊ ꝑuꝰ ⁊ lōgꝰ ⁊ breuis ⁊ velox ⁊ tardꝰ ⁊ calus ⁊ fr̄us ⁊ fre quens ⁊ rarus ⁊ fortis ⁊ debilis ⁊ ītercīſꝰ ⁊ ꝯtinuꝰ ⁊ ſpaſmoſꝰ ⁊ tremulꝰ ⁊ ꝓpe repletionis venaꝝ ⁊ mul te caꝝ ⁊ reꝝ illaudabiliū: ⁊ omnibꝰ illis ſūt cauſe: ⁊ omnibꝰ illis ſunt ſignificationes ſ꞉ res ſuas. ⁊ ē eis diuerſitas ſ꞉ ꝯplexiones etates ⁊ genera ⁊ accidētia corporea ⁊ aīalia. ſimiliter anhelitui ſūt iſte res nūe rate ⁊ q̄ ſūt eis ſiīa. ⁊ vnaq̄q꞉ res eaꝝ h꞉ cāmı: ⁊ oīs res ex eis h꞉ ſignificatōꝫ. Anhelitꝰ igr̄ aliꝰ ē magnꝰ ⁊ aliꝰ eſt ꝑuꝰ: ⁊ alius ē lōgꝰ: ⁊ aliꝰ ē breuis: ⁊ aliꝰ ē velox: ⁊ aliꝰ ē tardꝰ: ⁊ aliꝰ ē rarus: ⁊ aliꝰ ē frequēs ⁊ aliꝰ ē ſtrictꝰ: ⁊ aliꝰ ē latꝰ: ⁊ aliꝰ ē facilis: ⁊ aliꝰ diffi cilis: ⁊ aliꝰ ē fortis: ⁊ aliꝰ ē debilis: ⁊ aliꝰ ē calidꝰ: ⁊ aliꝰ ē fr̄us: ⁊ aliꝰ ē eq̄lis: ⁊ aliꝰ ē diuerſus. Et ex ſpēbꝰ q̄daꝫ anhelitꝰ ſūt q̄ hn̄t nōia ꝓpa ſicut anhe litꝰ ītercīſus ⁊ ꝑꝑatꝰ ⁊ anhelitꝰ duplus ⁊ anhelitus ſuffocatus ⁊ anhelitus violētꝰ ⁊ hn̄s ſtertorat vel feto reꝫ ſicut ē i apoplr̄a ⁊ ſilibꝰ. Et nocumēta q̄ accnt ſātī mēbris anhelitꝰ ⁊ i ꝑncipūs coꝝ ⁊ i eis q̄ cōicāt eis cū vicinitate. Et mēbra q̄dē anhelitꝰ ſūt epiglo tis ⁊ pulmo ⁊ cāna ⁊ vene nō pulſatiles ⁊ arterie ⁊ velamē ⁊ lacerti pectoris ⁊ pectus ip̄ꝫ. Naꝫ nocumē tū qm̄ fit i ip̄o pectore qn̄ ē debile ⁊ ꝑuū ⁊ aduenit ei ꝑꝑ illud i anhelitu nocumētū. Eoꝝ autē ꝑncipia ſūt cerebꝝ ip̄ꝫ ⁊ nucha etiaꝫ: qm̄ ip̄e ē origo velamīs. naſcit̄ ei pl꞉ eiꝰ ex pari quarto neruoꝝ nuche ⁊ ꝯti nuantur ei rami qnti a ſexti ⁊ nerui ad ip̄ꝫ veniētes.

Membra autē cōicantia cū vicinitate ſūt ſicē ſtōuſ ⁊ epar ⁊ matrix ⁊ īteſtia ⁊ reliqua viſcera Et illa no cumēta aut ſunt malitia ꝯplōis ſuccedēs calida aut fr̄a: aut humida: aut ſicca q̄cūq꞉ eaꝝ ſit pura: aut cū mā hūoris retēti vel effuſi ad ip̄ꝫ plīmi: aut viſcoſi aut groſſi ⁊ ſanies ⁊ pus ſūt ex ſūma eiꝰ: aut vētoſi tate: aut vapore: aut egritudo officialis ex paraliſi ⁊ ſpaſmo aut reſolutō ſinglr̄aris ex ſciſſione: aut pu trefactiōe: aut vlceratiōe: aut corroſiōe: aut ex apa te fr̄o: aut calō: aut duro: aut doloīs. Et tu q̄d ſciui ſīi ꝑ illō q̄d nārraui tibi q̄ āhelitꝰ ē fortis ſignificatio ⁊ currit pulſus poſtq̄ꝫ tu obſ̄uaſ i eo ꝯſuetudinē: ſic neceſſe ē tibi vt obſerues rē naturalē ꝯſuetā i plīu ēt.

C. viij. d̄ āhelitu ma. ⁊ ꝑuo ⁊ cāis ⁊ ſignificatōibꝰ eꝰ

Anhelitꝰ magnꝰ ē āhelitꝰ q recipit aerē valde pl꞉ ſupra equalē: ⁊ ē ille cū quo di latant̄ mēbra anhelitꝰ i ꝑtibꝰ oībꝰ ſīr abū dant̄ ꝑꝑ magnitudinē eiꝰ q̄d attrahit̄. parui āt ⁊ cō ſtricti diſpō ē i hoc ꝯ̄rio ꝑꝑ ꝑuitatē eiꝰ q̄d attrahit̄ ⁊ ſilr̄ i ꝑte extractiōis. Cāe vō anhelitꝰ magni ſunt eāe pulſus magni. ſ. tres ꝑdicte Et exiſtiat̄ a q̄bu ſdā q̄ ꝑuꝰ ē ille q ꝯplet̄ motu velamīs tm̄. ⁊ illō nō ē ve rū abſolute: nā q̄ꝫuis qm̄ ſit ille q ꝯplet̄ motui ſoliꝰ velaīs ꝑuꝰ qm̄ tn̄ ē ille eq̄lis. Eq̄lis eñ eget motu niſi velaīs qū velamē ē fortis v̄tutis Et qm̄ ē āhelitꝰ ꝑuꝰ q̄ꝫuis mēbra pectoris oīa moueātur qū ſūt oīa debilia. Nō ei ſufficit velamē ſolū ad āhelitū q ē ne

ceſſarius nꝫ ſi necc̄rius ē equalis: imo ē necc̄riū vt oīa ei aſſociēt̄. Ampliꝰ nō ē oībꝰ ſufficiētia i attractione aeris ⁊ eiꝰ eductōe acciīs oībꝰ q̄d ſit ſimile ei q̄d ē a velamīe ſolo ſi ē icolūe ⁊ ſanū ⁊ forte: qm̄ nō eſt nꝫ vnū ex illis mēbris ſufficiēs ad dilatatiōꝫ itegraꝫ nꝫ illius q̄ꝫtitatis: vt qn̄ illi aggregant̄ adiutoriū iteriꝰ ꝓuēiat ex oībꝰ dilatatio pulmōis equalis ſufficiēs ⁊ illō ē ꝑꝑ d̄bilitatē v̄tutū: aut ꝯſtrictiōꝫ nicatuū ſic accit i ꝑipneumōia. veꝝ oꝫ vt ſit magitudo āhelitus ꝯꝑata cū quātitate eiꝰ q̄d d̄ aere ip̄o exercet̄ recepto ⁊ eo q redūt ⁊ ñ ꝯplet̄ illud niſi motu oīm lacertorū pectoris ⁊ eoꝝ q̄ ſequūt̄ eos deīn nō ꝯuertit̄ dōec ſit motꝰ oīm illoꝝ q̄ i ip̄o mouētur motus oīm lacer toꝝ. Ip̄ſe ei ē āhelitꝰ magnꝰ: imo nō niſi qn̄ ad ip̄ꝫ mouēt̄ oēs motu q ē vltius i dilatatiōe ⁊ ꝯſtrictiōe oꝑando in aere plīmo. ⁊ paruꝰ ē ſ̄m oppōnē eiꝰ Et qm̄ ꝯſeq̄t̄ ex vehemētia motus mēbroꝝ anhelitus ad attrahēdū aerē vt fiat motus dilatando i añrioribꝰ vſq꞉ ad furchulas: ⁊ poſterius vſq꞉ ad os duaꝝ ſpa tulaꝝ: ⁊ i lateribꝰ vſq꞉ ad maxiaꝫ ꝑtē carnis ſpatule ⁊ qm̄ iuuant̄ naribus: imo iuuant̄ eis vtriuſq꞉ i plu ribꝰ diſpōibꝰ. qm̄ vō diuerſificat̄ diſpō i ꝯſtrictōe ⁊ dilatatiōe ex ꝑte magnitudinis ⁊ ꝑuitatis. qm̄ ei ē dilatatio maior: ⁊ qm̄ ꝯſtrictio ⁊ motus: ⁊ qm̄ ſ꞉ quācūq꞉ qualitatē q̄ maiorē h꞉ neceſſitatē equatio nis cū introitu ⁊ dilatatione ē additꝰ. ⁊ qualitas q̄ i diget equatiōe cū introitu ⁊ dilatatiōe ex ꝑte magni tudinis ⁊ ꝑuitatis: ⁊ fortaſſe dilatatio q̄cūq꞉ eaꝝ eſt magis necc̄ria eſt motus qui tenet eam magis addi tus. nam ſi eſt neceſſitas expulſionis vaporis fumo ſi plurima propter multitudinem quantitatis eius aut acuitatē qualitatis ip̄iꝰ ē ꝯſtrictio exſufflatiā. Et ſi necc̄itas exſufflatiā: ⁊ ſi ē necc̄itas extinguendi ignē inflāmatū ē dilatatio mag̃. Et qn̄ ꝯtingit i hōie vt ñ ſit magne attractiōis aeris: imo ꝑue: deīn ſit magne extractiōis ſpūs vel anhelitꝰ eſt illud ſignificatio q̄ caliditas inata ē diminuta ⁊ extranea intrās ē addita

Et cē in hoc q̄ hec oīa mēbra laborioſa motu affligūt̄ ſūt q̄ttuor: Ip̄a ei aūt ſūt ita ꝑꝑ cāꝫ magne necc̄itatis q̄ ē ꝑꝑ inflātōꝫ caliditatis i ꝑtibus cordis ⁊ pulmōis: aut ꝑꝑ cāꝫ debilitatis i ip̄ſ lacertis mot̄ aut ꝑꝑ cōitatē ꝑncipioꝝ ſic ē i fine ethice ⁊ ꝑthiſ ⁊ i collectōe mēi qm̄ ip̄a d̄bilitat v̄tutē: aut ꝑꝑ egritudi nē iſtr̄i ei ꝓꝑā: aut ꝑꝑ cōitatē eiꝰ ꝑ d̄ cāꝫ i eo q̄d ꝑt̄ıꝫt ex ſpaſmo accn̄te ei: aut malitia ꝯplis aut apate aut dolore aut alia re: aut ꝑꝑ ꝓhibitōeꝫ i lacerto accn̄ tē a dilatatōe ſic ē repletio i ſtō a cib: aut vētoſitaſ cū ꝑtrāſit īminū qm̄ ſeꝑat int̄ velamē ⁊ dilatatōꝫ qr̄ ñ di latat ip̄ꝫ ſolū: aut ꝯſtrictōꝫ meatuū q ſūt epiglot ⁊ ra mi cāne ⁊ artie ⁊ q ꝯtinuāt̄ eis ex meatibꝰ anhelitꝰ ſic raritas q̄ ē i pulmōe: qm̄ ip̄e iplet̄ hūoribꝰ aut mul tiplicāt̄ i ip̄o opilatōes: aut accit i ip̄o apa: ⁊ iſti q̄dē ſic pacientes aſma ⁊ hn̄tes famē ⁊ ꝑipneumōici: aut ꝑꝑ negligētiā cū necitate aut paucitate necitatis ita vt ꝓlōgat̄ ſpaciū int̄ duos āhelitꝰ ⁊ ſit necitas anhe litꝰ magni reſtaurāt̄ illō q̄d accit ex negligētia ſicut pulſꝰ hn̄tis ꝑmixtiōꝫ rōnū cū ñ h꞉ vehemētē cord̄ ſtitatē qm̄ ipedit̄ ab eo. deīn vltiat̄ in ip̄o: ⁊ ex ſūma ē hꝰ i necitatis ē magnitudo anhelitꝰ qm̄ multiplicāt̄

i ipso vapores fūosi ꝑculdubio τ negligit anhelitū a volūtate erectōis āhelit⁹ vsqꝫquo mltiplicaṫ cū ipo necītas: qꝛ egrediṫ ꝑculdubio magn⁹. Et silr̄ ē pulsus ꝯ ipso cordis c⁹ nō ē cū illo colore recipiētis āhelitum: qꝛ expelliṫ ad horā necītatis τ restauraṫ cum magnitudine qḋ deficit cuꝫ expulsione.

Ca.ix.de signis anhelitus.

f Igna qb⁹ discerniṫ inṫ cās mot⁹ st: qm̄ si illḋ fuerit cā necītatis τ vt⁹ fuerit fortis erit āhelitus plim⁹ i introitu ipi⁹: τ ex isufflatōe ei⁹ erit tact⁹ anhelitus calidus inflat⁹ ēt magnus significās caliratē τ erūt signa iflatōis repta i pectore τ facie τ oculis τ ligua i colore suo τ aspitate sua τ i religs. Si āt nō fuerit ita τ vt⁹ fuerit nō deiecta τ q̄si ij fuerit possibilis ei dilatatio itegra tūc cā ꝯstrictōis erit i re τ recoꝝ q̄ nūerauim⁹. Si āt m̄bra oia laborauerint: aut moueāt p⁹ ea nō fuerit mota motu de quo sit curā dū nꝫ extēdūṫ dilatatōe itegra: sic cū conaṫ aliqs qḋ ñ ē τ inītiṫ oi nisu sup āba nares τ nō fuerit illic ap redditū exsufflatio: tūc vt⁹ motiua q̄ ē i lacertis erit lesa. Et qñꝫ ꝯstrictio ē ex hūiditate i cāna τ q̄ sequūṫ ipm ē cū signis i āhelitu son⁹ ei⁹ q stertit τ ē necītas excreatōis τ ē additio signi sup signū ꝯstrictōis totale. q si illud nō fūit erit cā magis inobediēs hac. Cū ergo aduēit ꝯstrictio stertilis subito: tūc iā currit ad pulmonē mā ex catarro: aut currit ad pulmonē p⁹ deide ad cānaꝫ: ꝟo sanies τ pus ex aliquo membro subito.

Ca.x.de anhelitu vehementi.

St ille ex cui⁹ magnitudie vt⁹ laborat illic sꝛ flua coartatōe ad itroitū τ ad exsufflandū cū exitu: qꝛ est cū magnitudine fortitudo.

Ca.xi.de anhelitu alto τ subtili.

e St spēs āhelit⁹ magni i quo necīrius ē mot⁹ supioꝝ lacertoꝝ pectoris. τ nō ꝑuēit necītas i ipso ad mouēdū velam̄ τ iferiores lacertos pectoris. Et iste qdē āhelit⁹ sepius accit i febrib⁹ pestilentialib⁹.

Ca.xij.de āhelitu ꝑuo.

c Ognitio cāꝝ ei⁹ ē ꝑꝑ cognitōꝫ cāꝝ magni ꝟꝫ semitā oppositōis: qm̄ sepat dolor inṫ m̄bra anhelit⁹ τ inṫ mot⁹ eoꝝ: τ qñꝫ mioraṫ anhelitus cā doloris: τ qñꝫ minoraṫ anhelit⁹ ꝑꝑ ꝯstrictiōꝫ τ qñ associaṫ ei raritas sig̃at mortificatōeꝫ nāe: τ qñ associaṫ ei freq̄ntia significat dolorē i m̄bris āhelit⁹ τ q̄ sequūṫ ea ex stō τ eis silib⁹ sic vlcera coꝝ τ apata ipoꝝ. Signa cāꝝ āhelit⁹ ꝑui oppositaꝝ cāis anhelitus magni nō sūt ꝟꝫ oppositōꝫ. Ipm āt cui⁹ ꝑuitas ē ꝑꝑ dolorē nō ꝑꝑ ꝯstrictiōꝫ sig̃at intētio doloris: τ q hñs dolorē i tolēat dolorē τ expectat sꝛ ipꝫ posse ē ei vt magnificet anhelitū suū: τ cū hoc qñꝫ accit inter sepatōes anhelit⁹ eius anhelitus magn⁹ ad quē necītas adducē ad tolerādū dolorē: aut adducit necītas i ipso negligētiaꝫ doloris. τ fact⁹ a ꝯstrictōe ē eꝫ rio toti⁹ illius.

Ca.xiij.de anhelitu longo.

e St ille in quo ꝑlongaṫ spaciū mot⁹ aeris i attractiōe ipius τ ei⁹ reditu vt possit vt⁹ opari in aere plimo. Et qñqꝫ ꝓhibet magnū τ velocē dolor aut strictio. τ poniṫ lōgus i ꝯplemēto ei⁹ vt ꝯseq̄tur qḋ attractū est ꝟm q̄ntitatem magni τ velocis.

Ca.xiiij.de anhelitu breui.

a Anhelit⁹ breuis diuersus ē a longo τ qñ associaṫ ei freq̄ntia ē cā ei⁹ dolor in instr̄o anhelitus τ q̄ sequūṫ ipꝫ. τ qñ associaṫ ei raritas sig̃t mortificatōꝫ inati caloris.

C.xv.de āhelitu veloci.

a Anhelit⁹ velox ē ille i quo ē mot⁹ i spatio breui cū ꝯsecutiōe necītatis nō sic breuis τ ꝑuus τ cā in ipso ē vehemētia necītatis cū nō ꝯseqṫ i ipo sufficiētia magnitudis: aut qm̄ necītas ē supra illḋ qḋ magnitudo ad ipsā ꝯphēdit: aut qm̄ magnitudo sepat sicut dictū ē in pulsu in illa sepatiōe aut i instr̄o: aut i vtute: τ qñꝫ ē velocitas i vno duoꝝ motuū plusqꝫ i alio ꝑꝑ silitudinē cāe predicte in anhelitu magno.

Ca.xvi.de anhelitu tardo.

e St ꝯꝛu⁹ veloci τ cāe ei⁹ sūt ꝯrie cāis ipsius. Et qñꝫ tardaṫ ꝑꝑ dolorē qm̄ necē ē vt mēbꝝ anhelit⁹ moueaṫ cū facilitate τ spaciositate.

Ca.xvij.de anhelitu frequenti.

St anhelit⁹ inṫ quē τ inṫ illū q ē añ ipꝫ abbreuiaṫ tp̄s. Et ex cāis ei⁹ ē vehementia necītatis quando nō sufficit magnitudo τ velocitas quoniā ipa ē maior q̄ꝫ sit illud qḋ ꝯphensum ē ad ipam cū eis: qm̄ mior ea ē ꝓhibitio ex dolore aut apate: aut ꝯstrictiōe ꝑꝑ mās plimas: aut coartatōꝫ: aut effusione puris in spacio pectoris aut aliquā cāꝝ ꝯstrictōnis. Et tu qdē discernes inṫ illū q accit cā necītatis τ illū q accit cā doloris τ alioꝝ ex eis q̄ pterita sūt tibi i.c. magnitudis. Et anhelitus freq̄ns ꝟꝫ qḋ testaṫ ꝺ eo hyp. facit seq nocumētū ꝑꝑ exiccatiōꝫ pulmōis τ destructōeꝫ instr̄i τ anhelit⁹ in eis q̄ ipm sequūtur.

Ca.xviij.de anhelitu frigido.

f Ignificat mortificatōꝫ vtutis τ extīctiōꝫ caliditatis innate τ ꝯuersiōꝫ ꝯplōnis cordis ad frītatē. τ ē deteri⁹ signū i egritudib⁹ acutis: τ ꝓpe qñ cū eo ē paritas i sp̄a: nā tūc ꝯpleṫ significatio ei⁹ sꝛ resolutōꝫ inati caloris.

C.xix.ꝺ āhelitu fetido.

e St itrās i fetore oris: sꝫ sepaṫ a religs spēbus fetoris oris: qm̄ i illis spēb⁹ qñqꝫ euētaṫ fetor in dispōne q̄ nō est anhelit⁹: τ sig̃t hūores putrefactos i mēbris anhelitus.s. aut cāna: aut pulmone cū in eis putrescit humor aut materia.

Ca.xx.ꝺ ꝑmutatōib⁹ q̄ currūt inṫ anhelitū magnū τ anhelitū velocē freq̄ntē τ anhelitū ꝯrios eoruꝫ.

i Am sciuisti q qñ necītas addiṫ magnificatur āhelit⁹: sꝫ si addiṫ plus fit velocior: q si additur plus fit freq̄ns. si āt redeat necītas minuitur ꝑus freq̄ntia: deiñ velocitas. postea magnitudo. Et silr̄ qñ minuūṫ desideriū τ ꝓhibitio τ qñ deficit reditio i interiorib⁹ ꝑmis trib⁹ iueniṫ raritas prius deinde tarditas postea magnitudo: qꝛ ē egritudo a nāli ad ꝑuū min⁹ q̄ꝫ ad tardū τ ad ābo min⁹ q̄ꝫ ad raꝝ. Et si tu expieris ista in dilatatiōe τ ꝯstrictōne silr̄ ꝟm diuersitatē duaꝝ necītatū ꝑdictaꝝ declarabiṫ tibi diuersitas in additione τ diminutiōe. Cū eni cā ē magis ducens in dilatatōe ad additiōꝫ ē tp̄s qḋ ē ante dilatatōꝫ breui⁹. τ qñ est silis illi cāe i ꝯstrictōe ē tp̄s quietis q̄ ē añ ꝯstrictōꝫ breui⁹ τ āhelit⁹ freq̄ns: vel seqṫ apa calidum aut constrictionem ab opilatione.

C.xxi. ꝺ āhelitu monēte pl̄mōez vl̄ motio pl̄mōis.

Ste anhelitꝰ significat debilitatē ꝟtutis: aut ꝯstrictiōz vehemētē pfocatiuā i decollatiōe: aut collectiōz materiei aut effusiōz humoꝛis.

Cap. xxij de ſmōe vniuersali malitie anhelitꝰ.

Malitia āhelitꝰ cōicat diſpōibꝰ egredietibꝰ a nā i anhelitu quā n̄ ꝯsequūt accidētia ſana: imo accidētia egra ipediētia ⁊ illa ſt ſic difficultas anhelitꝰ ⁊ ꝯstrictio āhelitꝰ duplatio āhelitꝰ ⁊ ītercisio āhelitꝰ ⁊ anhelitꝰ p pat. Et qn̄qꝫ accidit pp ſpēs malitie ꝯplonis repletiōis: aut pp opilatiōem ⁊ vicinitatē coartatōis apatū ⁊ doloꝛes a motu phibētes ⁊ pp vlcera in velaie ⁊ ptibus pectoꝛis: ⁊ pp caſū ꝟtutis ex egritudibꝰ attritū faciētibꝰ ⁊ febꝛibꝰ acutis ⁊ peſtilētialibꝰ ⁊ venēis ebibitis. Et oīs qdē malitia āhelitꝰ aut ipsiꝰ ꝯstrictio: aut difficultas eiꝰ pp māꝫ addit apud resupinatōz ⁊ ē media apud doꝛmitiōz sup latꝰ: ⁊ alleuiat cū sup vētrē iacet aliqs: ⁊ i pfocatiuo ītriseco phibꝫ apud resupinationem omnino.

Ca. xxiij. de constrictione anhelitus.

Constrictio āhelitꝰ ē vt nō iuēiat aer ſn quo exercitatio ſit cū āhelitu meatū i pte ſui motꝰ nisi strictū in quo nō penetret nisi paulatim. Et eiꝰ cāe aut ſt apata i illis meatibꝰ q̄ ſt epiglotis ⁊ cāna ⁊ rami eius ⁊ arterie i ipa rari tate pulmonis ⁊ coꝛpe ipiꝰ. Et de apatibꝰ eiꝰ qꝺ vehemētiꝰ opilat āhelitū ē illud qꝺ ē duꝝ. Et hūoꝛes plimi i ipo aut grossi aut viscosi: aut aquosi aggregati i pulmōe: aut cooptura accn̄s ei ex coartatiōe vicina ex apate in cpe aut stō aut splene: aut humoꝛes effusi i spatio pp hydꝛopisim: aut alia sicut fit ex aptiōibꝰ apatū i vētre iferioꝛe nō pmittētibꝰ fieri dilatatōez: aut spissitudo ex siccitate aut stipticitate: aut frigoꝛ aduēiēte pl̄mōi ⁊ velamine: aut assiccitate i neruis ⁊ velamine ⁊ ē me hꝰ vt noiet difficultas āhelitꝰ: aut a vapōibꝰ fūoſ cōstrigētibꝰ itrisecꝰ āhelitū i locis strict. Et qn̄z ē cā eiꝰ ꝯstrictio pectōis: ⁊ vt nō iueniāt mbꝛa dilatātia āhelitū vbi expādēt. Et qn̄z fit cā criſ ⁊ signū eiꝰ qn̄ declināt mē ad ſfioꝛa. Et qn̄z fit difficltas āhelitꝰ ⁊ ꝯstrictio eiꝰ pp cursū mēꝝ ab apatibꝰ itrisecis pmutats ad ptes capitis ⁊ idicat apata pꝰ aures ſi res ſūt magis icolūis: aut i cerebꝛo ſi fuerit prauioꝛ.

Capitulum. xxiiij. de signis.

Posteāq̄ pfocatioꝝ remēoꝛatio iā pterijt tibi. Signū ꝟo apatis qꝺ fit i pl̄mōe ipo est doloꝛ grauis ⁊ i lacertis: ⁊ in velamibꝰ pectoꝛis est doloꝛ pūgitiuꝰ intrisecꝰ ⁊ ē foꝛtioꝛ ⁊ vehemētioꝛ ⁊ exterꝰ ē debilioꝛ i cartilaginibꝰ pulmōis ē doloꝛ i quo ē ꝯstrictio: ⁊ qn̄z pduc ad tussiꝫ. ⁊ si fuerit apa calidū febꝛis. ⁊ signa pfocatiui nō fit ꝓ vehemēs ap resupinatōz. Signa āt hūoꝝ ſi ſt in cāna ſūt sputuꝫ ⁊ desideriū tussiēdi ⁊ iuuare ea cū manatōe rei cum aliquātula tussi ⁊ cū stertitōe. ⁊ ſi ſt in pl̄mōe ē illa di ſpō ſilr: nisi qꝛ tussis icipit loco magis pfūdo ⁊ nō ē stertitio nisi ſꝫ q̄ntitatē eiꝰ ꝓ manat ex eo qꝺ sputat. et ſi ſt i spatio tūc iā pmutat ex latere ad latꝰ cū alt̄atōe iacēdi: deīn̄ egrediūt cū sputo ⁊ n̄ ē i ipo cū ꝯstrictōe āhelitꝰ tussis ꝺ q̄ ſit curādū. C. xxv. ꝺ diūsitate āhelitus.

Ahelitꝰ diuersus fit cū cāis q̄ ſt ſic cāe diuersitatis pulsus ⁊ ē eiꝰ diuersitas oꝛdiata ⁊ inoꝛdinata.

Ca. xxvi. de āhelitu duplo.

St ex ſpēbꝰ diūsis ⁊ ē anhelitꝰ i quo ꝯplet dilatatio aut ꝯstrictio duobꝰ motibꝰ iter quos ābos ē moꝛa sic ē āhelitꝰ pueri cū ploꝛat. nā fit i cōpssio qn̄ dilatat ⁊ mutatio qn̄ ꝯstrigit. Et eiꝰ cā aut ē calitas multa q̄ nō iuuat eo qꝺ attrahit. imo eiꝰ extēsio fac necitatē i additōe: aut ē debilitas i instrō anhelitꝰ noto faciēs necitatē qetissi āhelitu: aut ē malitia ꝯplonis deijciēs ꝟtutē aut exsiccās: aut i durās istr̄m: ⁊ ē plim: aut ē doloꝛ i ipo aut i vicinis eiꝰ apa: ⁊ vicini ſt ſic velamē ⁊ ep ⁊ splē: ſꝫ ep ē vehemētioꝛis cōicatiōis q̄ꝫ splē: aut est egritudo officialis ex eis q̄ iā nūerate ſt mltis vicibꝰ: aut ē mltitudo spasmi pteriti aut futuri. Et iste āhelitꝰ ē signū malū i egritudibꝰ acutis ⁊ febꝛibꝰ. Cūqꝫ āt accit ex frigoꝛe tūc ipe ē ex eis q̄ sanat febꝛis.

Ca. xxvij. de āhelitu pauco.

St vt ſit nocumētū i medietate pulmōis ⁊ ſit mdietas alta icolūis: qꝛ ē āhelitꝰ mdietas anhelitꝰ icolūis.

Ca. xxviij de āhelitu difficili.

St vt ſit exercitatio i aere laboꝛ: ſiue ſit strictura: ſiue nō ſit strictura. Et cā in ipso ē nocumētū i mbꝛoꝝ āhelitꝰ ſm qꝺ dcīn̄ ē i alijs. ⁊ qn̄z ē pp iflamatōz ignea dn̄antē coꝛdi. ⁊ fit pp frigꝰ moꝛtificātē ꝟtutē motiuā aut ipediēs eā sic accit cū ē frigꝰ velais sic frigꝰ ex aē aut frigꝰ ēplo posito ſr ipꝫ pp cāꝫ i ipo met aut pp cām i stō ⁊ cpe ⁊ cadit ipꝫ i vicitate illiꝰ ēpli ⁊ infrat: qꝛ nō fit bona eiꝰ dilatatio: ⁊ qn̄z fit pp oppilatōz ap quā retiet pl̄mo attrahēs acrē ⁊ idiget labōe dōec inflet: ⁊ iste ē diuersꝰ pp ꝯstrictōz. ⁊ qn̄z ē opilatio apa. ⁊ qn̄z fit pp medicinaꝫ solutiuā mouentē ⁊ nō soluētem: aut pp clistere acutū nō soluēs Et silr qn̄ phlomia i pluresi nō ꝯseqt necitatē. Et oꝫ qdē vt legat illud qꝺ scripsimꝰ i fine ſmonis nr̄i in ꝯstrictiōe anhelitꝰ hic etiam.

Ca. xxix. de preparatiōe anhelitus.

Reparatio anhelitꝰ ē āhelitꝰ q nō aducit habēti ipm nisi ppet ⁊ eqt ⁊ extēdat collū suum extensiōe tendente ad supioꝛa: qꝛ apit pp illud meatꝰ ⁊ nō pōt decliare collū suū: qn̄ ꝯstringit ſr ipꝫ anhelitꝰ sic ꝯstrigit ſr trahentē collū suū ad posterioꝛa ⁊ silr nō pōt decliare pectꝰ ⁊ doꝛsū ad posterioꝛa. ⁊ qn̄z remouet hec ppatio: ⁊ ppe cū resupinat accit ei vt coopiant ex ipa pte pulmōis. ſ. q̄dā eaꝝ cū qbusdā qꝛ opilant meatū: qn̄ ipse i initio i hꝰ i ē opilatus in plibꝰ ⁊ in ipso nō ē aptio nisi pua quā destruit decliatio ptiū q̄ rūdā ſr als: qꝛ opilāt meatꝰ. Et qn̄z fit illa opilatio accn̄s i febꝛibꝰ ⁊ silibus pp vapoꝛes declinātes ⁊ hūiditates resolutas. Et qn̄qꝫ fit in ꟝itate pp hūoꝛes iplentes ⁊ opilantes ⁊ apata: aut qn̄ lacerti ſūt mollificati. Cū ergo n̄ descēdūt ad ptē pedū imo descēdūt ad ptem doꝛsi ⁊ pectoꝛis coartantur.

Sermo vniuersalis de diſpōnibus anhelitus.

Ca. xxx. de anhelitu etatum.

Veri qdem idigēt eductiōe supfluitatū fūosarū necitate vehemēti: qn̄ digō i eis ē plima ⁊ magis assidua tū ē vehēmēs valde: quoniā

ipi n̄ sūt ꝯpleti i suis corporib⁹ ⁊ suis v̄tutib⁹: q̄r ne
cessariū ē vt cadāt i āhelitib⁹ ipoꝝ frequētia ⁊ velo-
citas vehemēs cū magnitudie aliq̄ nō ente cū illa ve
hemētia. Juuenū āt āhelit⁹ sūt maiores: sȝ miōris ve
locitatis ⁊ frequētie ⁊ neccītas ꝯseq̄t i eis cū magnitu
die. Senū v̄o āhelit⁹ sūt miores i itēsiōib⁹ additōis
q̄̄ āhelit⁹ iuuenū ⁊ nō st i puitate āhelit⁹ ꝺcrepitoꝝ.
Sȝ ꝺcrepitoꝝ āhelit⁹ sūt miores ⁊ tardiores ⁊ vehe
mēti⁹ rari propter id qꝺ tibi non occultatur.

Cap. xxxi. de anhelitu repleti ex cibis: aut ex pre-
gnatione: aut hydropisi ⁊ similibus.

Ox āhelit⁹ ꝺclināt ad puitatē: qm̄ velamē est
e coartatū a motu dilatatiuo: ⁊ ppterea q̄ mi-
norat eoꝝ āhelit⁹ nō ē excusatio a velocitate
⁊ frequētia si ē sufficiēs v̄t⁹: aut frequētia sola si ē v̄-
tus debilitata. Cap. xxxij. de anhelitu balnei.

Ahelit⁹ qꝺ balneati aq̄ cal'a magnificat pp
a neccītatē ⁊ pp lēitatē istrī ⁊ sit velox ⁊ frequēs
pp neccītatē. balnei v̄o frigida res ē ecōuerso.

Cap. xxxiij. de anhelitu dormientis.

Um v̄t⁹ i ipso ē fortis tūc ei⁹ anhelit⁹ magni
c ficat ⁊ fit rar⁹ pp cām p̄dictā i ca. pulsus: ⁊ ē
ei⁹ ꝯstrictio maior ⁊ velocior q̄̄ ipsi⁹ dilata-
tio: quoniam digestio in ipso est plurima.

Cap. xxxiiij. ꝺ anhelitu dolētis i m̄bris pectoris.

St sic sciuisti i eis q̄ p̄terierunt tibi ex me. ipsi
e eni ꝺclināt ad puitatē ⁊ breuitatē: ⁊ qn̄ꝫ ꝺbili
tat: ⁊ qn̄ꝫ ē difficilis: ⁊ qn̄ꝫ tardat qn̄ n̄ ē iflā-
matio ⁊ fit frequēs sic sciuisti: ⁊ sūt puitas ei⁹ ⁊ bre-
uitas ipsi⁹ pl⁹ q̄̄ ei⁹ tarditas: qm̄ ducēs ipm ad re-
tētionē ⁊ puitatē dilatatiōis ē pl⁹ q̄̄ ducēs ipm ad fa
cilitatē ⁊ vt noceat cū magnitudie dilatatiōis vehe-
mētis q̄̄ vt noceat cū velocitate. nā iflāmatio cordis
⁊ calefactio n̄ excusāt ex velocitate q̄̄uis ledat eis.

Cap. xxxv. de anhelitu eius cui⁹ anhelit⁹ ꝯstrigit
pp quācūq̄ cām: ⁊ de anhelitu habentis asma.

Portet vt succurrat ei q fit cū ꝯstrictiōe ex p
o te velocitatis ⁊ frequētie i plurimo rei: q̄re fit
āhelit⁹ ei⁹ pu⁹ strict⁹ frequēs: ⁊ āhelit⁹ hn̄tiū
asma est ex eis qui veloces sunt in capitulo suo.

Ca. xxxvi. de anhelitu habentiū famē.

Uandoq̄ laborant in dilatatiōe pectoris to-
q tius cū calitate ⁊ exsufflatōe: ⁊ nō ē illic calitas
neq̄ quod adiuuet v̄tutē qm̄ hn̄s hanc egri
tudinē iaȝ debilitatus ē in vltitate: sed v̄tus i habē
tibus peripneumoniā ⁊ asma est remanens.

Ca. xxxvij. de anhelitu habentiū decollationem
⁊ suffocationem ⁊ que ex eis sunt similia.

St cū dilatatōe maḡ ⁊ cū velocitate ⁊ frequē
e tia pp neccītatē ⁊ submersionē materiei ⁊ nō
ex eis exsufflatio asmatis. Ca. xxxviij. de asmate.

Sma ē egritudo pulmōis cū qua patiēs nō
a iuenit excusatōȝ ab āhelitu freq̄nti sic ē āhe-
lit⁹ quo laborat p̄focat⁹ ⁊ festinat⁹. Et hec
egritudo cū accidit ꝺcrepitis nō forsitā sanat neq̄
maturat: q̄o eni cū ipsa i iuuenib⁹ ēt difficil' fit ꝺm
plm ⁊ augm̄tat ap̄ resupinatōȝ. ⁊ hec qꝺ egritudo ē
ex egritudib⁹ longis hn̄s cū hoc poxismos acutos

ꝺm silitudinē poxismoꝝ eplīe ⁊ spasmi. Et qn̄q̄ fit
pp nocumētū in ipso pulmōe ⁊ i eis q̄ ipsi ꝯtinuant
pp iuiscatōeȝ hūoꝝ grossoꝝ i arterijs ⁊ ramis eaꝝ ⁊
sudorib⁹ eaꝝ breuib⁹: ⁊ qn̄ꝫ ē i cāna pulmōis: ⁊ qn̄ꝫ
ē i raritate plmōis ⁊ locis vacuis. Et ille hūiditates
qn̄ꝫ st ad ipȝ effuse ex capite. ⁊ p̄p̄e i regiōib⁹ meridi
anis: ⁊ qn̄ꝫ st expulse ad ipȝ ex alijs locis. ⁊ qn̄ꝫ ē cā
gnātiōis eaꝝ i ipo f̄r̄itas ei⁹ ⁊ rorificat paulatim. Et
qn̄ꝫ fit pp hūorē nō exn̄tē i plmōe ⁊ arterijs ei⁹ imo
i stō effusū ex capite: aut ex ꝑe aut gnātū i stō. ⁊ phi
bitio āhelit⁹ adueniēs cū ascēsus sit ē ppea q̄ stōus
ꝯp̄mit velamē ⁊ velamē ꝯp̄mit pulmonē: ⁊ ep qn̄
infrat aut igrossat: qn̄ꝫ adiuuat ad faciēdum asma.
Et isti qꝺ hūores qn̄ꝫ nocēt sua q̄litate: ⁊ qn̄ꝫ nocēt
sua q̄̄titate ⁊ mltitudie. ⁊ qn̄ꝫ fit sȝ raro ex exsiccatōe
pulmōis ⁊ siccitate ei⁹ pp corrugatiōȝ aggregatōis
ei⁹ ad seipȝ. Et qn̄ꝫ fit ex f̄r̄itate ei⁹. Et qn̄ꝫ fit pp no
cumētū pueniēs ad m̄bra āhelit⁹ ex neruis ⁊ nucha
⁊ cerebro aut catāro expulso ad ipaȝ ex eis. ⁊ qn̄ꝫ fit
pp cōitatē mēbroꝝ vicinoꝝ ꝯp̄mētiū m̄bra āhelit⁹
q̄ nō dilatāt sȝ ē stōus plen⁹ qn̄ ꝯp̄mit velamē: ⁊ qn̄ꝫ
accit pp multitudinē vaporis fūosi qn̄ coartat i pul
mone ⁊ puēit ad eū: ⁊ qn̄ꝫ fit pp vētositatē coartatā
i mēbris āhelit⁹ ꝯp̄mētē āhelitū: ⁊ qn̄ꝫ fit pp puita-
tē pectoris: q̄ nō seq̄t ipȝ neccitas ex āhelitu: ⁊ fit illō
nocum̄tū nāle i āhelitu sic accit i cibo eo pp puitatē
stō i. Et qn̄ꝫ asma fit vehemēs, ⁊ fit āhelit⁹ p̄patōis. ⁊
mltotiēs pmutat ad pipneumōiā. C. xxxix. ꝺ signis

J fuerit cā asmātis hūores, aut hūiditates in
s cāna ipsa erit illic ꝯstrictio in p̄ncipio āhelit⁹
cū excreatōe ⁊ oscitatōe ⁊ retētōe materiei stā
tis ⁊ q̄uitas cū sputo rei ex loco ppinquo. Et si fue
rint hūores ex catarro erit subito ⁊ nō erit paulatiȝ
⁊ si fuerit i venis duris pseuerabit diuersitas pulsus
tremulosa: ⁊ qn̄ꝫ adducē ad tremorē cordis ꝯfirma
tū ⁊ inficit: ⁊ pliȝ pulsus hn̄tiū asma ē tremulosus
Si āt fuerit extra spaciū quocūq̄ mō sit n̄ erit tuss.
Et si fuerit cū coitate p̄ncipioꝝ significabit ipȝ illud
qꝺ p̄terijt. Et si fuerit cū cōitate vicioꝝ significabit
ipȝ additio ipi⁹ ppt exsiccationē mē ipoꝝ aut reple
tionē accn̄tē i eis. Et si fn̄it a catarro significabit ipȝ
dispō ei⁹. Et si fn̄it ab eruptione saniei subito ad mē
bra anhelit⁹ significabit ipȝ illud qꝺ p̄cessit de apa
te ⁊ collectione: deide qꝺ puēit ex eruptione. Et si fu
erit a siccitate significabit ipȝ sitis ⁊ p̄uatio sputi oio
⁊ q̄ spuit cū recipit qꝺ hūectat ⁊ admistrat q̄ hume
ctat. Et si fn̄it pp vētositatē significabit ipȝ leuitas p
tūi pectoris cū ꝯstrictōe q̄ diuersificat ꝺm acceptionē
ei⁹ qꝺ iflatiuū ē. ⁊ ei⁹ qꝺ nō ē iflatiuūȝ. Et si fn̄it pp
frig⁹ ꝯplōnis pulmonis ⁊ sic fit i decrepitis: tūc ipȝ
paulati icipiet ⁊ confirmabitur. Ca. xl. de cura
asmatis ⁊ ꝯstrictionis anhelit⁹ ⁊ p̄patōe ei⁹.

M facto qꝺ ab hūiditatib⁹ cura ⁊ ei⁹ modus
ē vt pueniat ad fin iēdū hūiditates q̄ sūt i pul
monib⁹ eoꝝ cū facilitate ⁊ equalitate. Et si sciueris
q̄ nocum̄tū accn̄s i eis ē ppter mltitudinē: tūc cū a-
bis cor⁹ pculdubio cū solutiuo. Sitq̄ medicie so-
lutiue s̄btiliatiue maturatiue absq̄ calefactōne vehe

mẽti pducẽtes ad exsiccationẽ mẽi ꝛ sбtiliationẽ ei⁹ ꝛ pp̄ h̄ ãtiq ñ apposuerũt i ꝯfectõib⁹ cur̃ asmatic̄ opi uz nz hyusgamũ nz mandragorã nisi itẽtio sit p illõ ꝓhibitio catarri q̄ñ ml̃tiplicaꝭ: imo nz psiliũ nisi qõ vlt de⁹ glĩos⁹ ꝛ excels⁹ ꝛ pp̄ h̄ oꝫ vt assidue fiat hũec tatio mẽi ꝛ maꝭatio ei⁹ cũ ẽ grossa ꝛ viscosa ꝛ ñ sis ꝯ tẽt⁹ sбtiliatõe aut icisiõe pura. ꝛ q̄ñz adducũt laboꝛ ei⁹ ꝛ iobediẽtia mẽi ad vlc⁹ i pulmõe ꝛ silr̃. q̄m oĩa q̄ ꝓuocãt nocẽt huic egritudini inq̄ꝫtũ ꝓuocãt. pp̄ea q꞉ cũ hũt sбtile ab hũiditate tẽ cũ sc̄tꝫ cũ asmate grossitiẽ i cp̄e oꝫ vt pmisceas cũ medicinis pectoris medicias ex gnẽ cupatoꝛij ꝛ absinthij: ꝛ illud qõ ꝯiungit iter duas res silr̃ vehemẽter ꝛ sicẽ rubea tictoꝝ ꝛ aristo. ẽt. ꝛ cũ ille q curaꝭ ẽ puer oꝫ vt pmisceaꝭ tẽ cũ medicis lac m̃ris ei⁹: ꝛ dẽꝭ ei sufficiẽtes medicie eq̄les sicẽ feni. hũidũ cũ lacte ꝛ ex eis q̄ iuuãt ad maturatõꝫ ẽ ius galli dcrepiti. Et ex regimie iuuatio eis ẽ vt admistreꝭ fricatio pectoris ꝛ q̄ ꝯseq̄ũꝭ ipm cũ mãibus ꝛ mãdili aspo ꝓp̄e si fuerit illic ãhelit⁹ ꝑpatõis: sitq̄ꝫ fricatio eq̄li sicca absq̄ꝫ vnguẽto nisi accidat lassitudo: tũc ei admistraꝭ vnguẽtũ: ꝛ oꝫ vt tu admistres i q̄busdã hoꝛis abꝛotanũ ꝛ nitꝝ ꝛ fiat cũ eis fricatio vehemẽs. Et si mã ẽ plĩma tẽ nec̄cia ẽ purgatio ei⁹ cũ solutio fcõ ex eis q̄ sũt sicẽ semĩ vrtice ꝛ polypodiũ ꝛ cumer asi. ꝛ pulpa collogntide. Et ex regie i hoc p⁹ purgatõꝫ ꝛ võitũ ẽ admistratio vocis cũ eleuatiõe ḡdati ad foꝛtitudinẽ ꝛ lõgitudinem: ꝛ ex regie i illa mũdificatõe ẽ admistratio võit⁹ ꝯtinui: ꝛ ꝓp̄e post admistratõꝫ raphãi: aut p⁹ purgatõꝫ. iiij. ʒ. baurac cũ põdẽ. v. ℥. sirupi d̄ melle: ꝛ illõ q̄dẽ q̄ñ foꝛtis sit v̄t⁹ ꝛ debilitãꝭ res: ꝛ hellebor⁹ al. valdõ iuuatiu⁹ ẽ ꝛ ẽ i egritudib⁹ pectoris secur⁹ ꝛ absꝫ tioꝛe: ꝛ recti⁹ q̄dẽ ẽ vt sũanꭍ frusta hellebori ꝛ figãꝭ i raphano ꝛ dimittãꝭ sic die ꝛ nocte: dĩn cũ hãꝭ ab ipo ꝛ cõedaꭍ ille rhaphanus: ꝛ ẽt sũanꭍ synapis ꝛ salis ãboꝝ añ. ʒ. i. baurac armẽi. ʒ. ſ. nitri d̄ anic. i. dẽꭍ i potu i. v. sextarijs aq̄ ꝛ mellis ꝛ q̄ntitas mell' i ip̄a sit. ℥. i. Et ex regimie bono i hoc ẽ assiduatio lenificatõis nãe ꝛ ad iuuat eos ad illud receptio capparis saliti, ante cibũ ꝛ ouoꝝ taracoꝝ ãtiquoꝝ ꝛ iuris galli decrepiti cum medulla cartami ꝛ volubilis ꝛ sicle. Qõ si p illa nõ fit lenificatio dẽꭍ i potu aq̄ oꝛdei i q̄ vehemẽꭍ dcoctũ ẽ paꝝ eufoꝛbij. ꝛ epithymũ qõ ẽ vehemẽtis iuuamĩs i hac egritudie. nã si sumaꝭ ex aq̄ i q̄ decoq̄ꭍ epithymũ cũ melle ẽ vehemẽtis iuuamẽti. et silr̃ si sumaꝭ ex eo aur. i. cũ rob. ꝛ silr̃ decoctio ficuũ ꝛ calamẽti ꝛ rute in aq̄ sũanꭍ ex ea cũ melle ꝛ ẽt dcoctio fenug. cũ ficub⁹ pigũb⁹ cũ melle plĩmo admistreꭍ añ cibũ tp̄e lõgo ꝛ reitereꭍ p⁹ ip̄z. ꝛ silr̃ decoctio passulaꝝ ꝛ fenug. cũ aq̄ pluuiali. Et ex regie i hoc ẽ exercitiũ i quo ḡdatio fiat ex tarditate ad velocitatẽ vt nõ faciat accidẽ eis festinatõ ꝑfocatõꝫ: pp̄ea q꞉ ip̄a mouet mãꝫ laboꝛiose. In cibis v̄o coꝝ oꝫ vt sit ḡdatio silis ei quã ꝑdixi m⁹ i exercitio. ꝛ sit coꝝ pãis coct⁹ hũis sciat ꝛ cyminũ anisũ ꝛ silia ex mass'a fermẽtata: ꝛ si coꝝ nuclei sбtilis tiui i q̄b⁹ ponũꭍ semĩ arasede ꝛ isopũ ꝛ oꝛiganũ ꝛ calamẽtũ ꝛ piguedies ꝛ cibi coꝝ sint de adipib⁹ lepoꝝ ꝛ ceruiꝝ gazel ꝛ ꝓp̄e vlpis ꝛ ꝑcipue coꝝ pulmõe. pulmo. n. vulpis ẽ medicamẽ h⁹ i egritudis cũ exsiccaꭍ ꝛ daꭍ ex eo i potu pond⁹. ij. ʒ. ꝛ silr̃ pulmo eritij cã posteris. Coꝝ v̄o carnes sũt sicẽ pisces petrosi fluuiales ñ lacuales. ꝛ sicẽ pue aues ꝛ starne ꝛ pdices ꝛ ius galloꝝ ꝯfert eis. ꝛ q̄ñq̄ꝫ ponũꭍ lingua arietis i cibis hẽtiuꝫ asma. Sꝫ coꝝ vina sint odoꝛifera antiqua subtilia pue q̄ꝫtitatis. ꝛ q̄ñ volũtas ẽ vt multipliceꭍ maturatio ꝛ iuuamẽtũ ad spuẽdũ accipiaꭍ ex eo sбtile valde. et sir⁹ de melle ꝯfert eis ẽt ꝛ i vinis dulcib⁹ adiũt cũ aliquo subtiliatiuo adiũcto eis ẽ iuuamẽti ipsis pp̄ illud qõ i eis ẽ ex abstersione ꝛ lenificatiõe ꝛ calefactiõe eq̄li. ꝛ oꝫ vt elongenꭍ inꭍ cibuꝫ ꝛ potũ ꝛ nõ satienꭍ ex aq̄ subito imo plib⁹ vicib⁹. Ex reb⁹ ãt q̄s oꝫ eos vitare ẽ balneũ q̄ꝫtũ pñt ꝛ ꝓp̄e post cibũ. ꝛ sõn⁹ plim⁹: ꝛ ꝓp̄e sõn⁹ diei ꝛ somn⁹ p⁹ cibũ ẽ res nocibilioꝛ eis nisi adueniat eis spatiũ vehemẽs ꝛ lassitudo ꝛ caliditas: tũc nãq̄ꝫ doꝛmiat paꝝ ꝛ oꝫ vt euitent oẽ granũ i quo ẽ iflatio: ꝛ vt vitẽt potare p⁹ cibũ siue sit aq̄ siue vinũ. Medicine vero solutiue foꝛtes que eis ꝯnẽiũt sũt si i potu sumant ex oppoponaci ꝛ pulpe collogntide ãboꝝ añ. ʒ. ſ. cũ aqua mell: aut castoꝛeũ cũ armõiaco ꝛ pillis d̄ agarico nc̄riũ ẽ vti i m̃se bis q̄ñ cã sit foꝛtis. Quaꝝ dscriptio. ℞. agarici. iij. ptes radicis lilij praſſij ãboꝝ añ. ptẽ. i. turbit ptes. v. hierep. iiij. pl'pe collogntide sarcocole ãboꝝ añ. ʒ. i. cõficiãꭍ cũ rob ꝛ sit potio caꝝ. ij. ʒ. ꝛ ẽt pulpe collogntidẽ. ſ. aur. anisi. vi. aur. ꝯficiãꭍ cũ aqua ꝛ fiãt ex eis pill'e ꝛ admistrẽꭍ p⁹ admistratõꝫ clisteris puri añ ipsas p diẽ. ꝛ sit ex eis q̄ sꭍ sicẽ aqua sicle ꝛ oleũ sisaminũ ꝛ baurac ꝛ q̄ cursu coꝝ ꝓcedũt: ꝛ iteꝝ pl'pe collogntide dãic. ij. se. vrtice. ʒ. i. epithymi. ʒ. ſ. ꝯficiãꭍ cũ aq̄ mell' ꝛ sꭍ potio vna. ꝛ expecteꭍ sꭍ cã tres hoꝛe: dĩn potẽꭍ. ij. ʒ. aut. iij. ex aqua mell' aut pl'pe collogntide ꝛ sceha eq̄ali baurac. ſ. ptis radicis lilij oppopõaci ãboꝝ añ. ps. i. fiãt ex eis pill'e. Sitq̄ꝫ potio caꝝ ex. ʒ. i. ꝛ. ſ. vsꝫ ad. ij. ʒ. ꝛ expecteꭍ hõa. i. ꝛ dẽꭍ i potu p⁹ eas. ſ. cotila aq̄ mell'. ꝛ ẽt synapis aur. i. sal' cõis q i pane põiꭍ. ſ. aur. succi cucũeris asi. ſ. aur. fiant ex eis. viij. trocisci ꝛ bibaꭍ trocisc⁹ vn⁹: ꝛ ex eis vna die ꝛ die altera ñ: ꝛ potio sit cũ aqua mell'. Ista. n. lẽiũt nãꝫ ꝛ faciũt spuẽ cũ facilitate. i r̃liqs v̄o medicis oꝫ vt pmutatio fiat ꝛ ñ ꝯtieꭍ cũ vna medicia ex eis assidue ꝛ amplectaꭍ cã nã. Et iteꝝ inꭍ medicias ꝛ coꝛpa sꭍ ꝓpoꝛtiones q̄ ñ ꝯp̄hẽdũꭍ nisi cũ expimẽto. Cũ ergo expieris cõsequaris q̄d magis sit iuuatiuũ. Et oꝫ vt obserueꭍ ps effusiõis mẽ. nã si fũit ex capite rege cap̄ cũ rõne catarri cũ regie mũdificatiõis hũoꝛis: ꝛ q̄ñꝫ ponũꭍ i eo narcotica. ꝛ lutũ armenũ ẽ mirabile i ꝓhibẽdo cataꝝ. Distictio v̄o mediciaꝝ ẽ sicẽ medicamẽ diascõ i dis ꝛ sicẽ aristol. ro. Sumãꭍ ide i potu oĩ die. ʒ. ʒ. cũ aqua. ꝛ sicẽ sapinũ cũ vio ꝛ se. iunipi ꝛ nux cup̄ssi ꝛ alfesir ꝛ ẽt alfesirestẽ. iiij. danic ꝛ. ſ. cũ aq̄ radicis: ꝛ ẽt acetũ i quo ifusũ ẽ d̄ se. vrtice ml̃totiẽs põd⁹. ʒ. ij. se. nastertij sꭍ qõ distillatũ ẽ oleũ amigdalinũ dulce ꝛ radix rubee medietas ꝛ q̄rta. ʒ. i⁹. cũ oximelle sq̄lliticõ. Oximel ei sq̄lliticũ iuuatiuũ ẽ valdõ ꝛ sq̄lla assata ip̄amꝫ. ꝛ ꝓp̄e cũ melle ꝛ aristol. ro. ꝛ duo calamẽta ꝛ sceha ꝛ liliũ ẽt ꝛ cãepithcos ꝛ castoꝛeũ ꝛ ẽt decoctio

cētauree. ⁊ cētauree due spēs iuuatiue sūt eis ī duab⁹ dispōib⁹: grossa aꝑ motū ī pncipio: ⁊ minuta aꝑ qe- tē: ī postrēo fiat elīn cū melle ⁊ ēt glutē alibat aut cū pauco piretro ⁊ aq̄ ro. ⁊ oppopōacū fortiꝛ iuuat ēt hāc egritudinē. Uerꝫ tñ ē ex eis quoꝝ maxia malitia timīda ē ī neruis. ⁊ medicamī sulfuris ē eis vehemēs iuuamē. ⁊ ēt sūant nasturtij ⁊ sisāmi āboꝝ añ. ℥. xxx. ⁊ isopi sicci. ℥. vij. ⁊ sit potio ei⁹ ꝑꝫ q̄ntitatē testificatā. ⁊ ēt pulmōis sicci vulpis. v. calamīti mōtāi. iiij. se. apij folij idi āboꝝ añ. viij. armōiaci pipis āboꝝ añ. iiij. se. hyusqami. ij. Aut sume succū sqlle cū melle eq̄lis mēsure cui⁹ spūa ꝓijciaꝛ ⁊ coaguleꝛ sꝫ pruinas ⁊ deꝛ ex eo ī potū mestrō. i. añ cibū ⁊ tñ dēp⁹ ipꝫ. ⁊ ēt ca lamītū ⁊ asce ⁊ ireos ⁊ anisū ⁊ pip: ꝯficiāꝛ cū melle ⁊ admistreꝛ ex eis q̄ntitas vni⁹ auellane mãe ⁊ ꝟo. ⁊ ēt polij ⁊ sceha armēi ⁊ camepitheos vl' canedreos ⁊ castorei ⁊ olibāi ⁊ isopi oīuꝫ añ. aur. i. sūaꝛ ⁊ cū mel le misceaꝛ: ⁊ ēt potiōes due aut baurac. iiij. pipis al. ij. aniudē. iij. armōiaci. ij. ꝯficiāꝛ cū rob: ⁊ sit potio ei⁹ q̄ntitas fabe vni⁹ cū aq̄ mell': aut castorei ⁊ aristo. ro. āmōiaci oīuꝫ añ. auꝛ. i. pipis. ℈. x. misceāꝛ cū rob vue ⁊ potio ei⁹ sit q̄ntitas fabe. i⁹. cū oximelle. ⁊ etiaꝫ prassi ⁊ costi ⁊ storacis ⁊ g̃noꝝ pini oīꝫ añ. aur. i. po lij ⁊ castorei āboꝝ añ. aur. i. pipis al. cucu. asi. oīꝫ añ aur. ꝟ. ꝯficiāꝛ cū melle ⁊ sit potio faba. i. cū aq̄ mellis calefcā: ⁊ ēt synapis ⁊ baurac āboꝝ añ. ptes. ij. cala- mīti fuuiaꝛ succi cucu. asi. amboꝝ añ. ps. i. ꝯficiāꝛ cū aceto sqllitico ⁊ sit potio ei⁹ q̄ntitas herbi ī aq̄ mell' crudi ī ieiūio: aut sceha ⁊ absinthiū ⁊ ruta: ꝯficiāꝛ cū melle aut coaguleꝛ cū ꝺcoctiōe mell'. ⁊ meli⁹ ē sumē ī potu cū oximelle. aut ꝺcoctiōe calamīti cū ficub⁹: ⁊ ꝓpe cū fūit illic calitas. ⁊ scias ꝙ enula ⁊ aq̄ ei⁹ vehe mēt iuuāt hāc egritudinē. Et ex medicis fortib⁹ ē ar senicū cū gūma pini ex quo fiāt pille ad asma. ⁊ deꝛ ī potu arsenicū cū aq̄ mell' ⁊ sulfur cū ouis mollib⁹ cōcꝭ ī aq̄: ⁊ ex medicis bōis ꝓpiqs eq̄litati ē cymi- nū cū aceto ꝯmixto ⁊ ē iuuatiuū valꝺ ad āhelitū ꝑ- patiōis: ⁊ ēt mucilago synapis al. cū eq̄li mēsura mell' ꝺcoq̄ꝛ vt elꝫ ⁊ admistreꝛ: ⁊ aꝑ vehemētiā ꝑfocatōis ⁊ ꝯstrictiōꝫ āhelit⁹ sūanꝛ baurac. ℥. iiij. cū. ℥. ij. nastur tij. i. v. ℥. aq̄ mell'. Cōfeꝛt ei ei q hāc patiꝛ egritudīeꝫ stati ⁊ sūt iuuatia sciatice: ⁊ olea q̄ distillāꝛ ī potib⁹ coꝝ ⁊ ꝓpe sūt oleū amigdalinū dulce ⁊ amaꝝ ⁊ oleū ꝺ pi neis. ⁊ iunctiōes sūt sic oleū ꝺ lilio ⁊ oleū laurinū ⁊ ex eis ꝯfricādo iniūgaꝛ pect⁹. Et silr oleū anetinū. Suf fumigatio aūt sit sic arsenicū ⁊ sulfur ex qb⁹ fiat suf- fumigatio cū adipe renū ⁊ ēt myrrha ⁊ cost⁹ ⁊ casia ⁊ croc⁹ ⁊ aristol. ⁊ ēt storax ⁊ galbanū ⁊ aloe scotrē- se ⁊ ēt arsenicū ⁊ aristol. lō. teranꝛ ⁊ ꝯficiāꝛ cū adipe vaccīo ⁊ fiāt ex eis auellāe ⁊ suffūigeꝛ ex eis cū. ℥. i. ꝺ ceꝫ dieb⁹ fiat ⁊ oī ꝺie ter. In asmate aūt ⁊ ꝯstrictiōe anhelit⁹ factis ꝑꝑ vapores fūosos ꝺn̄antes ī corde ⁊ ab hūorib⁹ exūtib⁹ in arterijs cordis ꝯfert phlo- mia: ⁊ melior ē illa q̄ fit ī latē sinistro. In cura aūt fa ctoꝝ ꝑꝑ vētositatē ītētio ē ꝺ■e res quaꝝ vna ē resolo vētositatꝭ cū facilitate qꝺ fit cū sbtiliatiuis notꝭ. ⁊ ꝟa ē aptio opilatiōis vt iueniat qꝺ iobediēs ē ex ca ad dissoluēdū meatū: ⁊ eis q̄ ꝯferūt ad ħ ē iunctio ēt cū

oleo ꝺ neridē ⁊ oleo laurio ⁊ oleo rutaceo. Et ex em plis iuuatiuis ē anetū ⁊ camēilla ⁊ sāsuc⁹: ꝺcoquanꝛ ⁊ vaporēꝛ ex eis pect⁹ ⁊ ābo latera. ⁊ ex eis q̄ ī potōe sumūꝛ sūt ex sagzēnea ⁊ homorusia ⁊ cochiū ⁊ serapi nū ⁊ oppopōacū. ⁊ sit potio cuiuslibꝫ eoꝝ aur. i as- mate aūt ⁊ ꝯstrictiōe anhelit⁹ factis ꝑꝑ cataroꝫ vt laboreꝛ cū cura ꝓhibēte cataꝝ ⁊ faciēte spuē qꝺ ag gregatū ē. Sꝫ illi⁹ qꝺ existiatū ē ex ꝯstrictiōe anheli t⁹ eē ꝑꝑ neruos: ⁊ ē ꝑꝫ ꝺitatē spēs difficultatis āhe lit⁹ ⁊ ex malitia āhelit⁹ ⁊ ñ ex caplō ꝯstrictiōis anhe lit⁹ iaꝫ diximus curaꝫ ī capitulo difficultatis anhe- lit⁹. Factis ꝟo a siccitate ⁊ exsiccatōe ꝯfert pot⁹ lactis asini ⁊ capñi ⁊ succi fr̄i ⁊ hūidi ⁊ oleū amigdalaꝝ ⁊ sorbitiōes ⁊ vinū sbtile hñs admixta ex hūectātib⁹ ⁊ fugē calefaciētia cū potētia ⁊ rsoluētia ⁊ exsiccātia q̄ sūt ex eis q̄ sciuisti. ⁊ ꝯueniūt eis epithimata hūectā tia ⁊ ēpl'a ⁊ vnguēta tenera. In ꝯstrictiōe ꝟo anheli t⁹ fcā ꝑꝑ calitatē cū q̄ iueniꝛ iflāmatio oꝫ vt admini streꝛ empl'a ifrīdātia ⁊ ceratatia ifrīdātia ⁊ ē ī ꝺitate spēs malitie āhelit⁹ ñ ꝯstrictiō āhelit⁹: ⁊ potio viola ti ꝯditi ⁊ aq̄ ordei ꝯfeꝛt valꝺ ī ea. In fcā ꝟo a frigore calefaciētia bibita ⁊ illita ⁊ ꝺcoctio fēug. cū passis ꝯ feꝛt eis.

Cap. xli. ꝺ cura aliquaꝝ specieꝝ anhelit⁹.

[S]I fūit causa ī malitia anhelit⁹ calitas cordis admistra medicias īfrigidatiuas bibitas ⁊ li nitas. Et si fūit causa mltitudo vapoꝝ q̄ sūt ī ip so corde: aut ī pulmōe veniētiū ad ipꝫ ex locis alijs phlōma basilicaꝫ ⁊ admistra euacuationē cū aq̄ ca sei accepta cū oximelle cū hyerap. ⁊ admistra frica- tionē manuū ⁊ pedū. Et si fūit causa hūiditas sbtilis admistra qꝺ tēperet sbaꝫ ei⁹ cū igrossatione. Et si fu erit causa hūiditas eq̄lis: veꝝ ipa erit opilatiua ad- mistra qꝺ abstergit sic sūt g̃na pini ⁊ nuces ⁊ passe ⁊ ꝯferūt malitie anhelit⁹ hūidi sacraiati ex aq̄ albeda rūgi hūidi: aut aq̄ rute. Si aūt fuerit hūiditas gros sa admistra mundificatiua ꝑdicta fortis abstersiōis sic ē sqlla ⁊ isop⁹ ⁊ silia eis: ⁊ redi ad illud qꝺ dcm̄ ē ī cap. asmatis ⁊ q̄ nomineꝛ ī pectoralib⁹. Et si fuerit vapores ⁊ hūiditates veniētes ex locis alijs: cura ce rebrales ex eis curatiōe catarri ⁊ mūdificatiōe capi tis nisi sit catarr⁹ ex ꝺbilitate substātie cerebri qm̄ cu rationē ñ hꝫ. ⁊ cura qꝺ aduenit ei ex locis alijs cū at tractiōe materiei ad ptē alteraꝫ p⁹ phlōmiaꝫ ⁊ eua cuationē: ⁊ icipe ꝯfortare pect⁹ cū eis q̄ sūt sic aristol. ⁊ sutcudriū ⁊ sticados. ⁊ aldciacur puꝝ ⁊ ꝯfortatū ꝯ fert valde ī mūdificatiōe capitis. Et si fūit causa ner- ui admistrabis ea q̄ ipos ꝯfortēt ⁊ ꝯfortēt spm̄ ī eis ⁊ viuificēt ipm̄ sic sūt olea bene redolētia. Et si fūit ꝑꝑ apostema ī meatib⁹ aut malitia ꝯplexiōis: cura cuꝫ ipso qꝺ dictuꝫ est ī suo ca. Et si fuerit cuꝫ communita te stomachi ꝯforta stomachuꝫ ⁊ ꝯforta ipsuꝫ cuꝫ co qꝺ diciꝛ ī cap. suo. Et si fuerit cū frigore admistra ea q̄ sunt sic lagzenea ⁊ homoroisa ⁊ alikirdeia. Et si fu erit ex siccitate admistra q̄ sunt sic penide cum lacte mulcto ⁊ que dicunꝛ in capitulis alijs. Et si fuerit ex ventositatibus administra vaporationes predictas ī asmate ⁊ emplastra ⁊ alia. Et scias ꝙ crocus est ex summa medicinarum conferentium valde malicie

anhelitus ⁊ difficultati ipsius: propterea q꞉ ꝯfortaꝫ instrumentū anhelitus ⁊ facile ipsum efficit.

Cap. xliij. d' cura difficultatis āhelitꝰ ex hac sūma.

I é illud ex hu. G. ꝑcipit dare medicamē ꝯfe-cti cū melle i oi mēse bis ⁊ sit potio eiꝰ. xxxvi. kirat. ⁊ i die i quo eger ipƺ sumit ñ loq̄t nisi mo ueaꝫ añ illū dié duobꝰ diebꝰ. ⁊ in hora. vij. recipiat pané cū vino ꝯmixto: ⁊ i sero vitellū oui cū medulla panis. ⁊ i mane habeat pullū pnū d' quo sumat iꝰ ⁊ balneeꝫ i ho illiꝰ diei. Si aūt cū hoc ñ remoueꝫ admi nistreꝫ ablutio capitis ꝯfectio adsciud ⁊ medicamen andromachi ꝓpē qñ ꝓlōgaꝫ egritudo. Et si egritu do fuerit ex capite admistreꝫ ablutio capitis oi heb-domoda bis cū sapōe ⁊ baurac: ⁊ vtaꝫ sternutatorijs ⁊ gargarizet rob d' moris cū aloe ⁊ myrrha. Et vtaꝫ exercitio iunctiōis cū fricatiōe sup dorsū ⁊ vtaꝫ liga tiōe crurū icipiēdo a supioribꝰ ⁊ pueniēdo ad iferi ora. ⁊ admistréꝫ mūdificatiua ꝑdicta ⁊ pillule huius modi. Sceha ramoꝝ rute ⁊ herbe absinthi sumanꝫ ptes eq̄les ⁊ oi die formēꝫ ex eis due pillule ad mōƺ ciceris ⁊ sumāꝫ: ⁊ pꝰ eas oximel ⁊ ꝓprie sq̄lliticū. Et iteꝝ alie. ℞. castorei sceha āboꝝ añ. pteƺ. i. absinthij amigdalaꝝ amaraꝝ āboꝝ añ. ptē. 5. fiāt pille sic cicer Et electuariū d' calibꝰ é bonū eis ⁊ ēt calx sāguisuga rū q̄ sūt sub vrceis cū adurūꝫ i testa dōec fiat cinis ⁊ ꝯmisceāꝫ cū melle ⁊ admistreꝫ ex eis oi die cochliari nisi vnū. ⁊ oēs isti modi ꝯfeřt cū cā é neruosa. Si vo é ex caliditate tētroc. iuuāt valde q. ℞. rosaꝝ. ʒ. vi. ra dicis lilij. ʒ. xiiij. almurberi. ij. lacce arist. masticis suc ci eupatorij succi absinthij spice anisi semis senic. oi um añ. ʒ. iij. croci. ʒ. 5. se. citroli ⁊ cucumeris cucur-bite ⁊ melōis oim añ. ʒ. i. gumi dragagāti succi ligri tie oim añ. ʒ. i. ⁊ oƺ vt admistreꝫ euacuatio cuƺ eo qd educ̄ hūores calidos. Si aūt fuerit pp dbilitaté ad-uenienté neruis aut nocumētū oportebit vt cureꝫ cū eo qd ꝯfortet spūƺ q é i neruis ex oleis calidis odori feris sic é oleū narcisciuū ⁊ d' lilio ⁊ sābac. ⁊ oleū fcm̄ cū spēbꝰ ⁊ pipe ⁊ cinamomo ⁊ silibꝰ. ⁊ cerataria fcā ex illis oleis ⁊ oleū d' croco ⁊ crocꝰ ipe é vltimꝰ i iu-uamēto ipsiꝰ. Et si fuerit cā pcussio adueniēs origini illoꝝ neruoꝝ cureꝫ cū eo qd oƺ ex locis apostematis.

Tractatus secundus.

Capitulum primum de voce.

Vocis factor é lacertꝰ q é apud epi glotū cū mēsuratiōe aptiōis ⁊ expl siōe aeris egrediētis ⁊ pcussiōe eiꝰ ⁊ eiꝰ istrumētū é epiglotis ⁊ cōpꝰ sile ligue fistule ⁊ é istrumētū pmū i vi tate. ⁊ reliq̄ istrumēta sūt initentia ⁊ adiuuātia. Et emittētes mām eiꝰ é velamē ⁊ lacerti pectoris afferūt alla tioné aeris velamini q iundat ap epiglotū. Cūq3 ita sit tūc nocumētū accit ei aut ex causis efficiētibꝰ: aut pp cām mittēté mām. Et eiꝰ qdé nocumētū: aut é de structio: aut diminutio: aut alteratio pp raucedinē: aut acuitateƺ: aut ḡuitaté: aut aspitaté: aut tremoré: aut aliđ. Et vnaq̄q3 haꝝ causaꝝ ñ facꝫ egritudiné nisi cū malitia ꝯplexiōis singularis: aut cū mā ⁊ ꝓpē ex catarro ⁊ lesiō e accūte epigloti: aut pp illđ qd accit ei ex solutiōe singularis ⁊ icisiōe: aut apostēate: aut dolore: aut pcussiōe: aut casu. Et qñƺ é nocumētū in ipa eadē. Et qñƺ é cū cōitate pncipij ꝓpiq neruis q dilataꝫ ad illos lacertos ⁊ pncipia coꝝ. ⁊ lōgiq sic est cerebꝝ. ⁊ qñƺ é cū cōitate mēbri vicini qd é ex mēbris nutrimēti: aut ex mēbris āhelitꝰ: aut ꝯtinētis ābo q̄ sūt vētris ⁊ pectoris: aut ꝯtinui cū ābobꝰ qd é ex dispo sitiōibꝰ spine imo ex palato. nā si alteraꝫ ad hūidita té: aut ad siccitaté ⁊ aspitaté: tūc iā alteraꝫ vox. ⁊ ex h gnē é icisio vue ⁊ duaꝝ amigdalaꝝ. nā hñs eā cū vo cé emittit sētit q̄si ꝯmotiōƺ forté faciēté cé necriaƺ ra scatiōƺ ⁊ qñƺ opilanꝫ guttura coꝝ ap oēƺ vociferati oné. ex pte aūt ledētis fit qñ vox alteraꝫ pp vehemētiā caliditatis pulmōi: aut frigiditatis eiꝰ: aut hūiditatis ipsiꝰ pp cursū saniei ad ipƺ ex apostēatibꝰ: aut pp cursuƺ catarri ad ipƺ: aut satietaté ipiꝰ. Caliditas āt magni ficat vocé ⁊ frigiditas acuit eā ⁊ minorat eā. ⁊ siccitas exaspat eā ⁊ facꝫ eā sileƺ vocibꝰ gruū. ⁊ hūiditas facꝫ eā raucā ⁊ planitudo eq̄t eā ⁊ facꝫ ipaƺ planā. ⁊ qñ reple tur pulmo hūiditate ⁊ cāna non est munda non est posse hōi emittē vocé altā nisi clarā: qñ illđ é cū q̄ōti-tate claritatis pulmōis ⁊ epiglotis ⁊ eꝯrio claritatis āboꝝ. ⁊ qñƺ diuisificaꝫ vox i ḡuitate ⁊ acuitate sua fƺ dilatatiōƺ cāne pulmōis ⁊ epiglotis ⁊ ꝯstrictiōƺ eaꝝ. Et qñ fortia fiūt nocumēta ꝑdicta i mēbris mittētibꝰ ⁊ adducētibꝰ dstruiꝫ vox ⁊ ñ oƺ vt dstruaꝫ locutio. lo cutio nāƺ qñƺ ꝯpleꝫ cū anhelitu eq̄li sic faciebat hō neruo reūsiuo cuiꝰ accit frigꝰ cū esseƺ necriū vt disco opireꝫ cū ferro qr dstructa é vox eiꝰ. Et fuit aliꝰ q cū curareꝫ a scrofulis icisꝰ é ei vnꝰ duoꝝ neruoꝝ reūsi-uoꝝ qr abscisa é medietas vocis duoꝝ lacertoꝝ. Et cū nocumētū é i lacerto dilatatiuo fit vox rauca. ⁊ qñ é i lacerto motiuo dilatatio é vox ꝑfocatiā: imo qñƺ accit ex eo ꝑfocatio. Et qñ é i lacerto mouēte ꝯstrin géte é vox sufflatiua. Et cū dstruiꝫ eiꝰ opatio dstruiꝫ vox. Et qñ accit i ipso mollificatio nō itegra ⁊ dispō eiꝰ é silis tremori tremit vox. Et qñ ñ pueñit hūiditas ad hoc vt mollificet raucescit vox. Raucedo igiꝫ cū accit ab hūiditate: accit ab hūiditate pauca ⁊ cū mlꝫ tiplicaꝫ parūp tremit: ⁊ si mltiplicaꝫ plimū dstruiꝫ. Et qñƺ raucescit vox pp dilatatiōƺ istri vociferationis: qr accit pp eā laxitudo aut aptio aut tēsio: ⁊ dterior é ea q̄ é pꝰ cibū Et qñƺ raucescit pp frigꝰ difficile ⁊ ca loré supfluū cū eo qd extēdiꝫ ex ꝯplone ⁊ silr vigilie ⁊ cibi aspi. Et raucescit pp mltitudiné clamoris ⁊ at tractiōƺ hūorositatis cā eiꝰ ad tūicā coopiēté gutꝫ ⁊ epigloti. Et raucedo q̄ accit dcrepitis ñ sanaꝫ. Et cū fūit estas septētriōalis sicca ⁊ eiꝰ autūnꝰ meridiōalis pluuialis tē raucedo mltiplicabiꝫ i ipo. Et varices cuƺ appēt st plim cāꝝ ꝯucētiū voci. Et scias q ꝯualescē tes ⁊ dbiles ⁊ religiosi ⁊ siles cū dbilitate sua eis pp paucitaté vtutū coꝝ st quasi dficiētes ab opōne i ae re plimo: qr āgustaꝫ coꝝ epiglotis ita vt acuaꝫ coꝝ vox. Et qñ nitiꝫ dbiꝫ vt dilatet epigloti suā ⁊ ḡuetur vox eiꝰ nō audiꝫ oio.

Cap. ij. de cura.

Cura absci siōis vocis é vt si fūcit pp malitiaƺ ꝯplonis i qbusdā lacertis aut nocumētū cureꝫ

cum eo qđ oꝫ i.c.suo qđ fit ex eis q̄ sciuisti. Et ille q
dem q sentit initiū abscisiōis vocis oꝫ vt icipiat ad
curandū anq̄ꝫ fortis fiat. Accipiat ergo vitellū oui
elixati ⁊ sisami excorticati ⁊ lactis boni oīum an̄ co
chliariū.i. ⁊ sumat i potu cū aq̄ oi die trībꝰ vicibus
Et oꝫ vt sorbeat quod decoq̄r i iteriore pte ḡnati me
lsia dulcis decocti sepulti i cinē calō ⁊ assūpti ab eo
cū lunt: ⁊ eradicet qđ i eo fr̄iꝰ ē ⁊ radat qđ i ipso ē cū
spatula ⁊ effundat i ipm paꝝ aq̄ zuccari ⁊ bibat. Et
si fuerit ex hu.i lacerto ꝓpīquo epigloti aut epigloti
puēiēte ad finē i mollificatōe: ⁊ n̄ sit illic dolor ⁊ sint
illic ꝯturbatio ⁊ ḡuitas optebit tūc vt sumāt ficꝰ sic
ce ⁊ calamītū ⁊ decoq̄nt. deīn misceāt cū gūmi arabi
co ꝯtrito cū decoctōe sua dōec fiat sicut mel ⁊ deglutiā
tur. aut sumāt myrrha ⁊ crocꝰ cū coagulato vue aut
sumāt croci.ʒ.iij.ʒ.myrrhe succi ligritie turis oīum
an̄.ʒ.i. aggregēt cū rob vue ⁊ coagulēt. Aut sumāt
croci.i. asse fetide m̄dietatis ⁊ mellis.iij. decoq̄nt do
nec coagulēt ⁊ fiant ex eis pille ⁊ teneāt sb ligua. Et
elsin d caulibꝰ ꝯfert eis ēt ⁊ masticatio ramoꝝ cauliū
hūidoꝝ ⁊ sorbitio aq̄ eiꝰ paulati est iuuatiua. Et qū
nō ꝯfert elsin de caulibꝰ pōat sup ipꝫ paꝝ asse fetide
⁊ faria herbi ⁊ fēugreci ⁊ porꝝ de sceni ⁊ nabati ⁊ ce
pe ⁊ succꝰ eiꝰ ⁊ allea ⁊ fistici ⁊ vua dulcis hyemal. Et
ēt sūat.ʒʒ. ꝯditū cū lacte vltimū i nutritōe ⁊ terat do
nec fiat sīle medulle: ⁊ ꝓijciat sup ipm medietas ipiꝰ
d lōgo pipe ꝯtrito sicut alcohol ⁊ q̄rta eiꝰ d croco: silr
⁊ q̄ꝫtū ē totū de amilo ⁊ ꝯterant cū tabarzet resoluto
⁊ ꝓpato: aut cū melle qđ sit puꝝ valde. Et ex cibꝰ illis
q ꝯfortāt sēsū sīt sic pedes ⁊ extrēa ⁊ ꝓpe pedes vac
caꝝ ex qbꝰ cōedat. Et oꝫ i eo qđ ē a siccitate neruoꝝ
tm̄ ⁊ ꝓpe cū cōitate meri. ⁊ eiꝰ signū ē vt nō sit cum
raucedine mag̃: imo pua ⁊ acuitate ⁊ claritate q̄dā q̄
ēꝰ cū aspitate ⁊ dolore ⁊ sūat i hora dormiēdi ex olō
vio. recēti dulci cochliariū vnū cū zuccaro tabarzet
Et ꝯfert ei mucilago scis psilij cū aq̄ zuccari plimi ⁊
cibi hūectatiui ⁊ ius galline scm̄ i issidegꝫ ⁊ ius oloꝝ
notoꝝ. Et ficus sūt iuuatiue ad abscisionē vocis: si
ue sit ex hūiditate siue sit ex siccitate. Et medicamē fi
cuū scm̄ cū calamīto ꝯfert debilitati vocis ⁊ raucedi
ni eiꝰ.

Ca.iij. de cura raucedis vocis ⁊ aspitatis eiꝰ.

Iam sciuisti cās raucedis. Et scias q̄ ille cuiꝰ
vox raucescit oꝫ vt alienet a se oē acetosū ⁊ sal
sum asperū ⁊ calidū acutū nisi velit p hoc cu
rā ⁊ incisiōꝫ: tūc.n. vtat eis pmixtis cū medicis leni
ficatiis. Si āt raucedo accidat ex mltitudie vocifera
tiōis assumat ficuū ⁊ mēte ⁊ aloes ptes eq̄les ⁊ ꝯfici
at ea cū rob ⁊ sorbeat ex medulla tritici ⁊ kist ordei ⁊
oleo amigdalino ⁊ croco ⁊ vtat cū vino vue ⁊ ꝯfert
illud qđ dr̄ in icisiōe vocis: ⁊ ꝓpe medicam̄ de assa
fetida cū croco. Et si ē illic calitas tūc det ius de at
triplicibꝰ ⁊ maluis ⁊ aq̄ ordei ⁊ ḡna cucūeris ⁊ ami
lum ⁊ amigdale. Et si fuerit cā frigus iuuāt ēt cū me
dicinis de assa fetida ⁊ croco p̄dictis. Et vt sumāt sy
napis assat.ʒ.iij. pipis.ʒ.i. ⁊ myrrhe.ʒ.vi. storac. et
calamite ⁊ galbani ābor an̄.ʒ.iiij. fiant ex eis pille ⁊
teneātur sub lingua. aut sumāt myrrhe pondus.ʒ.
ij. albani.ʒ.x. ꝯiungant cū vino. Et si fuerit ex voci
feratōe ⁊ lassitudie ꝯfert ei balneū sicut ꝯfert reliqs sp̄e
bus lassitudis. ⁊ ꝯferūt ei cibi mollificatiui ⁊ ꝯglutia
tiui sic lac ⁊ vitelli ouoꝝ sorbilium sine sale ⁊ tri. ⁊ sor
bitiōes note ⁊ ius de attriplicibꝰ ⁊ maluis ⁊ q̄ sūt il
lis sīlia ⁊ pille facte ex amilo ⁊ dragagāto ⁊ succo li
gritie ⁊ gūme ⁊ pille lenitiue ⁊ digestiue. Si āt fuerit
ex aspate resoluat cū eo. ⁊ silr gargarismata ⁊ ꝯfectio
nes molles q̄ lābi pn̄t lenificatiue q̄ sūt ex sūma coꝝ
qbꝰ curāt sināttia cala. Et silr sorbitiōes q̄ aggregant
ad ꝯglutinatōꝫ ⁊ abstersionē absq̄ꝫ mordicatōe sic
facte ex farina fabaꝝ ⁊ scie lini. Et fortiꝰ hoc ē gūmi
alboti ⁊ ꝯueniūt hūti hanc raucedinē vt abhorreat
vinū penitꝰ ⁊ ꝓpe in p̄ncipio. Et qū fuerit ex aspate ca
lido bibat vinū dulce ⁊ raphanū decoctū ⁊ almuri
ꝯfert eis. Et qū ē ex hūiditate tunc nō ē excusatō qn
sint necr̄ia p̄dicta i incisiōe vocis. ⁊ oēs medicie ille
ꝯferūt ei ⁊ sorbitiōes fce ex faria fabaꝝ. ⁊ ex eis ē dco
ctio herbi q̄ ē iuuatiua i hoc cꝰ ⁊ res q̄ sc̄i p̄n. ḡdu ab
stersionis ⁊ silr tri ⁊ lac: deīn myrrha ⁊ sq̄lla ⁊ q̄ ꝓce
dūt cursu eaꝝ. Et si fuerit hec raucedo hūida ex ca
tarro dent hn̄ti eam paup ⁊ rob eiꝰ. Et ex eis q̄ clari
ficāt vocē aspā ⁊ turbidāt ē masticatio cubebe. Et ex
medicis remouētibꝰ raucedinē ē aq̄ ḡnati seruēs i
aq̄: postea distillet oleū vio. ⁊ prepet: deīn butyrum
⁊ ꝯgelatū vue ⁊ radix lilij ⁊ rob eiꝰ. deinde fabe cum
melle ⁊ decoctio ficuum.

Capi.iiij. de medicinis ꝯseruantibꝰ lenitatem pe
ctoris ⁊ que bona sunt ei.

Sunt fabe ḡna pini ⁊ passe ⁊ ficꝰ ⁊ gūmi ⁊ fēu
grecū ⁊ sem̄ lini ⁊ dactili; ⁊ radix lilij ⁊ amigda
le ⁊ ꝓpe amare ⁊ cāne zuccari ⁊ sebestē ⁊ sirꝰ d mel
le ⁊ rob p̄dcm̄ post. Et ex medicis calis sūt myrrha
⁊ assa fetida ⁊ pip ⁊ galbanū ⁊ olibanū ⁊ glutē albo
tiꝫ ⁊ calamītū ⁊ gūmia pini ⁊ storax calamita ⁊ acetū
sq̄lliticū qn̄ n̄ ē ex calitate ⁊ siccitate ⁊ radices oppo
ponacis. Et ex medicis fris sīt seia cucurbite cucūeri
⁊ amilū ⁊ dragagantū ⁊ gūmi ⁊ mucilago psilij ⁊ iu
leb ⁊ succꝰ ligritie: ⁊ vitelli ouoꝝ sūt ex ꝯueniētiorbꝰ
medicis ad hoc vt cū eis ꝯponātur relique medici
ne ⁊ silr lac nouiter mulctum.

Ca.v. de voce aspera ⁊ eius cura.

Accit aspitas vocis ex ffitate ⁊ extēsiōe lacerti i
pectoris ⁊ dispōe eiꝰ q̄ ē sicut spasmꝰ ⁊ ex coitu
⁊ ex vigilijs. ⁊ cura eiꝰ ē abstinētia a rebꝰ q̄s diximꝰ
iam ⁊ dimissio sōni pꝰ cibū ⁊ dimissio cātilene cū de
lectatiōe ⁊ vt recipiat lenificātia p̄dcā i.c. raucedis:
⁊ ficꝰ hūidas ⁊ siccas: ⁊ passe. ⁊ proprie ifuse in olō
amigdalino sūt maximi iuuamti. Et illis qbꝰ accit
ex icisiōe vue raucedo rectiꝰ ē vt decoquāt coagula
tū vue cū eq̄li q̄ꝫtitate mellis fm q̄ꝫtitatē qua remo
ueri possit ex eo spuma: deīn ꝯmisceat cū aq̄ calida
⁊ fiat cū eo gargarisma ⁊ in potu patiēs ex eo sumat
Et antiquum eiꝰ est magis iuuatiuū q̄ꝫ recens.

Ca.vi. de voce breui ⁊ cura eius

Causa breuitatis vocis est breuitas anhelitꝰ ⁊
oꝫ vt grauet i ꝓlongatōe āhelitus: ita vt ꝯsue
scat ꝯp̄hensiōꝫ anhelitꝰ ⁊ grauet i exercitio ⁊ ascensi
one ⁊ descensione i collibꝰ ⁊ gradibꝰ ⁊ cursum faciē

tem necessitatẽ anhelitus ad ꝓlõgandũ ãhelitũ.⁊ ꝑ longetˀ morã i balneo calˀo ⁊ i oi qˀd adducit ãhelitũ ⁊ festinat ipm ⁊ ꝯtineat ãhelitũ suuꝫ ⁊ faciat illud to cũ ⁊ exerceat ⁊ balneet. Et pꝰ exitũ d balneo oꝫ vt bibat vinum naꝫ vinum ẽ magis nutritiuum spiritus ⁊ similiter post cibum ⁊ stet plurimum cum anhelitu vno: ⁊ somnus confert eis.

Capi.vij. de voce grossa ⁊ eius cura.

Quãdoqꝫ accit ex cãis nimie replˀois stõi facientis fastidiũ mollificantis ⁊ dilatãtis meatꝰ ⁊ accit ex mltitudie vociferationis. ⁊ eius cura ẽ magis praua. Et qñqꝫ accidit ei qui studet in exsufflatione plurima i fistulis ⁊ in buccis ꝓpe propter illud qˀd accidit ex incisione anhelitus eorum ⁊ retentiõe eius in pulmone qˀ dilatatur meatus anhelitus.

Ca.viij. de voce subtili ⁊ eius cura.

Hec est ꝯ̃riã ꝯturbate: ⁊ cãe eius sũt ꝯ̃rie illis ex vigilijs ⁊ lassitudine ⁊ somno ꝓ̃pe post cibuꝫ ⁊ exercitatio laboriosa ⁊ eũeũombus. Et cura eius est vt diminuttat vocem ⁊ adhereat exercitio eq̃li faciente tenerũ ⁊ cibis temperatis ⁊ introitu balnei omni mane ⁊ fugiat stiptica exsiccatiua ⁊ coitum.

Ca.ix. de voce tenebrosa ⁊ cura eius.

Est illa q̃ silˀatur voci plumbi qñ fricaꝛ vnuꝫ cum alio: ⁊ eius cã est hũiditas grossa valde. Et ꝯferũt ei exercitiũ ⁊ luctamẽ ⁊ ꝯtinere anhelituꝫ ⁊ fricatio sicca cũ pãno lineo ⁊ igressio balnei ⁊ admistratio medicinarum subtiliantium ⁊ icidẽtium sicut pisces saliti ⁊ vinum antiquum.

Ca.x. de voce tremula ⁊ eius cura.

Precipiaꝛ patiẽti eam vt nõ clamet neqꝫ eleuet vocẽ suam spacio mensis: ⁊ minoret locutiõꝫ q̃ꝫtũ põt ⁊ risum suũ ⁊ motũ ⁊ saltũ ⁊ ascẽsionem ⁊ descẽsionẽ ⁊ iram: ⁊ dimittat q̃ꝫtuꝫ potest extensionẽ manuũ ⁊ faciat eas qescere: deinde resupinetur ⁊ laboret vt loq̃tur cum iã grauauerit pectꝰ suum cũ eo qˀd sit sicut plumbũ i frusto quodam super pectus suuꝫ ᵱm quãtitatẽ qua toleret ipꝫ ⁊ patiatur. Et cibi meliores ei sũt illi qui confortant sensuꝫ eius ⁊ sunt pedes ⁊ extremitates lacerti ⁊ ea i quibꝰ sunt conglutinatio ⁊ stipticitas.

Ca.i. tractatus.iij. de tussi ⁊ sputo sanguinis.

Tussis est ex motibꝰ quibꝰ expellit nã nocumẽtũ a membro aliquo. ⁊ hoc mẽbrum in tussi ẽ pulmo ⁊ mẽbra q̃ ei ꝯtinenꝛ ⁊ cõicantia. Et tussis qdem pectori ẽ sicut sternutatio cerebro ⁊ ꝯpletur cũ dilatatõe pectoris ⁊ ꝯstrictione eiꝰ ⁊ motu velaminis: ⁊ ẽ aut ꝑꝑ cãm ꝓꝑam pulmoni aut ᵱm semitam cõicatõis Et cã adducens tussim aut ẽ ꝑmitiua aut ẽ ꝯiũctiua aut ẽ añs. Et ãe tussis ꝑmitiue sunt ex cãis ꝑmitinis ponẽtibꝰ mẽbra pectoris lesa in ꝯplˀone sua aut formis eoꝝ sicut frigus aduẽiens pulmoni ⁊ lacertis q sunt i pectore aut reliqs: qˀ moueꝛ nã ad expellẽduꝫ nocumẽtũ: aut ex aliqua ꝑmitiuaꝝ cãꝝ aduẽientium ⁊ calefaciẽtiuꝫ ea: aut aliq̃ re exsiccãte: aut exaspante sicˀ ẽ fumꝰ: aut pluis aut sapor cibi acetosi ⁊ pontici aut acuti: aut re extranea cadente i meatu q non recipit facultatẽ anhelitꝰ sicˀ accit ex tussi ꝑꝑ casum alicuius rei ex cibo aut potu in illo meatu: ꝑꝑ negligẽtiã ⁊ occupatõꝫ cũ ᵱmone. Cãe ãt tussis ꝯiuncte sunt sicut ea que accidũt ex cãis corporeis calefaciẽtibꝰ cõplˀonem aut infrˀantibꝰ aut hũectantibꝰ aut exsiccãtibus absqꝫ mã: aut cũ materia sanguiea aut cholˀica aut phlˀatica subtili aut grossa aut melãcholica ⁊ illud ẽ raro. Si ãt mã fuerit effusa ex supioribꝰ tũc dũ ipsa ꝑmanet discurrẽs sup cãnam sicut currit aliqd sup parietem nõ exsiccaꝛ ꝑlim tussis. Cũ aũt vult vt fundaꝛ in spacio cãne ꝯmouet tussiꝫ. Et silˀr qñ mordicat: ⁊ silˀr qñ mansiua fit in pulmone ⁊ vult nã expellere ipam: aut expulsa ex stõ: aut epe: aut ex aliq̃bus mẽbris pectoris q̃ impellunt eã: aut ex qbꝰ gñãtur. Et qñ fit ꝑꝑ resolˀonẽ singularis ⁊ ꝑꝑ apã ⁊ opilatiões i velamine aut i pulmõe aut i gutture ⁊ oibꝰ locis recipientibꝰ has mãs ⁊ nocumẽta ex pulmõe ⁊ velamine distinguẽte qˀd ẽ inꝛ cor ⁊ pulmõeꝫ. Cãe ãt añtes sunt repletio ⁊ añcessio cãꝝ corpeaꝝ ad cãs cõiunctas ꝑdictas. Et tussis qdem fcã cũ cõitate est sicut illa q̃ fit cum cõitate corpis totiꝰ in febribꝰ ⁊ ꝓprie cũ fe. adustiua: aut fe. vnius diei laboriosa ⁊ silibus: aut pestilẽtiali: aut ꝑꝑ cõitatem corpis absqꝫ fe. Et tussis qdeꝫ alia ẽ sicca aut ẽ hu. Sicca ẽ illa cũ q̃ nõ emittiꝛ sputũ: ⁊ fit: aut ꝑꝑ malitiaꝫ ꝯplˀois cale aut frˀe: aut hũide aut sicce singulˀr. ⁊ qñꝫ fit i ꝑn. adnẽtꝰ apã tũ calidoꝝ i pectoris vsqꝫ quo matureꝛ. Et qñꝫ fit cũ apate duro tussis sicca valde: ⁊ fit ꝑꝑ apã ta epis ⁊ ptes suspẽsiõis ⁊ i qbusdã horis fit ꝑꝑ apã splẽis: ⁊ qñꝫ fit ꝑꝑ saniẽ replentẽ spaciũ pectoris q̃ ñ expelliꝛ nisi cũ tussi. ⁊ scias ꝙ qñꝫ egrediꝛ cũ tussi res petrosa silˀis ciceri: aut grãdini ⁊ cã eiꝰ ẽ hũor grossꝰ quẽ i ipso calˀs i lapidẽ ꝯuertit. Et alex. qdẽ testificaꝛ h ⁊ testificaꝛ ipꝫ. Paul. ⁊ dixerit ꝙ exiuit ex hac spẽ i sputo. ⁊ nos ẽt testificamur illˀd ⁊ tussis frequẽs plerũqꝫ ꝑducit ad sputũ sanguis. Et qñꝫ multiplicatur tussis in hyeme ⁊ vere hyemali: ⁊ qñꝫ multiplicaꝛ in vere equali. ⁊ multiplicatur cum flat septentrionalis ventus: ⁊ cum equias est septentrionalis parum pluuiosa ⁊ est autumnus meridionalis pluuiosus multiplicaꝛ tussis i hyeme.

Ca.ij. de signis.

Signa qdem in tussi frˀa sunt additio eiꝰ ex frigore ⁊ diminutio ipiꝰ cũ diminutiõe frigoris ⁊ cum calore ⁊ plumbeitas faciei ⁊ paruitas sitis. Et qñꝫ ẽ cũ frigore catarrꝰ ⁊ sentiꝛ quoddã descendere ad pectꝰ ⁊ extẽsio eius i gutture ⁊ grauitas cum attractione materiei ad nasum ⁊ proijcit illud quod descendit ad nasum cũ rascatione. ⁊ videntur signa catarri in cõmotione i vijs catarri: ⁊ extensio i eis q̃ sequitur frontem ⁊ opilatiões in naribꝰ ⁊ reliquis ⁊ ꝙ non expuit in ꝑncipio rascationis. Deinde expuit quoddam phlˀaticum aut declinãs ad citrinitatem aut ad viriditatem. Et quandoqꝫ ẽ cum hoc febris. Et signa calide st inflãmatio ⁊ sitis: ⁊ sedatio ab aere frˀo maior ẽ q̃ꝫ sedatio eiꝰ ab aqua ⁊ rubedo faciei ⁊ magnitudo pulsus. et sigˀ hũide st hũiditas sᵱe pulmõis ⁊ ꝙ ipa accit d crepitu ⁊ hũectatis

ꝛ multitudo stertitionis ꝛ ꝓpe i sōno ꝛ p⁹ cibū. Et
sig̃ siccessit augmētū ei⁹ cū motu ꝛ fame ꝛ lēitas ipius
cū sit qes et repletio ꝛ apud balneū ꝛ potū hūectāti
um. Et sig̃ pure i oīb⁹ illis sūt vt nō sit sputū oīo. Et
signū ei⁹ q̃ ē cū mā̄ ē sputuꝫ. Et gen⁹ qḋ materiei si-
gnificat gen⁹ ei⁹ qḋ spuit. Et signuꝫ e⁹ q̃ fit ab apati
b⁹ ꝛ silib⁹ ē inuētio signoꝝ pleureß ꝛ pipneumonie
calaꝝ ꝛ frāꝝ ꝛ alioꝝ q̃ dicem⁹ i. c. suo. Et sig̃ ei⁹ q̃ fit
ex inflatione sūt signa inflationis q̃ dicemus ꝛ dolor ꝛ
siccitas ꝛ multotiēs fit hūida. Et signa ei⁹ q̃ fit ex vl
cerib⁹ sūt sig̃ q̃ dicēt i. c. vlceꝝ pulmonis. ꝛ sputo cru
staꝝ aut puris: aut frustoꝝ corpis pulmonis aut an
nuloꝝ cānē ꝛ ei⁹ eē ēp⁹ cataꝝ mordicatiuū ꝛ p⁹ spu
tū sāguis ꝛ apata. Et pliꝫ sicce fit cū ē illic mā̄ pp de
bilitatē expulsionis aut pp anhelitū sic scies i. c. suo
Et signū ei⁹ q̃ fit cū cōitate. s. cōitate qḋ stōi ē cuꝫ eo
qḋ cognoscit de significationib⁹ egritudinum stōi ꝛ
ad ditione tussis cū additione dispōnis faciētis eam
necriaꝫ i stō siue sit repletio siue sit vacuitas ꝛ ſm ci-
bos. Et pliꝫ ei⁹ excitat apḋ replonē ꝛ apḋ digōneꝫ
Et fca cū cōitate cpis scit p sig̃ apatis cpis. Et cū apa
ē calꝫ non est excusatio ex febre ꝛ si non est calidum
non est excusatio a grauitate. Deinde attēde reliq̃s
ꝯsiderationes q̃s sciuisti. Et scias qḋ res cale subtili
ant mā̄ꝫ ꝛ nō expuit: ꝛ res frē sicut sir⁹ de papauere
ꝛ pultes aggregāt mā̄ꝫ ad expellēdum. Verūtñ cuꝫ
ipe supfluūt ꝯgelāt. Et sir⁹ isopi nō ē ꝯueniēs nisi cū
q̄rit absterfio ꝯgregati grossi. Ipe nāq̧ ē abstersiu⁹
bon⁹. Cū āt illic nō fuerit sputū neq̧ subtile nꝫ gros
sū tc̄ egritudo ē aspitas pectoris. Et cura sūt ea mol
lia q̃ lābūt. Et qñ accit febriētibus tussis ꝛ nisi sedet
tussis redibit febris ad initiū. ꝛ stiptica valde ꝯstrin-
gūt meat⁹ sputi aq̃ vō ordei ē bōa ad aggregādū spu
tū. cū ergo retinet sputū ꝛ febrit hō tc̄ iaꝫ putrefit mā̄ ꝛ
fac cadere i febrē putridaꝫ aut ethicā. Ca. iij. de cura

Cura qḋ cōplonis frē ē q̃si si ē leuis puētio
nis ad vltimū: ꝛ ē ex cā frā extrīseca rectifi
cat eā ꝯprehēsio ahelit⁹. Ipse eniꝫ calefacit
pulmonē cū facilitate i momēto. Et si ē necria cura
fortior ad hoc aut ad illud ꝯplonis frē tunc ex cura
ei⁹ ē vt teneat sub ligua auelanā ex myrrha aut sto
race factā cū melle. aut sūat ex fece alkitrā cochliariū
i. aut ex glutio alboti cū melle: aut bibat ex pleo bal-
sami cū serapio vsq̧ ad aur. i. Et silr sulfur cū ouis
sorbilib⁹ ꝛ helia q̃ lābūtur facta ex mucilaginib⁹ ca
lidis ꝛ herbis cū melle ꝛ cū aq̃ gnati dulcis pparata
sup quā ꝓijciat mel aut pēithi ꝛ admistret. Et inun
ctiones sup pect⁹ sint sic oleū de lilio ꝛ oleū narcisci
nū cū cera rubea ꝛ dragagāto. Et ꝯfert mel rof. cuꝫ
aq̃ ficuū ꝛ passulaꝝ ꝛ radicis lilij ꝛ capili vēer ꝛ olū
aigdalinū cū aur. i. collyrij dissoluto in ipo Et ꝯfert
i ipo decoctio isopi ꝛ assari cū ficubus ꝛ alijs. Et cibi
ei⁹ sint sorbitiones frumētales cū fenugreco ꝛ buty
ro ꝛ ficus ꝛ dactili ꝛ radix porri de sceni ꝛ olea sint si
cut oleū fisticinū ꝛ grana pini ꝛ tri. cū pēithi ꝛ ꝯferūt
eis: Carnes āt sint carnes pulloꝝ ꝛ galloꝝ ꝛ alestida
begi ꝛ caro agnoꝝ āpnaliū. Et i secūdis mēsis vtat
fisticis ꝛ gnis pini ꝛ pass cū fēugreco ꝛ cānis zucca
ri ꝛ ficub⁹ ꝛ chrysomil ꝛ mulsa. ꝛ cōfectio ficuū siccaꝝ
cū amigdalis ꝛ nucib⁹ abscidit illā q̃ antiq̃ ē ꝛ vinū
odorifeꝝ subtile antiquū ꝛ aq̃ mell. Cura autē tussis
calide ē cū extiguētib⁹ notis q̃ sūt ex succis ꝛ oleis ꝛ li
nimētis ꝛ vnctionib⁹. ꝛ suppositoria ēt ꝯferunt eis ꝛ
sumere i potu aldeiacur mane ꝛ sero ſꝫ descriptōeꝫ
quā dicem⁹. ꝛ silr elꝫ de papauē. dscriptio electuarij
de papauere bona. ℞. xv. capita papaueris nō val
de recētia q̃ infundant i kist aq̃ fontiū aut aq̃ pluuiał
q̃ ē meli⁹ die ꝛ nocte. Deide dissoluāt cū decoctione
ꝛ colet ꝛ ꝓijciāt sup oēꝫ ptē colature media ps mel
lis aut zuccari ꝛ ispisset coquēdo vt elꝫ. Et potio ei⁹
sit cochliariū vnū i mane ꝛ cochliariū in sero. Et ex
eis q̃ ꝯferūt istis ē aq̃ ordei cū seueste ꝛ sir⁹ viol. ꝛ vi
olatū nutritū ꝛ decoctio isopi frā. ꝛ ꝓpe qñ matura
tur aut i fine ei⁹ ꝛ aq̃ granatoꝝ ispissata sup quā ꝓij
ciunt zuccaꝝ tabarzet ꝛ cāne zuccari ēt. ꝛ elia coꝝ q̃
lābendo sumunt sint ex mucilagine psilij ꝛ grāoꝝ
cydōioꝝ ꝛ amilo ꝛ gūmi arabico ꝛ grana ꝛ medul
le q̃ dicem⁹ i. c. pillulaꝝ tussis: ꝛ qñꝫ ponuntur i eis
narcotica. Et cibi eoꝝ sint ex olerib⁹ frīs ꝛ medullis
sicut cucumeris ꝛ cucurbite ꝛ citrolis cū oleo amig
dalino ꝛ fabe ꝯfracte dissolute i decoctione cū oleo
amigdalino ꝛ oleo cucurbitino ꝛ aq̃ ordei ꝛ sorbiti
ones fce. Et si mā̄ fuit declinis ad resolonē tūc adhi-
beat sauic ordei cū zuccaro ꝛ tri. ꝛ si vehemēs sit res
tūc aq̃ ordei cū cancris ablatis extrēitatib⁹ ablutis
cū aq̃ cieris salsa. Descriptio medicamīs diacur frē i
Cōterat semē papaueris viridis cū cortice suo ꝛ dis
soluat decoq̃ndo i aq̃ ꝛ colet ꝛ ꝓijciat sup ipaꝫ zuc
caꝝ ꝛ decoquāt ispissādo ad inspissationē iuleb: ꝛ si
nō fuerit hūiduꝫ infundat semē zucci ꝯtriti in aqua
die ꝛ nocte: deiñ decoq̃tur i aq̃. Si aūt necrium fuit
qḋ ē forti⁹ tc̄ aggreget cuꝫ eo cortex ꝛ ꝓpe nigri. Et
si res fortior fiat pōatur cū eo modicū de seie hyusq
ami aut dissoluat i eo paꝝ opij. Cura āt ꝯplonis hu
mide ꝛ hūiditatis i ipo pulmōe cū exsiccatis exsiccā
tib⁹ ꝯmixtis cū abstersiuis ex qb⁹ ē ꝯpositū ſꝫ hūc
mōꝫ. ℞. boli armēi dragagāti gūmi arabici oiuꝫ an
ptē. i. calamīti isopi hasce cinamomi ireos capilli ve.
oiuꝫ. an. ptē. s. ꝯficiat ꝛ admistret. Cura āt ꝯplonis
sicce h ē. Impleē. n. ē qn aut sit febris aut nō sit febris
Si āt n fuit febris tc̄ ꝯueniētior reꝝ eis ē lac asininū
ꝛ caprinū ꝛ alioꝝ cū reliquo regimie. Et si fuit febris
admistret res hūectatiue ebibite ꝛ admistret cerata
ria istratiua nō: ꝛ admistret aq̃ ordei ꝛ hūectatō pedū
sp cū oleis ꝛ sorbeāt sorbitiōes amigdalinas ꝛ hūe
ctatiuas. ꝛ si ē ꝯplō ꝯposita tc̄ ꝯpōat regim. Et si ē il-
lic mā̄ subtilis maka eā cū deiacur ꝛ siplicib⁹ ꝛ electu
arijs de papauere ꝛ mucilaginib⁹ de qb⁹ aliqd dice
mus ḋ antidotario. Si āt fuit grossa resolue eā ꝛ ab
sterge ipaꝫ ſm ꝯditiones pdc̄as i eis q̃ pterierūt ita
vt nō calefacias nisi cū eq̃litate: imo stude i hoc vt le
nias ꝛ icidias ꝛ lubricū facias ꝛ admistra mūdificatiua
pdicta. Et ex eis q̃ sūt magis ꝓpa huic loco ē gluti-
nū alibat cū melle: aut semē croci hortēsis cū melle
aut cipicū eq̃li mēsura sui de melle: aut succi ligritie
ꝛ dragagāti. ʒ. i. ꝛ amigdal dulciū eq̃lit ꝛ aloes qñꝫ

tenet̃ i ore cũ melle ⁊ ꝯfert valde: aut ſũant tria oua ĩtegra ⁊ duplũ coꝝ mellis ⁊ medietas ipoꝝ de butyro. ⁊ ſũant piperis .lx. grana ꝯterant ⁊ miſceant oĩa illa ⁊ coagulant abſqꝫ decoctõe ⁊ lambat ex eis mane ⁊ ſero. Et ẽt ſumant capita .vij. porri de ſceni ⁊ decoq̃nt̃ i tribꝰ lb. aq̃ dõec remaneat tertia ⁊ colet̃ ⁊ pmiſceat̃ cũ reſiduo ſucci corticis eiꝰ ⁊ melle ⁊ decoquat̃: ⁊ ẽt ſũant roſe hũide grana .viij. pini vnũ: gũmi alboti vnũ: paſſulaꝝ .iiij. mellis q̃ñtũ ſufficit: fiat ex eis electuariũ. Medicamẽ bonũ. ℞. calamẽti fluuialis .v. ℥. grãoꝝ pini ⁊ ſeminis vrtice omniũ añ. ℥. i. ſeminis lini piperis omniũ añ. ℥. tres. conficiant̃ cum melle ⁊ adminiſtrentur. Aut ſumant̃ dactiloꝝ carnoſoꝝ .v. partes iugelle .viij. ptes: croci ⁊ piperis amboꝝ añ. partes .ij. herbi .xx. ptes: ꝯficiant̃ cuꝫ melle diſpũato: aut ſũant̃ croci ſpice aromatice amboꝝ añ. pars .i. praſſi ⁊ iſopi ãboꝝ añ. iij. partes myrrhe ⁊ lilii amboꝝ añ. ij. ptes. conficiant̃ cũ melle colato: ⁊ ad antiquaꝫ det̃ i potũ alkitrã cũ melle fẽm elm: aut coſti idi cũ aq̃ aneti decocti q̃ñtitas ſacraiati cũ cochiliario olei ſiſamini ⁊ ẽt ſemẽ lini frixũ cũ melle ſolũ aut cũ pipiſ m̃ſura vna ꝑ oibꝰ .x. vt calamĩti ⁊ ẽt lãbnedo ſumant mel ſtoraciſ calamite cũ melle apũ ⁊ oppopõ acũ ẽt ⁊ ſynapi ⁊ amigdalas amarãs ⁊ ẽt mithridatũ. Et pueris qꝺ ſufficiũt ſorbitões de cocte cũ lacte nutricis dõec ſint i eẽntia mell: aut cũ aq̃ fenugreci hũidi. Et ſi cã fũit i ea catarrꝰ curet̃ catarrꝰ. Et ſi fuerit nec̃ria i ꝓhibitõe illiꝰ admiſtratio ẽpli de ficubꝰ admiſtret̃ ſup caput ⁊ teneat̃ ſb ligua oi hõa ⁊ i nocte ꝓpe g̃nũ vnũ amili. Et fiat gargariſma cũ ſtipticiſ q̃ ñhñt ſaporẽ acetoſũ nꝫ ſaporẽ põticũ ⁊ cũ deiacur ſiplici ſi fuerit caliᷝtas: aut cũ myrrha ⁊ croco ⁊ alijs ſi fuerit f̃ritas. In cura autẽ facte ab apatibꝰ ⁊ vlceribꝰ i pulmõe ⁊ pectore fiat reuerſio ad illud qꝺ dicemꝰ in ca. pleureſ. ⁊ peripneumonie ⁊ apatis epis ⁊ pthiſis. Et ad tuſſiꝫ qꝺ pille q̃ tenẽt̃ i ore. Et ex eis nãqꝫ ſũt pille ad tuſſiꝫ calidaꝫ q̃ in ore tenẽt̃ de qbus ſũt pille bichichie note: ⁊ ex illis ſunt pille ꝯpoſite ex ſucco ligritie ⁊ gũmi ⁊ dragaganto ⁊ amilo ⁊ mucilagĩe pſilij ⁊ granĩſ cydonioꝝ ⁊ medulla g̃noꝝ .ſ. g̃noꝝ cucumeris ⁊ conde ⁊ cucurbite ⁊ citroli ⁊ ex ſpodio ⁊ g̃nis papaueris ⁊ ſilibus. Et q̃ñꝫ fiũt ſm hũc mõꝫ: amilũ ⁊ dragagantũ ⁊ ſuccus liqritie formãt̃ i pillas cũ ſucco lactuce. Et de illis ſunt pille ad tuſſiꝫ f̃raꝫ facte ex ſucco ligritie ⁊ tamaridis mũdatis ⁊ medulla tritici: ⁊ croco ⁊ dragagãto ⁊ g̃nis pini ⁊ g̃nis cotti ⁊ g̃nis myrti ⁊ ſemĩe papaueris ⁊ cortice ipſius: ⁊ aniſo ⁊ aneto ⁊ myrrha ⁊ croco ⁊ penidijs. Et de illis ſũt pille qbus q̃rĩt ſtupefactio ⁊ dormitio ⁊ ẽ itẽtio i eis narcotica ⁊ admiſcẽt̃ eis medicine bezahar cale. Naꝫ ex pillulis exptis ad illud ⁊ ſunt cedentes tuſſim antiq̃ꝫ nociuam: ſunt pillule de ſtorace note. Et iteruꝫ ſumant̃ ſtoracis ⁊ caſtorei ⁊ aſſari ⁊ opij ptes eq̃les ⁊ fiãt ex eis pille ⁊ teneãt in ore ⁊ ẽt ſcis hyuſqami: vi. g̃noꝝ pini .iij. croci .i. ꝯficient̃ cũ rob. ⁊ iformẽt̃ pille: ⁊ ẽt ſtoracis ⁊ myrthe ⁊ opij oiuꝫ añ. ℥. ſ. olei ꝺ balſamo croci oiuꝫ añ. darkimet .ij. fiãt pille ad modũ herbi. Et q̃ñꝫ admiſtrãtur i tuſſi ãtiq̃ hũida ſuffumigatões p̃dicte i. c. aſmamatis. Et cũ hũiditas ẽ ꝑueniẽs ad q̃ñtitatẽ adminiſtra ſuffumigationẽ ex arſẽico ru. ⁊ ſtercore leporis ⁊ farina ordei ⁊ corticibꝰ fiſticoꝝ ꝯfectis cũ vitellis ouoꝝ ⁊ troc. formatis ex eis quoꝝ q̃ſqꝫ ſit .ʒ. i. ⁊ exſiccent̃ i ſole ⁊ ſuffũigatio fiat cũ ea tribꝰ vicibꝰ ⁊ ẽt ariſtol. ⁊ ſtoracis ⁊ galbãi eq̃les ſumãt̃ ptes arſenici ſꝫ q̃ñtitatẽ oiuꝫ: cõficiãt̃ cũ melle ⁊ butyro vaccio ⁊ fiãt ide ſĩlitudies auellãe ⁊ fiat ſuffumigatio ex eis. Sed tuſſis f̃ce i febribꝰ iã ſigl̃are ordiauimꝰ regimẽ apꝺ febriũ accĩtia.

Ca. iiij. de ſputo ſanguinis.

Sanguis q̃ñꝫ egredit̃ ſpuẽdo ⁊ ẽ ex ptibꝰ oriſ ⁊ q̃ñꝫ egredit̃ raſcãdo ⁊ ẽ ex ptibꝰ gutt̃is: ⁊ q̃ñqꝫ egredit̃ cũ vehemẽtiore raſcatõe ⁊ ẽ ex cãna. Et q̃ñꝫ egredit̃ vomẽdo ⁊ ẽ ex meri ⁊ ex ore ſtõi ⁊ ex ſtõ ⁊ epate. Et q̃ñꝫ egredit̃ tuſſiẽdo ⁊ ẽ ex ptibꝰ pectoris pulmõis. ⁊ i illo qꝺ qꝺ ẽ ex pectore ñ ẽ tm̃ tioris q̃ñtũ ẽ in eo qꝺ ẽ ex pulmone. Illud .n. qꝺ eſt ex pectore ſanat̃ velociter. ⁊ ſi nõ ſanat̃ nõ hꝫ vlceꝝ malitiã pulmonis. Et multotiẽs fit vlcꝰ fiſtuloſũ recidiẽs oi hora cũ ſputo ſanguĩs. Et cãe ꝓpinq̃ oibꝰ illis ſũt vulnꝰ pp cãꝫ p̃mitiuã ex ꝑcuſſione aut caſu ſup pectꝰ aut ſup epar ⁊ velamĩ aut rẽ iciſiuã: aut tuſſim frequẽtẽ aut vociferationẽ aut acuitatem vocis ſine g̃datõe aut rixa. ⁊ pp h̃ m̃ltiplicat̃ i demoniacis ⁊ i illis q rixant̃ ab oi re. Et q̃ñꝫ ꝓcedit ex võitu laborioſo ⁊ ꝓpe i p̃paratis. Et q̃ñꝫ ꝓcedit ex aſſũptione ſolitiuoꝝ acutoꝝ: aut ciboꝝ calidoꝝ ſicẽ alleoꝝ ⁊ cepaꝝ: aut tiore ⁊ ãguſtia acuẽte ſãguinẽ aut dormitione ñ ſup ſtratũ aut ſanguiſuga adherẽtẽ gutturi ⁊ radici eiꝰ. Et illud aut ẽ i venis aut alijs. Et id qꝺ ẽ i vẽis aut ẽ iciſio aut pforatio aut aptio dilatata ab acuitate aut mollificatio aut corroſio pp acuitatem hũoris aut pp raritatẽ reſudatiuã. Et multotiẽs dilatant̃ meatꝰ q ſũt iter ptes cãne ⁊ arterias ſupra illã q̃ e i nã q̃r reſiduat ſanguis ad cãnã. Et illꝺ qꝺ nõ ẽ in venis: aut eſt vulnus: aut vlcus a vulnere aut a corroſione: aut putrefactione cũ eradicat̃ ex mẽbro aliquid: ⁊ quandoqꝫ eſt ab apoſtemate ſanguieo in pulmone ex quo reſudat ſanguinem. Et huiuſmodi quidam apa ẽ icolũe: qm̃ ẽ ſanguinẽũ ⁊ qm̃ reſudat mã nõ ꝓhibita nꝫ igroſſata. ⁊ q̃ñꝫ iueniũt oẽs iſte cãe i pulmõe niſi ſãguinee. Et haꝝ cãꝝ ꝯiũctarũ ſũt cãe magis añcedẽtes. Et ſũt aut m̃ltitudo materiei aut m̃ltitudo ciboruꝫ ⁊ dimiſſio exercitij. aut q̃ iꝑe ſũt ſupfluitates a p̃paratione nãe ſicẽ accĩt illi de quo locuti fuimꝰ i libro vſiuꝫ ap̃ dimiſſionẽ exercitij aut retẽtionẽ mẽſtruoꝝ aut ſanguis hemorroidarũ: aut abſciſionẽ mẽbri: aut ꝓpter acuitatẽ ſuam aut pp vehem̃tiaꝫ motꝰ ſui aut pp vẽtoſitatẽ i venis faciẽtẽ eas laborioſas ⁊ ꝓpe i alatis qm̃ illꝺ multiplicat̃ i eis. Preparationes ãt ꝯtinẽtes mãm ſi pp frigꝰ ſtrigẽs eã ⁊ faciẽs dilatationẽ eiꝰ difficilẽ: q̃ ñ obedit v̓tuti laborãti i illo cũ dilatatõe imo cũ attractõe: aut pp caliᷝtatẽ extriſecã aut itriſecã aut ſiccitatẽ q̃ iã p̃parauit eã ad illud qꝺ ẽ cũ iſpiſſatõe ⁊ exſiccatione .ſ. ad ſciſſionẽ a q̃libet cã: aut ꝓpter hũiditatẽ mollificantẽ eã quare dilatant̃ pori eiꝰ aut obuia

tionē calī aut corrosiui aut incisiui aut putrefactiui.
Cū ergo accīt repletio sāguinea icipit nā expellere
māž ad q̄ticūq; ptē possibilē ei cū sit vehemētiꝰ ꝓpa
ta aut sit ꝓpigor loco sup̄fluitatis. q̄ expellit eaž cū
sputo aut iosione ex hemoroidibꝰ aut i mēstruis aut
i fluxu sanguis narīū. q̄ si vene fuerit fortes q̄ nō re
soluunt a sāguie accīt mors subito ꝑꝑ effusionē san
guinis ad ꝯcauitatē vēaꝝ. Et ille cui accīt sputū san-
guinis ē ꝓparatꝰ vt aduēiat ei vlcꝰ pulmōis. nā spu
tū sanguis ꝭ₃ plīm fit a vlnere ⁊ vlnꝰ ꝺcliat ad hoc
vt vlcus fiat. ⁊ qñ₃ succedit sputo sāguis retēti sputū
sanguis. timet. n. q̄ sit h̄ ꝭ₃ accn̄s ab vlcere ad qd̄ cō
uersū ē vulnꝰ ꝓmū. Et mltotiēs ē sāguis q̄ expuit ex
naribꝰ currēs ex capite ad plmonē. Cūq; sputu₃ sā
guinis ē ex ptibꝰ plmonis comitant ipm̄ duo timo
res. s. timor sup̄fluitatis eius ⁊ timor vulneris ne fiat
vlcꝰ. Et ñ ē oē sputū sanguis timorosū imo illd̄ qd̄ nō
retinet: aut qd̄ ē cū febre. Et mltotiēs qd̄ ē sputū san
guis cā sāitatꝭ apatꝭ i epate aut splene. C. v. ꝺ signis.

P Ropiquꝰ sputo ē cū tussi pua: ⁊ lōgiquus
ē cū tussi plīma ⁊ q̄toplus lōgiquꝰ ē expuit
cū tussi vehemētiore. Et qñ dormit sup latꝰ
i quo ē egritudo addit excreatio eiꝰ qd̄ expuitur. Et
o₃ ut ꝯsideret i ꝓmis ne sit illd̄ qd̄ expuit sāguis ex
naribꝰ. Et ꝯditio illiꝰ ē cū ꝯsuetudine fluxus sāguis
narīū ⁊ eiꝰ euētu ⁊ cū alleuiatione accn̄te capiti pꝰ q̄
uitatē. ⁊ sig̃ fluxus sanguis narīū sūt sic rubedo faci
ei ⁊ oculi ⁊ splēdor corā oculis: ⁊ vt nō sit spuma: ⁊
sit subito. Sig̃ sanguis excreati ex sb̄a carnis plmo
nis ex vulnere aut vlcere sūt. vt sit spumosus ⁊ sit ab
scisus cū quo nō sit dolor ⁊ ē minoris q̄titatis q̄₃ vēa
lis ⁊ maioris malitie ⁊ deterioris finis. Et qñ₃ expel
lūt spūosu₃ pletici ⁊ ꝑipneumonici cū i pulmonibꝰ
eoꝝ ē calītas i ea feruēs. Et qñ₃ ē spumosus ex cāna
pulmonis. S₃ ē veniēs cū rascatōe ⁊ tussi pauca: ⁊
ē illud qd̄ egredit paꝝ ēt. Et ē ibi sensus qdā cū do
lore. Et ille q̄ expuit ex vēis eiꝰ nō ē spūosꝰ ⁊ ē rariō
⁊ vehemētioris spissitudis q̄₃ ille q̄ ē i pulmōe ⁊ silior
sanguini q̄₃uis nō sit i grossitudie eiꝰ q̄ ē ex pectore
Et sig̃ excreati ex pectore sūt nigredo coloris eius ⁊
grossitudo ipiꝰ ⁊ coagulatio eiꝰ ꝑꝑ lōgitudinē spa-
cij cū spūositate q̄dā: ⁊ spūa cū dolore i pectore signi
ficāte locū egritudis ⁊ additio eiꝰ in sōno ē certiꝰ si-
gnū eius. Et cā illiꝰ doloris ē neruositas m̄broꝝ pe-
ctoris ⁊ ē eiꝰ sputū paulati nō exuberās ⁊ ē sputum
eiꝰ cū tussi vehemēti dōec expuat. Et signū facti ex i
cisiōe vēaꝝ ē exuberātia sanguis. Et signū corrosio-
nis ē añcessio cāꝝ corrosionis ex acceptione rerum
acutaꝝ ⁊ descēsu catarri acuti ⁊ vt sit febris ⁊ sputu₃
sanici aut corticis aut ptis pulmōis ⁊ ē sputū silē aq̄
carnis. ⁊ icipit sputū sanguis paulati. Deide qñ₃ flu
it subito ⁊ expuit res mala ⁊ color eiꝰ ē malus. Et si
gnū eiꝰ qd̄ ē ex aptione orificioꝝ venaꝝ ē ex replōne
⁊ nō sit oīo dolor ⁊ iuenit reges ⁊ suauitas ⁊ egredit
i ꝓmis minꝰ q̄₃ illud qd̄ egredit ꝑꝑ icisionē ⁊ scissio-
nē i pricipio rei: ⁊ plus ē qd̄ egredit a corrosione in
plibꝰ horis. Et sig̃ resudationis ab apate sūt ꝑutas
eiꝰ ⁊ ꝓpe sig̃ ꝑipneumonie ⁊ reliquoꝝ. C. vi. ꝺ cura

I N exposito sputo sanguis oi hora o₃ vt at
tēdat solo replōnis eiꝰ. Et quotiēscūq; sen-
tit i eo repletio succurrat cū phlomia. ⁊ ꝓ-
ꝓe cū pectꝰ eiꝰ i creatione fuerit strictū ⁊ fuerit tussis
i ipo frequēs. Et rectꝰ ē vt iclinet sanguis eoꝝ ad ptē
iferiorē cū phlonia saphene: ⁊ post ipaz ē cū phlo
mia basilice ⁊ ꝑ ꝓuocationē mēstruoꝝ mulieꝝ i ho
ra sua ⁊ s̄m qd̄ sufficit rēouet sputū sanguis earū sic
accīt i eis retētione eoꝝ. Et o₃ vt custodiat ab oibꝰ
causis mouētibꝰ sanguinē sic sūt cibi calefaciētes ⁊
sicut sūt saltꝰ ⁊ clamor ⁊ rixa ⁊ coitꝰ ⁊ anhelitꝰ altꝰ ⁊
locutio plīma ⁊ ituerī res rubeas ⁊ potus vini plīmi
⁊ multitudo balneationis. Et vitēt aptiua q̄ sunt ex
medicinis sicut apiū ⁊ aloes ⁊ sisamū ⁊ ruta ⁊ caseꝰ
ātiquꝰ qm̄ ē nociuꝰ eis. recēs vō ꝯfert eis. ⁊ cibi cōue
nientes eis sūt oē glutiatiuū ⁊ opilatiuum ⁊ oē ꝯsoli
datiuū ⁊ oē isr̄atiuū sāguis ꝓhibēs feruorē eius. Et
ex eis ē lac decoctū ꝑꝑ illud qd̄ i ipo ē deglutinatōe
⁊ lac vaccinū de quo butyꝝ est extractū ꝑꝑ illud qd̄
in ipo ē ꝺ stipticitate ⁊ butyꝝ ⁊ caseꝰ recēs ꝓter salitū
⁊ fructꝰ stiptici ⁊ q̄dā spēs prunoꝝ ꝑuoꝝ i qbꝰ ē stip
ticitas ⁊ oleū ōphācinū recētis expssionis. Et qñq;
ꝯfert i eo ipiguatio ciboꝝ eoꝝ: ⁊ aq̄ luniose vehem̄
ter ꝯferūt eis. In eo vō qd̄ factū ē ab ipo corpe pul
monis o₃ vt patiēti i potu dēt medicine icarnatie ⁊
sicle sicut lutū ⁊ hematites cū aq̄ arnoglosse ⁊ acetu₃
mixtū cū aq̄. Cura vō eiꝰ a regie cibi eiꝰ ē vt succur-
ratur ad phlomādū basilicā ptis i q̄ existiat eē solō
singlaris subtilē faciēdo phlomiā: ⁊ accipiat sāguis
i expulsionibꝰ iter q̄s sint tres hore q̄sipe sit cū ꝯser
uatione vtutis. Phlomia eni attrahit sanguinē ad
vacuū ⁊ ꝓhibet ēt aduētū apatis i vulnere. Et fricēt
eoꝝ extremitates ⁊ ligent incipiendo a supioribꝰ ad
iferiōa ⁊ interdicant eis res ꝓdicte ⁊ tēperent eoꝝ ae
res. Et sint eoꝝ sōni sup latꝰ ⁊ ꝭ₃ formā q̄ ē sicut ꝓpa
ratio vt ñ cadēt aliq̄ ptes pectoris sup alias. Et qñ₃
ē eis ꝯueniēs vt i potu sumāt acetū mixtū cū aq̄. Ip
su₃. n. ꝓhibet sanguis cursū ⁊ mūdificat ptes pecto
ris ⁊ pulmonis ex sanguie si retinet in ipo q̄r nō cō
gelat. Et sumāt in potu medicinas fr̄as glutiatiuas
Nā glutinatio hic ē meliꝰ quo occupari o₃. Et qñ
reperit cū glutinatiōe mūdificatio ē vltimū eiꝰ qd̄ q̄
ritur. Et psiliū ē iuuatiuū cū isr̄atione sua. ⁊ vbi ē si
tis ē vehemētis iuuamēti. Et qñ₃ ē necc̄riū vt cum eo
misceant narcotica ꝑꝑ duas res. q̄ꝝ vna ē sedatio sā
guinis ⁊ ēt subtiliatio eiꝰ. Et secūda ē dormitio ⁊ re
motio motꝰ. Et ego dicā medicinas cōes spēbus
sputi sāguinis in fine huiꝰ ca. Cū ergo accīt sputu₃
sanguinis ex catarro ⁊ nō est catarrꝰ acutus pūgiti
uus valde cholicꝰ phlomet hō stati₃: ⁊ assiduet liga
tio extremitatū eiꝰ descedendo a supioribꝰ ad iferi-
ora ⁊ fricētur cū oleo de oliuis calido: aut cū vnguē
to calido sicut ē oleum cucumeris asinini ⁊ silia eiꝰ ⁊
nō inungat cap̄ oio. Et sit cibi eoꝝ triticū cū aliquo
pōticoꝝ ꝭ₃ sēitā sorbitōis. sintq; pōtica ista ex fructi
bus ⁊ q̄ eis silant ⁊ apd̄ debilitatē cibētur pāe isuso
i aceto mixte cū aqua fr̄a. Et admistretur cū eis cli-
stere acutū ad attrahēdū māž a ptibꝰ capitis cū nō

fuerit phl̄omia ꝑꝑ ꝓhibitionē. Et oꝫ vt studiū īpen
dat̄ ī infrīgido cap̄ q̄ꝫtū poſſe ē: ⁊ nō īpēdat̄ plim stu
diū ī hūectādo ipꝫ. Et ex eis q̄ ꝯferūt ei ē tribuere ip
ſi ī potu trociſcos de karabe. Cūqꝫ nō valēt ea q̄ di
ximꝰ nō ē excuſatio cure catarri ⁊ retētionis eiꝰ cuꝫ
cis q̄ ſunt ſicut abraſio capitis ⁊ adminiſtratio ēpl̄i ſcī
ex ſtercore colūbio q̄ḋ more ēpl̄i ſupponat̄ ⁊ remo-
ueat̄ ſc̄m neceſſitatē. Et. G. q̄ḋ dixit q̄ḋ mulieri ſpu-
tū ſanguinis aduenit ex catarro quā cliſterizauit cli
ſteri acuto: ⁊ ꝓpͤ q̄ꝛ nō erat poſſe phl̄omare eā q̄ꝛ iā
remāſerat. iiij. diebꝰ: ⁊ fuerat debilitata ⁊ cibauit eā
pl̄ibꝰ ī qbꝰ ēt erat ſtipticitas: q̄m ſpaciū eiꝰ cū cibo
lōginquū erat. Et curauit cap̄ḋ eius cū medicamīe
colūbi ſtercoris ⁊ p̄cepit eā īgredi balneū ꝑꝑ medi-
camē ⁊ nō iunxit cap̄ eiꝰ vt nō hūectaret̄: ⁊ dedit ei
ī potu tyriacaꝫ recētē vt faceret eā dōmire. Nā h̄ ty
riaca fortis opij ē vt dormire faciat. ⁊ ꝓhibet ꝯmoti
onē tuſſis ⁊ ſedat curſuꝫ materiei cū ingroſſatione.
In die v̄o ſc̄ḋo huiꝰ medicaminis nō ꝑuēit ad mo
uēdū eā: imo dimiſit eā q̄etā trāq̄llā cū tn̄ neccria fo
ret ei mūdificatio pulmōis. Et ꝑl̄im quo eā rexit fu
it q̄ꝑ fricauit extremitates eiꝰ ⁊ dedit ei ī potu q̄ꝫtita-
tē fabe de tyriaca recēte minꝰ q̄ꝫ herbi. ⁊ fuit ītētio eꝰ
vt ḡdatiꝫ duceret eā ad mel vt mūdificaret̄ cū eo pl̄
mo: deide dimiſit eā q̄etā: deiñ fricuit extrēitates eiꝰ
⁊ dedit ei pꝰ illud aquā ordei cū pauco pane vt viui
ficaret̄ virꝰ. ⁊ ī die. iiij. dedit ei tyriacā antiq̄ꝫ cū mel
le plurimo vt mūdificaret pulmonē eiꝰ vehemēter.
Et cibauit eā ī reliq̄s diebꝰ ſc̄ꝫ q̄ꝑ oportuit ⁊ rexit eaꝫ
regimie ꝯualeſcētiū. ⁊ cū h̄ iā poſuerat ſuꝑ cap̄ eius
horā pꝰ horā ex ceratario gūmē rute ſilueſtris ⁊ ihi
buit ei balneū. Et hoc regimē ē bonū. Et oꝫ vt ſit ty
riaca iter duos mēſes vſqꝫ ad. iiij. Ipa nāqꝫ dormi
re facit ⁊ retiet catarꝝ: ⁊ nō approximet̄ capiti iſtoꝝ
olea: ⁊ neccria ē abraſio capitis ad adminiſtrandū iſta
rubificātia: ⁊ ſi nō alijs ſaltē mulieribꝰ. Et neccria eſt
vētris ſol'o cū eis q̄ ſūt pill'e cochie ſi ē illic m̄ltitudo
⁊ pꝰ illud phl̄omia: deide adhibeant̄ medicie rubi-
ficātes. Et ī eo q̄ḋ ē ex ſciſſura vene aut īciſiōe eiꝰ ⁊ ē
cū eiꝰ repletio oꝫ vt nō cibet̄ eger q̄ꝫtū poſſe ē: imo ie
iunet tribꝰ diebꝰ ī quo ſufficiat oī die cibꝰ paucꝰ ex
aliquo viſcoſo. Et q̄ñ nō appet cauſ v̄tutis tc̄ expel
lat̄ a cibatione q̄ꝫtū plus poſſe ē vſqꝫ ad q̄rtā. Et ſi ti
met̄ caſus v̄tutis tiore neccrio cibet̄ eo a quo ḡnātur
hūor eq̄lis aut decliuis ad frigꝰ: ⁊ ī quo ſit glutiatio
aut iuiſcatio ⁊ tenacitas ⁊ ſtipticitas ⁊ ꝓprie īgroſſa
tio ſanguis ſicut alketiſati cū extrēitatibꝰ ⁊ ſic̄ capita
⁊ ſicut oua ſorbilia. ⁊ ſic̄ tri. ꝓpͤ q̄ḋ decoq̄tur cū lēti
bus ⁊ ſic̄ lētes ⁊ iuiube ⁊ q̄ꝫtū poſſe ē vt nō cōedat il-
lud q̄ḋ fortē faciat. ⁊ ſit ꝯtētꝰ aq̄ ordei ⁊ ꝓpͤ decocta
cū lētibꝰ aut iuiubꝰ: aut cydonijs aut pāe īfuſo ī aq̄
frigida cum aliquo acetoſo ſiue ſit ſulcitum ſiue nō
ſit ſulcitum: ⁊ totum ſit infrigidatum actu. ⁊ lac vac
cinum de quo butyrum eſt extractum q̄ñ ꝓlongat̄
egritudo ē iuuatiuū ꝑꝑ ſtipticitatē ⁊ fr̄itatē ſuā. ⁊ lac
ꝯſuetū ꝑꝑ glutinationē ſuā ⁊ ſuā iuiſcationē. Si āt ñ
ſuffic̄ ⁊ addit̄ ī ſanguie fiat phl̄omia. Et piſces alre-
dradu ſūt vehemētis iuuamēti eis. Et oꝫ vt ſint cibi
ſitoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ p̄ceſſerūt eos fr̄i actu. Et caſeꝰ recēs nō

ſalitꝰ valde iuuat eos. Et q̄ñ cibāt̄ iſti ⁊ ſil'es eis car
ne eligant̄ ex carnibꝰ ille q̄ ſūt pauci ſanguis ſicce le
ues ſic̄ ſūt carnes colūbaꝝ agreſtiū ⁊ turtuꝝ ⁊ ꝑdicū
decocte ī ſtipticis ⁊ pōticis. Et ex rebꝰ expꝑtis ī abſci-
dendo iterationē ſputi ſanguis ē maſticatio portula
ce ⁊ deglutitio aq̄ eiꝰ: q̄ñꝫ .n. ſtatiꝫ retiet̄. Et ex fructi
bꝰ cydōia ⁊ pōa q̄ ābo ſūt ſtiptica ⁊ iuiube hūide et
ḡnata myrthi ⁊ xilocaracte de ſcēi ⁊ q̄ h̄ curſu proce
dūt. Et q̄ñꝫ ſit eis quo vtit̄ ī ſc̄ḋa mēſa aliq̄d ex luto
ſigillato armeno cū gūmi arabico ⁊ pauca caſora.
Cūꝫ retinet̄ ſanguis ⁊ ꝑuenit̄ ad q̄rtū diē oꝫ vt nutri
atur ⁊ ꝯfortet̄ ⁊ īcipiat̄ ab eis q̄ ſūt ſic̄ panis īfuſus in
aq̄: deide alkereis ⁊ extrēitates ⁊ cerebella. Et ſi fūit
fiſſura ⁊ īciſio cā acuitatis ſanguis fiat illud q̄ḋ oꝫ ꝺ
declinatōe ſanguis ad īferiora ⁊ ad diuerſitatē ꝑtis
Eūcet̄ ergo chol'a: deide fiat īfr̄atio cū fortitudie ⁊ fi
at hūectatio ⁊ admīſtrēt̄ ſtiptica ēt ⁊ glutiatiua ⁊ aq̄
ordei ⁊ cācri ⁊ cucurbita ⁊ medicam̄ Andromachi
⁊ medicam̄. G. In facto āt ex aꝑtōe venaꝝ medicie
q̄s oꝫ adminiſtrare ſint ſtiptice pōtice ꝯglutinatie ſic̄ ſt
medicie q̄ neccrie ſūt ī eis q̄ p̄terierūt ⁊ ſūt glutiatiue
īcarnatiue cū ſtipticitate. Et iſte ſūt ſic̄ balauſtie ⁊ ca
pita ḡnatoꝝ ⁊ ſūac ⁊ ſuccꝰ teratit ⁊ ſuccus rāoꝝ vitis
⁊ glādes ⁊ folia rubi ⁊ karabe ⁊ acatia ⁊ liciū ⁊ ſuc-
cus v̄ge paſtoris ⁊ ſuchaha ⁊ ſuccꝰ acreſte ⁊ heufiſti
des. ⁊ q̄ñꝫ ꝯfortant̄ iſta ⁊ q̄ ex eis ſūt cū alūine ⁊ gall'
⁊ aloe ⁊ abſīthio ⁊ fiūt ex eis medicie ꝯpoſite ⁊ troc.
p̄parati ad h̄ ca. iā ꝯpoſiti ex medicis p̄dc̄is. Et q̄ñꝫ
decoquūt̄ iſte medicie ī aq̄s puris: aut ī q̄buſdā ſuc-
cis ⁊ bibit̄ decoctio eoꝝ. Et q̄ñꝫ fiūt ex eis empl'a: ⁊
q̄ñꝫ admiſcēt̄ eis ⁊ aggregant̄ medicie cordis p̄dc̄e
⁊ medicine pectoris p̄dc̄e ſicut apiū ⁊ ameos ⁊ ani-
ſū ⁊ ſpica ⁊ ramacha. Et q̄ñqꝫ miſcēt̄ eis narcotica q̄
ſūt ſic̄ cortices radicis mādragore ⁊ hyuſqami ⁊ pa
paueris. Et q̄ñꝫ ꝑmiſcēt eis glutiatiua ſic̄ gūmi ⁊ cō
ticiſ thuris ⁊ ſtella ſemiꝰ ⁊ ſpodiū ⁊ ſem̄ arnogloſſe
⁊ mucilago pſilij ⁊ ſemē eiꝰ ⁊ ſuccꝰ portulace ⁊ mu
cilago ḡnoꝝ cydōioꝝ. Sꝫ cū ē reſudatio ex aꝑtē tc̄
cura eiꝰ ē phl̄omia ⁊ cūo: deide maturatio ⁊ nō cu
ret̄ cū ſtipticis. Illud .n. attrahit nocumētū magnū
imo oꝫ vt curēt̄ cura ꝑipneumonie. Factū āt ex cor
roſione ē praue cure ⁊ difficilis: ⁊ ē q̄ſi ſic̄ illḋ ꝺ quo
deſperat̄. Nō eni ſanat̄ aut nō ꝯſolidat̄ niſi cū rēoti
one malitie ꝯpl̄onis. ⁊ iſtud ñ fit niſi ī ſpacio ī cuiꝰ ſi
mili aut īdurat̄ vlcus aut putrefit. veꝝ q̄ñꝫ ꝯfert vt
nō ꝑmittat̄ corroſio ꝯfirmari expellēdo hūorē acu
tū: ⁊ q̄ñꝫ ſol'one educūt̄ chol'a ⁊ groſſū ſil' cū eo q̄ḋ ē
ſic̄ pill'e ꝺ agarico. Et ſi īdigueris ītētiōe ꝯfortatiōis
ꝯforta ⁊ īgenia vt cedes ꝯmotōꝫ tuſſis cū medicamī
ne de ſcibꝰ. Spat̄ .n. ex eo q̄ḋ aliq̄ḋ ꝯferat iuuamītū
Et ad ſūmū cura eoꝝ ē mūdificatio ⁊ cūo cū phl̄o-
mia ⁊ alijs ⁊ cibi bōi chimi: ⁊ ex eis q̄ḋ q̄ ſanant cor
roſionē ſūt thꝰ ⁊ myrrha ⁊ ſāguis dracōis ⁊ ſemen
portulace ⁊ radix malue ⁊ troc. ſtelle ī qbꝰ additur
opij medietas pſi: ⁊ medicie ꝯpoſite q̄s dixit Pau.
⁊ nos dicemꝰ ī ātidotario. Et eoꝝ medicieꝝ ad hoc
iuuatie ſt ille ī qbꝰ ponūt̄ ſedc̄igi ⁊ ſāguis dracōis ⁊
karabe ⁊ ſādaraca ⁊ lutū ſigillatū ⁊ ad vltimū oē ex

ſiccatiuũ mũdificatiuũ inuiſcatiuũ ꝯſolidatiuũ. Secũ ãt
a pectore curaꝝ cũ emplis ⁊ medicis i qbꝰ ẽ ſba ſub
tilis q̃ admixte ſt eis. Et ſi ille q̃s dixim' vt ꝑuciãt ad
pectꝰ. Albedarũgi vo i ſeipſo ꝯiungit int̃ duas res
cũ exiſtimaꝝ ꝙ cã ſputi ſanguis ſit ruptura. Et medi
cine ꝑdicte oẽs ſũt ꝯuenietes ad hoc. Et cũ exiſtimaꝝ
ꝙ cã ſit frigꝰ faciens eueire ſputũ ſanguis ſ3 mõm
ꝑdcm: tũc cura eiꝰ ẽ ſicut dixit G. Illud. n. accĩt cui
dã adoleſcẽti ⁊ curauit eũ. Phlomauit nãq3 eum i
die ꝑmo ⁊ ſecũdauit ⁊ fricuit extremitates eiꝰ ⁊ liga
uit ſtringẽdo eas ſm ꝙ o3 in oi retẽtiõe ſputi ſãguis
⁊ cibauit eũ cũ ſorbitiõibꝰ ⁊ poſuit ſup pectꝰ ſuũ cera-
tariũ de gũmi rute: ⁊ remouit ip3 ab eo hora noct'
vt nõ adderet calefactiõ3 eiꝰ ſm q̃titatẽ q̃ſitã ⁊ ciba
uit eũ cũ ſorbitiõibꝰ ⁊ dedit ei i potu medicam̃ de ſei
bus. Et poſtq̃3 dies tertia affuit viſus ẽ ſup pectꝰ eiꝰ
illo ceratario tribꝰ horis. Deĩn remouit ipm ⁊ ciba
uit ipm aq̃ ordei ⁊ tafeata cũ carne anatis. Poſtq̃3
igr̃ tẽꝑata ẽ ꝯplo pulmõis eius ⁊ ſublatꝰ ẽ timor ad
ueniꝰ apatis mũdificauit pulmonẽ eiꝰ cũ tyrica ãtiq̃
ꝯpleta. Et q̃dauit eũ ad bibẽdũ lac aſininũ ⁊ ad reli-
quũ regimẽ ſputi ſanguis. Et dixit G. ꝙ ois quẽ ex
iſtis ꝯſeqꝝ ſputũ ſanguis i die ꝑmo ſanaꝝ: ſed aliorũ
diuerſificant diſpõnes. Et nos iã teſtificati ſumꝰ de
iſtis quẽ iuuit hec via ⁊ ſilis ei. Et qñ exiſtiaꝝ ꝙ cã ẽ
hũiditas ⁊ mollificatio admĩſtra illud i qd̃ ſũt exſic
catio ⁊ calefactio ⁊ ſtipticitas: ſicẽ eſt radix ſqnanti ⁊
maſtix ⁊ cyminũ torrefactũ ⁊ calamẽtũ montanu3 ⁊
calcadis ⁊ caſtoreũ ⁊ crocꝰ ⁊ alberẽgi. Et qñq3 ad-
miſcẽtur eis ſtiptica cq̃lia ſic caſtanee. Et qñ3 ſiũt ex
iſtis ꝯpoſite q̃ dicẽꝝ in ãtidotario. Et qñ exiſtimaꝝ ꝙ
cã ſit ſiccitas ⁊ illd̃ ẽ in ꝑn. admĩſtra hũectãtes nõs
q̃ ſunt ex lactibus ⁊ oleis ⁊ ſuccis pꝰ regimẽ cõe de
decliatõe mãe ad ꝯrietatẽ ꝑtis. Vex ea q̃ ꝑtinẽt huic
loco ex phlomia ⁊ aliis miora ſũt ⁊ dbiliora eis q̃ ꝑ
tinẽt aliis. Et qñ ẽ caſus ſup ꝙ tũc cura eiꝰ ẽ cũ iſto
fuffuf. ℞. reubar. x. lacte. v. luti armeni. v. ſitq3 doſ
eiꝰ ꝯtriti. ʒ. i. ʒ. Ex medicis vo cõibꝰ ille q̃ ſinglares
ſunt ſcripte ſũt i li. ij. i areolis notis. Et illa q̃ ex eis ꝑ
tinet huic loco ẽ hematites. Nã cũ teriꝝ vehemẽter
ſic puluis ⁊ bibiꝝ ex eo aur. i. in qbuſdã ſtipticis aut
ſuccis iuuat nobili iuuamine. Et qñ maſticaꝝ portu
laca ⁊ deglutiꝝ aq̃ eiꝰ tũc qñ3 retinet ſtati3 ⁊ aq̃ citro
li ⁊ ſuccus eiꝰ: ⁊ ꝓpe cũ qbuſdã glutiatiuis ſtipticis
valde cũ paulati traiicitur. Et cornu cerui aduſti qñ
ꝑmiſceꝝ medicis ẽ plurimi iuuamẽti. ⁊ ſilr̃ aq̃ miente
⁊ ẽ succꝰ algarab pondere. ij. ʒ. Et ẽt illud qd̃ ẽ ſuꝑi
us in coriãdro cũ aq̃ fr̃a pondere. iij. ʒ. mane ⁊ ſero
⁊ ẽt corallꝰ qm̃ ẽ plimi iuuamẽti ⁊ lutũ ſemium. Et
exiſtiauerũt qdã ꝙ noiaꝝ gr̃ce ſtella tre ⁊ noibꝰ noiaꝝ
pli͛bꝰ: ⁊ vi͛ ꝙ ſit nomẽ altalk. ⁊ ẽt ſumaꝝ ſanguis he
di ãñq̃3 ꝯgeleꝝ ⁊ ſumaꝝ ex eo i potu. ʒ. ℥. tribꝰ diebꝰ
⁊ ẽ de q̃nis myrthi ⁊ ſeie arnogloſſe põdus. ij. ʒ. i aq̃
plãtaginis: aut ſucco roſe qm̃ ẽ vltimũ ⁊ cydonia ẽt
iuuãt ⁊ ꝓpe aſſata ⁊ ẽt coagulũ leporis cũ aqua ro.
Aut aliud ex coagulis cũ dcoctiõe pontica: Aut cũ
aq̃ albedarũgi ⁊ ꝓpe i eo qd̃ ẽ ex pectore. ⁊ lutũ ſigil
latũ ⁊ loco eiꝰ lutũ ſemiũ cũ aliq̃3to aceto ⁊ ẽt ſuccu

tũ ⁊ ẽ ſpuma. ⁊ dixit vir i qbuſdã q̃ aggregauit ꝙ ẽ
ſpẽs calamẽti naſcẽs int̃ lapides q̃ teriꝝ ⁊ comeditur
cũ ſale ⁊ noiaꝝ nimuſil albure ſilueſtre. ⁊ i hocẽ ꝯſi-
deratio. ⁊ hꝰ i medicia ſũiꝝ i potu cũ eq̃li mẽſura ami
li. et iteꝝ ex ill' q̃ iuuãt ip3 ẽ vt deꝝ i potu ex alumie ia
mẽi ⁊ ꝓpe i vitellis ouoꝝ tepeſcis ñ coagulatis oio
⁊ ẽt glutẽ piſciũ ꝯfert qñ bibiꝝ ex eo. Et qñ ꝑ rauiõ fit
res tẽ qñ3 daꝝ i potu põdꝰ q̃rte. ʒ. i. d ſeie hyuſgami
cũ aq̃ mellis. Et o3 vt deꝝ i potu medicie ꝯſtrigẽtes
ſputũ ſãguis cũ vio põtico vt penetrẽt niſi ſit fe. tũc
n. ſumãꝝ i potu cũ ſucco alio. Et ad antiq̃3 ⁊ veteres
ſeis porri nabarbi ⁊ q̃noꝝ myrthi ꝑtes ſũanꝝ eq̃les ⁊
poteꝝ ex eis vſq3 ad. ij. ʒ. cũ aq̃ virge paſtoris. aut ſu
manꝝ ſucci põri de ſceni. ʒ. i. ⁊ aceti. ʒ. ℥. poteꝝ in ma
ne. Et deꝝ in potu aduſtũ ſpongie cũ aliq̃3to vini de
paſſis. Et G. qd̃ curauit ſputũ ſanguis cũ tyriaca ⁊
mithridato ⁊ medicis boni odoris: qm̃ ipe ꝯfortãt
nãm ad hoc vt ſit auara ſanguis ⁊ ꝯſolidat vulnera
Et ſilr̃ troc. ſtelle ⁊ medicamẽ androgmachi. Et cẽ-
taurea aggregãt ad retẽtiõ3 ſputi ſanguis ⁊ mũdifi-
catiõ3: qr̃ i potu ſumãt ex ea febricitãtes cũ aq̃ ⁊ aliꝗ
cũ vino. Et ſclaui qd̃ curã cũ decoctiõe radicis cen-
tauree maioris. Et ex potibꝰ ẽ ille qui ℞. ſucci arno
gloſſe põdꝰ. ʒ. ij. bugloſſe põdꝰ. ʒ. i. ſucci portula3e
⁊ ſucci ramoꝝ recẽtis roſe. ℥. i. teraꝝ ſine rotatiõe aq̃
ſr̃ eos ⁊ coleꝝ ⁊ ñ decoquãꝝ: imo diſſoluaꝝ i eis aliqd
d luto armẽto ⁊ poteꝝ. aut ſũaꝝ ſuccꝰ ramoꝝ roſe ⁊ diſ
ſoluanꝝ i eo ſuccꝰ hypoqſtidos ⁊ ẽdiuia ⁊ cornu cer
uinũ aduſtũ ⁊ poteꝝ. Et ex trociſcis troc. hꝰ i. ℞. aca
tie balauſtie ro. rubeaꝝ ſucci barbe hyrcine corticũ
glãdiu3 corticũ thuris ꝑtes eq̃les: ⁊ iteꝝ arſenicum
corticũ radicis mãdragore luti d albo heratꝰ acatia
ſemẽ portulace ſem̃ albedarũgi balauſtie cãfora ſu-
manꝝ ⁊ fiãt ex eis troc. ⁊ ſit potio eoꝝ põdꝰ. ʒ. ij. cũ. ʒ
℥. aq̃ aut vini põtici: aut ap albedarũgi ⁊ ẽt ſem̃ pa-
pauer' lutũ ſigillatũ ⁊ heufiſtides tus cãfora deꝝ i po
tu cũ aq̃ albedarũgi. Et iteꝝ trociſcꝰ quẽ dixit. Ebẽ
ſerapion: ⁊ ẽ ille cũ gũmia amigdali. Et ex oleis ad-
miſtratis ſr̃ pectꝰ: i eſtate qd̃ ẽ ol3 de cydoiis ⁊ i hye
me ẽ oleũ nardinũ. Trociſcꝰ bonꝰ: ℞. luti de albo
hera ⁊ coralli ⁊ ſtelle ſemiꝰ roſe ſicce oiu3 añ. ꝑtes. ij
karabe ⁊ gũmi ⁊ ãili oi3 añ. ꝑtẽ. i. teraꝝ ⁊ fiãt inde tro.
⁊ potio eiꝰ ſit. iiij. aur. febricitãtibꝰ i ſucco ſtiptico. ⁊
ñ febricitãtibꝰ i vio ⁊ ꝓpe ſtiptico. Et ex ẽplis cõibꝰ
ẽ faria ordei ⁊ faria herbi ⁊ acatia cũ albumine oui.
Cũq3 ſãguis retineꝝ tẽ ꝑuẽi ad ꝯſolidãdũ vulnꝰ ⁊ ad
ꝓhibẽdũ apa. ⁊ ꝯſolidatio vulneris ẽ cũ eo qd̃ ſciui
ſti ex glutinatis ſtipticis. Et ꝓhibitio apatis ẽ cũ ꝓ
hibitiõe cibi ⁊ attractõe mãeꝝ ad extrema ⁊ ilr̃atiõe
pectõiſ: ⁊ o3 vt ſorbeat acetũ mixtũ mĩtotiẽs. ⁊ o3 vt
ſe cuſtodiat poſt retẽtõ3 ⁊ ꝑuẽtiõe3 ẽt ſr̃ res ꝑdcas.
aq̃ ãt quã potat o3 vt ſit aq̃ pluialis: aut aqua i q̃ po
niꝝ lutũ armenũ ⁊ roſe ⁊ aq̃ ferri ⁊ i q̃ extiguiꝝ ferꝝ ẽ
iuuatiua ꝑꝑ ꝑꝑ ſuã ſtipticitatẽ. Et qñ timeꝝ ꝯgelatio
ſãguis i plm̃õe o3 vt i potu deꝝ i ꝑn. acetũ mixtũ cũ
aq̃ niſi tuſſis aſſit: tũc. n. o3 vt caueaꝝ acetũ: ⁊ qñ3 ſa
nat ſanguinẽ ꝯgelatũ. ʒ. ʒ. i. diacurcume cũ aliq̃3tulo
de aq̃ porri ⁊ cochliaria oxymellis. Et ex cõpoſitis

ad hoc ē illud qđ ℞t. fenugreci decocti. ʒ.ij. aristol. ʒ.i. myrrhe. ʒ.iij. olī đ lilio. ʒ.i. pipis. ʒ.i. hyusqami. ʒ.i. ro. ʒ. ij. fiāt ex eis troc. ꝛ exsiccēť i vmbra ꝛ sumāť i potu cū aq̄ feniculi ꝛ apij ꝛ ēt coagulū leporis ꝛ aq̄ cineris ligni fisci cū hasce: aut origanū cū melle: aut soluať venť cū eo qđ euāt. Et medicias qđ singlares diximꝰ i lib. ij. ꝛ ꝯpositas dicemꝰ i antidotario. ꝛ tu lege ꝩmonem nostrum de solōne sanguinis congelati in lib. iiij.

Tractatꝰ. iiij. de pncipijs speculatiuis scie apatuꝫ mēbꝛoꝝ ptiū pectoris ꝛ exituraꝝ eoꝝ pterq̄ꝫ cordis

Sermo vlis de doloribus ptiuꝫ pectoris ꝛ lateris.

Ca.i. de pleuresi.

Qandoqꝫ accidūt i velamibꝰ ꝛ tūicis ꝛ lacertis q̄ sūt i pectōe ꝛ costis ꝛ ptibꝰ eoꝝ apata ledētia valde dolorosa q̄ noiantur sosati ꝛ birsē ꝛ pleureꝩ. Et qñꝫ fiūt dolōes i istis mbris ñ ex apate: sꝫ ex vētositate: qꝛ errāt qdā ꝛ existimāt ꝙ sit ex hac egritudine. Veꝝ nō ē pleureꝩ nisi apa calꝫ i ptibꝰ pectoris aut lacertis itrisecis ꝛ i velamie coopiēte pectꝰ: aut i velamie distiguēte ꝛ ē illđ qđ ē puꝝ: aut i lacerto appēte extrīseco: aut velamie extrīseco cū cōitate acutis aut absqꝫ cōitate. Et maiꝰ istis ꝛ ēribiliꝰ ē illđ qđ ē i ipo velamie distiguēte ꝛ ē prauiꝰ eis. Et mā qdē hꝰ apatis ꝩꝫ pliꝫ ē cala aut sanguis cholicus: qm̄ i mēbris tūicoꝩ ñ penetrat nisi subtilꝫ cholicꝰ deīn sāguis purꝰ. Et pp hoc sūt poxismi vehemētie febriū eiꝰ ētia ni ꝩꝫ pliꝫ: ꝛ pp hoc raro accit ei q eructuat ꝩꝫ plimi acetose qm̄ ē phlatice ꝯplōis. Et cū hoc qñꝫ fit sepe ex sāguie adusto. ꝛ qñꝫ fit ex phlate putrido. et qñꝫ fit sꝫ raro ex melia putrefcā iflāmata. Et nos iā oñdimꝰ i libris vlibꝰ ꝙ si nō ē ex ꝯditiōe apatis cali: vt ñ sit ex phlate ꝛ ex melia: imo qñꝫ fit ex phlate ꝛ melia: ꝩm mōm tū vt ñ sit acutū nisi qñ ē ex chola aut sāguie. Nā si ē ex alijs ab his duobꝰ ē chrōicū: ꝛ hꝰ ē res quā ples hoium ñ ꝯphēderūt. Et ppea ꝙ oē apa aut resoluiť aut idurať aut collectōꝫ fac. Et tūc silr̄ ē dispō pleureꝩ: veꝝ iduratio i pleuresi ē ex eis q̄ mioranť. Ipꝫ.n. aut ꝛ̄soluiť aut collectōꝫ fac i dñatione dispōnū. Et pleureꝩ qđ cū resoluiť ꝛ̄cipit plimo ꝩm pliꝫ illđ qđ resoluiť ex ea ꝛ exsiccat ipm ꝛ ex̄ educit illud. Et qñꝫ resoluiť ad ptē alterā. Et qñ colligiť sanies idiget nērio maturatōe vt rūpať. ꝛ qñꝫ ꝛ̄cipit plimo saniē: ꝛ qñqꝫ recipit eā vēa ꝯcaua ꝛ egrediť ad vrinā. Et qñꝫ effūdiť ad meatū fecis ꝛ euāť cuꝫ solone vētris: ꝛ multotiēs cadit ad loca vacua ꝛ carnes glādōsas. Et facit euēire apata i eis q̄ sūt sicut duo iguina ꝛ almagabeni ꝛ post ābas aures. Et multotiens expelliť mā ad cerebꝝ ꝛ mbra alia sicut dicemꝰ ꝛ accit tior ꝛ iterficit. Et qñꝫ pfocat mā pulmonē mltitudine sua i pfocādo meatū āhelitꝰ. Et qñꝫ eiꝰ mltitudo nō ē hec mltitudo ꝛ nō ē mā vñ sanies siue sputū fit sile sanici. Sꝫ vtutes sūt pstrate: qꝛ deficiūt a sputo: ꝛ pp hoc oꝫ vt ꝯforteť vtꝰ in hac hora: ita vt sit fortis ad faciēdā ꝯstrictōꝫ vehemētē ad tussim sputi: hoc nāqꝫ sputū ē opō q̄ ꝯpleť duabꝰ vtutibꝰ: q̄ꝝ vna est nālis maturatiua ꝛ expulsiua ēt: ꝛ altera ē voluntaria expulsiua. Et qñ non ꝯforťanť ābe polē ē vt deficiant a mūdificando. Et scias ꝙ difficultas spuendi nō est nisi ex virtute qñ ē debilis: aut ex instr̄o qñ instr̄m est lesum motu suū ipius: aut ex motu vicini sui aut ē ex mā cū ē subtil valde: aut valđ grossa: aut viscosa. Et i hꝰ i qđ dispō ibꝰ qñꝫ accit i pulmōe sicut ebulitio pp ꝯmixtiōꝫ aeris cū mā inobediēte effusa ad pulmonē ꝛ ad cānam: ꝛ qñ nō mūdificať cū sputo i pleuresi vsqꝫ ad. xiiij. dies. tūc iaꝫ facit collectōꝫ Et qñ nō mūdificať vtꝰ post. xl. dies. tūc iam cadit i pipneumoniā ꝛ ptisim. Et qñꝫ erūpit virtꝰ in. vij. Sed in plibꝰ ē i. xx. ꝛ. xl. ꝛ i. lx. Et qñꝫ accit ruptura añ maturationē ppea: qꝛ nō expellit mām nocētem pp suā multitudinē aut acuitatē suā: aut pp calitateꝫ ꝯplōnis etatis ꝛ tpis ꝛ regionis ꝛ receptiōꝫ faciētiū eruptionē ex ebibitis añ horam expte erroris medici. Et ego dicā erūpentia post: aut ex motu egri superfluo ꝛ maximo sicut casu aut tussi: aut vociferatiōe ꝛ illud ē timorosū. Et qñqꝫ accit vt pmuteť pleureꝩ ad pipneumoniā ita vt recipiat pulmo mām apatis. Deīn nō est bonū sputū eiꝰ ꝛ retineť in ipso qꝛ apať Et qñqꝫ accit vt pmuteť pleureꝩ ad pthisiꝫ qñꝫ mediante pipneumonia ꝩm mōm quē dicturi sumꝰ: ꝛ qñqꝫ absqꝫ mediatiōe pipneumonie: imo vt vlcerꝫ mā aut sanies resoluta ab ea sbaꝫ pulmōis acuitate ꝛ malitia sua. Et qñꝫ accit vt pmuteť ad spasmū ꝛ alcuzem ita vt expellať mā ad neruos ꝯiūctos mēbro in quo ē apa. Nam mēbꝝ est neruosū ꝛ hec pmutatio pniciosa ē: deīn nō sequūť cū ea reliq̄ signa bona Et qñqꝫ succedit pleuresi ꝛ pipneumonie q̄si stupor i postremo adiutorij patiētis ꝛ in domestico brachij eiꝰ vsqꝫ ad extrēa digitoꝝ. Et qñꝫ ptrāsit ad ptē cordis. ꝛ accit tremor cordis quē seqť syncopis. ꝛ ad latus cerebri ēt i dispōne resolōnis añ collectiōꝫ ꝛ i dispōne collectōis. ꝛ qñꝫ pmutať mā ad mēbra apparentia ꝛ fiūt exiture. Et qñꝫ fit pmutatio eius hec cū penetratōe ipsiꝰ i sbas neruoꝝ ꝛ cordaꝝ: imo ossiū Et qñꝫ declinat ad loca iferiora deīn apiunť ꝛ fiunt fistulle ꝛ ē illud ex cāis euasiōis ꝛ nō sūt fistule nociue. Et si declinat ꝯiūcturas ꝛ fiūt fistule euadit ifirmus ēt. Sꝫ qñqꝫ ātiq̄t mēbꝝ ꝛ ppꝛie cum nō ē illic euo alia cū stercore: aut vrina grossa plimi sedimis aut pp sputū plime maturitatis. Nā si fiūt aliqđ horuꝫ erit salubriꝰ. Illđ.n. significat paucitatē māei facientis exituras: ꝛ polis ē rectificatio eiꝰ cū maturatione. Et exiture iste qñ occultanť ꝛ pfundāť sigñant nocumētū ꝛ multiplicāť ppe qñ redit mā ad pulmonē. Et qñꝫ accit ex vehemētia febris freq̄ntia anhelitꝰ ꝛ ex freq̄ntia anhelitꝰ viscositas sputi. Sputū.n. exsiccať cā anhelitꝰ freq̄ntis. ꝛ qñqꝫ accit ex viscositate sputi vehemētia laboris ꝛ additio iflāmatiōis. ꝛ ex additiōe iflāmatiōis freq̄ntia āhelitꝰ. ꝛ ex freq̄ntia āhelitꝰ viscositas ꝛ non cessant ābe iuuare sup malitiam. Queriť āt q̄ spēs pipneumonie ꝛ pleureꝩ sint deteriores: an illa q̄ ē in latere sinistro vicia cordi an illa q̄ est in latere dextro. Quidā.n. ponūt hanc esse deteriorē. Et qdā ponūt illā detiorē eē. Veꝝ veritas ē ꝙ ppinq̄ pti sinistre ē deterior: sed est ꝯuenientior

ad hoc vt maturet ⁊ recipiat resolōnē si fuīt de ꝓꝑe tate eiꝰ vt suscipiat illud. Et illa q̄ remotior ē a ptesi nistra est salubrior: verꝫ ipsa ē ex pte resolōnis ⁊ ma turitatis magis inobediens. Et qn̄ꝫ facit cadere in pleuresim repletio hūoꝝ cuꝫ accidit in parte capitis aut parte pectoris: aut iquibusdā vēis ꝯiūctis ptibꝰ pectoris. Et qn̄qꝫ facit ipsaꝫ possidere mltitudo po rꝰ aque fre ꝯstrigētis mās ⁊ frigꝰ additū: quēadmo dū facit ipsam euenire caliditas vehemēs ⁊ potꝰ vini puri mouētis hūores quos ebulire facit. Et raro q dēꝫ permutat pipneumonia ad pleuresim: verꝫ res ecōtrario ⁊ cū hoc illud qn̄qꝫ ē ⁊ alleniat cū eo ꝯstri ctio āhelitus alleniatione aliq̄. Et pleuresis qḋ plim accidit i autumno ⁊ hyeme ⁊ ꝓꝑe pꝰ ver hyemale ⁊ mltiplicat i vere hiemali ⁊ exsufflatiōe septētriōis pp multitudinē sfflutatū: aut ꝓpt coartatiōeꝫ sfflutatū ⁊ mltiplicāt cū eo dolores laterū ⁊ costaꝝ ⁊ ꝓꝑe successiōe meridiei ⁊ i estate. Et cū exsufflat meridies miorat valde. Verꝫ cū ē estas austria pluuiosa: ⁊ si milit autūnꝰ multiplicat i fine autūni i hūtibꝰ chole rā pleuresis. Scḋꝫ formā v̇o aliaꝫ ab hac pleuresi miorat i aeribꝰ ⁊ regiōibꝰ ⁊ vētis meridianis. Et mi norat ēt i mulieribꝰ q̄ mēstruāt: qm̄ complōnes ea rū declināt ad hūiditatē absqꝫ chola. Et qn̄ accit p̄ gnātibꝰ ē pniciosū. ⁊ minorat i decrepitis: nā si acci dat iterficit pp debelitatē v̇tutū ipsoꝝ in spuendo ⁊ mūdificādo. Et pleuresis qḋ qn̄qꝫ assimilat apā ti ēpis. Nā suspensoria cū extendūt pp apā ēpis per uenit illud ad velamē ⁊ pāniculū ⁊ sentit in ipso do lor ⁊ puenit ad ꝯstrictionē anhelitꝰ: qr̄ necriū ē tibi vt cognoscas dr̄iā iter ea vtraqꝫ. Et qn̄qꝫ assimilat sirsen. Et pleuresis qn̄ꝫ iterficit pp magnitudinem accidentiū eiꝰ: ⁊ qn̄ꝫ iterficit ꝓpt p̄focatiōꝫ. Et qn̄ꝫ iterficit cū pmutatione ad pipneumoniā ⁊ phtisim aut syncopi aut aliud ex eis q̄ dicta sūt. Et scias q̄ pleuresis qn̄ associat ei sputū sāguinis ē similis hy dropisi cui associat febris. Indiget ergo p̄muꝫ ⁊ ē pleuresis cura stiptica sputū sanguis ledēte bꝫ pleu resim: sic scḋꝫ idiget cura calefaciēte ⁊ exsiccante: aut exsiccāte equali bꝫ hydropisim ⁊ hūectāte ifrante ꝓ pter febreꝫ. Et multotiēs est cā pleuresis ⁊ peripneu monie assūptio ciboꝝ grossi nutrimēti igrossantis nutrmētū sic alcānabit: qr̄ expellit ad ptes māmille ⁊ lateris. Et cura qḋ māe subtilis est cum balneo: ⁊ exeūti ex eo det oxymel velociter ⁊ alienet iunctōeꝫ q̄ fit fricādo cuꝫ oleo qm̄ est attractiua. Et qn̄ꝫ excu sat p hoc aphlothomia.

Cap. ii. ḋ signis pleuresis.

Pleuresis pure signa sunt manifesta ⁊ sunt fe bris iseperabil' ꝓpt vicinitatē cordis: ⁊ scḋm ē dolor pungitiuꝰ sub costis: qm̄ mēbrū ē pā niculosū ⁊ multotiēs nō apparēs nisi ap̄ anhelituꝫ Et qn̄ꝫ ē cū pūctura tēsio: ⁊ qn̄ꝫ est plīm. ⁊ tensio qḋ significat multitudineꝫ: ⁊ pūctura fortitudinē i pene tratiōe ⁊ mordicatiōe. Et tertiū est ꝯstrictio āhelitus pp coartationē factā ab ap̄ate ⁊ puitas ⁊ frequentia eiꝰ. Et q̄rtū ē pulsus serinꝰ cꝰ qḋ aduersitas augm̄tat ⁊ egredit ab ordine apud statuꝫ ꝓpt debilitatē v̇tu tis ⁊ multitudinē materiei. Et qntū ē tussis. qn̄ꝫ ei ac cidit i p̄ncipio huiꝰ egritudis tussis sicca: diū cū spu to ⁊ qn̄ꝫ ē hec tussis i p̄ncipio rei cū sputo ⁊ ē lauda bile valde. Et tussis qdē n̄ accit nisi ꝓpterea q̄ plimo ledit ex vicinitate. Ampliꝰ resudat ad ipꝫ id qḋ re sudat ex mā egritudis: qr̄ idiget sputo eiꝰ. q̄ si resol uat tota ⁊ resudet tūc iam mūdificat illud qḋ collec tū erat. Et cū ea qḋ q̄ pura ē nō ē pulsatio: qm̄ mē brū ē p̄uatuꝫ mltitudie arterieꝝ. Ampliꝰ quoniam pleures ē silis apati ēpis ꝓpt tussiꝫ ⁊ febrē ⁊ ꝯstrie tōeꝫ anhelitꝰ ⁊ ꝓpt tēsiōeꝫ suspēsorioꝝ ⁊ expulsiōꝫ doloris ad paniculū coopiēteꝫ oꝫ vt distiguat inter vtraqꝫ. Et iteꝝ silat peripneumōie ꝓpt illud ⁊ ꝓpt sputū: quare oꝫ vt distinguat inter ipsaꝫ ⁊ illam. Et iteꝝ dr̄ia ii apa ēpis ⁊ pleuresiꝫ ē qm̄ pulsus i ap̄ate ēpatis ē vndosus ⁊ dolor ē grauatiuꝰ n̄ pungitiuꝰ ⁊ facies ē ꝯuersa ad citrinitateꝫ malā ⁊ tussis ē absqꝫ sputo: imo tussis ē sicca tarda. Et qn̄qꝫ denigrat lin gua eiꝰ pp citrinitatē. Et vrina ē grossa hydropica ⁊ egō ē epatica ⁊ sētit grauitas i latere dextro ⁊ n̄ ꝯp̄ hendit ip̄m tactꝰ cū dolor. Et qn̄ꝫ est in ap̄ate ēpis solo silis loture carnis recētis pp debilitatē v̇tutis. Et cū apa ē i gibbositate sentit in carne plim. Et si est cū cōitae detegit ab eo anhelitꝰ iobediēs cū signifi cet rē grauē suspēsā. Et ꝯstrictio āhelitꝰ i ap̄ate ēpis ē silis i horis n̄ vehemēs valde. Pleuretici v̇o tussis ē cū sputo ⁊ dolor eiꝰ ē pungitiuꝰ ⁊ eiꝰ vrina ē bōe substātie ⁊ color eiꝰ ē optimꝰ ⁊ ꝯstrictio āhelitꝰ eiꝰ ē vehemēs ⁊ ē pueniēs ad additionem plimā. Et dr̄ia iter ea ābo ⁊ iter pipneumoniā ēt ē qm̄ pulsus pip neumōie ē vndosus ⁊ dolor eiꝰ ē grauatiuꝰ ⁊ strictu ra āhelitꝰ eiꝰ ē vehemēs ⁊ āhelitꝰ eiꝰ est calefactus ⁊ signa alia. Et qm̄ cum pleuresi qn̄qꝫ accn̄t accn̄tia sirsē horrēda sic pmixtio itellectꝰ ⁊ alienatio ⁊ freq̄n tia anhelitꝰ ⁊ tremor cordis ⁊ syncopis ⁊ q̄ st mino ra illis: ⁊ prauitas angustie ⁊ mltitudo rixe ⁊ vehem̄ tia sitis ⁊ alteratio coloris faciei ad colores diuersos ⁊ vehem̄tia febris ⁊ vomitꝰ chole. Et cā i istis accn̄ti bꝰ ē cōitas pectoris cū p̄ncipalibꝰ m̄bris ⁊ vicinitas eoꝝ oꝫ ergo vt distiguat ii vtrasqꝫ res. s. sirsen ⁊ birsē Et dr̄ia igit ē q̄ pmixtio itellectꝰ accit i sirsen i p̄nis Deīn vehem̄tia fiūt i ip̄o reliqua accn̄tia ⁊ ē āhelitꝰ i eo sanior ⁊ postponit corruptio āhelitꝰ a pmixtōe ⁊ st cū eo accn̄tia ipsius ꝓꝑa sic rubedo oculoruꝫ ⁊ attractio coꝝ ad supiora. In birsen v̇o postponit p mixtio itellectꝰ: ⁊ qn̄ꝫ n̄ ē nisi iuxta mortē: imo ē rō eius icolumis. Verum i ip̄o p̄cedit alteratio āhelitꝰ ⁊ eiꝰ malitia: ⁊ ē i p̄ncipio tēsio i nurac ad supiora ac si trahat ad apa ⁊ dolor pungitiꝰ. Et eiꝰ dr̄ia i hoc ē q̄ pulsus i sirsen ē magnꝰ declinans ad raritatē: ⁊ i pleuresi puꝰ ad freq̄ntia vt succurrat puitati. Et pleu resis qn̄ fit vehem̄tior vehem̄tiora fiūt accn̄tia p̄dcā cuꝫ ea ⁊ siccat ligua cū ea ⁊ exasp at. cū ergo augm̄ tat accidit rubedo i facie ⁊ ocul' ⁊ igetudo vehemēs ⁊ corruptō āhelitꝰ ⁊ pmixtio itellectꝰ ⁊ sudor ifiectꝰ ⁊ qn̄qꝫ perducit ad fluxuꝫ ventris malum.

Cap. iii. de signis eiꝰ ⁊ q̄ est pura ⁊ non pura.

Um nō ē pleuresis pura:imo ē i pāniculo ve
c lāte costas τ lacerto extrinseco habet signa
Et sit dolori ea τ nocumētū ad terminū. Illā
nāq; q̄ fit i pāniculo extrinseco ɔ̄phendit tactus Et
qn̄q; cōicat ei cutis τ appet visui:τ qn̄z rūpit̄ extꝰ
τ nō facit sputū. Et hec eruptio qn̄z fit nā τ qn̄z fit
arte. Et cū illa q̄ fit i lacerto extrīseco ē pulsatio. Nā
si sentit̄ cū attractōe aeris ē i lacerto dilatāte:τ si sētit̄
ī reditu ē i lacerto ɔstringente. Et iā ondimꝰ qm̄ ābo
inueniūt̄ i duabꝰ tunicis sil. s. itrīseca τ extrīseca:τ ɔ̄phē
sio ēt ɔ̄phēdit hūc modū pleuresis q̄ n̄ ē pura. Et
ī hac qdē n̄ pura n̄ ē ex dolore pūgitiuo τ ex ɔstric
tiōe ā̄helitꝰ τ tussi τ ex duritie pulsus τ serenitate eiꝰ
τ vehemētia febris τ accn̄tiū eiꝰ:qd̄ ē i pura:τ qn̄z ē
pulsus lēis. Et qn̄z ē fe. pp apata i aliis locis a p̄dic
tis:aut pp cām aliā sic sputū saniosū aut aliō. τ n̄ ē
pleuresis cū nō sit illic dolor pūgitiuꝰ τ pulsꝰ serinꝰ
τ reliq̄. Et i n̄ va existit subtꝰ pectinē plante dolor.
Et i pura q̄ ē i velamie distiguēte ē dolor d̄clinās ad
ossa pectoris τ ē pmixtio rōnis i ipa. τ fiūt vehemētio
ra accn̄tia τ dolor τ difficultas ā̄helitꝰ τ n̄ ē vehem̄
tia febris τ velocitas sic i aliis:imo qn̄z postpōit vs
q; quo putrefiat supfluitas τ fit fortis fe. valde. Et si
ē i pāniculo tegēte pectꝰ dolor ē vsq; ad furculas. Et
diuersificat̄ dolor pp diuersitatē tactꝰ ptiū pānicu
li furcularū τ pp diuersitatē ptiū i sēsu:τ n̄ ē cum ea
pulsatio oio. Et dolor declinans ad ptes thoracis
ē pp apa i velamie distinguēte. Et qn̄z ē pp euētum
apatis i istis mēbrorū carnosorū q̄ st i costis τ n̄ ē i eo
multus timor. C. iiii. d̄ signis malis τ signis salutis.

Significant salutē eius sputū facile velox ma
turū τ ē albū planū equale. τ pulsus q nō est
vehementis duritiei τ serenitatis τ paucitas
doloris τ reliqua accn̄tia τ icolumitas sōni τ anheli
tus τ receptio cure τ q̄ eger tollerat illud qd̄ patit̄ τ
eq̄litas caliditatis i corpore cū equalitate τ puitas sitis
τ tristitie. Et silr sudor τ vrina τ egō fz dispōnē lau
dabilē. Et digō vrine ē signū bonū i ipsa:sic eiꝰ ma
litia ē signū malū valde. Et malitia egōnis τ fetor
eiꝰ τ vehemētia citrinitatis eiꝰ ē signū malū. Et aptio
fluxꝰ sangis nariū ē ex signis bonis vltimis i pleu
resi. Et malū ē vt sint accn̄tia eius τ significationes
ipius vehemētia τ fortia τ sputū retentū aut tardū
τ n̄ ē digestū:aut rubeū pure:aut plūbeū aut nigrū
aut addit̄ viscositas eius τ difficultas τ ɔstrictio. τ ē
fz ɔ̄riū reliquorū q̄ numerauimꝰ i bono. Et ex signis
malis ē vt sit illic vria feculēta inequalis τ ē sanguīea
significās iflāmatiōē ɔmissurarū cerebri. Et ex si
gnis malis est vt sit illic caliditas vehemēs τ p̄p̄e qn̄ est
cū frigiditate i extremitatibꝰ τ dolor tendens ad poste
riora τ additō doloris qn̄ eger dormit sup latꝰ. Cū
ergo accīt ei aut pleuretico diuersitas i fine eiꝰ:signi
ficat q̄ eger iā debilitatū ē τ ē malū valō τ ē i p̄ncipio
sui signū bonū imo ē res iuuās. Diuersitas āt q̄ ve
nit pꝰ illud τ nō remouet̄ cū ea difficultas ā̄helitꝰ τ
tristitia fortasse iterficit i quarto aut an̄ ipz:τ tremor
q̄ ē sub thorace i pleuresi mltotiēs significat ɔmixtio
nē rōis cū cōitate velamis. Et qn̄z fit iste motus ex
mali velamis τ morꝰ eiꝰ fz plꝫ ī hꝰ i egritudīe ē mo
tꝰ ascēdens. Et ex signis malis ē vt pfundent̄ exitu
re p̄cedētes a pleuresi absq; sedatiōe febris τ nō sit
sputū bonū. Nā illud significat mortē pp illō qd̄ ē
i eo procul dubio d̄ reditione materiei ad pfūdū Si
gnis v̄o bonis τ malis q̄ st pꝰ suppuratōē singula
re faciemꝰ caplm. Et sciss q̄ pleuresis cū n̄ est in ea
sputū:tunc ē aut debilis valde aut male fraudulēta
Nā aut nō ē cū ea multitudo materiei de q̄ fit curā
dū:aut ē iobediēs ad spuēdū maligna. Inquit Yp.
mltotiēs ē sputū bonū facile:τ silr anhelitꝰ τ st illic
alia signa mala mortalia. s. spēs i q̄ ē dolor ad poste
riora:τ ē quasi sit dorsū patientis eā dorsū verbera
ti. Et ē vrina eiꝰ sanguinea saniosa:τ raro fit beatꝰ
imo morit̄ iter q̄rtū τ. vii. τ raro ptendit̄ vsq; ad
. xiiii. τ i plibꝰ cū ptransit. vii. sanat̄. Et multotiēs ap
pet ī humeros patiētis ipa rubedo τ calefit spatu
la eiꝰ τ n̄ pōt qescere. Si āt calefit venter eiꝰ τ egre
diat̄ ex eo egō citrina morit̄ nisi ptranseat. vii. Et qm̄
ad ipsū festinat sputū plimarū spērū τ diuersorū co
lorū:deīn vehemētior fit dolor morit̄ i 3io si n̄ sanat̄
Et spēs alia ē cū q̄ sētit̄ pulsatio extensa a furculis
vsq; ad crura. τ ē i ipa vrina aquosa cū q̄ n̄ ē sedim̄
τ sputum τ est mortalis pp declinatiōē materiei ad
cap Si āt ptrāsit. vii. sanat̄. C. v. d̄ signis horarū eiꝰ.

Um n̄ est sputū:aut adest sputū subtile:aut
paucū:aut illud qd̄ nominat̄ saliua fz q̄ dictu
ri sumꝰ ē i p̄ncipio. Et cū augmētāt̄ accn̄tia:τ
augmētat̄ sputū τ incipit remoueri a subtilitate τ ad
dit̄ in ispissatiōe τ i facilitate. τ incipit remoueri a ru
bedie ad albedinē τ si ē mā declinis ad citrinitatē τ
ē p̄portiōabilis rubedi ē i augmēto. Simplꝰ cū eger
expuit sputū facile maturū fz q̄ diximꝰ d̄ maturita
te τ ē plm̄ τ dolor ē leuis tūc illud ē statꝰ τ hora euē
tꝰ maturitatis itegre Deīn cū sputū icipit minui cū
sbstātia illa:aut illa facilitate τ cū puatiōe doloris τ
diminutiōe accn̄tiū tūc iam declinat Cūq; retinet̄
sputū pꝰ remotōē illorū accn̄tiū oio tūc iā ɔplet̄ d̄cli
natio. Cap. vi. d̄ signis spērū eiꝰ fm̄ causas ipsius

Tres qbꝰ significat̄ cā efficiens pleuresim st
sputū τ color eius cum est simplicis coloris
aut pmixti coloris τ ex loco doloris τ ex fe
bre τ vehemētia eius τ paroxismo ipius. Sputū nā
q; cū est rubeū significat sanguinem:τ cum est ad
citrinitatē decliue significat cholā τ flauū significat
congregationē amborū. Et cū ē ad albedinē decliue
τ nō est maturū significat phla. Et qn̄ est tendens
ad nigredinē τ plumbeitatē τ n̄ ē pp tincturā exte
riꝰ ex fumo aut similiꝰ illis significat mclīam Et iterū
dolor τ phlatica melīa fz plꝫ ē d̄scēdēs ad leuitatē
tendēs:τ in aliis duobꝰ ē ascensus iflāmatꝰ. Et rur
sus si fuit febris fortis vehemēs erit ex materiis calis
τ si fuit n̄ vehemēs erit ex materiis declinibꝰ ad frigꝰ
q̄ cūq; fuit: Et qn̄z significat p paroxismos signi
ficatiōē bonā. Ca. vii. de signis pmutatiōis eiꝰ

Uando non expuit sputum laudabile velox
τ nō mūdificati. xiiii. diebꝰ tunc iā pmutat̄
ad collectiōē. Et significat initiū eiꝰ i ascēsiōe

vehemētia doloris ꝑus ⁊ difficultas anhelitꝰ ⁊ constrictio eiꝰ ⁊ duplicitas ipsiꝰ apud dilatatōꝫ cū ꝑuitate ⁊ vehemētia febris ⁊ aspitate lingue ꝓpͤ ⁊ siccitate tussis pp viscositatē materiei ⁊ spissitudinē velaminis ⁊ debilitatē ꝟtutis ⁊ casus appetitus ⁊ ꝑmixtio rōnis vigilie ⁊ ḡuitas que sentit in loco illo. Et qñ collationē facit ⁊ ꝯplet collectio gescūt dolor et febris ⁊ augmētat grauitas. Cūqꝫ rūpitur accidit tremor diuersus ⁊ dilatat pulsus cū diuersitate sui ⁊ cadit ꝟtus ⁊ debilitat anhelitꝰ. Et multotiēs accidit febris vehemēs ꝑpea q̄ ma⁊ mordicat mēbra ⁊ mordicat aꝑa. cūqꝫ rūpit deinde nō mūdificat: a die rupture vsqꝫ ad .xl. dies ꝑducit ad pthisim. Et ruptura saniosi i die .vij. ē ex eis q̄ noiant in raro. ⁊ pliꝫ eiꝰ pꝰ illud vsqꝫ ad .xx. ⁊ .xl. ⁊ .lx. Et quāto plus fiūt accidētia collectōis vehemētiora erit eruptio velocior Et quāto plus fuerit leuiora erit eruptio tardior: et ꝓpͤ febris extīs de sūma accntiū. Et qñ apparēt signa timorosa ⁊ tu iā testificatꝰ es significationē laudabilē in sputo ⁊ alijs tūc nihil timeas: qm̄ eoꝝ euētus ē cā collectōis nō pp aliā cām. Et ois pleuresis cuiꝰ dolor nō gescit ꝑ sputū nꝫ minutiōꝫ nꝫ ꝑ alia: tūc ipa ex ea saniositatē aut mortē aut ipam ꝯm reliq̄s significatōes: ⁊ cū videris pulsus tēsionē vehemētē fieri tūc illud idicabit mortē si ꝟtꝰ fuerit debilis: ⁊ si ꝟtꝰ fuerit fortis tūc ipa ꝑmutabit ad ꝑipneumoniā ⁊ēpima ⁊ pthisim. Et ad sīmmū cū illic ē significatio ꝟtutis ⁊ icolūitatis: deīn nō gescit dolor cū sputo aut solōne vētris ⁊ phlōmia ⁊ vaporatōe: tūc ipsa ē magis declinis ap ēpima. sꝫ si nō fuerit sigrio incolumitatis fixiōis ꝟtutis ⁊ fixiōis appetitꝰ ⁊ aliorū: tūc illud sigbit q̄ ē mortalis ⁊ idicabit syncopi plus q̄ꝫ appetitꝰ cadat ꝯꝫ pliꝫ aꝑ rupturā. Et rubedo maxillaꝝ ābaꝝ ē pp illud qd ad eas ascendit ex vapor ⁊ calefiunt digiti pp illud ēt. Et qñ rūpitur ad amplitudinē pectoris facit medicari alleuiationem aliquibꝰ diebꝰ: deīn mollifica dispōnē eiꝰ. Cum ergo rūpit vides pulsū ꝯm q̄ iudicauimꝰ iā debilitatū ⁊ tardatū ⁊ rarificatū pp resolōnē ꝟtutis cū euōne et extinctiōe calitatis i mane: ⁊ accit ēt sic diximus tremor quē seqt febris cā mordicatōis hūoꝝ. Si ergo fuerit ma⁊ aptōis plurima ⁊ ꝟtus debilis ꝑducit ad ꝑniciē. Et scias q̄ qñ ꝟtus ē debilis: ⁊ tēsio ⁊ freq̄ntia vehemētiores fiūt: tūc istud sicut sciuisti portendit syncopi. Et si ē freq̄ntia minor illa ⁊ minor ea quā fecit ipsa pleuresis: tūc qm̄ꝫ indicat subet ⁊ spasmum aut tarditatē maturatōis. Et subet qdē nō accit nisi ꝑpea q̄ cerebꝝ recipit vapores hūidos q̄ sūt ꝓcul dubio nō cū acuitate illa: nꝫ freq̄ntia pulsus in ea est valde. Et cerebꝝ qdē recipit eos pp debilitatē suam ab expulsione eoꝝ in neruis. ⁊ sigt tarditatē suppurationis pp grossitudinē materiei. Et qñ ipsa nō ꝑmutat: tunc cerebꝝ ⁊ nerui fortes nō recipiūt ipsam Et quandoqꝫ indicat spasmū ⁊ illud qñ ꝯstrictio anhelitus vehemēter fit fortis ⁊ febris nō ē fortis. Et qñ vides egritudinē iā sedatā paruꝑ ⁊ occultatam ⁊ nō ē illic sputū: tūc fortasse minuit ma⁊ cū vrina: aut sūi egōne: aut apparitōe solonis ventris cholice subtilis: aut apparitione vrine grosse. Si nāt illud non fuerit tūc apparebit exitura. nā si videris tensionem admirac ⁊ hypocondria ⁊ cutē ⁊ grauitatē idicabit illud exitura ap iguina ⁊ crura. Declinatio eius ad ābo crura ē vehemēs sigtio ad incolumitatē: ⁊ i hꝰ i qdē ꝑcepit Hyp. solōnē vētris fieri cū helleboro: q̄ si videris cū hoc difficultatē āhelitꝰ ⁊ ꝯstrictiōꝫ pectoris ⁊ sodā ⁊ grauitatē in furculis ⁊ mamillis ⁊ brachio ⁊ caliditatē ad sup̄iora portendet illud declinatōꝫ materiei ad ꝑtes auriū ⁊ capitis. Et si fuerit dispō hec ⁊ nō apparuerit aꝑa neqꝫ exitura i hiꝭ ꝑtibus tēmā declinabit ad cerebꝝ ipm ⁊ inficit plim i secūdo ⁊ tertio.

Ca. viij. d ꝯmōe aggregato ex sputo

Laudabimꝰ sputū ⁊ qd ē facilꝰ ⁊ velocius et plim ⁊ magis matuꝝ qd ē albū planū equale in quo nō ē viscositas: imo ē eq̄lis substantie Aut qd ē ꝓpinquū huic maturatiuo ⁊ cū quo non est ꝑmixtio intellectꝰ ⁊ nō fuerint añ ipm vigilie aut accñs aliud malū ⁊ sequit sputū illud qd ē declinet ꝑmis diebꝰ ad rubedinē ⁊ decliue ad citrinitatem. ⁊ post illud ad spumosū. Et spumositatis qdē cā ē vt sit res ꝑua hūoris subtilis cui admiscet aer plimus ⁊ sit eius ꝯmixtio vehemēs valde quāuis spūosum nō sit illiꝰ bonitatis: imo ē decliue ad malitiā. Et deterius eo i ꝑncipio ē rubeū puꝝ ⁊ citrinū puꝝ igneū Et ex malis valde ē albū viscosum rotundū: ⁊ deterius oium ē nigrum: ⁊ ꝓpͤ illud qd ē fetidū ex eo ⁊ citridū ē melius nigro ⁊ grosso gradato vel rotūdo ⁊ rotundū ē meliꝰ nō rotūdo. Et si fuerit malū tunc erit significatio grossitudinis materiei ⁊ dñij caliditatis: ⁊ significat cum longitudine egritudinis: qd ꝯuertit ad pthisim. Et rubeum est melius citrio qm̄ sanguis nālis ipse ⁊ phla equales sūt leuioris lateris q̄ꝫ chla adustiua corrosiua: ⁊ viride significat ꝯgelationē ⁊ adustionē vehemētē: ⁊ nō remouet indicium malitie sputi in suba sua facilitas exitꝰ eiꝰ: ⁊ fetiduꝫ qdē ē malū: ⁊ expuere hꝰ i mala ē pp multitudinē ñ pp maturatōꝫ. Et oē sputū cū quo ñ gescit nocumētū ē nō bonū. Et ex ꝯsuetudine qdē eoꝝ ē vt noient puꝝ cui nihil extraneū admiscet matuꝝ: aut nihil sāguinis: aut nihil cholere: aut melie salinā ⁊ ñ nomināt ipm sputū. Et hꝰ i qñ ꝑseuerat ⁊ nō ꝑmiscetur ei aliquid neqꝫ accidit ei dispositio q̄ signicet q̄ humor est habens maturationē tunc significat longitudinē egritudinis. Et qñ ē cum priuatione maturationis malum significat ꝑniciē. Et ad vltimū sputuꝫ significat suo colore: ⁊ significat sua suba ex grossitudine ⁊ subtilitate sua. ⁊ significat sua figura in rotunditate sua ⁊ nō rotunditate sua. ⁊ significat sua q̄ꝫtitate in multitudine ⁊ paucitate sua. Et sputū qdeꝫ salsum significat cataꝝ corrosiuū. ⁊ sputū humoris grossi imo puris qñqꝫ fit non ꝓpter causam vlcerū pulmonis: imo pp causam humiditatum pectoralium dñantiū i corꝑibus eoꝝ q̄ ꝑtrāseūt .xxx. vsqꝫ ad .xl. ⁊ dimittūt exercitiū: quare aggregant i spacio pectoris ⁊ ꝓcedunt. ⁊ accidit eis hydropisis in spatio .xl. dieꝝ vsqꝫ ad .lx. ⁊ non ē in ea plim mali

Ca. ix. de crisibus pleuresis.

Quando spuit in die pmo aliqd subtile nō maturū tūc spāt vt matureē in q̄rto τ descēdat in vij. Si aūt non maturaē vsq3 ad q̄rtū. aut initiū sputi nō ē ex die pmo tūc crisis eius erit i.xi. aut xiiij. Si aūt nō expuit nisi post q̄rtū: deinde expuit τ in ipso ē maturitas aliq̄ tūc res ē media. Et si nō est in ipso maturitas tūc egritudo ꝓlōgaē cū fiducia vł spe. τ ꝓpe cū sūt illic signa bona ꝟtutis τ appetitus τ q̄etatis. Et qñ nō spuit vsq3 ad septimū aut expuit sputum mundum sine maturatione penitus immo nō ē nisi hūor pur⁹: tūc si inueneris ꝟtutē debilē sciās q̄ nō maturabiē nisi p⁹ tp̄s: tūc si ipse deficit āte illud egritudo nō ptrāsibit.xiiij. ergo ñ ptrāsibit: τ qñq3 interficit añ ip̄m qm̄ crisis eoꝝ q̄ sūt h⁹i ē vsq3 ad.xl. aut.lx. τ nāe debilis icolūitas nō poꝛtēdiē vsq3 ad illā hoꝛā. Qđ si ꝟtutē inūeris foꝛtē τ videris duo desideria eq̄lia laudabilia τ videris sōnū τ āhelitū ꝟm q̄ oꝝ τ videris vrinā maturā bonā spabis q̄ ptrāseat.xiiij. deiñ moꝛiaē ꝟm plīm p⁹ ip̄m: τ totum hoc cū mā q̄ egritudinē faē fuerit acuta. Et ꝓl⁹ lōgioꝛ crisis ei⁹ q̄ facilis ē: ē.xiiij. dies: τ qñq3 extēdiē vsq3 ad.xx. Et.G. qđ dixit q̄ qñ3 mūdificaē cū sputo vsq3 ad.xxx. dies: aut iuenit cū eo crisim itegrā. Et nos iā diximⁿ q̄ sputū simplex qđ ē vt saliua significat lōgitudinē egritudis. Et qñ3 ꝯtingit vt speē crisis in hoꝛa τ accidat significatio q̄ ponat ip̄a3 ꝓpinqoꝛē: aut significatio q̄ ponat ip̄am lōginqoꝛē: sic cū sputū τ dispōnes signt q̄ crisis erit i.xiiij. τ apparet p⁹.vij. sputū nigꝝ τ ꝓpe in die malo sic.viij. Ip̄m nāq3 significat q̄ crisis mala ꝓcedet: τ si appareat loco eius significatio bona signs maturatiōnē laudabilē significabit q̄ crisis mala postponeē τ bona p̄cedat.

Ca.x. de peripneumonia.

Peripneumonia ē ap̄a calīn in pulmone: et ipsa qñ3 accit incipiēdo. Et qñ3 seqē euentū catarri descendētis ad pulmonē: aut p̄focationes resolutas ad pulmonē: aut pleuresim cōuersam ad pipneumoniā τ h⁹i iterfic̄ vsq3 ad.vij. Et si nāā ꝯfoꝛteē ad expuendū mām: tūc ip̄a ꝟm plīm faē cadere in pthisim. Et pipneumōia qdē fit ab oī humoꝛe. Veꝝ plīm ei⁹ fit a phłate: qm̄ in mēbꝛo raro ꝯtineē hūoꝛ subtilis sic plīm pleuresis ē cholericum cōrio h⁹i intētōis: qm̄ mēbꝝ ē pāniculosū spissum strictū i qđ raro penetrat nisi subtił acut⁹ q̄muis qñ3 fiat ex sanguine. Et qñq3 fit ex genere choł rubee τ est interficiēs ꝟm plīm sua acuitate: τ q̄a vicina ē coꝛdi: τ q̄a paꝝ iuuabiē ab eo qđ bibiē τ qđ loco emplī supponiē: illud.n. qđ bibitur nō ꝑuenit ad ip̄a3 dū ꝯseruat ex ꝟtute infr̄atōis siue illud qđ ei opponiē τ illud qđ loco emplī supponiē nō ꝑducit ad ipsam infr̄atō3 equalē ei. Et pipneumonia quidē qñ3 remoueē cū resołone: τ qñq3 ꝯuertitur ad empima: τ qñ3 pmutatur ad exituras. τ qñ3 p⁹ qñ3 induraē: τ qñ3 pmutatur ad karabitus τ ē malū: τ qñ3 permutaē ad pleuresim τ ē hoc paꝝ τ raꝝ: τ qñ3 facit succedē stupoꝛē sicut p̄dictū ē in pleuresi: τ ē emplīn eoꝝ q̄ succedūt ei. Et flux⁹ sanguis nariū nō ꝯfert in pipneumonia sicut ꝯfert in pleuresi ꝑꝑ diuersitatē duarum materieꝝ. Et qm̄ attractio pulmonis longinqoꝛ est q̄3 sit velaminis τ pāniculi pectoꝛis τ lacertoꝝ eius.

Ca.xi. de signis peripneumonie.

Signa pipneumonie oīa sūt febꝛis acuta qm̄ ē ap̄a calīn in viscerib⁹ τ ꝯstrictio anhelitus vehemēs sicut p̄focatio accñs anhelanti ꝑꝑ ap̄a: τ q̄ ip̄m coartat vias τ calitas in ipso vehemēs τ grauitas ꝑꝑ multitudinē materiei i mēbꝛo nō sensibilis sube τ sensibile ꝑꝑ pāniculū i quo inuolviē τ extēsio in pectoꝛe toto ꝑꝑ illud τ doloꝛ tēsus ex pectoꝛe τ ex ꝓfūdo ad ptes thoꝛacis τ doꝛsū. Et qñq3 sentiē doloꝛ inter ābas spatulas. τ qñ3 sentitur pulsatio sub spatula τ furcula τ māmillis: aut ꝯtinu⁹: aut apud tussim τ nō tolerat vt doꝛmiat nisi sup collū: τ sup lat⁹ p̄focaē. Et pipneumonici qdē lingua rubescit p̄us: deinde nigrescit τ ē lingua ei⁹ ita q̄ adh̄ ēt ei man⁹ q̄ñ tangit eā cū grossitudine. Et qñ3 cōicat ei in extēsiōe τ repletōe faciei toti⁹. τ appēt i vtrisq3 massillis rubedo τ inflatio ꝑꝑ illud qđ ascendit ad eas ex vapoꝛe ꝑꝑ carnositatē eaꝝ τ raritatē ipsaꝝ et nō sūt sicut frons in cute sua. Et qñ3 vehemēs fit rubedo adeo donec siłeē tincto: τ qñ3 sentiē ascēsio vaporis q̄si ipse sit ignis subito susp̄ eius: τ apparēt inflatio vehemēs τ anhelit⁹ alt⁹ velox ꝑꝑ febꝛis magnitudinē τ nocumētū eius τ inflatio oculoꝝ τ grauitas mot⁹ eoꝝ τ repletio venaꝝ eoꝝ τ grauitas palpebꝛaꝝ. Et cā in eo ēt ē vapoꝛ τ appēt in coꝛnea siłitudo ap̄atōis τ i pupilla siłitudo exit⁹ cū ipinguatione τ vnctuositate τ igrossaē collū: τ qñ3 aduēit subet ꝑꝑ multitudinē vapoꝛs hūidi: τ qñ3 ē cū ea frigus extremitatū. Pulsus aūt ē vndosus lenis qm̄ ap̄a ē in mēbꝛo leni τ mā ē hūida: τ vndosus qdem diuersus ē ꝓculdubio in dilatatōe vna. τ qñ3 illud ē ꝟm dilatatōes plurimas: τ qñ3 accit in dilatatiōibus plurimis vicissitudo. τ qñ3 accit in eis cadēs i medio: τ ei⁹ pulsus ꝟm plīm ē magn⁹ ꝑꝑ vehemētiā necitatis τ lenitatē instr̄i nisi debiliteē ꝟtus valde. Freq̄ntia ꝟo vehemēs fit τ minoꝛaē ꝟm febꝛē τ necessitatē τ ꝟm q̄ ꝟt⁹ sufficit illi magnitudini aut deficit ab ea. Et Hy. qdē dixit q̄ qñ eis accidūt exiture apud māmillas aut ea q̄ sequūē eas τ apiunē fistule euadūt τ illud ē note cāe. τ siłr qñ accidūt exiture in crure sūt signa laudabilia: τ qñ pmutaē ad pleuresim raro alleuiaē ꝯstrictio τ anhelitus τ aduenit pūctio: τ spuma eoꝝ sūt ēt tūc ꝟm coloꝛes siłes coloribus pleuresis τ plīm eoꝝ phłaticū. Cū pipneumonia aūt q̄ ē ex genere choł rubee aut trahit ad cholerā rubeā sūt ꝯstrictio anhelit⁹ τ ḡuitas sensibilis i pectoꝛe min⁹. s3 inflāmatio ē i vltio vehemētie. Et signa pmutatōis ei⁹ ad empima ꝓxima sunt signis pleuresis in h⁹i. τ sūt vt febꝛis nō minoꝛeē n3 doloꝛ τ n3 videaē diminutio de q̄ sit curādū i sputo aut vrina grossa hūte sedimē aut egōnē. Si āt videris egꝝ cū istis signis icolumē ꝯ foꝛtem: tūc ip̄a ꝯuertitur ad empima: aut ad exiturā aut supius aut inferius ꝟm signa p̄dicta in pleuresi. Et si illic nō fuerit ꝟt⁹ τ icolumitas tūc time moꝛtē. Et qñ fit saliuosū dulce ia3 tūc fit empima. Et si mūdificaē i.xl. dieb⁹ ē bonū τ

si nō ꝓlongaꝛ tēpꝰ. Et qñ ꝓlongaꝛ tꝑs cū ꝑipneumonia facit incurrere egꝝ inflationē pedū ꝑꝑ debilitatē nutritiue ꝓꝑe in extremitatibus. Et qñ declinat mā ad vesicam facit sanitatem necessario.

Ca.xij.de apā te duro in pulmone.

Uandoqꝫ accidit in pulmone apā duꝝ. Et significat ipm ꝯstrictio āhelitꝰ cū hoc ꝙ ipm augmētaꝛ cū diebꝰ. Et est cū grauitate ⁊ paucitate sputi ⁊ vehementi siccitate tussis ⁊ frequentia eius: ⁊ quandoqꝫ alleuiatur in quibusdam hoꝛis cū paruitate caloris in pectore.

Cap.xiij.de apā te molli in pulmone

Uandoqꝫ accidit in pulmone apā molle. Et significat ipm ꝯstrictio anhelitus cum saliua plurima ⁊ humiditate in pectore absqꝫ caliditate plurima. Et in facie nō ē rubedo: imo plūbeitas.

Cap.xiiij.de bothor in pulmone.

Uandoqꝫ accidit in pulmone bothor. Et signa eaꝝ sunt vt ḡuitas sentiaꝛ: ⁊ ꝯstrictio āhelitus cū velocitate ⁊ frequētia: ⁊ caliditas in pectore ⁊ inflāmatio absqꝫ febre cōmuni.

Ca.xv.de aggregatione aq̄ in pulmone

Uandoqꝫ aggregaꝛ in pulmone aquositas: ⁊ significant ipsā ꝯmotio de latere ad latus: ⁊ febris leuis: ⁊ apā extremitatū: ⁊ malitia āhelitus. Et sputū subtile aquosum: ⁊ dispositio que est sicut dispositio hydropisis.

Ca.xvi.de apātibus aut vulnere accidentibꝰ canne pulmonis.

Igna illius sūt febris debilis: ⁊ pulsatio i medio dorsi ⁊ dolor. canna enī nō est sicut pulmo in hoc qd ipse nō sentit veꝝ est dolor leuis: ⁊ accidūt cū hac prurit ꝰ i corpe: ⁊ raucedo vocis. ⁊ si vlceraꝛ erit oris eius odor fetidus ⁊ sputū paucū.

Ca.xvij.de pure ⁊ sanie que est empima

Us in locutōe medicoꝝ venit sup duas intentiones. quaꝝ vna est vsitata in oī loco ꝙ apā colligit faciē ⁊ ē collectio saniei apātis. Et secunda ē qua vtūꝛ ꝓꝑe in egritudinibꝰ pectoris ⁊ volūt ꝑ illud repletionē spacij qd ē inī pectꝰ ⁊ pulmonē ex pure erūpente ad ipm: aut in ābobꝰ lateribus siꝉ aut in vno latere. Et cāe hꝰ i repletōis: aut sūt catarrꝰ effūdēs mām subito: aut vlcera in pulmōe ex qbus currit sanies ⁊ ṽtus ⁊ fit empima pꝰ. xx. dies ꝟm plurimū: deinde expuiꝛ: aut eruptio apātis i ꝑtibus pectoris. ⁊ ē pl'im. Et ē illud aut sanies matura: aut res q̄ ē sicut fex: ⁊ dispōnes illius sūt quattuor: aut enī ꝓfocat multitudine ⁊ interficit: ⁊ apparitio illius ē vt incipiat anhelitꝰ eiꝰ ꝯstringi ⁊ non expuat: aut putrefit pulmo ⁊ facit cadere in pthisim: aut mūdificaꝛ cū sputo succurrēte facili: aut mūdificaꝛ cū expulsiōe ex via vene magne ⁊ arterie magne ad vesicā cū vrina grossa: ⁊ ē cursus eius ꝓus ex vena ad epar: deīn ad renes. ⁊ qñqꝫ ad intestina cum egōne ⁊ sūt ambe laudabiles: ⁊ iā ꝓterijt a nobis in remotōe saniei eruptōis: ⁊ cognitio illiꝰ ē ꝟm fortitudinē signoꝝ ⁊ etatis ⁊ tꝑis ⁊ ꝯplōnis. Et decrepiti qdē moriūꝛ ex empimate plꝰ q̄ꝫ iuuenes ꝑꝑ debilitatē ꝑtiū cordis ipsoꝝ. Et iuuenes moriūꝛ in doloribus plus q̄ꝫ decrepiti ꝑꝑ vehemētiā sensuū eorum Et nos iam diximꝰ signa empimatis in ca. signorū ꝑmutationū pleuresis. ⁊ siľr signoꝝ eruptionis. Signa aūt repletōis spacij pectoris ⁊ puris sūt ḡuitas ⁊ tussis sicca cū ꝓuatōe anhelitus ⁊ dolor. Et qñqꝫ ē in pluribꝰ coꝝ tussis hūida faciens imaginari lenitatē cū sputo: ⁊ ē coꝝ anhelitꝰ ꝯñs. ⁊ ꝑꝑ hoc ē sermo coꝝ velox: ⁊ freq̄ntes fiūt nares ipsoꝝ ad coartandū apud anhelitū ⁊ comitaꝛ febris minuta ducens ad hydropisim. Signa aūt loci i quo ē sanies cognoscūtur vt dormiat eger qñqꝫ sup latꝰ vnum ⁊ qñqꝫ sup latꝰ aliud: ⁊ tūc latꝰ sup qd pendet ḡuitas coartās ē latus oppositū loco saniei ⁊ ꝯmotio eius ⁊ sonitꝰ eius q in ꝯmotōe audiꝛ. Et hoīum sūt qdam q ponūt sup pectꝰ ⁊ latera eiꝰ filū lineū infusū in luto rubeo dissoluto in aq̄ ⁊ ꝯsiderāt locū q ꝓus exsiccaꝛ: qm̄ ipe ē locus purꝰ. Signa aūt eruptōis icolumis sūt vt succedāt rupture sedatio febris ⁊ augmētū appetitus ⁊ facilitas sputi ⁊ anhelitus: aut eueniant cū ea exiture in latere ⁊ ꝑtibꝰ q̄ fiant fistule. ⁊ siľr illa q̄ ē ex eis media: nā egrediꝛ ex eis sanies alba mūda Signa ṽo mala sūt vt appareant signa ꝓfocationis aut syncopis: aut sputi mali: aut pthisis: ⁊ cū cogꝛ aut ꝓfocaꝛ egredieꝛ sanies cenosa fetida. Signa aūt differentie inter saniē ⁊ inī phl'a in sputo sūt descensus saniei sputi in aq̄ ⁊ fetor ipsiꝰ sup ignē. Et phl'a natat in aqua nō fetēs sup ignē q̄ꝫuis sanies qñ expuaꝛ in egritudine q̄ nō ē pthisis ꝟm ꝙ ostēdimus i loco ꝓcedēte. Et qñqꝫ emittiꝛ cū sputo pus pliꝫ valde. Et ego iā vidi q expuit in vna hora circiꝛ duas eminas ꝓuas: aut eminā magnā vnā ⁊ plus medietate emine. Et Gal'. testificaꝛ ꝙ qdā empicus expuebat oī die circiꝛ. l. ʒ. ⁊ sūt fere. ix. cotile. Et iam feci te scire differentiā inī saniē ⁊ inter hūiditates: nam sanies discerniꝛ fetore apud spuitū: ⁊ qñ ꝓijciꝛ sup ignē ⁊ submergiꝛ ⁊ nō natat. Signa ṽo ꝑmutatōis empimatis ad pthisim sunt plūbeitas coloris ⁊ tensio amboꝝ lateꝝ ⁊ colli ⁊ calefactio digitoꝝ oīum tāta q̄ non sepatur etiā in illo cuius extrema infrigdari cōsueuerūt in febribus: ⁊ febris q̄ addiꝛ in nocte ꝑꝑ cibū ⁊ curuitas vnguiū ꝑꝑ dissolutionē carniū sub eis ⁊ ipinguatio oculoꝝ cū declinatione ad albedinē ⁊ citrinitatē ⁊ signa alia que dicta sūt in ca. pthisis.

Ca.xviij.de vlceribus pectoris ⁊ pulmonis ⁊ ex eis est pthisis.

Ec vlcera aut sunt in pectore aut in velamine aut sūt in pulmone: ⁊ est diuisio postrema ⁊ ē pthisis: aut sūt in cāna ⁊ iam diximꝰ ea: ⁊ magis sana hoꝝ vlceꝝ sunt vlcera pectoris. Et illud iō qm̄ vene pectoris sūt minores ⁊ ꝑtes pectoris sunt duriores: quare nō magnificaꝛ i ipso malitia: ⁊ qm̄ ṽus nō remāet in eis imo currit ad spaciū pectoris ⁊ nō ē ita dispō pulmonis: ⁊ qm̄ motꝰ eiꝰ nō ē fortiter sensibilis sicut motꝰ pulmōis: imo fortasse ē qetus: ⁊ qm̄ ipm carnosū est: ⁊ carnosū est magis susceptibile ꝯsolidatōis. Et multotiēs accidit ꝑꝑ vlcera pectoris fcā a vulneribꝰ putrefactiuis vt corrumꝑ

panť ossa ita vt indigeát actóe eiꝰ qd̄ putrefactū ē in
eis vt saluet illud qd̄ vicinať eis. Et qn̄qȝ ꝑuenit pu
trefactio ad illud qd̄ seqť ip̄m in pāniculo. Illa autē
vlcera velamis q̄ penetrāť nó ꝯsolidāť: ⁊ nó penetrā
tia aut cadūt in ꝑtibꝰ neruosis ⁊ nó ꝯsolidāť: aut ca
dūt in ꝑtibꝰ carnosis, ⁊ ꝯfortanť si succurrať eis i p̄n
cipio ⁊ nó dimittať apostemari: nā cū apostemāť et
chronica fiūt nó sananť. In vlceribꝰ aūt pulmonis
diuersificati sūt medici in hoc qd̄ ip̄a sanāť. Dicūt
eni qdē ꝙ nó sananť oío: qm̄ ꝯsolidatio idiget qete
⁊ illic n̄ ē qes. Sȝ Ga. diuersificať ab eis ⁊ existiauit
ꝙ solus motꝰ nó ꝓhibet ꝯsolidatōȝ nisi adiūgātur
sibi reliq̄ ꝓhibentia: ⁊ significatio illiꝰ ē ꝙ velamen
etiā moueť: ⁊ qn̄ȝ sananť vlcera eius. Sed Galieni
ipsius sermo in vlceribꝰ pulmóis ē ꝙ si accidāt a so
lutione singularis nó ab ap̄ate nȝ corrosióe hūoris
corrosiui imo ꝑꝑ egritudinē aliā tūc dū ꝑmanēt vlce
ra ⁊ nó fiūt adhuc saniosa neqȝ apostemāť recipiūt
sanitatē. Et silr illaq̄ sūt ex vlceribus in qbus aducit
sputū ⁊ nó sūt saniosa. Sed q̄ sūt ab ap̄ate aut corro
sione nó recipiūt sanitatē: qm̄ vlcus saniosum tunc
nó ē poſſe vt saneť nisi cū mūdificatóe saniei: ⁊ illud
fit cū tussi: ⁊ tussis augmentū efficit in dilatatióe vl-
ceris ⁊ disruptóe eius. Et ꝯmotio fcā i ea addit i do
lore: ⁊ dolor addit i attractóe materiei ad ꝑtē: ⁊ me
dicine exsiccatiue sūt ꝓhibētes sputū ⁊ mūdificatiue
sūt lenificantes vlcꝰ. Et fcā ab humore corrosiuo n̄
sanať absqȝ rectificatóe eiꝰ: ⁊ illud nó ꝑuenit nisi in
spacio in cuiꝰ silī oȝ aut vt vlcꝰ vlcereť ⁊ fiat fistula q̄
nó ꝯsolidať oío aut dilateť adeo donec corrodat to
tū corpus pulmonis. Et in factis pꝰ ap̄a qn̄ȝ aggre
ganť istis intētóes. Et ex adiuuantibꝰ ad prauitatem
ꝯsolidatóis ē motꝰ ⁊ etiā cētia venaꝝ q̄ sūt i pulmo
ne magnaꝝ amplaꝝ duraꝝ. Illud nāqȝ ē ex eis que
difficilē faciūt ꝯsolidatōȝ rupture. Et iteꝝ lōgitudo
spacij inť introitū medicine bibite ⁊ inter pulmonē
⁊ necessitas debilitatis ꝟtutis eiꝰ ad hoc vt ꝑueniāt
iste medicine ad vlcus sūt ex adiuuantibus ad hoc.
Et medicine frigide sūt tarde nō penetrātes: ⁊ q̄ sūt
calide addūt in febre, q̄ comitať vlcera pulmonis: ⁊
exsiccatiue sūt nociue ethice q̄ comitāť ea: ⁊ hūectiue
ꝓhibēt ꝯsolidatōȝ vlceꝝ. Nam cura vlceꝝ oiuȝ est
exsiccatio ⁊ ꝓꝑe hꝰi vlceꝝ ad que veniūt humidita
tes desuꝑ ⁊ desubtus. Et hec qdē infirmitas recipit
oēm curā cū ē in ꝑncipio: ⁊ ē suꝑ panniculū tegētē
cānā intrinsecꝰ ⁊ in suba pulmonis carnosa nō ē fa
cile suscipiens in cartilaginibus ꝟo ipsis nó recipit
Et hoīes magis susceptibiles cure pthisis sūt ifātes
⁊ vlcera pulmonis magis salua sūt illa q̄ sūt ex gene
re cruste cū nō ē illic cā in ꝯplexione: ⁊ ipso hūore q̄
faciat vlcus siccū ipetigiosū. Et qn̄ȝ accidit pthisico
vt ꝓtendať cū eo pthisis ꝓducēs eum spacio tp̄is ⁊
silr extēdiť a iuuētute vsqȝ ad senectutē. Et ego iā vi
di mulierē vixisse in pthisi circiter. xxiij. annos aut
plus paꝝ. Et hn̄tes vlcera pulmonis leduntť valde
ab autūno: ⁊ qn̄ eē pthisis ē occultū detegit ip̄aȝ in
patiente cā introitꝰ autūni suꝑ ip̄m. Et nomē qdēȝ
pthisis qn̄qȝ ꝯcediť alie egritudini cū qua nó est fe-
bris. Sed pulmo est suscipiens humores grossos
viscosos ex catarro qui effundūtur ad ip̄m semper
⁊ ꝯstringit meatꝰ eius: quare patiētes cadūt in ꝯstri
ctionē anhelitus ⁊ tussim frequentē q̄ ꝑducit ad de-
bilitatē ꝟtutis eoꝝ ⁊ corpoꝝ arefactionē. ⁊ sūt vere ꝓ
cedētes cursu asmaticoꝝ: tūc si fuerit motꝰ puꝰ opor
tebit vt admisceať curis eoꝝ aliqd cure asmaticoꝝ.

Ca. xix. de causis vlceꝝ pulmonis.

Ause vlceꝝ pulmonis sūt catarrus mordica-
c tiuus corrosiuꝰ aut putrefactiuꝰ ꝑꝑ suā vici-
nitatē cū qua pulmo nó sanať vsqȝ quo ma-
tureť: aut sanies hꝰi generis currēs ad pulmonē ex
mēbro alio ⁊ añcessio ꝑipneumonic q̄ iā ꝯputruit
⁊ iā vlcerata ē: aut saniositas pleuresis rupte aut aliq̄
cāꝝ sputi sanguis ꝑdictaꝝ apiens venā aut incidens
eā aut scindens ip̄am siue sit cā intrinseca sicut ebuli
tio sanguis: aut aliquid de his q̄ dicta sūt: siue extri
seca sicut casus aut ꝑcussio. Et qn̄qȝ sūt ex causis co-
rū putrefactio ⁊ corrosio ꝑcedens in suba ipsiꝰ pul-
monis sicut accidit mēbris. Et qn̄ȝ multiplicať pthi
sis qn̄ estati boreali sicce succedit autūnꝰ pluuiosus.

Ca. xx. de ꝑparatis ad pthisim in figura ⁊ forma
⁊ etate ⁊ regione ⁊ complexione.

Sti sūt pati hn̄tes pecꝰ strictū hn̄tes spatulas
i nudas carne ⁊ ꝓꝑe posteriꝰ: hn̄tes spatulas
decliues ad anteriora incedēdo: ⁊ quasi vni-
cuiqȝ eoꝝ sunt due ale ⁊ quasi spatule eiꝰ sūt absci-
se ab adiutorio ⁊ ante ⁊ retro ⁊ hn̄tes colla longa et
inclinantes ea ad anteriora. Et qn̄ȝ ꝓcedūt guttura
ipsoꝝ ⁊ eminēt. Et in pectoribus qdē istoꝝ q̄ sequūť
ea multiplicāť ventositas. ⁊ inflatio ē in eis ꝑꝑ debi
litatē pectoꝝ eoꝝ. Si aūt cū hoc ē debilitas cerebro
rū recipientiū suꝑfluitates: ⁊ cū hoc nó digerūť cibi
tūc iam ꝯplenť ꝯditióes ⁊ ꝓꝑe si fuerint hūores eo-
rum cholici. Et forme quidē susceptibiles pthisis ve
lociter cū alatóe ꝑdicta sūt lenes albe declinātes ad
subalbedinē: ⁊ etiā corpora dura spissa ꝑꝑ illud qd̄
accidit eis de eruptione venaꝝ. Et ꝯplexio suscepti-
bilis illius ē eius cuiꝰ ꝯplō ē frigidior. Et etas in q̄
multiplicať pthisis ē illa que est inter octauū ⁊ deci-
mū annū vsqȝ ad aduentū. xxx. annoꝝ. Et ipsa i re-
gione frigida ē plus ꝑꝑ illud quod accidit in ea de
ruptura venaꝝ ⁊ sputo sanguis plurimo. Et tempꝰ
in quo multiplicať illud est autūnus.

Ca. xxi. de rebus a qbus oȝ vt isti custodiantur.

Portet vt isti custodiāť ab oībus cibis ⁊ me
o dicinis acutis mordicatiuis ⁊ oībus q̄ exten
dūt membra pectoris ex clamore aut rixa aut
saltu.

Ca. xxij. de signis pthisis.

Ant vt ꝯsideretur sputū saniei, cū signis saniei
s ꝑm ꝙ exposuimꝰ in forma, sua ⁊ colore ⁊ i spis
satióe ⁊ in aliis. Et febris minuta inseꝑabilis
ꝓpter vicinitatē cordis cū loco egritudis que fit ve
hemens cū cibo in nocte ꝑm ꝑtem: cū sit vehemens
febris ethica ꝑꝑ humectationē corporis ex cibo ꝑm
ꝙ dicemꝰ in loco suo. Quis qn̄ȝ descendāt cū ethi-
ca in ip̄o febres alie. s. tertiana ⁊ quartana ⁊ qntana
⁊ deterior eaꝝ ē qntana. deīn media ē tertiāa: deide

cotidiana. ⁊ cum accidit pthisis apparent etiam significationes quas numerauimꝰ i fine capituli empimatis. ⁊ superfluūt vene eoꝝ oi hora quoniā virtutes eoꝝ debilitantur a retentione nutrimenti ⁊ regimine eius: ⁊ caliditas resoluit ⁊ liquefacit. Si aūt in sputo sunt cruste ⁊ non remanet debilitas ⁊ pcipue cum cause perducentes ad pthisim pdicte iā pterierunt. Nā cū corpus icipit arefieri ⁊ extremitates icuruari ⁊ capilli cadere pp puatōez nutrimēti ⁊ corruptiōez supfluitatū tūc iaz vera ē. Et qn̄qȝ plumbinus fit color i pncipio. Vex ipe rubescit cum accidūt vapores ⁊ extēdūt collū ⁊ duo cornua frōtis ppe qn̄ ɔfirmaƚ ⁊ iflāmanƚ extremitates eoꝝ ⁊ ppe pedes eoꝝ in fine. Et apostemantur ppter corruptionem humoꝝ ⁊ mortificationez inati caloris extremitatum pp malitiaz ɔplonis. Et illi qdez pthisici quoꝝ causa est humor corrosiuus expuūt saliuam que hȝ saporem aque marine salse valde. Et pulsus eoꝝ fixus equalis cū velocitate puus. Et qn̄qȝ accidit ei inclinatio ad ambo latera. Deiñ accit pꝰ illd i ventre rugitus ⁊ trahunƚ hypocōdria ad supiora ⁊ vehemēs fit tussis ⁊ destruiƚ appetitus cibi ppter debilitatez vtutuȝ nāliuȝ. Et qn̄qȝ fluit venter eius ppter casuȝ vtutis: ⁊ qn̄qȝ expuit anulos ⁊ corpa venaꝝ ⁊ illud cuȝ appropinquat mors: Et illud qd expuiƚ de venis si est magnum est ex pulmōe: ⁊ si est paruū est ex cāna. ⁊ multotiēs expuūt lapillos ⁊ expuunt anulos ex cāna: ⁊ non est hoc etiaȝ nisi ex vlcere magno: ⁊ i fine eius igrossanƚ sputum ⁊ saliua deiñ itersecaƚ pp debilitatez vtutis. Et qn̄qȝ pfocati moriūtur. ⁊ qn̄qȝ nō postponiƚ hꝰ i sputū: imo cadit i pncipio cū pthisis ē ex generƚ malo facta ex materijs grossis q̄ non digerunƚ ⁊ qn̄ itersecaƚ sputuȝ i fine pthisis: ⁊ tūc qn̄qȝ nō addit sup quartū diez. Et qn̄qȝ ē intersectio sputi pp debilitatē vtutis: ⁊ tunc fortasse ɔstringiƚ anhelitus eoꝝ vsqȝ quo fiat q̄i nō sensibilis: ⁊ multotiēs qdem tussis i eis fit vehemēs ⁊ pducit ad sputū sanguinis ɔtinuū. ⁊ si cureƚ tussis eoꝝ cū phibitiuis sputi moriunƚ cū lenitate aduenientе eis. Si aūt dimittenƚ tussire moriuntur spuēdo sanguinem. Et ex veloci morte ē qꝫ siqs hȝ pthisiȝ ⁊ apparet sup spatulas eius gn̄uȝ sicut faba moritur post qnquagintaduos dies.

Tractatus quintus de principiis opatiuis.

Ca.i. de cura cōi apatū ptiū pectoris ⁊ pulmōis.

Ex rebus cōibus ē phlōmia. Sed in principio ex latere diuerso ⁊ magis festina de saphena opposita in longitudine ⁊ post ipaȝ de basilica opposita latitudie: ⁊ post ipaȝ de nigra opposita i latitudine. Si aūt nō appareat tunc non oportet vt dimittaƚ phlōmia cephalice q̄uis sit eiꝰ iuuamētū minꝰ ⁊ tardius. Deiñ post aliquot dies ex latere ɔueniente i latitudie. Et qn̄qȝ ponunƚ ventose sup pectus cum scarificatiōe etiam ita vt attrahaƚ mā ad exteriora ⁊ minoreƚ ⁊ ppe cuȝ pmissa fuit phlōmia. Ingd Galienꝰ si febris fuerit vehemēs valde: tūc time solutiuū ⁊ sis ɔtētꝰ phlōmia In ipsa namqȝ nō ē timor: aut timor eiꝰ est minor In solutiuo est timor magnus. Ipm eniȝ qn̄qȝ mouet: ⁊ qn̄qȝ non soluit: ⁊ qn̄qȝ in nocte superfluit. Et oportet qdeȝ ne narcotica eis approximes iq̄tū potes. Ipa enim phibēt maturationez ⁊ sputuȝ. Cibi aūt sint aq̄ ordei ⁊ aq̄ tritici, ⁊ aq̄ decoctōis maluaꝝ ⁊ blitoꝝ aut molochie ⁊ cucurbite ⁊ aqua fabarū ⁊ alkesmes cū nō fuerit caliditas supflua ⁊ passe i postremis ppe. Et ex eis q̄ cursu medicinarū pcedunt sunt oia que mundificāt ⁊ remouēt aspitatē ⁊ leniūt in gradu pmo: sicut aqua iuiubaruȝ ⁊ viole ⁊ papaueris ⁊ radix lilij ⁊ medulla citroli ⁊ cucumeris ⁊ altea ⁊ semē endiuie ⁊ seneстē. ⁊ qn̄qȝ ponunƚ i eis mucilago seminis cydonioꝝ ⁊ gūmi ⁊ dragaganti ⁊ semen papaueris: ⁊ hec oia añ eruptōes: Et meliꝰ abstergentiuȝ mūdificantium est aqua mellis si nō est apa in reliqs viscribꝰ. Si aūt fuerit apa oportet vt administretur postq̄ fit sic aqua cū multa ɔmixtiōe Sȝ iulcb ⁊ aqua zuccari sūt ɔuenientiores ei: ⁊ post ea aqua ordei: ⁊ post ipam vinum dulce: ⁊ est meliꝰ vinum hn̄tibꝰ hanc egritudinez: ⁊ ppe illud quod est album: nā illud est magis adiuuās ad expuēdū verū non oȝ vt bibaƚ i pleuresi ⁊ in peripneumonia nisi post maturatiōez. q̄uis fȝ qꝫ diciƚ sit calefaciēs ⁊ faciens sitim qbus vtrisqȝ iam sucurriƚ: ⁊ non oȝ vt in potu sumat illud ille cuius epar aut splen est infirmum. Et post vinum dulce est vinum aquosuȝ ⁊ ipsum est ɔfortans virtutem plusq̄ aqua ⁊ in potu ipo sunt incisio ⁊ subtilatio. Potus autez oxymellis facti ex melle ⁊ zuccaro ⁊ pauco aceto quando misceƚ cum aqua est aggregans duas intentiones. s. extinctionis ⁊ mundificatiōis. Naȝ si valde acetosū est tunc ipsum aut facit multuȝ spuere: aut ifrigidat ⁊ iuiscat valde ⁊ fiat adeo malignuȝ donec illud qd icidit qn̄qȝ indigeat virtute forte ad hoc vt expuaƚ. qꝫ si acetositas necessaria fuerit tunc oportebit vt ponatur tepidū aut mixtum cum aqua calida paulatiȝ Ex illo vero qd temperatam habet acetositatem securatur hec malitia ⁊ est phibens nocumentū dulcedinis ⁊ sitis ⁊ ebulitionez cholere rubee ⁊ eius generationem. Et aqua mellis est vltima in humectādo: ⁊ aqua ordei in ɔfortando: ⁊ quādoqȝ est necessariū in equatione nature tribuere acetosa cuȝ oleo agnuidalino. Aqua vero que eis in potu tribuitur: i hyeme qdeȝ sit aqua calida ⁊ aqua zuccari ⁊ aqua mellis subtilis: ⁊ in estate aqua temperata: ⁊ interdicatur eis aqua frigida. Quodsi tussis vehemēs fiat detur eis in potu parum ex ea cōmixta cum iulcb ⁊ oxymelle ifrigidatis. Nam oxymel facit eam penetrare velociter ⁊ expellit nocumentum eius. Et apd declinationem deƚ eis in potu rob. Eis autem que necessaria sunt apud collectionem ⁊ maturationem ⁊ eruptionē ⁊ pꝰ eas oȝ vt sigulare caplꝫ faciamus

Capitulum.ii. de cura pleuresis.

Oportet vt prohibeas materiaȝ venienteȝ ad apostema cuȝ euacuatione ⁊ attractiōe ad ɔtrariū: ⁊ lege illud quod narrauimꝰ i caplo qd ē āte hꝰ: ⁊ fortasse dicemꝰ illud

iteruȝ. Dicamus ergo ꝙ cura eius est phloboto mia; si sanguis fuerit vincens ẜm modum predictū in capitulo quod ē ante ipsum: ⁊ extrahatur donec alteretur color eius. Significat enim ꝙ nocibilior sanguis iam euacuat9 ē. ⁊ scias ꝙ sanguis corporis vehementioris nigredinis est ille qui est ꝓpinquus huiusmodi apostemati: q̄uis obseruatio virtutis in hoc necessaria sit. Et qm̄ non concedit virtus ex tractōem sanguinis fieri vsqȝ ad hūc terminum.
Et si est humor alius euacua non cum eis que sunt sicut myrobal. neqȝ in quo est stipticitas: imo cum eis in quibus est cum solutione lenificatio sicut res facte cū violis ⁊ siracost ⁊ tereniabin: ⁊ zuccarum al haizeȝ ⁊ soluantur ī nocte. Quidam v̄o sapientum dixerunt ꝙ rectius ē quātum possibile est vt euacue tur cum phl̄omia timēdo inquietudinē quā quādo qȝ cadere facit solutiuum. Et nos iaȝ diximus istud ⁊ proprie quando sputū ē cholericuȝ valde ⁊ ꝓprie ẜȝ ꝙ dixit Galienus quādo febris ē vehemēs vald̄ Et Galienus qdeȝ ꝑcepit eos custodiri a scamōea ⁊ nō precepit eos custodiri a iera ⁊ helleboro simul ⁊ laudauit oꝑationē aque ordei post administratio nē solutiui ⁊ sꝑationem ex eo. Cum ipsa vero ascē dit oꝑationeȝ eius: q̄uis oportcat vt ẜm pars de clinatiōis doloris ⁊ lesionis. Nā si declinatio fuerit ascendens ad furculam ⁊ thoracem ⁊ quod est suꝑ eam tunc phl̄omia ē melior Et si dolor declinat ad partem hypocondriorum tunc necessaria ē solutio sola: aut cū phlobotomia secundū ꝙ necessariuȝ fa cit illud quod testificat̄. Et illud ideo quoniā phlo botomia sola ex basilica nō trahit de hoc loco de quo sit curādū. Et ex eis que significāt tibi vehemē tiam necessitatis euacuationis est ꝙ inuenis vapo rationeȝ ⁊ emplastrationeȝ non sedare dolorē: aut inuenis eas ex eis q̄ augmētant ip̄m Et significat il lud repl̄onem in corpore toto: quare necessaria est euacuatio ⁊ proprie cuȝ phlobotomia. Cūqȝ phlo botomas ⁊ euacuas ⁊ nō sedantur accidentia: tunc scias ꝙ ꝓhibitio collectionis quaȝ queris difficilis ē. Nō ergo iteres phlobotomiā vt nō cōgelet̄ mate ria que habitura est collectionē: ⁊ illud est ex eis pro pter que defectus maturationis sanguinee cum di minutione virtutis nō digerit materiaȝ. Cum ergo maturatur oportet vt prohibeas eam fieri saniem ⁊ studeas vt mundifices ante illud cum sputo. Et ad vltimū qum nō fit phlobotomia ⁊ maturat̄ ⁊ emit titur sputum sufficienter: deinde vides debilitatem in virtute tunc nō phlobotomes omnino. Disposi tio nāqȝ debilitatis virtutis non ē que tolerare pos sit phlobotomiam ⁊ solutionem: necessariū est tunc vti clisteribus medijs ⁊ acutis ⁊ ẜm ꝙ necessarium fuit illud quod testificatur hoc: ⁊ ꝓp̄e qum dolor ē declinis ad hypocondria. Et Hyp. quidem innuit in cura peripneumonie in qua nō sentitur dolor. ve rum est vehementis declinationis ad hypocōdria vt euacuetur cuȝ helleboro nigro: aut cum alkakile ⁊ in alio libro cuȝ herba siluestri que est similis por tulace ⁊ habet lac ⁊ est de genere lacticiniorꝝ. Cum ergo euacuaueris ⁊ inueneris dolorem leuioreȝ sis contentus aqua zuccari ⁊ aqua ordei decocti cuius ordeū sit excorticatum in aqua plurima decoctiōe vehementi: ⁊ aqua alcandarusi si indiges conforta tiōe ⁊ melonibus indis ⁊ aqua iuiube ⁊ aqua sebe sten ⁊ violis nutritis ⁊ semine papaueris. Et oleum quideȝ administratur cum aliquo horum ⁊ oleum amigdalarꝝ dulcium. Quidam autem ꝓhibuerunt granata propter infrigidationē eorꝝ Sed apud me in eis que dulcia sunt non ē malum Et quādoqȝ fit ex istis medicinis decoctio que administrat̄ ad mū dificandum. Et est hec. ℞. ordeum excorticatum ⁊ iuiubas ⁊ sebesten ⁊ violas ⁊ semē papaueris ⁊ siru pum viol. ⁊ sirupum nenufaris quoniam ambo sūt meliores iuleb. Et Gal. qdeȝ precepit in principio vtendum esse speciebus diacorc: quoniā prohibent materiam ⁊ maturant ⁊ ꝯfortant. Et dico ꝙ necessa rie sunt qum nō est excusatio ꝓpter vehementiam vigiliarum. ⁊ si non fuerit illud tunc fortasse conge lat papauer materiam ⁊ ꝓhibet sputum nisi zucca rum quod cū eo ponitur ꝓhibeat nocumentuȝ ei9 Et videtur ꝙ semen est conuenientius q̄ȝ cortex tūc ⁊ oportet vt euacuetur illud quod retinetur cuȝ spu to. Et mēsura nutrimentum ⁊ nō multiplices imo subtiles secundum ꝙ necessarium facit multitudo acuitatis egritudinis ⁊ paruitatis eius ⁊ accidentiū illius. Naȝ si ipsa fuerit quieta leuis facilis cibabis ip̄ū aqua ordei excorticati ꝺcocti valde. Ipsa nāqȝ ex puere facit icisiua ⁊ ꝯfortatiua. Et si volueris dul corare ip̄aȝ dulcorabis eam cuȝ zuccaro aut melle Et si fuerit inquieta sis contentus aqua ordei vsqȝ quo declaretur tibi dispositio ⁊ proprie secundum sputum. Nam qū multiplicatur securus es de mul titudine materiei ⁊ scis necessariam esse virtutem.
Nutrias ergo cum aqua ordei excorticati ⁊ cōforta ⁊ si retinetur subtilia regimen ⁊ sis contentus aqua ordei ⁊ sirupo quantum potes. Et qum accidit in pleuresi solutio ventris ⁊ fuerit pleuresis succedens decollationi resolute ad latus prohibe istud cuȝ cu ra phlobotomie ⁊ lenificationis nature ⁊ sit regimē eius cum sufficientia sauie ordei. Si autem indiges phlobotomia necessario ī speciebus pleuresis ⁊ nō est maturatio tunc rectius est vt sis cōtentus quanti tate. xxx. ponderum ⁊ prepara ad secūdationeȝ cū sale ⁊ oleo super vulnus. Et multotiens qdem excu sat solutio ventris omni die semel aut bis a phlobo tomia. Et si phlobotomie alicuius succedit synco pis aut vehementia difficultatis ⁊ constrictio in an helitu: tūc illud est significatio ꝙ phl̄omia non eua cuat materiam egritudinis ⁊ melius est vt tunc lini atur natura.

Capitulum tertium de sermone continuo ī cura dolorum pectoris.

On cures ī ꝑncipio nisi cum eo qd̄ lene est ex clisteribus ⁊ suppositorijs. Et maximi q deȝ erroris est ī potu tribuere infrigidātia vehemētia nisi in factis ex chol̄a. ⁊ non dentur ī po tu infrigidantia stiptica: ⁊ cibi eorꝝ sint sicut lētes cū

acetositate τ similib⁹. Et scias ꝙ dare in potu aquã frigidam est incõueniens huic egritudini τ oĩbus apostematibus intrinsecis: minora ergo ꝑpam quã-tum potes. ꝙ si tussis fiat inobediens permisce eam cum oxymelle, vt frangat fortitudinez aque: τ vt mi-noret moram ei⁹ τ fixionem ipius: imo vt faciat cur rere τ penetret in corpore τ adiuuet cuz incisiõe oxy mellis τ subtiliatiõe ipius. Et scias ꝙ quãdo i pleu resi multiplicat inflãmatio τ requirit infrigidationẽ tunc non infrigidetur nisi cum eo in quo sũt abster-sio τ humectatio sicut aqua citroli τ aqua melonis indi. Aqua vero cucurbite quãuis ab vna parte cõ-ferat: quandoqꝫ tamen nocet τ debilitat cum prefo-catione. Ea vero a quib⁹ est abstinendum sũt sicut portulaca τ aqua endiuie τ omnia in qbus est infri-gidatio τ inspissatio. Et oportet vt sit magnifica in tentio ad hoc vt sputum facile sit. Et ex eis quidem que multiplicant sputum est dormire super latus in firmum. Et quãdoqꝫ est necessaria cõmotio parua τ vt in potu detur aqua que ad caliditatem declinis est sorbendo cõtinue: quoniã cõfert ei valde. Et quã doqꝫ necessariuz facit esse retentio sputi constringẽ tis anhelituz, vt lambẽdo sumat cochliarium de flo re eris τ melle. Et quãdoqꝫ facit esse necessarium vehemẽtia doloris vt in potu tribuatur faba vna de assa fetida cum melle τ aceto τ aqua rosata: τ illud cum est vehementia doloris vociferare facientis. Cũqꝫ ad plurimum peruenit inobedientia anhelitus coartati τ oregmon assumat de nitro assato cũ sum-matrium digitorum τ de flore eris quãtitatem vni⁹ fabe τ parum olei τ aquam tepidam τ mellis parũ. Si autem non valent addatur eis illud quod est su-pius vitis cũ pipere τ aceto τ sint omnia tepida. aut isopus τ synapis τ nasturtium cũ aqua mellis tepi-da τ hoc est fortius illo: τ sorbeat cum spuit vitellũ oui vt remoueatur malitia eis. Et si indiges in pleu reticis cibo fortiori da pisces alredradu τ illud cum facta est febris. Et similiter panem cuz zuccaro τ bu tyrum: quoniam adiuuat ad maturationẽ τ ad spu tum τ pisces elixatos cũ porris τ aceto τ sale. Et stu de vt alleuies partes ventris: vt non comprimant ptes pectoris: τ illud fit cum lenificatione nature τ attractione fecis si retinetur cum clisteribus lenibus sicut aqua kist ordei cuz pauca aqua scicle. Et opor tet vt prohibeas inflationem. Et scias ꝙ fumus fe-cis τ eius inflatio nociui sunt valde in hac egritudi-ne. Et ex eis que sollicite sunt attendenda ẽ vt succur ras cum maturatione egritudinis ante τ absqꝫ ne-cessitate saniei. Si autez fiat sanies oportet vt succur ras cũz mũdificatiõe eius anteqꝫ corrodat. Et scias ꝙ necessaria est humectatio: q̃re stude vt facile fiat sputum τ velox. Cũqꝫ sputum incipit in ascensio ne τ pertransit quartum conforta hanc decoctionẽ cum radice lilij τ capillo ve. Et cũ materia est gros-sa τ virtus ẽ fortis τ non est in neruis nocumentum non est malum tribuere in potu oxymel permixtuz vt incidat. Et si lenieris materiam cum eis que sunt sicut cassiafi. cum zuccaro τ tereniabiz τ siracost erit

rectum. Et quandoqꝫ iuuatur etiam cuz emplastris τ vnguentis. Et primuz quod oportet administra ri est eratũ factum ex oleo viol. τ cera collata. Dein de gradatim perueniatur ad adipes τ mucilagines τ puluerem molendini. Deinde gradatim ad illud quod est fortius sicut emplastrũ de camemilla τ ra-dicib⁹ euisci τ radicibus lilij τ violis τ decoctione etiam malue hortulane. τ si est necessariuz quod est fortius administra emplastrum factũ ex caulib⁹ eli xatis τ feniculo elixato. Et iterũ emplastruz factũ ex absinthio τ radice lilij cum aliquantulo mellis τ oleo nardino. Et scias ꝙ si materia est mala tunc ẽplastra τ epitimata frigida nociua sunt: τ si est pau ca non nocent. Et similiter si apostema iam resoluit τ descendit materia cum quãtitate. Et quando acci-dit vt euacuatio ex phlobotomia sit iuuatiua cõce-ditur etiaz vt fiat delinitio. Descriptio emplastri al-terius boni: ℞. folioꝝ violaruz τ maluauisci ambo rum añ. partem. i. radicis lilij partes. ij. farine ordei farine fabarum amborũ añ. partem. i. s. camemille draganti añ. partes. ij. Et si materia est grossa τ indi get additione resolutionis addatur in eo semẽ lini τ fiat eis confectio ex rob cum cera τ oleo viol. τ si est caliditas minor ponatur loco olei viol. oleum de lilio aut oleum narcicinum. τ si caliditas est fortis ponã tur loco additorũ calidorũ que descriptioni addi-dimus folia neufaris τ rose τ cucurbite. Descriptio vnguẽti boni. ℞. ceram adipez anatis τ galline τ bu tyruz ouium isopum humidam: fiat ex eis vnguen-tuz quoniã est bonũ valde. Et ex emplastris que ad maturationẽ aggregant sedationem doloris est em plastrũ factũ ex farina ordei τ melliloto τ cortice pa paucris. Et quandoqꝫ adiuuatur etiam in eis cuz emplastris humidis τ siccis. Et humida quidẽ sũt cõueniẽtiora ei qui attrahit ad rubedinẽ. Et sicca ei qui trahit ad phĩsatis ꝓprietatem. Uerum humida cũ nõ adiuuãt nõ nocẽt. Et sicca si nocẽt nocẽt ma gnifice. Et melius est vt antecedat spongia ĩfusa aq̃ calida. Et fortior ea est aqua maris τ aqua salsa. De inde pertransi illud si necessariuz est tibi τ fac euapo rationem cum vapore: aut cum oleo τ aqua calidis τ forti⁹ illo est qd̃ fit cũ aceto τ herbo τ caulib⁹ sup lanã inbibitam oleo. Et ex siccis subtiliatiuis ẽ fur-fur: deinde grana milij: deĩde sal. Et vaporatio qdẽ resoluit oẽm dolorẽ altum: aut infimũ cũ nõ est ꝓ-hibitio ex r̃pletiõe quã attrahat vaporatio. Phlo-mia v̊o pl⁹ ꝯfert dolorib⁹ vincẽtib⁹. Cũqꝫ empliꝫ facis aut euaporas: tũc stude vt retineas ei⁹ vaporẽ a facie egri ne eo excitẽt tristitia τ ꝯstrictio anhelit⁹. Et qñqꝫ est egritudo vehemẽtis siccitatis τ ꝯfert va por empl̃i τ vaporatões hũidoꝝ tẽperatoꝝ qñ peu tit faciem τ puenit i attractiõe aeris. Et qñz adiuuãt cum electuarijs qbus vtunt. Et ꝯueniẽti⁹ eoꝝ cale-factis est cera alba colata aluta cũ oleo vio. τ ꝓprie qñ est dolor vehemẽs. Et qñqꝫ reditur ad ventosas post mũdificatõz corporis cum phlomia τ alijs τ fiducia ꝙ ipm iam sit mundificatum. Ex ventosis enim cum ponũtur sup locum dolorosum apparet

iuuamentum maximū: ⁊ qn̄q; sedatur dolor oīo: ⁊ quandoq; trahitur ad partes extrinsecas. Et emplm de synapi si administretur in hoc loco efficit operationem ventosarum in attrahendo. Cum ergo pertrā sit septimū p̄ceperūt antiqui dari electuarium factū ex amigdalis ⁊ granis alcurat ⁊ melle ⁊ butyro ⁊ visco albotim. Et qn̄q; administrabant confectōes magnas sicut est athamasia: ⁊ est via bona qua incedere possunt q artē verificauerunt: ꝯfidentes in seipis cum meditatione inuestigatrice vt succurrant si hoc regimen dederit vt possit eger tollerare illud. quare cum ea consequūtur finem mundificationis sufficiēter. Noui aūt timorosi non ꝯfidētes in seipsis i hoc timent mel ⁊ ponūt loco eiꝰ zuccarū. Et antiqui etiā iniuebāt vtendum eē medicinis fortis mundificationis preparatis cum melle. s. pillulis que tenentur i ore sub ligua. Et iniuebant i hac hora vtendum eē medicinis ⁊ emplastris que nominantur habentes odorez factis cū sansuco ⁊ emplastro asedebi. Et ad sūmum ille qui ꝓcedit hac via que est antiquorum oportet vt incedat eā cum cautela ⁊ obseruatione ⁊ timore ꝙ rumpat apāta ⁊ exsiccet calorem plurimū Deinde attinet ei vt confidat post illud de iuuamēto festino. Si autem egritudo remanet vsq; ad. xiiij. diem non est excusatio a ventosis ⁊ subtiliatione regiminis tunc. Et cum vigilie fiunt in eis vehemētes tunc necessarius est siropus de papauere. Et quando fit anhelitus in eis frequens tunc non succurrit illi nocumēto nisi cū humectatione cum eis que sūt sicut mucilago psilij sorbendo ex eo aliqd post aliquid ⁊ sicut iuleb. Quandoq; autez confert embrocatio lateris cū aqua tepida vt alleuiet dolor ⁊ minoretur frequentia anhelitus: qm̄ est nociua fm quod iam sciuisti. Et post declinationem manifestā administra balneū ⁊ aliena infrigidationez nisi in eis que sūt de genere cholere rubee. Et similiter aliena regimen igrossatiuuz ⁊ administra subtiliatiuū: ⁊ decoq̄ntur in aquis siropis p̄dictis caules ⁊ calamentum i fine eius ⁊ lambant semen alcurrat cū melle. Qd si apā fiat inobediens ⁊ vadat versus collectōez regātur cum regimine qd̄ dicitur in. c. illius ꝓpē. Et oz vt caueant in cōualescētibus pleureticoꝝ salsa ⁊ acuta ⁊ saturitas ⁊ repletio saturitatis facientis nauseaz ⁊ ventositas ⁊ fumꝰ ⁊ vox alta ⁊ saniositas ⁊ coitus. Nam si recidiuāt moriuntur: hoc dicimus si pleuresis est calida pura. Si autem nō est ita imo non ē pura ⁊ non est vehementis caliditatis: tunc i te est vt frices ⁊ emplīa factas cū eis q̄ sunt sicut fenugrecuz ⁊ pix ⁊ vt vētosas apponas. Et ēplm valens ad illd̄ ℞. cineres radices caulīū q cōficiant cū adipe ⁊ fiat cum eo emplm. Et in cura qdem phlatici incipiat a clisteribus acutis solutione ventris ⁊ non fiat phlomia ⁊ administrent resolutiua que sunt ex emplis ⁊ vaporationibꝰ predictis in quibus ē virtus. Et cibēntur sicla ⁊ aqua caulium ⁊ aqua ciceris ⁊ oleo de oliuis: aut oleo de amigdalis dulcibꝰ ⁊ amaris ⁊ administrent empla ⁊ vaporatiōes calide p̄dicta. Et detur i potu decoctio ioseph vigilatōis quā in potu damꝰ cum oleo ⁊ keruia. In mlico do incipiatur a sorbitionibus factis ex tritico facto cū melle ⁊ oleo amigdalino dulci ⁊ electuarijs lenificant calidis. ⁊ sorbeātur olea lenificantia sicut oleum amigdalinum dulce ⁊ sorbitōes facte ex fabis ⁊ pauco fenugreco ⁊ lac mulctum ⁊ ꝓprie asininum: qm̄ ipm est iuuatiuum eis. Et ex eis que cōferunt in eo ē vt sumat costi pondus. ʒ. i. ⁊ detur in potu in aqua decoctōis aneti oleum balsami aut siropus mellis: ⁊ hoc etiam confert tussi male. Aque vero congregate in pulmone cura est leuior eis que dicemus in cura empicoruz: ⁊ quādoq; indiget perforatione.

De cura peripneumonie. Capi. iiij.

In cura peripneumonie curritur cursu pleuresis nisi quia oportet vt emplastra ipsiꝰ sint fortiora ⁊ vt ponātur in eis que sunt profundantia. Et oz vt sit sollicitudo ad mūdificandū cum sputo magis vehemēs. ⁊ fit in ea loco iacendi super ptem spuendi resupinatio decliuis v̄sus illam partem. Cūq; natura in ipsa fuerit restricta oz vt in potu sumāt omni die sepe de hoc sirop: ℞. cassiefistule ⁊ passularum enucleataruz ambaꝝ an̄. sextaria. iij. ⁊ ꝓijciātur sup ea. iiij. sacraiati aque q̄ decoquat vsq; ad medietatē que sumatur ⁊ super ipsam ꝓijciatur sacraiati aque solatri. Et hoc est illud qd̄ i potu forti dat ⁊ debili medietas eius. Et si natura lenitatem habuerit ⁊ debilitatem detur in potu rob myrthi ⁊ cydonia dulcia assata ⁊ granata dulcia. Et illius q̄ ē ex genere almesir ⁊ cholere rubee cura ē sicut narrauimꝰ difficilis. Nā si aliqd̄ ꝯfert est extinctio vlima cū succis vehemētis frigiditatis sicut olerū ⁊ herbarum ⁊ fructuum. Et dent infrigidantia lenificantia sicut succꝰ endiuie ⁊ similia illi. Quod si euacuetur cholera cū eis que sunt sicut siracost ⁊ tamaridi ⁊ tereniabin ⁊ similia illis ē bonum. Et silr̄ qn̄q; est necessarium in ipsa facere phlomiā si fuerit illic repletio.

De empimate. Ca. v.

Quando apparent in apātibus pleuresis ⁊ peripneumonie signa collectiōis p̄dicta ⁊ ascēdant: tunc necessariū est vt iuuamentum fiat ad maturandum post mundificationē corporis qd̄ fit cum emplis ⁊ vaporatiōibus sicut illud qd̄ fit ex farina ordei ⁊ vino alimbat ⁊ vino albo ⁊ dulci ⁊ ficubus humidis ⁊ ficubꝰ siccis. Et fortius illo est cū quo ponūt stercꝰ colūbinū ⁊ nitrū ⁊ est conueniēs i fine ēt apud eruptōez. Et oz vt dormiat an̄ horaz eruptiōis sup latꝰ infirmū: adiuuat. n. ad spuēduz. ⁊ ad rumpendū. Si aūt caliditas fuerit plurima deti potu aq̄ mellis i aq̄ ordei: aut aq̄ mellis subtilis sola. Et si caliditas non ē fortis ⁊ virtꝰ ē fortis: oz vt in potu tribuatur decoctio isopi cum aqua cū isopo d̄ cocta sunt asse ⁊ prassium ⁊ ficus ⁊ mel. Et i potu sumat aquam ordei decocti cū radicibꝰ lilij. Et qn̄q; indiges eis que sunt sicut mytridatum ⁊ tyriaca ad maturanduz. Et conuenientiores hore ad potādū ipsa sunt post maturationem integraz vt erūpat fm conseruationem innati. Et dactili quidem sunt vltimi hac hora ⁊ post ipsam. ⁊ siropꝰ de prassio est vl-

timus. Trociſcus maturatiuus. ℞. ſemẽ altee ⁊ citro li ⁊ malue melonis ⁊ cucurbite ⁊ ſuccum ligritie ⁊ florẽ meliloti ⁊ violas vel dragaganti: fiat trocis. Et multotiens quidem fiunt trociſci cum mucilagi ne ſeminis lini. ⁊ dantur in potu cum aqua ficuum. Eorum autem cibi in aſcẽſione ſint panis infuſus ĩ aq̃ aut cũ aq̃ ⁊ melle ⁊ oua ſorbilia ⁊ q̃ ſũt illis ſ͠ilia. Et ea quibus vtuntur in ſecũda mẽſa ſint g͠na pini maioris ⁊ minoris ⁊ amigdale dulces ⁊ ſorbitiones ſubtiles facte ex farina ordei ⁊ ciceris ⁊ fabarũ cum oleo amigdalino ⁊ zuccaro cũ melle. cũq; ptranſit hora eruptionis ⁊ ɔplet maturatio oꝫ vt iuuamen tuꝫ fiat ad erumpendũ. Nã dimiſſio ipi⁹ efficit egꝛ guũ ⁊ male ꝓpetatis. Et ſuffumigent guttura ipoꝝ cũ ſtorace calamita. Et det in potu ſirop⁹ iſopi for tis quẽ diximus. ⁊ appõant fortiora ẽpla q̃ diximus. ⁊ dare ĩ potu mythridatũ ⁊ tyriacã ĩ hac hora ẽ iuua mẽtũ ſi nõ fuerit febriẽs nꝫ debilitas nõ extenuatio Et ĩ cibo dent piſces ſaliti ⁊ ſumat ĩ ore ſuo cũ vadit dormitũ pillulas factas ex hiera ⁊ pulpa collogntide. Et pillule ẽt cochie ĩ potu ſumãtur ĩ hora dormi ẽdi ⁊ ſuffumigẽtur guttura eoꝝ cũ ſtorace calamita Et qñꝫ ɔfert ei mouere ſedeꝫ ſup quã ſedet hoie tenẽ te cũ p ſpatulas. Et ɔfert ei ſumere ĩ potu ſynapi cuꝫ aq̃ mell' ⁊ potare aſſã fetidã ĩ lacte. ⁊ ɔfert ei iacere ſu per latus ſanũ qñ vult eruptionẽ ⁊ pcipit vt võit⁹ fiat poſt cenã in h⁹ĩ horis. veꝝ illud ẽ timoroſũ. qñꝫ eni facit poſſidere eruptionẽ magnã vice vna: ⁊ qñꝫ ꝓfocat. Cũ ãt erũpitur neceſſariũ ẽ vt cauterizet: dei de ɔſideretur. Nã ſi exiuerit ſanies alba mũda ſpes hñda eſt. ⁊ ſi non: nõ eſt ſpes habẽda. Cũq; erum pit ſanies ⁊ currit ⁊ exiſtimas q pauca ſit ⁊ eq̃lis ita q poſſe ſit vt mũdificetur cum ſputo vſq; ad. xl. dies tũc oꝫ vt admĩſtrẽt p⁹ eã abſterſiua lauatiua mũdi ficatiua dãdo ea in potu cum incipit expui illud qd̃ erũpit: ⁊ illa ſũt ſicut decoctio iſopi cũ radice liliꝫ ce leſtis cũ ſiropo de melle ⁊ caules ⁊ ſorbitiones pre dicte facte ex farina ciceris ⁊ ſ͠ilibus q̃ ſũt ex medicis ⁊ ponatur in eis etiã farina herbi: ⁊ ɔfert etiã electua riũ d ſquilla. Medicine v̊o ſingulares q̃ ſunt m̃res h⁹ĩ rei ſũt ſicut farina herbi ⁊ ſauie liliꝫ ⁊ radix ei⁹ ⁊ ariſtol. vtraq;: ⁊ pipa trita ⁊ ſynapis ⁊ naſturtiũ vſꝫ ad oppopõacũ ẽt ⁊ coſtus ⁊ caſialignea ⁊ ſpica. Et qñꝫ ẽ neceſſe vt admiſceatur eis aliqd ex narcoticis cũ mẽſura. Et ex iſtis medicinis eſt ſcordeon. Ipm nãq; eſt vehemẽtis iuuamẽti in hoc ca. Et iſte medi cine ſũt m̃res medicinaꝝ in hac hora iuuantium ex qbus fiunt potões ⁊ ẽpla ⁊ ẽbroce cũ ſpõgiis ⁊ olea Et qñꝫ ſit oleũ ad qd̃ virtutes eaꝝ pmutant ſicut ole um de lilio ⁊ narciſcinũ ⁊ camemillinũ ⁊ d alcanna ⁊ nardinũ: ⁊ ſicut oleũ laurinũ ⁊ ꝓpe cũ adeſt decli natio. Et qñꝫ ponit qd̃ ẽ ſicut oleũ violaceũ ſm diſ poſitionẽ ⁊ horã. Et qñꝫ ponũtur in h⁹ĩ oleis ea q̃ ſũt ſicut gũma pini ⁊ adeps ⁊ galbanũ ⁊ flos ſqnati ⁊ iſopus hũida ⁊ fenngrecũ ⁊ folia lauri ⁊ bdelliũ ⁊ ſ͠ilia illis: cũ febris ẽ fortis nõ ſupflua in calefaciẽdo qñ debilitat virtus pp maliciã ɔplonis ⁊ deficit aſ puido. Et oꝫ vt ſuccurrat ad regiũ extractõis ſaiei p⁹ eruptionẽ ad pectus in dieb⁹ ĩ qbus imaginatur eger alleuiationẽ. Cũ aũt exiſtimaueris ĩ pleureſi maꝫ plimã ⁊ nõ mũdificatur. xl. dieb⁹ nꝫ in paucioꝛib⁹ imo facit cadere in pthiſiꝫ tũc neceſſariũ ẽ cauteriuꝫ fieri cũ cauterio minuto quo pforet pect⁹ vt exſiccet mã ⁊ trahatur paulatim ⁊ abluat cuꝫ aqua mellis ⁊ adiuuet ad extractionẽ ei⁹ ad exteriora. Cũꝫ mũdi ficata fuerit peruenit ad ɔſolidandũ. Et oꝫ vt cogno ſcas ptẽ in qua eſt pus ex modis predictis de voce ſaniei ⁊ ſonitu ei⁹. ⁊ hoc q induitur pectus cuꝫ filo tincto luto rubeo ⁊ ɔſideret quis locus exſiccet velo cius qm̃ ipſe eſt locus ſaniei. Signũ ergo ſup ipm ſi at vt cauterizet ⁊ pforet illic. Nã qñꝫ nõ cauterizat: imo pforat lat⁹ cũ phlomia: ⁊ ponit preparatio tali ter q cũ ea egredit ſanies de qua accipiat oĩ die paꝝ abſq; extractione plima ſubito. Et ĩ h⁹ĩ qdeꝫ hora neceſſaria ẽ ɔſeruatio virtutis cũ carne ⁊ cibo tẽpa to ⁊ nõ ɔſideres febrẽ: qm̃ ipſa nõ ſanat dũ ſanies p ſeuerat remanẽs. Cũ aũt expuit eradicat. ⁊ cũ ɔfor tatur eger ad expuẽdũ ſaniẽ. aut ad illud quo curat ex cauterio remouet febris ꝓculdubio. Et multoti ens accidit vt apa erũpat ante maturationẽ. Et ẽ illd̃ qd̃ erũpit ab eo ſanguis. quare nec̃ria eſt tũc phlo mia ⁊ admiſtratio emploꝝ ⁊ expellẽtiũ ⁊ cõicantiũ Emplm eis conueniẽs caules ⁊ aqua mellis ſup de ſcriptionẽ Aaron ponat. Et emplm h⁹ĩ. ℞. pip ca pillũ veneris iſopũ ſiccã vrticã ariſtologiã rotũdaꝫ fiat ex eis emplm cum melle.

De cura vlcerum pectoris ⁊ cura pthiſis. Capitulũ vi.

Cum vlcus quidẽ ẽ ĩ cãna pulmonis tũc me dicamẽ ad ipꝫ velocit vadit: ⁊ oꝫ vt faciat dormire egꝛ ſr colũ ſuũ ⁊ teneat medica mẽ ĩ ore ſuo ⁊ deglutiat ſaliuã ei⁹ paulatiꝫ ita q nõ mittat plm ſubito ⁊ excitet tuſſiꝫ. ⁊ oꝫ vt iſte molliſi cet lacertũ gutturis ſui ita vt deſcẽdat ad gutur ipſi⁹ abſq; exſiccatione ſode. Et medicine ſũt glutiatiua ⁊ exſiccatiua quas dicem⁹ ẽt in pthiſi. Ulcera v̊o q̃ ſũt in pectore ⁊ pulmone q̃ diximus indigẽt vt initiat ĩ eis medicine lauatiue abſterſiue: ⁊ pcipit egro vt ia ceat ſup lat⁹ infirmũ ⁊ tuſſiat ⁊ ɔmoueat aliquo mo tu. ⁊ qñꝫ egredit pus ex eis p⁹ miſſionẽ aq̃ mellis in vlcere cũ inſtrumẽto attrahendi poſt. Cũꝫ mũdifi catur ſanies ⁊ ſperamus q non remãſit ex ea aliqd tũc adminiſtrent medicine ɔſolidatiue ⁊ nõ eſt ĩ mũ dificatiuis abſterſiuis in h⁹ĩ aliquid ſicut mel. Ipſũ enim eſt mundificatiuum ⁊ cibus dilectus a natura ⁊ non nocet vlceribus. Ulceris autem pulmonis re gimen eſt due res: quarum vna ẽ cura vera ⁊ altera eſt blandiẽs. Cura quideꝫ vera nõ eſt poſſibilis niſi quando egritudo ẽ ſuſceptibilis cure: ⁊ nos iã narra uimus eam. Et illud eſt cuꝫ mundificatione vlceris ⁊ exſiccatione ipſius ⁊ expulſione materieruꝫ ab eo ⁊ prohibitione catarri ⁊ adiutorio ipi⁹ ad ɔſolidan dum. Et iam preterit illud in regimine ꝓhibitionis catarri ⁊ ẽ radix tibi in hac cura. Et ſumma eius eſt mundificatio corporis ⁊ attractio materiei a capite ad inferiora ⁊ ɔfortatio capitis vt nõ multipicẽ ur

supfluitates in ipso ⁊ ꝓhibitio eiꝰ qd̓ effundit ex ca
pite ad pulmoné ⁊ attractio illiꝰ ad aliã pté. Et oꝫ
vt sit mũdificatio cũ phlomia ⁊ medicinis extrahen
tibus superfluitates diuersas sicut pillulis cochijs
⁊ ꝓprie cũ bdellio ⁊ gũmi additis in eis. Et fortasse
necessaria sunt ea que educunt humores melicos si
cut epithimũ ⁊ similia. Et qñ indiges iterationibꝰ
in euacuatione vt minorentur superfluitates in ipso
Eũa ergo cũ phlomia ⁊ medicina: deinde cum sub
tiliatione: ⁊ proprie in corporibus fortibus. Et ex
rebus iuuantibus in expellendo nocumentum ca-
tarri est diacore ⁊ proprie illud qd̓ est ex papauere:
⁊ cum eis q̃ dicemus in ãtidotario ⁊ reliqua. Et ex
eis q̃ iuuãt ad hoc vt natura suscipiat regimé é vt fi-
at permutatio ad regiones in quibus est aer exsiccãs
⁊ curetur ⁊ detur i potu lac eis. Et oꝫ vt sit prepara-
tio eiꝰ ꝭm plimi ea q̃ est preparatio habés collũ ten
sum ad anteriora ⁊ ad superiora vt equetur casus p
tiuꝫ pulmonis pectoris adinuicé vt nó remoueant
partes vlceris a coopertura ⁊ positióe naturali. Et
oꝫ vt nó frequétet in ipso sedatio tussis cum prohi-
bitione sputi. Nã i ipo é timor magnus q̃uis me-
ditari faciat lenitaté. Blandientia vero sunt regimẽ
indurãdo ea ⁊ exsiccãdo ea: ita vt nó fiat cócauitas
eis neq̨ dilatent: licet i eo nó sperétur incarnatio: ⁊
ꝯsolidatio: ⁊ in hoc est spes in tépore patiétis ea q̃
uis vita eius nó sit dilecta ⁊ leditur quolibet errore
Et ista quidé exsiccatiua cóstringũt pulmoné ⁊ exsic
cant cũ ⁊ claudunt vlcus q̃uis nó ꝯsolident ipsum
⁊ si hac via ꝓcesserit non oportebit vt administretur
lac omnino. Et mel é vehiculũ medicinis p thisis ⁊
ipsum nó nocet vlceribus. Ulceris aũt mũdificatio
fit cũ medicinis predictis mũdificantibꝰ ⁊ cũ deco-
ctione isopi predicta ad pthisim i ãtidotario. Et for
tiꝰ illo é electuariũ de herbo cũ ḡnis cocti dc̃ꝫ i anti
dotario. Et fortiꝰ illo est electuariũ de sqlla cũ lacte
asinino. Et qñ est necessariũ vt aggregétur i eis vis
co.itaté faciétia glutinatiua. Et quandoq̨ adiuuan
tur cũ narcoticis vt ꝓhibeat tussis ⁊ adiuuãt medici
nã i operatióe sua: ⁊ tũc necẽiuꝫ é regimé viuificabile
Etiam diximus tibi hec mundificatiua in capitu-
lorum principio. Et diximus etiam ea in capitulo
empimatis. Et vsitata ex eis sunt sorbitiones facte ex
herbo. Et sorbitiones in quibus ponitur porrum
de sceni facte ex farina ciceris ⁊ alcandaros: ⁊ hoc
ipsum porrum elixatum ⁊ aque mellis in quibꝰ co-
quũtur mundificatiua incarnatiua: ⁊ oia illa iã pre-
terierũt tibi. Et ꝯfectiones exsiccatiue sic diacyminũ
⁊ anathasia ⁊ electuariũ de séie lini. Uerꝫ mithridatũ
⁊ tyriaca cũ administrant in qbusdã horis ⁊ ꝓprie in
principio ⁊ vbi non est debilitas vehemés sũt iuua-
tiua. Et vbi nó est febris iaꝫ perueniés ad vltimũ in
arefactione. Et lutũ quidé sigillatũ est res magis iu
natiua in omni hora ⁊ lutũ armenũ. Et similiter om
nia q̃ diximus in emplastris ⁊ vaporationibꝰ ⁊ vn-
guétis mũdificatiuis. Cũq̨ putrefiunt vlcera i pec-
tore ⁊ in pulmone confert facere vt eger lambat co
chliarium ꝑuũ de kitran i mane solo: aut cũ melle:
aut cũ aliquantulo galbani liquefacto cũ melle. Si
aũt illic fuerit caliditas ⁊ timentur mũdificantia cali
da ⁊ nó conferunt frigida. tũc sumãtur pulmo vul-
pis ⁊ semẽ feniculi ⁊ succus ligritie mundificatus ⁊
succus capilli veneris ⁊ aggregent cum aqua suc-
cari ingrossata qñ é vltimum. Et quandoq̨ admi-
nistrant in hac egritudine genera suffumigationum
exsiccantiũ ⁊ mundificantium quibus fit suffumiga
tio cũ traiectario. Et ex eis sũt illa q̃. ℞. arsenicum ⁊
piper fiant ex eis similitudines auellane cũ albumi-
ne oui. Et ex eis é illa q̃. ℞. foliorꝫ oliue dulcis ⁊ ster
coris vaccarꝫ pregnatarꝫ ⁊ adipis renũ hirci ⁊ arseni
ci ⁊ stercoris leporis ptes equales. Et ex eis é illa q̃
℞. cortices nabac ⁊ arsenicũ ⁊ adipé renũ hirci. Et
ex illis é illa q̃. ℞. arsenicũ ⁊ butyrꝫ de ouibꝰ. Et ex il
lis é q̃. ℞. arsenici ⁊ aristol. ⁊ cortices radicis cappa
ris ptes equales ⁊ aggregentur cum melle ⁊ butyro
⁊ etiam pinea i qua é fex alkitrã ⁊ ẽt arsenicũ. s. citri
nuꝫ cum sisamino oleo. Et quotiés calefit cóplexio
eius supflue curet cũ trociscis de canfora aliquibus
diebus ⁊ redeatur pꝰ eos ad exsiccandũ. Cibi auté
sint ex perdicibus decoctis cũ seminibus ⁊ speciebꝰ
⁊ non ꝓhibeatur vinũ album purꝫ i principio sui: ⁊
olfaciat sup odorifera ⁊ adhereat somno ⁊ requiei
⁊ quieti ⁊ dimittat irã ⁊ rixã. ⁊ nó ꝑueniat ad ipsum
illud q ꝯtristat. Et ex eis q̃ ego multotiés suꝫ exper
tus in corporibus diuersis: ⁊ regionibus diuersis
est vt v tatur patiens zuccaro rosato. recenti sui an-
ni omni die quantum potest quamuis multum sit
ita etiam vt cũ pane. Deinde attendat esse eius. tunc
si constringatur anhelitus eius propter exsiccatio-
nem rosarum detur in potu sirupus de isopo ꝭm
quantitatem necessitatis. Et si inflammatur febris
dentur in potu trocisci de canfora ⁊ non intermitta
tur hec cura in ipso quoniam sanat. Et si non time-
ré dici mendax narraré in hac intentione mirabi-
lia ⁊ referrem summã qua vsa est mulier pthisica: per-
uenit res eius ad hoc vt egritudo cum ea prolonga
retur adeo donec perueniret ad mortem ⁊ vocare-
tur ad ipsam qui prepararet ea que morti sunt necessa
ria. Tũc quidam frater eius surrexit ad eam ⁊ cu
rauit eam hac cura tempore longo ⁊ reuixit ⁊ sana
ta est ⁊ impinguata est: ⁊ non est mihi possibile vt di
cam summam eius qd̓ comedit de zuccaro ros. Et
quandoq̨ egent siccitas ⁊ arefactio administratio-
ne lactis ⁊ aldoch. ⁊ in hoc est cibatio ⁊ equatio: ⁊
humectatio humoris corrupti ⁊ conglutiatio vlce
ris cum caseitate: ⁊ mundificatio cum abstersione
aque lactis virus ⁊ saniei: immo multotiens sanat
hoc regimen vlcera pulmonis cum non intenditur
in regimine eorum vt indurentur. Et de lactibus
magis conueniens est lac mulieris suctum ex ma-
milla: deinde lac asinarum ⁊ lac capriniꝫ proprie
propter stipticitatem que est in lacte caprino. Et lac
equinum etiam est ex eis que mundificant ⁊ faciunt
sputum facilé. Uerum non est ei conglutinatio ꝭm
q existimo. In lacte autẽ ouino ⁊ vaccino est gros
situdo ⁊ si posset sugi ex vbere esset magis conueniés

Et oportet vt animalia ex quibus mulgetur pa-
scant plantas quarum operatio est necessaria ad in
carnationem quidem. sicut virga pastoris ⁊ hausigi
⁊ conctre .i. pirus ⁊ que sunt illis similia. Sed mun
dificantia facientia spuere sicut alhasce ⁊ alandaco-
cha ⁊ nidus apis immo sicut lacticiniuz. Et ille qui
vtitur potu lactis oportet vt obseruet reliquuz regi-
men. Nam si errauerit in aliquo fortasse reducet su
per eum malitiam. Quidam autem medicoruz qui
medicinam comprehenderunt iam narrauerūt suf
ficientiam dandi lac in potu. Et dixerunt illud cuius
intentio est cuz proposito nostro .s. quoniam opor
tet vt ex asinabus eligantur ille que a partu elonga-
te sunt .iiij. mēsibus aut quinqꝫ mensibus ⁊ vadant
ad vas in quo lac mulgetur ⁊ abluatur cū aqua. Et
si lac fuerit mulctum in eo ante lauetur cum aqua ca
lida ⁊ fundatur in eo aqua calida ⁊ dimittatur do-
nec dissoluatur aliquid si fuerit in eo aqua. Deinde
abluatur cum aqua calida ⁊ frigida. deīde ponatur
vas in quo mulgetur lac in aqua calida ⁊ mulgeat
in eo medietas sacraiati ⁊ est q̄ntitas eius quod ī po
tu datur in die primo si egritudo fuerit salua: ⁊ si nō
tunc plus illo dabis fm quod putaueris ⁊ existima
ueris. Et sumat in potu in secundo die duplum illi-
us mulctuz in illa mulsione. Et si natura iam fuerit
restricta in die prima ponatur in eo quod bibitur in
die secundo aliquid zuccari. ⁊ fac in tertio sicut feci-
sti in die primo. ꝙ si natura non lenificatur in se-
cundo. et proprie cum non lenificatur vsqꝫ ad terti
um: tunc in potu da duo sacraiati lactis cum duo-
bus danic salis indi. ⁊ de amillo pondus .ʒ.ß. vsqꝫ
ad .ʒ.i.ß. ⁊ non cesses dare in potu oī die pōdus me
dietatis sacraiati. Quod si peruenerit sexus ⁊ non
respondet natura accipe ex lacte tres sacraiati ⁊ cuz
eis ꝯmisce zuccarum ⁊ salem ⁊ oleum amigdalinuz
⁊ polypodium. Si autem respondet vltra tres secl-
las: tunc non admisceas post illud ex lacte aliquid
aut minue ex lacte. Et omnino oportet vt non ad-
dat natura in die ⁊ nocte super tres. neqꝫ minuat ex
duabus: tunc si iuuatur cum hoc da in potu tribus
hebdomodis. Et iam dixerunt quidam compre-
hendentes ꝙ melius lac in potu sumenduz illud est
quod ē animalis pascentis loca in quibus sunt her
be subtiliatiue mundificatiue cum stipticitate ⁊ exsic
catione sicut absinthiuz ⁊ allea ⁊ sceha ⁊ abrotanuz
⁊ polium ⁊ rubus. In lacte autem caprino rectius ē
vt misceatur cum recenter mulctuz est aliquid aque
⁊ igniantur lapides ⁊ proijciantur super ipsuz mul
totiens donec coquatur ⁊ auferatur eius aquositas
⁊ hec est melior decoctio q̄ decoctio super ignem.
⁊ attende etiam lenificationem nature nisi sunt dia-
ria: tunc eniz oportet vt ponas ī eo hypoquistidos
aut tussis plurima. quare tunc oportet vt ponas in
eo dragaganti pōdus .ʒ.i. Et si fuerit stomachus de
bilis ponantur in eo cyminum ⁊ carui ⁊ lac quidez
coctum cum digerit ipsum ptisicus est ei cibus suffi
ciens. ⁊ quando post ipsum febrit ptisicus tūc opor
tet vt abscindatur. Aldoch autem est necessarium
cum vhementia est fe. ⁊ cum est solutio ventris ⁊ est
eis iuuatiuum valde. Et melius est si dimittatur lac
acetosum nocte vna post acceptationem butyri to-
tius in loco temperato: deinde moueatur in mane
vehementer donec adinuicem vehementer misceat
Deinde sumantur trocisci de farina tritici que sit si-
mula boni panis adeo perforati donec sint illic qui
nominantur berengen persice ⁊ proijciātur sup pō-
dus .ʒ.x. ex eis pondus .xxx.ʒ. de aldoch ⁊ accipian
tur: ⁊ in die secundo adde de aldoch decimam sui ⁊
minue de pane pondus .ʒ.i. fac illud assidue donec
remaneat solum lac acetosum. Deinde conuertere
cum non indiget aldoch ⁊ apparet sanitas ⁊ decli-
nat egritudo. Non ergo cesses minuere ex aldoch
⁊ addere ī trociscis donec abscindatur lac. Quod si
aliqui eoꝝ habeāt diariam proijciere ferrum ignitū
in aldoch multotiens est malum: ⁊ redi hic ad illud
quod dicitur in antidotario. Cibi autem ipsorū sint
ea que glutinationem faciunt: sicut panis de simula
⁊ tri. ⁊ que fiunt de milijs. ⁊ rizi etiam mundificat ⁊
facit nasci carnem ⁊ kisth ordei bene decocta est glu
tinatiua mūdificatiua ⁊ est ꝯueniens apud vehemē
tiam febris: ⁊ proprie cum cancris quoruz extrema
sunt ablata quorum ablatio est iterata cum aqua ⁊
cinere ⁊ proprie cum oleribus frigidis: ⁊ lentes eti-
am ex ea que accipiūtur cū cucumeribus ⁊ citrolis
⁊ melonibus efficiunt sputū facile. Si aūt febris est
leuis tunc nō est aliqd sicut caules ⁊ spargi ī ea que
spuere faciunt. Pisces autem saliti cuz comedūtur
semel aut bis conferunt ī mundificando ⁊ cum vl-
cus est malignum: tunc aliena illud ⁊ omne salsum
Quod si eos carne cibaueris tūc sunt cuz eis q̄ sūt
sicut caro atheiugi ⁊ galline ⁊ perdicis ⁊ alcanabit ⁊
minutaꝝ auium: ⁊ omnes sint sicut ipinguate. ⁊ me
lius est vt comedāt eas assatas vt sint vehemētioris
exsiccationis ⁊ incarnationis. Et extremitates etiaz
sunt bone propter viscositatez eaꝝ ⁊ pisces in furno
decocti. Et quando desiderant iura tūc permisce ea
cum melle. Et quandoqꝫ conceditur vt ipsi ingre-
diantur balneum ante cibū ⁊ post ipsum cum non
est in epatibus ipsorum opilatio. Ipsum enim im-
pinguat eos ⁊ confortat ipsos. Aqua vero ipsorum
quas ipsi potāt sint aque pluuie. Et pthisicis quidē
multotiens accidit sputū sanguinis fm ꝙ preterijt
eius rememoratio. Et ex troc. boni sad illud sūt tro
cisci qui. ℞. luti sigillati .ʒ.iij. amili luti armēi rosaꝝ
rubeaꝝ oīuz aā .ʒ.iiij. karabe grāoꝝ mirthi amboꝝ
aā .vi.ʒ. cancroꝝ adustorum seminis portulace am
boruz aā .ʒ.xv. coralli dragagāti spodij sedine om
nium ana .ʒ.xv. gummi feniculi succi liquiritie om
nium ana .ʒ.vij. conficiantur cū succo portulace ⁊
aqua rof. recentium ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ biban-
tur cuz aqua cucumeris aut cū aq̄ pluuiali. Et mul
totiens quidem accidit pthisico casus vue ⁊ cadit
in laborem. ⁊ prefocationem propter ipsum. Et
quandoqꝫ indiget abscisione eius.

Fen .xi. de dispositionibus cordis Trac. i. cuius
de pncipijs ⁊ radicibus ad illō. De anatōia cordis.

Capitulum primum.

Cor quidē creatū ē ex carne forti vt sit
lōginquuz a nocumētis in quo ꝯtexte
sūt spēs villoꝝ fortiū vehemētis di-
uersitatis.s.lōgitudinaliū attractiuo
rū latitudinaliū expulsiuorū ⁊ trans-
uersaliū retētiuoꝝ vt sit ei spēs motu-
um. Et mensurata est eius creatio cū quantitate suffi
cienti vt non sint superfluitas ⁊ grauitas ⁊ magnitu
do: qm̄ ex ip̄o ē origo arteriaꝝ ⁊ suspensio ligamen
toꝝ. Et dilatatū ē vt sit in origine sufficiētia cū eo qđ
oritur. Et posita ē pꝰ hec pars eiꝰ altior duaꝝ ptiū
ipsius vt sit longinq̄ ab appodiatiōe sup ossa pecto
ris ⁊ nō ledat eā tactꝰ eoꝝ. Et subtiliata ē eiꝰ altera
extremitas sicut illud qđ aggregatū est ad pūctum
vnū vt sit illud qđ ledit tactu ossiū minor ptiū eis: ⁊
facta est dura illa ps eius supfliue vt sit illud qđ para
tū ē ledi illa obuiatione meliꝰ factū. Et q̄data ē figu
ra ad pineā vt ingeniosa fabricatio inferior ⁊ supior
sit bona ⁊ nō sit in ea supfluitas. Et positū est in pan
niculo solido valde subtili qui q̄uis sit ex genere pā
niculorū: tn̄ nō inuenitur pāniculus cōpar ei i spis-
situdine ⁊ sit ei clipeꝰ ⁊ tutamē. Et separatuz ē corpꝰ
eiꝰ ab illo pāniculo cū q̄titate q̄dā nisi apud radicē
eius ⁊ vbi oriunt arterie. ⁊ ē ei vt dilatet in ip̄o absq̄
pfocatione. ⁊ apud radicē eiꝰ ē mēbꝝ sicut fūdamē
tū sile cartilagini paruū vt sit basis fixa firma. Et in
ipso sūt tres vētres.s.duo vētres magni ⁊ venter q̄si
mediꝰ quē Gal. noīauit foueā: aut meatū nō vētrē
vt sit ei receptaculuz nutrimēti: quo nutrit spissū for
te sile substātie ipiꝰ ⁊ miera spiritꝰ gnāti i ip̄o a sāgui
ne subtili ⁊ inter āmbos sūt vie: ⁊ ille vie dilatant in ip
so cū dilatatur cor ⁊ coartātur apd longitudinē eiꝰ
⁊ basis qđ vētris sinistri altior ē basi vētris dextri: ⁊ ba
sis vētris dextri descēdit mltū. Et vene pulsatiles sūt
arterie create: ⁊ sūt nisi vna eaꝝ habētes duas tūicas
⁊ durior eaꝝ ē itrinseca cū ipsa sit obuiās pcussioni
⁊ motui sbe spūs forti cuiꝰ itendat ꝯseruatio ⁊ custo
dia ⁊ fortitudo. ⁊ origo arteriaꝝ ē ex vētre sinistro q
ē vnus duoꝝ vētriū pectoris qm̄ dexter ē ꝓpinquor
epati. qr̄ oz vt sit occupatus in attractōe nutrimēti
⁊ administratione eius. Et quia venter dexter cordis
comprehendit grossū graue ⁊ sinister ꝯprehēdit sub
tile: leue tēperata sūt ambo latera cū ꝯfirmatione vē
tris q ꝯprehendit grossū. ⁊ ꝓpe qn̄ seqtur resolutio
cū resudatione aut exsiccatione pp grossitudinē me
atuū ⁊ ingrossādo vētrē qui cōprehēdit subtile. im
mo positū ē vas subtilioris strictius. ⁊ tēpatior san
guinis eiꝰ ē in medio. Et sūt ei duo additamēta sup
duo orificia introitus duaꝝ materieꝝ.s. sanguinis, ⁊
aeris attracti ad cor sic due aures neruosa q̄ sit rugo
sa mollificatiua dū cor pmāet ꝯstrictū. Et cū dilata
tur tensa ⁊ adiuuātia ad ꝯstrigēdū illud qđ ꝯprehē-
ditur ad interiora. Sunt ergo sicut due arce recipi-
entes a vasibus: deide mittētes illud ad cor cū men
sura ⁊ subtiliatiua sūt vt sit magis ꝯprehēdētia ⁊ me
lius obediētia ꝯstrictioni ⁊ facta sūt dura vt sint lon
giquiora a passione. Et cor quidē nutrit cū virtuti-
bus suis naturalibus cū dilatatione quare attrahit
sanguis ad iteriora eiꝰ sicut attrahit aer. Et cor qui-
dē positū ē in medio medij pectoris: qm̄ ē tēpatior
locꝰ ⁊ declinat magis paꝝ ad sinistrū vt elonget ab
epate ⁊ habeat epar locū ampliū. Splen v̊o descen
dens ē ab eo elōgatione. ⁊ i descēsione eiꝰ ē iuuamē
tū qđ ego dicā. Et vt cor āplificet locū epati melius
ē q̄ āplificet ip̄m spleni qm̄ epar ē sublimius. Et ex
eis q̄ intēdūt i declinatione cordis ab epate ē vt nō
aggregetur calor totꝰ i parte vna: ⁊ vt tēpetur i latus
sinistrū cū splē ipse sit nō calidus valde: ⁊ vt ip̄m mi
nus ꝯprimat vnā ꝯcauā venientē ad ip̄z preparādo
ei quēdaz locū. Et si aliqua aīalia sūt magni cordis
⁊ sunt cū hoc pauida ⁊ timida sicut lepores ⁊ cerui:
tūc causa in eo ē: qm̄ calor eoꝝ ē puus vt exsiccat ex
eo res plurima: qr̄ nō calefacit integre. Et illa q̄ sūt
pui cordis ⁊ cū hoc audacia ideo sūt qm̄ caliditas i
ipso est plurima ⁊ coartatur ⁊ fit vehemēs. Veꝝ illa
q̄ sūt plim audacia sūt ea q̄ sūt magni cordis. Et cor
qdē nō tollerat nocumētū doloꝝ neq̄ apostema: ⁊
pp hoc nō decollat aīal i cuiꝰ corde iuenit ex nocu-
mentis illud qđ iuenitur i reliquis mēbris. Et quan
doq̄ iuenit i qbusdaz aīalibus magni corporis os
magnū ⁊ proprie i bobus: ⁊ hoc os ē decliue ad car
tilaginē. ⁊ illđ qđ ē plus ⁊ maiꝰ cuz additiōe ⁊ duri
tie ē illud qđ iuenit i corde elephātis. Et iā reptū est
cor cuiusdā simij hūs duo capita. Et ex virtute vite
cordis ē qm̄ qn̄ aufert ab aīali iuēit pulsari vsq̄ ad
horā. Jaz aūt errauit q existimauit ꝙ cor sit lacertꝰ q̄
uis sit siliū reꝝ i eo. veꝝ motꝰ eiꝰ nō ē voluntarius.

De egritudinibus cordis. Cap.ij.

Quandoq̄ accidūt cordi i sua ꝓprietate spēs
egritudinū omnes sic spēs malitie ꝯplexio-
nuz que quādoq̄ sūt materiales ⁊ quādoq̄
sūt pure. Et materiales quādoq̄ sunt i venis eius ⁊
qn̄q̄ sunt i eo qđ ē iter panniculuz eius ⁊ corpꝰ ipsi
us ⁊ prope humiditas. Multotiēs.n. iueniunt ex
eis locis humiditates. Et scitum ē ꝙ qn̄ multiplicāt
coartāt cor a dilatatōe: quare iterficiūt. Et quādoq̄
accidunt ei apāta ⁊ opilatio: ⁊ qn̄z accidit ei aliquid
de egritudibus situs ēt sic aliqd qđ accit ei de coarta
tione i humiditate ꝯpressiua ꝓhibēte ipsū a dilatati
one: quare iterfic. Et solutio singularis que accit aut
i ipso aut i pāniculo eius. Cūq̄ ꝯfirmat i corde ma
litia ꝯplexiōis nō recipit curā. Et cū nō ē cōfirmata
nō ē facilis susceptibilis cure. Et apostema qdē cali
duz ē iterficiēs stati. Et frm ē ex eis que sunt diffici-
lia. Et raro eueniūt durities ⁊ mollicies i corde. Sz
plurimū illiꝰ ē i pāniculo cordis. ꝙ si contigat vt i
ipso eueniat: tūc ipsū nō iterfic i momēto iterfectiōis
apostematis calidi: verūtamē cū hoc ē iterficiēs. Et
qn̄z prolōgat duruz qđ accit i pāniculo ex humore
grosso: ⁊ nō duꝝ ex humore aquoso distillādo spa-
tiuz sicut dispositio i apostemate qđ fuit i panniculo
cordis simij qđ narrauit Gal. vixerat illesimꝰ lesꝰ.
sed postq̄ anatomizatus ē post mortē suaz cogni-
tū ē qd passus est i vita sua. fuerat.n. debilitas ⁊ exte

mutatio. Cũqȝ cor ipȝ non tolleret vt apˀet: qũo ergo
tollerabit vt collectõ τ saniositas in ipso fiant. Et cũ
illic acciderit vlcera tollerabilia bothoralia: tũc ipsa
iterficiũt post fluxũ sanguis nigri ex narib⁹ sȝ q̄ dĩ
Et qñqȝ accit in neruis cordis opilatio nocẽs opõ-
nibus cordis. Cor ãt longinquus ẽ ab hoc vt tolleret
solutõeȝ singularis q̃ȝ apã. Et qñqȝ accit corpi ipsi⁹
τ penetrat vsqȝ ad vẽtres τ interficit statim: τ si non
ẽ penetrãs tũc fortasse postponit ei⁹ interfectio vsqȝ
ad diem scdm. Et qñȝ accidũt cordi egritudines pp
cõitatẽ pãniculi sui τ cõitatẽ cerebris τ lateris τ pul-
monis τ epatis τ intestinoꝝ τ reliquoꝝ visceꝝ τ ꝓpe
stõi. Et qñqȝ est pp cõitateȝ alioꝝ mẽbroꝝ τ corpis
cõiter sicut ẽ i febrib⁹: ita vt vĩficet p poxismos suos
τ crises suas: τ pp cõitateȝ alioꝝ mẽbroꝝ. Qñȝ sũt
pp ea q̃ abscidunt ex eis sicut cõitate epatis qñ debi
litat in transmittẽdo nutrimẽtũ ad ipȝ: τ cerebri qñ
debilitat. Et debilitat lacert⁹ faciẽs anhelitũ ab ãhe
litu. Et qñȝ sunt pp ea q̃ ex eis ad ipȝ veniũt: ex cere
bro qđ sicut qñ i ipo multiplicat hũor melic⁹ τ pene
trat in sbã cerebri: q̃r penetrat in via arteriaꝝ vsȝ ad
cor excitans tremorẽ cordis τ casũ ṽtutis τ tristiciã
cũ extractõe malitie cogitatõis τ ãgustie: τ sicut illđ
qđ ex eo puenit ad ipm ex hũore humido per hanc
viam τ facit accidere obliuionẽ τ pigritiã τ casuȝ fe
stinatiõis. Sȝ ex epate sicut illud qđ ipm mãdat ex
sanguie malo calõ τ frigido aut grosso. Et qñqȝ sũt
pp cõitatẽ in nocumẽto ƀm semitã vicinitatis sicut
pp nocumẽtũ eius qđ ẽ pp apã calidũ τ frigidũ exi
stens i pãniculo ɔtinẽte ipm ꝓpe τ reliquoꝝ visceꝝ
cõiter: τ nocumẽtũ ei⁹ qđ ẽ pp nocumẽtũ oris stõi:
τ stõi ab hũore viscoso: aut mordicatio aut vermib⁹
τ ascaridibus aut vomitu mordicatio q̃re euenit ex
eis tremor cordis. Et qñȝ fit pp cõitatẽ i dolore qñ
vehemẽs fit τ puenit ad ipm τ multotiẽs interficit.
Et qñȝ sũt pp mutatõȝ materiei sicut ex sq̃nãtia: aut
pleuresi: aut pipneumonia: q̃r declinat mã ad cor τ
ꝓfocat τ interficit. Ergo cõitates q̃ cadũt inter cor τ
pãniculũ ei⁹ nõ oȝ vt ɔsequant pnitiẽ. Et si ẽ apã dũ
non ẽ calidũ: ipm. n. ẽ pnitiosuȝ. Et qñqȝ accit i ipo
ore stõi tremor τ nocet cordi. Modi ãt ex qb⁹ signi
ficant dispõnes cordis sũt. ix. Pulsus τ ãhelitus τ
creatura pectoris. Et ea q̃ nascũtur sup pect⁹. τ tact⁹
corpis τ qđ accit in ipso τ mores τ ṽtutes corpis τ
debilitas ei⁹ τ meditatõẽs ei⁹. pulsus qđ qñ veloci
tas ei⁹ τ magnitudo τ freq̃ntia ipsius significãt cali
ditatẽ ei⁹. τ coꝝ ɔ̃ria sign̄t fritateȝ ei⁹. τ ei⁹ lenitas si
gnificat hũiditatẽ. τ ei⁹ durities significat siccitatem
ipsius. τ fortitudo ei⁹ τ eq̃litas τ ordinatio signifi-
cant sanitatẽ ei⁹. τ coꝝ ɔ̃ria sign̄t ɔ̃ria sanitatis ipsi⁹
Et ãhelit⁹ qdẽ magn⁹ τ freq̃ns τ velox τ calidus si
gnificant caliditatẽ ei⁹: τ ɔ̃ria coꝝ significãt fritatem
eius. pect⁹ amplũ altũ si nõ ẽ pp multitudinẽ cerebri
quã sign̄t capitis magnitudo faciẽs multitudinẽ cere
bri facientẽ magnitudinẽ nuche facientẽ magnitudi
nẽ spondiliũ facientẽ magnitudineȝ costaꝝ ortaꝝ ex
eis: imo ẽ illic puitas capitis: aut ei⁹ meditatio τ for
titudo pulsus sign̄t caliditatem ipius: τ ɔ̃rium illi⁹ si

nõ facit ipm puitas capitis sign̄t frigiditatem eius. Et
pili plurimi orti sup pectus τ prope illi q̃ sunt crispi
significãt caliditatẽ ipsius. τ nuditas pectoris τ pau
citas piloꝝ significãt fritatẽ ipsius pp puatiõȝ agẽti
fumũ aut siccitatẽ pp puatiõȝ mãei fumi. Et si n̄ ɔ̃di
cit hũiditas ɔplõnis corpis valde τ ɔsuetudo aeris
τ regionis τ etatis. Et caliditas corpis tot⁹ sign̄t cali
ditatẽ ei⁹ si nõ resistũt splẽ τ ep frigida cũ fritate sua
τ frigiditas corpis significat frigiditatẽ eius si nõ re
sistit ep aliquo mõ. τ leuitas ei⁹ significat humidita
tẽ ei⁹ si nõ resistit ep aliquo mõ resistẽdi. τ durities ei⁹
significat siccitatem ipius si non resistit ep. Et febres
putride cũ sãitate epat τ significãt caliditatẽ ei⁹ τ hu
miditatẽ eius. Ex via ãt moꝝ qñ ira nãlis q̃ nõ ẽ ex
ɔsuetudine τ audatia τ furiositas τ leuitas motuum
sign̄t caliditatẽ ei⁹. Et coꝝ ɔ̃ria si nõ ẽ acq̃sita ex me
ditationib⁹ τ ɔsuetudib⁹, significãt frigiditatẽ ipi⁹
Corpis aũt fortitudo significat ipsius fortitudineȝ
τ ei⁹ debilitas si nõ fuerit nocumẽtũ ex cerebro τ ner
uis debilitatẽ ipsi⁹. Et debilitas e⁹ significat malitiã
ɔplexiõis i ipo. Et fortitudo e⁹ significat ɔplõis e⁹
nãlis eq̃litateȝ. Et q̃ essentia caloris inati τ sãguis τ
spũs vital' plia ẽ i ipo ñ inflãmata fumosa: imo splẽ
dida pura. Sȝ accidẽtalẽ ex caliditate significãt ve-
hemẽtia iflãmationis τ rixa aie. Et qñqȝ aducit no
cumentũ i anhelitu. Meditationes ṽo q̃ declinant
ad gaudiũ sicut fiducia τ bonitas spei significãt for-
titudineȝ ipsius τ eq̃litatem ipsius q̃ sequũt in calidi
tate τ humiditate ipsius. Et decliues ad iq̃sitionẽ so
litudinis τ disiunctionis significãt caliditatem eius
Et declines ad timorem τ tristiciam significant frigi
ditatem τ siccitateȝ ei⁹. Et dispositiones que sequũ-
tur i ipo corde sicut inflammatio accidens in ipso τ
sicut tremor qui sentitur ex ipso: alie significant per
se ipsas complexionem eius sicut inflamatio. τ que
dam non significãt nisi per comparem suum sicut
tremor cordis. Tremor nãqȝ cordis sequit omnes
spẽs debilitatis cordis τ malitie ɔplexionis ipsius
τ non significat rem puram in ipso. Et qñȝ plurimũ
tremoris cordis ẽ propter fortitudinem sensus cor-
dis quare accidit tremor cordis ex qualibȝ medita-
tione aut vapore aut similibus illis ex eis q̃ perueni
unt ad ipsuȝ. Et qñqȝ sunt egritudines cordis cum
ɔmunitate alioꝝ τ proprie capitis τ oris stõi. Et nõ
eũantur egritudines cerebri melice τ epileptice a cõi
tate cordis. Et qñqȝ pmutantur ad cor mãe expulse
ex eis q̃ sunt sicut pleuresis τ peripneumonia τ sunt
cãe timoris magni τ mortis subite. Et qñȝ accidit hu
moribus diminutio ex q̃ȝtitate necessaria primũ no
cumentũ illi⁹ ẽ i corde quare alterat ɔplexio ei⁹. Et
quando puenit calor purus aut frigus puꝝ ad cor
morit ille cuius ẽ. Et iã vidi ɔgelatũ loq τ iaȝ morie
batur cum sudore τ sine sudore.

De signis cõplõnũ cordis naturaliũ. Cap. iij.

Complõnẽ qđ calõȝ nãlẽ significãt ãplitudo
pectoris i creatõe sua. nisi resistat cerebꝝ τ ma
c gnitudo puls⁹ nãlis τ declinatio ipsi⁹ ad fre-
quentiaȝ τ velocitatẽ. τ magnitudo anhelitus nãlis

⁊ declinatio ipsius ad freq̄ntiā ⁊ violentiā ⁊ exubera
tio piloꝝ sup pect⁹ ⁊ ꝓp̄e sup sinistꝝ parūp si non re
pugnet humiditas mēbri alteri⁹ ꝯ̄rietate vehemēti
valde aut regio ⁊ ae:. ⁊ vehemētiā ire ⁊ furiositatē ⁊
bonitatē credulitatis ⁊ spatiositatē spei siḡat magni
tudo pectoris cū non ē ꝑꝑ cerebꝝ ſm qḋ dictuꝫ est.
Cōplx̄onē vo frigidā nālem significat ꝯstrictio pe
ctoris nisi ꝑꝑ ꝯditiones p̄dictas ⁊ ꝑuitas pulsus nā
lis ⁊ declinatio ei⁹ ad raritatē aut tarditatē: nisi sit il
lic cā faciens velocitatē: ⁊ ꝯstrictio anhelitus nālis ⁊
declinatio ei⁹ ad tarditatē ⁊ raritatē ⁊ debilitas ⁊ pi
gritia ⁊ patientia non acq̄sita ex ꝯsuetudine ⁊ exerci
tio ⁊ mores ⁊ sil'es morbus mulieꝝ ⁊ erubescētia cū
timore ⁊ hesitatio ⁊ obliuio ⁊ passio a minimis rebus
⁊ frigus corporis. humidā vo ꝯplx̄onem significant
lenitas pulsus ⁊ velocitas patiendi a supueniētib⁹
iram facientib⁹ ⁊ lenificantibus supuenientib⁹ ⁊ ve
locitas remouendi ab eis ⁊ hūiditas cutis si nō resi
stit epar. Sꝫ ꝯplx̄onē siccā significāt durities pulsus
⁊ tarditas agēdi ⁊ tarditas patiēdi ⁊ tarditas quiescē
di ⁊ lupinositas moꝝ ⁊ siccitas corporis si nō r̄sistit
eꝑ. Calidā aūt ⁊ siccā ꝯplx̄onē significāt pulsus ma
gnus cū m̄sura. Et illud iō qm̄ magnitudo ei⁹ ē ꝑꝑ
necessitatē: ⁊ diminutio ipius ꝑꝑ siccitatē instr̄i. ⁊ ve
lox ꝓp̄e ad ꝯstrictionē ⁊ freq̄ns ⁊ anhelit⁹ magnus
velox ⁊ ꝓp̄e cū ipse extrahit aereꝫ freq̄ns ⁊ perfidia
morū ⁊ inuerecūdia ⁊ leuitas i motionib⁹ ⁊ imblā
dities ⁊ velocitas ire ꝑꝑ caliditatē: ⁊ tarditatē pacifi
candi ꝑꝑ siccitatē: ⁊ multitudo piloꝝ pectoris ⁊ spissi
tudo ipsoꝝ ꝑꝑ siccitatē materiei ipsorū ⁊ crispitudo
ipsoꝝ ⁊ caliditas tactus ⁊ siccitas ipsius. In calida
aūt ⁊ hūida sunt pili pauciores ⁊ pect⁹ est latum ma
gnum ⁊ pulsus est magn⁹ verū est lenior. Et veloci
tas ⁊ frequētia eius sūt infra illas q̄ sūt in ꝯplexione
sicca cū eq̄nt in caliditate. ⁊ ē ira in ea velox nō vehe
mēs ⁊ tact⁹ corporis est calid⁹ ⁊ hūidus si nō repu
gnat eꝑ in vehemēti frigiditate ⁊ hūiditate si fuerint
infra vehemētiā ⁊ multiplicant egritudines putride
Frigidam aūt ⁊ hūidam significat pulsus cuꝫ nō est
magn⁹: imo ē decliuis ad ꝑuitatē ⁊ ē leuis nō velox
nꝫ freq̄ns imo ē decliuis ad ꝯ̄ria eoꝝ ſm illḋ ad qḋ
in vltimo ꝑuenit ꝯplx̄o: ⁊ est habens eam piger timi
dus tardus mortue festinationis nudus a pilis non
retinens malū neq3 irascibilis: ⁊ ē corpus frigidum
⁊ humidū si nō resistit ei eꝑ cū calefactione plurima
⁊ exsiccatiōe q̄3uis nō sit plīma. Frigidaꝫ vo ⁊ siccā
hn̄tis pulsus non est cū illa tarditate tota ⁊ habēs
eā est tarde ire fixe retinens malū lenis sine pilis frigi
dū hn̄s corpus ⁊ siccū si nō resistat eꝑ cū calefactōe
plurima ⁊ humiditate q̄3uis ꝑua.

De signis egritudinū cordis. Ca.iiij.

D Eillis sunt significatōes ꝯplx̄onū nō nālium
⁊ qn̄q3 significant malitiā ꝯplx̄onis cordis de
bilitas ⁊ resolutio virtutis ⁊ liquefactio nō ꝑtinētes
ad cām p̄mitiuā aut antecedētē aut cōitatē mēbri. ꝙ
si tremor cordis adiuuat in his significatōib⁹ tūc iā
ꝯpletur significatio ⁊ qn̄ perducit ad syncopim tūc
iāꝫ ꝯfirmata est res. Et qn̄ in corde fortis fit malitia
cōplx̄onis frigide: aut calide: aut sicce sine materia in
cipit corpus ꝓcedere in via pthisis ⁊ liquefactionis
est ergo illa que ē calida ex illa ethica absoluta. frigi
da spēs ergo ethice ꝯꝑaṫ ad senes ⁊ decrepitos: ⁊ sic
ca spēs pthisis. Et ethica qḋ diuersificaṫ in toto illo
a pthisi facta a pulmone. Pulmo.n. in hac nō ē lē
sus in scip̄o ⁊ hn̄s eam nō hꝫ tussim ⁊ diuersificaṫ
ab ea ethica cū caliditate ꝑꝑ p̄uationem caliditatis.
Signū aūt malitie cōplx̄onis cordis calide ē augmē
tum pulsus in velocitate ⁊ freq̄ntia non nāli. ⁊ egres
sio anhelit⁹ ad magnitudinē ⁊ velocitatē ⁊ freq̄ntiā
nō naturalem ⁊ vehemētia sitis que sedaṫ cū aere fri
gido ⁊ suauitas in frigore ⁊ cōmunitas extenuatio
nis ⁊ liquefactionis absq3 cā alia ⁊ tristicia ⁊ ꝯturba
tio ꝑmixta inflāmationi. Signa aūt malitie ꝯplexi
onis frigide sunt declinatio pulsus ad ꝑuitatē ⁊ rari
tatem non nāleꝫ nisi cadat virtus ⁊ sit necessaria fre
quentia vt succurraṫ cuꝫ eo quod appropinquat ne
cessitati cum alijs ab eis duabus. ⁊ est cuꝫ debilitate
anhelitus ⁊ resolutione virtutis ⁊ trāquillitate ad il
lud qḋ calefacit ex spēbus coꝝ q̄ tangit ⁊ olfacit ⁊ gu
stat: ⁊ timiditas ⁊ nō audatia ⁊ supfluitas in pietate
⁊ misericordia. Signa āt malitie ꝯplx̄onis cordis hu
mide sunt inclinatio pulsus ad lenitatē nō nālem ⁊
velocitas patiendi ab ꝯprimentib⁹ in aīa cuꝫ veloci
tate remotionis eoꝝ ⁊ multitudo euētus febriuꝫ pu
tridaꝝ. Sed signa malitie ꝯplx̄onis sicce sūt declina
tio pulsus ad siccitatē nō naturalē ⁊ difficultas pas
sionū cū fixiōe eaꝝ siue sint fortes siue debiles ⁊ liq̄
factio corporis. De significatiōib⁹ āt apatū sūt signi
ficatiōes apatū calidoꝝ. Ipa.n. in p̄n. sui faciunt ap
parere i pulsu diuersitatē mirabilē non ꝯsuetā ⁊ ma
gnificant inflāmatōꝫ in corꝑe ⁊ ꝓp̄e in ꝑtib⁹ mēbro
rū āhelitus. Et āhelans q̄3uis attrahit maximū aerē
⁊ fr̄issimū: tn̄ est q̄si p̄uat⁹ āhelit⁹. deīn seqṫ ipm syn
copis successiua: ⁊ nō oꝫ vt expecteṫ in cognitiōe di
spōnis apatū calidoꝝ cordis illud qḋ ē ex duritie in
str̄i: ſm ꝙ currit ꝯsuetudo de expectatōe ei⁹ i alijs q̄
sūt silia eis. Apa.n. nō ita aduēit cordi vt ꝑ ipm idu
reṫ pulsus imo interficit an̄ illḋ. Siglaris āt resolo sci
tur ex cāis p̄mitiuis. et dixerūt q̄dā ꝙ qn̄ accit i cor
de vlcus ⁊ currit ex nare sinistra sāguis moriṫ patiēs
Et signū ei⁹ est dolor in loco sinistro māmillari.

Ca.v. de causis imprimentibus in corde.

C Ausaꝝ in corde iprimētiū alie sunt q̄ sṫ ei ꝓp̄e
⁊ alie sūt cōes ⁊ alijs: sic cāe efficiētes ꝯplx̄ones
⁊ cāe efficiētes apata ⁊ efficiētes solutiōꝫ singularis
⁊ reliq̄ sil'es eis q̄ sṫ ex eis q̄s nūeraui tibi i libris vli
bus. Veꝝ cordi approp̄anṫ cāe an̄cedētes ꝑꝑ āheli
tuꝫ ⁊ cāe an̄cedētes ꝑꝑ passiōes aīales. Propṫ āhe
litū qḋ qm̄ qn̄ ꝯstrigiṫ aut calefacit val ḋ aut infraṫ val
de: seqṫ ex eo vt accipiat cor nocum̄tū. In passiōib⁹
āt aīalibus oꝫ vt redeaṫ ad ea q̄ diximꝰ in vlib⁹: ⁊ iā
on̄dim⁹ ipressionē eaꝝ i corde mediāte spū: ⁊ cuiusꝫ
eaꝝ q̄ supfluit i ipressiōe p̄foatōis spūs inati ad ite
riora aut sparsiōis ei⁹ ad exteriora. Et qn̄q3 ꝯseqṫ vt
faciāt ꝑuenire syncopi: imo ꝯseqṫ vt iterficiāt. Et ira
q̄ ē ex sūma eaꝝ ē minor oib⁹ illis i hoc. Ira.n. raro

iterfic. vigilie v̇o ⁊ exercitiū ⁊ silia illis d̓bilitant coꝛ cū resolutōe. C. vi. d̓ canōibꝰ vlibꝰ i curatōe cordis.

n Os qdē fecimus de medicis cordialibus tractatum singularē quo cum hō ꝯiunxerit iter sciam suaz i medicia ⁊ cognitionē suaz i ꝑncipijs que sūt magis cōia ꝙ medicia iuuabit. hic v̇o inuimꝰ ad illud qd̓ oꝫ dici i libris medicialibꝰ puris ꝑꝑea ꝙ coꝛ ē mēbꝝ ꝑncipale ꝑus homi ꝑncipaliꝰ ⁊ sublimiꝰ eo: oꝫ vt sit velox studiū i curatione eius cū medicis ita vt adiuuet absq̧ erroꝛe vltime siue velimꝰ ex eo euāre hūoꝛē siue ꝑmutare ei ꝯplonē. In euone aūt q̄ ꝓcedit cursu ph̓lomie ita studiose festinamus ne opoꝛteat nos permiscere eā cū alio regīe mundificatiuo: imo plīm qd̓ i ipsa obseruamus est ne supfluat ⁊ cadat virtus: ⁊ vt viuificemus virtutē si debilitat parūꝑ cū rebus viuificantibus virtutem qn̄ debilitat ꝑꝑ ꝯplexionē frigidam aut calidaz. Et hec res nō appropriat egressioni sanguinis tm̄: imo oibꝰ euonibꝰ ꝙuis sit extractio sanguis vehem̄tis necessitatis ad hoc subsidiū. Causa aūt cuz qua excusamur a studio specieꝝ regimis alterius ē: quia egressio sanguis nō ē medicam̄ perueniēs ad coꝛ: ⁊ ꝙ plīm repletionū coꝛdis nō sunt nisi ex sanguie ⁊ vapoꝛe a nocumēto quoꝝ duoꝝ sil liberat ph̓lomia Et repletio quidez sanguinea remouet ph̓lomia basilice dextre. Sꝫ repletio vapoꝛosa ph̓lomia basilice sinistre. In reliquis aūt euonibꝰ q̄ sūt cū medicis oꝫ vt misceant medicie cū regimie p̄dicto ⁊ regimine alio. Et illud ē qm̄ plures medicie euatiue st̄ ꝯtrarie coꝛpori: quare oꝫ vt eis associent medicie coꝛdiales. Et ipse medicie q̄ efficiūt i coꝛde multitudinē cū proprietate q̄ ē i eis: ita vt sint cū mediamie administrato i euoue humoꝛis coꝛdialis sociate medicie tyriacales bezahartici pertinētes coꝛdi. ⁊ plures qdez haꝝ medicinaꝝ ꝯferūt: imo plures eaꝝ ꝯferunt ei ex alia parte. Et illud ē qm̄ ipse ēt faciūt penetrare medicias euatiuas ad coꝛ remouēdo eas ab alijs locis Permutatio aūt ꝯplonis: aut ē q̄ ꝯuertit regimen ad ꝑmutationē frigidi: aut ꝑmutationē calidi: aut ꝑmutationē hūidi: aut ꝑmutationē sicci. Cū ergo volumꝰ ꝑmutare ꝯplonē frigidā audaces sumꝰ ad illud cū medicis calidis ꝯmixtis cū medicis coꝛdialibus calidis cū custodia nostra ne accidat ex eis motus laboꝛiosus humoꝛis coꝛdis ita vt extēdat cōpꝰ coꝛdis cū eo qd̓ gradati fac illd̓: aut extēdat mā apo sa ⁊ reliqua. Cū ergo volumꝰ ꝑmutare ꝯplonē calidaz nō sumꝰ ausi eē ꝯtēti i ifrigidatiuis Naz substātia ꝑꝑ quā coꝛ creatū ē: ⁊ ē spūs effusus i ipso ē sba calida. s. caliditate inata nō caliditatibꝰ nociuis coꝛpori. ⁊ accidit ei ex malitia ꝯplonis coꝛdis qn̄ ē calida vt mioꝛet ⁊ resoluat: ⁊ vt ꝯuertat i fumū ⁊ ꝯturbetur. cū ergo supuenit coꝛpori coꝛdis qd̓ extiguat ipsuz ⁊ nō ē ꝑmixtū cū medicis calidis quaꝝ proprietas ē vt ꝯfoꝛtēt caloꝛē inatū nō totū illud ꝑꝑ caliditatē eaꝝ. imo cū ꝓꝑetate ipsaꝝ associata caliditati earuz possibile ē vt noceat radici. i. spiritui ꝙuis raro ꝯferat: ⁊ ē coꝛpꝰ coꝛdis ꝑꝑea q̄ iuuat ad temperanduz caliditatē coꝛdis cū sentit cū eo caliditas spūs.

Qua ꝑꝑ nō iuenimus sapiētes antiquos euasse curationē malitie cōplonis calide q̄ ē i coꝛde: ⁊ eiꝰ qd̓ accidit ei a ꝑmixtione mediciaꝝ frigidaꝝ cū coꝛdialibus calidis: confidentes ꝙ nā si fuerit foꝛtis discernet iter ifrigidatiuū ⁊ calefactiuuz ⁊ afferet ifrigidatiuū coꝛdi ⁊ afferet calidū coꝛdiale spiritui ⁊ temperabit illud ⁊ qn̄z istud. Et si nō iuenīūt medicam̄ equale faciēs ꝯfoꝛtationē spiritꝰ cū ꝓꝑetate aut ꝑoxismū equalitati sic buglossaz vigoꝛāt ⁊ adiuuāt se cum ea: sꝫ si nā fuerit d̓bilis n̄ ꝯfert regimē. Et qn̄z cogit eos administrare medicias calidas coꝛdiales ꝑꝑ illud ꝙ ipsi sciūt de grauitate sbe plīm mediciaꝝ frigidaꝝ cōdialiū ⁊ paucitate penetrationis eaꝝ ⁊ declinatione ipsaꝝ cuz natura ad fixionē ⁊ nō ad penetrationem quare cogit eos illud ad hoc vt ꝑmisceāt medicias coꝛdiales calidas q̄bus penetrēt vt natura adiuuet ad deferēdū illas coꝛdi sic ꝑmiscēt crocū reliq̄s permixtis trociscoꝝ cāfoꝛe. Reliqua. n. ꝑmixta discurrunt cū eo ad coꝛ: deide virtuti nāli iest vt p̄cedat a coꝛde: aūt iflāmet ipsū cū spū coꝛdis ⁊ adiuuet cū infrigidatis ad tēperādā ꝯplonē. Hoc nāq̧ meliꝰ ē eis ꝙ vt vtant infrigidatiuis puris que figunt i ꝑncipio meatuū ⁊ nolūt penetrare. Et isti q abstulerūt crocū ex trociscis cāfoꝛe ⁊ blasfemauerūt ꝑmos fecerūt trociscos cāfoꝛe pauci iuuamēti: ꝙuis ipsi ignoꝛēt hoc Amplius ꝯplexio calida curat dādo i potu rob de fructibus ⁊ ꝓꝑe aquaz pomoꝝ de sceni ⁊ cydonioꝝ rū. ʒ. ij. Est. n. bonū medicamē cū eis q̄ sibi sūt silia de his q̄ dicturi sumꝰ ⁊ cū epithimatibus ⁊ emplastris q̄ sūt ex extictis ꝑmixtis cū ꝯfoꝛtātibꝰ coꝛ. Et si cā fuerit mā euet. Cura aūt malitie ꝯplonis frigide ē cū ꝯfectionibus vel ꝯfoꝛtātibꝰ magnis quas dicemꝰ. ⁊ cū vio odoꝛifero ⁊ cū exercitijs tēperatis ⁊ cuz ēplis ⁊ linimētis calidis aromaticis coꝛdialibꝰ ⁊ cibis calidis cū quātitate q̄ digerāt. Et si cā fuerit mā euet. In cura aūt malitie ꝯplonis sicce necessariꝰ est cibꝰ plīmꝰ hūectatiuꝰ ⁊ itroitꝰ balnei post ipsū ⁊ administratio tine cū custodia ipsiꝰ ⁊ paucitas motus ⁊ trāquillitas ⁊ sumere i potu aq̄ frigidaz. Et si fuerit illic frigꝰ alienent ab aqua frigida: q̄ ē vehemētis frigoꝛis. Et cibent cibis ⁊ potibꝰ ⁊ multiplicet somnꝰ post cibū calidū. Et si cā fuerit mā euet. Et tu qd̓ scies distictionē illiꝰ vbi loquemur d̓ cura ethice ⁊ arefactiōis. Cura āt malitie ꝯplonis hūide ē subtiliatō ciboꝝ ⁊ administratio mediciaꝝ exsiccatiuaꝝ ⁊ ex exercitia tēꝑata cū frequentia ⁊ multitudie. ⁊ si cā fuerit mā euet. Frigide v̇o ⁊ hūide ꝯplonis cura ē multitudo exercitij ⁊ balnei an̄ cibū ꝑcipue thermaꝝ ⁊ submer'io plima i aqua cal'a ⁊ administratio solutiuoꝝ ⁊ diureticoꝝ ⁊ vsus vini foꝛtis resolutionis odoꝛiferi ⁊ administratio ciboꝝ laudabilis chimi cū ꝙtitate nō pluria. ꝙ si illic fuerit caliditas vitēt balneū ⁊ vtant coitu. Et si fuerit mā cal'a ⁊ hūida: aut hūida euet.

Cap. vij. de medicinis coꝛdialibus.

m Edicine quidem coꝛdiales cum totalitate sua opoꝛtet vt colligantur ex areolis medicinarum singularium ⁊ ex areolis mēbꝛoꝝ anhelitus. Sed ꝺm necessitatez i hac hoꝛa

nos dicemus de eis illas q̄ sunt sicut capita ⁊ radices. dicamꝰ ergo q̄ ille quidē q̄ ex eis sunt ꝓprie eq̄litati sunt hiacynthꝰ ⁊ alberēgesis ⁊ alferuzegi ⁊ auꝝ ⁊ argentū ⁊ buglossa. Calē vero sunt doronigi ⁊ zedoaria ⁊ muschꝰ ⁊ ābra ⁊ zurūbet ⁊ seta ꝓpē ⁊ crocꝰ: ⁊ ābo bñ sūt velocis iuuamīti ⁊ gariofili sunt valde mirabiles ⁊ xiloaloes crudū ⁊ melissa ⁊ semē eiꝰ ⁊ alscebebrā ⁊ semē eiꝰ ⁊ cardamomū ⁊ cubebe ⁊ alfelemēusch ⁊ acetosa ⁊ semē eiꝰ ⁊ folia citri ⁊ foliū idū ⁊ enula ē mirabilis. Frigide vero sūt margarite ⁊ karabe ⁊ cāfora ⁊ corallꝰ ⁊ sandali ⁊ rosa ⁊ spodiū ⁊ lutū sigillatū ⁊ poma. Et ex eis ē coriandꝝ siccum ⁊ humidum.

Tractatus .ij. de partibus distinctis.

Cap. i. de tremore cordis ⁊ causis eius.

Tremor cordis ē motꝰ tremulus accidēs cordi. Et causa eiꝰ ē oē qd ledit cor ex eis que sūt i ipso aut i pāniculo eiꝰ: aut cōtinuanť ei ex mēbris vicinis cōmunicātibꝰ ei. Et qñ fit a mā humorosa: ⁊ qñq3 fit a malitia cōplōnis pure. Et qñ ab apate ⁊ qñ fit a resolutiōe singularis ⁊ fit a cā extranea ⁊ qñ fit a morsu venenosoꝝ aīaliū. Et qñ fit a serpentibꝰ q fiūt i vētre: ⁊ qñ fit a sēsu vehemēti. Et mā humorosa qñ ē sāguinea: ⁊ qñ ē hūiditas: ⁊ qñ ē melācholica: ⁊ qñ ē cholerica: ⁊ qñ ē vētosa: ⁊ ē leuior ⁊ facilior eaꝝ. Et ille q ē a malitia cōplōnis pure: iō ē q2 ois cōplexio dominās fac̄ dbilitatē ⁊ ois dbilitas effic̄ i corde dū pseuerat i ipso residuū virtutis agitationē quādā quasi ipsū expellat a seipso aliqd nocumētū. Et tremor qdē cordis qñ superfluit penetrat ad syncopi: ⁊ quādo magis supfluit pmutať ad mortē. Et vnaquecq3 cōplōnū simpliciū fac̄ illd. Apa vero calidū i pncipio pseuerās fac̄ apparere tremorē cordi: deinde syncopi i postea mortē. ⁊ frūm ē ꝓpiquum dispōi eius. Sed qñ iterponit spatiū aliquātulum. ⁊ silr resolutio singularis. Et silr opilatio existēs i cursibꝰ sanguis ⁊ spūs i corde ⁊ q̄ sequiť ipsū ⁊ i venis sensibilibus ptiū pulmonis. Factꝰ aūt a cā extranea ē sic a doloribus cōstrictiuis ⁊ pmutatiōibꝰ materieꝝ apātū vicinoꝝ p̄dictoꝝ a potu venenoꝝ. Et factus a morsibꝰ serpētū. Et factꝰ a serpētibus q accidūt i vētre ⁊ ꝓpē qñ ascēdūt ad supiora mirac i cibo ⁊ fece. Factꝰ aūt a subtilitate sensus cordis ē: qñ hñt illū accidit tremor cordis ex qualib3 ventositate generata in spatio qd est inter ipsum ⁊ inter panniculū eius aut in corpore pāniculi eiꝰ: aut i vena eius ⁊ ex qualibet qualitate frigida aut calida adueniēte ei: ita q̄ succedit potui aq̄ p̄ter q̄ pducat illud ad dbilitatē i operationibus suis. Factus aūt cū cōitate: aut ē cū cōitate corporis totius sic accidit i febribus ⁊ proprie i febribus pestilentialibus: aut cū cōmunitate pāniculi sui: ita vt accidat i ipso apostema molle: aut durū: sicut accidit simio aut gallo predictis: aut cū cōmunitate stōi: qñ in ipso est humor viscosus vitreꝰ aut mordicatiuꝰ cholericꝰ: aut corrūpiť i eo cibus: aut cū cōitate oīū mēbroꝝ que dolent vehementer. Et qñ multiplicať cū cōmunitate stōi pp humorē q ē i eo: aut bothor i ore eius: aut attractionem succedētē labori: ita vt forsitā nō discernať iter ipsū ⁊ iter cordialē. Et qñ accidit pp tremorē i ore stōi ⁊ cōtinuať illi: ⁊ ē similior res tremori cordiali. Et qñ fit cū cōitate pulmonis qñ multiplicať i eo opilatio i parte illa que obuiat cordi: ⁊ nō penetrat anhelitꝰ p̄m suos modos: ⁊ illud idicat cōstrictionē anhelitꝰ nō securā. Et qñ fit cā crisis ⁊ motuū accidētiū humoribus ad crisim. Et ego exponā illud i loco suo. Et sigs cōqueriť de tremore cordis post egritudies ⁊ h3 nauseā ⁊ euomit cholerā plurimā ⁊ nō remouetur nausea ē malum ⁊ idicat spasmum i stomacho.

Capitulum secundum de signis.

Tremorē cordis oēm significat pulsus diuersus trāsiēs terminū i diuersitate sēsuū pcepta i magnitudie ⁊ puitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate ⁊ raritate ⁊ frequētia: ⁊ multotiens assimilať pulsui habētiū asma. Et significāt illū q est hūidus vehemētia lenitatis pulsus ⁊ sensibilitas habētis eā quasi cor eius sit positū i humiditate. Et significāt illū q sanguineus est signa velocitatis ⁊ iflāmationis ⁊ velocitas pulsus ⁊ magnitudo eius i alia hora q̄3 tremoris cordis ⁊ iuuanť coitu. ⁊ i frigido ē ecōtrario. Et significant illū q cholericus ē ⁊ ē raro egritudies cholerice frequentes ipsum ⁊ durities quedā i pulsu ⁊ vehemētia iflāmatiōis. Et significāt illū q melācholicus est tristitia ⁊ sollicitudo ⁊ durities i pulsu. Et ventosū qdē puꝝ significat velocitas resolutiōis eius ⁊ leuitas laboris eius: ⁊ etiam paucitas diuersitatis i pulsu eius. Et significant apostemosū i substātia ipsius aut pāniculi eius signa duoꝝ apostēatū p̄dictoꝝ. Et illum q ē ex solutiōe cōtinuitatis cā sua: ⁊ factū a venenis ⁊ morsibꝰ cause sue cū proprietate reliquaꝝ cāꝝ. Et silr factū a vermibꝰ. Et factum a cōplexione singulari calida ⁊ iflāmatione vehementi absq3 sensibilitate hūiditatis i qua natet cor: velocitas pulsus ⁊ frequentia eius q̄3uis sit nō i hora cōmotionis eius: ⁊ q̄ ē post cās spasmaticas sine materia ⁊ i ethyca ⁊ silibꝰ. Et factū a frigore puro significāt cause sue ex euacuatiōibꝰ extinguentibus calorē innatū: ⁊ egritudies ifrigidatiue ⁊ acres ⁊ alia ⁊ pulsꝰ rarus ⁊ tardus non i hora tremoris cordis. Factū autem ab opilatione significat diuersitas pulsus in paruitate ⁊ magnitudie ⁊ debilitate ⁊ fortitudine cū p̄uatiōe signoꝝ repletionis. Factus autem a subtilitate sensus cordis ⁊ a qualibet ventositate generata ex nocumento adueniēte ei cognosciť ex fortitudine pulsus ⁊ sanitate anhelitus ⁊ icolumitate reliquoꝝ mēbroꝝ. ⁊ fortitudo pulsus ⁊ magnitudo ipsiꝰ sunt significationes p̄me significantes ipsum. ⁊ certificat ipsū si fuerit corpus cum frequentia huiusmodi tremoris cordis icolume ⁊ virtus cōseruata ⁊ cōsuetudo i opatiōibꝰ sana. Et illi qbꝰ plꝰ accidit iste sūt sup quoꝝ facies apparēt vestigia passionum animaliū q̄3uis paꝝ sic ire aut gaudij: aut tristicie aut aliaꝝ. Factꝰ autē cū cōitate corporis totius i febribus manifestus ē ⁊ silr creticus. Et factū causa stōi significāt

significationes dispõnuz stõi ⁊ appetitus ⁊ ꝙ ab ipso expellit ⁊ imaginatiões ⁊ nausea ⁊ pũctio ⁊ ꝙ alleuiat i tẽpore vacuitatis: ⁊ ꝙ sit vehemẽs i hora qua cibus icipit digeri. Et ille q fit cũ cõmunitate pulmonis ẽ. qm̃ hũs cũ ẽ preparatus asmati repertis i ipso signis significantibus humiditatẽ pulmonis ⁊ opilationẽ viaꝝ i eo quas dicemus i suo capitulo Factũ aũt pp febres significant significationes supradicte i capitulo suo. Et ex eis q̃ significant ipsuz sunt saliua currẽs ⁊ dolor sicut qui fit a constrictione vnguium ⁊ puncture euenientes subito in ore stomachi.

Cap. iij. de curationibꝰ vlibꝰ tremoris cordis.

In mãli omni fertur auxiliũ cũ eũatiuis. i sanguineo qdẽ cũ phlõmia ⁊ extractione sanguinis vltima ⁊ temperamẽto cibi i q̃ztitate ⁊ q̃litate. Et si ẽ illic poxismus: aut tp̃s i quo cõmoueat plurimũ sic verbi gratia ver: tunc necessarium est vt precedãt ante peroxismũ phlobotomia ⁊ subtiliatio cibi ⁊ acceptio eiꝰ qd̃ ꝯfortet cor. In facto autez pp humorẽ phl̃aticũ oz vt fiat eũo cũ medicis q̃ꝝ ipressio ꝯsequit cor. Et illaꝝ ꝯueniẽtiores sũt hiere magne euacuãtes hũiditates viscosas. Facti autẽ propter sãguinez melancholicũ loci longinqui cura ẽ phlobotomia ⁊ temperãtia eparis ita vt non generet mel̃iaz cũ eo qd̃ dicit cap. suo. Si autem est nudus humor melãcholicus: tũc cura ẽ i ipso eũo cuz eis que sunt sicut hiera ruffi ⁊ logodion ⁊ oĩa que euacuãt hũorẽ mel̃icuz ex locis longinquis. Deĩn remanet post illud equatio ꝯpl̃onis: ffe qdẽ cũ calefacientibꝰ ⁊ calide cũ iffr̃antibꝰ: ⁊ ꝓpe cũ eis que ex eis sũt medicie cordiales. Ille vo q est cum cõitate stõi si est ex humore grosso curet vomitu post cibũ ⁊ post acceptationẽ subtiliantiũ notoꝝ sicut acceptionem succi rhaphani in oxymelle. ⁊ solutio ventris fiat post ipsum cuz hieris magnis sicut logodion ⁊ theodoricon ⁊ hierap. ꝯfortata cuz pulpa collogntide aut agarico ⁊ epithymo. ⁊ si fuerit ꝓpter choleraz mordicatiuã curet ꝯfortando stõm cuz robub fructuũ odoriferorũ sicut pomoꝝ odoriferoꝝ ꝓpe ⁊ cydonioꝝ ⁊ ꝓpe post cibũ ⁊ piroꝝ ⁊ coꝝ que sunt eis sil̃ia: ⁊ cũ decliatiõe nature ad lenitatẽ ⁊ alienatiõz eius qd̃ ꝯuertitur ad hũorem cholericuz: ⁊ regimie tẽperãte stõuz ⁊ sil̃r qñ cibus in eo corrũpitur: oz vt regat cũ eo qd̃ ꝯfortat digõez eius qd̃ corrũpit cũ eo qd̃ dicet in ca. stõi. ⁊ queãdmõz tu abscindis cãm cũ hoc regimie sil̃r oz ꝙ ꝯfortet patiẽs qd̃ est cor ita vt nõ recipiat i ꝑssionẽ. ⁊ nõ sis cõtentus in abscindẽdo cãm absq̃ ꝯfortatiõe patientis. imo oz vt cum hoc intẽdas ad cor cũ medicinis cordialibꝰ. Et ex eis quoꝝ iuuamtũ magnificatur i tremore cordis est potare põdus ʒ. aur. de buglossa i tp̃e sõni noctibꝰ continuus. Et ex eis quibꝰ iuuat hñs tremorẽ cordis ⁊ que ad ipz expta sunt est potare q̃ztitatẽ ponderis nuclei de gariofilo masculo in. xij. au. lactis dulcis in ieiuno: aut potare aur. de sansuco sicco in aqua fr̃a si fuerit illic caliditas: aut in vino si nõ fuerit caliditas in diebus cõtinuis. Et ex eis quibꝰ iuuat hñs tremorẽ cordis est vt secum semꝑ sit aromaticũ aliqd̃ ex genere coꝝ que ei ꝯueniunt ⁊ assidue vtat suffumigatione cũ eo facta ⁊ vtatur odoramẽtis eiꝰ: ⁊ vt sint in aromatico eius q hz tremorẽ cordis calidũ vicentia rosa ⁊ cãfora ⁊ sandaluz ⁊ olea fr̃a cũ pua ꝑmixtione medicinaꝝ aliarũ subtilis caliditatis sic parũ muschi ⁊ croci ⁊ gariofili nisi metaz trãsgrediat res: tũc ei sis ꝯtẽtus frigidis. Et si ẽ ꝯplexio frigida tũc admisce muschũ ⁊ ãbraz ⁊ oleũ de ben ⁊ oleuz de citro ⁊ aquã cãforatã ⁊ algaliaz ⁊ q̃ sũt sil̃ia illis ⁊ ꝓpinq̃ eis spẽbꝰ suffumigatiõis ⁊ rorificatõis ꝯuenientibꝰ fz ꝯpl̃onẽ Et ego qdez nõ multiplico tibi sermõez in nũerando medicias cordiales cal̃as ⁊ fr̃as. Tu nãq̃ inuenies eas oẽs scriptas in tabulis librorũ ãhelitꝰ in medicinis singularibꝰ: ⁊ ad vltimũ oĩs medicia odorifera ẽ cordialis. Et cũ hoc nos iã diximꝰ q̃ haꝝ mediciaꝝ sũt añcedẽtes in hac intentõe. Hñs tremorẽ cordis cũ nausca cuiꝰ tremorẽ cordis diximꝰ eẽ malũ. Cura eiꝰ ꝓpe si fuerit illic relique febris i potu sũat sauic ordei ablutũ cũ aq̃ calida: det inffr̃atũ cũ pondere. x ʒ. zuccari. q̃uis ei ipz euomat ẽt tñ iuuãt eo. ꝙ si ipse abhorret zuccaꝝ pp additõez quã efficit in nausea: accipiant loco eꝰ grana mali granati ⁊ stringãt ãbo crura ⁊ olfaciat cãforaz ⁊ q̃ sil̃ant ei cũ aceto: ⁊ põat sup pectus pãnus infusus aq̃ duoꝝ sandaloꝝ ⁊ canfore ⁊ alioꝝ. Et multotiens qdez excitat tremor cordis: deĩn expellit aliqd ad iferiora a dextra ⁊ sinistra ⁊ sedatur tremoris cordis.

Cap. iiij. de cura tremoris calidi.

Si iste tremor cordis est cũ mã ⁊ euacuas eam ⁊ remanet vestigiuz eius. aut ẽ tremor cordis calidus sine mã: tũc oz vt cibet hñs cuz cum eo qd̃ paꝝ ẽ ⁊ ꝯfert sicut est panis infusus i aq̃ ro. in q̃ est paꝝ vini odoriferi ⁊ panis cũ siropo de pomis ⁊ ius pomoꝝ ⁊ lac acetosuz sine butyro qd̃ ẽ tẽporis propiq cõmotõi: aut nõ acetosuz valde ⁊ cucurbita ⁊ blitis ⁊ fructus frigidi. Si aũt tollerat carnez tunc vtat alcares ⁊ albusen pulloꝝ ⁊ alcubugi ꝓpe. hz ei ꝓpetatẽ i hac re pp frigiditatẽ ꝯpl̃onis ⁊ spẽs acetosoꝝ que oẽs facte sunt cuz succis fructuũ ⁊ acresta ⁊ pomis acetosis ⁊ aceto acuto super quod sparsa sit aqua ros. ⁊ aqua salicis. si autẽ fuerit acetositas citri ⁊ limõis erit res magis iuuatiua. Qd̃ si res fiat vehemẽs ⁊ iflãmatio da ei ad bibẽdũ aquã fr̃am ⁊ aquã niuis mixtã cũ aq̃ ro. dãdo sorbitionẽ pꝰ sorbitionẽ ⁊ da ei ad sorbẽdũ siropũ d̃ fructibꝰ ⁊ siropũ d̃ mal ascẽni ⁊ q̃ sũt similia illis dãdo aliqd post aliqd. Et si tibi necessariũ fuerit vt dissoluas i eo cãforam fac. Et quandoq̃ est tibi necessarium vt sis contentus i eo ad danduz ipsi lac acetosum in potu ab vna libra vsq̃ ad duas libras. ⁊ peruenienet ei cibus. Qd̃ si tibi necessariuz fuerit vt conforces euz cuz aliquãtulo ex medulla panis ⁊ tortellarum fac. Si autem iueneris virtutez debilem ⁊ timueris extinctionem non erit excusatio qn permisceas cum hoc ⁊ cum eis que via eius icedunt ex cubebe a cardamo ⁊ folijs citri ⁊ ẽt ex coriandro ⁊ canfora cum ros. ⁊ spodio vt temperent ea. Super buglossam vero sis audax vt non timeas malitiam eius ⁊ vtere ea cum omni quod in

potu tribuis ⁊ i cibo das. Et eni iaȝ cucurrit ꝯsuetu
do vt i potu tribuat ⁊ similiter aque eius distillate.
Et q̄ñȝ ꝯfert ei potare pondus. ʒ. i. de reubarbaro
sceni i aqua frigida dieb⁹ ꝯtinuis. Et stude vt sit aer
ĩfrigidat⁹ vltima infrigidatione: ⁊ vt sint rorationes
⁊ odoramenta aromatizata canfora ⁊ ex sandaloꝝ
presentia: ⁊ non est malum vt roret sup ea aliqd vi-
ni cum tanta quantitate qua penetrare faciat aroma
ticitatem coꝝ ad cor. Et ex eis qb⁹ iuuat habens tre
morē cordis calidū ē ꝑmutatio ab aere suo ad aerē
frigidū. Illud eni reducit ad sanitatē. Et nō oportet
vt obliuiscaris empla ĩfrigidantia super cor facta ex
sandalis ⁊ aq̄ ro. ⁊ aq̄ ferarioꝝ canfora ⁊ rof. ⁊ spo
dio ⁊ lētib⁹. ⁊ ēplastret cū eis os stōi ⁊ ꝓp̄e i febrib⁹
Cōposita vero iuuatiua in hoc sunt vt in potu dent
troc. de canfora cū croco cū siropo acetositatis citri
⁊ cūq; ponunt i eo folia citri ⁊ diamuschuȝ dulcē ⁊
letifans ĩfrigidatiuū. Descriptio experta ad illū q̄ ñ
ē ex caliditate vehemēti: spodij ꝑtes. iiij. xiloaloes in
di galie muschate amboꝝ añ. ʒ. i. cardamomi gario
filoꝝ amboꝝ añ. ʒ. i. canfore. ʒ. ß. dragaganti. ʒ. iij.
fiant trocisci cū aqua de tereniabin. Sitq; vnusqsq;
trociscus ponderis. i⁹. ß. ʒ. Descriptio alia ℞. doro
nigi partē. i. canfore quartā ꝑtis sandaloꝝ tertiā par
tis margaritaꝝ karabe coralli xiloaloes spodij rosa
ruȝ oiuȝ añ. medietatē ꝑtis: buglosse ꝑtes. ij. ꝯficiat
cum aqua malorum ⁊ fiant i de trocisci. ⁊ qđ ex eis i
potu sumitur sit pondus. ʒ. i. vsq; ad aur. Medica
men fortius illo i extiguēdo ℞. se. lactucaꝝ se. endi-
uie spodij rosaꝝ sandali se. portulace buglosse coriā
dri sicci coralli karabe margaritaꝝ oiuȝ añ. partes.
ij. canfore quartaȝ partis: sitq; qđ ex eo i potu sumi
tur pōdus. ʒ. ij. Descriptio alia ℞. amili karabe mar
garitaꝝ mellisse selēgenisk alumis iameni frixi oim
añ. partes. iij. luti armeni rubei coriādri amboꝝ añ
ꝑtes. v. sitq; qđ ex ea i potu sūit pōd⁹ aur. cuȝ aqua
mellisse. q̄ꝑ si ĩffluat res ⁊ augm̄tat ĩflāmatio ⁊ timet
q̄ꝑ sit vestigium aꝑatis: tunc fortasse ē tibi necessariū
vt i potu des se. mandragore ⁊ opiū. Et melius qdē
est vt in potu tribuas de se. mādragore pōdus q̄rte
ʒ. i. ꝑmixtis cū medicamie aromatizato ex muscho
⁊ xiloaloe crudo ⁊ cāfora ⁊ croco ſm v̄tutē ⁊ horā
necessitatis.

Ca. v. de cura tremoris frigidi.

Euacuantia quidē si fuerit illic mā sint ſm se
nutaȝ quā tibi exposui. ⁊ ex eis q̄ expta sūt
ad phlaticū hūidum de illis siue sint in ꝑti
bus cordis ⁊ i stō est vt sumatur agarici pōdus. ß. ʒ.
i. ⁊ pulpe colloquintide pōdus. i. danic ⁊ turbit pō
dus. ʒ. i. ⁊ bdellij pōdus danic ⁊ muschi ⁊ croci am
boꝝ añ. taxaugi. ⁊ xiloaloes indi pōdus danic ⁊ sa
lis naptici pondus q̄rte. ʒ. i. ⁊ ē dof. i. Et ex eis q̄ ex
perta sūt ad melicū ē vt sumat myrob. nigroꝝ ⁊ ke-
bulorum amboꝝ añ. pōdus. ʒ. i. epithimi. ß. ʒ. ⁊ la-
pidis armeni pōdus q̄rte ꝑtis. ʒ. i. diamuschi ama
ri pondus. ʒ. iij. sumatur in potu cū tanta quantita
te vini odoriferi i qua dissoluatur. ⁊ q̄ñȝ sufficit assi
duare administrationē hierep. in pōdere aur. i. cuȝ
pōdere danic de epithimo dādo ipaȝ i potu cū oxi
melle ⁊ cōtinuet. Medicine autē ꝑmutantes ꝯple-
nē frigidā sūt tyriaca ⁊ mithridatū ⁊ diāuschū dul
ce ⁊ amaꝝ ⁊ medicamē cesaris ⁊ scelithe ⁊ miliū ābre
⁊ diacandū ⁊ letificās magnū ⁊ ꝯfectio anahihat ⁊
trocisci đ muscho. Et quādo frig⁹ fit forte idiges eis
q̄ sūt sicut cordumēi ⁊ dare ex eo in potu. Et q̄ñȝ cō
fert ei sumere acetositatis istagar. xxx. aure. cū vino
i quo iā ĩfusa fuit buglossa ⁊ cibet aqua ciceris ⁊ pul
lis colūbaꝝ ⁊ carnib⁹ ꝑuaꝝ auiū ⁊ alcanabir. Et ex
cōpositis alijs ē medicamē exptū. ℞. buglosse. ʒ. i.
zurūbȝ doronigi amboꝝ añ. ʒ. iiij. dof ei⁹ sit pōdus
ʒ. i. i ꝑncipio mēsis ⁊ in medio ei⁹ ⁊ i fine ipsi⁹. ⁊ oȝ
vt sit in vino odorifero. Aliud. ℞. karabe costorci ā
boꝝ añ. ʒ. i. alfelengēisk gariofili galie āboꝝ añ. ꝑtē
i. dof eius sit medietas. ʒ. cū succo almusera nō co
lato neq; bulito. ⁊ hec sūt medicine bone vltime ꝓli
xarū descriptionū dicte in antidotario.

C. vi. đ spēb⁹ syncopis ⁊ cāis ipi⁹ ⁊ cā mortis subite

Syncopis est destructio maioris ꝑtis pluriuȝ
v̄tutum motiue ⁊ sensibilis ꝑꝑ debilitatē cor
dis ⁊ aggregatōeȝ spūs toti⁹ ad ipm ꝑꝑ cām
mouētem eū ad interiora: aut ꝑꝑ cām ꝓfocantē ipȝ
interius. q̄ȝ non iuenit spiraculū aut ꝑꝑ paruitatem
aut subtilitatem suā: q̄r non supfluit sup illū q̄ inue
nit in minera. Et tu scies ex his q̄ verificasti vsq; ad
hanc horā q̄ꝑ cāe illius nō euacuant: cū aut sit reple
tio materiei ꝓfocantis sua multitudine aut opilatio
ne: aut cū o resoluēs spūm aut ꝑuatio restaurationis
eius qđ resoluit ⁊ fames vehemēs. Et debiliores q-
dem hoies ad tollerandū ipaȝ sunt ꝯparati ad hoc
vt neq; sint infirmi nȝ sani sicut infantes ⁊ q̄ sunt eis
ꝓximi ⁊ decrepiti ꝯualescētes. Sed in etate ꝓueniē-
tes tollerant ipaȝ. ⁊ ei⁹ tollerātia ē i hyeme plurima
q̄ȝ in estate: aut malitia ꝯplōis iā ꝯfirmata aut accñs
eius magnū subito: aut dolor vehemēs aut debilitas
v̄tutū ꝑncipioꝝ regaliū ⁊ ꝓp̄e cordis: deiñ cerebri:
deide epis: aut debilitas cōicantis sicut oris stōi cū
corde: aut debilitas corporis totius ⁊ maties ⁊ exte
nuatio: aut dñium accidentiū aialiuȝ ſm qđ diximꝰ
tibi loco alio: ⁊ plurimum eius est decrepitis ⁊ ⁊ de
bilib⁹ ⁊ ꝯualescentibus aut applicatio virtutis ꝯrie
substantialiter ꝯplexioni cordis ⁊ spūs. s. āboꝝ sicut
est ex olfactu fetoris puteoꝝ ⁊ pestilētia aeris ⁊ sicut
accit in febrib⁹ pestilentialibus: ⁊ ex cadauerib⁹ ⁊ ex
penetratiōe v̄tutū venenoꝝ ad cor ⁊ q̄ñq; est ꝑꝑ ar
terias. Ex illis est illud qđ accit cā v̄miū q̄ ascendūt
ad os stōi. Et oȝ vt distinguam⁹ post hoc distinctio
nes plimas. Dicamus ergo mē qđ faciūt euēire syn
copim: aut ꝑꝑ mltitudinē suā ⁊ opilatiōȝ viaꝝ spūs
⁊ q̄ȝ ꝯprehēdūt ipm totū i corde ita vt forsitā ꝓfocet
Et hi⁹ qdē generis sunt effusiōes hūoꝝ plurimoruȝ
aut sanguinis plurimi ad stōȝ ⁊ pect⁹ ⁊ ad ābo: aut
ꝑmutatio matrici aꝑatis sināṫie ⁊ pleuref ⁊ ꝑipneu
monie ad ꝑtes cordis subito: aut ꝑꝑ viscositatem
eaꝝ in poris: q̄r opilant meat⁹ ⁊ ꝓp̄ie in m̄bris an
helitus. ⁊ q̄ñȝ est cōis i oibus venis corporis q̄uis
ñ faciūt illud sua mltitudine: aut propter vehem̄tiā

sui nocumēti cū qualitate frigida valde: aut mordi
catia valde ⁊ adustiua valđ. Et syncopis q̄dē q̄ accit
in initio ꝑoxismi febris est hꝰmōi generis. ⁊ eius cā
sūt hūores grossi valde aut viscosi aut mordicatiui
aut adustiui. ⁊ qn̄z fit illud ꝓpť ꝓpinq̄tatē cordis.
⁊ qn̄z est in m̄ibris aliis cōicantibus ei sicut cerebro.
nā qn̄ in eo accidit opilatio integra ⁊ est apoplexia
fit syncopis ꝓculdubio: ⁊ qn̄z ē in stō ꝓꝑ cām anti
quā: aut ꝓpter debilitatē accidentē ꝓpter quā reci
piens attractionē materieꝝ ad os suū siue sint frigiđ
siue calide: ⁊ qn̄z fit cā multitudis opilationis i ner
uis corporis vbicūq̄ sunt. Et iste materie ꝑnitiose
multotiēs accidūt ex sup̄fluitate comestiōis ⁊ potꝰ
⁊ frequentia fastidij ꝑꝑ malitiā digōnis ita vt ex ea
sꝑgať in corpore qđ repleat venas ⁊ opilet meatus
anhelitus. Et iste q̄dē medicie ꝑꝑ suā multitudinē
qn̄z adiuuāt ad syncopi faciendā ex ꝑte q̄ ꝓuāt cor-
pus nutrimento. qn̄z opilāt viā nutrimēti boni ⁊ con
uertuntᷣ ꝑ seip̄as qn̄ ip̄e ꝑꝑuā multitudinē ꝯfortanť
sup nām: quare nō patiūť ab ea: ⁊ cū hoc ꝯplō cor-
poris corrūpiť ꝑ eas. Et iste qđ medicie q̄ faciūt syn
copim sua m̄ltitudie aut malitia sua sūt q̄ faciūt tristi
ciā ⁊ nauseā qn̄ in stō cadūt: ⁊ sūt minoris quātitatis
aut malitie. Scđa aūt cā euōnis sup̄flue nō ē nisi quia
seq̄ť ip̄am spūs euātꝰ cū ea vsq̄ ad hoc vt resoluať
maior ꝑs eiꝰ. Et illud ē aut solutio vētris cū diaria
aut ē solutio vētris ꝯtinua aut lubricitas stōi ⁊ inte-
stinoꝝ: aut rasura aut vomitꝰ plurimꝰ: aut fluxꝰ sā
guis nariū: aut fluxꝰ sanguis ex mēbro alio sicē orifi
cijs venaꝝ ani: aut ꝑꝑ vulnꝰ aut ꝑꝑ descensū aq̄ hy-
dropisis aut ꝑꝑ aptiōez dubellati ꝑꝑea q̄a currit ex
eo res plurima subito aut ꝑꝑ fluxū menstruorum ⁊
partus: aut ꝓpter multitudinē exercitij aut moram
in balneo calido vehementis sudoris: aut ꝓpter ali
quā cāꝝ sudoris fortis ⁊ sup̄flui accidētis: aut quia
facit sudorē ꝑ seip̄am sicē caliditas: aut ꝑ̄ꝑationē sicē
raritas corporis sup̄flua aut subtilitas hūoꝝ in sub
stantijs suis ⁊ naturis suis. Et qn̄ accidit syncopis
ab euatione hūoꝝ v̓tute vitali adhuc forti nō est ad
huc timendū ⁊ illa ē sicē syncopis q̄ accit pꝰ phlōmiā
Dolor aūt fac ꝯtingere syncopi ꝑꝑea q̄a sup̄flue re
soluit spūz sicut in iliaca ⁊ colica ⁊ in mordicatiōe su
ꝑflua accn̄te in mēbris sensibilibꝰ. s. oris stōi ⁊ inte-
stinoꝝ ⁊ eis silium. Et sicut in dolore motuū neruoꝝ
⁊ vlceꝝ coꝝ ⁊ morsionū eis accn̄tiū sicut scorpiōis ⁊
vespe ⁊ in vlceribus īiucturaꝝ ꝑ̄ꝑarataꝝ fricationi ⁊
ꝑcussioni que seq̄ūť eas ꝓpter effusionē materieꝝ
nocentium. Et sicut dolores vlceꝝ ambulatiuorum
vehemētia doloꝝ quoꝝ facit syncopim ꝓpter suam
acuitatem ⁊ corrosionem ipsorum. Et ꝓuenit ex eis
corruptio mēbroꝝ donec perducit ad mortem. ipsa
nāq̄ faciūt syncopi in ꝑ̄mis ꝑꝑ dolorē ⁊ in fine ꝑꝑ
vehemētiā infrigidatōis cordis aut allatōz vaporis
ventosi corrupti ad cor seq̄uentis ipsum ex exsicca-
tiōe membri ⁊ ꝯuersiōe eiꝰ ad ꝯ̄riū ꝯplexiōis ꝓpor
tionabilis hōibus. De accn̄tibꝰ v̓o aie iā locuti fui
mus ⁊ sciuisti in extenuatōe cām ⁊ opꝑ̄ssionē quam
cordi faciūt. Ip̄a aūt facit euenire syncopi aut ꝓpter

magnitudinē suā vbicūq̄ sit apparēs aut occultuz
corrūpens ꝯplexionē cordis mediāte allatōe arteri
arū: aut ꝑꝑ mēbꝝ i quo ē cū ē sicut pāniculus cordis
aut ꝓximū cordi in quo ētsi nō ē ap̄a magnū valđ
ip̄m tn̄ facit illud qđ efficit maximū longinquū: aut
ꝑꝑ dolorē qm̄ vehemēs fit cū eo. Sed ⁊ stōus qua
liter fit cā syncopis: scias itaq̄ stōus est mēbꝝ ꝓpin
quū loco cordis ⁊ est cū hoc vehementis sensus: ⁊
est minera collectōis humoꝝ diuersoꝝ: quare ipse
facit euenire syncopi aut quia infrigidat ip̄m valde
sicut in bolismo: aut q̄a calefacit valde: aut q̄a dole
re facit valde: aut qm̄ ex ipso ē m̄ā grossa mala frigi
da: aut mordicatiua acuta ⁊ vlcerosa ⁊ bothor i ore
eius. Sed ⁊ reliqua mēbra qualiter fiūť cā syncopis
scias ꝙ membra alia sunt causa syncopis: aut ꝓpť
dolorem ꝯtinuatū ex eis cordi: aut ꝑꝑ vaporē vene
nosum quem ipsa mittūt cordi: sicut est illud qđ ac-
cidit in ꝑ̄focatiōe matricis: aut ꝓpter euōnē accn̄tē
in eis resoluentem ipsum cordis sicut debilitas ve-
hemēs in ore stōi: aut propter opilationē facientem
ꝯstrictōz viaꝝ spūs ⁊ in eis que sunt in circuitu mea-
tuū cordis: aut ꝑꝑ ꝯplexiōes corruptas malas for-
tes dn̄antes eis sicut fit in febribus adurētibꝰ ⁊ pe-
stilentialibus: ⁊ illud est ex eis que fiūt cum cōitate
omniū mēbroꝝ. Et scias ꝙ syncopis ꝯfirmata cu-
rationē nō hꝫ ⁊ ꝓꝑ̄e qn̄ ꝑducit ad viriditatē facici ⁊
ꝯuersionē colli: fortasse. n. nō erigiť: ⁊ ille cuiꝰ res ꝑ
uenit ad hoc tūc cū caput eleuat suū moriť. Et scias
ꝙ in corpore ipsius q̄ phlōniať ꝑꝑ necītatē ⁊ synco
pizať sup ip̄am nō ꝑꝑ multitudinē euōnis nꝫ ꝓpť
suā ꝯsuetudinē in phlōniā assuctaz ē egritudo: aut
in stō eius ē debilitas ꝑ se aut ꝑꝑ effusionē rei ad ip̄z
⁊ qn̄ m̄ā decrepiti febrientis resoluiť ad stōm suum
facit accidere syncopi. Et cā q̄re aliq̄s syncopi patiť
in ꝑ̄ma phlōmia sua ē q̄a subitū ē qđ nō ꝯsueuit. Et
multotiēs q̄dē accidit syncopis in crisibꝰ ꝑꝑ expul-
sionē materiei calide ad stōm. ⁊ multotiēs fit phlo
mia causa syncopis ꝑꝑ infłatōz. Ca. vij. đ signis

Signa significantia causam syncopis. ⁊ dolo
res eiꝰ ꝓporcionabilia sūt signis ꝑ̄dictis tre-
moris cordis: nam si ipsa sunt debilia sūt tre
moris cordis ⁊ qn̄ sunt fortia sunt syncopis ⁊ quan
to plus vehementiora sunt mortis subite. Et pulsus
quidē ē significatio significantior illiꝰ. Sig̃t. n. sua
ꝯp̄ssio cū fixione v̓tutis m̄ām ꝯp̄ssiuam ⁊ sua diuer
sitate vehemēti cū vicissitudinibus ⁊ ꝑuitate maxima
resolutionē v̓tutis. Reliquas aūt significatiōes su
as ꝑ̄m reliquas dispōnes iam sciuisti. Et ad sūmuz
cū syncopis nō fit subito: tūc ad ip̄am minorať pul
sus in ꝑ̄mis: deīn sanguis incipit occultari ad inte-
riora ⁊ ꝯuertiť color a dispōne sua: ⁊ fortasse palpe-
bre nō eleuanť: ⁊ appet i oculis debilitas motꝰ ⁊ al
teratio coloris: ⁊ visui appent imaginatōes extra i
uentionē ⁊ infłantē extrema ⁊ appet ei roritas i cor-
pore frā: ⁊ qn̄z accit nausea: ⁊ qn̄z infłať totū corpꝰ
Cū igiť incipit aliq̄d hoꝝ signoꝝ pꝰ phlōniaz aut
solutōz vētris: aut assiduationē rei necīo faciētis le
sionē abstineať ab ea ⁊ rēoueať cā qn̄ iā ꝑducet ad

ſyncopi ſi nō abſcindaꝶ. Et qñ ſyncopis nō hꝫ cām
manifeſtā ꝑmitiuā ⁊ añcedētē ⁊ ē cū tremoꝛe cordis
freq̄nte ⁊ nō ē illo qꝺ ē i oꝛe ſtōi cā faciēs ipā ʒ neccīaʒ
⁊ generās eā: tūc ea ē cordialis ꝯfirmata. Illa vō cū
q̄ ē nauſea ⁊ ꝯturbatio ē ſtōchal: ⁊ qñ ꝯtinuaꝶ ſynco
pis ⁊ vehemēs fit ⁊ nō ē cā māifeſta faciēs eā: imo ē
cordialis tūc hñs cā moꝛiꝶ ſubito. C.viij. ꝺ cura.

Illa q̄ foꝛtis ē ⁊ facta ꝑꝑ malitiaʒ ꝯplōnis ꝯfir
mate curationē nō hꝫ: ⁊ illa q̄ nō ē ita imo ē
leuioꝛ aut ē ſeq̄ns cās extrīſecas a coꝛde curaꝶ
Et patiēs qdē ſyncopi qñʒ ē in ſyncopi: ⁊ qñʒ ē i eo
qꝺ ē int ſyncopi ⁊ ſanitatē: ⁊ qñʒ eſt in leui ꝑoxiſmo
ſyncopis. Cum ergo ē in diſpōne ſyncopis nō ē ſꝑ
poſſe nobis vt laboꝛemus in abſciſiōe cāe: imo nob
necīuʒ ē vt opponamus accñti qꝺ accīt cū eo quod
ipſi ꝑtinet de cura: ⁊ qñʒ aggreganꝶ nobis due ne
ceſſitates ꝯrie ſm duas ꝑtes diuerſas. Indigemꝰ.n.
i qbuſdā mēbꝛis diminutōe ⁊ eūone eiꝰ qꝺ i eis ē ex
hūoꝛibꝰ ⁊ in ſpiritibꝰ additōe nutrimēti ⁊ reſtaura
tione eiꝰ qꝺ in eis accīt de reſolutōe. Et in pⁱmo q̄
dē qꝺ acciꝶ ex ſyncopi oꝫ vt incipiaꝶ ⁊ laboꝛeꝶ cū eo
qꝺ nutrit ſpm̄ ex odoꝛibꝰ bonis niſi in ſfocatōe ma
tricis. In ſyncopi nāqꝫ facta ex ea oꝫ vt approximē
tur naribꝰ eaꝝ odoꝛes fetidi ⁊ ꝓpē ꝯuenientes cum
hoc oꝛi ſtōi. Et odoꝛamēto qdē calidi vel calami eſt
ꝓꝓetas i ea expta ⁊ ꝓpē i cura cal'e cholice: ⁊ ſilr gy
pſo imo curaꝶ dādo i potu ad ſoꝛbēdū ex viuificāti
bus v̄tutē: ⁊ qñ fuerit illic vacuitas ⁊ fames tūc non
approximeꝶ eis vinū puꝝ: imo oꝫ vt miſceaꝶ cuʒ aq̄
carnis multa ⁊ ꝯmiſceaꝶ cū aqua. ⁊ ſi ñ tc̄ foꝛtaſſe ac
cidēt ex eo ꝯmixtio rōnis ⁊ ſpaſmꝰ. Et ex eis q̄ necīa
ſūt i pl'ibꝰ ſpēbꝰ ſyncopis ē iſpiſſatio coꝛpis exteriꝰ
vt ꝯpmaꝶ ſpūs reſolutus niſi ſit ſolutio vētris foꝛtis
valde: aut ſit cā frigus vehemēs. Et cū nō eſt cā illic
frigoꝛis manifeſta ꝓhibēs roꝛatōʒ aq̄ f'e ⁊ euacua
tionē ⁊ ſoꝛbitōʒ aq̄ f'e ⁊ aq̄ ro. ꝓpē. Et idigeꝶ q̄ odo
re ſandaloꝝ infecta ſūt cū odoꝛamēto odoꝝ f'oꝛū.
multotiens.n. ſananꝶ cū iſtis: ⁊ ſi ē foꝛtioꝛ hac ⁊ nō
fit ſucceſſiōe rei reſoluētis calide valde: tūc oꝫ vt in
ſuffleꝶ muſchꝰ i nares eiꝰ ⁊ olfaciat algaliā ⁊ ſuffu
migeꝶ cū neceſſe ē ⁊ ſoꝛbeat diamuſchū ſi poſſe ē. Et
ſi cā fuerit caliditas tunc odoꝛifera f'a adminiſtrētur
⁊ roꝛeꝶ aqua f'a ſuꝑ faciē eiꝰ i ꝑmis ⁊ nō ē maluʒ vt
permiſceaꝶ paꝝ muſchi de ea qꝺ adminiſtreꝶ ꝺ illis
cuʒ victoꝛia: ⁊ illis que ſunt ſicut canfoꝛa ⁊ ſandali
⁊ qꝺ ē foꝛtis inf'atōis. ⁊ ſit f'um ꝯ calidū ipediēs ⁊
muſchꝰ vt confoꝛtet caloꝛē vitalē: ⁊ vt ſoꝛbeāt aquā
frigidaʒ. qꝰ ſi tollerat diſpō vt ſit mixta cū vino infri
gidato ſubtili tenui tūc ē meliꝰ. Et oꝫ cū hoc vt friceꝶ
os ſtōi freq̄nter. Et necīuū ē vt ſit lectꝰ eius in aere fri
gido: ⁊ ſilr oꝫ vt ſint lecti oīuʒ hñtiū ſyncopi cū nō ē
ex cā f'a ⁊ ꝓpē in ſyncopi hñtiū ethicā: ⁊ oꝫ vt aſſi
dueꝶ embꝛocatio extremitatū ⁊ ꝑtium mēbꝛoꝝ ipoꝝ
regaliū cū aqua ro. ⁊ ſuccis frigidis cognitis. ⁊ neceſ
ſariū ē vinū inf'ātū qꝺ ipſi in potu ſumāt Et ſi fuerit
illic ſingultus ⁊ nauſea: tūc opoꝛtebit vt viuificeꝶ ca
liditas infirmi ⁊ adiuueꝶ nā eiꝰ ꝯmouēdo guttur cū
ꝑēna excitāte vomitū ⁊ ꝯmouēdo ſpm̄ ad exterioꝛa
⁊ oꝫ vt aſſidues iſta ⁊ attractionem ſuꝑ eū: ⁊ q̄ʒ maxi
mū clamoꝛē ⁊ ſternutation ē: ⁊ ſi ſit cū ꝯdiſi. Cunqꝫ
illa nō valēt ⁊ nō ſternutat tunc eger moꝛitur. Et oꝫ
ēt ꝓpē in ſyncopi q̄ fit ex eūone vt appꝛopinques ei
odoꝛes ciboꝝ deſideratoꝝ niſi in hñtibus nauſeā ⁊
ſyncopi accñtē cā hūoꝛis in oꝛe ſtōi. Nō.n. oꝫ tunc
vt illud appꝛoximeꝶ eis: ⁊ oꝫ vt vtanꝶ vino ⁊ ſoꝛbeāt
aquā f'am aut calefactā ſm duas diſpōnes notas:
ſitqꝫ vinū magis penetrabilis res ⁊ ſubtilioꝛ: ⁊ meli
oꝛis ſapoꝛis ex eo in quo ē reſiduū ſtipticitatis q̄ʒuis
ſit v̄tus foꝛtis i eo qꝺ recens ē ad aggregādū ſpm̄ et
ꝯfoꝛtādū ipm̄. ⁊ oꝫ vt ñ ſit in ipſo amaritudo foꝛtis
⁊ abhoꝛreat ipſū nꝫ groſſitudo q̄re ñ penetret i ipo
cū velocitate. ⁊ oꝫ vt ſit coloꝛ eiꝰ citrinus niſi ſit ſyn
copis ab eūone: ⁊ ꝓpē ſm poꝛos ꝑꝑ raritatē eoꝝ ⁊
reliqua. tūc.n. diligiꝶ vinū nigꝝ groſſū: ipm̄.n. ē nu
tribilius ⁊ magis faciēs declinare hūoꝛes ad cōtra
riū eius quo fit reſolutio ⁊ reducēs ſpm̄ i eēntia ſua
Illi aūt q nō hꝫ egritudinē hāc: vinū ꝯueniētiꝰ eſt il
lud qꝺ ē velocioꝛis penetratōis. Et tibi quideʒ poſſe
eſt vt ipm̄ experiaris ita vt guſtes ex ipſo paꝝ. Cūqꝫ
videris ipſum penetrare ad calefaciendū cū veloci
tate ⁊ bonitate ſube ⁊ odoꝛis tūc illud ē ꝯueniens. ſ.
illud qꝺ q̄riꝶ. ⁊ qñqꝫ ponimus in ipſo ꝺ muſcho cir
citꝶ. ſ.ij.g. aut de diamuſcho q̄ʒtitatē doꝶ. i. aut medi
etatis eiꝰ aut t'ie ipſiꝰ: ⁊ illud qꝺ in ſyncopi vehemēti
Et ſilr trociſcos muſchatos dictos in antidotario.
Et ꝯuenientius vinū in hꝰmōi eſt illud qꝺ eſt calefa
ctū. Ipm̄ eni in eo cuiꝰ ſincopis nō ē ex caliditate ē
magis penetratiuū ⁊ qñ ꝯfoꝛtat foꝛtitudie panis eſt
magis lōginquū ab hoc vt exſiccet: ⁊ ex eis q̄ ꝯferūt
eis eſt miua appꝛobata ſyncopi dicta in ātidotario

Et hoīes quibus neceſſariū eſt magis potare vi
nuʒ calefactū ſūt illi quoꝝ tardioꝛ ē ceſſatio. ñ ei oꝫ
vt iſti ſumāt in potu f'm ⁊ ſilr ille cuiꝰ i f'aꝶ totū coꝛ
pus ⁊ iſti ſūt illi q indigēt ipo ⁊ inūctōe extremitatū
⁊ ſtōi cū oleis calidis aromatizatis. Et ſi eſt ſynco
pis cā materiei tūc ſi eſt poſſibile vt expellaꝶ mā cuʒ
vomitu cꝰ ſpaꝶ facilitas aut cū cliſteri: aut phl'omia
fiat illud. Et ſi eſt ꝑꝑ eūonē ex ꝑtibꝰ intrīſecis calefi
āt extremitates ⁊ fricēꝶ ⁊ inūgāꝶ cū oleis calidis aro
matizatis. ⁊ qñʒ ē necīuʒ ſtringere ea. Et ſumaꝶ i oī
gnē eūonis illud qꝺ dꝶ in ca. ſuo: ⁊ ꝑpara in viuifi
catōe nē illud qꝺ ſcis. Et cōuenientiꝰ ē hñti illā q̄ ex
hoc capl'o fit ſucceſſiōe col'ce paſſōis vt ſumat galiā
muſcatā i vino ⁊ ſucco cydōioꝝ cū aq̄ carnis foꝛtis
i vīo ⁊ ꝯfert ei maſticatio iuris ⁊ luti aſſābioꝛi nutriti
cū canfoꝛa. Et ſi ē ꝑꝑ euacuationem ex ꝑtibꝰ extrīſe
cis ſicut ē ſudoꝛ ⁊ q̄ ſimilāꝶ illis i frigida extrēitates
⁊ plueriza ſuꝑ cutē myrtuʒ ⁊ lutū chimoleaʒ ⁊ coꝛti
ces granatoꝝ ⁊ reliq̄ ſtiptica: ⁊ nō extrahes māʒ ad
exterioꝛa oīo ⁊ ñ adminiſtres hiꝰ pulueriʒatōʒ i ſyn
copi ab eūone itrinſeca: immo oꝫ vt confoꝛtes v̄tu
tē in oī euacuatiōe ꝑcipue approximādo odoꝛes ci
boꝝ deſideratoꝝ ⁊ ſiſia eis de his q̄ dcā ſunt. Et ſi
fuerit cā doloꝛis ſtupefac illū doloꝛē ſi nō ē poſſibiꝶ
abſciſio cāe eiꝰ ſic curaꝶ colica cuʒ filonio ⁊ ſimilibꝰ
ei. Et ſi venena fuerint cā da ad ſoꝛbēdū albeʒahar

expta ⁊ diamuschū ⁊ medicias dcās i li. de venēis.
Qđ si fuerit i cessatiōe ⁊ iā sanaꝛ aliquātulū tē sit re-
gimē eiꝰ ēt silē regimi pͥmo cū additiōe cuiꝰ possibili
tas sit i hꝰi dispōne. Et exēplū eiꝰ i quo ābc cōicāt ē
qm̄ ꝺbigra: oꝫ vt ad sorbēdū denꝛ medicie iuuatiue
ſm dispōeꝫ de illis q̄ sciūꝛ ⁊ dicte sūt i ca. de tremore
cordis ⁊ festineꝛ i hoc. ⁊ illđ i quo possibilitas ē ad-
ditōis ē sicē si sit illic repletio oris stōi studēdum ē vt
euomaꝛ illud qm̄ sanat: ⁊ silr̄ si sit illic repletio oꝫ vt
sanies adhibeaꝛ ⁊ mioreꝛ cibꝰ eiꝰ ⁊ vtaꝛ exercitio tol-
lerabili eq̄li ab hꝰi. ⁊ fricatio adhibeaꝛ oībꝰ mēbris
absq3 stō ⁊ vesica ⁊ nꝫ cogat ipꝫ sumere cibū nisi vi-
nū pͥdictū i dispōne syncopis qđ necr̄iū est. Et plēs
gđ stultoꝝ medicoꝝ studēt i cibādo eū existimantes
ꝙ sit ei ꝯueniēs vt viuificet ꝟtutē eiꝰ. ipsi ergo suffo-
cāt calitatē eiꝰ inatā ⁊ iterficiūt ipꝫ. ⁊ isti qdē iuuanꝛ
siropo acetoso ⁊ ꝓpe illo q cogꝛ cū aq̄ i q̄ sūt subtili
atio ⁊ icisio sicē isopꝰ ⁊ silia. Et si fuerit cā opilatō i mē
bris spūalibꝰ ⁊ q̄ sūt corā eis da ad sorbēdū oxymel
⁊ frica crura eiꝰ ⁊ adiutoria eiꝰ ⁊ labora i hꝰi ad ꝓuo
cādā vrinā eiꝰ ⁊ da ei i potu de vio qđ subtile ē ⁊ illđ
si ē illic calitas. Si āt ē ab euōne ⁊ ꝺbilitate ad sorbē
dū deꝛ aq̄ carnis aromatizata ⁊ fiat vt sugat panē in
fusū i vio odorifero cui aq̄ ro. sit admixta. Et qn̄ꝫ iu
naꝛ si sumat i potu lac acetosū absq3 butyro ifrigida
tū: ⁊ illud si fuerit illic cū euōne caliditas: ⁊ silr̄ aqua
acreste. ⁊ meliꝰ illo ē rob acetositatis citri. ⁊ qn̄ꝫ po-
nanꝛ i ipso folia eiꝰ. Et ad sūmū illi q cū syncopi hꝫ
ꝯturbationē ⁊ iflāmationē aut accit a sudore vehe-
mēti oꝫ vt deꝛ illud qđ daꝛ ifrigidanī: ⁊ si sit ēt res in
q̄ q̄riꝛ calefactio. ⁊ ex eis q̄ eis ꝯferūt ē vt i potu sūat
aquā carnis fortis ꝺcoctiōis cui admixta sit decima
sui ꝺ vio odorifero ⁊ aliqd ꝺ vitello oui ⁊ aliqd de
succo maloꝝ dulciū aut muꝫoꝝ aut acetosoꝝ ſm ꝙ
exigit dispō. Si āt tu fueris cauēs i ipso calefactionē
nꝫ fueris ausꝰ dare i potu vinū da ei ad potādū lac
acetosū ifrigidatū i quo sit ꝯtritꝰ panis de simla ⁊ da
ei i cibis spēs acetosoꝝ factoꝝ cū succis fructuū. Qđ
si hūs syncopi iuēit frigꝰ cū ea aut pꝰ eā aut cū i po-
tu sūat ifrigidātia ⁊ ꝓpe i viscerbꝰ dabis ei ad potā
dū cardamonū ⁊ pip ipꝫ ⁊ absithiū: ⁊ qn̄ꝫ daꝛ i po
tu vinū. Et qn̄ curatio faē necr̄iū vt fiat mūdificatio
⁊ times nocumtū eiꝰ oꝫ vt tu ꝯfortes stōꝫ. ⁊ icipe in
hoc cū eo qđ ē sicē sirꝰ ꝺ absinthio ꝺcoctꝰ cū melle ⁊
admistra ēpla̅ ꝯfortātia stōꝫ pͥdcā ⁊ ad bibendū da
vinū odoriferꝝ pꝰ illđ ⁊ ciba cibo laudabili. Scē ꝟo
i pͥncipio fe. ⁊ cā apatū curā dicemꝰ vbi dicemꝰ cu-
rā accitiū fe. Et penitꝰ oꝫ vt friceſ extrēitates eiꝰ ⁊ ca
lefacias ⁊ strigas vt n̄ submergaꝛ ꝟtꝰ ex mā ⁊ ꝓhibe
aꝛ a cōestiōe cibi ⁊ vio ⁊ iterdicaꝛ sōnꝰ: nisi sit ꝙ i pͥn-
cipio sui n̄ accidat nisi ꝑꝑ ꝺbilitatē: ⁊ qcunq3 coꝝ q
syncopi patiūꝛ idiget cibo oꝫ vt deꝛ añ ꝑoxismū dua
bꝰ horis aut tribꝰ cibꝰ. ⁊ sit cibꝰ sanie ꝺ ordeo ifrigi
datū ⁊ pāis cū aliquo qđ hēat ꝑuā acetositatē ⁊ nari
bꝰ attrahat odorē bonū. Et si fūit illic ꝯstrictio vētris
sūaꝛ pꝰ cibꝰ q lēificat sicē sūt thafeathe ⁊ silia eis: ⁊ sirꝰ
ꝺ malis cū oxymelle ē iuuatiuū i hꝰi. Qđ si necr̄iū
fūit vti cibis subtiliatis sunt sicē aq̄ carnis ⁊ vitellꝰ oui
⁊ sorbitiōes cū medulla pāis: ⁊ i aq̄ carnis qn̄ꝫ necr̄-
riū ē vt misceaꝛ cū aliq̄ꝫtulo vio. si āt necītas illoꝝ fu
erit ad hoc vt ꝯforteꝛ stōꝰ: tē oportebit vt misceaꝛ cū
eis robub ⁊ succi fructuū odoriferoꝝ i qbꝰ sit stiptici
tas: sꝫ i hora ꝑoxismi necr̄iū ē vinū. Syncopi āt fcē
ab accn̄tibꝰ aialibꝰ succurriꝛ ēt cū eo qđ añ dcm̄ ē ex
odoribꝰ ⁊ strictōe nasi ⁊ vomitu ⁊ fricatōe extrēitatū
⁊ stōi ⁊ cibatōe eiꝰ cū aq̄ carnis: ⁊ sint i ea tortelle i vi
no iffato: aut calefcō ſm ꝙ scis. Et si syncopis ē ex
ꝯtinuatiōe cholē citrie oꝫ vt sit vinū ꝑmixtū. Et silr̄ syn
copi ex dolore. ⁊ nos qdē dicemꝰ illđ qđ ꝓpͥū ē colli
ce i ca. suo. Et pliꝫ qdem syncopis q̄ accit successiōe
phlomie accit stōis ⁊ hn̄tibꝰ vēas subtiles ⁊ stōꝫ de
bilē: aut corpa i qbꝰ dn̄aꝛ chola citrina ⁊ ei q n̄ ꝯsue
uit vti phlomia. ⁊ oꝫ vt isti añ phlomiā sūant i potu
aliqd ꝺ robub ꝯfortātibꝰ stōꝫ ⁊ cor. ⁊ qn̄ cadūt i syn
copi fiat illud qđ diximꝰ ⁊ sumāt i potu vinū mixtū
ifrigidatū ꝯfortās stōs eoꝝ ⁊ ꝯseruās eos ⁊ ꝓpe cuꝫ
succo alio. Et oꝫ vt dicamꝰ denuo qđ qn̄ꝫ eget cura
tio i syncopi stipticis vt ꝓhibeant euōnes ⁊ ꝯfortent
m̄bra mollificata adiuuātia ad resoluēdū. ⁊ vt striga
tur os stōi añ ⁊ nō recipiat illud qđ ꝑuenit ad ipꝫ ⁊
eget ꝟtute penetrāte velocis penetratiōis ad nutriē
dū spūꝫ: sicē vinū ⁊ ambo sūt ꝓhibētia opōneſ. Oꝫ
ergo vt discernaꝛ i admistratōꝫ vtrarūq3 dispōnuꝫ
Admistrēꝛ itaq3 stiptica i hōa sanatōis: aut postq̄ꝫ
administraueris aliđ icipiēdo ad hoc vt viuifices ꝟtu
tē cū ipa i i ipsiōꝫ i eo fecerit ⁊ fūit viuificata. Et ad
mistra ſꝫ i hōa necītatis velocis ad viuificādū ꝟtu
tē ⁊ n̄ ꝑmittaſ stipticū sup illđ ⁊ ꝓhibeat penetratōꝫ
eiꝰ Et qn̄ꝫ necītaſ ꝑducit ad illđ qđ ē fortiōiſ nutrim̄
ti q̄ꝫ vinū ⁊ ꝓpe cū syncopis ē a fame: aut resolut ōe
ꝑlima. ⁊ cū fit vt cū vinū ꝑuꝝ īfuenit corporibꝰ eoꝝ
multiplicat i eis ⁊ facit possidere ꝯmixtionē itellectꝰ
⁊ spasmū tūc nō ē eis aliqd ita ꝯueniēs vt aq̄ carnis
pͥdca ꝑmixta cū vio puro ⁊ succo pomoꝝ aut aceto
soꝝ: aut dulciū ſꝫ duas res. ⁊ cū n̄ ē qđ ꝓhibeat tūc
meliꝰ ē vt ponaꝛ i ipsa q̄ sūt sicē gariofili ⁊ muschꝰ. naꝫ
stōus ē magis recipiēs ei ⁊ ꝟtꝰ stōi cū ea vehemtiꝰ
iuuaꝛ ⁊ cor magis attrahit ipsā. ⁊ qn̄ꝫ tibi necessariū
ē vt dissoluas panē similagineū i eo qđ facis ipꝫ sor-
bere cū spatiū a cibo lōgiquū ē: ⁊ fricatio extremita
tū ⁊ ꝯstrictio eaꝝ: ⁊ silr̄ excitatio vomitꝰ ꝯferūt oī syn
copi nisi cū ē a sudore ⁊ silibꝰ eius ꝑꝑ q̄ moueꝛ spūs
ad exteriora. Isti ei sedatiōe magis idigēt ⁊ nō oꝫ vt
moueāꝛ aut vomāt aut ligēꝛ. Et ex eis q̄ faciunt eos
vomere ē aq̄ tepida cū vnguēto aut cū oleo aut mix
ta cū vio. ⁊ oꝫ vt calefacias stōm ⁊ q̄ sequūꝛ ipm añ
fricatiōꝫ extremitatū etiaꝫ vt facilis fiat vomitus. Et
scias ꝙ fricatio extremitatum ⁊ calefactio eaꝝ ⁊ aro
matizatio ipsaꝝ cū ūguētis ⁊ aromatizatio oris stōi
cū vnctiōibꝰ boni odoris sicē ē oleū nardinū ⁊ calefa
ciētia sicē synapis ⁊ piretꝝ ꝯueniētia sūt valde ei cuiꝰ
syncopizatio ē ab euōne sanguis aut humoris aut
repletione: imo plibꝰ qbꝰ adest syncopis cuꝫ nō est
motꝰ hūoꝝ ad exteriora. Et oꝫ vt ligēꝛ crura coꝝ ⁊
adiutoria ipsoꝝ vicibꝰ ꝯtinuis ⁊ fricēꝛ: ⁊ ꝑpa illđ cū
eo qđ necr̄iū sit oppositū ꝑti euōnis. Et isti qđ iuuāꝛ

ꝯstrictiõe ascellaꝝ ⁊ roratiõe aq̃ frẽ ⁊ fricatione oris stõi. ⁊ silr ois syncopis q̃ ẽ ab eũone ⁊ cũ vio ꝯmix to nisi aliqd ꝓhibeat a vio sic apa aut hũoꝝ imaturꝰ aut solutio vẽtris aut soda. Et si i aliquo magnificat nccitas ꝯfortãdi ip̄z da ei i potu vinũ ẽt ⁊ ñ cures ⁊ illõ qd̃ i syncopi ꝺbili. Et balneũ qd̃ ꝯueniẽs ẽ ei cui accit syncopis ex diaria ⁊ colica passiõe. Et si accit syncopis pp fluxũ sãguis ẽ nociuũ valde. Et silr si accidat pp sudorẽ plĩz. Et balneũ ẽt ẽ ꝯuẽiẽs ei q in uenit ex vomitibꝰ iflãmatiõz i ore stõi. Si ãt ẽ pp ꝺ bilitatẽ oris stõi tũc oꝫ vt admistrẽt sup eũ ẽpl̃a cõ fortatiua sic illõ qd̃ fit ex mastice ⁊ cydoniis, ⁊ sãdal ⁊ croco ⁊ lilio cũ vio: q̃uis valde ꝯferant fricatio ex tremitatũ ⁊ ꝯstrictio eaꝝ. ⁊ syncopi qd̃ fcãz ex fame qñz sedat põdꝰ .ʒ. pãis. Et poxismo syncopis siccita tis aut siccitatis nẽ oꝫ vt succurrat cũ bucellis pãnis i aq̃ ĝnatoꝝ aut siropo ꝺ malis. ⁊ qñz ncc̃riũ ẽ i egri tudibꝰ acutis pp syncopi da i potu vinũ ⁊ magis ꝯueniẽs ẽ isipidũ. Et patientes quidem syncopi pre cipiuntur vigilare ⁊ dimittere locutionem.

Cap. ix. de casu vir tutis subito.

Hecplĩz ꝯtigit vbi ñ ẽ dolor nꝫ solo vẽtris nꝫ apa magnũ nꝫ euõ magna. Et ñ ẽ qd̃ nisi pp hũores ꝯcurrẽtes. ⁊ raro qdẽ ꝯtigit vt sint illi hũores sãguiei. Sãguis ei dũ ñ fac accidẽ pꝰ aliqd acciñs ⁊ ñ succurrit cũ extractõe eiꝰ fac accidere casũ ꝟtutis sbito. illõ ãt qd̃ sepiꝰ ẽ: ẽ vt sit cã hũores gros si i istõ: aut i vẽis opilãte vias anhelitꝰ. Et scias q̄ ca sꝰ ꝟtutis qñz seqt syncopi: ⁊ qñz ẽ ifra syncopi vbi ꝟtꝰ ñ ꝺstruit nisi a neruis aut lacertis ipsiꝰ existẽtibꝰ ab ea vacuis: qr hõ fit ñ motꝰ nꝫ remouet a suo situ ⁊ dormitiõe sua nisi cũ labore. ⁊ cã illiꝰ ẽ acciñs eius qd̃ diximꝰ. nã cũ vehemñs fit fac cadẽ ꝟtutẽ itegre ⁊ si ñ fit vehemñs fac cadẽ ꝟtutẽ neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ. Et multotiẽs qdẽ fit pp subtilitatẽ hũoꝝ i sba sua: ⁊ qr ipsi recipiũt resolutionẽ ꝓpe i febribꝰ. Et istoꝝ qñz opatiões sẽsibiles sũt ñ lese q̃uis ñ sint tollerabiles qñ multiplicant ⁊ iterant.

Cap. x. de cura.

Cura istoꝝ ꝓxia ẽ cure patiẽtiũ syncopi. eiꝰ nã q̄ cura q̃ ẽ ex repletõe sãguica ẽ phl̃omia In ea ꝟo q̃ ẽ cã alicuiꝰ alteriꝰ hũoꝝ grossoꝝ oꝫ vt succurrat patiẽti ipsã i hora cessatõis euõne cũ eis q̃ sũt sic hiere: ⁊ qñz suffic hierap. cũ q̃ ꝯposita sit tur bit ⁊ sal idꝰ ⁊ agaricũ ⁊ epithymũ ⁊ q̃ sit sil̃ia eis. ⁊ qñ q̄ medicas eũ cũ scamõea. Scamõea nãq̄ ẽ ex eis q̃ adiuuãt medicias alias. Et oꝫ qd̃ vt admistres i ea vomitũ pꝰ sol̃onẽ ⁊ assidues receptionẽ ꝯfortãtium cor ⁊ odoramẽtũ coꝝ. Et fricatio qdẽ extremitatũ ẽ ex eis q̃ viuificãt calorẽ inatũ sꝫ q̄ iteranimꝰ eiꝰ re memorationẽ ⁊ vtat pꝰ illõ exercitio tẽpato. Cibus ꝟo sit ille q sbtiliat ⁊ icidit sic aq̃ ciceris cuꝫ synapi ⁊ oleũ ꝺ oliuis ⁊ oleũ amigdalinũ. Et ꝺ vio qdẽ vtat sbtili ⁊ veteri. ⁊ vtat balneo pꝰ euõnẽ ⁊ inũgat oleis viuificãtibꝰ calorẽ inatũ sbtiliãtibꝰ. Deĩ vtat pꝰ bal neũ vio puro ⁊ siropo ꝺ melle ⁊ siropo ꝺ absinthio ⁊ silibꝰ illis Cũq̄ icipit viuificari oꝫ vt ꝓpet cibꝰ cõ fortatiuꝰ velocis digõnis. Et tu qdẽ scis illõ ex eis q̃ ꝓdcã sit tibi. Et scias q̄ ꝟtꝰ augmẽtat cibo ⁊ vio sbtili ꝯuenientibꝰ ⁊ odoribꝰ bõis ⁊ trãqllitate ⁊ gaudio ⁊ dimissiõe eoꝝ q̃ ꝯtristãt ⁊ rixari faciũt ⁊ rememorati one reꝝ amabiliũ ⁊ habitatiõe cũ dilectis.

Cap. xi. de regie eius in quo apparẽt signa aduẽ tus apatis calidi in corde.

Postea qd̃ qñ fit apa tc iã iẽficit aut interfici et. aũ illõ ꝟo qñ appet tremor cordis magnꝰ ⁊ iflãmatio vehemñs ⁊ sig̃ ꝓdcã: tc ẽ ꝟz iceptõz pnitiei. q̄ si aliqd iuuat ip̄z: tc ẽ phl̃omia basilice. ⁊ spat qñz i eiꝰ enasiõe cũ phl̃omia arterie ⁊ iferiori bꝰ corpis ⁊ i iffratiõe pectoris eiꝰ cũ niue ⁊ cãfora sup apa. Fen. xii. de mãmilla ⁊ dispõnibꝰ eiꝰ. Et est tractatꝰ vnꝰ.

Ca. ꝓmum de anatomia mãmille.

Amnilla est mẽbruꝫ creatum ad ge nerandũ lac vt nutriat cũ eo nouit natꝰ i itroitu sue natiuitatis ⁊ vsque quo ꝯfirmet ⁊ crescat eꝰ ꝟtꝰ: ⁊ fiat cõ ueniẽs ad digerẽduꝫ cibuꝫ fortẽ so lidũ. Et ipa ẽ corpꝰ ꝯpositũ ex venis ⁊ arteriis ⁊ neruis iterq̃ existit vacui tas quaꝫ caro replet glãdosa cui nõ ẽ sensus albi co loris: ⁊ pp suaꝫ albedinẽ qñ assimilat ei sãguis albi ficat illud qd̃ nutrit ipaꝫ ⁊ albificat illõ qd̃ isfluit ab ea ⁊ fit lac. Et eiꝰ qd̃ ꝯpatio ad lac gnãtũ ex sanguie ẽ ꝯpõ epis ad sanguineꝫ gnãtũ ex chilo. In hoc q̄ vnũqdq̄ ꝯuertit hũitateꝫ ad silitudinẽ suã i natura ⁊ colore. nã ep rubificat chilũ albuꝫ ⁊ fac ip̄z sãgui nẽ. ⁊ mãmilla albificat sãgnineꝫ rubeũ ⁊ fac ip̄z lac Et vene qdẽ ⁊ arterie ⁊ nerui positi i sba mãmille rãi ficãt i ea vsꝫ ad ptes villosas ⁊ hñt i ea reuolutiões ⁊ circuitões plimas. Cõitas ãt mãmille cũ matrice i vẽis it eas ꝯtextis ẽ res q̃ tu iã sciuisti i anatõia vẽaꝝ

Ca. ii. de exuberatione lactis.

Cias q̄ lac multiplicat mltiplicatiõe sãguis bõi: ⁊ qñ mioratur tc cã eiꝰ ẽ diminutio cãꝝ san guis aut penuria bonitatis eiꝰ. Et cã in puita te sanguis: aut ẽ ex pte materiei: aut ex pte ꝯpl̃onis Et illa q̃ ẽ ex cã mẽi ẽ qñ ẽ cibꝰ paucꝰ aut ẽ ꝯtrꝰ gnã tiõi sanguis ab eo ꝓpter siccitatẽ suã ⁊ sfutatẽ isfluã aut ẽ iaꝫ ꝯuersus ad ptẽ aliã. s. fluxꝰ sãguis aut apa tis aut alioꝝ. Ex pte ꝟo ꝯpl̃onis qñ ẽ ꝯpl̃o corpis aut mãmille exsiccãs hũitatẽ cuiꝰ passiõe ñ gnãt ex ea sã guis aut pp isfluitatẽ aquositatis eiꝰ ⁊ elõgatiõz eꝰ ab eq̃litate ꝯuẽiẽte sãguica aut aliud. Sꝫ cã q̃ ꝯsũit sbaꝫ sanguis ⁊ corrũpit illõ qd̃ gnãt ex ea: ⁊ qr ñ ẽ ꝯuẽiẽs vt gnet ex ea sãguis lactis cuꝫ lac ñ gnet nisi ex sanguie bono: ẽ dñiuꝫ vniꝰ hũoꝝ triũ chol̃e aut phl̃atis: aut melic. Et declaratio qd̃ chol̃e ẽ i citrini tate coloris lactis ⁊ subtilitate eiꝰ ⁊ acuitate ipiꝰ. Et phl̃a declarat i vehemẽtia albedis eius ⁊ aquositatis ipiꝰ ⁊ declinatiõe eiꝰ ad acetositatẽ i odore ⁊ sapore suo. Et melia i vehemẽtia spissitudinis eꝰ ⁊ paucitate ipiꝰ Et multitudo fortitudis eꝰ ñ elõgat qn sit iõ q̄ sãguis pp vehemẽtiã multitudis sue sobedit opatõi nẽ qr ñ patit ab ea ⁊ accit nẽ ꝺfectꝰ i ꝯuertẽdo illum pp coartatõeꝫ q̃ fec ipi: ⁊ hoc ẽ ex eis quoꝝ signa ñ sit deiecta. Et qñz accit ex exsiccatõe lactis ⁊ spmatis vt egrediat ꝟz filiũ qr fit sãguis: q̃uis sit exuberãs ñ

laudabilis ſbenz ꝯueniens ad h̄ vt gnētur ex eo lac
nāle. Et ē illud qd̄ gnātur ex eo de lacte illaudabile.
Et pꝰ ꝙ iā ſciuiſti cāz tc̄ tu ꝓuidus ē i mōis abſcidē
di eā. Et ſcias ꝙ oē qd̄ exuberare fac̄ ſpma exubera
re faci i ꝑlib⁹ corpoꝝ lac ſicut ſem̄ lactuce ⁊ ſem̄ pa
paueris ⁊ vb̄ capre ⁊ ouis ⁊ ſilia: queādmoȝ illd̄ qd̄
exſiccat ſpma ⁊ miorat ipȝ ⁊ ꝓhibet gnātōez ei⁹ mio
rat lac ēt ſic̄ ſem̄ canabis. Et cū cā i paucitate lactis ē
paucitas cibi mlˈtiplica cibū ⁊ fac dlectari i ipo: ⁊ fac
vt ipē ſit ex genē calī ⁊ hūidi laudabilis chīmi. ⁊ qn̄
ē cā corruptio cibi rectifica ipȝ ⁊ reduc eū ad gen⁹ ꝑ
dictū. Et qn̄ cā ē mlˈtitudo exercitij miora ipȝ ⁊ fac d
lectari. Et ſi cā i ipo ē paucitas ſanguis pp fluxū ſan
guis ⁊ ſilia retine ipȝ. ⁊ ſi ipi⁹ flux⁹ ē in iferioꝝ⁹ ad
ſupiora: ⁊ ſi ē ei⁹ flux⁹ i ſupioꝝ⁹ ad iferiora. Qd̄ ſi
ei⁹ cā ē corruptio ꝯplonis pure pone cibos oppoſi
tos illi ꝯploni cū eēntia exuberatiōis chimi. ⁊ ſi fūit
cā humor corrupt⁹ dn̄ans eūa cū eo qd̄ oȝ i oi hūo
re. Et pōe cibū mulieꝝ cholice ꝯplonis illd̄ qd̄ decli
nat ad fr̄ate ⁊ hūiditatē. Et ex eis q̄ ꝯfert eis ē aq̄ or
dei cū iulcb. ⁊ ēt ſe. citroloꝝ pugillus ⁊ ſe. cucumeris
⁊ acceptio cerebelloꝝ ⁊ pot⁹ lactis vacci ⁊ caprini ⁊
piſces alredradu ⁊ caro hedia ⁊ gallinacea ipigua
ta ⁊ ſorbitōes facte ex kiſth. ordei cū lacte ⁊ ius mal
uaꝝ hortulanaꝝ. ⁊ pōe regim̄ eaꝝ q̄ ſūt phlatice cō
plonis i cibis ⁊ medicis i qb⁹ ē calefactio i ꝑmo ⁊ ſo
cū hūectatōe: aut pauca exſiccatōe. Et ex h̄ qd̄ gnē
ſūt pāis ⁊ baucie ⁊ fēiculus ⁊ anetū ⁊ apiū hūiduȝ ⁊
madiˈt. ꝓpe hūid abſqȝ ſicco qm̄ ē calefactiuū ⁊ exſic
catiuū: ⁊ ſorbitōes facte ex faria tritici. cū fenugre. ⁊
feniculo: ⁊ qn̄ lac egredit̄ filoſū pp groſſitudinē ſuaȝ
⁊ ſiccitatē ſuā tc̄ cura ē embrocatio cū eo qd̄ hūectat
valde ⁊ acceptio hūectātiū ⁊ ſilr̄ i ſpmate. ⁊ itēde re
gim̄ ꝯplonis ſȝ medicias ⁊ cibos i qb⁹ ē ſupfluitas
calefactionis ꝓpiq̄ ei qd̄ diximꝰ ⁊ hūectatio vltia: ⁊
cognoſcas ēt gen⁹ melie dn̄antis ⁊ rege ſȝ ipȝ. Et ex
medicis qd̄ tēpatis faciētib⁹ lac exuberare ē vt ſūan
tur de ſelel apū. xxx. ℥. ⁊ de folijs feniculi. xx. ℥. ⁊ de
ſaſſafa. xv. ⁊ d tritico fracto. xxv. ℥. ⁊ de cicerib. excō
ticatis ⁊ ordeo albo ꝯtrito eq̄lr̄ de vno quoqȝ. xv iij.
℥. ⁊ fic⁹ magne. x. nūo ⁊ oia buliāt i. xxx. lib. aq̄ vſqȝ
quo redeāt ad. viij. lib. ⁊ min⁹ ⁊ ſit qd̄ ide bibit̄. v. ℥.
cū. ſ. ℥. olei amigdalini dulcis ⁊. ℥. i. ⁊. ſ. zuccari ſci
limiu. piſces ſaliti ſūt ex eis q̄ faciūt exuberare lac. ⁊
ex medicis faciētib⁹ lac exuberare ē vt ſūat faria ſiſa
mi ⁊ diſſoluat i vino puro ⁊ colet ⁊ bibat colata ei⁹
⁊ ēplet ex fece ipi⁹ mām̄illa. ⁊ ēt ſūat ex iterioꝝ⁹ me
lōgie pōdus medij kaſicij ⁊ elixes i aq̄ vehemēter do
nec ēt diſſoluat: deide ꝯmoueat vehemēter ⁊ colet ⁊
accipiat decolata ei⁹ ⁊ pōat ſup ipam. ℥. i. butyri ⁊
bibat. aut ſūat īfuſio ciceris ⁊ bibat i ieiuno dieb⁹ ꝯti
nuis: ⁊ ꝓpe ſit ei⁹ īfuſio cū lacte ⁊ aq̄ ordei cū melle
aut iuleb aut ſūat ſe. ſaſſafa ps. i. ⁊ cicerelle ptes. ij.
cui⁹ potio ſit kermet vnū cū aq̄ cala: aut ſūant i potu
de pillis nardis. ℥. ij. cū vino. Et ex medicis qd̄ bōis
ē vt ſūat butyri vaccini. ℥. i. ⁊ vini cadus magn⁹ det
ad bibēdū i ieiuno: ⁊ rami papauer ruffi ⁊ folia ei⁹
decocta cū trita ordei ſūpta ſorbēdo: aut ſūant rha
phan⁹ ⁊ furfur ⁊ buliāt i vino ⁊ colet vinū illud ⁊ bi
bat: aut ſūat ſe. papaueris aſſū cuȝ ſauic eq̄lib⁹ pti
b⁹ cū oximelle: aut rob p⁹ ꝙ īfuſa fuerit i quolibet
coꝝ trib⁹ dieb⁹ nā illud ē meli⁹. Et qn̄ȝ i potu det ni
gella cū aq̄ mellis: aut ſūatur ſe. aneti. ⁊ ſe. porri ⁊ ſe.
anadacoche oiuȝ. an̄. ℥. i. ⁊ ſe. fenug. ⁊ ſe. ſaſſafa. p
tes eq̄les: miſceat cū ſucco feniculi ⁊ bibat ⁊ ſi miſce
ant cū melle ⁊ butyro ē meli⁹.

Ca. iij. de mioratione lactis ⁊ ꝓhibitōe exuberationis ei⁹ ſupflue.

Lac qn̄ ſrfluit pliȝ nocȝ ⁊ apat ⁊ affert ēt egritu
dines. Et qn̄ȝ aggregat lac i mām̄illa abſqȝ ꝑ
gnatione ⁊ ꝓpe cū retient mēſtrua. Cōuertit
eni mā q̄ nō iuenit vtutē expellēdi p matricē pp pu
tatē ipi⁹ ⁊ puēit i vbere ⁊ fit lac. Et qn̄ȝ aggregat in
corpoꝝ⁹ viroꝝ ⁊ ꝓpe i puberib⁹ ita vt rotūdet mā
mille ipoꝝ. ⁊ tu qd̄ iā ſciuiſti i his q⁹ꝝ tibi iā ꝑterita
ē remēoratio cās puitatis lactis. ⁊ illud qd̄ i ca plus
attēdit̄ ē oē qd̄ exſiccat vehemētia ſue ſiccitatis: aut
vehemētia reſolōnis ſue ⁊ calefactionis. Et oia q̄ in
fr̄ant ēt ⁊ hūectātia q̄ ſūt vehemētis hūectationis ēt
miorant ſanguieȝ phlaticoꝝ: ⁊ oēs medicie mioran
tes ſpma ſūt miorantes lac. Jlle āt q̄ ex eis ſūt fr̄e ſūt
ſic̄ ſemē papaueris ⁊ lētes ⁊ alkaſil cū aceto. Et ex eis
q̄ liniūtur ſūt ſuccus arboris pſilij ⁊ mucilago ei⁹ q̄
retinēt ⁊ ſtupefaciūt ⁊ farina fabaꝝ cū oleo ro. ⁊ ace
to. Calide vo ſūt ſic̄ ruta ⁊ ſem̄ ei⁹ ⁊ ꝓpe ruta mon
tana ⁊ ſic̄ alfelenuſch ⁊ ſem̄ ei⁹ ⁊ doſ. ei⁹ vltia ē vſqȝ
ad. ℥. ij. Et illd̄ qd̄ veri⁹ ē de re albedarūgi ē ꝙ ipm
miorat lac ꝙuis dicūt qd̄ ꝙ facit exuberare. ⁊ cymi
nū ꝓpe mōtanū exſiccat lac ēt. ⁊ ēt vt ex eo fiat epi
thima cū aceto ⁊ ex epithimatib⁹ calis ē illud qd̄ fit
de āmoniaco ⁊ vino. Epithia bonū: ſūant radices
caulīū ⁊ terant ⁊ fiat ex eis ēplm̄: aut ſūat faria lētiū
⁊ fabaꝝ ⁊ croc⁹ ⁊ nux hēdē ⁊ ſal ⁊ fiat ex eis epithia
cū aq̄ fr̄a: ⁊ ēt fiat linimētū cū ſucco fenug. aut cum
lacca ⁊ lithargyrio ⁊ oleo ro. ⁊ ex eis q̄ ꝓcedūt curſu
ꝓpetatis ē vt liniat mām̄illa cū cācro marino cōtri
to: aut cū cancro fluuiali aduſto.

Ca. iiij. de caſeatione lactis in mammilla.

Quandoqȝ lac caſeat i mām̄illa pp calitatē ex
ſiccatiaȝ ⁊ qn̄ȝ caſeat pp fr̄atē ꝯgelatiuā. Et tu
qdē ſcis ex eis quoꝝ remēoratio tibi ꝑterijt ſi
gna cuiuſqȝ haꝝ duaꝝ reꝝ. Medicie āt ꝓhibitiue ca
ſeatōis ſūt linimētū factū cū cera i qbuſdā oleis ſub
tiliatis ſic̄ oleū alkeiri ⁊ oleū de mēta ⁊ ſilla: ⁊ epithi
ma cū mēta trita facta i mōȝ pāis: ⁊ epithima calidū
ſcȝ ex cerato ⁊ ex mucilaginib⁹ fr̄is ⁊ oleis fr̄is ⁊ ce
ra colata ⁊ coriādrū hūiduȝ ⁊ portulaca valde iuua
tiua ſūt i hoc ēplata. Et ex medicis reſoluētib⁹ caſea
tioneȝ calaȝ eſt acetū vini ꝯq̄ſſatuȝ cū oleo ro. ⁊ cale
factuȝ linitū deſup. aut folia ſolatri ꝯtrita ex qb⁹ fiat
ēplm̄: aut folia alkekēgi ⁊ folia ſolatri ⁊ folia caulis
aut ſuccus eoꝝ ⁊ ꝓpe qn̄ cū eis miſcētur myrrha ⁊
croc⁹. ⁊ iteꝝ acetū vini ⁊ oleū vio. ⁊ paꝝ fenugreci ſu
mant. ⁊ fiat ex eis epithima. Et ex medicis reſoluen
tib⁹ caſeationē fr̄am ē aſſiduatio ēbrocationis cum
aq̄ ⁊ ꝓhibēt ei⁹ ſanioſitatē feniculū ⁊ ſemē fēiculi. ⁊
oēs ſpēs q̄ ꝓuocāt lac q̄ ſūt de eis i qb⁹ cogt anetū

⁊ camenulla ⁊ balsamita ⁊ fenugrecū ⁊ abrotanū ⁊
castoreū. ⁊ ex oleis: oleū de lilio ⁊ oleū narciscinū ⁊
oleū de costo. Et ex medicinis tēpatis bōis ē vt sūat
panis de simula ⁊ farina ordei ⁊ eruca ⁊ fenugrecū ⁊
cuiscus ⁊ sem̄ lini ꝯtritū de vnoquoqꝫ q̄ntū vna ma
nus clausa tenet ⁊ fiat ex eis emplm̄. Et ex eis q̄dē q̄
ꝯfert apatōi pꝰ caseationē ē vt suppōatur spōgia in
fusa aq̄ ⁊ aceto tepidis aut mirrha cū pāe aggregen
tur cū aq̄ ⁊ aceto: ⁊ m̄ta cū aceto ⁊ pāe ē bōa. Et mar
chasita ꝯtrita sicut puluis cū oleo ro. ⁊ albumie oui. ⁊
ex eis q̄ apiūt opilationē lactis i mām̄illa ē vt linia
tur cū carati aut ex mirrha cū aq̄ calamīti ⁊ anisi ⁊ ex
farina ciceris ⁊ folijs lauri ⁊ se. apij cū cymino naba
ti ⁊ cardomomo cū aq̄ v̄ge pastoꝝ: ⁊ silr̄ aq̄ sicle ⁊ tri
ticū cū nigella ⁊ ēt thus cū felle bouis: aut sūat mel
storacis calamite ⁊ misceat cū oleo vio. ⁊ fricādo in
ungāt ex eo mām̄illa q̄m̄ resoluūtur cū eo caseatio ⁊
apa ⁊ sorbeat aq̄ cauliū: q̄m̄ ē iuuatiua ad hoc.

C.v. de putrefactiōe lactis i mām̄illa ⁊ ꝯgelatōe ⁊
extēsione eiꝰ q̄ accit ei ex egritudie.

Umat sicla ⁊ decoq̄t tādiu dōec dissoluat. de
inde ꝯiūgat cū medulla panis ⁊ farina fabaꝝ
⁊ oleo sisamino ⁊ suppōat aut ēpletur cū pa
ne ⁊ herba q̄ noiat herdikies hūida cū cera ⁊ oleo
rosato: aut cera cum aqua ⁊ oleo cum melle ⁊ vino
aut rob. iteretur emplm̄ cum quocūqꝫ fuerit in die
bis aut ter ⁊ silr̄ sisamū cū melle aut butyro. Et si mi
sceat cū eo farina tritici cū furfure aut faria fabaꝝ est
iuuatiuū. Et vaporatio cū aq̄ cal'a ⁊ iclinatio mām̄il
le sup vaporē eiꝰ: ⁊ ꝓpe q̄n̄ i ea decoq̄t sem̄ lini ⁊ fe
nugreci ⁊ euiscꝰ ⁊ se. cucu. ⁊ camemilla. Et ēbrocatio
cū ea ē iuuatiua ⁊ q̄ nō tolleraт grauedinē ēpli. Q̄d
si accidat cū hoc egritudo iuuat cū hoc ēplo: sumāt
mes ⁊ iteriora passaꝝ ⁊ ꝯterant ⁊ ꝯficiāt cū aq̄ sidre
⁊ aqua alheail. Et q̄n̄ caseat i mām̄illa sanguis assi
ductur eiꝰ inūctio cū oleo vio. deīde fūdat sup ipsā
aqua cal'a: deinde ēpletur cuꝫ emplis p̄dictis i prin
cipio hꝰ i capli.

C.vi. de apatibꝰ calis mām̄ille
⁊ doloribus loci mammillarum.

In principio q̄dē coꝝ admistrētur repcussiua
cognita i hac cura ⁊ misceat cū eis paꝝ de sub
tiliatiuis. Et illud q̄dē ē sicut vaporatio cū aceto vi
ni cū aqua cal'a: aut pauco oleo ro. ⁊ farina fabarū
cū oximelle ⁊ folia solatri cū oleo ro. Et q̄n̄ ptrāseūt
initiū parūp curēt cū ēplis dictis in ca. extensionis
⁊ cōgelatōis san. Et ex eis q̄ sūt bona vltie ē vt sūant
farina fabaꝝ ⁊ mellilotū ꝯtrita ⁊ oleū sisaminū ⁊ fiat
ex eis epithima cū aqua dulci. Et iteꝝ panis ꝯtritus
⁊ farina ordei ⁊ fabaꝝ ⁊ assa fetida ⁊ fenugrecū ⁊ cui
scus ⁊ vitellus oui ⁊ crocus ⁊ mirrha: sumant ⁊ fiat
ex eis emplm̄ ⁊ ēt fiat epithima ex se. lini cum aceto.
Et multotiēs quidē resoluit sirsē ad apa mām̄illare
⁊ ē locꝰ vbi timet pleureſ. q̄r igenia vt aggreges psi
liū ⁊ pōe ipꝫ sup caput apostemosuꝫ nōi circuitu ip
siꝰ: ⁊ pōe in circuitu inferioꝝ eiꝰ adoq ⁊ nō vapores
in p̄ncipio doloris ⁊ resoluat subtile ⁊ remāeat gros
suꝫ: q̄m̄ ē error. Et q̄n̄ dolet caput mām̄ille fiat phlo
mia ⁊ ēbrocet cū eis q̄ sūt sic sādali ⁊ acacia ita vt n̄ ac
cidat cācer.

C.vij. d apatibꝰ fris phlaticis mām̄ille

Confert eis vt terat apiū ⁊ pōat sup ea: aut
camenulla.

Ca.viij. de duritie mām̄ille
⁊ nodis ⁊ glādulis ⁊ q̄d accidit ei ex circui
tione papille maxime apud pubertatē.

Si aūt declinat apa apparēs in mām̄illa ad
duritiē tūc ex eis q̄ ꝯferūt i p̄cipio ē vt em
pletur cū rizi ifuso i vino: aut ꝯmixto cū ce
rato facto ex oleo vio. ⁊ vitello oui ⁊ dragagāti. q̄ si
apa duꝝ liniat cū cerato facto ex oleo ro. ⁊ alkitrā ⁊
aqua cāforata. Et q̄n̄ꝫ pōitur i ipo fel bouis. Et q̄n̄ꝫ
medicat cū folijs gallaꝝ ⁊ oleo. Et ex eis q̄ ꝯferunt
ē fex d̄cocti veteris. aut fex aceti ex quo liniatur. No
doꝝ āt ⁊ glādulaꝝ i ipa meliꝰ medicamē ē vt sūant
folia psici hūida ⁊ folia rute hūida ⁊ ꝯterant silr̄ ⁊ cū
eis fiat ēplm̄. q̄ si illud ē residuū a circuitione papil
le pubellaris: aut ē accn̄s pꝰ illā ⁊ iobediēs vt medi
cine resolutionū faciēt i ipm: tūc necessariū ē vt pfo
ret tm̄ donec ꝯsequat pinguedo: deinde extrahat ⁊
suatur.

C.ix. de dubellati in mām̄illa.

Quando accit mām̄ille apa faciēs collectio
nē. tūc ex medicinis bonis i maturatōe eiꝰ
ē vt sumātur seminis lini ⁊ sisami ⁊ radicis
lilij ⁊ storacis ⁊ stercoris caprini ⁊ stercoris colūbi ⁊
nitri ⁊ gūm i pini ptes equales fm̄ q̄ necessariū fac
testimoniū: ⁊ fiat inde linimētum cum oleo siragi ⁊
oleo de alkeiri ⁊ medulla cruris vaccini: ⁊ si vis pōe
in ipo rob. q̄ si indiges perforatione fac.

C.x. de vlceribꝰ ⁊ corrosionibus in mammilla.

Sumatur vini pontici pondus. xx. lib. ⁊ pōa
tur in ipso de sumac tinctoruꝫ. lib. i. ⁊ de gal
lis immaturis. lib. 5. ⁊ de cassia lignea. 5. lib.
de nucibꝰ cupressi. lib. i. infundatur in vino ⁊ dimit
tatur. xx. diebus: deinde decoquatur cum lignis cu
pressi ⁊ cōmoueant donec minuatur medietas: dein
de cōmoueant fortiter ⁊ coletur ⁊ reducat ad ignē ⁊
calefiat. Sitqꝫ ille ignis leuis valde ⁊ reseruet i vitre
ata ⁊ est bonū oibus vlceribꝰ q̄ accidunt in mēbris
mollibus sicut sūt os ⁊ lingua ⁊ alia q̄ ꝓhibēt corrosi
onē. Et ex eis q̄ ꝯseruant mām̄illā puā aut coartatā
⁊ ꝓhibēt eā a casu ⁊ ꝓhibēt etiam testiculos puero
rum magnificari sunt ista. s. vt minoretur introitus
balnei. Et similiter pueri sumant ceruse ⁊ chimolee
amboꝝ añ. pōdus. ℥. ij. ꝯficiant cū aqua seminis hy
squiami albi ⁊ misceantur cū aliquantulo oleo ma
sticino ⁊ fiat ex eis linimentū ⁊ assiduetur sup ipꝫ pā
nus lineus infusus aqua gallaꝝ infrigidata ⁊ ꝓprie
quando sunt mollificati. Et iteꝝ experimētum mulie
rum liniantur super eos lutū hartum ⁊ mel. q̄ si po
natur in ipsa opium ⁊ panis cū aceto erit fortiꝰ. aut
sumatur luti arti pondus. ℥. xx. ⁊ hyusgami pōdus
℥. ij. ⁊ fiat ex eis epithima cū aceto aut sumantur lu
tum samios ⁊ acatia ⁊ cerusa ⁊ liniantur cuꝫ succo
arboris hyusquiami. aut sumāt thus ⁊ cochlee ma
rine ⁊ farina ordei ⁊ ꝯficiant cū forti aceto valde: ⁊
liniatur cuꝫ eis mammilla tribus diebꝰ aut. iiij. aut
sumantur oua alcubugi ⁊ storax ⁊ chimolea ⁊ liniā
tur aq̄ psilij aut liniant cū herba hyusquiami sicut

est:terat ⁊ ꝯiungatur cũ aceto ⁊ dimittat trībꝰ diebꝰ
Et qñ vult vt leuiet ponat super spongia īfusa in aq̄
⁊ aceto: aut sumant succi hypogstidos ⁊ corticũ gra
natoꝝ ⁊ plũbi vsti cũ sulfure oium añ. ꝗsi. ʒ. iij. alu
minis ⁊ iameci ceruse plũbi lentiũ adustaꝝ oium añ. ʒ
s. limatiarum adustarum abrotani omnium añ. ʒ.
iij. ꝯficiant cũ aqua plãtaginis ⁊ liniat. aut sumat cy
minũ al. cũ cepe lilij ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ dimittat sup ma
millam tribꝰ diebꝰ aut sumiat armoniacũ ⁊ hyusqa
mũ ⁊ ponant sup eam tribꝰ diebꝰ ⁊ hyusgamũ solũ
noue diebꝰ. Et ex eis q̄ sine certitudine expimẽtī di
cunt in hoc. c. ē vt liniat cũ sanguie testiculi porcini
aut sãguie erici aut sãguie testudis: aut sũant oleũ ⁊
alumē ꝯtritũ sic alcohol ⁊ ponant i mõtario de plũ
bo ⁊ moueat tãdiu donec in pso resoluat plumbuz
⁊ assidue fiat inunctio cũ eo. ⁊ silr lutum albartum ⁊
galle imature aggregent cũ melle ⁊ liniant cuz eis.

Fen. xiij. de meri ⁊ stõ ⁊ dispõnibus amborum.

Trac. i. de dispõnibus meri ⁊ stõ. De anato
mia meri ⁊ stõi. Capi. i.

Meri qdem est ꝯpositum ex carne ⁊ tu
nicis pãniculaibꝰ plãis villos hñti
bus longitudinales: vt per eos facil
fiat attractio in deglutione. Nam tu
scis ꝙ attractio non ꝑficitur nisi vil
lis longitudinalibus cũ ꝯhunt ⁊ te
git ipm exteriꝰ panniculꝰ villos hñs
latitudinales vt ꝑ eos facilis fiat expulsio ad illõ qd
subtꝰ est. Scias. n. ꝙ expulsio nõ ꝑueit nisi ꝑ villos
latitudinales: ⁊ in ipso est carnositas manifesta. Et
opõne qdez duaꝝ tunicaꝝ simul ꝯplet deglutitio. s.
ꝑ illud qd attrahit villus eiꝰ: ⁊ ꝑ id qd exprimit vil
lus eius. Qñqz ãt difficilis fit deglutitio eiꝰ cuiꝰ scin
ditur meri i longitudine: ita vt ꝑuetur attractio ad
iuuans ad vomitũ humoris. Et vomitꝰ qdem ꝯple
tur cũ tunica extrinseca sola quapp est difficilis. Et
locus qdem eiꝰ est sup spondiles q̄ sunt in collo fm
rectitudinē in custodia ⁊ tutela: ⁊ descẽdit cũ eo par
neruoꝝ ex cerebro. Et qñ est in directo spõdilis q̄rte
q̄ est ex spondilibꝰ dorsi ꝑtinẽtibꝰ pectori: deiñ ꝑtrã
sit ipaz: recedit paꝝꝑ a dextra dilatãdo locũ vene ve
niẽtis a corde: deiñ descẽdit sup spondiles. viij. resi
duas ita ꝙ qñ ꝑuenit ad velamñ ligat eo ligamie qd
subleuat ipm parũꝑ vt nõ ꝯprimat id qd comitatur
ipm ex vēa magna: ⁊ vt sit descẽsus neruoꝝ cũ eo fz
ḡdationē securãdo ipm a nocumẽto extẽsiõis recte
apud ḡuitatē aduenietē stõ. Cũqz ꝑtransit velamen
declinat iterũ ad sinistrã fm qd declinat ad dextram
Et ille qdem reditꝰ ad sinistrã ē cũ ꝑtrãsit spõdilē. x.
vsqz ad. xi. ⁊. xij. deiñ dilatat post penetrationē i ve
lamine: ⁊ ampliat mediando obuiando ori stõi. Et
post meri est corpꝰ stõi contextũ. Et creata est itrin
seca pars meri amplior ⁊ magis spissa ꝑmo intesti
no quoniam est transitus durioris ⁊ intriseca ps sto
machi est media. Et illud qd in ipso est leuiꝰ ē apud
os stõi. Deinde i intestino est leuis ⁊ non vestit inte
rior pars eius panniculo extenso vsqz ad postremũ
stomachi adueniente ei ex pãniculo tegente os nisi
vt attractio sit continua ⁊ vt adiuuet ad subleuandũ
epiglotim ad supiora cum fit deglutitio cum extensi
one meri ad inferiora. cũ verificaueris qd meri ē ps
stomachi continua ei cũ gradatione. Et eius qdem
tunice sunt sicut tũice stomachi: quarũ magis extrin
seca est magis similis pãniculus ⁊ ad longitudinez
⁊ magis extrĩseca ambaꝝ est carnosa grossa latitudi
nales habens villos verũ ē plus carnosa ea q̄ ē stõi
sed ē ex ea ⁊ in situ eiꝰ ⁊ ꝯtinuatiõe ipsius. Primuz
aũt intestinũ nõ est ps stõi: imo est res cõtinua ei ex
primo. Et ꝑpter hoc non gradit ei ꝯstrictio neqz tu
nice eiꝰ sunt sicut tunice stõi. Nam substantia meri
similior est lacerto: ⁊ sba stõi similior ē neruis. Et ro
tundat ps stõi vbi continuat cũ eo meri ⁊ obuiat ve
lamini ⁊ ampliat iferiꝰ qm locus in quo morat cibꝰ
est inferior: qr oz vt sit amplior. Et factus est rotun
dus ꝑꝑ illud qd scitur de iuuamẽto eius dilatatꝰ in
posterioribꝰ sui vt bona fiat ipsiꝰ obuiatio dorsi. Et
est ex duabꝰ tunicis quaꝝ interior longitudiales hz
villos ꝑꝑ illud qd scit de necessitate attractõis: ⁊ ꝑꝑ
hoc ꝯhitur stõus cũ fit deglutitio ⁊ eleuatur epiglo
tis. Et extrinseca hz villos latitudiales ꝑꝑ illud qd
scitur de necessitate expulsionis. Et nõ positi sũt vil
li expulsiui extrinseci nisi qm attractio ē ꝑma opera
tionum eius ⁊ ꝑpingor ei. Deinde expulsio aduenit
post illud ⁊ completur propter expulsionez ꝯtinuã
in toto vase vt expellatur qd in ipso est: ⁊ permiscen
tur tunice extrinsece villi trãsuersales vt adiuuẽt ad
retentionē faciendam ⁊ positi sunt in attractõe non
in expulsione: quare non cõmiscent tunice extrinse
se. Et separatꝰ ē ab eis meri cũ non sit ad retinendũ
Et tota tunica eius extrinseca obuiat corꝑibus spis
sis. Intrinsece vero pars cõcaua est plus carnosa ⁊
calidior vt sit plus digerens: ⁊ os eius est neruosum
plus vt fit vehemẽtius sensibile. Et aduenit ei ex ner
uis cerebri ramꝰ acquirere ipm faciens sensum vt ꝑ
cipiat famē ⁊ diminutionem. Et illo quidem non in
digent reliqua que sunt post os stõi. ⁊ stomachꝰ nõ
indiguit sensu: nisi quia eget vt excitet ipum qñ va
cuus ē a cibo. nam cũ extremitas ꝑma est sensibilis
acquirens nutrimẽtum sibi ipi ⁊ alijs: non eget illud
quod est post ipsam illo: qm illa sufficiens est ad de
ferendum onus alterius. Et iste quidez neruꝰ descẽ
dit ab alto reuolutꝰ sup meri: ⁊ inuoluit sup ipm vna
inuolutõe cũ est propinquius stõ: deinde ꝯtinuatur
stõ. Et loco stõ vehemẽtioris gibbositatis supponit
vena magna ꝑcedens in longitudine ipsius: ⁊ man
dat ei ramos plurimos q cuz eo ligãt ⁊ diuidũt i ra
mos subtiles ꝯstituti in ordine vno. ⁊ adheret ei ar
teria silr ⁊ ꝑcedit ex arteria sicut illud: ⁊ initit vnaq̄
qz eaꝝ sup reflexiõez siphac: ⁊ ꝯtexit ex sũma caꝝ zir
bus fm qd narrabo. Et stõus qdē digerit calitatē q̄
ē i carne sua inata ⁊ calitatibꝰ alijs acq̄sitis a corꝑibꝰ
vicinãtibꝰ ei. Ep. n. supponit dextro eiꝰ desup. ⁊ illõ
tõ qm ilic rotũdat ⁊ fit eiꝰ suppositio bona: ⁊ splen
sternit sb eo a sinistro elõgatꝰ paꝝꝑ a velamie captẽs
in ipso. Nã si supponeret ipse ⁊ epar sil vna supposi
tione grauaret illud sup stõm. Electũ est igr vt super

ponatur epar taliter quaten⁹ ꝯprehendat ipm additionib⁹ extẽsis sicut digiti: ꝛ substernatur splen subt⁹. Et cũ hoc est epar magnũ valde ꝑm ꝯpatiõez ſcãm ad splẽ pp necessitatẽ sue magnitudis: ꝛ quõ nõ cũ splẽ nõ sit receptaculũ nisi vni⁹ supfluitatũ ei⁹. Cõseqns ergo ẽ vt declinet caput stõi ad sinistrã ãplificãdo locũ epati: ꝛ coangustet locũ sinistꝝ. Et declinet ei⁹ iferior ps ad spaciũ qđ eũ snit epar subt⁹ ꝛ dilatet ẽt locũ splẽi a sinistra ꝛ desubt⁹. Posita ẽ ergo nobilior duaruz ptiũ ꝛ ẽ supior ꝛ dextra epati: ꝛ vilior eaꝝ opposita eis splẽi hoc ẽ sinistꝝ. et additũ ẽ i eo ab añrioib⁹ zirbũ extẽsũ sup ipz, ꝛ sup oia itestina hoiuz ꝓpe ppea ꝙ sũt magis agẽtes adiutorio digõis pp debilitatẽ ɥtutũ ipoꝝ digestiuaꝝ ꝑz opõez ad alia: ꝛ ſcm ẽ spissũ vt ꝯphẽdat calitatez. ꝛ subtile vt leuiet ei⁹ adeps. Fit ergo ꝯſuatiuũ calitatis ab añrioꝛib⁹. Adeps.n. ei⁹ recipit calitatẽ valde ꝛ ꝯseruat eã pp viscositatem suã pinguẽ. Et sup zirbũ pãniclare ẽ siphac noiatũ berbetinẽ. Et sup ipz ẽ mirac ꝛ lacerti vẽtris pigues oẽs. Et iste due tũice ꝯiũcte st i supremo ãbaꝝ apud velamẽ: ꝛ sepate ab iferiori pte eaꝝ. Et a posterioꝛib⁹ dorsi extẽdit vena pulsatilis magna sup ipz calida pp multitudinẽ calitatis sui spũs ꝛ sanguis sui. Et associat ei vena magna calida pp caliditatẽ multitudis sui sanguis. Et siphac qđ ex sũma hoꝝ est pãniculus pmus q ꝯphẽdit viscera oia nutritiua. Ipm.n. tetigit ea ꝛ declinat ad interiora ꝛ aggregat apud dorsum a latere suo ꝛ ꝯtinuat velamini a supiori pte sui. ꝛ ꝯtinuat inferi⁹ vesice ꝛ duob⁹ illis ab iferiori pte sui. ꝛ illic adueniũt ei duo foramia apud dua iguina q sũt due vie i qb⁹ penetrãt vene ꝛ suspẽsoria: ꝛ cũ dilatantur descẽdũt p ea intestina. Et iuuamẽta qđ ei⁹ st tutamẽ illoꝝ visceꝝ ꝛ distictio iter itestia ꝛ lacertũ mirac vt nõ coopiat ꝛ nõ ꝯturbẽt eoꝝ opões. Et cõicãt ei ẽt illa q sũt i vẽtre nota ꝛ i tunica extrinseca q ẽ mirac sũt iuuamẽta. Cũ eis.n. expmit stõus p motũ lacerti cũ eo ꝛ p hoc ꝙ ipe mouet eũ. Extẽdit ergo totuz sup vasa de qb⁹ st corpa quoꝝ ꝓprietas ẽ vt expellãt expssione qdã adiuuãte ad expulsionẽ fecis. Et silr expmẽt vesicã ꝛ adiuuãt ad emittendã vrinã. ꝛ expmũt vẽtositates iflatiuas vt exeãt: qr nõ deficiũt itestina ꝛ adiuuãt ad pariẽdũ. Et siphac qđ ligat oia viscera ad iuicẽ ꝛ cũ dorso. Et fit eoꝝ aggregatõ firma ꝛ ẽ ipe cũ dorso sic res vna. Et cũ ꝯtiuat velami ꝛ obuiant due extremitates ei⁹ apud dorsũ tũc ligat illic ꝛ exinde ẽ ei⁹ initiũ. Ei⁹ naqz initiũ est supfluitas descendẽs ex velamie ad os stõi ꝛ obuiat ei supfluitas ei⁹: ꝛ ꝙ ex ipso ascẽdit ad dorsũ ꝛ obuiãt sibi ꝛ gnãt illic siphac. s. corp⁹ pãniculare nõ diuisum i villos sensibiles: imo simplex i sensu ꝛ ꝯphẽdit stõm posterius a duab⁹ tunicis q sũt in sba stõi ꝛ ẽ tutamẽ tunice carnose q est ei. ꝛ puenit ad stõm ꝛ ligat ipm cum corpib⁹ q sũt a pte dorsi ꝛ sũt ei reflexio ꝛ ascẽsio ꝛ descẽsio. Et illud qđ i ipso ẽ grossi⁹ ẽ iferi⁹ ei⁹ ꝛ sinistꝝ ipsius. ꝛ est ei tunica ex subtiliato lacerto ventris coopiens: vel sub ipo vl ipa ẽ subtile ei⁹ qđ ẽ ꝺe siphac ꝛ ẽ vehemẽtis subtilitatis. Et ex eo orit pãnicul⁹ tegẽs pcci⁹ ꝛ supfluit ex eius origine siphac supfluitas a duob⁹ lateribus ex q ex ramis duaꝝ venaꝝ. s. pulsatilis ꝛ non pulsatilis extẽsis sr stõm texit sba zirbi q ꝯtexta ẽ ex duab⁹ tunicis aut ex plib⁹ tunicis ꝑz loca suppositis pinguib⁹ coopiẽs stõm ꝛ itestia ꝛ splenẽ ꝛ mesaraicas rflexas ad lat⁹ subteri⁹. et hoc zirbũ cũ sua sepatiõe ẽ suspẽsũ cũ eis. s. cũ hoc qđ transiuit ex stõ ꝛ ꝯcauitate splẽis. Et loca suspẽsiõis ei⁹ st glãdule q sũt int vẽas sugẽtes q noiant mesaraice: ꝛ int itestinũ. xij. digitoꝝ. Veꝝ ei⁹ suspẽsiões sũt pue ꝛ debiles. ꝛ qñqz ꝯtinuant cũ epate ꝛ costis dorsi leui cõtinuatiõe. Et iste qđ suspẽsiões st filões zirbi: ꝛ pma eaꝝ ẽ stõus. ꝛ zirbũ istud ẽ sic sacc⁹ i quo si aliqd poneret retinẽt illud. Cũ ergo ɥificaueris tunc scias ꝙ cutis ꝛ pãnicul⁹ q ẽ post ipsã ꝛ ẽ carnosus ꝛ lacert⁹ posit⁹ i tunica q est supma tũicaꝝ lacerti vẽtris nota determinata: oẽs sũt in sũma mirac. Et tunica q ẽ infima tunicaꝝ lacerti vẽtris cũ pãniculo subtili q est ꝑz ɥitatẽ siphac ẽ ex sũma siphac. ꝛ zirbũ ẽ sicut iterior pãn⁹ siphac ꝛ sicut extior stõi. Et hec qdẽ corpa oia sunt adiuuantia i calefactiõe stõi quoꝝ adiutoriũ est in defensione ei⁹. Et i inferiori pte stõi ẽ foramen cui ꝯtinuat itestinũ. xij. digitoꝝ. Et hoc qđ foramẽ noiat portenari⁹ ꝛ ẽ stricti⁹ foramie supiore: qm ẽ trãsitus ei⁹ qđ digestũ ẽ ꝛ subtiliatũ: ꝛ illud ẽ trãsit⁹ ei⁹ qđ est ꝯriũ ei. Et iste qđ meat⁹ claudit vsqz quo ꝯplet digõ deiñ apit quousqz ꝯpleat expulsio. Et scias ꝙ stõus nutrit trib⁹ mõis. Unus eoꝝ ẽ ei⁹ quo fouet cibo adhuc i eo exñte. Et scđs ẽ ei⁹ qđ ad ipz vẽit ex nutrimẽto i venis pdictis i anatõia venaꝝ. Et tri⁹ ẽ ei⁹ qđ ad ipm effundit in tpe famis vehemẽtis ab epate ex sanguine rubeo puro ꝛ nutrit ipm. Et scias ꝙ ãtiq qñ dicũt os stõi itelligũt qñz itroitũ ad stõm ẽ loc⁹ strictus in quo nõ dilatat aliq ptiũ introit⁹ stõi q sunt post meri. Et qñqz supiorẽ itroitũ q est termin⁹ cõis inter meri ꝛ stõm. Et qdã hoies sunt q noiant ipm alphaet ꝛ cor. sicut sũt qdam hoies q faciunt curret i ꝑmõe suo os stõi: ꝛ innuũt ad cor cõicantes in noie aut debiles i discernẽdo. ꝛ isti qđ st valde ãtiq medicoꝝ. Hyp. ãt mltotiẽs dicit fuhed: ꝛ sigt p id os stõi ꝑm suã expõnem.

De egritudinib⁹ meri. Ca.ij.

Quandoqz accĩt meri spẽs malitie ꝯplonis: ꝛ debilitant ipm ab opõe sua q ẽ deglutitõ. Et qñz fiũt i ipso egritudies istrales oẽs ꝛ cões ꝛ qñqz fiunt i ipo apata calida ꝛ fra ꝛ dura. Et illđ qđ plrz fit in eo de egritudinibus instralib⁹ est opilatio aut pp coartatõem de foris a spõdili rẽota: aut ape membri vicinantis ei: aut ꝓpter apa in ipso aut in lacerto qui retinet ipm. Et sũma quidem egritudinuz que accidũt ei sepius ꝛ egritudinib⁹ cõibus est flux⁹ sanguinis ꝛ corruptio eius.

De qualitate deglutitionis. Ca.iij.

Scias ꝙ deglutitio fit p meri cũ ɥtute attractiua attrahente cibũ cũ villis longitudialibus quos adiuuãt villi latitudinales ꝓpea ꝙ retinẽt retro illud qđ deglutit ꝛ expmunt ipm ad iferiora ꝛ vomit⁹ ẽt ꝯplet p meri. Veꝝ deglutitõ ẽ facilior qm ẽ mot⁹ ꝑm motũ nãlem ꝛ fit cum adiutorio duarũ tunicaꝝ: quaꝝ vna hz longitudiales villos: ꝛ altera

est coperiēs eā latitudinales hñs villos. Uomitꝰ autē ē motus nō ſm cursū nālez: ⁊ nō ꝯpletur eius opo nisi ꝑ tunicaz velatiuā exprimētem tm̄. De constrictōe deglutitorij ⁊ difficultate deglutitōis. c. iiij.

Constrictio deglutitōij aut fit pp causaz i ipo meri: aut fit pp causaz vicini eiꝰ. Et causa q̄ ē in ipo meri aut est apa: aut siccitas superflua: aut exsiccatio hūiditatis i ipo pp febrem aut aliud: aut ē aliq̄ spēꝫ malitie ꝯplonis superflue: aut casus virtutis ⁊ debilitas eiꝰ. ⁊ ꝓpē i fine egritudinū acutaꝫ malaꝫ tiorosaꝫ ⁊ aliaꝫ. Et cā vicini ē ꝯstrictio cōstringētis. s. aut apatis i lacertis epiglotis sicut fit in sinātijs ⁊ alijs. Et qñz ē cū ꝯstrictōe anhelitꝰ ēt: aut mēbris colli: aut ē decliatio spōdilis ad iteriora: aut est vētositas inuoluta in ipo coartās: aut ē spasmus ⁊ cuzez q vult fieri: aut iā icepit. Hoc. n. sepe antecedit cuzez ⁊ ꝯgelationē. Iā āt accit cuidā notoꝫ nr̄orū difficultas deglutiēdi pp retētionē reii deglutitorio ignote ⁊ ꝑducit eū illō ad silitudinē ꝑfocationis ⁊ fecit eū sycopizari cū nausea cū qua euomit vmes plimos: cū quoꝫ expulsione facilior facta ē deglutitio ⁊ ablata ē ꝑfocatio. Et scias ꝙ cā fuit retētio coꝫ illic. De signis Ca. v.

In illa gdā q̄ ē pp spōdiles augmētatur constrictio i tpe resupiationis: ⁊ ē deglutitio dolorosa apud spōdilē remotā. Et illā q̄ est cā malitie ꝯplonis dbilitātis significat lōgitudo spacij itineris eiꝰ ꝙ deglutit. Et ē cū leuitate ⁊ paucitate festinationis i toto spacio absq̄ dolore: nisi sit illud in pte meri visibiliter ⁊ ꝯstrigat illic ⁊ sentiat cū retētiōe eiꝰ qd deglutit apud ipz. Et i illa q̄ ē cā apatis fit cōstrictio i ꝓpingtate ipius ⁊ fit ibi dolor ⁊ nō euātur dispō in plibꝰ a febre: q̄uis plim nō sit vehemētis fortitudis. ⁊ qñ apa ē calz significāt ēt ipz caliditas ⁊ sitis ⁊ si nō fuerit calin nō erit febris. Et qñz ē exitura nō cū illa caliditate ⁊ ē illic dolor puus cū quo accñt i qbusdā hōis tremor ⁊ febris. Et qñz faciūt collectionē ⁊ rūpit ⁊ emittit saniē ⁊ sedat illud qd aduenit ex eo ⁊ fit egritudo vlcꝰ. Et illā q̄ ē i ancessiōe cuzez ⁊ ꝯgelatōis significāt cū ea reliq̄ significationes.

De cura. C. vi.

Si cā fuerit apa aut remotio: tūc cura eiꝰ erit cura illiꝰ. Et si cā fuerit malitia ꝯplonis: tūc si fuerit iflāmatio ⁊ adustio ⁊ calitas in supficie oris oportebit vt admistres linimēta inter ābas spatulas ex succis ⁊ medicis frīs: ⁊ sorbeat qd sit sic lac acetosū absq̄ butyro ⁊ q̄ sīt siliā illi. Et si fuerit ex frigore ⁊ ē illa q̄ sepiꝰ fit: oportebit vt curet cū ēplis calefactis qbꝰ vteris i curatione oris stōi frī. ⁊ cū oleis ⁊ vnguētis calefaciētibꝰ dcis i ipo ⁊ cū oleo balsami ⁊ oleo rhaphanino ⁊ oleo muscelino. ⁊ silibꝰ. ⁊ cū ēplis factis ex castoreo ⁊ ammoniaco ⁊ mirrha ⁊ prassio ⁊ alijs. Qd si fuit pp ꝯplonē hūidaz mollez valde: ⁊ scit ex cōitate supficiei oris ⁊ ligue cū eo. tūc curet cū eo i quo sūt stipticitas ⁊ calefactio ex medicinis aromaticis pꝰ mūdificationē stōi ⁊ rectificationē eiꝰ si eget ea. Et iste qdē medicine sūt sicut anisū assatū ⁊ behē duo ⁊ spica ⁊ spica celtica ⁊ foliū indū ⁊ thus ⁊ minutū ipiꝰ ⁊ myrrha. Et si necriū ē vt misceant cū eis calefaciētia fortia cū stipticis frīs vt frāgatur ꝑ calefaciētia frigꝰ stipticoꝫ frōꝫ ⁊ vehemītis exsiccatōis sicrosaꝫ ⁊ balaustiaꝫ ⁊ siliuz fiat. Et apōme aniudē ē vehemētis iuuamēti in hoc. Et si fuerit cā siccitas fiat ꝯriū illiꝰ: ⁊ admistra elaria hūectātia eq̄lis ꝯplonis ⁊ oua sorbilia ⁊ adipes ⁊ butyꝫ ⁊ medullas ⁊ regiūn corpis ⁊ stōi. Nā meri i plibꝰ egritudinibꝰ est sequens in ꝯplone sua cōplonē oris stōi.

Ca. vij. de apatibus meri.

Quandoq̄ sūt cala phlegmōica ⁊ pustularia ⁊ frā ⁊ phlegmatica ⁊ dura: ⁊ plimoꝫ difficilis fit maturatio ⁊ tardatur.

Ca. viij. de signis apatum meri.

Significat ipa dolor in hora deglutitōis ⁊ in nō deglutōe ꝑuenit ad posteriora spōdiliuz colli cū ꝯstrictione deglutitōij. Et cū illo qd ex eis ē calz qñz ē febris nō vehemēs ⁊ qñz ē vēiēs hora pꝰ horā q̄si ipa sit febris diei ñ vehemēs. ⁊ qñ q̄z ē cū eo horripilatio: veꝫ ē cū eo sitis vehemens ⁊ caliditas. Cū ergo maturat remouet horripilatio ⁊ qñ aperit emittit pus. Cū aūt apa nō ē calin ē ꝯstrictū ſz silitudinē ꝯstrictionis apatis cali: veꝫ ē absq̄ caliditate ⁊ neq̄ ē febris neq̄ sitis. Ca. ix. de cura.

Medicie illiꝰ alie sūt q̄ bibūtur: ⁊ alie sūt q̄ extrius apponūtur. Et oportet vt medicine que exterius apponūtur ponātur i loco q ē iter duas spatulas ⁊ oz vt sint medicie repcussiue stiptice facte ex odoriferis ⁊ fructibꝰ ſz opationē q̄ ē necessaria i curatione apatū stōi. Deide addant in eis ea q̄ sūt sic āmoniacū ⁊ bdelliū ⁊ glutē alibat ⁊ ficus ꝑter ꝙ euāta sit a stipticis ex adipibꝰ ēt. Qd si illa nō valēt ⁊ sūt necria illa q̄ sūt plime resolutōis ⁊ apa fuerit i radice duꝫ: tūc oportebit vt misceāt cū eis ea q̄ sūt fortis resolutōis. sic gña lauri ⁊ piretrū ⁊ cordūeni ⁊ ireos ⁊ balsamū ⁊ aristologia. Et qñz ē tibi necriuz vt admistres erūpētia ēplastrizādo: sic synapis ⁊ gūmi rute agrestis ⁊ reliq̄ q̄ sūt de his q̄ diximꝰ i dubellati pectoris ⁊ pulmonis quousq̄ ꝑueniat ad terminū stercoris colūbini. Qz āt vt i cura eiꝰ qd calin ꝯsumant medicie q̄ bibūt. q̄ꝫ q̄dā sūt electuaria quorū icessus sup locū sit icessus ꝯtinuꝰ paulati paulati. Et sit i ꝑmis electuaria ex eis q̄ sūt sic lētes ⁊ spodiū ⁊ mucilago sic psilij ⁊ seis pōtulace ⁊ aq̄ cucurbite ⁊ silia. deide fiat ꝑmutatio ad ꝑmixtionē ex repcussis ⁊ resolutiuis in q̄ iā positū sit aliqd ex ficubꝰ ⁊ ex aq̄ fēiculi ⁊ camenuille: deide addāt ⁊ pōant i ipa dactili ⁊ fenugrecū ⁊ admistrēt sorbitōes. i ꝑmis qd ex repercussiuis sicut facte ex faria ordei ⁊ lētibus ⁊ fiant acetose. cū eo qd scis ⁊ nō acetose. Et cū icipit maturari fac sorbitōes ex succo furfuris cū oleo amigdalio ⁊ zuccaro. deide pōe i eis ea que sūt sicut semē lini ⁊ silia. deide pone i eis ea que sūt sicut faria ordei ⁊ ciceris. ⁊ quando ꝑuenit ad eruptionem: tunc idiges vt accipies in ipso virtutem ex radice lilij celestis ⁊ amigdalis amaris ⁊ prassio ⁊ aliquid ex synapi ⁊ ficubus ⁊ dactilis

Ca. x. de cura apatū frorum.

Onsidera qd̕ dr̃ i ap̄atibus stõi frĩs ⁊ admi-
c stra sup ea lenificãtia maturatia. Intrīsecus
qdē sicut electuaria ⁊ sorbitões q̄ diximus
ad maturandū sicut q̄ fiūt de faria ordei ⁊ faria her-
bi. Et illa i qbus sūt ablutio ⁊ fortitudo sicͭ radix liliꝫ
celestis ⁊ radix ligritie ⁊ alia. Sed extius ēpla matu
ratiua q̄ dixims de qbꝰ sūt fenugrecū ⁊ camemilla ⁊
melilotuꝫ ⁊ bdelliū ⁊ gūmi alboti ⁊ āmoniacū ⁊ ire
os ⁊ vtꝰ aromaticoꝝ. Qd̕ si declināt ad maturatio
nē ⁊ sedationē fac sicͭ d̕ eꝫ ē i.c.p̄mo: ⁊ ꝯsidera i eis il
lud qd̕ dr̃ i.c.stoi. C.xi.d̕ eruptōe sāguis ex meri.

Am sciuisti cās eiꝰ ⁊ signa ipiꝰ i ca.eruptōis
i sanguis ex stō. ⁊ oꝫ vt q̄rant illic. Et ex eis q
bus sit dr̃a ē illd̕ qd̕ dicit i curationibꝰ erup
tionis sanguis ex stō.s. q medicie i hac eruptōe oꝫ
vt sit medicie hñtes viscositatē ⁊ glutinositatē vt nō
ipellātur ad stōꝫ subito: imo currāt sup locū erupti
onis cū lēta mora: vt pol'e sit eis agere i eis cū illa lē
ta mora opationē fortē q̄tuis redeāt p viā venarū ⁊
agāt i ipꝫ. Vex cū v̉tute debili pp lōgitudinē viaꝝ ⁊
mltitudinē passiōis i viꝫs. C.xij.de vlceribꝰ meri.

Uādoqꝫ accidūt vlcera i meri ex scissura acci-
q dēte i ip̄o aut pp ap̄ata q̄ erūpūt i eo: aut pp
humores acutos trāseūtes i ip̄o cū fit vomi
tus ⁊ sitia. Et nō elōgatur quin cueniant cū est catar
rus. Ca.xiij.de signis ipsorū.

Am oñdimꝰ in.c. vlcex stōi differētiā inter
i vlcera stōi ⁊ vlcera meri. Illic ergo ppēdāt.
Vex significationes q i meri est vlcus ⁊ non
ap̄a sūt q deglutitio i ap̄ate ipedit cū magnitudine
bucelle ⁊ q̄titate eius plus q̄ꝫ ipediat cū qualitate ip
siꝰ ex acuitate aut acetositate aut stipticitate. vex fm
diuersitatē q̄litatis i ea diuersificat i vlceribꝰ ipedim
tū. Et fortasse māsio eq̄lis q̄titatis nō ipedit. ⁊ pua
q̄ hꝫ q̄litatē dñantē ipedit ita vt nō penetret ppea q
ꝯp̄mit ipꝫ sua q̄titate. Sꝫ effecta q̄litate forti ipedit
⁊ dolorē facit. Et illiꝰ qdē cui accit vlcꝰ a plaga ante
cedēte cura fit difficilis ⁊ ē sup extrēitatē mortis fm
plim. Cap.xiiij.de cura.

I fuerit i meri vlcera nō i potu tribuimꝰ me
s dicinas ꝯsolidatiuas illoꝝ vlcex subito sicut
facimꝰ cū volumꝰ i potu tribuere medicias
vlcex stōi ⁊ alioꝝ: imo idigemꝰ in illis medicinis vt
demꝰ eas ad potāduꝫ paulati ⁊ vt eligamꝰ eas gros
sas viscosas aut eis misceamꝰ viscosa ⁊ grossa. ⁊ cā
i hoc ē q medicine nō morant sup meri nꝫ figuntur
imo trāseūt ⁊ sepantur. Cūꝫ separant i potu ⁊ ñ po
tātur subito obuiant faciēdo obuiationē q̄ efficiūt
opone p̄ꝰ oponē. Cū ergo iuiscant adherēt suo itie
ri ⁊ figūtur ⁊ nō sepantur subito. Illaꝝ v̉o medicia
rū s̄bas dicemꝰ i.c. vlcex stoi ip̄e.n.sunt ille.

Ca.xv.de signis ꝯplonū nālium stōi.

s Igna ꝯplonis calide nālis i stō sūt q bñ di-
gerit cibaria fortia sicͭ carnes vaccinas ⁊ an-
serinas ⁊ alia. Et q corrūpunt in ip̄o cibi subtiles le
nes sicut caro pulloꝝ ⁊ lac. ⁊ q ip̄e recipit cibos qui
sūt calide ꝯplonis meliꝰ ⁊ q digō vicit appetitū. Et
sig ꝯplonis frẽ nālis sūt vt nō sit i appetitu dinutio
⁊ sit i digōne diminutio q̄ non digerit nisi cibaria
subtilia leuia: ⁊ vt sit melius recipiens cibaria q̄ sunt
frẽ ꝯplonis. Et sig ꝯplonis sicce nālis sūt q sitis mul
tiplicat i ꝯsuetudine ⁊ sit ꝯtētus pauca q̄titate potꝰ
⁊ aduenit nausea ex q̄titate plima. ⁊ ē stōus recipi-
ens cibos plurime siccitatis melius. Et signa cōple
xionis humide naturalis sunt q sitis est parua cum
tollerātia potus plurimi ⁊ securitate a nausea ⁊ sto-
machus ē recipiēs cibos humidiores melius.

Ca.xvi.de egritudinibꝰ stōi.

Tōacho accidit qñꝫ egritudies malitie ꝯplo
nis.xvi.pure ⁊ fce cū mā sāguiea vel cholica
cū spēbꝰ suis aut phl'atica vitrea aut subtili q̄ natāte
aut hñte ebulitōeꝫ aut phl'atica acetosa aut salsa aut
mā melica acetosa aut pōtica ⁊ accidit ei ap̄ata. ⁊ accidit
ei vlcera ⁊ resolutio singularis ⁊ q̄ currūt via eoꝝ ex
causis itrisecis ⁊ extrinsecis sicut casu ⁊ pcussione. ⁊
qñꝫ tollerat disruptionē ⁊ non interficit statim. ⁊ qñ
peruenit vltime resolutio ad hoc vt disrūpat corpꝰ
stōi tūc patiēs morit. Inquit Hyp. oīs cuius disrū
pitur stōus moritur. Et qñꝫ accidit ei raritas textu-
re i villis suis. Et qñꝫ accit ei vehemētia spissitudis
Et accit ei ex egritudinibꝰ creationis i q̄titate vt sit
magnꝰ valō aut pūꝰ valde. ⁊ ex egritudibꝰ figure vt
sit v̉bi gr̃a vehemētis rotūditatis. Et ex egritudinibꝰ
asperitatis ⁊ lenitatis vt sit vehemētis lenitatis lubri
cus. Et ex nocumēto sitꝰ vt sit sitꝰ eiꝰ verbi gr̃a vehe
mentis apparitionis ad exteriora. Et qñqꝫ accit ei
opilatio in villis suis ⁊ opilatio in meatibus stōi ad
epar ⁊ ad splenē: ⁊ accit ei sanguinolēta egō si fuerit
istud i viꝫs epatis ⁊ puitas appetitus si fuerit istud in
viꝫs splenis. Et qñꝫ accidunt in stō ventositates ⁊ in
flatio causa ciborum ⁊ causa debilitatis sue in seip̄o
⁊ nos faciemus ad illud cap. singulare: ⁊ malitia qd̕
cōplexionis i stō quandoqꝫ fit ex causis extrinsecis
.s. ex calore ⁊ frigore ⁊ alioꝝ ab ābobꝰ ⁊ qñqꝫ fit ex
cāis itrinsecis. Et ex egritudibus qd̕ i stō sūt q̄dam
commouent i calore vehementi. aut propterea q
ipse adiuuāt eum i attractione materieꝝ malarū ad
ipsum: aut quia adiuuāt caliditatē eius ad resoluen-
dam materiam i ipso malo adiutorio non naturali
resoluente ipsam ad formam non naturalē. Et quā
do est cuꝫ mā tunc non euacuatur qn aut sit cuꝫ ma
teria ibibita i corpore ipsius submersa aut adherēs
sup corpus eius aut effusa i concauitate ipsius. Et
quandoqꝫ est humor i ipso iuentus generatus: ⁊ qñ
qꝫ est effusus ex mēbro alio ad ipsū sicͭ effunditur ex
cerebro cū catarro calido aut frõ ⁊ calefit pp ipsum
ꝯplo stōi aut ifrĩatur ⁊ declinat ad ꝯplonem eiꝰ qd̕
descendit ad ip̄m. Et similiter qñꝫ effundūt ad ipsū
ex felle hūores ad stōꝫ cholici. ⁊ illd̕ i qbusdā i qbꝰ
creantur vie plures ex felle ad stōꝫ loco aduētus sui
fm plurimuꝫ ex felle ad intestina q̄re effunditur ad
stōm illd̕ q d̕ oꝫ vt effūdatur ad intestina. cūqꝫ plon
gātur faciūt accidere salsi ⁊ acuti q sūt ex eis in stō vl
cera frigidi ⁊ insipidi lenitatē ⁊ lubricitatē. Et qñꝫ p
uenit eorum impressio ad primū intestinum eorum
que sequūt ipsum. Sꝫ corruptio appetitꝰ ⁊ alistibre

in ipso est res pͥma. Sunt.n.qdam hoies i quibꝰ creat illud ſm ꝯrium consuetudis ⁊ ſm ꝯrium illiꝰ qd diximꝰ in anatomia ⁊ ſm diuersitatē eiꝰ qd ē plꝛ in creatiōe venarū venientium ad stōm ex felle. ⁊ qñꝫ effundit ad ipꝫ ex epate ⁊ ex felle i qbusdā in quibꝰ creatur ex felle via magna ad stōm quare effūditur in ipm illud qd erat necciū vt effūderet ad intestina Et qñqꝫ effunditur ad ipm melia ex splene etiam sicut faciam te cognoscere. Et plurimū qd ad ipm effunditur est cholera ex epate. Et qñqꝫ adiuuant ad illd cāe que sunt in stō sicut dolor vehemēs ⁊ compressio vehemens ⁊ tarditas cibi ⁊ debilitas virtutis eiꝰ expulsiue. Et qñqꝫ est cā in eo ira aut tristicia aut passio aialis ex eis que mouent nām ⁊ effundūt eaꝫ ad stōm. ⁊ facit accidere mordicatōem q̄ non remouet nisi vomitu. Et qñ effundit ad ipm cū hꝰi motibus ⁊ ꝓpric dolore humores virulenti ꝑcipue cū fuerint in illis ꝑtibus vlcera ⁊ cū hoc qñqꝫ effundit ad ipm melia etiam. Et cā in effusionibus melie ad ipꝫ est multitudo melie aut debilitas stōi: ⁊ cāe multitudinis melie: sunt ex eis q̄ tu scis. Et cā effusionis sanguinis ad ipm est multitudo sanguis ⁊ cōmotio eiꝰ in mēbro nobiliore eo vicinitate eius in latere suo sicut ē cp. aut supra ipm sicut est cerebrū cū ex ipso effundit sanguis ad guttur ⁊ meri ⁊ penetrat ad stōm. ⁊ virtutis ipsius expulsiue debilitas adiuuat ad recipienda oia que effundūtur ad ipꝫ. ⁊ ex causis fortibus in effusione sanguinis ad ipm ⁊ ad alia est retentio cursꝰ menstruoꝝ ⁊ sanguis emoroidarum: aut sanguinolente egestiōes aut dimissio exercitij cōsuetiui vel incisio membri: qr supabundat illud qd nā prepauit ei ex mā ⁊ indiget expulsione. Et qñqꝫ expellitur a via stōi ⁊ euomit sanguis. Et scias ꝙ debilitas stōi ē cā fortis in effusione eius qd effundit ad ipm. Et plimi qdē qd inuenit in stō aut generat ex ipo ex hūoribꝰ ē phlā. Et cā i hoc ē ꝙ chilus ē nāe ꝓpinque phlati Cū ergo non digerit digōne integra non fiunt sanguis ⁊ cholera ⁊ melia. Et iterū ad stōm non effunditur in plurimis dispōnibꝰ cholera lauās eum sicut abluit intestina. Sed cholera non generat nisi in qbusdam intestinis: ⁊ ſm plim nō effundit ad ipꝫ nisi ex epate ꝗuis ipa generet in stō calō cū iuenit cibū recipiētem ꝯuersiōeꝫ velocit ad fumositatē. Et qñꝫ accidit stō aut in creatiōe aut cū ꝑseuerantia egritudinū aut doloꝝ ⁊ malitia regis vt fiat corpꝰ eiꝰ laxe texture rare ſbe subtil cutis: qr ꝑducit illud ipꝫ ad debilitatē i oibꝰ ꝯpōnibꝰ suis: ⁊ est neccīū vt curet cuꝫ labor. Et cāe egritudinū stōi oēs sūt cāe egritudinū ꝑdcāꝝ extrīsece ⁊ itrinsece. Et ꝓpē sūt ei vt sint cibi tales q necc̄rio faciūt malitiā digōnis: lꝫ stōus nō sit nisi ſm saniorē dispōnē: ⁊ ē dcm̄ in suo.c. aut sint pauci valde ita vt ꝑducāt stōꝫ sanū ad exsiccatōꝫ ⁊ adūatiōꝫ: aut multiplicet vsus m̄dicinaꝝ ⁊ ꝯsuescat stōus vti adiutorio medicie i ꝯpōnibꝰ: aut laboret plim vomitu ⁊ solōe vētris. ⁊ ꝓpē vomitu: qm̄ ipse idiget motu laborioso nō nāli ⁊ accidat vt rarificet textura villoꝝ eiꝰ ⁊ extenuet. Et stōus vehemētis sēsus patꝰ est ledi ⁊ ipediri a q̄libet cā. Et ois ꝯplō debilitans supflue facit accidere in oi ꝯpōne diminutioneꝫ: ita ꝙ calitas pura. qñqꝫ.n. fit cā lubricitatis stōi ꝑꝑ illd qd facit accidere de debilitate retētiue. Sꝫ ⁊ calitas cū mā sepe ē cā illius. Et nocumēta qd q̄ euēiūt i ꝯpōnibꝰ suis: aut eueniūt i v̇tute appetitiua ⁊ attractiua ⁊ nō appetit oio. aut mīorat appetitꝰ eiꝰ: aut multiplicat valde: aut corrūpit eiꝰ appetitꝰ: ⁊ illd aut cibi aut aq̄. aut in v̇tute retētiua: ita vt vehemēs fiat eiꝰ retētio aut debilitet: aut destruat eiꝰ retētio ⁊ natet cibꝰ: aut i v̇tute digestiua ita vt destruat eiꝰ digō aut debilitet aut corrūpat ⁊ ꝯuertat rē ad acetositatē ⁊ fumositatē aut i v̇tute expulsiua ita vt vehemēs fiat eiꝰ opatio i ipso aut ad viaꝫ nālē: aut ad superiora. aut debilitet eius expulsio: aut destruat. Ex oi nāqꝫ re cuiꝰ ꝓlongatur mora in stō: ⁊ tardat accit vaporatio gñātiua humorum: ⁊ nō ē aliqd ita vaporosuꝫ vt fructꝰ. Et qñqꝫ accīt ei dolores extēsiui ⁊ mordicatiui ⁊ reliq. Et qñqꝫ sequit debilitatē haꝝ v̇tutū oium: aut q̄rūdam natatio cibi ⁊ tarditas descēsiōis eius ⁊ velocitas descensionis ipsiꝰ: ⁊ debilitas digōis: aut destructio eiꝰ ⁊ corruptio. s. casus appetitiue: aut appetitꝰ caninꝰ: aut appetitꝰ corruptꝰ: ⁊ sequitur eam rugitus ⁊ eructuatio ⁊ iflatio ⁊ mordicatō ⁊ alia. Et qñꝫ ꝑducit illud qd euēit ex hoc ad cōicatiōeꝫ mēbroꝝ alioꝝ ⁊ ꝓpē cerebri cū cōitate iter ea per neruos plimos qr accit epilepsia: aut spasmꝰ: aut melancolia aut facit cadere i visu nocumētū. Et qñqꝫ imaginat oculo q̄si cimices: aut sinifex: aut tela arance aut fumus aut nebula. Et multotiēs cōicat cor stō ⁊ accit sincopis: aut ꝑꝑ vehemētiā doloris ⁊ ꝓpē in apatibus suis magnis: aut ꝑꝑ q̄litatē supfluā caloris aut frigoris aut ꝯuersiōis ad venenositatē. Nā debilitas meri ad hoc vt faciat accidē syncopi fac euēire estuationē ⁊ ꝯturbatiōꝫ ⁊ saltū ⁊ tremorē. Et hꝰi qdē sūt d qbꝰ dic hyp. ꝙ sumē i potu vinū mixtū ſꝫ mediū sanat eos ad hꝰ: ⁊ illud ꝑꝑ illd qd i ipso ē de mūdificatiōe ⁊ ablutiōe cū ꝯfortatione. Et stōus qdē qñqꝫ prepat cā vehemētie sui sensus passiōi a cā ꝑua ⁊ ꝑducit illud ad epilepsiā ⁊ spasmū. Et iste hō ledit q̄libet ira et ieiunio ⁊ tristicia ⁊ cā mouēte hūores. Naꝫ cū effūdit ad ipm ex eis ꝑꝑ illd hūor cholicꝰ mordicatiuꝰ ad os stōi ledit eo ꝑꝑ vehemētiā sēsus sui: qr patit epilepsiā ⁊ syncopis sfuēit ei ⁊ spasmꝰ ꝑꝑ cōitatē cerebri cū ore stōi. et huic qd hōi accidit sicut ē illd qd accidit ex dbilitate oris stōi ex hoc ꝙ qñꝫ vsꝫ ad fastidiū replet cibo aut sffluit in potu vini: aut coitu spasmat: aut icurrit epilepsiā. Et mltotiēs qd accidit vt euadat hꝰi vōitu porrio: aut viridi vt herugo eris Et qñꝫ plima repletio facit eos pati subꝫ ꝓlixā ꝑdurātē vsqꝫ quo vomēt ⁊ excitēt ⁊ surgāt. E qñꝫ ē illud cā ad cadē. i meliā cholicā ⁊ i cogitatōes ⁊ sōnia corrupta. ⁊ scias ꝙ egritudines stōi qñ ꝓlōgāt ꝑducūt ad raritatē texture villoꝝ eiꝰ ⁊ fit difficile succurrere ⁊ medicari. Et ex nocumentis malis in creatione est vt sit caput frigiduꝫ ꝑꝑatū euētui catarri ⁊ sit stōus calidus qr nō tolleret ea que mūdificant illū cataꝝ sicut sūt diapipeon ⁊ diacalamētum ⁊ dyaciminuꝫ.

Capi.xvij. de modis significationū dispōnū stōi.

Es ex qbꝰ signāt dispōnes stōi sunt ex dispōni
r bus cibi: i hoc ꝙ stōus tollerat eū ⁊ ꝑuāt tolle
rantia eiꝰ. ⁊ ex hoc ꝙ digerit ipm ⁊ ex hoc ꝙ
expellit eū ⁊ ex hꝰ ꝙ ipe appetit cibū ⁊ potū ⁊ ex mo
tibꝰ eiꝰ ⁊ ɔmotiōibꝰ ipiꝰ sic tremor stōalis ⁊ singultꝰ
⁊ ex dispōne oris ⁊ lingue i sapore suo ⁊ ifusiōe sua
⁊ exsiccatiōe sua ⁊ aspitate eiꝰ ⁊ lenitate ipsiꝰ ⁊ odore
eiꝰ. Et ex eis q̄ egrediūt ex stō cū vomitu aut egōne
⁊ vētositate descēdēte cū sonitu: aut sine sonitu: aut
ascendente q̄ ē eructuatio: ⁊ retenta q̄ ē rugitꝰ: aut ex
colore faciei: aut iterioris ꝑtis oris: aut ex doloribꝰ ⁊
ipedimētis ex cōitate eiꝰ cū mēbris aliis: ⁊ ex ꝑte eiꝰ
qḋ ɔuenit ei: aut ledit ipm ex eis q̄ comedūt ⁊ bibūt
⁊ mēdicis. Significatōes āt ex tollerātia cibi ⁊ ꝑuatō
ne tollerantie eiꝰ sūt qm̄ si stōus nō tollerat nisi paucū
q sit ifra ɔsuetū: tūc i eo ē debilitas ꝓp aliq̄ cāꝫ debi
litatis: ⁊ si tollerat tūc vtꝰ ipiꝰ ē remanēs. Uerꝫ sigtio
nes ex egōne ⁊ eis q̄ egrediūt ex vētre sūt ex egōne q
dē qm̄ eq̄lis tēꝑate tincture ⁊ fetoris sigt bonitatem
digōnis: ⁊ bonitas digōnis significat fortitudinem
stōi ⁊ eq̄litatē ɔplōnis. Sed ille q nō digerit ex ipso
sigt debilitateꝫ stōi ⁊ malitiam complōnis cum ipso
Ampliꝰ tinctura significat māz q̄ ē i ipso. ꝙ si fue-
rit illic lēitas ⁊ fetor significat ꝙ descēdit a stō aū ho
rā suā ꝓpea ꝙ stōus male ɔꝑhēdit eū ꝓp debilitatē
vtutis retētiue: ⁊ si nō ē lenitas nō significat illḋ imo
significat dbilitatē digestiue. Significatōes āt ex so
nitu sūt qm̄ iā dēm ē in eis q̄ tu scis ꝙ descēsus eiꝰ si-
gnificat fortitudinē stōi. Et magnitudo sonitꝰ eiꝰ si-
gnificat bonitatē digōnis ⁊ fortitudinē: ⁊ silr ꝑuitas
fetoris eiꝰ. Et rectiꝰ qdē i hoc ē ꝙ descēsus eiꝰ ñ sigt
fortitudinē: imo sigt debilitatē q̄zdā. sꝫ ē debilitas q̄
ē ifra illā q̄ facit accidē eructuatōꝫ: verꝫ eēntia magni
tudis sonitꝰ si ē ꝓp sbam eiꝰ: tūc ē ꝓp grossitudinem
suā. Et si ē cā eiꝰ vtꝰ expulsiua: tūc illud sigt fortitudi
nē aliq̄. Subtilis āt tenuis cui nō ē sonitꝰ magis si-
gnificat fortitudinē q̄z spissa clamosa: ⁊ ꝑpcipua cuiꝰ
sonitꝰ nō ē i volūtate missa. Sonitꝰ āt exiēs ex seipo
sigt ꝑmixtōeꝫ sensus. Uerꝫ ꝑuitas fetoris significat ꝓ
culdubio bōitatē digōis. ⁊ vehemētia fetoris sigt cor
ruptionē eius. Et si non est fetor oino significat cru-
ditatem eiꝰ. Significatōes vo ex via singultꝰ sūt qm̄
si hiis eū sentit mordicatiōeꝫ: tūc illic est hūor aceto
sus: aut acutꝰ: aut amarꝰ: ⁊ si sentit cū eo extēsioneꝫ
tunc illic est ventositas: ⁊ si nō sentit illud nꝫ sitit tūc
illic est hūor phlegmaticꝰ. ⁊ si ē post eūoes ⁊ febres
tūc illic est siccitas. Significatōes āt ex siti sūt qm̄ si-
tis significat ɔplōnem calidā: ⁊ si est cū nausea signi
ficat māz cholericā aut salsā phlegmaticā. Nā si se
datur potu aq̄ calide: tūc mā i pl'ibꝰ dispōibꝰ ē phl'a
tica: aut mā nitrosa. ⁊ si augmētat tūc mā est cholica
Uerꝫ significatiōes ex dispōnibꝰ oris ⁊ lingue sūt: qm̄
qū ligua i doloribꝰ stōi ē vehemētis aspitatis ⁊ rube
dinis: tunc significat dñiū sāguis aut apa calidum i
ipo sanguineū: ⁊ si ad citrinitatē tūc nocumētū ē cho
lericū: ⁊ si ad nigredinē tūc ē melīca. ꝙ si ad albedi-
neꝫ ⁊ lenitatē tūc cā ē hūiditas: ⁊ si ē siccitas supflua
tūc cā est siccitas. Sꝫ significatōes ex via digōnis sūt

qm̄ digō bona nō fit nisi qū post cibū ɔꝑhēsum nō
accit grauitas i ore stōi: nꝫ rugitꝰ nꝫ iflatio nꝫ eructua
tio nꝫ sapor fumosus aut acetosus nꝫ singltꝰ ⁊ tēsio
⁊ vt sit spaciū more cibi i stō spaciū eq̄le ⁊ dscēsus eiꝰ
ab eo in hora q̄ oꝫ non aū ipsā nꝫ pꝰ eā: ⁊ sit sōnꝰ tē
ꝑatus: ⁊ expgefactio velox leuis: ⁊ in oculo non sit
apa ⁊ i capite non sit grauitas. ⁊ obediētia nāe sit fa
cilis ⁊ sint inferiora ventris aū egōnē iflata. hoc. n.
significat bōitatē iuolutiōis stōi super cibū: ⁊ ꝙ ipe
bene ɔprehēdit ipm: ⁊ illud significat fortitudinem
stōi ⁊ ɔuēientiā cibi i q̄litate ⁊ q̄ztitate. Cū ergo stōus
nō ɔprehēdit cibū bona ɔꝑhensiōe nꝫ fit digō bo-
na accīt rugitꝰ ⁊ freq̄ntia eructuatiōis ⁊ rmāet cibꝰ
in stō spacio longo aut descēdit ante horā necessariā
et cholerice quidē ꝓꝑetas nō est vt ꝓhibeat digōnē
ꝓhibitione destructoria aut diminutiua aut faciēte
cruditatē: imo qūq̄ corrumpit eā. Sed melice ꝓꝑe
tas est vt ꝓhibeat digōnem ⁊ corrūpat eā silr: ⁊ phl'a
decliuiꝰ est ipsa ad corrūpendū. Et scias ꝙ qū in stō
nō est apa nꝫ vlcus ⁊ i cibo nō ē corruptio deiñ digō
nō fit bona tūc cā est malitia ɔplōnis. Et plūm eiꝰ ē
ex frigiditate ⁊ hūiditate: ⁊ post eas calida ⁊ pꝰ eas
sicca. Uerū significationes ex stōi doloribꝰ sunt qm̄
vbi gr̄a dolor extensiuꝰ significat ventositatē: ⁊ grā
tiuus significat repletionē: ⁊ mordicatiuꝰ significat
humorem acetosuꝫ aut acutū aut ponticū aut ama
rum. Significatiōes autē ex appetitu sunt qm̄ signi
ficant ex eo aut ꝓp additionē eiꝰ aut ꝓp diminutōeꝫ
eius ⁊ ipsiꝰ destructionē aut spēm ad quā ipse decli
nat: sicut ē qḋ ipse qūꝫ ē sitiēs ⁊ appetit frigida ⁊ qūꝫ
appetit acetosū ⁊ qūꝫ appetit exsiccātia salsa ⁊ acuta
⁊ qūq̄ aggregat appetitꝰ acutoꝝ ⁊ salsoꝝ ⁊ acetoso
rū silr. Et ex mō ꝙ ista sūt cōia in faciendo lucrari in
cisione humoris nocitiui ē: q2 sunt significātia debi
litatē stōi. stōus. n. fortis decliat ad pinguia. ⁊ qūꝫ ē
appetitus decliuis ad res malas q̄s refugit nā: sicut
appetit carbones ⁊ aluinē ⁊ alia. ⁊ cā in hoc ē hūor
corruptꝰ ēxtneus nō ꝑtinens hūoribꝰ laudabilibus.
Cū aūt bonitas adest gustꝰ ⁊ est sanus non eligit ap
petitꝰ saporē supra dulcē. Cūq̄ decliat appetitꝰ ver
sus alium ⁊ abhorret illū tunc illic ē nocumētū. Nā
si appetit pinguia: tūc illic ē stipticitas ⁊ spissitudo ⁊
raritas. Et si nā abhōret cibos calefaciētes ⁊ declias
ad frōs ꝓp frītatē ipsoꝝ tūc illic ē caliditas. Et si ap
petit calefaciētes tūc ē illic frītas. Et si appetit incisi-
ua ⁊ acetosa ⁊ acuta tūc illic ē hūor viscosus. Et ap-
petitꝰ qḋ i stō calō aq̄ ē ꝓlusq̄ cibi. Et qūq̄ fit vehe
mētia calitatl ꝓp resolutōꝫ ⁊ iq̄sitōꝫ rstauratōis. Et
mōdicatio qḋ exsiccat famē vehemētē ⁊ ē spēs famis
q̄ nullomō tollerat ⁊ associat ei syncopis ꝓꝑe qū tar
dat cibꝰ. ⁊ appetitꝰ i stō ad quē effūdūt melia ⁊ phl'a
acetosū mltiplicat qū ē eoꝝ q̄ztitas infra q̄ztitatē vo
cantē ad expulsiōꝫ ⁊ nō mltiplicat i eo appetitꝰ ⁊ sit
caninꝰ nisi ꝓp illud qḋ dicturi sumꝰ. in. c. appetitus
caini. Et scias ꝙ appetitꝰ nutrimēti cōicat membris
oibus: verū illa cōitas est nālis ⁊ facta ex suspensiōe
vocationis vtutis nutritiue cū attractiua. Amplius
approꝑiat stō appetitꝰ aialis ⁊ sentit cū eo. ⁊ qūq̄

ꝯueñit q̄buſdā hōibꝰ vt eſuriāt pl'im ⁊ cōedūt pl'im et nõ aduēit eis ſaturitas faſtidioſa ⁊ nõ egredit̄ i egō ne coꝝ fex pl'ima ⁊ nõ cū hoc corꝑa coꝝ ipinguant̄ Et cā q̄ꝺ hꝰ i ꝺiſpōnis ē reſolutio pl'imū velox cum ſanitate ꝺigeſtiue ⁊ attractiue ⁊ appetitiue. Ueꝝ ſigni ficatōes ex via ſaporis oris ſūt ꝙ amarꝰ ſig̃t caliditatē ⁊ cholerā. Et acetoſus ſig̃t frigus ſtōi: ſed minꝰ frigore cū quo nō ꝺigerit̄ cibꝰ oīo. Et qñ ſig̃t calorē ꝺebilē cū hūiditate facientē ebulire hūiditatē paꝝ q̄ poſtea ſeꝑat̄ ab ea ꝺeficiēs in ꝺigerēdo: quare accit acetoſitas ſicut fit in muſto. Acceſſit.n. qñ infrigidat̄ ⁊ acceſſit qñ feruet a caliditate ꝺebili. Et ē acetoſitas q̄ fit i effuſiōe mãei acetoſe ex ſplene ad ſtōm ⁊ facta q̄ꝺē cā ſpleni mūtat appetitū nc̄cario ⁊ multiplicat iflationē ⁊ rugitū ⁊ malitiā ꝺigōnis ⁊ facit eructuationē acidā. Et ille q̄ ex saporibꝰ oris ē inſipidus ſig̃t humoris inſipidi saporē: ⁊ ſalſus ſignificat saporem humoris ſalſi. ⁊ sapores extranei horribiles ſignificant hūores extraneos putridos malos. Sed ſignificatōes ex vōitu ſūt ꝙ ſi ē nauſea tm̄ tūc mā ē viſcoſa ibibita. Et ſi ē vōitꝰ facilis ſig̃t ꝙ ipſa ē effuſa i cōcauitate. Et ſi ſūt vōitꝰ ⁊ nauſea ⁊ nō ſeꝑant̄ ſigificāt aggregatōz vtriuſq̄ȝ rei aut viſcoſitatē hūoris: ⁊ ñ ē nauſea facta ex mā ibibita: ⁊ cū ē pl'ime mordicans os ſtōi aut ē pauca ꝯfortat̄ qñ ipſa cū cibo ꝑmiſcet̄ ⁊ aſcendit ex ꝓfūdo ſtōi ad os ſtōi ⁊ mordicat ipm. Quapꝑ facilis fit qñ expulſio hūoꝝ poſt cibū et ñ fit facilis ante ipm niſi ſint multi. veꝝ qñ ē aduētꝰ cōturbationis ⁊ nauſee a ꝓuocatōe tunc mā ē effuſa. ſi vͦ ē currēs tūc mā ē generata in ſtō ſm cōtinuationē. ⁊ vomitꝰ ēt ſignificat ꝑ colorē eiꝰ q̄ꝺ igreditur i ipſo māȝ. ſig̃t ergo cholerā ⁊ meliā ꝑ colorē ⁊ phl'a vitreū ꝑ colorē: ⁊ phl'a acetoſū ⁊ ſalſū ꝑ colorē ⁊ saporē: ⁊ phl'a ꝺeſcēꝺēs ex capite ꝑ colorē muſcoſū ⁊ q̄ꝺ aſſociat̄ ei ex ꝺeſcēſu ad mēbra alia. Et ex hōibꝰ ē q̄ cū recipit cibū aliquē ſentit ex ſeipo ꝙ ſi moueretur ſupfluo motu euomēt cibū ſuū: ⁊ illꝺ q̄ꝺ ſig̃t hūiditatē in ſtō aut ꝺebilitatē ſtōi: ſed illꝺ q̄ꝺ ē ex humiditate nō accidit ēt qñ vacuitas adeſt: ⁊ illꝺ q̄ꝺ ē ex ꝺebilitate nō accit niſi ſm replōnē tm̄. Sed ſig̃ones ex via coloris corꝑis ſūt: qm̄ color ē vehemēs ſignificatio ꝺiſpōnis ſtōi ⁊ epatis ſm pl'im. Pl'ime enim egritudines ſtōi ſunt fr̄e ⁊ color ſtomachoꝝ ē plūbi⁊us. Et ſi ieſt eis citrinitas ē citrinitas ꝺeclinās ad albedinē. Significatōes āt ex via rūgitꝰ ſūt qm̄ rugitꝰ ſig̃t ꝺbilitatē ſtōi: ⁊ ꝙ ipſe male ꝯphēdit cibū ⁊ egōnē humidā. veꝝ ſignificatōes ex ſputo ſūt qm̄ multitudo eiꝰ ⁊ ſpūoſitas eiꝰ ſig̃nt hūiditatē ſtōi mittentis aquoſitatē ⁊ mucilaginoſitatē. Exſiccatio oris et paucitas ſaliue ſig̃nt ſiccitatē ſtōi ⁊ caliditatem. Et ſi fuerint illic ſignificatōes alie adiuuabūt illa in ſignificatōe calitatis. Et ſcias ꝙ ſiccitas oris ē a ſiccitate ꝯpl'onis ꝺuobus modis. Unꝰ coꝝ ē ſiccitas vera ⁊ ē vt nō ſit ſaliua: ⁊ ſc'ꝺs ē mēꝺoſa ⁊ eſt vt ſit ſaliua exuberā s viſcoſa: ſȝ ſit exſiccata cā caliditatis vaporoſe veniētis ad ipm: q̄r oȝ vt ꝺiſtiguat̄ int̄ ſiccitatē ⁊ exſiccatōz ſputi viſcoſi ſm os. nā illa ſig̃t ſiccitatē ⁊ hūiditatē viſcoſam aut ꝓceꝺentē a ſtō: aut ꝺeſcēꝺentez i a capite. Sed ſig̃ones ex eructuatōe ſūt qm̄ eructuatio qñ ē lutoſa ⁊ qñ ē fetida aut fūoſa aut raucida aut lutoſa aut putrida aut lioſa aut ſilis cibo quē recipit eructuās: aut pura i q̄ ñ ē q̄litas alia: ⁊ ē ſanior eructuatio: nā ſi ē fumoſa ⁊ cā in hac nō ē ſuba cibi que ſit velocis ꝯuerſionis ad fumoſitatē ſicut vitelli ouoꝝ in patella ⁊ raphanꝰ aut cibus cui in artificio ſuo: ⁊ cū fit aſſociat̄ qualitas fūoſa: ſicut ꝺulce cui ſuꝑuenit ignis ꝺñiuȝ ⁊ alia: tūc cā i ea eſt igneitas ſtōi aut ꝑꝑ māȝ aut malitiā ꝯpl'onis pur̄ Si āt ē cū mā tē ē ſm vnū ꝺuoꝝ moꝺoꝝ p̄ꝺictoꝝ. Et pl'im q̄ꝺ ē illud ex mā cholerica effuſa ad ſtōz ex felle ſȝ mōz cuiꝰ p̄terita ē rememoratio aut ex catarro cal'o ex capite et ꝓpe cū hō nō ē chol'icus i ꝯpl'one ſua. Et ſignificat̄ ēt ꝙ cā caliditatis ē mā l' aut pura ex iſto mō ꝙ cibꝰ q̄ ſūptꝰ fuit lōginquꝰ ē a fumoſitate ſicut ē panis orꝺei. Nā cū hꝰ i eructuat fūoſe tūc cā ē calitas ſtōi: et ſilr attēꝺe egōnē an ē chol'ica. Nā ſi ē cholica ſignificat ꝙ cā ē caliditatis ſtōi. Et ſi egō nō ē cholerica nō ē nc̄cariū vt cā ſit caliditas ſtōi. Qñȝ.n. ē malitia ꝯpl'onis ſingularis: ⁊ vōitꝰ ēt ē ſignificatio magis ſignificās ꝑ illꝺ q̄ꝺ egredit̄ i ipo. Et qñ ſignificat eructuatio acetoſa ⁊ fūoſa vigilias cū q̄bꝰ ñ iuēit ſtōus vacuatōz ſufficiētē ꝺigōni ⁊ iflāmat̄ ⁊ calefit. Q̄ꝺ ſi ē eructuatio acetoſa nō a cibo acetoſo nõ a cibo qui cū ſupflue ſūt̄ mutat ad acetoſitatē: tc̄ illꝺ ē ꝑꝑ frigꝰ ſtōi ⁊ ꝓpe cū accit a cibis elōgatis ab hoc vt acetoſi fiāt ſicut ē mel. nā ſi iuēis eos acetoſos fieri tūc iudica ꝙ cā in hoc ē frigꝰ ſtōi ſine mā aut cū mā. ⁊ aſſociat̄ ei q̄ꝺ ē cū mā grauitas i ore ſtōi ſp. ⁊ pl'iȝ accit illud hñtibꝰ chol'aȝ nigrā ⁊ ſpleneticā: ⁊ illi ad cuius ſtōm ꝺſcēꝺit catarrꝰ frigiꝺꝰ. Qñq̄ȝ āt aceſſit eructatio a cal'itate cū iuēit māȝ ꝺulcē ⁊ facit eā ebulire ⁊ facit ipam acetoſā: ⁊ ſig̃t illꝺ vt ſit eructuatio acetoſa cū ſignis cal'itatis ⁊ inflāmatōis ⁊ amaritudine oris ⁊ ſiti ⁊ iuuamēto cū eis q̄ ifr̄ant. Et ex eis q̄ꝺ q̄bus ſignificat̄ ꝙ cal'itas pl'ima ſupflua qñ aceſcere facit cibū ⁊ eructuatōz ē ꝙ cal'itas qñ facit aceſcere lac velociꝰ q̄ȝ ipȝ facit aceſcē frigiditas ⁊ qñ ſignificat̄ ꝑ vōitū ēt mā. Et qñ eructuatio ē fetida tūc qñq̄ȝ ſignificat putrefactōz in ſtō ſignificatōe fetoris oris. ⁊ qñ ſig̃t vlcera ſtōi. ⁊ lutoſa ⁊ ſcēoſa ⁊ limoſa ſignificant hūiditatē putrefactā. Et illa q̄ ē vt herugo eris ſig̃t acuitatē ⁊ caliditatē cū putrefactōe ⁊ ē vehemētior ſignificatio caliditatis q̄ȝ fumoſa. Si aūt eructuatio nō ē fumoſa neq̄ȝ acetoſa: ſed ē afferēs saporem cibi poſt ſpaciū eueniēs ſm acceptionē cibi tūc ſig̃t ꝺebilitatē ſtōi i ꝯuertēꝺo cibū. Ueꝝ ſignificatōes ex eis q̄ ſūt ꝯueniētia aut fugiētia aut ipeꝺiētia ſunt: vt ꝯſiꝺeret̄ an res ifr̄antes ſūt ꝯueniētes ei aut res calefacientes exſiccātes ꝯueniāt aut hūectantes poſt q̄ȝ ꝯſiderat̄ res vna. ſepe.n. accit error cā ꝺiuiſſiōis eiꝰ cū nō attēꝺit̄. ⁊ ē ꝙ res ifrātes multotiēs frangunt ebulitōz hūoris ſubtil' aquoſi hūiꝺi aut ſalſeꝺinem hūoris phl'atici: ⁊ exiſtiat̄ ꝙ cū eis iā ꝯuenit iuuamētū q̄ȝuis illic ſit caliditas. ⁊ res calefaciētes multotiēs expellūt hūorē caliꝺū ⁊ reſoluūt eū: ⁊ exiſtiat̄ ꝙ cū eis iam accit iuuamētū q̄ȝuis illic ſit frigiditas. imo

oportet vt conſiderētur cū his duabus relique ſigni ficationes. Significationes aūt coꝝ in quibus inuenitur ſenſus ſtōi ſunt qm̄ ſi non ſentit mordicatiōꝫ imo grauitatē: tunc materia ē phlatica vitrea. ⁊ ſi ſē tit mordicationem cū inflāmatione: tūc mā eſt amara vel ſalſa. aut mordicationē ſine inflāmatione: tūc mā eſt acetoſa. ⁊ ſi ē illic mordicatio cū lenitate: tūc materia ē ſubtilis aut pauca. ⁊ ſi eſt cū grauitate: tūc materia ē groſſa aut multa. Significatōes aūt cum diſpōnibus cōicantibus qm̄ ꝯſideratur: v̄bi gratia an cerebꝝ patiaꝛ a cāis catarri ⁊ mittat ad ſtōm deſcenſiones aut epar: an ſit generatiuū cholere ⁊ mittat ipſā: aut an ſplen deficiat in expellendo melācoliā ⁊ ſit aꝑoſus plīme melancolie: ⁊ hec eſt cognitio cauſe. ⁊ ꝯſideratur an imaginenꝛ coram oculis res ñ ꝯſuete ⁊ non fixe ⁊ an accidant ſoda aut eſtuatio cū repletione ⁊ minorenꝛ cū euōne. ⁊ ſilr v̄tigo ꝓp̄e et an iueniatur tremor cordis poſt repletionē an ſm̄ vacuitatem aut accidat ſyncopis aut ſpaſmus: ⁊ hec ē cognitio accidentis. nam ſi repletio fecerit accidere imaginationes ⁊ ſodam aut inquietudinē ⁊ viſiones diuerſas aut tremorē cordis etiam aut ſubꝫ maximam: tūc ſtomachus erit plenus aut debilis aut in ipſo ē malitia complexionis. ꝙ ſi tremor cordis ⁊ ſoda ⁊ ſyncopis ⁊ eſtuatio accidant in diſpōne vacuitatis tūc ipſe eſt habens receptionē cholere aut humoris mordicatiui venientis ad os eius cum eſt vacuitas: aut humoris melīci. ⁊ cognoſcitur ſuꝑfluitas in hoc cū reliquis ſignis que tibi dedimꝰ aut humoris frigidi aut eius que ē ex iſtis cauſis in inferiore ꝑte ſtomachi. nā non magnificatur illic qđ ex cogeneraꝛ ex ſoda ⁊ epilepſia ⁊ ſyncopi ⁊ ſpaſmo. ⁊ accidentia ſignificantia diſpōnes eius cū cōitate alia ſunt cerebralia ſicut ꝑmixtio ſenſus ⁊ ſubet ⁊ congelatio ⁊ eſtuatio. ⁊ alia ſunt cordialia ſicut ſyncopis ⁊ tremor cordis ⁊ malitia pulſus. ⁊ alia ſunt cōmunia ſicut deſtructio anhelitus ⁊ difficultas eiꝰ ⁊ malitia.

Ca.xviij. đ ſignis male cōplexionis calide ſtōi.

Significant ipſam ſitis niſi ſuꝑfluat ⁊ deijciat v̄tutē. Et eructuatio fumoſa ⁊ lutoſitas ſaliue ⁊ iuuari ab eis que infrigidant ſm̄ ꝯditiones ꝓmiſſas in ſignificationibus. Et aduſtio ciboꝝ ſubtilium quoꝝ ſil̄es non aduruntꝛ in diſpōne naturali ⁊ ꝙ groſſi digerūtur pluſq̄ȝ digerantur in illa niſi ſuꝑfluat ⁊ deijciat virtutē. Et mltitudo ſitis ⁊ ꝑuitas appetitus cibi ſm̄ plīm. ⁊ ꝓp̄e qn̄ malitia cōplexionis ē cū materia cal̄a cholerica faciūt cadere v̄tuteꝫ oio: veꝝ digō ē fortis niſi ſuꝑfluat malitia cōplexionis vſq̄ȝ ad hoc vt debilitat v̄tutes. Et qn̄q̄ȝ aſſociatur huic ꝯplexioni febris ethica. ⁊ qn̄q̄ȝ ꝯplexio ꝑꝑ ſuā ſuꝑfluitatē anteq̄ȝ deijciat v̄tutē cōmouet famē vehemētē ꝑ id qđ reſoluit ⁊ qđ attrahit ſua mordicatione: ⁊ quia mouet mās ad reſolutionē ſicut fit ſucceſſione: ⁊ hec quidem fames qn̄ꝫ ē ſyncopal' qn̄ tardatur cū ea cibus aut facit cadere in ſyncopi. ⁊ cum ꝓlongatur parūꝑ ſpaciū eiꝰ deſtruiꝛ appetitꝰ oio: ⁊ qn̄ꝫ multiplicatur etiā ꝑꝑ curſū ſputi ſm̄ famē ⁊ mltiplicatur ſm̄ ſaturitatē caliditas reſoluens ſtōm. et ſi inuenerit humiditatē erit illud plus ⁊ hoc quideꝫ ſedant cibi groſſi. Et ſcias ꝙ illiꝰ cuiꝰ ſtōus ē igneꝰ ſanguis ē malus paucꝰ acutꝰ fetidus quē abhorrēt mēbra diuerſa ei in ꝯplōne radicali quare nō nutriuntur eo. fit ergo ille pauce carnis ⁊ ſūt rene eiꝰ exuberantes qm̄ ſanguis eius incluſus ē in eis quo nō vtitur natura. Et phlomia extrahit ex ipſo ſanguinē malum.

Ca.xix. de ſignis malitie cōplexionis frigide ſtōi

Significat frigiditatē ſtōi tarditas mutatiōis cibi: ita vt nō deſcendat ſed expellaꝛ vomitu poſt ſpacium quoddā ⁊ non mutetꝛ mutatione que valeat. ꝙ ſi ſuꝑfluat nō alteraꝛ ꝑꝑ ipſaꝫ cibꝰ oio ⁊ non digeritur. qn̄ꝫ ſignificant ipſam multitudo appetitus ⁊ paucitas ſitis ⁊ eructuatio acetoſa abſq̄ȝ cauſa in cibo ſm̄ ꝙ diximus ⁊ h̄ ſignificāt malitiam cōplexionis eiꝰ frigide. Et ex ſignificatiōibꝰ ſignificantibus illud ē vt nō ſit aliſtibre niſi eius qđ ē leue ex cibis ſiue groſſis q iam añ digerūꝛ. Et qn̄ꝫ ꝑuenit malitia ꝯplōnis frigide in ſtō ad hoc vt accidant ex cibo comeſto poſt horas plurimas extēſio ⁊ dolor magnꝰ q nō ſedaꝛ niſi cū expulſione hūiditatis acetoſe oi die. Et qn̄ꝫ ꝑducit ad hydropiſim ⁊ iliacā. Et ſuꝑ colorem hn̄tis ſtōm frīuꝫ apparent citrinitas ⁊ albedo ⁊ nō occultanꝛ expienti. ⁊ ē ille ex melioribꝰ curis cuiꝰ ē amcos. Et qn̄ꝫ cōicat cerebrū ī ꝯplexiōe hn̄tibus ſm̄ hāc ꝯplōnē quare ſiūt ſoda vētoſa ⁊ tinitꝰ ⁊ ſilia. Et qn̄ ꝯuenit malitia ꝯplexiōis frigide cū ꝯplexione radicali calida multiplicāꝛ rugitus ⁊ inflatio ⁊ exſiccatio ⁊ ſitis ⁊ augmētaꝛ corruptio quotiēs indiget phlomia qm̄ exſiccat eū ⁊ ꝑducit ad ethicā. Et eius qđ medicia ē vt ſumat paꝝ vini ſm̄ quātitatē qua īfūdaꝛ añ cibū aut ſint cibi eius exſiccātia ⁊ caro rubea ſine iure pigui cū nucis.

Ca.xx. de ſignis ꝯplexionis ſicce ſtomachi.

Significāt ipſam ſitis vehemēs ⁊ exſiccatio lingue ſuꝑflua ſm̄ conditiōes ꝑdcās ī ca. ſignificationū. ⁊ attenuatio corꝑis ⁊ arefactio ipiꝰ ſupra factā naturā ⁊ iuuamentū cū cibis hūidis.

Ca.xxi. de ſignis malitie ꝯplexionis humide.

Significant ipſam ꝑuitas ſitis ⁊ terreri a cibis humidis ⁊ īpediri ab eis ⁊ iuuamentū cum mioratōe cibi ⁊ cū eis q ſicci ſūt. Et ſignt ipſā multitudo ſputi ⁊ ſaliue. ⁊ ſi ſūt ſm̄ famem ſignificant caliditatē cū humiditate ſm̄ plīm. ⁊ qn̄ꝫ ſūt ex caliditate ſola. Et multotiens quidē eſt ſuꝑ os ſtōi hoīs humiditas īfuſiua: ⁊ quotiens hn̄s eā cōedit aliquid meditaꝛ ꝙ ſi moueretꝛ vomeret. Et qn̄q̄ȝ fit illud ēt ex debilitate ſtōi: ſed aſſocianꝛ ei ſigōnes debilitatis ꝑdicte: ⁊ ſit hoc ſm̄ vacuitateꝫ etiam q̄ȝuis nō comedat: ſed illud ē apud comeſtionē tm̄.

Ca.xxij. de ſignis ꝯplōnū ſtōi que ſūt cū materia

Complexionē q̄ ē cū mā ſignificant vomitus ⁊ eructuatio ⁊ amaritudo ꝓp̄e comitās ipſuꝫ ⁊ ꝑꝑ illud qđ ipſi admiſcetꝛ ⁊ cōmiſcetur vrine niſi ſit ꝑꝑ necitatē tranſeuntē terminū. Et ſubtilē qđ cal̄am virulentā ſignificāt cū lenitate ſtōi nauſea

τ mordicatio τ sitis τ iflāmatio: τ qñ recipit cibum grossū patiť cū eo nauseā τ ad sūmū si ē plīma cū ea ē semp nausea: τ si ē panca nau sea aŋ cibū: τ silr si ē nō ibibita sʒ ē ꝯphēsa i fūdo stōi qꝛ nō faĉ nauseaʒ. Cūqꝫ misceť cū cibo corrūpiť i stō τ spargiť τ pueńit vsqꝫ ad os eiꝰ τ faĉ nauseā. Et qñʒ significat illam q̄ effusa ē i spatio stōi q̄ nō ibibiť ꝙ qñ recipit eā hñs aliqd abstersiuū sicut aquam mellis τ zuccari ducit ipm ad eructuationē. Et ibibita nō cognosciť ex pte eiꝰ qđ exit cū vomitu τ egōne: imo ex reliqs significatiōibꝰ p̄dcis. τ eꝰ radix ē nausea qm̄ significat mãʒ ꝓculdubio. Nā si ē ꝯturbatio tm̄ tē sūt illic adherē tia τ ibibitio materiei τ significat genꝰ materiei sitis τ sitis significat aut calitatē eiꝰ aut salsedinē eiꝰ aut nitrositatē eiꝰ. Nā si sedať cū calā tē ē phlegma salsū τ si ñ sedať ea tūc ē mã cholica. Et cognosciť ēt sapore oris aut cū eo qđ expelliť vomitu: ꝙ si aggregēť nausea τ sitis significāt illđ. Et si ñ ē sitis significat ꝙ mã ē ffa. Et ex significatiōibꝰ aggregatōis mãe ph latice plīme viscose ē vt cadat appetitꝰ τ ñ dilateť pectus pp cibū plīmi nutrimńti: imo đcliet ad illđ i quo sunt acuitas τ mordicatio. Cū ergo accipit illū appetit iflatio τ extēsio τ nausea τ ñ qeśc nisi cū eructuatōe. Ex significatōibꝰ aggregatōis mãe male i stō τ q̄ sequūť ipʒ ē saltꝰ mirac τ qñʒ ꝓduxit ad epilepsiā τ melancholiā. Et ex significatōibꝰ ꝙ mã effusa sit melācholica ē appetitꝰ plīmꝰ cū đbilitate digōis τ cū multitudie iflatōis τ cū guescegueśce τ sollicitudie. Et ex significatōibꝰ ꝙ mã ē fortis ē sołō vētris τ đtigo cum mltitudie ex capite đscēsꝰ ad os stōi τ ēt illđ qđ egrediť i vomitu τ egōne ex hūore mucoso. Et ex significatōibꝰ ꝙ mã ē hūida nocēs sua ebulitiōe ē sitis vehem̄s cū đfectu amaritudis aut salsedis i ore τ sensibilitas rei quasi ascēdētis τ descendentis cum humiditate supflua i ore τ capite stomachi τ iflāmatio.

C.xxiij. đ sigificatōibꝰ nocumtoꝝ stōi ñ ꝯplonaliū.

(f) Jgnificatōes qđ magitudis stōi sť vt sit stōachꝰ tollerās cibū plīm τ cū repleť sētit tē adherere viscera τ ꝯp̄mi ad iuicē: τ cū euãť minuiť τ dimittit viscera q̄si suspensa. Paruitatis đo sigōes sť vt ñ tolleret cibū plīm añ saturitatē. Et sigones qđ opilatōuʒ cadētiū iť ep τ stōm sť hūiditas egōnis τ mltitudo ipiꝰ τ sitis τ puitas sāguis τ alťatō coloris ad hydropicalē τ iceptō malitie dispōis cuiꝰ fortasse notiꝰ nomē ē malitia ꝯplonis aut malitia hitudis. Et sigones opilatōuʒ cadētiū iť stōʒ τ splenē sť paucitas appetitꝰ cū magnitudie splēis: veꝝ sigones opilationū cadētiū iť stōʒ τ itestia sť accñtia ileos τ colice. Et sigones opilationū cadentiū iť stōʒ τ cerebꝝ sť paucitas appetitꝰ cū rcificatōe ꝯplonis τ rēanētia digōnis cū dispōne sua si ñ fuit aliđ qđ ꝓhibeat. τ puitas sētiēdi đglutita mordicatia acuta valđ τ ñ accidat siglťꝰ pꝰ potū diapipeō τ potū vini i ieiunio. Uētositatis đo sigones sť extēsio i stō τ lateribꝰ τ sb hypocōdrijs τ natatō cibi τ mltitudo vētositatis đscēdētis τ eructuab ił. Et scias ꝙ qñ iuēit sētiēs iť stōm τ epar duritiē cū ğcilitate: tē illđ ē significatō idicās resołōnē nãe.

Ca.xxiiij. đ modis vlibꝰ curatōuʒ.

(c) Urať stōus cū eis q̄ bibūť τ cū epithimatibꝰ τ ēbrocis cū aqs i qbꝰ đcoqūť medicie τ linimētis τ vnctōibꝰ ex oleis τ ēplis fcis cū ceris decoctis i aqs i qbꝰ đcoqūť medicie. Sʒ epithimata τ ēpla sūt meliora ēbrocis: ēbroce eni sūt đbil ipssiōis. Et scias ꝙ cura malitie ꝯplonis q̄ accit stō i vtrisqꝫ q̄litatibꝰ actiuis facilima ē pp ea qꝛ facile iuēimꝰ medicias ꝯrias eis vehem̄tis đtutis. veꝝ cura q̄ accit ei malitia ꝯplonis i vtrisqꝫ q̄litatibꝰ passiuis ē difficilima τ ꝓpe ꝯplonis sicce. Nā oppositō cuiusqꝫ eaꝝ ē cū đtute đbilis impssiōis. Et scias ꝙ spaciū qdē calefaciēdi ffm ē sic spaciū iffrandi calm. Sʒ timor i iffrando maior ē p̄cipue cū q̄dā mēbra vicinantia stō hēant malitiā ꝯplonis ffe aut đbilitatē: veꝝ timor i hūectādo τ exsiccādo ē silis q̄uis spaciū hūectādi sit lōgiꝰ. Et scias ꝙ cū egritudies stōi sť ex mã diñ ambigua fit mã tūc ñ ē qđ magis ꝯferat ei q̄ꝫ hiera: qm̄ ipa ē magis adiuuās đtutes mediciaꝝ ad rcificādū stōm τ ꝯplēdas op ōes eiꝰ ipi ꝓp̄as. Sʒ oʒ vt ñ cures đ ea qñ ē malitia ꝯplonis sine mã qm̄ ipē nocet i całō τ sicco τ iuēiť i ffris ꝙ ē fortiꝰ ea. Cūqꝫ euaueris stōm ex hūore effuso ad ipʒ ab alio ꝯforta ipʒ pꝰ illud vt ñ recipiat illū hūorē. τ ꝯstrictō extrēitatū τ calefactō ipaꝝ adiuuat i retinēdo illđ qđ effūdiť ad ipʒ ab eis. Et sirꝰ đ papauē ē vehem̄tis iuuam̄ti ad effusionē mãeꝝ calaꝝ. Qđ si hūor ē ffus tē cōfortātia q̄ neċria sť pꝰ ipsū sť sic mastix τ tro. đ ro. miores τ mēta sicca τ xiloaloes τ gariofili τ q̄ sť illis silia. Et si humor ē calidꝰ tē arobob τ troc. ffri fci ex rosꝫ τ spodio τ q̄ sť silā ilť. Et ille q iuēit duꝝ τ ğcile illđ qđ ē iť stōʒ τ epar ꝭm ꝙ diximus pōat cibos suos τ medicias suas aq̄ꝫ ordei τ ğdiať i bibēdo ipaʒ q̄qꝫ die a.x. vsqꝫ ad.xx. τ vsqꝫ ad cētū ꝭʒ lōgitudieʒ diei sui vsqꝫ quo sit potēs i liberādo ipaʒ vice vna aut duabꝰ: τ ñ apponiť medicia euãtiua nʒ phlobotōia Troc. dictꝰ ad illđ ℞. masticis τ troc. diarodō āboꝝ añ.ʒ.iij. karabe τ mente sicce τ marmacor τ xiloaloes crudi oim añ.ʒ.ij. deť i potu cū vio antiquo aut miua. Et oʒ vt admistrenť i mūdificatōe stōi τ eꝰ qđ aggregať i vacuitate eꝰ aut adheret aut ibibiť medicie ñ ptranseūtes stōm τ vias ꝓxias stō absqꝫ vēis longiqs ab eo. Si aūt ñ valet vice vna iteriť. illud est eni meliꝰ q̄ꝫ euãtio cum nō sit neċria euõ. Et oʒ vt attendas esse egōnis τ vrie i egritudibus stomachi. Cūqꝫ videris eas iam icipere rectificari tunc iam icipit stomachus rectificari. Et oportet vt non afferas i curatōibꝰ stomachi aut caliditatis eius aliqd vehementis ifrigidatōis sicut aquā vehementis frigoris τ prope i eo q non consuetus est ea. Et nō euēs medicias solutiuas pp illud quod i ipso est ex superfluitatibus a stipticis conseruantibus đtutem propter illud qđ scis.

Cap.xxv. de cura malitie complexionis frigide τ humide i stomacho.

(e) T cū illic ē mã tūc euã ꝭm ꝙ sciuisti i canone. Et si non est multitudo materiei tunc experimētatores hūt viā i eo notaʒ. Jn curatōe qđ cū mã nō est tūc cibāt illū cū eis i qbus est stipticitas τ amaritudo vt exsiccēt cū stipticitate sua τ calefaci-

ant cū amaritudie sua. Et hꝰ qdē generis ē vinū pō-
ticū. Et ex medicis q̄ bibunt medicie absinthiales ⁊
sirópꝰ absīthij ipsiꝰ: ⁊ medicie facte cū cydonijs. Sʒ
ex ēplis ⁊ epithimatibꝰ ⁊ vnctōibꝰ empl'a i qbus po
nunt medicie stiptice sicut amomū ⁊ calamꝰ aroma
ticus ⁊ spica ⁊ foliū ⁊ laudanū ⁊ bdelliuʒ ⁊ radix lilij
⁊ balsamū ⁊ oleū eiꝰ ⁊ grana ipsius ⁊ storax. Vnguē
ta aūt sūt cerata fcā ex oleo masticio ⁊ oleo de oliuis
⁊ oleo de cydonijs. Si aūt nō ꝯfert hec sūma admi
nistra empl'a rubificātia ⁊ medicamē d̄ gūmi rute sil
uestris. Et ex emplis ꝯfortātibꝰ ē vt sumat croci ⁊ spi
ce syre ⁊ masticis ⁊ olei balsami oīuʒ añ. ps.i. ⁊ mell'
ptes tres ⁊ myrrhe asportate a ciuitate atrusulō par
tes tres: gummi alboti ps.i.⁊.5. euforbij ps.i. fiat ex
eis empl'm ⁊ vt bibat ex eis pař ptrāsit. Et iteř aliud
℞. storacis ptes.iiij. cere partis tertiā medulle ceruí
ne ptes.ij. gūmi alboti ptē.i. olei balsami ptē.i.⁊.5.
olei nardini ptes.ij. Et iteř storacis tertiaʒ medulle
ceruine.iij. aloes rubei.iij. masticis ptes.ij. olei nar
dini.viij. olei balsami.iij. ceř.v. fiat ex eis ceratū. Il
li vō q̄ ratiocinatōe vtunt icipiunt i p̄mis cū exercitio
tēperato ⁊ administrāt cibū boni chimi facilis digō
nis cq̄lis q̄litatis ad paruitatē aliquaʒ declinātē fm
mēsuram q̄ digerat: deiñ ḡdiat i hoc ad mistrandas
medicias p̄dictas ⁊ q̄ cursu eař ꝓcedunt ex clarijs
aromaticis calidis cū cq̄litate qō fm ꝙ exigit oppō
egritudīs ita vt ꝯmēsuret ꝯplō. Et ex istis clarijs sūt
diapiperō ⁊ diaciminū. Medicamē bonū ℞. gra
noř iuniperi ⁊ gūmi alboti ⁊ pipis oīum añ. ptē.i. ⁊
myrrhe asportate a ciuitate atrusulō: ⁊ existio ꝙ oʒ
vt sint cū ea storax ⁊ spica celtica oīuʒ añ. ptes.ij. pe-
troselini.5. seminis apij montani ⁊ keisin amborum
añ. medietatē ptis: ꝯficiāt cū q̄ntitate sufficiēte mellis
Et qñ frigꝰ ē vehemētiꝰ illo tūc oʒ vt i potu tribuant
omorusia ⁊ athanasia ⁊ sagzenea. ⁊ ē ex medicis bōis
ad oēs egritudies māles hūidas ⁊ grossas hūidas
ē sirópꝰ sqlliticus ⁊ eius ꝯfectio: ℞. sqlle mūdate icise
iij. eminas: ꝓijciantur i vase de vitro ⁊ orificium co
operiatur vasis ⁊ dimittatur sex mensibus.

Cap.xxvi. de cura malitie complexionis calide.

i Inflāmatōi stōi ꝯfert i potu sumere lac aceto
suʒ ⁊ acetum ꝓp̄e cū coriādro ⁊ lac acetosum
vaccinuʒ ⁊ medullaʒ citroli: ⁊ pisces recentes
ꝓp̄e sedāt iflāmationē i stō ⁊ aq̄ fřa ⁊ fructꝰ recētes
⁊ endiuia ⁊ cucumeres ⁊ persica q̄ nō sūt vehemētis
aquositatis: quare ꝯuertant ad cholerā ⁊ lactuce ⁊ lē
tes ⁊ coriandř humiduʒ ⁊ acetuʒ ⁊ cucurbita ⁊ que
sunt illis silia mixta cū canfora ⁊ sandalis ⁊ ro. si illa
necr̄ia sunt. Et dant eis i potu ē tro. de spodio: ⁊ ꝓ
p̄e cuʒ ē illic solō vētris cholerica ⁊ oua cocta i ace-
to ⁊ lētes cuʒ condimento granatorum ⁊ cuʒ suma
chia ⁊ condumento de agresta. Et carnes q̄ eis ꝯce-
dunt sunt caro atauie ⁊ duragi ⁊ pulloř. Qd̄ si eoř
caliditas ñ ꝯseqt mortificationē v̄tutis tūc ciba eos
fřis grossis sicut iffřatis piscibꝰ recentibus ⁊ iffřatis
vētribꝰ ⁊ oibus i qbꝰ est stipticitas: ē ⁊ rob de papa
ueř ⁊ sirópꝰ eiꝰ ꝯfert ad h̄ valde. Et ex eis q̄ ꝯfert eis
ē vaporatio cū iffřatiuis: ⁊ qñʒ empl'ant eoř stōi cū
vesica iflata iā ipleta ex aqua fřa. Cūq̄ʒ empl'as stōʒ
ex empl'is iffřatiuis caue tunc ne velamē ex eis iffřet
aut epar tali iffřatōe qua eoř opatōes nāles ledant:
multotiēs eni accit ide nocumētū i anhelitu ⁊ frigus
i epate. ꝙ si perceperis aliqd horum tunc succurre ei
cuʒ oleo calefacto effuso super locū ⁊ emplastra ipʒ
cuʒ eo ⁊ pone loco emplastroř ea que bibuntur.

Cap.xxvij. de cura malitie complexionis frigide.

i Si fuerit hec malitia ꝯplonis leuis sis ꝯtentꝰ
i curatōe eius trociscis rosatis i qbus sunt ab
sinthium ⁊ cinamonuʒ cuʒ decoctōe cymini
⁊ ameos decoctoř i vase vitri mūdo: ⁊ ameos qdeʒ
est vehemētis iuuamēti i hoc: ⁊ cuʒ ē fortior illa tūc
necr̄iuʒ ē vti ꝯfectionibus calidis fortibus ⁊ scibus
calidis ⁊ diapiperon ⁊ tyriaca magna ⁊ mythrida
to cuʒ vio ⁊ sagzenea ⁊ diacymio ⁊ omorusia ⁊ alkē
dedicō ⁊ diamuscho amaro ⁊ ꝯfectōibus d̄ stomati
con: ⁊ diaolibanū iuuatiuū ē ad hoc vbi nā ē leuis.
⁊ oʒ vt ad bibēduʒ dent hꝰ i i decoctione spice ⁊ ma
sticis ⁊ sqnāti ⁊ eoř que sunt similia illis. ⁊ ziziber cō
dituʒ ē iuuatiuū eis ⁊ ē troc. rosacei cū equali men
sura xiloaloes. Et iteř diapiperon cuʒ vio: naʒ ipʒ
vehemēter calefacit stōm ⁊ significat vltimitas sue i
pressiōis p singultuʒ. Et oʒ vt vtant assa ⁊ pipere i ci
bis suis. Ipsa eni sūt plurimi iuuamēti i hoc. ⁊ allea
ē sūt ex rebus que magis ꝯferūt eis. Et ex oleis iuua
tiuis iungendo stōm sūt oleū camemilinū ⁊ oleū de
alcāna ⁊ oleū de lilio ⁊ oleuʒ masticinuʒ posito i ip-
sis adipe gallie. ⁊ si idigʒ sřfluitate v̄tutis ponāt i ip
sis armōiacū ⁊ bdelliū. Et si sūt necr̄ia fortiora istis
tunc admistrent oleuʒ costinuʒ ⁊ oleuʒ de ben ⁊ ole
um sambacinuʒ. Et ex eis q̄ iungunt sunt sic siropus
de lilio cuʒ xiloaloes ⁊ muscho ⁊ ambra. Et ex scibꝰ
sūt fenugrecuʒ ⁊ semē apij mōtani ⁊ altee. Et qñʒ po
sitio vētosař sup stōm i doloribus fřis maxie affert
iuuamentuʒ. Et scias ꝙ calefactio extremitatuʒ per
ducit ad calefactionem stomachi ex proximo.

Cap.xxviij. de cura male cōplexionis humide.

c Curat cū exsiccatis ⁊ icisiuis ⁊ eis i qbꝰ sūt ca-
liditas ⁊ amaritudo postq̄ʒ eis admiscēt res
pōtice. Et oʒ vt vtant vio forti parump ⁊ sin
cibi exsiccatiui sic illi q sunt i patella ⁊ assati ⁊ minoret
potꝰ aq̄. ⁊ trocisci rosacei cuʒ rosis recētibus ꝯferūt
ꝯploni hūide i stō. Et ex eis qdē que remouēt hume
ditatē stōi ē vt buliāt.ʒ.i. anisi ⁊.ʒ.i. seis feniculi i ꝑaq̄
⁊ colent sup.v.ʒ. zuccari ro. dissoluti digitis.

Cap.xxix. de cura male complexionis sicce.

h Horum curatio curatōi ethice ꝓxima existit.
Hec eni egritudo ē q̄dā ethica stōi. Cū ergo
ꝯfirmat curatōeʒ oīo ñ suscipit. ⁊ neqʒ ē poss
vt occupatio sit ad humectanduʒ ipʒ solummodo:
imo humectatio eius nō fit nisi cuʒ cōmunitate cor
poris. Et ex humectatōe igit istoř ē eoř balneatio ⁊
sessio ipsoř i tina ⁊ eoř iteratio ad balneuʒ fm sum-
maʒ siccitatis. Et qñʒ necessariuʒ fac superfluitas sic-
citatis que est i eis vt non cōcedat eis ambulatio ad
balneuʒ ⁊ recessus ab eo: imo deferantur ad ipsum
⁊ ab eo super aliquid quod conseruet ne resoluat

eos mot⁹ ꝛ ne resudet illō qd̄ sumpserūt ex tina. Et qm̄ balneum est mollificatiuū ṽtutis tc̄ oz ne approximet ei qd̄ resoluat ꝛ duplicet illō: ꝛ oz vt sit balneatio eoꝝ submerso ipsoꝝ i tina ꝛ nō ē ei necīi⁹ aer balnei: ꝛ oz vt sit aqua tie tēpata. s. iter illā i qua fit horripilatio ꝛ iī mordicātē. Et ad vltimū oz vt non patiat ab ea: imo delectet ꝛ hūectet ipm̄ ꝛ āplificet poros Et oz vt sit spaciū balneatōis e⁹ vsq₃ dū pseuerat ꝛ iflat ꝛ augmētat corp⁹ e⁹ ꝛ incipiat detūescere. Et oz vt cū de balneo egredit gescat paululū deinde i potu sumat ex lactib⁹ subtilib⁹ aut lac muliebre aut lac asininū aut lac caprinū ꝛ qd̄ de eo ē melius. Et meli⁹ ex eo ē suctū ex mā̄milla ꝛ afferat lac hora qua mulget ꝛ bibat ipm̄ anq₃ patiat ab aere oio: ꝛ vt sit illud cui⁹ lac bibit ia cibatū tāta q̄ātitate q̄ātū digerat ꝛ sit vsum exercitio āte ipm̄ equali: ꝛ vt nō sit suctū. ꝛ si est aial pter hoiez cognoscit bōitas digōnis e⁹ aut malitia ipsi⁹ p fetorez stercoris e⁹ aut puatōez ipsi⁹ a fetor ꝛ equalitatē e⁹ aut hūiditatē ipsi⁹ aut ipsi⁹ exsiccatōez aut e⁹ supfluitatē i vna eaꝝ aut p e⁹ eq̄litatē aut e⁹ iflāmatiōez pp ventositatez i ipso: ꝛ vt fricet cū instro ꝛ abstergat exercitādo ipz. dein expectet i ifirmo digō e⁹ qd̄ bibit de lacte aut aqua ordei ꝛ scit illō ex eructuatiōe e⁹ ꝛ lenitate viscēꝝ. Deide redeat p⁹. iiij. aut. v. horas ꝛ balneet: postea iungāt mēbra e⁹ cū facilitate vt exsiccet aquositas effusa i eis. Si āt fuerit cōsuetus balneo balneet vice. tertia Et si fuerit recti⁹ vt sit ptentus duab⁹ vicib⁹ addat i horis iposītis iter duas balneatiōes ei⁹ fz q dicta ē e⁹ expositio vt sit ges integra. q si decliat ad lac det ei i potu scdō ꝛ si nō det ei i potu aq̄ ordei c⁹ artificiū ē bonū ꝛ sapiens ꝛ ē illa c⁹ aq̄ multiplicat. deī decoq̄t tā diu donec mioret aq̄ ei⁹ ꝛ cibet pāe furni facto ex fermēto ꝛ sale bn̄ cocto ꝛ piscib⁹ alredradu ꝛ alis volucꝝ leuiū carniū molliū ꝛ testiculoꝝ galloꝝ leuiū carniū ipinguatoꝝ cū lacte. ꝛ phibe ei viscosa ꝛ dura ꝛ grossa. ꝛ si fuerit multi nutrimēti elige ex eis q̄ cū multitudie sui nutrimēti sīt velocis digōnis facilis chimi ꝛ hūidi. Et sū ma sit tāte q̄ātitatis q̄ nō grauet nz extēsionē faciat plīme veꝝ mioratio nēria ē i h⁹i. Et necū ē in potu tribuere ei vinū subtile decline ad stipticitatē paꝝ tollerās pmixtionē pp aquositatē suaz. Ipz ei facit penetrare cibū ꝛ viuificat ṽtutē ꝛ excusat a potu aq̄ frē facietis irasci vl' tristari suo frigore: ꝛ sit e⁹ sūma tāta ne natet s̄r stōz ꝛ ne faciat rugitū. Et sit e⁹ cibato scda cū iā pm⁹ integre digest⁹ ē ꝛ sepet e⁹ cib⁹ q̄ātuz posīe ē ꝛ sit cib⁹ leuis vt nō pseq̄t cib⁹ e⁹ cibū idigestū. Sitq₃ hoc regimē e⁹ aliqb⁹ dieb⁹: Cūq₃ melioratur parūp addat i exercitio ꝛ fricatiōe ꝛ cibo. Cū āt sanitati approxiat abscindat kist ordei ꝛ ponāt loco ordei vino die aut duob⁹ sorbitiōes fc̄e ex candarusio ꝛ addat ei cib⁹ ex eis qb⁹ vti psueuit ꝛ incipiat a pedib⁹ ꝛ extremitatib⁹ ꝛ carnib⁹ auium mollib⁹.

La. xxx. de cura frē ꝛ sicce pplōnis.

Quod si pplō ē frā ꝛ sicca: tūc rege frāz sicut regis siccā: ꝛ qm̄ e⁹ regimē nō ē ei nisi cum calefacientib⁹ tūc aliena i ea q̄ addūt i siccitate pp resolōnē suā aut pp stipticitatez fortē i ipsis. Et euaporatio nes qd̄ oēs nocēt ei ꝛ nō pfert ipsi. ꝛ oz vt alienet calefactio fortis velox qm̄ illō exsiccat ꝛ addit i siccitate imo oz vt calefiat paulati ꝛ hūectet in eo qd̄ est inter illud ꝛ addat i sba caloris inati nō igneitate. Et ex eis q̄ faciunt illud ē vinum parue pmixtiōis ꝛ lac. ꝛ aq̄ ordei pmixta cū pauco melle ablata spūa e⁹ vt multiplicet ipsi⁹ nutrimētū ꝛ minoret ei⁹ supfluitas ē bōa eis ꝛ iungat stōus ex oleis arōaticis q̄ magis hūectāt q̄ calefaciāt. vbi gr̄a sic oleū d̄ spica ꝛ spica celtica ꝛ oleū de mastice ē bonū eis. Et qnq₃ miscet cū eo oleum de balsamo qm̄ ē iuuatiuū. Et meli⁹ qd̄ est vt misceat cū eis parū cere vt sit mora eoꝝ s̄r stōm. Et ex eis q̄ forte affert iuuamētū ē vt calefiat mastix ꝛ misceat cū oleo neridē ꝛ ponat s̄r stōm ꝛ eligat ex mastice illō qd̄ ē piguis. q si frig⁹ vehemēti⁹ fiat nō est excusatio qn liniat stōus cū eo qd̄ ē sic pix faciendo vt ipa adhereat ei oi die ꝛ remoueat anq₃ ifret ꝛ qm̄ q₃ admistrat illō i die bis. Ipa ei attrahit ad stōuz sanguinē nutritiuū. Et oz vt tu cognoscas formā administratiōis picis ex eis q̄ dicta sīt i. ca. picis. Et ex eis q̄ maximū affert iuuamētuz ē āplexari ifātē carnosū sane pplōnis: qm̄ ipse facit stōz acqrere calitatē inataz digerētē cibū vehemēt. Si āt nō fuerit ifās tc̄ sit catulus canis piguis aut catt⁹ mascul⁹ piguis aut qd̄ pcedit via eoꝝ. Et oz qd̄ vt nō sudet ifās āplexat⁹ ꝛ i fret sudor ꝛ posīe ē vt liniat vēter e⁹ cū eis q̄ phibēt sudorez ꝛ oz vt ne eis s̄fflue detur aqua frā: qm̄ ipa ē res magis nociua eis.

La. xxxi. de cura pplōnis sicce cū calitate.

Cura h⁹ ē vt aggreget iter duo regimenta que diximus. q si calitas fuerit pua sufficit vt adhibeat regimē hn̄tiū siccitatē ꝛ ponat vinū eoꝝ recentis tpis. Et oz vt ipz i potu sumat ifrātū i estate: tepidū i hyeme: ꝛ silr̄ sint reliq cibi eorum. Et sit iuncto stōꝝ eoꝝ ex oleo de cydoniis ꝛ ex oleo ōphacino. Et qnq₃ sanat itegre ex potu plime aq̄ frē ꝛ pp̄e quādo nō est siccitas superflua.

Cap. xxxij. de cura pplexionis calide ꝛ humide.

Conferūt ei frā exsiccantia ꝛ aggrega iter duo regia malitie pplōnis calē ꝛ hūide: ꝛ pfert ei troc. ro. fci cū ro. recētib⁹. Et qm̄ illic ē solo. vētris admistra ceratū fcm̄ cū oleo de cydoniis.

Cap. xxxiij. de cura malitie complexionis stomachi cum materia ꝛ cura opilationis.

Portet vt cognoscas dispōnez mātei i stō an sit exsuccās sic exsuccat spōgia aq₃. aut ibibita sbmersa sic ibibit pānis tictura viscosa sbmersa i ipso. aut adherens aut effusa i pcauitate q̄ noiat apud quosdā natās. ꝛ vt cognoscas ei⁹ initiū ꝛ locū gnātiōis ei⁹ ꝛ ptē effusiōis ipsi⁹. Qd̄ si fuit ei⁹ gnātō i ipso: itētio i curādo ē itētio ei⁹ ꝛ rectifica i ipso cām gnātē ipaz: ꝛ si fuerit veniēs ad ipm̄ ex mēbro alio sic cerebro aut felle aut epate aut splene cūa illud qd̄ pueit ꝛ rectifica mēbꝝ mādās māam ad ipm̄ ꝛ pforta stōz vt nō recipiat illud qd̄ effūdit ad ipm̄. Et qnz est effusio e⁹ i hora famis ap motū ṽtutis attractie stōi ꝛ getē expliine: q̄re recipit ex materiis illud qd̄ nō recipit i hora alia: ꝛ isti sūt illi q nō tollerāt famē. Et qnq₃

supuēit ei syncopis cū ipsa adest oz vt p̄u ciat effusio
mäez cū comestione cibi ⁊ sint ꝯfortantes stōm. Et
qñqꝫ ꝯtingit ꝙ mā nō effundit nisi cū assūt passiōes
aiales sicut ira vehemēs aut tristicia aut alie ⁊ nō se-
datur mordicatio accñs eis cū vomitu. Et illi qd̄ q̄
descendit a cerebro ꝯferūt pip al. ꝯtritū cū aqua: et
absinthium ⁊ aloes debilis iuuamēti in ipsa ē: sꝫ hie
ra fortis fit ad illd̄ pp̄ illd̄ qd̄ ē in ipa ꝺ medicis for
tis resolōnis ⁊ abstersiōis: ⁊ iā p̄terijt a nob qd̄ ex cō
pōne difficilis cure ē vt sit stōus calid⁹ ⁊ cap̄ frꝫ: fac
n. neciuꝫ illd̄ qd̄ descēdit ex capite vt admistrēt ea q̄
sūt sic diapipeō ⁊ diacyminū ⁊ illa qd̄ nocēt sbe stōi
Et ei⁹ cura q̄ ab cp̄e effūdit indiget eis q̄ leniūt nām
⁊ euāant hūorē subtilē cholericū sic aq̄ casei cū myro
balanis ⁊ scamōea. Et qñꝫ declinat ipm ab vtroqꝫ
eoꝝ sil̄r p̄ intētōꝫ ad illd̄ qd̄ ꝯfortat stōm ⁊ oz vt pre-
mittas lenificātia in cibo ⁊ facias seq stiptica sꝫ ꝙ di
cturi sum⁹ i loco sibi ꝓpō. Illa āt q̄ effūdit a splene
curat cū eis q̄ dicem⁹ in. c. appetit⁹ canini. ⁊ tu qdē
iā sciuisti ꝙ qñꝫ effūdūt ad os stōi hūores acuti mō
dicatiui ⁊ faciūt euenire syncopi ⁊ spasmū. Et qñqꝫ
p̄ducit eoꝝ effusio ad destructionē pulsus: ⁊ qñꝫ sūt
melici. ⁊ ē tibi necriū vt cōfortes os stōi ne recipiat
mās attractas ad ipm cū ēplis i qbꝫ sūt stipticitas ⁊
aromaticitas. Et frā qd̄ in dispōe curatōis calitatis
i febrib⁹ sūt alcasbu ⁊ cydōia ⁊ galia ⁊ succ⁹ acrester
rami alhauleich ⁊ olea sic oleū ro. Calā v̄o ex eis sīt
hūtia dispōnē ꝯtrariā p̄dcis sic myrrha ⁊ crocus ⁊
aloes ⁊ mastix ⁊ absinthiū ⁊ olibanū ⁊. ʒʒ. ⁊ spica: sꝫ
olea sūt sic neridē ⁊ oleū ꝺ lilio. Et multotiēs qd̄ est
eā aggregatōis mäei in stō retētio euonū mūdificā-
tiū ipm n̄ effusio ad ipm. Et i h⁹ i qd̄ oz vt cūes illd̄
qd̄ aggregatū ē ⁊ apias p̄tē curs⁹ ei⁹ ⁊ facias ipm ꝺ
clinare a stō ad ipam ⁊ nꝫ educat ex stō hūor nisi ad
p̄tē ꝺclinatōis ipi⁹ in euone. Si āt ābigua fit: educ
natātē q seqt os cū vōitu: ⁊ illū q ē ei ꝯtrari⁹ cū solo
ne. Qd̄ si hūor ē ibibit⁹ intrās ⁊ n̄ ē nisi subtilis i cēn
tia sua: tūc meli⁹ quo curat ē aloes. ⁊ ablutū recti⁹ ē
ad ꝯfortādū ⁊ n̄ ablutū ad purgādū: nā cū abluit ꝺ
bilitat ei⁹ euo ⁊ mūdificatio ipi⁹. Et hiera ꝯuenien
tior ē ābob⁹ pp̄ qd̄ in ipa ē ꝺ spēb⁹ rectificātib⁹ ⁊ ad
iuuātibꝫ ⁊ ꝓhibētib⁹ a nocētib⁹ ⁊ ꝓp̄e pura n̄ p̄mi
xta cū melle. Cōmixta. n. cū melle q̄uis sit plime so
lutōis ex modis diuersis: qm̄ ē plim remanēs in stō
tn̄ ei⁹ ꝯfortatio ē minor: qm̄ mel frāgit ꝺ fortitudine
aliqd i ꝯfortādo ⁊ purgādo q̄ ābo sil̄ p̄qrūt: ⁊ oz vt
qū bibit vt itētio sit p⁹ ipaꝫ ābulare ⁊ n̄ nꝫ vt alteret
pp̄ ipaꝫ regim̄ suū. Et qñꝫ remouet egritudo potōe
vna ex hiera. Et si fuerit illic cas⁹ appetit⁹ aut nausea
ponat loco croci i hiera rose rubee. ⁊ qñ iuēit calidi
tas inflāmata n̄ admistret hiera qm̄ ipsa qñꝫ addit i
malitia ꝯplonis ⁊ ꝓp̄e qñ existiat ꝙ sit illic mā. ⁊ si
n̄ fuerit illic mā oio tūc hiera ē medicia magis cōfe
rēs hūorib⁹ cholicis i stō ⁊ ꝓp̄e cū ꝺcoctiōe absin-
thij. Descriptio hiere ad hūc modū leuis: ℞. floris
squāti ⁊ xylobalsami ⁊ assari ⁊ cinamomi oiuꝫ añ. p̄
tē. i. ⁊ aloes p̄tes. vi. ⁊ qñ n̄ q̄rit in ipa fortitudo euo
nis imo mūdificatio eq̄lis pōat pō d⁹ ois medicine

ps. i. ⁊. ʒ. ⁊ ex pillulis exptis iuuātib⁹ i hoc ē vt sūat
aloes. ʒ. i. ⁊ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ rosaꝝ medie-
tas. ʒ. ⁊ ꝯficiāt cū succo ēdiuie ⁊ diacidonitē soluti-
uū scm̄ ex cydonijs ⁊ zuccaro ⁊ scamōea. Et qñqꝫ
sufficit vt i potu det danic scamonee i trib⁹. ℥. lactis
acetosi colati a butyro suo dimissi vna hora donec
bona fiat eoꝝ ꝯmixtio. Et geleniabi solutiuū est ma
ximi iuuamēti i hoc: ⁊ sil̄r fumusterre ⁊ ꝓp̄e ad choli
cā ⁊ ꝺcoctio absinthij ⁊ prunoꝝ ⁊ tamaridoꝝ ⁊ siro-
ro. solutiu⁹ ⁊ ꝓp̄e i estate. Et sil̄r aq̄ casei cū myro-
balanis ⁊ scamonea pauca aut aloe si ē voluntas vt
euēt mām cholicā. Medicam̄. S. bonū: ℞. absin-
thij romāi. ʒ. v. ⁊ ro. rubeaꝝ sanaꝝ. ʒ. xx. ꝺcoquāt in
lb. duabꝫ aq̄ dōec remāet medietas lb. deide potet
sic ē aut cū zuccaro pauco. Et aloes qd̄ ē ꝯueniēs in
euonib⁹ stōi ⁊ scamōea ē nociua stō ⁊ inimica ei: nō
ergo audeas dare ipam nisi cū necītas adest. ⁊ i h⁹ i
qd̄ materijs ꝯfert phlonia qñ illic ē repletio vt mo
neat hūor ad vēas ⁊ extrēmitates: ⁊ sint i hūorib⁹ q
sūt i stō meat⁹ i qb⁹ expellāt. ⁊ iā qd̄ exptū ē sumē in
potu hierā cū ꝺcoctō e absinthij qm̄ ē vltia. Et exp
tū ē diacydonitē h⁹ i: ℞. cydonioꝝ assatoꝝ in massa
q̄titatē. iij. ℥. ⁊ croci ⁊ absinthij āboꝝ añ. ʒ. ij. ⁊. ʒ.
⁊ olei arboris masticis ⁊ olei ꝺ cydōijs. viij. darki-
mie: ꝯficiāt cū vino odorifero ⁊ admistrēt. ꝯfortāt. n
stōuꝫ q ē cū hoc mō ⁊ ꝓhibꝫ ipm recipe humores
calos: ⁊ ex eis q̄ expta sīt ēt ē vt sumāt absinthij. ʒ. x.
cinamōi. ʒ. v. xilobalsami spice āboꝝ añ. ʒ. iij. folioꝝ
ro. recētiū. ʒ. iij. xiloaloes masticis āboꝝ añ. ʒ. i. co-
q̄nt in aq̄ multa vsqꝫ quo redeat ad p̄uitatē. s. ad q̄n-
titatē lb. i. aut min⁹ ⁊ colet ⁊ ifūdat i ipso aloes cui⁹
potio sit q̄titas. ℥. i. oi die vsqꝫ quo appeat sanitas.
Et si hūor ē effus⁹ n̄ adherēs ei nꝫ gross⁹ iuuat vōi-
tu fcō a q̄ raphāi ⁊ oxymelle ⁊ aq̄ mell ⁊ aq̄ ordei p̄-
mixta cū oxymelle calō ⁊ q̄ p̄cedūt cursu eoꝝ ex eis q̄
faciūt vōere leuib⁹: ⁊ qñꝫ sufficit aq̄ calā sola aut cū
oleo calō solo aut cū oxymelle cū aq̄ calā sola. Et
aqua qd̄ calā cū pauco melle lauat māꝫ ⁊ qñꝫ expel
lit eā nā cū vōitu: ⁊ qñꝫ ꝺducit eā ad iferiora. ⁊ qñꝫ
curat h⁹ i mā cū solōne vētris ēt cū eis q̄ diximus si
ex vōitu n̄ ꝓuenit illd̄ qd̄ q̄rit aut ē ad ꝓfūduꝫ stōi
magis ꝺcliuis. ⁊ qñcūꝫ volueris soluē vētrē cū hiera
in h⁹ i mā dab in potu p⁹ balneū in die añcedente
aquā ordei: ⁊ qñ ē hūor hic mordicatiu⁹ pauc⁹ ēt ē
administratio sauic ordei cū aqua ḡnatoꝝ auferens
ipm pp̄ exsiccatōꝫ sauic ⁊ exsiccatōꝫ ei⁹: ⁊ q a cōfor
tat aq̄ ḡnatoꝝ os stōi qr̄ n̄ recipit ipm. Si āt hūor
ē gross⁹ tē recti⁹ ē vt icidat ⁊ subtiliet cū potiōib⁹ i
cisiuis ⁊ subtiliatis. Et medicie qd̄ icisiue sīt sic. oxy-
mel ⁊ alcaganic ⁊ synapis ⁊ cappes ⁊ oliue ⁊ cū eis
plis subtiliatis: dein̄ educat solōne ventris cū eis q̄
educūt h⁹ i. Qd̄ si admistret vōit⁹ dein̄ ventris solō
erit rectius: ⁊ si ē iobediēs qn nō eradicet tē oz vt fa
cias vōere cū eis q̄ sūt fortiora sic decoctio nucis vo
mice ⁊ synapis ⁊ pipis. Medicamē faciēs vomere
phlegma: mucilago cartami dissoluat cū aq̄ aneti
ꝯtriti ⁊ ꝓjiciat sr̄ ipꝫ oleū laurinū ⁊ dēt i potu ifirmo
⁊ nuttat i ore ipi⁹ pēna ⁊ euōat cū ea. ⁊ qñ mūdificat

ſtōīs tē adminiſtrēꝛ ea q̄ eqn̄t ꝯplōnē ⁊ calefaciūt ipꝫ
cū ſubtilitate vt n̄ gnēt vice alia: ⁊ qn̄ vis ſoluē vētrē
i hꝰ i mā ꝺ abſīſci ad potādū vno die añ ipaꝫ pꝰ bal
neū aqꝫ ciceris: ⁊ oꝫ vt adminiſtres eis illḋ multotiēs
⁊ balneatio i aqs thermaticis ⁊ ꝺ ambulatōes ⁊ mo
tꝰ iuuāt eos. Et mltotiēs ē ꝺ ꝯſuetudie hoīs vt ꝯgre
geꝛ i ſtō ipiꝰ phlegma plīm: tē ergo adminiſtrēꝛ porri
cū aceto ⁊ ſynapi: qm̄ ſanaꝛ ꝑpꝑ ea ꝙ illa icidūt corꝑꝰ
hūoris ⁊ ꝑꝑ ſolōnē accidētē habētē ipuꝫ. ⁊ ſi phl̄a ē
acetoſū ꝺeꝛ i potu hiera cū oxymelle ⁊ vtaꝛ medica
mie diacalamīti. Et medicie q̄ ꝺē ſolutie rectificantes
hūores groſſos q̄ ſt hꝰ i ſt pillule alefeniati ⁊ pillule
aloetice magne ⁊ pillule ſtōatice ⁊ aloes i ſiropo ace
toſo cū ſeibꝰ fortia hn̄te ſeia fcō cū melle ⁊ hiera ad
illū q groſſꝰ ē. ℞. ſeis apij ꝑtes. vi. ⁊ extrēitatū abſin
thij aniſi ſeis feniculi oīuꝫ añ ꝑtes. iij. piꝑis al. ⁊ aſſa
ri āboꝝ añ. ꝑtē. i. ⁊ mediā: coſti ⁊ ſpice ꝺ keiſiꝫ oīum
añ. ꝑtes. ij. maſticis croci āboꝝ añ. ꝑtē. i. aloes ꝑteſ.
viij. ꝯficiāꝛ ⁊ fiāt ex eis trociſci ⁊ bibaꝛ oī die tro. pō
dere auř. i. qm̄ mūdificat ſtōꝫ cū facilitate. Et qn̄qꝫ
necc̄riū ē vti hieris magnis: ⁊ ex eis q̄ ꝯferūt ꝓꝑe pꝰ
potionē ꝑcedēte ſt myrobalāi kebuli ꝯditi ⁊ ſirꝰ de
abſinthio ⁊. ʒʒ. ꝯditū: ⁊ cibi ꝯuenietiores eis ſūt iura
alkanabir ⁊ ꝑuaꝝ auiū ⁊ iꝰ colūbe pulloꝝ. Corpora
eni pulloꝝ colūbioꝝ ſt tarde digōnis ⁊ lōge more in
ſtō. Et ſcias ꝙ ſahañ ē exſiccatia ſuꝑfluitatū oīꝫ hūi
doꝝ ⁊ aq̄ ferri mineralis aut i q̄ extiguiꝛ ferꝝ miera
le aut i qua extiguiꝛ ferꝝ ignituꝫ mltotiēs ē iuuatiua
ſtōi hūidioris. Et oxymel ſqlliticū ē vehemētis iuua
mīti ⁊ diacydōitē puꝝ ē bonū materijs calidis: ⁊ illḋ
quod ē cū piꝑe ⁊ zizibere materijs groſſis fr̄is. ⁊ eiꝰ
ꝺſcriptio ℞. ſucci cydōioꝝ aquoſoꝝ paꝝ pōticoꝝ ꝑ
tē. i. mell' ad iſſr̄atū ⁊ zuccari ad caleſcīn̄ ꝑtē. i. ⁊ ace
ti bōi fortis. ſ. aceti vini ꝑtē mediā: ꝑꝑcꝛ ſuꝑ ignē len
tū ⁊ repōaꝛ. ꝙ ſi voluntas adē vt ſit maioris fortitu
dis adi fr̄atū ponāꝛ i ipo. ʒʒ. ⁊ piꝑ. Et ex eis q̄ ꝯfert
ad reſoluēdū mās groſſas ex ſtō ē āplexari iſātē q n̄
polluiꝛ ſꝫ ē ꝓximus ad hoc ſine velamie. Et qn̄ꝫ ag
gregāꝛ i ſtō duo hūores ꝯrij ⁊ ē ille q ē ibibuꝰ: verbi
gr̄a ex ſubtili cholico ⁊ effuſꝰ i ꝯcauitate, ex groſſo.
oꝫ ergo vt itērio ſit i eo q ē maioris nocumīti. Et qn̄
hūoꝛ ipediēs ē calidꝰ mordicatiuꝰ ex quo accīt ſyn
copis ⁊ ſpaſmꝰ tē rege ipm cū eo qḋ diximꝰ i ca. ſyn
copis. Et ꝑmū quo oꝫ vt ei ſuccurras ē faccē ipm ſor
bere aqꝫ tepidā. Nā cū ipſi ꝑ eū euomūt hūores ſu
os ſedaꝛ illḋ qḋ hn̄t. Et ſi hūoꝛ nocēs effuſꝰ ē melan
cholicꝰ tē ꝯfert ei ꝺcoctio calamīti cū melle ⁊ ꝺcoctio
epithimi ⁊ calamīti cāpeſtris. ⁊ ex eis q̄ valēt ad hoc
ē vt ꝯficiāꝛ aluīn̄ ⁊ calcadis ⁊ es vſtū cūꝫ melle ⁊ po
nanꝛ ſuꝑ ſtōꝫ. Et oꝫ vt pōaꝛ ſuꝑ ſtōs eoꝝ i horis ꝑra
uitatis egritudis ſpōgia iſuſa i aceto cal'o valḋ. Cūꝫ
hūoꝛ fuerit fr̄us ⁊ hūidꝰ tē ſis ꝯtētꝰ calefaciētibꝰ re
ſolutiuis ⁊ n̄ facias igredi i eis ea q̄ exſiccāt cū ſtipti
citate: qm̄ erroꝛ ē maximꝰ ſiue ſit cibꝰ ſiue medicia.
Et qn̄ꝫ mā ipedit mltitudie ſua n̄ ſua corruptione ⁊ i
ſuccurrēdo nocumīto adminiſtrēꝛ m̄dicie ⁊ cibi ſtiptici
abſqꝫ ſpe malitie. Curatiōi āt apatū ſtōi ſingularia
poſteriꝰ facie mꝰ cap ſa: ⁊ ſilr curatiōi vētoſitatū ⁊ in

flatiōis. In raritatis vō ſtōi cura adminiſtrēꝛ medicie
calefaciētes ſtiptice q̄s diximꝰ ⁊ ꝓꝑe aromatica i q
bꝰ ē ꝯueniētia cordi ⁊ ſpiritui: ⁊ adminiſtrēꝛ el'aria aro
matica ſtiptica ſič ꝺ nuce muſchata ⁊ el'ariū ꝺ carda
momo: ⁊ ſilia q̄ ſt ex eis q̄ dicemꝰ ⁊ q̄ diximꝰ i curati
one frigoris ſtōi ⁊ hūiditatis eiꝰ. Et oꝫ vt exſiccēꝛ ci
bi ⁊ ſubtiliēꝛ ⁊ ſumāꝛ i plibꝰ vicibꝰ ⁊ n̄ g̃uabūt ſtōꝫ ⁊
n̄ ipleaꝛ vio ſubito neqꝫ moueaꝛ pꝰ cibū ⁊ potū neqꝫ
bibat ſuꝑ cibū. Et ſit illud qḋ bibit vinū forte vetus
ad aliquātulā ꝺclinās ſtipticitatē ⁊ aſſiduāt ipꝫ pau
lati paulati. Cura aūt opilationū euenientiū i meati
bus ꝓpiqs ſtōi q ſūt ad ipꝫ aut i ipo: ſič meatꝰ q ſūt
ex ipo ad ſplenē aut ex ipſo ad epar ē adhibē apiti
ua ſič hierā ⁊ abſynthiū. Vēꝝ ꝺ curatiōibꝰ obuiatio
nis ⁊ ꝑcuſſiōis ⁊ caſꝰ ſuꝑ ſtōꝫ ſt trociſci dicti i ātido
tario, i qbꝰ ſt karabe ⁊ melitotū. Empl'm iuuatiuum
ad hoc ℞. pomoꝝ ꝺ ſceni coctoꝝ diſſolutoꝝ i ꝺcoc
tiōe ꝯtritoꝝ valde pōdꝰ. ʒ. i. ꝯficiāꝛ cū ꝺcia ſui ꝺ lau
dano ⁊ ro. ʒ. viij. ⁊ aloes. ʒ. vi. ꝯficiēꝛ oīa cū duobꝰ
ſucciſ. ſ. bugloſſe ⁊ folioꝝ cuꝑſſi ⁊ miſceaꝛ cū eo oleū
ꝺ lilio ⁊ tepideꝛ ⁊ ligeꝛ ſuꝑ ſtōꝫ diebus aliquibus.

Capitulum. xxxiiij. de cura eius qui leditur forti
tudine ſenſus ſui ſtomachi.

Quam ſuꝑfluit illḋ n̄ ē excuſatio qn̄ adminiſtrenꝛ
narcotica cū facilitate. Et oꝫ vt ſint cibi eiꝰ illi
q igroſſāt ſāguinē ſič illi q fiūt ꝺ frumīto cocto
cū multa aq̄ ⁊ carnes vaccie vſquequo ſit necc̄riū vti
narcoticis. Et ſi illḋ qḋ nocet fuerit caluꝫ tē oporte
bit vt ꝑtes ſtōi mūdificēꝛ cū hiera multotiēs ⁊ vt nō
tardeꝛ cibꝰ eiꝰ: imo oꝫ i hꝰ i vt cibēꝛ i ꝑncipio famis
ipſoꝝ pane cū robub fructuū: aut i fuſo i aq̄ fr̄a ⁊ aq̄
roſ. ⁊ qn̄ꝫ iſūdiꝛ i vio mixto iſſr̄ato: illud ei cōfortat
os ſtōi ēt. Et ſi illud qḋ ledit fuerit fr̄m tūc plīm qḋ
eis accīt nō accidet niſi tremoꝛ ⁊ ſpaſmꝰ: q̄re oporte
bit vt eoꝝ ſtōi ꝯfortēꝛ cū vio ſtiptico ⁊ cū medicinis
arōaticis ſtipticis ſubtiliatiuis ⁊ cūeꝛ hūoꝛ q ē i eis.

Cap. xxxv. de regie eiꝰ cuius ſtomachus paruꝰ ē.

Oportet vt ſit cibus eius ex eis q̄ ſunt i pauca
q̄titate multi nutrimīti ⁊ ſint ex rebus ꝯueni
entibus ſtomacho. Cibi autē magis ꝯueniē
tes ⁊ ſūt illi i qbus ſunt ſtipticitas ⁊ amaritudo ſine
acuitate ⁊ mordicatiōe. Et ſani qdem iuuantur i cō
fortatiōe ſuorūꝫ ſtomachoꝝ cum ſtipticis. In febriē
tibus vero nō oportet vt ſuꝑfluat i hoc cū eis i qbꝰ
eſt ſtipticitas vehemēs: quoniā illud exſiccat ora ſto
machoꝝ ſuoꝝ exſiccatiōe nociua: quare oportet vt
i eis cum facilitate adminiſtrentur quoniaꝫ neceſſa
ria ſunt. Et ex cibis qdeꝫ cōuenientibus, ſtomacho
iuuantibus ad debilitateꝫ ipſius ſm ꝙ teſtaꝛ G. ſūt
pelles itriſece ventrium gallinaꝝ: ⁊ dimiſſio coitus
cōfert eis i cōfortando ſtomachuꝫ valde. Et ex regi
mine cōuenienti plurimis ſtomachis eſt vti vomitu
i mēſe bis ita vt nō ꝯgregeꝛ i ſtomacho hūoꝛ phleg
maticus ⁊ facilioꝛ vomitus eſt ille q fit cūꝫ raphano
⁊ piſcibus comeſtis expectādo ꝺ ōccſit ſitis valde ⁊
bibēdo poſt ipſaꝫ ſiropuꝫ acetoſū mellinuꝫ aut zuc
carinū cū aq̄ calida ⁊ euomēdo ⁊ nō oꝫ vt ſupra illḋ
addaꝛ: qm̄ ꝯſufficit: nā eijcere ſuꝑfluitates ad ſtōum

Et scias q vomit⁹ facil levis sine labore ꝛ n̄ frequēs i hora necītatis ē maxi iuuamēti. Et ex regie ꝯueiēte plurib⁹ stōis ē vt sint ꝯtēti cibo vna vice p̄ter qd̄ replicāt i illa vice. De solutis v̓o ꝯueiētiora eis sūt aloes ꝛ absinthij herba n̄ succ⁹ ei⁹: qm̄ succ⁹ sepat⁹ ē a stipticitate retēta i herba. Et qn̄z iuuat stōus ex acceptōe passulaꝝ i scd̄a m̄sa pp illud qd̄ i eis ē de abstersiōe eq̄li. Et ipse qdē sūt ex eis q̄ sedāt mordicatiōez paruā q̄ accit stō sua abstersiōe. Magna v̓o mordicatio idiget fortiori illis ꝛ ḡna myrthi ꝯfert stō ꝛ capis p̄pata ēt: ꝛ ex olerib⁹ lactuca stō q ad calitatē ē ꝺ cliuis: ꝛ silr fumusterre ꝛ apiū ē cōis iuuamēti. ꝛ silr m̄ta ꝛ enula ꝯdita cū aceto. Et ex eis q̄ ꝯueiūt stō sua ꝓp̄etate ꝛ ꝯfert meri ēt ē lapis q d̓r corall⁹ cū suspēdit ita vt approxiet stō aut sūit ex eo suspēsoriū. Qualit ergo igredit i ꝯfectōib⁹ aut bibit ex eo medietas.

3. i. Cap. xxxvi. ꝺ reb⁹ q̄ꝝ vsu nocēt stōus ꝛ itestia.

Scias q plēs egritudies i stō sequūt sacietatē nauseatiuā. Aliq̄ ergo eā ꝛ aliq̄ cāz ei⁹ ex cibis i q̄titate eoꝝ ꝛ q̄litate eoꝝ ꝛ q st icōsueti ꝛ ex aerib⁹ ꝛ ex aq̄s ꝓhibētib⁹ digōnē bonā ꝛ ex reb⁹ magis inimicis stō ē repletio: ꝛ pp illud n̄ augēt corp⁹ gulosi: qm̄ cib⁹ n̄ digerit q̄re nō crescit ex eo corp⁹. Ille aūt q a cibo abstiet dū i ipso remanet adhuc aliqd appetit⁹ augēt: qm̄ stōus ei⁹ bn̄ digerit cibū. Et scias q cib⁹ q ē icōueniēs stō i seipso n̄ cā aggregatōis sue cū alio: aut ē icōueniēs ei pp suā q̄titatē aut pp q̄litatē sui. ꝛ vnaqueq; caꝝ si ē ad leuitatē ꝺcli nior natat ꝛ reqrit expulsionē cū vomitu. ꝛ si ad grauitatē: residet ꝛ reqrit expelli fluxu vētris: ꝛ qn̄z accit vt natet ps ei⁹ ꝛ resideat ps ei⁹ pp suā diuersitatez i leuitate ꝛ q̄uedie ꝛ diuersitate motuū vētositatū eueniētiū i ipso ꝛ reqrit vōitū ꝛ solōnē vētris sil̓. Et scias q ꝓhibitō fecis ꝛ vētositatis ē maxi nocumēti. Qn̄z eni ascēdit pp illud fex ex reuolutōe ad reuolutionē ad supiora dōec redit ad stōz ꝛ ipedit nocumēto maxio: ꝛ mouēt ex eo ea q̄ sūt sic ileos: ꝛ accidūt ꝯturbatio ꝛ cas⁹ appetit⁹. ꝛ vētositas ēt qn̄z ascēdit ad stōz ꝛ eleuat vapor ipsi⁹ ad cerebꝝ ꝛ nocet vehementer ꝛ corrūpit illud qd̄ i stō ē. Et scias q oē qd̄ stipticitatē n̄ hēt ex succis ꝓp̄e ꝛ ex alijs cōmūit ē malū stō. Et oia olea mollificāt stōm. ꝛ qd̄ ex eis ē magis ꝯueiēs ꝛ magis sanū ē oleū ꝺ oliuis ꝛ oleū ꝺ nucib⁹ ꝛ oleū de fisticis. Et ex medicis ꝛ cibis stō magis nociuis s̓m plim sūt grana pini ꝛ selk ꝛ albedarūgi ꝛ napi n̄ dissoluti i decoctōe: ꝛ acetosa ꝛ atriplices ꝛ bliti nisi cū aceto ꝛ almuri ꝛ oleo. Et ex istis sūt feniigrecū ꝛ sisamū qm̄ ābo ꝺbilitāt stōz: ꝛ lac ē nociuū stō: ꝛ silr medulle ꝛ cerebella: ꝛ ex potib⁹ q ē grossus nouus. Et ex medicis grana iuniperi ꝛ grana alfagdi. Et scias q oēs medicie solutie ꝛ oia q̄ abhomiationē faciunt sūt mala stō. Et coit⁹ ē ex rebus magis nociuis stomacho ꝛ dimissio eius est ex rebus magis ꝯferentib⁹ ei: ꝛ vomit⁹ laboriosus q̄uis sit iuuatiu⁹ ex pte purgationis: nocet tn̄ plim cum debilitatione.

Tractatus. ij. huius fen.

Cap. i. de regimine doloris stomachi ꝛ debilitate eius ꝛ dispositione appetitus eius.

Dolor stōi accit aut pp malitiā ꝯplōnis absq; mā: aut pp malitiā ꝯplōnis cū mā ꝛ ꝓp̄e acuta mordicatiua: aut pp solōnē ꝯtinuitatis ex cā vētosa extēsiua: aut mordicatia adustiua: aut aggregatia ābaꝝ reꝝ sil̓ sic ē i ap̄atib⁹ calis. Et qn̄z fit ex vlcerib⁹ cōrosiuis. Et ex hoib⁹ qdē sūt aliq qb⁹ accit dolor stōi cū comedūt ꝛ sedat p⁹ digōnē. ꝛ eoꝝ plimi sūt melīci ꝛ patiētes meliaz mirachiā. Et sūt ex hoib⁹ qb⁹ accit dolor i fine spacij ꝯp̄hēsiōis cibi i stō ꝛ ap̄ horā. x. ꝛ q̄ sequūt eā: ꝺ qb⁹ st qdā quoꝝ dolor nō sedat dōec euomāt quoddā qd̄ ē sic acetū ex quo ebulit ira deide sedat dolor eoꝝ. ꝛ ex eis sūt quoꝝ dolor sedat cū ꝺscēsiōe cibi ꝛ n̄ cū vōitu. Et ꝺ duab⁹ sectis sūt q p̓manēt s̓z tollerāti i suā lōgo tp̄e. Et cā qdem p̓mi ē effusio melācholie ex splen̄ ad stōm. Et cā scd̄i ē effusio cholere ad ip̄m ex ep̄e sp̄ q̄ ābe n̄ ledūt i p̓ncipio rei: qm̄ ābe cadūt i ꝓfūdū. Cūq; cib⁹ p̄miscet eas ꝯmouēt cū cibo ꝛ ascēdūt ad os stōi. Et ē ex hoib⁹ stō cuius ꝓuenit dolor aut adustio vehēm̄s ꝛ cū cōedit sedat ꝛ ei⁹ qdē cā ē effusio māieꝝ mordicatiuaꝝ ad stōz qn̄ vacu⁹ ē a cibo: aut acetosaꝝ melicaꝝ ꝛ st raro aut acutaꝝ cholicaꝝ q̄ sūt sepe. Et ex hoib⁹ ē cui accit pp m̄ltitudinē cōestiōis ꝛ iteratōis ei⁹ n̄ s̓m ꝺitatē famis ꝛ pp repletionē corpis e⁹ ex satietate nauseatiua adustio i stō ipsi⁹ itollerabilis. Et qn̄z fit dolor stōi ex vētositate. s. aut dolor fortis aut dolor pūgitiu⁹. Et ex hoib⁹ ē cui⁹ vehem̄tia sensus stōi ꝛ qdē accn̄tia ei⁹ q̄ dixim⁹ ꝺ hūorib⁹ cholericis q effūdūt ad ip̄z sūt cā doloris maxi accn̄tis stō ei⁹ itollerabil̓ ꝛ qn̄q; fac̄ accidē syncopi. Et qn̄z ꝓueit ex potu aq̄ f̓re dolor i stō estuos⁹ clamos⁹ ꝛ qn̄z morit subito pp aduētuz doloris ad cor. Et qn̄z descēdit dolor ꝛ fac̄ ꝓuenire cholicā. Et timet qdē i illo i quo ꝓlōgat dolor stōi q attrahat ap̄a stōi ꝛ porrēdit i p̄gnātib⁹ p̄focatiōz m̓ficis q̄uis dolor stōi multiplicet i p̄gnātib⁹. Et i libro qdē mortis festie d̓r cū n̄ appet cū dolore stōachi sup pedē ꝺxtꝝ quoddā sil̓e vesice tūc patiēs eum morit i. xxvij. dieb⁹: ꝛ ex signis illi⁹ ē q ipse appetit res dulces. ꝛ si h̄z dolorē vētris ꝛ appet i supcilio e⁹ vestigiū ꝛ bothor niger silis fabe deidefit vlc⁹: tūc ip̄e moriet ꝛ huic qdez accn̄t subet ꝛ multitudo sōni pp frigus sue egritudīs.

Cap. ij. de signis.

Signa ꝯplōnū puraꝝ sūt signa p̄dcā. Et signa ꝯplōnū q̄ sūt cū materijs sūt signa predcā ēt. Et mordicatio qdē cū iflāmatōe ē significatō māe calide pp q̄litatē acutā aut salsā. Si aūt mordicatio ē n̄ stabil̓ imo renouat significat effusiōz māei cholerice ex ep̄e. Et qn̄z fac̄ icurrere mordicatio stōi febrē ephimerā. Et mordicatio stabilis qn̄z fac̄ icurrere fe. tertianā isep̄abilē ꝛ dolorē i latere dextro ꝛ significat cōitatē pāniculi venātis epar. Et qn̄ sedat febris ꝛ remanet mordicatio tūc illud ē pp effusionez māei ex sup fluitatib⁹ ep̄is aut malitiā ꝯplōnis calide aut hūorē viscosū i stō. Et absq; iflāmatiōe significat materiāz acetosā. Et signū ei⁹ qd̄ ē ex sūma illi⁹ i quo ē doloris euēt p⁹ horas sup cibū cā melācho

lie' est vt accidat võitꝰ aceti acetosi ⁊ sedat eo dolor ⁊ vt splen sit lesus ⁊ digō mala. Et signū eiꝰ q̄ ē ex illo cā cholere ē vt nō accidat vomitꝰ aceti: imo si fuerit erit cholericꝰ ⁊ nō sit digō diminuta ⁊ sint signa chole re manifesta ⁊ epar calidū iflāmatū. Et signa eius q̄ ē ex ventositate sunt eructuatio ⁊ rugitus ⁊ extēsio in hypocondrijs. Ca. iij. de cura.

Cura q̄dē eiꝰ q̄ ē ex malitia ꝯplexonis calide ē in potu sumere lac acetosū vaccinū ⁊ lac de quo extractū ē butyrū acetosū ⁊ aq̄z frām: ⁊ i cibo su mere pullos ⁊ alcubugi ⁊ duragi cucumeres cucur bitam ⁊ portulacā ⁊ pisces ꝑuos elixatos cū aceto ⁊ ex siropis siropū acetosū ⁊ rob acreste: ⁊ ex medicis trocisci de spodio ⁊ admistrare ēpla infrantia. Et si videris extenuatōez ⁊ arefactiōz admistrabis tinas ⁊ potabis ip̄z vino subtili mixto ⁊ facies ei sorbitōes calefaciētes subtiles ꝑpatas. Et cū dolor fuerit ex hu more cholico calo: euābis ⁊ admistrab siropū aceto sum cū aceto i quo fuit ifusū absinthiū spacio lōgo Et dolores q̄dē stōi frigidos ⁊ vētosos si sīt leues se deat vaporatio cū milijs ⁊ vētose cuz igne ⁊ ꝓpe q̄ū ponit ex eis vētosa magna sr̄ locū mirac vētris me diū ita vt ꝯp̄hendat vmbiculū ab oī latere ⁊ dimittit sic hora vna absq̄z icisiōe. Ip̄a. n. dolorē illico sedat mirabilr̄. ⁊ sumē i potu vini puꝝ ⁊ iungi ex oleis ca lefaciētibꝰ ad hoc ēt sedat dolores prauos. Et aristo logia lōga ē maxi iuuamēti i sedādo dolores vehe mētes vētosos. Et silr̄ castoreū q̄ū bibit cū aceto cō mixto aut vaporat ex eo venī exteriꝰ cū oleo aūtiquo Et vētositatē q̄dē resoluūt potꝰ vini puri ⁊ allea ⁊ ex ercitiū sm vacuitatē ⁊ admistratio coꝝ q̄ diximꝰ in c. inflatiōis si vehemēs fuerit necītas adhibē fortio res mediciaꝝ. Et si dolor ē ex vētositate ꝓfocata i stō aut eis q̄ sequūt eū ꝯferūt ei grana lauri ⁊ cyminum assatū. Et si est dolor ex melia iflatiua tūc oꝫ vt vapo ratio fiat cū aliq̄ntulo aluie ⁊ dragāte ꝯtritis cū ace to acetoso ⁊ vt vaporet ēt cū ramis aneti ꝯtritis. Et si fuerit dolor ex apate tūc cura eiꝰ erit cura quā dice mꝰ j. c. apatū stōi. Qd̄ si dolor nō cessauerit: mollifi cabis l' curab cū adipibꝰ ⁊ ēbrocis fc̄is ex aneto ⁊ sili bꝰ. Et cura doloris q̄ excitat pꝰ spaciū longū faciēs necīriū vt euōat mā acetosa ē ꝯfortatū stōi cū calefac tiōe ⁊ ēplīs calīs cū vino ⁊ vino puro ⁊ ꝯfectiōibus magnis ⁊ cibari ex eis q̄ i patell' ꝑpat ⁊ quoꝝ ꝓpetas ē vt suffumigatōez faciāt l stō calido sic oua assata ⁊ mel. Et cura eiꝰ cui accit dolor vsq̄ quo cōedat ē euō cholē aut eiꝰ extictio si ē ex cholera aut euō mlācho lie si ē ex melācholia aut decliare vtrūq̄z hūorē ad ꝑ tē que nō sit stōi ꝑꝑ illud q̄d diximꝰ i. c. canōis ⁊ vt ꝯfortet os stōi. ⁊ oꝫ pꝰ illud vt diuidāt cibū vt nō ci bent ābo cibo pauco i q̄ntitate: mlto i nutriēdo: ⁊ n̄ bibāt aq̄z sup ip̄m nisi sorbēdo ⁊ expectēt vsq̄z ad ho rā famis ⁊ cū ꝯplectet bibāt tūc. Dolor āt q̄ accit pꝰ cibū ⁊ n̄ sedat nisi vōitu ē dolor malꝰ: ⁊ rectiꝰ q̄d est vt i potu sumāt oī die aliq̄d mellis an̄ cibū ⁊ vt ꝯside res cāz illiꝰ ex. c. vōitꝰ. ⁊ eūa illd q̄d oꝫ eūari ex ifusio ne aloes ⁊ silibꝰ. dū admistra tro. stelle: ⁊ ex eis q̄ cō ferūt ad hoc ē vt sumāt alibāi ⁊ masticis ⁊ nigelle ⁊ ameos ⁊ corticū fisticoꝝ viridiū ⁊ xyloaloēs crudi ꝑ tes eq̄les terāt ⁊ cribellēt ⁊ ꝯficiāt cū melle ēblicoꝝ ⁊ sumat ex eo aῖ cibū q̄ntitas. ij. ʒ. vsq̄z ad. ij. aur. Et cō ferūt ei admistratio coriādri ⁊ sirꝰ gr̄natoꝝ cū mēta ⁊ reliq̄ q̄ dn̄rī. c. vōitꝰ. Et ex eis q̄ ꝯferūt doloribꝰ stōi cū ꝓpetate sm q̄d testificat G. sīt cutes itrisece stōruz gallinaꝝ. Et plīz q̄dē mordicatōes stōi sedāt res frē sicut lac acetosū ⁊ silia. Ca. iiij. de debilitate stōi.

Debilitas stōi ē nomē dispōis stōi q̄ū n̄ bn̄ di gerit ⁊ ꝯturbat eū cibꝰ vehemēter absq̄z cā q̄ sit i cibo et cāis p̄dc̄is i. c. p̄ncipioꝝ digōnis. Et mlt otiēs. n. associāt ei defectꝰ i appetitu ⁊ ꝑuitas ve rū illud n̄ ē sp̄imo q̄ñz ē appetitꝰ plimꝰ ⁊ digō pau ca. ⁊ nō sigt illud fortitudinē stōi. Et q̄ū cā eiꝰ i forti tudine auget sūt illic rugitꝰ ⁊ eructuatio alkata ⁊ nau sea: ⁊ ꝓpe sr̄ cibū ita q̄ quotiēs sumit cibū n̄ p̄t mo ueri dōec ip̄m euomat ⁊ sūt mordicatio ⁊ dolor int̄ q̄bas spatulas. Qd̄ si cā in fortitudie valde addat n̄ erit eructuatio aut n̄ facil' erit exitꝰ stercoris aut non erit ei mora ⁊ lubrificabit velocit̄ ⁊ erit patiēs deiecti pulsꝰ velox ad syncopi ⁊ q̄rit cibū. Cūq̄z approxiat ei tret ex eo aut sūit rē modicā aut accn̄t ei febres ꝑ q̄lidet cā ⁊ appent i eo accn̄tia melācholie mirachie Et scias q̄ debilitas stōi fortasse ē cā oium egritudi nū corpis. Et hec q̄dē debilitas q̄ñq̄z ē i supioribꝰ stōi. ⁊ q̄ñz ē in iferioribꝰ eiꝰ. ⁊ q̄ñz ē i vtrisq̄z ip̄iꝰ: cū ē in supioribꝰ stōi ē nocumētū eiꝰ q̄d cōedit in p̄n. cū cōedit q̄zdiu i ꝑtibꝰ supioribꝰ stōi. ⁊ si ē in inferio ribus stōi ē nocumētū cū regescit cibꝰ ⁊ appet eius vestigiū i egōne. Et cāe q̄dē debilitatꝭ stōi sūt egritu dies veniētes i eo p̄dicte ⁊ nauseatiua satietas ꝯtiua ⁊ q̄ñq̄z facit eā plimꝰ vsus vomitꝰ. Et expimētato res q̄dē i cura ꝯtēti sūt exsiccatiōe ⁊ desiccatōe sz q̄d iuuimꝰ ad illud i. c. succurrēdi ꝯplōni frē ⁊ hūide q̄ accit stō. Sed ꝟitas ē ⁊ debilitas stōi seq̄t oēm ma litiā ꝯplōis q̄ oꝫ vt cognoscat ꝯplō. deiñ apponat cū cura. ⁊ q̄ñz ē debilitas ꝑꝑ siccitatē stōi: si ergo cu ret cura p̄dicta q̄ ꝯtēti sunt expimētatōes erit cā mor tis. ⁊ q̄ñq̄z ē sanitas eiꝰ i potādo ip̄m aqua frā: aut potatiōe lactis acetosi vaccini sup niuē ⁊ admistrati one fructuū froꝝ. Et q̄ñq̄z vehemētia debilitatꝭ stōi curat cū calefaciētibꝰ ⁊ dn̄at ei sitis sed obuiat ei cuz eis q̄ sūt sicut aq̄ frā ⁊ sanat illico. Et q̄ñz expellitur statim ꝑꝑ repletiōez vel resolōnē aq̄ illud q̄d ē illic ex hūore nociuo ⁊ egredit cū solōne vētris ⁊ euadit eger cū eo. Et solō vētris ē ex eis q̄ debilitāt cū ⁊ fit cuz ea sola. Et scias q̄ fortitudo stōi fixa est cū forti tudie oiuz ꝟtutū. iiij. Quecūq̄z ergo caꝝ debilitet d bilitat stōm: veꝝ hoies iā ꝯsueuerūt vt dicāt illud sz digestiuā. ⁊ vnaq̄q̄z ip̄aꝝ ꝟtutū debilitat ꝑꝑ oēz ma litiā ꝯplōnis veꝝ attractiua debilitat frigore ⁊ hūidi tate sm plīz: q̄ꝑꝑ oꝫ vt ꝯseruet cū medicis calīs ⁊ sic cis nisi sit debilitas eiꝰ ꝑꝑ cāz aliā. ⁊ retētiua oꝫ vt ꝯs uet sm plim cū siccitate cū declinatiōe ad frītatē. Et expulsiua cū hūiditate cū frītate. Et digestiua ꝑ sicci tatē cū calītate. Et scias q̄ detior debilitas stōi ē illa q̄ ꝯtingit i rarificatiōe texture villoꝝ eiꝰ ⁊ sigt illd. s. hoc q̄ non iuenit illic signū malitie ꝯplexionis neq̄z

ap̄a nȝ ꝯfert reuolŭtio cibo℞ illic: ſcias ergo ꝙ ſtōus
iam atterit. Et nocumētū qḋ igredit ſr̄ v̓tuté retétiuā
vt nō iuoluat ſtōus ſr̄ cibū oio: aut mala iuolutiōe
ipm ꝯphēdat. ſ. tremula aut cū tremore cordis aut
ſpaſmoſa. Ex ea igr̄ eſt illḋ qḋ ſētit eger māifeſto ſē
ſu ſicut ſpaſmꝰ ⁊ tremor cordis. Tremore v̓o qn̄ȝ n̄
māifeſte ꝑcipit: ve℞ ſigāt illud cū eo qḋ ſētit̄ de labo
re ſtōi ⁊ deſiderio eiꝰ deponēdi cibū a ſe ꝓpter ꝙ ſint
vocātes ad illud rugitꝰ ⁊ extēſio ⁊ iflatio. Qḋ ſi ſup
fluat horripilatio fit tremor magnꝰ ⁊ ſētit̄ ex eo ſicut ſē
tit̄ ex tremore reliquo℞ mēbro℞. Et ingredit̄ ſup at
tractiuā vt nō attrahat oio. Et qdā noiant hoc mol
lificationē ſtōi: aut attrahit cū ꝑea ſicut fit i initio egri
tudis q̄ noiat̄ mollificatio ſtōi: aut ē eiꝰ attractio va
ria q̄ſi ſit ſpaſmoſa aut tremula. Et debilitas qḋ vir
tutis alteratiue ꝑducit ad hidropiſim carneā. Et ſci
as ꝙ qn̄ ſtōus talr̄ debilitat̄ ꝙ cibū mutare nō pōt
oio abſȝ cā excepta d̓bilitate ſtōi: ē cā quā diſtiguūt
expimētatores itēdētes ſuccurrē ei ita vt n̄ ꝑcipiant
⁊ ſilr̄ iuuāt cū regimie electo ap̄ eos ſ̓ȝ plīn. Et oȝ vt
ēpla ⁊ vnguēta ꝓdcā qn̄ voluīt ex eis ꝯfortatiōeȝ ſtōi
calefiāt vehemēt: tepida nāqȝ ſ̓m eos mollificāt os
ſtōi. Et G. qḋ vſus fuit i hoc. c. cerato ſ̓ȝ hūc mōm
℞. cere aur. viij. olei de neridē. ℥. i. ⁊ miſceat̄ cū viriſ
qȝ ſi ſtōus fuerit vehemētis debilitat̄: ita vt n̄ reticat
cibū. ⁊ aloes ⁊ maſticiſ ābo℞ an̄. aur. i. ⁊. ß. aut aur. i.
⁊ ſucci acreſte aur. i. ⁊ ponant̄ ſup ſtōm. Et G. ēt af
firmauit ꝙ egritudicſ ſtōi cū qbꝰ n̄ ē caliditas vehemēſ
aut ſiccitas vehemēs ſanāt̄ cū diacydonitē ſ̓m hūc
mōm ℞. ſucci cydonio℞ li. ij. ⁊ aceti fortis li. i. ⁊ mel
lis q̄ntū ſufficit decoq̄t̄ donec fiat i eſſentia mellis ⁊
puluerizet̄ ſr̄ illḋ. ʒʒ. ℥. i. ⁊ tria aut. ij. ℥. ⁊ admiſtrēt̄.
Medicam̄ aliḋ ꝓximū illi: ℞. cydonio℞ acetoſo℞
li. iij. ⁊ mellis li. iij. ꝑmiſceāt ābo ⁊ ꝓijciāt ſup capi
pis. iij. ℥. ⁊ ſcis apij montāi. ℥. i. et ex eis q̄ ꝯfert ſtō
debili ē admiſtratio vociferationū ⁊ oium q̄ mouēt
ſiphac. Et ex medicis bōis ſtō debili mollificato eſt
trifera ⁊ medicam̄ ꝑſa℞. ⁊ eiꝰ modꝰ ē vt ſumāt̄ myro
balano℞ nigro℞ aſſato℞ cū butyro vaccio. ʒ. x. ⁊ na
ſturtij aſſati. ʒ. v. ⁊ aincos ⁊ origāi ꝑſici ābo℞ an̄. ʒ.
iij. ſcorie ferri. ʒ. x. doſis eiꝰ ſit. ʒ. ij. cū vino forti. De
ſcriptio ēpli boni ad debilitatē ſtōi cū duritie ſua ℞.
caſſie lignee medietatē. ℥. i. lilij carmet. viij. flores ſq
nanti carmet. vi. iunipi carmet. xviij. bdel. carmet.
xxxij. ſpice celtice. ℥. vi. aut gūme rute ſilueſtris. ℥. i.
aloes. ℥. i. olei balſami. ℥. ij. cinami groſſi. ℥. i. ⁊ po
tare gūa myrthi ē valde iuuatiuū eis. ⁊ i mēta ē iuua
mētū māifeſtū. ⁊ ſupiora feniculi ſi ex eis q̄ ꝯferūt in
ēplis ſtōi fri ⁊ calidi. ⁊ pix ē ex ēplis ſtōi fri debilis
Et ſcias ꝙ debilitas qn̄qȝ ē cā tarditatis deſcēſionis
cibi cum expulſiua ē d̓bilis qr̄ oȝ vt ſit panis ꝯfectꝰ
iſtis ꝑlim hn̄s fermēti. Et qn̄ȝ ē cā velocis deſcēſiōiſ
cibi ꝑꝑ ſuā iſuſionē lubricitātem ꝑꝑ debilitatem ſue
virtutis retētiue: qr̄ oȝ vt ſit panis ꝯfectꝰ iſtis ad azi
mū decliuis aliquātulum. Ca. v. de ſignis nau
ſeatiue ſatietatis ⁊ deſtructōis digeſtiue.

c Ex ſignis illiꝰ ſunt ap̄a facici ⁊ ꝯſtrictio ālelitꝰ
⁊ grauitas capitis ⁊ dolor i ſtō ⁊ ſingultꝰ ⁊ pi
gritia ⁊ tarditas motuū ⁊ citrinitas coloris ⁊ iflatio
i vētre ⁊ inteſtis ⁊ hypocōdrijs: ⁊ eructuatio acetoſa
aut acuta fumoſa fetida ⁊ nauſea ⁊ vōitꝰ ⁊ lubricatio
ſupflua aut retētio ſupflua. Ca. vi. de cura.

o Portet vt admiſtret̄ vōitꝰ ⁊ leniat̄ nā cū ſolu
tiōe vētris: ⁊ ieiunet ⁊ dimittat cibū q̄ntū pōt
⁊ vt ſit ꝯtētꝰ minoratōe qn̄ nō pōt. ⁊ exercitiū
⁊ balneū vt ſudet facienda ſūt. cū v̓o eſt replo cuiꝰ
motꝰ ſeat̄ cū motu. ꝙ ſi timeat̄ admiſtrēt qes ⁊ ſom
nus plixꝰ: deīi ḡdatim ꝑueniat ad cibū ⁊ balneū. ⁊
expire de cibo cuiꝰ degō bōa ſit: ⁊ expire ſigā bōitatiſ
digōnis ꝓdcā i. c. ſuo. Et qn̄qȝ ē nauſeatiua ſatietas
ꝑꝑ multitudinē ſōni ⁊ q̄etis: nā ſomnꝰ q̄uis confe
rat in q̄ntū digerit tn̄ motꝰ ꝯfert i q̄ntū expellit ſupflui
tates expulſiōe ⁊ ſōnꝰ qḋ nocet vbi egēt ſupfluitateſ
expulſiōe ⁊ vigilie nocēt vbi idiget nā digōe. Et qn̄ȝ
ꝑducit nauſeatiua ſatietas ⁊ cōceſtio nō ſ̓m v̓itateȝ
famis ad hoc vt accidat ſtōacho aduſtio ⁊ acuitas i
tollerabiles. Et iſti iuuāt̄ i curatōe nauſeatiue ſatieta
tis cū aliq̄ q̄ntitate ꝯfectōis ſotire. Et iſti qn̄ȝ ſcipiūt
vomitu expellere illud qḋ comederunt.

Ca. vij. d̓ deſtructōe appetitꝰ ⁊ debilitate eiꝰ.

q Vandoqȝ ē cā eiꝰ caliditas pura aut cū mā ⁊
appetit hūidū ⁊ ſr̄m qn̄ ē potꝰ abſȝ calo ⁊ ſic
co qḋ ē cibꝰ ⁊ qḋ ē ꝯſuetū vehemētiꝰ ⁊ magis deſtruūt
appetitum. Et frigꝰ qdē vehemētiꝰ ꝑtinet appetitui
⁊ ꝑꝑ hoc inueniūtur ſeptētrion ex vētis ⁊ hyems ex
tꝑibus vehemētiores ad excitandū appetitū: ⁊ q iter
pagit i niue vehemētioris appetitꝰ ē valde. Et cauſa
in hoc eſt ꝙ caliditas ē mollificatiua faciēs currere
mās ⁊ replens locū eis: ⁊ frigiditas eſt ecōtrario: q̄uis
qn̄qȝ ſit cauſa magis nocēs appetitui malitia ꝯplō
nis frigide ſingularis: qn̄ mortificat duas virtutes
ſ. ſenſibilem ⁊ attractiuam quare debilitat̄ appetitꝰ ⁊
hoc eſt raro: verum qn̄qȝ eſt cauſa eiꝰ ois ꝯplō ſup
fluens. ꝙ ſi ꝯfirmet̄ malitia ꝯplōnis debilitabit oēs
v̓tutes. Et deijcit̄ appetitus in febribus ꝑꝑ malitiaȝ
ꝯplōnis ⁊ dominium ſitis ⁊ replōnē hūo℞ malo℞ exci
tabiliū. ⁊ q̄nto vehemētius cadit appetitꝰ in febribꝰ
peſtil. ⁊ quādo ſupfluit ſolutio vētris vehemēs fit ap
petitꝰ cū ſr̄fluiate: ⁊ appetitꝰ qḋ cadit i ap̄atibꝰ ſtōi
ēpis cū vehemētia. Et cū appetitꝰ ꝯualeſcentiū non
eſt bonus ⁊ cadit ſignificat recidiuatōem niſi ſit ꝑꝑ
paucitatē ſan. ⁊ debilitatem corporis: conſidera er
go illḋ. Et qn̄ȝ ē eiꝰ cā phlegma plīȝ viſcoſū ꝯphēſū
in ore ſtōi: quare nā refugit a cibo niſi in quo ſūt ca
liditas ⁊ acuitas: deīn accidunt ex acceptione illiꝰ ēt
inflatio ⁊ extēſio ⁊ nauſea ⁊ nō q̄ſcit niſi cū eructua
tione. Et qn̄qȝ fit ꝑꝑ aſſiduationē catarri deſcēden
tis ex capite ad ſtōm. Et qn̄qȝ fit ꝑꝑ repletionē cor
poris ⁊ paucitatē reſolutionis ⁊ admiſtratōis nāe i
rectificādo humoreȝ malū: ſicut fit in febribꝰ in qbꝰ
tolleratur dimiſſio cibi tꝑe extenſo: qm̄ nā non ſugit
ex venis neqȝ vene ex ſtō: ꝓpea qr̄ nā laborat ad ex
pellēdū ⁊ refugit ab attractiōe: ⁊ ſic abſtinēt vrſus ⁊
ericiꝰ ⁊ plīma aīalia a cibo i hyeme tꝑe extenſo: qm̄
occupat̄ nā in rectificando illud qḋ ē in corpibꝰ ex
co℞ hūoribꝰ crudis ⁊ digerēdo ipm ⁊ admiſtrādo

ꝓ in loco eiꝰ qđ resoluit. Et ad vltimū necītas cibi ē vt suppleat locū eiꝰ qđ resoluit. Cū ergo nō ē resolutio aut est resolutio pua nō ē necessariꝰ cibꝰ extrinsecus. Et qñ ē cā i ea qđ vēis i carne ꝛ lacertis ꝛ reliquis mēbris qñ accit tm̄ debilitatis vt nō sugāt ꝛ ñ pueīt suctio ꝑ ſēitaȝ expulsionis ad os stōi q̄re ñ sufficiēter accipiat stōus cibū. sic cū accit ei abstinētia a restauratōe eiꝰ qđ resoluit: q̄re nō pueīt suctio vēaꝝ ad os stōi. Et qñ fit ꝑꝑ abscisionē melācholie effuse ꝑ assiduationē ex splene ad os stōi: qr nō mouet ipȝ ad appetēdū ꝛ nō expellit aliqd ab ipo mūdificādo. Cūqȝ rēanet supra supficiē stōi res extrāea tūc si ē pauca ē sic abstinēs a mā ꝛ mouēs ad expellēdū nō sic appetēs ipaȝ mouēs ad attrahēdū. Et qñ ē causa eiꝰ destructio ꝟtutis sēsibilis i ore stōi qr nō sētit suctionē vēarum ex ipo ꝯtuis sugāt. Et qñ ē illđ cā ꝓpetatis stōi. Et qñ ē cū cōitate cerebri. ꝛ qñ cū cōitate nerui sexti soluȝ. Et qñ fit cā eius debilitas ꝯpis q̄re debilitaꝝ ꝟtꝰ appetitia: imo qñ fit cā eius mors ꝟtutis appetitie ꝛ attractiue totiꝰ corpis sic fit pꝰ egōnē san. plimū ꝛ h̄ ē maluȝ ꝛ difficilis cure. ꝛ ꝑducit illud ad h̄ vt cognoscat cibos ꝛ appetat ex eis aliqd ꝛ ponāꝝ añ ipȝ ꝛ refugiat ab eis. ꝛ deteriꝰ h̄ ē vt nihil appetat ꝛ ñ debilitaꝝ ꝟtꝰ appetitia pꝰ cūonē tm̄ imo apđ oēȝ malitiā ꝯplōnis supflue. Et qñ cā eiꝰ ē ꝟmes qñ nocēt itestinis ꝛ cōicat eis stōus ꝛ ñ lędūt stōȝ nisi ascēdēdo ad ipȝ. ꝛ qñ ē cā eiꝰ mlia mlta ledēs stōȝ mouēs eū ad vomidū ꝛ ad expellēdū ñ ad cōedendū ꝛ ad trahēdū. Et qñ accit destructio appetitꝰ ꝑꝑ ꝑgnatōeȝ ꝛ retētōeȝ mēstruoꝝ i ꝑncipio ꝑgnationis. veꝝ illud qđ pliȝ accit eis ē corruptio digōnis. Et qñ ē cā eiꝰ superfluitas caloris aeris aut frigiditatis eiꝰ: ita vt resoluat virtuteȝ sua caliditate aut stupefaciat eā sua frigiditate aut ꝓhibeat resolōnē ꝛ vehemēteȝ faciat caliditatē stōi silr: ꝛ silr q ꝯsuetus ē bibere vinū ꝛ dimittit illud. Et qñ alteraꝝ dispositio appetitꝰ ꝛ debilitaꝝ ꝑꝑ malitiā dispōnis sōni. Et qñ fit cāus appetitꝰ ꝑꝑ puitatē san. quā seqꝝ debilitas ꝟtutū sic accit ꝯualescētibꝰ cū ꝯualescētia. Hic nāqȝ appetitꝰ redit cū viuificatione ꝛ reditione san. paulatiȝ. Et exercitiū ēt abscidit appetitū cibi ꝛ potꝰ aq̄ plime. Et qñ ē cā eiꝰ tristicia ꝛ timor ꝛ ira ꝛ q̄ sūt similia his. Et qñ ē appetitꝰ ꝓstratꝰ. ꝛ qñ icipit hō cōedere excitaꝝ. ꝛ cā i hoc ē aut qr cibꝰ excitat ꝟtutē attractiuā: aut qr q̄litas iuēta i ipo actu alterat cōplonē destruentē appetitū sicut si sit ꝯplo illa calā ꝛ igrediaꝝ cibꝰ q sit frigidꝰ actu cū ꝯpatione ad illā cōplonē ꝛ sedaꝝ. Et silr qñ bibiꝝ i ieiunio aq̄ fr̄a ꝛ exsiccat appetitū. ꝛ febricitāti qđ redit appetitꝰ eiꝰ cuȝ receptione panis ifusi i aqua fr̄a. Et qñ accit ebrietas ex vino ebibito sup hūorē ꝯmotiuū excitat appetitū ad sorbendū. ꝛ silr si ille ē destructor appetitꝰ fr̄itas ꝛ ingrediꝝ cibꝰ calidus actu: aut aggregaꝝ ex eo actu. Et casus qdem appetitꝰ i egritudinibꝰ cornicis est significatio valde mala. Et scias ꝙ cāe destructiōis appetitꝰ sūt ipse eedeȝ cause debilitatis appetitꝰ qñ sūt miores ꝛ debiliores.

Ca. viij. de signis.

Signa eiꝰ q̄ ē ꝑꝑ ꝯplōnes fr̄cas q̄ sciuisti. Et sig̃ eius q̄ fit ꝑꝑ puitatē resolutionis sūt spissitudo cutis ꝛ regimē deliciosū de hijs quoꝝ ꝑterijt rememoratio: ꝛ multitudo egōnis ꝛ ꝯualescentia appetitꝰ pauca pꝰ exercitiū ꝛ cūonē. Et signa eiꝰ q̄ fit ex debilitate oris stōi sūt ea q̄ diximꝰ i. c. debilitatis ꝛ ex eis sūt cūones plime. Et signū eiꝰ cuius cā ē aer ē illud qđ sciꝝ de dispōne egri i eis q̄ sūt ꝑterita s. an obuiauit aeri vehemētis frigoris aut vehemētis caloris. Et signa eiꝰ q̄ ē ex vlceribꝰ sūt dolor dictus i c. vlceꝝ. ꝛ qđ egrediꝝ aliqd ex eis i egōne ꝛ mollificatio nāe ꝛ puitas i ore cibi i stō ꝛ mordicatio eius qđ h̄ȝ q̄litatē acetosaȝ aut acutaȝ aut amaraȝ. Et signū eiꝰ q̄ accit ꝑgnantibꝰ ē ꝑgnatio. Et sig̃ hūoris putridi sūt nausea ꝛ subuersio aīe ꝛ fetor oris i qbusdam horis ꝛ egō mala. Et signū eiꝰ q̄ fit ex abscisione melancholie effuse ex splene ad stōȝ ē: ꝙ qñ iste hō sētit acetosa ꝛ ꝯmouet stōȝ eiꝰ ꝛ expellit redit ad appetitū ac si ipa faciāt opōnē cāe abscise si nō esset abscisa. ꝛ facit credere hāc sig̃tionē magnitudo splēis ꝑꝑ retētionē eiꝰ qđ oȝ vt effūdaꝝ. Et sig̃ eiꝰ q̄ fit ex melācholia plima effusa ledēte stōȝ ē vōitus melēe ꝛ sapor acetosus ꝛ iquietudo ꝛ altatio coloris hois ad nigredinē. Et sig̃ eiꝰ q̄ fit cā ꝟmiū sūt sig̃ exitꝰ ꝟmiū ꝛ ꝯualescētia hꝰ i appetitꝰ qñ admistratur aloes i sīropo maloꝝ loco ꝯplī: nā descēdūt ꝟmes a supioribus vētris. Et signū eiꝰ q̄ fit ꝑꝑ puitatē san. ē vt accidat ꝯualescētibꝰ aut q euacuatione plima. Et signū eiꝰ q̄ fit ꝑꝑ sōnū ē ex malitia dispōnis sōni cū ꝑuatione reliquoꝝ signoꝝ. Et sig̃ eiꝰ i q̄ ē cā mortificatio appetitꝰ sūt sig̃ malitie ꝯplōnis ꝯfirmate: aut cūones ꝑterite debilitātes totū cōpꝰ ꝛ vt eger talꝝ fiat ꝙ qñ appetit aliqd ꝛ afferaꝝ añ ipm refugiat ab ipo ꝛ abhoreat ꝛ maius illo ē vt nō appetat oio. Et sig̃ eiꝰ q̄ fit ꝑꝑ destructionē sensus stōi ꝛ debilitatē eiꝰ sūt vt sit reliq̄ signa sana: ꝛ vt res acute nō mordicationē faciāt nȝ nauseaȝ neqȝ faciant euenire singultū sic diapipcon qñ sūt i ieiunio ꝛ bibiꝝ pꝰ ipȝ.

Ca. ix. de cura.

Ex curatōe bōa ei q nō appetit cibū nō ꝓpꝝ caliditatē dn̄antē ē vt ꝓhibeatur cibꝰ ꝑ spacio lōgo ꝛ mioreꝝ ei dōec viuificeꝝ ꝟtꝰ eiꝰ ꝛ digeraꝝ nausea oio. ꝛ vt patiaꝝ famē dōec rectificeꝝ stōus eiꝰ ꝛ appetat cibū sic accit vigilātibꝰ: qñ cū ipsi ꝓhibenꝝ a sōno lōgo tpe fiūt dormiētes ꝛ ꝓfundanꝝ in sōno. Et ex eis q̄ ꝯferūt illis quoꝝ appetitꝰ ꝓstratꝰ ē ꝑꝑ debilitatē sic ꝯualescētiū aut ꝑꝑ māȝ hūidaȝ viscosā ē: vt cōedāt oliuas aq̄ ꝛ aliqd đ piscibꝰ salit: ꝛ vt sōbeāt acetū sqlliticū paulati: ꝛ oȝ vt alieneꝝ i ba rijs eoꝝ croc⁹ oio. veꝝ salita ꝯsueta sūt plus ꝑuocītia appetitꝰ. ꝛ ex ꝓuocātibus appetitu sūt cappes ꝑpatū ꝛ mēta ꝛ cepe ꝛ oliue ꝛ pip ꝛ gariofili ꝛ galāga ꝛ acete ꝛ acetosa ꝛ acetū eoꝝ ꝛ almuri ēt ꝛ allea ꝛ cepe ꝛ paꝝ oppopōaci ꝛ mel ꝛ pip al. ꝛ. ʒ. ꝛ aīla. ꝛ belsenic ēt ꝓuocat appetitū ꝛ auidificat cū h̄ os stōi. Et ex medicis disrūpētibꝰ appetitū eiꝰ q h̄ȝ malitiā cōplōnis calē aut fr̄e ē elariū diacydonitē. Et ex medicinis disrūpētibꝰ appetitū ē medicamē fc̄ȝ ex succo cydonioꝝ fc̄m cū pomis dictū in antidotario. Et ex

eis q̄ iuuāt appetitū ⁊ ꝓhibēt ſubuerſionē ſtōi,eiꝰ q̄ nō recipit cibū ē rob.mētē ſm hūc mōz. Terātur gnata acetoſa cū corticibꝰ ſuis ⁊ ſumat̄ d̄ ſucco eoꝝ ps.i.⁊ ſucci mēte ps.5 ⁊ mellis bōi aut zuccari ps.5. deinde ꝑpcuit̄ cū facilitate ſup ignē ⁊ ſit doſis eiꝰ i ieiunio cochliariū.i. Factū āt cā calitatis qñ rectificat potus aq̄ ſfre i q̄ntitate q̄ nō mortificet calorē inatū. ⁊ ꝯferūt ei vti robub acetoſis. Et ex eis q̄ expta ſūt i ea ē ſumere i potu aq̄ gnatoꝝ cū oleo roſaꝝ ⁊ ꝓpē qñ eſt illic mā aut dñiuz ſitis ⁊ ſucci gnoꝝ ſfoꝝ cū robub iſfratis ⁊ ēpl'a iſfrata. Et ſi fuerit illic materia eñabis eā in ꝑmis: ⁊ de ſūma iſtoꝝ ſūt ꝯualeſcētes exeūtes a febribus ⁊ ē cū eis remanētia acuitatis ⁊ eoꝝ cura ē hec cura. veꝝ ipi nō vtant̄ aq̄ ſfra plīma vt nō deijciāt v̄tutes ſtōꝝ eoꝝ. Et necriū ē vti potu ſumāt hoc medicamē. ℞.roſ.ʒ.x.ſumac.ʒ.ij. cardamoni.ʒ.i. fiant ex eis tro. ⁊ ſit doſ.ʒ.ij. Ipz.n.facit appetitū ⁊ icidit ſitiz. Et ex eis q̄ faciūt eos appetere ē ſanic ablutū cuz aq̄ ⁊ aceto ⁊ ꝯfert eis vomere imiſſis digitis: mouet eni v̄tutē. Patiētibꝰ āt factā pp frigꝰ ꝯfert decoctio ſpēꝝ q̄ ē vt pip ⁊ cinamomū ⁊ ſil'ia. ⁊ ſil'r vinū vetꝰ ⁊ diapipeō ⁊ tyriaca ꝓpē ⁊ allea ſūt iuuamēti maxi in h. ⁊ diacalamītū plꝰ ꝯfert eis ⁊ oīa electuaria cal'a. ⁊ ſil'r citra ꝯdita ⁊ myrobalāi ꝯditi ⁊ ſecacul ꝯditi ⁊.ʒʒ. ꝯditū ⁊ ꝯferūt eis vaporationes cū milio: qm̄ ipm̄ ē magis iuuatiuuz q̄ȝ ſal. Facte v̄o cauſe phlegmatis plīmi viſcoſi ꝯfert vomitꝰ factꝰ cū raphāo cōeſto ſ' q̄ṅ bibit̄ ſiropꝰ acetoſꝰ d̄ melle ſigl'r ſm q̄ expoſui mꝰ i.c. cure vlis. ⁊ ex eis q̄ ꝯfert ipi ē ſiropꝰ acetoſus cū ſeminibꝰ melonis i quo ponit̄ ſm oēz eminā mellis q̄ i ipō ponit̄ aloes.iij.ʒ. ⁊ ſumūtur i potu oī die ex eo tria cochliaria ⁊ ēt oliue de aq̄ cū aniſo ⁊ cappes i aceto cū melle. Et qñ ꝯferūt ei vti aq̄s thermarū ⁊ deābulatio ⁊ motꝰ. Et curatur pꝰ mūdificatione cū eis q̄ diximꝰ i.c. de caſu appetitꝰ cā frigoris. In ea aūt q̄ fit cā hūoris cholerici aut hūoris ſubtilis fit eūo cū eis q̄ ſcis ex myrobalāis. ⁊ ſiropꝰ acetoſus cū aloe ē melior ſiropo acetoſo cū ſcāonea. Scamonea nāq̄ inimica ē ſtō ⁊ curet̄ ēt cū voitu q educit hūores ſubtiles ⁊ decoctione abſynthij ēt: qm̄ ē vltima. In ea v̄o q̄ facta ē cū cōitate neruoꝝ afferētium ſēſus aut cū cōitate cerebri ipiꝰ oz vt rēdat̄ v̄ſus curā cerebri ⁊ ꝯfortationes eius. Sed in facta pp ſpiſſitudinē ⁊ puitatē ſuctōis venaꝝ ex ēpe oz vt rarificet̄ corpꝰ cū balneo ⁊ exercitio eq̄li ⁊ ꝓuocatione ſudoris cū aperitiis. In ea v̄o q̄ fca eſt cā melīe oz vt eūet̄ melācholia deide admiſtrēt̄ alcauguanich ⁊ icīſiua vt icidat̄ illō qd̄ remāſit ex ea. deinde admiſtrent̄ cibi boni chimi odoriferi: Et cꝰ v̄o q̄ fca ē ab abſciſiōe melācholie cura ē cura ſplēis ⁊ eiꝰ ꝯfortatio ⁊ aptio viarū q̄ ſt iter ſplenē ⁊ ſtōz cū medicis q̄ꝝ eſt vomē ad ptē ſplēis ſic ē epithimi ⁊ radices corticū cappaoꝝ i ſiropo acetoſo ⁊ ſil'r cappares cū aceto ꝯdito: Pregnātiū aūt appetitus qñ aceſſit qñ cadit: ⁊ cura eꝰ ē cū eis q̄ ſūl ſic iceſſio tpata ⁊ exercitiū tēpatū ⁊ iceſſio in cōeſtis ⁊ bibitis ⁊ vinū vetꝰ odoriferū ꝯfortatiuū v̄tutis expulſiue ⁊ reſolutiuū materiei male ⁊ preſentatio ciboꝝ ſaporoſoꝝ ⁊ ea i q̄bus ē calitas ⁊ iciſio. Et i ea qd̄ q̄ fca ē pp caſū v̄tutis oz vt icipiat̄ a rectificatione ꝯpl'onis deijciētis eā q̄cūq̄ ꝯpl'o ſit ⁊ ꝯuerſiōe ipiꝰ ad ꝯtriū ſui. Et ſil'r ſi fūit poſt euōnes ⁊ raſurā tc illō erit pp mortificationē v̄tutis. veꝝ in fca pp d̄bilitatē v̄tutis eoꝝ oz vt motꝰ fiāt vōitu cū digitis ipi nāq̄ lz nō vomāt iuēiūt tn̄ augm̄tū v̄tutis appetitiue ⁊ qñ fit ex eis necriū potat̄ tyriacā i q̄buſdā ſiropis ſtōaticis ſic ē ſiropꝰ de abſynthio aut ſiropꝰ d̄ ſēibꝰ mixtis ſm q̄ ꝯuenit. In facta v̄o pp debilitatē ſenſꝰ ſtōi oz vt curet̄ cerebꝝ ⁊ auferat̄ cā q̄ intromittit nocumētū i operatione eiꝰ. Et ſcias q̄ vomitꝰ mūdificās cū facilitate ē medicam̄ mirabile ei cuiꝰ appetitꝰ proſtrat̄ in dulcibus ⁊ vnctuoſis ⁊ ē ꝯtētus in appetēdo acetoſa ⁊ acuta. ⁊ ex eis quidam q̄ ꝯferunt plīm habētibꝰ deſtructionē appetitꝰ ſūt olibanū ⁊ maſtix ⁊ xyloaloes ⁊ galia ⁊ calamꝰ aro. ⁊ balauſtie ⁊ aq̄ cydonioꝝ cū vino odorifero qñ ex ea fit ēpl'ni cū nō ē ex ſiccitate. Et ex eis q̄ ꝯferūt ē ſiropꝰ de abſynthio ⁊ vt aſſūat i oī die pōdus.ʒ.i. de radicibꝰ ſgnāti ⁊.5.ʒ. de ſpica ⁊ bibāt̄ cū aq̄ in ieiuno. Et illa cōfectio q̄ eſt ꝯparata filio abel dc̄a i antidotario ē iuuatiua ēt. Et dr̄ q̄ ex herbo ꝯtrito cū ſūit̄ aur̄.cuz aq̄ gnati muzi ē cōferēs i excitādo appetitū. Et qñ caſus appetitꝰ ꝑducit ad ſyncopi tc cura ē approxiatio odoramentorū delectabiliū ex cibis ad ifirmū ſic ſūt carnes ⁊ hedus lactēs ⁊ gallina aſſata ⁊ alia ⁊ ꝓhibeatur ei ſōnus ⁊ cibet̄ cū ꝯualeſcit pāe infuſo i vino ⁊ ſumāt ſorbitiones velocis nutrimēti. Et ſcias q̄ oīa olera ⁊ ꝓpē butyrū ⁊ vnctuoſa ꝓſternūt appetitū aut debilitant ipm̄: p hoc q̄ mollificāt ⁊ p hoc q̄ corrūpunt orificia venaꝝ. Et illud q̄ ex eis ꝯueniētiꝰ ē: illud ē i quo ē ſtipticitas aliq̄ ſicut oleū orphaciuū ⁊ oleum nucinū ⁊ oleum fiſticinum.

Capi.x. de corruptione appetitꝰ.

Quādo i ſtō aggregat̄ hūor malus diuerſus a ꝯſueto i qualitate ſua natura tūc reqrit aliquid ei ꝯtriū: ⁊ ꝯtriū diuerſū a ꝯſueto diuerſū ē nō ꝯſuetū: ſugātia nāq̄ ſūt extrēa ⁊ ecōtrario q̄ pp accit q̄buſdā appetitꝰ luti carbonū ⁊ terre ⁊ gypſi ⁊ reꝝ huiꝰ generis pp q̄litatē q̄ i eis ē exſuccātē aut icidētē ꝯtriā qualitati hūoꝝ. Et qñ accit ꝑgnātibꝰ pp retētionē mēſtruoꝝ appetitꝰ corruptꝰ pluſq̄ȝ accidat eis deſtructio appetitꝰ. ⁊ cā i hoc ē illud qd̄ diximꝰ ⁊ illud ē vſq̄ ꝓpe duos mēſes aut tres. Et illud qd̄ ē qm̄ eaꝝ mēſtrua retinētur ad nutrimētū ēbryonis ⁊ qm̄ qñ currūt timet̄ i eis qd̄ abōtū faciāt. Amplꝰ ēbrion in initio ꝯceptionis non plīmo idiget nutrimēto pp puitatē ſui corporis qr̄ ſupfluit qd̄ de menſtruis retinet̄ q̄ȝtū ad neceſſitatez. corrūpunt̄ ergo ⁊ multiplicātur ſupfluitates i mīce ⁊ in ſtō. Cūq̄ embryon fit idigēs ſupfluo nutrimēto ⁊ illud ē apud.iiij. mēſes miorāt̄ ſupfluitates iſte ⁊ miorat̄ hic appetitꝰ ⁊ ē ille q noīatur piculū ⁊ diſcrimē. Et rectiꝰ ad qd̄ alterat̄ iſte appetitꝰ ē vt ſit decliuis ad acetoſū ⁊ acutū ⁊ illud qd̄ ē magis corruptū ē vt ſit decliuis ad exſiccatū ⁊ ſiccū ſic ē lutū ⁊ carbōes ⁊ teſte ⁊ qñ accidit hoibꝰ ſil'e huic propter ſuperfluitates.

C.xi. de cura corruptionis appetitꝰ

o Portet vt euacuet̃ hũoꝛ faciẽs coꝛruptionẽ cũ medicis q̃s diximꝰ qbus oꝫ vti. ⁊ ex regimie expto ad h̄ est vt sũat pisces salitos ⁊ rapha nũ ĩfusũ i oximelle ⁊ cõedat vtrosqꝫ: deĩde bibat pꝰ ipos aq̃ꝫ i q̃ fasceoli rubei decoquunt̃ ⁊ anetũ ⁊ nastur tiũ ⁊ sem̃ cruce q̃ i potu sũat: ⁊ qñ i ipa ponit̃ luti in uẽti i croco q̃ꝫtitas .ꝫ.iij. ⁊ fiat võitꝰ cũ ea i mẽse sel' vl' bis. deĩde admĩstret̃ ↄfectio d' myrobalãis cũ nuce enden. Et ex eis q̃ ↄferũt ad h̄ sũt cymini carmenũ ⁊ ameos masticata i ieiuno ⁊ pꝰ cibũ ⁊ cõedant̃ sũ pta scl' in puluere hausto pꝰ ipꝫ liquoꝛe: aut sũat̃ .ꝫ.i. de cardamomo mioꝛe ⁊ tm̃dẽ de cubebis ⁊ q̃ꝫtitꝫ totũ de zuccaro tabarzet ⁊ sũat̃ i omni die. Et ex me dicis ↄpositis cũ cuppullis glãdiũ vehemẽtis iuua mẽti sũt ea q̃ sũt sic medicam̃ cuiꝰ h̄ ẽ descriptio cup pulaꝝ glãdiũ .ꝫ.viij. aloes .ꝫ.xvi. herbe eupatoꝛij .ꝫ.vi. radicũ ignãti .ꝫ.iiij. mirrhe .ꝫ.ij. ↄterãtur oĩa ⁊ de coq̃nt̃ i .ij. lib. aq̃ dõec rẽaneat medietas ⁊ sũat̃ i po tu oĩ die .iij. lib. tribꝰ diebꝰ ↄtinuis. Et iteꝝ cuppulaꝝ glãdiũ .ꝫ.ij. myrobalani. belliricoꝝ pollypodij ẽbli coꝝ oĩuꝫ añ .ꝫ.v. scoꝛie ferri ĩfuse i aceto foꝛti multo tiẽs pꝰ q̃d oĩ vice assãt̃ sup patellaꝫ .ꝫ.x. decoquãt̃ in .viij. ℥. vini põtici. ⁊ .viij. ℥. aq̃ dõec ad medietatẽ pꝰ ueniãt ⁊ det̃ i ieiuno .vi.ꝫ. In cura ãt appetitꝰ luti oꝫ vt euacuet̃ hũoꝛ requirens illud cũ vomitu noto ad suũ sil'e sicut ille qui fit pꝰ cõestionẽ pisciũ salitoꝝ cũ aq̃ fasceoloꝝ ⁊ aneti ⁊ raphãi. ⁊ eis q̃ foꝛtiter agũt foꝛtiõa istis ⁊ si nec̃ria ẽ solo vẽtris ẽt fiat. Et ex eis ẽ etĩo cũ fbit ⁊ g̃nis citri ⁊ sale naptico qm̃ ẽ iuuatia ⁊ pp̃e si fu erit illuc v̾mes. ⁊ admĩstret̃ pꝰ illud medicie q̃s dabit hoꝛa ⁊ alie dicte i ãtidotario. Et oꝫ vt fiat ex ameos ⁊ mastice ⁊ cymio glutẽ ⁊ masticet̃ ⁊ vt sũat̃ ex duo bus cardamomis añ .ꝫ.ij. de zuccaro tabarzet q̃ꝫ tũ ẽ totũ i ieiunio ⁊ soꝛbeat̃ sup ea aq̃ tepida multo tiẽs paulatĩ. Et ex eis q̃ expta sũt eis ẽ h̄ ↄfectio. ℞. myrobalãos ⁊ ẽblicos nucẽ endẽ ⁊ masticẽ ⁊ cardo momũ maiꝰ ameos .ꝫꝫ. ↄficiãt cũ melle ⁊ sũat̃ ex eis añ cibũ ⁊ pꝰ cibũ q̃ꝫtitas nucis. Et ex regie bono i h̄ ẽ vt mũdificet patiẽs eã stõm suũ ⁊ rectificet ↄplõnẽ suã. Amplꝰ sũat̃ lutũ albũ ⁊ dissoluat̃ i aq̃ ⁊ põant̃ i ipa medicie võitiue q̃ no h̄ũt saporẽ maximũ. dein de põant̃ i ipsa ex sale ⁊ ipam bonã efficiat. deĩde ex siccet̃ i sole ⁊ p̃cipiat̃ appetẽti lutũ vt sũat̃ ex eo aliqd i quo sit de medicamie q̃d ñ addat supꝛa dosĩ .i. aut dosiꝫ .i. ⁊ .5. qm̃ faciet ipꝫ euomere illud q̃d cõedit ⁊ pp̃e si fuit res ↄmouẽs võituꝫ sicut caules ⁊ silia ⁊ faci at abhoꝛrere lutũ. Et iã existiauerũt qdã q̄ iuuãtiꝰ q̃d admĩstret̃ ad expellendũ appetitũ luti est vt cibet̃ patiẽs dũ ẽ ieiunꝰ pullis colũbaꝝ assatis ⁊ vtat̃ eis in scd'a mẽsa pꝰ cibũ paulatiꝫ. Et i .ij. mẽsa vti ameos ẽ valde mirabile ⁊ sil'r amigdalis amaris. ⁊ dixerũt q̃d q̄ potare sacraiati d' sisamo abscidit ipm. ⁊ oꝫ vt loq̃ mur i h̄ ƀꝫ expimẽtũ nõ ƀꝫ rõcinationẽ. Et ex illis q̃ ↄferũt eis q̃ꝫuis sit ex lutis ẽ nux endẽ ⁊ suctio salsoꝝ ⁊ si sint ex lapide. Et iã exptũ ẽ amilũ de tritico ⁊ pꝛo ƀe cũ sale. Et expta sũt eis vt sũant̃ vini põtici .℥.viij ⁊ coquãt̃ dõec rẽaneat .5. lib. ⁊ ad bibẽdũ det̃ i ieiu no p hebdomadã vnã. Et ex illis qbꝰ oꝫ eos vti in .ij. mẽsa sũt fistici ⁊ passule ⁊ castãee ⁊ chꝛysomila. Et in qbusdã coꝝ exptũ ẽ vt sumãt azebchi ⁊ sint in ipo pisces pui ⁊ cepe ⁊ carui ⁊ oleũ ablutũ ⁊ spẽs sit pip ⁊ ꝫꝫ. ⁊ iã dẽꝫ ẽ q̄ ruta ẽ maxi iuuamẽti. ⁊ nos qd iam diximꝰ regimẽ eiꝰ q appetit acetosũ ⁊ acutuꝫ absqꝫ dulci ⁊ vnctuoso. C.xij. de fame ⁊ vehemẽtia eius ⁊ expulsione appetitꝰ cãini.

p Ultotiẽs excitat̃ hic appetitꝰ caninꝰ pꝰ etĩo nes ⁊ febꝛes ꝓlixas resoluẽtes. Et qñ accit ex d'bilitate v̾tutis retẽtie i coꝛpe q̃re assidue fit resol'o supflua ⁊ assidue fit appetitꝰ vehemẽtis re staurationis. Et qñ accit appetitꝰ caninꝰ pp calita tẽ supfluã i oꝛe stõi resoluẽtẽ ⁊ regrẽtẽ restauratõeꝫ q̃re ẽ os stõi sp q̃si sit famelicũ ⁊ hoc ƀꝫ pl'ꝫ facit siti ⁊ i qbusdã dispõnibꝰ fac̃ famẽ cũ supfluit eiꝰ resol'o Fames ãt ƀm pl'ꝫ ẽ a supfluitate caloꝛis i coꝛpe toto ⁊ i extrẽitatibꝰ eiꝰ. Calitas .n. lꝫ cũ appꝛop̃at oꝛi stõi faciat appetere aq̃ꝫ ⁊ currẽtia h̃uida: tñ ipa cũ d'ñat̃ coꝛpi resoluit ⁊ cogit venas vti suctione pꝰ suctionẽ dõec pueniat ad os stõi capiẽdo q̃d aggregatũ ẽ. Et qñ ẽ hec cal'itas veniẽs de foꝛis p̃cipue pp d'ñium aeris cal'i i coꝛpe cũ occurrit raritati eiꝰ ⁊ obediẽtie ipsiꝰ ad resolutionẽ ⁊ nec̃itati recte ad restaurationẽ Et qñ supfluitas resol'onis coꝛpis sola ẽ i hoc cã cũ ẽ illic cal'itas itrĩseca digestiua resolutiua. ⁊ p̃cipue si fuerit illic caliditas extrĩseca aut adiutoꝛiũ debilita tis retẽtiue. Et qñ accit ẽt ex catarro i capite ⁊ illud ẽ raro. Et qñ fit pp v̾mes ⁊ serpẽtes magnos cũ su bito icipiũt venire ad cõe sta ⁊ appꝛopiquãt eis ⁊ di mittũt coꝛpꝰ ⁊ stõꝫ famelica. Et qñ ẽ pp hũoꝛẽ ace tosũ .s. meliãꝫ aut phlegma acetosũ ↄmouẽtẽ os stõi ⁊ facit i ipo illud q̃d facit suctio venaꝝ capiẽtiũ cibũ ⁊ comitat̃ i ipm vt ispisset̃ cũ eo sãguis ⁊ ↄ̄hatur ⁊ sẽ tiat̃ i oꝛificijs venaꝝ sicut abstergẽs sugẽs. Et ẽ cum acetosuꝫ sua incisiõe ⁊ expulsione rẽouet hũoꝛes vis cosos si sũt in oꝛe stõi qui sũt cõtrariuꝫ appetitꝰ: qm̃ motus cuꝫ ẽ cũ ↄpꝛehensione hoꝛũ humoꝝ ẽ ad ex pellendum vehemẽtiꝰ q̃ꝫ sit ad atrahendũ. Et iterũ villoꝛũ stõi motus vehemẽs fit ad inspissandũ ⁊ cõ stringẽdum cuius simile accit cũ ẽ motus suctionis venaꝝ ⁊ motꝰ virtutis attractiue. ⁊ illud q̃d accit ex cãina fame pegre ꝓficiscẽtibꝰ i frigoꝛe vehemẽti pos sibile ẽ vt sint pꝛopter hãc causã ⁊ similia. Et ex cãis qdem cõmouentibus famẽ ⁊ appetitũ vehemẽtem sunt vigilie superflue pꝛopterea quia resoluunt ⁊ ex trahunt humiditates ad exterioꝛa sequens dilata tionem caliditatis ad exterioꝛa. Et scias q̄ appe titus caninus multotiens perducit ad bolismum ⁊ subet ⁊ moꝛtem. Cap. xiij. de signis.

Ignuꝫ eius que fit post euacuationes ⁊ egri tudines resolutiuas est antecessio carnꝫ. ⁊ vt non sit natura soluta ƀm plurimum. quoni am coꝛpus attrahit humectationem cibi ad seipsuꝫ quare exsiccatur fex. Et signa eius que fit ex frigoꝛe sunt paruitas sitis ⁊ multitudo fecis ⁊ inflatio ⁊ relt qua signa huiusmodi complexionis ⁊ ex illis est fri giditas huius aeris circundantis. Et signa eius q̃ fit ex caliditate sunt foꝛtitudo sitis: ⁊ non est vomi

tus acetosus ⁊ est natura ſm plurimum constricta ⁊ reliqua signa eius huiusmodi complexionis. Et signa eius que fit ex debilitate virtutis retentiue i toto corpore ⁊ in stomacho sunt multitudo exitus egestionis crude ⁊ perductio dispositionis ad sanguinolentam egestioné ⁊ reliqua signa proporcionalia nota. Et signa eiꝰ q̄ é ex multitudie resolutionis sũt cause resolutóis ꝑdicte i libro vniuersali q̄rũ rememoratio preterijt: ⁊ vt nó sit i digóne nocumétũ. Et ex sũma signoꝝ casualiũ sũt caliditas aeris circũdãtis vigilie ⁊ similia. Et signa eiꝰ q̄ fit ex hũoꝛe acetoso aut meláncholico sũt paucitas appetitꝰ aque ⁊ acetósitas eructuationis ⁊ reliqua signa ꝓporcionalia nota. Et signa catarri ex capite sũt ea q̄ diximꝰ i capitulo suo. Et signa vermiũ sunt ea que sequũtur in loco suo ⁊ q̄ dicemus in capitulo suo

Cap.xiiij.de cura.

Illa qdem que fit ex frigoꝛe ⁊ ex supfluitate phlegmatica opoꝛtet vt careꝫ cũ mundificatione nota cũ calefactiuis ꝑdictis ⁊ vino plurimo in quo non sint ponticitas neqꝫ acetositas oio. Ipsum eni sanat ab ea sumptũ i potu calefactũ i ieiuno. Ipꝫ nãqꝫ é curatio magis conferens eis nisi ipsis adsit vẽtris solutio. tunc eni oꝫ vt omne vinũ vitent: stipticũ nãqꝫ augmẽtũ facit i canino appetitu ipsoꝝ. Et amaꝝ addit i sol'one vẽtris ipsoꝛuꝫ Et oꝫ vt sint ea quibꝰ cibanꝭ pinguia calide ꝯpl'onis sicut sũt ea que ipinguantur cũ cibo cameli: ⁊ oleũ é eis iuuatiuũ cũ i ipo ñ sũt póticitas ⁊ acetositas. Et alsiudabet cóferunt eis. Et ex eis qbꝰ opoꝛtet cibari eos é vitellus oui assatus valde pꝰ cibũ. ⁊ oꝫ vt elongentur ab acetoso ⁊ pontico. Et admistrẽtur eis electuaria odoꝛifera sić alcãzi ⁊ electuariũ veremisck ꝓpꝛie cũ fuerit illis vẽtris solutio. Et ex vnctionibꝰ abstergẽdo factis q̄ eis ꝯferũt sũt muscus ⁊ laudanũ. ⁊ ex eis q̄ expta sũt ĝna alcadra i ieiuno aliqbꝰ diebꝰ Illis auté qui patiũꝭ eã ex debilitate virtutis retẽtiue nã ipsa licet ſm plurimũ debilitetur ꝓpter frigꝰ. tñ debilitaꝭ quõqꝫ ipsa ⁊ omnis virtus ꝓpter oẽm malitiã cópl'onis. Et nó attẽdas sermoné ipsoꝝ q negant illud ⁊ dimittũt: imo oꝫ vt cognoscas ꝯpl'oné ⁊ opponas cũ cótrarietate cure ⁊ sit magis vincens illud qđ é cũ hũiditate ꝯfert pãis de armacha valde. ꝙ si eoꝝ nature fuerint vehemẽtis mollificationis tũc retine eas: nã i retẽtione eaꝝ é cura foꝛtis huiꝰ egritudinis. Veꝝ illos qbus accit hoc pꝰ febꝛes foꝛtes ⁊ eũones opoꝛtet cibariꝭ ex vnctuosis q̄ hũidificant os stomachi q̄ nó sũt male substãtie sicut é oleũ amigdalarũ cũ zuccaro ⁊ vt inspissetur qđ de coꝛpoꝛe ipsoꝝ é apparens. Et similiter est cura eius que accit ꝓpter resolutioné plurimã. Et oꝫ ne patiẽtes hanc spẽꝫ famis canine ad calefaciẽtia ꝑueniant ⁊ siropos: imo nutriantur ex cibis frigidis ⁊ liniantur extrinsecus ex eis que opilant poꝛros: sicut é oleum myrthinũ ⁊ ꝓpꝛe i cerato ⁊ sić alumẽ dissolutũ i cerato ⁊ vt abluaꝭ aqua frigida nisi sit quod pꝛohibeat. Et opoꝛtet vt sint cibaria eoꝝ frigida viscosa grossa sicut sunt ventres ⁊ acida ⁊ acetosa ⁊ congelata ⁊ panis azimus.

Et cum iuenit aliquis eoꝝ iuuamentum ex hoc regimine conuenit ei vt abhoꝛreat ipsum paulatim ⁊ succurrat malitie ipsius ⁊ similiter ille causa famis cuiꝰ est raritas coꝛpoꝛis: In illa auté cuius causa sũt vermes ⁊ serpẽtes opoꝛtet vt interficiantur ⁊ educãtur cum eis que diximus in capitulo vermium ⁊ vt cibẽtur ex cibis grossis frigidis ⁊ pane infuso in aqua frigida ⁊ aq̄ roſ. ⁊ eo quod dissoluitur i decoctione ex carnibus galloꝛum ⁊ gallinarum ⁊ pisciũ ⁊ vtantur fructibꝰ stipticis. In ea auté cuiꝰ cã é ex phlegmate acetoso opoꝛtet vt paciẽtes ipaꝫ sumãt cũ aliquo in quo cadũt oꝛiganũ ⁊ synapis ⁊ piper ⁊ vt comedãt mel ⁊ allea ⁊ cepas ⁊ nuces ⁊ amigdalas ⁊ vnctuosa ⁊ adipes sicut sunt adipes gallinaꝝ ⁊ sil'ium. Et itentio quidé in qbusdã eoꝝ é calefactio ⁊ illaꝝ qdã sũt medicine calide ꝑdicte ⁊ i qbusdã eaꝝ é equatio acetositatis. ⁊ illa quidé sũt cibi vnctuosi pꝛedicti. Et ille quidem qui foꝛté tolleráš solutioné ventris: soluatur pꝰ administrationé hoꝛum subtiliatiuoꝝ cũ picra confoꝛtata eis: deinde dẽtur ei vnctuosa. In pueris vero cũ subtiliantur cũ eis que sunt sicut cephe ⁊ allea ⁊ cibi subtiliatiui assiduetur tribuere eis in potu aquam calidam post regimen cum subtiliatiuis: illud enim lauat humoꝛes eoꝛum. Illa autem que est pꝛopter melancholiam effusam semper: quandoqꝫ indiget phlobotonia basilice sinistre si est sanguis in eis plurimus causa melancholie plurime. ⁊ si est splen apostematus tunc laboꝛetur in euacuando eos cum illis que scripta sunt in canone ⁊ aliené tur ab acetosis ⁊ stipticis. Et quandoqꝫ conferunt eis ventose super splenem. Species vero que fit ex caliditate curatur cum eo quod scis: ⁊ dentur cibaria subtilia ⁊ cucumeres ⁊ melones ⁊ cucurbite ⁊ similia ⁊ vitetur aer calidus.

Ca.xv.de fame que vocatur bolismus.

Et que nominatur fames vaccina: ⁊ ipsam quidem antecedũt plerũqꝫ fames canina ⁊ destruitur appetitus post ipsam ⁊ quandoqꝫ non immo destruitur appetitus omnino incipiẽdo ⁊ est fames membꝛoꝛum cum satietate stomachi sunt ergo membꝛa famelica valde ⁊ indigentia nutrimento ⁊ stomachus respuens ipsuꝫ ⁊ quandoqꝫ peruenit res in ipso ad syncopim. Et vene quidé sũt vacue sed stomachus respuit cibum abhoꝛréś ipsuꝫ Et multotiens quidé accidit iter agentibus in frigoꝛe ⁊ ꝯgelatis quoꝝ stomachi ex frigoꝛe vehemẽti inspissantur. Et causa eius é malitia cóplexionis moꝛtificans sensibilem virtuté ⁊ virtuté attractiuã. Et fit ex humoꝛibus regentibus os stói cooperientibus ipm ⁊ sparsis in villis eius mouentibus ad expellendum ⁊ refugientibus attractionem.

Cap.xvi.de signis.

Et tu quidem cognosces signa cum eis que iterata ⁊ dicta sunt tibi in canone.

Ca.xvij.de cura..

Et cura casus appetitus omnino ⁊ penitus opoꝛtet vt odoꝛentur cibi pꝛouocãtes appetitum habentes species ⁊ fructꝰ

odoriferos ⁊ aromatica odorabilia i quibus est sti
pticitas ⁊ ꝯgregent v̓tus: quare non resoluatur ⁊ de
glutinãt panem ĩfusum i vino odorifero ⁊ sumant i
potu aut sorbeãt ex vĩo odorifero ⁊ ꝑ ꝑe si ꝑmisceat
ei canfora in calida ꝯplexione aut xyloaloes: ⁊ ga
lia in alijs. Et ꝯfert ei siropus de lilio si nõ fuerit cã
eius caliditas. Et oꝫ vt ligẽtur man⁹ ⁊ pedes ipoꝝ
vehemẽter ⁊ ꝓhibeantur in somno: ⁊ oꝫ vt doleãt
puncti aliqua re pungente ⁊ vnguib⁹ ꝯstricti ⁊ ꝑcus
si virga subtili molli vt dolere faciat ⁊ non disrum
pat nisi fuerit causa eius caliditas. Et ex eis q̃ ꝯferũt
eis est vt sumant tortelle ⁊ digitis conterant i alme
sus aut i vdeac odoriferis et ex eis emplm̃ fiat stõ ⁊
ꝓprie in dispõne syncopis. Et fiat eis ẽplm̃ etiã cũ
ẽplis odoriferis sic sũt ẽplꝫ pineale ⁊ ẽplꝫ almarub
frigidi. Et qñqꝫ confert vt admĩstrent super stõs co
ruꝫ medicine facte ex medicis cordialib⁹ boni odo
ris: ⁊ vt vaporent ex fumigijs factis ex ambra ⁊ fiat
emplastruꝫ iuncturis ipoꝝ ex emplõ facto ex aqua
ro. ⁊ aqua myrthi ⁊ almeius cãfora ⁊ muscho ⁊ cro
co ⁊ xyloaloes ⁊ galia ⁊ rof. Et fiat ꝑparatio in ca
lefaciendo corpora coꝝ si cã est frigus ⁊ infrigidan
do ipsa si causa est calor. Et cum supuenit eis synco
pis fiat ipsis illud qð dixim⁹ etiam in dispositione
syncopis ⁊ spargatur sup facies ipoꝝ aqua frigi
da ⁊ stringant manus ⁊ pedes ipoꝝ ⁊ pungãtur
plante pedum coruꝫ ⁊ extẽdantur capilli ⁊ nasi ipo
rum. Cumqꝫ euadunt cibentur pane infuso in vino
odorifero. Et si fuerit in stomachis eorum humor
cholericus aut subtilis sumãt in potu quãtitateꝫ .ij.
cochliariũ de oxymelle cum aur. i. de hiera. aut mi
nus si fuerint debiles. Et si fuerit frigiditas sup̃flua
sumant in potu tyriacam ⁊ sagzeneaꝫ ⁊ diamarte ⁊
cõfectionẽ stomaticon ⁊ electuariũ diaspermaton.

Ca.xviij.de fame syncopali.

c St vt sint patientes famẽ non tollerãtes seip
sos cũ famelici sunt: cũqꝫ tardatur eis cibus
supuenit eis syncopis ⁊ casus v̓tutis: ⁊ causa
eius est caliditas fortis ⁊ debilitas in stomacho.

Capi.xix.de cura.

h Uius egritudinis cura proxima est cure bo
lismi. Et iaꝫ preterijt maior pars canonis re
giminis ipsius in doloribus stõi ⁊ bolismo.
Et ad summum cura ipsorum diuiditur ad curan
dum patientes ipam in dispõne syncopis ⁊ est iam
dictum in capitulo syncopis. Et ad curanduꝫ ipos
quando euadunt. Et est vt cibentur pane infuso i vi
no ⁊ siropo de fructibus: deide cum alio regimine i
frigidante ꝑdicto in bolismo ⁊ eo quo curentur añ
illud: ⁊ est vt ꝓhibeantur a somno plurimo ⁊ ante
tardetur eis cibus ⁊ vt cibentur frigidis actu. Et vt
fiant illis ea que dicunt in dolorib⁹ stomachi.

Capi.xx.de siti.

m Altitudo sitis ⁊ eius vehemẽtia quandoqꝫ
fit ꝓpter stomachum scilicꝫ aut propter ca
liditatem complexionis eius ⁊ ꝓprie oris
eius. Et quandoqꝫ accidit caliditas in inflammati
one febrium ita vt quidam eorum non cessent bibe
re ⁊ non satientur donec moriantur inde in proxi
mo. Et quandoqꝫ accidit illa caliditas propter po
tum vini fortis veteris valde plurimi: aut cibum ca
lidum valde actu vel potẽtia sicut ẽ alia ⁊ allea ⁊ si
milia. Et multotiens moritur hõ ex potu vini vete
ris inflãmatus ⁊ conturbatus ⁊ sitiens. Et quan
doqꝫ accidit illa caliditas ex potu aquarum salsa
rum ⁊ aquarum aliaꝝ. Et aqua maris quãdoqꝫ ef
ficit in siti additionem cui non succurrit. Et quãdo
qꝫ fit ꝓpter medicinas ⁊ ꝓpt cibos sitiꝫ facientes q̃
faciunt sitim cum ablutione aut cursu. ⁊ ablutione
quidẽ sicut res salite quas natura abluere querit cũ
ablutione aut icisione. ⁊ cursu sicut viscosa que nã q̃
rit subtiliare valde ita vt penetrent ⁊ non adhereant
⁊ qñqꝫ facit sitiꝫ res grossa propterea quia venit ad
eam caliditas. Et pisces quidem saliti aggregãt hec
oĩa aut ꝓpter siccitateꝫ stomachi. Et qñqꝫ fit propt
phlegma salsũ in ipso aut dulce aut cholerã amarã
Et qñꝫ fit propter humiditates feruẽtes. Et qñqꝫ fit
cum cõmunitate membroꝝ alioꝝ sicut fit in diabete
⁊ est de egritudinibus renum: ⁊ dicemus ipm̃ in ca
pitulo renum. Et quãdoqꝫ fit sitis huius capituli ꝓ
pter opilationem existentem inter stomachũ ⁊ epar
⁊ separatur inter aquam ⁊ penetrationem ipsi⁹ ad
corpus: quare non sedatur sitis quãuis bibat aqua
plurima: ⁊ hoc est sicut illud qð accidit in hydropi
si ⁊ in colica. Et quandoqꝫ fit propter cõmunitateꝫ
epatis cum febricitat aut apostematur aut vehemẽs
fit frigus eius: quare non attrahit. ⁊ propter com
munitatem pulmonis cum calescit: ⁊ cordis etiaꝫ
cum calescit: ⁊ intestini ieiuni etiam ⁊ meri ⁊ alcaia
sim ⁊ que sequuntur ipsum quando exsiccantur in
ipso humiditates ⁊ minuuntur. ⁊ quandoqꝫ cale
scit vehementer ⁊ quandoqꝫ propter egritudies ce
rebri ex sirsen calida ⁊ mania ⁊ alcutrub. Et vehem
tior quidem sitis est illa que facta est causa horum
membrorũ ⁊ per cõmunitatem illam que commo
uetur ab ore stomachi: deinde que commouetur
a meri postea que cõmouetur a profundo stoma
chi que est cum communitate pulmonis. Deinde
que est cum communitate epatis: deinde que est
cum communitate intestini ieiuni. Et quando
qꝫ fit cum communitate corporis totius sicut in fe
brib⁹ ⁊ sitis cretica ⁊ que est i fine ethice ⁊ pthisi. Et
sicut accidit propter puncturam viperarum sitim
facientium: nam cum ipse pungũt non cessat pũct⁹
bibere ⁊ non satiatur donec moriat. ⁊ similiter a po
tu vini in quo mortue sunt vipere aut a cibo. Et si
cut accidit post euacuationem cuꝫ soluto ⁊ egesti
onem sanguinolentam superfluam. Et bibenti q
dem medicinam solutiam fm̃ plurimum accidit
cum operatur medicina sitis cuius defectus in plu
ribus horis significat ꝙ medicina adhuc est i ope
ratione. Et quandoqꝫ accidit vt tardetur ab ho
ra sua: aut antecedat ⁊ festinet ante operationem
medicine: verum eius antecessio fit aut propter ca
liditatem medicine: aut propter caliditatem sto
machi: ⁊ eius siccitatem: ⁊ tardatur propter

contrarium: τ propter illud sitis in eo cuius stõus ē
calidus τ siccus τ bibit medicinam calidaз nõ signi
ficat ꝙ medicina fecerit ꝑatiõnē suā iaз dudū: τ in
eo qui est ei ɔ̄rius significat ꝙ ipa efficit operationē
suam iā dudūз. Et ex eis q̄ ɔmouent sitim sunt mul
titudo locutionis τ exercitij τ laboris Et somnus q
est sup cibos calidos: sed cū non est sup cibos cali/
dos tūc somn⁹ sedat sitim: Et qñ aggregāt in egritu
dinibus acutis sitis vehemens τ siccitas vehemēs
tunc illud est malum valde.

Capitulum.xxi.de signis.

Igna quidem facte ꝓpter ɔplexiones sciunt
f ex eis que dicta sunt i capitulis aggregatis: si
ue sit cum materia siue absq̄ materia τ sit ma
teria amara aut salsa nitrosa aut dulcis aut ipediēs
suā ebulitione: τ signum facte causa opilationis: ē
qm̄ significat ipam quandoq̄ lenitas nature. Et si
gnū facte causa diabetis est vt sitis vehemēs quam
non sedat pot⁹ aque: imo cū bibitur aqua fit necessi
tas extractiõis ipsius cum vrina τ redit sitis: quare
sunt sitis τ ꝓuocatio vrine se comitantes τ equales
Signū vero facte propter causas facientes siti pre
dictas est antecessio illaꝝ causaꝝ. Et signa eius que
fit cum cõmunitate.s.illius qdem que fit cum com
munitate pulmonis. τ cordis sunt ꝙ sedat eam at/
tractio aeris frigidi τ vigilie conferūt ei τ sõnus ad
dit in ea. τ quandoq̄ fit suctio aque paulatim ma/
gis vltima in sedando ipam quā sorbere ipam pli
num: imo quādoq̄ sorbitio eius subito congelat
supfluitatē deinde calefacit eam quare additur sitis
in duplo τ expulsor sitis addit in siti quare non iu/
uatur ab eis quib⁹ iuuabat in principio. Et illa que
fit exsiccatiõe meri est parua debilis quare ɔfert ei
somnus: ꝓpterea ꝙ humectat vētrem τ quies τ di
missio locutionis: τ si est ex calore tunc vigilie con
ferunt ei. Et factā cū ɔmunitate epatis significat cõ
gnitio dispõnis epatis in ɔplexione sua calida τ sic
ca τ apostema suum calidum τ non calidum.

Capi.xxij.de cura.

Omnis cura facta ex causis complexiona/
o libus curatur cum cõtrario. Et sitis pul/
monis curatur cum aere attracto. Et mul
totiens quidem curatur sitis mandando aquā fri/
gidam super linguam. Et ille qui timet sitim i ieiu/
nio premittat loco aque fabarum τ ciceris acetum
cum oleo τ abhorreat aquam fabaꝝ τ ciceris quo/
niam ambo sunt facientia sitim. Et euacuatus expe
ctet super sitim quā acquisiuit ei euacuatio vsq̄quo
confortetur eius digestio τ non bibat sitiens aliqd
plurimū subito neq̄ aquam frigidam valde τ mor
tificet caliditatē quā debilitauit sitis. Et vomit⁹ qñ
facit sitim: τ sedat eam siropus de pomis cuз aqua
rof. Et i stõ qdē calido τ sicco addit aqua frigida si
tim τ silr in stõ salsi humoris: τ aqua calida sedat si
tim multotiens. Et qñ fit vehemēs sitis τ non ē fe/
bris tūc misceat cū aqua parū iuleb vt perueniat aq̄
ad extrema membrorum. Ca.xxiij. de cura per
cussiõnis obuiationis τ casu sup stomachum.

Emplastrum conferens ad hoc: ℞. poma
c scenia decocta cū decoctione boni odoris
donec dissoluantur in decoctione: deinde
terant bene: deinde sumat ex eis pondus.l.ʒ. τ mi/
sceatur cū.x.laudani τ.viij.ro.τ. vi.aloes. τ aggre
gentur oia cū duob⁹ succi.s.arnoglosse τ folioꝝ cu
pressi: τ misceat cū eis oleum de lilio τ fiat tepidum
τ ligetur sup ventrē. τ vbi est stõus aliquot diebus.

Tractatus.iij.de nocumento digestionis.

Capitulum primum.

Ocumenta digestiõis sequūtur no/
cumēta i inferioribus stõi: aut ꝓpter
n causam in cibo: aut ꝓpter cām in di
spositione quietis corporis τ motus
stomachi. Et factū cā rei stõi ē mali
tia ɔplexionis aut calide aut frigide
τ fortior eaꝝ est frigida τ debilior eaꝝ est calida. Fri
gida eni vehementi⁹ nocēt digestioni q̄з calida. ve/
rum sicca τ humida non ꝑueniunt ad hoc ſm plu/
rimuз vt appareat ex eis solū cū equalitate ambaꝝ
aliaꝝ qualitatū nocumētum digõnis nisi iam fece/
rint euenire. Sicca qdem arefactionē τ humida hy
dropisim: verūtamen dispositio inter quieteз τ som
cum τ eoꝝ contraria τ qd sequit ea de iudicijs cibi i
hoc est: ꝙ cib⁹ indiget quiete τ somno vsq̄quo bo
na fiat digõ. τ qñ sunt loco amboꝝ motus τ vigilie
non ɔpletur digestio. Et cibus quideз grauis rema
net i stomacho ꝓlixe τ digeritur aut remanet indige
stus: aut est parue digõnis: sed leuis cibus cū nõ di
geritur prolongat spacium remanentie ei⁹ non dige
sti: imo qñ non est in stomacho qui digerat ipsū cor
rumpitur velociter. Et cibus qdem aut ɔuertit ad il
lud qd necessario facit digestionem integraз: aut cõ
uertitur ad illud qd necessariam facit conuersioneз
aliquā τ digeritur digestione aliqua non integra q̄/
re non attrahit corpus ex quantitate cibi quā possi
bile ē ipm sumere q̄зtitatem qua idiget cibo: τ fit ibi
extenuatio: aut non digerit oio. Et illud est ſз duos
modos. nam ipse tunc aut remanet in dispõne sua
aut ɔuertit ad ſbam corruptam. Et qñq̄ fit illud in
oi digestione τ vsq̄ i tertia τ q̄rta: τ cā illius accidūt
hydropis τ cācer τ formica τ herisipila τ morphea
τ baras τ scabies: τ illud ideo qm̄ sanguis non ē di
gestus digõne ɔueniēti nature: quare membra non
attrahūt ipm ita vt ipso nutriant τ putrefit τ fetet τ
non fit nutrimentū ex eo τ non fit bona assimulatio
eius cū eis. τ si fuerint illic vincentia fex τ caliditas
denigrat. τ qñq̄ fit nigredo ei⁹ similis pici. τ stõus
ēt qñ non digerit oino peruenit res ad lubricitateз
intestinoꝝ aut ad hydropisim: verūtñ non conuer/
titur nisi ad hydropisim tympanitē cū stõus in ipa
hз impressionem tāte q̄зtitatis qua facit vaporatio
nem cibi τ nõ qua digerat. Et scias ꝙ corruptio di
gestionis τ debilitas ei⁹ τ ad vltimū nocumentū ei⁹
cū accidit ex qualibet materia ē facilius ad curādū
q̄з sit cū accidit ꝓpter debilitatē virtutis τ malitiam
ɔplexionis confirmatam.

Capi.ij.de corruptione digestionis.

c Ibus corrūpit in stō ꝑꝑ causas q̄ sūt cōtrarie
causis rectificatiōis eius. Et ad sūmū causa i
hoc: aut est in cibo aut in receptore cibi: aut i
rebus accidētibus supuenientibus eis. Et cibꝰ qdē
corrūpit in stomacho aut ꝑꝑ quantitatē suam aut
ꝑpter qualitatem suam. Propter quantitatē qdez
quoniam est plus q̄ꝫ oportet: quare patit de digōne
infra q̄ꝫ oꝫ. aut ē minꝰ q̄ꝫ oꝫ ⁊ patitur de digestione
supra q̄ꝫ oꝫ: q̄re aduritur ⁊ in cinerē ꝯuertitur. Et ex
ꝓmo huic corrūpitur cibus subtilis in stō igneo ca-
lido. Sed ꝑꝑ qualitatē qū est in seipso velociter sus-
cipiens corruptionē sicut lac recenter mulctū ⁊ me-
lones ⁊ psica. aut tarde recipiēs rectificationē sic sūt
tubera ⁊ caro bubali: aut ē supflue qualitatis ꝑpter
suā caliditatē sicut mel: aut ē ꝑꝑ frigiditatē suā sicut
cucurbita: aut ē ꝓhibens appetitū cibi cum ꝓprieta
te que ē in ipso: aut i comedente sicut ille cuiꝰ refugit
nā a cibo aliquo q̄ꝫuis sit laudabilis aut sit appeten
dus ab aliquo. Aut ꝑꝑ horā sue receptionis: ⁊ illud
ē qn̄ sūit ⁊ in stō ē repletio aut remanētia alteriꝰ: aut
sūitur ante eexrcitiū ꝯsuetū post expulsionē cibi pri-
mi ⁊ egressionē eius. Aut ꝑꝑ errorē in ordie suo ita
vt ordinetur qui ē velocis digestionis supra illū qui
ē tarde digōnis ⁊ remaneat natans supra ipsū quar̄
corrūpitur ⁊ corrūpit illū qui cōmiscetur ei. Et ne-
cessarium quidem est in ordine vt premittatur leuis
supra grauē ⁊ leuis supra stipticū nisi sit aliquid vo-
cans egꝛ faciens necessariū vt ꝓmittatur stipticꝰ ad
retinendam naturam. Aut ꝑpter multitudinē spe-
cieꝝ eius ⁊ misceantur alij cū alijs quare commiscet̄
ille qui est velocis digestionis ⁊ ille qui ē tarde dige
stionis. Facta aūt causa receptoris aut ē in substātia
eius: aut ē cā alterius ⁊ eoꝝ que icircundant ipsum ⁊
accidunt in ipso. ⁊ illud quod est in substantia eius
est sicut si sit in stō malitia complexionis cum mate-
ria aut sine materia ⁊ debilitetur in digerēdo: aut ꝑ-
transeat digestionē sicut iam sciuisti in calido ⁊ frigi-
do: aut sit substantia eius inspissata ⁊ zirbum ipsius
subtile: aut sit comꝓhensio ipsius sup ipm nō simil̄
⁊ non bona aut sit bona. Uel gràuitas eius sit impe
diens stomachum: quare ipse appetit deponere qđ
in ipso est quāuis non eueniat rugitus ⁊ inflatio. et
ista duo sunt ex causis debilitatis stomachi ⁊ destru
ctionis eius. Sed illa que est causa alterius ē sicut si
sit in stomacho ventositas separans inter ipsuꝫ ⁊ int̄
comꝓhensionē vltimam super cibū. Et quando di-
citur ꝙ multitudo eructuationis ē ex causis corru-
ptionis digestionis: non est inquantū est eructuatio
sed inquantū ē ventositas quare extendit stōm ⁊ fa-
cit natare cibum. Non ergo fit bona comꝓhensio
fundi stomachi sup cibū. Et omne quidē faciens na
tare cibum ē ꝓhibens digestioneꝫ. Et sicut si ad sto
machum currat ex capite aut epate aut splene aut re
liquis mēbris qđ corrūpat cibum ꝑpter suam com
munitatē ⁊ non possit stomachus regere ipsum. Et
multotiens quidē effunditur ad ipm post digestio-
nem ⁊ multotiens effunditur ante ipsam. Et ex illis
est vt sit illud quod circundat ipsum ex epate ⁊ sple-
ne frigidum aut male complexionis. Facta autem
propter causas recenter superuenientes cibo ⁊ rece-
ptori est: sicut cum deficit cibo illud quo indiget de
somno digestionis. aūt cum inuenitur motus super
ipsum quo non indiget ⁊ commouet ipsum ⁊ corrū
pitur. aut quia accidit potus super ipsuꝫ plus q̄ꝫ sit
necessarium: aut minus: aut accidit coitus super cū
aut multiplicantur cibaria super naturam digesti-
uam. aut balneum aut obuiationes aeris vehemē-
tis frigoris aut male substantie. Et ventositates retē
te in ventre ꝓhibent digestionem ⁊ corrumpunt eaꝫ
quia commouent cibos ⁊ mouentur in eis. Et ci-
bus quidem corrumpitur in stomacho aut quia pu
trescit: aut quia aduritur: aut quia acessit: aut quia
acquirit qualitatem non proporcionabilem ad ali
quam qualitatum consuetarum.. Et totum illud
est aut quia cibus conuertitur ad illud: Aut quia
humor ꝯm illam formam permiscetur cibo ⁊ corrū
pit ipsum. Et qūandoqꝫ est iste humor natans: et
quandoqꝫ est parum residens ad inferiora stoma-
chi quare non dilatatur neqꝫ peruenit ad os stoma
chi. Et quotiens additur cibus acescit ⁊ ascendit ad
os stomachi ⁊ permiscetur cum toto cibo: ⁊ quan-
doqꝫ est huiusmodi humor penetrans in venis: de
inde reuertitur subito cum opponit̄ ei opilatio subi
to in facie meatuū cum quibus non ꝓparatur pene
tratio. Et cum stōus est calidus absqꝫ mā aut cū mā
cholerica effusa ex epate ad ipm ꝑpter multitudinē
generationis eius in ipso ꝑ viā fellis ꝓdictā: corrum
pūtur in ipso cibi leues ⁊ digerūtur fortes grossi si-
cut caro vaccina: ⁊ splen est causa corruptionis cibi
Et scias ꝙ corruptio digestionis quandoqꝫ addu-
cit ad egritudines plurimas malignas sicut epilepsi
am ⁊ melancholiam: mirachiam ⁊ similia. imo est
mater egritudinū ⁊ origo chronicaꝝ infirmitatum.
Et quandoqꝫ corrumpitur digestio conualescenti-
bus ⁊ generatur acetositas ⁊ indicat recidiuationeꝫ
ꝑpter illud qđ timetur de putrefactione. Et multo
tiens quidē facit accidere corruptio digestiōis pru-
ritū.

Ca. tertiū de debilitate digestionis.

c Ause debilitatis digestionis sunt omnes cau
se quas diximus in corruptione digestionis ⁊
signa eaꝝ sunt illa signa. Uel effusio cholere
ex illa summa non debilitat digestionem: sed quan-
doqꝫ corrūpit eam. Effusio autem melancholie: q̄n
doqꝫ aggregat ambas res. ⁊ similiter etiam siccum
⁊ humidum ex hac summa non perueniunt ambo
sola ad hoc vt destruant: nam humidum perducit
ad hydropisim ⁊ siccitas perducit ad arefactionem
Et ex causis debilitatis digestionis ē raritas mirach
⁊ paruitas carnis eius. Et quandoqꝫ est causa in de
bilitate digestionis velocitas descensionis cibi: aut
ꝑpter lubricitatem stomachi ex eis que scis in capi
tulo lubricitatis stomachi. Et non est illud ex causis
corruptionis digestionis ⁊ nō ingreditur in eis imo
ingreditur in causis debilitatis stomachi. Et hic qui
dem descensus ante horam quandoqꝫ fit ex boni-
tate cōprehensionis stomachi sup cibum: q̄ndoqꝫ

festinat expulsiua motu suo ⁊ ē fortis. Et qñqȝ fit ꝑ
pter debilitatem retentiue: quare non retinet ⁊ non
ꝯphendit sicut oportet donec digeratur integre.
Et qñqȝ ē ꝑꝑ apata calida aut phlegmatica aut me
lancholica ⁊ vlcera ⁊ silia quare nō fit bona ꝯphen
sio. Et qñqȝ nō fit bona ꝯphensio cā cibi cū ē grauis
aut mordicatiuꝰ cholicus: aut ē calidus: aut stoma-
chus hȝ ꝯplexionē calidā: aut in potu sumit habēs
ipm ⁊ cū ipso ē ꝯplexio calida hūs bonitatem dige
stionis aliquid calidū ꝓhibēs digestionē ⁊ ſm plu
rimū corrūpit ipsam ⁊ non ꝓhibet ipam tm̄. Et hu
iusmodi quidē hoīs sicut scis qñqȝ sanat ⁊ tempe
rat digestionē eius potꝰ aq̄ frigide. ⁊ silr qñqȝ in stō
sunt hūores mali ⁊ ꝓpe mordicatiui distinguentes
inter ipm ⁊ inter cibos q̄re non fiūt bone ꝯphensio-
nes ⁊ retentiōes ⁊ est desideriū expellendi vehemen
tius. Et illud qđ ē cā bonitatis digestionis ē propter
bonitatē ꝯphensionis. Cōprehensio .n. stomachi
sup cibū cū ē integra ⁊ ē nō impediēs digerit quod
sibi ptinet. Et si ē integra sed ē grauatiua ⁊ stōus reti
net cibū retentione eiꝰ q hȝ tremorē ꝑꝑ quandā gra
uedinē ⁊ ē appetens vt sepat ipsum ē digestio infra
illā ⁊ nō sūt eructuatio ⁊ rugitus. Et si nō ē ꝯphēsio
ē debilitas digestionis ⁊ rugitus ⁊ eructuatio. ⁊ qñz
pducūt debilitas digōnis ⁊ conuersio cibi ad phleg
ma ad tremorē ⁊ frigus extremitatū ⁊ cōmotionez
paroxismi febris. Uerū pulsus nō ē pulsus factus in
initio paroxismi febris. Et qñqȝ fit debilitas digesti
onis ꝑꝑ nauseatiuā sacietatē ⁊ repletionē anteceden
tem. Et in libro quidē mortis velocis dr̄ ꝙ si super
oculos eius qui hȝ nauseatiuā sacietatē ⁊ tarditatez
digestionis bothor nigra apparet silis ciceri ⁊ rubet
pars eius ⁊ viridis fit pars alia: tūc ipse incipit cum
diminutiōe rōnis ⁊ moritur in septimadecima. ⁊ ex
causis corruptōis digestionis ⁊ destructionis eiꝰ est
tristicia sicut ex causis bonitatis digōnis ē gaudiū.

Ca. quartū de signis debilitatis digōnis.

Illam qdē que leuis ē sigt grauitas ⁊ extēsio ⁊ remanētia cibi in stō longior ꝯsueta. Fortez aūt sigt eructuatio adducens saporē cibi post qnqȝ horas rugitus ⁊ nausea ⁊ extēsio ⁊ estuatio an
helitus. Sed vltimā sigt ꝙ cibus nō alterat alterati
one ꝺ q̄ sit curādū penitꝰ sicut si fit frigiditas supflua
valde: ⁊ cibus qñ nō digerit nisi tarde descēdit nisi
sit ꝑꝑ motū ꝟtutis expulsiue ex mordicatōe aut qua
litate alia ꝯtrāria aut grauitate. Et signa eiꝰ q̄ fit pro
pter ꝯplexionē sūt ea q̄ iā sciuisti. ⁊ ꝙ ē ꝯphensio tre-
mula absqȝ forti appetitu descensionis cibi ⁊ ē desi-
deriū eructuandi absqȝ euētu rugitus ⁊ eructuatōis
freq̄ntis ⁊ singultꝰ ⁊ inflatio petētes illud aut sicut si
eueniat post. Et signa eius in q̄ est cā descensus cibi
ante horā sunt lenitas egestionis ⁊ fetor eius ⁊ pau-
citas mūdificatōis epatis ⁊ corporis ab ea. ⁊ quan-
doqȝ accidūt cū ea mordicatio ⁊ inflatio. Et signifi
cationes quidē eius que est ab humoribus calidis
sunt sitis ⁊ puitas appetitus ⁊ eructuatio fetida fu-
mosa. Et illam que fit ex humoribus frigidis signi
ficat illud quod egreditur ex eis cū vomitu ⁊ aceto-
sitas ⁊ casus appetitus cū significationibꝰ frigoris
⁊ materiei pdictoꝝ in tractatu pmo. Et illam que est
ab apostematibus ⁊ similibus significant signa eoꝝ

Capitulum quintum de cura.

Cum fuerit debilitas digestionis accidēs a cā leui aut a repletione antecedente nō plurima tunc sufficient in ea longitudo somni ⁊ dimis
sio exercitij ⁊ vociferationis ⁊ balnei: ⁊ admistratio
vomitus cū aqua tepida ⁊ subtiliatio regiminis. Et
qñ ē plus illa ⁊ maior ⁊ sūt post acceptionē cibi mor
dicatio ⁊ nausea ⁊ eructuatio pueniens ad saporem
cibi oȝ vt sumat in potu aqua tepida multotiens et
nō cesset iterare donec euomat totū illud qđ corru-
ptū ē: deinde effundatur sup caput eius oleū aliqđ
⁊ vaporetur venter eiꝰ ⁊ viscera cū panno calefacto
⁊ fricent extremitates eius cum oleo ꝺ oliuis ⁊ oleo
ros. ⁊ effūdatur super ipsū aqua tepida ⁊ describat
ei ꝓlixitas somni ⁊ ꝓhibeatur ei cibus in die illa. ꝙ
si in mane surrexerit letus ⁊ fortis ingrediat balneū
⁊ si nō: redeat ad somnū ⁊ regimē subtiliatiuū ⁊ dor
mitationem paucā ⁊ leuem tribus diebus cōtinuis
vsqȝquo cōuertatur stomachus ad dispōnem suā ⁊
qñqȝ indiget solutione ventris. Et pip quidē est ex
medicinis magis iuuatiuis ad digestionem. ⁊ som
nus omnis iuuat digestionē. Uerū somnus sup sini-
strū ē plurimi iuuamenti in hoc ꝓpter ꝯpsitionē epa
tis sup stōm: sed somnus sup dextꝝ ē cā velocitatis
descensionis cibi qm̄ pparatio stomachi facit illud
necessariū. Et scias ꝙ amplexari infantē ꝓpinquuz
ad hoc vt polluat ſm longitudinē noctis ē ex rebus
magis iuuatiuis ad digestionē ⁊ oȝ ne supueniat ei
sudor. Sudor enim infrigidat ⁊ ꝓhibet iuuamētū
calefactionis cū caliditate sua innata. ⁊ oȝ vt non sit
cū eo ꝺ anhelitu estuatio. Estuatio eni ⁊ motꝰ appe
titus variant motus virtutū nutritiuaꝝ. Et sūt qdaz
homines qui amplexantur catulū canis aut cattuz
masculū nigꝝ. In debilitate autem digestionis fcā
ꝓpter caliditatē cum materia ex eis que ꝯferūt sunt
oxyporū diacydoniten ⁊ cibi acetosi stiptici almuia
ti ⁊ collegati ⁊ qui sunt similes illis ex frigidis. ⁊ cō
ferte ei pondus .ij. ʒ. suffuffacti ex .x. ros spodij .iij. co
riandri sicci .v. sumantur in potu cū aqua granatoꝝ
aut oxyporio diacydoniten.

Ca. sextū de signis corruptionis digestionis.

Significationes quidem eius ex quibus co-gnoscitur corruptio digestionis manifeste sunt. Uerum significationes que quandoque
associantur ⁊ quandoque non associantur sunt ru-
gitus eructuatio ⁊ mordicatio. Et significationes
eius que fit propter dispositiones ciborum predi-
ctas: sunt cognitio dispositionum ⁊ motus eorum
an sint multi aut susceptibiles putrefactiōis aut sit
erratum in ordine eorum aut hora ipsorum. Et mo
tus quidē sup ipos est genus erroris propter illud
cuius rememoratio precessit: ⁊ vt quotiens fecerit
illud accidat corruptio digestionis: ⁊ quotiens ca-
uet ⁊ abstinet rectificatur digestio. Si aūt accidētia
propter complexionem stomachi ⁊ egritudies eius

cognoscunt̄ ex signis p̄dictis i ca. aggregāte. ⁊ quan do mā corrupta ē i stō i ipso sūt nausea ⁊ accidētia q̄ sūt cū corruptiōe digestiōis frequētia nō habētia vi cissitudies. ⁊ si sūt illic vicissitudies tūc medicie sunt adueniētes effuse. In fcā aūt pp raritatē stōi ⁊ atte nuationē texture villoꝝ eiꝰ ⁊ accidentia dispōnis ad ipm sić vetustatis signa sūt ꝓlongatio doloꝝ stōi ⁊ egritudinū eiꝰ ⁊ debilitas digestiōis cū ðbilitate ap petitꝰ ⁊ attenuatio corporis. Et ex istis qdē qn̄z acci dūt debilitas digestiōis ⁊ destructio eiꝰ sine corrup tione ipsiꝰ. Factā aūt pp vētositates significāt signi ficatiōes vētositatū p̄dicte. Sz significatiōes effusi onis ex mēbris ꝯmunibꝰ sūt ex eis q̄ diximꝰ i locis suis vt ꝯsideres dispositionē illiꝰ mēbri i seipso. ⁊ vt cognoscas an multiplicēt i ipso effusiōes ad mēbra alia i vijs alijs sić vt cognoscas an ille cuiꝰ stōus exi stimatur ledi a catarris habeat cataꝝ descēdētē ad gut̄ ad pulmonē ⁊ alia. Et signū casus corruptiōis digestiōis pp effusionē cholere ē vt sit ꝯplexio ñ cū illa cholica: deide iueniant̄ i stomacho mordicatio ⁊ natatio cibi. Capitulum. vij. de cura eius.

P Rincipiū illiꝰ ē vt egrediat̄ quod est corruptū i stomacho ex cibo vsqꝫ ad finē sui cū vomi tu aut solutiōe vētris ⁊ vt rectificet̄ regimē eiꝰ quod comedit̄ ⁊ bibit̄ ⁊ reducat̄ i oibꝰ dispositiōibꝰ ad illud quod necessariū ē vt expellat̄ cū cibo donec verificet̄ eiꝰ bonitas quare mūdificet̄ stomachꝰ p̄us cū potu aque rof̄. Si autē fuerit corruptio digestio nis pp caliditatē stomachi aut pp cholerā effusā ad ipsū i grossa cibos eoꝝ ⁊ declia cū eis ad frigꝰ adeo donec sint sicut caro vaccia cū aceto cōdita. ⁊ nō po nas frigida subtilia qm̄ subtilia corrūpunt̄ i stoma chis eoꝝ velocit̄. Et oꝫ vt ille q ex eis cholericus est euomat ante cibū. Et si fuerit illud pp frigus curet̄ il lud frigus cū eis q̄ diximus i ca. suo. Et si fuerit cau sa raritatis stomachi curet̄ cum medicis odoriferis stipticis predictis ⁊ cuꝫ cibis boni chimi velocis di gestionis que sint facti declines ad exsuccationem ⁊ stipticitatem arte ⁊ cum seminibus ⁊ reliquis que di ximus in capitulo aggregante. Et ille in corruptio ne digestionis cuius causa est effusio cholere ex cur su predicto eueniens raro oportet vt consuescat vo mere ante cibum multotiens. ꝙ si melioretur post il lud ⁊ sumat cibum abscindat hanc consuetudinem vt non debilitetur stomachus ipsius: ⁊ cum hoc oꝫ vt post vomitum sumat robub confortantes stoma chum repellentes quod effunditur ad ipsum: ⁊ assi due fiat emplastrum stomacho ipsius cum eis que confortant ipsum ad expellendum quod ad ipsum effunditur: deinde ponantur ei circuitus in quibus euomat ante cibum s̄m ratiocinationem predic tam. In illis vero quorum stomachi cibum acesce re faciunt si fuerit acetositas parua accidentalis fit iu uamentum cum suctione pomorum dulcium ⁊ iu uantur coriandro cum bibunt ipsum ante cibum cū aqua: ⁊ similiter mastix cum in potu sumitur ex eo. Si autem fuerit fortis tunc ex eis que conferunt ad hoc fortiter magnifice vltime sunt summitates squi

nanti cum carui ⁊ similiter omnia electuaria calida ⁊ electuarium Alchabithi. Et quādoque iuuantur cum geleniabin infuso in aqua calida. Et ex eis que ipsis conferunt est vt sumant ad mansionē hoc me dicamen: ℞. cymini seminis aneti amboruꝫ ana par tem. i. rof̄. ru. ablatis capitibus partes. ij. cribellent̄ post contritionem cum orali cuius dosis sit medie tas. ʒ. vnius cum vino cōmixto. Si vero indigent eis que sunt fortiora hoc. oportet vt vtantur vomitu post comestionem salsi ⁊ acetosi ⁊ acuti sicut foca. ex pectent itaque postea. i. hora. deinde euomant cum siropo acetoso mellino calefacto ⁊ succo rhaphani ⁊ cum eis que cursu eorum incedunt ⁊ ex aqua mel lis ⁊ similibus: deinde medicētur cum tro. ro. maio ribus ⁊ cum trifera. Et multotiens quidem non est necessarius in ea vomitus quando est causa in ipsa frigiditas sine materia propter quam acescit cibus: ⁊ quando cibus acescit pure tūc est maior corruptio ⁊ oportet vt habens eam dimittat cibaria cum micis ⁊ iura ⁊ cibetur exsuccantibus ⁊ frixis ⁊ eis que i pa tellis coquuntur ⁊ carne rubea. Et oportet vt corpo rum eorum complexio permutetur tantum. Et ex eis que verificant omnem cibum corruptum in sto macho est vt expellatur. ꝙ si natura sufficiēs fuerit facere illud tunc sufficiat ipsa Et si nā non est suffici ens ad illud sumat diacyminum s̄m quantitatem necessitatis. si autem non sufficit adiuuetur cum reli quis electuarijs solutiuis de quibus sumatur quan titas pauca s̄m mensuram qua educatur fex: ⁊ dia cydoniten est ex summa eorum que eliguntur ex eis Et signa quideꝫ bonitatis comprehensionis stoma chi super cibum ⁊ bonitas digestionis que est in vlti mo ⁊ contraria eorum sunt ea que diximus in capi tulo significationum. Qd̄ si res predicte non fuerit sed sentiuntur conturbatio ⁊ grauitas ⁊ desiderium minuendi grauitatem cum constrictione accidente tunc scias ꝙ stomachus est vehementis comprehē sionis sed est abhorrens summam cibi in quantita te sua. Et scias ꝙ digestio est fundi stomachi: ⁊ ap petitus oris stomachi.

Cap. viij. de tarditate descensus cibi ex stomacho ⁊ velocitate descensionis eius.

Q Uandoqꝫ remanet i stomacho aliqd de cibo vsqꝫ circit. xv. horas i dispositiōe sanitatis ⁊ xij. horas. ⁊ illud ē scđꝫ cibū i leuitate sua. Et significat illud iuētio saporis eiꝰ i ore ⁊ i eructuatiōe retētio nāqꝫ cibi i stomacho ñ ē nisi pp tarditatē di gestiōis vsquequo digerat̄. ⁊ expulsio eiꝰ ē pp expul sionē expulsiue cū ꝯplet̄ digestio: aut pp motionem mouētē expulsiuā sicut mordicatio cholere aut me lācholie acetose aut alicuiꝰ eoꝝ q̄ dicemꝰ. Et nō ē sić existimauerunt qdā ꝙ omnis causa i retētiōe eius ē strictura meatꝰ iferioris. Nā si eēt illud ñ esset possi bilis exitus denarij ⁊ auri deglutitoꝝ: ⁊ vinū ⁊ lac ñ remanerēt i stomacho ⁊ cibo nō natarēt i stomacho debili ⁊ facerent rugitum ⁊ iflationem: immo cau sa in descensione cibi naturalis est digestio ⁊ virtus stomachi ad expellendum cui non est conuenientia

magis cũ aliquo i dispóne cibi cũ ñ accit stõ nocumẽ
tũ dõec digerat cibꝰ. Stõachꝰ.n.sanꝰ ꝯphẽdit ipʒ
⁊ ꝯstrigit sup ipm meatꝰ suꝰ iferioꝛ vehemẽt: cũqꝫ ad
est hoꝛa expellẽdi dilatat ⁊ expellit stõus qd i ipo est
cũ villis suis latitudialibꝰ: ⁊ quotiẽs festiat digestio
festiat dscẽsꝰ ⁊ si tardat tãdat: nisi accidat aliq̃ causaꝝ
faciẽtiũ dscẽdere cibũ a stõ cũ nõdũ sit digestꝰ ex eis
q̃s iã sciuisti. Et quãtitas qdẽ eq̃lis remanẽtie cibi i
stõ ⁊ egressiõis eiꝰ ẽ illd qd ẽ iter.xij.hoꝛas vsqꝫ ad.
xxij.hoꝛas. Et cibꝰ qdẽ plimꝰ cũ ñ digerit pp suam
multitudinẽ: ⁊ ille cuiꝰ q̃litas ẽ mala ẽt tũc nullꝰ eoꝝ
remanet i stõ sano foꝛtis expulsiõis: imo expellit ad
iferioꝛa velocit. Et qñqꝫ succedũt ei fluxꝰ vẽtris ⁊ co
lyrica passio. ⁊ qñ fuerit stõus dbilis quez cibꝰ ĝuat
aut vlcerosꝰ habẽs bothoꝛ: aut fuerit i eo hũoꝛ visco
sus lubricꝰ ñ moꝛabit i ipso cibꝰ nisi paꝝ: ⁊ fit hoc si
ue sit dbilis retẽtiua siue digestiua. Et tibi qdẽ possi
bile ẽ vt cognoscas signa q̃ opoꝛtet te cognoscere ex
causis hoꝝ ex eis q̃ tibi p̃terierũt i capitulis p̃dictis.

Cap.ix. de cura eiꝰ a cuius stomacho tardatur de
scẽsus cibi aut in cuius stomacho natat cibus.

Ex cura illiꝰ ẽ sõnꝰ sup dextꝝ. Adiuuat eniʒ ad
hoc vt velocit descẽdat cibꝰ a stõ q̃uis sit de
bilis adiutoꝛij ad digerẽdũ. ⁊ adiuuãt ad hoc
deãbulatio subtilis ⁊ fricatio pedũ ⁊ ꝯfractio vẽtosi
tatis cum eo quod sentitur in capitulo eius.

Cap.x. de cura eiꝰ a cuiꝰ stõ festinat descẽsus cibi.

Quidaʒ antiquoꝝ fuerũt q nominauerunt istos
stomachos sʒ postremo cecidit nomẽ stoma
chi sup aliud. Et ex eis que experta sũt istis est
vt admistretur eis emplastrum ex farina fenugreci ⁊
seminis lini ⁊ melle ⁊ i potu sumant ex eo etiã. ⁊ ex eis
ẽ vt sumantur vitelli oui assati ⁊ cochiliarinʒ mellis
⁊.ij. danic masticis contriti: coniũgantur omnia in
coꝛtice oui ⁊ assentur super cinerem calidum ⁊ sine i
termissione moueãtur donec preparata sint ⁊ come
dantur ⁊ administretur hoc tribus diebus. ⁊ opoꝛ
tet vt administretur ante cibum aliqd ex stipticis fri
gidis si fuerit illic complexio calida: aut permixtuʒ
cum calidis si fuerit complexio decliuis ad frigidita
tem. Et tu iam sciuisti omnes has medicinas. Et oʒ
vt doꝛmiant super cibum ⁊ non moueantur neqꝫ ex
ercentur omnino ⁊ vt strigãt extremitates supioꝛes.

Cap.xi. de eructuatione stomachi ⁊ duritie eius.

Quandoque aduenit durities i stomacho simi
lis apostemati ⁊ tamen non est apostema: ⁊ ẽ
causa eius frigus ispissans aut melancholia i
grossans itrans sine apostematione.

Capitulum.xij. de signis.

Sunt vt cognoscatur causa eius ⁊ non eueniat
signum apostematis.

Capitulum.xiij. de cura.

Fiat emplastrum ei cum meliloto ⁊ croco ⁊
mastice ⁊ balsão ⁊ thure ⁊ bdellio ⁊ spica ⁊
coꝛdumeni ⁊ mugath ⁊ cera ⁊ olcoroß. Et si
militer omnes curationes dicte ad apostemata du
ra ⁊ propꝛie ea que dicta sunt in capitulo debilitatis
stomachi propter duritiem. Descriptio alia bona
ad hanc intentionem. ℞.cere.ʒ.viij.gluttinis alim
bath.ʒ.ij ß.opoponaci amboꝛum ana.ʒ.ij.
aloes ⁊ galbani amboꝛũ ana.ʒ.iij.olei de lilio emi
nam idest fiat ex eis emplastrum.

Cap.xiiij. de eis que cõmouent eructuationem.

Cum in stomacho accidit ventositas ⁊ nõ re
mouetur ⁊ est retenta in oꝛe stomachi ⁊ im
pedit: opoꝛtet vt euacuetur cum eructuatiõe
sicut euacuantur superfluitates natantes cum vomi
tu. ⁊ si non erumpit digestionem ⁊ natat cum cibo ni
si accidat multitudo humiditatum ⁊ phlegmatum
preparatoꝛum ad hoc vt conuertantur in ventosita
tem: tunc enim necessarium est vt sit superfluitas in
commotione eructuationis ex eis que mouent rem
prauam. Et ex eis quidem que mouent eructuatio
nem sunt oꝛiganum ⁊ folia rute ⁊ anisuʒ ⁊ carui ⁊ ca
lamentum ⁊ menta ⁊ ameos ⁊ gariofili ⁊ mastice ⁊
thus masticatum ⁊ haustum.

Cap.xv. de cura eructuationis superflue.

Causas quideʒ eructuationis ⁊ significatiões
eius super dispositiones iam diximus i ca. si
gnificationum. In acetosa quidem conferũt
patienti eam potare diapipereon cum vino. ⁊ quan
doque iuuantur si in potu sumant ante prandiuʒ su
um ⁊ cenaʒ suam coꝛiandri sicci pondus auris. dei
de bibant post ipsum vinum purum. Et ex eis que
sedant ea f̃m q̧ dixerunt quidam est vt liniatur sto
machus cum stercoꝛe galline ⁊ calce. In fumosa ve
ro si est a materia conferunt absynthium ⁊ hiera. Si
vero est sine materia ea que infrigidant ⁊ extiguũt ⁊
foꝛte faciũt sicũt robub fructuũ frigidoꝝ ⁊ cibi fri.

Tractatus quartꝰ de egritudinibus instrumenta
libus ⁊ cõmunibus accidentibus stomacho.

Cap.i. de apostematibus calidis stomachi.

Stomacho accidunt apostemata calida
propter causas cognitas que faciũt ac
cidere apostemata calida. Et ex illis cau
sis sunt doloꝛes ꝓlongati. Et qñʒ sꝫ ap̃a
ta eius calida sanguinea: ⁊ quandoque
sunt cholerica.

Capitulum secundum de signis.

Quando prolongat i stomacho doloꝛ q nõ re
mouet q̃uis regimẽ bonuʒ fiat tunc existia
q̧ illic ẽ apostema. Illud autẽ apostema qd
ẽ calidum significãt cum huiusmodi flãmatio vehe
mens ⁊ adustio foꝛtis ⁊ sitis ⁊ fe. inseparabilis ⁊ do
loꝛ pungitiuꝰ ⁊ augmentum qd quandoqꝫ sentitur
⁊ quãdoqꝫ pducẽ ad permixtionẽ sensus ⁊ ad sirsen
⁊ ad melãcholiã. Cũqꝫ extenuat coꝛpus ⁊ ꝓfundan
tur oculi ⁊ resoluit natura ⁊ multiplicat fluxus ven
tris ⁊ vomitus ⁊ seperat febris ⁊ minoꝛat vria ⁊ stõa
chus cõprimit sub digitis vbi pp duritiẽ non cõpri
mebatur sub digitis: tunc iam fit exitura ⁊ quando
accidit cum doloꝛe in stomacho frigus extremitatũ
tunc illud est signum malum.

Cap.iij. de cura.

Quando autumatur q̧ apostema calidum ap
paret aut apparebit propter vehementiã adu
stionis ⁊ inflammationis tunc melius est in
principio vt incipiatur a repercussiuis

⁊ inungaꝑ stõus cū eis q̄ sūt sic̄ oleū de cydõijs ⁊ fiat ei ēplm̄ cū cydonijs ⁊ corticibꝰ cucurbite ⁊ portulaca ⁊ farina ordei ⁊ q̄ currūt hac via: q̄uis abstinētia ⁊ subtiliatio cibi ⁊ regis magis iuuatia sūt eis. Cūq₃ medicaris apata stõi calīa tūc caue ne in potu tribuas solutiuū forte aut ꝗ̄ vomē faciat. nā admīstratio vomitꝰ error ē. Phlomia āt nec̄aria ē i plībꝰ horis ⁊ aliena solōnē laboriosā ⁊ vomitū: ⁊ sis ꝯtētꝰ cibis lenitis ⁊ medicis sic̄ aq̄ ordei ⁊ almes ⁊ atriplicibus ⁊ cucurbita. Et multiplicare medicias lenificatias sicut cassiafi. n̄ ē malū: ⁊ vt eūo fiat cū caſ. fi. qm̄ ꝯfert apati ⁊ exsiccat mām. Et qn̄q₃ admiscet ei ex hiera ⁊ aloes pōdꝰ. ij. danich vsq₃ ad. 5. ʒ. ⁊ meliꝰ hoc ē vt i potu tribuaꝑ caſ. fi. cū aq̄ endiuie. ⁊ qn̄₃ pōitꝑ in ipa absynthij par: qm̄ ē iuuatiuū cū sua stipticitate. Et qn̄₃ vtūt i ea q̄dā myrobalanis. ego v̄o nō declino ad eos nisi sint apata in via dubitatōis ⁊ ego abhorreo hoc. Et qn̄ appēt n̄ oʒ vt admīstrēt. Et qn̄₃ dāt eis i potu scamoneā cū sir. acetoso: ⁊ ego abhorreo eā. Et qn̄ appent ⁊ nō ē ex hꝰ i excusatio tūc deꝑ aloes aur. i. cū sir. acetoso q̄uis diminuē ipm sit meliꝰ. Et ex solutis iuuatis i pncipio ē vt sumāꝑ aq̄ solatri ⁊ aq̄ endiuie. ʒ. ij. ⁊ medulle caſ. fi. ʒ. iij. ⁊ olei de cucurbita ⁊ olei amigdalīābor̄ an̄. ʒ. ij. ⁊ deꝑ in potu: ⁊ sine cessatōe lenificeꝑ nā cū hoc si fuerit siccitas vsq₃ ad diē. vij. ⁊ oʒ ne sint ausi portare aquā frāʒ plimā n₃ calam: imo frāgāt eā cū iuleb aut robub fructuū. Et abstinētia q̄ð a cibo ē ex illis q̄ eos valde iuuant. Et si dolor vehemēs valde fiat dabis ei i potu pōduſ ʒ. iij. de seie cucumeris cū aq̄ frā aut aq̄ albela: ⁊ sumāt in potu aquā tabarzet ēt: qm̄ ē iuuatia valde et aquā altaraxacon ēt. Et ēplā fcā ex bela ⁊ capparibus ⁊ balaustijs ⁊ alenifestides sūt iuuatia valð. ⁊ absynthiū cū ex eo fit ēplastꝝ ꝯfert apati ꝓhibēs ne imbibaꝑ in oībꝰ ꝑtibꝰ stõi. Et q̄diu calitas ꝑmanet ⁊ si sit pꝰ: vij. nō abscindas aquā endiuie ⁊ aquā solatri ⁊ aquā kekengi ⁊ aquē altaraxacō ⁊ ꝑmisce cū illis cū transierit octauā tro. ð ro. 5. ʒ. ⁊ aliq̄d ð succo absynthij ⁊ ð mastice: ⁊ ꝑmisce cū eis ēt aquā feniculi ⁊ aquā apij. Et sit cibꝰ vsq₃ ad. vij. ex mes excorticatis cū atriplicibꝰ ⁊ blitis ⁊ cucurbita cū oleo amigdalino aut oleo omphacio. Et sint illa q̄ in potu sumūt iuleb ⁊ aq̄ prunor̄ ⁊ succꝰ endiuie ⁊ altaraxacon: ⁊ in fine eiꝰ ꝑmisceāꝑ cū mastice ⁊ succo absynthij. pꝰ vij. aūt misceanꝑ cū eis q̄ abstergūt ⁊ maturāt parꝑ sicut sicla ⁊ alubleb ⁊ deꝑ in potu eis tūc sirꝰ acetosꝰ ⁊ qn̄₃ sumūt eū in potu an̄ illð aliquot diebꝰ. ⁊ qn̄₃ sumūt ipm i potu cū vio. nutritis si nō fuerit nausea vehemēs ipediēs ⁊ illud q̄ð vsq₃ ad. xiiij. Cūq₃ sedaꝑ inflatio ⁊ lenificaꝑ apa tūc ē hora resolōnis. cū₃ ergo declinat parūꝑ introducāꝑ in ēplastris ea que sūt sicut mastix ⁊ absynthiū ⁊ ponaꝑ potꝰ ex sir. acetoso absq₃ timore. ⁊ qn̄₃ sufficit sumē in potu caſ. fi. i aq̄ feniculi ⁊ apij ⁊ oleū amigdal. dulce vsq₃ ad finē eiꝰ. Et rectiꝰ tibi ē qn̄ ad sūmū ꝑuēit cura hora mollificatōis ⁊ resolōnis vt nō audeas sup vtrasq₃ audacia nuda cuiuslibʒ ear̄: imo ꝑmisce medicias mollificatiuas cū stipticis: nā in hoc vt sis ꝯtētꝰ mollificatiuis ē error magnꝰ: ⁊ qn̄₃ ꝑducit patiētē ad mortē siue sint medicie q̄ bibāꝑ aut posite sup ipm extrinsecus: ⁊ stõus q̄ð dignior ē hoc q̄₃ epar. Et stiptica ꝯueniētia ad hāc rē sūt illa in q̄bꝰ ē aromaticitas sic̄ mastix ⁊ ro. ⁊ galle ⁊ galia ⁊ balaustie ⁊ extremitates arbor̄: ⁊ ex oleis oleū ð cydonijs ⁊ oleū de mastice ⁊ oleū ð malis ⁊ oleū de neridē ⁊ oleū omphacinū imo oʒ in estate ⁊ in pncipio vt admīstres in ēplis ēbor̄ oleū ro. ⁊ oleū omphacinū ⁊ oleū de cidonijs ⁊ oleū ð malis: ⁊ in hyeme ⁊ i horis resolōnis oleū de neriden ⁊ oleū anetinū ⁊ oleū camemill. ⁊ oleum de lilio ⁊ oleū ð mastice ꝑ pāte: Cōfectio empli boni in pncipio ⁊ augmēto ⁊ statu: ℞. farinā ordei ⁊ faufel ⁊ nenufar oīu₃ an̄. ʒ. 5. ro. ʒ. i. ⁊. 5. croci. ʒ. 5. viola. xij. dragagāti. v. altee camēille oīu₃ an̄. x. sandali xv. masticis acatie balaustie oīum an̄. xv. cere ⁊ olei ro. cū q̄bus ꝯficianꝑ: ⁊ ex emplis bonis in pncipio apatū sūt radix lilij melilotū cera ⁊ oleū vio. ⁊ n̄ oʒ vt emplm̄ fiat cū lubricitate vehemēti vētris ī imo tpeꝑ veniꝑ i pmis diū admīstrēꝑ ēplā. Et ex ēplis bonis in in hora statꝰ vsq₃ ad declinatiōʒ ē illud q̄ð ℞. cynaſ squāti ⁊ camemillā ⁊ mellilotū ⁊ absynthium ro. ⁊ spicā ⁊ radicē altee ⁊ sandalū ⁊ faufel ⁊ croci ⁊ grana lauri ⁊ q̄ sūt silia illis. Addaꝑ in stipticis in principijs ⁊ in resolutis in postremis. Et ex medicis bōis in maturādo apa calidū cuiꝰ q̄riꝑ maturatio ⁊ almexere ē vt sūanꝑ extremitatū ro. ⁊ extremitatū absynthij ⁊ extremitatū sempuiue ⁊ corticū cytri exterior₃ ⁊ masticis ⁊ thuris oīu₃ an̄. ꝑ. i. ⁊. 5. ⁊ cydonior̄ ⁊ dactilor̄ imaturor̄ ⁊ croci ⁊ aloes ⁊ myrrhe oīu₃ an̄. ꝑtē. i. ⁊ cere ⁊ olei camemil. ⁊ olei ð neriden oīu₃ an̄ ꝑtes. x. Qð si cā in aduētu ēpatis fuerit dolor an̄s ð vētate cuiꝰ ē vt cureꝑ cū subtiliatis tūc cū ꝑuēit ad apa tūc oʒ vt abscindas subtiliatiua ab eo ⁊ sis ꝯtentus sedatis dolor̄ sic̄ ē adeps anatis ⁊ galline. ⁊ qn̄ antiquaꝑ apa tūc da i potu tro. ð spica ⁊ fac ēplm̄ ex ēplō ð bdellio cū ḡnis ð ben dcō in antidotario. et ex eis ꝯferūt ad hoc ē ceratū cū oleo de balsamo ⁊ aloe ⁊ cera alba. Et oʒ vt admīstreꝑ ceratū. G. ꝑdcʒ in ca. debilitatis stõi. ⁊ ēplm̄ de mellilōto ē ad hoc iuuatiuū valde. Et ex illis sūt camemilla ⁊ balaustie ⁊ sēm lini ⁊ mellilotū ⁊ alīa ex q̄bꝰ sit ēplm̄ ⁊ fiat ex eis vaporatio ⁊ ēbroca fiat cū decoctiōe ipsor̄. ⁊ ex eis q̄ sanāt illud ē illð q̄ð ℞. rosꝑ. ʒ. x. xiloaloes. ʒ. ij. masticis sc. endiuie cuscute oīu₃ an̄. ʒ. iij. sumātur in apate iflāmato cū cāfora i potu: aut fiāt. iij. scꝑria caſ. fi. q̄ decoq̄nꝑ i lb. i. aq̄ dōec remāeat. 5. deiū coleꝑ ⁊ ꝓijciaꝑ sup ipam ð aq̄ solatri ⁊ aq̄ kekēgi sacraiari ⁊ buliat ⁊ ꝓijciaꝑ sup ipam. ʒ. 5. hierapi. ⁊ sumat in potu ex ea ille q̄ fortis ē totali itegre ⁊ debilis medietatē eiꝰ. Et si idiget fortiori hoc addāꝑ ⁊ se. apij ⁊ se. caulis āmoniacum ⁊ medulla cerui ⁊ adeps galline Et qn̄₃ idiget ēplō bolismi ⁊ ēplō cytrino. ⁊ in hac hora qn̄₃ nec̄ariū ē vt i potu deꝑ tro. ð bdellio. Et ex ēplis iuuātibꝰ i hoc ca. ē ēplm̄ hꝰ i. ℞. cere ⁊ olei ð neridē ābor̄ an̄. ʒ. i. masticis ⁊ cipi ⁊ squāti ⁊ aloes oīum ana aur. i. ⁊ bdellij. ʒ. iij. soluatur in vino ⁊ aggregetur inter has medicinas ꝑm acceptōʒ empli.

Quod si fuerit illic solo ventris qm̃ erit necessariu ut ponas cu istis succu acreste aut succum absynthij aut aggreges inter vtrūqꝫ. Et de errore maximo ē vt ꝓlongetur tps tolleratie apatis ⁊ incessanter fiat curatio cū infrigidātibus. ⁊ fiat apa in via vt fiat exitura ⁊ ꝓhibeat a maturatōe: oꝫ ergo vt ꝯsideres hoc. Et iā dictū ē q̄ suspensoriū factū ex lapide beselis cū suspendit ita vt tangat stōm erit iuuamentū eius magnū in doloribus eius ⁊ apatibꝰ eiꝰ. Cū aūt apa fit dubellati ⁊ exitura nos iam singulare caplm fecimꝰ ei. Cū vo apa ē cholericū oꝫ in pncipio vt infrigidetur valde cū emplis infratis notis permixtis cū sandalis ⁊ canfora ⁊ ro. ⁊ silibus: ⁊ det in potu aqua ordei cū aqua granati muzi ⁊ decocti cū cācris. dei de post alid p aliquot dies admistra aquā solatri ⁊ aq̄ endiuie: ⁊ post illud cū appropinq̄t status misceat cū aqua solatri ⁊ aqua endiuie parū p aq̄ feniculi.

De apatibus frigidis phlaticis. Ca.iiij.

I Sta apata gnānt ex hūiditate ⁊ malitia digōnis ⁊ puitate exercitij. ⁊ ex reliqs cāis gnāntibus mās chronicas coartātibꝰ eas in vasis ⁊ in visceribꝰ q̄r cognitio pterijt.

De signis. C.v

Q Uando iueneris signū apati cū dolore ingeto in oi dispōne ⁊ augmto ⁊ nō ē febris neqꝫ inflāmatio nꝫ ingetudo: sed ē hūiditas lubrica ⁊ claritas coloris ⁊ paucitas sitis ⁊ malitia digōnis ⁊ puitas appetitus: tūc illud ē apa phlaticū. Et tu significabis cū reliqs signatōibus pdictis de hūiditate ꝯplexionis stōi.

De cura. C.vi.

D Ecanōc in hoc ēt ē vt nō cūēs resolutiua a stipticis. Resolutiua eni qbꝰ indiges i hoc sūt fortis resolōnis. Incipe ergo in cura istorum ita vt des eis in potu aquā apij ⁊ aq̄ feniculi āboꝝ aā. ℥.ij. baurac. ʒ.iij. d oleo amigdalino dulci q̄ntū sufficit: deīn pꝰ illd sumāt in potu. ʒ.ij. olei d kerua cū tribꝫ. ʒ. olei amigdalini dulcis ⁊ decoctōe mellīloti. ⁊ eiꝰ cōctio ē hec: ℞. melliloti. x. radices: fēiculi. x. aq̄ lb. iiij. decoq̄nt donec remaneat lb. i. ⁊ da in potu ex eo. ℥. iiij. ⁊ ꝯfert istis decoctio isopi i q̄ decoquit mellilotū ⁊ ponāt sup potōꝫ eiꝰ. ʒ. iij. olei d kerua. ʒ. ij. olei amigdalini dulcis. Ex vnguētis aūt de ēplis ē medicam̄ exptū qd ℞. polij melliloti ⁊ amoni ⁊ camemille ⁊ aneti oiuꝫ aā. ʒ. x. ⁊ absynthij. ⁊ spice āboꝝ aā. ʒ. vii. aloes. ʒ. viii. masticis. ʒ. x. thuris. ʒ vi. radicū altee. ʒ. xv. armoniaci ⁊ opponaci storacis oiuꝫ aā. ʒ. x. adipis anseris ⁊ adipis galline oiuꝫ aā ℥. ii. cere rubee. ʒ. lb. ⁊ qd ex vnguētis ē meliꝰ ē oleū de neridē ⁊ oleū de spica in quo iā posita fuerit myrrha ⁊ cordumeni. ⁊ ꝯferūt ēt haspagi ⁊ alubleb cuꝫ oleo amigdalino dulci ⁊ sicla ⁊ caulis cū oleo oliue ⁊ ea q̄ siccāt sanguinē ex cibis quoꝝ digō ē facilis. ⁊ oꝫ vt alienēt vomitū oio: nā ipse in hꝰi est malus

De apatibus duris ⁊ grossis. C.vii.

Q Uandoqꝫ fiūt icipiēdo: ⁊ qnꝫ fiūt a pmutatōe ex apatibꝰ calis fm q iā sciuisti i pncipiis ⁊ qnꝫ fiūt sed raro ab apate phlatico cui accidit vt indurescat: ⁊ sigt ipsum cū significationibus apatum duritics tactus ⁊ multitudo varietatis ⁊ extenuatio corporis.

De cura. C.viii.

A Nō in hiis ēt ē vt n̄ cūēs medicinas resolutiuas a stipticis. ⁊ oēs medicine q̄ sūt vehemētis resolutiōis in fine apatū caloꝝ sunt iuuatiue hic. Et oꝫ vt in potu sumāt lac camelaꝝ fetaꝝ assidue: ⁊ ex illis q̄ eis ꝯferūt ē vt sumāt tres aureos ex oleo de kerua cū decoctōe cassiefi. q̄ sit submersa in aq̄ radicū. Et si indiget eis q̄ sūt fortiora ponat i aq̄ radicuꝫ sūmitatū sqnāti ⁊ masticis ⁊ capilli ueneris cū reliqs medicis oiuꝫ aā. ps. i. ⁊ qn̄ ponit cū oleo de kerua olei de spica q̄ntitas. ʒ. i. ⁊ olei amigdalini dulcis q̄ntitas. ʒ. ii. ē iuuatiuū. ⁊ silr qn̄ in potu sumūt olea ista cū aq̄ mell. Et oꝫ vt admistret i ēplis eoꝝ medulla ossiū cerui ⁊ medulla cruris vaccini ⁊ piguedo gibbi cameli: ⁊ ex medicis ꝯferētibꝰ ad hoc ⁊ in dubellati ē illud qd ℞. melliloti ⁊ fenugreci ⁊ camemille ⁊ baccaꝝ lauri ⁊ altee ⁊ absynthii oiuꝫ ana ptē vnam āmoniaci thuris āboꝝ ana duas tertias ptis: resoluāt gūme iste i decoctōe ficuū. xii. cū vino ⁊ melle: deinde ꝯiūge cū eis has medicinas ⁊ fac ex eis ēplm: ē eni mirabile. Emplm alid ℞. sordiū vrcci p. vii. storacis p. vii. masticis ptē vnā: glutis alibath ptē. ʒ. fecis olei d neridē q̄ntitatē q̄ ꝯficiant medicie. Emplꝫ aliud: ℞. āmoniaci. viii. melliloti. xii. cere. viii. croci myrrhe bdelii iudaici oiuꝫ aā. viii. olei d balsāo lb. i Et ex eis q̄ valde iuuatiua sūt eis ē oleū d succo vitis ⁊ ex eis que ꝯferūt eis valde sūt decoctio ireos cum cassiafi. ⁊ ēplm qd diximꝰ i ca. debilitatis stōi cū duritie. Descriptio ēpli boni: ℞. masticis thuris absynthii oiuꝫ aā. ptē vnā. āmoniaci croci ābarū aā. ptes ii. cipi. iii. fac ceratū cū oleo d neridē tāte quātitatis qua leuitas fiat. Et qn̄ accit illud qd raro ꝯuenit: sꝫ ex pmutatōe apatis phlici ad apa duꝝ tūc ꝯuenientior cura ē ei emplm hꝰi descriptōis: ℞. āmoniacuꝫ bdelliū sem̄ caulis amigdalas amaras storacē liqdā masticē spicā sqnātū cipeꝝ gūme dissoluāt ⁊ aliterāt ⁊ fac ex eis ēplm: sintqꝫ cibi eoꝝ sicut haspagi ⁊ alubleb oleū amigdalinū dulce ⁊ ꝓpē eiꝰ qd permutatū ē ab apate calido.

De adubellati i stō. c. ix

M Ultotiēs errant medici in regimine apatis in stō: ⁊ pmutando fit exitura ⁊ multotiens incipiendo fit.

De signis. C.x.

I Am diximus signa initii eius in caplo apatū calidoꝝ stōi.

De cura Ca.xi.

O Portet vt icipiat a phlomia ⁊ a regimie stōi apati apate calido extrinseco cū quo sit pole vt ꝓhibeat fieri dubellati. nā si fit dubellati ⁊ incipit eē in via maturatōis oꝫ tūc vt sit res leuis. ⁊ si estimas maturationē ꝓpiquā oꝫ vt i potu tribuas lac recent mulctū vice vna pꝰ aliā cū aqua cala. ⁊ tāgas duritiē ⁊ ꝯsideres an ꝯpmat ⁊ attendas ꝯmotionē ⁊ tremorē ⁊ ꝯpssionē apatis: nā si nō ꝯpmit illd oꝫ vt i potu sūat hn̄s ipm taraxaconē siccā cū aqua fenugreci ⁊ tribuloꝝ ⁊ oleo amigdalino amaro. q si indiget fortiori hoc: ⁊ ē iceptio i via matatōis iam addēs sup pmā ponat i eis oleū d kerua. Et ex eis q̄ expta sūt i hoc ē vt sumat i potu hn̄s cā taraxatiōis

ſicce q̄ʒtitatē.ʒ.i.⁊.ʒ.ſcis almaru ⁊ fenugreci.ʒ.i. ṫaṫ illud ⁊ bibat cū q̄buſdā lactibꝰ recenṫ mulctis calis ſicͤ ē lac aſine ⁊ caprarꝫ ⁊ q̄ʒtitas lactis ſit triū.℥.⁊ mi ſceaṫ cū eo ex galia pōdꝰ.ʒ.iij. Et ex eis q̄ expta ſit ēt ē vt ſumaṫ taraxacōis ſicce.ʒ.i.⁊ ſci.℥.ij.⁊ ſe.maru.℥.iiij.terāt ⁊ cribellēt;⁊ ꝯficiāṫ cū lacte caprío ⁊ oleo ſiſamio ⁊ ḟiat ex eis emplm̄ ſup dubellati. Et oꝫ vt ſi at balneū cū aq̄ tepida ⁊ vt ponaṫ emplm̄ aliq̄d ſup dubellati ſcm̄ ex ficubꝰ ⁊ camemilla ⁊ fenugreco de coctis ⁊ ſit̄ i eo abſynthiū vt ꝯfortet:⁊ q̄d q̄riṫ ex oi bꝰ illis ē maturatio apatis ⁊ eruptio. Cūq̄ʒ exiſtima ueris maturationē poſtq̄ʒ iā admiſtraueris balnea tionē p̄dictā ⁊ empla p̄dicta ⁊ ſucceſſeris cū emplo ficuū p̄dcō ſbſterne ei ſtramīta duplicia vti culcitris ⁊ i calefaciētibꝰ:⁊ p̄cipue ei vt iaceat ſup ea v̄ſo vētre īferius donec rumpaṫ ſub ꝯpſſiōe apa eius. Et tu q̄dem cognoſces ꝙ iaʒ ruptuʒ ē ꝑ detumitionē ⁊ at tenuationē.⁊ ꝑ illud q̄d expuiṫ aūt cū ſolutōne vētriſ egrediṫ ex ſanie aut ex ſanguie:⁊ oꝫ vt i potu tribuaſ tunc aloeʒ cuʒ aq̄ endiuie. Cūq̄ʒ erūpiſt da i potu in carnatiua q̄ʒuis ille q̄ euomit ſaniē ex ſtō ſ uo ſit ad deſpationem propiq̄orꝫ q̄ʒ ad ſpem. Cūq̄ʒ exiſtima maueris i ſtō ſaniē extrahe ipſam cuʒ ſolutiōe ven tris ⁊ nō moueas ipſam ad vomituʒ. Cūq̄ʒ non va lent huiuſmodi res admiſtra medicias p̄dictas i ca. apoſtematuʒ durorꝫ. Cibi auteʒ ꝯuenientes i p̄ncipio rei ſunt ſorbitiōes facte ex amilo ⁊ ordeo excor ticato ⁊ vitello oui. Et i fine eiꝰ illi i q̄bꝰ ponūṫ anetū ⁊ fenugrecū ſc̄m mēſurā. Ca.xii.d vulneribꝰ i ſtō.

s

Tomacho q̄n̄ʒ accn̄t vlcera ⁊ bothō ꝑꝑ acui tateʒ humorꝫ q̄ ibibūt corꝑꝰ ipſius ⁊ q̄ obui ant ei ex ipſis. Et multotiēs fiunt ꝓpṫ illud q̄d ꝑuenit ad ip̄m ex alijs. Multotiēs eni vlceratur ſtōus ex catarro deſcendente ad illud ex capite cali do mordicatiuo aut corroſiuo ꝑꝑ ſuā putrefactiōeʒ q̄ṙ putreſcit ⁊ corrodiṫ ſtōus cuʒ ꝓlongaṫ catarrus.

Cap.xiij.de ſignis conuenientie ⁊ differentie.

m

Ultotiēs ꝑducūt vlcera ſtōi ⁊ ꝓp̄e i iſerioribꝰ eiꝰ ad miorationē āhelitꝰ ⁊ ꝓuocationē ſudo ris,⁊ ſyncopi ⁊ iffrationē extremitatū Et q̄n̄q̄ʒ ſignificāt vlcera i ſtō fetor eructuatiōis ⁊ eleuatio va poris faciēs icurrere ſiccitatē ligue ⁊ exſiccationē ipi us ⁊ ē ſyncopis plīma.⁊ q̄n̄ ſt i ſtō bothor mlͥplica tur eructuatio valdͦ. Etiā diſtiguiṫ iṫ vlcꝰ ſcm̄ i meri ⁊ iṫ ſcm̄ i ſtō:q̄m̄ i illo q̄d ſcm̄ ē i meri ſētiṫ dolor i ip̄o vſq̄ʒ ad poſteriꝰ iṫ duas ſpatulas ⁊ i collo vſ ad ini tia pectoris. Et v̄ificat diſpōeʒ eiꝰ trāſitꝰ d̄ glutiti:q̄m̄ ſignificat locū doloroſū cū p̄itia eiꝰ ⁊ q̄n̄ ꝑtrāſit huͨ locū parūp. Scā āt i ſtōi ore ſignificat ꝙ dolor ē i iſe rioribꝰ pectoris ⁊ ſup̄mis vētris ⁊ ē vehemētior.⁊ de glutitū ſignificat ip̄m cū ꝑtrāſitiōe pectoris ⁊ pliꝫ eiꝰ d̄clīat ad mirach ⁊ mioraṫ ex eo āhelitꝰ ⁊ iffraṫ corꝑꝰ ⁊ ꝑducē ad ſyncopi plīm. Uerꝫ ſcā i fundo ſtōi ſignifi cat exitꝰ corticis vlceris eiꝰ i egōe abſq̄ʒ excorticatōe i iteſtis ⁊ iuētio doloris pꝰ q̄etē eiꝰ q̄d ſumiṫ i iſerio ribꝰ ſtōi ⁊ fit dolor puꝰ. Et diſtiguiṫ iṫ vlcꝰ i ſtō ⁊ vl cꝰ i iteſtis ꝑ locū doloris cū igrediṫ cibꝰ i corꝑꝰ.⁊ eſt exitꝰ corticis q̄ egrediṫ i egōne rarꝰ ⁊ ē cortex eiꝰ ſbtil.ſ.ex genꝫ eiꝰ q̄d egrediṫ ex iteſtis ſupioribꝰ. Et ſigni ficat q̄d ē ex ſtō ꝙ dolor n̄ ē i ꝑtibꝰ viſcerꝫ imo.ſ̄.verꝫ mltotiēs appropiq̄t ⁊ aſſimilaṫ dyſēterie. In eis aūt q̄ ſt i iteſtis ſupioribꝰ oꝫ vt tu valdͦ itēdas. In vomi tu āt cū cortex igrediṫ nō ē vlcꝰ niſi i meri aut ſtō. Et oꝫ vt cū tu volueris expiri illd̄ vt cibes egꝫ ex aliquo i quo ſt ſynapis ⁊ acetū. Ca.xiiij.d cura vlcerꝫ ſtōi.

p

Laga recēs q̄ fit i ip̄o oꝫ vt cureṫ cū medicis ſtipticis.⁊ dēṫ cibi velocis digōis ⁊ vtāṫ me dicie vlceroſe i q̄bꝰ ponūṫ flos eris ⁊ cerusa ⁊ litharginuʒ ⁊ tutia ⁊ ſimilia:imo oꝫ vt curēṫ vlcera ſtōi ⁊ corroſio i ip̄o i p̄mis cū mūdificatiōe cū eis q̄ ſt ſicͤ aq̄ melliſ ⁊ iuleb. Et nō oꝫ ēt vt ſit i purgatorio fortitudo purgatiōis ⁊ ledat vlcera pluſq̄ʒ oꝫ. Et oꝫ vt ſit eorꝫ abſterſio ⁊ ablutio ad iſeriora. Q̄d ſi fuerit illic corroſio ⁊ caro mortua oꝫ vt mediceṫ cū medi camie mūdificāte carnē mortuam icarnāte.⁊ faciēte naſci carnē.⁊ o q̄ʒ ꝯueniēs ē hicrapicra ad illd̄.⁊ cū mūdificaṫ oꝫ vt i potu dēṫ lac acetoſū vaccinū a quo ablatū ē butyrꝫ ⁊ ſiropꝰ d̄ cydonijs ⁊ ḡnatis ⁊ ſilibꝰ ⁊ dēṫ ēt aq̄ ordei cū ḡnatis ⁊ ſiropi d̄ fructibus ſtipti cis. Et ē q̄n̄ʒ necc̄riū vt cibēṫ vētribꝰ vitulorꝫ ⁊ hedorꝫ ꝯditorꝫ cū aceto. Et ſcias ꝙ q̄ʒdiu n̄ mundificaṫ ſor des tota n̄ ē iuuamētū cure alteriꝰ nꝫ admiſtrationis ꝯſolidatiuorꝫ. Et cū admiſtras icarnatiua ⁊ egritu do ē i ꝑtibꝰ meri ⁊ ore ſtōi tēpone i eis ex glutiatiuiſ aliq̄d magnū ſicͤ ē gūmi ⁊ dragagātū. Et q̄n̄ʒ cōfert vlceribꝰ ſtōi filoniū ⁊ ꝯferūt ēt tro.d̄ karabe p̄cipue ſi fuerit illic vomiꝰ ſan.⁊ ꝯferūt eis oīa rob fructuū ⁊ q̄n̄ʒ ꝯfert rob eupa.⁊ rob abſynthij.⁊ q̄n̄ʒ ſūt i ſtō vlcera ⁊ n̄ ē excuſatō ſolōis vētris ꝑꝑ aliq̄d vocātiū ad h̄ tc̄ oꝫ vt ſoluas vētrē cū eis q̄ ſt ſicͤ caſſia fi. Q̄d ſi accidat ex vlceribꝰ ſolo vētris cureṫ cū tro.de ſpo dio ⁊ robub ſtipticis cū aq̄ ſauic d̄cocti. Et ſi fuerit il lic corroſio cureṫ cū eis q̄ diximꝰ i cura ſputi ſāguis.

Cap.xv.de bothor in ſtomacho.

c

Onfert eis m ūdificatio cū ſolōne eorꝫ q̄bꝰ cō ceſſū ē fieri ſolōnē vētris i vlceribꝰ ſtōi ⁊ ciba ri cū granis granati cuʒ paſſis ⁊ lacte decocto cuʒ ferro ignito. Cap.xvi.de ruptura ſtomachi.

q

Uorum ſtomachus diſrumpitur fortaſſe nō euadunt niſi pauci a ruptura parua.

Tractatus.v.de diſpoſitionibus ſtomachi ex parte eius q̄d ipſe ꝯprehendit ⁊ egreditur ab eo:⁊ ali q̄bus diſpoſitionibus mirach ⁊ que ſequūtur ip̄m.

Cap.i.de inflatione ſtomachi.

q

Uandoque fit propter cibum cuʒ in ipſo eſt humiditas extranea q̄ conuertitur in ventoſitatem.⁊ non eſt poſſibile caliditati ſi eſt equalis vt reſoluat eam ita ꝙ non reſoluat ipſam ad ventoſitatem. Et quādo que fit propter caliditatem digeſti uam cum eſt debilis. Cibus nāq̄ʒ q̄ʒuis ſit non īflatiuus in natura ſua tamen cum de bilitatur i ipſo caliditas euaporat ⁊ faē accidere ven toſitatem,materia nāq̄ʒ i ſubſtantia ſua nō ē vētoſi

tatis plime ñ fac ī vētribꝰ euenire iflatiōz nisi sit caliditas miorata ⁊ moueat ⁊ ñ digerat sic si puet calitas oio ñ associat ei iflatio ⁊ ñ sit exiflatiuis. Et oē a quo ñ accit iflatio ñ accit ab eo iflatio nisi aut pp sciṗsū. s. ab illo i sua sbā aut pp duas res ṗter ipz q̄ꝛ vna ē dñiuz calitatis sup ipm ⁊ altera frigꝰ qd nō mouet aliqd. Et qñz ē calitas apta ad digerēdū ⁊ mā obediēs ei ⁊ mouet p illō qd eā retrahit ab ipsa ex potu a q̄ plimc sup ipsaz aut motu ꝯmonēte ipsā. Et qñz ē ꝯplō cibi iflatiua sic faseoloꝝ ⁊ lētiū ⁊ siliuz ⁊ ñ ꝯfert fortitudo v̄tutis ⁊ alienatio locoꝝ digōnis nisi sit caliditas fortis vehemētis v̄tutis ⁊ mā vehemētis huectatōis. Et ex medicis iflatiuis ē vinū grossū ⁊ dulce pp grossitiē eiꝰ nisi sit dulcedo subtilis ⁊ gnāt ab eo vētositas subtil. Et qñz ē cā iflatōis cētia cibi cali i nā sua: nā cū ipe inuenit dispōnē q̄ calefac cū fit digō ⁊ egredit ex hoc ꝙ ipe est calidꝰ potentia ad hoc vt sit calidꝰ actu materiā sr̄az hūidā resoluit ipsū ⁊ fac ipm vaporare. Et qñz sūt iflatio ⁊ rugitꝰ pp vacuitatē vētris cū hūiditate cruda vitrea i stō. Ipsa. n. cuz occupat calitas naturał ab ea cū cibis ē q̄eta ⁊ qñ caliditas expedita ꝑuenit ad eā resoluit i vētositatē. Et qñz ē cā i hoc ꝙ natura qñ inēit vacuitatē ⁊ mouet v̄tutes mouet aer effusus i spatijs ⁊ mouet cū eo residū vapoꝝ hūiditatis ⁊ ē sic vētositas. Et qñz sūt cā i ea multitudo melie ⁊ egritudies splenis. Et multotiēs fit frigꝰ superueniēs corpori exterius cā iflatōis ⁊ vētositatis ex q̄ replet corpꝰ ppea q꞉ dbilitat calitatē opantē i materia ⁊ fac opōnē eiꝰ mediā opōnē ⁊ eiꝰ opō ē digō hūiditatū ⁊ medietas opatōis ē vaporatio. Et qñ multiplicat iflatō i vētribꝰ ꝯualescentiū idicat ꝯuersiōez. Et egritudis almirachiati ꝑlim fit p pvehemētiā calitatis stōi ⁊ opilatōis viaꝝ cibi ad corpꝰ q̄r redit ⁊ exticiī ptibꝰ stōi ⁊ fac acetosā eructuatōnē ⁊ accit vōitꝰ stupefaciēs dētes ṗcipue si cōmūicat splē ⁊ ē egō hūida ⁊ igrossat san. Et qñz ē illic sp̄a faciēs vaporē melācholicū ⁊ fac euenire meliam.

Cap. ij. de signis.

ILlaz i q̄ ē cā generatō vētositatis ⁊ iflatō sbe cibi significāt reditꝰ ad cognoscēdū sbaz eius qd sumit ⁊ ꝙ iflatio ñ ē plīma valde neqz i bonis bōitatis cibi, ⁊ ꝙ eructuatio qñ iterat bis aut ter sedat eiꝰ malitia. Et silr qñ cā i ipa ē hūor significāt eā assūptio aq̄ ⁊ ꝯmotio sonans ⁊ ad sūmū qd accit v̄tute digestiue. oia. n. cognoscūt p inētionē cāe ⁊ remotionē iflatōis cū alteratōe regimis. Et dr̄ie qd iter iflatōez melicā ⁊ illā q̄ ē ex hūoribꝰ malis crudis ē ꝙ iflatō melie ē cū siccitate ⁊ alia ē cū hūiditatibꝰ. Et facte ex causis alijs signū ē iuentio aliaꝝ causaꝝ.

Cap. iij. de cura.

Si ē cā iflatōis cibꝰ dimitte ipz tēdēs ad aliuz ⁊ meliora regimē futuꝝ ⁊ ñ ledat digō ⁊ vsque quo fit illud oz vt dormiat hñs cā sup vētrez suū supra puluinar plenū eis q̄ calefaciūt sic ē coctū. Et si ē cā eiꝰ frigiditas stōi ⁊ dbilitas eiꝰ curet cuz eis q̄ oz ex illis q̄ dcā sūt i ca. eiꝰ. Et vngat cū oleo aliquo i quo dcocta sit sbūliatia disrūpētia vētositatē sic ameos ⁊ keisiz ⁊ cymini. Et si idiget fortioribꝰ illis tunc sint ruta ⁊ semē eiꝰ gña lauri ⁊ alāiudē ⁊ sciseleos. ⁊ sit oleū eiꝰ oleū laurinū ⁊ oleū d kerua ⁊ q̄ sūt similia illis. ⁊ qñz suffic iungere mēbꝛ ex oleo aliquo cū quo ꝑmiscet anetū ⁊ q̄ currūt cursu eius deiū cū emplīs fortis resolutōis sic emplastꝝ fcm̄ cū isopo ⁊ aneto ⁊ aq̄ cineris ⁊ silibus. Et qñz sūt necr̄ia clisteria cū hꝰ i oleis ⁊ qñz pōit i eis pip. Et si fūit frigꝰ ex mā grossa ñ dabimꝰ i potu istas medicias. Qñz. n. ipe addūt i ꝯmotōe vētositatū. imo oz vt purgemꝰ materiaz i ṗmis deiū demꝰ eas i potu. Et si frigus fuerit puꝝ ⁊ fūit materia pauca ñ curabimꝰ d hocimo dabimꝰ eas i potu. Et ex eis q̄ i potu dabimus ⁊ magnificat eoꝝ iuuamētū ē manipulꝰ polij decoctꝰ i aq̄ vehemēt: deiū sumat ex ea i potu aut misceat dcoctio calamēti fluuialis cū melle ⁊ sumāt ex eā i potu. ⁊ dcoctō galāge iuuatia ē valde: ⁊ galāge sic ē ⁊ galāge ꝯfcm̄ cuz siropo acetoso fcm̄ pilule pue sic cicer ⁊ sit dos. eius aur. i. cū aq̄ cala ⁊ ē ex eis q̄ solutōe educūt vētositatez plīmā ⁊ hūiditatē paucā. Et ex eis q̄ sūt maxi iuuamēti i iflatōe accītē ē castoreū qñ bibit cū aceto ꝑmixto cū aq̄ ⁊ rob cū oleo āiquo ⁊ ṗpe aceto alāiudez aut sqllitico. Et dr̄ ꝙ calcaneꝰ porci adustꝰ ē bonꝰ ad hoc ⁊ qñz suffic i ea q̄ leuis ē vt i potu sumat vinū puꝝ: parūp bibat illud: deide dormiat sup ipz ⁊ surget sanꝰ ab egritudie sua. Unguētū ꝯferēs ei dcoquātur nigelle ⁊ gña lauri ⁊ ruta i vio vehemēt ⁊ colet deide coq̄t ex oleo medietas illiꝰ vini cū ipso dōec remaneat oleū deide fiat iunctō ex ipsa: ⁊ silr oleū de lilio. Dixerūt qdā aloes ē iuuatia valde ifātibꝰ quoruz iflāt vētres. Et iflatō isepabil melācholica curat cū eis q̄ sūt vt sagzenca ⁊ alcadicon ⁊ ameos. Et si idiget euātōe forti admistra pilulas fetidas ⁊ pone sup spōgiā ifusā i aceto forti valō ⁊ meliꝰ ē acetū alāiudē.

Cap. iiij. de rugitu.

Omnes cāe iflatōis sūt ipse eedē cāe rugitꝰ cuz accīt ille cāe iflatōis ⁊ nitit natura eas expellere ⁊ ñ pt ⁊ ñ expellit ad supiora nz ad iferiora imo mouet i vasis itestioꝝ tc ē rugitꝰ ⁊ ṗpe cū ē i itestis sbtilibꝰ strictoꝝ meatuū. Cūqz ꝑmutat ab eis ad ampla itestia. s. grossa qesc ⁊ miorat: veꝝ sōitꝰ eiꝰ tc ē g̃uis cū hoc ꝙ ē mior. In sbtilibꝰ v̄o ē acutꝰ cuz hoc ꝙ ē plīmꝰ. Cūqz ꝑmiscēt ille vētositates cū hūiditatibꝰ ñ sūt pure ⁊ qñ iuēnūt spatiū ⁊ sūt iflātes ꝯmouētes sōitu faciūt ꝓpe cire sōitū vasis hñtibꝰ strictum collū. Et claritas qdē sōitꝰ significat mūdificatiōem itestioꝝ aut exsiccatōez fecis. Et cura qdē rugitꝰ ꝓxima ē cure iflatōis ⁊ ille q inuenit vētositatē i vētre cuz febre pauca bibat aq̄ꝫ cymi cū fenicabi loco pēidiaꝝ.

Cap. v. de lenitate stomachi ⁊ lubricitate.

Quandoqz ē causa eꝰ malitia ꝯplōnis stōi ⁊ raro fit ex cōplōne calā simplici qñ ꝑuenit ad hoc vt mortificet retētiuaz. Et qñz fit pp malitiaz ꝯplōnis frē cuz materia lubricitante aut absqz mā. Et qñz fit pp vlcera i stō q̄ ledūt ab eis q̄ ad ipsa ꝑueniūt q̄r mouet ad expellēdū ea. Et qñz ē cā eꝰ dbilitas aduēiēs retētie. Et qñ accit pꝰ lubricitatē stōi ⁊ itestioꝝ ⁊ lenitatē eoꝝ eructuatō acetosa ē fm dcm̄ Ypp. signū bonū. Significat. n. augmētū calitatis

diminute: nã si fuerit caliditas nõ erit ventositas neqꝫ eructuatio.

Ca.vi. de signis.

n Ota sunt ꝛ non est necessarium iterare ea.

Capi.vij. de cura.

ſ I fuerit cã ei⁹ malitia ꝯplõis cale cũ mã: tũc oꝫ vt educat̃ hũo: cũ facilitate ꝛ administrẽtur p⁹ illud robub fructuũ stipticoꝝ aut aq̃ sauic ordei decocti cũ milio. Et si ꝓlongat̃ illud ẽ necẽriũ bibere ea q̃ sũt sic lac acetosũ vaccinũ decoctũ: aut in quo extinguũt̃ ferꝝ ꝛ lapides cũ quo sint admixte mẽdicine stiptice sicut spodiũ ꝛ rob ꝛ karabe ꝛ balaustie ꝛ aleoꝝ ꝛ hypoqstidos ꝛ ꝓijciant̃ sup mediã li. lactis acetosi. ʒ.v. de medicis ꝛ administrent̃ sup stõm ẽpla dicta i antidotario. ꝛ sit cib⁹ ex lentib⁹ excorticatis ꝛ rizi ꝛ milio cum succis fructuũ stipticoꝝ sicut est aq̃ acreste ꝛ aq̃ granatoꝝ acetosoꝝ ꝛ aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ. Quod si non inuenis excusatiõem qn cibes eos carne cibabis eos illis q̃ sunt ex carne pulloꝝ ꝛ cubugi tabegi assata valde aspsa acetosis p̃dictis. Et scit̃ ex istis cura ei⁹ q̃ ẽ raro ꝛ min⁹ ex casib⁹ h⁹i egritudĩs pp ꝯplõnẽ calidã purã sine mã ex eis que docuit te in re cõi. Quod si fuerit ex frigore cũ calefactiuis curet̃ ebibitis. Et empla ei⁹ sint ex eis q̃ iam exposita sunt i loco suo. ꝛ fiat cibus ei⁹ ex canabit ꝛ minutis auib⁹ assatis ꝛ pullis ẽt qm̃ sũt tarde remanẽtie i stõ ꝛ puluerizent̃ cũ spẽbus odoriferis calidis stipticis aut calidis pmixtis cũ stipticis. Et si fuerit illic mã euacuet̃ cũ eis quoꝝ p̃terijt declaratio. ꝛ administret̃ vomit⁹ in oĩ septimana ꝛ administret̃ electuariũ alcãzi ꝛ electuariũ de ḡnis myrthi ꝛ electuariũ de scoria ferri ꝛ det̃ in potu vinũ puꝝ ãtiquũ. Et si fuerit ex vlcerib⁹ curabis vlcera sua cura: deinde regimẽ adhibe ꝯfortando stõm. Facte ãt ex debilitate ṽtutis retẽtiue cura ẽ vt administrent̃ siropi stiptici cũ spẽb⁹ calefactis odoriferis in potu sumpti ꝛ vt emplm̃ supponiti. Et ex eis q̃ ꝯferũt ad illud est electuariũ de xilocaractis cũ aq̃ lenticũ humidaꝝ aut medicamen de sumac cũ aq̃ de xilocaractis aut suffuf de ḡnis ḡnatoꝝ cũ robub de cydonis acetosis puro aut alcanzi cũ rob de myrtho. Et ex illis q̃ eis maximũ afferũt iuuamẽtũ sunt troc. enisistides ꝛ trocisci de balaustijs ꝛ ẽplm̃ de absinthio cũ stipticis. Cibi ãt ꝓximi sunt illi quos diximꝰ in. c. ꝯplõnis cale ꝛ hũide ꝛ assata ꝛ frixa ꝛ ea q̃ in patellis cum robub. Et scias ꝙ aqua ordei cum tamarindis iuuatiua est ad difficultates egritudinum.

Capi.viij. de vomitu subuersiõe ꝛ nausea ꝛ estuatione stomachi.

v Omitus ꝛ subuersio sũt mot⁹ stõi ad expellẽdum ex eo aliqd qd̃ ẽ in eo p viã oris: ꝛ subuersio qdẽ vna duoꝝ ẽ motus expulsoris cui nõ associat̃ mot⁹ expulsi ꝛ vomit⁹ q est vn⁹ ipoꝝ est vt associet̃ motui fcõ ab expulsore mot⁹ expellẽdi ad exteriora. Et nausea ẽ dispõ stõi q q̃si suscipit hos mot⁹: ꝛ est. q. declinatio eius ad hos mot⁹ aut multi tpis aut pui tpis ſꝫ susceptionẽ materiei. Et iste qdem dispões ꝯiũcte sunt appetitibus ex oĩbus ptib⁹ ꝛ subuersio nature dr̃ nausea insepabilis. ꝛ qñqꝫ dr̃ destructio appetit⁹. Et vomitus qdem alius est acutus estuosus sicut in colerica passione. ꝛ sic accĩt ei q bibit medicinã vomitiuã: ꝛ alius qet⁹ sicut accĩt stomaticis. Cũ ergo accĩt subuersio tunc iaꝫ accidit aliqd ꝯmouens os stõi ad expellendũ aliqd ad ꝓpinqores vias. ꝛ illud ẽ aut q̃litas opatiua aut opatio ei⁹ mã ex q̃ ipsa ledit̃ aut mẽbri cõicãtis sicut cerebri aut aduent⁹ pcussionis aut mã grossa inbibita aut infusa in ipso corrũpens cibũ aut cholerica aut humiditas mala putrefacta sicut accĩt p̃gnantib⁹ aut humiditas nõ mala: ſꝫ tremula debilitãs os stõi absqꝫ malitia cãe aut hũiditas grossa ꝛ adherẽs aut multa q̃tuãs q̃tuis n̄ sit eã alia. Nã q̃tuis sit v̄bi grã san. aut phlã dulce spat̃ tñ ex h⁹i ꝙ nutriat corp⁹ ꝛ nutriat ẽt stõm. San. n. nutrit stõꝫ ꝛ phlã dulce nãle ꝯuerti tur ẽt in san. ꝛ nutrit stõm. veꝝ ipꝫ nõ nutrit eũ quocũqꝫ mõ accidat ꝛ q̃re puenit ad ipꝫ: ſꝫ qñqꝫ nutrit cũ qñ ḡdat̃ aduent⁹ ei⁹ ad ipm ex venis alterãtibus sanguinẽ ad ꝯplõnẽ stõi ꝛ assimilantib⁹ ipm ꝛ ex venis p̃dictis in anatomia: nisi accidat pp cãm cũ q̃ n̄ inueniat stõus nutrimẽtũ oĩno ꝛ nõ afferãt ad ipꝫ vene qd̃ ei ꝯueniat ꝛ libent̃ suscipiat ipm ꝛ digerẽdo faciat ipm sãguinẽ sic multotiẽs effũdit ad ipm cp nõ p viã venaꝝ spargẽtiũ sanguinẽ: imo p viã vẽaꝝ p q̃s penetrat kilus sãguinẽ bonũ ꝛ ꝯueniẽtẽ nõ plꝫ q̃tuãtẽ vt nutriat ipm ſꝫ semitã qd̃ ipe ex eo exsuccat ꝛ cõuertat eũ cũ sua sba ad suã silitudinẽ. Et illi qdẽ errauerũt q estimauerũt ꝙ sãguis nõ nutrit stõm ꝛ iudicant de eo iudiciũ enũciatiuũ absolutũ. Et qdam hoĩes sũt q hñt piodos i multa ꝯsuetos ꝛ i eis sũt sani ꝛ qñꝫ pducit ad adustionẽ i meri ꝛ gutture imo vlc⁹. Et ex nausea ẽ q̃ est signũ crisis. Et qñꝫ est signũ malũ sic in febrib⁹ pestilẽtialib⁹. Et qñ multiplicat̃ i ꝯualescentib⁹ idicat ꝯuersionẽ. Et de võitu qdẽ cretico ẽ q ꝯfert febrib⁹ acutis ꝛ apãtib⁹ epatis q̃ sit i latẽ cõcauo. Et ẽ võit⁹ q accĩt i accessiõe febriũ. Et qñꝫ sũt i stõ ꝛ i viscerib⁹ iterioꝝb⁹ apata ꝛ ꝓpe calã ꝛ sit faciẽtia vẽire vomitũ ppea ꝙ d̃clinãt ad expellẽdũ: ꝛ pp ea ꝙ ledũt̃ ex quolꝫ tactu accĩte eis aut ex quolꝫ cibo aut medicia aut hũore aut mẽbro mollificato. Et nausea qd̃ qñꝫ remãet ꝛ nõ pmutat̃ ad vomitũ. ꝛ cã ẽ vehemẽtia ṽtutis retẽtiue aut debilitas q̃litatis q̃ fac̃ nauseã aut puitas ei⁹ ita ꝙ qñ sit ipm fit mot⁹ alleuiatur võit⁹: imo mouet̃ võit⁹. Et illi cui⁹ stõus ẽ d̃bilis accĩt vt syncopizet̃ ꝛ nõ possit vomẽ pp vacuitatẽ stõi sui: aut pp puitatẽ hũoris ledẽtis ipm siue sit ibibit⁹ siue nõ ibibit⁹. si loco h⁹i stõi ꝛ oris e⁹ eẽt stõus fortior ꝛ os stõi forti⁹ n̄ syncopizaret̃ ipe nꝫ pateret̃ ab ipo: veꝝ pp debilitatẽ ei⁹ patit̃ ab eo: ꝛ pp debilitatẽ ei⁹ ꝛ paucitatẽ mãei nõ ẽ ei põe vt euomat ipm. Cũqꝫ comedit p⁹ ipm cogit̃ euomẽ p p duas res: q̃ꝝ vna ẽ q: hũor qñqꝫ ẽ nocẽs ei paꝝ n̄ vomet̃ nꝫ laborare faciẽs qm̃ ẽ i fũdo stõi: ꝛ cũꝫ cibat̃ eleuat ipꝫ cib⁹ ꝛ multiplicat̃. ꝛ ſa ẽ q: adiuuat̃ cũ q̃titate cibi ad expellẽdũ ipꝫ ꝛ vincẽdũ. Et qñqꝫ subuertit̃ aĩa ꝛ cõmouẽt nauseã caliditas ꝛ siccitas accĩtes ori stõi ꝛ fac̃ q̃litate sua calidã illud qd̃ facit hũor vicin⁹ q̃titate sua calidã ẽt. Et in administratione qdẽ võit⁹ cũ eq̃litate est

iuuamētū maximū: veꝝ aſſiduatio eiꝰ maxīe debili tat ỽtutē ſtō̄i: ⁊ ipm̄ fac̄ lacunā ſupfluitatū. Et vōitꝰ qdē creticꝰ euadē fac̄ ſpaſmū. Et multotiēs accīt febricitāti ſpaſmꝰ aut epilepſia aut ſil̄e epilepſie ſubito ⁊ euomit hūorē vt ē flos eris aut indicū ⁊ euadit. Et qñq̄ facit ēt euadē ex ſubet ⁊ ex augmētatōe repl̄onali i febribꝰ ⁊ alijs. Et mltotiēs vomitꝰ ſanat ex ſingultu cl̄āoſo. Et ex admiſtratiōe vomitꝰ cū eq̄litate ꝯſeruāt renes ⁊ curat eo nocumētū eoꝝ ⁊ nocumētū pedū ⁊ ſanat eruptio venaꝝ deferētiū ſanguinē ⁊ arteriaꝝ. Et amat qdē vt admiſtret i mēſe bis ⁊ melior horaꝝ vomitꝰ ē illa q̄ eſt pꝰ balneū ⁊ poſtq̄ comedit pꝰ ip̄z ⁊ iplet. Et nos qdē iā ſubtilr̄ ꝑſcrutati fuimꝰ ſmonē ḋ hoc i li.i. Et ſtōus qḋ debil̄ quotiēs cibat accīti ei nauſea ⁊ ſubuerſio ai ⁊ ſi fuerit debilior paꝝ nō poterit retinere illud qḋ r̄cipit: imo expellet illud ad ſupiora ⁊ iferiora. Et debilitas qḋ ſtō̄i qñ̄z fit ex ſpēbꝰ malitie ꝯpl̄onis. ⁊ tu ſcis q̄ de cāis quaꝝ d.i ſpēꝝ malitie ꝯpl̄onis ſūt q̄dā qbꝰ adiūngit reſol̄o ſp̄s ſic̄ ē ſol̄o vētris pl̄ima. ⁊ maxīe ſāguis. Et tu ſcis q̄ ex debilitātibꝰ ſūt dolores vehemētes ⁊ triſtitie ⁊ ieiuniū ⁊ fames vehemēs. Et ipa ēt ſt ex cāis vomitꝰ ſm ſemitā itroitꝰ debilitatis ſuper ſtōm ⁊ vomitꝰ doloroſus ēt velocit̄ al̄ vehemēter euomit cibū ⁊ expellit ip̄m. Et illi cui ſupuenit freq̄nter nauſeatiua ſatietas ⁊ q comedit n̄ ſm ỽitatē ſanus nō ỽificāte accīt in ꝓmis qñ comedit aduſtio al̄ anguſtia vehemēs valde quā nō tollerat: deiñ ꝯuertit eꝰ cē ad hoc vt euomat totū qḋ cōedit. Et deterior qḋ vōitꝰ ē ille q ē vomitus ſanguis niſi ſʒ neceītate quā dicā. tūc.n. ē ſignificatio fortitudis nāe ⁊ ſeq̄t ip̄m vomitꝰ niger. Et cā i hoc ē malitia: qñ iſta nō ſūt gnāta i ſtō: imo nō ſūt niſi expulſa ad ip̄z ex locis lōginqs ⁊ mēbris alijs ⁊ ſignt nocumētū in illis mēbris ⁊ ſm cōitatē ſtō̄i ⁊ obedīentiā ita vt debilitēt ip̄m. Et ſigat vomitꝰ ſanguis ꝓꝑe motū eiꝰ egredientē a neceītate. Et vomitꝰ ſanguis cū egredit a neceītate portēdit mortem. Et vomitꝰ qdeʒ purꝰ eſt malꝰ. cholicꝰ qdē ſig̃t ſupfluitatē caliditatiſ ⁊ phl̄aticꝰ ſig̃t ſupfluitatē frigoris ſiplicis puri. ⁊ vōitus qdem diuerſoꝝ coloꝝ deterior ē nigro. Et ex illo q eſt vt flos eris ⁊ vt ſuccus porri ē malus pp illḋ qḋ ſignificat de aggregatione humoꝝ maloꝝ. Et ex diſpōne mala ē vt ſit os ſtō̄i ſubuerſū patiēs ſyncopim ⁊ ſit nā reſtricta: tunc.n. illud qḋ ſedat vōitū addit in retentiōe nāe. ⁊ illud qḋ reſoluit nām addit in vōitu niſi ſit illud qḋ facit ſyncopim humor ſubtilis aut cholericus. Et curet diſpō cum aq̄ p̄rumoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ ſilibꝰ ⁊ ꝯfert vtriſq̄ rebꝰ ſil̄. Et ſt hoīes quidā q non ceſſant appetere cibū ⁊ quotiēs replent eo euomūt ip̄m aut expellūt ip̄m ad inferiora: deiñ redeūt ⁊ nō ceſſat ille labor coꝝ ⁊ ipſi tñ viuunt vita ſanoꝝ acſi illud ſit res nālis eis. Et ecce hic q̄dā auis ē capiens locuſtas q non ceſſat comedere locuſtas ⁊ expellere eas ⁊ nō ſatiat toto tpe quo inuenit eas. ⁊ eſt aliud aīal hꝰ ꝓꝑetatis. et ſt qdā hoīes q cū comedūt eriſtimāt q̄ ſi moueāt euomēt aut ſi iraſcant aut loquātur aut moueant motu aīali euomeut: ⁊ cā in hoc ē illḋ qḋ ſciuiſti. Et ſanior qdē vomitꝰ ē ꝓximꝰ medꝰ in groſſitie ⁊ ſubtilitate ⁊ ē ex hūoribꝰ q ſunt ꝯſueti ipſi ſicut phl̄a ⁊ chol̄a: veꝝ ille q ē vt ſuccꝰ porri egritudis ſig̃t malitiam: ⁊ viridis ad nigredinē decliuis ſicut azul indicū ſm pl̄im ſignificat ꝯgelatōeʒ caliditatis. ⁊ ſunt ꝑter illū q eſt vt ſuccꝰ porri ⁊ flos eris q̄uis qñq̄ ꝯtingat vt ſint ambo pp aduſtionē ēt. veꝝ aduſtio q̄ nō eſt a vehemētia frigoris ⁊ ꝯturbatōe eiꝰ eſt decliuis ad ſplendorē ⁊ claritatē ⁊ ad illū q eſt vt ſuccꝰ porri ⁊ ſig̃t mortē ỽtutis q̄uis vōitꝰ citrinꝰ ⁊ vt ſuccꝰ porri ⁊ vt flos eris mltiplicet in ip̄o i cuiꝰ eꝑe ē ꝯpl̄o cal̄a valde. Et accīt hūti ap̄a cal̄m i eꝑe vōitꝰ cholericꝰ: deiñ vōitꝰ vt ſuccꝰ porri: deīde vt herugo eris ⁊ fit cū nauſea ⁊ ſinglu. Niger ỽo n̄ fit niſi i ap̄ anibꝰ ſplenis ⁊ in fine ỽis ⁊ eſt malꝰ. Et fetidus ē malꝰ ⁊ ꝓꝑe qñq̄ āboꝝ i febribꝰ peſtilētialibus. Et qñ inuenit ſubuerſio i die q̃rto egritudinuʒ ⁊ fit expulſio vomitu eſt iuuatiuum.

Capitulum nonuʒ de ſignis portendentibus vomitum.

Aut nauſea ⁊ ſubuerſio añcedētes vomituʒ. Et qñ tremit labiū ⁊ accīt tēſio hypocōdriorū ad ſupiora tūc indica ip̄m adeſſe. Signa āt hūoris mali putridi faciētis nauſeā ⁊ vomitū ſi ē calidꝰ ſunt ſitis ⁊ ſapor malꝰ i ore ⁊ putrefactio apparens. Et ſigna qs ex illo hūore l̄ it ſanioſus ſunt inueri ip̄m ex pte vomitꝰ ⁊ vehemētia nocumenti ſtō̄i ab ip̄o cū eiꝰ leuitate: qñ ipſe nō nocet niſi ex q̄litate ſua nō q̄ntitate. Signa hūoris boni nō male q fac̄ illud cū ſua q̄ntitate ſūt vt nō ſint illic vapor ⁊ putrefactio ⁊ ſapor malꝰ ⁊ vomitꝰ malꝰ ⁊ ſedant ip̄m ſi fuerit ſubtilis medicine pontice. Et ſi fuerit groſſus medicine ſubtiliatiue. Et ſignificāt multitudinē hūiditatis multitudo vomitꝰ non mali ⁊ mltitudo egōniſ ⁊ multitudo ſaliue ⁊ ꝑcipue ſi ꝑceſſerit nauſeatiua ſatietas. Et ſignū eiꝰ cuius cā eſt malitia ꝯpl̄onis oris ſtō̄i ē: q̄ nō tollerat illud qḋ eis ſupuēit: imo mouet ad expellēdum illud via malitie ꝯpl̄onū ꝑdcāꝝ. Et eiꝰ q fit p cōitatē cerebri aut epatis aut matricis ſig̃ ſunt ſigna egritudinū epatis ⁊ aliorum.

Capi.x. de vomitu ſanguinis.

Et ſanguis qdē cū p vomitū egredit tūc eſt ex ſtō aut meri. Et cā i illo: aut eſt eruptio vene ⁊ ſciſſura eiꝰ ⁊ ip̄ius inciſio. Et multotiens fit pp vomitum pl̄im aut ventris ſol̄onem fcāʒ ex cathartico calide ꝯpl̄onis aut eruptio ap̄atis n̄ maturi: aut pp ſāguinē a capite currentē ad ſtōm a loco q ignorat aut pp effuſionē ſanguis ad ip̄m ex epate ⁊ ex alijs membris ⁊ precipue cū retinet illud qḋ oʒ euāri ex ſanguine: aut accīt inciſio mēbri ⁊ ſupuēit nutrimētū eiꝰ ſm modū cuiꝰ declaratio ꝑterijt a me i radicibus: aut accīt mēbro dimiſſio exercitij conſueti aut potꝰ ſāguiſſuge ſuſpēſe i meri aut ſtō: aut accidūt fiſtule in ſtō. Et cā eruptiōis venaꝝ ⁊ ſciſſure eaꝝ ē illud qḋ ſciuiſti i libris vl̄iuʒ ⁊ illud qḋ diximꝰ in ꝑn. hꝰ i tractatꝰ. ⁊ oʒ vt tu cognoſcas ex eis illḋ qḋ ē ex mollificatōe venaꝝ cū ſubtilitate ⁊ ſua mollitie ⁊ qḋ ē ex vehemētia exſiccatōis eaꝝ aut aliud pp groſſitudinē eaꝝ. Et mltotiēs qḋ fit vōitꝰ ſā. ex ſana ỽtute

⁊ expellit sanguinẽ ad ꝑtẽ quã inuenit ĩ dispõne expul
sionis eius ꝯueniẽtiorẽ: ⁊ ꝑꝑ hoc multotiẽs ẽ in vo-
mitu duaꝝ lib. sanguis: verbigr̃a trãglutas ẽ iuuamẽ
tũ. ⁊ illõ ẽ qñ effunditur sup̃fluitas spleĩs ⁊ epatis ad
stõꝫ egredit̃ cũ vomitu ⁊ expellit̃. ⁊ illud qđ ẽ a sple-
ne ẽ nigrũ ⁊ turbidũ ⁊ qñꝫ ẽ acetosuꝫ ⁊ nõ ẽ cũ istis
duobꝰ doloꝛ. ⁊ mltotiẽs qđ võitu expellit hõ frustũ
carnis ⁊ cã ĩ illo ẽ caro addita v̾rucosa aut fistulosa
orta ĩ stõ ⁊ abscindit̃ ꝑꝑ cãꝫ aliq̃ꝫ ⁊ expellit ipam nã
ad supioꝛa; ⁊ oĩs vomitꝰ sanguis cũ febre ẽ malus
sed cum nõ est illic febris qñꝫ nõ ẽ malus.

Cap. xi. de signis.

Ille qđ q ẽ a stõ distiguit̃ ab illo q ẽ a meri ꝑ
loci doloris nisi sit ex apitione venaꝝ ⁊ non
ex corrosione ⁊ vlceribꝰ qr̃ nõ fit illic doloꝛ.
Et illũ q ẽ a corrosione significat signũ vlceris qđ ꝓ
cedit ⁊ sanguis egredit̃ ab eo ĩ ꝓmis paulati deinde
emanet res plurima. Et illiꝰ q ẽ a sana v̾tute ẽ vt ni-
hil de esse suo inmutatũ sentiat patiẽs ⁊ inueniat leuita
tẽ pꝰ egritudinẽ ⁊ sit sanguis sanꝰ ⁊ nõ calidus cor
rosiuꝰ aut vlcerosus. Et eiꝰ q ẽ ĩ sanguissuga ẽ ꝙ san
guis q ẽ ex ea ẽ subtilis saniosus ⁊ ille iã bibit de aq̃
ĩ qua sũt sanguissuge. Et eiꝰ q ẽ ab hemorroidibus
ẽ vt sit illud hora pꝰ horã ⁊ iuuat̃ ꝑ illud ⁊ colores
eoꝝ sũt citrini. Et dr̃ia qdẽ inter factũ ꝑꝑ epar ⁊ effu
sionẽ eiꝰ ex ipo ad stõꝫ ⁊ factũ ꝑꝑ splenẽ ⁊ factũ ꝑꝑ
stõꝫ ipꝫ ẽ ꝙ cũ illis nõ ẽ doloꝛ ⁊ ille q ẽ a stõ nõ eũa
tur a doloꝛe ⁊ ille q ẽ a splene ẽ niger turbidus ⁊ qñꝫ
ẽ acetosus ⁊ mltotiẽs euomit hõ frustũ carnis ⁊ ia
ãn diximꝰ cãꝫ eiꝰ.

C. xij. de cura vomitus absolute.

Sermo quidẽ vl̃is ĩ curatione vomitꝰ ẽ hic. ĩ
võitu q gnãtur a corruptõe administrationis
cibi rectificetur cibꝰ ⁊ fiat bonꝰ ⁊ adiuuet̃ ex
qbusdã q̃ diximꝰ ꝯfortãtibus stõꝫ boni odoris cali-
dis aut fr̃is ꝫ̃ꝫ ꝙ ꝯuẽit. Et in illo cuiꝰ cã ẽ mã mala
aut plĩma euatur illa materia ꝫ̃ꝫ cãones ꝓdcõs ⁊ cũ
ebibitis ⁊ clisteribꝰ ⁊ mioꝛet̃ cibus ⁊ subtiliet̃. Et ad
hibeantur exercitiũ subtile ⁊ ieiuniũ. Et clisteria pro
porcionalia ꝫ̃ꝫ egritudinẽ sũt iuuatia ꝑꝑ illud qđ de
clinat de materia ad iferiora. Et multotiẽs qđ absci
dit võitũ clistere acutũ. Et võitꝰ ẽt multotiẽs abscin
dit võitũ cũ ẽ a materia. Sanat̃. n. ex võitu cuꝫ euo
mit illã mã ꝑꝑ effusionẽ eiꝰ cũ võitu: aut v̾bi gr̃a cũ
aq̃ sola aut cũ siropo acetoso aut cũ aneto aut cuꝫ aq̃
raphãi ⁊ melle ⁊ q̃ sũt illis silia de his q̃ sciunt̃ ĩ loco
suo. Et cũ fuit illud qđ euacuare volumꝰ vomẽdo
aut sudãdo grossũ icipiemꝰ ⁊ subtiliabimꝰ ipꝫ ⁊ inci
demꝰ illud deide euãbimꝰ ipꝫ. Et si fuit nausea imo
võitꝰ ẽt ex malitia ꝯplonis curabit̃ cũ eis q̃ ipaꝫ ꝑmu
tãt. Qđ si necẽria fuerit renouatio fiat illud qđ narra
uimꝰ nuꝑ. Et vltimũ qđ iñedimꝰ ĩ regimĩe nausee est
expulsio hũoris faciẽtis sincopi aut subtiliatio eiꝰ ⁊
ipiꝰ icisio si ẽ grossus viscosus: aut rectificatio eiꝰ si ẽ
putridus saniosus cũ bono odoꝛe eiꝰ qđ ĩ potu su-
mitur ex medicinis. Bonus. n. odoꝛ vehemẽter ẽ
ꝯueniẽs stõ ⁊ ꝓꝑe cũ ẽ ĩ nutritiuis ⁊ remoueri ab ip
so sensus ẽ diligẽs ipꝫ: aut attractio materiei excitãtis
ad extremitates ẽ iuuatiua valde ĩ retẽtione vomitꝰ
⁊ ꝓꝑe cũ ẽ ex expulsione hũoꝝ ex mẽbris ꝯtinẽtibꝰ
stõꝫ ad ipꝫ ⁊ illud fit si strigunt̃ extrẽa ⁊ ꝓꝑe iferiõa
sicut crura ⁊ pedes ꝯstrictione dscẽdẽte a supioribꝰ
Et qñꝫ adiuuat ad illud coꝝ calefactio ⁊ positio coꝝ
in aq̃ cal̃a ⁊ qñꝫ ẽ necẽriũ vt põat̃ sup adiutoriũ ⁊ crꝰ
medicamẽ rubificatiuũ vlceratiuũ. Et mirabile qdẽ
ẽ ꝙ calefactio extremitatũ ẽ iuuatiua ĩ sedatione võĩ
tus ꝑꝑea ꝙ attrahit. Et ĩfr̃atio eaꝝ ẽ cã iuuatiua ĩ se-
datione vomitꝰ velocis cal̃ ꝑꝑea ꝙ ĩfr̃at ⁊ similiter
ĩfr̃atio stõi. Et existimauerũt qdẽ ꝙ amigdale cũ te
rũtur ⁊ digitis fricãdo dissoluunt̃ ĩ aqua ⁊ colantur
⁊ sumitur ex ea in potu sunt maxima cura vomitus
dñantis superantis. Et fabe decocte cũ corticibꝰ suis
ĩ aceto ꝑmixto ꝯferũt plĩri eis. Et lẽtes effuse cũ elixã
tur in ipo. s. qñ decoquũt ĩ aceto ꝑmixto: Et ĩ eis qđ
exꝑtũ ẽ medicamen qđ. ℞. galie ⁊ xiloaloes crudi ⁊
gariofili ꝑtes equales; sumãtur ĩ potu cũ aq̃ maloꝝ
⁊ glutẽ gariofiloꝝ meꝰ iꝰ ẽ gariofilis: ⁊ sit eiꝰ põdus
pondꝰ illoꝝ: ⁊ qñꝫ ponũtur ĩ ipo quomõ reꝑit̃ glu
tẽ gariofiloꝝ gariofili ⁊ ponit̃ cũ gariofilis pullegiũ
q̃ꝫtũ sũt gariofilis: sũt vltimi ⁊ stãt loco eiꝰ: ⁊ tu qdẽ
stude q̃ꝫtũ potes vt eos dormire facias qm̃ illõ ẽ ra
dix. Et ex eis q̃ ꝯferũt ĩ hoc ẽ facere vt ipi ĩ potu su-
mãt volẽtes aut iuiti aquã carnis pliaꝫ cũ seminibꝰ
⁊ sit ĩ ea coriãdrũ siccũ ⁊ qñꝫ effũdit̃ ĩ ipa vini odo-
riferi ⁊ si ẽ cũ hoc põticũ ẽ meliꝰ: ⁊ qñꝫ ĩfũdũt ĩ ipa
tortelle aut pãis de simula: hoc. n. qñꝫ faciet eos dõ
mire cũq̃ꝫ dormiũt sudabũt. Et cũ nã fuit sicca non
stringas võitũ cũ eo qđ exsiccat ex stipticis nisi cum
mẽsura absq̃ꝫ nocumẽto ⁊ administra clisteria ⁊ sol
uas vẽtrẽ: deide sis audax ĩ dãdo arobob. Et mul-
totiẽs qdẽ alleuiant̃ nausea ⁊ vomitꝰ ꝑ phl̃omiaꝫ. ⁊
si cũ võitu expellit̃ medicamẽ fortiter ꝯstrigẽs võitũ
reitera ipm. ⁊ si vehemẽter abhorreat ipm tunc alte
ra ei aliqd odoris eiꝰ aut coloris ipiꝰ. Et scias qđ qñ
nausea ledit ⁊ nõ associat̃ ei vomitꝰ. tũc oꝫ vt adiu-
ues ipm cũ võitiuis subtilibꝰ ita vt euomat cibũ suũ
vel humorẽ suũ: ⁊ si necẽriũ tibi fuit vt soluas vẽtrẽ
eiꝰ cũ facilitate fac: deide ꝯforta stõꝫ cũ oleis ꝓdictis
⁊ ꝓꝑe cũ oleo de neridẽ puro aut ꝑmixto cum oleo
rof. ⁊ sicut vides de calefactione stõi. ⁊ qñꝫ ẽ nausea
ñ pꝰ cibũ imo ꝫ̃ꝫ vacuitatẽ etiã ⁊ nõ ẽ posĩe vt fiat vo
mitꝰ ꝑꝑ ꝑuitatẽ materiei qr̃ oꝫ vt cõcedat patiẽs ipm
cibũ qm̃ cũ replet̃ facilis fit pꝰ ipꝫ võitꝰ ⁊ expellit̃ cũ
ipo hũoꝛ Et plĩmi qđ nausee accĩtis a cal̃itate ⁊ sic-
citate remoueat̃ a positione emplõꝝ cũ ĩfr̃atis hũc
etatiuis ĩfr̃atoꝝ ĩ niue sumãdo ĩ potu aq̃ꝫ fr̃am ꝯgela
tã. ⁊ qñꝫ põitur ĩ ipa sicut rob. acreste ⁊ rob. aceto-
se. In nausea v̾o naturali necẽria ẽ purgatio cũ eis q̃
ꝯueniũt. deide curet̃ q̃litas remanẽs cũ eo qđ ẽ ipi ꝯ
riũ ex medicis odoriferis cũ robub cal̃is aut fr̃is. s.
vnũqđq̃ꝫ ꝫ̃ꝫ se. Et oẽꝫ quẽ curas si ipꝫ vis cibare ci
ba paulati paulati ita vt non moueatur alia vice in
ipo ⁊ oꝫ vt illiꝰ stõi q ꝯsuetꝰ ẽ mouere pꝰ cibũ ⁊ cibꝰ
ñ stat ĩ stõ ipiꝰ apponãt̃ ẽpl̃a stiptica ꝓdicta ĩ cano
ne. ⁊ si ñ fuit cal̃itas ꝑmisceãt̃ cũ eis illa q̃ st sic piretꝝ
⁊ spica ⁊ thus ⁊ myrrha ⁊ iuuant̃ valde de trocisc. s

albencharijs quos laudauit. Gal. ⁊ dent i potu, si fu
erit illic calitas ⁊ sitis ar obob sic rob de ḡnatis ⁊ ꝑ
pacillud i quo ponit mēta ⁊ sequatur illud vinū ꝑ
mixtū si ꝑmittit ꝯplo. Si aūt nō fūit calitas sū ant
i potu cū aq̄ ⁊ ꝯferūt eis valde tro. eschilis. ⁊ ꝯfert eis
qñ adest eis cū fr̄itate trociscus h̄ꝰ i. R̄. zurūbet gari
ofi. vsnee ciamomi masticis thuris oīuz añ. dauich
opij keratē. i. castorei keratē. i. aloes q̄rtā. ʒ. Et ex eis
q̄ ꝯueniūt illis q vomūt cibū suū ē vt multiplicet i ci
barijs suis coriandrū ⁊ laudāt mel ēblicorꝫ ⁊ ēt cōe
dāt cortices fistici hūidos aut siccos. Et masticent
thus ⁊ masticē ⁊ xilobal. ⁊ cortices citri ⁊ mētā. ⁊ cō
ueniēs ē eis vt vomāt deinde cōcedāt. Et antiq qdē
varij i medicia cūrāt ipedimtū vōitu cū ē adolescēs
fortis hñs stōꝫ repletū hūiditatibꝰ retētis subtilibꝰ
⁊ ē multe salute phl'omando ei venā cū eq̄litatē ne se
quatur ternios syncopis si tollerat nā: deide expe
ctant aliqbꝰ diebꝰ postea phl'omāt venā eiꝰ q̄ ē sub
lingua: deide dāt i potu stupefaciētia postea faciunt
cū gargarizare cū subtiliatiuis deide expectāt post
ea dant i potu hierā factā cū collognitidis ⁊ igeniāt
vt rēaneat in stō eiꝰ tpe ꝑuo: deide ꝑ. vij. dies cū dant
deide adherere faciūt vētri eiꝰ vētosā sine icisione ⁊
euaporāt locū cū oleo calefacto ⁊ i mane ponūt em
plm desuꝑ ex fenugreco ꝯtrito ꝯfecto cū melle ⁊ semī
malue ꝯfectū cū oleo ⁊ faciūt illud tribꝰ diebus. Si
aūt ē illud nō sufficit i potu tribuūt hierā cū pulpa
collognitide ⁊ liniūt stōꝫ ex gūmia rute acrestis ⁊ me
dicinis rubificātibꝰ dōec videāt suꝑ locū bothor ⁊
vesicas ⁊ dāt i potu hierā picrā. deide decoctionem
absynthij ⁊ medicamē factū cū castoreo ⁊ aq̄ꝫ dein
de iterant rubificationeꝫ cū eis q̄ sūt leuiora deinde
admīstrant gargarismata ⁊ postea siti faciētia. hec ē
ergo via i medicia antiq̄ varia nō ꝫꝫ viā ꝯprehēsam
Jā qdē diximꝰ de cura vōitus illud qd currit cursu
canonis ⁊ nos addemꝰ ei nūc distictiones.

Ca. iiij. de vomitu facto ꝑꝑ caliditatem.

Sumat capparē n̄ maturā ꝓꝑe ⁊ ḡnata ⁊ su
mach ⁊ algobē vel gubera ⁊ cydonia ⁊ siro
pos q̄ sūt ex eis: ⁊ pillulas hꝰ i. R̄. semis hyus
gami ptē. i. semis. ros. ru. ⁊ sūach ⁊ capparis ⁊ oīuz
añ. ptes. iiij. ꝯiūgant cū duplo eoꝝ de rob. cydōijs ⁊
det ex aggregato ꝯfecto a medio aur. vsq̄ ad aur. ꝫꝫ
virtutē fac. n. dōmire ⁊ sedat nauseā. cūq̄ n̄ ē illic cō
strictio nāe: nūc tibi supest tribuere robub pura facta
ex acresta ⁊ accetosa ⁊ ex accetositate citri ꝓꝑe. ⁊ cāfo
re qd iēst ꝓꝑetas ꝓhibēdi nauseā calos sūpte i po
tu cū rob ⁊ olfate ⁊ linite suꝑ stōꝫ. Illius vō q cogi
tat q si moueat pꝰ cibū euomat cura melior ē. Et eiꝰ
q euomit cibū suū nō cum chol'a citria: imo ē vomi
tus eiꝰ ꝑꝑ meliaꝫ aut hūoreꝫ frūꝫ ē q̄ ē ex curatione
facta cū calefcis exsiccātibus. Et ex eis ē illud qd. R̄.
seis apij ⁊ anisi ⁊ absynthij ptes eq̄les fiāt ex eis tro.
sitq̄ dos. eoꝝ aur. i. cū aq̄ fr̄a ⁊ ēt fiat eis ius tictum
cymino ⁊ pipe ⁊ pauco vino misceāt illa cū aceto ⁊
almuri. Et ad illū qdē q cibū suū euomit cū dolore
stōi sumatur capparis ⁊ ꝯterat. ⁊ distillet dsuꝑ aliqd
de siropo ḡnorꝫ myrthi. s. q̄ntitas q̄ ꝯficiat: deinde
misceatur illud suꝑ vinū paucū ⁊ mel paucū ⁊ bibat
⁊ ēt vitellus oui assati ⁊ misceat cū melle: ⁊. xv. ḡnis
masticis ꝯtriti si cōcedatur ⁊ admīstretur illud tribus
diebꝰ: ⁊ ꝯferūt trocisci ꝑdicti i. c. doloris stōi. i qbus
ponūtur absinthiū ⁊ mēta: ⁊ oꝫ vt dēt istis ⁊ q coruꝫ
cursu icedūt. Post cibū qdē stiptica ⁊ añ ipsū qdeꝫ
lubricatiua sicut volubilis ⁊ ꝯfert eis vt sumāt suꝑ ci
bū hoc suffuf qd. R̄. thus ⁊ glādes ⁊ sumac. Et me
dicamē iuuatiuuꝫ valde ad nauseā ē illud qd. R̄. co
riandri sicci rute sicce ꝑtes equales qd bibat cū vino
qdē ꝯmixto si sentit cū acetositate aut cū aq̄ fr̄a pura
si sentitur cū mordicatione. Medicamē cōferēs vo
mitui accīti ꝓpter fr̄itatē ⁊ hūores fr̄os. R̄. zurūbet
dorōgi castorei ꝑtes eq̄les zuccari q̄ntū oīa dosis eiꝰ
vsq̄ ad. ij. ʒ. admīstrent aliquot diebꝰ. Si āt h̄ regi
mē non sufficit cū trocisis ꝑdictis sumāt i potu oleū
dē kerua cū aq̄ d̄ seibꝰ. Accēs āt ꝑꝑ nauseatiuā satie
tatē curet curatione satietatis nauseatie ⁊ sotira. Eiꝰ
aūt q̄ accit ꝑꝑ hu. saniosū cura ē cū o stōi cū vomitu
⁊ mūdificatio eiꝰ ex eo ⁊ eq̄tio eiꝰ cū q̄litatibꝰ boni
odoris. ⁊ cadūt i ea ex seminibꝰ sicut anisuꝫ ⁊ semen
apij ⁊ siseleos ⁊ cyminū ⁊ daucū. ⁊ oꝫ vt regat sicut
oūdimꝰ ita vt sumat añ cibuꝫ ex cibis cibos lubrifi
catiuos lenitiuos ⁊ pꝰ ipm cibos stipticos odorife
ros sicut cydonia ⁊ similia vt deponēt cibuꝫ ab ore
stōi ad fūdū eiꝰ ⁊ iclinēt māꝫ ad iferiora nō a supio
ra ⁊ qñꝫ ē necr̄ui in qbusdā vt i potu sumāt cyminū
⁊ sumac. Et qñꝫ idigēt aliquo leui pꝰ cibū ⁊ dianu
schū est iuuatiuuꝫ eis valde. ⁊ tro. stelle si vltimi eis
cū vino i quo dissoluit ḡmū muschi. Vomitꝰ aūt ꝓ
ueniēs ex melia n̄ oꝫ vt ꝯstrigatur q̄ntū posē ē. Qd
si fūit patiens ipm repletus sanguine phl'omet basi
lica ⁊ vētoset tpa ēt vt alleuiet repl'o superior san. ⁊
melie ⁊ qñꝫ sufficit dimissio repl'onis. q si supfluat
adeo vt n̄ tolleret trahat ad iferiora cū clisteri i quo
sit acuitas aliq̄ ⁊ assūptio ex cartamo ⁊ polypodio
⁊ tribulis ⁊ epithimo ⁊ alhaisce ⁊ camemilla cū oleo
sisamino ⁊ melle ⁊ fiat splēi ēpl'ꝫ ex melliloto ⁊ myr
tho ⁊ laudāo ⁊ vsnee ⁊ semine croci ortēsis cuꝫ vino
pontico: ⁊ in potu tribuatur ēt siropus de mēta cuꝫ
ḡnatis cū allefemati. Et si fuerit illic relīqe repl'onis
fiat phl'omia ex venis pedū ⁊ ventosēt crura. Cūq̄
sedat vomitꝰ eūcet melia cū medicis factis ex myro
bolanis nigris epithimo ⁊ agarico ⁊ sale indo. Et si
exigit res vt i potu sumat oleū d̄ kerua cū hierapic
⁊ absynthio fiat ⁊ si in splene fūit egritudo curet splē
Et illi qdē cui accīt ꝓpter effusionē materiei subtilis
mordicatiue ꝯmiscētis cibū: q̄ sit nausea ꝯferūt tro.
stelle in oris paroxismi ⁊ expulsio cuꝫ picra ꝑter ho
ras paroxismi ⁊ sol'o vētris cū oximelle mixto cum
aloe ⁊ oximelle facto cū scamo ad solutionē vētris
⁊ cū aqua prunorꝫ ⁊ tamaridorꝫ. Ipsa. n. ambo sūt
declinācia materiā ad inferiora ⁊ sedātia vomitū cū
acetositate sua. Et oꝫ vt i hꝰ i trahat mā ad inferiora
cū clisteri leni ex violis ⁊ iuiubis ⁊ ordeo excortica
to ⁊ tribulis ⁊ camemillo ⁊ seuesten ⁊ turbit cū oleo
viol. ⁊ zuccaro ru. ⁊ baurac. ⁊ vt admīstretur siropꝰ
de papauere post excussionē vel expulsionē. Et ꝯfert

sirop9 alexandri cū hac descriptione vel decoctione cydōia ⁊ sumach ⁊ nabac ⁊ grana granato⁊ ⁊ tamaridi decoquāt: deide pō ant thus ⁊ pa⁊ xiloaloes. Et sci as ꝙ qñ nā ē sicca cū causis. ⁊ oēs q habēt vōitū hu miditatis iuuātur cū siropis ⁊ pāc exsiccato i furno ⁊ spodio i succis. ⁊ oē ꝙ adherꝫ illi hūiditati ⁊ exsic cat eā ꝯfert eis ⁊ ē necriū multotiēs vt ponātur sup vētrē eius vētole ⁊ sup dōsū iter ābas spatulas. Et ē necriū vt dormitō ei9 ⁊ ipi9 ꝯmotio sit i cuna. Et si fu erit hūiditas fumosa tūc adhibeat narcotica odori fera resistētia corruptioni sāiei ⁊ fetori ⁊ stiptica exsuc cantia: ꝑꝑe si sūt aromatica imo si sūt nutritiua. Et si ē h9 i mā submersa ibi ita oꝫ vt sint illic ēt subtiliati ua icisiua sic sirop9 acetosus ⁊ sicut allefeniati ꝑdicte Et silr si ē viscosa ⁊ grossa tūc ea q sūt fortiora parūp Et hiera cū siropo acetoso ē cōis ad plia ⁊ si isti qd p9 illud sumant in potu medicinas sedātes vōitum cū calefactione aliq sic siropū de mēta factū cū grana tis i quo positū sit xiloaloes crudū: aut siropū aceto sū i quo iā posite sūt alefēiati cale ⁊ xiloaloes ⁊ folia citri ⁊ ēt diamuschū amar⁊ ⁊ diacydonitē: ⁊ totū illd cū decoctione alefeniati ⁊ ēt diamuschū cū miua. ⁊ siropus de absinthio ꝯfert eis i oi hora. Descriptio bona. ℞. granato⁊ ⁊ mte sisibrij oiuꝫ añ. baccati. i. de coquātur ex duab9 lib aqua vsqꝫ quo remaneat i me dietas ⁊ ponātur i ipa muschi daic. i. xiloaloes qrta ꝫ. q oia sint ꝯtrita ⁊ sorbeāt hora p9 horā. Et ex mdi cinis sedātib9 hāc spēm vomit9 ē rob. cydonij cū xi loal. ⁊ gariofi. ⁊ sirop9 de mēta cū granatis ⁊ ꝑꝑe qñ ponūtur i ipo th9 ⁊ galia ⁊ cortices fistici ⁊ muschus ⁊ xiloaloes. ⁊ miua sedat vōitū phlaticuꝫ valde. Et qñ timet ex frequētia vomit9 ⁊ multitudie ei9 ⁊ quo cūqꝫ mō sit ꝑterqꝫ i febrib9 vehemtis caliditatis casus vtutis sorbeat ifirm9 aqꝫ carnis assūptā ex pullis ⁊ extrēitatib9 hedo⁊ ⁊ arietū cū tortellis ꝯtritis sic al cohol ⁊ aquā pomo⁊ ⁊ pa⁊ vini ⁊ olfaciat ex pullis assatis scissis añ faciē ei9: ⁊ silr olfaciat panē calꝫ. Et ex illis est vt elixētur pulli i aq ⁊ effūdatur ab eis ⁊ d coquant in aq ⁊ dissoluant i ea: deide terant i morta rio ⁊ exprimat i ipo aq ipo⁊ ⁊ iffetur ⁊ dissoluatur i ipa medulla pāis ⁊ silā ⁊ nusceant cū pauco vino ⁊ ponātur i ipso succ9 malo⁊ ⁊ sorbeat ex ea. Et illi q dissoluuntur i decoctione deide ꝯterūt meliores st ill q ꝯterūt ⁊ deiñ coquūt Ab istis. n. resoluit hūidi tas nālis ⁊ euaporat ⁊ i allis ꝯtietur. Et qñꝫ ꝯferunt nausee ⁊ subuersioni aie ⁊ expulsiōi cū vōitu cibi fa cti ex cubugi ⁊ pullis factis acetosis cuꝫ aq acreste ⁊ acetositate citri ⁊ sūach ⁊ aq malo⁊ aceto⁊ frixis cū oleo omphācino cū illis. Et nō ē malū cibar eos sa uic ordei cū aq ordei ꝑꝑe cū sūt vōitus relige. Et oꝫ vt iteretur illud sup eos ⁊ si euomūt illud ⁊ abhor rent ꝑmutet forma ei9 si refugiūt ipꝫ. Medicine sin gulares ⁊ ꝯposite ꝯferētes nausee ⁊ vomitui. Scias ꝙ masticatio masti. ⁊ thuris ⁊ cupressi qñꝫ ꝯferunt ad illud similiter grana alcadra: aut ruta sicca de qua in potu sumatur coclear. i. quoniaꝫ est mirabilis Et gariofi. cum teruntur vehementer sicut alcohol. ⁊ pulverizantur super sorbitionem factā ex tortellis ⁊ succis sedant statim. Et similiter cū bibunt i aqua fri gida aut decoquūtur cuꝫ aqua i potu sumitur deco ctio eo⁊ ⁊ proprie ad pueros. Et melius ē vt pulue rizetur super eam mastix. Et ex medicis rectificātib9 vomitum ⁊ nauseam est rob. citri qd i potu sumat il le qui vomit propter choleraꝫ sicut est. ⁊ ille qui vo mit propter causas frigidas permixtum cum xiloa loe crudo ⁊ gariofilis. ⁊ iterum decoctio corticum fi stici aut pura aut cum alefeniati. ⁊ fortior ea est aqua pullorum vitis singularis aut alefeniati cum carui ⁊ miua ⁊ sufē sūt ex eis que sūt necessaria. Compositū exptum ⁊ est etiam ex eis que adiuuant ad digōneꝫ ℞. se. lini. ireos masticis cymi oium añ. ptē. i. deco quantur ex eo cū aqua mellis ⁊ administrentur. Cum ergo deficit curatio necessaria sunt narcotica i quo⁊ natura non est vt vomitū moueant sicut est i decocti one hyusqami ⁊ nucū metheodeos nisi associentur eis medicine odorifere retinentes eo⁊ stupefactionē ⁊ rectificantes eo⁊ vomitū ⁊ resistētes sua silitudine imo debiliora ex eis vt semen papaueris ⁊ semē lac tuce ⁊ fortius eo ē cortex eius ⁊ proprie nigri ⁊ seqt ipsum cortex radicis mādragore cāpestris. ⁊ forti9 eis est opiū ⁊ parum ex eo ē iuuamentū cum salute ⁊ proprie cum est cum eo ex medicinis habentibus vim tyriace eius qd repugnat veneno ipius. Et ex ꝯpositis nobis bonis in hoc ē vt sumatur corticum fistico⁊ ⁊ zuccari rof. ⁊ se. rof. oium añ. ps. i. ⁊ be zahan. pars. 5. ⁊ si non fuerit presens ponatur i ipo zurūbet. ps. i. ⁊ opij due tertie partis ⁊ xiloaloes cru di ps. 5. fiant ex eis troc. ⁊ dos ei9 sit vsqꝫ ad aur. ⁊ ex medicinis bonis ad illud nobis est vt sumant cy donio⁊ ⁊ capparis imature amborum añ. ptes. ij. ⁊ semē papaueris tertia partis ⁊ corticū radicis mā dragore tertia decime partis ⁊ . xiiij. partis xiloalo es crudi ⁊ aque mente tm ꝙ totum submergatur: ⁊ aq rosate tantum ꝙ supereemineat digito vno ⁊ aq cucurbite triplum ambaꝛ aquarum. ⁊ oꝫ vt cū faci litate adeo decoquatur donec dissoluant capparis ⁊ cydonia. deide colentura que postea ꝑparentur cū facilitate ⁊ sumatur ex eo in potu. Et cū in potu sumūtur stupefaciētia oꝫ vt multiplicetur olfactus odoriferorū et dormiet. ⁊ nō separetur aromaticuꝫ suaue apud eū. si autē abhorreat aromaticū permu ta ipsū ad aliud. ⁊ troc. fm ꝙ testatur G. sunt iuuati ui ad illud. ipi eniꝫ aggregant omnes res necrias in cura vomit9 ⁊ proprie cū est humor virulent9. Tro ciscus eni ei9 ē tyriaca ⁊ est fm qd dictū ē in antido tario. Ingt. G. nam i ipso ponūtur anisuꝫ ⁊ semen apij odorifera ⁊ nutritiua: ⁊ absynthiū ad abstergen dum ⁊ deponēdū humorē ⁊ ad ꝯfortandū os stōi ⁊ ad faciēdum rigidū: ⁊ cinamomū ad contrariandū sua aromaticitate virulētiā ⁊ conuertenduꝫ ipsā ad rectificatio nē aliquā ⁊ resoluēdum eaꝫ. ⁊ in ipo ē ex aromaticitate qd ꝯuenit oi mēbro neruoso: ⁊ opiū vt dormire faciat ⁊ stupefaciat: ⁊ castoreū vt succur rat corruptioni opij ⁊ nocumēto ⁊ veneno ipsi9. Sꝫ ⁊ troc. stelle sūt vehemētis iuuamēti in h9 i dispōne. Et nausea quidē quando ē propter debilitatem stōi

quã non ſedat expulſio facta võitu tunc nõ laboret in illa: imo ſi dimittatur ꝑſcipiã fortaſſe iuuabit Et quandoqꝫ ſedat eam ſauic ordei algellilij. Et ille q inuenit ſubuerſioñe iſeparabilé i veñ ⁊ fuerit ↄſuetꝰ vomere ꝓpe i hꝰ i tpe cõedat cũ pãe pue q̃ntitatis.ʒ.iij. cepe narciſci: deide ſumat aq̃ calaꝫ: ⁊ nõ multũ ſumat de cepe narciſci q̃ñ facit accidere ſpaſmũ.

C.xiiij. de cura vomitus ſanguinis.

I ſenſeris vlcera tũc curabis ea cũ eis q̃ ſcis Et ſi ſenſeris ſanguiné deſcẽdẽtẽ ex capite tẽ icipies ⁊ ꝓhibebis cãm eiꝰ. Et ſi ſenſeris repletioñe ⁊ expelles eã: ⁊ q̃ñ idigebis pꝰ euõne duaꝝ lib. ſanguis: ꝑ flõmia alia minuta. Cũqꝫ augmẽtat li ga extrema vehementer ⁊ ꝓpꝛie i eo cuiꝰ cã é potus medicie calẽ. Et q̃ñ ſũit i potu iſecto ꝑ medicinaꝫ vinũ mixtũ cum lacte ſuppurãte vſqꝫ ad q̃tuoꝛ coti las dãdo aliqd pꝰ aliqd. deide dent i potu ſiropus acetoſus iſfratus cuꝫ niue. Uerũ ex medicis exꝑtis i pꝛohibitione ſang. eſt compoſitum in pꝛohibendo ſanguinem vehemens. ℞. acatiam ſemen ro. lutũ ſigillatũ balauſti. opiũ ſeiñ hyuſqami albi gũmi arabicũ ſuccũ arnogloſſe: aut ſuccũ v̓ge paſtoꝛis: ⁊ ſũatur i potu cum aceto vini multe ↄmixtionis: aut cũ aq̃ arnogloſſe ſi fuerit ꝑueniẽs ad ſtõꝫ pl̃m. Et doſ eiꝰ ſit ex.ʒ.aur. vſqꝫ ad.ʒ.i. Et ↄfert ad illud ſumere i potu alrobob ſtiptica. Et ex eis é rob. de nuce ⁊ ſũt ↄpoſita dicta i antidotario. Et ex curatione facili eſt vt ſũatur gallaꝝ ⁊ balauſti. ambaꝝ añ. ꝑs. i. ⁊ ſũatur ex eis i potu põduſ. ij. aur. cũ kerate opij cũ aq̃ plantaginis.

C.xv. de ↄturbatione ⁊ anxietate ſtõi.

Quandoqꝫ accĩt ex ſtõ cõturbatio ⁊ anxietas ex quibꝰ inuenit iſirmꝰ triſtitiã. ⁊ ſit neceñũ vt ꝑmutet de figura ad figurã. Et q̃ñ cõitatur ipaꝫ tremoꝛ coꝛdis: aut accit cuꝫ ea: ⁊ nõ é poſſibile hñti eã vt cognoſcat cãꝫ i eo. ⁊ q̃ñ eã ſequit ſcotomia ⁊ v̓tigo: ⁊ q̃ñ alteratur ex ea coloꝛ ⁊ é ſm v̓itatẽ ꝑncipiũ nauſee. ⁊ q̃ñ é cũ ea nauſea: ⁊ q̃ñ ꝑmutatur ad nauſeã. Et cã i illo é mã nauſee: ⁊ ꝓpe ibibita. Ipa eni dũ ꝑmanet ibibita facit accidere ↄturbationé. Cũqꝫ aggregat in oꝛe ſtõi facit accidere nauſeaꝫ ſuꝑ ſtõꝫ ꝑ expulſioné hũoꝛis pꝰ excitationé neẽ cũ eo. ⁊ q̃ñ ↄturbãt relíq̃ vẽtoſitatis hũoꝛũ ex medicis võitis ⁊ reſolutis: q̃r det rob. d cydõijs ⁊ rob de acreſta ⁊ ſilia. Et oé qd feruet i ſtõ ex fructibꝰ ⁊ ex malis dulcibꝰ ↄturbat. ⁊ aq̃ f̃ra q̃ bibit nõ i hoꝛa cõturbat. ⁊ ml̃totiẽs fit i febꝛibꝰ cã additõis fe. ñ ergo oꝫ vt bibat i febꝛe. niſi aq̃ cal̃a.

Ca.xvi. de cura.

Illud qd parũ ex ea remouet vinũ mixtũ cũ aqua ſm mediũ: ⁊ aqua ↄmixta ex eis q̃ ↄfõtãt ⁊ iſfrant: aut cũ aq̃ mellis: aut cũ eis q̃ tẽperant hũoꝛé malũ ⁊ illd qd ex ea é pl̃ꝫ idiget medicinis nauſee. Et ſi fũit ex cal̃itate ⁊ hũoꝛe cal̃o ⁊ é illa q̃ fit ſm pl̃ꝫ q̃ñ ſedabũt eã iſfriantia hũida: ⁊ epithimata facta ex eis ⁊ ſandalis ⁊ cãfoꝛa ⁊ roſ. Et ex eis q̃ exꝑta ſũt i hoc é emplm ex coꝛticibꝰ cucu. ⁊ portulaca ⁊ ſauic oꝛdei cũ aceto ⁊ aq̃. ⁊ fiat ex eis ẽpl̃ꝫ ſtõ ⁊ ep̃i. Et q̃ñ augmentat fiat ẽpl̃m ex ſandalis ⁊ ro. ru. ⁊ ſilibꝰ. Et ex eis q̃ i potu tribuant ad ↄturbationeꝫ ſtomatichã é ſauic de oꝛdeo ↄtritũ ꝓpꝛie cũ granis ꝑ̃natoꝝ ⁊ oꝫ vt ſit nõ ablutũ ⁊ ſuꝑioꝛa ꝑ̃noꝝ ꝑ̃natoꝝ ſine ſeie ⁊ rob. de cydõijs. cũ ergo nõ é nauſea aliẽa vinũ oio. ⁊ ſit ↄmixtio eiꝰ aq̃ tamaridoꝝ ⁊ ſiropꝰ de pomis antiq̃s cuiꝰ ſuꝑfluitas reſoluta eſt. ⁊ ad eos quidem narrata é aqua citrolorum ex coꝛicatoꝛiꝫ cũ iuleb tabarzet paꝝ ⁊.ʒ.i. ſpodij.

Ca.xvij. de ſanguine retẽto in ſtõ ⁊ inteſtinis.

Uimat põduſ.ʒ.ij. hell̃. al. fabaꝝ põdꝰ.ʒ.iij. ⁊ ſũat i potu cũ aqua cal̃a. Si ãt ↄgelet ſũat i potu eger aq̃ albaſce ⁊ ſil̃r coagulũ lepoꝛis

C.xviij. de congelatione ſanguinis in ſtõ.

Cura eiꝰ é ſumere i potu coagulum lepoꝛis ʒ.ij. aut aq̃ mẽte q̃ntitaté. ij. ℥. i q̃ iã poſituꝫ ſit põdus. ij.ʒ. ſalis. ↄtriti.

C.xix. de ſingultu.

Singultꝰ é motꝰ diuerſus ↄpoſitꝰ ſic̃ ſpaſmꝰ ↄſtrictiuꝰ cũ tẽſione dilatatiua exñs i oꝛe ſtõi aut toto coꝛꝑe eiꝰ aut meri ex quo aggregatur ad ſeipꝫ cũ ſpaſmo fugiẽs ex nocẽte ſi fũit nocẽs aut ꝑpar atꝰ ad motũ foꝛtis expulſiõis ſeq̃ntis ipm ſic̃ accit ei q vl̃t. ⁊ aſſil̃at alicui mõꝝ motꝰ tuſſis q̃ é in pulmõe ⁊ velamie ad expellẽdũ hũoꝛé: aut nõ ſit nocẽs: imo ſit ſm ſemitã ſuꝑfluitatis ſiccitatis mouentis ad ſil̃itudiné aliq̃ ſic̃ ſpaſmꝰ: ⁊ nã moueat ad dilatationé ⁊ ñ obediat illud ⁊ ſuccurrat ei. Et pl̃m qd accit oꝛi ſtõi tremoꝛ ꝑ illd qd ledit. ſic̃ accit oꝛi ſtõi trẽoꝛ ꝑ illd qd nocet ꝓpe ſi fũit ſtõus ſiccus ⁊ ñ tolleret os eiꝰ nocumẽtũ moꝛdicatõis. ⁊ q̃ñ accit ꝑ cõitaté. Et q̃ñ eſt ſingultus pꝰ võitm iuoꝛis ſtõi aut ꝑ dimiſſioné hũoꝛis pauci i ipo q non expellit võitu: ſic̃ q̃ñ fit ſingultꝰ ꝑ retẽtioné võitꝰ ⁊ expectationé ſuꝑ ipꝫ q̃r q̃eſcit motꝰ volũtarius. Et pl̃m motꝰ ꝑtiũ ſtõi nõ fit niſi motu oꝛis eiꝰ ꝑ vehemẽtiã ſenſus eiꝰ ⁊ foꝛtitudiné leſionis eiꝰ a mã feruẽte. Et dixerũt qd ꝙ motꝰ ſingultꝰ foꝛtioꝛ é motu võitꝰ q̃ñ võitꝰ expellit ré effuſã i vẽtré: ⁊ ſingultus expellit reꝫ ſiccã: ſꝫ nõ ois võitus ⁊ ſubuerſio fit a cã effuſa: nꝫ ét qd expellit aliqd oꝫ vt ſit debilꝰ eo qd nõ expellit ⁊ eo qd laboꝛat vt expellat ⁊ nõ põt: imo ſigultꝰ é motus debilioꝛ motu võitꝰ ⁊ é. q. motꝰ ad võitũ debil̃ ⁊ ſil̃r ml̃totiẽs icipit ſigl̃tꝰ: deiñ fit võitus. q. motꝰ ſtõi apd tactum cauſe. ſingultus é paruꝰ q̃ñ cã eſt parua ⁊ quaſi q̃ñ augmẽtatur res vehemẽtioꝛ fit motꝰ ⁊ fit vomitus. Diſtiguamus aũt illud qd facit accidere ſingultũ ꝓpter nocumẽtum ↄñs os ſtõi. Dicamus itaqꝫ qd q̃ñ fit illud aut re nocẽte ſuo caloꝛe aut re ledẽte os ſtõi f̃ritate ſua: ſicut accit ex ſigultu i rigoꝛe febꝛiũ ⁊ i aere f̃io ⁊ i humoꝛibꝰ iſ̃antibꝰ ⁊ a frigoꝛe alio ↄfirmato i ↄpl̃one ſtõi ↄſtrigente ipm ⁊ ſpaſmãte eũ. Et q̃ñ accit hoc pueris ⁊ iſantibus. Et frigus quidẽ facit accidere ſingultũ tribꝰ mõis. vnꝰ eoꝝ eſt ex ꝑte iſeparabilitatis mẽi. Et ſcd̃s é ex ꝑte frigoꝛis eiꝰ ⁊ ↄtrietate ſua cũ qualitate ſua trãſeũte equalitaté Et tertiꝰ é ex ꝑte ↄſtrictionis eiꝰ ⁊ iſpiſſationis quaꝫ facit i poꝛis: q̃r retiet i illis inſpiſſatis illud de v̓tute ſua cuiꝰ eſt ꝙ ab eis reſoluit. aut a re nocente ſuo caloꝛe ſic̃ accit in febꝛibus adurentibꝰ ex ſpaſmo i oꝛe ſtõi. aut a re nocẽte moꝛdicatõe ſua: ſic̃ accit ex potu ſynapiſ ⁊ diapiperon ⁊ hũoꝛibus virulentis ⁊ potu

medicinaꝝ mordicatiuaꝝ vt diapipeon cū vīo ⁊ ꝓpe
ſm ſanitatē ſēſus ſtōi: aut debilitatē ſbe oris ſtōi. ⁊ ḋ
hoc gnē eſt cibꝰ corruptꝰ ⁊ ꝯuerſus ad q̄litatē mōdi
catiuā. ⁊ ꝓ pueris qdē accit illud plīm: ⁊ ſilr accidit ex
effuſione choleꝝ in os ſtōi: ⁊ ſic fit qn̄ ē choleꝝ mo-
tus i criſibꝰ ad cap̄ ſtōi vt expellat eas nā cuꝫ vōitu
aut a vētoſitate retēta in ore ſtōi ⁊ in tunicis eꝰ ⁊ ī me
ri gnāta a calitate vaporoſa q̄ nō pōt ſ̄ſolui: aut a re
nocēte ſua grauitate: ſic fit a repletōe. Iſte ergo ſunt
ſpēs eiꝰ q fit ex cā nocēte. Ille v̉o q fit a ſiccitate: qn̄ꝫ
fit a ſiccitate pura cū ſpaſmo: ſic accit in poſtremo fe
brium incēſiuaꝝ ⁊ euōnē exſiccātium ⁊ famis ꝓlixe
⁊ eſt ſignificatio timoris: ⁊ qn̄qꝫ fit ex ſiccitate nō cō
firmata ⁊ iuuat ex quolibet hūectante ⁊ remouetur.
Factus āt p cōitatē ē ſic ille q̄ accit ei cui ſcirri eſt ap̄a
magnū in epe ſuo: ⁊ ꝓpe in latere ꝯcauo: aut ī inteſti
nis aut in velaminibus cerebri ſui: aut ē pp̄ vēas i vela
minibus cerebri ſui: ſic accit ap̄ ictū nociuū ⁊ pcuſſiōꝫ
doloroſam p quā pcutit caput: ⁊ ſic accit in febribꝰ i
eleuatiōe ſua ⁊ in ſignis criſ. ille. n. ē pp̄ cōitatē cor-
pis. Et iā exiſtimatū ē in inueniēdo cām ꝓpiquā euē
tus ſingultꝰ in ap̄ate epis. Et dixerūt qdā ꝙ ē qn̄ ef
fūdit ex eo cholra ad duodenū: deīn ad ſtōꝫ: poſtea
ad os eius. Et dr̄ ꝙ cā i ip̄o ē cōitas epis ⁊ ſtōi i ner
uo minuto ꝯtinuāte inter ea. Et ſi hō hūerit ſingul-
tum ex mā ⁊ accit ei in ſeip̄o ſitis reſoluet ſingultꝰ eiꝰ
⁊ ſilr ſi vōerit ⁊ expulerit hūorem. Qḋ ſi euomat ⁊
eius ſingultꝰ nō reſoluit ſigt aut ap̄a in ſtō: aut i ra-
dice nerui veniētis ad ip̄m ex cerebro: aut i cerebro
⁊ ſeqt illico ambo ſil' rubedo oculi. ⁊ diſtinguit iter
vtraqꝫ p accn̄a ap̄atum cerebri: ⁊ accn̄a ap̄atuꝫ ſtōi
⁊ ſingultꝰ q ingreditur in ſignis criſ qn̄qꝫ ē ſignum
bonuꝫ: ⁊ qn̄qꝫ eſt malū ſm qḋ exponemus i ſuo. c.
⁊ in lib. qdē alphoriſmoꝝ. dr̄ ꝙ qn̄ vomitꝰ nō ſedat
ſingultū ⁊ ē cū eo rubedo in oculo: ē malū ſignuꝫ ſi
gnificās ap̄a ſtōi aut cerebri. Et in libro ſignoꝝ mor
tis velocis. dr̄ ꝙ qn̄ accit hn̄ti ſingultū ap̄a i latē dex
tro egrediēs a nā abſqꝫ cā cognita: ⁊ ē ſingultꝰ vehe
mens egredit aīa eiꝰ ex ſingultu an̄ ortū ſolis: ⁊ ex il
lo ē ille q hꝫ cū ſingultu punctōꝫ ⁊ vōitū ⁊ cuꝫ ē ⁊ de
ſtructionē rōnis moritur. Ca. xx. de ſignis.

O Mnis ſingultus q vomitu ſedat cā eſt res no
ciua ſua grauitate: aut q̄litate ſua mordicatia
ſm vnū mōꝝ p̄dcōꝝ. Et oīs ſingultꝰ ſuccedens euō
nibus ⁊ ſ ebribꝰ adurentibꝰ ⁊ non ſedat ip̄m vōitꝰ:
imo addit in ipſo ē a ſiccitate. Factꝰ āt pp̄ ꝯplōnes
cū mā ⁊ ſine mā ſcit ex ſigtionibꝰ p̄dcīs in. c. cōībus
Factū āt ab ap̄atibꝰ ſtomaticis aut cerebri aut epis
ſignt accn̄a vniꝰ cuiuſqꝫ eoꝝ dicta in ſuo caplo.

Capi. xxi. de cura.

V Omitus ē cura magis ꝯferēs ſingultui cꝰ cā
ē replō plīma ⁊ res nocēs ſua q̄litate. ⁊ ſilr oē
mouens laborioſe ⁊ mouēs terrefaciēdo ⁊ vociferā
do ⁊ ira ⁊ timor ⁊ gaudiū ſubito accn̄s ⁊ triſticia ſup
flua ⁊ aſpſio aque f̄r̄e ſup faciē poſt ſubito ⁊ motus
⁊ exercitium ⁊ eqtatiōes ⁊ expectatio ſup retētiōem
tuſſis ꝯmouētis ⁊ expectatio ſup ſitim. ⁊ ſternutatiōi
qdem in ſupando nām facientem ſingultum inest
impreſſio maxima. Et ex eis q̄ remouet eum et ē lon
gitudo retentionis anhelitꝰ: qn̄ illud ē res faciēs ac
creſcere calitatē ⁊ mouet eā ad exeunduꝫ verſus po-
ros q̄rens attractiōem aeris: q̄ mouet humores ⁊
reſoluit eos. Et ſomnꝰ longus vehemēter iuuat ip̄ꝫ
⁊ ꝯſtrictio extremitatū ⁊ poſitio ventoſaꝝ ſup ſtōm
ſine iciſiōe ⁊ ſup vētrē ⁊ ſ̄r vtraſqꝫ ſpatulas ⁊ poſitio
medicinaꝝ rubificantiū. Et ex curis ꝯferentibus ſin
gultui viſcoſo ⁊ replōnali eſt vt patiēs ip̄m incipiat
⁊ euomat: deīn bibat hierāpicrā: aut ſuccum abſin
thij ſumēdo ex eo aur. ⁊ ex ſale indo. ij. danic. deīn
poſt illud vtat myrobalanis cōditis. Si āt cauſa eſt
viſcoſitas oꝫ vt in eius cura tres res intēdant. ſ. reſo
lutio māei ⁊ inciſio eiꝰ ſicut cū oxymelle ſq̄llitico. ⁊
ſa pmutatio ꝯplōis eiꝰ ita vt equet ſi nō fuerit nocēſ
niſi q̄litate ſua. ⁊ tertia ſtupefactio ſenſus oris ſtōi pa-
rūper: ita vt minoret materiei mordicatio: ⁊ iaꝫ lau
dati ſunt troc. hꝰ i: ℞. coſti croci roſaꝝ recentiū ma-
ſticis ſpice: oiuꝫ an̄. iiij. aur. aſſari aur. iij. aloes opij
āboꝝ an̄. aur. i. ꝯficiant cū ſucco pſilij ⁊ bibat ex eis
ʒ. aur. pſiliū. n. ⁊ opiū ſtupefaciūt: ſpica ꝯfortat ⁊ re
ſoluit: aſſaꝝ icliat hūiditateſ ad ptē vie vrine: ⁊ educ
eas p eā: aloes iclinat eas ad viā fecis ⁊ attrahit eas
ex ea: coſtus ⁊ crocus maturant ⁊ ꝯfortāt calefacien
tes. pp̄ hoc ergo fiunt trociſci iſti ꝯferentes valde ſin
gultui vehem̄ti ⁊ ſubuerſioni aīe. ⁊ ſi āntiquat ⁊ chro
nicus fiat affert ei oleū alkekengi iuuamentū maxi
mum exptum. ⁊ qḋ ex eo bibit ſit cochliariū vnū cū
aqua calida mellis. Et ex eis q̄ ꝯferūt ei eſt decoctio
zinziberis in aq̄ tepida. Cūqꝫ vehem̄tior fit ⁊ antiq̄
tur neceſſarie ſunt ꝯfectiōes magne valde: ⁊ electua-
ria ſicut diacyminum cū aqua tepida: imo qn̄ꝫ indi
get ꝯfectionibus: ⁊ tyriaca ⁊ filonium hꝫ iuuamen-
tum maximū in hoc pp̄ illud quod in ip̄o ē de ſtu-
pefactione cū ꝯfortatione reſolōne ⁊ expulſione. Et
iuuatur ex pillulis ſicut illis que ſūt ḋ oppoponaco
⁊ ex pillulis ſtomaticis: ⁊ troc. ſtelle valent vehem̄ter
ad ſingultū. Et medicine valentes in curatōe ſingul
tus facti a mā f̄r̄a ⁊ ſicca: aut ꝓxima ⁊ ſunt ruta ⁊ ni
trū potata cū vino: ⁊ ſilr aqua apij ⁊ acetuꝫ ſq̄llīticū
⁊ baſilicum aque ⁊ aſſaꝝ neriden ⁊ maiorana ⁊ anni
den: ita ꝙ olfactus ſedat ſingultuꝫ. ⁊ ariſtol. ⁊ aniſū
⁊ daucū ⁊ zinziber ⁊ enula ⁊ exſiccata ⁊ ſuccꝰ eupa
torij ⁊ foliū ⁊ acorus ⁊ abrotanū ſingulariter ⁊ ꝯpo
ſite: ⁊ fiūt ex eis electuaria. Ipſa. n. ſunt ꝯueniētiora
ori ſtōi: ⁊ magis adherentia ei q̄ꝫ eā que bibuntur ⁊
deſcēdunt ad fundū ſtōi ſubito: ⁊ caſtoreū hꝫ ꝓprie
tatem mirabilē in ipſo. Et ex eis q̄ maximū afferunt
iuuamētū ei cū ex ea i potu ſumit ē decoctio abrota
ni ⁊ calamēti mōtani ⁊ maſtic. aſſumptis eqs ptibꝰ
⁊ elixatis in aqua ⁊ bibat cū vino decocto cum ma-
ſticis ⁊ cinamōi ⁊ ſq̄lle. ʒ. iij. in kiſto aceti: ⁊ det i po-
tu ex eo paulatim aliqbꝰ diebꝰ: ⁊ iterum nitrum cū
aqua mellis: ⁊ iterū ꝯfectio de galāga cū melle: ⁊ ſu-
matur in potu mane ⁊ veſpe q̄ꝫtitas nucis: ⁊ iterum
medicam̄ hꝰ ꝯpoſitōis coſti ⁊ aloes ſq̄nanti ſinſibrij
ſicci calam̄ti fluuialis mēte rute ſe. apij thuris aſſari
oiuꝫ an̄. ʒ. ij. opij ro. ſiccaꝝ āboꝝ an̄. ʒ. ʒ. ⁊ iā laudāt

cappares ꝯditi cū aceto i hoc: ⁊ qn̄qꝫ adiuuat has medicinas administratio medicinaꝝ sternutare faciē tium. Qđ si fuerit ex frigore puro: tūc medicīe ꝑdc̄e ꝯferūt ei sumēdo ex eis in potu cū aceto ⁊ aq̄ ⁊ liniē do ex eis collū ⁊ gulā ⁊ locū qui est sup furculā ⁊ q est sub ossibus pectoris: aut liniat collum ⁊ locus q est sup furculam cū oleo antiquo: aut oleo cucu. asi nini. ⁊ silr sunt oīa olea calida sola iuuatiua. ⁊ ꝑpriꝰ oleuꝫ camemellinū: aut oleū in quo decoquūtur ca storeū ⁊ cyminuꝫ ⁊ aniudē. ⁊ sumant castorei ⁊ costi āborum añ. ʒ.ß. petroselinū ⁊ mastix: aut sumat cortex exteriorib' fistici, cū radice squināti ⁊ decoq̄tur in aq̄ ⁊ bibat ex decoctiōe amboꝝ. Et dixerūt qdaꝫ ꝙ cortices alcala qn̄ exsiccant ⁊ bibit ex eis pondus aur. i. cū aqua feniculi ⁊ seis rute sunt iuuatiue valde ⁊ ego nō existimo ꝙ ꝯferant stō. Qđ si fiat vehemēs ⁊ antiq̄t nō est excusatio qn ponātur vētose sup stōꝫ sine incisiōe ⁊ ꝯsequāt eas medicine rubificātes Illi āt q fit ex vētositate retēta sup os stōi: aut i ip̄o aut in meri ꝯfert administratio balnei ⁊ receptio aliquantuli thuris ꝯtriti i eo: deīn fiat vt currat aq̄ calida sup ip̄ꝫ paulatim. Et enula exsiccata ē vltia i hoc. Qđ si hu mor fuerit mordicatiuꝰ generatꝰ illic: aut effusus ad ip̄m ꝑcipiat patienti ip̄m vt euomat si pōt cum eis q̄ vomitū educūt hꝰi: aut soluat venter cum eis q̄ sunt sicut hiera cū siropo acetoso: ⁊ sicut cū siropo de ab synthio. ⁊ qn̄ꝫ sufficit potare acetum ⁊ aquā ⁊ sorbē butyꝝ: aut sorbere oleū amigdalinū cū aq̄ calā: ⁊ oc cupi somno ⁊ ꝓlongare ip̄m q̄ntū pole ē. ⁊ silr aqua ordei affert ei iuuamētū maximū ⁊ vehemēs ⁊ ꝓp̄e cū aqua granatoꝝ dulciū ⁊ muzoꝝ declinātiuꝫ ad dul cedinē. ⁊ aq̄ acetose ē ex eis q̄ ꝯferūt etiā cū mūdifica tōe ⁊ ꝯfortatōe silr. Et si cā ē cā accn̄talis: tūc cura i ip so est eūo ad sumēdū i potu lac recenter mulctum ⁊ aquā tepidā cū aliquo qđ sit sicut oleū amig. ⁊ oleuꝫ ꝺ cucurbita: deīn aquā ordei ⁊ aquā cucurbite ⁊ aq̄ꝫ citrolorum ⁊ mucilagines fras: ⁊ silr inūctio ex eis ex terius: ⁊ silr inūctio iūcturaꝝ ⁊ vti incisiuis ⁊ silibꝰ. In scō āt post vōitū si sentit eger fligas hūoris mor dicati: ⁊ sit cū eo paꝝ nausee sternutet sternutatiōibꝰ freq̄ntibꝰ: Postquā dant ei ea q̄ lubricū faciūt illū hūorē sic rob de prunis ⁊ tamaridi: ⁊ ꝓp̄e cū tu fue ris ꝑcipiēs ei recipe etiā tamaridos. Et si non sentit illud: imo sentit extēsiōꝫ fac ēplīm ori stōi cū emplis ꝑpatis. ⁊ fac eū sorbere sorbitiōes leues in qbꝰ nō est mūdificatio: imo in qbus ē ꝯfortatio sic medulla tri tici ⁊ sedatio aliq̄ sicut oleū amig. ⁊ odoramentū ali qđ sicut pulli. In scō āt ab ap̄atibus ep̄is ⁊ alioꝝ oꝫ vt curet ap̄a ⁊ fiat phlomia si necria ē phlomia ⁊ ꝑpe tur stōus in ip̄o cū eis q̄ sunt sicut aq̄ granatoꝝ ⁊ aq̄ ordei ⁊ aqua endiuie ⁊ emplā. Ca. xij. ꝺ diſpōibꝰ accn̄talibꝰ mirach ⁊ hypocōdrijs.

Quandoqꝫ accit i istis ꝑtibus tremor ꝑp mās exn̄tes i eis: ⁊ qn̄ꝫ sūt male ⁊ ꝑuēit nocumētū eaꝝ ad cerebꝝ: ⁊ facit accidē in ip̄o meliam sic dixīmꝰ epiliaꝫ mirachiales. Et qn̄ꝫ ē de hoc tremore q fit ꝑp os stōi: aut in ip̄omet ꝑp tremorē cordis. et qn̄qꝫ facit accidere quidem inflationem iseꝑabilem ⁊ grauitatē ⁊ fit ꝓxima significatio illi. Et qn̄qꝫ signi ficant ap̄ata intrinseca. Qđ si sentit attractio mirach ⁊ hypocōdrioꝝ ad supiora: tūc qn̄ꝫ significat vōitū ⁊ in febribꝰ acutis significat sodam q̄ ꝯmouet: aut sā guinē a capite fluētem: aut vōitū ꝭꝫ qđ distinguemꝰ cū in suo loco: aut ꝑmutatiōeꝫ mācī ⁊ ap̄a. Et qn̄ est coꝝ attractio ad inferiora ⁊ ꝑtes sumis sigt ꝑmutati onem ad inferiora: ⁊ solonē vētris quā ꝯfirmat pun ctio. ⁊ tēsio hypocōdrioꝝ ad supiora ē ex eis q̄ mul tiplicant in febribꝰ pestilētialibꝰ. Et qn̄qꝫ est ꝑp sic citatē seq̄ntem calorē aut frigꝰ. ⁊ qn̄qꝫ ē ēt ꝑp ap̄ata q̄uis sit i inferioribꝰ ēt. In illis āt q sunt i supioribꝰ est tensio eoꝝ ad supiora cū ānhelitu ⁊ mirac silr. ⁊ hec iflatio in egritudibus acutis ē mala cui associat icte ricia ep̄ica. Et qn̄qꝫ accn̄t istis mēbris .s. hypocon drijs ⁊ mirach dolores mordicatiui: ⁊ dolores extē siui ꝑp egritudines ep̄is ⁊ egritudies splenis: ⁊ ap̄a ta lacerti ⁊ in febribꝰ ⁊ i crisibꝰ. Inqt Bucatis oga nesibur in. c. doloꝝ ep̄is si destruit ꝟtus appetitiua Draco. n. cū debilitat in venādo hedos ⁊ arietes ⁊ silia: ⁊ nō valet deferre eos ad gruptā suaꝫ: venatur aues ⁊ ꝓp̄e auē q̄ dr̄ taptillꝰ: ⁊ comedit ex eaꝝ ⁊ exci tatur tunc appetitꝰ eius ⁊ redit virtus eius.

Fen. xiiij. de epate ⁊ disp̄ōnibus eius.

Tra. i. de vlibus dispōnibus ep̄is. De anato mia epatis. Capi. i.

Epar ē membꝝ qđ generat sanguinē q̄ uis mesaraice conuertāt qn̄qꝫ chilū ad sā guinē ꝯuersione aliq̄ ꝑp illud qđ est i eis de virtute ep̄is. ⁊ sanguinis quidē ꝭm ve ritatē est cibus ꝯuersus ad silitudinē epa tis qđ ē caro ru. q. ip̄a sit sanguis verꝰ ꝯgelatꝰ. Et ē vacuū a villis neruoꝝ in quo nascitur vene que sūt radices eaꝝ q̄ ꝓcedūt ex eo diſptite in ipso sicut vil li. Et sic sciuisti in anatomia venaꝝ qtaꝝ q̄ sūt sugē tes a stō ⁊ intestinis mediātibꝰ ramis porte noiate mesaraice ex ꝯcauitate ⁊ decoqt illud illic in sangui nē. ⁊ mittit illū corpori mediāte vena cōcaua orta ex gibbositate eiꝰ ⁊ mandat aquositatē ad renes ex via gibbositatis ⁊ mitti spumā cholicā ad fel ex via cō cauitatis etiā. Et ꝯcauatum ē illud de eo qđ est a ꝑte stōi vt eius coaptatio sup gibbositate stōi bona sit ⁊ attractū est illud qđ de eo ē a ꝑte diaphragmatis: vt n̄ coartet diaphragma cū suo laborioso motu: imo fit. q. tāgēs ip̄m ꝓpe ꝯiunctū: ⁊ est ꝯiunctū ꝓpe venā magnā ortā ex eo ⁊ vt bn̄ ꝯp̄hendāt sup ip̄m coste curue. Et ip̄m qdem tegit pāniculus neruosus gnā tus ex neruo ꝑuo veniēte ad ip̄m vt faciat ip̄m acq rere sensum aliquē quēadmodū diximꝰ in. c. pulmo nis. ⁊ hꝰi sensus manifestꝰ ē in latere ꝯcauo: ⁊ vt li get ip̄m cū alijs viscerbꝰ: ⁊ venit ad ip̄m vena pul satilis ꝑua disptita i ip̄o ⁊ affert ei spūm: ⁊ ꝭuat cali ditatē eiꝰ inatā: ⁊ tēperat ip̄ꝫ cū pulsu. Et scm̄ ē vt pe netret hec vena ad ꝯcauitatē: qm̄ gibbositas ip̄a euē tat motū diaphragmatis. Et sāguini qdē nō ē creatū i ep̄e spatiū āplū: imo ramosū disptitū vt sit ꝯp̄hēsio eiꝰ totꝰ sup chilū vehemētior: ⁊ spassio disptiti chili

ex eo magis ɔpleta ⁊ velocior sit: ⁊ illud qđ de venis
ē a pte epis subtiliores hȝ tunicas vt ꝑueniat ꝑ eas
impssio carnis ad chilū. ⁊ pāniculus qdē eiꝰ ɔphē-
dit epar ⁊ ligat ipȝ cū visceribꝰ tegētibꝰ itestīa, ⁊ stō3
q̄ diximꝰ ⁊ ligat ipȝ etiā cū diaphragmate ligatione
maxia forti: ⁊ ligat ipm cū costis dorsi ⁊ ligant ipm
alia subtilia ꝑua: ⁊ ɔtinuat inter ipsum ⁊ int cor vēa
ɔtinuans inter ea ābo quā sciuisti descēdēs ꝺ corde
ad ipm aut ascendēs ex ipso ad cor aut ſm ābas itē
tiones. ⁊ hec quidē vena sapienter ligata est etiā cum
epe ⁊ pāniculo duro spisso ⁊ ē penetrans sup ipȝ: et
subtilius latus eius est illud qđ ē a pte intrinseca: qm̄
tangit membra subtilia. Et epar quidē hois maius
ē epate ois aialis appropinquātis ei i quātitate. ⁊ dī
ꝙ oē aial plus comedēs ⁊ debilioris cordis ē hn̄s
maius. ⁊ epar ɔtinuat inter ipm ⁊ inter stōm neruus
sed ē subtilis: ⁊ nō sūt cōicantia nisi ꝑꝑ rē maximā3
ex apatibꝰ epis. ⁊ pmū qđ oꝛit ab epe sunt due vene
q̄ꝝ vna ē in latere ɔcauo: ⁊ plim iuuamēti eiꝰ ē i attra
ctiōe cibi ad epar ⁊ noiat porta: ⁊ alia est in latē gib
boso: ⁊ iuuamētū eiꝰ ē applicatio nutrimēti ad mem-
bra ex epe: ⁊ noiat ɔcaua ⁊ ostēdimꝰ iā3 anatomiam
ipsaꝝ in li. i. Et epar qdē hȝ additamēta ɔphēdētia
stōm ⁊ adherentia ei sicut ē ɔphensio eiꝰ qđ ɔphen
ditur digitis: ⁊ maius additamentoꝝ eius est addita
mentū approꝑatū noie additamenti: ⁊ positū ē sup
ipm fel. ⁊ postea ē extēsio eiꝰ additamēti ad inferio-
ra: ⁊ oia additamenta eius sūt quattuor aut qnq̄3. ⁊
scias ꝙ nō est corpus epis in hōibus oibus ɔpmēs
costas dorsi ⁊ fortiter imissum ei q̄uis sit in plimis
eoꝝ: sic ⁊ est eius cōitas ad ipm ꝑꝑ illō. s. cōitas epa
tis ad costas dorsi ⁊ diaphragmatis. ⁊ caro quidē3
epatis sensū nō hȝ sed illud qđ de ea sequit pāniculū
sentit: ꝑꝑea aduenit ei paꝝ ꝑ de pte pāniculi neruosi
⁊ ꝑꝑ hoc diuersificat hec cōitas ⁊ iudiciū eiꝰ in hōi
bus. Et tu iā sciuisti ꝙ gnātio san. fit in epe ⁊ i ipo fit
sepatio chole ⁊ melie ⁊ aquositatis. Et qn̄3 destruit
res in vnaq̄q3 eaꝝ. ⁊ qn̄3 destruit in gnātiōe sanguis
⁊ nō destruitur in sepatōe. ⁊ qn̄q3 destruitur in sepa
tione ⁊ nō destruit etiā in sanguie bono. ⁊ qn̄3 accit
destructio in sepatione nō ꝑpter epar imo ꝑꝑ mem
bra attrahentia ex eo illud qđ sepat. Et in epe qdem
forti sūt quattuor ꝟtutes nāles cuiꝰ plim digestiue ē
in carne eiꝰ: ⁊ plim aliaꝝ ꝟtutū ē cū villis eius: ⁊ nō
ē longinquū qn sint in mesaraicis oēs ille ꝟtutes: lȝ
qdā postremoꝝ aduersent pmis ⁊ dicāt ⁊ errauit ille
qui posuit in mesaraicis attractiuā ⁊ retentiuā: ipe. n
sūt vie ꝑ q̄s attrahit. ⁊ nō ē posē vt sit in eis attractio
Et afferūt ad hoc rōnes siles rōnibꝰ debilibꝰ q̄ sūt
ei in oi re. ⁊ dicit si mesaraice hērēt ꝟtutē attractiuā
hērent ⁊ digestiuā: sed nō hn̄t ꝟtutē digestiuā quō
eni hn̄t ꝟtutē digestiuā cū nō morēt in eis cibus tpe
quo patiat. Et dicit ⁊ si hērēt ꝟtutem attractiuā cum
epar etiā eā hēat cōicarēt in subā ꝑꝑ ɔuenientiā ꝟtu
tū. Et iste quidē debilis ɔsideratōis nō sciuit ꝙ ꝟtus
attractiua cū ē in meatu ex quo attrahit ē illud ma-
gis adiuuās sicut cū expulsiua ē in meatu ex quo ex
pellit sicut ē in intestinis ē illud magis adiuuans: et
oblitus ē ꝙ attractiua ē in meri ⁊ ē meatus. ⁊ nō sci-
uit ꝙ non ē multū malū vt sit in meatibus quibusdā
ꝟtus attractiua ⁊ nō fit digō de qua sit curandū cū
nō sit necia in eis digō imo attractio. Et oblitus ē ꝙ
chilus qn̄3 ɔuertit in mesaraicis conuersiōe aliqua.
Qi ergo negauit ꝙ sit eā in hoc ꝟtus digestiua i me
saraicis: ⁊ ꝙ sit illic ꝟtus retentiua retinēs quātitate
aliqua q̄uis nō ꝑlonget. Et oblitꝰ ē ꝙ spēs villoꝝ
opationū notaꝝ sūt diuerse. ⁊ elōgauit ꝙ sit in illo i
quo festinat penetratio digō aliq̄ ⁊ illud nō ē elōgā
dū. Medici nāq3 dicūt ꝙ in ore ipo ē digō aliq̄ ⁊ n̄
negāt qn in orbo sit ꝟtus expulsiua ⁊ digō: ⁊ ē mēbꝝ
qđ velociter euāt ab eo qđ ɔphendit. Et oblitꝰ ē ꝙ
posē ē vt diuersificet subā mēbroꝝ ⁊ ɔueniāt in attra
ctōe vnius rei: q̄uis sit vadēs in via vna ad mēbra
oīa. Et oblitus ē ꝙ attractio fit ad epar. ⁊ plim eius
fit cū villis venaꝝ ⁊ sūt hōgenei cū subā mesaraicaꝝ
nō lōginq ab ea. O quātū errauit iste hō in hoc iu-
dicio. Illud aūt qđ. G. dixit sigt ꝙ attractio prima
fortis ē in ipso vbi ē initiū motus ꝺ quo curat. ⁊ eiꝰ
intētio fuit vt separet illū q ē ɔtentus sepatiōē mesa
raicaꝝ sine epe. ⁊ significatio ad illud ē sermo eiꝰ cū
dicit q incedit in hac egritudine ad curandas mesa-
raicas ⁊ dimittit curationē epis est sicut ille q vadit
ad hoc vt faciat emplm̄ pedibꝰ mollificatis ꝑꝑ no-
cumentū accīs nuche q̄ est in dorso ⁊ dimittit cura
tionē pncipij ⁊ radicis q̄ ē nucha. Hic ē ergo ſmo
G. ɔiūctus huic sermoni. ⁊ tu qdē scis ꝙ pedes nō
sūt vacui a ꝟtutibꝰ. s. nāli ⁊ motiua ⁊ sensibili q̄s nu-
cha hȝ. ⁊ nō ē dr̄ia inter ꝟtutē coꝝ ⁊ ꝟtutē nuche ni
si qa ꝟtus sensibilis ⁊ motiua vniꝰ eoꝝ ē pma: ⁊ al-
terius ē scđa. ⁊ silr ē dispō mesaraicaꝝ. Ipse nāq3 nō
sūt vacue a ꝟtute q̄uis sit eaꝝ pncipium epar: ⁊ quō
cū ipse instrm̄ ⁊ instrm̄ nāle attrahit ex lōginquo n̄
ſm semitā motꝰ localis sicut in lacerto ſm plim nō
euāt a ꝟtute currente in ipso ⁊ obuiāte in ipso ⁊ ob-
uiante patienti ita ꝙ ferrū patiat a magnete ⁊ qn̄q3
attrahit cū eo ferrū aliud. Et silr tangēs inter ferrū3
⁊ magnetē apud plimos eoꝝ qui ꝟificauerunt.

Ca. ij. de modis ex qbus signt dispōnes epatis.

Quandoq3 signtur dispōnes epis ꝑ obuiatō3 tactus sicut signt apata ipsius qn̄q3. ⁊ qn̄3 ēt signtur ꝑ dolores q sūt ei ꝓprij: ⁊ signtur per operationes factas ex eo. ⁊ signtur ꝑ cōitates mem broꝝ ꝓximoꝝ ipsi sicut stōi ⁊ diaphragmatis ⁊ inte stinoꝝ ⁊ renū ⁊ fellis. ⁊ signtur ꝑ cōitates mēbrorū3 que sunt longinque illis ab eo sicut partiū capitis ⁊ splenis: ⁊ qn̄3 signtur ꝑ dispōnes cōitatis totiꝰ cor- poris sicut colorē ⁊ formā ⁊ tactū. Et qn̄q3 signtur ꝑ ea que oriūtur in ptibus eius ex pilis: ⁊ que oriūt in ipso sicut ꝑ venas ⁊ ex forma mēbroꝝ alioꝝ: ⁊ ex ex eis que generant in ipso ⁊ ꝓcedūt ab eo: ⁊ ꝓpter ɔuenientia ⁊ diuersificantia. ⁊ ex causis ⁊ consuetu dinibus ⁊ que continuantur cum eis.

Ca. iij. de distinctione mōꝝ haꝝ significationū

Similitudo qđ accepta ex tactu ē calitas tactꝰ ptiū eiꝰ: qm̄ ipsa sigt ɔplonem calidā: ⁊ frītas eiꝰ sigt ɔplonē frigidā: ⁊ leuitas eius sigt hū-

dam ꝯplõnẽ epatis. ⁊ durities ſigt duritiẽ eius aut apã. dux in ipo. ⁊ ipſius inflatio ſigt eius tumorem aut apã in ipſo. ⁊ lunatio que ſentit ex inflatiõe eiꝰ ſignificat ꝙ ẽ in ipſo ẽpe. ⁊ ipſiꝰ elongatio exñs ſm aliã formã qð ẽ in alio ab ẽpe ⁊ qð ẽ in lacerto vẽtriſ. Silitudo aũt accepta ex doloribuſ ẽ ſicut ſi fuerit extenſiuꝰ cũ grauitate: tũc illic erit opilatio aut apã. ⁊ ſi fuerit ſine grauitate: tũc illic erit vẽtoſitas. Et ſi fuerit grauitas ſine pũctura: tũc mã erit in corpe ẽpis ſiue fuerit apã ſiue opilatio. ⁊ ſi fuerit cũ pũctura: tũc erit apud pãniculũ velantẽ ipm. Vex̃ ſignificatiões aſſũpte ex opationibus factis ab eo ſũt ꝓp digeſtiõz ⁊ attractionẽ ⁊ expulſionẽ ſanguis ad corpꝰ ⁊ aquoſitatis ad renes vt cholẽ ad fel ⁊ melĩe ad ſplenẽ ⁊ ſicũ diſpõ tuſſis. Cũqꝫ deſtruit aliqd hoꝝ ⁊ nõ ſit membꝝ cõicãs ẽpi: tũc ẽ ex ẽpe. Significatões autẽ accepte ex cõitatibus ſũt ſicut ſitis. nã ſi ẽ ex ſtõ multotiens ſigt diſpões ẽpis ſicut ſingultꝰ ⁊ ſicut appetitꝰ etiã ⁊ digõ. ⁊ ſicut malitia anhelitus. Quis eni ſit ꝓp pulmonẽ ⁊ diaphragma: tñ qñz ſit ꝓp epar. ⁊ ſic ſpecies egõnis ⁊ ſpẽs vrine ſignt diſpões ẽpis q̃s ſcieſ ⁊ ſicut diſpões ſode ⁊ egritudinũ capitis ⁊ diſpões egritudinũ ſplenis ſignt ipſas: ⁊ ſicut ex diſpõnibus lĩn gue in tactu eius ⁊ aſpitate ipſius ⁊ colore eius ⁊ colore labioꝝ ſigntur ipſe. ⁊ iam quidẽ currũt inter cor ⁊ epar ſ diuerſitas ⁊ cõuenientia ⁊ victoria in qualitatibꝰ ſuis q̃s diximꝰ in ca. anatomie cordis. Vex̃ ſignificatões ꝓp diſpões cõitatis ſũt ſicut ſigtio coloris ſup epar: ita vt ſi ſit rubeus albꝰ tũc ſigt ſanitatem eiꝰ. aut ſi ſit citrinus ſigt caliditatẽ eius: aut plũbinus frigiditatẽ eius: aut brunus ſigt frigiditatẽ ⁊ ſiccitatẽ eiꝰ. ⁊ ſicut ẽ ſignificatio ictericie ſup ipm ⁊ ẽt ſicut ſignificatio pinguedis carnoſe ſignis hu. ⁊ caliditatẽ ipſiꝰ: aut pinguedinis cum adipe ſignis hu. ⁊ frigiditatem eiꝰ. ⁊ ſicut macies ſignificat ſiccitatẽ eiꝰ ⁊ ſicut cõitas caliditatis in corpore ſignificat ſi ñ fuerit a vehemẽtia caliditatis cordis caliditatem eius. ⁊ cognoſcũtur cũ ea ſignificatões caliditatis eiꝰ ꝓdicte. Significatões aũt ex formis mẽbroꝝ aliquoꝝ ſũt ſicut ſignificatões ex magnitudine venaꝝ ⁊ ãplitudine eaꝝ ſignificatões ex magnitudine ẽpis ⁊ amplitudine viaꝝ eiꝰ. ⁊ ex breuitate digitoꝝ ⁊ lõgitudĩe coꝝ etiã ſigtur puitas ⁊ magnitudo eiꝰ. Sed ſignificatiões ex pilis ortis ſup ipꝫ ſũt ſic ſignificatões coꝝ in mẽbris aliis q̃s iã diximus. Significationes ṽo ex eis q̃ oriũt in ipſo ſũt vẽe: qm̃ ſi ipſe ſũt groſſe magne manifeſte tũc ꝯplõ ꝑncipalis ẽ calida. ⁊ ſi ſit ſubtiles occulte: tũc ꝯplõ ꝑncipalis ẽ frigida. vex̃ eiꝰ caliditas ⁊ frigiditas ⁊ lenitas ⁊ durities qñz ſunt ꝓp ꝯplõnẽ ꝑncipalẽ ⁊ qñz ſũt ꝓp ꝯplõnẽ accñtalẽ. Significatiões aũt ex eis q̃ in ipo gnãnt ſunt ſicut ſi in ipſo gnãtur cholã ſigt calitatẽ eiꝰ ⁊ melĩa caliditatẽ eiꝰ vehemẽtẽ: aut ſiccitatẽ eiꝰ ⁊ frĩiditatẽ ſm ꝙ ſcitur i loco ſuo. ⁊ gnãtio ſanguis boni ẽ ſignificatio ſanitatis eiꝰ. ⁊ ille cuiꝰ ſanguis ẽ cholicus aut melĩcꝰ aut mollis declarat in eo q̃ð ſpgit ex eo ad corpus aut aquoſus nõ recipiẽs ꝯtinuatõz cũ corpe ſic ẽ in hydropiſi carnoſa ẽ infirmũ ſm ꝙ ſigt ipſũ diſpõ eiꝰ qð ſpgit ab ipſo. Cõueniẽtia ṽo ⁊ diuerſificantia ſciunt ex hoc ꝙ ꝯueniẽtia ſũt ſilia ꝯplõni nãli ꝯtraria ꝯplõni accñtali. Ex etate ṽo ⁊ ꝯſuetudĩe ⁊ q̃ currũt in eis ſignificationes cognoſcũtur in qualitatibus.

Ca.iiij. de ꝯtraopantia cordis ad epar i q̃litatibꝰ

Scias ꝙ calĩtas cordis vincit calĩtatẽ epatis magnifice. ⁊ humiditas eius nõ vincit ſic ſiccitatem ipſius. ⁊ ſiccitas eius qñz vincit hu. ẽpiſ parũ. Et caliditas epatis vincit frigiditatem cordis debiliter. Et hũiditas eiꝰ vincit ſiccitatẽ ipſiꝰ. Et eiꝰ frĩtas paꝝ vincit calĩtatẽ eius: ⁊ ipſius ſiccitas ſemꝑ vincit hũiditatẽ eiꝰ. Et frigꝰ cordis vincit calĩtatẽ epatis plꝰ q̃ꝫ vincit ſiccitas illiꝰ hũiditatẽ epatis. Et caliditas cordis vincit hũiditatẽ epatis plꝰ q̃ꝫ vicat ſiccitas ipſiꝰ hũiditatẽ eius. Et vincit frĩtas eiꝰ etiã calĩtatem illius aliquo modo victorie.

Ca.v. ð ſignis ꝯplõnũ ẽpis nãliũ ⁊ ꝑmo calide.

Complõnis calẽ nãlis ſigna ſunt amplitudo venaꝝ ⁊ ipſaꝝ mãifeſtatio ⁊ calefactio pulmonis ⁊ corporis ſi nõ reſiſtit ei cor. Calĩtas eni cordis vincit frĩtatẽ epatis fortiter. ⁊ multitudo generatõis cholere in etate iuuẽtutis ⁊ melĩe i fine eiꝰ: multitudo piloꝝ in oſſibus pectoris. ⁊ fortitudo appetitus cibi ⁊ potus.

Ca.vi. de ſignis ꝯplexionis frigide nãlis.

Signa eiꝰ ſũt ꝯtraria illis ſignis ⁊ frĩtas cordiſ vincit calĩtatẽ epatis minꝰ q̃ꝫ vicat calĩtaſ eiꝰ illius frĩtatẽ. Et qm̃ ſanguis hñtis hanc complexionẽ eſt ſubtilis ⁊ aquoſus ⁊ ṽtus eius eſt debilis tũc multotiens accidũt in ipſo febres.

Ca.vij. de ſignis complexionis ſicce naturalis

Signa eius ſũt paucitas ſanguis ⁊ groſſitudo eius ⁊ vacuitas venaꝝ ⁊ ſiccitas totius corporis ⁊ ſpiſſitudo piloꝝ ⁊ criſpitudo ipſorum. ⁊ cor ſua hũiditate nõ ꝯſeqtur ſiccitatẽ epatis ita ꝙ aliqd valeat imo nõ vicit eã oino: vex̃ ſiccitas ẽpis vicit hũiditatẽ cordis valde ⁊ calĩtas cordis vicit humiditatẽ epatis i vltio.

Ca.viij. de ſignis ꝯplõnis humide naturalis.

Signa eiꝰ ſũt ꝯtria illis ſignis. ⁊ cordis ſiccitaſ qñz ꝯſeqt hũiditatẽ ẽpis paꝝ valde. vex̃ hũiditas ipſiꝰ vicit ſiccitatẽ cordis fortis.

Ca.ix. de ſignis ꝯplõnis calide ⁊ ſicce naturalis.

Signa eiꝰ ſũt ſanguiſ groſſus: ⁊ multitudo piloꝝ nigroꝝ apud oſſa pectoris. ⁊ amplitudo venaꝝ ſcðm ꝯplõnẽ ⁊ durities. ⁊ multitudo gnãtõis cholere ⁊ melĩe i fine iuuentutis. ⁊ ſiccitas corporis ſi nõ diuerſificauerit ipam cor.

Ca.x. de ſignis ꝯplõnis calide ⁊ hũide naturalis

Significant ipſam calĩtas ſanguis ⁊ bonitas eſſentie eius ⁊ ãplitudo venaꝝ valida cũ lenitate: ⁊ ꝙ color eſt rubeꝰ ſine citrinitate ⁊ pili plĩmi i pectoris oſſibꝰ minꝰ tñ eis q ſũt i calã ⁊ ſicca ⁊ nꝫ ſũt i ſpiſſitudĩe coꝝ ⁊ criſpitudĩe. ⁊ tenuitas corpis ꝓp calĩtatem ⁊ hu. ipſius. Et cum calĩtas eſt dñans remanet corpꝰ ſanũ. Et ſi hũiditas ẽ magis dñans feſtinãt ad ipm egritudies putrefactõis.

Ca.xi. ð ſignis ꝯplõnis frĩde ⁊ humide nãlis.

Jgnificāt ip̄az sanguis aquosus ⁊ phlaticus. paucitas piloꝝ apud ossa pectoris: ⁊ strictura venaꝝ: vene nō replete: mollities: paucitas generationis cholere ⁊ melie i fine iuuentutis: ⁊ humiditas corporis si non cōtraoperetur cor.

Cap. xij. de signis ꝯplonis frigide ⁊ sicce nālis.

Jgnificāt ip̄az paucitas sāguis: ⁊ paucitas caliditatis sāguis ⁊ corporis. Et ꝯstrictō vēarū ⁊ occultatō eaꝝ ⁊ eaꝝ durities ⁊ paucitas pilorum i mirach. Et siccitas totius corporis.

Cap. xiij. de egritudibus accidentibus epati.

Pati accīt egritudies ꝯplonis i ꝓꝑetate sue sbe: Et egritudies ꝯpōnis: Et apa̅ta: Et vesice ꝓpe apud pāniculuz: Et rūpunt apud spaciū ⁊ reliq̄ q̄rū singularuz dicenus ca. Et q̄nq̄z tollerat rupturā plim ꝙ̄z reliq̄ mbra: ⁊ non timet ex ea mors festia nisi associet ei eruptō sanguis ex vena magna. Et q̄nz accīt epi apata p cōitatē ⁊ ꝓpe i stō ⁊ splene ⁊ felle ⁊ renibꝰ ⁊ diaphragmate ⁊ pulmōe ⁊ mesaraicis ⁊ i testis ⁊ ꝓpe supioribus: sz stō ⁊ diaphragmati ⁊ felli ⁊ mesaraicis ⁊ i testis cōmunicāt i p̄mis vene q̄ sunt a pte ꝯcauitatis ep̄is: deide puenit nocumentuz coꝝ ad epar ⁊ q̄nq̄z ꝯfirmat. Diaphragma vo ⁊ pulmo ⁊ renes cōicāt i p̄mis venis gibbositatis: deide puenit ad epar: ⁊ q̄nz ꝯfirmant. ⁊ plima cōicatō q̄ ē nō ē nisi pp stoz: ppcāz cū q̄ corrūpit dīgō ⁊ expellit cibꝰ idigestus nisi sit cā alia. Et egritudinum qdē gibbositatis materieꝝ expulsio fm plim fit cū ꝓuocatōne vrie ⁊ fluxu sanguis ex naribꝰ ⁊ sudore: sed i egritudibꝰ ꝯcauitatis ē illud cū solutōe vētris ⁊ vomitu cholerico ⁊ sanguieo ⁊ sudore etiaz i plimis horis.

Cap. xiiij. de signis malitie ꝯplexionis calide.

Malitie ꝯplonis cale signa sūt sitis vehemēs ⁊ nō abscidit cū aq̄ potu: Et paucitas appetitꝰ cibi: Et iflatō: Et citritas vrine ⁊ tictura eius: Et velocitas pulsus ⁊ freq̄ntia eius: ⁊ febres ⁊ adustio sanguis: ⁊ ledi a calefaciētibus. ⁊ seqt ipsam liqfactio icipiēs ab hūoribꝰ: deide a carne cp̄is. ⁊ seqt eaz rasura itestioꝝ. Et q̄nz desiccat cū ea nā absq̄z dolore i lateribus aut grauitate. ⁊ multiplicat cū ea vomitus citrinus ⁊ rubeus ⁊ viridis ⁊ succus porri. ⁊ ē cuz ea egō cholica plim ⁊ ꝓpe si fuerit illic cum ꝯplexione mā: ⁊ si nō fuerit miorat san. ⁊ exaspat ligua: ⁊ extenuat corpus. Et q̄nz significat illud ex etate ⁊ cōsuetudie ⁊ arte ⁊ regimie. Et illa q̄ media est generat choleraz ⁊ supflua gnāt meliaz. Et egritudies eꝰ sūt ex mania ⁊ melia ⁊ silibus. Et q̄n puenit solō vētris ad syncopi cuz casu appetitus: tunc plim eius est pp debilitatē ep̄is factaz a ꝯplone calida: ⁊ i plimo ipsius ē egō sicca adusta nisi ad hoc pueniat vt adurat sanguiez ⁊ hūores ⁊ carnositatez cp̄is ⁊ solōne ventris eaz educat. Et q̄n icipit adurere sanguiez est egō sicut fex. Et q̄n ē i ep̄e adustio aut apa: aut dubellati deide egredit cuz egōne aliq̄d nocēs grossuz: tūc illud ē carnositas ep̄is iā putrefacta. Et non ē ois res nigra egrediēs fex. Et q̄nz rectificat [illegible] ⁊ virulētuz māle: deide igrossat ⁊ fit nigꝝ grossū fetidū sic fit i febribus pestilentialibus. Et q̄nz egredit pus virulentum sanguis: deide nigrum subtile.

Cap. xv. de signis malitie complexionis frigide.

Signa eius sūt albedo labioꝝ ⁊ ligue ⁊ paucitas sanguis ⁊ difficultas cursus eius ⁊ multitudo phlatis ⁊ paucitas sitis ⁊ corruptō coloris ⁊ liquefactō materiei: ⁊ q̄nz denigrat declinans ad viriditatē: ⁊ q̄nz fit citria ad colorē fistici declians. Et ēt albedo coloris ⁊ phlegmatis ꝓꝑetas ⁊ grossitudo pp ꝯgelatōez ⁊ tepiditas pulsus ⁊ vehemētia famis. Fames eni nō fit nisi ex stō tm̄. Et puitas digōnis bone: ⁊ q̄n frigus ꝯseqt finē p̄uat appetitꝰ. Et egō q̄nz ē sicca sine odore: ⁊ q̄nz ē hūida pp debilitatē attractie ⁊ ē declinis ad albediez pui feroris. Et q̄nz subtiliat cuz ea egō ⁊ hūectat: veꝝ non pseuerat ita ꝯtinue: ⁊ nō multiplicat cuz ea fluxus ventris: ꝙ̄z uis sit eius iceptio ⁊ euentus elōgatus. ⁊ i fine eiuz egreditur quoddā sile feci sanguinis putrefacti non sicut sanguis liquefacti. Et q̄nz sequūt ꝯploez frām pꝰ spaciū quoddā febres: ppea q2 sāguis subtil q̄ ē i ipsa recipit putrefactōez q̄ accit ei ⁊ sūt febres praue q̄s dicā i ca. febriū: ⁊ q̄nz est i initio eaꝝ virulētꝰ subtil: deide igrossat ⁊ denigrat. Et q̄n est fluxus vētris silis lauature carnis recentis ⁊ illud cuz appetitu in p̄ncipio significat frigus: ⁊ si accidat post illud casꝰ appetitus: tūc ē pp corruptōz hu. aut pp cām aliam febris ⁊ siliuz. Et plim significatōis eius ē sup debilitatē a frigore ⁊ i fine eius redit appetitus ⁊ fit superfluꝰ fz plim ⁊ spasmat cū eo mirach. Et q̄nq̄z significāt ip̄sā etas ⁊ ꝯsuetudo ⁊ cibus ⁊ cāe p̄terite: sic potus aq̄ frē i ieiuno: aut pꝰ balneū aut coitū: q̄m epar iflāmatū sugit ex aq̄ tūc velocit plim. ⁊ si ē illic mā sētit acetositas i ore ⁊ hūiditas i egōne. Et q̄nq̄z ē ad nigrediem ⁊ viriditatē ⁊ nō ad citritatez ⁊ rubediez.

Cap. xvi. de signis male ꝯplexionis sicce.

Signa eiꝰ sūt siccitas oris ⁊ ligue ⁊ sitis ⁊ durities pulsus ⁊ subtilitas vrīe: ⁊ q̄nq̄z denigrat color. Et si fuerit illic melia aut cholera: scies significatōes eaꝝ facile per ea q̄ sciuisti i p̄mis.

Cap. xvij. de signis malitie ꝯplexionis humide.

Significāt ipsā iflatō faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ mollities carnis hypocondrioꝝ: ⁊ puitas sitis: nisi sit caliditas ꝯsumēs hūitatē: ⁊ hūitas ligue: ⁊ albedo coi oris: ⁊ q̄nz ē cuz ea citritas pauca. Cū āt vehemēs fit frigꝰ ⁊ dn̄at hūiditas ē d̄clis ad viriditatez. ⁊ quādoq̄z d̄bilitat corpꝰ pp mollitiē hūiditatis.

Cap. xviij. de fmōe vli de curis egritudinū ep̄is.

In ep̄e nec̄ia ē ꝯseruatō sanitatis cum silibꝰ ⁊ expulsio egritudis cuz ꝯrio Et i regie apatū ⁊ vlceꝝ ⁊ nocumētoꝝ ꝙ̄titatis ⁊ i opilatōum apertōe ⁊ reliquoꝝ ea q̄ sunt nec̄ria i reliq̄s mēbris. Et melior qdē horaꝝ ad sumēduz i potu medicias egritudiuz ep̄is: ⁊ ꝓpe pp opilatōem ep̄is ⁊ silia: est hora in qua existiat q illud qd̄ penetrat ex stō ad ep ⁊ cōprehēditur i ipso iā est digestum ⁊ seperatuz qd seperari oportuit: ⁊ iter ipsū ⁊ iter comestionē tempꝰ iteruenit ꝯueniēs ⁊ i consuetudie hoium ē hora q̄ ē iter surrectionez a sōno ⁊ inter balneationē. Et oz ēt i ep̄e vt tu nō eūcs medicias apitiuas ⁊ resolutiuas

quibus ꝯtrahit versus egritudies epis mãles opila
tiuas ⁊ apꝑosas ex stipticis ꝯfirmãtibꝰ nisi existies sic
citaté supfluã. Et nó oꝫ vt ad sũmũ ꝑueniat i īfrató
ne epis q̃ztũ poſſe ē ⁊ ꝑducat ad hydropisiꝫ nꝫ i cale
factõe eius ⁊ ꝑducat ad arefactõeꝫ. Et ꝑꝑ hoc oꝫ vt
scias q̃ztitaté ꝯplexiõis nãlis epis qꝺ curas ita vt cũ
reduxeris ipꝫ ad eã stes. Et scias ꝙ cũ tu erras i epe
ꝑuenit error tuus ad venas: deide ad corpus. Et ex
errore q̃deꝫ est vt tu ꝓuoces vriaꝫ vbi necessariũ est
te soluere ventreꝫ: ⁊ ē vt sit mã i cócauitate: ⁊ soluas
vētrē cũ te oporteat ꝓuocare vrinã: ⁊ est vt sit mã i
gibbositate. Et oꝫ q̃dē vt medicie epice optie terant:
⁊ oꝫ vt sint subtilis substãtie q̃tenus ad ipm ꝑueiãt
sine sint frē sine stiptice. Et subtiliãtiũ q̃dē ꝓpetas ē
vt acuãt sãguinē: lꝫ sint apitiua. Qr̄ oꝫ vt attēdas il
lud ⁊ sic aq̃ radicũ ē ex sũma apitiuaꝝ eiꝰ ⁊ subtilian
tia eiꝰ generãt qñꝫ hũores diuisos ñ ꝓportõales: qr̄
oꝫ vt qñ freq̃ntas eiꝰ potũ duobꝰ aut tribꝰ diebꝰ cõ
ueniet cũ aliquo lenias naturã. veꝝ vrie ꝓuocatõeꝫ
aq̃ ipa ꝺ radicibꝰ opat. Et oẽs q̃dē ēdiuie spẽs ⁊ ꝓ
pe amara q̃ ad rubedieꝫ ꝺcliat ꝯfert lesiõibꝰ epis: ca
lefcis qꝺ cũ siropo acetoso. ⁊ īfratis cũ melle. Et ep
adib iuuatiuꝫ ē cũ sua ꝓpetate ⁊ carnes liaciaꝝ silr.

Cap. xix. de causis nociuis epatis.

Scias ꝙ itromittere cibuꝫ sup cibũ ⁊ error or
dis eius sunt ex rebus magis nocis epi. ⁊ po
tare aquã fraꝫ subito i ieiuno ⁊ post balneuꝫ
⁊ coituꝫ: ⁊ exercitiuꝫ qñꝫ ꝑduc ad īfrationeꝫ vehem
teꝫ epatis: ⁊ qñꝫ accit epati iflãmatio ab ipsa suctio
velox ⁊ multa ex ea ⁊ qñꝫ ꝑduc ad hydropisim. ⁊ oꝫ
i huiusmodi dispóne vt ꝑmisceas eã cũ vio: ⁊ non i
frẽs eaꝫ vehemẽter ⁊ ñ traijcias eaꝫ ipetuose deglutiē
do: imo sugẽdo paulati: ⁊ viscosa q̃dem oia nocent
epi ex ꝑte q̃ faciũt possidere opilatõeꝫ. Et frumētuꝫ
ē ex sũma coꝝ i q̃bꝰ est viscositas cũ ꝯpatiõe ad illꝺ
qꝺ ē epar ex mēbris cũ digerit i epe. Et nó ē oē fru
mētuꝫ ita: imo glutiosum. Et Vinũ dulce fac accidē
i epe opilatõeꝫ: ⁊ ipm abstergit illaꝫ q̃ ē i pectore Et
cã i illo ē ꝙ vinũ dulce attrahit ad epar non gradati
ꝑꝑea ꝙ epar diligit ipm ex hoc ꝙ est dulce: ⁊ ꝑꝑ suã
penetratõeꝫ ex hoc ꝙ ē potus: qr̄ nó moratur i ipso
q̃ztitate qua sepet fex ab eo ꝯm moraꝫ aliaruꝫ reruꝫ
grossaꝝ: imo supuenit epi i grossitudie sua: ⁊ iuenit
vias ad ipm paratas: qm̃ vie q̃ sunt iter stõm ⁊ epar
sũt ãple ꝯꝫ ꝯpóneꝫ ad illud qꝺ venit ad ipꝫ ex venis
ipsis i epe. Ampliꝰ cũ ꝯphēdit i epe ñ morat i q̃ztita
te q̃ sepet ⁊ digerat: imo expellit subtile i venas stri
ctas illic velocitate sue penetratõis: ⁊ dimittit sediũ
ꝑꝑ ꝯstrictõeꝫ vie. In pulmone ṽo res ē econtrario:
qm̃ supuenit ei vinũ dulce cũ iaꝫ colatũ ē: aut ex via
meatuũ meri ꝯꝫ semitaꝫ resudatõis ex meatibꝰ stric
tis ad amplos: aut ex via ꝯcaua cũ iaꝫ dimittit feceꝫ
⁊ vadit adhuc cũ iaꝫ sit colatũ ⁊ transit i meatibꝰ stri
ctis ad amplos: qr̄ colat vice altera. Et silr reliq̃ di
spónes ñ iueniũt ei cũ ꝯparatõe ad pulmonem.

Cap. xx. de rebus conuenientibus epati.

Ex medicis q̃dē ꝯfert ei oia i q̃bus ē amaritu
do qua aperiat aut ṽtus alia qua apiat cũ sti
pticitate q̃ ꝯfortet: ⁊ odoramēto cõueniēte sibi e spũs ⁊
ꝓhibēte putrefactõeꝫ sic cinamomũ ⁊ sũmitates sq
nanti ⁊ myrrha ⁊ silia. Et ea i q̃bꝰ sũt ablutó ⁊ abster
sio ⁊ mũdificatio virus mali cũ nó ꝯsequũt i mollifi
catõe sũmaꝫ ꝯsecutõis mellis: ⁊ ea i q̃bꝰ sũt matura
tio ⁊ lenificatio: ⁊ ꝓpe cũ stipticitate ⁊ ꝯfortatõe sicut
crocꝰ: ⁊ q̃ sũt cũ hoc suauia sic passe: ⁊ velocis pene
tratõis sicut vinũ odoriferꝝ plibꝰ ꝯpibꝰ i q̃bꝰ nó ē ca
liditas vehemẽs. Et qñ medicia aggregat ad ꝓpeta
tes ꝑdictas suauitaté tũc fortasse ē amica epis dili
gẽs ipm sic passe ⁊ ficꝰ ⁊ auellane ⁊ est vltimi iuuamẽ
ti. Et si ē nó recipiẽs putrefactõeꝫ ⁊ corruptõeꝫ: tũc
ē magis vltie ꝯsecutõis i iuuãdo. Et altararaxacon q
deꝫ ⁊ endiuia hortulana ⁊ cãpestris ꝯueniũt ei valde
Et ꝯferũt fra egritudi calide i epe cũ ꝓpetate sua ⁊ q̃
litate ꝯria sil: q̃zuis q̃daꝫ dicãt ꝙ illa q̃ est vehemẽter
amara ē calida: ⁊ ꝯfert apiendo opilatõeꝫ ꝑꝑ suam
amaritudieꝫ ⁊ ꝯfortando ꝑꝑ suaꝫ stipticitateꝫ. Et cõ
fert egritudi frẽ cũ sua ꝓpetate: ⁊ cũ eo qꝺ ē i ipsa ꝺ
aptõe ⁊ ꝯfortatiõe. Et qñ supfluit frigꝰ i epe ꝑmisce
q̃zlibet illaꝝ duaꝝ cũ melle: aut cũ aq̃ mellis: qm̃ re
sistit mel īfratõi eiꝰ si timet ex ea: ⁊ adiuuat ipsam ad
reliq̃s opꝑones suas. Et qñꝫ exsiccant ãbe ⁊ sumunt i
potu cũ melle ⁊ aq̃ sua ⁊ ꝺcoquũt cũ melle: ⁊ ꝯferũt
valde: ⁊ apiũt ⁊ educũt hũorē frim cũ vria. Et ex ci
bis q̃deꝫ ꝯueniētibꝰ epi sũt illi quoꝝ chimꝰ bonꝰ est
⁊ dulcia cõueniũt epi: qr̄ ipiguat eis ⁊ magnificat ⁊
ꝯfortat. Veꝝ velocia sunt ad hoc vt faciant euenire
opilatiõꝫ ꝑꝑea ꝙ epar attrahit laboriose associans
ea hũoribꝰ aliȷ̃s. Et ꝑꝑ hoc oꝫ vt deuitet dulcia ille
q̃ hꝫ apa i epe suo: qm̃ ipsa ꝯuertũt velocit ad chole
raꝫ: ⁊ faciũt accidere opilatões. Et nocibiliora dul
cia sũt q̃ sũt ex eis grossa: ꝑꝑea qr̄ faciũt accidere opi
latõeꝫ: ⁊ q̃ ex eis sũt calã ꝑꝑ ꝯuersioné suaꝫ ad chole
raꝫ. Et fistici q̃dē iuuatiui sũt ꝑꝑ suã aromaticitateꝫ
⁊ stipticitaté ⁊ ꝯfortatõeꝫ ⁊ mũdificatõeꝫ viaꝝ vena
ruꝫ cibi: veꝝ sũt vehemẽtis calefactõis. Et auellane sũt
ꝯuenietes oibꝰ epibꝰ: qm̃ ipse ñ sũt vehemẽtis calidi
tatis: ⁊ sũt apitie ⁊ chimꝰ eaꝝ ē bonꝰ. ⁊ epar adib ⁊ cã
nes limaciaꝝ ꝯuenietes sũt epi cũ ꝓpetate q̃ ē i eis.

Cap. xxi. de cura malitie ꝯplexionis cal'e i epate.

Oportet vt sit subtiliató i regimie eiꝰ: ⁊ non ꝑ
ueniat ad vltimũ: ⁊ caueat i ea mollificató ve
hemẽs cum humectatis aquosis: ⁊ caueat i ea
euentus opilatõis cuꝫ ifrigidantibus grossis. Et oꝫ
vt caueat i ea stupefactó vltia: imo oꝫ vt ifrigidantia
ipsũ aggregēt ad ifrigidatõeꝫ abstersioné ⁊ aptioné
⁊ penetratõeꝫ cibi ⁊ stipticitaté ꝯfortanté non pluri
maꝫ ⁊ i aqua ordei sũt oẽs iste ꝓpetates. ⁊ endiuia q
deꝫ cãpestris ⁊ hortulana vltima est i hac itentione
Cõplõ nãqꝫ ãbaꝝ decliuis ē ad frigꝰ ñ valde supflu
um. Et ē i ea caliditas apitiua: ⁊ non calefactia ⁊ sti
pticitas eq̃lis ꝯfortans: imo ꝑueniũt ex iuuamẽto am
baꝝ vt ñ noceãt epi frõ ⁊ ponunt ambe i medicis si
cut diximus i medicis singularibus: ⁊ i areolis me
diciaꝝ epicaꝝ. ⁊ qñꝫ comedunt elixate ⁊ ꝓpe cuꝫ co
riandro humido ⁊ sicco ⁊ comedunt cum aceto. Et
amirberis hꝫ ꝓpetaté maximã ēt: ⁊ tamaridi etiaꝫ.

Et qñ sentit opilatio in epe ꝯuenit vt adiungat illis ãbab⁹ apiũ: qm̃ apit opilatões ex q̃cũq3 duaꝝ ptiũ sũt. ⁊ ẽ ex eis quoꝝ penetratio est velox: ⁊ silr̃ calcfa-
ctio. Et ex eis q̃ ꝯferũt ad illud ẽ vt sumãt succi en-
diuie ⁊ succi alkekẽgi ⁊ succi solatri oĩu3 añ. ℥. ij. et succi coriãdri hũidi ⁊ succi feniculi oĩu3 añ. ℥. i. ⁊. ʒ admisceat. ʒ. ʒ. croci ⁊ sumat in potu. Et qñ3 sũt in potu oleũ ro. bonũ ⁊ oleũ de pomis cũ aq̃ frã ⁊ tem-
perat ꝯplõné epis. Et ex eis q̃ ꝯferũt epi qd̃ h3 ma-
litiã ꝯplõnis calide ẽ vt sũat ex alẽfriguis aur. ij. cu3 zuccaro tabarzet ⁊ aq̃ frã. Et etiã vt i potu sũat suc-
cus cucurbite assate ⁊ aq̃ gñatoꝝ ⁊ lac vaccinũ sine butyro ⁊ aq̃ pomoꝝ ⁊ piroꝝ ⁊ altharichi ⁊ succ⁹ ro. recentis. ⁊ qñ nõ ẽ se. ꝯfert aq̃ lactuce cũ sir. acetoso oĩ die bibat cũ põdere. iij. ʒ. myrobal. citrinoꝝ ⁊ põ-
dere. ʒ. i. de lacca abluta ⁊. ʒ. ʒ. se. apij. Et qñ separatio fit ex eo duab⁹ hepdomadis bibat lac camelaꝝ fe-
taꝝ incipiẽdo ab. i. lb. vsq3 ad duas: ⁊ coquãt i ipso medicine diurectice aptiũc faciẽtes penetrare: sic ali-
qd ex succo eupatorij: ⁊ ex se. endiuie ⁊ se. cuscute. ⁊ qñ3 sũt necãria ea q̃ sũt sic sumitates ĩgnãti. Et qñ3 ẽ necẽiu3 sũere i potu stupefaciẽtia ⁊ ꝯfectiões opia-
tas ⁊ recipiẽtes hyusqamũ ⁊ filoniũ. Et ego abhor-
reo illud qñ inuenit abeo iter. ⁊ vinũ forte quando3 excusat ipm̃ si bibat aq̃ frã valde in ieiuno. ⁊ ꝯferũt ei troc. d̃ spodio ⁊ troc. hẽherberis frĩ ⁊ troc. d̃ cãfo-
ra. ⁊ ex troc. ꝯferẽtib⁹ eis ẽ trocisc⁹ h⁹ ĩ: ℞. folioꝝ sa-
licis ⁊ folioꝝ neufaris ãboꝝ añ. ʒ. x. ro. ru. absq3 ca-
pitib⁹ suis. ʒ. xij. cãforę põd⁹. ʒ. ij. ʒ. ⁊ mellis rubei ⁊ lacce ablute cũ alefeniati sic ẽ ablutio aloes ãboꝝ añ. ʒ. vij. gariof. ʒ. viij. croci. ʒ. iij. aristo. ʒ. v. luti ka-
brusi3 masti. capil. ve. oĩu3 añ. ʒ. iij. ꝯficiãt cũ aq̃ so-
latri ⁊ endiuie: ⁊ fiãt inde troc. ⁊ sit vn⁹ qsq3 aur. i. et sũat ex eis oĩs trocisc⁹ cũ aq̃ solatri. ⁊ qñ3 ꝯferũt ad illud ẽpla fcã s̃m hũc modũ: sũat portulaca ⁊ terat ⁊ ponat sup ipm̃ oleũ ro. ⁊ infrẽt ⁊ fiat cũ ea emplm̃ aut sũat ãboꝝ sandaloꝝ añ. ℥. i. gariof. violarũ sic-
caꝝ ãbaꝝ ana. ℥. i. ⁊. ʒ. ro. ℥. ʒ. ⁊ croci abluti. ℥. ʒ. ⁊ absynthij. ℥. q̃rta ps: cãforę põdus. ʒ. ij. adiũgãtur cerato fcõ cũ oleo de salicibus ⁊ liniat sup aliqd la-
tũ ⁊ ꝑp̃e folia cucur. ⁊ folia acetose ⁊ folia sicle: ⁊ fi-
at cũ eo emplm̃. ⁊ qñ3 emplm̃ fit cũ succis herbarũ frãꝝ sicut succo cucur. ⁊ cucu. ⁊ reliqs q̃ diximus in ca. coꝝ que bibũtur: ⁊ ponitur in ipso ordeũ aut sa-
nie lentiũ: ⁊ effũditur sup ipm̃ oleũ ro. ⁊ sit cũ eo em-
plm̃. ⁊ qñq3 ponitur in ipso aliqd de ligno sandali ⁊ gariof. ⁊ canfora ⁊ nõ elongat qn ponat in ipo ali-
qd ex odoriferis ⁊ aqs fructuũ odoriferoꝝ. ⁊ qñq3 rorat aliqd sup ipm̃ de eniscis. Cibi v̍o qbus cibãt sint sicut aqua ordei ⁊ decoctio oleoꝝ p̃dictoꝝ ⁊ ipa-
met olera decocta ⁊ endiuia decocta cũ coriandro humido ⁊ lactuca ⁊ sicla decocta ⁊ passe acetose et aqua lactis acetosi ⁊ carnes limaciaꝝ. Et ex fructib⁹ alzarur ⁊ cydonia ⁊ pira: ⁊ nõ multũ sumatur ex ilĩ vt non supflue addat in stipticitate: ⁊ generetur opi-
latio etiã ex poma ⁊ granata muza ⁊ expsũo vue ace-
tose. ⁊ frangatur stipticitas eoꝝ cũ eis in quibus est lenificatio ⁊ mora assemi ⁊ rib es cũ zuccaro ⁊ acetũ p̃paratũ cũ aqua granatoꝝ ⁊ grana granatoꝝ an̄ ci-
bum ⁊ post cibum: ⁊ melones qui sũt supflue dul-
cedinis: ⁊ p̃cipue illi q̃ nominãt raki ⁊ palestini et indi. ⁊ non o3 quidẽ vt de istis medicinis sumantur ille frequenter in quibus est cũ infrigidatiõe stiptici-
tas ꝑpter illud qd in ipsis est de vi faciendi accidẽt opilationẽ. Et non est malũ sumere melones duros parue dulcedinis ⁊ vas in qbus est durities carnis ⁊ paruitas dulcedinis ⁊ illas que sũt muze ex vuis ꝑp̃e. ⁊ ꝯferũt ei cibaria facta de mes ⁊ de cucurbitis ⁊ de spinachijs ⁊ lentibus cũ aceto cõdita ⁊ sine ace-
to. Et quidam hoĩes sunt qui comedũt vel ꝯcedunt passas: sed o3 vt sint declines ad acetositatẽ: ⁊ auella-
nas: qm̃ non est in eis calefactio plurima: ⁊ sũt aper-
tiue opilationũ ⁊ sũt boni nutrimẽti. o3 ergo vt mi-
sceantur cum eis in quibus est infrigidatio aliqua ⁊ stipticitas. Et ex carnibus pisciũ paruoꝝ decoctoꝝ isridebegi: aut cũ aceto ⁊ almosos. ⁊ congelata fcã ex carnibus subtilibus. s. carnibus hedi ⁊ auium le-
uis digestionis: sicut est caro ꝑdicũ ⁊ turturꝝ nõ sup-
flue pinguiũ cũ pomis p̃parata. ⁊ ꝯferũt eis vẽtres auiũ aque ⁊ alguarasce cũ aqua ro. ⁊ galline cũ ace-
to condite. ⁊ similiter parue aues cũ aceto p̃parate. Et nocent eis epar ⁊ splen ⁊ cor ⁊ carnes grosse: si-
cut carnes hircoꝝ ⁊ arietũ ⁊ aĩaliũ neruosoꝝ ⁊ dure carnis: sed caro vaccaꝝ iuuenculaꝝ p̃parata vt ea q̃ congelantur confert habenti fortẽ stomachũ ⁊ illu3 qui digerit. ⁊ o3 vt vitent oua cocta donec fuerit du-
ra ⁊ assata ⁊ vitent pinguia supflue. Et nocet ei vinũ valde nisi ipsum sit necessariũ ꝑpter consuetudine3 aut debilitatem digestionis: tũc o3 vt sumant in po-
tu paꝝ subtile quod sit decliue ad albedinem.

Ca. xxij. de regimine malitie ꝯplõnis frigide.

Ex eis q̃ ꝯferũt istis est potare siropũ d̃ absyn-
thio cum siropo acetoso de mellis. ⁊ qñ3 cõ-
fert habenti frigidũ epar vt dormiat in nocte sup troc. de absynthio ⁊ scia calefacientia nota sunt vehemẽtis iuuamẽti. Et silr̃ iuuat cũ administratõe lactis camelaꝝ arabicaꝝ non aliaꝝ cũ põdere. ʒ. v. vsq3 ad. x. zuccari. Hoc. n. tẽperat ꝯplõnẽ ⁊ educit humores frigidos soluẽdo ventrẽ ⁊ ꝓuocãdo vri-
nã ⁊ apiendo opilatões. Et fortius illo ẽ vt dormi-
at sup diacureũa aut dialacca ⁊ attanasiã: ⁊ admini-
strentur in syncopi diacostũ zinziber ꝯditũ cũ aqua apij ⁊ tro. de costo ⁊ de lacca dicti in antidotario: ⁊ bibantur in ieiuno eupatorij ⁊ assari. ʒ. iij. ⁊ bibatur desuper vinũ: ⁊ ex decoctionibus d̃coctio costi et absynthij dicta in antidotario bibatur cũ oleo ami-
gdalino dulci pondere. ʒ. ij. ⁊ oleo de fisticis põde-
re. ʒ. ij. Et fortius illo est vt bibatur cũ oleo de neri-
den ⁊ oleo amigdalino amaro ⁊ oleo de kerna. ⁊ ẽt cũ decoctõe h⁹ mõi: ℞. se. feniculi apij anisi masticis põdus. ʒ. ij. ⁊ corticũ radicis apij ⁊ troc. radicũ fẽi-
culi ãboꝝ ana aur. ʒ. x. ⁊ herbe eupatorij ⁊ absinthij romani añ. aur. v. ⁊ lacce ⁊ calami aromatici ⁊ costi dulcis ⁊ amari: ⁊ aristolo. oĩu3 ana. ʒ. iij. ⁊ spicoru3 squinanti. iiij. decoquãtur in. iiij. lb. aque vsq3 quo redeat ad medietatẽ ⁊ bibantur ex ea oĩ die. ℥. iij. cũ

oleo fisticino q̃ntitate.ʒ.i.⁊.ſ.⁊ olei amigd.dul.q̃n titate.ʒ.ij.Et q̃nꝫ ꝯfert eis ſi adhibeãt epithimata calida ⁊ ẽpl'a ſicut ẽplm ſtõaticõ ⁊ ẽplm de calcadis et emplm de melliloto cũ empl'o facto ex eis q̃ ſunt ſicut coſtus ⁊ myrrha ⁊ ſpica ⁊ neriden rõana ⁊ acorus ⁊ fenugrecũ ⁊ ſilia. Emplm bonũ ad illd ℞.vſnee amirberiſ maſti.melliloti ſpice radicis lilij celeſt roſaꝝ ptes equales: diſſoluant in oleo maſticino decoq̃ndo ⁊ fiat ex eis ẽplm mane ⁊ ſero ⁊ ſit tepid .Et iteꝝ ẽplm bonũ ℞.ſũmitatũ ſq̃nãti ⁊ granoꝝ alben ⁊ maſtic.⁊ cordumeni ⁊ ãmoni oĩuꝫ añ. durkimet. iij.aloes ⁊ herbe eupatorij ⁊ abſynthij ⁊ ſupioꝝ eiꝰ oĩum añ.durkimet.vi.ſpice aromatice ⁊ caſſie amboꝝ añ.durkimet.ii.ireos venaꝝ ſanſucci ãboꝝ ana dur kimet.ii.ãmoniaci durkimet.xxiiii.gũmi albotum ⁊ thuris amboꝝ durkimet.xii.'gũmi.lb.i.⁊.ſ olei de alcãna.q.oꝫ ad ꝯficiẽdũ.Et iteꝝ ẽplm:℞.ãmomi.ʒ.i.carpobal ⁊ bdellij,cordumẽi thurij ⁊ croci oĩuꝫ añ.ʒ.i.⁊.ſ.⁊ ſpice ſemic.ʒ.ii.gũmi alboti.ʒ vi.ſũant thꝰ ⁊ bdelliũ in vino ⁊ diſſoluat crocꝰ i ipo ⁊ liq̃fiat gũmi alboti in neridẽ ⁊ terant medicie ſicce ⁊ miſceant cũ oleo de neriden ⁊ vino ⁊ ꝓijciat ſuper ea paꝝ d cera.⁊ admiſtra ẽplm ⁊ ſumãt ẽt cydonia ⁊ farina ordei ⁊ cera ⁊ medulla vituloꝝ ⁊ oleũ ro.⁊ abſynthiũ ⁊ ãmoniũ ⁊ galia ⁊ crocꝰ ⁊ aſſaꝝ ⁊ maſtix ⁊ glutẽ alibat ⁊ neridẽ:⁊ ſũat ex eis ſm quãtitatẽ neceſſitatis:⁊ fiat ex eis ẽplm. De cibis aũt ſumãt medullã panis calidi ꝯtritã in vino ⁊ ꝯtritã in andacoca ⁊ carnes leues q̃ ſũt ex carnibus auiũ puaꝝ ⁊ alcãabit ⁊ alduragi ⁊ pdicũ ⁊ ventres anſeꝝ:⁊ ꝓpe oĩa illa aſſata ⁊ frixa ⁊ cũ ſeminibus cõdita ⁊ caules dcoctos in aqua tribus decoctionibꝰ ꝯditos cũ ſeminibꝰ calefacientibꝰ ⁊ cinamomo ⁊ pipe ⁊ cymino ⁊ ſimilibꝰ ⁊ incidatur ſup ipſos ruta ⁊ ſorbitiões fcãs ex eis q̃ ſũt ſicut fenugrecũ ⁊ medulle calide. Et q̃nꝫ ponit i cibis endiuia ⁊ ꝓpe illa q̃ ẽ vehemẽtis amaritudis Et quidam qui dicũt ꝙ milium vehementer coctũ ꝯfert eis.⁊ illud apud me eſt paruũ.Fructus vero ⁊ ſimilia quibus in ſecũdis vtũt mẽſ ſũt ſicut caſtance ⁊ paſſe pingues ⁊ fiſtici,ꝓpꝛie.Et quidam ſũt q dicunt ꝙ oꝫ vt abſtineant a fiſticis ⁊ amigdalis ꝓpter grauitatẽ ãboꝝ ſup ſtõuꝫ:ſed non oꝫ vt attendantur v̇ba coꝝ in fiſticis ⁊ amigdalis.Et ex eis q̃ ꝯferunt eis ẽ caro limaciaꝝ ꝓpe ꝑparata cum ſeminibꝰ. Et oꝫ vt deuitent genera lactis ⁊ piſces ⁊ fructus humidos recentes ⁊ carnes groſſas.

Ca.xxiii.de regimine male ꝯplexionis ſicce.

r Egimẽ eius ẽ cũ hũectatiuis p̃dictis ex cibis ⁊ oleribꝰ ⁊ epithiatibꝰ ⁊ ẽplaſtris ⁊ potiõibꝰ ⁊ fiat declinatio cũ eis ad equalitatem aut calidum aut frigidum ſm qualitatem neceſſitatis.⁊ cuꝫ hoc non oportet vt ſuperfluitas ſit in humectatiõe ita vt non perueniatur ad maliam forme ⁊ mollitieꝫ ⁊ hydropiſim carnoſam.

Ca.xxiiii.d regimine malitie ꝯpl'onis humide.

Egatur cũ exercitio ⁊ minoratione cibi ⁊ acceptione eius in quo ſit ſubtiliatio ⁊ exſiccatio ⁊ ꝓpꝛie eius in quo cum exſuccatione eſt exſiccatio:⁊ minoret potationem aque ⁊ deuitet lac ⁊ non perueniatur ad exſiccationem ad vltimũ ⁊ perducat ad arefactionem.

Ca.xxv.d regimine ꝯpl'onis cal'e ⁊ ſicce.

v Tatur hñs cã cibis f̃ris ⁊ hũidis:⁊ herbiſ frigidis ⁊ hũidis:⁊ ꝓpe endiuia:⁊ deuitet ea in qbus ẽ frigus ⁊ ſiccitas vehemens.Et ex eis que ꝯferũt ei valde eſt lac aſininũ de quo bibat debilis vſq3 ad.vii.ſextaria cũ aliquãtulo zuccari tabarzet ⁊ nõ plĩmo:⁊ fortis vſq3 ad.x.ſextaria. Et vtat empl'is ⁊ epithimatibus frigidis ⁊ hũectantibus:⁊ cũ hoc toto nõ oꝫ vt pueniatur ad vltimũ in humectatione.⁊ pueniat ad ſũmũ cũ ea mollificatio.⁊ oꝫ vt deuitet rizi ⁊ cyminũ ⁊ condimẽta ⁊ fiſticos plurimos:ſed paꝝ ex fiſticis q̃nꝫ nõ nocet pp ꝓporciõalitates.Et deuitet carnes groſſas:⁊ membra groſſa bonarum carniũ ſicut epar ⁊ ſplen.

Ca.xxvi.de regimie malitie ꝯpl'onis cal'e ⁊ hũid

a Dminiſtrent infrigidãtia in qbꝰ ẽ ſtipticitas ⁊ exſuccatio aliqua ex cibis ⁊ medicinis . Et ſi fuerint medicine admiſtrentur etiã ea q̃ ſubtilient q̃zuis nõ inſit eis exſuccatio ſicut ẽ aqua caſei ⁊ zuccari tabarzet. Aut ſumat ex ſucco arboris ſolatri ⁊ alkekengi quãtitas q̃nq̃ginta guineti vſque ad lx.cũ duobus aur.aloes ad fortẽ:⁊ minus illo ad debilẽ:aut medietas aur.de hiera cũ duobus ſextariiſ de caſſiaſi.diſſoluta in ſacraiati aque ſolatri aut aq̃ endiuie aut caſſiefi.ſola in aqua endiuie aut aqua feniculi:aut aqua ſolatri.

Ca.xxvii.de regimine malitie ꝯpl'onis f̃re ⁊ ſicce

r Egat cũ empl'is cal'is ⁊ pinguibꝰ lenibus cũ empl'is ꝯfectis ⁊ alijs. Et adminiſtrent confectiones calide ſicut dialacca ⁊ diacurcuma ⁊ cõfectio de lacca ⁊ hõrnſia ⁊ attanaſia ⁊ lokiũ ⁊ de confectiõe kẽderucõ quãtitas ciceris:aut fabe cũ aqua de radicibus in qua cadũt olera humectatiua.⁊ adminiſtret vinũ ſubtile forte. Et cũ fuerit illic ꝯſtrictio nãc adminiſtra pill'as mõi hꝰ. ℞.ſerapini ãmoniaci oppoponaci ptes equales:ſcis apij ⁊ aniſi ãboꝝ añ medietatẽ ⁊ quartã ptis:fiãt ex eis pill'e: aut ſufficiat ſerapinũ cũ vino coꝝ ſꝫ necitatẽ.⁊ ſit põdꝰ vnꝰ aut duoꝝ aur.aut oĩuꝫ cũ ſũt oẽs medicie adminiſtrate:⁊ doſis eius ſit in debili.i.aur. ⁊ forti aur.ii. Et oꝫ vt tu obſerues vt ñ aduẽiat vltimꝰ finis i mollificatõe

C.xxviii.de regimie malitie ꝯpl'onis f̃re ⁊ hũide

a Dmiſtra ex cibis ⁊ medicis ea in quibꝰ ſunt caliditas ⁊ ſtipticitas ⁊ ſubtiliatio ⁊ exſiccatio Et ſi eſt illic materia cũa eam cũ eis que ſunt ſicut aqua de radicibus fortibus.⁊ ſicut alkekengi ⁊ ſicut hiera archigenis euacuatione ſubtili ⁊ ſubtilia regimen ⁊ calefac ipſum. Et ſit cibus eius ex carnibus leuibus cum ſeminibus:⁊ vinum ſit forte ſubtile puꝝ paꝝ. Et adminiſtra confectiones magnas ſm ꝙ faciunt eas neceſſarias hora ⁊ diſpoſitio ⁊ adminiſtra emplaſtra reſoluentia exterius.

Ca.xxix.de paruitate epatis.

Jnoratur epar in quibuſdã hõibꝰ:⁊ ẽ q̃nꝫ ſic ren puus. Et ſequit eius puitatẽ ꝙ cũ hom

assumit qd necessariuȝ ē ei de cibo nō capit ipm ep: ⁊ mittit ipsi stōus illud a quo ꝯstrigit ⁊ fac illud accidere opilatōem: aut dolorē grauatiuū ⁊ extensiuuȝ aut ledit v̄tus epatis i operatōibꝰ suis pp coartationeȝ v̄tutis eius operātis sub v̄tute patiētis supuenientis ei: q̄re destruūt dispōnes attractōis ⁊ digōnis ⁊ retētōis ⁊ separatōis ⁊ expulsiōis. Et qñȝ cōicant sanguinolēta vētris egō ⁊ fluxus vētris: qm̄ de chilo non attrahit ad epar illud qd colatum est.

Capitulum. xxx. de signis.

q

Uandoqȝ significāt ipsa v̄t sit euenīꝰ ab ipsa i epe opilationis ⁊ ventositas plīma: ⁊ grauat ipm cibus tēperate q̄ntitatis: ⁊ debilitat corpus ꝑpterea qa idiget cibo plīmo: ⁊ assiduat debilitas digōnis ⁊ multiplicat euentus opilatōis ⁊ apatū ⁊ certificat illud breuitas digitoꝝ i creatōe. Et iaȝ fuit homo cuius corpus nō ledebat a cibo i aliquo ⁊ non ascendebat ad ipm aliqd de quo esset curandum. quare existimauit G. ꝙ ipse erat infastiditus propter paruitatem epatis ⁊ constrictionem viaruȝ eius. Rexit ergo ipsum regimine similis sui.

Capitulum. xxxi. de regimine ipsorum.

r

Egimen ipsorū est preparatio cum cibis parue quantitatis: ⁊ plurinu nutrimenti velocis penetrationis: ⁊ assumantur separatim i vicibus Et administrentur medicine solutiue ⁊ diuretice mundificatiue epis ⁊ subtiliatiue ⁊ aperitiue.

Tractatus secundus de debilitate epatis ⁊ opilatione eius ex doloribus ⁊ inflammatione eius.

Capitulum. i. de debilitate epatis.

i

Nqt G. Epicuȝ est ille i operationibus epatis cuius est debilitas absqȝ re manifesta ex apāte aut dubellati. Uerꝝ debilitas epatis i veritate sequitur egritudies epatis: ⁊ illud aut ē pp malitiā cōplōnis singularis sine mā cuiꝰ ꝑncipiū ē ex epate i ipso: Aut ex m̄bris alijs q̄ sūt iter ipȝ: ⁊ iter ipsa vicia sicut ē fel qñ fit vt nō trahat choleraȝ: Aut splen qñ fit vt non trahat meliam: Aut renes Aut vesica Aut matrix propter vehementiā retentōis mēstruoꝝ: ⁊ corrūpit per ipsaȝ sāguis epis: Aut stōus cū nō mādat ad ipsum chilū bone digōnis: Aut illum q de eo corruptus ē Aut ꝑpter itestia cū ledūt: ⁊ qñ multiplicat i eis humor viscosus ⁊ accit iter ea ⁊ iter fel opilatō ⁊ nō separat cholera ab epe: ⁊ remanēt plena: quare non recipiunt illud qd vadit ad ea ex sanguie. Et hoc mltotiēs accit i colica: aut pp cōitatē m̄broꝝ pectoris: aut ex corpore toto sic fit i febribꝰ. Et qñȝ ē ñ pp malitiā ꝯplōnis solā: imo pp apa sāguieū: aut herisipilaȝ: aut duritiē: aut cācꝝ: aut vndimiā: aut pp vlcꝰ ⁊ scissurā: aut pp putrefactōeȝ accidētē epi. Et debilitas epis totalis aggregat d̄bilitatē oim v̄tutū eius ⁊ qñȝ nō ē d̄bilitas vlis: imo ē scd̄m aliq̄ q̄ttuor v̄tutū. Et plīm qdē d̄bilitat attractia ⁊ digestia ex frigore: ⁊ debilitatur retentiua ex humiditate ⁊ expulsiua ex siccitate. Cap. ij. de signis.

c

Olorē ex rebꝰ q̄ significāt fm plīm dispōneȝ epis. Epicꝰ eni fm plīm ē decliuis ad citritatē ⁊ albedinē. Et qñȝ d̄cliat ad v̄iditatē ⁊ fuscitatē sic diximꝰ i significatōibꝰ ꝯplōnū. Et illiꝰ qdē epar cuiꝰ colorē vides fm finē sanitatis egritudineȝ ñ hȝ. Et medicꝰ qdē exptꝰ cognoscit epaticū ⁊ stōati cū oēm p coloreȝ suū ñ egēs cū eo significatiōe aliā: aut pauca al. vt puta. Et ñ ē ad illud nom̄ significās i llud ꝑportōale ꝑpuȝ. Et egō et vria similes aq̄ carnis significāt fm plīm ꝙ epar ñ ē fortē laborās i generādo sāguieȝ: q̄re ñ separat mā eiꝰ a chilo nȝ colat ipm ab aquositate: ⁊ hoc fm plīm ē significatō d̄bilitatis epis. Et iste fluxꝰ vētris lauatiuꝰ i fine suo permutat ad spēm aliā: ⁊ fit i hñte ꝯplōnē calidā v̄ulentꝰ: deide fit sic fex: ⁊ sic sāguis adustus ⁊ multiplicat añ ipm solutio vētris cū cholera pura. ⁊ i hñte frigidā ꝯplōnē fit sic sāguis ꝯgelatꝰ ⁊ pueniūt abo simul ad educēdas res diuersaꝝ q̄litatū ⁊ substātiaꝝ: ⁊ ꝑpe i hñte frigidā ꝯplōnē. Et ē sic accit pp debilitatē digōnis stōi. Et plīmos coꝝ q debilitatē hñt i suo epe cōitat ⁊ ꝑpe cū penetrat cibꝰ dolor lenis extēsus vsȝ ad furcas. Cōplōnes āt significāt ex radicibꝰ ꝑdcis i cognitōe malitie cōplōnis epatis. Et calida ponit humores expāsos. Et frīa ponit hūores grossos tardi motus. ⁊ sicca ponit eos paucos grossos. ⁊ humida ponit eos aquosos. Et illā q̄ fit pp fel qñqȝ significat color ictericꝰ. Et qñqȝ ē cū ea egō alba qñ ē opilatio iter fel ⁊ itestia. Facta vero cōitate splenis significatur per egritudies splenis ⁊ per colorē i quo vicit nigredo. Stomatica vero significat per significatōes nocumentoꝝ stōi ⁊ malitiā digōnis. Et illa que est per itestia significatur per puncturā ⁊ ventositates ⁊ rugitus ⁊ p colicā ⁊ q̄ sūt silia illis. Et illa q̄ ē per renes ⁊ vesicam significatur per alterationeȝ dispositōnis vrie ab eo qd oȝ fm nām: ⁊ declinatio forme ad malitiaȝ habitudis ⁊ hydropisim. Et illaȝ q̄ fit pp membra pectoris significat malitiā anhelitus ⁊ tussis sicca. Et qñȝ iuenit hñs eaȝ i suspēsorijs grauitatem aut tensioneȝ. Signa aūt apatū ⁊ duricici ⁊ vlceris ⁊ scissure ⁊ reliquoꝝ dicaȝ oia i loco suo q̄re oȝ redire ad illa. Significatō vero debilitatis v̄tutis digestiue est ꝙ cibus penetrans ad mēbra est idigestus: aut parue digōnis aut corrupte digōnis ꝯuersus ad qualitatē malā: quare multotiens iflāmāt pp ipm facies ⁊ oculi. Et est sanguis q currit per phlomiaȝ declinās ad aquositatē ⁊ phlaticitatē nisi sit ex d̄bilitate retētiē: ⁊ nō retieat tēpore quo digerat. ⁊ d̄terior spērū ē vt nō digerat: deide vt digeratur parꝝ: deide vt digerat male. Dixerūt qdā duas ꝑmas sequtur fluxus ventris diuersaꝝ ptium: ⁊ tertiā fluxus vētris sicut sanguis grossus. Et hec verba sūt absqȝ ꝯprehēsione. Et ablutiuꝰ qdē fluxꝰ vētris significat debilitateȝ digōnis cuȝ digōne pauca. ⁊ albus purus significat ꝙ attractia est debilis valde ⁊ digestia penitus ꝑcipue cuȝ egredit sicut itrauit. Et si egrediunt res diuerse significat ꝙ corrupta ē digō. Et vria i hac itentōne ē magis significatia digestie: ⁊ egestio

attractiue. Plurimũ aũt significationũ ꝺbilitatiſ attractiue ẽ egõ ⁊ leuitas eiꝰ ⁊ albedo ipſiꝰ. ⁊ qñ ẽ cũ hoc i vrĩa tictura significat ꝙ nocumentum ẽ i attractiua tm̃ ⁊ ꝓpͤ qñ non ẽ i ſtõ nocumẽtũ: ⁊ certificat ꝺebilitatẽ attractiẽ ꝺebilitas corporis. Uerum significatões ꝺebilitatis retentiẽ ſunt significatões ꝺebilitatis ꝺigeſtiẽ ꝑꝑ ꝺefectum retentiẽ: ita vt ꝑueniat ad mẽbra nutrimẽtũ illaudabil' ꝺigõnis ⁊ ſm̃ illã ſpẽz verũ ẽ illud a ꝺigeſtiã plus ⁊ a retentiã minus. Et illõ quod eſt ꝓpꝛiũ retentiẽ qꝺ ẽ ab epͤ feſtiat remotõ expulſiuẽ ita vt mioꝛet ſepatõ ſuperfluitatum triũ. ⁊ mioꝛetur vrĩa: ⁊ mioꝛetur cum hoc eius tictura ⁊ tictura egõnis ⁊ mioꝛetur neceſſitas ſurgendi ⁊ nõ expellat melĩa ad ſplenẽ: ⁊ mioꝛet appetitus cibi ꝑꝑ illud ⁊ aggregat i coloꝛe mollicies cũ citritate ⁊ nigredĩe ꝑmixtis cũ albedĩe. Et multotiẽs ꝑducẽ ad hydropiſiz: Et qñz ꝑducẽ ad cholicã phlegmaticã.

Capitulum.iij. de cura ꝺebilitatis epatis.

Si cognoueris cãm i ꝺebilitate epͥs vtrum ſit ꝑꝑ ꝯplõnẽ aut egritudinẽ officialẽ: aut alia ꝑ ſigna ꝑdicta ad eã: tũc curabis totũ cum cura ꝑdicta i ipſis. Et plurimũz qdẽ ꝺebilitatis epͥs ẽ ꝑꝑ frigus aliqꝺ aut humiditatẽ: aut ſiccitatez aut ꝓpter mãs malas retẽtas i ipſo: ⁊ ꝑꝑ hoc ẽ plim cure eiꝰ cũ calefactiõe ſubtili cũ apertiõe ⁊ maturatiõe ⁊ lenificatõe ꝑmixta cũ ſtipticitate ꝯfortãte ⁊ ꝓhibẽte putrefactionẽ. Et plim illius fit cũ medicis aromaticis i qbus ſunt apertõ ⁊ maturatio ſicut crocus eſt. Et qñz ꝯferunt ẽt res nuẽe i qbus eſt paꝝ ſtipticitatis. Ipſe eni ſua acetoſitate ꝯfortant ⁊ icidunt: ⁊ dulcedĩe abſtergunt ſicẽ gña ĝnatoꝝ nuẽoꝝ. Deide cõſidera partẽ caliditatis ⁊ frigiditatis ſm̃ ꝙ exigit cõplexio: ⁊ cognoſce cũ ea illud qꝺ calefacit aut ifrigidat. Et de hoc genere ſũt paſſe cũ ſuis iterioꝛibuſ pꝰ bonitatẽ maſticatõis. Et cũ aliqd te vocat ad reſoluẽduz: tũc nõ euẽs ipm̃ a ſtipticitate ſiue ſit i apoſtematibꝰ ſiue i opilatõibꝰ: aut alijs niſi ſit illic ꝯplexio ſiccã valde. Et qñz idigemus ꝑꝑ itẽtionẽ mãei i ipo ꝑ phlõmis ⁊ ſolutõe vẽtris. Et menſura ſm̃ mãm ſi ẽ ſr̃a viſcoſa ſit ſicut agaricum. ⁊ ſi ẽ ad ſubtilitatẽ declinis ⁊ caliditatem aut ẽ illic opilatõ ſit ſicut ſuccus eupatoꝛij: ⁊ abſinthium cum qbus ſint admĩſtrata ea q̃ adiuuãt. Et qñz nõ reticet ſolutio ventris ⁊ egõ ſanguinolenta: ⁊ icipit medicus adhibere medicĩas ſtipticas ⁊ ꝑuenit ex eis nocumentuz maximũ. imo oꝫ i huiuſmodi vt admĩſtres aperitiua ꝯfortatiua cũ ſtipticis equalibus ⁊ cum apertõe pura: ⁊ ꝓpͤ aromatica: ⁊ ꝓpͤ cocta i vĩo odoꝛifero i quo eſt ſtipticitas. Et ex medicis cõibus ſpẽbus ꝺebilitatis epͥs ⁊ operãtibus cũ ꝓpͤtate ſua eſt epar adib exſiccatũz ⁊ ꝯtritũz de quo ſumat cochliariũz.i. cũ vĩo. Et cũ curas epar cũ curis neceſſarijs oꝫ vt tu ꝑuenias tũc ad lac camelaꝝ arabicaꝝ. Et de medicis bonis ad ꝺbilitatẽ epͥs ẽ hoc medicamẽ. ℞. lacte ablute ariſtologie aloes oĩũz añ ʒ.iij. ſucci eupatoꝛij ſe.ſci.ſe. atriplĩ. oĩm añ. ʒ.v. abſinthij romani. ʒ.vi. ſemis endiuie ſemis aneti ãboꝝ añ. ʒ.x. ſemis apij. ʒ.iiij. fiãt ex eis troc. aut ſuffuf. Et ex medicis laudabilibus p̄celatis alijs ẽ hoc medicamẽ. ℞. paſſaꝝ enucleatarum aur.xxv. croci auri.i. ⁊ i alia ſcriptura medietatem aur. calãi aromatici aur.ij. bdellij iudaici aur. ij. ⁊ ʒ. cinamomi aur.i. caſſie medietatem aur. ſpice aro. aur.iij. ſqnãti aur.ij. ⁊ ʒ. myrrhe aur.iiij. gũmi albotĩ aur.iiij. darſiſahan aur.ij. mell' aur.xvi. vinũ q̃ntũ ſuffic: ⁊ qñz ponunt i ipſo opiũ ⁊ ſemen hyuſqami. Et exiſtiat G. ꝙ hoc medicamen ꝯpoſituz ẽ ex medicis conuenientibus cũ ſuis ꝓpͤtatibus epͥ. Ex eis eni ſunt que ſtipticitatẽ afferunt temperatam cũ maturatõe. Et ex eis ſũt q̃ exſiccãt ⁊ mũdificãt virus malũ. Et ex eis ſũt q̃ rectificãt ꝯplexionẽ malã. Et ex eis ſũt q̃ ſũt ꝯtrarie putrefactõi: ⁊ plures eoꝝ ſũt ſpẽs aromatice: ſicut cinamomũ ⁊ caſſia. ipſa eni ãbo ſũt ꝯtraria putrefactõi ⁊ rectificãt ꝯplexionẽ ⁊ expellũt cãm coꝛrũpẽtẽ: ⁊ mũdificãt virus malũ ⁊ expellunt ipm̃ ⁊ reſiſtũt medicis moꝛtiferis ⁊ veneno: ſꝫ ſit cinamomũ foꝛtiꝰ caſſia. ⁊ iſte due medicie ſũt foꝛtioꝛeſ oĩbꝰ medicis aromaticis alijs: ſpica ⁊ alie i hoc ca. ſꝫ aldarſiſahan ⁊ crocꝰ aggregãt ad ſtipticitatẽ maturationẽ ⁊ rectificationẽ putrefactõis. veꝝ paſſarũ põdꝰ qñz ponit minus multũ ꝑꝑ dulcedinẽ ſuaz: ⁊ vt ſit magis ꝯueniẽs: ⁊ ẽ ex medicis amicis epͥ cõibꝰ ei: ⁊ hec amicitia ẽ melioꝛ ꝓpͤ etatũ medicie iuuatiue. ⁊ i ipſa ẽ ẽt maturatio ⁊ eq̃tio humoꝝ ⁊ nõlẽ velox ad coꝛruptionẽ. Et uinũ ẽ ex medicis ꝯuenientibꝰ dũ ñ ẽ aliqd qꝺ ꝓhibeat ex eis quoꝝ rememoꝛatio ꝑterijt ⁊ i ipſo ẽ ꝯtrarietas putrefactõi. Et i melle qdẽ ẽ illud qꝺ ſcis. ⁊ bdelliũ ẽ mũdificatiuũ maturatiuũ reſolutiuũ. Et ſilr̃ glutẽ albotĩ ⁊ i ipſo ẽ apertio ⁊ abſterſio. Et illud i quo ponũt opiũ ⁊ ſemẽ hyuſqami al. ẽ ẽt vehemẽtis iuuamẽti: cũqꝫ ꝺebilitas epatis ẽ aſſociata calitati alicui. Et ꝑꝑ hoc fit filoniũ cõiter iuuãs habẽtes ꝺebilitatẽ epatis ſcðm deſcriptionez ſuã. Et ex medicis iuuatiuis i qbꝰ nõ ẽ calefactõ vehemẽs ẽ vt ſumat aniudẽ ꝑtes.iij. ⁊ abſinthij ratõis ꝑtes.ij. ⁊ terãt ⁊ ꝯiũgẽt cũ melle ⁊ ſumat ex eo i potu. Et ex vapoꝛatõibꝰ ẽ vt medicie aromatice note ꝯiungãt ⁊ decoquãt i vĩo odoꝛifero ſtiptico: ⁊ ſint iã mixte cũ eis toꝛtelle: ⁊ ponat i eo oleũ ꝺ neridẽ ⁊ ſimilia: ⁊ ſumãt cũ lana: ⁊ fiat vapoꝛatio ⁊ ẽplim dictũ i antidotario: ⁊ i ipſo ſũt agreſta ⁊ ꝑputria vicium ⁊ roſe ⁊ oĩa q̃ dcã ſũt i ca. ꝺebilitate ſtõachi ex ẽpl's ⁊ medicis. Et ẽplaſtra ꝯpoſita ex cipis ⁊ maſtice ſpica ⁊ thure ⁊ galia ⁊ muſcho ⁊ mucibꝰ ⁊ cuꝑſũ ⁊ ſupioꝛibus ſqnãti ⁊ ſcibꝰ notis ꝯmixtis cũ meliꝰ ⁊ ſil' bꝰ. Et emplim qꝺ ſeqt ipm̃: ⁊ emplim qꝺ ẽ ex aloe ⁊ maſtice.

Et qñz ẽ epͥs ꝺbilitas ꝑꝑ calitatẽ ⁊ ẽ ex eis q̃ ſũt parũ iſra illud qꝺ i ipſa dñat ⁊ oꝫ vt ꝑcipiat comedere cydonia ⁊ mala alſcemi ⁊ pira alſcemi ⁊ granata muza ⁊ acetoſa ⁊ ſi non fuerit opilatio pluria ⁊ aq̃ endiuie ⁊ aq̃ ſolatri. Et ꝑcipiat recipe ius alſſidebegi colatũ a piguedĩe ſcm̃ cũ coꝛiãdro. ⁊ ſi nõ fuerit calitaſ vehemẽs aromatizet cũ cinamomo ⁊ ſpica ⁊ maſtice. Et ꝯueniũt ei almeidꝰ plẽa coꝛiãdro hũido cũ pauca m̃ta. Et ſi nõ fuerit calitas vehemẽs ponãt i eis ſemia ꝑdicta. Et cũ vides ipꝛeſſionẽ ꝺbilitatis i epͤ ꝑuenictẽ ad digeſtiuã ꝯfoꝛta cũ eis i qbꝰ eſt ſtipticitas

cũ mẽsura arõaticitas. ⁊ sit i eis maturatio sicũt me
dicie i qb⁹ ponũt spic a ⁊ foliũ ⁊ nux muscata ⁊ cori
andrũ ⁊ mastix ⁊ calam⁹ arõatic⁹ ⁊ cipi ⁊ silia. Et si
fuerit pueniẽs ꝟsus retẽtiuã adde i ꝯfortatõe ⁊ stipti
tate ⁊ minue ꝺ calefactõe aut ꝯforta h⁹ i medicias cũ
medicis oppositis ei cũ ĩfrĩatõe sic sũt balaustie ⁊ ro.
⁊ hypoqstidos. Et si fuerit debilitas i attractiua ꝯfor
ta cũ eis in qbus est stipticitas, ⁊ minora valde ca in
quibus est de stipticitate, mensura q̃ ꝯseruet ꝟtutem
epis: sꝫ ẽ i eis arõaticitas ⁊ calefactio. Et stude in h
vt cures cũ ẽplis ⁊ epithiatib⁹ ⁊ vnctionib⁹: qm̃ ipa
vehemẽti⁹ sũt ꝯueniẽtia i hoc loco. Et stude ẽt i opi
lationũ aptione. Et si fuit ꝺbilitas i expulsiua ꝯfor
ta ipam ⁊ calefac renes: ⁊ calefac viscera cũ eis q̃ scis
i. c. suo ⁊ api poros. Et scias ꝙ qñ fit ois debilitas
ex oi malitia ꝯplonis. ⁊ qñ ẽ necessitas vt ĩfrigidet
ita vt digerat ⁊ ita vt attrahat: ergo ꝯsidera malitiã
ꝯplonis ꝺñantis añq̃ ꝯsideres ꝺbilitatẽ. veꝝ plꝫ cu
ius cã cadit defect⁹ i digõne ẽ ex frigore ⁊ silr i attrac
tiua. Et ꝯueniẽtiores cibi sũt illi i qb⁹ ñ ẽ grossitudo
⁊ viscositas sic carnes leues ⁊ frumẽtũ nõ glutinosũ
⁊ aq̃ ordei calefci ꝭm dispõnẽ suã: ⁊ ĩfrãti cũ melle ⁊
vitelli ouoꝝ sorbiliũ ⁊ q̃ sũt silia illis. Et ex alberet iu
uãtib⁹ eos ẽ romaniati cũ passis cũ aromatizat cuꝫ
cinamomo ⁊ pipere. Et passe ꝯferũt eis ita ꝙ prohi
bent solutionem ventris silẽꝫ aque carnis.

C. iiij. de opilationib⁹ epis.

O Pilationes epis accñt i carne epis pp gros
situdinẽ sãguis q nutrit ipꝫ: ⁊ pp debilitateꝫ
expulsiue: aut vehemẽtiã attractiue. Et qñ
accñt i venis q̃ sũt ab ipo aut pp ꝯstrictionẽ eaꝝ pp
creationẽ eaꝝ: aut pp accñs ex ꝯstrictione ⁊ silibus
aut pp eaꝝ inuolutioneꝫ i creatione sua: aut pp illꝺ
qꝺ currit i eis. Et plĩn qꝺ ẽ hui⁹ generis ẽ i rãis por
te: qm̃ mã opilationis puẽit ad eos pri⁹ p illꝺ qꝺ co
latur ab ipa ad orificia venarum ramificataꝝ ex vẽa
ascẽdẽte ⁊ iã dimisit fecẽ illic. Et pp hoc plꝫ opilati
onũ nõ fit nisi i latere ꝯcauo. Et qñ puẽit ad hoc vt
faciat accidere opilationes i gibboso. Et qñ mltipli
catur ⁊ ꝓlõgatur tps ei⁹ i epe puenit ad putrefactio
nes faciẽtes accidere febres ⁊ apata pducẽtia ad hy
dropisiꝫ: ⁊ ad gñatiõnẽ vẽtositatis faciẽtis accidere
dolores puos. Et opilatões qꝺ sũt ex mĩbus egri
tudinũ epis. Et mã q̃ generat opilationẽ aut ẽ hũor
opilans pp suã grossitudinẽ: aut pp viscositateꝫ suã
aut pp mltitudinẽ suã: aut repletionẽ factã ex eo: aut
ẽ apa: aut ẽ vẽtositas aut q̃litas ꝯstrictiua. Qꝺ ãt dĩ
de ortu carnis: aut poroꝝ: aut pmanẽtia alicuius rei
absq̃ hũore grosso ẽ lõgiquũ ⁊ paꝝ ⁊ raꝝ valde. Et
illud iꝺ qm̃ orificia venaꝝ sũt neruosa sup quoꝝ silia
nihil oritur ⁊ sũt plura tñ si orit nõ cõicat oib⁹ ꝭꝫ cõ
parationẽ vnã. Sed efficiẽs opilationẽ ẽ debilitas
digõnis ⁊ sepationis ⁊ debilitas expulsionis pp ma
litiã ꝯplonis cale aut frẽ: aut alia generata i ipo: aut
veniẽtia ad ipꝫ sic cõesta grossa ⁊ carnib⁹ ⁊ ex ouib⁹
ꝓpe: ⁊ ex appetitis corruptis sic carbonib⁹ ⁊ gypso
⁊ alusneti ⁊ fũgi ⁊ qbusdam generib⁹ piroꝝ ⁊ sicꝫa
rur ⁊ q̃ sunt illis silia. Et radix i eis ẽ grossities. Qñꝫ
eni sit frã subtilia tẽuia ⁊ nõ faciũt accidere opilatões
⁊ qñꝫ sit cala grossa ⁊ pp grossitudinẽ suã faciũt icur
rẽ opilatões. ⁊ iã diximus i eis q̃ pterierũt ꝙ res qñꝫ sit
grosse p ꝯparatõeꝫ ad ep ñ grosse p ꝯpationẽ ad ea
q̃ sũt p⁹ ipꝫ cũ digerũt i epe sic triticũ glutinosũ. Et
multotiẽs ꝯfortat nãꝫ ad expellñ. mãs opilationuꝫ
aut adiuuat ipam curatio ⁊ egrediuntur aut in egõ
ne si fuerit opilatio i latere ꝯcauo: aut i vrina si fuerit
opilatio i latere gibboso: ⁊ apparẽt hũores pmixti
grossi.

Cap. v. de signis.

S Igna opilationis sũt vt non attrahat epar
chilũ qm̃ nõ iuenit meatũ: aut qm̃ virtuti at
tractiue ꝓculdubio associat nocumẽtũ. Et cõi
tant illud due res: vna eaꝝ ẽ ex eo qꝺ expellit: ⁊ alia
ex eo qꝺ retietur. Et illa q̃ ẽ ex eo qꝺ expellit est vt sit
egõ sꝺtilis chilosa plĩma. Subtil qꝺ qm̃ aquositas
cholica nõ iuenit viã ad epar. Sꝫ chilosa: qm̃ epis
opatio ñ ꝑualet i ipo ita vt cõuertat ipm a sua chilo
sitate ad sanguinẽ. Multa ꝟo qm̃ illi cui⁹ ꝓpetas ẽ
vt i egõne expellat fex iã additũ ẽ illud cui⁹ ꝓprietas
ẽ vt penetret ad epar: ⁊ ꝯuertat plĩm ei⁹ i san. ⁊ sepe
tur plĩm ei⁹ factũ aquositas: ⁊ sepe ẽ pars ei⁹ fcã cho
lera: ⁊ ps ei⁹ fcã melia. ⁊ hoc totũ addit ad illꝺ cui⁹
ꝓpetas ẽ vt egrediat factũ egõ qr multiplicat ei⁹ no
cumẽtũ. Illud ãt qꝺ sequit ex eo qꝺ retinet i ipo est
grauitas sẽsibilis i ptib⁹ epis: ⁊ illud iꝺ qm̃ illꝺ qꝺ ex
pulsũ ẽ ad epar, cũ i ipo ꝯprehẽditur raro expellitur
ad egõnẽ ꝭo: ⁊ nꝫ expellit ab ipo ad aliud: tũc ipm
mltiplicat ⁊ replet ex eo qꝺ penetrat i ipo a penetra
tione ⁊ grauatur ⁊ q̃ꝫtomagis cũ ẽ illic apa ẽ grauitas in
pte apatis tm̃: ⁊ ñ ẽ plĩma opilatio valde. veꝝ dolor
ẽ vehemẽtior eo q ẽ i opilatõe pura cũ q̃ nõ ẽ cã alia
faciẽs dolorẽ plꝫ. Qꝺ si ẽ: ẽ res pua ⁊ nõ ẽ febris. ⁊
apa qꝺ signtões apatis signt ⁊ egrediũtur ex pte vrie
⁊ egõnis ⁊ aliaꝝ q̃ sũt de illis q̃ dicũtur in. c. apatis.
Et opilationẽ qꝺ hñs ẽ pauci san. ⁊ corrupti coloris
Et cũ illic ẽ vẽtositas signt ipaꝫ cũ grauitate extẽsio mu
tabilis. Illã aũt q̃ ẽ ꝭm semitã ꝯstrictionis signt ante
cessio carum stipticitatẽ faciẽtiũ: sicut pot⁹ aquaꝝ cõ
stipãtiũ valde ⁊ signt ipaꝫ siccitas mãifesta i corpore.
Et qñꝫ seqtur opilationẽ difficultas i ãhelitu ẽt pp
cõitatẽ mẽbroꝝ anhelit⁹ cũ epe.

Ca. vi. de cura opilationũ epatis.

M Edicine q̃ necessarie sũt i curatione, opilatio
nis accidẽtis i epe ab hũorib⁹ sũt medicine
abstersiue ⁊ ille i qb⁹ ẽ solũ vẽtris tẽpata ⁊ ꝓ
uocatio vrie ꝭꝫ necessitatẽ. Cũq̃ opilatio ẽ in latere
ꝯcauo admĩstra ea q̃ vẽtrẽ soluant. Et si opilatio ẽ i
latere gibboso admĩstra ea q̃ sũt diuretica. ⁊ melius
qꝺ ẽ vt tu pmittas eis illa q̃ icidãt ⁊ aperiũt ⁊ abster
gũt. Et qñ antiquatur opilatio idiget phlonia basi
lice ⁊ solutio. Hora ãt sumẽdi i potu ⁊ qꝺ oꝫ cõside
rari p⁹ potũ sic aqua de radicib⁹ ⁊ silia iã dcã ẽ i cão
ne vli. Et iste medicie abstersiue qñꝫ sumũtur i potu
i aqua radicis endiuie ⁊ sceha ⁊ camemille ⁊ alaha
chohẽ ⁊ sqnãti ⁊ cuscute ⁊ fumiterre: aut i vino: aut
decoctione absinthij. Et si nõ vr̃ i vria sedim̃ mãife
stũ. Et signũ decoctionis nõ oꝫ vt i potu dẽt fortia

Cū̄z cā est ap̄a aut vētositas oꝫ vt curetur cā cū eis q̄
dicemꝰ i suo.c. Et ꝯfert i hꝰ i sumere i potu lac came
laꝝ ⁊ succedeꝛ ei cū solone vētris facta cū aq̄s oleꝝ ⁊
cassiefi. ⁊ silibꝰ. ⁊ diureticis subtilibꝰ i q̄bꝰ nō sit ebu
litio ⁊ caliditas cum eis q̄ dicēt suo i.c. Et cū ē ꝯstric
tio i creatione: aut coꝛruptio sitꝰ i vēis adhibe regimē
eiꝰ q hꝫ puū ep. Et si ē ꝑꝑ ꝯstipatōeꝫ accidētē ex sic-
citate regaꝛ cū lenitis maturatis ex lacte ⁊ aliis de il-
lis q̄ dicent i.c. suo de hūectatōe ep̄is. Et mediciarū
q̄ð apitiuaꝝ alie sūt frē ⁊ alie sūt ꝓxie eq̄litati: ⁊ alie
sūt calc q̄ sūt necessarie i chꝛonicis. Frē vō sūt sic̄ en
dinia hoꝛtulana ⁊ cāpestris ⁊ taraxacō ⁊ aq̄ plātagi
nis cū foliis ⁊ radicibꝰ suis ⁊ oia q̄ ꝓuocāt cū ifr̄atōe
⁊ cuscute ē apitiuū valde ⁊ nō ē potādū i calā. ⁊ reu-
bar. ⁊ silr absinthiū ēt. nā lꝫ sit i eo calitas q̄dā ñ ē tñ
malū vti i ip̄o opilatōe associata calitati ⁊ frīitati sil̄
sicut oꝫ vt ip̄z admistreꝛ aut decoctio eiꝰ ⁊ ꝓp̄e i aq̄
endiuie ⁊ radicis eiꝰ ⁊ eupatoꝛii ⁊ amigdalaꝝ ama-
raꝝ. Ip̄a.n. oia ꝓxia sūt ⁊ ꝓximi istis sūt succꝰ fēiculi
hūidi ⁊ succꝰ absinthii cū siropo acetoso foꝛtiū semi
nū. ⁊ si nec̄ria ē plīma calitas cū melle ⁊ aq̄ eiꝰ ⁊ siro
po acetoso mellio. Equalitati aūt vicie sūt sicut lupi-
ni vel lupli. Ip̄i nāq̄ꝫ sꝫ medicia melioꝛ q̄ ꝑcuꝛ aptio
ep̄is absq̄ꝫ calefactōe aut ifr̄atōe. Et camepitheos ē
eis ꝓxia: sꝫ ē calidioꝛ eis paꝛūp. Et si poteꝛ ex ea cū
aq̄ ēdiuie tēꝑat ⁊ acetū sq̄lliticū ⁊ oximel sq̄lliticūꝫ ⁊
asꝑagi ⁊ radix lilii ē hꝰ generis ⁊ lacca ēt ⁊ ista etiam
potāt ꝛꝫ nec̄itatē aut sicut cū aq̄ ēdiuie ⁊ aq̄ cuscute si
fuerit opilatio hūs calitatē aut cū ꝟio ⁊ aq̄ feniculi ⁊
aqua lupinoꝝ calā ⁊ decoctōe absinthii ⁊ silibꝰ ⁊ si
ropis acetosis ꝛꝫ oꝛdies suos ⁊ aceto de alleis ⁊ ace
to de aniudē ⁊ ð capparibꝰ. Ille āt q̄ sūt ad calitatē
decliues sūt diuretica foꝛtia sic̄ assaꝝ ⁊ cassia ⁊ petro
selinū ⁊ aristo. ⁊ rubea ⁊ ireos ⁊ fistici ⁊ agaricū ⁊ epi
thymū ⁊ sq̄llia ⁊ poliū ⁊ cētaurea mioꝛ ⁊ succꝰ eiꝰ ⁊
gētiana ⁊ siropꝰ acetosus de melle ⁊ sq̄lliticꝰ q̄ fit cū
rubea ⁊ silibꝰ: ⁊ sicꝰ ifuse i oleo amigdalio. Et ex me
dicis ꝯpositis foꝛtibꝰ sūt troc. plures quoꝝ descripti
ones dicā i antidotario sic̄ tro. ð lacca ⁊ de absithio
⁊ tro. de scolopēdria ⁊ dialacca ⁊ diacurcūa ⁊ hōꝛu
sia ⁊ attanasia ⁊ tyriaca ð.iiij. ⁊ socrugene ⁊ arastō ⁊
ꝯfectio de gētiana ⁊ ꝯfectio de reubar. cū scāo. ⁊ sine
scāonea ⁊ ꝯfectio sacarustē ⁊ ꝯfectio ð aiudē nigro ⁊
ꝯfectio diapipeō ⁊ dicalamitū ꝓp̄e ⁊ filoniuz ⁊ diāus
chatū amaꝝ: ⁊ ꝯfectio quā dicā in antidotario fc̄a ex
muscho ⁊ suffuꝛ ⁊ pillē q̄s dicā i loco suo illic i duri-
tie ep̄is ⁊ splēis. Cōfectio foꝛtis i aptione opilationū
ep̄is ⁊ splēis. ℞. āmoniaci. ʒ.i. mastic̄. thuris āboꝝ
aū carmet. v. costi eupatoꝛii āboꝝ aū. carmet. iiij. pi
pis ⁊ lōgi pipis āboꝝ aū. cāmet. vi. olei carmet. viij.
spice arōatice ⁊ stercoꝛis lepoꝛis amboꝝ aū. carmet
vij. ꝯficiantur cū melle dispūato ⁊ sit dosis eiꝰ cochli
ariū vnū cū vino i quo ifuse sūt aliq̄ medicie facien
tes deopilationē aut cū aq̄ de radicibꝰ. Et ex eis q̄
sūt facilioꝛa illa ē vt sūanꝛ spice rōane ptes. iij. ⁊ absin
thii ꝑs. i. ⁊ teranꝛ ⁊ ꝯficianꝛ cū melle ⁊ dēꝛ. Et iterum
agaricū cū succo eupatoꝛii iuuatiuū ē valde. Et ex il
lis ē vt i potu deꝛ radix rubee cū siropo acetoso. De
coctio ꝯferēs ad opilatōes ep̄is ⁊ splenis. ℞. sq̄lle ⁊
capilliueneris amigdalaꝝ amaraꝝ fēugreci extrēita
tis absinthii ꝑtes eq̄les decoquātur ⁊ sūaꝛ decoctio
eoꝝ cū melle. Cōfectio valēs ad opilationē ep̄is pꝛo
ꝑiq̄ tp̄is. ℞. pipis. ʒ.i. ⁊ .s. spice arōatice carmet. iij.
aut. vi. ꝛꝫ diuersitatē scripturaꝝ fēugreci costi assari
aū. carmet. vi. mellis lb.i. ⁊ .s. ꝯficiātur cū eo ⁊ sit do
sis eiꝰ cochliariū. i. cū aliq̄bus siropis ꝯuēientibꝰ ad
hāc rē. ⁊ ex siropis ē siropꝰ acetosus ð zuccaro cū se
mibꝰ ⁊ foꝛtioꝛ illo ē mellinꝰ cū se. ⁊ sq̄lliticꝰ ⁊ aq̄ mel
lis i q̄ foꝛiter decocte sꝛ spēs arōatice i q̄bꝰ ē stiptici
tas. Et decoctio lupioꝝ amaroꝝ i qua ponitur suc-
cus eupatoꝛii. Et decoctio i qua ponunꝛ radices cap
paris ⁊ radices apii ⁊ radices fe. ⁊ sq̄nātuz ⁊ lacca ⁊
rubea ⁊ fēugrecū. Et decoctio eupatoꝛii ⁊ siropꝰ de
absinthio ⁊ ifusio eiꝰ ⁊ ifusio fc̄a ex aloe ⁊ āiso ⁊ amig
dalis amaris. Solutia aūt ꝯuēientia ad h̄ capi. vbi
oꝫ vt solō vētris fiat: nō oꝫ vt admistrēꝛ ex eis foꝛtia
nisi cū vehemēs ē nec̄itas imo oꝫ vt sit leuia: q̄m mā ē
i eo q̄ð ꝓximū ē medicie: ⁊ q̄n mēbꝛo si ꝯtuosū ē suffi
ci: q̄ðlibet adiutoꝛiū ad expellēdū. Et medicie bone
ad hāc rē sꝛ hierapicra ⁊ polypodiū ⁊ agaricū ⁊ ab
sinthiū: deꝛ i potu de hierapi foꝛti vsq̄ꝫ ad auꝛ. i. ⁊ .s.
⁊ debili vsq̄ꝫ ad auꝛ. ⁊ ē cū oleo de kerua ꝯueniētioꝛ
⁊ foꝛtioꝛ ⁊ melioꝛ ⁊ sufuꝛ de turbit cū polio dictus i
antidotario iuuatiuꝰ est eis valde. Ip̄e.n. apit ⁊ sol
uit vētrē sil̄. Et cū nec̄ria sūt solutia foꝛtia ñ ē excusa-
tio q̄n deꝛ ea q̄ sūt sicut pillē stōatice ⁊ pillē de serapi
no. Et q̄ñz sūt nec̄ria ea q̄ sūt sic̄ theodoꝛicō ⁊ logo-
diō. Emplā vō sic̄ ēplm factū ex ploio ⁊ faria lupio
rū ⁊ semibꝰ diureticis: ⁊ sic̄ emplꝫ fc̄m ex fēugreco ⁊
ammōiaco ⁊ absithio ⁊ cāedreos ⁊ mastice ⁊ croco
cū oleo de neridē ⁊ cera. Eiꝰ autē regimē cū cibo est
q̄m oꝫ vt alienet ōe grossū ex carnibꝰ ⁊ pane azymo
⁊ pane facto ex silā viscosa glutiosa. ⁊ vinū grossū ⁊
dulce ⁊ rizi ⁊ miliū ⁊ pedes ⁊ capita ⁊ frixa siccata ⁊
assata siccata: imo ea q̄ sūt sic̄ decocta sūt ꝯueniētio-
ra ei: ⁊ dactili ⁊ dulcia ⁊ oia ꝓp̄ci q̄bꝰ sūt viscositas
⁊ grossitudo sic̄ alanasati ⁊ albaiati ⁊ alfeludem ⁊ al
cahis: ⁊ deuitet oia q̄ diximꝰ eē de illis q̄ generāt opi
lationē. Et oꝫ vt nō succedat cibo eiꝰ balneū ⁊ resol
uat ip̄m: nam loco eiꝰ q̄ð ab ip̄a resoluitur ⁊ ip̄se ñ
est digestus. Et silr̄ oꝫ vt nō vtaꝛ suꝑ ip̄z motu neq̄ꝫ
exercitio ⁊ nꝫ bibat suꝑ ip̄z plīmuz ⁊ elōget iter cōe
stionē ⁊ potū ⁊ pꝛopꝛie potū vini. Ip̄sū.n itrōittit ci
bū non digestū ad ep. Et oꝫ vt sit massa panis eius
plurimi fermēti ⁊ salē habeat q̄ꝫtū sufficit ⁊ paꝝ plꝰ
Et oꝛdeū ⁊ alcandaros ⁊ cicer ⁊ triticū leuis pōde-
ris ⁊ fabe ⁊ oia bona sūt ei ⁊ nō ē malū tribuere vinū
antiq̄ū subtile puꝝ. Et oꝫ vt admisceantur i cibis su
is poꝛri ⁊ similia. Et asperagi iuuatiui sunt ei ⁊ cap
pares.

Ca.viij. de inflatione ⁊ vētositate i epate.

Quandoq̄ꝫ aggregāꝛ i ꝑtibꝰ ep̄is ⁊ sub ꝑtibus
pāniculoꝝ eiꝰ vapoꝛes. Cū ergo retinēꝛ ⁊ ispis
sāꝛ ⁊ ꝯuertunꝛ i vētositates iflatiuas nō iueni-
unt meatū: aut ꝑꝑ suā mltitudinē: aut ꝑꝑ opilatōeꝫ
i ep̄e tc̄ illō ē iflatio i ep̄e. Et q̄ñz ē cū ea extēsio plu

plīma ⁊ non ē in ipſa grauitas plīma ſicut ē in apā ate ⁊ opilatiōe nȝ febris ſic ē in apā ate. ⁊ accit aut pp̄ ðbilitatē ðtutis digeſtiue: aut qm̄ medicine cibales aut humoroſe ꝑ ꝑpetas ē vt ꝯmoueat vētoſitatē. Et qn̄qȝ ē hec vētoſitas retēta ſub epe: ſicut retinet̄ ſub ſplene ⁊ mouet eā ꝯpꝛ̄ſſio ſub hypocōdrijs ⁊ illud qð plīm vētoſitatū ē tenſio icipiens: deīn addit̄. ⁊ i ipā ē pmutatio q̄dā ⁊ nō ſeq̄t̄ eā alteratio diſpōis i forma ⁊ colore egrediētis a ꝯſueta. Et qn̄qȝ cedat ꝯpꝛeſſio iſlationem: ⁊ reſoluit eam ⁊ ꝯſumit māā eius.

Ca.viij. de cura vētoſitatis ⁊ iſlationis in epate.

Approximat̄ cura eiꝰ cure opilatōum. ⁊ ē cū medicis ſubtiliatiuis reſolutis p̄dictis i ipſa: ⁊ ꝯfectōibꝰ p̄dictis. ⁊ ꝯferūt ei balneū i ieiūio ⁊ vinū pur̄ i ieiunio ⁊ paucitas potꝰ aq̄ fr̄e ⁊ vaporationes cū pāno calefacto: ⁊ cū aleſeniati reſolutiuis ⁊ empl̄a facta cū maſtice ⁊ ſqnanto ⁊ ſpica ⁊ grana ð ben. Et ēpl̄a facta ex eis q̄ ſūt ſicut oleū de neriden ⁊ maſtix cū ſemibꝰ. Et ſi vaporatio mouerit tūc optebit vt ꝯſideres latꝰ cōicatiōis: nā ſi extēdit̄ dolor ad ptes iteſtinoꝝ tunc ſolue vētrē prius: deinde reſolue vētoſitatē. Et ſi extēdit̄ ad diaphragma ⁊ oſſa pectoris ⁊ ad dorſum admiſtra diuretica ēt: deīde reſoluētia vētoſitatem.

Ca.ix. de dolore epatis.

Epati qn̄ȝ accit dolor: aut ex malitia ꝯplōnis diuerſe i pte pāniculi ſui: aut ex vētoſitate extēſiua: aut ex opilatōibꝰ: aut ex apā atibus calis aut duris cū f̄ra phl̄atica raro faciūt accidere dolorem. Et qn̄qȝ fit pp̄ motū hūoꝝ in criſibꝰ. ⁊ cognoſcit̄ ps eius ex ſignificatiōibꝰ notis in p̄noſticis. Et qn̄qȝ fit ex debilitate ⁊ non tollerat illud qð vēit ad ip̄m ex cibo ⁊ ledit̄ ab eo ppea q2 abhorret ip̄m. Et qn̄ȝ ꝯtingit i motibꝰ māeꝝ creticis vel chronicis vt accidāt grauitas ⁊ dolor in ptibꝰ ep̄is. Et dolor vehemēs valde nō fit niſi ex apā ate calido aut ex vētoſitate: quapp̄ cū nō eſt febris ⁊ dolor vehemēs: tunc cā eiꝰ ē vētoſitas. Et pp̄ hoc cū febris ſupuenit ei ſoluit ip̄m queādmodū dixit Hyp. Et Hyp. qdē dixit in li. q d̄r ei ptinere quē dicunt qdam iuētūȝ fuiſſe i eius ſepulchro: qꝛ qn̄ accit dolor epatis cuȝ pruritu vehemēti i camaduati ⁊ poſteriore pte capitis ⁊ pollice pedis: ⁊ appet i collo bothor ſīlis fabe moritur eger i qnto añ ortū ſolis. Et illi q accit hoc accit difficultas vrine pp̄ opilatōeȝ cū diſtillatōe: qm̄ ē i lacerto. Dico ergo cā eiꝰ ē qm̄ ē aquoſitas maligna q̄ expellitur i vrina penetrās aliquo mōꝝ penetratiōis i extremitates. ⁊ facit accidere caliditas ⁊ bauracitas ipſius prurit ū vehemētem.

Ca.x. de ſignis.

Iam ſciuiſti ſignū cuiuſqȝ rei ex eis q̄ dc̄a ſunt in.c.ſuo.

Ca.xi. de cura.

Iam ēt diximꝰ oēm rē in.c.ſuo. veꝝ hoies iā dixerūt ad dolores epatis medicias dn̄tes ip ſum iuuari ex eis abſolute. Et plīm iuuamēti eoꝝ ē i ſpē debilitatis eiꝰ. Et nos qdē referemꝰ quaſdam eaꝝ ⁊ eas i qbꝰ ē fiducia ƀm qð diximꝰ ea. Dixerunt magiſ iuuatiue ex illis ſſ troc. de reubarbaro cū deſcriptōibꝰ diuerſis ⁊ ꝯfectio de reubarꝰ. ⁊ diacucurma ⁊ ꝯfectio de ruta ſolutiua: ⁊ ꝯfectio corduměi ⁊ ꝯfectio ceſaris ⁊ atanaſia mior ⁊ maior ⁊ tamirij ⁊ cocaie ⁊ ꝯfectio aſclepiadis ⁊ troc. de cymino ⁊ ꝯfectio S. ꝑportionata ad illud. Dixerūt ēt ex eis q̄ ꝯferūt ei ſunt. ij. ℥. ſucci folioꝝ pini recētiū cū ſiropo acetoſo: aut decoctio eoꝝ cū reubarbari pōdere ʒ.v. ⁊ croci itic. ʒ.i. cū aliquātl̄o ſemnie apij ⁊ feniculi. ⁊ ēt ſumāt̄ roſaꝝ. ʒ.iiij. ⁊ ſpice maſticis āboꝝ añ. ʒ. iij. ſucci epatorij ⁊ ſucci abſinthij ⁊ lacce reubarbari croci ſupioꝝ ſqnanti rubee tinctoꝝ aſſari ſeminum trium xiloal̄. crudi oium añ. ʒ.i. xilobal̄. ʒ.v. Et cuȝ eſt illic dolor cū ſol̄one vētris narrauerunt hꝰ i medicamen: ℞. fecū vini decocti lacce ſpice reubarbari oium añ. aur.i. ſcorie ferri pondus. ʒ. vij. bibat̄ ſup ij. ℥. aque coriādri. Et oȝ vt in oibus illis deuitet cibos groſſos ⁊ carnes ⁊ ſit ꝯtentꝰ leuibꝰ ⁊ ſubtilibus ex auibus ⁊ alijs ſicut ſciuiſti. Et ꝑprie cū eſt illic caliditas. Et ex ēpl̄is: emplm̄ de cordumeni: ⁊ ēplm̄ ð euforbio ⁊ ēplm̄ de meliloto: ⁊ ēpl̄a ꝑportionalia.

Trac.iij. de apā atibus ep̄is ⁊ ſol̄one ꝯtinuitatis eiꝰ Sermo vl̄is de apā atibus epatis ⁊ que ſequuntur ipſum.

Ca.i.

Apoſtematū in ptibus epatis accidentiū quedam ſunt que accidunt in ipſo epate alia ſunt q̄ accidūt in lacertis poſitis ſup ip̄m: ⁊ alia ſunt que accidunt in meſaraicis. Et eoꝝ que fiunt in ip̄o epate: alia ſūt q̄ accūt in ptibꝰ eiꝰ ſupioribꝰ ⁊ ad latꝰ eiꝰ gibboſum: ⁊ alia ſunt q̄ accūt in partibꝰ eius iferioribꝰ ⁊ ad latus ꝯcauum: ⁊ alia ſunt q̄ accūt i velaminibus eius ⁊ pāniculo eiꝰ ⁊ i venis ip̄ius ⁊ hec diuiſio ē ƀm minꝰ. ⁊ qn̄qȝ cōicat apā a ſpeciebus ptiuȝ eius. Ampliꝰ apā ip̄m non euātur qn ſit phlegmonides dubellati aut non dubellati aut cholericū cācroſū aut iſlatiuū ventoſuȝ. Et cāe illiꝰ ſunt ꝯpl̄o calida cū febribus deſtruentibus aut ſine febribus. Aut complexio frigida prohibēs digeſtiōem ⁊ expulſionem: aut ðbilitas i ſtō: aut opilatio ꝯgregās hūores: deīn facit eos penetrare i ptes epatis penetratōe nō nālī. Et cholera ēt ⁊ ſīlia ſunt ex cāis huiꝰ opilatiōis. Et cuȝ ē opilatio ad latꝰ fellis facit ſan. feruentē ⁊ imbibitur i ptibꝰ epatis ibibitione non nālī pp̄ multitudinem cholere. ⁊ ad ſūmum maxima cholere multitudo eſt ex cāis apā atiſ calidi ep̄is. Et quādoqȝ ē ex nocumentis cum cōitate ⁊ corrumpit digeſtionem. Et cibi qdē calefacientes ⁊ groſſi: ⁊ illi qui nō digerunt̄ valde adiuuātes ſunt ad faciēdū accidere apā ta i epate. Et ſīl̄r cū eſt ep̄ vehemētis attractōis ⁊ attrahit vltra q̄ȝ oporteat ⁊ ſequitur ipſam ex eo cuius eſt expelli res magnas ⁊ preparatur apā. Et qn̄qȝ accidit propter ꝑcuſſionem aut torſionē. Et oē apā in epate creticum ſi eſt ex latere gibboſo eſt eius criſ cū ſudore aut prouocatione aut fluxu ſan. ⁊ ſi eſt in latere ꝯcauo fac̄ criſim cū ſudore aut vomitu aut ſolutōne vētris. Et apā qdem qð eſt i gibboſitate deteriuſ eſt apā ate quod eſt apud ꝯcauitatem. Et oē apā accidens in epate calidū vel frigidum facit opilatōem ⁊ ⁊ non relinquit corpori niſi ſan. aquoſum ⁊ cū hoc

debilitaꝛ epar in separando aquositatē. Et cū retinetur plimū aquositatis i mesaraicis ⁊ iste sūt cāe hydropisis carnose ⁊ asclitis. Et qū pmutaꝛ apā calidū ex epe ad splenē ē bonuz. Et qū permutaꝛ ex splene ad epar est malum.

Ca.ij.de signis vlibus apātum epatis ꝯmunium.

Signa qdē cōia sūt ꝙ iuenit eger ꝑuedinē sub hypocondrijs iseparabilē ⁊ iuenit illic dolorem vehemētem qūqꝫ non sicut i opilatōibꝰ Ipsa.n.accūt a dolore forti. Et alteraꝛ cū eo forma non sicut i inflatione i qua non alteraꝛ. Et est cuz eo attractio furcule ad iferiora in plibus horis nō semp. Et non fit hec qdem attractio nisi pp tensionē cōcauitatis ⁊ suspensionem. Et nō accidit in egritudinibus epatis calidis ⁊ alijs pulsatio: qm̄ arterie dispſite sūt i pāniculo eius. Et neqꝫ ē grauitas in eis nisi quātitas i sepabilis. Et qūqꝫ cōicant coste dorsi doloribus epatis ⁊ apātibus eius supiorībꝰ ascendentibus: ꝗuis nō sint semp cōicantes. Et hūtes qdez apāta epatis ꝓpꝫ calida, ⁊ magna nō pūt dormire sup latus dextrū. ⁊ grauaꝛ eos dormire etiā sup latꝰ sinistꝝ pp tensionē apātis ad iferiora: imo plurima iclinatio eoꝝ ē ad dormiēdū resupine. Et si apā est i latere gibboso inuenitur grauitaꝛ illic: ⁊ sentiꝛ tensio apud suspensoria: ⁊ cadit tactus illic sup apostema manifestius: ⁊ ꝓprie in debili. Et accidit tussis sicca ⁊ ꝯstrictio anhelitus ⁊ ꝓprie qū anhelat cū fortitudine pp cōitatē diaphragmatis ⁊ pulmonis ad ipm̄ i nocumento. Et minoraꝛ vrina. ⁊ qūqꝫ retineꝛ oīno cum apā ē magnum pp illud qd̄ accit de opilatione in latere gibboso: ⁊ de debilitate expulsiue. Et grauitas in ipo maior est ea q̄ ē in facto apud ꝯcauitatez qm̄ latus ꝯcauum sustētaꝛ sup stōm: ⁊ ē grauitas in ipso plus ⁊ attractio furcule ad iferiora a dextro minus: ⁊ ꝓpꝫ in illo cuius epar creatū ē non vehementer adherens ⁊ obuiās costis. Vez attractio furcule ad iferiora ⁊ cōitas furcule i dolore ad epar sūt icontinuatione epatis cū costis manifestiores ⁊ maiores Et singultus minoraꝛ i gibboso ⁊ multiplicaꝛ i ꝯcauo pp elongationē gibbositatis ab ore stōi. Cū aūt apā ē i ꝯcauitate ⁊ latere iferiore est grauitas mior ꝓpter suā sustētationē sup stōm ⁊ non sūt tussis ⁊ constrictio anhelitꝰ de quibꝰ sit curandū: ⁊ nō cadit sb tactu casus de quo sit curādū. Vez dolor ē vehemēs pp ꝯpressionez fcām illic: ⁊ ꝓpꝫ cū attrahiꝛ mirach. Et cū apāta epatis sunt magna declinat nā ad resupinationem ēt ⁊ ad dormitionē. Qd si supfluat leditur a resupinatione ēt. Et apāta lateris ꝯcaui cōicāt mesaraicis plim. Et ꝓrsus cū apā ē ad latus ꝯcauū stōus ē vehemētioris ꝯtinuitatis: ⁊ apparent singultus ⁊ nausea ⁊ tussis si apā ē calidum. Et existimauerunt qdam ꝙ cōitas inter vtraqꝫ ē pp neruuz subtilem ꝯtinuantem inter epar ⁊ inter os stōi: quapropꝛ nō accidit singulꝰ nisi cū ē apā magnū ꝯprimēs os stōi. Et vꝛ G. ꝙ cā i illo est illud qd̄ effūdiꝛ ad stōz i ore suo ex apāte calido ⁊ ex hūore acuto. Et ad sūmum singultus apud oēs nō appet nisi cum apā est magnū: qm̄ spaciū longinquū ē inter epar ⁊ os stōi ⁊ si est illic neruꝰ in quo ipsa duo cōicant ⁊ cōtinuat inter ea ē subtilis valde. Et ad summū dū non ē apā magnū nō fit inter stōm ⁊ epar cōitas ꝺm plim. Et illud de apātibus epatis qd̄ fēm est circa pāniculos ⁊ venas ē vehemētioris doloris ⁊ paruioris fe. si est calidum. Si aūt apā est i vtrisqꝫ lateribus siꝛ apparent signa q̄ sūt vtrorūqꝫ lateꝝ simul. Et qūqꝫ cōicat latus lateri vsqꝫ ad terminū non plim. Et qūqꝫ pducunt oēs spēs apātū epis calidoꝝ ⁊ frigidoꝝ ad hydropisim. Et scias ꝙ cū apāti epatis associaꝛ vētris solutio est mortale.

Ca.iij.de dr̄ia inter apāta epis ⁊ apāta lacertorum positoꝝ super ipm̄ mirach.

Cognoscit dr̄ia iter vtrūqꝫ ex pte figure: ⁊ qm̄ apā lacerti appet sp ⁊ apā epatis qūqꝫ nō apparet ⁊ proprie in ꝯcauitate ⁊ in pingui nisi sit res magna aut grauis. Et lacerti qdem situs aut ē in latitudine aut est i longitudine aut trāsuerse capiens i lacerto. Et iam qdē signauimꝰ ipm̄ i anatomia In figura ꝟo qm̄ figura eius qd apparet de apāte epatis ē lunaris ꝺm situm epatis q̄ sentiꝛ cum sepatione abscisionis eius cōis. Lacertorū aūt est sile stillo cuiꝰ vna extremitatū ē grossa alīa est subtilis ⁊ est quasi cauda muris: ⁊ siꝛ non sentiꝛ cum separatiōe abscisiōis eius cōis: imo vides ipm̄ subtiliari in lōgitudine sua paulati: imo non forsitan ꝯtingit vt cōprehendatur ex eo nisi parū in ꝓfundo cū est i lacerto ꝓfundo transuerso. Et est similius apātibus epatis. Et pte autem accidentium ꝓpriorum ⁊ cōium: qm̄ ex accidentibus ꝓprijs ⁊ cōibus que accidunt apātibus que sunt in epate nō est aliqd in apostematibus lacertoꝝ de quo sit curandum. Et cum vides almirac declinare ad tenebrositatem ⁊ siccitatē tunc existima ꝙ apostema ē epicum.

Ca.iiij.de apāte calido.

Cause eius sūt ex sūma cāꝝ epatis i quo est caliditas. Eius ꝟo signa sunt signa p̄dicta apātum cōium ⁊ que sūt in qbusdam ptibꝰ. ⁊ est illic fe. acuta cum est apā i carnositate: ⁊ fit vehemēs sitis. ⁊ minoraꝛ appetitus ⁊ accidūt singultꝰ ⁊ nausea ⁊ cholericus vomitꝰ i p̄mis: deide vt flos eris post niger ⁊ accidit frigꝰ extremitatū. ⁊ nigredo lingue ⁊ syncopis totum illud: ⁊ ꝓpꝫ cum apā est in ꝯcauitate. Et ē malitia anhelitus ⁊ dolor extēsus ad dorsuz ⁊ furculam ⁊ mordicatio: ⁊ ꝓprie cuz ē apā i gibbositate Et qū ē i ꝯcauitate: tunc nō addit nisi i re anhelitus: qm̄ qū attrahiꝛ aer plurimꝰ valde extēdit diaphragma ⁊ coartat ipm̄ ⁊ ꝯstringit attractionē aeris. ⁊ qūz accit tussis. Et accūt lingue quocunqꝫ mō sit citrinitas ⁊ rubedo vehemētes: deinde declinat ad nigredinem: deinde alteraꝛ color cutis totiꝰ ꝓpꝫ cuz apā est in gibbositate. Et qū est virtus fortis ⁊ ꝓpꝫ virtꝰ stōi ⁊ apā in cōcauitate retineꝛ nā. Et si virtus in corpore ⁊ stō est debilis soluitur. Inqt Hypo. egestio ꝯturbata nigra in p̄ncipio egritudinis acute significat ꝙ i epate ē apā calidum magnū hoc ē: ⁊ pulsus fit vndosus magnꝰ frequēs velox. Et apā quidē calidum aut resoluiꝛ ⁊ destruuntur accidentia eius, aut

collectionē facit: ⁊ sūt cū eo sig̃ dubellati ⁊ dicani ea aut idurat̃ ⁊ pmutatur ēt ad signa epatis duri ⁊ destruunt̃ sig̃ apostematis calī. Et plurimū gdē cause pmutatōis eiꝰ ad duritiē ē supfluitas i infrigidatōe ⁊ ↄstipatōe ⁊ admistratione grossoꝝ i apate. Et dr̄ia iter ipz ⁊ pleuresiz ē qm̄ tussis ñ seqt̃ sputū ⁊ q dolor ē i dextro grauatiuꝰ ⁊ color ligue ⁊ color corpis alterant̃ cū eo. Et pulsus nō fit serrinus valde ⁊ capitur mān si ē i gibbositate: ⁊ significāt ipz labor anhelitus magni ⁊ attractio aeris plurima si est in concauitate ppea q̄r apa ↄprimit diaphragma: ⁊ extendit ipm ⁊ qñz ↄmouet̃ tūc tussis. Et crisis quidē apostematuz epatis calidoꝝ in gibbositate factoꝝ: ⁊ apatū calidorū factoꝝ i lacertis fit cū fluxu san. narium ⁊ ꝓpe ex dextra aut cū sudōe aut vria laudabilibꝰ. Et factoꝝ i cōcauitate fit cū sudore: aut fluxu vētris cholerico aut vōitu.

Ca. v. de almesire i epē.

Grauitas i almesire i epate ē tumor ⁊ iflatio ⁊ mordicatio ⁊ denigratio ligue ⁊ tinctura coloris vehemētioris plim. Et ē color declinis ad citrinitatē ⁊ ē poxismꝰ vehemētie febris tertiane Et eiꝰ quidē iuuamētū a frigidis hūidis ē vehementiꝰ: ⁊ pulsus est durior ⁊ similior serrino q̄z vndoso puro ⁊ minor ⁊ vehemētioris frequētie ⁊ velocitatis

Ca. vi. de phlegmone in epate.

Significant ipsā signa apatis calī ⁊ diuersificāt ipsā ea q̄ pporcionauimꝰ ad mesire i proprietatibꝰ ⁊ rubedo faciei ⁊ exuberatio vēaꝝ

Ca. vij. de apatibꝰ frigidis i epate.

In istis apatibꝰ ē g̃uitas plus ⁊ nō ē sitis nz febris neq̧ nigredo lingue ⁊ sentit̃ cuz eis in stō similitudo spasmi. Et significāt ipa etas ⁊ regimē ⁊ ↄplo ⁊ color ꝼm q sciuisti.

Ca. viij. de apatibus phlegmaticis.

Significāt ipm iflatio cutis ⁊ plūbeitas coloris: ⁊ q nō sentit̃ cū duritie ⁊ vehemētia lenitatis pulsus cum reliquis signis apatis fri.

Ca. ix. de apostemate duro ⁊ cancro.

Sepe accit ab apate añcedēte ipm ⁊ qñz accit icipiēdo ⁊ qñz accit a pcussione ⁊ icipit tēdere ad duritiē. ⁊ sig̃t ipz tactus in eo q suscipit tactū ptiū epatis eiꝰ. Et si ñ iciperet hydropisis pucire ad habētē ipz apparēt ad tactū manifestū valde: nā almirach extēuatur cū eo ⁊ dbilitatur ⁊ attestatur apa lunare absq̧ dolore. veꝝ qñz ledit̃ apud iitiū receptionis cibi ⁊ alleuiatur apud famē ⁊ ē via ad hydropisi. Et qñz significant ipm vehemētia grauitatis valde sine febre ⁊ extenuatio corporis ⁊ casus appetitus ⁊ tenebrositas coloris: ⁊ q mīorat̃ vrina. Et qñz succedit accidentibꝰ apatis cali cū remouētur ⁊ nō remanet nisi g̃uitas. Et si additur pp illud difficultas anhelitꝰ sig̃t q apa calidū iduratur. Et difficultates gd anhelitꝰ ⁊ g̃uitas sine febre cōicāt i apate duro ⁊ opilatōe ⁊ differūt p reliq̄ q̄ dicta sūt. Et sequitur ipm hydropisis ⁊ ꝓpe hyposarche propter debilitatem sepationis materici aquose ex sanguine ad resudationē subtilē eiꝰ. quare currit aquositas cū sanguine i mēbra ⁊ accidūt febris ⁊ ebulitio. ⁊ spissū aquositatis qñz puenit ēt ad spaciū vētris ꝼm q dicenꝰ i. c. asclites. quare moriūtur ꝼm plim pp resolutionē nature p opilationes viaꝝ ad epar. quapropt̃ dissoluūtur eoꝝ virtutes. Et isti gdē nō curantur nisi in principio: tūc eni qñz ↄfert cura: sed cum ꝓlōgat̃ egritudo nō ↄfert curatio. Et si fuerit duruz cācerosum ⁊ fuerit illic retētio tūc dolor erit vehemēs ⁊ accidet nocumētū i colore ⁊ i appetitu ⁊ reliquis plus Et qñz accidūt singultus ⁊ nausea sine febre ⁊ nō sentitur dolor: ⁊ erit via securitatis mēbri. Et scias q epar velociter opilat̃ ⁊ conuertit̃ i lapideitatē ⁊ ꝓpe cū admistrant̃ superflue ingrossantia ⁊ cōstipātia in apate calido

Ca. x. de dubellati.

Plurimū fit pꝰ apa calz. Cū n. icipit fieri collectio fit dubellati: ⁊ cū icipit collectōez facere vehemētiores fiūt fe. ⁊ dolores ⁊ accidentia i primis: deinde accidūt tremores diuersi ⁊ ledit̃ a resupinatione nedū a dormitione super latus. Cū ergo facta est collectio ⁊ ledit̃ ↄpressio ⁊ sedantur accidētia. Cūq̧ aperitur accidūt horripilatio ⁊ lubricatio virus ⁊ saniei ⁊ reꝝ q̄ sūt sicut fex ⁊ iuenit p illō leuitatē ⁊ resolutionē ex grauitate sēsata. Et ipsiꝰ eruptio aut fit ad ptē intestinoꝝ ⁊ egreditur cū egōne: aut ad partem renū ⁊ egreditur cū vrina: aut ad spacium qd ē in concauitate vētris ⁊ iuenit alleuiationē ⁊ detumitionē: ⁊ nō attestatur eūo in egōne aut vria Et dubellati gd qñz ē ꝓfunda i carne epatis. ⁊ qñz tendēs ad manifestū ipsius ⁊ nō profūda ⁊ sāies diuersificatur i ea. Fit eni i ea q̄ submersa ē nigra: i nō submersa tendit ad albedinē

Ca. xi. de apate mesaraice.

Communicat in signis suis apostemati epatis. veꝝ febris i illo qd calz ē ē debilis nō existēs i vehemētia febris apatis epatici. ⁊ ē g̃uitas cū extēsione ꝓfundior ad vētrē ⁊ ad stōz. ⁊ qñz ē tēsio maior q̄z g̃uitas. Cū ergo nō iuenis signa opilationis epatis nec signa apatū epatis ⁊ inuenis chilū subtilē pp debilitatē digōnis in stō ⁊ significationē eiꝰ ⁊ sūt illic tensio ⁊ lenis febris: scias q in mesaraica ē apa cadidū. Sz inter apa durū ⁊ opilatōes mesaraice ē dr̄ia difficilis nisi cū existimatione lōga nam si egreditur aliquid saniosuz post dies aliquot tūc scias q ē ab apate. ⁊ hec sanies discernitur a sāie facta a suo simili i epate i hoc: q illa tēdit ad rubedinē ⁊ sanguineitatem saniosam ⁊ citrinitatē.

Ca. xij. de cura apatis calidi ⁊ sanguinei.

Primū qd tibi necessariū ē: est vt ↄsideres dispositionez replōnis: ⁊ dispōnem virtutis ⁊ etatis ⁊ hore ⁊ aliorum q̄ tu scis ⁊ queras ex eis licētiam in phlōmia: ergo phlōmia si ē possibile tibi ex basilica: ⁊ si nō ex nigra: ⁊ si nō ex cephalica. ⁊ si virtus est fortis extrahe qd necessariū ē d sanguine in vice vna: ⁊ si ñ ptire ⁊ segrega in vices plurias Et scias q qñ nō phlōmas ⁊ dimittis materiā i epate ⁊ admistras stiptica ⁊ apocrustica, pculdubio induratur apostema: ⁊ si administras resolutiua non est dubiūquin ↄmoueat̃ dolor ⁊ apostema. Phlōmia ergo in primis ⁊ non hesites in hoc cuz non est

prohibitio fortis ⁊ extrahe san. abundantem. Et sci
as q̄ tu indiges in initio ei⁹ eo cuius simile est in ca
none dē repercussione ⁊ īfrigidatione: verū tibi īest
tūc vt attēdas latus duriciei. O quā velociter respō
det duriciei: ⁊ propter hoc oꝫ vt sint ꝑmixta cum
subtiliatiuis ⁊ aperitiuis. Et epithimatū quidē frigi
dorum administratio sup̄flua quandoqꝫ ꝑducit ad
duritiē: ⁊ quandoqꝫ sufficit eis introitus balnei. Et
quandoqꝫ aperitur ad renes. Et scias q̄ plures me
dicinarū quibus est stipticitas aliqua ⁊ frigus, ⁊ silr
ciboꝝ q̄ sūt huiusmodi sunt granata ⁊ poma ⁊ pira
nocēt ex alia parte. Et illud qm̄ ipsi ꝯstipant meatū
q̄ est ad fel quare nō attrahit cholerā ⁊ est illud ad
ditio i ap̄ate ⁊ malitia plurima. Et ex ꝯstipatione cū
hoc q̄ ip̄a est necessaria in principio egritudinis ⁊
ī fine ei⁹ ⁊ apud respōsionē resolutōis ad ꝯseruādā
virtutē: timent̄ due malitie: lapideitas ⁊ retētio cho
lere i epate. Quapropter īdiges ēt vt icipias a regie
resolutionis materiei i hac egritudine plusq̄ sit tua
īceptio i reliq̄s ap̄atibus timēdo lapideitatē ⁊ duri
ciē ⁊ expellendo illud qd̄ forsitā resudat ex viru ma
so a cuius resudatōe nō eūant̄ ap̄ata calida. Veꝝ re
solutio ⁊ ap̄tio q̄ndoqꝫ mollificāt virtutē ⁊ approxi
māt mortē sicut narauit. G. de dispositōe medici cu
rantis ap̄ata epatis cū mollificatiuis qb⁹ curāt reli
qua ap̄ata: sicut ē ēplm̄ factū ex olo ⁊ tritico ⁊ aqua
et cibabat illū alcādarusio: ⁊ oportebat vt cibaretur
eis i qb⁹ ē abstersio sine viscositate ⁊ grossitie. et vt mi
scerētur cū resolutiuis medicine i qb⁹ sūt stipticitas ⁊
ꝯfortatio ⁊ aromaticitas: sicut ciperi ⁊ calamus aro
matic⁹ et absinthiū ⁊ vt administraretur d̄ istis quā
titas q̄ cōseruaret sanitatē ⁊ nō sup̄flueret. ⁊ essent in
iitio sui repercussio cū fortitudine ⁊ i medio ipsi⁹ cō
positio: ⁊ i fine ei⁹ resolutio cū stipticis hui⁹ generis
⁊ si esset necesse vt ꝯfortaretur resolutio: tūc festinaret
q̄dē ⁊ in ipso qd̄ ē i ipso. Ille ergo nō recipit ex G. ⁊
idicauit ei G. i egroto q̄ndo ꝯuenerunt ad eū q̄ iste
eger moriet̄ cū dissolutōe v̄tut̄ ⁊ sudore viscoso pau
co apparente sup̄ ip̄m: mortuus ē ergo ifirmus ⁊ fu
it s̄m q̄ existimauit G. Nō ē ergo necessariū vt cum
hac resolutōe sigula icipiat̄ i hora respōsionis: ⁊ oꝫ
vt cūetur a stipticitate ⁊ apertōe i dispositōe respon
sionis resolutōis pure. Et cōsideratio oīuꝫ istoꝝ est
ex subtilibus reb⁹. Et scias q̄ sicut hoc mēbrum ve
lociter ꝯuertitur i lapideitatē silr velociter suscipit re
solutōeꝫ. ⁊ q̄nq̄ꝫ sit resolutio ⁊ apertio cause ad erup
tionē. Et quando administras resolutōeꝫ n̄ admi
nistres eā ex genere eoꝝ q̄ mordicāt ⁊ ꝯmouēt ap̄a.
Et aqua qd̄ ordei quāuis abstergat sine mordicatio
ne: tn̄ ē dulcis: ⁊ dulce facit icurrere opilationes. ꝓ
pter illud ergo i aqua non est sufficientia abūdans
q̄m̄ abstergit sine mordicatione ⁊ non facit accidere
opilationē. Amplius possibile est vt ꝯfortentur eius
apertio ⁊ abstersio cū eis q̄ admiscentur ei si necessa
riū est vt addatur ipsius virtus. Et mordicatio q̄dē
⁊ stipticitas plus nociue sunt cōcauitati quā gibbo
sitati: q̄m̄ ipse festinant cū virtute sua: ⁊ faciūt accide
re opilationes i initio viarū ⁊ i gibbositate sūt fract̄

virtutū ⁊ obuiāt extremis orificijs. Ampli⁹ oꝫ vt co
gnoscas latus egrū ⁊ caue ne prouoces vrinā egritu
dine exn̄te i cōcauitate aut soluas ventrē egritudine
exn̄te i gibbositate ⁊ facias materiam i vtrisq̄ dispo
sitionibus simul iobedientem: imo oꝫ vt tu eūes ex
propinquioribus locis. Eūa ergo ex ap̄ate qd̄ est i cō
cauitate ex latere solutōis ventris ⁊ illud qd̄ ē i gib
bositate ex prouocatōis latere. Et caue ne dimittas
naturā remanere restrictā. In hoc. n. est nocumētū
magnū ⁊ i ipso ē error. Nō ēt dimittas eā solutā su
p̄flue ⁊ cadat virt⁹ ⁊ hesitet nat̄a. imo sup̄ē tibi vt e
soluas ꝯstrictā cū eq̄litate ⁊ ꝯstrigas solutā cū eq̄lita
te. medicie āt cōuenietes ap̄atib⁹ epatis ⁊ i initio rei
cū illic est caliditas sup̄flua sūt aqua endiuie ⁊ aqua
solatri cum siropo acetoso zuccario ⁊ aqua ordei ⁊
aqua virge pastoris ⁊ aqua arnoglosse ⁊ alkakingi
⁊ aqua coriādri humidi ⁊ aqua cucur. ⁊ aqua cucu
meris ⁊ aqua cuscute. Et oꝫ vt admisceatur eis ali
quid horum que sunt sicut absithiū ⁊ calamus aro
maticus. ⁊ troci. huiusmodi. ℞. carnis amirberis.
ʒ. x. rosaꝝ spodij amborum ana. ʒ. v. medulle semis
citroli ⁊ medulle semis cucurbite ⁊ semis portulace
⁊ semis endiuie oīum ana. ʒ. iij. semis feniculi pon
dus. ʒ. i. sumatur ex eis in potu pondus. ij. aure.
Et si necessarium est addere ꝯfortantia epar ponan
tur i eis lacca ⁊ reubar. Et si fuerit illic tussis ponan
tur i ipsis succus ligritie ⁊ aliquid de dragaganto ⁊
tereniabi. Medicie que sunt fortiores ⁊ conuenien
tiores ei qui non habet ex caliditate quantitatem ꝑ
nenientem i vltimo sunt aqua feniculi ⁊ buglosse ⁊
squinantum ⁊ apium montanum ⁊ alubleb ⁊ to
tum illud cum siropo acetoso. Ista. n. ⁊ consimilia
conferunt i illo quod est i tunica prima cum icipit
i maturatōe peruenire parum. ⁊ troci. de rosis etiaꝫ
⁊ proprie i eo quod sequitur concauitatem. Et mul
totiens q̄dem est causa apostematis ⁊ initium eius
saltus ⁊ percussio. Et ex eis que prohibent ipsuꝫ ac
cidere post illa duo ⁊ p⁹ phlōmiaꝫ ē vt i potu sūat̄
ex rubea ⁊ reu. ⁊ alseni oī die. ʒ. i. ⁊ fiat hoc trib⁹ die
bus. Et postq̄ scis q̄ ap̄a est i latere concauo: tūc p̄
mū ē vt admistres aquaꝫ alubleb permixtā cum eis
que necesse ē illi admisceri ex īfrigidatis p̄dictis. Et
aqua sicle i oībus q̄ maturant ⁊ repercutiūt ⁊ leniūt
naturā. Et confert cuꝫ apparet maturatio oppopo
nacuꝫ cum aqua feniculi ⁊ aqua solatri ⁊ aqua alu
bleb ⁊ vt ponas in cibo aliq̄d de semie cartami ⁊ si
cle siue de vrtica ⁊ polypodio. Et quando declinat
admistra fortia sicut aloes ⁊ agaricum ⁊ turbit: ⁊ q̄
dā admistrāt myrob. citrinos. Ego vero abhorreo
eos propter illud qd̄ i eis est de virtute stipticitatis
⁊ timeo q̄ educatur subtile ⁊ vertatur i lapideitateꝫ
grossam. Et quandoqꝫ admistrantur i huiusmodi
hora ea que sunt sicut semen cartami ⁊ sicut vrtica
⁊ polypodium i cibo ⁊ epithimum sine timore. Et
quandoqꝫ addemus ad ea que sūt sicut hell⁹ s̄m ne
cessitatē. Clistere aūt i p̄ncipio: ⁊ vbi accit vt sit natu
ra ꝯstricta fiat ex eis q̄ sūt sicut succus foliorum si
cle cuꝫ melle ⁊ sale ⁊ baurach aut cum zuccaro ru.

Et apud declinationem fiat fortior ⁊ ponat in ipso polypodium ⁊ cētaurea ⁊ isopus ⁊ origanū. Et qn̄z ponit in ipso colloquinda. Cū aūt ē in latere gibbositas oꝫ vt incipias in ipo cū diureticis fridis: deinde cū tēperatis. Et qn̄ apparet maturatio admistra fortia acuta: ⁊ nō ē necīa hec posterioratio nisi pp timorem lapideitatis. Medicine aūt iste sunt sicut rubea ⁊ petroselinū ⁊ assaꝝ ⁊ sqnantū ⁊ tro. almirberis descripti ⁊ tro. de eupatorio fortes ⁊ reliqua diuretica fortia ꝑdicta in areolis expulsionis ⁊ in. c. ꝓuocationis. Empl̄a vero oꝫ vt admistrent frigida sicut supᵽ apata alia imo tepida. Et illa quidem a qbus oꝫ incipere cum existimas ꝙ apa ē habens initium sicut succi frigidi stiptici sicut succus portulace ⁊ cucur. ⁊ semperuiue ⁊ aqua ro. ⁊ sandali ⁊ canfora: sūt ēpl̄a fcā ex ꝑputijs vitiū ⁊ ro. siccis ⁊ attriplicibꝰ. Et ñ oꝫ vt sint hꝰi cū disicat ꝙ apa iā ē. meliora nāqꝫ ēpl̄a sꝭ illa q̄ sꝭ fcā ex cydoījs cū ṁdicis alijs: ꝺ illis ē vt terāt cydonia cū faria ordei ⁊ aq̄ ro. ⁊ fiat ex eis ēplꝫ. aut cydonia decocta cū aceto ⁊ aq̄ donec discocta sint: ⁊ misceant cuꝫ sandalis: ⁊ ponatur sup ea aliquātulū olei ro. ⁊ administrent. Et ex illis ē vt decoquantur cydonia cū vino odorifero in quo sit stipticitas ⁊ addatur eis virga pastoris. Et ꝯforent cū eis que sunt sicut paꝝ spice ⁊ absinthium ⁊ cipi: ⁊ ꝑparent cum eis q̄ sunt sicut sauich ordei ⁊ admistrentur. Et qn̄z ponit ol̄m de cydonijs aut oleum masticinum aut olm̄ de alcanna. Et de aqs aqua myrthi ⁊ aqua de folijs maloꝝ ⁊ aqua cydoniorum ⁊ similia. Et qn̄z fit empl̄m ex cydonijs decoctis cū decoctiōe absinthij. Et cum voluntas ē vt eleuet ad gradū resolutionis ponat in ipso mastix ⁊ camemilla ⁊ mellilotuꝫ ⁊ farina ordei ⁊ fenugrecū cū rebꝰ in qbus sit stipticitas ⁊ semē lini ⁊ ol̄m. s. eius ⁊ olm̄ fisticinū ⁊ ol̄m camemillinū ⁊ fenugrecum. Et ex empl̄is laudatis est empl̄m de tenulis ⁊ ēpl̄m filagrius ⁊ ēplꝫ de mellilito ⁊ empl̄m caritiū ⁊ empl̄a que dicemꝰ i antidotario. Descriptio empl̄i ad iflationē: ℞. butyri ⁊ succi rubei amboꝝ añ. ptē. i. croci masticis amborum añ. ptē. s. olei ro. ptes. iiij. cere q̄ꝫtū necesse est. Et in fine eiꝰ admistra empl̄a apitiua resolutiua ꝑmixta cū stipticis pp ꝯseruatōꝫ ꝟtutis sicē sūt ēpl̄a facta ex ircos ⁊ assaro ⁊ alusnee ⁊ polio ⁊ origano ⁊ sceha ⁊ se. apij ⁊ bdellio ⁊ sicibꝰ. Et qn̄z addunt in eis ꝯfortātia. Et empl̄a facta ex myrtho ⁊ rubea tinctoruꝫ ⁊ g̃nis lauri ⁊ croco ⁊ myrrha ⁊ mastice ⁊ cera ⁊ ol̄o sambacino ⁊ oleo de lilio. Descriptio ēpl̄i resoluētis apa ēpis ꝓportionatū ad cibos laudabile expertū: ℞. storacis ⁊ cere āboꝝ añ. darkimet. x. ⁊ masticis ⁊ croci ⁊ amomi oīum añ darkimet. ij. olei de arbore masticis ⁊ olei ro. āboꝝ añ. darkimet. ij. vini cotilas ij. ⁊. s. liq̄fiant cera ⁊ oleū ⁊ misceant cū eis oīa. aliꝺ iuuatiuū valde: ℞. lilij amonii folij oīuꝫ añ pondꝰ darkimet. i. storacis cere amboꝝ añ. darkimet. i. ol̄i de arbore masticis q̄ꝫtuꝫ necesse ē. Aliud bonū: ℞. aloes. ℥. iij. masticis. ℥. i. cāemille ⁊ mellilotī āboꝝ añ. ℥. iiij. croci rubee ⁊ calami aro. assari oīum añ ℥. ij. cere ⁊ armoniaci amboꝝ añ. ℥. vi. olei de lilio q̄ꝫtum sufficit. Aliud resolutiuū ꝯfortatiuū: ℞. croci. ℥. ij. bdelli. ℥. vij. ⁊ sordis vzcoli. ℥. iiij. ⁊ amomi ⁊ spice romane: ⁊ carpobalsami oīum añ. ℥. vi. olei de lilio q̄ꝫtū sufficit: ꝑmisceant ⁊ admistrent. Qꝺ si cū apate fuerit solutio vētris debilitans quā sollicitudo exigit retineri: tunc oꝫ vt in potu sumant trocisci almirberis ⁊ troc. de reubar. muschati. Cibꝰ aūt melior ē kisch ordei. Infrigidat. n. ⁊ abstergit ⁊ non facit acgrere opilatiōes ⁊ festinat eiꝰ penetratio. In candarusio aūt ⁊ frumēto fortiori eo neciuꝫ ē aliqd de grossitudine ⁊ ꝯpressione apatis. Et si non ē excusatio a pane sit panis q non est ex sil̄a: neqꝫ ex tritico grosso: ⁊ jam sit in furno panis factꝰ: ⁊ oꝫ vt iterum dat cum cibo vltimo. Et ex oleribꝰ lactuca ⁊ atriplices: ⁊ ex fructibꝰ granata dulcia ⁊ in cuius stō non ꝯuertunt dulcia: ⁊ oꝫ vt deuitet dulcia q̄ꝫtuꝫ potest.

Ca. xiij. de cura herisipile.

Cura herisipile ꝓxima ē cure phlegmōis. verū oꝫ vt sint vētris solutio ⁊ vrine ꝓuocatio sublimiores: ⁊ cuꝫ eis que sunt decliniora ad frigiditatem. Et ponant medicie sup ipsam infrigidate cū niue ⁊ non incessanter remouetur illud donec eger iueniat subuersionē frigoris ⁊ fiant empl̄a ex nenufare ⁊ aqua alkakingi ⁊ aqua cydonioꝝ ⁊ sandaloꝝ ⁊ canfora ⁊ similibus. Et non administres in ea calefacientia q̄ꝫtum possibile est.

Ca. xiiij. de cura aldubellati.

Oportet vt admistrēt in ꝑn. aldubellati ⁊ cū icipit apa calidū de quo existimat ꝙ ad collectionem perueniat repercussiua que sunt ex empl̄is cū equalitate ⁊ epithimatibꝰ. Et in potu dēt aqua ordei ⁊ siropus acetosus. Et si dispō necessariam faciat phl̄omiā phl̄onia ex basilica: aut vētosa ptē ventris q̄ sequit epar. Et qn̄z indiges solutione vētris. cū ergo nō ē excusatio qn collectio fiat: tunc necessariū ē vt admistres maturationē ⁊ suppurationem: ⁊ necessariū est vt adiuuent cū incisiōe ⁊ subtiliatōe cū necessariū sit hūoribus grossis exītibꝰ in hꝰi apatibus qbus mēbꝝ iam imbibitū ē. ⁊ necessaria ē lenificatio vt faciat hūorē ꝑparatū ad resoluendū. cū ergo apparet maturatio ⁊ non supparat alt̄a ipm ab illis ⁊ vtere suppuratiuis fortibꝰ potando aut empl̄ando: deinde adiuua nām ad expellendū mām. Et si indiges adiutorio ⁊ oppōne ad ptē declinatōis ⁊ oportuerit vt ventrē soluas aut vrinā ꝓuoces facies. ⁊ non ꝓuoces cum re forti ⁊ calida ⁊ faciat icurrere egrum nocumentū i vesica. Cōseruatio eni vesice i hac egritudine ⁊ cum erūpit pus ad ipm p seipm aut medicina diuretica necessaria ē. Cūqꝫ erūpit pus aut expellit ⁊ necessaria est ablutio residui pus: tunc fiat cum eis que sunt sicē aqua mellis ⁊ rubea. deinde si indiges icarnatōe vlceris tunc si virtus tollerat ventris solutionē ē i ipa adiutoriū plurimū cum non est supflua. Et ventris qdē solo necessaria est ꝓpter duas res. vna eaꝝ ante eruptionē ⁊ minoret materia ⁊ alleuiet sup naturaꝫ: ⁊ secūda post eruptionē aut ꝓpe eruptōꝫ ⁊ ꝯplemētū maturatōis cū scitur ꝙ mā ad partē intestinoꝝ est

decliuio: ⁊ q̄ dubellati est in latere concauo. Et ex
illis quidem q̄bus venter soluitur ante eruptionem
s̄m semitā adiutorij nature ⁊ alleuiatiōis sūt terenia
bin ⁊ xiracost ⁊ cassiafi. ⁊ zuccarū rubeū ⁊ h⁹ i i aq̄s
alubleb ⁊ endiuia bibita. Et fortius illis ē decoctio
seminū ⁊ radicū in qua decoctum ē eupatorium ⁊ i
qua soluta sūt tereniabim ⁊ xiracost ⁊ cassiafi. ⁊ silia.
Et qn̄q3 ponūtur i ipso aloes ⁊ absinthiū. Et ex cli-
steribus clisteria lenia nota. Solutiua autez que sūt
post maturationem ⁊ iuuāt ad maturandū etiam ⁊
eruptionem sunt vt sumant in potu i decoctiōe radi
cum eupatorij olei de tribulis. ℥. iiij. sambaci pon-
dus. ʒ. ij. ꝯiungatur cum. ℥. s. zuc. ⁊. ℥. i. cassiefi. Si
aūt mā fuerit versus gibbositatem non oportebit vt
administrentur solutiua nisi s̄m viam adiutorij ⁊ alle-
uiationis i p̄ncipio ⁊ ante maturatōez. Post matu
rationē vero oportet vt administrentur diuretica pre-
dicta s̄m ordinez suū. s. quotienscūq3 est maturatio
in vltimo administrent̄ fortia. Medicine vero ebibite
adiuuantes ad maturationē sunt sicut lac asininum
cū zuccaro ru. aut zuccaro alhasir: ⁊ sicut aqua d̄ ra
dicibus cū passis ⁊ ficubus ⁊ capilloueneris ⁊ fenu-
greco cū oleo amigdalio dulci aut amaro: aut oleo
d̄ fenugreco aut oleo d̄ tribul. Et si voluerit forti⁹ illo
ponātur in ipso dactili ⁊ sumant in potu i ieiunio de
coctionē psilij vel polij cipi montani aut siropuz de
isopo cōfortatum: ⁊ cibentur melle colato a spuma
sua cū decoctōe sua ⁊ ficub⁹ ⁊ aqua mellis i aqua or
dei: aut sumātur de taraxacon sicca pōdus. ʒ. i. ⁊ la-
ctis asini. ℥. iiij. cum zuccaro. ⁊ vtat̄ medicis in q̄bus
sunt aptio ⁊ subtiliatio ⁊ ēt ꝯfortatio: sicut sunt absin
thium ⁊ croc⁹ ⁊ spica ⁊ radix peonie ⁊ radix alhasce
⁊ radix rubee ⁊ mastix ⁊ vtraq3 spica ⁊ grana alfag-
di ⁊ succus eupatorij ⁊ radices centauree. ⁊ ex oleis
oleum de neriden ⁊ oleū de arbore mastic. ⁊ oleum
de lilio. Emplastra vero adiuuatiua sunt sicut em-
plastra i quibus ponūtur farina ⁊ mellilotū ⁊ came
milla ⁊ radix lilij ⁊ calamentū ⁊ radix euisci ⁊ fiscus
⁊ oleum ⁊ frumentum ⁊ cepe assatum ⁊ oleū de bē.
Si autez necessaria sunt fortiora illis administrentur
emplastra ex farina ordei ⁊ baurac ⁊ fimo colūbino
⁊ calamento ⁊ glutino albotiz ⁊ picis ⁊ maneris ⁊ si
mili. Et oportet qn̄ sentit maturationez vt dormiat
super epar suum ⁊ assiduet balneatiōem cum aqua
calida. Et quādoq3 est necessarium vt exercitet̄ ⁊ am
bulet si possibile est ei illud. Quod si erumpitur tūc
oportet vt sumat super ipsam ea que abluunt ipm ⁊
mundificant sicut aqua mellis calida. deinde conse
quantur ea que mundificant ipsum ex parte declina
tionis aut cū solutione ventris aut cum ꝓuocatiōe
vrine si indiget eis: aut admisceatur aliquid illorum
cum aqua mellis. Et non oz vt dentur ei i potu diu
retica valde ⁊ ledant meatus vrine. q̄ si accidat vt vl
ceret: aut ledat pus meatus vrine aut vesice: tunc re-
ctius est vt nutriatur cibis in q̄b⁹ est abstersio absq3
mordicatione: imo cum conglutinatiōe aliqua sicut
est aqua mellis decocta cum equalitate cum qua p̄-
mixtum est parum amili ⁊ ouuz ⁊ oleum ro. ⁊ sicut

sūt malue cum cādarusio. Et ad vltimum oz vt rega
tur regimine vlcerum mēbroꝝ interiorum: ⁊ s̄m qd̄
oz vt res currat in vlceribus renum. Cum ergo mū
dificat vltime oz vt in potu sumat i matutinis aquā
ordei ⁊ siropum acetosuz. Cumq3 p̄terierūt hore ali
que sumatur thuris ⁊ sanguinis draconis amborū
an̄. aur. i. ⁊ seminis endiuie ⁊ seminis apij ⁊ masticis
oium an̄. aur. i. ⁊ sumat ea in potu in siropo acetoso
aut gileui aut aqua mellis. Et post illud confortetur
cum cibo, ⁊ curetur vlcus eius cuz eis que sunt sicut
ea que dicemus in cura vlcerum renum. Et cū acci-
dit vt mā effundatur ad spacium ventris: tūc necessa
rium ē vt incidatur cutis apud inguina ⁊ discooperia
tur lacert⁹ adeo donec appareat siphac iterius noia
tum birabaton. deinde fiat in ipso foramē ⁊ ponat̄ i
ipso cānula per quā currat pus: deinde cū emplis.
De cibis vero oz vt administrētur in p̄ncipio subtilia
tio cibi ⁊ sit content⁹ kisch ordei: ⁊ siropo acetoso:
deinde post illud administrentur cibi aperitiui quos
diximus ⁊ vitelli ouorum sorbilium ⁊ sorbitiōes le
nificantes. Cum ergo erumpitur ⁊ mundificatur ne
cessaria sunt ea que ꝯfortant sicut aqua carnis: ⁊ car
nes arietine ⁊ hedine ⁊ auiū terrenarum ⁊ earū iura
cum aceto condita sine semibus ⁊ vitelli ouoꝝ sorbi
lium ⁊ similia ⁊ parum vini. Et vtatur odoramentis
confortatiuis.

Ca. xv. de cura apostematum frigidorum.

Oportet vt administrentur in eis subtiliatiua
abstersiua ⁊ appropinquat cura eorum cure
opilationum ⁊ cura dubellet que preparate
sunt ad maturationez. Et tu q̄dem iam sciuisti medi
cinas maturatiuas ⁊ diureticas ⁊ aperitiuas ⁊ sub-
tiliatiuas. ⁊ oportet vt sit in eis virtus stiptica confor
tans aromatica. Et mittuntur in eis de oleis oleum
de kerua ⁊ oleū de iesemino ⁊ oleum sambacinū i
emplis que ad ea assumuntur. Et meliora ēpla ipoꝝ
sunt emplm fuludriacon ⁊ ēplm filagrius ⁊ emplm
stomaticon ⁊ emplm de seminibus: ⁊ cōfert diacur-
ma ⁊ dialacca ⁊ similia. Et fistici q̄dez maximi iuua
menti sunt in eis ⁊ trocisci de spica. ⁊ ex siropis siro-
pus de seminibus cū camedreos ⁊ polio iam deco
ctis in eo. Et ex eis que in ipis iuuāt ⁊ ꝓp̄e in illo qd̄
indurationi ꝓximum est. Et conferunt etiam dolo
ribus renum ⁊ splenis: ⁊ ē medicamen factum cum
sq̄lla s̄m hunc mōm: ℞. squille assate: lilij celestis as
sari dauci seminis apij anisi spice aromatice cassie, ca
storei calamenti mōtani cymini calamenti fluuialis
acori piretri piperis longi nucism⁹: amomi opij eu
forbij seminis altee sticados polij siseleos semis ru-
te seminis feniculi corticum radicum capparis ari.
ro. cinamomi croci vel cinami grossi. ʒʒ. baccarum
lauri seminis hyusqamis al. costi ameos seminis car
ui oium an̄. ptem. i. conficiantur cum melle dispu-
mato ⁊ administretur. Medicamen factum cum al
leis campestribus ⁊ efficit operationem predicti eā
dem: ℞. alleorum gētiane albe eupato. costi aristol.
[illegible] siseleos, piperis longi omnium ana darki-
mer, ij. seminis apij assari meu: ⁊ su. nucismus.

ameos anisidem nigre ouiz ana darkimet.xv.casto rei aque ro.oiuz ana darkimet.xij.soluant ista cum vino ⁊ reliqua terant ⁊ misceant ita vt fiant res vna: deinde côiungatur cum melle.

Ca.xvi.de cura apatum duroꝝ.

Non euadit aliqs ex apate duro qescéte côfirmato. Et illi qui sanât ex eo sût q curant i initio sui. Et canon quidé curatiôis coꝝ est post purgationé corporis ex hũiditatibus grossis cũ medicinis côpositis ex speciebus in quibus sût lenificatio equalis ⁊ resolutio ⁊ subtiliatio ⁊ calefactio téperata ⁊ apertio opilationũ dñantior q̃z lenificatio et confortatio ⁊ stipticitas ⁊ aromaticitas cũ quantitate qua indiget infra qd adiuuant duas intentiones alias. Et vt in pluribus haꝝ medicinaꝝ que iuuant duas intétiones dñant amaritudo ⁊ stipticitas pua. Et iste medicine admistrantur in potu ⁊ admistrant in emplastris ⁊ admistrantur in embrocis. Et oz vt lenias naturá si fuerit tpata cũ rebus lenib⁹ ⁊ clisterijs ppie ⁊ illud qd efficiũt grana pini maioris ⁊ semen lini ⁊ gluten alboti cũ hoc q ipsa ꝯferũt apati. Et non oz vt sis audax ad soluendũ ventré cũ reb⁹ vehementis caliditatis ⁊ faciant lesioné ⁊ addant in nocumento. Et oportet vt sit eius somnus sup latus dextꝝ. illud eni é ex eis que valde côferũt ad resolutionem eius. Medicine vo singulares valentes ad illud sunt grana pini ⁊ medulle ⁊ adipes tpate ⁊ ad caliditatem decliues. Et in farina fenugreci est lenificatio quedam cum maturatione ⁊ costus est vehementis iuuaminis. nam cum ex eo sumitur in potu.ʒ.ʃ. vsqz ad aur. cũ melle mixto aut cum vino confert manifeste. ⁊ qñqz confert ei sumere in potu oleũ de neriden aut oleũ de balsamo aut oleũ costinũ cũ aqua in qua decocta sũt ruta ⁊ anetũ: ⁊ dosis olei de neriden sit quátitas.ʒ.iiij. admistret illud hebdomada vna ⁊ ꝯfert maxime: ⁊ ex eis que ꝯferũt ad illud sũt seminis agnicasti pôdus.ʒ.i. in quibusdã siropis ⁊ eupatorij pôdus.ʒ.i. cum aqua apij aut feniculi aut édiuie aut arnoglosse sicce pôdus aur.i. ⁊ decoctio lupinorũ in qua positũ est de spica aromatica vsqz ad.ʒ.ʃ. aut de pipe min⁹ hoc ⁊ amigdale amare in vino. et radix arboris sanguis dracôis in natiua é etiã ⁊ cortex arboris aldemest ⁊ bacce lauri ⁊ radix amigdali ⁊ radix fu. ⁊ cicer nigꝝ ⁊ poliũ ⁊ camedreos ⁊ porri Et ex medicinis ꝯpositis ꝯferétib⁹ ad illud sũt trocisci de bdellio quoꝝ ꝯfectio: ℞.rosaꝝ tritaꝝ.ʒ.x. spice aroátice.ʒ.ij. myrrhe.ʒ.i. costi.ʒ.i.⁊.ʃ. mastic.ʒ.i. amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.i.⁊.ʃ. bdellij.ʒ.iij. terant medicine ⁊ dissoluat bdellium cũ vino ⁊ conficiant cũ eo medicine: ⁊ fiant inde trocisci. ⁊ potio eorum sit trium dragmaꝝ cum aqua mellis aut cuz apozima te de seminibus. ⁊ si fuerit caliditas cum aqua aliubleb ⁊ endiuie. Et ex istis é medicamen asclepiadis factũ cũ felle vrsi. Ipsũ nãqz expertũ é côferre per illud qd in ipso est de speciebus medicinaꝝ valétiuz ad illud fm conditiones suas quas dixim⁹. ⁊ descriptio quidé eius: ℞. camepitheos prassij seminis apij montani gentiane seminis agnicasti fellis vrsi synapis seminis cucum. scolopédrie radicum oppoponacis amiloꝝ lacué rubee tinctoꝝ seminis caulium aristo. piperis spice inde costi seminis apij hortulani semis endiuie vel eruce ⁊ herbe iudaice polij opij eupatorij granoꝝ iunipi partes equales: conficiant cum melle: ⁊ dosis eius pôdus auellane cum vino ⁊ ex eis que conferũt ad illud sunt diacurcume ⁊ attanasia ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ socrugene conferunt ad illud. Et ex côpositis leuibus in hoc é medicamẽ altaraxacon dictũ in ca. aldubellati: ⁊ medicine q̃s diximus in ca. apostematũ frigidoꝝ absolute. Et cũ admistraueris omni die trociscos almirberis p hebdomadã vnã qui bibant in aqua ⁊ incipiat a.ʒ.i.⁊.ʃ vsqz ad.ij.ʒ.⁊.ʃ. erit vltimũ: ⁊ vt aggregetur aliquid huiusmodi aque administrãdo cardos ⁊ allabrem gradatim ex.ʒ.iij.⁊.ʃ. vsqz ad.ʒ.i. Et stude in hoc ne faciat illud cadere ipm in creatóe ⁊ api opilationez Et ex potibus q bibũtur est apozima costi ⁊ ramoꝝ eupatorij ⁊ fenugreci ⁊ passaꝝ.iiij.℥.cũ.℥.olei amigdalini aut olei de nucibus recétibus: aut apozima qd ℞. gentianã absinthiũ mellilotũ passas ficus. aut apozima aristo. absinthij rute floruz squinãti ⁊ passul ⁊ fenugreco. Et apozima lupinoꝝ ⁊ costi ⁊ absinthij cum oleo de kerua. Et ex emplastris bonis ad illud é vt emplm fiat cũ amomo humido aut sicco decocto cũ vino pontico: aut ex spica cum oleo de fisticis cũ prassio ⁊ expressio cũ aneto de croco: aut emplm factum ex farina fenugreci ⁊ ficubus ⁊ ruta ⁊ mellilot o ⁊ nitro. aut sumant ãmoniaci.ʒ. centum bdellij.ʒ.xxv. croci.ʒ.xij. terantur oia ⁊ conficiant cum cerato facto ex cera ⁊ oleo de alcãna fm q videtur: aut emplm factũ ex farina fenugreci ⁊ sterco re capno ⁊ cordumeni ⁊ calamento ⁊ caulibus ⁊ visnee ⁊ ruta. Et illi quidé cuius causa é pcussio ⁊ iam incipit apostemari ⁊ indurari côuenientius ex emplastris é emplm ro. cũ sabren. Et ex medicinis ⁊ regimine bonis cũ administraueris potiones ⁊ épla est vt ponant sup membꝝ ventose calefacte sine incisione imo suppôat loco sanguisuge: deinde administra medicinas que sũt fortiores in subtiliatione et resolutóe ⁊ fac adherere loco ea que sũt sicut nitꝝ et sulfur citrinũ qnqz diebus aut hebdomada.i. deinde administra epithimata cum synapi in omnibus x. diebus: postea fac vomere egrum cũ raphano. q si obediens fuerit apa administra helleboꝝ album. Et quando fit apa cancer minoratur spes in eo: nã si confert aliquid tũc medicamen asclepiadis qd é in antidotario absqz felle vrsi. Cibi autem sint illi quorum digestio est velox sicut vitelli ouoꝝ sorbiliuz et sicut kisch ordei ⁊ cibus eius qui habet opilatiôes in epate suo ⁊ parum vini quod est subtile é bonum valde ⁊ abstineat a carne.

Ca.xvij.de cura apatum almirach lacerti.

Quest prima curationi apostematum epatis ex parte medicinaꝝ nisi quia audacia ad repcutiendã mãm in pmis ⁊ ad resoluendũ eam secundo est fortior. ⁊ non timetur ex eis ex stipticitate ⁊ resolutione qd timetur ex apate epatis.

Ca.xviij.de cura apatũ mesaraice.

¶ Est silis curatõi apatũ cõcauitatis epatis

Ca.xix.de pcussiõe ⁊ obuiatõe ⁊ casu sup epar.

Q Uoniã qñqz accidit obuiatio aut casus aut nocumentũ sup epar: tũc necesse est vt tu succurras vt non accidat ex eis fluxus sanguis aut apa magnũ: qḋ si accidat apa curat̃ cũ eis q̃ diximus ḋ cura apatis qḋ succedit pcussioni. Et qñqz accidit ex eis vt additamentũ maius de additamẽtis epatis remoueatur a loco suo ⁊ ppe si fuerit magnũ ⁊ accidit dol ⁊ sub hypocondrijs dextris post percussionem aut saltũ aut casum. ⁊ rectificat illud ꝯmotio ⁊ excussio cum ꝑparatione pectoris illius qui hʒ illud ⁊ erectiõe illius quare sedatur dolor subito cũ reditione additamenti ad locum suũ. In alijs autẽ oꝫ vt incipiatur ⁊ fiat phl'omia. ⁊ si fuerit caliditas vehemens: tũc potetur ⁊ liniatur cũ infrigidatiuis apocrusticis. Si aũt sanguis eius egrediatur: tũc ponat̃ cum eis stiptica. Et si non fuerit caliditas vehemẽs neqꝫ cursus sanguinis aut iam fuerit sedatum illud qḋ inde erat: tũc tua intentio nõ erit nisi vt resoluas sanginẽ mortuum. Et si non fuerit possibile vt resoluas sanguinẽ aut pertransiuit terminũ tũc adminstra resoluentia. ⁊ nõ est aliquid simile epithimati cũ mumia ⁊ oleo arazaki. ⁊ conferũt omnibus illis medicine ꝑdicte in ca. apostematũ euenientiũ ab obuiatione. Medicamen conferens ad illud in ꝑncipio cũ est caliditas ⁊ inflatio aut timetur cursus sanguis. ℞ reubarbari balaustiaꝝ sanguinis draconis alumis iameni partes equales ⁊ dosis eius sit aur. i. cũ aq̃ cydonioꝝ. Qḋ si non fuerit illic caliditas plurima ⁊ volueris administrare medicinas in quibus sit repcussio cum resolutione aliqua ⁊ ꝯfortatione: tũc cõfert ad illud hoc ꝯpositũ. ℞. karabe. ʒ. x. ro. ru. ʒ. v. melliloti. ʒ. x. acatie. ʒ. iiij. spice inde croci ãboꝝ añ. ʒ. vi. masticis corticis capparis amboꝝ an. ʒ. iiij. luti armeni. ʒ. vij. nucis cupssi. ʒ. viij. conficiantur cũ aqua arnoglosse ⁊ fiãt inde trocisci quoꝝ vnusqsqꝫ sit vnus aur. Medicamẽ bonũ ℞. aque neilon. ʒ. x lacce ablu e. ʒ. vij. ⁊ reusini. ʒ. iiij. croci. ʒ. iij. ⁊. 5. hasce. ʒ. iiij. ciceris nigri. ʒ. vij. myrrhe. ʒ. v. luti armeni ʒ. x. conficiant̃ cũ oleo de lilio in quo posita sit mumia ⁊ fiant inde trocisci ⁊ sumantur in potu ⁊ dosis sit vsqꝫ ad. ʒ. iij. Et reusini ⁊ lutum sigillatũ cũ miscentur cũ aliquantulo de granis myrthi sunt res magis iuuatiue ad hoc in eis que ego sum expertus. In fine autem rei ⁊ cum non cauetur ab inflatione ⁊ apostematione oꝫ vt in potu sumat̃ de hoc trocisco: ℞. reusini laccam ⁊. ʒʒ. fiãt ex eis trocisci: ⁊ qñqꝫ ponitur cum eis aliquid arsenici citrini: quoniã ipm est mirabilis virtutis in repercussione ⁊ resolutione sanguinis: sumatur in potu ex hoc ⁊ leniatur super ipsum huiusmodi epithima: ℞. xiloal'. ⁊ crocum et baccas lauri ⁊ bdellium ⁊ calamum aromaticum ⁊ masticem ⁊ ceram ⁊ oleum alraxaki ⁊ almeisus ⁊ fiat emplastꝝ ⁊ ponat̃. ¶ Ca.xx. ḋ scissura ⁊ icisiõe i epe

E Xistimauit Hy. q̄ morit̃ ille cuius disrũpitur epar ⁊ accidit sepatio cõis ex eo corpi ipius ⁊ venis eius. In illo autẽ quod est minus hoc qñqꝫ ẽ spes. Et quãdoqꝫ accidit illic vrina sãguinis ⁊ solutio vẽtris cũ eo ꝑꝫ duo lata epis. Ca.xxi.de cura

C Ura illius est cũ medicinis stipticis ⁊ glutinatiuis ꝑm q̄ scis. Et ꝑm q̄ dictũ est in capitul. sputi sanguinis. ⁊ quandoqꝫ confert ei dare in potu pondus. ʒ. ij. de rosis cũ aqua frigida. Aut dare ei in potu balaustias aut facere emplm̃ ex eis.

Tractatus. iiij. de humiditatibus qbus accidit cã epatis vt expellãt̃ egrediendo ⁊ coartẽt̃ occultãdo

Ca.i. de speciebus expulsionũ reꝝ in epate

Q Uandoqꝫ diuersificantur expulsiões in suba eius qḋ expellit̃ ⁊ qñꝫ diuersificatur cã eius ꝓpt qḋ expellitur. Substantia v̓o eius qḋ expellit̃ qñꝫ est res chimosa: ⁊ qñꝫ ẽ aquosa: ⁊ qñꝫ est res ablutiua: ⁊ qñꝫ ẽ cholerica: ⁊ qñꝫ ẽ virulẽta: ⁊ qñqꝫ est nigra subtilis ⁊ nigra sicut fex ⁊ nigra melancholica. ⁊ qñqꝫ ẽ fetida: ⁊ qñqꝫ nõ fetida ⁊ qñꝫ ẽ sanguis purus. ⁊ qñꝫ expellitur silis ei ex via stõi cũ vomitu ⁊ sigt̃ ipm ꝑuatio doloris. ⁊ qñꝫ est res grossa nigra que ẽ suba carnis stõi vel epatis. Cã aũt eius pp q̄ expellit̃ qñꝫ ẽ apa qḋ rũpitur: aut opilatio q̃ apitur ⁊ expellit̃: aut scissura: aut vlcus aut corrosio: aut debilitas retentiue q̃re non retinet illud qḋ in ipso ꝯphẽditur. aut debilitas attractiue quare non attrahit. aut digestiue ⁊ nõ digerit illud quod comphenditur in ipso. Et qñꝫ nõ recipit ipm corpus ⁊ expellit ipm: aut fortitudine expulsiue: aut malitia ꝯpl'onis calide liq̃factiue: aut frigide debilitatis ex causis infrigidantibus: ⁊ ex eis sũt eũones plime: aut ẽ pp repletionẽ quã necesse ẽ nãm expellere. Et qñꝫ ẽ repletio ꝑm corpus totũ: ⁊ qñꝫ est in ipso epate qñ bona est generatio sanguis: ſꝫ morat̃ in ipso sanguis ⁊ nõ penetrat ad venas pp ꝯstrictõꝫ earꝫ: aut pp debilitatẽ attractiue in ipso: aut pp opilationes aut apata q̃ diximus. Et qñqꝫ est cã repletionis qua expellitur dimissio exercitij aut additio i cibo: aut incisio mẽbri ꝑm q̄ diximus in li. vli. aut retẽtio cursus ꝯsueti hemorroidaꝝ aut mẽstruoꝝ aut alioꝝ. ⁊ qñꝫ cã ẽ mordicatio ⁊ acuitas materiei cogens nãm ad expellẽdũ: ſꝫ v̓tutes nõdũ fecerit i ea opationẽ suã quã facerẽt si nõ eẽt hoc nocumentũ. Et qñꝫ associat̃ illud qḋ inenit in via ⁊ fit ei laborio sũ ⁊ inobediẽs: ⁊ qñꝫ fit hoc i in crisibus. Et qñꝫ cã nõ ẽ in ipo epe imo i mesaraica. Et q̃uis nõ sũt pores in mesaraica oẽs mõi isti cãꝝ: ẽ tũ pole vt sint ex pte apatũ ⁊ opilationũ. nã si fuerit in ea ꝑmũ pole ẽ vt epar attrahat ⁊ mesaraica non attrahat q̃re accidit ex ea res ḋ qua curat̃: q̃uis attractio dignior sit epati non mesaraice: ⁊ nõ est attractio mesaraice solius attractio de q̃ curetur. Et multotiẽs quidẽ ẽ solutio vẽtris epatica: qñ corpus nõ recipit nutrimẽtũ ⁊ redit ꝓpter opilationẽ aut pp aliud. Et omnes spẽs harum expulsionũ intuntur in veritate: aut ad debilitatẽ aut ad fortitudinẽ. Sũt ergo ea que fit ex scissura ⁊ vlcerosa ⁊ ptinens ad malitiã ꝯpl'onis ⁊ debilitatẽ v̓tutis de genere debilitatiõis uel debilitatiuo

τ apertio opilationuz τ eruptio aldubellati τ expul
sio superfluitatuz de genere fortitudis. Virtus enim
duz non confortaẽ non potest aperire aldubellati. τ
superfluitas sanguis corrupte propter multitudinẽ
aggregationis τ paucitas suctionis ex eo τ supflui-
tas sanguis plurimi τ alia. Et quando egrediẽ san-
guis fetidus non oz vt existimeẽ ꝙ illic sit debilitas
qñz eni fetet ꝑpter lõgitudiem more: deide expelliẽ
τ ẽ quasi fex nigra. cũqz superfluit expellit ipsum nã
sicut ostendim⁹ ẽt i venis: veruz illuz q expellitur a
virtute seqtur lenitas τ ẽ cum eo sanitas dispositio-
nuz. Et qñdo nõ ẽ fetẽs i oĩ dispositione mala: tunc
eger ẽ dignior vt ñ sit i dispõne mala. Et silr qñqz ẽ
i expulsionibus colorꝫ diuersorꝫ lenitas: τ errat q re
tinet hos colores diuersos i oĩ dispositiõe. Et vehe
mẽtior error eius ẽ q retinet eos cuz opilatiuis ꝯsti-
patiuis. Et scias ꝙ ñ elõgaẽ qn virtus debiliteẽ τ nõ
separet supfluitates τ nõ expellet repletionez: deide
accidat ei vt ꝯfortẽẽ virtus aut ꝑueniat de preparati
one matericꝫ τ apertione opilationuz cũ quo facilis
fiat expulsio iobediẽtis τ expellanẽ supfluitates. Et
causa qdem i solutione ventris chilosa que est causa
epatis τ eorꝫ q̃ sequũẽ ipsũ: aut ẽ pp debilitatẽ attrac
tiue que est in epate: aut pp opilationes τ apostema
ta q̃ sũt i cõcauitate eius aut i mesaraica ita vt nõ at-
trahat τ nõ alteret oĩno. Et ego dicaz iudiciũ haruz
opilationuz i ca. itestinorꝫ. Et ẽ ex eis q̃ cuz dimittũ
tur arefaciũt τ deijciunt virtutẽ. τ qñ retineñẽ iflant
i superiorib⁹ τ nocẽt eis τ ꝯstrigunt anhelitũ. Mate
rieꝫ vero chilosaꝫ multitudo ẽ ꝙ ipse sũt augmẽta
tiores virtute attractiua q̃ est i epate qu are remanet
maior ps eaꝫ ñ attracta. τ qñqz ẽ causa i hoc vehemẽ
tia appetitus stõi τ superfluitas eius. Et causa i solu
tione ventris lauatiua est debilitas virtutis alteratiue
separatiue q̃ ẽ i epate aut augmentum patientis sup
agentem τ debilitatio retentiue: τ est tunc similis so
lutioni ventris lauatiue epatis debilis. τ cã eius est
vomit⁹ τ colirica passio al'r eo q̃d nõ tollerat stõus d
bilis. τ expelliẽ ante ꝯplemẽtũ opationis pp debili-
tatẽ retẽtiue: cũ ergo ñ ẽ pp debilitatẽ retẽtiue tũc est
pp d̃bilitatẽ alteratiue. Et vtreque d̃bilitates sequũẽ
oẽm ꝯplõez sz pliz debilitatis retẽtie aut pp calidita
tẽ tñ: aut pp frigiditatẽ tñ i vtrisqz dispositõib⁹. nã
ablutiua conuertitur ad illud q̃d est plus sanguineũ
propter vehementiaz consecutionis corporis dein-
de ad illud q̃d ẽ turbidũ. τ eius quidem que facta ẽ
a caliditate ẽ signũ aliud τ facte a frigiditate ẽ signũ
aliud q̃ ego dicaz. Et causa i solutione ventris cho-
lerica est multitudo cholere τ fortitudo expulsiue.
Et causa i virulẽtia ẽ adustio sanguis τ humorꝫ τ liq̃
factio eorꝫ τ qñz ꝑducẽ ad adustionez corporis ipsi⁹
epatis τ q̃d ipz educẽ post humores diuersos. τ qñz
fit virulentia pp resudationez apatis aut dubellati.
Et sepe fit resudatio ex epate τ fit ventris solutio pe-
riodica. Et causa i facta que est similis feci aut est eru
ptio dubellati aut opilationis apertio aut corrosio.
Et vlcera putrida aut adustio san. τ alteratio i parti
bus epis pp paruitatez penetratiõis cum caliditate
epis τ eorꝫ q̃ sequũẽ ipz: aut alteratio ei⁹ i venis cum
ẽ vehemẽtis caliditatis τ corrũpit ipm τ nõ sugit ex
eo corpus qr igrossẽẽ τ fit sicut fex fetida vehemẽtis
fetoris: τ i ipso ẽ additio ebulitionis τ liquefactõis
τ amaritudis pp dominiuz cholere. Et q ñ corrum
pitur hac corruptione: expellit ipsum natura fortis
τ significat corruptionẽ cõplexiõis i membris τ ẽ p
culdubio ꝯtinẽs d̃biles τ extenuatos. τ differt a me-
lancholica p colorẽ τ substantiã τ fetorẽ: naz ipsa ẽ
minor illa i nigredine per colorem τ substantiaz: τ fe
tor ipsi⁹ vehemens ẽ cuius similis non ẽ melancho
lie aut frigus ispissans sanguinẽ τ cõgelans ipsum
aut debilitas epis ꝑpter quã perducẽ ex lauatiua ad
sanguineam τ ad feculentam: τ non est subito nisi ra
ro. Et plĩm cũ fit subito ẽ a ꝯplexiõe calida aduren
te. Frigida eni facẽ ipsum rem non digestaz: τ calida
adurens cõturbat ipm sicut fex. Sed ꝑpter egressio
nẽ ipsius carnis epatis ẽ adustus grossus. Et cã i san
guine puro ẽ virtus fortis non faciens necessarium
vt remoueatur superfluitas a sanguine tempore in
quo altereẽ τ expellat ipsaz. Et qñz fit pp solutionez
cõtinuitatis. Inqt Hyp. Ille cuius epar repleẽ aq̃
deide erumpit illud ad pãniculũ ventris tunc cũ re-
pleẽ venter eius moriẽ. Et scias ꝙ plĩmũ potus vini
passi recentis facẽ cadere i solutionẽ ventris epaticaz
τ cũ retẽtio solutionis conturbat τ eius solutio facit
acquirere tranqllitatez est mortale. Et scias ꝙ cum
longe egritudi senis succedit fluxus ventris ẽ timo-
rosuz. Et cuz eius fluxus reijeẽ cuz nocumento tunc
eius fluxus est epaticus: τ eius corpus non recipit
nutrimentum propter exsiccationem viarum.

Cap. ij. de signis.

Differentia qdem iter solutõem ventris epati
cam τ eaz q̃ fit ab itestis ẽ: quoniaz humores
mali egrediẽtes τ sanguis ex itestis sunt cũ ra
sura dolorosa τ pũgitia τ paulati fz continuatõnez.
τ epatica fit sine dolore τ est plĩma τ non est semper
continua i oĩ hora. Et qñz distiguit iter vtrasqz pmix
tio cuz egõne τ sepatõ ab ea τ postpositõ ab ea. In
epatica eni venit post egõnem paruz permixtionis.
Differentia vero iter solutõem vẽtris epaticam τ sto
maticaz ẽ: qm̃ epatica egrediẽ chilosa equalẽ i qua iã
stõus efficẽ q̃d ei ierat τ remansit ipressio epatis i ipsa
τ si esset stomatica ostendereẽ ex ea q̃d cum solutõe
egrediẽ idigestuz τ grauaret sup stõm τ esset cum ea
nocumentuz stõi plĩm. Et qñz egrediẽ aliqd i dige-
stuz non pp stõm solũmodo: imo pp cõitatez epis
ẽt ad stõm. veruz pertiet ad stõm: qm̃ nocumentum
ẽ i operatõe eius. Et differẽtia iter solutõem ventris
chilosam sanguicam que est ex epate τ illam que est
ex mesaraica ẽ: qm̃ illa que est ex mesaraica nõ sunt
signa debilitatis epatis i vrĩa τ alijs. Sz dr̃ia iter vi
r⁹ factum ex vlcere aut resudatõe apatis: τ factũ ex
partibus alijs est: qm̃ añ pmuz ẽ febris τ hoc aliud
icipit sine febre. ꝙ si febricitat p⁹ illud: tũc ẽ illud pp
causaz aliaz. Et cuz virus q̃d dixim⁹ eẽ ex mesarai-
ca τ ex apatibus i ipsa ẽ fluxus ventris chilosus pu
rus absqz signis debilitatis i ipso epate ex apate aut

dolore resoluēte colorē. Et ē febris que ip̄m cōitat debilis. Et ad vltimū virus epaticuȝ est decliue ad albedineȝ ⁊ rubedineȝ ac si ipsū sit sordes aut pus ⁊ sā guis ⁊ mesaraice decliuius ad albediem ⁊ citriatem q. sit virus vlceris. Uerꝫ dr̄ia iter solutōeȝ ventris q̄ est ab vlceribus ⁊ corrosionem ⁊ dubellet ⁊ iter illaȝ que est a virtute est: q̄m cum illa que est a virtute reperitur lenitas ⁊ egrediūt cū ea colores diuersi extranei ⁊ nō sunt cuȝ ea signa apatuȝ. Et qm̄ sunt an te ipsaȝ opilatōes. Et quocūqꝫ mō sit nō ātecedunt eam fe. ⁊ arefactō: neqꝫ antecedit eam solutō vētris lauatiua aut sanguinea subtil' vt virulenta. Et illa q̄ ē causa apatuȝ retiet san. ⁊ corrumpit ipsuȝ ⁊ nō sunt ibi dubellati. Signum vero eius ē vt sit illic apa ⁊ n̄ sit illic signum collectōis: ⁊ sit p̄ma subtilis viruléta resudatiua: deīde igrossetꝭ i fine rei. Et illa que fit ꝓpter debilitatem epatis icipiens ex lauatiua: ⁊ perue nit ad feculētaȝ antecedit illud ⁊ raro fit subito Qd̄ si fit subito cuȝ alteratōe coloris ⁊ casu v̄tutis: tunc ipsa etiā est a debilitate. Et cū cā est ꝯpl'o significant ipsam signa eius. Et feculēta cuius cā est caliditas si milatur sanguini adusto ⁊ an̄cedūt eam liquefactio humorꝫ ⁊ mēbrorꝫ ⁊ fluxus ventris virulentus ⁊ sitis ⁊ paucitas appetitus ⁊ vehementia rubedis aq̄. Et qm̄ sunt cuȝ ea febres ⁊ est eius egō sicut egō fe. pestilentie i vehemētia fetoris ⁊ grossitudie ⁊ tictura coloris: deīde aggreditꝭ i fine eius sāguis niger. Et il la cuius cā est f̄ritas est silis sanguini putrefacto i se ipso nō sicut caro liquefacta. ⁊ nȝ est multa veheme̅ tia fetoris: imo fetor eius mīor est fetore calide ⁊ ē mi noris nigredis q̄ꝫ calida ⁊ est mīoris caloris. Et qm̄ est sanguis subtilis niger. q. sit sāguis aliquo modo feculentus nō ꝯgelatus ⁊ est incessus eius lauatiuus plus ⁊ sitis in p̄ncipio sui parua: ⁊ appetitus cibi est plurimus: deīde i fine sui perducꝭ ꝓpter sui putrediēȝ ad febres ⁊ deijcꝭ v̄tutem etiam ⁊ perducꝭ ad hydropisiȝ ⁊ ad vltimuȝ est longitudo cū extēsione dispōis Et significatur illud qd̄ associatur complexionali ex humiditate ⁊ siccitate per dispōnem eius qd̄ egreditꝭ i s̄ba sui ⁊ per siti. Et illa q̄ fit ꝑꝑ resudationeȝ apatis aldubellati qm̄ ē post grossiuȝ ⁊ sāguis feculentus ⁊ humores plurimi sicut fit i opilatōibus: verū signa aldubellati ⁊ maturatōis eius ⁊ eruptōis ipsius sūt sicut iam sciuisti ⁊ cognouisti an̄. Et qm̄ currit ad du bellati ⁊ apostemata i p̄ncipio sui virus subtile: deiñ cuȝ erumpitꝭ egreditur sanies ⁊ qm̄ currit cuȝ ea san guis. Et illa qdē que fit ab vlcere aut corrosione ē cū dolore i partibꝰ epatis ⁊ cum paucitate eius qd̄ egre ditur ⁊ remanet ⁊ antecessione facientiuȝ necessario vlcera ⁊ corrosionem. Et illa i qua est illud qd̄ egreditur ex ea ipsa caro epatis est nigra grossa ⁊ associa tur ei debilitas circa mortem ⁊ qm̄ moritur. Et illaȝ que fit propter repl'onem a retētōe cursu: aut icisiōe mēbri aut dimissione exercitij aut similibus significat q̄ ē causa eius: ⁊ fit subito cū multitudie ⁊ abscisione veloci ⁊ paroxismo. Et i omni cuius res protē ditur i fluxu ventris longo siue sit feculentus siue vi rulentus aut alius ad hoc vt cuȝ fluxu egrediatur ni grūȝ paruȝ habetur spes. ⁊ fortasse conferunt ei me dicīe fortes stiptice paruȝ glutiatie: verꝫ earum vltia cōsecutō non ꝑducꝭ ad sanitatem. Huius vero capi tuli curatōem postponemus vsque ad capituluȝ so lutionis ventris.

Cap. iij. de cacesia.

Quando corrūpitꝭ digō epatis ⁊ cōicat sup ip̄ȝ debilitas accit in p̄mis dispō antecedens hy dropisi: ⁊ noiatꝭ cacesia ⁊ approp̄atꝭ nomie cor ruptōis complexionis. In p̄mis itaqꝫ permutatur color corporis ⁊ faciei ad albedinem ⁊ citritateȝ. Et apparet iflatō i palpebris ⁊ facie ⁊ extremitatem manu um ⁊ pedum. Et qm̄ expargitꝭ i totum corpus ita vt fiat sicut mala ⁊ consequitur ipsam corruptō digesti onis. ⁊ qm̄ appetitus fit fortis ⁊ est natura i sui retētōe ⁊ resolutione scd̄m ordies. Et similiter est dispō syncopis eiꝰ qm̄ ⁊ vigiliarꝫ ⁊ elongatiōis eius a vijs vel ab his ⁊ miorantꝭ cuȝ ea vr̄ia ⁊ sudor ⁊ multiplicatur ventositas ⁊ fortis fit iflatō i mirach. Et qm̄ i flantur testiculi. Et cum accidit ei vlcus fit difficilis eius ꝯsolidatō propter corruptōeȝ complexiōis. Et qm̄ accit i cōmissuris ⁊ gigiuis caliditas ⁊ pruritus propter vaporem corruptum ascendentem: ⁊ fit cor pus debile mollificatum. Et quandoque accidit cacesia ꝑꝑ aggregatōȝ aq̄ i pulmōe. Et fit forma patiē tis cā silis forme hydropisis.

C. iiij. d hydropisi.

Hydropisis est egritudo mālis cuius cā est mā exuberās frigida igrediens mēbra ⁊ ꝯsequūtꝭ vel crescunt ꝑ eā aut mēbra manifesta omnia aut loca vacua partiū i q̄bus sunt regimē nutrimēti ⁊ humores. Et diuisiones eius sūt tres. s. hyposarcha i qua cā est mā phlegmatica penetrās cuȝ sāgui ne i mēbra: Et asclites in qua cā est materia aquosa effusa i spacium ventris iferioris ⁊ q̄ sequuntur ipsū Et tympanites i qua cā est mā ventosa sparsa i illas partes. Et hydropisis q̄dem habet causas ⁊ iudicia cōmunia. ⁊ omnis hydropisis habet causam ⁊ iudi cium cōmune. Et non'q̄deȝ accidit hydropisis absque egritudie epatis prop̄a: aut propter cōmunitatē: lȝ qm̄ egrotet epar ⁊ non accidat hydropisis. Et cāe hydropisis oio aut sūt prop̄e ep̄ice aut sunt cum cōitate. Et cārū prop̄arꝫ dignior ⁊ cōior est debilitas digōnis epatice ⁊ ipsa ē. q. cā coniuncta. Cāe vero antecedētes sunt oēs egritudies capitis cōpl'onales ⁊ istrumētales: sicꝭ paruitas ⁊ opilatōes ⁊ apata cal'a frigida ⁊ mollia ⁊ dura opilātia orificiuȝ vene ascen dētis ⁊ durities siphac ꝯtientis. Et ꝯplexionales sūt iflāmantes ⁊ faciunt hydropisim plus illis cuȝ gra datōe resolutōis inati caloris aut extictōis eius subito. Intelligo aūt ꝑ resolutōeȝ huiusmōi illud qd̄ sciunt medici q̄ calori inato accidit resolutio paula tim aut extinctio siue sit ex calido siue ex frigido: sicꝭ potu aque frigide i ieiunio ⁊ post balneū ⁊ exercitiū ⁊ coitū ⁊ humectāte superfluo ⁊ exsiccāte post liq̄fa ctionē. Et eūones supflue per sudorē ⁊ vrinā ⁊ solutionem vētris ⁊ rasuraȝ ⁊ menstrua ⁊ hemorroidas Et nocibilior eūonum ē eūo sanguinis. De egritudinibus vero officialibus dictū ē i capitulo cuiusqꝫ earꝫ qualiter perducit ad hydropisim. Cāe autē hy

hydropisis cū cōitate ad ip̄m: aut sūt ꝑ cōitatē cuꝫ corpore toto ita vt calefiat sanguis ei⁹ valde: aut in-frigidet᷑ valde ꝑꝑ aliquā causaꝝ: aut ē ꝓpter frigus stōi ⁊ malitiā ꝯplonis eius: ⁊ ꝓꝓe cū succedit fluxui ventris sanguinolēto: aut est ꝓpter mesaraicā: aut ꝓpter cōitatē splenis ꝓpter magnitudinē suam ꝑꝑ ap̄ata in ipso dura: aut lenia calida: aut multitudinē euonis melancholie. ⁊ ꝑducit supfluitas ei⁹ ꝑ illud qd̄ acessit de virtute melancholie mote ad debilitatē epatis ⁊ infrigidationē eius ⁊ applicationē nocumē-ti eius ad ipsum sicut peruenit ad cerebꝝ ⁊ variatur Et magnitudo splenis perducit ad hydropisim et ad debilitatem epatis ꝓpter duas causas. Una earū est multitudo eius quod extrahit de epate ⁊ remouꝫ virtutē eius. Et altera est cū debilitate ꝟtutis epatis ꝼm semitam qd̄ ei contrarius ē vt quod ꝓhibꝫ ip̄ꝫ generare sanguinem bonū. Et qn̄qꝫ est per cōmuni-tatem renū ⁊ ꝓpter frigiditatem renū. aut ꝓpter ca-liditatem eoꝝ ꝓꝓe: aut ꝓpter opilationē in eis ⁊ du-ritiem: quare non attrahūt aquositateꝫ q̄ꝫuis renes egritudinem non habeant. Et quandoqꝫ fit ꝓpter intestina ⁊ egritudines eoꝝ ⁊ ꝓprie orbi propterea quia est ei propinquū ⁊ ꝓpter vesicam ⁊ matricē aut pulmonem aut diaphragma. Et non ē omne quod accidit ꝓpter communitatem renum ꝓpter comple-xionem coꝝ: imo quandoqꝫ est ꝓpter opilatiōes eo-rum ⁊ ap̄ata ipsoꝝ: quare non attrahūt. Et silr̄ ē dis-positio in eis que accidūt ꝓpter cōmunitatē intesti-noꝝ. Non enim omnia sunt ꝓpter alterationeꝫ dis-positionis intestinoꝝ in qualitatibus tm̄: imo quan-doqꝫ sunt ꝓpter dolores intestinoꝝ ex punctura et rasura ⁊ cholica vehementis doloris ⁊ aliijs: q̄re de-bilitatur epar ꝓpter illa. Et similiter illud qd̄ fit ꝓ-pter cōmunitatē matricis nō est in qualitate eius tm̄ imo ꝓpter dolores eius ⁊ retentionē menstruoꝝ in ea. Et qn̄qꝫ fit ꝑꝑ cōitatem ficteris ꝓpter retentionē sanguinis hemorroidaꝝ similiter in membris aliijs ꝓ-dictis: Et plurimū quidem cōicant mēbra fecis cū concauitate ⁊ mēbra ꝓuocationis ⁊ anhelitus cum gibbositate. veꝝ plurime cōicationes perducētes ad hydropisim sūt cōicationes cum renibus ⁊ orbo et splene ⁊ mesaraica ⁊ stomacho. Quidā aūt dixerūt ꝙ quandoqꝫ accidit hydropisis ꝑꝑ ap̄ata acciden-tia in locis vacuis ꝓprie igneis ꝓpter malitiam cō-plexionis ledentē epar ⁊ nocentē eis: ut sanguinem melancholicum qui multotiens coartatur in eis et generat opilationes in eis que vicina sunt illis ꝑue-niēdo ad ea ⁊ egōnem sanguinolentā: ⁊ ē plimuꝫ ꝑ-ducens ad hydropisim post tollerantiā doloris cō-firmati in partibus illoꝝ qui forsitan non resoluit᷑ ꝑ medicam̄ ⁊ euonē. Et hic ē sermo nō bonus. Et de-terior quidē hydropisis ē illa que est cuꝫ egritudine acuta. Et sūt homines quidam quib⁹ videt᷑ ꝙ hypo-sarcha ē deterior aliijs: qm̄ corruptio i ip̄a cōicat epi ⁊ omnib⁹ venis corpis ⁊ carni ita vt destruat᷑ pluri-mū digestionis tertie. ⁊ ex eis sūt qbus videt᷑ ꝙ ipsa sit lenior aliijs ita vt sit lenior tympanite. verū dign⁹ est vt sit asclites malignior illis oībus: deinde hypo-sarcha sit aliqua que ē lenior omnib⁹ ⁊ sit extra alia q̄ est valde mala. ⁊ illud ꝼm ꝯsiderationē causaꝝ faciē-tiū cadere in ipsam ⁊ in manifesta quidem dispōne Et in plīmo qdē qd̄ expimentū facit esse necessariuꝫ oportet vt sint species hyposarche leniores ⁊ nō oꝫ necessario vt de eis sit deterior ꝼm ꝙ est in illis relīqs Et homo de quo vehementius timetur cum aduēit ei hydropisis ē ille cuius ꝯplexio naturalis est cali-da ⁊ sicca. Non enim egrotat per contrariū sue com-plexioni nisi ꝑꝑ rem magnā. Hydropisis autē eue-niens ꝓpter duritiem splenis magis salua est q̄ꝫ ad-ueniēs ꝑꝑ duritiē epatis: imo est i q̄ sperat᷑ curatio ; Et quandoqꝫ dominatur materia hydropisis adeo donec faciat accidere dismiā ⁊ constrictionem anhe-litus ⁊ solutionē ventris: ⁊ illud significat ꝓpinqui-tatem mortis in tribus diebus. Et qn̄qꝫ alterat᷑ āhe-litus ꝑꝑ cōplexionē officialem ⁊ hec ē magis salua Et qn̄qꝫ accidūt eis ꝓpter morē vlcera oris ⁊ gingi-uaꝝ ꝓpter malitiam vapoꝝ. ⁊ in fine eius accidunt vlcera in corpore ꝓpter malitiam cōplexionis san-guinis. Et dicit᷑ ꝙ qn̄ descendit ex hydropico qd̄ est sicut caro ꝓnūciat mortem eius. Et si alicui accidit hydropisis habenti melancholiā resoluitur melan-cholia ꝓpterea quia hydropisis humectat eam. Et scias ꝙ fluxus ventris in hydropisi mortalis est. Et oꝫ quidem vt habens hydropisim sciat illud quod de ipso ꝓmū inflat᷑. s. an sit femur aut pedes aut dor-sū ⁊ ꝑtes renū ⁊ alchati ⁊ ex intestinis. ⁊ oꝫ vt sit nā in lenitate ⁊ siccitate cognita. Natura enim sicca me-lior est q̄ꝫ cū ipsa est lenis: ⁊ ꝓꝓe in incipiente ex al-chati ⁊ renibus. Et cum incipiente quidem ex alcha-ti multiplicatur lenitas nature ꝑꝑ reuersionem hu-miditatum cibi ex eo ad intestina ⁊ siccitas in incipi-ente ex anteriori est plus. Et oportet vt cognoscas dispōnem locoꝝ sicut vmbilici ⁊ ventris ⁊ femoris etiā an sit tabefacta vel tenuis aut carnosa. Carno-sa. n. sig̃t fortitudinē ⁊ tollerantiā solutōis ventris. ⁊ ꝯsidera etiam an femur cōicet in inflāmatōe aut nō cōicet: ⁊ qn̄ cōicat timet᷑ resudatio. Et resudatio qui-dem putrefacit ⁊ liquefacit ⁊ facit cadere i vlcera ma-ligna difficilia ad sanandū.

¶ Ca. v. de causis ꝓprijs asclitis.

Causa ꝯiūcta in ipsa ē ꝙ supfluitas aquosa nō egredit᷑ ex ꝑte sui exitus quare reuertit᷑ necessa-rio ⁊ fluit ad aliū locū q̄ꝫ ad illū in quo ꝯpre-hendi ⁊ constringi solet necessario. Aut ꝼm semitaꝫ resudatōis. aut sepationē ventositatis quaꝫ resoluit coartatio. aut ꝑꝑ mltitudinē materiei. aut ꝑꝑ vehe-mētiā expulsionis qua expellit᷑ nā a necessitate vincē-te in vijs quas habent supfluitates ad spaciū vētris ⁊ ad concauitatē ventris in qua sunt itestina. Et plu-rimū stationis eiu nō ē nisi inter zirbū ⁊ int᷑ siphac intrinsecus nō ꝑꝑ resolutionem zirbi imo n ꝯn nisi corrosione zirbi. Et tu iam sciuisti ꝙ expulsio natu-ralis qn̄qꝫ penetrat aptionē in ossibus nedū ab aliis aut ꝼm semitā scissure aliquoꝝ meatuū qui ꝓparati sunt a cibo ad epar: quare attrahitur aquositas ad eos anteq̄ꝫ ad epar. Aut ꝼm semitā quam dixerunt

quidam antiquoꝝ sublimiū: ⁊ secuti sūt eā quidam antiquoꝝ posterioꝝ. s. ꝙ illa reuersio est ex orificijs venaꝝ que perueniūt ad sumen in vtrisq; lateribus Et sumitur ex eis cibus ex orificijs que sunt venientia ad ipsum ⁊ egreditur ex eis vrina: nam infantes dū sunt in ventre mingūt ex sumine ⁊ orti antequā ligentur mingūt etiā ex sumine. Cūq; ꝓhibet̃ ex eo latere tendit ad vesicam. cū ergo necessitatem faciūt opilationes ⁊ resistentia virtutū expulsiuaꝝ ex partibus alijs expellit̃ aquositas in illis venis donec ꝑueniat ad orificia eaꝝ. Cūq; non inueniūt meatum ad sumen dilatant̃ ad ventrem ⁊ aperiūtur ⁊ fiunt valde latiores ꝺm comparationē ad creationē suā primā ⁊ coartantur meatus qui sunt apud gibbositatem. Ipsi eni sūt strieti ⁊ augmentat̃ strictura eoꝝ ꝑlusq; illoꝝ qui sunt apud ꝯcauitatem. Et nō elongatur quin sit euō aquositatis ex ventre adueniens ex istis partibus. Et medicina quidem iuenit viā ꝑ eas ad epar: deinde ad intestina. Et cā qdē hꝰ cause ꝯiūcte aut ē in ꝟtute separatiua aut in materia separata aut i vijs. Cā itaq; que est in virtute separatiua est qm̄ separatio est cōmunis inter virtutē expulsiuā in epate ⁊ virtutem attractiuam in renibus. cū ergo debilitantur ambe aut vna eaꝝ. aut fuerit in vijs opilatio ⁊ ꝓprie cū est in renibus vel in venis apostema duꝝ: ⁊ non separatur aquositas ⁊ non recipit eam corpus ⁊ non tollerant eum vie: tūc necessario ē vnꝰ modoꝝ casuum hydropisis asclitis. Et ꝓpter hoc quandoq; accidit hydropisis ꝑꝑ debilitatē ⁊ egritudinem in epate solum. Causa aūt que est in separato ē vt sit aquositas plurima valde vltra q̃ȝ virtus separare possit aut sit nō bene digesta. Et aquositas quidē fit plurima valde ꝓpter potum aque frigide plurime. ⁊ similiter ꝓpter vehementiā sitis dn̄antis ꝓpter complexionē in epate facientē sitim: aut propter cām aliam facientē sitim: aut ꝑꝑ opilationē cū qua non attrahitur ad epar aliquid de quo sit curādū q̃ assidua fit sitis super multitudinē potus: aut quoniam aqua non cōfert siti: aut quia calida ē nō frigida: aut quia in ipsa est qualitas faciens sitim ex salsedine aut baurachitate aut alijs. Pars autem alia est qm̄ ꝓpterea ꝙ non equatur dispositio digestionis cibi humidi recipiūt corpus ⁊ epar partem cibi humidi ⁊ redit pars eiꝰ ⁊ implet vias ⁊ qn̄q; ꝑducit ad cām hydropisis asclitis predicte ⁊ dn̄atur aquositas aut tympanitis si dominat̃ vētositas ⁊ illud in digōne secūda. Cā autem que est in vijs est vt sint illic apostema ⁊ opilationes ꝓhibentia aquositatē ab inceptione vie sue ⁊ penetratione in ꝑte sua: imo ꝓhibet ⁊ conuertit eam ad partē aliam q̃ȝ ad viam suam. Et quando expellit natura ex hydropico aquositatē hydropisis ꝑ seipsaȝ significat euasionem. Et in pluribus horis cum catarrum patit̃ hydropicus redit inflatio in spacio trium dierū. ⁊ ꝺm plurimū fit illud ex ventositate. Inquit Hypo. ab illo q hȝ phlegma plimū inter diaphragma ⁊ stōm faciens ei dolorē tūc cum ipsum vadit in vēis vsq; ad vesicam resoluit̃ egritudo. Inqt. G. meliꝰ est vt

ꝑcipietetur phlegma ad senium non ad partē vesice Quō enim resudabit ad eam cū sit phlegma ⁊ non sit aquositas subtilis. Et dico ego non elongat̃ qn resoluatur ⁊ subtilient̃ ⁊ nō elongat̃ qn sit expulsio eiꝰ ꝺm electionē nature ad ꝑtem aliquā ꝑꝑ necessitatē suam: aut sit in ꝑtes alias ꝑꝑ causam agentem sicut expellitur pus qd ē in pectore ad concauā ⁊ ad vesicam. Hec aūt penetratio nō est mirabilior penetratione pus in ossibus pectoris. Et illud qd quidam dixerūt ꝙ forsitan intellexit ꝑ phlegma aquositatē etiā ē longinquū ⁊ non est necessariū. Et qn̄q; accidit vt inflet̃ venter sicut hydropici in eo q hȝ vlcera intestinoꝝ: deinde ꝑforentur ⁊ nō morat̃ vel minoratur ⁊ egō effūdatur ad ventrem eius ⁊ magnificet̃ iste: sed hoc ꝺm me q̃ȝuis dicatur est sicut lōginquū Mors enim magis antecedit q̃ȝ illud ⁊ ꝓpe cū est eruptio ex superioribus.

Ca. vi. de causis ꝓprijs hyposarche.

Causa antecedēs in ea ē corruptio in digōne tertia declini ad cruditatē ⁊ aquositatē ⁊ phlegmaticitatē. ⁊ san. nō adheret corpi adherētia nāli ꝑꝑ sui frigiditatē ⁊ idigestionē. Et qn̄ȝ est antecedēs in hoc digō secūda: aut digō ꝑma aut corruptio eius qd sumitur aut phlegmaticitas. Et cuȝ debilitantur digestiua ⁊ retentiua ⁊ sepatiua in epate ipso: aut ꝑ cōitatem q̃ȝuis nō sint apata aut opilationes ꝓhibentia penetrationē cibi ⁊ sicut multitudo frigiditatis venaꝝ corporis ⁊ egritudines accidētes ⁊ opilatōes existētes in eo ex cōmestione viscosoꝝ ⁊ luti ⁊ siliuȝ. Et qn̄ȝ est ꝓpter stationem in frigore aeris frigidi in quo iam fortē efficit impssiōeȝ Et qn̄ȝ accidit causa caliditatis liquefacientis corpꝰ ⁊ humores. cū ergo accidit opilatio, non potest cū eo penetrare humor virulētus liquefactus in ꝑtes renū quare dispartitur in corpore: ⁊ plurimū eiꝰ fit subito. Et fluxus quidē ventris qn̄ȝ est valde iuuatiuus in hyposarcha. Et natura qn̄q; studet vt expellat supfluitatē aquosaȝ in vijs nālibus ⁊ nō nālibꝰ Sed qn̄ȝ fit pigra ab illa expulsiōe: aut fortasse vicit penetratio eius nō nālis in modis ꝑdictis dn̄iuȝ expulsionis naturalis sup eā. ⁊ fortasse nō recipiūt eā meatus: ⁊ fortasse expulsiua expellit eam ad ꝑteȝ epatis. qm̄ eius aquositas ē ex genere eiꝰ qd expellitur ad epar. Cum ergo nō recipit eam epar ⁊ q̃ sequūt̃ ipsum ꝓpter debilitatem aut ꝓpter multitudinem materiei: aut qm̄ corpus non recipit ꝑꝑ opilationes aut alia hesitat inter duas expulsiones Inqt Hypo. Cuius epar replet̃ aqua: deinde erumpit aq̄ illa ad panniculū intrinsecū: impletur vēter eius et morit̃. Inq̄t. G. Intellexit ꝑ illud vesicas plimas q̄ accidunt super manifestam partem epatis ⁊ cōgregant aquā. qn̄ȝ erūpunt ⁊ sūt multe colligit̃ aqua i spacio epatis ⁊ paꝝ penetrat in zirbū nisi ꝑꝑ corrosionē zirbi ex illa parte. Et dixit: hec aqua est sicut aqua hydropisi qui nō moritur: imo egredit̃ aqua eius ⁊ viuificat̃ aut incidēdo aut medicādo. Et similiter nō elongatur in hoc quin rarum sit: aut elōgat̃ ꝙ reuiuiscat. Et ego existimo ꝙ moritur qm̄ hec aq̄

ē deterior ī sba sua q̄re corrūpit ī spatō ⁊ īterfic̄ vapore suo: qm̄ epis eiꝰ tūica ꝯtinens ipsū iā corrupta ē.

Cap.vij. de causis tympanitis.

Plurimū causaꝝ tympanitis ē corruptō digestiōis ꝑme propter virtutem: aut propter materiā. Ipsa eni non valde digeritur cū iā ī eam egerit caliditas debilis operationē aliquā nō fortem ⁊ abhorret eam corpus ⁊ ꝑmum ad qd̄ conuertitur ē vapor ⁊ ventositas: Et qm̄ sit iste materie contente ī partibus stōi ⁊ ītestiorum recipiētes resolutionem debilem que resolutō fit ī ventositatem ⁊ ꝓp̄e cum stōus est frigidus ⁊ hu. quoniam non digerit ad digestionem epatis: deīde fit ī epate caliditas aliqua preparata vt digerat aliqd̄ nondum preparatum ad suā digestionem. Et quādoq̄ ē illud ꝓpter caliditatē vehementē extraneam ī stō ⁊ epate īcipiēdo ad cibos humidos ⁊ humiditates corporis anteq̄ dominet̄ sup eos digestio que ꝓuenit a caliditate inata ⁊ effic̄i eis operationē non naturalem ⁊ resoluit eos ī ventositatem ante digestionē. Est ergo causa tympanitis debilitas digestionis ꝑme ⁊ debilitas caloris: aut propter vehementiam caliditatis dominātis que nō dimittit tempore digōnis: aut ꝓpter cibos. Et quādoq̄ accit ī febribus pestilentialibus ⁊ ī pluribus finibus egritudinum acutaꝝ īflatio ventris quasi tympanites ex quo audit̄ sonitus tympani si percutiatur manu ⁊ est signum maluz valde.

Cap.viij. de signis communibus.

Omnes species hydropisis seq̄tur corruptio coloris. Et ē color ī splenetico decliuis ad viriditatē ⁊ nigrediē ⁊ ī oībus accit īflatō pedum ꝓp debilitatem caliditatis inate ⁊ propter humiditatem sanguis ⁊ eius vaporem ⁊ īflato amborum oculorum ⁊ īflatio extremitatum aliarum. Et oēs ille non cūantur ex sit clamosa ⁊ constrictōe anhelitꝰ Et plurimū eaꝝ ē cū paucitate appetitus cibi ꝓpter vehemētiam appetitus aque nisi accidat quecunq̄ illaꝝ sit a frigiditate epatis ⁊ ꝓp̄e a potu aque frigidei non sua hora. Et ī oībus illis ⁊ ꝓp̄e ī asclit: dei dei hyposarcha mioratur vrīa ⁊ ī pluribꝰ dispositionibus rubet propter paucitatem suam quare aggregat̄ ī ea tīctura que sparsa est ī epate ⁊ ēt propter paucitatem separatōis sanguis ⁊ cholere ru. ab vrina. Non ergo oꝫ vt iudicetur propter ticturam aq̄ ⁊ rubedinem etiam caliditatis hydropisis. Et accidunt eis plurimuz fc. tepide. Et multotiens accidūt ei bothor que erupte emittūt a se aquam citrinam. ⁊ multiplicatur egestio sanguinolēta ī hyposarcha ⁊ tympanite. Et cum ē initium hydropisis ex ap̄ate ī epate astrigitur natura ⁊ apostemantur pedes: ⁊ est tussis sine sputo. Et accidunt ap̄ata ī latere dextro ⁊ sinistro que occultantur deīde apparent. ⁊ plurimū illius fit ī asclit. Et si īcipiat ī ambobꝰ ylijs ⁊ alchatī īcipit apostema ex pedibus: deīde accit fluxus ventris sanguinolentus longꝰ q non resoluitur ⁊ neq̄ egreditur cum eo aqua. Et hydropisis cuius causa est calida: est cum signis caliditatis ⁊ ex īflatōe ⁊ siti: ⁊ citrinitate coloris ⁊ amaritudine oris ⁊ vehementia siccitatis in corpore: ⁊ casu appetitus cibi ⁊ vomitu citrio ⁊ viridi: ⁊ fortis fit adustio vrie ī fine eius ꝓpter vehementiam cholere. Et si est ex genere eius ī quo multiplicatur liquefactio ⁊ expulsio ad duas vias naturales: significant ipsam multitudo citritatis ⁊ signa liquefactōis ⁊ antecessio egestionis ⁊ vrie lauatiue ⁊ virulente: ⁊ īcipit ex partibus illorum ⁊ alchati. Et silr̄ oīs hydropisis fcā ab egritudibꝰ acutis. Et hydropisis cuius causa est apostema duruz cognoscitur per signa eius ⁊ fluxum ventris sanguinolentum qui sequitur eam: ⁊ paucitatem appetitꝰ cibi. Et illa cuius causa est apostema calidum qm̄ īcipit ex parte epatis: ⁊ constrigitur cum ea natura ⁊ sunt reliqua signa que sunt ap̄atis calidi. Et spleneticam quidem significant color ad viriditatem decliuis: ⁊ egritudo antecedens ī splene: ⁊ qm̄ non cadit cū ea appetitꝰ. Et silr̄ cuz ē ex renibꝰ n̄ cadit appetitꝰ ī hora eo casu quo cadit ī ep̄e: ⁊ an̄cedūt eā egritudo renū ⁊ ap̄a coꝝ ⁊ vlcera ipsoꝝ.

C.ix. ꝺ signis asclitis.

Cum asclit ē grauitas sensibil' ī ventre: ⁊ cum percutitur venter non est sonitus ei: sed quando cōmouet̄ ex eo audit̄ sonitus aque cōmote. Et silr̄ quando permutat̄ hn̄s eam ex latere ad latus. Tactus eiꝰ est tactus vtris pleni: non vtris ī quo ē īflatio: ⁊ non fiunt cuz ea mēbra grauia. Et non ē magnitudo membrorum coruz sicut ī hyposarcha: imo arefiūt: ⁊ ē semper sup cutē corporis tensio cutis humide extense. Et quandoq̄ cum ea est apostema virge. Et accit paucitas vrine. Et est pulsus habētis eaz paruus frequens decliuis ad duriciem cum aliquāta tensione propter tensionē velaminuz. Et qm̄ decliat ī fine eius ad lenitatem ꝓp multitudiē humiditatis. Et qm̄ ē hydropisis asclites eueniens subito pꝰ lapidē exeūtē absq̄ causis manifestis ī epate tē sciās ꝙ vna duaꝝ viaꝝ duoꝝ testiculoꝝ iā disrupta ē.

Cap.x. de signis hyposarche.

Cum ipsa ē apparet cuz ea īflatō ī corpore toto sicut accit cōpori mortui. Et impiguantur mēbra ī ipsa. Et proprie facies est decliuis ad piguediē nō ad arefactōē. Et cuz premunt digiti ī omni loco corporis eius cōprimitur. Et non est ī vētre eius de īflatōe ⁊ cōmotōe aut īflatione ⁊ exitu suminis ⁊ ventris: illud quod est ī vētre asclitis ⁊ tympanitis. Et s̄m plim sequūtur eā fluxus ventris sanguinolentus ⁊ lenitas nature tendens ad albediē. Et quādoq̄ pulsus eius est vndosus latus lenis. Et iā dictuz ē ꝙ quādo ē ī facie hoīs aut manu eius sinistra mollities ⁊ accit ī ꝑncipio huius accidentis pruritus ī naso moritur ī secundo die aut ī tertio.

Cap.xi. de signis tympanitis.

Aggredit̄ ī ea sumen plurimo exitu. Et nꝫ cui illic de grauitate illud qd̄ est ī asclit: sed qm̄ ē ī ipsa de tēsione qd̄ non ē ī asclitī: imo q̄nq̄ ē quasi sit corda tensa. Et non ē ī ipsa piguedo mēbroruz sicut est ī hyposarcha: imo īcipiunt mēbra tēdere ad arefactōē. Et cuz venter ꝑcutitur manu auditur ex eo sonitus vtris in quo est inflatio non vtris pleni aqua. Et est appetens eructationē semper ⁊

melioratur ea: τ exitū vētositatis. τ eius pulsꝰ ē lōgioꝛ
pulsu alioꝝ hydropicoꝝ: τ nō ē debilis cū nō ledatur
virtꝰ cū qualitate sua: τ nō mioꝛetur attractōe asclitis τ est sm̄ plurimū velox τ frequēs declivis ad duritiē
τ tensionē τ non est inflatio pedum sicut est in alijs:

Cap. xij. de cura cacesie.

Onsidera an sint in corporibus eoꝝ hūores
diversi cholerici τ educant solutōe ventris cū
hierapicra: ipsa eni educit superfluitates absq̄
hūiditatibꝰ inatis. Et si scivēris ꝙ hūores eoꝝ sūt vi
scosi grossi: solues cū hiera diacolloquintidos τ q̄nq̄
ponunt i ea aloes τ colloquintide τ polypodiū τ agaricus cū scamonea. τ pondera i illis erūt sm̄ quātitatē quā existimaveris de subtilitate hūoꝝ τ grossitie eoruq̄ τ v̄tute corporis τ debilitate ipsius Et q̄nq̄ indigent eis que sunt sicut hellebo. ni. si non valent alia i
mundificādo τ educendo sup̄fluitates viscosas. Et
cū hoc toto oꝫ vt subtile studiuq̄ sit i soluendo eos:
τ seperes i eis illud qḋ i potu sumūt. Et quotiēs imaginaveris ꝙ mā aggreget nō permutas ipsaq̄ sigi: sed
itera cūonem. Et cū hoc oꝫ vt tu consideres stōs eoruq̄ ne ledantur a solutis: τ ponas eoꝝ solutiva aromatica: sicut xyloaloes crudū τ silia. Si autē v̄tus
fuerit fortis non multiplices cogitationeq̄ i hoc: sed
fac perveniendo ad finem sufficientē. Et ad sūmuq̄
oꝫ vt sit regimen ꝓhibens generatōeq̄ superfluitatis
τ illud q̄dē cū evacuatiōibꝰ subtilibꝰ frequentibus.
Et devitent phl'omiaq̄ quantū possibile est. Et si fuerit necessaria ꝓpter repletōeq̄ sanguinis aude super eā
cum mensura τ partire i diebus tribꝰ aut quattuoꝛ.
τ cū plus est necessaria phl'omia: est quando causa ē
ex retentōe sanguinis hemoꝛroidaꝝ aut menstruoꝝ. τ
meliꝰ q̄dem est vt evacuatō fiat i p̄mis cum eis que
mundificant sanguinem sicut hiera τ similibus: deinde si nonduq̄ fuerit extrahe sanguinem paucum. Et
i pluribꝰ dispositōibꝰ quas habent necesse est vt evacues cum eis que educunt humoꝛes solutōe vētris:
τ aperiunt opilatōes. Et clisteria subtiliantia τ resolventia humiditatē solutōe educentia eas conferunt
i ea valde. Cum ergo evacuant tunc illud quo meliꝰ
curant est exercitium temperatuq̄ τ mioꝛatō potꝰ aq̄
τ balneatō cum aq̄s de baurach τ sulfuris τ aluminosis. ꝙ si desunt tunc fiat cū aqua maris. Balnea aūt
dulcia nocent eis nisi vtant eis siccis τ sudent i aere
eoꝛum calido. Et vt vtant vomitu ante cibuq̄: est eni
bonum regimen eis. Et oꝫ vt sit i p̄ncipio rei cū rhaphano isuso i siropo acetoso τ i fine eius cuq̄ hell'o.
Et vt p̄mutent ad exsiccatōeq̄ quantuq̄ possibile est τ
ad apertōeq̄. Et vtant i epulis ipsoꝝ τ potibus eoꝝ
medicis exsiccativis appetitivis subtiliativis aromaticis: sicut spica τ cassia τ cynamomum: τ medicinis lubricantibus: sicut absynthio τ keisim τ eupatoꝛio τ
semine vertice τ camepitheos τ aristologie rotunde
τ succo cucumeris asinini τ folijs meziron τ gensit τ
alkekengi cum pꝛopꝛietate sua. Et ponantur i epulis
ipsoꝛum sulfur τ succus cucumeris asinini τ radix
mezerion τ folia eius τ nitrum τ cinis lilij τ spuma
maris. Et ista τ similia hoꝛum conveniunt fricatōi

eoꝛum in balneo. Et conferunt eis nuba τ alcacaricon τ vinum odoꝛiferum paucuq̄ τ siropus de lilio.
Et ex eis que conferunt eis valde sunt siropus de absynthio in ieiuno mithꝛidatum τ diacurcuma τ dia
lacca τ alkekengi τ diaspermaton. Et quandoq̄ sumunt in potu de lactibus lac camelarum τ vrinas
earum τ pꝛopꝛie in coꝛpoꝛibus solidis foꝛtibus: τ
pꝛopꝛie quando antiquatur cacesia τ foꝛtasse fit hydropisis. Et quandoq̄ sumuntur in potu. ℥. ij. de
vrina camelarum cum serapini cuius plurimuq̄ sint
vsq̄ ad aur. 5. τ similiter de vrinis capꝛarum. Et q̄n
que rectius est vt ꝯmisceantur cum eis mirobalani
citrini si materie fuerint subtiles cholerice. Et conferunt eis ex vapoꝛibus vapoꝛatio stomachi τ epatis
cum galia τ cassia τ similibus. Et iterum fac emplastrum ex eis cum lilio τ similibus. Et assidue fricare
ventrem cum eis que sunt sicut baurac τ sulfur cum
oleis calidis notis. Et confert eis ex emplastris emplastrum de toꝛtellis cum cydonijs. Et si inobediat
liniatur ex stercoꝛe vaccino τ stercoꝛe capꝛino. Cibꝰ
autem habentium cacesiam sit ex eis in quibus ē suavitas τ confoꝛtatio nature sicut aldaragi τ alcubugi
Et sint iura eoꝛum alzibꝛabegi odoꝛificata valde cū
eis que sunt sicut gariofili cinamomum τ. ꝫꝫ. τ crocus τ mastix etiam. Et similiter almosusat. Et ex fructibus granata dulcia: τ de cydonijs parum non nocet. Et opoꝛtet vt misceantur etiam cuq̄ cibis ea que
sunt sicut synapis τ poꝛꝛuq̄ τ allea τ que currunt cursu eoꝛum absque multiplicatione plurima.

Capitulum. xiij. de cura asclitis.

Anon cōis in curis eoꝛum est exsiccatio τ extractō superfluitatum: τ si non cuq̄ alio salteq̄
cum statione i sole vbi non est ventositas: τ calefaciendo ad ignem accensum ex lignis exsiccatis τ
comedere cum mensura τ dimittere aquā τ aperire
poꝛos τ pꝛovocatio frequens: τ solutō e vētris educē
aquositatē subtilē cuq̄ facilitate τ frequenter: τ expectatio sup sitim: τ regimen ipsius: τ ꝓhibitō a visiōe
aque nedū a potu ipsius quantum possibile est. Et si
nō ē excusatio q̄n ipsa potet bibat post cibū aliquantulo spacio τ permixta cum vino aut alijs. Et minoratō cibi τ subtiliatio eius valde est melioꝛ cura: τ exercitium qḋ diximus i cap. hyposarche: τ ꝯservatō
v̄tutis: τ ꝯfoꝛtatō ipsius cuq̄ bñ redolētibꝰ aromaticis τ olfationibus suavibus τ odoꝛibus ciboꝛuq̄ cōfoꝛtantium: τ confoꝛtatio ipsoꝛum cum vino aromatico: Et nō est multitudo potus vini in ea laudabilis. Et ex eis que conferunt eis est vomitus τ ꝓpe
ante cibum τ etiā post cibum de tertio i tertium aut
de quarto i q̄rtū aut de q̄nto i q̄ntū. Ipse eni iuvat
eos valde. Et sternutatio cū medicis τ isufflatōes τ
alia conferunt eis ex illis q̄ deponunt aquositatem
τ extrahūt eas ad vias evacuativas. Phl'omiā v̄o
oꝫ vt devitet oīs hydropisiq̄ hñs q̄ntū pōt nisi illi q̄
patiunt hydropisiq̄ ex retētōe sanguis. phl'omia eni
pꝛohibet membꝛis eoꝛuq̄ nutrimentuq̄ cuq̄ ipsa sint
pauci nutrimenti τ cuq̄ hoc i frigidat epar ipsoꝛum.
Phl'omia igr̄ est nociva i q̄plurimus dispōnibus

Et si fuerit illic apostema perueniatur ad ipaz i pn-
cipio rei. Cũz hydropicus ꝯquerit̃ de latere sinistro
multaꝝ arteriaꝝ tũc nõ est eiꝰ querimonia ꝓpter tẽ
sioné q̃ fit in ipso: nam ambo latera cõmunicant in
hoc: imo illud est propter sanguinez. Phlõmet̃ er
go i pmis: deide curetur cura hydropisis. Et si fue-
rit apa duꝝ tũc nõ speret̃ i sanatõe hydropis asclitis
q̃ seqtur ipz. nã ⁊ si aqua euacuet̃ q̃libet eũone redit
tam̃ ⁊ replet. Et scias q̃ eũo cũ medicis laudabilioꝛ
est q̃ que fit sectione ⁊ resudatione ⁊ fit difficile suc-
curret̃ eis. Et oz vt fiat eũo hora q̃ nõ ẽ febris: quã-
uis enĩ regim̃ exsiccet hydropisi tñ apa ipaz redire
facit. ⁊ oz vt i ipa minoret̃ trocisci stiptici: q̃uis sit
ꝯfortatiui sicut ẽ trociscus de almirberis ⁊ ꝓprie cũ
ꝯstricta ẽ natura. Et oz vt fiat exsiccatio i hydropisi
frigida cũ oi calido subtiliatiuo apitiuo. In hydro
pisi aũt calida ẽm modũ aliũ de quo singulariter ser
monẽ faciã. Et scias q̃ oleũ de fisticis ⁊ amigdalinũ
iuuatiua sũt i oĩbꝰ speciebꝰ hydropisis. Medicine
aũt singulares cõuenientes huic speciei hydropisis
⁊ cũ est frigida sũt sicut decoctio andachoche vehe
mẽtis decoctionis de qua bibantur oi die. ℥. ij. aut
ꝺcoquant̃ squille lb. i. i. iiij. kist. vini. i vase mũdo do
nec ꝯsumat̃ tertia vini ⁊ bibat̃ oi die ex eo quantitas
cochliarij magni: deide addatur super illud donec
perueniatur ad qnq̃ cochliaria: deinde minuat̃ do
nec redeat ad vnũ. Et iteꝝ det̃ i potu oi die de succo
calamẽti. ℥. i. Et dixerũt quidã q̃ oz vt sũantur tan
tarides ⁊ auferantur capita ⁊ ale caꝝ. deide resoluan
tur corpa i aqua mellis ⁊ ingrediatur eger balneũ ⁊
sumat illud i potu: aut cõedat cũ eo panẽ ⁊ hoc apõ
me ẽ error maximꝰ. Et plus qõ expti ẽ debere sumi
ex eis i potu ẽ kerates. i. in potu aquaꝝ expssarũ no
taꝝ. Et dicit̃ q̃ quãdo mũdificatur corpus potãdo
oi die ex tyriaca quantitatẽ ciceris cũ decoctione ca
lamẽti. xxi. die ⁊ ẽ cõtentꝰ cõcstione vna leui q̃ con
fert. Et existimauerũt qdaz q̃ sumere i potu stercus
caprinũ cũ melle iuuatiuũ ẽ eis: aut vrinã ouiuz aut
vrinaz asioꝝ cũ spica ⁊ melle: aut aristo. ro. põdus
ʒ. iij. i vino. ⁊ iã laudauerũt ex eis qdã oi die: aut oi
bus duobus diebus sumere quantitatẽ fabe ex alu
mine hũido i aqua. Et ex medicis iuuatiuis sũt alka
kigi ⁊ diacurcuma ꝓpe. Et spes ẽ ad omnẽ hydro
pisiz i diacurcuma ⁊ cõfectione alburbatus ꝓprie ⁊
electuaria asus ⁊ medicie ꝺ squilla ⁊ siropo sqllitico
⁊ tyriaca. Et q̃ tyriaca ⁊ diacurcuma ⁊ alkakingi cõ
ferũt valde i fine hydropisis frigide. Et ex medicis
mirabilis iuuamẽti sũt troci'ci de sabrani ⁊ diaruc.
Ar. ℞. sabrã myrroba. citrinoꝝ ptes equales ⁊ dos
eiꝰ gradatiz sit ex danic. i. ⁊. 5. ad quantitatez. ʒ. i. bi
batur i oĩbus quattuor diebus semel. Et in eo qõ est
inter eos bibantur trocisci almirberis. Et quãdoq̃
ꝯponũtur medicamĩa ex reubarbaro ⁊ costo ⁊ bac
cis lauri ⁊ fenugreco ⁊ lupinis ⁊ enula ⁊ gentiana ⁊
gũma amigdali ⁊ galbano ⁊ sũt medicamẽta iuuati
ua. Regimẽ autẽ eũans aquositatẽ ẽ cũ solutis ebi-
bitis ⁊ clisteribꝰ proprie. Ipa eni propinquiora sunt
aque ⁊ leuiõa sup naturatas ⁊ rẽotiora a liquefactio

ne: ⁊ cũ spẽbus balneationũ cũ thermis ⁊ cũ regimi
ne calefaciẽte. Et cũ aquis i quibꝰ decocta sint subti
liatiua sicut feniculus ⁊ camemilla ⁊ squinãtũ: ⁊ spẽ
bus vnctionũ ⁊ emplõꝝ ⁊ vaporationũ. Et ingredi
tur i sũma illius vt sumantur i potu lac caprinũ ⁊ lac
camelaꝝ fetarũ. Et de hoc qdẽ genere vrina ⁊ lac ca
melarũ fetaꝝ cõuenientia sũt asciti cũ sumũtur heb
domada. i. cũ trociscis de aloe i pmis. ʒ. 5. ex eis cũ
5. ʒ. spodij vsquequo pueniatur ad. ʒ. i. Et post istaz
eũonẽ eũa cũ mezerion cũ. ʒ. i. alkakigi: deide itera
trociscos de aloe hebdomada vna ⁊ nõ cesses face
re hoc ⁊ fortasse sanabit̃. Extenuati vero non sumãt
i potu ex trociscis de aloe i pncipio quantitatẽ vniꝰ
danic. Et descriptio qdẽ trociscoꝝ de aloe ẽ i antido
tario. In solutis aũt nõ oz vt sit illud qõ nocet epi. ⁊
si aliqua necessitas facit hꝰ i necessariũ ẽẽ oz vt recti-
ficetur. Et oz vt nõ sit subito: imo ẽm vices: naz illõ
qõ subito ẽ mortale est. ⁊ puuz nocumẽtuz debilitat
epar. Et aloes solũ ẽ malũ valde epate: quare oz vt
clõgetur ab epate nisi propter necessitatẽ aut cũ inge
nio rectificationis ⁊ oz vt solutiua sequantur ieiuniũ
quare nõ cõedat solutus postea die ⁊ nocte si poẽ ẽ
⁊ vt sequant̃ postea q̃ ꝯfortant ⁊ cõstipant parũp: si-
cut trocisci almirberis ⁊ sicut aqua fructuũ i qbus ẽ
suauitas ⁊ stipticitas ita vt confortẽt epar ⁊ proprie
postea sic sũt euforbiũ ⁊ mezerion ⁊ aqua ammonia
ci ⁊ silia. Deide admistret̃ rectificãtia ꝯplonẽ sicut ty
riaca ⁊ diacurcũa i frigida ⁊ aq̃ endiuie i calida. Et il
li qdẽ q̃ est vehemẽtis caliditatis nõ cõuenit lac ca-
melarũ fetarũ. Et incipiat̃ i lacte camelarũ i pmis a.
xl. ʒ. ⁊ addant̃ i oi die. ʒ. x. Et deuita cũ fuerit calidi-
tas ⁊ ñ solutõe educas cholerã: qm̃ ipa resistit aquo
sitati aliquo mõ. Et qñ necesse ẽ vt aquositas solutio
ne ventris educatur tũc duplicatur solutio vẽtris ⁊
accit virtuti nocumẽtuz: imo necessariũ ẽ vt extigua
tur cholera. Et solue aquositatẽ nisi chra sit trãsgre-
diens terminũ i multitudie: ⁊ sis tũc cõtentus eis q̃
sunt sicut myrrobalani. Est eñi bonũ solutiuũ i hꝰ i
dispõne sicut serapinũ ẽ bonũ solutiuũ i dispõne fri
gida. Et oĩs supfluitas eũo nisi quãtitate ⁊ i tẽpore ẽ
mala ⁊ ẽ i casa rectior. Et ex solutiuis bõis ẽ ius alca
nabit ⁊ ius galloꝝ decrepitoꝝ ⁊ proprie cũ polypo-
dio ⁊ aneto ⁊ silibus. Et cũ eũaueris vicibꝰ. x. p ali-
quot dies cũ aliquo euacuatiuo ꝑ subtiliũ ⁊ cũ lacte
camelaꝝ ⁊ aqua casei ⁊ reliqs ⁊ minuta fuerit aqua
⁊ alleuiatũ fuerit apa: tunc rectius erit vt sup vẽtrez
cauteria fiant vt nõ recipiat aqua post illud. Et fiant
cauteria post abstinẽtiam ⁊ dimissionẽ solutionis vẽ
tris duobus diebus aut tribus: ⁊ sint sex cauteria. s.
tria i lõgitudie icipiẽdo a casu vsq̃ ad femur: ⁊ tria
i latitudie vẽtris ⁊ expectet post ipa ẽm famẽ ⁊ sitim
Et rectiua qdẽ ẽ vt i potu sumãt iter duas solutões
ventris aliqd de aperientibus opilationes sicut tro
cisci de amigdalis amaris. Lac autem camelarum
⁊ caprarũ ⁊ proprie arabicarũ ⁊ prope cuz ipinguã
tur i potu detur cum eis que solutionez ventris idu
cunt aquositate ⁊ subtiliant ⁊ prouocant sicut scecha
⁊ abrotanum ⁊ cartamũ ⁊ alia. Et calefactis ris que

Po

conueniant cũ hoc epi sicut cuscute ⁊ endiuia ⁊ alia. Et nõ respicias ad illud qđ dicitur i ipso ex hoc q decipiũt sophistici ⁊ qđ dicitur i natura lactis ẽ contraria hydropisi: imo scias q ẽ medicamẽ iuuatiuũ propter illud qđ i ipso est đ abstersiõe. Et est côueniens propter illud quod i ipso est de proprietate sua. Quandoq; eni est medicia lubricatia ꝯtraria ei qđ queritur de cura qualitatis: sed est conueniens cum ꝓpetate sua: aut propter egritudies sicut eũo ⁊ similia sicut ponitur endiuia i curatõibus epatis quod habet egritudies frãs sicut fit eũo: ⁊ tenditur ad scamoneam i egritudibus cholericis imo scias q hoc lac vehementis iuuamenti est: nã si hoc assidue ipo vteretur i loco aque ⁊ cibi sanaretur per ipsum: ⁊ illud qdam iam expertum fuit i qbusdam q peruenerant ad terras arabuz ⁊ perduxit eos necessitas ad illũ ⁊ sanati sunt. Lac qdem camelarum quandoq; admĩstratur soluz: ⁊ quandoq; admĩstratur mixtũ cum alijs medicis qbusdam quarum est itentio regimis non calefacientis valde sicut myrobalãis cũ semie endiuie ⁊ semie cuscute ⁊ sale naptico. Et i quibusdam earum est itentio regis calefacientis subtiliantis sicut serapino ⁊ granis eius. Et i qbusdam earum est itentio superfluitatis resolutionis ventris sicut costo. ⁊ similibus: ⁊ quandoq; admiscentur vrie camelarum: ⁊ quandoq; sunt contenti coloco cibi ⁊ potus: ⁊ quãdoq; additur ei cibus ali⁹. Et i vtrisq; dispositionibus oportet vt tu verifices in re eius an corpus sugat ex eo ⁊ non soluat aut soluat parũ aut soluat plus pondere suo ſm mensuram tollerabilẽ aut superfluat ⁊ soluat vltra tollerantiam: aut casceẽ i stõ ⁊ i vijs: aut perducat ad infrigidatõez: aut fluxu ventris educat hu. grossum phlãticum: aut hu. adustum propter putrefactionẽ suam si eam receperit. ⁊ scias q melior hora sumenti ipsum i potu est ver vsq; ad iitium estatis. ⁊ ex regie bono i dãdo ipm i potu ẽ illud qđ experti fuimus multotiens ⁊ cõtulit. ⁊ est vt bibatur lac camelarum fetarum ſm vacuitatẽ ventris ⁊ abstinentiaz diei ⁊ noctis ante ipsum ⁊ nõ sumatur i eis nisi paruz valde. Et si possibilis est abstinentia cor. s. diei ⁊ noctis fiat. Et necessaria qdem est abstinentia noctis que est ante ipsum. deide bibatur ex eo qđ mulctum est i hora ⁊ statim quantitas. ℥. ij. aut. iij. ⁊ melius qdem est vt sumantur. ℥. ij. ex eo cum. ℥. ij. vrine camelarum ⁊ abhorreant aquaz aliquibus diebus ⁊ consideret vsq; ad dies. iij. ⁊ inueniet qđ egreditur cũ prouocatione proximum ei qđ bibitur ⁊ post illud soluetur venter cum eo qđ bibiẽ ex eo: ⁊ fortasse non soluetur venter cũ eo nisi fex parumper. ⁊ non soluitur per ipsum nisi quia corp⁹ iã repletuz est ex eo. Quod si soluatur vẽter eius vltra q̃ bibit abstineat ab eo vna die aut misceatur cuz eo illud qđ constipat: ⁊ si nõ soluit: tunc oz vt timeat ex potu eius casceationẽ ⁊ dimittat ipm. ⁊ similiter si soluit vltra illud qđ bibitur: ⁊ tũc quidem oz vt bibat aliquid qđ deponat illud qđ est i ore stõi ex eo: ⁊ vteret ipm admixtuz cũ oppoponaco ⁊ silibus: imo cõueniens est vt i oibus tribus diebus sumat de pillullis de oppo. ⁊ silibus cũ q̃titate pauca que extrahat illud qđ fortasse casceaẽ ex reliquijs ei⁹ aut generatur ex eo ⁊ proprie cũ eructuat acetose ⁊ inuenit granedinẽ. Et ex regimine conferente i huiusmodi dispositione est clistere i hora. ⁊ oz etiam in huiusmodi dispositõe vt dimittat sumere i potu lac vno die aut duobus ⁊ vacet ad vaporationes: ⁊ emplastra qb⁹ emplẽtur venter ⁊ resoluunt. Quod si potus lactis nõ facit accidere aliqd ex hoc ⁊ egreditur omni die res non superflua: imo perueniens ad quantitatem duorum vasorum paruoruz sicut aqua: sit content⁹ eo siue sit solum aut cum oppoponaco ⁊ pillulis solutiuis de oppoponaco ⁊ alijs. Et si superfluerit solutio ventris solue ab eo lac vno die aut duobus diebus. deide gradatim procede i faciendo ipsum potare: ⁊ da ei i potu ex eo lac aialis iam nutriti ex stipticis ⁊ permisce cũ eo hora qua emulgetur scorie ferri albasceri contrite ⁊ ablute cuz vino ⁊ aceto assate ſz quantitatem. ʒ. xx. ⁊ hypoquistidos amborum añ. ʒ. v. se. apij. ʒ. iij. baccar pondus origani ⁊ apij ⁊ rute. Et dimitte i ipso hora vna: deinde coletur ⁊ bibatur deide gradatim perueniatur ad purum postea ad permixtũ cũ eo qđ soluit ventrem si necessariũ fuerit illud. De diureticis vero conferentibus non oz vt vinum solum adhibeatur: imo fiat permutatio đ qbusdam ad quedam sicut sunt petroselinuz ⁊ ameos ⁊ calamentum ⁊ assarum ⁊ feniculũ ⁊ semen apij ⁊ siler ⁊ radix anisden ⁊ camepitheos ⁊ acorus ⁊ spica ⁊ daucus ⁊ su. ⁊ reu. ⁊ asparagus ⁊ semẽ eius ⁊ radix pestinace campestris ⁊ kakingi. Et oz vt optime fiat eor tritura: ita vt velociter ꝑueniant ad partes gibbositatis. Et cũ admĩstras diuretica fortia oz vt admĩstres postea aliqd de iurib⁹ pinguibus sicut ẽ ius galline piguis. In emplis vero regula ẽ vt nõ multiplicentur i eis ea que exsiccant ⁊ resoluunt cuz stipticitate forti stãtia loco eius qđ exsiccatur ⁊ resoluitur: nisi eorũ res sit modica ſm quantitatem q̃ conseruet sanitatem si illa necessaria sunt: sicut sũt spica ⁊ thus ⁊ ciperi cuz quantitate pauca valde: illud. n. cõseruat virtutẽ mirach ⁊ illud qđ i ipo ẽ etiã: ⁊ facit ipsum nõ susceptibile. Medicias autem singulares q̃ emplãt ⁊ empla composita iuuatiua i hac egritudine iaz plima diximus i antidotario. Et ea q̃ diximus hic sunt experta ⁊ iuuatia: stercus vaccinũ ⁊ stercus caprinum ⁊ stercus vaccarũ pascentiũ herbã nõ minimam. Descriptio empli ex eis. Sumatur ex hoc stercore vaccio aliqd ⁊ buliaẽ cũ aqua ⁊ sale: deide puluerizetur sup ipm sulfur contritũ ⁊ ponatur sup vẽtrẽ. Et iterum stercus caprinum cum vrina isantiuz ⁊ iterum stercus columbinum ⁊ bacce lauri ⁊ ircos Et ex fortibus i hoc ca. ẽ stercus caprinum ⁊ stercus vaccinũ i quo ponitur aliqd de hellõ ⁊ alscebram ⁊ congregantur cum vria camelarũ ⁊ fit ex eis emplz. Et ex ꝯpositis bõis ẽ vt misceanẽ alguadahi cõtrite dimittanẽ sup ventrẽ hydropici cũ dispõne sua post q̃ ꝯtrita sũt cũ ostracis suis ⁊ expecteẽ sup eas vsq; quo exsiccenẽ ꝑ seipas. Et ex ẽplis bonis ẽ vt fiat emplm ex gũmi pini ⁊ nitro ⁊ milio ⁊ minuto thure

cum adipe vaccar̄. Et emplm̄ ꝯueniens hydropisi: decoquant̄ fic⁹ carnose cū aqua: ⁊ misceat̄ cū eis me zerion ꝑs.i.nitri ꝑtes.ij.camepithiteos ꝑs.i.⁊.ʒ. al' forte valde: ℞.gūmi pini ⁊ cere ⁊ isopi humide ⁊ pi cis ⁊ gūmi albotim oīum an̄.darkimet .iij.mcha ⁊ ēr storacis ⁊ masticis ⁊ aloes ⁊ croci ⁊ cimar̄ absyn thij ⁊ armoniaci oīum an̄.darkimet.i.castorei sulfu ris ⁊ āmomi ⁊ ostracor̄ piscis noīati an̄. darkimet ʒ.stercoris colūbini ⁊ ostracor̄ babyloniorū ⁊ spūe maris oīum an̄.darkimet.iij.lilij celestis darkimet iiij.baurac ru.darkimet.i.ꝑmisceāt cū olō de came mil. Et qn̄ ē i eꝑe aꝑa ꝯfert emplm̄ fcm̄ ex herba spi ce ⁊ zinzibē ⁊ gūmi albē ⁊ masti. ⁊ mellilo. ⁊ ꝑputrij vi ti ⁊ camemil. ⁊ oleis aromaticis. Et ex ēplis ꝯfect ēplm̄ h⁹i: ℞.marchasite sulfuris citrini nitri baurac armōiaci oīm an̄.ꝑtē.i.cymi ꝑtes.ij.⁊.ij.iij.ꝑtis ꝯiū gant̄ cū cera ⁊ glutino albori ⁊ vino ⁊ ponant̄ super ventrē. Et ēplm̄ de castoreo ⁊ emplm̄ de absinthio ⁊ emplm̄ de ireos nr̄m ⁊ emplm̄ de euforbio ⁊ ēplz de collogntida ⁊ emplm̄ fcm̄ ex salice ⁊ emplm̄ de baccis lauri ⁊ emplm̄ diaspmaton ⁊ ēplm̄ colophi dis. Et ex eis q̄ pulverizantur sunt nitrū ⁊ sal assata que pulverizent̄ sup ventrem ⁊ ꝑꝑe post oleum cu cumeris asinini ⁊ oleum de neriden. ⁊ qn̄qꝫ admini strantur sup eos medicie rubificantes. Et qn̄qꝫ per cutiunt̄ membra extrema cū virgis subtilibus. Et il lud qdem illaudabile ē apud me. Et qn̄z suspendū tur super aqua eor̄ ⁊ que sequūtur ea vesice i quib⁹ sufflatum est. Sed ego non cognosco in eis plimuz bonū. De icisione vō mirach scias q̄ parū ꝓficit ni si in corpore valde forti cum potens ē hoc mō tolle rare exercitium tēperatum ⁊ sitim ⁊ minorationem cibi. Et oz vt nō audeat fieri dū possibilis ē cura alia. Et rectius qdē ē vt non fiat in vice vna subito: ⁊ eūe tur spūs subito ⁊ cadat virtus: imo paulatiz ⁊ vt ipa non ꝑueniat ad multam debilitatē. Modus autez incisionis ad extrahendū aquam ē iste. Precipit āt affrius vt erigat se eger equaliter si pōt: aut sedeat eq̄ li situ ⁊ ꝯprimant servientes latera eius ⁊ expellāt ea ad inferiora sumis: deinde admīstretur icisio ⁊ si nō est potens ad illud non incidas ipm. Et si vis ipsuz incidere oz vt mensures inferiora sumis q̄ntitate triū digitorum coniunctor̄: deinde incide si fuerit initiū hydropisis ab intestinis. Et si fuerit ex latere epatis fiat incisio a latere sinistro sumis. Et si causa fuerit a splene pone ipam a latere dextro suminis ⁊ subleva ipsam vt non scindatur siphac: deinde excoriet̄ mi rach a siphac parūper ad iferiora loci scissionis mi rach. Deide ꝑforetur siphac ita vt sit foram̄ mirach inferius foramine siphac quatenus cū egreditur cā na cooperiatur illud ⁊ retineat̄ aqua ꝓpter diversi tatem duorum foraminū: deinde intromitte in ipaz cānulam eream. Cūqꝫ acceperis aquam cū mensu ra fac iacere ipm resupinū. ⁊ oz vt ꝯsideres pulsum: ⁊ cū inceperit debilitari parūp retine aquā. Cū aquā extraxeris in fine extētōis ⁊ remanserit aliqd: tūc iam sufficit vt laborent in ipsaz medicine solutive. Et qn̄ qꝫ fiunt post incisionē cauteria que diximus. Et qn̄ qꝫ fiunt in stomacho ⁊ epate ⁊ splene ⁊ inferioribus suminis cauteria minuta. Et quādoqꝫ subtiliantur qdaz ⁊ faciunt currere aquositatē ad safati ⁊ icidunt ex safati paulatī: ⁊ ē regimē iuvativū ⁊ illud cū ster nutatione ⁊ cū oī qd trahit aquositatez ad iferiora ⁊ oz tunc vt caveatur ne ꝑveniat ex eo ruptura: ⁊ vt fiat illud cū eo in quo non est nocumētum aliud. Et qn̄qꝫ pungimus inflaturā testiculor̄ cū acub⁹ mul tis vt aqua hēat resudatōes plimas. Et fortasse suc cedunt incisioni dolor ⁊ punctura: qr̄ oz vt admini stretur infusio olei anetini ⁊ olei camemillini ⁊ oleo rum lenitivorum super puncturam. Et sup locum incisionis ponant̄ empla facta cū fenugreco ⁊ semi ne lini ⁊ semine altee ⁊ silibus. Et qn̄qꝫ sufficiunt aq̄ calida ⁊ oleum effusa sup locum incisionis: cūqꝫ se datur punctura dimitte ea. De cūonibus aūt eoruz ꝑticularibus cū medicis afferam ea. Et has qdem medicias solutivas aquositatis iam numeravimus in tabulis. Et fortes ear̄ sunt sicut lacticinior̄ ⁊ arbo res ear̄. Et meli⁹ quo malitia eor̄ frangit̄ est acetū ⁊ poma ⁊ cydonia ⁊ semia granator̄: ⁊ ꝑꝑe acetum i quo condita sūt cydonia aut in quo sunt dimissa ali qbus dieb⁹ aut sup qd rorat⁹ est succ⁹ eor̄. Et ex eis qbus ꝯficiuntur lacticinia sicut lac ascebram ⁊ sunt rob ⁊ silla. ⁊ sir⁹ acetosus est melius illo.s.cū solui tur in.ʒ.eius danic ex eis que sunt scebrā: ⁊ ꝑꝑe ar bor ex qua fit tyriaca: ⁊ extremitates algaiari ⁊ eufor bium. Medicamen de quo in potu sumit̄ pondus ʒ.i.in vitello ovi sorbilis: qd multotiēs ꝯfert in forti bus cū timore maximo: ℞ albanū ⁊ es vstū ⁊ scoriā eris ⁊ proprie confectū cum medulla panis factum ad moduz pillularū ⁊ herbam que noiatur menda na al's alakarte: ⁊ succū cucumeris asinini ⁊ vinum i quo effusum est pulpa collogntide. Et ex sūma la cticiniorum mezerion est fortis in hoc caplō. Et ei⁹ rectificatio est vt infundatur i aceto: ⁊ quandoqꝫ fit i huiusmodi siropus acetosus: ⁊ de armoniaco quā doqꝫ sumitur in potu vsqꝫ ad.ʒ.ij.cum aqua mellis Et ex eis que equalitati vicine sunt: sunt serapinum ⁊ ireos ⁊ semē vrtice excorticatum ex cortice suo con fectum cū melle ⁊ aqua foliorū rhaphani. Illa vero que sunt salubriora ⁊ debiliora sunt aqua cardamo mi.ʒ.li.cū zuccaro alhasir: ⁊ aqua alkakingi ⁊ aqua solatri: ⁊ siropus acetosus de mezerion ⁊ lac camela rum ictarum ꝑparatū ⁊ aqua lactis ꝑparata cum vir tute ireos ⁊ scoria eris ⁊ almezerion ⁊ silib⁹. Descri ptio aque lactis: ponatur sup.ij.li.eius.ʒ.i.salis gē me ⁊.ʒ.v.turbit trita: bulliant cū subtilitate ⁊ accipia tur spuma eius ⁊ coletur. Et in iceptione sumatur i potu ex ea.iiij.ꝑs lib. deinde addatur paulatim vsqꝫ ad lib.i. Ipsa enim expellit aquā sine calefactione. Et aqua casei melior ē que accipitur ex lacte camela ruz. Et melior ⁊ laudabilior ex calefactis est illa que accepta est ex lacte caprino ⁊ lacte asinino. Et ex me dicinis resistentibus ad illud ⁊ conferētibus hydro pisi calide: est vt ifundatur medietas cydonij in ace to tribus diebus: deinde teratur cum pondere sui de mezerion recenti vehementer: ita vt misceatur ⁊

ꝓijciatur sup ea medietas ponderis aceti de succa-
ro ⁊ decoquatur donec redeat in ↄ̃sistentiam mellis ⁊ mi
sceantur oia. Et qñz appropinquant huic pillule facte
de semine mezerion cũ zuccaro alhasir. Et sunt ex
eis i qbus non est timor in calida ẽt. Et ex ↄfectõib⁹
est alkakingi ⁊ ↄfectio nr̃a de scoria ferri ⁊ almeze-
ron in antidotario. Et ↄfectio quoꝝdã: ℞. endiuie
⁊ semis apij añ.ʒ.x.⁊ succi artararacon sicci pond⁹
ʒ.xx.⁊ succi almirberl.ʒ.xv.lacce ablute reusini ãbo
rum añ.ʒ.v.succi absinthij.ʒ.vij.succi cucu.asinini
⁊ pulpe collognitide añ.ʒ.v.agarici.ʒ.vij.ↄficiãtur
cũ iuleb ⁊ sumãt in potu cũ aqua de olerib⁹. Et hoc
est medicamẽ bonum qd̃ qdam prioꝝ antiquorum
dixerũt: ⁊ secuti sunt eos qdam posterioꝝ: ⁊ est secu-
rius latus q̃z alkakingi ⁊ in ipo sunt ↄfortatio ⁊ so-
lutio vẽtris fortis. Et ex ↄpositis potib⁹ est siropus
nr̃ de ireos: ⁊ siropus h⁹i: ℞.eris vsti aur.i.⁊ teratur
valde ⁊ puluerizet ⁊ fimi columbini aur.i. ⁊ tertiam
ramorum rute ⁊ aliquantulũ salis ⁊ panis bibatur
illud cũ vino. Et ex pillulis pillule sulfurin⁹ ⁊ earuz
ↄfectio: ℞.scorie eris ⁊ folioꝝ almezerion ⁊ seis ani
si oium añ.ptẽ.i.⁊ fiant ex eis pillule ⁊ sumat ex eis
in potu debilis.ʒ.i.⁊ fortis aur.i. ⁊ etiam pillule es-
chie: ⁊ pillule biberem ⁊ pillule de gnq̃z: ⁊ pillule de
serapino: ⁊ pillule de mezerion: ⁊ sunt vltime i asciliti
sicut pillule de reubar.sunt vltime in hyposarcha: ⁊
pillule de bdellio: ⁊ pillule de scebrã: ⁊ pill'e quas di
xim⁹ i antidotario. Et pillule h⁹i: ℞.lactis ascebraz
⁊ succi absinthij ⁊ spice ⁊ turbit oim añ.danic.i.aga
rici ⁊ rosaꝝ amboꝝ añ.ʒ.i.informent pillule cuz aq̃
solatri ⁊ bibat. Pillule bone: ℞.corticũ eris came-
pitheos anisi ptes equales informent pillule ⁊ reci-
piatur ab eis.ʒ.i.⁊ fiat subleuatio. Et iterũ ex troci-
scis trocisci de reubarbaro plurimum solutiui ⁊ me-
liores de mezerion cuz seibus ⁊ trocisci de mezerion
sunt descriptionis alterius note. De balneis vero
illa que sunt humida eis sunt horrenda: ⁊ illa que
eis sunt meliora sunt facta sicut clybanus calefactus
postq̃z tollerauerit infirmus vt ingrediatur ipm ⁊ ꝓ
prie habens hyposarcham. Cũq̃z ingredit dimittat
caput suum extra ad aerem vt ꝑueniat frigus ad p-
tes cordis ⁊ pulmonis ⁊ infrigidet cor eius: ⁊ non
magnificet sitis eius ⁊ resoluat corpus eius in sudo
re exuberante iuuatiuo. Et si fuerit humida cuz aqs
thermaꝝ nitrosis sulfureis ⁊ aluminosis notis exsic
catiuis iuuabitur cũ eis valde in statu egritudinis ⁊
ꝓprie habens hyposarcham: ⁊ iterando ingrediat
in ea in die vicib⁹ aliquibus.⁊ si non cadit vir⁹ eius
⁊ possibile ẽ ei vt stet in eis ꝑ longitudinẽ diei faciat.
Et huius quidẽ generis ẽ aqua maris tepida ⁊ cale-
facta. Uerum submersio i frigida in fine rei vehemẽ
ter est conueniens. Et de bonitatibus aquarũ ther-
marum ⁊ statio regimis anhelitus frigidi cuiusl'ꝫ
deficit in balneis. Quod si aque thermaꝝ non sunt
presentes: tunc resoluantur aque dulces cuz eis que
administrantur ex medicis ⁊ decoquantur in eis ea q̃
sũt sicut baurac ⁊ sulfur ⁊ alusnẽ ⁊ synapis ⁊ calx ⁊ spe
cies alie note quas vis. In omnibus eniz nõ sit ma

lum.⁊ oz quidem vt iste aque obuient vẽtri habenti
ascitem ⁊ tympanitem ⁊ hyposarchaz toti corpori.
Hydropisis aũt calida que est sequens apostema ca
lidũ aut sequens ↄplonem calidam sine apostemate
ꝓpter debilitatem virtutis stõi. Et non sigñat hanc
speciem hydropisis ꝓculdubio rubedo aque qñz ẽ
ꝓpter cor suum: imo initur in ea ſm reliquas signi
ficatiões: deinde curat. Et oz vt deuitent isti duo si-
mul medicinas calidas oino: qm̃ addunt in eam ⁊
addunt in egritudine: imo est in eis timor magnus.
Et non oz vt attẽdat illud qd̃ dr̃ q hydropisis nõ
sanat nisi cum medicis calis. Multotiens.n.sigñat
illud quod testificamur ⁊ experti sum⁹ vt curemus
nos ⁊ qui fuerunt añ nos apostema curatione sua
⁊ complonem calidam cũ infrigidatõe. Ego quidẽ
vidi mulierem quã hydropis attriuit ⁊ magnifica-
ta est sup eam ⁊ morata est ſm ꝓlixitatem temporis
tam maximam q eius relatio est incredibilis ⁊ sana
ta est ⁊ preparauit seipsam ⁊ appetitũ suum hoc re-
gimine. Et cum hoc etiam oportz vt attendas latus
aquositatis aggregate. nam si tu ↄsideraueris tantũ
latus fe.erit timorosũ ⁊ si consideraueris lat⁹ aquo
sitatis tantum erit error. Oportet ergo vt tu coniun
gas inter duo regimina cum facilitate ⁊ intende tm̃
in eis que equant ⁊ resistunt vincenti. Et scias q qñ
tu studes in sanando hydropisim ⁊ apostema ⁊ fe-
bris stantia sunt non est tibi possibile. Et regimen in
huiusmodi est vt administres aquam solatri ⁊ aquã
alkakingi ⁊ aquam apij ⁊ aquaz cordumeni ⁊ aquã
altararacon ⁊ est alia daidarmaca. Et oportz vt mis
ceatur cum istis aliquid de lacca ⁊ croco ⁊ reubar.
cum myrob.citrinis. Et vt administres etiaz apud
necessitatem illud quod posuimus in ordine prete-
rito de solutiuis: de mezerion ⁊ alijs. Et oportet vt
attendes qd̃ dixit Gal.in cura hydropisi calidã hy
dropisim habentis: ⁊ descripsimus illud suis dictio
nibus. Inquid Gal.illud quo ꝑparaui senen ami-
cum meum i hydropisi asciliti cum caliditate ⁊ virtu
te debili fuit hoc. Cibaui illum cum carne hedi assa
ti ⁊ carne alcubugi ⁊ alkabim ⁊ alteiugi ⁊ similibus
ex auibus ⁊ pane kistch ⁊ infr̃atis ⁊ almosijs ⁊ hal
hulen ⁊ lentibus cum aceto facto ex eis cibario citri
no. Et concessi illud ei propter conseruationem vir
tutis. Et non ↄcessi ei vt vteretur iure oino nisi in die
quo i potu medicinam ei tribuere volui. In illo eni
die permisi vt vteretur ipe zibrabegi ante medicinaz
⁊ post ipsam ⁊ non multiplicata fuit sitis ipsius: ⁊ ꝓ
cepi ei vt comederet ista cum aceto mĩme fortitudi-
nis ⁊ solui ipum hac decoctione: ℞.myroba. citri-
norum.ʒ.vij.fumiterre.ʒ.iiij.herbe absynthij.ʒ.ij.
herbe eupatorij.ʒ.ij.endiuie recentis baccatim spi-
ce aromatice.ʒ.ij.seminis endiuie.ʒ.ij.ro.ʒ.ij.deco
quantur in tribus lib.aque donec redeat ad.ij.li.⁊
spergatur i ipsa pondus.ʒ.x.zuccari ⁊ bibatur. ⁊ ite
rum cum illis pilulis: ℞.lac scebam ⁊ zuccari quã
tum ipm ↄgelaui ⁊ dedi ipas ante cibum suũ.⁊ qñz
ↄgelaui ipsum cũ lacte ficuũ ⁊ dedi ex eo duo cicera
aut tria. Et dedi ei in potu post illud rob ⁊ acresta ⁊

⁊ acedula. Et feci emplm epati ipsius cū frīs ⁊ cum granis condes ⁊ mezerió īfuso ī aceto. Et ex epithimatibus super ventré ē illud qd̄. ℞. lutū arminiū ⁊ aquā ⁊ farinā ordei ⁊ milij ⁊ stercus vaccinū ⁊ fimū caprinū ⁊ cinerez quercus ⁊ vitis ⁊ ī vtrisqꝫ lateribꝰ baurach ⁊ sulfur ⁊ oīa fit cū aceto. Et cū epati eius faciebam empl̄a q̄ recipiūt sandalos qñz ponebam emplm de sandalis sup epar ⁊ resolutiuū super sumē ⁊ ventré. Et quādoqꝫ solui euz cū siropo rof. postq̄ꝫ īfudi ī ipso mezerion, ⁊ myrrham aut dissolui ī ipso lac alscebram. Et cócessi ei de fructibus ficus siccas ⁊ amigdalas ⁊ zuccarū. Et precepi ei tollerare sitim ⁊ cū superfluit ī ipso pmiscui ⁊ iuleb ⁊ dedi ei ī potu ⁊ qñz cótriui folia almezerion: ⁊ permiscui cū melle ficuū ⁊ dedi ex eis ipsi ante comestioné ⁊ pꝰ eā: ⁊ ad vltimū non dimisi eū die vno absqꝫ expulsióe. Hec verba eius. Cibus aūt habētiūz hydropisi oz vt sit paucus ⁊ semel ī die: ⁊ si pośe ē eis vt absticāt a pane tritici ꝓpter suā viscositaté ⁊ suā opilationem faciāt ⁊ sint contenti pane ordei cū semibus. ⁊ si necessariꝰ fuerit oz vt sit panis de furno kaicherié coctus ⁊ sic catus vt nó sit azymus ⁊ sit ex frumento. Et sūt qd̄ homines qui ī eo ponūt farinā ciceris ⁊ sit eorū vnctuositas ex tali quale est oleū omphancinū: ⁊ ex cibis eoꝝ est oleū de seminibus ⁊ almusceniati: qm̄ est cóueniēs eis: ⁊ ius galline ē iuuatiuum eis. Ipsū. n. aggregat ad prouocationé ⁊ rectificationez epatis. Et cibus qué faciunt christiani ex oliuis ⁊ nucibꝰ ⁊ alijs. Et oportet vt sint iura eorū aqua ciceris ⁊ ius alcanabit ⁊ galli vetusti ⁊ gallie ⁊ proprie cū herba almeudumeti. Et sit carnes quas sumūt carnes auium leues sicut alduragi ⁊ alcubugi ⁊ ascekē ⁊ alfiudet ⁊ alcanabit ⁊ carnes alcaca: ⁊ carnes alkasel ⁊ hedorum ⁊ paruorum piscium subtiliantium ⁊ acutorum ⁊ icisiuorum: ⁊ caro vipere est eis bona valde sed ipa quādoqꝫ superfluiti siti. Et eoꝝ olera sit sicut apiū ⁊ sicla ⁊ herba iudaica ⁊ endiuia aut sumusterre ⁊ parum de sumac ⁊ porri ⁊ ruta ⁊ folia carui ⁊ calamētū ⁊ allea ⁊ capparis ⁊ synapis: ⁊ grana oīa nocēt eis proprie patientibus tympanité. Medulle āt fistici ⁊ auellane ⁊ amigdale ⁊ qūdāoqꝫ cóceduntur eis ī hora furtiua dactili ⁊ vue passe. Et de fructibꝰ recētibꝰ nó ꝯcedūt eis oio: nisi granata dulcia. Vio aūt nó appropiquet calidā hūs hydropisi. vez hūs hydropisiz frāz oz vt nó bibat ex eo nisi subtile āti quū paruū nó cuz ē ieiunus nz sup cibuz: īmo post horaz ⁊ cū fit descensio cibi ī stō. Clisteria vero ⁊ suppositoria sunt ita. Clisteria enim sit facta ex aquis ex trahentibꝰ aquositaté cuz eis q sūt sicut siropus acetosus ⁊ silia. Collyriū bene extrahēs aquā. ℞. semīs vrtice. v. numero granorū almeudunati. xxx. numero agarici. kirat. vij. corticuz eris darkimet. xxx. misceantur cū medulla panis ⁊ admistrent collyriū: ⁊ sumant ex eo. vi. kirat aut. vij. De diureticis aūt sciēdum est ꝙ omnia diuretica cōferunt eis. Et ex eis q̄ sūt illis bona est medicamen prouocans vrinā qd̄ ℞. vrtice kirat. vij. helli nigri tm̄ dē: alkakigi darkiet ꝗ. spice idice. ʒ. ij. permisceant ⁊ sumantur. cuius potio sit. i. auř. cū siropo alcfeniati. Aliud ꝓuocans vrinam. ℞. xylobal. spisse cassie cymini radicis lilij ipericó florū īgnanti amigdalarū bazir ⁊ azabric amomi ⁊ semerion ⁊ est spēs apij cāpestris: ⁊ petrosilinū ⁊ est semen apij montani calami aromatici piperis alkakigi siseleos ⁊ ē aniudé romanū oīuz ana. ʒ. ij. misceantur oīa. ⁊ dosis eius sit auř. duo

Ca. xiiij. de cura hydropisis hyposarche.

Radices vniuersales iuuantes in curatione hydropis hyposarche sūt iste: ⁊ cū hoc iaz diximꝰ in ca. hydropisis asclitis. códitóes conuenientes ad curationes hyposarche. Et ī ea qd̄ quando accit, necessitas phl̄omie si fuerit causa retētio san. mēstrui: aut hemorroidaꝝ ⁊ fuerit illic significationes repl̄onis. In phl̄omia. n. tūc erit ablatio prefocationis extiguētis. Et phl̄omia quidem vehemētius ē proporcionalis hyposarche q̄ꝫ asclitī ⁊ lenitas nature ī eis ē cōueniens. Et quando ē cum hyposarcha febris: non timetur solutio vētris ⁊ euacuatio cū phl̄omia neqꝫ medicie duz ñ remouētur. Et trocisci de scebrā ⁊ potatio eorum f̄m ꝙ narrauimꝰ ī ca. asclitis. vehementiꝰ sūt cōueniētes hyposarche q̄ꝫ reliquis speciebus hydropisis valde. Non ergo oportet vt retentio fiat: īmo oportet vt soluatur sēp. Et si nó cū alio saltē cum medicia temperata ⁊ confert vomitus ⁊ confert gargarismus mundificans cerebrū. ⁊ cōfert solutio ventris: ⁊ que melior ē est illa que est cū pillulis de reub. Et hydropisi qdem ⁊ proprie hyposarche adest exercitiū: icipiens primuz resupinando: deide initendo sup dorsuz alis postea ambulando paulatī super terram leuaz arenosam ⁊ associetur ei q abstergat sudoré: vt nó opilet resudatio prima a scd̄a ⁊ perueniant post exercitium ad calefactioné ꝓprie solis. qm̄ ipe est fortis stipticitatis: ⁊ qñ vehemētius fit calidus sol caueatur caput vt nó adueniat ei egritudo cerebralis ⁊ discooperiātur reliqua m̄bra oīa ⁊ sit lectus eoꝝ arena si iuenitur ⁊ cū puluerib⁹ predictis. Cūqꝫ ꝓuocatur ab eo sudor abstergatur ⁊ vnguatur cū eis q̄ sūt sicut oleū cucu. asi. ⁊ silia: ⁊ caueatur flatus ventorum frigidorū. Et oz vt bibat dialacca ⁊ diacurcuma ⁊ alkakigi etiā ⁊ administrantur diuretica predict. ⁊ solutiua qbus est subtiliatio ⁊ exsiccatio. ⁊ ex eis q̄ sūt troc. de eupatorio cū iunipere ⁊ aqua radicū ⁊ in siropo acetoso cū seibus cum sit caliditas medicinarū sigulariū ī asclitī conueniens ī oībus istis ita ꝙ serapinū ⁊ costus ⁊ almezerion ⁊ euforbiū. Et decoctio iuniperi iuuatiua ē valde si decoquantur sola f̄m q̄ꝫtitatez ꝙ ex ea rubeat aqua: deide sumatur pondus. ʒ. iij. d̄ iunipero ⁊ bibatur de illa aqua desuper ⁊ sumantur ī potu etiā ameos ⁊ sal altabarzet ⁊ cyminū. In illa autē q̄ fit a causa cal̄a oz vt phl̄omia fiat vt egrediatur virꝰ malū ⁊ ꝓuocetur. Si aūt sudor procedat rectificat ꝯpl̄onem epatis p hoc ꝙ reducit epar ab īflatione ad cóplexioné naturalez. Et cibatio hyposarche calide ⁊ frigide ⁊ tolleratio sitis eius ē sicut ī asclitī frigida ⁊ cal̄a ipsa.

C. v. de cura hydropisis tympanitis

Anon i curatione eius ē vt euītetur hūor hu
midus si ipa est propter retētionem eius vt
ꝯfortetur stōus si fuerit causa ipi⁹ debilitas
Et tēperetur epar cū epithimatib⁹ ⁊ alijs: ita vt non
superfluat eius vaporatio. Et phl'omia quidē non
igreditur i hoc ca. nisi raro: imo melius ē vt soluat
nā cū facilitate. Et oz vt non assit multiplicatio soli
tiuorū: ⁊ oz vt admīstrentur diuretica: sed nō sit su-
perfluitas i eis. Superfluitas enim i eis perducit ad
generationē vaporū plīmorū: deinde admīstrentur
facientia eructuationē ⁊ soluentia vētositates. Et fri
cetur venter eius cū alleis multotiēs ⁊ vaporetur cū
milio ⁊ furfure si confert ei. ⁊ similiter pillule ebibite
⁊ suppositoria. Et quandoq3 necessariū ē ponere vē
tosas cūatiuas super ventrē eius multotiens. Et oz
vt alienent grana: ⁊ olera ⁊ lac ⁊ fructus recentes. Et
si fuerit hydropisis tympanites ex malitia compl'o
nis calide oportebit vt i potu dentur q̄ sūt sic aq̄ fēi
culi ⁊ mellilotī apij ⁊ camemille ⁊ tribulorū. ⁊ si fūit
hydropiſ tympāites ex malitia ꝯpl'onis ffe optebit
vt i potu dēt cyminū ⁊ anisū ⁊ castoreū ⁊ ācos ⁊ ma
sticē ⁊ cyminū ⁊ th⁹ sp ⁊ ꝯfectio d acoro cū nigella di
cta i ātidotario: ⁊ itez ācos ⁊ iuniper⁹ cyminū ⁊ sal ta
barzet. Suppositoriū. ℞. cyminū de baurac ⁊ folia
rute. ⁊ fiat ex eis collyriū. Et ex clisteribus oleū ruta
ceū ipm solū aut cū baurac est resolutiuū vētositatū

Ca. xvi. de doloribus hypocondriorum.

In hypocondrijs eueniūt dolores mordica
tiui ⁊ exten'iui ventosi ⁊ alij. Et quandoq3
fiūt propter causam epatis: ⁊ multotiēs fiūt
cā diaphragmatis: ⁊ quandoq3 fiūt cā splenis: ⁊ qñz
fiūt causa apostematis i mēbris carnosis q̄ accūt in
costis ⁊ nō est timor i eis. ⁊ quandoq3 accit illud in
febribus ⁊ multotiens currit i crisibus: si aūt non fu
erit dolor puus ad frigidiora tendēs ⁊ humor decli
nis ad partes capitis cadet c iſ illic. ⁊ si fuerit cū do
lore ⁊ pūctura aut decliuis ad sumē ⁊ ad iguina aut
ad dorsū ⁊ alchati: tūc fit eriſ cū solutione vētris aut
prouocatōe vrie. Et qñz tendūtur hypocōdria ⁊ mi
rach vētris propter siccitatē sequētem malitiā ꝯpl'o
nis: aut apata itrinseca. Et tensio qdez hypocōdrio
rū multiplicatur i febribus pestilētialibus.

Fen. xv. de felle ⁊ splene ⁊ dispositionibus eorū.

Tractatus primus de anatomia fellis ⁊ splenis ⁊
icteritia.

Ca. primū. de anatomia fellis.

Fel est cistis pendens ab epate
ad partē stōi ex tunica vna ner-
uosa: ⁊ habet orificium ad epar
⁊ i ipso est meatus attrahens hu
morem subtilem conuenientem
ei ⁊ choleram citriam. Et conti-
nuatur meatus iste cum ipo epa
te ⁊ venis i qbus generatur san
guis. Et sunt ei illic rami plurimi neruosi quāuis sit
itroitus perpendicularis eius ex concauitate: Et ha
bet orificiū ⁊ meatum ad partē stōi ⁊ itestinorum i q
bus mādat ad partes eorum superfluitatem chole
re ſmq3 diximus i libro primo. Et huiusmodi qdez
meatus continuatur ramus cū duodeno. Et qñz cō
tinuatur res parua ex eo cum fundo stōi. Et quādo
q3 accit res econtrario ⁊ peruenit maior cōtinuitas
cum vase grosso ad fundū stomachi ⁊ mior ad duo
denū. Et i plurib⁹ hominibus est meatus vnus cō-
tinuus cum duodeno. Introitus vero cānule sugē-
tis choleram proximus est itroitui cannule vesice in
vesica. Et de con'uetudie qdē medicorū antiquorū
fuit noiare fel sisti miorem sicut de consuetudie eorū
fuit noiare vesicam cisti maiorem. De iuuamētis ve
ro i creando choleram est mūdificatio epatis a sup
fluitatibus spumosis: ⁊ iterum calefactio eius sicut
accensio ignis sub vase et subtiliatio sanguinis ⁊ re-
solutio supfluitatū etiam cum motōe egōnis ⁊ mū-
dificatōe itestinorū ⁊ coartatōe eius qd mollificatur
de lacerto i circuitu eius. ⁊ non fuit creata i plurib⁹
fellibus via ad stōm vt lauarentur humiditates cum
cholera sicut lauantur humiditates intestiorū: nisi
q2 stōus leditur per illas ⁊ patitur nauseam ⁊ corrū
pitur digō i ipso per illud qd miscetur cibo de hūo
re illo. Et adueniunt ei ex vena pulsatili ⁊ neruo qui
continuatur cū epati duo rami valde parui. ⁊ fel qd
sicut vesica vnam habet tunicam cōpositam ex spe-
ciebus villorum tribus. Et quando attrahit fel cho
lerā aut attrahit: sed non cōplete eueniūt ab ea nocu
menta. Cholera eni cum retinetur supra fel facit possi
dere apata epatis ⁊ icteritiam. ⁊ qñq3 putrefit ⁊ facit
accidere febres malas. Et qñ currit ad mēbra vrine
cum superfluitate vlcerat. Et qñ currit ad membrū
aliquod accidunt herisipila ⁊ formica. Et quando
spargitur i corpore toto geta absq3 ebulitōe accit ic-
teritia. ⁊ quando currit a felle ad itestia cū superflui-
tate facit incurrere solutionem ventris cholericam
⁊ rasuram.

Ca. ij. de anatomia splenis

Splen omnino est euacuatorium fecis san-
guis ⁊ adustionis eius ⁊ sūt melia natura-
lis accidentalis. ⁊ iest ei proprietas q̄dam
⁊ virtus eius resistendi cordi ex latere ⁊ epati ⁊ felli
ex latere. Cumq3 trahit turbiditatem sanguis dige-
rit ipm. Et quando acessit ⁊ fit pontica ⁊ fit conueni
ens ad commouendum os stomachi ⁊ preparan-
dum ipsum vt cora ⁊ temperandum caliditatez ei⁹
mandat eam ad ipsum i vena magna. Et quando
debilitatur splen a mundificatione epatis ⁊ que seq-
tur ipsum ex melancholia: accidunt in corpore egri
tudines melancholice. s. ex cancro ⁊ varicibus ⁊ ele
phantia ⁊ in petigie ⁊ lentigibus nigris ⁊ morphea
nigra. immo melancholia ⁊ lepra ⁊ reliquiſ. Et quā
do debilitatur ab educendo illud quod oportet exi
re de melancholia ab ipso: oportet vt fiat magnus
⁊ magnificetur ⁊ apostemetur ⁊ non sit ei quod ge-
neratur de melancholia locus i ipso ⁊ vt reticeatur il
lud qd cōmouet os stōi. Et qñ mādat eā cū supflui
tate fortis fit fames. Et si fuerit acetosa ⁊ nō fuerit su
pflua tūc facit voitum ⁊ facit nauseā. Et quandoq3
facit accidere i itestis excoriationē melācholicā mō
tiferam. Et cū igrossatur splen arescit corpus ⁊ are-
scit epar ⁊ ē magis nocēs epati, ⁊ quādoq3 aduritur

melia i splene declinans ad acetositatem temperatā Et qñqꝫ effundit plim abominabilis ad stōm ⁊ facit accidere vomitū melicum. Et qñqꝫ ē ei piodus ⁊ accidit ex eo subuersio stōi. Cūqꝫ multiplicat euacuatio melie ⁊ non est illic febris: tunc est pp debilitatēz retentiue aut fortitudinē expulsiue. Et qñ multiplicatur eius retentio ē tunc cōrio. Et splen qdem est mēbrum linguosum cōiunctum cum stomacho a sinistro suo vsqꝫ retro ⁊ vbi est dorsum attrahens melācholiam cum collo continuato cum cōcauitate epatis vbi ꝯtinuatur collum fellis ⁊ expellit ipam cum collo orto ⁊ interiore eius. ⁊ eius concauitas sequitur stomachum ⁊ gibbositas ipius sequitur costas ⁊ eius suspensio cum costis ⁊ non est cum ligamentis pluribus fortibus: imo cuꝫ paucis villosis vigoratis cum panniculis costarum. Et ab hoc latere cōtinuatur cum venis quietis pulsatiuis. Et latus eius concauuꝫ superficiale venit super epar ⁊ stomachum qn̄uis sit equidistans inferiori parti epati cadens apud inferius stōi: ⁊ ꝯtinuat inter ipm ⁊ inter stomachum vena incarnata cuꝫ vnoquoqꝫ eorum ⁊ in ipso est suspēsio etiam ⁊ sustentat ipum a siphac constās ex duabus tunicis cum ramis qui ex ipo separantur in eo plib⁹ numero parue q̄ntitatis intrantibus splen ⁊ zirbū. Et in splene qdem sunt vene pulsatiles ⁊ non propulsatiles plurime in quibus sanguis digeritur ⁊ assimilatur substantie ipius: deinde expellitur supfluitas ipius. Et corpus eius est rarum vt facile recipiat supfluitates melancholicas q̄ ipum ingrediuntur. Et tegit ipsum pāniculus ortus ⁊ siphac ⁊ cōmunicat diaphragmati causa illius q̄ꝫ nis sit panniculus diaphragmetis etiaꝫ ex siphac.

Ca. iij. de ictericia citrina ⁊ nigra.

Ictericia ē alteratio coloris corporis feda ad citrinitatem tendens aut nigredinē, ꝓpter cursum humo. citrini ⁊ nigri ad cutem ⁊ que sequuntur ipsaꝫ sine putrefactione: que si ei associaret faceret accidere tertianā in citrina ⁊ quartanā in nigra. Et causa citrine fm plurimuꝫ est ex parte fellis. Et causa nigre est ex splene. ⁊ quādoqꝫ accit vt sit ex epe. Et qūꝫ accidit vt sit cā citrine nigre ⁊ simul ipa cōplexio cōmunis corpi. Loq̄mur ergo prius de ictericia citrina ⁊ dicamus ꝙ ictericia citrina: aut fit ꝓpter multitudinem gnātionis chole citrine: aut pp ꝓhibitionē euōnis eius. Et multitudo eius qꝺ gnātur ex ea: aut est ꝓpter mēbrum generans ipam: aut ꝓpter materiā a qua generatur: aut pp causas extraneas. ⁊ membꝝ quidem generans ipsam in nā est epar. Nam cum ipum valde calefit ꝓpter causas calefacientes. s. aut ꝓpter apostemata in epate ⁊ in meatu cholere: aut ꝓpter opilationem retinentem choleram a felle: aut propter caliditateꝫ cōplexionis calide ⁊ calefit complexio epatis valde. ⁊ facit choleram fm qꝺ sciuisti in loco suo. Generans vero ipam nō in natura ē totum corpus. Nam cum ipm supflue calefit cōuertitur qꝺ in ipso est ex sanguine ad choleram ⁊ materia sunt cibi. Et cum sunt ex genere eorum a quibus generatur cholera: aut propter caliditatem ipsoruꝫ: aut propter velocitatem conuersionis eorum ad caliditatem in stō calido nō euānt a generatiōe chole plurime. Cāe aut extranee sunt sicut caliditas extrinseca dn̄ans super ipm ⁊ sparsa in eo propter causam que est sicut morsus generati aut serpētis aut percussio vespe grosse aut pūctura pediculi vulturis. Et qñqꝫ faciunt eam medicine ebibite sicut fel leopardi ⁊ vipere cuꝫ sunt taliter ꝙ non interficiunt ⁊ veneuuꝫ fm qꝺ plim apparet subito. ⁊ i ictericia qdeꝫ que fit ꝓpter multitudinē cholere qñqꝫ fit eius sp'sio ex ipa pp vehementiam victorie eius super sanguinem. et qñqꝫ est fm semitam expulsionis nature: ⁊ est ictericia cretica. ⁊ hec multitudo accit qñqꝫ vt generet subito. Et qñꝫ generatur paulatim ⁊ in dieb⁹ aliquibus qñ illud quod generat nō resoluitur aut pp spissitudinem cutis: aut pp grossitiem materiei. Et propter has duas causas fit ictericia cum ꝯmouent venti septētrionales ⁊ in estate frigidas: ⁊ cum retinetur sudor consuetus. Et multitudo generatiōis cholere: qñqꝫ est in epate: ⁊ quandoqꝫ ē in corpore toto fm qꝺ sciuisti. ⁊ est propter apostemata calida vbicūqꝫ sint ꝓpter illud qꝺ alteratur de complexione ad caliditatem quare multiplicatio fit generationis cholere. accidit ergo ictericia a vicinitate apostematū calidorum ꝓpterea quia alterant ꝯplexionem: quāuis qñqꝫ accidat illud etiam fm semitam opilatiōis ⁊ ꝓhibitione euacuatiōis. Et frigida sunt digniora ad generandum choleram nigram: hec ergo est illa q̄ facta est ꝓpter multitudinem. Facte autem ꝓpter ꝓuationeꝫ euōnis: aut est ꝓuatio ab epe aut felle aut ab itestinis ⁊ mēbris aliis. Et qñ nō euāt ab epe aut ē cā in agēte aut in instr̄o: ⁊ causa que est in agente est debilitas v̄tutis separatiue: aut debilitas v̄tutis expulsiue. Et cause que ē in instr̄o est opilatio meat⁹ aut eius qꝺ est inter epar ⁊ meatum. Et hui⁹ qdem generis est illa que generat ab apatibus epatis calidis ⁊ duris. ⁊ huius generis est ictericia que est cum frigore pp debilitatem epatis quare cōstipantur ei⁹ meatus: ⁊ illa que fit ex coartatiōe etiaꝫ ⁊ reliqs cāis opilationis. Et scias ꝙ qñ ꝑuenit opilatio retinens choleram in epate i quocūqꝫ locoꝝ sit epatis ⁊ fellis oꝫ vt ex ea fiat epar calidius q̄ꝫ est ⁊ generet cholera plus ēt q̄ꝫ ea que generatur in dispōne sanitatis. Facta aūt causa fellis: aut pp debilitatem eius ab attrahendo ex epate ⁊ ꝓcipue cum est cū debilitate epatis a separatione ⁊ expulsione: aut pp vehementiaꝫ virtutis attractionis ⁊ implet ipm valde vice vna ⁊ nō capit ipam pp illud quod ipm repleuit ⁊ extendit ipsum: deinde cadit virtus eius: ⁊ non trahit: aut propter casum opilationis i meatu eius ad intestina. Et qñqꝫ fit illa opilatio ꝓpterea ꝙ vehementer retinet in epate illud qꝺ ad ipsum cōcurrit de cholera subito pp multitudinem generationis: aut vehementiā expulsionis epis: aut attractiōis fellis: quare cooperitur orificium meatus ex eo quod retinetur ⁊ cum virtus alia debilitat. Et qñqꝫ fit pp reliquas causas opilationis. Et illa que est in colica fit propterea ꝙ hu. viscosus glutinat faciem meatus: q̄re cholera nō

effunditur ad intestinã. Et hec est illa cuius causa est colica. Est.n.ictericia quedam q̃ fit cum colica ⁊ nõ est causa eius colica: imo sunt ãbe simul cõicantes ĩ causa vna. ⁊ est opilatio preterita q̃ peruẽit ad meatum fellis añq̃ȝ accideret colica ⁊ ꝓhibuit cholera ȝ effundi ad itestina ⁊ abluere ea. postq̃ȝ ergo hec fuit ꝓhibita ad hoc vt effunderet ad itestina nõ fuerũt abluta ⁊ multiplicate fuerũt in eis hũiditates ⁊ ꝯmouerũt colicam ⁊ accit vt cholera rediret ad corpus: quare cõmouebit ictericiam. Et in oĩ qdeȝ opilatione ĩ meatu epatis ad fel: aut ĩ meatu fellis ad itestina que est ex incarnatõe: aut porro non separatur sanitas. Facta aũt ẽ qdã ab itestinis illõ quod existimãt ꝙ quandoq̃ȝ accit vt aggregetur ĩ intestinis: ⁊ ꝓpe collo cholera plurima que iaȝ effusa fuit ad ea ⁊ nõ egreditur ab eis ꝓpter causam resoluentẽ: quare nõ ĩuenit cholera q̃ ẽ in felle locũ in quẽ euacuet q̃ȝuis meatus sit apertus. Et hoc valde parum fit ⁊ quasi longinquum: qm̃ cholera quando multiplicatur ⁊ colligitur in itestino extrahit seipam ⁊ alia: nisi accidat sensui vt destruatur aut expulsiue vt cadat. Ictericia autem nigra splenetica ipa ĩ modis sue generationis est fm ictericiam cholericam inquantum eiꝰ generatio est propter opilationem vtrorũq̃ȝ meatuum: ⁊ iquantum eius generatio est ꝓpter debilitatẽ quarũdam virtutum ⁊ fortitudinem quarũdaȝ earum. Uerum ictericia nigra epatica quandoq̃ȝ est ꝓpter vehemẽtiam caliditatis epatis que adurit sanguinem ducendo ipum ad nigredinem ⁊ facit multiplicare melãiam in corpore. Quod si ipa iuenit ex splene ⁊ meatu aliqd completur res. Et quãdoq̃ȝ ẽ ꝑꝑ vehemẽtiam fritatis eius: quare ꝑꝑ ipam ꝯturbatur sanguis ⁊ nigrescit. Et qñq̃ȝ est illud frigꝰ cuȝ siccitate, ⁊ qñq̃ȝ cum hũiditate: ⁊ qñq̃ȝ est ꝑꝑ apata fr̃a dura. Ictericia vero nigra que ẽ causa corporis totiꝰ: aut ẽ ꝑꝑ vehemẽtiã caliditatis corporis totius adurit sanguinẽ faciendo nigrum: aut ꝑꝑ vehementiam fritatis ⁊ congelat ipum ⁊ denigrat eũ. Et oĩs citrina ictericia aut nigra q̃ est propter corpus totuȝ est causa venarum precedentiuȝ in toto corpore ⁊ ẽ corruptio conuersionis sanguis ad ipam fm ꝯplexionem corruptõis ꝯuersiõis san. ad materiam hydropiꝭ hyposarche fr̃e: q̃ȝuis nõ sit illic corruptio apparens in epe: imo sit in venis tm̃. Et tibi quideȝ possibile est vt diuidas. ⁊ scias ꝙ ictericia nigra qñ fit ꝑꝑ multitudinẽ: ⁊ qñq̃ȝ fit ꝑꝑ retentionẽ. ⁊ scdm dictũ est in citrina. ⁊ qñq̃ȝ aggregant vtreq̃ȝ ictericie simul: aut q̄ cholere ⁊ ei qd ipse ꝯmiscetur ex san. accidit adustio ⁊ nigra fit ⁊ componũtur ãbo hu. aut q̄ in vtrisq̃ȝ lateribus simul est nocumentũ. s. latere epis ⁊ chole ⁊ latere splenis. Et iã existimauerũt quidam ꝙ chola accit subito ⁊ melia non accit subito: ⁊ fuit eorꝝ intẽtio ad hoc ꝙ cã generatiõis chole ẽ fortior cã gnãtiõis melie: ⁊ melia gnãtur paulatĩ: ⁊ res non est ita: q̃ȝuis sit plim fm qd ipsi dixerũt. Et qñ accidit etiam ictericia nigra vt sit crisis egritudinum splenis ⁊ que silant eis qñ nõ remmiscit nã tendens ad ꝑtem excussionis ꝑꝑ cãm nociuam. Et plimis quidem habentium ictericiam citrinam accidit constrictio naturarꝝ corꝝ ꝑꝑ retentionẽ excitatoris mordicatiui quem tu sciuisti. Et in illo q hꝫ ictericiaȝ frigidã qui non curatur: neq̃ȝ resoluitur eius mã est timor. Et pluribus eorum associat mors subita. Relique aũt spẽs sunt ictericie epatice que ẽ ab epate: ⁊ est illa quã dixit hyp. ⁊ dixit. Cum epar est ĩ icterico duruȝ tunc illud est significatio malã. Et hyp. quidem iam dixit in qbusdã q̃ ad ipm referunt: ꝙ ictericie ẽ spẽs mala in vrina patientis quam ẽ similitudo herbi: ⁊ est cuȝ ea ꝯfundatio in vẽtre ⁊ febris ⁊ tremor debilis ⁊ ẽ debilitas in locutione ⁊ liq̃factiõe ⁊ ista interficit vsq̃ȝ ad. xiiij. diem.

Ca.iiij. de signis ictericie citrine.

Scias ꝙ in plibus ictericijs citrina ⁊ nigra tingitur vrina: ⁊ quãto vrina est plus citrina est acutior ⁊ magis significatiua sanitatis epatis ⁊ virtutis eius. Facte auteȝ malitia ꝯplexionis calide in epate signa sunt signa nota siue sunt signa illa cum signis apostematum calidorꝝ: aut non. sicut cũ non albescit cum ea egõ ea albedine quam habet in opilatiua: imo qñ tingitur nõ plus ⁊ sentit grauitas q̃ sentitur in opilatiua ⁊ minoratur appetitus ⁊ multiplicatur sitis: ⁊ exsiccatur corpꝰ ⁊ rubescit vrina ⁊ raro fit subito. Et si fuerit causa vehementie caliditatis egritudinis cholera in felle ⁊ iflãmatio eius ĩ ea tũc signa eius erũt assiduatio citrinitatis coloris corporis ⁊ nigredo faciei solius ⁊ albificatio lingue ⁊ arefactio ⁊ constrictio nature: ꝓpterea ꝙ cholera vehementer exsiccat fecem: ⁊ albedo vrine ⁊ subtilitas eiꝰ in dispositionibꝰ ꝑꝑ retentiõem cholere in corpore absq̃ȝ expulsione: deinde vehemẽtia citrinitatis eiꝰ: deinde nigredis ⁊ grossicies eiꝰ ⁊ vehemẽtia fetoris odoris eius ĩ fine. Uerũ facta a malitia ꝯplẽonis calide in toto corpore ẽ vt sit totum corpus calidi tactꝰ ⁊ in ipso sit pruritꝰ ⁊ sit appetitꝰ paruꝰ cũ acceptione grossi ⁊ dulcis ⁊ sit egõ ꝓxima ꝯsuete tendens ad lenitatem ⁊ silr̃ vrina: ⁊ vt vene sentiant calide valde alterati coloris ⁊ non sit cũ albedine egõnis ⁊ grauitate ꝑtiũ epatis ⁊ fellis sicut ẽ ĩ dispõe opilatiue: imo multotiẽs est egõ tincta ⁊ corpus lene ⁊ non appropriat epar aliquo signorꝝ eiꝰ singulari ei: ⁊ nõ fit subito sicut est q̃daȝ spẽs opilatiue. Qd si fuerit ꝑꝑ apa calidũ aut durũ scias signa eiꝰ ex eis q̃ dicta sũt. Ex opilatiue aũt signis inseꝑabilibꝰ sũt albificatio egõnis in plibꝰ horis aut paucitas citrinitatis vrine ĩ colore suo ⁊ grauedo ĩ mirach ĩ latere dextro ⁊ dolor ⁊ inflatio apud cibũ ⁊ pruritꝰ ĩ corpore toto ⁊ lenitas somni sup latus sinistrꝝ. Uerꝝ ex cholera eiꝰ nõ albificatur cũ ea egõ subito vehemẽti dealbatõe: albificat ergo egõ ĩ pmis: deiñ accit ictericia. Et cũ epatica ñ albificatur egõ nisi gradatim: fel eni transmittit illõ qd ĩ ea ẽ de cholera paulatiȝ vsq̃ȝquo erũpat: ⁊ silr̃ albificat egõ paulatĩ vsq̃ȝquo ꝯpleat albificatio eius ⁊ iam appeat ictericia. Et qñ cadit opilatio ĩ meatu q est ĩ felle ad itestina ⁊ nõ est ĩ opõnibꝰ epis nocumẽtum ꝑteritũ nĩ mora nisi postq̃ȝ ledit eo ex retentiõe chole in ipso ⁊ nõ iuenit viã cum fel sit plenũ: tunc ẽ

amaritudo oris vehementior ⁊ ſitis fortior. ⁊ chole
rica qdē plin ꝯmouet colicā aut aſſociat̃ ei ſm mo
dū quē innim⁹. Et illā ex opilatiua cui⁹ cā ē frigus
aut ꝯſtipatio ſigñt dicta ꝑterita. Et ex ſūma carū eſt
diſpō corporis totius. Si aūt cā ei⁹ eſt humor groſ
ſus ſigñ ipſam regimen ꝓcedens. quod ſi eius cā fue
rit naſcentia rei alicuius aut incarnatio: ſignificabit
ipſam aſſiduatio ictericie ⁊ aſſiduatio ſignoꝝ opila
tionis ⁊ paruitas iuuamenti admiſtratōis apitiuoꝝ
ex cliſteribus ⁊ alijs. Et in illa in qua cā eſt debilitas
ỽtutis expulſiue epatis aut diſcretiue nō eſt tinctura
vrine vehemēs valde ſicut eſt in opilatiua i diſpōne
q̃ ſūt ỽtus diſcretiua ⁊ expulſiua fortes ⁊ non albifi
catur egō pure ⁊ nō ſentit̃ grauitas q̃ eſt ex opilatōe
⁊ iuenitur in reliqs opationib⁹ epatis debilitas. Et
qñ̄ʒ aſſociant̃ ei egō ſanguinolenta ⁊ ſigna debilita
tis. Et illa in q̄ ē cā debilitas ỽtutū fellis ē cū nauſea
vehemēti ⁊ amaritudine abſqʒ grauitate ⁊ ē genera
tio eius paulatim. ⁊ tinctura in egōne ē inter albedi
nem ⁊ citrinitatē. ſed ē in vrina fortis valde ⁊ icteri
cia cū non ē illic debilitas ỽtutū epatis expulſiuaꝝ.
Quidā aūt exiſtimauerūt ꝙ in illa que ē ex felle cuʒ
rectificatione epatis vrina ē ſm colorem ſuū ⁊ diſ
pōnes ſuas naturales ⁊ hoc ē impoſſe. Epar nanqʒ
ſanū expellit choleraʒ in ꝓmis ad fel. ꝙ ſi nō fuerit
tūc ad vrinā ⁊ ꝓhibet ipſam penetrare in ſanguinē
ꝙtū pōt. Ʋeꝝ qñ multiplicatur remanētia vrine al
be cum ictericia aut paꝝ tincte ē deterius ⁊ magis ti
mendū ꝙ cadat habens eā in hydropiſim: qm̄ ſigñt
ꝙ opilatio ē ex frigore. Ʋenenoſam aūt ſigñt morſus
ſi ē ab aīali. ſed ſi ē a veneno ſigñt ipſā ꝑterita ſanitas
⁊ bonitas humoꝝ ⁊ aduentus ipſius ſubito abſqʒ
alteratione egōnis ad albedinē. Eius ỽo que creti
ca eſt ſigna ſunt quoniā ipſa fit in egritudinib⁹ acu
tis habentibus criſes ꝑ eā: ⁊ ſunt cū ea ſigna alia chri
ſis: ſicut nauſea ⁊ ſubuerſio ſtōi ⁊ vomit⁹ choleric⁹
⁊ vehementia vigiliaꝝ ſitis ⁊ paruitas appetitus cibi
⁊ amaritudo oris ⁊ puitas anhelitus ⁊ ſiccitas nāe.
Et creticam qdē ſigñt chriſis tm̄. ſed bonitas ⁊ mali
tia verificantur cū ſignificationibus ſignificantibus
vicinantibus quēadmodū de eis dicem⁹ in ca. ſuo.
Et pulſus qdē in ictericia citrina in plurib⁹ diſpōni
bus ē puus ꝓꝑ debilitatē ỽtutis. ſed ē vehemēs qm̄
chola ē leuis calida: ſed ē durus ꝓꝑ vehemētiā ſiccita
tis ⁊ nō ē ꝓꝑ illud velox: qm̄ ỽtus nō ē cū illa forti
tudine ꝓꝑ malitiam ꝯplōnis. Et cū ictericia quideʒ
citrina multotiens egreditur ſudor citrinus.

Ca. v. de ſignis cauſaꝝ ictericie nigre.

Ictam qdē a ſplene ſolū ſigñt qm̄ nō ē citrina
deinde fit nigra. Citrina enim non fit a ſple
ne oīo: lʒ nigra fiat qñqʒ ab epate. Ʋeꝝ nigra
ſplenetica vehementioris eſt nigredinis ⁊ ſeparāt ea
ſigna duritiei ſplenis ⁊ magnitudo ei⁹ ⁊ dolores ei⁹
q ſunt in ſiniſtro latere. ⁊ qñqʒ ſunt egō ⁊ vrina in ea
nigre: ⁊ qñʒ egredit̃ in egōne fex nigra ⁊ hoc ē ſignū
forte. ⁊ qñqʒ ſaluatur vrina cum non eſt in epate no
cumentum ſi non venit ad ipſum nocumentum ad
uentu ſuperfluo: Eſt eni tunc ſalus eius ſignificatio

ꝙ ictericia ē ſplenetica: ⁊ in hac ictericia mirach qñʒ
eſt extenſum cum dolore ⁊ grauedine. ⁊ ſm plin na
tura eſt conſtricta ⁊ qñqʒ non eſt: ⁊ eſt digeſtio mala
⁊ eſt cum ea malitia aīe ⁊ triſticia ⁊ varietas ſine cā.
⁊ qñqʒ egreditur cū ea ſudor niger. Et factā ꝓꝑ opi
lationem in meatibus ſigñt grauitas vehemēs ⁊ dif
ficultas dormiendi ſuper latus ſiniſtꝝ. Et cū facta ꝓ
pter apa calim durū ſunt ſigna eius. Et cū facta pro
pter debilitatem non eſt grauitas. Qd ſi fuerit debi
litas epatis etiam ſignificant ipſam ſigna eius. Et fa
ctam ex epate ſignificant ꝙ nocumenta ꝓma ap pa
rent in epate ⁊ ſplen eſt ſalſus aut leſus niſi cū eo no
cumenta fuerint epatis facientia meliam: Et nō eſt
nigredo cura ſicut in ſplenetica ⁊ ſignificat ipſaʒ no
cumentū in vrina. ⁊ ſi fuerit corruptio ex latere cali
ditatis ⁊ ſiccitatis erit nigredo ad citrinitatem decli
uis. Et ſi fuerit ex latere caliditatis ⁊ hūiditatis erit
illic citrinitas cū rubedine ſicut citrinitas q̄dā. Et ſi
fuerit ex latere frigiditatis ⁊ ſiccitatis ⁊ frig⁹ erit do
minans erit ad viriditatē: aut ſiccitas dominās erit
ad nigredinem. ⁊ ſi fuerit ex latere fri. ⁊ hu. humidi
tate vincēte erit ad citrinitatē quandā ⁊ fiſticitatē. ⁊ ſi
fuerit frigiditas vincēs erit ad viriditatē. Splenetice
ỽo cholorator vn⁹ erit. C. vi. ð cura ictericie citrine

Cias ꝙ intentio in curatione ictericie ad du
as res tendit: quaꝝ vna eſt vt remoueat̃ icteri
cia ipſa cū eo qđ reſoluit ipſaʒ acute ⁊ ab ocu
lo cū medicinis notis lauatiuis ⁊ cū collyrijs oculi
⁊ cum medicinis ſolutione educentibus materiam
facientē ictericiam. Et ſecūda ỽtitur ad cām ⁊ abſci
dit eam. ⁊ eſt aut rectificatio ꝯplōnis aut confortatio
ỽtutis aut regimē apatis: aut aptio opilationis aut
euacuatio ꝑ phlōmiam baſilice aut ſaluateile: aut ve
naꝝ que ſunt ſub lingua ex eo quod narrauerūt qui
dam. Et ſi non fuerit illud tūc ventoſatio ſupra locū
epatis ſub ſpatula dextra: aut ſub eo in ſpacio qđ ē
ſub coſtis aut eūo que eſt cū ſolutiōe ventris euacu
ante materiam ⁊ euacuatio cum vomitu. nam ipſe
eſt iuuatiuus in omni ictericia. Ʋeꝝ in curatiōe no
cumenti veneni abſciſio cauſe eſt melius qđ oʒ pre
mittere: quare oʒ vt cum ea occupatio fiat ꝓmo. Et
ictericie quidem cuius cauſa eſt ꝯplexio calida i epa
te aut in corpore aut in felle ꝓpter aliquam cauſaꝝ
ꝑter ebibita ⁊ comeſta que ſūt ex ambobus cura eſt
ſi eſt illic repletio ſanguinea ⁊ cholerica cū euacuati
one amboꝝ in ꝓncipio rei. Sanguis qdem ꝑ phlō
miā ſicut ex baſilica: ſʒ cholē ꝑ ſolōnē vētris cū eis
que ſunt ſicut myrob. ⁊ fumuſterre ⁊ ſicut cū ſcamo. i
lacte areto ſo coagulato: ⁊ ad vltimū cū ſoluētibus
cholerā aut ſpēbus aq̄ caſei factis fortibus myrob
⁊ ſcamonea ⁊ ſilibus. Deſcriptio aque caſei bona:
℞. lactis caꝓni lb. iij. ⁊ cartanni ꝙtū manu capi po
teſt: terat̃ ⁊ diſſoluat̃ digitis in lacte hora vna: deide
colet̃ vt dimittet̃ vt lac coaguletur in nocte: deiñ co
letur a caſeitate ſua ⁊ accipiatur aquoſitas ei⁹ ⁊ ꝓij
ciatur ſup ipaʒ aliqd mellis aut zuccari aut ſalis idi
pōdus. ʒ. ij. Et ſi vis ipam facere fortē: pone i ea ſca
monee danic. i. ⁊ bibant̃ ex ea ſm mēſurā q̄ tollerat̃

tribus diebus. Et ex eis q̄ ꝯiūgūt mūdificationem
ictericie cū eductōe materie ꝑ solonē ventris ē vt su-
mantur aque folioꝝ raphani. ℥.i. cassie fistule. ʒ.ix.
⁊ semis atriplicis. ʒ.i. ⁊ aloes danic.i. ⁊ croci danic
i. Et hoc ē rectius ei que ē cū apāte calō in epate aut
in meatibus ⁊ febricitat etiā. Et sit cibus sicut aqua
ordei ⁊ olera ſm ꝙ sciuisti in ca. apatū epatis. qm̄ nō
ē in ꝓlongatione sermonis vtilitas. Cūq̄ʒ apparet
maturatio expiri ea in qbus ē scamonea ⁊ aloes ⁊ si
milia postq̄ʒ frigeris cū eis que sunt sicut aq̄ cuscute
⁊ endiuie ⁊ reliquoꝝ ex eis que sciuisti. ⁊ ad summū
dū non remouetur apā ⁊ rectificatur dispō nō ha-
beas spem in curatione ipsius ictericie. sed si febris
non ē: ⁊ ꝟtus sit fortis ⁊ illud ē significatio apātuʒ
deinde ē inflāmatio tūc tibi inest administrare almo-
sofat ⁊ cibos infrigidatos de piscibus ⁊ cibos infri
gidatos de carne vaccina ⁊ hedina: ⁊ aquas fructuū
⁊ succos eoꝝ ⁊ ꝓp̄e aquā granatoꝝ in ieiunio ⁊ ace-
tosum de carne vaccina ⁊ acetosum de piscib᷒ ⁊ suc
cos oleꝝ frigidoꝝ. plurima nāq̄ʒ istoꝝ q̄uis sint ex
cibis: tamen inest eis ꝓp̄etas fortioꝝ medicinarum
huius capl̄i in rectificando ꝯplōnē. Et ex curis h᷒
dispōnis est illud qd̄ ℞. succi folioꝝ raphani ⁊ suc-
ci mori ꝑtes equales bibatur ex eo pōd᷒. ʒ.xxx. nā
in ipso intenditur etiā intentio ipsius ictericie. Et si-
militer si fuerit inflatio in felle. Et ꝯfert istis lac asini
nū decoctū cū pauco aceto ⁊ sumatur in potu: aut
succus absynthij cū aqua frigida. ⁊ qn̄ʒ ꝯfert vt ci-
betur infirmus pane azimo ⁊ sale trito ⁊ endiuia pl̄i
ma. vij. diebus. hoc eni lauat fel ⁊ remouet putrefa
ctionē eius ⁊ ingrossat illud qd̄ ē in ea. ⁊ istis qdem
non ꝯceditur vt bibant vinū nisi pl̄inie ꝯmixtum. ⁊
vt nō ꝑueniat nisi ad illud qd̄ ē leue ex carnib᷒ ⁊ ad
ius carnis anis. Et ois q̄ hʒ ictericiā ex cā calida oʒ
vt deuitet vigilias ⁊ iram ⁊ motū pl̄m ⁊ balneum. ⁊
qn̄ caliditas ē in toto corꝑe ⁊ infrigidas epar ⁊ vesi-
cam ⁊ infrigidas venas: ⁊ ꝓp̄e qn̄ administras balne
ationē cū aqs frigidis ⁊ tepidis in qbus decocte sūt
medicine frigide ⁊ hūide: Aqua ꝟo sr̄a actu ⁊ illa i
qua sūt ꝟtutes medicinaꝝ ꝯstipantiū ꝓhibēt resolō
nem ictericie. Et iam administrantur in curatōe ep̄is
⁊ fellis caloꝝ empl̄a sup ea. ⁊ qn̄q̄ʒ dantur in potu
trocisci de qbus sūt tro. ꝯpositi ex semie citroli ⁊ se.
endiuie ⁊ se. lactuce ⁊ se. cucurbite ⁊ sandalis ⁊ spo-
dio ⁊ ro. ru. assūptis equalibus ꝑtibus ꝓijciant sup
oēs. ʒ.ij. ex eis kirat.i. cāfore ⁊ fiant inde trocisci et
bibantur. Et ego qdē iam expertus sū iuuamētū eoꝝ
⁊ fac emplm̄ ep̄i in eo qd̄ ē in circuitu eius cū succis
infr̄atis sup niuē ⁊ duobus sandalis ⁊ cāfora ita vt
sentiatur infr̄atio interi᷒. ip̄m eni remouet ictericiaʒ
⁊ albificat vrinam in dieb᷒ aliqbus. Si aūt cā fue-
rit debilitas i ep̄e ⁊ felle curetur cū regimine p̄dicto
in debilitate epatis. nā cura ipsius fellis est illa cura
etiā. Ad regimen aūt apātis iam ꝯinuim᷒ hoc ⁊ cō-
pleuimus sermonē in ca. apātis epatis. In opilati-
ua ꝟo illud qd̄ cōicat oī opilatōi ē cura opilatiōis
p̄dicte in ca. epatis. ex phlōmia ⁊ ꝓuocatōe si fuerit
opilatio in gibbositate: ⁊ ex solone vētris si fuerit in

ꝯcauitate ſm necessitatem. ⁊ alienēt a se omne qd̄ ꝯsti
pat ⁊ exsiccat q̄uis sit calim: qm̄ ꝯstipat meat᷒ ⁊ opi
lationem eff cit fortem. Et ex eis que rectiora sūt est
vt p̄mittas lenificationē eius ⁊ humectationē: dein
de sequaris eam cū apertione. Et sit lenificatiuū qnq̄ʒ
calidū ⁊ humidū ⁊ quandoq̄ʒ frigidū ⁊ hu. quēad-
modū dispō facit ip̄m necessariū. Et cū aperis i fine
aut incipiendo tūc ex eis que recta sunt ē vt sequarit
illud soluendo ſm ꝙ tolleratipsam. ⁊ ſm ꝙ p̄terijt
de solutione ventris. Et scias ꝙ quando tu incipis
cū solone ventris ⁊ nō sufficit ip̄ressionē tūc tibi inest
vti fortibus vomitibus deinde solutiuo forti. ⁊ oʒ
vt des in potu vice vna ſm fortitudinē. Et si fuerit
opilatio ex nascentia rei alicuius nō existimo ꝙ sit
ei medicina. Quidam aūt dixerūt ei medicamen ⁊
dixerūt: sume succe portulace ⁊ succi folioꝝ raphani
⁊ aque folioꝝ acetose oīuʒ ſm estimationē ⁊ fac buli
re omnia simul ⁊ colentur ⁊ ponantur q̄tū illud ꝯ
succo acetose cū aliquantulo herbi contriti. Et dixe
rūt: in potu detur ex eo aliquid cū se. raphani ⁊ se.
mellonis excorticatis ⁊ cōmixtis cū quarta amboꝝ
costi ⁊ myrrhe. Et si fuerit opilatio ex siccitate ⁊ con
tractione ⁊ illud ē ex eis quod significat corp᷒: tunc
administrabis lenificantia ex subtiliantibus cholerā
sicut mucilagines ⁊ sicut seuestem ⁊ silia cū oleo ami
gdalino. Qd̄ si opilatio fuerit ex apāte calō tunc cu
ra eius erit cura ipsius. Cū ergo maturatur sis au-
dax ad dandum in potu diuretica sicut anisuʒ ⁊ fe-
niculum sine timore: similiter ad educendū in solu-
tione ventris choleram. Et si fuerit apā duꝝ tūc res
in ipso erit difficilis: oportebit enim vt curetur apā
duꝝ. Et vsq̄ʒ quo fiet illud oportebit vt intendatur
itentio ictericie ipsius cū eis que dicemus. Et medi
cine qdem singulares solutiue in hoc ca. p̄dicte sūt
in ca. opilationis epatis. Et ex aperitiuis bonis pro
prijs huius ca. sunt sqlla ⁊ assaꝝ ⁊ anisū ⁊ agaricus
⁊ ea in qbus sunt cū apertione itentōes alie. Aut su
mantur granoꝝ pinee maioris. ʒ.xxx. ⁊ passularuʒ
enucleataꝝ. ʒ.v. ⁊ sulfuris citrini aur.5. ⁊ epithymi
⁊ semis apij montani ⁊ ciceris ni. ⁊ thuris albi oīuʒ
ana. ʒ.ij. terantur ⁊ cribellentur: ⁊ sumatur ex sūma
eoꝝ. ʒ.i. ⁊.5. cū aqua feniculi ⁊ administretur diebus
aliqb᷒ similiter. est eni sanatiuū ⁊ nos iā expti sum᷒
ip̄m multotiēs. ⁊ asinar ē ex meliorib᷒ medicis ic-
tericie. Et debilior ista ē in q̄ ē opilatio i meatibus
cholere. Sed clisteria ⁊ solutiua sūt ꝯueniētiora in
eis. ⁊ ad sūmū solutiua ex eis q̄ sūt sicut epithymū
⁊ polypodiū ponāt in eis iste medicie. Descriptio
bona ad illud. ℞. ḡnatoꝝ. ʒ.iiij. agarici. ʒ.iij. ⁊ succi
eupatorij. ʒ.iij. i formēt ex eis pillule ⁊ bibat ex eis
ʒ.i. ⁊ iteret multotiens. Et qn̄ chronica fit ictericia
opilatiua tūc necessariū ē sumē diacurcuma ⁊ tyria
ca aut silia ex eis q̄ apiūt cū fortitudie ⁊ silr̄ dialac-
ca. Et qn̄ ē cū opilatiōe febris tūc atriplices sūt bo
ni valde: quoniā sūt aperitiui ⁊ extincti. Et similiter
radix lactuce de aqua de qua sumatur pōdus. ʒ.ij.
cuʒ melle. ⁊ similiter aq̄ cuscute ⁊ enduuie ⁊ myrrha
cum rotulis cassiefistule cū oleo amigdalino ana

ro τ dulci. Curatões aũt ictericie i qbus attenditur itentõ egritudis ipsius τ resolutiõis eius lz i eis sint apertõ opilationum τ reliqua iuuaméta: Alie sunt potões τ alie sunt ablutões: τ alie sunt sternutatões Et pl'im iuuaméũz caruz ẽ i oculo τ facie. Et alie sꝫ q̃ sunt regimẽ cõe sicut est administratõ tine cũ aq̃s fortibus. Et qñ icipit migere migat i tia qm̃ ẽ cura eius Et qñ egredit eã balnes cooperiat vt non adueniat ei frig⁹ oio τ dormitat coopert⁹. Ea ṽo q̃ sꝫ pter balneũ ex illis q̃ administrant vsu medicie sũt q̃ extrahũt ex cute ictericiaz. Et medicie que extrahũt illud qñz extrahũt ipm aut cũ solutõe vẽtris aut cum sudore. Et melius est vt sic sup exercitiũ τ laborem τ ii iz τ p ꝑe qñ ẽ potus faciẽs sudare Et silr post balneuz. τ illi q sue ictericie curatõez vult cuz resolutõe nocent frigus τ septẽtrio: nisi velit p ea resistere medicie calide τ aggregare eã sicut sumit i potu piper. deide p⁹ illud sedeat i aqua fr̃a. Et dicit q᷑ patientes ictericiã iuuant p ɔsideratõez i rebus citris. Illud eni mouz nãm ad expellẽduz mãm citriaz totam ad cutẽ qua re adiuuat adiutoriam curatõis i ea. Ego vero non suz ex illis q negẽt h⁹ı curatões sicut sunt plures eorum q philosophant ad eas. Et ex medicis bibitis cognitis est vt i potu sumat stans i tia. ℨ.ij. succi rhaphani cuz. ʒ.ß. baurac τ. ℨ.i. vini. Nã ipsa non morant qn extrahant ex ea citritatez. Et iteruz sumantur manipulus ãspagi τ pugillus ciceris τ decoquant i vase vitreato cũ. v. asceit aq̃ de q̃ i potu sumat mixta cuz vino si nõ ẽ fe. τ si est fe. potetur sola: deide sedeat i tina aque i qua decoctus est capillus veneris τ egredit ex eo cholera. Et iter̃ floris nitri põd⁹. ʒ.ij. cuz vio antiquo: dimittat i nocte sub celo τ sumat i potu. Et de balneatõe fiat illud qd̃ dcm̃ est. Aut sumant i potu sq̃lla assata cũ. vi. ptib⁹ salis adusti τ dosis sit. ij. aur̃. i ieiunio: aut sumat i potu leporis marini pon. ij. ʒ. pulueriza i sup oui sorbile τ sorbeatur. Aut corticis granatoꝝ. ʒ. iiij. arsenici pondus. ʒ.ij. sumat ex eis simul q̃tuz tollerat pollex τ sumat i potu cuz. iiij. ℨ. lactis asinini: aut pondus. i. ʒ. τ qd̃ ẽ supra fenugreci: τ sumatur i potu cuz aqua τ melle τ sedeat i tia aque fr̃e. Aut sumat capillus veneris trit⁹ τ accipiant ex eo. ʒ. iiij. cuz aq̃ i qua decoctũ est anisum: Aut succus acetose cũ aliquãtulo vini: aut stercoris canis comedentis ossa alba nõ nigra pondus ʒ. iiij. cũ aqua melli: Aut folioꝝ sicle exsiccate. ʒ. iiij. cuz vio ꝑmixto: fiat illud trib⁹ dieb⁹: Aut ciceris ni. lb. i. capilli veneris manipulus vnus: decoquantur i aq̃ donec ɔsumatur tertia τ sumat ex ea i potu. ℨ.i. Aut succi rhaphani. ℨ. ij. vini. ℨ.i. Aut ciceris nigri lb. i. carpobalsami thuris semis feniculi oiuz añ pugillus. i. decoquant i. vi. asceit aque donec cõsumat tertia τ sumant i potu ex ea. ℨ.ij. Et si nõ fuerit fe. potent cuz vio: Aut cinamomi q̃titas quaz tollerant tres digiti cũ vio τ melle medietatis ꝑm mensuram ℨ. i. τ. ß. aut cuz aqua τ vio: Aut semina almahaleb excorticata ex corticibus suis de qbus i potu sumat pondus. ij. ʒ. Aut rubee tincture. ʒ. i. in ouo sorbili.

Aut sumat limature cornu ceruini kirat. xviij. τ sumat i potu cũ siropo begur sericõ. Aut sumant gña pinee τ ameos τ staphisagria τ sumat i potu eger ex eis. Aut piperis τ stercoris canis albi comedentis ossa cochlеariuz. i. cum vio. Aut ipleat collognitida eiecto ex ea qd̃ itra est vio τ aqua τ bibat. Aut detur i potu de felle vrsi i vio. Aut sumatur cornu cerui. ʒ. i. τ tertia τ sulfuris pondus. ʒ. ij. τ bibat illud: τ bibat post illud viniũ. Aut sumat τ ꝓpe i opilatia reubar. ipelicon capilli veneris olibani rubee tictorum ptes equales τ dosis sit. ʒ. i. Et medicie qdez singulares q̃ igrediunt i hoc. c. τ sũt apitiue ẽt sunt absynthiuz aniuz assaruz acorus rubea tictoruz gentiana aristolo. al. agaricus ɔdisi nux cupressi costus vtraq3 aristol. Ex eis que dicuntur τ sunt leuia est vt sumatur i potu cerebruz alcubugi i vio puro. Aut sumãt vitelli duoꝝ ouoꝝ τ ɔquassent i medio assacruati vini τ bibant. Et ex eis q̃ laudant vehementer ẽ vt sumat i potu de lumbricis terrenis exsiccatis: qm̃ ipsi mundificant statim: Et silr fel vrsi. Et ex eis que experta sunt ẽt est vt dent i potu radices acetose τ stet i sole τ ambulet post illud hora vna donec calefiat τ sitiat. deide sumat decoctõez capilli veneris τ rubee tictoꝝ τ mente. Et silr si bibat post balneuz. Et ex diureticis proprijs ei est vt sumat nucis cupressi pondus. ʒ. ij. cuz pondere. ʒ. ij. cassie lignee τ bibat cũ vio ãtiquo. Deide sedeat i tia i qua decoctus sit capillus veneris aut anisuz post illud hora vna donec calefiat: quoniaz miget ictericiaz totam. Et quandoq3 iuuant cũ carne eritij pp fortitudiẽz sue ꝓuocatõis τ mundificatõis τ ɔuenientie sue ad epar. Et aq̃ cuscute qñ bibitur ex ea sacraia. i. i. cuz seie apij τ zuccaro altabarzet ẽ iuuatia: Et ex solutis ꝓprijs eis est vt pforetur collognitida τ expellat illud qd̃ est i ea τ ipleat vio τ buliat sup prunas τ colet τ bibat. Et ex eis que nos probauimus est vt sumat aloes. ʒ. i. τ scamonee danic. i. τ sal' naptici. ʒ. vni⁹ quarta: τ rubee tictoꝝ τ agarici amboꝝ ana. ʒ. ß. fiant ex eis pillule τ bibant i aq̃ de seminibus mediciaruz quas diximus. Et nos iam diximus clisteria i antidotario ad hoc caplm. Et ex sternutatorijs sũt succi qbus sternutat sicut succ⁹ cucumeris asi. τ succ⁹ folioruz nasturtij τ succ⁹ cupressi τ succus ciclamis sicut est: aut conteritur ciclamen τ ifunditur i lacte mulieris i nocte: deide exꝑmit i mane τ tepefit τ distillat: aut succus radicis alfarfasa exꝑmitur τ bulitur cuz sambacio bulitõe leui: τ i ipso sit paꝝ galie τ fiat cuz eo sternutatõ: aut succus radicis rhaphani ɔtriti cuz folijs suis. Et ex succis q nõ sunt calitatis magne ẽ succus sicle. τ ex succis fr̃is est succus sempuiue aut succus alefuis fluuialis: τ acetũ ipsuz qñz sugit naribus τ retiet hora vna ifirm⁹ i pila balnei: qm̃ est bona curatõ. τ silr si ifundatur i eo nigella die τ nocte deide colet τ fiat caputpurgiũ τ odoret ex ea sola τ ꝑmixta. Et ex eis que sunt preter succos est vt sumat staphisagrie quarta. ʒ. i. τ teratur τ dissoluat cũ aq̃ coriãdri τ olei amigdali ana. ʒ. x. τ fiat cuz ea caputpurgiuz ipso existente i tina. an

pila aque ī balneo. Et qn̄qꝫ miscent̄ cuꝫ ea aliqd ordei sicci ⁊ aliqd aceti vini. In ocl'o ṽo ipso assiduet̄ ipsius ablutō cū aqua roſ. ⁊ aqua coriandri ⁊ aq̄ ninis. Ablutōes ṽo hn̄tibus ictericiā sūt aq̄ i qbꝰ decoquūt̄ capillus veneris ⁊ sceha ⁊ maiorana ⁊ poliū ⁊ camemilla ⁊ alauiuden ꝓpe ⁊ tribuli ⁊ anetum est radix i eis. Et qn̄ꝫ ponit̄ ꝓpter calam ictericiaꝫ i eis acetositas citri: qm̄ est vehemētis abstersionis cum sua icisione i omni tictura. Et quādoqꝫ assumuntur ex istis rebus empl'a ⁊ assumunt̄ ex eis olea qbus fit inunctio sicut oleū alhacuen ⁊ oleuꝫ camemillinuꝫ ⁊ oleū anetinū ⁊ iteꝝ oleū ꝯgelati vue ⁊ oleū de lilio In ictericia vero cretica oꝫ vt cuꝫ excutit īfirmus intendat cuꝫ ea ītētōem ipsius egritudis cuꝫ lauatiuis ⁊ diureticis mundificatis ⁊ fortasse non īdiget solutōe ventris ⁊ fortasse suffic̄ balneuꝫ soluꝫ. Qd̄ si videris i vris eoruꝫ ⁊ egestionibus paucitateꝫ tincture scias ꝙ mā i eis est grossa quare ꝯforta illud cum quo medicas ex lauatis notis ⁊ silibus. Venenose auteꝫ cura est tyriaca ⁊ mithridatuꝫ: ꝓpterea qꝛ resistit veneno. deide bibat aquaꝫ maloruꝫ acetosoꝝ ⁊ aquaꝫ granatorū ⁊ succū endiuie ⁊ portulace ⁊ mucilagieꝫ psilij ⁊ almirberis ⁊ oīa i qbus est īfrātō cuꝫ virtute tyriace. Et i ipsa qdeꝫ iaꝫ expertuꝫ fuit i ꝑncipio cuꝫ accit ⁊ ꝓpe cuꝫ venenū est ebibitū vt bibatur lac asini cū oleo amigdalino. Regimen autē ipsoruꝫ cuꝫ cibis iam docui ipsuꝫ i ꝯplōne cal'a absqꝫ debilitate manifesta ⁊ sine opilatōe. Opilatiuaꝫ vero ⁊ debilitatiuaꝫ cognosces per ea q̄ dicta sunt i.c. epatis. Et cibus qdeꝫ ictericorum est ille q allenit ⁊ subtiliat ⁊ i quo est apertō. Et ius piscium confert eis prope cum eis que prouocant ⁊ subtiliant de illis que dicemus in fine capitulorum.

Ca. vij. ð cura ictericie nigre aggregate vicio splēis.

In illa qdem que splenetica ē ꝯsidera an sit illic repl'o sanguinea pluria: quare phl'oma basilicam sinistram ⁊ saluaticā post eam: deide occupa te cū splene ⁊ rectificatōe opilatōum eius ⁊ apatum ipsius ⁊ debilitate eius. Et si fuerit causa eiꝰ multitudo melancholie ꝓpter illud qd̄ generat ipsam ex ṽtutibus ⁊ cibis ꝫm ꝙ dcm̄ est: oꝫ ēt eūacuare eam cū eis que ipsaꝫ eūant. Ex illis est decoctō scolopēdrie cū hell'o dicta i antidotario ⁊ eūct̄ ex ea mltotiens. Et decoctō epithymi ꝫm hunc modum ℞. myrob. nigro ⁊. keb' oiuꝫ ana. ʒ. x. fumiterre scolopendrie polypodij ⁊ floꝝ sqnanti oiuꝫ ana. ʒ. v. radicū apij ⁊ feniculi amboruꝫ ana pugillū. i. hell'i nigri pondus. ʒ. ij. decoquātur i tribꝰ lb. aque dōec remaneat quarta ⁊ ꝓijciat̄ sup ea epithymi. ʒ. v. ⁊ buliat ebulitōe leui: deide colet̄ ⁊ ꝯponant̄ cum ea hierpicre. ʒ. xxx. Et silr̄ pillule facte ð myrob. nigris ⁊ epithymo ⁊ salcido: ⁊ agarico ⁊ corticibus radicū capparis: ⁊ quando fit eūo det i potu lac camelaꝝ. ⁊ si n̄ repent̄ aqua casei facta cū siropo acetoso de semibꝰ ⁊ spodio ⁊ polio: ⁊ medicie subtiles que sunt ex scolopendria ⁊ radice capparis ⁊ silibus. Et aqua i qua decoquuntur folia tamarisci ⁊ radices ⁊ aq̄ folioꝝ capparis ⁊ aqua foliorum rhaphani ⁊ siropus acetosus ⁊ silr̄ aqua solatri ⁊ aqua apij si fuerit caliditas. ⁊ siropus acetosus i quo decocta sunt scolopendria ⁊ folia capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊ polium. Et si fuerit i splene apa calꝫ oportebit vt non sit superfluitas i calefacientibus. Et si i ipso sunt opilatōes tunc aperitiua fortia predicta i cap. epatis iuuatia sunt ēt. Et ego dicam i cap. opilatōis splenis medicias que ei prope sunt. Et si est causa debilitas attractōis splenis tunc de illis que necessaria sunt est vt tu ponas super ipsum ventosas sine incisione. Et vt admistretur exercitium ⁊ empl'a confortantia splenem sicut illud qd̄ fit ex absynthij ⁊ cordumeni ⁊ floruꝫ sqnanti ⁊ alhasce ⁊ centauree ⁊ radicuꝫ capparis oīum ana pte. i. ⁊ ex roſ. ptibus. ij. ⁊ ex bdellij parte. i. ʒ. ⁊ ex armoniaci ptibus. vij. ⁊ decia partis fiat ex eo emplm̄ Et qn̄ abluitur fiat cū aceto puro forti i quo buliāt anetum ⁊ baurach ⁊ sal ⁊ ruta ⁊ calamētuꝫ. Et si fuerit i causa ictericia nigra caliditas epatis curetur epar cuꝫ subtiliatis: ⁊ si fuerit frigiditas curetur cum tyriaca maiore prope ⁊ cum medicis notis. Et si fuerit cā i ea corpus totum faci ꝑmis illud qd̄ conuenit epati vt patiantur ab eo vene: deide corpori. Ipsam autem ictericiam cura cum eis qbus curas ipsam ictericiam citrinam ⁊ cum eis que de illis fortiora sunt. Et quando aggregantur ambe ictericie simul ⁊ est repletio ⁊ idiges phlobotomia: phlobotōa tūc ābas manus ⁊ euacua eas ambas diebus aliqbus ⁊ aggrega aūt duo regimenta ⁊ da i potu inter ea ambo decoctioneꝫ absynthij ⁊ epithymi ⁊ aggrega aquas foliorum rhaphani tamarisci ⁊ salicis omniuꝫ ana ℥. i. ⁊. ʒ. aque solatri. ℥. iij. aque foliorum capparis. ℥. ij. aggrega ⁊ fac bulire omnia cum. ʒ. x. cassie fistule: ⁊ proijce super ea pondus. ʒ. xxx. hierepicre ⁊ pondus. ij. danic croci ⁊ pondus. iij. kirat scamōee assate i cepe ⁊ expacta duobꝰ diebꝰ ⁊ pꝰ illud bibat̄ aqua casei ⁊ siropus acetosus. Cibi autem i omnibꝰ illis sunt cibi leues noti ⁊ pisces alredradu ⁊ ex pullis impinguatis ⁊ ex oleribus endiuia ⁊ apium condita propa ⁊ capparis cum aceto.

Tractatus secūdꝰ de reliqs dispositōibus splenis Sermo vniuersalis.

Cap. i. de egritudinibus splenis.

Spleni accidunt omnes spēs egritudinum predictarum. s. de egritudibus complexionis ⁊ compositionis sicut opilatōes ⁊ sol'o continuitatis ⁊ similia ⁊ apostemata cū speciebus suis. Et scias ꝙ quādo splē īpiguat extenuatur corpus: quoniam in primis destruitur virtus epatis vehementer cum contrarietate quare minoratur generatio san. ⁊ cum hoc ipse attrahit de sanguine illius infirmi rem plurimam propter magnitudinem sui. Et penitus extenuatio splenis significat bonitateꝫ humoruꝫ ⁊ pinguedo eius malitiā humoꝝ. Et qn̄qꝫ ꝯuertunt̄ egritudies splenis ad febres compmixta sicut ipse qn̄ꝫ generantur ab illis egritudibꝰ. Ipse enim generantur multotiens ex tertiana non

pura ⁊ ex febribus pestilẽtialib⁹ ⁊ fe. ꝯmixtis. ⁊ plurime qdem egritudines splenis sunt autũnales. Et color habentis eas ẽ decliuis ad citrinitatẽ ⁊ nigredinem. Et qñqꝫ ꝑueniũt egritudines splenis ad stomachũ ⁊ fortasse addũt in appetitu eius: ⁊ qñꝫ destruũt appetitũ ipsius: ⁊ qñꝫ cogũt ipm cuꝫ ꝓpinq̃ ẽ digó ad euomendũ rẽ acetosam ex q̃ ebulit terra absqꝫ nocumento ⁊ absqꝫ dolore. Et vrina sanguinea bona est in fine egritudinũ splenis. Et similiter grossa in qua est fex: ⁊ viscositas q̃ est in ipsa ẽ similis viscositati sanguis: ⁊ qñꝫ resoluitur per eam fe. ex febribus egritudinũ splenis q̃re resoluit per eã splen.

Ca. ij. de signis cõplexionũ splenis.

Calidaꝫ significant sitis ⁊ inflãmatio i sinistro ⁊ corruptio v̾tutis eius q̃ attrahit melancholiam. Frigidam v̾o significant debilitas attractionis eius ⁊ calus appetitus ⁊ iteratio fastidiose sacietatis ⁊ multitudo rugitus ⁊ eructuationis. Et significant siccam durities ⁊ debilitas corporis ⁊ grossitudo san. ⁊ vehementia nigredinis coloris. et humidam significant lenitas lateris sinistri ⁊ mollicies corporis ⁊ nigredo trahens ad albedinem plũbeam.

Ca. iij. de cura.

Est prima curationibus epatis ⁊ indiget vt sint medicine fortiores ⁊ penetrabiliores. ⁊ ingenietur eoꝝ penetratio cum eis q̀e penetrare faciũt: ⁊ cũ eis q̃ obseruant v̾tutẽ sup eas vsqꝫ quo perficiant operationes suas. Et scias ꝙ differentia inter curationes spleneticas ⁊ epaticas est in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ labore ⁊ alleuiatione. Epar enim ẽ dignius vt alleuietur cum eo. ⁊ non sit superfluitas in confortando illud quo curatur. Et non afferãtur super ipsum medicine acute nimis sicut acetum forte nisi in necessitate. Et splen econtrario illius eget vt adiuuentur medicine eius cum eo quod conseruat virtutem earum: ⁊ cum eo quod penetrare facit. Et spleni quidem sunt medicine que sunt proprie ei: sicut cortices radicis capparis ⁊ sicut scolopendria ⁊ ãmoniacum ⁊ alleum siluestre. Et quandoqꝫ necessarium faciunt egritudines splenis vt phlometur basilica maior ⁊ phlometur saphena: imo phlobotomẽtur vtriqꝫ guidegi.

Cap. iiij. de apatibus splenis calidis ⁊ frigidis et duris ⁊ quoꝝ durities est in fieri apa.

Scias ꝙ minorantur in splene accidentia apostematum calidoꝝ ⁊ fixio ipsoꝝ simul: immo quandoqꝫ accidũt spleni apostemata calida. festinant autem ad duritiem quoniam sanguis qui peruenit ad eum vt nutriatur ipso est sanguis spissus cum ponitur in apostemate quare induratur. Plura ergo apata splenis sũt dura: mollia v̾o sũt in quibusdã horis. Et plĩm qď accidit in ipo de apate calĩdo ẽ sanguineũ ⁊ cholericũ accidit in ipo raro: ⁊ duꝝ ẽ in inferiore ꝑte splenis ꝓpter grauitatẽ materiei. Et figure eius sũt. iiij. rotũda ⁊ lata ⁊ longa ⁊ grossa et longa subtilis. phlegmaticum v̾o accidit raro. Et spleneticus quidẽ ẽ q hꝫ duritiem in splene suo: aut ꝓpter grossitudinem sue substantie q̃uis non ꝑueniat ad finem ad quẽ ꝑuenit apa: aut ꝓpter apa durum in ipo. ⁊ ꝑmũ quidẽ ẽ leuius. Inquit Hyp. Si spleneticus inuenit dolorẽ interiorẽ est magis saluũ ⁊ illud qm̃ in ipso sperat adhuc sensus. Et dixit quãdo accidit ei flux⁹ ventris cũ sanguine ẽ meli⁹. s. qa speratur cũ eo resolutio materiei splenis eius. Si dt ꝑseuerauerit adueniet ei lubricitas hydropica ⁊ morietur. Et cã i eo ẽ dominiũ frigiditatis sup ꝯplonẽ. Et dixit. Illi qui cataꝝ habet non accidit splen: ⁊ i hoc est consideratio. Et fortasse multitudo catarri ẽ significatio humiditatis complexionis eius vt sit illud in ꝓximo futuro. Et in li. Hypo. ille qui hꝫ dolorem in splene suo ⁊ currit ex eo sanguis rubeus: ⁊ apparent in corpore ipsius vlcera alba non ledẽtia moritur in die secũdo ⁊ si non cadit appetitus eius. Et quandoqꝫ terminantur apata splenis fluxu sanguinis narium etiam ⁊ ꝓꝑe ex latere sinistro ⁊ apatibus apud aures difficilis suppuratóis ⁊ aptióis ꝑꝑ grossitiem materiei. ⁊ laudabilior vrina eoꝝ est grossa sanguinea. Et vrina in qua est fex viscosa qñqꝫ significat sanitatem splenis ⁊ destructionẽ eius. Et dixerunt quidam cum fuerit in vrina sicut suspẽsio sã. ⁊ febricitans habuit splenem extenuatur vel destruit splen eius. Et quandoqꝫ contingit in quibusdã hominibus vt multitudo splenis generetur ⁊ remaneant ꝟm illud tempore longo ⁊ sint ꝟm saluteꝫ dispositionum suarum apparentium spacio prolixo: q̃uis qñqꝫ accidant ex magnitudine eius nocumenta plurima ⁊ ꝟm q̃ñm efficientẽ ⁊ ꝟm virtutem splenis. Et scias ꝙ splen qñqꝫ apostematur post apostema epatis ꝟm semitam ꝑmutationis: ⁊ illud est meli⁹ q̃ vt ꝑmutetur apa splenis ad epar.

Ca. v. de signis.

Communicant apata splenis oĩa in grauedie ⁊ in magnitudine ⁊ dolore extenso vsque ad diaphragma ex latere sinistro: ⁊ qñqꝫ ascendit vsqꝫ ad furculam ⁊ ad humeꝝ sinistꝝ per cõitatem furcule. Et qñqꝫ facit anhelitũ duplum existentem ꝟm formam anhelitus fletus infantis: quoniaꝫ apa impedit diaphragma ad hoc vt vadat in motu anhelitus quare stat subito ꝓpter lesionem deinde redit. ⁊ dum non est apa magnum non comprimit diaphragma. naꝫ cõicatio splenis ad diaphragma minor est cõmunitate eius ad stomachum etiã. Sẽsus enim sentit splenis inflationem ⁊ corpus alleuiatur. Et qñꝫ accidit ex apatibus splenis ⁊ ꝓꝑe quando sũt in inferiori parte eius vt subtilietur sanguis: qm̃ vehementer mũdificat sanguinem a fece sua ⁊ accidit vt rubeant pedes ⁊ genua ipsius. Et illud qm̃ stomachi os cõmunicat inferiori parti splenis qm̃ ex ipsa ascendit vena expellens hu. melancholicum. Cuꝫ ergo caliditas naturalis vincit ꝑuenit ad extremitates ꝓximas Et accidit extremitati nasi ei⁹ ⁊ auri ipsius vt respondeat ꝓpter illud quod accidit ex apostemate sanguineo ⁊ malitiam passionis eius et paucitatẽ etiã. ⁊ ista mẽbra vehementis sunt passionis ab infrigidatiuis. Et apostema quidem differt ab inflatóe ꝑ ꝑuationẽ grauitatis. ⁊ ꝙ apa dolorẽ

facit incessius ⁊ inflationē quãq; sedat ⁊ remouet eaȝ ⁊ differt per euentū rugitus ⁊ eructuationē. Et communicant apata eius calida cum accidentibus pdictis ⁊ cum inflatione ⁊ siti ⁊ febre. Uerꝫ eius quod est cholericum est inflammatio vehementior ⁊ sitis fortior ⁊ grauedo eius minor: ⁊ est dolor ad inflammationem declinior q̄ȝ ad tensionem ⁊ color est ad rubedinem tendens. Cum apostematibus v̓o duris maligna fit anima ⁊ commouetur tristicia ⁊ varietas in quibusdam horis. Commixtio v̓o sensus fortis non accidit nisi apud plim victorie: quoniam materia melancholica nota est non ad partem capitis q̄ȝ uis iam accidat ex parte alia: ⁊ est per cõmunitatem splenis ad diaphragma: deinde diaphragmatis ad cerebꝝ. Et quandoq; denigratur ligua ex duritieb⁹ splenis. ⁊ sentit duricies eius absq; rugitu cum premittitur nisi aggregetur ei inflatio: ⁊ non est cum ca⁊ se. inseparabilis imo quandoq; est fm ordinem. Et quandoq; multiplicantur cum ea vlcera crurium ⁊ corroduntur dentes ⁊ gingiue ꝓpter grossitudineȝ san. qui descendit in vlcera crurium ⁊ corruptioneȝ vaporis q ascendit in oēs ptes ginginaꝝ ⁊ dentium. Et qñq; est in vlceribus crurīu crisis illius. Pluribus nãq; coꝝ q splenē habent cū accidūt exercitia laboriosa attrahitur inde materia ad crura ⁊ euadit ⁊ egrediūtur cū ea bothor que noīantur anithā. Et multotiens ē vrinale splenetici sicut sani. Sed cū exercet seipm resoluitur melancholia eius ad vrinale ⁊ facit ipm habere nigredinem nō existentē. ⁊ si eēnt cā in ea renes pseueraret saltē in hora exitus eius. ⁊ phlonia plima apostemat splenem. ⁊ autūnus est eius inimicus. Et qñ fuerit durities post apostema calidū antecedent accidentia calidi: deinde ingrediūt accidentia duritiei. Et multotiens qdem confortat splen subito per seipm aut p illud quod confortat ipsum ⁊ pualet sup totū illud qd est in ipso de materia mala ⁊ solutione educit eā feculentā sicut fex oliuaꝝ. Et signū ꝙ est ex splene ⁊ non ex epate euacuatio epatis ab egritudine. ⁊ ꝙ splen tollerat ipsam ⁊ detumitio eius ꝓpter illud qd accidit ei ex hoc. Cum apatibus aūt frigidis phlegmaticis sunt signa apatum cum lenitate tactus ⁊ cū albedine coloris i quo ē paꝝ nigredinis. Et splenetici qdem vehementiorē cibi appetitū habent q̄ȝ alij. Sed vomitus difficilis fit in eis valde: ⁊ sunt nature coꝝ stricte fm plurimū ⁊ indiget in vomitu ⁊ in solutione ventris medicinis.

Ca. vi. de curatiōe apatū splenis calidoꝝ valde

Approximant curatōes coꝝ curatōib⁹ suorū similiū in epate pter ꝙ necessitas sit illaruȝ ⁊ obseruantia ad latus stipticitatis: sed cū cautela calefactōis vehemētis vt nō festiet mā ad grossitiem ⁊ duritiē. Et cõmunicat i hoc epar etiam: ābo enī ni pparata sunt vt pmutentur ex apatibus calidis ad duriciē. verꝫ oꝫ vt misceantur cū eis medicine in qbus sit incisio aliqua cum caliditate equali: ⁊ stipticitas ⁊ v̓tus frigiditatis sicut alumen. Et scias ꝙ acetum multum ingreditur in curis coꝝ. Et oꝫ vt incipiatur in pmis a phlomia basilice: deinde dantur i potu succi ⁊ aque predicte in egritudine epatis. Et illa que approbantur spleni plim sunt aqua foliorum salicis ⁊ aqua foliorum algarab ⁊ aqua portulace et aqua capilli veneris humidi. Et ex eis que cōferunt in ipso est vt detur in potu pondus. ʒ. i. de semie portu. cum aceto. Inest enim ei ꝓprietas in resoluēdo apata ⁊ duritiem eorū. Et vt de arnoglossa exsiccata pulueris omni die sumatur quãtitas cochliarij vnius. Et cibus sit ille quem diximus in capitulo epatis. Etzersicati inest proprietas iuuatiua ⁊ prope quando frangitur cum zuccaro siccitas eius ⁊ cum tereniabin.

Ca. vij. de curationibus splenis.

Uni scias ꝙ causa in illo est opilatio ex sanguine plurimo melancholico: oꝫ vt phlobotomes basilicam ⁊ saluatellam ⁊ dimittas saluatellam constringi per seipsam cum constringitur ante casum virtutis. Et quandoq; necessariū est tibi vt phlomes guidegi sinistrum. Et quandoq; idiges vt consequaris eam cum euacuatione per ea q̄ educunt melancholiam de quibus dictum est in capitulo ictericie nigre. Et oportet vt non obliuiscaris canonis predicti in curatione duritierum de lenificatione vltima: imo resolutōe vt nō reuertatur in duritiē lapidis humor. qd si expedit⁹ fueris ab hoc vt nō idigueris eo erit tibi necessariū vt administres medicinas abstersiuas incisiuas in qbus nō ē multitudo caliditatis. Et fortasse inuenies has intētōes i medicinis singularib⁹ ⁊ fortasse idigebis ꝯpositis. Et medicine singulares que faciūt illud sunt medicine in qbus inuenis amaritudinē ⁊ stipticitatē ⁊ caliditate nuant caliditatem temperatā ⁊ stipticitatem. Et qñq; inuenis medicinas singulares faciētes illud cū ꝓprietatibus que sūt in eis. Qd si inuenis medicinā in qua sit amaritudo tm̄ tūc permisce eam cū aliquantulo aluminis ⁊ aceto. Alumen enī frangit sua virtute subtilitatem eius. Et cauterium dictū in egritudine splenis sup vena q̄ est in interiore pte brachij sinistri fiat. Et si non fuerit manifeste dispōnis: tūc cū eo qd innuimus. Et qñq; sufficit regimen subtiliatiuū i sanatione splenis. ⁊ quandoq; accidit vt ꝯferat i ipso regimē ipinguās corpus cū nō facit accidere opilationē ⁊ nō fuerit ingrossans san. Et si fuerit ita: sꝫ n̄ possum⁹ ipm rectificare. Regim̄ nãq; ipinguatiuū est ex eis que humectant san. ⁊ rectificant ipsū ⁊ temperant ipm cū fractōe melancholie. Et qñq; puenit durities splenis ad hoc vt nō sufficiat i curatiōe ei⁹ adiutorium cum eis que bibūtur absq; eis cū qb⁹ fit ei emplm. Et omne lac pter lac camelaꝝ ē malū spleni. Et medicinaꝝ singulariū que administrant ad hanc causam melior est cortex radicis capparis. ipa enī multotiens educit vrinam ⁊ egōnem sãguineaȝ malā: ⁊ sanat ꝓpe qñ bibunt cū siropo acetoso d semnibus trahente ad acetositatem. Et nō est ipe solus imo sicut cētaurea ⁊ succus eius ⁊ ꝓpe mior: ⁊ radix lilij ⁊ flos salicis ⁊ acor⁹ confecta cū melle oi die cochliarium vnū ⁊ gūa alcafid. ⁊ myrrh⁹ ⁊ cāe

pitheos: ⁊ camedreos: ⁊ grana alcadra cum siropo
acetoso ⁊ prassium cum aqua ferrariorum quam dicam. ⁊
squilla est bona ⁊ vltima. ⁊ melius est oxymel eius ⁊
scolopendria cum succo tamarisci: ⁊ nasturtium: ⁊ nigel
la: ⁊ agaricus solum cum siropo acetoso ⁊ centaurea
Et dosis cuiuslibet illorum sit ab vno aur. vsque ad. ʒ. i.
Et epithymi pondus. ʒ. v. i. ℥. i. siropi acetosi vsque
ad. ʒ. ij. istud. n. cum iteratur solutione ventris educit illud
quod est in splene ⁊ detumescere eum facit. Et armoniacum
⁊ lupini precipue decoctio eorum cum siropo acetoso: ⁊
coctio cum aqua dulci ⁊ bibatur cum siropo acetoso
aut cum aqua decoctionis polij ⁊ acetosa nutrita cum
aceto cum siropo acetoso. Et succus spinarum recen-
tium: ⁊ anetum siccum: sumatur ex eo omni die pondus.
ʒ. ij. ⁊ consequatur vrina cameli ⁊ succi eupatorij pondus.
ʒ. ij. cum aqua decoctionis absynthij. ⁊ iuuamentum cum
lacte camelino ⁊ vrinis eorum est vehemens valde ⁊ as-
sumat idem fortis ⁊ debilis omnis secundum se. Et melius est
illud cuius camela iam pascuit algarab ⁊ sceba ⁊ apium
⁊ feniculum. Et quando apparet ex potatione eius digesti
apatis ⁊ apparet in fece euacuatio melancholie perue
ni post illud cum confortatione. Aut sume alboti infusum
in aceto. vij. diebus: deinde accipiat ex illo alboti omni
die tria cochliaria ⁊ sorbeat ex illo aceto super ipsum.
Et sumat in potu seminis raphani pondus. ʒ. i. ⁊ s. cum
aceto forti aut decoctione foliorum nucum recentium deco-
ctorum cum aceto squille: Aut aqua foliorum capparis cum si
ropo acc. aut de neriden cum aceto squillitico. Et ex
eis que currunt cursu eorum quibus est proprietas est pondus
ʒ. ij. seminis portulace cum aceto: Aut coralli decocti
valde pondus aur. i. cum aliquo siropo ex splenetico
rum. Aut emplastrum de cucurbita tenera: aut ipsa cucur-
bita teratur post exsiccationem ⁊ bibatur ex ea. ʒ. ij. pondus
cum siropo acetoso. Et iterum semen canne ⁊ semen cuscu
te ⁊ folia salicis propter suam amaritudinem ⁊ stipticita-
tem: ⁊ semen acetose: ⁊ semen atriplicis. ⁊ fructus tama
risci ⁊ folia eius: ⁊ pulmonis vulpis aut epatis ipsius
pondus. ʒ. ij. exsiccati. Aut accipe vespertilionem ⁊ de-
colla ipsum ⁊ exsicca ipsum ⁊ contere eum: ⁊ accipe ex eo
quod tollerant tres digiti. Aut accipe. vij. vespertiliones
pingues ⁊ decolla eos ⁊ infunde eos ⁊ exsicca eos ⁊ po
ne ipsos in vase vitreato submersos cum aceto forti ⁊
lutato ⁊ dimitte in furno clauso. Cum ergo decocti sunt
depone vas extractum ex eo vsquequo infrigidetur: deinde
extrahe eos ⁊ dissolue digitis in aceto ⁊ sumatur ex eo in
potu omni die pondus. ʒ. ij. ⁊ hec est curatio experta
Et conueniens quidem est vt huiusmodi medicine singu
lares dicte prius ⁊ posterius bibantur cum siropo ⁊ ace-
to. Et fiant ex eis emplastra confortantia cum aceto. Me
dicine vero composite que bibuntur sunt sicut scolopen-
dria ⁊ spodium ex quibus bibatur pondus. ʒ. ij. cum si-
ropo acetoso: Et trocisci de capparibus ⁊ troc. alfe-
lemenusch cum siropo acetoso: Et troc. de reu. facti
cum corticibus radicis capparis ⁊ bibit in aceto vehe
mentis acetositatis ⁊ illud cum non fuerit inflatio: Et
trocisci de rubea. Et tyriaca diatesseron est optima
valde cum non fuerit fe. Aut sume nasturtij partem. i. ⁊
nigelle partem. s. conficiantur cum melle dispumato ⁊ sit do

sis. ʒ. iij. cum aceto permixto. Aut suffumiga ex aristol. ⁊
myrob. kebu. de quo sumatur cochliarium. i. cum
vrina cameli ⁊ cum vrina caprarum. Et corticum cappa
ris. ʒ. iiij. ⁊ aristol. longe pondus. ʒ. ij. seminis alfele-
menusch ⁊ piperis amborum ana. ʒ. vi. fiant ex eis
trocisci. Et ex eis que conferunt in illud quod ℞. capilli
veneris ⁊ corticum radicis capparis ⁊ seminis por-
tul. ⁊ seminis rute ⁊ seminis alfelemenusch ⁊ isopi omni
um ana partes equales ⁊ dosis sit. ʒ. iij. in siropo ace-
toso. Aut sumantur radices capparis ⁊ passule ⁊ se-
men napi ⁊ isopi: terantur omnia ⁊ infundantur in ace
to die ⁊ nocte: ⁊ decoquantur in aqua plurima donec
ad paucam redeat ⁊ misceatur cum ea siropus aceto
sus fortis de seminibus ⁊ bibatur. Aut in potu sumant
de aceto in quo decocta fuerunt sauina ⁊ nux cupres-
si decoctione vehementi donec remaneat parum ⁊ bi-
batur ex eo illud quod potest ⁊ fiat emplastrum cum fece
ipsius. Aut lac camelarum secundum conditiones suas in po
tu sumatur cum aqua foliorum algarab. Et iterum su-
mantur rubee. ʒ. xij. ⁊ cortices radicum capparis ⁊
aristologie longe ⁊ ireos omnium ana. ʒ. ij. conterantur
valde ⁊ conficiantur cum oxymelle acetoso ⁊ fiant in
de trocisci: sitque dosis aur. i. cum aqua absynthij ⁊
corticum radicis capparorum decoctorum simul.
Aut sumantur foliorum ranni recentium ⁊ corticum
radicis capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊ scolopendrie
⁊ squille assate ⁊ piperis albi partes equales informentur
ex eis trocisci. ⁊ sit dosis pondus. ij. aur. cum siropo
acetoso. Aut sumatur splen asini siluestris ⁊ splen pul
li equini ambo exsiccati ⁊ contriti ⁊ bibatur ex eis
aur. i. perueniendo vsque ad. ʒ. ij. cum vino permix-
to. Et dicitur quod cum iste medicine in potu dantur por
cellis aliquibus diebus non reperitur in eis splen. Su
mantur epithymum ⁊ cortices radicum capparis me
diati conficiantur cum melle ⁊ bibatur ex eo circiter
aur. v. Aut sumantur cortices radicum capparis ⁊
scolopendria ⁊ fructus tamarisci ⁊ cortex salicis ⁊
rubea ⁊ ireos ⁊ assarum ⁊ acorus. decoquantur cum
aceto forti: deinde coletur ⁊ fiat ex eo siropus acetosus
mellinus ⁊ bibatur: in cuius dosi sit pondus. ʒ. i. ar-
moniaci: est enim mirabile. Et si spleneticus conqueri
tur de solutione ventris in qua non est san. ⁊ cum qua
non est punctura sumat suffumigium de granis granatorum
tribus diebus aut. iiij. omni die. ʒ. iij. aut. iiij. ⁊ faci-
at vt cibus eius sit medietas eius quo consueuit vti.
nam solutio eius est splenetica: ⁊ causa in eo est: quo-
niam corpus non recipit sanguinem. Et scias quod res
calide valde non sunt multum conuenientes splenit
propterea quod indurant ⁊ exsiccant ⁊ prohibent a reso-
lutione. Et quando fuerit in vriali caliditas tunc me-
lius erit etiam vt in potu sumantur trocisci almirberis
⁊ similia. Medicamen conferens duritiei accidenti
in splene: ℞. radic. oppoponaci ⁊ radic. capparis ⁊
speciei volubilis nominate albi oconum ⁊ medulle
squille assate ⁊ granatorum alben ⁊ alleorum siluestrium
omnium ana partem. i. misceantur omnia ⁊ sumatur
ex eo darkimet. i. in mane cum siropo acetoso aut

aceto ꝑmixto. Al. ℞. medulle albē darkimet.iij.alle
orum siluestrium darkimet.vi.cortices radicuʒ ca.
darkimet.iij.costi darkimet.ij.storacis darkimʒ.vi.
polij darkimet.iij.radicis plante noiate cotoli ⁊ est
spēs illa que nominaꝛ asactaie darkimet duo: existi-
mō ꝙ hec spēs asactaie ⁊ ē planta habens folia silia
myrtho ⁊ i medio sui habet anulum silem oculo ⁊ si
milaꝛ sempuiue maiori: ⁊ granoꝝ volubilis maioris
numero.xxv.armōiaci darkimet.iiij.bezahard dar
kimet.i.radicis eius darkimet.iii.cordumeni darki
met.i.⁊.s.semis arbor.marie darkimet.i.⁊.s.grāo-
rū sqlle ⁊ est alhōsol assaꝝ darkimet.xvi. misceātur
simul ⁊ admistrentur i siropo acetoso ⁊ sit dosis dar
kimet.i.⁊.s.⁊ scdm pliz darkimet.ij.Trocisci alij fa
cientes illam operationem: ℞.semis lilij darkimet.
iiij.piperis albi ⁊ spice syre ⁊ armoniaci omniū ana
ʒ.ij.iformentur trocisci ⁊ admistrenꝛ sicut ille q sunt
ante eos. Trocisci alij conferentes spleneticis: ℞. ar
moniaci ⁊ fructus alhausigi omniuʒ ana darkimet
viij.cortices radicis capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊
piperis albi ⁊ scordeon ⁊ sqlle mūdate assate oium
ana darkimet.ij.conficianꝛ cuʒ aqua ⁊ fiāt ide troc.
quoꝝ vnusquisqȝ sit darkimet vnus ⁊ dosis sit vnus
coruʒ cum siropo mellino. Al.℞.medulle sqlle assa
te lb.ij.radicis alfesire ⁊ ē radix vitis albe lb.viij.pi
peris al.⁊ petroselini ⁊ pastinace siluestris ⁊ farine
herbi ⁊ granoruʒ pinee omniuʒ ana.℥.viij.lilij cele
stis ⁊ radicis oppoponaci amboꝝ ana.℥.iij.confi-
ciantur. Et cum admistratur aliqd eorum tunc me-
lius est vt dimittat aquam aut minoret potum eius
vt sit medicia saluata i cōcauo. Et non trahatur ad
gibbositatem epatis ꝓpter adiutorium aque plimū
In admistratōe autē ciboꝝ melius est vt admistreꝛ
ante eos balneatō longa scdm ieiuniuʒ ⁊ sit statio in
tina. Et qñ egreditur eger ex ea sumat icisiua subtili-
atiua facientia sitim sicut pisces salitos ⁊ carnem sali
tam incisam ⁊ synapi ⁊ sahane: ⁊ sumat i potu vinū
mixtum cum aqua maria ⁊ subtiliet regimen suum
⁊ faciat illud tribus diebus: ⁊ i quarto exerciteꝛ dōec
sudat ⁊ frequens fiat anhelitus eius ⁊ emplastretur.
⁊ hoc fiat si res fuerit fortis: ⁊ si fuerit dbilior hac sit
contentus eo quod est leuius hoc. Emplastrorum
vero forma ē: qm̄ qñʒ fiunt ex illis simplicibus q̄ di
ximus: ⁊ cuʒ emplastruʒ fit ex armoniaco ipso ⁊ ster
core ouiuʒ cuʒ aceto est emplastrum forte. Et sterc⁹
ouiuʒ adustuʒ ⁊ cinis asinorum est emplastrum bo
num quando conficitur cum aceto ⁊ fit emplastruʒ
cum eo. Et similiter ex radice vitis albe cum aceto.
Et quando accipiꝛ stercus vaccarum pascentium ⁊
exsiccatur i ꝑmis: deide decoqtur cuʒ aceto est ex eo
emplastrum bonum Et quandoqȝ pulverizatur su
per ipm sulfur citrinum. Et emplatio cum flore sali-
cis est mirabilis. Et ex illis est granoꝝ alben cū ace-
to. Et iteruʒ alharmel cuʒ semine suo decoquatur i
aceto donec dissoluatur ⁊ fiat ex eo emplastrum. Et
ex eis que sunt propiqua equalitati est sicla decocta
cuʒ aceto ⁊ radices altee decocte i aceto. Et ex com-
positis est maran basalicon ⁊ maran Gal.⁊ maran

alusialcus ⁊ emplm aureuʒ ⁊ emplm de aloe Gal. ⁊
maran factuʒ de radice capparis ifusa i aceto horis
tot donec lenificeꝛ: deinde desicceꝛ ⁊ teraꝛ bene ⁊ fiat
ex ea maran cum cera ⁊ oleo de alcāna. Aut sumaꝛ
nigredo vasis de ere ⁊ fiat ex ea ⁊ faria ordei ⁊ aceto
⁊ siropo acetoso emplm: qm̄ est vltimū iuuamētuʒ
Aut admistretur emplm de synapi, qm̄ est forte. Al.
resoluēs duritiē: ℞. armoniaci ⁊ cere gūme pini oi-
um ana darkimet.iij.glutis alboti ⁊ bdellij ⁊ beza-
hard oiuʒ ana darkimet.vi.thuris myrrhe olei sicio
nij oiuʒ ana darkimet.iiij.ifunde liqda i aceto ⁊ per
misce ea ⁊ vtere eis. Al.℞.fenugreci ⁊ farie herbi am
boruʒ ana.℥.ij.gūmi alboti ⁊ armoniaci amborū
ana.℥.v.radicis capparis ⁊ granoꝝ alfangdi ⁊ ra-
dicis allei siluestris ⁊ rubee oiuʒ añ.darkimet.ij.ce-
re lb.ij.ifundanꝛ i aceto ⁊ misceanꝛ in alleo antiquo
⁊ admistrentur: Aut faria fenugreci ⁊ synapis ⁊ ni-
trū: Aut ficus cocte i aceto qbus superponaꝛ tertia
ps armōiaci. Aut sumaꝛ mel faui ⁊ liniatur sup ipsū
synapis ⁊ emplꝛetur ex eo splen ⁊ dimittaꝛ duʒ tolle
rat. Aut sumāꝛ ex ficubus.x.pigues ⁊ ifundantur in
aceto horis tribus: deide coquanꝛ ⁊ dissoluanꝛ ⁊ co
lenꝛ: ⁊ sumaꝛ pondus caruʒ de synapi ⁊ radice cap-
paris cōiunctis ⁊ misceanꝛ oīa. Et qñʒ ponūt cuʒ
eis armoniacuʒ ⁊ mezerion ꝑm q̄litatē necessitatis ⁊
faciunt ex eis oibus epithyma ⁊ emplꝛʒ. Et fenugre
cuʒ ⁊ cordumeni ⁊ calx ⁊ baurach cum aceto ⁊ ar-
moniacuʒ ⁊ zarur ⁊ myrrhe ⁊ thus equaliter cū ace
to forti linianꝛ sup ventrem ⁊ ponanꝛ sup ipsuʒ ⁊ di
mittaꝛ quousqȝ cadat per seipsam. Et ex eis que exp
ta sunt ⁊ eligit ipsuʒ Alkidus est ⁊ sumaꝛ ruta ⁊ cor
tices radicis capparis ⁊ absynthiuʒ ⁊ calamentum ⁊
origanuʒ ⁊ decoquanꝛ cuʒ aceto ⁊ exꝑmanꝛ ⁊ ponā-
tur super frustra filtri ⁊ fiat cuʒ eis emplm ⁊ renoueꝛ
quotienscunqȝ ifrigidaꝛ.xxi.vice i ieiunio. Et ex em
plꝛis bonis valde est vt sumāꝛ farie glandiuʒ lb.ij: ⁊
resoluantur sup prunas ⁊ ꝓijcias super ipsas lb.i.
calcis ⁊ misceanꝛ ⁊ fiat ex eis emplm. Aut sumatur
baurach ⁊ calx ⁊ piretrum ⁊ synapis aggregentur
oīa cuʒ kitran ⁊ liniaꝛ ⁊ non cōueniunt cū se. Aut
sumāꝛ piretri.℥.v.⁊ synapis.ʒ.xv.⁊.de granis alme
zerion.℥.iiij.⁊ cordumeni.℥.iij.⁊ nucis aromatice
℥.i.⁊ piperis.℥.iiij.aggregēꝛ cū aceto sqllitico ⁊ fi-
at ex eis ēplm spleni tribus horis postqȝ locus ablu
tus fuerit cū aceto ⁊ nitro. Et chronico qdem fit epi
thyma ex armōiaci ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ ana par-
tibus.x.⁊ ex folioꝝ rute ptibus.v.fiat ex eis epithy-
ma cuʒ aceto. Aut stercus capraꝝ ⁊ synapis recens
ɔfecta cuʒ qbusdam succis iuuatiuis ⁊ pauco aceto
Et ex ēbrocis ē aqua i qua decocta sunt lupini ⁊ ru-
ta ⁊ piper. Et ex emplꝛis vehemtis virtutis est vt su-
māꝛ helli nigri.℥.iij.⁊ helli al.℥.iiij.⁊ armōiaci.℥.
iij.⁊ nitri.℥.iij.scamonee.℥.ij.piperis grana.xxx.
ꝑpareꝛ ruta cū glutio alboti taliꝛ vt tolleret pmixtio-
neʒ cuʒ istis sicut maran ⁊ liniaꝛ sup locuʒ post cale
factioneʒ eius cuʒ fricatōe: ⁊ hoc etiaʒ ē solutiuum
Et qñ nō ɔferunt medicie oportet vt ponantur vēto
se ⁊ scarificantia super ipsuʒ. Et quādoqȝ oportet cū

domiatur hu. melancholicus ⁊ san. vt phlometur alguedegi sinistra ⁊ fiant cauteria sup. v. loca splenis aut. vi. deide non pmittantur sanari. Qđ si nó tolle rat igné admistrent cauteria ex medicis sicut empl'z de ficubus ⁊ synapi ⁊ sicut empl'a de gũma rute sil- uestris ⁊ alia. Et si domiatur caliditas ⁊ nó tollerat ifirmus épl'a fortia vaporetur splen eius cũ vapora tione aceti ex lapide crudo. Aut sumatur i potu i ie- iunio ⁊ póat sup splenéipi⁹ frustũ siltri ifusũ i acceto calefacto ⁊ proprie i quo decocta é ruta. Et meliu sil lo est vt ingrediatur eger ieiunus balneũ cũ tollera- uerit illud ⁊ resupinetur i eo ⁊ nó cesset ponere sup splené frustũ filtri ifusũ i aceto vice vna post aliá dũ tollerat. ⁊ iteretur super ipm diebus aliqbus qm̃ est curatio fortis. Et ex eis que approximant huic ⁊ có ueniũt calido é vt sumatur ex semie endiuie ⁊ semie portulace ⁊ cucurbita sicca ⁊ semi agnicasti ⁊ i potu sumantur ex eis auř. ij. cũ siropo acetoso ⁊ iterato fi at super illud. Cibi vero sit illi q sunt leues ⁊ pigues ex iuribus factis ex eis q̃ sũt leuia ⁊ subtilia ⁊ calefa cientia cũ equalitate: ⁊ cappares cũ aceto ⁊ grana as cadra cũ aceto ꝯdita ⁊ reliqua q̃ sciuisti i locis alijs Et oportet vt admistrẽtur cũ illis subtiliatiua sicut synapis ⁊ que sũt illis similia. Et potus coꝝ sit aqua ferrariorũ ⁊ omne i quo extiguitur ferrũ ignitũ mul totiés.

C. viij. de cura apatũ phl'aticoꝝ splenis.

Cura eius é illa que téperata est ex cura duri cũ euacuatóe phlegmatis ⁊ meláncholie phlegma enim eius melancholicuz est. Et empl'a accepta ex melliloto ⁊ acto ⁊ calamo aróatico ⁊ ruta sicca ⁊ alijs.

Cap. ix. de opilatione splenis.

Quandoqꝫ fit ex vẽtositate. Et qñz fit ex apa te: ⁊ fit sub humoribus ſm ꝙ sciuisti. Et cũ ventosa qdez é extensio vehemés cum leni tate. Et apostemosa é cũ signis apostematis. Et opi lationes alie sũt cũ grauedie ⁊ non associantur eis si gna apostematis.

Ca. x. de curationibus.

Sunt ille cedé que sũt fortes ex curationib⁹ opilationũ epatis ⁊ iá innuimus ad eas il lic etiam.

C. xi. de ventositate ⁊ iflatione i splene.

Inflatio i splene é vt sentiantur i ipo tensio ⁊ durities ⁊ eminétia. ⁊ cóprimitur tédens ad rugitũ ⁊ eructuationez absqꝫ grauitate apa tum.

Cap. xij. de cura.

Scias ꝙ medicie conueniẽtes duritici sple- nis proxime sũt i virtute curatói iflationis nam ipa etiá indiget aperitis abstersiuis so lutiuis cũ virtute stiptica forti plusqꝫ virtus resolnti onis: qm̃ mã é ventosa leuis. Et hoc est diuersuz ab eo qđ é i apatib⁹. Et cuz hoc sũt ei medicie q̃ ipi sũt magis similes ⁊ i ipaz magis operátes ⁊ magis con uenientes ei sicut agnuscastus ⁊ cyminũ ⁊ ruta ⁊ sem̃ rute ⁊ ameos ⁊ q̃ sũt illis similia. Et confert illi iuua- mentũ maximũ positio vẽtosarũ ignitarũ super sple né: Et oz vt famen tolleret ⁊ nó sũat cibũ subito: im mo distinguat quantitate parua valde. Et nó bibat aquá iquãtũ potest: imo bibat vinũ antiquũ subtile amarũ parũ. Et nó dormiat super ipm donec alleui etur venter eius. Et quando repl'o vẽtris eius cómo uet sup euz dolorem notte vel die ꝯprimat ipm faci endo cóprescionem p⁹ ꝯpressioné ⁊ igeniũ faciat ad egónem ⁊ dormiat. Qđ si illud nó confert fomẽtet ipsũ. Et cũ scieris ꝙ materia est melancholica pli- ma ⁊ iflat multitudine sua euacuabis. Et ex ebibitis náqꝫ sũt trocisci modi huius. ℞. elli al. ℥. xxx. q terat ⁊ cribellentur ⁊ conficiat cuz aceto vini forti acuto ⁊ fi ant ex eo troc. subtiles parui ⁊ ponantur vt panis in furno aut patella vsqꝫ quo exsiccentur ⁊ non adurát Et sumant troc. ℥. xxx. i initio anteqꝫ vt panis i furno ponerentur ⁊ terantur ⁊ cómisceantur cũ eis grano ruz alfangdi ⁊ fructus tamarisci añ. ℥. v. ⁊ scolopé. ℥. vij. ⁊ ifor mentur ex eis troc. ⁊ sit dosis coꝝ. ℥. iij. cũ siropo acetoso de zuccaro. Et cóferũt etiam troc. de agnocasto: aut sumant carmisck gráoꝝ almaru añ. ℥. x. semis endiuie ⁊ semis portulace amboꝝ ana. ℥. v. iformentur trocisci ⁊ sit dosis. ℥. iij. cũ siropo ace- toso de zuccaro. Et quãdoqꝫ oz vt i potu tribuatur ex agnocasto ameos ⁊ corticibus radicis capparis ⁊ ruta sicca ⁊ acoro auř. i. cũ vino antiquo aut deco ctione mediciarũ cóferentiũ ei. Inunctiones auté ⁊ empl'a ex oleis sũt sicut q̃ fiunt ex oleo absynthino ⁊ oleo de neriden ⁊ oleo costino. Et ex maran est ma ran factum ex sulfure ⁊ alumine ⁊ nitro ⁊ pice ⁊ am moniaco. Emplastra vero sũt sicut emplastra dicta i capitulis preteritis sicut empl'm de ficubus cuz ace to ⁊ cum ruta cuz aceto ⁊ nitro ⁊ seie agnicasti ⁊ mel liloto ⁊ camemilla. Embroce autem sunt sicut acetũ in quo decocte sunt ille medicine proprie ſm ꝙ di- ximus ex administratione eius cum frustis filtri. ⁊ proprie acetum i quo decocta sunt capparis recens ⁊ sulfur ⁊ fructus tamarisci ⁊ scolopendria ⁊ semen agnicasti ⁊ nux cupressi ⁊ ruta. Et si voluerit vt sit cũ fortitudine ⁊ vt non sit febris ponantur i eo ammo- niacum ⁊ bdellium ⁊ similia. Et iterum calementuz ⁊ ruta ⁊ alusnem ⁊ baurac decocta in aceto cum ali- quantulo aluminis. Et cib⁹ i illa sit similis ei qui di ctus est in alijs.

Cap. xiij. de dolore splenis.

Et fit propter ventositatem ⁊ inflationem. Aut propter apostema magnum. Aut pro pter solutionem continuitatis: aut propter malitiaz complexionis. Et tu quidem iam sciuisti si gna eorum ⁊ curam cuiusqꝫ speciei ipsorum. Et cuz dolori non associatur sensus nisi i parte splenis apđ latus tunc est ventositas retenta inter panniculum ⁊ siphac. Et si natura fuerit sicca resoluatur ⁊ admini- stretur balneum ⁊ non fiat phlobotomia qꝫuis indi cet eam communitas medicorum nisi apud necessi tatem paucam.

Fen. xvi. de dispositionibus ficteri ⁊ itestinoruz Et sũt quinqꝫ tractatus.

Tractatus primus de anatomia coruz ⁊ solutio ne ventris.

Ca. i. de anatomia.

Creator ſublimis propter premiſſionem ſue benigne ordiationis in homine ⁊ anteceſſionem ſue ſciẽtie i commodis eius creauit iteſtina eius que ſunt inſtrumenta expulſionis ſuperfluitatum ſiccarum plurimum numerorum ⁊ inuolutionum ⁊ reuolutionū vt ſit cibo deſcẽdẽti ex ſtō mora conueniens i illis inuolutionibus ⁊ reuolutionibꝰ. nā ſi creaſſet loco iteſtinorum inteſtinū vnū aut breuis qūtitatis ſepararetur cibus velociter a ventre ⁊ eſſet neceſſariū homini hora omni ſumere cibū ſm continuitatem: ⁊ ſequeretur illud continuatio egerendi ⁊ ſurgendi ad neceſſaria: ⁊ eẽt ex vno eorū i preoccupatione laborioſa a negotio ſuo i neceſſitatibus vite ſue: ⁊ ex ſcđo i nocumẽto plimo ⁊ eſſet donatus malitia ⁊ ſilis beſtiarū. Creator igitur ſūmus iteſtinorū numerū mltiplicauit ⁊ ipſorū plima ꝓlōgauit pp huiuſmōi ⁊ mltiplicauit eorū reuolutiones pp illud ⁊ propter iuuamentū aliud: ⁊ eſt ꝙ vene ꝯtinuate iter epar ⁊ inter inſtrumentū digōnis cibi non trahūt niſi qđ ſubtile ē đ cibo ſuis orificijs penetrātibꝰ i tūicas ſtōi imo i tūicas iteſtiorū ⁊ ñ trahūt niſi qđ tāgūt. Eiꝰ vero qđ ab eis occultatur ⁊ ſubmergitur i profūdo inteſtini elōgati a tactu orificiorum venarum attractio aut ē ipoſſibilis aut difficilis: quare ſubtiliatus ē creator i multiplicando inuolutiones vt illud qđ continetur occultum i parte inteſtini redeat ꝯtingens i parte altera ⁊ ſit poſſibile ordini alij venarū ſugere purum eius qđ euaſit aciem primā. Et numerus quidē iteſtinorū ē ſex. pmum eorū eſt noiatum duodenū: deide illud qđ nominatur ieiunū: poſt iteſtinū longū qđ nominatur ſubtile ⁊ inuolutū: deide iteſtinū qđ noiatur monoculū: deide inteſtinū qđ noiatur colon: deide iteſtinū qđ nominatur rectū ⁊ eſt extale. Et iſta oīa ligata ſunt cū dorſo cū ligamẽtis ſtringentibus ea ⁊ ſm neceſſitatem ſitū ipſorū. Et creauit ſupiora ex eis ſubtilis ſbe: qm̄ neceſſitas q̄ eſt in eis digōnis ⁊ penetrationis virtutis epatis ad ipſa plus ē q̄3 neceſſitas i iteſtinis inferioribus. Et qm̄ illud qđ ipſa ꝯtiet ſubtile eſt ⁊ nō timetur vt purgat ſbam iteſtini pp ſuam penetrationē i ipſo ⁊ ſuam iceſſionem ꝑ ipſuȝ ⁊ nō ſcalpit ipſum. Et iferiora icipientia a monoculo ſunt groſſa ſpiſſa pinguia intrinſecus vt ſint reſiſtẽtia feci q̄ non induratur ⁊ reſoluitur niſi propter multitudinē illic ⁊ ſilr nō putrefit niſi cum icipit putrefieri i eis. Et ſuper ſupiora quidē non eſt piguedo. Verūtamen non vacua fuerunt i creatione ſua a glutiatione ſuperficiei ſue itrinſece cū humiditate viſcoſa mucoſa que eſt i eis loco pinguedis. Et iteſtinū duodenuȝ continuatum eſt fundo ſtōi ⁊ hȝ orificium ſequens ſtōm ⁊ noiatur portanarꝰ. Et hoc oīo eſt oppoſitū meri: nam ſi ut meri non eſt niſi ad attrahenduȝ ad ſtōm ſuperius: ſilr illud nō eſt niſi ad expellendum a ſtō ſubtus ⁊ eſt ſtrictiꝰ q̄3 meri. Et nō fuit neceſſarium i creatione ipſiꝰ vt dilataretur ſicut dilatatū ē meri pp duas res: quarū vna ē: qm̄ res q̄ penetrat i meri ē groſſior ⁊ durior ⁊ maioris q̄ntitatis, ⁊ illud qđ penetrat i hoc iteſtino eſt leuius ⁊ planius ⁊ ſubtilioris quātitatis pp digōnē ſuā i ſtō ⁊ ꝯmixtionē ſpūe aquoſe ſecū. Et ſecunda eſt ꝙ penetrāti i meri nō attribuitur ex virtutibus naturalibus niſi virtus vna quāuis volūtas adiuuet ipſaȝ ex parte vna ⁊ eſt attractiua. Adiuuat ergo apiendo viam ⁊ dilatādo ipſaȝ penetrans aut i inteſtino pmo patitur a duabus virtutibus: quarum vna eſt expulſiua q̄ eſt i ſtō ⁊ altera attractiua q̄ eſt i inteſtino. Et adiuuat eā fex q̄ prouenit ꝓpter ſummā cibi: ⁊ fit facilis pp illud expulſio eius i via tẽperate amplitudinis. Et propter hāc reȝ diuerſificatur a meri. Et illud qm̄ meri eſt ſicut pars ſtōi ſimilis ei i forma cōpōſitionis ſue ex tūicis: hec autē eſt ſicut res extranea adherẽs ei diuerſa in ſba tunicarum ſuarum a duabus tunicis ſtōi: cū idigeat attractione forti cuiꝰ ſili nō idiget iteſtinū. pp illud ergo vincens ſuper duas tūicas iteſtini ē villus vadens i latitudie. verū i inteſtio recto iā apparẽt villi multū longi: qm̄ ē ex iteſtis maioris opationis idigens ad attrahendū illud qđ ē ſupra ipſum vt adiuuetur eis ſuper bonitatem expreſſionis ⁊ expulſionis ⁊ egreſſionis: nā paucos habẽs eſt iobediens ad expellendum ⁊ exprimẽdum: ⁊ propter illud creatuȝ fuit ampluȝ magne concauitatis. Et create ſūt i inteſtio due tunice ꝓpter ꝯſeruationē i hoc vt non ibibant ipſm corruptio ⁊ putrefactio: ad q̄ duo iteſtinuȝ pparatū eſt apud quodlibet nocumentū ꝯſequẽs ipſm velociter ꝓpter diuerſitatē duarum opationū i duabꝰ tūicis Et creauit hanc cannam recte creationis extenſaȝ ex ſtō ad iferiora vt ſit initiū expulſionis ꝑparatum. Penetratio. n. fecis i extenſo recto velociter ē ea q̄ ē i vndoſo ⁊ ſopito. Et fuit hec creatio i ipſo iterū iuuatiua itentione alia: ⁊ ē qm̄ cum ipſum ſedet rectū dimittit a dextra ⁊ ſiniſtra ſua locū reliqs mẽbris circūdantibꝰ ſtōm a duobus lateribꝰ ſicut portioni epatis a dextra ⁊ ſicut ſpleni a ſiniſtra ⁊ reliquis iteſtis. ⁊ dictū ē duodenum: qm̄ longitudo eius ē huiꝰ quātitatis .12. digitorū habentis ipſm. Et eius quidē amplitudo eſt amplitudo orificij eiꝰ qđ noiatur portanarꝰ. Et pars inteſtini ſubtilis qđ ſequitur duodenū nominatur ieiunū. Et i hac quidē parte eſt initium inuolutionis ⁊ circuitionis ⁊ replionis: et. q. ſunt ei vie plurime ⁊ nominatur hoc inteſtinum ieiunuȝ quoniam ipſum inuenitur ſm plurimum inanitum ⁊ vacuum: ⁊ cauſa in hoc eſt connexio duarum rerum: quarum vna eſt quoniam illud quod attrahitur ad ipſum de multitudie chili velociter ſeparatur ab eo. portio namqꝫ eius attrahitur ad epar: quoniam plures venarum meſaraicarum continuate ſunt huic iteſtino quoniam hoc iteſtinum eſt propinquius epati q̄3 alia iteſtia. Et non eſt i aliquo iteſtiorum de ramis meſaraice quātū ē i eo ⁊ poſt ipſum i duodeno. Et hoc iteſtinum conſtrigitur ⁊ detumeſcit ⁊ minoratur i egritudie valde. Et portio alia abluitur ab eo ad illud quod eſt ſub eo de iteſtinis quoniam cholera citrina venit ex felle ad hoc inteſtinum ⁊ eſt pura non permixta: quare eſt fortitudo ablutionis vehementer commouens virtutem expulſiuam

cum mordicatione propterea q̄ lauat ⁊ adiuuat ad
expellendum ad inferiora p̄ hoc qđ cōmouet expul
siuaȝ. Adiuuat ergo ad expellendū ad duas p̄tes sil'
s. epar ⁊ ad inferiora. Accidit ergo pp̄ has dispōnes
vt remaneat hec pars intestini vacua ⁊ noiatur pp̄ il
lud ieiunum. Et continuatur cum ieiuno ex intesti
nis intestinum longū inolutuȝ reuolutum habens
reuolutionem vnam post aliam: ⁊ iuuamentum i in
uolutione sua ⁊ causa reuolutionum in ip̄o est illud
qđ inuimus in capitulis p̄cedentibus. Et est vt sit ci
bi in ipso mora: ⁊ cum mora continuatio orificiorū
venarum sugentium post cōtinuationem: ⁊ hoc in
testinum est postremū intestinorum superioruȝ que
noiantur gracilia: ⁊ digestio in eis est plusq̄ȝ in inte
stinis inferioribus que noiantur grossa. Sūma eni
operationuȝ intestinorum inferiorum est p̄paratio
fecis ad exeundum q̄ȝuis etiam non euacuētur a di
gestione sicut non euacuantur a venis epatis venien
tibus ad ea p̄pter suctionem ⁊ attractionem. Et con
tinuatur cum inferiori gracili intestinum nominatū
monoculum. ⁊ nominatur ita: quoniam est intesti
num qđ non habet nisi vnum orificium ⁊ est sicut ci
stis ex quo recipit illud quod ad ip̄m venit desup
Et ex ip̄o iteruȝ educit ⁊ expellit illud quod expellit.
Et situs eius est ad posteriora paruȝ: ⁊ eius declina
tio est ad dextram. Et creatum quidem fuit propter
iuuamenta de quibus est vt feci sit locus in quo cō
p̄hēdatur ⁊ non cogat surgere omni hora: ⁊ in oī
hora qua peruenit ad intestina inferiora parum ster
coris sit concauitas in qua aggregetur cum sua tota
litate. Deinde expellatur ab ea cum facilitate cum
completur fex. Et de eis est quoniam hoc intestinū
est initium reliquarum conuersionum cibi ad facu
lentiam ⁊ preparationis suctionis future accidentis
ei ex mesaraim: licet non sit in illo illa suctio: ⁊ ē mo
tus descendens ⁊ positus: immo non completur ni
si cum euadit ab epate ⁊ appropinquatur ei cum vi
cinitate digestionis post digestionem stomachi que
fuit cum quiete ⁊ vicinitate in ipso aggregato ⁊ com
p̄hensio vel compressio in re vna in qua remansit
tempore longo cum esset quietus ⁊ aggregatus. Fit
ergo proportio eius ad intestina grossa: proportio
stomachi ad gracilia. Et propter hoc est necessariuȝ
vt approximet epati vt compleatur ex epate ⁊ fiat cō
plementum digestionis ⁊ conuertatur residuuȝ ei⁹
quod non digeritur: ⁊ non est conueniens suctioni
epatis ad melius ad qđ possibile est ipsum conuerti
cum iaȝ fuerit inobediens in stomacho ⁊ non adue
nerit ei complementum digestionis propter multi
tudinem materie ⁊ precessionem separationis adue
nientem ei qđ est magis obediens: propterea q̄ il
lud quod magis obediens submersit illud quod est
inobediens ⁊ non iam denudatum est illud quod ē
inobediens. Cum ergo aduenit ei virtus actiua in
uenit ipsum preparatum ⁊ denudatum nisi a super
fluitate de cuius virtute est vt conuertatur in fecem
⁊ est reperta in vtrisq̄ȝ dispositōnibus simul: sed fuit
in stomacho cuȝ submerso ex alio: ⁊ in colon est sub
mersum hoc soluȝ. Et est illud quod ei permiscetur
dignius vt proprie patiatur ⁊ non vacuatus est sto
machus a portiōe quadam ⁊ digestione ⁊ preparati
one: propter complementum passionis ⁊ digestio
nis cum euacuatur ab impressionie agentis. Et inte
stinum quidem monoculum est intestinum in quo
completur digestio eius quod fuit inobediēs in sto
macho ⁊ superfluit a digestione portio ⁊ paruȝ sub
mergit ipsum ⁊ separat inter ipsum ⁊ inter virtutem
agentem in chimo humido: ⁊ fiat taliter vt parum
virtutis rectificet ipsum cum inuenitur stans ⁊ mo
rans tanta quantitate qua discernatur eius digestio
deinde separatur ab eo ad intestinū ex quo fugit sto
machus illud quod preparatum est. Quidam au
tem dixerunt q̄ intestinum creatum est monoculuȝ
vt moretur in ipso chimus ad mundificanduȝ epar
ex eo quod remansit in ipso de substantia cibi inte
gre: ⁊ putauerunt q̄ mesaraice non veniunt nisi ad
monoculum. Et isti quidem experimentatores erra
uerunt in hoc ⁊ neq̄ȝ sunt iuuamenta eius nisi illa q̄
declarauimus. Et huic quidem intestino sufficit ori
ficium vnum cum non sit situs eius situs stomachi
f̄m longitudinem corporis. Et ex vtilitatibus eius
f̄m quod est monoculum est q̄ ip̄ȝ est aggregatiuū
superfluitatum que si venirent omnes ad reliquum
intestinoruȝ timeretur aduentus colice. Et quando
aggregantur in eo a via diuertunt. Et possibile est vt
earum aggregatio expellatur a natura in sūma vna
Aggregatum enim velocius expellitur q̄ȝ dispartū
Et ex iuuamentis eius est q̄ ipse est loc⁹ eius quod
generatur in intestinis scilicet vermium ⁊ serpentum
nam raro euatur ex eis corpus. Et in gn̄atione ip̄oȝ
est iuuamentū etiam cum sint pauci numero ⁊ pau
ce q̄ȝtitatis: ⁊ hoc intestinum ē dignius alijs itestinis
vt descendat in rupturaȝ inguinis: q̄m nō est ligatū
neq̄ȝ strictū cum eo qđ aduenit ei de mesaraica: non
enim aduenit ex meseraica res q̄ hēat magnitudinē
Et ↄtinuatur monoculo ab inferiori p̄te eius itesti
num noiatum colon ⁊ intestinum grossum spissum
cū elongatur a monoculo declinat ad p̄tem dextrā
declinatione ↄueniente pp̄ propinquitatem epatis:
deinde ad partem sinistram descendēs. Cūq̄ȝ oppo
nitur lateri sinistro declinat ad dextram ⁊ ad poste
riora descendens etiaȝ. Et illic continuatur cū recto
⁊ cū p̄trāsit splenē coartatur: q̄ p̄pter i eo q̄ hȝ ap̄a
splenis, p̄hibet exitus vētositatis dū nō ↄprimit sup
ip̄m ⁊ iuuamentū in hoc itestino ē aggregatō fecis ⁊
expressio eius ⁊ gradatio eius ad expellendum post
subtilem p̄seueratōem fecis ex cibo si fuerit i eo. ⁊ in
hoc q̄dem itestino accit colica f̄m p̄lim ei⁹. Et ex ea
deriuatur nomē eius. Et intestinū rectū ē postremū
intestinoȝ ⁊ ↄtinuatur cū inferiori p̄te colon: deinde
descendit ex eo f̄m rectitudinē ⁊ ↄtinuatur cū sicteri
sustentatum pp̄ dorsum alchatim ampliatum for
tasse silestō ⁊ p̄p̄e eius iferius. Et iuuamentuȝ hui⁹
itestini est expulsio fecis ad exteriora. Et creator q̄dē
cuius eēntia sublimis ē creauit ei quattuor lacertos
sicut sciuisti. Et hoc itestinū non fuit creatū rectū nisi

vt sit expulsio fecis ab eo facilior. Et lacerti qdez ad
iuuantes ipm ad expellendũ nõ sunt i ipso imo sunt
illi q sunt sup mirach. Et sunt. viij. lacerti. Sit itaqꝫ
hec q̃titas sufficiens de anatomia intestinoꝝ ⁊ rela
tione iuuamentoꝝ eoꝝ. Et non mouet aliqd horuz
membroꝝ que sũt via cibi p lacertos nisi duo extrẽa
s. caput ⁊ ẽ meri ⁊ guttur: ⁊ inferi⁹ ⁊ ẽ ficteris. Et ad
ueniunt itestinis omnibus vene ⁊ arterie ⁊ nerui plu
res neruis epatis: propterea quia indiget sensu plu
rimo.

Ca. ij. de solutione ventris oĩum modoꝝ ⁊ cãis
vsqꝫ ad lubricitatẽ oĩuz itestinoꝝ ⁊ colyrica passiõe
⁊ sanguinolentã egõne ⁊ fluxu sanguis ex vẽtre ⁊ ex
pulsionibus reꝝ ex epate ⁊ splene ⁊ cerebro ⁊ ex cor
pore ⁊ tenasmone.

[D]ico ꝙ oĩs fluxus ventris: aut ẽ ex cibarijs ⁊
cibis ⁊ aere continente: aut ex mẽbris. Et nos
quidem loquemur primum de facto ex mem
bris. Et factus ex mẽbris: aut ẽ ex stomacho: aut ex
mesaraica: aut ex epe: aut ex splene: aut ex capite: aut
ex itestinis: aut ex toto corpe. et oẽs illi cõicant i cau
sis. Nam aut sequit illud malitiã ꝯplonis ꝓpter de
bilitatez retẽtiue: aut digestiue: aut expulsiue: aut cõ
fortatur expulsiua. ⁊ totum illud aut est ꝓpter mali
tiam complonis singularis: aut ꝓpter malitiam cõ
plexionis cũ materia confirmata i intestinis: aut pro
pter conturbationem substantie eius aut egritudi
nem officialem: aut vlcus aut rupturaz. Et de facto
ab epate iam nos expediuimus ⁊ diximus de eo qui
fit propter complexiones eius ⁊ apostemata ipsius
⁊ opilationes eius ⁊ alia. Et similiter diximus illum
qui est ex mesaraica. Factus autem a cerebro est il
le qui fit propter catarrum descendentem ab eo ad
stomachũ ⁊ ad intestina ⁊ corrumpit cibum ⁊ facit
ipum descendere ⁊ descendit ipemet cuz eo propter
suam lubricitatem ⁊ expulsionem expulsiue. Factus
autem a stamacho non est totus idigestus: ⁊ causa
illius est debilitas virtutis retentiue: quare non susti
net delationem cibi nisi vsqꝫ ad tempus in quo iam
digeritur ⁊ non digeritur. deinde non potest grada
re missionem eius ⁊ egressionem eius: ⁊ illud est pro
pter debilitatem existentem propter malitiam com
plexionis frigide ẜm plurimum. Et est propter ma
litiaz complexionis calide ⁊ humide ⁊ sicce. Et erra
uit qui existimauit ꝙ sit illud propter phlegma non
aliud ⁊ propter complexionem frigidam ⁊ humidã
q̃uis hoc sit superans ⁊ hoc est ducens sua longitu
dine ad hydropisiz. Et est in summo difficilis cura
tionis cum confirmatur. Et multotiens est causa in
ipo remanẽtia virtutis medicinarũ solutiuarum ad
herens superficiei intestinorum ⁊ stomachi ⁊ orifi
cijs venarum stomachi ⁊ intestinorum. Et hic quan
doqꝫ obseruat periodos ⁊ multotiens adducit ad
abrasionem malam ⁊ vlcera. Et quãdoqꝫ fit iste sto
matichus propter debilitatem digestiõis: quare cor
rumpitur ⁊ appetit expelli. Et quandoqꝫ fit propter
lubricitatem in stomacho factam propter humidi
tates: quare non dimittit ipum figi ea quãtitate qua
digeratur: ⁊ non est hoc in veritate egrediens ex eo
quod diximus. Sed nos appropriauimus ipm cũ
allatione in distinguendo ad excitandum. Et hoc
plurimum quoniam illud perducit ad hydropisim
Et Hyp. quidem laudauit in ipo eructuationez ace
tosam: quoniam significat paucaz caliditatem faciẽ
tem vaporem quẽdam licet non sit completus post
q̃z fuit mundificatus. Et quoniam acetositas quan
doqꝫ incidit ⁊ preparat stomachum vt corium a cor
ticibus ⁊ facit aquirere retentionem: tunc laudabit
per illud inquantum est significatio ⁊ inquãtum est
causa. Et quandoqꝫ fit huiusmõi lubricitas ⁊ i vlce
ribus in ipo aut in eo quod ipsi vicinatur: quare cõ
municat ei stomachus in dolore: aut propter icepti
onem vlcerum ⁊ illud in stomacho parum est. Et
quãdoqꝫ fluxus ventris stomatichus est catarrus i
stomacho propter illud quod ipe comprehẽdit ex
humo. malis effusis ad ipum ex corpore: quare cor
rumpunt cibum quãuis sit bone substantie: ⁊ fit ne
cessarium ei expellere ipum vomitu ⁊ deponere ip
sum. Et si fuerit pars superior fortior nõ expellet ip
sum ⁊ non educet vomitu: imo cum solutione ven
tris. Et quandoqꝫ non fit solutio illorum humoruz
propterea ꝙ ipsi corrumpãt cibum ⁊ cogant stoma
chum ad expellendum ipum: immo est in ipso vir
tus quam abhorret stomachus quare expellit ipuz
⁊ qd est cum ipo: aut in ipsomet virtus solutiua: aut
lubricatiua. aut incisiua abrasiua: sicut facit multitu
do cholerice materiei effussionis ad os stomachi. ⁊
fit illud causa flux⁹ ventris stomatichi. Et quãdoqꝫ
fit propter ventositatem ⁊ inflationem que oriuntur
digestio ⁊ accit illud qd dixim⁹. Et quandoqꝫ fit lu
bricitas non ꝓpter aliud nisi propter illud quod co
meditur ex debilitate retẽtiue: aut permixto corrum
pente: imo in comesto prius propter qualitatez suã
immo propter quantitatem. Ipsum enim quando
multiplicatur vincit virtutem retentiuam ⁊ egredi
sicut intrauit. Et quandoqꝫ fit propterea ꝙ corrum
pitur: aut propter multitudinem sui aut propter suã
paruitatem sicut sciuisti: aut propter malitiam sui or
dinis: deinde propter artificium. Et quandoqꝫ est
solutio ventris stomaticha propter dolores existen
tes in stomacho: aut in eo quod ei vicinat: qr accit
debilitas virtutis retẽtiue in ipso. ⁊ dolores illi i ipo
fiunt a ventositate ⁊ ab apatibus ⁊ a malitia ꝯplonis
diuerse: ⁊ totum illud est in ipo aut venit ad ipm ex
eo quod ipi viciatur. In facto aũt ab intestinis dica
mus in pmis illum qui fit ex intestinis. v. superiori
bus. Et dicamus ꝙ fluxus factus ex eis: aut est cuz
excoriatione: aut est sine excoriatione. Et excoriatio
est dolor abrasionis ex supficie intestinorum itrinse
ca. Et illud abradens aut est mã cholerica: aut san
guinea acuta: aut virulenta: aut saniosa: aut feculen
ta. Et ꝓcedit ab ipsis intestinis: aut ab eis q̃ sunt su
pra ipsa ⁊ peruenit ad intestina. Et epaticus est hui⁹
generis: ⁊ iam preterijt ẜmo noster in ipso subtiliter
perscrutatus. Et apostemosus sanior est q̃z epaticus
⁊ ille qui est ex debilitate est susceptibilior curatiõis.

Et excoriatio ⁊ solutio ventris ⁊ splenetica ⁊ fellina
⁊ epatica ⁊ illa q̄ est ab vlceribus i stō ⁊ meri: oīa sūt
propter illud a quo procedit materia ad itestia. Sz
noster sermo nō est nūc de illo: imo i illo qd̄ ē ab ip
sis intestis. Et illud aut est ꝓpter apostema i intestis
aut propter mordicationē cholericaz aut sanguinē
effusū ex epate vehemētis caliditatis: aut processio-
nē vene i superioribus aut i inferioribus: aut ꝓpter
medicinam solutiuā vulnerantē itestina: sicut pulpa
collonquintide: aut ex cholera ⁊ vlceribꝰ cū putrefactio
ne ⁊ corrosiōe: aut vlceribꝰ sine putrefactōe ⁊ corrosi
one: aut vlceribꝰ mūdis aut vlceribꝰ sordidis. ⁊ ipa
aut fit i itestis grossis ⁊ ē magis salua: aut i itestis gra
cilibus ⁊ sūt prauiora ⁊ prope cadentia i ieiuno. Vi-
detur. n. ꝙ nō sanetur vlcus eiꝰ nedū qd̄ a ruptura
sua propter multitudinē venaꝝ eiꝰ ⁊ magnitudinem
eaꝝ ⁊ sbtilitatē corpis eiꝰ ⁊ cursū choler̄ pure ad ipz
ex felle ꝑter ꝯmixtionē: qm̄ maxia ē malitia nocum̄
ti eiꝰ ꝓpea ꝙ ꝓximū ē mēbro regali qd̄ ē epar: nā n̄ ē
ex itestis aliqd ꝓpiqus ei q̄z ieiunū. Et medicia etiā
nō stat super ipm: imo lubricando recedit ab eo. Et
vlcera qdē fiūt ex excoriatōe fecis Et ex acuitate cho
lere aut salsedic hūoris aut vehemētia fixionis visco
sitatis que cū eradicatur vulnerat: aut propter erup
tionē apatum ⁊ reliquas eūones diuersas nocentes
per suū exitū. Et quecūqz excoriatio melica ē eueni
ens s̄m semitam iceptōis ē mortalis: qm̄ sigt cācruz
putrefactū. Et illa q̄ ē i fine febriū ē mortalis valde:
q̄uis nō fiat adhuc solo melica ⁊ ꝓpric illa q̄ ebulit
q̄uis sit vtꝰ fortis ad
sr terrā ⁊ hz odorē acetosū. Et q̄uis sit vtꝰ fortis ad
huc ⁊ q̄uis sit i sāitate ēt: tn̄ hn̄s hāc spēz melicā n̄
sanat̄. Cum āt nō ē ei h̄ ꝓpricias ⁊ non ebulit nz hz
odorē acetosū: tūc ē supfluitas melica quā expellit nā
⁊ sepatur cū ea sanitas qn̄z. Et vlcus qd̄ qn̄z genera
tur successione apātis ⁊ fit a re inobediente aut abra
siōe aut cibo duro excoriāte suo icessu: ⁊ qn̄z fit ab
hūoribus q solōne educti fuerūt: deide vlcerauerūt
Et terminꝰ qd̄ tpis generationis vlceris a fluxu cho
lerico ē due hebdomade: ⁊ a bauracbio est mēsis: ⁊
a melico ē q̄dragesimꝰ dies vsqz ad p̄fimū illius. Et
multotiēs qd̄ pforantur itestia hn̄tis vlcera ⁊ morit̄
s̄m plurimū. Et qn̄z sūt qdā fortes ⁊ laborāt aliquo
tēpore ⁊ aggregat̄ fex in ventre eoꝝ ⁊ sūt q̄si hydro-
pici: deide moriunt̄. Scdz plurimū vo cū vlcus ad
hoc ꝑuenit vt egrediat̄ de sba itestinoꝝ aliquid quā-
titatē habēs perducit ad putrefactionē ⁊ ad casū vir
tutis cū cōitate stōi ⁊ ad mortē. Quomodo. n. non:
cū perforentur ⁊ ꝓprie intestina superiora. Et iaz di
xerunt quidam ꝙ perforata sunt quedā intestina in-
feriora: deide pforata sunt almirach ⁊ vēter propter
apa accidēs i eis i directo foraminis ⁊ cōmunicans
illi putrefactioni ⁊ nocumento ⁊ perforatus ē vēter
etiam illic ⁊ egrediebatur stercus ex eo ⁊ vixit homo
⁊ q̄uis sit i summa possibiliū est tamen de possibili-
bus longiquis. Et longiquius eo ē vt iuuat ⁊ fex ef-
fundatur ad spaciū ventris. Dixerūt quidā qn̄ acci
dit vt perforentur itestinū ⁊ venter i directo ieiuni n̄
sedatur dolor ⁊ nō figitur aliqd i stomacho ⁊ arefit
habēs illud ⁊ aperitur venter eius ⁊ moritur. Et spe
cies excoriationis sunt. v. sanguinea ⁊ virulenta ⁊ sa
niosa ⁊ curathia ⁊ mucosa ⁊ corticalis. Et saniosa ē
salua ⁊ succurritur ei: ⁊ multotiēs fit ex egritudinibꝰ
acutis ⁊ febribꝰ adurētibꝰ ⁊ tertianis. Et multotiēs
est eis crisis. Et saniosa cū icipit ꝑmitiue aut ē causa
eius eruptio dubellatis ⁊ apatū in visceribus quā ex
pellit natura ad itestina ēt ē magis icolumis. Et ista
pars nō est vere stomatica ⁊ multotiens nocet stō ⁊
facit accidere i ipo corruptionē in fine rei. Et multo
tiens seqtur ipsaz fluxus ventris saniosus ⁊ nō retie
tur ⁊ est plurimū illius pus saniosum: ⁊ qn̄qz admi
scetur ei sanguis. Quod si illud nō est causa eiꝰ ⁊ nō
est in mēbris iterioribus apa maturuz qd̄ erūpatur
tūc fit ex parte cancri putrefacti in itestinis ⁊ nō est sa
nitas ꝑp multitudinē eius qd̄ cōiungitur ⁊ paruita
tem eius qd̄ inuenitur de gere propter difficultatem
egritudinis i seipsa. Virulēta aūt aut ē a liquefactio
ne: aut a resudatione apatis existentis i via matura
tionis: ⁊ plurimū ipsius non ē cū stomatica. Sāgui
nea aūt alia ē eueniens subito: ⁊ alia ē eueniens pau
lati. Et prime quidem causa est apertio venarū. ⁊ se-
cunde resolutio singularis. ⁊ cum non associatur ei
dolor aliquis tunc nō fit ex apostematibus: imo ex
rebus alijs: ⁊ proprie cum associātur cum illo signa
alia. Et quandoqz fit ex itestis etiam sine dolore cuz
est s̄m semitam apertionis orificiorum venarum eo
rum sine causa alia ⁊ est incolumior. Et cū fuerit hy
ems sicca septentriōalis: deide successerit ei ver plu-
uiosum meridionale ⁊ estas pluuiosa multiplicabit̄
fluxus san. ex ventre. Et similiter quando hyems ē
austria ⁊ ver boreale pauce pluuie ⁊ ꝓprie i corpo-
ribus hu. ⁊ corporibus mulierum. Et quādo venit
estas post ver boreale ⁊ hyemē austrinam multipli-
cantur solutio ventris ⁊ excoriatio: ⁊ est causa eorū
multitudo catarrorum. Et quādoqz multiplicatur
fluxus san. per ventrem i regionibus meridiōalibꝰ
⁊ cum exsufflationibus, austrinorum ⁊ multitudine
pluuie: propterea quia mouent materias ⁊ mollifi-
cant poros ⁊ proprie pꝰ catarros salsos. Fluxꝰ āt
sā. p vētrē q ē pꝰ solutionē cħlicā ⁊ excōrosiōez cho
lericam ⁊ est cum dolore est malus ⁊ proprie quan-
do precedit alcurathi: deinde venit sanguis purus
illud enim significat ꝙ est super corpus itestinorum
Alcurathi vero ē ab aliqua abrasione tūice itestino
rū. Sz mucosa ē ꝑp humiditatē grossaz. ⁊ qn̄z accit
fluxus vētris mucosus i febribus cōpositis: ⁊ spēs
febrium quā dicaz i capitulo suo in febribus pestilē
lentialibus. Et plīm qdē fit i pesti. ⁊ est spumiosus.
Corticalis autem quandoqz fit ab vlceribus stōi ⁊
egreditur cum solutione ventris sed non est illic ex-
coriatio. Et quando est cum excoriatione est ab ipis
tunicis itestinorum. Et significat ꝙ sit de grossis sē-
per propter grossitudinem ⁊ i pluribus per maiorez
Et ꝙ sit de subtilibus per contrarium. Et cortices
isti egrediuntur apud eleuationem ad ascellam: ⁊ ē
plurimum exitus eorum cum fit clistere lotiuuz. In
quit Hyp. Solutio ventris grossa melica non sana

tur. Dixit Hyp. Cum est euacuatio similis aque de inde fit similis vnguento est mala. Et cum accit post hydropisim solutio ventris eueniens ab apostema te epatis que est mala ⁊ egestio sanguinolenta tunc solutione educitur aquositas ⁊ non abscinditur. Inquit omnis fluxus ventris post egritudinem subito est malus significans mortem propinquam. Ingt Et quandoqꝫ fit cum hydropisi egestio sanguinolē ta que non abscinditur ⁊ neqꝫ sanatur quoniam nō solutione educitur aquositas: immo solutione educitur illud quod debilitat corpus. Et qñꝫ ꝑducūt excoriatio ⁊ vlceratio itestiorꝫ ad hydropisi. Et si aliqs habet cum punctura spasmum ⁊ vomitū ⁊ singultum ⁊ conturbationem rationis significat mortem. Et in li. Hyp. Qui habet dysenteriam ⁊ apparet pꝰ aurem eius sinistram res nigra similis herbo ⁊ accidit cum hoc sitis vehemens moritur i.x. ⁊ nō tardatur ⁊ non euadit. Illa vero que fit ab itestinis absqꝫ excoriatione ⁊ absqꝫ causa eorum que sunt super ea communicat lubricitati stomatice in causis. Sed que facta est a corporibus vlcerum i eis plusqꝫ ea q̄ est in stomacho: immo quasi non est nisi in eis. Si autem fuerit eradicabiles: ⁊ materia faciens eas nō cessauerit currere perducit illum ad excoriationem sanguineā ꝑculdubio ⁊ ad fluxū san. per vētrē fortem ⁊ communicabit ei in causa communicantia virtutis medicine solutiue ad orificia venarum que sūt in eis ⁊ superficiei eorum ⁊ facit solutionē. Et illa q̄ fit a debilitate intestinorum ⁊ stomachi nominatur materia ventris: ⁊ plurimum cause in hoc est debilitas ⁊ vlcera ⁊ corpora eorum. Et quandoqꝫ accit vt congeletur aliquid huius san. effusi in ventrem. Et significant illud frigus extremitatuꝫ subito ⁊ festine ⁊ inflatio ventris ⁊ casus pulsus ⁊ peruentio ad syncopiꝫ. De ea autem que est ab intestino recto ⁊ est intestinum sextum: alia est que est cum dolore ⁊ nominatur zahir ⁊ est dolor extensiuus ⁊ abrasiuus in itestino recto: ⁊ alia est que est sine dolore. Et causa alzahir: aut est apostema calidum ex quo currit aliqd aut apostema durum: aut mollificatio lacerti: quare egreditur cuꝫ eo anus: aut tensio ex qua accidit spasmus: quare prohibetur lacertus retentiuus in parte ani ab operatōe sua: aut superflua falsa: aut baurachia: aut chimus grossus: aut cholera ingrediens: aut frigus adueniens membro: aut longitudo cessionis super durum: aut grossitudo eius quod egreditur de fece ⁊ durities eius: aut hemorrois: aut fistula: aut ragaida: aut rugitus: aut corrosio: aut grauitas sensata. Et plurimum quidē fit ex hu. mucoso ⁊ postqꝫ fuerit mucosus fit curathius. deinde pūcta san. Et quandoqꝫ egreditur cum zahir aliquid qđ est sicut caro fm qđ dixerunt quidam sed. G. elōgauit illud. Et zahir quidē plurimum accit habentibꝰ phl'a putridum: nam putrefactio eius reliquit vestigia i intestino recto apud icessionē suā oi hora. Amplius ē viscosum adherens nociuū. Et quādoqꝫ cogitat eger ꝙ in ano suo sit sal puluerizatus propter baurachitateꝫ eius. Et zahir facilius est illud quod

non succedit dysenterie aut generatur a dysenteria. Et quandoqꝫ accit vt spasmetur anus ⁊ rectuꝫ aut tēdatur: quare accit lacerto vt non retineat illud qđ venit ad eum sicut accidit ei vt spasmetur ⁊ non pōt facere descendere quod supra ipm est ad eum. Illa autem que fit ab ano sine dolore est san. non aliud. Et plurimum quidem eius est fm semitaꝫ q̄ natura expellit superfluitates ex corpore. Et coadiuuant ipsum i corpore cause superfluitatum ciborū ⁊ retentio cursus: aut incisio membri: aut dimissio exercitij aut reliqua que dicunt i locis suis. Et iste non oportet vt retineatur nisi timeatur casus pulsus ⁊ virtutis Iste ergo sunt species cursus intestinalis intestinorū sex. Factus autem a toto corpore aut est fm semitaꝫ crysis: aut fortitudinem virtutis expulsiue: aut fm semitam casus virtutis retentiue sicut accit timenti ꝙ statim superueniat ⁊ habenti pthisim in fine vite sue aut fm semitam liquefactionis: ⁊ incipit subtilis: deinde fit turbida ⁊ fit fortis fames ⁊ cadit virtus ⁊ accidunt febres. ⁊ quandoqꝫ accidunt nausea ⁊ difficultas vrine ⁊ vētositas ⁊ rugitus ⁊ tenebrositas coloris ⁊ frigus extremitatum ⁊ exsiccatio lingue. Aut fm semitam conuersionis humorum ad corruptionem propter febres malas ⁊ venena nocentia. Aut fm semitā expulsionis repletōis vehemētis ꝑꝑ illud quod scis ex dimissione euacuationis aut retentione cursus consueti: aut abscisione mēbri: aut dimissione exercitij. aut paucitate solutionis ex corpore ⁊ reliquis quesciuisti: aut propter compositioneꝫ nauseatiue satietatis plurime i vicibus pluribus ⁊ redit fm semitam egritudis acute ⁊ ē de summa colyrice passionis: aut fm semitam prohibitionis nutrimēti propter opilationes in venis ⁊ alijs. Colyrica aūt passio est motus materierum corruptarum non digestarum ad separationem ex via itestini redeuntiū ad ipsum a corpore fm acuitatem ⁊ laborem expulsiue. cibi nāqꝫ cum non digeruntur valde conuertūtur i humores non cōuenientes corpori ⁊ mouetur natura ad expellendum eos a corpore cum grauentur super ipsum ex partibus cum speciebus vomitꝰ cholerici ⁊ aquosi ⁊ eruginosi qñqꝫ: ⁊ speciebus fluxus ventris. Et illa colyrica passio cuius causa est corruptio cibi icolumior est ea cuius est frequentia corruptionis post corruptionem. Et colyrica qdeꝫ passio mala icipit i ꝑmis cū lenitate: deide accidunt dolor ⁊ pūctura i vētre ⁊ i itestis ⁊ dilatat ⁊ ascendit ad stōꝫ ꝑꝑ multitudinē eiꝰ qđ nocet ei ex hūoribus acutis veniētibꝰ ad ipꝫ: ⁊ fꝫ plimū sunt fluxus ventris ⁊ vōitus sil'. Cū ergo expellunt mūdificant hūores corpis ꝑꝑ illud qđ scis cū causis. Incipit ergo cū fluxu vētris chl'ico: deide aquoso puro molli fetido: deide qñꝫ ꝑducit ad fluxū vētris q̄ ē sicut lota carnis recētis hñtē odorē piguedis ⁊ ad curathiū deide ꝑducit ad mollificationē pulsus ⁊ spasmuꝫ ⁊ sudorē fridū ⁊ ad mortē. Et in hñtibꝰ qđ colyricam passionē mltiplicatur sitis ⁊ quotiēs bibūt aqꝫ calefit i stō eorꝫ ⁊ euomūt eā. ⁊ tollerare siti ꝯfert eis ⁊ mltiēs accit eis destructio pulsus fm semitā compssio

nis ⁊ lesionis pp cām accidentiū sequētiū maligno-
rū. Cū ergo qesciunt accidentia redit pulsus. Et ille
q̄ consuetus ē icurrere colyricaꝫ passionē non habꝫ
ex ea timorē sicut ille q̄ non assuetꝰ ē ea: ⁊ ē i ifantibꝰ
plus. Et colyrice q̄dēꝫ passiones plurimuꝫ non ac-
cidunt nisi i estate ⁊ autūno ꝓpter debilitateꝫ digōis
i vtrisq̄ꝫ ⁊ minorat̄ i hyeme ⁊ vere. Et qūꝫ multiplicat̄
euētus colyrice passionis ex potu aque f̄re i ieiunio
sequente cibuꝫ grossuꝫ precipue i comestione grano
ruꝫ pinee ⁊ chrysomila. ⁊ melones sunt ex eis que cō
mouenit colyricaꝫ passioneꝫ. Et multotiens q̄dē re
strigitur colyrica passio ⁊ declinat materia subito ad
mēbra vrie: ⁊ accidit ardor vrie. Fluxus autem ven-
tris eueniēs pp ꝓhibitionē penetratōis cibi ē opila
tiuus. Et ille q̄ noiat̄ fluxus ventris factꝰ cuꝫ perio-
dis. Et illud ē qn̄ vene opilate replent̄ i tempore no
to vsquequo euent̄: deinde euēt̄ reducendo. ⁊ i eo q̄ ē
iter vtrasq̄ꝫ dispō est sicut sana. Et plurimuꝫ quod ē
iter paroxismos est. xx. dies: Et quandoq̄ꝫ antecedit
aut tardat̄ pp illud qd̄ scitur de causis. Factuꝫ auteꝫ
propter cibuꝫ iaꝫ semel diximus i stomacho: veruꝫ
tamē nō ē maluꝫ si iteremus illud ⁊ addamus velo
citer Dicamus itaq̄ꝫ ꝙ factus ex cibis: aut ē propter
eoꝝ paruitatē: quare corrūpunt̄ i stomacho ignito si
cut sciuisti: ⁊ non recipit eos nā: aut propter grauita
teꝫ eoꝝ ēt: q̄r descēdūt: aut pp eoꝝ mōdicatōeꝫ sicut
cepe. aut pp v̄tuteꝫ venenosaꝫ sicͭ i fungis: aut pp ve-
locitatē ꝯuersionis ad corruptōeꝫ sicͭ lac: aut pp ve-
hemētiaꝫ subtilitatis eoꝝ: q̄r resudāt ⁊ nō retinētur
apud portā nariū: aut pp ipoꝝ hūiditatē ⁊ eoꝝ visco
sitatē: q̄r lubricāt: aut pp multitudinē motꝰ sup eos:
aut pp multitudinē potꝰ aque post ipsos: q̄r subito
deponit eos ⁊ lubricare eos fac̄: aut pp multitudinē
eiꝰ qd̄ repit̄ d̄ hūoribꝰ lubricātibꝰ sicut phl̄ate ⁊ absi
gētibꝰ sicͭ cholera: aut q̄r ē cibꝰ cōturbatꝰ ⁊ ē illic q̄ ē
plurime q̄ꝫtitatis ⁊ pauci nutrimēti sicͭ sūt olera: aut
pp ordinē necessario faciētē lubricatōeꝫ sicut ꝑmis-
sio cibi lenis facilis digōnis lubricitātis ⁊ postremi
tas cibi stiptici ꝯp̄ssiui: aut postrēitas eiꝰ q̄ ē velocis
conuersionis. quare corrumpitur ⁊ corrūpit qd̄ sub
eo ē ⁊ vocat nāꝫ ad expellendū. Factus aūt pp aerē
circundantē ē qn̄ aer ꝯtinēs calidus resoluit quare
exsiccat ⁊ frigus aggregat: quare cōstrigit. ⁊ auster
⁊ multitudo pluuiarum ⁊ regiones meridionales
soluunt ventrem. Et qūq̄ꝫ est vētositas cā fluxus vē
tris p id qd̄ corrūpit de digōne ⁊ mouet d̄ cibo. In
quit Hyp. Altheca accit diaria p̄lima p altheca in
telligit illos q̄ non pn̄t ꝓferre. the. ⁊ cā i hoc ē ꝙ hu
miditas dn̄atur sup mēbra ipsorū neruosa ⁊ sup sto
machos eoꝝ cū cōitate cerebroꝝ eoruꝫ: aut pp cere
brū ⁊ aliud ⁊ isti oꝫ ēt vt soluant̄ cum facilitate. Inq̄t
Hyp. q̄ est i pueritia lenis nature aut dure ē apud se
nectutē ecōtrario: sꝫ q̄ est lenis nature semp i adole-
scētiā nō cōuenit ei i senectute assiduatio eiꝰ. Et oīs
fluxꝰ ventris q̄ fit post egritudinē vehemētē accidēs
subito ē significatio mortis: qn̄ significat corruptio
neꝫ subitā. Dr̄iam iter illū q̄ ex illo lubricatiuꝰ est ⁊
iter stōi libricitatē sig̃t digō pauca que ē i cibo. cum
ergo descēdit a stō nō moratur i itestis: imo ꝓcedit
ad exitū. Si v̄o causa eiꝰ est vlcus significāt ipꝫ ex-
coriatio ⁊ illud qd̄ egreditur de significationibꝰ vl-
cerū. Et si ē phl̄a viscosum significat ipm̄ ēt phl̄a qd̄
egreditur cū eo ⁊ vētositas ⁊ rugitus i vētre cū quo
sentitur lubricitas ei grauantis. Et i vlceribꝰ p dolo
rem sub loco stōi. ꝙ si fuerit lubricitas nō ab vlceri
bus nꝫ a phl̄ate: imo pp maliciā ꝯplōni significabit
illō ꝓuatio exitꝰ signoꝝ vlcerū ⁊ phl̄atis. Et singultꝰ
cū accit habētibꝰ fluxū vē. ⁊ ꝓpe habētibꝰ ꝫahir est
significatio mala significās siccitatē facientē arefacti
onē. Et cū cibatur habens vētreꝫ debilē ⁊ nō addit
pulsus eiꝰ tūc cures eū. Et habēs vētrē moritur, pau
latim cū casu pulsus eius ⁊ fit vermiculosus aut for
micans ⁊ ē cū hoc viuus ⁊ itelligit: deinde destruitur
pulsus eius ipo viuo: deinde morit̄. Et scias ꝙ ille q̄
egerit species diuersas. s. cholerici ⁊ spumosi ⁊ speci
es pingues ⁊ nō debilitatur nō oꝫ vt ipm̄ ꝯstrigas:
⁊ perducas ipsum ad egritudines difficiles ⁊ egritu
dines malas fraudulentas.

Ca. iij. de signis.

Scitur ꝙ qn̄ fuerit vrina in febribus choleri-
cis alba cū incolumitate signoꝝ infictiōe ra-
tionis ⁊ defectu soda ⁊ similiū tūc caue exco-
riationem intestinoꝝ. Amplius differentia inter ce-
rebralem ⁊ stomatichū ē. qn̄ stomatichus ordinē ⁊
habet neq̄ꝫ horas p seipm̄ in q̄bus crescat: imo est
ꝑm regimen. nā si digestiua ē debilis egredit̄ sine di-
gestione. Et si sūt retentiua ⁊ expulsiua simul debilis
egredit̄ velociter. ⁊ nō egredit̄ plimū subito: immo
freq̄ntat̄ eleuatio paulati ⁊ plimū eiꝰ ē ex frigore. Et
si ē debilitas in nō digestiua egredit̄ qd̄ egredit̄ non
ꝓuatū digōne tota: imo egredit̄ hūs digōnē quādā
ꝑm tēpus more i stō. Et cū illo q̄ ē a lubricitate hūo-
rales egrediūtur humiditates. cū illo qd̄ qnesit a lu
bricitate vlcerosa aut bothoria sūt signa vlceruꝫ stōi
ex vomitu corticali ⁊ bothor in ore ⁊ dolore. ⁊ Hyp.
q̄dē iā dixit illis q̄ intestinoꝝ lubricitatē hn̄t vōitꝰ ē
malus: ⁊ hoc iudiciū occultā hꝫ cām. Cerebralis āt
plurimū ē post somnū lōgū ⁊ ē ꝯseruās poxismos
⁊ cū eo sūt signa catarroꝝ ⁊ corruptiōis cerebri. Et
in libro algarab. Cū apparet in lubricitate itestinoꝝ
sup costas aliq̄d silē ciceri ⁊ ꝓuocatur vrina ⁊ multi
plicatur morit̄ eger in ipsa hora. Epatici v̄o signa iā
diximus in ca. egritudinū epatis. Et silr̄ eiꝰ q̄ fit ex
mesaraica. Plurimū aūt splenetici ē melancholicū
⁊ iam diximus in ca. suo. In feculento aūt iam dixi
mus q̄d i illo sit de signis malis ⁊ saluis ⁊ distiximꝰ
ipm̄ ab epatico. Et illud p id qd̄ sciuī ē q̄ d̄ ē apō do
lores eiꝰ ⁊ dispōnes ipsius egrediētes a natura i ca.
egritudinū splenis: ⁊ in hoc ipso ⁊ cū dicte sūt expul
siōes epatice. Intestinalem autem q̄ sanguineus ē ⁊
q̄ sig̃t dolor intestinoꝝ ⁊ punctura ⁊ diuersificatur
ab epatico per illud quod scis. ⁊ hoc ꝙ ille ē plus ⁊
habet paroxismos ⁊ vices. ⁊ omnis paroxismus est
deterior illo qui ē ante ipm̄ ⁊ manifestior: ⁊ eiꝰ nocu
mentū in supioribꝰ corpis ē vehemētiꝰ ⁊ signa cor-
ruptiōis epatis cū ep sū magis appentia. Et scias

ꝙ diſpō doloris ⁊ pūcture ⁊ alcurathi eſt magis ad
qđ redit. Scias ergo ꝙ cum inuenitur quod eſt ex i
teſtinis proculdubio: licet cum eius priuatione quā
doqȝ fit etiam ex inteſtinis ⁊ excoriatione. ⁊ fluxum
ſanguinis puri ab inteſtinis ſignificant etiam dolor
⁊ punctura. Et quandoqȝ eſt fluxus ſanguinis ab
apertōe venarū ⁊ eſt cum eo excoriatio cum exulce-
ratio fit. Et qn̄qȝ eſt exulceratio i ꝑmis: deinde ſeq-
tur ipm fluxus ſan. Et ſignt ꝙ ipe ē iteſtialis alcura
thi ⁊ abraſio. Et qn̄z ē vlc⁹ eradicabile adhuc: q̄ nō
apparet alcurathi niſi poſt horā ſed ē lubricitas do
loroſa in loco noto ⁊ ē quātitas ei⁹ qđ egredit̄ pau-
ca ⁊ ꝯtinuata ⁊ longitp̄is. Et exitus corticū in fluxu
ſine excoriatōe ſignificat ꝙ ē in ſtomacho. ſ. i eo qđ
ſequitur ipm: ⁊ ſigt̄ ipm dolor ſtomachi ⁊ illud qđ
ſcitur in ſuo ca. Et ſcias ꝙ alcurathi ⁊ excoriatio ſūt
due ſignificatōes vltime ad ſignanda vlcera. ⁊ quā-
do ſūt cū hoc fetidi odoris ſignificant corroſionem
⁊ ſi ſūt cum illo fetore melie timetur ꝙ ſit cancer: ⁊
ſcitur locus vlceris aut leſionis ꝑ exitū ſan. ex eis:
Et ex loco doloris vtrū ſit ſupra aut ſub eo. Et ex eo
quod eſt ſupra dolorem: nam dolor gracilium ē ve
hemens cōicans membris ſuperioribus: ⁊ ex cortici
bus an ſint ſubtiles aut groſſi quoniam groſſi ſemꝑ
ſunt a groſſis ⁊ ſubtiles ſm̄ plurimū a groſſis ⁊ par
ui ſūt ex gracilib⁹. Et ex ꝑmixtōe quoniā vehemēs
permixtio cuȝ eo quod egreditur ſignificat ꝙ vlcus
eſt in ſuperioribus: ⁊ ſepara uȝ ab ea ſignificat ꝙ ip
ſum eſt in inferioribus ⁊ multotiens fit in illo qui eſt
in iferioribus ⁊ in ano vt ſanguis eius egrediat̄ an-
te egeſtionem. Et ex tempore qđ eſt inter dolorem ⁊
aſcellationem: quoniā ſi eſt tempus prolixum tunc
eſt in gracilibus. Et ex diſpoſitione eius qđ ipſi aſſo
ciatur ex egeſtione: quoniaȝ ſi eſt chyloſum aut ſimi-
le aque carnis tūc eſt in gracilibus. Et ex fetore quo
niam illud quod deſcendit ex gracilibus eſt magis
fetidum. Et ex dolore quoniam dolor eoruȝ eſt ve-
hemētior. Et ex ſan. qui qn̄qȝ egreditur: qn̄ ē i gra-
cilib⁹ lauatiu⁹ non permixtus cuȝ ipſo ſtercore. Et
ſcias ꝙ quando egritudo eſt vlcus ⁊ eſt chronica ⁊
illi quod egreditur eſt quantitas amplius non ē do
lor ſenſatus tunc vlcus eſt plurime ſordis. Et differē
tia quidē inter vlcus ſordidū ⁊ corroſiuū eſt: quoniā
corroſiuuȝ eſt vehementis doloris ⁊ quod egredit̄
ex eo eſt vehementioris fetoris ⁊ eſt decliue ad nigre
dinem ⁊ minus. ⁊ ex ſordido eſt virulentuȝ aquoſū
⁊ eſt decliue ad albedinem ⁊ eſt grauis odoris Et qn̄
egreditur poſt alcurathi ſan. plurimus ſignificat ꝙ
vlcus profundatur ⁊ egritudo ſit fortis ⁊ finitur illō
quod eſt ſuper faciem inteſtinorū ⁊ peruenit ad par-
tem inteſtinorum. Et multotiens fiunt poſt apoſte-
mata que preterierunt vlcera: ⁊ ſignificant per dolo
res eoruȝ ⁊ reliqua que dicta ſunt de ſignis ſm̄ ꝙ ip
ſa ſunt apoſtemata. Et multotiens quideȝ fiunt vlce
ra propter cauſas alias ex eis que diximus Quod ſi
excoriatio eſt propter apertionē venaruȝ precedit eā
euacuatio ſan. puri cuius eſt permixtio quedam Et
quandoqȝ eſt cuȝ ea dolor: ⁊ quandoqȝ non ē cum

ea dolor. Et quandoqȝ ſunt cuȝ ea periodi ſicut fit ē
i ea que non accidit ex iteſtinis: ⁊ antecedunt eam ſi-
gna repletionis. Et ſi fuerit ab hemorroidibus ⁊ re
bus canceroſis i ſuperioribus iteſtinis putrida erit
⁊ cum ea erit ſanguis niger ⁊ fiet paulatim continua
ſm̄ replōnē corporis ⁊ ei⁹ eūonē. Et ſi fuerit ab hūo
rib⁹ ſalſis ⁊ baurachijs: aut groſſis viſcoſis ſignifica
bit eā eūo eaȝ ꝑcedēs ⁊ euēt⁹ vētoſitatis ⁊ rugit⁹ ⁊ ꝑ
uatio ticture i egōne ⁊ illō qđ ſētit̄ de re eradicata ex
loco ⁊ erit dolor. q. iſeꝑabilis q nō ꝑmutat̄ ad horā
⁊ ſentit̄ cuȝ ea q̄ſi gnedo ⁊ admiſcet̄ alcurathi phl̄a.
Et ſi fuerit cholera excoriatio ei⁹ ſignificabūt eā eūo
ipſi⁹ ꝑcedens ⁊ ꝑmixtio alcurathi ſi fuerit: aut egō
tincture corruptōis ei⁹. ⁊ ſilr̄ melia͂ȝ malaȝ ⁊ ſaluaȝ
ſignificāt ꝑceſſio illi⁹ ordis melie. Et ꝑmixtio ad illō
qđ egredit̄ acetoſa i ordine buliens ſuper terraȝ: aut
feculēta nigra nō acetoſa i odore neqȝ buliens ſuꝑ
terrā; ⁊ ē cū ea ꝯturbatio vehemēs ⁊ qn̄z perducit ad
ſyncopim. Et ſcias ꝙ ſi cā dyſenterie ē ſtans adhuc
⁊ egreditur cū alcurathi. vbi gr̄a: cholera aut melia
aut ſanguis calidus aut phl̄a putridū aut vitreum:
aut ſtercus ſiccum: tūc egritudo eſt in via additiōis
ꝑꝑ inſuꝑabilitatem cauſe. Qđ ſi abſcinditur illud ⁊
remaneant alcurathi ⁊ abraſio ⁊ ſimilia: tūc cā iam
abſciſa eſt ⁊ remanſit cauſatū ⁊ impꝛ̄ſſio ꝓueniēs ab
ea: quare oȝ vt tu intendas ipm ſolū cū curatione.
⁊ ſignū fluxus ſtōi ſanguinei ē ꝙ facit ſequi excoria
tionē doloroſam aut fluxū frequentē. deinde deſtru
itur cū eo appetitus ⁊ ſubuertitur aīa: ⁊ ꝑducit ad
abraſionē ⁊ alcurathi ⁊ interficit multotiens. Fact⁹
aūt ſubito ſine dolore plurimo ⁊ abſqȝ nocumento
ſequente ipm in appetitu ⁊ alijs eſt ſaluus. Et ſi eſt a
groſſitudie fecis ſignificabit ipm diſpō fecis ⁊ eius
euēt⁹ cū iciſiōe fecis ſuꝑ ipm. ⁊ ſedatio doloris cuȝ
lenitas adeſt nāe. Et multotiēs egredit̄ ſucc⁹ ſeꝑat⁹
a fece cū igroſſat̄ ⁊ alleuiat̄ ꝑꝑ cām q̄ exſiccat ipam ⁊
exiſtiat̄ ꝙ ſit flux⁹ q̄re retinet̄ ⁊ i ipſo eſt mors. Et ſi-
gnum illius eſt vt non ſit aliquid eius cū lenitas eſt
nature ⁊ ſeparatio fecis ⁊ vt āteceđat fex: deīn egre-
ditur poſt illud fecis paȝ. Sed diuiſio illa que ē aſi
ipm ⁊ plurimū ipſi⁹ egreditur ante fecē q̄ excoriat.
Differentiā aūt que eſt inter illum qui lubricatiu⁹ eſt
⁊ inter lubricita ē ſtomachi ſigt̄ digeſtio ꝑua exiſtēs
in cibo. ⁊ qn̄ deſcendit a ſtō non moratur in inteſtis
imo ꝓcedit ad exitū. Si aūt cā eius ſint vlcera ſigni
ficat ipm excoriatio cū eo qđ egreditur de ſignifica
tionibus vlceꝝ. Et ſi eſt illic phl̄a viſcoſū ſignt ipſuȝ
etiā phl̄a quod egredit̄ cū eo ⁊ ventoſitas ⁊ rugitus
Et in phlātico ſentitur lubricitas rei grauātis. Et i
vlceroſo ſentit̄ dolor ſub loco ſtōi. Et ſi ē lubricitas
nō ab vlcerib⁹ uȝ a phlāte: imo ꝑꝑ maliciā ꝯplōnis
ſigt̄ illō ꝑuatio exitus ſignorꝝ vlceꝝ ⁊ phlātis. Opi
latiuū aūt ⁊ liquefactiuū ſignt curſus in ſeipſis ⁊ de-
nudatio ſignificationū neceſſario facientiū fluxum
ſuper ea ⁊ inflāmatio corporis ⁊ caliditas eius ⁊ co
mitantia febris minute ⁊ diuerſitas coloris ⁊ eſſen-
tie ⁊ fetor odoris. Qui ergo ex liquefactione eſt viru
lentus aquoſus, ⁊ qui eſt ex liquefactione adipis eſt

virulentus grossus sicut in vlceribus cū pinguedie
⁊ colore diuerso: deinde fit eius essētia adipis absqꝫ
diuersitate in substantia sua neqꝫ in essentia sua. Et si
militer est dispō liquefactionis carnis rubee nisi q̄ a
priuatur pinguedine ⁊ ē postremū eius feculēti colo
ris. Factum vō a sup̄fluitate ⁊ repletione quam na-
tura expellit ex corpore ꝓpter illud qd dictū est de
causis attrahentibus superfluitates ⁊ repletionē si-
gnificant cause. Et quandoqꝫ significant ipsum qd
euacuatum est sanguis purus mūdus cum multitu
dine sine dolore ⁊ non facit sequi mollificationem ⁊
debilitatem: ⁊ habet paroxismos. Alzahir aūt diui
siones significant illud quod egreditur ex eo qd vi-
detur. ⁊ cause reperte ex frigore adueniēte aut ex ses-
sione super durum aut ex hemorroidibus ⁊ ragadi
is ⁊ alijs ⁊ quod p̄cessit ex fluxu ⁊ excoriatione aut n̄
p̄cessit. Et sicut errant quidaꝫ in ipso si fuerit illic fex
retenta ledens ⁊ dolorem faciens ⁊ mittens succum
existimantes ꝙ est cursus zahir. Similiter errāt cuꝫ
quandoqꝫ egreditur curathi sicut phlegma ⁊ existi-
matur ꝙ sit zahir phlegmaticum. non oportet ergo
vt decipiaris in hoc imo oportet vt attendas causaꝫ
ex omni parte ſm ꝙ sciuisti. Et differentia inter vlce
ra eius ⁊ intestinoꝝ que sunt super ipsum est: q̄m in
illo quod fluit ex recto est fetor aut non est in eo fe-
tor. Et quando accidit habentibus vlcera intestino
rum ⁊ habentibus fluxum sanguinis vt coaguletur
san. in ventre eoꝝ scias signa que diximus in capitu
lo huius egritudinis ex inflatione ventris ⁊ frigore
extremitatum subito ⁊ ex casu virtutis ⁊ pulsus. Cū
ergo accidit illud tūc scias ꝙ cum egestio nigra fcā
ab adustione tendit ad viriditatem tunc iam natura
incipit succurrere: quare fit viridis: deinde citrina:
post stat. Et scias ꝙ quandoqꝫ egeruntur res plu-
res numero: ⁊ existimant quidam ꝙ sit curathi pro
pter apostema ⁊ vlcera intestinoꝝ: ⁊ illud non est ni
si cum punctura. illud ergo non est curathi imo sup
fluitates hūoris. Et scias ꝙ si quis habet fluxū ven
tris ⁊ stringitur ⁊ ipse remanet ſm dispōnem suaꝫ ⁊
non aduenit ei fortitudo sua: tūc causa in hoc est ꝙ
corpus eius non recipit cibum. Et scias ꝙ in illo q̄
ascellat in die plus q̄ꝫ in nocte: imo accidit ei vt ascel
let quotiens sumpserit appetitus eius in die: causa ē
debilitas stomachi eius. Et cum in nocte est pl⁹: tūc
causa est debilitas epatis: ⁊ ꝙ remittit cibū vel aliū.
Et scias ꝙ multotiens succedit ascellationi per hoc
ꝙ ipsa extrahit subtile ⁊ dimittit spissum colica ve-
hemens.

Ca. iiij. de cura fluxus ventris absolute.

Jco in p̄mis ꝙ patet vt inuenit se medici cum
eo quod dicitur in capitulo superfluitatis flu
xus ventris. ⁊ medicinis ebibitis ⁊ legant illō
in capitulo cum hoc capitulo. Amplius dico ꝙ flu
xus ventris ꝓhibetur inquantum est fluxus cum sti
pticitatem facientibus ⁊ ingrossantibus materias ⁊
facientibus glutinationem. Et quandoqꝫ necessaria
sunt narcotica. Et iterum quandoqꝫ curatur fluxus
ventris cum diureticis ⁊ sudorem facientibus ⁊ di-
latantibus poros ⁊ vomitum facientibus. Omnia
nāqꝫ hec mouent materiam ad cōtrariam partē flu
xus ventris. Quod si misceatur fluxui ventris calidi
tas ponantur cum eis infrigidantia: aut eligantur
ex eis infrigidantia in quibus sit stipticitas ⁊ admi-
nistrentur dilatantia poros ⁊ sudorē facientia cor-
pori exterius. Si autē ei admisceatur frigus ponāt
cum eis calefacientia: ⁊ eligantur ex eis calefacientia
in quibus sit stipticitas. Et tunc sunt plurimum ne-
cessaria calefacientia cum digestiua est debilis ⁊ cum
est opilatio ⁊ hu. viscosus: ⁊ iuuant se cū eo quod di
citur in capitulo debilitatis digestionis. ⁊ tunc plu-
rimum sunt necessaria infrigidantia cum retentiua ē
debilis. Et caliditas quandoqꝫ adiuuat ad retinen-
dam naturam per hoc ꝙ facit penetrare cibum ve-
lociter. ⁊ per hoc ꝙ prouocationem facit ⁊ facit su-
dare: ⁊ quandoqꝫ facit vinum purum antiquū hoc
Quandoqꝫ enim ille qui habet fluxum vētris bibit
vasa terrea plena huiusmodi vino. s. vnum post ali-
ud: ita vt sit semper ebrius. q. ⁊ retinetur natura eius
Et scias ꝙ dormire est ex rebus magis iuuatiuis ei
qui habet fluxum ventris. Et quādo fuerit cū fluxu
ventris tussis dimittat illō in quo est acetositas vehe
mens ⁊ stipticitas. ⁊ sit contentus eis in quibus non
est illud ex cibarijs ⁊ cibis: ergo eligat frigida ⁊ faciē
tia glutinationē. Et illud in eo qd est duꝝ ⁊ in eo est
confortatio corporis eius qui cibatur eo: sicut sūt al-
sauich. ⁊ nocet eis oē quod liqdū ē ex sorbitiōibus ⁊
iuribus. Et scias ꝙ alrobub dulcia multotiens no-
cent ꝯmouendo sitim. ⁊ ex retinentibus fluxū vētris
sunt balneū ⁊ fricatio per hoc ꝙ dilatant poros. ⁊
multotiens attrahitur materia ad exteriora corpis
ex vnctionibus ⁊ fricationibus. ⁊ ex eis sunt olea ca
lida sicut oleū anetinū ⁊ silia. Et ex retinentibus flu-
xū ventris ē positio ventosaꝝ sup ventrē. iā. n. exptū
ē ꝙ vētose posite sup vētrē eoꝝ q̄ hn̄t fluxū ventris et
excoriationē cū dimittūtur quattuor horis restrin-
gūt. Et nos iam experti sumus illud. Et ex retinenti
bus fluxū ventris sunt empl'a supposita stō ⁊ intesti
nis facta ex calefacientibus stipticis ⁊ ex infrigidan
tibus stipticis ſm necessitatē. Et ex retinentib⁹ fluxū
vētris cū cā eius ē hūor effusus ad stōm ⁊ intestina ⁊
faciens descendere cibū ⁊ soluens ip̄m ⁊ euāns euꝫ
⁊ cuius cū oni adheret vt sequant̄ cū hūores est: q̄m
cū finitur illud ⁊ euāatur alleuiatus ē mod⁹ regimis
Cūqꝫ administras medicinas tūc incipe cū singulari-
bus. si vō nō valent: tūc tende ad cōposita. Et restri
ctiue qd aut sunt exsiccatiue desiccatiue: aut ꝯstipati
ue aut infrīatiue inspissatiue aut glutinatiue opilātes
poros ex q̄bus emanat. Et medicine singulares fri
gide absolute aut ſm v̄tutē retentiuā sūt sicut balau
stie ⁊ galle ⁊ acatia ⁊ rose ⁊ gūmi arabicū ⁊ lutū sigil
latū ⁊ lutū armenū ⁊ hypoquistidos ⁊ spodiū ⁊ ꝑ
ꝑie assatū ⁊ ꝑ p̄e ꝯditū cū canfora. Et fruct⁹ tama-
risci ⁊ grana ḡnatoꝝ ⁊ sumach ⁊ almirberis. ⁊ reub.
⁊ semen acetose ⁊ semen portul. ⁊ coriandꝝ ⁊ semen
arnoglosse ⁊ succus barbe hircine ⁊ semen rose bo-
nū: ⁊ fructus mori imaturi ad excoriationeꝫ: ⁊ succi

stiptici exsiccatiui ⁊ ipsoꝝ rob ⁊ succi portulace bibatur. ℥.i. ⁊ ꝓfert. ⁊ lac acetosũ decoctũ in quo butyrũ penitus nõ ẽ. Et medicine qdẽ singulares calide ⁊ sicce sũt sicut cyminũ assatũ. ⁊ ameos ⁊ anisũ assatũ ⁊ cortices thuris ⁊ myrrha ⁊ storax sicca ⁊ aldarsisahan ⁊ sicut laudanũ ipm̃ de quo in potu daᷣ põdus.ʒ.ij. cũ decocto. ⁊ caseꝰ vetus assatꝰ q accipiaᷣ sicut ẽ: aut decoq̃tur in succo stiptico ſʒ faᷝ sitim. Et meliꝰ regimẽ ipsius ẽ vt abluatur cũ aqua ⁊ sale aliquotiẽs aut decoquaᷣ bñ vt ingrediaᷣ sal eiꝰ deinde exsiccetur. tũc.n.ʒ.i. eiꝰ restringit ⁊ ẽ fortior oĩ re. Et ad pueros qd̃ qñq₃ excorticaᷣ nux ⁊ excorticata teriᷣ et daᷣ cũ zuccaro frixo ⁊ aqua frã quantitas auellane vniꝰ. Et attrimẽta ⁊ coagula ꝯstrictiue sũt. Et de coagulo qdẽ hedi qñ₃ datur in potu infanti pondus iiij.ʒ.i. in aq̃ frã ⁊ magno sup illd̃ vſ₃ ad põdꝰ.ʒ.i. ⁊ etiã ex coagulo leporis: nã ipm̃ retinet ventrẽ statim ⁊ o₃ vt incipiat q ad potandũ dat coagula a dãnich i. Si ṽo nõ ꝓfert addat ex eo vſq₃ ad illud qd̃ nõ ptranseat in põdere.ʒ.i. ⁊ caseus qdẽ vetꝰ curꝰ regiũ ꝓteritũ ẽ cũ ex eo daᷣ in potu.ʒ.i. ẽ minoris nocumẽti ⁊ fortioris opationis q̃₃ coagula. Et iam existimauerũt qdã ꝙ qñ frustũ ex alrob aduriᷣ donec denigretur: deinde daᷣ in potu ex eo põdus.ʒ.ʃ. tũc stringit ventrẽ. Et qdã amicus meꝰ ex medicis iam dixit mihi illud veꝝ eẽ expimentũ. Et stercus canis comedentis ossa solũ cũ in potu ex eo daᷣ põdus.ʒ.i.⁊.ʃ. cũ decocto retinet fortiter ⁊ ꝓpe siccũ acceptũ in aq̃.
Et ex eis que nõ ptinent ad vnã duaꝝ extremitatũ ẽ venter strutij exsiccatiuis: ⁊ dosis sit.ʒ.iij. exsiccetur ⁊ limeᷣ cũ luna ⁊ detur in potu ex eo quãtitas hoc illi qui habent diariam in rob myrthi aut rob de cydonijs ſm declinationẽ complexionis. ⁊ iteꝝ lac caprinũ decoctum donec ingrossetur: aut decoctũ cũ lapidibus pluuialibus ignitis ⁊ ter in ipsum ꝓiectis ⁊ qñq₃ ponitur in ipsa parũ rizi frixi ⁊ iteꝝ vitellus oui elixati i aceto. Et ex compositis declinantibꝰ ad frigus sunt trocisci de spodio muschati ⁊ trocisci nominati calidicon: ⁊ troc. de luto sigillato ⁊ trocisci d̃ balaustijs ⁊ trocisci de alfesusabaragi ⁊ trocisci de hypoquistidos ⁊ trocisci de croco ⁊ trocisci d̃ opio. ⁊ trocisci de papauere muschati. Et pillule de opio: ⁊ pillule de mandragora ⁊ suffuf de granis granatoꝝ: ⁊ pillule de sandaracha: ⁊ ad fluxũ superfluum põdus.℥.ij. ostracoꝝ adustoꝝ: ⁊ luti armeni media tim ⁊ species assatoꝝ cum luto sigillato. Et non o₃ vt sit superfluitas in assatione eoꝝ ⁊ liquefiat eoꝝ ꝟtus imo oportet vt igniatur vas ⁊ eleuetur super ignem ⁊ dimittatur super ipsum ⁊ moueatur donec assenᷣ. Et ex compositis declinantibus ad calorẽ siue paruus sit aut magnus sunt trocisci alefeniati. Et electuarium alcanzi ⁊ electuarium que dicam in antidotario ⁊ electuarium de seminibus stipticis ⁊ troc. d̃ trocudes ⁊ troc. de karabe. Et iteꝝ sumatur gallaꝝ nõ perforataꝝ viridum ⁊ corticum granatoꝝ ⁊ sumach ⁊ piperis omnium. ana.ʒ.ʃ. terantur ⁊ conficiantur cum albũ oui ⁊ concauetur granatũ ⁊ ꝓijciaᷣ i ipso ⁊ opiletur eius foramen cum pulpa ⁊ ponatur sup prunas. Et ex illis est vt sumatur tritici farina ⁊ misceatur cum aliquantulo de ameos ⁊ fructu tamarisci ⁊ nasturcio. ⁊ dissoluatur cum oleo omphacino ⁊ conficiatur ⁊ fiat panis ⁊ exsiccetur in furno: deiñ sumatur ex eo contrito pondus.ʒ.x. ⁊ bibatur in aq̃ frigida ⁊ pauco vino. Et huiꝰ quidem generis ex eis quibus curantur pueri cum accidit ex eis fluxus vẽtris tempore natiuitatis dentium ipsoꝝ est illud qd̃ ℞. papaueris ⁊ granorum myrthi ⁊ thuris masculi ciperi omnium ana.ʒ.ʃ. terantur bene ⁊ dissoluanᷣ in lacte eius cuius lac sugat ⁊ detur in potu. Et huiꝰ quidem generis est medicamen bonum expertũ qd̃ ℞. granoꝝ passulaꝝ exsiccatoꝝ ⁊ bene tritoꝝ donec fiant sicut puluis. ⁊ ℞ ossium adustoꝝ ⁊ medulle glãdium ⁊ coaguli ⁊ coriandri assati ⁊ samat xylocaracte spine ⁊ seminis apij ⁊ cymini infusi in aceto ⁊ panis azimi sicci thuris ⁊ ameos partes equales terantur valde: ⁊ cribelletur illud ⁊ ponatur de coagulo minus q̃₃ de alijs: aut sit medietas partis: deide sumatur ex omni hora nabac vna ita vt sit quantitas q̃ sumitur in die ex eo.ʒ.xx. ⁊ si fuerit d̃ coagulo minꝰ q̃₃ pars.i. tunc minuatur ex illo. ⁊ si fuerit coagulũ plus tunc restringit naturam in die vno. Et huius quidem generis est vt sumantur ciperis spica ⁊ balaustie ⁊ minutum thus ⁊ aliquantulum gallarum scilicet quantitas medie partis: decoquatur in aqua: deinde coletur illa aqua ⁊ pulueriзetur super eam de galia muschata ⁊ xyloaᷣ. crudo bono aliquid ſʒ ꝙ exigit dispositio ⁊ bibatur. Et huius generis est illd̃ quod ℞.ʒʒ. attrimenti alesckefati, sumach ptes equales. sumatur ex eo in suffuf pondus.ʒ.ij. vſq₃ ad duos aure. Et huius generis ⁊ propinquius ad equalitatem est vt sumatur capillus veneris ⁊ spica aromatica ⁊ semen auellane bedeoard ⁊ radix arboris pini ⁊ fiant ex eis trocisci. Et scias ꝙ necessitas spodij est ad constringendum sanguinem. Et necessitas seminum est ad constringendum fluxum stomatichum Et necessitas psilij aut arnoglosse assati est ad pũcturam. Et si non ipsum fluxum remouent siropi: ⁊ ꝓprie quorum assatio iterata est. Et cibus sit quem diximus. Et ouum quidem elixatum iuuatiuum est in fluxu ventris facto ab attractione intestinoꝝ ⁊ nõ est conueniens epatico ⁊ stomaticho: imo quãdoq₃ nocet. In narcoticis vero est timor: licet quandoq₃ accidat vt sint necessaria. nam ipsa quandoq₃ conferunt inquantum grossant materiam ⁊ inquantũ faciunt dormire ⁊ prolongant necessitatem surgendi ad aicellam propter sensum mordicationis. Et quocũque modo sit non oportet vt administrentur q̃₃diu ab eis excusatio eẽ potest. Quod si necessaria fuerit: eorum administratio exhibeantur ei cuius infrigidatur corpus ⁊ debilitatur virtus: ⁊ apparet illud in pulsu. Si ṽo necessarium fuerit: misceantur cum eis que sunt sicut castoreum ⁊ crocus ⁊ similia. Et iam testati sumus nos vidisse qui supposuit sibi colyrium ex opio ⁊ mortuus fuit. Et cũ possibile est vt admistreᷣ in colyrio nõ admistreᷣ in potu. Et quãdo possibile est vt admistretur i emplastris nõ admi

ſtretur ſuppoſitū ⁊ factuz colyriuz. Et ex emplſis ſtu
pefacientibꝰ eſt vt ſumat opij ⁊ ſemis hyuſquiami
albi amboꝝ ana partez. i. ⁊ cuppularꝫ glandiuz ⁊ ba
lauſti. ⁊ acatie ⁊ thuris ⁊ myrrhe omniū ana parteſ.
v. aggregentur cuz ſucco hyuſgami albi: aut ſucco
corticuz papaueris aut decoctōe eoꝝ ⁊ liniat̃ cum
eo: eſt eni bonū. Narcoticū potandū fortis ſtiptici-
tatis: ℞. coaguli leporis pōdus danich. ij. ⁊ opij tā-
tūdez: gallaꝝ. ʒ. vij. ⁊ thuris. ʒ. ß. fiāt ex eis trociſci ⁊
ſit potio eoꝝ medietas aur. vnꝰ. Et iteꝝ gallaruz im
maturarū pars. i. thuris opij āboꝝ ana pars. ß. ⁊ do
ſis ſit vſq; ad. ʒ. i. Et iteꝝ ſemis hyuſgami albi ⁊ opij
papaueris ⁊ ſpodij ⁊ balauſtiarū ⁊ thuris partes eq̄
les ⁊ doſis ſit vſq; ad. ʒ. i. Et iteruz opiuz ſandaraca
⁊ minutuz thus myrrha crocus ⁊ dētur i potu ex eo
due pillule ſicut cicer. Et conuenientius illo eſt illud
quod ℞. caſtorei opij ſtoracis liq̄de ſemis hyuſga-
mi albi myrrhe croci aſſari thuris ameos partes eq̄
les: ꝯficiant̃ cuz melle diſpumato ⁊ ſit doſis ſicut na
bac. Et iteꝝ merdaſengi quarta. ʒ. i. coaguli. ʒ. ß. oſ-
ſis aduſti gallaꝝ ana. ʒ. i. opij danich vnuz. Et iterū
acatia ⁊ gallaꝝ ⁊ opij gūmi oīuz ana ps. i. fiāt ex eis
trociſci. Et iteruz narcoticuz ad bibēduz ꝯſtrigens i
duobus diebus: ℞. ameos ⁊ ſemis apij ⁊ corticum
granati acetoſi ⁊ gallaꝝ ⁊ ſauine ptes eq̄les omniuz
opij partē. ß. terant̃ oīa ſicut alcohol: ⁊ ſit doſis eius
ex. ʒ. i. vſq; ad aur. i. i mane ⁊ tantūdē i ſero: ⁊ puero
ex vno danich vſq; ad duos danich. Et ex medicis
fluxus ventris que cōueniunt ei qui cuz fluxu habet
tuſſiz ſūt ſicut myrthꝰ ⁊ maſtix ⁊ gūmi arabicū ⁊ thuſ
⁊ pſiliū aſſatuz ⁊ ſpodiuz ⁊ caſtanee ⁊ nux ⁊ auellane
aſſate. ⁊ omnio oportet vt det̃ illud i quo nō ē aceto
ſitas ⁊ ponticitas vehemēs: īmo opilatō ⁊ conforta-
tio. Quod ſi non fuerit excuſatō dent̃ pontica deide
ꝯſequēter exhibeant̃ electuaria lenificantia pectꝰ. Et
multa q̄dez ex electuarijs factis ex papauere ⁊ dra-
gaganto ⁊ gummi ⁊ xylocaractis ⁊ fructu myrthi ⁊
amali aſſati a mucilagīe reruz que ꝑus aſſant̃ deide i
genient̃ i extrahēdo eaꝝ mucilaginē que cōtigunt iter
vtraſq; res. In cibis v̓o eoꝝ oꝫ vt nō ſit mordica
tio nꝫ falſedo plima nꝫ acetoſitas nocina ⁊ moueat
v̓tutē expulſiuā. Et hoc ē ſicut illud qḋ de lacte d̓co
cto cū lapidibꝰ ignitis dixīmꝰ: ⁊ ꝓpe illud i quo ex-
tiguit̃ ferꝝ aliquotiēs. Et meliꝰ illo ē lac acetoſuz ab
lato butyro cū rizi aut milij aſſatis. Et experiat̃ ſum
ma eiꝰ qḋ digerit̃. Cū ergo n̄ digerit̃ aliq̄d ſumatur
acceptio minor eo. Et de lactibꝰ decoctis fortius cō
fortās ē lac vaccinū. Et qḋ ex eis ꝯueniētiꝰ eſt calefa
ctis ē lac caprinuz cū hoc ꝙ ipꝫ ē magis ſtipticū. Et
lac acetoſū ē meliꝰ calefactis q̄ꝫ non acetoſuz. Et ſic̄
medulla ſimilaginea aſſata ifrigidata exſiccata. Et ſi
cut panis cuiꝰ farina ꝯfecta ē cum aceto facta panis
valde: ⁊ ē calefactis vltiꝰ. Et ſic̄ lēs decocta i duabuſ
aq̄s effuſis ſuper eaz: deide decoquat̃ i tertia dōec
iſpiſſetur ⁊ aceſcat aut non aceſcat ⁊ ſicut illud qḋ ſit
acetoſa. Acetoſa autē ſūt ſicut illud qḋ fit ex ſumach
⁊ granis granatoꝝ ⁊ tortellis i coriandro ⁊ quan-
doq; ponitur i eo rizi. Et fabe decocte cuz aceto ſūt

bone eis. Et ex cibis eoꝝ que comeduntur ⁊ ſun t i
ſeipſis curatō bona: eſt vt ſumantur ex ſanich ordei
pugilli. ij. ſemis papaueris pugillus. i. ⁊ corticuz pa
pa. pugillus. i. decoquantur valde ⁊ colentur ⁊ ſu-
mantur. Et ſi acetoſa fiant cuz ſanich maloꝝ ace-
toſoꝝ: aut granis granatoꝝ: aut ſumach erit cō
ueniens. Et ſit coꝝ ſal ſalgēma: teratur: deide per-
fricetur bene: deide admiſceantur ei grana granato
ruz ⁊ coriandrum ⁊ ſumach. Et ſi non eſt caliditas
vehemens permiſceatur cuz eo caſeus vetus aſſatuſ
tritus. Et oportet vt non ſumant i potu niſi frigiduz
qualecunq; ſit. Frigiduz eni conſtrigit ⁊ tepiduz re-
ſoluit ⁊ ſit neceſſariuz plus nīſi i colirica paſſione ſ̓ꝫ
ꝙ conditionatuz eſt: ⁊ i opilatino ⁊ i apoſtemoſo.
Et carnes i q̄bus datur ei licentia ſunt carnes alteiu-
gi ⁊ alcubugi ⁊ alduragi ⁊ aues parue ⁊ alcanabit ⁊
caro leporis ⁊ alcata ⁊ alſefen ⁊ alfuahet ⁊ caro aſco
rie prope. Et rectius eſt vt ſint aſſate cum ſeminibus
condite aut acetoſe: ⁊ ēt vitellus oui elixati in aceto ⁊
almuſuſat facta ex eis cuz eis que ſunt ſicut grana ḡ
natoꝝ ⁊ paſſule magnoꝝ iterioꝝ ⁊ coriandruz
⁊ cuz eis que ſunt ſicut ſumach ⁊ que eis ſunt ſimilia
ex fructu rubi ⁊ capreolis vitis ⁊ folijs acetoſe ⁊ fo-
lijs arnogloſſe ⁊ caulis iterate decoctionis ⁊ piſces
parui decocti cuz aceto. Et ex eis que currunt curſu
ſeminuz ⁊ flos ſiſtici ⁊ flos zarur ⁊ coriandruz ⁊ gra
na myrthi. Et quādo non digerunt carnez fiant eis
contritiones ex carne pulloꝝ ⁊ alcubugi ⁊ ſimiliū
⁊ decoquantur fortiter ⁊ miſceātur cuz eis rizi ⁊ mi-
lij paruz: deide colentur ⁊ reducantur ſuper ignem
donec appropiquent coagulationi. deide fiant ace-
toſe cuz ſumach aut granis granatoꝝ ⁊ ſimilibuſ.
Et alcordumech iuuatiuū ē eis cū nō corrūpit̃ digō
valde. Et oꝫ vt nō ſaliat̃ niſi paꝝ ⁊ vt curat ex eo i ma
ne humiditas plurima: ⁊ pedes vehemētis ſunt iu-
uamēti cū decoquūt̃ i rizi aſſato. Et vitēt fructuſ oīo
q̄ꝫuis ſint ſtiptici niſi cum ſtōis refugit ex cibis: ſed
caſtanee nō nocēt eis ⁊ ſilr alcaſbu. Et ſi cibus ſubti
lis corrūpat̃ i ſtōis eoꝝ cibēt̃ cibis i q̄bꝰ ſit groſſitu-
do ſicut ſūt pedes cū robub ſtipticis ⁊ ſicut ſorbitio
nes fortes facte ex rizi ⁊ milio. Et q̄nꝫ iuuāt̃ q̄daz cū
cibo iſſrato facto ex ventribꝰ ⁊ ſimilibus: Et acetoſo
facto ex bonis partibus vacce comedant acetoſum
ſoluz cuz micis ⁊ ſumatur cum eo ſi appetūnt aliq̄d
ex eis bonis ſ̓m quantitatem virtutis digeſtionis ⁊
non ſunt ventres conuenientes vltime omnibuſ ſpe
ciebus aſcellationis. Et ex ſorbitiōibus laudatis eis
eſt vt ſumatur papauer ⁊ aſſetur plurimum: deinde
fiat ex eo ⁊ rizi ⁊ milio ſorbitio ⁊ ſi volunt fiat ace-
toſa cum ſumach ⁊ granis granatorum ⁊ ſimilibꝰ.
Aut fiat ſorbitio ex tortellis ſiccis ⁊ rizi ⁊ adipe renū
caprarum. Aut infundatur ſumach in aqua plu.
die ⁊ nocte ⁊ buliat leuit̃: deīde coletur vehemen-
ter: poſt ponatur in ea coriandrum ⁊ dimittatur vſ-
quequo infundatur: deide coquatur poſtea fiat diſ-
ſolutō i ea manibus: deide coletur ⁊ proijciatur fex:
deide ſine ceſſatōe moueat̃ ſup ignē cū ligno donec

redeat ad similitudiē cibi: deīde ꝯdiat cū sale pauco ⁊ sit piguedo eꝰ adeps hedi: Aut amigdale assate cō trite ⁊ paruz olei: ⁊ nō multiplicēt i ipsa sal ⁊ pigue-do ⁊ ita sit siue cibus sit calidus siue frīdus. Et ex eo ruz piguedibꝰ ē oleuz omphacinuz. Et oportet vt sit aqua coꝝ aqua plu. i. ipsa ei est stipticitas. Et existio ꝙ multitudo iuuamīti illius ē pp velocitatem sue at-tractōis ad epar ⁊ velocitatez resolutōis eꝰ quare nō reliq̄ i chilo humiditatē. Et iterdicatur eis vinū. Si autē non fuerit excusatō ⁊ fuerit vtus regrens ipsuz vt ipso reuiuiscat: tunc sit nigruz stiptici saporis paꝝ. Et rectius qdē est vt nō comedat cibos pluriū spetie ruz neqꝫ multotiēs: imo oportet vt sint contēti cibo pauce quantitatis ⁊ sit vice vna: ⁊ vt ꝑmittāt super ci buz illud qd ē magis stipticū: aut sugāt ante ipsū ali qd de cydonijs ⁊ granatis acetosis. Et non bibant sup illuz aquā. Et si expectauerit ⁊ nō bibant oīo erit cura p ie ⁊ prope cū nō mouētur ad eā. Et oꝫ vt pre-mant eoꝝ extrēa supiora vt attrahāt nutrimētum ad eā ⁊ vt emplastrēt stōi coꝝ cū medicis stipticis reten tis frīs ⁊ calis ⁊ permixtis ſm ꝙ exigit dispositō. Et oportet vt ponatur in eis spica ⁊ mastix ⁊ myrrha ⁊ rotelle. ⁊ almeisus ē plī iuuamenti: cuz ponitur i me dicis. Epithimia bonuz quo linitur illud qd est iter stomachuz ⁊ epar: qū cōicat i fluxu bulianṫ. ʒ. x. ab-synthij cū vīo ⁊ coleṫ ⁊ ponaṫ sup locuz cuz pāno: d̄ idē sumāṫ rosaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ myrthi sicce ⁊ acatie ⁊ heusistides ⁊ gallaruz partes equales ⁊ misceantur cū aqua myrthi ⁊ īspisseṫ absynthiuz predictuz ⁊ em plentur cuz eo. Et scias ꝙ tyriaca est conferens val-de omni fluxui ventris i quo itenditur ⁊ deijcit vtu tez ⁊ cuius causa nō ē apā neqꝫ cuz eo est febris vehe mens. Et consiliuz quod danduz ē illi q nō ꝑmutaṫ ex loco suo ⁊ iaz retenta est eius ascellatio quaz ha-buit sed corpꝰ eiꝰ non recipit nutrimentuz est: vt co-medat paruaruz auium ⁊ alminichit pectora absqꝫ extremitatibꝰ eoꝝ magis tardis ad descendenduz i patella coctoruz. Et similiter illi cuius appetitꝰ ē ad comedenduz ⁊ debilitaṫ eiꝰ digō: denṫ iste res ⁊ caro rubea frixa cuz oleo: puluerizato desup cinamomo ⁊ ifundaṫ illud ēt i siropo de cydonijs ⁊ malis.

Tractatus secundus de curationibus specierum solutionuz ventris diuersaruz predictaruz post ces-sationez a cura vniuersali.

Cap. i. de cura fluxus epatici.

Iam sciuisti cās fluxꝰ epatici. ⁊ sci-uisti curatiōez cuiusqꝫ cause. oꝫ er-go vt redeas ad illud: ⁊ cures ma-litiaz cōplexionis eius ⁊ apostema ipsius ⁊ debilitatē ⁊ opilatōez ⁊ re-pletōez eiꝰ ſꝫ vnūquodqꝫ cū eo qd dicit i cap. suo. Nam cuz tu feceris illud tūc iaz curasti. Et illud quod cadit i hoc cap. de errore est vt dentur illi qui habet fluxum epaticum opilatiuum medicine constipati-ue addentes in opilatione confortantes eam vt cō stringant naturam ⁊ perducit illud ad errorem ma-ximum. Et multotiens quidem linit insipiens epar i hac ascellatione cum inspissantibus sanguinem ⁊ extinguentibus epar per hoc ꝙ sunt frigida: ⁊ i hoc est mors ⁊ successio putrefactionis: imo oportet cuz sciueris ꝙ causa in ipso est opilatio in epate ⁊ mesa-raica vt intendas cuz apertione opilationis. Et iaz laudate fuerunt passe pingues in hoc cap. ita vt qui-dam existimauerunt ꝙ ipse sanant fluxum lotiuum difficilem. Et nos quidem iam experti sumus illud ꝙ fuit res non longinqua ab eo quod dixerunt. Et in inceptione ascellationis epatice primum est vt nō approximet epar pani quoniam epar non recipit ip sum: imo rectius est vt sit contentus aqua sauich in die bis aut ter. Quod si tollerat i fine sumat permix tionem milij cum eo decoquendo: deinde colando ipsum faciat. Et si tollerat vt comedat decoctuz non colatū faciat: ⁊ in decoctione sit sacraiati. i. de sauich cum. xx. sacraiati aque ⁊ decoquatur vsquequo in-grossetur. cumqꝫ in vase non fuerit varietas non erit maluz vti adipe galline. Et quando est ascellatio sā-guinea epatica sicut pus tūc nō oꝫ vt retineaṫ desub-tus aliqd vt nō retineaṫ aliqd nocitiuū ⁊ accidat p il lud nocumentū: imo denudeṫ regimē ⁊ cura desup.

Cap. ij. de cura fluxus stōatici ⁊ intestinalis absqꝫ excoriatione: ⁊ primo de lubricatiuo.

Iam sciuisti qualiter curatur lubricitas sto-machi cum speciebus suis. Et cura lubrici-tatis intestinorum proxima est illi ⁊ propor tionalis ei. Et cum hoc nos afferemus potiones ⁊ ēplā ⁊ cāones digniora istis locis ⁊ canones ad eos i qbꝰ nō sūt vlcerosi: ⁊ sūt vt permisceas stiptica for-tis stipticitatis cū medicinis calefactiuis dando eas in potu ⁊ ponendo in emplastris. Et vt vtantur me-dicinis que adiuuant naturam ⁊ confortant spiritū sicut tyriaca magna ⁊ homorusia ⁊ athanasia. Et oꝫ vt adnunistres narcotica quoniam ipsa sunt fortis iuuamenti in hac egritudine. Et si significant signifi-cationes multitudinum phlegmatis labora in eua-cuando ipsum. Et si non valent medicine propique fortes ⁊ fortes fortitudine temperata: tunc fortasse i-diges eis que sunt sicut helleborus. verum euacuatō materiei huius egritudinis cum vomitu est difficilis ⁊ mala ⁊ raro euacuat vomitus phlegma descendēs ad intestina. Et non oportet vt bibant aquam inquā tum possibile est. Amplius si bibunt eam non con-ceditur vt bibant eam omnino calidam. Et vinum quidem vetus subtile purum parum confert eis. Et illud quod diuersificatur ab illo nocet eis. Et si dili gunt vt in secundis mensis comedant: comedant in eis ea que sunt sicut sauich algobere: aut sauich al-cabs ⁊ sauich de siliquis: sauich de granis granato-rum ⁊ sauich de nabac. Coriandrum vero est fortis impressionis in retinendo cibum in stomacho. Et ex compositis bonis ad eos est illud quod ℞. semi-nis arnoglosse ⁊ anisi amborum ana. ʒ. i. ⁊ corticis granatorum ⁊ san. draconis amborum ana. ʒ. 5.

⁊ est potio.i.⁊ oꝫ vt bibat in vino pontico. Et si fuerit illic fe. tūc cū aqua plu. ⁊ ex ꝯpositis conferētibus eis est electuarium de gallis ⁊ electuarium de thure ⁊ elm̄ de siliquis. Et de emplr̄is ꝯferūt eis sicut ēplm̄ de semine lini cū dactilis ⁊ ꝯfortat cū eis q̄ sūt sic succi cydonioꝝ ⁊ alumīs hūidi ⁊ hypoquistidos ⁊ acacie ⁊ balaustiaꝝ ⁊ masticis ⁊ rosaꝝ ⁊ rubi ⁊ myrthi ꝑtes equales. Et qn̄ꝫ fiūt ex istis medicinis marā cuꝫ cera ⁊ oleo sicut emplm̄ abrucalis ⁊ emplm̄ rubus ⁊ emplm̄ de fausel, cum fuerit caliditas. Facti autē ꝑꝑ vlcera intestinoꝝ cura est cura vlceꝝ ⁊ multitudo administratōis exsiccantiū stipticoꝝ ex medicinis frigidis: sicut ē illud quod fit de acresta ⁊ sumachia: ⁊ curetur cura dysenterie quam dicemus. Et cum causa cholerica illic est illa que effūditur ⁊ vlcerat: tūc melius ē vt ipsa euacuetur in estate cū vomitu ⁊ nō euacues eā ex via vlceꝝ. Et qn̄ cā eius ē phl'a necessariū ē tibi vt euacues phlegma ꝑ clistere dictū in ca. suo. ⁊ exsicces cibū ⁊ calefacias ipm̄ ⁊ ponas ipm̄ ex assatis ⁊ alcalage factis ex carnibus lenibus ⁊ minora potū aq̄. Deinde si idiges fortiori illo tūc vtere aut albo ad stōm: aut nigro ad intestina inferiora. ⁊ ē ēt ex eis q̄ eūant linita.

Ca. iij. de cura vlcerosi.

Edicamen bonū ad lubricitatē humidā ⁊ est sicut cibus: ℞. passas nigras que coquantur ⁊ terantur cum suis interioribus ⁊ misceātur cuꝫ eis cortices granatoꝝ alboꝝ ⁊ piper albū ⁊ oleū omphācinum ⁊ comedatur cum pane. Et oportet vt cōmisceantur cum eo quod in ipo administratur de stipticis frigidis mastix ⁊ thus: ⁊ si tollerat piper. Et cum chronica fit solutio ventris lubricatiua ⁊ cōtingit vt virtus cadat: tūc necessarium est in hoc vt incipias cum equatione complexionis ⁊ calefactione eiꝰ: ⁊ facias egro vti exercitio quod ipse tolleret: aut facias ipsum ingredi balneum ⁊ premas eum ꝓssione subtili ⁊ frica quod de corpore eius apparet. deinde da ei ad sorbendum iacenti non sedenti: inimo coxa eius superiore ⁊ toto quod supra ipsam est in ꝓparatione aliquid de aqua carnis fortis cum qua mixta sint vinum stipticum subtile ⁊ tortelle sicce. Et si tollerauerit virtus ⁊ ꝯplexio eius vt ꝯseq̄nter adhibeas aliqd penetrare faciēs sicut diapipereon ⁊ diacalamentū: fac illud ita vt faciat ipm̄ penetrare: nam cū feceris illud attrahet epar aliqd illius cibi ⁊ ꝯfortabitur eo. Reliquaꝝ aūt specieꝝ fluxus stōi q est infra lubricitatē plurimā cura nota est ⁊ appropiquat curationi lubricatiui. In illa ergo cuius cā est cholera ru. plurima effusa ad stōm ⁊ intestina oꝫ vt tempe res membꝝ in quo generatur cholera ⁊ a quo ꝓcedit. s. epar ⁊ fel ꝑ illud qd̄ sciuisti i ca. suo. ⁊ eūes superfluitatē cholericā si fuerit plurima. ⁊ rectius illo ē cū vomitu si poss̄e ē ⁊ leuet cū fluxu vētris si non fuerit i ꝟtute debilitas ⁊ nō timetur vt accidāt vlcera aut ꝙ sint facta. Et post illud incipe in ꝓmis cū infrigidantibus ⁊ stipticitatē facientibus ꝓdictam. Et multotiens idē sanat hanc lesionē sumere in potu myrobo. citrinos. Ipsi eni n educūt cholerā ⁊ faciūt succedere virtutē infrigidatiuam facientem stipticitatem. Et ex eis que conferūt eis ē administratio lactis acetosi ⁊ ꝓprie cum spodio. Et similiter cum aqua sauich ordei. Et si fuerit causa eius phl'a curetur cum eis que educūt phl'a ex ebibitis ⁊ clisteribus si fuerit plimuꝫ valde. deinde curetur cum eo quod constipat ⁊ cale facit calefactione temperata. Et ex eis que cōueniūt ad illud est elm̄ de granis granatorum quod est cuꝫ cinamomo ⁊ elm̄ alcanzi ⁊ trocisci de speciebus. Et si phl'a est vitreum non est excūsatio coꝝ que sunt sicut trocisci askiladis ⁊ suffuf facti ex aniuden ⁊ ameos ⁊ cymio in aceto posito ⁊ assato ⁊ semie lini torre facto ⁊ galla ⁊ balaustijs ⁊ carui ⁊ myrrha et thure cum spodio ꝺm ꝙ tibi bene visum fuerit de mensuratione testimonij. Et si fuerit illic phl'a ⁊ cholera sil' ⁊ significant illa exitus eius quod egreditur. ⁊ reliq̄ signa iuuabūtur si sumpserint myrobol'. citrinorum partem. i. ⁊ nasturtij partem. 5. cum quibus misceāt zuccari ⁊ granoꝝ myrthi ⁊ sumac ⁊ carmesech oīuꝫ ana sextam partis illius. Et si fuerit causa melia effusa ad ipsum nos faciemus ei caplm̄ singulare quod appropriatur ei cū caplr̄is fluxus melici ⁊ ꝓporcionabimus ipsum ad splenem. Sed ei qui ē ꝺm cibaria ⁊ cibos singulare etiam faciemus caplm̄. ⁊ si nō fuerit nisi debilitas fortis ⁊ malitia complexionis cōsiderabis malitiam complexionis per signa sua. Et plurimū qdem malitie complexionis intestinoꝝ est cōmunicās malitie complexionis stomachi ⁊ signa eius sūt signa illius. Quod si debilitas fuerit in digestiua sola ⁊ fuerit frigus iuuantur cum el'o alcanzi ⁊ iuuantur cū el'o nostro qd̄ est ꝺm modū hūc: ℞. xyloal'. crudi ⁊ cymini i aceto infusi ⁊ assati ameos carui. ʒʒ. assari ⁊ cardamomi interioꝝ passulaꝝ tritorū partes equales: ⁊ fiant ex eis suffuf ⁊ dosis sit vsqꝫ ad. ʒ. iij. Et si fuerit illic ventositas plurima pōamꝰ in eo semen alcesabrā ⁊ semen rute. Et iteꝝ ꝯpositūꝫ quoꝝdā plurimie vtilitatis in hoc ca. ℞. ʒʒ. se. feniculi ⁊ anisi ⁊ pipis longi ⁊ cardamomi oīuꝫ ana. ʒ. iij. ⁊ se. ameos ⁊ apij amboꝝ an̄. ʒ. iiij. ⁊ cassie ⁊ calāi aromatici ⁊ cyperi ⁊ xyloal'. crudi oīum ana. ʒ. iij. ⁊ 5. ⁊ galle. ʒ. v. ⁊ croci. ʒ. iiij. ⁊ gariofil. ⁊ blacte bizantie ⁊ nucis muschate oīum ana. ʒ. iij. ⁊ sextā granoꝝ myrthi. ʒ. xx. informētur ex eo trocisci ⁊ sit dosis eorum ꝺm mensuram testificati. Et iuuant in ea trocisci almarmaur ꝓꝑe si fuerit ꝟtus expulsiua debilis etiam. Et iuuant in ea empl'a ꝓdicta calefactiua. ⁊ si fuerit cum debilitate expulsiue permisce ea cum absynthio. Quod si fuerit corruptio ꝑꝑ calorē administrabis medicinas infrigidatiuas ⁊ sit in ea stipticitas aliqua ⁊ ingrossa cibuꝫ: ⁊ fac cum ex genere frigidoꝝ grossoꝝ de qbus diximus in ca. malitie digestionis. Et oꝫ ꝙ adiuueris cū eis que diximus in eodem ca. Quod si fuerit debilitas in retentiua ꝓpter frigus aut calorem administrabis stiptica ꝓdicta in initio ca. calida aut frigida. Et si fuerit expulsiua etiam debilis administrabis suffuf de scoria ferri in nuce muscata in siropo de menta ⁊ administrabis empl'a ꝺm necessitatem.

Ca. iiij. de cura fluxus cholerici.

Am diximus ipsam in capitulo stomachi.⁊
est pendens in fine rei cū curationibus dispo
sitionū epatis ⁊ fellis ⁊ stomachi generantiū
choleram ⁊ oꝫ vt queratur illic.

Ca.v.de cura fluxus melancholici ⁊ ē spleneticus
fluxus in quo non est excoriatio.

Portet vt intendas in ipso curam splenis ⁊
causam eius cognoscas ⁊ opponas ꝑ illud
quod necessariū est in eo. Et si fuerit illic mul
titudo melancholie ⁊ exuberantia virtutis euacuab
cum decoctione epithimi ⁊ similibus. Et si grossa
sicut fex ⁊ non fuerit ab apostemate in ipso propter
grossitudinem melic ipsius tūc administrabis i ipa
hoc solutiuū si fuerit virtus fortis: ℞.salis gēme ptē
i.⁊ spine egyptiace partes tres.⁊ hellebori nigri ptes
ij.decoquantur itaqꝫ spina ⁊ helleborus in aqua for
titer ⁊ dissoluatur in ipsa sal ⁊ coletur. Et hec est via
fluxus eius ⁊ purgationis eius ab eo quod fluit ex
eo. Et si necessaria fuerit phlobotomia phl'oma et
ꝯforta epar ⁊ ꝯforta os stomachi.⁊ si cā fuerit in flu
xu stomaticho melancholico propter illud quod ef
funditur ad stomachum ex humoribus melancho
licis pone super splenem ventosas retentiuas reten
to in eis illo quod ab eis cōphenditur ad stoma
chum ⁊ intestina: ⁊ postea rege cum eo quod ē sub
tile confortatiuū sicut est hoc compositum quod est
nostrum: ℞.granorū granatoꝝ.ʒ.x.ben rubei torrefa
cti.ʒ.i.⁊ semis alscebrē.ʒ.i.zedoarie.ʒ.i.karabe.ʒ.i.
⁊ seminis rute.ʒ.i.rizi.ʒ.i.fiat ex eo suffuf: ⁊ sit dosis
eius.ʒ.iij. Et iteꝝ sumantur grana granatoꝝ ⁊ passe
nigre terantur cū aceto ⁊ aqua ⁊ exprimat desup ⁊ co
letur ⁊ ꝓijciatur desup salis paꝝ ⁊ origani ⁊ iūngat
cū eo. Si āt necessaria fuerit fortiora hoc: sūant thu
ris cipi ⁊ nucis cupssi ⁊ gallie ana.ʒ.ß.⁊ tortellaꝝ.ʒ.i
bibatur cum vino antiquo puro.

Ca.vi.de cura fluxus sanguis absqꝫ excoriatiōe.

Am sciuisti ꝙ hic fit ex corpe. Et fit ex stoma
cho ⁊ intestinis supioribus ⁊ inferioribus: et
fit ex ficteri. Et nouisti signa coꝝ.⁊ qui ex eo ē
virulentus ⁊ feculentus ⁊ lotiuus cura ipm ex parte
epatis ⁊ rectificatione cōplexionis eius ⁊ apertione
opilatione ipsius. Et regimen antecedens in curatio
ne illius est consideratio dispōnis in repletiōe: ⁊ ꝯsi
deratio causaꝝ facientiū necessaria. Cū ergo nō est
ꝑꝑ ipm dolor ⁊ existimas ꝙ est ex corpe aut epate:
⁊ non cadit ꝓpter ipm virtus non retineas ipsum.
Et si timetur ꝙ cursus eius quandoqꝫ facit accider
excoriationē aut facit accidere debilitatem fiat phlo
mia: ⁊ extra ꝯatur ex ꝯtrario motus partis eius: de
inde admistrent medicine stiptice restringentes san.
Et in illo qui accidit ex ruptura in venis intestinorū
qm̄ ꝑducit ad excoriationē festine. Oportet ergo vt
ꝯuertas studiū ad retinendū eū ⁊ inclinandū ⁊ con
trariū ptis si fuerit illic repletio vehemēs ⁊ plurima
Et scias ꝙ potata ꝯstrictiua ꝯueniētiora sūt ei qui est
ex intestinis supioribus ⁊ q̄ sequūt ea ⁊ q̄ sūt sup ea.
Et clisteria sūt ꝯueniētiora ei q ē ex itestinis inferiori
bus. Et in eo q ē ꝯ illa, recti⁹ ē vt aggregent vtreqꝫ
curatōes. Et oēs medicine stiptice frigide ⁊ faciētes
glutinationē ꝑdicte in eis q̄ dicta sūt stringūt sangui
nem ꝑcipue quando in eis ponūtur alumē ⁊ hema
tites vel semen canabis tritū sicut puluis ⁊ san.dra.
⁊ karabe ⁊ corallus ⁊ margarite: cū bibūtur ⁊ fiunt
ex eis clisteria.⁊ qñqꝫ indiges narcoticis. Et qm̄ est
tibi necessariū vt confortes ea cū illis in qbus cū sti
pticitate est fortitudo. Et troc.de balaustijs in sūma
coꝝ que bibūtur est v̄tus fortis ⁊ troc.de se.acetos.
⁊ troc.de se.canabis per illud qd scire fecim⁹ ⁊ succ⁹
arnoglosse ⁊ succus psilij ⁊ succus barbe hircine in
his capitulis iuuamentū ꝯferūt: ⁊ ꝓprie cū ponunt
in eis medicine singulares ꝑdicte ⁊ troc.dicti in pri
mis. Et iteꝝ sumatur maloꝝ ⁊ cydonioꝝ ⁊ rosarum
siccaꝝ oiuꝫ ana.lb.ß.decoquant in qnqꝫ lb.aq̄ do
nec remaneat lb.i.⁊.ß.⁊ ꝓijciatur super eam tantū
dem oleū ros.⁊ coquat in vase duplici donec consu
matur aqua ⁊ remaneat oleū: ⁊ oleū illud admistret
i eis que bibūtur. Clisteria v̄o restrictiua sūt ex istis
succis ⁊ ex aquis in quibus decoquūtur stiptica no
ta. Et puluerizentur sup ea que coquūtur in eis ⁊ po
nantur in ipsis pinguedines ex adipe renū caprarū
⁊ ex oleo ros.bono vltimo: ⁊ dicemus ea in antido
tario.⁊ dicemus ea etiā in ca.excoriatiōis ⁊ eligem⁹
ex eis salua temperata in quib⁹ nō sūt medicine acu
te ⁊ afferremus quedam hic. Clistere bonū ex eis q̄
exposuimus: ℞.corticū granatoꝝ ⁊ arnoglosse ⁊ si
liquaꝝ spine ⁊ sauich rizi omniū ana.ʒ.viij.⁊ sumāt
de gallis imaturis.ij.⁊ balaustiaꝝ ⁊ ro.oiuꝫ ana.ʒ.
iiij.effundatur sup ea aq̄ emina.i.cū parua aqua.⁊
si fuerit aqua illa aqua virge pastoris erit valde bōa
deinde decoquatur cū facilitate donec remaneat fe
re tertia eius ⁊ coletur ⁊ sumatur alumis.ʒ.ß.⁊ san.
draco.⁊ acatie ⁊ hematitis vel seminis canabis ⁊ ba
laustiaꝝ ⁊ succi barbe hircine ⁊ gummi ⁊ bdellij assa
ti ⁊ ceruse plumbi ⁊ ostracorum adustorum ⁊ luti
rubei ⁊ armeni omnium ana.ʒ.i.⁊ olei ro.ʒ.vij.⁊ in
terioris adipis caprarū.ʒ.vi.⁊ qui vult ponat i ipso
opij pōdus danic vsqꝫ ad danic.⁊.ß.⁊ clisterizet cū
eo. Et cum est intentio in clisteri retentio san.nō est
necesse vt ingrossetur cum facientibus glutinatiōeꝫ
ex rizi ⁊ milio ⁊ similibus. Et cum est in ipso regimē
excoriationis aut regimen amboꝝ simul necessariū
est illud ⁊ studebimus vt hec duo non faciant igre
di in clisteribus ventositatē. Et ex suffuf fortibus in
hoc ca.est vt sumatur acatie ⁊ gūmi arabici ⁊ semis
hyusqami albi ⁊ opij ⁊ ceruse plūbi ⁊ luti armeni ⁊
karabe ⁊ gallaꝝ imaturaꝝ omniū partes equales: cō
tere ea ⁊ aggrega ipsa cū medicamine decocto cali
do ⁊ fac ex eis similitudines glandiū. In eo v̄o q ē
ex ficteri sufficit vt admistres has medicinas sumat
merdasengi ⁊ balaustie ⁊ ceruse plumbi ⁊ ostraca as
sata ⁊ administrentur sup locum ꝑ ost ablutioneꝫ ⁊
mūdificationem. Cum ergo feceris hoc ⁊ remanet
sup te egritudo ⁊ nō retinetur nō inuenis ei excusatio
nē qn liges ambas man⁹ ab ascella stringēdo vehe
mēt ⁊ frica extrēitates eoꝝ vehement ⁊ sedeat eger i
aq̄ frā estate ⁊ i aere frō i hyeme ⁊ da ei ad potādū

acq̃ ffaz τ effunde super eꝰ sorbitões succos ffos τ i ffatos: τ siropos constrictiuos: sicut rob de acresta τ rob de ribes τ similia iffata cuz niue.

Cap. vij. de cura excoriatõis itestiorũ τ vlcerum.

O Portet vt ñ sit error i excoriatõe itestiorũ. Fortasse eni nõ ẽ illa q̃ idgeat eo i quo est vʾtus vehemens τ est i admistratõe eiꝰ i ipsa pernities: τ est i ipsa iffatõ vehemens. τ dare melones idos τ lactucam τ portulacam est sufficiens i cura. Cunq̃ admistras clisteria i qbus ponuntur medicie cauterizatiue est pernitiosum. Et oportet vt cures sicut sciuisti illud qd̓ est i itestis superioribus cuz ebibitis τ qd̓ est i iferioribus cuz clisteribus τ qd̓ est i medio cum vtrisq̃ curis. Deide ꝑmuz qd̓ oportet te considerare est dispositõ cause facientis excoriatõez τ vlcera itestinorum: an est adhuc i effusione. Et an causa eius ascendens sit ex ruptura: aut repletione: aut apostemate remanente: aut est retentum τ abscisum τ iam destructum est τ remansit vestigium eius ex excoriatõe τ vlcere. Et nos qdez iaz dedimus signa i hoc. Si ergo causa effunditur prepara i abscidendo ipsam τ constrigendo ipsam cum eo qd̓ iam sciuisti i loco suo. Et si fuerit necessaria euacuatõ propter malitiam hu. fac eam cuz timore τ cautela. τ stude vt sit solutiuum non vehementer nociuum vestigio τ vlceri: imo sit sicut myrobal. Et rectifica ipsum cum eo qd̓ miscetur ei ex eis que sunt sicut dragagã. τ que sunt similia illi. Qd̓ si tibi possibile est vt prohibeas ipsum a cibo duobus diebus vt fiat corpus amaruz eius qd̓ effunditur ab eo fac. Et cuz volueris ipsum cibare ciba eum lacte decocto cum lapidibꝰ τ decoque ꝑm q̓ preterijt i cap. suo. τ iste cibus ẽ ꝑm semitam medicie. Cibus vero ipse apud necessitatez τ apparitõez debilitatis est ille cuius q̃titas minoratur τ confortatõ multiplicatur ipsius: sicut epar galline piguis τ paruz panis de simula τ decliuis ad azymitatez τ testiculi galloruz τ oua sorbilia que ascendũt a sorbilibus τ descendunt ab assatis fortibus: τ quandoq̃ iuuatur valde ex piscibus assatis calidis τ pedibus decoctis i lacte dulci. Et rizi torrefactum est bonum eis valde cum sugit ipsum. Et oportet vt conserues ṽtutem eius etiam cum rob fructuũ τ cibis dc̃is i ca. ꝑmo. Et sit sal eius sal gẽma τ sit torrefactuz τ non oz vt bibat vinuz nisi qñ nõ multiplicatur caliditas: tunc eni bibat ex eo paꝝ quod sit nigꝝ stipticuz τ aqua eius sit aqua frigida. Et non est conueniens vt i ꝑmis icipiat a medicis puris singularibus cuz qualitatibus suis stipticis τ asperis. Et quã do dolor sit fortior idiges necessario facientibus glutiatõem vt fiat sicut maran τ liniatur super faciem in furni. Et omnes medicie ifrigidatiue facientes stipticitatez permixte cuz glutiatis sũt iuuatiue nisi accidat corrosio: fortasse eni tunc idigebis abstersiuis τ cauterizatiuis permixtis cuz eis que leuia sunt sine mordicatõe. Et oportet vt detur i potu habenti excoriatõez illud qd̓ i potu est ex seibus τ alijs i aqua ffa τ non i aqua calida. Et reubarbaro qdez iest proprietas mirabil' in vlceribus intestinoruz τ in fluxu algaras: τ prope quando datur in potu in eo quod est sicut aqua arnoglosse cũ pauco vino antiquo. Et glãdes assate τ silique virtutez habent fortez coniuncte τ separate τ semen rose est mirabile valde. Et nos iã experti sumus illud qd̓ dixerunt quidam q̓ quãdo dantur ex eo in potu. ʒ. iiij. cum aqua frigida remouentur ab eo. Lutuz autez sigillatuz est iuuatiuum valde omni excoriationi: ita q̓ corrosioni de quo in potu dat' post mundificationẽ corrosiõis τ sospiciei cum clisteri aliquo ex clisteribus que diximus. Et similiter cum clistere fit cum luto sigillato in succo arnoglosse τ stella scemius ẽt τ succo portulace. Et ex eis que ẽt cõferunt ad illud est succus mori quod nõ maturat': τ silr siropus herbe caude equi: τ succus herbe tinctoꝝ citrine imbibitꝰ τ clisterizatꝰ. Et dixerunt qdam in medicinis hꝰ ca. pedez albacoham. τ existimo q̓ sit pes corui. τ dr̃ q̓ hyp. cum dixit pes albacohaz intellexit folia ficus: τ hoc non ẽ ex eis q̃ conueniunt i hoc cap. Et potare coaguluz leporis τ caseuz ablato sale eius ab eo ꝑm q̓ diximus i cap. ꝑmo est vehemẽter iuuans eos τ qd̓ ẽ vltimũ i corrosione. Et cuz accĩt excoriatõ propter mediciam ebibitaz: tunc ex rebus iuuatis est vt fiat clistere cuz butyro τ san. drac. s. ponantur in. ʒ. xxx. butyri ex. ʒ. i. san. draconis vsq̃ ad. ʒ. iij. Et ex cõpositis valẽtibꝰ ad eos sunt trocisci de suffuf ffi predicti. Et ex eis q̃ illis bona sunt est panis cuz puluerizatur super vinuz τ detur i potu ex eo τ bibatur post ipsuz aq̃ ffa: τ ex eis que conferunt est vt sumatur cieris ostracoꝝ fluuialiuz ptes. iiij. τ gallarũ ptes. ij. τ pipis pars. i. terantur τ cribellent' τ puluerizet' ex eo pondꝰ. ʒ. i. ffcibuz τ bibat cuz aqua ffa. Et filoniuz est eis iuuatiuuz ẽt cuz bibunt ipsuz cuz aqua ffa. Suppositoria vero τ clisteria cõuenientia ad hoc sunt sicut clisteria τ suppositoria conuenientia ad fluxuz san. absolute additis i eis i ꝑncipio facientibus glutinatõez stipticis: τ i fine eius si perducit ad corrosionem mundificatis τ cauterizatis. τ vsquequo dissoluatur illud qd̓ est super itestia τ remaneant manifesta: non oportet vt pertranseas glutinatõez facientia τ stiptica Et dixerunt qdaz q̓ oportet ne acatia mittãtur i clisteri cũ non est i egritudie san. τ non est hoc aliqd: deide cuz mundificatur vlcus icipiatur cuz exsiccatis stipticis glutinatis τ piguibus: deide i fine eius si perduc̃ ad corrosionez cuz mundificatis τ cauterizatis. Et sunt qdaz homies q permiscent rez modi. az de cal. dicõ i qbusdaz succis. Et clisteria salua conferunt ei iuuamentuz maximuz. Veruz cuz non duc̃ necessitas ad illud qd̓ est acutuz τ ad illud qd̓ est acetosuz: tũc melius est vt non admistretur. Et oportet vt permutatõ fiat ꝑmuz ad acetosa: deide ad calida. Et quãdo exigit necessitas τ corrosio: tunc non cures τ si cuz calidicon admistres necessitatez tuaz i eo. Et quandoq̃ rectuz est vt icipias cuz aliquo narcoticoruz: deinde admistra clisteria acuta nisi cum non tollerat ipsa infirmus: τ de istis acutis τ illis que fiunt ex arsenico timetur denudatõ cutis post cutẽ donec perforentur intestia. Et propter hoc oz vt sit inceptõ i admistrãd ꝫ

ea cuz scis q vlcus iaz corruptuz est. Et non tardat vsqz ad horaz i qua timetur q accidat foramen ppter dilatatoēz vlceruz τ pfunditatem eoruz. Et scias q adeps capraruz ē bonuz sup totuz illud qđ aggregat ad clisteria ex glutiatis: est eni succurrens τ sedāt mordicatoēz τ portat super locuz egritudis velocit. τ hoc etiaz no n est necessariuz nisi i pncipio egritudis. Et quando peruenit ad saniez idiges mundificatis: deide illis que sunt fortiora. Et idiges si i duritiez lapidis conuertatur piguibus τ glutiatis τ separantibus iter mediciaz τ egritudiez. Et cuz scineris q vlcera sunt sordida: tunc mundifica ea cuz eis que sunt sicut aqua mellis. τ fortior illa est aqua salis τ aqua i qua condiuntur oliue salite τ decoctō pisciū salitoruz. Et necessariuz est tibi i sanie vt administres ea que sunt sicut trocisci de arsenico proculdubio cuz pertransierit egritudo nouitatez τ non prohibuerit ab eis phibitor. Et scias q clisteria piguia glutinatiua sedant dolorez eius qui habet vlcus i intestinis suis corrosiuuz: sed non sanant: τ nō cures i corrosione nisi de medicis conferentib[9] corrosioni τ sunt mundificatiua abstersiua cuz exsiccatōe τ stipticitate τ ea ex qbus fiunt trocisci. Et non oportet vt multiplicent super ea glutinatia τ piguia: τ separēt inter ea τ inter corrosionez τ valentia corrosioni. τ qñz ledunt τ dolorez faciunt: sed non respiciat ad illud. τ scias q qñ tu multiplicas cuz clisteribus acutis: vt facias sequi ea incarnatiua assumpta ex stipticis glutiatiuis: τ illud qñ scineris q caro sana apparet. Et cuz aggregantur febris τ debilitas τ corrosio τ fuerit calitas τ non potest eger vti eis que sunt sicut trocisci de arsenico sol: oportet vt dissoluantur i aquis fructuū stipticoruz frīdorum sicut acresta τ sumach τ ribes τ granata τ rosa: τ que sunt illis silia. deide exsiccentur τ multiplicetur super eos illud τ admistretur. Et quandoqz non est excusatō quin misceantur hyusgamuz albuz τ opiuz cuz eis: aut premittantur narcotica super ea: aut detur ifirmo cibus laudabil. Et maior suma horuz troc. est a.ʒ.ʒ. vsque ad.ʒ.ij. τ quandoqz est rectius vt ponat i aqs eius ifrigidantia stiptica: τ de eis sunt lentes τ cuppule glandium: τ illud adiuuat i hoc vt accidat cortex. Et ex eis que fortez faciunt dolorem eius τ iuuamentuz simul est vt clisterizentur cuz troc. de arsenico i aqua salsa cuz vehemens est grossitudo materiei. Et quandoqz sufficit febricantibus τ debilibus τ illis quoruz sensus fortis est τ non tollerant acuta clisteria hoc regimen Incipiant τ clisterizentur cuz aqua mellis: deide p[9] quatuor horas cuz aqua salis: deide det eis i potu lutuz cuz aceto mixto cuz aqua: sanat eni eos. Et ex regimie i cap. clisterioruz est vt clistere fiat paulatim per vices: τ cum dolor fit fortior tunc succurre cum oleo rof. τ clisteriza cuz eo. Clisteria vero que administrantur i retentoē san. τ prohibitoē fluxus eius sūt alia τ sunt proxia clisteribus prohibitōis fluxus vētris. Et quandoqz fiunt ei troc. qui admistrantur in eo per se. Et nos qdez dicamus nunc clisteria τ colyria τ troc. q igrediuntur i clisteribus. Ex clisterib[9] itaque leuibus i hoc τ i fluxu ventris calido est vt fiat clistere cuz aqua arnoglosse sola: aut cuz aliqbus troc. quos dicaz. τ fiat clistere cuz pane similagineo azymo trito i succo Et ex clisteribus leuibus est vt sumatur aqua ordei τ oleuz amigdaliuz τ vitellus oui τ aqua rizi decocti cuz adipe renuz capraruz annualiuz τ colentur τ proijciantur i luto sigillato. τ silr decoctō rizi assati decocti cuz adipe capraruz: τ quandoqz ponuntur cum eo i ipso cortices granatorum τ galle: τ silr clistere aque sanie τ luti sigillati. Et iterū clistere iuuatiuuz cuz est caliditas vehemens: succus rasure cucurbite τ portulace τ arnoglosse τ succus v ge pastoris τ grani myrthi τ lentes a qbus aqua bis eiecta est. Aggrega hos succos τ cōmitte cuz eis oleuz rof. τ cerusatuz armenuz τ acatiaz τ tutiaz: τ si indigueris opio pone i eis fm necessitatez τ dispōez. Descriptō clisteris conueniens excoriatōi ēt: ℞. cortices amigdalaruz τ cortices fistici τ granatorum τ gall τ sumac τ folia senticis τ radicez alientuz: elixēt itaque cuz vio donec ispissentur: deide coletur τ terātur aliq trocisci clisterioruz τ ponantur i eo cuz oleo myrthio. Collyrioruz autez ad excoriatoēz mediciaruz matres sunt myrrha τ th[9] τ crocus τ sandaraca τ alumen τ storax τ castoreuz cuz adest opiuz τ litiū τ charta combusta τ san. draconis τ cornu ceruinuz adustuz τ chimolea τ luta que currunt cuz ea τ climia τ merdasengi τ que sunt silia illis. τ quandoqz necessaria sunt atrimenta τ arsenicuz. Collyrium ad excorticatoēz τ tenasmonez: myrrha τ crocus τ th[9] τ opiuz conficiantur cuz albumie oui. Aliud sandaracca storax myrrha crocus opiuz: conficiantur cū aqua arnoglosse. Et quandoqz fit ex huiusmodi medicis maraz cum oleo rof. τ cerusa τ admistrantur super pannuz τ frustuz cotti τ ponitur in ano fm q ponitur i ipso tenta ita q equetur illud τ mundificetur. Troc. autē clisterioruz excoriatōis sunt sic troc. de arsenicis ad excoriatioēm: τ troc. stelle: τ oportet vt seruentur i vinaria vue vt conseruetur i eis vtus τ troc. de charta combusta: Descriptō troc. charte cōbuste. ʒ. x. arsenicoruz adustoruz τ corticis eris τ aluminis iameni τ gallaruz τ calcis que non est extincta oium ana. ʒ. xij. fiant ex eis troc. cuz succo arnoglosse quor vnusqsqz ponderet. ʒ. iiij. τ paruo ex eis admistretur pondus. ʒ. i. τ magno troc. i. iteger. Troc. alius: ℞. sumac τ capita granatoruz τ succutuz τ balaustiaruz τ grana acreste τ calcantuz τ colcotar τ eris adusti τ antimonij oiuz ana partez. i. floris eris partez. v. fiant ex eis trocisci. Troc. fortis: ℞. calcez τ alcali τ acatiaz τ gallas arsenicuz τ terantur cuz aceto aliqbus diebus τ iformentur troc. τ ex fortitudie ei[9] quandoqz sufficit vt clisterizetur cuz aqua arnoglosse. Emplastra autez τ epithimata iuuantia i hoc sūt emplastra predicta i cap. curatōis fluxus ventris absolute. Et iaz expertuz est epithima de troc. stelle cū aqua myrthi τ contulit ei valde. Et quādo nō cessat dolor tunc sedeat ifirmus i tia i cuius aqua decocta sunt stiptica nota cum aliquantulo aneti τ fenugreci τ altee: τ si fortior fiat sitis τ angustia in excoriatione

cholerica admistra lac acetosuz decoctuz i aqua sanic que vtraqȝ infrigidate sint. Qđ si color adeo fiat fortis donec appropiquet syncopis non erit excusatio narcoticoruz: ⁊ ante illud clisteriza cuz adipe vaccino cuz aqua sanic ordei absqȝ expulsione. Et fortasse sedabiť dolor ⁊ abscidetur egritudo propter illud qđ accidit de equatione hu. ⁊ si non sedať cura cuz eo qđ scis. Et si vis clisteriza i huiusmodi hora cuz hoc clisteri: sumať aqua kišt ordei ⁊ rizi ⁊ adipes renuz caprarũ ⁊ oleuz roš. ⁊ gũmi arabicuz ⁊ cerusa ⁊ vitellum oui: conquassentur omnia i loco vno: ⁊ si vis pone i eo opiũ ⁊ admistra Et si fuerit excoriatio phlatica tunc necessariuz erit vt icipias i curatõe eius cuz eo qđ icidit ⁊ educit ipsuz ⁊ facit quiescere ab eo: ⁊ cibetur cuz huiusmodi donec sint cibi eius etiaz pisces saliti ⁊ synapis cuz sicla ⁊ almuri ⁊ alcauguamic sint ticture eius ex eis que sunt sicut granatoruz grana cuz oleo cuz seminibus ⁊ synapi que incidunt. Et quandoqȝ multiplicať cibatio ⁊ albusir assato: cuz iaz sumpserit aliquid ex medicinis que ad caliditatez decliuez sunt sicut alcanzi ⁊ cardomoniũ iuuať cuz eo. Et dixerunt qdaz ꝙ qdaz habens vlcera itestinoruz iuuatus est cũ electuario qđ omni die sumebat i potu cuz vio: deide cibatur albusir assato fecit illud aliquibus diebus ⁊ videtur ꝙ sit illud huius generis. Et iaz dixerunt ꝙ qdam homo fuit curans dyasenteriam antecedentez cura mortificante aut sanante i die vno. Cibabat hominẽ pane cũ cepe acuto ⁊ minorabat potuz eius i illo die: ⁊ clisterizabat cuz i mane cuz aqua salis acuta: deide consequebatur illud cuz clisteri medicine fortioris ex clisteribus icarnatiuis. ⁊ si tollerabat dolorez eius cũ quo curabať sanabať: ⁊ si non moriebať. Et erant clisteria eoꝝ ex huiusmodi clisteri: ℞. sansucci cymini carmeni salis folioruz aldemest humidoruz meliloti oim ana. ʒ. i. ⁊ olei kišt. ij. decoquanť i oleo donec consumať tertia ⁊ coleť ⁊ admistreť illud oleuz clisterizando. Et iteꝝ confert eis clistere cum decoctione rizi ⁊ quandoqȝ ponunť i ea pisces saliti. Ceratuz dictum in hac specie egritudis. ℞. carnis dactiloꝝ pondus lb. ij. ⁊. s. masticis. ʒ. i. s. ⁊ anetu huidi. ʒ. vi. ⁊ aloes ʒ. i. ⁊ cere. ʒ. x. ⁊ olei rutacei ⁊ olei roš. q. sufficit: ⁊ qñ qȝ ponitur i ipo semĩ nasturtij ꝓpe qñ sentitur phlavitreũ. Excoriationi aũt melice post regimẽ melie ⁊ splenis ꝭz ꝙ diximꝰ i loco ante hũc ⁊ post rectificationem reginiis confert suffuf de luto: ⁊ conferunt ei clisteria de rizi ⁊ sint in eis species aromatice ⁊ semina calida ⁊ lenia ⁊ semina stiptica. Et ponãtur in eis oleũ roš. ⁊ vitellus oui: ⁊ coꝝ cibi sint a quibus generatur san. Et quãdo fuerit vlcus malignũ nõ erit excusatio qn fiat clistere cũ aqua salis gẽme: deide sequaris ipsũ si idiges eo cũ illo qđ tã valde mũdificat donec appareat caro mũda: deide cura cũ clisteribus incarnatiuis. Et clisteria lenia ad hoc sunt sic clistere i quo ponũtur spine egyptiace ptes. iiij. hellebori nigri ptes. ij. decoquantur cũ aqua ⁊ sal gẽma ꝙ si illud nõ cõfert tũc admistrentur troc. de arsenico. Excoriatio aũt q̃ fit ex fece curatur cũ eo qđ lenit naturaz ⁊ sint i eo lenitas ⁊ vnctuositas ⁊ glutinatio ⁊ lubricitas. Et premittat ante cibũ sicut vitellũ oui sorbilis: ⁊ sicut ius galli decrepiti: ⁊ sicut iura alessidabegi facta ex pillulis facilibus ipinguatis. Et administrentur clisteria leniuia ex succis glutinatiuis lubricatiuis simul cũ oleo roš. ⁊ vitello oui ⁊ silibꝰ Et quandoqȝ confert cũ prolõgatur hec excoriatio vt sumantur semẽ lini ⁊ semẽ psilij: se. maru. ⁊ se. altee: ⁊ accipiatur mucilago eoꝝ ⁊ detur i potu ante cibum. Ipsa eni aggregat ad lubricitatem ⁊ sedationem doloris ⁊ glutinationẽ. Et sumere pruna ante cibũ qñz remouet hoc accidens. Excoriationi vero facte successione potus medicine ꝯferũt medicĩe singulares glutinatiue predicte. Et ꝯferũt ei dragagantũ assatũ de quo bibãtur in lacte acetoso. ʒ. iij. ⁊. s. ⁊ qđ ẽ supra. ⁊ cõfert ei valde vt fiat clistere cũ butyro vaccio recẽti bono. ⁊ qñz ponitur in ipo aliquid de san. draconis: ⁊ qñz confert ius vẽtrium i aliqua excoriatione cholerica ⁊ nõ ẽ medicina omnium.

Ca. viij. de cura fluxus ventris facti pp cibos.

Cura nota ad istos est vt ꝓhibeatur descẽsio eius dum non accidit colirica fortis supflua.

Sed si fuerit ex multitudie cibi fiat illud ⁊ admistretur fames post illud. ⁊ qñ descenderit sũat aliquid ex robub stipticis. Et si acciderit debilitas sumat alcanzi aut suffuf de granatis. ⁊ si sentitur debilitas in stõ cũ eo qđ accidit de multiplicatõe ⁊ significat illud id qđ accidit de rugitu ⁊ vẽtositate sumat balaustiaꝝ ⁊ thuris ⁊ ameos ptes equales ⁊ ꝯficiať cũm passis tritis cum suis interioribus ⁊ comedat ex eo omni mane quantitatẽ nucis. Et iteꝝ sũat medicamẽ de acoro ⁊ alcamecrzech dictũ i ãtidotario In facto autẽ ex corruptione ciboꝝ in seipm aut in eo: aut qualitatibus malis in eis: aut velocitate admistratõis eius in eis ozvt sumat postea cibos boni chimi. Et cureť impssio remanẽs ex calore ⁊ frigore cum eo qđ scis ex eliis frigidis aut calidis. ⁊ si fuerit cã viscositas eoꝝ ⁊ lubricitas ipsoꝝ: conuerte ad eos illud in quo cum lenitate est stipticitas. Frigus autẽ eoꝝ ⁊ caliditas ipsoꝝ sunt ꝭm ꝙ eis ꝯuenit. Et si cã fuerit ꝓmissio lubricitatis ꝓmittat stipticum. Et si cã fuerit postremitas eius cuius velociter fit digõ apđ regimẽ: tunc sumat spodiũ ⁊ aliqd de robub vt rectificetur stõus ab impssione eius cuius alteratio nocuit ipm nam ꝭm plim accidit calefactio. ⁊ si faciat accidere raro frigiditatẽ pp acetositatẽ cibi in quibusdam dispõnibus hꝰ i regimen sumat spodiũ cũ canzi. Et si causa fuerit paucitas cibi aut subtilitas sub e eius cibeť post ipm carnibus grossis mosusat ⁊ conditis cũ stipticis ⁊ cũ aceto ꝑparatis ⁊ piscibꝰ salitis ⁊ silibus. Quod si timeatur debilitas digestionis cũ hoc cum seminibus condicetur.

Ca. ix. de cura fluxus cerebralis.

Portet vt habens eũ oino non dormiat sup collũ ⁊ qñ excitať a somno ẽ ei necessarium vt vtať vomitu quatenꝰ egrediať humor grossus effusus ad stomachũ ex capite capiens fluxũ. Et vt admistretur illud qđ diximus in ca. catarri đ rasiõe.

capitis ⁊ fricatõe eius cũ rebus asperis ⁊ ex vaporibus capitis ⁊ admistratõe rubificantiũ ⁊ cauterizantiũ sup ipsũ: ⁊ ē ex confortatõe eius ⁊ rectificatõne ꝯplonis eius. Et qñ necessariũ est cauteriũ: ⁊ nõ oꝫ vt admistret retentio eius a stõ cum medicis stipticis ⁊ magnificet timor: imo oꝫ vt extrahat illud qd̓ de eo aggregat supius per vomitũ: ⁊ illud qd̓ descendit ex via itestiorũ: ⁊ si non cũ alio saltem cum clisteribus. ⁊ restrigatur illud qd̓ de eo descendit ad ventrẽ: non cũ illo qd̓ ꝯstipat: quare sedeat materia ĩ vẽtre: imo cũ eo qd̓ est simile illi quo retinet ex pectore ex eis que diximus in suo cap. ⁊ cũ eo qd̓ docuimus te ĩ cap. cure catarri. ex abscissione causarũ facientiũ catarrũ ⁊ rectificatõe earũ.

Cap.x. de cura fluxus opilatiui.

Fluxus opilatiui plim fit cum periodis: siue sit a corpore toto: aut sit ab opilatione ĩ epate aut iter epar ⁊ itestina. De errore igitur est vt cadat additio ĩ opilatione per stiptica: imo oportet vt iuuetur qd̓ expellitur ab opilatione cũ euacuatõe. Cumq3 euacuant vie ab eo misceant medicĩe aperitiue opilationũ vt aperiant eas. Et qñ necessariũ ē ĩ aperiendo opilationes solutiuũ fortiter attrahens materias grossas generantes opilationẽ: ⁊ clisteria fortis apertionis ⁊ attractionis. Et vomitus est ex rebꝰ magis iuuatiuis ad illud qñ cadit ex obuiatõe ipsiꝰ quẽadmodũ testat hyp. Et rectius qdẽ est habẽti hanc egritudinẽ vt comedat cibũ suũ ĩ pluribꝰ vicibus non ĩ vice vna: imo ĩ oĩ hora quantitatẽ q̃ pertinet ei de cibo suo: deĩde oꝫ vt ꝑtiat: deĩde oꝫ vt ꝯseq facias cibum suum illud qd̓ adiuuat ad penetrandum cum velocitate ⁊ aperiat opilationẽ cibo ⁊ melius illo toto apud G. ē dicalamẽtũ: ⁊ det de eo ante cibum vsq3 ad aur.i. ⁊ cum digeritur cibus detur etiã de eo quantitas.ʒ.5. Et vinũ vetus forte subtile paucum est bonũ valde cũ admĩstratur post cibum. ⁊ tyriaca est res magis iuuatiua ad illud. Et qñ rectificat digestio cibi balneet. Fricatio aũt oꝫ vt non ab ipso separet ante cibũ ⁊ post ipʒ. ⁊ quãdo debilitat idiges fricatione vehementi cum panno aspero dorsi ⁊ ventris. Et quandoq3 necessariũ ē vt liniatur corpus eiꝰ pice: ⁊ medicis rubificantibus. Opilationum vero apertionẽ iam sciuisti. ⁊ oꝫ vt nõ soluatur eger iste a fricatione: nam cũ tu creaueris eum ⁊ aperies opilationes ⁊ resolueris humores opilatiuos penetrabit cibus ad corpꝰ eius ⁊ non accidet diaria post illud ⁊ confortabitur corpus eius.

Ca.xi. de cura fluxus liquefactiui.

In eis que sunt sicut eticha ⁊ pthisis ⁊ q̃ hac via ĩcedunt non speratur vt curetur nisi sicut speratur ĩ curatione eius. In eo autem qui est ĩfra illud curetur corpus cũ ĩfrigidatiuis humectantibus ⁊ aeribus ⁊ embrocis ſm illud. Et extinguatur cũ eis que sunt sicut tro. de spodio ⁊ tro. de canfora ⁊ cũ epithimatibus ⁊ emplis ĩfrigidatis sup cor ⁊ pectus ⁊ epar. Et sint cibi eiꝰ ex carnibꝰ leuibꝰ buluẽt ⁊ isfratis ⁊ mususat ⁊ caro pisciũ ⁊ succabegi cũ aceto ⁊ panis similagineus bene confectus ⁊ fermentatus ⁊ panis cum assatur. Et quandoq3 fit ex eo sorbitio cum gummi. Et silr cibus q fit de acetosa ⁊ silibus. Et non retineatur expulsio vice vna: immo retineatur gradatĩ cũ hꝰ ĩ curationibꝰ. ⁊ cũ tro. de spodio rectiuis proprie. ⁊ cum tro. ſm hunc modũ. ℞. lutum armenũ ⁊ spodium ⁊ castaneas ⁊ semẽ acetose excorticatũ ⁊ almirberis ⁊ ros. ⁊ gũmi assatum ⁊ cãceros adustos: terant oĩa ⁊ ꝯficiant cũ aq̃ cydoniorũ.

C.xij. de cura fluxꝰ fci a spissitudĩe cutis

Iam iuuimus ad signa eiꝰ vbi docuimꝰ regimẽ attractionis materiez repletionaliũ ad exteriora corporis. ⁊ melius qdẽ ē vt extrahantur hũores p hlomiã ad fluxũ ventris ꝑtinentẽ a quo iaʒ expediti sumꝰ. ⁊ admĩstrẽtur balnea cũ aqs apitiuis: ⁊ sũt ille ĩ qbus decocta sunt aperitia ⁊ cũ lana. iuis ⁊ mũdificatis. Et multotiẽs vtantur tinis icteritie. Et si fuerit spissitudo vehemens admĩstretur fricatio cũ pannis lineis asperis ⁊ cum villis donec rubeat cutis: deinde effundetur sup eam aqua calida ⁊ aque in quibus ē virtus apitiua eorũ que diximus.

Ca.xiij. de cura colyrice passionis.

Colyrica passio hꝫ regimen in ꝑncipio cũ mouet. ⁊ regimẽ in medio sui motꝰ ⁊ regimẽ apd̓ cõmotionẽ suã malam ⁊ inobedientiam suã malitiosam ⁊ motionẽ accidentium suoꝝ timorosorũ. Cũ apparẽt signa colirice passionis ⁊ icipit eructuatio alterari a dispõne sua. ⁊ sentit ĩ stõ grauitas ⁊ in intestinis punctura: ⁊ qñ ē cũ ea nausea: tũc oꝫ vt nõ sumat sup illud aliqd oĩo: neq3 post illud nisi cũ timet casus virtutis: tũc eni rege cũ eo qd̓ dicemꝰ. Primũ igit qd̓ oꝫ fieri ē vt expulsio fiat p vomitũ si fuerit cibus adhuc ꝓximus supioribꝰ. ⁊ si nõ fuerit ita ꝯseqnter ahibeat aliquid qd̓ ipm deponat ex eis que leniunt naturã. Et sit illud qd̓ facit vomitũ lenificatiuũ cum mensura que extrahat illã quantitatẽ ꝓpter qd̓ extrahat illã supfluitatẽ sup illud: aut rẽ extraneam ab ea. ⁊ oꝫ vt expellant cũ eo in quo nõ sunt due malitie: mollificatio stõi: ⁊ debilitas ꝯtutũ eius sicut in oleo sisamino ⁊ oleo de oliuis ⁊ aq̃ calida: neq3 cũ illo in quo nõ ē glutinatio cũ ipi idigẽt ꝯtrario glutinatõis: imo cũ eo qd̓ ē sicut aqua mell ⁊ siropus acetosus dulcis cũ aqua calida nõ pp necessitatẽ imo cũ eo qd̓ est sicut aqua calida sola: aut cũ pauco baurac: aut cũ sale naptico: aut aqua calida cum cymino pauco. Et silr si voluerit per seipsos ⁊ accidit eis subuersio non obediens. Et nocet eis per illud etiã: tũc oꝫ illic vt curet. Hyp. n. dixit q võitꝰ qñ ꝓhibet vomitũ: ⁊ fluxus qñ ꝓhibet fluxũ: et fluxꝰ ꝓhibet vomitũ. Et eoꝝ fluxus oꝫ vt fiat cum suppositoriis leni ⁊ tereniabi ⁊ zuccaro ⁊ sale aut clisteri leni ex aqua sicle q̃titate.ix.ʒ. ⁊ baurac pauci super eam quantitate aur.i. ⁊ zuccari ru. quantitate.ʒ x. ⁊ olei ro. ⁊ sisamini ĩ quãtitate.ʒ.vij. aut cũ aliquo qd̓ bibatur sicut cyminũ. Ipm enim ē iuuatiuũ in hoc valde. Cũ ergo scieris q materie in corpore cholerice sũt ꝯmouentes eam: nã ipse qñq3 sunt de adiuuantibꝰ ad hoc vt accidat colyrica passio: ⁊ nõ

est timor totus ex cibo: nõ inueniꝰ excusationẽ qn infrigides stõm nũc exterius cũ eo qd ĩfrigidat: ⁊ si nõ cũ alio saltẽ cum niue post adiutoriũ eius ad vomitum si declinet ad illud cã mensura intollerabili. Et in illa ĩfrigidatione est sedatio sitis si fuerit. Cũ ergo superabundat vomitus ex eis que retinẽt ipm est infrigidatio stõi cũ huiusmodi. ⁊ ponere ventosas sup ventrẽ absq ĩcisione: ⁊ si fuerit frz ĩfrigidans ex succis fructuũ erit etiã magis iuuatiuũ. Et si misceatur cum eo sandali ⁊ canfora ⁊ rose ⁊ liniatur cuz eis almirach erit iuuatiuũ. Et quãdoq ẽ necessariũ stringere extrẽitates. Et si fuerit caliditas fortis curet cũ medicamie d luto anesiburni dcz ĩ ãtidotario. ãplꝰ oz vt ꝯsideres illd qd egredit dñ. n. perseuerat cũdo. chilus ⁊ aliquid homogeniũ ei ⁊ cibus nõ consedit eius retẽtio oĩa aliquo modor. In ipo eni est timor magnus. Cunq alteratur ab illo alteratione fortas se feda necessaria est eis retentio. Et silr cuz illud qd egreditur est res curathiẽ viscosa aut cholerica aut alia ex eis que debilitant corpus ⁊ ipmũt ĩ pulsu ⁊ faciũt eũ frequẽtem sm equalitatẽ ⁊ descendentẽ. Et faciunt apparere ĩ corpore sicut extenuationẽ ⁊ inuirach sicut spasmũ. Et fortasse accidũt sicut sitis ⁊ febris ⁊ significant q solutio ventris permutatur ad sanitatem. ⁊ oz vt adiuuetur ĩ retẽtione eiꝰ cũ robub stipticis ⁊ quãdoq cõdiuntur cũ eo qd est sicut mẽta: ⁊ si euomuerit ea reiterentur sup eos ⁊ dentur eis paulatim. Et nõ oportet vt cessetur a dando ĩ potu medicinas restrictiuas ⁊ robub stiptica sm virtutẽ eor: imo oportet vt iterentur super eos ⁊ fiat pmutatio de vna medicina ad aliam: ⁊ sint omnes stomatice. Et aqua rof. calefacta cõfortat stõs eor ⁊ calefacit ⁊ prohibet ex egritudinibꝰ eorũ. ⁊ ista robub oz vt nõ sit acetositatis talis que mordicet stõm etiaz: ⁊ sint adiuuantia ad materiã: imo si est cuz eis aliquid ex hoc frangatur cũ re que nõ sit de genere eius qd soluit aut vomere facit. Et acetosa quidẽ cõueniẽtia sunt ĩ excoriatione. Et similiter ea q sũt vehementis frigiditatis ex eis que bibũtur actu. Et qñz nõ ꝯueniũt eis per hoc qd percutiũt stõm. Et plurimi qbꝰ ista cõueniũt sũt illi qui sũt cholerici: quare oz vt experiatur dispositio qua recipiũt ea. Et siropꝰ factus de menta cũ aqua granator expressor cũ pulpa sua cũ aliquantulo mẽte ẽ bonꝰ eis prohibens vomitũ eorũ. Et silr aqua granator acetosorũ. Et quãdoq ponitur ĩ ipso aliquid de luto aromatico qd cõmeditur. Et cũ plurimũ eor bibũt aquã calidã fortiter ⁊ expandit virtus ad venas eius ⁊ redeunt materie expanse ad venas. Et oz vt vaces etiã ad vaporationes ⁊ vnctiones ex oleis in quibꝰ sunt cõfortatio ⁊ stipticitas ⁊ calefactio subtilis sup hypocondric: sicut oleo de neridẽ ⁊ de lilio narcisino ⁊ oleuz rof. etiã ⁊ oleũ ĩ quo bulinit mastix ⁊ ẽ iunctio bona eis proprie cuius colirica passio est a cibis grossis. Iuncture vero ⁊ lacerti iungant cũ eis que sũt sicut oleũ ro. aromatizatũ ⁊ sicut oleũ viol. cũ cera pauca. Et emplastrẽtur stõi eor cũ emplis stipticis ĩfrigidatis vehemẽtis stipticitatis: ⁊ siti eis aromaticitas ex eis q sciuisti. Et cũ necessariũ facit timor vt phibeas colicã passionẽ ⁊ nõ euacuata sunt oĩa q oportuit euacuari de cibo corrupto ⁊ humore malo: deide ꝯmouet tũc oz vt cibes eũ adhuc cũ cibis frangẽtibꝰ ipz deide euacues eũ post aliquot dies cũ eo qd soluit ipm. Cũ ergo senseris q causa tota nõ est ex cibo: sz est illic sicut fortitudo frigoris stõi preparabis ĩ retinẽdo vomitũ eor postq vomitu expulerit quãtitatẽ quã oportuit expelli cũ siropo de mẽta permixto cũ mirra pauca: aut cũ virtute xiloaloes: ⁊ fac vt sint empla eor decliuiora ad calefactionẽ. ⁊ fac vt illi su per qd dormiunt ex cibo permixta sit virtus pullor columbarũ. Et sint cũ eis species sm quãtitatẽ quã existimas: ⁊ panis infusus ĩ passo etiã. Cũq feceris habẽtibus hoc accidẽs ex potatione ⁊ emplatione illud qd diximꝰ: tũc necessariũ erit vt ĩgenium inuenias in faciẽdo eos dormire sup lectos stratos pannis cũ canticis sõniferis ⁊ cantilenis ⁊ cunis ⁊ pressione leui sm q dormiant super eam. Et cũ eis q diximus in faciẽdo dormire illos sup quos dñantur vigilie. Et oz vt sit locus eoruz locus ĩ quo nõ sit lumẽ plurimũ neq frigus. Frigus nãq expellit hũores eorũ ad iteriora: ⁊ necessitas ad trahendũ eos ad exteriora ẽ necessaria. Qd si pulsus incipit minorari ⁊ videris aliquid de ĩpressione spasmi ⁊ singultus icipies ⁊ dabis ei ĩ potu aliquid de vino dulci odorifero ĩ quo est stipticitas cũ aqua cydoniorũ ⁊ tortellis aut medullã panis simileginei calidi qñtuz possibile est. Et si necessariũ ẽ qd sit fortiꝰ illo accipiatur caro plurima ex carne molli ⁊ tenera q sit ex carne auium ⁊ arietum ⁊ incidatur ⁊ ponatur sicut est in vase ⁊ decoquantur quousq amittat aquositatem suã: ⁊ forsitam ad se redire eaz faciet. deide exprimatur fortiter: post decoquatur illud qd expressũ est ex ea paulatim: ⁊ fiat acetosum cum aliquo fructuum infrigidantium. Et meliores eis sunt granata ⁊ cydonia. Et sunt ex hominibus qui ponunt cum eo aliquid occultũ ex vĩo ⁊ sorbẽt: ⁊ si digitis soluat ĩ eo panis paucus non erit in eo malum: deinde dormiant super illud. Et non est malum eis vti vua pãsili de qua ipsi accipiant cum appetunt eam ⁊ sumere ex ea parum masticando grana eius bene. Quod si non retineatur in stomachis eorum aliquid de hoc: ⁊ aliis ⁊ declinant ad vomendum tunc pone super inferiora ventrium eorum ventosas magnas apud vmbilicum sine icisione. Quod si non steterint super ipm tunc super illud quod est inter vtrasq spatulas decliues ad iferiora. Et si possibile fuerit vt sic dormiat erit rectum. ⁊ si fuerit magis decliue ipsum ad iferiora liga qd est sub ascellis: ⁊ adiutoria eius: ⁊ fac euz dormire si possibile est: ⁊ cum excitat ipsuz dolor ventosar: aut ĩstita tũc reitera ea ambo super ipm ⁊ non alteres ea ambo vsq quo sis securus vt icipiat cibꝰ descẽdere a vomitu aut sedatur motus descensionis ĩ fluxu ventris: tunc eni solue quodcunq fuerit ambor paulatĩ. Si autem non recipiat aliquid inmo

fluxu ventris educat ipm: tūc aggrega i cibatōe eiꝰ
inter stiptica ⁊ inter ea in quibus est stupefactio aliq̄
sicut anisum assatum quod ponatur in decoctione
papaueris ⁊ ponatur super ipsum galia ⁊ nō pōas
i ipa dulcedinē. Dulcedo eni qn̄ꝫ fit cā ad abhorrē-
duꝫ ⁊ lenitatis ⁊ fluxꝰ solutionis nature. Cū ergo de
deris eiꝰ hꝰ i facit ipꝫ dormire desup. Quod si fuerit
illic vomitus cōsequenter: adhibeas ei cochliariuꝫ
.i. de siropo mente aut rob eius. ⁊ si fuerit fluxꝰ ven
tris p̄mitte super ipꝫ suctionē aq̄ cydonioꝝ diotico
rū alzarur ⁊ piroꝝ alsceni ⁊ malorū alsceni muzoꝝ
algobeira. Sitis aūt eoꝝ frangitur cū eis que sūt si-
cut sauic ordei aut sauic maloꝝ cū aqua granatorū
Et oꝫ vt non separentur ab eis odores cōfortatiui ⁊
restaurentur sup eos: ⁊ omne qd mouet i eis subuer
sionem aīe permutetur ad aliud. ⁊ quādoqꝫ abhor
rent qdā eorum odoreꝫ panis: ⁊ quandoqꝫ delectā
tur eo quidam eorū: ⁊ qn̄ꝫ abhorrēt quidā eoꝝ odo
rem iuris: ⁊ quandoqꝫ delectantur eo qdam eorū ⁊
silr vinū: ⁊ silr suffumigationes. Fructuū aūt odorē
plures eoꝝ recipiunt ⁊ oꝫ vt non cibent aliquo duꝫ
non verificatur eoꝝ fames. Qd si fameꝫ patiantur
ante mundificationem nō cibentur: imo mittantur
i balneū ⁊ fundatur super capita eorū aqua tepida ⁊
exeant ⁊ non morētur. Si autem appareat spasmꝰ
admistra super iuncturas cerata leuia calida ꝓfun-
dantia: sitqꝫ i hyeme cū oleo de neridē ⁊ de lilio ⁊ in
estate cū oleo roſ. viol. Et silr proijce super eū pānū
īfusū i oleis humectantibus lenitiuis i oleo ⁊ de oli-
uis. Et oꝫ vt ītentio siti mandibulis ⁊ icessanter ele-
uetur cū mento ⁊ lacerto mouēte genas īferiores ad
superiora cū ceratis. Et iterū cū quiescit īflatio coliri
ce passionis ⁊ dormiūt ⁊ excitantur da eis i potu ali
quid de robub ⁊ fac eos igredi balneū cū facilitate
⁊ non multiplicent moram i eo: imo quantitate qua
sumant de humiditate balnei: deinde extrahe eos ⁊
coopi ipsos ⁊ ciba eos cibo pauco leui boni chimi
⁊ calefac eos ⁊ nō dimittas eos plurimū bibere val
de ⁊ separēt inter aquā ⁊ vinū si sūpserint stiptica su
per cibuꝫ. Et prepara post illud i confortando stōs
eoꝝ cū eis q̄ sunt sicut tro. de roſ parui ⁊ magni: ⁊ si
cut geleabi ⁊ spodiū ⁊ cū eis que sūt sicut alcanzi. Et
multotiens quidē fit balneū cā spsionis hūoꝝ ⁊ ma
teriei colirice passionis ⁊ euētus cōfortationis i mē-
bris.

C. xiiij. de regie fluxꝰ medicinalis.

D hoc iā singulare fecimus ca. vbi diximꝰ
medicinas solutiuas ⁊ vomitiuas ⁊ eaꝝ ad
mistrationē. Sed cū hoc nos dicemꝰ breui
ter q̄ i principio sui oꝫ vt curētur cū lactibus ⁊ oleis
⁊ proprie cū ingeniatur i lactibus vt sint stiptica: ⁊ i
oleis vt sit i eis aliquid ex hoc. Hoc eni tēperat cau
sam sanguis. Et qn̄ꝫ sufficiūt in principio lac ⁊ oleū
⁊ aqua calida: ⁊ qn̄ꝫ est sanatio i potādo ista vna vi
ce post aliam. Et bibatur aqua calida ⁊ proprie cuꝫ
adhereret ex substātia medicie aliqd stō ⁊ intestis. Ip
sa enim trāsmittit eiꝰ audaciā deide ꝯsequaris illud
cū clisteri cōfortato tēperate ⁊ cibo similiter.

Ca. xv. de cura fluxus cretici.

On oꝫ vt retineatur fluxꝰ creticus cū nō
ꝑducit ad timorē: qd si sup fluat curetur cuꝫ
propinquo illi quo curatur colirica passio
verūtn̄ oꝫ vt nō cibetur aqua carnis si fuerit egritu-
do acuta valde: imo cibetur eo i quo est infrigidatio
⁊ ingrossatio sicut est sorbitio facta ex sauic ordei ⁊ sa-
uic malorū. Et si tollerat carnē: cibetur cū eis q̄ sūt si
cut pisces recentes decocti cū granis ḡnatorū aut cū
aqua eoꝝ conditi cuꝫ seminibus stipticis ⁊ que sunt
ex coriandro i aceto posito ⁊ exsiccato ⁊ silibus eis.

Ca. xvi. de tenasmone.

Rimū qdē oꝫ te scire de dispōne tenasmon
est an est tenasmon veꝝ aut tenasmō men-
dosum. Et tenasmon qdē mēdosū est vt sit
in ano fex sicca retēta: ⁊ qn̄ꝫ exprimitur ex ea aliqd:
⁊ qn̄ꝫ abradit itestinū pp laboreꝫ qui ꝓuenit ex mo-
tu eius. qn̄ꝫ eni est illud ⁊ existimat q̄ illic sit tenas-
mō. Si ergo ē aliquid ex illo oꝫ vt cures ipꝫ cū cliste
ribꝰ lenibꝰ ⁊ cū colirijs mordicatiuis. qd si nō agūt
clisteria lenia acue ea cū lenitate ⁊ hūiditate sua aliq̄
acuitate vt extrahatur graue ex eis. deide si indiges
in reliquo humiditate ⁊ lenitate pura sis contentus
eis. ⁊ qn̄ꝫ idigebis vt i potu des pillulas de bdellio
aut gūmi albotim si fuerit illic grossitudo materiei.
Et si fuerit caliditas idigebis eis q̄ sunt sicut cassiafi-
stula ⁊ siropus violacenus ⁊ silia: ⁊ pillulis factis ex
medulla cassiefistule cū succo liquiricie ⁊ dragāto. Si
autē fuerit tenasmō puꝝ tūc si fuerit causa eiꝰ frigus
adueniens ano: curabis ipm cū vaporationibꝰ ⁊ cū
clisteribus calidis ⁊ cū furfure cū quo vaporabunt
anus ⁊ coxe ⁊ pectē ⁊ emunctoria ⁊ sedat sup miliū
⁊ salē calefacta ābo i pāno: aut euaporent cū spōgia
⁊ aq̄ calefacta ⁊ cū spōgia sicca calefacta ⁊ inūgat cū
cerato ex qbusdā olīs calidis ⁊ stipticis ⁊ calefiat lo
cꝰ eiꝰ: ⁊ pmisce eū cū vino calefacto ⁊ olō ōphācino
aut p̄cipe ei vt igrediatur balneū calidū ⁊ sedeat sup
t̄ram calidam. Et scias q̄ frigus nocet tenasmon in
pluribus horis ⁊ propter illud est calefactio subtilis
conferens eis pluribus dispositionibus. Et silr sunt
plures species tenasmō quibus confert vaporatio:
sicut nocet eius infrigidatio: ⁊ pluribus speciebꝰ eiꝰ
nocet assūptio medicinaꝝ que generāt chimū gros-
sum ⁊ viscosuꝫ. Et si fuerit cā eiꝰ durities rei sup quā
sedet homo mollificet cū cerato ex oleo anetino aut
camemillino cū bdellio ⁊ cera aut cū oleo calido in
quo ponas spōgiam ⁊ appropiques loco. Et si fue
rit causa eiꝰ apā calidū stude i retinēdo illud qd cur
rit ad apā i via venaꝝ aut ex via fluxꝰ ⁊ rege apā ⁊ tē
pera hūorē calidū. Et oportet vt curetur i initio sui
cū phlomia si necessariū fuerit: ⁊ cū minoratione ci
bi multa: imo fac eū ieiunare si possibile ē ei illō du
obus diebꝰ. Et vt admistres sup eū i p̄ncipio aq̄s ⁊
embrocas que declinant ad frigus aliquod cū mol
lificatione ⁊ prohibitione eius qd effūditur ad ipm.
Et ex eis q̄ conferunt ad ipm ē filtrū infusū in aqua
myrthi ⁊ rose cū alcāna pauca. Et fiat clistere etiā in
primis cū eis que sunt sicut aqua ordei ⁊ aqua sola-
ni ⁊ aqua roſ. ⁊ oleū roſ. ⁊ albumē oui. Et si cā fu-

erit fluxus retinebis ipm sicut scis: deīde embroca-
bis ⁊ empl'abis cum mollificatiuis ex camemilla ⁊
āeto ꝯmixtis cū eis que scis ex stipticis: deīde admi
strabis maturatiua q̄ꝛuis sint omnia illa ī locis pre-
teritis. Et qn̄z confert clistere cū oleo dulci decocto
cum aliquo ex stipticis. Et cum tu cibas melius quo
cibas est lac recenter mulctū decoctum: quoniaz re-
tinet fluxum desuper ⁊ lenit locum. Et ex medicinis
bonis qn̄ vis maturationem ⁊ resolutionē ⁊ sedatio
nez doloris: est emplm̄ de fenugreco ⁊ maluis ⁊ em
plm̄ de meliloto ⁊ emplz̄ de caulibus decoctis. Qd̄
si necessariū ē fortius ponatur cū eo par cepe assate
⁊ par bdellij. ⁊ ex maram expertis cum apā est infla
tum dolorosum est vt sumantur plūbi adusti ⁊ laua
ti ⁊ ceruse plūbi preparate cum oppoponaco ⁊ mer
dasengi conditi partes equales: ⁊ ꝯficiantur cū vitel
lo oui ⁊ oleo ros. Et nos probauimus ipm ⁊ inue-
nimus in fine vltimum: ⁊ si vis distilla' super ipsum
aquam solatri aut aquā coriandri. Et si vis adde in
ipso climiā. Et quandoqꝫ confert eis climia sola cū
vitello oui ⁊ oleo ros. Qd̄ si causa tenasmon fuerit
apā durum curabis ipsum cum eo qd̄ scis de curati
one apatū durorū. Et ex eis que experta sunt in hoc
est vt sumant bdelliuz ⁊ crocus ⁊ alcanna ⁊ synapis
⁊ alkeiri citrina sicca ⁊ cerusa plūbi: deinde aggregē
tur illa oīa cum eo qd̄ tegit adipez galline ⁊ anatis ⁊
medulla cruris vaccaruz ꝑmixtis cum vitello oui ⁊
oleo ros. ⁊ oleo alkeiri: ⁊ fiat ex eis marā. Si autem
fuerit cā eius humor putrefactus imbibitus illic ex
phl'ate aut cholera: aut fuerit phl'a viscosuz curabis
ipsum cum ablutione. Et illa q̄ue melior est: est que
fit cum eis que sunt sicut aqua oliuarum salitaz cuz
qua fiat clistere mensura .5. lb. sumpta ex ea donec
egrediatur illud qd̄ ē illic: aut fiat clistere ex succo fo
liorum sicle cū virtute violarum ⁊ turbit: deinde cu
ra ipm cum sedantibus dolores ex colyrijs tenas-
mō: ⁊ quādoqꝫ facit necessariuz phl'a potare pillu
las fetidas. Et si fuerit cā residuum eius qd̄ descen-
dit in hora: tunc si illic fuerit fluxus retinebis ipm.
Cūqꝫ retinueris considerabis: naz si eger tollerau e
rit: ⁊ nō fuerit spes ꝙ fluxus redeat clisterizabis q̄ꝛ
leuiter poteris aut suppones colyriuz ex violis cuz
pauco sale: si materia fuerit cholirica ⁊ ex medulla
cassiefistule coagulata cum pauco baurac ⁊ turbit.
Et si fuerit materia phl'atica: ⁊ si non audes illud re
di ad illud qd̄ mollificat ⁊ attrahit ⁊ sedat dolorem
ex embrocis ⁊ colirijs. ⁊ qn̄ difficile fit tenasmon ⁊
non est illic materia egrediens ⁊ non est nisi eleuatio
ad scellam frequens: cuius qn̄z est causa apā duruz
et quando est frigus inseparabile: tunc assidua va-
porationem eius cum lana infusa oleo calefacto sic̄
oleo ro. ⁊ oleo myrthio ⁊ vio. ⁊ camellino ⁊ pauco
vino ⁊ infunde cum illo oleo anū ⁊ pectinē ⁊ testicu
los. Qd̄ si non sedetur: tunc clisteriza ipm cuz oleo
sisamino tepido. ⁊ retineat ipsum per horas aliq̄s
quoniam sanat euz. Et hoc quidē regimen antiqui
dixerunt ⁊ fecerunt ipsum quidaz posterior: ⁊ nos
iam experti sumus ipsum ⁊ est vehementis iuuamēti

Si autem fuerit ab vlceribus ⁊ corrosione confide-
ra: tunc ⁊ si est natura sicca non dimittas siccitatem
eius: imo stude in leniendo ipam cum equali lubri-
citate vt precipitetur egestio. siccitas enim egestio-
nis in huiusmodi egritudine est mala valde: ⁊ oꝫ
vt non cibentur amaris neqꝫ salsis valde: neqꝫ acu-
tis neqꝫ acetosis valde. oīa enī illa faciūt egestionez
mordicatiuā ⁊ dolorosam aut excoriatiuam. Et ad
vltimum oꝫ vt cures ipsum curatione corrosionis
intestinorum ⁊ cholera ipsorum confidens in coly
rijs. Et si non indigeris mundificatione incipies ⁊
clisterizabis ipm ex aqua mellis ⁊ pauco sale cōmix
to ei. Et sit clistere eius cum hoc clistere ita vt non sit
sex i itestinis: aut fac colyrium ex melle ⁊ baurac: ⁊
administra ipm deinde labora in curatione vlcerū
Et si fuerit ab hemoroidibus ⁊ fistulis ⁊ ragadijs cu
rabis causam cum eo qd̄ dicemus in capitulo suo.

C. xvij. de colyrijs que supponūtur ad tenasmon

Colyriorum autē que ad tenasmon suppo
nuntur melius est qd̄ ex eis est magis stipti
cuz. Et ex eis est colyriū de sandaraca ⁊ co
lyria pluria ex eis in quibus est nacorticitas que iaz
diximus in curatione vlcerū. Descriptio colyrij ad
tenasmon. ℞. opium castoreum ⁊ thus ⁊ crocum: si
at ex eis colyriū ⁊ supponatur. ⁊ iterum galle imma-
ture cerusa plumbitus san. dra. opiuz. Empl'a vero
sūt empl'a facta ex vitello oui ⁊ medulla similaginei
panis, ⁊ panis ⁊ camemilla: aut aque ei⁹ expressa ex
ea q̄ hūida ē: ⁊ aneto sicco ⁊ altea ⁊ mucilagie seīs li
ni ⁊ similib⁹. Et ex bonis quib⁹ fit emplm̄ ano eius
sunt pori de sceni decocti elixati cum butyro vacci
no ⁊ oleo ro. ⁊ pauco cera colata. Suffumigatōes
autem sunt suffumigationes note ad eos quibus
vtantur cum dolor fit fortior: ita vt sedeant super se-
dem perforatam super quam equetur anus: aut po
natur subtus traiectorium per quod fiat suffumiga
tio. ex illis itaqꝫ est vt fiat suffumigatio ex sulfure ⁊
nucleis oliuar ⁊ stercore cameli. Et si fiat suffumiga
tio cū plurimū sulfure subito iuuatur eo. Aque vero
in quibus decoquūtur malue ⁊ anetum ⁊ camemil
la ⁊ altea Et quidē vt retineatur illud qd̄ currit sunt
aque in quibus decoquuntur stiptica. Et oꝫ vt ag
gregētur iter aquas ꝑm necessitatē. Qd̄ si an⁹ egre-
diatur lauetur ⁊ mundetur ⁊ reducatur ⁊ sedeat ille
cuius est in aquis stipticis valde: aut fiat ei emplm̄
post reductionē ⁊ reuersionē cū stipticis ꝯfortatiuis
ꝯtritis ⁊ aggregatis cū qbusdā succis stipticis.

Tractatus tertius de iceptione sermonis de dolo
ribus intestinorum. C. i. de punctione

Cause punctionis aut sūt vētositas
coartata aut supfluitas acuta mor-
dicatiua: aut baurachia salsa mor-
dicatiua: aut humor viscosus quē
nō expellit aut vlcus apatis aut ser
pētes ⁊ ascarides. Et ex pūctione ē
q̄ ē ꝑm semitā cris ⁊ ē ex signis eius
Et oīs pūctio vehemēs ē silis colice: ⁊ cura eius a
cura colice nisi colerice: nā si ipa curatur illa cura est

i ea timõ magnꝰ: imo pũctõ q̃ nõ ẽ cũ fluxu cũ forti
e⁊ fit ẽ colyca aut iliaca. Et qñ puenit punctõ ad cu-
ʒeʒ ⁊ vomitũ ⁊ singultũ ⁊ dstructõeʒ rõnis significat
morté. Cap.ij. de signis.

V Entosa qdẽ fit cũ rugitu ⁊ iflatõe ⁊ extẽsiõe si
ne g̃uitate ⁊ gete cũ exitu vẽtositatis. Factꝰ vo
ab hũore cholerico significãt g̃uitas cũ vehe
mẽtia mordicatõis i phl̃ate ⁊ sitis exitꝰ eiꝰ i egõne ⁊
ẽ silis colice. ⁊ si curet cura eiꝰ erit timor maximus.
Signa aũt fcẽ ab hũore baurachio sũt mordicatio
cũ grauitate addẽte ⁊ egressio phl̃atis i egõne. Et sig̃
fcẽ ab hũore grosso viscoso sũt g̃uitas ⁊ adherentia
doloris i vno loco. ⁊ exitꝰ huiꝰ generis i egõne. Et
signa fcẽ ab vlceribꝰ sũt signa excoriatõis nota. Et si
gna fcẽ ab ap̃ate sũt signa ap̃atis dcã i ca. colice. Et si
gna fcẽ a vermibꝰ sũt signa vermiũ dcã i ca. vermiũ.

Cap.iij. de cura.

O Portet i oi pũctõe materiali nocẽte sua ma-
teria vt vomat hñs eã: deide soluat. Sʒ pun
ctio q̃ ẽ ex vẽtositate curet ꝑus cũ regimie ↄue
niẽte ⁊ alienatõe eiꝰ ex quo generat vẽtositas ⁊ mio
ratõe ↄmestiõis ⁊ paucitate potꝰ aq̃ sup cibũ: ⁊ pau
citate motꝰ sup cibũ. deide si fuerit vẽtositas isepabi
lis: tũc oportebit vt curẽt itestia cũ clisteri euacuante
hũorẽ ex quo ip̃a euaporat ⁊ admistrẽt i eo adeps
galline ⁊ oleuʒ ros. ⁊ cera aut cũ eo qd bibit: si fuerit
egritudo supius: sic ⁊ dactiliũ ⁊ hiera i aq̃ de seibꝰ. ⁊
silr diacydonitẽ: deide sumat ea q̃ sũt sic tyriaca ⁊ so
crugene ⁊ silia: ⁊ sic semia vẽtositatũ. Descriptio cli-
steris: decoq̃nt polypodij cẽtauree cymini aneti ru-
te sicce fenugreci. se. apij i aq̃ decoctõe bõa: deide su
mat ex ea põdꝰ. c. ʒ. ⁊ ponãt vel dissoluãt i ea oppo-
ponaci bdelliũ ambor. añ. ʒ. s. aut minꝰ aut plꝰ fm
necessitatẽ: ⁊ distillẽt sup ea neridẽ. ʒ. x. aut olei ros.
⁊ mellis. ʒ. x. Puluis ℞. cymini baccar lauri rute. ⁊
ameos oim añ. ʒ. s. ⁊ penidij lapidosi. ʒ. v. fiat ex eis
puluis ⁊ ẽ dosis. i. Et iter sumãt cẽtauree grosse põ
dꝰ aur. i. cũ dcocto. Et ex eis q̃ sũt mirabil' iuuamẽti
apud expimẽtatores ẽ calcaneꝰ porci: adurat ⁊ sũat
ipsũ i potu habẽs punctionẽ ventosaʒ. Aut detur
in potu de granis lauri siccis solis duo cochliaria.
⁊ ex eis que conferunt eis est illud qd. ℞. granor al
bẽ ⁊ carpobal. ambor añ. ʒ. i. bibatur i aqua calida
i mane ⁊ sero. Et ex emplis ↄmunibus vtriusq; sũt
auellanea assate cũ corticibus suis cũ quibus emplẽ
tur locus semp. ⁊ silr vaporationes cũ eis que sunt
sicut anetũ ⁊ ruta ⁊ sansuccꝰ sicca. Et emplatio vm
bilici vel sumis cũ granis lauri contritis ⁊ confectis
cũ vino aut cũ aqua rute ⁊ reseruata tota nocte iuua
tiua est valde. ⁊ cibus ventose ⁊ phl̃atice fit ex eis q̃
sunt sicut ius alcanabii ⁊ gallor decrepitorum eq̃tũ
cum aneto plurimo ⁊ speciebus vel pipere ⁊ semini
bus. ⁊ sit contentus iure ⁊ sit panis salitus bene con
fectus. Et alkiskat rectior est ei vt vinum sit vetꝰ sub
tile. Et oʒ vt vtantur exercitio subtili ante cibũ. ⁊ eri
tius assatus fm qd dr̃ confert punctionibus amba
bus simul. Facte autem ex phl̃ate viscoso cognoscit
cura ex cura ventose: nisi quia oportet vt intentio sit
in mundificando plus aut desubtus aut desuper.
Et ex eis que conferunt illis in ip̃a si non fuerit flu
xus est puluis amomi sumptus per se sequẽte potu
⁊ confert ei sumere i potu nausturtiuʒ cũ oleo ⁊ tro.
alfeniati. In facta aũt ex phl̃ate salso: oʒ vt incipiat
ab euacuatione eius cũ clisteribus que recipiũt tur-
bit polypodium in quibus fit equatio cũ eis q̃ sunt
sicut aqua seuesten ⁊ viol'. ⁊ vt euacuet etiam cuʒ eis
que sunt sicut hierapica ⁊ diacydonitẽ: deinde admi
strent cibi boni chimi impinguati pinguedine bõa
sicut pinguedo facta ex carnibus arietum ⁊ galline ⁊
pullor pinguium ⁊ minoret cibus eũ bonificatione
eius: ⁊ bibat vinum subtile paucum. Et ex eis que
conferunt in omni punctione frigida est sumere in
potu aquam mellis cũ granis arasceid ⁊ aniso ⁊ aco
ro ⁊ granis lauri ⁊ aristo. ⁊ folijs lauri ⁊ centaurea
⁊ xylobal. ⁊ singulariter ⁊ cõposite. In facta autẽ a
cholera oʒ vt consideret. Qd si fuerit illic vtus for-
tis ⁊ materia plurima euacuet cũ eis que sũt sicut de
coctio myrabol. citri. ⁊ sicut aqua granator ⁊ parũ
scamonee aut absq; scamonea: imo sola ⁊ sequat eã
aqua calida. Et cũ eis que sũt sicut decoctio thama
rindor ⁊ cassiefistule ⁊ siracost ⁊ que sunt silia illis:
deinde equet materia cũ eis que sunt sicut sem̃ psiliũ
cum oleo ro. ⁊ aqua granator ⁊ succus cucumeris
cũ oleo ro. Et emplet venter cum emplis frigidis ⁊
sint in eis solatr ⁊ superiora vitis: ⁊ oʒ vt misceãtur
cũ eis etiam sicut absynthium. ⁊ cibi sint illi qui fiũt
de lentibus ⁊ de sumac ⁊ de spinachijs ⁊ d barberis
⁊ similes illis. ⁊ oʒ vt caueat ab errore cadẽte in ea.
⁊ existimat q͏ sit colica ⁊ curatur cura eiꝰ ⁊ moritur
infirmus. verũ nos redibimus ad cognitionẽ inte
gram eius quo oʒ vt curet hec pars pũctionis cum
loquemur de speciebus colice. Existimo ergo com
plementũ eius sermonis in eo illic. Facte autem ab
vlceribus cura est cura vlcerum: ⁊ iam diximus eã.
Sed facte ab ap̃ate cura est cura apostematum: ver
facte a vermibus cura est cura vermiũ.

C.iiij. de rugitu ⁊ egressiõe vẽtositatis absʒ volũtate

R Ugitus generat ex multitudine ventositatis.
Et generant ip̃m cibi inflatiui: aut malitia di
gestionis ꝑꝑ aliquam causar in malitia dige
stionis que est in mẽbris aut est in cibis. Et plim qd
est in membris ⁊ nõ fit nisi ꝓpter frigiditatẽ: aut ꝑꝑ
casum virtutis sicut in fine ptisis. Et plim quidẽ fit
cum lenitate nature ⁊ stimulatione necessitatis ege-
stionis. Et qñq; fit in intestinis supioribus subtili-
bus ⁊ est sonitus eius acutus. ⁊ fit in grossis ⁊ est so
nitus eius grauior. Et qñ permiscet ei hũiditas est
declinis ad gurgulationẽ. ⁊ qñq; rugitus est signuʒ
crisis. Et qñq; accidit ꝓpter cõmunitatẽ splenis. ⁊
qñʒ rugitus accidit multotiẽs patiẽtibus in mirac
ꝓpter ↄstritionẽ ꝓpterea q͏ intestina cor infrigidãt
Et qñʒ fit cum in epe est debilitas. Exitus aũt vento
sitatis absq; voluntate qñʒ fit ꝓpter mollificationẽ
ieiunij. ⁊ qñʒ fit ꝓpter vtrasq; mollificatiões: ⁊ di-
stinguit inter vtrasq; ꝑ illud qd vr̃ de paucitate sen
sus ani aut frigiditate eius. Ca. v. de cura.

[R]Egatur cū alienatione ciboꝝ inflatiuoꝝ plurimoꝝ ⁊ cū tollerantia famis ⁊ cōfortatione digōnis cū eis que iam sciuisti ⁊ resolutōe ventositatis cū medicis quas discemus in ca. colice ventose. Et ex eis que bona sunt in hoc in pluribus locis est diacyminū: ⁊ iterū diapipereon: ⁊ itē ꝯ acoras conditus: ⁊ si fuerit cū fluxu tūc alcanzi: ⁊ iteruz sumatur cymini ⁊ ameos ⁊ keisi ⁊ carui oīuz añ. ps i. anisi ptes .ij. ⁊ fiāt ex eis suffuf cū penidijs lapidosis pōdere. ʒ. v. ⁊ curetur exitus vētositatis absq; voluntate curationis paralysis ani: aut assūpt one tyriace ⁊ olei alkakingi. Et iungatur illud qđ est supra vmbilicuz cum oleo costino ⁊ similibus si fuerit ꝑ ieiuniū.

C.vi. de colica ex retentione fecis

[C]Olica ē integ̃ itestinalis dolorosa cū qua difficilis fit exitus eius quod egreditur ꝑ naturam. Et colica quidē ſm veritatem est nomē eius i quo est cā i intestinis grossis. s. colō ⁊ q̄ sequūt ipz. ⁊ est dolor qui multiplicatur i eis propter frus coꝝ ⁊ propter spissitudinē ipoꝝ. ⁊ propter frigꝰ eoꝝ multiplicatur sup ea adeps. Qđ si est in itestinis gracilibus tūc nomē propriū ei ſm sciam veraz ē ileos Uerū qm̄z est ileos i quibusdā locis colice propterea qꝛ vehementer est ei similis: ⁊ cause colice: aut cadūt proprie i colon: aut cadunt i alijs ⁊ ꝑueniūt ad ipz ſz semitam ꝯmunitatis. Et cause eius q̄ cadunt in ipso ꝓprie aut sūt malitia ꝯplōnis sīgularis calida: aut ffa aut sicca. Et calida quidē operatur exsiccatione sua ⁊ constrictione sua reducente nutrimētū ad epar ⁊ expellēte illud ad ipsū. Et frigida ꝯgelatione sua aut faciendo accidere malitiam ꝯplōnis nociuā. Et plurimū eiꝰ ē i terris frigidis: ⁊ cū iflat septēbrio. Et frigus quidē qm̄z facit illud propterea ꝙ restringit lacertos ventris ⁊ ꝑuenit calefacio eius ad cōcauitatē ⁊ exsiccat fecez ⁊ stringit lacertū ani ⁊ expellit feces ⁊ qđ cum eis est ad superiora. Et sicca operatur propter priuationē eius qđ lubricat fecē ⁊ inunctionē eiꝰ qđ exsiccat eam ⁊ exsiccat ipsaz. Malitia autē ꝯplōnis hūide singulis non semp ē cā colice nisi accidat ex ea accidēs qđ sit cā colice frigida aut hūida mālis: aut malitia ꝯplōnis cū mā: aut mā calida q̄ iflat ⁊ mordicat ⁊ separat cōtinuitatē ⁊ pertransit terminū punctionis ꝑueniens ad terminū colice aut frigida ⁊ reddit ad malitiam ꝯplōnis diuerse frigide. Qđ autē accit de sepatione ꝯtinuitatis subito q̄uis sit illud cū essentia colice: tñ qm̄z facit ipsum accidere frigus ꝓpter hoc qđ generatur ab ipo ventositas in corpore itestinoꝝ hora post horā. Et qm̄z est humor faciens hunc odorem: aut illuz qui ꝓpinquꝰ est ei ⁊ melia. Et qm̄z est eius euentus cū paroxisimis ⁊ apō comestionē cibi. Et qm̄z sedat ipm vomitus rei acetose melice: lz sit hꝰ i vomitus in hꝰ i dolore ſm plurimū phlaticus. ⁊ generat ipsum frigus mēbroꝝ: aut malitia digōnis ⁊ cibi ⁊ fructus ⁊ olera: aut est causa colice ꝓprie opilatio ꝓhibēs egōnē ⁊ hu. ⁊ vētositates a penetratione ⁊ ipi expellunt ⁊ accidūt dolor ⁊ extensio maxima. ⁊ plm huiꝰ opilationis cuz nō ē apa accit postq̄z replet monoculus: deide ꝑuenit ad colon. Et hec opilatio aut est ex apate i intestino ⁊ plz eiꝰ est calidū: aut ex hu. phlatico viscoso i splene spaciū eiꝰ ⁊ opilat ipm: ⁊ ē illa que fit ſm plm ⁊ ē illa q̄ innatur febre: aut ex ventositate accidente: aut propī i torsionē ꝯtorquētem propter ventositatē torquētem ⁊ icisionē ligamenti: aut rupturā: aut attritionem: expulsionē itestinoꝝ ad ptes inguinū ⁊ testiculorum: aut rupturā supra illud: aut ꝓpter vermes ꝯprimētes: aut propter fecem siccā: ⁊ hec fex sicca ē qm̄ ipa est fex cidorum siccoꝝ. aut quia remanet tempore longo ⁊ siccatur. Et est causa remanentie eiꝰ debilitas expulsiue i intestinis. Et multotiēs est hec remanentia propter potū rei narcotice stupefacientis virtutes operātes i fece. Et cum hoc posse ē etiam vt debilitetur virtus expulsiua q̄ est in lacertis ventris sicut accidit ei qui multiplicat coitum: aut ꝓpter destructionē sensus intestini: aut paruitatez effusionis cholere expellētis lauantis: aut qm̄ mesaraica exsuccat ex ea hūiditatē plimam: aut propter ꝓuocationē sudoris supflui aut exercitia faciētia sudare: aut propter vehemētiam raritatis corporis ꝓpter complexionē q̄ ē in ipso: quare obedit attractioni aeris continentis calidi: ⁊ ꝓpter hoc ē balneatio cū aqua calida ex eis que retinēt naturā: aut propter aerez ex calefactione cuius ꝯsequitur vt attrahat hūiditates ⁊ si fuerit absq; raritate: aut propter raritatē fistulosam. ⁊ qñq; fit propter artē facientē necessariū tactuz caliditatis sicut vitrearia ⁊ ferraria ⁊ fusoria: aut propter cōplexionē i ventre ipso calidam valde exsiccātem caliditate sua: aut est causa in illa caliditate i paucis dispōnibus mltitudo cholere acute effuse ad vētrem adurentis fecē cū iuenit eam preparataz ꝓpter paruitatem suā: aut propter siccitatē substantie sue ⁊ hoc est ſm minꝰ: sed ſm plurimū ipa soluit naturaz Et cū accit hec colica i ꝑncipio nocet: ⁊ itestino dolorē facit vehemētē itollerabilē. ⁊ qm̄z est cā illius caliditatis vehemētia frigoris aeris exterioris: qꝛ coartat caliditatem interius ⁊ cū hoc prouocat vrinā ⁊ cōstringit anuz: quare impellit fecē ad superiora: aut ꝓpter cōplonem siccam i intestinis ⁊ ventre: quare exsiccatur fex aut propter tenasmō apostematis recti: quare exsiccatur fex. Et existimauerūt quidā ꝙ qm̄z lapidescit illud qđ retentū est in itestinis ⁊ egreditur lapis. Illa autem que est per communitatem est sicut si accidat in epate: aut in vesica aut i renibus: aut in splene apa ⁊ cōmunicet ei itestinū per hoc qđ coartāt illud apa de substantia eius ⁊ constipat ipsum ⁊ opilat illud. Et sicut communicet renibus i doloribus lapidis ⁊ debilitetur opatio eius in expulsione humorum quare retineantur i ipso ⁊ accit colica ꝑ cōitatez lapidis: q̄uis dolor lapidis sit ex eis q̄ silantur dolori colice ⁊ occultatur nisi qui prouisionem hz. Et nos dicemus drām iter vtrasq; cū signis. Et qm̄z accidūt colica ⁊ ileos ſm semitā accidētie egritudinū pestilentialium aduenientiū ⁊ ꝑueniūt de regione ad regionē ⁊ de hoie ad hominē. Et iam retulit illud quidā medicus ꝺ antiquis: ⁊ dixit ꝙ ꝑueniebat quidaz eorum ad epiliam ⁊ erat epilia mortalis

⁊ quidam ad resolutionem intestini colon ⁊ mollificationem eius cum incolumitate sensus eius ⁊ sperabat cuȝ hꝰmōi euasio. Et erat plurimū eius ileos ⁊ ledebat colon ẜm semitā ꝑmutationū similis crisi. Inquit: ⁊ quidam medici curabāt eos cura mirabili. Ipsi nanqȝ cibabant eos lactuca ⁊ endiuia ⁊ carnibus piscium grossis ⁊ carne omni habenti vngulam in pedibus: ⁊ omnibus illis infrigidatis: ⁊ aq̄ frigida ⁊ acetosis ⁊ sanabant eos cum hoc: ita ꝙ sanabant omnes taliter ne caderent in epiliam ⁊ paralysim predictam: ⁊ sanabant quosdam eorum in quibus erat inceptio epilepsie. Et quandoqȝ accidit colica habentibus tetanum: quare deficiunt ī expellendo fecem ⁊ humo. ab intestinis superiorībꝰ sicut ipsi deficiunt in retinendo quod est in inferioribus Et quandoqȝ est frigus complexionum eorum causa colice. Et plurimū quideȝ accidit colica a phlegmate grosso: deinde a ventositate forti facta ⁊ penetrante in tunicis intestinorum ⁊ villis eorum ⁊ propter separationem ꝯtinuitatis eorum. Uentositas ei spargitur ī stō propter amplitudinē stōi ⁊ ꝓpter caliditatē stōi ⁊ propinquitatē membrorum calidorum ad ipm ⁊ spargitur in intestinis superioribus propter gracilitatē intestinoꝝ superiorū ⁊ retinet in intestinis alijs propter contrarium illius ex frigore eoꝝ ⁊ cōstrictione ipsoꝝ ⁊ multitudine resolutionis in ipsis ⁊ spissitudine tunicarū eorum. Et colica ventosa q̄uis sit ex materia que fit materia vētositatis: tamē nō ꝯparatur illi materiei qm̄ materia sola nō opilat viam ẜm ꝙ egreditur. ⁊ nȝ facit doloreȝ per se imo per se illud qd̓ accidit ab ea ⁊ phlegma fac̄ dolorem per se: ⁊ opilat per se. relique auteȝ diuisiones minus illis. Et ex eis que preparant intestina ad colicaȝ ⁊ proprie ventosam est vinum plurime cōmixtionis: Et olerā ⁊ proprie cucurbita: ⁊ fructus recentes ⁊ proprie vua ⁊ potus aque super eos: ⁊ motus super eos: ⁊ coitus: ⁊ retētio vētositatis volētis egredi. ⁊ aduentus vehementis frigoris ad itestinuȝ ⁊ infrigidantis ipsuȝ ⁊ ispissantis illud. Et ex eis que preparant itestina iferiora est comestio ouoruȝ assatorū ⁊ piroꝝ ⁊ cydōioꝝ stipticoꝝ ⁊ passe ⁊ sanich ⁊ milij ⁊ rizi ⁊ q̄ sūt silia illis. Et iterū retētio egōnis volentis egredi quandoqȝ facit cadere in ipsam ⁊ coitus plurimus ⁊ proprie super cibū grossum. Et ex materia omnis colice ex hu. grosso: aut ex fecibus iplet monoculus prius ẜm plim. deīde perueniūt ad alia. Et dum nō euātur materia q̄ est ī monoculo non accit ꝯplementū sanitatis. ⁊ qn̄ȝ est colica veniēs desup. ⁊ quotiēscūqȝ fit clistere aut euapatio retinetur mā in monoculo: quare duplicatur dolor. Et feb. qdē est iuuatiua ī oībus doloribus colice cuius cā est vētositas grossa: aut phl̄a: aut malitia cōplexionis frē: ⁊ est ex rebus velocius sanantibus vētosā. Et colica quidē multotiens permutatur ad paralysim ⁊ sanā tur per eā. ⁊ illud quando expellitur materia subtilis ad extremitates ⁊ coartantur ex ea lacerti: ⁊ qn̄ȝ similiter sanantur per dolores iuncturarum. Et qn̄ȝ permutatur ad dolorē dorsi phl̄atica aut sanguinea ad quā confert phl̄omia: ꝓpea ꝙ maturāt caliditas dolorosa ⁊ medicine iliace materies crudas. Et qn̄ ꝑmutatur ad varietatē melicā ⁊ meliam ⁊ epilensiaȝ est malū. Et qn̄ perducit ad hydropisim ꝑ illud qd̓ corrūpit de cōplexione epatis. Et qn̄ inuenit colica dolores articulorū ⁊ similia non apparent illi dolores tribus de causis: qm̄ dolor fortior ipeditur a debiliore: ⁊ quoniam materie sūt conuerse ad latꝰ doloris fortis: ⁊ quoniam dolor ⁊ fames ⁊ vigilie resoluunt superfluitates. Et quando prolōgatur retētio fecis inflatur venter ⁊ interficit. Et qn̄ fortia sūt membra colice ⁊ non recipiunt superfluitates tunc multotiens redeunt superfluitates ⁊ infrigidant caput. Et multotiens accidit colica post solutiones quibus expellitur grossum ⁊ multotiens subleuat curatio colice singultū punctionis.

C. vij. de signis colice absolute.

Accidētia quidē colice vere cuius nō declaratur ꝯfirmatio sūt: qm̄ minorat illud qd̓ egreditur de fece ⁊ expellitur ꝑoxismꝰ egōnis ⁊ minorat appetitus: imo remouet oīno ⁊ abhorret hn̄s eā vnctuosa ⁊ dulcia ⁊ nō declinat declinatōe ꝑua ad acetosa aut acuta aut salsa. ⁊ ē decliuis ad subuersionē ⁊ nauseā: ⁊ ꝓpe cū recipit vnctuosū ⁊ olfac odorē vnctuosi ⁊ dulci. ⁊ debilitat digō eiꝰ valde ⁊ inuenit oī hora pūctionē ⁊ declinat ad potandum aquā plimā: ⁊ inuenit dolorē in renibꝰ suis ⁊ ī dorso suo. deīn fiūt cū ea fortia accidentia ⁊ fit ipsa fortis ⁊ retinet natura ⁊ forsitan nō egredit: nec etiā ventositas penitus. ⁊ qn̄ȝ retinet eructuatio ⁊ fit fortis pūctio. ⁊ fit. q. ꝑforet venter eiꝰ terebello: aut. q. sit absconsa in itestis eiꝰ acus stās. Et quotiēs mouet dolet ⁊ fit fortis sitis: ⁊ nō sanat hn̄s eā lȝ bibat plim: qm̄ qd̓ bibit nō penetrat ad epar ꝑꝑ opilatōes accidentes in orificijs mesaraicaꝝ q̄ sequūt ventrem. Et qn̄ȝ multiplicat in q̄busdā eoꝝ tremor absqȝ cā: ⁊ si ingemetur in extrahēdo aliquid de ventre habentis colicam egrediūt hūiditates ⁊ sq̄bale sicut stercora ouiū ⁊ sicut stercora capraꝝ magne ⁊ parue ⁊ resnatans in aqua. Et freq̄ns fit vomitus cholericus et phl̄aticus. ⁊ appropinquat ẜm plim hu. phl̄atico d̓inde cholerico: deinde qn̄qȝ euomit rē porralē ⁊ vt herugo eris. ⁊ qn̄ȝ euomit rē de genere melie incensam. huores. n. qn̄ȝ corrūpūt ⁊ qn̄ȝ adurunt ex dolore ⁊ vigilijs ⁊ medicis calidis. Et vomitꝰ qdē nō fit frequēs nisi ꝑꝑ cōitatē stōi ad intestina: ⁊ ꝓpter multitudinē materiei ⁊ penuriam vie ad inferiora. ⁊ qm̄ via cholere ⁊ ad intestina ẜm plim ꝯstringit q̄re expellit ad supiora. ⁊ ꝓpter hoc rubet vrina in ipsa Et qm̄ maior ꝑs cholere ꝯuertitur ad renes cū non inuenit viā ad fel sustentatū ꝑꝑ illud qd̓ ē corā eo d̓ opilatione. ⁊ qm̄ dolor rubificat aquā: ⁊ qm̄ renes cōicant in dolore. ⁊ ꝓpter illud retinet vrina ēt qn̄ȝ Et quandoqȝ ē vrina in ꝑncipio eiꝰ ẜm dolorē aq̄ ciceris ⁊ aq̄ casei. ⁊ qn̄ȝ associatur ei tremor cordis maximus ⁊ indiget pectus eiꝰ retētione cū manu. ⁊ qn̄ȝ ꝑuenit res ad sudorem frigidū ⁊ syncopim.

Ca. viij. de signis saluis colice.

Agis incolumis colica' ẽ illa in q̃ retẽtio nõ ẽ vehemẽs ⁊ ẽ dolor mutabilis. Et qñq3 alleuiatur plim q̃uis redeat post eã. Et iuenit hũs eã ꝑꝑ exitũ ventositatis ⁊ egestiõis ⁊ admistratione clisterioꝝ qetẽ: sicut eius ꝯtraria ẽ prauior vel difficilior colica.

La. ix. de signis malis in colica.

Ortitudo doloris: ⁊ qđ vomitus ꝯsequit vomitũ: ⁊ sudor frigidus: ⁊ frigus extremitatum ꝓpter vehementiam doloris ventris ⁊ declinatiõnẽ san. ⁊ spũs ad ipm. Et qñ ꝑuenit ad singultũ quoꝝ vnus seqt aliũ ⁊ ad turbationẽ rõnis ⁊ spasmũ ⁊ retentionẽ eius qđ egredit ⁊ nõ ingredit saltem cũ ingenio ẽ mortalis. Et in extraneis signis ẽ cum apparet in eo q h3 dolorẽ ventris vestigiũ ⁊ bothor nigꝝ sicut faba. ⁊ vlcerat ⁊ remanet vsq3 ad diẽ scđ3 aut plus: quoniã morit. Et huic qdẽ hõi aduenit subet ⁊ multitudo somni in ꝑncipio egritudinis sue. ⁊ bonitas anhelitus ẽ bona significatio ad euacuãdũ quomodo ergo erit eius malitia.

La. x. de differentia q̃ ẽ inter colicã ⁊ lapidẽ renũ

Uandoq3 accidũt in lapide renu3 accidentia colice ꝑdicta: qm̃ colon ipsum cõicat renibus quare accidit ei dolor qui ẽ ei ꝓprius ⁊ accidũt ei accidentia sua que ꝑtinent illi dolori. Uerꝝ differẽtia inter eas quandoq3 ẽ ex dispõne doloris ⁊ ex ꝑte vicinantium ꝓprioꝝ: ⁊ ex parte eius qđ conuenit et eius quod non cõuenit: ⁊ ex ꝑte eius quod egredit ⁊ ex parte vltimitatis accidentium ⁊ ex parte causaꝝ ⁊ significationũ accidentiũ. Dispõ aũt doloris diuersificatur in eis quantitate ⁊ loco ⁊ tẽpore ⁊ motu Quantitate vero quoniam ille qui ẽ lapidis ẽ paruus quasi sit acus ⁊ colicus est magnus. Loco autẽ qm̃ colicus incipit ab inferiore parte dextri lateris ⁊ tendit ad supiorem sinistri. Et quando confirmatur dilatatur in dextra ⁊ in sinistra. Et ꝺm quosdam non incipit colica a sinistra. sed illud non ẽ veꝝ. Et nos iam experti sumus ꝯtrariũ illius ⁊ ẽ ad anteriora et versus pectinẽ decliuior q̃3 sit ad posteriora: ⁊ renalis incipit a superioribus ⁊ descendit paulatim vsq3 ad locum vbi confirmatur ⁊ est decliuior ad posteriora Tꝑe vero qm̃ renalis fit fortis in hora vacuitatis ⁊ colicus alleuiatur in ea ⁊ fit fortis cũ sumitur aliquid: ⁊ colic⁹ incipit subito ⁊ in tꝑe breui: ⁊ lapidosus paulatim ⁊ fortis fit in fine suo. ⁊ si ẽ renalis fit ꝑus dolor in dorso ⁊ difficultas in vrina: deinde signa in qbus colica. ⁊ in colico sũt illa signa: deinde dolor. Motu aũt qm̃ colic⁹ ad ꝑtes mouet ples ⁊ renalis figit. Ex ꝑte aũt vicinantiũ ꝓꝑoꝝ qm̃ tremor multiplicat in renib⁹ ambob⁹ ⁊ non ꝑtinẽt colico. Differentia aũt accepta ex eo qđ ꝯuenit ⁊ nõ ꝯuenit ẽ: qm̃ clisteria ⁊ exit⁹ vẽtositatis ⁊ fecis alleuiãt dolorẽ colice ⁊ nõ alleuiãt dolorẽ renũ alleuiatõe de q̃ sit curandũ in plurib⁹ dispõnib⁹. Et lapidẽ frãgẽtes medicine alleuiant dolorẽ renũ ⁊ nõ alleuiant dolorez colice. Ex ꝑte aũt ei⁹ qđ egredit ẽ qm̃ cũ renali fortasse nõ ẽ retẽtio rei: q̃ qũ egredit ẽ sicut sterc⁹ ⁊ sqbale ⁊ sicut stercus vaccinũ ⁊ natat. Et qñ3 est retẽtio omino ⁊ rugitus ⁊ silia: ⁊ colicus nõ euacuat ex hoc.

Ex ꝑte aũt vltime ꝯsecutionis accidentiũ ẽ qm̃ dolor cruriũ ⁊ dorsi ⁊ tremor in renali est plus ⁊ casus appetitus ⁊ vomitus cõsecutius phlaticus ⁊ paruitas digõnis ⁊ vehem ẽtia doloris ⁊ ꝑductio ad syncopim ⁊ sudor frigidus ⁊ iuuamentũ cũ vomitu in renali sũt minus. Ex ꝑte aũt causaꝝ ⁊ significationũ accidentiũ est: qm̃ frequentia nauseatiue sacietatis et assũptio ciboꝝ maloꝝ ⁊ vicissitudo pũctionis ⁊ rugitus ⁊ retentio fecis sunt ꝑcedentes in colica. ⁊ vrina acetosa ⁊ filosa est ꝑcedens in renali: ⁊ non ẽ in renali vrina subtilis: deinde filosa grossa: deide arenosa.

La. xi. de signis distinctionis colice: ⁊ primo de signis phlegmatice.

Uandoq3 significant colicã phlegmãticã anñcessio causaꝝ generatiuaꝝ phlatis ex sacietate nauseatiua ⁊ ex spẽbus ciboꝝ: ⁊ etas ⁊ regio ⁊ hora ⁊ reliqua que sciuisti. ⁊ signt ipsam exit⁹ phlegmatis in fece ante colicam ⁊ cũ ea cũ fit clistere ⁊ frigiditas inferioꝝ ⁊ grauitas sensata ⁊ vehementia retentionis multa: q̃r non egreditur aliqd de fece aut humore aut ventositate. si aũt egreditur est res inflata sicut stercus vaccinũ sicut egreditur in ventosa ⁊ est leuior. ⁊ fit dolor ꝓlixus imo in spacio longo: et non o3 vt nõ decipiatur aliquis per id qđ forte fit de siti ⁊ inflammatione ⁊ rubedine aque ⁊ existimet q egritudo sit calida. Illud nãq3 cõe est omnibus.

La. xii. de signis colice ventose.

Ntecessio cãꝝ suaꝝ notaꝝ ex multitudine potus aq̃ frẽ ⁊ potus vini cõmixti ⁊ olera inflatiua ⁊ fructus ⁊ qđ affuit cibus non digestus ⁊ rugitus ⁊ retẽtio fecũ in intestinis ⁊ extensio ⁊ voluptatio vehemẽs. q. ꝑforentur intestina terebello: q. occultetur in intestino acus. ⁊ hoc qñq3 fit i phlegmatica cũ retinet vẽtositas: aut generat ipam: s3 est in vẽtosa forti⁹ ⁊ nõ sentit in ea grauitas vehemens. ⁊ in vẽtosa qdẽ ꝓcedũt qñ3 rugit⁹ plurimi ⁊ ventositates qñ3 quiescũt ⁊ non rugit tũc ⁊ non egreditur ⁊ fortasse nõ accidit vt rugiat nisi cum fit vaporatio ⁊ ꝯꝑssio. ⁊ qñ3 figit dolor ⁊ nõ ꝑmutatur. ⁊ qñ3 cognoscit inflatio cũ manu. ⁊ ꝺm plurimũ iuuatur cõꝑssione. ⁊ quandoq3 iuuat vaporatio eius. ⁊ qñ3 nõ iuuat. ⁊ illud cũ fuerit materia faciens vẽtositatẽ sic cam: tũc quotiẽs iuenerit caliditatẽ ⁊ nõ calefactio3 faciet ventositatẽ. ⁊ quandoq3 significat ipam grossitudo fecis vaccine q̃ natat sup aquã ꝑꝑ multitudinẽ eius qđ in ipsa ẽ de ventositate. Et qñ3 ẽ vent cu3 ea lenis. ⁊ qñ3 ẽ fluxus ⁊ egrediũtur humores ⁊ nõ iuuat eo ꝑꝑ retentionẽ vẽtositatis grosse in tunicis Et illa in qua ẽ ꝑmutatio doloris est incolumior. ⁊ illa in qua ẽ inflatio vẽtris sicut tympani ẽ mala.

La. xiii. de signis eius que fit ex fece.

Igna ei⁹ q̃ fit ex fece sũt anñcessio reꝝ q̃ sũt retẽtio fecis ante euentũ doloris cũ tensione. ⁊ est illic grauitas valde vehemens. Et sentitur. q. intestinũ scindatur a se ipso. ⁊ qñ fit tenasmon non egreditur aliqd: sed qñq3 egreditur res viscosa grossa. Uerꝝ illã que fit ex fece cholerica signt tinctura fecis ⁊ multitudo eius quod egreditur de cholera ⁊ ad

ustio ⁊ inflãmatio ⁊ mordicatio ⁊ aductus q̃tis cũ fluxu cholere ⁊ exsiccatio lingue. ⁊ feculentam factã a raritate corpis significat ꝓcessio puitatis fecis ⁊ siccitas corporis ⁊ velocitas ledendi ex calore ⁊ frigore extrinseco: ⁊ feculentam factã a caliditate ventris ⁊ siccitate eius inuentio inflãmatiõis ⁊ siccitas almirach ⁊ tenebrositas eius ⁊ siccitas egestionis ⁊ eiꝰ nigredo ad rubedinẽ quandam decliuis. ⁊ feculentã q̃dem factam a resolutione aeris ⁊ exercitio ⁊ sudore ⁊ reliquis significat ꝓmissio paruitatis fecis facte a resolutione cum cursu causaꝝ ꝑdictaꝝ. Et signa facte ex retentione cholere effuse ad intestinũ sũt grauitas ⁊ inflatio vẽtris ⁊ albedo coloris egõnis ⁊ difficultas egressiõis eius cũ dolore ⁊ tensiõe fecis ⁊ ꝯpssione facta ex ea tñ. ⁊ qñ vicinat ei ictericia. ⁊ signa retentionis facte ex melia frigida pp frigꝰ epatis aut alterius ẽ vt non sit igneitas ⁊ sit color decliuis ad viriditatem. Et signa facte ex melia acetosa sunt eructuatio ⁊ nigredo egestionis ⁊ inflatio cũ puitate doloris.

Ca.xiiij. de signis colice apostemose.

Signa aũt facte ab apãte calido sũt dolor tensiuus fixus in loco vno cum grauitate ⁊ pulsatione ⁊ inflãmatione ⁊ febris acuta ⁊ sitis vehemens ⁊ rubedo in colore ⁊ inflatio in eodem loco ⁊ retentio vrine. ⁊ ẽ signũ forte ⁊ ledi cũ fluxu. Et qñq̃ est iste dolor cũ lenitate nature. ⁊ qñ ꝑduc̃ ad frigus extremitatũ cũ calore vehemẽti i vẽtre. ⁊ qñ rubet id qḋ ei opponitur de vẽtre. Et si fuerit aposte ma cholericũ erũt tensio ⁊ pulsatio ⁊ grauitas minus ⁊ fe. ⁊ inflãmatio ⁊ mordicatio vehemẽtiꝰ. Signa aũt facte ex apostemate frigido phlegmatico: ⁊ est paꝝ sũt vt sit dolor ꝯtinuus apparens i loco vno ⁊ ꝓpe cum descendit aliquid ex eis que descendunt ex ventre. ⁊ inuenit cũ manu inflatio cũ lenitate: ⁊ est forma eius forma mollium. Et iam ꝓmissum est q̄ fecit illud ex assumptione geneꝝ lactis ⁊ piscũ ⁊ carniũ grossaꝝ ⁊ fructuũ ⁊ oleꝝ frigidoꝝ ⁊ humidoꝝ ⁊ est sperma frigidũ subtile. est enim signũ ꝯueniẽs ad hoc ⁊ egestio est phlegmatica.

Ca.xv. de signis facte ex torme ⁊ ruptura.

Et signa facte ex torsione sũt euẽtꝰ eius subito post motũ laboriosũ aut saltũ vehementẽ aut casum aut percussionẽ aut calcationem aut luctuationem aut tollerantiã põderis aut rupturam aut ventositatem vehementẽ. Et sit dolor eius similis nõ incipiens: deinde addẽs paulatim ⁊ significat rupturam illam que fit ex ruptura.

Ca.xvi. de signis reliq̃ꝝ spẽꝝ colice leuis a frigore ⁊ calore aut debilitate sensus aut ṽmibꝰ aut ruptura

Et signa fcẽ a frigore itestioꝝ sũt puitas ⁊ aptio egõnis ⁊ eiꝰ iflãmatio: ⁊ sensibilitas frigoris i intestinis ⁊ leuitas doloris: ⁊ qñ ẽ spma cum ea frigidũ. Et signa facta ex cholera citrina sũt cause antecedentes ⁊ etas ⁊ regio ⁊ forma ⁊ tps ⁊ alia eoꝝ q̃ inuenit de mordicatõe vehementi ⁊ inflãmatiõe ⁊ adustione ⁊ nocumẽto a clisteribꝰ acutis: ⁊ nocumẽto ab eo qḋ solutiõe educit ⁊ descẽdere facit cholerã ꝗ̃ noceri fame ⁊ iuuari a tpatis infrigidantibꝰ ⁊ cõone cholere si nõ fuerit mã ibibita ⁊ cõmotio raro. Et qñ associat ei febris ⁊ fortasse nõ associat ei ⁊ nõ est fe. eius sicut fe. apõse in magnitudine accidentiũ. Et qñ associat dolor in pectore quasi pũctura cultelli: ⁊ non ẽ ventositas. Et signa facte ex debilitate expulsiue sũt vt iam antecessit eã lenitas nature ⁊ necessitas surgendi ad scellam frequenter sed paululũ. Et antecessio causaꝝ eiꝰ ẽ ex eis q̃ debilitãt vel destruũt ṽtutẽ ex calore ⁊ frigore aut assũptõe. Et multotiẽs accidit vẽtri vt sit leuis aut tpatus: aut sit quãtitas egõnis ⁊ q̃litas eiꝰ ꝓm cursũ nãlẽ. sed ẽ necessariũ ad hoc vt egrediat fex vti instrõ aut suppositorio: ⁊ qñ ẽ illud pp fistulã. Et signa eiꝰ q̃ ẽ ex debilitate sensus sũt vt illud qḋ sũt faciẽs declinare egõnẽ cũ q̃litate ad mordicationẽ nõ ꝑcipiat in ascellatõe: ⁊ hoc ẽ sicut poꝝ ⁊ cepe ⁊ caseꝰ ⁊ fenugrecũ. Et iteꝝ vt suppositorioꝝ acutoꝝ non sentiat nocumẽtũ cũ supponũt: ⁊ vẽter inflatur ex eis q̃ sumũtur ⁊ retinentur. ⁊ nõ dolet dolore de quo sit curandũ. ⁊ qñ accidit vt sit illic fistula corrũpens sensũ. ⁊ signa facte ex vermibus sunt signa vermiũ ⁊ antecessio exitus eoꝝ.

Tractatus q̃rtus de cura colice ⁊ locutiõe i ileos ⁊ rebus ꝑticularibus egritudinũ itestioꝝ ⁊ dispõnũ eoꝝ.

Ca.i. de canonibus curatõis colice.

Portet vt colice regimen nõ ꝑtermittatur. nã cũ apparent signa inceptiõis eiꝰ oꝫ vt inẽdicat repletio ⁊ incipiatur mũdificatio eiꝰ ⁊ ẽ ꝓm ipsam. ⁊ si fuerit post cibũ quẽ cõedit expellat ipꝫ vomitu statim ⁊ euomat cũ eo qḋ retinet de hũorib' donec mũdificet. Et vomitꝰ qḋ qñ incidit mãz colice hũidam ⁊ cholericam: q̄ si supfluat retineat cũ retinẽtibus vomitũ. Et ex eis q̃ bona sũt ⁊ expta i hoc ẽ vt ponat in siropo de menta facto ex aq̃ granatoꝝ aliquid de cymino ⁊ sumach. Et ex eis in qbꝰ nõ est ꝯuenientia ẽ vt festinatio sit in dãdo in potu solutiuũ desuper. Ipsũ enim ẽ forasse vehemẽtis virtutis. ⁊ hũores ⁊ squibale sunt plures. Cũq̃ ꝯuertit ad eos humor desup fortasse nõ inuenit penetrationẽ ⁊ perducit regimen ad timorẽ maximũ. Et illud qḋ in ꝓmis necessariũ ẽ vt incipiat ⁊ sorbeat lenientia lubricatiua sicut ius galli vetusti: qḋ narrabo in eis q̃ sũt post. Et iam narrauimꝰ illud in areolis medicinaꝝ singulariũ: deinde admistret clistere linitiuũ. Qḋ si fuerit illic febris ꝑmutet aqua galli: ⁊ in loco eius sit aqua ordei vt incipiant hũores ⁊ squibale desubtus descẽdere paulatim. Cũq̃ sentitur q̄ squibale ⁊ humores grossi valde iam egrediuntur. ⁊ oportet vt i potu detur aliquid desup fiat. ⁊ si possibile est vt mũdificatio fiat desuper cũ vomitu frequenti fiat. Et nõ sit vehementia necessitatis dandi in potu desup nisi quando sunt principium materiei stomachus ⁊ intestina supiora. Et scitur q̄ stomachꝰ ẽ debilis ⁊ hu. multitudo ⁊ inuenitur repletio supra vmbilicum et grauitas illic. oĩa enim ista exigunt vt fiat fluxus desuper. Et similiter si accidat colica post excoriationem: tunc cura facta desuper ẽ melior. ⁊ i hac specie

colice ē illa cuiꝰ ꝓncipiū ē ex stō ⁊ supiorībꝰ si fuerit
materia ꝯfirmata: deide ipsa mandat ad itestinū lesū
materiaz post materiaz: ⁊ quotiēs ꝑuenit ad ipsū ac
cidit dolor: tūc necessaria erit mūdificatō icipiēs. Cū
ergo bibit solutiuū aut extrahit eaz ⁊ sanat ex ea: aut
deponit ipsaz ad iferiora ad locuz vnuz mundificet
ergo ipsaz clistere vnū: aut minor numerus eo q ne
cessariuz est ante illud. Et quando non oportet dare
ī potu medicinaz desuper est propter necessitatez ma
nifestaz: tunc non oportet vt i potu sumatur desuper
omnino aliqd ⁊ sit cōtentus clisteri. Et illud quoniā
plurimi ī causa colice est hu. grossus viscosus egredi
ens ⁊ non egrediēs itegre per euāntia. Cumqȝ bibit
medicīa desuper euacuat nō ab vnoquoqȝ duoꝝ .s.
stō ⁊ itestis tantuz: imo ex alijs locis a qbus euacua
tio oīno non est necessaria ⁊ illud facit acqrere debi-
litatez proculdubio. Cuz ergo hoc fit: deide sit neces
se mundificare itestinuz exigens clisteria plurima ⁊
euacuatōes frequentes ⁊ debilitat ṽtus valde: tunc
oportet vt sit contentus quantuz possibile est clisteri
bus ⁊ eis que currunt cursu eoꝝ. Ipsa eni duz iue
niunt ī itestis humorez non attrahunt ex locis alijs
⁊ nō euacuant ex reliqs mēbris plurimuz Et si iteret
clistere multotiens ꝭm necessitatē humoris generati
ui doloris nō erit tantuz timoris ī ipso: quantū est cū
fit euō desuper per medicias attrahentes ex corpo-
re toto. Et cuz clistere non educ̄ aliqd ex materia ⁊ ū
maturat tūc abbreuiet ⁊ clisterizet ⁊ prope cuz cliste-
ribus acutis. horananqȝ eoꝝ ē post maturatōez: qȝ
uis ex clisteribus acutis timeatur cordi ⁊ cerebro. Et
multotiēs qdez fit clistere ⁊ nō soluit: imo fac̄ sodaz
quare oportet tunc vt adiuuetur desuper. Et quan-
doqȝ est solutio ⁊ super ⁊ opilatio desubtus: quare
necessariū ē vt restrigat qō ē superius cū stipticis ita
vt fiat retētū vnū: deiū eūet. Et oȝ vt leniatur clistere
cū fuerit illic fe. ⁊ multiplicet eiꝰ humiditas vt fran-
gat salsedinē salis de quo fortasse necessariuz ē vsqȝ
ad. ʒ. ij. ⁊. 5. Et cuz clistere non fac̄ descendere aliqd
tunc det ī potu hierapicra cuz vīo aut sicca. Et simuli
ter post assumptiōez eoꝝ q̄ sūt sicut alkisch ⁊ dactili
con ⁊ non oportet vt cōfortetur hiera eoꝝ cuz aga
rico: qm̄ est profundans stans ī visceribus. Et opor
tet vt nō fiat clistere cuz ī stomacho est aliqd ⁊ attra
hatur cruduz ad iferiora. Et oportet vt non conti-
nuētur clisteria: imo iteruenia[t]iter ea spaciuz. Et cho
lerice qdez colice paroxismus vicitur cū pillulis au
reis. Et quandoqȝ accidit vt medicie attrahentes ex
corpore attrahant ad itestīa humores malos alios.
Et quandoqȝ attrahunt humores puros: quare ag
gregant excoriatō ⁊ colica simul. ⁊ hoc est ex nocu-
mentis mortalibus. ⁊ quod deterius ī potu sumitur
ī colica de solutiuis est vt sit magne quantitatis ex q̄
fugiat sumens ⁊ non remaneat ī stomacho: imo pil
lulas de hiera: ⁊ omne qō ē minoris qȝtitatis: ⁊ ma-
gis aromatici odoris ē melius sumere ī potu. Et oȝ
vt itentō ī capite sit vehemens valde ita vt non reci-
piat vapores eius qō retinet ī ventre. ⁊ vapores me-
dicinaruz acutaruz quas admīstrare necesse est ī plu
ribus horis ī egritudinibus colicis. Quandoqȝ .n.
perducit illud ad varietatez ⁊ cōmixtōez rōnis ⁊ est
cauēdū ī colica. ⁊ ex eis quoꝝ cā generat nocumen-
tū ē vt nō sit pōse medico vt sciat formam dispōnis
egri: quare nō pōt tūc scire qō necessariū est ī curatō
ne. Et hec itentio cōplet cū aromaticis frigidis ⁊ cū
oleis frigidis ⁊ reliqs ⁊ q̄ iuuimus ī ifrigidatōe ꝯple
xionis capitis. Et quandoqȝ accidit vt sit necessitas
calefaciēdi itestina compar necessitati ifrigidationis
epatis. Quare custodiat illud cuz emplīs ifrigidan
tibꝰ epar ⁊ silibꝰ: ⁊ custodiat pars epatis ab emplis
vētris ⁊ iunctiōibꝰ eiꝰ calidis. Et silr ē dispō cordis
⁊ ꝯueniētior ifrigidatō eiꝰ ē cū succis fr̄is cū cāfora
⁊ sandal. Et oȝ tūc vt ponat ī ptibꝰ itestioꝝ ⁊ partibꝰ
cordis ⁊ epatis aliud qō distiguat ex pāno aut istō
aut silibꝰ ꝓhibēs ne currat qō ꝓpuz ē vni eoꝝ ad
aliud. Et sitis multiplicat ī eis ⁊ nō oȝ vt bibat nisi:
paꝝ: aut tolleret. Cūqȝ illud fuerit ꝑmixtū cuz iuleb
erit magis iuuatiuū siti ꝓpea q corpꝰ diligit rē dul-
cē ⁊ fac̄ ipsā penetrare. Cap. ij. ō cura colice fr̄e.

Colice aūt fr̄e regimē ꝭm semitaz canonis est
vt nō icipiat ī ea a stupefactōe. Incipiētes .n.
sedare dolorē cū narcoticis ꝯponūt rē maxi
maz erroris. Admistratō .n. narcoticoꝝ non ē cu
ratō vera ī aliquo. Et illud ideo qm̄ curatō ṽa ē ici
sio cause: ⁊ stupefactō ē ꝯfortatō cause ⁊ destruit sen
sus per eaz. Et illud ideo qm̄ si causa est hu. grossus
fit fortior ⁊ deterior aut ipsa cōplexio fr̄a fit frigidior
aut ventositas spissa fit spissior: aut opilatō ispissans
corpus itestini ⁊ non resoluit ex eo qō ī ipso retētum
ē: fit vehementius ispissans ⁊ dolor redit post diem.
i. aut. ij. aut. iij. fortior qȝ fuit: quare nō oportet vt in
ea elaboretur qȝtuz possibile est. ⁊ duz iuenitur ab ea
excusatō ⁊ deuitatō: imo elaboret ī elongando cām
icidendo eaz ⁊ resoluendo eaz ⁊ dilatando poros ī
qbus retinet sua viscositate: ⁊ qō plus facit hoc sunt
materie subtiliatiue nō vehemētis calefactiōis. Ve-
hemēs nanqȝ calefactō cuz itestis subito accit nō ē
securitas q sit illud qō ipsa ꝯmouet de vētositate ad
ditum sup illud qō ipsa resoluit de materia: imo oȝ
vt sit qȝtitas eiꝰ qȝtitas qua faciat ī vētositate resolu
tionē fortē ⁊ ī materia hu. subtiliatōez ⁊ maturatōz
nō resolutōz fortē. ⁊ ꝓp hoc qn̄z sufficit abstinere a
cibo ⁊ potu diebꝰ aliqbꝰ: ⁊ silr euaporatō qn̄z com
mouet dolorē vehemētez: quare necessariuz ē tunc
aut dimittere euaporatōz: aut multiplicare ⁊ iterare
ipsaz ⁊ resoluat illud qō ꝓmo cōmouit de ventosita
te: deide admīstrent clisteria euacuantia illud qō oȝ.
Oȝ .n. vt si fex sit retēta vt nō icipiat nisi cuz eo ī quo
est lubricatō fecis ꝓp mucilagines que sunt ī ipso, ⁊
oleis ⁊ medicis q̄ sunt ad feces: ⁊ sunt ille q̄ ꝯueniūt
curatōi colice facte ex fece pura hoc quando ē vēto
sa deide post illud redeat ad clisteria euāntia phleg-
ma si fuerit phl̄tica. aut resoluētia vētositatē ⁊ euān-
tia ipsā si fuerit vētosa. Et oȝ vt scias q qn̄z euāt to-
tū qō ē ex humoribꝰ ⁊ remanet res ꝑua q̄ ē illud qō
associat pn̄ doloris: ⁊ ē faciēs dolorē. Oȝ ergo ne di
cat q curatō nō ē iuuatiua: imo euet illud ēt cū cli-
steribꝰ. Et qn̄z ē illud vētositas sola quā significāt si

gnificatões vẽtositatis: qr oz vt admistret qd con-
fortatiuũ ẽ mẽbri ⁊ resolutiuũ vẽtositatis cũ calefacti
one subtili. Et fortasse sufficit tunc bibẽ ↄfectõez for
tẽ calidaz sicut tyriacaz ⁊ silia. Et qñz sufficit ponere vẽ
tosas cuz igne sup locũ doloris. Et qñz sufficit semia
potare resolutiua vẽtositatis. Et qñqz sufficit bibere
vinũ calefactũ. ⁊ qñz sufficiũt empla resolutiua ⁊ for
tiora eis sũt rubificãtia facta ex synapi. Ipsa.n.qñz
resolvũt ⁊ qñz attrahũt mãni ad lacertos vẽtris. Et
aq̃ thermar̃ i dolore vehemẽti qñ cũ ea fit balneatio
iuuat valde. ⁊ aq̃ de sale armoniaco ẽ mirabil' hoc
absolute: ⁊ si nõ aliter saltẽ bibita si tollerat eius pota
tio Et silr tia facta ex aq̃ i q̃ decocte sũt materie reso-
lutiue subtiliatiue. Et qñz sufficit fricatõ vẽtris subti
lis cũ fricatõe forti alleor̃. ⁊ qñz ↄmouet dolorẽ po
tus aq̃ frẽ: ẽ.n. nocibilior res i hac egritudie cũ pau
ca itẽtõe i sedatõe sitis. ⁊ passiũ duar̃ par̃ ẽ melius ea: ⁊
calidũ est magis sedatiuũ doloris. ⁊ nocibilior res
istis ẽ frigus ⁊ aer frigidus quẽadmodũ res magis iu-
uatiua eis ẽ aer calidus ⁊ aq̃ calida. Et si cã fuerit fri
gus itestinor̃ ⁊ fuerit mirac gracile festinabit hũti
ipsũ colica oi hora: qr oz vt calefiat venter eius semp
⁊ expellat ab eo frigus cũ eis q̃ coopiunt ex pellibus
⁊ strigat super eũ ex eis. ⁊ vnctões ex oleis calidis ⁊
embroce q̃s dicemus sũt i ea iuuatiue ⁊ qñz necessarie
sũt vaporatões. Et qñz necessariũ ẽ vt ponant i ole-
is calidis castoreũ ⁊ euforbiũ. Et ois colice frẽ cã
ẽ illud qd diximus de iteratõe rei ad locũ lesũ q̃re ac-
cidit tũc dolor: cura est eũo subtilis sepata frequens
nisi sciat q̃ illic sit mã plima: tũc.n. eũo fienda ẽ. i ea
aũt q̃ ẽ scdm semitaz attractõis ⁊ generatõis ↄueniẽs ẽ
vt i potu det cũ poxismus ẽ doloris ⁊ i nocte vehemẽ
tie eius aliqd sicut pillule de aloe. Et pillule de hiera
Et pillule ↄposite de pulpa collo. ⁊ scamonea ⁊ sera-
pino ⁊ aloe sumat i potu ex qbuscunqz ear̃ fuerit ex
aur̃.5. vsqz ad duas tertias aur̃. Ista.n. cuz assiduãt
aliqbus diebus ⁊ certificat cibus sanant.

Cap.iij. de canonibus proprijs colice vẽtose que
est ex eis que sunt inter colicam frigidam.

Oportet vt admistrẽt clisteria ⁊ suppositoria
⁊ empla q̃ dicemus. ⁊ iterdicat cibus oino ⁊ si nõ
plus saltẽ duobus diebus vel tribus ⁊ dormiat q̃
tũ possibile ẽ ei vt studeat i eradicatõe mãei ventositatis
cũ clisteribus resolutiuis ⁊ i calefactõe mẽbri cuz eis! ⁊
deforis scdm modũ quẽ diximus ante. Si autẽ nõ iue-
nis q̃ illic sit humor tũc calefac qd vis ⁊ vapora qd
vis. Et stude ẽt i positõe vẽtosar̃ cuz igne absqz icisi
one. Cũqz nã fuerit obediẽs tũc iuuet fricando sua-
uiter locũ doloris: ⁊ iungẽdo cũ eis q̃ sunt sicut oleũ
sambacinũ ⁊ oleũ de neridẽ ⁊ oleũ albẽ calefacta. ⁊
vaporando cũ milio ⁊ sale calefacto scdm qñtitatez
quaz vides ↄueniẽtiorẽ. Et experire figuraz dormi
endi.s. resupiatõz ⁊ dormiẽdi sup vẽtrẽ q̃ ear̃ sit ↄue
niẽtior ⁊ magis expellẽs vẽtositatẽ. Et ex eis q̃ bibi-
ta ↄferũt ẽ vt i potu det carui ⁊ semẽ rute i aq̃s de sei-
bus: aut i vio ãtiquo aut i aqua mellis aut cũ pẽidijs.
Et qñz dat i potu filoniũ i hac hora ⁊ euadere facit.

Cap.iiij. de ↄpõne solutiuor̃ eius q hẽt colicã ex vẽ-
tositate: aut materia phlegmatica de qbus sũt clisteria.

Ompõ clisteris educẽtis phlegma ⁊ fecẽ: ℞. tri-
bulor̃ polypodij fenugreci cartãi seuestez
ptes eq̃les turbit põdus.ʒ.ij. ⁊ pulpe col. saha-
ne nõ ↄtrite aur̃.5. fic̃.x. nũero: seis lini seis apij anisi
centaure minoris granator̃ kerua tritor̃ ⁊ viola
rũ oiuz ana.ʒ.v. ⁊ rute. M.i. foliorũ cauliuz. M.
s. decoquant i aqua plurima suauit donec redeat ad
paucaz ⁊ fricent manibus ⁊ colent ⁊ sumant ex ea cir-
citer.c.ʒ. ⁊ dissoluant i ea cassiefistule.ʒ.vij. ⁊ zuccari
ru.ʒ.vij. serapini bdellij ãbor̃ ana.ʒ.i. baurac aur̃.
i. olei sisami.ʒ.v. ⁊ clisterizet cuz ea. Et quãdoqz po
nit i ea aliqd de felle tauri. Et i clistere educẽs phleg-
ma: sumat ↄmixtio illius clisteris ⁊ ponat i ea de pul
pa collo q̃ntide plusq̃ illud ⁊ sumant granor̃ alker
ua.ʒ.v. ⁊ aqua volubilis exp̃mat ⁊ effundatur sup il
lud qd colat ab eo clistere p̃muz: ⁊ ponat i ipso loco
cassiefistule ⁊ zuccari pondus.ʒ.xv. mellis. ⁊ sit oleũ
eius oleuz cartami ⁊ ponat i ipso tantuz de oppopo
naco q̃ntuz ẽ serapinũ.s. pondus.ʒ.i. ⁊ admistretur.
Et quãdoqz ponit i ea oleũ de kerua. Et multotiens
qdez sunt contenti decoctõe se. haisce ⁊ origani ⁊ iso
pi ⁊ cymini ⁊ petroseli. ⁊ se. rute ⁊ polipodij ⁊ cẽtau-
ree ⁊ calamẽti ⁊ aniudẽ. deide addat i ea succus cen-
taure ⁊ cucu asi. p̃pe.ʒ.5. ⁊ fit clistere cuz ea: aut deco
quant cuz ea cucu. asi. radices ⁊ aliqd de pulpa col-
lo. ⁊ dissoluat i ea serapini ⁊ oppoponacis ⁊ bdellij
oiuz ana pondus.ʒ.i. ⁊ fiat cuz ea clistere. Et multo
tiens qdez decoquunt iste medicine i oleo ⁊ cuz illo
oleo calido fit clistere. Et multotiens qdez fit clistere
cuz siropis acetosis icisiuis. Compositõ siropi ace-
tosi cuz quo clisterizantur habentes cholicaz: ℞. ace
ti kist.i. ⁊ mell' kist.i. pulpe collo. aur̃.iiij. ⁊ piperis
℥.i.ss. ℥.ij. ⁊ se. rute siluestris ⁊ amomi ⁊ keiliz ⁊ ani
si ⁊ epithymi oiuz ana aur̃.iiij. ⁊ polypodij. ℥.i. terã
tur illa omnia ⁊ decoquantur i aceto ⁊ melle donec
medientur. Et quandoqz ponunt i ipso aniudez ⁊
polypodium etiam sed nos non inuimus ad huius-
modi regimen. Suppositoriuz clisteris doloris se-
dantiuz quorundaz antiquor̃ bonum: ℞. aloes ⁊
castorei ⁊ storacis ⁊ glutis alibat oiuz ana. ℥.i. succi
buchormariẽ recẽtis ⁊ corticis.ʒ.i.5. reseruetur ⁊ ad
mistret cũ necessitas ẽ ex eo quãtitas fabe ⁊ ponat in
qbusdaz clisteribus. ⁊ quandoqz ponunt i qbusdaz
hiera ad ipsuz ⁊ olea ⁊ clisterizat cuz eis i qbusdam
clisteribus. Et quandoqz clisterizat clisteri forti cum
fex ẽ inobediẽs cũ phlegmatibus vehemẽtis viscositatis
vltima i ṽtute ⁊ i obediẽtia. Quare oz vt fiat clistere
cuz aqua alusnẽ humide de qua sumat. lb.5. cũ. ℥.i.
⁊.5. aceti ⁊.ʒ.v. baurac. ⁊ fortius hoc ẽ vt sumant gra
na alscebraz ⁊ folia almezereon ⁊ cordumeni excor-
ticatuz ⁊ buchormarien ⁊ hartanita ⁊ cortices collo
q̃ntide ⁊ eius pulpa ⁊ cucumer asi. ⁊ turbit ⁊ polipo
diuz ⁊ coquant oia i aqua scdm descriptionez que est
i sili: ⁊ p̃ijciant sup eor̃ decoctiõez oleuz de kerua ⁊
mel ⁊ sel vaccinuz ⁊ clisterizet cũ ea. ⁊ ponãt iste me-
dicine i oleo calido ⁊ fiat clistere cuz eis. Et cuz cliste
re fit ex oleo cu. asi. qñqz extrahit phlegma viscosuz cuz

mora fit sup clistere horis aliqbus. ⁊ silr oleū de raphano ⁊ alkakingi. Et qñq3 ē necessariū cū vehemētia ē doloris vt ponāt in his clisterib⁹ assa ⁊ āmoiacū ⁊ fim⁹ colūbin⁹ cū eis q̄ calefaciūt mēbꝛ ⁊ euforbiū in qbusdā horis. Et fit clistere qñq3 cū kitrā ꝯqīssato in aqua mellis plimaꝛ spēꝛ ⁊ sedatur dolor. et succ⁹ buchormariē ē mirabilis valde. Et qñq3 necessaria sūt scamonea ⁊ euforbiū ⁊ alia. Et laudauerūt qdā medicamē noiatū diamuschū dicentes ꝙ cū ponit in clisteri fit eo iuuamētū. Et qñq3 fit clistere ex pōdere. ʒ. ij. castorei cū oleo. ⁊ iteꝛ sumatur picis quantitas. iij. ʒ. sup qua fūdatur vini olei rutacei ⁊ butyri oiu3 an̄ sacraiati. i. ⁊ admistrentur. ⁊ qñq3 ponūtur in clisteribus fortib⁹ folia fici ⁊ cortex arboris eius.

Ca. v. de cōpositione medicinaꝛ bibita soluentiū phlā de pillulis fortis iuuamenti.

Ex illis sūt pillule q̄ ℞. alscebrā cū serapino. et iteꝛ pillule de serapino cū secacul ⁊ pille ō serapino cū harmel. Et iteꝛ sūat turbit ⁊ aloes cotrēsis ⁊ pulpe col. ptes eq̄les scamōee tertia ptis: ꝯficiant cū melle dispūato ⁊ formētur ex eis pille. Pille bo. ad phlā: ℞. pulpe col. danic. i. ⁊ turbit. ʒ. i. ⁊ succi cucu. asi. danic. 5. ⁊ castorei danic. 5. 33. danic. i. et serapini pōd⁹. ij. tertiaꝛ. ʒ. i. ⁊ si fiāt fortes cū scamo. erit bo. Reliq̄ aūt solutiua sūt sic alūkisin ⁊ dactilicō ⁊ alischiūui ⁊ pic̄ ꝯfortata cū pulpa col. ⁊ fit cū ea ol3 de kerua ⁊ sic diacydōitē ⁊ qñ pmiscet fex ⁊ phlā silr ⁊ fuerit fex plima ⁊ multa nō obediēs reqrit necitas admistratō3 solutiuoꝛ fortiū de qb⁹ sūt pille h⁹i. ℞ euforbij ⁊ g̃noꝛ almezeriō ptes eq̄les ⁊ sit dosis eaꝛ ʒ. i. Solutiuū aliud forte: ℞. cafitiū. i. fimi colūbini ⁊. M. i. aneti ⁊ penid ⁊ danic aq̄ ⁊ decoquant vsq3 ad medietatē ⁊ detur in potu ex ea. ℥. i. ⁊ ē vehementis fortitudis ⁊ vehementis timoris. Et oium lacticinioꝛ lac resoluit colicā sicut alkigati ⁊ sicut alcebrez ⁊ silia. ⁊ noiant grana ei⁹ grana lūboꝛ. ⁊ sicut species lacticinioꝛ sup quā sint aures muris silis maiorane magnoꝛ folioꝛ: ⁊ cū ea curatur pūctura scorpionū ⁊ h3 lac plim. ⁊ iā diximus eā i medicis singlarib⁹

Ca. vi. de suppositorijs fortibus educentib⁹ fecez plimam cū phlate viscoso.

Ex eis ē vt q̄rat sal petrosus ⁊ supponat ex eo glans. i. ⁊ o3 vt sit lōgitudo eius. vij. digitoꝛ.

Et ex eis ē glans magna facta ex stercore muris ⁊ fiat tenta ex raphano: ⁊ fit cū melle ⁊ supponat aut glans ex melle pmixto cū pulpa collo. Et glans ex cucumere asinino ⁊ pulpa collo. ⁊ felle vaccino ⁊ nitro ⁊ mel aut pulpa collo. sarcocol. cū penidijs. ⁊ iteꝛ mel ⁊ tereniabi ⁊ pulpa collo. ⁊ salis naptici ptes equales. Et iteꝛ res cōis phlatice ⁊ ei que fit ex fecer ventose: ℞. pulpe collo. castorij amboꝛ ana q̄ntū est nucleus oliue ⁊ kitran cochliaria. ij. administret cū aliquantulo melle ⁊ succo buchormariez. ⁊ est forte valde quod necessariū ē cū nihil valet. Et multotiēs quidē necessariū ē cū nihil valet admistrare scamoneam ⁊ se. vrtice imo euforbiū.

Ca. vij. de cōpositiōe clisterioꝛ ad ventositatem.

Clistere bonū: ℞. halasce ysopi rute origāi se. rute se. agnicasti granoꝛ alkerua tritoꝛ camemille tribuloꝛ centauree aneti semiuum. iij. ⁊ aniudē ⁊ petrose. ptes equales: decoquātur in succo granorum plurimo donec redeat ad paꝛ. deinde sumant oli ps i. ⁊ succi decocti partes due: decoquantur donec remaneat oleū solū: deinde sumatur ex eo quātitas clisteris. i. ⁊ ponantur in ipso p̄dicta cū adipe anatis ⁊ capraꝛ ⁊ aliquantulo oppoponacis ⁊ seraphini: et fiat cū eo clistere. Et si accipiatur succus ipse ⁊ dissoluant in ipso gūme p̄dicte cū adipib⁹ suis ⁊ ponatur in ipso pōdus. ʒ. v. ⁊ fiat cū eo clistere erit iuuatiuū: ⁊ intromissio castorei ⁊ asse in clisterib⁹ eoꝛ ē iuuatiua valde. Et qñq3 fit clistere ex pōdere. ʒ. xx. olei in quo dissolutū ē pōdus. ʒ. x. storacis liqde ⁊ ē iuuatiuū: ⁊ qñq3 fit clistere ex baurach plime resoluto i succo rute: ⁊ fit sūma ei⁹ vltima vsq3 ad. ʒ. x. ⁊ sal vsque ad. ʒ. xv. ⁊ qñq3 clisterizatur cū oleo rutaceo ⁊ olo ō neridē ⁊ oleo raphanino ⁊ oleo de kerua.

Ca. viij. de ꝯpōne suppositorioꝛ ad ventosam.

Conterat ruta cū aqua mellis donec fiat sicut illud de quo fiat linimentū ⁊ ponatur cum ea quantū ē ipsius medictas de cymino ⁊ q̄ntu3 est quarta pars ei⁹ de nitro: ⁊ sumatur ex ea glās cuius longitudo sit qnq3 digitoꝛ. Et iteꝛ suppositoriū qō fit ex oleo rutaceo cū castoreo cū melle ⁊ felle vaccino ⁊ baurac de vnoquoq3 quoꝛ sit aur. 5. Et iterū serapinum ⁊ bdellium ⁊ baurach ⁊ colloquintide ⁊ altea fiat ex eis glans.

Ca. ix. de clisterijs ⁊ suppositorijs habentiū frig⁹ intestinoꝛ absq3 materia.

Clisteria v̊o ei⁹ q h3 colicā ex ꝯplexione frigida sine materia ⁊ suppositoria ei⁹ sūt sicut clisteria hūius colicā ventosam ⁊ suppositoria eoꝛ: ⁊ qñq3 iuuat eos alkitrā solū cū fit clisteri cū co pondere. ʒ. ij. in oleo: ⁊ silr iuuat eos fimus columbin⁹ sol⁹ cū ex eo fit clistere i succo camemille ⁊ olo de kerua.

Ca. x. de tina ⁊ balneis ⁊ embrocis

Tina vehemētis iuuamēti ē in doloribus colice. ⁊ p̄pe cū ē plena aq̄ in q̄ decocte sūt medicine colice. ipsa enim sua caliditate acquisita ab igne: ⁊ virtus sua acquisita a medicinis resoluit cām: ⁊ hūiditate sua ⁊ cum caliditate mollificāt mēbꝛ quare alleniat carminationem cause facientis dolorem ⁊ mollificat lacertū ani: ⁊ illud est ex eis que iuuant ad expulsionē retenti. veꝛtū tina facit accidere angustiam ⁊ syncopi ꝓpter hoc ꝙ mollificat de virtute: quare o3 vt vtatur ea debilis fm cautelā: ⁊ sint ei ꝓxime cum ea vtitur ea que confortant v̊tutē de odoribus fructuū ⁊ aromatum alcardeneki ⁊ pāis calidus ⁊ ea q̄ delectant eum in qbus quiescat ⁊ studeat vt nō coopiat aqua pectus eius ⁊ cor ipsi⁹. Et aque qdē thermaꝛ vehemēter ꝯferunt colice frigide cū sedēt in eis sicut meli⁹ ē eis vt nō approximēt aqs dulcibus. Cūq3 aliquid vasoꝛ ipletur aquis thermaꝛ aut aquis in qbus decocte sunt medicine colice: ⁊ in fundo eius separantur foramina plurima q̄ forsitan nō sentiuntur pp suam debilitatem ⁊ resupinatur eger ⁊ eleuat vas ab eo vsq3 ad q̄ntitatē statur

⁊ dimittitur ita vt distillet ex eo sup ventrē ipsiꝰ stille frequentes ē valde vehementis iuuamenti.

Ca.xi.sermonis de q̄litate clisterioꝝ ⁊ instr̄o coꝝ

Elioꝛ qdē canne clisteris figura quā antiq di xerūt est vt sit circulatio canne eiꝰ diuersa per tertiam ⁊ duas tertias:⁊ sit positū inter vtrāq3 velamē de corpe de quo facta ē canna:⁊ sit ꝯsolida tū cū cāna ꝯsolidatōe vehemēti.sit ergo velamē eiꝰ duaꝝ ptiū diuersaꝝ vt sit decēt aptatꝰ in pte q̄ duaꝝ ptiū maioꝛ ē ⁊ sit in pte minoꝛe apertꝰ.Et qñ vter d center aptatus ē sup totā cannā stringat caput ptis minoꝛis cū solidatiōe foꝛti vt nō ingrediat ipā3 aer ⁊ sit ei sub vtre in loco qui nō ingredit anū meatꝰ p quē egrediat vētositas.Cū.n. admistrat clistere ⁊ ex pmittur cū foꝛtitudine ventositas egreditur enema ⁊ sistitur enema bene.Uentositas.n.ē p qua3 redit ad exitū ⁊ facit necessitatē surgendi ad scellā cū velocita te.Amplius oꝫ vt ꝯsideres ⁊ si doloꝛ est decliuis ad ptem doꝛsi clisteriza egro resupino. Et hoc ē meliꝰ ei cui colica ē cū cōitate reꝝ.⁊ si ē decliuis ad anteri oꝛa clisteriza eo iacente sup ventrē.⁊ oīno clistē qd fit iacenti sup ventrē magis facit puenire enema ad i uolutiones intestinoꝝ.Et qñq3 fit clistere alicui iacē ti sup sinistꝝ.⁊ eleuatur qñq3 ancha cum puluinari ⁊ subleuat pes dexi ponēdo ipm sup pectꝰ ⁊ depōit sinister in plano.cū ergo clisterizatꝰ ē redeat sup doꝛ sū suū:⁊ silr ois q clisterizat.⁊ ex hōibꝰ ē aliqs q nō indiget hoc.Et ex hōibus ē cui rectꝰ ē vt intromit tat anularē in anū suū multotiēs q iā sit inūctꝰ cū ce rato donec dilatetur ⁊ decent aptet in eo cannā. ⁊ d hōibꝰ ē q nō indiget hoc. Cū ergo vis clisterizare fac qd tibi vt ex hoc:deīn inūge cannā ⁊ anū cū ce rato ⁊ ipelle ipam i eo talr vt nō ꝯplete retineat ab i testis:imo nō ptrāseat itestinū rectū:cūq3 ita accidit deinde intromitte enema.cū ergo eq̄nat cāna in lo co suo effūde enema in vtrē:deīde expme ip3 vtrisq3 manibus tuis expssiōe bona ꝯtinua q̄ nō sit cū labo re.nā multotiēs ipellit enema i hꝰi vsq3 ad lōgiquū vltra locū necessitatis:⁊ rectꝰ qdē ē hꝰi.Et cum sit ipulsio enematis ad supioꝛa ē vt tōdant capilli capi tis ⁊ effūdat aq̄ fr̄a sup faciē ⁊ adiuuet ad attrahēdū enema ad inferioꝛa Et scias q qñ enema admistrat ⁊ non descendit nō est excusatio qn admistrent sup positoꝛia vt deponant ipm cu3 egritudine:⁊ cū hoc nō oꝫ vt sit ipulsio enematis cū illa facilitate ⁊ nō cō sequatur enema locū necessitatis. Cūq3 ipellis ene ma ⁊ declinat ad egrediendū nō ꝓhibeas ad hoc: imo reitera ipm statim sicut ē. Et oꝫ vt eger clisteri zetur donec sternutat aut tussit.Et scias q enematis equalis quantitatis iuuamentū nō ꝯseqt intestina su pioꝛa.Et qñ ē plīmū multiplicat nocumentū eiꝰ ⁊ ti metur ex nocumēto ipsiꝰ.⁊ spissum adheret ⁊ efficit nocumētū plīmū.⁊ subtile nō ꝯfert ⁊ ē i iudicio pau citatis.

Ca.xij.de cura facta ab apate frigido

M facta qdē ab apate fr̄o ⁊ ē paꝝ valde ex cu ratōibus bonis ē vt sumat olei lauri ⁊ olei de oliuis ⁊ adipis anseris ptes eq̄les.est.n.mira bile.Et ꝯferūt ei empl̄a facta ex abꝛotano ⁊ aneto et piretro ⁊ melliloto.⁊ reliqs medicinis curant apata fr̄a ex eis q̄ sciuisti in oi loco.⁊ ex eis q̄ ꝯferūt ei vald est emplm de abꝛotano factū cū bitumine iudaico

Ca.xiij.de regimine dandi in potu oleū d kerua in curatione colice frigide eis qui nō consueuerunt

Leū de kerua ē ex rebus magis iuuatiuis eis cū mensurat fm necessitatē in hoꝛa sua ⁊ cū se minibꝰ.ipm.n.nō dat in potu nisi postqua3 mūdificatū ē coꝛpꝰ cū eis q̄ sūt sicut pille de serapio aut alie.⁊ datur in potu die pmo pondus aur.ij.in die.ij.additur.ʒ.aurei.⁊ silr additur in oi die aur.ʒ. vsq3 ad septimū:deinde nō malū ē vt dimittat pau latim donec iā puentu3 sit ad.ij.au.⁊ ē ei vt stet apd vij.Et quotiens effūditur sup semina misceatur cu3 eis vehementer cum instr̄o miscendi.Et est necessa rium in omni die potationis eius vt tardetur cibus per spaciū qd ē inter.vi.hoꝛas vsq3 circiter.x.hoꝛas ⁊ vsq3 quo non sentiatur in eructuatione odoꝛ eius: deinde cibetur sup ipm cū alesfidabegi. Et si appe tit acetositatem:tunc cū zehirbeget:⁊ potus eius sit aqua mellis.⁊ oꝫ vt ꝯseruet dentes suos post potu3 eius ita vt fricet eos cū sale assato:deinde sequantur ipm olm rof.puꝝ cū quo fricentur.Cūq3 ab admi stratione eius cūo fit bibatur post ipm hierapic cō foꝛtata cum pulpa collo.⁊ silibus.aut nō confoꝛtata si non ē illud necessariū.Et hiera quidē picra expel lit nocumentū eius a capite ⁊ oculo.

Ca.xiiij.de modo medicinaꝝ ꝯferentiū habenti bus colicam frigidam fm semitam digōnis ⁊ matu rationis ⁊ ꝓpetatis non fm semitā euacuationis.

Ste medicine sūt potatiōes ⁊ empl̄a ⁊ vapo ratōes ⁊ vnctiones.Et melius coꝝ que bibūt est alleum.alleo eni inest ꝓpetas bona i sedan do doloꝛes colice frigide cū hoc q nō inest ei vis fa ciendi sitim sicut cepe.Et qñ3 sumit ex eo colicus cū sentit initiū colice ⁊ dimittit cibum oīno ⁊ vltimat se in exercitio ⁊ nō comedit aliquid imo doꝛmit post q3 bibit de vino puro ⁊ reiterat ⁊ sanatur.Et ex ebi bitis sedantibus doloꝛes ē vt i potu dent absynthij ⁊ cymini ptes equales.aut detur in potu herba op poponaci sola aut cū cymio.aut sumāt anisi ⁊ pipis ⁊ castoꝛei ptes equales de qbꝰ i potu det.ʒ.i.ʒ.Aut detur in potu sagzenea diacyminū ⁊ tyriaca.⁊ si nō fuerit in hoc ꝓhibitoꝛium psens.Et castoꝛeo in co lica inest opatio mirabilis.Et ex eis que experta sūt ē vt in potu dent radices lilij.ʒ.iiij.in aq̄ decoctōis prassij aut in aqua casei ⁊ lilij ipsius hec quātitas.et iteꝝ detur in potu nasturtij.ʒ.v.in aqua penidij pe trosa ⁊.℥.i.olei sisamini.Et iteꝝ coꝛticis radicis al garab.ʒ.iiij.ʒʒ.ʒ.iij.⁊ nucis dactiloꝝ amboꝝ ana.ʒ. vi.cum aque dulcis kist.i.terant medicie ⁊ decoq̄nt in aqua donec remaneat tertia ⁊ fiat motꝰ eiꝰ cu3 ra mis rute ⁊ dent in potu omni die.℥.ij.Et sumantur etiam coꝛtices algarab ⁊ radices eius ⁊ rami rute ⁊ ʒʒ.⁊ decoquant in aqua que sit quadrupla coꝝ do nec remaneat tertia:⁊ det in potu ex ea oi die pōdus ℥.ij.fiat illud tribus diebꝰ ⁊ dimittatur tribꝰ diebꝰ Et oꝫ qñ in potu dat aqua mellis vt sit vehemētis de

coctionis: debilis. n. decoctōis facit possidere iflatō nē. Et illd cui iest opō pueniēs a pprietate sua ē ius alhudud τ corp⁹ ei⁹. Et iter lubrici terreni exsiccati sit iuuatiui fm q dr i colorib⁹ colice. Sterc⁹ āt adib qd fit ex ossib⁹ q̄ comedit: τ eius signū ē vt sit albuz i quo color alius non pmisceat τ prope illud qd eijcit super spinas ē res magis iuuatiua. τ dat i potu i vio aut i aqua mellis aut lambitur i melle lambitoīb⁹ postq̄ cū eo cficitur fm descriptōez. aut fit aromaticuz cuz sale τ pipere aut cuz aliqua specieruz. τ si inuenit i stercore eius os sicut ē est mirabile ēt. Et dicit q eius suspēsio ē iuuatiua neduz potus eius. Et precipiunt vt suspēdat i pelle leopardi aut ceruí aut lana arietis quaz cepit adib τ euasit ab eo. Et G. qdez testat iuuamentuz eius suspēsi: τ si nō i alio saltez i argēto. Et dictuz ē q corp⁹ itestini adib cuz exsiccat τ terit ē magis vltimuz iuuamētuz q̄ stercus eius. τ illud qdez non est longiquuz. Et ex eis que currunt hoc cursu sūt scorpiones assati: ipsi nāq vehemēter valent colice. Et oz vt experiat illud super colicā veraz ita vt non sit experimētuz eius super colicaz mēdosaz. τ est vltimuz ad lapidez renuz per se τ i colica per accidens. Et ex eis que laudantur i dolorib⁹ colice τ vehementia doloris est vt i potu detur cornu cerui adustuz τ dicūt q sebant dolorez statim.

Cap. xv. de emplastris colice frigide.

Empl'a vo alia sūt empl'a i quibus est solutio aliqua sicut empl'm factuz ex pulpa collo. cuz medulla cartami τ ē pl'inuz factū ex felle vaccino τ pulpa collo. τ similibus. Et alia sunt emplastra qbus non intendit soso sicut empl'atio ex seminibus τ herbis predictis que ponunt i clisterib⁹ τ fiunt eis empl'a ex granis lauri solūmodo. Descriptō empli: ℞. cere carmet. viij. glutinis alibat carmet. vi turbit carmet. iij. staphisagrie carmet. i. τ .s. piretri sansucci baccarū lauri se. vrtice lupiorz siccorū pulpe collo. omium ana carmet. i. τ .s. scamonee. ℥. i. τ carmet. iij. fellus vaccini quantū sufficit: fiat ex eis linimētuz spissuz. Et iteruz hellebori se. vrtice absinthij oim ana pars. i. fellis tauri cere amboruz añ ps. s. adipis anseris partes. iij. liniat ab vmblico vsq ad radicez virge τ si pōatur i ipso meudeneti est meli⁹. Et quandoq additur i ipso cortex eris.

Cap. xvi. de vaporationibus colice frigide.

Vaporatōes qdez sunt sicut miliuz aut panniciuz assatuz: aut factuz ex seminibus τ herbis predictis i cap. clisterioruz contritis calefactis: τ cōfectis: aut ifusis i oleo calefacto. Ex vnctionibus vero est oleuz cucu. asi. Et ex eis est oleuz synapis. Et ex eis est quodcunq oleuz vis ex oleis calidis postq̄ in ipso ponuntur castoreum τ euforbiuz fm necessitatem.

Cap. xvij. de cura colice cholerice.

Tscdz veritatez oz vt numeret de cap. pūctionis. veruz nos pcedim⁹ scdm csuetudinē i ipa: τ qm ē ex sūma dolor hui⁹ itestini. Et qñz qdē errat i curatōe ei⁹ maxime: τ administrantur subtiliatiua τ calefactiua. Et levior hac ē i qua ē humor effusus i spacio itestini τ nō ē cuz illa sparsione tota. Quare sufficit i curatōe ei⁹ equatio cōplexiōis τ humor τ administratō ciboruz frigidoruz humectatiuor: aut prunor pforator cū acu ifusor i iuleb de qbus sumāt. xx. numero. Et silr solvitur mā cū eis q̄ sūt sicut ifusio prunor cū chrysomilis: τ sicut cū aq̄ granatorū: τ sicut cū terēniabi τ siracost: τ sic cū pauca scamonea cū iuleb: τ sicut cū violis τ siropo eius τ trocis. ipsi⁹ τ rob ei⁹. Et qñz sufficit laborare i ipsa vt sumat expressio cartani cum lacte fici. Aut sumat oleū de aq̄ añ cibū: aut sumat sicla decocta cuz oleo τ almuri. Et qñz requirit necessitas vt administret clistere ex aqua volubilis cū baurach τ violis conditis oleo viol'. aut aqua ordei cum oleo viol'. τ baurach Potus aūt necessarius est vt i ea sit illud quod est sicut hiepicra: ipsa. n. est materia magis iuuatiua ei τ scamonea cuz pillul' de aloe. Et ex clisteribus clistere modi hu⁹i: ℞. tribulor. ʒ. xxx. τ foliorū sicle. M. i. τ violar. ʒ. vij. τ fenugreci τ cartami τ radices feniculi τ granoruz melonis ctritor oiuz ana. ʒ. v. τ sceuestez. xxx. numero τ tereniabi pōdus. ʒ. xxx. cassie fistule. ʒ. x. decoquant oia fm q cuenit i simili ei⁹ τ colet sup eā almuri. ʒ. xij. τ zuccari ru. ʒ. xij. τ aloes aur. i. τ baurach: aur. i. τ administretur. Et conuenit i hoc cap. ēt dare i potu stercus adib τ ponere ipsuz i stupefaciētibus τ clisteribus i hoc loco: qm valet ad sedanduz dolorez. τ qñz sedat acuitatem materie facientis dolorem τ rectificat ipsam.

Cap. xviij. de cura colice facte ex retētōe cholere.

Cura eius ē vt apias vias colice cū eis que scis de illis que inuimus i cap. ictericie deide administra res i qbus est lenificatio τ penetratō sicut medullaz cartani cū ficub⁹ τ sic cfectōes colicorū. Et quādoq suffici i ea pmissio sicle elixate τ cdite cū oleo aque τ almuri τ synapis super cibuz.

Cap. xix. de cura colice apose calide τ frigide.

In scā qd ab apate oz vt euet sāguis p phlomiā basilice si etas τ dispō τ vt⁹ τ reliq̄ necia csētiūt i ea aut faciūt eā necessariaz. Et si fuerit apa vehemētis magnitudinis τ puēit ad h vt cōicēt ei renes τ retineat vrīa: oportebit vt fiat phl'omia ex saphēa ēt p⁹ basilicaz. Et icipiat i curatōe ei⁹ i pmis ab acceptis frīs hūidis: sic aq̄ citrolor τ mucilagie psilij τ q̄ sūt similia illis pter cucurbito: iest ei ei pprietas mala i egritudib⁹ itestior. Et ex illis ē vt sūmat se. psilij. ʒ. iiij. τ olei ros. bōi. ℥. i. τ cquasset cū. ℥. ij aq̄ τ bibant vt leniat nā: aut aq̄ granator duor: aut aq̄ folior altee: τ aq̄ endiuie: τ aqua solatri qñz ponūt i hi⁹ siracost τ casiefistule τ bibūt. Et cū necia sit i h⁹ i dispōne clisteria clisterizēt ex aqua ordei cū aliquātulo cassiefi. τ siracost. Et si i aq̄ ordei dcocte fuerit sceuestē τ viole erit magis cueniēs τ pmisceat cū aq̄ ordei aq̄ solatri. τ alkakigi erit vehemēti⁹ cueniēs. Et nos diligim⁹ ad eā enemata cū lacte asinio i quo dissoluta ē cassiafi. τ ē oleuz ei⁹ oleū amigdalinuz τ oleū sisaminū. Et qñz iuenis mām cholicā τ acuitatē plimā: qr idiges nūc vt soluas cū eis q̄ sūt sicut scamonea τ aloes fm singularitatem: deinde peruem

ad ifrigidanduz ⁊ humectanduz. Et cura sit fm apa
vt sit illud magis cõferẽs ⁊ magis iuuãs. Et qñ per-
trãsit hec ifirmitas hũc locũ ⁊ apparet lenitas pau-
ca: tũc necessariũ est vt ponas i clisterib⁹ aquã ordei
folia altee ⁊ semẽ lini ⁊ aliqd de rubea ⁊ fenugrecũ ⁊
camenulla ⁊ anetũ ⁊ caules: aut succos eo⁊ aut olea
eo⁊ ⁊ põe i ea triplicatũ succi vue ⁊ casiefistule. Et si-
milit põe i eo qd bibit ad soluẽduz zucca⁊ ru. Et po
ne cibũ eo⁊ aq̃ ciceris decoctã cũ ordeo excoriato ⁊
detur eis ẽt i potu aq̃ feniculi. Emplã vo fz horã sit
ex ipsis ex qb⁹ fiũt clisteria fz illã horã. Incipe igit i
pmis cũ ẽplis ifrigidãtib⁹ ⁊ sit i eis lenificatõ q̃dã sic
ẽ aq̃ viola⁊. Et sicut se. li. deide ꝯelia ad lenificatiua
pl⁹ sicut ẽ camẽlla: Et hũectãtia ꝯposita ex eis q̃ sũt
sicut oleũ ros. cũ oleo camẽillo ⁊ mastice ⁊ adipib⁹
Cũ ergo subleuat paulati ponãt i eis gũma alboti ⁊
fenugrecũ ⁊ pix. Ex curõib⁹ vo bõis facte ab apate
frõ ⁊ ẽ pa⁊ valde ẽ vt sumat olei lauri ps. i. olei ꝺ oli
uis ps. i. ⁊ adipis anseris eq̃liter ps. i. ẽ eni mirabile.
Et cõsequẽt adhibe ei emplã fcã ex abrotão ⁊ aneto
⁊ sqnãto ⁊ meliloto ⁊ reliqs medicis qb⁹ curãt apa
ta frã ꝺ illis q̃ sciuisti i ꝯi loco. Et ex eis q̃ valde ꝯfe-
rũt ipsi: est emplm de abrotano factuz cũ spalto.

Cap. xx. de cura colice melice.

Oportet vt euẽs meliã cũ eis q̃ st sic ꝯcoctio
epithymi ⁊ pillule ꝺ azulo ⁊ silia deiñ seq̃re
cũ pillul ꝺ alscebrã ⁊ seraphio. Et si necessa
ria sũt clisteria ponãt i eis polypodiũ ⁊ epithymũ ⁊
sticados: ⁊ ponat i clisterib⁹ ⁊ suppositorijs lapis la
zuli ꝯtrit⁹ sicut puluis: aut lapis armen⁹. Et qñz po
nit i eis clistere corticis radic. mori. Et ẽplẽt vẽt ei⁹ ⁊
euaporet cũ eis q̃ sũt sicut grana nigelle ⁊ alharmel
⁊ origanũ ⁊ camemilla decocta in aceto.

Cap. xxi. de cura colice facte ex fece.

In fcã qd pp cibos sipolẽ ẽ vt eũat residuuz
eo⁊ i istõ faciat ⁊ ꝺcliet cũ cibo ad lubrificati
ua frã ⁊ calã: aut tẽpata fm necessitatẽ. ⁊ lu
brificãtia frã sũt sicut iura piguia ⁊ ꝓpcius galli de
crepiti q isequat donec cadat ⁊ nõ remaneat i eo for
titudo: deide decolet ⁊ icidat ⁊ frangant sup ipsum
ossa ei⁹ ⁊ ꝺcoquãt i aq̃ plĩma valde cũ sale ⁊ aneto ⁊
polypodio quousq3 dissoluat i aq̃ ⁊ remãeat aqua
fortis ⁊ sorbeat illud. Et qñz põit i ipso oleũ ꝺ carta
mo: ⁊ sicut ius ꝺ spiachijs cũ pullis piguib⁹: ⁊ sicut
ius ꝺ prunis ⁊ alia. ⁊ h lubricãtia aut educũt eã: aut
leniũt ipsaz ⁊ currũt iter ipsaz ⁊ corp⁹ itestio⁊ ⁊ sepa
rant iter ea ⁊ pparant fecẽ ad lubricitatẽ. Cũ ergo bi
bit solutiuũ: aut admistrat clistere alleuiat exit⁹ fecis
ex eo. Et admiſtrẽt clisteria pdicta i cholica: Et cliste
re ex succo sicle ⁊ viola⁊ ꝯtrita⁊ ⁊ almuri ⁊ sisamino
⁊ baurach fm q docui ipm. Et clistere ita factũ: ℞.
sicle. M. i. ⁊ furfuris pugillũ. i. ⁊ fic⁹. x. numero aq̃
lb. vij. ⁊ ponat i ipso altee albe aliqd ⁊ decoquat do
nec redeat ad lb. i. ⁊ colet ⁊ ꝓijciant sup ipsaz zucca
ri ru. ʒ. x. ⁊ baurach aur. i. ⁊ almuri. ℥. s. ⁊ sisamini.
℥. s. ⁊ clisterizet cũ ea. ⁊ iteret clistere ipm dõec egre-
diant oẽs sqbale. ⁊ clistere fiat sicut hoc clister: ℞. tri
bulo⁊ ⁊ polypodij ⁊ aneti ⁊ cartami ꝯtriti oim an̄.
ʒ. x. ⁊ pruña. x. nũero ⁊ fic⁹. x. nũero ⁊ viola⁊. M. i. ⁊
turbit põd⁹. ʒ. ij. ⁊ se. lini ⁊ se. apij ambo⁊ an̄. ʒ. iij. ⁊
tereniabi ⁊ tamarido⁊ ambo⁊ an̄. ʒ. xxx. ⁊ siracost ⁊
cassiefi. ambo⁊ an̄. ʒ. xij. ⁊ ramo⁊ sicle ⁊ ramo⁊ cau
liũ ambo⁊ an̄. M. i. ꝺcoq̃nt sicut ꝯueñ ⁊ ponãt sr ꝺ
coctõez eo⁊ colatã muri ⁊ zuccari ru. ambo⁊ an̄. ʒ.
xv. ⁊ baurach aur. i. ⁊ sisami aur. x. ⁊ fiat clistere cuz
ea. Qd si res fuit vehemẽs ⁊ cũ hi⁹ clisterib⁹ nõ iuuat
admiſtrẽt clisteria fortia pdicta i cap. colice phlãtice
narrata: qm ipa st ꝯferẽtia phlãtice fcẽ ex fece plĩma
⁊ ex eis ẽ clistere ꝺ alusnẽ. Ea aũt q̃ bibũt sũt sicut da
cilicõ ⁊ seriezẽ ⁊ aloscusiz ⁊ diacydonitẽ. Et ista nõ
qd admistrãt nisi postq3 ñ iueniũt ꝯposita pdicte co
lice cholerice plĩmi iuuamti. ⁊ ex eis q̃ st iter ꝩtutes
duas ẽ vt sumat zuccari ru. ⁊ penidij resoluta i tãto
oleo sisamio q̃tũ ipa sũt ⁊ bibant. ⁊ silr ꝺcoctõ sicu-
um cũ sceuestẽ q̃ bibat cũ triplicato. Qd si nõ cõfe-
rũt ipsa: nz q̃ dixim⁹ ꝺ electuarijs pdictis: tũc nõ est
excusatis pilla⁊ ⁊ siropo⁊ fortiũ i cap. colice phlãti
ce narrate ad h q ipa sũt vehemẽtis iuuamti ad retẽ
tionẽ vehementez phlãtis ⁊ fecis plĩme. Et ex bõis
⁊ fortib⁹ i hoc est vt decoquantur oleuz sceuestez ⁊
cassiafi. sicut facit illud necessariuz dispõ ⁊ coletur sr
aquositatẽ suaz ⁊ ponat i ea hierepicre põdus. ʒ. ij.
cũ põdere. ʒ. vij. olei de kerua ⁊ bibat in decoctione
aneti. Et ite⁊ ille q vtitur multa comestione piscium
frõ⁊ ⁊ ouo⁊ elixato⁊ ⁊ superflue vtitur: eis recipiat
vt suffusrez plurimaz salis ⁊ bibat sup ipsũ aq̃ quan
titatẽ quaz põt: deide exercitet ⁊ commoueat labore
aliquo ⁊ fortasse soluet euz. Qd si cã fuerit vehemẽ-
tia raritatis corporis ⁊ sudor: aut caliditas ventris:
oportebit vt admiſtrent curatões faciles pdicte i ca.
colice. Et est necessariuz illis ⁊ eis q̃ sunt ante eos vt
sumant ante cibuz lubricantia sicut pruna ⁊ sicla cõ
dita cuz oleo dulci ⁊ almuri ⁊ siracost ⁊ sorbilib⁹ ⁊
vua ⁊ ficubus ⁊ chrysomili: ⁊ sumant almuri i ieiu-
nio: aut oliuas aq̃ i ieiunio. Et multiplicent in cibo
suo piguia ⁊ sorbeat ante cibum decoctiones cauli
uz decoctoruz i carne agni piguis aut gallie piguis
Et si raritas fuerit i corpore supflua ispissa ipsuz cuz
oleo ros: ⁊ oleo myrthio i vnguento ⁊ i cerato posi-
tis. Et miora a balneatõe cuz admiſtratõe reliq regi
minis predicti ⁊ ponatur balneatõ eius cuz aq̃ frigi
da. Et si fuerit causa multitudo prouocatõis vrie ex
tra effectuz cuz eis q̃ scis: deide multiplicet i accipiẽ-
do ea q̃ sũt sicut dactili ⁊ passe dulces ⁊ humide ⁊ pe
nidij ⁊ oia q̃ miorant vrinaz ⁊ leniunt naturaz.

Ca. xxij. ꝺ cura colice frẽ fcẽ ex ꝺbilitate expulsiue

In hoc mõ ꝯferunt admiſtratõ ꝯfortantiuz
⁊ tyriaca ⁊ mithridatũ ⁊ theodoricõ ⁊ sagze
nea ⁊ diamarte. Et admiſtret i solutiõe eius
qd est sicut hierapicra cuz aqua specieruz ⁊ oleo de
kerua. Et oz vt sit cib⁹ ei⁹ de cibis bonis sicut st ales
fidabegi ⁊ alzirebegi cũ cãnib⁹ leuib⁹ ⁊ laudabilib⁹

C. xxiij. ꝺ cura colice fcẽ ex debilitate sensus ⁊ ei⁹.
ablatione.

Hic generĩ ꝯfert sumerẽ ea q̃ sũt sic logodiõ ⁊
sicut alkikagie ⁊ tyriaca ⁊ mithridatũ. Et ex

sirop is sicut ale. idîdícõ ⁊ almeisulé ⁊ viuz puꝝ. ⁊ ex
oleis bibédo ⁊ clisterizãdo plim alkakingi ⁊ oleũ al/
kerua ⁊ oleuz de costo prope ⁊ alkitran i oleo ⁊ pix i
oleo ẛm ꝙ sciuisti i locis preteritis.

Cap. xxiiij. de cura colice facte ex torsione.

Elior cura eiꝰ ẽ vt sedeat i loco occulto ⁊ fri/
cet véter eiꝰ cũ tactu subtili eq̃li preparante in
testina eiꝰ ad locũ. Et similiẽ inungat dorsum
eius ⁊ strigantur crura eius fortiter valde.

Cap. xxv. de cura colice facte a vermibus.

Portet vt scias illud ex ẛmõe nr̃o i vmibꝰ ⁊
curatóibꝰ eoꝝ. Qd si fuerit sup vmbilicũ tũc
administrent ea q̃ bibũt. ⁊ si fuerit apud vmbili
cum ⁊ sub eo tũc fiant clisteria dicta illic.

Ca. xxvi. d cura colice fce ex ruptura p narcotica.

Egat colica i seipsa si ñ removet p rectificati/
oné rupture: deide pparent narcotica ei. Iã
diximꝰ i libro vli q̃litaté necessitatis alienató
nis narcoticoꝝ. Qd si fortis fiat necessitas ⁊ non sit
eoꝝ excusató tunc ꝯueniẽtꝰ eoꝝ ẽ filoniũ ⁊ ꝯfectões
q̃s ego dicã i antidotario ⁊ oẽ narcoticũ i quo reci/
pit castoreũ. Et ex eis sũt troc. astare quoꝝ descriptõ
℞. troc. storacis liqde. ʒʒ. piperis lõgi se. hyusqami
albi oiũ ana. ʒ. i. opij castorei amboꝝ ana. ℥. q̃rtaz.
fiant ex eis pilł. parue: ⁊ sit dosis eaꝝ ex duabꝰ terti/
is. ʒ. vsq3 ad. ʒ. i. Medicam̃ bonũ: ℞. radicis peõie
⁊ croci cordumeni ciperi oim ana. ℥. ij. ⁊ q̃rta folio/
rũ mẽte sicce costi myrrhe pipis lõgi ãmomi spice i
de oim ana. ℥. iij. se. apij cortic. aniudẽ. ʒʒ. cassie. car
pobalsami oim ana. ℥. iiij. opij. se. hyusqami. corti.
mãdragore oim ana. ℥. i. mellis quãtũ suffic: admi/
stret pꝰ sex menses. Et iteꝝ administrent q̃da3 clisteria
nota tẽpata ⁊ ponat i eis castorei. ʒ. s. ⁊ opij q̃ntitas
fabe ⁊ minꝰ. Et q̃nz ponit opiũ solũ i oleis clisteris
ad colicã. ⁊ q̃nz ponũt cũ hoc serapinũ ⁊ assa ⁊ oleũ
balsami ⁊ aliqd muschi. Et q̃nz fit tẽta ex opio ⁊ ca/
storeo dissolutis i oleo de semibꝰ ⁊ submergit i oleo
licinũ ⁊ mittit i anũ ⁊ ponit i ea fimbria fili ⁊ dimit/
tit extra ⁊ isũdit oi hora ⁊ renouat supra ip3 medicia

Ca. xxvij. de cibatione colyricoꝝ.

Qod oẽs habẽtes colicã cibo idigeãt lubri
catiuo lenitiuo ẽ res i qua nõ est dubitatio
s3 ⁊ ꝙ ꝯfortatiuo aliquo egeãt ẽ res q̃ ẽ apd
debilitaté apparenté ꝓpter vehemẽtiã doloris ⁊ mul
titudiné eũonis. Et ꝯfortantia qd sũt aq̃ carnis de/
cocte fortiter ⁊ vitellus oui sorbilis ⁊ medulla pãis
dissoluta i iure ⁊ vio. Qd aũt dimissio cibi penitus
sit iuuatiua colice phl'atice ⁊ vẽtose ⁊ alijs ẽ res cur/
rẽs cursu canonis. Et q̃nz necessariũ ẽ vt ponantur
turbit ⁊ scamonea i iure eoꝝ ⁊ i pane ipsoꝝ. Et o3 vt
sit panis eoꝝ kiskariẽ fermẽtatꝰ nõ azymus. Et cõfe
rũt pluribus eoꝝ aut nõ nocent ficus ⁊ passe ⁊ alge
niem ⁊ musa hũida ⁊ oia illa cũ sũt dulcia ⁊ melõ ve
hemẽtis dulcedinis ⁊ vehemẽtis maturatꝫ. Amplius
cibi apose ⁊ colericẽ sũt lubricatia fc̃a sicut aq̃ ordei
⁊ ius de lẽtibus ⁊ alessidabegi ⁊ ius de spinachijs si
nõ retinetur iflatio spinachiorũ ⁊ qd fit de prunis ⁊
silia. Ius aũt galli decrepiti ⁊ alcangbit ẽ cõe ei q̃ fit
ex fece. Et fr̃e cũ speciebus suis non dat licẽtia i car
ne galli decrepiti: i carne ãt alcamburati qdã licẽtiã
nõ dãtp p illud qd timẽt de carne cuius extracta est
virtus i elixatõe de supfluitate. Et qd sicut Ruffus
⁊ G. i libris suis ⁊ ꝓprie i libro de tyriaca. dicunt qd
caro eius iuuatiua est vt si nõ aliter saltẽ bibita ⁊ ca/
ro alhudub silr̃ ⁊ acceptio almuri anabati añ cibuz
septẽ sorbitionibꝰ ẽ iuuatia i oi i qua nõ est caliditas
maxia Et silr̃ sorbilia iuuãt eos. Ampliꝰ qd ꝯpum
colice fr̃e ẽ sumere almuri ⁊ allea i cibarijs eoꝝ ⁊ cõ
dire cibaria eoꝝ cũ porris ⁊ sale ⁊ ꝯdire cũ spẽbus
q̃ sũt cinamomuz ⁊. ʒʒ. ⁊ origanũ ⁊ ciminuz ⁊ vrtica
⁊ cartami. ⁊ o3 vt sumãtur alessidabegi cũ spuma sy/
napis. ⁊ sit sal eoꝝ ex cinamomo cũ seminibus ꝯmixto
cũ cartamo ⁊ nigella ⁊ cymio ⁊ aniso. ⁊ alienent oia
olera nisi rutã ⁊ siclã. Et imẽta ẽ iflatio ẽt. ⁊ ex poti/
bus eoꝝ ẽ vinũ odorifeꝝ puꝝ ⁊ siropꝰ de melle cum
spẽbus.

C. xxviij. de his q̃ nocẽt colicis.

Es q̃ colicis nocẽt alie sũt cibi: ⁊ alie sr̃ opa
tiones. Cibi v̓o sũt oẽ grossũ ⁊ viscosuz ex
carne silvestri ita ꝙ lepoꝝ ⁊ gazellaꝝ ⁊ vaccaꝝ ⁊ ali/
azir ⁊ pisces parui ꝓpe siue sint recentes siue saliti: ⁊
oẽ frixũ ex carnibꝰ: ⁊ oẽ assatum quocũq3 modo sit
⁊ oẽs ventres aialiũ imo oia corpora carniũ nisi illa
que excepimus ante. Et nocent eis simila ⁊ azymus
⁊ nocent eis alsucabegi ⁊ almidragariel alkikatri et
albeathia: ⁊ aluzumha minoris est nocumenti. ⁊ silr̃
alhasceueneket oẽs nociue sunt ⁊ alscebebit: ⁊ gene
ra lactis ⁊ caseus antiquus ⁊ recens. ⁊ oẽ in quo est
inflatio ex cibis: ⁊ olera oia p̃ter illud qd diximus d
his q̃ sũt sicut sicla ⁊ ruta ⁊ menta nocẽt eis cũ infla/
tione sua. ⁊ silr̃ eruca ⁊ altararacon nocet eis etiã: ⁊
sicut oliue: ⁊ oẽs fructꝰ nisi chrysomila ⁊ pruna cho
lerice calide ⁊ fr̃e: ⁊ ex fece calide tm̃ ⁊ ñ alij. ⁊ melõ
dulcis ante cibũ in dispõne sanitatis ẽ nõ nociuus
plurimis colicoꝝ. Cucurbita aũt ꝓpe ⁊ cucumer ⁊
alcõde ⁊ cydonia ⁊ oua cauliũ ⁊ oua vapoꝝ ⁊ cana
bir ⁊ pira ⁊ poma ⁊ ꝓpe acetosa ⁊ stiptica ⁊ zarur et
nabata ⁊ algobeira ⁊ lentes recẽtes ⁊ mora alscemi
⁊ almirberis ⁊ sumac ⁊ acresta ⁊ ribes ⁊ que sũt ex
eis ⁊ q̃ sũt silia illis: colico nõ ẽ via vtendi illis. ⁊ silr̃
nocent eis nuces ⁊ amigdale hũide valde ⁊ fabe hu
mide. ⁊ de granatis dulcia sũt minoris nocumẽti q̃3
acetosa. Actiões v̓o q̃s ipm o3 vitare: ⁊ sũt sicut retẽ
tio ventositatis ⁊ retẽtio egõnis ⁊ somnꝰ sup egesti
oné in vẽtre ⁊ ꝓpe siccã: imo o3 vt ꝯmoueat seipsuz
apud oém dié ad eũandũ. Et scias ꝙ retentio vento
sitatis multotiés facit accidere colicã: ꝓpea ꝙ suble
uat eã ⁊ exp̃mit ipam ita vt aggreget res vna: ⁊ qd
facit accidere debilitaté itestĩs. Et q̃nz illud pducẽ ad
hydropisim. ⁊ q̃nz gnãt tenebrositaté visus ⁊ v̓tigi/
né ⁊ epilepsiã. ⁊ q̃nz retinet in iũcturis ⁊ facit accide
re spasmũ. ⁊ motꝰ sup cibũ ẽ malus eis. ⁊ potus aq̃
frigide ⁊ vinũ plurimũ sup cibum.

Ca. xxix. de ileos ⁊ ẽsĩt is colice cũ accit i g̃cilibꝰ.

Leos accit ex oibꝰ causis ex qbꝰ accit colica.
⁊ o3 vt reditio fiat cũ causis suis ⁊ accidẽtibꝰ
suis. Et cura curatione ad illud qd dictum est

i.e.colice. Et qñ҃z accit pp potatõz venẽoꝝ faciẽtiuz ileos. Et qñ҃z accit pp vehemẽtiaz ꝟtutis iteſtiorũz retentiue: q̃re ꝯphẽdit illud qd̓ ẽ i eis ⁊ retinet ipm̃ Et ex eis qbꝰ differt ab eo colica i iudicijs ſuis ẽ: ꝙ nul toties fit malitia ꝯpl'onis ſingularis pluſq̃ fiat ab ea colica. Et plurimũ eiꝰ ẽ ex ꝯpl'one fr̃a ⁊ ꝓpe cũ accit vt ſtõus ſit calidꝰ valde: tũc ei obtorq̃t iteſtinuz ⁊ opilat vẽtoſitatẽ ⁊ phl'a. Et qñ҃z ẽ cã potꝰ aq̃ fr̃e nõ ſ̃m neceſſitatẽ eꝰ: naz dolor vẽtoſus q ex eo ẽ ẽ cum caſu opilatõis pluſq̃ ſit dolor eꝰ cuz icĩſiõe tunicaruz: imo ẽ totũ nocumẽtũ eiꝰ ex illo. Et hoc diuerſificat ab eo qd̓ ẽ i colica. Et ap̄oſus plus multiplicat i eo q̃ colica: ⁊ ẽ malus. Et multiplicat i eo q eſt ex ruptura ⁊ fece vehemẽtia doloris valde. Et multotiens pmutat colica ad ileos ⁊ hec eſt res q̃ſi facta ſ̃m maiorẽ partẽ. Et cũ plus accidit ileos accit i .vij. Et ipſe qdez vadit de qbuſdaz ad quoſdaz pmutatõe q̃ ſit i aere peſtilẽtioſo ⁊ de terra ad terraz pmutatione egritudinuz veniẽt uz. Jngt Hyp. Cuz accit i colica a q̃ deꝰ tueat nos vomitꝰ ⁊ ſingultꝰ ⁊ ꝯmixtio rõnis ⁊ ſpaſmꝰ tũc totuz illud ẽ ſignificatõ mala. Hec nanq̃ accidentia accidunt cum cõitate ſtõi ⁊ cõitate cerebri. Jngt Hyp. Cuz accit ex diſtillatõe vrĩe ileoſ morit ille cuius ẽ i vij. niſi accidat fe. ⁊ currat cum ea ſudor plurimꝰ. Sed G. ignorauit cauſaz i hoc Et ille q ex eo phl'aticꝰ ẽ ⁊ vẽtoſus iuuat cuz fe. ẽt. Et qñ fortis fit frequẽtia vomitꝰ maligni ⁊ alcuzẽ ⁊ ſingultus ẽ mortalis. Et bonitas vrĩe i hac egritudĩe nõ ẽ plurime ſignificationis ſ̃m bonitatez: qualiter ergo malitia eius. Et deterior ileos ẽ ille i quo expellit ſtercus ad ſuperiora ⁊ noiat fetidꝰ. Deĩde ille i quo ẽ ſudor fetidus hñs fetorẽ ſtercoris. Deĩde ille i quo eſt anhelitus fetidus: deĩde ille i quo eſt eructuatõ fetida. deĩde ille i quo ẽ iferior ventoſitas fetida.

Cap. xxx. de ſignis.

Signa ileos ſũt vt ſit dolor ſupra vmbilicũ ⁊ ñ egrediat aliqd oĩo deſubtꝰ: ⁊ nõ fiat iuuamẽtũ magnũ cũ clyſteri queadmodũ dixit Hy. Et qñq̃ expellit fex ad ſuperiora ⁊ euomit fex ⁊ vermes ⁊ aſcarides: ⁊ fetet os eius ⁊ ipſius eructuatio: imo qñ҃z fetet totũ corpꝰ. Et hec ſignificatio nõ diuſificat ⁊ retẽtio exitꝰ fecis ẽ iſepabiliſ ab hac egritudine. Magnitudo ãt diſpõnis vomitꝰ ſtercoris iſepabil' nõ magnificat niſi qñ ẽ timor. Sz motꝰ vomitꝰ ⁊ ſubuerſio hec ſũt pluſq̃ i colica: qm̃ hoc ẽ i iteſtio ꝓpinqore ſtõ q̃ ipſa: ⁊ ſil'r accidẽtia triſtitie ⁊ anguſtie ⁊ tremor cordis ⁊ ſyncopis ⁊ vigilie ⁊ frigus extremitatũ. Jſta.n. i ileos ſũt pluſq̃ ſint i colica. ⁊ eſt fex i phl'atico ⁊ eo q factus ẽ ex fece ex eo fortior q̃ ſit i colica: qm̃ ẽ i mẽbro vehemẽtioris altitudĩs et maioris corpis ⁊ minoris qetis ſup corpꝰ. Et qñq̃ apparet i ipſo iſlatio oculi pluſq̃ i colica. Amplius ſigna diſtictionũ eꝰ ſimilia ſũt ſignis diſtinctionũ colice: ſicut ſigna diſtictõnũ colice ſũt cũ ſignis ileos ex loco doloris ⁊ motu eiꝰ ⁊ paucitate iuuamẽti eius cũ cliſteribꝰ. Verũ fcm̃ ex venenis ſignificãt accidẽtia ſignificationũ aliaꝝ añ eꝰ fortitudinẽ: nã ille cuius cã ẽ venenũ qñ҃z pducit ad debilitatẽ ⁊ mollificatio nẽ ⁊ tremorẽ cordis ĩ pricipio qñ accidit anteq̃ fortis fiat ⁊ magnificet dolor eiꝰ. Et ſignificat ipſãz vt nõ cognoſcat pp cãz aliã manifeſtã. Et fcm̃ ex ap̄ate inteſtinoꝝ ſeqtur durities fecis ⁊ velocitas in egõne ⁊ nõ erit illic fe. neq̃ caſus ꝟtutis vehemẽs.

Ca. xxxi. de cura.

Cura ileos appropiquat curis colice verũ ẽ fortior ⁊ illud qd̓ bibit magis iuuamẽtũ ẽ in eo. Et ẽ neceſſariũ ẽt cliſtere i ipſo: nã qñ bibit deſup ⁊ ꝯñr adhibet clyſtere ab iferioribꝰ ẽ adiutoriũ bonũ bibito. Et equale ẽ ſiue premittat ſiue poſtponat ſ̃m neceſſitatẽ: ſz quodcũq̃ eoꝝ pmittat oz vt ponat aliqd debiliꝰ. Et multotiẽs ſedat dolorẽ eiꝰ ſorbitio aque calide: aut applicatio eiꝰ ad ipſũ cũ ꝓpinqtate reſoluẽdo illud qd̓ nocet in eo. Et qbuſdam vĩ q̃ rectius ẽ vt equet inteſtinũ i primis cũ poſitiõe iflatiõis eiꝰ cũ facilitate: deinde cliſterizet ita vt pueniat enema ad locũ lõgiquum applicatione facili. Et phl'omia hic ẽ magis neceſſaria: nã ſi fuerit ap̄a nõ erit eiꝰ excuſatio. ⁊ ſi fuerit dolor fortiſ ex quo timeat ap̄a: oportebit icipere cũ ea. Et ex hoc qñ҃z accidit ſepatio maloꝝ humoꝝ i corpe pp retẽtionẽ eoꝝ a dolore ita vt feteat corpꝰ. Et qñ҃z ſepant hũores mali i corpe ⁊ difficilis fit exitꝰ eoꝝ cũ fluxu ventris. Et eſt phl'omia ex neceſſarijs. Et fricatio extremitatũ ẽt eſt ex eis que ꝓhibẽt mãz dolorẽ faciẽtẽ ſepando eã a ꝓfundo Et forſitan ẽ adminiſtratio lubricatiuorũ declinantiũ ad caliditatẽ ⁊ mucilaginũ calidaꝝ cũ oleo de kerua iuuatiua i plurimis ileos niſi i colico ap̄oſo ⁊ vehemẽtis caliditatis. Et ſil'r decoctio aneti cũ ſale ⁊ oleo decoctis cũ eo. Et ſil'r iunctio corporis cũ oleo calefacto. Et curet ille q phl'aticus ẽ cuz eis q̃ dicta ſũt i colica ex ebibitis. ⁊ cũ eis q̃ ſunt ſicut pillule de aloe ⁊ pillule de ſerapino ⁊ pillule de picra ⁊ oĩa illa cũ oleo de kerua ⁊ cliſteribꝰ eq̃libꝰ trahẽtibꝰ ad iferiora. Et vẽtoſus curat cũ eis q̃ ſunt ſicut illa q̃ dicta ſũt illic ex ebibitis ꝯferẽtibꝰ ad vẽtoſitatẽ ⁊ cliſteribꝰ vt ponat cliſtere adiutoriũ ei quod bibit: ⁊ cũ vẽtoſis plibꝰ poſitis i ſupioribꝰ vẽtris. Et qñ҃z neceſſariũ ẽ vt icidat illud qd̓ ẽ coraz dolore. Et qñ҃z trahit mã ad mirach. Et ꝯpl'onalis ⁊ purus curant cũ eis q̃ ſcis de pmutatiõe ꝯpl'onis ⁊ euõne humoris ſ̃m ꝙ dictũ ẽ i capitulo colice materialis.

Et ap̄oſus calidus cũ eiſ q̃ ſũt ſicut ea q̃ deſcripſimꝰ in colica. Et ap̄oſus frigidus curat cũ eis q̃ ſunt ſicut illa q̃ dicta ſunt in colica. Et ꝯuenientiꝰ illoꝝ eſt potus olei de kerua i aqua de radicibꝰ ⁊ aq̃ caſſiefiſtule ⁊ reliq̃ curatões note. ⁊ iteꝝ aneti ⁊ baccaꝝ lauri et ſe. lini ⁊ fenugreci ⁊ ſe. altee ⁊ ſe. maru oĩuz añ. au. i. radicũ triũ oĩum ana au. vij. ⁊ ficus. v. ⁊ ſeueſtẽ. x decoquãt ⁊ dent in potu cũ oleo d̓ kerua ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ. Et cholericꝰ curat cũ eis q̃ ſũt ſicut illa qbus curant reliqua que reſidua ſũt de colica. Et ille q fit ex torſiõe curatur cũ eis que dicta ſũt i colica Et q fit ex ruptura etiã curat cũ poſitiõe exſiccatiui ad expellendũ illud qd̓ eſt in ruptura ⁊ opilatõe eiꝰ ⁊ ille qui eſt ex opilatõe forti inteſtinoꝝ curatur cuz lubricatiuis pinguibus ⁊ iuribuſ gallinaꝝ pinguiũ ⁊

pulloꝝ ⁊ arietum quoꝝ iura piguia sumantur alcifi-
dabegi zirebegi. Et ꝓprie qñ ponũtur i eis anetum
⁊ radices porri nabati ⁊ oleũ amigdalinũ. ⁊ admini
stretur post illud clistere humidum lene subtilis cali
ditatis. Et factus ex fece curatur i primis cũ clisteri
leni: deide gradatim puenitur ad forte: ⁊ succedit illi
potus solutiuoꝝ ꝓprioꝝ feci vt deponatur illud qd
remansit. ⁊ i venenosi curatione icipiatur a vomitu
sicut cũ aqua calida ⁊ oleo sisamino. ⁊ qñ est neces-
sariũ vt ponatur i eo qd in potu datur virtus turbit
aut se. raphani. Et post illud deť i potu tyriaca ma-
gna ⁊ albezar ⁊ q̃ sũt similia illis ⁊ ponať potꝰ aq̃ zu
cari ⁊ cibus ipsius iura pinguia. Et continuatur sup
eos vomitus ⁊ non recipiũt cibũ ⁊ sumãt i potu me
dicamẽ predictũ i hꝰ i dispõne colice. Et qñ retinet
i eis ⁊ stare facit cibũ i vẽtribus eoꝝ vt sumãt panez
infusum i aqua calida feruente. Et eius q accit ex ci-
bis põticis ⁊ stipticis ⁊ viscosis cura ꝓpinqua ẽ cu-
re sui relatiui ex colica nisi q: magis iuuatiua i eo sũt
ea q̃ bibuntur ⁊ sorbentur.

C. xxxij. d tarditate ascellationis ⁊ velocitate eius

Illud pẽdet aut a cibo: vt sit stipticꝰ aut põ-
ticꝰ grossus: aut viscosus: aut sit lenis visco
sus: aut ex v̈tute. Nã si virtus expulsiua fue
rit fortis expellet: ⁊ si fuerit dbilis nõ expellet. Et vir
tus lacertoꝝ vẽtris si fuerit fortis mũdificabit: ⁊ si ñ
ẽ fortis nõ mũdificat ⁊ retinet. Et virtus sensibilis in
testinoꝝ si est fortis idicat ascellationẽ ⁊ si nõ est for-
tis non idicat: ⁊ virtus ɔplonis. nã f̃ra ⁊ cal̃a ãbe re-
tinẽt ⁊ tu cognoscis regimẽ ẜm cognitionẽ tuã cãe.

C. xxxiij. de multitudie stercoris ⁊ paucitate eius.

Ista duo pẽdẽt ex cibo q̃litatiue ⁊ q̃titatie
⁊ ex dispõne eiꝰ qd expelliť ad epar. cibi nã
q̃ plim hũidi sup quẽ bibitur egõ plima ẽ
⁊ eiꝰ ɔtrarij egõ pauca. ⁊ quãdo cholera magnifice
expellitur ad epar miozatur egõ ⁊ qñ nõ expellitur
multiplicatur. Et tu cognoscis ex eis q̃ preterita sunt
resistẽtia duaꝝ specieꝝ eius ẜm tuã cognitionez cãe.

Trac. v. Ca. i. de vermibus.

Cum euadit mã ⁊ vestitur ɔplone ne
cessaria ẽ rectificatio quã tollerãt fi-
gure ⁊ forme ⁊ nõ ꝓhibetur eiꝰ pre
paratio i ɔplemẽto naturali q̃ ptiet
ei ex factore potente: ⁊ propter hoc
creati sũt vermes ⁊ musce ⁊ q̃ cursu
eoꝝ currũt ex materijs putridis hu
midis: qñ ille materie cũ rectificatur illud qd tolle-
rant vt suscipiãt de forma ẽ animal vermiculare: aut
muscalle. Naz illud melius ẽ q̃ vt ipẽ remaneãt ẜm
putrefactionẽ purã. ⁊ ẽ cũ h q ipsa saliũt sup putre
factiones sepatas i mũdo ⁊ cibãtur eis pp cõitatem
⁊ assumunt eas ab habitationibus hominũ ⁊ ab ae
re ɔtinẽte eos. Et vermes quidẽ vẽtris sũt huius ge-
neris. Et non est eoꝝ generatio ex oi hũore. ipsi eniz
nõ generantur a cholera ru. nz nigra: qñ vna earuz
ẽ vehemẽtis caliditatis: q̃ nõ generať ex ea vermis
hũidus: imo ẽ contraria ɔploni eius: ⁊ altera ẽ f̃ra
⁊ sicca lõginqua a ꝓportionalitate aialis, saguini ve
ro custodia ẽ attributa ⁊ mẽbra vehemẽter idigent
eo ⁊ est ꝓportionalis carni hominis ⁊ ossibꝰ eiꝰ nõ
vermi: ⁊ nõ est etiaz ex eis q̃ effũdũtur ad itestia ⁊ rẽa
nẽt i eis ⁊ generať ex eis vermis: nz ẽt forma vermis
⁊ color eiꝰ significãt q ipa ñ fit ex mã sãguinea: imo
mã vermiũ ẽ phl̃a qñ calefit ⁊ putrefit ⁊ multiplicať
i intestinis ⁊ remanet i eis. Et tu qd scis res multitu
dinis generationis phl̃atis. s. ex satietate nauseatiua
⁊ comestis ⁊ debilitate digõnis pp q̃cũq3 causaz. s.
ex ɔplone mẽbroꝝ ⁊ f̃ra. Et ex eis q̃ generãt ip3 sũt
cibi lenes viscosi: sicut triticuz ⁊ faseoli ⁊ fabe: ⁊ ex re
ceptione pulueris farine ⁊ cõestione carnis crude ⁊
lactis ⁊ olerũ ⁊ fructuũ hũidoꝝ ⁊ ablutõe cũ aqua
ca. pꝰ cibũ. Et sil̃r balneatio post cõestionẽ. ⁊ coitꝰ
pꝰ replonẽ.

Ca. ij. de spẽbus v̈miũ q̃ sũt tres.

Longi ⁊ lati ⁊ rotũdi ⁊ lati sũt ascarides ⁊ p
ui. Et non diuersificatur eoꝝ generatio nisi
ẜm diuersitatẽ eius ex quo generať ⁊ diuer
sitatẽ illius i quo generať. diuersitas ãt eiꝰ ex quo ge
neranť ẽ: qñ qdã eoꝝ generanť ab hũiditate sup q̃
dñantur diuisio ⁊ separatio ex pte attractionis epa-
tis ⁊ ex pte vehemẽtie putrefactionis. Et qdaz gene
ranť ab hũiditate quaz separauit ⁊ miorauit ⁊ puaz
fecit attractio epatis cõtinua ⁊ putrefactio ⁊ mul itu
do ɔturbationis fecis. Et cũ generanť adiuuat ad h
vt ipi remaneãt parui q fex extrahit eos anteq̃ ma
gnificentur propter vicinitatẽ eoꝝ ad exitũ strictum
Et qdaz generanť ab hũiditate iter duas hũiditates
media. Et illi q sũt ex hũiditate i intestis supioribus
sũt propter hũiditatẽ dictã i primis ⁊ q sũt ex humi
ditate i intestio recto sũt propter hũiditatẽ dictaz se-
cũdo. Et q sunt i monoculo ⁊ itestino colon sũt pp
hũiditatẽ dictaz i tertio. Et longi sũt pp primaz. Et
qñ pueniũt sũmaz q̃ est vltra cubitũ: ⁊ rotũdi ⁊ lati
sunt pp tertiaz q̃uis generẽtur etiaz i intestinis sup i
oribus ⁊ ꝓprie grossi ⁊ maximi eoꝝ ⁊ fortasse nõ ge
rantur nisi in colõ ⁊ monoculo: deide spargũtur ex
latere ad stõm ⁊ ex latere ad anuz ⁊ pui sũt pp secun
daz. ⁊ isti lati ⁊ rotũdi sũt. q. generanť ex ipis viscosi
tatibus fixis i superficie itestini q̃s ɔprehẽdit panni-
culus muscosus velans eas. q. ipi generẽtur ex eo ⁊
i ipo putrefiãt. ⁊ de eis minꝰ nociui sũt pui: ⁊ qñ sũt
elongati a pncipijs ⁊ qñ sunt apti ad expellẽdum
cũ fece forti spissa: veꝝ ipi si magnificantur ⁊ accidat
eis vt remaneat spacio aliquãtulo ⁊ magnificantur i
eo tũc sũt deteriores oibus: qñ ipsi sunt ex deterio
ri materia. deide longi: naz ipsi nõ sunt i malitia lato
rũ qñ materia eoꝝ. s. latoꝝ ẽ vehemẽtioris putrefa-
ctionis ⁊ lati ⁊ pui plimi exitus sũt ex ano pp vicini
tatem ani: ⁊ debilitatẽ. quare nõ pñt figi i intestino
fixione longoꝝ. Et sicut lõgi sũt vehemẽtioris fictio
nis sic parui sũt vehemẽtioris expulsionis. Et cũ ha
bentibus vermes adest fe. accidentia sũt fortia ⁊ ma
ligna: qñ fe. ɔsumit cibũ eoꝝ: quare mouẽtur ad q̃-
rẽdũ ipm ⁊ figũtur i intestinis. ⁊ qñ fe. nocet eis i sb
stantia ipsoꝝ ⁊ affliit eos. Et qñ fe. addit in materia
eoꝝ putrefactionem ⁊ acuitatem ⁊ afflictionem. Et
quoniam cholera cum effunditur ad eos in febre

ledit eos.cũ ergo inoluuntur i intestinis ⁊ mordicat
ea nocent vehementer. Et iã retulerunt quidã ꝙ vi-
derunt eos ꝑforasse ventrem ⁊ exiuisse ex eo ⁊ illud
apud me maximũ est. Et ꝑꝑ hoc eleuãtur ex eis va
pores mali ad cerebrũ ⁊ nocẽt ei: ⁊ qñ͂z est retẽtio eo
rum i intestinis ⁊ ꝙ ipsi faciunt accidere putrefacti-
onẽ cã se. Et nõ est eoꝝ dispõ i hoc ꝙ per ipos sit iu
uamentum in mundificatione intestinorum quod
sit per vermes ⁊ similia eoꝝ i mũdificatione putrefa
ctionis mũdi: qm̃ in intestinis ẽ mundatoriũ expul-
sum ex nã: ⁊ qm̃ ꝓportio eius qꝺ generatur ex istis
putrefactionibus in itestinis suꝑfluentib⁹ ab expul
sione nature maior est proportione v̉miũ ⁊ silĩz ad
aerem mũdi ⁊ terrã eius. Et qm̃ ex istis generantur
nocumenta alioꝝ quorũ operationes sunt ex ꝓpor
tione eoꝝ indigẽtiũ cibo ⁊ ex cõtrarietate mot⁹ eoꝝ
⁊ ex hoc ꝙ faciũt accidere colicaz ⁊ ex contrarietate
qualitatis super quã figitur ꝯplo corporis ⁊ alijs.
Et quandoq̃ʒ generãtur propter vermes ⁊ serpẽtes
epilepsia ⁊ colica. Et quandoq̃ʒ generatur fames
canina propterea q: vehemẽter rapiũt cibũ. Et qñ͂z
generant bolismuz ⁊ casum virtutis oris stõi ꝓpter
eleuationẽ suã ad ipsũ ⁊ q: infrigidant ipm. Et qñ͂z
sequitur vtrasq̃ʒ dispões tremor cordis maximus
Et plurimũ generantur i etate ifantie ⁊ pubertatis ⁊
in fine adolescentie. Et ascarides ꝺm plurimũ gene-
rantur in eis q separantur ab etate infantie. Sed ro
tundorum plm̃ est in infantibus ꝺcide i adolescẽti-
bus ⁊ minoratur i senibus cũ tamẽ illud totũ sit. Et
ipsi quidẽ generãtur i autumno plurimũ q̃ʒ i reliqs
tꝑibus propter ꝑmissionem assũptionis fructuũ ⁊ si
miliũ ⁊ putrefactionẽ. Et ipsi ꝯmouẽtur i sero ⁊ plu
rimũ i hora somni. ⁊ labor quidẽ ⁊ exercitium vehe
mens quandoq̃ʒ solutõe educit vermes. Et cũ egre-
diũtur vermes habentiũ febres acutas viui nõ sunt
vehementis malitie. nam significant sanitatẽ virtu-
tis ⁊ potentiam expulsionis ⁊ proprie post declinati
onem: ⁊ si egrediunt mortui sũt signũ maluz. Et ad
sũmũ eoꝝ exitus in febribus cũ egõne non est signifi
catio bona: ⁊ ꝓprie ante declinationẽ. veꝝ i dispõne
febris ẽ melior: veꝝ eoꝝ exitus nõ i dispõne se. cũ in
eis est sanguis ẽ malus ⁊ idicat nocumẽtum i corpo
re ⁊ i intestinis: sed eoꝝ exitus cũ vomitu sigñt hũores
malos i stomacho. Ca.iij.de signis.

Signa quidẽ cõia sũt cursus saliue ⁊ hũidi-
tas labiorũ i nocte ⁊ eoꝝ exsiccatio i die: ꝑꝑ
ea ꝙ caliditas expanditur i die ⁊ coartatur
i nocte. cũ ergo caliditas attrahitur hũiditas cũ ea:
quare vermes incurrũt famẽ ⁊ attrahũt a stõ: quare
exsiccatur superficies ꝯtinua ei ex suꝑficie oris ⁊ labij
⁊ adiuuat eũ ad exsiccandum labiũ aer exterior: q̄rẽ
laborat infirmus i hũectando labiũ suum cũ ligua
sua. Et qñ͂z accidit habẽtibus vermes rixa ⁊ horribi
litas locutionis ⁊ q. ipse sit i forma irati malorũ mo
rũ. ⁊ quãdoq̃ʒ ꝑducũt ad alienationẽ propter illud
qꝺ eleuatur de vaporibus malis. ⁊ accidũt eis accia
karabit⁹ nisi qꝺ ñ colligũt pilos ⁊ ñ patiũt sodã ⁊ ñ
patiũt tinitũ auris: ⁊ accit eis stridor dẽtiuz ⁊ ꝓprie
i nocte: Et sũt i plurĩbus horis. q. masticẽt aliquid:
⁊ q. appetũt extrahere linguã. Et accidũt ei saltus in
sõno ⁊ tremor ⁊ clamor i ipo ⁊ agitatio forme ⁊ ira
aduersus illũ qui euigilat eos. Et accidunt eis suꝑ ci
bũ nausea ⁊ tristitia. Et intersecatur vox eoꝝ. Et de-
bilitatur pulsus ipsoꝝ ⁊ apud comestionez ẽ q. pro
stratus. Et est eoꝝ egestio vt plurimuz dura. Casus
autẽ appetitus ⁊ eius vehemẽtia ẽ ꝺm ꝙ diximus i
ca. causaꝝ. Et qñ͂z accit eis sitis cũ qua nõ satiantur
⁊ silr̃ qñ͂z accidũt eis egritudines q̃s diximus illic.
Et quãdo fortes fiunt dolor ⁊ egritudo cadunt aut
spasmẽtur aut torquẽtur ac si essẽt epilentici. Et qñ͂z
accit eis in h⁹ i hora vt euomãt eos ⁊ diuersificãtur
colores eoꝝ ⁊ color oculoꝝ ipsoꝝ. Et qñ͂z remouet
color facierũ eoꝝ ⁊ oculoꝝ ipsoꝝ ⁊ quãdoq̃ʒ redit. ⁊
qñ͂z iflãtur aut tumescũt: aut tendũtur ventres eoꝝ
sicut hydropicoꝝ ⁊ quasi nõ sũt ventres eoꝝ nisi hy
dropicoꝝ. Et qñ͂z ap̃antur testiculi eoꝝ ⁊ emittũt su-
dorẽ frigidũ cũ fetore vehemẽti. De signis aũt disti
ctionis eoꝝ q̃dã sũt cõis distinctionis. Et ẽ exit⁹ illi
us speciei ex egressione. Deide lõgos significant cõ
motio oris stõi ⁊ mordicatio ipsius cũ pũctione ei⁹
qꝺ sequitur ipsũ. Et difficultas transglutiẽdi. Et ca-
sus appetitus ꝺm plurimuz. Et nocumẽtũ ex cibo.
Et lubricitas. Et quandoq̃ʒ nocent pulmoni ⁊ cor-
di ꝑ vicinitatẽ suã. Et qñ͂z accidũt tussis sicca: Et tre
mor cordis: Et diuersitas pulsus: Et sunt somnus:
⁊ exsiccatio ñ ꝺz ordinẽ: ⁊ ẽ pigritia. Et accidũt pru
ritus. Et intuit⁹: Et palpitatio: Et aptio oculi imo ꝺ
clinat ad clausionẽ oculi. Et accit oculis eoꝝ vt rube
ant quandoq̃ʒ: deide alia vice obfuscẽtur. Et qñ͂z tẽ-
dũtur ventres eoꝝ ⁊ fiũt sicut hydropisi. Et qñ͂z ac-
cidit flux⁹ vẽtris. Cũ latis aũt ⁊ rotũdis appetit⁹ ꝺz
plm̃ multiplicatur qm̃ ꝺm plurimũ elõgat a stõ q̄re
nõ nocẽt i eo ⁊ rapiũt cibũ ⁊ mouẽtur in tꝑe famis
motu nocẽte debilitãte virtutẽ ⁊ mollificante ici dẽ
te in eo qꝺ sequitur vmbilicũ. Paruos aũt signifi-
cat pruritus ani ⁊ iseparabilitas cõmotionis apud
ipm. Et qñ͂z adeo fit fortis dõec accit syncopis. Et
iuenit habẽs eos cũ aggregant i intestino suo graui
tatẽ sub hypocõdrijs suis ⁊ dorso. Et eis q̃ ꝯferunt
istis hoibus ẽ vt sorbeant aliquid aceti i tꝑe somni.
Ca.iiij.de cura.

Intẽtio que attẽditur i curationibus vermi
um ẽ vt ꝓhibeãt a materia generãte eos ex
cõestis ꝑdictis. ⁊ vt mũdificetur ꝑhl̃a ag-
gregatũ i itestinis ex quo generantur ⁊ vt iterficiant
cũ medicis q̃ sũt venena i ꝯparatione ⁊ sũt amari sa
poris: de qbus q̃dã sũt calide ⁊ q̃dã frigide q̃s dice-
mus. ⁊ medicie q̃ operãtur cũ ꝓꝑetate: deide fluxu
vẽtris educantur p⁹ iterfectionẽ cuz nõ expellit eos
nã ꝑ se. Nõ eni oz vt ꝓlõgetur eoꝝ statio i vẽtre p⁹
mortẽ ⁊ exsiccatõez ⁊ iferat vapor eoꝝ nocumẽtũ ve
nenosũ. Et medicie qꝺ calide ad g̃dũ ꝑueniẽtes ter
tiũ sũt ꝯueniẽtiores i regie eoꝝ hora oi nisi illic sit fe.
aut apa: amari eni calidi ꝯplo ꝯ̃ria est eis cũ calitate
⁊ est ꝯ̃ria cũ qualitate illis. ⁊ q̃ ipi magis diligũt sunt
vnctuosũ ⁊ dulce. Et iuenitur ex ebibitis ⁊ enemati-

bus q̄ aggregāt ꝓꝓetates tres. Suppositoria vero
melius est vt ipa extrahāt ꝗ̄ȝ vt ipa iterficiāt: nisi qd̓ i
recto ē ex paruis vermib⁹. Qm̄ȝ enim sūt ex genere
vnctuosi dulcis vt trahatur ab ipa vermis ꝓꝑea q̄a
diligūt ea ꝛ egrediūtur cū eis q̄ extrahūtur. Et meli
us quidē curātur cū ebibitis hora vacuitatis vētris
Et cū mittūtur venena iterficiētia eos i lacte ꝛ i fauū
mellis ꝛ similibus sūt ipi ad sumēdū ex eo diligētes
magis ꝛ ē illud magis iterficiens eos. Et qm̄ȝ sūt in
potu habēs vermes sicut lac duob⁹ dieb⁹: deide po
tati die tertio i lacte medicinā iterficiētē eos. Et qm̄
qȝ fugit ante eā fauū mellis. cūqȝ iuenit odorē ei⁹ ꝑ
uenit ad fugendū illud qd̓ deponitur ad ipȝ. ꝛ qm̄ se
quūtur illud medicie sūt magis iterficientes eos. Et
qm̄ tu admīstras medicias venenosas iterficiētes tē
melius ē vt linias stōm cū stipticis ꝛ ꝓprie i q̄bus ē
virtus iterfectiua vermiū sicut sumach ꝛ hypoq̄sti-
dos ꝛ acatia dissoluta i vino. Et similiter capparis ꝛ
anetū i vino. Et si n̄ tollerant stipticitatē hoꝝ tūc lu
tū sigillatū i vino. Et cū bibunt medicie facientes ad
vermes tūc oportebit vt strigant nares vehemēter
ꝛ multiplicetur extractio anhelit⁹ ꝛ itromissio eius
ꝗ̄tū posse ē. naȝ rectius ē vt nō ꝑmisceat cū anhelitu
aliq̄d de odore eaꝝ. Et de curatione ꝯtinua cū cura
tione vermiū ē rectificatio appetitus cū cadit. Et qm̄
qȝ iuenitur i emplis ꝛ eis q̄ bibūtur qd̓ aggregat ad
ꝯfortationē appetit⁹ ꝛ iterfectionē ꝛ extractionē eoꝝ
sicut aloes cū absynthio ebibitis pillulis factis ex eis
ꝛ epithimate facto ex eis: ꝛ silr̄ cū robub acetosis.
Et qm̄ȝ aggregatur cū vermib⁹ fluxus vētris quare
necessariū ē vt iterficiant tm̄: m ōt⁹ nāqȝ extrahit eos
Et qm̄ȝ exigit dispō vt iterficiant cū stipticis amaris
vt aggregētur mori eoꝝ ꝛ retētio nature. s. qm̄ aggre
gant vermes ꝛ fluxus ventris ꝛ timetur casus appe-
titus. Et emplentur cū emplis stipticis i q̄bus est in
terfectio aliqua vermiū: ꝛ nō deijciūt virtutē: deide
ipsi egrediūtur p⁹ illud aut ꝑ expulsionē nature aut
per medicinā aut suppositōia. Et qm̄ȝ sūt cū eis apa
ta i viscerib⁹ ꝛ ē necessariū regimē subtile. Et medici
ne q̄ interficiūt ascarides fortiores sūt eis q̄ iterficiūt
longos. Et ille q̄ iterficiūt ascarides ꝛ rotūdos inter
ficiūt ēt longos. ꝛ cā i hoc ē q̄ ascarides sūt remotio
res ab eis q̄ bibuntur ꝛ sūt magis submersi i hūidi-
tatib⁹ ꝯuenientibus eis: ꝛ qm̄ȝ sūt i cisti. Et qm̄ ipi ge
nerati sūt a mā grossa ꝛ grossiore ꝛ spissiore ꝛ ꝓpin
quiore ad ꝯplx̄onē calaȝ ꝛ magis simili ei qd̓ ē vene-
nū: quare nō patiūt a suo simili dū nō supfluat.

Ca. v. de medicinis calidis interficientib⁹ vermes ꝛ proprie longos.

Singulares qd̓ sūt sicut prassiū ꝛ cordumēi
de quibus sumat aur. i. Et sceha. Et lupini
amari: Et cassia: Et calamētū ꝛ succ⁹ eius. Et grana
aldemest: Et costus amar⁹: Et epithimuȝ: Et carta-
mū: Et mēta: Et cambil: Et cyminū: Et camepithe-
os: Et cētaurea: Et pulegiū: Et alleū ꝓprie. Et qm̄ȝ i
terficit ascarides sem̄ fēiculi: Et myrth⁹: Et origanū
ꝛ faufel: Et absynthiū: Et semē caulīū. Et cortices al
garab: Et radix enule exiccata de qua bibat. ℥. i.
ꝛ cyminū assatū: ꝛ abrotanū: ꝛ anisū. ꝛ semē apij. ꝛ
nasturtiū forte ē in ca. suo. ꝛ nigella: ꝛ semē atriplic.
solutione educit eos cū mortificatione. ꝛ similr̄ vo-
lubilis ꝛ polypodiū. Et melius quo educitur flux⁹
ventris p⁹ mortificationē ē aloes. Et cū homo bi-
bit de oleo potionē ꝛ supfluit ꝗ̄titatē q̄ possis ē in bi
bendo ipsū iterficit eos ꝛ extrahit ipos ꝛ ꝓprie ole-
um ōphācinū: ꝛ ipȝ iterficit latos ēt ꝛ iterficit ꝑꝑ su
am amaritudinē ꝛ extrahit ꝑꝑ viscositatē sui. q̄ si n̄
fuerit posse bibere ipm vice vna bibat ipȝ vtēdo po-
tu p⁹ potū sumēdo ex eo cochlearia duo. Et silr̄ gra
na nil iterficiūt serpētes extrahēdo eos. ꝛ qm̄ȝ ꝯferūt
in latis. De cōpositis vo q̄ interficiūt eos sūt q̄ sunt
sicut tyriaca magna. Et ille q̄ aggregant iterfectionē
ꝛ extractionē sūt sicut hierapicra. Et sicut si sumatur
sceha ꝛ absynthiū amboꝝ. an̄. ʒ. i. ꝛ quarta: ꝛ salis i-
di danic. i. ꝛ sumatur i potu. Et qm̄ȝ interficit eos po
tare cyminū ꝛ nitrū mediatiȝ ꝛ fenugreci pōdus du
orū aur. Et iterū nitri piperis cordumeni ꝑtes eq̄les
ꝛ dosis eius sit vsqȝ ad. ʒ. i. ꝛ. ʒ. Et piper ꝛ grana lau
ri cyminū idū mastix ꝯficiant cū melle ꝛ sit dosis ei⁹
i māe cochleariū. i. ꝛ i hora dormiēdi tantūdē. Aut
enule ꝛ sceha ꝛ pipis ꝛ sirasi ꝑtes equales sumātur
i potu ex. ʒ. i. ꝛ. ʒ. vsqȝ ad. iij. ʒ. Et pille de absynthio
educūt lōgos. lati aūt idigēt fortiori hoc.

C. vi. de medicis q̄ magis ꝓprie sūt ascaridum.

Ant kitrā admistratū i clisteribus ꝛ epithi
matib⁹ ꝛ alsiragos ꝛ medulla ei⁹: ꝛ alsirat:
ꝛ costus amar⁹: ꝛ cortex radicis mori ꝛ suc
cus ei⁹: ꝛ cābil: ꝛ pulpa collo. ꝛ aloes: ꝛ alsiniar mi
rabilr̄ ē i latis. Et cortex albelēgi ex arborib⁹: ꝛ exi-
stimo q̄ ē species sidre ꝛ aliȝdarachat. Et ex eis q̄ ex
trahūt vermes sine nocumēto est vt bibāt. ʒ. iij. suc-
ci enule recētis. ē eniȝ mirabile valde. Et antiq q̄deȝ
dixerūt q̄ ireos extrahit ascarides. Et ex medicinis
mirabilib⁹ i oībus speciebus vermiū sūt pili aīalis
nominati alcasiȝ. Et alcalcadis ē ex eis que iterficiūt
eos cū iuuamēto si fuerit illic fluxus vētris. Et iā di
ximus ad eos i antidotario decoctionē ei⁹ ꝛ centau
ree. Et iteꝝ bibat lac mulctū trib⁹ dieb⁹ i mane ꝛ ce
net sup ipsum alesfedabegi: deide sumantur. vi. aur.
abrūgi. ꝛ. iij. ʒ. siracasi. ꝛ. iij. cābil ꝛ terātur ꝛ soluāt
i aceto acetoso aut i siropo ꝛ masticet aliq̄d de fauo
mellis vt egrediantur vermes: deinde bibatur ex eo
quantitas quā necessariū faciūt existiatio ꝛ expimē
tū. Medicie aūt frigide ꝛ pauce caliditatis sūt sicut
semē coriandri cū bibitur trib⁹ dieb⁹ cū rob. ꝛ sem̄
apij: ē eni forte valde iterficiēs omnē vermē ꝛ sumat
cū siropo acetoso: aut lacte acetoso: aut bibatur de-
coctio ei⁹ ꝛ faufel: ꝛ folia persici ꝛ succus eoꝝ ꝛ spia
egyptiaca ꝛ sūt absqȝ pluria caliditate: ꝛ rubus ꝛ de
coctio corticis arboris granati acetosi ꝛ muzi deco
quant i aqua nocte tota. deide coletur ꝛ bibatur: ꝛ si
militer aq̄ i qua decoquitur radix ei⁹. ꝛ succ⁹ arno
glosse ꝯuenit ei q̄ habet vermes ꝛ fluxus ventris sil̓
aut argnoglossa sicca. Et iterū sumach dissolutuȝ in
aqua ē mirabile, ꝛ hypoq̄stidos ꝛ lutum sigillatuȝ
cū vino sūt mirabilia. Et magra mirabilis ē etiam

⁊ semē portulace cū ex eo multū sumif īterficit eos: ⁊ similiter ēdiuia amara: ⁊ lactuca amara: ⁊ apium aceto cōditū. ⁊ dī ꝙ melon īterficit eos ⁊ solutione educit ipos. ⁊ tribuli ꝓpiq̄ sūt istis medicis ⁊ ꝯseq̄f ex virtute haꝝ ꝙ ipe extrahūt latos ēt: ⁊ illa que sūt sicut semē salic ⁊ succus pcili ⁊ coriandrū ⁊ endiuia amara ⁊ poliū ⁊ reliqua. Et ista bibūtur aut cū lacte absq̄ butyro aut cū aqua calida aut siropo acetoso

Ca.vij. de regimine vermium paruoꝝ.

Quandoq̄ īterficiunt eos suppositio salis ⁊ clisterizatio cū aq̄ cal'a ⁊ eradicāt māṁ eoꝝ. Et fortius hoc est clistere ī quo recipiuntur cētaurea cartamū isopꝰ rubea ⁊ pulpa collo. qđ ad mistref calidū. Et fortius illō ē suppositoriū de alkitram ⁊ clistere cū eo ⁊ ꝓprie cū oleo de chrysomilis amaro aut medulla psicorum amara: ⁊ sunt iā decocte ī ipo medicīcie īterficiētes. ⁊ qn̄ clisterizaf ēt cū kitrā. Et ex eis qbus fit suppositoriū sūt hartanita ⁊ burchomariē ⁊ corticel radicis iceha. Et ex eis q̄ colligunt hos puos est vt mittatur ī anū caro pīguis salita. ⁊ sit iā sup eā ligata fimbria fili. ipi nāq̄ aggregenf sup eam ꝓpea q: diligūt eā. deīde extrahaf pꝰ expectationē hore vnius sup eā qn̄ possibile ē ⁊ extrahatur ⁊ iteretur vsq̄quo mundificetur.

C.viij. de clisteribꝰ acutis īterficiētibus vermes.

Clisterizentur cū decoctionibꝰ mediciāꝝ predictarū ad eos: ⁊ qn̄ ponūtur ī eis solutiua sicut pulpa collo. ⁊ turbit ⁊ aloes ⁊ cucu. asi. ꝫm virtutē ⁊ horam. ⁊ cōueniēs vt admistref ī clisteribus eoꝝ alkitrā nā ꝯfert iuuamētū maximū ⁊ custodiatur tūc anus ne ꝓueniat tenasmō cū suppositorijs faciētibus ad tenasmō: ⁊ stōus vt nō debilitetur cū potibꝰ ⁊ emplis facientibꝰ ad stōm. Et iā sciuisti oīa illa. Et qn̄ cōfert clistere cū aquis salsis ⁊ aq̄s salitis cū nitro ⁊ silibꝰ ⁊ prope cū kirā. Et qn̄ ponūtur ī clisteribus eoꝝ succus folioꝝ psici ⁊ decoctio radicū mori ⁊ corticū granatoꝝ ⁊ ꝓprie cū fuerit caliditas.

C.ix. de emplis habētium vermes.

Empl'a ēt assumūtur ex medicis similibus istis ⁊ ꝯfortantur cū eis q̄ sūt sicut pulpa collo. ⁊ fel vaccinū ⁊ succus cucu. asi. ⁊ cū eis q̄ sunt sicut kitran ⁊ aloes. Et qn̄ fit emplm̄ cū aloe ⁊ absynthio: aut cū aloe ⁊ rob cydonioꝝ ⁊ rob maloꝝ ⁊ īterficit ⁊ rūpit appetitū: ⁊ qū aggregantur oīa ē rectius. Emplm̄ bonū: teratur nigella cū aqua collo. humide aut decoctione pulpe eius ⁊ liniatur sup vētrē ⁊ sumē. Et dicitur ꝙ medulla cerui qn̄ empl'atur cū ea vmbilicꝰ confert ad illud. Et sil'r olea mediciarū predictaꝝ cū eis liniutur iuuāt ⁊ oleū camemillinū ⁊ absynthiū proprie.

Ca.x. de cibatione eorum.

Cibus quidē q̄ necessariꝰ ē eis ꝫm oppositionē cāe: oꝫ vt sit calidus ⁊ siccus ī quo nō sit viscositaf ⁊ sit ī eo abstersio ex eis q̄ abstergūt eos ⁊ attrahūt ipsos ⁊ egrediunf ī cibis eoꝝ aq̄ ciceris ⁊ folia caulis. ⁊ carnes colūbaꝝ etiā sūt iuuātiue eis. ⁊ potus aque salse ꝯfert eis omnibus. Et cū sunt fluxus vētris ⁊ caliditas cibamus cū sorbitionibus acetosis cū sumach factis qm̄ ē īterficiens restrictiuum: ⁊ sil'r aqua granatorū acetosoꝝ. Et qn̄ debilitat fluxus ventris necessaria sūt q̄ nutriūt cū fortitudine. Qđ si non digerantur ponantur ex genere sorbitionū ⁊ aquaꝝ carniū. Hora aūt ⁊ ordo sūt qm̄ oꝫ vt ipso non egeant cibo ⁊ mordicent stōm ⁊ fortasse faciūt cadere virtutē appetitiuā. immo cibētur ante motū eoꝝ ī hora quietis: ⁊ vt separetur cibus eoꝝ cibētur cibo pauco. Et cū alleuiatur fluxus admistrētur sup ventrē empl'a stiptica ex eis q̄ scis: verū ī habētibus paruos vermes melius ē vt eoꝝ cibi sint ex genere eoꝝ que sūt boni chimi ⁊ velocis digōnis. nā virtus eoꝝ ꝫm semitā oppositionis nō peruenit ad eos oīo. ⁊ cū sunt boni chimi oīo minoratur cibus corruptus qui est materia eorum.

C.xi. de cura casus ⁊ ꝓiectionis sup vētrem.

Rectius ī oībꝰ illis ē vt extrahatur san. si possibile ē ⁊ detur ī potu pꝰ illō thuris ⁊ sā. dra. ⁊ luti armeni ⁊ karabe oīum aā. ℥.i. cū triplicato subtili. Et si fuerit sputū san. aut fluxꝰ eius p anum: aut vomitus ipius ponatur ī ipa kirat ī. opij. ⁊ post hoc oꝫ vt tu ꝯsideres illud qđ diximꝰ in ca. de prostationibus ī libro qui ē post istum.

Fen.xvij. de egritudinibus ani ⁊ ē tractatꝰ vnus

Ca.i. ꝫmonis vniuersalis de egritudinibꝰ ani.

Dicias ꝙ egritudines ani sunt difficiles ad sanandum propter ea q̄ aggregantur in eo: qm̄ ē callis ⁊ q: est inuersū penetrans ab īferiori vsq̄ ad superius. ⁊ quia ē vehemētis sēsus ⁊ quia ē positus in inferiori.

Quia ergo ē callis peruenit ad eum fex in omni hora ⁊ mouet ipm ⁊ addit in dolore eiꝰ ⁊ diminuit cū a quiete cum qua cōpletur receptio iuuamēti medicinaꝝ ⁊ nō pōt natura facere rectificationē. Et quia ē inuersus difficilis fit adherētia medicinarū ad ipm: ⁊ qm̄ ē vehemētis sensus multiplicatur dolor eius ⁊ multitudo doloris attrahif. ⁊ qm̄ ē positus ī inferiori facilis fit descensus superfluitatum ad ipm: ⁊ ꝓprie cū obedit ad receptionē eaꝝ debilitas q̄ ē cū eo ex nocumēto qđ ē ī ipso ex hemorroidibus.

C.ij. de hemorroidibus.

Dicias qđ multotiēs existimat aliq̄s ꝙ habeat hemorroides ⁊ nō habet nisi vlcera ī recto ⁊ in eis que sūt supra ipm. oꝫ ergo vt consideretur illud. Et hemorroides quidē diuiduntur p species diuisionis famose ī verrucales ⁊ sunt deteriores eaꝝ ⁊ ī vuca ⁊ ī morales. ⁊ verruculares sūt siles verricis paruis. Et vuee sūt late rotūde purpurei coloris aut ad purpureitatē decliues: ⁊ morales sunt molles sanguinee. Et sunt de hemorroidibꝰ hemorroides que sūt. q. vesice. Et diuidūtur hemorroides diuisione alia ī exteriꝰ natas ⁊ ꝓfūdas. ⁊ sūt deteriores eaꝝ ⁊ ꝓpe ille q̄ tendūt ad ptē virge: qn̄ eni strīgūt vrinā cū apatione: ⁊ nate exteriꝰ apparētes sūt vnetriū. De profundis āt q̄dā sunt sanguinee ⁊ q̄dā sunt non sanguinee. ⁊ diuiduntur hemorroides ī aptas fluētes ⁊ currit qn̄ res plurima ꝓpter aptionē

venaꝝ plurimaꝝ. ⁊ in surdas cecas de quibꝰ nil cur
rit. ⁊ plurimũ qdẽ generant hemorroides ex melia
⁊ san. melico ⁊ paꝝ generant a phl'ate. ⁊ cũ generãt
ab eo generant. q. ipse sint vesice. ⁊. q. sint vesice ven
triũ piscũ. ⁊ verrucales sunt ꝓpingiores ad hoc vt
fiant melia: ⁊ morales ad sanguinẽ ⁊ vue ⁊ iter istas
⁊ illas. ⁊ nõ ẽ possibile vt accidant hẽorroides nisi
aperiant orificia venaꝝ in ano ꝭm ꝙ dixit. G. ⁊ pp
hoc multiplicant cũ vẽto austrino ⁊ in regione au-
strina. Et nõ oꝫ ꝙ in hemorroidibꝰ apertis curren-
tibꝰ san. fluxus retineat: donec ꝑueniat ad debilita-
tẽ ⁊ mollificationẽ genuũ ⁊ cõprehẽsionẽ syncopis
⁊ videat san. nõ niger. ⁊ meliꝰ est vt extrahat paula-
tim ⁊ nõ subito. Et cũ i mulieribꝰ declinat san. he-
morroidaꝝ ad matricẽ ⁊ egredit in menstruis iuuat
eo. Et oꝫ vt fiat etiã illud arte ⁊ prouocẽt menstrua
eaꝝ. Et plurimis qdẽ habẽtibꝰ hẽorroidas adest
color ꝓprius eis ⁊ ẽ citrinitas declinãs ad viridita-
tẽ. ⁊ multotiẽs accidit habẽtibꝰ hemorroi. fluxꝰ san.
mariũ ⁊ remouentur hemorroides. Ca. iij. de cura.

Oportet vt i inceptiõe retificet corpꝰ ⁊ euacue
tur san. malus ita vt phl'omet saphena ⁊ ve-
nã q̃ est a posteriori parte calcanei. ⁊ vẽa al-
mabit ẽ fortior vtrisqꝫ eaꝝ. ⁊ vẽtosatio eius qd ẽ iter
vtrasqꝫ ispatulas cõfert ad eas ⁊ ad humores melã-
cholicos. ⁊ curet epar' aut splẽ si oportuerit ꝓpter so
cietatẽ eius qd generat ex eo de san. malo. Amplius
si nõ fuerit dolor nꝫ apa nꝫ iflatio nõ erit tũc pluria
necessitas curõnis eaꝝ. nã eaꝝ curatio qñ perducit
ad fistulã ⁊ ad ragadias. Ampliꝰ studiũ intendat in
lenificatione nature vt nõ noceat durities fecis ano
⁊ magnificet labor. Et meliꝰ ẽ vt sit illd cũ solutiuis
⁊ lenitiuis q̃ sunt ex medicinis ex qbus iuuamẽtũ af-
fert hemorroidibꝰ sicut pillule d bdellio ⁊ pillule de
alfeluzaharagi ⁊ pillule amalei: ⁊ pillule quas dicaꝫ
Et oꝫ vt studiũ ipendat i apiendo surdas ⁊ faciẽdo
vt currat sanguis ex eis q̃ztũ poss̃e ẽ vsquequo debili
tet ⁊ egrediat san. rubeus clarꝰ in quo nõ sit nigredo
Quod si nõ sufficit sit regimẽ eiꝰ cũ icisione hemor-
roidaꝝ ⁊ deiectione eaꝝ icidẽdo: aut exsiccãdo eas:
aut adurẽdo ipsas cũ eis q̃ faciũt illud. Et scias ꝙ
in sanguine qui currit ab hemorroidibꝰ ⁊ ex ano est
securitas ab herpete estimeõ ⁊ mania ⁊ melia ⁊ epe-
lẽsia melãcholica ⁊ herisipila: ⁊ ab illis que sũt sicut
miliũ ⁊ a cãcro ⁊ excoriatiõe ⁊ scabie ⁊ glabrie ⁊ le-
pra ⁊ pleuresi ⁊ ꝑipneumonia ⁊ phrenesi. Et qñ re-
tinet san. ex eis ꝯsuetꝰ timet aliqua eaꝝ egritudinuꝫ
⁊ timet hydropisis pp illud quod accidit i epate de
apate malo ⁊ duro ⁊ corruptione cõpl'onis: ⁊ retiet
ptisis ⁊ dolores pulmonis pp expulsionẽ san. mali
ad ipm. ⁊ qñ cursus facit accidere syncopim sumat
sauic ordei cũ spodio ⁊ luto ⁊ det in potu ex calido
paulatim. Et medicine qdẽ que ad hemorroidas cõ
ueniũt alie sunt aperiẽtes eas: alie ꝯsolidantes ⁊ alie
sunt cõstrigẽtes san. alie sunt incidẽtes eũ ⁊ alie sũt
sunt sedatiue doloris. Et sunt: aut que bibũtur: aut
suppositoria: aut epithimata ⁊ empl'a: ⁊ linimenta:
aut pulueres aut suffumigationes aut aque in qui-
bus sedatur dolor: aut restrictiua: ⁊ oĩa illa: aut sũt
singularia: aut ꝯposita. Et scias ꝙ pillularũ de bdel
lio iuuamẽtum in hemorroidibꝰ habẽtibus perio-
dos apparens ẽ eis. ⁊ nõ sunt multi iuuamẽti in eis
que sunt fixe nõ habẽtes periodos. Et qñ aggre-
gãtur ragadie ⁊ apa curet i primis apa deide hemor
roides. Et oleũ de chrysomilis in quo resolutũ est
bdelliũ valet ad hemorroidas ⁊ ragadias.

Ca. iiij. de regimine incisionis hemorroidaruꝫ ⁊
adustionis earum.

Usus hemorroidaꝝ qñ fit cũ incisione: ⁊ qñ
qꝫ fit cũ medicinis acutis. Cuꝫ ergo sunt he-
morroides plures numero non oꝫ vt incidã
tur omnes sil' immo oꝫ vt audiatur preceptũ Hyp.
⁊ dimittatur vẽa ex eis deide curent: imo rectꝰ ẽ vt cu
rẽtur icidẽdo vnã pꝰ vnã ⁊ tollerãt illud ⁊ in fine rel
dimittatur vna ex qua currat san. corruptus cuius
exitus ex ea consuetus est in natura. Et illud icisum
si fuerit apparens erit eius regimen facilius. ⁊ si fue
rit profundum erit regimen ipsius difficilius: nam
rectius est vt ligetur radix eius cum filo sete: aut lino
aut pilo forti ⁊ dimittatur tunc si ceciderit per illud
bene erit. ⁊ si non expiantur super illd medicie ici-
siue ⁊ si nõ icidat. ꝓfunda vero indiget vt extrahat
deide icidat. Extractio qdẽ qñ fit cũ instrumẽto
sicut fit vẽtosatio cũ igne. Et quocũqꝫ mõ fit ponat
sup anũ donec egrediat: deide retineat cũ istrumẽto
extractiois: ⁊ si nõ timet velocitas reditiõis dimitta
tur ventosa hora vna donec apet locus ⁊ nõ redeat
⁊ qñ ligat velociter cũ filo ligatiõe apante ⁊ rema-
net hẽorrois exteriꝰ. Et qñqꝫ fit cũ medicinis extra
hẽtibꝰ sicut vt sumat succꝰ cẽtauree ⁊ aneti humidi ⁊
staphisagria ⁊ cõficiant illa oĩa cũ melle ⁊ liniat cuꝫ
eis anus ⁊ supponãt i melle. ipa. n. cõmouẽt egõnẽ
⁊ ꝑducũt ad hoc vt appareat anꝰ ⁊ faciãt ipsũ exire.
Et administret nitrũ ⁊ fel tauri: aut administrentur
piper ⁊ pitrũ aut aggreget ad illud qd ẽ ex illis suc-
cus buchormariẽ: aut staphisagrie. Et ex' bonis est
phl'omia basilice ãte icisionẽ ⁊ ligationẽ. Et cuꝫ vo
luerit abscidere retineat illud qd abscindit ex eo qd
apparet: aut qd factũ est apparens cũ instr̃o extra
hẽdi: ⁊ trahat ipsũ ad seipsũ: deinde icidat illud ex
radice ipsiꝰ cũ acutiorere ⁊ penetrabiliorere. Et nõ
oꝫ vt ꝑtrãseat radicẽ eius ⁊ incidat aliqñid ex eo qd
ẽ infra ipsũ ⁊ ꝑducat ad nocumẽta ⁊ apata magna.
Et qñ ꝑducit ad malitiã ⁊ difficultatẽ ⁊ dimittatur
san. fluere vsqꝫ quo timeat debilitas: deinde retinea
tur san. cum restrictiuis que dicemꝰ. Et si non fluat
san. mltiplicet phl'omia ex basilica. Quod si tollere
tur vt sanguis educat cũ aperitiuis predictis ⁊ fluat
san. ex eis erit rectũ: ⁊ si nõ timeat casus virtutis ex
dolore in eo sufficit in hoc qd ẽ sicut succꝰ cepe ⁊ si
voluerit vt audeat liget ꝑuã ex radice sua ⁊ magnaꝫ
ex medietate sua: aut ꝭm diuisionẽ aliam ⁊ succus
currat vt nõ apet ⁊ doleat. Et illud ẽst vt desuper po
nat cepe elixatũ aut porrũ decoctũ cõfectũ cum bu
tyro. Et sedeat ille qui curatur in aquis stipticis de
coctis i curcũa in aceto ⁊ aqu aũsqua decocte sunt

Galle ⁊ cortices granatoꝝ: deide curet̃ cũ his que faciũt nasci carnẽ ex marã vt nõ aꝑetur. ⁊ intẽtio ĩ ligatiõe ẽ preparatio ad penetrandũ virtutẽ medicinaꝝ faciẽtũ cadere hemorroidaliũ in ea. Et cũ vides anũ aꝑari ⁊ dolorẽ incurrere vehemẽtem ex huiusmodi curis: tũc necessariũ ẽ vt suffumiges cũ bdellio ⁊ adipe gibbi cãeli: ⁊ emplẽs cũ emplis ꝑdictis: aut emplẽs cũ pane aldarmache ⁊ vitello oui ⁊ pauco oleo. ⁊ encatisma ĩ passo arahadiu ẽ mirabilis iuuamẽti ⁊ sedat dolorẽ incisionis ⁊ similia. Et encatisma ĩ aquis in qbꝰ decocta sunt lenificatiua ⁊ ẽbroca cũ eis ⁊ sunt aque ĩ quibꝰ decocta sunt semẽ lini ⁊ altea ⁊ semen eiꝰ ⁊ porroꝝ ⁊ illis similia. Et ex eis que propria sunt aꝑatibꝰ ani super hẽorroidas sũt cerusse plũbi. ℥.iij. sucudus. ℥.i. lithargyrij. ℥.ij. masticis. ℥.iij. aggregent̃ cũ succo hyusquiami. ⁊ oꝫ vt liniat̃ natura ⁊ nõ dimittat̃ fex indurari in ano. Et curet̃ retẽtio vrie si acciderit lenificãdo aꝑa ꝯ͂uis oporteat vt prohibeat̃ itroitꝰ vacuitatis die ⁊ nocte proprie post fluxũ san. fortẽ. Cũ aũt nõ ꝑuenit ad hoc vt fiat incisio hemorroidaꝝ cũ instr̃o aut ligatione ĩ mo cũ medicina: puluerizet̃ sup eam medicina acuta qm̃ ipsa corrodet eã ⁊ mũdificabit iꝑam ⁊ apparebit caro sana. Si aũt doleat sedeat ĩ aqs stipticis ⁊ curet̃ añ illud cũ butyro plĩmo posito sup eã: deide curet̃ cũ eis q̃ sũt sicĩ marã de cerusa ⁊ lithargyrio ⁊ marã fc̃o ex eis ⁊ aquis solatri ⁊ alkakigi ⁊ coriãdri Et qñꝫ nõ resoluit̃ dolor absq̧ administratiõe medicine acute ĩ vice vna: qͣ oꝫ vt administret̃ medicamẽ acutũ. ꝙ si dolor sanc t̃curet̃ curatione ꝑcedenti deide reiteret̃. Et nõ sit medicamẽ acutũ nisi cũ exsiccatiõe qm̃ ẽ leuiꝰ ⁊ in fine rei denigrat̃ ⁊ cadit. Et medicamẽ qḋ acutũ ẽ dichabardich ⁊ alcaldicon ⁊ q̃ sũt silia illis. Et qñ denigrat̃ elixet̃ caulis cũ oleo ⁊ ponat̃ desup ⁊ sedabit̃ dolor: deide iteret̃ donec cadat. si aũt sup moralẽ ⁊ eas q̃ ipsi sũt similes pulucrizent̃ attriũta exsiccabũt eas ⁊ deijciẽt eas. ⁊ qñꝫ icidunt̃ ẽt. ⁊ phl̃omia ⁊ fluxus vẽtris necessarie sũt in eis: pulucrizationes ⁊ suffumigationes ⁊ epithimata fiunt in eis.

C.v. de regimine apparitiõis hemorroidarũ surdarum ⁊ apparitione earum.

Porter in p̃mis vt lenianť cũ balneationibꝰ ⁊ fiat iuuamẽtũ ad operationẽ eaꝝ cũ phl̃omia saphene ⁊ vene almabit. ⁊ vnctionibꝰ ex eis q̃ sunt sicut oleũ de ꝑsicis ⁊ de medulla chrysomiloꝝ ⁊ de amigdalis amaris ⁊ cortex pinguedinis gibbi cameli ⁊ medulla cerui ⁊ bdelliuꝫ ⁊ alia singulariter ⁊ cõposite. deide administret̃ sup eas succus cepe fortis. ⁊ qñꝫ ponit̃ in eis succꝰ buchormariẽ. ⁊ qñꝫ ponit̃ cũ hoc aliqḋ de lacticinijs de staphisagria ⁊ stercore colũbino qm̃ ipsũ aperit ꝑculdubio Et qñꝫ ꝯficit̃ aspaltũ ⁊ galbanũ ⁊ q̃ igrediũt̃ ĩ hoc ⁊ siliter foliarute: ⁊ oleũ alachoen ipsũ ꝓuocat san. ⁊ amplificat poros. Et medicamẽ de myrobalãis cũ seminibꝰ subtiliatiuis cũ iuuamẽto suo in hemorroidibꝰ ꝓuocat san. s. san. hemorroidaꝝ ꝓp illud qḋ in eo ẽ de seminibꝰ subtiliatiuis. Et ex eis q̃ ꝓuocant san. ẽ vt sumat̃ pulpe collo. ʒ.iij. ⁊ amigdal̃. amaraꝝ ʒ.iiij. fiãt ex eis licinia lõga ⁊ retineant̃ in ano ⁊ permutent̃ oĩ hora ⁊ sint. v. licinia ĩ. v. horis. Cũq̧ dolor fit fortior ponat̃ ĩ ano liciniũ ex oleo ros̃. ⁊ phl̃omet̃ saphena. Et qñꝫ aꝑit eas ex obuiatiõe sui ipsiꝰ.

C.vi. de sermone medicinaꝝ hemorroidaliũ suffumigationum ⁊ pulucrizationum.

Ectius ẽ vt lenianť añ pulucrizationes fortes cũ sarcocolla dissoluta ĩ aqua. Et si tollerauerit dolorẽ liniat̃ intus cũ psilotro balnei ⁊ tolleret paꝝ: deide abluat̃ cũ vino stiptico: deinde pulucrizet̃ puluis sup hemorroidas. s. cortices eris vsti soli ⁊ cũ plumbo adusto. Et iteꝝ herugo eris ⁊ cantarides ⁊ sal ammoniacus puluerizentur super eas ⁊ sumat̃ illud cuius ꝑterijt relatio ex butyro ⁊ silibꝰ Et fortius istis est vt sint confecta cum vrina infantis ⁊ hoc currit cursu medicaminis acuti. Que aũt sunt cõuenientiora illo ⁊ leniora sunt sicut cinis nucis cupressi lauatus cum vino ⁊ cinis oui ⁊ cinis ossiũ dactiloꝝ ⁊ lupini sicci amari adusti ⁊ similiter ossa dactiloꝝ adusta. Et ex eis q̃ currũt cursu ꝓprietatũ ẽ vt sumat̃ caput piscii saliti ⁊ exsiccet̃ approximãdo igni ⁊ miscẽt̃ cũ tanto casei veteris quantũ ipsuꝫ ẽ ⁊ pulucrizet̃ sup circulũ. Et silr̃ cinis caud̃ piscis saliti. Et nigella est ex pluribꝰ bonis mirabilis iuuamẽti. Et de eis sunt suffumigationes. ⁊ eorũ fortior est anacardus solus aut cum reliquis medicinis ⁊ cuꝫ arsenico ꝓprie: ⁊ arsenicũ solũ ⁊ sulfur ⁊ lacca sola. reliqne aũt medicine sunt sicut radix aniuden ⁊ rã. oleandri ⁊ alistirgat ⁊ radix lilij ⁊ ra. capparis ⁊ ra. collogn. ⁊ ra. alharmel ⁊ vene tinctoꝝ ⁊ se. porri. ⁊ synapis ⁊ stercus cãeli ⁊ alkali ⁊ fimus columbinꝰ ⁊ alusnen ⁊ galbanũ sarcocolla: administrẽtur iste medicine singulariter ⁊ aggregatim ⁊ ponatur aliqd ď anacardo ⁊ cõficiant̃ cũ oleo de deiusim ⁊ fiant ide troc. ⁊ seruent̃ vt fiat cũ eis suffumigatio. Et ex eis que cõferũt in eis sũt alusnẽ ⁊ galbanũ ⁊ sarcocolla. ⁊ stercꝰ cãeli ẽ iuuatiuũ. Et qñꝫ sufficit suffumigatio fcã cum tamari co multotiẽs cõtinue. Suffumigatio cõposita. ℞. radicis capparis ⁊ ra. apij que ẽ exterior ⁊ folioꝝ oleãdri ⁊ radicis spine que est exterior ⁊ maru ⁊ radicis lilij ⁊ anacardi omniũ partes equales: ⁊ fiãt ex eis auellane cũ oleo sambacio ⁊ administrent̃ suffumigãdo. Et dixerũt quidam ꝙ suffumigatio cũ folijs myrthi iuuatiua est valde ⁊ similr̃ cutis nigra excoriata cũ sale ãmoniaco. ⁊ hec suffumigatio qñꝫ fit cũ traiectorio ingenioso posito in ano ab extremitate ⁊ suffumigat̃ ĩ ipso. ⁊ qñꝫ fit cũ vase ꝑforato sup quẽ sedet̃. ⁊ qḋ cõueniẽtiꝰ ẽ ad ipsũ calefaciẽdo ẽ stercus cameli.

C.vij. de liquidis que ponuntur super eas ⁊ quibus embrocantur.

E eis sũt fortes acute sicut aque ĩ quibꝰ decoquũt̃ calx viua ⁊ alkali ⁊ arsenicũ ⁊ allea. deide cõficiantur cũ eis calx ⁊ alkali. Et aque alumiose bibite: ⁊ in ablutione administrate sunt ex eis que retinẽt cursũ earũ. Epithimata: sumat̃ frumẽtũ humidũ quod scindatur in quattuor partes ⁊ põat̃

in vase: ⁊ fūdatur sup ip̄m vrina cameli pascētis ⁊ ꝓ
prie arabici ⁊ submergendo ip̄m ⁊ ponat̄ in sole esti
uo ⁊ restauret̄ cū vrina quotiēs minuit̄: est enim ve-
hementis iuuamēti; ⁊ deijcit eas ꝓculdubio. Et qn̄z
fit linimentū cū myrrha aliquotiēs: nā ip̄a corrodit
hemorroidas. ⁊ in aqua silique humide submergat̄
lana ⁊ ponat̄ sup hemorroidas qn̄ ꝑ eam destruunt̄
oino. Et si fiat fricatio cū ea semꝑ faciet illud sicut fit
in verrucis. ⁊ silr̄ cucu. capparis humidus. Et vncti
ones: butyꝝ vetus ⁊ oleū de nucleis chrysomiloꝝ ⁊
⁊ oleū de nucleis ꝑsicoꝝ ⁊ pinguedo gibbi cameli et
oleū alcubuti ⁊ oleū de alcanna. Et licinia ⁊ supposi
toria: submergatur cottum in melle ⁊ pulueriȝet̄ sup
ip̄m nigella adusta ⁊ administret̄. Et qn̄qꝫ fit licinij̄
adustū factū ex vtroqꝫ arsenico ⁊ similibus. ⁊ possi
bile qdem est vt ex medicinis pulueriȝabilib⁹ admi
nistrent̄ licinia cū melle. ⁊ ex eis que sūt mirabilia: sȝ
sūt difficilia ⁊ acuta ē vt incidat̄ radix dracōtee i fru-
sta parua ⁊ infūdat̄ in vino nocte ⁊ die deinde retiea
tur q̄ꝫtū posse ē. Et quidā existimauerūt de nenufare
ꝙ qn̄ fit ex eo tēta ꝯfert: ⁊ existimo ꝙ sedat dolorē.
Et de eis que bibūtur sūt pillule de bdellio ꝛm ꝺ̄scri
ptionem notam. ⁊ ille que sūt cū cucurbita: ⁊ ille; q̄
sunt cum guadai. ⁊ ex eis sunt pillule aldedie. Et eaꝝ
descriptio est hec: myrobalanoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ serē-
blegi ⁊ emblicoꝝ partes equales: ⁊ dedru egyptiaci
partes. v. dissoluantur cū oleo de chrysolinus do-
nec submergantur ⁊ conficiantur cū melle: ⁊ sit eaꝝ
dosis ex. ij. ȝ. vsqꝫ ad aur. iij. ⁊ pillule de sandaraca
descriptio eaꝝ est hec: sandarace corticis ouoꝝ fumi
terre se. porri partes equales salis āmōiaci ꝑs. ȝ. sco
rie ferri partes quattuor: fiant ex eis pillule sicut na-
bac. ⁊ dosis eaꝝ sit in mane. vi. pillule vsqꝫ ad. vij. pil
lulas ⁊ cōmouet coitū. Et iteꝝ: ℞. myrob. nigroꝝ ⁊
belliricoꝝ amboꝝ ana. ȝ. x. cucurbite aduste. ȝ. vij.
karabe. ȝ. iij. acori. ȝ. ij. bdellij. ȝ. xx. infūdant̄ i aqua
porri: ⁊ fiant ex eis pillule ⁊ administrentur. Et ex eis
que experta sūt est illud qꝺ ℞. scorie ferri ⁊ se. porri ⁊
se. ameos omniū ana. ȝ. i. fructus capparis sicci. ȝ. iij
dosis eius sit pugillus cū aqua porri. ⁊ iteꝝ sumātur
myrob. nigri frixi cū butyro vaccino cū aqua por
ri ⁊ oleo de nucibus ⁊ trifera de ferrugine ferri. Et
iteꝝ scorie ferri cribellate trite. ȝ. iij. cū. ȝ. ij. nasturtij
albi: detur in potu ex eo in ieiunio in. ȝ. i. aque porri
pondus dragmaꝝ. ij. ⁊ oleū de nucibus etiam. ⁊ iteꝝ
sūatur aristol. longa ⁊ piretrū ⁊ tribuli ⁊ amigdale
amare ⁊ ameos ⁊ ꝓijciatur desup pugillus farine or
dei: ⁊ cōficiantur cū aqua porri ⁊ oleo de chrysomi
lis. Et iteꝝ sumantur sauine mūdate recentis. ȝ. x. ⁊ i
fundatur in aqua porri aliquibus dieb⁹ ⁊ exsiccetur i
vmbra: ⁊ teratur ⁊ addant̄ ei se. alharmel ⁊ aniudeȝ
carmeni ⁊ nasturtij albi ⁊ fenugreci ⁊ ameos omniū
ana. ȝ. viij. ferueant nasturtiū ⁊ alharmel cū oleo de
nucibus ⁊ oleo de chrysomilis ⁊ terant̄ reliq̄ rema-
nentia ⁊ aggregent̄ oīa in vase vitreato aūt scutella
vitreata. ⁊ potio sit ex vno aur. vsqꝫ ad. ij. aur. et ex
eis que dicta sūt ⁊ exꝑta ē vt in potu sūat̄ galbāi sic-
ci pondus. ȝ. ij. cū aqua: nā ip̄m remouet eas. Et si i
potu sumat̄ tribus vicib⁹ nō redibūt. ⁊ serapinuȝ ⁊
storax sūt ex sūma bibitoꝝ que bibūt̄ ad hemorroi
das. Et si natura ē lenis ꝯfert suffus myrob. cū semi
nibus ⁊ ip̄m ꝓuocat san. ⁊ ex illis q̄ ꝯferūt eis ē ass-
duatio comestiōis amigdalaꝝ amaraꝝ cū melle. tri
fera aūt cū scoria stringit san. ⁊ ꝯfert hemorroidib⁹.

Ca. viij. de sedantibus dolorē hemorroidarū.

Summantur serapini ⁊ bdellij subalbidi an̄. ȝ. ij.
storacis. ȝ. i. opij. ȝ. ȝ. olei de nucleis chryso-
miloꝝ. ȝ. i. ⁊. ȝ. dissoluant̄ gūme i eo: ⁊ ponat̄
desup pōdus. ȝ. ȝ. de castoreo. Et iteꝝ nenufaris ex
siccati ꝑs. i. altee ꝑs. ȝ. Et iteꝝ melliloti lentiū excorti
cataꝝ ambaꝝ ana ꝑs. i ꝯiūgantur cum vitello oui ⁊
oleo ro. Et iteꝝ folia altee ⁊ mellilotū ꝯfecta cum vi
tello oui ⁊ oleo ros. qn̄ ponūt̄ sup diaglon cū oleo
ro. ⁊ aliquantulo croci ⁊ opij ⁊ rob sunt iuuatiua. ⁊
adeps anatis ē vehementis iuuamenti. ⁊ iteꝝ cancer
fluuialis isopus humida adeps renū capraꝝ cera al
ba. ⁊ iteꝝ ꝓꝑe cū apat̄ ꝯuenit vt sumant̄ camemilla
⁊ mellilotū ⁊ paꝝ croci ⁊ terantur ⁊ ꝯficiantur cum
mucilagine se. lini ⁊ triplicato. Et addat̄ ad hoc ca-
pl'm illud qꝺ dicemus in ca. ficteris. ipsum eni con-
fert ⁊ sedat dolores incisionis ⁊ ligatōis ⁊ apatis.

Ca. ix. de restrictiuis cursus hemorroidaꝝ.

Ex illis sunt ea que restringūt cursum incisiōis
⁊ sunt fortiora: ⁊ meliora q̄ꝫ vt sint cauterizan
tia. ⁊ de illis sunt ea que retinent cursū erupti-
onis. Et illa que retinent san. incisionis sunt attrimē
ta. ⁊ iteꝝ que sunt sicut pulueriȝatio ex aloe ⁊ thure ⁊
san. dra. ⁊ balaustijs ⁊ siefmemith e ⁊ similibus pul
ueriȝetur, ⁊ liget̄ ligatura forti. Et iteꝝ pili leporis aut
tela aranee cū albumine oui: ⁊ inuoluat̄ puluere gali
cni ⁊ ligetur vsqꝫquo sigilletur. ⁊ que ex eis fortia sūt
sicut alcolcotar cum acatia ⁊ gallis: deinde liget̄ for
titer. Qꝺ si nihil ꝯfert coquatur cum cotto submer
so in oleo calido feruente ⁊ retinebit̄ san. deinde pul
ueriȝent̄ desup restrictiua. ⁊ in hoc ē timor spasmi.
Ea v̄o que sunt infra illa sunt stiptica nota. ⁊ aque i
quibus decoquūtur stiptica aut vinū stipticū i quo
decoquūtur cortices ⁊ galle. ⁊ ex eis que bibunt̄ ad
illud ē trifera minor in qua posita ē scoria ferri infu-
sa in aceto hebdomada vna a qua coletur acetum ⁊
fricetur ipsa in sartagine ita vt bibat ip̄m: deinde te-
ratur sicut puluis subtilissimus.

Ca. x. de cibatione habentiū hemorroidas.

Portet vt alienēt a se oē grossū ex carnib⁹ et
rebus lenibus. ⁊ oē adurens san. ex attague-
bū ⁊ seminibus nisi ꝛm quantitatē iuuamenti.
⁊ oꝫ vt comedant ea quoꝝ digō ē velox. ⁊ fiat cibus
⁊ oꝫ bonus ex carnibus ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ ales fida-
coꝝ bonus ex carnibus ⁊ vitellis ouoꝝ ⁊ ales fida-
begi pinguibus ⁊ aludebenet ⁊ cirabeiet ⁊ aq̈ ciceri
⁊ sisaminū dulce eis ꝯfert. ⁊ nux inda cum penidijs
ꝯfert eis. Qꝺ si fuerit illic solutio ⁊ cursus sup̄fluus
san. confert cibus factus ex risi ⁊ granatis cū passis
⁊ coꝝ olea sint oleū de kerua ⁊ oleum de nuce idica
⁊ oleum amigdalinum ⁊ oleum de nucleis chryso-
miloꝝ ⁊ pinguedo gibbi cameli ⁊ adipes laudabi-
les ⁊ confectio ex vitellis ⁊ ex porris ⁊ pauco cepe ⁊

penidiј. ⁊ ficus sunt meliores eis ꝙ̃ dactili.

Ca.xi. de apatibus calidis in ficteri ⁊ herisipila

E illis sunt incipiētia ⁊ facta post dolores hemorroidaꝝ ⁊ successione curationū hemorroidaꝝ cū incisione ⁊ medicinaꝝ acutaꝝ: ⁊ cū aꝑta collectionē faciūt ⁊ fiūt vlcera timet͂ sup ea ꝙ fiant fistule. pp hoc ergo ante maturationē apiūtur ⁊ oꝫ vt admīstret͂ pphlonia in ꝑncipio hoꝝ apatum. qñqꝫ eni cedat͂ dolor solū ⁊ admīstret͂ sup eā marā ꝺ cerusa: aut liniantur cū albumine oui trito cum oleo ro. in mortario plūbi aut stanni donec in ipo denigret͂: aut fiat͂ merdasengi. ʒ.v. hematicis ceruse pondus. ʒ.ij. myrrhe. ℥.iij. sumach. ℥.ij. pulle collo. ℥ i. olei sisamini ꝙ̃tū sufficit. aut ponat͂ cū eis aliquid ꝺ triplicato ⁊ vino. Et adeps anatis ē vehemētis iuuamenti. ⁊ silr̃ panis coctꝰ cū aq̃ cū fit ex eo emplm̄ cū vitellis ⁊ oleo ro. aut pāis mūdi lb.i. croci. ℥.i. opiј ℥.i. admīstrent͂ in rob. Et silr̃ emplm̄ factū de kakēgi est bonū valde. Et silr̃ emplm̄ factū ꝺ vitell' ouoꝝ sorbiliū qui terant͂ in vino stiptico: deinde misceant͂ cū cera ⁊ oleo ro. Et qñ ptranseūt initiū ⁊ nō fiūt ab incisione: admīstretur sup eā diaquilon marā ꝯquasi satum cum oleo ro. ⁊ paꝝ empli basilicon cū vitellis oui sorbilis. Et iteꝝ cepe ⁊ porri elixati cū camemilla aut maran ceruse cū āmoniaco. Et si fortis fiat dolor: tūc folia hyusgami viridis exꝑmantur: ⁊ sumat͂ ex aqua eaꝝ aliquid ⁊ misceatur cum aqua etiā: deinde infūdat͂ in ea panis ⁊ adiūgat͂ ei vitelli oui nō coagulati cū aliquo ps.i. ⁊ oleo ro. ⁊ fiat ex eo marā. ⁊ iteꝝ qñqꝫ ꝯfert vaporatio eq̃lis ⁊ sessio in aqs i qbꝰ decocta sūt ea q̃ sedant dolorē sicut se. lini et se. altee ⁊ malue: ⁊ addit͂ sup ea mucilago frumti cocti cū aq̃ vsqꝫ quo fiat sicut puls. ⁊ oꝫ vt redeamꝰ ad ca. tenasmō. i eo nāqꝫ ē cura bōa ad hoc ca. ⁊ cū sūt ista apata ꝓpinqui termini in ano ex genere eoꝝ q̃ aggregāt materiam: tūc cito ꝑge ad ꝑforaā. ante maturatiōeꝫ vt nō extendatur materia ad ꝓfundū. ⁊ fiat fistula ⁊ iam narratur hoc regimen ab Hypocrate.

Ca.xij. de ragadijs anis.

Ragadie in ano qñqꝫ fiūt pp siccitatē ⁊ caliditatem accidentes ei: qr̃ scindit͂ a fece sicca ⁊ a q̃libet causa. ⁊ quandoqꝫ fiūt ꝓpter vehementiā doloris. ⁊ qñqꝫ fiūt ꝓpter apa calidū. ⁊ qñqꝫ ꝓpter grossitudinē fecis vehementē ⁊ siccitatē ipsius. ⁊ fiūt ꝓpter hemorroidas que scindūt͂ ⁊ fiūt pp fortitudinē expulsionis san. ad orificia venaꝝ ani.

Ca.xiij. de cura ragadiaꝝ.

Quedā medicine ragadiaꝝ sūt incarnatiue lubrificatiue: ⁊ q̃dā sūt lenitiue: ⁊ q̃dam hūectatiue q̃dā curatiue apatis: ⁊ quedā sᷓt incidētes incessū ꝓꝑtatis aut ꝓpinque eis. Incarnatiue autē stiptice exsiccatiue sūt sicut galle nō ptusate q̃ bene aqua decoquūtur ⁊ pauco vino pōtico ⁊ admīstret͂ ex eis epithima. Et fortius illo ē vt sumatur vzifur ⁊ balaustia ⁊ cerusa ⁊ merdasengi ⁊ plumbū adustum ⁊ scoria argenti ⁊ climia ⁊ admīstrentur cū oleo ro. ⁊ cera pauca. ⁊ iteꝝ marā de cerusa notum aut cerusa ⁊ stānū adustū ⁊ oleū ro. ⁊ albumē oui aut scoria plumbi ⁊ semen rose. Et terantur ⁊ administrentur ꝑ marā ⁊ sicca ⁊ adherentia. Et iteꝝ alcāne sumat͂ ps vna ⁊ cere albe partes.iij. dissoluatur cera cum oleo ro: ⁊ misceantur: ⁊ silr̃ alkeiri exsiccata. Et ex eis que currunt cursu ꝓꝑetatū sunt cinis ostracoꝝ polypodium equali mensura ⁊ folioꝝ oliue medietas vnꝰ ⁊ cū eis liniat͂. Et ex medicinis iuuatiuis etiam ē illa que ℞. lithargyriј ⁊ ceruse ⁊ fricatōis plumbi ⁊ olei hyusgami albi ⁊ cere ptes equales: olei ro. quantuꝫ sufficit. Et iteꝝ adeps anatis ⁊ thus ⁊ medulla ossiū cerui ⁊ semen rose ⁊ tutia ⁊ climia abluta ⁊ opium ⁊ isopus humida ⁊ succus endiuie ⁊ succus solatri et oleū ro. ⁊ cere paꝝ: fiat ex eis ceratū. Et in hoc qdeꝫ cū rectificatione vulneris est ꝓhibitio apatis ⁊ rectificatio eius ⁊ expulsio doloris. Et ex eis in qbꝰ sedetur est aqua curcume in qua ferueant solatꝝ ⁊ lentes ⁊ rose ⁊ ordeū excorticatū. Et qñ nō ē pruritus confert filoniū cum oleo myrthino. Et ex eis q̃ sunt fortis aggregationis est vt sumatur olei sisamini ⁊ thuris puri ⁊ aluminis rotūdi omniū ana pōdus. ʒ.ij. ⁊ croci myrrhe amboꝝ aā. ʒ.i. glutinis alimbat ⁊ cere amboꝝ ana. ʒ.xxij. aggregent͂ cū vino ⁊ oleo ro. Et ex medicinis huiꝰ ca. sunt medicine ꝯferentes cū equatōe ⁊ lenificatōe facta cū adipibus ⁊ iuribꝰ pinguibus ⁊ siccis. ⁊ oleis. ⁊ glutinationē faciētia sicut amilū ⁊ puluis molendini ⁊ dragagātū ⁊ silr̃ia. ⁊ aggreget͂ ad illas curatio ragadiaꝝ. De illa est descriptio: ℞. isopū hūidā medullā vituli amilū ablutuꝫ adipē anatis aut galline ⁊ oleū ro. Et ex illa ē vt fiat͂ medulla cruris vaccini ⁊ asinini ⁊ amilū ⁊ liniat͂. Et iteꝝ marā bdelliј adipis gibbi cameli ⁊ farine ordei partes equales: medulle cruris cerui ⁊ adipis cerui omniū ana. ℥.i. mumie. ℥.ß. olei sisamini. ℥.ij. amili amigdalaꝝ dragaganti oium. ʒ.i. ⁊ aggregent͂ cū oleo sisamino. Et olea iuuatiua in ragadijs i qbus nō est caliditas plurima ⁊ apa sine hemorroidibus sūt oleū akeiri ⁊ oleū de lilio ⁊ oleū de nucleis chrysomiloꝝ ⁊ oleū de nucleis ꝑsicoꝝ: dissoluatur in eis bdellium. ⁊ confert eis suffumigatio cum bdellio cōfecto cum adipe. Apostemas autem quandoqꝫ aufert ⁊ cōfert in eis chimelea cū oleo myrthino ⁊ sessio i stipticis ⁊ oleo omphācino. ⁊ iteꝝ decoquant͂ galle cū vino ⁊ fiat ex eis ēplm̄. In ragadijs aūt hemorrosaicis est necessariū vt sup eas admīstret͂ marā ⁊ administrent͂ ea q̃ bibunt͂. ⁊ admīstrent͂ pillule de bdellio cum serapino que bibantur in nocte aut in die. Et qñ currit ex ragadijs aliqd sumat͂ cottū ⁊ submergatur in aqua aneti ⁊ exsiccetur ⁊ abstergat͂ cū eo anus ⁊ deuitentur stiptica exsiccantia egōnem.

Ca.xiiij. de cibatione habentiū ragadias.

Portet vt ipsi deuitēt acetosa ⁊ stiptica exsiccantia nām ⁊ sint cibi eoꝝ alessidabegi ⁊ ea q̃ fiūt ex maluis ⁊ piguedo gibbi cameli ⁊ adeps galline ⁊ anatis. Et confert eis conditū in alessidabegi ⁊ vitelli ouoꝝ sorbiliū: ⁊ ꝓꝑe ante alios cibos. ⁊ confectio de vitellis ouoꝝ ⁊ de porris ⁊ cepe cū butyro vaccino non vehemētis fortitudinis ⁊ nux idica ⁊ auellane ⁊ penidiј ꝯferūt eis. Et via cibationis

eoꝝ est via cibationis habentium hemorroidas.

Cap. xv. de mollificatione ani.

Quãdoqꝫ fit ex cõplõne palytica: aut frigore i fra illaꝫ. Et cõplõ qdẽ palytica qñ ẽ ex humiditate subtili ibibita fm plimũ. Et qñqꝫ fit ex humiditate q̃ est decliuis ad caliditateꝫ. ⁊ est eius caliditas causa ibibatõis ei⁹ ⁊ cognoscit illa caliditas per tactũ. Et qñꝫ fit pp hemorroidas ⁊ ligatõeꝫ hemorroide: aut icisionẽ e⁹ cũ lacerto aduenit nocumẽtũ cõmune. Et qñꝫ fit pp casuꝫ sup dorsuꝫ: aut percussionẽ nocẽtẽ qm̃ strigit neruos. aut rumpit eos ⁊ hoc fit subito ⁊ non est ei curatõ. Cõplonalis vero accidit paulati ⁊ recipit curatõꝫ. Et accidit ex mollificatõe ani exit⁹ fecis iuoluntarie. Et qñꝫ est illic tensio ad exteriora silis mollificatõi: ꝑpter illud qd̃ seqtur ipsaꝫ de exitu fecis iuolũtarie. Et multotiẽs seqt colica pp illud ꝙ aduenit neruo cõstrictõ de tensiõe ⁊ scit p tactuꝫ duritiei. Et qñꝫ ẽ mollificatõ cuꝫ sensu ⁊ quandoqꝫ ẽ cuꝫ destructõe sensus. ⁊ illa que ẽ cum sensu est icolumior.

Cap. xvi. de cura.

Si fuerit causa e⁹ frigus vehemẽs cum mã: aut absqꝫ materia sedeat i aqs cucu. i qbus sũt cocta sauina ⁊ costus ⁊ nux cupressi ⁊ spica ⁊ aliqd de sgnanto. Et si idiget fortiore illo clisterizet cũ medicia noiata eusobriuꝫ. ⁊ admistrent super ipsum ea que sunt sicut oleũ costinũ ⁊ alia. Et si fuerit mã faciens humiditateꝫ i qua sit caliditas aliqua qd̃ scitur p tactuꝫ: fac sedere ipsuꝫ i aqs stipticis fortibus decliuibus ad frigus. ⁊ pmisce cuꝫ eis calefactiua ẽt. Et si illic existimaueris tensioneꝫ esse tunc admistra mollificantia lenificantia ex oleis ⁊ adipibus ⁊ alijs. Et i fine illius oportet vt admistres stiptica ⁊ mouentia i qbus est mollificatõ subtiliatõ ⁊ resolutõ ad excitandaꝫ virtutẽ ⁊ euacuandaꝫ mãꝫ: sicut aqua salsa ⁊ aq̃ salita ⁊ collogn. Et attende ea q̃ dicuntur i ca. quod est post illud ⁊ est de egressione ani.

Cap. xvij. de egressione ani.

Quãdoqꝫ fit pp vehementiaꝫ mollificatõis lacerti cõstrigentis anũ educẽtis ipsũ ad superiora: ⁊ qñꝫ fit pp apãata dñantia. Et curatõ qdeꝫ redeuntis facilior est curatõe aposi q nõ redit ⁊ cura vniuscuiusqꝫ nota est. Et reductiua qdem est vt non curet vnus curatione qua euãt alius ⁊ reducat ⁊ strigatur. ꝙ si nõ reducatur admistrentur mollificãtia. Et oꝫ vt dicamus medicias constrigẽtes anũ cõstipantes ipsuꝫ: naꝫ plm necessaria sunt ea q̃ sunt huiusmodi: naꝫ cuꝫ admistrant ⁊ reducit anus p⁹ eas si fuerit reducibilis ⁊ restrigat iuuat. Ex eis itaqꝫ sũt aque i qbus sedetur ⁊ qbus fit embroca ⁊ i qbus decocte sunt medicie stiptice: ⁊ conueniẽtior illaruꝫ est vt sit aqua ⁊ vinuꝫ stipticuꝫ. Et de illis ẽ vt sumantur rose ⁊ lentes ⁊ solatruꝫ ⁊ sumach ⁊ decoquant i aq̃ ⁊ admistrent. Et ista iuuant ẽt cuꝫ illic est apostema. Et ex eis sunt pulueres de qbus cũ non est caliditas vehemens est vt sumantur corticuꝫ arboris alboti. ʒ. viij. nucis cupressi pondus. ʒ. ij. ceruse. ʒ. i. madefiat vinus cuꝫ stiptico ⁊ abluat cuꝫ eo ⁊ aspiduet illud sup ipsũ. Et iteꝝ minuti thuris ⁊ merdasẽgi amboꝝ. ana. ʒ. viij. nucis cupressi sicce ⁊ ceruse plũbi assũpte p fricatõꝫ plumbi eiusdẽ sup aliud cum vio stiptico amboꝝ ana. ʒ. ij. Et iteꝝ scorie plumbi ⁊ sumach añ: ʒ. iiij. myrrhe. ʒ. i. se. rof. ʒ. iiij. Et iteꝝ cũ mel. e ⁊ olo rof. crudo sumatur sumach ⁊ alumẽ ⁊ galle ⁊ antionũ ⁊ cerusa plũbi ⁊ puluerizent sup ipm ⁊ reducant si reducibilis est ⁊ strigat. ꝙ si anus non reducit ⁊ nõ redit propter apã magnum tunc melius est vt regat apostema ⁊ mollificet p sessioneꝫ i aqua calida i qua decocta sunt sedantia dolorẽ ⁊ mollificantia apostema de eis q̃ iaꝫ dicta sũt i cap. suo. ⁊ iungat post illud cuꝫ oleo anetino ⁊ oleo camemillio: naꝫ lenitur ⁊ recedit tunc si curet cũ eis q̃ dicta sunt. Et ex eis q̃ conferunt i hac hora sunt sedantia doloreꝫ predicta ⁊ proprie alnenufar predictuꝫ i quo sunt lentes.

Cap. xviij. de fistulis in ano.

Quãdoqꝫ generant iste fistule a vulneribus in ano ⁊ corpore e⁹. qñꝫ generantur ab hemorroidibus corrosiuis: ⁊ de fistulis ani quedam nõ sunt penetrantes ⁊ sunt icolumiores. ⁊ quedã sũt penetrantes ⁊ sũt deteriores. ⁊ ille q̃ sunt ꝓpique cõcauitati ⁊ itroitui sũt icolumiores: qm̃ si pmant non aduenit lacerto toti nocumẽtũ imo pti ei⁹ ⁊ i reliquo est e⁹ opatõ ex retẽtõe. Elõgata autẽ cũ pmunt: ⁊ cũ est curatõ icidit lacertus retẽtiu⁹ tot⁹: aut plurimuꝫ ei⁹ ⁊ destruit tota retentõ ⁊ pducit ad egressionẽ stercoris iuolũtarie. ⁊ qñꝫ sũt ꝯtinue cuꝫ venis ⁊ neruis ⁊ est i eis timor. Et scitur dr̃a iter penetrantes ⁊ nõ penetrãtes p itromissioꝫ tẽte i fistulã ⁊ digiti i ano quo sentitur vltim⁹ status casus tente: quare sciuntur penetrantes ⁊ nõ penetrantes. Et penetrantes qñꝫ significant exitus stercoris ex eis. Et scit ẽt an expssio aduenit lacerto toti: aut parti eius. Regimen qd̃ qdaꝫ pmoruꝫ antiquoꝝ dixerunt ⁊ imitati sunt ipsuꝫ qdã posterioꝝ: ⁊ illud est vt itromittat digitus i anor ⁊ tẽta i fistula ⁊ pcipiat ifirmo vt strigat anũ ⁊ trahat ipsuꝫ ad superiora ⁊ sentiet illud qd̃ strigit ⁊ illud qd̃ egredit de lacerto ⁊ quanta sit latitudo eius que est i longitudie corporis. ⁊ q̃ntuꝫ sit iter extremitateꝫ tẽte ⁊ est fm latitudieꝫ eius i longitudie corporis: an sit paruꝫ aut plim. Et penetrantes qñꝫ habẽt orificiuꝫ vnũ Et qñꝫ habent orificia plura.

Cap. xix. de curatione.

Ex nõ penetrãtibus qdeꝫ si non fuerit nocumẽtuꝫ cursus plurimi: ⁊ fetor superfluus nõ erit maluꝫ dimittere eas. ⁊ si fuerit nocentes experiatur super eas colyriuꝫ algarab ⁊ q̃ ꝓcedũt cursu eius ex medicis fistularũ. ⁊ si rectificauerit eas aut miorauerit corruptõeꝫ earuꝫ erit bene. Et si non admistret medicamẽ acutuꝫ vt consumant quod apparet de fistula ⁊ est caro mortua ⁊ apparet caro sana. Et qñqꝫ succurrit dolori cũ butyro cui supponitur oleum rof. deinde incarnatur vulnus cum medicis ⁊ cum maran incarnatiuis ⁊ proprie maran arasi. ipsum enim sanat ipsum. Qd̃ si fuerit etiam fistula nõ curetur cum eis adhuc que incidunt cum caliditate

sua ⁊ siccitate sua: sed cū subtilitate ⁊ ī spacio: ⁊ ex eis que ipsas incarnant est maran nigrum. Penetratiuum autem curatio est comprehensio ⁊ considerent in comprehensione illud qđ diximus. Et ex bona comprehensione eius est vt comprimatur cum pilis formatis vt licinium qđ sit subtile: aut cum seta formata vt licinium cum quo stringatur ⁊ dimittatur. Et quando perducit ad dolorem vehementem ⁊ timetur ꝙ accidat spasmus: aut aliud accidens malū auferatur ab ea filum ⁊ curetur cum eis que sedant: deinde iteretur constrictio cum eo.

Cap.xx. de pruritu in ano.

Quandoq; fit propter vermes paruos generatos in eo. ⁊ quandoq; fit propter hu. salsos ⁊ cholericos mordicantes ipsum. ⁊ quandoq; fit propter vlcera saniosa in ipso.

Cap.xxi. de curatione.

Factus quidem a vermibus curatur curatiōe vermium: ⁊ factus ab vlceribus curetur curatione vlcerum: sed facti ab humoribus retētis in eo si fuerint venientes desuper curatio est rectificatio cibi ⁊ euacuatio hu. ⁊ si fuerint retenti illic est euacuatio cum colyrijs scitis narratis ī eis que mundificant itestinum rectuz ex hu. phlegmatico ⁊ cholerico. Et iam dictum est ī cap. tenasmon: ⁊ curat cuz suppositorijs temperatis ⁊ cuz suppositorijs stupefacientibus Et rob cuz aceto vini iuuatiuum est valde. Et similiter ventose super alhosos.

Cap.xxij. de vlceribus ani.

Curentur cuz exsiccatiuis fortibus predictis in cap. excoriationis. Quis sit dolor vehemens valde ī sensu loci doloris. Et conferunt eis almaran nigruz: ⁊ almaran de viridis eris ⁊ ponatur totuz ī lana super caput tente.

Fen.xviij. de dispōib⁹ renuz. ⁊ sūt duo tractatus.

Tractatus primus de vniuersalibus iudicio rum renum ⁊ de lapidibus eorum.

Cap.i. de anatomia renum.

Reati sunt renes ab hoc vt sit istrumentuz mundans san. ex aquosita te superflua qua idiget propter necessitatez facientez eaz necessariaz. Et illa quidem necessitas destruit cuz digestus est san. ⁊ preparatus vt penetret ī corpus: ⁊ tu iā sciuisti ista. Et propterea ꝙ hec aquositas valde plurima fuit: fuit necessariuz vt crearetur mēbruz mundificans ipsaz ⁊ attrahens ad se: aut membruz magnuz: aut duo membra parua. ⁊ si esset magnuz vnuz coartaret ⁊ exprimeret. Loco igitur vnius creata sunt duo. Et ī mundificatōe eoruz est iuuamentuz qđ notuz est ī creatōe membroruz pariuz ⁊ duaruz diuisionuz: ⁊ diuisionuz pluriuz vna. s. vt cū nocumentuz acciderit vni eoruz stet scđm cū parte operatōis: aut cuz plurimo eius ⁊ subtiliatuz est ad multiplicandaz substantiaz eoruz: ⁊ ad faciendaz eā solidaz propter iuuamēta quoruz vnuz est vt occurrant multo cuz paruo spacio Et scđz ē vt sint prohibiti ab attrahendo nisi subtile exsuccando ipsuz. Et iteruz est vt sint fortis substantie non velociter patiētes ab eo a quo iplētur omni hora ex aquositate acuta cui associantur hu. acuti ī pluribus horis. Quia igitur creati sunt ita alleuiatur penetratō ī meatibus eoꝝ ⁊ dilatat⁹ est locus eoꝝ pp illud qđ positum est illic de visceribus. ⁊ posit⁹ est ren dexter supra sinistrū vt sit loc⁹ eius situi epatis propinquior ⁊ magis trahēs ab ipso q̄ntuz possibile est ita vt fortasse tangat ipsū: imo tangat additamētuz qđ sequitur ipsuz. Et posit⁹ est sinister descendēs: qm̄ compressio fit ī latere sinistro a splene: ⁊ vt illud qđ attrahit ex aquositate nō attrahatur ex foramine qđ hz imo attrahat ad propinquius ī p̄mis ⁊ ad longinquus scđo. Et ipsi quidē sunt cū duobus additamentis ī concauitate ipsoruz ⁊ ī gibbositate eoꝝ. Et posita ē ī iteriore pte cuiusq; eoꝝ concauitas a qua trahitur ad ipsuz aquositas ex superiore qđ aduenit ei ⁊ ī ipsa vadit: deinde trahit ab ipsa ex iteriore parte ei⁹ ad vesicam ī latere qđ separat ab eo paulatī p⁹ q̄ mūdificat ren illud qđ associat illi aquositati de superfluitate san. purificatōe meliore ⁊ magis vltima que possibilis est: q̄r nutrit ab eo qđ de ipso purificatū est ⁊ expellit superfluitatē. Aquositas. n. nō peruenit ad renes existēs ī vltimo clarificatōis ⁊ separatōis: imo peruenit ad eos existēte sanguineitate scđa ī ipsa q̄ ē. q. ipsa sit lauatura carnis ablutōe vltima. ⁊ silr qn̄ debilitant renes nō purificat: q̄r egredit aquositas associata sibi sanguineitate. Et silr cū epar est debile ⁊ nō discernit aquositatē a sanguineitate separatiōe qua oz ⁊ q̄ntitate qua oz ⁊ regimie quo oz: tūc penetrat cum aquositate sanguineitas plusq̄ necesse sit penetrare ppea ꝙ superfluit illud qđ associat ei de sanguineitate mēsuraz quo idigēt renes ī nutrimēto sui. Et ē illud qđ egreditur ex illo ī vrīa lotiuuz ēt sile loture q̄ egredit cuz renes debiles sunt ī nutriēdo se. Et renib⁹ quidez aduenit neruus paruus ex quo creant panniculi eoruz ⁊ aduenit eis vena ex latere epatis. Et aduenit eis arteria q̄ntitatē hn̄s ex arterijs q̄ aduenit epati.

Cap.ij. de egritudibus renum.

Accidūt eis egritudies complexionis: ⁊ accidunt eis egritudies compositiōis ī paruitate q̄ntitatis ⁊ magnitudie eius: Et ex opilatōe de cuius sūma ē lapis: Et egritudies solutōis continuitatis sicut vlcera ⁊ corrosio ⁊ abscisio venaruz ⁊ earuz apertō. ⁊ totuz illud accit: aut ī ipsis aut ī meatibus q̄ sūt iter eos ⁊ ī ter alia ⁊ illud parꝝ fit. Qđ si accidat ī illis meatib⁹ opilatō ex san. aut humore aut lapide cōicat ren ī curatōe. Et qn̄ multiplicant egritudies ī renib⁹ debilitat epar adeo donec perueniat res ad hydropisim siue renes sint cali siue fri. Cūq; vides hn̄tē dolores ī renibus mīgere vrīaz viscosaz ⁊ glutinosaz: tunc scias ꝙ illud additi ī dolorib⁹ eoꝝ pp illud qđ attrahūt de materijs mal: ⁊ generat qn̄z lapidē. Et resoluūt eoꝝ egitudies p vrinā grossā residētē. Et multotiēs qđ fac ī currere strictura lūbaris dolorē ⁊ calitatē ī renib⁹.

Cap.iij. de signis qb⁹ significant dispōnes renū.

Significatur ex vrīa ī q̄ntitate ⁊ subtilitate sua ⁊ colore suo: ⁊ ex eo qđ admiscetur ei ex di.

diſpoſitione ſitis ⁊ ex diſpõne deſiderij coitus ⁊ ex diſpõne dorſi ⁊ doloribus eius ⁊ ex diſpõne crurĩ ⁊ ex ipſo dolore ⁊ ex tactu ⁊ ex eo qd̍ ꝯuenit ⁊ qd̍ nõ conuenit. Et egritudinibus qdẽ renũ aſſociatur pau citas vrine. ⁊ diſtinguit epatis egritudines q̃ eis ſimi lant ꝙ appetitꝰ nõ oĩo ꝓſtratus ẽ. ⁊ ille qui mingit vrinam ꝓpter quam multotiens ſurgit ad mingen dũ in renibꝰ eius eſt egritudo. ⁊ ſilr eſt in illo qui hꝫ ſedimen carnoſum ⁊ capilloſum ⁊ herbinum.

Ca.iiij. de ſignis caliditatis renum.

Significatur caliditas renũ ex inciſiõe vrine ſi cut ſua rubedine ⁊ ſua citrinitate: deinde ex ꝑ natione pinguedinis totius corporis ⁊ ex ca liditate tactus ⁊ ex veloci acceſſu aꝑatũ ⁊ maxime ca lidoꝝ: ⁊ multo deſiderio coeũdi ⁊ ſiti nimia.

Capi.v. de cura.

Cura eoꝝ eſt exhibitio lactis aſine in potu: ⁊ ca praꝝ nutritaꝝ in domo ⁊ herbe ꝯueniẽtes ſr̃e ⁊ detꝫ etiam lac de quo extractũ ẽ butyꝝ niſi ti meatur viciũ lapidis: q ſi timeatꝫ aqua ciceꝝ detur: ⁊ oẽ ius ⁊ glutinũ ⁊ que cognita ſũt. ⁊ qñ cliſterizatur cũ aq̃ fr̃a ⁊ oleo ſe. alkakingi erit bonũ. ⁊ ſilr empl̃a facta ex illis ⁊ vnctõ es ex vnguentis frigidis. ⁊ cãfo ra ẽ vtilis valde in cura caliditatis renũ. Et ſcias ꝙ ſitis in hac ꝯplõne ſuccedit q̃ nõ ſedatur ex potu aq̃ frigide.

Ca.vi. de ſignis fr̃itatis renũ.

Significatꝫ frigiditas renũ ex diſcoloratiõe vri ne ⁊ totius corporis ⁊ paucitate coitus ⁊ ex de bilitate renũ ſimilitudinẽ habentiũ renibꝰ ſe nũ. Et his qdem ſupueniũt egritudĩes frigide ⁊ no centur a frigidis.

Ca.vij. de cura.

Iuuamentũ illius ẽ cliſtere ex vnguẽtis calidis adipum ⁊ butyri vaccini ⁊ olei ſiſamini ⁊ olei baucie ⁊ alkakingi amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ car tami ⁊ fenugre. ⁊ aneti: ⁊ adipis dab ⁊ olei laurini: ⁊ olei auellanaꝝ ⁊ fiſticoꝝ ⁊ olei coſtini ꝓpẽ. Et qñꝫ ꝑ miſcentur aque eoꝝ cũ oleo ſm̃ quantitatẽ ſufficiẽtẽ ad cliſtere faciendũ. Et ſumantur iteꝝ empl̃a medici naꝝ calidaꝝ ſũma quaꝝ eſt aggregata. ⁊ cyminũ eſt iuuatiuũ valde in cura frigiditatis renũ: ⁊ ꝓpẽ cum medicinis mixtum ſuper quas dominiũ habet. ⁊ cli ſtere cum oleo coſtino eſt laudabile. ⁊ ſequens eſt il lud in virtute alhabre ⁊ alcadra ⁊ fiſtici. ⁊ adepſ cau de arietum quando fit cliſtere cum eo eſt vltimũ in calefaciendo renes ⁊ confortando.

Ca.viij. de extenuatione ⁊ vetuſtatõe renũ.

Quandoꝫ accidit renibuſ extenuatio ⁊ vetuſta tio que dicitur tedebul: ⁊ diminuitꝫ eiꝰ ſubſtã tia: ⁊ qñꝫ nõ remanet pinguedo ſuꝑ malam ꝯplõnem ⁊ nimiũ coitum ⁊ purgationẽ.

Ca.ix. de ſignis.

Signa ſunt caſus coitus ⁊ albedo vrine. ⁊ fre quenter vrinare ⁊ debilitas ilioꝝ ⁊ dolor extẽ ſiuus in illo. ⁊ quandoꝫ cũ illo erit grauitas corporis.

Ca.x. de cura.

Iuuamentũ eoꝝ eſt comedere medullas nucũ cum zuccaro ⁊ nuces indas ⁊ auelanas cũ fi ſticis ⁊ papauere ⁊ cicere ⁊ fabe ⁊ faſeoli con ferunt: ⁊ adeps gallinaꝝ ⁊ anſeꝝ ⁊ renũ hedoꝝ ⁊ pa nis calidus. Et miſceantꝫ cũ iſtis medicinis diureti ca ⁊ ſpẽs ꝯfortatiue ſi ſint medicine effuſe ad renes: ſpẽs enim virtutem mouet. Et qñꝫ miſcentur cum illis ſicut ſalec. i. res que maſticantꝫ diu ⁊ res viſcoſe: ⁊ que habent ſaporem de ſen vt ꝯfortetur ſubſtantia carnis: ⁊ iuuatꝫ cũ cibis in qbus ſit lac vaccinũ ad mixtũ ⁊ lac decoctũ cũ ſua tertia aut quarta de tere niabi. Et qñꝫ accipiũtꝫ renes ⁊ decoquũtꝫ ⁊ ꝓijcitur puluis ſpẽꝝ donec bene ꝑparentur. ⁊ res que ipin guari faciũt ⁊ ꝯfortãt ſũt ſpecies ⁊ tanguebil. Iuuãt etiam eos cliſteria que facta ſunt ex carnibus arietũ cum oleis bonũ odorem habentibꝰ ſpecieꝝ. Et olea medullaꝝ que dicta ſũt ⁊ vnguẽta caude arietũ ꝓpẽ. Et ſi fiant renes pingues erit maximũ iuuamentũ et ſilr que ſunt ei ſilĩa. Cliſtere bonũ capita agnoꝝ pin guium ponantur in olla cum aque kiſt. i. ⁊ .ſ. ⁊ clau datur cum luto forti. ⁊ ponatꝫ in furno ſpacio .xxiiij. horaꝝ quouſꝫ ſeparetꝫ caro ab oſſibus ꝑ ſe: ⁊ miſce atur cũ eo butyꝝ ⁊ zãbac ⁊ paꝝ ſucci poroꝝ. ⁊ cũ de coquitur cum illo corallus ⁊ aſcek. i. tribulus ⁊ mu gat ⁊ fenugrecũ ⁊ ſemen papaueris ipſius q ꝯ melꝰ eſt valet plus. Et cũ neceſſariũ fuerit plus calefacere ponatur in eo oleũ alkerua ⁊ oleum coſti. ⁊ ſi equa le volueris facere ponatur oleum cartami. Et iterũ ſi fiat cliſtere cum lacte recenter mulcto confert vald̍ ⁊ ſi eſt neceſſaria calefactio ad ignem paꝝ fiat. Nos iam dicemꝰ in antidotario cliſteria alia ⁊ electuaria mediciaꝝ valẽtia ad hoc.

Ca.xi. d̍ debilitate renũ

Debilitas renũ fit cã ꝯplõnis alicuius cuius de terior eſt illa q̃ ꝯfirmata eſt. ⁊ fit qñꝫ ꝑꝑ exte nuationẽ: ⁊ qñꝫ fit ꝑꝑ dilatationem meatuũ ⁊ coꝝ apertionem ⁊ mollificationem quam coꝝ acq ſiuit eſſentia: ⁊ eſt debilitas ꝓpria eis ambobus. ⁊ eſt illa cauſa cuius deficiũt in colanda aquoſitate ab eo quod ei aſſociatur vſꝫ ad renes. ⁊ quandoꝫ ſunt vene incolumes: ⁊ quandoꝫ non ſunt. ⁊ cauſa illiꝰ eſt ſicut multitudo coitus: ⁊ ſicut multitudo ſtupefa cientiũ ⁊ multitudo vrine ⁊ ſtatio in equis ⁊ ipoꝝ eq tatio abſꝫ gradatõe ⁊ conſuetudine ⁊ ꝑꝑ laborem aduenientem renibus ⁊ ꝓpter ꝑcuſſionem. Et huiꝰ quidem generis eſt aſcellatio plurima ⁊ inceſſio ꝑci pue pedibus.

Ca.xij. de ſignis.

Illam que eſt cauſa ꝯplõnis ſignificãt ſigna ꝯplõnis. Et que eſt cauſa extenuationis ſi gnificant ſigna extenuatiõis. Et cũ illa q̃ eſt ꝑꝑ dilatationem meatuũ ⁊ mollitiẽ carnis coꝝ non eſt dolor niſi quandoꝫ ⁊ minoratur cũ ea appetitꝰ ci bi. ⁊ ẽ vrina añ digeſtionẽ ⁊ aduentũ ad venas ſm̃ plũm aquoſa. Cũ aũt cibus ꝑuenit ad venas tũc ſm̃ plurimũ fit exitus ſan. ⁊ humiditatũ groſſaꝝ cũ vri na. Et eſt plũm vrine eius ſicut lotura carnis groſſe: qm̃ ipſe nutritur cũ eo quod currit ad ipſum ⁊ non diſcernitur groſſum a ſubtili. Et accidit multotiens vt ſubſideat ſanguineitas: ⁊ apparet res ſilis ſpume maris: ⁊ illud eſt quando vene ſunt incolumes. cũ ergo vene nõ ſũt incolumes nõ diſcernitur aliquid imo remanent cũ diſpõne ſua ꝓpter debilitatem di

gestionis: ⁊ cōitant quidē debilitatē renū quocūqꝫ modo sit ⁊ extenuationē eoꝝ paucitas vrine ⁊ defectus in coitu: ⁊ debilitas visus ⁊ dolor capitis.

Ca.xiij. de cura.

Curatio eius que ē ex ꝯplōne est causa ꝯplōnis in pmutatiōe sui ⁊ euōne materiei si est. ⁊ eius que est cā extenuatōis cura ē cura extenuationis: ⁊ in ea q̄ est causa dilatationis. ⁊ ē debilitas v̉a oꝫ vt sit intentio ꝓhibendi cāꝫ dilatatōis ⁊ ꝯglutinādi ⁊ ꝯfortandi. Et ꝓhibitio quidē causaꝝ dilatatōis ⁊ dimissio motus ⁊ coitus ⁊ odire balneationē plurimā ⁊ declinare ad quietem ⁊ tranquillitatem ⁊ abhorrere diuretica. Cōglutinatio v̉o fit cū glutinatiuis ⁊ stipticis ⁊ frīs. Ex cibis qdē sicut sanich ⁊ dactilis siccis ⁊ zarozis ⁊ cydonijs ⁊ cibo fcō ex granatis cū inferioribus passulaꝝ ⁊ cum adipe capraꝝ ⁊ eis que sugūtur ex congelatis factis ex eis que sūt sicut grana granatoꝝ ⁊ succi acetosi ⁊ miuzi acetū bonum cū coriandro: ⁊ ea que silīa sunt eis. Et ex potib⁹ vinuꝫ passium ponticū. Et ex medicinis v̉o sunt sicut succi stiptici pmixti cū bolo armeno ⁊ gūmi. ⁊ emplā fcā ex sanich ⁊ casab ⁊ cydonijs ⁊ rosis ⁊ eis que currūt cursu eoꝝ ⁊ vnguētis p̄dictis ad debilitatē epatis et stōi. Confortantia aūt sūt ⁊ cibi ⁊ clisteria ⁊ ꝯfectōes impinguatiue dicte in ca. extenuationis. Et oꝫ vt addantur in eis stiptica ⁊ ponant in clisteribus p̄dictis sicut dactili sicci ⁊ cydonia: ⁊ administrent in eis lac camelinū ⁊ ouinū. nā ipsa ꝯfortant renes: ⁊ aggregant eos ⁊ ꝯsolidāt etiā. Et lacti qdē ouino nō ē compar in egritudinib⁹ renū pp debilitatē. ⁊ ꝓp̄e qn̄ miscet cū eo qḋ ē sicut bolū armenū: ⁊ comedere renes cuꝫ reliqs cibis ⁊ permiscere cum eis ꝓhibentia est multi iuuamenti.

Ca.xiiij. de ventositate renum.

Generat in renibus ventositas grossa extendēs eos: ⁊ significant q̄ est ventositas dolor ⁊ tensio absqꝫ grauedine ⁊ non sūt signa lapidis. et fit in eis mutatio quedam que minoratur cum estvaeuitas ⁊ s̄m egestionem bonam.

Ca.xv. de cura.

Portet vt abstineat a cibis inflatiuis ⁊ bibat diuretica r̄soluētia ventositates: sicut semina ⁊ semen rute ⁊ fagdij in aqua mellis: aut in iuleb s̄m dispōnem. ⁊ emplētur cū eis q̄ sūt sicut cyminuꝫ ⁊ calamentum ⁊ anetum ⁊ ruta sicca ⁊ vaporet cum eis ⁊ inuīgat cūm costino ⁊ sambacino ⁊ silibus

Ca.xvi. de dolore renum ⁊ cura.

Fit ex apāte aut ventositate aut lapide aut debilitate. ⁊ qn̄qꝫ sequūt dolores eoꝝ debilitas digestionis ⁊ casus appetitus ⁊ nausea. Et tu quidem iam sciuisti signa diuisionū p̄dictaꝝ ⁊ curatōes eaꝝ. Cūqꝫ dolor fit vehemēs tunc supest tibi vti eis que sūt sicut filoniū ⁊ troc. stelle ⁊ ea que tramite isto ꝓcedūt tādiu donec cedet dolor: deinde curetur cū ireos. Et tūc vehemēter ꝯferūt ei qn̄ decoquūt in eis medicine lenitiue ⁊ doloris sedatiue s̄m q̄ diximus in capitulo. Et oꝫ vt incipiat in administratōe seminū cum non iuenit excusationē ab eis in curatione renū ⁊ vesice p̄cipue hn̄tiū vlcera. verū vti similibus cū dolore timorosum est pp illud qḋ accidit ⁊ descendit. ⁊ studiū in abstinēdo iteꝝ narcoticis ē magis necessariū. sit ergo ꝯtentus aqua tepida ⁊ sedatiōe absqꝫ lōgitudine in administratōe pducēte ad stuporē ⁊ attractionē.

Tractat⁹ scdōs de apātib⁹ renū ⁊ solutōe ꝯtinuitatis. Ca.i. de apātib⁹ calidis in renibus ⁊ dubellati.

Postemata calida in renibus diuersificantur in materia. quedā eni eoꝝ fiūt ex san. grosso: ⁊ quedā eoꝝ fiūt ex sanguine subtili cholerico. Et diuersificat causa suoꝝ locoꝝ. fiūt eni quedā ipsoꝝ in corpe renis. ⁊ q̄dā accidūt ad lat⁹ cōcauitatis. ⁊ quedā ipsoꝝ ad latus pāniculi velantis eos. Et iteꝝ quedā eoꝝ tendūt ad ptē meatus emunctorij. ⁊ quedā ipsoꝝ declinant ad ptē dorsi. ⁊ q̄daꝫ ad partes meatus qui ē ad supiora. Et iteꝝ qn̄qꝫ sūt in vnoquoqꝫ duoꝝ renū: ⁊ qn̄qꝫ sunt in rene vno. ⁊ rursus qn̄qꝫ faciūt collectionē. ⁊ qūꝫ nō faciūt collectionē. ⁊ cū collectionē faciūt: aut rūpūt qn̄ rūpunt ad ptē vesice. ⁊ ē melius oib⁹: aut ad intestina expulsione fcā a natura ab eis ad itestia sicut expellit māꝫ pleuresis in ossa lateris ad illud qḋ appet de corpe. Et qn̄qꝫ fit s̄m semitā reditōis ad epar: deinḋ ad mesaraicam: deinde ad intestina. Et expulsio q̄ fit ad intestina qualitercūqꝫ fit est mala valḋ: aut expellit ad spaciū ꝯcauitatis ⁊ loca vacua ⁊ indiget pforatione educente illud: aut nō rūpūt ⁊ remanēt in eis. ⁊ hec etiam curant cū aptione. Et oīa quidē renū apostemata velocia sūt ad hoc vt in lapidē ꝯuertant. ⁊ quō non cū ipsa sūt cā lapidis. Et qn̄ apā calidū est in rene: ⁊ illud nō sit vacuū a fe. deinde accidat cōmixtio rōnis: tūc illud ē cā cōitatis velaminis magnitudis apātis ⁊ ē mortale: ⁊ ꝓp̄e qn̄ accidit significatio mala: nam illud est ꝓpter cōitatem malam. Qḋ si accidat significatio bona tūc expectat ruptura ad salutē Et fortasse egreditur in h⁹i de pinguedine renis aliqd. ⁊ fortasse egredit sicut pilus rubeus in longitudine vnius palmi ⁊ plus. Et cause quidē apātis renū sunt repletio in toto corpore aut in mēbris cōicātibus eis: aut ꝓpter qualitatē san. aut quātitatē eius aut excoriationem lapidis: aut retentionē vrine apḋ renes extendentem ⁊ alia. repletio nanqꝫ hec apāt renes. Et apātibus quidem calidis in renibus velociter aduenit induratio: ⁊ tūc apparent signa indurationis: ⁊ facit qn̄qꝫ incurrere apā strictura lumbaris in medio.

Ca.ij. de signis.

Signum apātis calidi in renib⁹ est fe. inseparabilis que hꝫ remissiōes ⁊ cōmotiones inordinatas. q. sint p̄ncipia quartane: ⁊ pulsus non hꝫ miorationē in inceptōe paroxismoꝝ ei⁹ quā hēt in inceptōe reliquaꝝ fe. ⁊ est fe. eius cū frigore extremitatū ꝓp̄e manuū ⁊ pedū: ⁊ fit illic horripilatio cōmiscens inflationē ⁊ sensibilitas extensionis ⁊ grauitatis apud partē renis semp: ⁊ nocumentū ab omni diuretico acuto salso ⁊ acetoso: aut inflatio s̄m māꝫ ⁊ dolor q ꝯmouet ⁊ sedat ⁊ ꝓp̄e si fuerit aldubellati

⁊ dolor q magis getus est: ẽ cuȝ fit apã ĩ corpore re-
nis. cuȝ auteȝ est apud panniculuȝ ⁊ apud suspenso
riuȝ magnificaꝫ dolor ⁊ fit fortis ⁊ ꝓhibet erectõȝ ⁊
tussiȝ ⁊ sternutatõȝ ⁊ debilitateȝ ꝑparatõis eꝰ ĩ quo
nõ ẽ cõfirmatuȝ super locuȝ suũ. Et quando resupi
natur est dolor leuior ꝗ̃ sit cuȝ iacet sup ventreȝ: pro
pterea qa suspendit renem: ⁊ est eius ꝑparatõ leuior
ipsi. Et quandoqȝ fit fortis fe. huius egritudis ꝓpt
magnitudĩeȝ apãtis ⁊ ꝑducit ad ꝯmixtõeȝ sensus ꝓ
pter cõitatẽ velamis: ⁊ ad vomitũ chole pp cõitatẽ
stõi ad epar. Et qñȝ ꝯtinuaꝫ dolor faciei ⁊ oculi ⁊ re
tineꝫ vẽter ppea ꝙ coartat mãȝ ĩ ĩtestĩs. Vria vero ẽ
alba: deide fit citrina ignea non ꝑmixta: deide fit ru-
bea. Et qñ aq̃ ꝑseuerat alba idicat duritieȝ futuram:
aut ꝯuersiõȝ aldubellati. Et ad vltimũ qñ vria ĩ hac
egritudĩe ẽ alba viscosa ⁊ ꝑuertaꝫ fm hoc ẽ significa
tio mala. Et qñ rubet aq̃ ⁊ residet ĩ ea sedimẽ lauda-
bile tũc obedit apã digõni absqȝ ꝯuersiõe ad rẽ aliã.
Et qñ ꝑtransit apã maturatõȝ ĩ ꝑmis diebꝰ ⁊ rema
net vria clara tenuis: tũc apã ẽ ĩ via faciẽdi collectõȝ
aut ĩ via ĩduratõis. ⁊ sciꝫ ꝙ apã ẽ ĩ corpore renis: aut
ꝓpe panniculuȝ fm ꝙ diximꝰ ĩ eis q̃ ꝑterierũt. ⁊ sciꝫ
ꝙ apostema est ĩ rene dextro aut sinistro: qñ iacere
sup latus eius facilius ẽ ꝗ̃ iacere sup oppositũȝ sibi
propter suspensioneȝ suaȝ. Et iteruȝ qa si portendiꝫ
dolor ad partes epatis: tũc apostema ẽ ĩ dextro ⁊ si
extendiꝫ ad pteȝ vesice tũc apã est ĩ sinistro. Et si sunt
signa omnia simul tũc apã est ĩ ambobus simul. Cũ
qȝ apostema fit aldubellati magnificaꝫ grauitas val
de: ⁊ sentitur grauitas. q. spera grauata ĩ ventre ⁊ ac
cidit ĩflatõ in locis vacuis: ⁊ accidentia fiunt fortia ⁊
sentitur punctura vehemens ĩ ventre. Cuncqȝ aposte
ma qdeȝ est ĩ sinistro tunc sentitur super ĩguina duo
⁊ magnificaꝫ dolor ĩ lacerto dorsi ĩ toto illo: ⁊ qñ ma
turaꝫ alleuiaꝫ fe. ⁊ augmentaꝫ horripilatõ ⁊ ĩgrossaꝫ
vria ⁊ multiplicaꝫ in ea sedimen bonuȝ. Et quando
rumpiꝫ apostema remoueñꝫ fe. ⁊ rigor omnino. Et
si sanies est alba lenis non fetida ⁊ egreditur cuȝ vri
na tunc adeo bonuȝ est qd̕ meliuȝ esse nõ potest. Et
similiter si est san. ⁊ pus albuȝ. Et qd̕ est diuersuȝ ab
hoc est deterius fm diuersitateȝ sui. C. iij. de cura.

Initiũ curatõis ẽ abscisio cãe ꝑ phl̕omiam ex
basilica si san. ẽ vicens. Et qñȝ ẽ tibi necessari
um vt consequaris id faciendo phl̕omiam ex
curuatura poplitis. ⁊ si non apparet vena illa tunc
fiat ex saphena. Et ꝑ solutõȝ vẽtris ẽt si sunt cuȝ san.
illic. hu. acuti calidi cuȝ clisteribus lenibus factis de
mucilaginibus ꝗ̃tuȝ possibile est. ⁊ illud qd̕ melius
solui: est aqua casei ⁊ cassiafistula. Et ĩ aqua qdeȝ ca
sei est declinatõ materiei ad ĩtestia ⁊ ablutõ ⁊ abster-
sio ⁊ ĩfrigidatõ ⁊ maturatõ ⁊ rectificatõ ĩ vlceribus.
Et ĩ cassiefi. est solutõ ẽt ⁊ maturatõ cuȝ facilitate. Et
aqua zuccari ⁊ mellis plurime ꝯmixtionis est huius
ordĩs. Et si est possibile vt hu. temperetur: deide so-
lutõe educatur post est melius. Et oportet ne solo sit
laboriosa fortis ⁊ magnificeꝫ nocumentuȝ ꝓpt hu.
plurimuȝ effusuȝ ad ĩtestia vicĩa renibus. Et aqua q
deȝ ordei est ex eis quibus est adherenduȝ ĩ ea: ⁊ oȝ

vt nullo mõ dimittas: ⁊ nõ des ĩ potu semĩa ⁊ pillu
las que ex eis fiunt ⁊ ꝓpe corpore nõ mundificato:
hu. n. effunduñꝫ tunc ad renes donec cũ verificatur
maturatõ prouoces. Et pp illud oȝ vt ꝓhibeas po
tuȝ aque ꝗ̃tuȝ possibile est. s. ĩ hora sitĩ huic hore ꝗ̃
uis sit conueniens fm aliquem modum curatio ad
mũdificandũ: naȝ si aq̃ sit ꝯueniẽs: ꝓpterea qa ĩfri-
gidat ⁊ hũectat apãta calida: verũtñ cuȝ ẽ taliter ꝙ ĩ
pellit ꝓuocatõeȝ ⁊ coartat versus eos ea que sunt ef
fusa ad latus hꝰ ptis apãtis ⁊ ad ꝯ̃riuȝ vie suo mo-
tu tũc nocumẽtũ est supra eius iuuamẽtũ causa quali-
tatis sue. Et cuȝ hoc associaꝫ cũ ea ipsi hu. ad renes
quoꝝ descensus ad eos fit facilis ꝑ cõuenientiaȝ aq̃
Qd̕ ĩ ĩ necessaria fuerit tũc oȝ vt ĩ potu deꝫ aqua dul
cis fr̃a que sugendo ꝑ cottũ vel ꝑ aliud sumaꝫ. ⁊ oȝ
ne ita sit fr̃a vt ꝓhibeas maturatõȝ ⁊ abstineat a car
ne ⁊ dulcibus. aqua ṽo calida nocet eis: ⁊ silr̃ om̃e
calm̃ actu qd̕ fortis est caliditatis. Et penitus aqua
pl̕ima non eũaꝫ cuȝ laborare faciat renes suo ĩcessu
⁊ motu. Et non est vlceribus ⁊ apãtibus aliqd con-
gruuȝ sicut qes. ⁊ balnea qdeȝ non ꝯueniunt eis: ni
si pꝰ declinatõeȝ apãtuȝ calorũȝ. Et oȝ vt admĩstreꝫ
ĩ ꝑmis ex eis q̃ bibũtur ⁊ ex epithimatibꝰ ⁊ clisteribꝰ
⁊ alĳs illud qd̕ est iuuamentuȝ: deinde admisceatur
ei de his que sunt abstersiua mollificantia ⁊ maturã-
tia aliquid fm magnitudĩeȝ apãtis ⁊ eius ꝑuitateȝ:
deide admĩstreñꝫ abstersiua ⁊ mollificatiua: ⁊ oȝ vt
admĩstrẽꝫ de abstersiuis ⁊ mollificatiuis ea ĩ qbꝰ nõ
existet mordicatõ. Si ṽo necessaria fuꝑsunt fortiora
mordicatõȝ hñtia ꝓpter magnitudĩeȝ apãtis tũc re
ctius est vt ĩ eis vicat qd̕ mordicatõeȝ non habet. Et
silr̃ si est illic hu. viscosus euacueꝫ ⁊ oȝ vt frangaꝫ cũ
cibis q sunt de genere sorbitionuȝ conuenientibꝰ re
nibus ⁊ apãtibꝰ: verũtñ sint de sũma coꝝ que mordi
catõeȝ nõ hñt: qñ ipsi eis nutriũꝫ: ⁊ oȝ vt cognosca
tur dispõ hu. ĩ sbtilitate ⁊ grossitudĩe sua: ⁊ ĩ substan
tia sua an sint d̕ genere corrupti aut sani aut hu. alte-
riꝰ: ⁊ ĩ sua sũma an sit multus ⁊ paucus: ita vt oppo
naꝫ illi cũ qualitate medicĩe: aut cuȝ ꝗ̃titate eiꝰ ⁊ cũ
potes curare cuȝ eo qd̕ est minoris acuitatis nõ ĩten-
das ad aliud qd̕ sit acutius. Cũqȝ apã ĩtegre matu-
ratur cuius cognitõ est ĩ vria tunc ĩ potu dentur diu
retica sicut semina ⁊ pillule eorum in aqua ordei ⁊ si
milibus. ⁊ ante illud non dentur in potu diuretica ⁊
proprie quando hu. corporis sunt mali. ⁊ quando-
qȝ faccit accidere sumere in potu illa grauitateȝ: sed
non cures inde quoniam potare illa ipsa remouet
illud. ⁊ prima quidem quibus fit curatio in rectifica
tione apostematis ⁊ in solutione hu. mali sunt cliste
ria ⁊ potiones: clisteria enim sunt magis peruenien-
tia ad ista cum fixione virtutis sue: ⁊ cum hoc ipsa ñ
faciunt descendere aliquid desuper: sicut descende-
re faciunt ea que bibuntur ⁊ ꝓpe solutiua ⁊ oȝ vt sit
clystere lene predictũ ĩ cap. colice v: sit clystere facile
non coartans neqȝ horribile ⁊ faciat lesioneȝ ⁊ noce
at. Et cassiafi. qdeȝ est res cõgrua ĩ curationibus re
nuȝ: naȝ cum ipsa ponitur ĩ clysteribus ⁊ eis que bi
buntur euacuat sine labore ⁊ associat. ⁊ cum scis ꝙ

corpꝰ ē munduʒ ⁊ apa ē paruuʒ: tunc fortaſſe ſuffiē tibi dare i potu aquā mellis: aut aquā zuccari pl'ime ꝯmixtōis. naʒ abſterſio ambaꝝ ⁊ eaꝝ iciſio ⁊ ſubtiliatio fortaſſe reſoluet ip̄m ſine mordicatōe. Et res iuuatiue i p̄ncipio ſunt aqua ordei cum oleo roſaceo: aut oleo aliquo ⁊ ſuccus ſalicis ⁊ ſucci frigidi: ⁊ empl'a cuʒ ſubtiliatiuis ⁊ ſumere i potu mucilagineʒ pſilij. Et fortaſſe datur i potu lac. ac ſi eſt iflatō oportet vt ſit lac ſc̄m ꝙ narrauimuſ. Et poſt illud tunc adminiſtra clyſteria ex altea ⁊ maluis ⁊ ſemie lini cuʒ aliquo frigidoruʒ ⁊ oleo roſ. Et oportet vt admiſtres emplaſtra ex farina ordei ⁊ ſint cuʒ ea viole ⁊ fabe ⁊ i fine dimitte frigida ⁊ adde fenugre. ⁊ camemillam ⁊ ſilia ⁊ ſit oleuʒ ſiſami ⁊ oleuʒ de cartamo. Et emplaſtretur deforis cuʒ eo qđ eſt maturatiuum ⁊ vehemētioris calefactōis. Et ex illo ē vt emplaſtrēt cuʒ panno lineo iſuſo i oleis calefactis ⁊ illis i qbus eſt v̄tus aneti ⁊ altee: ⁊ ſumant ēplaſtra ex farina tritici ⁊ aqua mellis decocti ⁊ ex folijs fenugreci ⁊ caulis ⁊ radice lilij ⁊ aneto ⁊ altea ⁊ camemilla que approƀata ſunt cuʒ lenitiuis. ⁊ fortaſſe neceſſariuʒ ē cauſa doloris vt ponat i eis aliqd de papauere. ⁊ cortices mandragore ſunt ꝯuenientes ad illud. Et illud quod fit ex apate ꝑꝑ lapidē oʒ vt regat regimie illius loci cuʒ eo quod dicemus. Et nō ē niſi reginiē doloris cū cōmouet ⁊ ꝓp̄e apud veſicaʒ ꝑꝑ magnitudinē lapidis i ea: aut excoriatōis aſꝑitatē. ⁊ qn̄ʒ ſedat cū balneis ⁊ tia. Cū qʒ ſupfluit ⁊ mollificat redit dolor vehemēs pꝰ horaʒ. Et embroce facte ex camemilla ⁊ meliloto ⁊ altea ⁊ ex furfure ſūt iuuatiue valde. Et ſi ē illic retētio aliq̄ nature tūc illud qđ rectiꝰ ē: ē extractō fecis cuʒ colyrio: aut clyſtere nō magno qđ coartet: aut doloreʒ faciat: imo magis diligo vt colyriū i lenificatiōe nature ſit lenitatis pl'ime ⁊ ſedet dolorē. Et nō ē via ad admiſtrādū ſolutiuū: qm̄ doloreʒ facit ⁊ nocet ꝑ id qđ deſcēdere facit deſuꝑ. Clyſtere aūt cuʒ i eo ponunt adipes ⁊ vnctuoſa ⁊ ꝯfortat eius mollificatō ⁊ ꝯfortat eiꝰ ꝓuocatō facit cū ſolutōe lenificatōʒ ⁊ frāgit dolorē. Et ex empl'is fortibꝰ i maturando aldubellati accidēte i renibꝰ ſūt ficꝰ elixate cū aq̄ mellis. ⁊ ſi neceſſariuʒ ē vt ꝯfortēt mezerion ⁊ ireos fiat. Et ex potionibus exꝑtis ē illud qđ recipit ſe. lini pōdꝰ. ij. auꝛ. amili auꝛ. i. ⁊ ē due doſ. Et qn̄ ꝯplet maturatō tūc admiſtrēt diuretica q̄ bibāt ⁊ ex qbꝰ fiat cliſtere. Et ex emplaſtris qdē ē emplaſtruʒ factū de camepitheos ⁊ polio ⁊ praſſio: ⁊ petroſelino ⁊ ſqnāto ⁊ ſpica. Et oʒ vt tu aſſidue vtaris i diſpōne doloris ⁊ ſedatōe ſuſpenſorij eiꝰ ſedatiuis q̄ diximꝰ multotiēs. ⁊ qn̄ʒ ē cliſtere extrahēs feces ſedās dolorem ꝑ hoc ꝙ facit deſcēdere illud qđ ꝯprimebat: ꝑpterea ꝙ lenit. ⁊ ſi nō facit illud neceſſariū ē vt alleuiet ſicut cum phl'omia ⁊ vētoſis poſitis cū facilitate iter chatim ⁊ dorſuʒ: deide fiat ſcalpellatō ⁊ vaporet locꝰ cū lana iſuſa i oleo calido i quo ꝺcocta ſūt ſicut altea ⁊ abrotanuʒ ⁊ camemilla. ⁊ neceſſariū ē vt ēplaſtret cuʒ eis q̄ ſūt ſicut ſemē lini ⁊ ſilia. ⁊ qn̄qʒ neceſſariuʒ ē tibi vt emplaſtret cū eis q̄ ſūt ſicut poliū ⁊ olibanuʒ ⁊ herbus ⁊ cera ⁊ oleū de lilio. ⁊ qn̄qʒ ē tibi neceſſariū vt ponas medicamē penetratiuū ita vt ponas vētoſas ⁊ ſcalpelles leuiter: deide vapores cuʒ vaporatōe p̄dicta: ⁊ fortaſſe neceſſariū ē tibi vt tribuas i potu lenia diuretica frigida cuʒ paucis calidoꝝ ſubtiliuʒ ⁊ aliquo narcoticoꝝ: ſicut aniſū cū herbo ⁊ opio ⁊ ſic filoniuʒ. Ip̄m eni ē meliꝰ medicam̄ i hꝰ i loco. Cura aūt ꝓp̄e aldubellati cū ſciueris ꝙ neceſſariū eſt vt collectōeʒ faciat ē: qm̄ oʒ vt tū adiuues cū maturatiuis q̄ diximꝰ ⁊ addas i eis v̄tutē cuʒ eis q̄ ſunt ſicut glutē alboti ⁊ vrtica ⁊ abſynthiū ⁊ ireos ⁊ faria herbi. Et qn̄ʒ ponūt i eis ea q̄ ſūt ſicut radix vitis albe ⁊ mezeriō ⁊ ſimꝰ colūbinꝰ. Et qn̄ʒ ſufficit i ea decoctō ficuū cū melle. ⁊ oʒ vt vtaris i clyſteribꝰ ⁊ potibus eis q̄ maturant cū fortitudie ⁊ admiſtres vaporationes p̄dictas ꝯfortatas cū eis qbꝰ oʒ eas ꝯfortari. Et multotiēs qdē ē cā tarditatis maturatōis malitia cōpl'onis cal'e i phl'ate. Cūqʒ equat maturatō ⁊ illud fit cū eis q̄ ſūt ſicut genera lactis ebibita ⁊ clyſterizata ⁊ redita ad maturatōʒ faciēdā ſuꝑ res ſr̄as natura calidis ꝑ accn̄s ſicut ē aq̄ calida i q̄ fiat encatiſma: tūc ſi nō rūpit admiſtra rupturaʒ faciētia ⁊ cliſteria acuta vſqʒ quo ꝑuenias ad illud i quo ponūt helleborꝰ ⁊ ſicidis ⁊ alia. Et illud qđ exteriꝰ ē rege cū vaporatōnibꝰ ⁊ empl'is deforis ⁊ adhibe diuretica fortia ſicut ē acorꝰ ⁊ ſem̄ agnicaſti. Et eis qdē vtriſqʒ ē ꝓp̄etas i hoc. ꝓuocāt. n. cū v̄tute laborioſa. deide admiſtra ea q̄ icarnāt ꝺ medicis preparatis ad vlcera renū ⁊ ego dicā ea.

Cap. iiij. de apate phl'atico i rene.

Pluʒ eni ꝯuenit a cauſis faciētibꝰ ꝓuenire phlegma.

Cap. v. de ſignis.

Sunt grauitas ⁊ tēſio ⁊ miorатō i opatōibus renū: ⁊ nō ē illic iflammatio. Et qn̄qʒ ē cū eo mollities i facie ⁊ oculis ⁊ in reliquo corpore. Et ē ſꝑma valde humidū frigidū tenue cū defectu ſignoꝝ q̄ ſūt ꝓp̄a dura.

Cap. vi. de cura.

Sit cū empl'is calefacientibꝰ ⁊ cū diureticis ⁊ mūdificatiuis. ⁊ oʒ vt ponat i ea fiducia plurima i lauro ⁊ folijs eiꝰ ⁊ oleo ip̄iꝰ ⁊ i ruta ⁊ in huiuſmodi ⁊ adminiſtrentur cliſteria.

Cap. vij. de apoſtemate duro in renibus.

Quandoqʒ ē icipiēs. Et pl'im eiꝰ ē pꝰ egritudinē acuta cuiꝰ qdē cā ē icipiēs. Et pl'im eiꝰ eſt mā melica currens ad eū: aut ē lapideitas ex apate cal'o ꝑꝑ frigꝰ qđ ꝯuertit ip̄ʒ i lapidē: aut caloreʒ igroſſantē ip̄ʒ: q̄ ābo ſūt cā i hoc ne ꝓueniat maturatō. Maturatō. n. ē ſequēs caliditatē tēdēteʒ ad equalitateʒ.

Cap. viij. de ſignis.

Significat ꝙ apa duꝝ ē in renibꝰ grauitas vehemēs cū q̄ nō ē dolor de quo ſit curādum niſi in ſcō pꝰ apa calʒ: in ip̄o. n. qn̄qʒ ꝯmouet dolor. Et de ſignis duri ē paucitas pyxidū ⁊ ſtupor ambaꝝ ⁊ ſtupor anchaꝝ. Et qn̄ʒ ſtupeſcūt ābo crura. verūtam̄ ipſa ābo n̄ euānt a debilitate. Et accidit i oibꝰ iſtis mēbris iſerioribꝰ arefactio ⁊ extenuatio. Et vria ē ſubtilis pauca i q̄ntitate: ꝑpterea q2 ipſi ambo paꝝ aquoſitatis attrahūt ꝑꝑ d̄bilitatē v̄tutis ⁊ d̄bilitatē expulſiōis eoꝝ āboꝝ: ⁊ ex p̄uata digōe tēuis ⁊ cā i hoc ē opilatō. ipſa. n. prohibet qđ turbiduʒ ē

penetrare ⁊ pl'm eius qđ tenue ē: imo opilatio qñq₃
captiuat vrinā ⁊ debilitas ꝓhibet virtutē digerere. ⁊
qñ₃ ꝓuenit ex ea ꝯmotio. Et multotiens ꝑducit ad
hidropisim pp opilationē vie aquositatis san. ⁊ re
ditionē eius ad corp⁹. Et ꝓpter illud oꝫ i h⁹ i egri-
tudine vt assidue fiat eius ꝓuocatio.

Cap. ix. de cura.

Considera radices que sūt i curationib⁹ du
ritiei epatis ⁊ medicias: nā ille cedeꝫ sūt via
curationis duritiei renū. Qđ si necessaria ē phl'omia
pp multitudinē san. mel'ici fiat. Et cōfert ei qñ₃ pota
re semina i quib⁹ ē lenificatio ⁊ resol'o sicut semen al
maru ⁊ semē lini ⁊ semē altee. ⁊ fenugre. ⁊ cartanuꝫ
de quib⁹ fiant pulueres q sicci manib⁹ i os ꝓijcian
tur ⁊ misceanť cū eis diuretica ꝺm necessitatē: ⁊ non
sit sup'fluitas i medicinis ꝙobreꝫ retineatur grossū
⁊ ꝯuertatur i lapidē: imo ꝯsidera vrinā eius ⁊ quoti-
ens igrossať ꝓuoca cū equalitate: ⁊ quotiēs stat ma
tura. Et de signis maturitatis ē ꝙ multiplicatur vri
na. Et cōferūt ei iunctiones ⁊ vaporationes cū eis q̄
sunt sicut oleū de costo ⁊ oleū nardinū ⁊ sambacinū
⁊ oleū camenullinū ⁊ oleū anetinū ⁊ oleū laurinuꝫ.
Et de emplis sūt empla facta ex camemilla ⁊ melilo
to ⁊ semie lini. Et qñ₃ necessaria sūt ea q̄ sūt sic̄ bdel-
linū ⁊ āmoniacū ⁊ serapinū ⁊ adeps vrsi ⁊ adeps le
onis ⁊ medulla vaccina ⁊ ceruina ⁊ alia de qb⁹ fiant
empl'a ⁊ vnguenta ⁊ admistrentur. Et qñ₃ necessari
um ē vt dissoluanť ea q̄ sūt sicut bdellinū ⁊ ammoni
acū i coctione diureticoꝝ. ⁊ silr camemilla ⁊ tribuli
⁊ melilotū ⁊ polypodiū ⁊ detur ex eis i potu.

C. x. de vlcerib⁹ renum.

Cause vlcerū sūt ipsemet cause reliquoꝝ vl-
cerū. Et sunt cause separationis ꝯtinuitatis
deide aperitionis. Et illud qñ₃ fit a scissura
vene eruptione ei⁹ ⁊ ipius icisione ꝓpter causas no
tas. Et fiūt ꝓpter aldubellati que rūpuntur ⁊ fiūt ꝓ
pter lapidē q egreditur. Et qñ₃ fiūt ꝓpter hu. chol'i
cos excoriantes: aut viscosos excoriationē facientes
ꝑ eradicationē suā ⁊ ex adherētia sua cū labore. Et
vlcera qdē renū sunt minoris malitie ꝙ vlcera vesi-
ce ⁊ ꝙ vlcera meatuum inter vtrumq₃: ⁊ quā vlcera
meatuum inter duo emunctoria. Et causa in hoc
est ꝙ vlcera membri neruosi difficilioris sūt sanatio
nis ꝙ vlcera mēbri carnosi. ⁊ pl'm qdē accidūt vlce
ra i meatibus ꝓpter generationē materie cholice ex
coriationē faciētis: aut ꝓpter lapidē faciēteꝫ accide
re excoriationē. Et qñ₃ fiunt ista vlcera corrosiua ⁊
qñ₃ nō fiūt. Et multotiēs qdē ꝓueniūt ex vlceribus
renū fistule que nullo modo sananť ꝙuis sit de illis
q̄ cessāt a cursu suo cū mūdificatione corporis ⁊ curā
tur cū ē eius repletio. Ex illa vero que est bone mate
riei nō ꝓuenit magnus timor neq₃ etiam timetur ex
ea nisi dilatatio ⁊ corrosio. Illa autē que ē male ma
teriei facit accidere dilatationē ⁊ ꝑducit ad ꝑditionē
Et ille cui⁹ ren dirūpitur moritur ⁊ multotiens ē ali
quid ex capite apaus decliue ad exteriora: q̄re rūpi
tur ad exteriora.

Ca. xi. de signis.

Signa vlcerū renū sūt ꝙ egrediuntur i vrīa
sanies ⁊ ptes capillares ⁊ frusta rubea car-
nosa. ⁊ i locis renū qñ₃ sentit habēs ea dolo
rē. Et qñ₃ antecedit ea mictus san. aut aldubellati re
nū: aut dolor ex eradicatione lapis. Et qñ₃ significať
ipa ꝑcussio eueniēs: aut casus cum apertio ne aūt nō
fit dolor. Et significat ipa assiduatio mictus sangu.
paulatim. Mict⁹ eni san. cū ē ex eruptione aldubel
lati aut fixura vene desup possibile ē vt sit assidu⁹ du
obus dieb⁹ aut trib⁹. si aūt illud fit plus tūc fit ꝓpter
aptionē aut pp vlcus i renibus aut vesica. nā cū ꝓlō
gatur ⁊ ē illic alteratio coloris: aut ꝯmixtio vir⁹ tūc
nō ē nisi vlcus i renibus: aut vesica: ⁊ ille mictus sā.
debilitat: qm̄ ꝙuis illud qđ de eo ꝓuenit omni ho
ra sit parꝝ tn̄ frequētia ꝑducit ad hoc vt euētur sūma
plīma ⁊ dr̄a qđ int̄ vlcera renū ⁊ vesice ē ꝙ vlcera re
nū sūt cū facilitate vrīe ⁊ vlcera vesice sūt cū difficulta
te vrine. Et cortices in vlceribus renum sunt rubei
Et i vlceribus vesice sunt albi: aut magis grossi si sūt
i vesica ipa: aut pui tenues si sūt i meatib⁹. Et cogno
scitur etiā dr̄a ꝑ locū doloris: nā locus doloris i eis
diuersificatur ex vlceribus meatuū i medio ⁊ i mea
tu nerui post collectionē. ⁊ qñ₃ associatur dolori i vl
ceribus vesice cui ē ꝯmotio oī hora sicut parturien-
tis. Et significatur qñ₃ dr̄a q̄sita ex hoc ꝙ dolor in
vlceribus vesice ē difficilior: qm̄ mēbrū ē mēbrū ner
uosū fortis sensus. Et mictus san. frequens ꝙuis sit
de significationibus vtriusq₃ rei: est tn̄ i vesica mino
ris ꝙtitatis ⁊ minoris ꝑmixtionis cuꝫ vrina. Et qñ
mingunt patiētes vlcera renū ⁊ vesice san. p⁹ mictū
saniei: tūc significatur corrosio. ⁊ significať qñ₃ diffi
cultas vlcerū i renibus ⁊ malignitas eoꝝ ꝑ paucita
tē receptionis rectificationis ⁊ lōgitudinē tpis ⁊ mi
titudinē fecis ⁊ colorē malū viridē i eo qđ mingitur
ex vehemētia fetoris.

C. xij. de cura.

Primū qđ necessariū ē intēdendum i cura-
tione vlceꝝ renū ⁊ vesice ē equatio hu. ⁊ de
clinatio eoꝝ ab amaritudine ⁊ bauracitate
ad dulcedinē vt nō faciat venire vulnus p⁹ vulnus.
Et dimissio oīs acuti ⁊ amari ⁊ salsi ⁊ acetosi. ⁊ mio
ratio potus aque vt minoretur necessitas migendi.
Et minoreť mot⁹ renū ab eo qđ ꝓuenit ad cos ⁊ coꝝ
rasio ꝑ illud. Canon eni curationis vlceꝝ ē qes. Et
ex eis q̄ equant hu. sunt phl'omia si est necessaria. Et
solutio subtilis ⁊ tenuis sine labore penit⁹ ⁊ sine so-
lutione hu. acutoꝝ subito i vice vna. Et h⁹ i enim ex
pellit a corpore expulsionē subtileꝫ cum declinatio
ne ad partē que ē alia a parte renū. ⁊ dum nō admi
strasolutiuū cholerū ē melius vsq₃ ad necessitatē.
Et melius qdē ē vt eques mā₃ ⁊ educas illam post
illud ꝓprie vomitū. Vomitus nāq₃ ē melius quo re
nū vlcera curantur: ppea qđ mūdificat ⁊ euacuat ⁊
propter hoc ꝙ trahit hu. a cōtrario ptis renū. ⁊ qñ
ꝙ ē vsus vomitus frequēs sufficiens ad illud excu
sans ab alio. ⁊ melius quidē est vt prouoces pus cū
seminibus: deide ꝑmuteris ad vomitū. Et oꝫ vt vo
mitus fiat sup cibū cū eo qđ facilē efficiat sicut melō
⁊ eius semē ⁊ ꝓprie semē eius cū vino dulci: ⁊ cū eo

qđ est sirop⁹ acetosus cū aqua calida. ⁊ oꝫ vt nō fiat commotio vehemens cū labore. Et ex eis quidem que hu. temperant est sumere aquam melonis: rōa ni ⁊ vnā ⁊ alkakigi ⁊ papauer. Et de radicib⁹ quas te oꝫ considerare est vt cum dolor sit fortis: curet dolor prius: deinde vlcus. Et cū vlcus est recens ⁊ quotiens rūpitur aꝑa est eius curatio facilior. Et fortasse sufficiunt pillule de amilo cū siropo vio. Cū autē cronicum fit res sit difficilis. Et oꝫ vt ꝑperes i mūdificando: i leui quidē cū diureticis leuibus sicut est semē alkakigi ⁊ altee vsqꝫ ad acceptionē feniculi: ⁊ in malo qdem ⁊ maligno cum eis que sunt sicut capi lusueneris: lꝫ sit tēperatus ⁊ ireos ⁊ faria herbi. Et est necessarium vt aggreges iter potationē ⁊ emplastionem cum egritudo est maligna: ⁊ fortasse conferunt i ea isopus ⁊ ruta ⁊ silia. si autem mundificetur tunc sis occupatus i sigillatione vt non eueniat corrosio. Et oꝫ vt qeti adhereant ⁊ nō laborēt q̄ꝫtum possibile est: immo oportet vt sit contenti de exercitio fricatione extremitatū ⁊ ꝑ eūone quā facit exercitium vaporatione sicca: ita vt nō ꝓcedas eis icisionē ⁊ alia ⁊ ꝓprie cū assueti fuerit exercitio: deinde sanant gradatim exercitio vtantur leui vsqꝫ quo redeant ad consuetudinē i motu suo. In cura vero ipi⁹ vlceris oꝫ vt i primis dimittatur coitus. Coit⁹ nanqꝫ nocinus est illis valde ꝓpter multitudinē motus exercitij ⁊ sufficiat fricatio: qm̄ ipsa est iuuatiua ⁊ attractiua san. ad corpus. ipsorum vero regimē cuꝫ medicinis oportet vt sit cū exsiccatiuis abstersiuis sine mordicatione. Qđ si vlcus non fuerit cū illa malitia sufficiat illud qđ est temperatū in abstersione ⁊ exsiccatione ⁊ si est malignum est necessarium illud qđ forti⁹ mūdificat ⁊ lauat: ⁊ qđ est vehementioris exsiccationis vt prohibeat sordes: ⁊ post illud qđ est vehementioris stipticitatis ⁊ ꝓhibitionis vt ꝓhibeat effusionē hu. malorū ⁊ cū mundificatur ⁊ exsiccatur ⁊ aduertuntur ab eo materie est sanatio. Et oportet vt commisceat cum medicis vlcerum oībus glutinationē facientia sicut sunt amilum ⁊ dragagantum ⁊ frigide gūme. nā glutinatio est ex eis que ponunt vlcera minuta ab excoriatione eoꝝ que transeūt sup ea. Et que de eis est vnctuosa sicut lacca facit carnem membri. Et illud qdem ex quo ipm nutritur spissuꝫ ⁊ āne xum preparationi ad sigillandū. ⁊ oꝫ iterum vt misceantur cum eis diuretica ⁊ medicie subtiliatiue vt faciant peruenire ad ipsa medicinas rectificantes ⁊ sigillantes: lꝫ ipe in seipsis noceant ⁊ ꝓmoueant. Et qm̄ necessariū ē vt misceantur cum eis narcotica ex herbis sicut hyusquiamū album ⁊ mandragl. ⁊ opium ⁊ hyusquiamum nigrū ⁊ illud ꝓpter sedationē doloris ⁊ exsiccationem ⁊ repercussionē. Cūqꝫ scis q̄ i vlceribus est sordes tunc da i potu abstersiuum i quo est fortitudo prouocationis sicut aqua zuccari ⁊ aqua mellis cum qbusdā seminibus donec ꝓuocet ⁊ lauet: deinde consequenter adhibe exsiccatiua. ⁊ medicie ebibite quibus curatur qđ nō est malignuꝫ valde de vlceribus renū sūt sicut semē altee ⁊ semen aluaru ⁊ radices eoꝝ cum aqua mellis ⁊ semē alkakingi ⁊ aqua vue vulpis ⁊ proprie mōtane: ⁊ iterum semē cucumeris ⁊ bolū armenū cū iuleb: ⁊ capillusueneris cū aqua mellis. Et radici ligritie iest exsiccatio ⁊ mundificatio ⁊ maturatio ⁊ glutinatio. Et iteꝝ semē lini ⁊ dragaganti aā ps. i. ⁊ polypodij ptes. ij. cū aqua mellis. Et iterū grana pini ⁊ semē citroli sumantur de qbus puluis factus q̄ꝫtum palma plena est sumatur. Et iterū de semine papaueris torrefacti ⁊ ꝯtriti sumat. ʒ. i. ⁊. 5. in qua bulita sūt squinātum ⁊ radix liquiritie. ⁊ fortius eis q̄ diximus ē petroselinū aut daucū cum vino odorifero ⁊ inuoluatur bolo armeno. ⁊ iuuatur sumēdo i potu bdellij dissoluti cuꝫ gummi alboti ⁊ terre sigillate ptes equales ⁊ sit dosis peruenies ad aur. i. i vino dulci. Et iteꝝ faria herbe ē fortis mūdificationis ⁊ exsiccationis sola. Cūꝫ cum ea aggregantur ea que sunt sicut terra sigillata ⁊ acatia ⁊ succus herbe hircine ꝯplet iuuamētum ei⁹. Et ireos etiaꝫ ē forte cū quo fiat h̄ opatio ⁊ silia. Cōposita autē sūt sicut illud qđ fit ex seminib⁹ cucu. excorticati granis. xxx. ⁊ ex granis pini. xij. ⁊ ex grāis amigdale. v. numero ⁊ ex croco qđ sit equale pōderi eoꝝ ⁊ bibatur i ieiunio. ⁊ si caliditas ē vehemēs loco granorū pini ponant genera citroli. Et iterum de granis. xx. grana ⁊ de grāis cucu. xl. grana polypodij. ʒ. i. 5. bibatur cū lb. i. ⁊. 5. aque i qua bulite sit spice celtice ⁊ se. apij. amboꝝ aā. ʒ. viij. vsqꝫ quo redijt ad quartā. Et iterū terre sigillate ⁊ san. dra. ⁊ castorei ⁊ semē melonis ⁊ se. apij. ⁊ se. cucu. ⁊ se. cucur ⁊ succi ligritie: lacce ⁊ aristol. ⁊ amigdale pini magne ⁊ papaueris ⁊ se. hyiugami albi partes equales i potu dētur ꝺꝫ qđ exigit illud qđ ē p̄ns cū rob. ⁊ iterū de granis pini magne. xxx. numero amigdale excorticate grana. xx. dactiloꝝ carnosoꝝ grana. xv. fructus capparis aur. iiij. croci aur. i. et. cōficient cum rob. ⁊ administrentur. Cūꝫ dolor sit fortior oꝫ vt a curatione vlceris sepatio fiat ⁊ curetur cuꝫ h⁹ medicamie. R. se. hyusgami albi. ʒ. i. sextā opij kirat. i. se. citroli se. lactuce amboꝝ aā. ʒ. i. se. portulace. ʒ. i. ipꝫ eni sedat dolorē i dispositione. Et qm̄ dolor ē puus sedat ipꝫ potus lactis aque ⁊ potare siropum viol. Et de fortibus sunt diacalamentum ⁊ troc. ⁊ alkakingi ⁊ tro. asclepiadis ⁊ tro. Diascoridis ⁊ suffuf regis aristol. ⁊ regimē kakigi mōtane. ⁊ suffuf camedreos ē fortis valde. Et multotiens ꝯferunt clisteria dysenterica ꝺm semitaꝫ vicinitatis. Et qm̄ administras empla h⁹ generis ponēdo super dorsum ⁊ apud stricturā medij ⁊ loca vacua sicut illud qđ fit de faria herbi decocta cum vino ⁊ melle. Et iterum qđ fit đ rosis siccis ⁊ lentib⁹ ⁊ melle ⁊ granis mirthi ⁊ empletur cuꝫ eo: ⁊ hoc quidem prohibet putrefactionem dilatatam. Et de vnctionibus sunt sicut oleum de alcanna ⁊ oleum arboris masticis: ⁊ oleum de cydonijs cuꝫ qb⁹ qm̄ miscet qđ ē sicut storax. ⁊ qm̄ ē necessarium illud qđ est sicut adeps anatis ad lenificandū. Fistule vero curationē non habēt nisi exsiccationem ⁊ prohibitionem corruptionis. Exsiccatio quidem fit cuꝫ assiduatione mūdificationis corporis ⁊ cautela a repletione ꝺm qualitatē ⁊ q̄ꝫtitatem: ⁊ hoc qdē suffi-

est i curatiõe eiꝰ q̃ nõ ẽ malignã. ¶ Maligna vero oꝫ vt curet̃ cũ hoc ⁊ cũ eis que sũt fortiora eo, sicut sũt empl̃a ⁊ potatões, ꝓhibentia putrefactionẽ: sicut sũt stiptica nota cũ abstersiõe cũ qbꝰ nõ ẽ mordicatio de mũdificatione. Cibus oꝫ vt sit cibus boni chimi ex carnibꝰ auium quas scis. de piscibꝰ alrachi ⁊ oleribꝰ boni chimi f̃ris sicut sũt atriplices ⁊ bliti. ⁊ dum vlcera ꝑmanẽt mala oꝫ vt denĩ assata ⁊ sicut ẽ vitelli ouoꝝ sorbiliũ ⁊ gradatim ꝑueniat̃ ad gallinã pinguẽ. ⁊ atriplices ⁊ genera lactis cõferũt eis qñ ea digerũt. Qd ergo ẽ sicut lac asininũ ⁊ lac eqnũ ẽt ⁊ lac camelinũ ꝯfert eis: qm̃ lac rectificat mãs vlcerũ ⁊ lauat ea ⁊ glutinat ea cum sua retẽtiõe Et qd est sicut lac vaccinũ ⁊ ouinũ aggregat ad illđ additionẽ i ꝯfortatõe mẽbri cibatiõe eius. veruntam̃ lac asininũ ⁊ caꝑnũ iuuatiuũ est ex ꝑte rectificatõis ꝯplõnis ⁊ ablutiõis ⁊ ex ꝑte ꝓprietatis est; magis iuuatiuum q̃ȝ illa duo ⁊ ꝓprie qd est nutriti in domo Et fortasse est ꝯueniens vlceribus i qbus scitur dispositio eiꝰ. Et oꝫ vt misceat̃ cũ lacte eorum ⁊ cibis ipsoꝝ quas ipsi sumũt aliqd ex medicinis rectificantibus vlcera sicut est dragagantũ sumptis i potibus generibꝰ lactis post mũdificationẽ ⁊ amilũ ⁊ gũmi ⁊ exsiccatiua ẽt ⁊ aliqd de diureticis ⁊ seminibꝰ faciẽtibꝰ glutinationẽ. ⁊ qñ bibit lac nõ comedat̃ pꝰ ipȝ aliqd donec descẽdat. ⁊ si eiꝰ tardat̃ descẽsio miscea tur cũ eo aliqd salitũ. ⁊ qñȝ ponũt i eo sal ⁊ mel. Et lac ꝯueniẽs ẽ ei loco aque ⁊ cibi sil̃is. Et cũ deficit pus est iuuatiuũ lac cameli ꝑ hoc qd sigillat ⁊ glutinationẽ fac̃ ⁊ ꝯfortat. ⁊ ẽ ei vt bibat genera lactis cũ sitis adest. Olera aũt ⁊ fructꝰ que ei ꝯueniũt: sunt melones, ⁊ citroli ⁊ pira ⁊ zarur ⁊ granata dulcia ⁊ cydonia. Et de siccis qbꝰ in secũdis vtendũ ẽ m̃sis sunt amigdale ꝓprie torrefacte ⁊ fistici ⁊ auellane ⁊ grane pini ꝓprie ⁊ alcasbu. Et dimittãt ficꝰ siccas: qm̃ male sunt ad vlcera abstergentes ea: ⁊ scalpellantes ipsa ⁊ exsiccantes ea: ⁊ in ipsis est lacticinium occultum. Et oꝫ vt deuitet om̃e acetosum fortis acetositatis: ⁊ om̃e acutum ⁊ om̃e salsum ⁊ om̃e quod est vehementis dulcedinis.

Cap. xiij. de scabie renum ⁊ meatuum.

E genere vlceꝝ eoꝝ est scabies. Et cause eiꝰ f̃ȝ pl̃m sunt bothor que apparẽt sup eos ex humoribus cholericis ⁊ baurachijs: deinde vlcerantur.

Cap. xiiij. de signis.

Unt cũ signis vlcerũ i exitu eiꝰ qd egredit̃ cuȝ cõmotõe ⁊ pruritu i loco renũ cui admiscet̃ pũctura. Et qñȝ magnificat̃ cũ ea dolor. et illud qd egredit̃ de ea q̃ fit i meatibꝰ pãniculosuȝ ẽ.

Cap. xv. de cura.

Confert ei phl̃omia basilice si ẽ corpꝰ totũ plenũ ⁊ maius iuuamẽ ei i omni dispõne ẽ phl̃omia basilice: ⁊ vẽtosatio loci renũ. Et administratio mũdificatiõis corporis semꝑ ⁊ ꝓprie cũ vomitu. Et ꝯfectiões ex auellãis sil̃es de seibꝰ cuȝ boli armeni: ⁊ succi liquir̃. eqs ꝑtibꝰ. Et cibꝰ sit q bñ digerit̃ ⁊ ẽ boni chimi sic̃ vitelli ouoꝝ ⁊ q̃ infrant ⁊ huectãt sic̃ pulli cũ atriplicibꝰ ⁊ spinachijs ⁊ blitis

Cap. xvi. de lapide renum.

Communicãt renes, ⁊ vesica i cã generationis lapidis. ⁊ illud ẽ qm̃ lapidis gnãtio nõ cõpletur nisi ex mã patiẽte ⁊ v̾tute agente. Materia v̾o est hũiditas viscosa grossa phl̃atis: aut sanieí aut san. aggregati in aꝑate ⁊ hoc ẽ raro. Uirtus v̾o agens ẽ calitas egressa ab equalitate. Et mã qdẽ hȝ duas cãs q̃ꝝ vna ẽ mã materie: ⁊ scđa ẽ retẽtor mãe Mã v̾o materie sũt cibi grossi ex generibꝰ lactis ⁊ ꝓprie spissis ⁊ caseus ⁊ ꝓprie humidus ⁊ carnes grosse ⁊ carnes auiũ paludestriũ ⁊ magni corporis ⁊ caro camelina ⁊ vaccina ⁊ hircina ⁊ q̃ de siluestribꝰ igrossant: ⁊ pisces grossi ⁊ cibi de patellis oẽs ⁊ panis viscosus ⁊ crudus ⁊ azymꝰ. ⁊ tri. ⁊ sorbitiões ⁊ sil̃ia ⁊ aldarmacha viscosa ⁊ ꝯfectio de melle viscosa, ⁊ fructꝰ acetosi ⁊ difficilis digõis: ⁊ illi q generant humorẽ viscosũ. sicut mala imatura ⁊ sicut vitri ⁊ caro piroꝝ. Et ex aqs turbide ꝓprie nõ cõuenietes diuerse: ⁊ nigra vina ⁊ grossa ⁊ ꝓprie qñ digõ ẽ debil' ꝑꝑ debilitatẽ v̾tutis digestiue: aut ꝑꝑ multitudineȝ eius qd sumit̃ ⁊ destruit virtutẽ: aut ꝑꝑ malitiã ordinis ⁊ exercitij sup replõnem. Et qñȝ est mã saníes vlcerũ i eis aut i alijs. Retẽtor aũt materiei ẽ debilitas expulsiue i renibꝰ ꝑꝑ ꝯplõnẽ: aut aꝑa calui ⁊ herisipila ⁊ vlcera i renibꝰ ⁊ retinent̃ i eis supfluitates residentes ois aquositatis q̃ ꝑuenit ad eos: aut ex vehemẽtia caliditatis i eis ⁊ retinet supfluitates ⁊ facit eas lapides anq̃ȝ expellant̃ ⁊ attrahit eã ad eas añ digestionẽ itegram a superioribꝰ corporibꝰ. Et hec caliditas aut ẽ separabilis: aut iseparabilis: aut accidens ꝓpter laborẽ: aut acceptionẽ calefaciẽtis: aut ꝓpter opilationem supfluitatũ aggregataꝝ: aut frigus ꝯstringẽs: aut aꝑata opilantia ⁊ hoc ẽ plurimũ ⁊ f̃ra ⁊ dura ⁊ coitas mẽbroꝝ ꝓpinquoꝝ sicut itesti noꝝ ⁊ alioꝝ ⁊ qñ ꝯmunt̃ renes tunc accit i eis opilatio. Et iste res omẽs ẽt iueniunt̃ i vesica cã lapidis Quis differãt vtriq̃ȝ lapides. ẽ cui ille q i renibꝰ ẽ leuior parũꝑ ⁊ minor ⁊ magis decliuis ad rubedinẽ ⁊ ille q est i vesica ẽ durior ⁊ maior valde: ⁊ magis decliuis ad nigredinẽ ⁊ ad citrinitatẽ ⁊ ad albedinem lȝ generet̃ i ea lapis q minutatim frangit̃. Et iterum si ẽ lapis renũ ⁊ generat̃ f̃m pl̃m ⁊ nõ adhuc mingit̃ tũc ẽ sedimẽ vrine intentũ cũ eo: ⁊ si ẽ vesice ⁊ discernit̃ f̃m pl̃m post seꝑationẽ vrine: tũc est fex san. deinde associat̃ ei ⁊ diuersificat̃ ab eo. Et ille cui plurimũ aduenit lapis renũ ẽ pinguis: ⁊ ille cui pl̃m aduenit lapis vesice est extenuatus. Et senibꝰ plurimũ aduenit lapis renũ q̃ȝ lapis vesice: ⁊ infantiuȝ ⁊ eoꝝ q illos sequunt̃ est cõuerso. ⁊ pl̃m huius fit iter ifantiã ⁊ pubertatis initiũ: ⁊ illud ideo qm̃ v̾tus expulsiua i ifantibꝰ ⁊ adolescentibus ẽ fortis: q̃r expellit a superioribus mẽbris ad illa q̃ sunt iferiꝰ. In senibus v̾o v̾tutes renum ipsoꝝ debilitant̃ valde. Et iterũ qm̃ ifantiũ ⁊ adolescentiũ subtiliores sunt hu. tũc ꝑꝑ hoc penetrãt i renibus eoꝝ: ⁊ senũ hu. sunt grossiores: q̃r nõ penetrant i renibꝰ eoꝝ. Et q' pl̃m gnãtur lapis i ifantibꝰ est ꝑꝑ appetitum eoꝝ ⁊ motũ ipsoꝝ sup replõnem; ⁊ q̃r potant lac ⁊ ꝑꝑ' cõstrictio

nem meatus vesice eoꝝ: ⁊ in senibꝰ pp debilitatē di-
gestiōis ipsoꝝ: ⁊ pp hoc iudicauit: Hyp. ꝙ ipse i se
nibꝰ nō sanat. Et oīs vrina i qua ē hu. plurimꝰ ē di
gnior vt ex ea generet lapis. ⁊ ē illa ex qua cū descē-
dit gnātur sal ⁊ ē eiꝰ sal plurimꝰ. Sal aūt gnātur ab
aquositate i q̄ ē terrestris pl'ima quā adussit cal'itas.
Et vrina qdē īfantiū pluris ē salis q̄ȝ vrina senū: nō
qm̄ terrestreitas eiꝰ sit pl'ima: imo qm̄ calitas i eis ē
plus ⁊ terrenitas eius i adustiōe ē ꝓfundior. Et pp
hoc vrine eoꝝ sūt turbide pp multitudinē pmixtio-
nis ipoꝝ ⁊ pp raritatē corpoꝝ eoꝝ: qr soluit ab eis
pl'im aquositatis cū resol'one occulta. ⁊ dignior pue
roꝝ vt i eo generet lapis ē ille q ē sicce nature scōm
pl'im ⁊ calidi stōi. Et nō exsiccat ƀȝ pl'im nā nisi ꝑpter
attractionē humiditatū ad ipsiꝰ epar: deide mēbra
vrine ipsiꝰ: ⁊ qm̄ ē illic calitas ē cā efficiēs pūs. ⁊ ad
vltimū siccitas nature facit vrinā grossiorē ⁊ pl'imā.
Et i illo in quo ē sedimen arenosū non aggregat la-
pis qm̄ mā nō est coartata ⁊ neqȝ aduenit: ⁊ iterum
cā pl'ima ⁊ si ipa esset pl'ima: eēt primū qđ gnāret ab
ea lapis magnus durus nisi eēnt pl'ima: sed ē moll'
suscipiēs ꝯiunctionē: ⁊ si nō: non multiplicaret eius
separatio i vrina. ⁊ cū forma sit: hoc scias ꝙ mā nō
est nȝ pp cām i seipam: nȝ pp vehementiā caliditatis
eiꝰ qđ i lapide ꝯuertit nō suscipientē ꝯtinuationem.

Et significat fortitudinē expulsiue ⁊ hꝰ i iudiciū
pl'im nō ē necessariū. ⁊ sciās ꝙ paꝝ accit puellis ⁊ mu
lieribꝰ lapis i vesica qm̄ meatꝰ vesice earū. q. ad ex-
teriora breuior ⁊ latior ē: ⁊ paucoꝝ aufractuū ⁊ i bre
ui de facilitate expulsiōis ē qđ nō est in lōgo. Et de
hn̄tibꝰ lapidē sunt qbus fiūt paroxismi generandi
lapidē ⁊ mingendi eū. Et qn̄ȝ aggregatur ⁊ fortasse
egredit cū vrina aduenit eis sicut in colica. ⁊ spaciuȝ
in hoc ē diuersum iter mēsem ⁊ vsqȝ ad annū. Et si
ille q ꝯsueuit tollerare lapidem magnū alleuiatur p
alios dolores uesice: ⁊ significat illud ꝙ mēbrūȝ nō
suscipiēs apationē velociter nō apatur p huiusmōi
neqȝ p dolorē clamosum cū tollerat dolorē lapidis
cū magno lapide: tūc vnusquisqȝ amboꝝ si singula-
re fiat apat. ⁊ scias ꝙ lapis renum ⁊ vesice est ex eis
que hereditantur.

Cap. xvij. de signis.

Ignoꝝ aūt lapidis q est in renibus primuȝ ē
vrina: ⁊ ē ꝙ si vrina i primis ē grossa deinde i
cipit ꝯuerti ad tenuitatē ⁊ attenuatur pp rerē
tionem turbidi tūc existima eius generationē q̄ȝuis
qn̄qȝ mingat in pricipio rei tenuis. ⁊ generatio eiꝰ i
principio rei grossa ē magis significatiua sanitatis
virtutis ⁊ dilatationis meatuū. Et qn̄ȝ est cum eo se
dimen pl'im simile sedimini quod ē in egritudinibus
epatis. Et q̄ȝto plus est vrina vehementius clara et
magis assidue clara ⁊ pautioris sediminis significat
ꝙ lapis est durior. Et dicitur ꝙ qm̄ sani ⁊ proprie re
nes mingunt nigrū cū dolore: aut absqȝ dolore idi-
cat ꝙ lapis ꝯplet in vesica: ⁊ ꝯfirmat significatio in
oībus illis si vides vrinam residentem: ⁊ est arena il
la tendens ad rubedinem ⁊ citrinitatem ⁊ ꝯfortat il
lud si inuenitur grauitas in chatin ⁊ dolor ⁊ si. q. re

tineat aliquid cū mouet sup eum sentit in eo quod
seqtur alchatin significat magis fortitudinem virtu
tis ⁊ amplitudinem meatuū. Et vehementior dolor
q fit pp lapidem renū cū i primis generat ē qr ꝯstrin
git. Et ꝑpterea qr innitit cū mouet incidit in meati-
bus ⁊ ꝓprie i meatu vesice facit dolorem cū mouet
ab eo. In dispōne vero ꝯgelatiōis eius ⁊ quietis pa
tientis ipm cū non ē repletio vehemens coartās cō
mouens lapidem inuenit retētio grauitatis tm̄. Et
repletio cibi facit ipm vehemētius excitare dolores
⁊ ꝓprie qm̄ descendit cibus ad intestina ⁊ pertransit
ea: cū aūt euacuantur ⁊ expellūt supfluitates ex in
testinis dolores sunt quietiores. Signa vero mo
tus lapidis sunt grauitas doloris ⁊ eius vehemen
tia ⁊ descensio eius ex alchatim vsqȝ ad inguina et
ad emunctoria ⁊ tūc iam puenit lapis ad meatuȝ ve
sice. ⁊ cū sedat ille dolor: tūc iam ꝑuenit in vesica.

Cap. xviij. de curatione.

Iceamus hic curatiōes q̄ sunt lapidis renuȝ
ꝓprie ⁊ cōes ei cum lapide vesice: deide facia
mus ad lapidē vesice capl'm singulare ⁊ cura
tiones singulares ꝓprias. Intentiōes qdē q̄s me
dici i curatione lapidis itēdūt sūt abscisio materiei
eiꝰ: Et ꝓhibitio generatiōis ipsiꝰ cū abscisiōe cāe.
Et rectificatio eiꝰ: deīn mūdificatio: ⁊ cōminutio ip
sius ⁊ fractio eiꝰ: ⁊ cōpressio ipsiꝰ: ⁊ eradicatio eius
ex suo suspēsorio cū medicinis q̄ illud efficiūt: deīn
eiꝰ extractio ⁊ subtiliatio i ipso ⁊ ordine eiꝰ. Et illđ
ꝯplet cū medicinis ꝓuocatiuis: aut cū adiuuātibus
deforis: deide ē regimē sedās illud qđ seqtur ide de
doloribꝰ ⁊ rectificatio eiꝰ quod accit in eis de vlceri
bꝰ. ⁊ sunt qdā q laborāt extrahere ipm p incisionē ilij
⁊ p dorsū: sed ē magis timor i eo ⁊ opō eiꝰ q rōnem
nō hȝ. Materiei autē abscisio pparat i pmis cū
eūone eiꝰ p solonem vētris: aut p vomitū: deide ab
stinēdo a cibis grossis ⁊ aqs turbidis ⁊ equādo qđ
comedit ⁊ ꝯfortādo stōȝ ⁊ faciēdo vt digō sit bona.
Et cū exercitio tēperato i tpe vacuitatis ⁊ fricatione
eiꝰ qđ in medio stringit ⁊ leniēdo nām vt declinent
hu. grossi ad latus fecis ⁊ n̄ fiat ex declinatiōe fecis
coartatio renū. Et ex eis q̄ ꝯferūt ad hoc ē assidua-
tio ꝓuocatiōis cū eis q̄ lauāt vesicā de scibꝰ diureti-
cis. ⁊ de illis q̄ bona sūt apud illud ē aqua ciceris ⁊
aqua carui: ⁊ aqua foliorum raphani: ⁊ raphanus
ipse ꝓprie minutꝰ humidus. Et cū supuenit ei spaci
uȝ dieꝝ admistret diureticū forte. In pueribꝰ vō ꝓ
hibet gnātionē lapidis sumere i potu vinū albū sub
tile pmixtū. Et iuuat a clisteribꝰ lenibꝰ tpatis p illđ
qđ educūt de fece ⁊ leniūt nām. Et qn̄ȝ ponūt i eisđ
medicinis clisteria ⁊ pducūt v̄tutē ꝓprie. Et ex ꝓ
hibitiuis gnātionis eiꝰ ē vomitꝰ post cibū ⁊ multꝰ
vsus eiꝰ. Ipe. n. expellit supfluitates grossas p viaȝ
ꝯriā vie cuiꝰ motꝰ ē ad renes: ⁊ facit latꝰ renū mūdū
⁊ vacuū: ⁊ balneū ⁊ renes fortasse pueniūt ad lubri-
citatē eiꝰ. ⁊ qn̄ȝ extrahūt mās ad illud qđ de corpe
apparet ⁊ auertūt eas a renibꝰ. Et qm̄ multꝰ vsus ē
eoꝝ mollificāt v̄tutē ⁊ debilitāt v̄tutē renū. Et silr si
admistrent i hora i. q̄ nō sūt necessarie lenificatio ⁊

ſedatio doloris. Faciūt enī renes ſuſceptibiles mate rierū effuſaꝝ ad eos ꝑꝑ mollificationē ipſoꝝ: ⁊ doꝛ niſre ſuꝑ doꝛſum ē ex eis q̄ lapidi ꝯſerūt. Medicine vero ꝯuenientes cū ſūt ſm̄ pſīm medicie amare q̄ nō ſūt valde vehemētis caliditatis ⁊ addāt i eā. Et omne cuiꝰ icīſio ē vehemētioꝛ: ⁊ cuiꝰ caliditas ē minoꝛ ē me liꝰ. ⁊ oꝫ vt ille q̄ ſūt lapidis veſice ſint vehemētius calide quā ille q̄ ſunt lapidis renū. ⁊ eſt hoc genꝰ me diciarum aliud: quare oꝑo nō ꝓpoꝛtionat̄ ad calīn ⁊ fr̄m. imo non faciūt illud qđ efficiūt niſi cū pꝛoꝑe tate. ⁊ mediciaruꝫ ꝯueniētium q̄dā ſūt que nō ſunt cū ſuperfluitate i virtute ⁊ natura eaꝝ ē ad cōminuē dum lapidē ꝑuum. ⁊ illaꝝ q̄ nō ſūt cū vehemētia q̄ dā ſūtq̄ ſūt vehemētis virtutis ſꝫ lapidē renū: ſꝫ ſūt ꝑue v̄tutis ſꝫ lapidē veſice: aut n̄ hn̄t virtutē ad illū ſicut lapis iudaicus. Et q̄dā eaꝝ ſūt q̄ ſunt foꝛtes ſꝫ lapidē renū ⁊ oꝑantur i lapidē veſice. Et q̄dā ſūt foꝛ tes vehemētes i vtriſqꝫ lapidibus ſimul: ſicut auis q̄ noīatur altragulidos. ⁊ ſicut cinis ſcoꝛpionū. Et cū ꝯponūtur ex medicīs ad lapidē medicie oꝫ vt adiū gant̄ eis ſpēs medicinaꝝ q̄ eas adiuuēt ad oꝑandū qđ efficiūt de q̄bus ſūt medicie foꝛtis ꝓuocationis ⁊ extrahunt i vrina groſſa illud qđ eradicatur de la pide ⁊ cōminuitur. Et de illis ſūt medicie i q̄bꝰ ē al teratio eius qđ alie mouēt medicie ⁊ moꝛātur vt ſua moꝛa ꝑficiāt itegritatē ſue oꝑonis. Et iſte medicie n̄ ſt̄ velocis penetratōis ꝑꝑ piguedinē i eis ⁊ viſcoſitatē ⁊ ſt̄ cū hoc faciētes digōnē: ſicut gūma feniculi: ⁊ de illis ſūt medicie velocis penetrationis ⁊ mūdificatio nis ſicut piper ⁊ allea. Et medicie ꝯfoꝛtantes mēbrū apud diuerſitatē ipꝛeſſionū i eo ⁊ motuū ſuꝑ ipm̄: ⁊ ſūt medicie albezarcati ſicut ſpica ⁊ caſſia ⁊ alie. Et đ illis ſūt medicie i quibꝰ ē ſtipticitas ſubtilis ſicut ſūt robub fructuū ⁊ ꝯſeruēt mēbrū. Et q̄ñ miſcētur cū iſtis medicis medicie ſedātes doloꝛes cū pꝛoꝑetate: aut ſtupefactione cū ſua ꝓuocatōe. Cūqꝫ ꝯponimꝰ mediciam ſm̄ hāc foꝛmā: oꝑatur virtus naturalis i ea: q̄re vtitur eis q̄ ad lapidē ſt̄ apud lapidē poſtq̄ꝫ vſa fuerit illis ad hoc vt ꝑuenirēt ille q̄ ſūt ad lapidē ad locū lapidis: ⁊ tūc vtitur liq̄factiuis ⁊ lenitiuis illic vt ꝑmaneat mā lapidis ⁊ faciat ipaꝫ moꝛari vt oꝑa tionē ſuā efficiat ꝑ hoc ꝙ dn̄atur ei virtus admīſtra tiua: cū iā ante illud vſa fuerit illis faciētibus penetra re q̄ feſtinare fecerūt illas ad lapidē faciētibꝰ ad lapi dē. Et cū vtitur cōminuentibꝰ ⁊ ꝯpꝛimētibꝰ ⁊ faciūt oꝑationē ſuā pigreſcūt medicie moꝛari faciētes ⁊ ꝓ uocatiue ⁊ penetratiue. Cū aūt extenditur doloꝛ ad mīſtra ſtupefaciētia ſꝫ ꝙ ē regula cognita i ꝯpoſitio ne mediciarū. Et q̄ñ eſt neceſſarium vt in medicina ſingulari vna ſint plures haꝝ ꝓpꝛietatū. Nūc q̄deꝫ numeremꝰ medicias ꝯminuētes lapideꝫ ⁊ extrahē tes ipꝫ.

C. xix. de medicis ꝯminuētibus lapidem.

Et ſūt ſicut coſti radix: ⁊ radix rubei: ⁊ bdel liū ⁊ radix ſule ⁊ coꝛt. radicū aldemeſt. ⁊ ci cer nigrū ⁊ ꝓpꝛie aqua eius ⁊ ſemē altee. ⁊ fructus alkaraſie ⁊ gūmi alzarur. ⁊ i alzarur ē virtuſ i hoc: ⁊ tribuli ⁊ radix eoꝝ ſūt boni ad illud: ⁊ radix alhaſce ⁊ ſq̄lla ⁊ acetū eius ⁊ oxymelle ipius: ⁊ apiuꝫ montanū ⁊ calamentū ⁊ abſynthiū ⁊ caſſia: ⁊ radix citroli cāpeſtris ⁊ xilobal̄. ⁊ carpobal̄. ⁊ opobal̄. ⁊ radix eius eſt foꝛtis valde: ⁊ ſemē malue cāpeſtris ⁊ cardus ⁊ aqua radicis eius ⁊ ſcolopēdria ⁊ capilluſ ueneris de quo ſumatur pōdꝰ. ʒ. ij. i aqua raphani ⁊ apiū radix a: hel ⁊ ſemē canabis ⁊ virga paſtoꝛis ⁊ ꝓpꝛie romana ⁊ cyminuꝫ cāpeſtre: ⁊ radix pēta philon ⁊ aq̄ eiꝰ ⁊ cācpitheos: ⁊ poliū: ⁊ radix aſpa gi ⁊ ſemē ciperi egyptiaci ⁊ coꝛtic. radicū lauri: ⁊ ſemē raphani ⁊ ſcoꝛdeon: ⁊ extremitates vitis albe ⁊ ruta acreſtis. Et iteꝝ baurach armeni de quo ſumantur pōdus aur̄. v. ⁊ conficiatur cū melle ⁊ potet̄ i aqua raphani tribus diebꝰ. ⁊ iteꝝ ſcoꝛie vel ſcoꝛtire aur̄. i. cū aqua tepida. Et dixerūt q̄dā ꝙ ſi ſūant̄. lxx. gra na piperis ⁊ optime terant̄ ⁊ fiant ex eis. vij. troci. ⁊ detur i potu oī die tro. vnꝰ deſcēdet lapis: ⁊ i fiſticis ē virtus qua ꝯminuitur lapis renū. Et de foꝛtibꝰ ſꝫ lapidē renū ſūt lapis iudaicus ⁊ pulegiū ⁊ cācpithe os. ⁊ de foꝛtibꝰ abſolute ſūt cinis ſcoꝛpionū: ⁊ oleū i quo ponūtur ſcoꝛpiones ſtās ſub ſale linitū ifectū ꝑ ſirigam i lapide veſice. Cineris autē ſcoꝛpionū re gimē melius eſt vt linias vas ſile vrinali ſpiſſū luto ſapiētie: deide ponas in ipo ſcoꝛpiones ⁊ dimittant̄ i furno calo nocte. i. ad minꝰ: ita vt nō ꝑueniant ad ſūmū i aduſtione ⁊ i mane remoueantur. Et vitrū ē melius q̄ꝫ teſta exſiccās: ⁊ accipiēs virtutē: ⁊ cinis le poꝛis decollati: ſm̄ hūc modū ē foꝛtis: de quo ſūat̄ i potu pōdus. ʒ. ij. ⁊ aque eius ſūt vehementis iuua mēti ⁊ reſolonis. ⁊ q̄ de eo ex moꝛe ſumūtur ſunt ca put ⁊ extrema ipius exſiccata i ſole i vaſe eneo ⁊ iteꝝ lūbꝛici terreſtres exſiccati. ⁊ iteꝝ vitrū attritione ſcīn vt atomi q̄ i ſolis apparēt radio. ⁊ iterū cinis vitri ⁊ illud melius fit ſi igneatur ſuꝑ cochliariū ferreum ⁊ tritū cribelletur: deide ponatur ſuꝑ aquā fabarum ⁊ oñdetur i ea qđ de eo calciatur ⁊ iteꝝ reliquū donec pulueriꝫetur totū: deide tereatur puluis ſicut atomi q̄ ſūt i radio ſolis ⁊ datur de eo i potu aur̄. i. in. xij. aq̄ aur̄. cal̄e ⁊ illđ meliꝰ ē qđ ē de vitro albo claro. ⁊ de illis q̄ valde foꝛtioꝛa ſūt eſt vnus lapidū q̄ i ſpō gia iueniuntur. Et iteꝝ ſan. hirci exſiccatus. ⁊ ille me lioꝛ ē qui ſūitur i hac hoꝛa i qua coloꝛatur vua. Que re ergo ollā nouā ⁊ ablue eam aq̄ ita vt remoueatur qđ de ea ē de nā terrenitatis ⁊ ſalſedinis. ⁊ ſi fuerit la pidea erit melioꝛ: deide decolla hircū q̄ hēat. iiij. an nos ſuꝑ illā ollam ⁊ dimitte ꝑmū ſan. eiꝰ ⁊ vltimum currere ⁊ aſſūe mediū tm̄: deide incide ipm̄ i fruſta parua de q̄bus facias troc. quos ponas ſuper rete aut pānum mundum ⁊ aſꝑge eos ad ſolē ſub diuo poſt oꝛale defendēs eos a puluere: ⁊ dimitte eos tā diu donec eoꝝ exſiccatio vehemens fiat in loco ad quē ros nullo modo ꝑtingat ⁊ ꝯſeruas trociſcos. ⁊ cū volueris eos i potu tribuere dabis eis i potu co chliariū. i. i vino aceti in hoꝛa q̄etis doloꝛis aut i aq̄ apij mōtani ⁊ videbis rē mirabilē. Et de eis que foꝛ tioꝛa ſūt ē cinis ouoꝝ gallie poſtq̄ꝫ eūata ſūt a pulliſ. Et de eis que ſūt vehementis foꝛtitudis ⁊ melioꝛa oiūꝫ ē auis q̄ grece noīatur tragulidos ⁊ auis ē de genere paruaꝝ minoꝛ oībus auibus excepta aue re

Bã ꝛ color corporis eius ẽ iter viridẽ ꝛ cinericiũ ꝛ ci
trinũ ꝛ sup alas ei⁹ sũt pene aurce. ꝛ sup caudã ipi⁹
sũt alba pũcta ꝛ pꝫm apparitionis eius ẽ in hyeme
ꝛ apud piscinas ꝛ apꝺ parietes. ꝛ ipius volatui apꝺ
parietes nõ ẽ fixio: imo volat p aꝝ ꝛ cãtat ꝛ garrit sẽ
per ꝛ mouet caudã. Et ipa comedatur crudã sicut ẽ
qꝺ melius ẽ: ꝛ cõeditur elixata ꝛ assata ꝛ salitur ꝛ re
seruatur vt caro salita. Et qñ aduritur sicut ẽ in fur
no q nõ sit cũ illa caliditate. s. cũ q̄ttitate qua ꝺomie
tur ei adustio ꝛ ꝺestruatur virt⁹: ꝛ sit in vitreato vase
ꝛ ꝺm modũ qui ꝺictus ẽ ad scorpiones ꝛ alia. ꝛ qñ
i olla lapidea aut butinati ꝯstrigitur caput eius. Et
cũ pertransit terminũ rei tendẽs ad adustionẽ tũcre
tine. Et qñ puluerizatur illud qꝺ ꝺe ea salitũ ẽ ꝛ as
satũ ipius cũ pipere ꝛ silibus: ꝛ bibatur rirũ eius a
puluerizatione: aut adustione cũ vino claro cũ mel
le: aut cũ aqua mellis: aut cũ ꝯdito. Et silr vnaque
q̄ haꝝ medicinaꝝ. Et existimauerũt qdã ꝙ h auis
sit auis spine: sꝫ h ẽ auis q̄ noiatur frãcigene safuri
an ꝺe qua nõ scio an sit illa aut alia. ꝛ existimant ꝙ
qñ exsiccatur ꝛ bibitur paulatim extrahit lapidẽ ex
oi loco. Et ꝺixerũt qdã ꝙ lapis ipe extrahit lapidẽ
ꝛ iteꝝ fim⁹ colũbin⁹ ꝛ fim⁹ galli. Et existiant hunani
ꝛ alkid⁹ ꝙ qñ sũit ꝺ eo põd⁹. ʒ. ij. ꝛ origãi põd⁹. ʒ.
s. ꝛ q̄ttũ ipm ẽ zuccari tabarzet extrahit oẽs lapidẽ.
ꝛ qñ ponũt cũ eo pip ꝛ sal ꝛ ꝓpe i ꝺecoctõe pulegij
iteꝝ scarabei exsiccati. Et existimãt qꝺ. ꝙ suffũigatio
ei⁹ qꝺ ẽ sub virga cũ spina erithij facit mingere lapidẽ
ꝛ hoc ẽ ꝺe illis q̄ ego nõ verifico. Medicie vo q̄ cũ
istis ꝑmiscẽtur pharmacis ad penetrandũ sũt sicut
piper ꝛ calamẽtũ ꝛ cinamomũ. ꝛ iste cũ hoc sũt iuua
tiue i caplo motionis lapidis. Medicine autẽ q̄ cũ
istis ꝯmiscẽtur vt ꝓuocẽt cũ virtute ꝛ extrahãt super
fluitates grossas sũt sicut semia cognita ꝛ ꝓpe fenu
gre. ꝛ sicut ꝺaucũ ꝛ meu. ꝛ assaꝝ ꝛ acorus ꝛ ameos ꝛ
keisim. ꝛ siscleos: ꝛ semẽ agnicasti ꝛ sqnanti ꝛ cordu
meni. ꝛ fortasse qdẽ hoies dicũt bonũ esse vti cãtari
dibus. Et iste qdẽ medicie cũ vehemẽtia ꝓuocatio
nis sue nõ sũt ꝓuate ipressione i lapide. Medicie ve
ro ꝺoloris sedatiue sũt sicut semẽ lini ꝛ mucilago ei⁹
ꝛ sicut nuces ꝛ auellane: ꝛ semẽ altee ꝛ hũt ordinẽ ẽt
ad mãs lapidis. Et ꝯueniẽtiora ad corp⁹ renum ex
narcoticis ẽ illud qꝺ sciuimus. Medicie ãt cõforta
tiue sũt sicut beẽ ꝛ aristol. ꝛ liliũ siccũ ꝛ scinũ agnica
sti: ꝛ iterũ sicut rosa ꝛ balaustie ꝛ sqnantũ ꝛ sandali.
Medicie vero cõposite ad lapidẽ sũt sicut mithrida
tum: ipm nãq fortis opõis ẽ i lapide renũ: ꝛ sicut
sagzenea: ꝛ sicut ꝯfectio ꝺe scorpionibus cognita ad
renes ꝛ vesicã. Et iterũ medicamẽ factũ cũ san. hirci.
qꝺ noiatur manus ꝺei ꝑꝑ suã nobilitatẽ. Et medica
mẽ thesaurizatũ factũ cũ oleo balsami qꝺ ẽ mirabi
le: ꝛ sicut medicamẽ forte qꝺ exptissimus. Recipies
cineris vitri ꝛ cineris scorpionũ: ꝛ cieris radicũ cau
liũ nabati: ꝛ cineris leporis ꝛ lapidis spõgie ꝛ san.
hirci exsiccati ꝯtriti ꝛ cineris corticũ oui ꝺe quo pul
lus egressus ẽ ꝛ lapidis iudaici ꝛ gũmi nucis: ꝛ aco
ri partes equales: ꝛ petrosilini ꝺauci pullegij: gũmi
arabici ꝛ se. altee ꝛ pipis oium añ. ptẽ. i. ꝛ. s. ꝯfician
tur cum melle cuius ꝺosis sit vsq ad auř. ij. ꝛ supra
cũ aqua tribulorũ ꝺecoctoꝝ cũ cineribus nigris. Et
hoc etiã ꝯueniẽs ẽ ei q i vesica ẽ extrahẽs ipm silẽm
luto albo. ꝛ iterũ ex eis q̄ sũt fortia aggregata ẽ illud
qꝺ recipit se. melonis ꝛ vitri adusti ꝛ culbũ ptes eq̄
les: sumatur cũ aq̄ ciceris. Et iterũ fimi columbini
ꝛ fimi galli ꝺetur aliqd cũ aq̄ raphani: aut cũ vino:
aut cũ aq̄ calida. ẽ. n. aggregatiuũ. ꝛ ꝺe illis q̄ sũt ag
gregatiua est vt sumaꝛ ꝯdisi ponduſ. ʒ. i. fimi colũbi.
ʒ. i. scarabei. ʒ. i. ꝺuodesima: teranꝛ ꝛ ꝺẽtur cũ vino.
Et iterũ lapis spõgie scolopendrie capillue. se. altee
petro. eq̄liter ꝛ sit ꝺosis q̄ttũ necesse ẽ i aq̄ apij aut aq̄
ra. aut aq̄ tribulorũ: aut aqua raphani. Et iterũ ꝺe
eis q̄ sũt aggregatiua ẽ illud qꝺ. ℞. granatoꝝ fruct⁹
balsami calamẽti cãpestris sicci lapidis: spongie se.
malue ꝛ albedarũgi partes equales terãtur: ꝛ ꝺẽtur
ex eo omni ꝺie cochlearũ. i. cũ vio ꝑmixto. q. ℥. iiij.
Et ꝺe illis que ꝓ priora sũt ei q ẽ i renib⁹ est illud qꝺ
℞. meisus sumirion aboꝝ: añ. pondus. ʒ. ij. pipis. ʒ.
iiij. cui⁹ ꝺosis sit ꝺm q̄ttitatẽ q̄ existiaꝛ cũ oximelle sql
litico. ꝛ iterũ rute cãpestris malue cãpe. ra. apij ptes
eq̄les: ꝺe qbus sũatur quãtitas ꝺuoꝝ cochliariorũ: q̄
coquatur i vino ꝛ coletur ꝛ bibatur vinũ. Et iterum
radix pẽtaphilon cũ oxymelle sqllitico: aut aq̄ mel
lis. Et iteꝝ se. raphani ꝛ culbũ equaliter sumaꝛ in po
tu vna vice post aliã. ꝛ iteꝝ granoꝝ almahaleb excor
ticatorũ tritoꝝ auř. ij. croci auř. i. aristol. auř. s. cõfi
ciantur cũ melle cui⁹ ꝺosis sit. ʒ. iiij. ꝛ iterũ corꝺũeni
põdus. ij. ʒ. cũ tertia sui cortic. radic. lauri. ꝛ iteꝝ se.
alharmet ꝛ bdelliũ sumanꝛ ꝺe qbus fiant pille ꝛ su
matur ꝺe eis oi ꝺie põd⁹. ʒ. i. cũ aq̄ ca. ꝛ cũ aqua fo
liorũ raphani aut enule hũide: aut cũ aqua oliuaꝝ
Medicamẽ vltimũ sedans ꝺolorẽ ꝛ extrahãs lapi
dẽ. ℞. sumirion ꝛ ẽ apiũ cãpestre ꝛ ꝺeꝛ apiũ ꝑsicum
℥. i. cipi egyptiaci spice aromatice se. papaueris al. ci
namõi cassie pipis al. se. baucie acori oium añ. ℥. i. ꝛ
s. lapidis iudaici lapidis ꝺelati ꝛ regione macedõie
añ. ℥. s. ꝯficianꝛ cũ melle ꝺe qua sumaꝛ ad magnitu
dinẽ auellane cũ vino. s. medicamẽ ꝯferẽs gnãtioni
lapidis. ℞. se. citroli pulegij se. altee oium añ. ʒ. i. se.
cucu. hortulani se. melonis ꝺragagãti oium añ. ʒ. s.
misceantur oia ꝛ sũantur sitq ꝺosis ei⁹ põdus. ʒ. ij.
cũ vino subtili ꝑmixto. Aliud. ℞. lapidis inuenti in
spõgia. radicis tribuli se. baucie oiũ añ. ʒ. ij. se. cu
cu. hortulani se. melonis se. altee amili. oium añ. põ
dus. ʒ. ij. se. fẽniculi anisi polij. oiũ añ. ʒ. iij. ꝛ qñ ꝺã
tur eis i potu aq̄ i qbus ꝺecoquãꝛ medicie lapis sicut
aq̄ i qbus ꝺecoquũtur camepitheos: ꝛ poliũ ꝛ cala
mẽtum ꝛ siseleos ꝛ radix tribuli ꝛ fructus eius ꝛ sco
lopẽdria ꝛ radix malue ꝛ capillus ueneris ꝛ virga pa
sto. ꝛ ra. tamarisci. ꝛ ra. eupatorij. ꝛ semẽ altee ꝛ su
mirion ꝛ saguas ꝛ pulegiũ ꝛ alia ex ꝺiureticis. ꝛ qñ
admistratur i ꝺiebus sanitatis ꝓhibet generationẽ
lapidis ẽt. Et ex ꝺecoctionibus qbus iuuamẽtũ cõ
fertur lapidi renũ cũ eoꝝ admistratio assiduatur in
horis ꝓximi ẽ vt ꝺecoquanꝛ folia malue cãpestris
ꝛ ponantur i ꝺecoctione ei⁹ butyꝝ ꝛ mel ꝺe qua sũa
tur i potu res plurima: frangit enim lapidẽ ꝛ ꝓuo

eat vrinā & lenit iter ei⁹ ꝛ extrahit eū cū facilitate. Et
ruffus qdē dixit ꝙ plurima balneatio i thermis sul
fureis frāgit lapidē. Et hoc fortasse facit peruenire
ad hoc ꝙ q̄dam aq̄ calide q̄ q̄nq; vlcerāt cutē quā
do ponunt i eis medicie lapidis ꝛ submergit in eis
pān⁹ dū sunt cal'e ꝛ ponūt sup locum lapidis resol
uūt ipsū. Et ego iā expert⁹ sū res hui⁹ generis. i regiē
aūt i ꝑparatione lapidis ad hoc vt eleuet ꝛ patiat a
medicinis cū facilitate lubricitatis ꝛ exitus: oȝ vt ad
ministrētur olera mollificātia inungēdo cū fricatio
ne. ꝛ silr̄ empl'a ꝛ embrocatiōes ꝛ cerata mollifican
tia: ꝛ balnea ꝛ tūc cū quātitate q̄ nō mollificēt v̄tutē
sup̄flue ꝛ debilitet expulsiua. ꝛ q̄nq; currit ꝑꝑ illud
ad mēbrū additio materiei: ꝛ tūc bibit medicamen
ad eradicationē lapidis vt fiat facilis sup ipsum era
dicatio ꝛ extractio. ꝛ oȝ vt misceant cum mollifican
tib⁹ cōfortātia ẜm canonem motū ꝛ proprie cū nō ē
cū cōfortantib⁹ plīma cōtrarietas ad itentionē q̄ ē i
resolutiōe: ꝛ illa sūt sicut oleū de lilio ꝛ oleū de spica
ꝛ oleū de alcāna ꝛ corpora coꝝ ēt: ꝛ oleū alkeiri ag
gregat itentiones plurimas: dēide strigatur mediū
ꝛ alchatin ꝛ pectē ꝛ dilatent meat⁹ desup: aut fricent
cū manu: deinde det i potu medicamen ꝯminutiuū
ꝛ si fuerit sumptū i potu tunc conuenit vt adhibean
tur diuretica. ꝛ nō ē malum vt bibat ēt qḋ ē sicut cas
sia fistula cū oleo amigdalino ꝛ cū succo viscoso q
sit de succis diureticis i q̄bus sunt viscositas ꝛ lubri
citas cū oleo amigdalio. Et ex eis que cōferunt post
mollificationē: aut cū excusatio ē a mollificatiōe ꝑꝑ
illud qḋ scis de lapide suspēso moto sūt: vaporatio
nes cū spōgia ꝛ silib⁹ sibi ifusa i aqua ꝛ oleo ꝛ cū pā
no: aut furfure: aut empl'a calefacta ꝛ viscosa: aut cū
oleis calidis calefactis sicut oleo rutino. aut cū oleo
ꝛ castoreo. ꝛ ē necessariū vt ꝯseruet calefactio emplo
rū. Qḋ si necessaria sunt fortiora illis ponant vēto
se vacue sup lapidē: ꝛ sit eaꝝ positio dolorosa vt at
trahat ipsū: deide deponat ab illo loco ad illū q̄ est
sub eo ad iferiora ꝛ suspendant ibi: ꝛ silr̄ ẜm grada
tionē descēdāt a loco renū ẜm obliquatōȝ emūcto
rioꝝ ad iferiora. Cūq; dscēdit ad vesicā sedat dolor
Et q̄nȝ exercitiū ꝛ mot⁹ ꝛ eq̄tatio sup aial ingēte ice
dens sufficiūt ꝛ silr̄ descēsus ꝑ gradum ꝛ ꝓprie p⁹
q̄ȝ administrate fuerit inunctiones. Cūq; descēdit
ex vesica ad meatū virge tūc fortasse facit dolorem: ꝛ
tūc oȝ vt regat regimine illi⁹ loci cū eis que dicemus

Regimen aūt doloris q̄n cōmouet ꝛ ꝓprie apḋ
virgam ꝑꝑ magnitudinē lapidis: aut ꝓpter dentes
i ipso ꝛ fracturam rascatiōis ꝛ asperitatē excoriantē
q̄nȝ possīc ē vt sit cū bal. ꝛ tina. Cum aūt sup̄fluum ꝛ
mollificant redit dolor vehemēs post horaȝ. Et em
broce de camemilla ꝛ meliloto ꝛ altea ꝛ furfure bo
ne sūt ꝛ iuuātiue. ꝛ si fuerit ꝯstrictio aliqua nature tē
ꝺ rectiorib⁹ reb⁹ ē extrahere fecē cū suppositorio aut
cum clisteri nō magno qḋ coartet ꝛ dolorem faciat
imo suppositoriū amabili⁹ ē mihi. Et in lenificatio
ne nature ē alleuiatio plurima ꝛ sedatio doloris et
nō ē semita ad administrandū catharticū. Ipsū. n.
ledit ꝛ nocet per illud quod descendere facit desup.

Clistere āt cū i eo ponūt adipes ꝛ vnctuosa ꝛ v̄tutes
mollificantes ꝛ v̄tutes diuretice facit cum solutiōe
vētris lenitatē ꝛ frangit dolorē ꝛ adiuuat ad extra
ctionē lapidis. Et cū dolor ē fortis sedat q̄n cura
tur cū eis que dixim⁹: deide cū curatur lapis multi
plicat: quare rectius est vt abstineat a medicīs forti
bus mouētibus ꝛ administrentur clisteria leuia lenifi
cantia: ꝛ iunctiones que cōprimendo ꝛ fricando fi
unt: ꝛ cerataria mollificantia lubrificantia. Et de
illis que iuuant i hac hora est admistratio vomitus
ꝛ illud est de eis que miorant mās cōprimentes la
pidē. sed fortasse nocet per illud qḋ attrahit lapidē
ad superiora. ꝛ si fuerit dolor de illis que nō remo
uent ꝓrsus: tūc necessariū erit dare in potu illud qḋ
stuporē facit. Et iteꝝ filonium ꝛ etiam mithridatuȝ
mandragoraꝝ ꝛ tyriaca que nō ē antiqua: imo est
ad nouitatē decliuis ꝛ est virtus opij remanēs. Ipsa
n. pluribus ꝯfert modis. ꝯfert namq; ex parte tyria
citatis ꝛ ex parte prouocatiōis ꝛ cōminuit lapidem
ꝛ ex parte stupefactionis doloris. ꝛ q̄nq; adiuuat i
diebus ventositatē i renibus coartantem ēt lapidē.
Et cognoscit per signa vētositatis renū: aut ventosi
tatem i itestinis cōprimentē ipsū. ꝛ cognoscit per si
gna sua: q̄r oȝ tūc vt itendat ad ea que frāgūt vēto
sitatē sicut ruta ꝛ semen eius ꝛ semen apij ꝛ anisum
ꝛ ameos ꝛ carui ꝛ nigella: dando i potu i eis que sūt
sicut aqua mellis: aut emplando: aut faciendo ex eis
ceratū cū oleo aliquo. ꝛ vtendo eo i clisteri ꝛ si fue
rit lapis propter ap̄a calidū curet curatione ap̄atis
renum i primis: ꝛ sufficient ea que scis de embrocis
ꝛ emplis ꝛ cerataris ifrigidantibus que preterierūt
tibi i cap̄lis plurib⁹. asperso sup eo modico acceto
donec penetrent. ꝛ similr̄ fiat clistere cuȝ istis succis
ꝛ cū oleo ros. cū eis. ꝛ si indiget phl'omia fiat. ꝛ si
fuerit ꝑꝑ ap̄a duꝝ tunc adhibeant ea que sunt sicut
mucilagines calide: ꝛ mucilago se. lini. fenugreci ꝛ
altee ꝛ se. almaru permixte cū eis que ifrigidant. Et
similiter camemilla ꝛ melilotū ꝛ tribuli ꝛ anetū. Et
ita administrant epithimata. Et q̄n administrant
epithimata oȝ vt ponant i eis que sunt sicut gūma
pini ꝛ serapinū ꝛ ammoniacū ꝛ storax ꝛ castoreū ꝛ si
cut myrrha. Et iterū olea calida cū cōfortantib⁹ ali
quibus. ꝛ de vnguentis vnguentū diaquilon ꝛ vn
guentum de adipibus: ꝛ alia ꝛ cū videris iflamma
tionem ꝓuocabis tūc. Cibi aūt lapidem patientiuȝ
sunt illi qui contrarij sunt cibis nocentibus eis ꝛ car
nes auium assate habentium colorem cineritium ꝛ
auium i domibus habitantium dissolute cum deco
ctōe non nocent eis. Et silr̄ que de carnibus sunt
subtilia ꝛ cancri assati caro confert eis. ꝛ oportet vt
i cibis eorum ponantur capita cardi ꝛ asparagi et ꝓ
prie campestris cū aqua ciceris ꝛ oleo cartami.

Fen. xix. de dispositionibus vesice ꝛ vrīe duos comprehendens tractatus.

Tractatus primus de dispositionibus vesice.

C. i. de anotomia vesice.

Quemadmodum deꝰ excelsus creauit ⁊ fecit vasa aggregatiua cóprehédentia totū vsquequo aggregat deide expellit totū simul p̄ qd̄ fit excusatio ab ascellatióe ꝯtīua hora pꝰ horā sic̄ sciuisti. Silr̄ p̄parauit excelsus ⁊ creauit eis qd̄ ē d̄ sup̄fluitate aquositatis attrahat digne excuti ⁊ expelli capacitaté ⁊ sacculū cóprehédété totalitaté eiꝰ: aut plurimū eiꝰ donec surgat ad extrahédā ipsā semel: ⁊ nó sit necessariū expellere ipsā cótinue: sicut accidit patiētibꝰ distillationé vrine: ⁊ capacitas illa ē vesica. ⁊ creata ē neruosa ex neruis ligaméti vt sit vehemētioris fortitudis ⁊ sit cū fortitudine susceptibilis extésióis plane sustétate vt ipleat aquositate. Cūqꝫ replet cūat qd̄ i ea ē cū volūtate ad quā p̄ducit necessitas. ⁊ i collo eiꝰ ē carnositas retéta vicina lacerto. Et ipsa qd̄ duas hꝫ tunicas q̄rū iteriori ꝑfundo ē duplā ext̄risece: qm̄ ipsa obuiat aquositati acute. Et subtiliatꝰ ē creator sapiēter i attrahédo aquositaté ad eā. ⁊ i extrahédo aquositaté ab ipsa q̄ p̄uenire fecit ad ipsā duo emūctoria que sūt renū. Et cū ad ipsā p̄uenerūt separauit vesice duos anulos quo facit icedere iter duas tunicas icipiētes i p̄mis penetrare i tunicā primā p̄forantes eaꝫ: deide hn̄tes icessum habenté q̄ꝫtitaté iter duas tunicas. deide submergunt i tunica iteriore disrūpentes vtrāqꝫ eaꝝ ad cócauitaté vesice: ita vt qn̄ replet aquositate ⁊ sustentat cooperiat tunica aliā tunicaꝫ exteriorem expulsa ad ipsam ab iteriori p̄te ⁊ ꝑfundo talr̄ vt existimet. q. tunica vna ⁊ nó sit i eis penetratio: ⁊ p̄p̄ illud nō redit aquositas ⁊ vrina dū figitur vesica ad posteriora ⁊ ad duo emūctoria: deide creauit ei deꝰ cuiꝰ virtꝰ ē sublimis collum expellens aquositaté ad v̇gā āfractuosū plures habēs anfractꝰ: p̄p̄ quos nó mūdificat ab aquositate itegre ꝑp̄e expulsa i masculis. In eis nāqꝫ tres hꝫ anfractꝰ. Et i mulieribꝰ hꝫ anfractū vnū p̄p̄ propinqtaté vesicarū eaꝝ cū matricibꝰ ipsaꝝ. Et illiꝰ colli eiꝰ quedā p̄s munita ē eo q̄ circūdat ipsū sic̄ suffocatoriū ⁊ expressoriū ita vt ꝓhibeat exitū aquositatis ab ea nisi cū volūtate mollificāte illū lacertū adiunctū lacertis vētris s̄m q̄ sciuisti i loco suo: nisi illo lacerto adueniat nocumētū: aut sup̄fluitatis necessitas ⁊ ꝯtinuat vnicuiqꝫ lacertū eiꝰ neruꝰ q̄ꝫtitaté habēs ⁊ vene q̄ete ⁊ pulsatiles ⁊ multiplicati sūt nerui eiꝰ vt ipsā sentiat illud cui initit ⁊ ad quod extenditur.

C.ij. d̄ egritudinibus vesice ⁊ cura eius.

Accidūt iterū i vesica egritudies cóplexionis cū materia ⁊ absqꝫ materia ⁊ ap̄ata ⁊ opilatio de cuiꝰ sūma ē lapis. Et inueniunt i ea egritudines q̄ꝫtitatis i paruitate ⁊ magnitudine. Et accidūt ei egritudies situs i augm̄to ⁊ dislocatióe. Et accidūt ei egritudies solutióis singularis p̄ apertionem ⁊ scissioné ⁊ icisioné ⁊ vlcera. Et qn̄ꝫ cóicāt vesice mēbra regalia ⁊ nobilia: sicut cerebꝝ. ipsū .n. fit dolorosū cū ea ⁊ aduenit ei v̇tigo: ⁊ qn̄qꝫ peruenit ad sirsez eā cóitatis egritudinū vesice calidaꝝ ⁊ sicut epati iter: multotiés .n. accit hydropisis ꝑpter frigꝰ vesice. Et egritudies q̄dem vesice multiplicant i hyeme ⁊ curant iteꝝ sicut curantur ille que sunt renum ⁊ cū medicis fortioribꝰ ⁊ magis remanentibꝰ. ⁊ sūt potóes ⁊ iniectóes ⁊ vnctióes ⁊ empl'a q̄bꝰ empl'entur duo emūctoria ⁊ sub vmbilico ⁊ i duabus singularibꝰ. ⁊ dolores vesice multiplicant in acribus ⁊ i regionibus ⁊ vētis septētrionalibꝰ ⁊ i temporibus frigidis.

Cap.iij. de his que calefaciunt vesicam.

Iaretica calida oīa calefaciūt vesicam. ⁊ vnctióes ⁊ iniectiones ex oleis calidis ⁊ gūmis calidis sicut oleū costinū: ⁊ nardinū ⁊ d̄ ben: ⁊ vaporatióes ⁊ empl'a ex medicis p̄dictis i capl'o renū calidis de q̄bus fiat empl'm vbi scis.

Ca.iiij. de his que ifrigidāt vesicam.

Afrigidāt eā potꝰ sicci portulace. ⁊ citro. ⁊ cucur. ⁊ potꝰ spodij cū aq̄ f'ra. ⁊ ex epithiatibꝰ sandali: ⁊ canfora: ⁊ faufel cū lacte acetoso d̄ quo butyꝝ ē extractū: ⁊ silr̄ mucilagies ⁊ succi frigidi ⁊ ole. f'ra: sicut ole. de se. cucur. ⁊ ole. ros. bonū et ole. de papauere ⁊ ole. d̄ se. lactuce cū cāfora ⁊ silibꝰ ⁊ iniectióibꝰ ꝓprie. ⁊ lac asini ē iuuatiuū valde.

Ca.v. de lapide vesice ⁊ signis eius.

Portet vt tu ꝯsideres illud qd̄ diximꝰ de lapide renū: deide p̄mu eris ad ꝯsiderandum hoc capl'm. Et tu q̄dé iā sciuisti illic d̄r̄am iter lapidé vesice ⁊ lapidé renū in qualitate ⁊ q̄ꝫtitate ex capl'o lapidis renū. Differūt. n. vtriqꝫ lapides at ille q ē i renibꝰ ē leuior paꝝ ⁊ mīor ⁊ magis trahés ad rubedīné: ⁊ ille q ē i vesica est durior maior valde. ⁊ magis declinis ad soliditaté ⁊ cinereitateꝫ ⁊ albedīné: lꝫ generet i ea lapis q cóminuit: ⁊ ille q̄dé q ē in vesica discernit s̄m pl'm post separationé vrie. Et ille cui pl'm aduenit lapis vesice ē extenuatus: ⁊ i renibꝰ ē ecóuerso. Et ifātibꝰ q̄dem ⁊ q cos sequūt aduenit lapis i vesica. ⁊ dicā hic q̄ vria i lapide vesice ē declinis ad albediné ⁊ sedimé nó ē rubeū ad albedīné tendés: aut cinereitatem: ⁊ qn̄qꝫ est vrina grossa oleaginee fecis ⁊ scd̄m pl'imum ē subtil' ⁊ ꝓprie i p̄ri. Et nó ē dolor lapidis vesice sicut dolor lapidis renum: qm̄ ille q ē vesice tenet i spacio: nisi cuꝫ lapis retinet vriaꝫ: qm̄ eiꝰ dolor vehemés fit. Et quādo ipe cadit i meatu ⁊ asperitas i lapide vesice pl'ima ē: qm̄ ē i spacio i quo pol'e est vt stet sup̄ eū illud qd̄ ipse retinet: ⁊ ꝓpter hoc ē maior qm̄ eiꝰ locꝰ latior ē ⁊ accit qn̄qꝫ vt sint i vesica vna duo lapides ⁊ plures illis excoriantes: ⁊ multiplicat cófractio a rene ex eis. Et ē qn̄qꝫ cū arenositate fex furfurea ꝓpter abrasioneꝫ eiꝰ a lapide abstergéte. Et i lapide q̄dē vesice ē assiduatio pruritus ⁊ doloris i v̇ga ⁊ i radice eius ⁊ in pectie coicatióe v̇ge ad vesicā. ⁊ hn̄s cum multiplicat ꝯctioné v̇ge sue ꝓprie cū est puer ⁊ assidua fit erectio. Et qn̄qꝫ perducit illud ad exitum ani ⁊ ad retétioné ⁊ difficultatem cum hoc q̄ illud qd̄ egreditur cum fortitudie propter comprehensionem suam a stricto ⁊ ab ipellente post ipsum. Et qn̄ꝫ migit i fine eius vrinaꝫ quam vult. Et quotiens cūatur ex vrina quam mingit desiderat mingere statim ⁊ agens

illud est lapis expellens expulsione vrine aggregate. Et multotiens mingit san. ppter rasicationē lapidis ꝓpe qm̄ est asper magnus ⁊ multotiens pūgit. Cum ergo resupinat lapidosus ⁊ eleuantur anche eius ⁊ ꝯcutitur remouet lapis a meatu. Et qm̄ tūc fit ꝯp̄ssio sup pectinē eijcit vrina: ⁊ hec est significatio fortis sup lapidem. ⁊ qm̄qꝫ alleuiat illud incuruatio lapidosi super genua ⁊ commotio membrorum suorum adinuicem, ⁊ qm̄qꝫ alleuiat p intromissionem digiti in anū ⁊ remotionē lapidis ſm hꝰ ꝑparationē. ⁊ qm̄qꝫ alleuiat illud p figuras alias ꝯp̄ssionis ⁊ expressionis ⁊ resupinatiōis ⁊ incuruatōis: quas experimentū inuenit. Cū ergo nō ꝯfert illud administret alchatir ⁊ extrahit ⁊ expellit vrina ⁊ ē significatio fortis. Et similiter si difficilis fiat eius intromissio tūc meliꝰ ē vt nō laboret cū conamine. Et qm̄qꝫ significat alchatir per illud qḋ associatur ei mā ex q̄ generat lapis. ⁊ lapis qdē p̄uus magis retinet vrinam q̄ꝫ magnus: qm̄ figit in meatu. magnus v̄o remouet a meatu velociter. Et scias ꝙ lapis vesice multiplicat in regionibus septētrionalibꝰ ⁊ ꝓpe in ifantibus.

Ca. vi. de curationibus lapidis vesice

Lapis vesice indiget medicis fortioribꝰ: quoniā ipsa ē f̄rigidior. ⁊ qa ē longinquior: ⁊ qm̄ lapis eiꝰ ē vehemētius ꝯfirmatus ex vehemētia coagulationis. Et medicine eiꝰ sūt medicine fortes p̄dicte in curatōe lapidis renū. Et eis qdem conferūt saxifragia ⁊ mithridatū cū lapis ē p̄uus aut lenis ⁊ siliter athanasia. Et conferunt ei scolopendrie pōdus ℥. i. ⁊ mahaleb excorticate. ℥. 5. Siropꝰ iuuatiuus ei: ℞. milij solis triti. ʒ. xv. capilli veneris. ʒ. vij. petroselini. ʒ. iiij. ficus albas. vij. numero: decoquant cū. iiij. lb. aque donec remaneat lb. vna. ⁊ bibat post exitū de balneo: cuiꝰ dosis sit lb. 5. Et oꝫ vt tine que in ea administrant sint fortiores ⁊ ponant in eis cū medicis notis medicine q̄ sūt sicut folia agnicasti ⁊ capillꝰ veneris ⁊ foliū ⁊ assuesir ⁊ rosa eius ⁊ aliquid hn̄s stipticitatē vt nō supfluat mollificatio ⁊ ponant in eoꝝ vnctiōibꝰ galbanū ⁊ pix ⁊ āmoniacū ⁊ euforbiū. Et meliꝰ eoꝝ ē emplm̄ de bdellio de mecha. ⁊ meliꝰ eoꝝ oleoꝝ ē oleū de scorpionibꝰ emplastratū ⁊ distillatū aut iniectū cū quo misceat aliqd cōfortatiuū. Et medicine qdē emploꝝ eoꝝ sunt radix scolopendrie ⁊ radix asechi ⁊ poliū ⁊ canabis ⁊ altea ⁊ capillus veneris: ⁊ ponant in eis illa q̄ sūt sicut folia v̄ge pasto. ⁊ aliis p̄dicta in ca. lapidis renū ⁊ que diximus cū ea de ordinibꝰ eius valde ꝯferūt ei. Et de eis que sūt ꝓpa illis in curis ipsoꝝ ē vt vtantur medicinis lapidis in iniectōe ⁊ iuuant eis vehementer. Et qm̄ vrine fit difficultas ⁊ retinet causa lapidis vesice ⁊ nō est semita ad sciendū ꝓpter aliqd qḋ ꝓhibet aut ꝓpter timorem: tūc de hōibus est aliqs qui ingeniat. ⁊ in eo qḋ est inter anū ⁊ testiculos scissurā efficit p̄uam ⁊ ponit in ea cānulā vt egrediat qui cognoscit anatomiam vesice: ⁊ cognoscit locū colli eiꝰ cui cōtinuantur vasa spermatis ⁊ cognoscit locū arterie ⁊ locū carnosū vesice vt caueat illud qḋ oꝫ ip̄m cauere: quare nō accidit nocumentū in generatione aut fluxus san. aut fistula que nō ꝯsolidatur. ⁊ oꝫ vt vaporet intestina ⁊ vesicam ante illud resupinus.

Ca. vij. de regimine qḋ in ipso p̄cipitur.

Et vt p̄paret sedes ⁊ sedeat eger sup eam ⁊ sit p̄sens minister ⁊ intromittat manus suas sub genibus eius: deinde p̄paret ad scindendum ⁊ oꝫ vt ante teneat lapidem ⁊ faciat ip̄m p̄uenire i locum q scinditur ⁊ illud faciat intromittendo digitū medium in ano viroꝝ ⁊ v̄ginū: ⁊ mulieꝝ corruptaꝝ in orificio matricis donec inueniat lapidem ⁊ cōprimat manu alia desup faciendo vt descendat lapis ex mirach ⁊ sumine donec descendat lapis ad locū ꝓpinquū ori vesice: ⁊ studeat vt expellatur lapis taliter vt remoueatur a cōmissura quantitate vnius pili. Et caue ne scindas super cōmissuram qm̄ est maluꝫ. cōmissura enim ſm virtutem est locus mortalis. ⁊ oꝫ vt non cadat in expulsione abbreuiatio vel defectus qm̄ euomit tunc scissura lata que nō sanatur. Cūqꝫ expellis ⁊ vides scissuram non penetrantē tūc perfora si tua operatio huius quantitatis non p̄ducit ad dolorem vehementē ⁊ torsionem colli ⁊ casuꝫ virtutis ⁊ destructionē motus ⁊ sermonis ⁊ confirmationem palpebraꝝ ⁊ oculi. Si autem p̄duxerit ad illud tūc non perfores ip̄m: nam si ip̄m p̄foraueris moritur illico. Amplius fac super ip̄m scissuram tēdentem ad transuersū paꝝ cum ingenio bono ꝙ non contingat neruū studendo vt cadat scissura in collo vesice. nam si ceciderit in corpore vesice non consolidabitur omnino. Et stude quantuꝫ potes vt scissio minoretur. nam si lapis fuerit p̄uus fortasse expellet cum exp̄ssione. magnus v̄o indiget scissione ampla ⁊ fortasse indiget extrahente qḋ ipsum extrahat. Et qm̄qꝫ est lapis magnus valde: quare non est pos̄e vt scindatur ꝓpter magnitudinem suam: quare oꝫ tūc vt ꝯp̄hendatur cum tenalijs ⁊ rūpatur paulatim ⁊ assumatur quod frangitur ⁊ non remaneat in vesica aliquid oīno: nā si remanserit magnificabitur ⁊ fiet magnum. Et multotiens accidit vt p̄ueniat lapis ad collum vesice ⁊ qḋ sequitur virgā. ⁊ tūc oꝫ vt sine cessatione inungatur pecten ⁊ fiat comp̄ssio sup ip̄m ⁊ sit tecū adiutor ita vt quando figitur lapis ꝯ loco scindas subtus eum ⁊ extrahatur. Et fortasse erit rectius vt ligetur post ipsum ad anteriora cum filo ita vt non redeat. ⁊ si penetrat ad locum ꝓpinquū capiti v̄ge non oꝫ vt laboretur ad extrahendū eū ex ip̄o. Illud enim facit fortasse accidere vulnꝰ qḋ non cōsolidabitur imo oportebit vt equetur: aut stringat quod est post ip̄m ⁊ scindatur subtus caput v̄ge vt egrediatur. Cū ergo feceris in lapide oīa que dicta sunt in ca. de illo. ⁊ extraxeris ip̄m fortasse accidet ex comp̄ssione ventris cū fortitudine ⁊ ex dolore scissionis ap̄a ⁊ est res timorosa. Et ex eis que non permittūt euenire illud est vt iam clisterizes egrum ⁊ extrahas fecem eius: deinde des ei in potū post illud aliqd leniens naturam: ⁊ non cibes eum nisi re p̄ua ⁊ lenificante. Si autem indigueris phlobotomia vt alleuietur ex minoratione fac. ꝙ si volueris vt vehementius alleuietur ⁊ appareāt signa apostematis ⁊

dolor sit vehemens valde: tūc oꝫ vt sedeat eger in tina aut pelui aque in qua decocta sunt lenificantia: sicut molochia ⁊ semen lini ⁊ altea ⁊ furfur. ⁊ cuꝫ illa aqua sit cōmixtū oleum plurimū conquassatum ea ⁊ sit illa aqua tepida. Cūqꝫ extraxeris eum de tina inunges partes vͤge cum oleis lenificantibus sicut est oleum camemillinū ⁊ anetinū ⁊ ponas super vulnꝰ butyꝝ tepidum ⁊ funde in ipm̄. Et pones super ipm̄ cottū infusum in oleo ro. ⁊ pauco aceto: deinde administra medicinas ꝯsolidatiuas. si aūt magnificat̄ apā assidue fac eum sedere in tina ꝑdicta in decoctione fenugreci ⁊ se. lini. ⁊ si dolor fiat fortior fac eum sedere in die scd̄o ⁊ in die tertio in aq̄ ⁊ oleo tepidis. Ille aūt quē scissura ⁊ vulnꝰ non ita dolere faciunt vt inde current soluitur i die tertio. Et oꝫ vt assiduet calefactionem vesice cū oleo de ruta. cū eni calefacit ē rectioris dispōnis ⁊ minoris doloris ⁊ mioris vrine. Et vrina qdē ledit valde ꝑforatos. ⁊ ꝑꝑ illud oꝫ vt sumant in potu aquā paulatim. ⁊ quotiens mingunt oꝫ vt sit minister ꝯseruans manu sua locū ligamenti ⁊ ꝯꝑmat eū vt nō infundat vrina locū scissum. Amplius non potest esse quin euacuetur: aut nō currat de san. quātitas que necessaria est. Et ē illic timor apātis ⁊ corruptionis membri cum alterat̄ color eiꝰ ad corruptionem a rubedine: aut vt currat ⁊ suꝑfluat ⁊ timeatur fluxus san. Et plurimū quidem oꝫ vt curetur ꝭm ꝙ vides signum predictum imo incidat̄ vel scalpelletur illico vt currat san ⁊ vt ponatur dsup emplm̄ ex aceto ⁊ sale in panno lini tādiu donec ꝓhibeat corruptionem. In secūdo aūt qđ ē vt timeat̄ fluxus san. est rectius vt sedeat in aquis stipticis cognitis ⁊ ponatur super locuꝫ thus ⁊ attrimentū trita ⁊ supra ipa cottū ⁊ supra illa cottū aliud magis madefacum aceto ⁊ aqua. Et si sciueris ꝙ vena magna aut arteria incisa sit adde in curatōe eius cū ꝯstrictione. Et si san. inobediens ē ⁊ non cessat ⁊ nō sanatur: tūc fac eum sedere in aceto forti. Et fortasse idiges vt phl̄omes eum vt attrahat̄ san. ⁊ fortasse necessariuꝫ est tibi vt ponas super pecten ⁊ inguina narcotica. ⁊ ex eis que accidunt ex scissura ⁊ cursu san. est vt currat frustum sang. ad vesica. ⁊ coaguletur suꝑ orificiū eius quare fit difficultas vrine. ⁊ tūc necessarium est vt intromittatur digitus in foramine ⁊ auferatur nocumentum ab orificio vesice ⁊ collo eius ⁊ extrahat̄ aut curetur locus cum aceto ⁊ aqua donec resoluat̄ claudens congelatū ⁊ extrahatur. ⁊ ex eis q̄ accidūt ex illo est abscisio generationis. Signa autem mala que cū accidūt expectat medicꝰ mortē sūt vt si fortis fiat dolor sub vmbilico ⁊ infrigident̄ extrema ⁊ acuatur fe. ⁊ accidant rigor ⁊ casus virtutis. Ampliꝰ cū additur vehementia doloris loci perforati ⁊ accidit singultus ⁊ mouetur venter motu extraneo tūc iam appropinquat mors. Signa autem egri bona sunt salūs rationis ⁊ sanitas appetitus ⁊ vt sit color ⁊ forma sani valde.

Ca. viij. de apātibꝰ cal'is i vesica ⁊ aldubellati i ea

Ccidit q̄ꝫuis nō plm̄ apā calidum in vesica ex materia san. ⁊ cholerica: aut composita. ⁊ ē egritudo mala. Et multotiens accidit illud ⁊ ꝓprie in infantibus causa lapidis ⁊ dolorositate eiꝰ ⁊ quia ipse conquassant vesicam.

De signis. capi. ix.

Significant ꝙ apā ē in vesica calidū febris et retentio vrine: aut difficultas eius aut distillatio ipsius. ⁊ retentio qdē ē cū iacent ⁊ non pn̄t eijcere aliqd de ea nisi stantes. Et qn̄ꝫ est retētio stercoris ⁊ inflatio pectinis ⁊ ilij cū dolore pūgitiuo ⁊ pulsatione. ⁊ qn̄qꝫ apparet rubedo exteriꝰ: ⁊ significant ipsam ex tranquillitate infirmi quam inuenit ex vaporatione. Et de accidentibus que cum ipo accidunt sūt sitis vehemens ⁊ vomitꝰ cholere pure et aima ⁊ frigus extremitatū ⁊ fortasse nō calefaciūt et alienatio ⁊ nigredo lingue ⁊ noceri ab omni acuto ⁊ diuretico: ⁊ ꝓꝑe cum sunt hu. corporis calidi. Significant ergo ipsum etas ⁊ cause ꝑterite ⁊ presentes de illis quas scis. Et deterius ē illud cū quo cōtinuatur caliditas fe. acute ⁊ vehemens fit retentio vrine ⁊ stercoris: ⁊ fortis fit dolor ⁊ in vrina nō est digō. ē enim mortale. Et hoc plus ē cum fit aldubellati. cū autem apparet in vrina fex subsidens leuis: tunc est maioris spei. Cum dubellati v̄o apparet de horripilationibus diuersis ⁊ febribus ꝑmixtis illud qđ diximus in aldubellati renū. Et silr̄ sigt̄ maturitateꝫ eius lenitas: ⁊ sunt de accidentibus digōnis vrina ⁊ sedimen eius. ⁊ sigt̄ eius eruptionem vrina hn̄s admixtum pus. Si autem signa maturitatis nō apparuerint non rūpetur ante hebdomadā. Et plurime exiture vesice fiūt versus collum eius. ⁊ quandoqꝫ declinant ad partes alias: ⁊ quandoqꝫ aperiunt̄ ad partem vesice interiorē: ⁊ qn̄qꝫ aꝑiunt̄ ad ꝑtē aliam.

Ca. x. de curationibus apātū vesice.

Oportet i ꝑmis vt ex basilica sinistra fiat phlōmia ꝭm v̄tutē. est enim ꝑma curationū eius ⁊ melior eaꝝ. ⁊ festina si illic fuerit calditas valđ vehemens ad empl'a apocrustica spacio breui: ⁊ nō suꝑfluas in eis neqꝫ ꝓlongeris. illud nāqꝫ nociuū ē ⁊ indurat apā velociter: imo si inceperis a mollificatiuis cū non fuerit aliqd quod ab illo ꝓhibeat ex sēsu vehementi erit melius quoniā membꝝ est neruosum. Et ꝓpter hoc vehemens fit tranquillitas egri ex vaporationibꝰ reꝑcussiuis spacio breui factis vaporationibus cū spōgijs ⁊ lana infusis in aqua in q̄ decocta sunt lenitiua resolutiua: ⁊ vesicis in qbꝰ sufflatū ē splenis aqua calida ⁊ oleis lenitiuis subtiliatiuis ⁊ ꝓpinquis eis que iam sciuisti in ca. curatōis renū. ⁊ cum hoc te subtilia vt inijtias si tollerat ꝑ sirigam in ꝑmis quod sit sicut mucilago psilij i lacte asine: aut aqua ordei in lacte asi. qm̄ ē magis salua. Et post illud lac asine ⁊ adeps. ⁊ post illud cassiamfistulā in lacte mulieris ꝭm ordinē quē scis ꝭm horas apātis. Et qn̄ꝫ confert clisterizatio facta cū eis ꝭm suos ordines. Et de empl'is bonis post ꝑncipiū iceptionis ē illud qđ fit ex simila ⁊ sisamo excorticato cū lacte ⁊ oleo viol'. ⁊ oleo camemillino ⁊ silibus. ⁊ iteꝝ napi boni sunt. ⁊ iteꝝ sula elixata emplastrata ⁊ vaporata. Qđ si hebdomadaꝫ pertranseat ⁊ appro

ximet status tunc adhibeantur faris fabaruz ⁊ semē
lini, ⁊ camemilla cuz triplicato. ⁊ sili deseēdit p̄ phlo
miaz saphene ⁊ dilatate i administratōe resoluentiuz
que sint ex emplastris ⁊ vnguētis predictis i cap. re-
nuz. Et qñz eges emplastro ex isopo ⁊ castoreo ⁊ ce
ra ⁊ prope post narcotica. ⁊ scias q̄ assiduatō sessio-
nis eoruz i tina est valde iuuatiua: ita q̄ qñ aduenit eis
vria tunc rectius est vt mingant i ea. Et aque tinearū
eorum meliores sunt ille i qbus est mollificatō; de il
lis que iaz sciuisti multotiens. ⁊ quandoqz ponunt
i eis aldarsisahan ⁊ ciperi ⁊ cordumēi ⁊ spica ⁊ amo
mum ⁊ squantum cum fenu greco ⁊ se. lini ⁊ sedant
dolorem ⁊ apostema. ⁊ iste aque mollificatiue quas
multotiens sciuisti sunt sicut decoctō se. lini ⁊ fenu-
greci. Et iteruz aqua i qua decoquuntur napi ⁊ alha
sce ⁊ caules. Et curatō qdez aldubellati eius est pro
xima curatōi aldubellati renum: imo necessarium ē
vt sint medicie e9 fortiores. ⁊ qdam laudauerunt pa
pa. al. pondus. ʒ. ij. ⁊. 5. qd detur i potu i decoctiōe
spice ⁊ squanti: ⁊ prope quando sunt difficultates vri
ne ⁊ dolor. ⁊ cum vehemens fit dolor ⁊ timet mors
non est excusatō a narcoticis linitis ⁊ suppositis.
Epithimata vero sint sicut epithima factum ex hyus
gamo albo ⁊ madragora ⁊ papauere confectis cuz
ole. aut sumatur quarta. ʒ. i. opij dissoluatur in ole.
viol. cum pauco croco ⁊ ibibatur pannus ⁊ suppo-
natur i ano. Fortasse. n. inueniet per illud tranqllitatē
⁊ dormiat loco eius. ⁊ quandoqz administratur de
eo aliqd i siriga si tollerat: ⁊ epithima de opio exteri
us factum est fortis stupefactionis. potiones vero ⁊
reliqua curatō sunt curatō sirsen ⁊ birsē. Apostema
durum i vesica accidit a causis silibus causi aposte-
matis duri i renib9: ⁊ plurimuz e9 fit successione ca-
lidi ⁊ successione percussionis aut casus ⁊ quādoqz
fit successione scissure. Signa: cum ea fit difficultas
vrie ⁊ egestionis simul: aut accidunt ex eaȝ accidentia
duritiei renum ex retentione fecis ⁊ stupefactiones in
crurib9 ⁊ agitatōe diuersa ⁊ debilitate ⁊ puentione ad
hydropisiz: qñuis sit super ventrez ex duritie renuz.
⁊ iter ea qdem discernitur per locum in quo accidit
grauitas: ⁊ illud cui accidit causa i p̄mis. Curatōes
sunt eedem que sunt duritiei renum ex inunctōe fa-
cta cum ole. calidis ⁊ euaporatōe cum eis: ⁊ dare in
potu aquas i qbus decocta sunt semia diuretica cū
melle ⁊ cassiafi. ⁊ administratō tiarum fm illum mo-
dum ⁊ fm gradatōes illic predictas. ⁊ ex eis que pro
pa sunt est vt administrentur illa olea ⁊ gumme i siriga
.s. eiectorio vrie si possibile est.

Cap. xi. de vlceribus vesice.

Quandoqz fiūt a causis vlcerū notis quas iaz
narrauimus i cap. vlcer pectis. ⁊ excoriatōe
lapidis: aut excoriatōe hu. cholerici. ⁊ qñz fi
unt pp apostema: aut bothor que vlcerant. ⁊ i eo cui
assidue fit vria acuta succedūt vulnera ⁊ vlcera. Et st
difficiliora plurimuz q̄z vlcera renū: qm̄ sunt vlcera
membri neruosi. Et ille c9 vesica disrumpitur morit
fm plm. q̄ si scidatur non icarnatur nisi cadat i par
te partis carnose.

Cap. xij. de signis.

Iam diximus i cap. vlceruz renuz. differentiā
iter duo vlcera. Et diximus q̄ vlcera vesice
faciunt difficultatez vrie ⁊ retinēt eaz. ⁊ q̄ do
lor eoruz est i loco pectis ⁊ ilij: ⁊ q̄ egrediunt cuz eis
cortices albi aut grossi magni si sunt i vesica: aut te-
nues parui si sunt i meatibus: ⁊ alia que oportet te
scire illic. Et signa que sunt i eo: imo totuz sicut illud
qd dictuz est i cap. renuz. Et signū cōe i vlceribus
renum ⁊ vesice ē mictus san. ⁊ sanici paulatim ⁊ nō
subito: deide distiguūtur per ea qbus differunt. ⁊ si
gna qdem apertōis ⁊ scissionis ⁊ corrosionis ⁊ simi
lium vna sunt i ambobus simul.

Cap. xiij. de curatione.

Oportet vt ipsi deuitent cibaria acuta ⁊ salsa
⁊ acetosa ⁊ vehemētis dulcedis conuertibi-
lis ad choleraz ⁊ sumant cibos delectabiles si
bi bonos: ⁊ illos q faciunt glutinatōez. ⁊ exercitium
qdē nocet ei propterea q2 acuit ⁊ iflāmat. si autē nō
fac illud tunc est iuuatiuū propterea q̄ cōfortat mē
brū. experire ergo paulati ⁊ considera i canonibus
dictis i cap. vlcer. ⁊ permuta plurimū eorū ad hunc
locum. propter illud considera i eo qd scripsimus d
potu generum lactis qm̄ ipsa sunt fm ɔditiones pre
dictas iuuatiua vlceruz meatuuz vrine precipue lac
equarum. Et scias q̄ perseueratō i curatiōe earum est
vt administretur i p̄mis mundificatō cum aqua mell.
⁊ zuccari decocta cuz diureticis ebibita aut iniecta:
deide consequenter adhibeant reliq̄ me. Et si illud
qd mingitur est fuscū: oz vt inijciat illud qd subtiliat
a cinere arboris fici aut cinere arboris quercus: aut
cinere arboris sceba donec mundificet vltime. Me
dicie vero q̄ ad ipsā bibunt sunt sicut alessius cū ol.
ro. ⁊ sicut lac asi. ⁊ cap. ⁊ iumentinū potest fm assidu
atione diez cuz quantitate digōnis c9 plurimum sit
q̄ntitatis triuz. ʒ. ⁊ iaz qdem preparatur de ifrigidā
tibus stipticis trociscoꝝ de papauere ⁊ troc. alkaki-
gi pondus aur. i. cū aqua frigida. ⁊ de vnguētis bo
nis qbus compmendo fit iunctō: est vt sumat stora
cis liqde pōd9. ʒ. i. cū aq̄ fra ⁊ piguedis anseris ex
tribus vsqz ad. iiij. ⁊ cere albe pondus. ij. sextarioꝝ
⁊ cū eo fiat emplm. ⁊ vnguētū iuuatiuū ⁊ prope cuz
est corrosio ē illud qd ℞. dactilos ⁊ passas ⁊ gallas
⁊ acatiaz ⁊ alumē ⁊ hypoqstidos. Et qñz ponūtur
cuz eis isopus ⁊ storax. ⁊ qñz administratur ante illud
vnguentuz i eo i quo nō ē corrosio sicut cera adeps
anatis ⁊ oleuz ros. ⁊ administrent exsiccatia potando
⁊ inijciendo. ⁊ qñz administrant de istis eisdē clisteria
⁊ administrentur egro super genua recuruo. Et cū nō
conferunt ea que bibuntur ⁊ prope i eo qd est propi
qus meatui ⁊ cum quo est corrosio. tunc curationes
eius sunt iniectiones cum incarnatiuis dissolutis in
lacte mulieris de quorum summa sunt troc. de char
tis. i. de panno ⁊ troc. andrulis cum aliquanto mer
dasengi ⁊ ceruse ⁊ anuli ⁊ calc. ablute. Descriptio cō
petens ei: ℞. terre sigillate chimolee cornu ceruini
valde adusti partes equales: semen canabis terciam

ptis istius opij sextaz ptis ⁊ vnguenti de cerusa ptes. iij.sarcocolle ptē.ʒ.⁊ myrrhe thuris amboꝝ añ. ij. tertias partis: aggregent oia cū aliquāto oleo ros. ⁊ cera ⁊ administrent i siriga. ⁊ qñz addidi i ea aristol.ro. ps.i. ⁊ leuius illo ē illud qđ fit ex sarcocolla ⁊ amilo ⁊ cerusa qđ cuz lacte inijciat. Si autē confortet plū bo adusto ⁊ thure tunc ē fortius. Troc. expertus: ℞ heufistides terraz sigillataz karabe corallu͡z amiluz se citro. se. altee se. melonis excorticatū se. apij daucū petroselinuz troc. alkakingi. Medicamē aliud: ℞. se. cucu. se. melonis se. cucur. excor. oium ana. ʒ.v. amili. ʒ.iiij. succi ligri. ʒ.viij. se. portulace. ʒ.iij.⁊.ʒ.⁊ amigdalaꝝ dulciuz excorticataꝝ ⁊ auellanarū assa-taruz ambaꝝ ana. ʒ.iiij. granoꝝ pini. ʒ.ʒ.⁊.ʒ. se. apij dauci se. eruce granoꝝ mahaleb excorticatoꝝ oium ana. ʒ.ʒ. dragaganti gummi amigdali se. hyusgami albi oim ana. ʒ.ʒ. ciceris nigri. ʒ.x. croci. ʒ.v. confici antur cum rob ⁊ iformētur troc. ʒ.ij. ⁊ bibatur cū aq̄ raphāi ⁊ aq̄ apij ⁊ aq̄ ciceris ni. ⁊ ꝓpe post mūdifica tionem vlceris. Et oz vt minoretur potus aque. ⁊ qñ dolor fit vehementior inijciat in eam colyrium al'. quod ē ad oculos cuz lacte mulieris. Et iterum semē papaueris ⁊ opiū adeps gallie clisterizentur aut sup ponantur: aut inijciantur.

Cap. xiiij. de scabie vesice.

S Citur scabies vesice ex vstione vrine ⁊ feto-re eius ⁊ dolore vehementi cum pruritu ⁊ sedimine furfureo. ⁊ qñqz currunt ſm assi-duaciones humiditates: ⁊ quandoqz currit sanguis

Capi. xv de cura.

O Portet vt a dministrentur abstersiua mūdi ficatiua q̄ sit de exsiccatis absqz mordicatōe ⁊ sunt illa penit⁹ fortiora q̄z ea q̄ sūt i reliqs vlceribus. Et administrentur medicine scabiei renuz iniecte in eā ⁊ bibite. ⁊ bibantur ēt glutinantia infri-gidantia sicut mucilago psilij ⁊ se. cydonioꝝ cum oleo ros. ⁊ conferunt cibi dulcis chimi viscosi sicut sunt pedes. ⁊ res pingues cū oleo amigdalino ⁊ aq̄ ordei ⁊ frumentū coctuz cuz carne auiuz ⁊ grana la-ctis sicut lac asi. ⁊ capri. ⁊ ouiū ⁊ vaccinū ⁊ assudatio mundificatōis corporis.

Ca. xvi. de congelatione san. in vesica.

S Ignificant ipsaz q̄ accidit angustia ⁊ resisten tia seu tollerantia syncopis ⁊ frigus extremita tuz ⁊ paruitas anhelitus ⁊ pulsus cum fre-quentia ⁊ sudor frigidus ⁊ nausea. ⁊ quandoqz ē cuz ea rigor cuz antecessione mictus san. aut percussiōis aut casus super vesicam.

Cap. xvij. de cura.

C Ura illius ē cura lapidis ⁊ sufficiēs labor: ⁊ qñz i ipsa potare siropuz acetosuz ⁊ vt euo-mat cum eo calido ⁊ ꝓpe squillitico ⁊ ꝓ pe cum aliquantulo cineris ligni fici: aut i quo deco cta sunt icisiua ⁊ medicie lapidis. ⁊ quandoqz inijci unt i vesicaz coaguluz leporis ⁊ medicie ad lapidez: ⁊ fit vt sedeat i tina i qua decocte sunt herbe que sunt ad lapidē: ⁊ de illis que laudantur ad ipsaz ē sumere i potu de carpobal. pondus. ʒ.ij. aut tantundē ligni peonie: aut granoꝝ peonie: ⁊ ꝓpe cum aqua ligni e⁹: aut tantundē de blacte bizantie: aut aur. i. de cor dumeni cuz aqua calida aut cū aceto vini ⁊ oleo om phacino. ⁊ oxymel acetosuz sqlliticum a me magis diligitur q̄z acetuz. In aceto. n. est icisio ⁊ mel resol-uit ⁊ abstergit. ⁊ iterū sauie ⁊ halse ⁊ armoniaci ⁊ ru bee ticture partes sumantur equales: ⁊ fiant ex eis pil lule similes auellanis de qbus. iiij. pillule i potu su-mantur cum aqua de radicibus ⁊ inijciantur i inie-ctorijs: aut agaricum aut siseleos: aut. ij. aur. assee: aut aristol. lon. Et de habētibus ꝓpetatē sūt epar asini ⁊ fel testudis ⁊ coaguluz leporis. ⁊ ꝓpuz i ipsa ē lignuz vitis. ⁊ abrotanuz i hoc ē iuuatiuū ⁊ lac ficus exsiccatuz cuz de eo inijcitur aliqd paruū ⁊ admini stratur de eo embroca ponderis. ʒ. ⁊ de exsiccato ite ruz cuz aliqua de aqs. Et silr embroca ex pondere aur. coaguli leporis. Aque vero i qbus potant me dicie iste sunt sicut aqua ciceris nigri ⁊ aqua alhasce ⁊ aqua cineris ligni fici ⁊ aqua cineris ligni vitis ⁊ li gni abrotani ⁊ decoctō abrotani cum vio:

Cap. xviij. de dissolutōe vesice ⁊ mollificatōe ei⁹.

A Ccidit dislocatō e⁹ ex remotiōe ipsius a loco suo. Et accidit mollificatō e⁹ propter exitum vrie absqz voluntate. Et dislocatō quidem fit causa humiditatis ⁊ causa ventositatis ⁊ causa pcus sionis super dorsum: aut propter casum. ⁊ multoties fit propter causas mollificationis notas ⁊ seqt mol lificationez ⁊ dislocatōz qñz difficultas vrie: Et qñz inuoluntarie emissio vrie ſm illud qđ accidit lacerto de tensione ⁊ dislocatōe.

Cap. xix. de cura eius.

F Acte qdez a percussione ⁊ casu curatō est dif ficilis ⁊ fit propter reditōez ⁊ constricturam cuz medicis calefacientibus exsiccatiuis quas dice-mus. Facte autem a complexione paralytica cōfert euo materierum phlegmaticarum subtilis ⁊ prohi-bitio ab eo qđ generat eas. ⁊ regimen habentiū pa-ralysim i eo quod comeditur ⁊ bibitur ⁊ motu ⁊ ali is. Et confert ei vomitus si sit cum hell'o albo. Qđ si vrina egrediatur absqz voluntate oportet vt admini stres stipticitatem vehementius facientia ⁊ non mol lificent plurimum imo aggregent iner resolutionem ⁊ constrictionem ⁊ ſm comparationem curationuz paralysis. Et sumat omne quod ingrossat aquosita tem ⁊ impinguat eam ⁊ grauat san. laudabilem ⁊ ca lidum ⁊ grossum sicut alfeludem Sed si vrina ē cuz dispositione sua: aut ad difficultatem decliuis: tunc audacia ad mollificantia cuz quantitate aliqua cum resolutione bona ⁊ incisione vltima est audacia ne-cessaria. ⁊ de potibus conferentibus omnibus spe-ciebus eius que sunt ex dislocatiua ⁊ paralytica: sūt tyriaca ⁊ mythridatum ⁊ sagzenea ⁊ homorusia ⁊ diacurcuma ⁊ coquium. ⁊ iterum flos alcocoen ⁊ ci peri: ⁊ thus simul ⁊ singulariter almahaleb. ⁊ iteruz succus se. rute humide aut flos eius decoctus in vi-no: ⁊ iterum agnuscastus ⁊ semen eius ⁊ oppopona cuz ⁊ cyminū: Et quādoqz confert ⁊ ꝓprie ei cum qua ē difficultas vt bibat ex corticibus melonis sicci

pugillū vnū cū zuccaro. ⁊ ḋ eis que currūt cursu eiꝰ ⁊ ꝓporcionantur ad ꝓꝓ̄etates sunt testiculi leporis sicci qui cū vino odorifero bibantur: aut gutꝰ galli aduratur: ⁊ detur in potu in ieiunio in aqua tepida. Medicine autem que inijciuntur sunt sicut oleū de ruta. ⁊ oleum costinum ⁊ oleum laurinū ⁊ olnū nardinum ⁊ oleum sambacinum ⁊ oleū cucu. asi. ⁊ oleū de pino cum quibus ꝑmixta sint ea que sūt sicut castoreum ⁊ sicut assa ⁊ galbanum ⁊ oppoponacū. Et ista iterū cōueniūt si sunt inuncta super emunctoria ⁊ mirac: ⁊ ꝓꝓ̄e oleum tesisie permixtum cum seminibus subtilibus odoriferis. Empl'a ṽo sint ex medicinis calidis ⁊ in quibus est stipticitas aliqua sicut ciperi cinamomū bdellium spica ⁊ myrthus cum camemilla ⁊ sceba ⁊ mel. Et quandoqꝫ curatur etiā cū clisteribus calefacientibus factis ex centaurea ⁊ colloquintida ⁊ alkerua ⁊ alijs ex oleis calidis ꝓ̇dictis. ⁊ natatio in aqua calida maris ⁊ balneatio in aquis thermarū sunt iuuatiue valde ad illud.

Ca.xx. de doloribus vesice.

Ant ex causa malitie complexionis diuerse ⁊ ex lapide ⁊ vlceribus ⁊ ex scabie ⁊ apꝰatibus ⁊ ventositate. Et iam sciuisti oē capitulū ⁊ curationem eius. ⁊ multotiens fit ex significatione crisis expectate cum vrina. Et dolores qdem vesice multiplicanꝰ cū sufflat septētrio cū in vesica ē dolor. ⁊ dicitur ꝙ qn̄ apparet in hn̄te ipsū sub ascella eiꝰ sinistra apꝰa sicut cydoniū. ⁊ accidit illud in die. vij: moritur xv. die. ⁊ ꝓꝓ̄e si accidat ei ꝓfundus somnus.

Ca.xxi. de debilitate vesice.

Ebilitas vesice qn̄qꝫ accidit etiā ex ꝑte ꝯplexionis cuius plurimū ē frigus ⁊ ex ꝑte apꝰatis duri non tolleranꝭ vrinam plurimam ⁊ desideranꝭ euacuare eam. Et qn̄qꝫ debilitatur lacertus eius in adiuuando ad euacuandū soluendo seipsū. ⁊ ē ex aggregatione duarū rerū distillatio nō dilatata.

Ca.xxij. de ventositate in vesica.

Uandoqꝫ ē retenta. ⁊ qn̄qꝫ ē ꝑmutabilis. ⁊ cā in hoc sūt cibi inflatiui. ⁊ plurimū eius est humiditas in vesica cum debilitate caliditatis

Ca.xxiij. de signis.

Ignum ventositatis est tensio sine grauitate ⁊ ꝓꝓ̄e cum permutat.

Ca.xxiiij. de cura.

Agis iuuatiua curationū eius post abstinentiam ab inflatiuis ⁊ malitia digōnis ē: vt bibat oleum de kerua cum aqua radicū ⁊ liniat pectinē cū oleis aromaticis resoluentibus ⁊ gūmis calidis. ⁊ emplꝭꝰ cū ruta ⁊ camemilla ⁊ aneto cū re fori de castoreo ⁊ assa aut muscho. ⁊ inijcianꝰ ista olea cū aliquantulo castorei in ṽgam. aut inijciatꝰ i ipꝰam succus rute cū muscho aut oleuꝫ de ben cū muscho ⁊ gallia in oleo sambacino. Et recordare eius quod dictū ē in ca. renū. ꝙ renes ⁊ vesica qn̄ sunt dolorosi aut egri nō appropinquēt pillulis de seminibꝰ ⁊ augmentetꝰ in renibus ⁊ vesica dolor cū attractōe neqꝫ stupefacientia: imo aqua tepida ꝑ quantitatē qua nō attrahat neqꝫ stupefaciat aliquid.

Tractatus. ij. de nocumentis que accidūt vrine

Ca.i. de qualitate exitus vrine naturalis.

Esica expellit vrinam qn̄ ꝯstringit sup eam ex oibus lateribꝰ. ⁊ cōpꝛ̄mit eam ⁊ dilatat lacertū suū: qui ē sup ipsius orificiū ⁊ cōprimit lacertū mirach.

Ca.ij. de nocumentis vrine.

Sta sunt ardor vrine ⁊ difficultas vrine ⁊ retentio eiꝰ ⁊ inuolūtaria ipsius emissio: de cuius sūma sūt multitudo eiꝰ ⁊ ipsiꝰ distillatio ⁊ diabetes.

Ca.iij. de ardore vrine.

Ause ardoris vrine sunt aut acuitꝭ vrine ⁊ eiꝰ bauracitas ꝑꝑ cām ꝯplonalē: aut cā defectus eius qḋ ꝓparatū est ad ꝑandam ipꝰam ⁊ ē humiditas ꝓparata in carnibus glandosis que sunt illic. Ipsa. n. currit sup meatū ⁊ glutinosum eū facit ⁊ miscetꝰ vrine etiā ⁊ equat eam. cū ergo finiꝰ deficit loco glutinatio ⁊ vrine eūo ⁊ equatio: q̄re accidit ardor. Et ex illis q̄ adiuuant ipꝰm ē multitudo coitus. Iste. n. hūiditates qn̄ꝫ egrediūꝰ cū coitu ⁊ ꝑ vicinitatē spꝛ̄matis exitu plimo. Et iterū egritudines eliquātes corpus: aut vlcera que sūt i meatibꝰ vrine ꝓpinqua ṽge ⁊ scabies q̄ adustionē facit. Et signū qdem ꝓ̇oris ē acuitas vrine ⁊ nō sit sanies. ⁊ signū secūdi ē san. generatio ⁊ saniei. ⁊ multoti ēs ꝑducit ꝓ̇mū ad secundū: fm ꝙ sciuisti in eis que ꝓ̇terita sūt. Primū igitur ē sicut antecedens secundi: sicut fluxus vētris cholericꝰ est q̄si ātecedēs vlcerū intestinorū.

Ca.iiij. de curationibus.

I ē cū san. ⁊ sanie tūc eius cura ē cura vlcerū vesice ⁊ partium eius. ⁊ illud iam dictū ē. Descriptio ꝯpetens ad illud fiant troc. fm hunc modū: sumatꝰ se. melonis citro. granorū cucu. oium aña pōdꝰ. ʒ. xx. thuris gūmi ⁊ san. dra. oiuꝫ añ. ʒ. x. opij. ʒ. iij. se. apij. ʒ. i. detꝰ in potu cū aqua ḋ papauerꝰ sitqꝫ dosis. ʒ. ij. postq̄ꝫ de eis facti fuerūt troc. Et si nō fuerint vlcera neqꝫ sanies tūc melior cura eiꝰ erit exuberatio vrine ꝯsequenter extrahēdo sꝑfluitates cū solutione subtili fm ꝙ sciuisti in ca. egritudis renū: ⁊ vomitus ⁊ cibi humectantes infrigidantes ex cibarijs ⁊ oleribus ⁊ fructibus ⁊ deuitatio ois salsi ⁊ acuti ⁊ vehementis dulcedinis ⁊ dimissio laboris ⁊ coitus. ⁊ de eis que ꝯferūt ē potus mucilaginū ⁊ iniectio earū sicut ē mucilago se. almaru ⁊ mucilago psilij ⁊ mucilago se. cydoniorū ⁊ aliquid de papauere ⁊ semina diuretica frigida. ⁊ detur in potu totū illud cum aqua frigida. ⁊ admistretꝰ kisch ordei ⁊ aq̄ eius iterū ⁊ oua sorbilia ⁊ cibus factus ex cucur. ⁊ cibꝰ factus ex mes: aut cū eis que sunt sicut oleū amigdalinū aut cum pullis ⁊ gallina pingui. Et si causa in co ē exsiccatio accidēs glandulis: tūc cura eiꝰ ē humectatio eius ⁊ dimissio eiꝰ qḋ excitat ex coitu. ⁊ de iniectionibus vsitatis in hoc ē mucilago psilij ⁊ mucilago se. cydoniorū ⁊ gūmi ⁊ cerusa ⁊ albugo oui recentis ⁊ lac mulieris ⁊ iniiciatꝰ in eā. Et de exꝑtis est ℞. lapidis hematis. ʒ. vi. lactis mulieris femellam lactantis. ℥. i. tere terēda ⁊ simul misce ⁊ ꝑ foramen ṽge ꝑ siringaꝫ mitte. ⁊ qn̄qꝫ sufficit iniectio albuminis

oui solū aut cum aliquo diuretico ⁊ lac muliebreꝫ currens ⁊ lac caprinū. ⁊ quandoqꝫ sufficit iniectio albuminis oui solū: aut cū aliquo diureticoꝝ ⁊ cū oleo ro. ⁊ qñ ponūtur in eo stupefacientia. nā si dolor ē vehemēs ⁊ ꝓpe cū mingitur sanies: tūc nō est excusatio qn ponatur in eo qd iniicitur aliquid de stupefacientibus: ⁊ ſm descriptiones ꝑdictas in ca. vlcerꝝ. Descriptio bona: ℞. cortices papaueris ⁊ amilum ⁊ succū liquiritie ⁊ sumat ex eis qd iniiciatur. ⁊ si indigeat confortatione ponat in eo aliquid opij et se. hyusquiami albi.

Ca. v. de paucitate vrine.

Fit pp paucitatē potus aut multitudinē raritatis: aut pp multitudinē fluxus ventris: aut pp debilitatem renum in attrahēdo: aut epatis in discernendo ⁊ mittendo aquositatē sicut fit in cacesia ⁊ hydropisi.

Ca. vi. de difficultate vrine ⁊ eius retentione.

Difficultas vrine aut fit pp causam in vesica ipa ex debilitate ⁊ sequitur ꝯplexionē malā ⁊ ꝓpe frigidam sicut accidit in multitudine flatus lepretrionis: aut apa aut alia: quare nō ptransit apud expulsionem eius diuum sup vrinam vt extrahat eam exprimendo ſm qꝫ se habet res naturalis. Et fortasse ē causa in ea frigus aut color deforis aut percussio aut retentio vrine plurime: aut fit pp cām in meatu qui est collum vesice ⁊ caput virge: aut fit pp causam in virtute: aut pp causam in instrumēto qd est lacertus: aut ꝓpter cām mēbri mittentis: aut propter causam in vrina. Et causa qdē in meatu aut est ꝑmitiua aut p cōitatē. Primitiua aūt est opilatio in ipsomet: aut p cōitatē. ⁊ opilatio in ipo aut est causa apatis calidi aut duri in ipso: aut rei grosse sicut humiditatis aut rei inuiscate ⁊ saniei. Et multotiēs qdē fit sanies causa opilatōis aut lapis aut ventositas repugnans aut verruca aut incarnatio vlceris: aut pp ꝯstrictionē ex frigore: aut ꝓpter ꝯstrictionē ex calore vehementi sicut accidit in fe. aduretibus in egritudinibus liqfactionis. Et qñ fit cā vlceris. ⁊ qñqꝫ fit cā tensiōis q̄ accidit ei vehemētis opilatōis aut saniei. Et multotiēs fit tensio cā opilatōis sicut accidit ex difficultate vrine ⁊ retentōe eius illi q supfluit in retinendo vrinam. nam figitur in vesica ⁊ coopit meatus. ⁊ retentio quidē fit in nocte pp sōnū ⁊ in die pp occupationē. Et ille in quo fit opilatio ſm cōitatem ē sicut si sit in intestino ⁊ matrice ⁊ in sumine apa calidū aut durꝫ: aut sunt in eo fex sicca: aut phlā plurimū extensiuū: aut vētositas repugnās aut extēdens aut apa in ano icipiēs aut cā tenasmō: aut icisio hemorroidaꝝ aut fistulaꝝ aut dolor hemorroide: aut ragadie dolorose: aut sicut si sit in ptibꝰ inferioribus dorsi apa aut torsio. Et sicut si accidat testiculo eleuati ad mirach: q̄re ꝯprimat meatū ⁊ extrahat ipm ad supiora. ⁊ ꝯstringat ipsum ⁊ difficilem facit exitum vrine ⁊ dolorē faciat ⁊ egrediatur paulatim. Et qñ ē cā vrine difficultatē faciens ⁊ retinēs dolor ꝓpter vlcera in meatu sine opilatione ⁊ sine apate q̄re quotiens vult mingere dolet quare nō exprimit mictor vesicam suā cū lacerto ventris fugiēs a dolore. ⁊ ꝓprie qñ est cum hoc in lacerto debilitas aut spasmus ⁊ que sunt his similia. Et cum studet in seipso migit vrinam suam naturalem in quātitate ⁊ qualitate ⁊ sedatur dolor. ⁊ similiter cōuincitur dolor. Et qñ habens hoc ē cum difficultate vrine patiens distillationē eius: quare cum egreditur paulatim alleuiat dolor ⁊ tollerat. Causa aūt in virtute aut ē in ꝟtute sensibili aut motiua aut in naturali. Et facta cā virtutis sensibilis est vt sit ingressū sensū vesice: aut lacerti eiꝰ nocumentū: quare non suscipiat ab expulsiua expulsionē fortē aut expulsionē oino. aut sit in gressuꝫ ꝑncipium hoc nocumentū: sicut qd accidit in karabito ⁊ lethargia de obliuione ⁊ paruitate sensus. Et facta causa ꝟtutis motiue est vt nō sit lacerto vt soluat seipm ⁊ moueatur a sua ꝯstrictione ad dilatationeꝫ suam existens auarus a sua dilatione: ⁊ vt sit lacertꝰ ventris non obediens virtuti sue ad hoc vt premat in vesica propter debilitatem virtutis: aut ꝓpter dispositionem in eo de tensione ⁊ similibus. Et fcā causa ꝟtutis naturalis ē sicut si debilitetur ꝟtus expulsiua ꝓpter malitiam ꝯplexionis diuerse calide. ⁊ ē ſm minus: ⁊ frigide est ſm plurimū ⁊ cum materia sicut est calida cum acuitate vrine ⁊ frigida cū humectantibus mollificantibus aut extendētibꝰ. Et qñ ē cā huius debilitatis accidens electio nature in retinendo quare debilitatur virtus expulsiua. Facta autem ꝓpter causam in lacerto: aut ē nocumentū ꝯplexionale aut apa aut nocumentum nerui ex spasmo aut mollificatione ⁊ destructione ꝟtutis motus pp ꝑcussionem aut calum aut alia: aut in ipso aut in ꝑncipio eius ex ramis nerui aut nucha aut cerebro. Cā ꝟo membri mittentis facta ē vt sit in renibꝰ apa calidū aut durꝫ aut lapis aut debilitas attractōis eoruꝫ desup: aut debilitas expulsionis ipsoꝝ ad inferiora aut sit epar ipotēs lenificandi materiam ⁊ mittēdi eā ad dispōnes hydropicas. Et hec qdem dispō exponetur tibi si posuerimꝰ ipsam ca. singulare: aut posuerimus ipsam de genere paucitatis vrine. Facta autem causa vrine est vt sit calor faciens dolorē. Et expertum quidem est in pluribus hominibus ⁊ dictum est q habet difficultatem vrine ⁊ aduenit post ipsam tenasmon moritur in. vij. nisi accidat fe. ⁊ prouocationem plurimā faciat. Et scias qꝫ qñqꝫ accidit post ardorem vrine ⁊ remotionem eius exsiccatio i glandula sup qua lubricat vrina ⁊ perducit ad difficultatem vrine ⁊ retentionem eius: quare oꝫ vt administretur humectatio vt non accidat illud.

Ca. vij. de signis.

Signa qdem eius cuius causa est frigus complexionis est albedo vrine cum grossitudine aut tenuitate. ⁊ multitudo necessitatis surgendi ad mingendū ante illud. ⁊ multitudo balneatōis ⁊ sensibilitas frigoris ⁊ vacuitas a reliquis signis. signum ꝟo eius cuiꝰ cā est caliditas ē acuitas vrine ⁊ inflāmatio que sensu percipiuntur. ⁊ si cā ē ꝯstrictio a frigore significat iuuamentū ꝓueniēs ex mollificatione. Et si est a liquefactione ⁊ febribꝰ aduren

tibus significat ipsā iuuamentū humectatōis: ⁊ iteꝝ de signis eius est ꝙ paruz non egredit ⁊ multum ē facilioꝛis exitus propterea ꝙ humectat madefaciē do meatuz ⁊ dilatando ipsuz. Signa autē eꝰ que ē causa apostematis i vesica aut i membriſ ei vicis aut exiture iam sciuisti in illis que preterierunt. ⁊ nos determinauimus vnicuiqʒ eoꝝ cap. stans per se. Amplius de differentia inter difficultatem factaz ex apa te ⁊ factam ab alijs est: ꝙ apostemosa accidit paulatim non subito nisi sit res magna valde: ⁊ scitur ꝙ illa que fit ab opilatione apud vesicam propter egritudinem in ea aut coartationē eius cum appodiatione vesice ⁊ eius inflatione ⁊ tensione eius: ⁊ illa q̄ ē causa membri mittentis est vt non sit in vesica appodiatio ⁊ inflatio. Et omnes species opilationis que accidunt in vesica ex ipsa aut ex coartatione sunt cū doloꝛe. ⁊ cognoscit apostema opilans per illud qđ sciuisti. Et cognoscitur res opilans absqʒ apostemate p sirigaz ⁊ illud qđ ipsa extrahit de sā. aut humore: aut p illud qđ stat i facie eꝰ ⁊ non dimittat ipsam icedere ex verruca aut lapide aut icarnatōe. Et lapis qdez scitur per signa eiꝰ ⁊ propterea ꝙ siriga tangit rez duraz valde. Et san qdez aut humoꝛ cognoscit iteruz per vriaz preteritaz. Et san. ipē qñz cognoscitur per signa congelationis san. i vesica ⁊ ex citritate coloꝛis ⁊ paruitate pulsus ⁊ anhelitus ⁊ frequentia amboꝝ ⁊ sudoꝛe frigido ⁊ febꝛe ⁊ rigoꝛe ⁊ nausea ⁊ ē malus a quo paꝝ fit euasio. Et humoꝛ qdē grossus cognoscitur iteꝝ ⁊ grauitate sensata si ē ei simia de q̄ sit curanduz ⁊ si egreditur i vria humoꝛ grossus crudus. Illius autez que ē a frigoꝛe constrigente aut caloꝛe soliduz faciente cause propique ⁊ antecedentes sunt significatōes. ⁊ signuz eꝰ que fit ex ventositate ē tensio sine grauitate. ⁊ qñqʒ est cum permutatōne. ⁊ qñz ē retenta i vesica. ⁊ signuz eꝰ que fit ex debilitate sensus est vt non sentiat moꝛdicatōz vrie. Et signū eꝰ que fit ex debilitate expulsiue est vt cōpꝛehensio educat vriaz cuz facilitate. Et signuz mollificatōis lacerti est debilitas pꝛouocatōis absqʒ clisteribus. ⁊ vt sentiat ꝙ res extrīseca non est iobediens membro ⁊ cōpꝛessio educit eaz. Et signuz spasmi lacerti est vt paꝝ qđ egredit egrediatur cuz compꝛessione Et factaz ꝓpter debilitatez renuz significat illud qđ preterijt de signis eꝰ. Et silr̄ factam causa lapidis ⁊ apostematis ipsius. Et ad vltimuz si grauitas ⁊ doloꝛ sunt ex parte renum tunc egritudo est illic. Et si sunt signa apostematis tunc i ipsa ē apā. ⁊ si ē illic grauitas vehemēs valde: tunc illic est vria retenta. ⁊ si est minoꝛ illa, tunc illic est humiditas pura cuz apāte aut absqʒ apāte. si autē non ē grauitas sed doloꝛ extensiuꝰ: tunc ē ventositas in renibus. Et qñ est venter leuis ⁊ tñ sunt signa opilatōis renuz ⁊ vesice ⁊ debilitas vesice ⁊ alioruz iuenta: tunc cā est debilitas attractōis renum Et signuz facte cā doloꝛis accidentis ex vlcere aut acuitate vrie ē ꝙ tollerantia doloꝛis educit vriam ⁊ sedat doloꝛez: ⁊ silr̄ non iuenit aliqd qꝛ ipsa fiet vlcerosa ⁊ erit cuz signis vlceruz. Et signa facte ab exsiccatione humoꝛositatis i membꝛis glandosis sunt antecessio causarum eius pꝛedictarum ⁊ ꝙ humectatio facit effluere vrinam.

Cap. viij. de cura nocumenti vrie.

SI cā ē hūoꝛ aut sāies tūc oꝛ vt curet cū apiis ⁊ diureticis foꝛtibus que sciuisti si non timet ꝙ res sit maioꝛ q̄ʒ vt cadat i ea diureticū. deinde cuz admistrat faciat descendere saniē aliaz ad vesicaz ⁊ augmentet doloꝛē ⁊ tēsionē ⁊ nō extrahat aliud. ⁊ aqua raphani foꝛtē hʒ ipꝛessionē i hoc cap. ⁊ tātū valet ꝙ oꝛ vt ipsa sit condimentuz cibi. ⁊ silr̄ aqua ciceris ni. Diuretica vero sunt sicut petroselinuz ⁊ armoniacum ⁊ myrrha rubea ⁊ amomuz ⁊ costus ⁊ siseleos ⁊ acoꝛus ⁊ anisuz ⁊ semē eꝰ ⁊ totū illud i aq̄ raphani decocti: aut aq̄ ciceris ni. aut i aq̄ alhasech aut i succo apij ⁊ sciculi ꝓpē campestris. Et oxymel sqlliticuz est iuuatiuuz valde. ⁊ tyriaca ⁊ mithꝛidatū sunt vehemētis iuuamētiꝰ ⁊ diacurcuma ⁊ homoꝛusia ⁊ diakebid regū. Infantibus aūt dent illa lactātibus eos: aut dentur ista i lacte matruz. Cōfectō diuretici foꝛtis: ℞. sauie assari amomi ameos petro. se. apij rubee ticture amigdale amare spice oim ana. ʒ. xx. se. melonis. ʒ. x. coꝛpoꝝ tantaridaꝝ abscisis capitibus ⁊ alijs. ʒ. i. resoluatur armoniacum cum triplicato subtili: ⁊ fiant ex eis pillule vt auellāe: de quibus sumantur vsqʒ ad. ʒ. iij. ⁊ iterum medicamen de sauia ⁊ assa pꝛedictum i cap. congelatōis san. i vesica bibitum ⁊ iniectum. Et quandoqʒ ponuntur medicie i qbus ponuntur castoꝛeum ⁊ euforbium. ⁊. ʒʒ. ⁊ piper longuz ⁊ oleum balsami. ⁊ qñz ponunt i eis opiuz ⁊ semen hyusqami al. causa doloꝛis. ⁊ tu videbis eas i antidotario. Et omnes medicie que conferunt ad lapidē conferunt ad hoc ⁊ ad plures species silr̄ a caloꝛe ⁊ frigoꝛe postq̄ʒ fuerit san. aut vlcus: ⁊ sꝫ sicut cinis scoꝛpionuz ⁊ lapis spongie ⁊ cinis vitri. ⁊ de illis que ꝓpꝛietatez quandaz habēt ſm ꝙ dr̄ ē vesica danule exsiccata de qua. ʒ. iij. i vio odoꝛifero bibant. ⁊ iteruz cancri mari adusti pondus. ʒ. ij. bibat ⁊ ꝓpē a pueris. ⁊ iaz diximus medicias alias i curatōe eꝰ: cuius causa est frigus vesice: ⁊ opoꝛtet vt legātur iteꝝ i hoc loco. Facta aūt cā ꝯgelatōis eꝰ qđ iuiscatū est i vesica curat cuz eo qđ dictuz ē i cap. cōgelatōis eꝰ qđ iuiscatuz est i vesica. ⁊ qñz admistrantur emplā ex istis medicis cuz aq̄ raphani. ⁊ qñqʒ linit cuz tyriaca ⁊ mastice ⁊ homoꝛusia ⁊ diacurcūa ⁊ diakebid reguz. Et qñz necessarie sunt embꝛoce foꝛtes accepte ex eis que sunt sicut synapis ⁊ pullegiuz cuz fimo columbio: ⁊ iteꝝ ex baurac ⁊ piretro ⁊ synapi. Emplm̄ exptuz bonuz: ℞. baccaruz lauri ⁊ alumis amomi meliloti farie ciceris ni. camemille oim añ. ʒ. x. dauci se. raphani se. apij hoꝛtulani ⁊ montant oim añ. ʒ. vij. fiat ex eis ēplm̄ cuz oleo balsami: aut cū oleo lilij. ꝯficiant cū aqua caulis armeni. Confectō vnguēti boni: ℞. serapini bdellij oppopōaci acori ptes equales: de qbus fiat vnguētū cū adipe anatis ⁊ cera citria ⁊ oleo de lilio. Et de iniectōibus est iniectio facta ex galbano stoꝛace oppoponaco ⁊ pipere. ⁊ qñz ponit i ea assa. ⁊ si causa fuerit lapis curet lapis vbicūqʒ fuerit. Et si causa fuerit veruca aut caro ottata aut icarnatō: tunc curatō erit cuz tinis mol

lificantibus ⁊ oleis mollificatiuis scitis i cap. vesice: Et abstinentia ab acetosis ⁊ stipticis: ⁊ fortasse ꝓderit: ⁊ fortasse nõ ꝓderit. Et si cã fuerit apa curet apa ⁊ mollificet ⁊ liniat: ⁊ admistret tyriaca i balneo aq̃: ⁊ linientia ex qbus fiat emplm ⁊ iniecta supposita in ano. ⁊ minoret potuz aque ⁊ dimittat stiptica: ⁊ ꝓhibeat cibus saltẽ duobus diebus: Et cũ lenitas ẽ apatis iaz descendit vrina cuz cõpressione ⁊ expressiõe pꝰ multitudinez mollificatõis lenificatõis. ⁊ caulis ⁊ allea ⁊ cepe ⁊ porri decocti elixatõe iuuãtes sunt i hoc cap. plm: cuz fit cũ eis emplm. Et phlomia basilice est de illis que magis necesse est ꝑmittere: deide ex saphena. qñz ei ꝓuocat cuz ea vrina. ⁊ cuz cã fuerit frigus ⁊ stipticitas: curet curatõe malitie ɔplonis frẽ: ⁊ si fuerit calor curet cuz oleis tẽperatis ⁊ fris i qbꝰ est lenificatõ ⁊ mollificatõ sicut oleũ viol. ⁊ oleuz de cucur. permixtũ cuz oleo anetino ⁊ camenillio. ⁊ si fuerit illic siccitas etiã admistrent tine ⁊ olea mollificantia ⁊ cibi hũectantes ⁊ regimẽ cõualescentium ⁊ balneum. ⁊ si cã fuerit palysis curet cura eius. Qd si cã fuerit spasmus lacerti curet curatõe spasmi ꝑdicti i cap. suo. ⁊ si cã fuerit ɔplo fria curet cum oleis calis ⁊ confectõibꝰ calidis que sciuisti. ⁊ de illis que ɔfert ad illud ⁊ ad paralysiz est vt sumat fimũ columbini siluestris pondus. ʒ.i. ⁊ bibat cuz vrina pueri. ⁊ ꝓuocat vrinaz stercus muris pondere aur.i. i aq̃ decoctõnis aneti. Et qñz iniicit mumia aut pondus. ʒ.i. ventris arachamati cuz eadẽ mensura salis idi cũ aq̃ calida. ⁊ ɔfert ei potus ballsami cuz aq̃ cap. ⁊ tertia. ʒ.i. asse i lacte asini. ⁊ hoc ẽt confert ei q est ex hu. grosso Facta autẽ a calore curat cuz semibus frigidis ⁊ semĩ lactuce bibit cuz vĩo permixto ⁊ aqua granati acetosi. Si vero fuerit a casu aut ꝑcussiõe iaz apa faciẽte: aut nõ apante: aut remouet aliquid: tunc curatõ est phlomia i ꝑnis ⁊ mollificantia tẽperata ⁊ tine ⁊ studere i hoc vt migat. q si mixerit san. plm: tunc reicibis euz cuz troc. de karabe q artificiose fiunt cuz ol. nuc. ⁊ si timeat q accidat aliqd qd inuiscet tunc cura ipm cũ cura eius qd est inuiscatũ congelatuz. Qd si illud qd est inuiscatuz fecerit opilatõz: tunc curet opilatõ facta ex inuiscatõe. ⁊ iaz dictuz est illud. q si cã fuerit ventositas curet cura ventositatis vesice. Facta vero causa doloris ꝓhibentis curatur cuz admistratõe stupefacientiuz ⁊ iniectõe: deide cum decessione vrine: ⁊ post illud admistret cura vlceris aut cura cõ-tionis vrine acute cuz cibis ⁊ herbis predictis Et qñz iniiciunt glutinatõz faciẽtia iter acuitatẽ vrine ⁊ nocumentuz eius i meatu sensibili. In facta autẽ ꝑꝑ debilitatẽ sensus curet ꝑncipiuz si fuerit egritudo ꝓcedẽs a ꝑncipio: aut ipse lacertus ⁊ vesica cuz medicis habentibus virtutez albezahar que sunt tyriaca ⁊ mitridatũ ⁊ vnctões ⁊ iniectões conuenientes vlceribꝰ: sicut oleũ sambacinũ ⁊ oleũ de lilio ⁊ oleũ narciscinum ⁊ oleũ de croco ⁊ oleũ de balsamo ꝓpe. ⁊ admistrent empla ex folijs arboꝝ ⁊ fructuũ ⁊ oleꝝ dilectoꝝ spiritui aiali sicut folia maloꝝ ⁊ mẽta ⁊ ruta. ⁊ admisceant cuz eis medicie expergefaciẽtes valde: sicut semẽ albarmel ⁊ semen rute montane. deide emplet cum eis pectẽ. ⁊ si fuerit ꝑꝑ debilitatẽ expulsiue altera ɔplonẽ dñantẽ ⁊ egritudinẽ debilitãtẽ cũ eo qd scis ⁊ cura. ⁊ illius qd plm ẽ ex frigore est eius curatõ cũ eo i quo est calefactõ ⁊ stipticitas: ⁊ ꝓpe qd dictũ ẽ i debilitate sensus. Et si causa fuerit longitudo retentõis tunc eius cura iteruz ẽ cuz tinis mollificantibꝰ leniẽtibus: factis ex semie lini ⁊ fenugreco ⁊ cartamo ⁊ sila ⁊ emplis factis ex istis. deide vtere eis que sunt vehementis ꝓuocatõis ⁊ siringa ⁊ ole. ballsami ⁊ que sunt ei ɔparia sunt maximi iuuamenti hic. In facta autẽ causa renũ ⁊ epatis ⁊ itestinoꝝ ⁊ dorsi: oz vt itẽdatur itentõ illoꝝ membroꝝ: tunc si curatõ valet i eis bene ẽ: ⁊ si nõ: n valebit. Et cũ hoc necessariũ ẽ admistrare mollificantia ex tinis ⁊ emplis ⁊ iniectõibꝰ Et necessaria est admistratõ diureticoꝝ nisi timeatur q ipsa faciant descendere mãm plimam. Et scias q lac est res magis ɔueniẽs eis cũ non est fe. Et oi hora i qua dande sunt pillule siles auellanis de seibꝰ ⁊ ⁊ nõ ẽ fe: tũc ɔciliũ meũ ẽ vt cuz lacte i potu sumat.

Cap. ix. de rememoratõe reꝝ facientiũ migere cõferentiuz i pluribus dispositõibus.

d Ixerunt qdam q qñ fimus columbinꝰ cum mumia iniicit facit migere. Et iterũ illud qd dictuz est i cap. curatõis opilationis grosse: ⁊ qd dictũ ẽ i curatõe eius que ẽ ex frigore Et dixerunt qdaz ⁊ ẽ de illis q̃ iaz experta sumus ⁊ ꝓfuit: fiat suppositoriuz de sale tabarzet ⁊ supponat i ano: ꝓuocabit. n. vrinaz ⁊ soluet vẽtrẽ Et dixerũt: si itromittatur i caput vge pediculus: aut sumat alcodri qd cadit d lecto: ⁊ forsitan ẽ illud qd noiatur sifessis ⁊ algil ⁊ imittat i caput vge ꝓuocatur vrina. Et silr si liniantur sup ea allea aut cepe ꝓuocat ⁊ ponat i capite vge coopertura ex croco Et qñ nõ ẽ apa: sz ẽ opilatõ qualitercunqz fit ɔfert iniectõ olei i quo sub sole morante positi fuerunt scorpiones albi q nõ sunt mali valde cũ siriga argẽti: aut adiuuet cũ exsufflatõe facta p catatir ⁊ sit ipsius admistratõ iungendo ⁊ i iniectiõe. Et qñ nõ ɔferũt medicie nõ ẽ excusatõ igenij alterius ⁊ admistratõis alcatatir ⁊ istrumẽti quo migit. ⁊ caue ne admistres ea cuz apa ẽ i vesica aut i coartatõe cã ꝓximi Intromissio nãqz eoꝝ apat ⁊ addit i dolore. ⁊ sirigaꝝ melior ẽ illa q̃ ẽ ex leuioribus corporibus ⁊ magis susceptibilibus flexionis: ⁊ iaz ueniunt silr q̃daz aialia maria ⁊ quedaz coria aialiuz siluestriuz cũ aliquo modo ꝑparãt: deide sumat ex eis aliqd ⁊ cõglutiat glutie casei: ⁊ qñz fit ex plũbo ⁊ stãno ⁊ ẽ bonuz ẽt. ⁊ si ẽ vehemẽtis lenitatis fiat forte cuz pauca re ꝓiecta sup ipsũ ex massacuia ⁊ marchasita: aut cũ multitudie liquefactõis ⁊ fusiõis ⁊ ꝓiectõis hirci sup ipsũ. Hircinus. n. san. ẽ fortis i his ca. cũ hoc strigit plũbũ: ⁊ tunc oz vt sit caput eꝰ duruz rotunduz: ⁊ fiant i ipso foramia plura numero: ita vt cũ retinet aliquod eoꝝ aliqd arene aut san. aut hu. grossi sit ei qd iniicit de medicia aut ꝓuocat de vrina penetratio alia ⁊ nõ egeat extractõe ⁊ itromissione frequenti. ⁊ aliqñ fit ex argẽto ⁊ reliqs corporibus. Et qñz ꝑparat totũ illud ad clisterizandũ aliqd illi. ⁊ qñz ꝑparat ad extrahẽdũ aliqd cũ eo. Et super illiꝰ qd ꝑpa-

ratur ad hoc vt cū eo clisterizatio fiat sup' extremita
tē apertā solutā ligatur aliqd qđ ē sicut vagīa par
ua aut vesica cōfricata firma ⁊ fūditur ī medicamē.
deīde ipellitur fm q ipellunt enema. ⁊ est possibile
vt fiat sicut fit clistere electū qđ diximꝰ ī ca. colice. ⁊ si
preparatur ad hoc vt p ipm educatur vrina tunc ne
cesse ē vt currat cursu: attrahentiū pp cām cōuersio
nis casus causa vacuitatis. ⁊ illud ē qñ impletur re
aliq̄: deīd extrahitur illa res ab eo cū fortitudie q̄re
extrahit pꝰ ipsā vrina' prouocata: aut aliud: aut ige
niose statuitur in eo: aut supra ipm aliqd exprimens
de aere q̄titatē aliquā. Cū ergo extrahit ⁊ aeri nō ē
itroitus: oꝫ necessario vt extrahatur vrīa puocata
aut aliud. ⁊ illđ qđ īplet illā vacuitatē intrinsecā: aut
est lana ordiatoꝝ filioꝝ extensꝰ medio totꝰ cū filis
ita vt cū impellitur a duabus extremitatibus suis ī
spaciū ⁊ cōcauitatē ipulsione leui: deīde extrahit fi
lū egrediatur lana ⁊ sequatur ipam illud qđ seqtur:
aut est ppēdicularis penetrās ī eo ⁊ sust ē iocnes cō
prehēdētia sup ipā cū materia qua remoueat. Ma
rū vero matericrū administratio melior ē vt sedeat
eger super extremitatē caude sue ⁊ opprimat anū sub-
stentatū retro ⁊ eleuet genua sua paruꝫ vsq supra in
guina cū aptione iter ea precedēte balneatione eius
cū tinis mollificantibus ⁊ ipius emplatione cū vn-
guētis ⁊ emplis mollificantibꝰ: deīde itromittatur
siriga tāta q̄titate q̄ sit ī mēsura lōgitudinis virge. ⁊
melius qdē ē illud quo educitur vrīa ois hois fm
virgā eius ⁊ eius amplitudinē ⁊ ipius stricturā. ⁊ tu
iā precessisti ⁊ liuisti cū ceratis ⁊ ppriē cū sūt ex oleis
pportionalibꝰ itētioni. cū ergo puenit ī ipa q̄titas
sicut medietas virge pparetur equalis sicut stās cū
declinatione ad sūmū: deīde subtilietur ī expulsione
sirige ī meatu vesicē q̄titate vnꝰ nodi aut duoꝝ no
doꝝ ⁊ illic peruēit ad vacuitatatē vesice: ⁊ sedatur cū
ea dolor aut miorātur aut sētitur q eiꝰ penetratio iā
puenit ad mouendū aliqđ ⁊ ad vltimū ē penetratio
sensata: deīde redeat virga ad ptē iferiorē ad suā dis-
positionē pmā ī preparatione sua aut vehemētꝰ ise
rius. Cū igitur feceris illud extrahe aliquid si vis ⁊
imple aliqd p clistere si vis ipellere illud. Et ad vlti
mū oꝫ vt studeas ne excoriationē faciat ⁊ sit fꝫ tardi
tatē ⁊ facilitatē nō cū dolore. C. x. de distillatōe vrie

Ut fit propter cāz ī vrina aut pp cām ī istru
mētis vrine aut ī corpore ipius aut ī vesica
aut ppter cām ī pncipijs. ⁊ causa qdē ī vrīa
aut est acuitas: aut multitudo eiꝰ. ⁊ fit acuitas q̄ ē cā
distillationis eius aut ppter illud qđ diximꝰ ī cap.
difficultatis vrine. ex hoc q fit eius missio dolorosa
pp acuitatē in ea fortē ⁊ aggregationē eiꝰ ⁊ grauita
tē ipius itollerabilē: q̄re fit ei dispō iter retentionē ⁊
missionē q̄ ē distillatio: aut qñ omne puū eiꝰ pp no
cumētū suū cū sua attractione exqrit expressionem:
q̄re expellit ipm expulsiua q̄uis fiat absq voluntа
te: ⁊ ppter cibos ⁊ medicias ⁊ laborē ⁊ coitū ⁊ alia
aut pp oplōnē mēbroꝝ vicinoꝝ. sicut epis ⁊ venarū
eius. Et renes qdē oplōnē hñt purā aut cū mā sani
ei: aut absq sanie: aut ī toto corpore est superfluitas
acuta: q̄re expellit eā nā. Multitudo vo q̄ ē cā distil
lationis eius fit ppter ipius grauitatē: ⁊ quia ipa cō
primit lacertū ad aptionē puam q̄uis volūtas non
nocet ad illud. Aut ē cā ppria ī lacerto sicut ē molli-
ficatio supflua cū stupore ⁊ destructione sēsus sicut
accit ēt ano: aut ppter apa: aut ppter malitiā oplō-
nis ⁊ debilitatē icipiētem ī eo: aut pcedētē ad ipum
in pncipio suo cuius plīm ē a frigore. ⁊ ppter illud ē
qñ aliqs ogelat vrie eius distillatio multiplicatur. ⁊
qñ accit ei debilitas debilitatur eiꝰ ōstructio sup me
atū. ⁊ cū hoc debilitatur solutio sui ipius: ⁊ ppe cū
cōicat ei lacertus vētris ī debilitate. Facta aūt cā ve
sice: aut ē debilitas ī ipa ex malitia oplōnis fre: ⁊ ē il
lud qđ ē plīm. ⁊ illud ē sicut diximꝰ ī eo q ogelatur ⁊
distillatur vrīa eiꝰ ex illa oplōne. ⁊ hec debilitas ge-
nerat distillationē vrine duobꝰ modis: quoꝝ vnus
est ppterea q debilitatur ei retētiua: q̄re nō valet re
tinere oē paꝝ oprehensū: donec aggregetur plꝫ: q̄re
pmittit ab ea vt currat: lꝫ nō adsit voluntas. Et sen
sus ē propterea q debilitatur ei expulsiua q̄re non
exprimit vrinā nisi paꝝ: ⁊ ē ex distillatōe pmixta dif
ficultati. Et qñ fit hec debilitas ī seipa. ⁊ qñ fit pp
cōitatē mēbroꝝ que sūt supra eā cā apatū ⁊ aldubel-
let ⁊ apertiones ī renibꝰ ⁊ q̄ sūt sup eos qbus cōicat
vesica ⁊ ledit p id qđ currit ad eā. ⁊ qñ ē vlcus ī vesi
ca ⁊ scabies: q̄re nō valet retinere vrinā propter do-
lorē. ⁊ qñ fit distillatio pp opilationē meatus vesi-
ce ex apate ī ipo aut in matrice: ⁊ intestino duro: aut
lapide aut opilatione alia: Et cū nō ē opilatio cōple
ta possibile ē nature vt igenietur ⁊ extrahat vrinam
paulatim. Et qñ fit cā doloris vesice ppter vlcera ī
ea fꝫ q diximꝰ ī cap. difficultatis vrie. De distillatōe
igitur vrine ē cū qua ē difficultas: ⁊ de ea ē cum qua
nō est difficultas. ⁊ de difficultate vrine ē cū qua est
ardor ⁊ dolor: ⁊ de ea est cū q̄ nō ē illud. Et vr q fi
at plꝫ distillatōis vrie ⁊ pp cās inuolūtarijs exitꝰ ⁊ pp
cās difficultatis ⁊ pp cās ardoris. C. xi. de signis

Postematū qđ ⁊ opilationis ⁊ cāꝝ māliū
a ⁊ doloꝝ ⁊ alioꝝ plīm corpoꝝ ⁊ diuisionū iā
sciuisti signa. ⁊ sciuisti signū oplōnis calide
ex colore vrie ⁊ iflatione loci ⁊ antecessione cāꝝ. Et
signū oplōnis frigide ex calore vrine ⁊ inuētione fri
goris ⁊ añcessione cāꝝ. ⁊ sig̃ cōia iteꝝ nō sūt. ⁊ nō oꝫ
vt plongē fmonē ī eis. Cap. xij. de curatione.

Iam sciuisti iteꝝ curatōē hꝰ cap. ī se singu
larē purā. veꝝ hec egritudo plīm accit cau
sa frigoris ⁊ causa palysis: Et plīm curatio-
nis eius est curatio calefaciens constringens. Et ois
q deficit ī tollerātia vrie iuuat a medicis desiderium
coeundi facientibꝰ. Et de medicis ebibitis facienti
bus ad illud sūt tyriaca ⁊ mithridatū ⁊ hiera. S. ⁊
anacardinū ⁊ tisera maior ⁊ electuariū de thure ⁊ tri
fera mior ofortata cū anacardio: aut sagzena omix
tis cū ea aliqbꝰ stipticitatē faciētibus sicut sūt grana
myrthi ⁊ cuppulle glādiū ⁊ q̄ sūt illis similia. Et ite
rū nasturtiū iuuatiuū ē. ⁊ admistratio alleorū est in
natiua. puocat enī vrinam abscisam ⁊ reducūt eam
ad illud qđ necessariū est. ⁊ de expertis sūt pillule al-

halsce cũ piretro. Et de eis q̃ expti sum⁹ ẽ vt sumatur myrob. kebuloꝝ torrefactoꝝ ps.i. ⁊ ben. albi. ps.5. ⁊ calamiti sicci ⁊ granoꝝ myrthi ⁊ sandarace; ⁊ myrrhe ⁊ olibani. ⁊ ciperi ⁊ mac. oĩuz añ. tertia ptis.i. ⁊ gariofil. pars.5. enule aduste ⁊ granoꝝ almahaleb ptes.ij. ⁊ ꝯficiatur cũ melle emblicoꝝ ⁊ reseruet ⁊ bibatur. Cõfectio fortis myrob. ni. ⁊ kebuloꝝ ⁊ galie oĩum añ. põdus.ʒ.v. myrrhe ⁊ castorei amboꝝ añ. ʒ.i. ⁊.5. karabe ⁊ ciperi ãboꝝ añ. põdus.ʒ.ij. ⁊.5. origani ⁊ granoꝝ almahaleb ãboꝝ. añ.ʒ.x. cõficiatur totũ cũ melle ~~⁊ sumatur~~ ex eo ꝫ assiduationẽ põd⁹ auř.i. Et iteꝝ cymini cẽtauree ⁊ origani oĩum añ. põdus.ʒ.ij. cũ aq̃ ca. Et iterũ granoꝝ myrthi ⁊ glãdiũ ⁊ cortic. thuris ⁊ cymini carmeni oĩuz añ. ps.i. ⁊ dosis ẽ.ʒ.iij. cũ vĩo antiquo. Et iteꝝ myrob. kebul. bellir. ⁊ emblicoꝝ torrefactoꝝ oĩuz añ.ʒ.vij. cortic. thuris.ʒ.v. granoꝝ myrthi.ʒ.x. inuoluãtur quotiẽs exsiccatur aq̃ ĩ qua extinctũ ẽ ferrũ ignitũ multotiens deide ꝯficiant cũ rob. myrthi. Cõfectio alia. ℞. granoꝝ myrthi ptẽ .i. laudani quartã ptis.i. fruct⁹ citri ptes.ij. conficiãtur cũ eo ⁊ sit dosis eius auř.vij. aut folioꝝ myrthi ⁊ folioꝝ alcãne: ⁊ dactiloꝝ ⁊ thuris ⁊ balaustie ⁊ glãdiũ oĩum eq̃liter ⁊ bibatur q̃ꝫtũ necesse est cũ vino: Et iteꝝ cõfectio iuuatiua ⁊ cõueniens mictui in lecto. ℞. vniuscuiusqꝫ myrob. kebl. ⁊ bdellirico. ⁊ emblicoꝝ añ.ʒ.x. glãdiũ infusaꝝ ĩ aceto die ⁊ nocte torrefactaꝝ soliũ ⁊ sandarace ⁊ ciperi thuris masculi enule sicce stora. sicce ⁊ corrali oĩuz añ. ʒ.v. myrrhe.ʒ.iij. ꝯficiaꝛ cũ melle. ⁊ iteꝝ medicamen forte. ℞. castorei ⁊ myrrhe ⁊ alhasce ⁊ cappulaꝝ glãdiũ ⁊ piretri oĩuz añ. ptes eq̃les ꝯficiaꝛ cũ aq̃ myrthi hũide: ⁊ sit do.ʒ.i. ad mãsionẽ: aut bibat thuris ⁊ olei de alcãna ãboꝝ añ.ʒ.i. Et de curationibus leuib⁹ ẽ vt bibaꝛ de semie portulace põdus auř.ij. Et farina glãdium iuuatiua ẽ: ⁊ ꝓpꝛie q̃n ĩfundũtur glandes in aceto squillitico die ⁊ nocte: deinde fringuntur super testam ⁊ bibitur ex ea. Et vltimum quod sumitur est pondus.x. ⁊ iteꝝ ciperi ⁊ thuris ptes equales de quo bibatur ĩ ieiunio oĩ mane auř.i. ⁊ iterũ nigelle ⁊ se. urtice ptes equales. ⁊ sit doř vsqꝫ ad.℥.ij. ⁊ enula ẽ ꝯpetẽs medicĩa. Et oleũ de kerua iteꝝ bibitũ ⁊ inũctũ. ⁊ ꝯfert ei mellis assũptio ꝫ assiduationẽ. ⁊ ad senes qd̃ ẽ medicamẽ iuuatiuuz qd̃. ℞. castoreuz ⁊ opiũ ⁊ se. hiusqami albi ⁊ semẽ rute: bibatur ex eo auř.i. cũ.℥. vini. Et q̃n supponitur munia dissoluta in sãbaco in ano ⁊ distillatur in virga facit ollerare vrinaz ⁊ silr comestio ficuum cũ oleo.

Cap.xiij. de inuoluntario exitu vrine.

Est vt egrediatur absqꝫ volũtate. Et pl'ꝫ ei⁹ fit ꝓꝓ supfluitatẽ frigoris ⁊ mollificationẽ lacerti ⁊ debilitatẽ accñtẽ ei ⁊ vesice: sicut accidit in renib⁹ ex fortitudine virtutis attractiue. ⁊ q̃n qꝫ fit ꝓpter caliditatẽ plimã attrahentẽ ad vesicã resudationẽ a corpore. ⁊ de causis eius ẽ retẽtio spõdiliũ: quare accidit nocumẽtũ ĩ lacerto ⁊ nõ põt constringere eam. Et q̃nꝫ ẽ inuolũtaria egressio vrĩe nõ ꝓꝓ causã ĩ vesica ⁊ lacerto ⁊ vrina: imo ꝓpter stercoris coartationẽ ꝯprimẽtẽ o ĩ hora ⁊ exprimit: quare egreditur vrina sicut aduenit pregnantibus ⁊ illis ĩ quoꝝ ventribus ẽ fex plima ⁊ habẽtibus apãta magna ĩ mẽbris sup vesicã: nõ ergo ĩdiges p⁹ illud qd̃ dictũ ẽ vt tu cognoscas signa. Et scire ea facile fit ex eis q̃ preterierũt.

Cap.xiiij. de cura.

Illi q ẽ ex caliditate ⁊ ẽ raro ꝯferunt medicine ĩfrigidãtes stiptice. Et de illis ẽ puluis qui siccus ĩ ore manu sumitur. h⁹ i. ℞. coriandri sicci roř. ru. amborum añ.ʒ.v. spodij.ʒ.x. se. lactuce ⁊ se. portulace amborum añ.ʒ.xv. boli ar.ʒ. v. cãfore.ʒ.5. gũmi pondus.ʒ.ij. ꝯficiantur cuz aqua granati acetosi. Et iteꝝ karabe ⁊ boli ar. ⁊ myro. ni. ⁊ medulle glãdiũ ⁊ lẽtium excorticarũ oĩum añ. põdus.ʒ.ij. coriandri torrefacti in aceto positi.ʒ.i. ⁊ sit dosis ipsius sicci.ʒ.iij. Et curatur cura diabetis: ⁊ abscinditur sitis per illud qd̃ tenetur ĩ ore ex maxal ⁊ sumac ⁊ nucleo tamarindi ⁊ granis granati. Frigido autẽ curationes predicte in ca. distillationis. Et iterum ciperi ⁊ acori enule sicce medulle glandiũ oĩum añ.ʒ.ij. myrrhe.ʒ.iij. ⁊ ẽ puluis qui sumitur siccus. Et dyacimino est valde iuuatiuum proprie q̃n eius species valde teruntur. Et dyaciminum iteruz ꝯfert ad illud epithimum. ⁊ ad vltimuz est iuuatiuũ ei qd̃ est in membris vrine ex frigore vehementi. Et ex eis que cõferũt ẽ sumere in potu.ʒ.iiij. thuris. retinent enim inuoluntariã vrine emissionem: aut pondus.ʒ.ij. mahaleb ⁊ olea calida disruptis in eis muscho ⁊ assa ⁊ castoreo ⁊ euforbio ⁊ similibus. Confectio c'isteris boni. ℞. alhasce lb.i. ciperi põdus.ʒ. xx. ⁊ mahaleb. põdus.ʒ.x. decoquantur in.iiij. lb. aque cum facilitate postq̃ꝫ infusa sũt die ⁊ nocte. Cũ qꝫ ex aqua remansit q̃ꝫtitas lb.i. coletur ⁊ ĩfundetur super eã q̃ꝫtum ẽ ipsi⁹ medietas olei sisami: ⁊ decoq̃tur ⁊ admĩstratur oleum ĩ clisteri: aut sumatur aque ps.i. ⁊ olei de ben ⁊ auellanaꝝ ⁊ fisticorum ⁊ alhasce ⁊ alcadra ⁊ almahaleb partes equales quẽadmodũ existimatio facit illud necessarium: ⁊ disrumpatur ĩ eis virt⁹ muschi ⁊ clisterizetur cũ eis. ⁊ oleum de ben est forte valde.

Cap.xv. de mictu in lecto.

Causa eius ẽ mollificatio lacerti. ⁊ q̃nꝫ adiuuat eam acuitas vrine ⁊ pueros qdẽ adiuuat ad illud profunditas ĩ sõno. Cũ ergo mouẽtur expellũt eã natura ⁊ occulta volũtas simil' volũtati aĩe añ ipoꝝ euigilationẽ. Cuz ergo fortes fiũt ⁊ ꝯfortanꝛ alleuiãꝛ somno ⁊ cõfortatur lacertus mollificatus ⁊ nõ migunt.

C.xvi. de cura.

Vra coꝝ est cura ei⁹ qui habet mollificationẽ vesice ⁊ distillationẽ vrine ⁊ inuoluntariaz ipi⁹ emissionẽ: ⁊ ꝓpe medicamẽ d myrob. cũ enula ⁊ storace. Et de vnguẽtis oleũ de bẽ ẽ vltimũ. Et cũ hoc oꝫ vt dormiãt ⁊ alleuieꝛ cib⁹ ⁊ alleuietur coꝝ sõnus ⁊ nõ bibãt aquã plimã ⁊ ꝯmoueant seipos ad migendũ. ⁊ fortasse ẽ aliqs coꝝ q imaginaꝛ q̃si vocet eũ vt⁹ expulsiua ⁊ sẽsibilis ad migendũ dũ ipe dormit: q̃n ꝯueniẽs ẽ loc⁹ ad h̃ vt ĩ comigaꝛ ⁊ ꝯsuescit illud. Qd̃ si locus ille fũit iuẽtus curetur cursu latrĩc ⁊ cursu cloace ⁊ tecture tegẽtis. deide elaboret adeo dõec alteret ipꝫ ⁊ fabricet ĩ ipo oratoriũ ⁊ hãitationes alias ⁊ figaꝛ illud ĩ imaginatione

sua. Cūq3 desiderat peruenire ad illū locū: deinde
rememoratur i imaginatione sua q2 est alteratus ab
eo quod fuit i ipso: tunc abstergit v̓tus voluntaria
eius illud spacium occultum nō famosum. Et accit
ei i sōnis vt stet statione aliqua cum iobedientia vir
tutis expulsiue: qr̄ nō morat̄ qn exsiccet̄. Et de illis
qdem que experta sunt ad illos ē id qd. ℞. glādiuz
thuris myrrhe oium partes equales: que oīa deco
quantur cū vino q̄titatis. ℥. iij. vsq3 q2 redeat. ℥. i.
⁊ colet̄ ⁊ potet̄ cuz pōdere. ℥. i. olei myrthini. Et exi
stimauerunt qdam q2 quando exsiccantur renes le-
poris: ⁊ sumit̄ de eis pars. i. ⁊ semis aneti pars. i. et
piretri ⁊ semis apij amboꝝ an̄ pars. s. ⁊ ē dosis eo
rum pondus. ʒ. ij. ⁊. s. in. ℥. i. aque frigide est valde
iuuatiuū ad illud. ⁊ cōfert ei cerebruz leporis nutri
tū cū vino. ⁊ ꝯferūt ei troc. facti ex massa i qua posi-
ta est v̓tus fimi colūbini cū aqua frigida. sunt ei vl
timi: aut ex vino i ieiuno cum est ifrigidatum. Et qn̄
q3 conferunt ei clisteria cū medicinis resoluentibus
vrinā ⁊ iniectio eaꝝ i vesica. C. xvij. de diabete.

Et vt egrediat̄ aqua sicut bibit̄ i tempore bre
ui. Et proportio qdem huius egritudinis ad
ebibita ⁊ ad membra sua est ꝓportio lubricita
tis stomachi ⁊ itestinorum ad comesta. Et sunt ei in
greco alia noīa q̄3 diabetes. dr̄ quandoq3 dipsacos
⁊ cadumis. ⁊ noiatur arabice circuitus ⁊ rota molē
dini ⁊ lubricitas renum. Et dixerunt qdam hoc ac
cidens accidit subito: qm̄ est res naturalis non cum
voluntate facta: ⁊ lubricitas itestinorū paulatim qm̄
illic est sensus ⁊ voluntas. ⁊ iste f̄m hoc non ē ꝯueniēs
Et habens qdem egritudinem meatuum transit9
sitit: quare bibit ⁊ non satiatur: imo mingit sicut bi-
bit: non valens retinere penitus. Et causa qdem
diabetis est di'pō renum: aut propter debilitatem
accidentem ⁊ dilatantem ⁊ apertionem orificioꝝ
meatus: qr̄ non adiuuatur tanta hora qua figatur
aquositas i renibus. Et qn̄3 fit illud ex frigore do-
minante corpori aut renib9. Et qn̄q3 facit illud po-
tus aque frigide aut obsessio' vehemens frigoris i to
tum penetrantis. Aut ꝓpter vehemētiam attractiue
ꝓpter v̓tutem calidam inaturalem cū materia aut
absq3 materia ⁊ ē illud qd est plurimū: qr̄ renes at-
trahūt ab epe vltra q̄3 illud qd tollerāt: qr̄ expellūt
illud. deide attrahūt ab epe: ⁊ epar ab eis que sūt an
te ip̄3. nō ergo cessat illic attractio cōtinua aquosita
tis ⁊ expulsio. Et tu scis q2 qn̄ expellit̄ illd quod cur
rit: qn̄q3 ꝑducit ad liquefactionē ⁊ ad ethicam ꝓpt
multitudinē attractiōis hūiditatis ex corpore: ⁊ qr ꝓ
hibet̄ ab eo qd o3 ip̄3 recipere d' supfluitate hūidita
tis ꝑ potū aq̄. Et tu qdē scis ⁊ cognoscis signa eoꝝ q̄
dcā sūt ⁊ lecta vsq3 ad hāc horā C. xviij. de cura.

Diabetes qdem cū accidit plurimū accit ex ca
liditate ignea. quapp ꝑ plm̄ curationis ei9 est
ifrigidatio ⁊ humectatio cum fructibus ⁊ ole
ribus ⁊ robub frigidis de illis que non prouocant
sicut sunt lactuca ⁊ papauer: ⁊ quiescere in aere frō
hūido ⁊ sedere i tina aque frē tādiu dōec fortasse cō
geletur ⁊ sedetur sitis eius ⁊ ifrigidentur renes ⁊ for
tes fiant lacerti eoꝝ. ⁊ confert i ea odorare canforā et
nenufa. ⁊ silia de redolentibus frigidis. Et de illis q̄
valent ad hoc ē dormire ⁊ occupatio a siti ē regimē
antecedens: quare o3 vt occupetur saltem sumēdo
i potu superfluitatem aque. Et melius illo est vt su-
mat i potu aquam friam valde. deinde euomat eam
⁊ iteretur istud i eo: ⁊ o3 vt conuertat̄ aquositas a re
nibus cum vomitu ⁊ sudore forti. Et stupefactio
ꝑtis alchati est ex eis que ꝯferunt ꝑ dormitationem
v̓tutis ab iobedientia aque ⁊ defectu ei9 ab attractio
ne. iterū ⁊ de illis que o3 ip̄m deuitare ē labor dorsi
⁊ assumptio diureticorum: ⁊ lenificatio qdē natur̄
cōfert eis: ⁊ si nō cū alijs: saltem cū clisterib9 tempe
ratis. Plures nāq3 eoꝝ existunt sicce nature: ⁊ qn̄3
idigent phl̄omia i ꝑncipijs egritudis. Et de ebibi-
tis iuuatiuis ē lac de quo extrahit̄ butyꝝ acetosum
ifrigidatum: ⁊ de ipso melius est illud quod est ma-
gis spissum: ⁊ ꝓprie quod est ex lacte ouino ⁊ aqua
cucurbite assate: ⁊ succus citro. cuz psil. ⁊ aqua gra
nati acetosi ⁊ aqua mori ⁊ aqua prunoꝝ ⁊ silia hoꝝ
Et sint potus huius generis ⁊ eoꝝ fractio cū aqua
quantū posē est. ⁊ rob mente confert eis valde ⁊ s q̄
rof. imo succi rof. ʒ. i. ꝯfert eis sedās sitim eorum: ⁊
dosis sit quātitas cotile vnius lactis. Et iteruz aqua
distillata ex lacte vaccio subtracto butyro: aut lacte
ouino acetoso extracto butyro. Et de illis que nos
experti sum9 ad eos ē vt sumant̄ alfoca ⁊ faria ordei
⁊ quotiēs ꝯturbat̄ hoc ē magis frigidū qr̄ bibatur i
frigidatum. Et de medicinis expertis sunt troc. de
balaustijs f̄m hūc mōz. ℞. acatie pondus. ʒ. ij. ros.
ʒ. iij. boli ar. ʒ. iiij. gūmi. ʒ. i. dragagāti. ʒ. s. bibat̄ cū
mucilagine psilij ⁊ aqua frigida ⁊ cū aqua cucur.
Et iteꝝ troc. de spodio cū aqua cucur. aut citro. aut
cum aqua grana. Et iteꝝ sumat̄ spodij ⁊ terre sigilla
te ⁊ cancro. fluuialium adustoꝝ ablutoꝝ oim ana.
pars. i. ⁊ lacce tertia partis. i. ⁊ se. papaue. ⁊ se. lactu
ce amboꝝ an̄. ꝑs. i. ⁊. s. aggregent̄ cū mulcilagie psi
lij ⁊ iformient̄ inde troc: ⁊ dosis eius sit sicut ribes. Et
de empl'is illa que fiunt ex medicis i qbus est ifrigi-
datio ⁊ ꝯstrictio. Descriptio empli: ℞. atriplices et
capreolos vitis si iueniant̄: ⁊ maloꝝ ⁊ cydonioꝝ et
zarur aliqd aggregetur ad illa. Et silr̄ sula ⁊ ribes ⁊
acresta ⁊ v̓ga pa. ⁊ cortic. granatoꝝ ꝑmisceant̄ oīa ꝑ
mixtione empli ⁊ administret̄. Et de epithimatibus il
lud qd r̄cipit aca. ʒ. iiij. thuris. ʒ. ij. succi barbe hirci
ne ⁊ laudani ⁊ ramik. oim an̄. ʒ. ij. galla. ʒ. i. terant̄
⁊ ꝯficiant̄ cū aqua myrthi humide ⁊ liniat̄ cū eo. Et
de clisterib9 fortibus i hac egritudine est clistere bo
nū factū cū lacte de quo extractū est butyꝝ ⁊ cuz suc
cis fr̄is stipticis predictis i empl's. Et qn̄3 fit ene-
ma cū clisterib9 lenibus sicut q̄ fiūt ex fenug. ⁊ oleo
de cucurbita ⁊ oleo amigdalio. Cibi aūt eoꝝ sunt il
li qui nō sunt velocis v̓siōis ꝓpter suā subtilitatem
aut choleram: aut ꝓpter suaz subtilitatem ⁊ pauci
tatē: ita q2 fiant vapor ⁊ resoluant̄ ⁊ exsiccēt egōnem
Et ei9 qdē exsiccatio: qn̄3 fit ꝑ ꝯuersionē aquositatis
ab itestinis ad renes: imo si ē subtilis resoluit̄ aquo
sitas ei9: ita q2 nō aggregat̄ ex eo plm̄ vrie: ⁊ ē asso-

eiatus lenitati nature qr̃ ē bōus: nam melior res di
ſpoſitiōis ciboꝝ quos ſumere precipiunt: ē vt ſint
tales quatenꝰ comitet eos lenitas nature ⁊ cōfractio
ſitis: ⁊ de illis que ipſis ꝯferūnt ſūt ſorbitiōes de cā-
darusio ⁊ aqua kiſt ordei ⁊ almusuſat ⁊ alellemec. ⁊
qñ ponit cum eis qđ pmutet cōſtrictionem quam
ipſi faciūt nature ⁊ aleſſidabegi pl̃ima ⁊ piguedies
carniū aialium ⁊ gallina piguis. Et đ pedibꝰ pedes
vaccini: ⁊ piſces recentes cum aceto ꝑparati ſi ſecu-
ritas adeſt de eoꝝ ſiti: ⁊ lac ouinū decoctū cū aqua
dōec aq̄ ꝯſumat ⁊ aliqđ de lacte oia illa ꝯferūt eis. ⁊
oꝫ vt a fructibꝰ cuſtodiant i qbꝰ ſūt inflatio ⁊ ſtipti
citas cū ꝓuocatiōe ſicut ſūt cydōia. Factū autē a
frītate q cū hoc nō eñat a ſiti ⁊ a cuiꝰ ꝑñtia nō acci-
dit nobis rexerūt qđā ſapientū antiquoꝝ ⁊ dixerūt
oportet vt ſit ſubtilitas ad ſedandaꝫ ſitim eiꝰ. deide
ſoluat cū cliſteribꝰ leuibꝰ aliquotiēs: poſtea ſoluat
cuꝫ pillulis de aloe. xi. numero. quarum vnaqueqꝫ
ſit ſicut cicer: deide dimitte eū tribꝰ diebꝰ ⁊ itereť re-
gimen. ⁊ deide fac eum mouere ſup cibum cum ra
phano ⁊ que ſunt eis ſimilia. deide calefac corpꝰ eiꝰ
cum ventoſis ⁊ ponant ſup ipſum euaporationes ⁊
ſuffūmigatiōes ⁊ proprie extremitates eiꝰ. Et qñ
neceſſe ē tibi vt vtaris ſup ipſum medicinis rubifi-
cantibus: deide quieſcat aliqbus diebus. deide exer
citetur cum eqtatione eq̄uali ⁊ temperata fricatiōe
⁊ ꝓpē i extremitatibus eius: ⁊ i fine eius precipiat
vti balneo calo: ⁊ bibat vinum odoriferum.

C. xix. de multitudine vrine.

Altitudo vrine eſt ſm modos de qbus ē il-
le q ſit ſm ſemitā diabetis ⁊ nō iſtius cū quo
eſt ſitis tantū: imo illius cum quo eſt ſitis q̄
nō ſatiatur: ⁊ egredit aqua ſicuc bibit: ⁊ de illis ē cū
quo eſt ſitis: ⁊ nō ſunt ei diſpoſitiones diabetis ⁊ eꝰ
ꝯtus. Et de illis eſt cum quo non eſt ſitis de qua ſit
curandum. ⁊ ſi eſt ardor ⁊ acuitas eius tunc cā i ip
ſo eſt acuitas vrie aut vlcera ſicut ſciuiſti: ſi nō fuerit
illic cauſe iuoluntarie emiſſionis vrie frigide. Frigꝰ
eni ꝓuocat multotiens propterea ꝙ ꝯſtrigit ⁊ prop
terea ꝙ calefacit ventrem. Et illius qdem vria mio-
ratur cuius egeſtio multiplicatur ⁊ ſubtiliat. ⁊ illiꝰ
cuius ſiccat egeſtio multiplicat vria: ⁊ iam cognoui
ſti ea que cōtinuantur i hoc cum illis que ꝑterierūt
⁊ iam qdem ꝑterijt curatio oim illorum. ⁊ dicā hic
iterum curationes eius que eſt ex frigore. Dico er-
go ꝙ oēs medicie que ſint ad coitum calefacientes
iuuatiue ſunt ei q hꝫ multitudinē vrie ex frigore. et
ſorbore oua ſorbilia i ieiunio: iuuatiuū eſt: ⁊ ſumere
gnā lactis cocta. Et ex eis que ipſis conferunt iterū
ē decoctio granoꝝ myrthi ⁊ piroꝝ ſiccoꝝ ⁊ dactiloꝝ
oi die cū. ℥. ij. in ieiunio. Et myrrha eſt de medicis
bonis: ⁊ ſilr almabaleb ⁊ ſilr ciperi ⁊ thus ⁊ ſilr galā
ga ⁊ ſilr ſcoria ferri ⁊ coriandrū. Deſcriptio medica
mis. ℞. caſto. ⁊ myrrqe ⁊ haſce ⁊ cuppularum glan
diū ⁊ piretri oim aā. ptes equales: fiant ex eis pillu
le cuꝫ aqua myrthi humide de quo ſumat ad mēſu
ram. ʒ. i. Cliſtere ad illud bonū ⁊ cōfortat renes. ℞.
ſuccū alhalce decoctū donec fiat fortis ⁊ vitellū oui
⁊ adipē renis caprini: colat ⁊ reſoluant oia iſta eq̄lr
⁊ aggregēt ⁊ ſumat de lacte recēter mulcto ⁊ butyri
⁊ adipis gibbi cameli ⁊ olei alcabet aſcodra partes
equales: quoꝝ ſūma ſit ſilis ei que ſumpſiſti i ꝑmis.
⁊ cōquaſſent adiuicem. ⁊ fiat cum eis cliſtere.

C. xx. de mictu ſang. ⁊ ſaniei ⁊ vrina ſimili loture carnis ⁊ capilloꝝ ⁊ de vrinis extraneis q̄ ſūt ſilēs ill.

Sanguis qdē purus q mingitur: aut ē ſan. ꝓ-
cedens ex mēbris que ſunt ſupra renes ⁊ veſi
cam ſicut eſt epar: aut ex corpore toto pp re-
pletionem multam ſupfluam: quare ſeparat cōmu-
nitas venaꝝ ſm ſpecies tres notas: aut dimiſſionē
ꝯſuetudis: aut abſciſionē membri: ⁊ reliqua que ſci
uiſti: aut ſm modum criſis ⁊ mundificationē ſuper
fluitatū: aut obuiationē pcuſſiuam ⁊ ſaltum ⁊ caſuꝫ
⁊ pcuſſionē exprimentē ſan. ⁊ ſilr omne quod currit
curſu eoꝝ ⁊ hoc ſm minus. Et aut eſt i partibus
membroꝝ vrie propter iciſionem vene: aut aptionē
eius: aut ipſius ſciſſionem percuſſionem aut caſuꝫ
aut vētoſitatem aut frigus ſcindens cum detectione
aut propter corroſionem. ⁊ qñ eſt generatio illius
a tetano ⁊ ſpaſmo fortibꝰ. Et qñ eſt ſpēs vrine ſan
guinee ꝓpterea ꝙ liquefit carnoſitas rediens i ſan.
aut propter vehementiam tenuitatis ſan. i corpore.
Hoc eni cū accit cū fortitudie renes attrahunt ſan.
plurimū: ⁊ ſunt ꝑmo due itentiones i facilitate cur-
ſus ſan. qñ currit curſu ſupfluitatis: ⁊ qñ non ē ei
eſſentia quare currit. Et ſcđo eſt itentio vna: ⁊ cum
renes attrahūt cū fortitudie expellūt illud ad veſicā
Mictus ꝟo ſan. ſilis loture carnis fit aut pp debi
litatem digeſtiōis ⁊ diſcretionē i renibus aut ꝓpter
debilitatē earūm i epate. Mictus ꝟo ſan. ꝑmixti
cū humoribus groſſis fit plurimum ꝓpter debilita
tem renū. Et ſilr mictus rei ſilis capillis: nam fortaſ
ſe eſt cā eius debilitas digeſtiōis renum: ⁊ fortaſſe ē
cauſa eius debilitas digeſtionis venarū. ⁊ qñ ē lō
ga valde. q. duabus palmis. ⁊ qñ eſt ad albedineꝫ
decliuis: ⁊ qñ ad rubedinē: ⁊ nō ꝓlongat niſi cau
ſa ſue generatiōis i inuolutionibus venarum renuꝫ
aut alioꝝ. Et ex cibis groſſis ⁊ generibꝰ lactis ⁊ gra
nis ſicut fabis ⁊ ſilibꝰ: ⁊ nō ē i eiꝰ mictu de timore
ſm ꝙ teneret corp exitū eiꝰ ⁊ facit timere. Mictꝰ
āt puris ⁊ mictus ſan. permixti puris: qñ fit ꝓpter
eruptionē aldubellet i mēbris ſuperioribꝰ pulmōis
⁊ pectoris ⁊ epatis: quēadmodū ſciuiſti totū i loco
ſuo: aut ꝓpter apa eruptū i mēbris vrine: aut ꝓpter
vlcera i eis habētia pruritū: aut nō habētia pruritū
Urine ꝟo groſſe mingunt aut cā mundificatiōis
⁊ criſis ⁊ expulſionis quā ſeqtur alleuiatio. Et qñ
fiunt propter multitudinem hu. groſſorum ꝓpter đ
bilitatem digeſtionis. Urine vero pingues facilis
exitus ſignificant liquefactionem adipis. ⁊ oꝫ vt re
deamus i ca. diſtictionis ad ſermonē noſtrum i vri
na. Inquit hyp. Cum migit ſan. ſine dolore ⁊ eſt
paucus i horis qbuſdam non eſt malum in eo.
Cum autem perſeuerat: tunc fortaſſe accidet fe.
⁊ mictus purꝰ.

C. xxi. de ſignis.

Ictum ſan. puri qui eſt ꝓpter repletioneꝫ ⁊

⁊ causas cōpares ei significant cause sue ⁊ signa cau
sarū eius de illis que sciuisti. Et ille qui est propter
apertionem venarum fit sine dolore ⁊ est mundus
syncerus. Uerꝫ san. apertionis fit paulatī: ⁊ eruptio
nis ⁊ fixionis fit plīm: ⁊ in vesica quidē apertio ⁊ eru
ptio cum qua currat san. plurimus: ⁊ fit in renibus.
Uesice eni aduenit aquositas colata. san. vero nutri
mēti recipit ex venis paruis in quibus venit ad eam
nutrimentū tm̄ q̄re nō ē in ea san. exuberans. Et ad
renes qdem venit sang. plurimus cum aquositate.
Colatur ergo apud eos aquositas: ⁊ aduenīūt ei ve
ne magne ex quibus mēbra alia nutrimentū sumūt
quare est san. illorum plus q̄ꝫ ille quo indigent. q̄re
est plurimus. Et vene eorū sūt nō minute ⁊ neqꝫ sūt
boni situs eq̄lis. Uene v̉o vesicce sūt ꝯseruate nō ex
posite scissioni ⁊ eruptioni cum situ suo. Et san. qđ
vlcerum ē cū dolore quodaꝫ. ⁊ si est corrosio ē pau
latim ad nigredinē decliuis. Et qn̄ꝫ est cū eo fetor ⁊
fit plīm eius post egritudines. Et multotiens sūt cuꝫ
eo cortices ⁊ sanies ⁊ pus ⁊ resoluit illud exitus san.
puris ⁊ sicut sciuisti ex signis vlcerū ⁊ signis eius qđ
egreditur ex eis. Significāt vero liquefactiuū lique
factio ⁊ ꝙ illud qđ mingitur de sanguine. est tenue si
cut adustū ac si ipm̄ sit abrasio libri. Illū autē qui ē
pp tenuitatē san. corporis significat illud qđ egredit
ex phl̄omia existens valde tenue: ⁊ nō associatur ali
ud signum. Locus autēꝫ saniei ⁊ do oris cognosci
tur etiam per dolorem si fuerit dolor: ⁊ cognoscitur
per signa egritudinū i quibuscūqꝫ mēbris existant:
sicut p signa apostematis aldubellati aut vlceris aut
repletionis: ⁊ cognoscitur ex via cōmixtionis: nam
quātomagis est altior tanto ē vehementioris cōmix
tionis ⁊ q̄ꝫto plus ē inferior tanto ē vehemētioris se
parationis illo. Et illū qđ q fit propter cās vicinas
virge antecedit vrina ⁊ elongatus a virga postponi
tur ab vrina. aut permiscetur ei vehemēter. Similis
aūt loture carnis est significatiuus debilitatis renū
aut epatis. Illa qdē que ē ex renibus ē vehem̄tioris
albedinis ⁊ ad grossitudinē declinās. ⁊ epatica ē ma
gis trahens ad rubedinem ⁊ subtilior ⁊ similior san
guini. ⁊ significant apa illius ⁊ saniei vria signa apa
tis nota ſm mēbrū vnūqđqꝫ ē comitatiua febris: ⁊
ille qui ē purulētus egrediens ab apate est plurim⁹
subito ⁊ non perducit ad excoriationē ⁊ vlcerationē
⁊ nocumētum. ⁊ ille qui ē ex vlceribus ē paucus ⁊ se
paratur: ⁊ qn̄qꝫ corrumpit incessum suū cuꝫ sanie ⁊
pus. ⁊ cū illa q̄ de istis expulsionibus ē cretica ē alle
uiatio ⁊ fortitudo ⁊ ē subito. Et illa que fit cā repletio
nis aut cā dimissionis exercitij: aut abscisionis mē
bri. qn̄ꝫ hꝫ piodos.

Cap. xxij. de curatione.

Acti qdē a repletione ⁊ q̄ cū ea dicūtur iaꝫ
sciuisti curationes in pricipijs vniuersalib⁹
⁊ que sūt postea. De facto vero ab vlcerib⁹
iā sciuisti ꝙ curatio eius est curatio vlcerum ⁊ cor
rosionis. Et iam ostendi tibi omnia illa in loco
suo. Et cura debilitatis digōnis in renib⁹ ⁊ epate ⁊ li
quefactionis ⁊ tenuitatis humorꝫ totuꝫ est ex illis q̄
sciuisti. ⁊ scias ꝙ cretici ⁊ eius qui est ſꝫ semitā expul
sionis nō est retētio necessaria. Cū ergo īdiges phl̄o
mia: tūc magis cōfert saphene q̄ꝫ basilice ⁊ subtilia
cibū p⁹ phl̄omiā: ⁊ nō approximes stipticis sicut ē
cibus factus cū sumac: nisi postq̄ꝫ vria significat mū
dificationē. stiptica enim congelant qđ inuiscatum ē
⁊ constringunt. quare quandoqꝫ reuertitur aquosi
tas ad posteriora ⁊ in ea est timor ⁊ similiter accrosa
Mictus aūt capillorū īdiget vt i ipo administrātur
subtiliatiua incisiua ex diureticis ⁊ medicis ad lapidē
⁊ vt sit cibus humectans hūectatione abūdanti. Et
curatio quā nūc oꝫ me dicere ē curatio mictus san.
q est cā separationis cōtinuitatis in venis. Et cura
tiones qdē cōes iter illū q ē causa vesice ⁊ renū: sūt i
frigidatio ⁊ constrictio cū medicis quarꝫ plures dixi
mus i ca. flux⁹ san. mēstrui. cū stupefaciētibus: vt fa
ciant penetrare medicias: ⁊ vt tu antecedas cū attra
ctione san. ad posteriora cū vētosis: ⁊ phl̄omia sub
tili pauca ex basilica ⁊ acceptione ciborꝫ igrossantiū
san. ⁊ infrigidantiū ipm ⁊ qete ⁊ tranqllitate ⁊ cōstri
ctione mēbrorꝫ extremorꝫ. Et oꝫ vt dimittat coitum
oio. ⁊ oꝫ vt tu administres tinas i quib⁹ decocta sūt
stiptica ex lentibus excorticatis ⁊ ex corticibus gra
natorꝫ ⁊ cydonijs ⁊ piris ⁊ gallis ⁊ virga pastoris ⁊
similibus. Et de medicis fortioribus i retētione ei⁹
sūt alhasce ⁊ serratura ligni alnabac ⁊ radix centau
ree maioris ⁊ grana peonie. Et de epithimatib⁹ ra
dices raphani ⁊ silique nabatie ⁊ silique spine ⁊ sūac
⁊ radix pruni siluestris ⁊ cortic. granatorꝫ: de quibus
fiat epithima cū aqua ribes aut acreste ⁊ succi rosꝫ. ⁊
sempuiua sola est epithima bonū ⁊ prope radix ei⁹
cū dragaganto ⁊ aliquo succorꝫ stipticorꝫ. ⁊ ex linim̄
tis i dorso ⁊ pectine sunt myrrha attrimētū ⁊ galle ⁊
charte cōbuste ⁊ acatia. Et de illis que bibuntur est
troc. q recipit balaustiarꝫ. ⁊ san. dra. amborū. an̄. ʒ.
i. Et de fortibus que necessaria sūt i mictu san. ex ve
sica facto: est troc. huiusmodi. ℞. aluminis iameni ⁊
balaustiarū ⁊ sanguinis draconis oium an̄. ʒ. i. dra
gaganti. ʒ. ij. ⁊ gūmi. ʒ. ſ. detur in potu i vino pōtico
dulci: ⁊ succo portulace ⁊ qđ est sub illo. ⁊ magis in
columne est illud qđ recipit dragaganti ⁊ seminis pa
paueris ⁊ terre sigillate ⁊ succi barbe hircine ⁊ gūmi
prunorꝫ nigri ⁊ karabe oiuꝫ ptes eq̄les. ⁊ dosis eius
sit a duabus. ʒ. vsqꝫ ad. iij. Et iterū radix sempuiue ⁊
karabe amborꝫ an̄. ps. i. folij ps. ſ. aluminis iameni
sextā ptis vnius boli ar. ps. i. ⁊ media: ⁊ dosis eius ē
vsqꝫ ad aureum medium i quibusdā succis stipticis
Et quandoqꝫ ponūtur i eis stupefaciētia. sicut ē hec
descriptio. ℞. croci ⁊ granorꝫ alharmel ⁊ granoruꝫ
malue siluestris ⁊ opij oiuꝫ an̄. ʒ. ij. amigdalas mū
datas. ʒ. iij. ⁊. ſ. numero: de quo sumatur ad nucis
magnitudinē. ⁊ iterū cortic. mādragore assati ⁊ anisi
assati ⁊ granorū pini assatorꝫ oium an̄. ʒ. iij. papaue
ris nigri. ʒ. xij. ꝯficiātur cū vino de quo sumatur pō
dus. ʒ. ij. ⁊ iterum suffus cornu cerui adusti ⁊ draga
ganti sūantur ptes equales: ⁊ fiat suffus cū rob myr
thi. Et iterū medicamē qđ antiqui laudauerunt ē se
mis almugath mūdati grana. xxx. grana pini. xij. nūe
ro amigdale amare excorticate. vij. numero: semis

malue.ʒ.iij.ſit doſis eius.ʒ.i.in ieiuno. Illud vero qđ veſice ꝓpriū eſt: ē vt ponātur medicīe que ebibūtur fortiores: ⁊ diuretica ī ea fortiora iterū. Et de illis quibus iuuamentū fit iterū: eſt vt empl'etur cū ſpōgia infuſa ī aceto que ponatur in omnibus laterib' eius ⁊ in duobus emūctorijs ⁊ alijs. Et vt admiſtrētur medicīe ī ea iniecte cū ſuccis: ſicut ē ſuccus arnogloſſe ⁊ ſuccus albatat: ⁊ ſucc' portulace. Et de medicinis troc. aneti predictus. ⁊ troc. de ſtupefacientib' predictis: ⁊ cornu ceruinū adustū ⁊ karabe ⁊ ſemē canabis ⁊ gūmi galle ⁊ ſuccus barbe hircie ⁊ balauſtie ⁊ aliquātulū aneti ⁊ plūbum aduſtū ablutum ⁊ virtus de ſtupefaciētibus opiatis ⁊ cū hyuſquiamo ſunt ꝯfecta. Et de regimine retētionis curſus ſan. veſice ē poſitio ventoſitatū ſup ilia ⁊ anchas ⁊ pectinē illud enī retinet ſan. Deīde adhibeatur regimen ei' qđ inuiſcatur ſm qđ dictū ē. Et de cibis ē panis tritus ī lacte e. ex quo butyrū eſt extractū. ⁊ cib' ꝯditus cū granatis ⁊ cibus factus cū ſumac. Et ſi virtus fuerit debilis ꝯfortetur cū iure ſtipticoꝝ ꝯfortato cū carne ꝯtrita ⁊ cibetur cū aleſſidabegi ⁊ ex cubegi ⁊ ꝑdicibus maſculis ⁊ turturibus cū aceto ꝯditis: ⁊ cum aqua acreſte ⁊ granoꝝ granatoꝝ ⁊ lacte decocto ⁊ ſimilibus illis. Et ſi nō fuerit excuſatio a vino ꝓpter caſū virtutis aut vehemētiā deſiderij: tūc detur ponticū groſſū nigrū. Cūq3 ſanat ille q mīgit ſan. aut ſaniē: tūc bibat illđ qđ ē ꝑmixtū. aut abſtergat ⁊ ꝓuocet ⁊ nō retineat vrīa oīo ⁊ redeat egritudo. Fē. xx. de diſpōnib' gnātionis maſculoꝝ q̄ ē duoꝝ tractatuū.

Tractatus ꝑmus de vſibus ⁊ appetitu coeūdi.

C. i. de anatomia teſticuloꝝ ⁊ vaſoꝝ ſpermatis.

Sublimis deus creauit duos teſticulos ſicut ſciuiſti qui ſūt mēbra principalia ī quibus generatur ſperma ex hūiditate delata ad eos ī venis q̄ eſt. q. ſuperfluitas cibi q̄rti in corpore toto. ⁊ ē ſan. magis digeſtus ⁊ magis ſubtilis, ꝯmouet̄ enī3 ī eis ꝑ ſpm̄. ⁊ ī meatibus q veniūt ad duo oua eſt de venis pulſatilibus ⁊ quietis plīm ramificatis ex vena pulſatili: ⁊ vēa q̄eta q̄ ſūt due radices ramificatione plurimoꝝ āfractuū ⁊ inolutionū q̄ tamdiu ramificātur donec īciſio tua quā in vna illaꝝ duarū facis ſit ſilis inciſioni tue quā facis ī pluribus venis ꝑꝑ multitudinē orificioꝝ q̄ apparent. Deinde effūditur ab eis ī vaſis ſpermatis q̄ dicemus ad virgā ⁊ ꝓijcitur in ꝯmixtione cū muliere q̄ ē coitus naturalis ad matricē cui obuiat matricis orificiū cu3 apertione ⁊ attractione vltima cū conueniūt duo ꝑtes ſil'. Et teſticuli q̄dē duo creati ſūt ⁊ ē ſba oui ex mēbro glādoſo albe carnis q̄ eſt res magis ſilis carni mām̄ille: ⁊ aſſimilat ſan. q effūditur ī ipo cū colore ſuo: quare albificatur ⁊ ꝓprie ꝓpter illud qđ ꝯmouet ī ipſo de aereitate ⁊ ꝑ ſpm̄. Et meatus quidē in quo veniūt vene ad teſticulos ē ex ſiphac maiore qđ ē ſup femur. S3 pāniculi q tegit arterias ⁊ venas veniētes ad teſticulos origo eſt ex ſiphac maiore ſicut ſciuiſti in loco ſuo: ⁊ ſimiliter continuatur etiam cum panniculo nuche ⁊ deſcēdit ſup illud qđ deſcēdit de venis ⁊ ſuſpēſorijs ī ꝑtib' iguinū ad duos teſticulos: q̄r gnātur ex eo meat' iter penetrās, ⁊ pāniculi tegētis illud qđ penetrat ī barbaki inguīs gnātio eſt ex eo. Et tu iam ſciuiſti ī anatomia venaꝝ ꝙ ad ouū ſiniſtrū venit vena alia ab illa q̄ venit ad dextrū cū nutrimēto Et ꝙ illa q̄ venit ad dextrū effundit ad ipm ſan. magis digeſtū ⁊ magis mūdificatū ab aquoſitate. Et ouū q̄de3 dextrū ī plib' hoīb' eſt forti' q̄3 ſiniſtrum niſi ī illo q ē in iudicio laſſitudis. vaſa aūt ſꝑmatis īcipiūt ſicut barbaki exiſte ī vnoquoq3 ouo barbaki vno q̄ſi ipe ſit ſeꝑat' ab eo nō ex ipſo gnātus: l3 ſit ꝯtigens adherens. ⁊ dilatat̄ vnūquodq3. eoꝝ ⁊ ꝓpe ouū dilatatiōe q̄ h3 q̄3titatē ſenſatā. deīde īcipit conſtrigi q̄3uis ramificent̄ ꝓprie in mulierib' vice altera ap ſtatū ſuū: ⁊ iſta vaſa aſcēdūt ī ꝑmis: deīn declināt ad collū veſice ſub meatu vrine. Uirga v̊o ē mēbrū inſtr̄ale gnātū ex mēbris ſingularib' ligamētalib' ⁊ neruoſis ⁊ vētoſis ⁊ carnoſis. Et pricipiū origis ei' ē cor' ortū ex ꝑte pectinis ⁊ ligamētale plīme cōcauitatis late q̄3uis ſit gnātū ī plib' diſpōnib' cooꝑtū: ⁊ iō ꝙ ipm repleat̄ vētoſitate fit erectio. Et currūt ſub hoc corꝑe arterie plres dilatate ſupra hoc qđ ꝯuēit q̄3titati hui' mēbri. Et aduenīūt ei nerui ex ſpōdilib' caude l3 nō plīm ſint ſubmerſi ī ſba ei'. Et ipſi ñ ſūt niſi nerui quoꝝ ſba ē ligamētalis ꝑuati ſēſu. Et nerui ex q̄b' erigit̄ ap. S. alij ſūt a neruis mollificatiuis ex q̄b' mollificat̄. Et tu q̄dē iā ſciuiſti lacertos ꝓprios v̊ge ī ca. lacertoꝝ. Et ī v̊ga ſūt meat' tres. ſ. meat' vrine ⁊ meat' ſꝑmatis ⁊ meat' alguadi. Et ſcias ꝙ v̊ge aduenit v̊tus erectiōis ⁊ ventoſitas a corde. Et aduenit ei ſenſus ex cerebro ⁊ nucha. Et aduenit ei ſan. eq̄lis ⁊ deſideriū ex epe. Et deſideriū nāle q̄n3 fit ei cā renū: ⁊ apđ me ꝑncipiū ei' eſt ex corde.

C. ij. de cauſis erectionis.

Erectio accit q̄nq3 ꝑꝑ tēſionē canne ꝯcaue ⁊ q̄ ſquūt̄ cā dilatate ⁊ ꝓlōgate ꝑꝑ illđ qđ effūdit̄ ad ipa3 de vētoſitate forti quā defert ſpūs deſideratiu' ſpiſſus ī quo icedit ſā. plīm' ⁊ ſpūs groſſus. Et ꝑꝑ illđ accit cū ſōn' ē ex calefactiōe arteriaꝝ q̄ ſūt ī m̄bris ſꝑmatis ⁊ attractiōe vētoſitatis ⁊ ſpūs ⁊ ſan. ad ipa3 vt erigat̄. Et de illis q̄ adiuuāt ad hāc erectiō3 ē oē ī quo ē hūiditas extrāea ꝑꝑata ad hoc vt ꝯuertat̄ ī vētoſitatē: ⁊ ē nō facile. Nō ei pōt digōꝑnia ꝯuertere eā ī vētoſitatē: ⁊ finire illđ qđ ex ea reſoluit in vētoſitatē reſolutiōe veloci: immo figit vſq3 ad digeſtionem tertiam. Illic enī3 inflat̄. Et vſus coitus ꝯfortat hoc mēbrū: ⁊ facit ipm lacertoſum ⁊ ingroſſat ipſum. ⁊ dimiſſio eius liquefacit ipſum. Operatio nāq3 queādmodū dixit hyp. ingroſſat ⁊ oꝑonis ei' dimiſſio liq̄facit. Et cā q̄dem deſiderij ⁊ motus ei': aut eſt meditatiua: aut eſt propter multitudinē ventoſitatis in ſan. ex quo gnātur ſꝑma ⁊ ex quo nutrit̄ inſtr̄m virge q̄r inflat̄ ⁊ erigit̄. ⁊ fit ꝓpter illud qđ mouet̄ ex deſiderio ꝑꝑ ꝑꝑationē mēbri ad illud: q̄m tenſio facit accidere mordicatione3. Et iterū cū ꝯgregat̄ ſꝑma in mēbris coit' ⁊ m̄tiplicat̄ igſtio ſeparatiōis ei' mouent̄ materie ī ipſis. Et q̄n3 ſit

erectio ꝑꝑ mordicationē materie stātis in glādulis positis i duobꝰ lacertibꝰ orificij vesice: aut materie tenuis subtilis veniētis ad eā ex renibus sicut fit ꝑꝑ motū spmatis ipsius cū acuit ⁊ multiplicatur ⁊ mordicat.

C. iij. de causis spmatis.

Sperma ē supfluitas digōnis q̄rte q̄ fit cū dispartit̃ cibus i mēbris resudando a venis: tertia digōne iā expleta. ⁊ est de sūma hūiditatis prime coagulationi ex qua nutriunt̃ mēbra dura vtpote vene ⁊ arterie ⁊ silia illis. Et qñ̄ reꝑitur d̄ ea plꝰ retentū i venis ad qd̄ iam ꝓcessit digō q̄rta ⁊ remāsit vt nutriant̃ ipso vene: aut ꝑuenit ad mēbra hōgenea ⁊ nutriant̃ ꝓter qꝫ necessaria sit magna alteratio illius ⁊ ꝑꝑ illud ꝓuenit spma ex eo. Et apud. G. qdē ⁊ medicos masculo ⁊ femie sil̃ sūt duo seia d̄ q̄bus ambobꝰ d̃ nomē spmatis nō cōitate nois tm̄ sꝫ vniuoce. Et i vnoquoqꝫ duoꝝ seiuꝫ ē virtus formādi ⁊ isformandi sil̃. verū seiū masculinū ē fortius in virtute a q̄ est iceptio formationis iussu dei. Et seiē femineū ē plꝰ in virtute a qua ē ꝑncipiū iformationis. Et spma qdē masculi expellit̃ ꝓpe matricem ēt qr̃ deglutit ipm os matricis attractione vehemēti. Et spma qdē mulieris expellit̃ iter matricē eiꝰ in vasis ⁊ venis ad locū ꝯceptiōis. Sapiētū v̊o medicoꝝ cū itentio cōprehendit̃ est cōprehēsio: qꝫ i spmate masculi ē pricipiū formatiōis: ⁊ qꝫ in spmate femine est pricipiū iformationis in re ꝓpria. Uirtꝰ eñi formatiua i spmate masculi itendit isformando ad similitudinē eius a quo separatū est nisi sit aliquid qd̄ inpediat ⁊ ꝓhibeat. ⁊ v̊tus iformatiua i spermate mulieris itendit sepatiꝫ in recipiēdo formaꝫ ad hoc qꝫ recipiat eam ꝯm silitudinē eiꝰ a quo separatū est. et nomē qdem spmatis cū de eis duobꝰ d̃ est ꝑ cōitatē nois vt cōponat̃ intētio aggregans reꝫ distictaꝫ i intētione. Nam i intētōe q̄ noiatur expulsio viri spmatica nō noiat̃ expulsio femie spmatica. ⁊ vere qd̄ naꝫ spma viri ē calidū digestū spissuꝫ: ⁊ spma feie ē genus san. mēstrui digestū parūꝑ: ⁊ ꝯuersuꝫ paruꝫ ⁊ nō elongat̃ a v̊tute sanguinea elōgatione spmatis viri. ⁊ ꝓpter hoc assimilauerūt ipꝫ ph̄i añcedentes mēstruo. Et dixerūt qꝫ spma masculi qñ ꝑmiscetur operat̃ cū virtute: ⁊ nō est alicui ꝑti eius plꝰ introitus i rectificando ꝑticularitatē corpis ifantis. Illud eni est spmatis mulieris ⁊ san. mēstrui: imo plꝰ studij sui est i ꝑticularitate spūs ifantis ⁊ nō est nisi sic coagulū agens in lacte. Sperma aūt mulieris ē fundamētū ꝑticularitatis corporis ifantis. Et vnūqdq̄ amboꝝ exuberare facit qd̄ generat san. caliduꝫ ⁊ humidū. Cognitio v̊o certitudis vnius haꝝ duarum itentionum pertinet ad sciam nālem: ⁊ nō nocet medico ignorantia eiꝰ. Et nos qdē iam exposuimꝰ dispōnē i ea i libris nr̃is radicalibꝰ. Et hyp. qdē dixit i suis itētionibꝰ qꝫ plꝰ materiei spmatis ē i cerebro ex quo descēdit ex duabus venis que sūt pꝰ ābas aures: quare ꝑꝑ hoc abscindit ph̄lonia ābaꝝ generationē ⁊ facit incurrere sterilitatē ⁊ est san. eius leuis: ⁊ continuate sūt nuche vt nō elōgentur a cerebro ⁊ q̄ ei similantur spacio longo: q̄re alteraretur ꝯplo illꝰ san. ⁊ cōuertet̃: imo ꝑueniūt ad nuchā: deide ad renes: postea ad venas q̄ veniūt ad testiculos. ⁊. G. qdē nō sciuit an faciat incurrere icisio haꝝ duaꝝ sterilitatē an nō. Michi vero vi̇ qꝫ non oꝫ vt sit spma ex cerebro solo: q̄uis eius fermētū ex cerebro sit. ⁊ est verū qd̄ hyp. dixit d̄ eē duaꝝ vēaꝝ: imo oꝫ vt sit ei ex oi mēbro ꝑncipali fōs: ⁊ vt sit ex mēbris alijs resudatio ēt ad istas radices: ⁊ ꝑꝑ illud ē assimilatio: ⁊ ꝓpter hoc generatur ex mēbro diminuto mēbrū diminutū lꝫ illud fiat dū vene nō vltimū finē sequūtur: ⁊ ñ ꝓcedit appetitus vltimꝰ cū digōne ꝯpletā. Et spma qñ̄ expellit vētositas ꝑmixta ei ⁊ necesse ē vt ⁊ precedat exitus eiꝰ exitū illius.

C. iiij. de signis ꝯplonis mēbroꝝ spmaticoꝝ.

Signa ꝯplonis cal'e sūt appitio venaꝝ in virga ⁊ pelle testiculoꝝ ⁊ grossitudo eiꝰ ⁊ asperitas ipius. Et velocitas ortus piloꝝ sup pectinē ⁊ q̄ sequūtur ipꝫ ⁊ aspitas ⁊ multitudo ⁊ spissitudo ipoꝝ ⁊ velocitas ꝯsecutionis. Et qui vult cognoscere ꝯplonē sui spmatis rectificet regimē: deide attēdat colorē sui spermatis. Signa ꝯplonis fr̃e sūt contraria illis signis. Signa ꝯplōis hūide sūt subtilitas spmatis ⁊ multitudo eiꝰ ⁊ debilitas erectōis. Signa cōplonis sicce sūt cōtraria ill' signis: ⁊ qñ̄ egredit̃ spma i ipa filosū.

C. v. d̄ signis ꝯplonis cal'e ⁊ sicce.

Sunt dñium spissitudis sb̄e spmatis. Et assiduatio desiderij apd̄ q̄libet ꝑsītiā. Et qꝫ impregnat plm. Et efficit masculū. Et est desiderū vehemēs ⁊ velox. ⁊ eiꝰ erectio est fortis: verūtñ abscidit̃ a coitu iteꝝ velocit̃. Qd̄ si supfluat calitas ⁊ siccitas erit parū aq̄ ⁊ paruꝫ descēciōis cū velocitate erectionis. Pili v̊o sūt sup pectinē ⁊ anchas ⁊ q̄ sūt inter eas sunt in calida ⁊ sicca ples spissi.

C. vi. de signis ꝯplexionis calide ⁊ hūide.

Est pluris spmatis q̄ꝫ cal'a ⁊ sicca: sꝫ ē paucioꝝ piloꝝ ⁊ minꝰ ipregnans ⁊ vehementioris fortitudis sup coitū plm ⁊ nō ē pluris d̄siderij ⁊ erectiōis. Et ledit̃ a diminissione coitꝰ supflua: Et ē plurime pollutionis ⁊ velocis executionis.

C. vij. de signis ꝯplexionis frigide ⁊ humide.

Sunt lenitas pectinis. Et tarditas desiderij coitus. Et tenuitas spmatis: Et paucitas inpregnationis. Et tarditas ortꝰ piloꝝ ⁊ paucitas.

C. viij. d̄ signis ꝯplonis fr̃e ⁊ sicce coꝝ.

Sunt grossitudo spermatis. ⁊ paucitas eius Et ē diuersa a cal'a ⁊ hūida in mōis oibus.

C. ix. de signis ꝯplonū inaturaliū.

Sunt vt accidēt signa q̄ sūt naturaliū dū nō fuerit prius. Et significat eaꝝ distictionē sensus.

Ca. x. de iuuamētis coitus.

Coitus bonꝰ ē ille q fit i hora quā supfluitatū seqtur cibo ⁊ alleuiat corpꝰ ⁊ ꝓparat corpus ad augm̄tū: sicut cū de cibo postremo sumitur aliqd quasi delegatū mouet̃ nā vt restauret motu forti: qm̄ sequitur ipressio fortis ⁊ adiuuat eā illd̄ qd̄ ē i hꝰi de ꝯsecutione. Et qñ̄ seqtur ipꝫ explsio cogitatiōis dñantis ⁊ acq̄sitio audacie ⁊ edōatio ire supflue ⁊ acq̄sitio grauitatis. Et ipe qdē confert

melle ⁊ pl̄ibus egritudinibꝰ cholerē nigre: ꝓpea ꝙ di latat ⁊ ꝓpea ꝙ expellit fumū ſpmatis aggregatū a pte cerebri ⁊ cordis. Et ꝯfert doloribꝰ renū repletorū ⁊ egritudibꝰ phl̄atis oibꝰ ꝓprie i eo cuiꝰ cal̄itas inata ē fortis quā nō deſtruit exitꝰ ſpmatiſ: ⁊ ꝓꝑ hoc reqrit appetitꝰ cibū. Et qn̄ abſcidit mās apatnꝫ ac cidētiū i ptibꝰ iguinū ⁊ teſticulorum. Et oēm cui adue niūt ap dimiſſionē coitꝰ ⁊ ꝯſtrictionē coitꝰ tenebroſi tas viſus ⁊ ꝟtigo ⁊ grauitas capitis ⁊ dolores emū ctoriorum ⁊ ancharum ⁊ apata corum q̄ cēperatꝰ ē ſanat. Et pl̄imorum quorum ꝯpl̄o reqrit coitū cū ipſū dimittunt i frigidat corꝰ ⁊ reliq̄ diſpōnes: ⁊ cadit appetitꝰ cibi ita vt ipſꝫ ēt nō recipiat ⁊ expellat eū vomitu. Et oēꝫ i cuius corpore ē vapor fumoſus coitus alleuiat ab ipo: ⁊ ꝯfert ei ⁊ remouet ab eo qd̄ timet dc nocumē to coartatiōis vaporis fumoſi. Et qn̄ꝫ accit viro ex dimiſſiōe coitꝰ ⁊ abūdantia ſpmatis ⁊ frigore eiꝰ ⁊ ꝯuerſiōe ipſius ad vētoſitatē vt mittat ſpma ad cor. ⁊ cerebrū vaporē malū vētoſum: ſicut accit mulieri bꝰ ex coartatiōe matricis ⁊ miores diſpōnes illiꝰ no cumēti: ⁊ anq̄ꝫ ſpgat vētoſitas ſunt grauitas corpo ris ⁊ frigiditas eiꝰ ⁊ difficultas motuum.

C.xi. d̄ nocumēto coitꝰ ⁊ diſpōnibꝰ eiꝰ ⁊ malia figarum.

Ditꝰ eūat de ſba cibi poſtremi qr̄ debilitateꝫ affert: cuiꝰ ſilē alie nō afferūt eūones: ⁊ eūat d̄ ſba ſpūs rē plurimā ꝓꝑ delectatōꝫ. ⁊ ꝓpter il lud q̄ plus delectant plus ſunt cadentes i debilitatē Et coitꝰ qdē velociter facit ꝑuenire illuꝫ q̄ plurimū eo vtit ad ifrigidationē ſui corporis cā ſui ⁊ reſolu tionē caliditatis inate ⁊ mortificationē virtutis: ⁊ ꝑ parat ipm i ꝑmis ad caliditatē fumoſaꝫ adeo doec multiplicent ſuꝑ ipm pili. deinde ſuccedūt ei ifrigi datio ꝯpleta ⁊ debilitas ſenſuū viſus ⁊ auditꝰ ⁊ acci dūt cruribꝰ eiꝰ tepor ⁊ dolor: qr̄ nō forſitaꝫ ſuſtinet onus ſui corporis. Et qn̄ꝫ ſimulat diſpō eius epilie occulte ꝓꝑ illud. ⁊ qn̄ꝫ ſuꝑat i ipſo nigredo. deīn ei trinitas ⁊ accidūt ei periodi a d̄bilitate. ⁊ vr̄ ei ꝙ ſit iceſſus formicarum i mēbris ſuis icipiens a capite ſuo vſq̄ꝫ ad finē dorſi. Et accit ei tinitus ⁊ multotiēs ac cidūt ei fe. acute adurentes. Et qn̄q̄ꝫ adueniūt ei tre mor ⁊ debilitas neruorum ⁊ vigilie ⁊ ꝓminentia ocu lorum ad exteriora ēt ſicut accit i ſeparatione aie a cor pore ⁊ accidit ei caluitiū epilepſia ⁊ dolor dorſi ⁊ re nū ⁊ veſice. Dorſū ꝟo ignēſcit ꝑus qr̄ attrahit mām dolor ad ipm ⁊ reſtringit eorum nā. Et qn̄q̄ꝫ fac̄ icurre re colicā: ⁊ facit accidere eis fetorē ⁊ fetet eorum os et carnes gigiuarum. Et i illis i quorum corpore ſūt hūores mali cholici mouet poſt coitū horripilatio. ⁊ i cuiꝰ corpore ſūt hūores putridi ꝓcedit poſt coitū ex eo odor fetidus ⁊ ei q̄ eſt debilis digōnis accit poſt coi tū rugitus. ⁊ de hoibus eſt q̄ eſt paſſus ꝯpl̄onē ma lam: dimiſſio coitus ꝯtriſtat pl̄im ⁊ grauat corpꝰ eiꝰ ⁊ caput ipſiꝰ ⁊ rixat ⁊ multiplicat pollutio ipſius et ſi ē ei obediens debilitat ſtōus eius ⁊ deſiccat. ⁊ de hoibꝰ dignior alienatiōe coitus ē ille cui aduenit pꝰ ipm tremor aut frigus aut ꝯſtrictio anhelitus occul ta ⁊ pulſus cordis ⁊ ꝓfunditas oculorum ⁊ deſtructio appetitꝰ cibi ⁊ cuius pectus ē ifirmuꝫ aut debile aut eſt debilis ſtōi. Dimiſſio eni coitꝰ ē ꝯuenientior res ei q̄ hꝫ ſtōm debilē ⁊ deuitēt ipm de mulieribꝰ ille q̄ abortū patiunt. Et i coitu qdem ſunt figure ma le ſicut ſi aſcēdat mulier ſuꝑ virum. Figura ei i coitu illa ē mala ex q̄ timet ramex ⁊ iflatio ⁊ vlcera ꝟge ⁊ veſi ce ꝓꝑ laborē eiectiōis ſpmatiſ. ⁊ dubitat ſi currat ali qd i ꝟgā ex pte mulieris. Et ſcias ꝙ retētio ſpma tis i coitu ē mala valde. Et qn̄ꝫ ꝓducit ad ꝯtritionē vniꝰ duorum ouorum ⁊ oꝫ ne coitus fiat neceſſitate fecis aut migēdi mora nꝫ cū exercitio ⁊ motu aut pꝰ paſ ſionē aialē fortē. Et coitꝰ qdē cū ifantibꝰ ē ſedꝰ ap d̄ multitudinē gētiū ⁊ ꝓhibitꝰ i lege: ⁊ ē ex pte nocibi lior ⁊ ex pte minꝰ nociuꝰ. Et ex pte qdē qꝛ nā idiget i ipſo motu pl̄imo vt educat ſpma ē nocibilior: ſꝫ ex pte alia qm̄ ſpma nō expellit cū eo expulſiōe pl̄ima ſicut fit i mulieribꝰ ē mioris nocumēti: ⁊ comitatur ipm de iudicio ꝑn̄tie minus q̄ꝫ vulua.

C.xij. de horis coitus.

Poꝛtet ne coitꝰ fiat ſuꝑ repl̄onē: ꝓhibet eni digeſtionē ⁊ facit cadere i egritudies q̄s effi cit motꝰ ſuꝑ repl̄onem ⁊ debilitat. ⁊ ſi accidat alicui illd̄ tūc oꝫ vt moueat pꝰ ipm paulatī vt deſcē dat cibꝰ i ſtō ⁊ nō nataꝫ: deide dormiat. Et oꝫ q̄ꝫtū poſſē ē ne coeat aliqs cū adeſt vacuitas iterum. hoc ei ē nocibiliꝰ ⁊ oneroſiꝰ nāe ⁊ magis ꝑnecās calorē in natū ⁊ magiſ attrahēs liq̄factionē ⁊ ethicā ⁊ arefacti onē. Immo oꝫ vt fiat cū cibꝰ deſcēdit a ſtō ⁊ ꝯplet digō pria ⁊ ſcd̄a ⁊ mediat diſpō i digōe tertia: ⁊ hoc diuerſificat i hoibꝰ. Nō ergo audiēdꝰ ē ſmo eiꝰ q̄ dic̄: oꝫ vt fiat illud pꝰ ꝯplemētū digōnis tertie ex oi mō. Illa. n. hora ē hora vacuitatis cū corpꝰ icipit i ſpſiōe ⁊ i oibꝰ mēbris ſūt reliq̄e cibi i via digōnis. Nā de hoibꝰ ē q̄ ē i huiuſmōi diſpōe i pricipijs no ctis qr̄ fit illa ꝯuenientior horarum coitꝰ ei ex generibꝰ ꝑ dictis. ⁊ ex pte alia: ⁊ ē ꝙ ſōnꝰ longꝰ ſuccedit ei ⁊ ac creſcit cū eo ꝟtꝰ ⁊ figit aqua i matrice ꝓꝑ ſōnū mlr̄is Et oꝫ ne coitꝰ fiat niſi a deſiderio ſano qd̄ nō exci tat aſpectꝰ aut itmitꝰ aut pruritꝰ aut ardor. Sꝫ ꝯmo uet ipm multitudo ſpmatis ex repletiōe ⁊ adiuuat totū illud ſanitas ꝟtutis. E oꝫ vt vitet coitꝰ pꝰ ſa tietatē nauſeatiuā ⁊ pꝰ eūationes fortes ex vomitu ⁊ fluxu vētris ⁊ colirica paſſiōe ⁊ diaria fcā ſubito et motꝰ corporeos ⁊ aiales ⁊ apud motū vrine ⁊ ſter coriſ ⁊ phl̄omia. Diariā ꝟo ātiq̄ꝫ qn̄ꝫ alleuiat ſua ex ſiccatiōe ⁊ trahēdo mās ad ptē aliā a pte iteſtinorū. ⁊ oꝫ vt deuitet i tpe ⁊ regiōe calidis. Et deuitet ip ſum vir corpore ſuo iā calefacto: aut iſfrato lꝫ pꝰ ca lefactionē ſit icolumior q̄ꝫ poſt iſfrationē. ⁊ ſilr̄ poſt hūitatē melior q̄ꝫ pꝰ ſiccitatē. Et melior horarum equaliū ē hora quā determinauimꝰ. ⁊ qn̄ vtit eo in ipa pꝰ ſpaciū i quo nō abhorret coitū inuenit lenita tē ⁊ alleuiat anhelitꝰ ⁊ bonus fit ſenſus.

C.xiij. de ſpmate generante ⁊ nō generante.

Perma ebrij ⁊ decrepiti ⁊ ifantis ⁊ mltī coitꝰ nō generat. Et ſpma hūtis mēbra debilia ra ro generat ſanū. Et qn̄ ꝓlōgat virga valde ꝓ longatur ſpaciū motꝰ ſpmatis: qr̄ venit ad matricē

caloꝛe eiꝰ inato iā fracto. nō ergo gnāt ꝑm plurimū

Ca. xiiij. de signis eius q coiunt.

Rina eiꝰ ē hñs filos ⁊ ramos ꝑmixtos ad inuicem.

Ca. xv. de diminutōe coitus.

Causa aut ē in vga ipsa: aut i mēbꝛis spmatis aut in mēbꝛis ꝑncipalibꝰ ⁊ que sequunt ea: aut in mēbꝛo medio inter ꝑncipalia ⁊ membꝛa coitus aut cā mēbꝛoꝝ vicinoꝝ ꝓpa eis: aut pp paucitatē i flationis i inferioꝛibꝰ coꝛpis: aut paucitatē eiꝰ i coꝛpoꝛe toto. Facta aūt cā vge ipsiꝰ ē pp malitiā ꝯplōnis i ipsa ⁊ mollificatōꝫ supfluā. Sꝫ facta cā testiculoꝝ ⁊ vasoꝝ spmatis: aut ē pp malitiā cōplōnis singularis supflue: aut cū siccitate ⁊ ē deterioꝛ: aut est dñans siccitas sola. ⁊ qñꝫ ē pp puitatē motꝰ spmatis ⁊ defectū eiꝰ a moꝛdicatōe excitāte ita vt qñꝫ fit i qbusdā spma pliꝫ. ⁊ cū coeūt non descēdit pp ꝯgelationē suā ⁊ coeūt cū hoc paꝝ qm va'a spmatis n̄ calefiūt i eis qꝛ nō calesit nꝫ subtiliat. Fcā aūt cā mēbroꝝ pꝛincipaliū aut ē ex pte coꝛdis qꝛ abscidit mā spūs ⁊ vētositatis icēdētis: aut ex pte epis qꝛ abscidit mā spmatis: aut ex pte cerebꝛi qꝛ abscidit mā vtutis sensibil': aut ex pte renū ⁊ frigoꝛe ipoꝝ ⁊ egritudinibꝰ eoꝝ notis ⁊ ꝯplōnibꝰ eoꝝ: aut ex pte stōi pp malitiā digōnis. ⁊ totū illd aut ē cā debilitatis ꝑncipij: aut cā opilationū meatuū int mēbꝛa coitꝰ. ⁊ mlt totiēs qd ē debilitas fcā cā cerebꝛi seqns casū aut ꝑcussiōꝫ. Cā vo q ē ꝑm iferioꝛa ē vt sit aut calitas aut ffitas valde: aut siccitas ꝯplōnis ⁊ ꝑuet in eis iflatio. ⁊ iflatio qd ē bonꝰ adiutoꝛ ita vt i illo i cuiꝰ vētre mltiplicat iflatio absqꝫ supfluitate doloꝛosa erigit ⁊ habētes cholerā nigrā sūt plime erectōis pp mltitudinē inflatōis ipoꝝ. Cā āt i vicinātibꝰ ē sicut illd qd accidit ei cuiꝰ hemoꝛroides icidūt ⁊ hñtibꝰ anū doloꝛosū. nocet. n. illud neruis cōibꝰ int anū ⁊ lacertos eiꝰ ⁊ vgam. Et ex eis q debilitant coitū ⁊ vtutē eius sūt res meditatiue sicut hoꝛribilitas coeūdi aut vecūdia eiꝰ aut añcessio intellectꝰ ad coꝛ. debilitat. n. a coitu ⁊ facit deficere ⁊ ꝓpe cū illud aliq hoꝛa casus accidit tūc quotiēs euenit reiteratio assilat illd i mēte. Et fit cā in illo qñꝫ dimissio coitꝰ ⁊ qꝛ aīa obliuiscit eiꝰ ⁊ ꝯstrictio mēbꝛoꝝ ab eo ⁊ paucitas ꝑpatiōis nāe in gnātiōe spmatis: sicut nō ē sollicita in generādo lac in māmilla remouētis filiū a lacte. Et sciaś qꝛ erectōis cā ē vētositas ꝓcedēs a spmate aut non a spmate. ⁊ frigꝰ ⁊ caloꝛ silr sūt ꝯtraria vētositati: nā frigus eiꝰ ꝓhibet gnātionē ⁊ caloꝛ resoluit mām eiꝰ ⁊ nō ē qd ipa generet sicut hūiditas tꝑata ⁊ caliditas quam ipsa nutrit. Et de illis q adiuuāt in hoc ē eqtare equos ꝑm itentionē eiꝰ q ꝯsueuit ⁊ cuiꝰ renes ⁊ vesica sūt hūidi aut cū hoc frigidi. Illi vo q renū cōplōnē calidaꝫ hꝫ ⁊ nō vsus ē ea ēt cū eqlitate ē nociua: ⁊ facit incurrere sterilitatē.

Ca. xvi. de signis.

Facta aūt pp mollificationē vge aut frigꝰ cōplōnis nerui cognoscit ex hoc qꝛ nō fit erectio ⁊ nō ꝯtrahit in aq ffa. ⁊ qñꝫ ē spma exuberās facilis egressiōis: ⁊ qñꝫ descēdit sine erectōe. ⁊ qñꝫ ē cū ea extenuatio coꝛpis ⁊ debilitas eiꝰ ⁊ nō ē in desiderio diminutio. Fcā vo cā testiculoꝝ ⁊ mēbꝛoꝝ spmatis si fuerit difficultas eiꝰ pp frigꝰ eoꝝ: signū exitu spmatis ⁊ frigꝰ tactꝰ. qꝛ si fuerit pp siccitatē eoꝛum ⁊ paucitatē spmatis: tūc spma erit paucū difficilis descensionis. ⁊ plim eiꝰ ē cū extenuatōe coꝛpis ⁊ paucitate carnis ⁊ sanguis. ⁊ ē hūectatio eis q ꝯfert ei. s. ex balneatōibꝰ ⁊ cibis. In fcā aūt cā mēbꝛoꝝ ꝑpositoꝝ supꝛa mēbꝛa coitꝰ sicut ex epe ⁊ renibꝰ minoꝛat appetitus: imo nō ē digō neqꝫ appetitꝰ neqꝫ generatio sanguis ꝑm qꝛ oꝫ. ⁊ si fuerit ex coꝛde mioꝛabit erectio. ⁊ qñꝫ erit descensio sine erectōe ⁊ erit pulsus debilis lenis ⁊ calitas coꝛpis diminuta. Et si fuerit ex cerebꝛo mioꝛabit sensus motꝰ spmatis ⁊ nō erit ꝯmotio ꝯfricatiua. Spma. n. ē ex eis q excitant ⁊ significabūt ipam dispōnes sensus ⁊ oculi ꝓpe qñ est post ꝑcussionē aut casū aduenientē cerebꝛo ⁊ oi coꝛdi. Et cerebꝛo in debilitate sua sūt signa iam pꝛeterita. ⁊ renibꝰ in egritudinibꝰ suis sūt signa. cognoscāt ergo inde. Facte vo pp puitatē inflatōis in inferioribꝰ signa sūt qm vides vtutes mēbꝛoꝝ saluas ⁊ vides debilitatē in erectōe tm̄ cū vtute coꝛdis ⁊ renū ⁊ desiderio in aqua. ⁊ qñ admistrant inflatiua iuuat eis. Fcē vo cā puitatis motus spermatis ⁊ puitatis moꝛdicatōis eiꝰ signū ē: qꝛ egredit apd coitū res plima ꝯgelata. ⁊ plimū illiꝰ seqt ꝯplōnē fram. ⁊ qñqꝫ ꝯtigit vt sit spma plim sꝫ sit getū ꝯgelatū ꝑꝫ qꝛ diximꝰ. ⁊ piguis qd magis defectꝰ ē a coitu qꝫ extenuatus. ⁊ qꝛ ei q vult coitꝰ mltitudinē ꝯuēit vt mioꝛet sudoꝛē ⁊ balneatōꝫ faciētē sudaꝛ ⁊ dimittat phlomiā ꝗꝫtū pōt vt vtat iūctōe pedū cū oleis calīs. illud. n. ꝯfoꝛtat renes ⁊ vasa spmatis.

C. xvij. dē curatōibꝰ.

Cum ergo cognoueris qꝛ cā ē i mbꝛis ꝑncipalibꝰ tūc neciuꝫ ē vt itēdas i curatiōe eoꝝ. Et si cā ē frigꝰ eoꝝ q ē plim tūc nō ē aliqd qd sit sic mithꝛidatū qm ē foꝛtiꝰ medicam̄ ad illud. ⁊ i oi defectu a coitu pp frigꝰ i quocūqꝫ mēbꝛo sit: aut pp debilitatē ⁊ pp epar dent q sūt sic medicam̄ d curcūa ⁊ hōꝛusia ⁊ sagzenea. ⁊ si ē pp malitiā digōnis stōi: cōfoꝛta stōm. ⁊ si cā ē i renibꝰ. cura renes i ꝑmis cū cura q ē eoꝝ cuiꝰ pliꝫ ē cū calefactōe: nā calefactio doꝛsi ⁊ renū iuuatiua ē i erectōe. Cū ergo feceris illd cura cū residua curatōe ⁊ odoꝛibꝰ bonis. ⁊ caput purgia odoꝛifera hūectatiua ꝯferunt coꝛdi ⁊ cerebꝛo ēt ⁊ coꝛdi medicamē de muscho ⁊ tyriaca ⁊ mithꝛidatū. Et si fuerit cā paucitas inflatōis in inferioꝛibus: tūc si fuerit cā eiꝰ frigꝰ qd ē cū eis admistra fricatōꝫ subtilē ⁊ ūctōes qs dicā ⁊ admistra ciam omū plim ⁊ admistra gna in cibis sicut fabas ⁊ faseolos ⁊ cicer ⁊ cepas cū sale in quo aliqd cadit altis. Et si cā fuerit in ea paucitas inflatōis valde, admistra infratiōꝫ ⁊ eqtōꝫ cū potibꝰ ⁊ decoctiōibꝰ epithimatibꝰ ⁊ cibis ⁊ sūant ea infratio ⁊ iflatio sicut pira ⁊ moꝛa scemia ⁊ fabe ⁊ seꝝ. Et si cā fuerit debilitas coꝛpis: cōfoꝛtet coꝛpus cū cibis ꝯfoꝛtantibus sicut sūt alesfidabegi ⁊ ea q ꝑpata sūt in patellis ⁊ assata ⁊ ea q ꝑpata sūt in vasis cū coopturis. ⁊ frumtū coctū vt puls ⁊ oua soꝛbilia ⁊ napi ⁊ lac ⁊ butyꝝ ⁊ ꝓanis simile ⁊ medulle fructuū sicut medulla amigdale ⁊ nucis medulla ⁊ nucis idice ⁊ fisticoꝝ ⁊ auellanaꝝ ⁊ alcadra ⁊ q

sũt silia istis: ⁊ tãguebil ex seminibꝰ ⁊ pmixta cũ cepe
⁊ menta ⁊ porris ⁊ fenugreco: ⁊ andacocha ⁊ eruca:
Et silr ꝯfortet corpꝰ cũ balneationibus necessarijs ⁊
iunctionibꝰ ꝯfortãtibꝰ vt est oleũ de lilio ⁊ oleũ de
ben. Et si necia est sup̃flua calefactio ponant i eis mu
schus ⁊ castoreũ ⁊ alia. ꝙ si cã fuerit frigꝰ mẽbroꝝ sp̃
matis curet cũ medicis calefaciẽtibꝰ q̃s dicemꝰ. ⁊ cũ
vnctionibꝰ abstergẽdo factis calefaciẽtibꝰ Et si fue
rit cã cũ hoc siccitas adiuuet cũ hũectantibꝰ calidis
ex illis q̃ comedũt. Et si cã fuerit calor mẽbrorum
sp̃matis cũ sup̃fluitate ꝯfert oẽ ifrãtiuũ hũectatiũ cũ
eq̃litate: sicut sex vacinũ ⁊ lac in quo decocta est por
tulaca. Et si fuerit siccitas tẽ hũectatio eq̃lis cũ bal-
neationibꝰ ⁊ vitellis ouoꝝ sorbiliũ ⁊ lacte dulci ꝺco
cto. Et qñ ponit i ipso gnta eiꝰ de tereniabin ⁊ cibis
p̃patis vt alessidabegi ⁊ hũectatõe cũ oleis frĩs vsq̃
ad oleũ de lactucis ⁊ cucurbita. Et si cã fuerit sicci
las hũectet corpꝰ cũ cibis ⁊ generibꝰ lactis ⁊ balnea
tionibꝰ ⁊ vino subtili ⁊ sorbitiõibꝰ leuibꝰ ex granis
⁊ aq̃ curcu. ⁊ ocio. ⁊ si fuerit frigꝰ neruorũ v̓ge ⁊ eoꝝ
mollificatio curet cũ cura q̃ est mollificatiõs ⁊ frigo
ris sicut q̃ dicta sũt i ca. vesice. Et oꝫ vt deuitet coitꝰ
post cũones ⁊ laborẽ ⁊ ligationẽ vulneꝝ. Illud eni
debilitat ⁊ coitꝰ frequẽs plimꝰ. ꝙ si illud accidat ei re
tineat linuẽdo: multitudo nãq̃ coitꝰ qñq̃ abscindit
coitũ: ⁊ vt deuitet satietatẽ nauseatiuã. ꝙ si accidat
alicuiet cibꝰ ⁊ fiat vt digõ bona sit ⁊ ꝯfortet stõus. Et
oꝫ vt minoret potꝰ aq̃. multitudo eni potus aque est
res nocibilior. Et deuitet oẽ resolutiuũ ventositatis
exiccatiũ calore suo sicut ruta ⁊ sansucus ⁊ harmel ⁊ s
almarmacõa ⁊ cyminũ ⁊ se. agnicasti. Et oẽ exicca-
tiuũ cũ frĩtate sicut lentes ⁊ xilocaracte ⁊ miliũ ⁊ ace
tosa ⁊ stiptica p̃p exsicationẽ suã. Et oẽ infrãtiuũ ve
hemẽtis ifrãtiõis sicut narcotica ⁊ sic canfora ⁊ psi-
liũ ⁊ nenufar ⁊ rose cũ lꝫ in seie papaueris sit paꝝ stu
pefactiõis tñ eiꝰ piguedo ⁊ qd ipsã ꝯmouet vẽtosi-
tatẽ succurrit ei ⁊ addit sr̃ ipꝫ. Et oꝫ vt deuitet coitus
mẽstruate ⁊ coitꝰ vetule ⁊ egre: ⁊ coitꝰ illiꝰ q̃ nũdũ p̃
uenit ad etatẽ in q̃ est mulier ⁊ coitus illiꝰ q̃ nõ nupco
iuit ⁊ coitus virginis. Totũ eniꝫ illud debilitat virtu
tẽ mẽbroꝝ coitus ꝓprie. Et oꝫ vt referant ei ꝓpoita
coeũtiũ ⁊ libri narrati ꝺ dispõne coitꝰ ⁊ figuris ipsi-
us ⁊ cogitet i eis cũ dimissiõe coitus oĩo ẽt vsq̃quo
ꝯfortet ⁊ approximet istis deficiẽs a coitu p̃p dimis-
siõeꝫ ⁊ afflictionẽ aĩe. Et oꝫ qdẽ vt isti gradatiꝫ p̃ue
niãt ad eũ ⁊ vtãt ũctiõibꝰ ⁊ fricatiõibꝰ quas dicemꝰ
⁊ corã ipsis fiat rememoratio causaꝝ coitꝰ ⁊ referant
q̃ ꝯtinuant eis ⁊ respiciãt ad coitũ aĩaliũ. Regimis
vero approp̃ati nomini coitꝰ plꝫ est tẽdẽs ad calefa
ctionẽ ⁊ hũectationẽ ⁊ iflãtõꝫ ⁊ calefactõꝫ dorsi ⁊ re
nũ cũ eis q̃ illud efficiũt ex vaporatõibus ⁊ inunctõ
nibus: sicut oleũ de ben ⁊ oleũ de granis cotti iunc
tũ abstergendo. Ea v̓o q̃ sumũt approp̃ato noie ꝙ
ip̃a valẽtia sint ad coitũ sũt medicine ꝯferẽtes frigori
virge iuncte ⁊ bibit. ⁊ medicie i qbꝰ ẽ iflatio i digõ-
ne scda ⁊ tertia ⁊ eaꝝ iflatio ẽ cũ hũiditate extrãca cũ
quo iflãt. Et medie q̃ agũt cũ ꝓp̃etate ⁊ cibis ex qbꝰ
generat sãguis calꝰ ⁊ hũidꝰ abũdãs ⁊ i eis cũ hoc ẽ
sũt iflatio ⁊ viscositas ⁊ spissitudo, sic cicer ⁊ faseoli ⁊
cibi quos dicaꝫ. ⁊ melior administratio eoꝝ ẽ vt sit
pꝰ balneũ hũidũ ⁊ iunctiõꝫ cũ oleo sãbacio ⁊ ꝺ li-
lio ⁊ nãcisco aut silibꝰ. Et sorbeãt oua sorbilia añ
cibũ puluerizato desup̃ sale stici: aut q̃ sũt sicut ipse
Cumq̃ comedit cibos ad coitũ bibat pꝰ illud vi-
nũ odoriferũ parũp̃: deide p̃gat ad lectuꝫ suũ ⁊ ablu
at pedes suos aq̃ calĩa ⁊ vtat ũctionibꝰ ⁊ abstersiõibꝰ
cũ iunctiõe. Et nos dicemꝰ nũc hãs medicias ⁊ cibos
⁊ ꝓcedemꝰ ẽt ad loca eoꝝ i eis q̃ ꝯueniũt diuisiõibꝰ ꝺ
bilitatiuis coitꝰ. Et scias ꝙ plꝫ sustentatiõis ẽ ꝓpter
cibos ⁊ ex eis ꝓuenit exuberatio materie ⁊ viuifica
tio virtutis. Et oꝫ vt cõsideret ille q̃ i coitu ẽ cupi
dꝰ cũ multũ vtit medicinis ad coitũ corpꝰ suũ. ꝙ si
videat febrẽ ⁊ iflãmatõꝫ ⁊ replõnẽ abbreuiet ⁊ tẽp̃et
nãm: deide iteret ea q̃ st ad coitũ ⁊ nõ oꝫ vt ad sũmũ
p̃ueniat i calefaciẽdo ⁊ p̃ducat ad desiccationẽ. Et
cũ vtit medicinis ⁊ cibis ad coitũ tũc consequenter
sumat vas terreũ plenum vino odorifero.

C.xviii. de medicinis singularibꝰ ad coitũ.

Emina qd st vt semen napi ⁊ caulis ⁊ vrtice ⁊
lupini ⁊ eruca ⁊ alkerua ⁊ bautie ⁊ mentastrũ
hortulanum quod est menta ⁊ semen aspera
gi ⁊ semen raphani ⁊ semen artetice ⁊ semen melo-
nis ⁊ semen apii ⁊ petroselini ⁊ cordumeni et secacul
⁊ macro pip̃ ⁊ se. albaugue ⁊ sisamum ⁊ se. lini ⁊ gra
na arascede ⁊ grana de bẽ ⁊ oleũ eiꝰ ⁊ grana alkikil
⁊ grana azeli ⁊ fenugrecũ ⁊ ꝓprie decoctũ cũ melle
deide exsicatũ Grana v̓o st sic cicer ⁊ fabe ⁊ faseo
li ⁊ q̃ st eis silia Cortices ãt ⁊ herbe st sic cinamũ ⁊
cinamomũ ⁊ macis ⁊ alhasce ⁊ talisafar Medulle
vero st sic grana piee ⁊ lingua auiũ ⁊ grana viridia ⁊
g̃na alkikil ⁊ fistici ⁊ auellãe. Gũme ãt st sic draga
gantũ ⁊ assa qñ iflat valde: nã cũ ifrãtus bibit de as
sa auŕ. i. cũ vĩo magnificat eiꝰ iuuamẽtũ. Radices v̓o
⁊ ligna sũt sicut radices aluf ⁊ been ⁊ zedoaria ⁊ co-
stus dulcis ⁊ testiculus vulpis: nã ipe ẽ fortis i erecti
one ⁊ asp̃agi ⁊ radix cardi ⁊ cepe ⁊ ꝓprie assatũ ⁊ sq̃l
la assata ⁊ secacul ⁊. ꝫꝫ. ⁊ ꝓprie ãbo ꝯdita ⁊ galanga
piretrũ ⁊ radix hasce ⁊ assaꝝ buzeidẽ ⁊ almulgat ⁊
hermodactili ⁊ napi de barbaria: ipi eni ꝯmouẽt si
cut casias rute i corp̃e toto ⁊ cipi ẽt bibiti ⁊ vncti. aia
lia ãt sũt sic stellio ⁊ lacertus ⁊ sticꝰ ⁊ ꝓp̃e radix caud
eiꝰ ⁊ eiꝰ sumẽ ⁊ renes ipiꝰ ⁊ sal ipiꝰ. Sũatur lacertus
i diebꝰ veris decolet ⁊ mũdẽt viscera eiꝰ ⁊ iplent sale
⁊ suspẽdat i ũbra donec exiccet. Cũq̃ feceris illud
tũc accipe salẽ eiꝰ ⁊ ⁊ ꝓijce corpꝰ ipsiꝰ ⁊ sufficiet tibi ꝺ
sale eiꝰ res p̃ua minꝰ q̃ꝫ de sale stici ⁊ albubure ⁊ al-
mẽ desigi ⁊ alkersigi. Et de aialibꝰ aq̃: pisces p̃ui ⁊ flu
uiales exsiccate cutis: ⁊ lac camelinũ de quo bibatur
xx. diebꝰ oi die q̃ꝫtitas q̃ digerat ⁊ nõ grauet. ⁊ pisces
p̃ui fluuiales exsiccati ⁊ sit dosis. ʒ. vij. ⁊ oua pisciũ ⁊
oua galline ⁊ ꝓprie oua p̃dicis ⁊ oua colũbe ⁊ oua
p̃uaꝝ auiũ ⁊ oĩa cerebella ꝓprie pulloꝝ ⁊ p̃uarũ aui
um ⁊ anatis ⁊ pulloꝝ ⁊ arietis cũ sale. ⁊ ꝺ illis q̃ cur
rũt cursu ꝓprietatũ ẽ vt sũat veretrũ tauri ⁊ exsiccet

deide teraẗ ⁊ pulueriзeẗ de eo res modica super oua sorbilia ⁊ sorbeanẗ. Et iteꝝ res mirabilis ꝺ aialibus ē: Sumaẗ coagulū filij cameli masculi pui exsiccatū ⁊ sumaẗ ꝺ eo añ necessitatē .xij. horis q̄ntitas ciceris dissoluti i duabus tertijs lib. aque ⁊ bibaẗ. ꝙ si ledit abluaẗ cū aq̄ frā. ⁊ iteꝝ de melle decocto sumaẗ aqua mellis absq; spēb⁹ ⁊ bibaẗ cū oleis ⁊ si ē i ea paꝝ croci ē bona. Aque ꝟo sūt sicut aq̄ ferrea ⁊ vinuз nouū antiqū ꝟo subtiliat vaporē ⁊ resoluit eū ⁊ nocet. De fructibus vero vua dulcis est bona ad coituз ⁊ ꝓpe q̄ recens ē: qm̄ replet san. humiditate ⁊ vētositate cū calitate ⁊ spissitudie cibi. Olera ꝟo ⁊ q̄ sunt eis silia ē alhascec ⁊ prope aqua e⁹ cuз melle decocto donec stet vt bucella: ⁊ iteꝝ eruca; ⁊ ꝓpe cum bib: oi mane ex succo e⁹ cū lb. vini puri. Deide sit cibatio ex eis q̄ ꝯueniūt qm̄ ē pn̄tis iuuam̄ti. Medicinaruз vero compositaꝝ ebibitaꝝ caput ē mithridatū: Et iteꝝ diamuscū ⁊ que est ex debilitate cordis Et iterum tres aur. de electuario de seib⁹ cuз. ℥.i. aq̄ eruce hūide. Et de eis ē medicam̄ ꝺ stico notū. Et iteꝝ se. eruce capestris pond⁹. ʒ.iij. cū butyro vaccio ⁊ medicam̄ de hasce: Et medicam̄ alniur dulcis: Et medicamen almeedi. Et iteꝝ sal stici ⁊ sem̄ eruce trituз ⁊ pulueriзatuз sup vitellum oui. Et iteꝝ testiculus galli exsiccat⁹ cū equali m̄sura sal stici: cui⁹ dos sit oi die. ʒ.ij. ⁊ iteꝝ se. eruce ⁊ se. raphani ⁊ sem̄ melonis oiuз ana ps.i. bibaẗ cū lacte recēter mulcto. Et iteꝝ sumanẗ granoꝝ pini ⁊ se. apij mōtani ⁊ fellis masculi cerui ⁊ glutis alimbat ptes eq̄les. cōmisceantur cū melle ⁊ sumaẗ de eo aur.i. Et iteꝝ sumaẗ secacul ⁊ se. eruce ⁊ hermodactiloꝝ ⁊.ʒʒ. ⁊ pipis lōgi oim añ pōd⁹. ʒ.ij. ligue auis ⁊ cerebelloꝝ puaꝝ auiū ⁊ thuris oiз añ. ʒ.i. Inuoluaẗ totū cū oleo ꝺ nuce idica ⁊ ꝯficiaẗ cū melle ⁊ pēidijs ⁊ admistreẗ. Et ille qdē i quo supfluit frig⁹ iuuaẗ valde sumēdo i potu ꝯfectionē nasturtū cū piretri ⁊ opoponaci pōdere. ʒ.iiij. dissoluaẗ i. ℥. ꝺcoctionis sansuci. ⁊ bibaẗ iteꝝ illud i trib⁹ diebus Et iteꝝ. ʒʒ. partes. iiij. pipis lōgi ps.i. conficiaẗ cū melle ⁊ deẗ ꝺ eo aur.i. cū aq̄ cal'a. Et iteꝝ se. aspagi secacul. ʒʒ. oium. añ. ʒ.v. tuderi rubei ⁊ albi āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ.ij. been al. ⁊ ru. amboꝝ añ. ʒ.iiij. se. sule ⁊ se. raphani ⁊ se. eruce ⁊ se. vrtice oim ana. ʒ.ʒ. sqlle assate sumis stici amboꝝ añ. ʒ.ʒ. ligue auis. ʒ.ij. зuccari. ʒ.xl. sitq; dos. ʒ.iiij. cū vio trib⁹ dieb⁹ ⁊ sit cib⁹ q ē ad coituз. Et iteꝝ medicam̄ de eis q̄ sūt nobis forte: se. asse ⁊ se. eruce ⁊ alkilkilati ⁊ se. baucie ⁊ ligue auis ⁊ cordumeni oim ana ptē.i. ⁊ buзeidē ⁊ piperis amboꝝ ana ptes tres muschi sextaз ptis vni⁹: iuoluaẗ cū oleo pincе minoris ⁊ ꝯficiaẗ cū melle. Medicamē vehem̄tis ꝟtutis: ℞. mellis anacardi ⁊ mellis apū ⁊ butyri vacci ptes eq̄les ⁊ ferueant: deide bibaẗ de eo qꝺ bibitor tollerauit i vio: ē.n. mirabile. Et ꝺ medicis bonis q̄ n̄ sūt vehem̄tis calitatis supflue ē vt sumanẗ dactili ⁊ fenugrecū ⁊ decoquanẗ donec ꝺcocta sint: deide sumanẗ dactili ⁊ extrahanẗ ab eis ossa: deide exsiccēẗ ⁊ teranẗ ⁊ ꝯficianẗ cū melle: Et sit dosis ei⁹ q̄ntū ē auellana ⁊ bibaẗ post ipm vinū, ⁊ iteꝝ ifundanẗ. v. lib. granoꝝ viridiū ⁊ lib.i. dactiloꝝ q̄ vtraq; sint cōtrita i duab⁹ lib. lactis ouini: deide comedaẗ qꝺ ifusū ē ⁊ bibatur post ipm i lacte duob⁹ dieb⁹. Et de medicis bonis ē ꝯfectō ꝺ medullis: cui⁹ ꝺscriptō: ℞. amigdalaꝝ excorticataꝝ fisticoꝝ ⁊ neregil excorticatoꝝ contritoꝝ ⁊ amigdalaꝝ pini ⁊ granoꝝ alkeikil ⁊ granoruз aзeli ⁊ granoꝝ viridiū ptes eq̄les: neremusch ⁊ pipis lōgi ⁊ ʒʒ. oim añ. ptes. x. ⁊ pl⁹ puз teranẗ oia ⁊ ꝯficianẗ cū penidijs ꝺ quo sumaẗ oi die q̄ntuз ē ouū vnū.

Cap. xix. de iunctōibus que abstergendo fiunt ⁊ clisteribus ad anuз ⁊ pectinē ⁊ testiculos ⁊ virgam ⁊ alugē ⁊ que sequuntur ea.

Piretri. ʒ.v. misceaẗ cū sābaco bono. ⁊ quādoз misceẗ cū eo euforbiū ⁊ musch⁹ ⁊ iungūẗ cuз eo ꝟga ⁊ alugē ⁊ q̄ sequūẗ ea. aut piretꝝ ⁊ q̄ntū ē medietas e⁹ ꝺ muscho sumāẗ ⁊ dissoluaẗ aur.i. de eis ambobus simul i. ℥.i. olei sambaci. Et iteꝝ synapis cū oleo alraзak. ⁊ silr se. vrtice cū oleo alraзaki ⁊ iteꝝ assa cū oleo sambacio ē iunctō fortis. ⁊ iteꝝ se. almeзeriō cū oleo cal'o. ⁊ iteꝝ baurach cū mele colato ⁊ fel taurinū cū melle colato. ⁊ iteꝝ medicam̄ bonū: sumaẗ ꝺ cepe narcisci res pua cū oleo sābacio ⁊ fricatō fiat cū eo: aut q̄na nil ⁊ piretꝝ eq̄lr sūaẗ cū oleo aliquo aut staphisagria cū oleo cal'o. Et iteꝝ assa cū melle: ⁊ iteꝝ cipi ipi cū rob ⁊ iungaẗ cū oleo. aut sumantur cētaurea ⁊ pix ⁊ ceratū cū oleo ꝺ lilio ⁊ oleo ꝺ keiri ⁊ cera ⁊ mastice ⁊ cipe liniāẗ cū eo ꝟga ⁊ ptes e⁹. ⁊ oia olea p̄dicta i cap. ꝺ clisterib⁹. sūt mirabil' iuuam̄ti cū admistrāẗ iuncta cū abstersiōe: ⁊ ꝓpe olꝫ ꝺ granis cotti ⁊ oleū ꝺ storace ꝓpe ⁊ adeps leonis ē vehem̄tis iuuamenti i hoc. Vnguētū ruffi forte valde: ℞. myrrhe ⁊ sulfuris nō extīcti ⁊ granoꝝ cartami oim añ. ʒ.ij. piretri amuli. ij. pipis nigri q̄na. xxx. cordūeni grana. xx. teranẗ cū. ʒ.ij. cepe opīe. ⁊ si teraẗ vnum quodq; p se erit meli⁹. deide ꝯmisceanẗ cuз cerato ⁊ teranẗ donec fiant i spissitudie mellis ⁊ iungaẗ cū eo alchatim ⁊ alugem. ⁊ assa in virga erectionem facit ⁊ stimulat. ꝙ si timeatur caliditas eius vehemens dissoluatur oleo viol'.

Cap. xx. de suppositorijs.

Fiat suppositoriū ex adipe anatis ⁊ grana cotti ⁊ piretro i oleo de nuce indica. Et diciẗ ꝙ si supponaẗ collyriū ex adipe asini ē mirabilis. ⁊ iteruз suppositoriuз ex vnguento picis qꝺ dictuз ē. Clisteria vero assumuntur ex iure capitum ⁊ pulloꝝ columboruз cuз vitellis ouoruз. Et testiculi arietuз boni sunt quando i clisterijs ponunẗ. ⁊ ē eis iuuamētuз i ꝯfortando cerebruз ⁊ corpus: ⁊ si ipsi assiduant nates ⁊ ea que sunt sicut oleuз nucuз ⁊ sisaminum ⁊ butyruз vaccinuз ⁊ oleū de fisticis ⁊ ꝺ auellanis. Et oleuз de nuce idica ⁊ de almahaleb ⁊ oleuз de granis cotti est mirabile valde: ⁊ calefactis oleuз de hascec ⁊ oleum de papauere: ⁊ oleum de granis cucurbite ⁊ granis melonis ⁊ similia illis. Clistere ad coitum: sumaẗ vnctuositatis capituз ⁊ pulloꝝ columbaꝝ decoctoruз cuз mugat ⁊ buзeide ⁊ secacul i furno i nocte ꝺcoctōe valde forti pars.i. ⁊ proijciat super eaз

lactis pars.5.⁊ butyri ptis sexta ⁊ olei de nera ⁊ olí.
nuc.idice amborꝫ ana.tertiā septie ptis:⁊ de adipe re
nuz stici ⁊ lacerti ēt quodcunqꝫ pn̄s est:⁊ sint sicut se-
mia cōdiētia ⁊ fiat cū eo clistere. Confectō clisteris:
℞.halscec recētis qntā partis.i.fenugreci pugillū.i.
⁊ se.bautie ⁊ eruce ⁊ se.aspagi ⁊ medullaz spialē hir-
ci ⁊ testiculos e⁹ contritos ⁊ cerebrum ipsius ⁊ fun-
dantur desup due lib.aque ⁊ due lib.lactis dulcis ⁊
decoquantur donec igrossetꝰ ⁊ fiat clistere ex .ℨ.iiij.
e⁹ cuz.ℨ.i.olei de boti ⁊ separetur i tribus diebus ⁊
fiat iniectō post ascellatōez.Clistere aliud:sumatur
natis ⁊ icidatur ⁊ ponatur i icisionibus e⁹pondus.
ʒ.5.castorei contriti i qbus diuidatur cum mensura
⁊ ponatꝰ natis sub re graui tribus diebus:deide ici-
datꝰ ⁊ liquefiat cum eo quod est i eo de castoreo:⁊ su-
matꝰ piguedo e⁹ ⁊ reseruetur:⁊ sumatꝰ de illa pigue-
die sacraiati ⁊ de butyro vaccio.ℨ.5.⁊ de aqua por-
ri media sacraiati:⁊ decoctōe fenugreci media sacra
iati:⁊ clisterizetꝰ cū eo vsqꝫ ad tres horas noctis:dei
de iteretꝰ cuz est hora dormiendi:⁊ dormiat super ip
suz ⁊ fiat illud trib⁹ dieb⁹.Clistere forte:caput arie-
tis ⁊ tres aut.iiij.testiculorum e⁹ ⁊ frustuz natis ⁊ cicer
decoquantur i furno ⁊ sumatꝰ aqua eorum ⁊ vento-
sitas ipsorꝫ ēt post decoctiōez vehementē ⁊ ponanꝰ
ēt desuper oleuz de nucibus:aut oleū de granis viri
dibus aut aliqd de adipe stici:⁊ fiat clistere cum eo ⁊
clisteria alia que sunt scripta i antidotario.

Cap.xxi.de cibis puris.

Meliores cibi sunt q fiūt ex carne hedi piguis
masculi ⁊ carne ouina ⁊ cicere ⁊ cepe absqꝫ
frixione carnis: Frixio nanqꝫ prohibet con-
fortatōez carnis ⁊ multitudinez nutrimenti ei⁹ ⁊ al-
muamemet ⁊ si nō cuz alio saltē cū almuri sunt bo-
na Et similiter galline ⁊ pulli colūbinū pinguati ⁊ pro
prie aliudebi Et oua sorbilia ꝓprie puluerizata cū
cinamomo ⁊ pipere ⁊ galāga ⁊ salestinci ⁊ oua pisciū
⁊ caro pisciū calide.Et si fuerit illic frigus resiste cū.
ʒʒ.⁊ pipis ⁊ macropipe ⁊ cinamomo ⁊ similib⁹.Et
cibus de napis ⁊ cibus ď caulib⁹ ⁊ cibus de bautijs
⁊ ꝓpē de bautijs postqꝫ bene decocta est caro earū.
Et de illis qbus fit iuuamentuz sunt cerebella par-
uaruz auiū ⁊ butyruz ⁊ lac.⁊ similiter cibus q fit de
tritico cocto cū multa aq̄ vsquequo fiat sicut puls.⁊
aliudebi ⁊ alkemince ⁊ rizi cuz lacte ⁊ caro cuz lacte
ouio conferunt i ħis mēsis eorꝫ aspagi ⁊ eruca ⁊ por
ri ⁊ capita cardorꝫ.⁊ menta ꝓpē. Ipsa eni confortat
membra spermatis valde ⁊ e⁹ vsus fortitudiem facit
sup sperma qa forte fit desideriū ⁊ andacocha ⁊ cera
tum ⁊ fenugrecuz.⁊ deindebi bonis est illud qď est
caz croco ⁊ simila cum lacte ⁊ aqua nucis idice.Et q
daz dixerunt:ille q assiduat comestionem passerum
⁊ bibit super caz lac loco aque sine cessatōe est erect⁹
⁊ multi spermatis.⁊ frigatur cepa cuz butyro donec
rubea fiat ⁊ dissoluatur i decoctōe ⁊ frangantur sup
cam oua.Calefacto autem conueniunt ea que sunt
sicut lac acetosum ⁊ lac ⁊ pisces assati calidi ⁊ melo-
nes ⁊ citroli ⁊ cucumeres ⁊ cucurbita ⁊ fructus ⁊ ole
ra humida omnia ita ꝙ lactuca ⁊ ita ꝙ semen portu
lace addit i spermate eius.⁊ albumen oui est ei plu
rimum iuuamenti etiam multiplicans sperma ⁊ ce
rebella animalium ⁊ medulle eorum ⁊ cancri fluuia
les.omnia ista conferunt eis.

Cap.xxij.de cibis i qbus ē similitudo cū medicis

De illis est vt sumatur lactis.lib.i.⁊ proijcia
tur desuper tereniabim pondus.ʒ.xl.con
suetis lacte ⁊ decoquantur donec ispissetur
⁊ bibatur quantitas cadi.i.omni die ⁊ est tempera-
tum calefactis.Infrigidatis vero est necessarium vt
teratur eis pondus.ʒ.x.cinamomi vehemēter ⁊ mi
sceatur cuz lib.lactis ⁊ conquassetur ⁊ bibat ex eo ca
dum vnum i ieiunio aut super cibuz loco aque ⁊ nō
bibat super ipsum aquam:⁊ proprie cum est eius ci-
bus ex cimizet ⁊ adipe ouino.⁊ quandoqꝫ iuuatur
eo ille i quo sunt frigus ⁊ siccitas simul. Et de illis ē
vt sumatur butyri vaccini ⁊ lactis vaccini ⁊ olei de si
sticis decoquantur omnia donec remaneat tertia ⁊
bibantur de eo i mane cochliaria duo cum aliquan
tulo vini.Et iterum:penidiorum.lib.i.succi cepe lib.
i.lactis dulcis li.i.coquatur totuz donec igrossetur
⁊ ispissetur ⁊ sumatur de eo omni die i mane quanti
tas.ℨ.i.Et iterum sumatur cicer nigrum magnum
⁊ teratur ⁊ isundatur i aqua eruce donec intumescat
parumper:deide exsiccetur in vmbra:postea teratur
cum penidijs ⁊ conficiatur:⁊ sit dosis quantitas nu
cis i mane ⁊ quantitas auellane ad mansionem.⁊ bi
batur desuper cadus ⁊ isundatur in aqua alhascec ⁊
nutriatur i ipsa i sole cum cautela icessanter i biben-
do ipsum quotiens exsiccatur.deide excoquatur ⁊ re
seruetur ⁊ fiat ex eo sorbitō cum lacte dulci ⁊ penidi-
is.Et iterum sumantur tres lib.lactis dulcis ⁊ proij
ciantur i ipso i sole.5.lib.tereniabim ⁊ lib.5.grano-
rum viridium tritorum ⁊ buliant:deinde manibus
confricentur bene ⁊ coletur ⁊ sumatur de eo.5.lib.⁊
proijciatur i eo.5.lib.galange ⁊ bibatur de eo cum
quantitate alistibre diebus aliquibus.est eni mirabi-
le.Et iteruz sumatur aqua cepe ⁊ quātuz est ipsa mel
lis ⁊ decoquatur donec remaneat mel de quo biba-
tur cochliariuz.i.aut duo cuz vadit dormituz cū aq̄
calida.Et iterum sumatur farina ⁊ misceatur cuz aq̄
dulci sicut sorbitō:deide exꝓmatur ab eo expressio-
ne aliqua ⁊ decoquatur cum lacte plurio ⁊ addatur
lacti aqua nucis idice ⁊ ipiguetur adipe anatis ⁊ fi-
at ex ea sicut illud quod fit de frumēto cocto vt puls
Et iteruz vitelli ouorum sorbiliuz sumantur ⁊ pulue
rizentur desuper altit ⁊ salstici ⁊ sunt fortes ⁊ ꝓpe
post balneatōez ⁊ fiat fricatō cuz sambacio de lilio.
Et iteruz sumantur vitelli ouorū ⁊ cepe ⁊ napi ⁊ con
quassentur ad iuicez ⁊ licet vt sint cum albugine sua:
deide ponatur quantum est quarta eorum de succo
cepe contrite ⁊ fiant sorbitiones ⁊ sorbeantur cum
aliquo de salibus ⁊ seminibus predictis. Et iterum
sumantur bautie ⁊ cepe ⁊ napi ⁊ in minutas reducan
tur partes ⁊ decoquantur cum fabis ⁊ ciceribus ⁊
melle cum carne molli bona ⁊ pulerizentur semini
bus calidis.Et iterum sumantur fabe ⁊ cicer ⁊ faseo
li ⁊ infundantur in aqua:deinde incidatur caro

ouina sicut ꝑparatur alteiugi. ⁊ fiat de eo sternendo ordo vnus de cepis ⁊ granis ⁊ ordo alius puluerizetur super vnūquēq͡ʒ ordinē sal stinci ⁊ paꝝ aliḱ ⁊ ⁊ paꝝ cinamomi ⁊ gariofiĺ plurimum: postea spargendo cerebella puaꝝ auiū ⁊ columbaꝝ: fiat ordo alius ⁊ fiat sisr. ⁊ sit ordo grossior ordine carnis permixte: deinde effundaŧ desup aqua bautie sola aut aliq̄d aque que sumiŧ cum aqua eius. Et iteꝝ sūaŧ cerebella. xxx. paruaꝝ auiū ⁊ ꝓijciantur in sacraiati de nitro vt decurrat aquositas eius. ⁊ fiat taliter q͡ꝫ conficiatur ⁊ ꝓijciatur desup quantū ipsa sūt ꝺ adipe renū capraꝝ hora qua decollantur ⁊ seminentur cum pipere ⁊ gariof. ⁊. ʒʒ. ⁊ fiant inde pillule vt auellane ⁊ comedat de eis vnā post aliam in dispōne q̄ vult coire. Cōfectio bona que ex nobis ē: sumaŧ de cerebellis passeꝝ ⁊ columbaꝝ. xxx. numero ⁊ de vitellis ouoꝝ passeꝝ. xx. numero. ⁊ vitellis ouoꝝ galline. xij. ⁊ de aqua carnis ouine trite bene decocte et expsse ⁊ de aqua cepe expsse. ℥. iij. ⁊ de aqua bautie ℥. v. ⁊ de sale ⁊ spēbus que cibis ad condiendum admiscētur quantū necesse ē. ⁊ de butyro pōdꝰ. ʒ. i. sumat de ea ⁊ comedat ⁊ bibat desup cū masticata ē vinum forte odoriferꝝ ad dulcedinem decliuē.

Modus ꝯfectionis sisamoꝝ eis: sumatur pinearum mūdataꝝ partes due ⁊ se. eruce ⁊ se. melonū aū. ps vna: ⁊ bulliantur cū butyro ⁊ ꝓijciaŧ desup paꝝ piperis ⁊ cinamomi. deinde ꝓijciatur desup ꝺ melle q̄ntum sufficit ⁊ fiant inde sisami. Aliter: sumatur cicer ⁊ infundatur in aqua aūt in aqua eruce aut in aqua alhascec donec infleŧ: deinde frigatur cū butyro vaccino leuiter ita vt non aduraŧ: ⁊ de granis pini minoris quantū ē ipm: ⁊ ꝓijciatur desup mel ⁊ sumatur aqua ⁊ conficiaŧ ⁊ misceatur cuꝫ pauco mastice ⁊ cinamomo ⁊ deponatur ab igne ⁊ incidaŧ incisiōe sisamoꝝ. Al'. ingrossetur mel in decoquēdoꝰ ⁊ sternāŧ desup grana pini maioris ⁊ semen bautie ⁊ pip longū ⁊ secacul ⁊ cinamomū ⁊ semen eruce ⁊ fiat ex eis electuariū. q͡ꝫ si horribile sit ei semē eruce ⁊ eruca ponanŧ loco eius grana vi. viridia ⁊ paꝝ muschi.

Ca. xxiij. de potu dulci coꝝ.

Otus dulces sūt illi qui fiūt de passis vere dulcedinis. ⁊ illi in q̄bus ē grossitudo aliqua oēs cōueniūt eis. Confectio potus ad eos ꝯueniētis temporis: Sumantur eruca ⁊ napi ⁊ ficus ⁊ decoquantur cū aqua ⁊ coleŧ aqua coꝝ ⁊ sumaŧ īfusio passulaꝝ decoctaꝝ colata: ⁊ serueŋŧ omnia ꝺm equalitatem ⁊ augmentetur dulcedo eius cū penidijs ⁊ fiat inde vinū ⁊ dimittaŧ donec finē consequatur.

Ca. xxiiij. Potus alius noster.

Umatur alhascec ⁊ eruca ⁊ baucie ⁊ napi ⁊ decoquantur in aqua vehementer ⁊ coleŧ aqua coꝝ ⁊ ponatur in vnaquaq͡ʒ parte aque sexta pars penidioꝝ zuccari rubei quarta ⁊ sexta ficuum ⁊ medietas ⁊ sexta partis passulaꝝ tarsi bone dulcedinis ⁊ sexta septime nucis indice contrite: ⁊ fiat īde vinum de passis donec ad finem ꝑueniat. Aliud nostꝝ: sumatur succus vue ⁊ ponatur in omni parte. x. minaꝝ eius tertia mina de hac medicina: Seminis eruce ⁊ se. bautie ⁊ napoꝝ ⁊ buzeidem ⁊ se. asparagi ⁊ lingue auis ⁊ granoꝝ alkikil ⁊ napoꝝ barbarorum ⁊ vtriusq͡ʒ been omnium partes equales. ⁊ terātur ⁊ ponantur in panno ⁊ ligenŧ in eo molliŧ ⁊ ponentur cū succo in vase ⁊ moueanŧ omni hora. Potus alius: decoquanŧ bautie ⁊ ficus in aqua pluria ⁊ colenŧ: decoquantur in aqua eorū passe enucleate ⁊ coletur: ⁊ ꝓijciantur desuper penidij ⁊ dimittatur donec ferueat. ⁊ aqua ferrea ⁊ aqua in qua extinguiŧ ferrum est confortatiua.

Ca. xxv. de multitudine desiderij.

Altitudo desiderij quando est cum fortitudine corporis ⁊ sanguinitate ⁊ sanitate complexionis ⁊ adolescentia etatis ⁊ potentia super coitum absq͡ʒ successione debilitatis non est necessarium vt occupatio sit in regimine eiꝰ ⁊ fractōe ipsiꝰ. Fractio nāq͡ʒ eius atterit complexionem ⁊ destruit ꝟtutē ꝑpter vehementiam sui nocumenti. Et scias q͡ꝫ generatio spermatis confortat corpus ⁊ cor. Et paruitas generationis eius corrumpit colorē ⁊ debilitat memoriam ⁊ intellectū. Qꝺ si aduenerit ei s raritas corporis ⁊ facilitas sudoris ⁊ vtātur exercitio ꝑparationis ⁊ balneentur si eis possibile est cū aqua frigida confert eis. Et non oꝫ vt frangaŧ de desiderio aliq̄d nisi de illo qui est ꝑpter sup̄fluitatē repletionis ex caliditate ⁊ humiditate. tēperatur enī cum euacuatione. In illa aūt cuius causa est aut acuitas spermatis: aut eius multitudo cū debilitate corporis ꝑpter fortitudinem vasoꝝ spermatis. ⁊ q̄a attrahūt materiam spermatis ad se q͡ꝫuis sit in corpe indigentia virtutis: sicut accidit vt creentur quedā membra fortiora alijs succedit ei inde leuitas: aut ꝑpter pruritū eius ⁊ bothor in vasis spermatis. Et sicut accidit mulieribus pruritus in ore matricis: q̄re nō q̄escit in eis desideriū coitus ⁊ ꝑpter fortitudinem inflāmationis. ⁊ ꝑpter hoc quandoq͡ʒ accidit ex rugitu q non facit dolorem coartatio vehemēs ⁊ fit fortis erectio habentium melancholiam. Et viroꝝ qꝺ desideriū forte fit in regionibus ⁊ aeribus ⁊ temporibus frigidis ꝑpterea q͡ꝫ aggregatur illud ex virtutibus eoꝝ. ⁊ dispō mulieꝝ est econtrario ꝑpterea q͡ꝫ asp̄git illud de ꝟtutibus eaꝝ cōgelatis ⁊ ꝺ ylijs eaꝝ que sunt frigide valde. Et dormire super dorsum est de facientibus erectionem.

Ca. xxvi. de signis.

Ignū sanitatis corporis ⁊ signū repletionis non sunt tibi occulta. ⁊ signum acuitatis spmatis est q͡ꝫ egreditur velociter cum acuitate ⁊ adustione: ⁊ facit accidere in vrina adustionem et sequitur ipsum debilitas. Et signum multitudinis spermatis solius est vt non sit in corpore de dispōnibus ꝟtutis ⁊ multitudinis san. aliquid de quo sit curandum. ⁊ fortasse est cum ea debilitas. verūtm̄ sperma multiplicatur ⁊ pollutio fit frequens. ⁊ qꝺ egreditur est plurimum ⁊ debilitat corpus. Signū pruritus est vt coitus addat i desiderio. ⁊ quādoq͡ʒ est desiderium plurimum ⁊ sequitur coitum dolor. Et signum inflationis est vehementia erectionis et

antecessio accessionis inflatiuoꝝ ⁊ complexio melã
cholica.

Ca.xxvij.de curis.

Illius que ẽ a repletõe calida curatio ẽ phlo
botomia ⁊ alleuiatio cibi ⁊ assumptio infrigi
dantium. Et illius que est a repletione humi-
da curatio est q̄ repellit eã ex calidis exsiccantibus
sperma cum medicis ad coitum vt perueniant me-
dicine ad vasa. Et illius que est ex acuitate spermati s
curatio est equatio humorum: ⁊ ipsorum infrigida
tio per acceptionem eorum que sunt sicut lactuca ⁊
portulaca ⁊ semen earum ⁊ endiuia ⁊ cucurbita ⁊ cu
cumeres ⁊ fructus ⁊ coriandꝝ humidum. Et ẽpla-
stratio cum eis que sunt sicut nenufar ⁊ muschum ⁊
cerata facta ex oleis frigidis ⁊ cum succo canne hu-
mide ⁊ canfora bibita ⁊ linita. Et admistratio lami
ne plumbi super dorsum ⁊ pot⁹ aque frigide. ⁊ dor
mire super stratum lineum ⁊ que similiantur ei: ⁊ ci
bi de lentibus ⁊ portulaca. Et illius que est ex mul
titudine generationis spermatis curatio etiam est in
frigidatio vasorum spermatis cum infrigidatiuis q̃
diximus. Et illius que est ex fortitudine pruritus ⁊
bothor curatio est phlobotomia ⁊ eductio materi-
ei calide solutione ventris ⁊ equatio complexionis
Et epithimata infrigidantia p̃dicta ⁊ fortasse idiget
narcoticis. ⁊ epithimata cũ eis que sunt sicut hyus
gamum al. ⁊ folia hyusgami ni. ⁊ infusio i aqua fri
gida valde. Et illius que est ex inflatiuis curatio sũt
infrigidantia cum est caliditas vehemens donec ex
tinguatur caliditas inflatiua ⁊ exsiccatiua cum forti
tudine. Et resolutiua ventositatum si est cum frigi-
ditate vehementi. ⁊ euacuatio cholere nigre eorum
si sunt melancholici.

Ca.xxviij. de exsiccatiuis frigidis spermatis.

Lentes ⁊ aqua eaꝝ ⁊ p̃pe decoctaꝝ cũ se. cana
bis lz semen canabis sit calidum ⁊ nenufar et
coriandꝝ ⁊ semen portulace ⁊ succus cãne hu
mide ⁊ aqua lactis de quo extractũ est butyꝝ vehe-
mentis acetositatis ⁊ farina glandium ⁊ acetũ ⁊ se.
canabis ⁊ se. lactuce. Et fortasse abscindit sperma q̃n
multum vtitur aliquis eo. ⁊ ex oleis: oleum enim mi
norat sperma: ⁊ emplãtio cum subtiliatiuis ⁊ herba
hyusquiami nigri ⁊ hyusgami albi ⁊ reliqua que po
nuntur super testiculos ⁊ anum. ⁊ silr melones cũ
cerusa ablnta ⁊ plumbo adusto ⁊ chimolea ⁊ aceto.
⁊ iteꝝ compositũ infrigidatiuũ semen lactuce ⁊ sem̃
hyusgami albi ⁊ se. citroli ⁊ se. endiuie ⁊ psilium nõ
tritum ⁊ coriandrum siccum ⁊ nenufar exsiccatum:
terantur omnia nisi psilium: ⁊ fiat ex eis suffũf: Et de
eis que experti sunt expimentatores est q̄ incess⁹ nu
dis pedibus deijcit desiderium coitus.

Ca.xxix. de exsiccatiuis spermatis calidis.

Oleũ torrefactũ ⁊ non torrefactũ ⁊ se. rute et
semen agnicasti ⁊ calamentum ⁊ euforbiũ ⁊
andacocha ⁊ myrrha al. ⁊ cyminum. Et de
cõpositis diacyminũ ẽ exsiccatiuũ spermatis valde. ⁊
si ille qui est calefactus sumat ipm̃ in potu cũ aceto.
Cõpositũ aliud: pineaꝝ excorticataꝝ frixaꝝ ⁊ bdel-
lij amboꝝ añ. ʒ. x. balaustiaꝝ ⁊ ro. amboꝝ ana. ʒ. v.
se. rute. ʒ. vij. se. agnicasti. ʒ. v. terantur ⁊ cribellentur
Et intentio in pineis etiam est relique medicie ⁊ fri-
guntur vt frangatur de fortitudine eaꝝ quã habẽt
super coitum. Et iteꝝ aneti pondus. ʒ. iij. se. lactuce
⁊ se. portulace amboꝝ ana. ʒ. iiij. bibatur cũ aq̃ lẽtiũ
Et iteꝝ se. rute ⁊ castorei ⁊ se. hyusquiami al. omniũ
partes equales: cuius dosis sit. ʒ. i. cum vino cõmi-
xto. Et iterum se. rute anisi amboꝝ ana. ʒ. i. castorei
hyusquiami al. amboꝝ ana. ʒ. ij. ro. ru. ⁊ balaustiaꝝ
amboꝝ ana. ʒ. iij. terantur ⁊ cribellentur: ⁊ sit dosis
ʒ. ij. cum aqua frigida aut vino permixto. Et iterũ
radicis lilij pondus. ʒ. ij. se. rute. ʒ. iij. balaustiarũ
ʒ. v. sumatur de eo pondus. ʒ. ij. cum oxymelle. Et
iterum se. lactuce. ʒ. iij. ʒ. se. rute. ʒ. ij. balaustiaꝝ põ-
dus. ʒ. ij. se. agnicasti. ʒ. i. ⁊ est dosis vna. Et iteꝝ cõ-
positum calidum radicis canne sicce ⁊ ozimi mon-
tani ⁊ myrrhe omnium ana. ʒ. ij. euforbij. ʒ. ʒ. se. ru
te ⁊ balaustie ⁊ agnicasti ⁊ sansucci ⁊ aggregẽtur oia
⁊ sit dosis eius pondus. ʒ. i. Et iterum radices plan
te nominate testiculus canis ⁊ se. canabis cãpestris
amborum ana aur. viij. se. agnicasti torrefacti aur.
ij. seminis caul' aque aur. i. ⁊ sit dosis quod bibitur
de toto aur. i. cum vino nigro stiptico quod iam per
miscuit aqua.

Ca.xxx. de multitudine exuberationis spermatis
⁊ humoris qui est ante vrinam ⁊ qui egreditur post

Causa in hoc aut est in spermate: aut in vasis
spermatis: aut in renibus: aut in lacertis cõ
seruantibus ipsum: aut in principijs. Et cau
sa que est in spermate: aut est multitudo eius pro-
pter paucitatem coitus ⁊ multitudinem acceptio-
nis generantium sperma: quoniam multiplicatur ⁊
grauantur eo vasa spermatis: indigent motu expel
lente ipsum ex vasis cum applicatione sua sup ipm̃
⁊ perducit illud ad apertionem meatus qui est ex-
pellens superfluitatem. aut propter suam tenuitatẽ
quare resudat sicut resudat omne tenue: aut propter
suam acuitatem ⁊ mordicationem quare mordicat
⁊ est necessarium nature expellere ipsum. Et cau-
sa que est in vasis spermatis: aut est debilitas retenti
ue propter malitiam complexionis: aut propter ve
hementiam virtutis expulsiue: aut propter egritudi
nem officialem ex spasmo aut tetano que necessario
facit mot⁹ extraneos: quare mouetur expulsiua pro
pter illud ⁊ expellit sperma sicut ipsa expellit noci-
uum aliquod: quemadmodũ accidit vomitus cũ
aliquid nocet stomacho ⁊ apud alterationem cibi.
Et ad vltimum spasmus ipse est pressor ⁊ expressor
⁊ eijciens. Et scias q̄ spasmus membroꝝ spermatis
est solutiuus. ⁊ spasmus lacerti: aut est retentiu⁹ quo
niam lacertus ani est creatus ad retinendum: ⁊ ille
ad exprimendum. aut est mollificatio in eis: quare
non retinetur p̃pter dilatationem accidentẽ in mea
tibus. Causa vero in lacerto confortatiuo est spas-
mus iteꝝ ⁊ mollificatio. Sed causa in renibus est
q̃n q̃nq̃ accidit adipi coꝝ liquefactio ex vehemen-
tia desiderij coit⁹ aut multitudine coit⁹: q̃re egredi s

ex coeuntibus post vrinaz ēt ex ea rēs pluria pendēs ī pāno ⁊ ē mala destruēs v̈tutē ⁊ corpꝰ. Causa aūt ī ꝓncipijs ē sicut si multiplicet cogitatō ī coitu ⁊ auditus suoꝝ verboꝝ: aut accidat ei q̄ desiderat ī nā coitū silez illi q̄r mouet ad opatōz suaz aliquo mō motu debili ⁊ emittit humorē añ vrinaz aut forti: ⁊ descēdit spma. Et accit qñz mulieribꝰ emissio hūoris plimi añ vrinaz pp mollificatōez oris matricis ⁊ debilitatē vasoꝝ spmatis eaꝝ ēt pp has causas predictas.

Cap. xxxi. de signis.

Illaz ī qua ē causa spmatis multitudo non sequitur debilitas ⁊ diminutō cuz multitudie coitus: nisi sit corpꝰ debile ⁊ vasa spmatis fortia: tunc. n. significat illud multitudo eꝰ q̄d egredit ⁊ eꝰ qualitas cuz debilitate adueniente corpori ex eo. Et illaz que est pp tenuitatē eꝰ significat tenuitas spermatis cum pūtia. Et illa que est propter acuitatez ⁊ mordicatōem eꝰ sentitur ipsa igressione. ⁊ quandoq̄ ē cuz ea ardor vrie ⁊ est color eꝰ ad citritatem declinis. ⁊ significant ipsam cause preterite ex cibis ⁊ motibus. Et illius que est causa debilitatis ī istrumentis ⁊ ī v̈tute sua retentia signum est q̄d descendit sine erectione. Et similiter si est illic mollificatō ⁊ cum illa que est ex spasmo est erectio. Et similiter est illa que est ex vehementia v̈tutis expulsiue. Amplius mollificatōi ⁊ spasmo adsunt signa.

Cap. xxxij. de cura.

Minoretur cibus ⁊ fiat euacuatō ⁊ adnistrentur ea que diximus de illis que exsiccant spma ⁊ minorant ipsum ⁊ que diximus de illis que temperant adustionez. Et iam diximus curam spasmi ⁊ mollificatōis ⁊ tu sciuisti eaz. Equatō aūt tenuitatis est cum eis ī q̄bus est stipticitas ⁊ calefactio permixtis cum exsiccatis ⁊ iam sciuisti ea: ⁊ cibis igrossatiuis sicut sunt pultes ⁊ triticum decoctum vt puls. Confortatō autem retentie fit cum facientibus stipticitatē que tu iam sciuisti potando ⁊ leniendo. Virtutis vero expulsiue sedatō fit cum ifrigidantibꝰ ⁊ stupefacientibus parumper. Et menta q̄dem est pharmacum nobile ī igrossando sperma ⁊ confortando vasa eꝰ ad retinendum ipsum: Et ī libris quorundam sunt composita retinentia exuberatōez: sed timeo ex plurimis eorum ꝙ addant ī spermate.

Cap. xxxiij. de multitudie pollutōis.

Cause eꝰ sunt cause exuberatōis ⁊ motus spermatis. ⁊ quandoq̄ non mouetur nisi apud somnū ⁊ ꝓpe cuz dormit aliq̄s supra ceruicem ⁊ s̄m modum quem iaz peregimus de causa eꝰ Et eius cura est illa cura: ⁊ stricture lamie plumbi super dorsum ipressio magna. veruz quandoq̄ nocet renibus: quare oportet vt attendatur hoc ī eo iteruz similiter ī lecto ifrigidantia ⁊ dormire super folia ⁊ facilis ⁊ similia.

Cap. xxxiiij. d̄ paucitate spmatis ⁊ exitu eꝰ filoso.

Fit propter causas que contrarie sunt causis exuberatōis ⁊ multiplicatur ī laborantibus ⁊ exercitantibus: Et curatō eꝰ est curatō paucitatis coitus. ⁊ cura exitus filosi est illud q̄d hūectat

Cap. xxxv. de regimie eꝰ quem ledit coitus.

Oportet vt huiusmodi homo peruenit ad confortandum stomachum suum: ⁊ ad hoc vt eius digestio bona fiat cū eis que bibuntur: ⁊ epithimatibꝰ ⁊ emplr̄is predictis ī ca. stomachi. vt contigat per id succursus debilitatis accidentis ꝑ id quod euenit ex coitu propter necessitatem ⁊ cuz medicis que sunt ad cor vtiles. Et admistrentur super membra coitus eius viri medicie ifrigidantes minorantes sperma ⁊ de illis quas dicemus. Et bibant ifrigidantia contraria spermati ⁊ admistrentur ī stratibus ⁊ ī vnctiōibus ea que faciunt habentibus ꝑapismum ⁊ dimittant omnia que generant sperma. Et assiduent exercitium superiorum partium corporum suorum sicut est percussio altatab ⁊ sauliguet ⁊ eleuatō lapidis. Et oportet vt gradati perueniant in minoratōe coitus. Et quando coeunt ī ꝓncipio noctis dimittant ipsum vno die aut duobus diebus vsq̄ ad horam somni noctis ante ipsum aut post ipsum: ⁊ rectificent cibum ī eo q̄d est iter illud ⁊ dormiant post coitum. deide gradati perueniant ad dimittendum numerum dierum quorum plurimum sit ꝑ occupatōez ī ludicris. Et de cibis eorum qui succurrunt ipsorum debilitatibus est panis bonus mundus ifusus ī vīo bono.

Cap. xxxvi. de regimie eius q̄ plurio vtitur coitu ⁊ nocetur eo ⁊ debilitat ipsum: aut leditur visus ⁊ sēsus eius ⁊ caput: aut neruus ⁊ accit ei tremor.

Oportet vt admistrentur calefactō ⁊ humectatio cum cibis bonis quorum paucum nutrit plurimuz ⁊ cum balneatōibꝰ ⁊ aromaticis ⁊ regimie ⁊ facere vt ipsi dormiant ⁊ q̄escant ⁊ letari ī ludis q̄ letificant. Et lac q̄dem ouinum ⁊ vaccinū est vehementis iuuamenti ad confortandum cuz sumitur de eo ī ieiunio: ⁊ cum quantitate qua digeratur ⁊ dormiat super ipsum ⁊ oportet vt admistretur exercitiuz p̄eparatōis. Et q̄ndo admistratur mithridatum ⁊ diamuschuz cuz superfluitate ī humectatōne viuificat. ꝙ si appareat debilitas visus tunc causa eius est cerebruz: quare oportet vt assiduet iunctōez capitis sui cuz eis que sunt sicut oleuz viol. ⁊ fiat caputpurgiū cum eo: aut distilletur ī aurem ⁊ vtatur ī troitu aque dulcis ⁊ aperiat visum suum ī ea. Si autem accidat tremor ex ea tunc si materia fuerit plurima humida soluatur cum eis que sunt sicut pulpa colloquintide: aut cucumere asinino ⁊ centaurea. ⁊ post illud curetur virga cum vnguentibus fortibus ī quibus sint muschum ⁊ ambra ⁊ been cum oleo de costo: ⁊ nardino ⁊ de lilio ⁊ oleo de ciperis ⁊ almahaleb ⁊ oleo de sauina ⁊ omni oleo calido ī quo est stipticitas. Et si non fuerit materia curetur cum vnguentis tremoris. Et quando accidit ei post ipsum tremor sumat in potu oppoponacum in aqua sansucci ⁊ cassiefistule s̄m quantitatez quā tollerat: ⁊ aq̄ sansucci sit quantitas. ℥. i.

Cap. xxxvij. de multitudine erectionis absq̄ desiderio ⁊ de priapismo.

Causa propinqua multitudis tensionis virge vt corda est multitudo ventositatis grosse i partibus membrorum coitus. Aut enim est multitudo huius cause ventose i ipso neruo concauo. Aut est superueniens eis ex arterijs aut vasis spermatis: aut sunt due res sil'. Et materia quidē huiꝰ ventositatis est humiditas plurima. Et efficiens ipsaz ē caliditas pauca. Et hec materia: aut est resudans fixa i vasis spermatis ⁊ i eo vbi generatur: aut non resudās. qualitercūq3 igitur sit si protēditur hec ventositas ⁊ ꝟtus eius: tunc aut est propter frigus eius. aut propter ipsius grossitudiez. Et quā3 adiuuat materialez causaz ⁊ efficientē causas istrumentales: verbigratia vt sit i cute ꝟge ⁊ q̄ sequūtur ipsaz spissitudo prohibens resolutōez: aut ē dilatatō orificioꝝ venarū veniētiū ad eaz sicut accidit ei cuius coitꝰ plurimus fit vehemens: ⁊ ei q dimittit coitū ad tēpꝰ quare mouetur i ea sperma ⁊ ventositas cū fortitudie: ⁊ quā3 puenit ad ꝑapismū. Et quā3 adiuuant omnia illa cause precedētes: aut ex cibis calidis acutis aut iflatiuis: sicut sunt cicer ⁊ vua ⁊ vitellus oui ⁊ illa q̄ aggregant vtranq3 rez sicut eruca. ⁊ illud cui iest ꝓprietas generandi sperma sicut vinū nouū. Aut ex dispōiōꝰ ⁊ figuris sicut est multitudo dormitōis sup collū: qr liquefiēdo conuertitur spma i vētositatē: aut strictura ancharuz cum cigulis de corrigijs aut istitis: quare dilatantur orificia venaꝝ. Priapismus vero est si cōfortetur aliqua haꝝ causaꝝ ⁊ fortis fiat erectio ⁊ remaneat ⁊ tendatur ꝟga vt corda cuius nō sit desideriuz ⁊ necessitas ⁊ pꝰ perfectōez necessitatis: ⁊ quā3 icipit magnificari ⁊ augmētari aut prolongari propter illud quod effunditur ad ipsaz de materijs pluribus. Et plurimū causaꝝ eiꝰ ē amor ⁊ hoc nomē ꝑmutatur ad hanc egritudiez ex forma formatōis erecte ꝟge qua ludunt qdaz. Et hoc accidēs cuz nō curatur fortasse puenit ad tetanū vasoruz spermatis: ⁊ accit apa calidū cū eo ⁊ iterficit.

Cap. xxxviij. de signis.

Vista super plurima signa que numerauimꝰ cuz tua reuersione ad illud quod accepisti vsq3 ad hunc finē ex ꝑncipijs. Et scias q si fuerit ventositas generata i istis i ipsa ꝟga ille tremor ꝟge antecedens plurimum: ⁊ si non fuerit ita: tūc causa i ipso est propter virgam ad quam iam peruenit ex arterijs san. vasorum spermatis

Cap. xxxix. de cura.

Curatō tensionis vt corde assidua ast administratio eorum que dicemus de prohibētibꝰ iflationē ex ebibitis ⁊ epithimatibꝰ. Canō vero curatōis ꝑapismi ē euacuatō cuz vomitu ⁊ phlobotomia absq3 vētris solutōe oino: propterea q timetur q vētris solutō descēdere faciat materias desup: ⁊ propter illud quod oz vt sit exercitiū mēbroꝝ superioꝝ ludēdo cuz talub ⁊ silibꝰ. ⁊ dimittatur coitꝰ nisi ꝓpter necessitatē eius ne eueniat nocumētū aliquod ex nocumētis dimissionis ipsius: deide ifrigidatō i aqua ⁊ i stratibꝰ rosaceis ⁊ de salicibꝰ ⁊ cū epithimatibus ⁊ ceratarijs fortis ifrigidatōis predictis. Et administrentur lamia plumbi sup pectinē ⁊ ebibita ifrigidantia ⁊ nenufar ⁊ cāfora ⁊ lactuca ⁊ excusatō pluria ē. Et i eo quod est iter illa ⁊ post miozatōez materiei vētositatis oz vt administretur quod subtiliet sine calefactione vehementi sicut sunt embroce camenilline ⁊ de agnocasto. Et administrentur tunc ea q̄ sunt sicut vinū ⁊ se. agnicasti ⁊ similia postq3 dimidituꝛ mā ⁊ bibat tūc vinū albū tenue. Et oz vt dimittat coitū oino ⁊ cogitatōez i eo ⁊ ꝯsideratōez ad illud quod mouet desideriū nisi ille cui accit ꝑapismꝰ ꝓp dimissionē coitus oino ꝭm q diximꝰ: tūc. n. cura eius ē coitꝰ ⁊ nutriatur cuz eis q̄ sūt sic lētes ⁊ q̄ currunt cursu eaꝝ ⁊ nō multū vtatur acetosis: ipsa. n. quandoq3 iflant.

Cap. xl. de de alacuoth.

Alacuoth ē ille q cuz coit eijcit stercus suū cū spermatis fit descensio ⁊ non regit anū suū. ⁊ sup plures eoꝝ dominatur desiderium valde ⁊ multiplicatur i eis delectatō ⁊ mollificantur valde ꝓp resolutōez spirituū eoꝝ. ⁊ plꝛi ipsoꝝ sūt molliū corpoꝝ.

Cap. xli. de regimine eius.

Oportet vt administrentur vnguenta ⁊ emplastra stiptica confortantia lacertos: vt se. agnicasti ⁊ similia. Et fiat iunctō cuz eis q̄ sunt sicut oleū nardinuz ꝓpe ⁊ oleū de cupresso ⁊ oleum de sauia. Vnguētuz bonū: Sumantur oleū de cydonijs ⁊ oleū de alcāna ⁊ terantur karabe ⁊ acatia ⁊ liliuz siccuz ⁊ fiat ex eis ⁊ oleo de cydonijs ⁊ alcāna vnguētū ⁊ administretur assidue sup lacertū ani: ⁊ fiant ex eis suppositoria retētiua ⁊ ꝓpe i tēpore coitus sicut si supponatur colyriuz ex remisch ⁊ gallis ⁊ balaustijs ⁊ thure. Et iteꝝ supponatur colyriū ex oleis stipticis. At vero qd dicitur de bonitate ciboꝝ eoꝝ ⁊ regimie ciboꝝ ipsoꝝ ⁊ subtiliatōe eoꝝ: ē res q̄ nō habet i hac itētōe nisi itelligatur de cibis stipticis qbus cibantur: ⁊ similiter i clisteribus piguibus ifrigidantibꝰ que dicunt non ē vtilitas apud me: imo oportet vt itendatur i eis q̄ diximus ⁊ vt itendatur ad frangendum acuitatē stomachoꝝ eoꝝ ⁊ confortanduz corda ⁊ cerebra ipsorum.

Cap. xlij. de aluminati.

Alumiati ꝭm veritatē ē egritudo accidēs ei q consuescit vt sup euz iaceant hoies ⁊ habet desideriū plim: ⁊ ē i ipso spma plim nō motum ⁊ cor eius ē debile ⁊ eius erectō debilis i radice: aut debilitatur nunc ⁊ fuit iaz assuetus coitu qr affectat ipsuz ⁊ nō pōt sup ipsuz: aut pōt sup ipsuz potentia medicatiua: quare desiderat vt videat coituz currentē iter duos. ⁊ ꝓpiquor ē ille q ē cū eo: tūc eni mouetur desideriū eiꝰ. q si emittat spma qn̄ cū eo aliqs coit: aut egreditur cū eo mēbꝝ suū tunc oz ꝑficere desideriuz suū: ē eni q̄daz secta eoꝝ quoꝝ desiderium nō erigitur ⁊ mouetur nisi quando cū eis coitur: ⁊ tūc aduenit eis delectatio emissiōis spmatis siue cū opatōe illiꝰ siue absq3 effectu. Et secta eoꝝ ē q qn̄ cū eis coitur nō emittūt sperma tunc imo declinant ad hoc vt coeant cuz alijs. ⁊ sunt i veritate ꝓstrate anime ⁊ maligne nature ⁊ male consuetudis ⁊ ꝯplexionis muliebris Et quā3 sunt mēbra eoꝝ magis sustinentia q̄3 mēbra viroꝝ. Et scias q oia q̄ dicuntur ꝑter ista vana sunt. Et stulti hoies sunt q volunt eos curare. Naz initiuz egritudis eoꝝ

meditatiuum ē nō naturale. Si vero cōfert cura eiꝰ tūc est illud qđ frangit desiderium eorum ex tristitia ⁊ fame ⁊ vigilijs ⁊ carcere ⁊ ꝑcussione. Et dixerūt quidā ꝙ causa aluminati est ꝙ neruus sensibilitatis qui venit ad virgā ramificatur ī illis ī duos ramos: quorū subtilis radici virge cōtinuatur ⁊ grossius decliat ad caput virge quare idiget ille q tenuis ē fricatione vehemēti donec sentiat quare spgitur sup ipz hominē: ⁊ tūc aduenit ei explemētū libidinis. ⁊ hec res ē sicut illud qđ remotū est. Et prima ē sup quā ē nutrē dū ⁊ additū ē ex qbusdā quibus ē sciētie pars ⁊ ī arte maligna itroitus. ⁊ verificata sūt verba oium illorum super illud qđ dixerūt.

Cap. xliij. de hermaphrodito.

Ali quiest hermaphroditus nō est membrum viri neqꝫ membrum mulieris. Et de illis est qui habet vtrunqꝫ: sed vnuz eorum est occultꝰ ⁊ debilꝰ ⁊ aliud ē econtrario: ⁊ descēdit sperma ex vno eorum absqꝫ alio. Et de illis est in quo ambo sūt equalia. Et peruenit ad me ꝙ de illis est qui agit ⁊ patitur: sꝫ paꝝ verificatur hoc. Et multotiens curantur per incisionē mēbri occultioris ⁊ regimē vulneris eius. Ca. xliiij de excusatione medici in illis q̄ docet de delectatione ⁊ coangustatione receptricis ⁊ calefactione eius.

Non est turpe medico cū loquitur de magnificatione virge ⁊ coāgustatōe receptricis ⁊ delectatione mulieris. Et illud ideo: quoniaz sunt ex causis quibꝰ peruenitur ad generationem. Multotiēs eni est paruitas virge cā vt nō delectetur ea mulier quoniam diuersa est ab ea qua assueta est quare ñ emittit sperma: ⁊ quādo nō emittit sperma non fit filius. ⁊ quandoqꝫ est illud causa vt fugiat a suo pari ⁊ querat aliuz. Et similiter quando ipa nō est angusta nō cōuenit ei suus par ⁊ ipa iterū nō cōuenit pari ⁊ indiget vnusquisqꝫ eoꝝ permutatione ⁊ similiter delectatio vocat ad emissionē spermatis festinaz. Mulieres eni sꝫ plurimū tardāt in emittēdo sperma ⁊ remanent nō ꝯplentes desideriū suū quare nō fit generatio. ⁊ iteꝝ ipse reānēt sꝫ desideriū suū qr ille que ex ipis non custodiunt: mittunt ī illa dispōne super seipas quē inuenuīt: ⁊ propter hāc cām redeūt ad fricationē vt perficiant ī eo qđ est inter eas cōplemētū voluptatis.

C. xlv. de delectando viros ⁊ mulieres

E illis que delectant eos vtrosqꝫ simul ⁊ saliua eius qui sumit ī ore suo altit ⁊ saliua cubebe ⁊ mel emblicoꝝ ⁊ mel cū quo ꝯficitur scamonea. ⁊. ʒʒ. ⁊ pip cū melle. Et si vtatur linimēto ꝓprie sup medietatē postremā virge nō ē magnū iuuamētum ī vsu illius: facit eniz delecationē in capite virge solum.

C. xlvi. de magnificātibus virgam.

Magnificat ipaz fricatio cū adipibꝰ ⁊ oleis calidis post pannū aspeꝝ ⁊ effusionē gūmi lactis sup ipaz. ꝓprie lactis ouium: deide adherentia picis sup ipsam vt attrahat san. ⁊ retineat viscositate sua ⁊ coagulꝫ sua piguedine ⁊ fiat assiduatio in istis in duabus extremitatibꝰ diei. Et scietur quidē qualiter fiat picis adherētia ī sermōe nostro qui est in fen. in qua est decoratio cuz sciūtur impinguatio mēbrorum. ⁊ de illis que faciūt illud sunt sanguisuge cuz exsiccantur ⁊ linitur cuz eis ⁊ lumbrici terrestes ⁊ allebleb ⁊ est species volubilis qui habet lac ⁊ aqua albedarūgi. Sumātur sanguisuge ⁊ ponantur in luto in quo est aqua caruz ⁊ dimittantur hebdomada vna ⁊ qđ est supra donec exsiccentur ⁊ deinde terantur ⁊ liniantur cum eis.

Ca. xlvij. de constringentibus vuluam.

Uuantur xiloaloes ⁊ ciperi ⁊ enula ⁊ garsofili ⁊ ramich ⁊ paꝝ muschi ⁊ terantur omnia ⁊ inuoluantur in lana infusa in niesus ⁊ supponantur. Et iterum galle immature superiora squinanti cribellentur cribro subtili ⁊ supponantur cū panno ifuso in vino vice vna post aliam. Facit. n. illud redire virginitatē constringendo. ⁊ iteꝝ cortic. pini ꝯtritorum partes. iiij. aluminis partes. ij. ciperi ps i. decoq̄ntur cum vino odorifero ⁊ madefiat ī ipsis p ānus lini ⁊ supponantur. ⁊ oportet vt cōseruetur in vase obtruso capite. ⁊ administretur de eo vna vice post aliam: est enim bonum valde.

Cap. xlviij. de calefacientibꝰ receptricem.

Ferueant muschus ⁊ galia ⁊ crocus in vino odorifero in quo infundatur pannus lini ⁊ ībibatur ⁊ administretur. est enim redolere faciens. ⁊ cordumeni ē mirabilis valde in hoc.

Tractatus secūdus de dispositionibus hoꝝ mēbroꝝ. s. de illis que continuantur cum coitu.

Cap. primum de apostematibus testiculoruz calidis ⁊ que de eis approximantur ano.

Apostema quandoqꝫ fit in ipo testiculo ⁊ qñz fit ī osseo. Et illius qđ fit ī oseo tactꝰ possibilis ē ⁊ cognoscitur dispō duritiei eius ⁊ lenitatis eius ⁊ coloꝝ ipsius. Et in illo qđ fit in testiculo ē illud difficile ⁊ sentit illud ipso existente inter osseuz ⁊ qñz est cum eo se. Est enim mēbrū nobile cōtinuatuz cū corde. Et multotiens quidē ledit osseum: deinde redit ⁊ remanent ambo testiculi suspensi: deinde nascitur osseum ⁊ incarnatur ⁊ creatur ibi cistis dura nō sicut erat prius. Et multotiens corroditur testiculus quare indiget vt castratio fiat necessario vt non perambulet corrosio. Et multotiens deletur apostema testiculi per tussini accidentez quare permutatur materia ad partem pectoris.

Cap. ij. de cura.

Oportet vt fiat phlobotomia ⁊ soluat natura ⁊ proprie cum eis que administrātur de subtus. Nam cum administrantur suppositoria confert magnifice ⁊ attrahitur materia ad anum. Et quandoqꝫ necessariuz est vt post phlobotomiam vene manus secundo fiat phlobotomia ex

saphéa. Et oz vt attēdat flatꝰ doloris ⁊ fiat phlōmia ex latere eius. Et si fuerit in vtrisq̄ testiculis sil' accipiatur qd necesse est accipere de san. ex vtrisq̄ manibus. ⁊ sil' oz vt alleniet cibus ⁊ dimittat carnē ⁊ que sunt eis similia ⁊ regatur regimīe subtili: ⁊ admīstretur i primis super membrum pānus ibibitus i aceto ⁊ aqua rof. ⁊ mucilaginibus ⁊ succis frīs infrātis. ⁊ cum icipit augmentari admīstrentur huiusmodi epithimata ⁊ emplā. Sumatur aqua solatri ⁊ aquā cucurbite ⁊ aqua canne hūide proprie ⁊ aqua endiuie ⁊ faria ordei ⁊ fabarum ⁊ aliquantuluz croci ⁊ oleū rof. Et iterū: folia alkakingi ⁊ faria ordei ⁊ lentium Et iteꝝ folia cāne ⁊ farie fabaꝝ ⁊ oleū rof. Et de eis q̄ nos experti sumus iterum ē vt sumantur alkakingi ⁊ faria ordei ⁊ faria lentium ⁊ faria fabaꝝ ⁊ violarū tritarū partes equales igniantur ⁊ emplentur cū eis Et si venerit caliditas ⁊ dolor supfiui est necessarium vt misceantur cum repercussiuis sicut sūt folia hyui gami albi. ⁊ si fuerit i eo durities aliqua aut pertransierit terminum pncipij manifeste tunc oportebit vt regatur cū eis i qbꝰ ē maturatio. ⁊ ppīgus maturātiū ex gradu pricipij ē faria fabaꝝ ⁊ camemilla ⁊ altea ⁊ mucilago se. lini ⁊ rob. ⁊ iteꝝ faria ōdei cū aq̄ ⁊ melle ⁊ iteꝝ folia caulis cū faria ordei ⁊ vitellꝰ ouoꝝ ⁊ oleo rof. Cū autem indiget resolutione ⁊ stat augmentuz de expertis bonis sūt passule enucleate ⁊ cyminum que terantur ⁊ fiat ex eis emplm cum vino: aut folia caulis ⁊ fenugrecum decocta: aut farina fabarum ⁊ passe pigues enucleate ⁊ cyminum ⁊ decoquatur totum in vino commixto ⁊ leniatur: aut faria ordei cū stercore vaccino ifusa i aceto cum modico canfore ⁊ aliquātulo aque solatri: aut cinis papyri siluestris ⁊ altea conficiantur cum aceto. Et cinis caulis cum albumie oui aut vitello eius: aut radix cucūeris agrestis cum vio mellis cum farina radicis lilij trita sicut vnguentum: aut passularum mundataruz. v. granorum viridium elixatorum. i. ⁊. 5. cymi. i. caulis. vij. glutinis pini. iij. conficiantur cum melle. Et iterum ad apostemata cum vlceribus scorie argenti decoq̄tur cum oleo donec fiat ei spissitudo: deinde ponantur super eam cera ⁊ gūma pini ⁊ reponatur. Et iterum alkalimbat ⁊ ammoniacum equaliter olei de lilio butyri vaccin. quantum sufficit. Et iterum radix lactuce cum sanie. Et iterum fenugrecum ⁊ se. lini cū aqua cepe. Et iterum fex vini antiqui cum sanie. Et iterum ea que diximus in ca. frigidorum. Et iterum forte apostema qd idiget maturatione: ⁊ ad frigidū ⁊ ventositatem in testiculo: Sumatur ciceris nigri ⁊ staphisagrie amboruz aā. pars. i. scorpionis adusti pars. i. emplētur cum eo. ⁊ parum infusionis olei sābacini i virga est iuuatiuum ad illud: ⁊ ad frigidum proprie. ⁊ suspensio rubee tincture super ipsum.

Et quando apostema est dubellati tūc de illo quod bonum est: est vt fiat aperio apud osseum ⁊ non cōceditur vt aperiatur illud qd sequitur anum: quare quandoq̄ fit fistula mala: immo oportet vt assidue tur positio farie rizi confecte cum aqua super ipsum vt prohibeat apertionem eius. Et i fine eius inijciatur in virga muschus cum oleo sambacino ⁊ est vnium: aut oleum sambacinum aliquotiens est enim cura sufficiens.

Cap. iij. de cura apostematis frigidi i testiculis.

Altotiens accidunt in eis ista apostemata in dispositione caccsie ⁊ hydropisis quoruz curationes sunt maturatiua predicta in apostemate calō. de quibus sunt farina fabaruz ⁊ farinā fenugreci cum triplicato. Et iterum caulium. M. i. ficus. v. numero decoquantur i aqua donec dissoluatur ⁊ fiat cum eis emplz. Et fortiꝰ illo ē vt sumant farina ciceris ⁊ faria fabaꝝ ⁊ cyminū ⁊ adeps renum ⁊ camemilla ⁊ melilotum ⁊ cera ⁊ fiat ex eis vnguentum. ⁊ iterum bdelliuz dissoluatur in rob: ⁊ administretur ⁊ distilletur sambacinum i virgam aliquotiens: quoniam est mirabilis. Et sumantur mastix ⁊ anzarut ⁊ ifundātur i vino ⁊ oleo sambacino ⁊ liniantur super ouum. Et oleum de kerua efficax est in apostematibus testiculoruz: aut distillentur i virgaz muschus cum oleo sambacino quoniam ē vltimuz

C. iiij. de cura apatis duri i testiculis.

Amantur ficuum ⁊ adipis anatis amboruz aā. pars. i. foliorum oliue ⁊ foliorum cupressi ⁊ ammoniaci oium aā. pars. 5. aggregent cū vino ⁊ butyro vaccio. Et iteꝝ folia caulis cū faria ordei ⁊ vitellis ouorū ⁊ oleo. ⁊ iterū colcotar ⁊ isopi hūide ⁊ cere ⁊ olei ro. ⁊ medulle cruris cerui ⁊ foliorum rubi oium ptes equales: fiat ex eis linimētum Et iterū sumantur bdellium ⁊ ammoniacum ⁊ dissoluantur i triplicato ⁊ aggregentur cum pauca farina fabarum ⁊ oleo. ⁊ iterum curatio bona experta ad illud: sumatur furfur ⁊ idesinēter teratur ⁊ cribelletur i cribro tenui donec cribellatum sit ⁊ soluatur ammoniacum cū oximelle ⁊ conficiatur cuz eo ⁊ inuiscetur loco dū temperatuz tenet calorē ⁊ reiteretur super ipm assidue. est enim cōferēs oi duritici. Et iterum aliud conferens duritiei sumant camemilla ⁊ fenugrecū ⁊ assa ⁊ fabe ⁊ butyꝝ ⁊ ꝯgelatū vue ⁊ dactili discoti ⁊ fiat cū eis emplm. Et iterū: cineris ossiuz dactilorum adustoꝝ ptes. ij. altee ps. i. terant ⁊ pmisceantur cū aceto ⁊ fiat cum eis emplm.

Cap. v. de acrai ⁊ arsacon.

Ec est egritudo frā ⁊ est i mulieribus plus ⁊ est tiulatio virge i viris ⁊ i ore matricis mulicrū ⁊ tensio accidēs i vasis spermatis ⁊ mollificatis ⁊ mollificatio ⁊ tetanus ⁊ spasmus ipsorū ⁊ tūc inflatur vēter egri cū sudore frō. C. vi. de cura.

Qando hec egritudo apparet oportet vt fiat phlobotomia ⁊ ventosatio ⁊ mittantur sanguisuge: deine fiat ventris solutio nō semel subito q̄re descendat aliquid ad membra infirma: sed paulatim cum facilitate: ⁊ illud fiat cum eis que sūt sicut aqua volubilis cum cassiafistula ⁊ aqua sicle ⁊ aqua sola ri cum cassiafi. ⁊ cum iuribus oleruz frorum liniētiū nāz. Et sunt sicut illud qd fit de spinachijs ⁊ de attriplicibus ⁊ que sunt similia. Et fiat clisterizatio ex seuestē ⁊ prūis ⁊ altea sicla ⁊ siracost ⁊ attriplicibꝰ ⁊ que sūt illis silia. Et perueniatur ad vltimū i epithimatibus frīs valde ifrātibꝰ sup mem

bra coitꝰ ⁊ sup dorsuz sicut illd qd fit de hyusqamo ni. ⁊ chimolea ⁊ oibꝰ q̄ sciuisti i priapismo calido in apatibꝰ testiculoꝝ calis. Et radix qdē nenufaris ⁊ radix illij sunt ꝯuenientes ad hanc egritudinem.

C. vij. de doloribus testiculorum ⁊ virge.

It ex malitia ꝯplonis diuerse frē ⁊ calē: ⁊ ex vētositate: ⁊ ex apate: ⁊ ex pcussione: ⁊ ex casu sup vētrem.

C. viij. de signis.

Um est ex malitia ꝯplonis nō est illic tēsio vehemēs. ⁊ cognitio ꝯplonis ē cū sēsu ⁊ ē calus iflāmatꝰ ⁊ frus stupefactꝰ ⁊ nō ē plimꝰ. Et cum vētoso ē tensio ⁊ pmutatio sine grauedine. Et cum illis reliqs sunt cause coꝝ ⁊ signa ipsorum.

Cap. ix. de cura.

Agnifice sūt ex eis q̄ dicta sūt in calefactione testiculorum ⁊ infrigidatione eorum ⁊ curatione apatum coꝝ ⁊ resolutione ventositatis ipsoꝝ. Et quando frigus est vehemens tunc cura eiꝰ est oleum de kerua in quo dissolutum sit euforbiuz. ⁊ si vehementior fit inflammatio ⁊ adustio tūc cura eius est cum succis infrigidantibus in quibus positum sit aliquid thuris ⁊ opij. In facto autem a percussione aut casu oportet vt fiat phlobotomia et assumatur membrum cum infrigidantibus repcussiuis absq̃ stipticitate vehementi quare dolorem faciant: immo fit cum eis virtus lenitiua sicut sunt oliue ⁊ nenufar ⁊ cucurbita ⁊ similia. deinde post illud administrentur mucilago altee ⁊ camemilla ⁊ similia. Et iterum: gummi pini ⁊ myrrha cum aqua frigida: ⁊ se. lini confectum cum aqua frigida ⁊ butyꝝ ⁊ gluten albi bat equaliter.

C. x. de magnitudine testiculorum.

Accidit testiculis vt magnificentur non fm semitam apostemationis. sed fm semitam impinguationis ⁊ teneritudinis sicut accidit mamillis.

C. xi. de cura.

Uratur cum medicinis infrigidantibus quibus curantur mamille virginum stantes vt nō cadant: sicut est epithima cum hyusquiamo ni. ⁊ hyusquiamo al. Et omne quod debilitat virtutem nutritiuam ē fricatura plumbi confricati ad inuicem cuz aqua coriandri humidi: ⁊ confricatio cotis ⁊ lapidis molendini. Et de illis que conferūt ad illud ⁊ temperant ipsam ē vt assiduetur iniectio sambacini in virgam.

C. xij. de eleuatione testiculi ex parte eiꝰ.

Uandoq̃ accidit testiculo vt corrugetur ⁊ minoretur propter dominium coplonis frē et debilitatem. Et qn̄ occultatur ⁊ eleuatur ad mirach ventris ita vt difficultas fiat vrine ⁊ dolor fiat cum mingitur ⁊ accidit distillatio eius.

Cap. xiij. de cura.

Uretur cū vnctionibus ⁊ emplis calefacientibus cōfortātibus attractiuis que diximus in caplo erectionis. Et qn̄ occultaꝛ ⁊ fugit: tunc cura est assiduatio balneationū ⁊ tinaꝝ continuarū. Et qn̄ est necessariū fm q̄ scripserunt antiqui vt intromittant opium i virgam ⁊ suffletur donec corpꝰ eius subtilietur ⁊ descendat testiculus.

C. xiiij. de varicibus ossei ⁊ duritiei eius.

Uandoq̃ appent sup osseū ⁊ q̄ sequūꝛ ipz varices iuolute plurie: i qbus cuz coartatur ventositas frequēs fit titulatio sup eas ⁊ multotiens generaꝛ sup eas apa duꝝ qd ē de genere apatuz froꝝ. Et plm qdē accidit in latere sinistro pp debilitatē ipsiꝰ: qm̄ hz venā additā ad quā effūdūꝛ materie

Capitulum. xv. de cura.

Ura eius est cura apatum durorum.

C. xvi. de mollificatione ossei.

Uandoq̃ prolongatur osseū ⁊ mollificatur prolongando ⁊ fit in eo res feda.

C. xvij. de cura.

Portet vt eius embrocatio assiduetur cum infrigidantibꝰ stipticitatem faciētibus ⁊ emplastreꝛ cum eis ⁊ minoretur coitus. Et de medicis sunt qdam qui icidunt partem ossei ⁊ superfluitatem ipius ⁊ sumunt residuum vt equetur eius quātitas. Sed melius est ⁊ magis conseruatur vt sūatur in pmis: deinde abscindatur superfluum.

C. xviij. de ramice ⁊ ruptura.

So postposui ramici ⁊ rupture caplm i quo inueniēꝛ in fine tractatuum qui sunt huius libri tertij.

C. xix. de corrugatione testiculorum.

It illud cā frigoris vehemētis: aut casu virtutis accidentis i signis malis hūtibus egritudines acutas ⁊ ego dicam ea illic.

C. xx. de vlceribus testiculorum ⁊ virge i locis ani.

Um vlcera accidunt i istis locis sūt mala ambulatiua: qm̄ mēbra ista sūt fz formā ad quorū ptes festinat putrefactio qm̄ sunt protecta ab aere ⁊ decliuia ad caliditatē ⁊ humiditatem: ⁊ approximāt meatibꝰ supfluitatū ⁊ assimilanꝛ quodam modo vlceribꝰ visceꝝ ⁊ oris. Et eoꝝ deteriora sunt illa que fiunt i lacerto q est i radice virge ⁊ in ano. Et illud io qm̄ indigent exsiccatiōe forti ⁊ sensus eoꝝ cū hoc ē vehemens: Et fortasse necessariū ē abscidere vgaz ipam cū sup ipsam putrefiūt vlcera ⁊ pambulant.

Cap. xxi. de cura.

Lcera q̄ sūt sup caput virge idigent eis q̄ sūt vehemētioris exsiccatiōis q̄z sint ea qbꝰ idigēt facta sup pputiuz ⁊ cutez ēt: qm̄ caput virge est vehemētioris siccitatis i ꝯplone sua. Et ista vlcera aut sunt recentia: aut sunt antiqua. Et de eis sūt que sunt maligna. Et recentibus qdez nō est res melior q̄z aloes: ⁊ assumanꝛ aloes plumbum vstum et climia abluta cum vino ⁊ tutia. ⁊ approximant illi margarite: ⁊ vene aduste ⁊ sūt mirabiles in hoc. Et cinis ouoꝝ ⁊ tutia puluerizati ⁊ epithimati cū aqua frā. Si aūt sūt hūidiora illis ⁊ iā faciūt pus idigēt eis q̄ sūt fortiora sicē es vstum ⁊ cortices arboris pini hn̄tis grana pua adusti. Et si idigēt gnātiuis carnis misceaꝛ cuz eis thus. Medicamē exptum ad ea que idigent exsiccatiōe vehemēti cū icarnatiōe. ℞. tutie ⁊ aloes ⁊ sarcocolle ⁊ thuris ⁊ sedenigi ⁊ corticis me-

diani algarab adusti ⁊ aluminis iameni ⁊ attrimēti
adusti ⁊ gallaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ acatie oīum añ: ptes
equales: ⁊ floris eris ptem.i.s. ⁊ capitum granatorū
etiaꝫ acetosoꝝ ptē.i. fiat ex eis vnguētū cū oleo rosꝫ.
Discriptio alia: scoria ferri plumbū vstū san. draco
charte ↄbuste ⁊ alumī ↄbustū sumāt cū oleo rosꝫ. fiat
ex eis emplꝫ aut vnguētū aut troc. Et si fuerit antiq̄
ponāt in eis thus ⁊ minutum eius ⁊ aloes fm ptes
equales. ꝙ si illic fuerit corrosio tunc ex eis que con
ferunt illi est vt sumant cinis capilloꝝ hois ⁊ aniu-
den ⁊ lentes montane ⁊ fiant ex eis puluis ⁊ emplꝫ.
Et iteꝝ fortius illo: sumant de vnoquoqꝫ duorum
arsēicoꝝ.vij. ptes ⁊ calcis nō extincte lapides.xx. ⁊
acatie.xij. ptes: ↄficiantur cum aceto ⁊ succo alessi-
us humidi ⁊ fiant trocisci in vmbra ⁊ administren
tur. Et fortius illo est illud qḋ.℞. vtrūqꝫ arsenicum
⁊ acatiam ⁊ staphisagriam ⁊ cinerem aneti ⁊ piper
de quibus fiant trocisci. Si aūt maligna fiant et
denigrent tunc melius est vt pēitus abscindatur lo
cus niger ⁊ curet cum vnguento generatiuo donec
generetur.

C.xxij. de vlceribus interioribus virge.

Curatio illius ē curatio vlcerū vesice. Et q̄nqꝫ
necessaria sunt ea que sunt sicut medicamen
de chartis cōbustis ⁊ alumine adusto ⁊ cli
mia abluta post ↄbustionem. Et de corticibus arbo
ris pini minoris scedenegi iure de q̄bus fiant troc.
⁊ administrentur i iniectorio.

Cap.xxiij. de fricatione in virga.

Jt ex mā calā effusa ad ipām ⁊ sudore acuto
resudante ex partibus eius quare facit ipam
fricari.

Cap.xxiiij. de cura.

Xpellat humor cū phlomia ⁊ solone vētris
Deinde sumat acatie ⁊ menuthe amboꝝ añ.
ʒ.i. salis āmoniaci aloes añ. sextā.ʒ.i. croci.
xij.ʒ.i. ⁊ q̄ntū sunt oia vsnen terant oia ⁊ cribellent ⁊
ↄficiant cū oleo sambacino: ē enim mirabile. Et q̄nꝫ
sedat si liniant desup in balneo acetū ⁊ oleū rosꝫ. et
sint in ipo nitrum ⁊ alumē. Et si est frā ponat i ipo
aliqd de staphisagria: ⁊ cū egredit ex balneo liniat
ex albumine oui cū melle. Et si nō cōfert aliqd ⁊ iaꝫ
facta fuerit phlomia ⁊ eūo tūc fiat vētosatio ab inte-
riore pte coxe ⁊ in pximo illius loci: aut mittantur
super ipam sanguisuge.

Cap.xxv. de apatibus virge calidis.

Curatōes eoꝝ sunt pxime curatiōibus aposte
matū testiculoꝝ caloꝝ: sed sunt magis tollerā
tia stiptica i pricipio rei. Et de descriptionibꝰ
eoꝝ sibi pprijs ē hec. Cortices granoꝝ ⁊ rose sicce ⁊
lente decoquātur i aqua: ⁊ cū i decoctiōe dissoluunt
terantur cum oleo rosꝫ. ⁊ administrentur. Et iteruꝫ
chimolea cum aqua solatri ⁊ silr bolum armenuꝫ ⁊
lentes ⁊ folia alkakingi.

Cap.xxvi. de apatibus virge frigidis.

Ermo de eis ē pximꝰ sermoni de apatibus
testiculoꝝ ⁊ multiplicant in dispōne cacesie
⁊ hydropisis. Et de illis que expta sunt ad ea
est illud qḋ.℞. ossa dactiloꝝ partes.ij. altee ptem.i.
⁊ ↄterant cū aceto ⁊ emplꝫetur cū eo. Et medicamen
assumptū ex fursure ⁊ āmoniaco pdictum in.c. apa
tis i testiculis. est medicamē magis conueniens lo-
cis illis ⁊ in virga qn̄ apatur apate duro.

Cap.xxvij de cura ragadiaꝝ virge.

Curent cura ragadiaꝝ ani. Et de illis quoruꝫ
iuuamentū ppinquū est: ē vt sumant chimo
lea ⁊ tutia ⁊ alcāna cōtrita ⁊ dragagantū ⁊ fi
at ex eis ⁊ ex cera ⁊ vitellis ouoꝝ vnguentū.

Cap.xxviij. de dolore virge.

Ccidit dolor virge ex causis diuersis. Et mul
totiēs accit a retētione vrine quam clisteria le
nia sanant ⁊ vt sit cōtentus aqua ordei cuꝫ iu
leb: ⁊ nō approximet feminibꝰ vt nō descendāt sup-
fluitates. Deiñ post clisterie fiat vaporatio in circui
tu pectinis ⁊ virge tante q̄ntitatis vt leniat cutis ⁊ fū
datur desuper aqua tepida ⁊ liniat cum violis.

Cap.xxix. de verrucis super virgam.

Incidantur ⁊ ponat desuper medicamen re-
tinens sanguinem ⁊ curentur cura reliquarū
verrucarum.

Cap.xxx. de cura bothor ⁊ similium moro ⁊ car
nis orte ⁊ addite super istas partes.

Cmantur baurac adustum ⁊ cinis ligni vitis
terantur cum aqua bene ⁊ ponantur super
morum ⁊ que ei similantur. Et quando non
valent incidatur ⁊ pulueri zetur desuper attrimentū
⁊ arsenicum. ⁊ si fuerit deterius illo non erit excusa-
tio quin cauterizetur.

Cap.xxxi. de corrosione virge.

Enificatur virga cum lenitiuis ex oleis sicut
sisamio ⁊ oleo narcissino. ⁊ adipibus subtili-
bus notis sicut adeps galline ⁊ anatis ⁊ me-
dulle crurium vaccarum ⁊ ceruorum ⁊ cera ⁊ resina
in balneo ⁊ sine balneo. Et clistere fiat ex hoc gene
re cum iniectionibus ⁊ fiant colyria ⁊ ponatur de-
super aliquid ⁊ fiat vt equetur.

Fen.xxi. de membris generationis in mulieri
bus tres continens tractatus.

Tractatus primus de radicibus ⁊ principijs ⁊ cō
ceptione ⁊ partu.

C.i. de anatomia matricis.

Jco ꝙ istrumētū generatiōis mu
lieris ē matrix ⁊ est in radice crea-
tionis similis istrumento genera-
tionis quod ē in viris ⁊ est virga
⁊ que cum ea sunt. Sed vnuꝫ eoꝝ
est cōpletū pcedens ad exteriora:
⁊ alterū est diminutū retentū in ite-
rioribus ⁊ est quasi ↄuersum istrumentum virorum
Est eni quasi osseum siphac matricis ⁊ quasi virga
collum matricis: ⁊ duo oua mulieribus sicut viris.
Verū ipa i viris sunt magna apparentia exteriꝰ elō
gata ad rotunditatē tendētia. Et mulieribꝰ sūt par
ua rotūda tēdentia ad vehementiā cōpressionis la-
titudinalis itrinseca i vulua posita a duobus lateri-
bus eius i oīni latere pfunditatis cuius existit vnuꝫ

distĩcta quoꝝ vnũqđq3 approbatum est panniculo que ambo cistis vna non aggregat. Et panniculus cuiusq3 amboꝝ est neruosus. Et sicut viri hñt vasa spmatis iter ouũ ⁊ eũorium radicis v͛ge. Siſr mulieres hñt vasa spmatis duos testiculos ⁊ iter id qđ expellit ad iteriora matricis. Uez illa q̄ sũt viroꝝ icipiunt ab ouo ⁊ eleuant̃ ad supiora ⁊ cadũt i foramina ex qbus descẽdit cooptoriũ oui custodita ⁊ ꝓtecta: deide sperguntur descẽdẽdo trãsuersa expansa hñtia iuolutiones. ⁊ ꝯpletur i eo qđ ẽ iter ipsa digõ spmatis donec redeat ⁊ expellat̃ ad meatũ q̄ ẽ i radice virge a duobus lateribus. ⁊ i ꝓxio eius est illud qđ expellit ad ipm etiã extremitas colli vesice ⁊ ẽ lõgũ i viris: breue i mulieribus. In mulieribus vͦo extẽditur qđ ẽ iter duo oua ad ambo ilia sicut duo cornua arcuata icedẽtia ad duo emulctoria quoꝝ duo extrema continuant̃ cũ duobꝰ iguibꝰ. ⁊ tendũtur vt corda pp coitũ equantia collũ matricis ad recipiendũ ita ꝙ trahunt ipm ad duo latera quare dilatatur ⁊ aperitur ⁊ deglutit spma. Et ipa ambo sũt breuiora q̄3 duo iactores sibi siles i viro. Et diuersificã tur i hoc ꝙ vasa spermatis i mulieribus cõtinuãtur cũ duobus ouis: ⁊ penetrat i duobus aditamẽtis q̄ sunt vt duo cornua qdam oriens ex vnoquoq3 ouo qđ expellit sperma ad vas ⁊ noiantur duo expulsoria spmatis. ⁊ non continuãtur vasa spermatis i mulieribus cum duobus ouis nisi qm̃ mẽbra spermatis i mulieribus ꝓpiqua sũt i lenitate duobus ouis ⁊ non fuit necessariũ idurare ea ⁊ idurare pãniculos amboꝝ qm̃ ipa sunt i cauea: quare nõ idigent ꝓtectione longiqua. In viris vero non fuit bona continuatio eoꝝ cũ duobꝰ ouis ⁊ non permiscẽtur eis ambobus. Nam si fieret illud noceret eis ambobꝰ cũ tẽderent̃ vt corda ꝓpter duritiẽ amboꝝ: imo positũ ẽ iter ambo mediũ qđ noiatur andros. s. expulsoriũ apud medicos ad iteriora eius. Et itra matricẽ ẽ extremitas rotũda neruosa in cuius medio ẽ q̄i semita: ⁊ sup ipsam sũt additamẽta pluria icedẽtia. Et matrix qdem creata est habẽs venas plurias ramificatas ex venis quas diximus vt sit illic substentatio embryonis. Et sit supfluitatibus mẽstruis ꝑcipitatio: ⁊ ligatur matrix cũ dorso ligamẽtis fortibꝰ pluribus ⁊ ad ptẽ suminis ⁊ vesice ⁊ ossi lato ⁊ eis q̄ sequũtur ipam sed sũt laxa. Et de ligamẽtis eiꝰ sunt q̄dam qbus ꝯtinuat̃ ex neruis ⁊ vẽis predictis i anatomia neruoꝝ ⁊ venaꝝ. Et facta ẽ ex substãtia neruosa vt extendatur apud collectionẽ ⁊ vt ꝯgregetur ad q̄3titatem paruã apud ptũ ⁊ nõ cõpletur eius concauitas nisi cũ cõplemẽto augmenti: sicut mãmillarũ q̄3titas nõ ꝯpletur nisi cũ cõplemẽto qm̃ ante illud est vana ⁊ nõ est necessaria. ⁊ pp illud matrix in puellis ẽ minor vesicis plĩm. ⁊ h3 i oibꝰ duas cõcauitates ⁊ i aliĳs ꝯ cauitates ẜm numeꝝ papillaꝝ mãmillaꝝ. Et locꝰ eꝰ ẽ pꝰ vesicã ⁊ supfluit sup eã desup sicut supfluit vesica sup eã desubtus. ⁊ i anterioribꝰ sũt itestiua vt sit ei a duobꝰ lateribus sustẽtaculũ ⁊ status lenis ⁊ sit i tutela. ⁊ nõ ẽ itẽtio ꝑma i hoc veniẽs ad matricẽ ipsã: imo ad embryonẽ. Et ipa qđ occupat qđ ẽ inter ꝓpiquitatẽ vmbilici vsq3 ad postremũ meatũ vulue ⁊ ẽ eius collũ. Et lõgitudo eiꝰ equalis i mulieribus ẽ iter. vi. digitos vsq3 ad. xi. digitos ⁊ qđ ẽ inter illud. Et qñ3 abbreuiatur ⁊ ꝓlõgatur p vsũ coitus ⁊ dimissionẽ eius. Et qñ3 assimilatur q̄3titas eius figure quantitatis eius qui consuetus est eius concubitu ⁊ appropinquat illi longitudo matricis ipsiꝰ. Et quandoq3 tãgit itestina superiora. Et creata ẽ matrix cũ duabꝰ tunicis quaꝝ itrĩseca ꝓpiquior ẽ ad hoc vt sit venosa ⁊ asperitas eius siſr. Et orificia haꝝ venaꝝ q̄ figunt̃ i matrice nominant̃ foramia matricis ⁊ eis cõtinuant̃ panniculi embryonis ⁊ ex eis currit san. mẽstruus: ⁊ ex eis nutrit̃ embryon: ⁊ exterior haꝝ duaꝝ ꝓpiqor ẽ ad hoc vt sit neruosa: ⁊ vnaqueq3 illaꝝ tunicaꝝ ꝯstrĩgit̃ ⁊ dilatat̃ cũ ꝑparatõe suaꝝ naturaꝝ. Et tunica qdẽ extriseca pura ẽ vna ⁊ itrĩseca ẽ sicut diuisa i duas diuisiones q̄si distictas nõ sicut ꝯsolidatas: ita ꝙ si excoriaret̃ tunica exterior eaꝝ duaꝝ excoriaret̃ quasi a duabꝰ matricibꝰ qbꝰ esset collũ vnũ nõ sicut a matrice vna ⁊ iueniũt̃ spẽs villoꝝ oẽs i tũica itrinseca. ⁊ matrix ꝑterea igrossat̃ ⁊ ispissat̃ q̄si ipsa ipigu͛t: ⁊ illud ẽ i hora mẽstruoꝝ. Deide cũ purgat̃ extenuat̃ ⁊ exsiccat̃ ⁊ ipsa iteꝝ attenuat̃ cũ magnitudie embryõis: ⁊ eꝰ dilatatio ẽ ẜ3 dilatatõ3 corporis embryõis: ⁊ cũ coit̃ cũ muliere expellit̃ matrix ad os matricis quasi ꝓcedens desiderãdo attrahere spma p sui nãm. ⁊ cũ dicit̃ matrix neruosa nõ itelligit̃ p illud qđ eiꝰ creatio sit ex neruis cerebri: imo ꝙ creatio sit ex substãtia sili neruis alba ꝑuata san. viscosa extẽsiua ⁊ nõ adueniunt ei ex cerebro nisi nerui pauci qbꝰ sentit. ⁊ si esset vehemẽtiꝰ neruosa vehemẽtiꝰ cõmunicaret cerebro. Et collũ qdẽ matricis lacertose carnis ẽ q̄si ipsũ sit cartilagiosũ ⁊ q̄si ruga sup rugã cui addit piguedo duritiẽ ⁊ cartilaginositatẽ. Et ipregnatõ iterũ i hora ipregnatõis ⁊ i ea ẽ meatus oppositus ori matricis extrĩseco ex quo deglutit spma ⁊ expellit mẽstrua ⁊ ꝑparit fetũ. Et fit i dispositione conceptiõis i sũmo cõstrictionis quã fortasse non igreditur extremitas acus. Deide dilatat̃ ꝑcepto dei excelsi ⁊ egreditur ex ea fetus. Meatui autẽ vrie i ea est locus alius ⁊ ẽ ꝓpiquior ori matricis ab eo qđ sequit̃ supremũ eius. Et de mulieribꝰ ẽ cuiꝰ matricis collũ redit ad sinistrũ. ⁊ de eis ẽ cuiꝰ ẽ ad dextrum. ⁊ ante violatiõ3 puelle virgis sunt i ore matricis pãniculi contexti ex venis ⁊ ligamẽtis subtilibꝰ valde ortis ex oi mẽbro eiꝰ qđ destruit violator ⁊ currit qđ i eis ex san. est.

De generatione embryonis. Cap. ij.

Um matrix colligit̃ sup spma tũc ꝑma dispositionũ q̄ aduenit illic est spumositas spermatis. ⁊ ẽ ex operatione virtutis formatiue. Et veritas qde3 dispositionis ipsius spumositatis est ex hoc ꝙ virtus iformatiua mouet illud qđ ẽ i spermate ex spiritu animali naturali ⁊ vitali ad minera3 vniuscuiusq3 eorũ i qua figit̃. Et creat̃ illud mẽbrũ ex eo ẜm modũ que3 exposuimꝰ ⁊ declarauimus i libro ꝑncipiorũ. ⁊ propter illud reperitur exsuflatio tota ipelli ad mediũ humiditatis vt ꝑparet̃ locus

cordis: deinde fiunt a latere eius dextro ⁊ a latere ei⁹
supremo due vesice quasi ramificate ab eo tangen-
tes ipsum usq; ad horam: deinde parantur ab eo ⁊
discernuntur ⁊ fit prima illud ex quo creatur cor. ⁊ a
dextra illud ex quo creatur epar ⁊ impletur alia san
guine ad albedinem declivi. Et penetrat ad exterio-
rem partem humiditatis sparse post duas vesicas
ventositas inundans eam vt recipiat propter eam re
staurationem ex matrice ⁊ ex spiritu ⁊ ex san. ⁊ creat
vmbilicus: ⁊ qđ primo creatur tunc est panniculus.
Veruntamen vesice cordis ⁊ epatis ⁊ cerebri creatio
nem vmbilici precedunt: q̄uis complementum ho
rum trium postponatur a complemento substantie
vmbilici. ⁊ hoc quidem iam verificavimus ⁊ decla-
ravimus diversitatem in eo in libro principiorū scië
tie naturalis. Et cuȝ sperma figitur ⁊ spumat ⁊ pene
trat spuma ad ꝓfundū. s. vesicaȝ cordis generat pan
nicul⁹ ex hoc ꝙ sperma muliebre movȝ spma ma-
sculinū ⁊ ē separat⁹. deide nō suspēdit a matrice nisi
cū foraminibus propter attractionem nutrimenti. Et
embryon quidem non nutritur cum hoc panniculo
nisi duȝ panniculus i ea ⁊ nutrimēti parū est necessa
rium. Cum autem induratur tunc fit cibatio per il-
lud quod generatur in poris eius ex meatibus ma-
nifestis venosis. deinde dividitur post spacium i pan
niculos. Et veritas qdem est ꝙ primum membrum
qđ creatur est cor: q̄uis de Hyp. dicatur ꝙ dixit ꝙ
ꝑmum qđ generatur est cerebrum ⁊ oculi ꝑm ꝙ testi
ficatur illud dispositio pulloꝝ ovi. Cor vero non ē i
ꝑmis cum creatur in omni re apparens manifestū.
⁊ sequūtur capitula post in qbus dixit ꝙ rectius est
vt sit ꝑmum qđ creatur epar: qm̄ ꝑma operatio cor
poris est nutrimentum quasi sit res ꝑm appetituȝ e⁹
⁊ desideriuȝ ipsius. Et sermo iste ostenditur esse cor
ruptus ex via experimenti. qm̄ studiosi i hac re non
testificantur rem esse nisi ꝙ existimavit omnino ex
ratiocinatione. Et est qm̄ si res ē ꝑm ꝙ ipse existimat
ꝙ creatur in ꝑmis illud cuius operatio in ꝑmis per
mittenda est cum ab eo non fiat nutrimentum: tunc
sciat ꝙ non nutritur membrum animalis i quo non
est sustentatio vite cum calore naturali. Cuȝ ergo ita
sit: necesse est vt creetur membrum a quo procedit ca
lor naturalis ⁊ spiritus vitalis ante creationem nu-
trientis ipsum. Et virtus iformativa non idiget i di-
spositione formationis nutrimento dū non accidit
resolutio sensibilis sensibile faciens nocumentum:
quare sit necessariuȝ restauratione eius ⁊ sit necessari
us spiritus vitalis ⁊ calor animalis vt erigatur eo.
Qđ si dixerit ꝙ ꝯprehēsio iformative ē ex pte mr̄is
tunc silr̄ ⁊ virtus nutritiva associata virtuti informa
tive generate est ex parte patris. Qualiter ergo erit
ꝙ illa magis antecedat i modis suis: ⁊ hec disposi-
tio alia sit iventa i embryone sanguineo i siphac ⁊ ex
tensio eius in siphac sit extensio aliqua. Et in hac di-
spositione illa que de vesicis est sanguinea convertit
ad sanguineitatem ⁊ convertitur vmbilicus ad for-
mam vmbilici sensibiliter: ⁊ recipiunt dispositiones
conversionē spmatis ad conceptionē: ⁊ quedaȝ eaꝝ
ad soliditatem: ⁊ illic membris principalibus iaȝ ap
paret ipressio sensibilis ⁊ quantitas sensibilis: ⁊ que
dam earum conversionem ad hoc vt compleatur
creatio cordis ⁊ mēbroruȝ ꝑmoruȝ ⁊ incipiunt sepa
rari ab invicem: ⁊ inter ea sunt meatus supremi ⁊
sunt extremitates iam lineate: sed non separantur in
tegre vasa eius deide ad hoc vt fiant extremitates. ⁊
vnicuiq; conversioni aut duabus conversionibus
simul est spaciū super quod statur ⁊ non est illud de
illis que non diversificantur in hoc. Nam diversi-
ficatur i masculis ⁊ mulieribus embryonū ⁊ sunt in
mulieribus tardiores ⁊ non significant experimen
tum ⁊ probatio i hoc: quoniaȝ iter ea ambo i verita
te non ē diversitas. Unūquodq;. n. coꝝ non indicat
nisi per illud super qđ preterijt res ꝑm experientiam
eius. Et non est impossibile ꝙ sit illud qđ expertum
est in fine cadens ꝑȝ illud qđ ei diversificatur. In to
to enīȝ illo est qđ est plurimū proculdubio ⁊ plim ē
in eo quod generatur plus. Et spacium quidem spu
me est. vi. dierum aut. vij. ⁊ in his diebus format in
formativa in embryone non petēdo aliquid ex ma-
trice: ⁊ post illud appetit. ⁊ iceptio lineaꝝ ⁊ puncto-
rum est tribus alijs diebus post illud. ⁊ sunt. ix. dies
ex principio. Et quādoq; fit antecessio die vno aut
postponitur die vno: deinde post. vi. dies alios ⁊ st
xv. a ꝯceptione penetrat sanguineitas in toto ⁊ fit il-
lud vnde creatur. Et quādoq; ātecedit die vno aut
duob⁹. ⁊ xij. ⁊ diebus post illud fit humiditas caro
⁊ iam discernūtur frusta carnis ⁊ discernūtur mem
bra tria manifeste. ⁊ iaȝ separantur alia a cōtactu ali
oruȝ ⁊ extenditur humiditas nuche. ⁊ qn̄ȝ postpo-
nitur aut antecedit duob⁹ diebus aut tribus: deide
post. ix. dies separatur caput ab humeris ⁊ extremi
tates a lateribus ⁊ ventre vt discernat sensus in qui-
busdam eorum ⁊ occultetur in quibusdam eoruȝ ita
vt sentiat post illud. iiij. diebus completis. xl. dieb⁹
⁊ postponitur raro vsq; ad. xlv. dies ⁊ minus i hoc
est vsq; ad. xxxv. dies. Et dicitur in doctrinis ꝑmis
ꝙ quando post. xl. dies scinditur abortum ⁊ ponit
in aqua frigida apparet res pva discretaꝝ extremita
tum. Et masculus est velocior in illo toto q̄ȝ femina
Videtur enim ꝙ sit minus spacium formationis ma
sculorū. xxx. dies. ⁊ minus pturitionis est medietas
anni ⁊ qđ dicemus in proximo. Determinatio autē
dispositionis masculi ⁊ femine in distinctione spacij
est res quaȝ quedaȝ pars medicoꝝ iudicat audact
⁊ stulte. ꝑmuȝ eni ivenit sperma respirans respiraret
⁊ ꝑmuȝ quod agit informativa est ꝙ aggregat calo
rem innatum: deinde exitus ⁊ meatus: deinde post
illud incipit nutritiva operari. Et apud quosdā em
bryon iam respirat ex ore: deinde respirat cuȝ eo ma
iori respiratione cum completur in matrice: sed nō
est super illud significatio. ⁊ apud quosdaȝ cū super
venit formationi embryonis duplum eius in quo
formatur movetur ⁊ supervenit motui duplum eius
i quo movetur nascitur ita vt sit spacij qđ est a prima
inceptione conceptionis vsq; ad motum triplum: ⁊
lenitas accidit cum motu sensus. Et dicitur ꝙ tem

ꝑus equale mediū ad formationē eius est.xxxv. dierum ⁊ mouetur in.lxx.diebus ⁊ nascitur in.cc.⁊ x.diebus:⁊ illud est.vij.menses ⁊ antecedit diebus aliquot. Et quandoqꝫ postponitur:qm̄ fortasse cadit i.xxxv.diebꝰ rarиas ⁊ multiplicatur i duplatōe Et quādoqꝫ est illud quod est plus.lxv. dieꝝ ⁊ mouetur i.xc.diebus ⁊ nascitur in.cclxx.⁊ illud est.ix. menses. Et quandoqꝫ cadit i hoc iterum diuersitas in diebus sicut dictum est. Et natus in.viij.mensibꝰ ꝗuis sit iam completus tamen plurimum iudiciuꝫ eius est vt non viuat ſm ꝙ faciam te scire post Et ipse quidem non iam integre completur nisi ſm proportionem predictam ⁊ nascitur apud ꝯplementuꝫ suū. Est eniꝫ spaciuꝫ.xi.dieruꝫ:deīde.lxxx.dierum deīde.cc.⁊ xl.dieꝝ ⁊ minoratur ⁊ additur ſm ꝙ sciuisti. ⁊ dixerūt non inuenitur i abortu masculꝰ cōpletus ante.xxx.dies:et femīa que cōpleatur añ.xl. dies. Et dixerūt ꝙ natū in.vij.mense ingreditur virtus ꝑparationis cū hoc ꝙ supueniunt natiuitati eiꝰ septē mēses ⁊ natuꝫ in.ix.mensibꝰ ⁊ natuꝫ post decē menses. Et nos afferemus in spacijs ipregnatiōis ⁊ partꝰ caplm̄ in tractatu qui seqtur hunc tractatū Et scias q̄ san. menstruus in pregnāte diuidit̄ in tres ptes.s.ptē que ꝯuertitur in nutrimētū: ⁊ ptem que eleuat̄ ad mamillas:⁊ ptē q̄ est supfluitas stās vsquequo veniat hora ⁊ expellatur. Amplius fetꝰ ꝯtinet̄ tribꝰ pāniculis.s.secūdina q̄ est pāniculꝰ cōprehēdēs ipsū in quo ꝯtexūtur vene ex trāsuerso cuiꝰ pulsatiles diuidūtur in duas venas:⁊ eiꝰ quiete in venā vnā ⁊ noīat̄ biles ⁊ est inolutꝰ: ⁊ effūdit̄ ad ipsū vrina fetꝰ. ⁊ tertio q dicit̄ abgas ⁊ ē ꝓfūdatio sudoris. Et nō est necessariū vas aliud supfluitati egestiōis cū sit illud ex quo nutrit̄ subtile i quo nō est durities neqꝫ fex. ⁊ neqꝫ sepat̄ nisi aquositas vrine aut sudor. Et de pāniculꝰ qui ei ē ꝓpinquor ē pāniculꝰ tertiꝰ ⁊ ē subtilior coꝝ ut aggreget hūiditatē resudātē ex embryone. ⁊ i retētiōe illiꝰ totiꝰ hūiditatis ē iuuamētū ut nō pmittet̄ sup ipsū ⁊ sup matricē. Et silr̄ i elōgatiōe eiꝰ qd̄ ē int̄ vmbilicū ⁊ matricē. pāniculꝰ eni dūrꝰ ledit eū suo tactu sic ledun tur propter tāgentia ea que sunt in cute propinquitꝑis de illis q̄ nascūtur sup vlcera qm̄ nondū sint firma. Pāniculus autē qui sequit̄ hunc ad exteriora est inuolutus:qm̄ est silis inuolutōibꝰ ad quāquidem penetrat ex vmbilico effusoriū vrine ⁊ non ex virga:qm̄ virge meatꝰ est ꝯstrictus ⁊ continet lacertus prepositus qui soluit̄ cū volūtate ⁊ sunt vsqꝫ ad finē eiꝰ anfractus. ⁊ hora huiꝰ vsus est hora ptus ⁊ ꝯuersionis. Hoc autē est amplū directi introitus:⁊ posita fuit vrine ꝓfundatio propria:qm̄ si obuiaret corpori nō tolleraret eam corpus propter mordicatiōnē ⁊ acuitatē suam:⁊ illud in ea manifestum est. et differentia quidē inter eam ⁊ humiditatē sudoris in odore ⁊ rubedie coloris manifesta est. ⁊ si obuiaret iteꝝ secūdine fortasse corrūperet illud sup qd̄ sustentaretur. Et vene quidē secundine habēt duas tunicas subtiles ⁊ texuntur in eo qd̄ est inter eas vene:⁊ pueniūt vnūquodque genus eaꝝ ad duas venas.s. arteriam ⁊ quietam. Vene autē quiete cum ingrediuntur abbreuiant spacium ad epar:q̄re fiunt vena vna vt sit salubriꝰ ⁊ penetrat ad gibbositatem epatis vt euacuatio non cōprimat fel ex concauitate eiꝰ. Et i veritate hec vena nō orit̄ nisi ex epate ⁊ descendit ad vmbilicū ex secundina ⁊ dispartitur illic. et fiunt due vene ⁊ egrediūtur ⁊ mouentur ex secundina ad orificia venarū que sunt in matrice. Et istis quidem venis accidunt duo:quoꝝ vnum est ꝙ ipe sunt apud orificia que ei obuiant tenuiores et sunt quasi sint extremitates ramorum:⁊ iterum ipe non descendunt in primis nisi inde quoniam ipse assumunt san. illinc:quare existimatur ꝙ ille oriantur illinc. Quod si consideraueris amplitudinem foraminis faciet te existimare ꝙ radix sit ex epate. Et si ꝯsideraueris conuersionem ad sanguineitatem faciet te existimare ꝙ radix sit secundina. Uerum consideratio prima est ꝯsideratio foraminis ⁊ meatus Cōuersiones uero sūt sicut instra superficierū cōprehēdētiū foramen. Et similiter arterie aggregant̄ ad arterias. ⁊ si acceperis pricipiū ex secūdina inuenis eas penetrātes ex vmbilico ad arterias magnas que sunt super dorsum substētante super uesicā ipe sunt mēbra propiquiora ad que posse est ut ipse ligētur illic cū quibus sunt ligate pāniculis laxis: deinde sunt penetrantes i arterias sempiternas que nō aperiuntur in aiali usqꝫ in finē vite. Hec ē ergo manifestatio sermōis medicoꝝ in veritate. In ueritate vero sunt duo rami quoꝝ origo uera est ex arterijs ⁊ ſm cōsideratōem predictā. Et dicūt medici ꝙ nō cōuenit eis ambabus ut unirent̄ aut extenderētur ad cor ꝓpter longitudinē spacij ⁊ inuentiōem separantiū:⁊ propterea ꝙ appropinquat spacium ambarū eis quibus cōtinuant̄ non indiguerūt iunctione. ⁊ dicūt ꝙ propterea ꝙ arterie ⁊ vene penetrantes ex corde ⁊ pulmone in illa hora nō cōferūt iuuamentum magnum in anhelitu: conuersum est earum iuuamentū ad nutrimentū quare factus est vni earum ad aliam meatus qui opilatur apud partum. Pulmo enim non est nisi rubeus in embryone:quoniam non respirat illic: imo nutritur sanguine rubeo subtili ⁊ non albificat ipsum nisi permixtio aereitatis. Et dicunt medici ꝙ panniculus inuolutus creatur ex spermate mulieris quod ē paꝝ ⁊ minus spermate viri: quare non fuit possibile vt esset amplius. Factus est ergo longius ut continuaretur fetus cū inferiore parte matricis ⁊ coartatus est ab humiditatibus omnibus quare non est excusatio quin penetret ad sudorē effusoriū amplum ⁊ hoc est ex dictis eorum non in suo loco. Et cuꝫ ad cor fetus antecedit complexio masculina fluit i omnia mēbra:⁊ est cum masculinitate sua assimilatur patri suo. Et quandoqꝫ est causa masculinitatis preter complexionē patris sui. imo est uacuitas matricis:aut ex cōplexione spermati accidēte proprie:quapropter nō oportet ut cū ipse assimilatur pri in hoc ꝙ ē masculus ꝙ sit ei silis in reliqs mēbris:imo qñqꝫ assimilat̄ mri. ⁊ assimilatio qdē indiuidualis seqt̄ figurā ⁊ masculinitas non sequit̄

figurã: imo complexionem. Et quandoqꝫ acci
dit cordi soli quasi complexio patris que spargitur
i membra. Ex parte autem preparationis figuralis
est receptio materici i extremitatibus decliuis ad fi-
guram matris. ⁊ quandoqꝫ est iformatiua potẽs ad
hoc vt dominet̃ spermati ⁊ figuret ipm ex pte linea
tionis cum figura pma: sed deficit ex parte comple-
xionis vt faciat ipm simile ei i complexione. Et dixe
runt quidam sapientium ⁊ non sunt elonganti a iu-
dicio possibilitatis ꝙ de causis assimilationis est il
lud quod exemplificatur cum est dispositio concep
tionis i mente mulieris aut viri ex forma hũana exẽ
plificatione firma. Causa autem i staturis quandoqꝫ
est diminutio que est i ipsis propter materiam par-
uam i primis: aut propter paruitatem nutrimenti
apud creationem: aut propter paruitatem matricis
quare non iuenit fetus dilatationem i ea: sicut acci-
dit fructibus qui ponuntur i fornis cuꝫ sint adhuc
immaturi quare non fit additio super eos Et cau
sa quidem i geminis est multitudo spermatis ita vt
non spergatur ad duos ventres matricis spersione
replente totum secundum singularitatem: ⁊ quãdo
qꝫ accidit propter diuersitatem expulsiõis duarum
eiectionum quando peruenit illi diuersitati motus
matricis i attractione. nam matrici apud attractio-
nem accidunt motus sequentes: sicut illi qui deglu-
tit bucellam post bucellã. ⁊ sicut respirat piscis emit
tendo respirationem post respirationem: quoniam
expelluntur ex eo ad profundum matricis impulsi-
ones: ⁊ est vnaqueque impulsio cum attractione sp-
matis deforis inquisitio matricis ad aggregandum
inter duo spermata. ⁊ illud est res quam sentit ille q
ex coeuntibus sollicitus est. Et sciunt illud ite-
rum ipsemet: ⁊ ille impulsiones ⁊ attractiones sin-
gulares non sunt pure: imo sunt tremule quasi vna
queqꝫ earum sit composita ex motibus: sed ipse nõ
complentur nisi apud numerum titilationum: imo
sentitur post omnem summam titilationum quies
quedam. Deinde redit in quiete simili ei que est iter
eiectiones cum virga eiecit sperma: ⁊ fit omnis vicis
situdo secunda debilioris virtutis ⁊ minoris nume
rationis titilationum: ⁊ fortasse sunt vices vltra tres
aut quattuor Et propter illud multiplicatur delecta
tio ipsarum. Ipse. n. delectantur ex motu spermatis
quod est in eis: ⁊ delectantur ex motu spermatis vi
ri in ore matricis earum descendendo ad ventrem
matricis: immo delectantur propter ipsum motuꝫ
qui accidit matrici. Et non verificatur sermo dicen-
tis ꝙ earuꝫ delectatio ⁊ complementum non stant
nisi sm descensionem spermatis viri: ac si vir non
emiteret sperma nõ delectarent̃ ipse sui ipsius spma
tis emissione. Et ꝙ si vir emittit sperma ⁊ matrici ea
rum non accidant motus isti: ⁊ non quiescant ex eis
tunc ipse inueniunt delectationem a delectatiõe par
ua: cuius simile est etiam viris ante motum sperma
tis ipsoꝝ similis fricationi ⁊ commotioni que fit in
emissione hũoris qui non est sperma. neqꝫ sermo di
centis ꝙ cum sperma viri super matricem funditur
extinguit eius caliditatem ⁊ sedat ipsius inflationeꝫ
sicut aqua frigida que effunditur super aquam cali
dam bulientem. Hoc enim non fit nisi sm modum
quem diximus cum ipse emittunt sperma ⁊ degluti
unt sperma viri cũ descendit. In alia eniꝫ hora nõ
fit virtus de qua sit curandum. Et quandoqꝫ cõue-
nit proiectio virge eius effusioni clepsydre qr permi
scentur ambo ⁊ sequuntur illam proiectiones simi-
les illi vice vna post aliam: quare impregnatur mu
lier ex ventribus numero pluribus cum vnaqueqꝫ
permixtio separata sit per seipsam. Et quandoqꝫ sũt
permixtiones vtrorũqꝫ spermatum simul. Deinde
abscinduntur aut abscinditur vnum antecedens cã
ventositatis aut titilationis aut alterius rei ex cau-
sis separantibus: quare distinguitur vnumquodqꝫ
sm singularitatem suam. Et quandoqꝫ est illud pꝰ
texturam pãniculi ⁊ fit multitudo in re vna: ⁊ hoc ẽ
ex eis que nõ complentur neqꝫ consequũtur vitam
Et quãdoqꝫ est ante illud ⁊ que currunt hoc cursu.
Simile igitur est quod fit parue vtilitatis: ⁊ vtile qui
dem nõ est nisi illud quod cadit in radice distinctuꝫ
Et sperma virile est adhuc non exuberans neqꝫ im
plens matricẽ neqꝫ perueniens ad partes quattuor
donec continuetur cum eo sperma mulieris ex duo
bus additamentis que sunt duo cornua similia ossi
bus dactilorum: ⁊ cum permiscentur fit ebulitio pre
dicta. ⁊ creat̃ vesica ⁊ pãniculus pmus ⁊ suspendit̃
spma totũ tunc cũ duobꝰ addicamẽtis que sunt duo
cornua: ⁊ inuenit illic quod alit ipsum dum perma
net sperma vsqꝫ quo sumat ex san. menstruo ex fora
minibus cum quibus continuatur pãniculus gene
ratius. Et scdm Gal. quidẽ iste pãniculus ẽ sicut
linimentum quod creat sperma mulieris cum ipm
effunditur illuc vbi effunditur ad ipsuꝫ sperma viri
⁊ si non permiscetur cum eo tunc discernitur apud
permixtionem. Et mulier quidẽ ⁊ mulier suscipiunt
sperma super sperma ⁊ delectantur ambe simul.

Partus vero nõ fit nisi cũ fetui nõ sufficit quod
ei mittit secundina ex san. ⁊ quod peruenit ad ipm
de attractione aeris cum membra eius iam comple
ta sint. Mouet̃ ergo tunc apud septimum ad exeũ-
dum cum in eo completur virtus. Et cũ deficit ad
uenit ei debilitas quedam ⁊ non salit ad ipsum cum
ea virtꝰ vsqꝫ ad nonũ. Quod si egrediatur i octauo
egreditur: ⁊ est debilis ⁊ nõ exprimitur a virtute faci
ente nasci. imo ex causa alia exprimẽte ledente debi
li. Et egressio quidem fetus non completur nisi per
scissionem pãniculoꝝ humidorum ⁊ effusioneꝫ hu
miditatum eorum ⁊ facientium ipsum lubricari.

Et quandoqꝫ conuertitur sup caput suum in ptu
naturali vt sit facilioris separatiõis. Partus vero
super pedes vtrosqꝫ est propter debilitatem eius q
nascitur. Non enim potest conueniri ⁊ est timorosũ
non enim vtile est sm plurimum. ⁊ fetus quidem
ante motum suum ad exitum est sustentatus cum fa
cie sua super pedes suos plantis manuum superpo
sitis genibus suis ⁊ naso ipsius intra ãbo genua et
oculis super ea ambo ⁊ colligit eã ambo ad anrio.

rem ꝑtem sui. ⁊ est positum collum eius ⁊ facies ip- sius ad dorsum matris eius deferendo cor. Et hec quidem preparato conuenientior est ad conuersio nem faciendam: lz quidaz dixerunt ꝙ faciei mulie- ris preparatio est ſm cōtrariuz huius preparatiōis ⁊ hoc nō ē nisi masculi ⁊ adiuuāt ad cōuersionē gra uitatis superioꝝ fetus ⁊ magnitudo capitis eius ꝓ ꝓrie. Et quando separat͛ aperitur matrix aptiōe tali cuius sil' efficere nō valet i suo sili. ⁊ necc̄rium est vt separent͛ q̄daz iuncture ⁊ sustētēt͛ adiutorio dei excel si pꝰ illud ⁊ ꝑpillō redeūt i ꝓrio ad ꝯtinuationē nā- lez. ⁊ ē opatio illa de operatiōibꝰ fortibꝰ naturalibꝰ Et formatiua qdez appropriata est re continuata ad creationē vt sit preparata non cessans cōprehēdere cum augmento fetus que non cōprehenditur ⁊ hoc est de secretis dei. Sit ergo deus exaltatus q est rex verax laudabilis ⁊ benedictus ⁊ melior oium facto ruz. Comprehensio igitur est ꝙ causa partus fetus naturalis est ꝙ ipse idiget aere plurimo: ⁊ cibo plu- rimo ⁊ cum expergiscuntur virtutes anime eius que rentes latitudinem spatiositatis ⁊ attractionem aeris copiosam ⁊ cibum abundantem ⁊ fugiens a strictu- ra ⁊ a penuria attractionis aeris copiosi ⁊ paucitate cibi. Cum ergo nascitur nondum comprehensi sunt in eo somnus ⁊ expergefactio: cum ergo adueniunt ei ridet post. xl. dies.

Cap. iij. de egritudinibus matricis.

Accidunt matrici omnes egritudies complexi onales ⁊ instrumentales ⁊ cōmunes. Et acci dunt ei egritudines impregnationis sicut vt non impregnetur: aut vt impregnetur ⁊ abortum fa ciat ⁊ vt impregnetur ⁊ non faciat abortuz: imo fiat difficilis ⁊ separetur ⁊ moriatur in ea fetus. Et acci- dunt ei egritudines menstrue ita vt nō emittat men strua: aut emittat menstrua pauca: aut non in hora sua: aut mala: aut vt superfluant menstrua eius. Et fiunt ei egritudines ꝓprie ⁊ egritudines ꝑ cōitatem ita vt cōicent ipi mēbra alia. al'. Et fiunt ei egritudies ꝓpe ⁊ egritudies ꝑ ꝓpetatez ita vt non cōmunicent ipsa membris alijs. Et quandoq; fiunt ab ea egritu dines membrorum aliorum per cōmunitatem ita vt cōmunicent ei alia membra sicut fit in prefocatione matricis. Nam cum multiplicantur egritudines in matrice debilitatur epar ⁊ preparatur ad hoc vt ge- neretur ex eo hydropisis.

De significationibus complexionum matricis.

Cap. iiij. de significatione caliditatis.

Caliditatez matricis significant communitas corporis ⁊ paucitas menstruorum. Et signifi cant ipsam color menstruorum: ⁊ proprie cū sumitur pannus lineus: ⁊ supponitur in nocte: dein de exsiccatur in vmbra ⁊ consideratur an sit rubeus an citrinus: ⁊ significat caliditatem ⁊ choleram aut sanguinem: aut sit niger ⁊ albus ⁊ significat contra- rium illius. Verum niger cum fetore putrido signi ficat caliditatem quandam: ⁊ qui est sine ipsa signifi cat frigiditatem. Et quandoq; significatur caliditas ex doloribus in partibus epatis ⁊ vulneribus ⁊ vl- ceribus accidentibus in matrice ⁊ exsiccatio labioꝝ mulieris: ⁊ multitudo pilorum ⁊ tinctura aque ſm plurimum ⁊ velocitas pulsus.

Cap. v. de significatione frigiditatis.

Retentio menstruorum: aut paucitas eorum aut subtilitas eorum ⁊ ipsoruz albedo: aut ni gredo coꝝ vehemens ⁊ prolongatio mundi- ficationis: Et antecessio ciboꝝ grossoꝝ ⁊ frigidoruz ⁊ antecessio coitus plurimi: Et stupor i superioribꝰ matricis: Et paucitas pilorum in pectine: Et parui- tas tincture aque ⁊ corruptio coloris eius.

Cap. vi. de signis humiditatis.

Tenuitas menstrue: Et multitudo cursus hu miditatis: Et abortus fetus cuz magnificat͛.

Cap. vij. de signis siccitatis.

Exsiccatio ⁊ paucitas cursus.

Cap. viij. de sterilitate ⁊ difficultate ipregnatiōis.

Causa sterilitatis aut est in spermate viri: aut i spermate mulieris: aut in membris matricis aut in mēmbris virge ⁊ instrumentis sperma tis: aut propter causam in principijs: sicut tristitia ⁊ timor ⁊ tremor ⁊ dolores capitis ⁊ debilitas digesti onis ⁊ satietas nauseatiua: aut propter errorem ac- cidentem. Causa vero que est i spermate est sicut ma litia complexionis diuersificantis virtutem genera- tionis calide: aut frigide. i. frigide ex frigore naturali aut frigore accidente longe retentionis sparso: aut humiditas: aut siccitas. ⁊ causa illius sunt cibi non conuenientes: ⁊ acetosa etiam. Ipsa enim sunt i sum ma eorum que infrigidant ⁊ exsiccant. Et quādoq; est causa que est in spermate siccitas complexionis non prohibens generationem sed facit ipsum diffi cilē: aut corrumpit illud quod aduenit matrici de ali mento infantis. Et quandoq; est causa in spermate vt sit sperma viri diuerse impressionis ei que est i sp mate mulieris contrarium receptrici: aut communi tatis super vnum duorum ordinum ⁊ non accidat inter ea ambo filius. Et si permutet vnusquisq; soci um suum non est dubium quin sit ambobus filius Et quandoq; diuersificantur duo spermata propter causam malitie complexionis in vnoquoq; eorum qd cum alio non equatur: immo addit ei corruptio nem. Nam cuz permutantur inuenit vnunquodq; amborum quod equat ipsum cum contrarietate q̄- re temperatur. Et de genere quidem spermatis ex quo non fit generatio est sperma infantis ⁊ patientis nauseatiuam satietatem ⁊ ebrij ⁊ senis. Et sperma eꝰ qui plurimum vtitur coitu ⁊ cuius corpus non est sanum. Sperma enim currit ex omnibus membris ⁊ est ex sano sanum: ⁊ ex infirmo infirmum ſm' ꝙ dixit Hyp. ⁊ iste dispositiones omnes inuente sunt in vtrisq; spermatibus simul. ⁊ dixerunt quidam ꝙ de causis corruptionis spermatis viri est coire cuz il lis que nonduz sunt magne ⁊ hoc currit cursu pro- prietatuz. Causa autez que est in matrice: aut est ma litia cōplexionis corrumpentis sperma cuius plim

est frigus congelans eaꝫ sicut accidit ex potu aque
frigide mulieribus per hoc ꝙ infrigidat: ⁊ similiter
viris. Et quandoqꝫ alterant partes mēstrue ⁊ ex eis
que constringuntur ex poris menstrue quare nō ef-
fun duntur mēstrua ad fetū. Et quandoqꝫ est cū ma
teria ⁊ humiditates corrūpunt sperma iteruꝫ per cō
mixtionem suam cum eo: aut exiccant: aut resoluūt
aut humectant lubricantes: quare debilitatur reten
tiua ⁊ est plurimum: aut debilitantes virtutem attra
hētem sperma: quare non attrahit sperma cū forti-
tudine: aut constrictionē meatuum nutrimēti ex fri-
gore aut calore aut siccitate. Et quādoqꝫ vincitur ex
siccitate ita vt similētur corijs siccis: aut corrumpēs
nutrimentum infantis: aut prohibens ipsuꝫ ab am
plificatione propter adunationem oris matricis ve
hementem propter siccitatem aut frigus aut consoli
dationem vlcerum: aut carnem additam verruco-
sam ⁊ erucosam: aut sicut siccitas dominans secun-
dine: quare corrumpit meatus nutrimenti. aut acci-
dit spermati frigido ⁊ humido qđ accidit rori i ter-
ra rorata: ⁊ i complexione calida ⁊ sicca qđ accidit i
terra qñ est madefactio spersa: aut propter abscisio-
nem materiei q̄ est san. mēstruus cū matrix deficit in
attrahēdo ipꝫ ⁊ ꝯtinuatiōe ei⁹: aut ē ꝑꝑ declinatōeꝫ
in ea: aut cōuersionem: aut vehementiam adunatio
nis oris matricis ante partum ꝓpter opilationem:
aut ꝓpter duritiē aut carnē additaꝫ verrucosā ⁊ nō
verrucosā: aut cōsolidationē vlceruꝫ ⁊ frigus ꝯstrin
gens ⁊ alia ex causis opilationis ⁊ siccitas: quare
nō penetrat ad ipsum sperma: aut debilitas aduna
tionis post pregnationem quare non retinet ipsum
aut multitudo adipis lubrificantis. Et qñꝫ fit cuꝫ cō
munitate corporis totius. ⁊ quandoqꝫ est in matri-
ce ꝓprie ⁊ zirbo: aut in matrice sola: ⁊ quando mul
tiplicatur adeps super zirbum facit constrictionem
super sperma ⁊ educit ipsum expressione sua ⁊ ope-
ratio eius est huiusmōi: aut ꝓpter vehementiam ex
tenuationis in corpore toto: aut in matrice: aut no
cumentum in matrice ex epate ⁊ vlcerib⁹ ⁊ hemorroi
dibus ⁊ additione carnea ꝓhibente. Et qñꝫ est i ore
eius res dura sicut virga prohibens introitum vir-
ge ⁊ spermatis: aut vlcera que consolidata sūt: qua-
re lenitur matrix ⁊ constringunt orificia venarum
emittentiū sperma: aut asperitas oris matricis.
Causa autem facte in membris generationis aut est
debelitas vasorum: aut eruptio accidens complexio
ni eorum sicut cui abscinduntur vene auris posteri⁹
aut cuius ꝑforatur vesica a lapide: quare communi
cat nocumētum membris generationis. Et quādo-
qꝫ abscinditur aliqd de numero eius ⁊ facit incur-
rere debilitatem in membris spermatis ⁊ virtutibus
eorum generatiuis spermatis ⁊ eijcientibus ipsum
Et similiter cuius abscindunt testiculi: aut empla
strantur cum hyusquiamo nigro: aut bibit ex cāfora
plurimū. Causa autem virge facta est sicut si sit bre
uis in creatiōe sua: aut causa pinguedinis viri quare
assumit caro plurimum eius: aut ex ambob⁹ simul:
quare elongatur in matrice ⁊ non equatur in ea vir-
ga. ⁊ de eis est amplitudo oris matricis ⁊ non equat
in eo virga: aut ex eis ambobus simul: aut propter
tortuositatem eius: aut ꝑꝑ abbreuiationem corde
quare declinat virga ab opposito: quare non eijcit
sperma ad guttur oris matricis. Causam vero in
principijs iam numerauimus: necessarium est. n. vt
sint membra digestionis ⁊ membra spirituum fortia
ita ut fiat cōceptio. Error aūt accñs ē cū spmati sit
emissio ante ꝯplemētū aut post ꝯplemītuꝫ. Ante cō-
plementum vero cuꝫ sperma emittitur est vt sint mu
lier ⁊ vir diuersi in tempore coitus: quare non cesset
vnus eoꝝ añcedere cū emissione spermatis. Si ergo
fuerit antecessio viri dimittet eam ⁊ nō emittet spma
Et si fuerit antecessio mulieris emittet vir postq̄ꝫ emi
serit mulier ⁊ expelletur in os matricis propter mo
tus attractionis spmatis qđ se aperit ei apertione vna
post aliam cum attractione vehementis sensus qđ
sentitur cū ipsum emittitur. Et non fit illud cum ipꝫ
emittitur nisi aut ꝓpter attractionem aque viri cum
eo quod currit ex ea ex vasis spermatis eius intrinse
cis in matrice effusū ad iteriora eius apud quosdaꝫ
aut propter attractionē eius quod tangit ipm. Si
veꝝ est quod dicunt quidam alij .s. ꝙ sperma eius
q̄ꝫuis generetur itra ipam: tamen effunditur ad exte
riora oris matricis. Deinde deglutit ipsum os ma-
tricis vt sit motus eius ad attrahendum sperma sui
ipsius deforis: quare recipit ipsum cum mouet sper
ma eius quare attrahit cum hoc spermati viri. Nō
enim appropriatur illud emissioni spermatis viri.

Error vero accidēs post complementum est sicut
motus laboriosus ex saltu aut obuiatiōe que fit cuꝫ
casu ⁊ velocitas eleuationis post emissionem spma
tis ⁊ similia illis post cōceptionem quare lubricat:
aut fit timor accidēs aut aliquid ex reliquis causis
abortus quas dicemus i suo caplo. Inqt Hyp:
Nō ē vir omnino frigidior mlīere. s. in complexiōe
membrorum suoꝝ principaliuꝫ ⁊ complexione sua
prima ⁊ complexione sui spermatis sani nisi accidat
ex complexione accidente. Et sciat ꝙ mulier que pa
rit ⁊ impregnatur minus infirma est q̄ꝫ sterilis. ve-
rūtamen est debilioris corporis q̄ꝫ ipsa ⁊ velocius
fit anus. Sterilis vero est plurium egritudinum et
tardatur eius senectus ⁊ est quasi iuuenis i plurimo
sue etatis.

C. ix. de signis sterilitatis.

De signis sterilitatis ex quocūqꝫ duorum sp
matum sit dicuntur res quarum saluatio nō
verificatur neqꝫ in eis aliquid iudicatur: sicut
est illud quod dixerūt ꝙ oportet vt experiātur duo
spermata ⁊ ꝓijciantur sup aquam ⁊ quodcūqꝫ illo
rum natat in aqua tunc ex parte illius est defectus.
Et dixerunt: fundantur due vrine sup lactucam ⁊ ex
illo est defectus cuius vrina exiccauerit eā. Et hoc
dixerunt vt sumantur. vij. grana triti. ⁊. vij. grana
ōdei ⁊ vii. fabe ⁊ ponat i uase testeo ⁊ migat super ea
vn⁹ amboꝝ ⁊ dimittant. vii. diebus. tūc si grana nas
cuntur nō est sterilitas ex ꝑte eius. Et dixerūt qđ ē lō-
ginquius hoc iteꝝ. ⁊ melius ē illđ qđ dixerūt in expi-
entia mulieris ſꝫ ꝙ oportet vt suffumigetur matrix
mulieris in traiectorio cum suffumigatiōe aromati

⁊ tunc si penetrat odor vſqȝ ad os ⁊ nares eius cau
ſa nõ eſt ex ea. ⁊ ſi nõ penetrat tunc illic ſunt opilatio
⁊ humores mali prohibẽtes perambulare odorem
ſuffumigatõnis ⁊ aromaticitatis. Et dixerũt: ſuppo
nat alleũ ⁊ ꝯſideretur an inueniat odorem ⁊ ſaporem
ipſius deſuper. Et plurima ſignificatio huius ẽ ad ſci
enduȝ an ſit in ea opilatio an non. Qꝺ ſi ẽ in ea op-
pilatio tunc eſt. ſignum ſterilitatis. ⁊ ſi nõ ẽ in ea ſteri
litas tunc nõ ẽ lõginquum quin ſterilitati ſint cauſe
alie ⁊ ad ĩpregnationeȝ ꝓhibẽtia alia. Et omnis mu
lier que mũdificat ⁊ remanet os matricis eius humi
dũ eſt lubricans. Signa autem ſpermatiſ ex vaſis ſu
is in ꝯplexione ſua ſunt quĩ cognoſcũtur ſicut ſciuiſti
caliditas ⁊ frigiditas eius ex ipſo ex ſẽſibilitate mulie
ris cum ſuo tactu. ⁊ ex ſpiſſitudine ⁊ ſubtilitate eius:
et ex diſpoſitione pilorum pectinis ⁊ ex colore eius
⁊ odore ipſius ⁊ ex velocitate pulſuſ ⁊ tarditate ipſius
⁊ ex tinctura vrine ⁊ paruitate ticture ipſius: ⁊ ex com
munitate corporꝭ. Humiditas vero ⁊ ſiccitas cognoſ
cunt ex paruitate cũ groſſitie ⁊ multitudĩe cũ ſubtili
tate. Et ſpma quidem ſanũ eſt albũ viſcoſum ſplen
didum ſuper quod cadunt muſce ⁊ comedunt ꝺ eo
Et odor eius ẽ odor florũ palme ⁊ ſambaci. Signa
vero menſtrue ⁊ membrorum eius in complexione ſua
ſũt quoniã ſignificatur ſicut ſciuiſti: aut ex caliditate
⁊ frigiditate et tactu ⁊ ex colore mẽſtrue ideſt ſi eſt ad
citrinitatem decliuis: aut nigredineȝ aut turbiditatẽ
⁊ ex diſpoſitionibus pilorum pectinis. Et ſignificatur
humiditas ⁊ ſiccitas ex multitudine cum ſubtilitate
et paruitate cuȝ groſſitie ⁊ ex eẽntia oculorũ apoſorum
tenebroſorum. Oculus. n. ſignificat ſup mricem apud
Hyp. ⁊ ex puitate cũ groſſitie. Et quecũqȝ mlr mun
dificat ⁊ nõ exiccat os mricis eius. imo eſt humidũ
non ĩpgnat. Pinguedo aũt ⁊ extenuatio ⁊ adeps et
breuitas virge ⁊ tortuoſitas eius ⁊ breuitas corde ⁊
ꝯuerſio mricis ⁊ diſpoſitio duarum emiſſionũ ſpmatiſ
ſũt reſ q̃ cognoſcunt ex puncto. Et vulua cũ zirbo mlre
adipis ẽ ſtricti ĩtroitus lõgũq̃ breuiũ cornuũ eminẽ
tium ventriũ mouet apꝺ oẽm motũ ⁊ ledit quolibet
odore ⁊ ſignificat curſũ mricis: quĩ ſẽtit ĩtra vuluaȝ
Qꝺ ſi nõ fuerit os mricis oppoſitũ tũc eſt decliue: ⁊
illa cꝰ ẽ matrix hñs declinatõeȝ ⁊ ꝯuerſionẽ ſẽtit do
lorem apꝺ coitũ.

Cap. x. de regimine ⁊ cura

[r]Eginien huius capli diuiditur in duos mo
dos: quorum vnus eſt ad impregnationem
⁊ ſubtiliationem in ea ⁊ ſecundus eſt ad cu-
rationes cauſarum ꝓhibẽtiũ impgnatõnem. Ste-
rilis aũt ⁊ vir nõ generãs ex creatõe ⁊ ĩconueniens
ſuo ſotio ĩ ꝯplone ĩdigẽs pmutari. ⁊ breuitas inſtru
mẽti medicatõeȝ nõ hñt. ⁊ ſilr eiꝰ cꝰ orifitia mẽſtrue
opilata ſunt ex vlceribꝰ q̃ ꝯſolidata ſũt qr lenificata
ẽ ⁊ eiꝰ ꝯpar nec̃e ẽ pmutari curatio ñ pẽdet ex medi
cina. Reliq̃ vero ab illis regimẽ hñt. Primi vero modi
diſtictio ẽ ꝙ oȝ vt eligat ꝯueniẽtior horarum coitꝰ ⁊ iã
diximꝰ eã. Et ꝺ eis eligat ꝯueniẽtior vt ſit ĩ fine men
ſtrue ⁊ ĩ hora ſilĩ hore ĩ q̃ oȝ vt ĩ ea coitꝰ fiat ꝑꝑ illud
qꝺ diximꝰ. Et oȝ vt ꝓlõget dimiſſio coitꝰ tãta ꝓlon
gatione ne ꝓueniat vt cõrũpat ei ambo ſpmata frigꝰ

Si vero accidat illꝺ vtat coitu ſm modũ qui ẽ ad nõ
ĩ pgnãdũ. Deiñ dimittãt ipꝫ tãdiu ꝙ ſciat ꝙ ſperma
bonũ iã aggregatũ ſit. ⁊ ꝯſideret de eis vt ſit illꝺ ĩ pri
ma hora mũdificationis eiꝰ: ⁊ ſilr in oĩ pmutatione
alia vice. Amplius ꝓlõgẽt ludũ ⁊ ꝓprie cũ mulieri
bus q̃rum ꝯplones ñ ſũt male. Tãgat ergo vir eiꝰ mãil
las cũ facilitate. ⁊ tãgat pectinẽ eiꝰ ⁊ obuiet ei nõ per
miſcẽdo ſe ei pmixtiõe vera. Cũqȝ deſiderat ⁊ affec
tat pmiſceat ei fricãdo ꝺ ea qꝺ ẽ int anũ eiꝰ deſuper
⁊ vuluã. Illic. n. locꝰ ẽ delectationis eiꝰ. Conſideret
ergo in ea horam in qua fortis fit in ipſa adherentia
⁊ incipiunt oculi eius mutari in rubedinem. ⁊ eius
anhelitus eleuari. ⁊ verba eius balbutire: tũc mittat
illic ſperma oppoſitum ori matricis dilatando lo-
cum eius illic parumper. ſ. tãta quantitate ne conſe-
quatur ipſum impreſſio aeris exterioris omnino.
Ipſe enim in diſpoſitione corrumpit ipſum et non
eſt ꝯueniens ad gnãtionẽ. Et ſcias ꝙ quĩ mittit ſpma
in hora ſua paruum: imo eſt in preparatione ſua in-
ſeparabile oppoſiti fortaſſe tũc perdit ſperma. imo
oportet vt recipiat os matricis cum eiectione quã-
dam ⁊ non ſtringat in virga exitum: inimo adhere-
at ei hora cum iam permiſcetur poſt illud permixti
one que eſt vehementioris perſcrutationis donec vi
deat ꝙ nodi oris matricis ⁊ anhelitus eius iaȝ quieſ
cunt ex toto. ⁊ poſt illud parum ipſa iacente eleua-
tiſ coxis ⁊ demerſo dorſo. Deinde ſurgat ab ea ⁊ di
mittat eam ſic horula vna conſtrictis pedibus ⁊ re-
tento anhelitu. Et ſi dormierit poſt illud erit melius
ad conceptiõeȝ. Et ſi fiat odoramentũ ſup eã qꝺ na
ribꝰ attrahit cũ ſuffumigationibꝰ ꝯueniẽtibus huic
rei ẽ illꝺ ꝯueniẽtius: Et ſuppoſitoria ⁊ ꝓpe de gum
mis q̃ nõ ſũt vehemẽtis calitatis ſicut bdelliũ ⁊ q̃ ſũt ſi
milia illi ſuppoſita aũ illꝺ. Et de illis q̃ ſũt mirabilia
ẽ vt ſit mlr ſuffumigata ſub mrice cũ aromaticis cali
diſ ⁊ ñ odoret ea deſup. deiñ ſumat cannã lõgã ⁊ po
nat vnã duarum extremitatũ ĩ aq̃ȝ calaȝ ⁊ aliã ĩ ore mri
cis q̃ȝtitate q̃ ꝑueniat calitas eius ad mricẽ aduentu
tollerabili ⁊ dormiat ſup illã ꝑpatiõeȝ: aut ſedeat vſ
qȝ ad horã q̃ põt ſup eã diu coeat. Modus vero aliꝰ
ẽ quĩ ſi cã ẽ ꝑꝑ calorẽ humorum calorum euã eos ⁊ eq̃ cõ
plonẽ cũ cibis ⁊ potibꝰ notis. Et adminiſtra ſuper
mricẽ cerataria eq̃lis calitatis ex ſuccis ⁊ mucilagi-
nibus ⁊ oleis frĩs. Et ſi fuerit cã frĩtatis ⁊ hũiditatis
curet cũ eis q̃ dicemus poſt: ⁊ ẽ illa q̃ fit ſm plũm. Et
ſi fuerit cã ipſa remotio oris mricis curet cura remo
tionis cum vẽtoſis ꝑdcis ĩ. c. ſuo. Et phlonia ſaphe
ne ex ꝑte q̃ oȝ ſȝ ꝙ dcȝ ẽ. Et ſi fuerit cã mltitudo adi
pis adminiſtret exercitiũ ⁊ ſubtiliatio cibi ⁊ diuitat bal
neatiõeȝ hũidã niſi cũ aq̃s thermarum. Et vtat euone
cũ phlonia ⁊ cliſteribꝰ calidis ⁊ exiccatis calefaciẽti
buſ ſicut ẽ tyriaca ⁊ theodoricõ. Et oȝ vt dimittat vinũ
ſubtile albũ ⁊ vtat forti rubeo puro pauco. Et ex vn
ctionibꝰ bõis ad eas ẽ mel albũ ⁊ olm ꝺ lilio. Et ſi cã
fuerit vẽtoſitas ꝓhibẽs a bonitate firmatõis ſpma-
tis curet cuȝ eis q̃ ſũt ſicut dyacimimũ ⁊ bibat aniſũ ⁊ ſe
men apij ⁊ precipue ſemen rute in aqua radicis et
peſſaria facta ex eis. Et ex reſoluentibus ventoſi-
tatem ſunt ſicut caſtoreum ⁊ ſemen rute ⁊ ſemen

agnicasti. Et si cã fuerit vehemẽtia siccitatis admĩstrẽ
tur sup eaꝫ clisteria hũectantia ꝛ suppositoria de adi
pibꝰ lenibꝰ: ꝛ denẽ i potu lac ꝛ ꝓpẽ lac capꝛinũ ꝛ ales/
fidabegi humectãtia ꝛ supponantur adipes leniẽtes
Et si fuerit cã strictura oꝛis mꝛicis oꝫ vt admĩstreẽ i
ea semꝑ radius de stãno ꝛ igrosseẽ gradati ꝛ iungaẽ
cuꝫ vnguentis lenificatiuis: ꝛ multuꝫ vtaẽ balneo ꝛ
ꝯfert ei comestio caulĩu ꝛ admĩstrẽẽ apiũ ꝛ cyminuꝫ
ꝛ anisuꝫ ꝛ silia. Et plĩm qdeꝫ cãꝝ ꝓhibẽtiuꝫ ipꝛegna
tionẽ receptibilẽ curatõis ẽ frigꝰ ꝛ hũiditas. Et plĩm
mediciaruꝫ faciẽtiuꝫ ipꝛegnare ẽ ex ꝑte q̃i succurrẽ
di ei. Et non ẽ excusatõ eũonũ humiditatis cuꝫ hie
ris ꝛ suppositoꝛijs ꝛ clisterijs. Et ex eis q̃ bibunẽ sũt
ꝯfectões cal̃e: sicut mithꝛidatuꝫ ꝛ tyriaca ꝛ theodo/
ricon ꝛ medicamẽ alkakigi. Et de eis q̃ bibunẽ habẽ
tes ꝓꝑetates ẽ vt i potu deẽ mulieri vria elaphantis.
Est. n. mirabilis i ipgnatõe. ꝛ fiat illud cũ ꝓximus ẽ
coitꝰ ꝛ cuꝫ coit. Et iteꝝ bibat serraturaꝫ eboꝛis: qm̃ ẽ
pñtis iuuamti. ꝛ se. siseleos ẽ bonũ ꝛ exptũ: ꝛ d eo q
dẽ daẽ i potu pecudibꝰ feis vt mltiplicenẽ gnãtõ. Et d
pessarijs ẽ illud qd fit ex oleo balsami ꝛ oleo d been
ꝛ oleo d lilio ꝛ pessaria de nacta nigra. Et iteꝝ adeps
anseris i lana: ꝛ exgũmis aromaticis ꝛ muscho ꝛ spi
ca ꝛ cipis ꝛ aneto ꝛ oꝛigano ꝛ venuca ꝛ isopo ꝛ bdel
lio ꝛ testiculus vulpis ꝛ darsisahan ẽ mirabil̃ Et nux
cupꝛessi ꝛ bacce lauri ꝛ galia ꝛ amomuꝫ ꝛ foliũ ꝛ coꝛ
dumeni ꝛ ex omni calefactiuo stiptico ꝓpꝛie. Et sup
positio coagulorũꝫ ꝛ ꝓpẽ coagulũ lepoꝛis cũ oleo
post mundificationẽ adiuuat ad ipꝛegnãdũ: aut cũ
oleo viol: Et silr suppositio stercoꝛis eiꝰ: Et supposi
tio fellis gazel masculi ƀm q dr̃: ꝛ ꝓpẽ si ponaẽ cuꝫ
eo aliqd de testiculis vulpis: ꝛ silr suppositio fimi eꝰ
Et suppositio fellis adib ꝛ lepoꝛis ꝛ leonis pondere
tertie. ʒ. i. Colyriũ bonũ: spica ꝛ crocus ꝛ mastix ꝛ
myrrha ꝛ galia ꝛ castoꝛeũ cũ oleo nardino. ꝛ iteruꝫ
sumãẽ myrrhe. ʒ. iiij. ꝛ ireos ꝛ fimi adib amboꝝ añ.
ʒ. ij. ꝑpareẽ ex eis pessariũ sil̃e glãdi ꝛ supponaẽ ꝛ ite
reẽ i oibꝰ tribꝰ diebꝰ. ꝛ iteꝝ mel colatũ serapinũ: ꝛ bde
liũ ꝛ oleũ d lilio. Pessariũ bonũ: Croci amomi spi
ce meliloti oium añ. ʒ. iii. ꝛ media: folii ꝛ coꝛdu me/
ni ãboꝝ añ. ℥. i. adipis anseris ꝛ vitelli ouoꝝ ãboꝝ
añ. ℥. ii. olei nardini. ℥. ss. supponaẽ pꝰ ablutionem
n lana celesti tribus diebꝰ renouãdo omi die. Et ite
rum sumanẽ allea sicca ꝛ humida ꝛ effundaẽ super
ipsa quantum ipsa sũt de oleo ros. aut sisamino: et
decoquantur donec in decoctione dissoluãtur ꝛ re/
cedat aquositas ex eis ꝛ supponaẽ cum lana: ẽ enim
mirabile bonũ. Et qñ idigeẽ añ vsuꝫ pessarioꝛuꝫ
clisteribꝰ cũ re aliq̃ i q̃ sit virtꝰ pulpe collogntide: qr̃
educãt hũiditates: aut supponanẽ i vulua sua qd ẽ
sicut gũma arboꝛis masticis ꝛ educet ex ea hũidita/
tes. Et ex suffumigationibꝰ sũt troc. fci ex myrrha
ꝛ stoꝛace ꝛ baccis lauri ꝛ fiat ex eis suffumigatio oi
die. Et iteꝝ nux cupꝛessi ꝛ arsenicũ rubeũ ꝯficiantur
cũ stoꝛace liqda ꝛ fiat suffumigatio cũ eis i traiecto/
rio post mũdificationẽ tribꝰ diebus ꝯtinuis. Et silr
myrrha ꝛ stoꝛax liqda ꝛ galbanũ ꝛ bacce lauri ꝛ ni
gella iteꝝ ꝛ bdellium ꝛ isopus.

Cap. xi. de signis ipꝛegnationis ꝛ iudiciis eius.

Significãt ipã an illud qd añcessit de ꝯueniẽtia
duaꝝ emissionũ spmatis: ꝛ dispõ quasi tepoꝛ
succedẽs coitui: ꝛ ẽ caput virge quasi succum
cũ emittit spma. ꝛ est cũ egrediẽ ad siccitatẽ aliquan/
tulũ decliue. ꝛ succedit ei vehemẽs adunatõ oꝛis ma
tricis ita vt ñ igrediaẽ ipm stilus: Et silr eiꝰ eleuatio
ad supioꝛa ꝛ añrioꝛa. Et colligiẽ absq̧ duritie ex ve
hemẽtia siccitatis illiꝰ ꝑtis: ꝛ retinenẽ mẽstrua: qr̃ nõ
mẽstruaẽ vsq̧ ad tps: aut mĩstruaẽ paulati. Et accit
doloꝛ puꝰ in eo qd ẽ iter vmbilicũ ꝛ rceptricẽ. Et qñ
q̧ fit difficultas vrine: ꝛ accit ei vt abhoꝛreat coituꝫ
pꝰ illud ꝛ odio hẽat ipꝫ. Et qñ cũ ea coiẽ nõ emittet
spma. Et accit ei apud coitũ doloꝛ sub vmbilico ꝛ
nausea. Et ꝑgnãs hñs masculũ vehemẽtiꝰ odit coitũ
q̃ꝫ ꝑgnãs hñs feiaꝝ. ipa. n. qñq̧ nõ abhoꝛret coituꝫ.
deide illd qd succedit ei de angustia: ꝛ pigritia: ꝛ g̃ui
tate coꝛpoꝛis: ꝛ malitia aie: ꝛ pua nausea: ꝛ eructua
tõe acetosa: ꝛ hoꝛripilatiõe: ꝛ doloꝛe capitis: ꝛ verti
gine: ꝛ tenebꝛositate oculoꝝ: ꝛ pulsu coꝛdis: deĩn cõ
mouenẽ appetitꝰ mali pꝰ mẽsem aut duos mẽses: ꝛ ci
trinaẽ albedo oculoꝝ eaꝝ. Cũq̧ ꝓfũdãẽ oculi eius
ꝛ mollificanẽ palpebꝛe eiꝰ: ꝛ acuiẽ aspectꝰ eiꝰ: ꝛ mio
ranẽ eiꝰ pupille ꝛ igrossaẽ eiꝰ albedo ꝛ ñ citrinaẽ ƀm
plĩm. Et necessaria ẽ alteratio coloꝛis ꝛ euẽtꝰ ipssio/
nũ egrediẽtiũ a nã q̃uis sit i ꝑgnãte ex masculo mi
nꝰ: ꝛ i ꝑgnãte ex femia plꝰ. Et qñ ipgnatio sedat
doloꝛes doꝛsi ꝛ anchaꝝ ꝑpea q calefacit ea matrix
ꝛ cũ parit redeũt. ꝛ qñ altaẽ coꝛpꝰ eiꝰ ab eo qd fuit:
qr̃ dilatãẽ ꝛ citrinãẽ sup ipꝫ vene eiꝰ ꝛ virides fiũt. ꝛ i
plibꝰ dispõibꝰ accit ꝑgnãtibꝰ vt mollificenẽ eaꝝ coꝛ
poꝛa i pꝛi. retẽtiõis mĩstruoꝝ ꝛ augmẽto eiꝰ qd d ipis
retineẽ vltra illud quo idiget embꝛyon ꝑꝑ ꝑuitatem
embꝛyonis ꝛ debilitatẽ eiꝰ a cibatiõe: deĩn cũ magni
ficaẽ embꝛyon cibaẽ illa supfluitate qr̃ fit ꝯuersio ꝛ
sedanẽ accñtia retentiõis eiꝰ. Et cũ ipgnaẽ puella
q̃ nõdũ ꝯsecuta ẽ. xv. ãnos: timeẽ ei moꝛs ꝑꝑ ꝑuitatẽ
matricis. Et silr ẽ dispõ illiꝰ cui ex magis aduenit fe.
acuta. iterficit eni fetũ ex hoc q facit possidere d ma
litia ꝯplonis cũ ipe sit debilis nõ tollerãs illud. ꝛ ex
hoc q nutrimẽtũ eiꝰ coꝛrũpiẽ ex ꝑte ꝯplonis eiꝰ: ꝛ ex
hoc q cũ mr̃ nõ nutriẽ debilitaẽ nutrimẽtũ fetꝰ. ꝛ cũ
nutriẽ debilitaẽ ipa. Et silr cũ accit i matrice eiꝰ apã
cal̃ꝫ. Nã si ẽ phlegmõ tũc qñq̧ spaẽ cũ eo raro eu a
sio fetꝰ ꝛ mr̃is: sepe vero ẽ malũ valde. Et qñ co/
gnosciẽ dispõ ipgnatiõis ꝑ expimẽta de qbꝰ ẽ vt i po
tu denẽ d aq̃ mellis i hoꝛa doꝛmiẽdi due. ℥. cũ tãto
põdere aq̃ pluuialis ꝑmixta ꝛ videat an pũctionẽꝫ
sentiat an nõ. Et cã qdẽ i illo ẽ retẽtio iflatiõis cum
cõitate itestinoꝝ: lꝫ medici mireẽ de hoc. Et ẽ exptũ
certũ nisi i ꝯsuetis potare illd. Et iteꝝ laboꝛet in ie
iunio i die: ꝛ i sero inoluaẽ pãnus: ꝛ suffumigetur a
libꝛello ꝛ traiectoꝛio cũ suffumigio. Si ergo egrediẽ
fumꝰ ꝛ odoꝛ ex oꝛe ꝛ naso: tũc ipa ñ ẽ ꝑgnãs. Et silr
expiẽ cũ vacuitas ẽ supponẽdo alleũ ꝛ doꝛmiendo
sup ipm ꝛ ꝯsiderãdo an iueniat sapoꝛẽ eiꝰ ꝛ odoꝛeꝫ
ipius i oꝛe an ñ. Et ex eo qd dicemꝰ in. c. signoꝝ ma
sculinitatis ꝛ feieitatis de suppositiõe aristologie cũ

melle ⁊ intromiſſione. Et vrina qdez ꝑgnantis in ꝑncipio ꝑgnatōis ē citria ad ſubalbedinē ꝺcliuis q̄ſi ſit cottū i eiꝰ medio ſpſū. Et ſignificat ꝑgnatiōez vrina pure ſb̄e ſup quā ē qꝺ ē ſiſe nubibꝰ. ⁊ ꝓp̄e qn̄ i eas ſfſic aſciētia grana ⁊ deſcēdētia. In fine āt iꝑgnatiōiſ qn̄z appet i vrinalibꝰ eaꝝ rubedo i loco i quo apparuit i ꝑncipio iꝑgnatiōis ſubalbedo. Et qn̄ mouet vrinale ꝑgnantis ⁊ ꝯturbat tūc ē i fine ꝑgnatiōis. ⁊ qn̄ nō ꝯturbat ē in ꝑncipio ꝑgnationis.

Cap. xii. de cauſis maſculinitatis.

Cauſa maſculinitatis eſt ſperma viri ⁊ calitas eiꝰ ⁊ abūdātia ipſius: ⁊ ꝯuenientia coitꝰ i hora mundificatiōis eiꝰ: ⁊ ꝓuocatio ſpmatiſ ex dextro: qm̄ ē calidiꝰ ſpiſſoris ſb̄e ⁊ ſumitur ex rene dextro q ē calidior ⁊ altior ⁊ ꝓpinqor epi. Et ſilr qn̄ cadit in dextro mr̄icis. Et ſilr ſpma mulieris i ꝓp̄etatibꝰ ſuis ⁊ ipſe ſua ⁊ regio ſr̄a: ⁊ tp̄s ſr̄m: ⁊ vētꝰ ſeptētriōalis adiuuāt ad maſculinitatē ⁊ ꝯtrariū ad ꝯtrariū Et ſilr etaſ adoleſcentie abſq3 pueritia ⁊ ſenectute Et dicunt qdaz ꝙ ſi currit a dextro viri ad dextꝝ eiꝰ maſculinat: ⁊ ex duobꝰ ſiniſtris feminat: ⁊ ſi currit ex ſiniſtro eiꝰ ad dextꝝ ip̄ius erit feīa maſculīa. Et ex dextro eiꝰ ad ſiniſtꝝ ipſiuſ ē maſculus femineus. Et dixerunt qdaz de illis q prudentes ſūt ꝙ ꝑgnatio a die ablutionis ē cū maſculo vſq3 ad qntuz: ⁊ ē cū puella vſq3 ad octauū: deīn ē cū maſculo vſq3 ad. xi. deīnꝺ ē cū hermaphrodito. ⁊ ſan. ꝑgnātis cū maſculo calidior ē plm̄ q̄ȝ ſan. ꝑgnantiſ cū femina.

Ca. xiii. de ſigniſ maſculinitatis ⁊ femineitatis.

Regnās hn̄s maſculum ē melioris coloris ⁊ pluris leuitatis ⁊ agilitatis ⁊ mūdioris faciei ⁊ ſanioris appetitꝰ ⁊ quietioꝝ accn̄tium: ⁊ ſentit grauedinez lateris dextri. Plm̄. n. gnāt maſculus ex ſpmate expulſo ad dextrum duorū lateris mr̄icis. ⁊ nō accit illud niſi aut pp deſideriū illiꝰ lateris ad recepiēdū: aut qm̄ expulſio ē ex teſticulo dextro: ⁊ qn̄ mouet fetꝰ maſculꝰ mouet ex latere dextro Plm̄. n. cū incipit mām̄illa augm̄tari ⁊ alteratur color fit i ea q̄ hz maſculuz ex latere dextro ⁊ ꝓp̄ie papilla dextra ⁊ ad ip̄az currit lac in ꝑmis ⁊ ꝓuocat i ꝑmis. Et ē lac qꝺ mulget ex vbere eiꝰ groſſum viſſum n̄ tenue aquoſum ita ꝙ lac maſculi diſtilatū ſup ſpeculuz ⁊ ꝯſideratur ad ip̄z i ſole ⁊ remanet quaſi ipſū ſit fruſtuz argenti viui aut granū margarite nō currēs: neq3 ꝓlōgat ⁊ augm̄tat papilla i hn̄te maſculum i rubedie nō i nigredine vehem̄ti ⁊ fiāt vene papillaꝝ eiꝰ rubee ad nigredinē decliues. Et fit pulſus eius dexter vehem̄tius plenius ⁊ frequēs. Et dixerunt qdā ꝙ qn̄ mouet a ſtatione mouet ꝑus pedem dextruz ⁊ ē exptuz. ⁊ cū erigit ſubſtentat ſup manuz dextraz: ⁊ ē oculꝰ eiꝰ dexter leuioris ⁊ velocioriſ motꝰ Et maſculus mouet pꝰ tres m̄ſes ⁊ feīa pꝰ q̄tuor mēſes. Et dixerūt q̄dā de igenuiſ ē i cognitiōe illiꝰ vt ſumet ariſtol. aur. i. ⁊ teratur ⁊ ꝯficiat cū melle ⁊ ſupponat cū lana viridi a mane vſq3 ad meridiē ⁊ in ieiunio: tunc ſi dulceſcit ſaliua eiꝰ ē ꝯcipiens maſculuz ⁊ ſi ē amara tunc ē ꝑgnans cū feīa: ⁊ ſi nō alterat tūc nō ē ꝑgnans. Et i hac cā eſt conſideratio ⁊ indiget experimento vel multa perſcrutatione in ſua ſcīa. Signa āt feīe ⁊ q̄ ꝑgnās ē cū filia ē multitudo vlceꝝ pedū ⁊ ꝓp̄e i coxis. Et multitudo ap̄atū coꝝ. ⁊ qn̄q3 ē ꝑgnās cuz maſculo ſ3 n̄ ē maſculus niſi debilis ⁊ ē mollificataꝝ venaꝝ Signa aūt feīe fortia ⁊ enixe maſculū ſūt ꝙ ꝯſumit eius ptꝰ i. xxv. diebꝰ vſq3 ad xxx. dies niſi ip̄a ſit egra: ⁊ feīa ex xxxv. vſq3 ad xl. ⁊ illō ſit ꝺ3 plꝫ.

Ca. xiiii. ꝺ regimie maſculinitatis.

Portet vt calefiat mlr̄ ⁊ vir cū aromaticis ⁊ ſuffumigatione ⁊ potu ⁊ cibis. ⁊ potu mithridati ⁊ cū ſuffumigatōibꝰ ⁊ peſſarijs predictis ſi eis idiget cū cliſteribꝰ ⁊ vnctionibꝰ. ſ. ābobꝰ Et n̄ auſcultet ille q dicꝛ ꝙ o3 vt mlr̄ ſit debiliſ ſpermatis vt generet ex eo maſculus: imo o3 vt ſit ſpiſſi ſpmatis ⁊ fortis ⁊ puella: hꝰ i. n. ſpma dignꝰ ē vt ſuſcipiat maſculinitatez. Verūtn̄ nō o3 vt deficiat a ſpmate eiꝰ ſpma maſculi: imo o3 vt ſit ſpma maſculi fortius i hoc. c. eo. ⁊ o3 vt dimittat coituz ad tp̄s ⁊ n̄ recedat a coitu oio qr̄ ꝯrūpat ſpma ꝺ3 ꝙ diximꝰ: ⁊ vt n̄ nimiū vtāt potu aq̄: imo bibāt de eo paulati ⁊ cibēt cib fortibꝰ calefacientibꝰ. Deīde expiat vir ſpma ſuu3. ⁊ dū pmāet tenue ſcias ꝙ neceſſitas ad curationez remanēs ē Et cū igroſſat ſpma expectet pꝰ illud diebꝰ aliq uot ⁊ ꝓcedat ꝺ3 regimē ſuū dōec ꝯſōtet ſpma ⁊ aggreget ꝺm modū qnē inuimꝰ. Deīn ꝯuenīat cū ea ꝯuētu quē inuimꝰ i loco aromatizato aromaticiſ caliſ ſic narro: ꝑmo ex muſcho ⁊ croco ⁊ xiloalocido crudo ⁊ deuitet cāforā: ⁊ ſit i letiore diſpōe ⁊ meliore aīa ⁊ delectabiliore domo: ⁊ cogitet ꝺ maſculiſ ⁊ approꝑet meditationē ſuā i maſculis fortibꝰ hn̄tibꝰ audaciā ⁊ apponāt ſuos oculos forme viri ꝺ illiſ q ſūt rectioriſ creatiōiſ ⁊ glorioſe forme ⁊ cocat

Cap. xv. de ſignis alchani faciētis naſci maſculos.

Alchani faciēs maſculos ē vir fortis corpis equalis carnis i durīte ⁊ mollitie mlti ſpmatis groſſi calī. ⁊ ē magnoꝝ teſticuloꝝ manifeſtaꝝ venaꝝ fortis deſiderij quē nō debilitat coitꝰ ex cuiꝰ dextro eijcit ſpma. Nā ruſtici et iā ſtringūt ſiniſtrū teſticulū tauri vt effūdat ex dextro. Cūq3 adoleſcētis dexter ꝑus iſlat teſticulꝰ tūc ip̄e ē maſculinās aut ſiniſter tūc ip̄e ē feminās. Et ſilr ille ad quē feſtinat pollutio nō a nocum̄to i ſpmate ē faciēs maſculos.

Cap. xvi. de ſignis mulieꝝ maſculinizātiū

Emulieribꝰ maſculinās ē mlr eq̄lis coloris ⁊ fortaſſe q̄ nō ē grauis corpe n3 mollis. Et n3 mēſtrua eius ſūt ſubtilia cruda n3 pauca aquoſa aduſta valde. Et cuiꝰ oſ matricis ē vulue oppoſitū. Et digō bona ē: ⁊ cuiꝰ vene ſūt apparētes ꝓcedētes ad exteriora. Et cuiꝰ ſēſus ⁊ motꝰ ꝺm ꝙ o3 exīt. Et nō hz vētris ſolōnē aſſiduā n3 ip̄iꝰ ꝯſtrictionē aſſiduā. Et oculi eiꝰ ſūt decliues ad fuſcedinem abſq3 ſubalbedie. Et ē gaudētis nāe ⁊ lete aīe. Et puelle viri potētes i ꝑmis cū coeūt ſūt velocis iꝑgnatiōis pp fortitudinē calitatis eaꝝ ⁊ puitatē adipis mr̄icis ip̄aꝝ ⁊ hūiditatū eaꝝ. Et ille qbꝰ velocit veniūt mēſtrua digniores ſūt vt maſculos ꝯcipiat. Et ſpaciū mūdificatiōis illaꝝ quaꝝ ē breue: eſt vſq3 ad. xxij. dies non vſq3 ad. xl.

C. xvii d cāꝯ gemioꝝ ⁊ ipregnatōis sup ipgnatōez.

Causa eaꝝ ē multitudo spmatis ⁊ diuisio ipsius i duo: qd ē supra ⁊ eiꝰ casus i duos vētres. Et incolumitas qdez duoꝝ filioꝝ ēt geminoꝝ nō ē plurima. Et paꝝ sūt inter geminos dies plimi. ipsi. n. ſꝫ plm fuūt ex coitu vno. Et parum cōtingit qꝫ ex coitu sup pgnatōez fiat ꝯceptio. Nā si fit ꝯceptio fit i mulieribꝰ q̄ corpa tenera hūt ⁊ sūt mltoꝝ piloꝝ ⁊ multi san. pp fortitudinē caliditatis eaꝝ. Et d illis q̄ sūt fortasse vident san. in ipgnatōe ⁊ curāt de eo pp ɋtutē eaꝝ ⁊ fortitudiez matricis ipaꝝ ⁊ nō abortiunt cū mēstruis ⁊ cū aptōe eiꝰ qd emittit i matrice. Et qñꝫ mēstruat sup ipgnatōez nūero duaꝝ mēstruationū ⁊ supra. qꝫ si cadat ipgnatio sup impgnatiōez i ñ valde forti ⁊ i ea q̄ ñ ꝯcipit nisi pp aptionez oris matricis sue ñ pp fōtitudinē sue matricis licet qꝫ sit filiꝰ pmꝰ iā debilitatꝰ: qr corrūpit scdus. Et iteꝝ i fortibꝰ timet latꝰ casus litigii ⁊ ꝯpssiōis iter duos filios ⁊ illud qd plꝫ pducit ad fe. ⁊ iflatiōez faciei ⁊ aduētū egritudinū ad hoc vt abortiat vnū eoꝝ. Et de signis qdē gemioꝝ ⁊ q supra sūt ſꝫ qꝫ dixerūt ⁊ exptuꝫ est ē vt ꝯsideret vmbilicꝰ nati pmi ꝯtinuꝰ cum fetu: Tūc si ñ fuerit i ipo ruga nꝫ nodꝰ nō erit pꝰ natū pmū filiꝰ. ⁊ si fuerint i ipo ruge tē pgnatio erit ſꝫ nūeꝝ rugaꝝ.

Ca. xviii. de signis appropinq̄tōis ptꝰ

Cum pgnās igredit i spacio ppinquo tpi ptꝰ ⁊ sētit grauitatē i iferioribꝰ vētris sub vmbilico ⁊ i dorso ⁊ dolorez iguie ⁊ caliditatē i ventre ⁊ iflatiōez i ore matricis vehemētē sensatā ⁊ hūectatiōem eiꝰ tē iā approximat. Cūqꝫ mollificat eius cauda ⁊ iflāt eiꝰ iguina ⁊ fortior fit iflatio iguinis tē nō est iter illud ⁊ iter partū nisi proximum.

Ca. xix. de signis debilitatis embryonis.

Significāt debilitatez eiꝰ egritudines mrīcis sue. Et eūones accitēs ei ⁊ pprie ꝯtinuatio puocationis mēstruoꝝ ptranseuntiuꝫ illud qd fit ſꝫ semitaꝫ raritatis ⁊ paucitatis ⁊ ſꝫ semitā supfluitatis cibi. Et silr aptio lactis ēt i pmo mēse i quo ꝯcipit ipm ⁊ emulget cū māmilla exprimit. Et significat ipsam qꝫ nō mouet fetꝰ motu de quo sit curādū: aut mouet i ñ sua hora.

C. xx. de signis dbilitatis nati

Cum fetꝰ nascit ⁊ nō iflat vmbilicꝰ eius. ⁊ non mouet ⁊ ñ sternutat vsqꝫ ad tps tūc ipse est debilis ⁊ non viuet.

Tractatꝰ scds. Ca. i. de ipgnatione ⁊ partu.

Tempora qdē creatiōis ⁊ motionis ⁊ ptꝰ iā diximus i anatomia ⁊ eius q̄ sūt pꝰ ipaꝫ. Et scias ide qꝫ mēsis vii. ē pmus mēsis i quo parit ipm ⁊ est fetus fortis creatiōis ⁊ ꝯplonis cꝰ creatio velox fuit ⁊ cuius motus festinauit ⁊ cuiꝰ petitio ad exitū fuit velox. Et multotiens qd moritur natus ifra hoc spaciū: qm̄ tollerat motꝰ vehemētes i debilitate creatiōis hꝰ. natꝰ nāqꝫ lꝫ i radice sit fortis: tñ ē pximi spacii i creatōe. Textū natꝰ i. viii. mēse ē q plim morit de natis ⁊ parū viuit Qd si aliqs viuat d natis i viii. mēsibꝰ tūc illud ē paꝝ valde. ⁊ paꝝ ē qꝫ viuat natꝰ puenies hoc tpe. Et i qbusdā regionibꝰ ñ viuit natus. viii. mēsiū oio: qm̄ ñ euāt eiꝰ dispō qn aut sit retardatꝰ i creatiōe ⁊ motōe ⁊ dsiderio ad ptū vsqꝫ ad hāc horā: ⁊ significat qꝫ eiꝰ ɋtꝰ nō ē fortis i radice: aut aduenīūt ei motus sepatiōis i pncipio tpis ꝯplemēti q̄uis sit fortis i radice ɋtꝰ eiꝰ sicnati i vii. Qd si ñ fuerit ita imo fuerit creatio eiꝰ ⁊ motꝰ ipiꝰ ⁊ voluntas desiderās puenire ad ptū ⁊ motꝰ eiꝰ cōpleti añ illud: tē hꝰ fetꝰ iā conat euadere a loco suo ⁊ ꝯuertit. Sꝫ qd valet eiꝰ cōuersio eu q̄ ñ seqt itentiōez suā ⁊ remāet sic ꝯuersꝰ vsqꝫ quo redit ad ipsū ɋtꝰ sua ⁊ fac ipꝫ deficere debilitas sue ɋtutis ⁊ accit ei pculdubio qd accit debili itēto motibꝰ euasionis cū pcedit absqꝫ directiōe. s. lassitudo ⁊ defectꝰ. ifirmat ergo pculdubio ⁊ debilitat ⁊ resoluit ɋtus eiꝰ. ⁊ cū nascitur i hꝰ i dispositione ē iudiciū eiꝰ iudiciū nati ifirmi debilis. Et de iudiciis eiꝰ ē qꝫ ñ sperat ei vita. Natꝰ aūt i nono si cōpleta fuerit eiꝰ creatio ⁊ desiderat moueri i vii. ⁊ nō fuerit ei possibile vt euadat imo remaneat i matrice ⁊ acciderit ei i viii. qd diximꝰ. viuet in spacio mēsis ita redeūte ad ipm virtute ⁊ equabitur a conuersione sua vsqꝫ quo redeat cōuersus ⁊ confirmetur. Cūqꝫ nascitur saluatur ⁊ cū non sit ita: imo non desiderat nisi moueri in illa hora: tunc iudiciū eius est iudiciū hominis debilis omnino. Et plurimuꝫ quidem nascitur i. x. ille cui accit vt desideret partum i nono ⁊ non fuit ei preparatum. ⁊ accidit ei illud quod accidit nato in octauo. Et parum quidem accidit vt sit assiduatio seperationis cadens in vii. deinde extendat vita vsqꝫ ad. x. ita vt eueniat ei integra vita in. x. hoc eni rarū est. ⁊ cum hoc est significatio debilitatis virtutis cū currit vicissitudo ex septimo vsqꝫ ad decimum.

C. ii. de regimine vniuersali pregnantis.

Oportet vt assiduent lenificationem suarum naturarum semper cum eis que leniunt cum equalitate: sicut sunt alessidabegi pinguia: ⁊ sicut furaset ⁊ similia cum stringitur natura valde. Et vt ocupentur exercitiis temperatis ⁊ deambulatōe tenui absqꝫ superfluo. Superflua eiꝫ abortiri facit ⁊ illud ideo: quoniaꝫ ipse replentur ppter illd quod accidit eis de retentione menstruoruꝫ. Qd si superfluitates in eis multiplicentur oportet vt nō assiduēt balneum: Balneuꝫ nāqꝫ eis execrabile est nisi apud propinquitatem. Et nō oportet vt iungantur capita earū ⁊ fortasse accidet eis ide coriza: qr accidat tussis ⁊ ꝯmoueatur fetus ⁊ post abortus. Et oꝫ vt deuitēt motū superfluuꝫ ⁊ saltuꝫ ⁊ pcussionez ⁊ casum ⁊ coitum pprie ⁊ repletionnez cibi ⁊ iram ⁊ nō supueniat eis qd faciat tristari ⁊ timere. Et elongentur ab eis omnes relique cause abortus: ⁊ pprie in mēse pmo ⁊ vsqꝫ ad. xx. dies ⁊ pprie in hebdomoda prima ⁊ vsqꝫ ad tres dies a ꝯceptōe. Illic eiꝫ ē execrabile sup eas omē ꝯpressiōez faciēs. Et ꝯsideret illd qd diximꝰ d ꝯſuatiōe ēbryōis. Et oꝫ vt cooperiat illd qd ē sub hypocōdriis eaꝝ cū lana leui. Et sit cibi eaꝝ pāis mūdus cū alessidabegi ⁊ alzeberet. Et deuitent omne

acutū amaꝝ sicut cappar̄s ⁊ oliuę immature ⁊ omne ꝓ
uocatiuū mēstruoꝝ sicut sunt fasceoli ⁊ cicer ⁊ sisamū
Et si desiderant cibuȝ i die conceptōis: ꝓcepit hyp.
vt i potu sumat̄ sauic i aqua: ipm̄.n. q̄uis sit iflatiuū
ē tamē velocis nutrimēti. Et vinuȝ earuȝ sit odorife
ruȝ ⁊ subtile antiquū. Et hyp. qdē dixit: Sumant in
potu vinuȝ nigruȝ: ⁊ videt̄ q̇ voluit itelligere ꝑ illō
subtile nigrum: ⁊ sit nigredo ei⁹ ꝑꝑ ipsius fortitudi
nem non propter fecem. Et sint i secundis mēsis eaꝝ
passe ⁊ cydonia dulcia ⁊ pira ⁊ excitantia appetitum
⁊ mala muza ⁊ granata muza. Medicie v̇o eaꝝ sint
sicut electuariuȝ de margaritis cuius descriptio: ℞.
margaritaruȝ non pforataruȝ piretri amboruȝ an̄.
ʒ.i.ʒʒ. ⁊ masticis amboꝝ an̄. ʒ.iiij. zedoarie doroni
gi se. apij tapsie cardamomi nucis muschate macis
cinami oim̄. ʒ.ij. been albi been rubei piperis ⁊ ma
cropiperis oim̄ an̄. ʒ.iij. cinamomi. ʒ.v. zuccari suli
meni q̄ȝtū oia ⁊ plus: cuius dosis sit cochliarium.i.
Ipm̄.n. rectificat dispōeȝ matricis eaꝝ ⁊ dispōnem
stōꝝ earuȝ. Et oȝ vt vehemēs sit studiū i stōis earuȝ
qr̄ confortent̄ cū eis que sunt sicut geleniabi cū xylo
aloe ⁊ mastice ⁊ sīlibus. Et electuaria facta cuȝ zucca
ro plurio cuȝ speciebus aromaticis i qbus non est
multa caliditas ⁊ cuȝ emplastris stipticis calefacien
tibus aromaticis. Cap. iiij. de regimie enixe.

Portet quando parit vt studiuȝ sit i prouo
catōe mēstruoruȝ eius. Et rectificet̄ cibus ⁊
non ꝑmutet̄ cibus subito ad regimē grossū
quare faciat ip̄aȝ febrire: ⁊ debilitet v̇tutē alteratiuā
i epe eius ⁊ multiplicet̄ sitis eius ⁊ fortasse fiat hydro
pica. Qd̄ si iduret̄ cuȝ hoc epar eius non sperat̄ ei sa
natio. Et diebus qdeȝ partus sunt motus ⁊ periodi
⁊ ꝓncipiuȝ eius ē hora aduentus comotōis ⁊ dolo
ris. Et quando egritudo pertransit. xx. dies vsq; ad
xxiij. egritudie stante aut recidiuante significat tardi
tatē cōsumptōis: ⁊ necessaria est euo i die alio ab isto
q est dies crisis: si non fuerit caliditas.

Cap. v. de appetitu pregnantis.

Um cadit appetitus ꝓgnantis iuuat̄ diminissio
ne piguis vehemētis piguedis ⁊ dulcis vehe
mentis dulcedis: Et admistratōe rei subtilis ⁊
mordicatiue i potu aq̄: Et vt sit contenta vio odori
fero pauco subtili: est.n. iuuatiuū rectificans appeti
tuȝ. Et illud qd̄ accidit de nausea ⁊ vomitu plimo: ⁊
de medicis appetitui conferētibus ē omne i quo est
stipticitas cū caliditate subtili: sicut v̇ga pastoris de
cocta cū vino ⁊ succo eius ⁊ aristologia ante cibuȝ ⁊
post ipsuȝ de quo paꝝ sumat̄. Et emplastra nota cō
fortantia stomachuȝ facta ex cydonijs ⁊ dactilis al
bis siccis ⁊ calamo aromatico ⁊ spica cuȝ vio odori
fero antiquo. Et quandoq; ponūt̄ i eis se. apij ⁊ ani
suȝ ⁊ feniculuȝ: ⁊ ꝓp̄e si fuerit illic dolor ⁊ iflatō. Qd̄
si eius appetit⁹ malus fiat superflue stude i mundifi
cando stomachuȝ eius cuȝ eis que sunt sicut aqua al
geleniabi facta cuȝ rosis persicis: deide rectificet̄ cuȝ
acetosis ⁊ rob de acresta. ⁊ vinuȝ eius factuȝ cū aqua
mellis ⁊ aqua zuccari iuuamētuȝ eius bonuȝ est i il
lo ⁊ conueniēs embryoni. Et polypodiuȝ qdeȝ ex
siccatuȝ conuenit appetentibus lutuȝ ex eis. Et quan
doq; iuuant̄ ex acutis sicut synapi ⁊ silia. ipsum .n.
abscidit humorē malū ⁊ excitat appetitū: ⁊ est vlti
muȝ i reducendo appetituȝ eaꝝ. Cūq; conuertit̄ ap
petitus earuȝ ad caseuȝ asset̄ eis humid⁹ sup prunas
donec exsiccet̄: qm̄ ille est melior q̄ȝ siccus acutus. ꝓ
mus.n. ē mioris sup fluitatis: ⁊ scd̄us ē magis distrū
pens appetitū. Ad vētositatē v̇o stōi earuȝ ⁊ dolorē
eius v̇bigratia admistret̄ hoc electuarium: ℞. cymi
carmeni ifusi i aceto ⁊ torrefacti p⁹ illud ⁊ olibani ⁊
origani ꝑsici oim̄ an̄ ꝑtē.i. castorei ꝑtis.i. tertiaȝ: su
mat̄ d̄ puluere e⁹ sicco a.5. aur. vsq; ad aur.i. Ad vo
mituȝ v̇o eaꝝ sup cibū oȝ vt dent̄ post cibū ea i qb⁹
sūt aromaticitas ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas sicut cydo
nia assata ⁊ ꝓp̄e cū fixa sūt i eis frusta xyloa.idi. Et as
siduet̄ ꝯꝑfīo manuū ⁊ pedū eaꝝ. Et admistrent̄ sup
stōm eaꝝ empla nota: Et teneant i orib⁹ suis ḡna ḡ
natoꝝ cuȝ folijs mēte. Et sorbeant aliqd de miua.
Et bonū armeniū est de eis q̄ sedant eaꝝ nauseam.

Cap. vi. de pulsu cordis pregnantium.

Lud qd̄ vlȝ accit eis ꝑꝑ cōitatē oris stōi ⁊ cā
hūoris i eo: qm̄ m̄ltotiēs alleuiat sorbere acq;
cal'aȝ ⁊ exercitiū leue ꝓcipitās illud qd̄ ē i ore
stōi.

Cap. vij. d̄ regie cursus mēstruoꝝ ꝓgnantis.

Ecoq̄t̄ stiptica i qb⁹ nō ē aromaticitas i aq̄ ⁊
ex ea admistret̄ tina sicut sunt lētes ⁊ cortices
granatoruȝ ⁊ balaustie ⁊ galle ⁊ glandes ⁊ si
milia. Et quandoq; fit ex gallis ⁊ balaustijs ⁊ corti
cibus granatoruȝ ⁊ ficubus siccis emplastrum ⁊ po
nitur super pectineȝ cuȝ aceto.

Cap. viij. de a ꝑatōe pedū ꝓgnātiū ⁊ mollitie eaꝝ.

Mplent̄ pedes eaꝝ cū folijs caulis. Et liniāt̄
cū vio mixto cū aceto ⁊ decoctōe citri: aut cū
decoctōe chimolee. Et quandoq; sumit̄ em
plm̄ ex cānis cū aceto ⁊ ex aneto cuȝ aceto.

Cap. ix. de abortu.

Ause abortus aut sūt ꝓmitiue ex ꝑcussiōe: aut
casu: aut exercitio sup fluo: aut saltu vehemē
ti: ⁊ ꝓp̄e ad posteriora vel retro: ipse.n. mul
totiēs facit descendere ipma cōceptū visibiliter: aut
aliqd ex passionib⁹ aialib⁹ sicut ira vehemēs: aut ti
mor aut tristitia. Et ex frigore aeris ⁊ caliditate e⁹ su
ꝑfluis. ⁊ ꝓpter hoc genus abhorret̄ ꝓgnanti ꝓlon
gatō balnei ex hoc q̇ magnificat̄ anhelitus e⁹. Bal
neuȝ.n. lȝ abortiri faciat per lubricitatē: facit tn̄ abor
tiri per egressionē fetus ad aerē frīm. Et qn̄ꝫ ꝓuenit
ex debilitate eius ꝓpter defectuȝ ⁊ mollificatōȝ ipsi
us causa resolutōis rei corporee ⁊ ex egritudib⁹ ⁊ ias
kin ⁊ fame vehemēti ⁊ euōne humoris: aut sanguis
plimi ꝑ mediciaȝ: aut ꝑ ꝑhl'omiam: aut ex seipso. ⁊ ex
fluxu san. menstruoꝝ plimi. Et q̄ȝto magis filius est
maior ē nocumētuȝ cū ꝑhl'omia i ipso plus: aut ex
repletōe vehemēti: aut ex satietate nauseatiua pluria
corrumpente nutrimētū fetus ⁊ opilante viaȝ ad eū
aut ex multitudie coitus mouente matriceȝ ⁊ prop̄e
post septimuȝ: ⁊ multitudie balneationis ⁊ ablutōis
lubricante matricem ⁊ faciente abortum: licet bal
neum abortiri faciat causa mollificationis v̇tutis: ⁊

q̄ꝛ facit fetũ egere eo qḋ est frm ꝺm ꝙ diximus. Isti ergo sunt ordies cãꝝ. Et quandoq̨ fit a causis ꝓp l fetuꝫ sicut ē mors eius propter aliquaꝫ causaꝝ mortis eꝰ: q̄ꝛ expellit eũ nã ꝛ ꝓ ꝑe qñ currit ex eo res virulenta que mordicat matricē ꝛ ledit eaꝫ: vel sicut est debilitas eius q̄ꝛ nō firmat̄. Aut ꝓpter pãniculos ꝛ iuolutões qbus ꝯtinet̄: cũ.n. abrũpunt̄ ꝛ mollificãt̄ ꝛ effundunt̄ ex eis hũitas coꝝ ledit matricē: ꝛ mouet eaꝫ expulsiua. Et adiuuat iteruꝫ ad lubricitatē aut ꝓpter causaꝫ matricis de amplitudie oris eius ꝛ paruitate adunatōis eꝰ: aut ex humiditatibꝰ i matrice: aut i orificijs venaꝝ lubrificantibus ꝛ grauantibꝰ. Et qñꝫ fit ꝑꝑ reliquas spēs malitie ꝯplonis i matrice ex calore: aut frigore: aut hũiditate: aut siccitate ꝛ paucitate nutrimēti fetus. Et qñqꝫ fit ex ventositate i matrice ꝛ ex apate: ꝛ que sunt eis similia: aut duricie: aut cancro. Et qñꝫ fit ex vlceribus i matrice. Et plm abortus facti i mense scḋo ꝛ tertio fit ex ventositate ꝛ humiditatibus sup orificia venaruꝫ que sunt matricis q̄ nominant̄ foramia ex qbus cōtexũt vene secũdie. Cũ ergo hũectant̄ mollificant̄ ipse: ꝛ illḋ qḋ ex eis texit̄: q̄ꝛ fit abortus fetꝰ ex quolibet motore: aut ex ventositate: aut grauedie. ꝛ qñꝫ ē causa malitia cōplexionis calide exsiccantis. aut frē ꝯgelantis. Et iteruꝫ ex eis q̄ abortiri faciũt i initio rei est tenuitas spmatis i radice: q̄ꝛ nō creat̄ ex eo panniculus ꝑmꝰ nisi ꝺbilis ꝑparatus ad disrumpēduꝫ cuꝫ hoc ꝙ ipse attrahit san. ꝛ i sexto ꝛ q sunt post ipsuꝫ ex hũiditatibus dispꝰtis i matrice lubricantibus fetum. Et dixerunt qdaꝫ ꝙ fit plm illius ex vētositate. ꝛ veritas est iste sermo. Post spaciuꝫ v̇o notuꝫ pt̄ꝫ abortꝰ non fit nisi ex ꝺbilitate. Et ꝺr̄ ꝙ illa que est vehemēter extenuata cũ ipregnat̄ abortit̄ anteq̄ꝫ ingrossescat: qm̄ corpus recipit de cibo ad sui rectificatōeꝫ ꝛ reditōeꝫ sue virtutis talr̄ ꝙ nō supfluit embryoni qḋ ipsꝫ nutriat q̄ꝛ debilitat̄. Et i regionibus qdē valde frigidis absq̨ equalitate ꝛ tēporibꝰ frīs valde multiplicatur abortus. Et silr̄ mors ꝑgnantiũ. Et i regionibus meridionalibus multiplicat̄ abortus. Et silr̄ in aeribus meridionalibus ꝛ minorat̄ i septētrionalibus nisi sint frigidi vehemēter ledentes embryonē. Et qñ ꝑterijt hyems austria calã ꝛ seqt̄ illaꝫ ver boreale frm abortiunt̄ ꝑgnantes q̄ pariture sunt i vere ex qualibet causa ꝛ pariũt̄ debilē. Et dolores qdē accñtes apud abortũ vehemētiores sunt doloribꝰ accñtibꝰ apud partũ qm̄ ille sũt res nō naturales.

Ca.ix. ꝺ signis.

Signa qdem abortus ipius sunt qñ icipit mãmilla detumescere post soliditatē sanã. Soliditatē vero egrã rectificat nã ꝑducens ad detumitionē sine timore abortꝰ. Et quecũq̨ duarũ mãmillarũ detumescit a soliditate sana: tũc habens eam abortitur in die illo. Et similiter pleuresi. Cũ ergo supfluit lactis ꝓuocatio ꝛ frequēs fit adeo dōec detũescat mãmilla: tũc idicat qḋ fetꝰ ē ꝺbilis ꝛ ꝙ tũc preparatur abortui. Et similiter mltitudo dolorũ i matrice. Et qñ rubet facies in febre ꝛ accidit rigor aut grauatur caput ꝛ diñatur lassitudo ꝛ sētitur dolor in profũdo oculi significat ꝙ cause abortus sũt veniētes ꝛ ꝙ ipe faciãt ꝑuenire mēstrua: deide facient abortiri. Et similiter cause abortꝰ qñ veniunt significãt ipsũ. Cōplones vero ꝛ vlcera ꝛ apostemata ꝛ hũiditates ꝑ ea cognoscũtur que dicta sũt multotiens. Factus autē causa ventositatis cognoscitur ꝑ signa ventositatis ꝛ extensionis absq̨ grauedie ꝛ ex permutatione ꝛ ex additione cum acceptione inflatiuoꝝ. Et cause ꝑmitiue iterũ cognoscũtur q̄ꝫtitate sua. Mortē vero fetus significat motio rei delate in cōcauitate grauantis sicut lapis qui mouetur de latere ad latus: ꝛ ꝓprie cuꝫ iacet sup latus suũ ꝛ ifrãtur sum̄ cũ ante illud esset calm ꝛ detumescit mãmilla. Et quãdoq̨ currũt hũiditates virulēte fetide ꝛ significat illud si iam acciderint ꝑgnantibus egritudines acute nocētes sua caliditate vehemēter. Nã si ex eis prohibet̄ nutrimẽtũ moritur fetus. ꝛ si nō ꝓhibetur vehemētior fit egritudo. ꝛ fiunt alie egritudines parue: ꝛ quandoq̨ fit cũ moritur fetus ante illud. ꝛ est de indicantibus illud vt demergatur oculus pregnantis ad ꝓfundũ ꝛ fiat albedo oculi fusca. Et qñꝫ fit frigida auris eius ꝛ extremitas nasi cũ rubedie labij. Et dispō eius est similis hypropisi hyposarche.

C.x. de ꝯseruatione embryonis ꝛ cautela abortus

Embryonis suspensio ex matrice ē sic suspēsio fructus ex arbore: sicut maiō timor qui timet̄ sup fructum ꝙ cadat est: aut cũ incipit eiꝰ apparitio: aut cũ ipius existit ꝯplementuꝫ. Silr̄ qḋ vehemētius timet̄ sup embryone ꝙ abortiuꝰ fiat est apud ꝑncipiũ ꝯceptionis ꝛ añ appropinq̄tionē: q̄ꝛ oꝫ vt caueant̄ in his duabꝰ horis cause abortus predicte. Et pharmacũ quidē solutiuũ est de sũma illaꝝ cãꝝ: quaꝛ oꝫ vt caueat̄ eius dispō ante menseꝫ q̄rtũ ꝛ post vij. ꝛ eo qḋ est inter illa iteꝝ. verumtamē in eo qḋ est inter illa est salubrius ꝛ ad ipsuꝫ ꝑuenit̄ cũ necessariuꝫ est. Et fortasse nō erit excusatio in quibusdã haꝝ horaꝝ qn soluat̄ ꝛ mundificet̄ san. eius: vt nō corrumpat embryonē ꝓpter maliciã ꝯplonis q̄ꝛ oꝫ vt fiat cuꝫ facilitate ꝛ subtilitate. Et qñꝫ ēt mēstrua cũ conceptioneꝫ nō sunt mēstrua necessaria ꝛ remanēt i ea supfluitates mēstruoꝝ eius indigentes mũdificatiōe: ꝛ tunc si nō mundificat̄ recipit caruꝫ corruptionē embryon. Oportet ergo vt mũdificet̄ illud subtile cũ mundificatiuis subtilibꝰ nō potãdo sꝫ supponēdo i ꝑmis suppositoriũ ꝑꝰ collũ matricis imo supponant̄ i collo matricis ꝛ nō mundificetur cũ eis illud qḋ mũdificat̄ vice vna: imo vicibꝰ plibꝰ. Et cũ sup mulierē timet̄ ꝙ abortiat̄ cã ꝯplexionis ꝛ apatũ ꝛ vlcerũ ꝛ vētositatis ꝛ reliquoꝝ curet̄ totũ cũ eis que sunt i suo ca. Et cũ abortit̄ cã ꝯplonis frigide: tũc si motor ēt est cōplo tempet̄. Et si aliud ꝛ est de illis que declinare faciunt ad matricē mãm calidaꝫ ex qua timet̄ apa curet̄ cũ apocrusticis ꝛ ꝓhibētibus apa ꝛ cũ eo qḋ de solutione poīe est. si aũt nō fuerit illud: imo nō timet̄ ex eo nisi vt ꝯsequatur embryonē causa eiꝰ nocumentum aut lesio faciens ipꝫ abortiri: aut interficiēs ipm: tunc oꝫ vt curet̄ cũ medicinis ꝯseruantibꝰ embryonē quas dicemꝰ. Propt̄ lubricitatē v̇o ab hũiditatibꝰ q̄ ē plima lubricitas

oꝫ in hora pregnationis vt administrent̄ clisteria le
nitiua euacuantia stercus: deinde administrent̄ in-
iectiones ⁊ prouocantia vrinā ⁊ clisteria mūdificā-
tia matricem.

Ca. xi. de regimine bono ad illud.

Et vt i potu detur aqua radicis cū oleo de kerua aut decoctio alhascee aut fenugr. cū oleo de kerua. Et detur in potu oibus. x. diebus aliquid de pillulis fetidis ⁊ dek hiera. ℨ. in potu. Clistere bonū ad illud et ad ventositatē. ℞. sauine ⁊ origani ameos ⁊ keisini ⁊ ramorū aneti ⁊ camenille ⁊ rute hascee ⁊ fenug. an̄. pugillū. i. decoquāt̄ in. iij. lb. aq̄ donec ꝯsumat̄ medietas ⁊ sumat̄ de illa min⁹. lb. ⁊ adde sup ipam sextariū. i. olei alrazaki ⁊ sacraiati. i. olei sisamini: ⁊ vtere ipso clisterizando ⁊ clisteriza ipsam in oibus iiij. diebus cū tantūdē. Et ex eo est ut sumat̄ colloquintida ⁊ perforet̄ ⁊ extrahant̄ grana eius ⁊ ipleat̄ oleo de lilio: ⁊ dimittatur die ⁊ nocte. deinde preparetur in mane super cinerē calīdū: ⁊ dimittat̄ donec buliat oleū integre: deinde coletur ⁊ clisterizet̄ cū eo receptrix dū est tepidū. hoc enī ē mirabile ad lubricitatē humidā. ⁊ post huius euacuationeꝫ oꝫ vt administrent̄ olea odorifera calīa inuncta ⁊ iniecta ⁊ supposita in lanis. Et cōfectiones magne ⁊ medicamē alkakingi ⁊ diamarte ⁊ sagzenea in oibus iij. diebus. aut. v. ⁊ similit̄ de diamuscho ⁊ diaspermaton. Et iterū sumat̄ corticis thuris ⁊ ciperi tritorum etiā amborū an̄. ps. i. ⁊ myrrhe ps. 5. decoquātur cū septuplo sui aque donec remaneat quarta ⁊ coletur ⁊ clisterizetur ex ea cū. iiij. ℥. in oibus trib⁹ diebus postq̄ iā euacuata fuerit humiditas que ē ante ipsam. Et ex pessarijs bonis sunt bdelliū ⁊ gluten alibat ⁊ āmoniacū ⁊ nigella cōiunctiꝫ ⁊ singulariter. ⁊ administrentur post mūdificatiōem. Et supponantur spica ⁊ crocus ⁊ mastix ⁊ myrrha ⁊ galia ⁊ castoreū ⁊ bdelliū ⁊ similia in oleo nardio aut adipe anseris sup lanā viridē. Et supponat̄ post illud cuius premissio necessaria est coagulū leporis ⁊ medicine conseruantes fetū in ventre matris cū non est nocumentū cōplexionis calide aut apostematis calidi ⁊ similiū illis. Et medicie que sunt ad cor sicut zedoaria ⁊ doronigi ⁊ ben duo ⁊ letificātes ⁊ diamuschū ⁊ mithridatū. Medicamē ꝓhibēs abortū ℞. doronigi ⁊ zedoarie ⁊ castorei ⁊ asse ⁊ galie ⁊ muschi ⁊ cardamomi minoris ⁊ gallarū ⁊ spodij oium an̄. ʒ. i. cū aqua frigida ⁊ clisterizetur calefactū ante hoc. ⁊ ex eis que cōferūt in eo sunt ordeū ⁊ camemilla ⁊ assa ⁊ anetū ⁊ ameos ⁊ similia.

Ca. xij. de regimie abortus ⁊ extractione fetus mortui.

Quādoqꝫ abortus in quibusdā horis necessari⁹ est de quibus est illa que est cum pregnās est puella ꝑua supra quā timet̄ mors ex ꝑtu. Et de illis est cū i matrice est nocumētū ⁊ additio carnis stringens super fetus egressiōe quare interficit. Et de illis est apud mortē fetus in ventre pregnantis. Et scias ꝙ qn̄ fit difficilis ꝑtus iiij. dieb⁹; tūc iā moritur fetus; quare occupat⁹ sis in vita matris ⁊ nō occuperis in vitā fetus: imo stude in extractione ipsi⁹. Et abortū quidē qn̄qꝫ faciūt motus: ⁊ qn̄qꝫ faciūt ipsū medicine. Et medicine quidē faciūt qn̄ interficiūt: Et q̄ ꝓuocāt menstrua cū fortitudie. Et qn̄qꝫ faciūt cū lubricitate. Et interficiētes fetū sūt amara. Et prouocātia menstrua iterū sunt amara ⁊ acuta. Et lubricātia sūt humida viscosa que administrent̄ bibita ⁊ supposita. Et ex motibus est phlomia ⁊ ꝓprie ex saphena p⁹ basilicā ⁊ ꝓprie sup magnitudinē ieiunij ⁊ famis, exercitiū ⁊ saltus plurimi ⁊ delatio oneris grauis ⁊ vomitus ⁊ sternutatio. Et de regie bono in illo est ut intromittatur in os matricis pregnātis charta facta licinium: aut pēna: aut herba amara: vel abrasa cū mensura quātitatis pēne ex visnē. aut ruta aut hartaiata aut siracost: ipsa. n. abortiri faciūt ꝓcul dubio ⁊ proprie qn̄ liniūt̄ ex aliq̄ mediciarū abortiri faciētiū sicut alkitrā ⁊ pulpa colloquintide. ⁊ de medicinis quidē abortiri faciētib⁹ alie sūt singulares: ⁊ alie cōposite. Et singulares quidē iā diximus i tabulis medicinarū singulariū ⁊ cōpositas in antidotario. Hic vero dicem⁹ de vtrisqꝫ ordinib⁹ eas que magis operatiue sunt in intētione. De medicinis uero singularibus q̄ sunt longiquiores a vehementia caliditatis sūt sicut semē tapsie qd̄ ē silē nasturtio. ⁊ est ei odor nasturtij: ⁊ grana harmel iterū bibita ⁊ supposita. Et oleū balsami cū supponitur extrahit fetū ⁊ secūdinā: ⁊ assa ⁊ galbanū forte ē iterū. Et buchormariē in hoc ca. fortis ē valde bibita ⁊ supposita: ita ꝙ quidā existimāt ꝙ si pregnās iacet sup eā ꝑducit eā ad aboriendū: ⁊ succus ei⁹ corrūpit fetū linitus sup ventrē: quāto ergo plus suppositus sup coitū. ⁊ similit̄ succus reliquarū hartanitarum. Et si in potu detur de visnem persico pondus. ʒ. iij. eijciet fetū in die illo. ⁊ cū sumit̄ de cordumeni tertia. ʒ. i. eijciet fetū ⁊ facit possidē caliditatē ⁊ motū. Et iterū si iijciat̄ decoctio pulpe colloquitide in iniectorio narrato ſm decoctiones suas aut supponit̄ in lana suppositorio ascēdēte. Et ex medicinis bonis est cinamomū cū ꝑmiscet̄ cū rubea: ipsū enī abortiri facit fetū bibitū aut suppositū: ⁊ cū hoc sedat nauseā. ⁊ de illis que ꝓprietatem habēt ē vngula asini: ſm enim ꝙ quidā existiant si cū ipsa suffumiget̄ fetus mortuus extrahit eū: ⁊ cū ex stercore eius fit suffumigatio p traiectoriū extrahit mortuū velociter: Et similit̄ suffumigatio cum oculo piscis saliti. Et de medicinis cōpositis ebibitis in hoc est medicamē forte in faciēdo abortuꝫ ⁊ extrahēdo fetū mortuū qd̄. ℞. asse pōdus. ʒ. 5. ⁊ foliorū rute sicce. ʒ. iij. ⁊ myrrhe. ʒ. ij. ⁊ est dos. i. sumatur in potu cū decoctiōe sauine dos. i. in māe ⁊ dos. i. in vespis. aut sumat̄ aristo. lon. ⁊ gentiane ⁊ baccarū lauri ⁊ myrrhe ⁊ costi marini ⁊ cassielignee nigre ⁊ rubee tincture ⁊ succi absynthij ⁊ cordumeni recentis acuti ⁊ piperis ⁊ mescatramesir etiā ꝑtes equales de quo bibatur oi die aure. i. x. diebus Et de medicinis bonis facientibus abortū cū facilitate cū sedatione nausee est illud qd̄. ℞. ciamomi

⁊ cordumeni ⁊ sauine oium añ.ʒ.x. myrrhe.ʒ.v.⁊ fit dos eius.ʒ.iij.oi die ⁊ alleuiat cū hoc mūdifica tio enixe ⁊ exitus secūdine. Et tyriace diatesseron etiā est fortis in faciēdo abortū ⁊ extrahēdo mortuū Et ad infantē mortuū sumant.℥.iij.aque rute ⁊ tan tūdē aque fenug.decocti cū ficub⁹ decoctiōe multa ⁊ origāi.℥.iij.⁊ sumāt i potu.ipsa.n.lubricāt mortu um ⁊ qñqȝ dat in potu aque frē quātitas.lb.i.⁊ pul uerizat desup altee.℥.i.⁊ dat in potu ⁊ vomit: ⁊ sit sternutatio.⁊ dat in potu aqua rute pl̄ima cū oleo de fenugreco decocta cū dactilis ⁊ ē cōueniēs secū dine. Et de pessarijs ē medulla cordumeni de qua ⁊ aromatico fiat pessariū: ⁊ suppōat. Pessariū for te.℞.succi cucu.asi.kirat.viij.cōfecti cū felle taurio ⁊ supponat: extrahit.n.fetū mortuū. Pessariū pau li.℞.helleboꝛ nigꝛ ⁊ staphisagriā ⁊ aristo.ro.⁊ bu chormariē ⁊ grana almezerion ⁊ pulpā colloquinti de ⁊ āmōiacū: terant oia preter āmoniacū: ipsum nāqȝ resoluit in aqua ⁊ aggregēt cū eo reliq.⁊ qñqȝ pōit cū eo fellis taurini exsiccati ps.i.⁊ fit ex eis pes sariū.⁊ iterū aliud forte valde.℞.salis āmōiaci triti. ʒ.x.āmoniaci.ʒ.iiij.ꝯficiat sal āmōiac⁹ cū resolutio ne āmoniaci.⁊ fiat ex eo pessariū ⁊ supponat nocte tota eleuatis pedib⁹ sup puluinar.⁊ inijciat iterum i eā qd̓ sit sicut decoctio absynthij ⁊ sicut succ⁹ rute ⁊ sicut decoctio sauine ⁊ oleū de kerua.

C.xiij.de instr̄o quo iniectio fit in matricem.

Oportet vt sit instr̄m quo iniectio fit triāgula re extremitatis lōgū hñs collū s̄m mēsuram longitudis colli m̄ricis mulieris q̄ curat: et talit vt ingrediat os m̄ricis ⁊ sentiat mulier ꝙ iā ꝑ uenit in spaciū itra m̄ricē. Et inijciat ꝑ ipsū illud qd̓ iterficit ⁊ qd̓ lubricat ⁊ qd̓ extrahit.

C.xiiij.de regie quorūdā ātiquorū i extrahēdo fetū mortuū.

Extractio fet⁹ mortui ⁊ incisio ei⁹ cū ferro cuȝ difficilis sit pt⁹ ꝯsideret an sit salubris an sit nō salubris. Si ergo fuerit ex illis q̄ salu bres sūt sim⁹ audaces in curatiōe ei⁹: ⁊ si nō ꝓhibe atur illud. Mulieri eni cui⁹ dispō mala est accidit syncopis cū vigilijs ⁊ obliuiōe ⁊ mollificatōe ⁊ dis locatiōe: ⁊ cuȝ vocat nō fortasse rñdet: ⁊ cū clama tur alta voce rñdet debilit: deinde supuēit ei synco pis iterū. Et de illis sūt q̄ spasmant cū tensiōe ⁊ pul sant earū lacti ⁊ ꝓhibent a cibo ⁊ ē pulsus earū pu⁹ frequēs. Illis v̓o que saluātur nil accidit de hoc. Oȝ ergo vt mulier resupiet sup caput ⁊ sup dorsū suū ⁊ sit caput ei⁹ decliue ad inferiora ⁊ crura ei⁹ ele uata ⁊ cōtineāt eā mulieres: aut accipiāt ab oi latet si fuerint pñtes: ⁊ si nō liget pect⁹ eius ad lectū cuȝ ligamētis ⁊ nō attrahat corp⁹ eius apud tēsiōem. deiū apiat obstetrix rectū colli matricis ⁊ inungat manū sinistrā oleo ⁊ aggreget oēs digitos in lōgi tudie ꝑtensos ⁊ intromittat eos in os matricis ⁊ dilatet eos ēt cū eo qd̓ ē supra ipsos de oleo ⁊ ingi rat vbi oȝ figere vncinos qb⁹ fetus extrahat ⁊ loca eleuata vt figant in eis vncini.⁊ si approxiat ei qd̓ i uēit. Ista ergo sūt loca in fetu q descēdit sup caput oculi ⁊ os ⁊ collū ⁊ palatū ⁊ sub mādibula ⁊ furcu la ⁊ loca propiqua costis ⁊ sub hypocōdrijs. In fe tu v̓o qui descēdit sup pedes sūt ossa que sūt supra pectinē ⁊ coste medie ⁊ furcula. deiū teneat instr̄m quo extrahat fetus cū manu dextra ⁊ intromittat manū sinistrā sub vncio in eo qd̓ ē inter digitos su os ⁊ infigat in ꝑtib⁹ locoꝝ que diximus donec ꝑue niat ad rē vacuā ⁊ infigat ecōtra vncin⁹ alius vt sit attractio equalis ⁊ nō declinet ad ꝑtē aliquā. deiū tendat ⁊ non sit tensio equal' in directo tm̄: imo i la terib⁹ etiā sicut fit in ablutōe dentiū.⁊ oȝ in hora il la vt mollificet tēsio: deiū itromittat index inūct⁹ ⁊ digiti pl̄imi in eo qd̓ ē inter matricē ⁊ corp⁹ qd̓ reti net ⁊ circūdēt digiti ei⁹ circuitū. Cū ergo sequit fe tus s̄ȝ ꝙ oȝ tūc ꝑmutet vncin⁹ ꝓmus ad locū altio rē.⁊ ita fiat cū vncinis alijs donec egrediat fet⁹ to tus cū attractōe. Qd̓ si egrediat man⁹ añ aliā ⁊ nō est possibilis reditio eius ꝑpt ipsi⁹ coartatōem tūc oȝ vt inuoluat sup ipsā pānus vt nō lubricet ⁊ attra hat tādiu donec cū tota egredit abscidat ex spatula ⁊ ita fiat cū egrediūt ābe manus ante adiutoria sua ⁊ nō est possibilis earū reductio. Et silr̄ fiat de pedi bus cū nō ꝯsequit eos ābos reliquū corp⁹.s.incidā tur ex inguib⁹. Et si caput infantis ē magnū ⁊ accit ei coartatio in exitu: ⁊ est in capite ei⁹ aqua cōgrega ta tūc oȝ vt intromittat inter digitos phlobotomus aut cultellus spinosus aut cultell⁹ quo incidunt he morroides nasi ⁊ ꝑforetur cū eo caput vt effūdatur aqua ⁊ detumescat.⁊ si aqua nō est ⁊ ē necēariū vt ex trahatur cerebꝝ ei⁹ fiat. Si aūt fetus ē magni ca pitis nā tūc oȝ ut findat craneū ⁊ capiat cū tenalijs quib⁹ extrahūt dētes ⁊ ossa ⁊ extrahat. Et si egredi atur caput ⁊ coartet pect⁹ ⁊ tūc findāt cū hoc inge nio loca q̄ sequūt furculā donec ꝑueniat ad ossa va cua quare effūdat hūitas que ē i pectore ⁊ detumes cat pectus. Si aūt nō aduuet: oȝ tūc ut scidat ⁊ au ferat furcula: cū.n.aufert obedit tūc. Et si fuerit ife rius vētris apostuȝ ⁊ fetus mortu⁹ aut viu⁹: oporte bit tūc ēt vt euūet: sicut narrauim⁹ cū eo qd̓ ē in ꝯca uitate ei⁹. Fet⁹ aūt qui egredit sup pedes attractio fit facilis ⁊ transpositio eius ad os matricis facilis. ꝙ si coartet apud ventrē ⁊ pect⁹ oȝ tūc vt attrahat cū pāno ⁊ findat s̄m qd̓ narrauim⁹ donec effūdat q̄ intra ipsū est. Si v̓o reliqua mēbra auferant ⁊ redeat caput ⁊ retineat tūc intromittat man⁹ sini stra ⁊ querat cū eo caput ⁊ extrahat cū digitis ad os matricis. deinde intromittat in eo vncin⁹ vnus aut duo ex illis quib⁹ extrahit fetus ⁊ trahat. Et si os matricis iā coartatū ē ꝑꝑ apā calīn accñs ei: tūc nō oȝ vt laboret: imo oȝ tūc vt administret effusio reꝝ pinguiū plurima ⁊ hūectatio ⁊ sessio in tina: ⁊ ad ministrēt epithiata ad aperiēdū os matricis ⁊ au ferat caput sicut dixim⁹. In illo aūt qui de fetib⁹ egredit sup lat⁹ si possibile ē vt euūet sequet: tūc admi nistrētur epithiata ad aperiēdū os matricis q̄ dixi mus: ⁊ si nō fuerit illud incidat infans tot⁹ interi⁹ Et necessaria ē post admistratōem harū rerū admi nistratio specierū curatōis apatū caloꝝ que eueni unt in matrice. ꝙ si accidat flux⁹ sau.curet cū eo qd̓

est in .c. suo: **C. xv. de regie pgnātis pꝰ abortū**

Cum abortit mulier fetū oꝫ vt suffūiget cum bdellio ⁊ isopo ⁊ alharmel ⁊ glutie alboti: et origão ⁊ synapi al. vt currat san. ⁊ ñ igrossef qr reticat ⁊ dolorē faciat. **C. xvi. d̄ extrctōe secūdie.**

Ingeniū quidē i extractiōe qd̄ administrat in ea absq̄ʒ medicamie ē ut sternutet cū aliquo coꝝ que sternutare faciūt: deiñ teneat ambas nares ⁊ os violēt quare inspissat vēter ⁊ tendit ⁊ lubricat secūdina. Cūqʒ appet secūdina tūc tendatur paulati cū facilitate ⁊ nō sit in ea labor vt nō abscindat. Cū ergo timet abscisio stringat illud qd̄ sequit manū cū coxa mulieris cōstrictiōe tpata ⁊ elaboretur in sternutatōe. Cūqʒ tardat casus secūdine non tendas eā tensione aliqua: imo stringe eā ad coxas ambas ligatiōe desuper taliter vt nō ascendat. Et si fuerit adherēs cū profūditate matricis tūc subtiliatio sit in sepatōe eiꝰ cū motu leni ad latera vt mollificentur ligamēta. ⁊ oꝫ vt nō cadat in hoc labor oīo Et si fuerit retentio eius propt vehemētiā opilatōis ⁊ cōstrictōis oris stōi ingenietur vt carmiet aut cum digitis aut effusiōe vnguētoꝝ calīoꝝ mollificātium fm ppinquiorē prepatiōem situs mulieris q̄ posis ē i ea. ⁊ fortasse ē iacē eiꝰ ꝯueniētiꝰ ad illud. Et qñʒ adiuuāt ad illud vnctōes ⁊ empla lenificātia d̄ foris sub vmblico ⁊ alchati. Et qñqʒ sufficit linimētū digitorū obstetricis. deiñ regat regimēto sternutationū ⁊ suffumigationū ⁊ tinarū ⁊ eoꝝ q̄ bibūt ⁊ igenietur oī ingenio. ipsa. n. in quolibet spacio putrefit et linit ⁊ cadit Et adiuua te cū diureticis fortibꝰ. Et administra ei tinā decoctōis vsnē: qm̄ facit ipsā cadere Et de illis q̄ faciūt ipsā cadere ē ut infūdat i mficem vnguētū basilicō: ipm̄. n. putrefacit eā ⁊ extrahit ipsū. ⁊ cu egredit administret oleū ro. ⁊ lilia. Et de his q̄ adiuuāt ad lubricatōeʒ eius ē vt i potu det aqua ro. recētiū puluerizata desup altea: aut det in potu aut suppōat aliqd de stercore accipitris: ⁊ administret desup qd̄ dictū ē de medicinis faciētibꝰ abortiri fetū ⁊ pessariis ⁊ suffūigatōibꝰ. Et de suffumigatiōibꝰ bonis ē helleborꝰ al. facta suffūigatōe cum eo. ⁊ aristologia facta suffumigatōe. Et de antiqs fuerūt q̄ pcepūt obstetrici vt iuolueret manū suā i pāno et intromitteret eā ⁊ accipet secūdinā. ſʒ hec cura ē dolorosa: nā cū nō egredit secūdina tūc ipsā carmiat ⁊ egredit post dies. Verūtū pieti accit dispō maligna ppter vapores malos ascēdētes ex secūdina ad cerebꝝ ⁊ cor ⁊ stōʒ. Oʒ ergo vt succurrat ad nocumēta earū cū suffumigatōibꝰ aromaticis ⁊ potu almeisus ⁊ diamuschi. Et administrēt epithia sup cor et stōm ⁊ medicie aromatice faciētes cordi. Et qdaʒ antiquoꝝ locutꝰ ē de extractōe secūdine fm sermonē quē ego sua dictōe narro. Inqt ludus: Si remāet secundina in matrice post exitū fetus: tūc si os matricis ē aptū ⁊ secūdia ē suspēsa q̄ iā collecta ē ⁊ fca ē silis spē in latere matricis: tūc exitus eiꝰ est facilis. Et oʒ vt calefiat manus sinistra ⁊ mungat ⁊ intromittat ad pfundū: ⁊ querāt cū ea donec inueniat secundinaʒ cū collo matricis ānexā: ⁊ oʒ vt trahat ñ fʒ rectitudinē: qm̄ timemꝰ inde ꝯuersionē matricis: neqʒ attractōe vehemēti: imo oportʒ in pmis vt pmutet cū facilitate ad latera dextra ⁊ sinistra: deinde addat i q̄ntitate attractōis. Ipsa eni attrahit tūc ⁊ sepat ex adherētia. Et si os matricis fuerit adunatū administra spēs curatōis q̄s dixi tibi: ⁊ si nō fuerit v̄tus debilis administra res mouētes sternutationem ⁊ suffumigatōes cū spēbꝰ in vase. Et si apit os matricis tūc tu intromitte manū ⁊ extrahe eā fm q̄ diximꝰ. ⁊ si nō egredit secūdina cū istis rebꝰ tūc nō sollicitēris ex hoc. Ipsa eni post dies paucos resoluet ⁊ curret sicut currit aquositas san. At v̄o augmentū odoris eius facit dolorē capitis ⁊ corrūpit stomachū ⁊ angustiā facit: qr nō oportet vt sollicitēris. ⁊ oportet vt nō sit abbreuiatio in administratōe suffumigatōis cū rebꝰ ꝯueniētibꝰ ad illud. Inquit: Et iam exptus sum in hoc suffumigationē nasturtij ⁊ ficuū siccaꝝ. Et aliꝰ locutus est fm sermonē quē scripsimꝰ fm modū suū etiā. Etiā videt mihi vt ponant medicie acute sicut ruta ⁊ prassiū ⁊ abortanū ⁊ oleū de liliis ⁊ oleū de alcanna tante q̄ntitatis q̄ humefiant medicine sicce aggreget totū illd̄ in vase nouo ⁊ coopiat caput eiꝰ et fiat in eo foramē puū ⁊ itromittat in foramie canna ⁊ ponat sub eo ignis: cūqʒ vno feruore bulierit remoue ipm̄ ⁊ pone ipm̄ sup prunas ⁊ approxima ipm̄ scāno sup qd̄ sedet mlier ⁊ pone cānā in vuluā eiꝰ ⁊ coopi cū pānis pimis ex ptibꝰ eiꝰ vt nō egrediat vapor ⁊ dimitte eā fm hūc modū duabꝰ horis donec pmutet secūdina. Qd̄ si nō sufficit illd̄ ⁊ debilitat vapor in extrahēdo ipām tūc tibi ꝯuenit vti emplis q̄ abortiri faciūt fetū. Administratio nāqʒ eorū pꝰ vaporatōeʒ ē fortior ⁊ penetrabilioris v̄tutis

Ca. xvij. de phibitōe impgnatiōis

Medico qñqʒ necessariū est phibere impgnationē in pua sup q̄ timet de ptu: Et in ea in cuiꝰ matrice est egritudo: Et in ea in cuiꝰ vesica ē debilitas. Grauitas nāqʒ fetꝰ facit possidere scissurā in vesica: q̄re inuolūtarie egredit vrina ⁊ nō pōt retineri vsqʒ ad finē vite. Et de regimine in hoc est vt pcipias in hora coitꝰ vt caueat forma impgnatiua quā diximꝰ: ⁊ cū diuersitate inter duas spmatis eiectōes ⁊ sepatiōe cū velocitate. Et pcipe vt eleuet mlier cū ꝯplemēto coitꝰ ⁊ saliat ad posteriora saltꝰ vsqʒ ad .vij. ⁊ .ix. fortasse eni egrediet spma. Incessꝰ aūt puus ⁊ saltꝰ ad anteriora qescē facit spma fortasse. Et qñʒ adiuuat ad lubricitateʒ spermatis vt sternutet. Et de illis que oportet ꝯsiderare est vt supponat añ coitū ⁊ pꝰ ipʒ alkitrā Et vngat cū eo v̄ga ⁊ silr cū oleo balsāmi ⁊ cerusa: Et vt suppōat añ ⁊ pꝰ pulpa ḡnati ⁊ alumī: Et suppositō ēt sumitatū caulꝰ ⁊ seis eiꝰ apō mūdificatōeʒ ⁊ apō coitū ⁊ pꝰ ipm̄ ē i hoc fortis: ⁊ ppe qñ ponit in kitrā ⁊ submergit i calamēto: Et suppositio folioꝝ algarab post mūdificatōeʒ ⁊ ppe qñ cū hoc sūt submersa i aq̄ folioꝝ algarab. Et silr pulpa collogntide ⁊ alhegueresez ⁊ scorie ferri ⁊ cauliū ⁊ scāonee ⁊ se. caul ptes eq̄les aggregēt cū kitrā ⁊ supponāt. Et suppositō pipis post coitū phibet conceptionem: Et similiter suppositio sterco-

ris elephātis sola aut cū suffumigatōe cū eo in horis pdictis. Et de ebibitis est vt in potu dentur aq̄ albedarūgi. ℥.iij. phibet eni impgnationē

Capi.xviij. de mola.

Qvandoq3 accidūt mulieri dispositōnes siles dispōib9 pgnantiū ex retētione mēstruoꝝ et alteratōe coloris ꝛ casu appetit9 ꝛ adunatōe oris mficis. ꝛ qñq3 ē cū hoc duricies q̄dā. ꝛ qñq3 ē in ea aliqd duritiei in matrice tota. ꝛ accidit inflatio ambaꝝ mamillaꝝ ꝛ repletio eaꝝ. ꝛ qñq3 accidit eaꝝ apostematio ꝛ sentit in vētre suo motū q ē sic mot9 embryonis ꝛ magnitudinē corpis q̄ ē sic q̄ntitas embryonis q moueť p cōpressionē dextra ꝛ sinistra. et qñq3 sic remanet ānis.iiij.aut.v. ꝛ qñq3 ptēdiť vsq3 ad finē vite ꝛ nō recipit curatōez. ꝛ qñq3 accidit ei sic hydropiť ꝛ inflatio vētris. Sz q̄ tēdit ad duritiē nō clamat voce tympani. Et qñq3 accidit doloꝛ piendi et angustia ꝛ cū hoc nō parit: imo qñq3 ē cā in eo tēsio ꝛ inflatio mēbri mēstrue q̄re ñ deponit aliqd. Et qñq3 deponit frustū carnis cui9 ē forma q̄dā cuius spēs nō ɔphēdunť. Et qñq3 est illd qd egrediť tm̄ vētositas. ꝛ qñq3 sūt supfluitates aggregate: q̄re egrediunť cū san. plimo ex eo q retineť. Et mola ex oib9 istı ē diuisio scda. ꝛ ē eadē noiata mola: ꝛ alia ab illa nō dr mola ꝛ noiať psicenaducē. Et cā in gnatōe h9 frusti carnis fm q existimať sūt due res: q̄rū vna est mltitudo mať eꝝ effusaꝝ ad eā cū vehemētia caliditatis. Et secūdū ē coit9 in quo matrix ɔphēdit aquā mlieris ꝛ extēdit eā cū nutrimēto: ꝛ pp dfectū vtutis masculinitatis ñ ɔcipit. Et de signis decernētib9 int molā haꝝ spēꝝ: ꝛ int impgnatōz verā ē q res illa ñ moueť nisi in hora q̄dā: deinde p9 illd nō moueť: ꝛ ē durities vētri cū ea vehemētioꝛ duritie vētris pgnātis cū ɔceptōe vā: ꝛ sunt mlieris man9 ꝛ pedes molles valde cū minoratōe. Et sig̃ discernētia int spēs alias et ē mola: ē existiatio q ē embryon ꝛ sentiť cor9 formatū i mfice. Et mltotiēs accidit ex mola illd qd accidit ex apate mficis ex accñtib9 colice pp ɔstrictōez ab orbo: q̄re accidit dolō vehemēs: lz mltotiēs hñs molā patiať ex apate colice. Et in colica qd ventosa iuuamētū fit cū dactil' indis: ꝛ cū eo qd vocāt affeiz et silib9. Ipa.n. resoluūt ipm dolorē ꝛ cū hoc extra

C.xix. de cura

Regimē in hñtı molā ea ē paucitas mot9 ꝛ dimissio exercitij ꝛ resupinatio in dormiēdo cū eleuatōe inferioꝝ: ꝛ phibitio iferioꝝ a latē iferiori. Et si idiget phlbōmia et eūone ꝛ vomitu fiat. Et in reliqs curatōib9 fiat curatio apatū ḡuatiuoꝝ ꝛ cū mollificatis.s. emplīs et vaporatōib9 ꝛ embrocis ꝛ tinis. Et ex eis q̄ abortiūť et abortū faciūt p9 illd: qñq3 eni resoluūt māz faciētē molā: ꝛ qd ei sile ē: ꝛ qñq3 eiiciūt eā: ꝛ mltotiēs sufficit in ea laboꝛ dādi in potu logodiō: ꝛ dādi in potu oleū alkakingi ē eni vehemētis iuuamēti in hoc.

Ca.xx. de signis nālib9 ꝛ non naturalib9 part9

Figura nālis pt9 ē vt egrediať sr cap suū fm rectitudinē oris matricis absq3 iclinatione manib9 ei9 extēsis sr coxas. ꝛ q̄ ē preter illā est nō nālis: sz q̄ ei ppigor est: est vt egrediať sr pedes suos ꝛ egrediāť man9 ei9 extēse sup coxas. Qd si caput declinat a rectitudine: aut remoueť man9 a coxis ꝛ egrediūť pedes ꝛ retineňť man9: tunc est mala. Et forme exit9 mali qñz interficiūt fetū ꝛ matrē: ꝛ qñz euadit ex eis mať ꝛ moritur fetus pp illud qd aduenit ei de labore. Et accit ei apatō exterius qñ plōgať ꝛ non sedať in trib9 dieb9. Et qñz pducit ad apata cala ꝛ euadit fet9 ꝛ moriť mať. Et qñq3 psocať in hui9moi puer ꝛ moritur psocatus.

Ca.xxi. de difficultate ptus.

Difficultas ptus aut fit cā pgnātis: aut causa fet9: aut causa mficis: aut secūdie: aut cā vicinātium ꝛ cōicātiū aut cā hore pt9 aut cā obstetricis aut ppter cās pmitiuas. Facta vō cā pgnātis ē vt sit stricta: aut passa egritudiēs aut famē aut sit timida: aut nō ɔsueta impgnationi: aut ptui: imo tūc est pmū cū pit: qr ē timoꝛ ei9 maioꝛ: ꝛ dolō ipius vehemētioꝛ: aut ē anus debilis: aut est plime adipis: aut ē vehemētis piguedinis hñtis strictū almezē cui9 mezen nō dilatať ꝛ nō dilatať ꝛ nō adiuuať mbꝝ vehemētis frigoris ɔpssione lacertoꝝ vētris vl' ē pue tollerātie in dolore ꝛ est vehemētis pmutatōis ꝛ ingetudinis qr pducit ad illud ad cāz aliā ꝛ ē alteratō figuř infātis ab eo qd ɔuenit. Facta āt cā fetus: aut ē pp gen9 eius Fēia eni penit9 ē difficilioris ptus qm masculus: aut ē pp magnitudinem eius aut magnitudinē capitis eius: aut grossitudiēz corpis eius aut pp multā eius puitatē: aut leuitatē qr nō submergiť cū fortitudie aiali: aut pp alteratiōnē creature ab eq̄litate facilis lubricitatis: sicut si sit sicut ille q hz duo capita: aut quē ɔpmit nūeratō embryonū. fortasse eni i vētre vno sūt.v. imo qñz ē nūeratō maioꝛ illa q pui sūt ꝛ diuersi. Et qñz ē nūeratō plima valde in cisti vna. ꝛ qñz ē difficultas ppea q ē mortu9 q: nō fit ei adiutoriū pp motū ei9 aut ē debilis ꝛ fit puū adiutoriū ppter motū ei9. et qñz fit difficultas ppea q figura ei9 exit9 ē nō naturalis sicut si egrediť sup pedes suos: aut sup latus suuz: ꝛ man9 ei9 sūt plicate sr coxas ꝛ genua ei9. et istud fit pp corruptionez mot9 ēbryonis aut ppter multitudinē igetudis parietis. Et ex eis q̄ securitatē faciūt eius ē vt sint igetudo ptus ꝛ doloꝛ decliuis ad inferiora ꝛ sit anhelitus bonus. Facta vō cā mficis ē vt sit matrix pua i q̄ coāgustať icess9: aut sit sicca valde i q̄ ñ sit lubricitas: aut sit i ea ɔstricta valde creatioe. aut pp ɔsideratiōz ab vlcerib9 ꝛ reliqs spēb9 ɔstrictiōis: aut sit i ea aliqua egritudinū malaꝝ sicut phlēon aut vlcera: ꝛ ragadie: ā hemōroides i mfice: aut fuit iā clausa qr scissuz fuit siphac ab ore matricis scisiōe nō ɔpleta: qr ē ei9 dispō sic dispō ɔstrictiōis matricis i creatione Facta aūt pp secūdiaz ē vt secūdia nō disrūpať ppť grossitudiez suā: quaꝛ nō repiat fet9 euasionē aut rūpať ab eo velociť ꝛ egrediāť hūitates plime añ ɔplemētū fetus qr nō inueiat euasiōez. Facta vō cā vicinātiū ē vt sit i vesica apa aut nocumētū aliud ex fixiōe vrine ꝛ alijs: aut sit i intestino fex sicca plima: aut apa: aut colica alteri9 generis: aut hemōroides: aut ragadie ani: ꝛ sicut si sis

ſilia mulieris ſubtilia. Fcā āt cā hore ptus ē vt ſit fetꝰ
velox i admiſtratōe ptꝰ ⁊ ordiatōe i eo ⁊ nō depa-
ſtus ē a q̄libet ḡuedie rei ſup ſe ſicut ſepe ꝯtigit illō
ſꝫ pſeuerauit: qr̄ accit ꝙ difficilis factꝰ ē ptꝰ eo nō
exiſtēti forti. ⁊ ſi fuerit fortis ſꝫ ꝙ oꝫ erit debil' ſꝫ ꝙ
oꝫ. Fcā āt ꝑpt cās primitiuas ē ſicut ſi forte fiat fri-
gus: qr̄ fortis fiat cōſtrictio mēbroꝝ ptus: ⁊ ꝓpter
illud multiplicat i regiōibꝰ ſeptētrionalibꝰ ⁊ i vētiſ
ſeptentrionalibꝰ. ⁊ fit in regiōibꝰ ⁊ tpibꝰ frīs diffi-
cilior. ⁊ q̄m̄ pducit hmōi difficultas ad magnifica-
tiōem vētris ⁊ inflatōem mirac. aut fortis fiat calor
q̄re fortis fiat mollificatio ꝟtutiſ: aut aduēiat ei triſti
tia. ⁊ ſic ſi mulier ſit plēm vtēs aromaticis ⁊ odora-
mēta aromatū: ⁊ fiat matrix eiꝰ aſſidue attractiōis
ad ſupiora: quapropter nō oꝫ apud difficultatē ptus
⁊ caſū virtutis vt olfaciat aromatica ſup retētionem
nccītatis i reductōe virtutis ⁊ ſi cadat. Et multotiēſ
pducit difficultas ptus ex cāis predictis ⁊ ex medi-
camie cōſtrictiuo ⁊ inſpiſſatiuo ad hoc vt icidant
vene in pectore ⁊ pulmōe: qr̄ pducit ad ſputū ſan. ⁊
tuſſim ⁊ ptiſiꝫ: ⁊ q̄ñqꝫ pducit ad inciſionē neruoruꝫ
⁊ lacertorū pp vehemētiā eiꝰ qḋ accit de tēſiōe cum
paucitate cōplemēti ꝓpter defectū lenitatis ⁊ lubri-
citatis: quare pducit ad ſpaſmū. Et q̄ñqꝫ puēit res
in quibuſdā carū ad hoc vt findat mirac vētris ⁊ il
lud ē qū ſupfluit iſpiſſatio. C. xxij. de ſignis.

Sunt vt ſentiat dolorē añ ptū ⁊ pꝰ ipſū i añrio
ribꝰ: nā ſi declinat ad pectinē facilis fit ptus:
⁊ ſi declinat ad poſteriora difficilis.

C. xxiij. de regie eiꝰ ſquā ledūt ptus accñtia.

Cum p̄gnās appropiquat ptū nccāriū ē tunc
vt aſſiduet balneatōem ⁊ tinā. ⁊ meliꝰ ē vt fiat
extra balneū vt nō debilitet quare mollificet
aut adminiſtret inunctio pectinis ⁊ dorſi ⁊ coxaruꝫ
cū eis que ſūt ſicut oleū anetinū ⁊ camemillinū ⁊ de
keiri ⁊ alia ab illis. ⁊ aſſiduet ſuppoſitionē aromati
coꝝ. ⁊ effūdat i mā ſua cerataria ſubtilia ⁊ olea mol
lificantia ⁊ mucilagies mollificātes ſicut adeps gal
line ⁊ anſeris ipinguate tepida nō frā: ſꝫ ſit ad calidi
tatē ꝓpinquior. ⁊ ꝓprie cū ē ſiccitas vulue ⁊ corpis
totꝰ cū vulua. Et oꝫ vt i potu dēt pp difficultatē p-
tus mēſe vno oī die i ieiunio mucilagies ſicut muci
lago cydonioꝝ cū mucilagie ſeis lini. Et ſilr̄ det eī
potu in diebꝰ doloris ptus aqua fenugreci. Et ſit ci
bus eiꝰ ex oleribꝰ lenificatiuis ⁊ aleſſidabegi ⁊ cāo
pinguis ⁊ gallia piguis: ⁊ interdicāt ei ſtiptica. Et oꝫ
vt ſuffumiget vuluā ſuā cū muſcho ⁊ aromaticis.
Cūqꝫ pñs ē ptus ⁊ incipiūt accñtia eiꝰ comedat rē
pauce quātitatis ⁊ multi nutrimēti ⁊ bibat deſup vi
nū odoriferū. deiñ oꝫ vt ſedeat mulier hora vna et
tendat pedes ſuos: deiñ reſupinet ſup dorſū ſuū ho
ra vna: poſtea ſurgat ſubito ⁊ aſcēdat gradꝰ ⁊ deſcē
dat ⁊ clamet. Cū ergo apit os mīicis parū ⁊ incipit
augmētari ⁊ apiri: tūc oꝫ vt ſuffumiget quātū poſſe ē
⁊ ꝓprie cū ſcidit ſiphac ⁊ laboret ſiti ⁊ apiat os ſuū
quantū pōt ⁊ itromittat aerē plēn attrahēdo ipſum
naribꝰ quāto plus pōt. hoc. n. attrahit fetū ⁊ ſecun
dinā, ⁊ meliꝰ ſup qḋ ſedet ap ptū ē ſcānū poſito pul
uinari pꝰ ipſam: ⁊ iſtud fiat poſt aptiōeꝫ oris mīicis
Qḋ ſi mulier fuerit piguis iaceat ſup vētrē ſuū ⁊ po
nat cap ſuū ſup terrā ⁊ intromittat genua ſua ſub vē
tre ſuo vt cōpmat os mīicis cū vulua eiꝰ: deinde in
ungat vuluā ſuā cū lenificātibꝰ predictis. ⁊ oꝫ vt di
latet ⁊ apiat cū digitis. Cū ergo facit illud ⁊ coartat
vēter eius parit velocit ptū quadrupedū. Cūqꝫ ap
pet ſecūdina ſcit ꝙ fetus appropiq̄t. Et ſi nō ſcidit
pp groſſitudinē ſuā: oꝫ tūc vt ſcidat vnguibꝰ aut in
ſtrō noīato ligua aſſūpto int duos digitos cū facili
tate ne īueniat fetū ⁊ ledat eū donec ſcindat ⁊ curret
hūitas ⁊ lubricet fetus. Qḋ ſi tu admiſtras ſciſſiōeꝫ
ſecūdine ⁊ fetus nō ē cōpletus icuruat ſm accñā p-
tꝰ euadēdi ⁊ ꝓlōgat ſpaciū ⁊ exſiccat vulua ſeq̄re il
lud effundēdo lubricātia ⁊ cerataria ſubtilia ⁊ muci
lagines in vulua ⁊ adipes liq̄fcōs ⁊ albumen oui ⁊
vitellū eius: ē. n. regimē mirabile. Ca. xxiiij. de re
gie eiꝰ i q̄ fit difficil' ptꝰ abſqꝫ ſēita medicinarum.

Quādo difficil' fit ptꝰ tūc fac eā odorare odo-
res delectabiles cū quātitate pua. Et ſi ꝟtꝰ fue
rit debilis da ei i potu aquā carnis: ⁊ ciba eā
cibis bonis pauce quātitatis ſicut ſūt ſorbilia oua ⁊
ſilia. Et da ei in potu cados vini odoriferi arōatici.
deiñ fac eā ſedē ⁊ tpa ſeſſiōem eiꝰ: ⁊ ſi ē hyēs accēde
ignē plꝫ: ⁊ ſi ē eſtas euēta eā ⁊ fac eā ſedē uſqꝫ ad hy
pocōdria i aqua tepida ⁊ ad calitatē aliquātulū de-
clini ⁊ ꝓprie cū ea in q̄ decocti ſūt. M. x. calamētis
⁊ ſuppōe ei collyriū ex eis q̄ ſt ſicut myrrha: ⁊ inūge
pectinē eiꝰ ⁊ mēbra ptus eiꝰ ⁊ dorſū ipſiꝰ cū cerato
et adipe tepidis ⁊ ꝓpe ſi fuerit cā frigꝰ: ⁊ ſilr̄ mucila
ginibꝰ ⁊ lubrificātibꝰ. Et q̄ñqꝫ ē tibi nccāriū vt cli-
ſterizes cū eis vuluā eiꝰ ita vt p̄cipias vt ponat ſub
anchis eiꝰ ⁊ ſit ipſa reſupina ſup puluinar ⁊ eleuent
pedes ⁊ apiāt coxe eiꝰ quātū poſſe ē ⁊ ifunde i eā lu-
brificātia ⁊ alia ſilia cū iniectiōe vltia i cāna cuiꝰ lon
gitudo ſit lōgitudo mīicis ⁊ plꝰ. Et dīte eā. i. hora
vſq̄ quo teſtētur mulieres ꝙ os mīicis eiꝰ iā aperit
⁊ ꝙ hūitates iā incipiūt currē. tūc ergo fac eā ſternu
tare ⁊ fac eā ſedē ſup ſcānū ⁊ p̄cipe ei vt exp̄mat iſe-
riora vētris ſui ⁊ p̄cipe ei vt exp̄mat ſe ⁊ cōp̄me ilia
eiꝰ: ipſa. n. pariet. Et fortaſſe q̄ñqꝫ idigebis vt apias
vuluā eiꝰ cū inſtrō quo naues exhunt vt apias os
mīicis eiꝰ ⁊ apiat. Et oꝫ vt expiāt ſup eā figure iacē
di ſup vētrē ⁊ ſup faciē extēſis maībꝰ ⁊ reſupie ⁊ alie
⁊ ꝯſidera q̄ illarū fac appropiquare cap ifantis vul
ue ⁊ alleuiat ptū ⁊ caue ne dimittas obſtetricē labo
rar i receptōe ⁊ i dimiſſiōe vulue eiꝰ cū lubrificatiuiſ
Qḋ ſi hoc regimē ñ excuſat adiuueris cū medicis ⁊
ſuffūigatōibꝰ. Cūqꝫ das in potu ex medicis alleuiā
tibꝰ ptū ex pillīs ⁊ alijs: ⁊ nō parit: oꝫ vt ſorbeat in
hora meridiei de iure faſeoloꝝ ⁊ ciceris cum oleo ſi
ſamio: deiñ cū ſecurus fueris p̄cipe ei vt ſuppōat ali
qd de ſuppoſitorijs q̄ dicemꝰ ⁊ dormiat ſup ipſum
poſtea cū mane fuerit factū ſuffūiga eā cū aliq̄ ſuffu
migationū quas dicemꝰ. deinde itera dare in potu
medicinā. Si aūt nō cōfert adminiſtra epithimata
dorſo ⁊ vmblico cū aqua rute cōfecta cū faria alſce
kē. Et cū fortior fit dolor ⁊ ꝓprie ꝓpt frigꝰ ponat i

vulua oleū calefactū qḋ diceꝛ i antidotario. Et anti q qḋ pͥmi dixerīt i extrahēdo fetū igeniū i ca. moti uuz. cui⁹ nos relatiōꝫ dimisim⁹ pp puitatē fiduciei i ipo

Ca. xxv. de regie ei⁹ c⁹ gemini pedes egrediunꝛ añ cap.

Poꝛtet vt subtiliató sit q reducāꝛ pedes et cōuertaꝛ cū subtiliatiōe: ita vt equeꝛ sedēs ꝛ eleuētur crura ei⁹ donec descēdat caput ei⁹. Qḋ si nihil de hoc ē posle ligeꝛ genitus cū vitta līea ꝛ extrahaꝛ. Et si non est possibile vt fiat sine icisione fiat illud ſm mōꝫ q dcs ē i genito moꝛtuo.

Capi. xxvi. de regi. ei⁹ cui⁹ fet⁹ egrediꝛ ſꝛ lat⁹ suū.

Sit primū illi ꝛ eqꝛ cū eleuatōe ad ſꝛioꝛa: di de cū cessiōe ꝛ lenificatōe cū facilitate.

Ca. xxvij. ḋ ꝛgie ei⁹ q̄ pͥt ap̄ate i mꝛice eius existente.

Dmistrēꝛ ꝛ ſꝛ eā cerataria ꝛ olea: deiñ admini stra ei illa q̄ scripsi tibi debē fiēi i pigui ḋ foꝛa part⁹ ꝛ alijs.

Ca. xxviij. de regimine ei⁹ cuius partus fit difficilis cā magnitudinis.

Poꝛtet vt iuciāt obstetrix polītatē hmōi fetus quere subtilieꝛ in extractōe ei⁹ paulatim tunc si valet illud in eo bñ ē. ꝛ si nō liget eum cū margie pāni ꝛ trahat eū subtiliter valde cū qbusdā attractōib⁹. Qḋ si illud nō cōfert administrēꝛ foꝛcipes ꝛ extrahaꝛ cū eis. Si vero nō confert illud extrahaꝛ cū incisione ſm ꝙ facile fit ꝛ regaꝛ regimine fetus moꝛtui.

C. xxix. de regie ei⁹ cui⁹ pt⁹ fit difficiꝛ cā moꝛtis fet⁹ aut malitia figure part⁹ cū qua nō speraꝛ vita.

Dministrenꝛ medicine extrahētes fetū moꝛtuū de his que dicta sūt ꝛ dicentur. Qḋ si illḋ nō confert suspēdaꝛ cū vncinis ꝛ incidaꝛ frustati ꝛ extrahaꝛ ꝛ festia ad hoc añq̄ inflēꝛ. Si ergo fuerit caput magnū ꝛ polis fuerit eius cōquassatio aut incisio vt currat qḋ ē in ipso fiat.

Ca. xxx. de regimine nausee eius.

Spgaꝛ aqua sup faciē ei⁹ si nō timeꝛ reuersio ptus ꝛ viuificeꝛ vt⁹ ei⁹ cū aromaticis. ꝛ faceā sumē aquā carnis cū vino ꝛ specieb⁹ cōdiētib⁹.

Ca. xxxi. de medicinis facilē efficiētibus ptū.

Omnes medicine que educūt vermes ꝛ ascarides extrahūt fetū. ꝛ cū in potu sumit mulier ḋ coꝛticib⁹ cassiefistule. iiij. aur. parit stati. Et sumē i potu assā ꝛ castoꝛeū ē bonū ꝛ vltimū. Et sumere in potu cinamomū ē bonū valde. ipsū. n. accna ptus alleuiat ꝛ partū. Et iterū decoctio folioꝝ altee romane cū aqua ꝛ melle ē ex eis q̄ alleuiāt partū valde qm̄ alleuiat accidentia ptus ꝛ partū. Et iterū aqua fenugreci alleuiat partū valde. Et iterū medicamē bonū ꝛ vltimū est vt sumatur capil. ve. ꝛ dissoluatur ꝯtritus cū siropo ro. ꝛ aliquātulo olei ꝛ sumaꝛ in potu ꝛ siꝛr pulegiū. Pillꝛe bone que ſt quoꝛūdā medicoꝝ nic nup p̄cedētiū ꝛ quas mihi attribuerūt quidā postremi. ℞. cinamōi ꝛ sauine āboꝝ añ. ʒ. x. cassie bone. ʒ. vij. cinami ꝛ myrrhe ꝛ arist. ro. ꝛ costi amāi oīm. añ. ʒ. v. stōacis ꝛ opij āboꝝ añ. ʒ. ij. muschi de gallo. ʒ. i. quartā: fiant ex eis pillꝛe ꝛ denꝛ i potu aur. iij. in. ij. ℥. vini antiqui. ꝛ qḋ magis diligendū ē. est vt minoꝛeꝛ opiū ꝛ sufficiat de eis. ʒ. i. Pillꝛe alie bōe ℞. sauine. ʒ. x. ꝛ rute. ʒ. v. ꝛ granoꝝ harmel. ʒ. iiij. et asse ꝛ āmōiaci ꝛ rubee oīm añ. ʒ. iij. fiāt ex eis pillꝛe ꝛ bibāꝛ ex eis. ʒ. iij. cū decoctōe ꝓuocāte mēstrua sic ē decoctio de sauina ꝛ pulegio ꝛ rubea ꝛ cū decoctōe faseoloꝝ rubeoꝝ ꝛ cū succo rute. Pillꝛe bōe. ℞. sauie ʒ. ij. asse āmōiaci rubee oīm añ. ʒ. ſ. ꝛ sit doſ. i. Et iterū arisꝛ. lō. pipis myrrhe oīm equales ptes: fiant ex eis pillꝛe ꝛ sit dosis. ʒ. iij. oī die cū. ℥. i. aque lupinoꝝ sūt eni aboꝛtū facientes partū alleuiātes mūdificantes matricē cū foꝛtitudie. Et siꝛe illis in suis dispositionibus est illud qḋ. ℞. bdeliū subalbidum myrrhā ꝛ sauinā: de quo fiūt pillule auellanis similes et bibantur qm̄ alleuiāt partum. Cōfectio bona valde de qua diꝛ ꝙ nō equaꝛ ei aliqḋ: ℞. myrrhe ꝛ castōei ꝛ stoꝛacis oiꝫ. añ. aur. i. cinamōi sauie āboꝝ añ. aur. ſ. cōficianꝛ cū melle cui⁹ doſ sint duo aur. ꝛ melius est vt detur in potu cū vino: ē eni vltia. De emplꝛis ꝛ epithimatib⁹ sumatur decoctio pulpe colloquintide: ꝛ succus eius que hūida ē: ē melioꝛ: ꝛ misceaꝛ cū ea succus rute ꝛ ponaꝛ in ea aliquid myrrhe ꝛ liniatur cū ea pectē vsqꝫ ad vmblicū. Suppositoꝛia foꝛtia i faciēdo descēdē illḋ qḋ sepaꝛ: sūmergaꝛ lana i succo pulpe colloquītide ꝛ succo rute ꝛ suppōꝛ aut suppōꝛ arisꝛ. ēt in lana: aut supponaꝛ buchomariē aut staphisagria ꝛ cucumer asinin⁹ ꝛ cōdisi: aut supponaꝛ collyꝛiū ex helleboꝛo ꝛ oppoponaco ꝛ felle taurino: facit eni descendere viuū ꝛ moꝛtuū. Medicine facientes illud cū ꝓprietate. Diꝛ oꝫ vt difficultatē teneat paciēs in manu sua sinistra magnetē: aut liniaꝛ cū cinere vngule asini qm̄ est vltimū: aut suffumigetur cū ea. Et siꝛr vngula equi ꝛ siꝛr suffūigatio cū eo oleo piscis saliti. Et diꝛ ꝙ si suspendaꝛ coꝛall⁹ etiā in coxa dextra cōfert difficultati part⁹. Et diciꝛ ꝙ si suspendaꝛ sup coxā eius stoꝛax aphꝛicana non aduenit ei doloꝛ. Et diciꝛ ꝙ si teraꝛ crocus ꝛ cōficiaꝛ ꝛ fiat ex eo nux ꝛ suspendaꝛ super eā expellit secūdinā. Suffumigatōes: suffumiga eā cū myrrha qm̄ ē bona valde: ꝛ iterū cū myrrha ꝛ galbano ꝛ castoꝛeo cōfectis cū felle vaccino. sumaꝛ ex eo aur. i. ꝛ suffūigetur cū eo: aut sumātur sulfur citrinū ꝛ myrrha rubea ꝛ fel vaccinū ꝛ oppoponacū ꝛ galbanū ꝛ suffūigetur cū eis. ꝛ suffūigatio cū spolio serpētis: aut cū fimo colūbino est alleuiās. Et foꝛtasse interficit suffumigatio cū spolio serpentis fetū. Et suffumigatio cū oppoponaco solo alleuiat ꝛ cū stercoꝛe accipitris.

Ca. xxxij. de regie infantis cū nascitur.

Hanc rē pꝛosecuti sum⁹ in li. vniuersaliū q̄re q̄raꝛ illic.

C. xxxiij. ḋ suppositoꝛijs enixaꝝ.

Partus nō extendiꝛ i masculis vltra. xxx: ꝛ i feminis vltra. xl. dies ꝛ plus parū. Et accn̄t fetib⁹ egritudies plurime sicut flux⁹ ꝛ retentio san. qꝛ perducit fluxus sang. ad casū virtutis. Et retētio mēstruorū ad fe. prauas ꝛ ad ap̄ata praua: ꝛ multotiens accidit exitura ex ptu difficili. ꝛ qñꝫ accit eis inflatio ventris ꝛ foꝛtasse moꝛiūtur. ꝛ san. quidē ptus vehementioꝛis ē nigredinis q̄ꝫ san. mēstruoꝛū qm̄

est retentionis longioris spacij.

C. xxxiiij. de regie multitudinis sanguis eius.

Um multiplicat fluxꝰ san. enixe oꝫ vt cū vitta ligentur manus eius ⁊ ponant̄ sup ventrē eiꝰ pāni infusi in aceto ⁊ supponant̄ collyria ex eis que sunt sicut balaustie ⁊ karabe ⁊ rose ⁊ tus cuꝫ vino pontico: ⁊ oꝫ ut deuitet medicias cauterizātes ipse eni sꝫ male matrici ꝓpter neruositatē eius. Et ð illis quibus inest ꝓprietas in hoc ſm q̄ dicit̄ est suspensio stercoris porci in lana ⁊ suspendat̄ in coxa eiꝰ.

C. xxxv. de regie paucitatis san. eius.

Uādoq; parit aut abortit̄ ⁊ timetur q̄ sā. eiꝰ minoretur: aut apparet illud tūc rectiꝰ ē ut sollicitudo sit in prouocatiōe san. eius ⁊ attenuatione eiꝰ: nā cū retiet̄ facit accidere apꝑata: ⁊ sternutatio in hoc est iuuatiua. Et de medicinis quibꝰ fit suffumigatio i hoc ē vt suffumiget̄ cū synapi ⁊ harmel ⁊ bdellio ⁊ myrrha. Et itez suffūigetur cū oculo piscis saliti: aut cū vngula equi aut asini. Si aūt illud nō excusat aliquid: tūc neċaria ē phl'omia saphene vt extrahat san. ⁊ ꝓhibeat nocumētū repl'onis ⁊ apꝑationis eius: ⁊ fortasse ꝓuocabit. Et phl'omia vene curuature poplicis est fortior.

Ca. xxxvi. de regimine febriū eius.

Qua ordei cōfert ei: ipsa. n. cū hoc nō retiet mēstrua: ⁊ similit̄ granata dulcia. Et pl'm qui dē febriū earū ē ꝓpter retentiōem mēstruoꝝ. Cū ergo curatio fit cū phl'omia saphene fit iuuamētū cū ea.

Ca. xxxvij. de regie inflatōis vētris eiꝰ.

Etur in potu diamarte ⁊ det̄ i potu alkakigi ⁊ dent̄ in potu serapinū ⁊ origanū ⁊ mastix ai equalitate.

Ca. xxxviij de regie dolōis mꝛ̄icis

Edeat in aqua tepida: ⁊ inungat loca sua cū oleo viol. dulci tepido.

Ca. xxxix. de regimie vlcerum eius.

Urēt̄ cū vnguēto albo ⁊ silibꝰ ex vnguentis cōuenientibꝰ vulneribꝰ supra mēbra neruosa

Tractatus. iij. de reliquis egritudinibꝰ matricis exceptis apꝑatibꝰ ⁊ q̄ currūt cursu eoꝝ.

Ca. i. de iudicijs menstruoꝝ.

Enstrua tꝑata in quātitate ⁊ qualitate sua ⁊ in tpe suo currētia ſꝫ cōsuetudīez suā nālē in oi spacio sunt cā sanitatis mulieris ⁊ mūdificatōis corpis eiꝰ ab oi nocumēto i quātitate ⁊ qualitate ⁊ faciūt ipsaz acquirē castitatē ⁊ paucitatē desiderij. Et mēsuratio equalis ē vt menstruet̄ mulier in oi mense vsq; ad. xxx. dies ⁊ qð est supra illud ⁊ qð ē infra illud qð cadit in. xv ⁊. xvij. ē nō naturale. Et cū alterant̄ mēstrua ab eq̄litate ⁊ dispōe sua nāli sꝫ cā egritudinū plim. ⁊ parū q dē accidit vt alterēt̄ in tpe suo. Et ex nocumēto alteratōis menstruoꝝ ꝑuenitur ad additōem debilitatis mulieris ⁊ alteratōem forme eius ⁊ paucitatē cōceptiōis eius: ⁊ ex multitudie abortus eiꝰ ⁊ ptꝰ ipiꝰ ad debilitatē fetꝰ cū nascit̄. Rētētio āt mēstruorū ⁊ paucitas eorū cōmouēt in ea egritudines repl'onis oēs ⁊ ꝑparāt eā ad apꝑata: ⁊ dolōes capitis ⁊ reliquorū mēbrorū ⁊ tenebrositatē visus ⁊ perturbationem sensus ⁊ ce. Et mltiplicat̄ cū ea repl'o vasoꝝ spmatis eiꝰ: q̄re fit ðsiderās nō casta ⁊ nō suscipiēs filiū ex ꝑ ꝑgnatōe ꝓp corruptōez mꝛ̄icis eiꝰ ⁊ spmatis ipiꝰ. et ꝑducit cū eo res ad ꝑfocatōez mꝛ̄icis ⁊ stricturā anhelitꝰ ⁊ retētionē eiꝰ ⁊ pulsū cordis ⁊ syncopiz et singultū: ⁊ qñq; morit̄. ⁊ accidūt ei difficultas ⁊ distillatio ꝓp opilatōez matieꝝ. Et qñq; accidit ei sputū san. ⁊ vomitꝰ eiꝰ ⁊ ꝓpe in ꝟgibꝰ ⁊ cursus eiꝰ fluxu vētris Et diuersificant̄ iste egritudies ex eis ſm diuersitatē ꝯpl'onis eiꝰ Nā si fuerit cholerica gnābūt in ea egritudies cholerice. Et si fuerit melācholica gnābūt in ea egritudies melice Et si fuerit phl'atica gnābunt in ea egritudines sanguinee Et si fuerit sanguinea gnābunt in ea egritudies sanguinee Et de mlieribꝰ qdē ē cuiꝰ ablatio mēstruoꝝ festinat: q̄re i xxv. ⁊ etiā. xl. anno fit finis vite sue. Et de eis ē in q̄ tardat̄ illud vsq; quo ꝑueniant. l. anni. Et qñq; peruenit retētio mēstruoꝝ ad alteratōez dispōnis mlieris ad purpureitatē ſm q̄ dr̄ in ca. retētionis menstruoꝝ. Et appet in ea cuiꝰ mēstrua abscidunt̄ lac ⁊ significat illð. Et qñq; accidit retētio mēstruoꝝ ꝓp tortuositatē mꝛ̄icis

C. ij. de supfluitate mēstruoꝝ

Upfluitas i hoc qñq; fit ſm semitā q̄ nā expellit supfluitates: qð qdē ē laudabile cū n̄ ꝑducit̄ ad supfluā turpitudinē ⁊ cursū quo n̄ idiget̄. ⁊ qñq; fit ſm semitā egritudis: aut ꝓp dispositionē in mꝛ̄ice: aut ꝓp debilitatē mꝛ̄icis: ⁊ illa ē deterior q̄ fit ꝓpt̄ maliciā cōpl'onis alicuiꝰ: aut ꝓpter vlcera ⁊ corrosionē ⁊ hemorroidas ⁊ fricationē ⁊ ragadias: aut ꝓpt̄ aptionē orificioꝝ venaꝝ ⁊ abscisionē eaꝝ ⁊ scissurā ipaꝝ ꝓpt̄ cām corporeā: aut extrinsecā ex corruptōe ⁊ ꝑcussiōe: aut casu: aut silibꝰ: aut malicia ptꝰ ⁊ difficultate eiꝰ aut ꝓpt̄ vehemētiā oneris Scđa āt cā san. aut ē ꝓpt̄ mltitudinē ⁊ dñiuz eiꝰ ⁊ exitū ipiꝰ cū ꝟtute aut nō cū ꝟtute nature ⁊ rectificatione eiꝰ. Et nos qdē iam diximꝰ illā q̄ fit regimie nāli q̄ ābe sūt diuise. lꝫ sint ābe ꝯpes in hoc q̄ vtreq; nō retinēt̄ nisi cū adest debilitas: aut ꝓpt̄ gꝛ̄uitatem sā. sup corpꝰ. aut ꝓpt̄ debilitatē in corpe. licꝫ nō sit sā. trāsiēs eq̄litatē in q̄ntitate ⁊ q̄litate sua: aut ꝓpt̄ acuitatē san. aut tenuitatē ⁊ subtilitatē eiꝰ: aut ꝓpt̄ caliditatē eiꝰ: aut ꝓpt̄ mltitudinē aquositatis eiꝰ et hūiditatis: lꝫ ois fluxꝰ san. icipiat paulati subtil': deinde icipit ꝓculdubio ꝑuenire ad grossitudinē: deinde descēdit ⁊ ꝑuenit ad subtilitatē ⁊ paucitatē et aquositatē. ⁊ hec ē dispō i oi fluxu san. ob quācūq; cāꝝ fit. ⁊ cā in hoc ē q̄ orificia venaꝝ ⁊ incessus vētositatis sūt in ꝑnzis stricta ⁊ in fine eiꝰ ꝯstrigūtur iterū: ⁊ adunant̄ ꝓpt̄ siccitatē. Et cū supfluit fluxꝰ san. seq̄t̄ cū debilitas appetitꝰ ⁊ debilitas digōnis: aut iflatio extremitatū ⁊ corpis ⁊ malicia coloris. ⁊ qñq; ꝑducit ad hydropisiz. Et qñq; ꝑducit multitudo exitꝰ sā. ad dñiuz cholere: q̄re accidūt fe. cholerice mordicatiue ꝓpt̄ inflāmatōez caliditatis mordicatiue q̄ eq̄tur ꝑ sā. Et accidūt itez h horripilatōes Et qñz accidit h caliditas i cāu appetitꝰ cibi quē fec forte neċariū ðbilitas caliditatis ⁊ addit i cāu appetitꝰ stōi ꝓpt̄ defectū sā. ⁊ accidit dolor i dorso ꝓp tēsionē neruoꝝ positoꝝ i illo loco. Et qñz mltiplicat̄

fluxus san. ex mr̃icibꝰ cũ multitudine humoꝝ.

Capitulum.iij. de signis.

[S]Jus quidem q̃ ē ẽm semitã expulsionis nãlis signũ ē qꝫ nõ seqtur eã nocumẽtũ imo pducit ad iuuamẽtũ eiꝰ ⁊ nõ aduenit ei lesio neqꝫ alteratio ṽtutis. ⁊ plurimũ qdẽ accidit in pinguibꝰ. Facte ṽo cã repletiõis cõis quã expellit nã a dñio eiꝰ q̃re expellitur: signũ ē repletio faciei ⁊ corpis ⁊ exuberatio venarũ: ⁊ alia ex signis repletiõis. ⁊ q̃nqꝫ ē cũ ea dolor: ⁊ q̃nqꝫ nõ fit. ⁊ dũ ñ debilitat nõ retiet. Et cognoscit dñans cũ san. ut exiccet san. ⁊ cõsideret an color eiꝰ declinet ad albedinẽ: aut citrinitatẽ: aut nigredinẽ ⁊ purpureitatẽ q̃re euacuat humor q dñat cũ eo iterũ. Factã ṽo cã debilitatis mr̃icis ⁊ aptionis venarũ eius significat exitꝰ san. puri nõ dolorẽ faciẽs. Si ṽo causa ē acuitas san. cognoscit per colorẽ suũ ⁊ acuitatem ipsiꝰ ⁊ velocitatem sui exitꝰ ⁊ paucitatẽ abscisiõis egressionis. In facta ṽo ppter subtilitatẽ san. cũ mã aquosa ⁊ hũiditate est san. aquosus nõ calidꝰ ⁊ ledit cũ stipticis. ⁊ q̃nqꝫ apparet in ea quasi pgnatio. ⁊ q̃nqꝫ apparẽt in ipsa sicut accidẽtia ptus q̃re parit hũiditatẽ ⁊ sũt lacerti corpis eius vehemẽtis mollitiei: q̃re sũt lenes postqꝫ voluerũt coagulari ⁊ q̃nqꝫ nocẽt ei curatiões diuretice ppt caliditatẽ suã: q̃re addũt in aquositate san. Facta ṽo ab vlceribus cũ materia ⁊ dolore ē cũ vehemẽtia doloris

In facta ṽo a corrosiõe egredit paulatim. q. fex ⁊ ppe qũ est a venis absqꝫ arterijs. Et si fuerit corrosio in pfundo mr̃icis erit color niniꝰ niger. Et quãdo ē illic ⁊ apud os matricis possibile ē ut tangatur. Facta ṽo ab hemorroidibꝰ hꝫ periodos mẽstrue. Et q̃nqꝫ non sunt ei periodi: imo ē sequẽs repletionẽ: ⁊ sunt signa hemorroidarũ mr̃icis manifesta. Et ē sã. ẽm plurimũ niger nisi sit ab arterijs ⁊ q̃nqꝫ ē hemorrosaicꝰ frustati frustati. Et multotiens qdẽ associat hemorroidibꝰ in mr̃ice dolor capitis ⁊ grauitas capitis ⁊ dolor in viscéribꝰ ⁊ epate ⁊ quãdo currit sanguis ex illis hemorroidibꝰ remouetur illud accidẽs.

Capi.iiij. de cura fluxus san. ⁊ in fine eiꝰ cura patientis fluxum mẽstruorum.

[F]Acta quidẽ ẽm semitã expulsiõis nãlis ⁊ facta a repletiõe ⁊ grauedine san. sup corpꝰ oportet ne retineatur donec timeat debilitas. Et q̃nqꝫ excusat phlobotomia ab expectatione illiꝰ ppterea q: expellit repletionẽ ⁊ trahit materiã ad ꝯtrariũ. ⁊ qñ causa est cholera euacuetur ⁊ ppe cũ eis que sũt sic fumꝰ terre ⁊ myrabolani ppt illud qȯ in vtrisqꝫ est ȯ virtute stiptica. ⁊ si fuerit cã aquositas ⁊ puocatio eiꝰ ⁊ attractio eiꝰ ad cutem dent in potu de gũmi arabico ⁊ dragagãto. ⁊ si cã fuerit debilitas mr̃icis aggrega ad medicinas stipticas medicinas ꝯfortatiuas cũ sua aromaticitate ⁊ pprietate sua. Et si cã fuerit vlcus curet cũ medicinis cõpositis ex ꝯfortatiuis ⁊ stipticis ⁊ diureticis. Et illa q̃ est ex hemorroidibꝰ curet curatiõe hemorroidarũ ⁊ cũ se. lini cũ aqua calida. ⁊ oꝫ ut obẽuentur hore qetis. ⁊ si fuerint illic periodi curet tunc in horis periodoꝝ ⁊ studeat ad sedãdum. Cũ ergo superfluit flu. san. oꝫ ut ligẽtur ambe manꝰ a radice adiutorioꝝ ⁊ vtrıqꝫ pedes a radice coxarum apud duo inguina. deinde ponãtur vẽtose i inferiori pte mãmille ⁊ vbi incedũt vene ascẽdẽtes ex mr̃ice ad mãmillas ⁊ sugãtur ⁊ eligat vẽtosa magna. Ipa. n. retinet sãgui. in hora vna: deinde oꝫ ut ꝯsequẽter adhibeat reliq̃ cura. Et q̃nqꝫ retinet fluxũ san. positio vẽtosarũ super locũ q est int vtrasqꝫ anchas. Et oꝫ ut patiẽs fluxum san. cibet cum eis q̃ sunt sicut vitelli ouoꝝ sorbiliũ ⁊ cuminini qȯ ē velocis digestionis ꝯfortatiuo. Et q̃nqꝫ oportet ut cibet aq̃ carnis forti q̃ acetosa facta sit cũ aqua sumach ⁊ aq̃ acetose ⁊ potibꝰ boni odoris ex carne bona: qm̃ necessarij sunt: ⁊ siliter sorbitionibꝰ hũidis ex sauic et amilo ⁊ vino nouo grosso dulci: ⁊ deuitet antiquũ subtile. Et q̃nqꝫ conueniẽs ē eis vinũ mellis recẽs.

De medicinis aũt cõibꝰ ⁊ ppe fluxui sã. acuto calido arnoglossa ē melior: imo nõ ē ei par. Et q̃nqꝫ abscidit fluxũ san. oĩno bibita ⁊ iniecta ⁊ ꝯfert chronice ⁊ nõ chronice ⁊ potꝰ alhasce iterũ. Et administratio cãfore bibẽdo ⁊ supponẽdo de ill' q̃ cõferũt ad istud ē sumere i potu lac bñ decoctum cũ ferro ignito ⁊ i quo ē scoria ferri de quo cũ qbusdã stipticis i potu tribuant oi die. ℥. iij. ⁊ acetositas citri bona ē valde. Et silr̃ det in potu gũmi arabicũ cũ dragaganto: ⁊ semẽ lini cũ aq̃ calida. Et trocisci cũ cãfora ꝯferũt ei valde. Et silr̃ det in potu gũmi arabici cũ dragagãto ⁊ se. lini cũ aq̃ calida ⁊ trocisci de balaustijs. Cõfectio medicine vltimi iuuamẽti. ℞. terre sigillate ⁊ boli armeni ⁊ aluminis gallaꝝ ⁊ sã. dra. ptes eq̃les de quoꝝ sũma accipiat. ʒ. i. ⁊ cãforis põdus. ij. g̃noꝝ: ⁊ galie. vi. ʒ. i. qȯ totũ dissoluat in ℥. i. siropi myrthini. Et iterũ acacia balaustie galle heufistides sumach myrrha tus ⁊ opiũ: ꝯficiãt cũ aceto acuto forti: ⁊ sit dosis. ʒ. ß. Et iterũ dragagãtũ magisterij cuppule glãdiũ myrrha tus opiũ: ꝯficiãtur ⁊ fiãt pillule ⁊ sumantur de eis. ʒ. ij. sũt. n. bone valde. Et iterũ bibat ꝯculaꝝ marinarũ q̃ asportant a sãcto Jacobo adustarũ põdꝰ. ʒ. ij. cũ aq̃ sumach ⁊ cydonioꝝ ⁊ dactiloꝝ. ⁊ istarũ cibi an̄qꝫ indigeãt viuificatiõe ṽtutis forti sũt alhulẽ ⁊ karos ⁊ almosos: ⁊ ex carnibꝰ hedi ⁊ auiũ mõtanarũ: ⁊ pparata i patell' cibaria ex lẽtibꝰ aceto ꝯditis q̃ oĩa sũt fr̃a: et deuitẽt oẽm cibũ calidũ actu aut potẽtia. Et ȯ suppositorijs cõibꝰ sũt suppositoria facta ex lithargirio ⁊ dragãto ⁊ balaustijs ⁊ t̃ra sigillata ⁊ bolo armeno ⁊ antimonio ⁊ alijs. Descriptio medicaminis ad illud. ℞. colcotar ⁊ dragãtũ ⁊ acatiã ⁊ cortices turis ⁊ antimoniũ: ⁊ fiant ex eis troc. Deinde sumãtur ex eis aur̃. i. boli armeni ⁊ gũmi arabici ⁊ karabe oĩũ añ. aur̃. i. ⁊ ponant in duabꝰ ℥. succi stiptici: aut aq̃ ⁊ clisterizet cũ eo mastix ẽm qꝫ sciuisti. Cõfectio clisteris ad matricẽ. ℞. aluminis. ʒ. ß. ⁊ seminis hyusquiami albi ⁊ opij amboꝝ añ. ʒ. i. sextam ⁊ supponat.

Pessariũ bonũ ⁊ ppe ad corrosionẽ ⁊ vlcera. ℞. testas furni ⁊ succũ barbe hircine ⁊ acaciã aggreget

⁊ fiat pessariũ cũ aqua gallarũ imaturarũ. ⁊ iterum galle imature ⁊ balaustie, ⁊ amilũ ⁊ opiũ ⁊ alumẽ et reubarbarũ ⁊ grana myrthi viridia sumach succꝰ bar be hircine grana agreste charte cõbuste sandalũ al bũ cortices turis terra sigillata capita granatoꝝ foli um scoria ferri coriãdrũ siccũ supponat̃ de eo. ℥. iiij in lana viridi ĩbibita ĩ aqua myrthi ⁊ teneat eã tota nocte. Et iterũ balaustie ⁊ sordes veru ⁊ charte com buste ⁊ alumẽ ⁊ dragãtũ ⁊ cyminũ ĩfusũ ĩ aceto et bo lũ armenũ ⁊ rob alcath cõficiãt̃ cũ aqua salicis ⁊ co riãdri viridis ⁊ suppõat̃ nocte tota. Et de tinis ꝯferẽ tibus eis ẽ ẽcatisma in decoctõe calamẽti ⁊ folioꝝ eiꝰ ⁊ fructꝰ ipsiꝰ ⁊ radicis eiꝰ decocti cũ myrtho ⁊ roſ sine capitibꝰ ⁊ corticibꝰ granatoꝝ ⁊ xilocaractis na bathi ⁊ balaustijs ⁊ barba hircina ⁊ gallis viridibꝰ Et de epithiatibꝰ ⁊ vnctionibꝰ cõferẽtibꝰ eis ẽ epi thia de alcãna sup̱ sumẽ ⁊ vngẽ p̱tes m̃ricis cũ ole is stipticis stipticitatis fortis; ⁊ reiteremꝰ distictiõeꝫ cure fluxꝰ san. factus ꝓpter tenuitatẽ ⁊ aquositateꝫ eius. Dico ergo ꝙ necẽariũ ĩ hoc est vt fiat ꝙ currat aquositas eius ⁊ operet̃ sup̱ ipsũ cũ sudatiõe ⁊ prouo catione cũ eis que sũt sicut decoctio assari ⁊ apij et rubee ⁊ que sũt siĩa illis: currat vna vice ⁊ ꝓuocetur alia cũ facilitate ⁊ prouocatõe ⁊ sudatiõe. ⁊ fricetur corpus eiꝰ cũ pãno aspero. ⁊ liniat̃ corpꝰ eiꝰ cũ aq̃ mellis ⁊ cũ emplis hydropicoꝝ. Et q̃ñ cõfert ei vo mitꝰ fortis. ⁊ oꝫ penitꝰ vt decline(t) cũ medicinis eaꝝ ⁊ cibis istarũ ad illud qđ exsiccat ⁊ ingrossat sang. Si v̓o est cã vlceratio tũc ꝯfert hoc vnguẽtũ. ℞. ba laustias ⁊ plũbũ vstũ ⁊ fiat ex ãbobꝰ ⁊ ex cera cera tũ cũ oleo ro. ⁊ supponat̃. qdã aũt faciũt necẽarium curõn. paciẽtis fluxũ san. mẽstrui ca. vnũ ⁊ ẽ cura tio cõposita ex mũdificatõe ⁊ stipticitate ⁊ cõforta tione ⁊ ẽ vt ꝓuocent̃ mẽstrua eiꝰ in hora vt nõ tar dẽtur: deinde agitent̃ motꝰ eius ⁊ mũdificet̃ matrix eius ⁊ cõfortet̃ vt nõ suscipiat sup̱fluitatẽ egrediẽtẽ a necessitate. Diciũt ergo oꝫ vt dent̃ in potu sauine. ℥ x. ⁊ se. mente. ℥. i. se. fenicu. ℥. ij. ponant̃ in vase ⁊ fun dãt̃ desuper vini puri. lb. ij. ⁊ decoquãt̃ donec medi entur ⁊ ꝓijciant̃ desup̱ sacrocolle ⁊ licij ãboꝝ aã. põ dus. ℥. ij. butyri vacci. ⁊ mellis aã. cochliariũ. i. ⁊ su mat̃ de eo ĩ potu in ieiunio quãtitas. i. cochliarij et tardet cibũ vsq; ad vesp̱ã ⁊ faciat illud tribꝰ diebus Et ego dico ꝙ quãuis hoc iuuamẽtũ sit ĩ pluribꝰ ho ris q̃ñ tñ est fluxus san. mẽstrui ex cãis alijs faciẽ tibus necessariũ esse vti stipticis puris ⁊ tu cognoscis eas.

C. v. de vlceribus m̃ricis ⁊ putrefactiõe eiꝰ.

Iam significauimus in eis que preterierunt il lud ⁊ tu scis ꝙ cause eorum sunt cause vlceꝝ Et cause vlcerũ sunt ex causis intrinsecis ⁊ ex cursibus acutis ⁊ plagis vlceratis: aut accidentibus deforis propter percussionem aut casum: aut ꝓpt̃ partũ aut propter alia: aut ꝓpter vulnꝰ ex mordica mine supposito ⁊ instrumento incidente. Et quan doq; sunt cum putrefactione ⁊ q̃ñq; sunt omnia il la cũ sordibus ⁊ sorditie: aut cum mundificatione ⁊ sine sorditie. Et quãdoq; fiunt in profũdo ⁊ q̃ñ fiũt in nõ ꝓfũdo. Et q̃ñq; fiũt cũ corrosiõe ⁊ absq; corrosione: ⁊ cũ ap̃ate ⁊ absq; ap̃ate

Ca. vi. de signis vlceꝝ matricis

Significãt illud san. ⁊ prop̃e si sig̃ sũt sup̱ os m̃ricis in eius ꝓxio. Et significat illud cursus sanici ⁊ hu miditatũ diuersi coloris ⁊ odoris. Et nocumẽtũ ex medicinis q̃ mollificant ⁊ iuuamentũ ex eis q̃ stipti citatẽ faciũt. Et signũ mũdificatõis vlceꝝ m̃ricis ẽ vt sit illud qđ egredit̃ ad grossitudinẽ ⁊ albedinem decliue ⁊ planitiẽ sine dolore vehemẽti ⁊ fetore et mordicatõe. Et signũ ꝙ ipsa sunt sordida ⁊ tabida est multitudo humiditatũ virulentaꝝ ⁊ ꝙ currit ex intestino. ꝙ si fuerit illic putrefactio erit siĩe aq̃ car nis ⁊ ꝙ illđ qđ residuat ẽ putridũ malũ. Et si fuerit cũ corrosione erit illud qđ egredit̃ nigrũ cũ dolore vehemẽti ⁊ pulsatõe. Et signũ ꝙ ipsa sũt cũ ap̃ate ẽ adherentia se. ⁊ horripilatio ⁊ qđ dicemꝰ de signis ap̃atis ⁊ iuuamẽto eiꝰ ⁊ corrosiõe eiꝰ

C. vij. de putrefactõe m̃ricis

Hoc iteꝝ ẽ ramꝰ capli vlceꝝ m̃ricis. Et ẽ cã in ea difficultas ptꝰ: ⁊ mors embryõis: aut administratio me dicinaꝝ acutaꝝ: aut cursus calidus ⁊ acutꝰ: aut vul nera putrefcã. ⁊ fit in ꝓxio. ⁊ fit in ꝓfũdo. ⁊ fit cũ sorditie ⁊ cũ p̃uatõe sorditiei. ⁊ fcã in ꝓfũdo ñ eũat̃ ex hũiditatibꝰ diuersis egritudinibꝰ ⁊ fortasse p̃lĩm assiĩlat̃ feci

C. viij. de corrosione m̃ricis.

Iam diximꝰ corrosiõis signũ in eo qđ egre dit̃ ⁊ dispositionẽ doloris in. c. fluxꝰ san. Et dĩa qđ int̃ corrosionẽ m̃ricis ⁊ cãcrũ ẽ ꝙ cũ corro sione nõ ẽ g̃uitas neq; durities ⁊ seq̃t̃ eã q̃es in ho ris q̃busdã ⁊ prop̃e pꝰ exitũ eiꝰ qđ egrediet̃: ⁊ non ẽ lõgitudo p̃lima spacij in curatiõe ꝯueniente. spaciũ v̓o cancri ẽ assidui doloris ⁊ ẽ ibi pulsatio longi spa cij.

Ca. ix. de cura

Oportet vt ꝯsideret̃ an vlcꝰ sit sordidũ an ñ sordidũ. Si ergo fuerit sordidũ mũdificet̃ ĩ p̃mis cũ aq̃ mell' ⁊ siĩibꝰ ꝓiectis ĩ eã cũ instr̃o iaciẽdi: aut cũ decoctõe ireos: aut cũ vnguẽto mũdificatiuo Et si fuerit corrosio inũce ĩ ipsas vnguẽtũ rectificãs corrosionẽ cũ mũdificatõe. Et admĩstra cibos ꝯue nientes. Et ꝯsidera iteꝝ an sit cũ apostemate an nõ cũ ap̃ate. Si ergo fuerit cũ ap̃ate curet̃ pꝰ ⁊ sedet̃ cũ curatõibꝰ ap̃atis q̃s dicemꝰ Cũ ergo mũdificat̃ matrix tũc curet̃ cũ ꝯsolidatiuis q̃ sũt vnguẽta p̃di cta. Vnguentũ qđ ꝯfert in p̃ncipio rei cũ in vulnere nõdũ nascit̃ caro: ℞. lithargirij ⁊ ceruse ⁊ sarcocol le p̱tes eq̃les ⁊ fiat ex eis ceratũ cũ cera ⁊ oleo roſ. ⁊ si fuerit illic sordities ponat̃ in eo paꝝ floris eris. Cũ ergo caro incipit nasci ⁊ existimat̃ illđ curet̃ cũ vnguẽto hmõi: ℞. tutie ablute p̱tes. ij. climie argẽ ti ceruse ⁊ sarcocolle oĩum aã. p̱tẽ. i. fiat ex eis cera tũ cũ oleo roſ. ⁊ cera.

Ca. x. de regie deuirginate

Et mlieribꝰ ẽ cui accidũt cũ violat̃ dolores magni ⁊ ꝓp̃e cũ collũ m̃ricis eiꝰ ẽ strictũ ⁊ pãniculi sũt debiles ⁊ v̓ga deuirginãns est grossa. Cũ ergo accidũt ei fluxꝰ san. ⁊ dolores ne cesse ẽ ei vt sedeat in aq̃s stipticis ⁊ in vino ⁊ oleo: deinde admĩstrent̃ sup̱ eã ceratarĩa in lana inuolu ta sup̱ cannã ꝓhibentẽ a ꝯsolidatõne ⁊ allenie(t) sup̱

eam concubitus. Ca.xi. de cura

Dministrent medicine medificantes: deinde post illud vnguentū p̄dictū ad vlcera. Et quādoq; admisceat cū eo terra sigillata ⁊ q̄ sunt ei similia.

Ca.xij. de ragadiis matricis.

Ragadie accidunt in matrice aut propter siccitatem prouenientē ei maximā ⁊ proprie apud partū. Aut propter apostema ⁊ sunt in principio cū accidūt leues occulti doloris q est sub dolore punctus et reliqs ei⁹. Deinde apparet ⁊ proprie cū tangit: ⁊ quādoq; ingrossant ragadie valde. ⁊ quādoq; fiunt sicut verruce ⁊ remanēt ⁊ consolidat loc⁹ Ca.xiij. d̄ signis eaꝝ

Possibile ē vt perueniat ad attestationē ragadiaꝝ ponendo sub muliere speculū corā vulua ei⁹: deinde aperiat vulua ei⁹ ⁊ consideret illud qd imaginat in speculo. ⁊ illud qd significat eas est dolor apud coitū ⁊ exit⁹ v̄ge sanguinolente

Ca.xiiij. de cura.

Non euacuant ragadie qn aut sint intrinsece aut in collo sint ⁊ q̄ sequūtur ip̄m Intrinsece ergo curant cū suppositoriis penetrātib⁹ ⁊ distillatōib⁹ iniectis ⁊ aquis stipticis permixtis cū vnguētis rectificātib⁹ sicut vnguentū factū ex climia ⁊ plūbo adusto: ⁊ vnguentū ragadiaꝝ ani: ⁊ s̄m curatōnē eaꝝ sentiet. q. mordicationē. Qd si indigent maturatōe aliq̄ misceat cū eis sicut vnguentū basilicō cum adipibus. Et si fuerit cū ragadiis grossitudo vehemēs quā significat longitudo spacij ⁊ prauitas receptōnis curatōis administra vnguentū de chartis cū oleo ros. Si v̄o nō tollerat illud ponat cū eo oleū de lilio ⁊ glutē alimbat. Cū ergo quiescūt curentur cura ragadiaꝝ prauaꝝ: ⁊ propter qn vlcerant et qn indigēt eis q̄ sunt sicut cortices eris optimi triti: aut dragantū ⁊ galle: aut aggregatio eoꝝ. In extrinsecis v̄o quādoq; sufficit laborare cū administratōe tutie valde trite cū vitellis ouoꝝ aut aggregatiōe illius. ⁊ sine cessatōe fiat adherētia illi⁹ ⁊ vnguētum de cerusa iteꝝ

Ca.xv. de pruritu matricis ⁊ priapismo mulierū

Quandoq; accidit in matrice prurit⁹ propter hūores acutos cholericos aut salsos baurachios: aut corrosiuos melācholicos s̄m q̄ apparet de dispositōe coloris menstrue aut bothor generatas ex eis calidas acutas valde. Fortasse enī superfluūt adeo donec deijciāt v̄tutē. Et quādoq; accidit illi mulieri vt n̄ satiet ex coitu: ⁊ aduenit ei priapism⁹ mulieꝝ. et quotiēs cū ea fit coit⁹ addit malicia eius Ca.xvi. de cura prurit⁹ matricis.

Oportet vt mūdificet corp⁹ cū phlomia ex nigra. Et si indiget fiat secūdatio ex cephalica. Et euacuet humor acutus. s. ois humor cū eo qd euacuat ip̄m: sicut cholera cū pillulis de scamonea: ⁊ phlegma cū pillulis stomaticis ⁊ melancholia cū pillulis de epithimo ⁊ decoctōe ei⁹ Et frāgat ebulitio spermatis cū medicinis infrigidantib⁹ vt infrigidetur: et cū medicinis adurētib⁹ ip̄m s̄m necessitatē ⁊ attestationē cōplexionis ⁊ delibutōe oris matricis fcā cū eis q̄ sunt sicut acatia ⁊ hypoquistidos ⁊ rose et sandali ⁊ fiet memithe ⁊ fex ⁊ acetum ⁊ oleū ros. Et iteꝝ q̄ sunt sicut succus portulace. Et quādoq; permiscet cū medicinis semen lini: ⁊ fit embroca cū aquis in quib⁹ decoquūtur stiptica ⁊ emplet cū fece eoꝝ. Et si idiget mūdificatōe bibat mel cū aq̄ frigida valde Et ad pruritū est expertū istud: sumant folia mente et cortices granatoꝝ ⁊ lentes excorticate decocta cū vino ⁊ supponant. Et iterū sumant croci ⁊ canfore amboꝝ ana sexta. ʒ.i. plūbi adusti tertia. ʒ.i. baccaꝝ lauri. ʒ.v. terant ⁊ cribellentur ⁊ liniatur locus oleo ros. ⁊ conficiant cū albumine oui: ⁊ aliquantulo vini et supponant. ⁊ iteꝝ sumant myrobalanoꝝ ⁊ balaustiarū amborū an̄. pōdus. ʒ.i. licij ⁊ salis āmoniaci ⁊ vinū antiquū terant: ⁊ cribellentur ⁊ liniatur loc⁹ oleo ros. ⁊ pulverizēt desup ista. Et de suffumigiis est illud qd fit ex litio ⁊ medulla granoꝝ citri.

Cap.xvij. de fistulis matricis

Quandoq; accidūt in matrice fistule q̄ quādoq; pertranseunt carnē ⁊ apparēt ab eo qd vicinū est ex mēbris ita vt corrūpant os pectinis ⁊ putrefaciant ip̄m ⁊ collū matricis. Et quādoq; proueniūt ab abradendū pilos pectinis ⁊ incedūt vsq; ad partes ani et lacertoꝝ ei⁹ etiā quare pars eaꝝ tunc ē in manifesto matricis. ⁊ sunt in vnoquoq; latere matricis Et pars in interiori parte matricis q̄ ex eis ē in profūdo matricis n̄ ē possibile vt curet: ⁊ similr proueniēs ad vesicā. Reliq̄ v̄o ab istis curationē hn̄t ⁊ si sit difficil. Et deterior illaꝝ est illa q̄ prouenit ab abradendū pilos pectinis ⁊ propter cū perforat os foramine puo

Ca.xviij. de signis ei⁹.

Sunt lōgitudo putrefactōnis. Et adherētia doloris. Et antecessio vlcerū que nō sanant cū curatōib⁹. Et prolōgat spaciū ⁊ currit vir⁹: deinde dolores sicut dolores cācri. Et cognoscitur loc⁹ eius cū radio ⁊ vbi peruenit cū eo. Et scitur stat⁹ eius an sit in carne adhuc: aut pertrāseat vsq; ad os per illud qd sentit extremitas radij ⁊ lenitate ⁊ mollitie ⁊ asperitate ⁊ duritie.

Ca.xix. de cura

Ex curatōnib⁹ ē perforatio. Et multotiēs perducit illd propter neruositatē mēbri ad spasmū et abscisionē vocis ⁊ permixtionē rōnis. Et perforatio iteꝝ nō est possibil nisi in eo qd videt: cui⁹ carnē mortuā incidere ē possibile: veꝝ ē meli⁹ vt administrētur desup medicine exsiccantes ⁊ mūdificetur corp⁹ et confortet matrix ⁊ medicet.

Capitulū.xx. de debilitate matricis.

Causa eius est malitia complexionis ⁊ raritas texture ⁊ tollerātia egritudinum diuersarum. Et accidūt ex debilitate matricis paucitas appetitus coitus ⁊ multitudo cursus menstruorum ⁊ alioꝝ ⁊ priuatio impregnationis. Ca.xxi. de cura

Cura ei⁹ ē cura malitie complexionis ⁊ succurrē ei qd accidit ipi de nocumētis cognitis

Ca.xxij. de doloribus matricis

Sunt ex malitia cōplexiōis diuerse: ⁊ ex vētositatib⁹ extēdētib⁹: ⁊ hūiditatib⁹ accūtib⁹ in ea ita vt quādoq; accidat in ea sicut accidit itestinis de colica

Et qn̄qꝫ accidit dolor mr̄icis ex apāatibꝰ ⁊ cācris ⁊ ex vlceribꝰ ⁊ cōicāt ei ilia ⁊ inguina ⁊ crura ⁊ dorsū ⁊ pectē ⁊ diaphragma ⁊ anꝰ ⁊ caput ⁊ ꝓpe mediuꝫ syncipitis. Et qn̄qꝫ ꝑmutant̄ dolores eiꝰ ad anchas post spaciū ⁊ vsqꝫ ad .x. mēses ⁊ ꝯfirmātur i eis. Et tu cognoscis curationē oīuꝫ hoꝝ ex eis q̄ tibi ꝑmissa sūt: ⁊ nō ē in iteratiōe ſmonis ⁊ i eis vtilitas.

Caplm̄. xxiiij. de cursu matricis.

Quandoqꝫ accidit mulieribus ut currāt ex mr̄icibꝰ earū hūiditates plime putride et currat ex eis iterū spma. Et plimū qdēꝫ fit ꝓpt multitudinē supfluitatū: ⁊ ꝓpt debilitatē digestionis i venis mēstruoꝝ cū putrefit matrix ⁊ hꝫ capitulū. Et cognoscit̄ substātia eiꝰ ex colore mēstrue ⁊ siccitate ⁊ ex colore eiꝰ in seipso. Secūdū vo ē sicut cursus spmatis viri. Si ergo sine desiderio tūc cā ē debilitas mr̄icis ⁊ vasoꝝ eiꝰ ⁊ mollificatio ipsoꝝ. Et si ē cū desiderio ⁊ mordicatione ⁊ ꝯmotiōe tunc cā eiꝰ ē tenuitas spmatis ⁊ acuitas eiꝰ. Et qn̄qꝫ ē cā in eo pruritꝰ mr̄icis q̄re ꝑducit ꝯmotio eiꝰ ad hoc ut descēdat spma. Et hn̄tis qdē cursū difficilr̄ fit anhelitꝰ: ⁊ cadit appetitꝰ cibi: ⁊ destruit̄ color eiꝰ. ⁊ aduenit ei apa ⁊ inflatio in oculo sine dolore ſm plim ⁊ qn̄qꝫ ē cū dolore.

Ca. xxiiij. de cura.

Cursus qdē spmatis earū curat̄ cū silibꝰ qbꝰ curat̄ illud in viris. In cursibꝰ vo aliis oꝫ ut incipiat̄ a mūdificatiōe corpis cū phl̄omia ⁊ solutiōe vētris si indiget̄ ambobꝰ: deide clisterizet̄ matrix i ꝑmis cū mūdificatiuis ⁊ exsiccatiuis sic ē est decoctio ireos ⁊ decoctio prassij: ⁊ fricent̄ crura cuꝫ oleis subtiliatiuis cū medicinis calidis sic ē oleū de squināto ⁊ piretro ⁊ pipere: deide ꝯn̄r post illud adhibeant̄ clisteria cū stipticis clisterizatis ⁊ ebibitis. Et clisterizata magis opant̄ post euacuationē ⁊ sūt aq̄ in qbꝰ decoquunt̄ sic galle ⁊ balaustie ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ squinantū ⁊ myrthꝰ.

Ca. xxv. de retētiōe mēstruoꝝ ⁊ paucitate eoꝝ.

Menstrua retinēt̄ aut ꝓpt cām ꝓpriā in matrice: aut ꝓpt cām cōēꝫ. Et illa qdē cā ꝓpria in mr̄ice aut ē ꝓpt cām inatā. aut ꝓpt cām accidētē alio mō. Amplꝰ mēstrua retinent̄ aut ꝓpt cām in virtute: aut ꝓpt cām in mā: aut ꝓpt cāꝫ in instrumēto ⁊ ꝓpe solo. Et cā in vtute ē sic debilitas ꝓpt malitiā ꝯplōnis frigide aut sicce aut calide. ⁊ frigida aut ē cū mā aut sine mā. Cā aūt i mā aut ē quātitas aut q̄litas aut aggregatio ambaruꝫ. Et illa q̄ est ex quātitate ē paucitas: ⁊ illud ē aut ꝓpt ꝑuationē ciboꝝ ⁊ paucitatē ipsoꝝ: aut ꝓpt vehemētiā vtutis ꝯphēdētis cibos. ⁊ si multiplicet̄ nō mūdificat supfluitatē mēstruoꝝ. Et hmōi qdē vlceruꝫ nāe viroꝝ siles existūt naturis ⁊ sūt potētes sup digestiōeꝫ vltimā ⁊ distributionē necessariā ⁊ expulsionē supfluitatū ſm modū quo expellunt eas viri. Et iste sūt pingues neruose lacertose de quibꝰ sunt fortes viragines q̄rū anche ipsarū pectoribꝰ sūt strictiores ⁊ ipsarū extremitates sunt pigues plꝰ ⁊ sunt multarū euacuationū cū medicinis ⁊ exercitijs ⁊ ꝓprie san. fluētis ꝑ nares: aut hemorroidas: aut plagas aut alia. Facta vo ꝓpt q̄litatē materiei ē: qm̄ san. ē grossus ꝓpt frigiditatē aut ꝓpt multitudineꝫ eiꝰ qd admiscet̄ ei ex hūoribꝰ grossis. Aut ꝓpt multitudinē trāq̄llitatis ⁊ q̄ currūt cursu illoꝝ de illis q̄ sciuisti. Et cā q̄ est ex pte instr̄i ē opilatio. Et illa aut ē ꝓpt calorē exsiccantē ꝯstringētē: aut ꝓpt frigꝰ exsiccās. Et multotiēs facit ipaꝫ possidere multitudo potꝰ aq̄ ⁊ ꝑducit ad putrefactionē: aut ꝓpt siccitatē cū inspissatiōe sua ⁊ ꝓpt multitudineꝫ adipis etiā: aut hūoꝝ grossoꝝ viscosoꝝ: aut ꝓpt apata ⁊ ꝓpter clausurā ⁊ additionem carnis: aut ꝓpter vlcera accidentia in matrice q̄ consolidata sunt ⁊ corruperūt sua cōsolidatione orificia venarū apparētiuꝫ aut ꝓpter tortuositatē in ea supfluā ⁊ ꝯuersionē aut ꝓpter breuitatē colli matricis: aut ꝓpt ꝑcussioneꝫ aut casū claudentē orificia venaruꝫ: aut successione abortus. Facta aūt ꝓpter retentionē menstruorū cā cōitatis alioꝝ mēbroꝝ ē sicut facta cā debilitatis epatis: q̄re nō emanat san. neqꝫ discernit ipsū: aut ꝓpter opilationē in eo ⁊ in corpe toto: aut ꝓpt pinguedinē facientē accidere opilationē ꝯstringentem vias cōstrictiōe facta a cōpressione. ⁊ extenuatio cōstringit eas ꝯstrictiōe facta ab exsiccatiōe: aut ꝓpter paucitatē san. ⁊ san. effluit sup mr̄icē cū exitu ⁊ cuꝫ nō inuenit meatū redit. Cū ergo iterat̄ illud dilatat̄ in corpe ⁊ facit incurrere egritudines.

Ca. xxvi. de accidētibꝰ illiꝰ ⁊ de ꝑfocatiōe mr̄icis.

Quandoqꝫ accidūt ei cuiꝰ mēstrua retinent̄ egritudines de quibꝰ ē ꝑfocatio mr̄icis ꝓpter collectionē suā ⁊ declinationē ad ptē lateris. Et accidūt ei iterū apata matricis calida et dura ⁊ apata viscerū ⁊ egritudines in stomacho ex debilitate digestiōis ⁊ casu appetitꝰ ⁊ corruptōe eiꝰ ⁊ nausea: ⁊ sitis vehemēs ⁊ mordicatio i stomacho. Et accidūt ex ea egritudines capitis ⁊ neruoꝝ sicut epilepsia ⁊ paralysis ⁊ egritudines pectoris sic tussis ⁊ malitia anhelitꝰ: ⁊ plurime ex egritudinibꝰ epatis sicut hydropysis ⁊ alie. Et alterat̄ ex ea forma. Et accidunt ei iterum difficultates vrine ⁊ eius cōpressio ⁊ dolores alchatin ⁊ colli ⁊ grauatur corpus et extenuatur ⁊ contristatur ⁊ aduenīunt ei horripilationes ⁊ fe. adurentes. Et quandoqꝫ fit difficilis sermo ꝓpter exsiccationem lacertorum ⁊ lingue ex vapore calido. ⁊ fortasse ē illa grauitas cā doloris capitis. ⁊ accidunt ei inquietudo ⁊ tristitia ꝓpter vaporem. Et qn̄qꝫ apostemat̄ totū corpꝰ eius ⁊ vēter eiꝰ ꝓpter attractionē virulentie san. ad ipsuꝫ. Et qn̄qꝫ accidit ei in ꝯplexiōe sua cū retinētur mēstrua qm̄ ē fortis creatiōis cuiꝰ virtꝰ est potens ad exercenduꝫ supfluitatē retētā ut assimiletur viris ⁊ multiplicent̄ pili eiꝰ aut nascat̄ ei q̄si barba q̄re frangitur forma eiꝰ ⁊ ingrossat̄: deinde morit̄. Et qn̄qꝫ ꝑuēit an̄ mortē ad dispōnē cū q̄ nō ē possibile ut ꝓuocētur menstrua eiꝰ. ⁊ plures istaꝝ sūt de ill' q̄ pariūt plurimū. Cū ergo nō coit cū eis aliqs ⁊ recedūt ab eis sui cōpares retinēt̄ mēstrua eaꝝ ⁊ remouent̄ ab eis. Oꝫ necessaria fac̄ euacuatio sā. ⁊ acceptio ꝯceptōis ⁊ acceptio coitꝰ ⁊ accidit eis ut fiat vrina eiꝰ nigꝰ in q̄ est

fedimẽ virulentũ sicut aq̃ carnis. ⁊ qñq3 mingit sanguinẽ

Ca.xxvij.de signis.

i Illius q̃ pendet ex frigore signũ est grauitas somni ⁊ ꝓfundatio in ipo ⁊ albedo coloris corpis et viriditas venaꝝ ⁊ raritas pulsus ⁊ frigus sudoris ⁊ multitudo vrine ⁊ phlᷓaticitas egestionis. Et illã q̃ pendet ex caliditate significant inflatio et exiccatio matricis ⁊ reliq̃ signa caliditatis scita in eis q̃ ꝑterita sunt. Et illã q̃ pendet ex siccitate significant signa siccitatis in ea scita in illis q̃ preterierunt ⁊ verificant eam extenuatio corporis ⁊ vacuitas venaꝝ. Apostema v̊o ⁊ clausura ⁊ alia sunt notoꝝ signoꝝ de illis q̃ tu iam sciuisti vsq3 ad hũc locũ

Ca.xxviij.de curationibus

c Uratio quidẽ pẽdens a calefactõe ⁊ infrigidatione ⁊ gnãtione san. ⁊ humectatõne corporis ⁊ curatõnes apostematũ ⁊ cura clausure ⁊ siliũm sunt nota ex radicibꝰ iteratis. Et facta quidẽ a clausura q̃ nõ curat ⁊ ab opilatõne orificõrũ venaꝝ ab incarnatõe vlceꝝ ⁊ alius est q̃si silis: et eiꝰ cura est extractio san. vt nõ multiplicet ⁊ mũdificatio corpis ⁊ vsus exercitioꝝ. ⁊ nõ oportet nisi vt afferamꝰ nũc rememorationẽ curationũ ꝓuocãtiũ mẽstruã. ⁊ sunt ille q̃ mouent sanguinẽ ad matricẽ et faciũt ipm penetrantẽ in poris ⁊ faciũt poros aptos. Et has quidẽ medicinas iam diximꝰ cũ de singularibꝰ tractaremꝰ in tabulis eaꝝ ⁊ diximꝰ iteꝝ in antidotario. Hic v̊o volumꝰ dicere de regimine ⁊ medicatõe illud qd̊ ẽ magis ꝯueniẽs huic loco. ⁊ regimen in hoc est mouere san. cũ fortitudine ad menstrua. ⁊ de illis q̃ faciũt illud est phlomia ex saphena ⁊ vena q̃ est post cauillã. ⁊ phlomia vene geniculi ⁊ curuature eiꝰ ẽ fortior illa. ⁊ ventosatio sup crus et calcaneũ et proprie pinguis ẽ magis ꝯueniẽs. et qñq3 est necessariũ vt fiat phlomia sup saphenã pedis alteriꝰ ⁊ assiduatio stringẽdi cũ vittis mẽbra inferiora ⁊ ligãdi ea ⁊ dimittẽdi ea talit aliqbꝰ diebꝰ: deinde admistrẽtur medicine vt apiant pori ⁊ currant humiditates viscose: ⁊ siliter si eã fuerit humiditas. deinde admistrent medicine proprie ad ꝓuocandũ q̃ sunt subtiliantes san. apientes opilationẽ Et de illis sunt q̃ bibunt sicut calamentũ ⁊ decoctio eiꝰ cũ aq̃ mellis ⁊ puluerizatio ipius sup aquã mellis. ⁊ sauina est fortior ea: ⁊ pulegiũ est forte vale ⁊ cinamomũ ⁊ hierapicra ⁊ serapinũ ⁊ oppoponacũ ⁊ fructꝰ eiꝰ et castoreũ ⁊ cordumeni ⁊ decoctio enule et decoctio alusnẽ ⁊ decoctio faseoloꝝ rubeoꝝ ⁊ almaroch ⁊ alastirgar ⁊ semen sansuci. ⁊ de illis suppositoria sũt sicut albus helleborus ⁊ pulpa collo. et storax ⁊ centaurea ⁊ gũma oliue campestris ⁊ oppoponacũ ⁊ fructus eiꝰ ⁊ castoreũ ⁊ assa ⁊ serapinũ et cordumeni ⁊ succꝰ absinthij. ⁊ qñq3 supponit eu forbiũ sup cottũ ⁊ expectatur sup ipm hora parua absq3 sup̱fluitate. Suppositoriũ bonũ. ℞. myrrhe calamenti amboꝝ añ. ʒ. iiij. sauine. ʒ. viij. rute sicce ʒ. x. passulaꝝ mũdataꝝ. ʒ. xx. ꝯficiant cũ felle vaccino. ⁊ fiant de eis pessaria. ⁊ iteꝝ sumant castoreũ et myrrha ⁊ muschus ⁊ fiant silitudines glãdiũ cum oleo de ben ⁊ supponant. ⁊ oleũ alacuhen ꝓuocatiuũ est menstruoꝝ cũ supponit ⁊ succus papaueris ruffi ⁊ alnesin s3 partes equales. ⁊ iteꝝ galbanũ ponatur in lana infusa in sambacino ⁊ supponat itra matricẽ. ⁊ de eis sunt emplastra ⁊ vaporatões: ⁊ vaporatio cũ spẽbꝰ ꝓuocat mẽstrua. Et de eis sunt suffumigatões sicut cũ collogntida sola. ipsa eni ꝓuocat i dispositõe: ⁊ oppoponacũ ⁊ silr assa ⁊ serapinũ et cordumeni. Et de eis sunt tine etiã ex aqs in quibus decocta sunt subtiliatiua ꝓuocãtia mẽstrua sicut calamentũ ⁊ ruta ⁊ pulegiũ ⁊ silia

Tractatꝰ. iiij.

Ca.i.de nocumẽtis situs matricis ⁊ apostematibus eiꝰ ⁊ que silia sunt illis.

c Ausa est cũ sup os matricis eiꝰ egredit aliqd qd̊ ꝓhibet coitũ ex re addita lacertosa: aut pãniculari forti: aut ẽ illic incarnatio ab vlcere aut creatõne: aut illud qd̊ est inter os vulue aut os matricis ẽ s̃m vnũ ⁊ eũdẽ hoꝝ modorũ: aut ẽ sup os matricis eiꝰ qd̊ ꝓhibet imp̃gnationẽ ⁊ exitũ mẽstruoꝝ ex pãniculo: aut incarnatõe vlceris: aut qd̊ est eis sile: aut meatꝰ nõ est inuentus in creatõe ita vt accidat virgini cũ incipit mẽstruari vt nõ inueniant menstrua meatũ propter aliquam harũ causarũ: quare accidant ei dolores vehementes ⁊ egritudo maxima. Si ergo nõ ingenietur ei redit san. ⁊ denigratur mulier ⁊ prefocatur et morit. Et qñq3 accidit vt clausa retineat p̱ accidẽs ꝯceptionẽ: quare moritur ipsa ⁊ fetꝰ eiꝰ ꝓculdubio si nõ regitur. ⁊ hoc quidẽ nõ ẽ possibile nisi aliquo modoꝝ: aut sit illud quod apponit ori matricis de clausura rare texture: aut sit hũs foramina pl̃a ita ꝙ possibile sit matrici attrahere de spermate aliqd licet eni paꝝ sit tñ ex illo p̱uo fit ꝯceptio si p̱s eiꝰ est v̊itas qd̊ visum est pho ⁊ p̱s eiꝰ qd̊ visuz est. G. medico. Illud nãq3 qd̊ necessariũ est in creando mẽbra ẽ sp̱ma femine s3 sermonẽ ꝓhi. ⁊ est illud qd̊ in eo ꝓuocat ad matricẽ intra matricẽ s̃m sermonẽ. G. ⁊ est sperma viri vt sumat ex eo v̊tutẽ odoris s3 sniam phi. vidit eni ꝙ cũ ouũ galline crudum rore asp̱sum est ⁊ ꝓcedit ex eo odor sp̱matis viri ꝯuertit ouũ in conceptione

Ca.ij.de cura clausure.

c Uratio clausure est cũ ferro non cum alio. Si ergo hec clausura apparens est: tũc modus est vt disrũpant labia vulue a clausura ita vt ponatur sup vnũquodq3 labiũ pila ⁊ inuoluantur polices panno ⁊ tendantur labia donec disrumpantur ab eo qd̊ est inter ea: aut inueris phlomo obtuso ⁊ finde siphac ⁊ incide carnẽ additã si est siphac paulatim ita vt nõ remaneat de addita aliqd neq3 sumas de radicali aliqd ⁊ illud fiat cũ calib. Et differẽtia quidem inter siphac ⁊ carnẽ est ꝙ siphac nõ sanguinat sed caro sanguinat. deinde pone int ambo labia lanam infusam in oleo ⁊ vino ⁊ dimittãtur tribus diebus ⁊ administra super eam aquam mellis si ea indiges ⁊ admistra desup vnguẽta nutrita cũ cautela a ꝯsolidatõe ⁊ glutinatõe ⁊ ꝯstrictõne ⁊ proprie illud qd̊ incisum est: est caro. Siphac

vera par suscipit ꝯsolidationẽ post scissurã. Qđ si
clausura fuerit ꝓfũda tũc mod⁹ ẽ vt ꝑueniat ad ipaꝫ
vncinus. ⁊ si est siphac findatur scissione vna non cũ
illa equalitate: nam fortasse cooperit vesicam ⁊ alia:
imo oportet vt caueatur alia sicut vesica ⁊ incidatur
si est caro paulatim ⁊ adhereat incisioni lana infusa
in vino pontico stiptico: deinde post illud sedeat in
aquis in quibus decocte sunt medicine mollificat i
ue. Postea curetˀ cũ vnguentis rectificãtibus vlcera
linitis ⁊ iniectis: deinde cũ consolidatiuis. ⁊ cũ ap-
paret sanitas oportet vt assiduetur super eã coitus.
Et oportet vt caueantur apud hanc scissionẽ ⁊ inci-
sionẽ due res. s. abbreuiatio ⁊ in incidendo ⁊ in fin-
dendo quantitatẽ additã. Illud eni si est cópositũ ẽ
faciens possibilitatẽ conceptionis apud coitũ q ac-
cidit cũ ea ⁊ difficilem faciens partũ p̄parãs fetũ
et pregnantẽ mori. ⁊ caueatur iterũ ne pertrãseat q̃n
titatẽ additã ⁊ capiat de substantia matricis aliquid
quare aperiˀ matrix ⁊ doleat ⁊ incurrat cuzez ⁊ spas
mũ ⁊ egritudines pernitiosas. Cũ ergo feceris hoc
oportebit vt abstineas eã a frigore ⁊ non appropin
ques medicinã frigidam actu omnino: imo oportet
vt sint oẽs distillatõnes ⁊ iniectiones ⁊ suppositoria
expoliata frigore.

Ca. iij. de mõ in administrãdo hanc scissionem

Reparetur mulieri sedes corã lumine super
quã sedeat cũ pauco sustẽtaculo ad posterio
ra. Cũ ergo equantur crura sua adherẽ fa-
ciat coxis suis ⁊ adiungat illud ventri suo ⁊ liget ma
nus suas sub curuatura poplitũ suoꝝ ⁊ ligetˀ ꝫ hãc
formã fortiter: deinde medicus administret scissio-
nem siphac ⁊ incisionẽ carnis. Et q̃nq̧ indiget me-
dicus vt administret speculũ: ⁊ proprie in eo quod
est inter matricẽ. Cũ ergo extendit siphac cũ radiis
et vncinis extensione cũ qua nõ cóprimũtur matrix
et collũ vesice ⁊ siphac eius cópressione nocẽte; his
mẽbris in primis cũ manu ⁊ secũdo cũ eo cuius nõ
excusatur processio cũ vtrisq̧ manibus aduenit ei
de acumine ferri. Et speculũ quidẽ facit te vide
re illud qđ arte efficias inde ⁊ facit te cognoscere il-
lud qđ associatur siphac subtili: ⁊ de mẽbris q̃ pre-
terierunt hoc membrũ. s. ex vesica ⁊ aliis. ꝙ si super
fluit dim tte illud qđ extendisti vt redeat qđ vehe-
mẽtius est in eo qđ necessariũ est: deinde subleua si-
phac clausure cũ subtilitate: deinde scinde ipm ꝫm
obliquitatẽ vt nõ consequatur vesicã. deinde consi
dera in principio cũ scindis: ⁊ si egreditur san. pau-
cus: tunc penetra in operatione tua sine timore. et si
multiplicatur cursus san. tunc finde paulatim vt nõ
accidant syncopis ⁊ paruitas anhelitus. Et q̃nq̧ ti
bi est necessariũ vt dimittas instrumentũ incidẽs qđ
noiatur alcalib in ea vsq̧ in mane inuolutũ in lana
ligata in pãno: ⁊ cũ fuerit mane consideretur in vir
tute eius. Et si fuerit fortis curetur integra curatõne
et si nõ dimittatur vsq̧ ad diem tertiũ ⁊ remoueaˀ
tũc instrumentũ ⁊ considera dispositionẽ scissure cũ
digitis ponendo sub loco eius vt significetˀ tibi sum
ma quã necesse est te incidere post. Et cũ soluitˀ mu-
lier ab eo qđ curatur oportet tunc vt sedeat in aquã
in qua decocta sunt lenitiua cũ est calida: ⁊ proprie
cũ appareat apostema. ⁊ melius quidẽ est vt admi-
strentur super eã vnguenta in calib ꝓhibentia cõso
lidationẽ. ⁊ melius est illud qđ est concauũ hñs fo-
ramen vt egrediantur in eo superfluitates ⁊ ventosi
tates. Et qñ incisio accipit carnẽ naturalem tũc for
tasse accidit cursus vrine qui non curatur

Cap. iiij. de suspensione matricis.

Uandoq̧ accidit illud propter clausuram
et quãdoq̧ accidit propter apostemata ca-
lida ⁊ dura: ⁊ cura eorum est cura eius

Cap. v. de augmento matricis ⁊ exitu eius ⁊ cõ
uersione eius

Atrix augmentatur: aut existit causa primiti
ua. s. ex casu: aut cursu vehementi: aut ꝓpsa
vociferatiõe qua ipsa vociferata est: aut ster
nutatione maxima: aut strepitu: aut vociferatione
quã ipsa audiuit quare terrefacta est: aut percussio-
ne mollificante ligamenta matricis: aut proptˀ cau-
sam partus difficilis: aut partus grauatiui: aut labo
re obstetricis in extrahẽdo fetũ ⁊ secundinã: aut exi
tus fetus subito: aut propter humiditates mollificã
tes humiditates: aut propter putrefactiones accidẽ
tes ligamentis. ⁊ q̃nq̧ egreditur tota: ⁊ q̃nq̧ cóuer
titur: ⁊ q̃nq̧ eradicatur radix eius.

Ca. vi. de accidentibus illius ⁊ signis.

Ccidit mulieri inde dolor in pectine magn⁹
et in chatin ⁊ dorso ⁊ q̃nq̧ sunt cũ hoc fe.
Et accidunt ei multotiẽs expressio ⁊ difficul
tas propterea: q̧ matrix cóprimit meatus fecis et
vrine: ⁊ accidunt spasmus ⁊ tremor ⁊ timor sine cau
sa ⁊ sentit rem rotundã in pectine ⁊ sentit apud vul
uam rem descendentẽ leuis tactus ⁊ proprie cũ cõ
pletur conuersio. Egreditur eni qđ intrinsecũ eius
est manifestũ cũ non sentit foramen eius rotundũ
et scitur ꝙ radix eius iam cõuertitur ⁊ egreditur.
Si aũt inuenis foramen ⁊ iam exiuit sicut est non
conuersa tũc nõ cadit nisi clausura. scias ergo illud

Capitulum. vij. de cura.

On speratur curatio nisi eius que recens est
in adolescentia. Et incipe in primis a solu-
tione nature cũ clisteribus: ⁊ prouoca vrinam in
diureticis. ⁊ cũ expletũ fuerit illud resupinetur mu-
lier ⁊ aperiatur qđ est inter crura sua ⁊ assume lanã
ex velleribus lenibus ⁊ fac eam adherere matrici:
deinde accipe lanã aliam ⁊ infunde eã succo acatie:
aut vino in quo dissolutũ sit aliquid stipticũ ⁊ pone
sup os matricis ⁊ reduc cũ facilitate ad anteriora
ita vt redeat lana tota ad anteriora: deinde accipe la
nam aliã ⁊ infunde eã aceto ⁊ aqua ⁊ ⁊ pone eã sup
vuluã. ⁊ precipe mulieri vt iaceat sup latus suũ et
adunet crura sua et seruet lanã vbi est preparata in
ea ne cadat. Et pone vẽtosam sup radicẽ sumis ei⁹
et sup dorsum ipius ⁊ fac eam odorare odores bo-
nos valde vt ascendat matrix causa eaꝝ ad supiora
Et caue ne approximare ei facias aliquid fetidum
quare fugiat matrix ad inferiora. Cũq̧ dico tertia

τ oleo de alcāna τ oleo de alacuhē: τ sit cera ei⁹ cera
citrina. τ qn̄q3 ponit in eo vitellus oui. τ si necesse ē
ut sit forti⁹ isto ponant in ipso castoreū τ aloes τ se
megenium τ coagulū leporis τ serum τ ireos τ ru-
ta τ alacuhen τ crocus τ gluten alimbat τ gumma
amigdalarum. τ de vnguentis expertis est ut insun
dantur folia capparis in aqua donec leuiantur: τ te
ratur cum eis caseus cū aqua mellis τ fiat ex eis vn
guentum: τ administrentur flores vitis cum caseo
τ aqua mellis. τ folia caulis τ flos eius conuenien
tia sunt apud me ad hoc. Et iterum si supponatur
sordes auris sicut dicitur confert. τ oportet ut sede
at in aquis in quib⁹ sunt virtutes lenientiū. τ fiat em
plastrum cū folijs altee recentib⁹ contritis cū gum
ma amigdalarum τ adipe anseris: τ empl'a facta ex
sansuco τ melliloto τ fenugreco τ camomille τ al-
tea. Cancer vō oportet ut mediceitur cū medicati
onibus cū quibus sunt vnguenta sedātia τ humie-
ctatione corporis τ euacuatiōe sanguinis ex basili
ca assidue τ saphena post ipsā in quibusdā horis τ
eductione melie τ solutione vētris. τ vnguēto ara-
sil est ꝓprietas in eo mirabilis ut sedat dolorē3 ei⁹.
Et quando fortior sit dolor intende τ experire in se
datiōe doloris medicinas calidas τ frigidas simul
τ sis ꝯtētus cōuenētiorib⁹ eaꝝ τ ꝓprie ad vlceratū
Calide itaq3 sedātes dolorem sunt sicut decoctio fe
nugreci τ similia. τ ceratū factum ex fece olei etiā di
missi in vase eris ut sumat de flore eius parū cū cera
citrina τ deforis liniatur. Et frigide sunt emplastra
facta de papauere cū coriādro τ solatro τ oleo rof.
τ albumine oui: τ ex eo qd resoluitur ex plūbo ad i
uicem fricato cū aqua coriandri. Et ueru3 decoctio
lentium sumat τ clisterigetur cū ea. Et iterū lac asine
τ succu3 arnoglosse ꝯiūctim τ sigillatim. Et quan-
do aduenit ex vlceratione fluxus sang. administret
vnguentū fluxus sanguinis.

Ca.xvi. de prefocatione matricis.

h Ec egritudo similis est epilepsie τ syncopi
cuius initiū est ex matrice τ puenit ad com
munitatem fortē cordis τ cerebri mediati
one velaminis τ retis τ venarum pulsatiliū τ quie-
tarū. Quidā vero sapientu3 medicorum dixerūt
φ non cognoscitur cā prefocatiōis. Verū cā in ipa
cū cōprehēditur ē φ accidit retētio menstruoꝝ aut
spermatis in adolescētibus τ viris potētibus i pri-
mis cū sint viri potētes τ virginib⁹ τ viduis: τ fit cō
uersio eius qd retinet inde ad frigus ꝟm plurimū τ
ꝓprie cū accidit ut in radice sit frigidū τ addit ei spis
situdo τ soliditas frigus: aut ad frigus putrefactio-
nem τ ē parū τ cognoscitur ex soliditate ei⁹ ad qd
declinat in sua cōplexione. Cū ergo inspissat vnu3
horum duorū ante mēstrua corrūpitur corruptio-
ne p̄dicta τ declinat ad naturā ventosā. Et accidūt
due spēs egritudinis: quarū vna est egritudo offici
alis que in p̄mis consequitur matricē3 quare spasma
tur τ ꝯtrahitur i p̄mis ad superiora aut ante τ retro
aut ad latus dextrū τ sinistrū ꝟm obedientiam ma-
terie retēte i venis τ nō inuenit meatū: imo dilatat
venas τ spasmat eas cū dilatatōe q̄re dolorē facit.
Et qn̄q3 spargit in substātia matricis τ ingrossat eā
deinde cōtrahit eā: aut nō spargit in ipsa: imo apo
stemat ipsā: deinde corrugat ipam q̄re addit mali-
tia: aut ꝓuocat sup ipsū menstrua alia q̄re nō inue
nientia cursū pducunt ad nocumētū in mēbris p̄n
cipalibus vltra nocumētū plurimū. Et qn̄q3 ꝯhit
cā apatis aut malitia ꝯplexiōis in p̄mis. τ qn̄q3 an
tecedit ꝯtractio causa apatis aut malitie cōplōnis
exiccantis: quare antecedit opilatio oris matricis τ
orificioꝝ venarum: deinde accidit retētio τ silr due
declinationes ad latera. Et scda est egritudo malis
cū eo qd facit ꝓcedere mām retētam ad duo mē-
bra p̄ncipalia ex vapore malo venenoso: q̄re acci-
dit res sicut epilepsia τ syncopis. Et qm̄ hec egritu
do est fortior syncopi pura tūc antecedit syncopis
sicut debili⁹ antecedit forti⁹. Et q̄ ex eis est mēstrua
lis magis salua ē q̄3 spermatica. sperma.n. quāuis
sit ei⁹ gnātio a san. τ ꝓprie in mulierib⁹ an̄ ꝯuersio
nem: tn̄ est magis susceptibile cōuersionis male q̄3
sanguis sicut lac generatū a sā. susceptibili⁹ ē ꝯuersio
nis q̄3 san. Et qn̄q3 accidūt huic egritudini periodi
τ multotiēs accidit in autūno. τ qn̄q3 sūt piodi ei⁹
tardi. τ qn̄q3 accidit oi die τ frequētia ei⁹ est parua
τ q̄re nō accidit huiusmodi apd partū cū mot⁹ ille
sit laboriosus: qm̄ mot⁹ matricis tunc est silis ex oi
bus diametris τ ē gradatus τ nō subit⁹ τ ē ad infe
riora τ ē operatio nature τ i ipso nō ꝓcedit vapor
venenosus ad mēbra p̄ncipalia. Et deterior p̄foca
tio matricis ē illa que destruit anhelitū in eo qd ap
paret quāuis necessari⁹ sit aliqs anhelit⁹. Et fortas
se apparet in eo φ ē sicut lana carminata suspensa
corā anhelāte: τ destruit etiā sensū τ motū τ assimi
lat morti. τ plim illi⁹ est causa spermatis. τ cā ei⁹ qd
de eo factū est τ sequr eam in difficultate illa q̄ an
helitū destruit. S3 leuior ea τ minor ē in gdu tertio
que facit accidere spasmū τ tetanū τ syncopim sine
nocumēto in ratione τ sensu.

Caplm.xvij. de signis.

q Uando appropinquat period⁹ hmōi egri
tudinis accidit disnia τ difficultas anheli
tus τ pulsus cordis τ dolor capitis τ ut lo
quat secū τ debilitas discernēdi: τ debilitas: τ pigri
tia τ debilitas in crurib⁹ τ citrinitas coloris τ alte
ratio ei⁹ cū paruitate fixiōis sup dispositionē suam
Et qn̄q3 accidit ex putrefactiōe calidi vaporis sitis
τ quādo addit in ea accidūt subet τ pmixtio rōnis
τ rubedo faciei τ oculi τ labij τ egrediūtur ad exte-
riora. Et qn̄q3 claudit oculos τ nō aperit eos τ de
bilitat anhelit⁹ valde. Deinde abscindit ꝟm plim τ
imaginat eger q̄si aliud eleuetur ex pectine eius: τ
accidit stridor dētiū τ percussio coꝝ τ mot⁹ inuolū
tarij ꝓpt corruptionē lacertoꝝ τ alterat dispositio
ei⁹: τ abscindit loquela τ difficilis sit intellect⁹ eius
quod loquit: deinde accidūt p̄cipue ex ea q̄ spma-
tica ē syncopis τ abscisio vocis τ attractio crurium
ad superiora τ apparet super corpus ros nō cōis
imo ꝑaru⁹. Et qn̄q3 resoluit ad vomitū phl'aticum

puꝝ ⁊ dolorē capitis ⁊ dolorē geniculi et dolorem dorsi ⁊ ad rugitū ⁊ ad expulsiōez hūiditatis ex matrice. Et qñqꝫ ꝑducit ad ꝑipneumoniā ⁊ ad sināticē ⁊ apāata dorsi ⁊ pectoris. Et pulsus fit i ea i ꝑmis tēsus spasmosꝰ rarꝰ: deiñ fit ferequēs absqꝫ ordie et ꝓpter apō casū ꝟtutis ⁊ ꝓpīgtatē morꝭ. Et fit vrina silis loture carnis aut fit sāguiēa rubea. Et mēstrualē qđ significat retētio menstruoꝝ: ⁊ spmaticā significat elongatio spacij a coitu cū dsiderio et castitate Et mēstrualē qñqꝫ cōsegtur exuberatio lactis ⁊ corpꝰ ē grauiꝰ ⁊ sēsus debiliores ⁊ dolores oculoꝝ et colli ⁊ ſe. Et accidētia q̄ sequūt retētiōez mēstruoꝝ ꝑdicta sūt manifestiora ⁊ cū hoc hūoris dñantis l'sā. appetit dñiuz ⁊ malitia sic melancholici. ipē ei fac accidē alienatōez ꝑ coitatez cerebri ⁊ syncopi ⁊ fortē ꝑ coitatez cordis ⁊ destruit anhelitū ꝑ coitatē aboꝝ simul ⁊ ꝑ coitatem diaphragmatis. Et phl'aticꝰ est ꝑuior ⁊ getiora hꝫ accidentia. Et cholericꝰ ē acutior ⁊ magis incolumis. Spmatica ꝟo incipiet cuꝫ nocumēto anhelitꝰ ⁊ magnificat timor in ea magis q̄ꝫ in mēstruali. reliqua ꝟo accidētia ñ apparent in ea. Et mltotiēs qđ accidit ex hoc ꝙ obstetrix tangit mficez eiꝰ spasmosā cōmotio ⁊ desideriuz qꝛ descēdat spma grossū ⁊ sanat. Et qñqꝫ expellitur illud ex obuiatōe sui ipsiꝰ ⁊ iuenit requiem. Et licet ipa sit similis epilepsie in plibꝰ iudicijs in hoc ꝙ subito accidit: tñ inter ipaꝫ ⁊ epilepsiā distinguit retētio eius qđ eleuat ex mfice ⁊ pectie ⁊ ꝙ ratio non minorat valde ⁊ semꝑ imo in dispositōibꝰ vehemētibꝰ valde. Et qñ euadit ꝑfocata narrat plimū eiꝰ qđ fuit i ea nisi sit maxia imoderata: spūa ñ currit sic est cursꝰ eiꝰ i epilepsia difficili ex cerebro ⁊ si currit sedat egretudinē stati ⁊ non idiget qđ ab ea excuset et redeamꝰ ad illđ ꝙ mōstrauimꝰ i ca. epilepsie d dria.

Dria ꝟo inter ipsā ⁊ apoplexiam ē manifestior et quō non cū sensꝰ dstruat i ea fm plꝫ itegre ⁊ non sit gemitꝰ. Dfa ꝟo inter ipsā ⁊ lethargiā ē ꝙ cū i ea ñ ē fe. nꝫ pulsꝰ ē plenꝰ vndosus ⁊ pricipiū doloris eiꝰ in capite ⁊ ē color diuersꝰ alrātꝰ. ⁊ i lethargia est fixus fm disponē vnā.

Ca. xviij. de cura.

Illius qđ eē cuiꝰ cā est retētio mēstruoꝝ oꝫ vt regat si nō ē illic albedo supflua: ⁊ cā retētiōis ñ ē mltitudo huiditatis viscose cū phl'omia ex basilica ⁊ ex saphēa: addēdo i omi dispositōe ex administratōe ꝓuocātiū mēstrua ⁊ ꝓpe suppositorū acutorū mordicātiū os mficis: ⁊ sūt sicut cordumeni ⁊ piper. Euforbiū ꝟo est valde forte in hoc faciēs descēdē mēstrua stati. Et ꝯmotio oris mficis ⁊ ꝑtiū vulue eiꝰ est ꝯferēs ei siue retētio sit mēstrual' siue spmatica. ipa eiꝫ facit declinare mficē ad iferiora ⁊ ad eq̄litatē ⁊ ꝑparat mēstrua ad ꝓuocatiōꝫ. Et gallia qđ est mirabilis i hoc. Et tiue ex diureticis iuuatiue sūt ⁊ ꝓprie q̄ fiunt ex keisin ⁊ fenugreco ⁊ semie lini ⁊ sāsuco abrotano. Et aq̄ thermaꝝ vtiles sūt eis iteꝝ. Et oꝫ vt fiat phl'omia ex basilica ꝑtis q̄ seqt declinatōez mficis. Si aūt nō declinat ad latꝰ imo ꝯtrahit ad supiora tunc tibi supest vt phl'omes q̄ꝫ cū q̄ꝫ duaꝝ vis aut ābas. Qđ si seuseris hūiditates plurimas tunc administra euacuantia eas sicut est hiera ruffi ⁊ thedoricon. Et iterum cum tu phlobotomaueris ⁊ euacuaueris san. fortasse necessarium erit tibi post septimū soluere ventrem cū hiera diacolloquintidos: ⁊ hiera picra ⁊ qñqꝫ erit necessariuꝫ ut iteres hoc sup eam. Et fortasse erit tibi necessariuꝫ ut euacues ⁊ in potu tribuas pillulas de tapsia ⁊ pillulas fetidas: deinde ponas vētosas post tres dies super dorsum ⁊ mirach: ⁊ qñqꝫ sup coxas ⁊ inguina. ⁊ subtilia regimen. ⁊ calefac inferiora cuꝫ fricatione ⁊ vaporationibus ⁊ vnctiōibus. deinde da ei in potu qđ fit sicut castoreū ⁊ myrrha cum aqua mellis ⁊ sagzenea: ⁊ diamarte ⁊ diapipereon: ⁊ diacyminū: ⁊ serapinū cū aqua aneti aut aqua faseolorū rubeoꝝ. Et gariofili iuuatiui sūt iterū. Et de potionibꝰ bonis ē ut sumat cymini quātitas galle et detur in potu cuꝫ aqua rute: aut aqua decoctionis agnicasti. ⁊ agaricū est valde bonum in hac egritudine quando potatur cum vino. ⁊ castoreum qñqꝫ sanat integre: ⁊ similiter blacte bizantie: ⁊ silr squilla aut acetū eiꝰ cū sorbet: aut oximel eius acetosū. Al sosir ꝟo cū ex eo in potu sumit est in eo sanitas. Et iteꝝ detur in potu de eo pōdus. ʒ. ij. aldeci in vino forti. ⁊ potus olei de kerua est valde iuuatiuꝰ. Et iteꝝ sumat in potu succū folioꝝ agnicasti cū vino et oleo. Et iteꝝ sumat pōdꝰ. ʒ. i. oppoponaci ⁊ tia. ʒ. i castorei: detur in potu cū vino: est eni iuuatiuū valde diureticū. Et de emplis ⁊ vaporatōibꝰ quecūqꝫ subtiliant san. ⁊ faciūt eū cholericū. Et de suppositoriis bonis ē sagzenee cū oleo de lilio q̄ntitas auellane ⁊ suppone collyriū ex aldeci cū vino. ⁊ iteꝝ sumant storaces liqde. ℥. iij. pipis tuf. amboꝝ añ. ℥. i. adipis anatis. ℥. iiij. se. vrtice. ℥. iiij. fiat ex eis licinū ⁊ supponat. ⁊ iteꝝ admistret ex clisteribꝰ ⁊ collyriis fcis ex eis q̄ calefaciūt ⁊ ꝓuocāt ⁊ soluūt vētrē. Si āt cā eiꝰ ē retētio spmatis tūc oportet vt nuptui tradat: ⁊ vsqꝫ ad illā horā oꝫ vt vtat exercitio ⁊ exsiccatiuis spmatis sic ruta ⁊ calamento ⁊ se. almaru ⁊ electuario diacymino cū eis q̄ sunt sic decoctio de radicibꝰ. ⁊ oꝫ vt intromittat obstrix manꝰ suas in vuluā eiꝰ iunctas oleo d lilio aut nardio aut laurio ⁊ ꝯmoueat portā vulue ⁊ portā mficis motione plena leni. ⁊ nccariū ē vt associet ei cū delectatiōe dolor ⁊ sit sicut est dispositio coitus. Ipsa. n. fortasse expellet sperma factū ⁊ sanabit. Et similit cū supponūtur res mordicatiue cōmotōez faciētes sicut sagzenea cū oleo laurino ⁊ sicut. ꝫꝫ. ⁊ piper ⁊ cordumeni sunt mirabiles in hoc. Et caue i hmōi dispositione phl'omiā imo administra in hac diuisiōe q̄ excitāt caliditatē: ⁊ cura curatōe syncopis. Et cōfert ad illud ⁊ accidētia eius mala cōfectio noiata cōfectio iuuamēti qm̄ iuuamētū eius est mirabile vehemēs ⁊ sagzena ⁊ mithridatū ⁊ medicamē de muscho et tyriaca. et si timet de medicamie muschi ⁊ mithridato quāuis sit i eis cōmotio spermatis tamē cōfortatio eoꝝ quā faciūt cordi ⁊ nature ad expellenduꝫ resistit illi ⁊ vincit ipsum: ⁊ serapinum ⁊ gariofili mirabilia sunt etiam.

Ca.xix.de regimine eius cum cõmouentur.

O Portet vt fũdat̃ ſup caput oleũ odoriferꝝ cõfortatiuũ calefactũ valde ſicut oleũ nardinũ aut oleũ de ben. Et icipe ad faciẽdũ ꝯmotiõẽ ꝑdictã: ⁊ ꝓprie cũ faciẽtibꝰ pruritũ mordicatiuũ. Et ſupponãt̃ collyria ꝑdicta ꝓuocatiua: ei ſuppoſitoria trahẽtia m̃ricẽ ad iferiora ſicut galia: ⁊ olea odorifera ſicut oleũ de ben ⁊ ſãbacinũ ⁊ ſicut oleũ alacuhen ⁊ oleũ de folio et reliqua olea odorifera acuta ad que ꝺclinat matrix ⁊ cũ hoc ẽ in eis ſubtiliatio et ꝓuocatio. Et ſilr̃ ſuffumiga eã ſubtus cũ muſcho ⁊ xiloaloe: ⁊ ſuffũiga eã cũ muſcho contrito ſup lapides ignitos: Et lini cũ coloe ⁊ algalia. Et tene anhelitũ eiꝰ ⁊ nares ipſius: Et moue ad vomitũ cũ pẽña itromiſſa in gutture eiꝰ: ipa eni iuenit cũ vomitu regẽ ⁊ leuitatez: Et fac eã ſternutar̃: Et fac eã odorare fetida: Et fac adherere iferioribꝰ eiꝰ vẽtoſas plimas attrahẽtes ſan. ⁊ matricẽ ad iferiora ꝓprie ſup emũctoria ⁊ coxas: aut ſup illud qꝺ ẽ ꝯtrariũ pti declinatõis ſi fuerit ꝺcliatõ vt attrahat̃ matrix et a n. ad iferiora: Et frica pedes eius fortiter: Et fac adherere anchas eiꝰ ⁊ pectinẽ ipiꝰ ⁊ coxas ⁊ crura ⁊ ſtringe eas ligãdo a ſupioribꝰ ad iferiora. Et ſuffumiget̃ cũ eis q̃ ſũt ſicut oleũ alrazaki ⁊ medicie calẽ rubificãtes i qbꝰ ſit qꝺ ſit ſicut euforbiũ. Et ſuppone ano eius ſicut ea q̃ reſoluũt vẽtoſitatẽ ⁊ lini ſtõm iterꝝ cũ eis ⁊ voca ea ⁊ cõmoue. Cũ ergo fiũt ei oĩa illa et non redit ei ãhelitꝰ eius tũc neceſſarium eſt vt effundat̃ oleũ feruẽs ſup caput eiꝰ: Aut cauterizet̃ ſinciput eꝰ ſi non fuerit excuſatõ inde. Et qñqꝫ euadit cũ phlẽbotomia. Et caue ne ei des in potu vinũ qm̃ aq̃ eſt ei conueniẽtior ⁊ carnes groſſas ⁊ ea q̃ addũt i carne ⁊ ſpmate.

Ca.xx.de homorroidibus ⁊ bothor et moro q̃ apparent i m̃rice ⁊ clauo.

Q Uandoqꝫ eueniũt in matrice hemorroides Et accidit qñqꝫ in ea ſicut morꝝ ſicut dictuz eſt de maſculis. Et qñqꝫ appẽt ſup eã bothor diuerſe q̃rũ q̃dam dicũt̃ alhaſce qm̃ ſũt ſilẽs capitibꝰ alhaſce. ⁊ qñz ſũt albe. ⁊ qñz appẽt ſup eã bothor vt v̓ruce aut claui ſucceſſiõe ragadiarꝫ ⁊ ſucceſſiõe apatũ durorꝫ. et ñ ẽ poſſe vt ſanẽt̃ hemorroides niſi q̃ ex eis ſũt extra m̃ricez ⁊ parꝫ ſanãt̃ facte i ꝓfũdo. Et qñqꝫ ſequit̃ illã cꝰ mẽſtrua retinent̃ apparitio homorroidarꝫ in ano ſuo ⁊ in eo qꝺ appet ꝺ matrice ſua. nam ſperat̃ ꝙ apiãt̃ ⁊ mũdificẽtur ⁊ fit cũ eis ſecuritas ab egritudinibꝰ difficilibꝰ quas fecit retẽtio mẽſtruorꝫ et poſſe eſt vt apparcãt hemorroides ⁊ ſilia illis i ſpeculo cui opponit̃ vulua ſm̃ modũ quẽ diximꝰ i ca. ragadiarꝫ. ⁊ cũ ipm̃ũt i ſpeculo non euacuãt̃ quin aut apparcãt in hora doloris ⁊ ẽ hora retẽtõis mẽſtruorꝫ eiꝰ ⁊ videãt̃ rubee dure: aut i hora q̃etis ⁊ videãt̃ detumie facte: ⁊ illud eſt apud curſũ eius qꝺ currit ex eis de re nigra ſicut fex.

Cap.xxi de curatõibus hemorroidaruz.

I Ste hemorroides nõ dolẽt niſi pp vehemẽtiaz iflatõis earum et ſoliditatis earꝫ: qr̃ oꝫ vt liniãt̃ ⁊ ꝑparẽt̃ ad currẽdũ Qꝺ ſi non iuuant̃ hoc hemorroides ⁊ nõ ſũt late ãple nõ ẽ excuſatõ qn admiſtret̃ ferꝝ ſm̃ modũ quẽ diximꝰ in adminiſtratõe hemorroidarꝫ api cũ calib noto. ⁊ illud ẽ cum ſit extra matricẽ. Qñ ergo icidũtur ponãt̃ ſup iciſſurã atrimẽtũ ⁊ alumẽ ⁊ cortex turis ⁊ q̃ ſũt ſilia illis. Cũqꝫ volũtas eſt vt fiat illud itromittat̃ mlĩer in domo f̃rida ⁊ incidat̃ illud ex ea i ipſa: ⁊ precipiat̃ ei vt ſubleuet pedes ſuos ad parietẽ duabꝰ horis ⁊ faciat adherere dorſo ſuo ⁊ pectini ⁊ matrice ſue pãnos ifuſos aquis ſtipitis ifrigidatos niue. Et ſi forſan ſãguis nõ abſcindit̃ tũc pone ſup pect nez et ſup dorſuz et q̃ ſecũtur ipm vẽtoſas adherẽtes et ſuppone lanaz i fuſaz in aq̃ decoctõis ſtipticorꝫ in qua ſunt diſſoluta acatia ⁊ hypoqſtidos ⁊ litiũ ⁊ ſimilia. Et fiat vt ſedeat in aquis ſtipticis. Et ſi fuerit hemorroides late ãple: tũc ñ labores ad icidẽdum eas. ſꝫ admiſtra ſr̃ eas exſiccatiua fortiter retinentia ſãguinẽ: ſicut ſũt pãni ifuſi ſucco berberis aut acetoſe ſup qꝺ puluerizata ſũt litiũ ⁊ acatria ⁊ ſilia ⁊ ligẽt̃ extrema eiꝰ cũ ſtrictura. ⁊ ꝑcipe vt dormiãt ſꝫ figurã ſeruantem illud quod ſuppoſitum eſt: ⁊ rege eam regimine fluxus ſan. ſupflui. Et de lenificatione earum eſt ut ſedeat mulier in aquis quibꝰ decocta ſũt lenificantia ſicut altea ⁊ camemilla ⁊ fenugrecum ⁊ ſe. lini ⁊ mellilotũ. Et adminiſtra ſup eas ex oleis ſicut oleum de pice ⁊ de lilio ⁊ oleuz de melliloto. Sedeat habens eas in decoctione fenugreci ⁊ lenificantium cum aliquo oleo. Et ſupponant̃ peſſaria facta ex iſopo ⁊ nitro ⁊ reſina.

Capitulum.xxij.de carne addita ⁊ longitudine allakic ⁊ apparitione ſicut virga ⁊ rei noĩate furſus.

Q Uandoqꝫ oritur in ore matricis caro addita. ⁊ quandoqꝫ apparet ſuper mulierez res que eſt ſicut virga commouens ſub coitu. ⁊ quandoqꝫ aduenit ei ut faciat cũ mulieribus ſimile quod fit eis cum quibꝰ coitur. ⁊ quandoqꝫ ẽ illud battaruz magnum. Et furſus quidem eſt caro addita orta in ore matricis que quandoqꝫ ꝓlongat̃: ⁊ qñqꝫ abbreuiat̃ ⁊ nõ ꝓlongatur niſi in eſtate ⁊ abbreuiatur in hyeme. Et ſũma quidem medicorum teſtificatur illud ſicut Archigenes: ⁊ Ga. negat illꝺ medicus

Ca.xxiij.de cura

V Irge quidem ⁊ albattara curatio eſt incisio poſt cõuerſionẽ eius ſuper ceruicem ſuam. Et retine ventrem eius et incidatur illud ex profundo ⁊ ex radice vt non accidat fluxus ſan.

Carnem vero aliaz fortaſſe poſſibile eſt curare cũ medicinis corrodẽtibus carnem de illis que adminiſtrantur in capitulo ſuo. Et fortaſſe non eſt excuſatio quin incidatur ⁊ tũc currit curſu hemorroidarum Et furſus quidem ligatur cum filo ligatura ſtricta ⁊ dimittitur duobꝰ diebus aut tribus. ⁊ fortaſſe minuit̃ dimiſſio eiꝰ ita donec putrefiat ⁊ incidatur vt minoretur curſus ſan.

Cap.xxiiij.de aqua in matrice

Q Uandoqꝫ aggregatur in matricibus mulierum aqua ⁊ ꝑfocatur ea.

Capitulum.xxv.de ſignis.

Signa sunt ꝙ antecedit retētio mēstruoꝝ: et multiplicaꝭ rugitus in vētre ꝓprie cū mouetur. ⁊ ambulat: ⁊ accidit in inferiorib⁹ vētris spa molle. ⁊ qn̄q3 fit sicut hydropica ⁊ multiplicaꝭ cursus hūiditatis aquose. ⁊ qn̄q3 existiat ꝙ sit pregnās. ⁊ qn̄q3 est vulua eius in hoc vt ꝓuocetur ab ea aqua pluria subito. Ca. xxvj. de cura.

Curatio eius ē ut administrētur phlōmia si indiget ea: ⁊ exercitiū: ⁊ vt faciāt eā sedere in rebus prouocātibus aquositatē fortis ꝓuocationis: ⁊ res que administrāt in emplīs hydropꝭ donec matureꝭ: dein de approximētꝭ ei ꝓuocātia menstrua cū fortitudine ⁊ dētur in potu ꝓuocātia vriā: ⁊ nō est malū si clisterizeꝭ clisterib⁹ hydropicoꝝ ⁊ cū collyrijs prouocātib⁹ aquā ⁊ menstrua. Et suppositio hellebori albi cōfert ei ⁊ ex̄hit aquā plurimā.

C. xxvij. de inflatione in m̄rice ⁊ cognitiōe eius.

Quādoq3 ē cā prima in hoc vt eueniāt inflatio ⁊ vētositas i matrice ꝑcussio aut casus ⁊ sicut illud quare debilitaꝭ cōplō eius. Et qn̄q3 est difficultas part⁹ ⁊ conuersio oris m̄ricis aut frigus. facit eni3 superuenire opilatōem opilādo os matricis coartando ventositatē in vacuitate ei⁹ aut in vacuitate villoꝝ ipsius: aut in angulis eius. ⁊ illa q̄ ē i vacuitate ē debilior: dein̄ que est in angulis postea q̄ ē a cōcauitate: qn̄3 fit fortis virt⁹ retētionis vētositatis in matrice ⁊ villis eius vsquequo cōsequitur dolor extēsus ad pectinē ⁊ dilatatur i inguinib⁹ ⁊ eleuaꝭ vsq3 ad coxas ⁊ vs3 ad diaphragma ⁊ stō3 ⁊ h3 vocē sicut ē vox tympani ⁊ hydropisis tympanitis. ⁊ qn̄q3 ē ꝑmutabilis ⁊ associantur ei pulsio ⁊ pulsatio ⁊ punctio ⁊ pūctura quā vaporatōes cum virtutibus caliditatis sedāt: ⁊ redit cū reditu frigōis ⁊ cōpressio ꝑmutat eā in rugitu ⁊ augmētaꝭ cū ea pectē ⁊ fortasse remanet hec vētositas spacio vite. ⁊ existimāt quidā ꝙ dn̄ium m̄ricis sup ſp̄ma resoluit hāc vētositatē quasi nō sit. Ca. xxviij. de cura.

Confert ad illud potus logodion ⁊ fagzenea in aqua radicū ⁊ se. post euatione materiei faciētis illud a corpe ⁊ a m̄rice cū eis que sunt sicut hierapicra proprie. ⁊ si chronica sit egritudo tē cū eis que sunt sicut hieraarchigēis. Et oleū alkakigi iuuatiuum est valde ad hoc. ⁊ qn̄q3 supponunꭲ collyria ex eis que sūt sicut bdelliū ⁊ xilobalsamum ⁊ se. eius cū oleo nardio ⁊ oleo de ruta. ⁊ qn̄3 embrocaꝭ cū oleo de ruta ⁊ oleo anetio. ⁊ qn̄q3 ponūꭲ super matricē emplā facta ex eis que sūt sicut ruta: et se. agnicasti ⁊ cyminū ⁊ centaurea ⁊ alberenge sif. et sansuc⁹ ⁊ anisū ⁊ calamētū ⁊ cassia ⁊ anicos ⁊ reliq̄ seia. ⁊ qn̄3 fit vt sedeat i aquis in qb⁹ decocte sūt medicie emploꝝ predictoꝝ. ⁊ qn̄q3 fiūt cū spēb⁹ calis. ⁊ qn̄3 apponūꭲ pectini ⁊ matrici vētose cū igne.

C. xxix. de vētositate m̄ricis nō inflāte.

Sentit hn̄s eā quasi sit res in ea inuoluta suspēsa ⁊ videt sepatiōem doloris ꝑmutari.

Capitulū. xxx. de cura.

Cura est vt sumat oi die. ℥. i. ⁊. ʒ. de diarmarte cū. ʒ. i. cymini ⁊ vi. ʒ. vni⁹ masticis.

Fen. xxij. de egritudinib⁹ in extremitate mēbrorū que est duo tractatus.

Tractatus primus de eo qd̄ accidit eis de nocumentis quantitatis ⁊ situs.

Ca. i. de forma zirbi ⁊ duoꝝ siphac.

Oportet vt scias ꝙ sup ventrē post cutē sunt duo pāniculi quoꝝ vn⁹ noiatur siphac ⁊ cōprehēdit intestina ⁊ calefacit ea sua spissitudine ⁊ vnctuositate ⁊ cōprhēdit lacertos. Et scd̄us est interior ⁊ noiaꭲ beriteron ⁊ noiaꭲ rotūdus: qm̄ quasi singulare fit ab eo qd̄ tegit ipsū ⁊ sicē spera super quā sūt sūme ⁊ additiones molles ⁊ foramia. ⁊ cōtinuaꭲ desup velamini. ⁊ ꝓcessio eius ē ex supremo. ⁊ ē subtilis sub cute ventris ⁊ pāniculo eius. ⁊ adherēt ei duo ex lacertis vētris dexter ⁊ sinister adherētia vehemēti. Deinde cōtinuaꭲ post eos ābos velamini in ꝑtib⁹ eius carnosꝭ cōtinuatōe vnitiōis post cōtinuatōem suā cū stō p⁹ cōfirmatōem ⁊ soliditatē substātie eius. ⁊ illa cōtinuatio est continuatio dilatata. verū ipsa cū ꝯtinuatur epati est subtilis valde. ⁊ est ei in eleuatione sua ad stomachum ⁊ in reflexione sua descēdēdo ab eo firmitudo cū oppositione venarū ⁊ arteriarū magnarū suspēsarū cū eo ⁊ descendit subt⁹ ⁊ fit zirbū. Et currit super plurimū albiterō ab inferiori de subtilibus lacertis dilatatis sup vētrē tunica vna: ⁊ forsitā existiaꭲ ꝙ sit ꝑs eius ꝓpter cōtinuatōem eius ⁊ similitudinē suā cū eo ⁊ in neruositate. Cū ergo singularis fit ab eo alberiteron est subtilis textuꭲ valde ⁊ ille est alberiteron vrine. ⁊ subtilius eius ⁊ purius ipsi⁹ est apud epiglotalē ⁊ orū pāniculi intrinseci ⁊ costarū ex h̄ pāniculo ⁊ iuuamītū hmōi siphac ē replē qd̄ ē inꭲ lacertos ⁊ itestina vētris ⁊ strīgere locū ⁊ ꝓhibere supfluitates ne cadāt in locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis qd̄ ē posteri⁹ ⁊ cōprimere posterius intestina ⁊ viscera euāntia supfluitates cū ꝓxia sunt ad expellēdū qd̄ ē in eis de fece ⁊ aqua hydropisis ⁊ vrina ⁊ ꝓhibere inflatōem vehemētē: ⁊ ligat viscera ligamēto forti. ⁊ ē in dorso sicut res vna ⁊ lacerti oēs posteri⁹ sup carnē glandosā quasi substractā eis ⁊ venis magnis ⁊ meatib⁹ ꝯtinuatis iter intestia ⁊ stōm. Quidā v̊o dicūt nō ꝑtrāsit vt dicaꭲ ꝙ in siphac sint genera villorū ꝯtextoꝝ ſm ꝑtes notas villorū q sūt instr̄a virtutū triū nālīū. ⁊ isti quidē nō est posē vt dicāt illud in tunicis venaꝝ ⁊ vesice ⁊ matricis nisi de aliquo pāniculorū imo est corp⁹ singulare. ⁊ ista duo velaia tutamia sūt viscerū cōcauitatis inferioris. Cūq3 ꝑuenīūt ad pectinē fiūt in eis duo foramia stricta quasi ipsa ābo sint ꝑ que trāsit lūbare a dextra ⁊ sinistra in eis insepabilia donec fiāt sicut due ciste duorū ouoꝝ ⁊ sub duob⁹ velaib⁹: ⁊ ē zirbū: zirbū qdē est cōpositū ex duob⁹ pāniculis quorū vnus cooperit aliū inꭲ quos sunt arterie plurime ⁊ vene pautiores eis. Et figura eius est sicut cistis ⁊ ē ligatū cū stō ⁊ mesaraicis ⁊ cum colō. ⁊ ei⁹ ꝓcessio

est ex eo qd descendit ex suꝑfluitate beriterō apud stōm ⁊ duodenū ⁊ eo qd ascēdit ex suꝑfluitate eius ⁊ apud pectinē. Primū ergo qd occurrit de vētre ē cutis. Deinde sub ipsa ē pāniculꝰ primus ⁊ noīatur aggregatio eoꝝ mirach. Deiñ sūt lacerti. Postea beritei on: Deinde zirbū: Deiñ i estina.

Ca.ij. de ruptura ⁊ his q̄ assimilantur ei.

r Uptura fit ꝑ solutōem pāniculi a singularitate sua ⁊ casū fissure in eo quē penetrat corpus qd fuit cōprehēsum in eo ante scissurā: aut propter dilatatōem stricture in meatu: aut solutōez: ⁊ cū accidit illud taliter ꝙ qñ icedit penetrās ꝑuenit ad testiculos ⁊ noiat̄ ramex ⁊ hernia. qd aūt est pt̄ h noiatur noīe cōitatis hernia testiculi, ⁊ varices eiꝰ ⁊ duricies ⁊ duricies qdē folliculi testiculorū cadit i zirbo. Accidit eni qñz vt dilatētur duo foramia predicta ꝓpter debilitatē eoꝝ. Aut disrūpatur ⁊ egrediatur qd sequit̄ eā de hūiditate glutiosa. Aut hūorosa. Aut mollificatiua: Aut ꝓpter adiutoriū ex ꝑcussiōe: Aut motu. Aut cāu: Aut retentōe spermatis moti: ⁊ prohibiti ab expulsiōe: Aut ascēsione mulieris suꝑ virū Aut labore anhelitus in coitu ⁊ ꝓprie suꝑ replōnez Et similit̄ coitu suꝑ nauseatiuā satietatē ⁊ agregatione vētositatis ⁊ egōnis i vētre: quare descēdit: Aut zirbū: Aut velamē ⁊ intestia: ⁊ ꝓprie monoculum qñ est solutū nō ligatū: Aut humiditates que effundūtur ex expulsiōe nāe. Aut generāt apud eos propter frigus ipsoꝝ ⁊ cōuersiōez san. ad aquositatē et fortasse accidit ei pāniculꝰ ꝓprius. Et qñz ē ꝓpter hūiditatē sanguineā ⁊ feculētā vbi ē cā eius ꝑcussio Aut casus: Aut vētositas inflatiua. Et qñz cōfert curatio cū ferro. Et qñqz nascit̄ illic caro addita. Et qñqz igrossat̄ osseū: aut indurat̄ ex apāte: aut piguedine quare assimulātur ramici ⁊ noiant̄ hernia carnis: ⁊ qñqz simılıt̄ in inguinibꝰ. Et qñz inflant̄ vene eius ⁊ noiat̄ hernia varicosa. Et qñqz mollificat̄ mollificatiōe vehementi absqz ruptura quare ꝓlonatur ⁊ assimilat̄ hernie iterū. Et qñqz accidit ruptura super testiculos ⁊ ꝑuenit apud inguina. ⁊ qd ē supra ea in sumine ē maloꝝ accidētiū ⁊ in duobus emūctorijs. Et illa que accidit supra sumē ē parūꝑ raro s̄m cōpatōem ad alias: qm̄ ille locꝰ sustentatꝰ ē lacertis ⁊ qd sub eo est tuet̄ extremitatibꝰ lacertoꝝ Et qñqz accidit sumini augmētū ⁊ ē de genere rupture iterū. Et oē qd est ex ruptura super sumē ē maloꝝ accidētiū quāuis sit ꝑue additōis ⁊ nō dolent i principio qm̄ expulsū in ea sūt intestina miuta ⁊ sūt expressa coartata ⁊ coartant fecē ⁊ euomit eā ⁊ ē de genere ileos ⁊ inquietudine eius ⁊ angustia ipsiꝰ. verū illa que est subtus ē magis susceptibil' dilatatōis ⁊ magis incedēs in additōe ⁊ nō dolet in pricipio. Et scias ꝙ ramex intestinoꝝ ⁊ zirbi ē egritudo fortis difficilis quāuis sit ꝑua. Et ramex aque ē egritudo facilis ⁊ si sit magna.

Cap.iij. de signis.

s Ignū aūt cōe rupturis ē additio appens et sentit̄ inter siphac inter intrinsecum ⁊ int̄ mirach. Et additur eius appitio apud motuz ⁊ cōprehensiōem anhelitꝰ. Et eius que est ꝓpter dilatatiōnē meatꝰ signū ē ꝙ apparet paulati in osseo absqz motu laborioso ⁊ vociferatiōe ⁊ alijs ⁊ est ramex testiculi. Qd aūt est ꝓpter illud qd ē supra ē ꝓpter disruptiōem ꝑculdubio ⁊ nō cōfert ei exsiccatō. Et signum eius que ē ex intestinis penetrantibus in scissurā ē reditio eius cū velocitate cū resupiatur ⁊ sensibilitas rugitus ⁊ ꝓprie cū premitur. Illā vero que fit ex zirbo ⁊ siphac significat aduentꝰ eius paulati ⁊ est ad profūdū cū equalitate in situ: ⁊ non sentit̄ in illa ramice rugitꝰ. ⁊ s̄z plꝫ ē quātitatis ꝑue in quantitate ꝓfunditatis. Et qñqz egredit̄ totaliter ⁊ hꝫ quantitatē magnā ⁊ ē difficilis sanatōnis sicut hernia intestini. verū eius tactus nō ē diuersus a tactu hernie intestini ⁊ ventositatis. Et reditio eiꝰ que est ex intestino ⁊ zirbo difficilior est q̄z vētose. Et ramex quidē aque cognoscit̄ ꝑ tactū ⁊ tensiōem ossei ⁊ ꝑ splendorē ⁊ lenitatē ⁊ ipsa iterū nō redit ⁊ nō igredit̄. Et hernie ventose cognitio ē qm̄ inflatio vētosa manifesta ē. Et ventosa quidē redit absqz cōpressiōe plima ⁊ dolore. Et qñz redit in dispositiōe ⁊ resupinatio non facit eam velocioris reditus quam hora alia. Iudiciū nāqz eius in resupiatione ⁊ non resupinatōe sīle est cū nō sit grauitas ei neqz lubricitas: sed in ea que ē ex intestinis ē diuersū quoniaz est apud resupinatōem facilior partī. Et qñqz accidūt ex ea dolores vehementes ꝓpterea ꝙ ostendit osseū. ⁊ qñqz cōprimit testiculū. Et carnose signū ē ꝙ est in ipso osseo nō intra ipsū ⁊ ē cū duritie ⁊ grossitie ⁊ diuersitate vie: ⁊ qñqz ē ex lapideitate apatis duri ⁊ noiat̄ buris. Hernia vō varicosa cognoscitur ex venis repletis ⁊ ex corrosiōe vrinali in ea cū mollificatōe testiculoꝝ ⁊ ꝓhibitiōe a cursibꝰ ⁊ motibus. Et illā que est in arterijs tactus cū digitis cōprehēdit. ⁊ illā q̄ nō ē i eis imo in venis nutriētibꝰ illa mēbra nō cōprehēdit tactꝰ.

Ca.iiij. d' cura.

r Egimē quidē vl'e hūtibus rupturā est dimittere replōnē ⁊ dimittere motū plꝫ ⁊ saltus et incessū subitū ⁊ coitum. Et deterior illarū dispositionū ē illa que ē suꝑ replōnē. Et oz vt dimittat cibos inflatiuos. ⁊ nō multū vtat̄ potu aque: ⁊ dimittat oēs res mollificātes ita ꝙ etiā balnea: ⁊ cum comederit resupinet̄: ⁊ sit cū sedet cōstrictus circa rupturā ⁊ apud coitū proprie: ⁊ sit coitus eiꝰ apud lenitatē ventris eius. Et scias ꝙ intentio in curōe rupture ē ꝯsolidatio scissure si posis est: aut ꝯseruatio eiꝰ ne addat̄ ⁊ exsiccatio eiꝰ qd mollificatū est ⁊ dilatatū. ⁊ reductio eiꝰ qd descēdit in ipsa si est zirbum aut itestinū. ⁊ resolutio eiꝰ qd aggregatū ē i ea si est aq̈ aut ventositās. ⁊ ꝓhibitio mãei q̄ extēdit eā. ⁊ si nō resoluit̄ preꝑatio fiat i eiꝰ exctiōe. Ampliꝰ ꝯsolidatio scissure aut cōseruatio eiꝰ vt nō addat̄ fit cum medicinis glutiatōem faciētibꝰ cōfortātibꝰ i quibꝰ est stipticitas. ⁊ quāto magis ē scissura minor ē ꝯsolidatio facilior. ⁊ qñqz fit iuuamētū i ea cū cauterio. ⁊ eꝰ exsiccatio fit cū medicinis resolutiuis. ⁊ reductō eiꝰ qd descēdit fit cū strictura ⁊ ligatura. verū resolutio eiꝰ qd aggregatū ē fit cū emplr̄is faciētibꝰ hydropisiz ⁊ que sūt eis similia. ⁊ ꝓhibitio materiei fit

cū euocatōe ⁊ eq̄tiōe cibi. Et eiꝰ extractio fit cū medicinis adurētibꝰ cū fortitudīe ⁊ operatōe ferri

Ca.v. de curatōe rupturaꝝ i testini ⁊ zirbi.

I[n] est ābo[rum] descēsio ad osseū pollis ē eoꝝ reductio: veꝝ fit difficilꝰ fm ꝯpatōez reductionis āborū i ruptura q̄ ē d̄sup. Illud eni fit facile cū resupinatōe ⁊ q̄libet ꝯpssiōe cū manu: Qd̄ si addat ruptura icipiat i desiccādo illud qd̄ dilatatū ē pp hūanitatē ⁊ adunādo qd̄ scissū ē ⁊ igenietur in ꝯsolidatōe eiꝰ. Et qñ fit inobediēs ad redeūdū fiat vt eger sedeat in aq̄ cal'a ⁊ ēplet ruptura cū linitis aut vaporet cū pāno cal'o tādiu donec redeat. deinde strīgat suppositis medicis aggregatōez faciētibꝰ ⁊ dimittat tribꝰ diebꝰ ⁊ sit resupinatꝰ. ⁊ sit strictura cū inuolutōibꝰ q̄dratis ⁊ iuolutōibꝰ p̄paratis ad aggregādū labia scissure. Et qñq3 cauterizat f3 hāc stricturā ⁊ p̄paratōez ⁊ non admistrēt inuolutōes sperice qm̄ ipe dilatāt maxime: aut necessaria ē ꝯsolidatio. Et nō o3 vt approximet huic rupture ferru3 oīo. Et medicīe q̄ bibūt qbꝰ iuuāt habentes rupturaz sūt saggenea ⁊ decoctio nuc. cupressi: ⁊ ꝓpꝛie i quibus dissoluta sūt saggenea ⁊ dyacīminū. Et o3 vt administrēt in ea ēpl'a q̄ sup scissurā admistrāt postq3 aggregata sūt labia scissure ⁊ tracta sūt duo oua ad supioꝛa: ⁊ expleta ē reductio eiꝰ qd̄ descēdit. ⁊ d̄ istis emplis est illud qd̄ fit ex sauia et nuce cupssi et cupressi folijs. Ipsa eni sūt radices ēploꝝ super pl3 iuuamēti quoꝝ est ꝯueniētia. Et de emplis ꝯueniētie ē illud qd̄ fit ex bdellio ⁊ dragagāto ⁊ gūmi arabico ⁊ glutio pisciū ⁊ glutio coꝛioꝝ ⁊ tuberibꝰ siccis cancroꝝ ⁊ rosis cū capitibꝰ suis ⁊ omnibus stipticis et mastice myrtho sicco ⁊ mes excoꝛticatis ⁊ aldeid et folijs altee de mecha ⁊ alūīe iamenī ⁊ sumach ⁊ fructu tamarisci ⁊ magra ⁊ cētaurea ⁊ aloe semegenio. Descriptio alia empli: ℞. āmoniaci ⁊ turis ⁊ aloes semegenij ⁊ dabach oīm añ. ʒ. iii. bdellii pondꝰ. ʒ acatie ⁊ saracocolle amboꝝ añ. ʒ. i. terāt in moꝛtario ⁊ madefiāt in pꝛicipio noctis cū acero: deīde terant i mane cū aliq̄ntulo sauine ⁊ imbibat ex eis cottū ⁊ ponat sup locū ⁊ strīgat ligando. Emplm leue: ℞. masticis ⁊ saracocolle ⁊ turis ptes eq̄les ⁊ aggregent i vino de passis ⁊ liniat sup pgamenū de pāno ⁊ strigat. ⁊ sile illi ē illud qd̄ fit ex aloe ⁊ glutīe ⁊ ture. Et iteꝝ sumat nux cupssi ⁊ tus ⁊ acatia et balaustie et saracocolla ⁊ san. draconis ⁊ litiū ⁊ mirrha ⁊ galle ⁊ sauia eq̄li mēsura ⁊ terāt bñ ⁊ ꝯficiāt cū gūmi et fiat vt adhereāt ouo: Aut in quocūq3 loco fiat ruptura donec cadāt. Emplm bonū qd̄ qñ3 ꝯsolidat rupturā ifantium: ℞. coꝛticū granatoꝝ pōdꝰ. ʒ. x. gallaꝝ imaturaꝝ. ʒ. v. decoquāt cū vino stiptici. ℥. v. decoctōe vehemēti ⁊ reducāt itestina ad supioꝛa et ēbrocet locꝰ cū aq̄ frigida ⁊ iuiscet hoc emplum et ñ soluatur nisi transacta hebdomada: aut in omnibus .x. diebꝰ scl'. Emplm mirabile sumāt masticis coꝛticis turis nucis cupssi ⁊ myrrhe ⁊ glutinū pisciū ⁊ saracocolle omniū ptes eq̄les: dissoluat glutē cum aceto vini ⁊ aggregent cū eo medicīe: ⁊ fiat ex eis ēplastrū. ⁊ foꝛtasse sufficit ifantibꝰ emplm qd̄ fit ex baustiis ⁊ psilijs ⁊ radice lilii siluestris: ⁊ foꝛtasse sufficit tibi vt facias emplm cū lēticula aq̄ q̄ ē de genere herbaꝝ nascētiū in aqua: ⁊ foꝛtasse sufficit vt liniant eoꝝ rupture cū bdellio dissoluto in vino ⁊ oleo sambacino aut cū castoꝛeo ⁊ ꝓpꝛie qñ est aquosa. ⁊ iteꝝ foꝛtasse sufficit cu3 sauich de oꝛdeo.

Cap.vi de ruptura aque.

Q[u]andoq3 euacuat aquositas eiꝰ cū bezel g̃dato ⁊ qñq3 euacuat cū emplis extrahētibꝰ aquositatez ⁊ post illud qñq3 fit cū ferro et medicinis acutis calefaciētibꝰ illud qd̄ seq̄tur rupturaz ex siphac quare ꝯstrigit ⁊ non descēdit aquositas. In opatione v̄o q̄ fit cū bezel ⁊ phl'omo o3 vt eleuent testiculi ad supioꝛa et elongent valde ab osseo postq3 obliquatꝰ ē pectē ⁊ pars eiꝰ vt elongētur ab infirmo ⁊ vt resupinet sup lectū aut sup locū in quo sedēt homines. Et fiat vt sedeat āciılla a dextra eiꝰ extendens v̄ga3 eius ad superioꝛa. Deiñ phl'omet cum phl'omolato: ⁊ caue ne phl'omes aliq̄d de ꝯmissura sed dextra pte aut sinistra: deinde scide fugiendo commissuram ⁊ stude tamdiu donec descendat tota aquositas ⁊ euacues eam: deinde tibi inest electio si timueris reuersionem ⁊ repletionem eius post tēpus ut reiteres curationem si volueris cū bezel. ⁊ si volueris cauterizabis: ⁊ cauterium fit hoc modo. Sume ferrum subtile in quo sunt vncini et igniatur sicut ignitur cauterium: ⁊ liga testiculos quanto longius possibile est a locis ⁊ reuolue cauterium ab osseo ita ut non inueniat testiculum: et inueniat osseū et alberiteron ⁊ constringat ⁊ calefaciat ipsum q̄re non ingrediat ipsū aq̄ post illud. et ꝙ dilatet meatū: ē eni melꝰ. deinde cura crustas ⁊ consolida. ⁊ foꝛtasse incidis ex beriteron aliq̄d: deinde cauteriza ipm ⁊ pone sup scissuras stiptica ⁊ ꝓhibe egrum potare aquā. Emplastra vero ad ramicem aque sunt ex genere emplastroꝝ hydropis ⁊ splenis. ⁊ sic si sumat staphisagria ⁊ cyminū ⁊ aggregētur cum passis rubeis enucleatis aggregatiōe facta cū ꝯtritione: ⁊ fiant sicut vnguētū ⁊ emplet cū eis. Et iteꝝ sumāt pip ⁊ grana lauri ⁊ baurach ⁊ cera ⁊ oleū antiquū ⁊ fiat ex eis vnguētū ⁊ emplet cū eo. Et iteꝝ sumat cinis q̄rcꝰ ⁊ ꝯficiat cū oleo ꝯfoꝛtato cū decoctōe ⁊ emplet cū eo: est eni iuuatiuū valde: ⁊ sumant. ʒ. xxx. ⁊ cere. ℥. vij. olei. ℥. vi. ⁊ pipis qm̄ bonum ē ⁊ granoꝝ lauri grana. lxxx. fiat ex eis emplm adherēs. Et bdelliū arabicū sanat testicl'os et qñq3 resoluit ramicē aq̄ pueroꝝ.

Ca.vij. de cura rupture ventositatis

Regimē in hoc ē vt deuitet inflatiua ex oleribus ⁊ g̃nis ⁊ repl'onē supfluā pducentē ad rugitū ⁊ ad malitiā digōnis ⁊ potū vini mixti ⁊ vinū crudū iflatiuū. Et sumat in potu medicias d̄soluentes vētositatē sic diacyminū ⁊ saggenea ⁊ trifera mag̃ ⁊ totū illd̄ cū d̄coctōe galāge. Cōfectō ad eos bona: ℞. folioꝝ rute sicce ⁊ isopi ⁊ cymini ⁊ ameos ⁊ se. agnicasti ⁊ baurach ⁊ calamēti oīu3 ptes eq̄les et epithimi q̄ntū oia ꝯficiant cū melle: ⁊ fiat empl'3 cū ruta ⁊ cymino ⁊ calamēta ⁊ agnocasto ⁊ acoꝛo ⁊ bac lauri ⁊ sāsucco ⁊ cera ⁊ stoꝛace. Et sunt olea qui

bus fit inunctio sicut oleũ de costo ⁊ sambacinũ et oleũ nardinũ ꝓpe. Et fiat vaporatio cũ resoluẽtibꝰ vẽtositatez ꝑdictis multotiẽs. ⁊ qñ fortior fit dolor administrent collyria facta ex melle ⁊ nitro ⁊ serapino ⁊ oppoponaco ⁊ cymino ⁊ se. rute ⁊ folijs ru. et castor. s. oibꝰ: aut qbusdã eoꝝ ẜm necessitatẽ.

Cap. viij. de cura ramicis carnis ⁊ varicose.

Curatio eoꝝ ẽ curatio apatũ duroꝝ. ⁊ multotiẽs qdẽ sufficit in ramice varicosa inunctio cũ vnguento basilicon ⁊ adipibus lenibus ⁊ medullis.

Cap. ix. de augmento vmbilici.

Quandoqȝ accidit in vmbilico augmẽtum qd ẽ ẜm semitã rupture note. Et qñqȝ est ẜm semitã hydropisis ita ut aggregetur in illo loco solo hũiditas aut ventositas. Et qñqȝ fit cã vene aut arterie faciẽtis currẽ ad ipm san. Et qñqȝ fit cã apatis duri aut additiõe carnis sub cute.

Capitulum. x. de signis.

Ex eo q ẽ cã egressiõis zirbi aut intestini signũ est ꝙ color corpis ẽ color ipsiꝰ ⁊ sit locus diuersus ⁊ ꝓpe in ruptura ex intestinis. Et associatur rupture ex itestinis dolõ qdã ⁊ occultatur cũ ꝑmitur ut occultetur. Et qñqȝ occultatur cũ rugitu ⁊ addit ei admĩstratio mollificãtiũ. s. ex balneis ⁊ iunctione ⁊ motꝰ magnitudie. Et illud qd ẽ ex hũiditate nõ reducit ꝯpssio ⁊ ẽ lene cuiꝰ quãtitatez nõ alterat ꝯpssio facta cã occultatiõis: ⁊ ẽ color eiꝰ color corporis. Et qd ẽ ex vẽtositate ẽ leuiꝰ ⁊ minꝰ expellẽs qȝ illud qd ẽ ab hũiditate ⁊ ẽ ei sonꝰ tympani ⁊ vox ⁊ qd ẽ ex san. ẽ sanguinei coloris ⁊ nigri. Et qd ẽ ex natiuitate carnis aut duritie ẽ graue duꝝ cuiꝰ occultatio non ẽ sicut occultatio aliorum.

Capitulum. xi. de cura.

De illud qd ẽ ex aptiõe vene pulsatilꝭ ⁊ non pulsatilꝭ aut vẽtositate curãdũ nõ oz te laborare. ꝙ si laboraueris ad illud cõseqtur te ut labores ad incidẽdũ ⁊ suẽdũ. Reliquoꝝ autẽ curatio ẽ ut facias egrũ sugere ⁊ ꝑcipias ei ut extendat ventrẽ suũ: ⁊ retineat anhelitũ suũ tãdiu donec appeat augmẽtũ. Cũ ergo appuerit fac i circuitu eꝰ circulũ ut sit distictũ: deinde resupina eũ nõ sup circulũ post sepationẽ eiꝰ cũ vicino. Et fac aptionẽ sup mirach solũ ita ut nõ accipias qd sub ipso ẽ: ⁊ intromitte i eo acũ cũ filo taliter ut nõ obuiet corpi sub ipso: deinde pfora tali pforatiõe ut discoopiatur ab eo qd ẽ sub mirach solũ. Si ergo ẽ sub eo itestinũ expelle itestinũ ad inferiora. ⁊ si ẽ zirbũ extẽde ipm ⁊ incide lacertũ: deinde sue locũ disruptũ cũ filꝭ oppositis duris extensis ad iuicẽ ⁊ stringe ipm sup alchati ⁊ sue eũ ⁊ dimitte filis. iiij. capita ꝯsiderando ut cadat ad lacertũ ⁊ ꝯsolida residuũ ⁊ stude ut ꝯsolides ita ut ꝓfũde remaneat ⁊ nõ accedẽs ad exteriora ita ut sit nõ fedũ. Vẽtosi aũt regimẽ iteꝝ est albezel ⁊ icisio ⁊ ꝯsutio pꝰ illud ẜm modũ q dictꝰ ẽ.

Ca. xij. de gibbositate ⁊ vẽtositate gibbositatis.

Gibbositas ẽ remotio spõdiliũ: aut ad interiorẽ dorsi aut ad añriorẽ ptẽ. Et ẽ gibbositas anterioris quã qdã noiant arcuationem. Et qñ accidit cũ cõitate ossiũ cassi noiatur ꝯcauatio ⁊ arcuatio: aut ad exteriora dorsi ẽ gibbositas posterioris. aut ad latꝰ: ⁊ dr̃ ꝯtorsio. Et cãe eiꝰ aut sũt ꝑmitiue sicut ꝑcussio aut casus: ⁊ q̃ currũt cursu eoꝝ. Aut coopere ex hũiditate aquosa salsa lubrificatiua mollificãs ligamẽta: aut hũiditate limosa: ⁊ q̃ fit plꝭm ab hũiditate salsa est torsio: aut ad anteriora: aut posteriora. Et qñqȝ fit gibbositas ꝓpter vẽtositatẽ aliquã ꝑcutiẽtem facientẽ gibbositatez. Aut apostema aut exiturã extẽdẽtem tunicas in pte sua: ⁊ multotiens declaratur apostema ꝑ san. egrediẽtẽ cũ solutiõe ventris significãtem maturationẽ apostematis ⁊ eiꝰ eruptionẽ: ⁊ multotiẽs est illud apostema durum. Et qñqȝ fit ꝓpter spasmũ ligamẽtoꝝ ⁊ ẽ pauci casus velocis interfectiõis. Et totũ illud aut ẽ cã cõitatis spõdiliũ plꝭm numero ⁊ ẜm gradationẽ: aut nõ est ita. Et gibbositas qdẽ ⁊ ꝓpe illa q̃ est ad interiora constringat locũ sup pulmonẽ: q̃re facit accidere malitiam anhelitꝰ. Et qñ accidit i infãte ꝓhibet pectus incidere i dilatatione ⁊ amplificatiõe sui q̃re diuersificãt mẽbra anhelitꝰ nocumẽta ꝯstringentia sup ea anhelitũ: ⁊ ꝓpter illud dicit Hy. cui aduenit gibbositas ex asmate aut tussi anteqȝ expuat ipse moritur. et illud ideo qm significat ꝑmutationẽ materiei faciẽtis eas ambas ad spõdiles. Et facit accidẽ in eis exiturã fortẽ appentẽ eueniẽtẽ a mã grossa. ⁊ si nõ eẽt eiꝰ egritudo non accidẽt ab ea gibbositas: ⁊ qñ ita fit nõ fit ꝑpatio pectori ut dilatetur pulmo: q̃re retinetur anhelitꝰ: imo oz ut malꝰ fiat anhelitꝰ ⁊ ꝑducat ad ꝑditionẽ. ⁊ infãtibꝰ qdẽ accidit gibbositas ⁊ vẽtositas gibbositatis qñ cibantur añ horã quãobrez igrossantur hũores ⁊ declinãt ad spõdiles ⁊ subtiliantur crura hñtis gibbositatẽ ꝓpter illd qd fac̃ gibbositas de opilatione quorũdã meatuũ ⁊ vie in q̃ penetrat cibꝰ.

Capitulum. xiij. de signis.

Signa facte a causis ꝑmitiuis sũt casꝰ eaꝝ. Et sig̃ facte ab hũiditate ẽ signũ forme ⁊ tactꝰ: ⁊ ꝙ locꝰ paꝝ exsuccat oleũ cũ quo inũgitur: ⁊ tarditas eiꝰ i exsuccãdo ipm ⁊ añcessio ẽ regis hũiditatis. Et signũ facte ab apate ẽ tactꝰ loci ⁊ dolor eiꝰ pũgitiuꝰ ꝓpe ⁊ fe. hñti eã añcedẽtes. Et signũ facte a siccitate ẽ significatio siccitatis corpis ⁊ tollerãtia fe. acutaꝝ ⁊ euacuationũ ⁊ velocitas exsiccationis olei ⁊ vehemẽtia ipsiꝰ siccitatis.

Cap. xiiij. de cura gibbositatis ⁊ vẽtositatis faciẽtis ventositatem.

Humide qdẽ ⁊ sicce curatio ẽ cura palysis ⁊ spasmi hũidi ⁊ spasmi sicci i necessitate euacuatõis ⁊ dimissiõis eiꝰ ⁊ q̃litate admĩstrãdi empla ⁊ embrocas ⁊ q̃ sĩ silia. Et canõ mediciaꝝ eiꝰ q̃ nõ ẽ cũ siccitate ẽ ut sint stiptice ut stringãt ligamẽta q̃ mollificata sũt quãobrẽ inclinate sũt spõdiles: ⁊ calefactie ut ꝯfortẽt ea: ⁊ resolutiue ut ꝯstrigãt hũiditates mollificãtes aut adiuuãtes ad mollificãdũ. nã cũ cadit sufficiẽtia sr̃ stiptica poꝭe ẽ ut ꝯfõrtẽt ligamẽta. veꝝ cũ ñ resoluitur mã ptrãsit ut ꝑmutetur ad mẽbꝝ aliud. Et emplꝫ qdẽ ꝑmutatur ad pedes ⁊ fac̃ i

tis accidē palysiꝫ ⁊ ſilia ſꝫ mã in ſubtilitate ⁊ groſ
ſitudie ſua ⁊ ſꝫ ꝑmixtõeꝫ ei⁹ ex bibitõe aut īfuſione
paulatim facta. et cum añcedit mūdificatõ non eſt
malū vti ſtipticis. Et qñqꝫ aggregãt ſtipticitas ⁊ ca-
lefactio ⁊ reſolutio in re vna ſic aggregant ī nuce cu-
preſſi ⁊ foliis ei⁹ ⁊ foliis lauri ⁊ calamo aromatico ⁊
aluſniati ⁊ enula. Et qñqꝫ cõponit medicia ex ſtip-
ticis frigida ſicut roſa ⁊ acatia ⁊ balauſtiis cū calidiſ
calefaciētib⁹ ſicut bacca lauri ⁊ caſtoreo et foliis ole
andri ⁊ acoro. Olea vͦo ꝯferentia ei q̄ eſt humida
ſūt olea reꝝ calidaꝝ ſtipticaꝝ ſicut cuꝑſſi ⁊ oleū rute:
⁊ indiget emplīs habētibus medicinas reſolutiuas
fortis reſolutõis ſicut ſūt folia oleãdri ⁊ acorus ⁊ ca
ſtoreū ⁊ ruta. Et ex oleis oleū de ruta ⁊ oleū de caſto
reo ⁊ oleū ꝺ piretro ⁊ euforbio factū ſꝫ hūc moduꝫ
diſrūpat piper ⁊ caſtoreū ⁊ piretrū ⁊ pulpa collogn
tide ⁊ euforbiū ⁊ aſſa ī oleo rutino ita vt .p. ℥ .i. me
dicinaꝝ ſumat. ℥.i. olei: deinde moretur ſub ſole et
colet poſt duas hebdomodas ⁊ remouēt ſuꝑ ipſuꝫ
medicie ⁊ fiat illud mltotiēs ad minus octies et ad
miniſtret medicamē forte adꝰ illā q̄ eſt ex hūitate et
ad vētoſaꝫ: ℞. ſauinā ⁊ ſehaꝫ ⁊ āmoniacū ⁊ nuc. cu-
ꝑſſi ⁊ piretrū ſāſucū, ⁊ cordumeni ⁊ ſqnātū ⁊ caſſiaꝫ
ꝺcoquāt cū aqua decoctõe optia ⁊ fūdat ꝺſuper de
oleo q̄ꝫtū ē aque medietas ⁊ ꝺcoquātur ⁊ iteret ali-
quotiēs ⁊ ꝓiiciātur ī eo caſtoreū ⁊ euforbiū ⁊ ſaui-
na cõtrita ⁊ admiſtretur. et in ipſo qdē ē ꝯfortatio
mēbri ⁊ carminatõ vētoſitatis ⁊ reſolutio hūitatū
extranea ꝝ groſſaꝝ. Emplꝫ ad gibboſitatē ex vētoſi
tate: ℞. ſtoracis liqde ⁊ coſti ⁊ calami aromatici ⁊ ſa-
uie omniū añ. ℥.i. euforbij .ʒ.i. olei nardi quātū ne
ceſſe eſt. Apoſe aūt cura ē cura apatis difficilis ma
turatõis ⁊ eruptõis ⁊ reſolutõis ꝓprie apatib⁹ duris
Rememoratõ, emploꝝ ad gibboſitatē hūidaꝫ ēplꝫ
bonū, Sumātur acor⁹ ⁊ enula decoquāt in aqua
cupreſſi ⁊ ēplaſtret ex eis loc⁹. Emplaſtrū conferens
humide ⁊ vētoſe ex eis ſit: Sumant enula ⁊ ſauina
⁊ acor⁹ ⁊ coq̄ꝫtur in vino donec in ꝺcoctiõe diſſol-
uātur ⁊ diſſoluat cū eis bdelliū donec fiat ſicut vn-
guētū ⁊ admiſtret. Et quādo nõ valēt curatiões cū
eis q̄ bibūtur ⁊ emplīs aut ſimilib⁹ admiſtret cau-
teriū vt remoueatur mollificatõ ⁊ iduret locus.

C. xv. de varicibus.

Ex dilatio venaꝝ ī crure ⁊ pede ꝑꝑ multitudi-
nē eius qꝺ deſcēdit ad eas ex ſan. Et plīm ſā.
ē melicū. ⁊ qñqꝫ ē ſā. mūd⁹ ñ melācolic⁹. Et
qñqꝫ ē ſan. groſſus ph latic⁹. ⁊ quocūqꝫ mõ ſit ē ſã
guis in quo nõ ē putrefactio: ⁊ ſi nõ ſaluabit cū eis
pes ab vlceratiõe ⁊ apatib⁹ malignis. Et plīm qdē
accidūt curſorib⁹ ⁊ viatorib⁹ ⁊ onera portātib⁹ ⁊ co
rā regib⁹ aſtātib⁹. Et multotiēs accidūt ꝓpt egri-
tudines acutas: qm̄ expellit materia illic in ill' q ex ꝑ
dictis ad eas ſūt ꝑparati. Et qñqꝫ accidūt incipien-
do ſicut accidunt dolores iuncturaruꝫ incipiendo.
Et habentib⁹ ſplenem ex predictis multotiēs. ⁊ iſte
varices nõ ſuſcipiunt curationē. Et quandoqꝫ inci-
dūtur ⁊ accidit ex inciſione eaꝝ extenuatio mēbri ꝓ
pter priuationem deferentiū nutrimētum. Et acci-
dunt in illis q̄ ex eis ſunt melācolice cū incidūtur et
ꝓhibentur egritudines melācolice ex melācolia. cū
aūt eſt ſan. mundus ⁊ eradicant aut auferūtur tūc ñ
timetur qꝺ accidat melācolia. Et multotiēs qdem
putrefit illud quod eſt in varicibus ⁊ perducit ad
vlcera.

Capi. xvi. de elephantia.

Ex additio ī pedib⁹ ſm modū qui accidit in
venis varicū: q̄r ingroſſat pedē cuꝫ eq̄litate
ſua. Et quādoqꝫ ſit ꝑꝑ hūore m melicū ⁊ illud qꝺ ē
plīm. Et quādoqꝫ ſit ꝓpter hūmorē phlaticū groſ-
ſū. ⁊ quādoqꝫ accit ex cāis ex qb⁹ accidūt varices. et
ex ſan. bono cū plurimū deſcēdit: aut nutrit eo pes
nutrimēto aliquo: aut ē in ꝑmis rubeus: deinde ni
ger. ⁊ cā ei⁹ eſt vehemētia replonis ⁊ etiaꝫ debilitas
mēbri ꝓpter multitudinē caliditatꝫ ⁊ vehemētiā at-
tractõis ei⁹ ꝑꝑ vehemētiā calitatis iflāmate ex mo
tu ⁊ adiuuāt ad illud diſpões adiuuātes ad variceſ.

Capitulū. xvij. de ſignis.

Diſcernit vnaq̄qꝫ ex ſuo ſili ꝑ colorē ⁊ regimē
antecedēs. Et melica eſt ſ̄guis tendēs ad cali
ditatē. ⁊ illa q̄ eſt rubea ē magis icolumis q̄ꝫ
nigra. Et phlatica ē ad lenitatē ꝺcliuis. Et qñqꝫ feſti
nat melica ad ſciſſiões ⁊ vlcerationē. Et ſāgui. nota
eſt.

Ca. xviij ꝺ cura varicū ⁊ elephātie.

Elephātia qdē maligna eſt q̄ paꝝ ſanat. Et
opꝫ vt dimittat cū diſpõe ſua ſi non addit.
Qꝺ ſi ꝑuēit ad vlceratiõeꝫ ⁊ timet cõroſio ñ
eſt aliquid niſi ut icidat radicitus. Cū ergo ſuccurri
tur ei in ꝑncipio ſui poſſibile ē ut ꝓhibeat cū euacu
atiõib⁹ ⁊ ꝓpe cū vomitu laborioſo ⁊ cuꝫ eo qꝺ ex-
trahit phla ⁊ meliā: ⁊ phlomia ſi idiget ea: ꝺinde ad
miſtrēt ſtiptica ſuꝑ pedē. Cū aūt ꝯfirmat paꝝ ſꝑat ꝙ
ꝓhibeat. Et ſi ſperat ſcias ꝙ ſūma curatiõis ſperate
hui⁹ egritudis ē aſſiduatio ī curatiõe ⁊ admiſtratio
reſolutiuū fortiū. ⁊ dr̄ ꝙ alkitran cõfert ei iuiſcatuꝫ
⁊ linitū. Regimē vͦo varicum ē quoniā oꝫ ut
euacuet corp⁹ ex venis manus: ⁊ euēnt melia ⁊ hu-
mores groſſi ⁊ rectificet reg mē: ⁊ deuitet oē ingroſ
ſatiuū ⁊ deuitet mot⁹ laborioſos ⁊ ſtationē longaꝫ
deinde ꝑueni ad iſtas venas: q̄re phlomia eas ⁊ ex-
trahe totū qꝺ in eis ē de ſan. melico ⁊ facꝰ phlomiā
in fine ſaphene: deide aſſidue fac in oī pauco mūdi
ficatõꝫ corpis cū eis q̄ ſūt ſic hiera picra cū aliq̄ntu
lo lapis lazuli: ⁊ aſſiduet ſuꝑ eā q̄ntū poſſe ē. Et aſſi
duet potū epithimi ī aq̄ caſei ⁊ dimittat motū oino
⁊ vtat ligatura ſuꝑ pedes cū iſtitis ab iferiori ꝑte ad
ſuꝑiorē. ſ. calcaneo vſqꝫ ad genu. ⁊ cū hoc admiſtra
epithimata ſtiptica ⁊ ꝓpe p⁹ mūdificatõeꝫ cū phlo
mia ex manib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊ venis ipſis ⁊ cinerē caul
aut oleū de oliuis pulueriꝫata deſuꝑ tamariſco ⁊ lu
pinos decoctos epithimādo ⁊ ēbrocādo cū aqs e⁹
⁊ ſim⁹ capraꝝ ⁊ faria fenu greci ⁊ ſe. raphani ⁊ ſe. ru
te ſūt h⁹ generis etiā. ꝙ ſi ñ valꝫ aliqd niſi iciſio ſcide
carnē ⁊ fac apparē vitē ⁊ ſcide eas ī lõgitudie ſua ⁊
caue ne ſcindas eas latitudinalit: aut ex tranſuerſo
q̄re fugiāt ⁊ noceant. Cūqꝫ feceris illud extrahe to
tū qꝺ in eis eſt ex ſan. ⁊ opoꝫ vt facias currē ex eis
illꝺ qꝺ poſſe ē currē, Deinde mūdifices illꝺ ſciēdo ī

lõgitudine. Et qñq3 extrahũtur cũ acu ⁊ incidũtur penitus ⁊ oꝫ tũc vt eradicẽtur ⁊ si nocebũt. ⁊ melioꝛ extractio ẽ cũ cauterio. Cauteriũ ei meliꝰ ẽ q̃3 incisio ⁊ nõ l3 vt extrahãtur nisi rubee nõ nigre: in nigris vero fiat illud qd̃ descripsimꝰ priꝰ de mũdificatiõe. ⁊ qñq3 accidit vt nõ sanet vlcus dũ nõ ad vltimu3 ꝑuenitur in mũdificatione ⁊ nõ cucurrerũt adhuc humores melici ⁊ grossi. Et oꝫ pꝰ icisionẽ ⁊ extctiõe3 ⁊ cauteriũ vt deuitet illud qd̃ generat hũorem melicũ ⁊ assiduet mũdificatõem corpis ita vt nõ generetur superfluitas melica: quare fiat reuersio egritudinis si fuerit materiei iter ad ipsa3 nõ strictũ ⁊ moueatur qd̃ fuerit cõsueti motus a pedibꝰ ad mẽbra que sublimiora sũt q̃3uis i aptiõe et scissiõe sit timoꝛ. ⁊ quãdo non expellit ad mẽbꝛ viliꝰ ꝑueit ad mẽbra sublimioꝛa: quãobrẽ rectiꝰ est vt nõ apiat neq3 fiat i eis aliquid nisi post mũdificatõem vltimã. ⁊ foꝛtasse assimilãtur nodi elephãtie quare errat in eis. verũ nodi tangũtur cũ ferro: s3 elephãtia est sicut diximꝰ.

Tractatus scdus de doloribꝰ hoꝝ mẽbrorum.

Ca.i. de doloꝛe doꝛsi.

Doloꝛ doꝛsi fit i lacertis ⁊ coꝛdis itrisecis ⁊ extrisecis clausis cũ doꝛso. ⁊ qlit cũq3 sit aut accidit ꝓpter frigus cõplexõis ⁊ phlatis crudi: aut ꝓpter multitudinẽ exercitij vel laboꝛis. aut ꝓpter multitudinẽ coitus. ⁊ qñq3 fit ꝓpter cãs gibbositatis cũ nondũ cõfirmata ẽ. aut ꝓpter cõitatẽ quoꝛũdã viscerũ sicut fit ꝓpter debilitatẽ renũ ⁊ matiẽ eoꝝ ⁊ ꝓpter repletõem vehemẽte3 vene magne posite sup doꝛsũ: aut ꝓpter cãm apatis. aut vulnꝰ i cãna pulmõis. ⁊ qñq3 fit i medio doꝛsi. ⁊ qñ3 fit ꝓpter cõitatẽ mricis sicut fit cũ appꝛopiquat descensus mẽstruoꝝ aut pꝛefocatio mricis. ⁊ cũ sũt signa ꝑtus doloꝛ fit doꝛsi. ⁊ iterũ qñq3 ẽ ex signis crisis.

Ca.ij. de signis

Alu3 quidem qui est ex frigoꝛe ⁊ qui ẽ ex crudo humoꝛe deãbulatio ⁊ exercitiu3 sedãt s3 plim. ⁊ ẽ eius inceptio paulatim. et qñ3 sentit cũ eo frigꝰ. Et fcm a laboꝛe ⁊ onẽ rei grauãtis ⁊ silibꝰ ⁊ a coitu significat añcessio rei illiꝰ. Et factus cã renũ ẽ apud alchati ⁊ debilitat cũ eo desideriũ cocũdi. ⁊ fit cũ vna cãru3 renũ notarũ. Et fcm cã caliditatis pure significãt inflãmatio ⁊ moꝛdicatio cũ lenitate ⁊ pulsatõis pꝛiuatõe. Et factum cã replõnis venarũ significãt extẽsio doloꝛis i doꝛso cũ calitate ⁊ inflãmatio ⁊ pulsatio ⁊ replõ coꝛpis. Et factũ ꝓpt cãs gibbositatis significãt ea q̃ docuimꝰ in capitulo eiꝰ. Et doloꝛes quidẽ doꝛsi: aut egent incuruatione aut erectõe. Et indigẽtes icuruatõe sũt illi i quibꝰ ẽ cã spasmus ex apate doꝛsi: aut alijs ex cãis gibbositatis. Et indigẽtes erectõe sũt illi in quibꝰ nõ ẽ necessariũ q diuersificet reductõem anhelitꝰ ex incõuẽitate lacertoꝝ a reclinatõe retro ⁊ incuruatõe a nõ faciẽtibꝰ doloꝛẽ. Et cũ manꝰ iuuenit doloꝛẽ tũc cã ẽ in doꝛso: ⁊ ñ iuenit tunc cã est in ventre.

Ca.iij. de cura doloꝛis doꝛsi.

Poꝛtet vt redeas in ca ad curatiões doloꝛum iuncturarum quas dicemus ⁊ curationes gibbositatis ⁊ vẽtositatis faciẽtis gibbositatẽ: nam via vna ẽ. Frigidꝰ vo inquãtũ ẽ frigidꝰ oꝫ vt curetur cũ ebibitis ⁊ emplis ⁊ vnctiõibꝰ pꝛedictis in ca. pteritis. ⁊ iquãtũ est illic crudꝰ hũoꝛ oꝫ vt fiat euo cũ eis q̃ sũt sicut hiera d̃ pulpa colloquitide ⁊ pillule fetide. Et factꝰ a laboꝛe ⁊ silibꝰ oꝫ vt curet cũ cibo bono ⁊ vnctõibꝰ tpatis ⁊ oleis tepidis. Et fci a coitu cura ẽ cura eius q debilitatꝰ ẽ a coitu. Et facti cã renu3 curatio ẽ cura debilitatis renũ. Et facti cã replõnis venarũ plime cura ẽ phlõmia ex curuatura genu ẽt ipsa eni in dispositõe sedat eũ ⁊ ꝓpꝛie cũ cõsequunt iuunctões ex oleo ros. ⁊ silibꝰ. Et facti cã gibbositatis curõ ẽ cura gibbositatis: ⁊ qm̃ plim eiꝰ qd̃ accidit ex doloꝛe doꝛsi nõ accidit nisi ꝓpter frigꝰ: aut ꝓpt debilitatẽ renũ tũc oꝫ vt sit plim curõis ex ꝑte eoꝛu3. Et nos quidẽ iã cõpleuimꝰ sermonẽ in curõe renũ. Et cõpleuimꝰ iterũ sermonẽ in calefactõe doꝛsi i ca. gibbositatis. Verũ de curõibꝰ ꝓpꝛijs doloꝝ doꝛsi frõꝝ ẽ administratio olei de eufoꝛbio soliꝰ. Et de potõibus exptis ad ipsũ ẽ tyriaca diatesseron: Aut oleũ de kerua cũ aqua apij. Et vt bibat infusionẽ ciceris nigri ⁊ acoꝛi multotiẽs cũ quatuoꝛ. ʒ. butiri et ʒ.i. mellis. ⁊ vtat hoc. xiiij. diebus. ⁊ comestio aspagoꝛũ ⁊ assiduatio eius est iuuatiua valde. Et pillule soluentes hñtes hũc doloꝛẽ q sunt frigide ꝯplexiõis sũt pillule fetide. Empla vo sũt hoc mõ nã emplatõ cũ oleãdro sanat eũ q antiquꝰ ẽ. Et ẽplatio cũ eis q̃ sũt sic oppopõacũ ⁊ bdelliũ ⁊ sapinũ ⁊ enula ⁊ ãmoniacũ ⁊ castoꝛeũ ⁊ eufoꝛbiũ sigillati ⁊ compositio cũ oleo laurino ⁊ oleo rutino ⁊ oleo de stoꝛace ⁊ oleo de kerua iuuatiua est valde. Et de vnguẽtis sunt oleum de eufoꝛbio ⁊ oleũ de costo. ⁊ oleo de lilio inest ꝓpꝛietas mirabilis. ⁊ meliꝰ quidẽ est vt calefiat doꝛsum in pꝛimis fricando cũ panno aspero: deinde inungatur cõpꝛimendo.

Ca.iiij. de doloꝛe ilij.

Et pꝛimus huic ca. ⁊ plim eius est vẽtosꝰ phlaticus. ⁊ appꝛopinquat ei cura eius. Et de curatione pꝛopꝛia ei est vt sumãtur fenugreci ⁊ granoꝝ arasced ⁊ se. apij ⁊ ameno. ⁊. ʒʒ. ⁊ cinamomi partes equales: serapini quantum omnia: fiant ex eis pillule ⁊ auellane ⁊ administrentur. Quod si fuerit ꝓpter apostema in mẽbꝛo aut in eo quod cõicat ei tunc curatio eius est illa cura. Et parum quidem fit ꝓpter malitiã complexiõis calide sicce aut cum materia nisi fm semitã cõitatis mẽbꝛorũ vrine ⁊ intestinoꝛũ. Et signum ⁊ cura in hoc manifesta sunt.

Ca.v. de doloꝛibus iuncturarũ ⁊ eis que cõmunicant podagre ⁊ sciatice ⁊ alijs.

Causa patiens in his egritudinibꝰ ẽ membrum suscipiens. ⁊ causa efficiẽs sunt cõplexiones ⁊ materie male. ⁊ cã instrumentalis est dilatatio meatuũ naturaliũ accidentalis: et aut ex creatione: aut euentu complexionũ non naturalium quas accidere facit motus ⁊ vacuitas ⁊ raritas accidentalis: Aut pꝛopter creationem sicut est in carnibus glandosis. Amplius distinguamꝰ vnamquãq3 harum diuisionũ distinctione aliqua.

Mēbꝝ itaqꝫ suscipiēs ē cā vt eueniāt iste egritudies
Aut ꝓpt debilitatē sui ꝓpt malitiā cōplexiōis cō-
firmate ⁊ ꝓpe frigide. Aut ꝓpt debilitatē sui in crea
tione sua nō ex pte cōplexionis. Aut ꝓpt vehemen
tiā caliditatis ⁊ ꝓpe cū accidit ꝑ motū ⁊ ꝑ dolores
et ꝑ cās extrinsecas lꝫ hec diuisio nō sit lōginq̄ a di
uisione ɔplonali. Aut casu sui sitꝰ sub mēbris aliis:
et vbi ad ipm currunt medicie ꝑ naturā ⁊ ꝓpt hoc
mltiplicāt i pedibꝰ ⁊ anchis Cā āt efficiēs aut ē cō
plexio corpis totiꝰ aut i mēbro ꝑncipali inflāmās
aut infrigidās cōgelās aut exsiccās stringēs ⁊ ꝓpe
cū ei cōmiscet humiditas extnea Māe ṽo aut sūt
san. singlaris: aut sā. phlaticꝰ: aut sā. cholericꝰ: aut
san. melicꝰ: aut ē phla singulare: aut vehemētia cru
di: aut singularis: aut humor cōpositꝰ ex phlegma
te ⁊ cholera: aut aliqd ex genere cholere: aut vētosi
tas irretiua. Et plm qdē sit a phlate cū cholera: de
inde a crudo: deinde a sā. postea a colera ⁊ raro fit
a melia. Et cause diuisionū huiꝰ sūt cause q̄dā pteri
te ⁊ catarri. Et corize sūt ex causis eiꝰ. Et cūratio co
lice ꝭm hunc modū in quo ɔfortāt intestina ⁊ expel
lūt supfluitates ɔsuetas ⁊ nō suscipiūt eas: q̄re expel
lunt ad extremitates. Et de causis eiꝰ iterꝝ sūt cibi ge
nerātes genꝰ faciēs euenire dolorē illū mēꝝ. ⁊ pau
citas digestionis ⁊ trāqllitas ⁊ qes ⁊ dimissio exer-
citij: ⁊ coitꝰ plimꝰ: ⁊ freq̄ntia ebrietatis: ⁊ retētio eua
tionū ɔsuetaꝝ san. mēstrui ⁊ alioꝝ ⁊ ani de illis quo
rum iam cōsuetudo cucurrit ex phlobotomia: aut
solutōne vētris ⁊ est dimissa. Et iterꝝ exercitiū sup re
pletionē ⁊ coitus sup repletionē ⁊ cibū ⁊ vinū plm
in ieiunio ante cibū ipm nāqꝫ ledit neruos. Et hu-
mores crudi cū retinēt in corpe: deinde nō euacuā
tur ꝑ naturā in egestione ⁊ vrina neqꝫ ꝑ artē: nō est
lōginquū qn euenire faciāt dolores iuncturaꝝ si ex
pellant ad eas ptes si remāserit ⁊ putrefiant. Cū āt
nā expellit eos in egestiōe ⁊ vrina tūc inuenis cum
eis vrinā grossā semꝑ nō subtilē crudā q̄re tūc forsi
tan sit securitas ab eoꝝ malitia. ꝙ si ita n̄ fuerit erit
vnū eoꝝ q̄ diximꝰ. Et si adiuuerit ad has materias
crudas motꝰ iūcturaꝝ laboriosus: aut ꝑcussio: aut
casus: aut addiderint in debilitate ṽtutū ira ⁊ vigi-
lie debilitantes ṽtutes ⁊ trahētes matias ad ipm et
fiant penetrātes sua ꝓpetate euenīēt dolores iūctu
rarū. Et hoꝝ qdē humoꝝ plm ē superfluitas dige
stiōis secūde ⁊ tertie. Et aptiores ad hoc vt in eis
mltiplicent ista sūt senes. Et hūtes egritudies chro
nicas. Et ɔualescētes cū nō regunt cū rectificatōne
Et illud ideo qm̄ eoꝝ ṽtutes debilitant a digestiōe
bona ⁊ ꝓpe cū sunt curati cū sedatōe absqꝫ euacua
tione sufficiēti expulsione vltia. Et nō qꝺ mltiplicāt
dolores io iūcturis nisi qm̄ ipse sūt magis vacue q̄ꝫ
reliq̄ mēbra ⁊ plis motꝰ ⁊ debilioris cōplexionis ⁊
frigidioris. Et sitꝰ eaꝝ in extremitatibꝰ ē lōginquꝰ a
regie ꝑnio Et mltotiēs qꝺ inuiscāt mē intra iūctu
ras ⁊ fiūt sic gypsū ⁊ ꝓpe q̄ ex eis sūt crude. Et mlto
tiēs orit super iūcturas eoꝝ caro ⁊ ꝓpe iter digitos
q̄re ɔtorq̄nt digiti ⁊ ɔstrigunt ⁊ fit dolor fortis qn̄qꝫ
et sedat qn̄qꝫ. Et plm qꝺ huiꝰ non fit nisi in hūtibꝰ
ɔplones calidas. Et plm qdē orit caro cū mā ē san
guinea Et plm qdē illi cui accidūt dolores iūctu
rarū accidit in primis podagra. Et dolores qdē
iūcturaꝝ sūt ex sūma egritudinū q̄ hereditant plm
qm̄ spma ē ꝭm cōplexionē generātis Et mltotiēs
quidē fit curatio doloris iūcturaꝝ ⁊ ɔfortatio earū
et expulsio materieꝝ ab eis cā ad ꝑnit em: qm̄ ille su
perfluitates que ɔsuete sunt supfluere ⁊ ꝑuenire ad
iuncturas ⁊ ꝑueniūt ad mēbra principalia ⁊ si non
trahunt ad iūcturas currūt alibi facientes cadē ha
bentē eas in timore. Et aptiora tēpora ad hoc vt
in eis eueniant dolores iuncturarū ⁊ podagra sūt
ver propter motū san. ⁊ humoꝝ in eo. Et autūnus
propter malitiam humoris ⁊ digestionis ⁊ antecel
sionē dilatatōis poroꝝ i estate ⁊ ex calore q fort sit
in die. ⁊ cū succurritur doloribus iuncturarū in pri
mis cū apparēt fit eorū cura facilis. ꝙ si ɔfirmetur
et ɔsuescant ꝓpe illi q generati sunt ex humoribꝰ di
uersis nō curāt. Et qn̄ apparēt varices in hūtibꝰ
dolorē iūcturarū ⁊ podagrā est eoꝝ sanatio ꝑ eas. ⁊
de hūtibꝰ dolorē iūcturarū qdā sunt q sibi supueni
re eos faciūt propter malitiā sui regimis. Et de illis
sunt sup quos euenire facit eos corruptio forme mē
brorū eoꝝ ⁊ dilatatio meatuūꝫ venaꝝ eoꝝ ⁊ gn̄atio
humoꝝ maloꝝ in ipsis propt malitiā cōplexionis
mēbroꝝ radicaliū. Et qn̄qꝫ cōmouent dolores iū-
cturaꝝ in febribꝰ ⁊ eoꝝ eleuatio sic ipi qn̄qꝫ eueniūt
in febribꝰ. Sciatica ṽo ē de sūma doloris iūctu-
rarū ⁊ est dolor q incipit a iūctura anche ⁊ descēdit
retro ad coxā ⁊ qn̄qꝫ extēdit vsqꝫ ad genu ⁊ ad cal-
caneū. Et q̄nto plꝰ ꝓlōgat spaciū eiꝰ addit eiꝰ descē
sio ⁊ ꝭm materiā in paucitate ⁊ multitudine sua. Et
qn̄qꝫ ꝓtēdit vsqꝫ ad digitos ⁊ extenuant ex eo pes
et coxa ⁊ in fine eiꝰ delectat cōpressione ⁊ deambula
tione pauca sup extremitates duoꝝ digitorū ⁊ fit ei
difficil incuruatio ⁊ eq̄tio erectōis. ⁊ qn̄qꝫ soluit in
ea natura ⁊ iuuat ꝑ id. Et qn̄qꝫ ꝑducit ad dislocatō
nē extremitatis coxe eiꝰ ⁊ ē geminatū ꝭm ṽitatē. do
lor ṽo anche ⁊ ē ille in quo ē dolor fixꝰ in ancha q
nō descēdit nisi cū ꝑmutat ad sciaticā mltotiēs acci
dit aut ex debilitate ɔseq̄nte a cā ɔsessionis sup durā
et cā ꝑcussionis ɔseq̄nte eā ⁊ cā assiduatōis eqtādi:
et sunt cause eius ille cause: verum plurimum fit ab
humore crudo. Et mltotiēs ꝑmutatur a doloribꝰ
mricis chronicis ⁊ remanētibꝰ tpe lōgo ita vt sint. x
mēses. ⁊ qn̄qꝫ fit a matiis calidis ⁊ ꝑmixtis etiā: ⁊ a
repletione venaꝝ anche ex san. ⁊ ab apatibꝰ intrise-
cis in ꝓfunditate locoꝝ. verūtn̄ nō apparēt ꝓpt ꝓ
fūditatē suā sic appent apata reliq̄ꝝ iūcturaꝝ. Et dr̄
q habꝫ dolorē anche ⁊ appet in coxa eiꝰ rubedo ve
hemēs q̄ntitate triū digitoꝝ nō faciēs ei dolorē: et
accidit in ea pruritꝰ vehemēs ⁊ desiderat olera mo
riet in. xxv Et omne qdē mēbroꝝ in quo ē dolor
iūcture macrescit ⁊ extenuat. Et dolores qdē iūctu-
rarū q sūt ꝑter sciaticā ⁊ podagrā cū curant ⁊ eradi
cantur eoꝝ mē nō redeunt velociter. Sciatica vero
et podagra cum curantur ⁊ eradicantur earum ma
terie sunt ex eis q̄ redeunt velociter q̄libꝫ ex cā ⁊ illā

et ꝓp̄ ſitū mēbri. Et iſte q̄dē egritudies ſūt ex eis q̄ hereditanť ⁊ ꝓp̄e podagra. Et maťia q̄dē ſciatice pl̄m ē in iūctura ⁊ ꝓcedit ex ea in neruo lato: ⁊ cum dolet p̄repať effuſio maťieꝝ ex toto corpe deſup ad ipſā p̄ter maťias coartatas in p̄ncipio rei. Et qn̄qꝫ accidit vt nō ſit in iūctura imo in neruo lato. Et mlť totiens q̄dē mlťiplicať hūiditas muſcoſa in pixide q̄re mollificať ligamentū qḋ eſt inť additamentū et pixidē. Q̄obrē diſlocať ancha. ⁊ ante illḋ accidit diſpoſitio inť firmitudinē ⁊ diſlocationē ⁊ eſt vt ſit velocis exitꝰ ⁊ velocis reditꝰ ingēta valde Et ſciatica q̄dem eſt de vehemētiorib9 dolorib9 iūcturaꝝ. ⁊ cauteriū ſecuritatē facit eiꝰ. Podogra v̄o ex ſūma dolorū iūcturaꝝ exiſtēs qn̄qꝫ incipit a digitis .ſ. a pollicibus. ⁊ qn̄qꝫ incipit a calcaneo. Et qn̄qꝫ incipit ex lateribus pedis. Et qn̄qꝫ icipit a latera eiꝰ: deinde cōicat. Et qn̄qꝫ eleuať ad coxam. Et qn̄qꝫ ap̄ať ⁊ videť vt nō ſit illud in cordis ⁊ neruis imo i ligamentis ⁊ corpibꝰ q̄bus ꝯtinenť iūcture dcforis ſm̄ q̄ dixit G. ⁊ ꝑꝑ hoc nō accidit vt ꝑueniat diſpoſitio podagricoꝝ in dolorib9 ſuis apoſtematibꝰ ipſorū ad ſpaſmū oīno. ⁊ ex eis q̄ accidūt hūtibꝰ podagrā ē vt ꝓlōgenť oſſea teſticuloꝝ ipoꝝ. ⁊ podagra q̄dē cholerica attrahit mortē ſubito ⁊ ꝓp̄e apud regimē plꝫ

Ca. vi. de ſignis.

Illud qḋ oportet te cognoſcere de cauſ haꝝ egritudinū ꝑ ſigna in p̄mis eſt diſpoſitio ſimplicitatis cōplexionis aut cōpoſitōis eiꝰ cū m̄ā. Et ſimplex q̄dē eiꝰ ē parūper ⁊ raro ⁊ ſit in ea dolor ſine ğuedine ⁊ abſqꝫ inflatōe ⁊ nō eſt alteratio coloris neqꝫ ſignū maťiei. In maťiali v̄o illud qḋ de ea in p̄mis oportꝫ te cognoſcere eſt genꝰ maťiei. Et via cognitōis eiꝰ ē aut ex colore loci aut ex colore ap̄atꝭ eiꝰ cū dolore ſicut ſit in humore crudo. Et ex tactu: aut eſt frigidus: aut calidꝰ: aut inflāmatꝰ: aut ſm̄ cōſuetudinē. aut ex accn̄tibꝰ doloris an ſit cū inflāmatione vehemēti ⁊ pulſatōe: aut cū inflāmatōe eq̄li et tenſione: aut cū tēſione mīı: aut ex eis q̄bus iuuať et cū q̄bus ſedať dolor ſi nō errat exiſtimatio: tunc eni exiſtimat ꝓpťea q̄ frigida ſūt ei ꝯueniētia q̄ maťia ſit calida. ⁊ nō accidit exiſtimatōi eiꝰ vt erret niſi propter additōeꝫ doloris apud infrigidationē inſpiſſātē exiſtimās q̄ maťia inſpiſſata ſit frigida. Aut errat ꝑ ſedatōeꝫ doloris apud reſolutionē: ⁊ exiſtimat q̄ maťia ſit frigida ⁊ ē calida q̄ reſoluiť ⁊ reſuoluit ⁊ ſedať dolor eiꝰ imo oportet vt ꝯſideres oīa illa: aut ex hora doloris ⁊ additionē eiꝰ: aut eſt in vacuitate et repletōe ⁊ ex diſpoſitōe incipiēte ad apoſtema ⁊ tarditate i eo aut p̄uatiōe ap̄atis oīno q̄re ſignificat humores malos ſubtiles calidos: aut cōpoſitos: ⁊ ſūt inť viſcoſum ⁊ humorē crudū purū. ⁊ ex diſpoſitōe ğuitatis: ğuitas in materiis ſubtilibꝰ de q̄bus poſſibile ē vt aggregeť pl̄m vice vna eſt plus. Et qn̄qꝫ cognoſciť in plībus horis ex vrinis illud qḋ vincit ſup ipſam ⁊ ex egeſtione an vincens ſup eā ſit cholerica res aut mucoſa. Et cognoſciť qn̄qꝫ ex etate ⁊ ꝯſuetudine ⁊ ex regimine p̄cedente in comeſtis ⁊ ebibitis ⁊ exercitio ⁊ rege ⁊ ex ꝯtrariis coꝝ ⁊ cōitate complexionis reliq̄ corpis Et materiā q̄dē ſanguineā ſignificat rubedo loci ſi non eſt vehemētis ꝓfūditatis aut nō eſt aut nō apparet adhuc. Et ſignificāt ipſam tenſio vehemēs ⁊ repulſio ⁊ pulſatō ⁊ ğuitas ⁊ p̄teritū regimē ⁊ qḋ ſciť de diſpoſitōibꝰ corpis ſanguinei ⁊ fortaſſe ē corpꝰ groſſū arterioſū pingue. Et eſt in ſciatica ſāguinea dolor extēſiuꝰ lōgus ſilis longitudinis quā phlẽomia ſtati ſedat. Et materiā cholericā ſignificat caliditas vehemēs q̄ ledit tactū cuꝫ paruitate quantitatis in egritudine et paruitate grauedinis ⁊ tenſionis ⁊ paruitate rubedinis ⁊ declinatione doloris ad illud quod apparet de cute ⁊ tranquillitate eiꝰ ex frigore ⁊ qḋ p̄teriūt ex regimine ⁊ reliq̄ue ſignificatōes q̄s diximꝰ. ⁊ diſpoſitionē corpis cholerici ⁊ materiā phlegmaticā ſignificāt q̄ nō alterať color: aut alterať ad plūbeitatē: aut eſt illic paꝝ inflāmatōis ⁊ adherētia doloris ⁊ p̄uatio ſignoꝝ ſāguinis ⁊ cholere ⁊ q̄ fortis ſit inceſſio doloris in latū. ⁊ q̄ corpꝰ nō eſt carnoſū: imo eſt adipe plenum: Et ſignificatōes note huiꝰ cōplexionis q̄ p̄terite ſūt Et materiā melancholicā ſignificāt doloris occultatio ⁊ ꝑuitas tenſionis ⁊ paucitas iuuamēti cū curatione ⁊ attenuatio loci: ⁊ nō eſt in eo mollicies neqꝫ claritas coloris. Et qn̄qꝫ tēdit ad tenebroſitatē ⁊ ſignificant ipſā cōplexio viri ⁊ diſpoſitio ſplenis eiꝰ et appetitus ſupfluꝰ ⁊ regimē ipſius p̄teritū ⁊ reliq̄ ſignificatiōes q̄s innuimꝰ in cognitōe cōplexionis melācholice. Materiā v̄o cholericā ſignificat caliditas vehemēs cū re q̄ eſt q̄ſi pruritus cū nocumento vehemēti ab eo in quo eſt calefactio ⁊ iuuamētū ab eo i quo eſt infrigidatio ⁊ ſtipticitas q̄dā Materiam v̄o vētoſam ſignificat tenſio vehemēs abſqꝫ ğuitate. Et ſignificāt ipſam ꝑmutatio doloris ⁊ regimē vētoſitatis generatiuū. Maťias aūt ꝑmixtas ſignificant tenſio vehemēs ⁊ paucitas iuuamēti cum curatōibꝰ calidis ⁊ frigidis ⁊ diuerſitas horāꝝ in q̄bus iuuať. Iuuať eni aliq̄ medicina vna hora ⁊ hora alia cū ea q̄ illi ꝯtraria eſt Et pl̄m quideꝫ accidit hoc accn̄s corpibus calide cōplexionis aut cholerice nature q̄ vtunť regimine infrigidante humectāte generatiuo phl̄ati ⁊ hūoris crudi ex cibis ⁊ motibꝰ ſup repletionē q̄re ꝑmiſcenť duo humores ⁊ expelliť ex eis qḋ groſſū ē: ꝓpťea q̄ ſubmerſit ipꝫ ſubtile ſāguineū ⁊ cholicū ad iūcturas. ⁊ hoꝝ qḋ plꝫ iuuāť et q̄eſcunt dolores ꝑ cōpreſſionē ſubtilē cū manibꝰ plībꝰ q̄m hūor ꝛ̄ſoluiť ⁊ maturať ꝑ eā ⁊ iuuāť cū vnctōibꝰ tēꝑate calitatiſ cū q̄ete. Motꝰ .n. ꝓhibꝫ ſ a maturatōe

Ca. vij. ḋ curatōibꝰ doloꝝ iūcturaꝝ ⁊ podagre ⁊ ſciatice

Quam ꝯgnoſciť q̄ cā ē ꝯplẽo ſimplx̄ facile ē ipiꝰ ꝛ̄gimē. Mlťotiēs nāqꝫ ē iflāmatio pura abſqꝫ ap̄ate: q̄re ſuffic̄ ꝑmutatō ꝯplẽonis. Et maiꝰ quo idigeť ē eūatio cholē ſilť ⁊ ſan. Et ſilr̄ qn̄qꝫ ē ꝯgelatio ⁊ frigꝰ dolorē faciēs: q̄re ſuffic̄ ꝑmutatio ꝯplẽonis. ⁊ maiꝰ quo idigeť ē eūatō phl̄atis vt calefiat ſā. Et mlťotiēs q̄dē ē ſiccitas exaſpans: q̄re nccāria ē hūectatio ſic̄ ſcis. Cū āt cā ē in eis m̄ā: tūc oꝫ vt ꝓhibeať qḋ effūdiť ꝑ attractōeꝫ ad ꝯtrariū ⁊ ꝑ minorationē ⁊ ꝯforteť mēbꝝ vt non

suscipiat τ resoluatur qđ iniūctū ē vt priuet: τ redi i
oibus illis ad canones vles. τ si fuerit sanguis aut
cū dn̄io san. oportebit vt administres phlomiā ex p
te cōtraria. τ si fuerit cōis iuncturis corporis tunc ex
vtrisqꝫ ptib⁹ phlomia simul: deinde administra vo
mitū τ ppꝛie cū dolor ē in inferioribus. Vomit⁹. n.
magis iuuatiu⁹ est ei quā vētris solutio. deiñ admini
stra solutiōem ventris τ incipe a re forti si nō phibꝫ
priuatio maturitatis τ grossitudo materiei quāuis
facilis sit incolumior τ gradatio cōueniētior: deiñ
sequere cū solutiuis mūdificantibus ꝭm gradatōeꝫ.
τ sunt de hoib⁹ qui describūt initiū cū facili post fa
cilē τ sigillant cū forti post maturatōem. τ recti⁹ qui
dē ē in hoc si mā est subtilis cholica festiare eūonem
cū videtur maturatio: τ si ē grossa nō est malū ꝑmit
tere qđ eā subtiliet τ maturet τ prepet ipaꝫ ad hoc ut
expellat ad ptē eūonis. τ tu iterū allevia cū solutiōe
subtili. Et si mā fuerit cōposita fac vt solutiuū τ ēplꝫ
sint cōposita lꝫ tū melius sit vt blāde tractet in prici
pio τ nō fiat phlomia. Phlomia. n. accresce facit
hūores τ facit eos currere in corpus τ nō extrahit il
lud qđ ncce ē vt exhat. τ silr nō fiat eūo τ assiduetur
aq̄ ordei vsquequo maturatio appeat. Si āt repletō
exigit vt fiat expulsio tūc fiat cū eo qđ facit ascellar se
mel aut bis: τ ex eis que bibūtur sicut aqua endiuie
τ solatri cū cassiafistula τ clisterib⁹ τ sunt rectiora. cū
aūt declinare incipit tūc nō decline ad illas τ eūa qm̄
fortasse mouebit hūores a locis suis ad egritudinē
Et attende crisis. s. que fit in die quarto τ. vij. τ. ix. τ
hora crisis melior eis ē quartusdecim⁹. Et si posse ē
vt cesses ab eūone vsqꝫ ad maturatōnem τ sis con
tentus embrocis cū aqua frigida τ calida τ tepida
ꝭm canones predictos i. c. embroce fac: τ incipe ab
aqua frā. Epithimata vo calida τ narcotica oia sūt
nociua. Calida quidē ppter attractōem: sꝫ narcoti
ca ppter cōgelatōem τ cruditatē. Et iterū epithiata
infrantia grossū faciūt crudū τ mortificāt subtile: p
longāt etiā egritudinē. τ aqua quidē calida nociua
est eis qm̄ hūectat iūcturas: τ oxymel ppter suā ace
tositatē nō est magni iuuamēti. τ seia fortia sicut se.
feni. qm̄qꝫ adurūt supfluitatē τ ꝯuertūt eā in lapidei
tatē. Cūꝫ cōplet maturitas tē eūa cū eis q̄ sunt sic her
modactili τ buzeidē τ pillule eoꝝ τ intende cū facili
tate τ incipe iterū: τ epithia cū eis que sūt sicut herba
que nascit in fluuijs τ silia. Et caue ne in potu des i
ꝑnis nisi medicinā debilē: qm̄ ipsa mouet materiā
τ nō facit currere aliquid de quo sit curandū: immo
fortasse subtiliat materias ꝯgelatas alias τ facit eas
currere ad mēbꝝ. Expedit ei qui vult sumere medici
nam vt summo mane sumat τ tardet cibum: deiñ su
mat post tres horas. xx. aur. panis cū vino τ aqua
pauca. τ p⁹. vi. horas ingrediat balneuꝫ τ egrediat
deiñ cibet cū eo qđ cōueniēs ē: deiñ administra p
uocationē. nā puocatio desiccat mām doloris iun
turarū qm̄ ipsa sicut scis ē ex supfluitate digōnis q̄ ē
epatis τ venarū τ ppꝛie in podagra calida. Verūtū
plures hūtiū dolores iūcturarū frōs τ ꝯplones hu
midas nō iuuāt cū solutiōe plima facta potōe τ cli
steri. τ cū medicāt cū diureticis sanant. Et de corpi
bus quidē extenuatis sūt corpa que non tollerāt so
lutiōem τ puocatōnem plimā τ generat ex eis i ip
sis adustio sān. Cōsideret ergo oia illa: τ tyriaca ite
rū in frīs cōfert τ ppꝛie post eūoneꝫ. Ipsa. n. mūdi
ficat reliquias materiarū cū facilitate τ resoluit eas τ
cōfortat oia mēbra. Repcussio aūt materiei a mem
bro nō oꝫ vt fiat mā existēte fortis effusiōis plime
resūptiōis. Illud. n. facit duas res malas quarum
vna est ꝙ facit mām inobediētē τ ē ꝯriū motui ei⁹.
q̄re accidit dolō magn⁹: τ cū accit h⁹ i tūc cessa τ oc
cupare cū lenificātibus. τ secūda est quoniā fortasse
cōuertitur ad membra principalia: quare accidit ti
mor. τ cū materia non est plurima: aut est parue re
staurationis tunc non est malū repellere eam in pri
mis cū nō ē ibi sciatica. Nam repercussio in ea retiet
materiā in profundo: quare oportet vt fiat paulatiꝫ
debiliter: aut dimittatur τ sit occupatio cū eūone.
In fine vero eius oportet vt occuperis in eis que re
soluunt et subtiliāt τ extrahūt materiam ex pfundo
ad illud qđ apparet saltē cū ventosis cū icisione aut
suctōe aut cauterio: τ cū rubificātib⁹ τ vesicātibus
p quas currunt materie τ non consolidētur vsqꝫ ad
tempus. Et de vesicātibus quidē sūt sicut allea et
qđ sit sic mel anacardi: τ p⁹ ipꝫ lac titimalli et cepe
τ ñ ē lac fici. τ oꝫ vt admisceat cū abstersiuo τ vesicā
te lenitiuū. τ si nō perducit ad lapideitatē iuncturaꝝ
nā vesicatio iterū est sicut resolutio per id quod time
tur de ingrossatione: τ cōfert vesicās si misceatur cū
resolutiuis τ adipibus τ deuitet frigus. τ nō oportꝫ
vt approximent ei resolutiua fortia in principio rei
ante eūoneꝫ quoniā faciūt euenire materias plimas
deinde resoluūt subtile earū τ inspissant residuum τ
retinebūt ipsam. τ oportet vt obseruet illud ꝭm plu
rimū iterū. τ proprie qm̄ materia ē viscosa aut meli
ca. Cū ergo fortes fuūt dolores τ nō tollerant nō
est excusatio quin tribuātur sedatiua doloris ebibi
ta τ linita. Epithiata vero sedāt cū subtilitate resolu
tionis materiei: aut cū stupefactiōe. τ nō administres
stupefaciēs nisi apud necessitatē τ mensura illud qđ
cedat malitiā sūmā doloris τ vtere eo cū audacia et
temeritate plus. Et multotiens confert stupefactio i
quātū ingrossat mām pcedētē: qr retiet. Et scias ꝙ
recti⁹ est vt pmutatio fiat cū medicis. qm̄qꝫ eni ē me
dicina conferēs vni mēbro τ nō alij mēbro. τ qm̄qꝫ
confert in hora: deinde post illud nocet τ mouet do
lorem. τ oportet vt dimittat vinum omnino vsque
quo sanetur ex eo sanatione integra τ veniant super
ipsum quattuor tempora. Et oportet vt dimittat illđ
cōsuetus ꝭm gradationem: τ vtatur cū ipsum dimit
tit diureticis: τ vinū de melle cum diureticis confert
eis. τ melicis de hūtibus artericā oꝫ vt rectificetur
splen τ euacuetur eius melia τ humectetur corpus
eius τ leniatur cum cibo τ inunctionibus τ simili
bus τ non assiduetur super ipsum pura resolutio si
ne lenificatione sicut sciuisti in radicibus vlib⁹. τ oꝫ
vt deuitet caro in eo qđ frm est de hac egritudine. ꝙ
si nccāria fuerit tūc detur caro auis montāe τ lepo

ris ⁊ gazeli: ⁊ oĩs caro paucarum sup̃fluitatuꝫ. Et si euenerit doloꝛ in doꝛso in p̃mis ⁊ p̃mutet̃ ad manꝰ tunc phl̃oma ex manu ut egrediat̃ san. ⁊ humoꝛ ex parte sue declinatiõis.

Capitulum.viij. de solutione eoꝛum.

Opoꝛtet ut in eis nõ educat̃ solutiõe phl̃a solũ: imo cũ cholera. nã cũ i eis solũ phl̃a solutione educit̃ iuuant̃ stati ⁊ redit chole ra ⁊ facit currere ad mẽbꝛuꝫ phl̃a vice alia. Et non oꝫ ut sit eoꝝ catharticũ vehemẽtis caliditatis foꝛtis valde q̃re liq̃fiant hũoꝛes ⁊ redeat ad mẽbꝝ quãtũ est illud qd̃ acceptũ ẽ ⁊ multiplicet̃. Et in hermodactilis qdẽ creditur eẽ pl̃im iuuamẽti ꝓpt̃ ꝙ ipsi soluunt stati hũoꝛẽ frigidũ. ⁊ in ipsis ẽ res alia: qm̃ faciũt succedere solutiõi stipticitatẽ ⁊ ꝯfoꝛtãt q̃re nõ ẽ possibile cũ eis ut redeãt sup̃fluitates liq̃facte ꝑ medicinã q̃bus nõ accidit ut euacuarent̃ ⁊ ꝓhibẽt iterũ illud qd̃ subtiliatũ ẽ ꝑ virtutẽ medicine solutiue currere in meatũ. ⁊ hoc ex op̃atiõe hermodactiloꝛũ ꝯ̃rũ est reliq̃s solutiuis ⁊ euacuatiuis calidis. ⁊ plura eoꝝ sũt q̃ dilatãt meatꝰ ⁊ dimittũt eos dilatatos. Verũ hermodactili sũt nociui stomacho: q̃re oꝫ ut misceant̃ cũ eis q̃ sũt sic͂ pip̃ ⁊.ʒʒ. ⁊ cyminũ. ⁊ q̃nqꝫ admiscent̃ ei ea q̃ sũt sic͂ aloes ⁊ scamonea ut ꝯfoꝛtet̃ eoꝝ solutio. Et dixerũt q̃dã ꝙ pedi coꝛuino inest op̃atio hermodactiloꝝ ⁊ nõ est eiꝰ nocẽ stomacho Et lapis armenꝰ cõfert doloꝛibꝰ iũcturarũ. ⁊ de cognit̃ sũt pillule iuuamẽti ⁊ pillule fetide. ⁊ hiera ruffi ẽ magni iuuamẽti ad podagrã ⁊ sciaticã. ⁊ grana nil iuuatiua sũt iterũ ⁊ grana regis ⁊ buzcidẽ ⁊ almezaharagi ⁊ raha calhamen ⁊ centaurea ⁊ collog̃ntida ⁊ aloes ⁊ scamonea ⁊ vitis alba ⁊ alharmel: ponant̃ cũ eis ãmoniacũ ⁊ sarcocolla ⁊ bdellium ⁊ turbit ⁊ piretrũ. Descriptio solutiui cũ facilitate. ʒʒ.ʒ.i. pip̃is agarici amboꝝ añ.ʒ.ʒ. medulle cartami põdus.ʒ.ij. radicis pedis coꝛuini.ʒ.iij. cuiꝰ dosis sit x.⁊.viij. siliq̃ faciẽs ascellare septies aut octies. ⁊ iterũ cymini carmeni. ʒʒ. hermodactiloꝝ oĩuꝫ añ.ʒ.i. aloes põdus.ʒ.ij. Sumãtur de puluere.ʒ.ij. cũ decoctiõe aneti: est eñi iuuatiua in hoꝛa. ⁊ iterũ sumat̃ oleũ de nucibꝰ ⁊ oleuꝫ de alkerua ⁊ sarcocolla vna die cũ hierapicra ⁊ vna die sola. vij. diebus ⁊ nõ sumant̃ nisi cũ alfeluzaharagi ⁊ aneto decoctis. ⁊ iteꝝ sumant̃ hermodactili ⁊ buzeiden ⁊ mezaharagi et pip̃ ⁊.ʒʒ. ⁊ anisũ ⁊ daucũ: ꝯficiant̃ cuꝫ melle ⁊ bibat̃ ex eis oĩ die. ⁊ iterũ sumant̃ ex hermodactil̃ põdꝰ ʒ.xxx. ⁊ pulpe collog̃ntide põdus.ʒ.x. decoquant̃ cũ.xv.lb. aq̃ donec remaneãt.iiij.lb. aq̃: ⁊ sit dosis eius oĩ die.ʒ.i. cũ tribꝰ.℥.zuccari. est eñi mirabile valde. Solutiuũ lene iuuatiuũ sarcocolle rubee.ʒ.iiij. zuccari rubei.ʒ.iij. terant̃ ⁊ ꝯmisceant̃ cũ oleo cẽtum nucũ ⁊ ꝓijciat̃ sup̃ ea aq̃ aneti. est eñi mirabile soluẽs absqꝫ laboꝛe ⁊ alleuiat. Vomitiuuꝫ valde ꝯferẽs hñtibꝰ hũiditatẽ ⁊ melãcoliã ⁊ hñtibꝰ doloꝛes iũcturaruꝫ ⁊ sciaticã. ℞. aloes ⁊ se. hellebori nigri ⁊ scamonee oĩuꝫ añ.℥.i. euforbij ⁊ nitri amboꝝ añ.℥.ʒ. ꝯficiatur cũ succo caulis ⁊ qñ fit vomitꝰ cũ eo eradicat̃ radix egritudinis.

Ca.ix. de potiõibꝰ ad solutionẽ faciẽdã. ⁊ de eis que conferunt eis.

Et de illis q̃ ꝯferũt eis ẽ medicamẽ albesed̃ ꝑm hũc modũ. ℞. albesed de quo dixit q̃dã ꝙ ẽ alkeiri rubea aur̃.i.⁊.ʒ. gariofiloꝝ ʒ.vi. ⁊ myrrhe ⁊ peonie ⁊ se. aneti oĩuꝫ añ.℥.i. ⁊ polij veuti.xij. ⁊ vtriusqꝫ aristologie añ.℥.ij. de quo i potu det̃ ventẽ.i. cũ aq̃ mell̃ ⁊ nõ comedat.ix. hoꝛis ⁊ fiat illud.x. diebꝰ. Et iterũ medicamẽ qd̃ administrat̃ oĩ hoꝛa ⁊ sanat cuꝫ ꝓuocatiõe: camepitheos: camedreos: gẽtiane: oĩuꝫ añ.℥.vij. folioꝝ rute sicce ix.℥. terant̃ ⁊ cribellent̃: ⁊ sit dosis eiꝰ oĩ die cochliariũ.i. in ieiunio post digestionẽ cibi p̃teriti in tribꝰ ℥. aque frigide. Et iterũ medicamẽ albesed ꝑm sermonẽ qui existimauit ꝙ sit alkeiri rubei floꝛis ⁊ est ꝓximũ descriptioni p̃mi. ℞. cinamomi filonij oĩuꝫ añ.℥.ij. folij indi.℥.i. gariofil̃. g̃na.xv. albesced qd̃ est alkeiri p̃dicta.℥.ʒ. aristo. vtriusqꝫ.℥.iiij. cuiꝰ dosis sit oĩ die kirat.iiij. qd̃ incipiat bibere apud eq̃litasẽ vernalẽ. ⁊ vtat̃ eo.l. diebꝰ ⁊ dimittat ip̃m.xv. diebus: deinde iteret̃ ꝑm hoc ãno toto nisi cũ oꝛtu alsahara vsqꝫ ad mẽsẽ ⁊.ʒ. ⁊ ꝑm regiões. Si aũt non põt bibẽ ip̃m anno toto bibat ip̃m in medietate frigida. Cũqꝫ ꝑtrãsierint ducẽti dies nõ erit maluꝫ ut bibat̃ vno die: ⁊ duobꝰ diebꝰ nõ. Et oꝫ ut elõget̃ ab eo ꝯmestio quãtũ possibile ẽ ei: ⁊ si nõ plꝰ saltẽ vsqꝫ ad nonã ⁊ rectificet̃ regimẽ reliquũ. Et oꝫ ut deuitet ea q̃ nocẽt hñtibꝰ doloꝛẽ iũcturarũ. Et existimauerũt q̃dã ꝙ de exp̃tis q̃ nõ diuersificant̃ oĩno ẽ ut in potu dent̃ ossa hoĩs adusta. ⁊ iã q̃dẽ vsi fuerunt eis q̃dã de p̃sũptuosis ⁊ sanati sũt cũ eis ex podagra et doloꝛibꝰ iũcturaꝝ oĩno. Et hiera q̃dẽ hermetis maximi ẽ iuuamẽti ei q̃ bibit eã ꝟe diebꝰ aliquot cõfoꝛtãdo iũcturas eiꝰ ⁊ ip̃a exhit sup̃fluitates cuius pl̃im efficit ꝑ sudoꝛẽ ⁊ ꝓuocationẽ ⁊ ꝯfert sciatice: ⁊ cũ chꝛonica fuerint ap̃ata ⁊ doloꝛes iũcturarũ iuuãtur ꝑ h̃ regimẽ relatũ ad humaiꝫ: sumat̃ sauine sicce q̃rta keisim ⁊ decoq̃tur cũ eo qd̃ submergat ex aq̃ sup̃ ignẽ leuẽ donec denigret̃ aq̃ ⁊ sumat̃ de colatura eiꝰ lb.i.⁊.ʒ. ꝓijciant̃ sup̃ eã.iij.℥. olei sisamini ⁊ bibat ip̃am eger ⁊ comedat sup̃ ip̃aꝫ cibũ p̃parũ cũ acresta: ⁊ ad doloꝛẽ anche ẽ regimẽ leue si nõ ledãt ipsũ balneũ ⁊ aq̃ calida ⁊ semina foꝛtitã ꝓp̃e post cibũ malũ ⁊ sedat eũ vomitꝰ sup̃ aquã ciceris: ⁊ solutio vẽtris cũ aq̃ olerũ ⁊ cassiafistula.

Ca.x. de emp̃lis iuuatiuis ad doloꝛes iũcturarũ grossi hũoꝛis ⁊ eoꝝ q̃ sũt i via ut ꝯ̃putãt̃ i lapideitatẽ.

Emplastrũ bonũ. ℞. granoꝝ alkerua mũdatoꝝ.℥.iij. terant̃ cũ.℥.i. butyri vaccini optime ⁊ ꝓijciat̃ desup̃.℥.i. mellis ⁊ faciat ipsum viscosũ ⁊ fiat cũ eo emplastrũ ⁊ ꝓp̃ie super iuncturas siccas. Et q̃nqꝫ ponit̃ cũ eo ex aceto foꝛti ℥.i. Et emplastratio cũ stercoꝛe vaccino ẽ foꝛtis valde in doloꝛibꝰ iuncturarũ ⁊ doꝛsi ⁊ genuũ ⁊ ẽ quasi melioꝛ pluribus alijs. Emplastrum foꝛte. ℞. oleũ antiqui lb.i.⁊.ʒ. ⁊ nitri alexandrini ⁊ gluten albot amboꝝ añ lb.i. ⁊ euforbij.℥.i. ⁊ ireos.℥.ij. ⁊ farine fenugre. lb.i.⁊.ʒ. fiat ex eis empl̃m. Et iteꝝ bdel

liū oppoponacū adeps liq̄factꝰ iuuatiua sunt ei val de qd̓ fit ex crudo humoꝛe in genibꝰ ⁊ iūcturis. Em plastrū fugitiuū resolutiuū nitri dauic.i.āmoniaci: fiat ex eis emplastrū. aut sumat̄ euforbiū ⁊ terat̄ cuȝ oleo de lilio ⁊ liniat̄ cuȝ eo. Emplastrū forte. ℞. baurach ⁊ galliā ⁊ piretrū ⁊ staphisagriā ⁊ calcem. misceant̄ oia ⁊ liniant̄ ex eis iūcture cum melle ⁊ ali quantulo aceto. Emplastrū bonū ⁊ resolutiuum ammoniaci ⁊ licij sumant̄ ptes eq̄les terant̄ cū oleo omphacino ⁊ vino antiquo ⁊ farina fabarū emple stret̄ cū eo calido. Et emplastrū ex cinere ciclaminis ⁊ melle ē mirabile valde. Et de emplr̄is ē modꝰ que necessaria sūt ad ꝯfoꝛtandū mēbrū ⁊ resoluēdū resi duū ⁊ nō indiget̄ eis nisi post euacuationeȝ integrā de qbꝰ est emplastrū. ℞. sauine ⁊ nucis cupssi ⁊ os siū adustoꝝ ptes eq̄les ⁊ aluminis ptē .i. dragagāti sextā ptis vnius ⁊ glutinis piscium quātuȝ sufficit ad ꝯgregādū. Aliud faciēs opatiōes i egritudinibꝰ plures: ⁊ illud ideo qm̄ aperit ⁊ extrahit spinas ⁊ os sa putrida ex ꝓfūdo ⁊ cōfert mollificatiōi iuuamē tū manifestū. ℞. se. vꝛtice mūdati ⁊ spume baurach ⁊ sal āmoniaci ⁊ aristol̄. rotūde ⁊ radicis collogn tide ⁊ glutinis alimbat oiuȝ an̄. aur̄. ꝯx. fenugreci ⁊ pipis ⁊ macro pipis oiuȝ an̄. aur̄. x. āmoniaci aur̄. xij. coꝛdumeni ⁊ xilobalsami ⁊ turis ⁊ myrrhe et adipis cap̄. ⁊ gūme pini oiuȝ an̄. aur̄. x. cere. lib. iij. dabk. lb. viij. lactis fici siluestris aur̄. viij. olei de li lio quātū sufficit ad liquefactionē medicinaꝝ humi darū ⁊ vini optimi quātū sufficit ad ꝯficiēdas me dicinas siccas: ꝯmisceant̄ oia ⁊ fricent̄ ⁊ administrē tur. Aliud ꝯferēs in hoꝛa ad sciaticā ⁊ doloꝛeȝ ma nus ⁊ pedis ⁊ doloꝛē reliquarū iuncturarū: sumat̄ fenugrecū ⁊ ꝓijciat̄ in vase testeo ⁊ ꝓijciat̄ desup ace ti cōmixti quātū sufficit ⁊ coq̄tur sup prunas vsq ꝫ quo dissoluat̄ in decoctiōe: deinde ꝓijciat̄ desuper mellis quātū sufficit ⁊ buliat secūdo: ⁊ reseruet̄ ali ud simile illi picis de minera lb. iij. fecis aceti sicce aduste lb. i. baurach lb. i. 5. gūme pini ⁊ cere ⁊ sulfu ris nō adusti ⁊ staphisagrie oium lb. i. piretri lb. 5. coꝛdumeni kist vnum.

Ca. xi. de vnctiōibꝰ i hmōi itētiōe ꝑdicta.

o Leū de collogntida: ⁊ oleū de castoꝛeo: ⁊ oleū de synapi: ⁊ oleū de kerua: ⁊ oleuȝ de nuce romana ⁊ ꝓpe quando adurit̄ ⁊ cur rit: ⁊ oleū de collogntida factū ex decoctiōe eiꝰ cuȝ oleo rof. donec ꝯsumat̄ aqua. ⁊ oleū de costo vlti mū est ⁊ ꝓpꝛie cum stoꝛace aut cū assa oleum de co sto. Et de vnguētis bonis iuuatiuis ē oleuȝ in quo decoqtur vipera ⁊ ē ex eis q̄ sanāt sanatiōe integra Et de eis ē oleū vespertilionū. Cuiꝰ modus ē ut su mant̄. xij. vespertiliones decollati ⁊ sumat̄ de succo almarmacoꝛ ⁊ olei antiq lb. 5. ⁊ aristol̄. ʒ. iiij. ⁊ casto rei. ʒ. iiij. ⁊ costi. ʒ. iij. decoquant̄ oia simul donec cō sumat̄ aqua ⁊ remaneat oleū.

Ca. xij. de embrocis in illa intētiōe.

e Mbroca sedatiua iuuatiua expta: sumat̄ gallia ⁊ oꝛdeū: ⁊ lactuca decoquāt̄ cū aceto donec discoquant̄ ⁊ dissoluantur ⁊ fiat em brocatio ⁊ ē ꝯueniens ad calidū. Et iterum maioꝛa na ⁊ anetū ⁊ folia lauri ⁊ ruta ⁊ cyminū coquant̄ et fiat cū eis embroca. Et ex eis iterū q̄ ꝯferūt ad lapi deitatē iuncturarū ⁊ genu est fex aceti in oi pte cuiꝰ ponit̄. vi. ptis: harniel cōtriti sup quā ꝓijciant̄ lapi des igniti ⁊ fiat suffumigiū faciēdo cum eo suffumi gationē sub kisse aut similibꝰ. Et sedeat in decoctio ne asini siluestris in q̄ ponunt̄ oia mēbꝛa eius deco cta cū aneto rectificato ⁊ cū silibꝰ ⁊ poꝛris ⁊ simili bus. Et decoctio oꝛdei ⁊ vulpis cuiꝰ modus est ut buliat aq̄ ebulitione vehemēti tādiu donec minuat̄ tertia eiꝰ ⁊ ꝓijciat̄ super ipsam daba aut vulpes vi ua decollata cū san. suo ⁊ decoquat̄ donec dissolua tur in decoctione ⁊ colet̄ aqua ⁊ sedeat in ea cauť ꝓij ciatur sup illā aquā oleū ⁊ decoq̄tur donec pmisce antur aut donec aqua ꝯsumat̄ ⁊ remanet oleū ⁊ se deat in eo. Et qn̄q ꝫ decoquit̄ in oleo sicut est.

Caplm. xiij. de balneationibꝰ ad hmōi.

b Alneatio qdē cū aqs calidis ⁊ hūidis no cet eis ꝓpt illud qd̓ liq̄facit de hūoꝛibꝰ ⁊ dilatat de poꝛis nisi in aqs thermaꝝ. Bal neatiōes v̓o sicce cū fricatiōe cū nitro ⁊ sale ⁊ sepeli ri in arena calida sūt iuuatiua eis.

Ca. xiiij. de sedatiuis doloꝛis calidis leuibꝰ.

f Umat̄ fenugrecū ⁊ terat̄ cuȝ aceto ꝯmixto ꝯtritiōe minutissima: deinde fūdat̄ super ipsū mel ⁊ coquat̄ donec coaguleť ⁊ liniat̄ postq ꝫ ꝯterit̄ sup tabulā sic̄ algalia ⁊ miscet̄ loco cuȝ pāno lini ⁊ ꝯquasset̄ cū oleo sisamino ⁊ igrosset̄ sic̄ mel ⁊ dimittat̄ duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ ⁊ succurrat̄ ex siccatiōi eiꝰ cū oleo rof. Et hoc qdē ꝯueniēs ē i ꝑn cipio egritudinis ⁊ i ascēsiōe eiꝰ. Et iteꝝ sumant̄ in ꝑncipijs ⁊ i residuis mucilago fenugreci ⁊ se. lini et ꝯq̄sset̄ cū oleo sisamino ⁊ ingrosset̄ sic̄ mel. Et iteruȝ qn̄ nō ē doloꝛ valde vehemēs emplet̄ cū caulibꝰ re centibꝰ ⁊ apio. Et si fuerit foꝛtioꝛ emplet̄ cū oleo iri no ⁊ farina fenugre. ⁊ farina ciceris cū siropo mell̄ cū pauco vino ⁊ cū aliquātulo olei de alcāna. Et ite rū cinis cauliū cū adipe ⁊ cotto facto cū oleo came millino bonꝰ eis est valde.

Cap. xv. de narcoticis sedantibꝰ doloꝛem.

f Umant̄ opij aur̄. iij. ⁊ croci aur̄. i. ⁊ terant̄ cum lacte vaccino ⁊ ꝓijciat̄ desup medul la panis similaginei ⁊ liniat̄: ⁊ fiat emplm ex eis ⁊ coopiat̄ cū folijs sicle etiā aut lactuce ⁊ po nat̄ loco panis similaginei ceratū. Et iterū semē hy usqami nigri. ʒ. vi. apij. i. croci. i. vini dulcis cū quo ꝯficiat̄ ⁊ misceat̄ cū cerato. Et iteꝝ se. hyusqami al bi ⁊ opiū ⁊ psiliū ⁊ acatia ⁊ mugath sumant̄ ⁊ infoꝛ ment̄ troc. ex eis ⁊ liniant̄ cū lacte vaccino ⁊ ref̄uē tur cū folio. Et iteꝝ aloes. ʒ. x. succi hyusqami. ʒ. vi hyusqami ni. ʒ. iiij. hypoqstidos. ʒ. vi. pomoꝝ mā dragoꝛe. xx. aur̄. croci aur̄. iiij. decoquantur poma mādragoꝛe cū aceto donec dissoluāt̄ ⁊ ꝓijciant̄ sup medicina ⁊ liniat̄ cū eis. Et iteꝝ mādragoꝛa ꝓijcia tur in butyro vaccino trita: deinde inūgit̄ acū ea do loꝛ. Et iterū opiū ⁊ stoꝛax sumant̄ ⁊ fiat ex eis epi thima. Et ex eis q̄ stupefaciūt ē diffusio aq̄ plurime

cũ non sunt vlcera. Et iterũ psiliũ effũdat in aq̃ calida ꝛ cũ inflat conquasset cũ oleo ros. ꝛ infrigidet ꝛ liniatur cum eo.

Cap.xvi.de curatione ventosi.

Oc currit cursu gibbositatis vẽtose. Et de eis in qb⁹ est iuuamẽtũ sedãdo dolorẽ cũ stupefactiõe est ut sumant gẽtiane ꝛ rubee ꝛ ameos ꝛ aristol. ꝛ calamẽtũ ꝛ se.citroli ꝛ hermodactiloꝝ ꝛ buzeidẽ ꝛ almehezara ꝛ almugath ptes eq̃les: opij ps.5.cui⁹ dosis sit vsq; ad duas.ʒ.

Cap.xvij.de regimine cauterij ad eos.

T de cauterizatiõe bona eis: aut de eis que surgũt loco cauterij ẽ ut iaceat ĩfirmus ſm figurã quã oportet. Et ꝓhibeat ei mot⁹ ꝛ ꝯseruet circuit⁹ doloris ꝛ ĩpleat mediũ eius sale et ponat desup parũ olei ꝛ ponatur desup pãnus. Et sint p̃ntia cauteria diuersa ꝛ igneant cauteria ꝛ administrent in p̃nis taliter ut nõ sentiant calida: deinde sentiant cũ ea: deinde fiãt fortia donec nõ possint tollerari. Cũ ergo ptrãsierint virtutẽ pforet massa ꝛ p̃cipiat ei ut iclinet quaten⁹ egrediant sal ꝛ oleũ deinde cooperiant cũ lana ꝛ liget. Et oportet ut sit super caput infirmi vas plenũ aq̃ ꝛ aqua ros. cũ qua abstergat facies ei⁹ qñ sudat ꝛ caueatur ne caro aduratur ꝛ vlceretur.

Cap.xviij.de cura calidi.

Oportet ut curẽtur cũ eis q̃ infrigidãt ꝛ humectãt ex olerib⁹ ꝛ carnib⁹ ꝛ cibis ꝛ fructibus ꝛ linimẽtis ꝛ embrocis ꝛ ceratarijs ꝛ exercitet cũ eq̃litate. Et balneent cũ aq̃ dulci postq̃ effundit sup extremitates eoꝝ aqua frigida i domo prima. Et administret tina tepida: deinde submergat in aq̃ tepida subito semel ꝛ fũdat sup pedes eorũ aq̃ frigida. Et oꝫ ut soluant ꝛ ꝓuocatiõe vtant cũ eis in qb⁹ nõ ẽ calefactio plurima sic sirop⁹ ros. ꝛ diacydonitẽ solutiuũ. Medicamẽ bonũ in quo est ꝓuocatio ꝛ solutio ꝛ sedatio doloris. R. se. melonis: se. citroli ꝛ hermodactilorũ al. ꝛ almugath oiũ aã. ptem.i. opij tertiã ptis vnius aggregentur oia. ꝛ sit dosis eius.ʒ.iiij. cũ.ʒ.iiij. zuccari: est enim presentis iuuamenti.

Capitulum.xix.de epithimatibus.

Cias q qñ ipsa sunt frigida stiptica sic sandali tũc fortasse ledũt: imo oꝫ ut sint teporẽ faciẽtia ꝛ leniẽt. Et qñ leduntur cũ infrigidãtib⁹ ꝓpter tensionẽ coꝝ administrent ea que mollificãt sicut rob. ꝛ oleũ ros. ꝛ ceratuꝫ. Et qñq; ponit sup illud pãnus infusus aq̃ ꝛ aceto. ꝛ de eis q̃ sunt expta est succ⁹ extremitatũ cãne humide. cum eni ex eo linimẽtũ fit sedatur dolor statim. Et iterũ terant glãdes optime ꝛ decoquant vehement ꝛ embrocet cũ eis hora longa ꝛ tunc tollerãt: infrigidantia ꝛ nõ faciũt eis dolores p inspissationẽ: tũc nõ ẽ aliqd sicut aqua endiuie ꝛ aq̃ solatri ꝛ aq̃ sempuiue ꝛ aqua blitoꝝ ꝛ cucumeris ꝛ cucurbite ꝛ silia. Et simr emplãtio cũ adipibus ꝛ sikibus eis ꝛ cũ melonibus. Ipsi eni infrigidãt ꝛ leniũt simul. ꝛ mucilago psillij est fortis infrigidatiõis. Et iterũ sandali ꝛ mirthe ꝛ silia sedant dolorẽ. Et cũ sedant dolorẽ oꝫ ut auferant ꝛ remoueant. Et de eis q̃ iuuatiua sũt in fine residuoꝝ doloꝝ iuncturarũ ꝛ podagre calidoꝝ est ut sumant aloes ꝛ croci ꝛ myrrhe ptes eq̃les ꝛ liniant cũ aqua caulis aut endiuie ſm quãtitatem caliditatis. Et iterũ ceratuꝫ oleo camemillino. Et iterum diaquilõ dissolutũ in oleo camemillino. Balnea q̃ ex eis nocẽt sũt balnea calida. frigida vo qñq; iuuant ꝛ repcutiũt ꝛ confortant ꝛ sedant dolorem.

Capi.xx.de solutiuis.

Umant myrrobol. citrinoꝝ.ʒ.x. ꝛ hermodactiloꝝ ꝛ buzeidẽ amboꝝ aã.ʒ.iij. se. apij ꝛ anisi amboꝝ aã.ʒ.ij. ꝯficiant cuꝫ zuccaro soluto de quo in potu sumant oi die.ʒ.ij. Et iteꝝ sumat succi cydonioꝝ lb.i. ꝛ aceti de vino vncie tres ꝛ zuccari lib.i. ꝛ hermodactil. aloes ꝛ diagridij.ʒ.iij. ꝛ dosis eius sit ex.5.℥. vsq; ad.℥.i.ꝛ.5. Et iteruꝫ hermodactiloꝝ.ʒ.x. scamonee.ʒ.i. ꝛ tertia.ʒ.i. cubebe.ʒ.iij. zuccari taberzet.ʒ.xxx. dosis ei⁹.ʒ.iij. Et iterũ scamonea decocta i duplo sui aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ aut pomoꝝ decoctiõe in q̃ ꝯsideret sba eius. Cum ergo incipit inspissari opilet os ei⁹ in quo est ꝛ dimittat donec exsiccetur ꝛ sumat de ea pondus ʒ.x. ꝛ sumant de tabarzet.ʒ.xx. ꝛ de cubebis ꝯtritis sicut alcofol pondus.ʒ.ij. aggregent omnia cũ iuleb ꝛ fiant inde pillule ꝛ exsiccent in vmbra. Et sit dosis eaꝝ pillule.ij. vsq; ad.iij. in oi hora. Et cuꝫ illic est ꝯpositio tũc administra hierepicrã. Et de eis q̃ ꝯferũt eis ẽ sirop⁹ ros. ſm hũc modũ. Sumãtur succi ros. lb.ij. ꝛ mell' lb.iiij. ꝛ scamonee assate.℥.i. decoquant vsq; quo ĩspissent: ꝛ sit dosis ei⁹ ex duabus vsq; ad.v. Et iteꝝ infũdant tamaridi cuꝫ cassia fistula in aq̃ endiuie ꝛ feñ. ꝛ si nõ fuerit se. sumat decoctio myrobal. ꝛ fumi terre ꝛ prunorũ ꝛ tamarindoꝝ ꝛ absynthij ſm q videt. Et iteruꝫ buzeiden et hermodactili ꝛ rose rubee equali mensura sumant de quo sumat aur.i.5. est eni in ipso sedatio ꝛ infrigidatio. Et isti qdeꝫ iuuant plurimũ a cibis frigidis ꝛ grossis sic q fiunt de lentib⁹ cũ aceto ꝛ reliquis cibis infrigidãtib⁹ ingrossantib⁹ san. sicut ille q fit de acetosa ꝛ ventres cũ aceto p̃parati ꝛ acetosum carnis vaccine. Et qñq; iuuant plim cũ cibis exsiccãtibus sicut est herb⁹. ꝛ nõ oportet ut ieiunẽt plim. Et eis qdẽ ꝯcedit ex fructib⁹ vti piris ꝓprie ꝛ prunis ꝛ malis ꝛ granatis ꝛ persicis. Ego aũt abhorreo eis ea que sunt sicut persica ꝛ chrysomila ꝛ q̃ replẽt sã. aquositate plurima.

Cap.xxi.de cura iuncturaruꝫ exsiccatarum ꝛ cõuersarum in lapideitatem.

Sti sunt habentes ꝯplões calidas ꝛ materias grossas. Et oꝫ ut isti nõ resoluantur sine lenificatione: imo oꝫ ut leniantur ꝛ resoluantur simul. Et de eis qbus cauetur a lapideitate sunt emplastra facta ex farina herbi ꝛ lupinoꝝ cuꝫ oxymelle ꝛ alanuden ꝛ vitis albe cũ pte licij ꝛ ammoniaco cuꝫ vino antiquo ꝛ oleo omphacino. Et qñq; ponit desup farina fabaꝝ. Et de eis q̃ ꝯferunt ei cuius rupture ꝯuerse sunt in lapideitatẽ: aut sunt

in itinere lapideitatis sunt emplã q̃ diximꝰ in frigi-
dis de doloribus iuncturaꝝ grossoꝝ humoꝝ ⁊ vn-
ctiones embroce cũ eis q̃ fiunt. Et de illis q̃ ꝯferũt
eis est farina lupinoꝝ cũ oxymelle aut aceto cõmi
xto. Et iteꝝ radix almarot. ⁊ iteꝝ emplr̃ cũ bul-
bo dissoluto in aq̃. ipse eni ꝓhibet lapideitatẽ inci
pientẽ. Et silr̃ embroce ex aqs in q̃bus decocta sũt
calamentum ⁊ alhasce: aut aceto aut decoctõe in
q̃ caseꝰ antiquꝰ decoctꝰ ẽ prope in iure. cassiefistule
et nitrũ ⁊ euforbiũ ⁊ aq̃ cineris cauliũ cõbustorum

Ca. xxiij. de cura ꝯtractionis ⁊ azemena.

Scias q̄ oleũ de andacocha potãdo ex eo ⁊
inungendo cũ ipo ẽ res magis ꝯferẽs ei. Et
modꝰ faciendi hoc oleũ est vt decoquãtur
andacocha cũ semibꝰ in tãto q̃ntũ in ipso est ⁊ oleo
donec ꝯsumat̃ aquositas. Cuiꝰ dosis sit vsq3 ad. ʒ.
iij. ⁊ minꝰ. ⁊ illiꝰ q̃ ex ea vẽtosa est curatio currit cur
su curatõis ventositatis facientis ventositatẽ. Et de
eis q̃ expta sunt ad ꝯtractũ est vt sumat̃ pellis ouis
hora q̃ excoriat̃ ⁊ ponat̃ sup ipm ⁊ liniat̃ lacte vac-
cino dulci ⁊ iuuat̃ eo. Et administratio balnei sicci
et sudare in furno aut fouea ignita iuuãtiua sunt.

Ca. xxiiij. de cautela ad dolores iuncturaꝝ

Oportet vt vtat̃ ille q̃ assuetꝰ ẽ his doloribꝰ
phlobotomia ⁊ solutõe vẽtris in vere: ⁊ cũ
ꝓximꝰ est proximus vtat̃ regimine tpato in
subtilitate. Et oĩno opoꝛ3 si cã in eo qđ accidit ei sit
mltitudo humoꝝ vt nõ dimittat eos mltiplicari cũ
eo qđ euacuat ⁊ cũ eo qđ exercitio administrat̃ bono
Et si cã fuerit corruptio eoꝝ opponat̃ illi cũ euacua
tione eiꝰ qđ oportet ⁊ ꝯtrarietate regimis p qđ ge-
neratur Phlã eni generat̃ p adiutoriũ ex infrigidã
tibꝰ. ⁊ tu qdẽ scis ea ⁊ scis oppositionẽ eoꝝ. Et cho
lera gnãtur p adiutoriũ calefacientiũ ⁊ tu scis ea: et
scis oppositionẽ eoꝝ. Et silr̃ melẽa generat̃ p id qđ
scis ⁊ opponit̃ ei qđ gnãt ipm p id qđ scis. Et cũ ac-
cidit euacuatio tũc ex illis q̃ rectiora sunt est ꝯforta
tio mẽbri cũ stipticis vt nõ suscipiat supfluitates. et
ꝓpꝛie qñ nõ timet̃ ꝯuersio eaꝝ ad mẽbra pncipalia
cã antecessionis mũdificatõis. Et ista sunt sicut acatia
et balaustie ⁊ succꝰ v̇ge pastoris ⁊ litiũ ⁊ memithe.
Et iterũ fricatio locoꝝ cũ sale trito ⁊ cũ oleo etiã nisi
sit siccitas vehemẽs. ⁊ qñ est apostema phlegmati-
cũ ⁊ bibit hñs ipm aristol. ro. põdꝰ. ʒ. ij. aliquotiẽs
in vere ⁊ hyeme: tũc fortasse ꝓhibet̃ pꝛodꝰ eius. Et
vtat̃ exercitio tpato ⁊ vectatõe ⁊ non supfluat in eis
qñ excitãt podagrã ⁊ dolores. Et nõ adhibeat̃ illꝰ
quo nõ est ꝯsuetꝰ subito sine gradatõe. q̄ si illud ac
cidat administra olea ꝯfortãtia inungẽdo. Et opoꝛ3
vt deuitẽt carnes grossas ⁊ oĩa salsa ⁊ assenkes sud.
Et ex oleribꝰ deuitẽ. ea q̃ sũt sicla ⁊ bautie ⁊ citroli ⁊
aq̃ melonis. Nocẽt eni ipsa ꝓpterea q̄ gnãnt humo
rẽ aquosũ ⁊ ꝯferũt p ꝓuocationem ⁊ diuersificat̃ di
spositio eoꝝ i corpibꝰ. Et deuitẽt potare vinũ plm
grossũ: imo omne vinũ. Et cibent̃ eis q̃ sũt bone di
gestionis ⁊ velocis Et oportet vt deuitẽt repletio
nẽ ⁊ anihilationẽ ab exercitio. Et deuitẽt cũ hoc su
perfluitatẽ in labore ⁊ exercitio ⁊ ꝓpe sup repletio
nẽ in labore ⁊ exercitio ⁊ ꝓpe sup repletionẽ. Et de
uitent coitũ. Et minorent̃ in balneatõibꝰ: qm̃ ipe li-
quefaciũt humores ⁊ faciũt eos currere ad iunctu-
ras. veꝝ aq̃ thermaꝝ ꝯferũt eis in hora egritudinis
Et ex eis q̃ ꝯferũt eis in pncipiis balneoꝝ ⁊ pꝰ ipoꝝ
expletionẽ: ⁊ in medio introitꝰ eoꝝ in ipsis ẽ effusio
aq̃ frigide sup iũcturas si non est aliqd qđ ꝓhibeat
ex debilitate neruoꝝ. Et qñq3 auferũt hoc nocumẽ
tũ se. Et oportet vt nõ dormiant sup cibũ oĩno qm̃
est ex rebꝰ nocibilioribꝰ eis

Ca. xxv. de cura

Cura q̃ magis ꝓpꝛia ẽ sciatice ⁊ doloribꝰ an
che ⁊ genuũ fixis ẽ q̄ optet vt redeat̃ in cu-
ratõe eoꝝ ad canones in doloribꝰ iũcturaꝝ
Et tu quidẽ scis q̄ ipsi differũt ab aliis doloribꝰ iũ-
cturaꝝ. Nã repcussio in pncipio qñq3 nocet eis no
cumẽto vehemẽti: qm̃ matia ꝓfunda est ⁊ repcussio
retinet eã illic ⁊ ponit eã talit̃ q̄ difficil' fit eiꝰ resolu
tio ⁊ prepat eã ad hoc vt dislocet iuncturas cũ ipsa
dislocet iuncturas absq3 repcussione silr̃: imo opor
tet si volueris sedationẽ doloris in pncipio vt sedes
eos cũ mollificatiuis lenificantibꝰ nisi accidat vt sit
matia subtil' valde. Et fit difficil' eoꝝ curatio in frigo
re, ⁊ in tpe frigido ⁊ in pingui: ⁊ in pte sinistra ẽ dif
ficilior In illis v̇o q̃ de eis sũt sanguinee de rebꝰ
magis ꝯferẽtibꝰ eis ẽ phlõmia ⁊ iuuant̃ in dispõne
p phlõmiã in pmis ex manu. deinde ex pede. ⁊ nõ
fiat phlõmia ex pede nisi pꝰ phlõmiam ex manu ⁊
iuuamentũ fit in eis p vomitũ. Uẽtris autẽ solutio
qñq3 vsq3 ad finẽ postponit̃ ⁊ est suffitiẽtia in vomi
tũ forti vt nõ trahat solutio vetris materiã ad infe-
riora nisi sciat̃ q̄ sit puã: ⁊ de bono ẽ vt ieiunẽt duo-
bus diebus: deinde phlõmet̃. Et scias q̄ phlõmia
sciatice vene magis ẽ iuuatiua in sciatica q̃3 saphe-
na plm nisi sit dolor leuior extẽsus in siluestri: imo
sit purꝰ rubeus cuiꝰ tẽsio ex domestico quare erit sa
phena magis ꝯferẽs ei q̃3 vena sciatica q̃3uis ambe
sint duo rami vene vnꝰ sicut basilica ⁊ cephalica i ma
nibus. veꝝ Gal. rememorat̃ saphene ⁊ vene curua-
ture poplitis tm̃. Et phlobotomia vene curuature
poplitis magis iuuatiua est q̃3 vene sciatice ⁊ saphe
ne silr̃. Et ex eis q̃ phlobotomant̃ ẽ vena q̃ est int̃ mi
nimũ ⁊ fm pedes ⁊ phlobotomet̃ post ipam vena
sciatica. Et dĩ q̄ hec vena magis iuuatiua est q̃3 ve
na sciatica sicut saluatella magis iuuatiua est q̃3 ba
silica in egritudinibꝰ epis ⁊ splenis. Illi autẽ q̃ sunt
phlegmatici ex eis currũt cursu apostematũ grosso
rũ ⁊ in verificatõe curatõis. Et propt̃ hoc nõ opor
tet vt sit pꝛsumptio ad administrandũ resolutiua fortia
añ euacuationẽ ꝓpt̃ illđ qđ sciuisti cũ eis q̃ diximꝰ
Et iam diximꝰ q̄ vomitꝰ iuuatior est q̃3 vẽtris solu-
tio ꝓpter motꝰ matiei ad ptẽ doloris. ⁊ vomitꝰ mo
uet eã ab eo. ⁊ de eis q̃ bona sũt in eo ẽ si fiat cũ bau
rach ⁊ aceto. ⁊ cũ euomuerint cũ vomitiuis fortibꝰ
q̃bus indiget̃ in humoribꝰ eoꝝ frigidis grossis tũc
opoꝛ3 vt seq̃ris illud cũ subtiliatiuis calefaciẽtibꝰ
et est necessaria in phlaticis iteꝝ qñq3 imo mltotiẽs
phlobotomia. ⁊ administret̃ post euacuatõnem cũ
eis que diximus ex diureticis ⁊ ebibitis iuuãtibꝰ ad

colorē iuncturarū. Medicamen hermetis proprie nam hoc medicamē est mirabile valde: camedreos gentiane āboꝝ aā. ʒ.ix. aristol'.ro. ʒ.ij. se. rute sicce lb.i. terantur ⁊ cribellent cribello subtili cuiꝰ dosis sit cochliariū.i. Et administrētur iterꝫ vaparatōes ⁊ embroce resolutiue ⁊ aque thermaꝝ. ꝙ si non excusat tunc clisteriza: deinde administrētur ventose sup ancham cū incisione ⁊ sine incisiōe. Et pone rubificātia vesicātia ⁊ nō ꝯsolident donec sanet. Et emploꝝ qd administratoꝝ in eis diligit acuitas propt duas intentōes: quarū vna est resolutio ⁊ altera attractio ad exteriora. ⁊ abhorretur acuitas propter quandā intētionē ⁊ ē ꝙ ipsa exsiccat materiam ⁊ in lapideitatē cōuertit ⁊ dimittit eā nō recipientē medicinam ꝗobrē oportet vt nō dimittat lenificatio. Et qñqꝫ necessarie sunt ventose ⁊ eaꝝ positio propter attractionē

Ca.xxvi. de embrocis ⁊ tinis

Sumant olei de alcāna lb.i. ⁊ aceti lb.ʃ. ⁊ nitri q̄rta lb.i. ⁊ cardamōi. ʒ.i.⁊.ʃ. ⁊ isopi. ʒ i.⁊.ʃ. submergat in eo lana ⁊ vaporet cū ea locꝰ. Et administrētur tine ex aquis medicinaꝝ singulariū resoluentiū p̄dictarū in hoc.c. Ea vō ex q̄bus fiunt inūctōes sunt sicut oleū costinū ⁊ oleū de euforbio ⁊ oleū ꝺ piretro ⁊ oleū de castoreo que administrentur post mūdificationē: ⁊ cerataria cū opoponaco ⁊ euforbio ⁊ oleis predictis

Ca.xxvij. de epithimatibus ⁊ emplastris

Emplastrū resoluēs materiam ad illud qd apparet ex ꝓfundo: ℞. se. rute siluestris baccarū lauri aniuden nitri sceha' armeni cordumeni ⁊ pulpe collognt̄ide ameos oium aā. auē. iiij. rute recētis picis cere āmoniaci omniū aā. octanam: bezard. auē.v. oppopo. sulfuris qd nō tetigit ignis amboꝝ ana auē.iiij. fiat ex eis emplastrū. Et si liniat sciatica ex stercore capno ⁊ aceto forti erit sicut medicamen de synapi ⁊ meliꝰ eo ⁊ magis iuuatiuū eo. Et emplastra rubificātia bona sunt valde. ⁊ oportꝫ vt ꝑforentur vesice: deinde puluerizet super eas medicamē exsiccatiuū: deinde iteretur vesicatio vsqꝫquo eueniat sanitas. Et iterū sumant lb.i. baurach ⁊ lb.i. olei ⁊ fiat ex eis epithima. Et iterum emplastrū iuuatiuū staphisagrie lb.i. fecis aduste lb.ij piretri lb.ʃ. nasturtij lb.i.⁊.ʃ. bazard.ʃ. sulfur lb.i. baurach tantūdem olei cotilas.iij. gūmi pini qd sit eq̄le cū bezard: fiat ex oibꝰ emplīm ⁊ administret Et iterꝫ sumat picis ꝑs i. sulfuris ꝑs.i. ꝯtriti sicut alcofol ⁊ liniat sup anchā ⁊ ponat desup charta ꝺ pāno ⁊ dimittat vsqꝫquo cadat ꝑ se. Et ex eis q̄ exꝑta sūt ē vt colligat planta tapsie in estate dū est viridis ⁊ eiꝰ ꝯtritō optima fiat qm̄ est difficil' ad ꝯterendū: deinde aggrega ip̄m cū cera ⁊ inuisca eū anche ⁊ loco doloris: liget desup ⁊ dimittat.iiij. horis vsqꝫ ad vi. deinde igrediat balneū. Cūqꝫ paꝝ rorari incipit ingrediat tinā ⁊ tollat ab eo emplīm ⁊ ponat sup locū lana cū dragaganto hebdomada vna aut.x. diebus ⁊ iteret qm̄ excusat a synapi ⁊ gūma rute agrestis. Et iterꝫ staphisagria ⁊ gūma pini ⁊ gūma iterū rute agrestis ⁊ cera ⁊ oleū de ruta. Et iterꝫ piretrū et dabk ⁊ flos lapidis sus ⁊ baurach ⁊ staphisagria et sumat ex eis emplīm. ⁊ qñqꝫ addit in eo nasturtiū Et ex eis q̄ ꝯferūt ex hoc ⁊ ad dolores genuū est ceratū de euforbio. Et iterꝫ olei de alcāna. ʒ.viij. ⁊ aceti. ʒ.iiij. nitri. ʒ.ij. piretri. ʒ.i. infundat piretruꝫ cū oleo de alcāna postq̄ triueris ip̄m ⁊ pone ipsū in oleo tribus diebꝰ ⁊ bulliat bulitiōe leui: deinde ꝓijciat desup acetū ⁊ nitrū postea imbibat in ipso lana sordida: deinde ponat sup locū dolorosum anche. Et aliud sile illi ꝺ epithimatibꝰ: ℞. cere colate auē. c. ⁊ glutinis alimbat auē.xxv. ⁊ floris eris auē.vij. lilij ⁊ albezard ⁊ myrrhe omniū. aā. auē.vi. ⁊ alkitrā auē.v. aggrega ista ⁊ conquassa ea sicut pars.i. et fac ex eis emplīm.i. ⁊ lini cū eo locū dolorosū pixidis p̄cipue si fuerit mania faciēs dolorē sā. fluxꝰ in iunctura ipsa aut phl'a grossum vitreū qd iam bibit pixis iuncture. Emplīm sedans sciaticā: ℞. olei antiq. ʒ.xviij. limature plūbi ⁊ salis masse glutinis alibat oiuꝫ. aā. auē.c. limature eris rubei. ʒ.iij. floris eris abrasi ⁊ condisi ⁊ radicis alniezerion nigri aristol'. synapis omniū aā. ʒ.ij. ꝓiciat in eo qñqꝫ piretri. ʒ.i. Aliud ℞. aniudē. se. rute siluestris baccarum lauri ⁊ baurach ⁊ collognt̄ide sceha ameos cordumeni omniū aā. auē.iiij. rute hortulane humide ⁊ picis sicce glutinis alimbat gūme pini āmoniaci adipis vitulorū omniū aā. auē.xv. oppopo. auē.vi. sulfuris nō adusti auē.iiij. olei de alcanna. ʒ.xviij. Aliud ℞. picis humide. ʒ.xviij. aristol'. ʒ. x.⁊.ʃ. cere. lb.i. gūme pini auē.iiij. sulfuris nō adusti. lb.i. baurach. lb.i.ʃ. staphisagrie kist.i. ⁊ est cotile.ij. piretri lb.ʃ. cordumeni kist.i. bezard lb.ʃ. liq̄ fienda liq̄fac ⁊ tere: sicca misce oia ⁊ frica ea ſm modum p̄dictū in eo cuiꝰ rememoratō preterijt. Et ſm ꝙ dr̄ post solutiua bona ⁊ utilia sunt pillule de hermodactilis ⁊ pillule fetide ⁊ pillule de tapsia ⁊ pillule de storace ⁊ non sunt aliq̄ sicut pillule iuuamenti neqꝫ sicut hiera hermetis q̄ bibat in vere. ⁊ illiꝰ q bibit eam incipiunt iuncture dolorose rorē emittere ⁊ sudare ⁊ nō est in ea solutio vētris plima: imo mundificat cū subtiliatōe. Et elemēta quidē medicinaꝝ solutiuaꝝ sunt pulpa collognt̄ide ⁊ centaurea ⁊ gūmi ⁊ fumusterre ⁊ tapsia ⁊ succꝰ cucumeris asinini. Sumant due collognt̄ide ⁊ ꝑforent ⁊ educat qd in ꝯcauitatibꝰ ambarum est ex pulpa ⁊ semibꝰ ⁊ carne et impleantur oleo sisamino et cooperiantur ambarum foramia ⁊ dimittantur nocte vna: deinde proijciantur ambe collognt̄ide in mane illius noctis cū oleo qd est in eis ambabꝰ in ollam ⁊ fundat sup eas ambas q̄ntū est olei mensura.i.⁊.ʃ. de aq̄ et coquant simul vsqꝫquo discocte sunt ambe collognt̄ide. cū ergo discocte sunt ambe extrahant ⁊ ꝓijciant ambe ⁊ coquant aq̄ ⁊ oleū tp̄e sufficienti: deinde ꝓijciat desup helleborꝰ ꝯtritus puluerizatꝰ cribellatꝰ ſm q̄ntitatē q̄ ꝯgelat aq̄ ⁊ fiat sicut panis de quo fiunt magdaleones ſm q̄ntitatē auellane: ⁊ sumantur de illis auellanis.xviij. numero ⁊ sumat infirmus pꝰ balneationē Et modus aliꝰ ē vt decoq̄nt oleū cū succo: ⁊ cū accidit mūdificatio ꝑ solutōem

ventris ⁊ vomitū ⁊ prolōgatur egritudo tūc tibi cōuenit uti suppositorijs ex medicinis facientibus excoriationem ⁊ solutione educētibꝰ san. sicut ē decoctio cucumeris asinini ⁊ colloquintide ⁊ fel vaccinū ⁊ piretrū ⁊ cētaurea ⁊ nastur. ⁊ tapsia ⁊ elixatura piscium: oīa illa iuuatiua sunt eis in hac hora ⁊ forte sanant. Et quādoqꝫ ponit̄ in clisteribꝰ euforbiū ⁊ dī q illud ē nociuū valde, ꝓhibēs a reliquis ꝯuersiōibus: in fine vero eis ē iuuatiuū ⁊ ꝓprie qn̄ sequitur vesicatio. Et multotiēs quidē accidit excoriatio per se ⁊ euenit cū ea sanitas. Clistere bonū excoriationē faciēs: decoquātur colloquintida ⁊ nasturtiū ⁊ radix capparis ⁊ cētau. ⁊ cucumer asininus ⁊ tapsia ⁊ rubea ⁊ fiat clistere cū aqua ⁊ emplastret̄ ancha cū fece ⁊ est ex clisteribus iuuatiuis. Et iterū emplastret̄ cū aceto ⁊ furfure calefactis. Si aūt fuerit illic san. q moriat̄ in ea cauterizet̄ cum auro rubeo locꝰ san. cauterizatione vehementi ut currat san. ex ea.

Ca. xxviij. de bothor iuncturarum.

h Ebothor apparēt i crure nigre quasi ipe sint fructus tamarisci aut grana viridia. Et materia earū ē materia varicū: ⁊ cura earū ex parte mūdificationis ē cura varicū ⁊ vlcerꝝ melicorꝝ quorū canonē dicemus in li. quarto.

Ca. xxix. de dolore calcanei.

q Uādoqꝫ accidit ex obuiatione conterēte: aut casu aut coartatione calciamēti ⁊ alijs. Et sanat ipm embrocatio plurima cū aqua frigida ⁊ epithima de memithe ⁊ bolo armeno resoluto.

Ca. xxx. de debilitate pedis.

f It quādoqꝫ in creatione: ⁊ fit qn̄qꝫ debilitas ex labore plurimo ⁊ ex mollificatiōe antecedente ⁊ ex opilatione vie nutrimēti ad ipm sicut accidit castratis.

Ca. xxxi. de bothor vnguiū ⁊ attritōe earꝝ.

a Ppropinquat cura eorꝝ cure suppurationis. Et ex illis que conferunt illis est ēplastrū cū folijs nitri ⁊ cū folijs cupressi: ⁊ emplastrum de adipibꝰ cum fimo caprino ⁊ stercore vaccino: et cōfert ei nux cupressi ⁊ sauina emplastrate ⁊ ꝯferūt eis fistici decocti ⁊ emplastrati. Et de eis que liquefaciunt san. mortuū sub attritione ē farina cōfecta cū oleo ⁊ super ipm posita.

Ca. xxxij. de inflatione vnguiū ⁊ pruritu i eis.

c Uratur cū aqua maris abluēdo cū ea semper quare remouet̄: aut cū decoctione lentiū ⁊ herbi: aut cū decoctione cucumeris. Et ex emplastris eius sunt nenufar ⁊ oleū ⁊ ficꝰ decocte cōiunctim ⁊ singulariter.

Finit liber tertius Auicenne.

Incipit liber canōis tertius de egritudinibus particularibus que sunt appropriate mēbris hominis occultis ⁊ māifestis a capite usqꝫ ad pedes continēs. xxij. fen. que complectuntur. lij. tractatus.

f En prime sūt qnqꝫ tracta.

Laus deo.

Liber canonis quartus incipit de egritudinibꝰ particularibus que cum accidunt non appropriatur uni mēbro: continens septem fen.

Fen prima ē de febribꝰ: ⁊ cōtinet quattuor tractatꝰ

Tractatus primus de febre ephimera.

De diffinitiōe febris ⁊ generibꝰ febris Capitulum .i.

f

Febris est calor extraneus accensus in corde ⁊ procedens ab eo mediātibꝰ spiritu ⁊ sanguine per arterias ⁊ venas in totum corpꝰ ⁊ inflāmatur in eo inflammatiōe que nocet operationibus nālibꝰ nō sicut caliditas ire ⁊ laboris cū nō ultimat: ⁊ impedit operationem ita ut retineat. Et sūt qdam hoīuʒ q diuidūt febres in duas diuisiones. Prima .s. in febrē egritudinē: ⁊ in febrem accidens: ⁊ posuīt febres apatū de gnē febris accidētis. Et intētio qdem sermonis eoꝝ ē q febris egritudinalis ē illa inī quā ⁊ causam que nō ē egritudo nō ē mediū sicut febris putredinis. Putredo enim ē causa eiꝰ absqʒ medio ⁊ non ē putredo in se ipsa egritudo: imo ē causa egritudinis. Febris vero apatis ē accidēs apati existēs dū ē apa sequēs ipsū ⁊ apa ē egritudo in seipso. Et ꝯdicēti qdem inest ut dicat: qm̄ si ppterea q febris apatis sequtur caliditatē eiꝰ ⁊ sequtur ex dolore ipiꝰ ē sicut sit febris accidēs tūc oʒ ut sit plurimū febriū ephimeraruʒ accidēs: ⁊ si ipsa sequtur putredinē q est in apate tūc apa nō ē cā eiꝰ pma unde ē apa: imo quātū ad putredinē q ē in ipso. Causa igit eius q est eēntialis ē putredo: ⁊ apa nō est cā eius nisi p accidēs. Et dicemꝰ q non significauerūt p febrē accidēs hoc: imo nō intellexerūt p eam nisi q ipsa sequtur apa hoc: ⁊ inueniūt eā p inuentionē apatis. Siliter ergo ē dispositio febrium putredinis p cōparationē ad putredinē. Verū occupatio in hmōi ꝯdictiōibꝰ ē illud qd nō cōfert in scia medicine aliqd: ⁊ facit medicū pcedere ex arte sua ad inqsitiones q fortasse impediūt ipm ab arte sua. Procedamꝰ ergo sm id qd ꝯsuetū ē. Dicamꝰ ergo q ppterea febres apatū ⁊ opilationū sūt febres accidētes: ⁊ alie febres sūt egritudines: tūc ꝯueniēs est ut dicamꝰ qm̄ ppterea q oīa q sūt in corpe hominis sūt tria gnā .s. mēbra ꝯtinētia illud qd ē i eis de hūiditatibꝰ ⁊ spiritibꝰ quoꝝ cōpatio ē cōpatio parietū balnei. Et humiditas recondita ⁊ eiꝰ cōpatio ē cōpatio aq balnei: ⁊ spūs aialis vitalꝭ ⁊ nālis ⁊ vapores effusi. Et cōparatio eoꝝ ē cōparatio aeris balnei: ⁊ aer balnei qn infrigidat illud qd ē vicinū ei nō oʒ ut ipe extinguat: imo possibile ē ut remaneat ⁊ redeat et calefaciat illud quod ei vicinum est. Siliter ē unū istoꝝ triū generū extra qd nō inuenitur in hoīe genus corporeū. Nā si accēdat febris in mēbris radicalibꝰ accēsiōe pma sicut accendit adustio: vbigratia ut i parietibꝰ balnei: aut p follē ferrarij: aut p ollā coci tunc illud genꝰ febriū noiatur febris ethica. Et si accēditur febris accēsione pma in humoribꝰ: deinde accēdatur ex eis in mēbris sicut accidit ut effūdat aq calida in balneo ⁊ igniant latera eius cā eius: aut ius calidū in olla ut accēdat olla causa eius: tūc illud genꝰ febrium noiat febris hūoris. Et si accēdatur febris accēsione sua pma in spiritibꝰ ⁊ vaporibꝰ: deinde accēdat ex eis i mēbris ⁊ hūoribꝰ: sicut accidit ut pueniat ad balneum aer ignis q accēdat in eo: ⁊ calefaciat aerē eiꝰ ⁊ pueniat ad aquā ⁊ parietes: tūc genꝰ illud febris noiatur febris ephimera: qm̄ ē accēsa in re subtili q resoluitur cū velocitate ⁊ raro ptrāsit diē cū nocte sua nisi cōuertat ad genus illud febriū. Hec ergo diuisio febriū ē per modū ppinquū diuisioni eueniēti p differētias. Et diuidūtur febres alio modo. Dicit enī q de febribꝰ sūt febres acute. Et de eis sūt nō acute Et de eis sūt chronice. Et de eis sunt nō cronice. Et de eis sūt nocturne. Et de eis sunt diurne. Et de eis sūt salubres recte. Et de eis sūt habētes accidentia horribilia. Et de eis sūt dimittētes. Et de eis sūt insepabiles. Et de eis insepabilibꝰ sunt qdam quibus sūt remissiones. Et de eis sunt qbus sūt intēsiones. Et de eis sūt qbus sunt exfortiationes. Et de eis sūt similes. Et de eis sūt frigide habētes rigorē aut horripilationē. Et de eis sūt simplices. Et de eis sūt cōposite.

De preparatis ad febres Ca. ij.

d

Ixerūt qdam q corpa vehemētiꝰ pparata ad febres sūt corpa calida ⁊ hūida ⁊ pprie cū hūiditas ē fortior caliditate. Et isti qdē sūt fetidi sudoris ⁊ vrine ⁊ egestiōis. Et corpora calida ⁊ sicca iterū sūt prepata ad febres calidas: ⁊ icipiūt priꝰ ephimere: deinde festināt ad putredinē et adustionē: ⁊ qnqʒ faciūt cadere in ethicaʒ. Et sequūtur ea ambo q equātur in hūiditate ⁊ siccitate ⁊ dominat caliditas: ⁊ ista sūt de gnē eoꝝ in qbꝰ incipit febris vaporis calidi: deinde pmutat ad febrē hūoris: postea illa i qbus equātur calor ⁊ frigus ⁊ multiplicatur humiditas: ⁊ istis qdem febres putredinis accidūt sm plurimū incipiētes. Et corpora frigida ⁊ humida: ⁊ frigida ⁊ sicca sunt longinquiora corpa a febribus ⁊ ppe ab ephimera.

De horis febriū Ca. iij.

f

Ebriū hore sūt reliqrū egritudinū pncipium ⁊ augmētū ⁊ status apud ultimū ⁊ declinatio. Et sūt qnqʒ pticulares cause cuiusqʒ paroxismi ⁊ timor ē a pncipio usqʒ ad statum apud declinationeʒ vō nō morit eger ex ipsa febre nisi p id qd dicemꝰ de cā cōiter. Et pncipiū qdē est hora q calor nālis pfocat a mā submersa in mēbro tādiu donec nō appareat maturationi aut diuersitati eius ꝯtrarie maturationi vestigiū. Et pncipium quidē est inuētum in oī egritudine. verum qnqʒ occultatur sicut ē eius occultatio in sonocho ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia. Et qnqʒ pncipiū est occultū paucorum accidētiū: ⁊ existimat q nō sit pncipium in ea. Et similiter qnqʒ in die primo febrium acutarū

videtur nubes: ⁊ signum maturitatis: ⁊ existimatur ꝙ non sit ei principium: ⁊ non est ita. Et augmentum quidem ē hora in qua cōmouet caliditas innata ad resistendū materiei motu manifesto ⁊ apparēt signa digestionis: aut signa cōtraria digestioni. Et status ē hora in qua vehemēs est pugna inter naturam ⁊ materiam: ⁊ apparet victoria vniꝰ ambaruꝫ earum super aliam ⁊ ē hora pugne: ⁊ eius spacium est in habētibꝰ paroxismos acutos paroxismꝰ vnꝰ ⁊ nō cognoscit nisi ꝑ illum qui seqtur ipm: aut duo paroxismi: ⁊ cognoscit in tertio eiꝰ iō ꝙ non addit sup illos ambos in pluribꝰ nisi egritudinibꝰ macronoxijs. fortasse eni assimulātur paroxismi plures in oibus iudicijs suis. Et illic apud statū cōplet vestigiū digestionis aut cōtrarij eiꝰ. ⁊ declinatio quidē ē hora in q̄ calor innatꝰ iā dñatur materiei ⁊ vincit eā ⁊ existit in ꝯgregationis eiꝰ sepatiōe. s. rei post rem: ⁊ tūc alleuiat caliditas caloris occulti ⁊ expellit ad extremitates donec resoluit ⁊ multotiēs ingrossat. Et statꝰ quidē diuersificat in egritudinibꝰ. Egritudinū eni valde acutarū lōginquior status ē vsqꝫ ad q̄tuor dies ⁊ febres ephimere sūt de hac sūma: verūtamē ipse nō numerant acute qm̄ nō sufficit in acuitate egritudinis ut sit status eius ꝓximus: imo sūt de egritudinibꝰ habētibus timorē: ⁊ sequūtur eas febres acute absolute non valde: ⁊ sunt ille quarum status ꝑuenit vsqꝫ ad. xiiij. dies: ⁊ quod ē supra id. ⁊ cognitio qdem egritudinū acutarū in ordinibꝰ suis ⁊ chronicarum ē iuuatiua in regimine cibi egri fm ꝙ dicemꝰ in sequētibꝰ. Et plures qdē febriū cōplēt ꝑncipiū ⁊ augmētū ⁊ statū in paroxismo vno ⁊ faciūt paroxismū aliū declinādo. Et febres qdē diuersificant in his tēporibꝰ. ⁊ de eis qdē sūt quaruꝫ augmētū prolongat. ⁊ de eis sunt quarum declinatio prolongatur.

De cognitione horarum vniuersaliū egritudinis ⁊ ꝓprie status Caplm. iiij.

Cognitio horarū egritudinis vliuꝫ qñqꝫ ē ex spē egritudinis: nā spasmꝰ siccus ⁊ epilepsia ⁊ apoplexia ⁊ squinātia sunt ex acutis valde. Et tertiana pura ⁊ causon de acutis non valde. Et quartana ⁊ paralysis de macronoxijs: ⁊ qñqꝫ ex motu egritudinis. nā si paroxismi sunt breues significant ꝙ status ē ꝓpinquus sicut tertiana pura. tēpus eni paroxismoꝝ eiꝰ est ex tribꝰ horis vsqꝫ ad xiiij. horas. ⁊ si sint ꝓlixi significāt ꝙ materia ē grossa ⁊ statꝰ longinquus sicut i tertiana nō pura. Et si fuerint illic paroxismi: imo mā eiꝰ fuerit acuta sicut synochi tunc egritudo erit acuta. Et si fuerint signa eiꝰ signa materie frigide grosse: aut decliuis ad grossitudinē tūc egritudo erit nō acuta. ⁊ si remāserit cū dispositiōe sua tūc egritudo nō erit illius acuitatis. Et qñqꝫ ē ex virtute egri cui velocit aduenit debilitas: q̄re ē egritudo acuta: aut nō apparet illud ⁊ est egritudo non acuta. Et qñqꝫ est ex etate ⁊ tempore: naꝫ in tēpore calido ⁊ etate calida festinat statꝰ egritudinuꝫ: ⁊ in tēporibus frigidis ⁊ etatibus frigidis tardatur status egritudinū: ⁊ similiter ē dispositio regionū. Et ex pulsu: nā si est velox frequēs magnus tunc egritudo ē ad acuitatē decliuis. ⁊ si non tūc nō est acuta. Et ex rigore: nam si ē ꝓlixi spacij tūc egritudo ē decliuis ad ꝓlixitatē. ⁊ si ē breuis spacij tūc egritudo ad acuitatē tendit. ⁊ quādo nullo modo ē rigor tunc abbreuiat eius extensio. Et cognoscūtur hore egritudinis qñqꝫ ex parte horarū paroxismoꝝ. Nam si fuerint ꝓcedētes fm antecessionē superfluentem ita ut vnꝰ antecedat sup fluitatem alterius tēdens ad additionē: tūc egritudo erit in augmēto: qm̄ de egritudinibꝰ sunt q̄ currunt vsqꝫ ad finē horarū suarū fm augmētū. ⁊ sūt qñqꝫ de genere tertiane ⁊ de genere assidue. si aūt steterit antecessio ⁊ steterint sup fluitates tūc sine dubio erit egritudo in statu: ⁊ seruās horā vnā ē longi spacij: ⁊ si post ponūtur tūc egritudo ē in declinatione. et similiter cognoscitur dispositio horarū ex augmento accidentium febris ⁊ statione eorum ⁊ declinatione ipsorum: ⁊ ex additione paroxismorum eiꝰ in longitudine ⁊ breuiatione ipsorum ⁊ fortasse diuersificant ⁊ nō assimulātur. Et quādoqꝫ cognoscūtur ex dispositione euacuationū. nam cū accidit in paroxismo aliquo sudor aut ventris fluxus: ⁊ paroxismus secūdus qui ē post ipsum ē in similitudine vehemētie primi ⁊ fortitudine eius aut supra ipaꝫ tūc euacuatio eiꝰ ē ꝓpter multitudinē: nō ꝓpter fortitudinē: ⁊ egritudo iudicatur lōga. Et qñqꝫ cognoscūtur ex parte digestionis ⁊ ꝯtrarij digestionis fm ꝙ diximus: verbigratia cū apparet sputū cuꝫ digestione aliq̄: aut vrina in q̄ est nubes aliqua tūc ē ꝑncipiū augmēti: deinde qm̄ multiplicat illud ⁊ apparet aut cōtrariū eius: tūc ē status. ⁊ iterū quādo apparet digestio aut ꝯtrariū eiꝰ velociter ex sputo aut nube: tūc scias ꝙ status ē propinquus. ⁊ si tardat tūc scias ꝙ statꝰ ē longinquus. Cognitio aūt horarū particulariū sic accipit. Nā hora ꝑncipij paroxismi ē hora in qua coartat pulsus: ⁊ tu iā sciuisti intentionē eius: ⁊ plūbeus fit color extremitatū ⁊ infrigidant extrema ⁊ ꝓprie extremitas auris ⁊ nasi vsqꝫ ad horā in qua senit sparsio caliditatis. Et qñqꝫ associant ꝑncipio alteratio coloris ⁊ pigritia ⁊ angustia ⁊ tarditas motuū ⁊ ꝓfunditas sōni ⁊ mollificatio palpebrarū: ⁊ grauitas sermonis: ⁊ horripilatio inter spatulas ⁊ dorso ⁊ fortasse accidit in eo rigor fortis. ⁊ qñqꝫ accidit cursus saliue. ⁊ saltus tēporuꝫ ⁊ tinnitus auriū: ⁊ sternutatio ⁊ cōmotio mēbrorū corporis. Et vehemētius qdem debilitat virtus ꝓpter debilitatem que ē in ꝑncipio aut statu. Et hore augmenti medietas ꝑma ē hora in qua pulsus incipit apparere ⁊ magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ spargitur calor in toto corpore fm equalitatem. Et medietas eiꝰ altera ē hora in qua non cessat hec caliditas sparsa cū equalitate augmentari. Et hora status est hora in qua remanet caliditas sparsa cum equalitate ⁊ accidētia cū dispositione sua: ⁊ pulsus fit maior q̄ vnqꝫ ⁊ fit vehemētius velox ⁊ frequens. Et hora declinationis est hora in qua incipit diminutio: ⁊ incipit pulsus temperari. ⁊ equat. Deinde il-

ta m̄ qua incipit corpus sudare ꝑ ꝑducit ad eradica tionẽ. Et multotiens qdẽ accidit apud mortẽ dispo sitio q̄ ẽ sicut declinatio ꝛ est quasi eger euaserit ꝛ nõ oportet vt tu occuperis in hoc: imo cognoscas di dispositionẽ pulsus ꝛ an magnificetur ꝛ fortis fiat. Et si tibi videtur ponam tibi exẽplũ de tertiana. At tende ergo ꝙ cũ tertiana in plibꝰ dispositõibꝰ inci pit horripilatio deinde frigꝰ ꝛ rigor: postea sedatur rigor ꝛ minoratur frigus: ꝛ incipit calefactõ: postea equatur calefactõ: deinde additur: postea stat: deinũ incipit minui vsq3 quo eradicetur. Et scias ꝙ egri tudo quandoq3 prolongatur aut ꝓpt multitudinẽ materiei: aut ꝓpt grossitiẽ eius. aut ꝓpt frigus eius Et qñq3 adiuuant ad illud tẽpus frigidũ ꝛ regio fri gida ꝛ etas frigida ꝛ debilitas caloris innati ꝛ soli ditas corporis.

De sermone vniuersali de febribꝰ ephimeris.
Capitulum quintum.

C Ause omniũ specierũ febris ephimere sũt cause primitiue calefacientes eẽntialit ꝛ ca lefacientes ꝑ accidens de sũma occurren tiũ ꝛ assũptoꝝ. s. in cibo ꝛ in potu ꝛ passionũ corpo reaꝝ ꝛ aialiũ ꝛ ex doloribꝰ ꝛ apostematibꝰ apparẽ tibus. ꝛ sunt de eis ex opilatõibꝰ q̄rũ cã nõ est ꝓmi tiua. ꝛ nõ ꝑueniũt cause earũ cũ vehemẽtia sua ad hoc vt ꝑtranseat illud qđ inflãmat spũm. nã si ꝑtrã scant illud: faciunt eadẽ in ethicã aut in spẽm febriũ humoꝝ quã dicemꝰ Cause eni ꝓmitiue plerũq3 mo uent antecedentes: ꝙ si mouerint eas ad putredinẽ erunt febres putredinis. Et sunt qdã hominũ q exi stimant ꝙ fe. ephimera nõ fit nisi ex labore spũs et corporis: ꝛ illud est error. Et iste qdẽ fe. ẜm plimũ recedunt in die vno: ꝛ raro ꝑtranseunt tertiũ diem. Nam si ꝑtrãseant illam q̄ntitatẽ existimaꝉ de eẽ eaꝝ ꝙ ipse ꝑmutanꝉ. Et intẽtio qdẽ ꝑmutatõis est ꝙ re tẽtio caliditatis ꝑtrãsit spũm aut ad corpus aut hu morẽ: licet sint de hoibꝰ q dicant ꝙ ipsa qñq3 rema net sex diebꝰ: ꝛ ꝯsumiꝉ integra ꝯsũptõe: cui nõ esset simil si ꝑmutareꝉ ad genꝰ aliud. ꝛ hec qdẽ fe. ẽ facil curationis ꝛ difficil cognitõis: ꝛ silr ꝓncipiũ ethice

Et hoies quidẽ velotius cadentes in fe. ephime ras: ꝛ q vehementiꝰ leduntꝉ ab eis si erreꝉ in eis: sunt illi in quibꝰ calor ꝛ siccitas sunt magis vincẽtes: qm̄ ꝑueniũt velociꝉ ad ethicã ꝛ tertianã: deinde illi in q bus calor est plus: deinde illi in quibꝰ est plus sicci tas. Et cũ illi q hẽt ꝯplexionẽ siccã ꝛ calidã accidit fames ꝛ aduenuiũt cũ ea vigilia ꝛ labor aial ꝛ labor corporeꝰ festinat ad ipm fe. ephimera cũ horripila tione q̄dã. Qđ si nõ succurraꝉ ꝛ cibeꝉ stati festinabit ad ipm fe. putredinis

De signis ꝓprijs febriũ ephimerarũ distinguẽ tibus eas ab alijs. Ca. vi.

D E proprietatibꝰ earũ est ꝙ ipse nõ fiũt a cau sis antecedẽtibꝰ: neq3 incipiunt cũ coarta tione. ꝛ est ꝙ ipse nõ incipiunt ẜm plimũ cũ rigore ꝛ frigore extremitatũ ꝛ ꝓfundatõe calidi tatis ꝛ declinatõe ad pigritiam ꝛ somnũ ꝛ submer sionẽ pulsus ꝛ subtilitatẽ eius ꝛ diuersitatẽ eiꝰ ꝛ ꝑra uitatẽ ipsius: imo fortasse accidit in ꝓncipio eaꝝ sili tudo frigoris ꝛ horripilatõis ꝛ punctio cuiꝰ causa ẽ vapor chimi mali ꝛ remouetur velociter. ꝛ accidit: s3 raro rigor ꝓpt multitudinẽ vaporꝝ ledentiũ lacer tos ꝓpt pũctionẽ suam sup̄flua multitudine. Et est eius inflãmatio nõ mordicatiua aspersa: imo bona sicut caliditas corporis laborantis ꝛ ebrij. Et cũ est vrina in ꝓmo die digesta ꝛ pulsus bonꝰ: tunc iudi ca ꝙ est fe. ephimera. ꝛ illud ideo qm̄ vrina nõ alte ratur in ea inq̄ntũ ipsa est ephimera. Et est sedimen eiꝰ digestũ nõ decliue ad colorẽ humoris: ꝛ ẽ qñq3 nubes eius pendens: ꝛ qñq3 est natans boni colori ꝛ qñq3 accidit vt non equeꝉ color eiꝰ tamen eius sub stantia est eq̄lis ꝛ nõ alteraꝉ color eiꝰ nisi propter id qđ associatur ei de causa alterationis vrine quãuis non sit illic fe. ephimera ex eo qđ dicemꝰ in tertiana ꝛ similibus ei. Et pulsus est decliuis ad spissitudi nem ꝛ fortitudinẽ ꝛ magnitudinẽ nisi in ea que est a passionibus debilitantibꝰ: ꝛ nisi fuerit in stomacho humor mordicatiuꝰ aut frigidus aut causa alia de his que mutant pulsum preter febrem. Et raro qui dem diuersificatur: si vero diuersificeꝉ erit ei ordo: nam si diuersificetur: illud tunc erit propter causam aliam antecedentem febrem aut vicinantẽ ei sicut est labor vehemens aut mordicatio vehemens in visce ribus: ꝛ similia his. Et qñq3 accidit vt induret pul sus ꝓpt frigus vehemẽs ꝛ inspissans ꝛ infrigidans aut ꝓpt caliditatẽ sol vehemẽtẽ exsiccantẽ: aut ꝓpt vehementẽ laborẽ exsiccantẽ: aut famẽ: aut angusti as: aut vigilias: aut euacuatõẽs. Et qñq3 festinat in eo dilatatio ꝛ tardatur ꝯstrictio: ꝛ nõ festinat plꝰ q̄3 naturalis nisi raro ꝛ cũ velocitate pauca qm̄ necessi tas euẽtatõis in eo est vehemẽtior q̄3 necessitas edu cendi vaporẽ corruptũ: vapor nãq3 in eo nõ est cor ruptus ꝯparatione sui ad equalem: imo est bonꝰ ꝯpa tione sui ad eũ. Et cũ ambiguꝰ sit tibi pulsus ꝛ cõ strictio ipsius: tunc scias ex anhelitu. ꝛ pulsus qde3 redit post eradicationẽ eiꝰ ad consuetudinẽ eiꝰ na turalẽ in illo corpore: ꝛ hoc est signũ bonũ Et scias penitus ꝙ quotiens vrina ꝛ pulsus sunt boni signi ficãt ꝙ fe. est ephi. ꝛ qñ sũt bõ nõ o3 vt nõ sit ephi. Multotiẽs eni in ea ẽ vrina tīcta: ꝛ ẽ pulsus diũsus ꝛ debilis ꝛ paruus. Et de illis que significãt ꝙ ipsa est fe. ephimera est vt sit principiu3 eius facile ꝛ leue ꝛ sit augmentum eius non addens supra duas ho ras: ꝛ neq3 associentur statui accidentia vehementia ꝛ vt non accidant in ea accidentia praua: ꝛ nõ fit in ea ebulitio caloris vehemens: ꝛ minorentur cu3 ea dolores: ꝙ si cũ ea dolor fuerit capitis aut dolor aliꝰ non sit fixus inseparabilis post eradicatione3 eius ꝛ hec quidem significat ꝙ ipsa est ephimera. Et plu rimum quidem eradicationis eius fit per sudorem ꝛ humorositatem similem sudori naturali non hu moroso. Et non sit vehemens superfluitas iterum in quantitate sua: immo appropinquat sudori na turali in quantitate sua sicut est proximus ei in qua litate sua. Si eni videris sudorem plimũ: tũc fe. erit

nõ ephimera Et de eis de quibꝰ fe.ephimera experitur est vt ingrediaꝭ balneũ hñs eam. Cũq3 morã fecerit euenire in eo q̃si horripilationẽ nõ ↄsuetã sciꝭ ꝙ febris est fe.putredinis.et egrediaꝭ hñs eã ex balneo illico: ⁊ si nihil alteraꝭ a dispositiõe sua, tunc fe.erit ephimera.

Permutatõis fe.ephimere. Ca.vij.

Um expedit vt febrẽ ephimeram patiẽs cibetur ⁊ errat medicꝰ sup eã ⁊ nõ cibet ipm ꝑmutaꝭ fe.i corporibꝰ cholericis ad ethicã incendentẽ: ⁊ in corporibꝰ carnosis ad synocã q̃ est absq3 putredine: ⁊ fortasse ꝑmutaꝭ ad illam que est cum putredine. Et silr qñ necessariũ est adiutorium in aperiendo poros ⁊ rarificando corpus ⁊ nõ fit: fit inflãmatio in humoribus retentis in corpore inflãmatione eius qd calefacit cũ fortitudine eiꝰ quod putrefacit.

De signis ꝑmutatõis febris ephimere ad febres alias. Ca.viij.

Jgnificatio illiꝰ est ꝙ ipsa declinat absq3 sudore aut humorositate: aut cum sudore absq3 mũdificatiõe ꝑ sudorẽ: ⁊ est declinatio longa difficil' ⁊ absq3 mũdificatiõe pulsus: imo remanet in pulsu aliquid ⁊ remanet dolor capitis si fuerit ⁊ hoc totũ significat ꝑmutationẽ ad febrẽ putrefactionis humoris aut ethicam. Nam si cause fuerint vehementes: aut ꝓlongetur mora eius ꝑmutabitur ad ethicam. Quod si ad ethicam permuteꝭ videbis tactũ arteriaꝝ calidũ valde: ⁊ videbis febrẽ similem vel fixam ⁊ in omnibꝰ mẽbris additur calefactio super repletionẽ ⁊ in tempore acceptionis cibi: aut videbis pulsum seruare equalitatẽ cũ duritie ⁊ paruitate. Et videbis signa reliqua que diximꝰ de signis ethice: ⁊ qñ ꝑmutatur ad genꝰ febriũ qd noiatur synocho absq3 putredine videb additionẽ ⁊ repletionẽ caliditatis ⁊ inflãmationẽ faciei. Et qñ ꝑmutaꝭ ad fe.putredinis apparẽt horripilatio ⁊ diuersitas pulsus ⁊ ꝑuitas ⁊ coartatio: ⁊ ẽ calitas mordicatiua sicca ⁊ vehemẽtia accidentiũ. Jn vrina aũt fortasse remanet digestio ex substãtia ⁊ in plibꝰ non apparet in ea digestio.

De curationibus febris ephimere ꝭm modum vniuersalem. Ca.ix.

N oibꝰ speciebꝰ febris ephimere oportet vt afferantur sup corpora patientiũ eas ea q̃ nutriant eos nutrimẽto bono cũ velocitate digestionis: qm̃ febriens est eger: ⁊ eger ẽ lesus Aut qbusdã eoꝝ ↄcediꝭ delitiari in eo sicut patienti ex labore ⁊ angustia ⁊ fame. Et illis in quorũ corporibus cholera plima est. Et q cõqueriꝭ se pati horripilationẽ in ꝑncipio deglutiat cibũ infusũ in aqua aut vino vt sit magis penetrans. Et isti qdẽ cibãtur etiam in ꝑncipio fe. ⁊ qbusdã ꝓhibetur delitiari in ea ⁊ innuiꝭ eis vt fiant subtiliatiua sicut in patiẽte ex opilatõe ⁊ soliditate ⁊ ex apostemate. Et meliꝰ qdẽ est vt postponaꝭ cibatio vsq3 ad declinationẽ nisi in illis quos excepimꝰ. Et aqua frigida quidẽ oportz vt non ꝓhibeaꝭ in ꝑncipio rei: qm̃ virtus est fortis: q̃re nõ timetur debilitas eiꝰ: ⁊ est melior cura infrigidando. Verũ si fuerit illic debilitas in viseribꝰ ⁊ fe.iam extẽdiꝭ aut fuerit vehemẽs: tũc melius est vt de ea nõ multũ sumatur. Et ↄceditur eis balneũ cũ eoꝝ paroxismus ↄsumitur in febribꝰ ephimeris, ꝓpꝭ accidentia de quibꝰ est humectatio ⁊ de quibꝰ est sudatio ⁊ rarificatio poroꝝ: ⁊ de eis est infrigidatio in quieta dispositõe ⁊ ꝓhibeꝭ vbi timeꝭ casus putredinis. Et nõ oportet vt euitet balneũ nisi hñs eam ex opilatõe, ꝓpꝭea ꝙ balneũ generat egritudinẽ putridam. ⁊ silr patiens eã ex satietate nauseatiua nisi in fine rei: ⁊ cũ dilataꝭ pori ⁊ descẽdit nauseatiua satietas. Jllic eni oportet vt balneet. Et hñs catarrũ nõ balneeꝭ nisi sit adustiuꝰ. ⁊ oẽs hñtes fe.ephimeras oportet vt nõ ꝓlongent moram in aere balnei: imo in aq̃ eius q̃ntũ volunt nisi hñtes eã ex soliditate et ex spissitudine. eis eni ↄuenit vt ꝓlongent moram in acre balnei donec sudent. Embrocatio aũt si fuerit infundendo: aut liniendo tñ opilat poros. ⁊ in curatõe ois fe.ephimere que est ab opilatiõe extrinseca aut intrinseca fricatio aperit poros habẽtis eam deinde si obuiat humiditati plurime resoluit eaz: ⁊ si obuiat humiditati parue exsiccat eam. Euacuatione aũt nõ indiget aliqs eoꝝ nisi hñs opilatõz repletionalem: ⁊ hñs nauseatiuam satietatẽ: ⁊ qui habet febrem ephimeram ex soliditate cuius corpus est repletũ.

De speciebus febris ephimere. Ca.x.

E febribus ephimeris sunt q̃ oĩno ↄꝑaꝭ ad dispositõẽs animales. Et de eis sunt q̃ comꝑaꝭ ad dispositiones corporeas. Et de eis sunt q̃ proportionantur ad res q̃ eueniunt de foris. Et de cõparatis ad dispositiões aĩales est illa q̃ fit ex angustia ⁊ illa q̃ fit ex tristitia ⁊ illa q̃ fit ex existimatiõe ⁊ cogitatõe ira ⁊ vigilijs ⁊ somno ⁊ tranquillitate ⁊ timore ⁊ gaudio. Et de proportionatis ad dispositões corporeas sunt ille qui cõparaꝭ ad res q̃ sunt actiões ⁊ motus. ⁊ de eis sũt q̃ ↄꝑaꝭ ad nõ actiones ⁊ motus ⁊ ad ↄtraria eorum. Et comparata ad res que sunt motus est que fit ex labore ⁊ illa que ex tranquillitate ⁊ illa que fit ex euacuatione. ⁊ de eis est febris ephimera que est cum syncopi. ⁊ de eis est illa q̃ fit ex fame. ⁊ de eis est illa que fit ex siti. ⁊ de cõparatis ad ea que nõ sunt actiones est illa que fit ex opilatõe. ⁊ de eis est illa que fit ex nauseatiua satietate. ⁊ de eis est illa que fit ex apostemate. ⁊ de eis est illa que fit ex soliditate. Comparate autem ad res que accidunt deforis sunt sicut illa que sunt ex adustione quecunq3 adustio fuerit ⁊ sicut que fit ex frigore ⁊ soliditate ⁊ ex ablutione. Dicam itaq3 vnãquãq3 earum cum curatione sua.

De fe.ephimera ex angustia ⁊ signis eius. Capitulum.xi.

Uandoq3 accidit ex motu spũs ad interiora ⁊ occultatione eiꝰ in eis ꝓpꝭ supfluitatez angustie febris spũaꝭ. Cuiꝰ signa sũt igneitas vrine ⁊ acuitas eiꝰ ita vt habẽs eam sentiat acuitatẽ ipsius ꝓpꝭ dominiũ siccitatis in ea: ⁊ est motus

oculi ad clausioné decliuis: ⁊ est oculus submersus
ꝑpt resolutõꝫ cũ qete ⁊ seclusione. ⁊ facies é tédens
ad citrinitaté ꝑpt ꝓfunditaté claritatis. ⁊ pulsus est
ad debilitateꝫ ⁊ puitaté decliuis ⁊ forte declinat ad
duritiem.

De cura ca. xij.

Porteᵗ vt hũs eam multiplicet introituꝫ
tine ⁊ ponat plimũ sue intẽtõis in balnea
tione cũ aq̃ balnei absqꝫ aere eiꝰ ⁊ mltipli-
cet etiã inũctioné cũ fricatõe pꝰ illud. Oleũ.n.aliqd
est magis iuuatiuũ ei q̃ balneũ: ⁊ vtaᵗ linificatõibꝰ
⁊ odoriferi frigidis: ⁊ ponat sup pectꝰ suũ epithima
ta infrigidantia ex mucilaginibꝰ ⁊ succis ⁊ aqs bo-
nis. ⁊ sumat in potu vinũ plime cõmixtionis: é enĩ
bonũ medicamen ei.

De febre ephimera ex tristicia. Ca. xiij

Uandoqꝫ accidit ex multitudine tristitie ꝓ
pter rem q̃sitã motꝰ laboriosus spũm cale
faciés faciés cadere in febrem. Cuiꝰ signa
sũt silia signis eiꝰ q̃ é angustia: nisi q: motꝰ oculi cũ
ꝓfũditate sua ꝑpt resolutioné est ad pté extrĩsecã:
⁊ pulsus nõ é dimissus depssus. imo é in eo cũ debi
litate: sꝫ é cũ eo saltꝰ. Et cura eiꝰ é sic cura eiꝰ q̃ est
ex angustia.

De febre ephimera ex cogitatõe. Ca. xiiij.

Uandoqꝫ accidit ex multitudine cogitatõ
nis in rebꝰ fe. silis illi q̃ é ex tristitia: nisi q:
motꝰ ocli é eqᵗ nõ ad clausioné neqꝫ ad exitũ decli-
uis ⁊ é decliuis ad ꝓfũditaté. ⁊ pulsus est diuersus
in dilatatõe ⁊ ꝯstrictõe: ⁊ plimũ qdé é eq̃lis: ⁊ facies
est ad citrinitaté decliuis. Et cura eiꝰ é cura illiꝰ q̃ é
ex tristitia.

De febre ephimera ex ira. Ca. xv.

Uandoqꝫ accidit ꝑpt supfluitateꝫ motus
spũs ad exteriora in dispositõne ire calefa
ctio supflua adurés spũm ⁊ fe. Cuiꝰ sig̃ sũt
rubedo faciei: nisi permisceaᵗ ei timor qm̃ citrinaᵗ. ⁊
inflatio faciei silis ei q inflaᵗ in dormitõe. ⁊ sũt oculi
rubei tendentes exteriꝰ ꝑpt vehementiã motꝰ spũs
ad extiora. Et qñqꝫ accidit qbusdã coꝝ tremor ꝑpt
motũ humoris. aut ꝑpt debilitaté naturaꝝ ⁊ est aq̃
rubea acuti tactus ꝑpt acuitaté suã. Et qñqꝫ é cũ ea
aliq̃ntulũ claritatis. ⁊ pulsus é grossus plenꝰ pulsãs
frequens.

De cura. Ca. xvi.

Fac eos quiescere. Et fac vt occupentur leti
ficantibꝰ ⁊ narratiõibus ⁊ vocibus bonis
⁊ ludis mirabilibꝰ. Et fac eos ingredi bal-
neũ in aq̃ tepida nõ plimi calori. Et inũganᵗ plimũ
cũ aliquo oleo plimo: illud enĩ est magis ꝯueniens
eis q̃ aq̃ calida. Et cibenᵗ eis que infrigidant ⁊ hu-
mectant. Et ꝓhibeantur a vino oino ⁊ nõ est eis via
ad ipsum.

De febre ephimera ex vigilijs. Ca. xvij.

Uandoqꝫ etiam accidit ex vigilijs fe. ephi
mera. Cuiꝰ signa sunt antecessio vigiliaꝝ ⁊
grauitas palpebrarũ: qm̃ fortasse nõ apit
eas: ⁊ profundatio oculi ꝑpt resolutioné: ⁊ inflatio
palpebrarũ ꝑpt corruptioné cibi ⁊ multitudiné va-
poris: ⁊ ꝯturbatio vrine ꝑpt ꝓuationé digestionis:
⁊ debilitas pulsus: ⁊ citrinitas faciei ꝑpt malitiã di-
gestionis: ⁊ inflatio eius ꝑpt excitationé ex malitia
digestionis: sed non est cũ rubedine sicut in illa q̃ est
ex ira.

De curatione. Ca. xviij.

Uratio aũt eiꝰ é ociari ⁊ quiescere ⁊ dormi
re: ⁊ embrocare caput cum eis que infrigi-
dant ⁊ humectant: ⁊ balneũ humidũ: ⁊ ci-
bi bonorum chimorũ: ⁊ inunctiones humectantes
Et vinum est ex rebus magis conferentibus eis: ⁊
sumant in potu ipsum sine timore: nisi fuerit dolor
capitis.

De fe. ephimera ex somno ⁊ quiete. Ca. xix.

Spũ qñqꝫ resoluũᵗ vapores calidi p vigi
lias ⁊ motꝰ. Cũ ergo ꝓlõgaᵗ somnꝰ ⁊ tran
qllitas ⁊ nõ resoluũtur: accidit ex eis cale-
factio spũs ⁊ fe. eiꝰ Cuiꝰ sig̃ sũt ista. significant enĩ
eã antecessio somni ⁊ tranqllitas plima: ⁊ ꝓpe q̃ nõ
est in ꝯsuetudine: ⁊ cadit ꝯtrariũ ꝯsuetudis. Et signi
ficat ipsam resolutio vaporosa ⁊ pulsus.

De curatione eius. Ca. xx.

Uratio eiꝰ é sudatio i aere balnei: ⁊ ablutio
eq̃lis cũ aq̃ calida. Et paucitas cibi ⁊ decli
natio eius ad id qd infrigidat ⁊ humectat
ipsam. Et exercitiũ temperatũ. Et nõ oportet vt bi-
bat vinũ.

De febre ephimera ex gaudio. Ca. xxi.

Uandoqꝫ accidit ex gaudio fe. sicut illa q̃
fit ex ira: nisi quia forma oculi é forma gau
dentis non forma irascentis. Et est frequé
tia in pulsu minor. Et cura eiꝰ é ꝓxima curatõi eiꝰ
que est ex ira.

De fe. ephimera ex timore. Ca. xxij.

Uandoqꝫ accidit ex timore febris ſm simil
tá q̃ accidit ex angustia. Proportio nãqꝫ
timoris ad angustiam est ꝓpe ire ad gau-
diũ ex hoc q motꝰ timoris é ad intiora ⁊ ire ad ex
teriora: ⁊ fit subito: ⁊ alioꝝ modoꝝ fit gradatim.
Cuiꝰ signa sunt ꝓxima signis eiꝰ q̃ fit ex angustia: ni
si q: diuersitas in pulsu est vehemẽtior: ⁊ forma ocu
li eiꝰ est forma territi. Curatio eiꝰ est ꝓxima curatiõi
eiꝰ q̃ fit ex angustia. Et oportet vt secureᵗ a timore: ⁊
veniaᵗ ad eũ cũ nũcijs gaudere faciẽtibꝰ: ⁊ letifican
tia sunt iuuatiua ei.

De fe. ephimera ex labore. Ca. xxiij.

Labor qñqꝫ ꝑuenit ad sũmũ in calefacien-
do corpus ⁊ spũm: ita vt fiat fe. nocés opa
tiõibꝰ: ⁊ é plimi nocuméti: ⁊ grauitas ipiꝰ
sup vitalem ⁊ aialem. Signa sunt antecessio labo
ris ⁊ additio calefactõis iuncturarũ sup alia: ⁊ tactꝰ
lassitudinis ⁊ siccitas corporis. Et qñqꝫ accidit in fi
ne eius humectatio si fuerit labor temperatus in eo
id est qñ nõ est in eo exsiccatiuũ aut frigꝰ ꝓhibés su
doré. Sin auté labor fuerit supfluus minoratur hu
mectatio ⁊ sudor. ⁊ qñqꝫ seqtur ipm tussis sicca ꝑpt
cõitaté pulmonis. ⁊ qñqꝫ declinatio ꝯplexionis é ⁊

pulsus eius paruus debilis ꝛ qñqꝫ declinat ad duriciē: ꝛ vrina ē citrina calida ꝓpt motū subtilē ꝛ ꝓpt resolutionē

De cura. Ca. xxiiij.

Curatio eoꝝ est tranqllitas: ꝛ balneatio i tina ꝛ inūctō fricādo ꝓpe sup iūcturas: ꝛ acceptio cibi boni chimi humectātis ſm q̄ntitatē q̄ digeraẗ de gnē carniū pulloꝝ ꝛ hedi ꝛ piscīū puoꝝ. Et qm̄ virtutes eoꝝ sunt debiles nūc nō oportet vt cōfidant de se posse digerere qd̄ digerebant in dispositione sanitatis: imo minus illo. Et ꝓpt hoc cibētur eis quoꝝ paucū nutrit plimū sicut ea que diximus: ꝛ sicut vitelli ouoꝝ sorbiliū: ꝛ testiculi galloꝝ sūt eis boni. Quidā tñ existimauerūt q̄ oportet vt patiētiū laxitudinē regimen plꝰ subtilieẗ q̄ȝ alioꝝ: ſ illud nō est rectū. Et oportet vt sumāt de fructibꝰ hūidis ꝛ sumāt in potu vinum plime ꝯmixtionis si fuerint assueti: aut iuleb: ꝛ aliud si nō fuerint cōsueti. ꝛ oꝫ vt eoꝝ inūctio sit plima q̄ȝ inūctō alioꝝ cū oleo aliquo vt humecteneẗ eoꝝ mēbra ꝛ iūcture ex siccitate: ꝛ iteꝝ vt mollificeẗ illud qd̄ accidit eis de tensione. ꝛ oleū viol. est de oleis melioribꝰ eis: ꝛ oportet vt cōicet inūctio eoꝝ corpori ꝛ ꝓpe capiti ꝛ collo ꝛ spōdilibꝰ dorsi ꝛ iuncturis omnibꝰ ꝛ ꝓpe post balneationem. ꝛ oportet vt sternantur strata eoꝝ: ꝛ aromaticentur indumenta eoꝝ ꝛ sedilia eoꝝ: ꝛ si indigēt iteratiōe balnei propter reliquias iterentur oīa que scripta sunt i capitulo suo.

De fe. ephimera ex euacuatōe. Ca. xxv.

Quandoqꝫ accidit ex cōmotione humorū post ventris solutionē motus spūum supfluus ꝛ inflāmans in ipso febrē ꝓpt multitudinē lassitudinis q̄ seqtur ipsaȝ. Et qñqꝫ faciūt eā medicie solutiue ꝓptea q̄ calefaciunt. Et qñqꝫ sequitur phlobotomia propterea q̄ redire facit humiditatem ꝛ vaporē ꝛ sanguinitatem eorum ad furiositatem cholericam.

Curatio. Ca. xxvi.

Oportet vt subtilieẗ in retinēdo vrinā p ea que sūt ordinata in capituł suis. Et vt cibeẗ eger cū eo qd̄ cōfortat plꝰ ꝛ ſm q̄ntitatē q̄ digeraẗ de eis q̄ infrigidant ꝛ humectant ꝛ sint in eo pontica stiptica: ꝛ ponanẗ sup stomachū emplastra ꝛ embroce confortantia calefacta nō tepefacta. Nā omne tepidū est mollificatiuū ꝛ resoluit virtutē. Et de hac sūma est lana īfusa in oleo nardino aut oleo frigidiore eo aromaticato: ꝛ exp̄matur adeo donec separentur ab ea partes olei ꝛ ponentur sup coꝛ ꝛ et epar ea que infrigidant.

De fe. ephimera ex dolore. Ca. xxvij.

Dolor qñqꝫ calefacit spūm adeo donec inflāmetur fe. Signa. Dolor in capite aut oculo: aut aure: aut dente: aut iūcturis: aut extremitatibꝰ: aut colica: aut hemorroidibꝰ aut alijs doloribus furunculoꝝ.

De cura eiꝰ q̄ fit ex dolore. Ca. xxviij.

Regatur dolor cū eo qd̄ oꝫ i. c. suo. deīn curet cura eiꝰ q̄ fit ex labore. Qd̄ si timeaẗ ex potu vini motus dolorosus nō detur in potu.

De fe. ephimera ex syncopi. Ca. xxix.

Quandoqꝫ accidit ei cui supuenit syncopis ꝓpt ꝯmotionem spūs diuersa calefactio ꝛ ꝯuertiẗ in febrē. ꝛ qñqꝫ remanēt de ea post ablationē timoris in syncopi relīqe. Signa. Vicinitas syncopis ꝛ casus v̓tutis absqꝫ signis febriū aliaꝝ q̄ nō sūt ex febribꝰ ephimeris: ꝛ pulsus in ea ē diuersaꝝ dispōnum. qñqꝫ eni cadit ꝛ destruiẗ: qñqꝫ vicit frigꝰ: ꝛ qñqꝫ fit velox ꝛ apparet cū dñaẗ calitas ꝛ sīlaẗ pulsui patientiuȝ extenuationē exiccatiuā in duritie cū vermicatione.

Curatio. Ca. xxx.

Cura eiꝰ ē cura syncopis. Et dare cibos velocis digestionis boni chimi: ꝛ de illꝭ quos sciuisti: ꝛ si indigueris vt des in potu vinū fac: ꝛ nō cures de febre. Cū ergo liberaẗ ex syncopi ꝛ remāet fe. silis ei q̄ est cū extenuatōe cureẗ cū eo qd̄ est in canone de infrigidatōe ꝛ humectatōe

De fe. ephimera ex fame. Ca. xxxi.

Quandoqꝫ acuūtur vapores in corpe qñ nō inueniūt nutrimentū ꝛ gnānt febrē. Et eiꝰ pulsus est debił puus: ꝛ qñqꝫ declinat ad duritiē. Curatio. Cibatio qdē in febre est sic ex sorbitōibꝰ factis ex kist ordei cū oleribꝰ ꝛ post illas cū cib̄ bonis ꝯfortātibꝰ. Balneeẗ ꝛ effundaẗ sup caput eiꝰ aq̄ plima tepida: ꝛ sedeat in ea ꝛ humecteẗ corpus eius cū eis que sunt sicut oleū viol. ꝛ ros. et cucurbitinum.

De fe. ephimera ex siti. Ca. xxxij.

Hec ꝓxima ē ei que ē ex fame ꝛ ē dignior vt accidat ꝓpt defectū eiꝰ quo sedatur de aq̄ caliditas fortis in vaporibꝰ. Curatio. Dare in potu aquā frigidam ꝛ aquas fructuū frigidorū ꝛ ꝓpe granatoꝝ: ꝛ humectare corpꝰ cum tisana. ꝛ si possibilis est ei balneatio cum aqua frigida faciat.

De fe. ephimera ex opilatōe. Ca. xxxiij.

Opilationes fiunt in poris cutis ꝓpt spissitudinē eius: ꝛ paucitatē ebulitōis: ꝛ multitudinē ciboꝝ: ꝛ ꝓpt frigiditatē: ꝛ ꝓpt ablutionē cū aquis frigidis stipticis: ꝛ ꝓpt adustionem solis. Et qñqꝫ fit in vil venarū ꝛ meatibus earum ꝛ orificijs ipsarū ꝛ cursibus ꝛ vijs earū. Et cū dicitur fe. ephimera ex opilatione non innuitur nisi ad hanc specieȝ. Nam plerūqꝫ accidit vt minoretur resolutio ꝛ multiplicetur repletio ꝛ coartatio ꝛ priuetur respiratio ꝛ aggregetur vapor plurimus ꝛ nō resoluitur: ꝛ tunc eueniet caliditas supflua: ꝛ dū pseuerauerit eius inflāmatio in debiliori ex corporibꝰ qd̄ est spūs erit fe. ephimera. cū ergo inflāmatur in sanguine est species famosa synoche quam dicemus: ꝛ est illa que est de sūma febriū humoꝝ ꝛ nō est ꝓpter putredinē: imo est ꝓpt inflāmationē ꝛ ebulitionem. Qd̄ si ptrāseat illud ad putredinē quā facit opilatō ꝛ priuatio respiratōis pmutatur ad fe. putredinis. Et huiusmodi qdē opilatō: aut fit ex mltitudine humorū ꝛ sanguinis: aut ex grossitudie eoꝝ: aut ex viscositate eoꝝ: aut ꝓpt casuȝ rei de causis opilationis in

instrumento nõ in cursu: imo sicut frigus cõstringẽs aut apa coartãs: aut nascẽtia rei aut aliud de illis q̄ rũ te oꝫ rememorari. Et hec quidẽ fe. de febribus ephimeris parũ p̄mutat ad ethicã: qñ corpus ĩ ea ẽ plurime materie. Et in hac fe. iterũ ẽ sitis ⁊ inflam matio ⁊ adherẽtia caliditatis ⁊ vrina media inter ig neã: ⁊ hec fe. ẽ difficilis ad cognoscẽdũ cuius simili tudo ẽ proxima simulitudini febriũ hũoꝝ. Et hec fe. qñq̄ꝫ remanet vsq̄ꝫ ad diẽ tertiũ: ⁊ ĩ eo qd ẽ post ip̄m sunt opilationes plurime fortes: ⁊ nõ sunt in spissantes: ⁊ nõ ꝯdensantes deforis: ⁊ si sunt parue festinat eius eradicatio si nõ fuerit error. Et hec fe. inter fe. ephimeras qñq̄ꝫ accidit ⁊ redit ꝓpter fixio nẽ opilationis que est causa quare fiunt ei ꝑoxismi Et hec quidẽ fe. multotiẽs p̄mutat ad frigus ⁊ hor ripilationẽ ⁊ significat q̄ ipsa sit putrida. Et cũ illa que ẽ ex opilatiõe facit accidere dolorẽ post phlo botomiã in latere sinistro nõ ẽ excusatio iteratiõis phl̄omie p̄cipue cũ sedat fe. ⁊ ꝑseuerat dolor. Si gna: Cũq̄ꝫ accidit fe. ephimera nõ ea cã primitiua ⁊ ẽ longe declinationis tũc existĩa q̄ ipsa ẽ opilatio ⁊ ꝓprie qñ declinat sine euõne cũ humectatõe. Et verificãt existiationẽ tuã signa repletionis ⁊ in cor poribus plurimi sanguis ⁊ generãtib⁹ eũ: aut gros soꝝ humoꝝ viscosoꝝ. Et dr̃ia quidẽ int̃ ea ãbo ẽ qñ si opilatiões in eis sunt ꝓpter grossitudinẽ humo rũ ⁊ viscositatẽ eoꝝ significãt ea signa nota eis ⁊ nõ est illic inflãmatio corporis ⁊ rubedo ⁊ extẽsio: ⁊ ad sũmũ signa multitudinis. Et illis in quibus cã ẽ re pletio sunt signa repletionis ex rubedie faciei ⁊ exu beratione venarũ ⁊ inflatione ⁊ tensiõe ⁊ alia appa rẽtia. Et si sup̄fluũt opilatiões pulsus ẽ ꝑuus: ⁊ si ñ sup̄fluũt nõ oꝫ ut minoret pulsus. Cura: Cũ cã ẽ multitudo humoꝝ ⁊ repletio: tũc oꝫ ut in p̄cipio ꝓperes ad phlobotomiã ⁊ euacuatiõem: ⁊ ut phlo botomes eũ cũ iã non febrit tũc ẽ melius. Et qñ fe brit si nõ fuerit necessitas tũc statio ẽ magis ꝯueniẽs phlobotomia. n. facit hũores currere ⁊ ꝑmiscet int̃ eos. Si aũt nõ fuerit excusatio tũc nõ oꝫ ut postpo nat ⁊ tardet phlobotomia ⁊ euõ: deinde fiat occu patio in eis que aperierũt opilatiões ⁊ mũdificant meat⁹: ⁊ nõ ꝓperes ante euacuationẽ ad mũdificã dos meatus ⁊ ap̄tionẽ: illud eni fortasse fit cã ad at trahendũ humores subito ad quosdã meatus iuui candũ in eis: ⁊ illud ẽ res in qua sunt errores pluri mi ⁊ fortasse addit in opilationibus si fuerint grossi ⁊ ꝓprie si meatus in creatiõe sua fuerint stricti: cum phlobotomia iterũ ⁊ euocatio qñq̄ꝫ educãt sup̄flui tates viscosas fumosas faciẽtes coartatiõe sua hãc febrẽ ⁊ ꝓhibeãt vt ꝑmuteiur ad putredinẽ ⁊ ꝓprie cũ ad vltimũ facis eã ꝑuenire ⁊ facis approximare sincopi: ⁊ si nõ sentis multitudinẽ humoꝝ: imo sen tis opilationes: ⁊ q̄ ipse sunt accidẽtes a grossitudi ne eoꝝ: ⁊ viscositate ipsoꝝ: tunc fortasse nõ indiges phlobotomia sup̄flua: ⁊ euacuatione sup̄flua: imo indiges ap̄tione: ⁊ ap̄tio quidẽ ẽ cũ abstergẽtib⁹ ex medicinis ⁊ cibis. Et ꝓpterea q̄ egritudo ẽ fe. non ẽ possibile ut redeas in aperiẽdo ad abstergentia ca lida: imo ad illa que sunt inter sirupũ acetosum pu rũ vsq̄ꝫ ad illũ qui ẽ cũ semibus: ⁊ aqua endiuie vsq̄ꝫ ad aquã feniculi. Et cibus sit ille in quo ẽ ablutio ⁊ nõ in quo est viscositas sicut kist ordei. ⁊ zuccarũ cũ hoc q̄ ipsũ ẽ ꝓpiquũ cibo est in ipso ap̄tio ⁊ ab stersio. nõ ẽ ergo malũ si misceat cũ kist ordei. De mũ oꝫ ut ꝯsidẽs cũ euacuaueris si necãria fuerit eua cuatio eius ⁊ apparuerit sicut diximus an minuat fe. ⁊ deficiat: ⁊ an si paroxismos habuerit frãgatur ⁊ debilitetur ꝑoxismus ei⁹ secũdus a primo: ⁊ cõsi dera vrinã: ⁊ si inuenis eã nõ priuatã digestione. et in pulsu si inuenis eũ nõ significare putredinẽ pro cedes s̄m hoc regimẽ. Et intromitte egrũ in die ter tio post ꝑoxismũ in balneũ hora mollificatiõis pa roxismi expectati si fuerit fe. vsq̄ꝫ ad quinq̄ꝫ horas ⁊ inunge eũ. Et frica ip̄m cũ rebus in quib⁹ ẽ abster sio equalis sicut qd ẽ inter farinã fabarũ vsq̄ꝫ ad fa rinã horobi ⁊ farinã radicũ lilij ⁊ aristologie emo lite cũ aliquãtulo mellis ⁊ aque. Qd si fueris ausus uti fortiori hoc tũc vtere spuma baurac. Et si existi mas q̄ balneũ alterat naturã eius in aliquo ⁊ facit accidere quasi horripilationẽ: nõ moretur ĩ eo ictu oculi: opilationes eni iste nõ sunt de genere earum quas aperit balneũ. Cũ ergo egredit de balneo nõ oꝫ vt approximet cibo neq̄ꝫ vino nisi post securitatẽ ex paroxismo. Si aũt exigit dispõ ut cibet aliquãtu lũ ⁊ nõ tollat: detur in potu id in quo ẽ apertio sicut aqua ordei subtilis: plurime aque: pauci ordei: plu rime decoctiõis decocta cũ apio. Qd si paroxism⁹ non iterat ei: tũc balnea eũ secũdo si desiderauerit illud ⁊ ciba ip̄m: ⁊ si fuerit paroxismus diminutus a ꝑoxismo primo ⁊ vrina fuerit bona tũc cõfide in veritate curõnis ⁊ paucitate opilationis ⁊ cura euꝫ post eradicationẽ eius sicut curasti ⁊ ciba ip̄m. Et si venerit paroxismus sicut fuit aut fortior illo: ⁊ vri na nõ fuerit sicut oꝫ tũc egritudo ẽ tendens ad pu tredinem ⁊ curatio eius est curatio putredinis.

De febre ephimera ⁊ nauseatiua sacietate ⁊ re pletione. Capitulũ. xxxiiij.

Uandoq̄ꝫ accidunt ex nauseatiua sacieta te vapores mali ex quib⁹ accidit caliditas ⁊ inflãmantur spiritus quare accidit fe. Et ꝓprie in corporibus cholericis: ⁊ in illis qui nõ habent amplos poros: nam plurimũ superfluita tum earum vaporat vaporationes fumosas. et mi noratur in eis eructuatio acida. Et de illis qui sũt vehementius dispositi ad illã sunt illi qui incipiunt post nauseatiuam sacietatẽ vti exercitio ⁊ motu ⁊ ire sub sole ⁊ balneatione postq̄ꝫ accidit eis hoc. multi plicantur enim in eis vapores fumosi ⁊ ꝓprie quã do habuerint in corporibus suis dolorẽ ⁊ proprie in viscerib⁹ eoꝝ. De materia v̊o eructuatõis ace tose ⁊ ĩ hñtib⁹ eã raro ꝯtingit ut generet fe. si aũt ge neret erit debilis: imo nõ generat. Et existimam⁹ q̄ generatus ab eructuatione acetosa: nõ est nisi sacie tas nauseatiua. Et isti quidẽ cũ eorꝫ soluuntur na

ture iuuant valde: ⁊ remouent fe. eorum propter expulsione superfluitatis superflue fumose. Et diuersificatur quod curatio eius cuius retinet natura ex illis ⁊ cuius soluit: Et si natura illiꝰ qui febrit ex nauseatiua satietate leniatur duabus ascellationibꝰ aut tribus: deinde phlobotomet fortis fit sup eam fluxus ventris.
Et fortasse fiet fluxus epaticus quem significabunt pulsus cordis ⁊ nigredo ligue: ⁊ similant accidentia fe. ephimere ex repletione accidentibus febris ex ira: rubent.n. oculi ⁊ facies valde ⁊ fit inflāmatio vehemens ⁊ magnificat pulsus: ⁊ fit velox ⁊ rubet vrina. Amplius cū plus remanet non excedit tres dies.
Et scias quod fe. ephimera ex nauseatiua satietate quandoque venit cum periodis quattuor aut septem: ⁊ cum hoc est fe. ephimera verum pulsus eius est sanus. Signa:
Signū eius est alteratio eructuatōis ad acetositatem aut fumositatem. Cū ergo alterat eructuatio ad sanitatem indicat sanitatem. Et vrinā quidem istorum est priuata digestione aquosa. Et quando causa nauseatiue satietatis est vigilia est in facie et faucibꝰ eorum inflatio: ⁊ in palpebris eorum est grauitas.

De cura Capitulum.xxxv.

Patiens hanc nauseatiuam satietatem non euacuat quin aut sit natura eius non soluta: aut sit soluta. Quod si natura eius fuerit non soluta: tunc procul dubio oportet ut solues eā ⁊ si fuerit aliquid cibi aut fecis aut grauitatis remanens in stomacho tunc oportebit ut facias vomere ipsum: deinde solue eū ⁊ considera vbi inuenit grauitatem. Et considera tunc an sit rectius euacuare illud cum clisteribus et suppositorijs: aut cum aliquo quod bibit desuper ut soluat aut deponat aut digerat. ⁊ significat illud quod rectius est de hoc dispositio eructuationis: fortasse enim necessarium erit si fuerit cibus stans fortiter ⁊ sit difficilis vomitus ut nō aspiciat ad febrem: sed admistret diapipereon ut precipitet ⁊ descendat cū digestione aut admistret quod est debilius eo ⁊ admistrent embroce ⁊ emplā digestiua cognita in ca. digestionis. ⁊ solutiua cognita in ca. solutionis. Cū ergo descenderit: tunc aut egredietur per se ipsum aut iuuabitur cum suppositorio ⁊ tolleret fames sup eū tamdiu donec non remaneat hesitatio in destructione satietatis nauseatiue: deinde sumat cibū leuē velocis digestionis boni chimi ⁊ sit intētio ad famē ⁊ sōnū tantum quod excusat sollicitudinem in alleuiatōne repletionis. Quod si natura fuerit soluta considera an res que euacuat sit illud quod est corruptum.
Et si fuerit illud non retineat donec totum euacuet tamen usque ad postremū eius. Et expecta declinatōnem paroxismi ⁊ fac ingredi ipsum tunc balneum.
Et ciba ipsum nisi fuerit illic superfluū destruens fortitudinē: tunc enim non facias ipsum ingredi balneum imo ciba ipsum ⁊ conforta stomachū eiꝰ cū rebus quas scies ⁊ quarum quedam scripte sunt in capitulo de solutōne ventris. ⁊ de illis est lana infusa in oleo in quo est virtus absinthij aut etiam in oleo nardino postquam fuerit expressa ⁊ separata fuerit ab ea maxima pars olei
Et si perseuerat solutio ⁊ inuenis id quod egreditur absque genere eius quod corruptum est admistra oleum de cidonijs tepidum recens secundum hunc modum ⁊ oleū de mastice. ⁊ non est iterum in oleo nardino contrarietas eiꝰ. Et fortasse administramus cerataria ⁊ proprie quando non suffert dispositio stricturam eorum sup ventres eorum. Et quādoque indigemꝰ emplastris fortioribus hoc de emplastris predictis in colirica passione. Et da ei in potu aquam fructuum si tollerat eas. Et da ei ad comedendū illud cuius alleuiatur nutrimentū ⁊ facilis sit digestio sicut testiculi ⁊ galli ⁊ pisces alredradu ⁊ premitte sup illud aliquid de fructibus ⁊ succis ⁊ robub stipticis.
Et si abscindit de appetitu aliquid: admoue ipsum cū eis que sciuisti: ⁊ proprie cum eis que fiunt ex cidonijs. Et cū euacuatū est nō ē malū ut admistres ei electuariū forte de illis que digerunt ⁊ confortant stomachū ⁊ aperiunt opilationes: ⁊ illud post ablationem fe. ⁊ accidentiū. Et iter quidam ad phlobotomiā est ut non fiet in ea donec declinet: tunc.n. fiat. ⁊ illud quod prius datur in potu est aqua ordei. Et cibus sit sicut ille qui fit de acresta cum cucurbita et amigdalis paucis. Et infrigidet locꝰ eius ⁊ odoramentum eius ⁊ trocisci de camphora in quibus nō ponitur reubarbarum.

De febre ephimera ex apate Capi.xxxvi.

Febres sequentes apata interiora sunt putride. Et quādoque associat eis ethica ⁊ nō sunt de numero febrium ephimerarum. Apata vero apparentia sicut sunt furūculi ⁊ exiture vel bubones que eueniunt in ea: ⁊ proprie apata magna que fiunt in membris glandulosis ⁊ in carnibus que vocantur molles sicut illa que fiunt in inguibus a superfluitatibus epatis ⁊ in ascellis a superfluitatibus cordis ⁊ sub aure a superfluitatibus cerebri quandoque sequūtur febres ⁊ non euacuant quin aut sit illud quod peruenit ex eis ad cor donec igneat ipsum calefactio sola: aut cum putredine. quod si fuerit calefactio sola: tunc erit de genere febrium apostematū intrinsecorum. Et plurimum quod accidit de istis febribus sequentibꝰ apata sequētia causas primitiuas ex vlceribus ⁊ scabie ⁊ doloribus ⁊ percussionibus ⁊ casibus ad que expellūtur materie ⁊ retinentur in vijs apud carnes molles est de genere febris ephimere. Et plurimum quod accidit de istis febribus sequentibꝰ apostemata quorū cause sunt antecedentes sicut repletiones ⁊ opilationes preterite sunt putride. Et secundum plurimum fe. sūt radices ⁊ apata sequētia: licet quandoque accidat e contrario. Hypocrates noiauit has fe. malignas: quia ex his sūt ephimere. Et fe. quidem sequentes ea secundum plurimum sunt ephimere: ⁊ si non sunt ephimere sūt male. Et plurimū quidem harum sequūtur apata sāguinea ⁊ quandoque accidūt sequētes herisipilam ⁊ similia ei. Signa:
Signa earum sunt ea que diximus de antecessione apatū ante eas. ⁊ facies est inflāmata ⁊ rubea ⁊ ē additum in ea sup dispositōem sanitatis. ⁊ non est caliditas vehemens mordicans: quamuis sit multitudo eius in eis quoniā huiꝰ apata sunt sanguinea nisi sint fe. sequētes herisipilam: ⁊ tunc istis febribꝰ succedit hu

mectatio: ⁊ est pulsus in eis velox magnus frequēs ꝓpter repletionē ⁊ caliditatē: ⁊ ē vrina aquosa alba ꝓpter cursum materierū ⁊ apostemata ⁊ vlcera.

Cura: oportet vt antecessio fiat in ea cū phlobotomia ⁊ fluxu vētris: ⁊ curetur apostema cū eo qđ oportet in capitulo suo. ⁊ subtilietur regimē ⁊ nō bibat vinū oīno: ⁊ nō cibetur nisi post declinationē cōpletā: ⁊ necessaria sunt ei extinguētia ⁊ infrigidātia humectātia ⁊ emplastra infrigidata cū niue sup membꝝ infirmū apostemosū ita ut nō noceāt apostemati: neqꝫ faciāt ipm crudū: imo infrigidet via interiꝰ ipm ⁊ cor infrigidatione penetrāte in ꝓfundum

De febre ephimēa ex terrestreitate. i. quādo cutis sit dura vt testa. Ca. xxxvij.

Ex febris iterū sequitur priuationē resolutionis ꝓpter opilationes nō ꝓfundatas.

Et plures quidē hoīm cū dimittūt cōsuetudines suas balneādi febriūt. Et plures coꝝ sūt illi in quoꝝ corporibus generat vapor cholericus ꝓpter cōplexionē corpoꝝ eoꝝ ⁊ ciboꝝ ipsoꝝ ⁊ aquarum ipsarū malarū ⁊ ꝓpter dispositiones coꝝ antecedētes ex vigilijs. Curatio eius ē extinctio ⁊ administratio balnei: ⁊ sudare in eo post declinationem: ⁊ fricari cū eis que sunt sicut furfur ⁊ farina fabarū ⁊ amigdale amare ⁊ semē melonis ⁊ aliquid alusen ⁊ baurac: ⁊ sit cibus eius extinguēs ⁊ humectās: et vinū eius sit plurime cōmixtionis: ⁊ iteret balneū multotiens.

De febre ephimera ex calore. Ca. xxxviij.

Qandoqꝫ accidit ex calore aeris ⁊ calore balnei similiū fe. ephimera. Et plurimū illius nō accidit nisi ex vehemētia caloris solis: ⁊ ē prima suspēsio eius cū spū aiali: cū primū qđ ei ledit sit caput: calefacit eni aer eius ⁊ ꝑuēit ad cor ut sit fe. deinde spargit in totū corpus. Et qñqꝫ fit eius suspēsio cū corde ꝓpter caliditatē anhelitus ⁊ qñqꝫ custoditur caput a calore. Sꝫ illa que ex sole accidit plurimū incipit in cerebro ⁊ capite: ⁊ propter illud qui nō ē mūdus iplet caput eius. Et illa que nō fit ex sole sed fit ex diebus canicularibꝰ: ⁊ ex balneatōe ⁊ ex alijs ipressionē facit in cor. Signa Signa sunt cā eueniēs ex vehemētia inflāmatiōis capitis in parte solari cerebri: ⁊ fortasse ē cū grauitate ⁊ repletione si nō fuerit corpus mūdū ⁊ magnitudo anhelitus in parte cordiali. Et illud qđ apparet de corpore vehemētis calefactiōis calidius interiore eius: ⁊ de illis quibus scitur illud ē ꝙ sitis eiꝰ est minor siti illius cuius caliditas ē illa caliditas: ⁊ est in hac habitudine cōtraria vel diuersa ei que est ex densitate. Cura: Est necessariū ut incipiatur in curatione eius cū eo qđ infrigidat ex embrocis sup caput ⁊ pectus: ⁊ ex oleis frigidis ⁊ proprie oleo ros. infrigidato super niuē quod fundat super caput ⁊ pectus ex loco longīquo: ⁊ detur in potu aq̄ frigida ⁊ que currunt cursu eius: ⁊ sine cessatione eius fiat illud vsquequo declinet fe. Cūqꝫ aufert ingrediatur tinam ⁊ non tangat eū tina si fuerit cū eo fe. ⁊ balnea ipm aqua tepida ⁊ non ꝑmittas aerē eius calefacere ipsū: ⁊ nō timeas ex effusiōe aque calide super caput eius: quoniā ipsa humectat ⁊ resoluit febrē: ⁊ necessitas ad balneādū plus ē ꝙ̄ necessitas ad vngendū. Cū ergo egreditur: tunc frica caput eius cum oleis frigidis sicut est oleū rosaceū de nenufare.

De febre ephimera que accidit ex frigore ⁊ balneatione. Capitulū. xxxix.

Qādoqꝫ accidit ex frigore ⁊ balneatione cū aquis frigidis ut cōdensentur pori apparentes ⁊ coartentur vapores fumosi sꝫ ꝙ dictū ē in illa que fit ex testuositate: quare accidit fe. ⁊ multotiens perducit ad putridā: ⁊ nō perducit ad illā febrē nisi quādo vapor prefocatus ē acutus non suauis. Suauis eni nō generat eam. Signa eius sūt cause ⁊ ꝙ corpus in ea in primis cū tangitur non est vehementis caliditatis. Cūqꝫ figitur manus sentitur calor eleuari ⁊ pulsus nō est in paruitate i qua est in illa que fit ex angustia ⁊ tristicia ⁊ fame quoniā non est illic resolutio. Sed ē velox propter necessitatē scilicet attrahēdi aerē nisi sit frigus vehemens ⁊ fortasse declinat ad duritiē ⁊ oculus nō est profundus: imo quandoqꝫ ē inflatus ꝓpter vaporē coartatū. Et vrina quādoqꝫ ē alba quoniā caliditas est prefocata ⁊ quādoqꝫ ē tincta: quoniā caliditas que resoluitur ex poris expellit ad viā vrine.

Curatio: Cooperiātur in febre donec sudēt: cū ergo declināt ingrediātur balneū ⁊ balneentur cū aqua ad caliditatē decliui ⁊ cū aere calido ⁊ embrocentur super ipsos aque in quibus decocta sūt sicut amaracū ⁊ anetū ⁊ sisimbriū: ⁊ fricetur cū eis que diximus que abstergunt poros ⁊ mollificāt eos: ⁊ pꝰ ponat in eis inunctio vsquequo sudent ⁊ fricētur ⁊ balneentur cū aqua calida valde: ⁊ oportet ut antecedat balneatio cū aqua balneationē cū aere: deinde inungatur cū aliquo ex oleis dilatātibus poros: et fundatur super capita coꝝ sicut oleū de aneto ⁊ keiri ⁊ camenilla: ⁊ cibentur cibus leuibꝰ ⁊ aromatizentur. Et sumant in potu vinū albū subtile cōmixtū ⁊ est melius eis ꝙ̄ aqua ꝓpter id quod ē in eo de sudatione ⁊ prouocatione. Et inunctio cū oleo aliquo patientibus ex labore ē magis iuuatiua ꝙ̄ pacientibus ex soliditate.

De febre ephimera ex soliditate ⁊ ex aquis stipticis. Capitulum. xl.

Qādoqꝫ accidit illis qui balneant i aquis stipticitatē facientibus sicut super quā vincit virtꝰ aluminis aut dragāti: ut vehmēs fiat spissitudo pororum apparentium quare comprimuntur eorum vapores: ⁊ accidit eis quod diximus aliquotiens: ⁊ multotiens quidē perducit ad putredinem.

De signis. Capitulum xli.

Significant eam cause ⁊ quod significatur de nigredine cutis quasi ipsa extensa sit ꝓparata preparatione qua preparantur coria: ⁊ sicut si tangatur cutis infusa in aqua dragāti: ⁊ ē dispositio in additione caliditatis post tempus.

ñ stati ex tactu cutis sicut in alijs de illis que accidũt ex opilatõne poroꝝ ⁊ pulsꝰ ẽ debilior ⁊ minor ⁊ vehemẽtioris velocitatis. Et vrina est vehemẽtius alba ⁊ tenuis sicut vrina mulieris. Et nõ est in corporibus eoꝝ diminutio: neqꝫ in oculis eoꝝ ꝓfundatio. Cura. Oportet ut curetᷓ cũ ꝓpinqtate curatõis eoꝝ qui sũt añ eos: verũtamẽ eis non detᷓ in potu vinum nisi post fiduciaꝫ vehemẽtẽ amplitudinis poroꝝ nisi sit ꝯdensatio pua: fortasse eniꝫ tũc apit eam vinuꝫ. Et oportet ut subtiliatio regiminis ipoꝝ sit maior: ⁊ mõra eoꝝ in aere balnei: ⁊ balneatione eoꝝ cuꝫ aqua calida maior: ⁊ oꝫ ut tardetᷓ inũctio eoꝝ plus.

De febre ephimera ex vino. Capitulum. xlij

Qñdoqꝫ accidit ex vino febris ephimera. Et cura eoꝝ est cura ebrietatis. Et fortasse indigent solutõe cuꝫ aqua fructuũ ⁊ similibus ⁊ phlobotomia ⁊ vomitu. ⁊ ꝓpꝛie cuꝫ ꝑseuerat dolor capitis eoꝝ. Et oportet ut ingrediatᷓ balneum post declinationem.

De febre ephimera ex cibis calidis. Ca. xliij.

Ibi calidi faciũt febrem ephimeraꝫ. Et sicut illa que est ex sole ſm ꝑlim est cerebralis ⁊ in spiritu animali. Et illa que fit ex balneo est cordialis: ⁊ in spiritu vitali. Silr̃ illa que fit ex cibo est epatica ⁊ in spiritu naturali.

De cura. Capitulũ xliiij.

Cuius curatio est ꝓuocatio cũ infrigidãtibus notis. Et solutio nature est melior cũ siracost ⁊ tamarindis Et rectificare epar cũ eis que sunt aq̃ endiuie ⁊ oleũ ⁊ sirupus acetosus ⁊ emplastra infrigidantia ex sandalis ⁊ canfora ⁊ aqua ro. ⁊ oleo ⁊ succo eius: ⁊ ex succis oleoꝝ infrigidatis actu Et extinctio cũ cibis frigidis ⁊ humidis.

Principium ſmonis de febribus putridis: ⁊ ꝯplemẽtũ ſmonis est in febribꝰ sãguineis ⁊ cholericis.

Tractatus scd̃us continet capitula. lviij.

Sermo vniuersalis de febribus putridis. Ca. i.

Putredo accidit: aut ꝓpter cibũ malum cuꝫ ẽ pparatus ut putrefiat illud quod generatᷓ ab eo ꝓpter maliciaꝫ sue substãtie: aut ꝓpterea ꝙ velociter recipit corruptionẽ quãuis sit bone substãtie sicut lac: aut qm̃ est aquosꝰ nutrimenti mali: cuius aquositatẽ recipit sãguis sicut illud quod generatur a fructibus tardis hũidis valde: aut qm̃ ẽ ex illis q̃ nõ cõuertuntᷓ ad sãguinẽ bonuꝫ: imo remanet humor malus frigidus quẽ abhorret calor innatus: ⁊ succedit ei extraneus: sicut ille q generatᷓ a cucumere ⁊ citrolo ⁊ piris ⁊ silibus: aut malitia artificij eius aut hora ipsius: aut ordo eius ſm ꝙ scis: aut ꝓpter opilationẽ ꝓhibentẽ respiratiõem ⁊ euentationẽ ꝓpter ꝯplõnem corporis malaꝫ cũ nõ potest digestionem facere bonaꝫ. Et sunt iteꝝ virtutes de illis que non faciũt in cibo aut hũore aliqd ꝓptᷓ priuationem respiratõis humoꝝ. quare dimittunt eum cruduꝫ. Et huiusmõi qdem ꝯplexio aut generat humoreꝫ malum: aut corrumpit id quod generat ꝓpter abbreuiatõeꝫ suam in digõne: ⁊ quia mouet eũ motu pigro. Et iste cause sunt iuuantes in generatione opilatõis generãtis putredinẽ: aut ꝓpter dispositiones extrinsecas ex aeribus malis: sicut est aer pestilentie ⁊ aer lacunaꝝ ⁊ locoꝝ infusoꝝ in quibus madefiũt res ut linũ ⁊ aspaltum. Et qñqꝫ aggregatᷓ de eis numerus reꝝ plurimus. Et ꝑlim cãꝝ putredinis hũoꝝ est: aut ꝓpter multitudinẽ hũoris aut grossitudinem suam: aut viscositatẽ sui. ⁊ cause multitudinis humoꝝ ⁊ viscositatis ⁊ grossitiei hũoꝝ sũt note. Et inceptio opilationis est nota. Ergo quãdo fecerint opilationes accidit putredo ꝓpter euẽtationis priuationeꝫ: ⁊ quãdo fuerint succedentes motibus in non hora sua sup repletionẽ ⁊ nauseatiuaꝫ sacietatem. Et balneatões silr̃ aut sol calidus aut sum̃ẽ calefacientia sup replõnem ⁊ dimissio cautele obseruationis digõnis in stomacho ⁊ epate ⁊ succurrendi defectui si acciderit ꝓpter calefactõem amboꝝ in epithimatibus ⁊ vaporatõibus. Et putredo qdem quandoqꝫ est cõmunis corpori ⁊ quãdoqꝫ est i mẽbro ꝓpter debilitatem suam: aut ꝓpter vehementiã caliditatis sue extranee ⁊ sue acuitatis aut doloris eius.

Et humor recipiens putredinem: aut est cholera talis modi ut ab ea vapor egrediatur qui sit subtilis fumosus valde: aut sanguis talis modi ut euaporet ab eo vapor subtilis: aut phlegma talis modi ut illud quod euaporat ab eo sit vapor spissus: aut melancholia talis ut illud quod euaporat ab ea sit vapor fumosus purulentus. Et putredo quidẽ cholere facit tertianam. Et putredo sanguinis facit cõtinuam. Et putredo melãe facit quartanaꝫ: ⁊ que currunt cursu eius. Et putredo phlegmatis similiter ut multuꝫ facit quottidianaꝫ ⁊ que currunt cursu eius. Et sanguinis locus est intra venas. Cholera autem ⁊ phlegma ⁊ melancholia quãdoqꝫ putrefiunt intra venas: ⁊ quandoqꝫ extra venas ⁊ quando putrefiunt extra venas: si non est causa alia: neqꝫ est putredo in apostemate itrinseco quod det cordi putredinem continuam faciunt periodos quos diximus. Sed vnicuiqꝫ accidunt ⁊ eradicantur quamuis phlegmatica non eradicetur qm ibi sint reliquie occulte. Et quando putrefiũt intra venas faciunt adherentiã febris: ⁊ non eradicantur: neqꝫ est proxima ei que eradicatur: imo ẽ assidua inseperabilis. Sed ei est vehementia per quã cognoscitur paroxismus qui est ei. Et quando putredo est intrinseca dominans super venas omnes aut super plurimum eius quod sequitur ex eis non sunt forsitan additiones ⁊ diminutiones apparẽtes

Cum aũt est ſm contrariuꝫ eius apparent alterationes manifeste. Et febris putredinis quidem extrinsece non eradicatur ⁊ redit nisi quoniam materiei que putrefit superuenit putredo in tempore paroxismi: ⁊ finit eius hũiditates ex quibus pendebat caliditas ⁊ resoluũtur ⁊ egrediuntur ex corpore: quoniam non sunt retente in venis: ita ut prohibeat eas illud a complemẽto resolutionis ⁊ remaneat

cinereitas eius ⁊ ipsius terreitas q̄ nō sūt vehiculuȝ febris ⁊ caliditatis sicē videtur de dispositiōe cumu lorū stercoꝝ paulatim paulatim donec fiat cinis to tū: deinde non remanet caliditas. Et qn̄ non rema net in humore adusto p putredinē caliditas destrui tur febris quousq̄ aggreget vice alia ad locū putre dinis. Etiam remāserūt in ea reliquie caliditatis ex putredine pma quāuis nō remaneat materia: aut ꝓ pter inuentionē cause pme putredinis i materia pri ma ⁊ inflāmatur in materia secūda sm semitā putre factionis. Res ergo putredinis resoluit sm inuētio nem caliditatis nō deficiētis putrefaciētis ⁊ resoluē tis ⁊ faciētis cinerem ⁊ pertrāseūtis ad vicinum do nec abscindat terminū ⁊ finiat materiā ⁊ nō inueni at vicinum aliud ⁊ remaneat febris expectans ma teriam aliā ⁊ attrahat ad locū suū. Cum aūt pu tredo est intra venas tūc accidit ut sit resolutio com pleta difficilis. Et non resoluitur putredo per conti nuitatem que ē in quibusdā venis cum alijs: ⁊ pu trefit omnis res q̄ vicina ē ei: deinde resoluit ad vi cinū aliud. Et iterum illud qd̄ compꝛehensum est in venis ē vehementioris cōtinuitatis ad cor. Et iste quidē febres quibus sunt paroxismi eradicationis ⁊ tēporis: qn̄q̄ dimittūt ordinē suū ꝓpt diuersitatē materierum in multitudine ⁊ paucitate ⁊ grossitudi ne ⁊ tenuitate. Et ꝓpter diuersitatem in eis in gene re: ita ut permutētur quedam materie: ⁊ fiant de ge nere materiei alterius que diuersificatur in eis i spe cie non in multitudine ⁊ paucitate ⁊ tenuitate ⁊ gros sitie tm̄. Et quandoq̄ fit ex malitia regiminis egri: aut propter debilitatem eius: aut propter multitudi nem sensus eius. Et paroxismi quidem qui eradicā tur incipiunt sm plurimū cum horripilatione aut frigore; aut rigore ⁊ resoluūtur per sudorē: et non i cipiunt cuȝ frigore aut horripilatione sm plurimū nisi aut propter frigus humoris: aut propterea qꝛ humor mordicat lacertos: aut propter profundati onem caliditatis ad interiora redeuntis ad partem materiei: aut ꝓpter debilitatem virtutis: aut propt frigus aeris sicut contingit tempore hyemis. Et il lud quod fit ex mordicatione caliditatis est digni⁹ ut proportionetur ad horripilationem q̄ȝ ad frig⁹. Et plurimum quod accidit de eo est ut sit sicut pun ctio acuum in omni membro: verum resolutio ma teriei cum sudore est: quoniam caliditas putrefiens uel putrida resoluit humiditatem ⁊ remanet cinerei tas. cum ergo sit illa humiditas non obsessa in ve nis facilis fit expulsio eius per sudorem in poris.

Paroxismi autem inseparabiles minuuntur ⁊ nō eradicantur per sudorem: neq̄ incipiunt cum frigo re nisi propter debilitatem virtutis: aut propter pro fundationem caloris innati: tunc enim infrigidan tur extremitates ⁊ illud est signum maluȝ. Et i q buſdam febribus cōponitur frigus ⁊ horripilatio qn̄ materia que putrefit est composita ex frigido ⁊ mordicatiuo. Et qn̄q̄ cōponunt q̄dā febres putre dinis tali cōpositione q̄ fiant in forma inseparabiles: ⁊ illud ē vbigratia: qn̄ incipit humor putrefieri i lo co: ⁊ cū superuenerit ei putredo putrefit tota ⁊ consu mitur ab ea qn̄ incipit humor de gnē ei⁹: aut nō de gnē ei⁹ putrefieri tūc obuiat ꝑoxism⁹ scd̄us tpi era dicationis ꝑoxismi pmi: deinde ꝯtinuat res ita. Et qn̄q̄ ꝯponūtur febres putredinis modis alijs ꝯpo sitiōis quos distinguā i caplis suis. Et ꝑoxismi q dē febriū ꝓlōgant qn̄q̄ ⁊ abbreuiāt. ꝓlōgatio eoꝝ ē ergo aut ꝓpt grossitudinē matiei ⁊ viscositatē ei⁹ ⁊ multitudinē ei⁹: aut ipsi⁹ quietē: aut ꝓpt debilitatē virtutis aut ꝓpter debilitatē sensus: aut ꝓpt spissitu dinē pororū q̄re nō resoluit humor: ⁊ eoꝝ abbreui atio ē ꝓpt ꝯtraria eoꝝ. Et paroxismi iterū festinant ⁊ tardant: ⁊ tarditas eoꝝ est aut ꝓpterea quia eoꝝ ma teria est pauca aut tardi motus ad mineraȝ putredi nis ꝓpt grossitiem suā: ⁊ hoc quidem ē sicut materia quartane. Et velocitas eorum ē: quoniā ipsa ē mul ta sicut phlegma nisi sit vitreuȝ qn̄ paroxismi eius qn̄q̄ tardant: aut subtilis sicut cholera. Et deterio res q̄dem febres sūt inseꝑabiles in q̄bus putredo ē intra venas: deinde ille q̄ eradicant in quibus ē pu tredo in toto corpore: aut in ꝑtibus cordis. Et paꝝ quidē accidit senibus febris valde accēsa ꝓpt frig⁹ ꝯplexiōis eoꝝ ⁊ paucitatē carnis ipoꝝ. Pulsus vō dispositōes diuersificant in febrib⁹ putredis sm diu sitatē eaꝝ i generib⁹ suis: ⁊ sm diuisitatē spēi vni⁹ eaꝝ i vehemētia ⁊ debilitate ⁊ i fortitudie accidētiū ⁊ debi litate eoruȝ. Et qn̄q̄ accidit ei durities aut ꝓpt apa calidū vehemētis extēsionis: aut ꝓpt apostema cali dū in mēbro duro: aut ꝓpter vehemētiaȝ siccitatis aut cuȝ dn̄atur frigus in pncipijs. Et qn̄q̄ fit lenis ꝓpter materiam lenem phlegmaticaȝ ⁊ sāguineam Et ꝓpterea q̄ apostema ē in mēbro leni sicut illud qd̄ est in epate ⁊ peripneumonia ⁊ lethargia: aut ꝓpter humorositateȝ cū expectatur quando vult ut sudet. Et pulsus quidē fit in principio paroxismoꝝ debil coartatiōis ꝓpt aduētū v̄tutis sup materiā ⁊ occu pationē eius in mūdando ⁊ euētando.

De sermone vli de signis febriū putredis Ca. ii.

Significāt febres putredinis aduēt⁹ causa rū añcedētiū eas: ⁊ ꝓpe qn̄ nō ē in eis cau sa pmitiua. Et pulsus ⁊ anhelit⁹ cuius cō strictio ē velox qn̄ necessitas ē ad mūdificandū ve hemēs valde. Et ē caliditas mordicatiua nō sua uis sicut ē caliditas ephimere febris. Et plimū qui dem febriū putredinis antecedit almeliletu: ⁊ alme lileti q̄dē est dispositio cui admiscet caliditas nō p ueniens ad hoc ut sit febris: ⁊ associat ei lassitudo et pigritia ⁊ alices ⁊ saltus ⁊ cōmotio sōni ⁊ vigilie ⁊ cōstrictio anhelitus ⁊ tēsio venarū ⁊ hypocondrio rū ⁊ dolor capitis ⁊ pulsatio capitis. cum ergo pro longatur facit cadere in febres putredinis: aut facit accidere debilitatē ⁊ citrinitatem coloris: ⁊ qn̄q̄ as sociantur almelileti antecedēti febres multitudo su perfluitatis ⁊ multus nausea ⁊ vrina plurima ⁊ ege stio plurima putrida ⁊ grauitas capitis ⁊ excitatio. Et accidit frequētia in pulsu nō a causa intrinseca: ī mo ex labore aut ira aut alijs. Cū ergo accidit in eo coartatio tūc iā peruenit paroxism⁹. ⁊ coartatio q̄

dem ē ſubmerſio pulſus ⁊ paruitas diuerſi in quo accidunt pulſationes magne fortes: ⁊ nō eſt veloci tas eius fortis. Sed diuerſitas in principio ⁊ in augmento eſt ex proprietatibus ſignificantibꝰ putredi nē quāuis nō appareat in tertiana plurima appitio ne ꝓpter leuitatem materiei. Et de ſignis quidem ꝙ febris ſit putrida ē euacuatio periodi ꝑme ſudoris ⁊ humectatiōis. ephimera eni eſt ecōtrario illiꝰ licȝ in initio ſit in tertiana ꝓpꝭ leuitatē predictam ut ſit ſimilis ephimere que tū ephimera nō ꝑmutatur ad putredinē. Et ſi fuerit augmētum eiꝰ nō ꝑmixtū nō proportionatum nō ſimile. Et ꝓlixitas augmē ti iterū ſignificat ꝙ ipſa ē putrida: ⁊ additio pulſus in magnitudine ſm ꝓceſſionem ſignificat augmen tū. Amplius: ſi ē interpolata incipit cū rigore aut horripilatione ⁊ dimittit ſm plurimū cū ſudore ⁊ humoroſitate: ⁊ reſoluiꝭ cū paroxiſmis: aut ē inſeꝑabi lis cū tempore ⁊ nō ſimilis ephimere in vrina ⁊ pul ſu ⁊ cōplemēto mūdificationis ⁊ quiete accidētiū.

Et plurimū qdem putride ſūt accidētia plurima ex ſiti ⁊ dolore capitis ⁊ nigredine lingue: ⁊ ꝓpe apoſte matū: ⁊ multiplicaꝭ ingetudo ex anguſtia ⁊ agitatio ne vehemēti quā facit pugna materiei ⁊ virtꝰ. qñqȝ eni eleuaꝭ mā. ⁊ qñqȝ cōſurgit virtꝰ. Et pulſus ſiliꝭ qñqȝ tendit ad magnitudinē ⁊ fortitudinē: ⁊ qñqȝ ad paruitatē ⁊ debilitatē ⁊ coartationem. Durities aūt fit qñqȝ ⁊ nō oȝ ſꝑ ut ſit niſi ſit cum febre apo ſtema durū in quocūqȝ mēbro ſit: aut aꝑa in membro duro quāuis nō ſit durū: aut iā acciderit potus aque frigide: aut aliqd aliud de illis q̄ indurāt pulſum de illis q̄ dicunꝭ in libro pulſuū. Diuerſitas aūt in ꝑncipio ⁊ augmēto ē ex ꝓprietatibꝰ febris putride. Et de ſignificationibus eius fortibus quāuis nō appareat in tertiana plurimū ꝓpter leuitatez materiei: ⁊ dū nō ſit pulſus fortis: ⁊ nō ſit velox veloci tate predicta tunc febris adhuc ē ephimera: ⁊ non permutatur ad putredinem. Et ē vrina in principio idigeſta: aut parū digeſta: ⁊ fortaſſe ē acuta. Et ſcias ꝙ a febribus acutis interficiētibus raro ſit euaſio niſi cū contractione membri. Et qñ alleuiaꝭ febris poſt quietē aꝑatis in pleureſi ⁊ ſilibus tūc ſcias ꝙ de materia remāſit aliqd: ⁊ ꝙ materia declinat ad locū vbi apparet dolor.

De ſignis inſeꝑabilibus Ca.iij.

[I]N continua eſt diuerſitas pulſus q̄ eſt ſm febrē apparēs valde. Et ē in plurimo eiꝰ nō hñs ordinē neqȝ pondus ⁊ ꝑſeuerat ⁊ nō ſeꝑatur poſt.xxiiij.horas: ⁊ aſſociaꝭ ei qd̄ diximus de diſpoſitionibꝰ eradicabilibus ex anteceſſione rigoris ⁊ alijs. Et de illis que ſignificant eam ē eius aſſiduitas ⁊ vehemētia diuerſitatis diſpoſitiōis eiꝰ apud augmētū. minuiꝭ eni qñqȝ ⁊ augeꝭ vice alia.

De rebꝰ in qbꝰ differūt febres putredinis: ⁊ in qbus cōicant Ca.iiij.

[F]Ebris que ē ꝓpꝭ putredinē cholere motꝰ ē tertianꝰ ſiue ſit motꝰ ꝑncipij paroxiſmi aut ꝑncipij vehemētie: niſi ſpēs eiꝰ que dicitur aduſta cuiꝰ motus ē occultus valde: ⁊ ē ſicut inſeparabilis concluſa. Et tertiana quidem pura ē acuta ꝓpter ſubtilitatem materiei: ⁊ eius caliditas ē magna mordicatiua ꝓpter fortitudinem cholere. Sed eſt ſalutifera propterea ꝙ cholera eſt leuis ſuper naturam ⁊ quoniā ipſa facit quietem. Tertiana vero nō pura ē longioris ſpacij q̄ȝ pura. Et pura qdem raro pertranſit ſeptem periodos niſi ab errore. Continua qñqȝ conſumitur in hebdomada. Et illa que ē ex putredine ſanguinis eſt continua inſeparabilis: ⁊ eius calor eſt plurimus cōmunis cum lenitate nō cum mordicatione cholere: ⁊ qñqȝ peruenit ad ſtatum in quatuor diebꝰ. Phlegmatica acceſſionem faciens omni die ē leuis caliditatis per cōparationem ad cholericā longam ꝓpter viſcoſitatem materiei ⁊ frigus eius ⁊ multitudinem eius ⁊ eſt magni timoris: qm̄ habet paruū ſpacium interpolationis ⁊ quietis: ⁊ quoniā ipſa aſſociatur corruptioni ⁊ debilitati in ore ſtomachi que non excuſaꝭ ⁊ illud ē de illis que attrahunt accidētia mala ex ſyncopi ⁊ pulſu cordis ⁊ caſu appetitus. Et que de ea ē inſeparabilis eſt res magis ſimilis ethice ſi non eēt lenitas pulſus quāuis qñqȝ fiat durus etiam: ⁊ quātum eſt minus pura ē minoris ⁊ breuioris paroxiſmi niſi declinet cū paruitate ſue puritatis ad mliaȝ.

Quartana aūt eſt nō acuta ꝓpter frigus materiei lōga ꝓpter illud: ⁊ fortaſſe extenditur que de ea pura eſt anno vno: ⁊ nō pura eſt breuioris ſpacij: verū in ea non eſt timor: qm̄ quietē facit in ſpacio longo ⁊ quoniam ipa non eſt talis acuitatis quā ſequūtur accidentia vehemētia. Et quartana qdem ⁊ tertiana aſſidua ⁊ interpolata cōſumūtur ꝑ vomitū ⁊ ſolutionē ventris aut ſudorē aut ꝓuocationem vrine. In ꝯtinua aūt ꝯſumitur ꝑ huiꝰ fluxum ſāguinis narium. Et ſcias ꝙ ꝑncipiū ꝓlongaꝭ in tertiana: ⁊ ſtatus in cōcluſa: ⁊ declinatio in inceſſiua: ⁊ ſtatꝰ ⁊ declinatio in ꝯtinua: ⁊ ſtatꝰ ⁊ declinatio in quotidiana quāuis raro inueniaꝭ quartana ꝯtinua: ⁊ quotidiana integre eradicationis. Et febres qñ non curantur ſm ꝙ oȝ ⁊ ꝓpe apoſtemoſe ꝯuertūtur ad arefactionē ⁊ ꝓpe in febribꝰ acutis in quibꝰ oportet ut paciētes eas cibētur: ⁊ nō cibanꝭ ꝓpter intentionem ut ꝑueniat natura ſuꝑ materiam: aut oȝ ut daꝭ in potu aqua frigida: ⁊ non daꝭ in potu ꝓpter intētionez ut nō fiat cruda. ⁊ non ſuccurriꝭ cum extinctione alia: qm̄ ſi fuerit alia intentio q̄ȝ dicturi ſumꝰ in cibatiōe ⁊ dādo in potu aquā frigidā fortior duarū intētionū predictarū ꝑmittaꝭ ſuꝑ eas ambas ⁊ dimittatur obſeruatio illarū duarum.

De ſignificatiōibꝰ accidētiū febriū Ca.v.

[S]Cias ꝙ acceptio ſignificationū febriū eſt ex regiōe añcedēte ⁊ qūo fuit: ⁊ ex diſpoſitiōibꝰ añcedētibus ⁊ ex regionibꝰ ⁊ tēporibus ⁊ ex etate ⁊ cōplexione ⁊ ex pulſu ⁊ vrina ⁊ vomitu ⁊ egeſtiōe ⁊ fluxu ſanguinis nariū: ⁊ ex diſpoſitiōe febris in rigore ⁊ ſudore ⁊ qualitate caliditatis: ⁊ ex paroxiſmis: ⁊ ex diſpoſitione appetitus: et ex diſpoſitione anhelitus: ⁊ ex coniunctis ſicut dolore capitis et vigilijs et alienatione ⁊ inquietudine

⁊ alijs. Febribus enim adsunt accidētia ex quibꝰ significantur dispositiones earū de quibus sunt accidētia significātia magnitudinē earū ⁊ ipsarū paruitatē sicut qualitas caliditatis ⁊ quantitas ipsius. Et de ea ē que ē mordicatiua vehemēter ex quo pꝰ innadit vsqȝ ad finē suū. Et de ea ē que mordicat in primis: deide minuitur ꝓpter resolutionē materiei ⁊ lenitur: ⁊ de eis sunt que mordicāt: ⁊ de eis sunt q̄rum caliditas ē humida: ⁊ de eis quarū caliditas ē sicca Et sunt accidentia que significant genus earū sicut accidentia ꝓpria cū tertiana: sicut principium paroxismi cū pūctione ⁊ horripilatione ⁊ mordicatione caliditatis in eo. Et accidentia significātia malitiā earū sunt sicut inquietudo ⁊ alienatio ⁊ vigilie. Et accñtia significātia digōnē ⁊ indigōnē sūt sicut illud quod diximus de dispositionibꝰ vrine: Et accidentia que significāt crisim que dicemꝰ. Et accñtia significātia sospitatē ⁊ ꝯtrariū eius dicemꝰ oia illa: ⁊ forme insunt iudicia plurima sicut ille cuius conuertitur color ad plūbeitatē ex albedine et viriditate ⁊ significat frigiditatē humorū ⁊ paucitatē coloris inati aut excitationē ⁊ inflāmationē: sicut accidit ei cuius cā ē sacietas nauseatiua. Et sicut velocitas tumitōis faciei ⁊ tornacilitas eius ⁊ tenuitas nasi: ⁊ significant aut vehemētiā caliditatis aut subtilitatē humoris ⁊ velocitatē resolutionis eorum ꝓpter amplitudinē pororū ⁊ motus in seipsis ⁊ exitus eorū a consuetudine. aut casus eorū habent significationes ⁊ res de illis quas dicemus. Et accidētiū febriū quedā sunt quorū hora est hora status sicut alienatio ⁊ cōmixtio mentis ꝓpter inflationē capitis. Et de illis sunt quorū hora ē principiū sicut horripilatio ⁊ frigus ⁊ sicut ꝓfunditas somni que consequitur plurim principiorū febriū ꝓpter debilitatē cerebri: ⁊ declinatio caliditatis ad interiora corporis vbi est materia ⁊ multitudo vaporū eleuatorū ab eo ꝑ cōmixtionē incipiērē in corpore vsquequo resoluit eos inflāmatio: ⁊ adiuuat illud frigus cerebri in seipso ⁊ frigꝰ humoris qui vult putrefieri ⁊ calefit.

Et res ex quibus scitur dispositio febris ⁊ ex qua specie fit sunt dispositio febris in acuitate sua: ⁊ sua lenitate: ⁊ dispositio febris in hoc ꝙ ipsa accidit a causis primitiuis ⁊ antecedentibus ꝺm cōditionem predictā. Et dispositio febris adherētia sua ⁊ eradicatione: ⁊ dispositio febris in acuitate sua cū rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatione: aut eius cōtrario ⁊ quod est ex eo. Et dispositio febris in diuisione sua cū sudore plurimo aut pauco. Aut dispositio preterea regiminis ⁊ etas ⁊ forma ⁊ tēpus ⁊ ars ⁊ dispositio pulsus ⁊ vrine.

Sermo de rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatiōe ⁊ fractione Capitulū .vi.

Orripilatio est dispositio in qua iuenit corpus diuersitatē in frigore ⁊ pūctione ī cute ⁊ lacertis ⁊ antecedit eā pigritia ⁊ fractio: ⁊ quasi fractio ē maneries eius. Frigus aūt ē ut sentiat in mēbris suis ⁊ dorsis lacertorū suorū frigꝰ purū. Rigor vero est ut nō possit cōtinere membra sua ex ꝯmotiōe ⁊ tremore euenīēte in eis ⁊ motibꝰ inuoluntarijs ⁊ fortasse est frigus forte: ⁊ non fit rigor fortis sicut in febribus phlegmaticis ⁊ quartana. Et de causis vehementie rigoris ē vehemētia virtutis expulsiue in lacertis. Et propter illud quāto causa rigoris est viscosior est rigor vehementior: Et sanguis submergitur cū rigore ad interiora. Et scias ꝙ humor frigidus est quietus qm̄ iā consueuit mēbrū in quo ē: ⁊ quiescit passio eius ab eo quare nō sentitur frigus ab eo. Cū ergo mouet ⁊ spargitur sparsione plurima aut pauca ꝓpter aliquam causarū. s. ꝓpter caliditatē separantē aut aliud patitur ab eo mēbrū qđ erat nō occurrēs ei ⁊ sentit frigus eius ꝓpter causam cōplexionis diuerse: ⁊ tu q̄dē sciuisti hoc in radicibus vniuersalibus scientie medicine. Et multotiēs quidē accidit a phlegmate vitreo sparso in corpore rigor nō perducēs ad febrem: ⁊ qñqȝ sunt ei periodi ⁊ non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

Et materia que facit lassitudinem rigoris per paucitatē suā facit rigorē per suā multitudinē añqȝ putrefiat: nā si nō putrefit nō ꝑducit ad febrē. Et qñqȝ accidit frigus ⁊ rigor ꝓpter subuersionē caloris in corpore cā cibi ⁊ que sūt ei similia. Et rigor ⁊ frigus antecedūt febres: qm̄ humor crudus effūditur ad lacertos in primis ⁊ nocet frigore suo per cōparationē ad lacertos: deinde cū incipit putrefieri incipit calefieri. Et qñqȝ antecedit rigor febres ꝓpter mordicationē humoris ⁊ fortitudinē virtutis expulsiue que ē in lacertis sicut excutit hō effusione aque calide valde sup cutē: ⁊ ꝓprie cū ē salsus. Et fortasse fit nocumētū eius qđ mordicat eam ut refugiat calor innatus ad interiora ⁊ dñetur frigꝰ q̄re fit cū mordicatione caloris frigus quasi frigus dñetur. Et mordicatio quidē caloris ē apud pāniculū tegentē interius. Et quādoqȝ accidit rigor ꝓpterea quia refugit calor ad interiora sicut fit in apātibus intrinsecis. Et quādoqȝ significat rigor ⁊ horripilatio sanitatē in febribꝰ inseparabilibus: qm̄ significāt ꝙ materia expellitur in venis ⁊ egreditur: verū quādo nō ē cū digestione ⁊ in hora cretica: et nō sequit cā leuitas ē significatio ꝙ expulsio illius quantitatis nō ē: qm̄ virtus ē vincēs: imo qm̄ materia multa expellit ꝓpter multitudinē suā. Et de rigore ē qui significat mortē: ⁊ est ille quē sequitur debilitas virtutis ⁊ casus caloris innati ⁊ siccitas. Horripilatio vero fit ex causis paucioribus causis rigoris: ⁊ cōmotio aīe ⁊ periodi īdicat periodū. Et senū quidē febres sunt sepulte. Et qñqȝ ē cā in lōgitudine febris grossitudo in visceribus quare resupinetur febriens ⁊ extendat pedes suos ⁊ tangantur viscera sua. Et quādo denigratur lingua febrientis cū alleuiatione febris tunc febris eius ē sepulta. Et quādoqȝ associat febri paralysis: ergo curetur febris in primis: ⁊ de eis que ꝯueniūt illis ē sirupus acetosus ꝑmixtus cū gelenabi ⁊ aqua ciceris cū oleo si tollerat febris. Et rasio capitis ē ex eis que inspissant cutē eius: quare reuertuntur vapo-

res ⁊ sit fortis febris.

De intentione ad curatiões vniuersales febriũ putredinis. Capitulum vij.

Scias ꝙ intentio in medicãdo has febres
qñq; vertit ad partẽ febris quare ẽ neccãri
um ut infrigidẽt ⁊ humectẽt: ⁊ qñq; ad par
tẽ materiei vbi necesse ẽ ut maturet vel digerat: aut
necesse ẽ ut euacuet. Et digõ quidẽ in grossa ẽ equa
tio eius cũ subtiliatiõe. In subtili ẽ equatio eius cũ
ingrossatiõe. Et qñq; cõtraria sũt illa que requirit
febris de infrigidatiõe ⁊ illud qđ requirit humor đ
digõne ⁊ euacuatiõe ⁊ resolutione. Qñq; enĩ ẽ di
gestiuũ ⁊ euacuatiuũ calidũ imo ẽ ſʒ plĩm ita: ⁊ tũc
oʒ ut obseruet magis timorosa ⁊ vna duarũ rerum
Et fortasse cõtrariũ est illud qđ ꝯuenit febri de infri
gidatiõe cũ eis que sunt sicut melones indi ⁊ reliq̃
olera ei qđ cõuenit materiei de minoratiõe: quare
ꝓhibet illud dare ea in potu nisi vbi nõ ẽ materia.
Et oĩno sollicitudo sit ut post ponat aqua fructuũ
vsq; ad hebdomodã: ⁊ sit cõtentus aq̃ ordei. Et oẽs
fructus nocẽt febricitãtibus cũ ebulitione sua ⁊ cor
ruptiõe sua in stõ. Et multotiẽs quidẽ inuenit res
que digerit ⁊ subtiliat ⁊ infrigidat cũ euacuatiõe si
cut sirupus acetosus. Et scias ꝙ febris qñq; ẽ tãte
vehemẽtie ⁊ acuitatis ꝙ nõ licet vti regie cause: im
mo indiget infrigidatiõe vltiã: ⁊ ꝓpter cũ nõ inue
nis virtutẽ fortẽ resistentẽ tollerantẽ. Qđ si inuenis
eã resistentẽ tollerantẽ abscinde cãm ⁊ expelle hũo
rẽ ⁊ abscinde cibũ ⁊ nõ infrigides infrigidatiõe q̃ ꝓ
hibeat resolutionẽ. Qđ si inuenis virtutẽ deficiẽtẽ
sis occupatus in equãdo cõplexionẽ ꝯtrariã ei: q̃re
infrigida eã ⁊ viuifica virtutẽ cũ cibo. Cũq; sit for
tis p viuificationẽ suã ⁊ vincit ꝯtrariũ suuʒ redi ad
causam. Et cũ tu infrigidas de istis febribus tũc nõ
infrigides eã cũ eo i quo sunt stipticitas ⁊ exsiccatio
sicut sunt trocisci infrigidãtes nisi post purgatõem
⁊ euacuationẽ. Et scias ꝙ cura febris putride est
diuersa a curatione febriũ ethice. Curatio enĩ ethi
ce est cõtenta sup ꝯtrarietatẽ egritudinis ⁊ curatio
febris putride nõ ẽ ꝯtenta sup ꝯtrarietatẽ egritudĩs
tm̃: imo sup abscisionẽ cause eius: quãuis illud qđ
ẽ cõueniẽs egritudini ⁊ cibationi sit amicũ virtuti
ex parte sui. s. virtutis ⁊ inimicũ virtuti ex parte qm̃
ẽ amicũ inimico eius: ⁊ ẽ materia quare ẽ adiuuãs
vtrũq; earũ: quãobrẽ indigemus in regie eius ca
none ẽ. Et nos singulare ca. ei si deus voluerit facie
mus. Scias ꝙ nõ ẽ tibi possibile curare febreʒ nisi
cognoueris eã: ꝙ si ignoraueris tũc subtilia regim̃
⁊ ꝓuide ne occurrat paroxismo nisi vẽtrẽ hẽat va
cuũ. Et nõ moueas in die paroxismi aliqđ quãtuʒ
possibile ẽ tibi neq; cures febrẽ. Et oʒ ut obserues
in oĩb⁹ illis dispõem virtutis: ꝙ si fuerit fortis ⁊ fue
rit illud qđ vincit sanguis: aut cum humore qui vin
cit sanguis tunc phlobotomia est magis conue
niẽs ⁊ ꝓpter cum vrina ẽ rubea grossa nõ citrina
ignea ex qua timeatur apud phlobotomiã victoria
cholere ⁊ acuitas eius: deinde fac sequi phloboto
miã solutiõem vẽtris subtilẽ ꝓpter si fuerit illic siccĩ
tas cũ eis que sunt sicut aqua ordei ⁊ alsiracost pau
co ⁊ aqua ordei cũ sirupo acetoso. Et si natura non
fuerit lenis: adde in eo qđ ẽ sic siracost qđ sit sicut si
rupus vio. ⁊ sit vltimitas lenificatio nõ flux⁹ vẽtris
⁊ nõ solutio laboriosa. Et magis dilectũ ẽ apud
me admistratio clisteriorũ ſm vltimitatẽ qua indige
tur in virtute. Et de clisterib⁹ cõis iuuamẽti lenib⁹
est clistere factũ ex oleo viol. ⁊ succo foliorũ sicle ⁊ vi
tello oui: ⁊ zuccaro ru. ⁊ baurac. Cũ ergo lenieris
hac lenificatione: fortasse indigebis eo debiliore q̃
illđ quo idiguisti i pricipio. ⁊ illđ ẽ qñ nã ẽ obediẽs
deinde fac ipm sequi ea que vrinã ꝓuocẽt: sicut siru
pus acetosus decoct⁹ cũ radice apij ⁊ similib⁹: de
inde fac ipm sudare ⁊ aperi meatus cũ illis in quib⁹
nõ sit calor fortis sicut cũ inunctione ex oleo came
millino ⁊ fricatione cũ vino albo ⁊ cũ aqua dulci
tepida. Et si febris fuerit acuta nõ inenis excusatio
nẽ ab inunctione ⁊ embrocatione. Qđ si inuenis hu
morẽ in primis declinare ad stõm fac vomere cum
eis in quibus nõ sit diuersitas cõsuetudinis imo
cũ eis que sunt sicut sirupus acetosus cũ aqua cali
da cũ natura mouet humorẽ ad vomitũ ⁊ ñ diuer
sifices eã. Qđ si fuerit illic declinatio ad intestina ⁊
senseris rugitũ ⁊ descẽsum fecis: tũc adhibe qđ sol
uat ventrẽ. Et ꝓhibe eũ a somno in principijs febri
um ꝓpter qñ ẽ horripilatio aut frigus ⁊ rigor: qm̃
ꝓlongat super frigus ⁊ rigor: ipsa nãq; exprimũt
materias si fuerint eũtes ad quedã viscera ⁊ ꝓhibẽt
digestionẽ humorũ. Apud declinationẽ vero est iu
uatiuus valde ⁊ fortasse nõ nocet apud statũ. Et nõ
ꝓhibeas ei aquã frigidã nisi fuerit humor qui est in
eo crudus ⁊ grossus: tunc enĩ ꝓhibet digestionẽ.
Et scias ꝙ qñ phlõmia iuuat: deinde vteris via ma
la tũc nõ purgat. Humoris aũt cholerici digestio
ẽ ut cõuersus a subtilitate fiat spissus: ⁊ aqua quidẽ
frigida facit illud nisi sit stomach⁹ aut epar debile
aut frigidũ aut sit in viscerib⁹ apostema aut sit in vi
sceribus dolor aut sit complexio eius pauci sangui
nis aut caliditas eius innata debilis quare debili
tatur post potũ aque frigide. Aut sit nõ cõsuet⁹ po
tare aquã frigidã sicut illi qui sunt de regiõe calida
isti enĩ spasmantur velociter ⁊ associatur eis singul
tus ⁊ extenuatus est de hac summa. Ubi autem ma
teria calida aut grossa iam digesta est ⁊ corpus est
carnosum ⁊ caliditas innata exuberans ⁊ virtus ẽ
fortis ⁊ viscera sana non frigida eorum complexio
radicalis non insueta aque frigide: imo assueta aq̃
frigida valde: tunc aqua frigida ẽ melior res. Mul
totiens enim adiuuat ad expellendũ materiam cuʒ
solutione nature: aut per vomitũ aut per vrinã aut
per sudorẽ aut per omnia illa quare fit statim ut sa
netur. Et quãdoq; dat in potu medic⁹ de aqua fri
gida infirmo quãtitatẽ plurimã adeo donec color
eius fiat viridis ⁊ tremat que sit saltem perueniens
vsq; ad eminam vnam ⁊ dimidiam. Et fortasse cõ
uertitur febris ad phlegmaticam ⁊ fortasse ꝯfortat

nã τ expellit materiã cũ sudore τ vriã τ fluxu vẽtris
τ est sanitas. Et qñq3 iter3 sunt quedã ꝓhibentia:
deĩn timeꝛ malitia caliditatis τ sitis τ existimas ꝙ per
venit ꝑ eã ad ariditatẽ vel extenuatõem non ꝓhi-
beas aquã frigidã: nã additio apatis τ cruditas ei⁹
melior est ꝙ̃ extenuatio. τ sirup⁹ qdẽ acetos⁹ qñq3
etiã sedat sitim τ incidit τ soluit τ nocumẽtum ipsius
apati non ẽ plim sicut nocumẽtũ aque τ non est ei
vis aggregandi materiã τ inspissandi eã: Et similiꝛ
iuleb plime ꝯmixtõis Et cũ nõ lic3 ut bibat aquã fri
gidã τ fit audax ꝑ eã: timeaꝛ ꝙ non faciat accidẽ con
strictõem porox̃ q̃re fit causa febris alterius cu euen
tu opilatõis alterius: τ fortasse erit vehemẽtior pri-
ma. Et qñ obuiat mẽbro debili corrũpit opationẽ
eius τ mltotiẽs facit deglutinatõem difficilẽ τ facit
difficultatẽ anhelitus τ facit accidẽ tremorem τ spas
mũ τ debilitatẽ vesice aut renis aut colõ. Et ille quẽ
plim oportet ex eis ꝓhibẽ a potu aque frige est cui
nocet in sanitate sua: imo cũ videris calefactionẽ fõ
tem τ ꝯplõnẽ calidã τ siccã τ euacuauẽis tũc qñq3
cõcedes infusionẽ fieri in aqua frigida apud declia-
tionẽ τ apparitionẽ digestionis τ euõnem: hũox̃ τ nõ
est malũ ut admistreꝛ balneum τ potus vini ꝯmixti
subtilis τ inunctio cũ oleis lenificãtib⁹. Et cũ admi
straueris canones p̃dictos in pricipio accñtium fe
bris: tunc o3 post illud ut tu occupis in digestione
τ euãtõe q̃ nõ ẽ ꝫm semitã miorationis τ desiccatio
nis: τ iã diximus eam: imo ꝫm semitã abscisiõis cau
se. Et non euacues materiã indigestã in calido aut
frigido nisi ꝓpꝛ necessitatẽ. fõtasse enim mltiplicatur
euãtio hũoris nõ ꝑueniens ad statũ ꝑ digestõnẽ vt
euacueꝛ. Et fortasse nocet euãtio maturationi. Et fõ
tasse ꝑmisceꝛ cũ ea malignũ cũ bono: ꝓptea ꝙ mo
uetur malignũ absq3 digõne sua. Et tu non auscul
tes virũ qui existiabat ꝙ intentio in digerendo ẽ sb
tiliare τ hũor calidus est subtilis: q̃re non ẽ necesse
ut subtilieꝛ. Res eni3 sic dixit: imo intẽtio in digerẽ
do est equare substãtiam materiei ita ut fiat p̃parata
ad expulsionem facilẽ, τ subtile ibibitũ τ grossu3 fix
um τ viscosũ adherens: totũ illud nõ ẽ p̃paratũ ad
expulsionẽ facilem: imo est necessariũ ut inspissetur
subtile: τ subtilieꝛ spissũ paulatim: τ incidaꝛ viscosu3
Et si vir iste non audiuisset in sermone antiquox̃ de
digestione aliqd anteq̃3 dixissem⁹ illud τ rememõa
reꝛ dispõnis digõnis humox̃ fixox̃ .s. q2 qui de eis
subtilis ẽ indiget ut inspisseꝛ: τ q de eis spissus est in
diget vt sbtilieꝛ: opõtẽt ut scireꝛ hoc per illd Et q2 nõ
oportuit ut in seipo ꝯsideraret τ diceret: quare vrie
in febribus acutis non habẽt in principijs eax̃ sedi-
men: deinde fiũt habentes sedimẽ: τ an sedime3 lau
dabile est aliqd nisi hũor faciens egritudinẽ qui ia3
digestus est. Quare ergo ñ expelliꝛ in p̃ncipijs egri
tudinis ad salutẽ si est subtilitas vltimu3 quod in
tendiꝛ in digestione. ergo necessariũ est ut sit in p̃nci
pio febrium sanguinis τ cholere sedimen laudabile
Si autem nature non est possibile expellere illã sup
fluitatẽ nisi post horam in qua fit preparatio ad ex

pellendum in vrina tunc similiter oportet ut sciaꝛ ꝙ
arti euacuare humorẽ ante illam horam in qua ap
peret digestio in vrina est inconueniens aut difficile
malũ. Et fortasse mouet τ non operaꝛ vltime: τ fõtas
se miscet malignu3 cum bono. Et esset melius ho
mini huic ut bene opinareꝛ de illis qui fuerũt sicut
Gal. τ Hypo. in eis que scripserunt de hoc τ vald
attenderet: τ tunc rediret ad ꝯtradictõnem: q2 omis
cõtradictõ in p̃mis cum est super veritatem est excu
satus. vex̃ melius esset ei ut non ꝯsideraret in cõside
ratione sua. Et opinor ꝙ raro huic viro acciderunt
experimenta que profuerunt in hoc capitulo τ acq
euit in eis Et huiusmodi quidẽ experimentis que
non sunt ꝫm canones accidit eis ut nec vnu3 valeat

Et accidit eis ut nec vnu3 eorũ sit signũ: hoc nãq3
est conueniens. Cum autem materia est plurima
mobilis permutabilis de membro ad membru3: τ
existimas ꝙ non est spacium in digestione eius aut
fortasse accidit ex ea apostema pleureticum τ aliud
si dimittatur faciet cadere in timorẽ ante tempus in
quo exspectaꝛ digestio equalis proculdubio: tũc est
necessaria euacuatio eius: timor enim in hoc est mi
nor quã timor in illa: τ cum hoc natura moueꝛ ad
expellendum eam ꝓpter multitudinem sui nocum̃n
ti. Cum ergo adiuuaꝛ natura conuenit ei adiuto-
rium vltimũ: quare non est excusatio eius. Et sci-
as ꝙ phlomia qñ est intentio sanguinis non est
ex genere eius in qua expectatur digestio expectatio
ne que est in solutiuis: τ non expectatur digestio ni-
si in humoribus alijs. Et cũ postponiꝛ phlomia
in principio egritudinis non amplius est ei intentio
τ fortasse interficit ꝑ aduentũ debilitatis virtutis.
Et similiter si times victoriam humoris: magis ne-
cessaria cautela est euacuatio. Et si non est digest⁹
non moueas nisi in principio: apud statum vero ñ
moueas aliquid donec vincat natura τ digerat.

Et si ipa non mouet moue tu hora motus eius: τ
si ipa mouet aut mouit tunc dimitte eam τ operatio
nem eius. Et hoc est illud quod nominauit Hypo.
furiositatem vbi dixit: Oportet ut admistretur me-
dicina solutiua postq̃3 digeriꝛ egritudo. In prin-
cipio autem egritudinis non oportet ut administre
tur illud nisi egritudo sit furiosa. Et forsitan non
est scd̃m plurimu3 furiosa. τ talis est ista euacuatio
necessaria que nõ est in hora sua sicut cibatio ne-
cessaria que non est in hora sua. Et proportio
istius euacuationis ad cessandum ex malitia mate-
rie est sicut proportio illius cibationis ad prohiben
dum virtutem a casu suo. Cum ergo exerces eua-
cuationem tunc considera horam interpolationis
aut horam ipius temporis aut frigidiorem horam
que est in die. Et non euacues per fluxum ventris
in die periodi: neq3 phlebotomes. τ non agas cum
euacuatione artis contra partem euacuationis na-
ture. Et non diminuas humorem per rem que fa
cit statim habitudinem motus periodi. Et omni-
no caueat a regimine grosso in hora periodi ita vt

non detur in potu aqua ordei zuccarina iuleb ut non
frangat piodum cū ꝯstrictōe meatuum: qm̄ est timor:
imo adiuua. dicit nāq; hyp. Medicus adiutor ē na
ture nō impediens eam. Et oportet ut scias ꝙ mltoti
ens indiget medicina forti debili. s; eius fortitudo ē
ex hoc ꝙ soluit hūorē viscosū. ⁊ ipius qd debilitas
est ex hoc ꝙ facit ascellare semel aut bis. Et nō eua
cuet plim simul ita ut nō cadat virtus. Et ꝯsiliū qdē
meū in phlomia ē ut dimittat quātū possibile est.
Si aūt non est poſe: tūc mltiplicatio numeri ē meli-
or mltiplicatōe q̄ntitatis. opōtet eni ut nō eūetur sā
guis multū subito: qm̄ eūatur mltū de eo cuius nō
est necessaria euacuatio. Et nō est in sanguie excusa-
tio ad eūationes qbus fortasse indiget ⁊ debilitatur
virtus a resistēdo in crisibus expectatis. Et scias ꝙ
qn̄ aggregat dolor capitis ⁊ febris: tunc curatio fe-
bris ē dignior. Et scias ꝙ dolor capitis qn̄q; fac re
dire febrē declinatā ad augmentū: qr oportet ut se-
det. Et cū infans lactans febricitat: tūc oz ut recti-
ficet lac matris eius. Et qn̄ fuerit vrina icteritia in fe-
bre significat apostema. quare est curatio dare i po-
tu aquam ordei aut sirupum acetosū. Cū ergo acge-
scit febris intentio sit ad apostema. Et qn̄ fuerit cū
febre colica nō apiet via in dando in potu aquā or-
dei: imo ius galli ⁊ leni ius ⁊ mltiplica vnctuositatē
eius: deīn det in potu aqua ordei si necesse fuerit.
De solutiuis vero ē potio facta ex tamarindis ⁊ te-
neriabin ⁊ siracost. Et qn̄q; ponit in ea aqua lubleb
⁊ qn̄q; ponit in ea cassiafis. ⁊ fortasse ꝓijcit desuper
scamonea. ⁊ fortasse dat in potu scamonea sola i iu-
leb. ⁊ fortasse ē necessariū admistrare ea q̄ sūt sic alo
es: qn̄ materia ē grossa. Et melius qd ē ut abluat et
nutriat cū aq̄ endiuie ⁊ aqua solatri: deīn fiant ex eo
pillule. Myrabolanos vō citrinos qdā admistra-
uerūt s; nō inuenit ab eis intētio ꝑm quā operat: con
stringūt. n. poros ei⁹ post solōnē vētris ⁊ exaspant
viscera eorum. ꝙ si fuerint necessarij tūc post digestōez
integram. Et aq̄ duorum granatorum ē maximi iuuamē-
ti expressa cū pulpis amborum. Et qn̄q; in horis de so
lutiuis q̄ fiūt ex violis ⁊ scamonea ita ut de violis sit
q̄ntitas aur. i. ⁊ de scamonea usq; ad siliquā. i. ⁊ quā
doq; ponit in eis parum mente. Et qn̄q; fit ex infrigi-
dantibus extinguentib⁹ medicina in qua ponit sca
monea sicut pille huiusmōi: ℞. coriandri, spodii ros.
an̄. ℨ. ß. cāfore tosugi. i. scamonee xii. ptē. ℨ. i. ⁊ usq;
ad sextam ptem eius: ⁊ detur in potu eis. Aliud: ℞.
siracost. ℨ. ii. tereniabin. ℨ. v. succi pomorum de semine
succi cidoniorum partes eq̄les coriādri hūidi. vi. ptes
vnius. aggrega succos: ⁊ submerge in eis siracost et
tereniabin: ⁊ inspisset cū eis donec fortasse coagulet
deīn sume canfore pōdus sexte. ℨ. i. ⁊ medietas sexte
scamonee. ℨ. i. ⁊ pone siracost sup ignem ⁊ puluerizā
desup canforā ⁊ scamoneā. Et ꝯseruent ne resoluāt
cum vapore: deinde dimittat donec coaguletur per se
cū facilitate ⁊ dosis ei⁹ sit a. ℨ. ii. usq; ad. ℨ. ii ⁊. ß. ⁊ ē
possibile ut fiat ex tereniabin ⁊ siracost ⁊ zuccaro ta
barzet: natif. i. forme que sunt sicut penidie. ⁊ ponit
in ea scamonea ⁊ canfora ꝑm q̄ntitatem que cadit in
vna potione ei⁹: ⁊ canfore usq; ad tosugi. i. scamo
nee vsq; ad sextam. ℨ. i. q̄re sit tunc anime non horri
bile. Et febricitans quidem in estate febre frigida
non ingrediatur domū venti proprie quādo sudat:
vt non conuertatur materia resolutione sua. Et tro-
cisci quidē non sunt conuenientes principiis harum
febriū. nisi post digestionem ⁊ euacuationem. Et
trocisci quidem sunt magis conuenientes ei cuius fe
bris est adherēs in suo stomacho: quasi ipa sit ethi-
ca. Et dimissio cōsuetudinis in regimine suo sētit
quādoq; febrem ⁊ non est tantum nocumentū quo-
niā causa ei⁹ ē dimissio cōsuetudinis in regimine.

De cibatione febricitantium in generali.

Capitulum. viii.

Cias ꝙ ꝯuenientiores cibi febricitantibus
sūt cibi hūidi ⁊ ꝓprie cui⁹ ꝯplō ē humida
ex infantib⁹ ⁊ grossis: ꝯueniūt enim ex hoc
ꝙ assimilant ꝯploni: ⁊ ex hoc ꝙ sunt ꝯtrarij egritu-
dini. Cūq; accidit febris ⁊ natura est sicca: nō cibes
penitus dū non egredit ꝑfecte fex. Et oportet ut oc
currant eis poxismi piodici ⁊ poxismi qui sunt for-
tes ventribus ipōrum vacuis in quibus non sit cibus
omnino: nam si cibati fuerint in illa hora occupabi
tur natura in digerēdo ⁊ dimittat digerere ⁊ expel-
lere: ⁊ ꝯfirmabit egritudo ⁊ ꝓlongabit: Et ꝓpt illd
oportet ut postponant cibatōez usq; ad declinatio-
nē ⁊ in eo qd est post ipam. Et si accidat forte ut ho-
ra declinatōis sit hora ꝯsuetudinis in cibo: tunc est
melius q̄; esse potest. Et scias ꝙ d cibatōe ⁊ regīe est
qd est subtile valde: ⁊ de eo quod est grossū valde: ⁊
de eo qd est inter illa: ⁊ est ps eius declinis ad subtile
plus ⁊ pars eius declinat ad spissum plus: ⁊ subtile
vltimū in subtilitate ē ꝓhibitio cibi: ⁊ grossū valde ē
admistratio ciborum sānorum hoim. ⁊ illi qui sequūt la
t⁹ ei⁹ subtile qd ē mediū est ut sit ꝯtentus in cibo suc
co granatorum ⁊ iuleb subtili valde: ⁊ post ipm aq̄ or-
dei subtilia: ⁊ post ipam aqua ordei grossa. ⁊ de ole
ribus frigidis ⁊ hūidis sicut atriplices ⁊ spinachia ⁊
bliti ⁊ silia: ⁊ postea kist ordei sicut est: ⁊ est medium.
Et illis sequnt latus grossi suūt galli ⁊ galline ex
tremitates. ⁊ subtiliores eis sunt alcubugi ⁊ pulli. ⁊
subtilius eis sūt alcanzi ⁊ oua sorbilia pauca subti-
lia. ⁊ pisces pui. ⁊ subtilius eis sunt kist ordei sicut ē
⁊ subtili⁹ eo panis simile solutus i aqua bn̄ ꝑ̄a solu
tiōe bona subtili. Grossum aūt est cibus fortis alta-
cugizar: grossus aūt cibus fortior est eo. Et kist qdē
ordei ē bonus cibus. ipm enim aggregat ad glutina-
tionē digōnē suā ⁊ lenitatē ⁊ planitiē ⁊ lubricitatē et
abstersionem ⁊ hūectatōez ⁊ ꝯtrarietatē febris ⁊ seda
tionem sitis ⁊ velocitatem penetratōis ⁊ ablutionem
⁊ non est in eo stipticitas: quapropter nō residet ne
que figitur in poris ⁊ meatibus: quamuis sint con-
stricti ⁊ non est in ea adherentia cum incidit per me
ri ⁊ fortasse abstergit spissum phlegmatis: ⁊ quando
bona sit eius decoctio non instat omnino. Et an-
tiqui qd vsi sunt vbi necessaria est subtiliatio regimi
nis subtilioris: regimine quod est kist ordei ⁊ aqua
eius ⁊ aqua mellis plurime aque quoniam nutriūt

tum eius ē paruū: τ ꝙ ipsa facit penetrare aquam: τ eius humectatio τ abstersio τ eius apertio τ prouocatio ei⁹ est multum τ caliditas ei⁹ est confracta. Et ipsa ꝓculdubio qūqꝫ addit in virtute additionē quandaꝫ quāuis sit parua: τ sequitur eam sirupus acetosus de melle: sed ē grossior τ nutribilior τ fortioris incisionis τ abstersionis: τ nō est in eo τ calefactione de nocumēto viscerum calidorū quod est in aqua mellis. nūc autē mel canne quod ē zuccarū τ ꝓprie mundificatum ē melius melle apis: licꝫ ei⁹ abstersio sit minor abstersione mellis: τ similiter sirupus acetosus de zuccaro. Et sit sufficientia in sirupo acetoso: sed fortasse faciet incurrere rasurā intestinorum: τ hoc qdem timorosum ē in egritudinib⁹ acutis. Et nos ponem⁹ aque ordei potationē τ sirupi acetosi sermonē singularem. Et subtiliationē quidem regiminis egri significat natura materiei: τ possibilitas nature in digerēdo ipaꝫ τ resoluēdo τ euacuādo eā. Et dignior horarū ad subtiliationem est status: hic enim ē vehemētia occupationis nature in pugna materiei. Et non oportet ut ab ea recedēs occupet̄ re alia τ ꝓprie apud crisim: ante vero illud pugna nondū est cōfirmata. Et de illis que significant τ faciunt ꝑuenire ad subtiliationem: est ut si sit necessitatas phlobotomie aut resolutionis ventris aut clisteris aut sedationis doloris: tunc oportet ut des operā ad cōsumandā illā necessitatē: deinde ciba si necessari⁹ est cib⁹ nisi sit ꝓhibēs aliud. Et igrossationē quidē regiminis significat uel requirit v̄tus Et dignior horarū ad ingrossandū est hora in qua virtus nō est valde occupata in materia: τ ē principium egritudinis. Et oportet ut succurrat̄ nocumēto illius ingrossationis cū sparsione qm̄ est leui⁹ super virtute iterum. Et estas qdem ꝓpter suā resolutionem indiget additione cibationis τ sepatiōis ei⁹ naꝫ virtus nō sufficit ad digerēdū illud quod multum est semel. Et qm̄ resolutio in ea est ꝑ sparsionē tunc oportet ut cambiū sit per sparsionem. Et in hyeme ē res ecōtrario: qm̄ ꝓpter paruitatē resolutiōis eius nō facit indigere cābio multo. Ampli⁹ si multum dederit cābium subito erit tollerans ipsum τ fortis apud expulsionem eius. Et autūnus quidē est tēpus malū: τ ꝓpter hoc oportet ut subtilietur in eo inter cōseruationē virtutis τ int̄ infrigidationeꝫ materie: τ spargere paulatim eo ē melius: τ prorsus spargere cū debilitate virtutis est melius egro. Et scias ꝙ si nō esset illud quod ꝑtinet virtuti esset magis necessariū ut subtiliaretur cibus vltima subtiliatione: sed virtus nō suffert illud τ deficit. τ cum deficit nō valet curatio. Curans enim sicut sciuisti est virtus non medicus: quoniaꝫ medicus facit peruenire instrumēta ad virtutē. Et cum intellexeris hoc tunc oportebit ut consideres. naꝫ si egritudo fuerit valde acuta τ illud ē ut sit status eius ꝓpinquus τ existimaueris ꝙ virtus nō deficiet in hoc tempore quod ē inter ꝑncipiū eius vsqꝫ ad statum eius alleuiabis occupationē a virtute τ incitabis eam super materiam: τ nō facias eam occupari in cibo spisso: imo subtilia regimē statim cū dimissione cibi omnino τ ꝓprie in die crisis. Et si videris egritudinē acutam nō valde imo acutā absolute tunc oportebit ut subtilies regimē nō in vltimo nisi apud statū in die crisis proprie: nisi ꝓpter causam maximā. Et si videris egritudinē cholericā aut ꝓpinquā chronice nō subtilies regimē. virtus eni non saluabitur vsqꝫ ad statum subtiliatione regiminis. Verū: est tibi necessarium cū hoc in omnib⁹ speciebus ut sit principiū tui regiminis grossius: τ postremū tui regiminis ꝓueniens ad statum subtilius: τ gradatim ꝓcedas in eo quod ē inter illa ita ut virtus sit ꝯsueta vsqꝫ ꝓpe statum. tūc enim intēde super materiam: τ si non sis occupatus in alio. Et quādo scis ꝙ virtus est fortis tūc fortasse necessariū facit dispositio: ut sis contentus iuleb solo τ si non plus saltem hebdomada vna. τ ꝓprie in febribus apostematū. Qd̄ si timueris debilitatem sis cōtentus aqua ordei. Et cū ambigua sit tibi dispositio in egritudine τ non cognoscis eā tunc ut declines ad subtiliationē est meli⁹ qꝫ ut declines ad additionem te obseruante virtuteꝫ τ tollerantiaꝫ. Et illius qdem qui existimauit ꝙ cibatio in febre acuta est melior: qm̄ non ē intentio in digestione τ in euacuatione cū volueris faciat id natura: aut nō faciat: errorem iā te scire feci: imo qm̄ times casum virtutis tunc cibatio ē melior. Et de corporibus sunt corpa cholerica q̄ requirūt regimē diuersum ab illo quod diximus: τ ꝓprie quando sunt assueta cōmestione plurima: ipsi eni cum nō cibantur saltem in ipso ꝑncipio febris: imo in hora q̄ est prauior ea: τ ē hora status nō vacue sūt dispositiones eorum a duab⁹ rebus: qm̄ cum ipsi sint debilium virtutū supuenit ei syncopis τ moriūtur in paroxismo. τ si sunt fortiū virtutum cadūt in extenuationeꝫ τ apparēt sup eos signa ariditatis τ ex minoratione nasi τ ꝓfundatione oculorum τ ꝙ tēpora sūt depressa: τ fortasse superuenit eis syncopis ante illud ꝓpter illud quod effūditur ad stomachos eorum de cholera mordicatiua. Et sūt de hominib⁹ qdam qui sūt exuberantis carnis: sed cū abscindit̄ ab eis cibus debilitātur τ extenuationē incurrunt: quare nō tollerant ꝓhibitionem cibi. Et ois cui⁹ calor innatus fortis ē valde aut plurim⁹: aut calor innatus ē valde debilis non potest dimittere cibuꝫ Et de eis sunt quibus accidit dolor τ lesio in stomacho τ dolor capitis ꝓpter cōmunitatem: τ isti sunt de hoc genere. Et istis fortasse sufficit aqua ordei: et fortasse egent ut misceant succū granatorum τ similia illi ut confortetur os stomachi. Et qūqꝫ ē nobis necessarium ut faciamus eos vomere cuꝫ facilitate ante cibum. Et in plurimis istorum si debilitantur τ proprie si superuenit eis syncopis: causa non ē vehementia debilitatis: imo effusio materie ad os stomachi. Cum ergo sumunt in potu sirupum acetosum permixtum cum aqua calida multa aut vinuꝫ permixtuꝫ cum aqua multa euomūt in vomitu humores cholericos: τ virtus eorum sit fortis. Cūqꝫ cibātur aliquo robub stipticorum sedantur. Et

senes quidez ⁊ debiles ⁊ infantes sunt de genere eorũ qui non tollerãt famem. De primis vero senib⁹ sunt qui non sunt vehementis tollerantie famis et sequũtur eos adolescẽtes: ⁊ ꝓprie habentes solida membra amplas venas in aere frigido. Et multotiens quidem errat medicus in huiusmodi egrotis ſm alium modum: quoniaz ipse prohibet eis cibũ in principio rei: ⁊ quando appropinquat status et sciunt ꝙ cadit virtus cibant in illa hora necessario. Jam vero ergo erraverunt duobis modis: ⁊ si ipsi cibarent eos in principio esset error ille ⁊ ignorãtia infra hunc errorem. Et accidit istis egris ut accidãt eis catarri nauseativi et cholerici et vigilatio ꝓpter resolutionem ⁊ privationem digestionis ⁊ inquieti fiunt ⁊ alienãtur ⁊ coartantur materie ⁊ virtutes eorum: ⁊ multiplicantur ipsorum vapores quare audiunt id quod non est tremunt ⁊ citantur uel saliũt ⁊ permutantur in lectis ⁊ imaginantur quod non ẽ ⁊ tremunt uel saliunt labia eorum inferiora ꝓpter dolorem oris stomachi ⁊ contristantur anime eorum ꝓpter gravitatem materiei.

Canon in dando in potu aquam ordei ⁊ sirupũ acetosum Ca.x.

Aqua ordei quedam est in qua non est de corpore ordei nisi quod est sicut virtus et forma: ⁊ non est ei introitus in curatione aut fiducia in iuvamento nisi quando est complete decoctionis. Et que de ea est melior est ut sit aque quantitas sacraiati.xx. ⁊ ordei sacraiati.i. ⁊ sit iaz reducta prope ad.v. ⁊ assumatur illud quod de ea rubeum est ⁊ subtile. Hoc enim est subtile cuius nutrimentum est minus ⁊ cuius humectatio ẽ maior ⁊ ablutio eius ⁊ extractio superfluitatum ab ea et digestio facta ab ipsa est multa equalis. Et de ea est in qua ẽ aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius. Et magis dilectũ mihi in huiusmodi est ut non sit plurimũ decoctum: imo ſm mensuram que auferat inflationem: ⁊ non perveniat ad hoc ut faciat ipsam viscosam vehementer. Et huiusmodi quidẽ est pluris nutrimenti ⁊ minoris ablutionis ⁊ digestionis. Et accidit ei multotiens ut acetet in stomacho frigido in substantia sua: ⁊ si sit in eo calor extraneus multus de malitia complexionis. Et aq̃ quidem ordei quandoqꝫ est decocta ex ordeo ipso sicut est: ⁊ quandoqꝫ est excorticatum. Et melior q̃dem sirupus acetosus apud me ẽ ille in quo ponit̃ zuccarum in vase: deinde funditur super ipsum acetum forte quod fit de vino tante quantitatis ut elevẽtur super dorsum zuccari: imo dimittat ipsuz dis coopertum: deinde ponuntur sub vase carbones quieti ⁊ cinis calidus donec liquefiat zuccarum in aceto sine ebulitione: deinde colligitur sumpta et dimittitur una hora cum multo calore donec misceatur zuccarũ cuz aceto: deinde funditur super ipsaz aque quantitas duorũ digitorũ ⁊ bulit usqꝫ ad spissitudinẽ. Et aggregare sirupũ acetosũ ⁊ aquã ordei simul est illaudabile: quoniam corrũpit aquam ordei ſm plurimum. Et non oportet ut detur in potu aqua ordei cũ siccitas nature adest: imo ante ipsam fiat clistere. Quod si acetet in stomacho detur in potu quod de ea ẽ magis subtile. Quod si acetat coquat̃ cum ea radix apij ⁊ eius simile. Si vero acetat uerũ tunc necessarium ẽ ut misceat̃ aliquid piperis cũ ea ꝓprie qñ materia nõ ẽ vehemẽtis subtilitatis ⁊ caliditatis. Et qñ multiplicatur ei⁹ inflatio tunc misceatur cuz ea ad calefactos parum aceti vini acetosi. Verũ cũ sirupus acetosus in potu datur incidit humores ⁊ ꝑparat supfluitates ad expulsionem. Et tũ ꝯsequenter post duas horas da aquã alkist ordei subtilem predictaz ut abluat quod incisit ⁊ abstergat id ⁊ extrahat ipm per sudorem ⁊ ꝓvocationẽ. Et non est nocumentum si detur in potu sirupus acetosus apud cenã cũ iam separatus ẽ cibus a stomacho. Et qñqꝫ ẽ necessariuz ut premittatur iuleb añ aquã ordei ut addat in humectatione: ⁊ illud ẽ cuz vides siccitatẽ dominantem super corpus ⁊ linguam. Et qñqꝫ est necessarium ut ꝑmittatur ante ipsam ad leniendũ naturam aliquid de tamarindis ante illud per duas horas.

De curationibus febriũ acutarum. Ca.xi.

Quod dictum ẽ de regimine lenificationis ⁊ ꝓvocationis ⁊ sudationis ⁊ digestionis deinde evacuationis cũ medicina post illud. Et quod dictũ est de cibatione post ipsuz est illud quod oportuit nos rememorari hic. At modi extinctionis vehemẽtie caliditatis sunt cũ infrigidatione aeris: ⁊ cũ infrigidatione cibi: ⁊ cum epithimatibus ⁊ emplastris: ⁊ cũ medicinis: ⁊ cũ retentiõe eorum qui sunt sicut mucilago psilij ⁊ mucilago granorũ cydonij ⁊ succus portulace ⁊ succ⁹ liquiritie in ore ut sedetur sitis. Nam assiduare gutturi pacientis egritudinẽ calidã aliquid ut remaneat os humidũ ⁊ non exsiccetur in curis est iuvamentum valde. Et quandoqꝫ iuvatur per administrationẽ clisteris facti ex succo melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ portulace cum oleo rosaceo ⁊ cum aliquantulo cãfore iuvamento maximo. Et oportet ut sit aer infrigidatus quantum possibile ẽ: ⁊ eius infrigidatio ẽ per ꝓhibitionem frequentie ⁊ per suspensionẽ flagellorum multorum ⁊ per positionem nivis plurime. Et si domus est ꝓximi tẽporis ex quo linita fuerit luto ⁊ proprie illo in quo ponitur loco palee cottũ papyri tunc est melius. Et quandoqꝫ preparãtur in ea manatões ut fontiũ ⁊ rorationes ⁊ currit ĩ ea aqua dulcis: aut stratus ẽ super lacunam coopertam cũ reti: ⁊ ẽ stratus super quem dormitur ex tabari ⁊ his similibus: ⁊ reliquus stratus ẽ ex extremitatib⁹ salicũ ⁊ cydonioꝝ ⁊ myrti aspersis aqua ros. viol. ⁊ nenufaris ⁊ ros. ⁊ viol. Et ponũtur qñqꝫ calathi in q̃bus sũt ordines de frustis fructuum boni odoris frigidoꝝ: sicut maloꝝ acetosorũ ⁊ cydoniorũ ⁊ minorum piroꝝ boni odoris aspsis in aq̃ ros. ⁊ nenufare ⁊ salicib⁹ sup q̃ sunt pulverizata sandali ⁊ rose ⁊ cãfora: ⁊ sup que iã dilatatũ ẽ paꝝ vini odoriferi tũc ẽ illud quod ẽ ultimuz. Hoc ẽ regimen aeris. Regimẽ aũt cibi iã scivisti. ⁊ si volũtas adest

vt cū infrigidatōne ſit lenificatio: tunc detˀ aq̄ cucur bite ⁊ aq̄ melonis indi ꝓpe ⁊ aq̄ cucumeris: ⁊ lactuca cū aceto eſt vltima. Et qd ꝯueniēs eſt ad ſedādū ſitim eoꝝ eſt foca factū ex pane ſimile cū aq̄ caſei acceptã ex dogo poſt colatione vehementez. Et ſi adeſt volūtas vt cū ſedatione ſit retētio: tunc detur ſuccus granati muzi ⁊ acetoſi ⁊ aqua acreſte ⁊ aq̄ mori de ſcemi ⁊ aq̄ acetoſitatis limonis nō ſalſi: ⁊ aq̄ acetoſitatis citri ⁊ que ſunt his ſīlia: ⁊ aq̄ cereſculi ⁊ eſt berberis. Epithima vero ⁊ emplaſtra ſint ex ſuccis notis ⁊ ꝓpe aqua ro. aut ſucco roſarū recentiū cū ſandal. ⁊ canfora ⁊ aqua coriandri ⁊ endiuie: cum iſtis eni eſt infrigidatio plīma. Et mucilago pſilij cū aceto ⁊ aq̄ roſ. eſt huiꝰ generis. Et embrocare epar cū infrigidantibꝰ eſt res maxima ⁊ magis iuuans: naz cū equatur eſt in eo maior ps rectificatōis ⁊ fortaſſe rectificat aquā. Et qñ illic eſt catarrus ⁊ tuſſis aut in capite eiꝰ eſt grauitas aut tēſio ſignificat multitudinē vapoꝝ: q̄re opoꝛtz ne fundatˀ ſup caput aq̄ aut acetū: imo occupetˀ cū inclinatōe capitis ſup vapores aq̄ ſm q̄ diſpoſitio facit illud neceſſariū. Si vero nō fuerit catarrus neq̄ȝ aliquid eoꝝ q̄ diximꝰ: tunc adminiſtra de embrocis ⁊ epithimatibꝰ q̄ ſcis. Et nocibilior embroca in huiuſmodi diſpoſitōe repletionis capitis eſt mulſio lactis ſup caput. fortaſſe enim facit accidere apoſtema in capite ⁊ ꝑditionem Et magis ſalua horarū embrocatōnis capitis cū repletione eiꝰ eſt vt ſit vapor cholericꝰ nō humidus: imo in huiuſmodi hora fortaſſe nō nocet applicatio lactis: imo ꝓfert. Et cognoſcitˀ ex diſpoſitōe ſōni ⁊ vigilijs ⁊ humiditate ſupioꝝ ꝑtiū nariū ⁊ eaꝝ ſiccitate: cū ergo videris ſomnū aut ꝓfunditatē ſomni: aut humiditatē ſupioꝝ ꝑtiū nariū: tunc caue embrocationē ⁊ inunctionē ⁊ ſtude in attrahendo mãiaz ad inferiora. Et cū videris rubedinē in naſo ⁊ facie vehementē: tunc nō erit malū vt facias currere ſanguinē ex naribꝰ. Et īfrigida epar cū emplaſtris: ⁊ cū infrigidas caue ne occurras cū infrigidatōe vehementi hora ſudoris ⁊ reſolutōis: imo opoꝛtet vt obſerues illud. fortaſſe eni ſit cauſa in elōgatōne egritudinis: licet qñq̄ȝ ſit lōgitudo egritudinis ſaluior q̄ȝ ipſius acuitas. Et opoꝛtet vt caueas in febribꝰ acutis caſū raſure. qm̄ addit in debilitate v̊tutis ⁊ terretˀ natura a receptōne ſupfluitatū ad inteſtina ⁊ ab expulſione earū ab eis ꝓpter victoriam ſupfluitatū: ⁊ fortaſſe redeunt ſupfluitates ad ſupiora ⁊ ledunt hypocōdria ⁊ inflāt ea ⁊ ledūt caput. Et qñq̄ȝ ē in potu papaueris iuuamentuz mirabile in inſpiſſando mãm ſubtilem: q̄re digerit in faciēdo ſomnū.

Rememoratio accidentiū q̄ difficilia ſūt in febribus acutis. Ca. xi

Loquamur itaq̄ȝ in primis de accidentibus que vehementia ſunt in febribus ⁊ de curatione eoꝝ ⁊ feſtinemus ad diſtinguendum febres acutas. Et hec quidem accidentia ſūt ſicut rigor: ⁊ frigus: ⁊ horripilatio: ⁊ ſicut ſudor plurimus: ⁊ ſicut fluxus ſanguinis nariū ſupfluus: ⁊ ſicut vomitus laborioſus: ⁊ fluxus ventris debilitās ⁊ ſicut ſitis que nō tolleratˀ: ⁊ ſicut ꝓfūditas ſomni ſupflua: ⁊ ſicut vigilatio inſepabil: ⁊ ſicut aſꝑitas lingue: ⁊ offuſcatio oris: ⁊ ſicut ſternutatō ꝯtinua: ⁊ dolor capitis prauus: ⁊ tuſſis frequēs: ⁊ ſicut caſus appetitus: ⁊ boliſmus: ⁊ ſicut appetitus caninus: ⁊ ſingultus.

De regimine rigoris ⁊ horripilationis cū ſuperfluunt. Ca. xij.

Quod eſt de hoc ſequēs ſudorē rectificatˀ velociter ⁊ nō indiget regimine. ⁊ cretico nō opoꝛtet vt ꝯtrariū fiat ꝑ remotionē: ⁊ non eſt de illis q̄ debilitāt ⁊ faciunt aliud. Et qñq̄ȝ ſedatˀ cū ligatōe extremitatū ⁊ fricatione facili ⁊ cū calefactione cooperture ⁊ cū vnctione de oleo de aneto ⁊ de camemilla ſi indigetur eo. In forti aūt qñ ꝑſeuerat ſiue ſit in febribus ſiue ſit in alijs opoꝛtet vt ligentur extremitates in locis plurimis. Et inunctio fiat cū oleo camemillino ⁊ radice lilij. Et ſunt de hominibus qui confoꝛtant illud cū eis que ſunt ſicut cardamomū ⁊ caſtoreū ⁊ ruta ⁊ ſceha ⁊ calamentum ⁊ baurach: ⁊ piper: ⁊ piretrū. Et qñq̄ȝ ꝑtranſit illō ad adminiſtrandū linimenta ex ſynapi ⁊ aſſa fetida. Et qñq̄ȝ decoquūtur medicine iſte in aqua: deinde coquitur in ea aliqd oleum. Et aqua eruce fortis eſt in hoc capitulo per ſe ſola aut cum oleo aliquo quod decoquitur cum ea. Et ſimiliter decoctio ozimi ⁊ aqua eius.

Confectio olei boni.

Sumatur anetū ſiccū ⁊ myrrha ⁊ ruta ⁊ calamentū ⁊ piper piretrū: coquātur in vino decoctione vltima. deinde decoquatur colatū in tanto quantū eſt medietas eiꝰ de oleo ſiſamino vſq̄ȝ quo cōſumatur aqua ⁊ remaneat oleū ⁊ adminiſtretur inungēdo. Et de oleis fortibus in eis in tali q̄lis eſt rigor q̄rtane ē oleū de coſto ⁊ oleū de ſceha ⁊ oleū de abrotano ⁊ oleū de lilio ⁊ oleum de myrrha ⁊ ponatur in. ℥. i. olei pondus. ʒ. piperis. ⁊. vi. ʒ. i. piretri tritoꝝ: ⁊ adminiſtretur abſinthiū decoctū in oleo aliquo: aut oleū oliue in quo decoctū eſt apiū. Et introitus in oleū leuis caliditatis ē iuuatiuus valde. Et fortaſſe neceſſarie ſunt potiones. Et multotiens ſedatur cum aqua calida leuis caliditatis ⁊ cū curatione ſuper vaporem eius. Et quando non ſedatur per id ſi materia eſt groſſa decoquātur in aqua aniſum calamentum ⁊ ſemen apij ⁊ maſtix ⁊ eruca ⁊ anetum ⁊ ſimilia. Et balneetur in aqua in qua decocta ſint ea que ſunt ſicut ſceha ⁊ abrotanū ⁊ calamentum ⁊ anetum ⁊ ſquinantū ⁊ ruta ⁊ ſanſucus ⁊ coſtus ⁊ ſemina calida. Et oēs medicīe forꝭ ꝓuocatiōis ſedant rigorē. Et de medicinis ſedantibꝰ rigorē maximū in quartana ⁊ ſimilibꝰ ſibi eſt vt bibatur de coſto aur. i. cum aqua calida ⁊ de agarico quantum de ipſo in aqua calida. Et in agarico ē iuuamentū: ⁊ qñq̄ȝ ponitur cum eo parū opij: qm̄ facit dormire ⁊ facit ſudare ⁊ prohibet vehementiā rigoris ⁊ alia. Et iterū ireos q̄ntitas aurei. i. in aq̄ calida. Et de compoſitis eſt tyriaca diateſſeron. ⁊ electuaria alia ⁊ diacyminum ⁊ diacalamentum ⁊ dia

pipereon ⁊ sirupꝰ de melle in quo feruẽt sicĩ assa ruta ⁊ piretrũ ⁊ pip̄ Pillule expte q̄ dant in potu ante rigorẽ p̄ horã vnã infirmo erecto vel stante sup̄ lectũ suũ vel scamnũ suũ ⁊ aere eiꝰ calefacto cũ igne ⁊ cooperimento: qm̃ tẽperant ip̄m aut ꝓhibent quarꝫ cõfectio. ℞. storacis myrrhe opij oppoponaci oium ana. ptẽ. i. cõficiant cũ butiro ⁊ sit dosis eiꝰ q̄ntitas fabe: ⁊ iterũ sumant oppoponaci castorei dauci asse piretri opij añ. ptes eq̄les: fiat sicut p̄mo fit. Descriptio bona: ℞. oppoponaci serapini aniudẽ ⁊ cymini carmeni ⁊ seminis apij ⁊ pip̄is añ. aur. i. s. semis hyusquiami albi croci aristologie castorei euforbij myrrhe amcos zinziberis omniũ ana põdus tertie. ʒ. i. seminis harmel piretri omniũ añ. aur. i. ꝯficiantur cũ melle ⁊ dosis eiꝰ sit auellana cũ aq̄ calida valde. Et fortasse est necessariũ in eo vt detur in potu vinũ calefactũ ⁊ cibi calefacti. ⁊ solutio vẽtris cuꝫ eis q̄ sũt sicĩ hiera ⁊ diacydonitem ⁊ diafinicõ: imo qñ ẽ rigor prauꝰ: ⁊ ꝓp̄e sine febre dent in potu pillule fetide qm̃ ip̄se sunt sanitas eius.

Regimen sudoris sup̄flui in febribꝰ. Ca. xiij.

O Portet ne sudor creticꝰ q̄ntũ possibile est restringat. Cũ aũt euenit necessitas ⁊ pertransit terminũ: tunc oportet vt euẽtet ⁊ infrigidet locus. Si aũt nõ excusat: tũc sup̄ instrumẽtũ positus quo pueri vel iuuenes solẽt in aere ꝯcuti ꝯmoueat in loco frõ. Et nõ oꝫ vt occupet in exsiccãdo illud qd̄ rorando egredit faciẽdo exsuccatõeꝫ post exsuccationẽ: nã illud est occasio ad illud prouocandũ ⁊ mltiplicandũ ⁊ fortasse attrahit syncopi Nã eiꝰ abstersio addit in ip̄m ⁊ eiꝰ dimissio restrīgit ip̄z Et oꝫ vt inũgat eũ cũ oleo ro. forti ⁊ oleo myrtino: aut cũ oleo de salicibꝰ ⁊ cuꝫ oleo de balaustijs. aut fiat oleũ cũ aq̄s i q̄bꝰ decoquũt cydonia põtica ⁊ mala pontica ⁊ rose ⁊ balaustie ⁊ karabe ꝯtritũ sicĩ puluis q̄ apparet in radio solis ⁊ silia qm̃ restringit

Et qñq3 restringit acetũ mixtũ aq̄ ⁊ succꝰ acreste ⁊ decoctio balaustiarũ ⁊ decoctio gallarũ ⁊ decoctio myrti. ⁊ succꝰ salicis est mirabil' ⁊ aq̄ sempuiue. Et cũ res fit vehemẽs liniat cũ mucilaginibꝰ frigidis ⁊ cũ gũmi ⁊ ꝓp̄e cũ emplastrat his duobꝰ ⁊ euentat. Et qñ vehemens fit res oportet vt ponat nix sup̄ extrema: ⁊ sola sint in ea extrema: aut balneet cũ aq̄ frigida si suffert eam.

Regimen fluxus sanguis nariũ sup̄flui. Ca. xiiij.

Q Portet vt nõ ꝑperet ad ꝓhibendũ illũ q̄ creticus est q̄ntũ possibile est. Cũ aũt est necesse ꝓhibere fluxũ sanguinis nariuꝫ in febribꝰ acutis: tũc liga extrema ⁊ pone vẽtosas sup̄ latus qd̄ seq̄tur latus fluxus sanguinis nariũ. Deĩ ꝯsequent adhibe regimẽ illiꝰ loci: fortasse enĩ possibile erit tibi vt infrigides ⁊ restringat p̄ illud: ⁊ ante vel nõ ponas ventosas desup̄. Et distilla in nasum aliq̄s distillatões p̄dictas in caplo fluxus sanguis nariũ. ⁊ cũ nõ est ꝓhibens aliqd̄ infrigida caput cũ infrigidantibꝰ p̄dictis in eo. Et qñq3 aduenit patiẽtibus q̄rtanã fluxus sanguis nariuꝫ: q̄re oportet vt sinues cũ faciẽtibꝰ fluere sanguinẽ ex naribꝰ scitis: in ip̄so enĩ est sanatio q̄rtane. Si ṽo sup̄fluitatẽ timuerimus facienꝰ sicut illud qd̄ fecimus.

Regimen vomitus qui accidit eis. Ca. xv.

C Reticus iterꝫ nõ abscindatur nisi apud necessitatẽ: ⁊ fm̃ plĩm abscindat in eis p̄ vomitũ ⁊ p̄ adiutoriũ eius quo extrahit humor nocinus sicĩ est sirupꝰ acetosus ⁊ aq̄ calida. Et qñq3 est necessariũ vt ꝯfortet virtus q̄re ponat loco sirupi acetosi puri sirupꝰ acetosus cũ seminibus. Et si humor est imbibitus ⁊ grossus: tunc oportet vt fiat solutio dando in potu qd̄ est sicut aloes ⁊ hiera.

Et qñ nõ est imbibitus fortasse ꝯfert hiera ⁊ aloes

Et si est imbibitus nõ grossus munda: ip̄m sirupus acetosus cũ aqua calida: deinde equat ip̄m pꝰ illud aq̄ granatoruꝫ que bibatur. Qd̄ si euomuerit eam bibat ipsam vice alia donec equet ⁊ q̄escat. Et similiter sirupus de menta cũ granis granatorꝫ. Et fortasse sedat ipsum infrigidatio stomachi. Et oportet vt approximet rebꝰ ponticis ⁊ sedantibus vomitum cũ ponticitate sua ⁊ acetositate sua stiptica ille q̄ vomit propter humorẽ imbibitũ: quia est malum ⁊ addit imbibitioni: sed nõ imbibito fortasse facient eũ deijcere deorsum quãuis sit grossus: ⁊ fortasse iuuabunt virtutẽ stomachi ad expellendũ eum p̄ superiora. Et qñ assiduauerit vomitus de cholera ⁊ nõ fuerit de genere imbibiti: tunc vtere stipticis ⁊ ꝓprie emplastris iuuantibus factis ex corticibus granatorꝫ ⁊ gallis ⁊ his silibus cũ vino p̄mixto aut aceto p̄mixto. Et ad vomitũ quidem cholere nigre sup̄fluũ submergat spõgia in aceto ⁊ ponat sup̄ stomachũ. Qd̄ si necessariũ fuerit aliq̄d fortiꝰ: administra medicinas predictas in capitulo retentionis vomitus.

Regimen fluxus ventris qui accidit eis.
Capitulum. xvi.

I Am singulariter in capitulo fluxus vẽtris locuti sumus in hac intẽtione. Ergo redeamus ad illud. Et de illis que conferunt ex via ciborꝫ sũt almes torrefacti: ⁊ lentes torrefacte ⁊ coriandrũ q̄ : odcũq3 horꝫ duorꝫ fuerit elixetur et fundat aq̄ ab eo: ⁊ ꝓp̄e qñ fit acetosũ cũ granis granatorꝫ qm̃ est bonũ.

Regimen sitis eorꝫ sup̄flue. Ca. xvij.

O Portꝫ vt inũgat caput cũ oleo frigido valde quod fundatur super ipsum ⁊ ponatur super caput si nõ fuerit qd̄ ꝓhibeat. Et cum aquis infrigidantibꝰ ⁊ retẽtione mucilaginis seminis cydoniorꝫ p̄mixte cũ oleo rof. vltimo. Aut infusionis prunorꝫ ⁊ medullarũ cucumeris ⁊ alkhed ⁊ cucurbite ⁊ seminis lactuce nigre ⁊ radicũ liquiritie Et pilularũ descriptarũ in antidotario ad sitim. Et de illis que masticantur est almosofat ⁊ sunt tamaridi Et sitis quidẽ qñq3 fit ex frigore ⁊ abscindit eã somnus: ⁊ quandoq3 fit ex calore ⁊ abscindunt eam vigilie.

De ꝓfũditate sõni q̄ accidit eis. Ca. xviij.

O Portet vt remoueant a ꝓfũditate somni cũ fabul' ⁊ his silibꝰ p̄ voces. Et ligent mẽ

bra coꝝ inferiora ligatione dolorosa: postq̃ nõ fuerit qd ꝓhibeat. Et supponatur colliriũ subtile si natura fuerit restricta ⁊ in hora quietis ⁊ tẽpore assiduitatis. Et ventosetur qd est inter ambas spatulas ⁊ spondiles.

De grauitate capitũ coꝝ. Ca. xix.

Poztet vt alienetur ab eis emulsio lactis sup capita eorũ: aut effusio olei sup ea: aut embroca: aut caputpurgiũ: imo sint ɔtẽti vaporatõib⁹ factis cũ embrocis ex camemulla ⁊ sint in eis viole ⁊ furfur ⁊ his similia.

De inquietudine habentium febres ⁊ aliorum.
Capitulum. xx.

Lfacere vero oleũ viol. cũ oleo de semine lactuce ⁊ oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita. Et adherere aliqd de stupefaciẽtibus famos sup tpa. Et incuruare caput sup vapores humectãtes. Et odorare nenufar ⁊ poma mãdragore ⁊ alschesebrã asp̃sũ ex lõginquo. Et embroce humectãtes. Et res q̃s scis. Et silr si nõ fuerit qd ꝓhibeat detur i potu sirup⁹ papaueris ⁊ lohoc ei⁹: Deinde mltiplicent ini man⁹ eius cãdele ⁊ eleuent voces cũ fabul' ⁊ ligent cũ institis extremitates ei⁹ ligatõe dolorosa parũ cũ ansis q̃ resoluant velocit. Deinde ꝓcipiat ei vt dormiat ⁊ claudat oculos. cũq3 dormit paꝝ extiguant cãdele ⁊ cessent voces ⁊ soluant anse qñ dormiet. ⁊ cũ inuenit leuitatẽ ⁊ q̃tẽ ex paroxismo aut vehemẽtia assiduet ablutionẽ faciei cũ aq̃ in q̃ decoctũ est papauer nigrũ cũ aliq̃ntulo mandragore ⁊ radice eius. Et cũ est illic humor baurachi⁹ ɔfert aq̃ in q̃ cocta sunt sisimbriũ ⁊ melilotũ ⁊ alhacuen ⁊ papauer abluendo faciẽ et incuruando sup vaporem eius.

De dolore vẽtris q accidit eis. Ca. xxi.

Jt ex effusione cholere ad stomachũ. Et si accidit in ꝓncipio periodi eius detur in potu paꝝ sirupi de mal cũ sirupo acetoso

De aspitate lingue coꝝ. Ca. xxij.

M eẽntia qdẽ viscositatis fricet cũ brusco aut cũ virgis salicis cũ oleo amigdalino ⁊ zuccaro tabarzet donec mũdet aut cũ spõgia ⁊ pauco sale ⁊ oleo ro. i hoc eni ẽ alleuiatio multa infirmi. Et post illud cũ ei⁹ aspitas est nõ ꝓpt viscositatẽ: imo a siccitate opoztet vt teneat in ore suo sebestẽ aut nucleos prunoꝝ/aut saltẽ q asportant de india. Et est in colore sal' ⁊ dulcedie mell'. Et sumat de eo sm ꝙ dixit Archigenes q̃ntitatẽ fabe vni⁹. ⁊ grana cydonioꝝ sunt ex eis q̃ humectãt linguã ⁊ ꝓhibẽt ei offuscationẽ. Et opoztet vt nõ ponantur puluinaria multa neq3 resupinet dormiẽs: na3 hec duo exsiccant linguam.

De sternutatõe assidua q̃ accidit eis. Ca. xxiij.

Qandoq3 magnificat nocumentũ sternutationis assidue cũ eis: ledit nãq3 eos ⁊ replet capita eoꝝ ⁊ debilitat coꝝ3 virtutes: Et fortasse facit fluxũ san. nariũ: q̃re opoztet vt fricet eoꝝ frons ⁊ collũ ⁊ nasus. ⁊ aperiant ora eoꝝ: ⁊ fricent eoꝝ palata cũ vehementia: ⁊ fundant capita eoꝝ ⁊ ɔuertant: ⁊ premant eoꝝ extrema: ⁊ fundãtur in aures eoꝝ olea tepida ad caliditatẽ paruꝑ decliuia ⁊ humectent lacerti eoꝝ ⁊ ipsoꝝ mãdibule. Et ponãt sup eoꝝ ceruicib⁹ puluinaria calefacta: ⁊ nõ excitent a sõno eoꝝ subito: ⁊ minuat a pulue ⁊ sõno: ⁊ oi in cui⁹ odore ẽ acuitas' ⁊ olfaciant sauich: ⁊ lutũ alnaiahi ⁊ spõgiam marinam.

De dolore capitis q accidit eis. Ca. xxiiij.

Jga extremitates eoꝝ ⁊ ꝓpe coxas ⁊ cũ instita liga: ⁊ frica pedes eoꝝ: ⁊ supponantur eis colliria trahẽtia materiã ad inferiora: ⁊ conforta capita eoꝝ cũ infrigidantibus notis. Et si non fuerit quod prohibeat ex coriza aut tussi embrocentur capita ipsoꝝ cum decoctione rosarum ⁊ violarũ ⁊ ordei aut foliorũ salicis ⁊ his similium. et similiter oleo ros. ⁊ oleo de salicibus. Et qñ non excusat hoc tunc ꝑmisce embrocas infrigidantes cum lenitiuis sicut camemilla: ⁊ stupefactiuis sicut est papauer. Et nõ mulgeas lac nisi cũ remouet febris. Si aũt virtus fuerit fortis mulgeas lac caprinũ: ⁊ si fuerit debilis mulgeas lac muliebre. Et caue lac apud repletionẽ humidã facientẽ ꝓfũditatẽ somni: et silr caue hũectãtia Et tu nõ admistres hũectãtia nisi vbi ẽ vapor fumosus ⁊ caput siccũ ⁊ paꝝ sõni. ⁊ qñ multiplicat repletio i capite ex vapore hũido trahe eũ ad iferiora cũ colliriis ⁊ clister:b⁹: ⁊ strige mẽbra inferiora itaq3 testiculos.

De tussi coꝝ. Ca. xxv.

Tussis plimũ accidit eis ex calore aut siccitate: quare opoztet vt teneant in orib⁹ suis pillulas bichikias allohoc de papauere facta cũ medullis fructuũ frigidis ⁊ amilo ⁊ his similibus. Et vtantur ceratariis infrigidantib⁹ factis ex oleo ro. puro ⁊ ex mucilagine psilii ⁊ succo portulace ⁊ aliis.

De destructõe appetitus coꝝ. Ca. xxvi.

Qandoq3 est causa eius humor in ore stomachi: quod scitur ex eo quod dictum est de destructione appetitus. Et euacuatur ꝑ vomitũ aut solutione ventris. Et multotiens iuuantur cũ intromissiõe digitoꝝ in gutture ⁊ cõmotione stomachi ⁊ ꝓpe cũ vomitu expellit cholericã rẽ aut acetosam. Et quandoq3 est ex vehementia debilitatis quare curetur cõplexio que facit eam cũ eo qd scitur. Et opoztet vt approximes eis odores bonos excitantes appetitum sicut odor sauich infusi cũ aq̃ ⁊ aceto: ⁊ detur eis electuariũ proportional' febricitatibus ⁊ parum vini ⁊ succi fructuũ põticoꝝ boni odoris. Et lambant aliquid de aceto gelatine piscũ aut hedi ⁊ his similiũ: ⁊ ponantur super stomachum post dies primos emplastra facta ex fructib⁹ Et sint in eis absinthiũ ⁊ alios sm ꝙ scis: ⁊ inunctio ei⁹ cũ oleis bonis est iuuatiua.

De bolismo coꝝ. Ca. xxvij.

Poztet vt curentur cum odoramentis: ⁊ luto alnaiahi ⁊ armeni infusi cum aceto: ⁊ odorent almososat ⁊ panem mundum calidum ⁊ carnes assatas: ⁊ stringe coꝝ extremitates.

Et extende aures eoꝝ ꝛ capillos ipsoꝝ. Et conforta eorũ cerebra cũ embrocis infrigidantibus ꝛ humectantibus. plurimũ nãq bolismi eoꝝ est ꝓpt destructionẽ oris stomachi, ꝓpt cãm cõicantẽ ramis q aduenĩũt eis cũ sensu ꝛ ẽ corpꝰ duꝝ ꝛ induratꝛ: verũ sensus nõ vltimatꝛ cũ eo.

De nigredine lingue eoꝝ. Ca.xxviij.

Oportet vt non dimittatꝛ sup linguã nigredo: imo fricetꝛ cũ eo q̃d scis: Et si nõ eleuabuntꝛ ad caput vapores maligni ꝛ faciẽt cadere in sirsen

De appetitu eoꝝ canino. Ca.xxix.

c Uratur cum vnctuosis frigidis ꝛ dulcibus.

De syncopi q̃ accidit eis. Ca.xxx.

q Uandoq accidit eis syncopis in pncipio febriũ propt effusionem cholere ad stomachos eoꝝ: q̃re oꝫ vt detur eis ante paroxismũ: aut apud paroxismũ frustũ panis de simila cũ aq̃ granati ꝛ aq̃ acreste. Et scias q̄ qñ aggregatur syncopis ꝛ febris tũc syncopis est dignior curatõe. Et si indiget pauco vino decꝛpmixtũ cũ tribꝰ.ʒ.vinij antiqui: ꝛ si nõ sirupi maloꝝ antiq cꝰ r̃ solutã est sup fluitas Et phlobotomia qdẽ multotiẽs addit in syncopi. Et clistere leue est magis ꝯueniẽs. Et vomitꝰ ẽ iuuatiuꝰ eis. Et ꝯstrictio cruriũ ꝛ ponere manꝰ ꝛ pedes in aq̃ calida. Et cũ euadunt tũc de sollicitudine est vt cibentꝛ sauich ordei infrigidato in quo sint genera granatoꝝ.

De ꝯstrictõe anhelitus eoꝝ. Ca.xxxi.

c Onstrictio anhelitꝰ accidit eis: aut ꝓpter spasmũ ꝛ siccitatẽ q̃ accidit eis in lacertĳ anhelitꝰ: aut ꝓpt mãꝫ pfocatiuã descẽdentẽ ad guttur eoꝝ: aut ꝓpt debilitatẽ q̃ dñatꝛ neruis veniẽtibꝰ ad mẽbra anhelitꝰ. Et pma qdẽ curatꝛ cũ vnguẽtis vel emplastris hũectãtibꝰ. Et secũda cũ eis q̃ ꝓhibẽt strãgulationẽ Et tertia cũ eq̃tione cõplexionis in cerebro ꝛ inunctõe colli cũ eis q̃ infrigidant ꝛ humectãt: ꝛ sup stomachũ iteꝝ ex eis q̃ sũt sicut rasura cucurbite ꝛ portulace ꝛ sandali cũ oleo ro. ꝛ similibus ei.

De vehemẽtia tristitie eoꝝ. Ca.xxxij

q Uando mltiplicatꝛ tristitia cã oris stõi ꝛ aduentu humorĳ mordicatiui in eo tũc infrigida stomachos eoꝝ cũ eis q̃ scis de cibis: Et inungantꝛ: Et dormiãt in loco ꝓximo motibus aq̃ strato extrẽitatibꝰ arboꝝ fructetis frigidis ꝛ odoriferĳ frĩs ꝛ nenufare ꝛ rosis ꝛ exparsiõibꝰ frigidis scise x fructibꝰ odoriferis frigidis ꝛ sãdalꝛ. Et mltotiẽs qdẽ ꝯferũt in eoꝝ tristitia clisteria frã scã ex aq̃ cucurbite ꝛ citroli ꝛ succo portulace ꝛ sempuiue cũ oleo ro.

De difficultate deglutiendi que accidit eis.

Capitulum.xxxiij.

d Ifficultas dgluttiẽdi cũ accidit eis ꝛ se. fuerit ꝯclusa: tũc ꝓhlonia paulati fiat ꝛ eq̃tio fiat ad retrahẽdũ. Et suppositoriũ ẽ meliꝰ q̄ psimũ solutiuũ desup.

De frigore extremitatum quod accidit eis.

Capitulum.xxxiiij.

m Ultotiẽs ꝓfundatꝛ calor eoꝝ ꝛ infrigidantꝛ eoꝝ extrema: ꝛ tẽdit calor submersus ad caput. Ponantꝛ ergo extremitates in aq̃ calida ꝛ nõ bibant aquam frigidam.

De sermone febris cholerice. Ca.xxxv.

f Ebres cholerice tres sunt: tertiana ꝯtinua: tertiana piodica: ꝛ causõ. Et tertiana qdẽ piodica: aut est pura, ꝛ fit a cholera pura: aut nõ pura: ꝛ fit cũ putredie cholẽ grosse substãtie ꝓpt ꝯmixtionẽ cholẽ cũ phlate ꝯmixtiõe aliq̃ ꝯplexionali vnita Et ꝓpt hoc diuersificatꝛ ab hemitriteo cũ hemitriteũ faciãt due matie sepate: ꝛ hãc faciantꝛ materia vna que in seipsa est permixta, cum cuius calore permiscetur aliquantulũ frigoris q̃d grauat suã putredinem ꝛ suam resolutionem ꝛ suam digestionẽ. ꝛ ꝓpt illd qdẽ fiunt in hemitriteo duo poxismi: ꝛ tertiane nõ pure poxismꝰ vnꝰ Et hec qdẽ nõ pura qñq ꝓlõgatꝛ tpe lõgo ꝛ circitꝛ medietatẽ anni. Et qñq pducit ad mollitiẽ ꝛ magnitudinẽ splenis.
Causon vͦ ẽ de gnẽ ꝯtinue: qm̃ differẽtia intꝛ eiꝰ vehemẽtiam ꝛ eiꝰ tepore ẽ insensata: ꝛ accñtia eiꝰ sũt vehemẽtia. Et cã est acuitas matiei ꝛ multitudo cuꝫ eiꝰ casus sit circa cor ꝛ in venis oris stomachi aut in ptibꝰ epatis ꝓpe ꝛ ad sũmũ in mẽbris nobilibꝰ vicinis cordi. In tertiana vero cholera ẽ in carne ꝛ ad ptes cutis: ꝛ in ꝯtinua ẽ sparsa in venis corpis q̃ elõgantꝛ a corde. Et vehemẽtia qdẽ sitis ꝛ angustia ꝛ inquietudo ꝛ impatiẽtia ꝛ alienatio ꝛ nausea ꝛ amaritudo oris: ꝛ siccitas labioꝝ ꝛ scissio eoꝝ ꝛ dolor capitis multiplicantꝛ in febribꝰ cholericis. Et est nã in plibus earũ ad siccitatẽ decliuis qm̃ materiei motꝰ est ad supiora: aut ad illud ad quod apparet de corpore ꝛ cute.

De tertiana absolute ꝛ nominatur triteus.

Capitulum.xxxvi.

p Aroxismus tertiane incipit in primis cum horripilatione vt pũctura acus: deinde infrigidat ꝛ incipit facere rigorem difficilem valde difficiliorem reliquis rigoribus non frigiduꝫ aut cum pauco frigore: ꝛ nõ est frigus eius nisi propter profundationem caloris ad interiora ad partem materiei: ꝛ inuenit sicut puncturas acuum. Et hic quidem rigor cum vehementia sua est velocis sedationis: ꝛ tu iam sciuisti causam huius rigoris. Et fit rigor eius in tribus diebus primis fortior ꝛ vehementior: ꝛ in quartana econtrario. Et iterum rigor incipit cum fortitudine: deinde lenitur paulati ꝛ minuitur velociter: ꝛ in quartana econtrario. Et sudor multiplicatur in tertiana cum dimittit. Et fit vrina in ea rubea tẽdens ad igneam in qua non ẽ multa grossitudo. Aut est non pura ꝛ fit vrina eius cruda aut grossa. Et tertiane caliditas est saluior caliditate causonidis. ꝛ quanto prolixius manus tangit corpus non additur inflammatio: imo qñq minuitꝛ inflãmatio eiꝰ Et in causonide additꝛ inflãmatõ Et accñtia q̃ acciduñt in eis in tertiana sũt vigilie sine grauitate in capite nisi in quibusdam non puris: ꝛ si

tis τ furor τ ira τ odiū locutiōis. Et est pulsus eius
acutus velox ꝑ compatione ad reliquas feb. τ non
est eq̄lis constrictionis τ dilatatōis: qm̄ humor de-
bilitat eū τ addit ei diuersitatē apud statū. Et diuersi
tas in eo est sub ea que est in alijs cū duritie τ est pul
sus fortior in ea: imo diuersitas in eo non est ſꝫ plu
rimuꝫ: nisi diuersitas ꝓpria cum febre τ alijs. Et in
principio quideꝫ est necessariuꝫ ut coartetur pulsus
vsqꝫ ad horam dilatationis febris: τ tūc confortat τ
fit velox τ frequēs τ eius diuersitas nō est multū sup
flua. Et qn̄qꝫ significāt ipam etas τ consuetudo τ
regio τ ars τ forma τ tempus τ multitudo euent' ter
tiane in illa hora. Cū ergo componunt due ter-
tiane sūt paroxismi euenietes omni die. Qui ergo
cōsiderat tertianā ꝑ paroxismuꝫ errat in ea: imo opō
tet ut attendant significatōes alie quas dicem'. Et
patientibus qdeꝫ tertianā accidūt vigilie. Et amor
solitudinis: Et multotiēs sētiūt ebulitōeꝫ apd epar.

De differentia inter tertianam puram τ nō puram. Capitulum. xxxvij.

P

Ura est subtilis leuis cui' poxism' cōsumit a
quattuor horis vsqꝫ ad xij horas: τ nō ad
dit sup eas multū. τ si addit additione mul-
ta: tunc ē nō est pura τ ē ſm plurimuꝫ ꝑueniens ad
septem horas. Et calefit in ea corpus velocit τ videt
caliditatē ꝓcedere ex corpe: τ extremitates adhuc
sunt frigide. Et similit pura non addit cū nō accidit
error supra. vij. periodos. Et qn̄qꝫ cōsumit ꝓpt sb
tilitatē sue materie in paxismo vno i quo accidit vo-
mitus aut vētris solutio mūdificans. Et apparet
digestio in vrina in primo die: aut in tercio aut in q̄r
to aut in septimo. Si autē addit sup septem ꝑiodos
additionē plurimā: tūc est de genere non pure. Et
similit si ꝓlongat spaciū sui rigoris. Et est additio
suoꝝ paroxismoꝝ: τ antecessio coꝝ ad inuicē ſm or
dinē seruanteꝫ ꝓportiones similes. τ in non pura ē
illud diuersuꝫ nō rectuꝫ. Et silr qn̄ assimilant pa-
roxismi ſm terminū vnuꝫ. τ reliqua signa elōgatio
nis febris etiā sunt de illis que scis. Et cū vides ꝑn
cipiū cū rigore scd'm q determinauim' τ statū cum
sudore exuberante tūc nō dubites qui ipa sit pura.
Et in pura quidē cū eam habēs bibit aquā ordei
ꝓcedit qd' est in corpore eius cū vapore hūido qua
si ipe velit sudare τ quādoqꝫ sudat. Et cū non pu-
ra inuenit grauitas plima in capite: Et extensio: Et
prolongatur rigor donec peruenit ad vigintiquat-
tuor horas aut triginta horas vsqꝫ ad horā suam.
Et tepescit donec complent q̄draginta hore: τ ꝑ q̄n
titateꝫ addititionis poxismi sup. xij. horas est eius
elongatio a puritate. Et in tertiana qdem non pu
ra tardat appertio digestionis. τ nō apparet in for-
ma offuscatio neqꝫ extenuatio. Et fortasse nō eradi-
cat cū sudore copioso. Et fortasse nō incipit cū rigo
re. Et nō ē caliditas cū multa fortitudie: neqꝫ ē augm̄
tū eius eq̄le: imo ē quasi ipa addat: deinde ꝓcedit τ
minuit. Et accidentia seua minorant in ea.

De tertiana continua. Capitulū. xxxviij.

C

Ognoscit ꝑ vehementiā poxismoꝝ tertiane
τ ꝑ vehemētiaꝫ accidētiū tertiane. Et apd
Gal. qd' cū sāguis putrefit fit de hoc gene
re: τ de eo fiet sermo post.

De cura tertiane pure. Capitulum. xxxix.

O

Portet ut rememoreris illud qd' dedim'
tibi de radicibus in curatōe febriū de solu
tione ventris τ cibo τ in oibus capl'is τ fabri
ca sup illud. Et tu qd' nō auscultes sermonē ei' q cō
cedit in ꝑncipio solutia fortia τ myrobalanos τ his
similia: nisi illud qd' diximus: imo oportet ut ꝓpcs
in primis τ lenias lenitate q̄daꝫ cū eis que diximus
illic: sic sunt tamarindi q̄ntitate. xl. ʒ. q infundant in
aq̄ calida in nocte τ colent: ꝓijciant desup siracost
aut tereniabi aut aq̄ duoꝝ granatoꝝ: τ sic decoctio
iubleb cū tereniabin τ passul' enucleatis: aut infusio
prunoꝝ cū tereniabin aut siracost aut sirup' viol'. et
viole cōdite. Et fortasse facit mucilago psilij cū qui-
busdaꝫ sirupis sic est sirupus prunoꝝ lubricitateꝫ τ
lenificatōem τ cū decoctōe lentiū cū iuleb: Aut cli-
steria lenia sicut est clistere cū decoctione altee τ iuiu
be τ sebesten τ radice lilij τ oleo viol'. τ succo sicle et
baurac ſm modū quē scis. Et illud qn̄ necessitas tā
git ad ipam: Rectū nāqꝫ est ne in potu det quod est
sicut sorbitio ordei: neqꝫ ei simile neqꝫ cibi nisi natu-
ra iam lenificata: τ si ventris solutio in ꝑncipio in fe
bre terciana pura minoris sit malitie q̄ꝫ eius simile i
alijs licꝫ sit eius malitia iteꝝ maxima. Et qn̄ est pos-
sibile ut phlobotomes usqꝫ ad tres ꝑiodos fac. si-
milit quādo times q sit egritudo furiosa τ facis illd'
erit illud quod accidit de errore si accidit minus q̄ꝫ
aliud. Et oportet ut nō moueas in die poxismi ali-
qd nisi ꝓpt necessitatē. Et nō cibes nisi apud cōditio
nes ꝑdictas aut ꝓuoces vrinā cuꝫ emulsione semi-
nuꝫ. Et oportet ut superueniat ei paroxismus dum
est famelicus τ non est i stomacho eius aliquid: im
mo oportet ut sumat in potu sirupum acetosuꝫ om
ni mane: τ post duas horas aquam ordei in die in
qua non est paroxismus. Et sirupus quidem ace
tosus post paroxismuꝫ est conueniens: τ similit po-
nere pedes in aqua frigida ad trahenduꝫ residuuꝫ
caloris. Et ego magis diligo ut sit in sirupo aceto
so τ proprie in postremis emulsio seminuꝫ frigido-
rum predictoruꝫ τ ante paroxismuꝫ per tres horas
aut quattuor: τ detur in potu iteruꝫ post paroxismū
aqua ordei. Et quando necessaria est subtiliatio
regiminis detur in potu sicut aqua granatorū τ aq̄
melonis indi τ his similia τ gradatim fiat eius regi
men ſm moduꝫ predictum. Et quotiens appro-
pinquat status subtilietur. Et in diebus primis ci
betur cum kist ordei τ pane trito cum aqua frigida:
aut sicut est: aut emulctum ex eo qui fit ex lacte ace-
toso τ lentibus. Et quando cibus acetat in stoma
cho non detur in potu de aqua ordei que non ē val
de subtilis aliquid. τ si necessariuꝫ fuerit dare ipsum
in potu confortetur paruni cum decoctione radicis
apij. Si autem stomachus fuerit frigidior illo τ fe-
bris non magna τ non pura ponat paꝝ piperis ſm

ↄsilium Hyp. Qḋ si signa significauerint ꝙ crisis ē ꝓpinqua tūc sufficiat ei aqua ordei ⁊ aqua granatorū dulcis ⁊ muzi ⁊ sirup⁹ acetosus. Et fruct⁹ qḋ qui diligunt eis sūt granata dulcia ⁊ muzi: ⁊ pruna matura ⁊ imatura. meloṅ vero idus ē res maximi iuuamenti cū hoc ꝙ ipe soluit ⁊ ꝓuocat ⁊ frangit vehementiā caloris ⁊ facit sudare ⁊ fortasse nō nocet nisi paꝝ: ⁊ ex olerib⁹ cucurbita ⁊ cucumer ⁊ alkhehedij ⁊ lactuca. Et scias ꝙ intētio in eo quo cibant patientes tertianaꝫ: aut est hūectatio sicut dat eis in fine de extremitatib⁹ alteiugi ⁊ de testiculis galloꝝ ⁊ cerebellis hedoꝝ cū qb⁹ nō est nausea ⁊ vitellis ouoꝝ: aut est infrātio ⁊ hūectatio sil' sicut in kist ordei. Et non vltimes infratione multa ⁊ ꝓpe in ꝑncipio nisi inuenias inflāmationeꝫ vehemētē aut timeas ↄuersionē eius ad causonidē ⁊ cōtinuā. ꝙ sicō sequat crisis ⁊ videris digestionem in vrina ⁊ est sedimē laudabile quod cognouisti tūc si excusat bene est: ⁊ si non cura tūc cū eo quo iuuat natura ex ꝓuocatione vrine aut solutione vētris aut vomitu aut fluxu sanguinis narīū ⁊ nō agas ↄtra ipam in hoc. Qḋ si nō inuenis declinationē manifestā tūc euacua cū solone ventris nam de illo est scamonee sexta.ʒ.i. in iuleb aut decoctio myrobalanoꝝ cū tamarindis ⁊ tereniabi ⁊ passulis ⁊ radicibus ⁊ cassiafistula ꝭm ꝙ sciuisti: ⁊ tibi inest ut ↄfortes eas cū fumo terre ⁊ sene ⁊ scamonea ⁊ de illis que ↄueniūt eis tātū sunt trocisci de spodio solutiui. Descriptio ℞: myrobalanaꝝ citrinoꝝ enucleatoꝝ pōdus.ʒ.iiij. zuccari tabarzet pōdus.ʒ.xx scamonee pōdus sexte.ʒ.i. bibat cū aqua frā ⁊ post illud curent cuꝫ euacuatione. Et si fuerit illic calitas sup̄flua ⁊ inflāmatio maxima cū iā euacuaueris euꝫ nō erit ei malū dare in potu aliqḋ de extiguentibus fortibus de illis que dicta sūt in regimine acute ⁊ fortasse ↄferūt ei empl'a ex eis. Balneo vero oportet ne approximet nisi post digōnē. Post digōneꝫ aūt ⁊ apud declinatōeꝫ est ipm melius eis ⁊ ꝓprie consuetis: q̄uis error in intromittendo eos in balneo ante digestionē saluior est q̄ꝫ suū simile cū alijs. Et oportet ut sit balneū eoꝝ tempatū boni aeris qui sit hūidus in quo sudēt cū facilitate: ita ut nō inflāmentur eoꝝ corpa ⁊ inūgant cuꝫ oleo viol. ⁊ ros. ↄquassato cū aqua ⁊ nō ꝓlōgent in eo morā: imo egrediant velocit: nā iteratio ē eis ↄueniētior q̄ꝫ statōis ꝓlongatio. ⁊ si apud exituꝫ infundant in aqua tepida stent in ea ꝭm q̄ntitatē declinatōis. Deinde cum egrediunt tūc ↄuenit eis ut bibāt vinū album subtile multa ↄmixtione pmixtū ⁊ coopiāt in locis suis. sudabūt enim sudore vehemēti. ⁊ si quid residuū fuerit digeret. Et post illud cibent cibis infrātibus ⁊ hūectantibus ⁊ oleribus q̄ sūt illius modi. Et non timeas post decliatōem potare eos vinū plim ↄmixtum. Vinū enim fractū p cōmixtōem ↄfert quantitati residui eius in resoluendo illud cuius necessaria est resolutio: ⁊ succurrit aque penetrāti cū fortitudine sua ⁊ pmixtōe eius quod est in eo de calefactiōe pauca. Quare infrigidat vehemēter ⁊ hūectat. Et si fuerit illic accidentia sitis ⁊ dolor capitis ⁊ vigilia rū ⁊ alioꝝ iam tibi pteriūt eoꝝ cura. Et quando post crisim remanet aliquid caloris inseparabilis tunc tibi superest ut administres sirupū acetosū cuꝫ succis diureticis. aut in quo decocta sunt semina et radices diuretice. De cura terciāe ↄtinue. Et scias ꝙ cura tertiane ↄtinue ē cura tertiane sꝫ est declinior ad obseruatōeꝫ dispositionū digōnis ⁊ ad ifrigidādū cū sirupo acetoso facto cū seminib⁹ ut semine citroli ⁊ semine endiuie ꝓprie cōtritis. Et post ipsum post duas horas datur in potu aqua ordei ad subtiliatōem cibi ⁊ ad administra clisteria lenia in principio ⁊ ad ꝓuocationem: ⁊ oportet ut subtiliēt ⁊ nō sumant in potu de solutiuis i principio neq̄ꝫ approximent alicui eoꝝ nisi eis que sunt sicut sirupus vio. ⁊ aqua fructuū ⁊ non vtant nisi clisterib⁹ lenibus.

De cura tertiane non pure. Capi.xi.

Res in qbus diuersificat cura tertiane non pure sunt res in qbus cōmunicant febres frigide de licentia secūda. Et fortasse conceditur illud habentibus puram. s. ut non expectēt plurimuꝫ declinationis: sꝫ quādoq̄ꝫ expectant digestionem: qm̄ est ꝓhibitū in eis balneū: balneū enim facit descēdere phlegma indigestum ꝓpter illud qḋ effundit ad locū putredinis ⁊ pmiscent humorē malū cū putrido ⁊ resoluit subtile ⁊ facit remanere spissum. Et ꝙ cibatio omni die iteꝝ: aut ꝓpe cibatio est ex eis que illis nocent: imo oportet ut cibentur vno die ⁊ alio nō. Et sit i cibis eoꝝ qḋ abstergat ⁊ calefaciat paꝝ. Et ut sit cibatio i ꝑncipijs egritudinis spissior q̄ꝫ sit in ꝑncipijs pure deinde gradatim pueniāt ad subtiliatōem fortem sicē est subtiliatio tertiane. Et ut sit infridatio minor. Et ut clisterizet in ꝑncipio clisteribus acutioribus. Et ut expectet digestio in solutione ventris eoꝝ plus. Et ut sint in aq̄ ordei eoꝝ virtutes digestiue resolutiue sicut est illḋ qḋ diximus in eo in cui⁹ stomacho acetat aq̄ ordei imo fortiores q̄ꝫ in illo. Fortasse eniꝫ necesse est ut decoquant in ea isopus ⁊ origanū ⁊ calamentum et spica ꝭm ↄplexionē: ⁊ sicla iuuatiua est eis. Et pmixtio aque ciceris cū aqua ordei ⁊ in fine eius cicer ē iuuatiuuꝫ eis. Et oportet ut ↄsideret ꝓpinquitas nō pure ad puram ⁊ elongatio eius ab ea: ⁊ ꝭm illḋ diuersificet inter curā eius ⁊ curam pure. Quod si fuerit valde ꝓpinqua pure tūc diuersifica inter eas diuersificatōe pua. Et cū videris vrinas eoꝝ grossas tunc phlobotoma. Et cū phlobotomaueris non idigebis clisteri. Et scias ꝙ non est res magis iuuans eos q̄ꝫ vomitus post cibū. Et de solutiuis in principijs eius que sunt ꝓpinqora eq̄litati est aq̄ algeleniabin decocti ⁊ sirupus acetosus. Et fortasse ponemus in eam cassiāfistulā. ⁊ fortius illo est ut ponas in ea virtutem turbit. Et clisteria in principio sūt magis dilecta q̄ꝫ solutiua alia. Et sūt clisteria in qbus est ꝟtus alth. sse ⁊ camomille ⁊ sicle ⁊ cartami ⁊ viol. ⁊ sebesten ⁊ ficus ⁊ odor turbit. Et ex eis ē cassiafi. ⁊ oleum sisaminū ⁊ baurac: ⁊ fortasse indigetur vno istoꝝ ꝭm elongationem febris a pura. Adiuuantia autem ad digestionem sunt sicut sirupus ace

tosus permixtus cum aliquāto de geleniabin aut sirupus acetosus de radicibus. Et post septimuȝ sicut decoctio absynthij: est enī innatiua subtiliatiua materiei ⁊ confortatiua stomachi: ⁊ similiter aqua feniculi ⁊ aqua apij cū sirupo acetoso: ⁊ si pertrāsit xiiij. tunc nō est malū dare ī potu trociscos rof. minores. Si autē egritudo ꝓlongatur non inuenie mus excusationē quin demꝰ ea que sunt trocisci de eupatorio ⁊ decoctio eius: ⁊ calefactio partium hypocondrioꝝ est huius generis. ⁊ emplastratio miraceoꝝ iterū cū eis que digerūt ⁊ maturāt ⁊ mollificant tensionē cū venerit illic. Cuȝ ergo sciueris ꝙ digestio iā aduenit tūc euacua ⁊ ꝓuoca ⁊ non cures. Et de euacuationibus bonis eis est ut sumātur hiere picre. ℥. v. succi lactuce ⁊ eupatorij amboꝝ ℥. iij. seminis apij myrobal. citri kebuloꝝ ana. ℥. v. turbit. ℥. vij. fiant pill. ex eis cum aqua apij ⁊ sit dosis eius. ℥. ij. Et de illis est decoctō bōa inuentio nostra: ℞. eupatorij absynthij myrobal. kebuloꝝ ana ℥. v. seminis melonis seminis cucumeris ⁊ citrolis seminis apij polypodij suchaha bedeoard omniū ana. ℥. x. turbit. ℥. i. cassiefist. ℥. vi. passularū enucleatarū. ℥. xx. ficuū. x. numero sebesten numero. xxx. geleniabin facti cū rosis persicis pondus. ℥. xv. de coquātur oīa ſm descriptionē huius. Et sumat de ea cadus magnus in qua posita sit siliqua. i. scamonee. Fortasse necessaria ē medicina fortis vno mō debilis alio mō. Eius vero fortitudo est ſȝ hoc ꝙ ipsa euacuat humorē viscosū sed ipsius debilitas ē ſȝ hoc ꝙ ipsa nō euacuat plimū vice vna: imo possibile ē ut fiat gradatio in ea quare euacuet humorē cuius euacuatio ē necessaria multis vicibꝰ vt nō destruat virtutē. Et hec medicina est que pōt subtiliare ⁊ aggregare ⁊ soluat parū eius: ⁊ soluat plurimū eius: sed parum paꝝ ex malo: ⁊ plurimū plim ex malo. De delectatiōibꝰ vero parū fortasse nō facit aliquid. Et huiꝰ quidē medicina ē ut sumatur turbit quantitas. ℥. ß. ⁊ plus ſm necessitatē ⁊ scamonee ꝓprie altufugi. i. aut supra id ⁊ cōficiat cū geleniabin predicto ⁊ bibatur: aut sumatur de agarico ⁊ scamōea ſm hanc cōpositionē ⁊ cōficiatur cum geleniabin predicto ⁊ bibat: aut ponatur in succo rosarū recentiū cuius quantitas sit, ℥. i. ⁊ bibat: aut in sirupo ro. ⁊ bibatur.

De febre causon ⁊ ē illa q̄ noiat faricos. C. xli.

Causon ē ſm duos modos. Aut. n. causō est cholerica ⁊ ē cā in ea multitudo putredinis: aut itra venas corpis totiꝰ: aut ī venis que sequūtur partes corporis ꝓprie: aut ī vēis partiū oris stomachi aut in epate. Aut phlegmatica ⁊ fit ex phlegmate salso putrefacto in venis que sequunt ptes cordis sicut dixit Hypo. in epidimia ⁊ nō fit phlegma salsū sicut sciuisti nisi ex aquositate phlegmatis cū cholera acuta. Est ergo cholera que putrefit aquositas ꝑmixta aquositati plurime. Et qm̄ causon vehementiora hȝ accidētia q̄ȝ tertiana oȝ ut sit breuioris spacij q̄ȝ ipsa. Et senibꝰ quidē parū accidūt febres causonidis: ⁊ cū accidūt eis pereunt qm̄ non sūt in eis nisi cā valde forti. Ampliꝰ eoꝝ virtutes sūt debiles. In iuuenibꝰ aūt ⁊ pueris plurimū accidūt: ⁊ ē in infantibꝰ leuior ꝓpter humiditatē eoꝝ. Et quādoq3 est in eis cū ꝓfundatiōe somni ꝓpter eleuationē vapoꝝ ad caput. Et Hypo. quidē dixit ꝙ si alicui accidit ī febre causon tremor tūc ꝑmixtio mentis resoluit ab eo tremorē. Et est simile ut sit illud quoniā cerebꝝ calefit valde ⁊ calefiunt nerui: ⁊ est simile ut sit causō ⁊ fit permixtio mētis ⁊ resoluatur ab eo per tremorē ꝓpter expulsiōeȝ materierū ad neruos. Et plurimū quidē cōsumitur cū vomitu ⁊ solutione ventris aut sudore aut fluxu sanguinis narium.

De signis. Ca. xlij.

Signa eius sunt insepabilitas ⁊ occultatō tēpoꝝ. Et vehemētia accidētiū ex asperitate lingue ⁊ ex citrinitate eius ī primis ⁊ ex nigredine eius secūdo. Et ex retētione sudoris nisi apud crysim: ⁊ vehemētia sitis. Inquit hyp. nisi accidat tussis ꝑua accidentalis. sedat ergo illaȝ sitim. Et videtur ut sit vehemētia sitis eoꝝ ꝓpter causam pulmonis ergo cū mouetur tussis parua humectatur ꝑ id quod currit ad ipm ex carne molli. Et caliditas in causone quidem ſm plurimum nō est ita fortis in exterioribus sicut fortitudo eius in interioribus. Et est confractio in ea leuior q̄ȝ in alijs. Et in facta quidē ex cholera fortia fiunt accidentia mala ex vigilijs ⁊ inquietudine ⁊ adustione ⁊ ꝑmixtiōe mentis ⁊ fluxu sanguinis nariū ⁊ dolore capitis et pulsatione tēpoꝝ ⁊ ꝓfunditate oculoruȝ ⁊ solutiōe ventris cū cholera pura ⁊ casu appetitus. Et quādo accidit infantibus abhorrent mamillā ⁊ nō recipiūt eā ⁊ corrūpitur illud qđ sugit de lacte ⁊ aceiat.

De cura causonidis. Capi. xliij.

Sit cura tertiane pure. Et cū indigent eūone sicut cū ill' que dicta sunt tūc festinatio ē melior. Complemētū vero est apud digestionē. Et non phlomet. fortasse enī inflāmabit eos ⁊ fortasse iuuabit eos si fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo. Verū indigent subtiliatione ⁊ regimine vehementiore ⁊ infrigidatione actu eius qđ ipsi sumunt Et cū times casum virtutis ē necessariū cibare eos quāuis non appetant ⁊ ꝓprie in eo ex quo resoluit res plurima. Multotiēs enī aduenit eis bolismus ꝓpter priuationē sensus. Et indigent lenificatiōe in principio fortiori ⁊ curationibꝰ febris acute predictis ſm oēs species narratas. Et qn̄q3 cōueniens est ut dormiant apud teporē paruū febris sup aquā tamarindoꝝ. ⁊ qn̄q3 ponitur in ea parū canfore.

Et diligitur eis sirupus acetosus: aut emulsio seminis portulace aut emulsio seminis endiuie: ⁊ melon alkin est bonus valde. Esit contentus potatione aque frigide ſm ꝙ diximus illud. Si aūt nō fuerit quod ꝓhibeat detur in potu de ea etiaȝ usq3 ad sacietatē. Et fortasse aduenit eis permixtio mētis ⁊ obliuiscuntur petere aquā: quare oportet ut sorbeant de ea paulatim sorbitiones plurimas ⁊ ꝓpe in eo cuius linguā vides siccā. Et cura accidētis

eius superflua cū eis que diximus in capitulis su-
is. Et oportet vt caueat in eis superfluitas sanguinis
narum: est eni de eis in quibus magnificat timoꝛ apd
eos. Et oportet ut obseruet anhelitus eorū ⁊ nō di
mittas partes pectoris spasmari. Et oportet ut ob-
serues capita eoꝝ cum aceto ⁊ oleo ro. ⁊ sandalis ⁊
aqua ro. ⁊ canfora ⁊ his similibus. Et embroces cū
decoctiōibus i qbus decocta sūt ea q̄ diximus. Et qn̄
fortes sunt in eis vigilie tunc cura eos Et nō est ma
lū ut in potu des sirupū de papauere etiā ⁊ si sit de
nigro in huius dispositione. Et in fine eius da i po
tu trociscos qui cōueniunt eis sicut sunt trocisci de
canfora. Et in illa hora cōuenit eis sirupus acetosus
cū emulsione seminis cucumeris ⁊ seminis endiuie
⁊ se. portulace de vnoquoqꝫ eoꝝ sit pondus. ʒ. ij. et
sirupi acetosi sit pondus. ʒ. xxv. vsqꝫ ad. xxxv. ſm
ꝙ videtur. Et si fuerit illic ventris solutio tunc dent
trocisci de spodio cōstrictiui. Trocisci boni. ℞. spo
dij ro. ana. ʒ. ij. ʒ. croci sectā. ʒ. i. seminis portulace
seminis endiuie ana. ʒ. iij seis cucurbite seis cucūe-
ris an̄. ʒ. ij. sandaloꝝ. ʒ. i. ʒ. succi liquiritie amili ana
ʒ. i. canfore sextā. ʒ. i. ʒ. ⁊ dosis eius sit. ʒ. i. Et iteruz
ros. ʒ. iiij. se. melonis citrol' cucumeris ⁊ portulace
oium ana. ʒ. ij. croci tertiā. ʒ. i. canfore sextā. ʒ. i. gū
mi: amili dragaganti succi liquiritie an̄. ʒ. i. ⁊ dosis
eius sit. ʒ. ij. Et cū decliat egritudo manifeste tūc nō
est malū vti balneo cuius aqua declinat ad frigus.
Et illi i quibus magis diligit balneū ex eis sūt quo
rum febris est ex phlegmate salso.

De febre sanguinis. Ca. xliiij.

Putatus ē Gal. ꝙ nō sit febris sanguis a
putredine sanguis. Nā sanguis cū putre-
fit fit cholera ⁊ nō ē sāguis. fit ergo febris
cholerica non sanguinea ⁊ fit causon predicta ⁊ ter
tiana ⁊ curat eā cū illa cura. Hic vero sermo eius ē
cōtrarius sermoni Hyp. ⁊ cōtrarius ei qd est cōue
niens. Et plurimū quidē erroris eius ē in sermone
eius quādo putrefit sanguis fit cholera. Iste eni ser
mo facit opinari duas intentiōes: quarū vna est ꝙ
quādo putrefit peruenit ad hoc vt fiat post putredi
nē cholera. Et secūda ꝙ quādo putrefit tūc fit cho
lera: sicut dicit ꝙ lignū quādo calefit fit cinis. Cō
sideremus itaqꝫ in vnaquaqꝫ duarū propositionū
Intellectus vero primus est corrupte acceptionis
tribus modis: quoꝝ primus est ꝙ sanguis quādo
putrefit conuertitur subtile eius ad cholerā malam
⁊ spissū eius ad malitiā: ⁊ nō ergo cū totalitate sua
fit cholera. Et secūdus ē ꝙ illud fit post putredi-
nē ⁊ nostra cōsideratio ē in dispositione putredinis
Et tertius ē quoniā post illud fit cholera ⁊ nō sci
mus an in ea sit putredo an nō. nā plurie res putre
fiunt ⁊ separat ex eis subtile ⁊ spissū ⁊ nō est i spisso
neqꝫ in subtili putredo: quoniā nō ē necessariuz ut
sit putridū id quod generat a putrido: fit eni ex pu-
tredine qd non ē putridū. Et si generatio eius a pu
tredine faceret putredinē eius necessariam: opotēt
ut spissū cinerulentū iterū eēt putridū. Eēt ergo il-
lic febris melica iterū: hoc ergo ē illud qd facit esse
necessariū expositio eius qd primū intellectū ē. Qd
vero intelligitur secūdo est mēdaciū qm̄ putredo ē
via corruptiōis. Et putredo quidē non habet tem-
pus. Et cōuersio sāguinis in cholerā non fit nisi in
tempore. Et putredo quidē est corruptio accidens
sāguini ⁊ est sāguis sicut accidit phlegmati ⁊ ē phle
gma ⁊ nō cholera neqꝫ melācolia: nisi cōuertatur
post illud cū cōplemēto putredinis: verū veritas sa
na est sermo Hypo. ꝙ ex sanguinis putredine ge-
neratur febris. Dicamus ergo nūc ꝙ febris san-
guinis ē febris putredinis: ⁊ febris calefactionis ⁊
ebulitionis quā noiauit Hypo. synochū cōclu-
sum sine alijs. Et plurimū ebulitiōis eius ē ex opi
latione suffocāte caliditatē. Et quādoqꝫ fit a causis
alijs que vehementes fiunt supra vehemētiā febris
ephimere: ⁊ nomiatur ꝓfundi somni fortis. Et est
de sūma febriū que sunt inter febres putredinis ⁊ fe
bres ephimeras que differt a febribus ephimeris ꝓ
pterea ꝙ calefactū primū in ea ē humoꝛ. Et differt
a febribus putredinis qm̄ nō est ei putredo. Et ē
febris acuta nō febris ephimera neqꝫ febris ethica
neqꝫ febris putredinis. Et multotiēs quidē pmuta
tur ad febrē putredinis aut febrē ethicā. ⁊ multotiēs
quidē facit eā currere Gal. cursu febriū diei. Et vi
detur Gal. ꝙ febris sanguinis non cōponit cū reli
quis febribus qm̄ putredo in sanguine est cōmūis
oi humori ⁊ in hoc ē ꝯtradictio quibusdā itentiōi
bus suis in quo non est necesse ꝓlongare sermonē
quoniā nō iuuat cū eo medicus. Et cā quidez hu
ius febris ē repletio ⁊ opilatio ⁊ multitudo exercitij
⁊ proprie nō consueti ⁊ dimissio euacuationis: dein
de vsus exercitij laboriosi. ⁊ quādoqꝫ facit putredi
nē in eo multā aquositas sanguinis ex cōmixtione
fructuū aquosoꝝ quare conuertitur ad putredinez.
Et multitudo humoris crudi in eo est ꝓpinqua q̄-
re preparat ip̄m ad putredinē sicut qui generat ex
cucumere ⁊ alkethed ⁊ piris ⁊ similibus. Et hec qui
dē febris est continua que non tepescit ꝓpter cōita
tē materiei ⁊ eius adherentiā vsqꝫ ad crisiz aut mor
tē. Et eius species sunt tres: quarū saluioꝛ ē epau
gmaticus: quoniā resolutio in eo ē maioꝛ q̄ꝫ putre
factio incipiens cū difficultate ⁊ non cessat diminui
Deinde est hōtenus ⁊ fortasse simulatur. vij. diebus
⁊ nequioꝛ eoꝝ est augmasticus qm̄ resolutio i eo est
minoꝛ q̄ꝫ putrefactio. Et eius crisis est vsqꝫ ad septi
mum ſm plurimum. Et eius cōsumptio est cū eūa
tione aut sensata aut insensata. Et quādoqꝫ pmu
tatur ad causonidez ⁊ ad sirsen. Et quādoqꝫ per
mutatur cū infrigidatione plurima ad lethargiam
⁊ qn̄qꝫ pmutatur ad variolas ⁊ morbillū. ⁊ quan-
doqꝫ accidit in ea ꝓfunditas somni ⁊ inflatio ven-
tris ex qua ꝓuenit sicut vox tympani ⁊ non depōit
eam ventris solutio cū rarificatione: ⁊ quādo solu-
tio vētris nō valet: deinde egredit asaf viridis lata
ꝓprie est de signis mortis.

De signis. C. xlv.

Signa febris sanguiee sūt adherētia febris
⁊ rubedo faciei ⁊ oculoꝝ: ⁊ inflatio venarū
⁊ temporꝝ: ⁊ repletio cōpleta absqꝫ rigore

τ non ē sudor nisi apud crisim. Et multotiēs associ
atur ei pruritus in naso τ in loco colli in quo ponū
tur vētose: τ cōstrictio in anhelitu. Et multotiēs ac
cidit eis ꝓfunditas sōni: τ difficultas sermonis τ est
malū. Et siliter apostema gutturis τ duarū amigda
larū τ vue: τ cursus lachrymaꝝ. Et caliditas eiꝰ est
plurima ꝓpter humiditatē vaporosā τ lachryma
lem nō exsiccatam sicut in causonide. Et pulsus eiꝰ
est magnꝰ leuis plenꝰ velox frequēs valde diuersus
non plurime diuersitatis: τ ē minoris diuersitatis τ
velocitatis q̄ in causonide. Et nō est caliditas eius
in termino causonidis τ tertiane fortis. Et illius q̄
ex ea ē a putredine caliditas τ accidentia sunt vehe
mētiora: τ cura eius ē difficilior τ magis similis cū
causonide. At vero subtilitas sanguinis τ grossitu-
do cognoscūtur ꝓpter illud qđ egreditur de eo. Et
sinocha feruida est res magis similis in ꝑncipio sui
febri ephimere. verū caliditas eius ē parue mordi-
cationis τ lesionis τ inuenit ex ea inflāmationem τ
disniā τ ē plurimū impꝛssiōis eiꝰ ꝓpe cor. Putrida
ꝟo est equalis τ silis equali ꝼm plimū. Signa au
tem ꝑmutationis eiꝰ sunt cuiusq; eoꝝ ad quod per-
mutatur ut prefocationis τ apostematum gutturis
τ duaꝝ amigdalarū. Et tu iā sciuisti ea. Et signa va
riolarū scies τ signa sirsen τ doloris capitis τ per-
mixtionis mentis τ alioꝝ iam sciuisti. Signa vero
longitudinis eius sicut iā sciuisti sūt ex postpositiōe
signoꝝ digestionis τ tornatilitate faciei τ diuersitate
dispositionis eius in spacio suo ex additione τ stati
one τ diminutōe ita ut sit quasi ipa sit tepida. Illud
enim significat q sanguis ē plenus humore crudo.
Spaciū ꝟo crisis eius significat apparitio signo-
rum digestiōis que si tardaꝛ vsq; post tertiū τ quar
tum non fit crisis in septimo. Et multotiēs quidem
fit crisis eius in quarto.

De cura febris sanguinis Ca. xlvi.

Intētio in curatiōe febris sāguis ē euacua
tio plurimi vsq; ad syncopim τ ingrossa-
tio substantie sāguinis si fuerit subtilis val
de aquosus τ cholericꝰ. Et infrigidatio eiꝰ τ mūdi
ficatio τ subtiliatio ipsius si fuerit grossus τ sumpse
rit eger ꝑus generatiua sanguinis grossi: τ gnātiua
humoris crudi: τ digestio materiei faciētis febrem
τ eius resolutio. Euacuatio aūt non ē aliqua sicut
phlobotomia ex manu in quacūq; hora accidat: τ
non expectatur crisis neq; digestio nisi sit repletio
nauseatiua. tūc enim caue eam τ remoue ipsā. q si
febris ꝑseuerauerit tunc phlobotoma. Et nō cesses
phlobotomare donec eger appropinquat syncopi
aut cadat in syncopim si corpus fuerit forte. Synco
pis nāq; infrigidat cōplexionē fortem. Et scias q
phlobotomia τ sumere in potu aquā frigidā qñq;
excusant ab infrigidatiōe alia. Et partitio qdem in
ea ē melior si non fuerit qđ necessariā faciat festina-
tionē. nā fortasse erit in ea que ē infra appropinqti
onem syncopis vltimatio. τ fortasse sequetur phlo-
botomiam vltimā statim fluxus vētris cholericus
τ sudor quem oportet omni hora abstergere donec
continuetur: fortasse enim saluabitur cū eo. Et suc
curratur ei quod accidit de debilitate τ syncopi cū
cibo subtili τ quiete. Et oportet ut premittatur le-
nificatio nature cū illis que sciūtur de illis que sunt
sicut duorum granatorū aqua scilicet dulcis τ muzi
vsq; ad terminum τ siracost τ tamarindi τ collyria
leuia de quibus diximus. Et qñq; est necessarium
apud digestionē euacuare cū eis que sunt sicut my-
robal. τ fumus terre τ cassiafistula τ his similia de il
lis que sciuisti. Qđ si dispositio non tollerat phlo
botomiam in manu phlobotometur vena que est i
cornu frontis aut ponantur ventose. Si autem nō
preparatur aliquid eorum τ hoc ꝓpter accidens qđ
prohibet tunc fac solutionem ventris ꝼm modum
qui est in causonide. Et regimen sit in eis que aperi-
unt τ incidunt τ sedant ebulitionem. Et si accide
rit ex phlōmia syncopis ciba cum pane cū aq̄ acre
ste. Qđ si accidat fluxus sanguinis narium per se
non abscindatur nisi cum appropinquauerit synco
pis. Sāguinis vero ingrossatio fiat cum eis que
sunt sicut rob iuiubarum: τ ē ut decoquantur. c. iu
iube cum lib. v. aque donec remaneat tertia τ inspis
setur cum zuccaro τ quanto plus minoratur zucca
rum tanto est melius. Et lentes iterum ꝓprie ꝑpa-
rate cum aceto acetoso forti sunt huius generis. Et
caue ne des in potu rob iuiubarum: aut corpꝰ len-
tium materia existente grossa. Eius vero infrigida-
tio fit cū eis que sunt sicut aqua lentium infrigidata
τ aqua lactuce infrigidata τ sumere in potu aquam
frigidā si nō fuerit qđ ꝓhibeat: τ fortasse sumitur in
potu donec tremere faciat τ faciet: forsitan enī sanat
eum. Et qñq; ꝑmutaꝛ febris ad phlegmaticam τ
curatur cum trociscis de rosis τ similibꝰ. Et hec q
dem cura est quorundam antiquorū τ secuti sunt eā
quidam modernorum. Dare aūt in potu aquā or-
dei est curatio conferens ei: sed cū lenitate nature.
Et melior horarū ad hoc est hora vehemētis ebu
litionis τ angustie τ inflammationis: τ frequentie
pulsus cordis. Et scias q esse contentus infrigi-
datione τ dimittere phlobotomiam τ ventris solu
tionem addit in opilatione τ coartatione: quare ad
ditur putredo τ caliditas in reliqua dispositione.
Mundificatio enim fiat cum eis que sunt sicut sol-
uentiā choleram ꝼm responsionem necessitatis vir
tutis τ debilitatis cum digerentibus humorem cru
dū: quoniam fortasse ipsa ē causa in putrefactione
sanguinis. Et in fine eius da ei in potu que sunt si-
cut trocisci de canfora τ trocisci de spodio τ da ei in
potu. Isti etiam trocisci sunt boni. ℞. spodij. ʒ. iij.
seminis portulace. ʒ. v. seminis cucumeris. ʒ. iiij. se-
minis cucurbite. ʒ. vi. gūmi τ dragaganti τ amili oī
um ana. ʒ. iij. succi ligritie pōdus. ʒ. vij. fiant ex eis
trocisci. Descriptio alia τ ꝓprie apud debilitatem
apostematis. ℞. rosarū. ʒ. iij. succi berberis. ʒ. ij. se-
minis cucumeris τ melonis τ citroli τ portulace et
spodij omnium ana. pondus. ʒ. i. gummi τ draga-
gāti τ amili omniū ana. ʒ. ss. rauedsceni τ croci τ cā-
fore omnium ana pondus quarte. ʒ. i. fiāt trocisci.

Cibi vero sint illi qui fiunt ex lenticulis ⁊ illi qui fiunt ex lentibus cum aceto ⁊ granatis ⁊ sumach. Et si sit aliquid eoꝝ constrictio cuius timeatur frangatur cum siracost ⁊ prunis ⁊ cuꝫ eo quod fit de cucurbita ⁊ cū herba acetosa. Et eius fructus sint pira de sceni ⁊ granata ⁊ mala de sceni. Et eius olera sint cucumeres ⁊ cucurbite ⁊ alkehethed ⁊ endiuia ⁊ olus benedictum ⁊ acetosa ⁊ coꝛiandrū ⁊ que sūt eis similia. Et si accidat doloꝛ capitis aut pulsus coꝛdis aut vigilie aut ꝓfunditas somni aut fluxus sanguinis nariū supfluus destruens virtutem ⁊ alia de accidētibus suis cura cum eis que docuimus te in loco suo.

De febꝛe phlegmatica Ca. xlvij.

[S]civisti ꝙ febꝛis putredinis phlegmatis qñqꝫ ē paroxismal'. Et qñqꝫ ē insepabilis ⁊ sciuisti cām in hoc. Et sunt ei hoꝛe sicͣ reliquis febꝛibus. Et minoꝛ hoꝛarū sui ꝑncipij ꝭm plimū est. xviij. dierum. Et eius eradicatio in pluribus ē intra. lxiij. dies. Et saluioꝛ earū ē illa que ē mundoꝝ tēpoꝝ: ⁊ pꝛecipue illa que ē multi sudoꝛis significat enī subtilitatē materiei ⁊ paucitatē eius et raritatem coꝛpis. Longioꝛ ergo partiū hu9 egritudinis ē augmentū quāuis eius declinatio iterum sit longioꝛ declinatiōe tertiane ut plurimū. Et phlegma qdem putridū qñqꝫ ē vitreum: ⁊ qñqꝫ ē acetosum: ⁊ qñqꝫ est dulce: ⁊ qñqꝫ ē salsum. ⁊ tu iaꝫ sciuisti qñ ex salso fit causon. Et plimū quidē accidit febꝛis phlegmatica humidis ⁊ quietis ⁊ senib9 ⁊ infantibus ⁊ pacientib9 nauseatiuam satietatem ⁊ exercitantibus ⁊ balneātibus se super repletionem ⁊ habentibus eructuationem acetosam ⁊ habentibus repletionem: ⁊ paciētib9 descēsum humoꝛis ⁊ fit catarrus ad stomachuꝫ qui putrefit in eo. Et parū quidē euacuaꝛ a lesione in oꝛe stomachi. Et scias ꝙ cū omni febꝛe cū qua est frigus constringitur pulsus ⁊ minoꝛatur.

De signis phlegmatice periodice Ca. xlviij.

[I]n illa quidē in qua cā est phlegma vitreū aut acetosū frigus multiplicaꝛ valde et rigoꝛ in vitreo ē vehemētioꝛ. At frigus non incipit in ea subito: imo paulatim i extremitatibus deinde perueniūt ad hoc ut fiant sicut nix q̄ nō calefiūt nisi cū difficultate: neqꝫ calefiūt subito: neqꝫ ꝭm gradationē cōtinuā: imo paulatim cū reditu frigoꝛis ⁊ foꝛtasse ꝯmiscet frigoꝛi ei9 in ꝑncipio rigoꝛ. Fit ergo frigus ꝓpter illud quod nō putruit: ⁊ hoꝛripilatio ꝓpter illud quod iam putruit ⁊ mai9 frigus eius ⁊ ipsius rigoꝛ sunt in periodis status. Et hec qdem febꝛis non ē ex materia que facit punctionem ita ut sit cā rigoꝛis in via expulsionis. putredo nāqꝫ eius ē putredo rei leuis ⁊ incipit cuꝫ grauitate ⁊ ꝓfunditate sōni. Et multotiens incipit in paroxismis ꝑmis sine frigoꝛe ⁊ neqꝫ ē rigoꝛ; imo post ponitur vsqꝫ ad tempus ⁊ foꝛtasse erit frigus: ⁊ non erit rigoꝛ. Et multotiens incipit cum syncopi ⁊ nō fit. Et in hac qdem egritudine multiplicaꝛ syncopis ꝓpter debilitatem oꝛis stomachi ⁊ casum appetit9 ⁊ priuationem alistibꝛe que est fundamentum materiei nutrimenti ⁊ virtutis. Illā vero que ē ex phlegmate salso sequitur hoꝛripilatio ⁊ non fit vehemēs frigus eius. Illam autēꝫ que ē ex phlegmate dulci raro antecedit in pꝛincipio vsqꝫ ad plurimos paroxismos hoꝛripilatio neqꝫ frigus neqꝫ rigoꝛ.
Et plurimum quidem periodi febꝛis phlegmatis īcipiunt cum syncopi: ⁊ iam apparet in ea in pꝛincipijs caloꝛ vehementioꝛ: ⁊ i postremis minoꝛatur illud. Et est simile ut sit causa in hoc: quoniā putredo añcedit ꝑus ad magis dulce ⁊ magis salsū ⁊ magis subtile: deinde ad grossius ⁊ frigidius. Et tactus caliditatis eius in pꝛimis est debilis ⁊ vapoꝛosus: deinde cum pꝛolongatur positio manus super membꝛum sentit manus acuitatem ⁊ moꝛdicationē Veruntamen non est similis neqꝫ equalis in omnibus super que cadit manus: immo est diuersa quoniaꝫ inuēnit in loco vno asperitatem: ⁊ in loco alio lenitatem: ⁊ est quasi caliditas coletur post rem cribellatam: quoniam phlegma viscosuꝫ est: quare diuersificatur eius passio a caliditate sicut accidit in reliquis viscosis cum ebuliunt: ipsa enim disrumpuntur in quibusdam locis: ⁊ non disrumpuntur in locis alijs. Et qualiscunqꝫ sit caliditas eius ꝭm plurimū minoꝛ est q̄ꝫ ut inflāmet ⁊ angustiam faciat et magnificet desiderium aeris frigidi ⁊ aque frigide ⁊ inspissationis ⁊ rarificationis anhelitus magni ⁊ exsufflantis. Et multotiens quidem accidit caliditati eius ut sedeat tempoꝛe quo habet quantitatem hoꝛe vnius aut duarū hoꝛarū quare existimatur ꝙ ipsa iam peruenit ad statum cum ip̄a adhuc sit i augmento. videbis enim eam iam incipere augmentari: ⁊ similiter sunt ei in declinatione stationes. Et febꝛes quidem phlegmatis sunt multe opilationis pꝛopter multitudinem humiditatis ⁊ vapoꝛis sui ⁊ pauci sudoꝛis pꝛopter viscositateꝫ humoꝛis. Et cum sudare facit est res non exuberans: ⁊ de pꝛopꝛioꝛibus significationibus eius est paucitas sudoris: ⁊ pꝛiuatio eius. Et sitis quidem minoꝛatur in febꝛibus phlegmatis nisi ꝓpter causam salsedinis aut causā vehementie putredinis eius ⁊ cum hoc ē minoꝛ q̄ꝫ sitis que est in alijs. Et inflatio laterum multiplicatur in eis: ⁊ quandoqꝫ accidit cuti lateris ut subtilietur cum tensione. Coloꝛ autē pacientiū phlegmatis febꝛeꝫ est decliuis ad viriditateꝫ ⁊ citrinitatem currentes in albedinem ita ut sit illud quod aggregatum est sicut coloꝛ plumbi vsqꝫ in statu. Et raro quidem rubet coloꝛ in eo cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarum febꝛium. Pulsus vero eius est pulsus paruus submersus debilis rarus in pꝛimis: deinde fit frequens in fine. Et frequentia quidē eius: ⁊ ei9 paruitas vehementioꝛ est q̄ꝫ frequētia quartane ⁊ tertiane ⁊ eius paruitas. ⁊ vehementia frequētie eius est ꝓpter vehementiam paruitatis ip̄ius. Verū non ē velocioꝛ pulsu quartane: ⁊ qñqꝫ est tardioꝛ eo aut similis ei in ꝑmis. Et ē vehemēns diuersitatis cū ꝑuatiōe oꝛdinis. Et pui ⁊ debiles ex

eis sunt in diuersitate eius plus. Et significationes quidez pulsus sup eā sunt de certioribus significatō nibus. Urina aūt eius in p̄mis qdem est alba sub tilis ppter mltitudinez opilationū ⁊ frigoris: deiñ fit rubea ppter putredinem, ⁊ pturbaꝛ ppter malicia3 digōnis: ⁊ quandoq3 alteraꝛ in ea dispositō vno tpe: ⁊ qñ mūdificabitur ex materia grossa ⁊ resol- uiꝛ putridu3 ⁊ redibunt opilationes dealbabiꝛ vna hora. ⁊ alia qñ remanet intra materiā grossā ⁊ dispo sitionez putredinis Et aqua hora opilationū est al- ba: deiñ quādo putrefit res plurima post illō expel liꝛ ⁊ aperit opilatōes rubei vsq3 quo veniat sup opi- lationes qō opilet eas vice alia de illo eodē hūore. Eius vero egestio est lenis subtilis phl'atica. Et de eis q̄ significant q̄ febris est phl'atica est ut sit poxis- mus eius. xviij. horis ⁊ dimissio eius. vi. horis Et ñ est dimissio eius dimissio mūda: qñ materia cum grossitudine ⁊ viscositate est multa. Et significant ip sa3 etas ⁊ ɔsuetudo ⁊ tps ⁊ regio ⁊ cibi ⁊ aduentus causaꝝ añcedentiū ex satietate nauseatiua. Et signifi cant ipsa3 forma p̄dicta ex colore faciei ⁊ inflatione eius ⁊ lenitas tactus ⁊ debilitas oris stomachi ⁊ ca- sus appetitus: ⁊ qñq3 magnificaꝛ in ea splen. Et seq tur eam eructuatio acetosa in plib⁹ horis mlʼotiēs.

De signis phl'atice inseparabilis ⁊ est illa que no minatur lactica. Capitulum. xlix.

[S]unt sicut reliqua signa febris phl'atice p̄ter eradicatōem ⁊ qō simulaꝛ eradicationi. Et apud inceptionē fiūt rigor ⁊ frigus ⁊ hor- ripilatio. Et est res magis similis cū ethica: ⁊ fit illic rigor in. vi. horis. aut tñ superās illum qui fit in pio dica nam pidodica iteꝝ non euacuaꝛ a residuo: ve- rutamē est occultum non apparens.

De febribus que sunt fm plim de genere phle- gmaticaꝝ ⁊ sunt qñq3 ex cholera ⁊ non sunt ex eis que fiunt ex melancholia appropriate cum nomi- nibus ⁊ indicijs: Capitulum. l.

[E]T sunt febres empialos ⁊ liparia que ābe sunt de sūma febriū in quibus diuersificā tur loca caloris ⁊ frigoris intus ⁊ exterius ppter diuersitatē ⁊ locū eius quod putrefit ⁊ qō nō putrefit. Et sunt tres diuisiones febris appropriate: syncopaꝛ humorosa: ⁊ febris ex syncopi minuta sb tilis: ⁊ febris diuturna ⁊ nocturna.

De febre in qua occultatur frigus ⁊ apparet in ea calor, ⁊ est empialos. Capitulū. lj.

[H]Ec febris fit ex phl'ate vitreo s3 est compre hensu3 in occulto ⁊ pfundo qō infrigida tur vbi est. Ueꝝ ipi accidit ia3 putredo q̄re spargitur ex eo vapor eius qō cōputruit ⁊ disparti- tur ⁊ iflāmatur in exterioribus ⁊ illud qō non est pu trefactu3 infrīdaꝛ in interioribus. Et eius qdez fri- gus non appet in huiusmōi tpe qñ est quietu3 ⁊ ɔ- sociaꝛ ei ⁊ non patitur ab eo qō occurrit ei. postq̄ er go incipit in eo putredo moueꝛ ⁊ infrīdaꝛ infrigida tōe q̄dām q̄uis non pueniat ad hoc ut cōmunicet toti corpori. De signis Capitulum. lij.

[S]Igna eius sūt eadē que p̄dicta sunt. Et q̄ eius vrina est frigida cruda minoris cali- tatis q̄ vrina aliarū sui generis: et pulsus eius est rarus tardus ⁊ ipa fm plim addiꝛ omni die Ueꝝ ppꝛ grossitudinez materiei sue ɔuertiꝛ qñq3 in q̄rtana3 ⁊ tertiana3 qñ huiusmōi mā in corpore est pua ⁊ pue putrefactionis ignea. Et paucitas qō est ex causis elongatōis piodi. Et ppꝛea q̄ poxismus non redit omni die non remanet hec febris cum sit phl'atica: s3 ppꝛea ē phl'atica: qꝛ putredo eius ē pu- tredo phl'atis ⁊ hec non extrahit eā ab hoc quin sit phl'atica: s3 ppea q̄ putredo ē putredo phl'atis non ppꝛea q̄ poxism⁹ ñ redeat omni die. Spaciū vero poxismi eius est ex. iiij. horis vsq3 ad. xxiiij. horas: ⁊ fm plim ɔsumuꝛ ante illud quoniā hec materia non est cum illa multitudine.

De febre in qua occultaꝛ calor ⁊ apparet in ea frigus ⁊ est liparia. Capitulū. liij.

[H]Ec febris fm pli3 ē phl'atica: ⁊ qñq3 ē cho lerica ex cholera grossa valde. Quō aūt ē phl'atica: ē qñ phl'a itrīsecū qñ iflāmaꝛ ⁊ putrefit calefaꝛ illū locū qñ non resoluiꝛ nisi, qñ pu tredo calefaꝛ exteriora corporis cū spsione vaporis sui calefactione plima. Et qñ virtus effundiꝛ ad lo- cū vbi est lesio tūc euānꝛ exteriora a calore: quare in frīanꝛ ppꝛe quādo in exterioribus sūt phl'ata cruda vitrea frīa. Et iteꝝ qñ resoluiꝛ multotiens ex eo va por q non putruit: s3 eleuaꝛ ⁊ facit caliditatē ⁊ assotī aꝛ ei caliditas spacio puo: deiñ separaꝛ ab eo sepatō ne vaporis aq̄ calefacte. Cū ergo sepaꝛ ab eo ⁊ fuit in radice ante putredinem vehementis frīdatis re- dit ⁊ infrīdat corpus. Modus aūt quo fit choli- ca est qñ cholera qñ est pauca ⁊ intrinseca ⁊ putre- fit ⁊ calefacit locu3 ⁊ non resoluiꝛ ex ea aliqd accidit qō diximus in sua cōpare ex phl'ate. Et appropriaꝛ hec cholica taburos noie. Ueꝝ liparia est nomē ge- neris ⁊ est longioris spacij q̄ hemitriteus. Et ha- bet aliqs ut dicat quō erit febris ⁊ non pcedet in ea calitas ex corde in totu3 corpus. Illud nāq3 quod narraꝛ est de genere eius in quo nō p̄cedit caliditas ex corde in totū corpus. Rñsio itaq3 est q̄ in termi- nis haꝝ reꝝ attendiꝛ vna ɔditio ut nō sit quod phi- beat sicut diffinimus aquā frīam ⁊ hūidā quādo di sposita est fm naturā suā ⁊ non fuerit qō phibeat. Et diffinimus graue q̄ est illud qō tendit inferius quādo dimissu3 fuerit cū sua natura. ⁊ in istis oib⁹ calitas puenit ad cor ⁊ pcedit in arterias ⁊ spgitur. At vero accidit phibitio illius in qbusda3 locis sic accidit ei sup quē ponunꝛ prune vel pruine. Nocu- mētum vero haꝝ necessariu3 est esse actu.

De febre in qua fit vnaqueq3 duaꝝ reꝝ in vno quoq3 duoꝝ locoꝝ. Capitulū. liiij.

[S]I hec febris fuerit nō erit nisi vbi sunt due materie frigide mote ppter putrefactōe3: quaꝝ vna est in interioribus: ⁊ altera in ex terioribus ⁊ non est aliqua earu3 plurimi nocumē- ti. Deinde cum incipiunt putrefieri mandat vna- queq3 earu3 vaporē calidum comprehendente3 cū

partibus suis & ubi est frigidū. Et tu qdem iam sci uisti causam in regimie humoris frigidi in dispositione motus.

De febre syncopali humorosa. Capi. liiij.

h Ec fm plurimū est ppter phlegma crudū repletionale qd facit febrem dispditū plim quia iam vincit virtutem. Et fm plurimum adiuuat sup eam debilitas oris stomachi: & qn moue tur & incipit in putrefactōe virtutē vincit plus & fac eam hesitantem. Que si dimissa fuerit cū materia n̄ sufficiet ɔtra materiā. Et qn̄ occupatio fit in eu̅one eius cū facilitate fit inobediens: aut monet motu ꝑfocante vtutē. Et qn̄ occupat in eu̅one eius cū solutione ventris: aut phlomia cū labore nō tollerat virtus. Quomō enim tollerabit cū sit illic cū sua quiete syncopis. Et cū hoc toto ipi indigent eu̅one vehementer. Et iteꝝ ipi indigent cibo vehement qm̄ in humorib⁹ eoꝝ nō est qd nutriat corpus & viuificet ipz & corpus eius est ꝑuatū nutrimēto. Quod si studueris in cibando addit materia diminuta & si non cibatur cadit virtus. Et accidit in iceptione sui vt effūdat ad cor res frigida faciens accidere syncopi & mioratur pulsus & tardatur & fit rarus. Amplius natura sollicita est in calefactione materiei & subtiliatione eius. Et putredo que mouetur in quasdam partes eius adiuuat super eam: ergo euadit cor a nocumēto & frigore eius & cadit in nocumentum caloris ei⁹ quare fit pulsus velox & ppꝛie in ɔstrictione sua pl⁹ q̄ sit velocitas alioꝝ: q̄uis illud quod vincit cū hoc sit paruitas & tarditas & raritas. Et periodus eius est periodus phlegmatice & non alteratur ab ea. Et est cum ea inflatio faciei: & mollicies corporis. Et colores habentiū eam non figunt super dispositionem vnam: imo quandoq est cinerea & plumbea eius materia: & quādoq fit citrina. & quādoq fit nigra: & quādoq fiunt labia eoꝝ sicut labia comedentis mora. Oculi vero eoꝝ sunt fusci virides exeuntes valde apud ɔmotionem egritudinis. & fit sic maniacus. & qd est sub hypocondrijs eoꝝ est vehemētis inflationis & similit viscera eoꝝ. Et qn̄q euomunt acetosum: & quando est eis apostema in quibusdam visceribus tunc non sperat omnino. Et quandoq accidit eis in qbusdam horis ex cholera dominante grossa: & fit cū ea in visceribus adustio: & euomunt choleram: & sunt ei periodi phlegmatice fm plurimum.

De febre syncopali minuta subtili. Capi. lv.

h Ec febris est acuta & cadit pulsus & virt⁹ in poxismo vno aut duobus paroxismis cū additione & eueniens in corpore cum velocitate. Et quādoq non sufficit cum ea virtus vsq ad. iiij. & fit ex chimis subtilibus plim: quoꝝ cholicum est vehementis subtilitatis & ꝑfūdationis: male substantie venenose: cui iam accidit putrefactio in corporib⁹ calide ɔplonis sicce valde. Et plures paroxismi huius febris sūt poxismi tertiane.

De febre diurna & nocturna ex phlegmaticis. Capitulum. lvi.

d Iurna est cuius poxismus accidit in die & eius tepor in nocte: & nocturna est ecōuerso & vtreq sunt male. sz diurna est lōgior & deterior. & fac cadere multociens ppter lōgitudinem suam & suū euentum in calore diei in ethicam. Et si ipa non esset seua non accideret hora aptionis pororum & resolutionis vaporis: & non accidit nisi ppter multitudinem materiei & fortitudinē eius. Et est necessariū cum hoc ut patientes eā cibentur in nocte & non permittant dormire sup repletionem stomachi & ꝑcipiantur vigilie: & est ex eis que faciūt cadere virtutem. Et tollerantia febris in calore diei: & vigilie in frigore noctis sūt ex eis magis digne que faciunt cadē in ethicā & ad sūmū ē de genere febrium difficiliū.

De cura phlegmatice. Capitulū. lvij.

c Ura huius egritudinis diuersificat fm horas suas. s. principiū & augmentum & statum & declinationem. Et fm aptionem digestionis in ea & eius occultationem & diuersificatur fm materias suas. s. phlegmaticā acetosā & phlaticam vitream & phlaticam salsam & dulcem. Et omnes eius species cōmunicant in hora principij i tribus diebus in necessitate lenificationis equalis aut vomitus. Et in necessitate administrationis subtiliātium & incidentium & diureticoꝝ. Et cū supuenerit febri dies tres subtiliat in ea materia ppt febrem & si ante illud mouebis nocebis & non facies aliquid. Et in augmēto cū subtiliatione regiminis fm equalitatem. Et fortasse est contentus aqua ordei in primis tribus diebus sperando q sit status eius ppinquior ppt subtiliationem materiei aut paucitatē ei⁹. Quod si certe sciret q status eius esset tardus nō subtiliaret regimen quāuis fames & somnus sup famem & exercitium super famem si non debilitant sint vltima in iuuamento huius egritudinis: imo declinaretur in pꝛincipio ad ingrossationem vsq ad septimū: deinde gradaretur: verum augmentum eget vt subtilietur regimen in primis. Si aūt status appa ret longinquus possibile est ut succurrat illi cum ingrossatione regiminis: deinde gradet vsq ad horā status qm̄ tempus est sufferens hoc in hac egritudine non sufferens in acuta. Cūq pertransierit septimus non stes tunc super subtiliationem: qm̄ illa debilitat & addit in debilitate oris stomachi. Et quotiens senseris longitudinem maiorem subtilia min⁹ quāuis subtiliatio eius in ipo omnino magis sit necessaria q̄ in quartana. Et similit oportet ne festines cibare ipm cum eis que sunt sicut pulli & panis cum muzaguarac nisi timeat debilitas aut apparet declinatio. Amplius diuersificatur cura eius cuius causa est phlegma salsum & dulce: & cuius phlegma est vitreum & acetosum & fit ex ea nimium frig⁹ in qua corpus non calefit. verum in duabus ꝑmis necessaria est lenificatio cum medicina leui & infrigidatio quedam. Et in duabus secundis est medicina magis laboriosa: & in duabus primis indigetur icisiōe cum subtiliatiuis in quibus est calefactio:

plurima q̃ꝫuis sit exsiccatio plurima. Et in duab⁹ scđis necessariū ē illud quod subtiliet cū incisione ⁊ cale factione cū acredine ⁊ ꝓprie qñ phlegma ē permi xtum cū melancolia. nā necessaria sunt in huiusmo di ea que sunt sicut dyacimini ⁊ cōfectio de sulfure ⁊ administratio salsoꝝ. Et cōuenientiores medi cine que administranť in principio sunt geleniabin vsqꝫ ad diem septimū: ⁊ nō ē malū ut administreť iterū aqua feniculi ⁊ aqua endiuie ⁊ aqua apij cum geleniabin ꝑm necessitatē. Et sirupus acetosus ē ve hementis necessitatis iterū ⁊ aqua mellis cū ysopo: ⁊ ē possibile ut consequatur per eā illud quod que ritur de lenificatione nature ⁊ ꝓpͤe cū solutiuo fa cto de zuccaro roſ. ⁊ rosis rubeis nominatis pſicis quoniā est solutiuū ⁊ lenificatiuū. Et quādoqꝫ ne cessariū est ut confortetur eius lenificatio ⁊ cōfriceť in aqua iuleb ⁊ pmisceatur si nō noluerit cū cassia ſi. ⁊ penidijs. Et iterū geleniabin acceptū cū melle ⁊ tereniabin pmixtum cuꝫ aqua iuleb: ⁊ non fiat assi duatio super eā cū solutiuis in pncipio ⁊ post ipm ⁊ proprie qñ cū materia ē cholerica: illud enī perdu cit ad corruptionē cōplexionis. ⁊ multi quidē ho mines dant in potu in principio sicut est medicina de turbit in oī nocte ⁊ sicut pillule de mastice i. heb domada bis ⁊ sicut pillule de seminib⁹ diureticis. Descriptio medicine de turbit. ℞. zizibe[illegible]is ⁊ masti cis amboꝝ ana. ʒ. x. turbit sicut alcohol. ʒ. x. zucca ri tabarzet quantū oīa. detur in potu ei oī nocte au re. i. ⁊ illō fiat qñ natura ē nō lenis. Si enī respōdet omni die bis non indiget hoc. Ego vero nō dili go expectationē digestionis ⁊ lenificationis cū eis que diximus prius: immo oportet ut euacuetur ex ea aliquid ⁊ expectetur in reliquo vsquequo digeratur ⁊ fiat illud cū facilitate paulatī absqꝫ superfluitate: deinde perueniat ad diuretica. Et similiter abhorreo quod ē simile aque prunoꝝ ⁊ tamarindoꝝ ⁊ simili um: de illis que debilitant ⁊ soluūt subtile: ⁊ si ma teria fuerit decliuis ad additionē frigoris misceať cū ea medulla cartami. Et si fuerit materia ad cho leraꝫ decliuis misceatur cū eo sirupus violaꝝ aut vio le condite cū siracost aut viole sicce cōtrite. Et ad iuues cū clisteribus leuibus factis ex melle ⁊ sale ⁊ aqua sicle ⁊ oleo sisamino. Et vomitus fiat cum aqua rhaphani ⁊ rhaphano infuso in sirupo ace toso cum seminibus ⁊ his similibus. Et si necessa rius est vomitus plurimus ꝓpter multitudinē ei⁹ quod accidit ei de nausea ⁊ alteratiōe saporis oris administrentur grana rhaphani ⁊ bibať ex eis vsqꝫ ad aur. i. cū aqua frigida. Et vomitus quidē cū eo quod ē in eo de debilitate stomachi est vehemētis iuuamenti valde ⁊ ē vltimus huic egritudini. Oꝫ ergo ut expectetur in eo septimus ut non accidat ex eo in principio debilitas apostemans corpus sto machi. Et si sit grauis in eo vomit⁹ non ꝓuoces ip sum super ipsum cum labore. Et si acciderit ei vo mitus ⁊ ꝓprie in principio periodi nō retineať nisi fatiget ⁊ debilitet: tūc enī restringatur sicut cū mi[n]ua

⁊ sirupo de menta que dicemus post. Et si accidat dolor capitis administreť embroce ex camemilla cū immissione. iiij. extremoꝝ in aqua calida ⁊ ligatio ne crurium cū fortitudine: ⁊ si indigetur aqua ordei administretur decocta cū radicibus quantitate eq li: aut misceať cū ea sirupus acetosus cū melle si nō acetat in stō aut aqua mellis si acetat. Et melior ho ra in qua dať in potu illud ē si fuerit in aqua eius in principio rei tinctura: tūc enī oꝫ vt in potu detur in p mis de geleniabin: deinde detur in potu post ipm duabus horis aqua ordei. Et nō oꝫ ut fiat inun ctio cū vnguētis resolutiuis. ⁊ neqꝫ embrocatio fi at cū embrocis subtiliatiuis cū egritudo ē in princi pio ⁊ humor ē in corpore ambulās: ipsa enī molli ficant viscera sua calefactione humida ⁊ alienetur aqua frigida. Et quotiens videris vrinaꝫ grossio rē ⁊ rubicundiorē non erit malū si phlebotomaueris: ⁊ necessarium quidē est ut redeas tūc ad sirupos ace tosos. Et scias ꝙ fricatio est de curationibus iu uantibus eos: ⁊ quanto fuerit phlegma viscosius ⁊ gros sius tanto erit fricatio magis conferens. Et dicať ꝙ fricatio cū tela aranee cū oleo est iuuatiua valde. Et quando incipit egritudo augmētari ⁊ post illō tunc sit sollicitudo de ore stomachi ⁊ quod ipm cō fortat. Et sint masticationes facte ex mēta ⁊ mastice ⁊ aniso ⁊ administretur vomitus cū rhaphano ꝑm ꝙ diximus cū minoratione cib[i]. Et sit cū geleniabī quod in potu datur in principio ⁊ post septimū p mixtū quod confortat os stomachi ⁊ sit in eo ꝓuo catio plurima sicut anisum ⁊ mastix. Et sit cū aqua calida ⁊ proprie in principio periodi: nam ipm resi stit rigori ⁊ frigori ⁊ extinguit cū hoc sitī quāuis sit estuosa. Et multotiens quidē cōceditur euacua tio phlegmatis ⁊ humoris crudi in hac hora: sed melius est vt expectetur in eo cōplementū digestio nis. Et quando egritudo incipit cum calore ⁊ as siduat iuuatur cum huiusmodi trociscis. ℞. myro balanorum citrinoꝝ aloes succi eupatorij succi ab sinthij oīum. ana. ʒ. v. croci ⁊ masticis amboꝝ añ. ʒ. vi. informentur trocisci ⁊ sumatur ex eis omni die pondus. ʒ. i. ⁊ omni nocte pondus. ʒ. s. Et cū videris ꝙ digestio apparet adiuua eā cum eis que sunt sicut folia apij ⁊ feniculi ⁊ radices squinanti et capillisueneris. Si autē scias ꝙ materia est frigida valde nō est malū vti pipere pauco ⁊ vti vino pau co subtili non plurimo. Et quādoqꝫ adiuuāt vn guenta resoluentia ad digestionem ⁊ resolutionem cum virtute forti ⁊ sunt conuenientiora in hac egri tudine q̃ꝫ in reliquis febribus. Et oportet ut consi deretur in hoc virtus ⁊ febris ⁊ rigor. Quod si vir tus fuerit fortis ⁊ febris non fuerit seua valde adde in ea in vnctionibus confricando. ⁊ si nō admini strentur olea subtilia que ad equalitatem sunt decli uia. Et qñ pertrāsit. xiiij. tunc necessariū est admi nistrare qđ subtiliat plus sicut feniculū ⁊ apiū ⁊ for tasse indigemus semine amboꝝ ⁊ aniso ⁊ eo qđ ē sicut sirupus acetosus cum seminibus in quo ponitur

stopus ⁊ alhásce ⁊ administratione trociscoꝝ de ro
sis: ⁊ fortasse est necessariũ addere in eis ꝓpt stóm
tus ⁊ masticem ⁊ ciperũ ⁊ absynthiuz ⁊ hiis similia
ſm ꝙ exigit illud qd̓ pñs est. Et vinum subtile có
fert eis in hac hora cũ subtiliatióe sua: ⁊ qꝛ cóforꝛtat
caloꝛẽ innatũ: ⁊ qꝛ ꝓuocat ⁊ sudare facit. ⁊ cũ vide
ris digestioné ⁊ fortitudiné dabis ei in potu post il
lud trociscos de absynthio. Et cũ videris frigus in
pͥcipio poxismoꝝ nocere: ⁊ egritudo nõ ẽ in prin
cipio: da in potu aquã calidã in qua decocta sũt ea
que sunt sicut semẽ apij ⁊ anisũ ⁊ ozimũ ⁊ admini
strabis iterũ huiusmodi ⁊ fortiora eis que sunt em
brocãdo ⁊ vaporando ⁊ huiusmói: ⁊ qñqꝫ dat in
potu ad rigoꝛẽ vehemẽtẽ. Decoctio ſz hũc modũ
℞. zinziberis origani ameos oium ana. ʒ. iij. coriã
dri. ʒ. iiij. rosarũ calamenti amboꝝ ana. ʒ. iij. passu
larũ. ʒ. vij. decoquãtur ſm descriptioné vel ſm me
dietaté ⁊ sit dosis. ℥. iij. Et cum videris phl̃a da
bis in potu tyriacã ⁊ dentur iterũ in potu trocisci d̓
rosis magni cũ aqua feniculi ⁊ detur ei oi nocte me
dicina de turbit ⁊ pillule de aloe facte cũ speciebus
que sunt sicut piper. Et ad illud decoctio huiusmo
di. ℞. hiere. ʒ. vij. turbit. ʒ. x. myrobolanoꝝ nigroꝝ
ʒ. v. eupatorij. ʒ. v. salis idi. ʒ. iij bedoard suchaha
oiuz ana. ʒ. iiij. anisi. ʒ. iij. decoquãtur cũ aqua apij
⁊ sumãtur de ea in potu ſm quãtitaté necessitatis.
Et fortius illo ẽ illud qd̓. ℞. duarũ radicũ ⁊ radicis
lilij oium ana. ʒ. x. hiere. ʒ. viij. succi eupatorij. ʒ. v.
se. apij ⁊ feniculi oium añ. ʒ iiij. spice mẽte ãborum
añ. ʒ. vij. fiant ex eis trocisci ⁊ administrẽtur. Deco
ctio bona ℞. duarũ radicũ ambarũ añ. ʒ x. passula
rũ enucleatarũ. ʒ vij. anisi ⁊ masticis amboꝝ añ. ʒ iij
bedeoard ⁊ suchaha eupatorij oiuz añ. ʒ. iiij deco
quantur in libris trib⁹ aq̃ vsquequo redeat ad lib. i
aque ⁊ sumãtur in potu aliquot dieb⁹ in ieiunio.
Trocisci boni apud chronicas febres ⁊ vehemẽtiã
rigoris. ℞. hiere succi eupatorij absynthij suchaha
bedeoard oium añ. ʒ. v. seminis apij ⁊ feniculi anisi
omnium ana. ʒ. iij. salis naptici. ʒ. iiij. seminis cus
cute myrobolanoꝝ kebuloꝝ oium añ. ʒ. x. agarici.
ʒ. xv. trociscoꝝ de rosꝫ. ʒ. xx. de turbit. ʒ. xxx. fiãt ex
eis trocisci ⁊ sũt solutiui. Et iterũ aloes myrobol' ci
trinorum ⁊ reubar. masticis succi eupatorij absyn
thij oium ana parté. i. croci ptis vnius medietatez
terantur ⁊ administrẽtur. Et iterũ hiere myrobol'.
kebuloꝝ salis oium ana. ʒ. iiij. seminis apij ⁊ fenicu
li ⁊ anisi oium añ. ʒ. i. ſ. absynthij. ʒ. v. trociscoꝝ de
rosis. ʒ. iij. suchaha bedeoard oiuz añ. ʒ. ij. terãt ⁊ i
formẽt pillule. Decoctio bona. ℞. eupatorij. ʒ.
v. ⁊ radicis lilij ⁊ radicis liquiritie ⁊ ameos oium.
añ. ʒ. iij. seminis apij feniculi añ. ʒ. iiij. rosarũ. ʒ. v.
decoquãt oia ⁊ sit dosis eius oi die. ℥. iij. Et ite
rũ: Radicũ tritũ oium añ. ʒ. x. seminis anisi apij oi
um añ. ʒ. ij. suchaha bedoard eupatorij absynthij
omniũ añ. ʒ. v. centauree. ʒ. iij. decoquãtur ⁊ biban
tur. ℥. iiij. Et iterũ: herbe eupatorij fumiterre be
deoard suchaha absynthij oium ana. ʒ. v. passula
rum. ʒ. x. myrobolanorũ citrinoꝝ. ʒ. x. Et hec g
dem cura est salso ⁊ ei in quo vincit cholera magis
cóueniens. Et agaricũ cũ de eo sumitur in pulue
re ex. ʒ. i. vsqꝫ ad. ʒ. i. ⁊ tertiã diebus cõtinuis ꝓhi
bet elongari egritudinem. Sumat ergo puluis ex
eo ⁊ cómisceatur cũ melle ⁊ bibat. Et semẽ vrtice
post digócm vel cómixtioné est mirabile valde sũ
ptum cũ puluere aut cũ melle. Verũ si acciderit ei
modus aliquis solutióis vẽtris oportebit ut adda
tur in eo ꝓpt debilitaté epatis semẽ cuscute vel tur
bit ⁊ semẽ cuscute ⁊ ꝓpter debilitaté stomachi ma
stix ⁊ anisũ: ⁊ ꝓpter debilitaté splẽis ⁊ grossitudiné
eius radix apij ⁊ scolopẽdrie. nã multotiẽs associat
huic egritudini splen. ⁊ fortasse oꝫ ut addant ꝓpter
ipm ciperi ⁊ grana ⁊ ben de fenugre. ⁊ cõsideretur
cũ hoc dispõ vehemẽtie febris vt nõ accidat vehe
mẽtia calefactionis. De euacuatióib⁹ v̓o que sũt
fortiora: ⁊ indigetur eis in hac egritudine apud di
gestioné est ut augmẽtetur dosis de pillulis de tur
bit ⁊ administrent clisteria fortia. Et de illis sunt pil
lule iste. ℞. masticis sextã. ʒ. i. succi absynthij quar
tã. ʒ. i. pulpe colloquintide sextã. ʒ. i. hierepicre. ʒ. ſ.
agarici. ʒ ſ. informent pillule cũ sirupo acetoso mel
lino ⁊ sumãtur in potu. Et de illis sunt pillule de
mastice ⁊ de aloe. Quod si materia fuerit ad calidi
taté decliuis sumantur de trociscis de spodio soluti
uis. ʒ. iij. trocisci de turbit aur. i. scamonee aure. ſ.
succi eupatorij aure. ij. Et dentur in potu ſm quãti
taté virtutis. Et iterũ eupatorij absynthij capilli ve
neris ⁊ myrobola. fumiterre passularũ mũdataruz
equales sumantur partes ⁊ dentur in potu ſm quã
titaté necessitatis. Et si nõ suffert corpus solutioné
ventris pueniat ad diuretica ⁊ subtiliatiua ⁊ sudare
faciẽtia: ⁊ de sũma illoꝝ quibus ĩdigetur nũc ẽ infu
sio aloes cũ melle. Et qñ declinat egritudo nõ ẽ tũc
introitus balnei ante cibũ malus. Cibi aũt eoruz
sunt subtiles sicut acetum ⁊ oleũ. ⁊ quãdoqꝫ ponit
in eis parũ almuri ⁊ ꝓpꝛe in fine eius. Illi autem
q sunt fortiores sũt altaragi ⁊ pulli ⁊ alcubugi ⁊ his
similia post declinationé: ⁊ oꝫ ut ponant in eis ⁊ ꝓ
prie apud digestioné ea in quibus est incisio sicut
acetũ ⁊ synapis ⁊ almuri. Et si fuerit phlegma ace
tosũ malũ viscosũ: porrũ ⁊ aqua ciceris sunt de me
lioribus cibis eis. ⁊ quãdoqꝫ ponũtur in eis cymi
nũ ⁊ anetũ ⁊ oleũ. Et iterũ beguerid facta ex sicla ⁊
almuri ⁊ aceto ⁊ ol'o abluto ⁊ alchauguamac sicut
kẽmach de capparibus ⁊ remach de aneto ⁊ origa
no ⁊ aniuden ⁊ asparagis. Et deuitentur olea in q
bus est infrigidatio ⁊ humectatio. Et hora cibi est
post tempoꝛẽ paroxismi ⁊ eradicationez eius: ⁊ ante
paroxismũ ad minus. iiij. horis. Mensura autẽ
somni eoꝝ ẽ ut sit equalis vigilijs: ⁊ sit digestio ma
teriei ad somnũ ⁊ resolutio ad vigilias. Et balne
um quidem est vehementis nocumenti nisi post de
clinationé. Et succurritur vomitui eius quãdo sup
fluit. ⁊ oportet ut administretur in illo quod sit sicut
miua ⁊ sirupus de granatis cũ menta simul cognit⁹
Et si necessariũ est fortius sumãtur de granis gra
natorum muzorum. ʒ. x. ⁊ turis albi ⁊ masticis am

doꝝ āna.ʒ.v.mēte.ʒ.vij.decoquantur in.ij.libꝛ aq̄
in qua sint folia mente donec minuaꝛ ⁊ succurratur
fluxui ventris eius cū supfluit cū retentione eius cū
eis que sciuisti de stipticis regimentalibus ⁊ medici
nalibus. Sed eius quidē debilitationi succuriꝛ ut
cibetur successione eius pullis assatis ⁊ in patellis co
ctis: ⁊ ut adhibeanꝛ suffumigatiōes ⁊ odores viuifi
cantes. Et si acciderit inflatio in facie ⁊ extremitati-
bus iuuanꝛ cū administranꝛ huiusmōi trocisci. ℞.
anisi ⁊ lacce ablute amboꝝ an̄.pondus.ʒ.v. amig-
dalarū excorticatarū croci marmacoꝛ oīum ana.ʒ
iiij.seis apij seis feniculi floris squinanti oīum.an̄.
ʒ.iij.floris eupatorij.ʒ.iij.spice.ʒ.v.hiefpicre.ʒ.vij
rosarū.ʒ.x.fiant ex eis trocisci ⁊ administrētur. Et
fortasse indigebis eis que sunt sicut omoꝛusia ⁊ dia
lacca ⁊ medicamē de amigdalis amaris. Et ad lon
gitudinē febris.℞.rosarū pondus.ʒ.x.masticis et
spice ⁊ feniculi ⁊ seis apij ⁊ seis endiuie ⁊ succi eupa
torij ⁊ succi absynthij oium an̄.ʒ.iij.spodij.ʒ.v. fi-
ant trocisci ⁊ sit dosis ex duabus.ʒ.vsq₃ ad.v.cum
ʒ.x.de geleniabin in decoctōis feniculi q̄atitate.℥
ij. Et ameos cōfectū cū melle ē magni iuuamenti i
huiusmodi loco. Et fortasse indiges ꝓpter longi
tudinē frigoris fricatione. ⁊ modus in ea ē ut inci
piat ab humeris ⁊ inguinibus quādo spargitur ca-
liditas in manibus ⁊ pedibꝰ ⁊ calefiunt. Si autem
senserit similitudinē lassitudinis fiat permutatio ad
fricationē dorsi: ⁊ quādo vehemēs fit calefactio que
necessaria est in eis tūc dimitte eā ad aliud mēbrum
Et de oleis bonis eis ē oleū dulce in quo nō est sti
pticitas ⁊ oleū camemullinū ⁊ oleū de aneto deco
ctū in vase duplici. Cū ergo cōpleueris tunc abster
ge oleū aliquod vt nō angustietur ⁊ nō est maluꝫ si
fricationē siccā sequatur fricatio cū oleo aliquo.
Et de illis que seruant stomachos eoꝝ ut nō debili
tentur sunt vnguenta inuncta capiti stomachi q̄ sūt
sicut camemillinū ⁊ oleū nardinū ⁊ oleū anetinum
⁊ fortius illo alnazoki. Et de emplastris iuuatiuis
est vt decoquatur camemilla cū re pauca masticis
decoquendo cū vino cū duplo sui de melle. Et si
acciderit appetitus: tunc melius est ut nō admini-
stretur vinū solū: imo in quo decocta sunt sicut ca
memilla ⁊ dactili ⁊ melilotū ⁊ absynthiū.

De cura phlegmatice continue que nominatur
latica. Capitulū.lviij.

Sit cura faciētis paroxismū oi die. Et dif
fert ab ea: qm̄ oꝫ ut in illa sit administratio
subtiliātiū calidoꝝ cū facilitate. Et hoc si
fuerit cōtentus eis que sunt sicut sirupus acetosus
⁊ geleniabin ⁊ iulcb de melle ⁊ aqua eius ⁊ aqua fe
niculi ⁊ apij. ⁊ radicū triū sine dubio ꝯfert. Et quā
doq₃ cōfert eis kisch de aneto ⁊ kisch de capparibꝰ
⁊ ꝓprie cū vestigijs digestionis. Et preparētur ci
bi eoꝝ in obseruatione tēpoꝝ ⁊ diuersitatis eius et
fortitudine virtutis ⁊ debilitatis eius preparatione
cuius rememoratio preterijt. Et de medicinis bōis
ad eos sunt trocisci de decē generibus. Et iterū de
medicinis exptis ad eos est illa que.℞.rob.ʒ.vi.suc
ci ligritie fumiterre spice oiꝫ an̄.ʒ.iiij.masticis.ʒ.iij.
karabe.ʒ.iij.anisi.ʒ.ij.prepenꝛ. Iterū trocisci eupa-
torij.ʒ.iiij.rosarū.ʒ.i.⁊ tertiā spodij.ʒ.ij.⁊.ʃ. Et ite
rū trociscoꝝ absinthij quoꝝ descriptio.℞.assari se.
apij anisi amigdalarū amaraꝝ suchaha bedeoard
succi eupatorij spice masticis oium ana.ʒ.ij. Et ite
rū eupatorij.℥.iij.ro.rubeaꝝ libr.i.spice.lib.ʃ.spo
dij.℥.iiij.

De cura empialos ⁊ liparie. Ca.lix.

Cura earū ꝓpinqua est cure quā diximus
⁊ sunt ambe associate vni vie. Et oꝫ ut in-
cipiatur in primis a sirupo acetoso melli
no ⁊ zuccarino. Et precipiatur in eis ambabus vt
administretur rob acreste decoctū cum melle ⁊ siru
po rof: deinde fiat gradatio de via sumēdi in potu
seia ⁊ aquas eoꝝ ad infusionē aloes: ⁊ trociscos de
rosis cū mastice: ⁊ pillulas de aloe ⁊ hierapicraꝫ: ⁊
pillulas de eupatorio. Et oportet vt in eis amba
bus simul stomachi sollicitudo habeaꝛ: ⁊ admini-
stretur vomitiuū cū aqua faseoloꝝ ⁊ raphani ⁊ ani
si ⁊ calamenti ⁊ diuretica. Et de solutiuis iuuatiuis
est illud quod fit ex myrobalanis nigris ⁊ citrinis
⁊ turbit ⁊ zuccaro. Et de illis que conferunt eis iu
uamentū magnū sunt clisteria declinia ad acuitateꝫ
⁊ in quibus ponūtur medulla cartami minoꝛ ⁊ ane
tū ⁊ camemilla ⁊ alhasce ⁊ melilotū ⁊ almuri ⁊ mel
Et regimē liparie indiget subtilitate plusq₃ regimē
alterius.

De cura febris cū syncopi humorosa. Ca.lx.

Ec febris est difficilis cure. Et modus i
curatione eius ē euacuatio gradata ex sub
tili ad fortē ⁊ proprie qm̄ natura nō respō
det ex se. tunc enī cū clisteribꝰ mūda qd̄ ē in intesti
nis ⁊ venis ꝓpinquis eis ex supfluitate. Et admini
stra in residuo subtiliationē cū fricatione. Et Ga
lie. quidē dixit q̄ deficit ab eūone plimi eoꝝ nisi cuꝫ
fricatione. Et melior modoꝝ in fricatione eoꝝ ē ut
incipiat a coxis ⁊ cruribus descendēdo a superiori
ad inferius: ⁊ administretur illud cū mandili aspe
ro abradente cutē: deinde pmutetur ad manus des
cendendo ab humero ad spatulā ita ut igneaꝛ cutis
deinde ad dorsum ⁊ pectus: deinde redeat ad cru
ra ⁊ reuertatur ad ordinē primuꝫ. Et ponaꝛ medie
tas temporis eoꝝ fricationi ⁊ medietas tēporis eo
rum dormitioni si possibile ē. Et ad sūmū canon
curationis eoꝝ est subtiliatio nō calefactio valde. ⁊
de illis que conferunt eis sunt subtiliantia sicut aq̄
mellis cū virtute isopi ⁊ seminis apij in matutinis ⁊
similibus eis. Quod si fuerit illic fluxus ventris
superfluus decoque mel decoctione vehementiore
⁊ non solueꝛ nisi parū temperatū iuuatiuū. Et si
rupus acetosus mellinus iterū confert eis: in estate
quidem ⁊ consuetudie potus aque frigide pmixtꝰ
cū aqua frigida: ⁊ in hyeme oportet vt non sumat
eam in potu penitus ⁊ sit ꝯtentus aqua calida. ⁊ as
sumere calim ex potibus est melius eis nisi apud ne
cessitatē estus estatis ⁊ vehementiaꝫ caloris plimi
Et ꝯuenientius quo potantur ad sitiꝫ ē sirupus

accetosus mellinus. ⁊ vinū confert eis in principio ⁊ ꝓprie si fuerint febres eoꝝ sanguinee: sꝫ parū sunt ⁊ ꝓprie in senibus. Et necessariū ē eis vinū post cibum: ⁊ tibi quidem necessariū est ut consideres pulsum habentiū hanc egritudinē semp: ⁊ cū videris eum incipere debilitari ⁊ cadere subito ciba euꝫ pane infuso in vino cōmixto si non ꝓhibet apostema in visceribus. Cum ergo associatur ei hmōi egritudo nō est curationi modus neqꝫ fiducie locus scilicet quādo accidit huiusmōi alteratio ī pulsū. ⁊ hec qdē cibatō ē ex eis que necessaria sunt qñ vehemēs fit syncopis: verū oportet ut ꝓhibeat illud. Cibus aūt super quem fit dormitio est aqua ordei sup quā nō addat nisi cū cadit virtus: ⁊ si additur tūc sit panis infusus in iuleb aut aqua mellis. Et balneuꝫ quidem est de rebus nocibilioribꝰ istis: ⁊ calidū et frigidū valde ex aere. cū calido eni no fit securitas de cursu humoꝝ ad pulmonem ⁊ ad cor ⁊ up ce-rebrū ⁊ frigidū prohibet digestioneꝫ eius ⁊ addit in opilationem eius. Quod si fuerit in ea humor cholericus aliquis tunc si facilis est vomitꝰ ⁊ leniatur est iuuatiuus valde. Et ad vltimū melius est ut assidue proficiat in ea.

De cura febris cū syncopi minuta Ca. lxi.

Oportet ut emplastretur pectus eius cum sandalis ⁊ aqua ros. ⁊ viuificetur cū cibo paulati. Et sit cibus eius sicut panis de simila infusus in aqua granatoꝝ infrigidata si desiderat ipsum ⁊ similiter in aqua de fructibus. Si āt indigetur ad virtutē almososat factis ex pullis cum aceto ⁊ aqua aceste ⁊ oleribus frigidis ⁊ ꝓprie coriandro erit iuuamentū in hoc si exhibeat.

De regimine nocturne ⁊ diurne. Ca. lxij.

Egimē ambarū est regimē phlegmaticaꝝ neqꝫ est diuersitas in eis.

De quartana periodica. Ca. lxiij.

Lurimū quartana ē periodica ⁊ minorat casus quartane insepabilis. Cause vero quartane sunt ea que generant melācoliaꝫ postea putrefaciūt eā ⁊ tu iā sciuisti totū illud. Et sciuisti ꝙ melācolia alia est que ē fex sanguinis ⁊ alia est que est adustio eius ⁊ cinis humoꝝ. Et sciuisti ꝙ de illa est sanguinea: ⁊ de illa ē phlegmatica: ⁊ de illa ē cholerica: ⁊ de illa ē adustio ipsiꝰ melācolie naturalis. Et existimauerūt quidā hoīum ꝙ quartana nō generat ex melācolia naturali quoniā ipsa non putrefit. Et huius quidē sermo non oportet vt auscultetur: imo de ꝓprietatibꝰ oīs humiditatis est ut putrefiat quāuis rarificet in preparatione. Et plurimū quidē euenit in successione egritudinis febriū diuersarū putridarū ꝓpter diuersitatē humorū ex quibus generant et quoꝝ putrefactiōe cuꝫ adduntur ⁊ non euacuantur multiplicat melancolia: deinde cū putrefit ē quartana Et multotiēs quidē accidit successione splenis: ⁊ cum hoc ipsa fm plurimū non euacuatur ex dolore splenis aut duritie eiꝰ. Et saluior quartana ē illa que nō accidit ab apostemate splenis aut alijs: aut cum qua non est apostema splenis. Quartana enim que euenit ab apostemate splenis: aut cū q̄ ē apostema splenis multotiens pducit ad hydropisiꝫ ⁊ pnitiē. Et quartana q̄ salua ē liberat ab egritudinibus malis melicis sicut melancolia ⁊ epileptia. Et ī ea ē securitas a spasmo qm̄ humor ē siccus: ⁊ fm plurimū ē egritudo salua Et quādo nō accidit in ea error nō addit supra annū. Et quādoqꝫ perdurat. xij. annis ⁊ qd̄ ē īfra eos Et que ex ea longa est pducit ad hydropisim. Et scias ꝙ autūnus est inimicus quartane.

De signis Ca. lxiiij.

Signa sunt ꝙ quartana incipit ī primis cū frigore puo: deinde incipit frigus eius addi postea minoratur paꝝ apud statū sic ī phlegmate. Cūqꝫ calefit corpus nō ē caliditas vehemens licet sit maior ⁊ magis apparens q̄ illa q̄ est in phlegmatica. ipsa eni cū difficultate sua ⁊ inflāmatione nō inflāmatur inflāmatione de qua curat sicut ignis in lignis grossis ⁊ non cōprehendit sup corpꝰ totū: imo ē illic caliditas cū horripilatiōe ⁊ ī hoc ē grossitudo hūoris. Et ē cū frigore ⁊ aliquātulo dolore quasi frangat ossa. Et est illic cōtractio ꝓpter quam strident dentes: verū non sicut in phlegmatica: quapropter perducit illud ad debilitatem visus: verū lenit apud digestioneꝫ qm̄ malitia minoratur sicut fuit ī principio parūp. Et de signis quartane sūt cause eius antecedētes ex febribus que prolongate fuerūt: ⁊ ex splene aut dolore. Et de signis quartane etiā sunt dispositio cōplexiōis ⁊ significationeꝫ melācolie ⁊ etas ⁊ tēpus ⁊ cibꝰ ⁊ forma ⁊ cōsuetudo ⁊ q̄ sunt his similia. Et periodꝰ eiꝰ ē. xxiiij. horarū. Et multotiēs ē febris tertiana: in estate quidē ⁊ fit quartana ī hyeme. Et multotiēs pducūt febres diuerse ad febres pmixtas in quibus nō est ordo ꝓpter diuersitatē residui humoꝝ remouentium post febres. Cū ergo status confirmat fm cinereitatis additionē cōfirmatur super quartanā. Et illiꝰ quidē q̄ est a phlāte adusto sūt paroxismi lōgiores ⁊ accidit eis frigus fm plus successione assiduationis ⁊ ē sudor tardior ⁊ vrina grossior ⁊ durities venarū minor: ⁊ fit fꝫ plurimū successiōe febriū phlaticarū. Et illā que est a sanguine adusto antecedunt signa sanguinis ⁊ febris eius ⁊ rubedo vrie: ⁊ significāt ipsam forma ⁊ etas ⁊ tempus: ⁊ fortasse erit pꝰ febres sanguineas. Et in illa que ē a cholera adusta est pulsus vehemētioris velocitatis ⁊ frequētie ⁊ incipit cū horripilatione ⁊ frigore in carne ⁊ siti ⁊ sudore. ⁊ quādoqꝫ fit ira ⁊ sudor ⁊ inflāmatio ⁊ significant ipsam forma tēpus ⁊ etas. Et quādoqꝫ significāt ipsam ꝙ ipsa fit successiōe febriū cholericaruꝫ. Et pulsus in quartana ē decliuis ad duritiē pp siccitatē hūoris. Ipse. n. trahit ad iteriora quasi ipse eēt pulsus senis: ⁊ ad equalitatē dū non mouet ⁊ si mo

neaƚ diuersificaƚ pulsus valde ꝓpter grossitudinem supfluitatis τ fit mundificatio eius apparens apud teporem τ est significatio completa sup quartanaz. Et multotiens accidit in eo diastoles inequalis τ sistoles vehementis necessitatis fm contrarium eius quod est in tertiana. Et pulsus qdem quartane melior est pulsu phlegmatice in paruitate τ frequentia: sz est similis ei in tarditate: τ apud inceptionem paroxismi additur tarditas sua τ frequentia. Et diuersitas eius est maior diuersitate reliquaꝝ febriuz. deiñ incipit magnificari τ fieri frequens τ velox. Et vrina in quartana est similiũ horaꝝ in priuatione digestionis ꝓpter frigus materiei τ grossitudiné eius nisi apud statuz bonuz. Ueꝝ dispositiones eius τ colores eius diuersificanƚ τ illud ideo: qñ melancholia generaƚ ex hũoribus diuersis. Et de signis digestionis quartane est leuitas tremoris. Urina auté in principio est alba ad viriditaté decliuis cruda cui non est digestio. Et post principiũ diuersificaƚ ei⁹ dispositio ꝓptea ꝙ plim melie est generatũ ex humorib⁹ diuersis τ est apđ declinatóem nigꝝ. Et sudõ in quartana est plim⁹ p compationé ad phlaticaz τ non multiplicaƚ p compationez ad alias: τ sitis minoraƚ in hac febre: nisi sit a melia cholerica.

De cura Capitulum. lxv.

Onsidēt i hac egritudie an sit melia phlatica, aut melia sãguiea aut melia cholica aut melia melica. Deinde rege vnãquãqz eaꝝ cũ eo quod ei est cõueniens de illis que dicemus. Ueꝝ omnib⁹ spẽbus suis sunt iudicia in quibus cõmunicãt τ illud est ꝙ ipē minuũtur in principio q̃re necesse est vt attendaƚ añ sit sanguis dominãs in ea τ ꝓprie quãdo quartana est a melancholia sanguinea tunc enim phlobotomeƚ τ extrahaƚ sãguis fm quãtitaté necessitatis. τ fortasse exigit multitudo eius vt extrahaƚ de eo res plima. Et qñ ñ é necessaria phlomia tũc phlomia é nocuia inq̃tũ debilitat τ iq̃ntũ educit cõtrariũ melancholie τ inquãtũ mouet hũores ad exteriora. Et si oportet euacueƚ a principio de hũore faciente febré aliqd ad alleuiandũ τ mũdificandũ. Jllud. n. apud digestioné est fm ꝙ iuuam ad ipm: Et si post poxismuz per diem. Et nó opõtet vt fiat ꝓuocatio in pmis cũ fortitudine. τ oportet vt administrenƚ mollificãtia. Et si tibi non videƚ bonuz vti potionib⁹ administra loco eaꝝ clisteria cõueniẽtia: sz oportet vt sint lenia τ nó ꝯcediƚ ꝯfortatõ eoꝝ nisi qñ ꝯsequiƚ egritudo statiz. τ si medicus iam p̃sumpserit τ solutõe eduxerit meliam in principio aliquotiens solutione forti τ ꝓhibuit egritudinem penitus: sz est rectũ ab errore. Et oportet vt prohibeaƚ in die paroxismi a comestióe τ p̃cipiaƚ ieiuniũ τ prohibeaƚ ab aqua frigida illa die. τ est necessariũ in reliquis diebus vti carne teiugi aut pulli i primis teiugi vsqz ad tres vel quattuor periodos: deiñ pulli tunc enim pulsus est melior. Et sit medicina in die paroxismo geleniabin confricatum cuz aqua calida in die bis aut ter. Sintqz .ʒ.iij. geneliabin cum .ʒ.x. sirupi acetosi. Et tu quidé scis ꝙ quando melancholia est cholica tunc oportet ut administreƚ in ea quod soluat eaz ex genere myrobalanoꝝ τ viole.

Et si est phlegmatica oportet vt administreƚ in ea aliquid in primis in quo sit virtus polypodij τ epithimi τ similiũ. Et scias ꝙ aqua casei est bonũ vehiculũ ei quod administraƚ de virtutibus p̃dictis: τ fortasse confert administratio eius solius cũ est caliditas violenta: nam geneliabin et aqua eius colata cuz decoctione sua forti est loco ipius τ proprie qñ est stomacho debilitas: aut est illud quod vincit humor frigidus. Et vomit⁹ iteꝝ τ ꝓprie ante cibũ τ p⁹ cibũ τ est ꝯuenientior τ ꝓpe in die poxismi τ ãte paroxismũ: τ ꝓprie quãdo melancholia est phlegmatica est de rebus iuuantibus in ea τ nó in principio tãtuz: imo τ in omni hora. Oportet ergo ut non laboreƚ in principio τ in pricipijs digestionis vsqz ad aduentum complementi digestionis in euacuando superfluitatem cũ eo quod calefacit cuz fortitudine neqz cũ eo quod exsiccat cũ fortitudine ex medicina et dimissione ciboꝝ neqz cũ eo quod debilitat ex solutione ventris neqz iterũ cum eo quod debilitat in principio ex subtiliatóe regiminis. Et scias ꝙ qñ incipit quartana in estate aut hyeme tunc oportet vt in potu detur in primis de aqua ordei τ secaniabin vt appereat vias opilatas ꝓuocatione τ consumaƚ velociter: τ illud est post perioduz antecedentem tribus horis aut quattuor. Et cũ accidit quartana in hyeme tunc nó est modus vt denƚ in potu trocisci.

Et scias ꝙ res frigide τ humide facilis digestóis boni chimi sunt conuenientes huic egritudini inq̃ntuz est febris: τ ex hoc ꝙ sunt ꝯtrarie vni duaꝝ qualitatuz melancholie que est siccitas: quare oportet vt administrenƚ iteꝝ vbi nó timeƚ nocumentũ digestionis: τ non sit quantitas ex qua timeƚ nocumentũ in digestione aut misceaƚ cũ eis aliqd quod eaꝝ frigidatez temperet τ non minuat eaꝝ humiditaté τ iste sunt res calide cuz equalitate. Et alieneƚ omne frigiduz τ siccuz. Et res humide τ frigide huic egritudini ꝯuenientes sunt sicut endiuia τ lactuca τ melon τ persica quãdoqz. Et non oportet ut deuitenƚ huiusmói nisi aut ꝓpter vehementiã frigoris τ est inuentuz sicut in lactuca: τ non est inuentũ sicut i melone dulci: aut ꝓpter vehementiã ꝓuocationis perducẽtis ad ingrossationez sanguinis τ illud est inuẽtuz in melone dulci: aut ꝓpterea q2 p̃parata sunt ei qđ permiscet putredinez τ est illud inuentuz in persicis: τ oportet vt obserues huiusmodi. Cibi vero calidi cũ equalitate cũ additione in humiditate sunt iuuantes valde τ ꝓprie cũ volunt equationé caliditatis eoꝝ vbi non diligiƚ ut per ea fiat iuuamentũ ad digestioné cũ frigidis τ humidis sicut ꝯmixtio sicuum cum endiuia: Et non est malũ in primis sumere ea in quibus est salsedo τ acredo τ incisio cuz nõ timetur incrementuz caliditatis. Jn fine autez egritudinis non est ex cusatio illius. τ trocisci de absynthio iuuatiui sunt vsqz ad finem egritudinis. Et de illis quibus fit iuuamentum est sessio in aqua calida dulci ante cibum omni die τ balneatio que

humectat ⁊ non facit sudare neqꝫ excitat caliditatez: ⁊ cōtinuatio delitiaꝝ ⁊ getis: ⁊ abhorrere exercitiuz ⁊ motus corpales ⁊ animales. ⁊ omnes isti febres indigēt hūectantibus ⁊ diuersificant in q̄ntitate īfrigidatōis ⁊ calefactōis. Et necessitas sua qua indigent exsiccatiuis est ꝓpt illud qd̓ est in eis de v̓tute incisionis ⁊ abstersionis ⁊ solutionis ⁊ nō ꝓpt exsiccatōez

Et oportet ut obseruet stomachus cū emplīs bonis ꝯfortātibꝰ q̄ sunt int virtutē caliditatis ⁊ subtilitatē eius f̄m q̇ exigit dispositio: ⁊ obseruent splen ⁊ epā ⁊ regant ut non indurent ⁊ apostement: ⁊ fortasse ē necessariū ad ꝓuocandū vomitū vti aq̄ raphani cū semine suo que misceant cū sirupo acetoso. Et fortasse iuuat cū antecessione comestōis sicle ⁊ eius qd̓ salitū est de piscibus ⁊ synapis ⁊ his siliuz ante ip̄z.

Et adiuuat post illud cū potu aque multe: deinde fiat successio cū sirupo acetoso ⁊ euomat. Et de ill' que conferunt ei est ut sumat ip̄m in die paroxismi: deinde euomat sup ip̄m ⁊ securitatē facit a nocumēto febris quod est ꝓpt frigus ⁊ rigorez ⁊ acutatē febris si sumat allea ⁊ mel ⁊ bibat sirupū acetosū mellinū ⁊ impleatur cibo: deinde sumat aquam calidā ⁊ euomat. Cū ergo ꝯsumit paroxismus tenet rem ꝑuam ⁊ balneet in mane. Et si sumat ante paroxismū .v. horis cibū vt euomat fōtasse iuuabit illd̓ licz n̄ euomat. Et vomitus ante ꝑoxismū quicūqꝫ humor sit aut alleuiat ꝑoxismuz aut eradicat ip̄m. Et de regimie bono ē q̇ ieiunet in die ꝑoxismi si nō est quod ꝓhibeat ⁊ non sumat cibū donec ꝯsumat paroxismꝰ. Et ingrediet balneum die scd̓o: siqdez fuerit digestio f̄m descriptionē: ⁊ si nō fuerit digestio n̄ fiat in ea nisi effusio aque calide q̄ntitate quaz delectat corpꝰ ⁊ humectat minus q̄ȝ ut ꝑueniat ad hoc ut liquefiat ex ea humor. Et in die tertio administretur vomitus ꝓpter illud quod superfluit de cibo ⁊ quod resoluit balneū quāuis oporteat vt admistret vomitus in die paroxismi iteꝝ. Qd̓ si melancholia fuerit sāguinea iuuabit cū phlobotomia ex basilica: deiñ ꝑ eūonem subtilē cū eo in quo ponunt de mūdificantibꝰ sāguinez: sicut viruites suchaha ⁊ bedeoard ⁊ polypodij ⁊ fumiterre ⁊ myrobalanoꝝ kebuloꝝ. ⁊ hoc quidem genus velocit recipit curatōnem. Et si fuerit melācholica cholica tūc tibi inest vt admistres infrigidationez: ⁊ hūectatiōez vltimas ex medicinis ⁊ cibis. ⁊ administra aquam temperatam sedendo in ea ⁊ abluendo. Et fiat lenificatio nature in principio cū eis que sūt sicut illud quod fit ex violis: ⁊ qd̓ fit ex aqua casei cū virtute polypodij: aut sirupus acetosus cū epithimo ⁊ sirupus ros. et aqua iuleb ⁊ cassiasi. At vero solutio eius integra sepatur post .xx. dies qm̄ digestio appet in eo .s. quādo mā est melācholia cholica: deiñ fiat gradatio ad illud qd̓ subtiliat ⁊ incidit. Et si necessaria est rectificatio stomachi tunc fiat cū inunctionibus ⁊ oleis ⁊ epithimatibus que non ꝑtranseant virtutez camemille ⁊ absynthij ⁊ meliloti ⁊ similiū. Et ieiuniū plurimū vsqꝫ in die periodi. quādoqꝫ iteꝝ est ex eis q̄ non conueniūt ei. ⁊ si fit in die periodi sufficiat eis d̓ cibo paꝝ modicū. Et de mundificatiuis iuuantibꝰ sunt ea in quibus est decoctio myrobal'. ⁊ epithimi ⁊ sene in sirupo acetoso in quo decocte sunt viole. ⁊ fortasse sumit in potu eunte in eo assa in ieiunio proprie in die paroxismi ⁊ euomat ip̄m si nauseat cum anima eius. Et si fuerit melancholia phlegmatica redeat ad sirupum acetosum mellinū cum aqua apij ⁊ feniculi ⁊ similium. Et si necessaria fuerit lenificatio misceat cum eo in principio virtus solutiua phlegmatis de virtutibus turbit ⁊ polypodij. ⁊ fiat gradatio pauca ad virtutem agarici: ⁊ fiāt ut vomat cum sirupo acetoso mellino de semibus ⁊ his similibus vsquequo incipiat digeri. Et fit vaporatio stomachi ⁊ eius emplatio cū eo quod est fortius ita vt cū dactilis ⁊ ficubus ⁊ similibꝰ. ⁊ silr inūge ip̄m cuz oleis calidis perueniēdo usqꝫ ād oleū de costo. Et fortasse est necessariū in eo ꝓuocare vomitū cū sirupo acetoso: ⁊ sit in eo virtus synapis ⁊ hellebori albi: imo fortasse est necessariū ut in potu dent cuz dispositione sua cū non timet debilitas dispositionis virtutis. Et si fuerit melancholia melancholica pura de genere fecis sanguinis tunc rectificatur solutio eius in primis cū aqua iuleb ⁊ penidijs: ⁊ est cōueniens administratio geleniabin mellini ⁊ zuccarini ⁊ in fine eius euacuet cū eis que sunt sicut decoctio myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ nigroꝝ ⁊ fumiterre ⁊ passulaꝝ. Cū ergo egritudo digesta est tunc bonū est phlobotomare ex basilica. Et administret vomitus super cibū cum fortitudine aut leuit f̄m horam ⁊ necessitatē. ⁊ oportet ut assiduet ip̄m qm̄ est radix ad euacuationem cum medicinis ⁊ clisteribus fortibus. ⁊ medicine que administrant in huius mōi hora sunt epithimū ⁊ polipodiū ⁊ agaricū ⁊ sticados ⁊ lapis armenus ⁊ lapis lazuli abluti ⁊ non abluti ⁊ succus folioꝝ centauree cū sirupo mellino. Et fortasse necessarius est helleborus niger. Et fortasse infunduntur in cholerica sene ⁊ fumusterre cū epithimo ⁊ in sirupo acetoso: deinde habeas consiliū tūc apd̓ euacuationē: Et da in potu plegmatice ⁊ melancholice ex ea tyriacam ⁊ mithridatuz ⁊ medicamen de assa ⁊ sulfur: Et piper solum bibat in aqua. ⁊ de illis ē synapis que administret non assidue: imo in omnibus tribus diebus ⁊ in primis ⁊ ante illud in spacio lōgiore ⁊ similit diapiperion ⁊ similia illi de electuarijs. Et non festines cū aliquo hoꝝ ante digestionez nam si tu dederis in potu tyriacam ⁊ silia illi in primis compones quartanam cum quartana ⁊ fortasse attrahes egritudines alias ⁊ ꝓprie in hyeme. Et in fine eiꝰ si necessaria fuerit phlobotomia aude super eam. Inquit: Galie. Sanaui gentem plurimaz a quartana ita: Dedi eis in potu post digestionez solutiuuz: deinde dedi eis in potu succū absinthij: deinde dedi eis in potu tyriacam. Et dico q̇ assa ⁊ piper singularia sunt iuuatiua valde qn̄ appet digestio ⁊ peruenit status. ⁊ ciba illum fabane ⁊ elbune ⁊ keniculi capparis ⁊ synapis ⁊ almuri ⁊ omnibus in q bus est virtus solutiua cuz fortitudine. ⁊ fortasse erit tibi necessarium ut des ei in potu post quadraginta

dies omni mane quantuz est nabac vna de eis que sunt sicut medicamen de assa: ⁊ omni sero similiter cum febris non fuerit acuta ⁊ materiei radix non fuerit cholera. Et de trociscis iuuatiuis in hac hora ⁊ apud declinationem sunt trocisci fm hūc moduz ℞. succi eupatorij ⁊ croci amboꝝ ana. pondus. ʒ. iij. scolopendrie aristol. ⁊ lactuce ⁊ reubarbari ⁊ spodij omniuz ana. ʒ. v. ⁊ se. acetose. ⁊ se. portul. ⁊ ro. ⁊ spice ⁊ se. cuscute ⁊ anisi ⁊ se. apij ⁊ radicum capparis ⁊ granoꝝ alben ⁊ se. feniculi omniū ana. ʒ. iiij. conficiantur cum aqua apij ⁊ fiant trocisci. Et dentur i potu cum aqua feniculi ⁊ endiuie ⁊ cuscute. ⁊ hec q dem medicina iuuatiua est modis pluribus. Et si digeritur materia tunc fac istud: ℞. myrrhe. ʒ. xv. spice. ʒ. xiij. agarici costi floris squinanti omniuz an̄ . ʒ. v. petroselini. ʒ. xv. anisi. ʒ. x. conficiantur cum vino antiquo ⁊ cum melle ⁊ zinzibere. Et sit dosis eius quantuz est nux. Et quandoqꝫ dant in potu in fine ⁊ conualescentibus ⁊ apud paucitatez nocumenti in ea ⁊ multitudinem caliditatis cum subtiliatione materiei medicinam huiusmōi: ℞. seminis hyusquiami albi mandragore amboꝝ an̄. siliquaz. i. ⁊ asse circiter tertiam fabe. i. Et de hoc genere est vt sumantur iterum calamenti domestici auf. iiij. ⁊ seminis vrtice auf. xx. ⁊ epithimi auf. i. fiant trocisci parui valde ⁊ sit dosis. ʒ. i. Et ex eis que bona sunt eis est vt administretur post apertionez digestionis vsqꝫ ad finem eius istud: Sumatur passularum de scemi aut de alacoē ⁊ allei siluestris ⁊ myrthi vel myrobalani recentis omniuz ana pars. i. ⁊ decoquant in aqua dulci postq̄ infusa sunt in ea: deinde buliant exquisite ⁊ coletur: ⁊ detur de ea. ℥. i. Et iterum seminis apij ⁊ anisi ⁊ cordumeni omniū an̄. ʒ. v. origani siluestris eupatorij omniū ana. ʒ. vij. ameos. ʒ. iiij. suchaha. ʒ. iij. passulaꝝ. ʒ. x. decoquant in tribus libris aque vsquequo redeat ad lb. i. Et de illis que bona sunt eis est vt sumantur ameos spice ⁊ calamentum omniū an̄. ʒ. x. ⁊ carui ⁊ anisi amboꝝ an̄. ʒ. vij. ⁊ asse pondus. ʒ. v. ⁊ zinziberis pondus. ʒ. iiij. ⁊ cassie pondus. ʒ. iij. conficiantur cum sufficientia mellis. Et sit dosis eius pondus. ʒ. i. cum aquā apij ⁊ feniculi. Trocisci huiusmodi: ℞. succi eupatorij. ʒ. x. scolopendrie spodij feniculi spice croci omniuz an̄. ʒ. v. lacce ⁊ reubarbari omniū an̄. ʒ. iij. seminis cucumeris ⁊ seminis portulace omniū an̄. ʒ. vi. fiant trocisci cum aqua apij ⁊ sumantur in potu cum sirupo acetoso. Et iterum ad phlegmaticam myrrhe. ʒ. xxxv. croci petrosilini amboꝝ an̄. ʒ. v. spice. ʒ. iiij. s. castorei. ʒ. iij. anisi. ʒ. iij. s. semin apij ⁊ carui amboꝝ an̄. ʒ. iiij. amomi corticum cassie storacis omniuz an̄. ʒ. ij. ⁊ tertiam silcleos adriani cōfectionis omniū an̄. ʒ. i. ⁊ tertias duas. Et quādo vehemens sit rigor est vomitus cum aqua tepida ⁊ sirupo acetoso ad illud iuuatiuus. Quod si virtutes eius non obediunt tunc cum eis quorum rememoratio precessit fm horam. Et fiat vaporatio cum embroca in qua decocta sunt sceha ⁊ camemilla ⁊ similia homine cooperto cū pānis laneis aggregantibus calefactionem.

De rememoratione solutiuoꝝ quibus indigent post digestionem. Capitulū. lxvi.

k

Ebulorum. ʒ. v. epithimi absinthij amborum an̄. ʒ. v. myrobalanorum citronorū succi eupatorij emblici omniuz ana. ʒ. iiij. seminis apij ⁊ anisi ⁊ seminis feniculi omniū ana. ʒ. ij. fiat ex eis decoctio ⁊ soluatur cum eo cum facilitate. Aut sumatur absinthij pondus. ʒ. x. myrobalanorum kebulorum ⁊ epithimi omniuz an̄. ʒ. viij. ⁊ fumiterre pondus. ʒ. vij. ⁊ suchaha ⁊ centauree maioris amborum ana pondus. ʒ. vi. eupatorij ⁊ radicis squinanti amborum ana pondus. ʒ. v. decoquātur cum qnqꝫ libris aque donec redeat ad lb. i.

Pillule leues: Quando administrantur in omnibus qnqꝫ diebus semel sunt iuuāntes in ea ⁊ sunt experte: ℞. epithimi ⁊ turbit amborum an̄. ʒ. x. carui anisi amboruz an̄. ʒ. vij. ameos. ʒ. viij. semis apij ⁊ feniculi amborum an̄. ʒ. iij. polipodij. ʒ. vi. agarici albi quod facile teritur. ʒ. viij. salis indi. ʒ. v. hierepicre. ʒ. xv. fiant pillule cum aqua mente ⁊ sit dosis. ʒ. i. s. Et cum materia est phlegmatica conferunt iste pillule: ℞. epithimi agarici ameos omniū an̄. ʒ. viij. seminis apij anisi feniculi omniū an̄. ʒ. iij. sal' naptici. ʒ. v. hierepicre turbit amborum an̄. pondus. ʒ. x. sit dosis pondus. ʒ. ij. s. Et quando est cum dolore splenis iuuatur hoc medicamine ⁊ soluit eum cū facilitate: ℞. scolopendrie. ʒ. xv. agarici. ʒ. xij. myrobalanorum nigrorum hiere an̄. ʒ. x. kebulorum absynthij omniū ana. ʒ. viij. suchaha bedeoard camepitheos succi eupatorij omniū an̄. ʒ. vij. fructus tamarisci radicuz capparoꝝ amborum. ana. ʒ. v. seminis apij anisi seminis feniculi omniuz ana. ʒ. iij. fiat confectio aut pillule.

De cibatione patientium quartanam. Capitulum. lxvij.

r

Ectius est ut inclinetur regimen eoꝝ in primis septimanis vsqꝫ ad tres septimanas ad subtiliationem quandam preter q̄ destruat virtutem: ⁊ illud est ut abstineant a carne ⁊ alzuhumec. hoc enim minorat eoꝝ materias ⁊ alleuiat eos ⁊ abbreuiat spacium egritudinis eorum. Et post illud necessarium est virtutem viuificare cū eis que sunt sicut pisces alredradu ⁊ oua sorbilia et pulli ⁊ alteiugi. Cum ergo peruenit ad tempus i quo sequitur in ea alzuhumec ⁊ nō minoratur egritudo tunc necessarium est custodire virtutem ⁊ cibare cum eo quod est fortius ex carnibus gallinarum ⁊ pullorum ⁊ arietum ⁊ hedoruz ⁊ auiuz mollis carnis sicut sunt pulli ⁊ alduragi ⁊ pisces boni qui non sunt magni. Et scias q̄ conditio in eo ex quo cibatur habens quartanaz est q̄ sit aggregans proprietates quaꝝ vna est vt non sit cruduz: imo resoluens cruditatem quaz facit accidere melancholia. Et secūda est ut non sit grossuz imo subtilians grossuz.

Et tertia est ut non sit cōstrictiuuz imo soluens vētrem. Et quarta ut sit sanguis ex eo generatus laudabilis. ⁊ plurimū quidē est in ea illud quod hs

bet caliditatem ⁊ humiditatem. Et tu quidem iam sciuisti quomō cibet ante paroxismū ⁊ per quot horas ⁊ quare illud. Et sciuisti iterum ꝙ quandoq; necessarius est cibus ⁊ in paroxismo eius ꝓpter causā predictam. Uerum rectius est ut eueniat febris ventre vacuo ut non occupetur natura cuz materia alia nisi cum materia egritudinis donec expellat eam. Et vinuz sit purū subtile.

De cura quartane continue. Ca.lxviij.

Dispositio huius febris est ꝯm ꝙ enūtiauimus ante ipam. Et canon in ea est homogeneus canoni quartane interpolate. ⁊ non diuersificatur ab ea nisi in rebus paucis. De illis est ꝙ declinatio in illa ad equalitatē in calefacientibus ⁊ ad infrigidationez in hac est melior ꝓpter adherentiam febris: quare oportet ut administrentur in curatione eius ea que sunt sicut sirupus acetosus cū seminibus ⁊ gelemabin ⁊ aqua de radicibus equalis ⁊ suppositoria cū melle. Et de illis est ꝙ phlobotomia in hac est magis necessaria qm̄ materia est magis comprehensa in venis. Et de illis est ꝙ licētia i carnib⁹ in hac egritudie ē mior ideo caue hoc.

De febre sextana ⁊ septena ⁊ similibus illis.

Capitulum.lxix.

Hē nominant phisicanos: ⁊ quidā nomināt huiusmōi febres reuolubiles. Iste generātur ex materia homogenea materiei quartane: sȝ est minor ⁊ grossior. Et plim quidem fiunt ex melia phlegmatica. Sextanā autē ⁊ septenam ⁊ que sunt post illas Hyp. dixit. ⁊ gal. dixit: ego nō vidi in vita mea aliq; ex eis neq; vidi quītanā nudā fortem ⁊ neq; est febris nisi quasi occulta. Inquit Et nō est longinquū qn sit causa in septena ꝟ bigratia ⁊ non nouena regimen quod quādo administratur ⁊ currit ⁊ super ipm facit febrem: nam iteratio facit necessario in huiusmōi hora illam febrem ⁊ si dimitteret ⁊ rectificaret non faceret. Est ergo causa in periodis eius ⁊ in ipius iterationibus reiteratio reciminis. Et piodi eius non sunt piodi materie q̄ effundatur ad ei⁹ reditiones Inqt: oportet ergo vt obseruetur in expientia huius egritudinis hec intētio ita vt non accidat error. quāuis. Gal. sit quasi negans aduentuz harū febriū ⁊ quasi ꝙ sit necessarium vt sit huiusmōi febris alia radix. Uerum hyp. iam verificauit sermonem in inuentionem septene ⁊ nouene. ⁊ non est illud manifestum mirabile: neq; manifeste impossibilitas: ita ut sit necessariuz redire i eo ad administrandum. Et sermones quidem quos locutus est hyp. in capi. haruz febriū. sunt ꝙ septena est prolixa ⁊ non est mortifera ⁊ nouena est longior ea ⁊ non est mortifera. ⁊ dixit ꝙ quintana est deterior febriūz quoniā fit ante ptisim ⁊ post ipam Et dixit Gal. in ea sicut scitis. Et ego qdez opinor huic sermoni moduz quendam: ⁊ est vt sit ptisis significans ethicam ⁊ sit sermo eius qntana subiectū propositionis indefinite non significans cōmunitatez.

Ergo est quasi dicat: ꝙ de quintana est vna species deterior febrium: ergo est significatio huius sermonis eius ꝙ cum febres prolongantur ⁊ permiscentur ⁊ diuersificantur perueniunt plurimuz ad inflāmādum membra principalia ⁊ ad ethicam. ⁊ de ꝓprietate harum febrium est vt stent in fine suo ꝯm ordinem vnuz. Et plurimū illius super quartanam. Et iam testificati sumus eam quintanaz. veruz ipa per ducit ad quartanam: quando in humoribus est exuberatio ⁊ in hūitatibus multitudo. Cūq; liquefactio iam multiplicetur ⁊ euacuationes sensate ⁊ insēsate frequentes fiunt non remanet in humoribus cinereitas nisi illud quod minus est ⁊ grossi⁹ ⁊ illud facit esse necessarium vt sit paroxismus tardior: ⁊ fiat illa que fuit quartana quintana. Et in huiusmōi quidem dispositione fortasse erit corpus preparatū vt inflāmetur ⁊ fiat ethica. Et iterū ethica quādo antecedit non est longinquuz quin facit accidere i humoribus cinereitatez quandam ꝓpter prauitatem suaz in postremis ethice: ⁊ accidit illi cinereitati putredo quare accidit febris: ⁊ iam destruxit febris ethica corpus. Est ergo mala ex hoc ꝙ ipa est signū adustionis humoris de quo non remansit nisi parū ⁊ fit adustuz parū: ⁊ ex hoc ꝙ ipa est causa additionis febris ⁊ duplicationis eius. Et nō oportet vt negentur egritudines quas non contingit videre in tempore quodam ⁊ quadam regione: nam hoc genus non comprehenditur per multitudinem.

Neq; iterum oportet ut dicat ꝙ si est quintana: tūc necesse est ut sit materia quinta: nam melācholia generat quintanam non ꝓpter hoc ipm ꝙ ipa est melancholia: īmo ꝓptea ꝙ ipa est pauca grossa. Et iam non prolongat quin sit in quibusdā corporib⁹ melancholia grossa pauca cui accidit putredo. Et non cōuenit alicui vt dicat possibile est in phlegmate ut fiant ei paroxismi alij: quādo ingrossat ⁊ minoratur: quoniā concessio est res ampla: ⁊ raro fit possibile ut necessario consequat eius contradictio.

Amplius non est dispositio in concessione eius qd nunq; videt: ⁊ non auditur: neq; de quo testificatur experimentator aut sapiens sicut concessio eius qd testificatur qualis hyp. Et iam retulit mihi fidelis quidam se vidisse nouenaz. Quintanaz vero nos multotiens vidimus: ⁊ non cogimur ꝓpter hoc dicere ꝙ illic sit humor alius.

De cura specieꝝ huius febris. Ca.lxx.

Propinquat huius febris cura cure q̄rtane phlatice. Et indiget in curatione eius supfluo ieiunio. Et subtiliatione cibi ⁊ regiminis: Et somno digerente ut resoluat p illud materia grossa ⁊ digerat. Et iterum indiget ingrossatione regiminis: vt non destruatur in eo virtus ⁊ sunt ista duo contraria. Et ꝓpterea ꝙ febres iste non faciunt accidere lesionem virtutis non curamus si subtiliemus regimen ⁊ faciamus egrum vti ieiunio vno tempore ⁊ succurrimus illi sicut ostēdimus itē vt cibemus cum eo cuius bonuz est nutrimentum ⁊ velox fit ⁊ multiplicat ⁊ in eo i quo non est ingrossatio materiei neq; additio in ea. Et de curationib⁹ magis ꝯferētibus ad illō est vomitus cū hellebor[illegible]

τ semine raphani τ raphano τ helleboro τ semine atriplicis τ nuce vomica: τ euacuatio cum hieris τ post illud administratio tyriace τ eis similiũ. Et cõfert tunc sudatio cum medicinis τ cum balneo calido absq̃ administratione aque: τ absq̃ administratione humectantium.

Tractatus tertius. De ethica. Ca.j.

i Am sciuisti ꝙ in membris sunt humiditates diuersarum specierũ de quibus sunt humiditates preparate ad nutriendũ τ humectandũ iuncturas. De illis ergo ẽ illud qđ ẽ repositũ ĩ venis. Et de illis ẽ illud qđ est sparsũ in mẽbris sicut ros. Et iste sunt due diuisiones. Et ꝑma earũ est materia febris putredinis: aut febris ebulitionis sicut sciuisti cũ nutrimẽtũ totum non expandatur qñ est: imo remanet de eo illud qđ est in semita expandẽdi: τ remanet qđ est in semita recondendi. Et de illis sunt humiditates ꝓximi tẽporis coagulationi. τ sunt humiditates que fiunt actu nutrimẽtũ scꝫ attracte ad locũ: quod est ꝑmutatio eiꝰ quod ẽ de eo resolutũ τ fiat additio in eo similis illi: verũtamẽ tẽpus cursus earum ꝓpinquum ẽ. ergo sunt nõ coagulate. Et de eis sunt humiditates cũ quibꝰ cõtinuant̃ partes membrorum siliũ partiũ a ꝑncipio creationis τ ꝑ ipsarum destructionem ꝑueniũt ad sepationem. Et similitudo hũiditatũ ꝑmarũ ẽ oleũ lucerne infusum in lucerna. Et silitudo secũdarũ ẽ oleũ imbibitũ in corpore lychinij. Et silitudo tertie hũiditatis ẽ humiditas qua cõtinuant̃ partes cotti de quo factꝰ est lychinius. Et cũ inflãmantur mẽbra radicalia: τ ꝓprie cor est illud ipsa egritudo que est ethica ſm ꝙ sciuisti. Et caliditas quidem epatis quñq̃ perducit ad ethicam: verũ non ẽ ipsa ethica: imo ethica est illa que est causa cordis: τ similit̃ est dispositio pulmonis τ stomachi. verũ dũ ipsa permanet finiẽdo humiditates q̃ sunt in digestiõe ꝑma in mẽbris τ proprie cordis sicut finit candela oleũ infusũ in lucerna tunc ẽ gradus ꝑmus approꝑatus nomine generis qđ est ethica. τ grece ectethicos cũ nõ habeat ĩ speciebus suis nomen. Et cũ finit humiditates que sũt diuisionis ꝑme: τ incipit resoluere humiditates que sũt diuisionis secunde: τ finire eas sicut finit flãma oleũ euacuatũ in lucerna: τ incipit finire ibibitum in corpꝰ lychinij erit gradus secũdus: τ nominatur duburẽ τ forosmos: τ hꝫ latitudinẽ τ ꝑncipium τ mediũ τ statũ. Ampliꝰ nõ rectificat̃ ille q̃ ꝯsequitur statũ aldubarẽ: τ parũ recipit curationem nisi deꝰ velit τ ꝓpe qñ ꝑuenit ad hoc ut iã caro minuat̃. Cũ ergo finiũtur iste τ icipiũt finire humiditates q̃ sũt diuisionis tertie sic icipit flãma adurere corpꝰ lychinij τ hũiditates eiꝰ radicales ẽ egritudo gradꝰ tertij τ noiatur curuatiuus τ almukasif grece. Et hec qdẽ egritudo ẽ ex febribus q̃ nõ habẽt paroxismos neq̃ horas paroxismorũ. Et qdam dixerũt febres ethice aut pendẽt cũ hũiditatibus ꝓpinqui tꝑis cũ coagulatione: aut cũ eis que sunt sicut caro: aut cũ membris radicalibus duris sicut sunt ossa τ nerui. Et si ex sermone isto intelligit̃ ꝙ pẽdẽt ſm semitã ꝙ finiũt qđ in eis ẽ de hũiditate radicali cõtinuata eis erit hec: τ intẽtio ꝑma equalis: τ si significat ꝙ ꝑmũ qđ finit ethica ẽ hũiditatis ꝓpinqui tꝑis cũ coagulatione nõ erit sermo sanus. Et ethica qdẽ qñq̃ accidit post febrẽ ephimerã. τ qñq̃ accidit post febres putridas τ apatũ. τ lõginquũ ẽ ut accidat ethica icipiẽdo q̃re sũt mẽbra radicalia iã inflãmata τ non inflãmat̃ hũor neq̃ spũs añ illud: imo oꝫ ut calefiãt illa in ꝑmis: deinde ſm ꝓcessionẽ dierum calefiãt ista nisi accidat cã fortis valde. Et causa qdẽ vna qñq̃ est causa febris ephimere ſm vehementiã mutationis sue τ debilitatẽ suspensionis sue sicut ignis. naꝫ ipse obuiat lignis ſm duos modos quoꝝ vnus ẽ ſm modũ ꝙ calefacit ea τ finiat in eis τ secũdus est ſm semitã inflãmationis. Et febris quidem putredinis τ apatis ꝑmutatur multotiens ad ethicã ꝓpter vehemẽtiam febris τ vehemẽtiã subtiliationis cibi in ea ꝓhibitiõe aque frigide: τ paucitatẽ obseruationis lateris cordis cũ vnctionibus τ emplastris τ epithimatibꝰ τ ꝓprie in egritudinibus mẽbroꝝ vicinoꝝ cordi sicut diaphragmati. Et multotiens facit cadere in eã necessitas medico propter casum virtutis τ frequentiam syncopis ad danduꝫ in potu vinũ τ aquã carnis τ medicinã de muscho τ his similia. Et qñq̃ cõponitur ethica cũ febribus putredinis τ apatũ. Et ethica qdẽ in ꝑncipio rei est difficilis cognitionis τ facilis curationis: τ in fine sui ẽ facilis cognitionis τ difficilis curationis. Et finis alduburen nõ recipit curationẽ penitꝰ.

De signis Ca.ij.

p Ulsus qdem ẽ minutus durus frequens debilis fixus ſm habitudinẽ vnã. In tactu vero coꝝ ẽ illud qđ sentitur de caliditate minus caliditate synochi τ ei siliũ inflãmatarum in materia. τ in ꝑncipio dũ tãgitur ẽ magis suauis τ cũ remanet sup eũ manꝰ hora. i. appet cũ fortitudine τ mordicatione τ nõ cessat augmẽtari: τ ẽ calidius qđ ẽ in eo locꝰ venarum τ arteriarũ. Et ẽ coꝝ caliditas siliꝰ: nõ enĩ minuitur: verũ ipsa qñ superuenit ei cibꝰ augmẽtat̃ velociter: τ fit fortis pulsus valde τ incipit magnificari. Et ꝓpt̃ illud accidit stultis medicoꝝ ꝙ ꝓhibẽt eis cibũ ꝓpt̃ illud qđ accidit eis de eo ex accidẽtibꝰ q̃re ꝑdũt eos sic augmentat̃ flãma ꝓpter intẽtionẽ olei τ sartago cũ effundit̃ aqua sup eam. Et iste qdẽ significatiões eiꝰ sũt fortes. Et cibus in reliquis qdem febribus ꝓculdubio non incendit hac incensione sicut inuenit̃ huic quãuis necessario faciat diuersitateꝫ per motus nature. τ hec inflammatio non est sicut incensio reliquarum febrium post coartationem: neq̃ ſm periodos notos: imo cum comedunt τ in quacũq̃ hora sit. Et ẽ habens egritudinem nõ vehementem discernens illud quod ẽ in eodẽ de caliditate: qm̃ facta ẽ cõplexio mẽbro cõueniens. Et iã sciuisti in li. ꝑmo q̃litatẽ dispositiõis in hmõi: verũ ipsa appet apud susceptionẽ alicuiꝰ ciboꝝ ꝓpter vehemẽtiã suam. Et

de significationibus permutationis febris ephime
re ad febrem ethicā: ē vehemētia fortitudinis calidi
tatis in.iiij. valde: nam fm plimū incipit febris post
duodecim horas declinare. Cuz ergo pertransit fe
bris duodecim horas: ꝛ non apparent signa decli-
nationis: imo cōtinuatur vsqꝫ ad tertiū omni die ꝛ
fit fortis tunc illa ē ethica. Et de significationibꝰ cō
positionis ethice cū febribus putredinis ē remissio
caliditatis sicce post finē declinationis ꝛ post sudo-
rem exuberantē: ꝛ additio in arefactione ꝛ extenua
tione fm illud quod facit necessarium illa egritudo
ꝛ vnctuositas in vrina ꝛ egestiōe. Et si fuerit ethica
illud quod apparet ꝛ occultū aliud significat ipsuz
coartatio accidēs in paroxismis: huiusmodi enim
est nō inuētum in ethica oino. Et scias ꝙ qñqꝫ inci
pit ethica retēta cū stomacho q̄re corrūpit cōplexi-
onem epatis per vicinitatē.

De signis aldubirē Ca.iij.

Signa vero aldubirē sūt ꝙ qñ febris ex
pellit aldubirē vehemēs fit durities pul-
sus ꝛ eius debilitas ꝛ paruitas ipsius ꝛ eiꝰ
frequētia ꝛ ꝓpe qñ causa casus in ethicam ē aposte
ma qd non resoluit. nā illud. s. frequētia addit val-
de: ꝛ silr velocitas ꝛ fit pulsus eius de genere eius
qui nominatur cauda muris. Qd si fuerit ex potu
calidi vini erit loco caude muris acualis: ꝛ nō erūt
accidentia aldubellati vehemētia valde: non enim
dat ei spaciū vsqꝫ ad huiusmodi. ꝛ apparēt in vrina
vnctuositas ꝛ petala: ꝛ incipit oculus ꝓfundari. Cū
ergo aldubirē ꝑuenit ad statum fit fortior ꝓfunda-
tio amborꝫ oculorū ꝛ multiplicatur lippitudo sicca
ꝛ crescunt extremitates ossiū omnis mēbri ꝛ in facie
ꝛ planant tpa ꝛ tēditur cutis frontis ꝛ destruit co-
lor cutis: ꝛ fit quasi sit sup eam puluis qdam ex adu
stione solis ꝛ ꝑducit ad grauedinē eleuādi superci-
lia: ꝛ fit oculus sōnolētus ꝛ clausus absqꝫ sōno ꝛ sb
tiliatur nasus: ꝛ elongātur pili: ꝛ appent pediculi: ꝛ
videt venter iam minorari ꝛ adherere cū dorso q̄si
fit cutis sicca q̄ iam attracta ē: ꝛ attrahit cū ea cutis
pectoris. Cū ergo curuātur vngues ꝛ arcuant tūc
iam venit ad statū ꝛ incipit tēdere ad occasum: ꝛ cū
incipit tēdere ad occasū liq̄fiūt cartilagines.

De cura ethice Ca.iiij.

Intentio in curatione febris ethice ē infri-
gidatio ꝛ hūectatio. Et vnaqueqꝫ earꝫ cō
plet cū approximatione suarū causarū et
expulsione causarū sui ꝯrij. Et fortasse ē cā vniꝰ ca-
rum causa cōtrarij alterius sicut cā infrigidationis:
ipsa eni qñqꝫ ē causa exsiccationis q̄ est ꝯtraria hu-
mectationi sicut infrigidatio cū trociscis cāforatis
ꝛ illis que sūt ex spodio ꝛ his silibus. Et fortasse hu
mectatio iterū est causa calefactionis que contraria
est infrigidationi sicut vinum ipsum humectat: sed
calefacit quare oportet ut obseruetur illud. Et si ne-
cessitas vocat ad fortem infrigidationez non erit ni
si cum re cui coniungitur aut precedit aut cui succe-
dit res in qua est virtus humectationis. Et similiter
cum vocat necessitas ad fortem humectationez ve

locem in ea sicut aqua carnis ꝛ vinum: tunc oportet
ut adiungatur ei aut antecedat eam aut sequatur eā
illud in quo est infrigidatio. Et si fuerit causa ethice
apostema aut lesio in membro: tunc necessarium ē
curare ipsuz in primis. Et qui diligit componere re
gimen eius ex diuersis modis conuenientibus ei in
quo febris fit vehemens valde tunc necessarium est
ut incipiat ꝛ det in potu trociscos canforatos ꝛ que
currunt cursu eorū cum sirupo acetoso diluculo in
ortu solis sicut aqua ordei in cancris si non abhor-
ret eos ꝛ cum iuleb ꝛ aqua granatorū ꝛ administra
tione mucilaginis psilij si non fuerit prohibens ali
quid ꝓpter stomachum ꝛ alia. Et regimē infrigi
dans ē per illud quod sciuisti de potibus infrigidā
tibus ꝛ de oleribꝰ infrigidantibus ꝛ trociscis sicut
trocisci de canfora ꝛ emplastris ꝛ vnctionibus ꝛ his
similibus: ꝛ infrigidatione aeris eorum ita ꝙ in hy
eme. Si autem non tollerat alleuietur ab eo ignis:
infrigidatio nāqꝫ aeris eorum est melior res: ꝛ sicut
vestire eum cū sandalatis ꝛ canforatis ꝛ facere ipm
odorare illud in quo sunt rose ꝛ canfora ꝛ sandali ꝛ
fructus frigidi ꝛ sehesebrā ꝛ liliū cum aqua rosa: Et
vaporatio cum sudore ꝛ balneo. Et oportet ut non
prolongetur retentio emplastroruz infrigidantium
valde super membra propiqua valde membris an-
helitꝰ: fortasse enim infert illud anhelitui ꝛ voci no
camentum magnum. Et oportet ut declinet ad qui
etem ꝛ sōnum ꝛ tranquillitatem ꝛ gaudiū: ꝛ custo-
diatur eger ab eo quod facit ipsum irasci ꝛ quod fa
cit ipsum tristari: ꝛ quod facit angustiari ꝛ a fame ꝛ
siti longa. Emplastra infrigidantia quibus opor
tet eos vti sunt aromatica: nam ipsa sunt propinqui
oris iuuamenti ꝛ proprie super pectus: ꝛ que sequū
tur ipsum ꝛ sit infrigidata: ꝛ non sit in eis stipticitas
Stipticitas enim cum hoc ꝙ ipsa facit accidere ex-
siccationem prohibet virtutem medicine profunda
ri. Et oportet ut assiduetur permutatio ut non rema
neat medicamen ꝛ calefiat cum obseruatione vehe
mentie infrigidationis eius: nam cum ipsum infri-
gidat vehementer non elongatur quin debilitet mē
brum. Et quando est prope membra anhelitus nō
est longinquum quin impediat diaphragma ꝛ alia
ab emissione anhelitus cum facilitate. Et de regi-
mine humectante sunt cibi leues ꝛ fructus ꝛ robub
ꝛ vnctiones ꝛ emplastra ꝛ odoramenta ꝛ caputpur
gia ꝛ quies ꝛ tranquillitas ꝛ ut non inferatur ei vio
lentia in fame aut siti.

De rememoratione medicinarum infrigidan-
tium Capitulum.v.

Ille vero que de eis sunt infrigidantes aut
humectantes omnes sunt nutritiue: aut
vincit in eis nutribilitas: sicut aqua ordei
decocta cum cancris ex parte cancri. Et oportet
ut euellantur extremitates cancrorum ex pedibus
suis et corporibus suis et abluantur cum aqua fri-
gida et sale bono cum cinere vicibus tribus et su-
pra donec mundificentur et purgentur a grauita-
te sui odoris: et deinde decoquantur in aqua ordei

⁊ sicut aqua lactis vaccini de quo extractum est buti
rum: ⁊ sicut succi olerum elixatorum predictorum
in ca. febrium acutarum sicut mucilago psilij.

In aceto autem est vehemens acuitas ⁊ virtus re
solutiõis: quare oportet vt bibatur cum eo quod re
sistit duabus proprietatibus scꝫ per cõmixtionẽ aq̃
multe: aut cum quibusdam humectantibus ⁊ lenisi
cantibus. Et proximũ quidem est vt lac asine sit cuꝫ
humectatione sua infrigidans: ita vt quidam faciãt
meliorem infrigidationem eius super infrigidatio-
nem lactis vaccini de quo extractum est butiruꝫ: ve
rum ipsum conuenit ei qui non habet febrem perio
dicam: necꝫ materiam: necꝫ humorem preparatuꝫ
ad putredinem: ⁊ oportet vt caueatur spissum lac: ⁊
de illis que conferunt eis est zuccarum. ⁊ cum sense
ris putredinem accidentem ex lacte: tunc solue cum
facilitate. ⁊ si timueris calefactionem: tũc abstine ab
eo aliquot diebus: ⁊ cura in ea cum trociscis ⁊ aquis
fructuum: deinde itera lac. Medicine vero infri-
gidantes que non habẽt humectationem sunt sicut
trocisci noti narrati. s. trocisci cansorati ⁊ trocisci de
dactilis ⁊ succis frigidis. Et sicut trocisci huiusmo-
di: ℞. spodij boli ar. añ. ʒ. iiij. rosaruꝫ. ʒ. vi. seminis
portulace ⁊ citroli ⁊ cucurbite ⁊ karabe omniũ añ.
ʒ. iij. fiant ex eis trocisci: ⁊ sit dosis põdus. ʒ. ij. ⁊ sũt
boni valde. Et iterum alij proximi eis: ℞. arnoglos
se amili ⁊ gũmi dragaganti' omniũ añ. ʒ. iij. boli ar.
spodij amborum añ. ʒ. iiij. papaueris. ʒ. v. rosarum
⁊ seminis cucurbite ⁊ citroli ⁊ portulace omniũ añ.
ʒ. vi. granorum cydoniorum excorticatorum: ⁊ seminis me-
lonis ⁊ cucumeris omniuꝫ añ. ʒ. vij. succi liquiritie
pondus. ʒ. x. conficiantur cum mucilagine psilij.

Unctiones vero ⁊ epithimata ⁊ emplastra infrigi
dantia ⁊ odoramenta ⁊ caputpurgia infrigidantia
sunt illa que tu sciuisti. ⁊ meliores vnctiones sunt cũ
oleo de cucurbita ⁊ de papauere ⁊ nenufare ⁊ salici-
bus ⁊ violis. Stratus autem infrigidãtes ⁊ hume
ctantes sunt q̀ sunt plani valde de corijs aspersis aq̃
ro. aut de lino de genere eius quod fit in tabrastẽ: et
sit impletio eius illud qd̀ nõ calefacit: imo sit de ge
nere lini pectinati ⁊ renouati ali' duc: aut sit strat⁹ de
corijs que iam sunt impleta aqua postq̃ꝫ sint sup ea
rectificationes que applanent aquam bene ⁊ prohi-
beant eius inequalitatem. Et sint stratus prope aq̃s
⁊ cursus earum ⁊ sub eis folia arborum frigidoruꝫ
⁊ humidorum. s. de salicibus ⁊ sempuiue ⁊ olera hũida
⁊ odorifera frigida sic rose ⁊ foliorum arborum fra͛rum ⁊ p̃
putia vitis ⁊ his similia.

De rememoratione medicinarum humectantiũ. Capitulum sextum.

Clarũ quidem que sunt cũ infrigidatõe re
memoratio iam preterijt. Et restat nũc ꝯsi
derare in qualitate dãdi in potu genera la
ctis: ⁊ lac de quo ẽ extractũ butirũ: ⁊ in qualitate ad
ministratõis tine ⁊ balnei ⁊ administratione vnguẽ
torum ⁊ oleorum ⁊ epithimatum ⁊ reliqui regimi-
nis. Et nos quideꝫ iam docuimus modum dandi
in potu genera lactis in ca. pthisis ⁊ siccitatis stoma
chi: quare oꝫ vt sit illud canon. Et nõ est lac post lac
mulieris sicut lac asine postea lac caprarum cui⁹ pa
scua oportꝫ esse ex herbis ⁊ oleribus frigidis humi
dis sicut scis: nam ipsuꝫ ⁊ proprie lac asine eradicat
ethicam si fuerit ei eradicator: ⁊ nõ est electio super
ipsum nisi prohibeat putredo accidens: aut exspe-
ctatio materiei comprehense. Et lac quidem iuuati-
uum est eis a principio ethice vsqꝫ ad finem eius. et
lac mulieris sugendo sumptum conueniens est om
nibus. Et canon in dando in potu lac de quo extra
ctum est butirum est proximus illi iterum. Et meli⁹
quidem est vt incipias a. ʒ. x. vsqꝫ ad. xxx. ⁊ quod ẽ
supra eas si fuerit virtus adiuuans: ⁊ tibi inest vt cõ
misceas cum eo aliquid de trociscis infrigidantib⁹
Et tibi inest vt addas supra summam predictam in
potione prima ⁊ postrema si fuerit potens virt⁹ sup
digestionẽ. Tina autẽ illa est melior que est tepida
in q̃ non est caliditas multa: ⁊ est cũ hoc cũ virtutib⁹
olerum ⁊ herbarum infrigidãtium ⁊ humectantiũ
⁊ non sit ita vt rorificet nedum q̀ sudare faciat ⁊ nõ
licet vt vapor tine sit calidus: ⁊ si non esset quod ꝓ-
hiberet administrationem tine frigide non eligere-
tur super eam: verum quod prohibeat ab hoc ẽ de
bilitas corporum eoruꝫ ⁊ eorum extenuatio. In pri
mis vero rebus fortasse sanat eos istud: verum de-
bilitateꝫ corporis sanat iam illud cum infrigidatõe
pauca quam facit in complexione eius que possibi
le ẽ vt curetur. Qd̀ si fuerit debilis illo timetur q̀ ca
dant in ethicam senilem; ⁊ illud ſm minus: verum
tamen cum illo tardatur magis tempus mortis: et
fortasse viuit cũ ea tempore cui est quantitas: ⁊ mul
totiens quidem est rectior permutatio eius ad aliaꝫ
ethicam. Illud autem in quo sumus de relatione ti
ne rectius est vt fiat inceptio in ea cum aqua que est
calida ad terminũ: ⁊ fiat gradatio ad frigidam ⁊ ad
temperatam frigidam tollerabilem. hec eniꝫ grada
tio facit corpus susceptibile aque frigide cum lesio
non fiat nisi per aduentum contrarij in complexio
ne subito. Et iterum corpus acquirit ex aqua calida
similitudinem teneritatis: ⁊ tollerat cum ea aquã fri
gidam. Et si iteretur tina in die tribus vicibus erit re
ctum. Et oportet vt administretur cũ facilitate vt nõ
cadat virtus. Et si sumpserit aquam ordei ante tinã
duabus horis erit conueniens: ⁊ si premittat tinam
post emulsionem lactis super corpus eius ſm q̀ di
cemus vt dilatet tina meatus cibi: deinde suscipiat
aquam ordei ⁊ que sunt ei similia: postea expectet:
deinde administretur aqua tine vt dilatetur cib⁹ erit
bonum. Et administretur post tinam ⁊ balneum in
unctio cum oleis infrigidantibus ⁊ humectantib⁹
sicut oleo viol. proprie quando factum est ex oleo
de cucur. similiter oleo nenuf. ⁊ oleo de cucur. et sup
mittetur post tinam ad illud quod est decliuius ad
frigus paruꝫ tollerabile deinde inungatur. ⁊ si pre-
mittatur inũctio ⁊ festinetur: deinde igrediat aquã
frigidam parum erit rectum: ⁊ illud secundum tol
lerantiam: ⁊ non est malum gradatim in eo. Et me
lior quidem horarum huius actionis est post dige

stionem eius: τ si possibile est vt submergatur post ti
nam calidam in aqua frigida subito absq; gradatõ
ne est magis vltimum ex parte cure τ magis forte ex
parte timoris Et effusio eius cum facilitate est mino
ris timoris q̃ submersio infirmi in ea subito τ mi-
noris iuuamenti. Et sit frigus s᷑m quantitatez frigo
ris aque estatis que est inter tepidam τ illam que est
vehementis frigoris. Et si premittatur emulsio la-
ctis super membra sua si non fuerit debilis aut eius
quod mixtum est aqua si fuerit debilis: deinde si ad
ministretur tina erit rectum. nam emulsio lactis sup
corpus est vehementis humectatõnis. Et genera g
dent lactis bona ad emulgendum sunt predicta. Et
oportet vt emulgeantur ex vbere. Et dignius est vt
fiat fixo super inunctõnem fricando ex medicinis p̄
dictis corpori toti τ iũcturis. Ingressio autem bal-
nei non conceditur ei nisi fuerit ita: ne sudare faciat
neq; igniat neq; alteret anhelitum: τ sit calidum aq̃
eius minus calido sui aeris: τ sit calitas aque ei⁹ ita
vt dilectet τ non ledat τ non faciat sudare: τ quãdo
non est in corpore eius materia preparata putredi-
ni: τ proprie cum illud est τ non digestus est cibus:
imo oz vt sit illud cũ volũtas est vt expãdat digestũ
ei⁹ in corpe τ nõ ꝓlõget morã ei⁹ in eo: imo sepet ab
ea velocit. τ qñ separatur ab eo sumat aliqd de hu-
miditatib⁹ τ de sorbitionibus que non nocent ei fa-
ctis ex ordeo τ lacte: τ q̃ndo accidit ei in balneo sitis
sedat eam cum aqua ordei τ aqua alraib τ lac sit lac
asine. τ oportet vt sit introitus in balneum; deiñ exi
tus eius ab eo s᷑m modũ: vt non sit labor in eo om
nino: τ iam enunciauimus illud in locis alijs: τ ite-
rabimus de illo conditionem: oportet vt permute-
tur ad balneũ in lecto portato in quo sunt strati stra
tus ingeniose ita vt perueniat cum eo ad primaz do
mum τ permutetur ad illud quod ex duobus pan
nis factum est plenum lana vel cotto τ dicitur grece
pedetolene quod conueniens est balneo: τ exuatur
vestimentis suis in ea aut in media si non fuerit cali
da τ non moretur in aliqua earum nisi quantitate p
mutationis τ anhelitibus paucis τ iam exutus ve-
stimentis: deinde ingrediatur ad domum secundaz
τ tertiam. verũtamen non sit vehementis caliditatis
τ stet in ea quantitate qua tolleret tinam. Hoc est il-
lud quod dictum est: τ qd magis est dilectum mihi
est vt sit tina eius in domo media temperata. Cum
ergo separatur a tina frigida cooperiatur mandibu
li aut farca habẽte duas tunicas τ permutet ad stra
tum suum τ lectum suum cum sua sabana τ exsicce-
tur sudor eius cum mandili τ inungatur τ cibet

De cibatione habentium ethicam. Ca. vij.

Oportet vt separetur in eis cibus: τ non ci-
bentur in saturitate eorum vice vna Am
plius melius quo cibantur est aqua ordei
τ ordeum et panis tritici abluti infusus in aqua fri-
gida: τ genera lactis cuz ab eis non prohibet aliqd
eorum que diximus, et lac vaccinũ de quo extractũ
est butirũ: qñ est plimi nutrimenti τ almes τ cucur-
bita. Et de fructibus melones palestini: τ sunt alra-
ki cognominati apud nos indi. Et quando sentit re
ctificationẽ tunc non est malum cibare ipsum caseo
humido non salito. Et si virtus debilitatur non est
malum vt cibetur iure isfidebegi cuz coriandro hu
mido decocto cum eis que sunt sicut alduragi τ alte
iugi. Et fortasse oportet vt detur eis in potu aliquid
vini subtilis permixti cum aqua multa. τ fortasse est
necessarium vt cibes cum mosos ex carne alduragi
τ alteiugi τ alcubugi τ pulli τ hosume acetoso aut cõ
gelato acetoso ex carne hedi aut carne vaccina: qñ
est illic fortitudo digestionis. Et acetum almosos τ
ɔgelati est iuuatiuũ eis τ confortatiuũ in hac dispo-
sitione. Et fortasse non est excusatio ab aqua carnis
ꝑmixta cũ sirupo de fructib⁹ frigidis acetosis aut vi
tello oui sorbilis. Et quando prolongatur cum ea
debilitas ad syncopim est necesse vt cibentur aq̃ car
nis accepta ex lateribus hedi cuz sale pauco que co
letur τ fundatur super eam quantum totum eius est
de aqua malorum τ quantum est decima eius de vi
no odorifero τ potetur tepida. Aqua vero frigida
que non est valde vehementis frigoris nõ est malũ
si in potu det eis si nõ fuerit debil' aut aliqd ꝓhibẽs
Et illud ꝓhibens: aut erit apã sub hypocõdrijs: aut
erunt in corpore toto chimi putridi τ chimi crudi
qui omnes digestione indigent τ nõ apparet signũ
digestionis. ꝙ si appareat timor erit minor. Et simi
liter si fuerit ethica permutata ex sirsen aut birsen: nã
cum hac melius est vt interdicatur potus aque frigi
de q̃ cum alijs. Ethica enim cum superuenit egritu
dinibũs destruentibus virtutem mollificantibus eã
arefacientibus ossa τ carnem superuenit debilitati.
Cum ergo coniungitur ei super debilitatem post su
ptionem aque frigide nõ moretur quin cadat in ge
nus alterius ethice que cõmunicat huic generi in sic
citate: τ diuersificatur ei in calore τ frigore τ nomina
tur ethica senectutis τ ethica senij. Et illa quidem est
egritudo seua in qua innatus calor iam destructus
est. Et similiter aqua vltimi frigoris τ plurimi nocet
eis in omni dispositione τ corrumpit innatum ca-
lorem membrorum eorum radicalium. Et fortasse
festinat cum eis aut permutat eos ad modum aliuz
ethice.

De succurrendo dispositõnibus sequentib⁹ ethi
cam. Ca. viij.

E illis est syncopis: τ iam dixim⁹ regimen
in hoc multotiens. Et de illis est fluxus
vẽtris. Et oportet vt curetur τ succurratur
ei: Nã in hoc est timor magn⁹. Et de curis ei⁹ in pri
mis est vt sit aq̃ ordei cor aq̃ sauich: τ ponant in aq̃
ordei eorũ miliũ torrefactũ τ gũmi aut lentes elixate
iterate aut lac decoctũ cũ lapidibus aut cũ igne solo
donec consumatur eius aquositas: τ proprie cũ mi-
lio. Et potent hos trociscos: ℞. boli armeni. ʒ. v. ca
stanee torrefacte ros. omniũ añ. ʒ. iiij. spodij karabe
amborũ omniũ añ. ʒ. iij. seminis acetose excorticati
granorũ berberis amborũ añ. ʒ. vi. fiant trocisci cũ
succo citoniorum. Et detur in potu aq̃ pirorũ in mã
ne τ apud somnũ. Et detur in potu psiliũ torrefactũ

⁊ similiter suffuſ de ſpodio in quo eſt bdelliũ de me
cha eſt iuuatiuum valde: ⁊ ſi peruenit ad excoriatio
nem curetur excoriatio cum cliſteribꝰ que ſcis: quĩ
illud eſt conueniens.

De ethica ſenectutis. Ca. ix.

Currit conſuetudo vt dicant ethicã ſenectu
tis poſt febrẽ ethicã: ⁊ nos etiã incedamꝰ
via conſueta. intentio itaqꝫ ethice ſenectu
tis eſt dominiũ ſiccitatis ſuper complexionẽ abſqꝫ
febre. Et quãdoqꝫ fit cum equalitate in calore ⁊ fri-
gore ⁊ illud eſt ſm minus. ⁊ quandoqꝫ fit cũ frigo
re ⁊ nominatur hec diſpoſitio ſenectus ⁊ ethica ſe-
nij: quoniaꝫ corpori accidit in hora ſenij illud qð
accidit in illa hora de aldubul ⁊ ſiccitate. Et ſenes q
dem ſunt velocioris caſus in ea ꝙ iuuenes: ⁊ iuue-
nes velocioris caſus in ea ꝙ pueri: licet accidat in
iuuenibus ⁊ pueris. Et cauſa faciens cadere in eaꝫ
aut eſt frigus dominans cum debilitate corporis:
quare prohibet virtutem nutritiuam ab operatiõe
ſua integra ſicut accidit iterum in fine vite. Et de
hoc capitulo eſt potus aque frigide nõ in hora ſua
aut ſuper debilitatem corporis cũ febre aut diſpoſi
tione aut ſucceſſione exercitij reſoluentis virtutem
⁊ aperientis poros: ⁊ quod vocat ad attrahenduꝫ
aquã frigidam ad viſcera ſubito. aut vapores frigi
di qui eleuantur ad cor ⁊ infrigidant complexionẽ
eius: aut caliditas que reſoluit ⁊ liquefacit humidi
tates quare caliditas innata debilitat̃ ⁊ ſuccedũt fri-
gus ⁊ ſiccitas. ⁊ quãdoqꝫ ſequuntur euacuationes.
Et quandoqꝫ attrahit hanc egritudinẽ ſupfluitas
in infrigidando paciẽtes febres cũ eiſ que bibunt ⁊
emplaſtrantur. Et hec quideꝫ egritudo quando
confirmatur non curatur: ⁊ ſi eſſet ei ingenium eſſet
morti ingenium.

De ſignis Capitulum. x.

In iſtis videntur ſigna alduburen ⁊ exſic-
cationis ⁊ non videtur in eis incenſio et
inflãmatio: imo fortaſſe inueniuntur frigi
di tactus. Et eorꝝ pulſus non eſt ſicut pulſus habẽ-
tium febres ethicas: imo ẽ tardus puus ⁊ rarus: ni
ſi fortis fiat debilitas: quĩ tũc incipit pulſus fieri fre
quens. ⁊ ꝑprie in illis quibus aduenit hoc ex potu
aque frigide. Et quãdoqꝫ ẽ vrina eorꝝ alba ſubtil'
aquoſa ⁊ ſunt in diſpoſitionibus ſuis ſicut ſenes.

De curatione ethice ſenectutis. C. xi.

Non adhibet̃ hec cura niſi cũ nõdũ cõfir-
mata eſt ⁊ ſperatur ꝙ nõ cõfirmet̃ ⁊ cũ cõ
firmata ẽ ſperatur ut poſtponat̃ ꝑditio pa
rũper. Et canõ quidẽ in curatiõe eorꝝ eſt calefactio
⁊ humectatio. Et ex humectatione ſunt balnea ſm
ꝙ ſciuiſti que nõ adminiſtrẽtur niſi poſt digeſtionẽ
nã ſi ipſa adminiſtrẽt̃ ſucceſſiõẽ comeſtionis faciũt
cadere virtutẽ. Et cliſteria facta ex capitibꝰ ⁊ pedibꝰ
⁊ cicere ꝯtrito ⁊ ficubꝰ cũ melle ⁊ camenulla de quo
adminiſtret̃ quãtitaſ medie libre cũ. ℥. ij. olei ſiſami
ni ⁊ aliquãtulo olei de been. ⁊ adminiſtret̃ fricatio ſu
per cibationẽ. Et lac coctũ cũ lapidibꝰ eſt vehemẽ-
tis iuuamẽti eis. Et mel eſt vltimũ in iuuamẽto eorꝝ
ſicut eſt vltimũ i nocumẽto hñtium febrẽ ethicam.
Et oĩs cibꝰ humectãs facilis penetrationis velocis
deſcẽſionis in quo nõ eſt viſcoſitas ſicut aqua car-
nis ⁊ vitelli ouorꝝ ſorbiliũ ⁊ vinũ ſubtile odoriferũ
parue quãtitatis eſt vehemẽter cõueniens eis. Et
oꝫ vt obſeruet̃ humectatio ꝑdicta in capitulo ethi
ce. ⁊ miſceatur cũ ea qð calefaciat ex odoribuſ ⁊ em-
plaſtris ⁊ vnctionibꝰ fricãdo ⁊ cibis alijs.

Tractatus quartus de febribꝰ peſtilentialibus
⁊ que ſunt homogenea ⁊ variolis ⁊ morbillo.

Capitulũ primũ de febre peſtilentiali.

Quãdoqꝫ accidit aeri qð docuimus
te i li. vniuerſaliũ. ſicut accidit aque
de alteratione i qualitate ſua ad ca
lorẽ ⁊ frigus ⁊ de alteratiõe in natu
ra ſua ad ꝓfundationẽ ⁊ putredieꝫ
ſicut ꝓfundatur aqua ⁊ fetet ⁊ pu-
trefit: ⁊ ſicut aqua nõ putrefit vllo
mõ ꝓpter ſuã ſimplicitatẽ: imo ꝓpter illud qð ad-
miſcet̃ ei de vaporibus malis qui pmiſcẽtur ei ⁊ ac-
cidit toti qualitas mala. Et quãdoqꝫ ẽ illud cau-
ſa ventorꝝ deferentiũ ad locũ bonuꝫ fumos malos
ex locis fetidis in quibus ſunt valles ꝓfunde ⁊ cor
pora exſiccata in prelio aut occiſa non ſepulta neqꝫ
tumulata. Et fortaſſe eſt cauſa propinqua loco in
quo venit. Et quãdoqꝫ accidunt putredines in in-
terioribus terre propter cauſas quarũ euẽtus igno
ratur ⁊ nocere faciũt aquam ⁊ aerem. Et febres q
dẽ accidentes cauſa aeris ſicci: fiunt iterum cauſa ut
eueniant febres cholerice. Peſtilentiales vero fiũt
ex aere turbido ⁊ humido: ⁊ febres i aere hũido ſũt
pluris euentus: ſed ſunt minoris acuitatis ⁊ longio
ris ſpacij. In eſtate vero ſicca pauce pluuie ſunt mi
noris euentus ⁊ maioris acuitatis ⁊ velocioris ſepa
rationis. Et meliora tempora ſunt que ſeruant ma
teriam ſuam. Et principiũ oĩum horꝝ ſunt forme ex
formis celi facientes eſſe neceſſariũ illud cuius ad-
uentus ignoratur: licet ſint quidã qui dixerũt in eo
aliquid non ꝓportionatũ ad cauſam eius: imo oꝫ
ut ſcias ꝙ cauſe prime longinque ad illud ſunt fi-
gure celeſtes ⁊ propinque diſpoſitiones terreſtres.
Et quandoqꝫ faciunt neceſſario virtutes agẽtes ce
leſtes: ⁊ virtutes paciẽtes terreſtres humectationeꝫ
vehementẽ aeri: ⁊ expelluntur vapores ⁊ fumi ad
ipſum ⁊ ſparguntur in ipſo ⁊ putrefaciunt ipm cuꝫ
caliditate debili. Et quando fit aer ſm hunc modũ
venit ad cor: quare corrumpit complexionẽ ſpiritꝰ
qui eſt in ipſo ⁊ putrefit qð circũdat ipm de humi-
ditate: ⁊ accidat caliditas egreſſa a natura ⁊ ſpargit̃
in corpore: tunc per cauſam ſuã erit febriſ peſtilẽtia
lis. Et cõicat multitudini hominũ qui iterũ hñt in
ſeipſis ꝓprietatẽ preꝑationis. Agens eni ſolũ cum
peruenit ⁊ pacienti nõ eſt preparatio nõ accidũt ac
tio ⁊ paſſio. Et preparatio corporꝝ ad illud in quo
ſumus de paſſione eſt ut ſint plena humoribꝰ mal'

naz munda non forsitan patiuntur ex illo. ⁊ corpo ra debilia iterum pacientia sunt ex ea sicut illa que multiplicant coitum ⁊ corpora dilatatoꝝ pororum humida multe balneationis.

De signis febris pestilentialis. Ca. ij.

Ec febris est quieta exterius cõturbans interius ſm plurimũ perdens. Ex qua percipitur caliditas ⁊ inflãmatio fortis. Et ẽ cum ea magnitudo anhelitus ⁊ eius exaltatio ⁊ cõstringitur multũ ⁊ curat multũ ⁊ frequentat: ⁊ vehementia sitis: ⁊ siccitas lingue. Et quandoqꝫ fit cum nausea aut casu appetitus: ⁊ si non resistitur ei cũ comestione violenter interficit eũ: ⁊ dolor oris stomachi. ⁊ magnitudo splenis. ⁊ angustia vehemẽs. ⁊ inquietudo. ⁊ fortasse erit tussis sicca. ⁊ casus virtutis ⁊ peruenitur in ea ad sincopim. ⁊ cõmixtionẽ rationis. ⁊ tendit quod est sub hypocõdrijs. ⁊ fiunt cuz ea vigilie. ⁊ mollificatiõ corporis. ⁊ tepor. Et quandoqꝫ accidit cũ ea bothor subalbida ⁊ rubea. ⁊ quãdoqꝫ est velocis occultationis. ⁊ accidũt cola ⁊ vlcera. ⁊ fit pulsus ſm plurimũ frequens paruus. ⁊ fit vehemens ſm plurimũ in nocte. Et quãdoqꝫ accidit eis dispositio sicut hydropisis. ⁊ fluxus vẽtris cholere ⁊ alioꝝ. ⁊ est egestio eius lenis feda non naturalis. Et quandoqꝫ est melancolica ⁊ plurimũ eius est spumosũ fetidũ: ⁊ est in illa aliquid de genere eiꝰ quod liquefit. ⁊ est vrina aquosa cholerica melãcolica. ⁊ multotiens euomunt melãcoliã: cholerã vero post illã. ⁊ sudant sudore fetido. Et hec quidẽ febris incipit cũ accidẽtibus predictis cũ fortitudie sua. ⁊ venit res eius ad syncopis. ⁊ frigus extremitatum. ⁊ spasmũ ⁊ alcuzez. Et quãdoqꝫ est de his febribus pestilentialibꝰ in qua ñ percipit eger: nec tangens ꝓpinquus multitudinẽ caloris. ⁊ non alterat pulsus ⁊ aqua magna alteratione: ⁊ cũ hoc ipsa est interficiens velocit̃ ⁊ hesitant medici in esse eius. Et plurimũ quoꝝ anhelitus fetet ex istis ⁊ ex primis moriũtur: nã putredo est iã cõfirmata in corde.

De signis pestientie aeris. Ca. iij.

E illis que significãt pestilentiam ⁊ de rebus que currũt cursu causarũ est ut multiplicentur rhoioni ⁊ asuhub in principijs autũni ⁊ inebul: nã indicat pestilentiaz indicatione cause. Et quãdo multiplicat auster ⁊ subsolanus in kenis diebus aliquot. Et quotiens videris turbiditatẽ aeris ⁊ nebulositatẽ eius ⁊ exist maueris pluuiam ⁊ inueneris aerẽ vacuũ siccũ ⁊ non pluit: tũc scias ꝙ complexio hyemis erit corrupta. Pestilentiã autem estiuã malignaz malã significat paucitas pluuie in vere cuz frigore: deinde multiplicatur auster ⁊ conturbatur aer aliquot diebus: deinde clarificatur post hebdomadã vnam non supra. ⁊ accidit frigus in nocte: in die calor est vehemens ⁊ prefocatio ⁊ conturbatio ⁊ caliditas: tunc iam venit pestilentia ⁊ expectantur febres pestilentie ⁊ variole ⁊ his similia. Et similiter quando estas non est vehementis caloris: ⁊ est vehementis conturbationis habens matutina alterata: ⁊ iam preterierũt in autumno asuhub ⁊ ignes ⁊ vehiziz ⁊ alia est signũ pestilentie ⁊ alioꝝ. Et similiter quando videris aerẽ alterari in die vno multis vicibus: ⁊ clarificatur aer die aliquo ⁊ oritur sol clarus: ⁊ cõturbatur die alio ⁊ oritur in velaminibus nebule que ẽ ut puluis tũc iudica ꝙ pestilentia accidet. Signa autẽ que sunt ſm semitã societatis cause sunt: verbi gratia videas ranas iã multiplicari: ⁊ videas reptilia generata ex putredine iam multiplicari. Et de eis que significãt illud est ut videas mures ⁊ animalia que habitant sub terra fugere ad supficiẽ terre ⁊ exire mãifeste. Et videas aialia male nature sicut alakaliki ⁊ eis similia fugere ex nidis suis ⁊ ire ab eis: ⁊ fortasse dimittunt oua sua.

De curationibus febrium pestilentialium. Capitulum quartum.

Umma curationis earũ est exsiccatio: ⁊ illud cũ phlobotomia ⁊ solutione ventris. Et oportet vt incipiatur in ea ad euacuandũ. Si autem materia vincens fuerit sanguinea fiat phlobotomia: ⁊ si fuerit humores alij euacuentur. Et oportet ut infrigides domos eorũ: ⁊ rectifices aeres ipsarũ. domoꝝ aũt infrigidatio fit ut vallẽtur fructibus odoriferis frigidis ⁊ extremitatibus arborũ frigidarũ ⁊ linimentis ⁊ roratõnibus vel delibutionibus sumptis ex fructibus frigidis odoriferis: ⁊ ex canfora ⁊ aqua ros. ⁊ sandalis. Et roretur domus eoꝝ omni die aliquotiens ⁊ ꝓprie cũ aqua rosa. ⁊ de salicibus ⁊ nenufar. ⁊ si fuerint in domo manationes ⁊ rorationes aque erit melius. Aeris vero rectificatiõem dicã. Et administrent eis trocisci de canfora ⁊ robub frigida ⁊ aqua lactis acetosi: ⁊ lac acetosum ablato butyro ⁊ aqua rosa. in qua dissolutum est serum acetosum bonũ: ⁊ acetũ cuz aqua iterum: ⁊ aqua frigida plurima subito est iuuatiua valde: pauca autẽ cõsequẽter exhibita fortasse excitat caliditatẽ. Quod si res ꝓlõgetur ad hoc vt tendãtur hypocondria ⁊ infrigidẽtur extrema ⁊ ꝓlongẽtur vigilie ⁊ permixtio mentis ⁊ vides pectus ⁊ qđ est super ipsum eleuari ⁊ descẽdere: tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatẽ exterius. Et quando cadit appetitꝰ restaurẽtur ad comestionẽ: nã plurimi eoꝝ qui viriliter agunt super illud et comedunt violenter absoluũtur ⁊ viuunt ⁊ necesse ẽ restaurare eos super cibum. Et oportet ut sint cibi eoꝝ ex acetos. ⁊ desiccatiuis: ⁊ sint pauce quantitatis. Cibi nãqꝫ eoꝝ sunt iterũ mali quare nocet eorũ multitudo inquantũ sunt mali. Rectificatiõis autẽ pestilentie pars est ſm sanos qui sunt in ea ⁊ pars eiꝰ est ſm sanos ⁊ egros. In illa vero que est ſm sãos intentio est ut exsiccetur aer ⁊ fiat boni odoris ⁊ prohibeatur eius putredo cum quacunqꝫ re sit ⁊ rectificetur cum xiloaloe crudo ⁊ ambra ⁊ ture ⁊ muscho ⁊ costo dulci ⁊ storace ⁊ sandaraca ⁊ assa ⁊ gariofil. ⁊ mastice ⁊ glutino alboti ⁊ laudano ⁊ melle ⁊ croco ⁊ bũchum ⁊ cupresso ⁊ iunipero ⁊ alusnẽ ⁊ lauro ⁊ ciperis ⁊ squinanto ⁊ sauina ⁊ acoro ⁊ galia ⁊ amigdal. amaris ⁊ assaro. ⁊ qñz fiũt ex istis ꝯposita

⁊ aspergatur domus aceto ⁊ assa. Scdm sanos do ⁊ iterū febricitantes ⁊ egros ē suffumigatio cum sandalis ⁊ canfora ⁊ corticib⁹ granatorum ⁊ myrto ⁊ malis ⁊ cydonijs ⁊ hebemo ⁊ allsegi uel alkekēgi ⁊ tamarisco ⁊ ribes. Et oportet ut multiplicetur suffumigatio.

De pseruatione pestilētie Ca.v.

Oportet ut extrahant a corpe humiditates superflue. Et inclinet regimē eius ad exsiccationem ex omni modo ⁊ ex minoratione cibi nisi exercitio. oportet eni ut nō administretur neqꝫ balneū neqꝫ vina neqꝫ tolleret sitis. Et rectificet aer cuꝫ eis que diximus. Et declinet cibus ad acetosa ⁊ minoretur ex eo. Et sit caro q̄ administratur decocta in acetosis. ⁊ sumat de albehel ⁊ alcharis ⁊ almosos factis cū aceto ⁊ absqꝫ aceto cum sumac ⁊ aqua acreste ⁊ aqua limonis ⁊ aqua granatorum. Et condita in aceto iuuatiua sunt ⁊ ,ppie capparis aceto condita. Et algeleniabi ex illis ē que cōferūt ⁊ ,phibent ab eis putredinē. Et de illis quib⁹ ex ea fit euasio est administratio tyriace ⁊ mithridati ante eā cū reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe ⁊ croco ⁊ myrrha sumatur omni die circiter.ʒ.i. qm̄ est iuuatiuū.

De variolis Ca.vi.

Quandoqꝫ accidit in sanguine ebulitio fm semitā putredinis cuiusdam de genere ebulitionū que accidūt succis. ⁊ talia qdem accidētia fiūt per eā ita ut ptes eoꝝ abinuicē discernātur. Et de hoc ē cuius causa ē res q̄si nālis faciens ebulitionē sanguinis q̄re putrefit ab eo illud quod admiscetur ei de reliquijs nutrimēti sui menstrual' qd est in pregnatione: aut gnātur in ea post illud ex cibis feculentis ⁊ malis de illis q̄ rarificāt substātiā eius ⁊ faciūt eaꝫ ebulire donec fiat ei substātia recta fortior pma: ⁊ magis apparēs sicut illud qd natura efficit in succo vue: ita q rectificat ipm faciēdo vinū similis substātie ⁊ iam putruit spuma aerea ⁊ fex terrena. Et de hoc ē cuius causa ē res adueniens extrinsecus ebulire faciēs occulta que pmiscet humores cum sanguine cōmixtione existente in dispositione ebulitionis ⁊ stationis sub sole sic accidit apud alterationem tēporis ⁊ ,ppie veris ab eo qd pertinet ei de qualitatib⁹ ⁊ ordine. Et variole quidem ⁊ morbillus sūt de sūma egritudinū aduenientium ⁊ multiplicātur in successiōe austrinoꝝ quādo multiplicatur eoꝝ perflatio. Et corpus quidē variolis prepatū est illud qd ē calidum ⁊ humidū ⁊ conturbate humiditatis ,ppie quod parū extrahit de sanguine p phlobotomiā. Et de cibis sunt cibi q faciūt cadere in variolas velociter: ⁊ ,ppie quādo nō sūt cōsueti. Et administrant sup eos medicine ⁊ cibi calefacientes sicut lac: ⁊ ,ppie camelarū ⁊ equarū cuꝫ multum repletur ex eis ille qui non assuetus est eis: deinde bibit vinū plurimū aut medicinas calidas. Et variole quidē sunt quasi modus qdaꝫ crisis. Et plurimū qdem accidūt variole infantib⁹: deinde iuuenibus: ⁊ minorat earū euentus in senib⁹ nisi propter cās fortes ⁊ in regionib⁹ vehemētis caliditatis ⁊ humiditatis. Et earū euentus in corporibus humidis ē plus q̄ꝫ sit ipsarū euentus in corporib⁹ siccis. Et earuꝫ euentus in vere plus ē q̄ꝫ ipsarū euēt⁹ in hyeme. Et post ver in fine autūni ⁊ ,ppie cuꝫ precedit estas calida ⁊ sicca: ⁊ fuerit ille autūn⁹ calidus ⁊ siccus. Et variole nō accidūt in cute solū ⁊ in eo quod seqtur illud qd apparet: imo accidunt in omnibus membris similium partium apparentibus ⁊ occultis ita q velaminibus ⁊ neruis. Et qn̄ apparent variole faciunt incurrere pruritū: deinde apparent res sicut capita acuū similia milio: deinde egrediuntur ⁊ implent sanie: deinde euacuantur ⁊ fiunt cruste diuersoꝝ coloꝝ: deinde cadunt. Et fortasse pmutātur variole ad phlegmonē ⁊ essere ⁊ ad dubelati que aggregat saniem. Et plurimū quidem cum apparent habēt colorē phlegmonis: verūtn̄ quandoqꝫ egrediūtur fm colores diuersos cineritie ⁊ violacie ⁊ nigre. variole eni sunt spēs ⁊ colores. nam de eis sūt albe. ⁊ de eis sunt citrine: ⁊ de eis sunt rubee: ⁊ de eis sūt virides: ⁊ de eis sūt violacee: ⁊ de eis sunt ad nigredinem decliues. Et virides qdem ⁊ violacee sūt male: ⁊ quāto pl⁹ additur declinatio ad nigredinē tanto ē deterias. ⁊ quanto plus sūt decliuiores ad illud tanto plus sunt decliuiores ad malitiam. Et albe quidem sūt meliores: ⁊ ,ppie quādo sunt pauci numeri magne quātitatis facilis exitus pauce angustie debilis febris: ⁊ vides febreꝫ minui cum earū apparitiōe ⁊ ipsarum egressiōe: ⁊ ē principium exitus earuꝫ in tertio ⁊ qd ei approximat. Et post illas sūt albe magne pluris numeri propinque absqꝫ cōtinuatione. nā ille que cōtinuant ad inuicē ita ut ꝯtinuant in frusto magno carnis habētes latera aut rotundam formā sunt male. Et similit iterū duplices magne in ventre vnius quarum ē variola alia. Albe vero parue dure ,ppinque difficilis exitus licꝫ faciant existimari in principio rei salutem: tn̄ timet in eis q difficilis fiat earū maturatio ⁊ fiat cū eis mala dispositio egri ⁊ perueniat p eas ad pditionem: qm̄ causa in eis ē grossitudo materiei. Et de spēbus malarū timorosarū q̄ plerūqꝫ interficiūt sunt ille quarū diuersificat egressio. naꝫ qn̄qꝫ apparent ⁊ qn̄qꝫ occultant ⁊ ,ppie qn̄ apparēt violacee ⁊ siliter tenaces q̄rum opatio nō cessat a debilitate virtutis ⁊ viridificatione mēbri ⁊ nigrificatiōe eius pdunt. Et si viriditas ⁊ nigredo quib⁹ succedit resudatio nō faciunt cadere virtutē: imo additur cū eis virtus nō sunt mortifere: sed fortasse cadere faciunt in vlcera ⁊ que currūt cursu eoꝝ. Et ut sit febris deinde variole saluius ē q̄ꝫ ut sint variole pcedētes deinde ꝯsequat eas ⁊ accidat super eas febris. Et illud quidē qd plurimū ꝯsiderare oportet inesse pacientis variolas ē ei⁹ anhelitus ⁊ ipius vox: naꝫ ipsa duo cū remanēt bona ē res salua. Et cū videris anhelitū pacientis variolas ꝯsequētē: ⁊ silit pacientis morbillū tūc existima casū virtutis aut apa diaphragmatis: deinde cū vides siti vehemētē fieri ⁊ āgustia assiduat ⁊ ea q̄ appent infrigidant ⁊ variola ⁊ mor-

billus virides fiũt tũc iam pcipit eger mori ⁊ festinat illud si variole fuerĩt de genere earũ quarũ egressio ⁊ apparitio tardant. Et plurimi eorũ q moriunt per variolas moriũtur pfocati ex sinãtia. Et qñq moriũtur per casum virtutis cũ rasura intestinorũ ⁊ fluxu vẽtris. Et cũ videris violaceas de variolis ⁊ morbillo pfundari: tũc scias q superueniet egro syncopis. Et qñ festinat ad mingẽdũ sanguinẽ ⁊ succedit ei vrina nigra tunc ẽ mortiferũ pcipue qñ ẽ illic casus virtutis. Et fluxus ventris viridis sanguineus aut lotiuus non cum casu virtutis ⁊ albu mera ẽ aliquid de variolis ⁊ morbillis. Et multotiẽs quidem variolatur homo duabus vicibus qñ aggregatur materia ad expellẽdũ bis. Et coloris plumbini sunt variole quarũ bothor in facie ⁊ pectore ⁊ ventre sunt plus q̃ in cruribus ⁊ pedibus ⁊ sunt male: ⁊ significant materiã grossam que nõ expellitur ad extremitates.

De signis apparitionis variolarũ Ca. vij.

Quandoq antecedũt apparitionẽ variolarũ dolor dorsi: ⁊ pruritus nasi: ⁊ timor in sõno: ⁊ punctio vehemens in mẽbris corporis: ⁊ grauitas cõis: ⁊ rubedo in colore faciei et oculi: ⁊ lachryme: ⁊ inflãmatio: ⁊ multitudo alicũs ⁊ saltus cum constrictione anhelitus: ⁊ raucedo vocis: ⁊ grossitudo sputi: ⁊ grauitas capitis: ⁊ dolor capitis: ⁊ cafacaz: ⁊ exsiccatio oris: ⁊ angustia: ⁊ dolor in gutture ⁊ pectore: ⁊ tremor pedis apud resupinationem ⁊ declinationem ad ipsam: ⁊ cũ hoc toto febris conclusa.

De morbillo Ca. viij.

Scias q morbillus omnis ẽ variola cholerica. Et nõ est differentia inter ea ambo in plurimo reliquarũ dispositionũ nisi qz morbillus ẽ cholericus: ⁊ q ipse ẽ minoris quantitatis ⁊ quasi ipse non pertransit cutẽ: ⁊ nõ est ei altitudo de qua curetur pprie in pncipio sui. Variole vo in pncipio sue apparitionis ẽ eminẽtia ⁊ altitudo: ⁊ morbillus ẽ minor variolis ⁊ minus accidit oculo q̃ variole. Et signa apparitionis eius pxima sunt signis apparitionis variolarum: verũ lachryme in eo sunt plures ⁊ angustia ⁊ inflatio vehementior: ⁊ dolor dorsi minor: qñ causa eius in variolis est repletio sanguinea ⁊ extendẽs venaz positam super dorsum: nã generatio variolarũ est ppter multitudinẽ sãguinis corrupti: ⁊ morbilli ppter vehementiã malitie sanguinis corrupti pauci. Et morbillus sm plurimum egreditur subito ⁊ variole aliquid post aliquid.

De signis salutis eius Ca. ix.

Sunt sicut signa salutis variolarũ. nã ille q est velocis pcessionis ⁊ apparitionis ⁊ maturationis ẽ salus; ⁊ durus ⁊ viridis violaceus ẽ malus. ⁊ qui ẽ tarde maturationis frequẽtis syncopis ⁊ angustie est perniciosus. Et q occultatur iterũ subito ẽ malus faciens syncopim.

De cura Ca. x.

Oportet in variolis ut incipiat ⁊ extrahat sanguis sufficienter cũ conditiones fuerit ⁊ similiter si morbillus fuerit i replẽone sanguinis: ⁊ spaciũ illius ẽ vsq ad. iiij. Sed qñ pcedũt variole nõ oportet tũc ut administret phlẽomia nisi inueniatur vehementia replẽonis ⁊ dominiũ materiei: tũc ei phlobotomet quãtitate que exsiccet. ⁊ cõuenientius quidẽ quod in hac administratur egritudine est phlobotomia. ⁊ si phlobotomet vena nasi confert iuuamentũ fluxus sãguinis narium. ⁊ tuentur ptes superiores a malitia variolarum ⁊ ẽ facilis super infantes. Et qñ necessaria ẽ phlobotomia et nõ phlobotomat iterũ complete timetur super ipm corruptio extremitatis. Et similiter timetur qñq simile illi sup illuz cuius assiduatur extinctio ⁊ venter soluitur. Et oportet ut fiat i eis cibatio in primis cũ eis in quibus est confortatio cũ repercussione ⁊ extinctione absq cõstrictione nature ⁊ inspissatiõe sãguinis: sicut quod fit de iuiubis cum tamarindis et cassiafist. ⁊ cũ eo qđ fit ex dactilis imaturis ⁊ ex lentibus pparatis ⁊ issidebegi ⁊ lenificatio vehemens ⁊ siliter oportet ut sint cuz istis tamarindi ⁊ que eis cõueniũt. Et cibus factus ex cucurbita ⁊ melon ⁊ altrakin: imo oportet ut sit natura lenis in pncipio: ⁊ sit intentio in eis qbus lenitur tamarindi. Et si non obedit cũ eis additur sup eos siracost cũ facilitate ⁊ cautela ⁊ tereniabin aut infusio prunorũ. Et cõfert qñq si in potu detur in pncipio appitionis vestigiorũ variolarũ pondus. ʒ. iij. de rob dactilorũ siluestrium cũ vino de trociscis cãforatis: ⁊ sirupus de dactilis imaturis est vehemẽtis iuuamẽti in huiusmodi hora. Cũ ergo pertrãsierit egritudo diem secũduz ⁊ incipiunt variole apparere tunc fortasse erit infrigidatio causa erroris magni ex eo q retinet superfluitatem interius ⁊ delatione eius super membra pncipalia ⁊ fortasse non sit eis possibile pcedere ⁊ apparere. Et accidit inquietudo ⁊ angustia. Et fortasse accidit nausea: imo oportet ut iuuent superfluitates in huiusmodi dispositione cum eis que faciũt ebullire ⁊ aperiũt opilatiões sicut feniculũ ⁊ apiuz cum zuccaro ⁊ succus eorũ: aut decoctio radicuz ⁊ seminum: ⁊ fortasse odorat aliqd de croco. ⁊ aq̃ ficuum est bona valde. ficus eni sunt vehemẽtis expulsiõis ad exteriora: ⁊ illud ẽ vna de causis curationis a nocumẽto earum. Et de illis q̃ cõferũt valde in huiusmodi hora ẽ; ut sumat lacce ablute. ʒ. v. lentium excorticatarũ. ʒ. vij. dragagãti. ʒ. iij. deinde coquantur cuz lib. 5. aque vsquequo remanet q̃rta lib. vnius ⁊ det in potu. Et de illis que sunt vehementis iuuamenti ad faciendum aperire variolas est ut sumantur ficuum citrinarũ. ʒ. vij. lentiũ excorticatarũ. ʒ. iij lacce. ʒ. iij. dragangãti se. feniculi ana. ʒ. ij. decoquãtur cum lib. 5. aque donec remaneat ex ea fere tertia ⁊ coletur ⁊ detur in potu de ea: expellit eni caliditatem a ptibus cordis ⁊ phibet pulsũ cordis. Et oz ut nõ approximet ei in hac hora oleuz aliqđ oino. Et oz ut regat ⁊ elõgetur ab aere frigido ⁊ pꝑe i hyeme: ⁊ fiat cũ illo illud qđ fit cũ sudante. frigus enim

opilāt poros ⁊ redire facit materias retro. Et multi
tudo potus aque frigide cū niue ⁊ introitus in do
mo vēti mala sunt valde. Et fortasse phlomia ē ma
la ꝓpterea ꝙ expellit ⁊ ꝯuertit illud qḋ ꝓcedit q̄re ca
ueat pꝰ duos dies aut tres. Et qñ accidit ex cooptu
ra ⁊ calefactōe quasi syncopis: aut accidit syncopis:
tunc necessariū est regimen aeris q attrahit ⁊ reuer-
tit ad odores canfore ⁊ sandaloꝝ: ⁊ si nō fuerit excu
satio qn detegatur corpus domui venti aut aeri fri-
gido paulatim fiat. ⁊ silr̄ qñ adiutoriū est cū calefa-
ctione aut dimissiōe infrigidationis. Et qñ incipiūt
exire ⁊ nō inuenitur cum exitu earū alleuiatio: imo
inuenitur caliditas inflata ⁊ lingua ad nigredinem
decliuis: tūc caue ne calefacias. Et oportet vt tu alie
nes ab habentibꝰ variolas ⁊ morbillū emplastratio
nē ventris. in hoc enī est timor constrictionis anhe
litus subito: ⁊ ꝙ accidit fluxus ventris malus ⁊ mi
ctus sanguinis. Et in fine eius oportet vt ꝯseruet na
tura ⁊ cibetur loco lentium sicut sunt lentibꝰ elixatis
duabus elixationibus cū renouatōne aque: ⁊ loco
lentium almazar cum tamarindis ⁊ lentibus frigi-
dis acetosis ⁊ aqua granatoꝝ ⁊ sumach ⁊ acresta et
his similibus. Medicīe aūt ingrossantes sangui
nem ⁊ infrigidantes eū ⁊ ꝓhibentes eū ab ebulitio
ne q̄ in initio precipiūtur sunt sicut rob ribes ⁊ acre
sta ⁊ aqua fructuū frigidoꝝ ⁊ sirupus alcori proprie
⁊ sirupus altelea ⁊ sirupus de iumar. Et sirupꝰ qui
dem alcori habet descriptiōes plures quas diximꝰ
in antidotario: ⁊ dicemus hic descriptioné fortem
mirabilem: ⁊ est illa que fit cū aqua lactis acetosi ite
rati ⁊ virtus eiꝰ est vehemens valde. Descriptio hec
est: Sume rob alcori partes. ij. si autem non fuerit
tibi presens: accipe alcori ⁊ fac serrare ipsum ⁊ acci
pe serraturam eius aut mole ipsum ⁊ misce moli-
tum eius cum medietate sui de sandalis in aceto di
stillata aut in aqua acreste pure diebus aliquot: deiñ
decoquatur in eo decoctione cū facilitate cū longi-
tudine donec dissoluat: deinde exprimant ⁊ sumat
de succo: ⁊ quanto acetū aut aqua acreste est plꝰ tan
to est melius. deinde sumatur aqua adog abstracto
butiro mūdificata a sua caseitate adog: aut cum co-
latione vltima que fit dimittendo residere aut cū de
coctione sicut est decoctio aque casei donec separet
aquositas: deinde sumatur farina ordei: ⁊ fiat ex ea
⁊ aqua lactis acetosi foca: ⁊ fiat acetosum illud foca
deinde coletur postea sumatur illud foca: ⁊ sit in eo
de subtili aqua or. ⁊ fiat acetosum: ⁊ quāto plus ite-
ratur tanto est melius. Sumant ergo de eo ptes. v.
⁊ sumatur aqua piroꝝ de sceni ⁊ aqua cydoniorum
acetosoꝝ plīme aq̄ ⁊ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ aqua po
moꝝ acetosoꝝ plīme aq̄ ⁊ aq̄ alzarur ⁊ aq̄ limonis ⁊
aqua prunoꝝ acetosorū ⁊ aq̄ dactilorū in primis cū
incipiūt apparere expressoꝝ ⁊ aque alcori recentis ⁊
aque moroꝝ de sceni que nō maturantur integre et
aque chrysomuloꝝ immaturoꝝ ⁊ acetosoꝝ: ⁊ succi acre
ste ⁊ succi ribes ⁊ succi preputioꝝ vitis ⁊ succi rose ꝑ
fice ⁊ succi nenufaris ⁊ succi viol. omniū añ. tertiam
partis vnius ⁊ succi acetositatis citri ⁊ succi acetosi-
tatis citranguli añ. duas tertias partis vnius: succi
coriandri ⁊ lactuce ⁊ folioꝝ papaueris humidi ⁊ en
diuie ⁊ portulace añ. quartam partis vnius: succi fo
liorū salicū folioꝝ maloꝝ ⁊ folioꝝ piroꝝ ⁊ folioꝝ al
zarur ⁊ folioꝝ ro. ⁊ folioꝝ virge pastoris añ. quartā
ptis vnius: succi barbe hirci. ⁊ ro. siccarū ⁊ nenufaris
sicci ⁊ succi berberis sicci: ⁊ se. endiuie ⁊ seminis lactu
ce ⁊ balaustiarū ⁊ nenufaris añ. medietatē decime
partis vnius: ⁊ succi mēte humide sextā partis vniꝰ
⁊ succi berberorum humidorū medietatem partis
aggregentur medicīe ⁊ succi ⁊ componantur super
ignem ⁊ ponātur in eis de lentibus partes quatuor
⁊ de ordeo excorticato ptes. ij. ⁊ de sumach partes
iij. ⁊ de granis granatoꝝ partes. iij. ⁊ decoquāt oia
ad ignē donec remaneat medietas: deinde dimittat
donec infrigidet ⁊ cōfricet fortiē ⁊ coletur ⁊ iungatur
de canfora ad omne pondus. ccc. ʒ. pondus au. i.
⁊ terat canfora ⁊ puluerizetur sup radicē cucurbite
aut kimie: ⁊ fūdat sup ea medicina cū facilitate: deiñ
liget caput eiꝰ cū re vehemētis fortitudinis: deinde
ponatur sup prunas donec sciatur ꝙ forsitan feruet
⁊ concutiatur ⁊ ponatur in vitreata ⁊ stringat caput
eius vt non perdatur canfora ⁊ lutetur, ⁊ dosis eius
sit vsq; ad. ʒ. x. Et de hominibus est qui ponit in ea
spice ⁊. ʒʒ. ⁊ seminis feniculi ⁊ anisi ⁊ ciperi ⁊ pipis
partes equales ſm quantitatem que ei videtur. Et
quando egrediuntur variole cum complemento et
pertransit septimus ⁊ apparet in eo maturatio: tūc
necesse est vt rumpantur cum acubus de auro ⁊ au
feratur humitas cum cotto. Salitio autem ne-
cessaria est et cum volueris salire: tunc elonga salitō
nem ab eis quas erupisti de magnis dolorosis ex ꝓ
pinquo: illud enim facit dolorem: imo sali illas q̄
sunt preter eas: ⁊ dimitte claudens cum eo viam ori
ficiorum suorum donec sugant salem suum ⁊ nō sa
liantur ante complementū maturationis. illud enī
fortasse faciet accidere dolorem vehementem ⁊ apo
stema. Et salitio quidem est res que est necessaria
postq̄ maturantur: ⁊ illud quidem fit cum aqua sa
lis in qua est virtus croci Et si aqua illa est aqua ro.
tunc est melius. Et aqua in qua decoquūtur tama-
riscus ⁊ lentes ⁊ rose: deinde salit est vltima ⁊ ꝓpe
si ponuntur iterum in ea canfora ⁊ sandali. hec enī
salitio maturat ⁊ exsiccat ⁊ facit cadere cum veloci-
tate. Et suffumigatio cum tamarisco est iuuatiua val
de. Et in hyeme oportet vt applicetur eger incensio
ni ex tamarisco. Et quando variole sunt vehemen-
tis humiditatis: tunc necessaria est suffumigatio cū
myrto ⁊ folijs eius. Et de regimine bono apud ma
turitatem variolarum paruarum ⁊ magnam volū
tatem exsiccationis earum est vt dormiat patiēs va
riolas super farina rizi ⁊ milij ⁊ ordei ⁊ fabarum. ⁊
magis conueniens est vt ponas ipsam impletionē
culcitre que sit rara in qua penetret virtus. Et folia
cupressi sunt bona in hoc ⁊ oleū malum est in hac
hora: quoniam prohibet exsiccationem: ⁊ qñ inci-
piunt variole exsiccari tū oportz vt liniat sup eas ex
medicinis ꝑdictis cū virtute croci. Et qñ accidūt ex

variol. vlcera: ɔfert vnguentū albū ⁊ ꝓpe ꝑmixtū
aliq̄ntulo canfore ⁊ rasura radicū canne cū aq̄ rof.
aut rasura venarū arboris salicis: aut arboris alza
rur. Et q̄nq3 ɔfert vnguentū de cerusa ⁊ lithargirio
Et q̄ sunt in naso cruste ɔfert ceratū factū cū oleo
rof. puro cū virtute ceruse ⁊ climie: ⁊ administratio
alicui⁹ olei post exsiccationē ⁊ apud vlcerationē est
bona: apud exsiccatōes q̄dē cū eo q̄d facit eadē cū
velocitate: ⁊ vlcerationē ꝓptea q̄ ipm̄ est materia em
plastri ⁊ vnguēti. Unguentū q̄dē rubeū bonū ē ad
vlcera variolarum.

De obseruatiōe mēbroꝝ ⁊ defensiōe eoꝝ a nocu-
mēto variolarū ⁊ morbilloꝝ. Ca. xi.

Membra que oportet custodiri a nocumēto
variolaꝝ sunt sicut guttur ⁊ oculus ⁊ ꝑtes
supiores nariū ⁊ pulmo ⁊ itestina: hec eni
mēbra sunt illa q̄ vlcerant̄. Fortasse eni oculus de
struit̄ ⁊ fortasse accidit in eo albugo. In gutture vō
fortasse accidit prefocatio ⁊ fortasse accidunt vlcera
q̄ ꝓhibēt deglutionē in meri: ⁊ fortasse ꝑueniūt ad
hoc vt sit illic corrosio ꝑnitiosa. In supiorib⁹ vero
ꝑtibus nariū fortasse accidunt vlcera que stringunt
meatus odoratus. In pulmone aūt accidit fortasse
ex bothor variolarū ⁊ morbilli ɔstrictio anhelitus
vehemēs ⁊ fortasse faciunt cadere in pthisim cū vl-
ceratur. In intestinis fortasse accidit excoriatio cui
succurrere est difficile. Cōseruatio aūt oculi melior
est vt fiat alcohol oculo cū almuri ⁊ aqua coriādri
⁊ aq̄ ro. in q̄ iam posita sūt sumach ⁊ canfora ⁊ ꝓpe
in ꝑmo die ⁊ cū almuri solo. ⁊ siłr fiat alcohol cū al
cohol nutrito ex aqua coriādri ⁊ aqua sumach po-
sita in ea canfora. ⁊ succus pulpe granatoꝝ est bon⁹
iterū in principio. Cū vero apparent tunc facere al-
cohol cū aqua ro. ⁊ canfora est magis ɔueniēs. ⁊ di
ctum est q̄ facere alcohol cū napta alba est bonum
in hoc. Et oleū de fisticis est de eis quib⁹ vtunt̄ mu-
lieres in regione nostra post variolas ⁊ euentū no-
cumenti in oculo ⁊ eradicat caliginē si fuerit: ⁊ recti
ficat oculū. ⁊ collirīū albū est bonū valde apud ap
paritionē bothor. Conseruatio autē oris ⁊ guttu
ris est sicut suctio granatoꝝ ⁊ suctio granoꝝ eius in
principio ⁊ suctio moroꝝ de iceni ⁊ gargarizatio cū
rob eoꝝ: ⁊ proprie q̄n conqueritur de dolore in eis
tunc oportet vt lambatur de rob ⁊ eoꝝ aliquid post
aliquid. sed superiores partes nariū cum epithima
tione ex memithe ⁊ sandalis ⁊ rob acreste ⁊ aceto.
Et odorare aceta solū est vehemētis iuuamenti. In
conseruatione vero pulmonis non est q̄ sit sicut lo
hoc ex lentib⁹ leue cum semine papaueris. Intesti
na aūt plimū q̄dē oportet vt ɔseruent̄ post inceptio
nē cū stipticis. ⁊ cū incipit solutio vētris in fine egri
tudinis curet̄ cū trociscis de spodio ⁊ ribes ⁊ troci-
scis de semine acetose.

De eradicatiōe vestigioꝝ variolarū. Ca. xij.

In hoc q̄dē loq̄mur vice alia cū loq̄mur
de decoratione: nūc vō dicem⁹ illud q̄d ē
magis ɔueniēs ⁊ magis ꝑtinēs. Et de eis
q̄ eradicāt vestigia variolarū iterū sūt radices arūdi
nū ⁊ sarcocolla ⁊ semen melonis ⁊ cortices ei⁹ exsic
cati ⁊ rizi ablutū ⁊ aqua ordei ⁊ albumen oui ⁊ cre-
ta rara vel lutum ⁊ lithargirīū ⁊ zuccarū tabarzet ⁊
amilū ⁊ amigdale dulces ⁊ amigdale amare. Et de
oleis oleū de lilio ⁊ oleū de fisticis ⁊ adeps asini cū
oleo rof. ⁊ que sunt ei siłia: ⁊ aqua que fit in vngula
cameli que assatur est vltima. Et de illis que sunt for
tiora est spuma maris ⁊ lapis piperis ⁊ costus ⁊ am
moniacum ⁊ tus ⁊ sapo cū baurach ⁊ ossa vetusta
adusta semen raphani farina raphani exsiccati ari-
stologia lupini. Et de cibis rectificantib⁹ colorē plū
beum sunt granata dulcia ⁊ cicer ⁊ vinū bonū: vitel
li ouorū sorbilini3 ius galline ⁊ alcubugi ⁊ aldurari
impinguati. Et oportet vt assiduet habēs ea balnea
tionē. Et de cōpositis est vt sumas ossiū adustoꝝ et
stercoris ouini antiqui ostracoꝝ nouoꝝ ⁊ amili ⁊ se
minis melonis ⁊ rizi abluti ⁊ ciceris omniū an̄. par
tes. x. ⁊ granorum albē ⁊ lupinorum ⁊ costi ⁊ aristo
logie longe omniū an̄. partes. v. ⁊ radicis arundi-
nis sicce partes. xx. fiat ex eis epithima cum aq̄ me
lonis aut cū aqua cucumeris siluestris aut cu3 aqua
or. aut cū aq̄ fabarū ⁊ liniatur cū eo mēbꝝ ⁊ abluat̄
in mane cū decoctōe viol. Aliud: ostracoꝝ nouorū
ossiū antiquoꝝ radicis arundinis ꝑsice amili seminis
melonis rizi abluti granoꝝ granatoꝝ costi ꝑtes eq̄
les: fiat ex eis gumera. ⁊ iterū lupini ⁊ cicer nigrū li-
niatur cum eis.

De febrib⁹ apostematū. Ca. xiij.

Iam sciuisti dispositiōes febriū q̄ sequūtur
apostemata apparētia: ⁊ q̄ sunt s̄m plimū
de genere febriū diei cū apostemata ista s3
plimum nō ꝑueniant ad cor nisi cū calefactione sua
absq3 sua putredine. ⁊ plimū q̄de3 hoꝝ est a causis
ꝑmitiuis. Cū autē peruenit putredo eoꝝ ad cor ꝓpt
suā magnitudinē aut ꝓpt suā ꝓpinq̄tatē fit febris for-
tasse nō de genere diei. Et plurimū quidē similium
horum non fit nisi a causis antecedentibus corpo-
reis ⁊ repletionalibus crudis: ⁊ quandoq3 fiunt ex
vlceribus ad que attrahuntur mēmaligne ⁊ retinē
tur in carnibus mollibus. Febres autem que se
quūtur intrinseca apostemata fortasse non fiunt ex
applicatione calefactionis ad cor sine putredine.

Et vehementiores quidem febres fiunt ab apo-
stematibus intrinsecis quando sunt ex genere heri-
sipile in quibusdam visceribus ⁊ extenditur dolor ⁊
sitis ⁊ inflammatio ⁊ significant ea significationes ꝑ
mixtionis cholere plime cum sanguine. Et hec apo
stemata intrinseca sunt sicut apostemata cerebri ⁊ ve
laminū eius ⁊ sumach auris ⁊ gutturis quandoq3
Et in velamine quod sequitur pectus: ⁊ epate ⁊ rene
⁊ vesica ⁊ matrice ⁊ intestinis ⁊ que sunt eis similia.

Et diuersificantur febres eorum in vehementia
⁊ debilitate s̄m propinquitatem cordis ⁊ longitudi
nem. Et eorum iterum febres que sunt in mēbris
carnosis est febris vehementior. Et eorum febres
que sunt in panniculis ⁊ eorum similibus est debi-
lior. Et eoꝝ que sunt in vicinitate arteriarū febris est
vehemētior: ⁊ eoꝝ q̄ sunt in vicinitate venarum solū

febris est debilior. Et non euacuantur iste febres a ꝑiodis ſm materias q̄ effundunt ad ſpatia cap: ꝑiodi nāq; earū ſunt ſm generationē earū ⁊ ſm motū ipſarū ⁊ ſm attractionē caliditatis ⁊ doloris ad ea: vnicuiq; eni humorē ꝑiodꝰ q̄ ſibi ꝯuenit. Et ſcias ꝙ multotiēs ſanat apoſtema in pleureſi ⁊ alijs ⁊ remanet febris: ⁊ ſignificat tūc ꝙ mūdificatio nō accidit. Et iſte qdē febres qn̄q; ꝓlōgant ⁊ ꝑducūt ad ethicā: ⁊ ꝓp̄e qñ apoſtemata ſunt in epate. Ille vo q̄ ſūt in velamibꝰ cum ꝯfirmat nō exſpectāt vſq; ad ethicam.

De ſignis earū ⁊ ipſarū iudicijs. Ca. xiiij.

Cum febribꝰ ex apoſtematibꝰ intrinſecis inueniunt tres ſpēs ſignoꝝ ⁊ accidentiū. ſ. ſigna ⁊ accidētia ſignificātia mēbꝝ infirmū: ⁊ ſigna ⁊ accidentia ſignificantia materiam: ⁊ ſigna ⁊ accidētia ſignificantia diſpoſitionē infirmi. Prima autē ſignoꝝ ſpēs eſt ſicut pulſus ſerrinꝰ ⁊ dolor pungitiuus apoſtematis in ꝑtibꝰ pectoris: ⁊ ſilr tuſſis ſicca in p̄mis ⁊ hūida in ſecūdo ⁊ q̄ ſūt ilr ſilia. De ſignis pleureſis ſignificātibꝰ apoſtema in ꝑtibꝰ pectoris et ad ſūmū ē dolor ⁊ ḡuitas i mēbro ⁊ ē calidiꝰ reliq̄s mēbris addita calefactōe nō ꝯſueta. Et ſic ſpaſmus qñ ipſe multotiēs aſſociat apoſtematibꝰ calidis in mēbris neruoſis. Spēs vo ſecūda eſt ſicut ſignificatio vehemētie fe. tertiane: ⁊ ſignificat ꝙ mā eſt cholerica. Accñtia vo infirmi ſunt diſpoſitiōes q̄ indicāt eiꝰ ſalutē aut indicāt ipiꝰ mortē. Et mēbra qdē occulta diuerſificant in faciēdo febres ⁊ recipiendo eas ⁊ ꝑdurationē earū ⁊ ipſarū ꝑiodis ſm magnitudinē eoꝝ in ſeipſis ⁊ magnitudinē venarū eoꝝ ⁊ ſm mēbra ſua. Nam in mēbris intrinſecis ſunt que ſūt propinqua cordi ⁊ vehemētis cōitatis ſicut velamen et pulmo. Et de eis ſunt que ſunt longinqua a corde ⁊ debil' cōitat ſicut renes. ipſi eni nō ſemꝑ faciūt ꝓpt apoſtemata ſua febres fortes neq; ꝯtinuas. ⁊ multotiens qdē ſunt interpolate ⁊ ſunt de genere febrium cōmixtarū ⁊ febriū tertianarū ⁊ q̄rtane ⁊ q̄ntane ⁊ ſextane: ⁊ fiunt cū eis rigor ⁊ horripilatō ⁊ ambiguū fit eſſe eaꝝ: ⁊ ſignificat eas grauitas in loco renum ⁊ in ꝑtibꝰ alchatin ⁊ dolor ⁊ ꝓp̄etas caliditatis in mēbro maioris ꝯſueta. Cū aūt aggregat in membro vt ſit ꝓximū p̄ncipali aut fortis cōitatis cū eo aut vehemētis ſenſus ⁊ eſt neruoſū tunc cū vehemētia febriū comitantiū apoſtemata eiꝰ accidunt ei ingētudo magna ⁊ ſpaſmꝰ. Et fortaſſe comitant ipm accidētia extranea ſicut apoſtemata matricis. aſſociat eni ei cū febre ſoda ⁊ dolor ceruicis. Et calitas qdē q̄n̄is inflāmet in eis apoſtematibus: tn̄ nō eſt valde vehemētis acuitatis ſicut eſt in cauſonide niſi ſit res magna. ⁊ cauſa in eo eſt qm̄ putredo nō eſt ſparſa neq; mota ad exteriora. Et pulſus quidē in febribꝰ apoſtematū intrīſecoꝝ eſt pulſus febriū putredinis paruus in p̄ncipio velocis ꝯſtrictōis apud ſtatū: deinde magnificat ⁊ fit velox ⁊ ſpiſſus ſm mēbꝝ ⁊ materiā ⁊ ſecūdū ꝙ ſciuiſti: deīn erit vndoſus ⁊ ſerrinꝰ ⁊ faciens ſcdʒ membꝝ in neruoſitate ⁊ carnoſitate ſua.

Et vrina ſm p̄mū eſt ad albedinē decliuis ⁊ paucitatem tincture ꝓpt declinationē materiei ad apoſtema ſm ꝙ ſciuiſti.

De cura eaꝝ. Ca. xv.

Curatio haꝝ febriū eſt curatio febriū acutarū poſt curatōem apoſtematū. Radix eni in eis eſt cura apoſtematis cū obſeruatiōe cure febris de infrigidatōe ⁊ humectatōe. Et in his febribꝰ nō ꝯcedit potꝰ aq̄ frigide neq; introitus balnei. Et ſi fuerit apoſtema heriſipila licet vt fiat poſitio rerū frigidarū ⁊ infrigidatarū actu deforis ſuꝑ ipm ſicut ſuccꝰ lactuce ⁊ ſempuiue ⁊ portulace cū aliq̄ntulo ſanich ordei albi q̄ ſine ceſſatiōe infrigident ſuꝑ niuem ⁊ ꝑmutent: ⁊ fortaſſe ꝑmiſceat cū eis oleū omphacinū aut oleū roſ. Et ſi comederit lactucas ablutas infrigidatas pertranſit ⁊ iuuatur cum eis.

De diſpoſitōibꝰ febriū cōpoſitarū. Ca. xvi.

Febres qn̄q; ꝯponūtur ad inuicē. Fortaſſe eni componūtur ex eis ſpēs ingredientes in genera elōgata ſicut compoſitio febris ethice cū febre putrida. Et qn̄q; cōponūtur ſpēs ex eis in genere ꝓximo ꝯueniētes: ſicut eſt ꝯpoſitio ſpecieꝝ febriū putredinis et ſic tertiana cū phlegmatica vtpote febris nominata hemitriteus ⁊ ſicut cōpoſitio febriū apoſtematum. Et qn̄q; componūtur de eis ſpecies ꝯuenientes in ſpecie ſicut compoſitio duarū tertianarū ⁊ duarū quartanaꝝ ⁊ trium quartanarū: q̄re fiunt due tertiane in apparitione diſpoſitionis ſm paroxiſmos phlegmatice ⁊ tres quartane in paroxiſmis phlegmatice. Et qn̄q; cōponuntur tres de febribus tertianis. ſi igit fuerint ſm coalternationē erit paroxiſmꝰ in die. iij. vehemētior qm̄ ꝑtinet ei ꝑiodꝰ diei p̄mi ⁊ inceptio diei tertie: ⁊ ſimuliter in die. v. ⁊ ſimulatur hec hemitriteo ſicut compoſitio duarū tertianarū ſimulat paroxiſmis phlegmatice. Et propter hoc non oportet vt tota occupatiōe occupetur cum paroxiſmis: imo oportet vt occupetur cū accidentibꝰ. Et qn̄q; accidit ſi fuerint febres iſte tertiane pure vt feſtinent paroxiſmi earū ad contentā. i. ad illam que fortior eſt ita vt deſtruat debilior earū p̄us. Et qn̄q; ſignificat compoſitionem reditio horripilatōis vel opilatōis poſt quietē.

Et turpe qdē eſt medico ſcienti ſignificationes cuiuſq; febris ⁊ accidentia eius vt nō percipiat cōpoſitionem a primo die aut ſecundo. Et cōpoſitio febris ethice cū febre putredinis eſt ex illis que valde ambigua ſunt qm̄ ipſi vident interpolatōes ⁊ inceptōnes rigoris ⁊ horripilationis ⁊ reditionem ſudoris ſi fuerint ⁊ horas ꝑticulares: q̄re exiſtimant ꝙ ſint illic febres putredinis tm̄ inſeꝑabiles aut cōpoſite cōtinue ⁊ interpolate. Et qn̄q; continuatur compoſitio ita vt appareat febris continua ſimilis que ſimilatur ſinocho: ⁊ tunc quidem nō eſt excuſatio reditionis ad ſignificatōnes. Et ſi fuerint paroxiſmi breues nō conſequitur eoꝝ continuatio niſi ꝓpt rem magnam de multitudine numeri eorū: ⁊ proprie et fortaſſe vides interpolationes harum febriū lōgas.

Et cū q; componūtur febres diuerſe ſicut hermitriteus eradicatur poſtrema earū ⁊ remanet chroni

eã pura siue sint due interpolate aut due ꝯtinue aut interpolata ⁊ continua. Et qñqꝫ ponitur cũ hemitriteo alia tertiana ⁊ phlegmatica ⁊ melancholica: nã si est cum tertianã eradicatur tertiana ⁊ purus fit hemitriteus: ⁊ si est cũ phlegmatica aut melancholica eradicatur hemitriteus ⁊ depuratur phlegmatica: ⁊ similiter melancholica. Et qñqꝫ accidit cõpositio in eis ſm modũ aliũ ⁊ est vt cõponatur interpolata ⁊ cõtinua diuersi generis: aut conueniẽtes ambe in eo: aut ꝯueniẽtes in specie sicut tertiana ꝑiodica cũ tertiana inseparabili. ⁊ sicut cõponunt due interpolate: siľr ꝯponunt due ꝯtinue. Quidam aũt existimauerũt ꝙ due ꝯtinue nõ cõponũtur sicut due tertiane: qm̃ qñ materia est intra venas nõ est possibile vt diuersificetur illud in quo accidit putredo: putredo enĩ est ꝓcedens in toto. Et hec sententia nõ est de illis que necessaria sũt proculdubio apud me qm̃ putredo incipit ꝓculdubio ex loco. deinde spargitur: deinde currũt indicia vehemẽtie ⁊ interpolationis ſm gradationẽ putredinis ꝑ̃me ⁊ ſm eaꝫ sũt ei motus. Nõ ergo elongat qn accidat putredo cui sit dominiũ aliqḋ incipiens in ꝑte materierũ cui nõ sit dominiũ sequẽdi aliud: imo aggregat in ea vt incipiat ⁊ vt sequat siľ: q̃re erit ei gradatio tꝑis q̄ expit. Et spẽs qdẽ ꝯpositionis febrũ sunt tres: intrans: ⁊ coalternata: ⁊ cõicans. Et intrans est vt ingrediatur vna earuꝫ sup alterã. Et coalternata vt ingrediatur post eradicationẽ eius. Et cõicans est vt incipiat cũ ea. Et cũ videris febrẽ conclusam ⁊ est in ea rigor ⁊ nõ sudor: ⁊ fortasse accidit in rigoribus pluribꝰ sudor vnꝰ: tũc testifica ꝯpositionẽ in ea. Et siľr cũ videris in conclusa superfluitatem in frigore extremitatum ⁊ rigore sed parum de ambobus tunc fortasse est in conclusa.

De hemitriteo. Ca. xvij.

h Emitriteus est febris cõposita ex duabus febribus: quarũ vna est tertiana ⁊ altera est phlegmatica: ⁊ fit in die vno paroxismus tertiane ⁊ quottidiane simľ: Aut ſm semitã cõitatis ⁊ inuentionis: Aut ſm semitã coalternatõis ⁊ vicinitatis: Aut ſm semitã introitus. Et de diuisionibus difficilior ad cognoscendũ est ꝑ̃ma: deĩn secunda. Et qñqꝫ sunt febres due ꝯtinue qñ due putredines sunt intrinsece: ⁊ qñqꝫ due sũt ꝑiodiceq̃ eradicantur qñ due putredines sunt extrinsece. ⁊ qñqꝫ est continua cholerica: quia eius putredo est intrinseca ⁊ phlegmatica est ecõtrario ⁊ qñqꝫ est econtrario. ⁊ qdã ponũt hemitriteũ puꝝ febrẽ cõpositã: n q̃ fit ex tertiana extrinseca ⁊ phlegmatica intrinseca ⁊ illam que est preter eã nominant nõ puram. ⁊ nõ est illud de illis in quibꝰ supflua occupatio sit habẽda. Et fortasse antecedens ad putredinẽ est cholerica: ⁊ fortasse antecedẽns ad putredinẽ est phlegmatica ⁊ fortasse venĩũt simul. Et iterũ qñqꝫ est materia faciẽs fe. phlegmaticam magis dñans: ⁊ qñqꝫ est materia faciens febrẽ cholericam magis dominans: ⁊ quõcũqꝫ sit materia phlegmatice põit paroxismos cholerice lõgiores ⁊ tardioris crisis: ⁊ materia cholerice ponit paroxismos phlegmatice ecõuerso. Et fortasse extẽdit hemitriteus lõgo tꝑe. s. vsqꝫ ad. vij. mẽses ⁊ supra. ⁊ qñqꝫ fit ex hemitriteo egritudo acuta. ⁊ qñqꝫ est hemitriteꝰ de febribꝰ magis interficientibus: qm̃ ꝑducit ad ethicã ⁊ egritudĩes chronicas vł erroneas ⁊ difficiles.

De signis hemitritei. Ca. xviij.

m Agis propriũ signoꝝ eiꝰ ⁊ ꝑ̃mũ eoꝝ licꝫ necessaria sint comparia: alia est vt sit spaciuꝫ huiusmodi febris in vno. duoꝝ dierũ longius spacio tertiane ⁊ magis quieta: deinde sit in die alio leuioris paroxismi ⁊ paucoꝝ accidentiũ. Et qñqꝫ iterat in ea horripilatio ſm plurimũ aliquotiẽs ꝓpť illud qḋ accidit de pugna duaꝝ materierũ: aut introitu vniꝰ eaꝝ sup alterã. ⁊ fortasse accidit hec iteratio tribꝰ vicibus aut quatuor ⁊ iam calefiunt mẽbra aliqua horripilatione fixa adhuc. Et ex hac qdem que est hemitriteus corpus nõ mũdificatur integre. Et qñqꝫ fiunt ꝑncipiũ eius ⁊ augmentũ ipiꝰ vehemẽtis cõmotionis: ⁊ propterea qñ fuerit cõicatio aut fuerit in huiusmodi hora: tunc enĩ fiunt horripilationi reditus ⁊ est status longinquꝰ: ⁊ cũ existimatur ꝙ corpus iam calefactũ est ⁊ fe. habet statũ inuenis horripilationẽ redeuntẽ: ⁊ ista accidẽtia sũt ꝓpť pugnaꝫ humoꝝ. Et status qdẽ egritudinis in horis ꝑticularibꝰ ⁊ vniuersalibꝰ est ante statũ phlegmatice ⁊ velocior statu eius ⁊ tardior statu cholerice qm̃ calid tas nõ expandit nisi cũ labore ⁊ ꝓpẽ in ꝑ̃mis: ⁊ fit fortis eiꝰ acuitas apud statũ. ⁊ siľr fit declinatio lõga ꝓpť illud qḋ accidit de stationibꝰ quas efficit reluctatio vnius duarũ materierũ cũ alia: ⁊ paꝝ qdẽ tepescit cũ sudore. Et in hac fe. dies tertius de diebꝰ eius est simiľ ꝑ̃mo: ⁊ quartus secũdo. ⁊ qñqꝫ cadit significatio sup hemitriteũ ex modis diuersis. nam qñqꝫ accidit ex cõsuetudinibꝰ: ⁊ qñqꝫ accidit ex accidentibꝰ. Et casus ꝯsuetudinũ est sicut si in corpore hominis multiplicetur cholera ⁊ putredo eiꝰ: deinde vtatur delicijs ⁊ dimittat exercitia ⁊ vtať cibis de speciebꝰ regiminis generãtibꝰ phlegma. aut multiplicet in corpore hominis phlegma ⁊ putredo eiꝰ deinde exercitet plurimũ ⁊ vtať eo qḋ generat choleraꝫ de speciebus regiminis si fecerit necessarium etas illud in eo ita vt fiat adolescens post pueritiam ⁊ dominium humiditatis: aut fiat senex post iuuentuteꝫ ⁊ acuitatem complexionis. Ex accidentibus vero sicut est pulsus ⁊ vrina ⁊ processio eius quod procedit ex vomitu ⁊ egestione: ⁊ dispositione digestionis ⁊ signa eius ⁊ dispositio sitis ⁊ dispositio tactus et dispositio horripilationis ⁊ rigoris ⁊ dispositiones horarum ⁊ paroxismorum. Pulsus autem fit in ea minoris magnitudinis ⁊ velocitatis ⁊ frequentie q̃ꝫ ille qui est in tertiana: ⁊ contrarie earũ sunt minores q̃ꝫ ille que sunt in phlegmatica. Vrina vero est tarde digestionis: ⁊ vomitus est permixtus ex cholera ⁊ phlegmate: ⁊ egestio ẽ ꝑmixta ex cholera ⁊ phlãte. De dispositõe aũt calefactõis ⁊ frigoris et sitis ⁊ horripilatõnis ⁊ horarũ paroxismoꝝ iam lo

euti sulmus qd̄ oportuit. Et nō expectat statio sup
dominātē duoꝝ humoꝝ nisi p vincētē ex significa
tionibus: nā si dn̄atur phlegma sunt paroxismi lō
giores τ horripilatio minor τ coartatio τ ,ppꝛie in
pulsu fortior: τ extremitates sūt velociores ad susci
piendū frigus in principijs egritudinis τ tardioris
mūdificationis a suo frigore. τ sitis ē minor τ vo
mitus cholere minor: τ vrina vehemētioris albedi
nis τ cruditas τ sudor minor. τ etas pueritia aut se
nectus τ cōplexio corporis significat eā. τ silr ꝯsue
tudo τ que currūt cū ea. τ si dn̄atur cholera sūt pa
roxismi breuiores τ extremitates velociores ad cale
factionē τ sitis τ vomitus cholere plus τ sudor ma
gis exuberās. τ fortasse declināt ad horripilationez
que ē sicut rigor τ fit vrina vehemēti⁹ tincta. τ etas
τ iuuentus τ cōplexio corporis qn̄qꝫ significāt eaz
τ similiter consuetudo τ que currūt cū ea. Et quan
do equantur duo humores frequētantur significa
tiones τ est horripilatio pura completa non rigor
τ non perueniens ad rigorē. Et quādo cōpositio ē
manifestior in periodica τ cōtinua quā plures ho
minū appropriāt noīe hemitritei puri τ ē ꝯtinua ip
sa phlegmatica ē rigor debilior: qm̄ materia extri
seca est cholerica τ nō est ꝯtrariuz ei ex parte phleg
matis extrinseci cū ea in eo qd̄ necessariū ē de rigo
re: sed est debilior. τ fortasse iteratur i ea frig⁹ τ hor
ripilatio ita ut faciat errare instat sicut scis τ multi
plicatur in ea caliditas viscerū τ vētris cū frigore ex
tremitatū: τ fit pulsus vehemētioris paruitatis τ ra
ritatis. Si autem continua est ipsa cholerica nō
fit rigor neqꝫ magna horripilatio τ fit pulsus ma
ior τ velocior τ angustia vehementior. τ si cōponū
tur due cōtinue non erit rigor omnino. Et accit
tertiane continue ut alleuietur ante alleuiationem
phlegmatice licet non redeat ante ei⁹ reditionem.

De cura hemitritei. Capitulum xix.

Ecessariū est in hemitriteo vt vehemētem
hēas sollicitudinē in euacuādo materiam
ſm species euacuationis ex solutione ven
tris ex vomitu τ ,puocatione τ sudatione plusqꝫ ve
hementia que est per extinctiua. Et cū solutiuis oꝫ
vt ꝯueniat digestio nisi sint ex genere que leniūt na
turam τ soluunt τ non inquietant sicut aqua lebleb
cū geleniabin si fuerit illud qd̄ supet phlegma: τ siē
tereniabin τ siracost τ infusio tamarindi τ sirupus
viol. si dominans fuerit cholera. τ sicut quod com
ponitur ex istis fuerint duo humores quasi pares:
τ post apparitionē digestionis si euacuatio fiat hu
moris cū fortib⁹ ꝑtransit. Et vomitus oportet vt sit
iterū ſm humorē dn̄ātē: aut ex aqua raphani cuz
sirupo acetoso calido aut sirupo acetoso cum aqua
calida. Et ,puocatio oꝫ ut fiat cū eis in quib⁹ ē equa
litas. τ cū manifestat in potādo decoctiōes ante di
gestionē timet birsen vel sirsen. Medicie v̄o iuuati
ue in via ꝑueniēte ad statū ad rectificādū mā̃z τ ma
turādū ipam τ succurrēdū nocumētis eius: ex sigu
laribus ē absynthiū vez post septimū τ āppitionez
digōis ita ut sit romanū qd̄ ex ipso bonū ē. τ cuz in
festinas cū eo mouet hūores τ nō euacuat eos. cūz
sumit facit accidere angustiā τ tristiciā τ nauseā: de
inde reuertit sup eos cū sua caliditate τ exsiccat eos
τ cū sua stipticitate facit eos pigros. Et Gal. quidē
τ qui ante eū fuerūt curauit eos cū aqua ordei in q̄
est virtus piperis. Et dixit quidā primorū medicoꝝ
ꝙ Gali. trāsgressus est in alienatione: τ stetit vbi oꝫ
ut miretur de eo τ nō sciuit ꝙ pip inflāmat febrez: τ
aqua ordei pigrā efficit materiā. Et iste quidē ꝯtra
dictor errauit errore qui nō appropriat in hac intē
tione: imo ea non datus in adiutorio nature qū pre
parat ad resistendū hmōi materijs ē cū medicinis
ꝯpositis ex infrigidātib⁹ τ calefaciētib⁹ vt discernat
naturas inter duas virtutes: quare occupat infrigi
datiuū cū febre τ ꝑtibus cordis τ calefactiuū cū mā̃
τ quis ē qui curet hemitriteū absqꝫ hoc. Et si natu
ra nō est fortis ad discernēdū tūc non ,pdest curatō
quocūqꝫ modo fiat. τ errauit in alijs modis in alla
tione quoꝝ nō ē necesse nos incedere via ,plongan
tiū. Et iste quidē ꝯdictor dixit ꝙ oꝫ ut administrēt
subtiliātia quib⁹ nō est fortis calefactio sicut apium
τ anetū: τ nō sciuit ꝙ possibile ē vt piper infrigidet
minoratione sui ad hoc ut frangat eius calefactio τ
nō abreuiet eius subtiliatio a subtiliatione apij plu
rimi τ fit aqua ordei adiuuans ipm in faciēdo per
uenire virtutē eius τ destruēdo supfluitatē eius τ fa
ciēdo cadere materias ad ipm: ut alleuiat penetra
tio virtutis ei⁹ in eis. Amplius mirabile fuit qd̄ ipe
posuit Gal. de illis qui ignorant ꝙ piper inflāmat
febrē τ noiat ipꝫ de ill qui obliuiscūt ad hoc vbi in
dicat de hoc. Cōposita v̄o de medicis qb⁹ oꝫ vti in
hac hora sē sicut trocisci de absinthio τ trocisci d̄ ro
sis. Trocisci leues boni ad hemitriteū. ℞. rof. radi
cū liquiritie amboꝝ an̄. ʒ. iiij. tereniabin. ʒ. iij. spice
succi absinthij spodij oiuz an̄. pond⁹. ʒ. ij. fiant ex
eis trocisci. Trocisci alij ad inflāmationem. ℞. ro
sa. ʒ. vi. seminis acetose gūmi oium ana. ʒ. iiij. ami
li pondus. ʒ. iij. berberis spodij seminis portulace
omnium. ana. pondus. ʒ. ij. dragaganti croci spice
reub. oium an̄. ʒ. i. cāfore pond⁹ tertie. ʒ. i. fiant tro
cisci. Trocisci alij boni habentib⁹ hanc febrē τ ,p
pꝛie quando conqueruntur cū hoc de solutione vē
tris τ tussi. ℞. spice aromatice xiloaloes croci berbe
ris τ succi eius oium an̄. ʒ. iij. reubarbari. ʒ. iiij. spo
dij rof. cum capitibus suis lacce gummi torrefacti
karabe omniū ana. ʒ. v. seminis acetose torrefacti. ʒ
vi. crete romane. ʒ. vij. fiant trocisci. Descriptio
alia bona. ℞. rof. rubearuz. ʒ. vi. berberis gummi
se. acetose oium an̄. ʒ. iiij. spice eupatorij spodij ami
li se. portulace granorū cucumeris oium ana pon
dus. ʒ. ij. se. endiuie se. cuscute oium an̄. ʒ. i. ʃ. succi
liquiritie. ʒ. i. lacce reubarbari amborū ana. ʒ. ʃ. ag
gregentur illa τ fiant trocisci. Pillule bone ad
hanc egritudinez τ oēs chronicas τ febres ledētes
viscera τ ,ppꝛie qū mā̃ phlegmatica ē magis vicēs
℞. aloes masticis myrobalāoꝝ citrioꝝ reubarbari

succi eupatorij succi absinthij rof.rubearum oium añ.ptes equales croci ptẽ.5.fiant pillule cuȝ aqua endiuie ⁊ sit dosis.ʒ.ij.cũ sirupo acetoso. Descriptio bona conueniẽs ꝓpe vel post digestionẽ ℞.aloes masticis succi absinthij rof. oium equalit: croci.ʒ.5.informẽter pillule cũ aqua endiuie ⁊ sit dosis ʒ.ij.cũ sirupo acetoso.

De recidiuatione. Capi.xx.

Recidiuatio est deterioꝛ radice: ⁊ consiliuȝ quidẽ est ut in ea nõ sit inceptio ad curandũ donec manifestus sit mod⁹ egritudis nã ſm plurimũ est seua.

Fen.ij.de pꝛonosticatione ⁊ iudicijs crisis. C.i.

Nos dicem⁹ in hac fen dispositiões crisis ⁊ dies eius ⁊ signa ipsi⁹ ⁊ signa digestiõis. ⁊ qd̓ appropriat vnicuiqȝ significationũ de iudicio ⁊ de signis bonis ⁊ nõ bonis. Et iste quidẽ sunt res sup quas resoluũtur res in hac pnosticatõe. Et pnosticatio est vt dicat de significatiõib⁹ inuentis sup rẽ futurã ad quã puenit dispositio egritudis de euasione aut pditiõe ꝓpter illud qd̓ cognoscit de virtute ⁊ fixiõe ei⁹ aut casu ipsius aut cognitiõe hoꝛe eius ⁊ modi qui erit: verbi gratia an erit.

Tractatus.i.de crisi de intentõibus significationũ eius ⁊ bonitatis ⁊ malitie in crisi ⁊ quid ẽ in diuisionibus suis ⁊ suis iudicijs crisis. Ca.ij.

Crisis intẽtio ẽ sepatio in locutionib⁹ Et ipius dispositio est alteratio que fit subito aut ad latus sanitatis aut ad latus egritudis. ⁊ hȝ significatiões qb⁹ puenit medic⁹ ad id qd̓ fit de ea. Et declaratio huius ẽ ꝙ egritudo coꝛpoꝛi ẽ sicut inimic⁹ exterioꝛ ciuitatis. ⁊ nã sicut dñs ꝯseruãs eã int̓ quos ambos iã cucurrerũt rixe leues de quibus nõ curatur: ⁊ iã vehemẽs fit inter vtrosqȝ pugna quare accidũt tunc ex signis vehemẽtie pugne dispositiões. Et cause sicut ipulsio foꝛtis ⁊ sicut rugitus ⁊ clamoꝛ ⁊ sicut cursus sanguis: deinde fit sepatio in tẽpe nõ sensate quãtitatis. ⁊ quasi nocumẽto vno: aut vicat dñs exterioꝛẽ aut ut vincat inimicus exterioꝛ regẽ. Et victoꝛia quidẽ aut erit cõpleta in qua erit vnius duaruȝ partiũ cõpleta supatio ⁊ dimissio ciuitatis: aut erit nõ cõpleta in qua erit supatio nõ ꝓhibens reditũ ⁊ reuersionem ita ut accidat pugna vice alia. aut vicib⁹ plurib⁹: ergo erit tunc crisis sepatio i finecarũ. Et sicut cũ dñs vincit supueniẽtẽ ⁊ fugat ipm ⁊ expellit: aut ita ut expellat eũ expulsione totali ita vt quiescat ciuitas ab eo ⁊ vicini eius ⁊ reliqui fines ꝯiuncti cũ ea: aut expellit cũ expulsiõe nõ vli: imo fugat eũ a ciuitate ⁊ nõ põt fugare ipm a finib⁹ alijs ꝯtinuatis cũ ciuitate. Silr̓ virtus q̃ venit cũ crisi bona aut expellit mãm ledẽtẽ a fũdamẽto coꝛpis qd̓ ẽ coꝛ ⁊ pꝛincipalia mẽbꝛa: ⁊ a finib⁹ eius qui sũt extremitates: aut expellit eã a fũdamẽto: sȝ nõ põt expellere eã ab extremitatib⁹: imo puenit ad eas ⁊ noiat crisis pmutationis. Et ois egritudo q̃ remouet: aut remouetur ſm semitã crisis aut ſȝ semitã resolutionis: ita vt resoluat mã paulati donec finiat gradati Et hmõi quidẽ plim fit i egritudinibus chꝛonicis ⁊ materijs frigidis quas signa timoꝛosa ⁊ mot⁹ pꝛaui nõ antecedũt: ⁊ silr̓ ois egritudo que iterficit aut interficit' ſm semitã crisis aut ſm semitã arefactiõis ⁊ est ut resoluat paulati. ⁊ melioꝛ quidẽ crisis est cõpleta in qua est fidutia manifesta apparens que hȝ accidẽtia salua quã aliqs dierũ crisis idicat casuraȝ eẽ in die crisis laudabilis. Et ois quidẽ crisis aut ẽ laudabilis aut mala: ⁊ vnaqueqȝ aut ẽ ꝯpleta aut diminuta. ⁊ cõpleta quidẽ aut ẽ ita ꝙ nã expellit materiã expulsiõe totali aut cũ pmutatiõe. Et de crisi quidẽ diminuta ẽ quedã aliquãdo quã sequit: i bona quidẽ resolutio ⁊ in mala arefactio. Et diminute quidẽ crisis dies indicat diẽ crisis cõplete cadẽtis in egritudinib⁹ materierũ subtiliũ calidarũ virtute existente foꝛti. Et pmutationis crisis expectat vbi ẽ virtus debilioꝛ ⁊ dies indicatiõis ⁊ illud in bona ⁊ mala simul. Et expectat crisis mã existente grossiore. Et pꝛime quidẽ dispõ iterũ diuersificat: nã cum mã existit in ea vehemẽs facit crisim p sudoꝛeȝ. ⁊ si fuerit infra illud quãuis sit valde calida facit crisim cũ fluxu san.nariũ: ⁊ si nõ p fluxũ vrine: ⁊ si nõ per fluxũ ventris ⁊ vomitũ. Et scias ꝙ mucus ⁊ sanies auris ⁊ lippa ⁊ lachꝛyma sunt de crisibus egritudinũ capitis. ⁊ sputũ de crisib⁹ egritudinũ pectoꝛis: et aptio sanguinis hemoꝛꝛoidarũ ẽ crisis bona egritudinũ multarũ: verũtamẽ nõ accidit ſm plim nisi in eo in quo currit ꝯsuetudo eius. Et acutioꝛ quidẽ crisium ⁊ ꝓpinquioꝛ ad separationeȝ ẽ fluxus san.nariũ: quoniã cõsequit expulsionẽ materiei in vice vna. deinde ẽ fluxus vẽtris: postea vomit⁹: deinde vrina: postea sudoꝛ: postea exiture. Et exiture qdeȝ sunt de genere crisis pmutationis ⁊ ꝯtingit qñqȝ vt exiture sint foꝛtioꝛes sudoꝛe in crisib⁹. naȝ plerũqȝ remouentur p eas egritudines subito siue sint salue siue male moꝛtificãtes mẽbꝛa. Et exiture quidẽ quibus fiunt crises diuersarũ sunt specierũ. s. carbũculi ⁊ dubellet ⁊ tuayn ⁊ foꝛmica ⁊ herisipila ⁊ ignis psicus ⁊ herpesestiomenus ⁊ variole ⁊ sinãces ⁊ vlcera multiplicata in coꝛpoꝛe. Et fit crisis qñqȝ aut aliquid eius cũ qua cõgelantur lacertus ⁊ neruus ⁊ p scabiẽ qñqȝ ⁊ spẽs eius ⁊ ipetiginẽ ⁊ cancrũ ⁊ albaras ⁊ glãdulas ⁊ rupturaȝ ⁊ varices inflationũ extremitatũ ⁊ alia ab istis. Et de spẽbus pmutatiõis sunt q̃ nõ pducũt ad exiturã: deiñ faciũt sicut toꝛturã ⁊ spasmũ ⁊ mollificationẽ ⁊ doloꝛes anche ⁊ doꝛsi ⁊ testiculoꝝ ⁊ geniculi ⁊ icteritiã ⁊ elephãtiã ⁊ varices. Et scias ꝙ crisis facta ex pmutatiõe qua fit crisis dũ nõ accidit nõ accit sanitas. Alteratio ãt pmutationis que fit ad inferioꝛa est laudabilioꝛ ⁊ exitura est laudabilioꝛ: Et permutatio que ẽ ad exterioꝛa ⁊ post digestionẽ cõpletã ⁊ longinqua a mẽbris pꝛĩcipalibus est laudabilioꝛ. Et significatoꝛi quidẽ inest vt significet de dispositiõib⁹ significãtib⁹ sup crisiuȝ bonã ⁊ crisim malã. Et sicut cũ inimic⁹ expu

gnat ciuitatē τ extollit in pugna τ coartat τ subliat
litem expanduntur signa victorie vehemētis dn̄o de
fensore longinquo nō accipiēte arma sua neq3 po
tente vti instrumētis suis sunt signa ad testificādum
illud qd̄ vult vt sit de victoria defensoris aut victo-
ria inimici expugnātis. τ significat de dispositioni-
bus testificationis significātib⁹ maliciā dispositōis
domini. Et si dispositio fuerit ecōtrario tūc iudiciū
erit ecōtrario. Similiter quē egritudo mouet signa
crisis que ego dicā ante casum digestionis signifi-
cat exiturā in mēbro aut rē aliā τ fortasse erit post
sanitatē. Et laudabilior quidē pmutationū signifi
cat crisim malā. τ si fuerit illic digestio aliqua signi-
ficat crisim diminutā. Et si fuerit illic digestio com
pleta significat crisim bonā completā. Et cōpleta q
dē crisis fit apud statū τ fortasse aduenit cū incipit
declinatio. Et ppter hanc cām ipedit crisim cōple
tā frigus vehemēs qm̄ egritudinis status in ipo fit
difficilis qūo ergo erit eius declinatio. Et multoti-
ens quidē ē necessariū medico succurrē nocumēto
frigoris calefaciēdo locū τ fundēdo sup ventrē in-
firmi oleū calidū vsquequo videat sudorē incipere
deinde abstineat ab effusione τ abstergat sudorem
τ cōseruet locū fm equalitatē. Et scias q motus
crisis cū accidunt in diebus τ horis in quibus cur
rit cōsuetudo nature ad ipugnādā egritudinem ex
purgatione que fit cū est apparatio nature in eligē
do horā aut eligendo dispositionē cū auxilio dei sit
in quibus habetur fiducia. Si aūt accidat pugna
egritudine incitāte eā τ inquietudo: τ illud ē de eis
que significant vehemētiā oppressionis egritudinis
τ pmutationis materiei ppter illud qd̄ tendit semp
apud declinationē humoris ad os stomachi: quare
mouet vomitū: aut ad fundū eius quare mouetur
fluxus vētris. Et silr est dispositio cū facit accide-
re tussim τ sternutationē. Et silr cū sunt significatio
nes significantes q crisis eueniat in die sicut quar-
todecimo: qm̄ antecedit sēp eū τ inuenit principiū
crisis moueri ante ipm in die quāuis sit creticus sicut
vndecimus: tūc illud significat q crisis nō erit com
pleta τ licet qn̄q3 sit bōa: sed significat q natura iu
uata est in pugna. Qd̄ si egritudo fuerit mala frau-
dulēta tūc nō sperat q crisis sit bona. τ si egritudo
fuerit salua tunc nō speratur q crisis sit cōpleta. Et
ad vltimū quidē antecessio motuū crisis ante statum
quē egritudo illa meret: aut fit ppter virtutē egritu
dinis aut ppter vehemētiā motus eius τ acuitatis
ipsius: aut ppter causam extrinsecā excitantē quod
de ea quietū est ppter errorē in cibo aut i potu: aut
exercitio aut ppter accidēs animale: nā accidētib⁹
animalibus inest introitus in motione crisis τ i al-
teratione partis eius: timor eni ponit crisim ut fiat
fluxu ventris aut vomitu aut vrina: τ gaudium facit
ut ipsa fiat sudor. τ illud quidem fit fm motū spiri-
tus ad interiora τ ad exteriora. τ quando antecedit
pugnā taliter ut virtus nō figat cū ea vsq3 ad statum
est illud significatio mortis: τ fortasse remanet vir
tuti residuū aliquod vsq3 ad statū τ est saluū. Et sci

as q crisis nō cadit in die τ hora quietis τ trāquilli
tatis neq3 in hora tēporis a vehemētia nisi raro et
parū. τ primū amborū est minus. Et archigenes q
dem neq3 vidit ipsū in crisibus suis nisi bis. τ Gal.
semel. Et melior quidē crisis ē illa que fit i hora sta
tus. in ea vero que ipsū antecedit non est fiducia: im
mo est aut diminuta aut mala cōpressiua. in princi
pio nunq3 fit crisis nisi pniciosa. Et ad vltimū qui
dē accidētia signorū crisis in primis dieb⁹ egritudis
significat pnitionē: τ in eius augmēto cū ē laudabi
lis significat crisim diminutā: in declinatione vero
nunq3 fit crisis. Qualiter vero eueniat in ipsa mors
aut dispositio que nō est bona crisis post dicemus
Et scias q crisis in egritudinib⁹ saluis postponit
natura .n. nō est egressa qr possibile ē ei vt expectet
vsq3 quo inueniat cōplemētū digestiōis τ in morti-
feris antecedit. Et nō relinquit eger ab ipugnatio
ne sue egritudinis subito: τ non ē fm semitā resolu-
tionis nisi quia est quādoq3 euacuatio laudabilis
aut exitura laudabilis. τ resolutionem aūt liberantē
τ arefactionē mortificantē nō antecedūt accedētia
timorosa neq3 euacuationes sensibiles. Et scias q
egritudines sunt diuerse: de eis eni sūt que mouent
in principio deinde sedātur τ quiescūt τ de eis sunt
que sunt econuerso. Et multotiens quidē significāt
significationes q crisis erit per expulsionē materiei
egritudinis a natura ad latus aliquod: τ i expulsio
ne materiei ad ipm ē nocumentū quare necessarium
est ut confortetur illud latus τ illud mēbrū τ declinet
materia ad ɔtrariū. Et scias q quandoq3 venit cri
sis τ numeratur ex sexto τ est septimi τ iā tūc verifi-
cat principiū egritudinis: nā bona crisis raro fit in
sexto. Et scias q species alterationis egritudis sūt
sex. egritudo eni aut alteratur ad sanitatem subito:
aut ad mortē subito: aut ad sanitatē paulati: aut ad
mortē paulati: aut aggregant in ea vtreq3 res τ con
uertitur ad mortē aut ad sanitatē. τ scias q nomen
crisis fm q dixit ille cuius sermoni creditur ē deri
uatū in lingua greca a separatiōe plocutionis que
est vni duorū disputantiū aut cōtrouersantiū apud
iudices sup aliū quasi sit separatio τ exitus ab alte-
ratione.

De fmone vniuersali de signis crisis. Ca. iij.

Crisim antecedūt quādoq3 si casus ei⁹ fue
rit nocturnus in die: τ si fuerit eius casus
diurnus in nocte dispositiones τ res que
sunt signa eius sicut inquietudo τ angustia τ volu-
ptatio τ grauitas τ conturbatio sensus τ dolor capi
tis τ dolor colli τ vertigō τ scotomia τ imaginatio
nes corā oculis τ tinitus τ sōnus τ pruritus in na-
so τ alteratio coloris in facie τ lepore subito ad ru-
bedinē τ citrinitatē τ tremor labij τ oculorū τ pul-
sus cordis τ nausea τ sitis τ tremor cordis τ dolor
in stomacho τ strictura anhelitus τ difficultas acci
dens subito τ grauitas hypocōdriorū τ tēsio ineis τ
dolor τ salt⁹. τ dolor i dorso τ salt⁹ in lacerto τ pū
ctura τ rugit⁹. τ qn̄q3 accidit horripilatio significās
eam. τ accidit dolor lassitudinalis. τ qn̄q3 alterat

pulsus a dispositione sua in ea ⁊ significat ipsam. et retinētur quandoqꝫ causa crisis res quarū consue-tudo fuit ut euacuerentur ut sanguis mēstruus aut hemorroidarū aut fluxus vētris ⁊ significat ꝙ motus eius vadit econtrario in parte. Et signa nocturna diurnis sunt vehemētiora: ⁊ causa in hoc ꝓculdubio vt sit est quoniam materia faciēs egritudinē auget accidētia ⁊ significatiōes causa sui motus

Et diuersificatur aut propter diuersitatē materie: aut causa diuersitatis motus: et diuersitas quidem causa diuersitatis materie est verbi gratia: vt sit motus materie quando est ad superiora. Deinde significent significationes speciei egritudinis et etatis ⁊ complexionis ⁊ aliaꝝ ꝙ materia ē sanguinea expectat tunc medicus fluxum sanguinis nariuꝫ. ⁊ si significant ꝙ ipsa est cholerica expectat vomituꝫ ƒm plurimum nisi alie significationes ei approbante significēt fluxuꝫ san. nariū. multotiēs eni fit crisis eius fluxuꝫ san. nariū ⁊ antecedūt eā imaginatiōes cholerice. Et fluxus quidem sanguinis nariū quandoqꝫ cōsumit materias egritudinū furiosarum et fit sanitas statim. Cā autē partis motus quoniā ipsa mouetur vt violenter vadat super mēbra principalia ⁊ que sequūtur ea de visceribus ⁊ facit accidere nocumētū in operatiōibus suis ⁊ ad impedimētum consequens ea sicut eueniūt ex parte cerebri ꝑmixtio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ qđ diximus cū eis: ⁊ ex parte cordis pulsus cordis ⁊ malitia anhelitus ⁊ quod diximus cū eis vtrisqꝫ. Aut mouetur versꝰ expl'sionē ⁊ fit illđ ƒm duos modos: nā aut īcipit expellendo ex omni parte ⁊ longitudine ⁊ est illud ad totū illud quod apparet: ⁊ est hoc cū sudore. aut incipit tendere versus partē vnā ⁊ cū incipit pars eius ex oī ꝑte fortasse est pars taliter ꝙ quando incedit non est excusatio quin incessus sit per mēbra principalia. sicut pars altera: nam materia tendens ad eā pertransit super fines mēbrorū quare accidūt anhelitus: ⁊ super fines cerebri iterū accidētia similia accidentibus eius si nō esset expulsa: imo eēt violenter ibi permanēs. ⁊ fortasse est pars versus mēbra que sunt minus ꝗ̄ principalia sicut os stomachi cū intētio materiei expellende per crisim est ut expellat vomitu. Aut est de principalibus verūtamen est tollerans cōmune officium nō velociter perueniēs ad corruptionem sicut peruenit ad fines epatis ⁊ expellitur ex via vesice aut fellis ex oī parte loci expulsionis crisis sicut in stomacho vomitu. ⁊ si ad fines capitis fluxu sanguinis nariū ⁊ similibus ei ad fines epatis vrina ⁊ ad partes intestinoꝝ fluxu ventris:

Et quando est forma hec non est longinquū quin motui eius in omni parte sit signū significans ꝙ illđ qđ seperatur đ expulsione eius est illius generis si crisis que expectatur fuerit bona: aut signum significans malitiā eius primam ex suo aduentu impediente illud membrum si fuerit crisis mala. Et fortasse est signum vnum bonū ad hoc ut significet partes plures sicut pulsus cordis quādoqꝫ significat ꝙ materia est expulsa ad os stomachi ⁊ significat ꝙ materia violenter superuenit cordi. Et fortasse est signum vnum significans rem vniuersalem cōmunem motui ad partem vnam ⁊ expectantur signa alia quibus significatur modus quo expellit ex illa parte sicut dolor capitis ⁊ strictura anhelitus ⁊ tensio hypocondrioꝝ ad superiora: ista enim significant ꝙ materia mouetur ad superiora: deinde non iudicatur ꝙ ipsa expellatur ex via vomitꝰ aut ex via fluxus sanguinis narium nisi per signa alia.

Et quādoqꝫ significat ꝙ crisis cadens ex parte aliqua est retentio eius quod currit vt separatur ex cōtrario illius partis sicut retentio nature cum signis crisis bone significat ꝙ motus creticꝰ superior nō inferior est: aut fluxu vrine aut sudore aut vomitu: aut fluxu sanguinis nariū. Et quandoqꝫ significat species egritudinis partem crisis eius sicut apostema epatis cum est in latere gibboso tūc crisis eiꝰ est aut per fluxuꝫ sanguinis naris dextre aut per sudorē laudabilem aut per vrinā. Et si est in latere concauo est per fluxum ventris aut per sudorem: aut per vomitum ⁊ sicut febres causon: plurimum enim crisis eius est aut per fluxum sanguinis nariū aut per sudorem ⁊ antecedit eam tremor: ⁊ quandoqꝫ fit vomitu ⁊ fluxu ventris ⁊ ꝓprie sicut tertiana. Et similiter fe. apostematū capitis crisis non fit vnqꝫ fluxu sanguinis narium neqꝫ peripneumōie neqꝫ lethargie: pleurisis vero est inter hec ⁊ hec. Et multotiens quidem fit egritudinis crisis speciebus quarum aggregatione completur crisis sicut causō cum fit in ea crisis prius fluxu sanguinis nariū. deinde completur sudore abundante. Et pregnās quidem multotiens habet crisim cum abortu. Et scias ꝙ non quotienscunqꝫ existunt signa crisis faciunt necessario crisim bonam aut malam: imo quādoqꝫ non sequitur eam crisis omnino in hora illa licet non sit excusatio quin crisis sequatur ea ꝓculdubio bona aut mala in alia hora ꝗ̄ in illa hora in qua continuantur signa. Naꝫ non quotiens vides sudorem ⁊ vomitū ⁊ fluxū ventris ⁊ dolorem capitis et perturbationem sensus aut malitiam anhelitus aut profunditatem somni aut aliud de omnibus illis que numerabimus est cū eis crisis licet ƒꝫ plurimū significent. Nam quedā eoꝝ sunt signa tantū crisis sicut dolor capitis. Et quedam eorum sunt signa ⁊ pars crisis sicut nausea: ⁊ cum apparēt signa crisis ⁊ non fit crisis: tunc aut est ƒm ꝙ dixit Hypo. significatio mortis aut difficultas crisis. Et qñqꝫ est aliq̄ de rebus que sūt de signis crisis accidens per causam aliā ab ea que facit apparere crisiꝫ quāuis sit in aliqua horarū signorū crisis sicut accidit in tertiana longa ante ꝑoxismū ingetudo ⁊ cōmotio ⁊ in pluribꝰ horis antecedētibꝰ ꝑoxismum absqꝫ significatione crisis. In tertiana v̄o pura ƒm plurimū est signū crisis. Et de illis que tibi idicāt viā ad cognoscēdū ex īfirmo ꝙ eiꝰ sāitas aut mors erit cū crisi aut nō: est cōsideratō tua in motu egritu

dinis ⁊ virtute eius ⁊ natura ⁊ hora presẽti: ista eniȝ indicãt tibi ꝙ dispositio facit necessario pugnaȝ fortem inter materiã ⁊ naturã ⁊ sustinet pugnaȝ. Et scias ꝙ significationes bonitatis crisis sunt significatõnes significantes victoriã nature ⁊ non fallit hoc. et significationes malitie eius ⁊ ipius diminutionis significant iurgiuȝ ⁊ duellũ quod currit inter naturã ⁊ inter illud qđ impugnat eã. ⁊ non est possibile tibi ut ex toto iudices ꝙ natura vincet. ꝓculdubio nisi multiplicent ⁊ magnificẽt. O quãta timorosa signa vidim⁹ de ꝓfũditate somni ⁊ casu pulsus ⁊ abscisione sudoris ꝓducẽtia post horas ad crisiȝ ꝯpletam ⁊ bonam qñ natura in huiusmõi iam cessauerat de omnibus operibus suis ⁊ tota occupata erat i egritudine: ⁊ postq̃ rediit tota virtus ad eaȝ vicit eam ⁊ expulit: ⁊ fortasse non sufficit cuȝ ea. ⁊ illud in pluribus horis est quoniã ipa non cessat ab oibus opationibus nisi ꝓpter rem magnaȝ: nam dubiũ nõ est quin ꝓpter rem magnaȝ deficiat. Et scias ꝙ exuberatio signoꝝ crisis ſm continuitatẽ in duob⁹ diebus continuis sicut tertio quarto verbigratia: significat velocitatem crisis: deinde est bonitas ⁊ malitia ſm cõparatione que ego dicam: ⁊ ꝓprie quãdo antecedit paroxismus fe. plurimuȝ ⁊ ꝓcipue quãdo apparȝ i pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem ⁊ non descendit letare. Et scias ꝙ siccitas corporis qualis est in senibus ⁊ eius obfuscatio in dieb⁹ egritudinis significat tarditatem crisis. Et egritudines sicce valde aut sunt mortifere aut tarde crĩ. Et significat quãdoq̃ horas crĩ. ⁊ dispositiones eius omnes ⁊ iudicia signoꝝ eius illud sup quod inueniũt̃ signa egritudinis ſm plurimũ. Et scias ꝙ pulsus apparens est sicut significatio cõmunis spẽbus crisiuȝ euonũ. at vero magnus significat ꝙ motus est ad exteriora cũ sudore aut fluxu sanguinis nariũ ⁊ nõ magnus. ⁊ velox ad interiora significat vomitũ ⁊ fluxũ ventris. Et ad sũmuȝ omnis aggregatio ad expellẽdam materiam natura exñte forti non caret manifestatione pulsus ⁊ si nõ fuerit latus ⁊ decliuis ad ambo latera ⁊ ãteq̃ fiat fortis indiget constrictione ⁊ coartatione. ⁊ fortasse aggregant̃ duo signa ⁊ sunt due res sicut vomitus ⁊ sudor ⁊ sicut vomitus ⁊ fluxus sanguinis nariuȝ. Et q2 iam satis fecimus de istis canonibus intendam⁹ i distinguendo paꝝ.

De signis motus materiei in crisi ad superiora. Capitulum .iiij.

Signũ illius est dolor capitis ꝓpt̃ eleuationeȝ vapoꝝ in significationib⁹ vomit⁹ aut cũ cõitate oris stomachi iteꝝ in significatõnibus vomitus. Et iteꝝ in significationib⁹ illius sũt vertigo ⁊ grauitas in vtrisq̃ temporibus ⁊ sonitus ⁊ tinnitus ⁊ surditas que oĩa accidunt subito. Et qñq̃ associant̃ ei aut antecedũt illud tempe paruo constrictio anhelitus ⁊ dolor in collo ⁊ tensio myrac et hypocondrioꝝ ad supiora absq̃ dolore ⁊ inflãmatio capitis. Et scias ꝙ egritudines et accidentia fortia fiunt in nocte: quoniaȝ natura occupat̃ in digerendo materiam ⁊ in alijs ⁊ omni re.

De signis distinguendi oĩa illa. Capi. v.

Quod si associant̃ omnibus illis tenebrositas ⁊ caligo in oculo que separant̃: ⁊ sit cũ eis amaritudo oris ⁊ tremor labij inferioris ⁊ apparet affirmatio rei per casuȝ doloris in ore stomachi aut nauseaȝ ⁊ attractionem saliue ⁊ sputũ cordis ⁊ coartationẽ pulsus ⁊ ꝯstrictionem. ⁊ ꝓprie quãdo accidũt infirmo post ista horripilatio ⁊ frig⁹ sub hypocondrijs tunc iudica ꝙ ipa ventura est ꝑ vomituȝ ⁊ ꝓprie quando materia est cholerica ⁊ febris cholerica non existens de incessiuis ⁊ ꝓprie qñ citrinat̃ facies in hac dispositione ⁊ cadit color. Et multotiens qdem attrahit vomitus eueniens post grauitatẽ capitis ⁊ dolorẽ stomachi in pueris ꝓpt̃ debilitateȝ neruoꝝ ipoꝝ spasmũ: ⁊ in mulierib⁹ ꝓpt̃ ꝯsuetudineȝ matricũ ipaꝝ dolorem matricuȝ: ⁊ in senibus ꝓpter debilitatem virtutũ eoꝝ egritudĩes diuersas expansas ꝓpter expansionẽ materiei q̃ mouet̃ in eis. Qđ si associata fuerit illi tensio in parte epatis aut ꝑte splenis absq̃ dolore. naȝ splen communicat supnis etiã per venas que sunt in eo approximãtes ꝑte nasi ⁊ venis eius q̃uis non continẽtur cũ eis ⁊ videt infirm⁹ fila rubea aut lucentia ⁊ resplendentia ⁊ rubet facies multũ aut oculus aut nasus aut latus ei⁹ ⁊ currũt lachrime subito ⁊ appãct pulsus ⁊ inũdat ⁊ festinat eius dilatatio ⁊ acuitur nasus ⁊ est inflãmatio capitis vehemens valde ⁊ dolor capitis ꝑcussiuus: tũc expectet̃ fluxus sanguinis nariuȝ: ⁊ ꝓprie qñ significat egritudo ⁊ etas ⁊ consuetudo ⁊ complexio ⁊ relique significationes ꝙ materia est sanguinea: licȝ materia cholerica iteꝝ facit qñq̃ crisiȝ ꝑ fluxum sanguis: ⁊ indicãt illud splendor ⁊ imaginationes similes filis ⁊ res ignee citrine vise coram oculis ⁊ plurimum eius est in febre causone cholerica. Et qñq̃ significat pars radij ⁊ prurit⁹ nasi ꝙ fluxus sanguis nariũ accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ex ambabus naribus simul. Et qñq̃ adiuuat istas significationes iteꝝ frigus adueniens in die crisis ⁊ siccitas alchatin ⁊ cutis. Et quãdoq̃ significat etas. fluxus enim sanguinis nariũ plurimũ accidit ei cuius anni sunt infra triginta. Et quandoq̃ adiuuant has significationes iteꝝ vehementia doloris capitis valde vltra hoc ꝙ facit necessarium esse casus vomitus cum lesionibus alijs ⁊ inflãmatio. ⁊ febris ⁊ sunt eius significationes alie bone non significationes mortis ⁊ in huiusmodi expectat̃ fluxus sanguinis nariuȝ cuius nõ est excusatio.

De iudicio de istis signis cõmunibus predictis ⁊ proprijs. Capitulum. vi.

De signis cõmunib⁹ predictis sunt que sũt conuenientiora fluxui sanguinis narium sicut lachrymia ⁊ tinnitus ⁊ surditas ⁊ tẽsio hypocondriorũ in vno duorũ laterum epatis ⁊ splenis absq̃ dolore ⁊ inflãmatio capitis. Et de eis sunt propriora vomitui sicut strictura anhelitus et tensio hypocondriorum absolute in anteriori parte cuius plurimum est cum dolore in stomacho,

Et scias q̄ constrictio anhelitus ⁊ tensio hypocon-
drioꝝ ad interiora in signis fluxus sanguinis nariū
nō accidūt nisi cū vehementer nitit̄ natura ad expul
sionem fluxus saguinis nariū ꝓpterea q̄ cōcauitas
ventris impletur ⁊ impellitur materia ad superiora
⁊ comprimit membra anhelitus. Et de signis pro
prijs fluxus sanguinis narium ⁊ vomit⁹ sūt que in
vno coꝝ inuenta opponuntur inuentis in altero sicͣ
imaginatio radioꝝ splendentiū est de signis fluxus
sanguinis narium: ⁊ opponitur ei imaginatio tene-
brositatis ⁊ caliginis. Et q̄ñ de signis vomit⁹ est ru
bedo faciei ⁊ de signis fluxus sanguinis nariū ⁊ op
ponitur ei casus coloris ⁊ citrinitas ei⁹ de signis vo
mitus. Et quādoq̄ signū vnius eoꝝ non est op-
positum a'iquo de signis alterius sicut tremor labij
ipse enī est de signis vomitus ⁊ non opponit̄ ei ali-
quod de signis fluxus sanguinis nariū. ⁊ sicut pru
ritus nasi na₃ ipse est de signis fluxus sanguinis na
riū ⁊ nō opponit̄ ei aliquod de signis vomitus.

De signis decliationis materiei ad sudorē. Ca. vij.

Cum fit pulsus vehementis vndositatis ⁊ ē tactus manus super cutē ita q̄ sup ea per
uenit, roritas ⁊ tingitur rubee ⁊ inuenit cale
factionē cutis cū hoc maiorem ea que fuit ⁊ inflam
mationē eius ⁊ rubedinē ipsius maiorē ea que fu-
it: ⁊ vrina est tincta tendens ad grossitiē ⁊ ꝓprie q̄ñ
tangitur in quarto ⁊ ingrossat̄ in septimo: tunc exi-
stima q̄ sudor erit. Et similit̄ quādo accidit in egri
tudine chronica rigor fortis vehemens ⁊ post ipm̄
fit fe. vehemens virtute existente forti ⁊ signis bonis
expecta tunc sudorem ⁊ p̄cipue quādo minoratur
egestio ⁊ vrine fluxus continuatur sup ipm̄. Et
ad sīmiū fe. incensiue cum non terminant̄ fluxu sā-
guinis nariū terminant̄ sudore ⁊ antecedit ipm̄ ri-
gor. Et si eger videt balneū ⁊ pināꝫ ⁊ p̄parationem
ad illud in sōno suo: tunc est significatio sudoris.
Et tinctura vrine significat per significationē primā
q̄ materia facit crisim per viā venaꝝ ⁊ illa via est su
doris aut vrine deinde separat̄ p id quod diximus.
Et non oportet vt expectet̄ crisis sudoris cū solu-
tione nature dominante. Et oportet in euacuatio
ne expectata cum sudore ut sit illic augmentū febris
⁊ caloris expansio ⁊ apparitio cum virtute forti.

De signis declinationis materiei ad membra vrine. Capitulum. viij.

Significant illud grauitas in vesica ⁊ reten-
tio in egestione ⁊ effectus signoꝝ solutōis
ventris que ego dicam ⁊ signoꝝ vomitus ⁊
fluxus sanguinis nariū ⁊ sudoris que diximus. Et
scias q̄ ardor virge cum grauitate vesice ⁊ reliquis
significationibus est significatio fortis q̄ crisis erit
fluxu vrine. Et quādoq̄ significant ipā exubera-
tio vrine ⁊ grossitudo eius in alijs diebus ⁊ inuen-
tio sediminis in ea Et fortasse accidit fluxus vrie
in ea fm significationē egestionis ⁊ fm q̄ dicam in
ca. egestionis. Et scias q̄ quando multiplicat̄ ag
gregatio vrine in vesica cum paucitate solutionis vē
tris ⁊ paucitate sudoris in ea hora: aut in natura in
firmi ⁊ forma membroꝝ eius aut sensu q̄d apparet̄
de eo tunc expectat̄ crisis per vrinā absq̄ fluxu vē
tris ⁊ sudore ⁊ ꝓprie in hyeme.

De signis declinationis materiei ad viam egestionis. Capitulum. ix

Significāt illud in p̄mis genus supfluitatis
cū scitur q̄ non est sanguinea: ⁊ cum scit̄
q̄ cum hoc est multa. deinde fit maior af
firmatio eius ex signis difficultatis vrine ⁊ punctu-
re que inuenit eum in toto ventre ⁊ grauitas in infe
riore parte ventris ⁊ defectus signoꝝ vomitus imo
euentus rugitus ⁊ inflatio emūctorij ⁊ multitudo tī
cture egestionis ante ⁊ eius vocatio plusq̄ fuit con-
suetudo ⁊ altitudo eius q̄d est sub hypocondrijs et
augmētū ei⁹ ⁊ pmutatio rugit⁹ ad dolorē dorsi: ⁊
fortasse ē illud iter ꝓpter vētositatē ⁊ fortasse ꝓuoca
tur vrina post significatōē egōnis ⁊ ꝓpe i infirmo
difficilis vētris duri ex ꝯsuetudine pui tact⁹ p̄cipue
in aere frigido. Et q̄ñq̄ fit pulsus puus cū v̄tute
⁊ nō indurat̄ ⁊ puitas eius est ad coartationē. Et si
gnificat q̄ñq̄ crisim que fit fluxu vētris cōsuetudo ī
paucitate flux⁹ sāguis nariū ⁊ sudoris ⁊ multitudo
fluxus vētris ⁊ ꝓprie in eo qui assuetus est potare
aquā frigidā. Et dicit̄ q̄ q̄ñ vrina post crisim in oī
hora est alba subtilis tūc expectat̄ flu. vētris q forsi-
tan erit cū rasura intestinoꝝ q̄m cholera q̄ñ nō egre
ditur in vrina ⁊ alijs egredit̄ cū fluxu vētris. Et ra
ro q̄d accidit crisis p solōnē vētris cū dominio su
doris aut fluxu vrine.

De signis crisis q̄ñ fit ex via m̄ricis. Cap. x.

Quādo nō inuenis reliqua signa ⁊ non est
eūo fluxu ventris: ⁊ inuenis grauitatem in
matrice ⁊ in chatin ⁊ dolorem illic ⁊ tensio
nē tunc existima q̄ erit menstrualis.

De signis q̄ crisis erit ex aptōe venaꝝ ani. Ca. xi.

Quādoq̄ significāt illud defectus reliquaꝝ
significationū ⁊ consuetudo huius mate
riei fluxus ⁊ grauitatis in partibus ani ⁊
pulsus magnus tendens ad fortitudinē.

De signis crisis q̄ fit cū pmutatiōe. Ca. xij.

Fortitudo febris cū firmitudie doloris ⁊ re
tētio euōnis vrine ⁊ egestionis ⁊ sputi ⁊ su
doris exuberātis ⁊ tarditas digistiōis aut
ipsius p̄uatio cū sanitate virtutis ⁊ bonitate pulsus
⁊ p̄cipue in egritudinib⁹ saluis tardis p̄uatis dige-
stione. Et p̄tē q̄dē pmutationis significāt dolor ⁊ in
flatio venaꝝ in locis vacuis q̄ ipm̄ sequitur ⁊ vehe
mētia inflāmationis, Et iter pars in quo est mēbꝝ
debile aut dolor lesionis iūcturaꝝ aut mēbꝝ fatiga-
tū. Ex hypocōdrijs vero q̄ñ tendunt̄ ⁊ dolent non
ē possibile ut significetur locus ipse neq̄ ps. ipa enī
sūt sicut cōia oībus doloribus. Et scias q̄ pmuta
tiones ⁊ exiture fiunt in frigore ⁊ tēpore eius ⁊ i eta
te senectutis plurimū: in primo q̄dem q̄m frigus est
retinēs cōstringens: in scōo v̄o q̄m v̄tus deficit ab
expulsione cōpleta. Quidam enim dixerunt q̄
illius crisis qui pertransit quinquagita: imo qui per
transit triginta raro fit per exiturā ⁊ per mutationē

Sed nō est illud cui sit intendēdū: imo pmutationi sunt due cause: quarū vna est in materia: ⁊ est vt nō sit suscipiēs expulsionē vniuersalem ꝓpt grossitudinē sui ſm plimū ⁊ multitudinē suā ſm minꝰ. ⁊ secūda est virtꝰ ⁊ ē vt nō sit virtꝰ fortis valde vehemētis importunitatis neqꝫ debil' iterū pigra ⁊ nō expellat oīno a mēbris ꝑncipalibꝰ. Et due istaꝝ cāꝝ sūt due cause ꝑncipij senectutis. Et mltotiēs qdē antecedūt signa pmutatiōis ⁊ supuenit ei euacuatio magna et ꝓpe p vrinā exuberantē albā: qꝫobrē nō accidit permutatio.

De signis ꝙ illa pmutatio est ad inferiora.
Capitulum. xiij.

e Uentus doloris ad inferiora cū inflāmatione ⁊ inflatio duoꝝ emunctoriorū ⁊ ancharum duarum.

De signis ꝙ illa pmutatio ē ad supiora. Ca. xiiij.

f Ignificāt illud ǧuitas capitis ⁊ sensuū ⁊ ꝓprie auditus ita vt qñqꝫ pducat ad surditatē post ꝯstrictōez anhelitꝰ ⁊ alteratōem ordinis eiꝰ donec q̄si qescat illud subito ⁊ accidit in capite illud qđ accidit. Et silr vt eueniat ꝓfūditas sōni Et plimū hoꝝ fit exitura in radice auris. Et silr si pseuerauerint exuberatō guidē ⁊ pulsatio tēpoꝝ ⁊ rubedo in facie firma q̄ nō sepatur.

De signis pmutatōis ad egritudinē aliam. Ca. xv.

q Um videris egritudinē acutā fieri fortem apud declinationē: tūc scias ꝙ ipsa tendit ad chronicam.

De signis ꝙ crisis erit cū exitura. Ca. xvi.

q Uando virtꝰ est sana ⁊ signa sunt bona ⁊ ē subtilitas vrine tpe lōgo: tūc illud est de ill' q̄ indicāt exiturā ⁊ vbi est egritudo matiei in qua est caliditas. Et silr qñ melioratur infirmus absqꝫ crisi apparente: imo ſm semitā pmutationis: deinde vides ambas arterias tpis vehementis dilatationis plime pcussionis q̄ forsitan nō quiescunt: ⁊ vides colorē pallidū ⁊ anhelitū frequentē ⁊ fortasse vides tussim siccam: tunc ille q habet hoc est preparatus exiture in iuncturis suis. Et mēbꝝ qđ in infirmo plus appropriat sudore: est illud in quo exspectatur exitura. Et tēpus hyemis ⁊ etas senectutꝭ ſm ꝙ diximꝰ sunt de signis casus crisis cū exitura: imo sunt de causis eius ⁊ sunt exiture facte tūc tarde suscipientes digestionē: verūtñ reditiōes earū in hyeme ⁊ senectute sunt minus propterea ꝙ facit illud eē necessariū frigus ex quiete: licet quidam dixerūt cōtrariū istius sicut retulimus. Et qñ multiplicatur vrina aquosa cū ascendit febris: significat dolorē accidentē inferiori pti corpis. Et de signis fortibus ꝙ crisis erit cū exitura est tarditas crisium aliaꝝ ⁊ ꝓlongatio infirmitatis vsqꝫ ad tēpus qđ est post viginti.

Et cū in huiusmodi egritudine longa accidūt dolores subito in quibusdam locis: tūc expecta exituram. ⁊ in febribꝰ tertianis qñ nō fit fluxus vrine sensibilis neqꝫ fluxus sanguinis nariū neqꝫ fluxus ventris: tūc exspecta exituram iūcturaꝝ prope in die cretico. Et de signis fortibus ꝙ illa crisis tarda non erit cōpleta cū tarditate sua neqꝫ rediens sunt signa alia. Et fe. lassitudinales qñ nō faciūt crisim in q̄rto cū vrina spissa: tunc exspecta fluxū sanguinis narium. Si aūt ꝓlōgatur expecta exituras iuncturarū que fatigate sunt aut ad partē mandibularū siue lassitudo sit exercitio aut per se veniens. At vero exitura accidēs in mandibulis in extensiua est plus: qñ iuncturarū labor nō est vehemens neqꝫ est in eis iūcturarū attractio: ⁊ fit febris ascensio ⁊ carnis mollis receptio Cum autē lassitudo est motiua ē illud in iuncturis plus Et multotiens quidem expectatur exitura quā ipsiꝰ signa significāt: ⁊ mingit q habet eam vrinam plurimam grossam albam ⁊ expellitur. Et si febres fuerint incipientes cum rigore ⁊ desinentes cum sudore raro fiet in eis exitura: ⁊ ille sunt sicut tertiana ⁊ q̄rtana nisi materia sit multa valde. Et ad vltimū rigor rediens euacuat sua expulsione omni die materiam plurimā. Quare raro superfluit in eis exiture aliquid. hoc ergo cōtingit cum rigor est solꝰ qualiter ergo erit cū sudore. Et fluxꝰ vrine grosse iteꝝ minoratur cum exitura. ⁊ exiture que sunt in chronica longa ſm plurimū sunt in mēbris inferioribus: ⁊ in illis que sunt magis acute in mēbris superioribus ⁊ in medijs in vtrisqꝫ lateribus ⁊ in lethargia ⁊ de exituris radicis auris. Et exiture iste multotiens accūt crisi complete. Et peripneumonia multotiens facit crisim cum exituris iuncturarum.

De iudicijs de huiusmodi exituris. Ca. xvij.

q Uecūqꝫ de istis exituris eueniunt ⁊ occultantur absqꝫ maturatione earum dispositio nō caret duabus rebus aut redeat maior qꝫ fuit: aut redeat egritudo aut expellatur materia ad iuncturas aut ad membra dolorosa aut fessa aut debilia. Et melior istarū exiturarū est illa que facit incurrere leuitatem: ⁊ est post materiā: ⁊ est vehementis declinationis ad exteriora: ⁊ est longinq̄ a membris nobilibus. Et quodcūqꝫ istorum apostematum est leue cedens manui cū superponitur ē minoris malitie qꝫ durū acutum: verūtamen est tardius quoniam est frigus. Et eius quidē malitia nō minoratur nisi quia ei non associatur vehemens dolor. Et si cum huiusmodi remanet febris ⁊ nō resoluitur facit collectionē post sexaginta ⁊ quod est infra ista inter sexaginta ⁊ viginti. Et exiture minoris malitie sunt cum membrum ad quod declinant est inferius: ⁊ est preter hoc quod est ex generatione sua inferius ignobile ampli loci capiens totam materiam. Nam si non capit eam accidet ex reditu eius secūdo ad loca in quibus penetrauerat illud quod accidit eis cum ea redire facit medicus stolidus cum infrigidatione ⁊ refrenatione ad locum a quo venit ⁊ iam augmentata est malitia ex eo quod superuenit ei de constrictione ⁊ reditione ⁊ recipit. Et de deterioribus exituris creticis est que ad interiora ē ⁊ interius. Uerū de locis magis aptis exiture est ille qui est debilis aut cum quo est egritudo: ⁊ prope in inferioribus qui appropinquāt [illegible] multitudini cum

ſus ſudoꝛis ab eis. Et exiture melioꝛes ⁊ longinquioꝛes ad hoc vt ſequat̄ eas recidiuatio ſūt q̄ ap iū tur ſicut ille que de eis remanent ſunt magis ſignificatiue recidiuatōis.

De ſignis euētus ſpaſmi in pueris. Ca.xviij.

[q] Um in eis multiplicatur timoꝛ in ſomno ⁊ conſtringūtur coꝛum nature ⁊ multiplicatur ip̄oꝛum fletus ⁊ conuertūtur eoꝛum coloꝛes ad viriditatē ⁊ rubedinem ⁊ tenebroſitatez vt in ſenibus tunc expectat̄ ſpaſmꝰ. Et illud fit vſq3 ad nouem annos: ⁊ quanto fuerint paruioꝛes erit illud plus. In adoleſcētibus vero cum toꝛquent̄ eoꝝ ocl'i in fe. acuta ⁊ mlt̄iplicat̄ ip̄oꝝ palpitatō ⁊ toꝛq̄nt̄ coꝝ colla ⁊ ipſoꝝ facies ⁊ multiplicat̄ ꝯfricatio dentiū coꝝ: tūc iudica euentū ſpaſmi. Et multotiēs q̄dē ꝓlongantur doloꝛes colli ⁊ grauitas in capite cuz fe. ⁊ ſine fe. Cūq3 fuerit apoſtema calidū accidet ſpaſmus aut vomitus vt flos eris: ⁊ ꝓꝑe cū fuerit in partibus ſtomachi.

De ſignis caſus rigoꝛis. Ca.xix.

[c] Um vides in febꝛe acuta ſigna ſalutis ⁊ ſig̃ criſis bone ⁊ minoꝛatur vrina: tūc ſcias ꝙ accidet rigoꝛ cū quo eueniet criſis niſi fuerit fluxus ventris tranſiens eq̄litatē. Eq̄lis ṽo nō repellit rigoꝛez qui expectat̄. Et multotiens ſeq̄t̄ ip̄m ſudoꝛ: nam in egritudinibꝰ acutis incenſiuis rigoꝛē antecedit ſudoꝛ.

De ſignificātibus criſim bonam. Ca.xx.

[ſ] Cias ꝙ melius ſignoꝝ criſis bone eſt vt ſit ꝯpleta: Deinde fiat in aliquo dieruz criſis laudabilis quos ego dicam: Et iam indicauit eum aliquis dierum indicationis ei pꝛopoꝛtionalis: Et eſt cum euacuatione non cum permutatōne ⁊ exitura: Et ē euacuatio cū qua fit humoꝛis faciētis egritudinem in parte pꝛopoꝛtionali ⁊ tolleratur cum facilitate. Et quandoq3 facit ſperare bonitatem criſis natura egritudinis in ſpecie ſua ſicut tertiana ⁊ cauſon cum inuenitur criſis pꝛopoꝛtiōalis. aut ſue diſpoſitiones ſicut ille in quibus currunt res virtutis ⁊ pulſus ſm̄ ꝙ opoꝛtet ⁊ diſpoſitio virtutis. ⁊ diſpoſitio pulſus in hoꝛis ſignoꝛum pꝛauoꝛum q̄ñ eſt foꝛtis ⁊ rarus: ⁊ pꝛopꝛie quando addit̄ eiꝰ virtus ⁊ minoꝛatur eius diuerſitas ⁊ equatur: tunc eſt perpendicularis ⁊ ſuſtentatio ſuper quam incedendūm eſt: ⁊ illius complementum eſt aduentus tranquillitatis ⁊ leuitatis. Et ſcias ꝙ ſigna mala cum aggregant̄ ⁊ eſt dies creticus: tunc ſpes eſt verioꝛ ⁊ foꝛtioꝛ q̄3 vt ſit econtrario. opoꝛtet ergo vt innitatur ſup illud. Et multotiens q̄ō magnificantur ſigna timoꝛoſa: ⁊ videtur pulſus ſanari ⁊ equari ⁊ foꝛt̄ fieri. Et ſcias ꝙ infirmus bonoꝛum humoꝛū cū egrotat ⁊ apparet digeſtio in vrina eius in ꝑmus cum egrotat tunc ſis ſecurus. Et quotienſ apparent in eo ſigna timoꝛoſa: tunc ſanatio in ip̄o magis debet eſſe q̄ñ criſis eſt pꝛopinquioꝛ.

De ſignis ſignificantibus criſim malam. Ca.xxi.

[i] Pſoꝛum radices ⁊ pꝛincipia ſunt vt ſit cōtraria ſignis bonis pꝛedictis. Et illud eſt ſi cut ſit motus criſis ante ſtatum ⁊ digeſtionem quod Hyp. nominauit pꝛeceſſionem vic: ⁊ tu iam ſciuiſti cauſam in malitia eius. ⁊ vt ſit in die non cretico: Et vt pulſus ſit cum eo ad caſum ⁊ paruitatem tendēs. Et ſcias ꝙ ſigna criſis quando veniunt ante ſtatum ⁊ digeſtionem ⁊ antecedat ea euacuatio multa tunc non decipiaris per eam. nam illud eſt pꝛopter multitudinem eius ⁊ eſt expulſio a pigritia vel debilitate abſq3 regimine ſicut leuitas quaz inuenit eger abſq3 euacuatione manifeſta vl' apparente eſt ex eis in quibus non eſt habenda fiducia: nam illa quies materiei nō eſt pꝛopter bonitatem eius: immo multotiens digeritur ⁊ pigra fit natura i expulſione eius

Judicia de iudicijs ſignoꝛum ſignificantiū criſim malam. Capitulum.xxij.

[q] Uando aggregantur ſigna mala pꝛiuationis digeſtionis aut alteratiōis ab eo quod opoꝛtet: aut alicuius alterius de ſignis malis iudica ex eis ꝙ infirmus moꝛitur. Hoꝛa ergo iudicij ſm̄ velocitatem ⁊ tarditatem eſt ex eo quod ſcitur de diſpoſitione cauſarum antecedentium criſim de illis quas diximus ſicut hoc: quoniam quādo ſunt ſigna mala ⁊ eſt ſedimen nigrum ⁊ alia ⁊ illud eſt in quarta: tunc moꝛs eſt in ſeptimo aut in ſexto ſi neceſſarium faciunt cauſe pꝛedicte poſt ipſa.

De ſignis digeſtionis ⁊ eius iudicijs. Capitulum.xxiij.

[d] Igeſtio cognoſcitur ex vrina ⁊ hoc iaz eſt expoſitum in loco ſuo. Et opoꝛtet vt nō cōfidas per vehementiam tincture vrine cuz non fuerit ſedimen: illud enim non eſt pꝛopter digeſtionem. Et pꝛiuatio digeſtionis in ſubſtantia magis nocibilis eſt q̄3 in coloꝛe. Per ſubſtātiam enim pꝛeparatur materia ad difficultatem expulſionis et facilitatem eiuſ. Et quando apparent ſigna digeſtionis cum pꝛincipio egritudinis: tunc egritudo eſt ſalua neq3 eſt ambiguitas in ea: ⁊ ſi tardant̄ non opoꝛtet vt ſit ſemper cum timoꝛe, foꝛfaſſe enim eſt lōga: et nō eſt in ea timoꝛ: ⁊ ē neceſſariū vt ſit lōga. Et quotiens ē criſis bō tūc iā digeſtio fcā ē. ſ3 nō quotiēs digerit̄ ē criſis: imo q̄ñq3 egritudo ꝯſumit̄ cum reſolutione. Et ſcias ꝙ nō fit fe. ſubtiliatio cū apparitōe digeſtiōis ſicꝰ nō fit cū digeſtiōe apoſtematis doloꝛ vehemēs. ⁊ q̄ñ tardat̄ digeſtio ⁊ vides accūtia bō ⁊ virtutē fixam: tūc expecta eam.

De iudicijs ⁊ ſignis abſolute. Ca.xxiiij

[n] On ois alteratō ſubito facta in coloꝛe aut tactu eſt mala: imo ē ſignificās bonitatem magnam ⁊ criſim vtilē: imo ꝯſideret̄ cum hoc diſpoſitō coꝛpis poſt illā. Nā quodcūq3 ſignorū arefactōis in foꝛma ⁊ facie ⁊ extremitatibꝰ accidit cā vigilie ⁊ laboꝛis ⁊ exercitij ⁊ fluxꝰ vētris ē ſaluū ⁊ redit ad ſalutē in duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ. Et quodcūq3 ē cā aduſtionis ⁊ caſus virtutis ē malū.

De narratōe ſignoꝝ bonoꝝ. Ca.xxv.

[ſ] Igna bona ſunt tollerantia egritudinis ⁊ firmitudo ṽtutis ⁊ foꝛme cū ea. Et ſi accidētia eius foꝛtioꝛa fiāt ⁊ virtꝰ pulſus ⁊ eiꝰ

fortitudo ⁊ eiꝰ ordinatio ⁊ apparitio signoꝝ digesti onis: ⁊ vtilitas crisis: ⁊ bonitas signoꝝ eius: ⁊ leni tas repitur post euacuationẽ: ⁊ redit pulsus cum ea ad bonitatẽ: ⁊ horripilatio accidẽs post euacuatio nem de signis sunt bonis. Significant enĩ eradica tionẽ caloris ⁊ succedit frigus cũ eradicatione ma terici. Et melius hoc est ut sit euacuatio humoris impediẽtis cũ facilitate ⁊ ſm rectitudinẽ. Et scias ꝙ fixio virtutis cum signis malis necessariam facit spem: ⁊ siliter fixio rationis ⁊ bonitas anhelitus: ⁊ facilitas tollerantie eius quod accidit super eum de dispositionibus timorosis extraneis. Et inuentio leuitatis post sõnũ est bona. Et de signis bonis ẽ anhelitus bonus facilis. Et de signis bonis ẽ ap petitus cũ equalitate: ⁊ bonitas receptiõis cibi ⁊ eiꝰ fames ⁊ eius vtilitas. Et de signis bonis optimis naturalibꝰ est sitis iacẽdi naturalis ⁊ sõnus natura lis: ⁊ equalitas caliditatis in membris corpis. Et scias ꝙ signa bona cum salute virtutis significãt sa nitatem festinam: ⁊ cum debilitate eius significant sanitatem tardam.

De iudicijs signorum malorum Ca. xxvi.

S Cias ꝙ signa mala q̃ sunt in sũmo mali tie indicant mortem. Qd si virtꝰ fuerit for tis ꝓlongatur egritudo: deinde interficit egrum: ⁊ si fuerit debilis interficit absq ꝓlõgatiõe. Et multotiẽs quidẽ apparent signa mortifera in diebus malis: deinde accidit crisis bona ⁊ pmuta tio materiei ad mẽbrum ⁊ fit sanitas. Et oportet ut confidas in signis bonis apud statum ⁊ ut time as mortalia cum incipiũt ⁊ non indices p ea iterum dum non vides virtutem cadere. Casus enim virtu tis solus est signũ malum. Amplius oportet ut tu consideres in egritudinibus acutis quarũ pncipiũ est ex membro adiuuante sicut pectus cum pleure si quod est de dispositionibus illius mẽbri: ipse enĩ significatiue magis sunt q̃ dispositiones mẽbri alte rius: nam digestio sputi in pleuresi ẽ magis signifi catiua salutis q̃ digestio aque. Et necessarium q dem ẽ medico physionomico cũ videt in facie ⁊ ocu lo ⁊ alijs formã malã non nãlem ⁊ ſm plimũ ut co gnoscat in pmis an sit illud naturale ſm illud indi uiduũ ⁊ iudicium ⁊ nõ iudicet temere in pulsu etiã Et iterum ut cognoscat an illud sit ex egritudine aut ex causa pmitiua. fortasse enim eueniet: v̇bigratia su per linguam tinctura mala ⁊ aspitas supflua ꝓpter comestionem rei facientis illud non propter egritu dinem.

De narratione signoꝝ maloꝝ Ca. xxvij.

S Igna mala diuersificantur ſm vnãquãq operationẽ ⁊ vnũquodq mẽbrum ⁊ for tasse dicemꝰ illud cũ distinctione.

De signis malis pendentibus ex forma ⁊ colo re Capitulum. xxviij.

C Um forma viui est sicut forma mortui nõ ꝓpter vigiliam neq ꝓpter famẽ neq ꝓpt euacuationẽ tũc est signũ malum. Et fa cies q̃ similat faciei mortui ⁊ diuersificat a faciebus sanorum est illa cuiꝰ oculi ꝓfundantur ⁊ acuit nasus ⁊ planãtur tpa ⁊ ꝯtrahũtur: ⁊ infrigidat auris eius: ⁊ inuersat pulpa eius ⁊ tenditur cutis ipsius: ⁊ ob fuscat color eius ⁊ denigrat ⁊ fit viridis ⁊ eleuat sup eam cinereitas uel pilositas ⁊ ꝓprie qñ est sicut cine reitas cotti carminati ẽ signum mortis festine. Et scias ꝙ qñ infirmãtur sani pauce infirmitatis signi ficat timorẽ. Et illud qd est de hac alteratione ꝓ pter causas q̃ sunt pter egritudinem redit velocit ad dispositionem nãlem: ⁊ si nõ in breuiori tpe saltem in die ⁊ nocte. Aliud vero cuius causa est egritu do ⁊ est illud cuius signum ẽ malũ non redit ad re ctificationem cũ facilitate. Licet primũ quod est cã sanus ⁊ euacuationis ⁊ vigilie ⁊ eius quod dictum est cum eis non ẽ bonum iterum: veruntamen ẽ sa nius alio. Si aute maccidit illud in egritudinibus acutis est malum: ⁊ significat ꝙ egritudo vincet et cum hoc est sanius q̃ illud quod fit in egritudini bus acutis causa egritudinis: non causa illorum cõ pariũ. Et ꝓpter illud oportet ut cognoscatur dif ferentia inter illud qd apparet de signis tornatilita tis ⁊ alterationis coloris cã corruptionis egritudi nis: aut causa vigilie aut euacuatiõis cũ qua non ẽ plurimũ malum. Et ꝓpter illud dicimus illud i ocu lo de illo ẽ si causa eius fuerit vigilia qd accidit cum eis grauitas in palpebris ⁊ declinatio ad ꝓfundita tem somni ⁊ spissitudo vehemens pulsus ⁊ antecef sio vigilie impedientis. Et in illo cuius causa ẽ flu xus ventris inuenitur fluxus vẽtris pcessisse ⁊ sup fluisse. Et in illo qd est ex fame inuenitur illud ac cidere gradatim: non subito. Et de illis q magis affirmant ꝙ ẽ ex egritudine ẽ defectus illarũ causa rũ ⁊ vehemẽtia acuitatis febris: ⁊ sensibilitas rerum que sunt sicut scintille offendẽtes manũ apud tactũ Et citrinitas coloris subito ẽ signũ non bonum Et denigratio eiꝰ subito est signũ malum. Et deteriꝰ oibus illis est niger color ⁊ ipius plimũ ẽ ex morte innati caloris: ⁊ tenebrositas sequitur ipm: ⁊ citrini tas non ẽ bona: sed est magis salua. Et qñ quan doq fit a caliditate non ẽ tota a frigiditate: ⁊ fortas se ẽ a vigilia: aut a fame: aut a dolore ⁊ est salua. Et si acciderint in fronte ⁊ naso rami non est signum malum.

De signis sũptis ex dolore capitis Ca. xxix.

Q Uando dolor capitis perseuerat ⁊ virtus est debilis ⁊ egritudo acuta: ⁊ sunt illic si gna mala tunc egritudo est mortalis. Et si non fuerit tunc expecta vsq ad septimũ fluxũ san guinis narium: ⁊ post septimum aliquid currere ex naso aut aure. Quod si perseuerauerit vsq ad vige simum raro erit tunc resolutio eius per fluxum san guinis narium: sed aut per saniem currentem ex na ribus aut aure aut p exituram ⁊ ꝓprie inferius. Et plimũ qdem incipit dolor capitis a pncipio egritu dinis ⁊ fit fortis sup eã in q̃rto ⁊ qnto: deinde eradi cat in septio. Et plimũ qdẽ inceptõis eiꝰ ẽ in tertio ⁊ fit difficil in quinto ⁊ eradicat in septio ⁊ vndecimo

Quidā vero dixerūt ꝙ ratio ē ut sit in decimo: qm̄ decimus ē septimꝰ tertij: sed ipe nō est dies creticus Et hic sermo apud me nō est aliquid. Cōpatio eni non ē ſm hoc genus. ⁊ si incipit in quinto eradicat in q̄rtodecimo si res currit ſm ꝙ oportet. Et plimū quidem quod accidit de hoc dolore capitis accidit in terciana.

De signis sumptis ex parte stomachi Ca.xxx.

Singultꝰ in egritudinibꝰ acutis malus ⁊ ꝓprie post fluxū ventris: ⁊ silit inflāmatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cū caliditate febris est malus.

De signis malis ex mēbris anhelitꝰ Ca.xxxi.

Anhelitus frigidus in egritudinibꝰ acutis malus: significat eni mortē innati. ⁊ siliter diuersus malus. Et anhelitꝰ silis anhelitui flentis infectus q attrahit aerē ⁊ ē anhelitꝰ factꝰ ꝓpter ꝑmixtionē rōnis est malus. Et ille q est ꝓpt apostema in ꝑtibus pectoris est deterior. Et illorū qui morti ꝓpīqͥtes fiunt ventres crescūt ⁊ ꝯsequentes fiūt eoꝝ anhelitus ⁊ anhelant alte.

De signis malis ex ꝑte sensus Ca.xxxij.

Si non videt infirmus ⁊ nō audit ē signum malū. Et si fugit a vocibꝰ ⁊ odoribus ⁊ coloribus habētibus fortitudinē ē signū malum significans debilitatē spiritus animalis.

De signis factis in oculo Ca.xxxiij.

Profundatio oculi ⁊ ꝯtractio ipsiꝰ uel ꝯcauatio nō cā fluxus vētris ⁊ vigilie ⁊ famis est signū non bonū. ⁊ tenebrositas albedinis oculi ⁊ eius rubificatio tendens ad colorē pauonis aut celestē est signū malum. Et paruitas vnius duorū oculoꝝ in egritudinibus acutis ⁊ freneſi ⁊ in similibus ē mala valde. Et si nō videt infirmꝰ aliqͣd est signū mortiferum: ⁊ tortuositas oculi ⁊ ipsiꝰ strabositas in febre acuta ē signū malū valde. Et si hec tortuositas fuerit ex spasmo ꝓprio lacerto oculi tm̄ absq̄ nocumēto in cerebro tūc signū illud est ꝙ nō est ꝑmixtio rōnis ⁊ similia. Signa aūt sumpta ex eo qđ videt ⁊ splendore sūt: qm̄ splēdor niger significat vomitum plus ⁊ declinationē sanguinis ad superiora ⁊ significat vnūquodq̄ signorum aliorum. Et cursus lachryme absq̄ volūtate ⁊ ꝓpe ex vno oculo ē signum malū nisi sit signū crisis ⁊ sanitatis ⁊ significent ipsam alia signa fluxus sāguinis narium cum incolumitate signorū alioꝝ. ⁊ ꝯsidera ex lachrymis paruitatē ⁊ multitudinē ⁊ subtilitatem ⁊ grossitiem ⁊ colorem ⁊ frigus ⁊ exitum cū voluntate aut sine volūtate. Et fugere lumē est signū non bonū Si aūt vehemens sit amor tenebre tūc ē mortale nisi sit vehemētia ⁊ dolor. Qđ si non fuerint tunc ē ꝓpter casum virtutis spiritꝰ aialis. Et intuitus stans absq̄ palpitatione ⁊ motu est malus. ⁊ multitudo aggregationis lippitudinis ita ꝙ aliquid eius post aliqͣd ē mala: ⁊ lippitudo sicca valde. Et hmōi qͣdē lippitudo gnātur ꝓpter pigritiā virtutis oculi inate in maturādo mām. Et siliter sentit cū plimo eiꝰ ꝑ exuberationē rei veniētis ad oculum q̄ conat exire. Et nō licet ut dicat ꝙ illud sit ꝓpt multitudinē humiditatū veniētiū ad oculū ꝓpterea ꝙ pigra sit nā in digerēdo eas: qm̄ oculus in hac dispositiōe ē siccus ꝓfundus: ⁊ signa siccitatis manifesta: ⁊ similit siccitas lippitudinis velox.

De signis ꝓportionalibus istis Ca.xxxiiij.

Si aggregat sup pupillā cū ē apta aliqđ sicut tela aranee: deinde recedit ad palpebrā ⁊ fit lippitudo ⁊ nō cessat eē sic est signum ꝓpinqͣtatis mortis. Et vehemētia rubedinis oculi ⁊ ꝑmanētia eius ita in acutate febris est mala ⁊ significans apa cerebri calidū ⁊ in ore stomachi. Et ꝑmutatio eiꝰ ad colorē pauonis ⁊ celestē ē deterior Et aptio oculi iterū ⁊ multitudo splēdoris ē significatio mala ⁊ fōtasse ꝓpt mās calidas mlīas ⁊ apata i ꝑtibꝰ cerebri. Et si remanet palpebra i sōno apta absq̄ cōsuetudine ē signū nō bonū: ⁊ siccitas palpebrarū ē signū malū. Et si remanet oculus in vigilia aptus ⁊ approximat ei digitꝰ ⁊ nō palpitat est significatio mortis. Et vehemētia aptionis oculi iterū cū alienatione ⁊ debilitate ē mortalis. Et dicitur ꝙ ille sub cuiꝰ oculis apparet pustula sicut lēs alba morit in die decimo ⁊ apparet in eo desideriū dulcedinis.

De signis sūptis ex parte nasi Ca.xxxv.

Tortuositas nasi mala ⁊ significat ꝓpinqͣtatem mortis. cā eni in ea ē spasmꝰ malꝰ mortalis. Et applanatio eius iterū ē mala. ⁊ esse cōtentus in attractiōe aeris naso ⁊ naribꝰ ē malum. Et si inuenis ex anhelitu eius odorem piscis aut butyri aut luti ē malū. ⁊ distillatio aque citrine ex naso in febribꝰ acutis fortasse ē significatio ꝓpinqͣtatis mortis. Et si nō sternutat cū obtarmicis ē significatio mortis: ⁊ destructio sēsus silit. Et si non facit ei fluere sāguinē ꝑcussio ⁊ rascatio. ⁊ si īfirmꝰ assidue mittit digitū suū ad nasū suū q̄si mūdificet ipm absq̄ cā ē signū nō bonū. ⁊ exitꝰ aq̄ ꝑ nasū ē malū.

De signis sūptis ex ꝑte auris Ca.xxxvi.

Exiccatio pulpe auris ⁊ eiꝰ inuersatio ⁊ cōtractio extremitatis ē signū malū. Et dr̄ ꝙ cū sordes auris dulcescit ē signum malum apud Gal. mortale apud ꝑmos. Aduentus doloris in aure cum febre acuta est timorosa. est enim mortalis nisi currat aliquid ⁊ quiescat ⁊ illud in senibus. In iuuenibus vero contingit ꝙ moriuntur antequam saniem faciat propter vehementiam sensuum eorum.

De signis sūptis ex ꝑte dentiū Ca.xxxvij.

Commotio dentiū in febribꝰ acutis ⁊ quasi ille cuius sūt comedat aliquid signum est non bonum. Dicitur ꝙ ille cuius dētes cooperiūtur in febribus viscositatibus significat ꝙ febris eius sit vehemens: significat enim caliditatem vehementem ⁊ materiam viscosam tarde resolutionis. Cum accidit infirmis omni hora ut mundificent dentes absq̄ consuetudine que currit est significatio non bona. Stridor dentium ⁊ commotio eorū absq̄ consuetudine fortasse indicat maniā. ⁊ si

mania non accidit: deinde accidat significat illud ꝑnitiem nisi in illo q assuetus ē eo ꝓpter debilitatem cordis eius tunc strident dentes eiꝰ ex qualibet cā. ⁊ viriditas dualiū est signū malum.

De signis sūptis ex parte lingue ⁊ oris ⁊ q̄ sequūtur ea Ca. xxxviij.

d Enigratio lingue in egritudinibꝰ acutis ē signū ad malitiam declive. Et exsiccatio oris ⁊ saliue nō sūt bone. Et cūq̷ exsiccatur in ꝑmis: deinde exaspatur cū statu: deinde denigratur ē mortale ⁊ ꝓprie in quartodecimo. Et scias ꝙ vehemētia fetoris oris in egritudinibꝰ acutis est significatio mortalis qm̄ significat corruptionez humorū omniū. Subleuatio vnius duoꝝ labiorum in febribus acutis ē malum. Scissio labiorum in febribus acutis significat sup̄fluitatē inflāmationis. ⁊ ꝯtractio eorum ⁊ frigus ipoꝝ est malū. Si remanet os apertū in egritudinibꝰ acutis est significatio mala. sup̄fluitas siccitatis lingue ē signum non bonū. Dicitur ꝙ qñ exuberat sup linguam in febre acuta sic̄ cicer niger ⁊ sicut granū alkerua tūc mors est ꝓxima: ⁊ accidit ei desideriū rerū calidarū. Asperitas lingue ⁊ siccitas eius ē significatio frenesis. Et cōsidera in asperitate lingue ⁊ alterationis caloris eius ꝯsideratiōe sup̄flua ne sit causa eius res tingens. Et scias ꝙ nō tingit lingua ab omni humore dominātē in oī dispositiōe donec peruenerit ad eam cum substantia sua aut ꝑ vicinitatē aliquorū membroꝝ cōicantium.

De signis sumptis ex radice lingue ⁊ gutture ⁊ meri Ca. xxxix.

p Refocatio subito facta non in die crisis ē signū malum. Et ꝑfocatio sine spuma ē leuis. Spuma enī nō fit nisi cū cor iaz ad tantā peruenerit calefactionē ꝙ destruuntur ei operationes pulmonis ⁊ diaphragmatis: q̄re nō pōt facere ut redeat anhelitus cū equalitate. Et istud nō fit ap̄ate nō existente in gutture nisi ꝓpter rem magnā. Et multotiens q̄dem fit: imo plurimū causa cerebri. Et ad vltimū qñ accidūt in febre forti ꝑfocationes praue tūc iam aduenit mors: qm̄ cor eget causa vehemētie caliditatis anhelitu plurimo: sed via eiꝰ iam ē opilata quāobrez inflāmat cor ⁊ sup̄fluit malitia ꝯplexionis eiꝰ: q̄re nō tollerat vitā: Et similiter cōtorsio colli cū ꝓhibitione deglutitionis: illud enī aut fit ꝓpter remotionē spondilis: aut ꝓpter vehementiā siccitatis: ⁊ neq̷ aliq̄d est deteriꝰ eis ambabus cū febre iterum. Et si nō potest fieri deglutitio nisi cū labore est significatio mala. Et similiter si reijcit cū aqua ⁊ egreditur ꝑ nasum. Et similiter quando strangulatur cum ea in omni hora est significatio non bona.

De signis malis sūptis ex ꝑte venaꝝ Ca. xl.

d Dixit Hyp. qñ apparēt vene parue apud frontē ⁊ palpebram est malum.

De signis malis sūptis ex mollificatione corꝑis ⁊ malitia resūptōis ⁊ debilitate Ca. xli.

m Mollificatio corporis ⁊ malitia resūptōis ⁊ debilitas q̄nq̷ fiūt cā multitudinis hūorum grossoꝝ in visceribꝰ. Et qñq̷ fiūt ꝓpter siccitatē corporis ⁊ paucitatē humorū. Et quādoq̷ fiunt ꝓpter superfluitatem debilitatis virtutis in lacertis. ⁊ non ē significatio distinguēs inter ea essētia corporis grossi aut macri sicut quidam existimauerunt. Et multotiens quidem sunt viscera plena humiditatibus ⁊ corpus extenuatum. Et multotiens debilitantur virtutes in lacertis ⁊ corpus ē pingue: imo signa alia sunt que ⁊ dicta sūt i locis alijs.

De signis mal' ꝓpter formā iacēdi Ca. xlij.

r Resupinatio sup lectū non ſm formam cōsuetam: imo ſm permixtionem ⁊ exitum a consuetudine est maluz signū: maxime cū infirmus precipitatur ad stratuz suū paulatim quotiens equas eum ⁊ preparas ipsum ꝑparatione bona conuertitur super dorsum suum ⁊ diligit discooperire extrema: ⁊ proijcit ea ꝓiectione non naturali absq̷ caliditate valde manifesta: est ergo causa angustia magna. Et oportet ut tu attendas in hoc etiam rem vnaz: fortasse enī homo est pinguis grauis corporis velocis mollificationis diligens i dispositione sanitatis ut iaceat omni hora ſm hāc formam: aut est ꝓhibens dolor ꝑter resupinationem. illud enim iterum est ex eo cuz quo non magnificat timor. Omnis ꝑparatio non consueta de resupinatione ⁊ tensione ⁊ reliquis quā non fecit in dispositione salutis ē in egritudinibꝰ acutis mala. Et scias ꝙ amor resupinationis aut ē ꝓpter multitudinē humorū in visceribꝰ: aut ꝓpter siccitatem ⁊ resolutionem humoꝝ acutoꝝ q̄re debilitant lacertos: aut ꝓpter debilitatem q̄ accidit lacertis ex parte alia. ⁊ si non pōt iacere ⁊ resupinari ⁊ vti alijs positionibus imo desiderat sedere est significatio mala. ⁊ plurimuz eius ꝓpterea ꝙ anhelitus fit difficilis cum iacet ꝓpter apostemata ⁊ nocumenta in mēbris anhelitus in q̄bus scita ē dispositio ex eo q̄d ꝑterijt. Et si diligit fugere ab hōibus ⁊ cōuerti ad parietē est signū non bonū. Et declinatio i sōno super vētrē absq̷ consuetudine ē malū. aut enī est a permixtione rationis: aut a lesione in vētre. ⁊ iacere humide est laudabile: ⁊ illud est cum iuncture egri sunt recipiētes plicationem velociter.

De signis sumptis ex cute Ca. xliij.

q Quando desiccat cutis ita ꝙ qñ extēdis eaz nō redit ad locū suum tunc illud ē significatio mala. Exitus vaporis calidi ex cute cuz anhelitu frigido est significatio pernitiosa: ⁊ nō fit nisi quia caliditas cordis finita est.

De signis acceptis ex ventre ⁊ partibꝰ hypocondriorum Ca. xliiij.

i Inflatio vētris i egritudinibꝰ acutis ⁊ paucitas ꝯplicationis eiꝰ: ⁊ ꝓpe cū illic ē solutio vētris ē signū mortis: ꝑcipue qñ appꝑet in eo pustula ampla coloris fusci. Tēsio hypocōdriorū ⁊ essentia vnius duoꝝ laterū magis augmētata q̄ alteriꝰ: ⁊ simil' eētia oīs lateris augmētatio:

omni latere qđ̄ est ei silř in eminētia: ⁊ depssione ⁊ similiter in lenitate tactus ⁊ duritie cū inflat̄ niira c nō a vētositate ⁊ siccitate tūc intra ipm̄ est apā cuz quo non ē nisi dolor. Et obfuscatio ⁊ tensio hypocōdrioꝝ si ē cū dolore tūc mā declinat ad inferiora. et si ē absqꝫ dolore tūc materia declinis ē ad supiora.

De signis sumptis ex ano Ca.xlv.

Xitus ani in febribus acutis per seipsum ē
e significatio mala.

De signis sūptis ex virga ⁊ testiculis Ca.xlvi.

Enitas testiculoꝝ ē signū malum: ⁊ silř
l exuberatio amboꝝ in egritudinibꝰ acutis. Cōtractio testiculoꝝ ⁊ vge significat mortem innati aut dolorem vehementē. Pollutio in ꝑncipio egritudinis significat longitudinem ⁊ ē in postremo egritudinis laudabilior.

De signis sumptis ex matricibꝰ Ca.xlvij.

Xitus matricis mulieris ⁊ vulue in febre
e acuta est signum malum.

De signis sumptis ex parte extremitatum Capi.xlviij.

Ecis sunt ex parte qualitatis earū sicut fri
d gus extremitatū cū caliditate febris acute ⁊ fixione eiꝰ ⁊ nō eradicat̄ ē signū nō bonū. Cū chronica vō non est illud horribile. Et causa eius in febribꝰ acutis ē apostema magnū in cōcauitate vētris aut submersio caliditatis innate aut aduentus syncopis ⁊ resolutionis. Et fortior significatio frigoris extremitatū in febribus acutis sup mortem ē que est frigoris accidētis eius in ꝑncipio egritudinis. Et similiter cū est frigus cū quo non calefit ⁊ hoc totum significat fugam sanguinis totius ad interiora ꝓpter apostema. Obfuscatio digitorum manuū ⁊ pedum ⁊ vnguiū eorū est signum mortale. Rubedo extremitatū ⁊ earum alteratio subito magis pernitiosum ē q̄ꝫ earū obfuscatio. Si aūt inuenitur grauitas tūc iam appropinquat qm̄ grauitas significat debilitatē virtutis aīalis. ⁊ obfuscatio significat debilitatez caliditatis innate. ⁊ rubedo significat corruptionez ⁊ dominiū humoꝝ. Et nigredo melior est q̄ꝫ obfuscatio ⁊ rubedo. Et cū hoc toto cū videris signa bona plima nō est longinquuz qn saluetur infirmꝰ ⁊ casus extremitatum eius alteratarū. ⁊ adustio extremitatū ⁊ cutis cuz frigiditate vētris est signū mortis iterū. Et ex eis ex parte situum earū sūt sicut spasmus ⁊ ꝓprie post fluxū ventris est mortale. Alcuzez cū alienatione ⁊ vehementia febris est significatio mortis.

De signis ex parte sōni ⁊ vigilie Ca.xlix.

I sōnus sit diurnꝰ nō nocturnus ē signū
f nō bonū. Et si nō dormit in eis ambobꝰ est deterius. Causa eni est corruptio cerebri q̄litercūqꝫ sit. Et salubrior sōnus diurnus est qui ē in ꝑncipio eius: ⁊ hoc totū i statu paroxismorum febris est deterius. In ꝑncipio vō eius ⁊ multotiens fit non nocet. Et profunditas somni cum debilitate pulsus est malum: est enim ꝓpter debilitatem virtutis non ꝓpter humiditatem cerebri ⁊ ꝓpterea cū est cū permixtione rationis. Et qn̄qꝫ est hoc a putrefactiōe humoris frigidi. Somnꝰ augmētatus in nocte qui succedit permixtiōi rationis ⁊ associatur frigori extremitatum ē malus: sicut sōnus cui succedit leuitas est bonus.

De signis malis sūptis ex actiōe manus Ca.l.

Ollectio palearū ⁊ ꝑuenire oi hora ad ali
c quid quasi colligat ex se aut ex pariete ē signum malum. Et causa in eo est ex vaporibus qui eleuātur ad cerebrū. ergo faciūt imaginari illud quod non est ꝓpter descensionē eoꝝ ad oculū ⁊ humiditatem albugineam.

De signis sumptis ex doloribus Ca.li.

Olor vehemens in visceribus in febribus
d acutis ē signū malum: significat enim adustionē vehementē aut magnitudinē apostematis aut exituram. Cum est in aliquo membrorum dolor vehemens ⁊ sedatur subito q̄te cōpleta absqꝫ causa tunc illud est malum.

De signis sumptis ex voce ⁊ loquela ⁊ silentio Capitulum.lij.

Ox fortis valde est bona ⁊ loq̄la ordinata
v est bona: ⁊ ꝯtrariū illius est malū. Et taciturnitas plima ꝓlixa significat ſm plimū ingetudinē aut mollificationē lacertoꝝ ligue: ⁊ epiglotis aut spasmū eoꝝ aut destructionē imaginationis q̄ ē ꝑncipiū ſmonis: ⁊ cū ifirmꝰ loq̄t i crisi ē bonū. Et ad vltimū taciturnitas vbosi significat cās iceptiōis alguesgues: aut aliq̄d de eis q̄ dicta sūt. Et multitudo sermocinatiōis i taciturno significat initiū alienationis: ⁊ ꝑmixtionē rōnis.

De signis sumptis ex ratione Ca.liij.

Lienatio cū motu ⁊ ꝑcussiōe i capite ⁊ na
a re ē salua: ⁊ cū alguacre ⁊ apoplexia ē mortal̄.

De signis sūpti ex motibꝰ Ca.liiij.

Altitudo ꝑmixtiōis ⁊ ingetudinis ē signū
m non bonū: ⁊ significat multitudinē vaporis eleuati ad caput. Saltus infirmi omni hora ⁊ sessio eiꝰ ē significatio mala: ⁊ ē ꝓpter angustiam: aut ꝓpř ꝑmixtionē rōnis: ⁊ ꝯstrictionē anhelitus ⁊ ſfocationē: ⁊ in peripneumonia ē deterior qm̄ plimū eiꝰ ē ꝓpter ſfocationē ⁊ ꝯstrictionē anhelitꝰ: licz sit ꝓpř cās alias iterū. Et qn̄ grauātur mēbra a motu etiā ē significatio mala. Et qn̄ obfuscant̄ vngues tunc mors est presens: ⁊ tremor ē signū malū cū non sit crisis bona.

De signis sumptis ex existimatione Ca.lv.

Um est plurimus timor mortis tunc est ti
e mor.

De iudicijs sūptis ex saltu ⁊ alicibus Ca.lvi.

Altꝰ ⁊ alices fiūt ꝓpterea q̄ nā mouet mē
f bra lacertosa ut expellat ex eis supfluitatē. Et dū mēbrū ꝑmanet raruz ⁊ mā ē pauca obediēs nō idiget illo: imo illud ē ei necc̄riū ꝓpř ꝯtrariū eiꝰ. Et si fuerit cū ꝑmutatōe ex calore ad frigꝰ ꝑ nāz tūc ē signū nō malū. Et significat multotiēs q̄ nā nō pōt facē resolutionē nisi cū adiutorio villoꝝ ꝓpř m̄ltitudinē materiei aut ꝓpř debilitatē ꝟtutū.

De signis sumptis ex sōnijs. Cap.lvij.

Multotiens videt infirmus de genere illius quo fit crisis eius sicut videt habiturus crisiz cum sudore ꝙ ingreditur balneū ꝛ preparatur.

De signis sumptis ex appetitu. Ca.lviij.

Destructio appetitus in egritudinibus chronicis est malū. Et in egritudinibus acutis etiā si est infra illud. ꝛ ad sūmuz significat humores corruptos aut mortem virtutis aīalis ꝛ naturalis. Et cū destruit sitis in febrib⁹ adurentibus est significatio mala ꝛ ꝓpe cū nigredine lígue.

De iudicijs ꝛ significationib⁹ icteritie. Ca.lix.

Icteritia ante septimū ꝛ ante digestionez est malum signū nisi succurrat ei fluxus ventris quēadmodū qdam existimauerūt ꝛ ē fm considerationez. Et ad vltimū icteritia aū septimuz non est laudabilis. Et si fuerit icteritia post septimū tunc est iterꝫ non ita salubris dum non ꝯiūguntur ei signa alia. Qd si accidat icteritia in septimo aut nono aut quartodecimo cū signis laudabilib⁹ ꝛ absqꝫ nocumento in partibus epatis aut duritie ꝛ apostemate tunc est laudabilis. Et mltotiens quidē accidit ꝓpt huiusmōi crisis cōpleta ꝛ significat laudem ꝛ dispositōem leuitatis que reperit post ipam. Et significat malitiā eius dispositio contrarij leuitatis. Et ex illis que significāt malitiaz eius est ut sit cū icteritia fluxus vētris cholericus multus q ebulit ꝛ exitus rerꝫ spumosarꝫ adurentiū: in hmōi eniz timet de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris multus mūdificās aut sudō cōmunis ꝛ sit iam virtus fortis: tunc enim fit leuitas velociter.

De significatiōib⁹ sūptis ex apatibus Cap.lx.

Cum febris acuta ꝑuenit ad apostemata titillicorꝫ ꝛ extremitatū est deterius ꝙꝫ ut sint prius illa apata: deiū sequat ea febris causa putredinis quāuis illud etiā sit malū. Apata q̄ accidunt in radice auris ꝛ non maturant cū saniositate sunt mala: aut que nō sequit aliq̄ de eūonib⁹ fortibus est signuz malū. Et nō oportet iterꝫ ut fiducia habeat in maturatione cū accidit exitura ꝛ reliq hūores sunt indigesti: illud eni est nō sufficiens sicut ista etiā multotiens accīt ꝛ existimat iam declinatio adesse ꝛ interficit. Ois pustula ꝛ omne apa qd apparet ꝛ postea redit est malū: verūtamē qñqꝫ significat fortitudinē nature. ꝛ fortasse hec apparitio ꝛ ꝓsūdatio est consueta homini alicui in natura sua: quare nō est significatio vehementis malitie.

De signis sūptis ex parte pustularū ꝛ que similant eis. Capitulum.lxi.

Pustula ciceralis nigra in febribus acutis ē mala valde. Et quādo in fine venit vel tardatur moritur ille qui eam habet in secundo mltotiens. Cōuersio vlcerꝫ in corpe ad viriditatem ꝛ nigredinez ꝛ celestē colorez aut citrinitatem est signū malū: Et citrinitas est leuioris. Dicit ꝙ si apparet super genu infirmi aliquid nigrꝫ simile vue nigre in cuius circuitu sit rubedo morit cito. Quod si ꝓtendat vsqꝫ ad diem quinquagesimuz tunc signū mortis eius est ꝙ sudauit sudore frigido. Qñ apparet super vena que est in gutture aliquid simile grano alkerua cum variola alba magna ꝛ cecidit ei desiderium reruz calidaruz morit in vigesimo. Et nos quidem iam diximus illud quod accidit in lingua adolescentibus de pustulis mortiferis. Dicit si fuerit febris quelibet ꝛ apparuerit sup digitos vtriusqꝫ manus simul apostema nigꝫ sicut granuz herbi cum dolore vehementi morit in quarto ꝛ accidit ei grauitas ꝛ ꝓfunditas somni. Si autē natura constringat cū hoc accidet pleuresis. Et qñqꝫ constringit adeo donec fit lapis.

De signis sūptis ex forma venarꝫ. Cap.lxij.

Dixit hyp. si apparent vene parue que sunt in fronte ꝛ que sunt in palpebris ꝛ furcula est malum. Alteratio coloris venarꝫ apparentiuz a dispositione sua cum colore pauonis ꝛ apparitio earꝫ que de eis non apparebant ante cuz hoc est malum

De signis sūptis ex rigore. Capi.lxiij.

Rigor plurime reditionis i febre praua cū debilitate virtutis est mortalis: ꝛ cuz firmitate virtutis iterum quando febris cum eo non remouetur non est bonus. ꝛ deterior omnib⁹ est ut sequatur ipm euacuatio non adiuuans ꝛ non sedetur cum eo febris. Et si non accidat euacuatio iterꝫ tunc significat ꝙ humor motus est vincens qui expelli non potest ꝛ est maluz. In accidente vero vice vna non forsitan verificatur āphorismus iudicans an est ꝓpter debilitatem supfluaz virtutis aut propter aliud.

De iudicijs eūonis. Ca.lxiiij.

Euacuatio iuuatiua ꝑ fluxum ventris ꝛ vomitū ꝛ alia est illa que est post digōnem ꝛ q̄ eūat hūorez quē oportet ꝛ q̄ fit cū facilitate ꝛ cui succedit leuitas. Et de signis eūonis hūorꝫ quez euacuat medicina aut nō medicina est ut incipiat in eūone humoris alterius. Et deterius eo est vt finis eius ꝑmutetur ad exitū curati aut ad sanguinem nigꝫ aut humorez fetidum aut hūorem puruz ꝛ silr in vomitu. Et qñ abbreuiat eūo postqꝫ effecerit qd efficit oportet ut adiuuet. Et qñ supfluit euacuatio ꝛ nōdū incepit digestio tūc nō est illud cui⁹ iuuamēto sit intendū. Et eūo debilis pauca fluxu sanguis nariū aut sudōe aut alio significat ꝙ nā mouit ꝛ nō potuit. Et si fiant mala signa alia significāt mortem. Et si non fiūt mala significant longitudinem:

De iudicijs sudoris. Capitulū.lxv.

Sudor est bona crisis in egritudibus acutis ꝛ phlaticis. Et iterꝫ in spēbus apatum timorosorū ꝛ apostematibus viscerꝫ.

De causis mltitudinis sudoris. Cap.lxvi.

Sudor multiplicat aut causa materiei ꝓpter mltitudiez suā: aut subtilitatē suā: aut causa vtutis ex vehemētia expulsiue. aut mollificatiōe retētiue: aut causa pororꝫ eius qñ dilatantur ꝓpt cās dilatatōis. ꝛ minorat sudor ꝓpt ꝯria illaruz cārꝫ. Et sudō qd qñ tergit exuberat ꝛ qñ mouet abscidit.

De diuersitatib⁹ mbrorꝫ i sudādo. Ca.lxvij.

Embꝛa que plus sudant sunt illa in q̄bus ē materia faciens egritudinē ut magis. Et illa que non sudāt sunt mēbꝛa in quibꝰ nō est materia ⁊ illa in q̄bus dominant̄ aliq̄d de causis ꝯstrictionis poroꝝ de q̄bus est q̄ latus sup̄ qđ doꝛmit infirmus fm̄ plīm raro sudat qm̄ est coartatuꝫ siccas habēs vias ⁊ nō currit ad ipm̄ hūiditas neqꝫ currit ab eo. Et sudoꝛ q̄dem multiplicat̄ in membꝛis posterioꝛibus ut in doꝛso plusq̄ꝫ in anterioꝛibꝰ sicut pectoꝛe. Et multiplicat̄ in sup̄ioꝛibus magis q̄ꝫ accidat in inferioꝛibus ⁊ ꝓpꝛie in capite.

De diuersitatibus dispositionuꝫ in sudando et alijs. Capitulum.lxviij.

Somnus plus facit sudare q̄ꝫ vigilia quoniaꝫ caloꝛ innatus in eo plus agit in hūiditate. Et quia nocumentū anhelitus in ipso est magis paꝝ ⁊ illud mouet materias ad interiora. Inquit Hyp. Sudoꝛ plurimus in somno absq̄ꝫ causa faciente illud significat q̄ ille plꝰ cibo suo affert coꝛpoꝛi q̄ꝫ tolleret. Si autē fuerit illud p̄ter qđ ille de cibo sumat tūc scias q̄ indiget euacuatione. Et causa in hoc est q̄ sudoꝛ plurimus cum sanitate virtutis non fit nisi ꝓpter multitudinē materiei cui ptinet ut expellat eam natura. Et illa multitudo aut fit ꝓpter causam ꝓpinquaꝫ que est repletio ꝓpinq̄ ⁊ repletio ꝓpinqua est ex cibis sūptis tunc. Et hanc repletionē expellunt fames ⁊ exercitiuꝫ: ⁊ sudoꝛ qui expellit̄ ꝑ naturam aut fit ꝑ causam antecedentē longinquā que est ex sup̄fluitatibus an̄cedentibꝰ. Et n̄ excusat in huiusmōi nisi euacuatio mūdificans coꝛpus ex eis: ꝑ sudoꝛem vero foꝛtasse nō egreditur de ea nisi illud quod subtile est tenue paruū ⁊ dimittat coꝛruptuꝫ inobediēs in coꝛpoꝛe. ⁊ ꝯsuetudo nature est q̄ diligit expellere hūoꝛem coꝛruptuꝫ: ⁊ illud est de illis q̄ debilitant eū. Et scias q̄ q̄ntoplus calitas inata est foꝛtioꝛ ē resolutio magis occulta: quare nō fit sudoꝛ nisi fuerint cause alie: ⁊ ꝓpter hoc fit sudoꝛ egrediens a natura aut a repletione ⁊ mlt̄itudine ⁊ vehementia dilatationis poroꝝ: aut ꝓpter defectuꝫ virtutis a digestione bona: aut propter vehementiam motus.

Dies in q̄bus multiplicatur sudoꝛ ⁊ minoꝛat̄: Capitulū.lxix.

Sudoꝛ in egritudinibus acutis pl̄iꝫ fit in tertio ⁊ quinto ⁊ minoꝛat̄ in quarto: imo parū cōtingit ut egritudines iste crisim faciāt in quarto nisi raro. Et paꝝ quidē ꝯtingit fm̄ q̄ experimentatoꝛes existimant vt sudet eger in vigesimoseptimo ⁊ trigesimo primo ⁊ trigesimoquarto.

De modis significationū sudoꝛis. Ca.lxx.

Sudoꝛ significat per tactuꝫ suū si est calidus aut frigidus. ⁊ significat ꝑ coloꝛem suū si ē clarus aut ad citrinitatem aut viriditatem decliuis: ⁊ significat ꝑ gustum suū si est amarus aut dulcis aut ad acetositatem decliuis. ⁊ significat per odoꝛem suuꝫ si est fetidus: aut acetosus aut dulcis aut alius. ⁊ significat per substantiam suam sicut si est subtilis aut viscosus. ⁊ significat per quantitatē suaꝫ sicut si est paucus aut multus. ⁊ significat per locuꝫ suuꝫ si est cōis in toto coꝛpoꝛe aut abbꝛeuiatꝰ. ⁊ q̄ ex quocūq̄ꝫ mēbꝛo est in ipo est egritudo. Et significat ꝑ hoꝛam suaꝫ si est in p̄ncipio aut statu aut declinatione. Et significat ꝑ illud qđ succedit ei sicut succedit ei nocumentū aut leuitas aut rigoꝛ aut hoꝛripilatio aut aliud.

De signis sumptis ex p̄te sudoꝛis. Ca.lxxi.

Sudoꝛ frigidus cū calitate febꝛis est signuꝫ malū valde ⁊ ꝓp̄e qui appꝛopꝛiat̄ capiti ⁊ collo ⁊ significat syncopim licꝫ nō sit frigidus q̄ūo ergo frigidus. ⁊ est deterioꝛ sp̄ēꝝ sudoꝛis: qm̄ significat rem que fuit nō rem que erit. Qđ si febꝛis fuerit magnā tunc est moꝛs ꝓxima. Et nō fit sudoꝛ frigidus nisi iam ceciderit calitas innata: q̄re n̄ seruat hūiditates: imo sepat̄ ab eis: q̄re segregat eas ⁊ euapoꝛat calitas extranea: deīn sepat̄ ab eis illa caliditas ꝓpter suā extraneitatē qua infrigidantur. Sudoꝛ interfectus est malus. Et sudoꝛ multus significat lōgitudinē egritudinis ꝓpter multitudineꝫ materiei ⁊ nō ꝯueniūt habenti cū ph̄lomia ⁊ vētris solutio ꝓpt̄ debilitatem suā: imo clisteria leuia. Et qn̄ post sudoꝛeꝫ non inuenit̄ leuitas non ē signū bonuꝫ. Qđ si fecerit augmentū nocumēti tunc erit signū maluꝫ licꝫ sit etiaꝫ cōmunis coꝛpi. ⁊ sudoꝛ festinus in p̄ncipio egritudinis est malꝰ ⁊ significat mlt̄itudinem materiei nisi causa in eo sit humidates aeris ꝓpter pluuiā multā: qm̄ tunc cū sua malitia erit minoꝛ malitia. Et multotiens q̄dem incipit egritudo cū sudoꝛe: deīn sequit̄ ipm̄ febꝛis ⁊ ꝓlongatur.

Et cum ex sudoꝛe accidit hoꝛripilatio non est bonū: imo est maluꝫ: qm̄ hoꝛripilatio significat expāsionem mali nocentis in coꝛp̄e ⁊ illud significat q̄ sudoꝛ non mūdificat: imo mouet de humoꝛibꝰ malis illud cuius acuitas est fracta p̄miscens ipm̄ humiditatibus que resoluunt̄ per sudoꝛem. Et significat q̄ materia plurima non resoluit̄ apud eūonē sudatiuaꝫ. Et qn̄ debilitant̄ virtus ⁊ pulsus ⁊ sudat frons paꝝ est signū maluꝫ. si vero cadat pulsus tūc est moꝛs. Sudoꝛ eniꝫ bonus cui ꝯuenit ut sit per ipm̄ crisis ꝯpleta est ille qui fit in die cretico ⁊ est cōmunis toti coꝛpoꝛi abundās ⁊ super ipm̄ alleuiat̄ infirmus ⁊ sequit̄ illuꝫ ille qui non est cōis: sꝫ succedit ei leuitas. Et ad sūmuꝫ ꝯsidera sudoꝛē ꝑ seipm̄ in caliditate sua ⁊ f̄ritate ⁊ coloꝛe suo ⁊ suo odoꝛe ⁊ gustu ⁊ quātitate sua in mlt̄itudine ⁊ paucitate sua ⁊ t̄pe sue egressionis: aut est in p̄ncipio aut statu aut in declinatione. ⁊ quid associat̄ ei de febꝛe in foꝛtitudine ⁊ debilitate sua: ⁊ q̄d succedat ei de leuitate ⁊ grauitate. Et scias q̄ in ꝯualescentia multiplicat̄ sudoꝛ eius ꝓpter reliquias materieꝝ: quare non est maluꝫ paruam facere minutionem.

De signis sumptis ex parte pulsus. Capitulum.lxxij.

Pulsus martellinus ⁊ foꝛmicans ⁊ vehemētis serralitatis aut vndosus malus est. Et gazellinus cum debilitate est malus. Et diuersitas in qua est interfectio vehemens ⁊ mo-

nis debilis: deī succurrit illi vnus fortis succursu non succurrente: imo ex momēto ad momentū est mala valde. Dixerūt quidā cū pulsus sinister est frequens ⁊ pulsus dexter rarus ⁊ illud est cū debilitate tunc est significatio mala. Et scias ꝙ plurimorū hominū pulsus naturales sūt diuersi mali absq; egritudine: quare oportet ut tu scias hoc iterū.

De iudicijs fluxus sāguinis nariū. Cap. lxxiij.

Egritudines que sunt sicut pleuresis et apata epatis acuta vel calida ⁊ sub hypocondrijs iuniantur crisi ꝯpleta ꝑ fluxū sanguinis nariū: primū vero ex ꝗcūq; nare sit: alia vero ex illa q̄ sequit̄ ea ⁊ similit̄ febres incēsiue ⁊ sunt de genere primo. Peripneumonia vero non facit crisim ꝑ eum ⁊ pleuresis est res in eo media ⁊ tertiana facit crisim ꝑ ipm. Et plm ꝗdem accidit fluxus sāguinis nariū iuuatiuus in iparibꝰ ⁊ paꝝ fit in quarto in tertio vero ⁊ quinto ⁊ septimo ⁊ nono fit. Et qn̄ separatur fluxus sanguinis nariū bonus ⁊ est debilis iuuetur ſm ꝙ docuit Hyp. cū effusione aque calide sup caput ⁊ cū vaporatione: sicut qn̄ timet̄ supfluitas eius ꝓhibet̄ cum aqua frigida ⁊ cum positione vētose super hypocondria ⁊ que sequūtur ipm. Et melior ꝗdem fluxus sanguinis nariū est qui sequit̄ ꝑtem infirmiam ⁊ diuersificans non est cū illa bonitate. Et apata ꝯuenientiora ad hoc ut crisim faciant ꝑ fluxū sāguinis nariū sunt illa que sunt supra sumē. Et in apostemate quidem phlatico qd̄ incipit transire in lapideitatē ⁊ ꝓlongatur saniositas ⁊ eruptio non expectatur crisis per fluxū sāguinis nariū ⁊ silr nō expectatur in apostemate frigido in cerebro: ⁊ i peripneumonia crisis ꝑ fluxū sanguinis nariū.

De significationibus sumptis ex fluxu sāguinis narium. Capitulū. lxxiiij.

Fluxus sanguinis nariū paruus est malꝰ ⁊ plurimus. Et fluxus sāguinis narium pluris malitie est qui est sanguinis nigri. Et paꝝ fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo ⁊ splendido. Et fluxus sanguinis nariū qui cadit in quarto significat difficultatem crisis: immo bonus est ille qui cadit in imparibus.

De significationibus sumptis ex sternutatiōe. Capitulum. lxxv.

Sternutatio bona est qn̄ accidit apud statū in ꝓmis v̓o eius est de signis corize aut humoris mordicatiui.

De iudicijs egestionis. Capitulum. lxxvi.

Iam locuti fuimus de egestione in libro primo sermonē vniuersalem abbreuiatū. Et necessariū est nobis ut repleamꝰ sermonem in ea multa repletione: ⁊ ſm illud quod sequit̄ de sermone in egritudinibus acutis.

De signis sūptis ex egestione. Ca. lxxvij.

Diuersitas coloris eiꝰ qd̄ egredit̄ de egōne est laudabilis in duabꝰ horis nō alibi: q̄ꝝ vna est diuersitas cretica post digō nem in die cretico ⁊ signo cretico. Et altera post potionē solutiuam ꝑ transeuntē fortem. Et significat in duabus dispositionibus mūdificationē corporis expectatā. In alijs vero significat adustionē ⁊ liq̄factionem ⁊ mltitudinē hūoꝝ corruptoꝝ. Egestio fetida similis egestioni pueroꝝ ⁊ infantium est mala. Egestio cholerica in ꝑncipio egritudinis significat dominiū cholē ⁊ est non bona. Et in fine eius apd̄ declinationē significat ꝙ corpus mūdificat̄ ⁊ est significatio bona. Et quādo separat̄ egestio cholīca multa ⁊ non alleuiat̄ egritudo tūc illd̄ est significatō mala: ⁊ fluxus ventris multus post signa mala significat casū virtutis ⁊ ꝑter ꝙ succedat leuitas est significatio mortis: licꝫ fe. etiā sit eradicata. Fluxus vētris sup quē est vnctuositas nō ab acceptione rei vnctuose significat liquefactionem mēbroꝝ radicaliū ⁊ est significatio mala: sꝫ non est mortalis. Et fortasse ē vnctuositas ex carne. Et qn̄ sup ipam est simile virus ⁊ emanat citrinū ⁊ dn̄atur fetor ⁊ illud in febribus acutis est mortale. Egestio super partes cuius stat res subtilis significat ꝙ est virus ex epate ⁊ est mōdicatiua ⁊ facit exire egestionem cū velocitate ⁊ fortasse egredit̄ sola ⁊ est mala. Cū in egestione sūt aliq̄ silīa corticibus lupinoꝝ in omnibus egritudinibus tunc est signū mortale.

De iudicijs vomitus. Capitulū. lxxviij.

Iam locuti fuimꝰ in libro primo de vomitu. Et necessariū ꝗdem est ut afferamꝰ hic aliqd̄ de eo ⁊ de alijs ⁊ eius positio magis licita est in hoc loco. Dico ergo ꝙ vomitus magis iuuatiuus est ille qui ē ex phlate ⁊ cholera i quo in re euomita vel effusa est vehemens ꝑmixtio non est vehementis grossitiei. Et q̄ntoplus vomitꝰ est purior tanto magis est deterior. Cholericus enim purus significat vehementiā caloris ⁊ phla purū significat vehementiā frigoris.

De signis sūptis ex vomitu. Capi. lxxix.

Vomitus diuersificatus a colore vomitus cōsueto qui est albus aquosus ⁊ citrinꝰ est malus. Et ille q est sicut viridis ⁊ q est sicut color porri ⁊ ꝓprie fetidus ⁊ q est sicut color sicle. Et rubeꝰ cū nigredine ⁊ obscurus. Et deterior est q est sicut flos eris ⁊ niger ⁊ ꝓprie cū fit spasmus subito: ipe enim interficit statim nisi sit illic virtus: fortasse enim remanet usq; ad duos dies. Et oportet ut cōsideret̄ in eo ne sit tinctura in re comesta. Et quando euomunt̄ omnes isti colores est malū valde. Et vomitus fetidus est malus. Et vomitus purus sicut diximus est malus.

De iudicijs vrine. Capitulum. lxxx.

Iam ꝑmissa sunt a nobis v̓ba vniuersalia de vrina in fen in qua sunt accn̄tia in libro primo. Et nos afferamus hic de illo ⁊ de alijs qd̄ magis ꝯueniēs est huic loco. Dico ergo qd̄ non oportet cū nō videt̄ in vrina signū digestionis forte indicare de morte: fortasse enim liberabitur eger cū hoc ꝑ euonem cadentē ex ꝑte aliqua cū virtute expellente digestum ⁊ indigestū: ⁊ fortasse resoluitur humor ſm lōgitudinem tollerantie aut fiet crisis ꝑ exituram ⁊ ꝓprie qn̄ non fuerit hūor vehemen

tis malitie: ſ3 eſt malus ſm pl'im ⁊ ſignificat fortitu dinem infirmi: ⁊ mior ſignificatio in eo eſt ſup lon gitudinez. Et ſimilit vrina que remanet ſm colo rem vrinaꝝ ſanoꝝ in horis egritudinis oibus. Si autē incipit alterari cū ſublimatione egritudinis tūc eſt magis incolume. Et qñq3 eſt vrina in egritudi nibus peſtilentialibus bona naturalis in ſubſtantia ſua in colore ⁊ ſedimine ⁊ ille cuius eſt tendit ad mō tem. Et ſcias ꝙ mulotiens mingūt infirmi vrinas malas in ſubſtautia ſua ⁊ colore ⁊ alijs ⁊ eſt illud ex pulſio cretica ⁊ ꝓprie in egritudinib⁹ acutis quaru3 cauſa eſt epar ⁊ partes vrine.

De ſignis malis ſumptis ex paucitate ⁊ multi tudine vrine. Capitulum.lxxxi.

Vrina que mingit qñq3 pauca ⁊ qñq3 mul ta ⁊ cūq3 retinet ⁊ non mingit eſt ſignū ma lū in febribus acutis ſignificans pugnā ve hemētē egritudinis ⁊ nature q̄ vincit ⁊ vincit ⁊ ſigni ficat laborē nature. Et ſignificat etiā groſſitudinem materiei: ⁊ ꝙ ipſa difficulter ſuſcipit digeſtionē. Si aūt febres fuerit quieta indica longitudinem ꝓpter groſſitudinem humoris.

De ſignis ſūptis ex tenuitate vrine. Ca.lxxxij.

Vrina tenuis qñq3 fit ſicut in diabete: ⁊ eſt cu3 ea aſſiduatio ſitis ⁊ velocitas ſurgendi ad vrina3 ⁊ facilitas egreſſionis. Et qñq3 fit ꝓpter cruditatem ⁊ opilationē habentem exitu3 materiei. Et qñq3 fit ꝓpt debilitatē virtutis alterati ue ⁊ non eſt cū facilitate exitus ⁊ eſt minoris malitie q̄3 diabetis. Et qñ mingit vrina tenuis in egritudini bus acutis ꝑ aliquot dies ſignificat ꝑmixtionem. Quod ſi accidat ꝑmixtio ⁊ pſeuerat tenuitas ſigni ficat mortem velocem ꝓpterea ꝙ materie ſupueni unt in cerebro ⁊ aufertur anima. Et qñ ꝯuertit ad groſſitudinem cu3 qua non fit alleuiatio: fortaſſe eſt ꝓpter liquefactionem mēbroꝝ. Qñ multiplicat vrina aquoſa apud horam exacerbationis febris to talis ſignificat ꝙ apoſtema euenit in inferioribus ⁊ conſidera in ſubſtantia ꝑmixta colori in capitulis q̄ ſunt poſt iſtud etiā. ⁊ ſcias ꝙ tenuitas eſt ſi cū ipſa iū gatur nigredini ⁊ rubedini. Si aūt fuerit tūc ſcias ꝙ cauſa in hoc eſt reſtringens aut vehementia vir tutis q̄litas egritudinalis imprimentis in aqua3.

De ſignis ſūptis ex groſſitudine ſubſtātie ⁊ cō turbatione eius. Capitulū.lxxxiij.

Cum ꝯuertit vrīa tenuis in groſſam in febre cōtinua ⁊ ſūt ſigna bona ſignificāt criſi3 cū ſudore. Si vero nō fuerint ſigna bona aut fuerit febris vehementis aduſtionis ſignificat inflā mationē aut in corde aut in epate. Et clarificatio vri ne groſſe ante criſim eſt ſignū non bonū: illud nāq3 ſignificat retentionem materiei ⁊ defectū nature i ex pellendo ea3. Vrina groſſa turbulēta in qua non reſidet aliquid ⁊ non clarificat ſignificat ebulitione3 humoꝝ ꝓpt vehementiā caliditatis extranee ⁊ debi litatem inate digerētis q̄ ꝓpter ē mala. Cū vrina ē ſpiſſā ⁊ ꝓpe in q̄rto mltiplicat criſis febriū ex laſſitu dine ⁊ ꝓprie ſi aſſociet ei flux⁹ ſāguinis nariu3.

De ſignis ſūptis ex vrina alba. Ca.lxxxiiij.

Vrina alba in egritudinibus acutis ſignifi cat declinationem materiei nō ad ꝑtem ve naꝝ et inſtrumēta vrine: fortaſſe eni3 decli nat ad cerebꝝ ⁊ erit dolor capitis aut phreneſis. Et fortaſſe declinat ad quedam viſcera ⁊ ſignificat apoſtema. Et ſi ſūt ſigna ad incolūitatem declinia ſi gnificant ꝙ egredit cū vomitu ſm pl'im ⁊ ꝓprie qñ non eſt ſignū in ſolutione vētris cui ſuccedat excoria tio inteſtinoꝝ. Et quādo eſt vrina alba tenuis in fe bre acutā: deiñ accidit ei ꝯturbatio ⁊ groſſitudo cu3 albedine ſua ſignificat ſpaſmū ⁊ mortem.

De ſignis ſūptis ex colore in vrina nigra in febri bus acutis. Capitulū.lxxxv.

Scias ꝙ non verificat iudiciu3 penitus de morte ꝓpt nigredinē coloris vrine in egri tudinibus acutis: lic3 in ſe ipſo ſit ſignū ma lū. ⁊ quāuis aſſocient ei iteꝝ ſigna alia mala cū vides virtutem in ea fortem ⁊ eſt potens facere euacuatio nes diuerſas ex omni genere ſuccedit ei ges: ſicut ac cidit mulieribus qñ cū menſtruis purgant ab hūo ribus malis: ⁊ ꝓpter hoc iſte mulieres ſunt ſaniores qm ipſe forſitan ꝓpter cauſa3 aliquā ꝯſuete ſūt eua cuari ab huiuſmōi materia ex via menſtruoꝝ. Et ſcias ꝙ vrina nigra q̄nto pl⁹ eſt pauca tāto ē deteriō ſignificans ꝯſumptionē hūiditatis. Et iteꝝ q̄nto ma gis eſt groſſior tanto eſt deterior in egritudinibus acutis. Et qñ nigra ē decliuis ad ſubtilitatē ⁊ tenu itatē ⁊ ē in ea ſedimē pēdens ⁊ eſt ei odor acutus in febrib⁹ acutis indicat dolore3 capitis ⁊ ꝑmixtione3 ⁊ certior diſpōnu3 eius eſt ꝙ ſignificat fluxū ſāguis nariū nigri: qm materia eſt acuta vincens: ⁊ fortaſſe erit cū eo ſudor ꝓpter calitatē qñ non ſupfluit neq3 miorat ⁊ expellit verſus ſupfluitatē ⁊ añcedit ſudorē eius horripilatio. Et qñ aſſociat vrine nigre in qua eſt ſedimen pēdēs res nigra rotūda aggregata cum qua inuenit odor malus ⁊ tenſio in laterib⁹ ⁊ apo ſtema ſub hypocōdrijs ⁊ ſudor ſignificat mortem. Et huius q̄de3 tenſio ſub hypocondrijs ſignificat ſpaſmū. ⁊ hmōi quidē ſudor fit ex debilitate. Vri na tenuis aquoſa ad nigredinē decliuis ſignificat te nuitate ſua lōgitudine3 egritudinis: ⁊ ſua nigredine malitiā ſuam. Et dicit in vrinis nigris ſubtilibus qñ ille cuius eſt vrīa deſiderat cibariū morit. Et vrīa tenuis nigra qñ ꝯuertit ad ſubalbedinē vel flauitatē ⁊ groſſitiē ⁊ nō aſſociat ei vlla q̄es ſignificat egritudi nem in epate ⁊ ꝓprie ictericiā: qm hec ꝯuerſio que ē ad groſſitie3 a tenuitate ⁊ ad ſbalbedinē a nigredie ſignificat diminutionem caliditatis ⁊ caſū digeſtio nis. Et illud eſt de illis q̄bus aſſociat aut ſuccedit le uitas. Et ſi non fuerit ꝓpter illud ſignificat materiā iam inuiſcatā in epate ⁊ nō ꝓpt mūdificationē. ⁊ ia3 fecit accidere opilationem: imo ſi eſt caliditas tūc iā ſubito facit accidere apoſtema. Vrina tenuis ni gra q̄ migit in febrib⁹ acutis paulatī in tꝑe lōgo cū ē cū dolore capitis ⁊ colli ſignificat deſtructionē ra tionis gradatim ⁊ eſt in mulieribus magis ſaluū.

De signis sūptis ex vrina rubea Ca. lxxxvi.

Rina rubea in egritudinib⁹ acutis qñ est cū rubedine subtilis significat cū signis laudabilib⁹ crisis velocitatē τ cū ꝯrijs eoꝝ significat velocitatē moꝛtis τ ex toto inflāmationem vehemētē. Et subtilitas cū rubedine significat i egritudinib⁹ acutis doloꝛem capitis τ ꝑmixtionē. Et vrina rubea grossa in egritudinibus acutis qñ eius egressus fit paulatim τ frequēter: τ ē cū fetoꝛe significat timoꝛē: qm̄ significat caliditatē vehemētē τ inquietudinē τ defectū nature. verū qñ ē abūdātis exitus multi sediminis significat sepationē τ ꝓpꝛie in febꝛibus incensiuis. Et q̄ mingit sanguinē puruꝫ in acutis moꝛit: qm̄ significat repletionē sanguineā vehementē cū acuitate ebulitionis τ timet̄ de hmōi ꝓfocatio que fit ex repletiōe ventriculoꝛuꝫ coꝛdis si declinat ad coꝛ: aut apoplexia si declinat ad cerebꝛ.

Urina rubea valde si ꝯuertatur i febꝛib⁹ ex lassitudine factis ad grossitiē: deinde appeat sedimē plim non subsidēs τ sit illic doloꝛ capitis significat lōgitudinē egritudinis: qm̄ materia ē inobediēs: quāobrem non ingrossatur ꝑus τ postq̄ȝ ingrossat̄ nō subsidet velociter: verū ei⁹ crisis fit ꝑ sudoꝛē: qm̄ mā est decliuis ad venas. Et huiusmodi qdem vrina assimilat̄ vrine icteritie τ differt ab ea in hoc ꝙ nō ꝯtingit pānos. Ad sūmuꝫ vrine rubee substātie: τ rubei sediminis significant appetitū τ cruditatē: τ significant lōgitudinē qñ rubedo nō est vehemēs: τ ē illa que est decliuis ad turbulētiam.

De signis sūptis ex vrina flaua Ca. lxxxvij.

Rina flaua in febꝛe acuta qñ ꝯuertit̄ ad albedinē aut ad nigredinē ē mala: qm̄ significat ꝑ albedinē eleuationē materiei ad caput: τ ꝑ nigredinē acuitatē q̄litatis egritudinis.

De signis sūptis ex sedimine Ca. lxxxviij.

Edimē diuersū in sub̄a τ coloꝛe qd̄ significat humoꝝ diuersoꝝ multitudinē ē malū. τ deterius eo ē illud qd̄ est minoꝝ partiū. significat eni ꝙ natura nō pōt expellere nisi postq̄ȝ minoꝛātur ꝑtes. Et leue qdē multotiēs ē magis significatiuūꝫ bonitatis q̄ȝ albū. Et multotiēs viuit ille cui⁹ sedimē est decline ad rubedinē: sed est leue. Et moꝛitur ille cui⁹ sedimē ad albedinē declinat: ſꝫ est diuersū asperū. Substātie eni bonitas vehemētius est facilis ad suscipiēdā expulsionē q̄ȝ bonitas coloꝛis. Et significat iterū ꝙ humoꝛes patiunt̄ ab egritudine plim: sicut sedimē bonū qñ minoꝛantur eius ꝑtes significat ꝙ nā opata ē iam in eo valde τ egritudo nō egit in eo. Sedimē spumosū τ spuma plenū cui⁹ albedo est ꝓpt̄ cōmixtionē aeris cuꝫ eo ē malū valde egrediēs a nā τ crudū est malum.

Et ille cui⁹ suꝑioꝛa sunt rotunda τ mouent̄ meli⁹ est q̄ȝ sedimē cui⁹ suꝑioꝛ suꝑficies ē congelata. τ magis significatiuū ꝙ egritudo ē velocis status τ acuta. Et sedimē qd̄ nō antecedit tenuitas τ paucitas superfluitatis: imo ē inuētū in ꝓncipio significat ꝙ humoꝛē plurim⁹ nō ꝙ sit digest⁹: imo opoꝛtet ut rubeat sedimē post aduentū digestiōis τ postq̄ȝ fuerit vrina subtilis in ꝓmis: τ postq̄ȝ fuerit hypostasis pauca. Et dū non ē ita significat ꝙ materia grauis grossa ē multa τ ꝙ egritudo iteꝛficit τ silr̄ vehementia tincture absq̄ȝ sedimine pauco. Et dū nō est ita nō significat bonū: τ qñq̄ȝ significat bonū τ maturitatē. Et qñq̄ȝ accidit illud ꝓpter doloꝛē τ ꝓpter vehemētiaꝫ caliditatis τ famē: tinctura enim vrine ieiuni addit̄ τ minoꝛatur eius sedimē. Et sedimē rubeum significat multitudinē sanguinis τ tarditatem digestionis: τ associant̄ eis in febꝛibus incensiuis iterum angustia τ tristitia. Et si ꝓlongatur vsq̄ȝ ad quadraginta ꝓlongatur egritudo: τ foꝛtasse nō speratur crisis vsq̄ȝ ad quadragesimū. Iterum sedimen rubeum pendens in quo ē declinatio ad supeꝛioꝛa cum est in vrina tenui significat in egritudinibus acutis permixtionē rationis: si autē perseuerat timetur ꝑditio. Si aūt vrine substātia incipiat ꝑuenire ad grossitudinem τ incipit pendens subsidere τ albificatur significat salutem. Sedimē quod est ſm formā frusti carnis in febꝛibus acutis sine significationib⁹ digestionis significat ꝙ est ex rasura mēbꝛoꝛuꝫ τ non ē ex renibus: τ qñ est illic digestio aut non est febꝛis significat illud quod scis de dispositione renum. Et illud qd̄ ē sile squamis piscis τ nō est signū digestionis τ febꝛis ē acuta est ex rasura febꝛis quam facit in neruis τ ossibus τ venis: τ i alijs fit ex vesica. Et furfureū quidem significauit simile illius: τ ꝙ febꝛis incipit radere ex ꝓfundo. Et distinguit inter ipsum τ inter illud de vesica: qm̄ illud de vesica ē cum signis lesionis vesice τ cum digestione τ grossitudine.

De signis sūptis ex dispositionibus aggregatis ꝓpter significationes diuersas coloꝛis τ substantie quarum ꝓma est in vrinis oleagineis Ca. lxxxix.

Leagina est illa cuius coloꝛ τ substātia similant̄ coloꝛi olei τ eius substātie. τ licꝫ sit mala: tñ qñ alie significatiōes significāt salutē nō est cū ea malū. Sedimē vō cū est oleaginum est malū valde. Et oino oleaginū purū est malum τ est illud quod facit te videre coloꝛē olei cum citrinitate τ viriditate. Et qñ oleaginū est accidēs post vrinam nigrā tunc ē significatio bona ſm ꝙ testificatur de ea Ruffus sapiens. Et deterius oleaginū est illud quod est in ꝓncipio egritudinis. Et quando significationes significant malitiam τ mingitur vrina oleaginea in quarto indicat moꝛtem in firmi in sexto. Et vrina que alteratur subito ex signis laudabilib⁹ ad signa vituperabilia significat i egritudinibus acutis moꝛtem: quoniā significat casum virtutis subito ꝓpter prauitatem accidentium.

Urina oleaginea qñq̄ȝ significat permixtionē rationis qm̄ facta ē ex exsiccatiōe. Urina in qua sūt frusta sanguinis congelati in febꝛe acuta qñ cuꝫ ea est siccitas lingue est signum malum. si autem fuerit nigra cum hoc tunc illud est deterius. Et non currit sanguis in vrina i febꝛe acuta nisi ꝓpter vehemētiam acuitatis eius: τ ꝓpterea ꝙ disrumpit vasa τ vias ei⁹. Et eius cōgelatio est ꝓpter vehemētiā cali

ditatis ipsius. Urina alba tenuis in qua ē spuma
⁊ nubes citrina significat timorē vehemētem ꝓpt̄ il
lud qđ ipsa significat de exacerbatione ⁊ vehemen-
tia acuitatis materiei. Et nos qdē iam locuti fui-
mus de vrina tenui nigra illud i quo ē sufficientia.

Urina tenuis flaua in ꝑncipio febriū acutarū qñ
ꝯuertit̄ ad grossitiē ⁊ ad albedinē: deīde remanet fe
culenta turbida sicut vrina asini: ⁊ incipit exire īuo
luntarie: ⁊ sūt illic vigilie ⁊ ingetudo significat spas-
mū vtriusq; lateris cui succedit mors qñ nō fuerint
signa bona illa. Urina eni que ē cū flauo colore
non subtiliatur nisi ꝓpter dominiū hūoris colerici
calidi ⁊ non ingrossatur ⁊ inspissat̄ ꝓpter exacerba-
tionē egritudinis ⁊ cōmotionē in dispositiōib⁹ ma
teriei. Et dixerūt de vrina pauca q̄ est cū colore sā
guinis q̄ est mala ꝑcipue quando cū infirmo ē pas
sio venenosa.

De signis malis sumptis ex parte qualitatis se-
parationis vrine Ca. xc.

[Q]uando febrē acutā patiēs nō pōt mingē
nisi parū cū dolore absq; vulnere aut apa
te in instr̄is vrine ⁊ cū frequentia pulsus ⁊
debilitatis ē signū malū. Cum retinet̄ vrina in fe-
bre ꝯtinua ⁊ ē vehemētia doloris capitis: ⁊ multitu
do sudoris significat cuzegi. Urina q̄ guttatī stil-
latur in febre ꝯtinua ⁊ cū vehementia doloris capi-
tis ⁊ multitudine sudoris significat cuzegi. Et vri
na que guttatim stillat̄ in febre qeta significat fluxū
sāguinis nariū. Qđ si febris fuerit acuta incēsiua si-
gnificat dispositionē malā aduenietē cerebro. Et si
fuerit qeta significat multitudinē repletiōis ⁊ debi-
litatē nature i expellēdo. Et cā vrine egrediētis in fe
brib⁹ acutis īuolūtarie ē debilitas v̄tutis aut nocu
mētū i cerebro: ⁊ nō fit illud nisi ꝓpt̄ ascēsionē ma-
terie acute calefacte ad cerebrū quare cōmunicāt ei
membra lacertosa.

De numeratiōe signoꝝ maloꝝ i vrina Ca. xci.

[A]quosa ⁊ ꝓcedēs ⁊ fetida ⁊ nigra ⁊ grossa
ē mala. Et illa in q̄ ꝓcedit ex iferiori ꝑte
ei⁹ vsq; ad ipsi⁹ sup̄iorē sic̄ fum⁹ ē mortal̄
ꝓpinq̄. Et iterū pinguis cui⁹ color ē color aque
carnis cum fetore dominā̄te est mortalis.

De signis i egrotis mala generū diuersoꝝ quo
rū malitia est ꝓpter aggregationem eoꝝ in febrici-
tantibus ⁊ alijs Ca. xcij.

[Q]uando aggregant̄ vomit⁹ ⁊ pūctura ⁊ ꝑ-
mixtio rōnis tūc illud ē signum mortale.
Qñ diuersificat̄ alteratio corpis i tactu ⁊ i
colore ⁊ i eo qđ euomit̄ ⁊ i eo qđ euacuat̄ significat
q̄ nā ē ābigua cū hūorib⁹ diuersis ⁊ egritudinib⁹
diuersis cui ē necessariū resistē eis oib⁹ ⁊ ē ꝓculdu-
bio de illis q̄ deficiūt ei. Qñ aggregantur in febre
insepabili frigus eius qđ apparet ⁊ adustio interio
rū ⁊ vehementia sitis cū hoc tūc illud ē mortale.
Quando aggregat̄ cū percussione dentium ꝑmi
xtio in rōne tunc eger approximat perditioni.
Qñ accidūt infirmo subito fluxus ventris niger
cū adustione ⁊ mordicatione ⁊ dolore adurēte i vē
tre eius ⁊ pulsus cordis syncopis ē signū mortis.
Qñ sudant duo cornua frontis sudore frigido ⁊ ci-
trinant̄ vngues ⁊ virides fiunt ⁊ alterant̄: ⁊ apatur
lingua ⁊ apparet sup ipam ⁊ sup corpus pustula ex
tranea tūc mors est ꝓxima. Et si fuerint in ꝑtibus
hypocōdriorū ꝑcussio ⁊ salt⁹ cū febre: deinde cum
hoc oculus mouet̄ motu malo tunc oz ut expectet̄
malitia dispositiōis: qñ hec dispositio significat vē
tositatē inflatiuā ⁊ ꝑcussionē q̄ fit ꝓpt̄ apa vehemēs
⁊ ꝓpt̄ vehemētiā ꝯstrictiōis vene magne. Et pulsus
vehemētis ꝑcussionis ꝯtinuus magnus valde asso
ciat̄ manie: ⁊ oz ut ꝯsideret̄: fortasse eni ꝑcussio ⁊ sal
tus nō sunt submerse ad viscera: imo i eo qđ appa
ret de mirac: ⁊ illud nō ē nociuū qñ ē cū eo apa nisi
sup̄fluat valde in magnitudine. Et si ꝑseuerat hec
dispositio viginti diebus ⁊ nō sedant̄ apa ⁊ febris si
gnificat q̄ aperietur: ⁊ tūc fortasse saluabit̄ infirm⁹:
⁊ illud erit ꝑ vrinā exuberātē aut ꝑmutationē mate
riei ad extremitates ⁊ ꝓp̄e ad pedes. Illi q̄ debili
tant̄ ex egritudinib⁹ qñ accidūt eis anhelit⁹ frequēs
⁊ syncopis tūc iaz appropinquāt morti ⁊ nō addūt
sup quatuor horas. Cū homo hz febrē incēsiuaz
⁊ inuenit alleuiationez ⁊ quietem caliditatis subito
absq; crisi manifesta cū euacuatione aut ꝑmutatiōe
⁊ sine extinctione vltima ⁊ sine ꝑmutatione de aere
ad aerem in regione vna aut in duab⁹ regionib⁹ et
quiescit qđ est in pulsu de velocitate ⁊ inuenit̄ sic̄ trā
quillitas tūc iudica q̄ moritur velociter. Cū ho-
mini inest febris ⁊ pulsat cor ei⁹ subito: ⁊ iuadit eū
singultus ⁊ stringit̄ vēter ei⁹ sine causa cognita mo
ritur. Cum q̄ egritudinē hz acutā mingit vrinam
albā subtilē deīde ingrossat̄ postea ebulit ⁊ albescit
⁊ remanet ebuliens ita ⁊ q̄si vrina asini ⁊ mingit̄ in-
uoluntarie ⁊ sunt vigilie ⁊ inquietudo significat te-
tanū apparentez in vtrisq; lateribus: deinde mori
tur. Dicit cū vrina fuerit similis muri postq; fuit
alba ante illud ⁊ sup ipam fuerit sic̄ spuma: deinde
cucurrerit ex narib⁹ sāguis niger tūc illud ē res ma-
la. Et de signis malis q̄ qdā medicoꝝ dixerunt ⁊
nō tēdit rōcinatio ad ea nisi cū grauitate sūt q̄ dicit̄
qñ apparet in hoie sup venā que ē in collo eius pu
stula silis grano cucurbite cum variolis albis pluri
mis ⁊ accidit ei desideriū rerum calidarū. Et dici
tur qñ apparet in hoie in tp̄e sinistro pustula dura
rubea ⁊ accidit habenti eaz hoc pruritus vehemēs
in oculis eius moritur in die decimo: ⁊ habēs hūc
dolorem desiderat sisamos. Et dicit̄ quecūq; egri
tudo vehemēs accidit sudito: deinde seqtur illā vo
mitus aut fluxus vētris ē significatio mortis. Di
cit̄ q̄ qñ accidūt febriēti ⁊ alij apata ⁊ vlcera leuia:
deinde destruit̄ rō ei⁹ morit̄. Dicit̄ q̄ qñ inest ho
mini mollities in facie ⁊ corpore ei⁹ ⁊ nō est dolor ⁊
accidit ei in ꝑncipio illi⁹ pruritus in naso suo morit̄
in scđo ⁊ tertio. Et dicit̄ q̄ qñ inest hōi sup genu
eius sil̄e vae rotūde ⁊ illud est nigrum ⁊ in circuitu
eius rubeum moritur cito vsquequo expectentur
quinquaginta dies. Et signum mortis eius est q̄
sudat sudore frigido.

De signis longitudinis egritudinis Ca.xciij.

[S]cias ꝙ lõgitudo egritudinis fit ꝓpter grossitudinẽ in visceribꝰ: aut ꝓpter ꝑmixtionem in regimine. ⁊ ſm oẽm dispositionẽ debilitaſ in ea stomachus: qñ tangit ipm tarditas. Et digestio equalis significat eam: aut tarditas sediminis pẽdentis: aut assiduatio sediminis rubei iteruʒ paruitas eni apparitionis sediminis significat longitudinẽ egritudinis. Et siliter quando est cũ acuitate egritudinis pulsus magnꝰ ⁊ facies eiꝰ pinguis ⁊ hypocondria inflata q̃ non detumescũt significat paucitatẽ resolutionis: ⁊ lõgitudinẽ egritudinis. Cũqꝫ aduenuũt signa crisis ante digestionẽ ⁊ nõ cadit virtus ⁊ nõ apparẽt signa mortis tunc egritudo ꝓlongaſ. Et scias ꝙ terribilitas crisis qñ non iuuat ⁊ nõ nocet ⁊ dispositiões remanẽt ſm modum suũ tũc egritudo ẽ longa. Et multitudo saltus in egritudine significat longitudinẽ eiꝰ ⁊ ꝓprie cuʒ vehemens fit a ꝑncipio rei: in fine vero eius ẽ rectius.

Et qñ associaſ euacuatiõibꝰ paucis que significãt ꝙ natura mouit materiã ⁊ deficit in expulsione eiꝰ integra siue sit sudor aut fluxus sanguinis narium aut alia signa bona aut ꝑuatio signorum maloꝝ significat longitudinẽ. Et quãdo remanet sedimẽ rubeũ vsqꝫ ad quadraginta dies indicat longitudineʒ febris ita ut nõ speret crisis ⁊ separatio vsqꝫ ad sexaginta. Pollutio in ꝑncipio egritudinis significat longitudinẽ. Cuʒ vides signa longitudinis egritudinis in diebꝰ antecedẽtibus tũc nõ est significatio eoꝝ sicut significatio ipsoruʒ post illud. Et cũ videris illud quod ẽ cõtrariũ illis signis magis verificari forsitan apparere i medijs diebus ⁊ in posterioribꝰ eiꝰ tũc ꝯsidera iudiciũ indicationis ut scias ipsa in quo die erit. ⁊ ille dies quo die indicaſ et obserua ꝯditiones ꝑdictas in ea. Et considera dispositionẽ virtutis ⁊ etatis ⁊ temporis ⁊ cõplexiõis ⁊ dispositionẽ motuuʒ egri in quãtitate ⁊ qualitate sua ⁊ antecessione ⁊ postpositiõe sua ⁊ horarum suarum ꝓpe in statibus acute ⁊ lõgitudine eiꝰ ⁊ abbreuiatione eiꝰ an sit ad motũ decliuis: aut ad quietem ⁊ iudica per quantitatẽ eius.

De signis ꝙ egritudo consumetur crisi aut resolutione Capitulum.xciiij.

[C]um fuerit virtus fortis valde ⁊ paroxismi augmẽtati i qualitate ⁊ quãtitate: ⁊ etas ⁊ cõplexio ⁊ ips declinãt ad motionẽ nõ ad quietem: ⁊ digestionis ⁊ eiꝰ cõtrarij signa festinãtia tunc egritudo cõsumeſ cũ crisi. Et si res fuerint ecõtrario ⁊ signa tarditatis iuenta tũc egritudo ꝓlongatur ⁊ interficit cũ resolutione aut remoueſ. ⁊ si diuersificaſ erũt crises diminute ⁊ tardate ⁊ cũ ꝑmutatione. Mors aũt ⁊ vita significanſ ꝑ dispositiões virtutis ⁊ signa alterationis vniuscuiusqꝫ duarum rerum ⁊ sui contrarij.

De iudicijs recidiuationis Ca.xcv.

[D]eterior recidiuatio ẽ illa q̃ ẽ velocior ⁊ est cũ virtute debiliore ⁊ associanſ ei ꝓculdubio cũ ẽ eiꝰ forma forma hec signa recidiuatiõis. Et ut eueñiat recidiuatio errore regiminis saluius est q̃ʒ ut eueniat ꝑ se cum rectificatione regiminis. Et de errore in hoc est dare in potu calefacientia ⁊ medicinas quibus vult aliquis bonitatẽ appetitus sicut geleniabin mellinũ ⁊ trocisci rasocei ⁊ similia. Et reliquie q̃ remanent post crisim attrahunt recidiuationẽ cito nisi succurratur. Et recidiuatio vehemẽtior est q̃ʒ radix: qñ malitia eius ẽ veniens ⁊ stans est debilis.

De signis recidiuatiõis Ca.xcvi.

[I]n nullo cuiꝰ febris nõ q̃escit ꝑ crisim ꝯpletã ⁊ in die suo timeſ recidiuatio. Et si fuerit quies eiꝰ sine crisi oĩno nõ est excusatio recidiuationis ⁊ ꝓpe quando crisis ẽ cũ eis que sunt sicut variole aut icteritia aut scabies: ⁊ ad sũmũ cum cã q̃ sit in cute. Et significaſ qñqꝫ ꝙ erit recidiuatio ex debilitate ꝟtutis ⁊ appetitu ⁊ nausea ⁊ malitia anime ⁊ paucitate digestionis ⁊ corruptiõe cibi in stomacho tẽdẽtis ad acetositatẽ ⁊ fumositatẽ. Et inflatiõe hypocõdriuʒ ⁊ ꝑtiũ epatis ⁊ splenis. Et corruptiõe sõni ⁊ lõgitudine vigiliarũ: ⁊ vehemẽtia sitis. ⁊ vehemẽtia iflatiõis faciei ꝓpe ẽ signũ malũ ⁊ ꝓpe i palpebra supiore ⁊ ꝓpe eiꝰ apatio ⁊ ipiꝰ abbreuiatõ ⁊ siliter cũ resolutione inflatiõis faciei. Et de illis q̃ significant eã est ut corpus bñ recipiat cibũ ⁊ non remoueaſ per ipm extenuatio ⁊ ꝓpe qñ ista accidẽtia mala apparẽt ⁊ vehemẽtiora fiunt in horis paroxismoꝝ egritudinis q̃ fuit. Et qñqꝫ significaſ recidiuatio ex pulsu qñ remanẽt in eo spissitudo ⁊ velocitas. Et ex ꝓfundatione exiturarũ creticarum ⁊ occultatione earũ. Et ex vrina qñ in ea remanet tinctura ꝑſima citrinitatis aut flauedinis aut rubedinis. aut ẽ ex illis i qbus nõ pẽdet sedimẽ neqꝫ residet ⁊ qñ vrina infirmi nõ siſatur vrine eius nãli.

Et q̃dam tꝑa significatiora sunt recidiuatiõis q̃ʒ q̃dam alia sicut autũnꝰ: in ipso eni plus cadit recidiuatio q̃ʒ in reliq̃s tꝑibus. Et genꝰ egritudinũ iterũ adiuuat ad significãdã recidiuationẽ sicut febres aꝑose cũ post se relinquũt caliditatẽ ⁊ inflatiões in visceribus ⁊ sicut epilepsia ⁊ scotomia ⁊ dolores renum ⁊ epatis ⁊ splenis ⁊ emigranea ⁊ cephalea ⁊ catarrus ⁊ que ab ipso generanſ de asmate et alijs et egritudinibus anhelitus.

De causa mortis Ca.xcvij.

[M]ors fit aut ꝓpter cãm qua corrũpitur complexio cordis: aut ꝓpter cãm q̃ resoluiſ ꝟtꝰ q̃re extinguiſ. Et facta ꝓpter cãm q̃ corrũpitur cõplexio cordis: aut est dolor vehemens: aut q̃litas suꝑflua de qualitatibus notis: aut ẽ qualitas extranea venenosa aut est retentio materiei anhelitus. Et ꝓpter hoc oportet ut dimittanſ resupini ⁊ ne dimittanſ guttura eoꝝ desiccari.

De spẽbus mortis q̃ accidit in horis febriuʒ ⁊ signis qualitatis mortis infirmi Ca.xcviij.

[D]e illis ẽ mors q̃ accidit eis i ꝑncipio paroxismi febris ⁊ augmẽto eiꝰ aut reuolutione eiꝰ. Et ꝑſim eiꝰ ẽ in febribꝰ aꝑatũ itrisecoꝝ vbi effũditur ab ipsa suꝑfluitas subito. Et in egritu-

dinibus malignis a qbus supatur natura in primis cū mouet cū fortitudine pcipue si fuerit debilis ⁊ ad sūmū est sicut prefocans ⁊ sicut extinctio ignis a multis lignis. Et de illis ē mors in statu poxismoꝝ febris ꝓpt superationē nature ab egritudine. Et tertia est mors facta in decliatione ⁊ ē pauca ⁊ rara. Et plim eius est in declinatione pticulari nō vniuersali ⁊ causa in ea ꝙ natura in ipa est sicut secura ⁊ expandit calitas ⁊ pdit ⁊ dispditur retentio que necessaria ē in horis pncipij. Et plures coꝝ moriunt cū syncopi subito: ⁊ qdaꝫ coꝝ gradatim. Et fortasse decliatio est declinatio q̄ est sine mollificatione v̇tutis ⁊ resolutione calitatis inate quare existimat ꝙ sit decliatio leuis: ⁊ pulsus qdem diuersificat in vtrisqꝫ declinationibus. ipe eniꝫ in vera ꝯfortat ⁊ in falsa mollificat ⁊ in vera equat ⁊ in falsa diuersificat ⁊ egredit ab ordine. In declinatione vero totali non morit aliquis nisi ꝓpter causas laboriosas de foris que supueniūt infirmo ⁊ est debilis sicut mors aut eleuatio aut ira. ⁊ qñqꝫ accidūt huiusmōi etiā prime. Et huiusmōi qdeꝫ mortem antecedit sudor paucus viscosus. Et multotiens morit aliqs in variolis in decliatione. Et multotiens qdem antecedit eam sudor in eq̄lis ad frigus decliue ⁊ fortasse ē in capite ⁊ collo tm̄ aut in pectore tantū. Et qñ cutis in aliqua specie ē sicca tensa tunc non erit mors p sudorē ⁊ cū ei⁹ cōtrario erit cū sudore: vero plim mortis in egritudinibus mortalibus fit ex modo aliquo in hora in qua fit crisis bona in egritudinibus saluis sicut si est egritudo in paribus erit mors in paribus ⁊ si fuerit in imparibus erit mors in imparibus. Et scias ꝙ causon ⁊ que ei sunt similia attrahūt mortem apud statum paroxismi ⁊ accidunt cū ea accidentia mala de pmixtione rationis ⁊ vehemētia angustie ⁊ ꝓfūditate somni ⁊ debilitate tollerantie febris: deiñ accidūt dolor capit̄ ⁊ tenebrositas oculoꝝ ⁊ dolor oris stomachi ⁊ ingetudo. Et ptisica attrahit mortē in pncipio paroxismi ⁊ tūc est frigus lōguꝫ ⁊ nō calesit ⁊ pulsus puus valde vermicularis: ⁊ vehemēs fit somni ꝓfunditas ⁊ pigritia. Et ad sūmuꝫ vnaq̄qꝫ attrahit mortem in hora in qua ipa fit vehementior sup infirmū plus siue sit incipiens siue sit in augmētato aut in statu. ⁊ mors qdem in augmentato apparente quādoqꝫ accidit in paucis tantū. Et qñ tu cōsideras signa mortis in hora quā diximus ⁊ nō inuenis ea tunc non timeas ꝙ si inueneris ea tūc existima ꝙ erit mors. Si aūt cōsecutuꝫ fuerit illud aliquod maloꝝ signoꝝ predictoꝝ tūc iudica fm̄ plurimū si fuerint paroxismi impares ꝙ ipe morit in septimo: aut pares ꝙ moriet in sexto precipue si fuerit egritudo velocis motus.

De significatōe mortis absqꝫ crisi. Ca. xcix.

E illis est debilitas virtutis ⁊ defectus eius ad resistendū egritudini. Et de illis est tarditas signoꝝ digestionis omnino. Et de illis est virtus egritudinis cum tarditate motus ipsius. Et quando aggregant omnia ista est magis ꝑniciosa.

De dispositionibus accidentibus conualescētibus. Capitulum. c.

Quandoqꝫ accidit ꝯualescentibus recidiuatio. Et accidit eis vehementia virtutis ⁊ debilitas ipsius cum in eis est illud quod diximus in capitulo regiminis eoꝝ. Et accidit eis ne iuuentur ab eo sumunt de cibo ⁊ ne redeant corpora eorum ad virtutem. Et accidunt eis exiture cum non sunt mundificata cōpa eoꝝ ab humorib⁹ per euacuationem. Et quandoqꝫ accidit eis corruptio quorūdam membroꝝ propterea ꝙ expellit materia illic. Et quandoqꝫ accidunt eis egritudines contrarie egritudinibus que fuerunt in eis cum superfluent in eis in contrario eius quod est cuꝫ eis sicut accidit eis grauitas i ligua ⁊ paralysis ⁊ colica frigida ⁊ apoplexia ⁊ epilepsia ⁊ dolor capitis inseparabilis ⁊ emigranea ⁊ que his sunt similes quando infrigidatio ⁊ humectatio moduꝫ pertransierūt. Et qñdoqꝫ accidit ei pruritus plurimus queꝫ remouet aqua tepida. Et accidit eis ut albificēt eoꝝ capilli ꝓpterea ꝙ capilli priuant nutrimento ⁊ propterea ꝙ spargitur humiditas innata qua stat nigredo sicut accidit segetibus ꝙ quando siccantur albescunt: postea quādo eoꝝ dispositiones bone fiūt redit nigredo capilloruꝫ sicut accidit iteruꝫ segetibus qñ potant aq̄ qm̄ tunc redit ipaꝝ viriditas.

De regimine ꝯualescentis. Capitulū. ci.

Oportet ut ꝯualescente alleuiatio fiat in oī re: ⁊ nō auferatur ei aliquid graue ex cibis neqꝫ aliquid ex motibus ⁊ ex calefacientibus ⁊ causis comprimētibus donec ad voces puenīat vsqꝫ ad alia. Et gradatim perducatur ad exercitiuꝫ equale facile: ipm enim iuuatiuꝫ est valde. Et ut occuperis in eo quod augmentum efficit in sāguine eius. Et oportet agere ut quiescat ⁊ letetur ⁊ gaudeat ⁊ prohibeat ab euacuationibus ⁊ proprie coitu. Et vinuꝫ cum temperamento est ei iuuatiuū proprie vinuꝫ subtile tenue. Et de conualescentibus ꝯuenientior ad hoc ut interdicatur ei satietas ē conualescens cuius crisis fuit occulta qm̄ ipse est expositus recidiuationi. Et huiusmodi forsitan indiget euacuatione. Et conuenientior ei est fluxus ventris subtilis precipue cuꝫ videris egestionē cholericam aut decliuem ad colorem humoris qui ē ex humoribus est quibus fuit febris ⁊ videris in appetitu defectum. Et cum volueris illud tunc fac quiescere conualescentem ⁊ conforta virtutem eius deiñ euacua: ⁊ fortasse necessariuꝫ est tibi ut euacues ⁊ cōfortes simul cum cibatione. Et ꝓpara ei tunc v̇bi gratia cibos medicinales solutiuos: aut pmisce eis virtutes medicinaꝝ solutiuaꝝ conuenientium sicut pruna ⁊ siracost ⁊ tereniabin ⁊ similia illis habentibus choleram. Et quandoqꝫ iuuant per diuretica ⁊ mūdificant per ea vene eoꝝ: ⁊ quādoqꝫ faciunt illud ista diuretica cognita sicut facit illud vinuꝫ cō mixtum. De phlobotomia aūt sciendū est ꝙ paꝝ indiget conualescens extractione sanguinis ⁊ fortasse indiget etiā. Et significat illud forma ⁊ signa san-

guinis ꝓcipue cū inuenis febrē occultā in venis ⁊ vides pustulā in labio. Et fortasse cogit te ad phlomandum infirmū malitia sāguinis eiꝰ ꝓpt illud qđ remāsit in ipo de cinereitate hūoꝝ maloꝝ. Quare necessariū ē ei ut extrahat sāguis eiꝰ malꝰ ⁊ augmētetur in eo sāguis bonꝰ. Et meliꝰ in hoc ē ut facile fiat ⁊ nō faciat aliqđ subito. Et sōnꝰ diurnꝰ fortasse est magis nociuꝰ cōualescēti ꝓpterea ꝙ mollificat eū ⁊ fortasse cōfortat eum ꝓpterea ꝙ ipm quiescere facit. Et qñ non cōuenit fortasse attrahit febrē propterea ꝙ facit cruditatē ⁊ frāgit de virtute caloris inati. Et obseruatio in oībus ꝯualescētibꝰ mūdificatis ⁊ non mūdificatis ē ut currat esse coꝝ ſm regimen qđ fuit in egritudine ex cibarijs ⁊ alijs duobꝰ diebus in eo qđ est int cos ⁊ ad sūmū ſm mensurā qua res dici cretici ptranseat ſm regimē qđ fuit i sanitate eius: deinde illud quod seqtur sanitatē eius: deinde eleuet ad illud qđ est supra ipm. Et oportet i mūdo ⁊ eo cuius febris fuit salubris ne subtilietur regimen eiꝰ: qm̄ febriet corpus eius ⁊ mala fiet eius dispositio. Et oportet ut redeat ille cuiꝰ extenuatio ⁊ macilētia in diebus paucis fuit ad pinguedinem: in diebus paucis qm̄ virtꝰ eius est fixa ⁊ fiat cū cōtrario eius ꝯtrariū illius. Et si nō appetit cōualescēs tunc in ipo ē repletio: ⁊ si appetit ⁊ non impinguant post ipm tunc affert sibi vltra virtutē suā ⁊ supra virtutē nature sue q̄re non pōt digerere illud et diuidere in corpore: aut in corpore suo sunt humores plures in qbus natura ē occupata aut virtꝰ stomachi eiꝰ ē ꝓstrata valde: aut virtꝰ totius corporis eius ⁊ caliditas ipsius inata sūt ꝓstrate quare nō alterat cibus alteratiōe cōuenienti ut exēplificet uł restauret natura ex eo. Et huiusmodi qdez licz appetant in ꝓncipijs rei sue cibū: tamē qñqꝫ ꝯuertitur in eis dispositio ad hoc ut nō appetant: qm̄ nocumēta ⁊ repletio humoꝝ maloꝝ fiūt fortiora ⁊ augmētant ⁊ ne appetant: deinde appetant ꝓpt viuificationē virtutis sue: melius ē ꝗ̄ ut appetant: deinde nō appetāt. cū ergo ꝑseuerat appetitus ⁊ nō alteratur corpus ad virtutē dn̄antē tunc virtus appetitiua et instrumētum eius sunt sana ⁊ virtus digestionis et ipsius instrumentū sunt debilia: ergo melius est ut gradatim deducat conualescens ex cauariz ⁊ pullis ad hedū ⁊ nō reducant ad cōsuetudinē dū adhuc in venis est strictura. Et fortasse sirupus acetosus faciet eis euenire excoriationē intestinoꝝ ꝓpter debilitatem intestinorum ipsoꝝ ⁊ similiter acetosa. Et de regimine cōualescētium ē permutatio eorum ad aerem contrarium ei in quo erant. Et de regimine cōualescentium est obseruatio eius qđ oportet caueri de specie egritudinis eoꝝ ut opponatur ei qđ securitatē faciat ab ea sicut i pleureticis. oportet enī ut timeat in eis asperitas pectoris. Et nō oꝫ ut cōualescēs sudet in balneo ꝓpt raritatez carnis sue debilis. Cū ergo multiplicat sudor eiꝰ tūc in ipso est suꝑfluitas. Et abrasio cū nouacula nocet ei ꝓpt illud cuius narratio precessit.

De cibatione cōualescētis Ca. xij.

Oportet ut sit cibus eius in qualitate boni chimi facilis digestiōis. Et oportet ne tolleret famem neqꝫ sitim. ⁊ fortasse ē necessariū ut declinet qualitas ad cōtrarium cōplexionis egritudinis preterite ꝓpter timorem alicuiꝰ rei ⁊ ad cautelam. Et scias ꝙ cibi humidi fluidi velocius nutriūt ⁊ minus sunt audaces. ⁊ grossius ⁊ grauis ē econtrario siue sit cibus aut potus. Et oportet ne super se afferat frigida nisi nocet ad illud residuum caliditatis: imo ut regatur cum eo quod ē temperatum: ⁊ sit ei caliditas subtilis cum humiditate cōpleta velociter recipiens digestionem. Et ut sit cibꝰ eiꝰ in quantitate cū mensura qua fiat bona eiꝰ digestio ⁊ eius sepatio ⁊ adde ſm gradationem cum non vides grauitatē neqꝫ rugitum neqꝫ velocitatē descensionis: neqꝫ tarditatem retentionis. Et minue ex eo si non videat ex eo quod videri debet. ⁊ quando repletur subito ⁊ tēditur stomachus eiꝰ tunc fortasse febrit: ⁊ siliter non oportet ut bibat subito: fortasse enim est ex eo timor. Hora aūt cibi eius est hora equalitatis aeris in vespis estatis: ⁊ hora post meridiem hyemis nisi sit nocens aliquid festinū. Et oꝫ ut diuidatur super ipsum quantitas que est minus satietate eius. Et aqua vehemētis frigoris ē ex eis a quibus oportet alienari conualescens. quandoqꝫ enim interficit: fortasse eni supueniet ledēdo quibusdam visceribus ⁊ fortasse faciet spasmū: ⁊ nos iam sciuimus qui mortuus est ꝓpter illud. Et scias ꝙ appetitus conualescentis qñqꝫ minoratur ꝓpter debilitatem aut ꝓpter humores in stomacho ⁊ associatur eis ſm pliū syncopis. ⁊ qñqꝫ minoratur causa epatis: ⁊ paucitate attractionis eius: ⁊ apparet in colore ⁊ in egestione tenuiꝰ ⁊ alba. Et qñqꝫ minorat causa humorum in corpore toto ⁊ sacietatis nauseatiue. Et qñqꝫ ꝓpter debilitatem virtutis corporis ⁊ caliditatis innate aut i stomacho ꝓprie. Rege ergo vnumquodqꝫ cuz eo quod sciuisti de regimine eius quāto plus facilius est. Et scias ꝙ secaniabi de cydonijs est bonum medicamen cōualescētibꝰ: ⁊ ꝓprie qm̄ eorum appetitus ē ꝓstratus ꝓpter debilitatem in stomachis eorum: ⁊ faciet securitatē ab excoriatione intestinorum. De cōfortantibus vero stomachum que sunt calidiora eo sunt sicut trocisci rof. ⁊ que sunt eis similia: fortasse enim sunt causa recidiuationis.

De motibꝰ egritudinum Ca. xiij.

Iam sciuisti horas egritudinis: ⁊ sciuisti ꝙ motꝰ i periodis qñqꝫ fit addēdo i labore ⁊ significat statū: ⁊ qñqꝫ fit minuēdo ⁊ significat decliationē. Et vehemētiores fiūt motꝰ egritudinū ⁊ accñtia eaꝝ i nocte ꝓpt vehemētiā occupationis nature i digerēdo māꝫ tūc ab oī re.

Tractatꝰ scđs de diebꝰ crisis ⁊ horis eius.

De ꝓncipio egritudīs ⁊ ꝓma ꝯputatōe crisis Ca. j.

E hominibus sunt qui dicūt: ꝙ ꝓncipiuz egritudinis ex quo numerat cōputatio dierum crisis est extremitas hore in q̄ sētit eger vestigiū egri-

tudinis. Et de hoibus sūt qui dicūt non: imo extre-
mitas hore in qua seipm ,pijcit τ appeti i eo nocumē
tuz opōnis. Et hec qd diuersitas nō aduenit nisi
in febribus q̄ non accidūt subito. in illis aūt q̄ subi
to accidūt ñ est pncipiū hore. Et illud ē sicut accidit
qbusdam febricicātib⁹ vt incipiat febris inceptione
apparente τ sit homo ante illud nō hñs egritudinē
q̄re dormit aut ingredit balneū aut laborat τ febrit
subito. In febribus aūt quas antecedūt cōfractio τ
dolor capitis τ similia: deiñ accidūt ambe res diuer
sificant. Et fortius est ut ɔsideret hora inceptionis i p
sius febris. τ illic est iam apparitō exitus a dispositō
ne naturali in ɔplōne manifesta. Inceptio vero do
loris capitis τ ɔfractionis ɔsideratione nō habet.
Et q decumbit in lecto τ sōnus nō sunt de illis qb⁹
est intuēdū: fortasse eniz infirmus nō decumbit τ iā
incepit febris. Et si pepererit mulier deiñ accidat
ei febris tūc si nō ɔputet ex febre τ nō nisi ex ptu est
illud error. de hoc dixerūt qdam q plurimuz acci-
dit post secunduz τ tertium.

De cā diez crisis τ piodoz eius. Capi.ij.

Plures qdem hoies posuerūt cām in men
suratione tempoz crisiū egritudinū acuta
rū ex pte lune. τ q virtus eius est vtus ince
dens in hūiditates mūdificans in ea spēs alteratio
nis τ adiuuās ad maturanduz τ digerendū aut ad
ɔtrariū fm pparationem materiei. Et significant in
hoc p dispositionem extensionis τ ɔtractionis τ au
gmētationē cerebelloz cū augmētatione luminis i lu
na. Et velocitatem maturationis fructuū arboꝝ τ
herbaz cū aptione eius. Et dicūt q humiditates ci
uitatū patiunt a luna q̄re diuersificant dispōnes ea
rū fm diuersitatē dispōnuz lune. Et fit vehemen
tio τ apparitio diuersitatis cuz vehementia appari-
tionis diuersitat in dispositione lune. Et fit illud ve-
hementius quādo luna ē fm opōnem dispositiōis
i qua fuit: deiñ fm quadrationē. Et hoc p diuisionē
reuolutōis sue ad medietatē deinde ad medietatem
medietatis. Dixerūt ,ppterea q reuolutio lune ē in
vigintinouez diebus τ tertia fere diminutis diebus
cōiūctionis ex eis ,ppterea q lune non est opatio q̄
sūt fere duo dies τ medietas τ tertia quare remanēt
vigintisex dies. Et medietās erit medietatis ei⁹ trede
cim dies: τ quarta diei: τ q̄rta ipius sex dies τ medi
etas diei τ octaua die: τ octaua eius tres dies τ q̄r-
ta diei τ medietas octaue diei. Et est melior reuolu-
tio eius. Et fortasse extrahūt eā fm modos alios
diuersificantes has ɔputatōes parūper, τ addūt in
ea parūper: vez in hoc est trāsgressio qr dicūt q nō
debent dicere. Sunt ergo ista tpa facientia necessa-
rio ut appareant in eis diuersitates magne τ sunt di
es periodoz paruaz. Et quādo incipit τ materia est
bona apparet apud statuz eius alteratio manifesta
tendens ad bonitatē. Et quādo incipit tēpus τ dis-
positiones sunt corrupte ē alteratio apparens apud
complementū tpis fm corruptionez. Crises vero
egritudinū que in temporibus ,pcedūt τ vltra mensez
numerant ex sole τ in hac qdem mensuratione τ ex

pientia est ambiguitas. Et in eis sūt loca tali modo
q multiplicat occupatio cū hoc super naturalez τ
non impedit sup medicum aliquid. Et medico q
dem non inest nisi ut cognoscat qd egredit cuz crisi
bus plurib⁹ τ nō pertinet ei vt sciat que sit causa ei⁹
cū declinatio illius cause extrahit eam ad artem aliā
imo oportet ut sit sermo de diebus crisis: fmo quez
loqmur fm semitā experiētie aut fm viā positionis
τ anxiomatū. Et scias q plures eoz nomināt re-
uolutionē illud ex quo non egredit multiplicatio a
genere suo τ est eius intentio q non egredit cum ea
duplicatio ad diem non creticū. Et exemplū hoz
est quartanus τ septenus. Nam eoz mediū perue-
nit semper ad diem creticum fm experientiam diez
crisis que accidit egritudinibus quibus conueniunt
isti quartanus τ septenus. Et reuolutiones qui-
dez bone radicalis sūt tres: reuolutio quadranoz: τ
reuolutio septenorū τ est cōpleta: sz reuolutio dece
norū est magis completa q̄z omnes: q̄dragesimus
enim τ sexagesim⁹ τ octuagesimus τ oēs illi dies sūt
crisis: vez due prime reuolutiones sūt diminute ex
hoc ,ppter fractionē quā attendere oportet τ p quā
sunt tres septē viginti dies. Et quartan⁹ pmus ē q̄r-
tus τ q̄rtanus secundus est in quo restauratur fra-
ctio. Et ,ppt illud i septio qm sūt sex dies τ res pluri
ma de septimo: τ ,ppt illud cadit ɔtinuat⁹: τ q̄rtan⁹
tertius cadit in vndecimo. Et illic puenit hora dupli
catōis septē: q̄re seqtur ipm septenus scōs τ ē in q̄r-
todecimo. τ qñ restaurauerimus septenū tertiuz ca-
dit in die vigesimo. iam ergo cncurrit res in quarta
nis fm hoc q quartanus pmus τ secūdus sūt conti
nui τ scōs τ tertius dies gregati τ tertius τ q̄rtus cō
tinuati. Cū ergo ptransit quartusdecimus tunc iam
cadit diuersitas. Et laudabiles quidem sicut Hypo
crates τ Galienus inceperunt a continuatis. Fuit
ergo ordo diez ita: septimus τ quartusdecimus τ vi
gesimus est continuatus ex quartodecimo: ergo vi
ginti multiplices sūt septenoz fm intentionem qua
re inuenimus scōos septenos segregatos quos se-
quit tertius continuatus cōplens viginti: deinde se
parant ex viginti τ est vigesimusquartus: deinde vi-
gesimusseptimus ɔtinuatus: postea trigesimuspmus
sepatus est sup quattuor septenos τ trigesimusquar
tus continuatus: deinde septenus continuatus quare
sunt quadraginta deinde currit multiplicatio super
tres septenos fm q ipi sunt viginti ut sit continua-
tio sexaginta τ octuaginta τ centum τ centum vigin
ti. Et non est consideratio plurima ad illud quod ē
inter eos de diebus. Alij autem sicut archigenes
dixerunt q post quartumdecimuz est octauusdeci-
mus τ est dies crisis τ vigesimusprimus τ vigesimus
octauus: deinde trigesimus secundus postea trige-
simusoctauus cum continuatione septeni. Et q
dam numerauerūt quadragesimūsecundum τ qua
dragesimūquintum τ quadragesimūoctauuz dies
crisis τ iam trangressi sunt in hoc. Et considera q̄li
ter cadat qd ipi fecerunt de distinctione q̄rtanorū τ
septenoz. Nā quartanis in diebus crisis inest vir-

tus fortis vsqꝫ ad.xx.dies: deinde virtus aduenit septenis vsqꝫ ad trigintaquattuor: cuz ergo eger in egritudine chronica ptransit vigiti tunc attēde septenos. Et apud archiginē quidē dies vigesimusprimus valde plus est creticus ꝙ̄ vigesimus qui ē septenus non disiunctus apud octauūdecimū vbi currunt septeni. Hyp. vero ⁊ Gal. ⁊ qui pꝰ eos ambos fuerūt non inuenerūt rem ſm illud ⁊ similiter ē diuersitas in vigesimoseptimo ⁊ vigesimooctauo Archigenes enī vidit aliō a snīa amborū ⁊ fecit meliorē vigesimūoctauū ⁊ similiter est dispositio trigesimiprimi cū trigesimosecūdo ⁊ trigesimiquarti cuz trigesimoquito ⁊ quadragesimi cū quadragesimo secūdo. Et scias ꝙ de egritudinibꝰ sunt quarum crisis est in septē mēsibus: imo in septē ānis ⁊ quatuordeci annis ⁊ vigintivno anno. Et sūt quidā qui existimāt ꝙ post quadragita non fit crisis cū euacuatione forti: verū res nō est ita. Et nō est etiā necessariū vt alteretur egritudo ad acutā: aut ut in ea sit recidiuatio aut sit in ea cōpositio egritudinū. Et nō est prohibitū in egritudine chronica quin cessat natura digerere ipsā: deinde cōfortet super ipsam vice vna ⁊ expellat eā quāuis sit pauca. Verū plurimuz est ſm ꝙ dictū est ⁊ fit sepatio in ea aut cū crisi diminuta aut ꝑ exiturā tardi motus aut ꝑ resolutionem Inquit Hypo. Dierū creticoꝝ aliꝫ sunt pares ⁊ aliꝫ sunt impares. Et impares quidē fortiores sūt in crisibus ſm plurimū ⁊ in plurimo numero. ⁊ parium quidē exēplū est quartus ⁊ sextus ⁊ octauus ⁊ decimus ⁊ quartusdecimus ⁊ vigesimus ⁊ vigesimusq̄rtus ⁊ aliꝫ quos numerauimus de partibus ſm duas snīas. Et ipares quidē sūt sicut tertius ⁊ quitus ⁊ septimus ⁊ nonus ⁊ vndecimus ⁊ quitusdecimus ⁊ septimusdecimꝰ ⁊ vigesimusprimꝰ ⁊ vigesimusseptimus ⁊ trigesimusprimus. Amplius Gal. negauit qō dicūt: ē in hoc āphorismo de eē octaui ⁊ decimi ⁊ inuenit illud diuersū radicibus hypo. Et fortasse hic sermo Hypo. est anteqꝫ bene sciret esse dierū crisis ⁊ hꝫ expositionē. Et scias ꝙ qn̄qꝫ cōtinuātur dies ⁊ fiūt sicut dies vnus crisi: ⁊ illud plus contingit post viginti siue fit euacuatio siue exitura. Et scias ꝙ in die bōe crisis qn̄ apparēt signa mala tūc illud est deterius ⁊ significat mortē plurimū sicut si accidat eis aliquid in septimo ⁊ quartodecimo.

De ꝓportionalitate dierū crisis ad inuicē ⁊ debilitate ⁊ cōpatiōe eoꝝ ad egritudies. C.iij.

Verū creticoꝝ aliꝫ sunt fortes in vltimo in quibus fortasse semꝑ fit crisis. Et aliꝫ sunt debiles valde: ⁊ sūt mediꝫ. Et ego dicā eos distincte postqꝫ dixero ꝙ primus dies crisis ē dies quartus Et cū hoc nō multū cadit in eo crisis ⁊ ē indicatiuꝰ septimi. Dies autem septimus est dies fortis valde ⁊ indicat ipm quartus ⁊ licet ut septimus ponat in primo ordine superiore. Et dies vndecimus nō est in virtute quartidecimi. Verūtamē in egritudinibus i quibus paroxismi earū incipiūt in iparibꝰ ut tertiana est fortis valde ⁊ fortior quartodecimo. Et dies quartusdecimus ē dies fortis valde. Et de fortitudine eius ē ꝙ nō inuenitur dies cui nō ꝓportionatur quartusdecimus qui sit vltimus in fortitudie in iudiciꝫs crisis ⁊ salute eius nedū a cōplemēto eiꝰ Dies septimusdecimus est fortis ⁊ qui ꝓportionat ei ex diebus ē fortior. Et ꝓportionalitas eius ad viginti est ꝓportionalitas vndecimi ad quartūdecimū. Octauusdecimꝰ est de diebus crisis interficientibus. Et eoꝝ magis pernitiosus est dies vigesimusseptimus ⁊ est quasi non sit dies crisis. ⁊ dies q̄dragesimus est fortior trigesimoquarto quāuis trigesimusquartus sit bone virtutis fortior trigesimoprio

Et scias ꝙ egritudines que paroxismi faciūt in iparibus sicut tertiana ⁊ plures acute sunt velociori crisis ⁊ eaꝝ crisis in imparibꝰ: quapropter expectatur in tertiana vndecimꝰ ⁊ nō expectat quartusdecimus nisi parū quāuis ſꝫ plurimū paroxismus septimi declinet a quartodecimo parūp. Et ille que faciūt paroxismū in paribus sunt tardiores ⁊ crisis earū plus est in paribus.

De diebus cretici Capi.iiij.

Ali qui sunt in ordine superiore sunt sicut septimus ⁊ vndecimus ⁊ quartusdecimꝰ ⁊ septimusdecimus ⁊ vigesimus. Et quandoqꝫ fiunt reuolutiones in egritudinibus conuenientes ſm plurimum numero dierum crisium: quare fiūt septeni reuolutiōes tertiane sicut septē dies causonidis. Et qn̄qꝫ fit dispositio numeri mensiū ⁊ ānoꝝ i chronicis ſꝫ dispositionē numeri dieꝝ i acutis quare fit q̄rtana septē mensiū verbigr̄a ⁊ currunt eius indicationes ſm ꝯsideratōem idicantiuz dieꝝ: ⁊ cadit inter eas de antecessione ⁊ postpositōe ſm cōsiderationē que cadit in diebus ⁊ dicā illud.

De diebus cadentibꝰ in medio. Capitu.v.

Jes isti quos diximos sūt dies cretici radicales. Verꝫ quādoqꝫ accidit diebus creticis ꝓpter aliquā causaꝝ accidentiū extrinsecus aut ex ipsa egritudine in velocitate motus sui aut tarditate sua aut ex dispositione corpis in v̄tute aut debilitate aut ex accidētibus que accidūt sicut vigilie vehemētis ex vigiliꝫs extrinsecis aut cadentiuz ex causis corporeis ⁊ aīalibus cū supfluūt vehementer ut cadat ante eos festinatio aut tardatio ab eis licet nō eleuet statione crisis necessarie in hora sua: immo minuat ex ea. Et si nō esset causa fortis accidens verificaret crisis ⁊ non antecederet neqꝫ tardaret verū qn̄ accit illud accidens ⁊ est forte declinat hora ⁊ tardat aut añcedit. ⁊ si fuerit debilis fit difficilis crisis. ⁊ ꝓhibet iam ne sit ꝯpleta. Et nominant dies in q̄bus cadit hec reflexio dies cadētes in medio et habent iudicia dieꝝ crisis ex pte. Et isti dies sūt sicut tertius ⁊ quintus ⁊ sextus ⁊ sicut nonus ⁊ sicut tertiusdecimus: tertius eniz ⁊ q̄ntus ꝯtinēt quartū: ⁊ nonus ē intur septimū ⁊ vndecimū. Et fortasse erit dies cadēs magis ꝯueniens vni duoꝝ dieꝝ qui sunt in duobꝰ laveribꝰ eius aut erit dies creticus q est int̄ illos cadētes in latere altero magis ꝑtinens ei. festinatio enim vndecimi ad nonū plus ē ꝙ̄ tardatio septimi ad nonuz quāuis vnusquisqꝫ coꝝ sit plurimus.

De virtute dieꝝ cadentiũ in medio ⁊ debilitate eoꝝ. Capitulum.vi.

Lias ꝙ nonus ē dies fortis prelatus i eis deinde quint⁹: postea tertius: ⁊ nõ abbreuiatur a quarto qui ē radix abbreuiatiõe manifesta: ⁊ tertiusdecimus quasi ꝓpter suã debilitatẽ nõ est de illis in quibus fit crisis. Sextus aũt est dies in quo cadit crisis: verũtamen illa est mala Qd si venerit nõ mala erit difficilis occulta diminuta nõ salua a timore: ⁊ ipse ꝓpter paruitatẽ casus crisis in eo siue mala sit siue nõ mala ē quasi cõtrarius septimo ⁊ indicat ipm quartus in malitia. Et parũ quidẽ cõpletur indicatio quarti cũ bono nisi cũ difficultate quare accidũt in eo signa timorosa sicut sõnus ꝓfundus ⁊ syncopis ⁊ ꝓprie si fuerit euacuatio tũc accidet syncopis cũ vomitu. Et accidet i eo casus virtutis ⁊ horripilatio ⁊ tremor ⁊ destructio pulsus. si aũt apparuerit in eo sudor nõ erit equalis ⁊ fortasse minuit in eo crisis cũ euacuatione: quare erit cõplementum eius cũ exitura mala ⁊ icteritia ⁊ erit vrina mala mali sediminis: hoc ē quando fuerit salua: ⁊ si nõ fuerit tũc quocũq3 mõ fuerit erit salus eius p accidẽs recidiuationis. Inquit Gal. Septimus est sicut rex iustus: ⁊ sextus sicut rex vincẽs iniustus: ⁊ octauus ē ꝓximus sexto.

De dieb⁹ bonis ⁊ malis qui ẽm ordines suos cretici sunt aut cadentes in medio: aut dies indicationis. Ca.vij.

Orum meliores sunt septimus ⁊ quartusdecimus. Et post eos sunt non⁹ ⁊ septim⁹decimus ⁊ vigesimus: deide quit⁹ postea quartus post octauus: deide tertiusdecim⁹. Et scias ꝙ dies crisis fortioris iudicij ⁊ fortiores dies cadẽtes ⁊ dies indicationis sunt illi qui sũt in diebus antecedẽtib⁹ ⁊ quãtomagis ꝓcedũt debilitat eoꝝ iudiciũ.

De dieb⁹ qui nõ sunt cretici neq3 intẽtione prima neq3 intentione secũda. Ca.viij.

Ii sunt dies primus ⁊ secũdus ⁊ decim⁹ ⁊ duodecim⁹ ⁊ nonusdecimus: ⁊ quintusdecimus iterũ est huius sũme. Et ē mirabile ꝙ plures eoꝝ sequũt diẽ creticũ.

De diebus indicatiõis. Ca.ix.

Ies indicationis sunt dies in quibus vidẽtur vestigia que sunt significatiões alterationis materie: aut significationes victorie vnius duoꝝ alternatoꝝ egritudinis ⁊ virtutis. aut inceptiõis pugne leuis que currit inter naturã ⁊ egritudinẽ nõ ꝓpter separationẽ s3 ꝓpter furiositatẽ. Prime quidẽ sunt sicut significatões digestionis ⁊ contrarij digestionis. Significatiões vo digestionis sũt sicut nubes rubea aut ad albedinẽ tendens. significationes indigestionis iterũ note sunt. Secunde vero sũt sicut apparitio virtutis appetitus aut casus eius in eo ⁊ leuitas motus aut grauitas eius. Tertie aũt sunt sicut dolor capitis ⁊ angustia ⁊ strictura anhelitus ⁊ tremor ⁊ sudor nõ cõmunis ⁊ euacuatio nõ cõpleta. Cũ ergo apparent ista vestigia in istis diebus erit crisis in diebus nodis sequẽtibus eos. Et erit quartus indicãs ꝙ erit i septio si fuerit signũ bonũ: aut sexto si fuerit signũ malũ ⁊ ꝓprie in causonide ⁊ fixa ꝙ fiat in septimo ⁊ minus ꝙ in sexto: verũ in tertiana multiplicat ꝙ sit in sexto ⁊ septio aut i vndecio aut ẽ3 plũm i quartodecimo aut vigesimo aut vigesimoprimo. Et septimusdecim⁹ iterũ indicat i vigesimo aut vigesimo primo. Et octauusdecim⁹ indicat in vigesimoprio ⁊ vigesimus in quadragesimo. Et de diebus cadentibus in medio tertius in quinto. Et si fuerit malũ tunc in sexto ⁊ quintus in nono. ⁊ si fuerit malũ tũc in octauo. Et scias ꝙ significationes indicationũ quãdoq3 declinãt a diebus suis ꝓpter cãm predictã in declinatiõibus crisis a dieb⁹ suis quos merentur ad illos qui sũt ante eos aut post eos. Et scias ꝙ sequitur diẽ secũdũ de diebus indicatiõis aliquid de genere eius ꝙ fuit in die indicationis tunc egritudo est velocis motus. Et considera signa festinantia ⁊ tardãtia ⁊ indica in diebus indicationis qui indicat ea si festinãt aut tardãtur ex hoc.

De cognitiõe dierũ crisis cũ dubitatione. C.x.

Ognitio dieꝝ crisis est necessaria ad intentiones plures. Oportet enim cũ crisis est ꝓpinqua ut regatur eger regimie quodã. Et cum est longinqua ut regatur regimine alio. Et oportet ut in die crisis ⁊ qui ei proximus est ut regatur eger regimine proprio. Non ergo moueat oio cũ medicia: fortasse eni adiuuabit nã ad cũonez q̃re superfluet vehement ⁊ fortasse faciet ei ɔtrarietatem in pte sua quare pariet laborẽ non crisim ⁊ nõ fiet euacuatio ⁊ in hoc est illud qd est in eo. Et oportet in cognitione dieꝝ crisis ut obserues iteꝝ res naturales alterantes dies crisis notos. Et nos inuenim⁹ cognitionez diuidi in duos modos quoꝝ vnus est in crisi egritudinis absolute. Et alter ē in ipo die crisis ex parte temporis in quo est crisis. Fortasse eni ꝓlõgant dispõnes crisis duob⁹ dieb⁹ vel tribus quare dubitat ad quẽ eoꝝ ꝓporcionet. Modus vero primus significatur ex duobus modis. Ex signis abbreuiationis egritudinis ⁊ lõgitudinis eius. Et ex naturis egritudinũ ⁊ virtutibus eaꝝ. Significatio vero ex signis longitudinis ⁊ abbreuiationis ē quoniã fortasse erit ẽm ɔsũptionez egritudinis sicut si sit egritudo nõ de illis quas possibile ē consumi in q̃rto ⁊ quia ipm sequũtur ⁊ possibile est ɔsumi in septio ⁊ qui sequit ipm. Nam si apparẽt signa digestionis apparitione bona in eis q. sequũtur quartuz sperat ꝙ crisis erit in septimo. Et si apparẽt signa lõgitudinis egritudinis ṗdicta in capitulo suo scias ꝙ crisis ei⁹ tardabit ⁊ erit successio eius absq3 crisi. Et si nullũ eoꝝ apparet sperat ꝙ cõsumet egritudo int septimũ ⁊ quartũdecimũ. Significatio vero ex naturis egritudinũ ē sicut verbi gratia: dies ipar est melior sicut sciuisti ꝙ mouet de egritudib⁹ i die impari ⁊ cũ caliditate acuta. ⁊ par ē de eis que verificantur ei. Modus vero secundus significatur ex modis ꝓpter cõsiderationẽ reuolutionũ ex nũero horaꝝ crisis ⁊ tempe crisis ⁊ verificationibus dierum

⁊ virtutibus eoꝝ. Significatio ex ꝯsideratõe reuolutionũ est sicut vbigra: tu scis ꝙ dies par ē melioꝛ cuidam egritudini: ⁊ impar est melioꝛ alicui egritudini. Uerũ ex parte crisis est vt ꝯsideres ⁊ cognoscas in quo duoꝝ dieꝝ sit laboꝛ lõgioꝛ: ⁊ ponat ei crisis nisi sequat ꝙ sit foꝛtioꝛ indiciũ ꝗ̃ indiciũ huiꝰ significatõnis. Et de hoc secũdo capitulo est illud qd̓ facit esse necessariũ vt ponat in eo crisis diei medio ex diebꝰ tribus cũ conditione ꝑdicta. Significatio aũt ex virtute dierũ ⁊ naturis ipsoꝝ est sicut si sit sudoꝛ incipiens in nocte septimi ⁊ nõ cessat sudare in octauo tota die: tunc crisis erit in septio nõ in octauo ꝗ̃uis febris eradicet in octauo. ⁊ si fuerit ꝺm diuersitatem huiꝰ ⁊ incipit sudoꝛ in decimotertõ ⁊ nõ cessat infirmus sudare vsq; ad decimũquartũ ⁊ eradicet se. in decimoquarto: tũc nõ proportionabit crisis nisi ad decimũquartũ: ⁊ illud est qm̃ octauus ⁊ decimustertius nõ sũt in virtute duoꝝ dierũ alioꝝ ex bonitate. Et moꝛs cũ sexto ꝯueniẽtioꝛ est ꝗ̃ sit cũ septio ⁊ cũ decimo magis ꝯueniẽs ꝗ̃ sit cũ nono. Significatio aũt ex aggregatõe indicioꝝ ē sicut illud, cuiꝰ narratio ꝑterijt vbigra: in decimoqrto i eo qd̓ diximꝰ aggregant sudoꝛ ⁊ eradicatio simĺ. Significatio vo ex diebꝰ indicatiuis ē vt ꝯsideres an inuenias in exẽplis ꝑdictis indicationẽ ex qrto: tũc indica ꝙ crisis erit in septimo: aut inuenias in vndecimo: tũc indica ꝙ crisis erit in decimoquarto.

De declaratiõe ꝓpoꝛtõis dierũ crisis ad plẽs egritudines. Ca. xi.

Iam sciuisti ꝙ opoꝛtet vt crisis egritudinũ valde acutarũ sit ad septimũ. Et opoꝛꝫ vt illarũ crises que sequũtur eas in acuitate sit ad quartũdecimũ ⁊ ad vigesimũ; ⁊ q̃ has sequũtur ad q̃dragesimũ: deinde post illud faciũt crisim egritudines chꝛonice absolute. Cũ incensiua vehemẽs fit in paribꝰ illud ē tũc signũ malũ: ⁊ mltotiẽs interficit in sexto ⁊ indicat in qrto: ⁊ fit in ipso sudoꝛ frigidus ⁊ his silia. Et que ex sirsen erit crisis ꝺm plimũ ad vndecimũ cũ acuitate sua: qm̃ inceptio magnificatõis eiꝰ fit ꝺm plimũ post tertiũ ⁊ qrtũ: deinde facit crisim in septimo: scias ergo illud.

Expleta est fen secunda. Incipit tertia de apostematibus ⁊ pustulis.

Tractatus ꝑmus de illis que ex eis sunt calida et coꝛrupta.

De sermone vniuersali de apostematibꝰ. Ca. i.

Iam locuti fuimꝰ in libro ꝑmo de apostematibus ⁊ speciebꝰ eoꝝ ⁊ curis ipsorũ sermone vniuersali ad quem redire opoꝛtet illũ qui vult audire qd̓ nũc loquemur. In hoc autẽ loco loquemur de eis sermonẽ particularẽ. Dico ꝙ omne apostema ⁊ pustula aut est calidũ aut nõ calidũ. Et apostema calidũ aut est a sanguine ⁊ qd̓ currit cursu eius: Aut a cholera ⁊ qd̓ currit cursu ipsiꝰ. Et qd̓ est a sanguine laudabili aut sanguine malo. Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis. Et factũ qdẽ a sanguine laudabili grosso est phlegmon que accipit carnẽ ⁊ cutẽ simul: ⁊ est cũ pulsatione. Et a subtili phlegmõ que accipit cutẽ solam: ⁊ est spina: ⁊ nõ est cũ pulsatione. At vero a sanguine grosso malo fiunt spẽs exituraꝝ malarũ. Nam si eius malitia vehemens fiat: ⁊ ipsiꝰ adustio ꝓueniet herisipila ⁊ veniet combustio ⁊ crusta: ⁊ deterioꝛ ea est ignis persicus: ⁊ a subtili malo accidit phlegmõ que declinat ad herrisipilam cum malitia ⁊ fraudulentia. Si autem fuerit subtilioꝛ erit herisipila phlegmonides. Et quando fuerit eius malitia maioꝛ: erit herisipila habens inflatõnes ⁊ vesicas ⁊ combustionem ⁊ crustam. Cholericum aũt aut est a cholera subtili valde que nõ continet in eo ꝙ fit magis intus ꝗ̃ illud qd̓ apparet de cute: ⁊ ē acuta: ⁊ fit ex ea foꝛmica aut ambulatiua sola aut ē subtilioꝛ aut ambulatiua coꝛrosiua: ⁊ ē mala. Aut ex cholera grossioꝛe illa ⁊ minoris callat: ⁊ ꝯtinet magĺ intꝰ ꝗ̃ ꝑma i cute: ⁊ ē qñ fit in ea phĺa: ⁊ fit ex ea foꝛmica miliarĺ: ⁊ ē minoꝛis inflationis ⁊ tardioꝛis resolutionis. Et si fuerit materia grossioꝛ ⁊ deterioꝛ: accidet foꝛmica coꝛrosiua. Et si pertransierit in grossitie sua vsq; ad substãtiam sanguinis ⁊ fiunt mala: accidet herisipila mala. Et in omnibus illis materia est subtilis ꝗ̃uis diuersificetur post illud: ⁊ fit propter subtilitatem suam ꝙ expellit eaꝫ natura ⁊ non retinetur in aliquo nisi in cute ⁊ quod approximat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi ⁊ magnificat apostema: tunc est de summa apostematum caumatum ⁊ moꝛtificantium. Et de summa predictoꝛum est que dicitur barachien. Et iste species male ⁊ que eis similantur: multiplicãtur in anno pestilentie. Et de apostematibus calidis illa sunt mala que non excitantur vel non perueniunt ad declinationem quam sequũtur leuitas ⁊ detumitio neq; ad aggregationeꝫ materiei: imo ad coꝛruptionẽ mẽbꝛi. Et nõ semꝑ fit a magnitudine apostematis ⁊ multitudine materiei imo fit quandoq; a malignitate materie. Et scias ꝙ apostemata parum fiunt singularia pura: sed plura eoꝛum sunt composita. Et scias ꝙ omne apostema in exterioꝛibus cum quo non est pulsatio non facit saniem, de intrinsecis vero iam locuti fuimus.

De phlegmone. Ca. ij.

Iam sciuisti phlegmonẽ ⁊ signa eius ex caliditate ⁊ inflãmatione ⁊ additione q̃ntitatis ⁊ tẽsione ⁊ impulsione ⁊ pulsatione si ē submersa vĺ qꝛ est propinq̃ arterijs. ⁊ membꝛum in quo est: tale ē cui adueniũt nerui quibꝰ sentit nõ plꝰ ꝗ̃ sensibilitas sicut sciuisti dispositionẽ eiꝰ. Et q̃nto plus fuerint arterie maioꝛes ⁊ magis grandes: erit pulsatio eiꝰ: ⁊ ipsiꝰ doloꝛ vehemẽtioꝛ: ⁊ eiꝰ resolutio aut ipsiꝰ collectio velocioꝛ. Et cũ phlegmõ est in mẽbꝛo sensibili sequitur ipsam doloꝛ vehemens q̃liter cũq; sit: ⁊ comitat ipsam vt appareant vene illiꝰ mẽbꝛi parue que erãt occulte. Et scias ꝙ nomẽ phlegmonis in lingua grecoꝝ est absolutũ super omne

quod est inflāmatū: deinde dr̄ de omni apostemate calido: postea dicitur de eo quod est ex apostemate calido cū ꝓꝓetate ꝑdicta: ⁊ nō caret inflāmatione ꝓpt̄ coartationē sanguis ⁊ opilationē meatuū. Et par qdē ꝯtingit vt phlegmon sit simplex: sꝫ ꝺm pluriuum ei associat̄ herisipila aut durities aut furiositas. Et habet causas de quibꝰ sunt antecedentes corporee ex repletiōe aut malitia humoꝝ cū debilitate mēbri recipientis licet nō sit repletio neqꝫ malitia humoꝝ. Et de eis sunt ꝑmitiue sicut ꝯtusio: aut incisio: aut fractura: aut dislocatio: aut vlcera q̄ multiplicāt̄ in mēbro: q̄re declinat ad ip̄m materia ꝓpt̄ dolorē ⁊ debilitatē. ⁊ fortasse declinant ad ip̄m materie ⁊ retinent̄ in vijs que sunt debiliores sicut accidūt cū vlceribꝰ ⁊ scabie apostemata in locis vacuis.

Et augmentū qdē eiꝰ declarat̄ additōne magnitudinis ⁊ tensionis ⁊ statꝰ ipsiꝰ ꝑ finē eiꝰ. Et illic aggregat̄ mā̄ si debet aggregari. Et declinatio incipit tēdē ad lenitatē ⁊ debilitatē. Et mala ē q̄ nō tēdit ad declinationē neqꝫ aggregat saniē. ⁊ huiusmodi qdē ꝑducit ad mortē mēbri ⁊ putrefacit ip̄m. Et multotiens qdē fit illud ꝓpt̄ magnitudinē apostematis ⁊ multitudinē materiei ipsiꝰ. Et multotiens fit illud cā malignitatis materiei si apostema fuerit paruum. Et tu qdē scis illud qꝺ rarificat̄ qm̄ pulsatio incipit in tensione: ⁊ inflāmatio incipit in sedationē. Et scis illud qꝺ aggregat̄ ꝑ additionē pulsationis ⁊ caliditatis ⁊ fixionē vtriusqꝫ. Et scis illud quod putrefit propter digestionis difficultatē ⁊ tenebrositatē ⁊ vehementiam tensionis. Et scias ꝙ dum nō submergit naturam materia non peruenit ex ea apostema ⁊ respirat per ignē eiꝰ qꝺ apparet exiꝰ. Et scias ꝙ quando vicinant̄ pustule demenuliati indicant demenul malignū. Et oportet vt in potu tribuatur habēti apostemata interiora aqua endiuie ⁊ aqua solatri cū medulla cassiefistule.

De cura phlegmonis. Ca.iij.

[Q]um accidit phlegmō a causa ꝑmitiua nō deest quin aut causa ꝑmitiua ⁊ eiꝰ vestigiū inueniat mundificationē corpis aut repletionē. Qꝺ si obuiet mūdificatōi nō est necessarium nisi curatō apostematis inq̄ntū est apostema. Et curatio apostematis inq̄ntū apostema ē extractio materiei extranee q̄ fecit accidere apostema: ⁊ illud fit ꝑ mollificatiua ⁊ resolutiua leuia sicut emplastꝝ de farina tritici cocta cū aq̄ ⁊ oleo. ⁊ q quādoqꝫ excusat scarificatio laborē: ⁊ propē qm̄ apostema est multe materiei. Cum autē inueneris corporis repletionē: tūc oportꝫ vt nō tāgas apostema cū mollificatiuis: qm̄ attrahet̄ ad ip̄m supra qꝺ resoluat̄ ab eo: imo oportet vt euacuet̄ materia ꝑ phlobotomiā: ⁊ fortasse indiget solutōe vētris. Et cū feceris illud admistra mollificātia. Et eiꝰ qdē curatio est ꝓxima curatōi eius cuiꝰ cā ꝑmitiua inuenit mūdificationē corpis. Et differt ab ea ī hoc ꝙ nō indiget curatōe cū repcussiōe plīma in ꝑncipio sicut indiget illa: imo minꝰ illa. Cū autē causa est antecedens nō ꝑmitiua: tūc oꝫ vt incipias cū euacuatōe: ⁊ cōple ei qꝺ meret̄ ex phlobotomia ⁊ ex solutiōe vētris si indiget ea. Et necessitas qdē eiꝰ ē: aut qm̄ corpꝰ est inmūdū: aut qm̄ egritudo est magna: q̄re necessaria est euacuatio ⁊ minoratio materei ⁊ attractio ad ꝯtrariū. Et licet corpus nō sit multarū sup̄fluitatū: tū in mēbro qñqꝫ aduenit ꝙ ip̄m debilitat q̄re attrahūt ad ipꝫ materie corporis licet nō sint materie sup̄fluitatis. Et oportꝫ vt obserues conditiōes ꝑdictas in hoc ex etate ⁊ tp̄e ⁊ regiōe ⁊ alijs. Et incipe cū repcussiuis nisi in locis q̄ ꝯditionauimꝰ in libro ꝑmo. Deinde appone augmēto cū intromissione mollificatiuoꝝ ⁊ humectātiū cū refrenatiuis. Et q̄ntū ꝓcedit in augmēto ꝓcedas in additōe mollificatiuoꝝ paulatiꝫ. Et apud finē ⁊ statū ⁊ vltimitatē magnitudinis ⁊ additionꝫ sue vltimitatis fac vincere mollificātia ⁊ fac ea pura.

Et exsiccantia sunt q̄ sanāt in fine: verū humectantia ⁊ mollificātia sunt ad dilatādos poros ⁊ ad sedādū dolorē. Et exsiccatiuū est illud qꝺ sanat ⁊ ꝓhibet remanere aliqd qꝺ fiat sanies. Si autē nō sanat integre ⁊ dimittit aliqd: nō relinqt nisi rem modicā quā resoluit illud in quo est acuitas. Et qñqꝫ accidit ex refrenatōe vehemētia doloris ꝓpt̄ suffocationē materiei ⁊ soliditatē mēbri. Et qñqꝫ accidit ex ea reditus materiei ad mēbra ꝑncipalia: ⁊ qñqꝫ accidit vt induret̄ apostema. Et accidit qñqꝫ vt incipiat mēbrū tēdere ad viriditatē ⁊ nigredinē ꝓpē qm̄ medicatur cū eis in fine rei ⁊ ꝓpe statū. Et scias ꝙ vehemētia doloris facit te indigere medicis mollificātibus absqꝫ attractōe: ⁊ fortasse erit cū eis infrigidatio nō ꝓhibens mollificationē. Ex reditu ꝟo materiei ad mēbra ꝑncipalia securat euacuatio nisi qm̄ illud qꝺ ꝓuenit ex eis est ꝺm semitā expulsionis ex eis: ⁊ sūt mēbra recipiētia ab eis sicut euacuatoria illoꝝ. illic enī nō est via ad repellendū ⁊ expellendū penitus: ⁊ nos iam verificauimꝰ ista in loco suo. Et cū timet̄ vt declinet ad duritiē: admistra mollificātia in qbꝰ est calefactio ⁊ humectatio cū fortitudine. Medicine aūt repcussiue sunt q̄ sunt medie sicut succi herbarū frigidarū q̄s multotiēs diximꝰ in locis alijs: sicut succꝰ portulace ⁊ cucurbite ⁊ endiuie ⁊ virge pastoris ⁊ aliarū ⁊ succus solatri propē ⁊ corpora corꝯtrita prepata ad emplastrū ⁊ succꝰ psilij etiā ⁊ ceratū cū aq̄ frigida. Et fortasse excusat laborē in eo spōgia infusa in aceto ⁊ aq̄ frigida. Et kekengi est fortis ⁊ sūr cortices granatorū ⁊ semꝑuiua ⁊ sauich decoctū valde: ⁊ ꝓpē cū aceto mixto aut sumach: ⁊ tilub est bonū iterū. Et si indiget fortiore illo: adde in eis sandalū ⁊ acatiā ⁊ memithe ⁊ faufel ⁊ hyusquiamū albū. Et herba que nominat̄ herba apostematū est in principio valde bona: ⁊ qñqꝫ iuuatur eius desiccatio ⁊ stipticitas cū croco: ⁊ humectatio in principio est timorosa. Et qm̄ cadit superfluitas in infrigidatione: fortasse perducit ad corruptionē membri ⁊ corruptionꝫ humoris constricti in apostemate: ⁊ tendit apostema ad viriditatem ⁊ nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc: tunc emplastra locum cum farina ordei ⁊ volubili: et in quo est mollificatio. Si vero apparet aliquid de hoc: tunc

sacrifica locũ ⁊ excoria ipm ⁊ nõ expectes collectio-nem neq; maturationẽ. Et illud qñ vides illud qḋ effusum est plurimũ valde: ⁊ fortasse morit͛ membꝝ. Et scalpellatõis alia est magis apparens ⁊ alia ma-gis ꝓfunda: ⁊ illud est ſm locũ apostematis ⁊ dispõ-nẽ membri. Et cũ scalpellaueris: tũc embroca cum aqua maris ⁊ reliquis aquis salsis. Et emplastra cũ eo in quo est mollificatio. Et si non indiges rorifica-tione ⁊ embrocatione sis contentus mollificatiuis. Et scias ꝙ administratio eoꝝ que fortiter repcutiũt in primis ⁊ eoꝝ que fortiter resoluũt in fine est mala caue ergo quantũ potes. Infrigidatõ enĩ vehemẽs ꝑducit ad illud qḋ sciuisti. Et aqua frigida similiter est de illis que oportet cauere nisi in eis que sũt sicut herisipila: ⁊ in resolutione vehemẽti accidit dolor. Si ergo volueris regere in ꝑncipio cũ sedatõne do-loris nõ approximes eis aquã calidã ⁊ olea mollifi-cantia ⁊ emplastra facta ex huiusmodi medicis: ipa enĩ vehemẽter sunt ꝯtraria ei qḋ est necessariũ de ꝓ-hibitione effusionis. Et redeas ad boliarmenũ so-lutũ in aqua frigida aut cũ oleo ro. ⁊ meliꝰ oleũ ro. est illud qḋ est ex rosis ⁊ oleo. in oleo quippe est re-solutio q̄dã: aut lentes decoctas cũ ros. aut merda sengi cũ oleo ro. Si vͦo ista nõ valent ⁊ que eoꝝ cur-su currunt: administra volubilem: qm̃ ipsa est vehe-mentis iuuamenti in ꝑncipio ⁊ statu ⁊ alsirengi ⁊ al-hasce ⁊ apiũ ⁊ albedanigi silr. Et multotiens quidẽ sedat dolorẽ vinũ dulce mixtũ cũ oleo ro. imo ꝯge-latũ vue ⁊ parũ cere sup lanã aut lana isopi infrigi-data in estate tepefacta in hyeme: aut spongia infu-sa in vino stiptico aut aceto aut aqua frigida: ⁊ cro-cus ingreditur in sedatione doloris. Cũ ergo vides inceptionẽ apostematis incedere itinere exiture: tũc dimitte infrigidationẽ ⁊ incede in viam eiꝰ qḋ matu-rat ⁊ aperit. Cũ aũt apostema ꝑuenit ad statũ: tũc necessaria sunt q̄lia sũt anetũ ⁊ camemilla ⁊ malua uiscus ⁊ semen lini ⁊ silia: imo emplastra que noiant͛ basilicõ ⁊ que nominant͛ diaquilõ. Et emplastrũ de colcotar exsiccat absq; dolore ⁊ propt͛ illud ẽ eiꝰ ad-ministratio incõueniens cũ fit inflãmatio phlegmo-nis. Et est ꝯueniẽs qñ nõ timetur aggaregtio: ⁊ me-lius est vt ponas sup ipam desup lanam infusam in vino stiptico. Et caro miniꝰ indiget exsiccatõe q̄ȝ ner-uus: qm̃ neruus nõ redit ad suam ꝯplexionẽ cũ ex-siccatione parua. Et caro minoris necessitatis ẽ que pauciores habet arterias. Et multotiẽs q̄dẽ cadit necessitas scalpellandi ante maturationẽ. Et multo-tiens ingeniat͛ in attrahẽdo apostema ex mẽbro no-bili ad ignobile cũ attractiuis: deinde curat͛ ⁊ apit͛.

Et de apostematibꝰ calidis q̄ indigent saniositate emplastret͛ caput eiꝰ cũ psilio ⁊ cũ extictiuis in circui-tu eiꝰ. Et liniat͛ ex epithimatibꝰ ⁊ emplastris cũ pẽna qñ digiti ledũt ipm.

De herisipila ⁊ speciebꝰ eius. Ca. iiij.

Iam sciuisti causas herisipile ⁊ spẽs eiꝰ in libro ꝑmo. Et ille ex quibꝰ discernitur ex phlegmone sunt: qm̃ herisipila magis ap-parentẽ habet rubedinẽ ⁊ puriorẽ. Et ex phlegmo-ne apparet rubedo ad nigredinẽ decliuis aut viridi-tatẽ. Et plimũ coloris eiꝰ est occultũ in ꝓfundo. Et rubedo herisipile destruit͛ ꝑ tactũ statim ⁊ albet eius locus causa subtilitatis materiei rubee aut sepatõis eius: deinde redit velociter ⁊ nõ silr ẽ rubedo phle-gmonis. ⁊ vides in rubedine herisipile colorẽ croci ⁊ citrinitatẽ: ⁊ nõ vides illud in rubedine phlegmo-nis. Et apostema herisipile nõ fit nisi in eo qḋ appa-ret de cute ⁊ phlegmõ ꝓfundat͛ in carne etiã. Et he-risipila ẽ pura: ⁊ nõ est ita plegmõ. ⁊ ꝑuenitur qñq; ex caliditate herisipile ad hoc vt cõburat cutẽ ⁊ eius virulentiã vesicat ⁊ minoratur illud in phlegmone. Et pura nõ impellit penitus: ⁊ phlegmon impellit ⁊ quanto plus multiplicatur additõ sanguinis sup cholericũ ẽ impulsio magis apparẽs ⁊ dolor ⁊ pul-satio vehementiores. Et herisipila attrahit febrẽ ve-hemẽtiꝰ q̄ȝ phlegmon. Et qñq; ꝯsequtur ex calidita-te herisipile vt cõburatur cutis: q̄re alterat͛ illud qḋ noiat͛ herisipila ⁊ nõ est ita phlegmõ: nõ est ergo in-flatio herisipile minor inflatione phlegmonis imo plus. verũ tensio phlegmonis ⁊ dolor eiꝰ est ꝑ̄t ten-sionẽ: ⁊ qñq; fit maior: quapropt͛ dolor herisipile ẽ minor. Et vbi plus accidit herisipila accidit in facie ⁊ incipit a lepore nasi ⁊ augmentat͛ apa ⁊ expãdit͛ in facie tõ. Et qñ accidit herisipila a fractura ossis sub cute: tũc illud est malũ. Et tu q̄dẽ iam cognouisti di-uersitatez inter herisipilã ⁊ phlegmonẽ in loco alio ab isto.

De cura herisipile. Ca. v.

Oportet vt euacues corpus ab ea cũ soluti-uo cholẽ: ⁊ si indiget phlobotomia phlo-botoma etiam. Et phlobotomia q̄dẽ non multũ ꝯfert nisi qñ materia est inter duas cutes. Si aũt ꝓfunda fuerit: tũc eiꝰ iuuamentũ minorat͛ ⁊ for-tasse attrahit. ⁊ si indigueris reiteratõe solutõis ven-tris post phlobotomiam: fac illud ſm ꝙ calefit ex duabꝰ materijs: deinde ꝑmuta te ad infrigidãdum cum infrigidatiuis fortibꝰ scitis in ca. phlegmonis ⁊ cũ effusione aq̄ frigide: ⁊ fac illud donec alteret͛ co-lor. Pura enĩ destruit͛ cũ alteratõne coloris ⁊ dimi-nutõe ipsiꝰ. Et ad vltimũ infrigidatio in herisipila ẽ magis necessaria qm̃ flãma ⁊ dolor inflãmatiuꝰ in ea est plus. ⁊ euacuatio in phlegmone est magis ne-cessaria: qm̃ materia est in ea magis obediẽs ⁊ gros-sior. Et oportȝ vt sit infrigidatio eiꝰ in ꝑncipio for-tis stipticitatis ad hoc vt forsitan augmẽtet͛ eiꝰ stipti-citas sup ipsius frigus. Circa statũ vero fit ipiꝰ fri-gus vehementiꝰ stipticitate eiꝰ. Et caue cũ hoc ne re-dire facias materiaȝ ad mẽbꝝ intrinsecũ aut ad mẽ-brũ nobile. Et caue iteꝝ ne denigret͛ mẽbꝝ ⁊ fuscũ fiat ⁊ incipiat ire in viam corruptõis. Et cũ apparet aliq̄d de hoc: incede in ꝯtrariũ vie stipticitatis ⁊ in-frigidatõis. Et si fuerit herisipila sup cutem curet͛ ex-scoria plũbi cũ vino põtico bulito cũ folijs sicle bu-lite cũ vino. Et curet͛ cũ eo in quo est resolutio ⁊ ex-siccatio fortis cũ infrigidatõe: ⁊ illud est sic: sumatur lane veteris aduste nõ lote põdus. ʒ. xij. ⁊ ʒ. carbo-nis de cortice arboris pini tantũdem. cere. ʒ. xx. se-

rte plūbi. ℥.xl. sepi caprini veteris abluti cū aq̄. ℥.xv. olei myrtini. ℥.v. Et iterū leuiꝰ illo emplastrū fiat ex scoria plūbi cū succo rute ⁊ oleo ro. ⁊ cera.

De formica miliari. Ca.vi.

Formica est pustula aut pustule q̄ egrediū-tur ⁊ faciūt accidere apostema purū ⁊ ambulant ⁊ fortasse vlcerāt ⁊ fortasse resoluūt. Et tu iam sciuisti cām cuiusq3 illoꝝ. Et color quidē formice ad citrinitatē est decliuis. ⁊ est inflāmata cū substantia verruculi ⁊ rotūda. Et ſm plurimū habet radicē latam nisi quedam spēs eiꝰ acrubaurod. Et est radicis parue quasi sit pendens. Et sentitur in oī formica sicut punctura formice. Et ad sūmū omne apostema in cute ambulatiuū qd̄ lassitudinē nō habet ē formica. veꝝ alia ē miliaris: ⁊ alia est corrosiua ſm q̄ sciuisti. Et qn̄ fit vlcꝰ ⁊ putrefit appropriatur nomine putridi.

De cura formice ⁊ q̄ eiꝰ cursu currūt. Ca.vij.

Quum non incipis in ea cum euacuatione humoris ſm q̄ oportet: immo medicaris vlcus cum eo quod sanat redit ex alio loco cum nocumento ⁊ ex loco ipo ⁊ non cessat humor facere corrosionem post corrosionem. Et aqua quidē casei cū scamonea iuuatiua est in euacuatōe materiei formice ⁊ ei similiū. Via aūt ſm quā curat formica est vt que ex ipsa est corrosiua alienet ab humectatōne quā iam admistrasti in herisipila: humectatio eni nō est ꝯueniēs vlceribꝰ. Et admistra in pncipijs eiꝰ post sicut lactucā ⁊ nenufar ⁊ sempuiuā ⁊ volubilē ⁊ portulacā. Et si fuerit necessariū: tūc qd̄ sit sicut solatrū ⁊ ꝓpe siccaī tritū. in ipso eni est exsiccatio ⁊ sicut arnoglossa ⁊ rubus ⁊ lens: ⁊ post ipaz sauich ordei ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ rami vitis. Et cū timent sup eā corrosio ⁊ vlcera: admistra cū istis infrigidatiuis aliqd mellis ⁊ similiū aut farinā turi cū aceto. Et aq̄ q̄ currit ex ligno vitis humido cū aduritur ⁊ stercꝰ ouiū cū aceto ⁊ succꝰ vaccinū cū aceto.

Cū ergo corrosio ⁊ vlceratio apparet: tunc administra trociscos andaracarō cū vino stiptico aut aceto ꝯmixto aut succo cucumeris asinini ⁊ sal ⁊ fel hirci ⁊ rutaz cū nitro ⁊ pip ⁊ nitrū cum vrina pueri. Et Gal. qdē dixit eē ꝯueniēs vt sumat aliqd sicut embuba ⁊ ex extremitate pēne aut alteriꝰ rei cuiꝰ extremitas sit acuta quā possibile sit deglutire formicam deinde penetret in circuitu eiꝰ vsq3 ad ꝓfundū cum acuitate sua; deinde eradicent cū ea formice cū radice sua. Illoꝝ aūt formice q sunt sicut pueri destruūtur si intromittant in balneū ⁊ nocet eis aer balnei: deinde egrediantur velocit. ⁊ leniant cū oleo ros. ⁊ aqua ros.

De cura miliaris. Ca.viij.

Miliaris similatur formice in curatōe: verū meliꝰ est in solutōe eius vt fit in eiꝰ cathartico virtus eiꝰ qd̄ est sicut turbit cū eo qd̄ solsoluit cholerā. Et si est ibi ex epithimo est meliꝰ qm̄ necesse est illic eē ex melancholia ⁊ phlegmate q̄ admiscent cholē. Deīn sumant galle ⁊ fructꝰ tamarisci ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ boliarmenū, aggregētur oia illa in aceto ⁊ aqua ro. cum tali quantitate ne mordicent ⁊ liniantur desup cū pēna. Et lac dulce est vehementer conueniēs curatōi huiꝰ egritudinis. Et qn̄ ptrāsit pncipiū oportet tūc vt curet cū eis q̄ sūt sicut caput piscis saliti adustū cū vino pōtico. Et fortiꝰ illo cuz necessaria est exsiccatō vltima est vt sumantur folia albedarūgi ⁊ ponat in eis calcadis ⁊ admistrent. Et fortiꝰ hoc est vt sumant flos eris ⁊ sulfur citrinū adustū: ⁊ fiat ex eis linimentū cū vino aut aqua ligni vitis q̄ manat ſm cōbustionē suam.

De pruna ⁊ igne psico. Ca.ix.

Hec duo nomina fortasse absoluta sunt sup oēm pustulam corrosiuā vesicantē adurētē facientē accidere escarā q̄lem facit accidē ꝯbustio ⁊ cauteriū. Et qn̄q3 absoluit nomē ignis persici de illis sup qd̄ est illic pustula de genere formice comestiua adurēs vesicā in qua est aliqd ambulans ⁊ humiditas est cholerice materiei pauce nigredinis pauce putrefactionis: Et est cū pustulis plurimis alteratis quasi sit illic humor ⁊ fetor plurime ebulitionis ⁊ eleuationis: Et absoluitur nomen prune sup illud qd̄ denigrat locū ⁊ facit membrū habens colorem carbonis absq3 humiditate: Et est plurime nigredinis submersa. Et eminentia eius est parue quātitatis lupinalis: ⁊ fortasse nō erit illic pustula omnino: immo incipit in primis pruna: ⁊ totū illud incipit cū prunitu sicut sacrificationes. Amplius qn̄q3 vesicat ignis persicus aut pruna: ⁊ currit ex ea aliqd sicut currit a cauterizato cū combustione: ⁊ est locꝰ cinericij coloris niger: ⁊ qn̄q3 est plūbeꝰ: ⁊ est inflatio vehemens qua circūdatur absq3 rubedine verificata immo cū declinatōe ad nigredinē. Et illud qd̄ appropriat nomine prune: est nigre radicis ignee: ⁊ est eis splendor prune. Et ignis persicus de eis ambobꝰ est velocioris apparitōis ⁊ motꝰ ⁊ pruna est tardior ⁊ ꝓfundior: ⁊ quasi materia eius est materia pustule ⁊ impetiginis: sed est acutior in igne persico: ⁊ qd̄ ex eis accidit in carne est velocioris resolutōis. Et qd̄ ex eis accidit neruis est fixius ⁊ tardioris resolutōis ⁊ vnūquodq3 amboꝝ est de cholera citrina adurēte ꝯmixta melancholie. Et ꝓpt illud accidit ex eis ambobus escara nigra: ⁊ est quasi sit ignis persicꝰ vehementius cholericus ⁊ et pruna vehementius melancholica: Et tibi quidē inest vt nomines vnūquodq3 amboꝝ cū intētione q̄ aggregat ambo pruna: deinde diuidas. Et silr inest tibi vt noīes ea ambo ignez psicū ꝓpt illam eandem intētionē: deinde diuidas. Et inest tibi vt des vnicuiq3 intentioni nomen: ⁊ iā fecerūt tutū illud ⁊ nō est plurima differentia in eo. Et qn̄q3 sunt cū formice speciebus ⁊ miliaris male febres vehemētis caliditatis pnitiose. Et qn̄q3 accidunt ista causa pestilētie. Et multotiens similant phlegmoni ⁊ tendūt ad nigredinē in pncipio rei et ꝓpe in etate sua.

De curatōe prune ⁊ ignis persici. Ca.x.

Necessaria est phlobotomia vt euacuet sanguis cholericus: ⁊ qn̄ egritudo est timorosa tūc necessariū ē ipsā approximare syncopi. Et for

tasse est necesse ⁊ ꝓprie in prima facere scalpellatio
nē ꝓfundā vt egrediat̃ sanguis malus. cōstrict⁹ in
ea qui est in natura veneni. Et nō fiat illud qm̄ mā ē
declinis ad cholerā. Cura aūt localis necessaria
est vt sit sicut cura herisipile. Verū nō oꝫ ut sit linim̄
tum vehemētis ifrigidatiōis sic̄ i herisipila qm̄ mā
ad grossitiē est declinis ⁊ qm̄ ipsa ē taliter ꝙ nō tol
lerat vt redeat parū ex ea ad interiora qm̄ materia ē
venenosa ⁊ non licet ut administrentur ea que sunt
vehemētis stipticitatis iterū nā illa materia ē tarde
resolutionis. Et non licet ut administrent̃ resoluti
ua neqꝫ in principio rei cū apparet: neqꝫ apud qui
etē inflationis qm̄ addit̃ in qualitate materiei: imo
oꝫ vt administres medicinas exsiccatiuas in quib⁹
est infrigidatio ⁊ resolutio quedā cū expulsione si-
cut empl̄m qd̓ fit de arnoglossa ⁊ gallis ⁊ lētib⁹ ⁊
pane plurimi furfuris: nā hm̓ōi panis subtilior est
in substātia sua ⁊ ēplastra istis silīa de illis que scri
pta sunt in antidotario: ⁊ iterū galle cū aceto vini ⁊
alumē cū aceto vini: de medicinis bonis in hac ho
ra ⁊ post ip̄am est vt sumātur granata acetosa ⁊ sci
dantur ⁊ decoquantur cū aceto donec liniant̃: dei-
de terant̃ ⁊ ponant̃ super pannū ⁊ administrent̃: ip
sum enim conueniens ē in oī hora ⁊ eradicat hanc
egritudinē in principio ⁊ statu. Et quādoqꝫ cadit
in medicinis huius apostematis nux recēs ⁊ folia
eius cū sauich ⁊ vua passa ⁊ fic⁹ cū vino ⁊ oleo pa
paueris nigri ⁊ melius est ut ex oībus fiat empl̄m.
Et de medicinis cōuenientibus in pluribus horis
sūt opiū ⁊ acatia ⁊ dragagātū similiter ⁊ cortices ḡ
natorū de vnoquoqꝫ quoꝝ sumatur pondus. ʒ. i.
floris eris. ʒ. i. semen hyusquiami albi. Et huiusmo
di medicīe non ponūt̃ nisi sup illud qd̓ nō est vlce
ratū. In illo vero quod de eo ē vlceratū est neces
sariū illud qd̓ fortiter exsiccet sicut medicamē anda
ron ⁊ farasion ⁊ trocisci ranudros ⁊ medicamē de
keisin cū vino dulci ⁊ cū rob ⁊ reliqua que dicta st̄ i
curatiōe herisipile vlcerate ⁊ formice miliaris. ⁊ oꝫ
vt emplastrentur desup emplastra in die bis ⁊ i no-
cte semel ⁊ bis. ⁊ non admistres exsiccatiua quantū
potes qm̄ ipsa addūt in malitia egritudinis. Et oꝫ
ut tu subuenias ei quod cōtinet locū ⁊ loca adusti
onis cū boloar. ⁊ aceto ⁊ aqua ⁊ reliquis que infri
gidāt ⁊ repercutiūt. Et id qd̓ ē ꝓpinquius illo ē la-
na isopi infusa in vino. Cū ergo quiescit inflāma
tio ⁊ remanent vlcera curent̃ cū eis que sūt sicut em
plastra de merdasengi ⁊ emplastra diabuticiarō et
cū reliquis medicinis vlcerū corrodētiū predictis i
antidotario. Et nux antiqua vnctuosa est conueni-
ens igni persico in hac hora.

De vesicis ⁊ inflationibus. Ca. xi.

Inflationes accidūt ꝫ duos modos quo
rū vnus est ꝓpter aquositatē que expellit̃
ex ebulitione in humoribus cū qua eleuet̃
materia subito ad illud quod est sub cute ⁊ inuenit
cutē spissiorē ꝗꝫ illud quod est sub ea quare nō pe-
netrat in eā: imo remanet inflatio aquosa. Et se-
cundus est ut sit loco aquositatis sanguis quare sit
pus de subtus.

De cura inflationū. Capitulū. xij.

Mundificatio quidē corporis cū phlobotho
mia ⁊ similibus est ꝫm ꝙ sciuisti. ⁊ admi-
nistretur regimē ⁊ cibus ꝫm modū qui est dictus. ⁊
ponat̃ super eas in primis cū apparēt qd̓ sit sicut lē
tes cocte cū aqua ⁊ sicut cortices granatoꝝ aut cor-
tices ramoꝝ eoꝝ decocti cū aqua in totū illud pōat̃
ꝫm ꝙ scis in loco suo post decoctionē ⁊ lenitatē te-
pidū. Si aūt exierit vesice ⁊ volueris ipsarū cura
tionē quoniā si ille que sunt i grossiore cute dolerēt
oꝫ ut aperiant̃ cū acubus ⁊ currat qd̓ in eis ē ⁊ que
de eis sunt subtiles aperiuntur per se. Et non opor
tet ut tardetur imo aperiātur etiā ⁊ exp̄matur qd̓ est
in eis cū facilitate paulati. deinde nō euacuant̃ aut
ut sanent̃ aut ut vlcerētur. Et si vlcerant̃ curentur
cum emplastris que fiunt de cerusa ⁊ que fiunt de
merdasengi ⁊ similibus ⁊ ꝓprie qm̄ cadit in eis sicut
ireos. ⁊ emplastris herisipile qm̄ ambulat ⁊ corrodit
⁊ formice ⁊ reliquis que diximus. Medicamen
cōpositū etiā. ℞. merdasēgi librā. i. olei veteris lib.
i. s. arsenici libr. i. decoquatur merdasengi cuꝫ oleo
donec nō adhereat: deinde fundatur super ip̄m ar
senicū. Et iterū medicamē ꝯueniēs ei qd̓ de ipsis ac
cidit super testiculos ⁊ labia ⁊ eis similia ad vltimū
supra mēbra que vehemēter indigent exsiccatione.
℞. colcatar ⁊ calcadis. viij. de vnoquoqꝫ: folioꝝ ro
se. ij. terantur cū aqua ⁊ administrent̃ ⁊ similit̃ fim⁹
caprinus cū melle. ⁊ cum cadūt escare ⁊ carnes cor
rupte ⁊ apparet caro sana tūc curetur cura vulnerū
planoꝝ. Et cadere quidē faciūt escaras ⁊ carnem
malā medicine note. Et in alexādria faciūt eas ca-
dere cū herba noiata serenicis ⁊ iterū tarbehasis et
oleū de albacuen. ē bonū ad deijciendū eas. Et ad
vltimū administratio casus escare ⁊ curationis resi
dui cū curatione vulnerū sanoꝝ ē cōueniēs valde.
Medicamē bonū expertū antiquoꝝ qd̓ quidaꝫ
modernoꝝ cōcesserunt. ℞. sarcocolle ⁊ aloes ⁊ oli
bani ⁊ ceruse ⁊ ziniar oium equaliter ⁊ quantū ē to
tum de boloarmēo ⁊ fiant ex eis forme similes auel
lanis: sumantur ⁊ dissoluantur cū aceto ⁊ aqua ⁊ li
niatur cū eis locus ponendo epithima sup epithi-
ma donec accidat in eo contractio vehemens ⁊ fi-
at escara. ⁊ tunc aut cadet per se si fuerit sub ea hūidi
tas aut est necessariū ut radas eā ⁊ facias ipsam ca-
dere ⁊ non cesses facere illud donec cadat totum.

De essere Capitulum. xiij.

Essere ē pustulā parua lata sicut vesice et
ad aliquantulā tendens rubedinē ⁊ prurī
tū faciens ⁊ angustiā eueniens subito ꝫm
plurimum. Et accidit quandoqꝫ vt currat ab ea hu
miditas ⁊ fortasse est sanguinea. Et ꝫm plurimum
fit vehemens in nocte ⁊ eius āgustia fit in ea vehe-
mentior ⁊ eius tristicia. Et causa est eius vapor ca
lidus eleuatus in corpore subito aut a sanguie cho
lerico aut a phlegmate baurachio. Et sangui
nea quidē est vehemētioris rubedinis ⁊ caliditatis

⁊ vehemẽtioris ⁊ velocioris apparitiõis. Et phleg
matica est minor in õibus illis. Et vehemẽtia phle
gmatice est in nocte plus q̃ȝ vehemẽtia sanguinee.
Et cũ essere inuadit locũ amplũ tunc si nõ fiat phlo
botomia timetur febris tertiana. Et oȝ ut fiat phlo
botomia in spacio quod est inter illud ⁊ inter statuȝ

De cura essere. Capitulũ.xiiij.

Si sanguis fuerit vincens tũc oportebit vt
in primis ꝑueniat ad phlobotomiã: deĩn
cõsequẽter adhibeat solutiuum cholere si
tolleraverit virtus ꝙ sit: sicut fit de duabus ꝑtibus
myrobalanoꝝ ⁊ parte vna hiere cuius potio sit.ʒ.iij
in sirupo acetoso. Et seda eã cũ eis que sunt sicut ta
marindi ⁊ aqua duoꝝ granatoꝝ cũ corticibus suis
Aut aqua granati acetosi cũ cortice suo ⁊ infusione
chrysomiloꝝ ⁊ aqua lactis acetosi ⁊ trocisci de spo
dio canforati cũ aqua granatoꝝ. Et dare in potu
aquã calidã in die multoriẽs est ex eis que cõferunt
ei ⁊ lenire naturã habẽtis eã. Et de eis que sedãt eã
est infusio sumach colata de qua sumãtur.ʒ.iij. ⁊ ex
cibis sabsil ⁊ acetũ cũ oleo de amigdalis ⁊ sisamino
⁊ oleo cũ aqua vue acerbe ⁊ lacte acetoso. Si aũt
humor fuerit baurachius euacuetur corpus cũ my
robalanis ⁊ cũ turbit de quo sit quantũ est medie
tas myrobalanoꝝ: ⁊ sit potio eius.ʒ.iij. Et detur in
sirnio de nuce cupressi humida. ℥.i. cũ aloes.ʒ.i.
Et sumatur crocus hortulanus terat ⁊ cõcutiat cũ
aceto ⁊ sumatur in potu. Aut detur in potu aqua
magre aut aqua vrcei noui. Et ad phlegmaticaȝ
sumantur cubebe.ʒ.i. cũ tribus.ʒ. zuccari ⁊ ponde
re.ʒ.iij. seminis agnicasti in lacte dulci. Et de eo qđ
est expertũ ⁊ ꝯuenit in omni specie: est istud calamẽ
ti.ʒ.ij. spodij.ʒ.ij. ros. rubearũ.ʒ.s. canfore kirat.i.
detur ĩ potu cũ aqua granati acetosi aut sumatur in
potu sauina cũ est ieiunus.

De estiomeno ⁊ differẽtia inter cancrenas ⁊ as
chachilos. Capitulum.xv.

Sermo de his rebus est ꝓportionalis quo
dãmõ sermoni de rebus quarũ rememo
ratio precessit. Dico ergo ꝙ mẽbro acci
dit corruptio ⁊ putrefactio ꝓpter cãm corrumpen
tem complexionẽ eius ⁊ spiritũ aialẽ qui est in ipo
Aut ꝓpter aliud ꝓhibens eũ ꝑuenire ad ipm. aut
ꝓpter aliquid congregãs vtrasq; itẽtiones sicut ve
nena calida ⁊ frigida ⁊ ea que cũ sua substantia sunt
cõtraria spiritui animali: ⁊ sicut apostema ⁊ pustule
⁊ vlcera mala ambulatiua venenose substantie. Et
ea in quibus erratur sicut erratur in effundendo ole
um in vlceribus ꝓfundis quare putrefit caro. Et
cũ infrigidatione vehemẽti sup apostemata calida
quare corrũpitur cõplexio que est in ipso. Pro
hibens aũt eũ ꝑuenire ad ipm aut aggregãs vtrãq;
intentionẽ: ꝓhibẽs quidẽ est opilatio. Et illa opila
tio aut est accidentalis primitiua sicut cõstrictio quo
rũdam mẽbrorũ in radice sua fortis. Nã illa quã
do perseuerat corrũpit mẽbrũ ꝓpter retentionẽ spi
ritus animalis ab eo: aut retentionẽ virtutis sparse
sup spiritũ animalẽ qui ẽ in ipso qui expãdit ex cor
de ⁊ aia quare corrũpit cõplexio eius ⁊ moritur. Et
quãdoq; fit ꝓpter opilationẽ corporalẽ, sicut apo
stema calidũ malũ fixũ magnũ grosse materie opi
lans meatus ⁊ introitũ anhelitus quo indiget spiri
tus animalis: ⁊ hoc cũ hoc quod retinet etiã corrũ
pit cõplexionẽ. Et quod de hoc est in principio
⁊ nõ corrũpit cũ eo sensus eius cui est sensus noiat
cancrena ⁊ ꝓprie qđ est phlonides in pricipio. Et
qđ ita ꝯfirmatũ est vt destruatur sensus eius cui ẽ
sensus: ⁊ illud ẽ vt destruat caro ⁊ qđ ipsam sequit
⁊ vsq; ad os siue sit incipiens aut succedens aposte
mati ⁊ noiatur aschachilos. Et quãdoq; cãcrene
fiunt aschachilos imo sũt via ad ipsa ⁊ totũ hoc ac
cidit in carne ⁊ accidit in osse. Et cũ eius corruptio
incipit ꝑambulare in mẽbro ⁊ ꝯpatur qđ ẽ in circui
tu corrupti ⁊ fortasse ꝑuenit ad corruptionẽ: tũc di
citur totũ accidẽs estiomenus. Et dicit dispõ par
tis mẽbri que iã putrefacta est ⁊ nisi eẽt ꝓpter gros
situdinẽ materiei sue nõ adhereret: sed expelleretur

De cura Capitulũ.xvi.

De cancrenis quidẽ dũ in principio ꝑseue
rat speratur ꝙ sanetur. Cũ aũt cõfirmat
corruptio in carne: tunc necessariũ est acci
pere totũ ipsius. Cũ ergo vides mẽbri colorẽ altera
ri: ⁊ est in via putrefactionis: tunc oȝ ut succurras
liniẽdo ipsũ cũ eo qđ ꝓhibeat putrefactionẽ sicut ẽ
bolũ armenũ ⁊ terra sigillata cũ aceto. Si aũt illud
nõ valet non inuenis excusationẽ quin scalpellatio
nẽ profundã facias diuersoꝝ modoꝝ in locis. ⁊ po
nas sanguisugas ⁊ phlobotomes venas ꝓximas
ei paruas vt accipiatur sanguis malus cuȝ cautela
eius qđ circũdat locũ sicut cũ epithimatibus predi
ctis. Et ponatur sup ipsũ locũ scalpellatũ qđ ꝓhi
beat putredinẽ ⁊ sit ei cõtrariũ de illis quibus inest
ꝓfundatio fortior sicut farina herbi cũ sirupo ace
toso aut cũ farina fabarũ. Et ꝓprie ꝑmixta cũ sale.
Et de illis qui desuper liniuntur est assa ⁊ semẽ vrti
ce etiã ⁊ aristologia ro. ⁊ succus folioꝝ acori de vno
quoq; sumatur pars.i. floris eris ps.5. teratur cuȝ
aqua donec fiat ꝓm spissitudinẽ mellis: ⁊ line cũ eo
vulnus ⁊ in circuitu eius. Et de medicinis prohibẽ
tibus corrosionẽ ẽ ut sumantur floris eris ⁊ mellis
⁊ aluminis equales ꝑtes ⁊ liniantur cũ eis: ꝓhibet
eni ⁊ facit cadere illud qđ est putrefactũ ⁊ seruas il
lud qđ sequitur. Si aũt ꝑtransit dispositio disposi
tionẽ apostematis ⁊ dispositionẽ corruptiõis colo
ris eius ⁊ incipit ꝑuenire in mollitiẽ ⁊ humectatur
parũper: tunc hec ẽ inceptio eius in putrefactione:
quare oportet vt pulverizetur sup ipsũ aristologia
rotũda ⁊ galle equali mensura accepte donec desic
cetur. Et similit dragantũ iterũ ⁊ colcotar sunt bõa
ꝓprie cũ aceto ⁊ folia nucis ⁊ similiter cucumeris
asi. aut succus eius epithimando. Qđ si pars car
nis incipit corrũpi incide eã aut fac eã cadere cũ eis
que sunt sicut trocisci andãcacõ ⁊ fortius eis calca
dicon. Cumq; feceris cadere ordinẽ vnuȝ succurre
cũ butyro ponẽdo desuper: deinde fac cadere secũ
do donec perueniat ad cutẽ sanã: ⁊ dragãtũ rubeũ.

eſt puluerizatio bona ſup mollitiē ⁊ putrefactionē.
Et cū apparet putrefactio non expellas cum inciſio
ne ⁊ ꝯſūptione: qm̄ magnificat malum. Et quando
magnificat apoſtema in circuitu putrefacti tunc lau
datum eſt ei ſauich cū ſucco hyuſqami albi. Uer
apud me non ē bonū ei: imo opoꝛtet ut hmōi admi
niſtrent ſup locū ſanū ut ꝓhibeat ab ipſo ⁊ repellat.
Et cum incidit membꝛ qd̄ putrefactū eſt tūc opō
tet ut cauterizet illud quod ꝯtinet ipm̄ cū igne: quo
niā illud eſt cū cauteia aut cū medicinis cauterizan
tibus adurentibꝰ: ⁊ ꝓprie in mēbꝛis facile ſuſcipien
tibꝰ putrefactionē ꝓpter caliditatē ſuam. Et quia
ſupfluitates calide appꝛoximāt ei ſicut ſūt teſticuli ⁊
anus: hec eſt ergo quantitas quā diximus hic. Et
tu quidē inuenies in ſermone noſtro q̄ eſt de vlceri
bus putrefactis qd̄ oꝫ te addere huic capitulo.

De althohoin. Capitulū .xvij.

Antiquiſſimi antiquoꝝ noiauerūt eū noīe
qd̄ trāſlatū eſt in arabico althohoin omne
apoſtema exiſtēs in mēbꝛis glādinoſe car
nis aut alibi. Et ſenſibilia qdem ſunt ſicut caro glan
doſa que eſt in maxilla ⁊ oꝛigine lingue: ⁊ illa que ſē
ſū non habent ſūt ſicut caro glandoſa q̄ eſt in mā
milla in ſubaſcellis ⁊ iguinibꝰ ⁊ eis ſimilibus. Deīn
dictū eſt poſt hoc ei qd̄ eſt cū hoc apoſtema calidū
perdens: deīn dictū eſt de oī apāte ꝑnitioſo ꝓpter
conuerſionem materiei eius ad ſubſtantiā veneno
ſam quod coꝛrumpit membꝛ ⁊ alterat coloꝛem eiuſ
quod ſequit ipſā. ⁊ qn̄qꝫ reſudat ſanguinē ⁊ virus
⁊ ſimilia illis ⁊ adducit q̄litatē malam ad coꝛ ex via
arteriaꝝ: quare accidūt vomitus ⁊ pulſus coꝛdis ⁊
ſyncopis: ⁊ quādo eius accidentia ſūt vehementia
interficit. Et videt ꝙ p̄mi noiabant hoc poſtre
mū carmata. Et eſt neceſſariū ut ſit deterius eoꝝ il
lud quod accidit ſm̄ plurimū in ſubaſcellis ⁊ ingui
nibus ⁊ poſt aurē ꝓpter vicinitatem eius ad mēbꝛa
que ſūt vehementius p̄ncipalia. Et ſaluius althoho
in moꝛtaliū eſt illud quod eſt rubeum deinde citri
nū. Et ex eo qd̄ ad nigredinē eſt decliue nō euadit
aliq̄s: ⁊ althohoin q̄dem multiplicant in peſtilen
tijs ⁊ in regione peſtilentiali. Et inueniunt nomina
greca reꝝ q̄ aſſimilant althohoin ſicut turſios ⁊ car
mata ⁊ carmakile ⁊ furios. Uerꝝ apud nos nō ē ma
gna diſtinctio inter eoꝝ nominationem.

De cura. Capitulū .xviij.

Euacuatio q̄dē cū phlōmia ⁊ cū eo qd̄ tol
lerat hoꝛa aut qd̄ ſit neceſſariū ex eis q̄ edu
cunt hūoꝛē putrefactū eſt neceſſaria: de
inde opoꝛtet ut reuertaris ad coꝛ cū defenſione eiuſ
⁊ ꝯfoꝛtatione ipſius cū eis in q̄bus ſint infrigidatio ⁊
odoꝛamentū ſicut acetoſitas citri ⁊ nıue ⁊ rob po
moꝝ ⁊ cidonioꝝ ⁊ ſicut granata acetoſa valde. ⁊ olfa
tus ſicut roſaꝝ ⁊ canfoꝛe ⁊ ſandali. Et cibus ſit ſic
lētes cū aceto ⁊ ſic cibus cū aceto valde acetoſus fa
ctus ex carnibꝰ arahēgi ⁊ hedoꝝ. Et oꝫ ut roꝛet mā
ſio infirmi cū aceto plīmo ⁊ folijs ſalicis ⁊ viol. ⁊ ro
ſa. ⁊ nenufare ⁊ ſilibus. Et ponant ſup coꝛ epithia
ta infridantia ꝯfoꝛtātia ex eis q̄ cognoſcunt de medi
cinis hūtiū pulſū coꝛdis calidū ⁊ hūtiū peſtilentiā
⁊ ad vltimū regant regimīe hūtiū aerem peſtilentia
lem. Althohoin v̊o ipm̄ ⁊ qd̄ currit curſu eius de
eis q̄ noiata ſūt curet in p̄ncipio cū eis que ꝯſtrigant
⁊ infridant cum ſpōgia īfuſa in aqua ⁊ aceto: aut in
oleo roſ. aut oleo de pomis ⁊ arboꝛe maſticis: aut
oleo de myrto. iſta fiūt in p̄ncipio. in ſtatu vero cu
ret cū ſcalpellatione ſi poſſibile eſt ⁊ fiat ut currat qd̄
i ipſo ē ⁊ nō dimittat ut bꝛunū fiat: qm̄ addit veneno
ſitas eius. Et ſi indiget vētoſis ſugētibꝰ cū ſubtili
ate fiat. Et in illo qd̄ habꝫ ſubſtantiā exiture opoꝛ
tet ut admiſtret apō ſtatū eiꝰ: aut circa ſtatū eius cū
aptione. Et qn̄ eſt illic fe. tardabis cū infrīatione ne
reducas cū ea mām̄ retro. Et aptio q̄dē fit cū eis
q̄ ſūt ſicut embꝛoca cū aqua camemille ⁊ aneti ⁊ reli
quoꝝ apientiū ſubtiliū que dicemꝰ in ca. vulneꝝ.
Dixerūt Carmana aūt ⁊ Seſiros: Confert emplm̄
de capillo veneris ⁊ atriplice ⁊ volubili ⁊ radice eui
ſci cū pauca gūma pini ⁊ melle cū vino aut glutē cū
gūma pini ⁊ ceratū aut ſoꝛdes aluearioꝝ apū ⁊ lu
pini īfuſi in aceto aut radix cucumeris aſinini cum
glutino albotin aut nitꝝ cū ficubꝰ aut cū fermēto.

De apatibꝰ accidentibꝰ in glandulis. Ca. xix.

Poſtemata glādoſa q̄ n̄ incedūt via atan
garij qn̄qꝫ accidunt in loco aliquo caſu in
criſibus: ⁊ qn̄qꝫ cadūt caſu expulſionis a
membꝛis radicalibus: ⁊ foꝛtaſſe attrahunt ea vlcera
⁊ apoſtemata alia ſup extrema ad q̄ currūt materie
in vijs quaꝝ incedūt carnes ille: q̄re inuoluūt cū eis
ſicut accidit inguini ⁊ ſubaſcelle ex apatione amboꝝ
in eo qui habet ſcabiē aut vlcera ſup pedes ⁊ manꝰ.
Et qn̄qꝫ ſunt cū repletione coꝛpis. ⁊ qn̄qꝫ non eſt in
coꝛpe plurima repletio. Et eoꝝ cura eſt diuerſa a
cura apatū alioꝝ in p̄ncipio cū expulſione. Et non
admiſtrat in eis illud: imo euacuatio ꝑ phlōmiā et
ſolutione vētris eſt illud qd̄ eſt neceſſariū. Curatio
vero alia ꝓlonget in eis ſi poſſibile eſt donec decla
ret diſpoſitio. Nā ſi fuerit ſm̄ ſemitā criſis aut ſm̄
ſemitā expulſionis ex mēbꝛo p̄ncipali tūc non opoꝛ
tet ut ꝓhibeat omnino: imo trahat ad mēbꝛū qua
cūqꝫ attractione ē poſſibile ⁊ etiā cū ventoſis. Si
aūt fuerit ꝓpter multitudinē repletionis tūc euacua
tio eſt radix ⁊ minoꝛatio cibi ⁊ ſubtiliatio. Et nō ad
miniſtres expulſiua: imo mollificatiua ita tn̄ ut non
adminiſtres mollificatiua iteꝝ abſqꝫ euacuatiōe. foꝛ
taſſe enī eueniet illud ſu⸗ mēbꝛ cū attractione mate
riei plīme: imo qn̄ adm̄iſtras mollificatiua euacua
cū hoc ⁊ trahe mām̄ ad diuerſū: timoꝛ. n. in expulſi
uis ē reditus materiei ad viſcera ⁊ ad membꝛa p̄nci
palia: ⁊ timoꝛ in mollificatiuis eſt attractio materiei
plīme. Et euacuatio ⁊ decliatio materiei ſecurant ex
nocumēto mollificātiū. Et qn̄ doloꝛ ſit vehemens
tūc neceſſariū ē ut ſedes ipm̄ cū eis q̄ ſūt ſic lana in
fuſa in oleo calō: deīn adde in eo ſal in fine eius do
nec ſedet doloꝛ ſtatim ⁊ in p̄mis foꝛtaſſe addit in do
loꝛe. Et qn̄ coꝛpus ē mundū aut mūdificaſti ipm̄
tūc reſolue ⁊ nō cures. Et qn̄qꝫ valet in reſoluēdo il
lud qd̄ ē ſicut farina tritici: ⁊ ſaluius illa eſt farina oꝛ

dei. Et fortasse magnificaꝛ p̄ resolutionē fortē apā ī q̄re nō admistreꝛ nisi qñ ē necessaria repulsio ex mēbris ꝑncipalibꝰ ⁊ attractio materiei ab eis ad apā timēdo sup illa ꝑncipalia. Et mltotiēs q̄dez sanat ea in ꝑncipio oleū calefactū qḋ effūdiꝛ solū. Uez quādo apā ē in q̄ntitate ⁊ sb̄a sua molle in mēbro nobili sicut mām̄illa ⁊ testiculo ⁊ nō timeꝛ ex ꝓhibitione eiꝰ nocumen tū tūc ꝓhibe ⁊ repelle: sz qñ sentis declinationē ad duritiē tunc lini vbicūq̄ȝ sit.

De exituris calidis. Capitulū.xx.

Exitura ē de sūma dubellet q̄ collectionē faciūt ex apātibꝰ calidis quare nomen aldubellati cadat sup oē apā vlceratū in interiore cuius locus est ad quē effūdiꝛ mā aliq̄ ⁊ remanet i eo quecūq̄ȝ materia sit. Et exitura qñ ē ex hac sua dispōne calida tūc aggregaꝛ materia. Et qñq̄ȝ incipit apā calidū sicut ē cū aggregatione ⁊ solōne cōtinuitatis ītrīsece. Et qñq̄ȝ nō īcipit ita īmo incipit i inceptione apātū calidoꝝ sanoꝝ: deiñ ꝯuertiꝛ esse eius apud statū ut incipiat in aggregatione. Et nos in posterioribꝰ differimꝰ s̄monez ḋ dubellet frigidis q̄ ꝯprehēdunt humores viscosos ⁊ gypseos ⁊ lapideos ⁊ arenosos ⁊ capillares ⁊ alios: licz sint q̄daz qui appropriāt noīe aldubellet illud in quo sūt hūores illius generis. Uez nos loquīur nūc de eo qḋ aggregat māz. hoc.n. si incipit exitura ꝓpter mām quā expellit natura ⁊ ñ ē possibile ut penetret cutem neq̄ȝ ēt supficiē carnis: īmo sepat eiꝰ ꝯtinuitatē per grossitiē suā sepatiōe appente tūc q̄escit in vacuitate eiꝰ qḋ sepaꝛ s̄m plīm: q̄re appet ei caput acutū ⁊ ꝓprie si fuerit mā acuta. Iste ergo exiture īcipiunt ⁊ aggregāt saniē deiñ maturaꝛ sanies postea rūpiꝛ. Et forasse indiget ꝑforatione i maturatiōe ⁊ eruptione ⁊ fortasse nō indiget. Et q̄ntoplus ē exitura vehemētioris eleuatiōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedis ē hūoꝝ attractus ei vehemētioris calitatis ⁊ est velotioris maturitatis ⁊ resolutiōis ⁊ eruptiōis ⁊ ꝓprie eminēs ꝓcedēs extra pinealis. Que aūt est cū diuersitate lata ꝓfūda pauce rubedis ē grosse materiei mala decliuis ad iteriora pauci doloris grauis motus. Et deterior illa ē illa cuiꝰ corruptio ē ad interiora ⁊ corrūpit illud sup qḋ vadit. Et est de ea que expelliꝛ ad vtrūq̄ȝ latus. Et laudabilior eruptio eiꝰ ē ad vētriculū ꝓpriū mēbro cui ē via currēs ad exteriora sic̄ exitura stomachi. vt.n. erumpaꝛ ad iteriora eiꝰ ⁊ ipiꝰ ꝯcauitatē melius est q̄ȝ rūpaꝛ ad exteriora eiꝰ ⁊ ad vētriculū ꝯtinētē mirac: sic̄ eruptio eiꝰ q̄ in cerebro ad duos vētriculos anteriores laudabilior ē: qm̄ ambobꝰ sūt meatꝰ sic̄ nasus ⁊ nares. Et qñ rūpiꝛ ad spaciū cōtinēs cerebꝝ aut ad vētriculū posteriorē nō inuenit meatuz: ad exteriora ⁊ nocet nocumēto vehemēti. Et ñ ē oē mēbꝝ ꝯueniēs ad hoc ut eueniat in ipō exitura: in iūcturis enim mioraꝛ egressio exiture: qm̄ in eis sūt hūores muccilaginosi ⁊ loca eoꝝ ampla nō suffocātia mām neq̄ȝ retinentia egressionē putridi. Qḋ si egrediaꝛ illic exitura erit ꝓpter rē maximaz. Et deterior exituraꝝ ⁊ malignior eaꝝ ē q̄ egrediꝛ sup extremitates lacertoꝝ ⁊ ꝓpe lacertorū pluriū neruoꝝ. Et exiture q̄dem diuersificanꝛ ꝓpter spaciū maturationis saniei sue s̄m hūorez in subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ ꝯpl̄onem in calore ⁊ frigore eius ⁊ equalitate eius ⁊ s̄m tēpus ⁊ etatem ⁊ substātiā mēbri. Et nō ꝯtingit ne matureꝛ exitura ⁊ ne cōuertaꝛ qḋ in ea ē in pus: nisi ꝓpter puitatē caloris innati in mēbro aut ꝓpter grossitudinē substātie que ē materiei. Et qñq̄ȝ ꝯtingit ex hoc ut fiat sanies in interiore pte sui ⁊ nō appareat sensui ꝓpt ꝓfūditatē pus ⁊ grossitudinē eius qḋ ē sup ipm̄ ⁊ statur sup maturitatē saniei velociter: ⁊ qñq̄ȝ nō statur s̄m substantiā suā in grossitudie. q̄ si maturaꝛ ⁊ subtiliatur leniꝛ substātia eius velociter: ⁊ s̄m q̄ est de carne ista plima ⁊ pauca ⁊ ꝓpt̄ causas exiture ⁊ casus ad saniē ꝓpter repletionē ⁊ mltitudinē materiei ⁊ corruptionez eiꝰ. Et cause eiꝰ sūt nauseatiua satietas et exercitia mala ⁊ egritudines q̄ nō faciūt crisim cum euōne apparente ⁊ nocumenta alia ex angustijs et sollicitudinibꝰ corrūpentibꝰ sanguinē. Et de exituris q̄dem ē spēs que noiaꝛ turmusios: ⁊ est exitura q̄ rūpitur ⁊ qḋ ē sub ea est sile carni bone. deiñ appa ret ab ista sanies alia. Et de exituris ē spēs q̄ noiaꝛ albir ⁊ ē exitura vasalis rotūda ⁊ rubea quā q habz s̄m plurimū non expoliaꝛ a febre. ⁊ eius euētus s̄m plīm est in capite: ⁊ qñq̄ȝ accidit in alijs locis.

De significatōe q̄ apā sit exitura. Capi.xxi.

Cum videris pulsationē plimaz aut duritiē ꝓlongataz ⁊ calitatē: tunc existima q̄ apostema est in via ut fiat exitura.

De significatiōe maturatiōis ⁊ eius signo. Ca.xxij.

Cum videris lenitatē quādā ⁊ sedationē doloris tūc scias q̄ est in via maturationis.

De iudicijs saniei. Capitulum.xxiij.

Sanies laudabilis ē illa q̄ ē alba lenis cui nō est dolor horribilis ⁊ in qua nō opata est nisi calitas innata licz nō sit excusatio a cōitate extranee. Et nō addiꝛ eis lenitas nisi ut sciatur q̄ ipā est ꝑparata pati a virtute digestiua ⁊ non diuersificaꝛ eius ꝑparatio in inobediente. Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis ut sit longinquior a putrefactione. Dixerunt: ⁊ requiritur ex ea alba: qm̄ color mēbroꝝ radicalium est albus ⁊ ñ assimilat eam nisi natura potēs sup eam. Et sanies mala est fetida significans putrefactionem q̄ est contraria maturationi ⁊ significat dominiū caliditatis extranee. Et qñ egrediꝛ sanies diuersaꝝ partium ꝯuenientiū coloꝝ ⁊ substantiaꝝ est etiaz de genere diuerso a bona: ⁊ necesse est omni saniei ut faciat euenire in corpe putrefactionē aut maturitatē aut diminutionem aut alteratur cum modo alio.

De significatiōe exiture itrinsece. Ca.xxiiij.

Quando accidit apā calidū in visceribus et accidunt horripilatiōes ⁊ febres ⁊ nō est ei odor ⁊ fit dolor vehementior ⁊ ē horripilatio in primis lōgioris spacij deiñ nō n cessat abbreuiari spaciū eiꝰ ⁊ addiꝛ grauitas apātis: tūc scias q̄ apā fit exitura ⁊ q̄ ꝑuenit ad collectiōez sui. Et non fiunt dolores isti in ꝑncipio vehemētiores: ⁊ quāto

plus approximat ſtatꝰ minorant niſi qn̄ eruptio ſit in principio: ⁊ ſolutio ꝯtinuitatis ⁊ dolor ꝓuenit ex ea: ⁊ qn̄ colligit ⁊ qn̄ ſit mā̄ ſanies qeſcit ēt calefactio fortis ⁊ inflatio q̄re qeſcit febris eueniēs ꝑ cōitatem cordis. Et ſcias ꝙ durities pulſus eſt teſtimonium magnū. Et qn̄ apparet ſignū exiture aldubellati in viſceribꝰ ⁊ nō indurat pulſus: nō indices penitꝰ ꝙ ſit exitura iterior. In huiuſmodi eni fortaſſe nō erit in viſceribꝰ: imo in ſiphac qd̄ ꝯtinet viſcera. Et tu q dem iam ſentis latꝰ in quo eſt exitura ꝑ ḡuitatē q̄ pē det ex eo ⁊ ꝑ dolorem.

De ſignificatōe maturatōis intrinſece. Ca. xxv.

Quando accidunt ſignificatōes exiture intrinſece: deīn̄ qeſcūt accn̄tia q̄ ſūt ex febre ⁊ horripilatōe doloris ſedatōe cōpleta ⁊ remanet grauitas: tūc ſcias ꝙ ſanies iam ꝯfirmata eſt ⁊ maturatio adeſt.

De ſignificatōne propinqtatis eruditōis intrinſece. Ca. xxvi.

Quando redeūt dolores ⁊ fiunt pūctiones ⁊ mordicatio ⁊ grauitas ſit vehemētior et ſimilantur fe. tūc eruptio iam appropinq̄t. Cū ergo accidit rigor ſubito ⁊ ſedant grauitas ⁊ dolor: tūc iam eruptio facta ē. ⁊ ꝓpē qn̄ apparet ſanies euacuata mordicās illud qd̄ ꝑtrāſit. Et ē neceſſariū vt ſit arefactio virtutis ⁊ debilitas arefaciēs. Et qn̄ exiture intrinſece ſit eruptio ſubita ⁊ egredit res plurima: tūc fortaſſe accidūt pulſus cordis ⁊ ſyncopis mala. Et fortaſſe accidit mors ꝓpt̄ reſolutionē virtutis. Et fortaſſe accidit vomitꝰ ⁊ vētris ſolutio. Et fortaſſe accidit ſputū ſaniei ꝑlime ſubito qn̄ exitura ē in pectore. Et fortaſſe accidit ſ̄focatio qn̄ erūpit ad pectꝰ res plima ſubito.

De curatōe exiturarū apparentiū. Ca. xxvij.

Euacuatōes qdē ⁊ ea quibꝰ medicant apoſtemata in ꝑncipijs ſuis niſi timeat reditus maſiei ad mēbꝝ nobile ſic declarauimꝰ ⁊ i hoc errāt ſtolidi. ſūt res in quibꝰ cōicant exitura calida ⁊ apoſtemata cala q̄ nō ſūt exiture. Illud ṽo qd̄ ei approbat de regimine ē reſolutio eiꝰ qd̄ aggregatū eſt in ea. Et illud eſt ſm̄ duos modos regimis. Quorꝝ vnꝰ ē regimē currēs ſm̄ rectitudinē cū egritudo nō egredit ab eo qd̄ ꝯſuetū eſt ꝑlimū. Et eſt vt īn genict in maturatōe maſiei vt fiat ſanies in eruptōe eiꝰ poſt illud vt tu obſerues virtutē ⁊ ꝯſerues eā ne ꝓſternant eam dolor ⁊ eruptio ſubito. ꝑles eni homi nū mortui ſunt ſyncopiçando ex arefactōe virtutis. Immo oportet vt obſeruet eam medicꝰ q̄lit ꝯfortet virtutē ⁊ ꝯſeruet eā cū eo qd̄ ſcis: q̄re oportꝫ vt cibet patiēs dubellati cib̄ bonis niſi ſit exitura i viſceribꝰ qm̄ tūc oportet neceſſario vt ſubtiliet cibꝰ. Et ſecūdus ē regimē egrediēs a rectitudine ꝓpt̄ neceſſitatē diſpoſitōis. Et eſt qm̄ qn̄ egritudo eſt magna: ⁊ exitura ꝑtrāſiens in magnitudine ſua illud qd̄ ꝯſuetū ē ⁊ timet feſtinatio rei in expectatōe maturatōis in ea ⁊ ſcit ꝙ virtus nō ſufficit in maturatōe illꝰ totiꝰ. Et ſi adminiſtrēt maturatiua: ꝑducet illud ad veſtigiū immaturatiōis: tūc neceſſaria ē ꝑforatio cū cautela ne ferrū tāgat illud qd̄ ſequit exiturā de mēbris nobilibus in tactu quorꝝ a ferro ē timor: ⁊ illud eſt cū ſenſeris qd̄ materia tal' ē groſſitiei ꝙ nō maturabit ⁊ ꝙ calor inatꝰ in mēbro tāte ē ꝑuitaꝫ ꝙ nō maturabit: aut timueris ꝙ ipſa ꝓpt̄ ſuam abbreuiationē eſt tal' ꝙ alterabit alteratōe nō maturatōis vere. aut exitura eſt prope iuncturas ⁊ mēbra ꝑncipalia: q̄re timet ꝙ ipſa corrūpat ea. Et ſi fiducia habet in medicinis faciētibꝰ inuiſcationē ⁊ maturātibꝰ nō elōgabit qn̄ inuiſcantia ꝓhibeant penetrare inſpirationē in ſpaciū ⁊ maturatiua moueant caliditatē debilem. Et totū illud iuuat ad putrefactionē mēbri. In huiuſmodi ergo eſt neceſſaria inciſio ꝓfunda ⁊ perforatō dirūpens: deinde ſequant illud medicine que ſūt in vltio reſolutōis ⁊ exſiccatōis. Et oportet vt ſint ꝑforatio ⁊ ſectio incedentes in lōgitudine villoꝝ neruorū mēbri niſi ſit voluntas vt deſtruat opatio illꝰ mēbri timendo caſum ſpaſmi: tūc eni incide illos in latitudīe ⁊ ſanabis ab eo qd̄ timebas. Et ꝑlimū qdē lōgitudinis villoꝝ eſt cū lōgitudine corporis niſi in mēbris appropriatis: ⁊ ſil' inuenis ꝑlimū lōgitudinis villoꝝ cū ꝑlimo ligature ⁊ rugarū niſi in mēbris appropriatis ſicut in fronte. Et oportet vt nō approximet ꝑforato neqꝫ ſecto aq̄ neqꝫ oleū neqꝫ aliquid in quo ſit pingue. Et ſi non eſt excuſatio qn̄ lauetur: tunc fiat cū aqua ⁊ melle: aut aqua cum vino aut cū aceto. Qd̄ ſi vehemētiora fiant apoſtemata ⁊ inflatio poſt ꝑforationē vaporet cū lentibꝰ: ⁊ ſi non fuerit illud neceſſariū: adminiſtrab̄ incarnatiua etiam emplaſtra. Et ſcias ꝙ hec perforatio eſt generatiua virus ⁊ ſorditiei ⁊ fiſtularū: verū cū non inuenis excuſationē: tunc nō eſt ingeniū aliud. Et loca cōuenientiora ad expectandū vt in eis maturetur: ſunt loca carnoſa paucorū neruorum ⁊ venarum. Et ſcias ꝙ pincales eleuate acutorum capitum parum indigent perforatione neqꝫ ante maturationē neqꝫ poſt ipſam.

De regimīe maturatōis ⁊ īgenio ad faciēdū pus in exituris apparētibꝰ. Ca. xxviij.

Medicinarū maturatiuarū caliditas oportet vt ſit ꝓxia caliditati corporis ⁊ ſit eiꝰ inuiſcatio q̄dā. De illis ſunt in ꝑmis gradibus embroca cū aqua tepida: ⁊ emplaſtratio cū farina tritici aut ordei: ⁊ triticū maſticatū eſt melius in hoc: ⁊ panis cū pice aut cera: ⁊ crocꝰ ⁊ puluis olibani: ⁊ pix cū oleo ro. aut adeps porci: aut emplaſtrū de maluauiſco ⁊ ſemine lini. ⁊ iterū emplaſtrū de ficubꝰ ſiccis dulcibꝰ graſſis pinguibus ſol. aut cū farina ordei iterum: ⁊ proprie ſi ponatur in ea iſopus et origanū ſiluestre: aut aggregetur cum aqua in qua decoq̄tur cum pauco ſale non ſuperfluo: Et qn̄qꝫ ponitur in eo adeps aut oleum: aut fortius illo due partes glutinis albotin. Et medicine compoſite ex vuis paſſis ⁊ ſtorace ⁊ galbano ⁊ myrrha ⁊ laudano ⁊ reſina ⁊ butiro ⁊ maſtice ⁊ iſopo humida ⁊ radice cucumeris aſi. ⁊ radice ſanguinis draconis. Et emplaſtrum Gal'. cum oleo de kerua abſqꝫ cera: ⁊ proprie quando ſoluitur hoc emplaſtrum in oleo

et siľr emplastrū didimos ⁊ emplastra basilicon. Et
de bonis in hoc est medicamē de lapide marchasi-
te cū āmoniaco: qđ desup ponaꝉ donec cadat ꝑ se.

De regimine exiturarū qñ mature sunt. Ca. xxix.

C Um inuenis exiturā grosse cutis cū matu-
ratione eiꝰ nō speraꝉ ipsiꝰ eruptio. ⁊ sūt illic
vene ⁊ corde ⁊ nerui: tūc oportet vt ꝑfores
qm̄ si dimiseris saniē corrūpeꝉ ⁊ corrūpet ⁊ corrodet
venas ⁊ villos neruoꝝ. Et illud qdē vehemētiꝰ erit
cū fuerit prope iuncturas: ⁊ tu qdē q̄re cū tua ꝑfora
tione locū saniei. Et sis sollicitus vt cadat porta ꝑ
forationis inferiꝰ nisi vbi nō ē possibile: ⁊ si illud qđ
est sup exituram fuerit grossum ⁊ secueris: tunc seca
portā tantū: qm̄ adherebit grossū cū eo qđ est post
ip̄m. ⁊ si fuerit extenuatū: tūc seca totū eiꝰ in longum
Et scias ꝙ locus in quo est sanies declaraꝉ ꝑ tactuȝ
⁊ qñ tangiꝉ cū digito prope: ⁊ tu obserua cū digitis
alijs saltez alteriꝰ manꝰ an expellaꝉ aliqđ ex cisti. Et
locus qdē saniei apparet ex declinatōne coloris ad
albedinē: ⁊ dū nō est matura est declinis ad rubedi
nē. Et qñqȝ est locꝰ saniei declinis ad rubedinē ⁊ ci-
trinitatē cū sanies nō est bō sustentare in tactu absqȝ
visu: verūtamen visus est adiuuās. Oportet ergo
vt in sectione conseq̄ris lineas naturales ligature ni
si q̄ sunt apud sumē nisi apud necessitatē: ⁊ in mem-
bris diuersificantibꝰ situm villoꝝ in longitudine sua
loco ligature. Nam si tu secutus fueris illud in ꝑfo
ratione exiture que est sup frontē. s. ligaturam cadet
cutis frōtis sup faciē: imo oportet vt tu diuersifices
ligaturā. In eis vero q̄ sunt sicut inguina oportet vt
vadas cū ligatura in latitudinem cutis. Et cū tu ꝑfo
raueris exiturā ⁊ extraxeris qđ in ea est: tūc necessa-
rium est vt tu succurras ad ꝯglutinandū cutē cū car
ne vt nō rūpatur ⁊ indurescat: ⁊ fiat taliter ꝙ nō cō
glutinetur q̄re fiat simul q nō cesset impleri ⁊ redeat
silis exiture p̄me. ⁊ quotiēs mūdificaueris nō more
tur iterū qn impleatur ⁊ fiat in veritate de genere fi-
stularū. ⁊ anteq̄ȝ facias ipsā ꝯglutiari in hora opor-
tet vt mūdes eam. ⁊ si tibi necessariū fuerit vt in ipsa
intromittas radiū sup cuiꝰ caput sit pannꝰ asper cuȝ
quo mūdifices ipsam ⁊ frices: deinde fac ipsam ad-
herere: ⁊ conserues eam cū ligatura ꝯm ꝙ dicemus
de ligaturis cauernarū ⁊ vlcerū ꝓfundoꝝ erit cōue
niens valde. Et oportet vt tu obserues in ꝑfora
tione illud qđ diximꝰ de conditionibꝰ: deinde ꝑfo
ra in loco maturiore ⁊ ꝑte longiore a venis arterijs
⁊ cordis. Inquit antilus. Si exitura fuerit in capi
te: tunc sectio eius sit sectio eq̄lis: ⁊ sit cū radice nati-
uitatis piloꝝ ne sit transuersa in ea vt cooperiant eā
pili ⁊ nō ostēdaꝉ cū sanabiꝉ. Dixit. Et qñ est locꝰ eiꝰ
occultus: tūc eius ꝑforatio sit lata: ⁊ si acciderit in na
so ꝑforabimꝰ eam eq̄lem cū q̄ntitate lōgitudinis na
si. Et si fuerit prope oculū: ꝑforabimꝰ eam ꝑforatōe
simili capiti lune noue ⁊ faciemꝰ tortuositatē inferiꝰ
Si autē acciderit in mandibulis secabimꝰ eam eq̄li
sectione: qm̄ cōpositio huiꝰ loci est equaľ: ⁊ sciꝉ illud
ex corporibꝰ senū. Post aures vero ꝑforamꝰ illud
eq̄liter. Brachia aūt ⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ digitos ⁊
inguina oīa ꝑforāmꝰ in longitudine. Inquit: Et si
fuerit prope coxas ꝑforabimus eam ꝑforatōe rotū
da. ⁊ ꝑforatio qdem rotūda est q̄ apprehēdit cū ap-
prehensione sua in lōgitudine corporis aliqđ de la-
titudine eius. Inq̄t: Qm̄ cū locus iste nō ꝑforaꝉ ro
tunde: possibile est vt aggregenꝉ in eis materie ⁊ fiāt
fistule. Et siľr etiam ꝑforatur qđ est prope anū ꝓpter
locuȝ humiditatis q̄ aggreganꝉ in eo. Et in latere ⁊
costis ꝑforaꝉ aperiendo. In testiculˀ ṽo ⁊ virga eq̄li
ter. Inq̄t: Et simꝰ prompti vt semꝑ ꝯsuetū sit seq̄ns
figuram loci quantoplus poterimꝰ super ipsum.
Coxe autē ⁊ adiutoria secanꝉ in longitudine: ⁊ cōser
ua vt nō ledas neruos. Et scias ꝙ ꝑforatio diuer
sificatur ꝯm loca: qm̄ qñ est apud oculū: tunc ꝑfora
tio eius est lata simulˀ situi oculi: ⁊ in naso est cū lōgi
tudine nasi: ⁊ in mandibula est cū longitudine man
dibule. ⁊ prope aurē secanꝉ eq̄liter: qm̄ compositio
huiꝰ loci est equaľ ⁊ cognosciꝉ illud ex corporibꝰ se-
nū. Post aures ꝑforatur eq̄liter: ⁊ in brachijs ⁊ cru
ribus: ⁊ coxa ⁊ virga totū equaliter fit in longitudi-
ne. Et siľr in lacertis vētris: ⁊ in dorso ⁊ inguinibꝰ
⁊ subascellis pones eam ꝑforationē accipientē ex la
titudine etiam ne fiat in ea sinus qui fiat fistula. Et si
militer in ea que est prope anum accipe de latitudīe
etiam ne ꝓueniat sinus ⁊ fiat fistula. Et testiculi et
virga equaliꝉ in lōgitudine. Et in latere ⁊ costis acci
pe in latitudine etiam vt sit transuersa: qm̄ sitꝰ costa-
rū est similiter ⁊ caro que est sup eas. Inquit: Consi
dera semꝑ situm carnis ⁊ villos lacertoꝝ: qm̄ nō su
mus prompti nisi ad hoc vt ꝑforemꝰ cū imitatōe lo
ci vt nō ꝓueniat incisio: ⁊ sit locus incarnatōnis bo
nus non grossus. Et si sit in omni dispositōe stu
dium tuū ne incidas arteriam neqȝ venam magnā
aut neruū aut villos lacerti: ⁊ ꝑforatō sit ꝯm magni
tudinē exiture. sȝ si fuerit ꝑua ⁊ currit qđ ē in ea ex lo
co vno: tūc seca eā in loco. ⁊ si fuerit mag̃ tūc ꝑfora
ea ex p̄nᵒ. deiñ intromitte digitū tuū indicē sinistrū
in eo ⁊ ꝑfora eam vbi ꝓuenerit caput eius: deinde in
tromitte etiā in foramīe secūdo: ⁊ ꝯm hoc donec ve
nias sup eam. Et si exiture fuerit locus sufficiens ex
quo sit possibile exire quod est in ea perforabimus
ipsam in illo loco. ⁊ si fuerit rotunda aut fuerit ei fi-
gura ne egrediatur quod est in ea ex perforatōe vna
perforabimus eam in interiore parte sui in duobus
locis aut tribus ꝯm quantitatē quā scis ꝙ omne qđ
aggregaꝉ in ea currit in hora. Inq̄t: Nisi sit exitura
coniuncturalis aut membrū nobile aut membrū ꝓ
pinquū ossi aut panniculo festinabimus in perfora
tione eiꝰ anteq̄ȝ confirmetur eius maturatio ne pus
corrumpat aliquid de his membris. dico ergo istud
est regimen quando nō inuenimus excusationē de
perforatione. Si autem speramus ꝙ rumpatur ꝑ
se non perforabimus. ⁊ similiter si speramus ꝙ ipsa
erumpatur per medicinas facientes eruptionē. for-
tasse eni īuenimꝰ in medicis faciētibꝰ eruptionē qđ
stat loco ꝑforatōis. Et multotiēs ꝑforaꝉ cutis ꝑfora-
tione aliq̄ aut accipiꝉ de ea aliqđ: postea poniꝉ sup
eā eruptionē faciēs vt sit ei ꝓfundatio.

De eruptionibus exituralibus Ca. xxx.

e Xituras quidē saluas in quibus non ē magna malitia aperit aq̄ calida ⁊ erūpit eas putrefacte aūt ledūtur ex hoc vehemenť ꝓpť illud qđ attrahiť eis ex mā. Et qñ vides exiturā quam aqua calida rectificat: tunc confide de bonitate eius.

De cura Ca. xxxi.

e T scias ꝙ emplastratio cū radice narcisci rūpit oē prauū ⁊ ꝓprie cum aqua ⁊ melle buliat totū illud cum oleo de lilio aut irino aut radix cāne recēs cum melle aut pice sicca cū sorditie alucariū apum: aut emplastruz arbosilos: aut sumatur cere ⁊ resine ⁊ butyri oīum ana lib. i. et picis sicce ⁊ mellis amborum ana lib. s. ⁊ floris eris ℥. iij. ⁊ olei quantū sufficit. Et medicamē de alleis ē bonum valde: aut sumātur ammoniaci vi. cere. iiij glutinis albotin. iij. sulfuris citrini. iij. nitri. iij. ⁊ fiat ex eis emplastruz. Et de illis que nos experti sumꝰ est ut sumātur medulla granoꝝ cotti ⁊ nux rancida ⁊ fermentuz ⁊ caules decocti ⁊ cepe decocte ⁊ synapis ⁊ fimus colūbinus ⁊ fiet ex eis emplastrum: rūpit enim velociter. Et iterum diaquilon solutum in mucilagine synapis ⁊ sapone associatum cū ficubꝰ. Et de medicinis erūpentibꝰ stantibꝰ loco perforationis est ut administretur emplastrum factuz ex melle anacardos ⁊ pice humida que duo aggregētur cum igne equaliter: deinde ponātur super exituraz per diem medium: qm̄ rumpet eam. Et de eis iterū que sunt fortia est ut sumantur alkali ⁊ calx non extincta ⁊ ponantur in submersiōe sui ⁊ media aque deinde coletur postq̄ bulierūt ⁊ sint in illa aqua alkali ⁊ calx: deinde sumātur ⁊ ponantur in caldariū de ere ⁊ ponātur super prunas ⁊ cōgelētur in salez. Et sumatur de hoc sale aliquid ⁊ quantū est quarta eius de sale ammoniaco ⁊ ponatur in mucillagine nasturtij in qua sit aliquid de melle anacardi ⁊ administreť. Aut sumantur cantarides ⁊ terātur ⁊ ponantur super oleū vetus ⁊ ponātur super ignem lenem. s. ignem prune donec totū coaguletur: deinde teratur sicut teritur emplastrū ⁊ ponatur super ip̄m mel anacardi ⁊ ꝓprie si ponatur in eo stercus accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et quidam iam dixerunt alkebikez. Et de medicinis resoluētibus ē omne calidū resolutiuū iteratū sup mēbrum cū rarificatione mēbri ⁊ raritate eius cum vaporationibꝰ facientibus illud de illis in quibꝰ ē humiditas calida: ⁊ quanto plus resoluitur emplastretur multotiens locus ⁊ embroceť. Et oꝫ ne vacuuz sit regimē a medicinis lenientibꝰ donec leniať duritiés ipsius: qꝛ necessariū est ut administrētur lenientia sola. Et iste medicine resoluentes saniē sunt de summa albaurach ⁊ synapis ⁊ stercus auiū ⁊ arsenicuz ⁊ calx ⁊ cordumeni ⁊ misceanť cū eis que sunt sicut tus ⁊ glutinū albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregentur cū aceto ⁊ oleo antiquo: ⁊ medicamē factū cum alleis aut ex alhacoē aut ex pireiro ⁊ staphisagria ⁊ baurach cū melle. Et ante omnia ista mundetur locus cum aqua calida. Et medicamen de marchasita cuius descriptio. ℞. lapidis marchasite. ʒ. xij. ammoniaci tantundem farine fabarum. ʒ. vi. misceatur cum resina humida ⁊ liniatur super cutem ⁊ ponatur super saniem donec cadat per se. ⁊ oportet ut administretur statim: qm̄ exsiccatur velociť. Et medicamen factū ex salis ammoniaci quantitate partis vnius ⁊ ex bezahard quantitate quarte partis vniꝰ ⁊ ex lithargirij quantitate partis vnius ⁊ tertie ⁊ ex olei antiqui quantitate partis vniꝰ ⁊ duarum tertiarum partis sumatur ex eo linimentū. Et qñ non conferunt medicine sicut prediximus necessariuz ē perforare aut cauterizare.

De regimine exiturarū intrinsecarū Ca. xxxij.

a L dubellet quidē intrinsece oꝫ ut regātur cū euacuatione ⁊ ꝓprie qñ cholera ē egrediens in egestione ⁊ vrina significat ꝙ sanguis totus est maluſ. Qñ vero verificať existimatio medici ꝙ sanguis est bonus ꝑter illum quem expellit ad exituram ⁊ post euacuationez tunc oportet ut maturetur cum medicinis equalibus sicut est vinuz tenue subtile cum bibitur paulatim. Et illud cui innitendum ē in maturatione exquisitissima eorū sūt medicine subtiliatiue exsicatiue sicut myrrha ⁊ cinamomū ⁊ relique spēs ⁊ consequanť cum potu vini subtilis quod est ad albedinem decliue. Et de compositis sunt tyriaca ⁊ mithridatū ⁊ homorusia.

De aldemenul Ca. xxxiij.

a L demenul iterū sūt de genere exituraruz Et plim eorū fit ex malitia digestionis ⁊ ex motibus super repletionem ⁊ que currūt cursu illorum. Et deteriores aldemenul sunt qui sunt profundiores.

De cura aldemenul Ca. xxxiiij.

q Uando apparent aldemenul tunc eorum cura circiter tres dies est cura apostematū calidoꝝ: deinde post illud oportet ut sit occupatio in resoluēdo ⁊ maturādo. fortasse enī resolueнť ⁊ illud ē ſm minꝰ ⁊ fortasse maturanť. Et nō oꝫ ut sit negligētia i curatiōe aldemenul. multotiēs. n. ꝯuertiť ad exiturā magnā. Et cura eiꝰ ē cū o ſm quātitatē nccātis phlomie ⁊ solonis vētris. Et cū fuerit i aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis tunc ē nccāria maturatio ergo adiuueť ad illā. Et illū qdē q passus ē multitudinē egressiōis aldemenul liberat solutio vētris ⁊ rarificatio cutis cū balneis admīstratis ſp ⁊ exercitio. Et de maturatiuis qdē ē semen almaru tritū cū lacte aut ficubꝰ aut cū ficubꝰ ⁊ melle: ⁊ ficus cū melle ip̄o. Et triticū masticatū ē bonū ad maturatōnē eoꝝ. Et silr passe ꝯfecte cū baurach. Aut ficꝰ cū synapi ꝑmixte cū oleo de lilio ⁊ medicamē aldemenul cognitū. Et medicamē de ifermēto notū. Et medicamē cui iest iste modꝰ maturat. ℞. butyri. ℥. i ⁊. s. fermēti acetosi. ℥. i. ⁊ semis almaru triti ⁊ psilij oīuz aā. ℥. i. s. lactꝭ fici. ʒ. iij. fēugreci ⁊ seis lini oīuz aā ʒ. v. buliāt i lacte ⁊ admīstreť. ip̄z. n. ē iuuatiuū tpatū. Et cū aldem. difficulť vēit ad pus ⁊ cū gete calidi

tatis grauis: tūc phlobotoma venā q̄ imbibit ipm̄ deinde vētosa locū: ⁊ nō facias istud in ꝑnc.pio qm̄ egredieṫ sāguis virulentus ⁊ retinebiṫ grossus ⁊ fiet illic vlcꝰ durū Et qn̄ maturaṫ ⁊ nō apiṫ: pfora ipm̄ aut cū medicis: aut cū ferro: aut ſm q̄ dictum est in exituris. Et de bonis erūpentibꝰ est istud: semē lini: fimus colūbinꝰ: ⁊ fermentū.

De Moro. Ca.xxxv.

Hoc ē apostema molle ex carne addita qd̄ accidit i carne rara. Et plimū eiꝰ fit in ano ⁊ vulua. Et qn̄q3 est saluū: ⁊ qn̄q3 est malignū dolorosum.

Tractatus secūdꝰ de apostematibꝰ frigidis ⁊ que currūt cursu eoꝝ. Ca.i.

Humores frigidi ⁊ que currunt cursu eorū in corpe sūt phlegma ⁊ melancholia ⁊ vē tositas ⁊ cōpositū ex eis: ⁊ tu iam sciuisti spēs eorū. Et apāta frigida aut sunt phlegmatica: aut melācholica: aut ventosa: aut ꝯposita Et apostemata phlegmatica aut sūt simplicia ⁊ nominanṫ apostemata mollia: Aut aquosa sicuṫ accidit mēbro aliquo vt in eo aggregeṫ aq̄ sicut hydropisis ꝑpe: Aut dubellet in quo sūt sicut nodi lenes: Aut dure sic̄ scrophule ⁊ nodi duri. Et melancholica ut sephiros aut cancer: ⁊ tu scies differentiā inter vtrosq3. Et vētosa aut sunt eleuatō ⁊ inflatio. ⁊ eleuatio qdē ē qn̄ vētositas pmisceṫ substātie mēbri. Et inflatio est qn̄ est vētositas aggregata in spacio vno fixa in eo. Et qn̄q3 ꝯponuntur illa apostemata adinuicē ⁊ cū calidis ex eis.

De apostemate molli phlegmatico qd̄ nominaṫ vndimia. Ca.ij.

Est apostema albū molle in quo nō est caliditas: ⁊ q̄ntoplus mā est subtilior ⁊ magl madida: est mollificatio eiꝰ vehementior: ⁊ digitꝰ faciliꝰ penetrat in eo qd̄ ꝯprimit cū ꝓhibitōe eiꝰ qd̄ est in eo qd̄ non est in eleuatōe. ⁊ q̄nto plꝰ materia est grossior: est ad duritiē ⁊ frigꝰ decliue. Et plurimū eiꝰ ē a vapore phlegmatl ⁊ ē de genē eleuatōis Et differt vndimia ab apostematibus melancholicis ꝑ paucitatē duritiei ⁊ paucitatē obfuscatōis. Et qn̄ accidit ex ꝑcussiōe ⁊ sīibꝰ ⁊ nō occurrit mā q̄ attrahiṫ ad locū eiꝰ nisi phlegma: tūc nō apostematur ꝑter apostema phlegmatis: ⁊ illd̄ est parū ⁊ nō euacuaṫ ex dolore.

De curatōe apostematis mollis. Ca.iij.

Euacuatio qdē q̄ fit cū solutōe vētris ⁊ abstinētia ab eo qd̄ gnāt phlegma est res q̄ ē necessaria. Et cū factū fuerit istud oportet vt sit repcussio eius in ꝑncipio cū eo qd̄ aggregat exsiccationē ⁊ resolutionē: ⁊ oportet vt fricet locꝰ cum mādili fricatōe dura: deinde admistrenṫ sup ipm̄ exsiccatiua: ⁊ nō oporꝫ vt cōtangat ipm̄ aq̄. ⁊ de illis q̄ bona sūt in ꝑncipio ē: vt admistreṫ sup ipm̄ spongia noua infusa in aceto ꝯmixto aut infusa in aqua baurach ⁊ cineris. In substātia eni spōgie sunt exsiccatio ⁊ resolutio: ⁊ quotiens addiṫ egritudo: ponaṫ acetū in quo infundiṫ spōgia fortiꝰ parū: ⁊ apud statū pueniat cuꝫ ipso finis in fortitudine: ⁊ admistreṫ solū cū spōgia ⁊ pmixtū cū oleis vehemētis resolutionis. ⁊ in illa hora iterū admistra spōgiā infusā in aq̄ cineris fici ⁊ vitis ⁊ ilicis ⁊ similiū: ⁊ oporꝫ vt cōprehēdat spōgia oia latera ne declinet materia ad latus aliud. Et qn̄q3 admistraṫ loco spōgie cū non inuenit pannꝰ duplicatus in duabꝰ tunicis cū aq̄ cineris: ⁊ qn̄ assiduaṫ sup ipm̄ vna vice post aliam fortasse sufficit: ⁊ aq̄ calcis est fortior Et de illis q̄ cōferunt iterū est oleū ro. cū aceto ⁊ sale ⁊ sulfure cōbusto: ⁊ ipm̄ sulfur est bonū: ⁊ cicer cū aq̄ caulis est mirabilis iuuamēti. ⁊ memithe in ꝑncipio solū ⁊ cum quibusdam exsiccantibꝰ calidis est bonū. ⁊ strictura cū ligamētis cōfert ei in quo nō est materia grossa. ⁊ oꝫ in illa ligatura vt sit iceptio ab inferiore ad supiꝰ: ⁊ succꝰ myrthi est bonꝰ in ꝑncipio: ⁊ bonitas eiꝰ post illud est vt cū eo ꝯficianṫ medicine post: ⁊ cū hoc apostema est in mēbro neruoso spisso aut ligamento aut corda pmisceaṫ in medicinis qd̄ incidat cū lenificatione. Et qn̄ est cū hoc dolor ꝓpṫ causā que dicta est: tunc oportet vt sedeṫ dolor in ꝑmis cū his q̄ sunt sicut isopus humida ⁊ vinū coctū ⁊ cerataria ex oleo. ⁊ vt admistreṫ: embroca cū vino stiptico nigro: ⁊ post illud admistreṫ cū cinere ⁊ silibꝰ. Et de epithimatibꝰ bonis est vt sumanṫ myrrha ⁊ liciū ⁊ ciperi ⁊ aloes ⁊ crocus ⁊ acatia ⁊ boliarmeni paꝛ: ⁊ ꝯficianṫ cū aceto ⁊ aq̄ caulis. ⁊ iteꝝ folia tamarisci ⁊ sal ⁊ oleū ⁊ boliarme. emplastrata cū aceto. ⁊ iterū ei qdē cuiꝰ antecessit dolor sumanṫ sordes balnei ⁊ bulianṫ cū aq̄ ⁊ inspisseṫ cū calce q̄ ponaṫ in ea donec fiat sicca massa mollis ⁊ liniatur: ⁊ iterū liniātur loca cū oleo ⁊ ponatur desup spōgia aut lana imbibita aceto ⁊ ligetur sup ipm̄. ⁊ medicamē de fermēto est iuuatiuū: ⁊ de eis q̄ sunt iuuatiua est vt sumātur folia lilij ⁊ ꝯteranṫ bene ⁊ exꝑmanṫ ⁊ superponātur. est eni mirabile: ⁊ silr̄ alumē ⁊ liciū ꝯtrita cū aceto ⁊ aqua cineris. ⁊ de epithimatibꝰ fortis iuuamenti est istud. stercꝰ vaccinū ⁊ olibanū ⁊ storax ⁊ vsnee ⁊ calamus aromaticus ⁊ spica ⁊ absinthiū ⁊ oia iuuatiua ⁊ omnes medicine predicte in areolis apostematū rememorate in antidotario: ⁊ quandoq3 confert mollitiei accidenti in apostematibus ꝑgnantiū vt submergatur sūmitas cāne de qua fiunt scope in aceto ⁊ ponatur desuper. ⁊ melius eo est illud quod fit post contritionē ex chimolea cū aceto ⁊ anetum ⁊ de embrocis decoctio cauliū ⁊ aneti: aut decoctio corticum citri ⁊ mollitiei que est sequens hydropisim. ⁊ egritudines alias est cura que est cause.

De nodis. Ca.iiij.

Nodi sunt dubellet phlegmatice cōprehendentes humores phlegmaticos aut generatos a phlegmate qui sunt facti sicut caro aut sicut puls aut sicut mel aut sicut aliud: ⁊ proprie q̄ eueniūt in curuaturis iuncturarum aut res dura: Non est longinquū quin necessarium faciat eius obuiatio esse melancholicam: verum nos posuimꝰ

eā ph'laticā: qm̄ radix illius duri est ph'la cui accidit vt desiccarent grosse. ꝛ qn̄qꝫ accidit ut nodet neru⁹ ꝛ similat nodo ꝛ nō fit de nodis: ꝛ differt a nodis ꝑ hoc ꝙ nō sepat ex omni pte ꝛ nō sepat in lōgitudie imo dextra ꝛ sinistra m'ltotiens accidit ex ꝑcussione qd̄ assimilat nodis. Cū ergo curat in ꝓncipio cū stri ctura supposita remouet ꝛ resoluit.

De cura. Capitulū.v.

Nodoꝝ q̄ sūt glādosi curatio ē incisio ꝛ ꝑfo ratio nō aliud: ꝛ sili' curatio valēs in duris ꝛ similibus. Inq̄t antilus: tēde in ꝓmis cutem q̄ est sup nodos cū manu tua sinistra: aut mi nister extēdat eā tibi ƒm modū q̄ ē possibilis. Ue rūtamē opoꝛtet ne secent cistis nodi: qm̄ illud ꝓhi bebit te vltimare excoꝛiationē. Et cū extenderis ti bi cutem bene: tūc seca eā cū facilitate: qm̄ possibile est qn̄qꝫ ut velamē nodi tendat cū eo in dispōnib⁹ tāda ergo donec appareat tibi velamē nodi: deīn ex tēde tibi cutē vtriusqꝫ lat'is cū vncis ꝛ icipe excoīare cistiꝫ a carne: qm̄ possibile ē excoꝛiare ipāꝫ ꝛ foꝛtasse est annexa ei ꝛ tūc excoꝛia ipam cū gamedin donec egrediat cistis sana cū eo qd̄ ē in vētre eius. illud eni ē magis certū qd̄ esse potest. Cū ergo extraxeris illd̄ si cutis nō supfluit a loco vulneris ꝓpter ꝑuitatē no di: tūc absterge sāguinē ꝛ ablue vulnus cū aqua mel lis ꝛ sue eā ꝛ incarna. Et si magnificat sup ipm pluri mū ꝓpt ꝯpressionē nodi: tūc abscinde radicē ei⁹ to tam: deīn cura. Et si nodus ē vicinus neruo aut ve ne ꝛ ē de illis q̄ excoꝛiant tūc necesse ē excoꝛiare ipm ꝛ si est de illis q̄ excoꝛiant qui indigent excoꝛiatione cū gamedin ꝛ timet ꝙ abscindet aliq̄d de illo. tūc ex trahe ex eo illud qd̄ egredit ꝛ pone in residuo medi camē acutū ꝛ nō incarnes ipm donec scias ꝙ nō re mālit in eo aliq̄d de cisti: qm̄ illud qd̄ de eo remanet redit cuꝫ vult nodus magnus: ergo imple ipm co cto ꝛ cura ipm cū medicamie. Et cū ꝑfoꝛat opoꝛ tet ut auferat cistis que ē ei cū ꝯplemēto sui: ꝛ si non cū alio saltē cū vncinis: qm̄ cū dimittit ꝛ si minimuꝫ sit de ea redit. Et si possibile ē ut excoꝛiet tūc si acci piat cistis cuꝫ nodo erit melius: ꝛ si relīq̄tur aliquid de cisti ponat in ea medicamē acutū: deīn cōsequen ter adhibeat butyꝛ. Et in mellino q̄dē qd̄ ē de exi turis sis sollicit⁹ adeo ne rūpat cistis eius ꝛ ingenia ut egrediat cuꝫ cisti: nā si eius cistis rūpit ei⁹ egressio erit difficilis. Si vō accidat ut rūpat: tūc rectuꝫ ē ut cōserues ipāꝫ ƒm illud qd̄ est in ea: ꝛ excoꝛiatum ab ea aggregat ꝛ stringat cū ligamentis. ꝛ qn̄ currit de illo res plīma tūc oꝫ ut custodiat patiēs ipm cū ꝯfoꝛtantibus naturā suā ꝛ cōseruet apud sōnuꝫ: foꝛ tasse eniꝫ aduenit syncopis ei. ꝛ oꝫ ut medicet cura tione eius q̄ timet syncopi: ꝛ multi qd̄ de hn̄tib⁹ no dos n̄ tollerāt excoꝛiationē neqꝫ medicinas acutas ꝓpt magnitudinē egritudinū eoꝝ ꝛ ꝓpter ꝯplōnes eoꝝ ēt: neqꝫ sufferūt aliud nisi ꝑfoꝛationē. Opoꝛtet ergo in istis ut ꝑfoꝛent eoꝝ nodi ꝛ extrahat qd̄ egre dit ab eis ꝛ neqꝫ ꝓsumas de cisti: imo pone in eo oī die postq̄ꝫ egredit illud qd̄ aggregat oleū cuꝫ buty ro tepidū nā cistis putrefiet ꝛ egredi et ꝑ se. De bona autē curatōe mellini fauosi ē ut incipiat ꝛ euapoꝛet cū aliquo calido: deīn emplastret cuꝫ pass. enuclea tis ꝛ melius ē ut excoꝛiet cutis: deīn ponant sup eā empla. ꝛ foꝛtasse cōsequit medicamē acutū in exco riatione cutis finem notuꝫ sicut calx ꝛ sapo ꝛ cinis ꝛ alia de illis que currūt cursu eoꝝ de illis q̄ dicta sūt in erūpentib⁹ exituras. Et iteꝝ sumant calcis. ʒ. iiij. ꝛ fecis vini adust. ʒ. ij. ꝛ nitri. ʒ. ij. magre. ʒ. i. ferueat in aqua cineris ebulitionib⁹ paucis ꝛ ponat in am pulla de plūbo ꝛ roꝛet semꝑ ut nō exsiccet. Et hoc medicamē ē bonū iteꝝ altheeitil ꝛ giandul ꝛ silib⁹

Et ē ut sumant hellebori ꝛ arsenici rubei amboꝝ an̄ ptes. ij. ꝛ corticū eris ptes. iiij. ꝛ fiat ex eis linimē tū cū oleo ros. ꝛ sumat ex seie vrtice ꝛ coꝛticib⁹ eris ꝛ arsenico cū oleo ros. Et de emplastris bonis iteꝝ mellino ꝛ oībus exituris calidis ꝛ i q̄bus ē hūoꝛ le uis ꝛ illud: ℞. laudani ꝛ galbani ꝛ bdellij ꝛ foꝛditiei vasis apis ꝛ glutinis albotin eq̄les partes: sumat ex istis ꝛ ex solutis sine plīma moꝛdicatione. ꝛ sumat baurach ꝛ medietas eius hellebori ꝛ fiat ex eo ēpla strum ex cera ꝛ oleo ros. Et iteꝝ calcis pars. i. colco tar pars. i. arsenici ps. i. Glandulas aūt que similes sunt alsilac: ꝛ sūt spēs nodi si tibi ē possibile extrahe re extrahe sicut alsilac ꝛ non fiat inde nocumentum neruo aut membro vicino fac. Et si fuerit in ma nu ꝛ pede ꝛ in loco coniuncto cum neruis ꝛ coꝛdis non p̄sumas extrahere ipm: quoniā faciet cadere patientem in spasmuꝫ: imo contere ipm ꝛ constrin ge super ipm cum aliquo cui sit grauitas donec ma turet euꝫ. Et signū eius est ꝙ huiusmodi ꝯpressio super ipꝫ stupefacit mēbruꝫ.

De glandulis. Capitulū.vi.

Quandoqꝫ generat in q̄busdā mēbris apo stema glandulosuꝫ sicut auellana ꝛ nux ꝛ minus eis: ꝛ m'ltotiens sup volā manus ꝛ sup frontē: ꝛ est in ꝓncipio taliter ꝙ cuꝫ sup ipm fit cōpressio separatur: deinde redit multotiens ꝛ mul tiplicat ꝛ foꝛtasse non redit. Et cura eius est de gene re curationis nodoꝝ. Et qn̄qꝫ sufficit ut cōterat ꝛ cō primat: deinde sup ipm stringatur plumbū grauis stricture: qm̄ digerit ipm ꝛ ꝓprie qn̄ linit super plū bo epithima digestiuū de illis que sequūtur. Et oꝫ iteꝝ ut strictura administret post eius digōnem: qm̄ illud est causa ꝓhibens reditionē.

De pustulis glandosis. Capi.vij.

Accidūt etiā qn̄qꝫ pustule glādose parue. Et eaꝝ cura ē ipaꝝ cōtritio ꝛ expressio eius qd̄ est in istis: ꝛ stringere plūbuꝫ sup eas.

De fugille. Capitulum.viij.

Fugille ē de genere apatū glādulosoꝝ ꝛ q̄si hoc noie appropriat illd̄ qd̄ fit post aurē. Et nos qd̄ iā diximus ƒmonē vlem in oīb⁹ q̄ currūt cursu ei⁹. Et cura ei⁹ ē cura ꝑdicta in capi. apatū glādulaꝝ ꝛ in apatibus que sūt post aurē. Et de illis q̄ sūt ei ꝓpa ē cinis limaciaꝝ cōfect⁹ cū anti quo adipe n̄ salito. Et huic qd̄ medicie nō ē par. Et iteꝝ cinis mustele ꝑmixto in eo cerato cū oleo de li lio ꝛ āntiquat ꝛ admistret: ꝛ ꝯfert scrofulis etiaꝫ.

De scrofulis. Ca.ix.

Scrofule similantur nodis: sed differũt ab eis in hoc ꝙ non sunt separate sicut nodi. imo sunt suspense cũ carne. Et plurimum quidẽ accidũt in carne molli ⁊ est eis iterũ velamen neruosum: ⁊ fortasse fit scrofula vehemẽtis magnitudinis. Et fortasse ex vna earũ generant plures et similantur in hoc altheeltit: ⁊ qñqꝫ ordinãtur nodi ⁊ fiunt sicut cingulus pendẽs ex collo ad vnã partem ⁊ quasi sunt racemus. Et scrofule ad vltimum sunt glandule sclirotice. Et de scrofulis quidem sunt quibus associatur dolor. ⁊ sũt ille quib⁹ pmiscet apostema calidũ ⁊ materia calida: ⁊ est de eis q̃bus nõ associatur dolor ⁊ est difficilis curatiõis et fortasse in eius curatione est necessaria perforatio ⁊ putrefactio. Et hoĩes vehemẽtius expositi ad habendas scrofulas in partibus colli ⁊ capitis sũt curta habẽtes colla humidarũ cõplexionũ. Et loca in quibus generantur plus scrofule sunt collũ ⁊ subascelle. Et videtur ꝙ non noĩantur scrofule nisi propterea ꝙ multũ accidũt porcis ꝑpter gulositatẽ eorꝫ aut ꝑpterea ꝙ figura earũ ꝓm plurimũ assimilatur porcis. Et saluiores scrofule sunt que accidũt infantib⁹: ⁊ grauiores earũ sũt que accidũt iuuenib⁹.

De cura Capitulũ.x.

Radix sup quã ẽ fiducia in curatõe hũiuꝫ scrofulas ẽ euõ ⁊ subtiliatio regiminis. Et d̃ euacuatiõe laudabili ẽ vomitus ⁊ ẽ necãriũ solutione educere plegma grossũ ⁊ ꝓprie cũ pillul' noĩatis alguasili ⁊ iterũ sumantur turbit. ⁊.ʒʒ. ⁊ zuccari partes equales ⁊ bibant vsqꝫ ad.ʒ.ij. ⁊ hoc quidẽ ẽ cuꝫ hoc ꝙ soluit phl'a grossũ nõ calefaciẽs neqꝫ intestinorꝫ faciẽs rasurã. ⁊ phl'omia iterũ ẽ iuuatiua. ⁊ oꝫ proculdubio vt fiat ex cephalica. Regiminis v̄o subtiliatio est: qm̃ oꝫ vt deuitet cibos grossos ⁊ potũ aq̃ sup eos ⁊ nauseatiuã sacietatẽ ⁊ repletionẽ ⁊ tolleret famẽ quantum põt ⁊ abhorreat oẽ q̃d replet caput mã. ⁊ oꝫ ut custodiat preparatus eis caput ab eo q̃d facit currere ad ipm materias ex preparatõib⁹ facientibus currere sicut ꝓsternere se sup faciẽ: ⁊ curuare se super genua ꝓlixe: ⁊ habere puluinar planum: ⁊ ab operatiõibus q̃ trahũt materias ad caput sicut locutio plurima: ⁊ dolor capitis ⁊ rixa: ⁊ ventosatio ẽ incõueniens paciẽtib⁹ scrofulas ꝓm plurimũ ⁊ illd ideo qm̃ nõ est ei possibile vt euacuet ex mã que ẽ in scrofulis ⁊ q̃ currũt cursu eius: imo trahit ad eas ⁊ ingrossat ipsas per id q̃d extrahit de sanguie subtili. Et multotiẽs quidẽ redeũt scrofule incipiẽtes extenuari ⁊ resolui ad dispositionẽ suã primã. Et oio regimẽ scrofularũ similat regimi sephiros ex pte ipsius egritudis. ⁊ cũ scrofule sunt magne tũc plagarij alienãt se a curatiõe earũ cũ ferro ⁊ medicamĩe acuto. ⁊ illud est de illis que ducũt ad vlceratiõem earꝫ ⁊ ipsarũ corruptionẽ: ⁊ est necessariũ in huiusmodi vti euacuatione ⁊ mũdificatione ⁊ subtiliatione cibi ⁊ administrare medicinas resolutiuas sup eas cũ facilitate. Et iã inuenimus empl'm apostolicũ relatũ ad christianos in scrofulis mortalibus ruptis sanatiõis magne sed cũ facilitate ⁊ lenitate: ⁊ de emplastris calefacientib⁹ scrofulas est empl'm diaquilon. ⁊ qñqꝫ pmiscent cuꝫ hoc emplastro medicine alie quas posuit Hypo. sicut radix lilij ⁊ ꝓprie cuꝫ ꝓprietate que est in ea ⁊ sicut stercus caprarũ ⁊ auiũ ⁊ sicut nasturtiũ ⁊ radix cucumeris asinini ⁊ vue mõtane ⁊ ficus que cadũt ante maturationẽ albe. aut farina fabarũ ⁊ amigdale amare ⁊ bdelliũ ⁊ aggregẽtur ad illud ⁊ administrẽtur. Et de emplastris bonis est emplastrũ huiusmodi. ℞. farine fabarũ ⁊ ordei ⁊ pinguedinis porci ⁊ rizi oĩuꝫ añ. partẽ.i. ⁊ radicis colloquitide ⁊ aluminis iameni ⁊ radicũ lilij ⁊ picis humide oĩum añ. parteꝫ.5. aggreget illud cũ oleo antiquo cuꝫ pinguedine frixa post liquefactionẽ pinguedinis ⁊ picis in oleo. Et cõfert emplastrũ bonũ resoluens duritiẽ in hebdomada ⁊ in eo q̃d est minus ea in tribus diebus q̃d Gal'. narrauit in catagenis. ℞. synapis. ⁊ seminis vrtice ⁊ sulfuris ⁊ spume maris ⁊ aristologie ⁊ bdellij. ana.ʒ.i. ãmoniaci ⁊ olei antiqui ⁊ cere. añ.ʒ.ij. Et de medicinis que super eas ponũtur est pix cõfectis cũ ea ficub⁹ aut cum squilla aut confecta cũ ea radix caulis cõtrita ⁊ radix capparis cũ bdellio ⁊ lupini cuꝫ aceto ⁊ melle aut cum sirupo acetoso ⁊ stercus vaccinum aggregatis vel decoctis cum aceto aut omnia ista cum adipe porci aut cum oleo. Medicamen bonum: fenugreci partes.iiij. calcis ⁊ nitri amborum ana. pars.i. aggregentur cum melle. Et iterũ radix cucumeris asini: ⁊ folia lauri cum glutino albotin: aut cinis amborum aggregatus cũ eo. ⁊ iteruꝫ aggregentur farina herbi ⁊ stercus caprarum ⁊ ouiũ ⁊ proprie montanarꝫ cum vrina infantis ⁊ fiat linimentum. ⁊ iterum hoc medicamen myrrhe.x. ammoniaci.vij. ⁊ dibic.i. euisci quercini glandium.v. galbani olei de bezahar sorditici aluearij apum.i. teratur totum. ⁊ iterum aggregentur in mortario aldibic preparatum ⁊ resina ⁊ sint pro omni lib. galbani.ʒ.iij. aggregetur illud ⁊ est linimentum bonũ.

Et de medicinis bonis sunt cere gummi pini adipis porci non salite prassij ⁊ floris eris partes equales: fiat ex eis linimentum. Et iterũ resine dactilorũ corticum eris. ana partes.ij. aluminis iameni arsenici omnium ana partes.iiij. sumatur ex eis linimentum. ⁊ de medicinis bonis est medicamen de kitran: ⁊ medicamen cucumeris asini. ⁊ medicamen de condisi: ⁊ medicamen noĩatum sandaros: ⁊ medicine facte cum serpentib⁹ ⁊ singulis. ⁊ ex eis est ut sumatur serpens mortuus ⁊ proijciatur ĩ vas lutatum luto sapientie ⁊ dimittatur in furno de lateribus: deinde proijciatur cuꝫ equali quantitate su i aceti permixti cũ melle ꝓm medietatem. ⁊ de medicinis bonis est medicamen de cordumeni ⁊ nasturtio ⁊ fimo columbino cum oleo ⁊ omnia iuuatiua sunt iterum singularia. ⁊ similiter farina herbi cum eis ⁊ sola cum aceto ⁊ cũ melle ⁊ cum pice ⁊ cera et oleo. ⁊ iterũ sumãtur vue montane ⁊ nitrũ ⁊ resina ⁊ farina herbi ⁊ aggregẽtur cũ aceto ⁊ melle: aut accipe radices lilij ⁊ semẽ lini ⁊ infundãtur ĩ vio ⁊ po-

nanť in eis ambobꝰ post illud fimi colūbini quāti
tas quā exigit illud qđ presens est ⁊ fiat ex eis quasi
emplm ⁊ est mirabile. Et iam expta sūt vrina cameli
arabici ⁊ anodatū eius emplm. aut epithima cōmi
xtis cū eis medicinis que sūt ad scrofulas ⁊ fuerit in
uatiua. Et almugat ē ex epithimatibꝰ mirabilibus.
Et existimauerūt qdā ⁊ est alkindus ꝙ messes cōmu
caprini qñ aduriť ⁊ bibūur hebdomada vna oī die
pōdere. ʒ. ij. video ꝙ nō oportet fieri in oī mēse heb
domada vna. Et scias ꝙ de scrofulis sūt in qbus
est cancerositas: ⁊ hmōi qdez oportet ut cōficiantur
medicine calide pdicte cū oleo rosꝫ. ⁊ dimittanť p di
es aliquot ⁊ admiñistrenť. In scrofulis aūt que sūt ca
lide ɔplexionis non oportet ut supflua sit administratio
medicinaꝝ acutaruz: imo sufficit eis ꝙ est sicut sauic
de tritico cū aqua coriandri. Et fortiꝰ illo ē myrrha
cū duplo sui de licio ɔfecta cū aqua coriādri. ⁊ est re
gimē in hoc ut vincat aq̄ coriandri aut vincat medi
camen aliud sm ꝙ psens est ⁊ ꝙ necessariū facit ve
hementia inflationis aut puitaꝫ eius. Et de illis q̄
cōferūt eis ē ut fiat sternutatio cū oleo de nucleis p
sicoꝝ excorticoꝝ adustoꝝ. Qđ si necessariū fuerit in
curatione scrofulaꝝ vti ferro oportet ut ut sit admi
stratio eiꝰ in scrofulis vicinātibꝰ venis pluribꝰ ⁊ ve
nis pulsatilibus ⁊ neruis cū cautela ⁊ defensione.
Homo. n. qdam errauit cū pforaret quasdā scrofu
las ⁊ obuiauit ramo neruoꝝ reuersiuoꝝ q̄re destru
cta ē vox. ⁊ iam accidit ut nō inueniret neruū sꝫ dete
geret eū frigori: quare corrupta ē ɔplexio eius ⁊ de
structa ē eius opatio vsq̄quo redit ad ipm eiꝰ ɔplō
cū calefactione: ⁊ fortasse errauit ⁊ inuenit alguide
gi. ⁊ deterior alguidegil in hoc ē illa q̄ est pfūdior:
quapropter cū excoriať ex latere saluo oportet ut su
manť scrofule ⁊ destruať qđ residuū est cuz medica
mine acuto ⁊ non pueniat lateri lesio.

De apostematibus duris. Capitulū. xi.

Apostema duꝝ noiatū sephiros qđ purū
est ē illud cui non associať sensus neq̄ do
lor: ⁊ si remanet cū eo sensus ⁊ dolor puus
nūc non ē sephiros puꝝ: ⁊ puꝝ qdem ⁊ non puꝝ cū
quo ē sensus qdam est priuans dolorē. ⁊ sephiros
aut fit ex melīa feculenta sola radicali ⁊ calor eius ē
cineritius: aut melīa ɔmixta cuz phlegmate ⁊ color
eius est declinis ad colorem corporis: aut ex phlate
solo qđ iam induratū fuit. Et puri qdez color vt
multuz est color plūbi ⁊ est vehementis tensionis ⁊
duritiei ⁊ fortasse supeminent ei pili ⁊ hoc ē illud cui
non est sanitas. ⁊ ē qđdā ex eo cuius color est color
corporis ⁊ pmutať de membro ad aliud ⁊ noiať fer
mos. ⁊ qñq̄ est cū dolore corpis duꝝ magnū qđ n̄
sanať neq̄ pmutať vnquā. Et omne sephiros aut in
cipit apparere paulatim ⁊ addiť: aut cōuertiť ex phle
gmone aut herisipila aut exitura in loco vacuo. Et
cum plim accidit durities in visceribus non accidit
nisi post apostema calidū quādo curať cū infrigidā
tibus viscosis, ex medicinis ⁊ cibis. Et qñq̄ cāce
rať sephiros. ⁊ ppinquitas sephiros ad cancrum ⁊
longatio eius ab eo ē sm multitudinē inflāmationis
eius ⁊ paucitatē ⁊ aptionē pulsationis in eo ⁊ occul
tationē eius ⁊ aptionē venaꝝ in circuitu eius ⁊ non
apertionem earum.

De cura. Capitulum. xij.

Oportet ut de his apātibꝰ illud cureť cui ē
sensus ⁊ ut sit incisio: ⁊ post fac mūdifica
tionē corpis cū eo qđ educit hūorem faciē
tem egritudinē: ⁊ fortasse ē illa mūdificatio cū phlo
botomia si est sanguis plime nigredinis ⁊ sup illud
sit qđ resoluit ⁊ lenit simul: ⁊ nō cureť cū eo qđ resol
uit ⁊ exsiccat tantuz: qm̄ illud pducit ad vehemētiā
lapideitatis ppter exsiccationez grossi ⁊ resolōnem
subtilis. Et oꝫ ut ponanť curationi eiꝰ due reuolutō
nes: reuolutio resolutiōis cū lenitate cū eo qđ nō ex
siccat plim q: omne resolutiuū sꝫ plim exsiccat ⁊ hu
mectatiuū raro resoluit: ⁊ oꝫ ut sit gradus eiꝰ in cali
tate ex scđo ad tertiuz ⁊ in exsiccatione ex gradu pri
mo. Et reuolutio alia lenificationis: ⁊ sint iste due re
uolutiones succedētes. Et oꝫ ut membꝝ famē pa
ti cogať in reuolutione resolutionis ⁊ trahať nutri
mentū ad eiꝰ oppositū cū motione illius oppositi ⁊
exercitio eius ⁊ ipsius famelicatiōe: ⁊ cibeť in reuolu
tione lenificationis ⁊ fiat ei causa appetēdi nutrimē
tū cū fricatione ⁊ q̄ sunt ei similia ⁊ liniať cū pice. ⁊ di
uersificeť necessitas in virtute medicinaꝝ resoluētiuz
⁊ lenificantiū ⁊ debilitate eaꝝ sm raritatē mēbri ⁊ ip
sius spissitudinē ⁊ vehemētiā duritiei ⁊ debilitatem
eius. Et iteꝝ ɔpositio medicinaꝝ oportet ut aggrege
tur inť duas v̄tutes ⁊ oportet ne multū vtanť balneo
qm̄ resoluit subtile ⁊ aggregat spissū ⁊ nō puenit ad
hunc finez ut leniat spissū. Et lenificātia qdez qui
bꝰ ē resolutio q̄dam sunt sicut adeps gallinaꝝ ⁊ an
seꝝ ⁊ vituloꝝ ⁊ boum ⁊ ceruoꝝ pprie ⁊ medulle co
rū ⁊ adeps hirci. ⁊ asini adeps est bona eis ⁊ adeps
rapacium leonuz ⁊ vrsi ⁊ leopardi ⁊ adib ⁊ que cur
runt cursu eorum de vulpibus ⁊ lupis. Et adipes
rapacium ex auibus. Et oportet ut misceantur cū
eis que sunt sicut āmoniacum ⁊ bdellium ⁊ galba
nuz ⁊ storax ⁊ mastix quādo preparanť ad resoluen
dum ⁊ fiant singularia. Et de predictis adipibus
melior est adeps leonuz ⁊ vrsi. Et in mucilagine fe
nugreci ⁊ semie lini sunt resolutio ⁊ lenificatio. Et
oportet ne in istis adipibus ⁊ earum similibus de
mollificantibus sit sal omnino: quoniā sal exsiccat ⁊
idurat: immo oportet ut sit eaꝝ operatio solis in ce
ra que lenit ⁊ liquefacit ⁊ non peruenit ad hoc ut ex
siccet. Et de lenificantibus iterum in quibus est re
solutio: quedam sunt bdelliuz siciliense ⁊ oleū anti
quū ⁊ oleum de alcanna ⁊ oleum de lilio ⁊ galbanū
⁊ laudanuz ⁊ storax ⁊ isopus humida. ⁊ meliora eo
rum sunt que sunt minoris antiquitatis ⁊ exsiccatio
nis ⁊ vehementioris humiditatis. ⁊ iteruz mastix al
bum appropinquat predictis. Et in oleo de alcan
na ⁊ oleo de lilio ⁊ ficubus ⁊ alkerua est de resolutio
ne ⁊ lenificatione simul quod est supra sufficientiaz.
Et de lenificantibus quidem est ut sumatur sex se
minuz ⁊ sex aceti ⁊ ferueant ⁊ effundatur post ebul
litionez bonam super vtrasq̄ quod ē ei cōuenietius

⁊ administret. Et de medicinis bonis ad illud est vt sumatur stercus asini ⁊ radix euisci ⁊ fiat ex ambobus linimentū: ⁊ si fuerit cū ambobus storax erit melius. Et iterū qñ apparet lenitas oz vt liniat cū amoniaco soluto cū aceto forti diebus pluribus. deinde re dcat lenificatio aut galbano ⁊ oppoponaco: aut sumant galbanū ⁊ amoniacū ⁊ bdelliū ⁊ terātur oia ⁊ inuoluāt cū oleo de been ⁊ oleo de lilio cū aliquātulo mulcilaginis fenugreci ⁊ lini ⁊ fiat sicut empl. Et sordities balnei ē ex medicinis vehemētis iuuamēti quādo ponit in emplastris apostematū durorū. ⁊ cū nō inuenit sordicies balnei tūc administrētur loco eius aqua euisci ⁊ nitrū. Et de emplastris bonis in hora resolutionis sūt emplastra que sunt ad scrofulas de illis que diximus. ⁊ emplastra iulios ⁊ colophon. Et cū apostema ē vehemētis grossitiei tūc non est excusatio ab aceto: ipm eni incidit ⁊ debilitat virtutē mēbri ⁊ pprie cū ē neruosū qñ est vehemētius vacuū a materia ⁊ dimittit eā cause ipmēti desoris. Iterū oz ut sit administratio aceti ⁊ intromissio eius in medicinis in fine rei nō i eius principio ⁊ vbi cadit vltimatio in lenificatione ⁊ cū intromissione tepiditatū lenificationis. ⁊ alleuietur administratiōe aceti. ⁊ cū nō fit alleuiatio cū acceto nocet neruis ⁊ cōuertit in lapideitatē. Et medicus tunc fit audacior in administrādo acetū cū apa est in mēbro carnoso sicut id qd ē i splene. ⁊ quādoqȝ linitur locus cū aceto ⁊ vaporat cū eo. deīde cōsequtur cū epithimate sicut illud qd est de oppopōaco deinde amoniaco: deinde incipit cū pauco leui: postea addit virtus: deinde gradat ad lenificationem. Et oz ut administret sup apostema oleū lene i quo nō est stipticitas ⁊ est magis ꝙ aqua ⁊ pprie oleuȝ de aneto factū cū aneto humido. Et illud duritiei qd est in neruis ⁊ cordis curet cū incisiuis. Et de curationibus bonis ad illud ē vaporatio ex lapidibus ignitis lapide molēdini. ⁊ melius quo fit vaporatō ab eo est cum aceto ⁊ meliora quo fit vaporatio est marchasita: ⁊ oz ut ad hāc perueniat sūmā in vaporādo ⁊ suffumigādo donec appareat sudor. Et quandoqȝ linitur cū marchasita trita cū aceto ⁊ cōfert. ⁊ oz ut alleuiatio iterū fiat in administratōe aceti vt nō separat subtile ⁊ induret spissū: ⁊ ut ñ corrūpat virtutem neruorū superflue ⁊ est in principio deterius: ⁊ ponātur administrationi eius interpolationes in quibus est lenificatio. cū ergo incipies tūc vaporetur mēbrū cū eis que diximus ⁊ leniat tunc cū medicinis cōuenientibus ⁊ ut illud fiat in mēbro carnoso est saluius. De duritie iuncturarū. C. xiij.

Quandoqȝ accidit in iuncturis durities phibēs moueri iūcturas cū facilitate: ⁊ nō destruit sensum. ⁊ quādoqȝ est neruus cū quo est stupor aliquis. ⁊ quādoqȝ est carnosior. Et cura est cum eo quod scisti.

De eis que nominātur almismar. Ca. xiiij.

Almismar est nodus rotūdus albus silis capiti claui. Et plim quidē accidit ex percussione ⁊ post exituras ⁊ post curationeȝ earū amplius multiplicātur in corpore. Et plurimū accidit in pedibus ⁊ digitis pedū ⁊ in inferioribus ⁊ ledit in tantū ꝙ prohibet incessū: quare oportet vt sectio fiat sup ipm ⁊ extrahat aut moueat cuȝ manu semp ⁊ annectat ei plūbū qñ taliter est ꝙ nō est possibile vt extrahat. Emplastrū quidē eius cuȝ non curatur fit cancer.

De cancro. Capitulū. xv.

Cancer ē apa melācolicū ḋ melācolia adusta a mā cholica aut i q̄ ē mā cholica cū ꝗ cōbusta ē nō a pura feculēta. Et differt a sephiros p se cū dolore ⁊ acuitate ⁊ pulsatiōe quadā ⁊ velocitate additiōis ppter multitudinē materiei ⁊ inflationē ⁊ propter illud accidit in illa materia ḋ ebulitione cū ipsa venit ad mēbrū. Et differt ab eo iterū p venas quas mittit in circuitu suo ad mēbrū in quo ē quasi pedes cācri ⁊ ñ sūt rubee sicut i phlegmone: imo decliues ad nigredinē ⁊ obfuscatiōem ⁊ viriditatē ⁊ iā diuersificat ab eo: qñ plurimū aduentus sui fit incipiēdo ⁊ aduentus duri fit pmutando ex calido. ⁊ differt a sephiros quoniā est ei sensus ⁊ illi non est sensus omnino. ⁊ plurimū quidē accit i mēbris raris. ⁊ illud ē in mollioribus plus in epate ⁊ in mēbris neruosis iterū. Et in primis cū accit est occulte dispositionis. ⁊ quādo appet cancer ambigit eē eius in primis cū apparet sm plurimū. deinde apparēt signa eius. Et in primis cū apparet i principio est sicut faba parua durus rotundus fusci coloris in quo ē caliditas quedā. Et cācer quidā ē vehementis doloris: ⁊ alius est parui doloris quietus: ⁊ alius est qui perducit ad vlcerationē: qñ ē ex melācolia que est adustio sanguinis ⁊ adustio cholere pure solius: ⁊ alius ē siccus qui nō vlcerat. Et quādoqȝ pmutatur vlceratus ad nō vlceratū: ⁊ quandoqȝ reducit eū ad vlceratū curatio eius cū ferro ⁊ ponit ei labia grossiora ⁊ duriora. Et videt ꝙ hoc apa sit noiatū cancer ppter vnā duarū rerū: aut ppter suā tenacitatē cuȝ mēbro sicut tenacitas cancri cū eo qd venatur: aut ppter formā suā in rotūditate sua sm plurimū cū colore suo ⁊ egressione venarū que sūt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

De cura. Capitulum. xvi.

Illud qd oportet cauere de cura eius est: qñ cū incipit fortasse est possibile vt phibeat ne addatur super illud quod ipse est: ⁊ conseruetur ita ꝙ nō vlceretur. Et accidit in quibusdaȝ horis ut sanetur incipiens confirmatus vero non. Et multotiens quidem accidit cancer interius occultus. ⁊ est rectificatio in eo sm ꝙ dixit optimus Hypoc. vt non moueatur: quoniam si mouetur fortasse perducit ad mortē. ⁊ si dimittitur ⁊ non curatur fortasse plongatur spaciū cū salute quadā: ⁊ proprie quando rectificantur cibi ⁊ ponūtur de illis que infrigidant ⁊ humectant ⁊ generāt materiam saluam sicut aqua ordei ⁊ pisces alredradu parui ⁊ vitelli ouorum sorbilium ⁊ similia illis. Et quando est illic caliditas tunc detur lac vaccinuȝ statim cum extractū est butyrum: ⁊ colat ⁊ qd

sumitur ex oleribus humidis vsq; ad cucurbitā. Et
fortasse sufferunt cācri parui sectionē. nā si possibile
est ut destruātur cū aliquo tūc nō ē possibile ut de-
struant nisi p incisionē vehemēt ē ut ex toto assuma
tur mēbrū inuadēs qd ē in circuitu ei⁹: incidendo
ipm ex circūdante apostema eradicādo omnes ve-
nas que imbibūt ipsum ita ut non remaneat de eis
aliquid ⁊ currat post illud ex eis sanguis plimus. ⁊
iam antecessit mūdificatio corporis p solutionē vē
tris ex materia mala ⁊ phlomia. deinde cōserua eū
faciendo eū stare sup cibos bone quātitatis ⁊ qua-
litatis ⁊ cōfortatione membri ad expellēdū quāuis
incisio in plibus horis addit ei malitiam. Et fortal
se indiget post incisionē cauterio. Et fortasse erit in
cauterio timor magnus ⁊ illud erit quādo fuerit cā
cer ppe membra pncipalia ⁊ nobilia. Etiam nar-
rauit qdam primorum q medicus quidam incidit
mānillam cācerosam radicit⁹ ⁊ cācerata est altera.
Dico q possibile fuit si fuit illud in via cancerandi:
qm inuenit illā egritudinē. Et possibile fuit ut esset
fm semitā pmutationis: ⁊ ē magis apparens.

De rememoratiōe regiminis soluēdi ipm Ca. xvij.

Vmat in potu multis vicib⁹ int quas sint
dies pauci: quaq; vice quatuor aureos epi
thymi cū aqua casei aut aqua mell' aut de
coctionē epithymi in sirupo acetoso. Et ei q ex om
nib⁹ est fortis detur hiera hellebori.

De rememoratione medicinarū localium ad can
crum Ca. xviij.

Er medicinas locales ad cancrum requi-
rūt quatuor intentiones. s. destructio can
cri penitus ⁊ est difficilis: ⁊ phibitio addi-
tionis: ⁊ phibitio vlcerationis: ⁊ curatio vlceratio-
nis. Et in illis qbus queritur destructio cancri pe
nitus itur versus illud in quo est resolutio ei⁹ quod
collectum ē de materia mala: ⁊ expulsio eius quod
preparatum ē ad colligendum in membro de ea. ⁊
si fuerit vehemētis virtutis ⁊ motionis tunc dimit-
tatur. nam illud quod de medicinis forte est addit
cācro malitiam. Et similit oportet iterū ut alienent
in eis mordicatiua: ⁊ ppter illud sunt medicine bo
ne ei in mineralib' ablutis sicut tutia abluta: ⁊ mis-
ceātur cum ea qnq; de oleis sicut est oleum ros. et
oleum de keiri. Ad illud vo qd phibet additio
nem peruenitur cum abscisione materiei ⁊ refectio-
ne cibi ⁊ confortatione mēbri ⁊ cum medicinis rep
cussiuis notis: ⁊ administratiōe linimentorū mine
ralium sicut linimētū fricationis lapidis molendi-
ni ⁊ lapidis cottis: ⁊ sicut linimentū factū ex fricati
one eius qd resoluitur inter tabulam ⁊ manichā de
plumbo in humiditate effusa super tabulam q est si
cut oleum ros. ⁊ sicut aqua coriandri. Et iterū em
plastratio cū acresta trita ē bona iuuatiua. Et illa
quib⁹ queritur phibitio vlcerationis sunt linimēta
predicta ad phibēdā additionē cū non fuerit in eis
mordicatio: omnia eni ea sunt iuuatiua ⁊ pprie qū
miscent cū fricatiōe pdicta que fit ex pistello ⁊ tabu
lis plūbeis: qū ē cōfricata terra sigillata aut bolū ar
menū: aut oleū antiquū ⁊ aqua sempuiue ⁊ cerusa
cū succo lactuce: aut mucilagine psilij ⁊ cerusa ⁊ plū
bo: qm est cōpositio bona. Et de eis q sūt iuuatiua
est emplastratio cū cancris fluuialib⁹ recentib⁹ ⁊ pprie
cū climia. De illis aūt q in curatione vlcerati sūt
bona est ut assiduet pannus lini infusus in aqua so
latri sup eū. Et quotiens fortasse exsiccat madefiat
desuper cū aqua eius: aut sumatur medulle tritici ⁊
olibani, ⁊ ceruse de plūbo oium pondus. ʒ. i. ⁊ terre
sigillate ⁊ boliarmeni ⁊ aloes abluti oium ana. ʒ. ij.
aggregent ista ⁊ terant. Et administrent sup humidū
pulueres ⁊ super super siccū emplm factū cū oleo
ros. Et qnq; cōfert eis cinis cācri cū cerato cū oleo
ros. ⁊ melius eo ē cui admixtum est equale ei de cli
mia. Et qnq; cōfert in eo medicamē de tutia: aut tu
tia abluta cū aq portulace aut mucilagine psilij.

De apatib⁹ vētosis ⁊ iflatiōib⁹ lacertoꝝ Ca. xix.

E apatib⁹ vētosis aliud est qd fit a vapore
leui ⁊ silat estuatiōi ⁊ currit cursu eius. Et
aliud ē qd fit a vapore ventoso ⁊ noiat in-
flatio: ⁊ est ei impulsio ⁊ vicissitudinaria accessio: et
fortasse pcutit pcussiōe man⁹: ⁊ ppe qū inuenit spa
ciū ad qd aggregat sicut stomach⁹ ⁊ intestina: ⁊ qd
est int panniculos circūdantes ossa: ⁊ int ossa circū
data lacertis: ⁊ inter lacertos: ⁊ siliter qd circundat
cordas: ⁊ fortasse nō resoluit spacia: immo subtiliat
mēbra cōiūcta ⁊ resoluit ea: ⁊ generat in eis qd facit
necessariū disrūpe ea. Et vētositas remanet ⁊ retine
tur ppter spissitudinē suā: ⁊ ppt grossitudinē suā. ⁊
ppter spissitudinē ei⁹ qd cōtinet eam ⁊ cōstrictionē
poroꝝ. Et qnq; existimat homo q sup mēbrū eius
sic genu sit apa indigens perforatione quare pforet
ipm ⁊ egreditur ventositas tm.

De cura Ca. xx.

Llius aūt qd ē sile estuationi cū augmēto
loci curatio ē gen⁹ curationis eius. In in-
flationis vo curatiōe ē necessariū q cutē
ingrediat ⁊ resoluat illud qd ē in ea: ⁊ sit possibile ut
sit ei sup locū mora spacij lōgi: ⁊ ē necessariū ut sit i
fine subtiliationis ut firmetur subtilitas partiū eius
ex pfundatione vltima. Et fortasse indiget positiōe
ventosarum absq; scarificatione ut carminetur ven
tositas. Et de medicinis eius localibus sunt olea ca
lida sicut oleum subtiliū partiū in quo decocta sūt
sicut ruta ⁊ cyminum. Et de seminibus subtilianti-
bus semē apij anisi ⁊ ameos ⁊ q similant illis: ⁊ de
emplastris resoluētibus: ⁊ pprie ppt illud qd cadit
i mēbris cordosis ⁊ lacertosis ē illud qd recipit sor
ditiē balnei que ponat cum aqua i patella calcis nō
extincte fm quantitatē qua pueniat ex ea spissitudo
luti ⁊ liniant cū eo: ⁊ qnq; faciūt ex vino ⁊ calce em
plastrū equale bonum. Aliud: sumatur isop⁹ sicca
⁊ terat ⁊ puluerizet super ceratum factum ex cera ⁊
oleo anetino: ⁊ fiat ex eo emplastrū ad liniēdū. Et
in eo qd accidit ex iflatiōe i lacertis ppt attractionē
q accidit eis: oz ut alienent medicine calide valde ⁊
acute ne refugiant mēbra ex eis: ⁊ terantur: imo qū
medicantur cum resolutiuis: tunc misceatur cum

eis aliqd de sedantibus dolorē. ⁊ illud est sicut cura tio tua quā scis cū eo qḋ est sicut rob ꝯcussū cū oleo in quo infusa est lana isopi. Et si fuerit caliditas aliq̄ tunc cū oleo ro. infusa in eo lana isopi ⁊ dissoluta in eo aq̄ isopi hūide. Et administrent oia illa tepida ad caliditatē declinia: ⁊ nō pmittant infrigidari: qm̄ fri gus nocet huiusmodi. Qḋ si fuerit illic dolor ex pn cipio: tūc administrant desup olea in quibꝰ est sedatio doloris cū ꝓhibitōe aliq̄ ex pncipio sicut oleū viol. ⁊ ros. cū virtute olei anetini Et qm̄ inuenit aliq̄ alle uiatio ponat in medicis illud in quo ē additio vtu tis ad resoluendū sicut nitrū ⁊ acetum: deinde sicut cinis. ⁊ emplastra resoluentia sicut emplastrum pre dictum.

De vena medeni. Ca.xxi.

Est vt accidat sup ptē corpis pustula qdā inflās: deinde vesicat: postea egredit ex eo qddā rubeū ad nigredinē decliue: deinde nō cessat ꝓlōgari ⁊ ꝓlōgat: ⁊ fortasse ē motꝰ volūta rius sub cute: ac si eēt motus aial: ⁊ q̄si in veritate sit vmis donec existimēt qdā ꝙ sit aial qḋ generat. Et existimāt qdā ꝙ sit ramꝰ villi nerui ꝓpt vehemē tiam grossitudinis: ⁊ plimū qdē accidit in crurībꝰ. Et ego iam vidi eā sup manꝰ ⁊ sup latus: ⁊ multipli catur in infantibꝰ sup vtrūq; latus. ⁊ qn̄q; extendit ⁊ abscindit: ⁊ magnificat in ea labor ⁊ dolor: imo ꝑ spaciū dolet etsi nō incidat. Et G. qdē dixit ꝙ non fuit cōprehensum ex esse eiꝰ aliqd manifestū sup qḋ sit innitendū: qm̄ ipse nō vidit eā oino. Et dixit ꝙ cā eius est sanguis calidus malus melancholicus aut phlegma adustū adunatū cū vehemētia siccitatis cōplexionis. Et fortasse generant eā q̄dā aq̄ ⁊ olera cū proprietate q̄ est in eis. Et de cibis q plimū gnāt ea: est ille q est calidus ⁊ siccꝰ: ⁊ q̄nto plus fuerit ma a q̄ generat acutior: erit dolor vehemētior. ⁊ fortasse accidit in corpe vno in locis q̄si q̄draginta eiꝰ: aut qnq̄ginta ex q̄ tn̄ euadet cū curatione: ⁊ minorat in corpibꝰ hūidis ⁊ assuetis balneatiōibꝰ ⁊ cib hūidis ⁊ assuetis vino cū mēsura. ⁊ plimū qdē generatur in medena: ⁊ ꝓpt hoc proportionant ei. ⁊ generat etiā in terra coraceni ⁊ alijs: ⁊ multiplicat iterū in terra egipti ⁊ in terris alijs.

De cura. Ca.xxij.

Sollicitudo qdē eiꝰ in terra in q̄ generat et cibi ex quibꝰ generat in quibꝰ est materia q̄ est cā eiꝰ illud ē cū euacuatōe sanguis mali phlobotomando ex basilica aut ex saphena ſm lo cū ⁊ mūdificationē sanguis cū eis q̄ sūt sicut sirupꝰ de myrobal. ⁊ decoctio epithimi: ⁊ potare pillulas co chias ꝓpe ⁊ administratio trifere facte ex sene ⁊ fumo terre: ⁊ hūectatio corpis cū cibis humectātibꝰ ⁊ bal neatōes ⁊ reliquū regimē humectantiū notū Uer cū apparet eē eiꝰ in pmo apparitōis eiꝰ: tūc rectū ē vt administret regimē mēbri cū emplastris infrigidan tibus ⁊ humectātibꝰ: ic sūt succi frigidi noti cū duo bus sandal ⁊ canfora post mūdificationē corporis ⁊ administrationē iterū factā cū missione sanguisugarū sup locū. Et de epithimatibꝰ bonis ē epithima ex sā dalo ⁊ aloe ⁊ canfora aut myrrha ⁊ psiliū ⁊ lac dul ce. Si aūt nō separatur sed incipit cadere fortasse ꝓ hibet eam ⁊ aufert eam ⁊ alleuiat labores in ea si bi bat patiens eam ſm ꝯtinuitatē tribꝰ diebꝰ omni die pondus. ʒ. ij. aloes: aut bibat de eo in die. i. ʒ. s. in se cundo. ʒ. i. in tertio. ʒ. i. ⁊. s. tribus diebꝰ ⁊ liniat sup eam aloes: aut liniatur sup orificiū eius humiditas aloes humidi viscosi. Et silr in pncipio cū egreditur si nō curatur de ea ⁊ egredit: tūc rectū est vt prepare tur ei qḋ stringat eam ⁊ sup qḋ reuoluat cū facilitate paulatim donec egrediat vsq; ad finē sui absq; inci sione: Et meliꝰ est plumbū sup qḋ inuoluit: ⁊ sit suf ficientia sup grauitatē eius in attractione eius: qm̄ attrahitur cū facilitate ⁊ nō absciditur. Et sit studiū tuū in alleuiatione egressionis eiꝰ vt incipias ⁊ exte nues membrū ⁊ rarifices ipsum cū embrocis ex aq̄ calida ⁊ mucilaginibꝰ infrigidantibus ⁊ oleis lenifi cantibus frigidis ⁊ subtilis caliditatis: ⁊ que currūt cursu eius vt facilis fiat exitus eius. Et fortasse non fit facilis per illud: imo indiget eis que sūt sicut lini mentū cū oleo de keiri: imo sambacino: imo oleo de ben: ⁊ vt administretur sup ipsam emplastrū de pice. Et si existimatio fecerit necessariū vt pforetur vt egrediatur cū totalitate sua ⁊ nō fuerit quod ꝓhi beat pforet ⁊ extrahatur. Et si egressio eius cū extra ctione pdicta nō fuerit facil ⁊ pforatio ipiꝰ nō fuerit possibil: tūc putrefac eam cū butiro: putrefiet enim tota ⁊ egrediet. Et caue ne administres calida ex me dicinis: qm̄ fortasse puenit ad estiomenū. Et qm̄ assi duat sup posteriora eiꝰ fricatio cū sale paulatim: ⁊ il lud fit retro cū facilitate ⁊ egressione eiꝰ cū subtilita te egredit cum totalitate: ⁊ proprie qm̄ scinditur aut penetrat qḋ est post ipsam: ⁊ intromittitur stilꝰ sub ea illic ⁊ expellit ⁊ assiduat abstersio cū ipsa egredit cū sale paulati ⁊ cū facilitate: nā cū illō fit cū ea egre ditur tota. Quod si incidatur ⁊ redit: non erit ex cusatio quin perforetur nisi inueniatur modus aliꝰ deinde egrediatur cum facilitate ⁊ curetur locus cu ra vulnerum.

Tractatus tertius de lepra.

Quid sit lepra ⁊ causa eius. Ca.i.

Lepra est infirmitas mala proueniens ex spersione cholere nigre in corpo re toto quare corrumpitur cōplexio membrorū ⁊ forma ipsorū ⁊ figura eo rum: ⁊ fortasse corrumpitur in fine eiꝰ ipsorū continuitas: ita vt corrodātur membra ⁊ ca dant casu qui fit ab vlceratione: ⁊ est sicut cancer cō munis corpori toti: fortasse enī vlceratur: ⁊ fortasse non vlceratur: ⁊ est aliqua que cum patiente eā ma net tempore longo valde. Et melancholia qui dem quandoq; expellitur ad membrum vnum: et facit accidere duritiem: aut sephiros: aut cancrum ſm dispositiōes suas. Et si fuerit subtilis dominās prouenit estiomenꝰ. Et si expellitur ad superficiem cutis eueniet illud quod nominat baras: et mor

phea nigra ⁊ impetigo ⁊ his similia. Et qñq3 spargitur in corpore toto ⁊ tūc si putrefiat ꝓuenit febris melācolica. Et si cōculcet ⁊ nō putrefiat eueniet lepra. Et causa eius efficiens antiquior ē malitia complexionis epatis declinis valde ad caliditatē ⁊ siccitatē: quare adurit sanguinē in melācoliā: aut cōplexio totius corporis. aut sunt ambe ita ꝙ faciūt sanguinē acquirere ꝑ causas suas frigus. Et cā eiꝰ materialis sunt cibi melācolici ⁊ cibi phlegmatici: iterū qm̄ cōponitur in eis satietas nauseatiua aut operatur in eis caliditas quare resoluit subtile ⁊ ꝓponit spissū melancoliā ⁊ repletiones. Et comestiōes sup satietatē sunt ad hanc eandē intentionē. Et cause eius innatiue sunt opilatio pororū: quare prefocatur calor innatus ⁊ infrigidatur sanguis ⁊ ingrossatur: ⁊ proprie quādo splen est opilatus debilis nō attrahit neq3 pōt mundificare sanguinē ex humore melācolico: aut ē virtus expulsiua in visceribꝰ debilis ab expulsione illius in venas ani ⁊ matricis ⁊ sunt pori stricti. ⁊ quādoq3 adiuuat illud totū corruptio aeris i seipso: aut ꝓpter vicinitatē leprosorū qm̄ egritudo ē inuadens. Et qñq3 accidit ꝓpter hereditatē ⁊ propter cōplexionē embrionis ex qua creatus est in se ꝓpter cōplexionē que est ei: aut acquisitā in matrice ꝓpter dispositionē que est ei sicut si accidat ei vt sit cōceptio in dispositiōe mēstruorū. Et quādo aggregatur caliditas aeris cū malitia cibi ⁊ eius essentia ex genere piscū ⁊ carne salita ⁊ carne grossa: ⁊ carnibꝰ asinorū ⁊ lentibus ꝓculdubio ē ut eueniat lepra sicut multiplicatur in alexandria. Et cholera nigra quādo ꝑmiscetur sanguini adiuuat parū eius ad generandū multū ipsius qm̄ ꝓculdubio ingrossatur ex duobus mōis: quorū vnus ē ꝑ substātiā suā grossā: ⁊ scđus ꝑ frigus suū congelās. ⁊ qñ ingrossatur ꝑ partē humiditatis sue: tunc ē exsiccatio eius ꝑ caliditatē corporis facilior. Et iā ꝑuentū ē ex grossitudīe sanguinis leprosorū ad hoc ut egrediatur in phlobotomijs eorū quidā qđ est sicut arena ⁊ hec egritudo noiatur leonina. Et dicitur ꝙ nō noiatur ita nisi quoniam plim accidit leonibus: ⁊ dicitur qm̄ terribilē facit faciē patientis eā ⁊ ponit eā in forma leonum. ⁊ dicitur qm̄ rapaciter tenet qđ capit rapacitate leōis. Et de hac egritudine que ē debilis difficilis ē curationis ⁊ de curatione fortis nō fit spes. Et incipiēs quidē est susceptibilior ⁊ cōfirmata ē magis inobediens. Et facta ex melācolia cholere est magis feda ⁊ pluris nocumenti ⁊ difficiliorū accidētiū ⁊ vehementiꝰ adurens: sed est susceptibilior curationis. ⁊ facta a fece sanguinis ē saluior ⁊ quietior ⁊ nō vlcerat. Et facta a melancolia adusta silatur cholerice in suis accidentibus s3 est tardius suscipiēs curatiōem. Et hec quidē egritudo nō cessat corrūpere cōplexiōe3 mēbrorū per qualitatē ꝯtrariā qualitati ꝯueniēti vite. s. caliditati ⁊ humiditati donec ꝑuenit ad mēbra principalia ⁊ illic interficit. ⁊ incipit in primis ab extremitatibus ⁊ mēbris leuibus: ⁊ illic cadūt pili ab ea ⁊ alteratur color eius: ⁊ fortasse ꝑuenit ad vlcerandū. deinde vadit paulati in corpus totū: nā quāuis prima generatio eius sit in visceribꝰ: tm̄ primū vestigiū eius est in extremitatibus: qm̄ sūt debiliores. verūtamē qñq3 moritur patiēs eā anteq3 cōuertatur malitia eius apparēs sup viscera ⁊ mēbra principalia: ⁊ est mors illius cū attractione ⁊ ꝓpter malitiā ꝯplexionis illius. Et cū cancer qui ē lepra mēbri vniꝰ sit de illis quibus non est sanatio: tūc quid dicemꝰ de lepra que ē cancer corporis totius: verūtamē in lepra ē res vna: ⁊ est ꝙ egritudo spargitur in totum corpꝰ ⁊ quādo administrantur curatiōes fortes sustētant egritudinē ⁊ nō agit sup mēbra simplicia ⁊ in cancro est ita.

De signis. Capitulum .ij.

Quando incipit lepra incipit color fieri rubeus tēdēs ad nigredinē. ⁊ apparet i oculis obfuscatio ad rubedinē declinis. ⁊ apparet in anhelitu strictura. ⁊ in voce raucedo cā nocumēti pulmonis ⁊ cāne eius. ⁊ multitudo in sternutatione. ⁊ apparet in naso gauetu. ⁊ fortasse fit strictura i naribus ⁊ cassamu. Et incipiūt capilli in subtilitatē ⁊ paucitatē ꝑuenire. ⁊ apparēt vene in pectore ⁊ parte faciei. ⁊ ē odor corporis ⁊ ꝓprie in sudore ⁊ odor anhelitus ad fetorē declinis. ⁊ apparēt mores melācolici ⁊ mali ⁊ dolosi. ⁊ multiplicantur in sōnis sōnia melācolica. ⁊ sentit in somno quasi sup corpus suū sit grauedo maxima: deinde appet ꝑsio in capillis ⁊ casus in eis ex toto ꝓprie in pilis q sunt in facie ⁊ partibus eius: ⁊ quādoq3 dislocatur locus pilorum. ⁊ findūtur vngues. ⁊ incipit forma fieri feda. ⁊ facies fit terribilis. ⁊ color denigratur. Et incipit sanguis cōgelari in iūcturis ⁊ putrefit. ⁊ additur cōstrictio anhelitus donec ꝑuenit ad difficultatē vehemēte3 et disniā magnā. ⁊ ꝑuenit vox in fine raucedinis ⁊ ingrossantur labia ⁊ denigrantur. ⁊ apparet sup corpꝰ additio glādulosa silis animali qđ grece noiatur sacos deinde incipit corpus vlcerari qñ lepra ē non quieta. ⁊ corroditur cartilago nasi. deinde cadūt nasus et extremitates ⁊ currit virus fetus ⁊ redit vox ad occultationē ⁊ tūc iā non remanent pili ⁊ denigratur color valde. ⁊ pulsus quidē leprosi est debilis ꝓpter debilitatē virtutis ⁊ paucitatē necessitatis: cu3 egritudo sit frigida ⁊ tarda nō velox ꝓpter debilitate3 frigoris: ⁊ sit necessaria spissitudo cū non sit velocitas neq3 magnitudo.

De cura Capitulum .iij.

Oportet vt incipiatur in ea cū euacuatiōibꝰ ⁊ mūdificatiōe anteq3 ingrossetur egritudo ⁊ cū tu verificaueris ꝙ illic sit sanguis plurimus corruptus: tūc o3 vt icipies ⁊ phlobotomes plobotomia vltia: ⁊ si nō aliūde saltē ex manibꝰ. ⁊ si nō verificaueris illud tūc nō phlobotōes: phlobotomia. n. ex vēis magnis qñq3 plus nocet q3 sit eius iuuamētū. Verū fit securitas cū phlobotōia eius ex sepatiōibꝰ venarū ꝑuarum si timetur phlōmia magnarū. Et scias ꝙ sanguis frigidus est in eo qđ apparet: quare fit illud magis vltimū q3 ventose: ⁊ sanguisuge ⁊ minus nocēs visceribus: ⁊ ille sunt sicut vene frōtis ⁊ nasi. At vero fm plim phlobotomia

est necessaria in curatiõe huius egritudis. ⁊ de illis que vocãt ad illud est cõstrictio ãhelitus eius ⁊ dif ficultas ipsius. ⁊ forte est necessariũ phlobotomare quidẽ apud vehemẽtiã raucedinis vocis ⁊ timorẽ prefocatiõis. Si ergo phlobotomet oꝫ vt quiescat hebdomada vna. deinde euacuet cũ eis que sunt si cut hieralogodion ⁊ hiera de pulpa colloquintide. Et euacuetur cũ apozimatibus ⁊ pillul' factis ex epi thymo ⁊ sticados ⁊ polypodio ⁊ myrobal. ni. ⁊ ke bulis ⁊ helleboro nigro ⁊ lapide lazuli ⁊ lapide ar meno. ⁊ non nocet si misceat eis pulpa colloquinti de ⁊ scamonea etiã proprie qñ illic est cholera ⁊ ad iungantur eis aloes ⁊ cucumer asininus. ⁊ theodo ricon est bonũ eis. Et hierapicra iterũ ⁊ proprie qñ fit fortis cũ scamõea ẽ de ill' solutiuis que sunt bõa leprosis: ⁊ precipue qñ odorat odoramẽtũ hellebo ri: aut ponit cũ ea lapis armenus. Et i estate opor tet ut exsiccentur ⁊ nõ vltimetur in decoctione forti ter ut nõ spargatur ⁊ multiplicetur. Decoctio ad le prosos. ℞. myrobal. citrinoꝝ ⁊ nig. amboꝝ añ. ʒ. x. ameos. ʒ. v. althit boni. ʒ. ß. passularũ enucleatarũ minã. ß. decoquantur cũ tribus eberie aque donec perueniat ad tertiã: ⁊ exprimat ⁊ misceatur in ea de aqua mellis pondus. ʒ. v. ⁊ detur in potu. ⁊ vngat corpus eius ex butyro. ⁊ sedeat in sole donec frigat aut ambulet septuaginta passibus: ⁊ conuertatur su per dextrã ⁊ sinistrã ⁊ dorsũ ⁊ ventrẽ ⁊ comedat cap pares cũ melle: sumat in potu hãc medicinã ſm ꝙ narrauimus septẽ diebus ⁊ renouet decoctio eiꝰ oi die. Et non sufficit in curatiõe istoꝝ qui non sunt confirmati euacuatio vna: imo fortasse ẽ necessaria euacuatio in mense bis: aut in oi mẽse semel ſm ꝙ testimoniũ facit eẽ necessariũ. ⁊ illud cuꝫ medicinis tẽperatis. ⁊ qñqꝫ soluit oi die cũ facilitate ascellatio ne vna aut duabus ascellationibꝰ cũ eo qd soluit il lud de potionibus iuuatiuis ex medicinis predictis quadraginta diebus. Fortes vero valde sicut helle borus ⁊ ei similia: ⁊ que sũt multi ponderis suffici unt in anno semel in vere: semel in autũno: aut plus hoc. Et oportet ut veniat sup cerebra eoꝝ cũ mũdi ficatione cũ eis que sunt sicut gargarismata predi cta in ca. egritudinũ capitis: ⁊ cũ caputpurgijs no tis. Descriptio caputpurgij. ℞. macropiperis ⁊ ce lidonie ⁊ capsie ⁊ nasturtij ⁊ burãgi oium. ana. ʒ. i. nucis muschate pullegij amboꝝ ana. ʒ. ß. succi ag nicasti cotilas. iij. olei sisamini cotilas. iiij. misceant ⁊ decoquãtur donec consumat aqua: deinde colet ⁊ seruetur in vitreata ⁊ fiat caputpurgiũ in naribus quantũ capiũt; deinde sequat qñ illud multiplicat cũ caputpurgijs humectãtibus predictis. Et oꝫ ut prohibeantur ab oi quod exsiccat ⁊ resoluit humi ditatẽ innatam. Et sup eos interdicant labor ⁊ an gustia ⁊ ut pmutetur de aere ad aerẽ qui cõtrarius est ei. Et dentur ei in potu post mũdificatiõeꝫ olea sicut oleũ de amigdalis cũ eis que sũt sicut expressũ vue: ⁊ illud qñ euacuati sũt multotiẽs. Et oꝫ vt exer citetur oi mane post expulsionem supfluitatũ ab in testinis. ⁊ precipiant eleuare vocẽ altã. ⁊ saliant ⁊ lu ctẽtur: deinde fricentur. cũ ergo sudauerit tunc su mant potũ. ⁊ post illud inungat oleis tẽperatis i ca lido ⁊ frigido humectãtibꝰ ſm plim cõfortãtibꝰ in primis: ipsi eni indigent in primis cõfortantibꝰ sicut myrobalani iterũ ⁊ galle cũ aceto. Et quãdoqꝫ ad ministrat super eos inũctio ex oleo cũ lacte in lieris ⁊ similiter oꝫ ut fiat eis caputpurgiũ cũ eo qñ mul tiplicat siccitas ⁊ qñ cõmouetur i eis nausea caueat Et melius quidẽ ẽ vt balneentur deinde inungant. Et quãdo balneati sũt tũc eoꝝ inunctiões sunt sicut oleũ myrtinũ ⁊ masticinũ ⁊ oleũ de sũmitatibꝰ viti um ⁊ darsisahan ⁊ oleũ de costo sup extremitates: deinde ille qui de eis est medicatus quiescat media hora: ⁊ prepetur vomitui cũ pẽna: deinde sumat in potu aliquid de absynthio. ⁊ fortasse est necessariũ inungere eos in balneo cũ subtiliatiuis resoluẽtibꝰ in quibus cadũt nitrũ ⁊ sulfur ⁊ bacce lauri ⁊ gluti nũ carpentarioꝝ: imo synapis ⁊ origanũ ⁊ piper et macropiper ⁊ piretrum ⁊ staphisagria ⁊ synapis ⁊ aloes, ⁊ calamentũ. ⁊ emplastrare eos sup iũcturas eoꝝ. imo fortasse est necessariũ qd est sicut euforbiũ ⁊ illud quãdo precipit eis vt balneent ppter resolu tionẽ supfluitatũ eoꝝ ⁊ ppter sudorẽ ipsoꝝ. inũctio eni eoꝝ est canon in curatione ipsoꝝ. ⁊ qñqꝫ iungũ tur fricando cũ tyriaca ⁊ scellite ⁊ alesangiẽ. ⁊ for tasse est necessariũ iungẽ cũ hmõi in sole calido. Et melior ablutionũ eoꝝ in balneo est aqua in qua de coquit fenugrecũ cũ sapone bono. ⁊ oꝫ ut alienetur leprosus a coitu penitus. Res vero que i potu tribu untur multe sũt: nã de melioribꝰ medicis ẽ tyriaca minor facta cũ carnibus vipe. ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ alasmenã ⁊ diasulfur. ⁊ qñqꝫ fit capu purgium cũ istis etiã. Et vt in potu sumant de trociscis tyri etiaꝫ solis aur. i. i. ℥. vini grossi aut pasci ⁊ trociscis squil le iterũ. Et scias ꝙ caro vipere ⁊ illud in quo est virtus eius ẽ de nobilibꝰ medicinis ei. ⁊ non oꝫ vt sit vipera de luto aut littoralis aut de locis humidis quoniam in ea ſm plurimũ est parũ iuuamenti. Et de eis que plurime est malitie est illa que sitim facit cum qua est perditio: imo eligatur montana preci pue alba. Et abscindantur capita earum ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tunc si multiplicatur cursus san guinis ⁊ remanẽt viue: ⁊ agitantur agitatione plu rima tempore longo: tunc iste sunt bone ⁊ si non di mittantur. Et que ex eis sunt conuenientes sunt ille ex quibus plurimus currit sanguis. ⁊ que sunt plu rime agitationis: ⁊ post decollationẽ mundificent ⁊ decoquantur sicut dicemus tibi: ⁊ comedatur ex eis ⁊ iure ipsarum. Et ex potatione quidem vini in quo moritur vipera aut viuit iam sanati sunt qui dam accidentaliter aut intentione interficiendi ex eo qui in potu tribuit ut moriatur ille leprosꝰ ⁊ qui escat: aut quiescat ab eo: aut sit illud obediendo sõ no aut visioni. Et sal vipere iuuatiuus est iterum. Elixatio autẽ vipere est ut sumatur vipera abscissis extremitatibus mundificata a visceribus: deinde elixe tur cũ porris ⁊ aneto ⁊ cicer ⁊ sale pauco: decoquat cũ aqua plurima donec dissoluat: ⁊ sumat ossa eiꝰ

tunc ab ea ⁊ mundetur caro ipsius: ⁊ deẗ ad come-
dendū caro eius: ⁊ sorbeaẗ ius ipsius: ⁊ ponanẗ os-
sa eiꝰ tūc super micas panis de simila ⁊ fortasse ꝓij
citur cū ea aliquid de pullis columbarum donec bo
na fiat. Et huiꝰ qdem regiminis iuuamētū fortasse
nō apparet in ꝑncipio: deīde apparet subito: ⁊ for
tasse antecedit sanitatē sepatio rōnis diebꝰ aliquot
Et signū appitōis iuuamēti eiꝰ: ⁊ applicatio ad ho
rā in qua oꝫ ut abstineaẗ ab administratiōe eius est
ut incipiat leprosus inflari quare inflaẗ: deinde for
tasse ꝑmiscetur ratio eius: postea excoriaẗ: deinde sa
natur. Cū ergo non patiẗ scotomiā neqꝫ inflaẗ tūc
iteretur sup eum regimē vice alia. Et de illis que
narrata sunt ad illud ē ut sumatur serpens niger ex
coriatus ⁊ sepeliaẗ donec ī eo fiant vermes: ⁊ extra
hatur cū vermibus suis ⁊ exsicceẗ ⁊ deẗ in potu illi
sup quē supfluit lepra ex eo tribus diebꝰ oī die pō-
dus.ʒ.i.cū sirupo de melle. Et inunctio iteruꝫ cū eo
in quo ē virtus vipere ē iuuamētū ei sicut oleum in
quo decoqtur Et sicut hoc medicamē. sumaẗ niger
excoriatꝰ ⁊ ponaẗ in olla ⁊ fundanẗ sup ipm de ace
to forti.℥.viij.⁊ de aq̄.℥.i.⁊ de capsia humida ⁊ ra
dice dracōtee de vnoquoqꝫ.℥.ij.decoq̄tur totū sup
ignē leuē donec dissoluaẗ serpēs: ⁊ coleẗ aqua a ser
pente ⁊ friceẗ cū ea post abrasioneꝫ barbe ⁊ capitis.
fiat illud tribus diebꝰ. Et eis qdem accidit ex admi
nistratione medicinaruꝫ viperaliū excoriatio cutis
corrupte: ⁊ ꝑmutatio carnis ⁊ cutis sane: quāuis in
unctio leprosi cū humectatiuis tꝑatis in caliditate ē
ex illis que cōferūt in quibusdā horis: cū vehemen
tior sit siccitas. Et similiter facere caputpurgiū cuꝫ
eo qd̄ est sicut oleū viol. ⁊ sit in eo parū olei de kei
ri. Et iterū sicut adipes rapatiū ⁊ boum ⁊ volatili
um: ⁊ sicut cū oleo de costo aut darsisahan. ⁊ oleuꝫ
de lilio seruat extremitates: ⁊ illud post mūdificatio
nem: ⁊ ante mūdificationeꝫ non inungaẗ oīno: qm̄
opilat poros. Et de eis que bibūtur ⁊ cōferūt eis est
almurigiliꝫ ⁊ medicamen asclideni. Et lac ē de ꝯue
nientibꝰ qbus curaẗ ⁊ ꝓprie apud ꝯstrictionē anhe-
litus ⁊ difficultatē eius ⁊ raucedinē vocis eius ⁊ in
temporibus que sunt inẗ euacuationes. Et oportet
ut bibaẗ in dispositione qua mulgeẗ lac: ⁊ lac bonuꝫ
est de rebꝰ magis cōuenientibꝰ ei: ⁊ oportet ut biba
tur de eo quātitas q̄ digeraẗ: ⁊ si sint ꝯtenti eo solo si
possibile ē erit iuuatiuū valde. Et si fuerit necessariū
nō addatur sup ipsū aliquid si possibile ē preẗ panē
mūdū ⁊ alissidebegi cū carnibꝰ arietū ⁊ q̄ illis sunt
similia de eis que dicemꝰ. Et qn̄ anhelitus redit ad
rectitudinem tunc melius est ut dimittaẗ lac ⁊ ꝯuer
tatur sup res acuti saporis ut vomat cum eis nō ꝓ-
pter aliud nisi illud: ⁊ euacueẗ cuꝫ eo qd̄ diximꝰ: de
inde si necesse fuerit redire ad lac fiat vsqꝫ ad terminū
predictū. Et oportet ut sit hoc regimē in anno mul
totiens: In phlobotomia vero eoꝝ qui confirma
ti sunt nō oportet ut sit occupatio neqꝫ in solutione
vētris eorum cuꝫ medicina forti: qm̄ supfluitates in
eis moueneẗ ⁊ nō sepantur: imo fiat alleuiatio in de
cliuando materias eoruꝫ ad intestina: ⁊ administre

tur deforis qd̄ carminet ⁊ resoluat. Et de potibus
cōuenientibus eis est ut sumatur acori.℥.i.ʒ.⁊ nitri
tantūdē: ⁊ succi caulis agrestis vsqꝫ ad.℥.iij. misce
atur totum ⁊ bibaẗ mane ⁊ vespere. Et ut sumaẗ eis
de limatura eboris pōdꝰ.x. sacraiati ⁊ detur eis in
potu in.iij.℥.vini ⁊ butyri: aut sumatur althit cum
melle quantitate nucis: aut sumatur de squilla quan
titas decem sacraiati cū sirupo squille inspissato si-
cut lohoc. aut sumatur cymini.ʒ.ʒ. ⁊ mellis quanti
tas qua inspissetur sicut lohoc: ⁊ succus calamēti est
eis valde bonus ex tribus obolis vsqꝫ ad.vi. Et
oportet ut vtanẗ piscibus salitis in quibusdam ho-
ris sicut vtūtur medicina. Et alleuiētur ab acutis ni
si ꝓpter vomitū: ⁊ nisi ꝑm semitam albecikir ī eo in
quo sumuntur. Et qn̄qꝫ medicantur cum cauterio
dispartito sup mēbra eorum sicut syncipur ⁊ sumi-
tas capitis: ⁊ sup radicē epiglotis ⁊ duo tempora ⁊
collū ⁊ iuncturas manuū ⁊ pedum. Et dixerūt qui
dam: oportet ut cauterizenẗ in ꝑncipio timoris le-
pre cū cauterio in anteriore capite ut conferat calua
rie ⁊ alio inferiore illo: ⁊ apud locum in quo capilli
tundētur ⁊ super supcilia vnū: deinde in dextra ca-
pitis: ⁊ aliud in sinistra: ⁊ vnū posterius sup nuchā
⁊ duo apud duas cōmissuras corticales ⁊ vnū sup
splenem ⁊ sint cocture ille cum cauterijs leuibꝰ mi-
nutis. Et qn̄ cauterizatur sup caput oportet ut ꝑue
niat vsqꝫ ad os donec excorieẗ os saltē vicibꝰ pluri
bus postqꝫ ꝯseruaẗ applicatio illius ad cerebrū ꝑm
sūmā corrūpentē ꝯplexionē eiꝰ. Nā stolidi qn̄qꝫ in
terficiūt cū hoc cū nō alleuianẗ manꝰ ipoꝝ.

De modo medicinarū ꝯferētiū cōpositarū.

De quibus sunt albedarūgi ⁊ albes qd̄ stat
in loco carnis vipere ī hac egritudine. Et
de illꝭ est medicamē alsulēdati: verū beda
rūgi hn̄t descriptionē magnā quā dixerūt indi ⁊ ex
ꝑti fuerūt ipm. Et de eiꝰ modo ē ut sumātur myro.
nigroꝝ ⁊ sceitaragi indi āboꝝ.ʒ.x. macropipis.ʒ.ʒ.
been albi.ʒ.ij.ʒ. teranẗ ⁊ linianẗ cū butyro vaccino
⁊ ꝯficianẗ cuꝫ melle: ⁊ sit potio ab vno aur. vsqꝫ ad
ij.ʒ. post mūdificationē corpis. Si aūt sumaẗ de eo
cū equali mēsura sui de diamuscho nō timebiẗ eiꝰ
malicia: qm̄ ipm est eiꝰ bezahar.

De modo confectionis nominate bederaulia
maioris.

Et est almebaran ꝯferens lepre ⁊ baras et
morphee ⁊ ipetigi ⁊ aq̄ citrine ⁊ pruritui
⁊ scabiei antiq̄: ⁊ cōfirmat rōnē: ⁊ destruit
obliuionem: ⁊ est bonum conseruationi conferens
syncopi. Et hoc medicamen fecerunt sapientes in-
di regibus suis: ℞. myrobalanoꝝ belliricoruꝫ ⁊ em
blicorum ⁊ capsie omnium ana.ʒ.xiiij. nucis mus-
chate ⁊ corticum turis ⁊ meu. ⁊ su. ⁊ piperis ⁊ ma-
cropiperis ⁊ fel gamonati ⁊ narkaisar ⁊ nerenusch
⁊ condisi ⁊ succi squille ⁊ folij indi omniū ana aur.
viij. ⁊ albes narij boni aur.iiij. terantur medicine ⁊
cribelleneẗ ⁊ teratur albes solum. Et q terit ipm opi
let nasum suum ⁊ nares suas ⁊ inungat eas ante il-
lud cū butyro vaccino; ⁊ veniat eius trituratio sup

medicias: ⁊ sumant de penidijs alharani ⁊ alsahāi emine. ij. ⁊. ʒ. de baldac: terant ⁊ pijciant in ollā nouaz: ⁊ pijciātur desup de aqua cū mēsura q̄ soluāt ⁊ qn̄ liquefiūt remoueant ab igne ⁊ puluerizent desup medicine ⁊ ꝯficiant cū eis bene: deinde fiant ex eis forme similes auellanis quarū vnaqueq; sit vn⁹ aur. ⁊ detur in potu omni die. i. in ieiuno cuz aqua tepida aut vino.

De modo confectionis alsulendati.

(e) T est medicamen indū magnū in via albe derauilui: ⁊ ipm cōfert iterū ad casuz palpebrarū ⁊ albedinē capilloꝝ ⁊ asma ⁊ tremorem cordis ⁊ teporem appetitus ⁊ fluxum ventris superfluū ⁊ hydropisim ⁊ icteritiam ⁊ paucitatem seminis ⁊ fistulas ⁊ canitiem senum: ⁊ confert pruritui ⁊ vlceribus. ℞. alsulendati mundate ablute ducentos sexaginta aur. Et alsulendati quidem est vrina hircoꝝ mōtanoꝝ. Et illud ē quoniam ipsi mingunt diebus estuationis sue sup lapides in monte qui nominat alsulendati: ⁊ denigrant lapides: ⁊ fit sicut pix pinguis subtilis. Et mirobal. belliricorum ⁊ emblicorum ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ lauri ⁊ nucis muschate ⁊ cinami ⁊ macis: ⁊ xyloaloes ⁊ darkele ⁊ spodij ⁊ attemet ⁊ burūgi ⁊ merēis oium ana aur. iiij. bdellij. cc. ⁊. lx. aur. ⁊ zuccari tabarzet. c. xxxiiij. aur. ⁊ auri rubei ⁊ argenti meri et eris rubei ⁊ ferri ⁊ allohonoc ⁊ alfelud oium ana. aur. c. cōburantur mineralia: ⁊ terantur ⁊ triconizētur cum medicinis ⁊ misceantur omnia cum melle ⁊ butyro ⁊ reponātur in vitreata viridi: cui⁹ dosis sit duoruz aureoꝝ cum lacte caprino aut aqua tepida. ⁊ addātur in eo de melle dispumato aur. xxxvij ⁊ butyri aur. xxxiiij. qm̄ eius decoctio erit bona: verūtamen crescit ⁊ peruenit ad finē in. xxi. die.

De modo adustionis alfelud.

(m) Alleādo fiunt lamine de ferro: deinde decoquantur myrobalani bellirici ⁊ emblici ⁊ coletur aqua eoꝝ ⁊ ponant in vas eris ⁊ accēdatur sub eo ignis leuis ⁊ calefiat alfelud donec rubeat ⁊ ignitum submergatur in illa aqua: deinde redeat ad ignem ⁊ rubeat. cuz ergo rubuerit submergatur iteruz in illa aqua ⁊ fiat illud. xxi. vice: deinde colet aqua illa ⁊ sumat fex in qua residet aliqd de felud: deinde reducat vas super ignem ⁊ ponat in eo vrina vacce ⁊ igniat ferrum ⁊ submergatur in ea iterū. xxi. vice: ⁊ sumatur iterū fex eius donec remaneant de fece eius aur. viij. Et similiter fiat de ere donec cōpleant ex eo iterum. viij. aur. Argentū vero limetur cū lima donec fiat sicut terra. deinde decoquat cū aqua salis in cocliario ferreo donec aduratur bene. si aūt non aduritur pijciatur in cocliarium parum sulfuris citrini qm̄ comburetur: ⁊ sumantur de eo. viij. aur. ⁊ totum illud sit tritum ⁊ cribellatum. Auri vero combustio est ita: oportet ut aurum limetur donec fiat simile terre ⁊ sit cū eo aureus vnus ex amioch ⁊ remaneat cū auro donec liquescant vtraq; simul: deinde dimittatur p horam i. deinde limetur iteruz ⁊ addatur super ipsum aur. vnus ex alamioch: ⁊ limetur iterum cum lima: deinde fricatur in cocliario ⁊ fundatur super ipsuz aq̄ salis: ⁊ ferueat donec consumatur aqua ⁊ remaneat aurum ⁊ alamioch: deinde teratur in mortario bene donec fiat sicut puluis: ⁊ misceatur cum medicinis. Mundificatio autem alsulendati est ꝓm hūc moduz: sumatur de aqua alhasce ⁊ vrina vacce pijciantur ambe super alsulendati in vase nouo in tanta quantitate q̄ submergant ipsū: ⁊ ponatur in sole calido hora. i. deinde fricetur vehementer ⁊ coletur aqua ab eo in vase nouo ⁊ ponat in sole tribus diebus: deinde coletur ⁊ sumat fex eius spissa: deinde sumantur aqua alhasce ⁊ vrina super alsulendati: ⁊ puluerizetur sicut puluerizata fuit ꝑus: ⁊ fiat illud tribus vicibus: deinde ponatur in sole. xxi. die donec ingrosset ⁊ fiat similis melli ⁊ denigret sic̄ pix.

De modo alsulēdati minoris.

(e) T iuuamenta ei⁹ sunt sicut iuuamenta maioris. ℞. alsulendati colate ꝑtem vnā: ⁊ alcor partes. iiij. teratur alcor ⁊ misceat cuz eis quantū est pondus eoꝝ de melle ⁊ quātū ipsum est de zuccaro: ⁊ quantum ē medietas mellis de butyro vaccino ⁊ reponatur in vitreata: ⁊ dosis ei⁹ sit aur. i. cuz lacte vaccino tepido. Modus medicamenti conferētis lepre. ℞. myrobal. nigroꝝ mundatorum ⁊ myrobal. citrinoꝝ mundatorum ⁊ zinzib. omniū ana. ʒ. x. ameos. ʒ. v. althit bone. ʒ. iiij. passularū mūdatarū. l. mecuse decoq̄t cuz tribus lib. aq̄ de guarich donec consumātur due tertie ⁊ remaneat tra: deinde exꝓmat et colet ⁊ pijciatur super colatuz de melle quod sufficit ei ⁊ detur in potu de eo lib. i. ⁊ inungat super totum corpus infirmi butyrum vaccinum: ⁊ sedeat in sole donec sudet: ⁊ precipiatur ut ambulet post illud. lxx. passibus: ⁊ iaceat aliquando super latus suum dextruz: ⁊ aliquando super latus suum sinistrū: ⁊ semel super vētrem suū ⁊ semel sup dorsum suū: ⁊ cibetur pane ⁊ melle quātitate abbreuiata. vij. diebus ita ut liniantur ei medicine omni die.

De modo epithimatis lepre.

(f) Umatur serpēs niger excoriatus ⁊ decolletur ⁊ ponatur i vas ⁊ fundātur sup ipm de aceto forti. ℥. viij. aque. ℥. i. ⁊ alseitaragi humidi ⁊ radicum dracontee amborum ana. ℥. xij. decoquatur super ignem leuez donec decoquatur serpens: deinde coletur cum panno ⁊ separent ossa a carne: deinde ponatur fex in vase vitreo. Cū ergo volueris curationem precipe ei ut radat pilos superciliorū ⁊ caput ⁊ line desuper ex illo trib⁹ diebus. Modus epithimatis alterius. ℞. staphisagrie ⁊ myrobal. nigrorū mundatorum ⁊ emblicorum omniū ana. partem. i. fricantur cum oleo antiquo ⁊ liniatur cum eo latus uel locus postq̄ abluitur cū decoctione senticis curationum ⁊ balaustie. Et iterum comburantur myrobalani ⁊ galle ⁊ liniantur desuper cum aceto. Cibi autem eorum sūt omnia que sunt velocis digestionis boni chimi sic̄ carnes volatilium notoꝝ. l. earū issedebegi ⁊ pisces

hūidi leuis carnis cū spēbus que sūt necessarie. Et melior cibus coꝝ est panis de simila mūd⁹ ⁊ panis candarusij ⁊ sorbitiones facte ex eis ⁊ olera hūida ⁊ est necessariū ut pmisceanẗ cū eis que sūt sicut sicla ⁊ raphanus ⁊ porri. Et nō oportet ut negligaẗ administrare incisiua ⁊ ꝓprie ante mūdificationē: sicut capparis ⁊ feniculū ⁊ porri: ista eniꝫ mūdificant coꝝ cibos a supfluitatibus ⁊ pparant supfluitates expulsioni. Cū ergo administraueris medicinas laudabiles: tunc admistra etiā hoc regimen. Et pisces saliti in hoc capi. sunt valde boni eis: ⁊ nos ꝓmptiores sumus sup ista cū volum⁹ ut faciamus eos vomere aut ventrē coꝝ soluere. Et caulis ꝯfert eis cū ꝓprietate sua. Et panis cū lacte ⁊ melle ⁊ ficus ⁊ vua ⁊ passule ⁊ amigdale torrefacti ⁊ cartami ⁊ pinee: ⁊ que fiūt ex istis ꝯferunt eis. Et oportet ut comedat in die bis ꝑm mensuram digestionis. Nam semel comedere nocet eis. Et non bibat vinum cū excitaẗ egritudo nisi paꝝ. Et cū quies est egritudinis bibat de subtili qδ non est antiquū quātitate tempata consueta. Et quādo cadūt pili supcilioꝝ ⁊ sup cilijs ⁊ similiū tunc fiat curatio cū cura alopitie ⁊ reliquoꝝ que dicem⁹ in libro decorationis.

De modo epithimatis alterius.

Umanẗ staphisagrie ⁊ myrobalā. nigroꝝ mūdatoꝝ ⁊ emblicoꝝ omniuꝫ añ pars. i. ⁊ friganẗ cū oleo omphacino: ⁊ liniaẗ cum eo locus postq̄ ablutus ē cū decoctione lenticum ⁊ balaustie. Modus alius: cōburanẗ myrobalani et galle ⁊ linianẗ cum aceto desuper.

Fen q̄rta de solōne ꝯtinuitatis ⁊ est ꝑter id qδ pē det cū fractura ⁊ algebra. Et est quattuor tractatus.

Tractatus pmus de vulneribus in membris.

Sermo vlis de solutione ꝯtinuitatis. Ca. i.

Iam ostendimus in libro pmo species solutiōis ꝯtinuitatis ꝑm modos qui necessarij fuerūt in loco simili illi. Et volum⁹ nūc innuere sūmas de spēbus earū quas oportet nobis esse notas ante illud qδ volumus declarare. Dico ergo q̄ nos conamur in qbusdā membris quoꝝ ꝯtinuitas est soluta ūt redeat coꝝ continuitas sicut fuit ⁊ illud sicut i carne. Et conamur in qbusdā coꝝ ut remāneat contactus coꝝ cū conseruatione: licet nō redeat ipoꝝ continuitas ⁊ illud in ossibus: nisi in ossibus pueroꝝ ⁊ infantiū. In eis eniꝫ quōqꝫ spatur reditus ille. De neruis vero ⁊ venis dixerūt quidā medicoꝝ q̄ non redeūt continuitate: imo fortasse remanet in eis ꝯtactus cōglutinationis ꝯseruatione currente sup eos ⁊ coniūgit eos. Et dixerūt qdaꝫ q̄ illud non ꝓueit nisi in arterijs solis. Gal. vero iaꝫ cōtradixit eis istō ⁊ dixit: imo quōqꝫ incarnanẗ arterie p testimoniū experientie: ⁊ cū concessione rōcinationis. Testimonio vero qm̄ nos iaꝫ vidim⁹ arteriā que est sub basilica ⁊ caput arterie tempis ⁊ cruris incarnari. Et cōcessione que ē ex rōcinatione: qm̄ os est extremitas in duricie ⁊ non incarnaẗ nisi paꝝ in infantibus. Et caro que est extremitas in lenitate incarnaẗ. sꝫ vene ⁊ arterie sunt medie inter ossa ⁊ carnem: quare oꝫ vt sit eaꝝ dispositio inter carnē ⁊ ossa: ergo sūt min⁹ recipientes incarnationē q̄ caro ⁊ facilius suscipiētes eā q̄ ossa ⁊ incarnanẗ qñ sectio est minima ⁊ pua ⁊ corpus ē hūiduꝫ ⁊ lene. Et non incarnaẗ in diuersificato ab eo. Et hic ē mod⁹ disputatiōis rethoric⁹ vel theoric⁹. ⁊ illud in quo ꝯfidiẗ est experimentuꝫ.

De sūma de vulneribus in mēbris. Capi. ij.

Embra in quibus cū cadit vulnus magnificaẗ eius nocumentū ⁊ interficit ꝑm plim ⁊ fortasse nō interficit nisi raro: sunt sicut vesica ⁊ cerebꝝ ⁊ renes ⁊ intestina minuta ⁊ epar quāuis sit possibile ut saluetẗ super ea cū est leue. In corδ aūt nō speraẗ salus cū in eo accidit vulnus. Et plurimū ille cui accidit vulnus in vētre suo cū accidit ei nausea aut singultus aut solutio ventris moriẗ.

Et qñ vulnus est in loco in quo oꝫ ut vehemens fiat dolor ⁊ apostema sicut sūt capita lacertoꝝ ⁊ posteriora coꝝ: ⁊ ꝓprie illorū qui sūt neruosi ⁊ nō accidit apā significat illud nocumentū intrinsecuꝫ ad qδ cōuertunẗ materie: ⁊ non ꝑueniūt ad vulnus. Et oꝫ ut tu obserues illud qδ dicem⁹ in ca. vlceꝝ de indicijs in qb⁹ cōicant vulnera. ⁊ vlcera ⁊ postposuim⁹ ea vsqꝫ illic attendētes ad illud qδ est ꝯueniens.

De sermone vli de cura vulneꝝ. Capi. iij.

Ulnus carnosuꝫ nō euacuaẗ quin aut sit sectio plana recta aut sectio rotūda aut hñs latera aut sectio cū diminutione aliq̄ntule carnis. Et quōqꝫ est ꝓfundū penetrans: ⁊ quōqꝫ discooptuꝫ. ⁊ vnicuiqꝫ coꝝ est regimē. Et cōicant omnia in retentione sāguinis currētis: ⁊ iam posuimus ad illud capi. Et fortasse cursus sanguis q̄ntitate tēperata ꝯfert vulneribus ⁊ ꝓhibet apostema ⁊ opilationē ⁊ febrē. Nam de melioꝝ ib⁹ cū qbus intēdim⁹ in vulneribus ē ut ꝓhibeamus coꝝ apāationeꝫ: qm̄ qñ non accidit apostema possibile est ut eius fiat curatio: veꝝ cū illic est apā aut cōtritio aut cōtusio aggregaẗ in vacuitate eius cū vulnere sāguis q vult fieri apostema aut pus ⁊ non est possibilis curatio vulneris: ⁊ duꝫ non preparaẗ illud: tunc curetur apostema. Et si retinetur in contritione sanguis tunc non fit securitas q̄ ipius resolutio festinet si fuerit ei quantitas de qua sit curanduꝫ ⁊ tensio: ⁊ illud cū cōuersione eius in pus ⁊ resolutione ipsius: ⁊ illud fit cum omni calido leui de illis que tu scis. Et ꝓpter hoc oportet ut adiuuetur cursus sanguinis quando abbreuiatur. Cum ergo sectio est plana recta de q̄ nihil cecidit sufficit in regimine eius strictura ⁊ ligatura ⁊ prohibitio sanguineitatis ⁊ aquositatis ab ea ⁊ prohibere q̄ aliqua reꝝ cooperiat eam neqꝫ pilus neqꝫ aliud postq̄ tu conseruaueris complexionem membri ⁊ sollicitus fueris in hoc ne attrahatur ad membrum nisi sanguis naturalis. Et si fuerit ita magna ut ne concurrant extremitates eius: quoniam sunt rotunde elongate aut diuerse figure aut iam de

structa est ex ea caro pauca non plurima: tunc eius cura est futura: ⁊ prohibitio aggregationis humiditatis in ea cum administratione exsiccantium repercussiuorum ⁊ administratione subtiliantium que dicemus. Et si fuerit profunda: tunc strictura etiam facit eam adherere multotiens: ⁊ non est necesse detegere eam si est possibile illud: ⁊ illud est quādo nō confert strictura cū ligatura firmans eam. Et fortasse necessarium est detegere eam sicut ostendam: ⁊ proprie vbi non cadit strictura bona super radicem profundi: quare effundunt ad ipsum materie propter debilitatem eius ⁊ dolorem qui necessarius est: ⁊ propter dispositiones quas dicam in capitu. vlcerum. Et si ē necessarium ut detegatur non erit excusatio quin ponatur cottum: ⁊ quod currit cursu eius sup eius orificium exsiccans ipsum proprie vbi strictura non cadit super radicem sicut diximus. aut est eius preparatio talis q non est possibile materiam malam effundi ab ea: aut est in ea os: aut concauata est ⁊ facta est fistula ⁊ sit in ea humiditas mala valde: ⁊ est tunc in iudicio vlcerum non vulnerum. Et dixit sapiens q vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia: quando querit adherentia ⁊ incarnatio: verum si fuerit necessarium ut nascatur in eo caro: tunc non est in eo necessarium illud: sed est necessaria aliquādo ligatura cum qua effundat sordities ex orificio eius: ⁊ aliquādo ligatura fit mensura qua retineat medicamen desuper. Inquit: ⁊ sufficit vt sit orificio vulneris locus ex quo effundat sordities desuper vel semp per naturam aut ita ut cadat perforatio illic: aut ut tu figures ipsum cum illa figura. Ego enim iam sanaui vulnus magnum cuius profundū erat vbi est genu ⁊ ipsius orificiū in coxa preter q fecerim ei orificium aliud inferius apud genu. Sed preparaui coxam tali preparatione q profundum fuit superius ⁊ orificium inferius: quare sanatum est absq perforatione in inferiori parte. Et similiter quādoq suspendunt brachium ⁊ palma ⁊ alia taliter q orificium semper ē inferius. hic est ergo sermo eius. Et dico q fortasse tibi cadet vulnus vbi tibi erit necessarium incidere cōplete ⁊ secare membrum. Cum autem ex vulnere abscinditur caro plurima: tunc necessaria sunt ea que carnem nasci faciunt: ⁊ non sufficit illud quod exsiccat ⁊ prohibet. Et fortasse nocet exsiccatiuum ⁊ prohibitiuum ex parte quod repellit materiam ex qua nascit. Et quādoq est profunditas ⁊ diminutio ossiū taliter q non est possibile ut nascatur complete: quare remanet profundū sicut quādoq accidit ut nascat plus q̄ sit necesse: quare est caro addita. Et oportet vt cibet eger qui vult vt nascatur caro in vulnere suo cibo laudabili boni chimi. Et quādoq est illud qd facit nasci: ita q possibile est ei ut faciat nasci carnem cutem vero non facit nasci cum iam abscisa est totaliter: imo non facit nasci loco eius nisi carnem duram supra quam non nascitur pilus: verum autem rami multotiens eminent ⁊ nascuntur sicut caro. Et de vulneribus sunt quedam habentia timorem sicut vulnera cadentia in neruis ⁊ extremitatibus lacertorum: ⁊ dicam ea in capitulo dispositionum neruorum. Et multotiens sequūtur ea accidentia mala sicut illud qd sequitur vulnus extremitatis lacertorū de alteratione coloris ⁊ casu pulsus post spissitudinem ⁊ paruitatē ⁊ perducit ad syncopim ⁊ casum virtutis: ⁊ quādoq sequit ea spasmus. Et similit illa que cadunt ante genu apud rotulam quoniam sequūtur ea accidentia mala: ⁊ sunt perimentia a quibus paucorum liberantur. Et quando accidit spasmus ex huiusmodi vulneribus lacertosis ⁊ non recipit curationem: tunc curatio est incidere lacertū in latitudine: ⁊ est voluntas ut destruat operatio lacerti: verum illud est de illis que oportet ut postponant quantum est possibile. Et curet spasmus ⁊ permixtio rationis cum re alia preter eam. Et sicut vulnus geniculi. ⁊ fortasse enim necesse est ut ponat cum sectione dura ⁊ ut sit festinatio in apostematibus eius ⁊ vlceribus ipsius ⁊ vulneribus cū phlobotomia et solutione vētris ⁊ prohibitione incarnationis donec mūdificentur mūdificatiōe vltima deinde incarnent.

De cognitione eius quod facit nasci ⁊ quod incarnat ⁊ quod sigillat ⁊ qd corrodit ex medicinis. Capitulum. iiij.

Medicamen faciens nasci carnē est illud qd coagulat sanguinem sanum in carnem. Quod si fuerit exsiccatio ei vehemens prohibet sanguinem venientem: quare non habebit materiam caro. Et si est ei absterisio vehemens remouet eum ⁊ facit eum currere: quare cōsumit materiam inuentam carni ergo oportet ut non sit ei plurima exsiccatio: imo vsq ad terminū: neq absterisio fortis valde: imo absterisio pauca in tanta quantitate vt abstergat sorditiem absq mordicatione: ⁊ non indiget stiptici tate de qua est curandum. Et oportet iterum ut sit in caliditate ⁊ frigiditate sua in complexione si fuerit separata cum contrario secundum quantitatem separationis. ⁊ si non fuerit separata separatione de qua curetur: tūc assimilet calido valde calidū valde: ⁊ frigido valde frigidum valde. Et obseruet iterum impressio medicine in loco ut apponatur ei si superfluit in malitia complexionis. Medicine autem incarnatiue sunt ille que aggregant inter duo elongata. Et non oportet ut operent nisi in superficiebus amborum facientes adherere inter ea vtraq cum rore qui est in substantia amborū. Et si fuerit sanguis purus: tunc est illud quod exsiccat sanguinem plurimū sufficiens cum eo in adherentia cum exsiccatione vehementi veloci anteq̄ fiat pus: ⁊ non firmatur ei illud nisi fuerit cum illo superfluitas virtutis in exsiccando: verum oportet ut sit abstergens: quoniam absterisio est contraria intentioni que ē in eo: quoniā intentio in eo ē ponere illud quod colligitur de sanguine nutrimentum ⁊ ad herentiā. ⁊ abstergens abstergit illum sanguinem: quare dispartit: ergo consumit materiam qua expectatur conglutinatio: ⁊ non indiget diminutione in exsiccatione: sicut indiget ea illud quod facit nasci. Quoniam faciens nasci indiget ut currat ad ipsum materia: ⁊ illius materiei cursum prohibet exsiccatio: ⁊ incarnatiuum non indiget: inimo indiget incarnatiuum ex-

ſiccatióſie fortióre ⁊ pauca ſtipticitate. Conſoli-
datiuū vero ſigillatiuū vehementius indiget ſti-
pticitate ꝗ̄ illa duo: quoniam eſt ei neceſſariuum ut
recuperet quod ē per naturā vehemētioris exſicca-
tionis .ſ. cutē: ⁊ qm̄ indiget ut exſiccet humiditatē
extraneam ⁊ radicalem vehemētē. Et illud quod ē
ante ipſum eget ut exſiccet humiditatē extraneā ex-
ſiccatione plima ⁊ radicalem cum mēſura que con
glutinetur ⁊ ingroſſetur ⁊ non minuatᷓ ex ſubſtātia
At corroſiua diminuēs carnē oportet ut ſit vehe-
mentis abſterſionis valde. Et illud quidē quod
eſt rectū in curatione vulnerū quādo ꝑforantur eſt
ut non approximet eis aqua. Et ſi fuerit neceſſariū
⁊ non ſuffert eger a balneatiōe: oportet ut ponatur
ſuper ea de emplaſtris ⁊ de panno infuſo cū oleo
ſm̄ modos ligationis: ⁊ non permittatur aqua per
uenire ad ipſum.

De perforatione vulneris ⁊ aliorum cum opor
tet ut diſcooperiatur Ca. v.

Dixit Gal. Oportet ut ſeces ex loco eius ve
hemētioris eminentie ⁊ ut inclines ipſum
Et nō ſit tractus ꝑforationis niſi ad ꝑtem
ex q̄ ē poſſibile currē pus ad inferiora. Et ut obſer
uētur i ꝑforatione aleſuirati ⁊ ruge ſm̄ modū quē
diximus in ca. vulnerū ⁊ dubellet. niſi in eis q̄ exce
pim⁹. In eis v̄o que ſūt ſicē iguina ⁊ ſubaſcelle: oꝫ
ut vadat ꝑforatio cū cute in nā: deīde ponantᷓ deſup
exſiccatiua abſq̄ mordicatiōe de illis q̄ ſūt poſita ī
tabulis medicinarū ſingulariū. Et puluis olibani
melior ē in eis ꝗ̄ olibanū: qm̄ illud ē vehemēti⁹ ſti-
pticum. Et rectum quidē eſt in curatione vulne-
rū cū ꝑforantᷓ ne approximet eis aqua. Et ſi fuerit
neceſſarium ⁊ eger nō ſuffert a balneatione tunc oꝫ
ut vuln⁹ occultetᷓ ſub empl̄is ꝯuenientib⁹ tectis cum
pānis infuſis cū oleis ſm̄ modū coopture q̄ ſeꝑat
int̄ aquā balnei ⁊ hūiditatē ei⁹: ⁊ int̄ vulnera: aut in
genietᷓ ei aliqđ ingenioꝝ poſſibiliū in ipſo.

De regimine vulnerū habētiū apoſtema ⁊ do
lores Ca. vi.

Neceſſariū ē in huiuſmodi vulnerib⁹ allevi
are ⁊ credē ꝙ vulnus nō cōſolidatᷓ oīno
dū aꝑa non ſedatᷓ. Et illud qdē nō comple
tur niſi cū eo in quo ē exſiccatio ⁊ infrigidatio ī ꝑn
cipio rei ⁊ mollificatio in ſcđo. Et ut admiſtretᷓ i eo
cura aꝑatū oīno. Et qđ ē ꝓpꝛium in hoc cū cōitate
ſui iuuamēti in oī mēbro a capite vſq̄ ad pedes eſt
ut ſumatᷓ granatū dulce ⁊ decoq̄tur cū vino ponti
co ⁊ emplaſtretᷓ cū eo loc⁹. Et oꝫ ut obſerues illud
ad qđ ꝯuertitᷓ diſpoſitio aꝑatis ſicē ſi tu admiſtraue-
ris vnguētū nigrū ⁊ videris vulneris rubore vehe
mētē fieri ⁊ veſicari declina ad infrigidātia ⁊ ad vn-
guētū albū. Et ſi videris ipm̄ mollificari aut idura
ri: ⁊ tu iā admiſtraſti albū: admiſtra nigrū ⁊ alia.

De regimine vniuerſali in vulneribus viſcerū
interius Ca. vij.

Intentio in eo qđ exiſtimam⁹ ꝙ eſt fiſſura
aut diſruptio interi⁹ ē ut incarnetᷓ ⁊ nō di-
mittatᷓ ſāguis cōgelari i interiorib⁹ ita ut ꝓ
hibeatᷓ fluxus ſāguinis. Et medicine cōferentes in
vtriſq̄ intētionib⁹ ꝑmis ſunt ſicut veſtimēta qū de
coquūtur in aceto: aut detur i potu de cētaurea ma
iore pōdus .ʒ. i. Et terre ſigillate in hoc ineſt excuſatio
magna. Illud aūt qđ in potu ſumitᷓ cā fluxus ſā
guinis ē ſicut danic. i. et .5. de ſemine hyuſgami al.
cū aqua mellis: ⁊ relique medicine ꝑdicte in ꝓhibi
tione ſputi ſāguinis ⁊ fluxus ſāguinis. De vulne
re aūt ⁊ fiſſura apparētib⁹ dixit ſapiens ꝙ in diſpo
ſitione mirac vētris donec egrediātur quedā inteſti
na: oꝫ ut ſcies qūo applices inteſtina ⁊ intromittan
tur. Qđ ſi egrediatur aliquid de zirbo oportet ut
ſcias an ſit neceſſarium ut ligetur cū ligatura firma
aut nō: ⁊ an ſuatur vulnus: aut nō: ⁊ qualiter ſit via
in ſuendo ipſum. Et Gal. quidem dixit anatomiā
almirac. Et diximus nos ipſū in anatomia. Et pro
pter illud qđ iam diximus in anatomia locus ilio-
rum ē minoris timoris cum diſrūpitur ꝗ̄ locus al
uourati. Et aluourati quidem eſt mediū corporis
vtriuſq̄ lateris menſura quatuor digitorum ab al-
borati .i. vmbilico. Inquit: Quoniam fiſſura cum
accidit in loco alborati egrediūtur cum ea inteſtina
plus ⁊ reditus eorū in ea ē difficilis. Et illud iđ qm̄
res que tenet eam nō ē niſi duo lacerti deſcēdentes
in longitudine corporis qui ꝓtenduntur ex pectore
vſq̄ ad os pectinis: ⁊ ꝓpter illud qn̄ diſrūpitur vn⁹
horum duorū lacertorū oꝫ ut egrediatᷓ ps inteſtino
rum ⁊ augmentatur inde diſruptio. Et illud ideo:
quoniā lacerti qui ſunt in vtriſq̄ ilijs plus coartāt
ipſum: verū eſt ei in medio lacertus fortis continēs
ipſum. Si aūt prepare tᷓ ut ſit diſruptio magna egre
dietur numeratio inteſtinorū: quare erit eorum in-
termiſſio vehementior ⁊ difficilior. In vulneribus
aūt paruis ſi nō ſuccurratur cum intromiſſione in-
teſtini inflatur ⁊ ingroſſatur. Et iſtud ꝓpt̄ id qđ ge
neratᷓ in eo de vētoſitate: quare non ingreditᷓ ex illa
diſruptione. Et ꝓpter illud ſaluiora vulnera accidē
tia in mirac diſrūpētia ſūt illa que ſunt equalis ma
gnitudis. Inquit: Et indigēt illa vulnera reb⁹ qua
tuor quarū ꝑma eſt ut reducatᷓ inteſtinū apparens
ad locū q ē ei ꝓpꝛi⁹: Et ſcđa ut ſuatᷓ: Et tertia ut po
natᷓ ſup ea medicamē ꝯueniēs: Et quarta ut ſit ſolli
citudo ne ꝓueniat alicui mēbrū nobiliū ꝓpter illud
timor. Pone ergo ꝙ ſit vuln⁹ tāte quātitatis ut nō
poſſim⁹ ꝓpter paruitatem eius intromittere inteſti
nū ꝓcedens ab eo. Et quidem ē nobis neceſſarium
ut reſoluam⁹ illam ventoſitatem: aut ut dilātemus
ipſam diſruptionem: ⁊ ut diſſoluam⁹ ventoſitatem
eſt meli⁹ ſi poſſibile eſt in ea. Et cauſa quidem in in
flatione inteſtini eſt frigus aeris. ꝓpter illud ergo
oportet ut ſubmergatur ſpongia in aqua calida et
exꝑmas ipſam ⁊ vapores ipſum. Et vinum ſtipticū
qū calefit etiā ē iuuatiuū in hoc loco: ⁊ illud qm̄ ca
lefacit plus ꝗ̄ ſit calefactio aque ⁊ confortat inteſti-
nū. Qđ ſi hec cura non reſoluit inflationē inte
ſtinorū tunc adminiſtretᷓ amplificatio vulneris. Et
conuenienti⁹ inſtrumētorum ad hanc ſectionē ē in-
ſtrumētū qđ cognoſcitᷓ ad ꝑforādaſ fiſtulas. Cultelli

aũt pforãdi acutis ex duabꝰ partibus facti ad caput caueant. Et rectior figurarũ ⁊ pparatio i infirmo ẽ ut si fuerit vulnus lesum vadẽs ad ptem inferiorẽ sit figura ⁊ pparatio ad supiorẽ. Et si fuerit vulnꝰ vadẽs ad superiorẽ: figura ⁊ pparatio vadant ad inferiorem. Sit ergo intẽtio tua quã intendis in vtrisqȝ rebus simul ut nõ cadant reliqua intestina sup intestinum cuius inferius apparet. Et cũ tu posueris hãc tuam intẽtionẽ: scias ꝙ si fuerit vulnus in parte dextra tũc oportebit ut faciat egrũ declinare ad ptem sinistram. Et si fuerit in parte sinistra facias eũ declinare ad dextrã. Et sit intẽtio tua semp ut ponas ptẽ in qua ẽ vulnus altiorẽ parte altera: hec est eni res que est cõis oĩbus istis vulneribꝰ. Cũ ergo seruant intestina in locis suis que sũt eis ꝓpria postqȝ reducta sunt ad vẽtrem cũ vulnera sunt magna: tũc necessarius ẽ minister edoctꝰ. Et illud iõ qm̃ oportet ut teneat locũ illius vulneris totũ manu sua deforis et colligat ipsum ⁊ aggreget ⁊ deteget de eo aliqd ministro suenti ip̃m ⁊ redeat ad illud quod iam sutuz est de eo etiã ⁊ aggreget ip̃m ⁊ colligat paulatim donec suatur vulnus totũ sutura decenti. Et ego narro tibi illud qd̃ melius ẽ de assuitione ventris. dico ergo qm̃ ꝓpterea ꝙ res que ẽ necessaria est ut comprehendatur illud quod est inter mirac ⁊ siphac iaz est necessariũ tibi ut incipias ⁊ intromittas acuz in cutem deforis ad interiorẽ partẽ. cũ ergo penetrauerit acus in cutẽ ⁊ in lacertũ euntẽ s̃m rectitudinẽ in lõgitudine vẽtris totius: dimitte marginẽ siphac in hoc latere ⁊ non intromittas in ipsum acuz ⁊ fac penetrare acum in marginem alium deintus ad exteriora: deinde fac penetrare eam abintus ad exteriora in margine alio mirac: ⁊ cũ feceris eam penetrare tũc fac penetrare eã scd̃o in hoc eodẽ margine mirac aut deforis ad interiora: ⁊ dimitte marginem siphac q̃ est in hoc latere: fac ergo penetrare acum in latus aliud deintꝰ ad exteriora: ⁊ fac eã penetrare cũ tua penetratione in siphac in marginẽ mirac q̃ est i parte eius donec facias eã penetrare totũ: deinde incipe iterũ ab hoc eodẽ latere ⁊ sue ip̃m cũ margine qui ẽ siphac in latere alio: ⁊ extrahe acũ ex cute quã penetrauit: deinde reduc acũ in illã cutẽ ⁊ sue marginẽ siphac q̃ est in latere alio cũ hoc margine mirac ⁊ extrahe eam ex cute que ẽ in parte eius: ⁊ facillud vna vice post aliam vsquequo suas vulnus totuz s̃m illud exẽplũ. In mẽsura aũt que est int̃ duo pũcta caueat supfluitas i latitudine ⁊ strictura: qm̃ amplitudo nõ tenet s̃m ꝙ oportet ⁊ strictura aduna. Et filũ iterũ si fuerit cordosum adiuuat ad disrũpenduz. ⁊ si fuerit molle abscindit ⁊ ligat leue durũ: ⁊ similit̃ si ꝓfũdaueris pũcturã in cute. nam si fuerit longinqua a punctura verũ remãserit de vacuitate intra ip̃m ⁊ extra eam non incarnat: ⁊ serua eq̃litatẽ illic etiã. Inquit: Et pone intẽtionẽ tuã in suendo vẽtrẽ adherẽtia siphac cuz mirac. fortasse enim adherebit ⁊ incarnabitur: quoniã est neruosum.

Et iam consuerunt ipsum quidam s̃m hunc modũ oportet ergo ut figamus acuz in margine mirac exteriore ⁊ faciamus eam penetrare ad interiora ⁊ dimittamus marginẽ siphac totum: deinde reducamus acum ⁊ faciamus eam penetrare: deinde penetret acus ex contrario partis quã penetrauit: deĩde faciamus penetrare in marginẽ alium de marginibus mirac s̃m hoc. Et iste modus consuendi ẽ melior cõsuitioni cõmuni que comprehendit quatuor margines in penetratione vna: ⁊ illud ideo quoniã cum hac consuitione iterũ quã iam diximꝰ iam cooperitur siphac retro mirac: ⁊ continuatur cum eo coopertura decent. Inquit: Deinde pone sup ip̃m de medicinis incarnatiuis: ⁊ necessitas ad ligandũ est vehemẽtior in his vulneribus: ⁊ madefac lanaz in arahaze cum oleo calido parũ ⁊ inuolue sup alibreni ⁊ alibreni sicut vadũt. Et clisteriza ipsum cuz aliquo mollificatiuo etiã sicut olea ⁊ mucilagines.

Et si vulnus tã peruenerit ad intestina ⁊ suisti ip̃m tunc regimen sit illud quod diximus. verũtñ oportet ut clisterizetur cũ vino nigro stiptico tepido: ⁊ ꝓprie si vulnus iam consutum fuerit: aut appropinq̃uerit minuta intestina: quoniã intestinum ieiunum non sanat oĩno ex vulnere qd̃ in ipso accidit ꝓpter subtilitatẽ sui corporis ⁊ multitudinẽ eiꝰ qd̃ est i eo de venis ⁊ ꝓpinquitatẽ suam ad materiam neruorum ⁊ multitudinẽ effusionis cholere ad ip̃m ⁊ vehementiaz caliditatis eius: qm̃ est magis ꝓpinquũ epati qȝ intestina alia. Inferiora v̓o vẽtris ꝓpterea ꝙ sunt de natura carnis sis de medicatione ipsorũ confidens. Inquit Gal. lib. de ingenio sanitatis: Et sit intentio tua apud disruptionẽ mirac ventris cum siphac ut suas eã cõsuitiõe cõglutinãte siphac cũ mirac: quoniã est neruosum tarde incarnationis cũ alio: ⁊ illud cũ modo suitionis quã diximꝰ: qm̃ ipsa aggregat ⁊ cõglutinat in punctura siphac. Inquit: Et intestina cũ egrediũtur tũc confert vinũ nigrum forte: ⁊ calefiat ⁊ submergatur in eo lana ⁊ ponatur desup: qm̃ ipsa dispgit inflãmationẽ eoruz ⁊ detumescere ea facit. si autẽ non fuerit presens tunc administra quasdã aquas stipticitatis fortis calefactas. ꝙ si nõ fuerint presentes tũc vapora ea cũ aq̃ calida donec detumescãt. si autẽ non ingrediunt in illud amplificet locus. Inquit Hyp. Cum egreditur zirbus ventris i vulnere: necesse ẽ ut putrefiat qd̃ de eo egredit: quãuis moretur tempore paruo: ⁊ est in hoc vehementius qȝ intestina ⁊ epar: quoniaz intestina ⁊ extremitates epatis si non remanent exterius spacio longo donec infrigidẽtur valde vehementer: tunc cum ingrediũtur ventrẽ ⁊ incarnatur vulnus redeunt ad naturas suas. zirbus vero licz moretur tẽpore puo: tamen necesse ẽ ut quod ex eo ꝙ apparet ingreditur vẽtrem putrefiat. Et propter illud properant medici in incidendo ipsum: ⁊ non intromittunt quod de ipso apparet in ventrem. ꝙ si inueniatur in zirbo diuersorum ab hoc illud ẽ valde parum ⁊ fortasse non inuenitur. Et si egreditur aliquid de zirbo tunc necesse ẽ tibi ut scias an oporteat incidi: an non: ⁊ an oporteat sui vulnus: an nõ ⁊ qualiter suatur. Nam si vulnꝰ cadat in aluouratti

⁊ est medium vētris: tunc est pluris timoris: quoniam sunt extremitates lacertoꝝ cooperte sup vētrē. Si fuerit in illis ⁊ sunt a duobus laterībꝰ mediꝫ vētris a dextra ⁊ sinistra quasi quatuor digiti: tunc est saluior: qm̄ non est in eo aliquid de extremitatibus lacertorum neruosorū. loci vo aluourati sutura iterum ē difficilis: ⁊ illud ideo qm̄ intestina eminent ⁊ egrediūtur a disruptione q̄ est i hoc loco ⁊ reditus eorum in hoc loco ē difficilis: ⁊ illud quia illud qd̄ plicat ea intētione eoꝝ ē duo lacerti ꝓtensi in longitudine vētris carnosi qui descēdūt ex ꝓpectore ad rachaba ⁊ est os pectinis. Et ꝓpter illud qm̄ cadit vulnus in hoc loco incidūt hos lacertos: ⁊ ē eminētia intestini vehemētior: qm̄ lacerti qui sunt in illo continēt ⁊ nō est ei in medio lacertus fortis retinēs ip̄m. Si aūt p̄paraṫ cum hoc ut sit vulnus magnū tunc necesse ē ut emineat ⁊ egrediatur ex eo neruus intestinoꝝ: q̄re fit intromissio eoꝝ difficilior.

De qualitate ligandi vulnera Ca. viij.

Vulnera aūt ⁊ fissura apparentia cū vis ut incarnētur tunc fac illud quod dixit sapiens de illis qui sūt huiꝰ artis. Inq̄t: Cūz vis ut incarnetur huiusmodi fissura tunc adhere ei ligaturam accipientē ex duobꝰ capitibꝰ nō aliaꝫ de ligaturis. Qd̄ si fuerit magna erit tibi necessarium ut adherere ei facias puluillos triangulatos. Et si fuerit locus decliuis indiget sutura etiā. Et puluilli quidē triangulati meliores sunt in aggregando labia vlcerū q̄ꝫ quadrati: qm̄ coartant sup fissurā tm̄. Et situs puluillorum triangulatorum est ẜm hoc exemplum: linea recta inter duos puluillos sit fissura duorum puluilloꝝ triangulatoꝝ: vnus sit. b. ⁊ alter. g. decenter cōpositi ẜm figurā quam vides. Cū ergo ligatur locꝰ iste ⁊ cadit ligamē duoꝝ capitum est ligamen tenēs sup locum fissure vehemētius q̄ꝫ si fuerit quadrati. Et nō licet ut nō sit in applicatiōe vlceruꝫ ligamē non hn̄s duo capita: ⁊ isti sunt puluilli triangulati ⁊ figura stringēdi. Et diciṫ in lib. de ingenio sanitatis: Quidā hō habuit vulnꝰ cuius ꝓfundū erat ꝓximum inguinibꝰ: ⁊ ipsius orificiū ꝓximū genu ⁊ sanauimus ipsum sine pforatiōe penitus ita q̄ posuimus sub genu eius puluillos: ⁊ p̄parauimus ip̄m taliṫ q̄ factū est orificiuꝫ eius directum cum facilitate: ⁊ similiter fecimus de vulnere qd̄ fuit in coxa ⁊ brachio ⁊ sanata sūt omnia. Inquit: Ille qui iam p̄uidit in expientia scias q̄ vulnera indigent ut fiat sanies si possibile est ei intus ad hoc ut penetrēt cū ea reliqua que sūt illic meliora ⁊ velocioris alterationis. Similiter vulnera disrupta elongatoꝝ labiorum egent ut aggregentur cum ligamēto aggregante labia eoꝝ nisi fuerit sup ea ex illo dolor: aut fuerit apostema: qm̄ dolent porpter illud quāuis sit cū facilitate: aut fuerit lacertus q sit disruptus in latitudine: qm̄ tunc nō aggregaṫ: imo ponatur in medio licinium timēdo ne incarneṫ cutis ⁊ remaneat lacertus nō incarnatus. Inquit: Et similiter quādo findimus cuteꝫ capitis ponimus inṫ labia aliq̄d quod ipleat ea: fortasse eni ꝯtrahitur cutis labioꝝ ad interiora vulneris: q̄re necesse ē tūc ut coneris cū ligamētis ut trahas eaꝫ ad exteriora. Et cum cadit vulnus in longitudine: tūc ligamen sufficit ⁊ aggregat ipsam decēter. Et cū fuerit in latitudine indiget ut suaṫ ⁊ ẜm mensurā ꝓfunditatis vulneris erit ꝓfunditas suture dignior ex additione anatomie. Inquit: Qn̄ fuerit nob necessariū ut addamus in amplitudine vulneris cū est strictum ⁊ timuerimus q̄ ꝓpter ꝓfūditatē eiꝰ incarneṫ eius supius ⁊ nō incarneṫ eius ꝓfundū: aut fuit mēbrū vulneratum in hora vulneris ẜm figurā: qd̄ cū redit ad eq̄litatē suā non est possibile ut currat ex eo sanies: neq̄ꝫ ut ingrediaṫ ip̄m medicina: ⁊ ut redeat ad suā figuram qn̄ egrediṫ ⁊ cōmouet dolorē aliū: tunc necesse est ut scindaṫ sectione cōuenienti. Et scias ẜm summā q̄ vulnera que sūt in latitudine lacerti sūt digniora ut labia eorū sint vehemētius elōgata quapropter sūt faciētia maiorē necessitatē ad perscrutandū subtiliter in aggregādo labia. Et fortasse nō erit excusatio a sutura ⁊ administratione puluillorum triangulatoꝝ ⁊ ꝓp̄e si ceciderit in carne diminutio: nā cadens in longitudine minꝰ eget illo.

De medicinis incarnātibꝰ vulnera Ca. ix.

Harum medicinarū virtutes iā narrauimꝰ ⁊ ꝯtinuatiōis earū locuꝫ. Et nō dubitamꝰ qn̄ sit necessariū ut puluis earū sit minoris virtutis q̄ꝫ illud qd̄ de eis fit cum oleis ⁊ ceratis. Et necessitas q̄deꝫ pducēs ad olea ⁊ cerata ē ꝓpterea q̄ medicine sicce ⁊ ꝓp̄e que sūt sicut merdasēgi ⁊ relique minerales nō submergūtur vsq̄ꝫ ad ꝓfundū ⁊ non penetrāt in poros: cū ergo ex eis fit ceratum ad vltimū puenire facit eas cursus olei ad locū quē volumꝰ. Et iste medicine incarnatiue sunt ex mineralibus: Et sunt ex plātis: ⁊ aīalibus: ⁊ ex oī specie. Et sunt ex mineralibus sicut cerusa ⁊ oleū myrtinuꝫ ⁊ cera. Et ex plantis folia sicut folia quercus masculе emplastrata ⁊ folia salicis ⁊ folia caulis ⁊ folia arboꝝ maloruꝫ ⁊ cortex palme ⁊ folia arnoglosse ⁊ spertū infusum in aceto aut aliquātulo vini. ⁊ ꝓprie qn̄ misceṅt folia arboris pini masculе ⁊ femine ligata cū corticibꝰ suis ⁊ folia cupssi ⁊ rami eius ⁊ folia pentaphilon cū melle. Et ex gūmis glutinū alboti ꝓprie ꝓp̄e mēbra magna. Et ex fructibus ⁊ granis nux recens ꝯtrita cū aqua ⁊ sale aut vino bulita cuꝫ folijs acetose aut folijs sicle aut lactuce ⁊ piroꝝ siluestriū cū eo quod est in eis de ꝓhibitione fluxꝰ ⁊ nux cupressi ⁊ allea combustum ⁊ puluis molendini et ordeum adustum ꝓprie senibus cum cera ⁊ oleo rosa. Et de illis que similantur floribus flos sorbe et herba cande equine ⁊ ꝓprie in vicinitate impletionis membri aut carnis. Et ad vulnera que sunt ꝓpinqua lacertorum capitibus. Et ex animalibus lac acetosum valde conglutinat vulnera magna. Et de compositis medicamen ruffi ⁊ aureuꝫ ⁊ esculeus: ⁊ medicamen de salicibus ⁊ pullegio: ⁊ emplastrum de lino.

De medicinis ꝯsolidatiuis ⁊ sigillatiuis Ca. x.

h Arum medicinarũ naturas iã sciuisti. Et
scis iterũ ꝙ oꝫ ne puluis earũ sit in virtute
eiꝰ quod ponit in emplastris. Et tunc oꝫ
ut scias ꝙ nõ est necessariũ ut medicine iste admini
strent cũ iam equata est supficies carnis dure cũ cu
te vltima equalitate. verũ caro humida iã equatur ꝛ
additur: sed ẽ spissa talit ꝙ cum exsiccat descendit:
imo nõ oportet ut administres eas nisi cũ hoc qd̕ ẽ
ita ꝙ qñ exsiccat equatur. Et hec res cognoscit exi-
stimatione. Oportet ergo ut administret medici-
na cõsolidatiua anteq̃ carnis nascẽtia i vulnere in
quo caro nascitur ad hunc finẽ pueniat: qm̃ cõsoli
datiua etiã addit in quãtitate carnis vsquequo con
solidat etiã addit cũ ea virtus nãlis. Ergo additur
scḋm hanc vltimationẽ: imo oꝫ ut sit taliter ꝙ qñ ex-
siccat ꝛ facit operationẽ suã iam natura fecerit nasci
cũ quantitate ei necessaria cũ vltimatione cõsolida-
tiue vltime in cõsolidãdo que cõpleat duas opera
tiones continuando int̃ carnem ꝛ cutem predictas
mẽsura qua equetur supficies vlcerata. Qd̕ si nõ
auferatur istud, pculdubio fiet vestigiũ vulneris su-
perius i cute. Et oportet ut administres sigillatiuũ
in p̃mis cũ ipsum administras humidũ: deinde ad
ministra ipm siccũ: tũc cũ appropinquat sigillatio
faciens ipm transire sup ipm cũ extremitate radij.
Et medicine qdem iste sũt sicut cortices arboris pi
ni cuꝫ cerato de oleo ros. aut myrtino ꝛ resina sicca
ꝛ abrotanũ assatũ ꝛ cortices eris ꝛ puluis olibani ꝛ
merdasengi ꝛ centaurea minor: ꝛ vene sunt bone ꝛ
ossa cõbusta iterũ ꝛ aristologia adusta ẽ vehemen-
tis cõsolidationis: ꝛ alumẽ iterũ ꝛ galle imature et
folia filci. Et Hyp. qdem inqt de pede alhaueas
sicut dixerũt: ꝛ ẽ simile qd̕ intellexit p eũ herbã que
noiatur pes corui. Et stercus canis comedẽtis ossa
ꝛ stercus lacerti: veruꝫ est acutius p̃mo: q̃re oportet
ut frãgas ipm cũ stipticis: ꝛ radix lilij celestis ꝛ cor
tices opoponaci ꝛ tucia. Et de faciẽtibus nasci
carnẽ mirabilibꝰ in vulneribus calide cõplexionis
apostemosis sũt sandali ꝛ nenufar ꝛ aloes ꝛ ꝓprie
in ptibus ani ꝛ testiculorũ. Et medicina aristologie
si fiat vnguẽtũ aut indiges eo qd̕ est fortius de illis
que sunt int̃ cõsolidãtia sicut climia ꝛ ꝓprie combu
sta ꝛ colcotar cõbustuꝫ ꝛ litoargyrium ꝛ cerusa. Et
q̃ũq; cadũt in medicinis eiꝰ dragagantũ ꝛ colcotar
quãuis sint de sũma corrodẽtiũ diminuentium car
nẽ. Verũ ipa fortasse cõsolidant in vehemẽti humi
ditate ꝛ ꝓpe qñ adurũtur sũt minoris cõsolidatiõis
ꝛ nõ minuitur de corrosione eoꝝ ꝛ p̃cipue si abluã-
tur sũt ad cõsolidationẽ decliuiora. Flos vero eris
ꝛ medicine q̃ sunt vehemẽtioris corrosionis nõ sũt
recte ad illud nisi cũ regimine forti: ꝛ in qbusdã vul
neribus ꝛ vlceribꝰ vehemẽtis hũiditatis. Es vero
adustũ qñ abluit est bonũ in cõsolidatiõe. Et cum
volũtas ẽ ut fiat emplastrũ sũt necessaria que sũt for
tiora de illis q̃ sunt int̃ cõsolidatiua sicut climia ꝛ ꝓ
prie adusta ꝛ colcotar adustũ ꝛ lithargyrũ ꝛ ceru-
sa. Qualitas vo faciẽdi illud ẽ ut dissoluat cerusa ꝛ
merdasengi cũ aceto: deinde administret ꝛ climia te
ratur. Et melius quidẽ ẽ ut adurat: deinde misce-
tur illud cũ colcotar ꝛ ibibatur oleo ros. cũ aceto
ꝛ vino stiptico: ꝛ fortasse adduntur sup ipm draga-
gantũ adustũ ꝛ balaustie ꝛ galle qñ vulnus ꝛ vlcus
sunt vehementis humiditatis. Emplastruꝫ de lino
ꝛ est mirabile: sume pannum de lino ablutum niti
duꝫ ꝛ tere donec fiat sicut alcohol: deinde sume ole
um fortis stipticitatis aut oleum myrtinum ꝛ pone
in ipso parum galbani ꝛ dissolue in oleo ꝛ pone in
ipso pannum contritum ꝛ fac de eo emplastrum:
quoniam est mirabile. Et vnguentum nigrum ma-
gnum facit nasci carnem. Quod si volueris ut for-
tius faciat nasci tũc pone in ipso de ture ꝛ oppopo
naco ꝛ aristologia adusta equales partes ut sit sicut
pondus medicinarum quatuor. Modus pulue-
ris alius. ℞. ceruse ꝛ merdasengi amborum ana p-
tem. i. scorie plumbi ꝛ myrrhe ꝛ gallarum omniuꝫ
ana partem. s. Puluis alius: ostracorum combu-
storum. ʒ. xij. granati parui quod cadit ab arbore ꝛ
exsiccatum est calcãdis amborum ana. ʒ. xvi. cornu
ceruini combusti abrotani climie resine radicum li
lij omniũ ana. ʒ. iiij. minuti turis corticum arboris
pini amborum ana. ʒ. vi. corticum granatorum ce-
ruse aluis omniũ ana. ʒ. viij. gallarum. ʒ. i. Puluis
rubeus. ℞. rubee ossium combustorum merdasen-
gi omnium ana. ʒ. ij. turis aloes amborum ana. ʒ.
iij. sarcocolle niemithe amborum ana. ʒ. i. fiat pul-
uis. Puluis alius. ℞. rosarum ceruse plumbi ba-
laustie omniũ ana. ʒ. viij. gallarum ꝛ seminis rosa-
rũ ꝛ aluis eq̃liter aristol. aur. ij. minuti turis aur. i.
Modus empli ad vulnera corporuꝫ senum: cõ
buratur ordeum ꝛ fiat ex eo ceratum cuꝫ oleo ros.
aut oleo myrtino cum cerusa plumbi.

De medicinis faciẽtibus nasci carnem in vul
neribus ꝛ vlceribus Ca. xi.

i Am sciuisti ꝓprietatem medicinarum fa-
cientium nasci carnem: ꝛ quomodo opor
tet ut sint in complexiõibus suis. Et opor
tet administrentur medicine facientes nasci carnem
cum iam mundificatus est locus a sordibus ꝛ simi
libus: ꝛ non fuerit basis vulnerum nisi os: tunc mũ
difica illud os ꝛ exsicca in vltimo. Et non dimittas
in eo obfuscationẽ aut corruptionem: neq; corticẽ
ꝛ humiditatem que nõ exsiccet ꝛ ꝓprie in capite: nã
lenitas ossis ꝛ eius hũiditas ẽ vna carũ ꝓhibẽtium
natiuitatẽ carnis super ipsum. Et cũ exsiccatur ꝛ ex
asperat est illud sup quod fit mã ex qua gñatur caro
in eo magis faciẽs nasci. Et scias ꝙ est medicina
faciens nasci carnẽ in corpore aut mẽbro ꝛ nõ ẽ fa-
ciens nasci in alio: ꝛ illud iõ qm̃ fortasse exsiccat in
corpore: ꝛ nõ exsiccat in corpe ꝓpt cõplexionẽ du-
orũ corporum. ꝛ scḋm ꝙ sciuisti fortasse superfluit in
corpore: ꝛ nõ superfluit in corpore: neq; est abster
sio omno: cum hec hec medicina indigeat exsiccatio
ne quadã ꝛ extensione quadam mensuratis scḋm cor
pus nõ absolutis: ꝛ res mensurata ẽ diuersa cũ im
pressione suã in rebꝰ que non sunt conueniẽtis quã
titatis in passione. Et omne exsiccatiuuꝫ quidem

cuius siccitas est minor siccitate corporis qd cū eo curatur est iterū abbreuiatū ab hoc vt faciat nasci carnē ei⁹: imo oportet vt sit sicci⁹ eo. Et ppt illud fit q olibanū nō facit nasci carnē in corporib⁹ donec pertrāseant equalē in siccitate. Et experimentū qdē est illud qd scit q est ex exsiccantibus ꝛ stātib⁹ aut ex nascētia carnis ꝑm ꝓcessionē vel ꝯtinuitatē aut ex sordidatione. Qd si videris exsiccationē cū q forsasse nō nascit caro: tūc humecta parūper medicina sicca ꝛ dimitte illud qd vadit ꝑm virtutē suā. Et qnq3 iterū ē quibusdā corpib⁹ proportionalitas cū qbusdā medicinis absq3 aspectu opatōis eaꝝ. ppt illd ergo oz vt misceant medicine pl'es debiles ꝛ fortes. At vo qre fcā sunt emplastra ꝛ q sit eorū necessitas iam sciuisti. Et oportet vt nō sis ꝯtētus medicina sup exsiccationez ꝛ humectationē: imo obserua ambas q̄litates agētes ꝑm q p̄misim⁹ eaꝝ narrationē: neq3 iterū sup exsiccationē ꝛ humectationē: imo cū ꝯsuetudine ꝯsiderationis inter dispositionē vlceris ꝛ dispositionem cōplexionis corpis. Qnq3 eni corp⁹ est humidū ꝛ vlc⁹ siccū: ꝛ qnq3 ē corp⁹ siccū ꝛ vlc⁹ hūidū ꝛ qnq3 sūt ambo hūida: ꝛ qnq3 sūt ābo sicca. Et administret in p̄mis q sunt debiliora sicut olibanū ꝛ farina fabaꝝ ꝛ faria ordei ꝛ silia. Qd si corp⁹ fuerit siccū ꝛ vlcus humidū valde: tūc necessarie sunt medicine vehemētis exsiccatōis cū cōparatione ad medicias facientes nasci carnē: sic aristologia ꝛ radix oppoponaci ꝛ dragantū adustū. Et in residuo sunt necessarie medicine sicut ireos ꝛ farina lupinoꝝ. Etq nq3 accidit vt sint quedā medicine in quib⁹ sint aliqd ꝓprietatis qua egent medicine facientes nasci carnem de exsiccatione ꝛ abstersione s3 supfluit sūt ergo vbi gratia ꝓpter exsiccationez suaz vehementem retinētes sorditiem ꝛ ꝓhibentes materiā ꝛ supfluit abstersio ꝛ corrosio. Sed quādo ꝑmiscet cū ea aliqd de illis que sunt illi contraria frangit ex eo ꝛ tempat ip̄m ꝛ fit faciens nasci sicut flos eris. Cū enim cum ip̄o associant oleum ꝛ cera ꝛ que humectant membꝝ et fixum faciūt tunc ip̄m ꝓpter exsiccationē ꝛ vehemētiam abstersionis fit consolidatiuū quare oportet vt sit flos eris vna decem ptiū cerati qn administrat in corporibus que sunt sicciora: ꝛ vna duodecim partiū quādo administrat in corporib⁹ que sūt humidiora. Et oportet ut obseruet in istis quādo experiūtur predicta. Senes egent medicinis in qbus est caliditas maior ꝛ attractio fortior. Et cadūt in eis que sunt sicut pix ꝛ tus ꝛ farina ordei ꝛ farina fabaꝝ ꝛ farina herbi ꝛ radix liliȷ̄ ꝛ aristologia ꝛ climia ꝛ herba oppoponaci. Et quādo ꝓhibet medicina a iuuamento declina ad aliaz: cūq3 ergo fit difficius curet cū eo quod est ꝓpriū vlceribus.

De curatione vulneꝝ alseiheregi idest que fiunt in capite. Capitulū. xiȷ̄.

Egimen qdez ossis in eis ꝛ quid accidat ex accidentibus coꝝ timidis iam dictuz est in capi. ossiū ꝛ algebra. veꝝ incarnatiui vlceruz coꝝ ꝛ que sunt extra ea sufficiūt quelibet medicine exsiccatiue leues puluerizate sup ea ex medicina. Et medicina que est facta ex aloe ꝛ myrrha ꝛ olibano ꝛ sanguine draconis: ꝛ similit medicine leues p̄dicte in vulneribus. Qd si fuerit illic cursus sāguinis: tunc curet cū eo quod diximus in ca. fluxus sāguinis. Et oportet ut cibet habens eā cerebellis gallinaꝝ assatis q̄ntū possibile est: ip̄a eniz ꝑm q testificant quidā ꝯfortant cerebꝝ ꝛ retinent sanguinis fluuni: licet sit in eis sententia alia. Et similit aqua granati muzi: ꝛ emplāatur cū virga pastoris. Et de medicinis bonis ad vulnus ꝛ sanguinē ē ut sūatur fermētuz puꝝ siccū: ꝛ terat ꝛ puluerizet desuper ꝛ non humictetur. Quod aūt ꝓhibet egritudinē ē emplastratio cū farina ordei ꝛ simila cōfectis cū isopo humida ꝛ silr cū sanie ordei cū calamēto: ꝛ ꝯfert attritioni ei⁹. Et reliquū regimē sūat ex capi. ossium.

Tractatus scds de excoriatiōe ꝛ attritione ꝛ cōtusione ꝛ torsione ꝛ casu ꝛ offensiōe ꝛ disruptione et fluxu sanguinis ꝛ similibus illis.

De sermonibus vlibus. Capitulū. p̄muz.

Iam sciuisti in libro p̄mo que sit intentio cotusionis ꝛ attritionis. Cōtorsio aūt est ut sit membꝝ separatū a iunctura sua sepatione non cōpleta: neq3 apparente manifesta: quare est dislocatio. Et eguamē quidez est infra torsionem ꝛ ē quasi aliquātulū torsionis ꝯmouens ligamentum in iunctura ꝛ quod continetur de eo in carne. Et si cū eo fuerit aliquantulū separationis erit torsio. Et de hominibus sunt qui nomināt intentionem quā nomiauim⁹ torsionē nomine cōi. Et de hoib⁹ sūt q noiant torsionē vni⁹ duoꝝ laterū lacerti sicut vni⁹ duoꝝ laterū lacerti vole man⁹ ꝛ racete cū adherētia lateris alteri⁹ cui⁹ sepatio sit apparēs. Illud aūt qd volum⁹ p̄mittē ꝛ loq de eo in p̄mis est ꝯtusio q accidit lacertis in medio coꝝ ꝛ attritio in extremitatib⁹ ipsoꝝ.

De ꝯtusione ꝛ attritione Ca. iȷ̄.

Quando accidit lacerto vt ꝯtūdat accidit ex hoc int ptes ei⁹ numerus solutōis cōtinuitatis. Et multotiēs effundit ad ip̄m sāguis plim⁹ ex quo apostemat. Et pauciores sunt eius dispositōes in quib⁹ nō aggreget ad ip̄m sāguis ꝛ putrefiat: qm plimū sperat ei⁹ resolutio p poros. Et ꝓpric p poros q sūt ꝯstricti ꝯstrictōe impellēte ab illo qd fecit ꝯtusionē exti⁹ ꝛ a ꝯstrictōe accidēte ex a pte interi⁹. Et ppt illud si nō succurrat rei in ea ꝓducit ad corruptionē mēbri. Et forsasse excoriatio seqt casū ꝛ offensionē: qre oportet vt prepet ad curatōez ei⁹ vt nō cāceret. Et oportet vt administratio fiat in attritiōe cū reditōe ꝯtinuitatis villoꝝ incisoꝝ: imo ad sedandū dolorem.

De cura: Ca. iiȷ̄.

Non reperitur in plibus haꝝ dispositionū in hac accidentia excusatio a phlobotomia: imo opifices artis properāt ad illd cui⁹ sit cor

pus nundũ. Et qñ fit phlobotomia ⁊ festinat ad
ẽplastra ꝓhibẽtia opilãtia nõ accidit ex eis illd̃ qd̃
est necessariũ ad curationẽ q̃ multũ ꝯuenit. Et ẽ eoꝝ
ꝓhibitio cũ infrigidatione ⁊ stipticitate: aut cũ vno
eoꝝ. Cũ autẽ tardatur illud ⁊ properat sanguis ad
dispositionẽ solutionis: ⁊ times nocumẽta ꝑdicta:
necessariũ est in curatione eius extrahere sanguinez
illũ vt nõ redeat apud ꝯtinuationẽ ad dispositionẽ
eius. ꝙ si fuerit taliter ꝙ sit possibile ut resoluat pro
pter raritatẽ poroꝝ cũ embrocis aquaꝝ calidaꝝ ⁊ si
miliũ eis fiat. Et fortasse administrat sup v̓beratos
de illis que diximus. Et iteꝝ cũ medicinis carminã
tibus sãguinem mortuũ ⁊ oleis resoluentibꝰ laxitu-
dinẽ ⁊ ut dentur in potu deintus res adiuuantes ad
resolutionẽ fiat illud: ⁊ sis ꝯtentus illo. Et ista mũdi
ficatiua adiuuatiua ad illud sunt sicut bdelliũ iudai
cũ ⁊ costus ⁊ centaurea maior cuz sirupo acetoso: ⁊
vt adiuuet sirupus acetosus iteꝝ ad illud cũ incisiõe
Medicine vero carminãtes sãguinez mortuũ sunt
sicut farina ordei ⁊ isopus humida ⁊ similia cõfecta
cuz aqua. Et forte est sicut calamentũ montanũ ⁊ sa
uic ⁊ ꝓprie qñ cadit in capite. ⁊ ad vltimuz illud cui
est mollificatio cũ caliditate subtili resoluente resolu
tione subtili: ⁊ ex eis que exsiccant exsiccatiõe subtili
nam ea que sũt vehemẽtis resolutiõis ⁊ exsiccatiõis
cũ administrant in impressione eius resoluũt subtile
⁊ inspissant spissuz cũ exsiccatione sua ⁊ opilant po
ros iteꝝ cũ exsiccatione sua. Et hec fortasse mensura
excusat sollicitudinez in eo cuius ꝯtinuitas soluitur
prope cutem ⁊ in eo quod apparet non ꝓfunda.
Qd̃ si nõ fuerit ita ⁊ fuerint solutiones multe ⁊ pro
funde ⁊ longinque ab eo quod apparet non erit ex-
cusatio a scalpellatõne ⁊ resoluat qd̃ resoluat quod
resoluit in apostematibus ⁊ vlceribus malis. Et eiꝰ
quidez dispositio non est dispositio verberati: in ver
berato eniz trahit materia ad cutez: ⁊ cutis est in via
vlcerationis. Et in hoc si soluit continuitas ꝓfunde
submerse: tunc illud non sperat: quapropt necessari
uz est administrare attrahentia cũ fortitudine ⁊ ven
tosas ⁊ scalpellationem: ⁊ fortasse erit res maxima: ⁊
fiet ad apationem magnaz exterius ⁊ aggregabit.
Et tunc oportebit ut festinet ad aperienduz ⁊ resol-
uendũ illud quod aggregat in eo saniez ut sedet do
lor cũ eo facit pus: ⁊ resoluat materia cum apertiõe
illud eniz est ꝯm dispositionem aperientẽ: ⁊ ut apiat
velocius cũ adiutorio curationis est saluius. Et for
tasse resoluũt eam medicine aperientes absq̧ sanio
sitate proprie quãdo adiuuant eas caliditas innata ⁊
pori. Amplius obserua medicinas predictas in ca.
casus ⁊ offensionis. Ligatura aũt q̃ administrat sup
ꝯtusionẽ iam dictũ est in modo suo: ꝙ qñ accidit at
tritio aut ꝯtusio: tũc liga ipam: ⁊ sit instrumẽtuz tuũ
sup locũ ipm strictum valde: ⁊ vadat cũ ligatura ad
supiora ꝓcessione plima. s. ad ptes epatis ⁊ ad infe-
riora paꝝ ⁊ nõ addas ascellas neq̧ puluillos. lini er
go desup ascellas plurimas: quoniã est necessarium
resoluere illum sanguinez mortuũ: ⁊ est necessariuz
multũ intendere vt vadat ligatura ad supiora ne ef-
fundat ad ipam aliquid: ⁊ eius processio desuper sit
mollior. Et sit pannus durus subtilis ut sufferat stri
cturam ⁊ festinet continuitas embrocaꝝ cũ ea: ⁊ pre
paret membꝝ ad supiora: sicut fit in fluxu sanguis.
Et hec cura. s. ligatura oportet ut sit anteq̃ apetur
membꝝ: quoniã mẽbrũ qñ apostemat nõ suffert ni
si ligaturaz equalẽ nedũ a vehementia ꝯpressionis:
⁊ ꝓpter illud medicet tunc cũ emplis ⁊ ꝯtinuitate ef
fusionis aque calide desup. Glandulaꝝ aũt cura
tio q̃ sequũtur ꝯtusionẽ est cũ plumbo desuper posi
to ne addant ⁊ magnificent: ⁊ fortasse euacuantur et
fit in eis contusio.

De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. Capitulum. iiij.

Casus ⁊ offensio ledunt ⁊ impediũt cũ cõtu
sione ⁊ attritione. Ei est in eis timor ꝓpter
solutionẽ cõtinuitatis accidentẽ in visceri-
bus. s. in panniculis suis ⁊ neruis eoꝝ et venis ma-
gnis que sũt in eis. Et est in eis timor iteꝝ ꝓpter ve-
hementiaz doloris ⁊ q̃ntoplus corpus ẽ maius est
timor vehementior. Et ꝓpter illud fit ꝙ nõ accidit
infantibus in casibus eoꝝ de lesione qd̃ accidit pu-
beribus. Et glandule iteꝝ mltiplicant in casibꝰ ⁊ of
fensionibꝰ ⁊ v̓berationibus. Et est necessariũ ut suc
currat cũ eo qd̃ narrauimꝰ loco suo. Et accidit qñ
q̧ ex casu ⁊ offensione nocumẽta magna ex incisiõe
lateris in corde aut stomacho ⁊ moritur statim. ⁊
accidit quandoq̧ ut retineant vrina ⁊ egestio ⁊ egre
diuntur inuoluntarie. Et quandoq̧ accidunt vo
mitus sanguinis ⁊ fluxus sanguinis narium vehe-
mens propter incisionẽ vene in capite aut epate aut
splene ⁊ apertio ventris ⁊ strictura anhelitus ⁊ absci
sio vocis ⁊ locutionis. Et ist cui aduenit offensio
aut casus aut aliud ⁊ absciditur sermo eius ⁊ incli
nat caput eius ⁊ arescit anhelitus eius ⁊ sudat frons
ipsius moritur statim. Et quãdo accidit ei aut pũ
ctio aut verberatio percussione clamosa vomitus sã
guinis in hora ⁊ lenitas nature moritur. Et facili-
us est ei ut euomat ipsum permixtuz cum cibo pro
prie. Et si illud quod apparet iam apostematũ fue
rit: deinde occultatur apostema ⁊ quiescit apostema
deinde euomit post ipm saniem moritur statim.
Et ille qui cadit super planitiem: deinde currit ex eo
sanguis plurimus tunc necessariuz est ut aposteme-
tur ⁊ moriatur. Et ille qui cadit super caput suũ ml-
tociens non loquitur. Et cum remanet vsq̧ ad ter
tium ⁊ non minuitur neq̧ additur: tunc laudatur i
tertio ⁊ expectatur vsq̧ ad septimuz ⁊ nõ mouetur
ante illud cum aliquo. Et cum locus casus illius
qui cadit nõ rubet: tunc locus est neruosus.

De cura. Capitulum. v.

Si non fuerit fractura et dislocatio ⁊ flu-
xus sanguinis oportet ut succurratur mẽ
bro offenso aut leso per casum: quare po-
natur super ipsum quod stringat ipsum. Et cũ hoc
necesse est curanti hoc capitulum ut refirmet donec
videatur ei ꝙ interius non est causa properãs ad p-

ditionem. Et si est necessariũ vt festinet plus ⁊ fecerit necessariũ dispositio illud oportet tũc vt properet et phlobotomet ⁊ ministrz clistere leue subtile: deinde si possibile est ei vt stringat locũ ⁊ opilet fissurã si accidit cũ eis que dixim⁹ properet ad illud. Et medicine q̄ sunt necessarie sũt opilantes cõglutinantes etiã ⁊ resoluẽtes materiam cũ facilitate ⁊ mollificãtes sicut in ↄtusiõe: ⁊ incarnatiue annexe deforis ⁊ intus Et melior cibus ei⁹ est mes ⁊ cicer. De medicis autẽ quas oportz sumere illũ qui patitur contusionẽ aut offensionem aut casum melior ⁊ antecedens ẽ mumia pura cũ oleo noiato sambacino ⁊ vino: ⁊ qñq3 fiat ↄsecutio cum aliquo clisterioꝝ. Et detur in potu reusini cum aureo vno rubee tinctoꝝ in vino ⁊ bolũ ar. ⁊ post ipsum allemu ⁊ armenum ⁊ sumach. ⁊ sarcocolla cõfert valde cũ incarnatione sua. Et alumẽ annexũ est iuuatiuũ constrictiuũ: ⁊ est de eis quorũ iuuamentũ fit vehemens. ⁊ arsenico est virtus mirabilis in omnibus que sunt necessaria de incarnatione ⁊ resolutione sanguinis ⁊ ꝓhibitõne nocumenti cũ in potu sumitur. Et succus centauree maioris et aristologia ⁊ bdelliũ ⁊ costus ebibita cũ sirupo acetoso iuuatiua sunt oĩa. Et de illis que in potu dantur ad leniendũ ⁊ soluendũ sunt cassiafist. ⁊ oleũ amigdal. Trociscus bonus: ℞. reusine. viij. lacce rubee añ. iiij. terre sigillate. iij. fiant trocisci: sumat in potu cũ aqua ciceris. Et de medicinis que desuper ponuntur sunt altea ⁊ myrrha ⁊ mastix ⁊ almugat qñ cũ ea fit emplastꝝ aut bibitur: nam ei est proprietas bona in fractura ⁊ dislocatione ⁊ in torsione ⁊ cõtorsione ⁊ v̉beratiõe ⁊ casu ⁊ offensione: ipm eni sanat ⁊ incarnat velociter ⁊ sedat dolorẽ. ⁊ si fuerit habẽs vehementẽ fracturã indurat eam ⁊ fortẽ facit. Et de medicis opilãtib⁹ ẽ acatia: est eni mirabil' in algebra iteꝝ sicut aloes ⁊ bolus ar. ⁊ alleum ⁊ sumach almes ⁊ gypsum ⁊ calx ambo extincta ⁊ rizi contritum. Et de glutinantibus est sarcocolla. Et de vaporationibus bonis sunt folia cupressi decocta cum sansuco ⁊ similiter folia alhethil. Et simili' si ponatur in eis lac acetosum.

De offensione sup ventrẽ ⁊ viscera. Ca. vi.

i

Am diximus de hoc in li. iij. in quo est excusatio. Et oportet vt iteretur sup eam operatio: ⁊ sit cibus omne lenitiuũ ⁊ infrigidatiuũ: sicut volubilis ⁊ chrysolocãna ⁊ malue. Et de facientibus glutinationẽ iterũ sicut arnoglossa. Et det' in potu in ꝑncipio de succis infrigidantib⁹ cũ ꝑmixtione lenificationis sicut est expressio solatri aut arnoglosse aut endiuie cũ cassiafi. Et de illis que expta sunt iterũ in hoc ca. est vt teratur psilium ⁊ sumatur de eo ꝑs. i. ⁊ lacce ⁊ karabe amboꝝ añ. 5. q̃rte partis vni⁹ ⁊ croci. vij. ꝑtis: ⁊ potio eius sit. ʒ. ij. cũ aqua calida. Et detur in potu trociscus huiusmodi: ℞. karabe. x. rosarũ. v. acatie ablute. ʒ. i. spice inde. vi. ⁊ meliloti. x. ⁊ masticis. iiij. ⁊ corticũ turis. iiij. ⁊ boli ar. vij. ⁊ croci. vi. ⁊ nucis cupressi. viij. fiant trocisci cuz aqua arnoglosse. ⁊ hoc quidem conuenit prope qñ egritudo ꝑtrãsierit principiũ. Et ponatur emplastꝝ ex hmõi genere: sumantur mala alcemia: decoq̃ntur cuz decocto odorifero donec sint discocta. ⁊ fiat optima coꝝ cõtritio ⁊ sumantur de eis. ʒ. c. ⁊ laudani. xx. ⁊ ros. xxi. ⁊ spice ⁊ masticis ⁊ eupatorij abluti omnium ana. xiiij. ⁊ conficiantur cum aqua cupressi expressa cum oleo de lilio ⁊ emplastretur cuz eius.

De dispositõe v̉berati cũ flagellis ⁊ coꝝ simib⁹ ⁊ cura eius. Ca. vij.

o

Portet vt sit cib⁹ verberati cũ flagellis ex cicere excorticato ↄtrito ⁊ ex faseol' rubeis excorticatis. In potu sumat loco aque aquam ciceris infusi. Et dentur in potu iteꝝ medicine ei⁹ q offẽdit se ⁊ ei⁹ q cecidit ⁊ ꝓpe bolũ ar. Et iterũ reu. ⁊ zinziber ↄiũgant: ⁊ de ↄiunctione amborũ detur in potu. ʒ. i. 5. cũ aqua calida. De eis vero q̄ supponũtur melior res ei est vt sumat pellis ouis excoriata statim: ⁊ dũ est calida ⁊ humida immisceat sup locũ ⁊ dimittat sup eũ ⁊ non remoueat. fortasse eni sanat ipz in die secũdo: ⁊ qñq3 resoluit apostẽa ⁊ ꝓhibz putrefactionẽ. ⁊ prope qñ puluerizat sub excoriata aliq̃ntulũ sal' vehement cõtriti. Et de illis q̄ desup puluerizant sũt nasturtiũ tritũ ⁊ semen apij ⁊ his silia. ⁊ iterum sumãtur merdasengi ⁊ ceruse partes equales: ⁊ fiat ex eis ceratũ cũ oleo ro. ⁊ cera. Et iterum epithima ex draganto ⁊ croco equali mensura. Et si remanserit vestigiũ limi ipm cũ arsenico ⁊ lapide pipis: ⁊ nos iã dixim⁹ hic mortẽ sãguis: ⁊ nos iam dicem⁹ illud in li. decorationis.

De torsione. Ca. viij.

m

Elior curatio torsionis iuncturarũ officialium sunt nuclei dactilorũ desuper positi: ⁊ dimittantur qñ ipsi sanant eam. Cum autẽ accidit torsio nos iam diximus in ca. fracture ossiũ medicinas q̄ oẽs rectificant torsionẽ: q̄re oẽs sumantur inde.

De excoriatõne ⁊ est in ea excoriatio calciamenti. Capitulum. ix.

e

Xcoriatio est ruptio que accidit in supficie cutis per tactũ laboriosum. Et qñq3 est cũ apostemate: ⁊ qñq3 est sine apostemate: et qñq3 est cutis tota excoriata aut incisa aut pendẽs. Et est necessariũ inuiscare ipam: quare curet cũ inuiscatõe que dicta est in ca. vulneꝝ. Et oportet q̄ntũ possibile est ne incidat cutis: imo dilatatio sup eam fiat: ⁊ si multotiẽs fiat qñ inuiscatur in fine rei. Et si nõ adheret inuiscatur cũ emplastris factis ad hanc rem. In detecta vero est meli⁹ vt admistret desuper medicamen absq3 ligatura nisi si nõ fuerit possibile nam ei⁹ exsiccatio cuz medicinis cum adiutorio aeris est melior. In excoriatione autem leuis de medicinis bonis excoriatõi singulari: ⁊ ꝓpe excoriatõi calciamẽti ẽ vt sumat pulmo ⁊ ꝓpe pulmo arietis ⁊ inuiscetur desuper ⁊ sanat ipsam. Et si nõ fuerit apostema: tunc confert ei pannus adustus aut oleũ ro. ⁊ arsenicũ rubeũ. ⁊ cucurbita adusta est valde mirabilis cũ qua est fiducia: ⁊ prope in excoriatione calciamẽti. Et ex medicinis sigillatiuis incarnatiuis

Consolidatiuis est omne illud in quod est stipticitas le-
uis sicut acatia ⁊ galle ⁊ prope adusta. ⁊ cū fit illud in
excoriationibꝰ leuibꝰ ⁊ raris sufficit. Et fortasse suffi
cit iterū vnguentū albū. Et de illis que sunt fortiora
est vt sumant cerusa ⁊ ammoniacū ⁊ oleū ro. ⁊ myr
ti aut oleū de keiria ⁊ oleū de lilio: dissoluat ammo
niacū cū aqua ⁊ vino: ⁊ fiat ex eis emplastrum: ⁊ for
tasse sufficient myrrha ⁊ merdasengi sola cum vino
Et sumach ē exiccās excoriatōz leuē ⁊ ꝓhibēs apa
Et ex embrocis ꝓpriē qn̄ accidunt fissure ex excoria
tione sunt lētes ⁊ decoctō horobi ⁊ lentes ⁊ aq̄ ma
ris tepida ⁊ emplastratio cū fece sicca. Si aūt destruit
cutis tota: necessariū est vt ꝓhibeat apostema ex eis
in quibꝰ ē exsiccatio ⁊ sigillatio fortis: ⁊ fit res in ea
magis difficilis.

De pūctura ⁊ disruptōe ⁊ extractōe eiꝰ qd̄ retinet ex spinis ⁊ sagittis ⁊ ossibus. Ca. x.

Puncture ⁊ disruptio vicine sunt ex hoc quia
vnaqueq̄ earū est penetratio corpis acuti
duri in corpore. Et iterū diuersificantur in
q̄ntitate corporis penetrantis: ⁊ similat vt punctura
sit cū paruitate penetrationis significās paruitatem
penetratōnis quasi ipsa nō ptranseat cutē. Et huius
modi quidē est leuis nocumēti si nō cōmoueatur: ⁊
qn̄ dimittit rectificat p se ꝯ̄uis inueniat maliciā car-
nis nisi in vehemēti malitia carnis. fortasse eni apo
stematur locus eius ⁊ accidit ei pulsatō: ⁊ prope qn̄
est illa dispositio ⁊ pūctura vehemētior ⁊ facta ē pū
ctio ꝑueniens ad carnē. Et plurimū quidē medica-
tōnis huiusmodi est vt sedetur apostema eius ⁊ do
lor ipsiꝰ ⁊ nō indiget regimine vulneris. Disruptio
vo indiget regimīe vulneris ⁊ regimīe doloris apo
stematis. Et iam dictū est in regimine vulnerū et in
regimine apostematū illud in quo est sufficiētia. Et
illud quod necesse est nos rememorari in hoc loco
de esse puncture est regimen in extrahendo illud qd̄
retinetur in corpore de re pungente ⁊ disrumpente
siue sit spina siue sagitta ⁊ que sunt similia ill'. Et hec
extractio qn̄q̄ fit cū instrumentis ꝯtinentibus rem
quam trahunt. Et qn̄q̄ fit cū expressione ⁊ que ei si
milantur. Et qn̄q̄ fit cū proprietatibꝰ medicinaruz
trahentiū que extrahunt illud a quo desinūt forpi-
ces ⁊ reliqua instrumēta. Canon aūt in eo qd̄ ex
trahitur cū instrumētis retinentibus est sicut extra-
ctio sagittarū cū forpicibus habentibus capita vt li
me vt vehemens fiat earū retentio. Canon ergo in
ea est vt caueatur confractio eius qd̄ eis cōprehēdi
tur vt sit via earum ad illud quod auferendū est an
p'iata nō ꝓhibēs bonitatē possibilitatis tenēdi illud
Et vt inquiratur facilior via extrahendi ipsum. Et si
fuerit penetrans de duobus lateribus: tunc dilatet
latus quod est magis conueniēs ad hoc vt egredia
tur per ipsum. Ingeniū vero ad hoc vt nō franga-
tur est vt nō moueatur motione subita: imo cōpre-
hendat super ipsum ⁊ cōmoueatur cōcussione qua
sciatur quantitas fixionis eius: ⁊ tunc capiat ipsum
aut suspendatur in eo: deinde trahatur tractione q̄
est s̄m rectitudinē. Et multotiens est necessarium vt
dimittat aliquot diebus ⁊ suspēdatur in ea: deinde
extrahatur. Et iam dixerūt quidam sapientes huiꝰ
artis sermonē quē attulimus s̄m suū modū: quia iste
qui aufert sagittas oportet vt sciat ante illud species
sagittarū. nam quedam earū sunt ex ligno: ⁊ quedā
ex arundine. Et earū zugi sunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊ ex
plumbo ⁊ alcalai ⁊ ex cornibus ⁊ ex ossibus ⁊ ex la-
pidibus. Et quedam earū sunt rotunde: ⁊ quedam
habent tres angulos ⁊ quedam quatuor angulos.
Et de his sunt que habent linguam vnam aut lin-
guas duas aut tres. Et de eis sunt que habent zugi
Et illarum que habent zugi fortasse est zugi earum
inclinatum retro vt quando tenditur ad exteriora
suspendatur cū carne. Et in quibusdam earū ē zugi
ad interiora vt impellat. Et quedam earū sunt quaz
zugi mouetur cū resili turno: cūq̄ extenditur ad ex
teriora dilatatur ⁊ prohibentur sagitte ab egressiōe
Et q̄dā sūt que habent zugi magnū aut est ei extre-
mitas quantitate digiti vnius ⁊ nominat caudata. ⁊
quedam sunt plane: ⁊ quedam sunt super quas ad
duntur ferra minuta. cū ergo extrahitur sagitta re-
manent ferra illa in profundo sagittarū. Et quorun
dam zugi est fissura in astula. ⁊ quorūdam zugi ha
bet cannulam in qua ingreditur astula. Et quedam
stringūtur ex cōpositione sua: ⁊ quedā nō stringun
tur ex ipso: vt qn̄ extrahūtur ad exteriora separatur
astula a zugi: ⁊ remanet zugi in corpore. Et quedaz
sunt venenose: ⁊ quedam sunt nō venenose. Et sagit
te quidem extrahūtur s̄m duos modos: vnꝰ quorz
est extractio. ⁊ alter est impulsio. ⁊ illud est qn̄ cum
sagitte figuntur in eo qd̄ apparet de corpe: tūc extra
ctio earū fit cū attractione: ⁊ administratur iterū cum
attractione qn̄ figitur sagitta in profundo corporis
Et nos quidem timemus ex locis que sunt opposi-
ta sagittis: quia si extrahāt: accidet ex eis fluxꝰ sangui
nis q interficit aut nocumentū vehemēs faciet. Et
egredit sagitta cū impulsiōe qn̄ figitur in carne ⁊ in
corporibꝰ: ⁊ in eis q̄ opponūtur ei nō est aliqd qd̄
ꝓhibeat a scissione neq̄ neruus neq̄ os neq̄ aliqd
aliud simile eis rebꝰ. Qd̄ si illud qd̄ extrahēdum ē
fuerit os: tūc nos administrabimꝰ attractionē. Qd̄
si fuerit sagitta apparēs: tūc trahimus ipsam. Et si
est occulta: tūc oportet sicut dixit Hyp. si possibile ē
vulnerato vt ponat seipm s̄m figurā s̄m quā fuit qn̄
fuit vulneratus: q̄re oportet vt significet p ipm sup
sagittā. Et si nō est possibile: tūc oportet vt resupinet
s̄m quia est ei possibile ex figura: ⁊ vt administrent ingsi
tio ⁊ expssio: ⁊ si est fixa in carne: tūc trahat cū mani
bus aut cū ligno suo si nō ceciderit p̄cipue si nō fue
rit ex arundine. Et si iam cecidit lignū eiꝰ: tūc extra
hatur extractione q̄ fit cū forpicibꝰ aut cū instrumē
to quo extrahūtur sagitte. Et oportet in quibusdaz
horis vt findat caro scissione plima qn̄ nō est possi-
bile vt egrediat zugi ex scissione pma. Et si sagitta
ꝑuenit ad oppositionē mēbri vulnerati: ⁊ nō ē pos
sibile vt egrediatur ex latere p qd̄ intrauit: tūc opor
tet vt findamus illa loca que opponuntur ei. Et ex-
trahatur ex eis aut per extractionem aut per impul

stionē cum re alia ⁊ impellaꝛ cū eo ferrū ad exteriora. Et oportet ut incidamus cū nostra impulsione neruuz aut arteriā. Et si fuerit zugi cauda: tūc sciem⁹ illud ex inquisitione. Et oportet ut intromittamus illā caudaz in cānam instrumenti quo impelluntur sagitte ⁊ impellamus ipm cū ea. Cū ergo egreditur zugi ⁊ vides in eo loca putrefactionis: ⁊ ē possibile ut ponas in ea ferra alia minuta: tunc administra inquisitionez iteꝝ. Quod si inuenerimus scissurā ex istis ferris extrahamus eā cum hoc ingenio. Quod si zugi habuerit ramos diuersos ⁊ non obedit nobis ad egressionem: tunc necesse est nobis ut dilatemus scissuram si non fuerit ꝓpe ipm locū membꝝ de quo timeamus adeo ut quādo detexerimus illud zugi extrahemus ipm cū facilitate. Et de hominibus qui posuit ramos in cannaz ut non egrediatur caro: deinde si vulneratus fuerit qetus nō habens apostema calidū: administra suturā aut cōple curationē que facit nasci carnez. Quod si acciderit vulneri apostemā calidū: tunc oportet ut curetur cum embrocis ⁊ emplis.

In sagittis aūt venenosis: oportet ut concaueꝛ caro ex alteratione sua a carne sana. Caro enim venenosa est mali coloris fusca ⁊ quasi ipsa sit caro maligna. Si autē ligatura figatur in os extrahemus eā cū instrumento. Si aūt ꝓhibet ex hoc aliqd carnium: tunc oportet ut ꝯcauemus ipm aut pforemus illud. Quod si sagitta infixa fuerit in ꝓfunduz ossis: tunc nos sciemus illud ex firmitudine sagitte ⁊ paruitate motionis eius cū nouerimus ea: tunc necessarium erit nobis ut incidamus in pmis os quod est supra sagittam cū incisorio: aut pforemus ipm cū terebello faciendo foramē in circuitu eius si os fuerit grossum ⁊ euadit sagitta p illud. Quod si sagitta fixa fuerit in aliquo membꝛoꝝ pncipaliuz: sicut cerebro aut corde aut pulmone aut ventre aut intestinis aut epate aut matrice aut vesica ⁊ apparent signa mortis: tunc oportet ut abstineamus ab attractione sagitte: quoniā fiet inde ingetudo plurima ne supueniat nobis locus sermonis stolidoꝝ cū hoc ꝙ paꝝ conferimus infirmo. Si aūt nō apparuerit signa mala alia ex qbus timemus de accītibus: tunc pmittem⁹ sermonem in pditione q̄ accidit plīm: deiū incipiemus in curatiōe. Multotiens enim de illis qbus accidit illud saluatur aliquis absq; spe mirabiliter. Et multotiens egreditur pars epatis ⁊ aliquid de siphac qđ ē supra ventrem ⁊ zirbo ⁊ matrix tota ⁊ nō accidit inde mors: verūtamen si nos dimiserim⁹ iteꝝ in his mēbris principalibus accidet mors ſm omnēz dispositionē ⁊ ꝓporcionabimur ad paucietatem misericordie. si aūt abstulerimus sagittam fortasse saluabitur infirmus quandoq;.

De medicinis attrahentibus. Capi. xi.

Oportet ut sup illū locū ponatur āmoniacū: qm̄ ē attractiuū forte: aut sumatur radix arūdinis ⁊ teratur ⁊ empletur cū ea. Et fortasse ꝯficitur cū melle: ⁊ affodili iteꝝ ⁊ folia papaueris nigri ⁊ folia arboris fici cū sanie: aut semen hyusqami albi ꝓprie cū calcadis. Et silr fructus hyusqami albi cū dispositione sua. Et iteꝝ alkeiri ⁊ spēs eius ⁊ aristologia ⁊ cepe narcisci. Et ex animalibus res plīme de quibus est rana excoriata: ⁊ ē mirabilis valde fixis in ossibus ⁊ silr eradicat dentes. Et cancer iteꝝ cōtritus. Et vtriq; lepores: ⁊ coagula omia. Et dicitur ꝙ lacerta est vehementis attractionis ad illud sup quod finditur. Et de compositis caput lacerte statim cuz abscinditur cū aristologia longa: ⁊ radix cāne ⁊ cepe narcisci. Illud vero qđ appropriatū est cū attractiōe ossiuz corruptoꝝ de sub vlceribus q̄ ꝯsolidantur dicemus in capitulo ossium.

De canone curationis ꝯbustiōis ignis. Ca. xii.

Intentio in curatione cōbustionis ignis ē due intentiones. Una eaꝝ est sequi cū ꝓhibitione vesicationis. Et scđa est rectificare quod est ꝯbustū. Et sunt necessarie in ꝓhibitione vesicationis medicine infrigidantes pter quod associetur eis mordicatio. Et scđa vbi curatur quod ē cōbustū indiget medicinis in qbus est abstersio quedaz cū exsiccatione quadā nō magna: ⁊ pter qđ mordicetur cum hoc ut sint tꝑate in caliditate ⁊ frigiditate. Et quādo indiget regimie silr regatur cū infrigidatiuis prius: deinde si indiget scđa fiat. Si aūt inuenitur ⁊ iam vesicatū est: tunc necessariū est regimē scđm. Et medicine eius sunt sicut chimolea ⁊ lutoꝝ genera exsiccantia ⁊ lentes decocte ⁊ eneaustꝝ induz ⁊ similia. Ea vero que sūt sicut thus ⁊ glutinū ⁊ pinguia non conueniunt ad illud: quoniā quedā eoꝝ sunt calidiora q̄ oꝫ ⁊ non carent virtute mordicatiua: ⁊ quedam eoꝝ sūt humidiora q̄ oportet.

De medicinis ad cōbustionez que sunt ſm intentionem primaz. Capitulum. xiii.

Umantur sandali ⁊ faufel ⁊ later albus recēs aut ostracū ⁊ liniatur cū aqua solatri ⁊ aqua ros. aut vnguentū de vitellis ouoꝝ ⁊ oleo ros. Et iteꝝ endiuia ⁊ farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ oleuz ros. ⁊ lentes elixate cum ros. cū oleo ros. Et iteꝝ bolumar. ⁊ acetuz. Et iteꝝ oleum ros. ⁊ cera ſm ꝙ oportet: deinde ponatur in eo de calce abluta ablutione integra cum cerusa ⁊ opio ⁊ albumine oui ⁊ aliquātulo lactis. Et iteꝝ sumantur folia malue ⁊ sicle ⁊ elixentur cuz aqua dulci: deinde terantur ⁊ mundentur a rebus filos que sūt in eis: deinde aggregentur eis merdasengi conditi cum climia ⁊ cerusa de plumbo algalai amboꝝ ana partes. ii. ⁊. 5. ⁊ olei ros. partes. iiii. ⁊ aqua solatri ⁊ aqua coriandri amboꝝ ana pars. i.

De medicinis que sunt ad cōbustionem ſm intentionem secundam. Capitulū. xiiii.

Elioꝛ reꝝ ad illud est vnguentum de calce. Sumatur calx ⁊ abluatur spēs donec sepetur eius acuitas tota: deiū ꝯquassetur cū oleo rosa. aut oleo oliue ⁊ pauca cera si idiget ea: ⁊ fortasse adduntur sup ipm chimolea ⁊ albumē oui ⁊ paꝝ vini. Unguētū calcis cū modo alio: Abluatur calx sicut scīuisti: ⁊ fiat ex ea cū aqua folioꝝ sicle ⁊ cū aqua foliorum caulis ⁊ oleo ros. ⁊ cera vnguentum. Et de illis que conueniunt hic: ⁊ vbi non timetur pustulatio

ꝛ vesicatio est ligare desuper folia alhetil adusta aut
siliqne cóbuste. Unguentū conueniens ad parui
tate caliditatis ꝛ est longe compositionis expertuz
est ꝛ inuentum est bonū: ℞.stercoris vacce pascēti
exsiccati ꝛ corticū arboris pini ꝛ pulegij oim ana.x.
mēdasēgi.iij.scorie argēti.ij.scorie plūbi.iiij.calcis
ablute cum aqua frigida multotiēs.v.ꝛ chimolee
v.ꝛ luti alcabrusij aut romani aut armeni ꝛ ceruse
oium.ana.vij.virge pastoris cōtrite.x.encaustri psi
ci aut syrij.vi.tutie viridis vij.stercoris ouis.vij.g
norum volubilis ꝛ folioꝝ ei⁹ amboꝝ.xv. scorie fer
ri ꝛ succi folioꝝ maluauisci ꝛ succi folioꝝ malue oi
um.ana.x.lilij dom⁹ ꝛ cepe eius ꝛ lilij celestis ꝛ cro
ci oim anā.v.cāfor.iiij.cere faui ꝛ olei ro.ꝛ medulle
cerui ꝛ adipis eius quantū sufficit. Et de illis que
sunt fortitudinis vehementioris ꝛ cōueniūt ei qd ē
minoris caliditatis est ut sumantur limatura eris ꝛ
ferri: ꝛ cōficiantur cū luto aut cuz luto rubeo: deiñ
cōburantur in patella aut furno ꝛ fiant inde trocis-
ci ꝛ seruentur ꝛ administrantur redacti in puluerez
vbi necessaria est exsiccatio aut liniātur cū oleo ro.
Et de hoc genere iterū est illud: comburatur fimus
colūbinus in panno lini donec accendatur ꝛ liniat
cū oleo aliquo: quoniā ē mirabile. Et locis vlce-
ratis conferūt porri elixati aut portulaca cū sauich
ꝛ folia myrti contrita in puluerē redacta. Si autem
fiat inobediens tunc folia alhethil adusta aut folia
algebut adusta. ꝛ si fuerit magis inobediēs illo ad
ministrentur medicine cōsolidantes vlcera malig-
na.

De cōbustiōe aque calide. C.xv.

Quandoq accidit vt effundat olla feruēs:
aut aqua calida sup mēbrum hois ꝛ facit
operationem ignis: ꝛ conuenientius ei est
vt succurratur stati anteq vesicetur cū eis que sūt si
cut sandali ꝛ aqua ro. ꝛ canfora: ꝛ nō dimittant ex-
siccari: imo consequenter adhibeatur oi hora pan-
nus infusus in aqua frigida cōgelata. hoc eni phi
bet ipm vesicari. Et quidā pperant ꝛ rorant desup
aquā oliuarū aut aquā cineris. ꝛ melius est ut terat
qdlibet amboꝝ cū sauic: aut vnguētū de calce. ꝛ ite
rū medicamē factū de fimo columbino predictū ē
mirabile valde. Et vlcera quidē curant cū poris eli
xatis aut exsiccatis cōtritis ꝛ ē melius: ꝛ cū reliquis
que diximus in ca. primo.

De fluxu sanguinis ꝛ retentiōe eius. Ca.xvi.

Iam scitū est in li.i. q quādo sanguis egre
dit a venis nō egredit nisi aut ppter aptio
nē orificioꝝ venarū ppter debilitatē in ve
nis: aut ppter vehemētiā repletiōis: aut ppter mo
tū fortē vsq ad vocē ꝛ saltū: aut ppter vaporē acci
dentē venientem deforis. aut ppter disruptiōem ea-
rū ꝛ ipsarū incisionē per cām primitiuā incidētem
cōtundentē. aut ppter cām corrodentē interi⁹: aut
vehementia motus cū repletione: aut ppter resuda
tionē ab eis ppter raritatē accidentē corpori vena-
rū ꝛ panniculo earum. Et cōuenientior venarum
ad hoc vt currat qd est in ea cū inuenit viam est arte
ria nā corpus eius est mobile: ꝛ qd est i ea quādoq
cōtrahitur: ꝛ quādoq expanditur. Et quādo non
desuper coartatur locus eius post solutionem con
tinuitatis eius: ꝛ inuenit vacuitatez peruenit res ad
emborismū quod noīatur mater sanguinis. Et arte
ria quidē licet sit de illis que noiantur: tamē ē de ill
quoꝝ difficilis est incarnatio. ꝛ multotiens qdē nō
incarnatur arteria ꝛ incarnatur illud qd cōtinet ar
teriā ꝛ coartat supea eā: quare sanguis nō pōt face-
re cursuz supfluū: imo egreditur ex eo aliquid vsq
ad fines cutis quātitas quā capit. Et quādo alleuia
tur cū cōpositione redit ꝛ occultatur sicut accit rup
ture. Et fortasse remanet vena sola sub cute: ꝛ sen-
titur pulsus eius ꝛ ipsius successio. Et multotiens
accidit illud arterijs deintus si rūpuntur preter q
disrūpatur cutis ꝛ congregat sub cute emborisma.
scilicet apostema leue ex sanguine ꝛ ventositate qd
possibile est quiescere cū cōpressione. ꝛ hoc quidem
multotiēs accidit in collo ꝛ inguinibus ꝛ curuatu-
ris per se. ꝛ multotiēs accidit ex causa intriseca aut
ex phlomia. Et multi medicoꝝ existimāt q ois dis
ruptio arteriarū pducit ad matrē sanguinis que q-
dē plurimū fit si incarnetur illud qd est in circuitu
eius ꝛ fiat apostema notū: sed ipsamet nō incarnat
ꝛ res non est ita. Ille quidē qui negauit incarnatio
nē cōtrouersatus ē cū consideratiōe ꝛ experimēto.
Consideratione vero qm vna duarū tunicarū arte
rie est cartilaginosa ꝛ cartilago nō incarnatur. Ex
perimento vero quoniam nō visa est incarnatio. ꝛ
opposuit eis Gal. cū consideratione ꝛ experimēto
Consideratio vero est rethorica: ꝛ eius forma est q
est inter incarnatū sicut caro ꝛ non incarnatū sicut
ossa: quare oz vt sit incarnata sed est difficilis incar
nationis. Et testimoniū quidē quoniā ipse narrauit
se medicasse plures arterias ꝛ fuerunt incarnate. ꝛ
hec quidē est res a qua nos iam expediti sumus.
Nos vero dicemus nunc q dispositio pcessionis
sanguinis a mēbris diuersificatur cuz disrūpuntur
sicut epar ꝛ pulmo. Et de illis sunt a quibus paruz
procedit sanguis. ꝛ in vnaquaq duarū diuisionuz
sunt que sunt timorosa: ꝛ de eis sunt que sunt absq
timore sicut emanatio sanguinis ex pulmone i qua
est timor ꝛ ab vtrisq emanat sanguis plurimus: ꝛ
de illis sunt sicut vesica ꝛ matrix ꝛ renes: ab eis eni
non emanat sanguis plurimus valde sūmatim: im
mo quandoq multiplicatur cū longitudine spacij
ꝛ peruenit ad successiones illaudabiles Et diuersifi
catur dispositio fluxus sanguinis ex arterijs: quo-
niam fit in quibusdā earū difficilis valde timoros⁹
sicut ex arterijs magnis que sunt super manus ꝛ pe
des. ꝛ huiusmodi interficiunt fm plurimū ꝛ non re
tinetur. ꝛ i quibusdam fit facilis sicut in arterijs cra
nei: retentio enim fluxus sanguinis earū est facilis
ꝛ sufficit in eis constrictio sola. ꝛ multotiens quidē
currit ex arterijs puis sanguis: deinde retinet p se.
Et differētia quidē inter sanguinē arterie ꝛ aliaꝝ co
gnoscit: quoniā sanguis arterie egredit cū saltu ꝛ i-
pulsiōe ꝛ ē vehemētioris purpureitatis q ali⁹ neq
declinat ad nigredinez sanguinis vene ꝛ eius essen

tie. Et scias ꝙ oĩs cui accidit euacuatio ⁊ ꝓprie sã-
guinea ⁊ ꝓprie arterialis ⁊ supfluit ⁊ accidit ei spas
mus est malũ. Et similiter si accidit ei singultus est
mortal. Qđ si fuerit syncopis cũ singultu: tũc mors
est festina. Et alienatio ⁊ ꝑmixtio rõnis sunt male.
Quđ si fuerit spasmus: tunc est mortale ꝯm pluri-
mum.

De canone curationis fluxꝰ sanguinis. C. xviij

Portet in curatiõe fluxus sanguinis vt i
cipiat ⁊ retineatur: deinde cures vlcꝰ eius
si fuerit. Et nõ est tibi possibile in eo cuius
causa est fixa ex corrodente ⁊ similibus nisi ita vt au
feratur causa. Et si dispõ nõ tollerat vt auferatur
cã est necessariũ vt retineatur cũ suis retentiuis ⁊ sũt
in causis que sunt ei ⁊ abscindũt sanguinẽ currentẽ
⁊ ille cause sunt scite in libro primo. Verũ ego nar
rabo eas ꝯm modũ festinatiõis. Dico ergo ꝙ iste
cause aut sunt ꝓhibentes in illo illud qđ egreditur
ab exitu: aut sunt aggregantes rẽ de illo aut res. Et
diuisio prima est conuersio ad partẽ aliã que aut fit
cũ attractione ad cõtrariũ preter qđ fiat exitus aliꝰ
sicut ponuntur ventose super epar ⁊ remouet fluxꝰ
san. ex nare dextra: aut ita ꝙ accidit exitus alius si
cut phlobotomat patiẽs fluxũ san. nariũ ex manu
ꝑtinẽti nari phlo͂mia stricta. Retinẽs ãt sine exitu ẽ
illud qđ prohibet motũ sanguis ⁊ eius penetratio
nẽ. Et est aut per cãm igniẽtẽ aut ꝑ cãm stupefacien
tẽ. ⁊ stupefaciẽs quidẽ aut est medicina aut ẽ dispo
sitio corporis sicut in syncopi: ipsa eni multotiẽs re
tinet sanguinẽ. Causa enim retinens sanguinẽ in lo
cis est opilans exitũ aut cũ ligatura aut cũ repulsio
ne ex bucellatõne: aut cũ repulsiõe absqȝ bucellatio
ne: aut escara cũ cauterio: aut medicina cauterizãte
aut cũ congelatione rei retente: aut cũ inuiscatione.
aut cũ incarnatiõe. aut cũ coartatione carnis circũ-
dantis venas: quare opilat ipsũ ⁊ claudit ipsũ clau
sione vehemẽti. Et oȝ ut scias ꝙ quãdo associatur
vulneri apostema cũ quantitate plurima hoc non
est possibile ligare cũ filis neqȝ intromittere licinia
neqȝ strictura laboriosa. ⁊ neqȝ est possibile tunc ni
si administrare glutinationẽ ⁊ stipticitatẽ ⁊ stupefa
ctionẽ ⁊ inspissationeȝ sanguinis. ⁊ si est curatio ex
strictura aut fissura aut propinquitate medicine qñ
est dolor est mala valde. ⁊ oĩs p̄pꝑatio dolorosa ẽ
mala. Et oȝ ut preparatio sit aggregãs duas res qua-
ruȝ vna est defectus doloris. ⁊ altera est refrenatio
partis cursus sanguinis quare nõ adiuuat cũ appẽ
sione ⁊ suspensione ⁊ fiat facilis ꝓcessio sanguinis
⁊ eius exitus. Et cũ ꝓhibent due intentiões declinet
ad leniorẽ ꝯm illud qđ p̄ns est ⁊ propinquiꝰ ad tol
lerandũ in dispositiõe. ⁊ ẽ necessariuȝ ut narremus
modũ eius postq̄ sciueris ꝙ primũ qđ oȝ conside
rare est vt cognoscas an vena sit arteria aut vena ꝑ
signa sua quare agas cũ arteria ⁊ sis sollicitꝰ plusq̄
sollicite ris ⁊ agas cũ vena. Ampliꝰ dicemꝰ ꝙ de
attractiõe vera ad cõtrariũ nõ ad extũ ẽ necesse mẽ
bro cũ fricatione aut ligatione ⁊ strictura aut cũ vẽ
tosis. ⁊ oȝ ut sit mẽbrũ cõicans positũ ex mẽbro co

gnito super extremitatẽ lineę vnius cõtinuitatis inter
ea ambo cũ longitudine ⁊ latitudine. ⁊ eligit de di-
uersificato in situ longitudinis ⁊ latitudinis qđ cũqȝ
amborũ est longinquũ ⁊ dimittit qđ est ꝓpinquũ si
cut fit in duobus lateribꝰ capitis: aut duobus late-
ribus manus. nã longitudo inter ista duo est ꝓpi-
quior q̄ illa ex qua oportet timeri nocumẽtũ cõple
tũ: ⁊ hec res exigit vt rememoremur illud qđ in ea
diximus vbi locuti fuimus in libro primo de cano
nibus euacuationis. ⁊ oportet vt sint extẽsio ⁊ frica
tio ⁊ his similia assidua ex eo qđ ẽ ꝓpinquiꝰ mem
bro secũdo: deinde descẽdatur ab eo. Et oȝ ut non
expectetur in disruptionibꝰ arteriarũ ⁊ ei similium
ꝙ sit hoc artificiũ sufficiens in retinẽdo fluxũ san-
guinis ⁊ adiuuans. ⁊ similiter est iudicium in phlo
botomia lateris cõis longĩqui. Unus aũt duorum
modorũ diuisionis secũde: ⁊ ẽ causa stupefaciẽs, v
bi gratia: vt cibetur ille cuius fluxus sanguinis nari
um multiplicatur: aut aluus ab illo cibis grossi chi-
mi ingrossantibus sanguinẽ sicut sunt lentes ⁊ iuiu
be ⁊ eis similia. Modus aũt secũdus est verbi g̃
tia vt in potu dẽtur stupefaciẽtia. Frigida v̇o expo
nunt corpus frigori ⁊ fortasse accidit syncopis ⁊ re
tinetur fluxus sanguinis. Modus aũt predictus
in diuisione alia ẽ: qm̃ oȝ ut obseruet in eo capitu-
lũ vnũ ⁊ est qm̃ fortasse arteria nõ est vna duarũ q̄
continuantur cordi: imo duorũ laterũ eius ita vt cũ
strinxeris eã inuenies eã firmiorem: imo fortasse cõ
tinuat cũ latere altero ramus alteriꝰ arterie que ac-
cidit in eo. ⁊ adducit ad ea sanguinẽ preter viã quã
strinxisti quare indiges stricturis duabus. Et ante
illud oportet vt cognoscas partẽ que ẽ principium
vene. in quibusdã eni locis est inferius ⁊ in quibus
dã est desuper. ⁊ in quibus est superius sunt sicut in
collo. ⁊ in quibus desuꝑ sunt sicut in coxa ⁊ pedes.
Et quando cognoueris partẽ administra in ea liga
turam ⁊ stricturã. Et de regimine in illo est ut puc-
nias ad extrahendã venã cum vncino ⁊ etiã cũ inci
sione pauce carnis que velat eã ⁊ occultat ipam: de
inde inuolue eã: postea administra medicinas quas
dicemus. Qđ si fuerit pulsatilis tũc melius ẽ ut ve
les eã cũ filis lini. Et similiter si fuerit nõ pulsatilis
verũ tñ multotiẽs eleuat sanguis eius. Cũ ergo fe-
ceris illud: deinde annexueris ei medicinas: tunc di
mitte ligaturã vsqȝ ad diẽ tertiũ ⁊ quartũ tũc. Qđ
si videris medicinã glutinatõem faciẽtẽ adherentẽ
loco eius: tunc nõ eradices eã oino: sed pone in cir
cuitu eius de genere ipsius aliquid qđ madefaciat
ipsam parũper. Qđ si accidat ei processio ex seipo
qñ tu auferes illud qđ est super ipm. tunc tene qđ ẽ
sub loco in via itineris vene ⁊ preme pressione cum
qua fiat securitas de saltu sanguinis ⁊ eradica illđ
qđ eleuatur de eo in loco suo ⁊ ꝑmuta illud cũ alio
Et sit preparatio tua quaȝ facis mẽbro in ista hora
ꝯȝ ꝙ oportet: ⁊ est ut sit orificiũ eius magis imũ q̄
principiũ ita ut quãdo est verbi gratia in inferiori-
bus intestini ⁊ matricis tunc sternat stratũ aliquod
quod eleuet inferiora ⁊ deponat superiora ꝯm ma-

lorẽ elongationem que est ex dolore: deinde dimit
te ipsũ tribus diebus: deinde annecte ei hũc modũ
vsquequo eleuetur sanguis. Refrenatio aũt cũ bu
cellatione nõ est possibilis nisi in arterijs magnis.
Fac ergo liciniũ ex pilis leporis aut tela aranee aut
subtili cotto aut pãno lini veteri: deinde pulueriza
sup ipm medicinas ꝓhibentes sanguinẽ. τ mitte i
ipsam arteriã sicut bucellã: deinde stringe sup ipaz
ligaturã. τ fortasse administrab liciniũ ex pil' lepo
ris solũ τ excusat sollicitudinẽ. Et oportet ut strin
gas strictura adherẽte que nõ separet donec incar
netur. Liciniũ vero ex se natura regit in extractiõe
eius paulatim τ expulsione eius aut alijs ab hoc.
Impletio vero sine bucellatione ẽ vt imponat ver
bi gratia illa res in orificiũ eius τ ligetur desup pre
ter penetrationẽ eius in venas. τ vt retineat cũ eis q̃
sunt sicut puluilli τ proprie spongia τ cũ vittis for
tis stricture stringẽtibus ipm cũ cõuersione strictu
re que ẽ attrahens. Strictura vero prima oz ut sit ꝓ
pe orificium: deinde inuoluatur vadens retro τ sol
ue stricturã gradati. Et scias q strictura puluillorũ
τ vittarũ qñ est debilis venit ex ea nocumentũ stri
cture τ est attractio: τ non ꝓuenit ex ea nocumẽtuz
stricture τ est retentio τ ipletio: oz ergo ut subtiliet i
hoc capitulo. Cũ ergo stringitur strictura bona et
stringitur iterũ ex latere diuerso declinat materia et
resistit attractioni ex strictura. Et nõ oz ut ꝓueniat
cũ strictura τ ꝓhibitione nisi que sit infra dolorem
nisi si illud fuerit necessariũ in primis: deinde molli
fica eã paulati. τ multotiens quidẽ oz ut suas fissu
rã carnis τ colligas labia eius τ vittis tegas. multo
tiens eñi sufficit collectio labiorũ τ positio puluillo
rũ seruat ea colligendo venas ipsorũ. Amplius stri
ge super medicinas puluerizatas rare. Et inclia an
te alguidegi quãdo cõtrahitur vbi coartatur apud
principiũ suũ cũ digitis vnius duarũ manuũ: dein
de annecte ei medicinas τ puluillos apud orificiuz
eius cũ manu altera. Impletio vero cũ refrenatiuis
ꝓuenit: aut cũ strictura implẽtis in facie orificij ei⁹
cũ manu altera nõ cessante retinere donec congelet
sanguis τ fiat ipletio: aut cũ re infrigidante valde q̃
infrigidat sanguinẽ τ congelat ipm in orificio eius
aut ꝓpterea q caro coartat locũ sicut si incidat vẽa
in latitudine τ suspendat ad duo latera in prima vi
ce: quare claudit sup eã caro ex latere ex quo currit
τ hoc nõ fit nisi in loco carnoso. Et multotiẽs qui
dẽ accidit q necessariũ est incidere ramũ extremita
tis vue vt sit introitus eius in profundũ vehemen
tior: deinde ponitur desuper medicine. Et multo
tiẽs accit icarnatio meat⁹ absq3 mře sanguis. Stri
ctura aũt cũ escara fit cũ igne ipo quãdo magnifica
tur timor τ fit cũ medicinis cauterizantib⁹ sicut cal
ce τ flore eris τ generibus dragãti τ generibus ar
senici τ cymino etiã τ similibus τ cũ eo qd est debili
us quãdo puluerizatur super locũ τ stringit τ reti
net. Verũ timor in illo est q escara est velocis eradi
cationis ex se τ ex quolibet resistente ex eruptiõe sã
guinis τ qualibet aliarũ causarũ. τ quãdo cadit esca
ra redit timor nouus. Et ꝓpter illud preceperũt vt
fiat cauteriũ cum ferro vehementer ignito ꝓfunde
ita ut faciat escaras profundas grossas: quaruz ca
sus non sit facilis τ cadant in tempore longo in
quarũ simili caro iam est nata. ex cauterio nãq3 de
bili proueniunt escare debiles que cadunt ex quali
bet causa τ cũ hoc facit accidere saniẽ τ calefacit ve
hementer. Cauteriũ vero forte iplet cũ escaris for
tibus τ remouet rupturã τ detumescere eã facit τ cõ
trahit eã. Et de cauterizantibus bonis tẽperati regi
minis est ut sumatur albugo oui τ aggregetur cum
calce non extincta τ inuoluãtur cum eo pili leporis
aut ei similia τ ponatur sup locũ τ stringat. Et de
bonis peruenientibus ad vltimũ multotiens est vt
sumatur cyminuz τ calx τ ponatur super locum τ
stringãtur: τ quandoq3 superadditur eis colcotar
Et genera draganti in hac summa sũt habẽtia stip
ticitatẽ cũ cauterio. Calx vero est cauterium in quo
nõ est stipticitas de qua sit curandũ. Et illud quod
generatur de escaris cũ cauterio in eo qd h3 stiptici
tatem est longioris fixionis τ profundius: τ succus
fimi asinini τ substantia stercoris asinini sunt de illis
que aggregant ad cauterium acuitatẽ τ glutinatio
nem. Medicine vero retinentes cõglutinatione
sunt sicut gypsum ablutũ τ glutinũ decoctuz τ ami
lum: τ puluis molendini τ gũme τ tus τ resina: et
iterum passe de vuis ipsis. Et rane sunt huius ge
neris fm q dicitur: τ iterum stella senis. Medi
cine vero retinentes cum exsiccatione τ incarnatio
ne sunt sicut aloes τ cortex turis. τ sicut iteriora pas
sularũ vue contrita valde τ galle cum oleo aliquo
τ comburantur: τ quando completur inflammatõ
earum extinguantur: τ papyrus adustus τ resina τ
scoria ferri: τ stercus equi τ stercus asini adustũ: τ ci
nis ossium non ablutorum: quoniam abluta pro
hibent glutinationem τ spongia noua submersa in
oleo aut vino: deinde aduratur τ pili adusti.

De narratione medicinarum simplicium τ cõ
positarũ specierum diuersarum fortium in prohibi
tione fluxus sanguinis. Ca. xviij.

Et de illis que dixit Galie. τ narrauit bene
τ experta sunt post ipsum τ inuenta sunt
plurimi iuuamenti est ut sumatur de col
cotar. xx. τ de minuto ture. xvi. τ de aloe τ glutino
sicco. ana. viij. τ de arsenico. iiij. τ de gypso vehemẽ
ter trito puluerizato vt atomi post cribellationem
xx. curetur cũ eo puluerizãdo sup ipm τ spargẽdo
per locum: quoniam est mirabile. aut sumatur sar
cocolla de mecha τ aloes τ sanguis draconis τ po
natur super licinium τ stringatur: τ aloes τ tus so
lum cũ pilis fm q sciuisti. τ iterum spongia adusta
sicut diximus τ later adustus. sumantur spongia τ
scoria plumbi τ tutia τ aloes: aut sumãtur tus τ alo
es τ sulfur aut tus τ sulfur τ fiat puluis: aut admini
stretur liciniũ cũ albumine oui: aut sumat de colco
tar. xx. de ture aut minuto turis. viij. τ resine. viij. et

de gypso adusto. viij. aut sumaꝫ colcotar ⁊ đ gypso adusto. viij. Aut sumāt colcotar eris vsti ⁊ calcadis ⁊ draganti adusti ptes eq̄les. Et de bonis ad fluxū san. ⁊ ꝓpe ex draganto est vt sumaꝫ aloes ps. i. s. pri mū amboꝝ in corpe graui: ⁊ scdm coꝝ in corpe leni ⁊ corticū turis in corpore graui. ʒ. i. ⁊ turis ipiꝰ gros si pinguis in corpe leni ps. i. sint ꝯtēti sup ea ambo aut sanguis dra. ⁊ sarcocolla conficiantur cū albumine oui ⁊ ponantur super pilos leporis ⁊ preparētur fm locum.

Tractatus tertius de vlceribus.

De sermone vniuersali de vlceribus. Ca. i.

Vlcera generanꝫ a vulneribus ⁊ ab exituris eruptis ⁊ a pustul. ⁊ solutis cōtinuitatis in carne qn̄ facit saniē ⁊ pus noiaꝫ vlcus: ⁊ nō facit pus nisi propterea ꝙ cibꝰ q venit ad ea ꝯuertiꝫ ad corruptionē ꝑpꝫ debilitatē mēbri: ⁊ qn̄ ꝑpꝫ debilitatē suā resoluūtur ad ipm ⁊ attrahunꝫ v̄sus ipm supfluitates mēbroꝝ vicinātiū ei: aut ꝑpꝫ vnguēta mollificātia mēbrum ⁊ linientia ipm cū humiditate sua ⁊ vnctuositate sua. Et qđ est de genere pus subtile noiaꝫ virus: ⁊ qđ est grossum noiatur sordities: ⁊ est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinē decliuis: aut sicut fex. Et virus q̄dem nō generaꝫ nisi ex subtilitate humoꝝ aquosoꝝ ⁊ ipo rum calido: ⁊ sordities generaꝫ ex grossitie humoꝝ Et virus q̄dē multiplicaꝫ cū generatōe apostematū ⁊ virus eget exsiccāte: ⁊ sordities abstergēte. Et vlcera sunt apparētia ⁊ sunt habentia ꝑfunditatem. Et vlcus qđ ꝑfūditatē habet nō euacuaꝫ quin aut iam indurata sit caro circūdans ipm ⁊ noiaꝫ fistula ⁊ est sicut canna penetrans in membꝝ. aut nō induratur aliq̄d ⁊ noiatur abscōsio ⁊ cauerna. Et qn̄qꝫ dicūt q̄dam absconsionē illud qđ elōgatū est sub cute ⁊ separetur ab eo cutis: ⁊ cauernā illud qđ inflectiꝫ sub carne ⁊ dilataꝫ in ea. Dicūt q̄dā imo dilatatū est cauerna ⁊ strictū ꝑfundū fistula: ⁊ nō est ꝯtrarietas in noiatione. Et qn̄ est durities sup vlcus apparēs nominatur vlcus ostracinū. Et fistula q̄dē mala est illa que nō sentit: ⁊ fm quantitatē elōgationis eiꝰ a sensu erit eiꝰ malitia. Et de ipsa q̄dā est equalꝫ: ⁊ de ea est quedaꝫ obliqua. Et que vadit ad neruū dolet vehementer: ⁊ proprie qn̄ tangit eius inferius cū tenta. ⁊ fortasse difficil fit opatio illius membri: ⁊ est humiditas subtilis tenuis sicut fit illa que peruenit ad os. Et qn̄ peruenit ad ligamentū: est illud qđ currit propinquū illis. Verū dolor in ossuosa ⁊ ligmētali fortasse nō magnificaꝫ. Et humiditas que vadit ad os est subtilior ⁊ decliuior ad citrinitatē: ⁊ ex ꝑueniēte ad venas ⁊ arterias multotiens egrediꝫ fex. ⁊ qn̄qꝫ si fuerit tendens ad venā sanguis plurimꝰ ⁊ ad arteriam saguis subalbidus cū fluxu sanguinis ⁊ ꝑcessione: Et ex ea que peruenit ad carnem currit humiditas viscosa grossa turbida cruda. Et multotiēs sunt fistule orificia plurima cuius esse ambigiꝫ ⁊ nō scitur an sit fistula vna. Et multotiens effunditur in quoddaꝫ orificiorū eius humiditas habens tincturam: ⁊ tunc si fuerit fistula vna egreditur ex orificijs alijs color vnus qui est fistule. s. diuersus albus ⁊ tenebrosus ⁊ alius. Et vlcera quidem diuiduntur in speciebus diuisionū: ⁊ dicitur ꝙ vlcerum quedam sunt que sunt dolorosa: ⁊ quedam sunt que sunt priuata dolore: ⁊ quedam sunt apostemosa: ⁊ quedam sunt priuata apostemate: ⁊ quedam sunt munda: et quedam sunt immūda. ⁊ immūda quidem propterea ꝙ in eis superfluit humor plurimus ⁊ humiditas copiosa q̄uis non sint mala. Et de eis sunt sordida ⁊ de eis sunt minorata: ⁊ de vlceribus sunt putrida. Et de rebus magis nociuis eis sunt meridies ⁊ humiditas aeris cū caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosiua: ⁊ de eis sunt ambulatiua: ⁊ de eis sunt mollia aut dura: aut frigida aut calida. ⁊ mollia sunt de vlceribꝰ facientibꝰ cadere pilos ab eo qđ sequiꝫ ea. Et sunt qn̄qꝫ de vlceribꝰ q̄dā resudantia ex quibꝰ resudat virꝰ citrinū calꝫ. Et fortasse ē calꝫ ꝯburēs qđ ē in circuitu eiꝰ ⁊ ē malū mortificās. Et de eis sūt difficilis consolidationis. Et putrefactio est preter corrosionem: quod si fuerit: erunt ambe ambulatiue. Et fortasse corrodens est corrodens illud quod ꝯtinuatur ei proprie propter acuitatem absqꝫ putrefactione. ⁊ neqꝫ est se. omnino. Verum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur se. aut non separatur ab eo. Et Gal. quidē nominauit huiusmodi vlcera corrosiua ignē ꝑsicū ⁊ formicā ambulatiuam. ⁊ post vlcus putrefactū est cōpositū ex vlcere ⁊ ex egritudine putrefacta: ⁊ vnicuiqꝫ coꝝ ē dispositō Et vlcera q̄dē dura incipiētia ire v̄sus viriditatē ⁊ nigredinem sūt mala: ⁊ vlcera frigida sūt mollia alba q̄escētia ꝑpter medicinas calefaciētes: ⁊ calida ad rubedinē decliuia delectanꝫ frigore. Et qn̄ vlceribꝰ malis associaꝫ color corporis malus sicut albus plumbeus aut citrinꝰ: tūc illud ē significatio sup corruptōꝫ ꝯplonis epatis ⁊ corruptionē sanguinis qui venit ad vlcus q̄re sit difficilis eius consolidatio. Et vlceꝝ quidem quoꝝ radices sunt acute ⁊ cum quibus est pruritus supfluitates sunt acute: ⁊ quoruꝫ radices sunt late albe pauci pruritus coꝝ complexiones sunt frigide. Et vlcera generata successione egritudinuꝫ sunt mala: quoniā natura expellit ad ea residuuꝫ corruptionis superfluitatuꝫ. Et vlcera deijcientia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala. Et meliores significationes significantes salutem vlceꝝ ⁊ vulneruꝫ sunt cum succedentia coꝝ decliuia sunt ad saniem. Et dicitur in signis mortis velocis cuꝫ sunt homini apostēata ⁊ vlcera leuia ⁊ destruitur ei ratio moriꝫ. Et malignoꝝ quidem vlcerum cause sunt quandoqꝫ vulnera obuiantia superfluitatibꝰ malignis corporis aut regimine corrupto: ⁊ quandoqꝫ sunt sequentia pustulas malas quare fiunt ab eis festinantia ad vlcerationem post pustulas. Et significāt malignitateꝫ vlceris eius putrefactio ⁊ ipsius ambulatio ⁊ corruptio eius quod est in ipsius circuitu et difficul-

tas sanationis in seipso cū rectificatione curationis exhibite ei. Et meliores significationes significātes salutē vlcerū τ vulnerū sunt cū in successionib⁹ eoꝝ est sanies que est cū medicina faciente pus τ ex operatione nature. illa eni operatio nature est ſm cursum naturalē τ nō generatur sanies nisi a digestione naturali. Et nō associatur ei malū ex accidentib⁹ vlceꝝ maloꝝ: τ ppē sanies laudabilis alba lenis equal' que consecuta est complementū digestionis. τ neqꝫ associatur ei fetor cū i ea nō sit putrefactio: τ fortasse nō euacuatur a fetore paruo sanies cui accidit cum adiutorio caliditatis innate τ alterius extranee. Et nos quidē iam locuti fuim⁹ de sanie in locis alijs.

Ulcera autē que accidere faciunt spasmū τ vlcera putrefcā scrofulosa τ algeronati τ corrosiua τ cancerosa τ que eoꝝ cursu currūt sunt in quib⁹ nō generatur sanies: immo quando apparet in vlcere sanies τ apostema est signum bonum cum quo non timetur spasmus τ permixtio rationis τ his similia. Quis sint in loco qđ facit illud necessariū sicut sunt membra posteriora τ anteriora nisi res ptransierit terminū. Qđ si apā occultetur subito τ redeat non resoluet p pus aut ei similia. Amplius sunt vicinantia membris neruosis sicut vlcera dorsalia qm̄ sunt in vicinitate dorsi τ nuche: τ vlcera que cadūt in anteriore parte coxe τ genu: qm̄ ipsa iterū sunt sicut lacerti neruosi in quibus res cōuertitur ad spasmū et pmixtionē ratōnis etiam. Si autē euenit in mēbris neruosis plimū quoꝝ est in antecedēte extensionis corporis timetur: aut cursus sanguinis si ceciderit in medietate inferiori extēsionis. silr timet ex eis qñqꝫ pmixtio ratiōis: τ timetur ꝙ cadit pleuresis τ saniositas post ipsam: aut ꝙ pueniat sputū san. si ceciderit in medietate supiore ei⁹. τ tu iam sciuisti intentionē saniositatis in pectore ex libro tertio. Et qñqꝫ timetur in eis iterū pmixtio rationis. Et de signis bonis in vlceribus est vt in circuitu eoꝝ nascātur pili q ceciderūt. Et corpora susceptibiliora curatōis vlcerū sunt q̄ sunt meliores cōplexionis τ paucioris humiditatis supflue cū inuentione sanguinis boni in eis. Illa vero que sunt multe humiditatis aut siccitatis sunt tarde suscipientes rectificationē vlcerum. Quis humida; sicut infantiū sint susceptibiliora q̄ sicca sicut senū: τ ppē qm̄ cōplexio est radical' sicca puata sanguine mūdo τ accidentalis humida mollis sicut in senibus iterū. Et ppt illud iterū fit in hydropisis curatio vlcerū eoꝝ difficil: τ in pregnātib⁹ iterū propter retentionē supfluitatū earū propterea ꝙ ipsarū menstrua retinent. Sed in senib⁹ nō sanātur eoꝝ vlcera propter illud τ propter paucitatē sanguinis eoꝝ boni. Et qñqꝫ sanantur vlcera: deinde rescinduntur: qm̄ nō generat in eis caro nisi ante mūdificationē. qm̄ ergo retinet in eo supfluitas nō mūda: oportet inde vt corrūpatur ꝯtinuitas, pueniēs secundo. Et qñqꝫ existimantur fistule propterea ꝙ accidit eis dispositio exsiccationis τ retentōis, phibentis respirationē ꝙ ipse sunt sanate: qm̄ earū dispositio est similis saluti sicut dixim⁹; deinde rescindūtur propter quemlibet motū τ cōmotionem τ tussim τ offensionē τ malitiam iacendi τ alia. Et de vlcerib⁹ in quibus nascitur caro: quedam sunt in quibus nascitur caro addita: τ quedam in quibus nascitur illud. Et illa in quib⁹ generatur caro addita: sunt illa in qb⁹ fit festinatio nascētie carnis añ mūdificatōeꝫ. Et illa in quib⁹ nō nascit illud: sūt illa in quibus nō nascitur caro nisi post mundificationē. Cū ergo prolongatur spaciū vlceris τ corroditur τ putrefit τ destruitur de substantia eius res plima: tunc nō expectatur consolidatio ei⁹ nisi ſm pfundū. Et ppric qm̄ vlcus ē antiquū retinēs spacio anni: τ ppē qm̄ est disruptum τ incipit ex eo disruptio. s. fistula. Et antiquū necesse est vt educat os ex ossib⁹ que ei sunt vicina. Et vlcera quidem melancholica nō sanantur nisi ab eis auferatur tota eoꝝ corruptio vsqꝫ ad carnē τ ossa sana. Et cause que cū accidunt corrumpūt vlcera sūt debilitas virtutis membri: quare recipiūt omnē materiam. τ malitia cōplexionis membri: et malitia eius qđ aduenit ei de sanguine aut in qualitate aut in quātitate. In qualitate vero plurimū ei⁹ est propter malitiam cōplexionis epatis: τ color est in eo decliuis ad albedinē plumbeam aut citrinitatem: aut propter splenē: τ est color ad nigredinē τ alterationē decliuis τ lentiginositatē: quare est cū eo malitia omniū humoꝝ in corpe. Et huiusmodi quidem preter hoc ꝙ ex ipso non acquiritur qđ cōuertatur in carnē nocet p illud qđ conuertitur ad ipm de superfluitatibus. In quantitate vero qr additur aut diminuitur: quare nō inuenitur cū quo caro vlceris generetur. Et est vlcus clarū mundū properās ad escaram: τ nescitur si est corpus mūdū pauci sanguinis: aut est ppter ostracositatē que accidit parieti ei⁹ τ margini ipsius: aut propter dilationē venarū q̄ adueniūt ei: aut ppē corruptionē eius incipiētem ꝯsus tenebrositatē τ viriditatē τ nigredinē: aut ppt membrū male complexionis quod vicinatur ei. Et vlcera quidem praue curationis τ eis similia sunt in tereficientia infantes nō tollerantes vehementiā dolorum τ vlcerū τ difficultatē curationis eoꝝ τ ipsoꝝ prauitatem.

De canone curatōis vlceꝝ. Ca. ij.

Scias ꝙ oīa vlcera indigent exsiccatōe quedam preter facta ex attritione lacertorum τ ipsoꝝ contusione. Ista eni indigent in primis vt mollificētur τ humectentur. Et cū hoc ꝙ indigent vlcera in dominantiore dispositionū exsiccatione indigent qñqꝫ dispositionibus alijs mundificatōnis τ abstersionis τ alioꝝ consequentib⁹, vlcera preter ipsa vlcera. Et quanto plus est vlcus maius τ pfundius indiget exsiccatione vehemētiore: τ vt aggregētur labia eius vehemētiore pscrutatione: τ fortasse est tibi necessariū suere ea. Et cōsidera ex dispositionibus necessitatis ad pscrutandū in illo τ eis similib⁹ illud qđ dixim⁹ in capitulo vulnerū. Et scias ꝙ vlcera fortasse indigent in curationib⁹ suis administratione medicinarū: quarū quedam sunt currentes penetrantes τ que inijciant pfundantes: τ tūc

necessariū est vt sint vnguenta ⁊ eis silia: q̄re oportet tūc vt sit illud qđ apparet humidū: ⁊ qđ occultū est siccū: ⁊ ꝓpe in illis q̄ sunt ad fistulam oportet vt sit siccitas orificiorꝫ eiꝰ vincēs humiditatē substātie eiꝰ vehemēter. Et est quidē qn̄qꝫ necessariū vt carū medicine ꝑmisceant̄ cū eo qđ currit vt fiant viscose adherentes. scias ergo illud iterū in eis. Et scias q̄ vlcera indigent ligaturis ⁊ strictura ꝓpt̄ tres modos Quorꝫ vnus est vt currat sordities: q̄re oportet vt sit fortitudo stricture eius apud eiꝰ orificiū vt ipsius expressio bona fiat. Et secūdus est vt seruet̄ medicamē incarnatiuū sup vlcus ⁊ non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationē labiorꝫ ⁊ oportet vt nō sit strictura i ip̄o moll' ap̄ d̄uo labia: imo cōplicata cōplicatione vehementi. ⁊ non oportet vt cū ligatura ꝑueniatur ad lesionē ita vt apostemetur Et oportet vt sit adiuuans in ꝓhibendo apostema: qm̄ nō est possibile cū apostemate vt curetur vlcus: Et si non est tibi possibile vt ꝓhibeas ⁊ apparet apostema: tunc occupatus sis cū apostemate ⁊ cura eiꝰ quodcūqꝫ apostema fuerit cū obseruatione ipsiꝰ vlceris vsqꝫquo sepaueris ex curatione apostematis: ⁊ tunc remanebit sola obseruatio vlceris. Et silr̄ qm̄ corrūpitur qđ est in circuitu vlceris ⁊ viridescit ⁊ nigrescit: cura illud cū scalpellatione ⁊ extractione sanguinis: etsi etiam cum vētosis: deinde adhere ei spōgiam siccā: postea medicinas exsiccātes. Et cū sepat̄ vlcus aut inuenis vlcus purū: tūc oportet vt obserues in primis an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur aut nō effundatur: imo iam sit abscisuꝫ. Qđ si nihil effundatur ad ip̄m sit intentio tua in medicando ip̄m. ⁊ si aliquid effundatur ad ip̄m sis sollicitus in eo qđ ad ip̄m effunditur ex phlobotomia aut solutione ventris aut vomitu: qm̄ vomitꝰ qn̄qꝫ confert etiam in hoc: ⁊ Hyp. testificat̄ de eo. Et si in vlceribꝰ fuerint frusta ossiū ⁊ panniculi aut alia: nō properes in extrahendo ea: sed fac illud qđ diximꝰ in ca. ossiū. Et ꝑmū quidē quod oꝫ te preparare de esse vlceris est apertio cū medicinis suis: deinde mūdificatio cū medicinis suis: deinde nascētia carnis ⁊ consolidatio. Et si inueneris vlcus mundū equale qđ non habet ꝓfunditatē: tunc ꝯsolidatio tm̄ fiat cū eo qđ non habet mordicationē. In sordidis v̄o necessariū est abstergens mordicans. Et in ꝑmis cū nō curātur indigēt mordicatione: qm̄ sensus nō sentit ipsuꝫ: deinde gradatim ꝑueniatur ad illud qđ est leuioris mordicationis vsqꝫquo sentiat̄ hora nascentie carnis. Et caue in omnibus illis ne dolere facias quantū potes: ⁊ proprie qm̄ est illic caliditas et inflāmatio. Et oportet vt remoueas causas ꝓhibentes a consolidatione: ⁊ sunt cause quas numerauimus ⁊ diximus que declinant cū vlcere ad malitiaꝫ nam si tu curaueris eas in primis nō eris vacās ad curationē vlcerū sicut oportet: imo nō erit tibi possibile. Et multotiens quidem rectificata est cōplexio mēbri ⁊ sufficit in rectificatione vlceris: ⁊ multotiēs est vlcus molle sup qđ oritur caro mala que est in se ipsa ad rubedinē ⁊ calefactionē decliuis: ergo curet̄ cū epithimatibꝰ infrigidantibꝰ carnem circūdanteꝫ ip̄m sicut succus solatri cū bolo ar. ⁊ aceto. ⁊ epithimata de sandalis ⁊ canfora infrigidata cū niue: q̄re nō cessat ꝯsolidari vulnus ⁊ cōstringi: Et oportet vt in vlceribus dolorosis q̄ sunt vehementis doloris sis occupatus in primis in sedando dolorē ⁊ illud cū mollificatiuis que tu scis proculdubio: ⁊ q̄uis sint ꝯtraria vlceri. verūtamen cū non sedatur dolor n̄ ꝑpat̄ nob vt cureniꝰ: cū ergo sedauerimꝰ ꝯseq̄mur Et vlcera q̄dē sordida indigēt vt mūdentur: ⁊ sūt illa quorꝫ humiditas ⁊ qđ ex eis currit est plimū. Et forsitan mūdificant̄ cū melle: ⁊ fortasse mūdificāt̄ cū pulueribꝰ ⁊ vnguētis. Et qm̄ nō mūdificant̄ nō est possibile vt obuiet eis medicamen purū vsqꝫ ad corpus eorꝫ: ⁊ ꝓpe pulueres: quare oportet vt mūdificent̄ deinde nascatur caro: ⁊ in mūdificante quidē est abstersio plus sicut sciuisti ante. Et fortasse oritur caro mala: quare est necessariū vt corrodat̄ cū medicamine acuto ⁊ liniatur deforis cū infrigidantibus: deinde eradicetur cuꝫ eo quo eradicatur escara: deinde curetur. Et medicamen quidem vnū ꝑm quedam corpora facit nasci carnē ⁊ ꝑm quedam eorū est corrosiuū vehemētis abstersionis cū corpora illa sint leuia valde: aut est ꝑm quedam eorꝫ nō abstergens neqꝫ faciens nasci: ⁊ propter illud eget medicamen vt cōfortetur aut frangendo cōmixtionem eius aut minuendo eius vnctuositatē: aut iniungēdo ei medicamen aliud in quo sint exsiccatio ⁊ abstersio. ⁊ in corpore alio est per comparationē ad ipsum corrosiuū indigens vt minuatur de pōdere eius aut addatur in vnctuositate eius aut adiungantur ei stiptica aliq̄ Digniora ergo vlcera vt cōfortetur eorū medicamē sunt illa quorū difficilis est consolidatio. Et de illis que sunt necessaria est vt dimittatur medicamē sup vlcus tribus diebus deinde dissoluatur. nam si ip̄ꝫ tunc nō operatū fuerit nō faciet suam operationē. Et oportet vt elongetur oleū quodlibet ab vlceribꝰ q̄ si fuerit necessariū: tunc oleum de kerua ⁊ oleum myrtinū ⁊ oleū masticinū. Et cū ibi nō est nisi vlcus tunc oportet vt alleuietur in sensibili membrorū nō tollerantiū ipsum ⁊ caueatur a doloratione eius cū medicamento forti In illo vero qui est parui sensus nō abstineat a necessaria medicatione. Et intrinseca quidē ⁊ sublimia ꝑciosa ⁊ multi iuuamēti ⁊ suscipiētia nocumēta velocit̄ sūt de ca. sensibili. ⁊ indicio eiꝰ ⁊ eorꝫ ꝯtraria sunt de ca. insensibili: aut quorꝫ sensus est debilis. ⁊ ꝓpt̄ huiusmodi cām nō sufferūt vlcera intrinseca ea que sunt sicut flos eris ⁊ eis silia: ⁊ ꝓꝑe ea que bibunt̄: ⁊ indigent illis que faciūt glutinatōnem plus sicut dragagantū ⁊ gūmi. ⁊ illa quibꝰ clistericatur indigent eo qđ est int̄ duas res. Et de illis q̄ recta sunt in curatōe vlcerū est vt quieta sint membra eorꝫ ⁊ nō moueātur ⁊ si mouent̄ in ꝑncipio motu ꝑuo minꝰ nocumentū est q̄ꝫ si moueant̄ post principiū motu laborioso: ⁊ ꝓꝑe in corpore malorꝫ humorū. Et oportꝫ vt timeat̄ in vlceribꝰ q̄ cadat ex vicinitate eorꝫ incarnatio inter duo mēbra vicinantia sicut adherētia q̄ accidit int̄ palpebrā ⁊ oculū ⁊ int̄

duas palpebras ⁊ inter duos digitos. Et cauerne ⁊
absconsiones sunt velocis ꝯuersionis ad fistulas.
Et vlcera quidé vicinantia arterijs ⁊ venis magnis
ꝓducunt ad apostema illud quod vicinatur eis de
carne molli sicut testiculi ⁊ subascelle ⁊ qḋ est post au-
rem sicut perducit scabies ⁊ eis silia de illisque dixi
mus ꝓpter illam eandem cām: ⁊ proprie qñ corpꝰ est
plenū mala supfluitate: ⁊ tunc quidem vehemēs fit
dolor ⁊ peruenit ad vlcus: quare oportꝫ vt curetur
illud cū mundificatione corporis ⁊ cū eo qḋ est di-
ctū in ca. eiꝰ. Et dū mundificatur apostema nó spe
ratur eius curatio. Et est necessariuꝫ in huiusmodi
vt tuearis vlcus ex nocumento cū basilicō ⁊ ei simi
libꝰ si corpus fuerit mundificatū: ⁊ ponas inter ipm
⁊ inter membrū qḋ distinguat ⁊ ꝓhibeat nocumen-
tū ꝑuenire ad vlcus in omni dispositione. Et opor-
tet vt audias sermoné ꝯmunem ⁊ est ꝙ de illis que
sunt necessaria est vt sit illud quo curatur vlcus aut
ꝯueniens aut incōueniens. Et conueniens licꝫ non
conferat in dispositione tñ nó associat ei nocumen-
tū. Et incōuenientie diuersificatio aut est qm̄ ipsuꝫ
est debilius ⁊ significat illud additio eius qḋ est con
trariū ei qḋ ex ipso expectat̃ de exsiccatione aut mū-
dificatione aut alijs preter corruptioneꝫ aliam: q̄re
oportet vt addatur in virtute eius: aut est diuersitas
ꝓpter modos alios sicut quia ipsum calefacit vltra q̄ꝫ
nece sit ei q̄re facit accidere rubediné ⁊ inflāmationé
quapropter oportet vt minuat̃ de fortitudine eiꝰ ⁊ ex-
tinguat̃ de inflāmatione eiꝰ cū emplastro infrigidā-
te: aut declinat cū eo ad nigrediné ⁊ obfuscationeꝫ
quare scitur ꝙ infrigidat ipm aut nó calefacit ipm
mēsura qua indiget: ergo oportet vt addatur in vir
tute calefactōis eius: Aut mollificat ipm quare indi
get vt addatur in virtute stiptici ⁊ exsiccatiuoꝝ sicut
sūt balaustie ⁊ galle ⁊ ei silia que exsiccant vt succur
ratur cū exsiccatione eoꝝ de illis de quibꝰ diximus
tibi: Aut corrodat ⁊ ꝓfundat ipm sicut ostensum est
q̄re oportet vt frāgat̃ fortitudo abstersiōis. Et mul
totiens q̄dé nó ꝯuenit medicamé ꝓpterea ꝙ ꝯplexio
infirmi é supflua i capitulo eiꝰ cuiꝰ medicamé opor
tet esse fortiꝰ in ꝯtrahēdo illud capitulū adeo donec
reducat ipm ad ꝯplexioné suā: aut debil' in capitu-
lo ꝯueniēte ei.

De curatōe vlcerū virulentoꝝ.

N Ecessariū est vt in eis admistrent̃ medicine
exsiccatiue vt mundificet̃ virus: deinde sit
occupatio in nascētia carnis. Qḋ si fuerit
molliā: tūc admistrent̃ sup ea medicine ad faciendū
nasci eoꝝ ꝓfunditaté ⁊ ipsoꝝ margines propter de-
bilitaté corpoꝝ illoꝝ vlcerū: sed oportet vt exsiccent̃
in primis deinde administrent̃. Et cū tu administra
ueris medicamé ⁊ nó inueneris humiditaté minui
aut videris eam augeri: tunc scias ꝙ medicamé ꝺm
illud corpus nó est exsiccatiuū: quare adde in cōfor
tatione eius ⁊ ipsius exsiccatione ⁊ adiuua ipm cuꝫ
abstersiōe pauca sicut est mel verbigratia: ⁊ medici
nis stipticis sicut sunt balaustie ⁊ alumen. ⁊ minora
de virtute olei ⁊ pone ipsum oleū in quo sit exsicca-
tio. Quod si videtur vlcus iam superfluere iterū in
exsiccatione: tunc minue de virtutibus omnibus .s.
exsiccatione ⁊ abstersione ⁊ stipticitate: ⁊ serua hoc
ꝓceptū in medicinis facientibus nasci carné vlcerū
Et nó faciat te errare quidam ⁊ est vt sit medicamé
magis abstersiuū q̄ꝫ oportet: q̄re corrodit membrū
⁊ resoluit carnositaté eiꝰ ad humiditatem currētem
quā existimas virus ⁊ addis in virtute abstersionis
Et huiusmodi quidé medicamen ponit vlcus pro
fundius ⁊ calidius ⁊ magis simile cū apostemoso ⁊
sentit infirmus mordicationé manifestaꝫ: ⁊ scias ꝙ
medicinarū exsiccantiū vlcera quedam sunt q̄ sunt
vehementis infrigidationis sicut hyusquiamū al-
bum ⁊ opium ⁊ radix mandragore. Et quedā sunt
vehementis calefactionis sicut resina ⁊ pix: quare ti
bi inest vt temperes vnam earuꝫ cū alia. ⁊ ꝺm oppo
sitionem alicuius cōplexionum particularium. Et
medicine quidem mundificantes virus sunt iste me
dicine exsiccatiue sicut alumē ⁊ galle ⁊ cortices gra-
natorū ⁊ cortex turis ⁊ merdasengi ⁊ farina ordei et
eius sauich ⁊ flores papaueris ruffi ⁊ folia arboris
culicū. Cū ergo fit emplastrum cum folijs nucis re
centis ⁊ fit emplastrum cum nuce sicut est aut deco
cta cum vino confert valde ⁊ exsiccat humiditates
absq; nocumento. Emplastrum bonuꝫ: Sumatur
merdasengi ⁊ imbibatur aceto vice vna ⁊ vice alia
oleo donec albescat: deinde sumāt̃ antimonij ⁊ cal-
cucecaumenō ⁊ venarum ⁊ gallarum ⁊ balaustiarū
⁊ san. dra. ⁊ aluminis ⁊ climie argenti omniū par-
tes equales: terantur bene ⁊ sit de vnoquoq; vi. ps
eius quod preparatū est de merdasengi: ⁊ misceant-
tur omnia: ⁊ administrent̃ medicine quas dicemus
in antidotario in vlceribus profundis. ⁊ de illis est
aqua maris. Aqua vero aluminis abluit ⁊ repercu
tit ⁊ exsiccat. Et omnes iste medicine predicte nunc
nocēt si cū vlcere est apostema: ⁊ aqua in qua deco
cta sunt ciperi est bona ad exsiccationé. Et decoctio
myrobal. citri. ⁊ bellyricorū ⁊ emblicoꝝ. ⁊ decoctio
cetarach ⁊ folia asedre sūt bona in illo.

De curatōe vlcerū sordidoꝝ. Ca. iiij.

O Portet vt in eis admistrent̃ medicine ab
stergentes: ⁊ incipiatur in primis ab eo qḋ
est fortis mordicatōnis ꝺm ꝙ diximus in
canone: deinde gradatim ꝑueniatur ad illud qḋ est
sicut tapsia ⁊ aristologia cū melle ⁊ pauco aceto. Et
iteꝝ glutinum albotin cum equali mensura sui olei
ros. aut butyri: ⁊ iterū radix lilij cum melle: ⁊ iteruꝫ
farina herbi ⁊ herba oppoponaci. Et de compo
sitis emplastrum indum: ⁊ vnguenta viridia omnia
cū flore eris: ⁊ simplicia aut permixta cū ammonia
co ⁊ similibus: ⁊ emplastra corticalia ⁊ emplastra fa
ctā cū farina herbi: ⁊ emplastruꝫ de sale. Et trociscꝰ
niger ⁊ trociscꝰ viridis. Et medicine ex exsiccatiuis
sumāt̃ fecis olei ⁊ mell' ⁊ aluminis iameni ptes eq̄les.
⁊ sumant̃ ceruse ⁊ polij ptes eq̄les. Et qñ vehemēs
fit sordities sumat̃ prassiū cū melle. Et de emplastri
bonis sunt oliue salite. Et qñq; accidit necessitas h
iterū admistrādi aliquid de currentibus quo ablua

tur ſm̄ ꝙ dicemus in ca. ꝓfundorū ⁊ omnia ledūt ea ſi fuerit apoſtema.

De cura vlcerum ꝓfundoꝝ ⁊ cauernarum et abſconſionum Ca. v.

i Sta indigent in curatione ſua ut carne replcantur. Et illud quidē non fit niſi cum vbertate cibi ⁊ ſāguinis. Et ſunt neceſſarie in hoc medicine vehemētis exſiccatiōis ⁊ mūdificationis ſimul. Et oꝫ ut ſit ſitus eoꝝ talis ne in eis retineat virus: imo currat ⁊ ſi inuenis hūc ſitū cōuenientē ⁊ ē in eo radix vlceris mēbri ad ſuperiora ⁊ orificiū eius ad inferiora tūc iſte eſt. Qđ ſi fuerit diuerſum illius ⁊ fuerit poſſibile hōi ut alteret ſitū ꝓfūdi cū eo qđ poteſt facere de ꝑparatione ⁊ alteratōe naturali faciat. Et ſi nō eſt ei poſſibile nō eſt excuſatio qn ſecet vlcꝰ vſqꝫ ad radicē ſuā ſectione exqſitiſſima que nō reliquat cauernā: aut qn fiat ut accidat curſus aut meatus in radice ſua pret eius orificiū talis ut recipiat ſalutē. Et obſeruet in hoc diſpoſitio mēbri: ⁊ an accidat ei timor ex illo. Cū ergo factū fuerit illud ſtringat vlcꝰ cū ligatura incipiendo ab orificio eiꝰ: ⁊ perueniēdo ad radicē a qua detectio facta ē. ⁊ in ꝑncipio ecōtrario illius: ⁊ ponat ſtrictura in parte ſuperiore in duobꝰ modis ſimul. Et nō oꝫ ut ꝑueniat cū ligatura ad dolorē. Et qñ nō eſt tibi poſſibile ut ſcindas adminiſtra ablutionē ⁊ intromitte tētas faciētes naſci ⁊ mūdificātes quarū mundificatio nō deſtruit eiꝰ natiuitatē ꝓpter virtutē duarum rerū in eis. Et nos qdē iam experti fuimꝰ emplaſtrum apoſtolicon ⁊ fuit bonū vltimū conferēs per medicationē: ⁊ centaurea qñ ab ea implet ē mirabilis valde: deinde ſufoton: poſtea ireos: deinde farina herbi. Et abſconſionibꝰ qñ non ſuccurritur nō adheret cutis cōglutinatiōe bona. Verū eſt poſſibile ut exſiccet cutis ita ut cōglutinet cōglutinatione ſiſi ſane. Et vlcera qdem ꝓfunda ⁊ abſconſiōes ⁊ cauernas nō mūdificāt medicine mūdificatione vltima: neqꝫ faciūt in eis naſci carnē niſi fiant currētes lauantes q̄ in ea inijciūtur cū iniectorijs: aut mittūtur cū tētis ⁊ ꝓpe quando eoꝝ figura nō eſt figura in mundificatione quorū ſufficiāt ꝑpatio ⁊ expreſſio ligature ſm̄ ꝙ oñdimus. Et mel qdē eſt ex lauatiuis ⁊ ꝓpe mixtū cū vino. ⁊ in aqua cineris eſt ablutio fortis quā non ſuffert qđ ex vlceribꝰ parū eſt ſordidum. Et aqua maris ꝓpinqua ē illi qm̄ ipa lauat ⁊ exſiccat. Et aqua aluminoſa ē lauatiua ⁊ cū hoc ē ꝓhibitiua eius qđ attrahit ad mēbrū: ⁊ qñ ē apoſtema nō cōuenit aliqd de illis neqꝫ vinum. Et oꝫ ut ponant ſup iſta vlcera ſupra medicinas in ligaturis carū panni liniti ex eis quibus indiget mēbrū in rectificatione ſue cōplexiōis ⁊ qbus indiget ad rectificādū emplaſtris q̄ interius adminiſtrātur ⁊ ſup orificiū vlceris pānus alius linitꝰ cū eo quod oportet ex medicamine. Et ſignificatio ꝙ ipm̄ conglutinat eſt paucitas eiꝰ qđ currit ⁊ deſcenſio eiꝰ ad inferiora. Et fortaſſe exꝑmunt ab eo cum ligatura ⁊ virtute medicine hūiditates plurime ſubito: deīde exſiccatur ⁊ conglutinatur.

De curatione vermium vlcerum Ca. vi.

d Ex rebus conferētibus ad illud ē ſuccꝰ calamēti fluuialis: ⁊ medicine quas diximꝰ in ca. vermiū auris in libro tertio.

De naſcentia carnis in vlceribus Ca. vij.

o Portet aūt non creſcat caro donec mundificetur aut trahat ad ipm̄ nutrimentum ſi minoratur ⁊ non peruenit ad ipſum. Cū ergo mundificata ē tunc elongetur omne mordicatiuum ⁊ abſterſiuum cum fortitudine qualiacūqꝫ ſint vlcera ⁊ vbicūqꝫ ſint. Et oportet ut in adminiſtratione obſeruētur medicinarum faciētiū naſci carnē ꝑcepta predicta de eo quod oportet ex ſuꝑfluitate humiditatis: aut ſuꝑfluitate exſiccationis. fac ergo illud quod diximus in ca. vlcerū virulentorum ⁊ non inquantum remanent vlcera humida: aut fuerint ſicca exſiccatione vehementi: imo quantum ad carnem que creatur cum eſt vehementis humiditatis: aut pauce exſiccationis. Et de illis que minorāt exſiccationem eius eſt additio in cera eius ⁊ ipſius oleo ſi eſt emplaſtrum. Et de eis que addunt in eiꝰ exſiccatione eſt ut ingroſſetur ⁊ inſpiſſetur ⁊ minoretur eius vnctuoſitas ⁊ multitudo medicinarū: aut addatur in eis ſicut mel. Et creatio quidem carnis in eis cum emplaſtris conuenientior eſt ⁊ tardior ⁊ cum pulueribus difficilior ⁊ velocior. ⁊ qñqꝫ induratur caro ⁊ ē tunc de rectificatione ut puluerizētur pulueres ⁊ circūdetur cū emplaſtris ⁊ vino ⁊ ꝓprie ſtiptico. Medicamen bonū ad omnia vlcera cū eo qđ lauat ⁊ exſiccat. Nos quidē iaꝫ diximus medicinas creatiuas carnis in. c. vulnerū: ⁊ fortaſſe rememorabimur de electōribus earū hic aliquid ⁊ ē dignius in hoc loco ⁊ ē antimoniū aduſtum ⁊ ſarcocolla ⁊ glutinū piſcium ⁊ limacie aduſte ⁊ ſcoria aſcerebacham ⁊ plumbum aduſtum ⁊ acorus ⁊ berenias ⁊ dracontea ⁊ ciperi ⁊ ꝓprie ad ſordida. ⁊ polium eſt forte: ⁊ centaurea eſt vltimum. ⁊ nitrum aduſtum ē mirabile in exſiccatione eorum ⁊ ipſoꝝ conſolidatione.

De curatiōe vlcerū corrodētium ſe Ca. viij.

c Anon vniuerſal in curatione corroſiuoꝝ ⁊ fraudulentoꝝ eſt ut mundificetur corpꝰ ⁊ mēbrū ſi fuerit corpus mūdū cū ventoſis ⁊ miſſione ſanguiſugarū ſuꝑ ipm̄ ⁊ ꝑmutatione cōplexionis eiꝰ cū epithimatibꝰ ⁊ rectificatione cibi abſqꝫ tarditate ⁊ dilatatiōe. nā dilatatio in hoc ē ex eis q̄ addūt in malitia eoꝝ. ⁊ qñqꝫ facit eē neceſſarium ambulatio corroſionis ut incidat mēbrū ⁊ confert corroſiuis cū qbꝰ nō ē putrefactio. Embrocatio cū aqua frigida ⁊ aqua myrti ⁊ aqua roſ. ⁊ aqua virge paſtoris ⁊ vino ſtiptico ſi nō fuerit caliditas ⁊ aceto ꝑmixto cum aqua roſ. ⁊ aqua pura plurima ſi fuerit caliditas ⁊ ſiſibus ex aquis infrigidātibꝰ exſiccantibus. Et ſi fuerit illic putrefactio tunc aqua maris ⁊ reliqua de illis que dicemꝰ in ca. putridorum. Amplius melior curatio eorum eſt adminiſtratio ſtipticorū exſiccantium infrigidantiū ſicut cortices granatorum ⁊ lentes ⁊ folia maſticis: ⁊ ſemen

rosarum ⁊ spina egyptiaca: ⁊ grana myrti ⁊ embrō ce harũ medicinarũ. Et cōfortent hmōi cũ alumine ⁊ silibus: ⁊ similiter emplastratio cũ folijs aceto se ⁊ ramis eius bulitis cũ vino. Et emplastratio cũ boloarmeno cōfecto: aut sirupo acetoso: aut cucurbita sicca adusta aut arnoglossa cum sauich aut folijs oliuarum.

De curatione vlcerũ putridoꝝ ⁊ maloꝝ Ca.ix.

Horũ maloꝝ vlcerũ curatio melior ẽ mũdificatio corporis aut mẽbri ipius si corpus fuerit mũdũ cum eo quod mũdificat ipm solum ex vẽtosis sanguisugis ⁊ epithimatibꝰ rectificãtibus cōplexionẽ ſm ꝙ diximus multotiens ⁊ silibus ⁊ cibo. Et nō oportet ut sit dilatatio i curatione eoꝝ. nam eoꝝ putrefactio addit ipsorũ malitiã ⁊ oportet ut ꝓhibeant ab eis aꝑata calida. Et de ill' que eã sedant ẽ semẽ hyusquiami albi cum sauich. Et iterũ cũ huiusmodi vlcera supfluunt in corruptione fit necessariũ ut euellant cũ cauterio cum igne aut cũ medicamine acuto aut cũ incisione ut non remaneat nisi caro sana cognita per bonitatẽ sanguinis eius aut coloris ipsius ⁊ os sanũ albũ mũduz. Et medicamẽ quidẽ acutũ accipit oẽm ostracitatez ⁊ extrahit ipsam ⁊ succurrit cōplemẽto eius cuz butyro ponẽdo desuper vice vna post aliaz: ista enim licz nō sint fistule neqʒ ostracata: tñ sunt mala fraudulẽta. Et fortasse sit necessarium incidere mẽbruz ut saluet ex putrefactiōe sua. Et embroce q̃ conueniunt eis sunt sicut aqua maris ⁊ aque ꝑdicte in ca. fistularum. Et cũ super ista vlcera ⁊ alia administrantur medicine oportet ut dimittantur diebꝰ aliquot ⁊ nō soluãtur. Et medicine q̃s oz admĩstrare i istis sunt sic farina ordei ⁊ farina herbi cũ aliquãtulo aluminis. aut caro piscũ salita sicca cũ aliquãtulo medulle panis ⁊ aristologia ⁊ radix caul' ⁊ radix sicle ⁊ radix cucumeris asi. ⁊ semẽ lini cōtritũ cũ calcadis ⁊ hasce cũ passis aut ficubꝰ cũ melle: aut emplastra cũ cepa muris decocta cũ melle aut caulibus aut cucurbita sicca cōbusta ⁊ folijs oliuarũ recentibꝰ. Cōpositũ. ℞. aristo. ⁊ succi foliorũ alkerua amborum ana ptẽ. i. floris eris ptẽ. s. fiat ex eo linimẽtũ cũ aq̃ in spissitudine mell'. Et fortasse ẽ necessariũ ut cōfortet cũ sacco cucumeris asi. ⁊ alsurie ⁊ ponãtur desuper pãni sicci. Et iterũ aristo. ⁊ gallaruz ⁊ olei eq̃les ptes: fiat ex eis linimẽtuz vlceri ⁊ in circuitu eiꝰ: aut calcis ⁊ colcotar ptes eq̃les arsenici ptẽ. s. Et iteruz alsurie ptes. xij. colcotar. x. draganti. iij. fiat ex eis linimẽtũ: decoquant in aceti fortis media cotilla donec cōsumat acetũ: dedinde sumat ex eis infrigidatis ⁊ postea liniat cũ eis vlcus. Et iterũ sumãtur colcotar ⁊ draganti amboꝝ ana. xx. corticuz ferri. xvi. gallarũ pforatarũ. x. Aut sumãtur salis ps. i. aluminis vsti ⁊ corticũ eris abrotani vsti ps. s. Emplastrũ bonũ sarcocolla calcucecaumenō ⁊ gallarũ ⁊ flos eris ⁊ aristo. aggregent cũ aliquãtulo glutini ut medicinis sit cōglutinatio ⁊ admĩstret post mũdificationẽ vlceris. Medicamẽ vltimũ exptum: draganti rubei. xxiiij. calcis viue. xvi. aluminis. xvi. corticuz granatorũ. xvi. turis ⁊ gallarũ amboꝝ ana. xxxij. cere. cxx. olei antiqui cotila. i. Aliud bonũ: plũbi vsti cũ sulfure eris vsti ceruse plũbi turis merdasengi climie ãmoniaci oppoponaci masticis omnium ana. ʒ. ij. adipis renũ vacce resine glutinis alimbat olei myrtini cere oiuz ana. ʒ. iij. soluãtur q̃ soluẽda sunt in quãtitate equa ⁊ cōficiãtur ea q̃ soluũtur ⁊ q̃ terũtur cōficiant. Medicamẽ ꝯferens qḋ Gal. ⁊ alij aggregauerũt. ℞. scorie eris. ℥. i. floris eris fricati. ℥. i. cere lib. s. paruã lindris. ℥. i. s. fiat ex eis emplastrũ ſm descriptionẽ suã soluãtur ea que soluũtur ⁊ terant ea q̃ teruntur ⁊ addat cera ⁊ minuat ſm quãtitatẽ necessitatis ⁊ diligũt ut misceant cum eo. Et qñ fuerint vlcera difficilis sanatiōis administrẽtur in eis carte cōbuste. Et medicamẽ ãdronij ⁊ cucurbita sicca cōbusta aut lana sordida cōbusta: aut emplastrũ folioꝝ cupressi aut folioꝝ dulb adustoꝝ.

De curatione eoꝝ q̃ sunt difficilis cōsolidationis ⁊ alioꝝ que sunt in vltimo malitie Ca.x.

Scias ꝙ vlcera difficilis cōsolidatiōis absolute sũt ꝑter corrosiua ⁊ ꝑter putrida sicut ẽ cōe ꝑret ꝓpriũ. ipsa eni ambo sũt ambulatiua: ⁊ cum istis qñqʒ non ẽ ambulatio ⁊ stant ſm dispositionẽ suã per aliquot spaciũ. Et ista sũt preter fistulas iterũ qm̃ oportet ut ipsa sint incedentia. Et ad vltimũ corrosiua putrida ⁊ fistule sunt ex sũma difficil' consolidationis absqʒ ꝯuersione. Alierenati vero sunt vltima in corruptione in elongatione ⁊ cōsolidatione. Et canon in curatione hoꝝ vlcerum ẽ ut si causa fuerit malitia cōplexionis rectificetur: aut si fuerit malitia sanguinis ponat cibꝰ qui generet sanguinẽ bonuz cōtrariũ illi: aut paucitas eius multiplicatio eiꝰ ⁊ dilatatio in cibo bono. Qḋ si causa fuerit mollificatio ⁊ sordidatio tunc cura curatione molli ⁊ sordidi. Et si causa fuerit exsiccatio superflua ⁊ nō fuerint fistule adhuc tunc cura cum humectatione equali. Et de eo qḋ bonũ est in illo ẽ ut facias ea sudare cũ aqua calida vsquequo sudet mẽbrũ ⁊ rubeat ⁊ infletur: deinde abstine ⁊ nō pertranseas illã quãtitatem: qm̃ attrahes cũ eo materiam plurimã ⁊ nocumẽtũ maximũ ad mẽbrum. Et fac ut medicamẽ post illud sit minoris exsiccatiōis Et fortasse cōfert ponere pãnos infusos aqua tepida. Et qñqʒ ẽ necessariũ fricare vlcus ⁊ fricare mẽbruz eiꝰ ⁊ administrare emplastra attractiua picea. Et si cã fuerit malitia dispositiōis accidẽtis ei qḋ cōtinet cũ eo de carne: cura cũ eo qḋ sciuisti ex scalpellatione ⁊ extractiōe sãguinis ⁊ succursu cũ exsiccatiuis. Et si causa fuerit vitis ambulatiua incide eaz ⁊ fac currere sãguinẽ eiꝰ: aut extrahe eã: qm̃ multotiens facit quiescere illud: ⁊ si fuerit repletio tũc icipe cũ phl'omia ⁊ euacuatiōe humoris eiꝰ melãcolici si fuerit: deinde obuia vti ⁊ fac currere ex ea sãguinez quãtũ tibi possibile ẽ ut nō accidat ex obuiatiōe tua ad inuicẽ qḋ ẽ deteriꝰ vlcere ꝑmo: deinde cura vulnus qḋ accidit ex vite postea vlcꝰ difficile. Et si causa fuerit debilitas mẽbri ⁊ illud ẽ ꝓpter malitiaz cōplexionis superflue elongate ab equalitate quam

existimamꝰ ex calore ⁊ frigore ⁊ qđ seqtur cōplexio
nes ex raritate supflua aut spissitudine vehemēti: et
primū est ut sequat caliditas ⁊ humiditas: ⁊ scđm
frigiditas ⁊ siccitas oportebit ut curetur faciēs illud
cum contrario. Et multotiēs qdem contingit ꝙ cā
est a caliditate attrahēte materiā ⁊ mittente eā: ⁊ sūt
necessaria in curatione eius infrigidantia stiptica.
Qđ si causa fuerit fistula tunc cura curatiōe fistule.
Et si causa fuerit corruptio ossis qđ seqtur, ipsū in
cidemus ⁊ detegemus ab osse. Et si fuerit possibile
auferre illud qđ est sup ipsum cū fricatione faciemꝰ
⁊ subtilissime inquiremꝰ: ⁊ si nō incidemꝰ ⁊ faciemꝰ
illud cuiꝰ expositio est in ca. corruptionis ossis. In
quit Gal. Fuit adolescens habēs fistulā in pectore
sub qua iā peruenerat ad os qđ est in medio cassi
sui. detexímꝰ ergo ab osse cassi totū illud quod con
tinet ipm: ⁊ inuenimꝰ iam aduenisse corruptionem
⁊ fuit nobis necessariū incidere ipm: ⁊ fuit locꝰ cor
ruptus ex eo locꝰ sup quem figitur suspēsoriū cor
dis. postq̄ ergo vidimꝰ illud stetimꝰ statione vehe
menti in ablatione ossis corrupti ⁊ fuit finis noster
dimittere pāniculū tegētem ipm deintus ⁊ seruare
ipm fm salutem suā: ⁊ fuit illud quod continuatur
de hoc pāniculo cum casso iam putrefactū. Iteruz
inquit: Et nos aspeximus ad cor aspectu manifesto
sicut illud qđ vidimꝰ cū deteximus ab eo cum volū
tate cū anatomia. Inquit: Sanatꝰ est ergo iste ado
lescens ⁊ nata ē caro in illo mēbro qđ incisimus ex
casso donec repletū est ⁊ cōtinuatū est ad inuicē ⁊ fa
ctum ē stans int velamē cordis ⁊ velamen ipsum si
cut stetit cū eo ante illud caput capsule cordis: In
quit: Et nō est hoc maiꝰ q̄ vulnera in quibus respi
rat pectꝰ ⁊ hic dixit ꝙ qñ putrefiūt vene ⁊ antiquan
tur: tūc de eo quod ē rectū est ut currat ex eis sāguis
fm quātitatem q̄ licita ē in eis. Medicine vō pre
parate ad difficultatē cōsolidationis in dominanti
bus dispositionibꝰ sūt sicut scoria eris ⁊ flos eris ad
ustus ⁊ nō adustus ⁊ scoria alchelebran ⁊ scoria re
liqui ferri ⁊ cōglutinatio auri: fiāt ex eis cerata. ⁊ col
cotar ⁊ dragantū ⁊ q̄ sunt eis similia cū rebꝰ phibē
tibus attractionē ad mēbrum si fuerit sicut sunt alu
men ⁊ galle. Et de illis qbus curātur ea que sūt dif
ficilis cōsolidationis ē illud qđ. ℞. climie ⁊ solida
tiōis auri ⁊ aluminis oīuz ana. viij. floris eris ⁊ cor
ticū eris ana. i. gūmi cupressi. iiij. cere ⁊ olei alicuius
quātum scis. Et iterū sumātur cere ⁊ gūmi pini ana
vij. climie. iij. ⁊ colcotar. vi. ⁊ olei myrtini quantum
sufficit. Et iterū decoquātur colcotar ⁊ climia cū aq̄
maris aut aq̄ acreste: aut aqua in q̄ decocta sūt alka
li ⁊ calx decoctione pauca fm cōmixtionē nutritio
nis eorū in sole in estate: deinde colet ab eis preter ꝙ
fiat sal desup aqua maris aut aqua alkali. Et iteruz
sumat eris vsti ⁊ resine ⁊ salis gēme omniū ana. ℥.
ij. cere olei myrtini quātum sufficit. Et cōferunt eis
medicine fistulares qñ exsiccant ⁊ terūtur. Et ex eis
sūt farie herbi ⁊ ireos ⁊ aristologia adusta ⁊ es vstū
⁊ terra taris fm diuersitatem quā meretur oē corpꝰ
ex cōpositione. Medicamē bonū: sumant lima
tura eris ⁊ limatura ferri ⁊ cōficiātur cū aqua alumi
nis, ⁊ argillent cū argilla rubea ⁊ adurant in furno:
deinde extrahātur ⁊ terant ⁊ administrent puluerizа
ta aut fiat ex eis ⁊ ex merdasengi emplastrū. Mo
dus emplastri aurei boni. ℞. merdasengi aurei bo
ni minam vnaz cere ⁊ radicis almezerion ana aur.
xxxvi. floris eris aur. xviij. limature auri trite lima
ture almerdasēgi ana aur. xl. olei antiqui lib. iij. po
nant super ipsum in pmis merdasēgi ⁊ aurū ⁊ flos
eris: deide relique medicine. Et iterū sumant ostra
cū furnorū ⁊ cinis venarū ⁊ plūbū combustuz ablu
tum ⁊ fiat ex eis emplastrum cuz oleo myrtino. Et
oportet ut sit illud oleū inspissatū cū merdasēgi: vbi
gr̄a. ℥. i. ⁊ ex aceti acuti īplo ipiꝰ ⁊ ex oleo aut oleo
myrtino aut olei aneti. ℥. i. moueat cū facilitate do
nec resoluat merdasengi ⁊ ispisset ⁊ nō adurat ⁊ ali
ereuati de eis cortices eris ⁊ flos eris ⁊ calx abluta
sine exquisitione: fiat ex eis puluis ⁊ antecedat ⁊ lini
at ea cū melle: deinde pulverizet sup ea hunc pulue
rem cōtritū eris partes. ij. cere: dissoluant digitis in
sole ⁊ administrent. aut ceruse ⁊ aluminis ana. viij.
corticū eris salgēme turis floris eris corticū grana
torū omniū ana ptes. ij. calcis ps. i. cere. x. olei myr
tini quātū sufficit. Et iterū merdasengi olei ana lib.
i. gallarū nō pforatarū aristo. aū. ℥. i. āmoniaci. ℥.
i. minuti turis. ℥. ij. fiat ex eis linimētū sup ignem ⁊
moueat cū radice canne.

De curatione fistularum ⁊ coriorum que non
conglutinantur Ca. xi.

In fistulis vō ⁊ earū indicijs ⁊ spēbꝰ ipar
iā est dictū qđ dictū ē. Uerū qđ necessariū
ē de regimine cursus virus ⁊ humiditatū
corruptarū ab eis cū pparatione aut pforatione iā
declarauimus iterū in locis ante hunc locū. Cura
tio aūt ppria fistulis diuersificat iterū. Fistule enim
aut sunt recētes currētes: aut sunt antique quarum
cōcauitates iā pfundate sūt in carne vehemēter. et
iste quidē sunt difficilis curationis. nam illud qđ ne
cessariū ē in hoc ē acceptio illiꝰ cōcauitatis totiꝰ cuz
incisione eradicāte ex lateribꝰ cū nouacula aut alijs
aut p cauteriū cū igne: aut cū medicamine ⁊ illud ē
paruū ⁊ ingētū ⁊ pprie qñ ē in vicinitate nerui aut
mēbri sublimis. Et fortasse eger ē decliuior ad hoc
ut remaneat illud cū eo ⁊ tolleret illud q̄ ut patiat
eiꝰ curā. Et fortasse ē possibile ut exsiccet ⁊ corrodat
eiꝰ caro vnctuosa frauduléta intra ipsam ⁊ exsiccet
residuum carnis eius mortue: ⁊ consolidet ⁊ rema
neat quieta spacio longo pter ꝙ sit adhuc consoli
data integre. Et qui vult illud oportet ut mūdificet
fistulā a carne frauduléta vnctuosa que ē in ea: dein
de impleat eam medicinis exsiccatiuis ⁊ dimittat eā
cum dispositione exsiccationis eius: qm̄ ipsa rema
net dū non cadit timor in repletione aut hūiditate
cōplexiōis aut aduētu aque aut situ iacēdi sup eam
doloroso: aut offēsiōe aut vberatōe aut tussi aut tre
more. De curatione vō eradicationis eiꝰ ⁊ ipsius
euulsionis scias ꝙ cum ipsa est frauduléta putrida
antiqua nō est medicamē nisi abcisio cū adustione

aut cauterizare eam cuz igne ꝯm ꝙ ostendimꝰ cum ꝑforatione meatus tortuosi inꝉ meatus eius ut sciatur intētio cauterij ⁊ penetratio cū cautela intētiōis eius donec coquat uel cauterizet ⁊ abscindaꝉ. Et cauteriū cū medicinis acutis ē sicut sunt sal ammoniacū ⁊ arsenicum ⁊ sulfur ⁊ flos eris. Et argentum viuum ē de sūma eorum: extinguatur argētuz viuū ⁊ misceatur cum tanto limature ferri quātum ipsuz est: ⁊ alkali quātū est eius medietas: ⁊ calcis quātuz est eius medietas ⁊ sublimeꝉ in aluthel aut ꝑfoceꝉ in kimina ꝯm ꝙ sciunt illi qui occupati sūt cuz hoc capitulo ⁊ sublimetur sicut sal. Cū ergo ponitur ex eo super fistulam ⁊ inflāmatur ⁊ assatur ⁊ sepat a carne quod recipiꝉ cū forcipibus ⁊ extrahaꝉ ⁊ assidueꝉ cibatio mēbri ex butyro vna hora post aliā ut quiescat dolor: deinde curetur curatione vlceruz. De fistulis v̇o que ē recēs currēs oportet ut abluaꝉ cuz medicinis fortibus sicut kitrā ⁊ aqua cinerum ⁊ aq̄ maris ⁊ sicut salsa ⁊ aqua saponis permixtis cuz ea arsenico ⁊ sale ammoniaco ⁊ aqua sublimata ⁊ calcucecaumenō ⁊ sale ammoniaco sicco ⁊ ex sansuco nō currēte ⁊ aqua in qua decoquūtur alkali ⁊ calx corticū ouoꝝ ⁊ calx. Cum ergo mūdificata fuerit ponatur super eam medicamē de kerua. Et emplastrū de arsenico reiterato in medicinis algarab ē mirabilis iuuamēti. Et medicamē Gal. alcartusin: Et medicine cōposite ex dragaganto ⁊ calcadis ⁊ ere vsto ⁊ flore eris ⁊ que sunt silia illis: ⁊ ex centaurea ⁊ farina herbi ⁊ ireos ⁊ suructas. Et iam expta ē radix scolopēdrie: nā ipsa cum fistula impleꝉ ex ea sanat ipsuz. Et siliter cum fistula ipletur ex helleboro iterū ⁊ dimittiꝉ tribꝰ diebus sanat ipsam: ⁊ siliter alsenij ⁊ siliter succus cucumeris agrestis cuz glutino albotin: aut succus radicis almaroth: aut flos eris aut ammoniacū ⁊ calcadis ⁊ dragātum ⁊ colcotar ⁊ gūmi cum aceto. Aut sumatur vrina infātū ⁊ sine cessatione teratur in mortario plūbeo donec inspissetur ⁊ exsiccetur ⁊ administretur. Medicamen quo vtūtur illi de alexādria: oppoponaci draganti assari ⁊ colcotar ⁊ floris eris ⁊ aluminis omniū an̄. pars. i. cātaridaꝝ pars. 5. fiat puluis aut emplastrū aut aggregeꝉ cum aceto in quo decocte sunt cantarides ⁊ fortasse poniꝉ cum eo mel. Et iterū sumātur aloes ⁊ flos eris ⁊ merdasengi ⁊ cortices ouorum calcinati qḋ est eis fortꝰ ꝑlim ⁊ ꝑmisceanꝉ. Et iteruz medicine fortes quas diximus in caplo eoꝝ q̄ sunt difficilis cōsolidationis. Et cū apparet caro bona admistra cōglutinantia facientia nasci carnem. Et quando ē ꝓpe eam os corruptū tunc oportet ut rectificetur ⁊ cureꝉ curatione sua. Et cū vides humiditates virulentas minorari aut saniosas redire tunc iam curatio confert.

De carne addita sup vulnera Ca. xij.

In curatiōe illiꝰ sūt necessarie medicine abstersiue ⁊ exsiccatiue: ⁊ quātomagis sūt minoris mordicatiōis tāto sūt meliores. Et oꝫ ut non expecteꝉ hic de adiutorio nature qḋ expectaꝉ in nascētia carnis: nascētia eni carnis ē opꝰ nature. Et oē qḋ nā nasci non facit siue sit cum adiutorio medicine aut absq; eiꝰ auxilio ē cōtrariū opationi nature. ꝓpter illud igitur oꝫ ut sit ꝑlim sustētationis sup medicinā. Et scias ꝙ trocisci facti ad hoc nō cōferūt illi qḋ ex ea antiquū est: imo recent i. Qḋ si ex eis fuerit aliquid necessariū tūc oportebit ut in faciēdo trociscos sit cōseruatio ⁊ reponātur i loco quē non corrūpat aer. Et iam laudate sunt ad hoc feces aceti: sed illud nō est apud me penitus sanū ⁊ facere eos trociscos ⁊ formas siles auellanis ē magis cōseruans virtutē. Qḋ v̇o dicitur ꝙ ipa indiget ut imbibaꝉ aqua calida de arsenico ⁊ alijs est illud qḋ ꝑparat eā ad resolutionē v̇tutis ⁊ adiuuat aerem corrumpētē eā. Et medicamē qdē qḋ ē grossius ⁊ fixioris virtutis ē magis iuuatiuū in hoc capitulo nō ex pte v̇tutis qm̄ fortasse subtile ē fortius sed ꝓpterea ꝙ passio eiꝰ ex aere ⁊ hūoribꝰ cōmixtis est timor ⁊ fixio eiꝰ cū dispositione sua est maior. Et iste medicine sūt sicut cortices eris ⁊ ostraca adusta ⁊ dne spēs eriioꝝ adustoꝝ cuz carnibꝰ suis: verum eritij remanent ⁊ constringūt carnē plus q̄ꝫ oporteat. ⁊ fortius de illis que numerauimꝰ ē flos lapidis noiati esie: ⁊ fortius eo ē scorie ⁊ glutinū auri ⁊ colcotar: ⁊ dragātū adustionis minorat virtutē eorū ⁊ est mordicatiōis silis ⁊ addit eoꝝ subtiliationem. ⁊ flos eris ē fortis ⁊ nō est sicut ziniar ⁊ ꝓpe factuz ex corticibꝰ eris. Et ex eis que corrodūt carnē additam ē ut sumanꝉ alkali ⁊ calx nō extincta: ⁊ dimittātur in sexcuplo sui aque in sole septē diebꝰ ⁊ moueātur oī hora donec ingrossenꝉ ⁊ fiāt sicut lutū: ⁊ fiāt ex eis trocisci ⁊ administrenꝉ. Et siliꝉ trociscus fiet licus ⁊ vnguētū viride ē mirabile ⁊ viride factū cū salegēma. Et vnguentū qḋ noiaꝉ alescorexelin corrodit carnē sine mordicatiōe. ⁊ medicamē dudume ⁊ medicamē dianor: ⁊ medicamē factū ex corticibus eris ⁊ minuti turis ē cōueniēs carni male: ⁊ accipit humiditatē sicut cottū: ⁊ oēs medicine facte ad hoc ut mittanꝉ in nasum.

De regie vlcerū disruptoꝝ pꝰ ꝯsolidatōez Ca. xiij.

Curatio post eoꝝ disruptionē ē ut accipiaꝉ caro mala: ⁊ os qdē seqꝉ eā: deīde occuperis in desiccatiōe eiꝰ ꝯm ꝙ scis. Et extrahētia ossa fortasse sūt cū medicinis attractiuis sic sūt folia papaueris nigri emplastrata cum folijs fici ⁊ sauich aut semen hyusquiami albi ⁊ calcadis equalibus partibus emplastrata.

De eradicatōe vestigioꝝ vlcerū ⁊ vulneꝝ Ca. xiiij.

Indiget eradicatio vestigioꝝ vlcerū ⁊ vulnerū medicinis abstersiuis fortis abstersionis mūdificatiuis: ⁊ sint v̇tutes eaꝝ ꝓxime v̇tuti eiꝰ qḋ abstergūt ergo cureꝉ forte cū forti ⁊ qḋ ē minꝰ eo cū eo qḋ ē minꝰ eo. Medicīe āt mūdificatiue fortiū v̇tutū sunt v̇bigrā: ut sumaꝉ squama ferri cū lacca ⁊ trifera ⁊ liniaꝉ desup calx ⁊ mel aut succꝰ calamēti ⁊ albugo oui ⁊ arsēicū ⁊ lapis pipis. Medicine āt leues leuibꝰ sūt fabe ⁊ farina ciceris ⁊ semē raphani ⁊ lutū molle rarum ⁊ cortices melonis. Et adeps asini ē bona valde ⁊ ꝓpe qū associanꝉ ei q̄dā

ꝑdicta. Vestigia aũt vlceratõis aut ꝯberatõis abstersio cũ oleo de lilio delet velocit. Ampliꝰ trocisci quos ego dicã in ca. decorationis.

Tractatus q̃rtus de solutõe ꝯtinuitatis neruoꝝ ⁊ qd non pendet cũ restauratõe de solutõe ꝯtinuitatis neruoꝝ.

Capitulũ ꝑmũ de vulneribꝰ neruoꝝ ⁊ que currũt cursu eoꝝ.

N Eruis ꝓpt̃ vehementiã sensus eorũ ⁊ ꝯtinuitatẽ suã cũ cerebro accñt ex vulneribus dolores vehemẽtes valde ⁊ lesiones valde magne sicut spasmꝰ ⁊ ꝑmixtio rõnis. Et multotiens ꝑducũt ad spasmũ absq̃ antecessione lesionis praue: ⁊ nõ sit in eis excusatio qn illic sit apostema magnũ absq̃ dolore magno. Et faciliores eoꝝ dispositões sunt febres. ⁊ apostemata multa apparẽt in alijs locis q̃ƺ in vulneribꝰ ⁊ sitis ⁊ vigilie ⁊ desiccatio lingue: ⁊ ꝓpterea qñ accidit illic apostema. Et silr̃ est dispositio vulnerũ cordarũ lacertoꝝ: ⁊ ꝓpe in latere capitis eaꝝ. Et qñ apostemãt nerui ⁊ q̃ sũt eis silia aut aduenit eis frigꝰ spasmant. Et si aduenit eis putrefactio corrumpit mẽbꝝ ⁊ augmentat. Et putrefactio q̃dẽ festinat ad eos qm̃ ipi sũt creati ex humiditate quã ꝯgelauit ⁊ coagulauit frigꝰ. Et ad hmõi q̃dẽ ꝓperat putrefactio ex humiditate ⁊ ex caliditate humida ⁊ decoq̃t in eo. Et silr̃ aq̃ q̃dẽ frigide nocent ex ꝑte spasmi ⁊ calide ex hoc q putrefaciũt. ⁊ silr̃ oleũ: veꝝ oleũ q̃ñq̃ ẽ necariũ s. illud qd est calefactũ ꝓpt̃ necessitatẽ sedandi dolorẽ aut ꝓpt subtiliandas medicinas ⁊ facere eas currere: ⁊ sunt medicine resistẽtes q̃litati huẽctãti: ⁊ pũgentes sole q̃ñq̃ ꝑficiũt hanc oꝑationẽ. Et q̃ñq̃ q ex eis vulneratꝰ ẽ apostematur etiam ⁊ est eiꝰ oꝑatõ tardior ⁊ silr̃ eius maturatio ⁊ curatõis susceptio est tardior. Et q̃ñq̃ vlcerant nerui ⁊ sunt vlcera tardioris ꝯsolidatõis ⁊ tardioris maturatõis. Et omne vulnꝰ qd fit in neruis aut est pũctura aut scissio. Et fissura q̃dẽ aut fit cũ detectione nerui aut sine eiꝰ detectione. Et illud q̃dẽ aut fit in lõgitudine aut latitudine. Et vulnera q̃dẽ cadẽtia s̃m lõgitudinẽ in neruis saluiora sũt cadẽtibꝰ in latitudie. villus eñi sanꝰ ledit ex vicinitate incisi ⁊ nocetur ꝑ ipm ⁊ nocet cerebro ⁊ facit accidere spasmũ ⁊ egritudines magnas. Et fit iterũ multotiẽs necessariũ tũc abscidere vulneratũ ⁊ punctũ cũ totalitate ⁊ ꝑuenit ex ea quies ⁊ separãtur accidentia mala. Et vulnera quidẽ in pãniculis sunt leuiora eis que sunt in cordis nedũ eis que sunt in neruis. Et tu quidẽ scis panniculũ cum testimonio: ⁊ fortasse sciuisti eum ex anatomia. Et si pãniculus apostemat nõ videt in eo incessus villorũ in lõgitudie: ⁊ in corda pãniculari videt incessus pãniculoꝝ in lõgitudie ⁊ corda est dura valde ⁊ nõ est pannicularis in eius duritie ⁊ pãniculus suffert suturã. Et in vulneribꝰ ⁊ disruptionibꝰ que adueniunt ligamentis nascẽtibus ex osse ad os nõ ẽ malũ ⁊ sufferũt vehementiorẽ curã ⁊ nõ timet ex abscissione neruoꝝ illud qd timet de eoꝝ conquassatione ⁊ de incisione partis eoꝝ in latitudine c̃ƺuis mẽbrũ contrahatur.

De canone curationis solutionis continuitatis neruorum. Ca. ij.

M Edicamen vulnerũ neruoꝝ est illud qd est calidũ siccũ subtiliũ ꝑtiũ cq̃lis caliditatis: ita vt nõ mordicet ⁊ sit eiꝰ exsiccatio vehemens valde cũ attractiõe: nõ cũ stipticitate oĩo. Et oẽ in quo est caliditas subtil' cũ exsiccatõe vehementi subtil' substantie nõ euacuat ab attractiõe. Et caueatur stipticũ in eis: ⁊ ꝓpe in ꝑncipio rei nisi sit cũ abstersione sicut es vstũ ⁊ scoria eris. Et qd est huiꝰ generis substãtie subtilia ipm cũ trituratõe in aceto in quo nõ est stipticitas. ⁊ q̃ñq̃ timet ex aceto ⁊ subtiliatione eiꝰ ꝓcessio caliditatis subtil' in re spissa. Et si necessaria est fortis caliditas q̃ñq̃: tũc necessaria ẽ vt nõ sit ꝓfundãs nũ: sƺ vt frãgat ⁊ declinet cũ ea ex eo qd ei admisceat ad q̃litatẽ vt calefaciat cũ mẽsura ⁊ exsiccet cũ fortitudine. Et si fuerit neruꝰ detectꝰ nõ sufficit aliq̃d cui sit acuitas oĩo: ⁊ est nocumentũ illiꝰ cũ eo magnũ. Et silr̃ si inuenerit medicamen aut pannũ qd administrat sup vulnꝰ cui obuiat dum est frigidũ actu tũc lesio nerui ab eo est vehemẽs.

Et qñ accñt vulnera in neruis: tũc nõ oportet vt ꝓperẽt ad incarnationẽ. sƺ oportet vt incipiatur a sedatõe doloris vaporãdo cũ pãnis calidis ⁊ cum oleis calidis ⁊ cũ oleo omphacio ꝓpe qm̃ in ipso ẽ stipticitas q̃dã: ⁊ cũ adipibꝰ iteꝝ. Et sit eoꝝ calefactõ supra tepidũ ꝓpt frigida: ⁊ silr̃ sit tua intẽtio in sedatione apostematis. Et de illis q̃ administrant etiã tũc sunt emplastra fcã cũ sirupo acetoso ⁊ cũ aq̃ cineris Et ex cibꝰ ⁊ potibꝰ sicut farina fabaꝝ ⁊ herbi ⁊ ciceris ⁊ lupini amari ⁊ sauich ordei ⁊ alijs: imo ista iteꝝ administrant anteq̃ƺ apostement. Et q̃ñq̃ ꝯfert administrare illud qd est leue. Cũ ergo fit in eis illud ⁊ accidit securitas ex supfluitatibus q̃ effũdunt ꝑ illud qd administrat de phlobotomia ⁊ euacuatiõe: tũc incarna. Et nõ sedes dolorẽ eoꝝ cũ aq̃ calida oĩo: imo cũ oleo subtiliũ ꝑtiũ in quo nõ est stipticitas calida vsq̃ ad terminũ nõ supfluũ: calidũ eñi supflue ⁊ frigidũ nõ ꝯueniũt ei. Et mltotiẽs q̃dẽ ꝯtigit q vulnus iam appropinq̃t sanitati ⁊ nocet ei frigꝰ ⁊ fit vehemẽs dolor ⁊ redit lesio: q̃re fit necessarium vt succurrat stati cũ sedatõe ⁊ cũ oleis calefactis embrocãdo cũ eis. Qd si neruꝰ ille fuerit discoꝑtus ⁊ fuerit incisio in lõgitudine: tũc stude vt coopias ipsũ carne ⁊ pone sup ipm medicias pũgitiuas q̃s diximus. Et strige ipm cũ pãnis lõgis strictura colligẽte ⁊ aggregante semp rẽ magnã loci sani. Si autẽ disrũpat in latitudine: tũc necessariũ est suere ipm ⁊ nõ ꝯglutinat. Et si qñ ꝓperat res ⁊ times putrefactõnẽ succurrẽ q̃ntũ tibi est possibile. Qd si apostemet ⁊ adueniat frigus ⁊ ꝑueniet ei spasmꝰ: ⁊ putrefactio ꝯtrahit membꝝ: q̃ꝓpt̃ nõ oportet vt incarnet caput vulneris neq̃ colligat nisi post sanitatem. Cũ ergo est i eo strictura amplict q̃ illud perducit ad

putrefactionē vulneꝝ p illud qꝺ aggregaṫ in eis de viris ⁊ alijs ⁊ cū hoc doloꝛ fit vehemēs: quare non opoꝛꝫ vt incarnetur omnino nisi postqꝫ exsiccatur exsiccatōe decenti: ⁊ securitas fit ex omni apostemate ⁊ putrefactione. Et ꝓpṫ illud opoꝛtet vt solnaṫ strictura sup medicamen ⁊ medicamēvt festineṫ ex alio Et foꝛtasse soluitur in die aut in nocte bis aut ter. Et foꝛtasse est necessariū vt facias illud iterū in nocte illius diei aut die illius noctis si fuerit in lōgitudine ⁊ ꝓpe qn̄ illic est moꝛdicatio. Qꝺ si nō fuerit tunc necessitas illius erit minoꝛ ⁊ sufficiet bis facere illud mane ⁊ vespere. Et opoꝛtet vt obserues in medicinis eoꝝ ne calefaciant vltra qꝫ sit necesse neqꝫ abbreuietur in calefactione necessaria: ⁊ silr̄ in abstersione ⁊ exsiccatiōe ⁊ in ꝯtrario vtriusqꝫ. Cū ergo videris qꝺ iam calefactū est tūc infra ip̄m .s. membrū cum mensura que minuat additionē ab eo qꝺ est necessariū. Et qn̄qꝫ experiūtur cerata facta cū eufoꝛbio sup crus hōis sani simil' infirmo in cōplexione sua ⁊ ipsiꝰ foꝛma: ⁊ ꝯsideratur an supfluant in calefactione eius an nō calefaciant ipsuꝫ in aliquo de quo sit curandū aut calefaciant ip̄m calefactione temperata: ⁊ tunc ſm illam quantitatem postea administrāṫur sup infirmū ⁊ inexperiūṫ super ipsum secundo verum ⁊ experiātur super aliū de illis qui similātur ei in primis est melius vt nō sit necessaria in experiētia eoꝛū super ipsum alteratio plurima. Et cū hoc toto cū neruus est discoopertus ⁊ vulnꝰ amplū valde nō suffert aliquid valde calidū sicut eufoꝛbiuꝫ et sulfur ⁊ eis similia: imo indiget medicamine quod ē sicut tutia. ⁊ iterū medicamine facto ex calce abluta ablutione vltima in hoꝛa vna. Et opoꝛtet vt sit oleū qꝺ administratur in ceratis eius ⁊ eiꝰ linimentis sicut oleū ro. ⁊ myrtinū qꝺ nō tetigit sal. Et glutinū iterū qn̄ administratur in istis medicinis opoꝛtet vt sit ablutū. Et mel iterū vt sit ablutuꝫ. ⁊ tutia opoꝛtet vt sit abluta. Et nō oꝫ oīno vt sit in eis de acuitate ⁊ moꝛdicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in curatione discooperti licet cū virtute resoluente sine moꝛdicatione: ⁊ ꝓpe qn̄ infirmꝰ est debil' cōplexionis mēbꝛa itaqꝫ digniora elōgari a frigido ⁊ aquositate ⁊ ventositate vel vnctuositate ⁊ eis similibꝰ sunt cum sunt discooperta. nō enī est eoꝝ nocumētū in discooperto cui obuiat ⁊ ꝙ ledunt sicut est eoꝝ nocumētū ieo cui nō obuiat nisi paꝝ ⁊ nō obuiat nisi ei qꝺ ꝯtinet ip̄m ⁊ ip̄m seqtur: ⁊ si nō fuerit excusatio: tūc ſm ꝙ diximus. Qꝺ si fuerit illic virtus aliqua increatione: tūc nō erit malū si administres trociscos de colcotar ⁊ trociscos andronij ⁊ ꝓassiū cuꝫ vino cocto aut cū oleo. in hyeme quidem cū oleo subtili sed in estate cū oleo ro. ⁊ tus ⁊ glutinū albotin ⁊ albeçard cū quantitate minoꝛe qꝫ de medicinis discooperti. Et de eo qꝺ rectū est q̄liacūqꝫ sint vulnera est vt ponatur sup medicamen methahaçalenis infusus in oleo. ⁊ sicut neruꝰ discoopertus est dignioꝛ alijs neruis vt alleuiatio fiat in eo. silr̄ ligamēta que nascūtur inṫ ossa sunt figurarū dignioꝝ vt opeṫ sup ea cū medicamine foꝛti. Ligamēta aūt q̄ ꝯtinuātur cū lacertis sunt inter vtrasqꝫ res. Et de vulneribꝰ a quibꝰ necesse est magis elōgare aquā est vulnus nerui: ⁊ silr̄ frigus qꝫuis nunoꝛeṫ tn̄ est de rebus nocibilioꝛibus ei. Et oleū iterū nocet ⁊ non est nisi apud sedationē doloꝛis calidū. Et nō opoꝛtet vt abluaṫ vulnus neqꝫ cū aqua neqꝫ cū oleo: imo sollicitꝰ sis vt abstergas humiditatē cū pannis aut lana in fine lenitatis neqꝫ etiam cum vino cocto nisi sis securꝰ a nocumento humiditatis eiꝰ. Et qn̄ exigit aliqua egritudinū vt sup ipsam ponatur: ⁊ ꝓpe sup illud qꝺ est discoopertū oleū: tunc opoꝛꝫ vt transeat sup ipsum in primis vinū coctū: deinde oleū. Inquit Gal. Accidit cuidam hōi punctura cū ferro minuti capitis ⁊ disrupta est cutis ⁊ ꝯtinuata est quibusdaꝫ neruis manus eiꝰ. medicus ergo posuit emplastrū qꝺ iam expertus fuerat in incarnatione vulneꝝ magnoꝝ in carne: q̄re apostematꝰ est locus. Et postqꝫ apostematus fuit posuit desup medicinas mollificantes sicut emplastꝝ de farina tritici ⁊ aqua ⁊ oleo quare putrefacta est manꝰ hominis ⁊ moꝛtuus est. Et quando accidit spasmus ex vlceribꝰ in eis: tūc de eo quod necessariū ē si iam stricta fuerit scissura cum est vt apiaṫ ⁊ administreṫ medicine ꝯferētes illis vlceribꝰ ⁊ exsiccantes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitudo in hoc vt ꝑueniat ad ꝓfundū. Et qn̄ est vulneris disruptio ⁊ punctura ⁊ nō est apostema: tūc caratō est curatio localis. Et opoꝛtet vt sit foꝛtioꝛis caliditatis ⁊ foꝛtioꝛis exsiccationis qꝫ illud qꝺ administraṫ sup scissurā qm̄ illud penetrat ad egritudinē facilꝰ

Et opoꝛtet vt sit regimen vulnerati in neruis subtile ⁊ vt sit in vltimo subtiliationis. Et cū doloꝛ facit accidere apostema: tūc necessariū est dare cibum: et ꝓpe qn̄ vulnera sūt i latitudie: nā necessaria ē phlobotomia vene sine sollicitudine ⁊ sine timoꝛe syncopis verbigratia. Et opoꝛtet vt sit stratus eiꝰ humidꝰ Et obserues mēbꝛa ꝓpinq̄ vulneribꝰ cū inunctione ⁊ silr̄ caput eiꝰ ⁊ collū ⁊ subascellas ipiꝰ cū inunctōe si fuerit vulnꝰ in supioꝛibꝰ. Et silr̄ pectinē ⁊ inguina ⁊ ꝓpꝛie si fuerit vulnus in inferioꝛibus ⁊ partibus cruris.

De medicinis vulnerum neruoꝛum ⁊ vlcerum ipsoꝛum. Capitulum .iij.

Glutinū albotin est de melioꝛibus medicinis vulnerū neruoꝛū: verū illis qui sunt sicut infantes ⁊ mulieres ⁊ cuius complexio est vehemētis humiditatis sufficit qꝺ est sicut glutinū albotin solū puluerizatum cum pauco oleo quod ipsum leniat ⁊ viscosum faciat si fuerit siccū ⁊ resina loco eius. In illo autē cuius complexio est siccioꝛ ⁊ caro durioꝛ opoꝛtet vt misceatur cum eo eufoꝛbiuꝫ ⁊ quod est ei simile aut vetus aut recens aut parum aut multū ſm complexionē coꝛpoꝛis ⁊ eius calefactionem. Et sit sūma eius quod datur de foꝛti recenti .xij. pars kerat aut de glutino albotin aut ei simili sit tertia pars kerat aut eius cum quo misceatur: Et quandoqꝫ admiscetur ei pꝛeter ei eufoꝛbiū de lacte titimali quoniā est mirabile ⁊ de assa ⁊ de serapino ⁊ de oppoponaco ⁊ quod est debilius .s. baurach ⁊

spuma ei9: τ sulfur calefactũ cũ oleo ſm q̃titatẽ sor
ditiei balnei τ flos lapidis assius τ oẽ attractiuum
humiditatũ ad exteriora τ dragãtũ iterũ τ cinis pur
gationis eris τ ꝯglutinatio auri. Et fortasse nõ repe
rit̃ i pricipiis vulnerũ neruorũ nisi fermentũ τ admini
strat̃ τ cõfert eis τ attrahit ex profundo attractiõe
bona. Et multotiẽs iuuat̃ cũ sorditie vasorũ apud cũ
est nõ presens euforbiũ: aut farina lolij cũ aqua cine
ris emplastrata. Et administratio glutini alboti ẽ me
lior res cũ qua icipit̃. Et post ipsum sicut emplm̃ ba
silicon ꝯfortatũ cũ eo cũ quo oportet vt ꝯfortet̃ ꝺ il
lis que dicta sunt. τ fortasse permiscet̃ cũ ceratis τ ca
lefacit ea τ oꝫ vt sit ablutũ. τ quod eo meli9 est ẽ illuꝺ
qꝺ ẽ ablutũ cũ aqua maris i sole calido τ q̃to plus
abluit̃ fit magis iuuatiuũ: Et de medicinis bonis ẽ
medicamẽ Gal. ꝯpositũ ex cera τ euforbio τ pice τ
oleo grosso τ ꝺ vnoquoq; sit pars media τ ꝺ oleo
pars vna. Et oleũ balsami cũ subtilitate sua non est
multe calefactiõis: dico pp velocitatẽ sue resolutio
nis. Et qñ vulnera fuerit gauziratũ aut pũctura τ
nõ associat̃ eis ap̃a neq; putrefactio tũc oꝫ vt admi
nistret̃ emplm̃ cũ euforbio aut fimo colũbino .s. po
nat̃ i corpore subtiliore euforbiũ τ i spissiore fimus
colũbin9. τ adde τ minue ſm q vides ꝺ dispositio
ne corporis τ ei9 forma: τ dilata si sunt stricta. Et sci
as q medicamẽ qꝺ necessariũ ẽ i gauzi necessariũ ẽ
vt sit fortius eo qꝺ ẽ necessariũ i scissione. Et qñ ac
cidit i vulnerib9 putrefactio tũc serapinũ ẽ bonum
τ farina herbi: verũ qñ accidũt ap̃ata tũc faria ordei
τ farina fabarũ τ farina herbi iterũ que iã decocte sũt
cũ aqua cineris aut aqua pura i qua sit virtus serapi
ni. Et qñ vides vulnera ad sanitatẽ puenire nõ ti
meas tũc administrare desuper vinũ coctũ: oꝫ ergo
vt administres medicinas ifusas i eo: deide calefac ip
sum τ accipe ipsũ cũ pãnis infusis τ strige desuper.

De apostematibus que accidunt neruis vulnera
tis. Cap. iiii.

[I]am scitur ex eis q̃ premisimus τ scire fecimus
ex canone curationis neruorũ qs sit modus
curatiõis apostematũ q̃ accñt eis qñ vulnerã
tur. Et oꝫ vt iterem9 illud explanãdo. Dico ergo
illud qꝺ Gal. dixit i libro catagenis. Inqt: Cũ ac
cidit in vulneribus neruorum τ membrorum ner
uosorum phlon: τ phlon est fortis inflammans val
de: tunc oportet vt administrentur in curatione eius
medicine facte cum aceto τ lapidibus mineralibus
quas dixit. Et plurimum eorum est in tractatu secũ
do catagenis quarum vna hec est: ℞. calcadis. ʒ. i.
τ quartã. τ dragãti. ʒ. ix. τ. s. τ quartam τ scorie plũ
bi. ℥. ii. τ. ʒ. ii. s. τ corticum turis. ℥. i. s. bezard. ℥. i.
τ cere. ℥. vii. τ olei. ℥. ix. τ aceti fortis lb. ij. τ quar
tam: terantur medicine sicce τ infundantur cum ace
to. x. diebus τ soluantur ea que soluuntur τ infrigi
dentur: τ misceantur omnia i olla τ misceantur mo
tu exquisitissimo donec equentur. Et oportet vt di
stilletur super membrum infirmum ex oleo bis aut
ter in die. Et cum ponitur hoc medicamen desuper
oportet vt ponatur super ipsum deforis lana iam in
fusa in aceto τ oleo calefactis equali caliditate. Nã
non est aliquid nocibilius omnino neruis infirmis
neque deterius super eos q̃ȝ illud qꝺ est frigidum.
Qꝺ si necessarium sit emplastrare ista membra in di
spositione emplastro facto cum aceto τ melle τ cine
re tunc oportet vt emplastrum sit coctum τ vt sit fa
rina eius farina herbi. Si autem non fuerit tibi pñs
tunc administra farinam fabarum aut ordei.

De attractione neruorum τ eorum torsione. C. v.

[C]um neruis aduenit attractio tunc si non fue
rint cũ eo vulnera neque apostemata ad hoc
curetur cum eo qꝺ sedat dolorem. Et similit̃
quando accidit apostema tunc non cures ipsum cũ
eo qꝺ rumpit sicut aqua cineris τ similia: immo cu
ra ipsum cum sedantibus dolorem. Et similiter oꝫ
vt embrocetur membrum cum oleo calefacto em
brocatione cõtinua. Et sint in virtute illius olei mol
lificatio τ resolutio. Et de oleis bonis in hoc est ole
um anetinum τ oleum de alachoen τ oleum de
ruta τ similiter emplastra conuenientia ad illud. Et
similiter maluauiscus est mirabilis qum teritur τ po
natur super neruos tritos. Et caro verneriarum est
mirabilis. Et fortasse curatur cum cepe bis cocta.
Qꝺ si fuerit illic apostema tunc regimen in sedatio
ne apostematis eius est vt administretur desuper cõ
gelatum vue cum vino τ pauco aceto τ oleo cũ quã
titate conueniente τ calefiat cum equalitate. Et sub
mergatur lana sordida τ proprie lana isopi τ pona
tur desuper. Et si fuerit hec lesio in iuncturis tunc il
lic est melius vt sedetur dolor τ ponatur medicamẽ
fortius τ compositum cum eo qꝺ maturat τ resol
uit sed cum stipticitate temperata τ opponatur per
id apostema: τ non addat in eo. Et considera in do
lore τ apostemate τ intende ad id ex eis qꝺ est vehe
mentioris intentionis. Et quando non est dolor tũc
perfora τ administra id qꝺ est forte sicut aqua cine
ris τ acetum τ vinum iterum. Et quando apostema
iam prolongatum est tunc conforta medicamen fa
ctum cum aqua cineris τ qꝺ sit cum sorditie balnei.
Qꝺ si fuerint illic in cute vulnera etiam tunc necessa
ria sunt illa in quibus sunt exiccatio fortis τ aggre
gatio τ strictura quibus colligantur partes sicut fa
rina fabarum τ acetum τ mel τ est medicamen bo
num. Et si vis vt sit fortioris exsiccationis pone i eo
farinam herbi. τ si adest voluntas vt sit fortius iterũ
ponatur in ipso radix lilij. Et si fuerint vulnera ta
liter vt non curetur de eis tunc curentur nerui cum
eo qꝺ prohibet apostemationem neruorum τ non
sit occupatio cum eis τ caro ostrearum est mirabi
lis. τ quandoque curatur cum cerato ex sale. τ em
plastrum cum olibano τ myrrha est cõmunis iu
uamenti in vtrisque dispositionibus. Et si fue
rit cum vtrisque rebus dolor clamosus tunc opor
tet vt misceatur cum medicinis pix τ emplastretur
cum illo calido. Et oportet vt caueatur in torsio
ne neruorũ aqua τ nõ approximetur neq; calida neq;
frigida: imo administrent̃ olea qbus ẽ virtus aromaticorũ
stipticorũ calefacta τ spẽrũ cũ qbus ẽ hec dispositio.

De iudicijs neruorum corruptorum. Cap. vi.

Quandoq; accidit frustis neruorum corruptio. Et est necessarium vt extrahatur: oportet ergo vt extrahantur extractione vene ciuil.

De neruorum duritie ⁊ eorum torsione. Cap. vij.

Hoc multotiens accidit a verberatione aut casu ⁊ quando premit sentit cum eo stupor. Et cura duritiei neruorum prima est curationi aposte matum durorum ⁊ alrosbot ⁊ nos diximus in tabulis medicinarum singularium ⁊ in antidotario q necessarium est rememorari de medicis eius. Et quod narrabimus hic sunt medicine experte in eo de quibus sunt leues sicut vt sumatur bdellij iudaici pondus. ʒ.x. ⁊ infundatur in aqua ⁊ soluatur in ea ⁊ conficiatur cum eo quantum ipsum est de radice maluauisci contriti valde ⁊ emplastret cum eo. Et similiter radix lilij confecta cum congelato vue. Et iterum amoniacum ⁊ galbanum ⁊ euforbium aggregata cum fece olei. Et iterum sumatur semen almaru ⁊ fiat emplastrum cum vino cocto. Et iterum medicamen diaquilon cum medietate sui de stercore caprino est vltimum.

De rememoratione egritudinum ossium. Cap. viij.

In ossibus autem accidunt egritudines ex corruptione complexionis ⁊ ex solutione singularis ⁊ fractura ⁊ dislocatione ⁊ putrefactione ⁊ vlceratione ⁊ excorticatione. Et nos quidem loquemur de fractura ⁊ dislocatione que indigent restauratione post hunc locum. Illas autem que de eis indigent alijs medicis dicemus hic querentes auxilium a deo.

De ventositate spine ⁊ corruptione ossis. Cap. ix.

Uentositatis spine causa sunt humores acuti penetrantes in os corrodentes ipsum. Et incessus ventositatis spine est incessus doloris iuncturarum verumtamen materia in dolore iuncturarum est in carne ⁊ in uentositate spine est in osse: ⁊ eius additio corrumpit ossis partem vnam post aliam. Dixerunt quidam q spina est spasmus in toto corpore propter vlcus ⁊ non affirmatur.

De signis corruptionis ossis. Cap. x.

Cum ossi accidit corruptio vides carnem super ipsum mollescere ⁊ mollem fieri: Et incipit in via fetoris ⁊ virus: Et penetrat per eam tenta facillime ad os: Cumq; peruenit ad os non inuenit ipsum lene ita vt lubricet ab eo: immo adheret ei parumper ⁊ quasi inuenit rem non firmam in seipsa immo habentem fracturam aut putrefactionem: ⁊ fortasse destruitur ⁊ lenitur: ⁊ proprie quando non est corruptio in principio. nam in hora principij non apparet illud cum tenta. Et quandoq; significat lubricitas eius superflua corruptionem eius ex hoc q quando lubricat in eo tenta in omni latere significat seperationem panniculi ab eo: ⁊ illud propter corruptionem que incepit ⁊ illa que incipiet cum corrumpetur caro supra ipsum. Et cum discooperueris eam ab eo inuenies ipsum mali coloris. Et multotiens quidem antecedit ipsum apostema ⁊ corruptio carnis ⁊ membra in primis ⁊ mors deinde venit ad ipsum.

De curatione eius. Cap. xi.

Curatio corruptionis ossis est eius fricatio ⁊ ipsius destructio aut eius abscissio ⁊ ipsius serratura siue sit fistula siue non sit. Nam necesse est fricare ipsum ⁊ radere aut cauterizare perueniendo ad vltimum corruptionis eius vt cadant cortices corrupti ⁊ remaneat sanum. Et quandoq; cadunt cortices ossium per medicinas iterum sicut cadunt cortices capitis ⁊ aliorum. Et de illis est medicamen cuius hec est descriptio: ℞. aristologiam ireos myrrham aloem cortices plante opoponaci cambil adustum scoriam eris cortices plani aggregentur ⁊ est mirabile faciens cadere cortices ossium ⁊ nasci carnem bonam super ea. Et si fuerit corruptio ossis profundior illa tunc necesse est concauare ipsum. Quod si corruptio iam persecuta est medullam non est excusatio quin assumatur illud os cum medulla sua. Et si corruptio fuerit de illis quas non sanat nisi abscissio ⁊ serratura totius ossis membri aut plurimum eius quod circundat ipsum tunc sciat locum in quo oportet vt incidatur ita ut reuoluatur tenta vsquequo consequatur locum in quo inuenit adherentia ossis vltimam quoniam illic est terminus. verum quando est os corruptum ex capite coxe ⁊ anche ⁊ sicut spondilis dorsi tunc fugere ab eius curatione est melius propter nucham. Et si timetur q corruptio ossis sequatur corruptionem carnis cuius casus accidit prius tunc infrigidare ⁊ accipere carnem ab eo est conueniens ⁊ est eius cura. Et oportet vt infrigidet membrum sanum cum epithimatibus que sciuisti in capitulo corruptionis carnis discooperte ab eo et ⁊ cum eorum similibus.

De modis seruantibus os corruptum. Cap. xij.

Inquit eleuet caro ab osse ita vt ponatur in extremitate eius filum cum quo tendatur ad superiora vel vite. ergo tendatur cum eo membrum aut aliud ex illo loco ad inferiora vt non associentur ei dentes ⁊ serra ipsum. Et quando est tibi necessarium serrare costam aut os sub quo est tunica aut aliquid nobile sicut tunica costarum nuche: pone sub serra laminam que conseruet membrum nobile. Quod si caro fuerit secundum rotunditatem suam tota discooperta tunc sera ipsum quando oritur caro super os quod iam discoopertum est ex omnibus lateribus suis. Quod si partes ossis corrupti fuerint proxime iuncture tunc extrahe ipsum ex iunctura. ⁊ si corrumpitur os brachij totum aut cruris tunc auferatur totum. Caput autem anche ⁊ coxe ⁊ spondiles dorsi quando corrumpuntur tunc fugiatur ex curatione eorum propter locum anche.

De eo quod remanet de frustis ossium ⁊ corticum eorum in vlceribus consolidatis. Cap. xiij.

Illud quod est melius est vt non festinet in extractione eorum immo dimittantur nature ⁊ adiuuentur ⁊ illud cum attractione pauca eorum que extrahunt in spatio non festino. Et non moueant cum medicinis ⁊ operatione manus. nam quod extractum est violenter non euacuatur quin faciat accidere vlcera fistulosa. Cum ergo expellit ea natura ad cutem ⁊ incipiunt exire ⁊ iam separata sunt tunc incarna ⁊ cura vulnus. Et similiter est iudicium in frustis eorum ⁊ panniculis de quorum veritate est vt manifestetur: nam cum tu properas ⁊ extrahis ea violenter tunc est in eis timor spasmi ⁊ permixtionis ⁊ febrium. Quod si fiant sanio

sa non est in eis magnū nocumentū. si aūt vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen hmōi: sumant oleū vetus ⁊ cera citrina ⁊ sordities vasoruz apū que vtreqꝫ sunt quantū est oleū: deinde soluant omnia deinde sumat pars vna eufoꝛbij ⁊ ꝑs vna lactis eitimalli ⁊ tres ꝑtes aristologie ⁊ fiat ex eis sicut ceratuz. Et sumant iteꝝ āmoniacū ⁊ bdelliū ⁊ liniātur cū oleo de lilio: deinde aggregando totū cū cōtritione fiat emplm̄ ⁊ ponat desup: ipm̄ eniz est de illis q̄ extrahūt ossa cū velocitate ⁊ facilitate.

De medicinis fracture ossis. Capi. xiiij.

Fracture est curatio cū manu quā dicem⁹ ⁊ curatio cū medicinis quas dicemus cōferentibus fracture ossiū ⁊ toꝛsioni. Epithia ad fractura ⁊ toꝛsionē: ℞. mugath mes excōticatoꝝ aā. x. aloes maluauisci albi acatie aā. v. luti. xx. liniātur cū albumine oui si fuerit apostema calidū. Iteꝝ fo lia aleihil ⁊ cupꝛessi ⁊ myrthi ⁊ salicis terant ⁊ expꝛimant ⁊ sumant galie ⁊ rose. ⁊ cepa narcisci est de illis que dicta sūt ⁊ de sandalis rub. ⁊ bolusar. ⁊ laudanū ⁊ fausel ⁊ kamaha ⁊ altea ⁊ mes ⁊ acatia ⁊ mellilotū ⁊ sansucum ⁊ adde in eo si indiges calefactione ⁊ sansucuz ⁊ enulam ⁊ cupꝛessuz. Ad fracturā ⁊ toꝛsionē cū apostemate calido: ℞. mes excoꝛticatoꝝ. ʒ. .xx. mugath balaustie acacie emplꝭetur ⁊ est forte valde. Et de medicinis ei⁹ sūt folia myrthi ⁊ laudanū ⁊ galia ⁊ crocus ⁊ lutū est bonū attritioni. Et oleum miteꝝ ē iuuatiuū ad fracturā ⁊ ad dislocationē ⁊ ad toꝛsionē. Iteꝝ muath ⁊ mes altea acatia lutum aloes myrrha liniantur cū aqua myrti.

Fen. v. incipit de restauratione ⁊ ē tractat⁹ tres.
Tractat⁹ ꝑmus de dislocatione ⁊ restauratiōe.
De sermone vli de dislocatione. Capitu. i.

Dislocatio est egressio ossis ex loco suo q est per naturam apud illud qđ ei vicinū existit integra Si aūt non ingrediat integre nominat sepatio iūcture ad partez ꝓfūdam aut ꝓcedentē aut eminentez que cognoscitur sensu. Et est sepatio nō integra qu gdam nomināt toꝛsionem. Cū ergo est lesio q̄ nō mouet os sꝫ attrahit qđ cōtinet ipm̄ tūc est alguaenu ⁊ non est ex genere toꝛsionis. Et quādoqꝫ accidit iūcture res tercia ⁊ est vt elonget ⁊ addat sup longitudinē suā naturalē ⁊ nō ꝯsequit ad hoc dislocationem: verūtamen fit facilis dislocationis. Et illud qđ multotiens accidit in adiutoꝛio ⁊ coxa. Et de hoībus est qdam q ꝑparatus est dislocationi in iūcturis suis qm̄ ꝯcauitates ossiū iūcturaꝝ suaꝝ nō sunt ꝓfunde. Et buccelle que igrediunt eas non sūt intrantes. Et ligamentū qđ oꝛdinat inter ea ambo non est firmū: imo debile in creatione sua minutū. Aut hūiduz suscipiens extensiōez Aut iaz effuse sūt ad ipm̄ hūiditates viscose lubricare facientes. Aut fracti sunt margines ꝯcauitatū ossium in quas ingrediunt de ossibus iūcturaꝝ quare fiunt concauitates pꝛostrate super quas nō est dislocatio. Et de iūcturis quidez sūt iūcture facilis dislocationis. Et de eis sūt iuncture praue dislocatiōis ⁊ de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis ꝓpter lenitatez ligamenti sui qm̄ ipa est creata lenis ligamenti ꝓpter iuuamenta scita in anatomia. ergo fit ꝓpter illud facilis dislocationis ⁊ ꝓpter illud sustentatur cum pila. Et fit iteꝝ facilis reditiōis ad salutem: nam facilitas reditionis est fm quantitatem facilitatis dislocationis ⁊ difficultas ei⁹ ē fm difficultatem eius. Et iunctura hūeri est pꝛoxima ei in macilentis non in pinguibus. Praue vero dislocationis sunt sicut iunctura digitoꝝ ipe enim foꝛtasse non dislocāt: imo frangunt anteqꝫ dislocent. ⁊ sicut iunctura cubiti ⁊ ꝓpter illud reditio eius ē praua. Medie vero sunt sicut iuncture anche. Et quādoqꝫ accidit ut fiat facilis dislocationis que non est facilis dislocationis ꝓpter aliquā causarū quare fit etiam facilis reditionis sicut accidit ut fiat pyxis anche plena humiditate. quare fit facilis eius dislocatio ⁊ cum hoc fit facilis eius reditio sicut accidit habentibus venaz vese quare ei omni hora dislocatur eius ancha ⁊ redit p quēlibet laboꝛem deinde dislocatur postea redit ⁊ hoc indiget cauterio ⁊ nō alio.

Et prauioꝛ dislocatio est cum qua abscindunt capita frustoꝛū ossis quod conglutinat os cum osse et paꝝ reuertitur ad dispositionem suam naturalez. et plurimuz illius fit in capite anche deinde in capite adiutoꝛij. et in duobus focilibus duoꝛum pedum apud calcaneuz. Et dislocatio qdem est fedioꝛ q̄ꝫ fractura cum neqꝫ redit dislocatio neqꝫ restauratur fractura.

De signis dislocationis vlibus. Capi. ij.

Accidit in iūctura inclinatio ⁊ ꝓfunditas insolita sicut accidit accidens apparens i magnitudine carnis spatule ⁊ in dislocatione iūcture pedis ⁊ magis apparens q̄ꝫ illa que ē iūctura colli. Et ꝯparatio est ex illis que extrahūt illđ extractione sana. Et est ut ꝯsideres infirmā cum soꝛoꝛe sua sana illius infirmi eiusdem non alterius. Et cuz videris iūcturam non moueri tūc iudica q̄ dislocata est dislocatione integra sicut quando mouet motu suo ad omnes partes: ⁊ peruenit ad omnes fines suos nō est cum ea egritudo pendens cum sepatiōe

De signis declinationis. Ca. iij.

Sit ut videat ꝯcauitas cū augmēto alterius lateris ⁊ pꝛiuet in sensu augmento qđ fuit sensatū ad interioꝛa in huiusmōi cum hoc q̄ quidam motus est possibilis.

De signis additionis longitudinis iūcture absqꝫ dislocatione. Capitulum. iiij.

Signū eius est ut sit sicut suspēsa: cū ergo cōpꝛesseris eā redit ad mēsurā suā naturalem absqꝫ laboꝛe: si vo dimiseris eā redit ad mēsurā suā accidētalem. Et accidit ꝓfūditas in quam foꝛtasse ingredit digitus vbi non est caro vehemēter multitudinis sicut humerus.

De curatiōe declinationis ⁊ dislocatiōis. Ca. v.

On euacuat̄ quín díſlocatio aut perueniat ad medicū ſingularis aut ꝯpoſita cū egritudine alia ex vlcere ⁊ vulnere ⁊ apoſtema ⁊ alijs. Qd ſi fuerit cū alia tunc opoꝛtet ut ꝯſidēs qm̄ ſi diſlocatio fuerit ex illis que redeūt cum tēſiōe leui non faciente dolere vlcus dolore vehementi q ꝓducit ad apoſtema nō tollerabile fac redire diſlocationē. Et ſi res fuerit ecōtrario tūc opoꝛtet ut curetur in ꝑmis vlcus aut vulnus: deīn cura diſlocationē ⁊ ꝓpꝛie in ſciſſuris difficilibꝰ. Cū vero volumus curare diſlocationē tūc foꝛtaſſe ꝓducit illud ad ſpaſmū maximū ſm plim. Et ꝓpꝛie quādo diſlocatio ē in membꝛis ꝓximis mēbꝛis ꝑncipalibus. Et ſilr̄ eſt diſpoſitio in apātibus in qbus ē regimē ſm ꝙ nos experimur: Nam ſi res fuerit facilis ⁊ non cōmouetur ex ea doloꝛ neqꝫ reditio cū ea eſt difficilis reſtauramꝰ diſlocationē ⁊ non curamus. Si aūt accidit doloꝛ tūc opoꝛtet ut non ꝑſumamꝰ. ⁊ ſi fecerimꝰ tūc opoꝛtet ut deſtruamꝰ ligaturaꝫ ſi fuerit doloꝛoſa.
Qd ſi ingrediat̄ cū facilitate curabimus apoſtema iteꝝ ⁊ vlcus. Et ſi fuerint diſlocatio ⁊ fractura ſimul̄ ⁊ fuerit tenſio in pte vna ꝑmittens regimen vtriusque rei fiat. Et ſapiens qdem narrauit ꝙ cecidit lapis ſuper extremitatē humeri homis ⁊ vulnerata ē cutis ⁊ caro donec appuit extremitas lacerti nuda: ⁊ iā diſlocatū erat ſubtus eā caput furcule: tunc ergo qdaꝫ ſtolidoꝝ expimentatoꝝ occupatus eſt in equando ⁊ reduxit ſup ipm carnem ⁊ cutem ⁊ empſauit ⁊ ſtrinxit quare accidit ut feteret caro ⁊ coꝛrūpet ꝓpter vicinitatem ſuā os donec factū eſt viride. Et non ſciuit ꝙ opoꝛtet ut hmōi caro abſcidat̄ ⁊ coquat̄ ille locꝰ cum oleo feruente. Et ſilr̄ ſi fuerit illic apoſtema magnū opoꝛtet ut curet̄ apoſtema in pꝛimis. In diſlocationis aūt ſinglaris ⁊ ſimplicis rectificatione regimen eſt ut tendat̄ ad ꝯtrariū partis a qua ſepatū ē donec opponatur extremitas oſſis extremitati oſſis alterius deīn reducat̄ ad locū a quo exiuit ⁊ tunc redit. Et multotiens qdeꝫ ſignificat illud vox que audit̄ deinde liget̄ ⁊ in ligatura eſt ſecuritas ab apoſtemate ad adiutoꝛiū ne apetur. Et neceſſitas ad phibendū apoſtema laboꝛioſū eſt maioꝛ ⁊ abhoꝛret̄ ut membꝛo obuient pāni calidi qm̄ ipi calefaciūt ⁊ addunt in apoſtemate: imo opoꝛtet ut ſint infuſi cerato infrigidato aut vino pontico. verūtamē Hyp. iuſſit ut tardetur tenſio ⁊ reditio vſqꝫ ad diem tertiuꝫ ⁊ quartū niſi in diebus exceptis. Et declinationi iterū neceſſaria ſunt hmōi deinde ligetur. Et qm̄ mēbꝝ diſlocatur in omni motu ⁊ quotiēs redit diſlocatur tūc illud ē ꝓpter mollificationē ⁊ hūiditateꝫ quare indiget cauterio; Et qm̄ remanet poſt reditionem diſlocationi aut ſepationi durities ⁊ q̄ſi apa admini ſtra epithimata ⁊ embꝛocas lenificātia. In inceptione vero indiget epithimatibus ⁊ embꝛocis ꝯfoꝛtantibus. Et melius eſt ut embꝛocetur ſup ſtricturā pꝛo culdubio: in hyeme qdem cuꝫ oleo calefacto quod ſit ex oleis ꝯfoꝛtantibus: ⁊ in eſtate cū aqua frigida.
Et oꝫ ut ſit cibatio ī diſlocatis cū eo qd confoꝛtat ſciſſuraꝫ ⁊ ligat eaꝫ ſm ſiſſitudinē neceſſitatis.

De curatione elōgationis ſciſſure. Ca.vi.

Poꝛtet ut reuocet̄ os mollificatū ad inteꝛioꝛa illius in quo qeſcit a quo mollificatū eſt: Et emplet̄ur cū emplis in quibus eſt virtus ſtiptica cōmixtis cū eis que habēt virtutem calefactiuā ſicut ſi miſceant̄ galle ⁊ balauſtie ⁊ acatia ⁊ ſiſia ſicut cū aliquantulo cāfoꝛe ⁊ coſti ⁊ vſnee. Et iteꝝ ſufficiat qd eſt ſicut nux cupꝛeſſi ⁊ iunipus ⁊ reliqua que cadūt in emplis rupture deinde ſtringatur ſicut caput.

De diſlocatione mādibule. Capi.vij.

Ccidit mandibule inferioꝛi ut diſloceē ab oꝛdine ſuo quare remanet os aptū quāuis ſit illud de illis q̄ paꝝ fiūt ⁊ nō accidit caſu ꝯpleto. Et cum diſlocat̄ inclinat̄ ad anterioꝛa ex cōtrario eius quod accidit apud mollificationē q̄ foꝛtaſſe accidit ei apud ſaltū ⁊ eſt applicatio vnius eoꝝ ad aliā difficilis licet nō pꝛiuet̄ motu cū lacertis ſuis qui veniūt ei a poſterioꝛibꝰ. Et qn̄qꝫ accidit diſlocatio ex latere vno: ē ergo tunc foꝛma ſignificans ipſam cū declinatio mādibule ē ad anterioꝛa cū tranſuerſatione: ⁊ curatio qdē eſt vna. Et eſt de ſūma eiꝰ qd indiget ut feſtinet̄ ad reducendū ipm: ⁊ ſi nō perducit ad egritudines ⁊ nocumēta ⁊ cū hoc fit pꝛaua eiꝰ reditio. nā facilioꝛ reditio eius ē illa que eſt velocioꝛ. ꝙ ſi differat̄ indurat ⁊ apoſtemat ⁊ extendit lacertos ⁊ cōmouet febꝛes inſepabiles ⁊ doloꝛē capitis ſtantē ꝓpter illud quod aſſociat̄ ei de vehementia tēſionis lacertoꝝ: ⁊ foꝛtaſſe fit res pꝛaua donec interficit in decimo. Et qn̄qꝫ accidit vt ſoluat̄ ei venter cū ſupfluitatibus cholicis multis puris ⁊ euomat ſilr̄ eis: quare opoꝛtet ut feſtinet̄ ad curaꝫ. Et modus regiminis eius ē ut teneat vnꝰ caput eius: deinde intromittat reſtauratoꝛ pollicē ſuū in os ⁊ cōuenit infirmo mollificare mandibulā ſuā ex omni modo.
Nam illic ſunt lacerti q iam tranſuerſati ſunt ꝓpter vehementiam diſlocationis. poſtea moueat mandibulam dextram ⁊ ſiniſtram: deinde extendat eā ſubito: deīn reducat eam. Et ipa qdē nō intrat ad illud a quo ſeparata eſt niſi retro: quare oꝫ ut extendat eā ita ut equetur ſm illam ꝑparationem. Et ſignū equationis eiꝰ ē equatio quadruploꝝ ⁊ coopertura ⁊ clauſio oꝛis: deīn ſuſtentet̄ cuꝫ puluill̄ ⁊ cerato ex cera et oleo ro. deīn dimittat eaꝫ qm̄ ſanabit̄ ꝗ velocius ē poſſe. Si autē non feſtiē fiat ⁊ iā acciderit durities opoꝛtebit tūc ut īcipias ⁊ lenias duritiē cū ēbꝛocis ex aq̄ calīa ⁊ oleo in balneo embꝛocatione plima donec leniat̄: deīn ſedeat reſtauratoꝛ poſt infirmū ⁊ trahat mādibulā eiꝰ ad poſterioꝛa donec locet̄ ⁊ ſtringat̄. Et oꝫ poſt illud ut reſupinet̄ eger ſuper puluinar cuiꝰ īpletio ſit lenis ⁊ teneat vnus caput eiꝰ ut n̄ moueatur vſqꝫquo compleatur ſanatio.

De diſlocatione furcule. Capitulū.viij.

Nquiꝫ furcula non ſepat̄ a latere interioꝛe quoniā ipa eſt continuata cum pectoꝛe nō ſeparata ab eo. Et pꝛopter hoc non mouetur ex hoc latere. Et ſi percuciatur defoꝛis percuſſione vehementi ⁊ ſtringatur; tunc ipa equatur ⁊

curatur curatiōe qua curatur ⁊ frāgitur. Uerūtamē
extremitas eius que sequitur humerū ⁊ separatur
ex eo nō dislocatur plurimū qm̄ lacertus qui ha-
bet duo capita ꝓhibet eā ab hoc. Et prohibet iterū
eam caput spatule. Et non mouetur iterum furcula
motu vehemēti quoniā ipsa non est posita nisi ut se
paret pectus ⁊ amplificet ipm̄. Et ꝓpter hoc est fur
cula facta homi soli īter alia animalia. Et si accidat
ei dislocatio ex luctamīe aut ex re alia simili huic tūc
ipsa equatur ⁊ ingreditur ad locū suum cum manu
aut puluillis plurimis qui ponūtur super eam cū li
gatura que necessaria est. Et rectificat hec cura extre
mitates humeri iterū cū separātur ⁊ reducit eas ad
locū suū. Et illud quo ligātur furcula ⁊ humerus ē
os cartilagiosuz ⁊ ipsū ingrossatur in macilētis. Et
quādo remouetur existimat ille cui non est experiē-
tia ꝙ caput adiutorij iā sit separatū: aut exiuit de lo
co suo ⁊ ꝙ caput spatule videtur tūc acutius ⁊ vide
tur locus qui est eo īferior ꝯcauus. verū oportet vt
distinguatur cū significatiōibus. De curatiōe
eius est ut nullo modo applicetur ad caput et simi
liter humerus.

De dislocatione humeri Capit. ix.

Humerus quandoqꝫ dislocatur aut in disloca
tione spatule ambigitur ⁊ magnificatur si dis-
locatur. veruz quandoqꝫ accidit iuncture hu
meri ⁊ adiutorio vt dislocetur facile quoniam eius
concauitas non est profunda ⁊ ligamenta eius non
sunt firma: immo sunt leuia subtilia posita propter
illud facilis motus. ⁊ eius dislocatio est res in qua
non accidit in eo quod scimus nisi ſm partem vnā
exitus apparens plurimus. ipsa enim non disloca
tur ad superiora quoniam eminentia humeri pro-
hibet ipsam: neqꝫ ad posteriora quoniaz spatula ꝓ
hibet eam. neqꝫ ad partem ventris quoniam lacer
tus habens duo capita ex anteriori nō permittit eā
cum prohibitione capitis humeri. Uerum non
dislocatur nisi ad latus domestici aut siluestre. Et se
paratur ad illud separatione parua. Ad latus ve
ro interius ingreditur quandoqꝫ exitu plurimo et
proprie in extenuatis macilentis. in istis eniz cadit
dislocatio adiutorij ⁊ eius reditio per quālibet cāz
Et res utreqꝫ sunt in pinguib⁹ praue valde. Et quā
doqꝫ accidit adiutorio dislocatio i hora partus dif
ficilis ⁊ apud sectionem ab embryone. deinde si nō
redit velociter non crescit post illud in longitudine
⁊ remanet post illud cubitus paruus ꝗuis rectifice
tur. Et quandoqꝫ non recipit etiā in quibusdā eorū
imo remanet breuis minutus minutum habens ad
iutorium: ⁊ brachium in pluribus eorū recipit ⁊ fit
bone dispositionis in pluribus eorum: sed est ſm
dispositionem breuem similis pedi mustele. Coxa
vero non euacuatur a duab us diminutionibus si
mul. Et quando accidit adiutorio fractura in la-
titudine sua deinde restauratur tunc non est possi-
bile reducere dislocationem eius nisi vt frangatur
restauratio.

De signis dislocationis adiutorij. Capitu. x.

Signū ei⁹ ē ut videaꝛ ꝯcauitas apud caput
hūeri ⁊ in firmamēto: verūtamē istud non
ē ꝓpriū isti: imo ē iteꝝ ꝓpꝛ cōuersionē ca-
pitis spatule ⁊ videꝛ extremitas hūeri alterius acuti-
or hac extremitate si nō acciderit ei iteꝝ sepatio in se-
ipsa aut in osse qḋ est caput eius ꝑ offensionē aut per
aliud. Et qñqꝫ sedaꝛ cū curatione lesio eius ⁊ existiaꝛ
ꝙ non sit lesio cū eo. Et videꝛ capiti adiutorij dislo
catio cū enunētia plima in pte subascelle ad iferiora.
Et fortasse ē possibile in ifantibus ut equeꝛ caput ad
iutorij ⁊ videaꝛ adiutoriū nō bene annexū lateri bo-
nitate annexionis manus sane ad quā nō appropi-
quat nisi cū labore ⁊ dolore vehemēti. Qḋ si deside-
rat eleuare manū ad supiora ⁊ tāgere aurez suā non
ꝑparaꝛ ei ⁊ difficile fiūt ei motus alij. Et ista signa
iteꝝ quādoqꝫ accidūt ꝓꝑ torsionē ⁊ apa ⁊ ꝑcussionē.

De cura dislocationis adiutorij. Capi. xi.

Uratio qdem illius q̄ de illa est facilis ⁊ in
corpibus infātiuz ⁊ q leuia habēt corpora
est ut extendaꝛ cuz manu ⁊ intromittaꝛ sub
titillico apud propinqtatem capitis adiutorij: deīn
teneat illi ꝓpinqtatem ⁊ ipleat eaz ad supiora: ⁊ ma
nus altera extendat adiutoriuz ad inferiora. Et for-
tasse ē possibile in ifantibus ut equeꝛ caput adiutorij
cum digito medio ⁊ extendaꝛ cū illa eadem manu.
Quod aūt ē vehemētioris dislocationis i corpibus
fortibus: leuior modoꝝ in illo est ut restaurator itro
mittat pedē suū in latus infirmi ⁊ locet calcaneū suū
ꝓpe caput adiutorij aut pilam siccā aut inūctā si fue
rit apostema adherens prope caput adiutorij infir
mo resupino. Et extendat manū manibus suis ſm
rectitudinem quasi velit eradicare eam ex spatula. ⁊
inclinet manū suam parumper ad interiora ⁊ ingre
dietur. ⁊ iste est rectior modoꝝ omniū ⁊ leuior eorū
Et iterū q̄raꝛ vir fortis lōgus longior infirmo ⁊ in-
tromittaꝛ humerū suum sub ascella infirmi ⁊ eleuet
ipm̄ a terra suspensum ab humero suo ⁊ iam exten
dat manū eius ad ventrē ipsius. Qḋ si infirm⁹ fue-
rit leuis ponderis cuius corpus nō grauet sup ma
num eius suspendat cū eo aliquod qḋ grauet ipm̄:
⁊ qñqꝫ ponitur loco pedis perpendicularis eleua-
ta super terram. Et est sup caput eius pila ex pannis
⁊ ex corijs stans in operatione loco humeri viri. Et
restaurator extendat manum a latere alio ⁊ grauat
virū si necessariū ē ei illud cū pondere aut suspensio
ne. Et quando fit prauū aut fit difficile ⁊ prolonga
tur tempus: tunc fortasse indiges eo quod est forti⁹
post embrocationes ⁊ balneationes. Et fit quan
doqꝫ instrumentū simile manubrio sarculi ⁊ est vir
ga breuis cuius longitudo est longitudo adiutorij
aut plus aut minus super cui⁹ caput est pila ⁊ ipsi⁹
pila facilior est vt sit ex pannis ⁊ corijs. ⁊ impellitur
cū illa virga spera sub titillico. Et oportet tunc cum
voluntas est vt fiat vt annectat vir fortis instrumen
tum titillico impellendo ipsum cum eo ad superio
ra aut duo viri donec resistant restaurationi exten-
denti manum. Et teneat vir alius humerum ei⁹ al-
terū vt nō separetur subito aut impellat illū humeꝝ

⁊ restaurato ille idꝫ incipit extēdere manū eius ⁊ trahere eam ac si volūtate eius sit ut sepet eam a spatula eradicando ⁊ fit illud ad anteriora parūper. Et quādo fit illud cadit adiutoriū in iūctura sua: deinde pila annectatur titillico annexione forti sustentando ad supiora caput adiutorij. Et oportet ut sit sustentato ſm ipm et spera sit superꝫ illud quod sequitur caput adiutorij i infirmo ⁊ oportet ut in fine quod est sub eo ⁊ ut non frangat adiutoriuꝫ qm̄ non est possibile post restauratioē eius ut redeat ad locū suū ꝓpter illud quod sciuisti. Et medicat quādoqꝫ cuꝫ scala ita ut ponat caput adiutorij sup gradū scale qui iam lenificatus ē ⁊ ꝑparatus cū innolutionibus ſm formaꝫ ꝯuenientem: ⁊ suspendit vir ex alio latere ⁊ extēditur manus ⁊ ingredit caput adiutorij in locū suū. Verꝫ oportet ut sit suspensio ⁊ gradus scale ꝓpter caput adiutorij ut non frangat ⁊ fortasse ponitur loco gradus ⁊ glomeris spici res potens ex illo codeꝫ loco ⁊ nō remouet ab eo ad locū aliū qm̄ timet ex hoc fractura adiutorij. Et curat qn̄qꝫ alijs modis deriuatis ex istis modis: ⁊ melior modorū est modus ꝑmus. Cū ergo redit dislocatio ad locū suū tūc melior ligatura eius est ut liget pila cuꝫ hūero ligatura facta cum vittis latis ꝓhibentibus sepatioē ei⁹ qd redit. ⁊ oportet ut penetret vitta super ipsuꝫ aut vitta alia desup ſm modum crucis vsqꝫ ad humerꝫ alterū. Et qn̄qꝫ cadit crux super hūerꝫ infirmuꝫ: deinde ligatur adiutoriū cum latere ad inferiora ⁊ ligat cubitus ⁊ extremitas manus ad supiora ex pte colli et non resoluitur vsqꝫ ap septimū aut post ipm. Et ciba ipm sicut scis. Quod si assiduatio fiat quotiēs redit tunc necessariū est cauteriuꝫ.

De dislocatione spatule. Capitulū.xij.

Iam dictum est illud: Et est de illis quoruꝫ casus non accidit ⁊ mirant ex ea tales quales. Hypocrates ⁊ Galienus.

De dislocatiōib⁹ ossis pui apō hūerꝫ. Ca.xiij.

Accidit qn̄qꝫ ossi paruo quod est caput humeri ut seperet a loco suo quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

De cura. Capitulum.xiiij.

Non oportet ut extendat tensione facti sꝫ coartetur ⁊ stringatur cū digitis ⁊ inclinetur ad locū suū ⁊ stringatur sicut stringit furcula cum puluillis. Nam ipa ligatura iterꝫ qn̄qꝫ facit ipm redire ad locuꝫ suū violent: ⁊ non curat de illo quod est de vehementia illius ligature ⁊ ꝯseruatione eius sicut curat de eo in furcula.

De dislocatione cubiti. Capitulum.xv.

Huius mēbri dislocatio fit difficilis ⁊ fit difficilis ipius reditio ꝓpter vehementiam ligamentorꝫ continentiū ipm ⁊ eorꝫ breuitatem ⁊ ꝓpter suā contrarietatē ꝯcauitati. Et qn̄qꝫ accidit ei sepatio parua. Et accidit ei dislocatio integra in qbusdā horis. Et quādo dislocat significat ei⁹ dislocationē gibbositas in latere ⁊ arcuatio in latere. Et deterior eius est qꝺ dislocat ad posteriora qm̄ est inobedientis curationis valde. Et plima quideꝫ dislocatio non accidit nisi in focili inferiori ⁊ est turpior ⁊ fedior ꝓpter illud quod accidit ei de reditiōe focili vero supiori parꝫ accidit ⁊ nō est cū feditate dislocationis inferioris qm̄ ipm est vehementioris cōtinuitatis cū vola ⁊ est longinquus ab hoc ut remoueat. Et non est possibile ut dislocet vnū duorꝫ focilū nisi elōget a scōo elongatione aliqua.

De cura. Capitulum.xvi.

Portet ut festinet ad eius curationem qm̄ ꝓperat ad ipꝫ apostema calidū ꝓhibēs a curatione qm̄ extendere ad equandū ipsuꝫ tūc ꝑducit ad ꝑditionē licꝫ iterꝫ nō sit possibile ut eqtur apostemate illic existente. Et sepationi quideꝫ ꝑue succurrit cū qualibet difficultate imo adiungat volam cū reditione eius ad locū suū. Et dislocatio ꝯpleta si est ad anteriora ē regimen. Et si est ad posteriora est ei regimen aliud. Et illa que est ad anteriora redit ad locū suū cuꝫ ꝑcutit vola sua humerꝫ qui opponit ei ꝑcussionibus aliqbus manu iaꝫ preparata sicut oꝫ: ⁊ adiuuat manu altera ⁊ ingredit. Dislocatio vero ad posteriora oꝫ ut extendat tēsiōe vehementi deinde ꝑcutiat eā ad posteriora. Quod si non obedit ꝑ illud teneāt adiutoriū ⁊ brachiū duo fortes ⁊ liniat restaurator manū suā cū oleo ⁊ incipiat abstergendo iungere cubitū cum vehementia donec ingrediat: deinde oportet ut stringat ipm ⁊ ponat brachio suspensoriū dimittentes cubitū angulatum ſm q̄ntitatē quā tollerat in ꝑma hora. deinde nō cesset constringere suspensoriū paulatim donec ꝯstringatur angulus.

De dislocatione iūcture rascete. Ca.xvij.

Iunctura rascete est facilis dislocationis et difficilis vnitōis: nam qn̄ extendit extēsione ꝑua ⁊ opponit vnū duorꝫ membrorꝫ alteri redit sꝫ eius buccellatio ē praua qm̄ illud qd cōtinet ipam de corpibus apostemat ⁊ ꝓhibet bonitatem vnitionis. Et modus extēsionis eius ē ut extēdat vir focile ad posteriora ⁊ extēdat restaurator volā ad ꝯtrariū illius partis imo ad anteriora: ⁊ extendat vnūquenqꝫ digitū incipiens a pollice ⁊ perueniens ad minimū: nam equat per illud ⁊ redit: deinde emplastretur ipam ⁊ stringat.

De dislocatione digitorꝫ ⁊ signis ei⁹. Ca.xviij.

Quando dislocantur digiti inclinātur ad anteriora ⁊ appet illic eminentia in interioribus ⁊ apparet concauitas dorsi ⁊ similit fit in ossibus rascete.

De cura. Capitulum.xix.

In reditione digitorꝫ a dislocatione est difficultas quedaꝫ ⁊ non oportet ut extendāt extensioni equali: imo oportet ut expectes sup eos ⁊ eleues radiceꝫ ex manu tua sub qua cadit radix eius quando stringis super eū ad inferiora ac si tu eradices ipm ex loco suo ⁊ tunc videbis dislocationē iam intrasse ⁊ rectificari.

De sepatione ossiū rascete. Capi.xx.

Portet ut in ea fiat qd possibile est de eq̄tione ⁊ impulsione omnis declinationis ⁊

eminentie ad contrarium partis illius et positione ascellaꝝ ⁊ strictura eaꝝ desup ut dimittat̃ sup eaꝫ ⁊ ut ponat̃ loco eaꝝ super eā plūbum equatū ɔseruās locū cum grauitate sua: veꝝ opoꝛtet ut anteq̄ȝ ponatur desup ascella aut plūbuꝫ ut empses cū emplastro cōfoꝛtatiuo de illis que scis ⁊ non moueatur.

De dislocatiōe spōdiliū ⁊ sepatiōe eaꝝ. Ca.xxi.

Quando spōdiles dislocant̃ dislocatiōe cōpleta interficit ꝓculdubio. Et non ɔpleta iteꝝ qn̄ remouent̃ remotione plima quāuis sit minꝰ quā ɔpleta est moꝛtalis qm̄ ꝓculdubio coartat nuchā coartatiōe foꝛti si resistit ⁊ nō obedit. Et si est spōdilis ꝑma colli ⁊ que seqtur eā ꝑuat animal anhelitu ⁊ moꝛit̃ statim. qm̄ nerui anhelitus coartant̃ q̄re nō faciūt opationē suā. Et si ē de spōdilibꝰ doꝛsi ⁊ dislocat̃ ad ptem interioꝛē non est possibile ut curet̃ ⁊ ē de illis que interficiunt velocit̃. Et si moꝛat̃ ⁊ nō ē possibile talr̄ qḋ ꝓhibeat anhelitū retinet stercus ⁊ vrinā ⁊ interficit. Et si moꝛatur ⁊ nō coartat nuchā coartatiōe vehemēti aut coartat ⁊ non apostemat: aut sedat̃ quod ē cū eo de apostemate n̄ est excusatio qn nocumētū ingrediat̃ nucham ⁊ neruos q̄ sūt sub illo loco ⁊ facit supfluitates exire inuoluntarie. Et si est ad posterioꝛē tūc nocumētū quod facit nuche est minus: veꝝ necessariū ē nocumentuꝫ iteꝝ. Et coartatio neruoꝝ que debilitat pedes debilitat lacertos vesice et ani q̄re necessariai ē virtus foꝛtis ⁊ īpulsio vehemens ⁊ ꝑcussio magna q̄ fere franget sinsenia eius donec redeat ad locū suū. ⁊ anteq̄ȝ redeat ad locū suū iam fracta sunt ꝑ illud eius simenia. Et qn̄q̄ȝ dislocant̃ ad duo latera ⁊ ad supioꝛa. Et in huius qdem capl̄i diuisionibus iam locuti fuimus vbi locuti fuimus de gibbositate: ergo cōpleatur illic. Et signū illius ē q̄ vides illic aut eminentia in posterioꝛibꝰ aut arcuationē in pectoꝛe ac si fractuꝫ sit simenū sed in eius fractura non est magnuꝫ malū. Et in dislocatiōe spondilis ē timoꝛ moꝛtis.

De cura. Capitulum.xxij.

In illa quidē que est ad interioꝛa ex doꝛso spes est ꝑua: ⁊ ꝑuus ꝓfectus est in eius curatione. Illa que est ad posterioꝛa indiget ɔpressione cū genubus ⁊ foꝛtitudie sicut est operatio balneatoꝝ. ⁊ ponant̃ sup eam cū foꝛtitudie: aut faciat ip̄m iacere super ventrē suū ⁊ stet sup eum cū calcaneis suis aut fricet ip̄m cū aliobith fricatione asilussazaracti. Qḋ si res fuerit vehementioꝛ illa ⁊ fuerit recens dixit Hyp. q̄ opoꝛtet ut sumat̃ lignū cuiꝰ longitudo ⁊ latitudo sit tante quantitatis que capiat infirmuꝫ ⁊ terminetur ita ut sit ꝓm hanc mensuram prope parietem extensū ad latus parietis in longitudine ⁊ non sit elongatio eius a pariete plus quantitate vniꝰ pedis: ⁊ ponat̃ sup ip̄m stratus planus ad coꝛpus infirmi: deinde balneetur ⁊ applanet̃ sup linuꝫ aut super podiale super faciem suam: deinde inuoluantur super pectus infirmi ligature ample duabus vicibus ⁊ eaꝝ extremitates egrediant̃ de subascellis ⁊ ligentur inter duas spatulas ⁊ ligentur extremitates ligaturaꝝ lataruꝫ ad ligṇuꝫ longum simile manubꝛio moꝛtarij ⁊ eleuetur hoc lignū sup lignū positum aut podiale ⁊ detur ministro stāti apud caput infirmi vt teneat ip̄m vt fiat extremitas inferioꝛ inuoluta ad aliquid ⁊ extēdat̃ superioꝛ que est apud caput in hoꝛa qua opoꝛtet: ⁊ fiat per illud extensio. Et ligentur iteruꝫ pedes ambo simul cum ligatura ampla alia sup genua ⁊ supꝛa duas spatulas iteruꝫ ligando iterū loca que eleuentur ex loco in quo aggregantur due coxe cū ligamento alio. Et aggregētur extremitates hoꝛū ligamentoꝝ ⁊ ligent̃ ad lignū aliquod simile manubꝛio moꝛtarij sicut est lignum cuius precessit narratio. Et eleua ipsum apud extremitatem ligni pꝛimi: deinde precipe ministris vt extendant cum hoc ligno extensione que fit ꝓm cōtrarium. Et de hominibus sunt qui faciunt hanc extēsionem cū instrumēns: ⁊ sunt sicut sagitte sup lignū erectū apud extremitatē huꝰ ligni magni aut podial̃ s. duas extremitates que seqūnt̃ caput ⁊ pedes: ⁊ qn̄ reuoluūtur ille sagitte inuoluūtur cū eis ligature q̄ extenduntur. Et opoꝛtet qn̄ fit extensio vt impulsio fiat apud gibbositatē cū radice volarū manuū. Qḋ si fuerit nobis necesse sedere super ipsum: facienꝰ illud ⁊ nō timebimus aliquid. Et si nō equatur spōdilis cū istis rebus ⁊ infirmus fuerit tollerans compressionē: tūc opoꝛtet vt concauetur fouea in pariete qui est propinquus cū longitudine similis cannali recipiens gibbositatē cū mensura q̄ sit longitudo fouee q̄ntitatis vnius bꝛachij ⁊ nō sit altioꝛ spondili infirmi neq̄ȝ inferioꝛ ea plurimuꝫ: imo opoꝛtet vt iam pꝛimū sit facta. Uerum ad hanc egritudinē ad quam diximus in pꝛincipio vt sit lignū positū ꝓpe parietem: deinde sumatur tabula equalis mensure ⁊ ponat̃ vna extremitatū eius in foueam q̄ est in pariete ⁊ ponat̃ mediū loci qui ɔsequitur ex ea sup gibbositatē: deinde impellatur extremitas eiꝰ alia inferius donec videas q̄ spondilis iam equata est equatione manifesta. Et Hyp. quidem iam dixit q̄ cōcauatio sola absq̄ȝ tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterū q̄ cōpꝛessio cū tabula sola facit illud. Qḋ si illud est verū tunc nō est possibile vt administretur extensio quam diximus in ꝑncipio speciei que nominatur separatio spōdiliū ad anterioꝛa absq̄ȝ cōpꝛessione. Et opoꝛꝫ vt post equationē administres tabulam de ligno cuiꝰ latitudo sit q̄ntitas triū digitorū: ⁊ eiꝰ lōgitudo q̄ntitas q̄ cōpꝛehēdit gibbositatē ⁊ quoddā ptis sani: ⁊ inuoluantur sup eam panni linei aut stupa incisa vt nō sit dura ⁊ ponatur sup gibbositatē ⁊ li. et cū ligamēto qḋ est necessariū. Et administretur infirmo cibus subtilis. Et si remanserit sup illud residuū ex gibbositate: tunc opoꝛtet administrare curationē que fit cū medicinis que mollificant ⁊ leniunt cū administratione tabule quā narrauimus tēpoꝛe longo: Et quidā hoīes administrant tabulam de plumbo. Et si dislocat̃ ad vnū duoꝝ laterū equatur cū ascella aut ascellis duabꝰ ⁊ stringitur. In facta vero ex hoc in collo ad posterioꝛa ⁊ est illa q̄ curat̃ opoꝛꝫ vt resupinet̃ infirmꝰ: deinī extēdatur caput eiꝰ ad supioꝛa cum facilitate ⁊ equetur.

ſpondilis eius cū ↄpreſſione ⁊ abſterſione. Et quan
do equat̄ ponat̄ ſup eā emplm̄ ↄfortatiuū ⁊ vela ſup
ipm̄ cū pannis ⁊ ſtringe deſup aſcellas cuʒ menſura
colli ⁊ longitudine eius ⁊ liga eā ad caput ⁊ adiuto
riū ita ut non cadat ligamentū ad guttur ⁊ reſoluat̄
in numero dieꝝ. Et ponant̄ fila cū quibus ſtringis
ſm̄ formaʒ vittaꝝ ex marginibus pannoꝝ qm̄ illa q̄
rotundant̄ ledūt.

De diſlocatione alhoſos ideſt iuncture oſſis
caude. Capitulum.xxiij.

a Lhoſos quādo diſlocat̄ tunc illud ſcit̄ ſen
ſu. Sed ⁊ magnitudineʒ diſlocatiōis ſcies
ꝑ ſenſum iteꝝ: ⁊ ꝙ eger non expandit pedē
neq̄ʒ in loco diſlocationis neq̄ʒ apud genu: imo eſt
plicatio genu ei laborioſior. Regimen vero illius
eſt qm̄ cum vis equare illud oportet ut intromittas
mediū digitū in anū vſquequo oppōatur loco: de
inde ꝓme cū eo ad ſupiora cum fortitudine. Et ob
ſerua cū manu tua alia locuʒ alhoſos donec eques
ipm̄: deiī empl'a ipm̄ ⁊ ſtringe. Et eger minoret ci
bū ⁊ minorabit̄ egeſtio. Et ſumat cum hoc quod
leniat naturam.

De diſlocatione anche. Capitulum.xxiiij.

c Oxe qn̄q̄ʒ accidit ſimile ei qd̄ accidit adiu
torio de diſlocatione ad iferiora ſicut mol
lificare. Et non eſt poſſibile ſi diſlocat̄ co
xa vt expādat̄ pes neq̄ʒ iuxta diſlocatōnē apō genu
imo ē illō i genu magis prauū. Et ei⁹ qd̄ diſlocatio
qn̄q̄ʒ fit ad an̄riora. ⁊ qn̄q̄ʒ fit ad exteriora: veꝝ pliʒ
diſlocatōis ei⁹ ē ad exteriora. Et miorat̄ ei⁹ diſloca
tio ad interiora. Et diſlocat̄ iteꝝ ad āteriora ⁊ ad po
ſteriora ⁊ ꝑ illas eaſdem cauſas. Et qn̄ accidit in di
ſpoſitione partus ſtrictura ſup embryonem ꝙ diſlo
cat̄ ille pes: tunc facit eū habere crus minutū defici
ens a delatione corꝑis q̄re debilitat̄ ⁊ n̄ corrūpit̄.

De ſignis. Capituluʒ.xxv.

a Ccidit ex diſlocatione anche ad interiora
ut videas pedē diſlocatū longioreʒ altero
⁊ genu eminentius ⁊ nō pōt duplicare pe
deʒ ſuū apud igu͂ē inflatū apoſtematū qm̄ caput co
xe iam intrauit ipm̄. Et ſi diſlocat̄ ad exteriora ab
breuiatur pes ⁊ apparet in inguine ꝓfunditas. Et
accidit in eo quod opponit̄ ei a poſteriorib⁹ eminē
tia ⁊ inflatio: ⁊ genu eſt quaſi ipm̄ ſit ſubmerſum ad
interiora. Et ſi diſlocat̄ ad anteriora pes eſt lōgior
⁊ non eſt poſſibile infirmo ut expandat crus ſuū et
non fit ei poſſibile ut plicet ipm̄ niſi cuʒ dolore ⁊ nō
ꝓparat̄ ei deambulatio penitus: ⁊ ſi vult ambulare
ambulet ſuper calcaneū. Et accidit ei multotiens ex
hoc ut apetur igu͂ē eius ⁊ retineat̄ eius vrina. Et ſi
diſlocat̄ ad poſteriora abbreuiatur pes eius ⁊ fit ſu
per eū expulſio difficilis ⁊ apparet in ipius inguine
mollificatio ⁊ ē caput coxe decliue ad obliquatiōeʒ.

De cura. Capitulum.xxvi.

o Portet ut ad curandū ſit feſtinatio. Nam
ſi non redit velocit̄ fortaſſe effundent̄ ad eā
hūiditates ⁊ putrefient ⁊ ꝑducēt ad corru
ptionē membri tocius ⁊ ſequit̄ illud de timore id qd̄
ſcis. Regimē vero diſlocationis coxe ad inferio
ra eſt ut extendas pedē: deiī fac eum redire cū vehe
mentia poſtq̄ʒ moueris cuʒ dextra ⁊ ſiniſtra donec
opponat̄ ei ad quod redit ⁊ pone pedi quaſi ſtafa.
Et ſtringe ſup crus deinde ſtringe ſup coxam ⁊ ſup
genu ſtrictura que ſeruet eā deinde ſuſpendat̄ ex hu
mero ſuſpenſione ne ſit poſſibile cruri cū hoc ut ex
tendat̄. Quando vero diſlocat̄ ad interiora tunc
ꝓcipitur vt flectat genua: ⁊ teneat eum homo fort̄ ex
latere emūctorij: ⁊ capiat reſtaurator manu ſua cap̄
coxe apud genu ⁊ trahat ipm̄ ad anteriora: ita vt im
pellat extremitatē aliā ⁊ impellat ipm̄ impulſione tē
dente ad ſupiora ⁊ exteriora: Et ſi adiuuat cū ali⁹
ab extremitate alia ex contrario motus eius ⁊ iam li
gauit eā cū vitta aut cū fune erit bene: deinde ligetur
cū ligamento. Veꝝ qn̄ diſlocat̄ ad exteriora opor
tet tunc ut firmet reſtaurator extremitatē coxe que ē
apud genu ⁊ moueat eā ex contrario motus ꝓdicti.
Et ſit alius tenens ab extremitate alia mouens eā ex
contrario motus primi ⁊ iam ligauit vittā aut funē.

Et in illa que ē ex illo ad anteriora aut poſteriora
ſtringat reſtaurator radicem coxe cū ligatura lata.
Et capiat ſup hūeꝝ ad ꝑtem que oportet ſm̄ declia
tionē diſlocationis. Et accipiūt viri duas extremita
tes ligature ample: deinde extendant eam omnes ſi
mul extenſione q̄ ſuſpendunt infirmū in aere. Et cū
hm̄ōi iteꝝ eſt poſſibile ut redeāt modi predicti ad re
ctificationē. ⁊ medicāt eā qn̄q̄ʒ cū chibren. Et mo
dus alius eſt ſm̄ ꝙ retulit de eo qdam eoꝝ ⁊ bn̄ egit
Inquit: oportet ut caueas foueā longā in ligno to
to ſimilē aqueductib⁹: ⁊ nō ſit longitudo fouee ⁊ ꝓ
fūditas eius plus q̄ntitate triū digitoꝝ: ⁊ non ſit lō
gitudo eoꝝ ad inuiceʒ plus quattuor digitis. Et po
nat̄ extremitas althibrē in ꝑtē illius fouee ⁊ ſuſtētet
cū eo: ⁊ ſit ipulſio eius ad ꝑtē ad quā oportet ipelle
re. Et oʒ ut ſuſtētent̄ i medio ligni magni aut podial
lignū aliqd̄ erectū cuius lōgitudo ſit q̄ntitas vnius
pedis ⁊ groſſitudo ei⁹ q̄ntitas manubrij foſſorij vt
qn̄ reſupinat̄ ſup dorſū reuoluat̄ hoc lignū in eo qd̄
ē inter alhaſegi ⁊ caput coxe qm̄ ꝓhibet ſequi illud
qd̄ extendit ipm̄ a ꝑte pedū: licet illud iteꝝ multoti
ens idigeat extēſione que ſit a ſupioribus. Et cū hoc
cū corp⁹ ipellit̄ ad iferiora impellit hoc lignū caput
anche ad exteriora. ⁊ oʒ ut ſit manus ad inferiora ſʒ
moduʒ quē diximus ante hoc ꝓcipue ex pede. Qd̄
ſi caput coxe non ingredit̄ ꝑ hanc ſpēm curationis
tunc oʒ ut auferat̄ lignū erectū ſuſtentatū ⁊ ut figant̄
duo ligna alia ſup duo domicilia loci illius ligni. ſ.
in omni latere eius lignū ut ſint ſicut poſtes porte et
nō ſit vnūqd̄q̄ʒ eoꝝ minus pede: deinde egtet ſuper
ea lignū aliud ſicut egtat lignū ſcale ut ſit figura ſex
lignoꝝ ſimilis lr̄e q̄ nominat̄ grece bitaneu: hec eni
figura fit cū ponit̄ lignū trinū in medio inferi⁹ duo
bus extremis parūp: deinde oportet ut reſupinet̄ in
firmus ſup latus ſanū ⁊ extendat coxā ſanam in eo
quod eſt inter hos duos poſtes ſub ligno quod eſt
ſimile gradui ſcale ⁊ ponatur coxa infirma ſup hūc
poſtem ut ſit caput coxe equitans ſuper ipm̄ poſtq̄ʒ

expansi fuerint super postes panni plicati plicatiõe plurima ut non ledat postis coxaꝫ: postea sumatur lignuꝫ aliud equalis latitudinis cuius longitudo sit tante quantitatis que comprehendat ex capite coxe vsq; ad locũ calcanei ꝛ ponaŧ in longitudine sub coxa ab iteriori parte ut retineat caput coxe ad calcaneuꝫ ꝛ ligeŧ cum eo: deinde administreŧ in gibbositate. Uerũ ſm ꝙ diximus in eo quod precessit: oportꝫ tũc ut extendaŧ crus ad inferiorã cum ligno ligato cum eo ut redeat caput coxe ad locum suuꝫ cum hac extensione vehementi. Et est iterũ modus alius cum quo ingrediŧ caput coxe absq; extensione infirmi super lignũ. Et est modus quẽ laudat Hypo. ꝛ ille existimat ꝙ oportet ut ligenŧ manus infirmi simul cuꝫ ligamento lato leni ꝛ ligenŧ pedes eius ambo cuꝫ ligamento lato forti leni super duos calcaneos ꝛ sup duo genua. ꝛ sit longitudo cuiusq; corũ a cõpari suo quantitas quattuor digitorũ. Et sit crus infirmũ extẽsum plus altero quãtitate duorũ digitorũ et suspẽdatur infirmus super caput ꝛ sit elongatio eius a terra quantitas duorũ cubitorũ: deinde currat adolescẽs habens experientiam puber cuꝫ brachijs suis ꝛ extrahat coxam infirmã in grossiore loco eius vbi est caput coxe iterũ ꝛ suspendaŧ cũ infirmo subito, nam iũctura cum factum fuerit illud cum ea ingrediéŧ ad locum cum quolibet studio. Et iste quidem modus est facilior alijs qm̃ non indiget operatione plurima. Uerũ plures medicantiũ non bene operantur in eo: qm̃ ipi spernũt eum ,ppter suam facilitatem. Et si fit dislocatio coxe ad exteriora: tunc oportet ut extẽdatur infirmus ſm ꝙ diximus cũ hac ligatura que est super alhahasegi inguinis ꝛ furculam ſm ꝙ diximus. deinde est necessariũ medicanti ut euellet cũ thibiã deforis ad interiora postq; posuerit extremitatem thibie in aliqua parte fouce quam dixim⁹ vt stringat super eam. Et sint aliqui ministrorũ ex parte coxe sane impellentes iterũ ꝛ oppõatur impulsio ut non impellaŧ plurimũ. Et cũ dislocatio est ad anteriora tunc oportet ut extendaŧ infirmus: deinde ponat vir fortis radicem vole manus sue dextre super ingueꝫ infirmi ꝛ coartat ipm cuꝫ manu altera. ꝛ ipse cuꝫ hoc ponat coartationem extensam ad inferiora ad partem genu. Et qm̃ dislocatio est ad posteriora tunc non oportet ut extendaŧ infirmus ad inferiora eleuatus super terram: imo oportet ut sit positus super aliquid durũ sicut oportet ut sit iterũ quando separaŧ ancha eius ad exteriora sicut dixi in gibbositate. oportet ergo ut extendaŧ infirmus sup lignum aut podiale super faciem suam ꝛ sint ligamenta stricta non super coxam: imo sup crus sicut dixim⁹ nuper. Et oportet iterũ administrare ꝯpressionem cũ tabula ꝛ super alhahasegi et locuꝫ ad quem egreditur iũctura. Hic est sermo noster in speciebus dislocationis que accidit anche ex causa manifeste antecedente illud. Uerũ qr quãq; dislocatur coxa ,ppt multitudinẽ hũiditatis accidentis ei sicut dislocaŧ spatula: oportet tunc ut administreŧ cauterium sicut diximus in loco in quo diximus hoc cauteriũ.

De dislocatione genu. Capi. xxvij.

Genu est velocis dislocationis: fortasse enĩꝫ dislocaŧ absq; causa ꝑter deãbulationem velocẽꝫ. aut lubricat parũ sicut carnalis. mł totiens dislocaŧ absq; causa ꝑter saltum. Et genu quidẽ dislocaŧ ad omnẽ ꝑtem nisi ad anteriorẽ ,ppł rotulam ꝛ adiutoriuꝫ eius.

De cura. Capitulum. xxviij.

Sedeat infirmus sup sedem ,ppinquã terre: ꝛ eleuenŧ pedes eius parũp: deinde extendat vir fortis manũ suam desup ꝛ desubt⁹ extensione forti ꝛ reducat restaurator iũcturã ad dispositionem suã ſm iudicium dislocationis vniuersalis ꝛ ligeŧ eam.

De dislocatione arcessatu ꝛ est rotula genu. Capitulum. xxix.

Quando accidit ei dislocatio oꝫ ut pes plane ponaŧ in terra ꝛ reducaŧ rotula: deinde impleaŧ curuatura geniculi pannis ,phibentibus a duplicatione ꝛ ponãŧ desuper ascelle resistẽtes ei in ꝑte ad quã declinat. Cũ ergo restringiŧ ꝛ adheret non dupliceŧ genu cum festinatione sꝫ paulatim donec alleuietur.

De dislocatõe iũcture tali apd calcãeũ. Ca. xxx.

Dislocaŧ calcaneus. Indiget ergo si dislocaŧ extensione forti ꝛ curatione vehemẽti ꝛ impulsione cũ fortitudine ut redeat. Deinde oportet ut dimittat deambulationẽ circiter. xl. dies ut non dislocéŧ scd̃o. In separatione vero pauca sufficit quelibet extẽsio deinde reducaŧ. Et qm̃ ꝯplete dislocaŧ oportet ut reducaŧ ſm ꝙ dicũt antiqui. inquunt: Oportet ut extendaŧ infirm⁹ sup dorsũ suũ sup terram ꝛ ab eo qd̃ est inter coxas eius apud alahausegi: sit paxilus lõgus intrans in ,pfunditatẽ terre ñ ꝑmittens corpus eius moueri cũ ꝑcedit pes ei⁹ ad inferiora: imo oportet ut figaŧ iste paxilus anteq; resupineŧ infirmus. Qd̃ si ꝑsens tibi fuerit lignum magnũ in cuius medio dixim⁹ esse aliud lignũ fixũ tũc oportebit ut fiat extensio sup hoc lignũ. Et oportet ut sit minister tenens coxã ꝛ extendens eã ꝛ minister alius extendens pedẽ aut manib⁹ suis aut ligamento ſm cõtrariũ extensionis mĩstri ꝑmi ꝛ equet medicus manu separationeꝫ ꝛ teneat minister alius pedem aliũ ad inferiora. Et oportet post equatiõeꝫ ut ligeŧ ligamentis fortib⁹ ꝛ vadat cũ parte ligamenti ad pectinem pedis ꝛ cũ parte eius ad calcaneũ ꝛ ligeŧ illic. Et oꝫ ut caueaŧ ex neruis q sũt supra talũ posterius ut nõ sit sup eos ligatura vehemẽs: ꝛ ut ,phibeaŧ infirmus a deambulatione. xl. diebus ꝛ isti si conanŧ ambulare añ nõ sananŧ ſm ꝯplementũ ꝛ dissoluiŧ eis membrũ ꝛ corrũpiŧ curatio. Qd̃ si separaŧ os tali ex saltu: nã illud accidit multotiẽs: aut accidat huic mẽbro apa calidũ: oꝫ tũc ut ꝑpareŧ hoc membruꝫ cũ resupinatione ifirmi sup faciem suã ꝛ extensione membri ꝛ equatione eius ꝛ cũ embrocis q̃ sedãt apostemata calida ꝛ admĩstratiõe ligamẽtorũ fortiũ ꝛ vt quiescat infirmus ꝛ nõ moueaŧ donec rectificeŧ membrũ integre. Et ligatura qdem tali oportet ut sit ad digitos ꝛ dimittaŧ talus apertus.

De dislocatione ossis pedis. Capi.xxxi.

e Jus regimen est ꝓximū regimini disloca- tióis ossis calcanei ꝛ fortasse sufficit ut eq̄s ita ut calces cū pede tuo sup ip̄z panno existente inter ea donec equet: deinn̄ empla ꝛ stringe ƀz modum quem scis.

Tractatus scd̄us de radicibus vlibus i fractura.

De sermone vli in fractura. Capitulum.i.

Ractura est solutio ꝯtinuitatis pro pria ossibus. Et accidit qn̄qꝫ sparsa ꝛ qn̄qꝫ nō est sparsa: ꝛ qn̄qꝫ accidit equalis: ꝛ qn̄qꝫ accidit scissa. Et eq̄l qn̄qꝫ accidit in latitudine: ꝛ qn̄qꝫ ac cidit in lōgitudine. Et cadens in la titudine qn̄qꝫ accidit diuisa: ꝛ qn̄qꝫ accidit non diui sa. Et cadens in longitudine ē diuisio ꝛ alcasim que non accidit sepata. Et qdam nominauerūt species fracture noibus suis dicētes fracturam magnam in cedentem in latitudine ꝛ ꝓfunditate raphanalem et hastalem ꝛ arūdinalem. Et dicentes incedentē in lō gitudine fracturam linealē. Et dicentes incedentem in latitudine cū longitudie lunalē ꝛ neruualem. Et il- lam q̄ est puaꝝ ptiū vnā.sauchiē ꝛ alierusien cū albu berien. Et qn̄ fractura completur nō est possibile ut remaneant duo ossa ƀm q͛ necesse est inter ea de op positione ƀm ṗpationē ꝯtinuitatis nālis: imo sepan tur necessario ab oppōne. Et silr sepatio faciens ac- cidere pūcturam necessario in eo qđ ꝯtinet de vela- minibus ꝛ carne: quare accidit dolor sequēs eā.

Et quādo est equatio rotunda sine frustis conuertit membꝝ cū facilitate. Et ut declinet fractura ad exte- riora ƀm q͛ dicit Ypo. melius est q̄ꝫ ut declinet ad interiora: qm̄ illud quod occurrit ei de neruis illic ē plus quare ledit. Et qn̄ cadit fractura apud iūcturā ꝛ restauratur remanet motus difficilis ꝓpter duritiē ꝛ arasbadu qđ accidit indiget spatio donec declaret. Et illud qdem prauius accidit in iūcturis ossiū par- uoꝝ. Et de illo iteꝝ est vbi est iūctura in creatiōe stri- ctior sicut est iūctura cauille. Et fractura prauioris incarnationis ꝛ vnitionis ē illa que est ƀm rotundi- tatem: deinde illa que declinat: non enīz adheret ni si sup ipm ꝓlonget ligatura habens fabricationem mirabilem tpe longissimo ꝛ sumat ex cibis ꝛ medici nis: ꝛ ex eo qđ mittit sanguinē ad illam ptem ƀm q͛ dicemus. Et deterior fractura ossiū ad interiora nō ad exteriora ƀm q͛ dicit. Et qđ dicit de incisione me dulle ꝛ interficit est intentio cui non est vtilitas: me- dulla enim habet lenitatem viscositatem ꝛ non inci- ditur. Et qn̄qꝫ accidunt cū fractura accidentia sicͭ vulnera ꝛ fluxus sanguis ꝛ apostema ꝛ attritio eius qđ circūdat eam ex carne que si non ṗparet cū ꝓhi bitione putrefactionis aut scalpellet accidit ex er cor rosio. Et locus qdem fracture magnoꝝ scit p do- lorem ꝛ p casū. Fracture vero pueroꝝ paruoꝝ ap- paret p dolorem ꝛ apa: nam in ipis accidūt plurā in dicia restauratiōis. Et qn̄ ista ossa redeūt ad situs su os possibile est in infantibus ꝛ qui sunt eis proximi ut restauretur villus virtutis prime in eis. In etate vero adolescentie ꝛ que est post ipam non restaurat imo currit sup eam incarnatio ex materia cartilagio sa ꝯiūgens inter duo ossa de genere eius qđ facit cur rere ferrari⁹ de duobus plūbis sup ꝯtinuationē e.ꝛ ꝛ alioꝝ. Et ossa magis inobedientia ad restaura- tionē faciendā est adiutoriū deinde brachiū. Am plius furcula qn̄ frangit ad iteriora praua fit eis cu- ra. Et fractura fedior in duobus focilibus est fra- ctura focilis inferioris eoꝝ sicut dictū est in disloca- tione. Res aūt coxe ꝛ cruris est facilior: qm̄ restau- ratio nō ꝓhibet ea a dilatione. Et membra qdem diuersificant in spacio restauratiōis: vbigratia qm̄ nasus restaurat ƀm q͛ dicit in.x. ꝛ costa in.xx. ꝛ vlna in eo qđ approximat a.xxx. vsqꝫ ad.xl. ꝛ coxa in .l. ꝛ fortasse extendit lōge donec restaurat coxa vsqꝫ ad menses tres aut quattuor ꝛ qđ ē supra hoc. Et ut declinet membꝝ in firmatiōe restauratiōis ad vētrē eius melius est q̄ꝫ ut declinet ad dorsū ipius: qm̄ fit declinatio eius in latere vrine. Et cause ꝓpt quas nō restaurat os sūt multitudo embrocatiōis aque ꝛ mltitudo solonis ligamentoꝝ ꝛ ligatiōis eoꝝ: aut fe stinatio in motu: aut paucitas sanguis absolute aut paucitas sanguinis viscosi in corpe: ꝛ ꝓpt illud mi- norat restauratio fracture cholicoꝝ ꝛ ꝯualescentiū.

Et de illis que significant restaurationē ē aptio sā guinis qui videt quasi ipe sit supfluitas quā expellit nā ex mltitudine sua cum studio ad fracturam.

De radicibus restauratiōis ligature. Ca.ij.

r Estaurator basis est extēsio membri cū q̄n titate qua oportet. Nam additio in ea spas mat ꝛ lesionē facit ꝛ ꝓueniūt ex ea febres: ꝛ qn̄qꝫ accidit ex ea mollificatio. Et illud qdem in cor poribus hūidis est minoris nocumēti ꝓpter inobe dientiam eoꝝ ad extensionem. ꝛ diminutio eius ꝓ- hibet bonitatem consolidationis ꝛ ordinis: ꝛ q͛ in dislocatione ꝛ fractura est equale. Quod ergo extē ditur ƀm moduz qui oportet est vbi fit occupatio cū preparatione duoꝝ ossium ƀm rectitudinem ꝛ posi tionem puluilloꝝ ꝛ ligamentoꝝ ƀm q͛ oportet ꝛ co operire ea ascellis ꝛ cooperire ascellas ligamentis. Et oportet ut quiescat membꝝ quantuz est possibile nisi quandoqꝫ ƀm quantitatem quam tollerat cum non fuerit nocumentum ꝛ apostema ut nō moria- tur natura membri. Et oportet ut caueat doloratō vehemens apud extensionem ꝛ stricturam in fractu ra ꝛ dislocatione simul. Et similiter illud quod ac cidit ex strictura vehementi ꝛ tardatione solutionis quoniā illud perducit ad hoc ut moriatur illud mē bꝝ ꝛ putrefiat ꝛ sit necessariū abscindere ipm. Et i tentio in plurimo restaurationis est ut eueniat airos both in eis q nō sunt ossa capitis: nā sup ea nō orit alrosboth: quare oz ut ṗparet ita ut nō eueniat siccū neqꝫ paucū ꝛ iteꝝ grossū plim ptransiens mēsurā. Et de sicco est q͛ magnitudo eius diuersificat ƀz mē bꝝ ꝛ q̄ntitatē fracture in magnitudine sua aut multi tudie ipius aut i ꝯtrarijs ambaꝝ. ꝛ tu qdem scies in diminutione qđ oz fieri in illo q̄si apđ rememoratio nē ciboꝝ ꝛ apud rememoratiōez fracture. Et oz cū

accidit alrosboth vt ꝓhibeat a motibꝰ cōprimenti
bus ⁊ coitu ⁊ ira ⁊ iracūdia qm̄ adurunt sanguinez
⁊ fugit locū calidū ⁊ sanguis querit frigidū ⁊ adiu
uat cū emplastris fortibus stipticis i qbus est calidi
tas quedā ⁊ glutinatio: ⁊ ponāt i eis q̄ sunt sicut nux
cupressi ⁊ dragagantū ⁊ medicine que sunt ad rup-
turaz. Et quādo accidit fracture vt nō restauret re-
stauratiōe ꝙ qua curet tūc fiat i ea qddaz simile frica
tioni i vlceribꝰ que non sanant: ⁊ est vt fricet vtrisqꝫ
manibꝰ donec auferat viscositas vilis debilis que ē
quasi ipsa non sit aliqd quare accidit vt eleuet i locū
⁊ ipellat ad ipsuz sanguis bonus nouus ⁊ coaguleᵗ
sup ipsuz rosboth forte. Et multotiēs qdez egrediū
tur ⁊ alterat color ossis res similes corticibꝰ ⁊ squa-
mis ꝑꝑ fricationē. ⁊ sup huiusmodi nō ponāt astel-
le: imo si fuerit necessariuz sufficiat ligatura bona.
Et quādo aggregant fractura ⁊ vulnera tūc non est
possibile vt differatur restauratio vsquequo sanent
vulnera: os eni idurat ⁊ nō recipit restaurationē ni
si cū prauitate ⁊ extensione vehemēti ⁊ dispositioni
bus maximis. Et cū hoc quando accidunt cū vul
nere dolores ⁊ apostemata i qbꝰ ē timor tūc vt torq̄
atur mēbꝛ melius ē q̄ꝫ vt accidat timor magnus: q̄-
re oportet vt i huiusmodi fractura nō ꝑueniat ad vl
timū i re restauratiōis. Et quādo ē cū fractura attri
tio ē cū illo timor i corrosiōe mēbri: quare oꝫ vt scal
pellet locus ad hoc vt egrediat sanguis: quoniā i ip
so ē timor ⁊ ē vt moriat mēbꝛ. ⁊ si fluat sanguis tūc
oꝫ vt retineat. Et multotiēs qdez fit necessariuz pro-
pter timorē apostematis ⁊ nocumētum vulneris vt
facias aliud q̄ꝫ sit necessariū de curatione mēbri: q̄re
phl'omas ⁊ soluis vētrez ⁊ subtilias cibuz. Et quā
doqꝫ accidit ex strictura pruritus ⁊ est necessariū vt
soluat aut embrocet mēbꝛ cū aqua calida donec re
soluant humiditates mordicatiue. Et Hyp. qdem
precipit ei q restaurat vt sugat aliqd de helleboro in
illa hora ⁊ fuit eius itentio vt trahant materie ad in
teriora. ⁊ Gal. ꝓhibet hoc: imo ꝑ̄cipit vt bibat aga
ricū: Qꝺ si fuerit necessariū tūc det aliqd de sirupo
acetoso i quo sit virtus acuta. ⁊ dicitur ꝙ illud fuit i
tempore Hyp. Et supfluitas que ē iter duo tēpora
ē mirabilis. Et cuz volueris facere restaurationē: de
inde dolet ⁊ iquietat: tūc rectiꝰ est vt dimittas illud ⁊
extrahe illud qꝺ redire fecisti: fortasse eni remouebit
ꝑ illud ifirmuz a doloribꝰ. In fractura autē in lō
gitudine sufficit vt mēbꝛ adhereat cū strictura vehe
menti ⁊ vehemētiore q̄ꝫ i alijs in cuius ꝯpressione vl
timatio fiat ad anteriora. In fractura autē que est
i osse oꝫ vt duo ossa stent ꝫm rectitudinem i fine qui
possibilis ē obseruando illud ex parte situs partiuz
sanaꝝ. Et cōsidera an sit oppositio ossis huius ad su
um cōpar ossis alterius: deide restaura. Et obserua
nam inter illud sunt res de illis sicut frusta ⁊ additio
nes: ⁊ de illis sunt vacuitates: veꝝ frusta quoniā nō
decenter cōponunt soluūt inter os ⁊ inter restaurati
onē. ⁊ quādo frangit iteꝝ ⁊ remanent inter duas scil
scuras ossis nō ꝑmittunt vt adhereat vna earū alte-
ri ⁊ seꝑant: quare fit vlcus i quo semper aggregatur
virus: quare accidit ide ꝙ ipsūmet putrefit ⁊ putre-
fit mēbꝛ. Amplius vnitio nō fit fortis: fortis eni nō
fit nisi quando decenter cōtinuant frusta ⁊ additio-
nes in oppositione sua que ei opponitur. est ergo ne
cessaria extensio post q̄ꝫ fuerit verificata oppositio i
ter duo ossa ⁊ inter additiones ⁊ meatus q degluti
unt eas ⁊ verificata fuerit restauratio. Cū ergo ex
tenderis ⁊ opposueris rectū est cuz inuenis opposi-
tionē verificataz vt mollifices extensionez paulatim
⁊ obserues oppositionez vt declinet cuz attractione
⁊ obserues cuz manu tua dispositionē eius qꝺ decēt
cōponit. Et si inueneris eminentiaz aut aliud rectifi
ca illud cū manu: deinde necessariuz est ligamentuz
cōseruans mēbruz ꝫm qetez suaz. non durū: quoni
am dolere facit valde. neqꝫ lene quoniā dimittit cō-
seruationē. Et de rebꝰ que eaꝝ est media est melior
Et oꝫ vt sit ligamētuz posituz ad illud ad qꝺ ē incli-
natio vehementius Et si fractura est completa tunc
oportet vt equet equatione stringente eaz ex omni ꝑ
te. Qꝺ si fractura fuerit in parte plus oportebit vt sit
strictura illic plus. Et si cum fractura fuerit aliqd ex
frustis ⁊ ossibus paruis tūc si fuerit ledens dolorem
faciens tunc vade ad illud cū rectificatione. Qꝺ si n̄
fuerit ledens tunc non cures de eo neque apponas
manum. Qꝺ si verbi gratia audita fuerit eius crepi
tatio tunc sperat ꝙ currit super eam rosboth. Cum
ergo securus fuerit de illo tunc non oportet vt tarde
tur res eius. Et quando accidit ex frustis disruptō
carnis non est tunc rectum occupari in dilatatione
disruptionis operatione solidorum vel stolidorum
sꝫ est necesse vt extendant duo ossa ad duo latera ꝫm
vltimuz finez rectitudīs ne sit tortuositas in eis: quo
niā in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cuz ergo
extenderis ipsum tunc redi ad frustum ⁊ reduc ipsū
⁊ stringe illud. si autem non redit tunc non dilates
disruptionem imo pr̄s sis vt videas mensuraz qua
indiges ⁊ perfora in ea ꝫm quantitatem qua ingre-
diatur in eam frustum: ⁊ compone super ipsum fru
stum cutis lenis super qꝺ possit esse foramen spissuz
⁊ penetret frustum in ipsum: ⁊ preme super cutem
manū cōpressione grauante eas ambas ⁊ procedet
os in foramine processione ad radicem suam: dein-
de serret cū serra operationis ⁊ est serra minuta sub
tilis acuta sicut serra facientiū pectines. Et fortasse ꝑ
forat radix cuiꝰ perforatio est necessaria cū tripano
faciendo foramina continua accipiendo locū cuius
querit fractura ⁊ illud non est auferens timorez vbi
est post os corpus nobile licet fortasse sit saluius q̄ꝫ
instrumenta mouentia motu suo aut sua collectiōe
aut incisione sua. Et quādoqꝫ ingeniat vt ponatur
tripanū super latitudinez substantie non permittētē
tripanū penetrare nisi scd̄m q̄ꝫtitatē adiuuantē qua
re ē minoris nocumēti q̄ꝫ istrumēta mouētia. Et ꝑꝑ
hoc oꝫ vt sint apꝺ restauratores ipoꝝ tripanoꝝ spe-
cies plures ꝓpate. Et fortasse non apparet frustū sꝫ
ē necessariuz ad virus illud qꝺ exiccat ⁊ retinet ipsuz
deinde fiat illud qꝺ oꝫ. Qꝺ si fuerit frustuz aut petia
ossium seꝑatum pungens locū ⁊ dolorē faciēs tunc

necesse est scindere ⁊ vti regimie ad extrahendū illd qd egreditur. Et multotiens oportet serrare illud. Et quando fuerit illud qd fractum est ⁊ cōminutū magnuz ⁊ fuerit eius confractio ⁊ cōminutio plurima tunc necesse erit vt extrahatur totum. Si autem fractura non fuerit cum cōminutione ⁊ fuerit dislocatio eius scissura capiens locum plurimum tunc ĩcide infirmiorem locum ⁊ dimitte reliquum quoniam non est nocumentum in eo: immo nocumentū in abscindendo totum est magnum.

De admonitione restaurationis. Cap.iij.

Necesse est restauratori vt consideret inclinatōnem ossis: quoniam ipse inuenit apud partē ad q̄ inclinatur gibbositatem ⁊ apud partē a qua inclinatur concauitatem. Et plurimum quidem intelligit illud cum tactu. Et illud iterz quoniā dolor fit vehemens ĩ parte ad quā est inclinatio. ⁊ crepatō iterum significat illud. ⁊ super illud fabricet rem suam. Et est necessarium restauratori vt extendat manū suaz super locū fracture ĩ dispositiōe itineris eius ad superiora ⁊ inferiora cum facilitate ⁊ subtilitate donec si viderit sepationez aut eminentiā aut frustum cognoscat ipsuz vt non liget vice altera nisi ſm ꝙ oportet: quoniam accidet contusio aut dolor. Et non oz vt confidas ĩ equationes sensata per manuz ante complementuz sanitatis nā multotiēs occultat apostema contusionez ⁊ torsionez. Cū ergo restaurator puenerit ad fracturā ⁊ iuenit illud si nō exqsite operat̄ ĩ eo deturpat̄ mēbꝝ: ⁊ si exquisite opatur pducit ad spasmū ⁊ febrē paruā: ergo meliꝰ est vt dimittat illud ⁊ nō tangat ipm. Cū ergo icipit puenire ad restaurationē ptis ossiuz ⁊ non penetrat oz vt nō vim faciat ⁊ faciat ipsā igredi cū difficultate ſm oēm dispositionez qm̄ igrediet̄ sup ĩfirmū qd est maius q̄ȝ remaneat os nō equatū. Et si dolet redditio ⁊ rectificatio valde ⁊ ē possibile medico vt reducat illud ad dispositionez fracture tūc est delitie ĩfirmo ⁊ ↄcupiscentia magna. Et oz vt restaurator festinet ad restaurādū illud qd fractū ē ⁊ restauret ĩ die suo: qm̄ quāto plus elongat̄ tanto est eius introitus difficilior ⁊ nocumēta ĩ ipso sunt plurima ⁊ ꝓpē in ossibꝰ que circūdāt lacerti ⁊ nerui plures sicut coxa. Et oz vt adiuuet ad festinationē restaurationis cum curatio sit contrario causaruz oppositaruz predictarum ⁊ prima ē cōglutinatio sanguinis viscosi.

De preparatione restaurandi. Cap.iiij.

Oportet vt oī mēbro qd tu restauras sit preparatio ↄueniens ꝓhibēs dolorē. Et melior preparatio cū hoc ē illa: q̄ est ei ꝑ naturā: verbi gratia vt sit ĩ manu ad furculam ⁊ sit ĩ pede ad illud qd ipellit obseruando ↄsuetudinē ĩfirmi ĩ hoc. Et sicut mēbꝝ qd oz suspendi oz vt suspēdat̄ ſm equalitatē. sicut mēbꝝ cuius dispō significat ne suspēdat̄ oz vt sit eius acubitatio ⁊ ipsius locus sup rem planam vt nō suspēdat̄ pars eius ⁊ restrigat̄ pars eius. Et suspensio qdez est mala oī restaurato sicut ipulsio ad supiora ē illi ↄueniēs dū ꝓhibēs nō ꝓhibet. Et cū ꝑparatio mēbri sit ita vt sit alterius q̄ȝ oz aut magis infirmū ĩclinat mēbꝝ ⁊ cōtorquet ĩpsuz ſm inclinationem suspensionis ⁊ preparationis.

De qualitate ligamētoꝝ ⁊ astellarum. Cap.v.

Oportet vt sint pāni ligamētoꝝ mūdi: nā sordidꝰ est durus ⁊ facit dolorē. ⁊ sit subtilis vt penetret res si linit̄ sup ipsuz ⁊ sit leuis vt nō grauet sup mēbruz ĩfirmuz. Et oz vt ligamēta capiant de loco sano aliqd cui sit quātitas: illud eniz est magis tenens restauratos q̄ȝ vt separetur ⁊ magis firmuz q̄ȝ nis sit necessarium, vt nō sit supfluitas ĩ illo. quoniā faciet vt mēbruz habeat meatus strictos nō suscipiētes nutrimētuz. Et iteruz illud qd admonuimus de strictura ē magis exprimens humiditatez effusaz ad mēbruz ĩfirmuz ad illud qd est longiquius eo expellēdo ⁊ magis prohibens illud qd attrahit ad ipsuz. Et ligamentuz latuz ad illud est melius: quoniaz magis facit adherere ⁊ plus dilatans veruz ſm ꝙ possibile est ĩ omni membro. naz illud qd possibibile est ex hoc ĩ pectore non est sicut illud qd possibile est ĩ manu. ⁊ ꝙ non est ex membris latuz: naz illud nō est possibile ĩ eo: imo quādo lata ē vitta non fit bona eius ordinatio sup mēbruz simile illi: imo fit feda qua ꝓpter oz vt sit contentus de huiusmodi ĩ illa cuius amplitudo ē triuz digitoruz vsque ad quattuor. Et illa sunt sicut focile ⁊ furcula ⁊ sicut illis similia: naz non ē in eis possibile illud: immo si non ligant̄ cū subtili non ē possibile: in furcula eni non conuenit lata. Et ĩ huiusmodi qdem ē necessariuz multiplicare inuolutiones vt stent loco dilatationis. ⁊ vitta que inuoluit̄ sufficit vt sit latitudo eius triuz digitoruz aut quattuor ⁊ longitudo ipsiꝰ triuz cubitoruz. Et puluilloruz fortitudo quādoq̄ȝ fit vehemens ĩ adiutorio ligamentoꝝ ad faciendum adherentiam. Veruz puluillorum sunt due species. Una earuz est in qua ē intentio equare cōcauitatem membri ⁊ adhibeat̄ studiū vt non cadat iter ea ambo foramen ⁊ vt non supponant̄ superpositione diuersa ⁊ vt bucellent̄ cuz eis vlcera. Et altera est ĩ qua est intentio vt cooperiat cū ea ligamentum ⁊ equet equatione secunda vt reuoluat̄ ligamentū ⁊ adhereat scdm̄ equalitatez: quare non erit locus strictior loco ⁊ mollior loco: quare faciunt ea adherere astelle adherentia bona. primū ergo eoꝝ sunt ligamenta ⁊ vitte: ⁊ secunduz sunt astelle: ⁊ ligamentum inferius prohibet materias ⁊ scdm̄ torsionez. Et oportet vt sint margines puluilloruz vbi possibile est. Et illa q̄ȝtitas exigit vt sit numerus puluilloruz. Et fortasse ē necessarium administrare puluillos paruos quos cooperit puluillus vnus equans super eos in longitudine ligamenti cadentis super locuz Et ligamentum qd nominatur habens duas facies vel facies hominis ⁊ habens duo capita: est illud qd administratur ita vt ponatur medium panni cum qua conseruatur equatio loci infirmi super locum suuz ⁊ fit illud in medio alhadacati: deinde accipiat cum vnaquaque duarum medietatum ad partem diuersam ⁊ fiat in inuolutione earum cum vtrisque manibus sil' ſm ꝙ ē famosuz qd nō ē nobis necrīū exponere

De equatione ligamenti cū expositione ⁊ distinctione. Capitulum. vi.

o ¶oꝛtet ut incipiatur cuꝫ ligamēto a loco fracto ⁊ ab eo vbi declinat ad os ⁊ illic sit vehementius strictū. Et vbi fractura est vehementioꝛ opoꝛtet ut sit ligamentū foꝛtius. ⁊ ad vltimū locus fracture ⁊ locus a quo est necēriū expellere materias ⁊ ē ut seruet super eam situs: ⁊ illud qdē securat ab apatione: imo foꝛtasse resoluit apationē ⁊ est cū securatione ab apostematione ⁊ putrefactione ossis. Iteꝝ illud qdem non cōfert ad virus si generat in ipo osse pueniens ad medullā ⁊ coꝛrūpens medullam ⁊ os: ⁊ est necessarium ut frangat ⁊ ab eo discoopiatur ⁊ ut fiant vie ad pus ⁊ ad egrediendū. Et est melioꝛ locoꝝ cū defensione eius quod venit de eius genere qui sit: licet membꝝ iferius qñq3 expellat ad supius supfluitatem suā qñ supius est debile. Et non opoꝛtet ut fiat vltimatio in strictura ligamētoꝝ ⁊ ascellaꝝ tanta que ꝓhibeat aduentū nutrimēti ⁊ sanguinis: illud nāq3 est ex illis que ꝓhibent restaurationem. Et Hypo. qdem adiuuat ligamenta in eo qꝛ conat de expulsione apatis cū ceratis repcussiuis cū oleo omphacino ⁊ cera. Et foꝛtasse ē necessariū sedare apostema cū eis que sūt sicut oleū camemillinū ⁊ sicut cū vino stiptico: nam ipm resoluit apostema ⁊ cōfoꝛtat membꝝ. ⁊ vbi fuerit vlcus non appꝛopiquet ceratū. Et foꝛtasse est necessariū illud i quo ē foꝛtitudo ⁊ resolutio sicut oleū ⁊ mastix ⁊ amoniacū. Et ad vltimū cū ligamētū administratur ⁊ fractura ē recens que nōdū apatur tūc oꝫ ut sit ex lino ⁊ infrigidatū repcussiuū. Et foꝛtasse sufficit ut liniat cū aqua ⁊ aceto. Et foꝛtasse administrat cuꝫ cerato ⁊ silibus de illis que narrauimus. Et si administrat post apostema tūc melius est ut sit ligamētū ex lana que sit infusa in oleo resoluente apa ⁊ liniēte ipsuꝫ. Et ꝯm omnē dispositionem in ligamento super quod ponitur ceratuꝫ desubtus est securatio a commotiōe doloꝛis ⁊ ꝓpꝛie quādo medicus nō est pꝛesens: cuꝫ ergo accidit doloꝛ succurrit cū solutione ⁊ ligatione. Et non opoꝛtet ut administret ceratū ⁊ ꝓpꝛie quādo est illic vlcus: foꝛtasse enim attrahet ad membꝝ putredinē ⁊ ponat loco eius vinū nigꝝ. Et plim qdeꝫ fracture associatur vlcus: quapꝛopter oꝫ ut elonget ceratū ⁊ sit sufficientia in vino stiptico in quo infusus sit puluillus longus. Et nos quidē ponemus epithimatibus fracture capitulū singulare. Et cū inceperis cū ligamento a loco exigente tūc inuolue ipꝫ inuolutionibus quas addes ꝯm additionē magnitudinis fracture ⁊ ptem eaꝝ ꝯꝫ diminutionem eius ⁊ ꝯm apa si fuerit apparens: deinde reduc ipm ad illū locū: deiñ vadat vsq3 ad locū sanū. hoc est ergo ligamētū pmū: deinde fac pꝛesens ligamentū scdm ⁊ inuolue ipm sup fracturā bis aut ter: deiñ fac ipm descendere ad inferioꝛa mollificando paulatim: postea fac esse pꝛesens ligamentum tertium ⁊ fac simulit ad supioꝛa: ⁊ tūc facies ligamenta esse paria ad expellendū supfluitates a mēbꝛo ⁊ ad rectificandum ipm super intentionem in pparatione huius ligamenti: ⁊ non sis supfluus iteꝝ in elongando stricturā in vtrisq3 lateribus: quoniā fit membꝝ oppilatarū venaꝝ non suscipiens nutrimentū ⁊ foꝛtasse cōtrahitur: ⁊ quādoq3 non fit ita: imo incipitur cuꝫ ligamento ascendendo deiñ sequit cū ligamēto descēdendo: deinde cū ligamēto incipiēte ab inferioꝛi pte ligamenti inferioꝛis ad supioꝛem ptem ligamenti ascendēs quasi ipm sit ꝯseruans duo ligamenta illa et ponat vehementioꝛ strictura eius apud fracturam. Et intentio qdeꝫ in vno duoꝝ ligamentoꝝ ē ꝯtraria intentioni in ligamento quo querit attractio materiei ad membꝝ: quare stringit sub mēbꝛo cū lōgitudine ab eo ⁊ non cessat mollificari inuolutio ⁊ est ligamentū diuersificans. Ista ergo sūt ligamenta q̄ sūt sub ascellis: ⁊ hec sūt ligamēta que sunt supꝛa ascellas. Ligamentuꝫ vero supius opoꝛtet ut sit ita ut ponat membꝝ sicut frustum vnū cui non sit motus ⁊ ꝓhibeat toꝛsionē: ⁊ cū fractura est in latitudine cōplete fit necessariū ut ligamentū sit equalis ꝯmixtionis ⁊ ⁊ stricture. Et si fuerit plim fracture ad partem vnā ⁊ est ex fractura opoꝛtet ut sit sollicitudo vehementioꝛ sup latus in quo est fractura plus. ⁊ non oꝫ ut diuersifices sup eaꝫ figuras ligamenti faciendo figuram post figuram qm̄ illud coꝛrūpit illud qd cōfoꝛtauit restauratio. ⁊ doloꝛem qdē facit icurrere cōtoꝛsio que foꝛtasse accidit in die: ⁊ strictura ligamenti spasmās: nā si ꝯstringit facit doloꝛē: ⁊ cū mollificat toꝛquet. Et Hypo. qdem facit esse rectū ut soluat ligamentū vna die ⁊ vna die non: illud eniꝫ ē melius ut non irascat infirmus ⁊ nō appꝛoximet eū cū palpatione eius ⁊ ipius fricatione ꝓpter illud qd necessariuꝫ est ut ꝯueniat ad membꝝ de hūiditate subtili impediente que foꝛtasse cōuertit in virus. Et magis ꝯueniens hoꝛaꝝ ꝯsuetudinis bonitatis ligamenti et cōseruationis eius ꝯm conditiones pdictas est post fracturam p partes viginti: nam illud est hoꝛa inceptionis alrosboth rubei: deiñ quādo adheret os et non stringat valde ⁊ respiret locus strictus eius ut ñ coartetur ⁊ ꝓhibeat alrosboth aut ꝓhibeat eius generatio cuꝫ quantitate sufficiente: quare non accidet nisi subtile debile nisi quādo accidit iam alrosboth ⁊ incipit addere magnitudinē qua non indiget ⁊ tēdit in supfluitatem. Nam vna de ꝯuenientijs eius ē strictura vehemens. Et iteꝝ administratio stipticoꝝ ꝓhibentiū: ipa eniꝫ ꝓhibēt nutrimentū ⁊ strigūt alrosboth: ergo nō penetrat in ipm nutrimentū iteꝝ. Et non opoꝛtet iteꝝ ut licentia detur ⁊ permittat ut fiat ligatura in non sua hoꝛa.

De eq̄litate ascellarum. Capi. vij.

o ¶oꝛtet ut sit sba de qua fiūt ascelle aggrēgās ad duritiē suā tenacitatē ⁊ lenitateꝫ sic alcone ⁊ lignū oleandri ⁊ ligнuꝫ granati et eis silia. Et oꝫ ut sit grossius qd est in ea locus q obuiet fracture duobus lateribus: nam oꝫ ut sit grossius ascellaꝝ pncipiū eaꝝ qd sequit latus fracture aut vehementioꝛem pteꝫ fracture ⁊ sint latera eaꝝ subtilioꝛa ut sint plenaꝝ extremitatum ne opponatur in eis glutinatio: imo planuꝫ ligamenti. Et si ponant as-

celle a lateribus quattuor tūc est magis defectus. et non est malū si est ei superfluitas lōgitudinis quoniā non est nocumentū in illo neq; detrimētū in hoc.s. si capiunt ppe iuncturam preter quod tegat iuncturam ipsam. et longius laterum eius sit ad latus ad qd est motus inclinationis membri cum hoc .s. ut non sit ita q grauet neq; premat vehementer neq; coartet et ut non minuantur ab eo ligamenta diminutione plurima: quoniā fiunt ascelle comprimentes. Et qñ videris aliquid de hoc oppone cū diminutione do nec inuenias equalitatem. Et non oportet ut ascelle obuient loco denudato super quē non est caro: immo est neruosus ossosus.

De qualitate administrationis ascellarum cum distinctione et expositione. Capi.viij.

Hora que exigit ut ponant ascelle ē post.v. dies et supra vsq̄quo fiat securitas a nocumē. Et quātopl9 magnificat nor tāto magis oportet ut tardet positio ascellarum. et multotiēs attrahit festinatio in hoc nocumēta ex apostematib9 et pruritu et vesicis: verum cū tardant ascelle tunc oportet ut sit illic quod stet loco earum bonitate ligature cū vitta et de bonitate preparationis. Quod si illud nō fuerit tunc necessarie sunt ascelle etiam in principio rei. Oportet ergo ut annectant ascellis ligamenta: et puluilli annexione descendente equāte cooperiente decenter cōponente quorum grossius sit apud fracturam et non fortiter strīgat: immo addat i strictura paulatim cum experientia infirmi et cū dispositione ipi9. Et si fuerint ligamenta et puluilli grauantes eā tunc non fiat eorum multiplicatio. Et de nocumentis eorū quando descendunt est ligamentū molle. Et opōtet ut non ligentur ligamenta superiora sup ascellas ligatura dissoluente eas et remouēte ipas a decente compositione situs earum. Et oportet ut soluant ligamenta necessitate electionis in omnibus duobus dieb9 in principio rei: et ppie qñ accidit pruritus: tunc quidā oportet ut fiat illud quod precepim9. Cū ergo ptrāsit septimus a strictura soluat in spacio tardiore et i omnibus quattuor et quinq;: in hac eni hora fit securitas a pruritu et apate. Et illic iterum fiat mollificatio ligamentorum paulatim ut non phibeat penetrationē nutrimenti. Et si fuerit tibi possibile ut retineas ascellas et non soluas eas etiam vsq; ad viginti non erit nocibile: deinde solue eas. Attamen quinq; soluūtur in quibusdam horis non ppter causam apparentē: sed ppt defensionē et ad videndū illud quod accidit. et cōsiderare ad illud quod discoopertum est de carne si fuerit an corruptus sit color eius et eius dispositio. Et iā sciuisti q oportet ut non fiat vltimatio cum strictura vltimatione phibente aduentum nutrimenti ad fracturam. ipa enim non restauratur nisi cum sanguine et nutrimento forti quod venit ad eam. Et non sit festinatio in auferēdo ascellas et pijciendo eas quāuis credat esse coherentia: quoniā fortasse accidit inde ut sit alrosboth non cōfirmatū adhuc: quare contorquetur membrum. et ut remaneant ascelle sup membrum cū non sūt necessarie est melius q̄ ut disponantur ab eo ante cum non sunt necessarie: non ergo festines sed tarda.

De fractura cū vulnere. Capitulū.ix.

Et quādo aggregant fractura et vuln9 tunc restaurator vehement alleuiet restaurationem et faciet penetrare ascellas a loco vulneris et ponat super vulnus qd oportet ex emplastris et ppie piceis. Et qdem precipiūt ut incipiatur cum strictura a duobus lateribus vulneris et dimittatur vulnus discoopertum. Et hoc qdem est melius si vulnus non fuerit sup fracturam ipam: deinde oportet ut sit sup ipm velamen ita ut tegat ipm ab aere. Qd si fuerit sup fracturam tunc oportet ut ingeniet in figuratione stricture cum ingenio ita ut mundificet ex omni latere et sepetur parūper a vulnere ipo cū preparatione cōueniente ad illud. Et infundant puluilli in vino nigro stiptico. Et hoc ingeniū est ut ponat extremitas ligamenti super labium vulneris: deinde torqueatur retro et firmetur cū ligamento alio et ponat super labiū aliud inferius deinde ordinet reliquū ligamentum fm q oportet: deinde torqueat ita ut remanet vulnus ipm apertū. et quod est preter ipm sit firmū ex eo ita q iam ascendit ligamentū et descendit ligamentum et cadat sup fracturam strictura vehemēs et remaneat vulnus apertū ut discooperiat ipm ppt illud. Et oportet ut ponat super ascellas foramen econtrario illius ut pueniat superfluitas medicine vulneris ad illud Si posuerit sup ascellas foramen oppositū illi ut pueniat bonitas medicine ad vulnus. Et sit possibilis egressio virus ab eo et sit ita ut possit tegere sup ea vtraq; sil' q̄uis dimittere vuln9 discoopertū fit malū et ppe in frigore: immo oz ut nō sit coartatū tm̄: Et ut custodiat in nocte. Qd si vuln9 sanat admistrent ascelle si iam est conglutinatum: et firma ascellam illi loco si ille locus fuerit declinatus ab eo Et qñ voluntas fuerit soluere illud qd tegit vulnus et mane et vespe est magis possibile ppt curationem ei9 ppam. Et non fit ex eo cōtrarietas in ligamēto restaurationis fracture oio. Inqt Hypo. Oz ut ligetur vuln9 ex medio ligamēti si fuerit recēs et si ē antiquū et fecit pus p9 maturitatē tūc liget ex superiori ei9 vsq̄quo cōsequat mediū ei9. Et de illo qd ē bonū est ut ponat illud qd seqt vuln9 ex ligamētis et ppe superi9 strictius ut sit possibilitas currēdi verum eius strictura sit fm tollerantiam. Et q̄nto magis elongatur a vulnere ponat leuius et cū mest vulneri pfunditas vehemens stringat sup locū pfūditatis ligatura ligamenti. Et si cōuenit strictura ligamēti loco restaurationis tūc iam puenit intentio. et si non incipe velare vulnus cum eo qd dixim9 et cū puenit ad fracturam iterum ponat ligamentū strictius. Et oz ut ponat preparatio membri ita ut facilis fiat cursus pus si aggregat in vulnere. Et oz in estate ut infrigidentur ligamēta cōtinentia vulnus etiā ut sit adiutoriū ad phibendū apa. Et nō oz ut appropinquet loco ceratū et ppe in estate: qm fortasse putrefit mēbrum: immo si necessaria est repcussio tunc cū vino stiptico fm q preterijt a nobis eius declaratio. Et cum fracture

est attritio ⁊ timet mors mēbri: tunc scalpellet. Et scias oīno ꝙ qñ vulnꝰ ligat ſm ꝙ ꝯuenit expellit ligamentū descensionis: ⁊ si errat in ligamēto aposte mat: ⁊ ꝓpe qñ mollificat sup locū vulneris ⁊ stringit sup illud qd̓ est post ipm: ⁊ si nō fuerit ei detectio nō curret ab eo virus neqꝫ ꝑueniet ad ipm medicamen. ⁊ si dimittit discooꝑtū putrefit ⁊ infrigidatur ⁊ accidit mors mēbri ⁊ ꝑducit ad dolores ⁊ febres: q̄re necessariū est medico vt faciat aliqd inter hoc ⁊ hoc ⁊ ꝯsideret illud qd̓ accidit ⁊ succurrat ei anteq̄ꝫ confirmetur.

De fractura male restaurata. Ca. x.

Quandoqꝫ fractura est restaurata nō ſm ꝙ oportet ⁊ est necessariū vt iteret eiꝰ fractura q̄re oportꝫ vt restaurator sciat dispositionē alrosboth: q restaurauit os. Qd̓ si fuerit magnꝰ fortis non vadat ad frangendū ipsum secūdo: fortasse eni nō erit possibile vt frāgat ex loco fracture ꝑme ꝓpt fortitudinē alrosboth: q̄re frāget in alia pte loci. ꝙ si nō inuenit excusatio: tunc oportet vt precedat ⁊ leniat donec mollificet alrosboth. Et mollificātia ipꝫ sūt medicine ꝑdicte in ca. duritierū illic sicut cutis alleliati ⁊ dactili ⁊ sicut spēs fecū oleoꝝ ⁊ alleile ⁊ medulle ossiū ⁊ medulle granoꝝ cotti ⁊ eis silia: deinde frangat. ⁊ oportet vt assiduet cū hoc embrocatio cū aq̄ calida ⁊ introitꝰ tine in die multotiens. Qd̓ si non ꝓcesserit illud ⁊ expimentū ⁊ motio significauerint firmitudinē vehementē: tūc oportebit vt secet caro ita vt sit possibile fricare alrosboth ex latere et destruere eū cū ea: deinde frangat ⁊ restauret ⁊ curet vulnꝰ curatōne sua. Et multotiens quidem est possibile vt curetur fractura male restaurata absqꝫ fractura secunda leniēdo alrosboth cum eo quod scis: deinde equetur. ⁊ qñ seruatur super ipam equatur sup ipsam alrosboth iterum ⁊ excusat fracturā proprie in corporibus lenibus.

De epithimatibus fracture ⁊ que currunt cursu eorum. Ca. xi.

Epithimatū alia sūt q̄ ꝓhibēt apostema ⁊ rectificāt pruritū: Et alia sūt ad indurandū alrosboth ⁊ glutinationē faciendā in ipo. Et alia sūt ad eq̄ndū alrosboth magnū: Et alia sūt ad remouendā duritiē iūcturarum q̄ accidit post restaurationē: Et alia sūt ad auferendā mollificationē si ceciderit in iuncturis.

De epithimatibꝰ ꝯferētibꝰ ⁊ q̄ currūt cursu eoꝝ ⁊ rectificātibꝰ pruritū. Ca. xij.

Iam diximꝰ in ca. ligāmēti vittas ad illud qd̓ oportet sciri in hoc ca. ⁊ diximꝰ cerata ⁊ embrocas cū vino stiptico ⁊ illis silia. Et reiteremꝰ nūc ⁊ dicimꝰ: nō oportꝫ vt sit illud qd̓ nō admistrat de cerato aut aliīs ita vt asperitas sit in eo aliquo mō: imo sit leuiꝰ q̄nto plus esse potest ⁊ mollius. Et non oportet vt admistrent cerata vbi timet putrefactio neqꝫ vbi multiplicantur ptes fracture. huiusmodi eni preparatū est ad suscipiēdam putrefactionē: qñ ꝓlimū est cū vlceribꝰ. Sup aq̄s aūt calidis ⁊ eaꝝ effusiōe iā locuti fuimꝰ ⁊ fecimꝰ scire ꝙ vtilitas in eis ē resolutio materieꝝ q̄ incurrē faciūt pruritū: ⁊ attractō materiei nutritiue ⁊ sūt iteꝝ necessarie qñqꝫ qꝛ mēbꝝ iā d̓bilitauit strictura ⁊ exsiccauit ipꝫ ⁊ illud qd̓ vltime ꝯsequit est scitū.

De epithimatibꝰ ad indurādū alrosboth. Ca. xiij.

Res ꝯferentes in hoc sunt embroce stiptice subtiles ⁊ emplastra q̄ silant eis sic decoctō myrti ⁊ eiꝰ oleū si necessariū ē oleū: ⁊ oleū alcāne ⁊ epithima cū aq̄ folioꝝ myrti ⁊ granoꝝ eius ⁊ decoctio arboris alcori ⁊ decoctio radicis aldirdar ⁊ decoctio folioꝝ eiꝰ est incarnatiua induratiua. Et emplastrū factū ex mes ꝓpe qñ ponūtur cū eo crocus ⁊ myrrha ⁊ ꝯficit cū vino odorifero est bonum valde: Et distillatio spatularum palme est bona iterum.

De regimine equatōis alrosboth. Ca. xiiij.

In pncꝰ qdē ⁊ dū ꝑmanet recēs sūt bō stiptica ꝑdicta: qñ ipsa aggregant ipm ⁊ stringunt ipm ⁊ minorant q̄ntitatē eiꝰ: post illud v̓o qñ supfluit ⁊ ꝓpe ꝓpe iūcturā est necessariū secare ab eo ⁊ fricare donec equet. Et oīa ista cū eo qd̓ dictū est in eo.

De medicinis lenientibus duritiem iuncture. Capitulum. xv.

Oportet vt embroces ⁊ incipias cū aq̄ calida: deinde admistres desuper emplastra ⁊ inunctōes q̄ fricādo fiunt lenientes: scā ex mucilaginibꝰ gūmis ⁊ adipibꝰ ⁊ oleis. ⁊ si ponatur in eis acetū forte erit magis ꝓfundatiua. Et de illis quoꝝ admistratio ꝓpinq̄t ē dactili ⁊ alleliati ⁊ oleū sisaminū: qñ est emplastrū leue. Et iterū mollitiuūꝫ de kerua ꝑmisceat cū tanto butyro q̄ntū est ipiꝰ medietas ⁊ mellis q̄ntū est ipsiꝰ q̄rta: Et fortasse sufficit ceratū d̓ oleo liliī solū. ⁊ qñqꝫ adiuuat cū oibꝰ lenificātibꝰ ꝑdictis in ca. sephiros. Et cū sentis alterationem ꝯplexionis ad frigus tunc adde in eis ex castoreo ⁊ serapino ⁊ oppoponaco. Medicamen bonū ℞. fecem olei de lino ⁊ fecem olei sisamini ⁊ fenugrecum coctum in lacte ⁊ heil ad ipsuꝫ ⁊ administretur ⁊ iterum radices altee ⁊ radices cucumeris asinini ⁊ bdellium ⁊ ammoniacū ⁊ oppoponacum dissoluātur cum aceto forti ⁊ linilantur. ⁊ vnguentum eburneum est bonum. Medicamē bonum: Recipe mucilaginem fenugreci ⁊ seminis lini ⁊ mucilaginē cucumeris asinini ⁊ ammoniacum ⁊ laudanum ⁊ isopum humidam ⁊ oleum de lilio ⁊ adipem anatis ⁊ bdellium lene ⁊ purum ⁊ medullam vituli resoluantur in oleo ⁊ fiat vnguentum. Aliud forte: Recipe olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. s. storacis liquide lb. quartam. cere citrine lb. s. glutinis albotin. ℥. ij. euforbiī. ℥. ij. medulle ossium cerui. ℥. iiij. fiat vnguentum. Unguentum bonum ad duritiem iuncturarum quam acquisiuit restauratio ammoniaci partem vnaꝫ bdelliī iudaici partem vnam laudani partem mediam olei de alcanna adipis anatis amboꝝ an. ptis q̄rtā: solue gūmas ⁊ aggrega oīa. Unguētū bonū ammoniaci. ℥. vi. ⁊ cere citrine tantūdē gūmi alboti bdelliī ⁊ galbani oīuꝫ an. ℥. viij. olei de alcā-

na ℥.iiij. terant gūme ꝯtrite in aceto. deinde aggregent in mortario inuncto cū oleo de lilio. Et silr̄ ad spasmū cax ⁊ nodationē q̄ accidit sicut glādula vbi est. Et iā diximꝰ eā in ca. suo. Et administrent vnguenta q̄ diximꝰ nūc. Et administratio castorei ⁊ costi ⁊ fimi colūbini. ⁊ synapis emplastrādo ē vltia. Linitiuū bonū: ℞. fecis olei de lilio. ℥.i. ⁊ fecis olei semis lini. ℥.i. ⁊ storacis liqde ⁊ galbani ⁊ serapini ⁊ oppoponaci oium aā. ℥.ß. bdellij semis. ℥.i. adipis vrsi aut galline aut porci apud illū q diligit illō ex sapiētibus diuitū fiat ex eis vnguentū.

De faciētibꝰ fortitudinē mollificatōis. Ca.xvi.

Ustentatio in curatōne eius est super stiptica subtilia sicut sauina ⁊ dactili inmaturi ⁊ his similia aut super stiptica spissa. Et q̄n doq3 miscentur cum his sicut crocus ⁊ cinamomū ⁊ myrrha. Et enula est bona valde: ⁊ proprie quando coquitur cum ea acorus ⁊ cinis vitis cum adipe antiq̄ ⁊ cortices spatulax palme: Et oia q̄ dicta sunt in indurando alrosboth.

De admistratōe aq̄ calide ⁊ olei. Ca.xvij.

Cias q aqua calida ⁊ oleum non conueniūt apud restaurationē quoniam prohibent restaurationē: sed conueniunt ante ipsam quoniā ambo preparant restaurationē. ⁊ conueniūt post ipsam: quoniā ipsa abstergunt quod remanet ex apostemate ⁊ duritie ⁊ rosboth ⁊ pustulas quas euenire fecerūt ligamenta in neruis: quare fit motus cū eis non facilis. Cum ergo administrātur aqua calida ⁊ oleum ⁊ adipes ⁊ medulle succurrūt illis nocumentis: inter illud vero aqua ⁊ oleum sūt valde prohibentia ab incarnatione. ⁊ fortasse administrantur in infantibus ⁊ qui sunt eis proximi non in alijs cum emplastra exsiccata sunt super eos ⁊ faciūt eis dolorē: q̄re indigent tūc vt oleo inungatur locusq dolet: deinde sustētet ⁊ restauret: apud getē vero nō datur licētia in hoc. Et medici q̄nq3 vtunt embroca ex aqua calida cū ipsi soluūt ligamentum primū querentes ex eo iuuamentū: ⁊ est vt attrahāt ad ipm materiaз. Et oportet vt sit illa aq̄ talis vt cū cadit apud infirmū sit temperata: calida eni fortasse resoluit ex corpore mūdo supra illud quod attrahit: ⁊ proprie quando prolongatur tempus effusionis eius: ⁊ attrahit ex corpore repleto supra illud qd̄ oportet: ⁊ prope si abbreuietur tēpus eiꝰ: imo oportet vt sit aq̄ cū caliditate ad equalitatez tendens ⁊ sit tēpus effusionis eiꝰ ſm q̄ntitatē q̄ videt ex augmento mēbri ⁊ eiꝰ inflatione: ⁊ nō effūdantur cū incipit detumescere. Et nos quidez iam diximꝰ de iudicijs embroce in capitulo dislocatōis illud qd̄ oportet attēdere etiā h̄. Et magis dilectū mihi q̄n nō est illic dolor est vt nō appropinquet membro oleū neq3 aqua calida omnino nisi illud quod antecedit ipm in principio rei ad defensionē. Et de illis que ponuntur super iuncturas que indurantur post restaurationē sup torsionē ⁊ attritionē sunt dactili ⁊ alleliati emplastrando.

De cibatione restaurati ⁊ potione eius. Ca.xviij.

Oportet vt sit cibꝰ eius ex eis q̄ generāt sanguinē spissū siccū ⁊ non spissum siccū: imo spissum viscosū vt generet alrosboth tenacem fortē non siccū debilem lenem. Et illa sunt sicut pedes ⁊ frumentū coctū cū multa aqua quousq3 fit sicut puls ⁊ ventres ⁊ capita ⁊ cutis hedi ⁊ arietis decocta ⁊ similia eis ⁊ vinum stipticum. Et ex illis que dantur in secunda mensa sunt castanee ⁊ grana in q̄bus non est acuitas Et alienet omnia que subtiliant sanguinē ⁊ calefaciunt ipsum ⁊ elongant ipsum a coagulatione sicut vinū subtile ⁊ res confortantes valde. Et ad summū regimen eius sit ingrossatio nisi sit illic prohibens ex vulnere requirente subtiliationez cibi ſm illud qd̄ est super ipsum de magnitudīe eiꝰ aut ipsius paruitate ⁊ apud timorē doloris. Qui vero securus est ab illo dilatetur in cibo ⁊ potu. Et qui amat defensionem incipiat cū regimine subtiliante vt securetur a malitia apostematis: Et illud est sicut si oporteat iterū vt phlobotometur ⁊ soluatur vēter deinde post dies paucos administret illud cuius sit q̄nq3 necessariū iterū vt dimittat hoc regimē q̄n superfluit rosbot in magnitudine ⁊ est necesse ꝓhibē ipm Modus cibarij ꝯuenietis ei qd̄ administrat hora coagulatiōis: sumant panis de simila ⁊ farina risi ⁊ cepū vacce pinguis ⁊ lac ⁊ fiat ex eis cibariū sile frumēto cocto vt puls cum bonitate sua ꝯcussionis. medicina autē eius quā sumit ad restaurationē mumia ē que est mirabilis.

De rebꝰ q̄ ꝯsequūtur fracturā ⁊ restauratōз ⁊ necesse est succurrere eis. Ca.xix.

Quandoq3 accidit ex fractura disruptō carnis q̄ nō ꝯglutiat: q si nō incidat putrefit ⁊ putrefac̄ illō qd̄ seq̄t eā ex osse: q̄re ē necessariū vt incidat ⁊ coquat. Et q̄nq3 accidit fluxꝰ sanguinis ⁊ est necesse vt ꝓhibeat. Et q̄nq3 accidūt cōtusio ⁊ attritio fortis carni que si nō curentur cū scalpellatione aut cū medicinis ꝓhibentibꝰ putrefactionē peruenit ad estiomenū: quare oportet vt obseruetur illud. Et q̄nq3 accidit apostema calidū in quo est timor: quare oportet vt regatur regimine suo. Et q̄nq3 accidūt vulnera que egent vt curent cū eo cuiꝰ p̄terijt narratio. Et q̄nq3 accidit alrosboth supfluꝰ i fractura cuiꝰ q̄ntitas nō est necessaria: q̄re oportз vt minoret nutrimentū ⁊ ꝓhibeat eiꝰ generatio cū ꝓhibitōe cibi ⁊ strictura desup ⁊ reliqs que sunt dicta.

Et q̄nq3 accidit mollificatio iuncturarū ex extensione. Et q̄nq3 accidit vt currat virꝰ ad medullā q̄ generat in osse: q̄re necesse est vt extrahat os ⁊ discooperiat via virus ad intus.

Tractatus tertius de fractura cranei. Ca.i.

Multotiens accidit vt findatur craneum ⁊ non findatur cutis: imo apostemetur. Cū ergo occupatō fit in curatōe apart ⁊ nō puenit ad plagā fortasse accidit vt putrefiat os desubtus: ⁊ accīt aū sanitatem aut post ipsam egritudines male ex febribus

⁊ tremoꝛe ⁊ destructione rōnis ⁊ alijs: q̄re ē necessarium ut findaṫ. Et multotiens q̄dē significat locuꝫ infirmus ipse: ⁊ ꝙ tangit ipm̄ omni hoꝛa ⁊ hoc ꝓprie. Et tūc q̄dem est necessarium ut redeat vulnus ad dispositionē suā. ⁊ ut cureṫ fractura opoꝛtebit ut findatur acute cū quantitate qua nō retineatur i ea virus in hoc neqꝫ aliud. Opoꝛtet eni ut nō retineatur virus nisi fueris securus de additione apatis ⁊ inueneris apā ruptū ⁊ appeat fractura vna. Q̄nqꝫ eni accidit inde erroꝛ magnus. putaṫ eni ꝙ non sit fractura nisi illa. Et ꝓpter hoc oꝫ ut consideret dispositio fracture cōsideratiōe bona. Illud vero i quo declinatur cū existimatione ad rectificationeꝫ est ut cōsideretur cā fracture ⁊ vltimatio virtutis rei frangētis in grauitate sua: aut in sua magnitudine: aut in sua foꝛtitudine ut ꝑ illud sciaṫ vltimatio que opoꝛtet eē ex fractura. Et siliter accidētia q̄n qꝫ significant illud sicut apoplexia ⁊ scotomia ⁊ destructio vocis ⁊ que sūt eis similia. Et q̄nqꝫ significat fissura cutis in multitudine sua ⁊ sua diuersitate ⁊ i suo casu sup rectitudinē vnam dispositionē fracture iterū licꝫ non sit hoc significatio significās omnem pteꝫ Foꝛtasse enim ē fractura interioꝛ plīma ⁊ magna ⁊ non ē sup cutē fissura: aut ē fissura parua: q̄re opoꝛtet tūc necessario ut cognoscaṫ dispositio cū significationibus in q̄bus queriṫ de fractura: ⁊ firmieṫ mēbꝛum si est possibile. Et in hmōi dispositionibꝰ est necessariuꝫ incidere cutem dure: ⁊ discooperire donec appareat os dubitatū totū. Et si accidat fluxus sanguinis impleaṫ illud qꝺ discooptum est pannis siccis: deinde sustēta cū puluillo infuso i vino ⁊ dimitte ipm̄ vsqꝫ mane. Vulneruꝫ aūt capitis vsqꝫ ad terminū almochati cura ē illa q̄ iam dicta est in capitulo vlcerū ⁊ ante ipsum: findētia v̓o os ⁊ ducentia os ⁊ silia illis de illis que dicūtur hic. ⁊ minores dispositiōes fracture ossiū in capite si accidit in eis scissura pua nō penetrās vsqꝫ ad latus aliud: immo succedit apud quedā experimenta ⁊ similis isti magis rectū est iterū ut frices illud vsquequo nō remaneat de scissura aliq̄d. Et si amas ut festines cuꝫ effusione humiditatis nigre donec vehemēs fiat apparitio scissure ꝑ eam fac ⁊ frica donec nō remaneat vestigiū ⁊ sint apud te fricatoꝛia diuersarū quantitatū ⁊ administra in p̄mis lata eoꝝ: deinde que sequūtur illa. Cūqꝫ fricaueris administra medicinaꝫ capitalem ⁊ sufficit tibi. Et medicine q̄dem capitales sunt sicut ireos ⁊ farina hoꝛobi ⁊ minutuꝫ olibani ⁊ aristoł. ⁊ coꝛtices radicis oppoponaci ⁊ myrrha ⁊ sarcocolla ⁊ sang. dꝛa. ⁊ omne exsiccatiuū sine moꝛdicatiōe ⁊ cureṫ curatione vlcerū. Si aūt existimaueris ꝙ fissura sit penetrans vsqꝫ ad latus aliud tunc fricatio nō finit eam vsqꝫ ad elongationeꝫ. Et caue ne multū ꝓcedas in fricatione: imo vbi iam securus fueris ⁊ cognoueris dispositionē velaminis an sit seruans situm suū ex osse tunc nocumētuꝫ est minus ⁊ res magis apparens ⁊ est euentus apostematis minoꝛ ⁊ saluioꝛ ⁊ paruioꝛ: ⁊ apparitio puris maturi velocioꝛe ⁊ magis completa: aut iam sepera uit ipsum percussio ab osse. Et illud est ab eo i quo est timoꝛ plus ⁊ doloꝛes ⁊ febꝛes ⁊ que sequūtur ea plus: ⁊ susceptio ab osse alterationis coloꝛis velocioꝛ: ⁊ cursus pus virulēti subtilis in eo plus: ⁊ ꝙ accidit ex doloꝛibus ⁊ febꝛibꝰ ⁊ tetano ⁊ syncopi ⁊ destructiōe rationis ꝓpṫ dimissionē curationis in eo plus. Et in hmōi quidē dispositione: imo i omni dispositione oꝫ ut vehemēter caueatur frigus etiaꝫ in estate: q̄m̄ in eo est timoꝛ magnus. In fissuris v̓o in quibus nō est nisi fissura: sed ē plīma ⁊ apparet cū ea illud inter quos ⁊ os nō est nisi coꝛtex multotiens sufficiūt strictura ⁊ ligamentuꝫ ⁊ emplastrū ⁊ infrigidantia. verū illud quod ē rectius est ut incipiatur ⁊ fundatur sup scissuram oleum roſ. tepidū deinde aggregetur inṫ duas extremitates vulneris ⁊ sufficiat si necessariū est illud ⁊ pulverizetur desup pulvis capitalis: ⁊ ponanṫ super eas puluilli imbibiti vino stiptico cōcusso cum oleo: deinde reliqua ligamēta ⁊ quiescat infirmus ⁊ fiat delitiosus ⁊ fiat ut doꝛmiat: ⁊ phobotomeṫ si indiget. Et non queritur in omni scissura ⁊ fractura ut accipiat os totum q̄m̄ hoc nō est possibile in omni osse: verū recoꝛdare eius qꝺ pꝛecepimus in capitulo vniuersali de fractura ⁊ restauratione. Verūtamē multi homines acceperūt os ex capitibus eoꝝ incidendo ⁊ ꝯm modum ⁊ creuerūt caro ⁊ cutis sup vulnus ⁊ euaserūt

In frangentibus v̓o os ⁊ que sunt postea scias ꝙ ossa capitis diuersificantur ab ossibus alijs cum frangūtur: q̄m̄ cum ipsa frangūtur nō restaurat natura super ea alrosboth foꝛtem sicut attrahit ipsum ⁊ nasci facit super reliqua ossa: immo rem debilem. Quapꝛopter ut nō effūdatur pus ad iterioꝛa oꝫ ut extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut incidatur si nō fuerit cōpleta: ⁊ nō fiat occupatio in restauratione eius. Et opoꝛtet ut nō tardetur illud i estate vltra septem dies: ⁊ in hyeme vltra. x. dies. et quāto fuerit velocius erit melius ⁊ longinquius ab hoc ut accidant nocumēta magna. Et de illis queṫ nocent ad illud ⁊ faciūt esse necessarium est ꝙ ab oe sibus alijs pꝛeter ossa capitis cōuertit ligamentū reditionem ⁊ hoc ligamētum nō est possibile sup caput: ꝓpter illud ergo necesse ē accipere os ⁊ fracteram cui ē quātitas donec egrediaṫ virus sicut est necessariū. Et iterum si accideret virus inter os restaaratum ligatū ligamento oppꝛimente expellente materiam cū iā esset generatū illud virus ex ipso loco penetraret ad medullā esset nobis necessariū ut discooperiremus ⁊ mundificaremꝰ: ergo qualiṫ in huiusmodi mēbꝛo. nō est igitur excusatio de hac conlectione ⁊ incisione ⁊ detectiōe loci: ⁊ ꝓhibitione incarnationis eiꝰ vsquequo securus sis. Et si nō est timoꝛ cursus virus vsqꝫ ad interioꝛa ossis qꝺ incisimus. Et oꝫ ut sit incisio ex loco cōueniētioꝛe. Et cōueniētioꝛ q̄dem est aggregans ad oppositionē quā existimas ꝙ virus currat ex eo melius ⁊ ad facultatem incisionis ⁊ paucitatem necessitatis ad hoc ut moueatur ⁊ extendatur scd̄o. Et est cum hoc lōginquioꝛ locus a neruis sicut synciput. Nam medium

enis non obuiat origini neruor. Et stude ne frigus adueniat velamini: qm̄ est malum τ timorosū, τ sub τ illa regimen: τ assidua effusionem olei tepidi. Et si a ppet sup velamen nigredo τ ē fortasse in eo qd̄ sp paret de ipso τ non ē nocens: τ fortasse cāe eius sūt medicine tūc cura ipam cū melle concusso cum triplo sui olei rof. donec remoueat nigredo: τ pulueriza desuper medicinam capitalem: τ si nigredo fuerit cōfirmata tunc fuge. Cū ergo verificatur necessitas extendendi aliquid τ incidēdi illud aut extrahendi ipsum tūc festinet τ nō expectetur complemētum gnātionis pus in loco. Et hoc qdem non tolleraf nisi vbi non ē pāniculus noiatus mater co ar tatus aut punctus: qm̄ punctura facit in dispositione apa τ spasmū τ fortasse pducit ad apoplexiaz quare oportet ut extrahaf illud os statim τ redibit sensus si fuerit apoplexia statim. Si autē fuerit foramen tūc res erit vehemētioris festinationis. Et qn̄ frangitur craneū τ infrigidaf velamen τ apostemaf τ noiatur illud futratem τ tunc tibi inest in eo qd̄ diximus cū hmōi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio tunc sit vsq; ad duos dies aut tres. In plimo rei oz ut curet in scdo cuz incisione. Et qn̄q; fit cum sera subtili pdicta. Et qn̄q; fit ita ut fiant foramina parua silia foraminibus q̄ fiunt ab acubus qbus subselia sumit vbi oz ut cadat ex eis licz in eis sit timor: qm̄ fortasse penetrāt subito vsq; ad panniculuz vbi ingeniet cū instrumento qd̄ diximus qm̄ est saluius. Qualit vero fit curatio nos dicem⁹ in hoc illud qd̄ dixerunt pmi. Inquit: Oportet ut radatur in pmis caput vulnerati: τ fiant in eo due fissure se secantes orthogonalit: τ secet vna earuz alteram fm figurā crucis. Et oportet ut sit vna duarū sectionū sectio pma que fuit ex percussione: deinde oportet ut excoriet sub angulis quatuor ut discooperiaf. os totū cuius cōcauatio debet fieri. Qd̄ si accidat inde fluxus sāguinis tūc oportet ut impleaf panno infuso in aqua τ in aceto: τ si non iple ipm panno sicco: deinde pone sup eū puluillū infusum in vino τ oleo τ administret ligamentum quod cōuenit ad illud ita ut cū fuerit mane si non acciderit aliquid ex accidētibus malis tunc oportebit ut incipias cōcauare os fractū: τ illud ē qm̄ oportet ut facias sedere infirmuz: aut pcipias ei ut resupinet fm figurā que cōuenit fracture: deinde opila aures ei⁹ cum lana aut cotto ut nō ledaf ex voce pcussionis τ solue ligamētū vulneris τ aufer pānū ex eo τ absterge ipm: deinde pcipe duob⁹ ministris ut teneāt cū pannis subtilib⁹ quatuor angulos cutis que iaz scissa fuit τ extēdāt eā ad superiora. s. cutē que ē sup os fractuz. Et si os fuerit debile ex nā sui aut ex fractura que accidit ei tūc oportebit ut auferas ipm cū incisorijs ponēdo q̄dam ɔtra alia: τ incipiendo ab eo qd̄ ex eis ē latius fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde pueniat ad capillaria τ administra facilitatē in pcussione parua τ magna ut non ledat caput τ ingeret ipm. Et si caput fuerit forte tūc oportebit in pmis ut pforet cuz tripanis que noiantur nō pfundātia. Et sunt pforatorie qbus ē eminētia parua interius ex locis acutis eoruz ut prohibeat ea illa eminētia pfundare τ peruenire de siphac donec cōcaues cū eis os scissum τ eradices ipsuz τ non subito: imo paulatim. Et si fuerit nobis possibile ut eradicem⁹ ipm cū digitis tunc illud ē: Et si nō cum tenalijs aut cū forpicibus aut his silib⁹. Et oz ut sit inter illud ex foraminib⁹ exitus quantitate stili ita ut fiāt ppe superficiez ossis interioris. Et oportet ut remaneat tactui foraminis aliquid ex siphac. Et ppter hoc oportet ut sint pforatoria fm mensuram essentie ossis: τ ut administrent in hoc perforatoria plima. cum ergo fractura non ē nisi i loco originis ossis tm̄: tunc oportet ut fiat permutatio ad illas res tm̄: ita ut cum cauaueris os tunc oportebit ut eques asperitatem ossis capitis que fit ex incisiōe τ concauatione: aut cū nouacula: aut cū aliquo incisoriorum que similatur aciei ensis postq; posueris instrumentum quod cooperit siphac τ seruat ipsum. Et si remāserit aliquid ex ossibus paruis aut frustis tunc oportebit ut accipiantur cum facilitate: deide perueniat in curatione cū operatione aut vnguentis. Nam iste ē facilior qui fit ex modis curationis τ minoris nocumenti. Inquit Gal. Cum tu discooperueris partē ossis capitis tunc pone sub eo incisorium in fine cuius est pars que assimilatur lenti eminens si est lenis τ est acuitas in longitudine do nec sit latitudo lenti similis sustentata sup siphac. Et oportet ut percutiatur desuper cū malleo paruo τ incidaf os capitis. Cū ergo fecerimus illud erit ex eo totū illud quo indigem⁹: τ illud ē qm̄ siphac nō mouetur tūc: neq; si medicās eēt dormiēs qm̄ siphac opponit lateri lato instrumēti silis lenti. Et si puenit hoc instrumētum ad os capitis tūc ipm eradicat illud absq; lesione. Et illud iō qm̄ postremū figure silis lenti circūdans hoc incisorium retro incidit os capitis τ nō est possibile ut inueniaf species alia ad eradicandum hoc os facili⁹ neq; velocioris operationis q̄ hec spēs. Curationē vo que fit cum serris τ instrumētis q̄ noiatur moderni vituperauerūt pper malitiam eius: hic ē ergo sermo noster i curatiōe ossis capitis cū accidit ei scissura. Et conuenit hec eadem curatio in reliquis specebus fracture que incidit ossi capitis quāuis nos non diximus nisi curationē fissure posuimus eam exemplum alijs. Inquit Paulus τ Gal. Iterū docuit nos quātitatem ossium q̄ oportet icidi τ iste est sermo ei⁹. Nō oportet ut icidaf ex osse nisi illud quod ē infirmū. nā illud qd̄ ex eo est cōminutū vehemēter oz ut auferatur totū. In illo aūt ex quo extendūtur scissure extēsione plima. naz illud qn̄ accidit nō oz tūc ut cōsequaris fissuras vsq; ad finē earū τ ut scias q nō accidit ppt hāc cām res nociua qn̄ in reliqs opatiōib⁹ q̄ oz ipm facē est fm q oz. Ampli⁹ oz post curationē cū ferro ut accipias pannū lini extēsū quātitate ossis vulneris τ infūde ipm in oleo rof. τ cooperi cū eo os vulneris: deinde accipe pannū duplicatum aut triplicatum τ infunde

ipsum ĩ vino ⁊ oleo ro. Et lini vulnus totũ oleo ro.
deinde pone sup ipsuz pãnũ q̃zto leuius potes vt ñ
grauet siphac: deinde administra desup ligamentũ
latũ ⁊ non stringas ipsũ nisi cũ quantitate que tene-
at pãnos tantũ. deinde administra regimẽ qd̕ remo
ueat inflãmationez ⁊ destruat febrem. ⁊ humecta ve
lamen desuper cũ oleo ro. in omni hora ⁊ solue ipz
in die tertio ⁊ absterge ipsũ. Et cura ipsũ curatione
qua creat carnem ⁊ sedat inflationez ⁊ pulueriza su-
per siphac puluerez ex medicinis siccis que nomi-
nant̕ medicine capitis donec oriatur caro in quibus
daz horis super os si indiguerimus hoc cũ ossa sũt
eminentia ⁊ vt nascat̕ caro velociter: ⁊ cura ipsũ cuz
reliqs medicinis quas diximꝰ in curatione vulneꝝ.
Et inqt Paulus: Multotiens accidit in siphac ca-
pitis post curationẽ cũ ferro apostema calidũ ita q̄
superueniet spissitudini ossis capitis ⁊ spissitudini cu
tis iteꝝ: ⁊ est cũ hoc grauitas ⁊ prohibitio motꝰ eiꝰ
naturalis. Et multotiens accidũt istis extensio ⁊ ac-
cidentia alia mala ⁊ seqt̕ has res mors. Et non acci
dit apostema calidũ siphac nisi aut propter os emi-
nens sub eo: aut propter grauitatem tentaꝝ: aut pro
pter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinẽ
vini: aut propter causam aliam occultam. Qd̕ si
apostematis calidi causa est manifesta tunc oportet
vt abscindas illam causam velociter. Qd̕ si est ex
causa occulta tũc stude in separatione eiꝰ ⁊ admistra
phl̕omiaz vene si non fuerit prohibens ad hoc ⁊ mi
norationez cibi ⁊ regimen qd̕ conuenit apostemati-
bus calidis sicut embrocatio cũ oleo ro. calido aut
cũ aqua in qua bulita sunt altea ⁊ fenugrecũ ⁊ semẽ
lini ⁊ camemilla ⁊ eis similia: ⁊ admistra emplastrũ
ex farina ordei factũ cũ aqua calida ⁊ oleo ⁊ semine
lini ⁊ administra adipem galline in lana ⁊ humecta
cũ ea caput ⁊ ceruicem ⁊ spondiles ⁊ distilla i aures
aliqd̕ ex oleis que sedant caliditates ⁊ fac sedere ĩfir
muz i aqua calida in domo ⁊ inunge ipsuz. Qd̕ si
apostema calidũ perseuerat ⁊ non est aliqd qd̕ pro-
hibeat sumere medicamen solutiuũ soluens semel fi
at illud: nam Hyp. precipit illud: Inqt Paulꝰ: De
nigrat̕ siphac ⁊ nigredo ẽ in superficie eiꝰ. Et illud ẽ
in medicamine iteꝝ quo curat̕: nam medicamen ni-
grũ forsasse facit illud tũc oportet vt sumas ex melle
⁊ oleo ro. iij. partes ⁊ permisceas ⁊ linias cũ eo pan
num ⁊ ponas super siphac: q̄ si accidit in siphac ni
gredo ex seipso ⁊ peruenit vsq̃ ad oculum precipite
cũ signis alijs malis tũc oportet vt desperes de salu
te huius infirmi: quoniaz est significatio consumpti
onis caliditatis ĩnate ⁊ destructionis eius. Et ego iã
vidi quendaz cui accidit fractura ĩ capite suo ⁊ cõca
uatũ est os capitis eiꝰ post ãnum ⁊ sanatus est: ⁊ illd̕
ideo q̃m fractura fuit in syncipite ⁊ fuit ex percussio
ne sagitte: ⁊ erat ei cursus ⁊ ꝓpter hoc non aduenit
siphac aliqd: imo saluatum est a corruptione. Inqt
Gal. Accidit homini vt frangeret̕ syncipat eiꝰ ⁊ iteꝝ
os tẽporis fractura extensa: ⁊ cõposita ẽ fractura cũ
dispositione reꝝ ossis syncipitis: ⁊ incidimꝰ ipsũ ad
intentionem notam ⁊ sufficit illud ⁊ sanatus est vir.

De fractura mandibule. Cap. ij.

Inqt sapiens cũ incidit̕ ad interiora nõ fran-
gat̕ q̄ si frangit̕ mandibula dextra tũc intro-
mitte indicem ⁊ mediũ manꝰ sinistre in os in
firmi. ⁊ si frangit̕ mandibula sinistra tũc intromitte
manus dextre ⁊ eleua cũ eis marginez fracture exte
rius ⁊ interius ⁊ oppone eas ambas cũ manu alte-
ra de foris ⁊ equa eam ⁊ cognosces equationez eius
ex equatione dentiũ q sunt in ea. Si autez frangatur
mandibula in duobꝰ locis tũc extende eam in duo
latera ꝺm oppositionez ministro extendente eam ⁊
ministro retinente ipsam: deinde veniat medicus ad
equandũ ipsam ꝺm q̄ diximꝰ ⁊ liga dentes q torti
sunt ⁊ separati sunt adinuicez. Si autem accidat
cuz fractura vulnus aut frustũ tũc administra con-
suturaz ⁊ puluillos ⁊ medicinas incarnatiuas post
reditionez ⁊ equationez. Inqt: ligamentũ eiꝰ sit ꝺm
hũc modũ: pone medicamen vitte sup nuchaz col-
li ⁊ vadant due extremitates a duobꝰ lateribꝰ super
duas aures vsq̃ ad extremitatẽ mandibule: deinde
vadant cuz eis iteruz ad nuchaz: deinde vsq̃ ad lo-
cũ sub mandibula super duas maxillas vsq̃ ad syn
ciput vadens ex eo iteꝝ vsq̃ ad locuz qui est sub nu
cha ⁊ ponat̕ ligamentuz aliud super frontez ⁊ in po
sterioribꝰ capitis ⁊ stringat̕ tota inuolutio que inuo
luta est ⁊ ponat̕ desuper pãnus lenis. Et si separent̕
ambe mandibule simul ex extremitatibꝰ eaꝝ tũc in-
cipiat̕ cũ vtrisq̃ manibꝰ paulatim: deinde opponãt̕
⁊ coniungant̕ ⁊ considerent̕ ad compositionez denti-
um ⁊ liga duales cũ filo auri vt non separet̕ rectifica
tio ⁊ ponat̕ medicamen ligamenti super colluz ⁊ va
dat caput eiꝰ ad extremitatez mandibule ⁊ precipiat̕
infirmo vt qescat ⁊ sit tranqllꝰ ⁊ dimittat locutionez
⁊ ponat̕ cibus eius sorbitiones. Et si alterat̕ aliud
ex figura tũc soluat̕ ligamentuz nisi accidat apostẽa
calidũ. Qd̕ si accidat tũc ñ negligas vti emplastris
⁊ embrocis que conueniunt ad illud ex illis que se-
dant ⁊ resoluũt cũ equalitate. Et os qdẽ mandibule
stringit̕ ante tres hebdomodas: q̃m est lene ⁊ est i eo
medulla plurima replens ipsum.

De fractura nasi.

Capitulum. iij.

Nasi superior pars est os ⁊ inferior ẽ cartilago
⁊ illi quidem cartilagini non accidit fractura
imo attritio ⁊ q̄ comprimendo dilatat̕ tota ⁊
q̄ dilatatur inferior pars eius superiore remanente
vt est ⁊ separatio ad vnum latus. Superiori vero
parti ossis accidit quandoque fractura. ⁊ quando
frangit̕ nasus ⁊ non curatur perducit ad casum. Et
iteꝝ quandoq̃ indurat̕ ⁊ remanet ꝺm tortuositatez
suam: quare non recipit equationem. oportet ergo
vt festinet̕ in die primo ⁊ non pertranseat decimuz.
Et scias q̄ quando fractura nasi conseqt̕ loca supe
riora eius magis conueniens est. ⁊ rectius regimen
in ea est vt sumat̕ stilus deceuter factus lenis ⁊ intro
mittat̕ cum facilitate i nasum vsq̃ ad finem alchaia
sim ⁊ teneat ipm cuz manu sua ⁊ equet nasuz cũ ma
nu altera donec equet: deinde subtilit̕ intromitten

do liciniuz ↄseruans ipm in figura equationis. Et
melius qdez est vt sit ex lino. Et cautela est vt intro-
mittat in vtrasq; nares simul licet nō sit nocumentū
nisi in latere vno. Et quandoq; ponit liciniū in latꝰ
vnū vsquequo eius vltimatio peruenit ad cōfirmati
onez ⁊ restaurationē. Et nō cōponat sup nasum li
gamentū quoniaz facit ipsū latū nisi sit illic eminen-
tia magna ⁊ timeat fm eaz descensio. Cū autē acci
dit in partibus inferiorib tunc possibile ē vt equet
cū duobꝰ digitis duaz manuū sicut duobus indici
bꝰ aut duobꝰ auricularibꝰ. Et quādo accidit i hac
dispositione apostema tunc vnguentuz diaglon est
bonū valde. qm̄ sedat apostema ⁊ cōseruat itez figu
raz equationis ⁊ confortat. ⁊ similiter medicamē fa
ctum cū aceto ⁊ oleo ⁊ similia ⁊ minuto turis super
q̄d puluerizet cinis ⁊ emplastret cū eo. Et quando
fractura est attritio aperta tūc non ē possibile vt re-
deat cū ea ad rectificationē nisi postq̄ findit ⁊ extra
hit cōminutio ossiū ⁊ cū sutura eius ⁊ puluerizent d
super pulueres. Et quādo accidūt inclinatio ⁊ sepa
ratio cartilaginis tunc equa eā violēter. deinde liga
eaz ligatura cōseruāte eaz super illud ⁊ ē vt ponas li
gamentū extensū ex latitudine ceruicis super quā ē
inclinatio ex eis quibꝰ fit facile hoc ligamentuz. Et
bonū ē vt sumas marginez pāni fortis aut corrigiaz
cui sit latitudo digiti vnius ⁊ leni vnaz extremitatū eꝰ
cū glutino pisciū ⁊ glutino corij vaccini aut cū gum
ma aut cū reliqs glutinationez facientibꝰ ⁊ inuisca
ipsaz super extremitatez nasi ex latere super qd̄ ē in
clinatio donec exiccet super ipsū ⁊ reducat nasus ad
situ suū cū uiolentia: deinde extende illam corrigiaz
aut pannuz donec equetur cum eo ⁊ inclina ipsum
ad latus diuersum inclinationi prime ⁊ restaura ip-
sum super collum ⁊ liga ipsum ligamento tenente ip
sum secundum illam formam. ⁊ emplastra cum em-
plastris que sunt necessaria.

De fractura furcule. Cap.iiij.

Furcula frangit aut ꝓpter pondus delatū aut
ꝓpter casum magnū: aut ꝓpter percussionez
vehementez. Amplius furcule restauratio
fit difficilis ⁊ indiget subtiliatione. Dixerūt in restau
ratione eiꝰ: si contrahit ꝓpe casum erit descensio ca-
pitis adiutorij inferiꝰ minꝰ. Jnqt: Et quādo cōtra
hit furcula i duas medietates tūc fac sedere isirmuz
sup sedez ⁊ teneat minister adiutoriū in quo est fur-
cula fracta ⁊ extendat ipsuz ad exteriora ⁊ ad supe-
riora itez ⁊ extendat minister itez ceruicez ⁊ humez
inclinatū cū quantitate q̄ est necessaria. Et equet me
dicus cū digitis suis illud qd̄ est eminens impellēs
ipsum ⁊ qd̄ est concauū cōmoueat ante ⁊ retro ⁊ ex
trahat ipm. Et si indiget in illo extensione plurima
ponat sub titillico pilaz magnā de pilis ⁊ eleuet cu-
bitum donec approximet ipsuz costis quoniā exten
det fm q vult. Et si incidit extremitas furcule ad in
teriora frangendo aut non obedit cū attractiōe me-
dici ⁊ non suspendit: qm̄ est ad ꝓfunduz plurimū:
tūc ꝓsterne isirmū sup colluz suū ⁊ pone sub hume
ro puluinar gibbosuz ⁊ demerge humez eiꝰ inferiꝰ
donec eleuet ad os furcule: deinde equa ipm ⁊ rectifi
ca cū digito tuo ⁊ stringe. Qd̄ si infirmꝰ inuenerit
puncturā ex deambulatione manus sup ipsuz tunc
frustū pūgit ipsū: fm scitum ergo scinde ⁊ aufer fru-
stuz ⁊ fiat illud a te cū facilitate ⁊ ꝓprie si fuerit fru-
stum subtus Et vt nō disrūpas siphac pectoris intro
mitte istrumētū conseruās siphac pectoris sub osse:
deinde frange os. Qd̄ si nō acciderit apostema cali
duz tūc sue scissuraz ⁊ icarna eaz. Et si accidit aposte
ma calidū tūc ifunde puluillos cū oleo aliquo. Et si
dimittit caput adiutorij apud fracturaz cum frusto
furcule ad iferiora: tūc oportet vt suspendat adiuto
riuz cū ligameto lato ⁊ eleuet ad partez ceruicis. ⁊ si
frustuz furcule fuerit inclinatū ad superiora: ⁊ illud
qdem paz fit tūc non suspendat adiutoriū: sed resu-
pina illum cuiꝰ est furcula fracta super dorsuz suū ⁊
subtilia regimen eiꝰ ⁊ stringetur furcula in mense ⁊
minus. De furcula autez dixerunt q furcula non
seiungit ex latere intrinseco quoniaz annexa est pec-
tori non seiuncta ex eo: ⁊ propter hoc non mouetur
ex hoc latere. Et si percutiat exterius vehementer ⁊
seperet tūc ipsa equet ⁊ curat curatiōe qua curat cū
frangit. Extremitas vero eiꝰ que seqt humez ⁊ sepa
rat ab eo nō dislocat plurimū: qm̄ lacertus q habet
duo capita ꝓhibet eaz ab hoc ⁊ ꝓhibet eam iteruz
caput spatule Et non mouet furcula motu vehemē
ti: qm̄ ipsa non est posita nisi vt separet pectꝰ tantum
⁊ dilatet ipsum ⁊ ꝓpter hoc facta est furcula homini
soli iter reliqua animalia. Qd̄ si accidat ei disloca-
tio ex lucamie aut re alia simili huic tūc ipsa equetur
⁊ intromittat ad locū suū cū manu ⁊ puluillis pluri
mis q ponunt super eam cū ligamento qd̄ oportet.
Et conuenit hec curatio extremitati humeri iterum
cū separat ⁊ reducit eaz ad locum suū et illud quo li
gat furcula humero. ⁊ est humerus ⁊ os cartilagio
sum ⁊ ipsū ingrossat in macilentis. Et cū remouet
existimat ille cui non est experientia q caput adiuto
rij iam separatum ē ⁊ exiuit de loco suo: caput enim
spatule videt tūc vnū ⁊ videt locꝰ a quo permutatū
est concauū: verū oportet vt distinguat significationi
bus quas experiemur post.

De fractura spatule. Cap.v.

Spatule qdē locꝰ latꝰ paz frangit Plurimū
enim qd̄ accidit de fractura eiꝰ accidit margi-
nibꝰ ⁊ lateribus ⁊ frustis. Et quando accidit
cognoscit tactu: ⁊ per illud qd̄ seqt eā de punctura.
Verū plm accidit ei scissura quā significat aspitas q̄
cognoscit tactu ⁊ dolore locali ⁊ pūctura si fuerit: lz
nō sint reliqua signa. Et fortasse accidit fractura
ad iteriora ⁊ significāt ipsaz icisio accīs ⁊ crepitatio
leuis quam pcipit auditus cū crepitat miser cuz ea.
Et iuenit p attractionem manus qua ↄseqt eaz ⁊ do
lorem. Et cura eius iterum est subtiliatio manꝰ ⁊ bo
nitas cōuenientie impulsionis ab inferiorībꝰ ⁊ equa
tionis: ⁊ fortasse indiget ventosis fm q existimo do
nec attrahat ad supiore ⁊ equet cum cautela a nocu
mēto i aggregatiōe materiei. Frustula aūt spatule
cū frangunt si sunt igetantia pungentia ⁊ ledētia tūc

necessariū est extrahere ea. Et si sūt quieta cquentur ⁊ ligent ligamētis silibꝰ ligamentis furcule. Et oꝫ ut dormiat hn̄s fracturā spatule sup latꝰ sanū nō super aliud.

De fractura cassi Ca. vi.

a Ccidit casso scisso sicut ligno ⁊ accidit fractura ad interiora. Et pmū qdeꝫ cognoscit sonitu sensato p tactū ⁊ auditū: ⁊ qn̄qꝫ invenis ipam manifestā cuꝰ due ptes sunt manifeste ⁊ cū extēsione doloris. Scdm vo sequūtur accidētia mala ex ꝯstrictiōe anhelitus ⁊ tussi sicca ⁊ fortasse patiēs illud spuit sāguinē. ⁊ qn̄qꝫ gnātur ex eo putrefactio velaminis. Et cura istoꝝ ē cura illius q hꝫ illud in humero. Et si inclinat inferiꝰ tunc cura ē illa q̄ descripta ē in cōpressione furcule depresse p fracturam. Et si ingrediunt coste administra super eas ligamētū factū ex lana cū revolutiōe post ligamēta posita sup eas desubtus cū rectitudine: deinde aggrega extremitates duorum ligamentorum ⁊ liga eas adinvicem: quoniam ipe ꝓhibent ligamēta revoluta a solutione.

De fractura costarū Ca. vij.

c Ostis veris septē accidit fractura duobus lateribus. Falsis vo accidit fractura a latere dorsi. Et qm̄ extremitas alia ē cartilago hypocōdriorum scdm ꝙ scivisti nō accidi ei attritio. Cognitio aūt fracture costarū est facilis q̄ nō occultat tactui ꝓpter illud qd sentit de aspitate ⁊ motu in nō suo loco ⁊ fortasse audit si auscultatur crepitatio occulta. Qd si fuerit inclinatio coste ad interiora ⁊ significāt eā accidētia pleuresis: ⁊ ē fortasse cuꝫ ea sputū sanguinis tūc nō audent restauratores curare ipam cū extēsione ad exteriora ꝓpt defectuꝫ ingenij: qm̄ illud ē difficile absqꝫ vētosis. Et qm̄ ex vētosis timet ꝙ aggreget mā pxima ad interiorē locuꝫ ⁊ est in ea illud qd ē de corruptione. Qd si expellis eas ⁊ nō ꝓlōgas retētionē earū nō ē malū. Verū qn̄qꝫ cibāt infirmū cibis inflativis valde ut infletur vēter eiꝰ ⁊ cōpmat inflatio fracturaꝫ ⁊ īpellat eā ad exteriora. Et hoc quāvis sit de illis a qbus in qbusdam horis nō est excusatio: est tn̄ causa magna ad faciendū ut accidat apostema. Inquit qdā sapiētum: Oportet ut cooperiat locus cuꝫ lana infusa in oleo calido ⁊ ponātur pulvilli in eo qd est inter costas donec repleat ut sit ligamētū equale qn̄ involvitur scdm rotūditatē sicut narravimꝰ in pectore: deinde ponat sicut ponit in habētibꝰ pleuresim scdm quātitatē cōvenietē ossi. Et si oppresserit nos res vehemens ⁊ os pūgit velamē pr̄ictura ledēte tunc oꝫ ut findatur cutis ⁊ discooperiat illud qd discoopertū est de costa: deinde ponat sub eo instrumētū qd cōservat siphac ut nō egrediat siphac ⁊ incidātur cuꝫ facilitate ossa q̄ pungūt ⁊ exire facias. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregētur fissure ⁊ medicent cū unguento. Et si accidit ei apostema calidūꝫ cooperiat cū pulvillis infusis i oleo ⁊ cibet infirmꝰ ⁊ curetur cū eo quod sedat apostema calidū ⁊ resupinet sup latꝰ qd leve ē sup ipm.

De eo qd accidit spōdilibꝰ de fractura Ca. viij.

i Nquit paulus: Rotūditatibꝰ spōdiliū accidit qn̄qꝫ attritio: sed fractura parvꝫ accidit ⁊ tunc minuit siphac ⁊ nuche ⁊ nucha ipsa: ⁊ cōicant eis ambabus nervi in nocumēto ⁊ sequit ea utraqꝫ mors si accidat illud spōdili colli. Et ꝓpt hoc oꝫ ut pmittamꝰ sermonē ⁊ enūciemus perditionē fictā. Et si ē possibile ut psumamꝰ ⁊ auferamus os ledēs cuꝫ scissione tūc illud est: ⁊ si nō oꝫ ut visitemus eos cū regimine qd sedat apata calida. Et si remanet aliqd ex ptibus eminētibus spōdilis ex qua sunt que noiantur spine. Nā illud cadit velociter sub digitis cū volumꝰ eius cōminutioneꝫ: qm̄ illud quod coniūctū ē movet ⁊ separat a loco suo: tunc oꝫ ut auferat illud scindēdo cutē exteriꝰ: deinde aggreget cū sutura ⁊ administret in eo curatio incarnativa. Et si frangitur os alkaeil in inferiore pte alchatiꝫ ⁊ alohosos tūc intromittat digitꝰ index sinistre manus in anū ⁊ equet os fractū cū eo ⁊ cum manu altera scdm ꝙ possibile ē: ⁊ si senserimꝰ os fractū iā separatū esse tunc oportebit iterū ut auferatur cū scissione sicut diximꝰ: deinde administretur ligamentum quod convenit ano ⁊ curatio ꝯveniēs ei.

De fractura adiutorij Ca. ix.

o S adiutorij cū spargit scdm plim nō declinat nisi ad exteriora q̄re oꝫ ut tu facias illud quod oꝫ fieri in reditiōe fracture eiꝰ sicut ē scdm ꝙ scivisti. ⁊ tāge ipam manu tua ⁊ equa eq̄tione ultima ⁊ liga eā cū ligamēto ascēdente etiam usqꝫ ad humerū ⁊ stringe cū eo siē pxima illi: deinde ligamēto cōi scdm ꝙ scivisti etiā usqꝫ sub cubito si fuerit fractura ꝓpinqua cubito: postea liga ipam ligamēto tertio ascēdēte ab inferiori usqꝫ superius et suspēde manū angularit ne multiplicet eiꝰ suspēsio extēdendo: qm̄ est malū. Et meliꝰ qdē ē ut stringat adiutoriū ad pectꝰ scdm angularitatē in cubito ut nō moveat ⁊ ꝓprie qn̄ fractura ē ꝓpe cubitū. Ergo pone sup ligamēta aut aquā ⁊ acetū aut aquā solam si fractura adhuc non apat ⁊ fac ipaꝫ ex lino cuiꝰ latitudo sit quatuor digitoꝝ nō plus. Et si iā supvenit ei spatiū: ⁊ apa est: tunc pone ipsam ex lana et ablue ipam in oleo si tibi possibile ē. ⁊ si nō fuerit aliquid ꝓhibēs non solvas usqꝫ ad septeꝫ: ⁊ qd ē post eos usqꝫ ad decē: tunc solve ⁊ liga cū astellis. ⁊ si defensio vocat te ad aliud tunc solve in tertio ⁊ ē illud ad quod inclinat Hyp. qm̄ aufert nocumēta licꝫ noceat restaurationi. Verū in q̄litate ponēdi astellas oꝫ ut sufficiat tibi illud qd tibi declaravimꝰ in ca. suo ⁊ non separes ab ea stricturā ad minus usqꝫ ad. xl. dies. Et quando indiget scdm cōsuetudinē extensiōe vehementi ⁊ nō obedit tibi ⁊ non excusaris auxilio alicuius adiuvantis te: tunc fac sedere infirmum super sedem sublevatam: ⁊ sit ad stantē plus declivis q̄ꝫ ad sedentem ⁊ appodietur super gradum scale: aut quod simile sit ex eis que scivisti in ca. dislocationis. ⁊ locus ille sit planus factus ⁊ mollificatus et linitus: deinde suspende in humero eius aliqd grave extendens ipsum ad inferiora. cum ergo extende

ris extensione quesita: tunc liga cum vitta forti sub fractura ⁊ supra illam ⁊ fac dormire infirmum resupinum ⁊ extende illud quod ligasti vitta cum fortibus vittis vsq; subtus ⁊ ad superiora. in illo enim ē sufficientia. Et quando fractura est in medio adiutorij pone ligamētū cū longitudine vna a duabꝰ extremitatibꝰ iuncture. ⁊ si fuerit ꝓpinquior ad latus pone ligamentum vehementioris ꝓpinquitatis extremitati lōginq uē ꝙ alij. ⁊ si fuerit scissura sola tūc cura est curatio scissure: ⁊ stringatur super eam ligamentum.

De fractura brachij Ca.x.

Accidit qñq; ut frangantur duo focilia simul. Et qñq; accidit ut frangat̃ vnū eorꝫ. Et fractura focilis inferioris ē vehementior ⁊ turpior ꝙ fractura focilis supioris: qm̃ singulr̃ sit fractura vniꝰ eorum: ⁊ illud iō: qm̃ focile inferiꝰ est brachiū deferēs: q̄re eius fractura ē deterior: et qm̃ est nudū carne tunc est fractura turpior. Et iterꝫ superius focile suscipit curationē: ⁊ sufficit ei extensio parua ⁊ nō siliter ē inferius: ⁊ ꝓpter si frangant̃ simul. Et oꝫ ut sustentet̃ apud extensionē adiutorij sup alchol ⁊ est radix vole. Et cognoscitur strictura ligamēti: qm̃ si accidit ex ea i digito apostema paruū aut dolor paruus tūc ligamētū ē equale. ⁊ si nō ē tunc ē molle: qꝛ si ē plim superfluum tunc ē vehemens ⁊ oportet ut mollificetur. Positio autē astellarum non ē ex illis que occultētur tibi: sed oportet ut nō cōsequant̃ cū longitudine sua volā ⁊ radices digitorū: imo abbreuient̃ ab hoc parūper nisi necessariū faciat illud ꝓpinquitas fracture iūcture rascete tali. Uerū tūc iterū oportet ut nō tāgat albaragi digitorꝫ. Et cuꝫ restauratur ⁊ ligat̃ oꝫ ut suspendat̃ ad collū ſm figurā angularē. Et oꝫ ut sit suspensio eiꝰ ꝓprie si ē eius fractura ad inferiora cū panno cuiꝰ latitudo capiat longitudinē brachij totiꝰ: qm̃ si fuerit obuiatio suspensorij ꝓpe fracturā ⁊ reliquū eius sepatum a sustentatione accidet tortuositas ꝓculdubio: ⁊ declinatio sup illud qđ facit ipam sicut volaꝫ imo oꝫ ut sit vola: ⁊ plim brachij in suspensorio. At vō si fractura fuerit ad superiora oportebit ut suspēsio sit ita ut videat̃ fractura ⁊ eleuet duas extremitates ex latere vole ⁊ ex latere cubiti. Qđ si sepatur qđ est inter illud erit adiuuās ipm ad equationeꝫ figure: ⁊ sit suspēsoriuꝫ pannus lenis: ⁊ sit suspēsio talit̃ ne vllo mō sit possibile moueri: ⁊ ut nō dilatet ipsū dilatatione laboriosa. Et fortasse accidit brachio ut restauret̃ in latitudine circiter viginti ⁊ octo dies.

De fractura rascete Ca.xi.

Ossibꝰ istis parū accidit fractura: qm̃ ipsa sūt dura valde. Et quando aduenit eis cā aliqua remouet ea a locis suis ⁊ nō frāgit ipsa quare sunt vltima ad curationē: quēadmoduꝫ diximus in dislocatione.

De ossibus digitorꝫ fractis Ca.xij.

Ossibus iterum parum accidit fractura: imo accidit separatio. Dixerunt quidaꝫ. Si accidit eis fractura oportet ut sedeat ifirmꝰ super sedem eleuatam ⁊ precipiat̃ ei ut ponat volam super sedem equalem ⁊ extendat ossa fracta minister ⁊ equet ea medicus cum pollice ⁊ indice. Qđ si pollex fuerit inclinatus ad inferiora tunc oportebit administrare ligamentum desuper: ⁊ fortasse accidit apostema calidum. Et ad locum mollificationis horum ossium aggregatur superfluitas plurima ⁊ coagulatur velociter: quare stringitur. ⁊ si accidat fractura sulemi aut digito si ex pollex oportet ut ligetur ligamento proprio ei: ⁊ ut ligetur iterum cum vola ut firmetur ⁊ non moueatur. Et si accidit fracture alicui reliquoruꝫ digitorum si fuerit index aut auricularis tunc ligetur cum illo qui approxiat ei. Et si est de digitis medijs tunc ligetur cum illo q est ex latere eius: aut ligētur omnes ſm continuitatem ad inuicem: quoniam ē melius. Firmantur enī ⁊ non mouentur ⁊ sunt tunc quasi ligati sint cū astellis scꝫ ossa fracta.

De fractura ossis lati ⁊ anche Ca.xiij.

Os anche qñq; frangitur: sed raro cum dispositiōe fortitudinis sue. Et accidit illud ei ſm semitam cōminutionis extremitatū ⁊ quandoq; finditur in longitudine: ⁊ quandoq; impellitur intus ad ventrem. ⁊ accidit post istas dispositiones iterum ex dolore ⁊ punctura ⁊ stupore cruris ⁊ coxe ꝓximuꝫ ei quod accidit adiutorio ex fractura humeri. Et quando frangitur os latuꝫ qđ est supra alohosos: aut findūtur ut ligna lacerti eiꝰ sit res difficilis in rectificatione eius: quare fit vna duarum ancharum decliuis ad diminutionem. Et cura eius ē ut iaceat infirmus ⁊ incipiant duo homines fortes extendere duas coxas eius scꝫ quisq; eorum extendat coxam: ⁊ iam ante tenuerinꝰ manus eius ut non festinet ad expellendum illum qui extendit coxam eius. ⁊ incipiant duo restauratores comprimere ancham eius cum vehementia ⁊ fortitudine donec equetur: deinde preparent super eam emplastruꝫ: postea resupinetur super aliquid qđ sit sicut glomer ex pāno aut ei simile ex illis q̃ habent duritiem. Et hoc q̄dē est ꝓximū ei cū quo curatur spatula iterū. ⁊ qñ frangit̃ ex latere anche tūc cura eius ē cura humeri. Et oꝫ ut administret̃ humectatio sup ligamentū ⁊ equent̃ puluilli sicut oꝫ: ⁊ est necesse ut sit sustentatū super locū planū.

De fractura coxe Ca.xiiij.

Cum coxa frangitur necessaria ē extēsio vehemēs: deide equet̃ ſm formā nālē q̃ est ei. Et ē gibbositas siluestris ptꝭ eiꝰ ⁊ ꝯcauitas pauca in eius domestico ſm ambulationem forme que est ei in sanitate. Et obseruentur in dispositione fracture medij eius: aut extremitatis eiꝰ supiora et inferioris dispositionis q̃ dicte sunt in ca. adiutorij ⁊ fit strictura ad supiora ꝯseruās ⁊ retinēs. Dixerūt qñ frāgit̃ cōuertit̃ ad loca anteriora ⁊ ad exteriora. Et illud ideo ē: qm̃ ipsa ē lata ab hac pte p naturaꝫ ⁊ equet̃ manibꝰ ⁊ ligamētis ⁊ spēbus extensionis q̃ sūt ſm equalitatē: aut cū strictura vnius duarum ligaturarū supra fracturam in medio. Si āt fractura

fuerit inclinata a medio ⁊ fuerit ꝓpinꝗ capiti coxe: tunc sumat̃ ligamentū ⁊ inuoluat̃ in medio eiꝰ lana vt nō incidat carnē ⁊ ponat̃ mediū eiꝰ sup pectinem ⁊ ascendant extremitates eiꝰ ad partē capitis ⁊ dent̃ ministro vt retineat eas ad inferiora. Et si fractura fuerit in eo qđ seqt̃ genu: tunc nos ponemꝰ ligamentū in supiore pte fracture: ⁊ eleuabimꝰ extremitates eiꝰ ad illū q extēdat eas ad supiora ⁊ teneat genu cū ligamēto inuoluēs ipm desup. Et equet̃ mēbꝝ istud infirmo iacente sup faciez suā ⁊ crure eiꝰ extenso. Et si fuerint ossa pungētia: tūc oportet vt equētur sicut diximus multotiēs ⁊ q̄ ex eis eleuant̃ capiant. Regimē vero sit ſm ꝙ diximꝰ in curatōe adiutorij. Et os quidē coxe strigit̃ in .l. noctibꝰ. Et ego enūciabo quō oportet vt sit situs eiꝰ postq̄ȝ aggregat̃ curatio cruris. Et oportet vt ponatur inter duas coxas tūc pila de ligno ⁊ ei silibꝰ seruans eā ad formā ſm quā eq̄ta est ⁊ restauret̃ restauratōe cognita ſm ꝙ intelligit̃ ꝓpt̃ illud qđ accidit de apostemate ⁊ pruritu. Et qñ accidit sup coxam: nam est apostema forte et est ex eis q̄ festinant ad coxam: tūc oportet vt ꝓ̄pe ꝑueniatur ad soluēdū vt respiret ⁊ extēdat̃ apostema. Et tu qdē iam sciuisti embrocas ꝓ̄pas. Verū in caugualib ⁊ albaranach ⁊ sunt tabule magne in quibꝰ est parū ꝯcauitatis vt decent̃ cōponant̃ sup inuolutiones capiant lōgitudinē pedis: ⁊ qm̄ si breuiant̃ ⁊ nō restaurant̃ sup crus ⁊ abscindūt infra illud vtilitas nō est vtilitas q̄sita. Et si ꝓlōgant̃ erit infirmus ex eis in labore licet si ipse abbreuiet̃ nō erit expers laboris. ⁊ vtilitas elōgatōis eaꝝ est vt ꝓhibeāt iteꝝ ptē sanā pedis moueri cū fuerit motꝰ illiꝰ q̄ntitatis nociuꝰ fracture ⁊ ꝓ̄pe in dispositōe dormitatōnis ⁊ somni. Et necessitas hoꝝ instrꝝ non est nisi in fractura magna valde: ⁊ nō est possibile cū hoc vti eis nisi anteq̄ȝ apostemet̃: qm̄ apostema nō tollerat huiusmodi. Et ad vltimū est ḡuitas ⁊ malitia ⁊ labor: ⁊ oportet vt fugiat̃ ab eis dū exceptio ꝑseuerat cum ingenijs alijs. Situs aūt restaurate coxe oportet vt sit ſm ꝙ fuit ꝯsuetudo eiꝰ in sanitate de assiduatōne ꝯstrictōis ⁊ dilatatōis. Et illud qđ est magis vincēs est dilatatio. Et scias ꝙ ille cuius coxa ⁊ ancha sunt fracte parū denudatur a claudicatione. ⁊ qñ abscinduntur frusta lacertorū eius mandat prius: deinde minuitur secundo.

De fractura rotule poplitis. Ca. xv.

r

Otula parū frangit̃ ⁊ ſm plīmū ꝯterit̃. Et cognoscit̃ illud qđ accidit cū tactu ⁊ asperitate ⁊ cū vacuitate q̄ intelligit̃ cū tactu ⁊ audit̃ aure. ⁊ oȝ in curatiōe eiꝰ vt extēdat̃ crus: deinde intromittat̃ rotula in locū suum ⁊ si separata fuerit aggreget̃ ꝑus: deinde intromittatur.

De fractura cruris. Ca. xvi.

q

Vando frāgit̃ os paruū cruris est saluiꝰ q̄ȝ si frāgat̃ os magnū. ⁊ qñ frāgit̃ arūdo ꝑua superior ē inclinatio ad ext̃iora ⁊ añ: ⁊ ē ābulatio cū hoc possibil'. ⁊ si frāgit̃ arūdo mag̃ inferior declinat crus ad exteriora. ⁊ qñ frāguntur vtreq̄ȝ arūdines simł: tūc est deteriꝰ. ⁊ tūc qdē accidit cruri inclinatio ad oēs ptes. Et scias ꝙ curatio fracture cruris ē ſm ꝯsiderātionē curatōis adiutorij ⁊ in eiꝰ silr̃itudine ⁊ nō est dispositio cruris in tortuositate q̄ accidit figure sue nāli sic̃ dispositio adiutorij: imo ē rectū: q̄re oportet vt sit extēsio eiꝰ ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

De calcanei fractura. Ca. xvij.

c

Alcaneꝰ ē excusatꝰ a fractura ꝓpt̃ duritiez suā ⁊ ꝑ circūdatōez defēsionū. Et plim, eiꝰ qđ accidit ei nō est nisi dislocatio: ⁊ iam dictum est de ea.

De fractura tali. Ca. xviij.

f

Ractura tali est ꝑua ⁊ eiꝰ curatio ē difficil'. Et plīmū qdē frāgit̃ cū cadit hō ex loco lato: qm̄ ꝯterit̃ supiꝰ pedis. ⁊ fortasse accidit cū eo attritio ossis cū cursu sā. ad vētres q coagulatur in eis. ⁊ qñ q̄ȝ ꝑducit ad egritudines magnas ex febre ⁊ ꝑmixtiōe rōnis ex tremore ⁊ spasmo pedis. Cū ergo accidit in eo apostema ꝯgelatū qđ non apparet ⁊ nō egredit̃ ⁊ apparet iam tenebrositas q̄ nō fuit ē signū malū significās ꝙ ē in via putrefactōis. Si aūt ē apa apparēs impellens manū: tūc ē meliꝰ ⁊ fortasse fit facil' eiꝰ eruptio. Et qñ talus restaurat̃: deambulatio est dolorosa sup ipm. ⁊ qñ nō restaurat̃ talus ſm ꝙ oportet destruit̃ iuuamentum.

De fractura digiti pedis. Ca. xix.

c

Vratio eoꝝ in fractura ⁊ dislocatōe ē curatio digitorum manus. Et quandoq̄ȝ restaurator equat eos pede suo calcādo eos cum eo

Expleta est fen. v. li. iiij. quaȝ sequit̃ fen. vi. eiusdē de venenis.

Fen sexta libri quarti de venenis: ⁊ est quinq̄ȝ tractatuum.

Tractatus ꝑmus est de radicibꝰ eius qđ scit̃ de dispositōibꝰ venenoꝝ ebibitoꝝ ⁊ distinctōe sermonis in curatōibꝰ venenoꝝ q̄ nō sunt ex aialibꝰ: Cuiꝰ sūt sūme tres.

Sermo vniuersal' de cautela a venenis q̄ in potu dant̃ ⁊ curatōe eoꝝ. Ca. i.

q

Vi timet ꝙ in potu sumat venenuȝ oportet vt sibi caueat a cib dn̄antiū saporum in acetositate aut salsedie aut acuitate aut dulcedine dn̄antiū odoꝝ. Ipsi eni frāgūt ꝑ illđ qđ ponūt ⁊ odorē eiꝰ. ⁊ oȝ vt nō ꝑntet̃ ei aliqd ex eis q̄ diximꝰ sup famē vehementē ⁊ siti vehementē: vnaq̄q̄ȝ eaꝝ eni occultat illđ qđ oporȝ vt detegat̃ ei ꝓpt̃ vehementiam voracitatis. ⁊ iteꝝ q: cū replet̃ cibo ⁊ potu ⁊ cū in potu sumit venenū: accn̄t veneno duo accidētia. quoꝝ vnū ē ꝙ sepelit̃ in vacuitate eiꝰ quo repletꝰ ē. ⁊ secūdū est ꝙ vene sūt plene: q̄re nō inuenit venenū i eis penetratōȝ: ⁊ fortasse ē in eo sapor rei repugnāt̃ veneno. Et necariū est ei iteꝝ vt ipe sit suscipiēs ſm viā ꝯsuetudis medicias expellētes nocumētū venenoꝝ sicut mithridatū: nā eiꝰ ex

pertum est iuuamentũ: ⁊ sicut ꝯfectio de bolo ar. Et
silr̃ sic⁹ cũ folijs rute ⁊ nucib⁹ ⁊ sale trito. pódera vo
sunt: qm̃ sumant rute sicce partes. xx. nucũ ptes. ij.
⁊ sal' qñqʒ ⁊ ficuũ siccaꝝ ptes. v. Et algeduar est mi‑
rabile in expellẽdo nocumẽtũ venenoꝝ omniũ ⁊ fa
cit fiduciã iterũ. Et ego nó v̓ifico an sint due medici
ne aut vna medicia. Et iteꝝ seis napi pui pód⁹. ʒ. i.
ʒ. decoquaṫ cum vino decocto ⁊ ruta ⁊ sal etiam silr̃
Et necessariuʒ est cauẽti vt nó sit oĩs cautela ei⁹ in ci
bo dato ab alio: aut ꝙ in potu sũit tm̃: qm̃ fortasse
accidit ei vnde nó existimabit: imo qñqʒ ꝯtigit vt ca
dat res maligna sicut lacerta ⁊ rutela ⁊ scorpio i eo
qd̓ decoqtur ⁊ in vasis in quib⁹ est vinũ. Plurima
nãqʒ venenosorũ diligunt odorẽ vini ⁊ currunt ad
ipsum. ⁊ qñqʒ moriũtur in cecubis: ⁊ qñqʒ bibunt
ex eo ⁊ euomũt in ipo. Et propter hoc oportʒ vt ca
ueantur tecta ⁊ qd̓ est sub arboribus magnis ⁊ her‑
bosa loca.

De sermone vniuersali de venenis que bibunṫ.
Capitulum. ij.

Pecies venenoꝝ sũt due. s. faciẽs opatio
nẽ suam cũ q̃litate q̃ est in ipso. ⁊ efficiens
cũ forma sua ⁊ tota substantia sua. Et pri‑
mũ quidem aut est corrodens putrefaciens sicut le‑
pus marinus: aut inflãmans calefaciens sicut eufor
biũ: aut infrigidans stupefaciens sicut opiũ: aut opi
lans vias anhelitus in corpore sicut plumbũ vstum
Efficiens autẽ cũ tota substantia est sicut napellus ⁊
sicut alheleil qd̓ diciṫ esse gũmi napelli: ⁊ sicut cornu
spice: ⁊ sicut fel leopardi ⁊ q̃ sunt illi silia. Et hec sunt
deteriora venena. Et iterũ de venenis sunt que agũt
sup vnũ ⁊ idem membrũ: sicut cantarides sup vesi‑
cam ⁊ lepus marinus sup pulmonẽ. Et de eis sunt
que agunt sup totũ corpus sicut opiũ. Et oẽ quidem
quod interficit cũ permutatõe cõplexionis: aut pu‑
trefactione: aut cũ aduentu sup membrũ: possibile ẽ
vt sit effectus post tempus licet putrefaciens quãto
plus remanet in corpore tãto plus est effectus ei de
terior. Et salus ex eo est cũ resolutiõe accidente ei: ⁊
p illd̓ quod succedit ei per sudorẽ ⁊ similia: aut per
curationẽ contrariam. Et scias ꝙ nocumentũ nar‑
coticorũ in cõplexionibus calidis ex parte est forti⁹
⁊ quecũqʒ duarũ fuerit dominans erit iudiciũ ei: in
quantũ eñi complexio calida in corde resistit eis est
eorũ effectus debilior: ⁊ inquantũ ipsa inueniunt in
corporib⁹ calidis subtiliationẽ substantie sue frigide
grauis ⁊ attractionẽ per virtutẽ motus arteriarum
⁊ attractio earũ est apud constrictionẽ: erit eorũ no
cumentũ in corporibus calidis vehemẽtius ꝑcipue
cũ ipsa sint cõtraria cõplexioni eorũ. Et est simile vt
sit sermo in venenis calidis ille sermo iteruʒ. cõpul‑
sio eñi calida resistit eis cũ expulsione a corde ⁊ resol
uit virtutẽ calidorũ venenorũ: sed arterie cõplexio‑
nis calide attrahunt ea: quare accidit sicut illud. Et
propter illud dixit Gal. ꝙ alfarfas ⁊ existimo ipm
esse napellũ aut venenũ interficiens interficit homi‑
nẽ ⁊ nó interficit turdos qm̃ ipse nó peruenit in tur
dis ad cor nisi post spaciũ in quo iam passus ẽ a cor‑
pore passionẽ post quã nõ remaneṫ nisi passio ꝯuer
sionis cibi. Et in homine festinat ante illud propter
latitudinẽ meatuũ ⁊ vehementiam caliditatis ⁊ vir
tutẽ motuũ attrahentiũ arteriarũ. Et dico ꝙ iste est
modus quidam. Verum proportionalitates iteruʒ
inter v̓tutes agentes ⁊ patientes sunt ex eis q̃ oportʒ
considerari. ⁊ vnde sciãt ꝙ alfarfas sit venenũ p cõ
parationẽ ad complexionẽ latam que est animalis
absolute confirmatur ita vt sit interficiens cũ figitur
in homine nó interficiens cũ nó firmatur in turdis
fortasse eñi alfarfas nó est venenũ per cõparationẽ
ad complexionẽ turdorũ. Et si non cõuerteretur in
cibũ vel nutrimentũ: ⁊ si perueniret ad cor eorum si
cut ipsum peruenit ad cor hominis cũ velocitate nõ
interficeret. Inquit: Et fuit quedam anus suscipiẽs
in principio rei de napello rem paruam: deinde nõ
cessauit vti eo donec assuefacta est eo natura ⁊ auda
cter vsa est eo ⁊ nihil nocuit ei. Et dico hoc: ⁊ dixit
Ruffus ꝙ nutrita fuit puella cũ veneno vt interfice
renṫ p eaʒ reges q cũ ea ꝯuenirẽt: Et ꝙ ipsa in ꝯple
xione sua ꝯsecuta ẽ ꝯsecutionẽ maximã ita vt saliua
eius interficeret animal ⁊ nó appropinquaret ei⁹ sa
liue gallina.

De significatõe specierũ venenoꝝ. Ca. iij.

Ignificanṫ quandoqʒ per ea que eueniũt
in corpore de egritudinibus. Nam si eue‑
nit simile mordicationi ⁊ incisioni ⁊ pun‑
cture ⁊ corrosioni scitur ꝙ venenũ est de genere me‑
dicinarum acutarũ calidarũ mordicantiũ sicut arse
nicum ⁊ almuseum ⁊ argentũ viuũ extinctũ. Et si ac
cidunt inflãmatio vehemens ⁊ exuberatio sudoris
⁊ rubedo oculi ⁊ angustia ⁊ sitis: significat ꝙ est ve‑
nenum propter caliditatẽ tantũ sicut euforbiuʒ. ⁊ si
accidunt profunditas somni ⁊ stupor ⁊ frigus signi
ficat ꝙ venenũ est de genere narcoticorũ. Et si non
apparẽt nisi casus virtutũ ⁊ sudor frigidus ⁊ synco
pis: tunc est de venenis que ꝯtraria sunt reb⁹ cũ tota
substantia ⁊ ẽ deteri⁹ eoꝝ. Et qñqʒ significanṫ p odo
res aut odorẽ corporis totius sicut sensibilitas odo
ris opij in eo qui bibit ipsum: aut odorẽ mẽbri eius
sicut odor oris cũ bibuntur venena putrefacientia
sicut lepus marinus ⁊ alfrafatũ ⁊ cantarides. ⁊ quã
doqʒ significãtur per vomitũ: nam cũ euomitur ve
nenũ non elongatur quin visus cadat super substã‑
tiam eius qd̓ in potu datũ fuit de eo: aut cognoscaṫ
per odorẽ aut per saporẽ sicut visus super lithargi‑
riũ ⁊ gypsuʒ ⁊ super sanguinẽ cõgelatũ ⁊ lac coagu
latũ similiter ⁊ opium cognoscitur per odorem ⁊ le
pus marinus ⁊ rane per abhominabilem saporem
Signa mala: Cum incipit ei qui venenum sumpsit
superuenire syncopis ⁊ permutatur eius pupilla et
occultatur eius nigredo: tunc nó speratur euasio: et
similiter si rubeant oculi eius ⁊ egrediatur lingua
ipsius. Et casus pulsus ⁊ sudor frigidus est signifi‑
catio mala: et in huiuiusmodi dispositione parum
viuit.

De canone curationis eius qui in potu sumit ve
nenum. Ca. iiij.

Portet vt nō moreꝛ: imo ꝑperet cū sentit ipsuȝ anteq̄ȝ virus eiꝰ pambulet i corpore ⁊ bibat aquā tepidā ⁊ oleū sisaminuȝ: aut oleum de oliuis ⁊ euomat ⁊ perueniat in hoc ad vltimū q̄ȝ tū potest. Et melius qdeȝ est vt in ea sit virtus aluminis ⁊ baurach. Et quandoq̄ȝ admiscenꝛ cū oleo litium ⁊ adeps anseris. ⁊ diligiꝛ vt sit illud qđ ipse bibit ad vomenduȝ propter hoc ⁊ alia aqua plurima ⁊ cibi plurimi: ipsi enī licet non euomanꝛ: tamen quandoq̄ȝ frangunt venenuȝ ⁊ superant ipsuȝ ⁊ cum vomuerit qđ possibile ē ei: deinde bibat lac plurimum quoniaȝ ipsuȝ frangit nocumentuȝ veneni. Et non est maluȝ si euomit ipsuȝ iteruȝ vt bibat decoctionē seminis vrtice cuȝ butyro cocto ad expellenduȝ venenuȝ vomendo ⁊ solutioneȝ faciendo: deide bibat lac. Et butyruȝ cruduȝ est melius lacte. Et iteꝝ decoctioneȝ se. lini ⁊ similiter vinuȝ dulce cuȝ adipe anseris liquefacto: ⁊ similiter aquā cineris lignoꝛuȝ vitis Et oportet vt sequanꝛ vomituȝ clisteria proprie qn̄ sentiꝛ descensus lesionis ad inferiora. si autem fuerit commotio supra illud vtaꝛ eo qđ facit vomere ⁊ soluit ⁊ non dimittaꝛ potus lactis. ⁊ si tibi necessarium fuerit vt in potu tribuas ei: verbigratia tyriacā de terra sigillata fac. Ipsa enim adiuuat corpus ad expellendum venenum ⁊ proprie cuȝ in potu daꝛ in principio rei: ipsa enim facit euomere venenum sicut est Cuius discriptio est: Baccarum lau auꝛ. ij. terre sigillate auꝛ. ij. ⁊ ireos conficiaꝛ cuȝ oleo Et sit dosis eius auellana vna. ⁊ iteruȝ carpobalsami isopi sicce se. napi siluestris piperis albi ⁊ ni. piperis longi acori anisi petroselini assari cymini carmeni: se. hyusgami albi omnium ana. auꝛ. iiij. spice floris squinanti amborum ana. auꝛ. v. casie. ʒ. xviij. amomi croci amboruȝ ana auꝛ. vi. conficianꝛ cum melle ⁊ deꝛ i potu quantuȝ ē faba romana. ⁊ sumere i potu terrā sigillataȝ sicut ipsamet est cuȝ vino facit illud. ⁊ existimauerunt quidaȝ ꝙ cuȝ in potu sumiꝛ stercus galli in dispositione statim facit euomere venenuȝ. Et ex eis que in potu danꝛ iteꝝ sunt succus prassij ⁊ folia canne ⁊ celtica semen baucie ⁊ castoreū ⁊ auellane ⁊ ficus ⁊ ruta. Et de illis que laudata sunt in hoc ca. est vt in potu detur galgani fetidi pondus. ʒ. iiij. ⁊ myrrhe. ʒ. i. cuȝ vino dulci. Et quando post vomituȝ accidit inflatio vehemens tunc da ei in potu aquā niuis ⁊ oleuȝ roꝛ. infrigidatuȝ ⁊ oportet vt dormiat omnino ⁊ non dimittat seipsuȝ taliter vt dormiat: imo oportet vt euigilare ipsuȝ faciant omnino ⁊ rideant ⁊ clamēt in circuitu eiꝰ. Cūq̄ȝ manifestaꝛ ei forma ⁊ cognoscitur venenuȝ cureꝛ omne venenū cū eo qđ diciꝛ i suo ca. Et hec qdeȝ manifestatio fit ꝭm duos mōs: quorum vnus est vt cognoscaꝛ cuius generis sit venenū ⁊ secundus vt sciaꝛ cuius speciei ipsuȝ sit. Exempluȝ primi est vt sciaꝛ ꝙ ipsuȝ ē ex icisiuis acutis quare curet ipsuȝ cū eis que sunt sicut lac ⁊ butyꝝ crudū ⁊ seludem currēs factuȝ cū oleo amigdalino aut butyro cocto ⁊ cū oī quod frangit acuitateȝ: aut sciaꝛ ꝙ ē ex inflāmātibꝰ q̄re infrigideꝛ cū cāfora ⁊ aqua roꝛ. ⁊ aqua coriandri ⁊ q̄ sunt similia illis. ⁊ oīa illa sint in frigidata cū niue. ⁊ emplastrenꝛ membra eius principalia cū eis que sunt sicut altahaleb ⁊ alia ⁊ remoueꝛ super ipsuȝ infrigidatio in omni hora. Et ex eis que conferūt huiusmodi valde est lac vaccinū de quo extractū est butyrum ifrigidatuȝ ⁊ si indiget phl'omia phleꝛ: aut sciaꝛ qđ ipsuȝ est ex stupefacientibꝰ quare administrenꝛ ea que sunt sicut tyriaca ⁊ medicamen de assa fetida in vino puro ⁊ similiter alia. Aut sciaꝛ quod est contrariū per substantiā quare cureꝛ cū mithridato ⁊ tyriaca ⁊ medicamine muschi ⁊ bezard: ⁊ vtaꝛ carne ⁊ vino. ⁊ administreꝛ egro aromaticū ⁊ cuenteꝛ locus ad queȝ vadit causa morandi ⁊ iduaꝛ vestibꝰ aromatizatis ⁊ sternutet ⁊ fricet os stomachi eius ⁊ suffleꝛ in os ipsius ⁊ tondanꝛ capilli ipsius. cū auteȝ cognosciꝛ species veneni cureꝛ cū eo qđ ipsi ꝓpriuȝ est de illis que dicemus. Et ad sūmū ex medicinis que bibunꝛ causa venenoꝝ: aut queriꝛ confractio acuitatis veneni: aut resolutio substantie eiꝰ sicut ex lacte ⁊ albezahar: aut queriꝛ per eas exitus substātie eius sicut per terram sigillatam: aut queriꝛ oppositio qualitatis eius sicut potare alleum in vino ad illum quem pupugit scorpio.

De medicinis cōmunibus ad venena. Cap. v.

Sunt medicine que contrarie sunt veneno: q̄re non permittūt ipsuȝ peruenire ad cor: ⁊ sūt sicut tyriaca ⁊ mithridatuȝ ⁊ albezahar ⁊ que sunt experta ⁊ terra sigillata ⁊ tyriaca facta ex ea ⁊ tyriaca diatesseron. Et dixerunt quidam ꝙ flos oleandri ⁊ folia eius liberant a veneno. Et diciꝛ ꝙ granis iuniperi in hac re non est par: ℞. aniudem ⁊ radicis eius amborum ana. ʒ. i. ⁊ sceha armene. ʒ. ij. conficianꝛ cuȝ melle ⁊ deꝛ in potu cuȝ aqua maloꝝ. Et medicamen ex eo factum est vltimuȝ. Et radix buchormarem quando potaꝛ cuȝ vino ⁊ calamento iteruȝ. ⁊ semen napi. Et iteruȝ agarici. ʒ. ij. cuȝ vino ⁊ capilli veneris ⁊ malue ⁊ semen eius ⁊ folia ipsius ⁊ cinamomuȝ ⁊ medulla leporis cuȝ duabus. ℥. aceti de vino. aut de castoreo auꝛ. i. cum. ℥. ij. olei oliue. ⁊ abrotani. Et iteruȝ sumaꝛ aqua alhasce expressa ⁊ đtur in potu: ⁊ semen baucie proprie cretensis ⁊ assa ⁊ decoctio polij ⁊ decoctio siseleos. Et semen arboris mirabile est. Compositum: ℞. se. napi siluestris ⁊ castorei ⁊ foliorum arundinis omniuȝ an̄. partem. i. pulpe collo. triplum omniuȝ: deꝛ in potu ex ea auellana magna. Et res quarum operationes proportionantur cum proprietatibus in eis sunt sicut illud qđ dixerūt ꝙ caro damule siluestris mūdificata salita ē đ fortioribꝰ medicinis ad expellenda venena.

Summa prima de venenis congelatorum ⁊ mineris ⁊ alijs.

De lapide armeno. Cap. i.

Dixerunt quidam hominum ꝙ in lapidibus est lapis venenosus similis corallo ⁊ ꝙ pondus sexte. ʒ. i. ex eo est interficiens. Et inuenimus ipsum in venenis veris que operantur tota substantia sicut napellꝰ. Et dixerūt ꝙ cura eiꝰ ē cura napelli. ⁊ medicie magis iuuatiue sꝛ albezahard.

De argento viuo ⁊ eius cura. Cap. ij.

Argentū qḋ viuū plurimi q bibunt nō leduntur eo. Egredit̄ enī cū dispositione sua per inferiorem regionem. At vero ei in cuius aure fundit̄ argentū viuū accidunt dolor vehemens ⁊ cōmixtio rationis: ⁊ quandoqꝫ perducit ad spasmū ⁊ sentit grauedinē vehementē illiꝰ lateris. Et quandoqꝫ pducit ad epilepsiā ⁊ apoplexiā propter lesionem cerebri cum frigore eiꝰ ⁊ cōmotionem ⁊ pmutationē ipsius. Extinctū aūt ⁊ sublimatū vel subtiliatū est malū nociuū incisiuū ex quo accidunt accidentia similia accidentibꝰ eiꝰ q bibit lithargyriū ex punctura ⁊ tensione intestinoꝝ ⁊ deambulatiōe sanguinis ⁊ grauitate lingue ⁊ grauedine stōachi. ⁊ apostemat̄ corpꝰ eiꝰ ⁊ retinet̄ vrina ipsiꝰ. Cura: De bona curatione post vomitū ⁊ ea que currūt cursu eiꝰ est vt i potu det̄ de medicinis que sunt sicut myrrha pondus. ℨ. iij. in vino: ⁊ tribuat̄ i potu cū aqua mellis vice vna post aliā. Et iteꝝ fiat clistere cum ea cū baurach: deinde consequenter post illud adhibeat̄ curatio rasure: ⁊ clistere eiꝰ cū confortatione cordis iteꝝ cū medicinis cōmunibꝰ. Cū aūt est effusū i aur̄ oportet tūc vt surgat sup pedē vnū ⁊ saliat sup partē illā cū inclinauerit caput suū q̄ȝ plurimū possibile ē ei declinare ⁊ ꝓprie cū suspendit̄ p manū que ē in latere alio ab aliqua re. ⁊ similiter quando cōmouetur sup illā partē. Et ille q vult colligere ipsū cū radio plūbi intromisso in aure ⁊ inuenit argentū viuū cū eo suspēsū ē errans: quoniā argentū viuū quādo est in illo loco ⁊ q propinquꝰ ē ei non indiget patiens nisi vt concutiat̄ ⁊ saliat tantum. ⁊ si fuerit profundius q̄ȝ in illo loco non fit iuuamentum per illū stilum ⁊ non peruenit ad ipsum.

De lithargyrio ⁊ limatura plumbi ⁊ cura eorum. Capitulum. iij.

Accidit ei q bibit lithargyriū vt apostemet̄ corpꝰ eiꝰ ⁊ grauet̄ lingua ipsiꝰ ⁊ retinent̄ eiꝰ vrina ⁊ stercꝰ. ⁊ fortasse non retinet̄ stercꝰ: imo superfluit fluxus ventris eiꝰ ⁊ sentit grauitatem in stomacho suo ⁊ suis intestinis ita vt quandoqꝫ egrediatur anꝰ ⁊ perueniat ad rasurā ⁊ fit in supremo eiꝰ inflatio ⁊ exit in ventre eiꝰ quasi glandula lapidea ⁊ fit color eiꝰ plumbinꝰ ⁊ constringit̄ anhelitꝰ ipsiꝰ ⁊ fortasse prefocat̄. ⁊ quandoqꝫ accidūt cū eo accidentia ileos ⁊ fit color corporis sicut color plūbi ⁊ similiter limatura plūbi. Cura eiꝰ. Oportet vt succurrat ⁊ incipiat̄ cū curatione cōmuni ex vomitu ⁊ sit cū aliquo i quo sit aptio sicut decotio seminis apij ⁊ ficꝰ ⁊ aneti ⁊ baurach. Et oportet vt in potu dent̄ myrrhe. ℨ. iij. in vino. aut det̄ in potu spica romana cū fimo columbe pascentis cū vino q̄m ipse curat. Et oꝫ vt i potu tribuat̄ absynthiū ⁊ isopꝰ aut semen apij aut pip proprie: totū illud cū vino. aut pondus. ℨ. i. myrrhe cū pondere medie. ℨ. piperis donec sudet. Et dent̄ in potu sex siliq̄ scamonee in aqua mellis. Et cibi eiꝰ qbꝰ oportet ipsū assidue vti sint alessid abegi facta ex carne agni. Et signū sanitatis eiꝰ est q̄ soluit̄ natura ⁊ prouocat̄ vrina. Et ad vltimū indiget aperitiuis cognitis prouocatiuis ⁊ solutiuis

De potatione ceruse ⁊ cura eius. Cap. iiij.

Accidit ei q bibit ipsā vt albificet̄ lingua eius ⁊ mollificent̄ mēbra ipsiꝰ ⁊ vehemētes fiant tusses ⁊ singultꝰ eiꝰ ⁊ pmisceat̄ eiꝰ ratio ⁊ infrigidet̄ corpꝰ eiꝰ: ⁊ infrigidet̄ eiꝰ cerebꝝ ⁊ exsiccet̄ ⁊ superueniat ei syncopis. ⁊ quandoqꝫ sentit in gutture suo pōticitatē ⁊ iuenit i vua ⁊ lingua sua aspitatē ⁊ siccitatē ⁊ i vētre suo pūcturā ⁊ i stomacho mordicationē ⁊ i ore stomachi dolorē ⁊ i hypocōdrijs tensionē ⁊ i anhelitu stricturā: ⁊ fortasse puenit ad pfocationē ⁊ albificat̄ color corporis eiꝰ: ⁊ quādoqꝫ mingit̄ nigꝝ ⁊ sangineū. Cura eiꝰ ē similis cure lithargyrij: ⁊ dat̄ i potu scamonea i aq̄ mellis ⁊ ꝓuocantia vrinā ⁊ clisterizat̄ ⁊ nō pmittit dormire. Et de his q̄ igrediunt̄ i faciēdo ipsū vomere sunt oleū alacohen ⁊ oleū ḋ lilio ⁊ oleū de narcisco. ⁊ cadūt i medicinis eiꝰ gumma pruni ⁊ medicamē de sanguīe dra. ⁊ fraxinꝰ. Et iteꝝ de illis q̄ conferūt ei ē vt comedat sisamū paruū ⁊ masticet ipsū ⁊ bibat sup ipsum vinum.

De gypso ⁊ eius cura. Cap. v.

Ex gypso accidit simile ei qḋ accidit ex cerusa. Veꝝ eiꝰ strāgulatio magnificat̄. Et oꝫ vt curetur cura ceruse ⁊ curatione fungoꝝ: deide dētur in potu mucilagines viscose ⁊ remoueat̄ asperitas gutturis pp lenificationē predictā ⁊ sorbitiones lenificantes. Et indiget solutione vētris cū scamōea ⁊ similibꝰ. ⁊ iteret̄ solutio aliquotiēs. ⁊ si abrasio fiat curet̄ abrasio. Et de eis que rememorant̄ ad gypsū est cinis extremitatum vitis cum hasce.

De vzifur ⁊ almagra de minera ⁊ eorum cura. Capitulum. vi.

Accidūt ex ambobꝰ accidētia similia accidētibꝰ argenti viui extincti: veꝝ ex almagra quādoqꝫ accidit solutio vētris plurima ⁊ ē dignius signoꝝ eiꝰ. Cura ē illa eadē cura: deīde administrent̄ sorbitiōes pingues ⁊ adipes lenes.

De alciniar ⁊ eius cura. Cap. vij.

Accidunt ex eo punctura vehemens ⁊ mordicatio fortis in gutture ⁊ incisio in visceribus ⁊ vlcera ⁊ vomitus. Curatio est similis curationi arsenici quam dicemus.

De limatura ferri ⁊ eius scoria ⁊ earum cura. Capitulum. viij.

Accidūt ex illis dolor vehemēs i vētre ⁊ siccitas i ore ⁊ inflatio ⁊ superat dolor capitis. Cura ē dare in potu lac cū eo qḋ soluit cū fortitudine: deinde det̄ in potu butyꝝ coctum ⁊ crudū tamdiu donec sedent̄ dispositiones ille. Et assiduet̄ effusio olei ro. ⁊ olei viol̄. ⁊ olei de salicibꝰ conquassatorum cum aceto super capita eorum. Et quandoqꝫ dat̄ in potu potanti ipsū aliqd de magnete vt aggreget̄ illud qḋ separatū est ad seipsū: deinde consequēter adhibentur solutiua predicta. ⁊ quandoque dat̄ ei in potu ex ipso omni die pondus. ℨ. i. deinde dāt̄ ei ad sorbendum post ipsum iura vnctuosa lubricatiua cū butyro vaccino cocto vt soluto vētris fiat si fuerit descēdēs. aut euomat ipꝫ cū eis si ē adhuc i stō.

De calce ⁊ arsenico ⁊ eoꝝ cura. Ca.ix.

I cui datur in potu ex ambobꝰ simul accidunt punctura ⁊ vlcera in intestinis. Et ei cui in potu daꝛ arsenicũ sublimatũ: accidit ex ipso proximũ illi qd̃ accidit ei ex magra. Et qñqꝫ accidit tussis ledens. Et cui in potu daꝛ calx sola accidunt siccitas oris ⁊ dolor stomachi ⁊ difficultas vrine ⁊ solutio ventris cũ sanguine ⁊ egrediꝛ calx in vrina eiꝰ. Et qñqꝫ accidit ex ea frigus extremitatũ ⁊ accidit syncopis: ⁊ qñqꝫ exsiccatur lingua ⁊ accidit ſ̄focatio. Cura: Incipiat cũ eo quod oportet: deinde deꝛ in potu aqua calida cũ iuleb vt euomat aut cũ oleo: deinde sumat decoctionẽ seminis lini ⁊ decoctionẽ ricı ⁊ decoctionẽ eruce ⁊ aggregationẽ ambarum aut succũ mollochie cum melle ⁊ non cesset sumere in potu lac ⁊ mucilagines ⁊ viscosa ⁊ vnctuosa ⁊ iura cum adipibus: ⁊ proprie cum maluis. Et curetur tussis si acciderit ei cuꝫ lenitiuis. Et cura calcis est vomitus ⁊ clisteria ⁊ vnctuositas ⁊ lenificatio: ⁊ cura eius est proxima cure arsenicorum. ⁊ de istis que dicuntur in hoc est vt sumatur vrina asini ⁊ fel gaceli ⁊ detur in potu quantitas. ʒ.i. in aqua calida.

De aqua saponis draganti ⁊ aluminis ⁊ eoꝝ cura. Capitulum.x.

Qua saponis ꝓpinq̄ est dispositõni calcis ⁊ arsenici: ⁊ cura eoꝝ est cura illiꝰ. dragantũ ⁊ alumẽ. Remoueꝛ ex potu amboꝝ tussis vehemẽs ꝑducẽs ad pthisim. Cura eoꝝ est potare lac asininũ ⁊ potare butyrũ crudũ ⁊ zuccarũ ⁊ sirupos de isopo ⁊ similia.

De potu aq̄ frigide in ieiunio ⁊ eiꝰ cura. Ca.xi.

X potu illiꝰ in ieiunio ⁊ post balneum aut coitũ timeꝛ corruptio complexionis ⁊ hydropisis. Cura est medicamen de curcuma ⁊ medicamẽ de musco ⁊ silia. Et qñqꝫ sufficit vinũ purũ ⁊ potare ipm̃ sup eam.

Sũma secunda venenorum ex plantis:

De napello ⁊ cura eiꝰ. Ca.i.

Apellus est de interiorıbꝰ. Et accidit potãti ipm̃ vt apostemeꝛ labia ipsiꝰ ⁊ lingua eiꝰ: ⁊ egrediunꝛ oculi eiꝰ ⁊ freq̄ntes fiunt sup ipm̃ v̓tigo ⁊ syncopis ⁊ crura ipsiꝰ nõ operãꝛ ⁊ ẽ malꝰ. ⁊ q euadũt ex eo raro euadũt qn̄ cadant in ethicã aut pthisiꝫ ⁊ qñqꝫ accidit tenasmon. Et eiꝰ succo imbibunꝛ sagitte ⁊ interficiũt quẽ inueniũt statim Cura: Oportet vt festineꝛ ad faciẽdũ vomere bibentẽ ipm̃ cũ decoctõe se. napi. ⁊ deꝛ in potu vinũ ⁊ butyrũ coctũ vaccinũ dando potuꝫ sup potũ. Et silr̃ decoctio corticũ glandiũ cũ vino. Deinde cura eius ꝑncipalʼ est beçahar ⁊ medicamẽ de musco ⁊ algeduar ⁊ ture: ⁊ tyriaca magna qñqꝫ ꝯfert in eo vsqꝫ ad terminũ. Et de meliorıbꝰ rebꝰ est vt in potu detur muscus in fricatione albeçard. aut q̄ntitas. ʒ.i. de medicamine muschi cuꝫ siliqua vna muschi. Et existimanꝛ quidam ꝙ radices capparis sunt beçahar napelli: ⁊ oĩa albeçaharat sunt bona ei: ⁊ ꝓpe illud quod silr̃ atur alumini: ⁊ habet fila sicut fila lithargyrij ⁊ animal nominatũ surinuſ. ⁊ est mus cõtrarius napello ⁊ destruitur eius oꝑatio cũ comedit ex ipso.

De cornu spice ⁊ eiꝰ cura. Ca.ij.

Pparẽt in eo q in potu ex eis sumit sig̃ sirsen ⁊ nigredo lingue ⁊ distillat sanguis ex virga eiꝰ guttatim. Cura: Oportet post curã cõem ex vomitu cũ aqua ordei cũ oleo ro. tepido ⁊ silibꝰ vt in potu detur canfore auř. i. in. ℥.i. aq̄ roſ. Et emplastreꝛ epar ⁊ cor ipsiꝰ cũ emplastris vehementis siccitatis ⁊ canforatis ⁊ cũ sandalʼ ꝯfectis ⁊ detur in potu qd̃ sit sicut sauich maloꝝ acetosoꝝ ⁊ sauich ordei cũ aq̄ niuis in iuleb: ⁊ denꝛ in potu succus granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ succus citrolorum ⁊ melonis alraki ⁊ aqua ordei ⁊ aqua solatri ⁊ aqua lactis acetosi.

De murkion ⁊ eius cura. Ca.iij.

Anc medicinã ignoro ⁊ existimo ex qbusdam modis existimationis ꝙ ipsa est silis napello. Et signa q̃ ꝓp̃a sũt huiꝰ medicine dicũtur esse ꝙ accidũt ei q bibit ipsam mordicatio in ventre ⁊ singultus ⁊ syncopis ⁊ citrinitas in facie tota: ⁊ ꝓpe in labijs ⁊ infrigidaꝛ anhelitus eius et fetet corpus eius ⁊ stupefit ⁊ permiscetur ex eo ratio post grauitatẽ in capite ⁊ minoratur pulsus ⁊ abscinditur ⁊ sudat sudore frigido ⁊ rubet ⁊ moriꝛ. Et cura eius est cura napelli. Numeratio medicinaꝝ venenosarum calidarum.

De euforbio ⁊ cura eiꝰ. Ca.iiij.

Ccidũt ex eo angustia vehemẽs ⁊ inflatio ⁊ euenũt mordicatio in vẽtre ⁊ singultus ⁊ fluxus ventris ex ipso cũ superfluitate.

Curatio: Oportet vt euomat: deinde infrigideꝛ ⁊ detur in potu butyrũ crudũ ⁊ coctũ cuꝫ fortitudine deinde cureꝛ curatõne cornu spice. ⁊ stet super aquã granati mugi ⁊ aquam maloꝝ muçoꝝ ⁊ aquã lactis acetosi.

De lacte titimaloꝝ ⁊ eiꝰ cura. Ca.v.

T ipsa quidẽ sunt septẽ dicta in medicinis singularıbꝰ: ⁊ ꝓpe lac alsabrẽ ⁊ lac alhasir ⁊ lac alhaginati. ⁊ non accidit ex eis ex mordicatione ⁊ solutione ventris sublimi nisi quod accidit ex euforbio: q̄re oꝫ vt frangaꝛ eoꝝ virtus cũ lacte extracto butyro ⁊ butyro cocto ⁊ crudo ⁊ curetur accidens proueniens ex eis de solutione ventris cũ sanguine aut nictu eius cũ eo quod scitur in capitulo eiꝰ. Et dicitur ꝙ de lacte sabrẽ interficit põdus. ʒ.ij. Et cura eius est balneatio cũ aqua dactilorum immaturoꝝ ⁊ lactis alhasir interficit pondꝰ. ʒ. iij. in duobus diebuſ ⁊ constringit epar. Et cura eiꝰ iterũ est similis illi.

De scamonea ⁊ cura eiꝰ. Ca.vi.

Osis eiꝰ interficiẽs ẽ. ʒ.ij. ⁊ hꝫ dispõnes ꝓximas illʼ q̃ dicta sũt. Et de eis q̃ oportet vt frãgant maliciã eiꝰ sũt lac extracto butyro ⁊ sauich

maloꝝ ꝛ rob cidonioꝝ ꝛ rob de ribes ꝛ sumach.

De almeçerion ꝛ camelea ꝛ eaꝝ cura. Ca.vij.

Osis interficiēs ei⁹ ē.ʒ.ij. Et accidūt ex eo vomit⁹ ꝛ solutio vētris sup̄flua. ꝛ nigrū qḋ noiaꝛ camelea est iterficiēs plus ꝛ accidūt ex eo mordicatio vehemēs in visceribus ꝛ dolor in corp̄e toto ꝛ cōmotio ꝛ singult⁹: deiñ vomit⁹ phlegmatic⁹ ꝛ spumosus: deinde p̄ducit ad spasmū ꝛ destruit vocē. Cura: Necessariū est dare in potu lac dulce ꝛ butyrū coctū freq̄nꝛ ꝛ iuleb iterū vt illud frāgat malitiā ei⁹. Et qñ magnificaꝛ timor: tūc necessariū ē dare in potu tyriacā ꝛ mithridatū ꝛ medicamē de terra sigillata. Et cū sedaꝛ detur in potu post ip̄a oxymel ꝛ endiuia diebus aliquot vt remoueaꝛ malitia complexionis.

De oleandro ꝛ ei⁹ cura. Ca.viij.

Leander plīmū interficit hoīes ꝛ aīalia et parū ipsi⁹ facit incurrere angustiam vehementē ꝛ inflāmationē vētris ꝛ inflāmatōꝫ maximā ꝛ est calida ꝛ sicca mordicatiua incisiua. Et aq̄ in q̄ nasciꝛ oleander est mala. Et cū nō est excusatio ab ea oportet tunc vt distilletur aut misceaꝛ cū iuleb. Cura: Oportet vt sumat decoctionē fenugreci ꝛ dactilos ascebehir qm̄ sunt mirabiles. ꝛ semen agnicasti ꝛ agnuscast⁹ ip̄e ꝛ decoctio amboꝝ ē tyriaca ei⁹. ꝛ sic⁹ cū melle ꝛ zuccaro: ꝛ iuleb: ꝛ dulcia oīa. ꝛ rob vue ē bonū ꝛ cū hoc necessaria sūt vnctuosa q̄ sciuisti multotiēs ꝛ seq ea cū clisterib⁹.

De anacardis ꝛ eoꝝ cura. Ca.ix.

Ccidūt ex eis incisio in gutture ꝛ ꝯcauitate vētris ꝛ inflatio ꝛ egritudies acute: ꝛ qñqꝫ ōstruūt q̄dā mēbra ꝛ cū ex eis saluaꝛ faciūt accidē alienatōeꝫ p̄p̄tea qꝛ adurūt meliaꝫ. Et qḋ de eis iterficit ē pōd⁹.ij.auř. Et qñqꝫ nō nocent q̄busdā hoīb⁹ cū p̄p̄etate: ꝛ p̄p̄e qñ comedūt eos cū nucib⁹. Et ego iam vidi q ex eis mordebat cū nucib⁹ ꝛ nō corrūpebaꝛ ex eis Curatio: Denꝛ in potu oleū amigdalinū ꝛ sisaminū ꝛ butyrū coctū ꝛ crudum ꝛ lac dulce ꝛ vnctuosa ex iurib⁹ ꝛ ea q̄ currūt hoc cursu vt sedētur mordicatio ꝛ madhidh: deinde deꝛ in potu lac acetosū vaccinū īfrigidatū ꝛ aq̄ fructuū infrigidata ꝛ sedeat in aq̄ dactiloꝝ imaturoꝝ ꝛ cureꝛ curatiōe sirsen. Et de reb⁹ q̄bus curaꝛ sūt ḡna pini. Et nux est eoꝝ beçahar.

De alkebikengi ꝛ ei⁹ cura. Ca.x.

Sт iteꝝ de eis q̄ iterficiūt sua acuitate. Ei⁹ cura ē simil' cure anacardoꝝ. Et olea sūt de reb⁹ magis iuuatiuis nocumēto eius.

De staphilagria ꝛ ei⁹ cura. Ca.xi.

Ccidentia ei⁹ ꝛ doloris ipsi⁹ sūt sicͣ accñtia cantaridaꝝ: Et cura eaꝝ ē cura ei⁹. Et nos dicem⁹ illud in ca. suo.

De ruta agresti ꝛ ei⁹ cura. Ca.xij.

Ccidūt eis q bibūt ex ea egressio ocl'i ad exteriora ꝛ adustio ꝛ inflāmatio vehemēs Cura ei⁹. Oportet vt euomat cū aq̄ calida ꝛ oleo: deinde cureꝛ cura oleandri ꝛ similium.

De Thefisie ꝛ ei⁹ cura. Ca.xiij.

Ec est gūma rute mōtane: ꝛ qñqꝫ sentiꝛ in sapore ei⁹ sicut sapor albedarungi ꝛ est calida. ꝛ accidit illi q bibit eā retētio eoꝝ oīum q̄ currūt ex vtrisqꝫ vijs ꝛ apostemaꝛ ligua ꝛ accñt rugitus ꝛ inflatio ꝛ adustio in gutture ꝛ stomacho ꝛ egressio oculi ꝛ rubedo faciei: ꝛ fortasse fiunt serre in corpore ex acuitate ei⁹ ꝛ m̄ltotiēs p̄ducit ad difficultatē ꝛ p̄uitatē anhelit⁹. Cura ē vt p̄peret ꝛ euomat ꝛ sumat in potu post illud lac ꝛ butyrū coctū ꝛ crudū ꝛ aquā ordei ꝛ gargariçet cū oleo ro. ꝛ lacte dulci ꝛ denꝛ in potu sirup⁹ acetosus ꝛ infusio absinthij Et ex eis q̄ nota sūt apud eos sicut beçahar ꝛ semē ei⁹ ꝛ glutē albotin ꝛ radix almaruth ꝛ decoctio origani. Et dicitur iterū q̄ castoreū cum aceto calefacto aut melle: ꝛ hoc forsitan est ſm semitā proprietatis: aut ſm semitam expellendi a corpore cum resolutione verum ſm apparitionē necessitatis infrigidatio ē cōuenientior.

De algilbehenech ꝛ ei⁹ cura. Ca.xiiij.

Ccidētia ei⁹ ꝛ cura ip̄i⁹ ꝛ curatō ꝯdisi ꝛ hellebori albi sunt eadem.

De adende asini ꝛ ei⁹ cura. Ca.xv.

Ccidit eis solutio vētris maxia valde. Cura: Oportet vt euomat si potest ꝛ frāgatur virtus ei⁹ dando in potu lac ꝛ butyrū crudū potū post potū: aut deꝛ in potu lac extracto butyro ꝛ elaboreꝛ in p̄hibēdo solutionē vētris. ꝛ qñqꝫ succurrit ad nocumentū earū ad p̄hibēdā solutōeꝫ ipsarum tyriaca.

De cōdisi ꝛ helleboro albo ꝛ ciclamine ꝛ succo cucumeris asinini: ꝛ spēb⁹ nigelle male ꝛ agarico nigro ꝛ eoꝝ cura. Ca.xvi

Ondisi facit euomere vomitū magnum: ꝛ qñqꝫ fit prefocatio ex eo. ꝛ silr ciclamen ꝛ helleborus alb⁹: ipse eni facit vomere ꝛ facit nauseam: ꝛ qñqꝫ aggregat qḋ nō expellitur: imo prefocat solutionē ventris: Et omnia perueniunt cū homine ad syncopim ꝛ casum virtutis ꝛ sudorē frigidum ꝛ spasmū ꝛ proprie helleborus albus ꝛ agaricum nigrum qm̄ ambo sunt simil' imp̄ssionis. Inquit Gal'. Pulsus bibentis helleboꝝ albū in principio suo est lat⁹ rarus debil' valde tardus valde p̄pꝛ p̄focationē caloris innati sub materia plīma quā cōsecuta ē virtus medicine subito ꝛ nō potest eā expellere natura. Et cū dñaꝛ apparet diuersitas cui nō est ordo: qm̄ virtus intrinseca est coartata. Cū aūt incipit ordinari ꝛ eq̄ri valde incipit egri dispositō bona fieri. Qḋ si ei⁹ dispositio fuerit tendēs ad rectificationē: imo ad singultū ꝛ spasmū debilitaꝛ pulsus ꝛ diuersificaꝛ ꝛ inspissaꝛ valde. cuꝫ ergo p̄focaꝛ rectificaꝛ sine ordine ꝛ tardaꝛ qm̄ calor extinguiꝛ: ꝛ qm̄ apparet in ipso vndositas humiditatis. Et hellebor⁹ quidem est ex eis que interficiūt canes. Cura: Oportet vt properes ad mundificandū eū cū eis que scis: aut facis descendere materiam nocumenti ei⁹ cū clisteri forti cū eis q̄ sunt sicut pulpa colloquintide: deinde administra ei clistere cū eis q̄ dicūtur in ca. fungorū. ꝛ qñqꝫ minoraꝛ vomit⁹: si est in principio fiat

vt euomat ⁊ nõ sit res plurima: quare oportet vt impleatur vẽter ei⁹ aq̃ tepida: deinde euomat: deinde iteretur. Et qñ accidit spasmus detur in potu lac cũ butyro plurimo ⁊ inungãtur iuncture eius cum ceratis lenibus, ⁊ applicetur tine temperate ⁊ curet̃ cura spasmi sicci.

De helleboro nigro ⁊ cura eius. Ca. xvij.

Ccidunt ex eo solutio ventris vehemens ⁊ ꝓfocatio. Et cũ dantur in potu. ʒ. ij. spasmat ⁊ iterficit ⁊ antecedũt illud pulsus cordis ⁊ adustio lingue ⁊ strictura sup eam ⁊ eructuatõ plurima ⁊ inflatio: deinde spasmatur ex eo quod ẽ cũ ipso ⁊ tremit ⁊ moritur. Cura: Frange iterum virtutẽ eius cũ eis que sciuisti: ⁊ vt des in potu absinthium cũ vino: aut sumantur cymini ⁊ anisi ⁊ castorei ⁊ spice partes equales ⁊ dentur in potu ex eo circiter. ʒ. ij. cum vino ⁊ pone super inflationẽ pannos calefactos propter putrefactõnes exsiccantes ex eis que sciuisti: deinde ciba ipsum caseo recenti cũ melle ⁊ butyro recente cocto iuribus vnctuosis ⁊ vino dulci ⁊ vino plurime cõmixtionis. Et si acciderit ex eo spasmus: tunc fac illud quod dictũ est in capitulo hellebori albi. Et cum solutio ventris eius superfluit: sedeat in aqua frigida ⁊ bibat alrobub ⁊ medicinas restringentes.

De amoras danici ⁊ cura eius. Ca. xviij.

Ccidunt ex pondere. ʒ. ij. eius pruritus ⁊ apostema mortale. Cura eius est cura eu forbij.

De aldediu ⁊ cura eius. Ca. xix.

Uando pꝛimũ sumit̃ ex eo interficit. Cura eius est illud qđ facit vomere ⁊ solutionẽ ventris cũ generib⁹ lactis ⁊ vnctuosis sm medum quem sciuisti.

De kesbu alkerua ⁊ sisamo ⁊ eoꝝ cura. Ca. xx.

Icitur ꝙ ꝑscrutatio vltia in expꝛ̃ssione horũ duoꝝ est venenũ vehemẽs interficiẽs: Et ꝙ cura eius est cura cõmunis.

De castoreo ⁊ eius cura. Ca. xxi.

Um castoreũ rãcidũ fit: accñt ex eo accñtia birsen calidi cũ strãgulatõe ⁊ iterficit illud in die vno, ⁊ ꝓpe illud qđ de eo ẽ nigrũ ⁊ fetidũ ⁊ cinerulentũ qđ declinat ad nigredinẽ. Cura: Oportet vt euomat ex eo cũ aq̃ aneti ⁊ calamẽti ⁊ seuestẽ cũ melle ⁊ vino: deiñ dent̃ in potu acetosa sicut acetositas citri ⁊ robub ⁊ fructuũ acetosoꝝ ⁊ acetũ vini solum ⁊ lac vaccinũ acetosũ ⁊ succ⁹ maloꝝ ⁊ lac asininum.

De squilla agresti ⁊ ei⁹ cura. Ca. xxij.

Uandoq̃ accidit ex acceptõe ei⁹ ⁊ ex nimio vsu tenẽdi eam ⁊ deferẽdi iteꝝ exulceratio intestinoꝝ ⁊ viaꝝ epatis. ⁊ antecedũt eã pũctura ⁊ incisio cũ accidit illđ: q̃re oꝫ vt festinet ⁊ sumat i potu lac decoctũ cũ frustis ferri ignitis ⁊ vitellos ouoꝝ elixatorum in aceto ⁊ suffuf seminum ⁊ cum frixis ⁊ similibus.

De strangulatore adib ⁊ strangulatore leopardi eorum cura. Ca. xxiij.

Ccidũt ei q sumit ex eis ambob⁹ põticitas in palato ⁊ vua ⁊ meri ⁊ canna pulmonis ⁊ siccitas cũ apostemate ⁊ eleuat̃ ex ore ei⁹ vapor fumosus ⁊ ꝑuenit lesio ad sepationẽ ligue ei⁹ ⁊ tremorẽ tẽpoꝝ ipsi⁹: deinde ad tremorẽ ⁊ ad spasmũ ⁊ obfuscationẽ coloris ⁊ ꝓfocationeꝫ: ⁊ fit illud cũ rugitu in vẽtre ⁊ vẽtositate plima. ⁊ accidũt bibẽti strangulatorem leopardi scotomia ⁊ tenebrositas oculi quotiens vult ire cũ humore in ocul' ⁊ grauat̃ pectus ei⁹. Et strãgulator qđẽ leopardi nascit̃ in terris edeilla ⁊ locis alijs ⁊ est amari saporis ⁊ horridi odoris. Cura: Oportet vt tu ꝓperes ad faciendũ ipm vomere cũ eis q̃ scis: deinde clisteriça ipm ⁊ postea da in potu sicut origanũ montanũ ⁊ prassium ⁊ ruta ⁊ absinthiũ ⁊ sceha armenũ cũ vino ⁊ camepitheos in vino: aut detur in potu olei balsami quantitas. ʒ. i. s. in vino. Et melius vinuꝫ est illud in quo extinctum est ferrum ⁊ argentum ⁊ aurum. ⁊ scoria ferri ipsius est bona. Et coagula: ⁊ ꝓpe coagulũ ceruí ⁊ gaçeli ⁊ hedi: deinde iura vnctuosa.

De azedarach ⁊ eius cura. Ca. xxiiij.

Olia eius interficiunt animalia: ⁊ lignum eius quandoq̃ interficit. Et cura eius est cura communis ⁊ est proxima cura oleandri.

De cortice riçi ⁊ ei⁹ cura. Ca. xxv.

Lli cui datur in potu cortex riçi ꝼm ꝙ dixerunt quidam primorum accidit stati dolor in ore ⁊ in lingua ⁊ apostematur ligua eius: deinde extenditur dolor in vmbilico ⁊ stomacho ⁊ intestinis eius ⁊ inflãmatur totũ corpus ei⁹ et noiant eũ in venenis. Cura: Curet̃ curatõe cantaridũ: ⁊ oportet vt sint in oleo qđ ipse in potu sumit decocta cidonia.

De semine vrtice ⁊ cura ei⁹. Ca. xxvi.

Ccidit ex eo illud qđ accidit ex squilla. Et iterum accidit ex eo quãdoq̃ tussis fortis ⁊ cura ei⁹ ẽ cura squille. Ueꝝ tussis ei⁹ curatur cũ lenitiuis sicut est sirup⁹ viol'. cũ aq̃ ordei ⁊ alijs ex medicinis tussis.

De turbit malo citrino ⁊ nigro ⁊ ei⁹ cura. Ca. xxvij.

Ccidũt ex eo sicut sũt accñtia hellebori nigri ⁊ agarici nigri. Et cura ei⁹ ẽ illa cura ⁊ appropriatur ei sorbere ⁊ oleum amigdalẽ magne.

De sebardion ⁊ ei⁹ cura. Ca. xxviij.

Go non cognosco materiã hui⁹ medicine neq̃ curã ei⁹ nisi cõem: ⁊ existimo ipsaꝫ eẽ de acutis ⁊ nõ elõgat̃ qn sit de nõ acutis. Dixerunt: ergo est medicina ex qua accidit permixtio rationis ⁊ tetanus ita vt accidat labio ei⁹ de tensione dispositio similis risui: ⁊ exemplificant greci ꝙ ipse ridet risu sebardion. Et cura ei⁹ est cura cõmunis. Et, dixerunt quidam: oportet vt euomat bibẽs ipsam ⁊ bibat post ipam aquã mellis: ⁊ ꝯferũt ei potus lactis ⁊ inungere man⁹ cũ calefacientib⁹ ⁊ administratio tine calide ⁊ fricatio ⁊ medicine ad spasmũ malignum.

De tusoni τ eius cura. Ca.xxix.

Uiusmodi iterū nō cognosco naturā necꝫ curā τ existimo ipsam esse de acutis τ non est lōginquū qn sit de nō acutis. Et dr̄ ꝙ facē accidē phlegmonē in labijs τ ligua τ maniam τ alienatōez τ casum pulsus.

De medull' fructuū rācidis τ earū cura. Ca.xxx.

Ispositōes earū τ cura ꝓxime sūt eis q̄ dicta sūt in squilla: τ ꝓpe cū robub fructuuꝫ sicut est sirup⁹ de agresta. τ ribes τ maloꝝ τ vrtice. Et accidūt ex eis nausea τ syncopis τ angustia τ iste medulle sunt sicut nuces τ nuclei chrysomiloꝝ neregil τ amigdale.

De vino puro in ieiuno τ ei⁹ cura. Ca.xxxi.

Ultotiens facit illud accidere ꝑfocationē et dolores τ inflāmationē: τ prope post exercitiū τ laborē: τ ꝓpe qm̄ vinū est grossum τ dulce. Cura est euacuatio ꝑ phlobotomiam τ solutionē vētris si necesse est. τ vomitus est optima medicina si possibile est: deinde infrigideť cōplexio cū aqua frigida τ aqua lactis acetosi de quo extractuꝫ est butyrū τ aqua fructuū. τ trociscis de canfora τ similibus.

De melle malo τ eius cura. Ca.xxxij.

Lurimū ei⁹ afferť de regione arabie: τ hoc mel est acutū faciēs sternutare illū q ipsuꝫ odorat. Et accidūt ex eo iterū accidētia mala τ silia eis q̄ accidūt ex squilla τ vrtica τ silib⁹. τ festine veniūt odorāti ipm̄ syncopis τ sudor frigid⁹. Et de melle ē aliud malū qd̓ dicā in accidētib⁹ suis: Et cura ei⁹ ē sic iudiciū hyusqami nigri vt comedat rutā τ pisces salitos. Et potet sirupū noiatū aumeli τ non cesset comedere τ euomere quantum possibile est ei.

De aldibic τ eius cura. Ca.xxxiij.

I qs bibit aldibic accidūt rugit⁹ in vētre τ pūctura absꝫ fluxu vētris τ vtigo. Cura: Oportꝫ vt in potu denť aq̄ τ mel τ euomat ea τ clistericeť clisteri leui: τ ꝯfert ei sumē in potu absinthiū cum melle τ sirupū acetosum. Et illud qd̓ appropriatur cū decoctōne eruce. Et iterum spica cū castoreo τ pipere τ vaporetur cum aqua calida τ aceto.

Sūma tertia de medicinis q̄ sunt ex plātis venenosis frigidis. De opio τ ei⁹ cura. Ca.i.

Ccidunt si bibiť opiū stupor extremitatū τ frigus coꝝ τ prurit⁹ ex quibus odorať odor opij τ vtigo τ singultus τ tenebrositas oculoꝝ τ strictura guttur' τ anhelit⁹ τ citrinitas eoꝝ τ obfuscatio extremitatū τ citrinitas labioꝝ τ faciei τ difficultas sensata τ ꝓfūditas sōni τ retētio ligue τ submersio oculoꝝ: deinde ꝑducit ad spasmū ꝑfocantē τ sudorē frigidū τ anhelitū frigidū τ mortē. Et de causis interfectōnis ei⁹ est ingrossatō sanguis: q̄re nō currit τ ꝙ ipm̄ infrigidat spūꝫ τ spasmat instr̄a anhelit⁹. Et dosis ex eo interficiens est pōdus.ʒ.ij. interficit eni in duob⁹ dieb⁹ τ ꝓpe qm̄ datur in potu cū vino: qm̄ facit illud magis oꝑari nisi vinū ad hanc sūmā deueniat vt ei resistat τ in corporib⁹ calidis: qm̄ vehemēti⁹ est ei ꝯtrariū τ veloci⁹ penetrās ꝯm ꝙ dixim⁹ in canone. Cura ei⁹: Admīstrenť in eo regule euacuatiue cōmunes ex vomitu cū oleo τ aq̄ τ sale τ baurach: deinde cū sirupo acetoso. τ denť in potu aq̄ τ mel: deinde clistericeť clisterib⁹ fortib⁹: τ de medicis ei⁹ sūt sirup⁹ acetosus τ absinthiū. Et iterū sirup⁹ de absinthio. τ assa est tyriaca ei⁹: τ silr̄ cinamomū ꝓpe τ cuꝫ aceto τ sirupo acetoso iterū. Et silr̄ castoreū ꝓpe τ piꝑ cū vino aut cū sirupo acetoso τ origanuꝫ τ ruta τ sal τ silr̄ oleū ro. cū aceto aut cū melle. Et allea τ nuces sť bona in eo. Et detur in potu bibenti ipsum tyriaca proꝑa ei: ℞. assē τ sauich τ castorei τ piper' equales partes: conficiātur cū melle: cuius dosis sit a quantitate auellane vsꝫ ad quantitatē nucis. Et multotiens liberat ab eo potare aure. i. asse in pondere.ʒ. xv. vini odoriferi. Et vinū antiquū plīme q̄ntitatis est mirabile ei: τ ꝓpe qm̄ est subtile odoriferū plīmū tollerās aquā τ ē cū cinamomo: τ nō est qd̓ sit sicut tyriaca τ sagzenea τ mithridatū cū vino. Et oportet vt ꝯmoueať cerebꝝ eius ꝑ sternutationē cū condisi τ silib⁹: qm̄ est curatio bona ad expellendas causas ei⁹. Et oportꝫ vt trahanť capilli ei⁹ τ nō ꝑmittať dormire τ vt inūgatur corpus eius cū oleis calidis sicut est oleum de costo τ oleum de lilio τ odoret quod ē sicut castoreū τ sicut muschus. Et oportet vt sedeat in tina calida vt non spasmetur: τ non fiat fortis cū eo pruritus τ sorbeat iura pinguia τ medullas ꝓpe τ adipes.

De nuce methel τ cura ei⁹. Ca.ij.

Ccidunt ex ea vertigo τ rubedo oculoruꝫ τ tenebrositas τ ebrietas τ profūditas somni. Et quādoꝫ interficit ex ea auř. i. in die ⁊no: τ prope ex illa que est inda. τ anteꝫ interficiat accidunt ex ea sudor τ anhelitus frigidus. Illa aꝫtem que est minus medicina.ʒ. facit profunditatem omni τ inebriat τ nō interficit nisi debiles hominū. Cura: Maior cura eius est vomere cum nitris et aqua τ oleo τ butyro τ tyriaca eius. Et detur in potu cū ea plurimū cum pipere τ piretro τ baccis lauri τ cinamomo τ castoreo: τ cōfert ponere extrema in aqua calida τ calefiat corpus cum panno. Et inūgatur cum oleo de ben τ costo τ laboret quantum possibile est ei: τ exercitetur τ cibetur post illud cibis pinguibus τ vino dulci: τ administretur cura opij.

De aliabroce que est radix mādragore τ est assebiçegi τ ei⁹ cura. Ca.iij.

Ccidentia eius sunt accidētia nucis methel: τ dispositio eius est sicut lethargia τ pruritus τ cuzez τ surditas τ quod in ea deterius est sunt cortices ipsius. τ grana ipsius sunt proxima illis τ corpus eius iterum quandoꝫ efficit aliquid ex hoc. Cura proxi-

ma est cure nucis methel ⁊ opij. Et oportet ut i po
tu det absynthiũ in vino ⁊ iterũ piper ⁊ castoreuz ⁊
vinũ ⁊ synapis ⁊ acetũ iuuatiuũ est eis ⁊ oib⁹ calefa
ctis. Et fiat ut sternutet iterũ cũ hmói medicinis ⁊ ol
faciat picẽ ⁊ fumũ galbani extincti. Et de eis que oz
ut ponant sup capita eorum sunt acetũ vini ⁊ oleuz
rosᷓ. ⁊ nõ dimittatur dormire: imo euigilent trahẽ
dõ capillos: ⁊ faciẽdo sternutare: ⁊ premendo radi
cem pollicis.

De darsion ⁊ ei⁹ cura Ca.iiij.

Est medicina de sũma narcoticoꝝ ⁊ ẽ in nã
c hyusgami albi ⁊ inebriat. Et accidũt ex ea
in pmis nausea ⁊ singultus ⁊ pũctura ⁊ di
spositio sicut ileos: ⁊ qñq3 facit vomere sãguinẽ ⁊ so
lutionẽ vẽtris ⁊ fac ipm exire ⁊ pducit ad syncopiz
⁊ facit pfundũ sõnũ: ⁊ mortificat ex quarto vsq3 se
ptimũ post stupefactionem corporis totius. Et cu
ra eius est cura cõmunis.

De hyusgamo albo ⁊ eius cura Ca.v.

Accidit ipm bibẽti ut mollificentur mẽbra
a eius ⁊ apostemet lingua ipius ⁊ egrediat
spuma ex ore ei⁹ ⁊ rubẽt oculi ipius: ⁊ acci
dũt ei vertigo ⁊ tenebrositas oculoꝝ: ⁊ cõstrictio an
helitus: ⁊ surditas ⁊ pruritus corporis ⁊ gingiue ⁊
ebrietas ⁊ pmixtio rõnis: ⁊ fortasse facit epilepsiam
⁊ qñq3 narrat vocib⁹ diuersis. ⁊ qñq3 rudit: ⁊ qñq3
hinnit: ⁊ qñq3 emittit vocez ut mulus: qñq3 ut mu
la. Cura: Oportet ut in potu deñ statim aqua et
mel: ⁊ lac vaccinũ aut caprinũ aut ouinũ iterum cũ
melle ⁊ absq3 melle ⁊ butyruz ⁊ grana pini decocta
cuz vino aut amigdale pini. Et iterũ decoctio ficuũ
⁊ iterũ vinũ dulce plim: ⁊ iterũ cepe assatũ: ⁊ detur
in potu semẽ raphani ⁊ synapis ⁊ nasturtij ⁊ semen
vrtice ⁊ omne acutum incisiuũ. Et dentur i potu aq̃
cepe ⁊ allei ⁊ raphani ⁊ semen eorum: ⁊ non est ali
quid sicut mithridatum ⁊ tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ silia
z tyriaca opij. Cura ei⁹ est vomere.

De hyusgamo nigro ⁊ ei⁹ cura Ca.vi.

Accidũt ex eo pfocatio ⁊ frig⁹ extremitatũ
c ⁊ tensio vehemẽs prefocãs ⁊ tenebrositas
visus ⁊ forsitan non videt aliqd: ⁊ destruit
imaginationem: ⁊ infrigidat extrema: deinde spas
mat ⁊ pfocat ⁊ interficit. Cura: Administra in pri
mis clisteria ⁊ vomitũ ⁊ vẽtris solutionem fm q sci
uisti incipiendo a clisteribus: deinde da in potu de
vino puro aliquid post aliquid: hora post horam
qm̃ est magni iuuamẽti cum eo quod bibit ⁊ absyn
thiũ: ⁊ dei in potu piper cũ vino: siliter castoreuz ⁊
ruta ⁊ menta ⁊ altit ⁊ folia lauri ⁊ grana eius ⁊ rob
vue iterũ. Et tyriaca opij iuuatiua ẽ ei. Et ex ill' q̃ cõ
ferũt eis sũt semẽ vrtice ⁊ alaniuden ⁊ cordumeni ⁊
storax oia illa cũ vino: ⁊ silit decoctio corticuz mori
⁊ oleũ balsami cuz lacte. Et oz ut emplastrent vẽter
ei⁹ ⁊ stomachus ex farina tritici cũ vino.

De vua vulpis stupefactiua mala: ⁊ ei⁹ cura Ca.vij.

Accidũt ex ea obfuscatio coloris ⁊ exsicca
a tio lingue ⁊ singult⁹ ⁊ vomit⁹ plim⁹ ⁊ subi
to ⁊ fluxus vẽtris cũ abrasione mucosus. Et accidit
ex ea in gustu sicut sapor lactis. Cura eorũ ẽ fm
canonẽ coẽm fiat illud. aut detur in potu lac asini
num cũ aqua mellis: ⁊ lac caprinum iterũ ⁊ altit cũ
aniso. ⁊ cochlee oẽs iuuatiue sunt ei ⁊ pectora galli
narũ decocta ⁊ comestio amigdalarũ amararũ.

De coriandro hũido ⁊ ei⁹ cura Ca.viij.

Cum multũ sumit de coriãdro humido ⁊
c comedit circit mediaz lib. aut bibit de suc
co ei⁹ subito: ⁊ q pximũ sit ei. ℥.iiij. eueni
unt inde vrtigo ⁊ scotomia ⁊ pmixtio rõnis: ⁊ gros
situdo vocis: ⁊ pfunditas sõni: ⁊ defect⁹ vocis ⁊ ser
monis sicut ebrietas ⁊ alia: ⁊ odorat ex eo odor co
riandri. Cura: Oportet ut euomat ⁊ pprie cum
oleo de lilio aut oleo oliue pprie cũ decoctiõe ane
ti ⁊ sit in ea baurach: ⁊ cibet vitellis ouoꝝ sorbiliuz
cum sale ⁊ pipere ⁊ iure galline pinguis cũ sale plu
rimo ⁊ pipere: ⁊ silit iure anseris cũ vino forti ⁊ pu
ro: ⁊ detur ei in potu paulatim: ⁊ sit illud qd ipse co
medit cũ pipere plimo ⁊ sale: ⁊ cõfert ei aqua salsa.
⁊ rob est vltimum ei.

De psilio ⁊ ei⁹ cura Ca.ix.

Accidit ei q bibit psiliũ casus vrtutis ⁊ pul
a sus ⁊ frigus toti⁹ corporis ⁊ tristitia ⁊ ꝯstri
ctio anhelitus ⁊ tensio ⁊ inquietudo ⁊ stu
por cũ debilitate: deinde syncopis. Cura ei⁹ ẽ sic
cura coriandri.

De fungis ⁊ tuberib⁹ mal' ⁊ eoꝝ cura Ca.x.

Documẽti fungoꝝ aut ẽ p genus eoꝝ: qm̃
n de eis sunt q sunt mortales: aut ppt multã
comestionẽ ex eis. Et mali qdẽ genere suo
sunt illi quoꝝ ort⁹ non est in loco in quo cognoscit
salus eius qd nascit in ipso: imo ẽ natiuitas ei⁹ i lo
co malo ⁊ apud lapides venenosoꝝ ⁊ apud arbo
res fortis q̃litatis. Et q de eis nigri sunt ⁊ virides ⁊
coloris pauõis oẽs sũt mali. Et accñt ex eis strãgu
latio ⁊ ꝯstrictio anhelit⁹ ⁊ inflatio vẽtris ⁊ stõi ⁊ sin
gult⁹ ⁊ pũctura ⁊ citrũitas coloris ⁊ puitas pulsus
⁊ horripilatio ⁊ syncopis ⁊ sudor frigid⁹ ⁊ inficiũt
Cura: Fiat ut euomãt cũ eis q̃ scis ⁊ ppe cũ succo
raphani cũ folijs suis: deinde det eis cinis vitis i si
rupo acetoso. ⁊ pira sũt tyriaca eoꝝ. Et oz post vo
mitũ ut i potu det de muri nabati aliqd post aliqd
⁊ de baurach. Et mel iteꝝ ẽ tyriaca ei⁹. Et sterc⁹ gal
line ẽ maximi iuuamẽti eis cũ in potu dat in sirupo
acetoso. Et baurach iteꝝ ⁊ sal indus ⁊ succ⁹ calamẽ
ti cũ sirupo acetoso ⁊ baurach. Et cõfectiones cali
de sicut diapiperon. ⁊ diacyminũ ⁊ vinũ antiquuz
forte ⁊ aristol. ⁊ radix oppoponaci ⁊ fex vini ⁊ syna
pis. Et iterũ absynthiũ ⁊ origanũ mõtanũ ⁊ deco
ctio amboꝝ ⁊ decoctio ficuũ. Et oz ut vaporet qd ẽ
sub hypocõdrijs eius semp.

De sagittis armenis ⁊ eius cura Ca.xi.

Et de ill' q̃ ꝯueniũt i hoc ca. ẽ regimẽ curati
c onis ei⁹ quẽ adurũt sagitte armene. Dixert
qdã: Oz ut bibat stati galbanũ qm̃ ẽ cura
tio ill⁹. Dixerũt: Et dõnula siluestris scõtica: a ex ei⁹

visceribus: saliatur ⁊ exsiccetur ⁊ bibatur ex ea .ij. aur. cũ vino. Et iam puenit ad me q̄ potus stercoris hũani est tyriaca ad illud.

Tractatus .ij. de venenis ebibitis que sunt ex aialibus. Capitulum .i.

Oꝝ venenorũ ebibitorꝝ ex aialibus q̄dam sunt que sũt caro illius aialis ⁊ totũ corpus eius qualitercũq; sit. Et q̄dam que sũt mẽbrꝝ ꝓpriũ animalis. Et q̄dam que sũt in hũiditate eius. Et omnis diuisio est s̄m duas diuisiones: ex ip̄o eniz est qḋ est ꝓpter substantiam eius sicut caro ranaꝝ lacunaliũ. Et ex ip̄o est qḋ est ꝓpter accidens ei sicut pisces frigidi ⁊ assature suffocate ⁊ lac coagulatũ in stomacho.

De animalibus que interficiũt omnino corporibus suis aut corrũpũt ⁊ eius cura. Ca. ij.

p

Rima q̄dẽ diuisio ex diuisionibꝰ ẽ sicut stellio ⁊ cantarides ⁊ rane ⁊ lepus marinus ⁊ lacertus. Et diuisio scḋa est pisces frigidi ⁊ assature suffocate.

De cantaridibus ⁊ eius cura. Capi. iij.

c

Antarides sunt acute mordicatiue facientes accidere pũcturam ⁊ dolorem in membris ⁊ omnino dolorem extensiuũ ab ore vsq; ad pectinem: ⁊ etiã apud anchas ⁊ genua ⁊ hypocondria. ⁊ vlcerant vesicaz vlceratione dolorosa apud ante virgam ⁊ pectinem ex pte eius cũ inflatione vehementi ⁊ faciũt surgere ad vrinã. Qñq; ille qui eas sũpsit vult mingere ⁊ non potest: aut mingit sanguinẽ aut frustuz sanguis cũ dolore vehementi. Et qñq; accidũt cũ hoc solũ ventris cum abrasione ⁊ syncopis ⁊ grauitas ⁊ ꝑmixtio rationis ⁊ casus cuz surgit ad scellam. Et plim lesionis eaꝝ est in vesica. Et inuenit sumẽs eas in ore suo saporem alkitram ⁊ picis. Et ista q̄dem animalia sunt nocibiliorã in eo qḋ sequitur ortum assetihara ante ⁊ post ⁊ in autumno. Cura: Oportet ut euomat ⁊ clisterizet sicut scis. Et oportet ut ponatur in eo cuz quo vomit ⁊ clisterizatur nitrũ ⁊ decoctio ficuũ iteꝝ ⁊ fit vomitus continuꝰ vel frequẽs. Et si viderit ut intendat cõseruationẽ vesice faciat: deinde detur in potu lac potu freq̄nte. ⁊ iteꝝ psiliũ ⁊ aqua portulace ⁊ butyꝝ crudũ plim deinde clisterizet iste cũ aqua ordei ⁊ altee ⁊ albumine oui ⁊ mucilagine semis lini. aut aq̄ ordei ⁊ aqua rizi ⁊ decoctione fenugreci aut decoctione candarusij ⁊ iuribus pinguibus ⁊ oleo amigdalino ⁊ adipe ãseris ⁊ vitellis ouoꝝ sorbiliũ ⁊ butyro cocto ⁊ mel le aut inleb et oleo amigdalino. Et lac acetosũ vaccinũ bonũ est ei. Et conferũt ei aqua mellis ⁊ decoctio cum granis diureticis sicut sunt grana melonis ⁊ cucumeris ⁊ decoctio ficuũ cũ sirupo violaceo. Et sicut si in potu detur oleum de cidonijs est tyriaca ⁊ oleũ de lilio ⁊ siir lutuz samiũ. Et confert ei solutio ventris cũ sirupo ⁊ hydromelle. ⁊ oportet ut distillet in virga bibentis ip̄m oleũ ro. non cuz clepsedra: imo cũ embocto subtili ⁊ leniore qḋ est ⁊ administretur tina tepida.

De lepore marino: ⁊ eius cura. Capi. iiij.

a

Ccidunt ex ip̄o si de eo in potu detur constrictio anhelitus ⁊ rubedo oculoꝝ ⁊ difficultas eius ⁊ tussis sicca ⁊ sputuz sanguinis ⁊ difficultas vrine ⁊ mictus sãguinis et vrina viola. ⁊ dolor in stomacho ⁊ vomitus sup̄fluus chole ⁊ sanguinis ⁊ icteritia. ⁊ angustia ⁊ dolor renuz ⁊ egestio eius ẽ violacea. Et qñq; est mucosa ⁊ sudat sudore fetido ⁊ abhorret cibũ. ⁊ cũ videt pisces terretur ab eis Et cũ fit talis ut non terretur ab eis: tunc iaz sanatur ⁊ inuenit saporẽ piscis fetidi in ore suo ⁊ in eructatiõe sua cũ salsedine etiã. Et plures q ex eo euadũt cadũt in ptisiz. Curatio eius: Confert ei potare lac caprinũ iuuamentũ vltimũ ⁊ lac asininũ iteꝝ ⁊ lac mulieris ex mãmilla ⁊ virge alcanne ⁊ semen altee humiduz elixatuz ⁊ ius canceri fluuialis ꝓprie: qm̄ ip̄e põt comedere ip̄m sine reliqs lenificantibus ⁊ eritius assatus recens aut sãguis eius: ⁊ lacertũ marinũ non refugit ⁊ comedit ex eo de. medicinis vero fortibus sũt calamentũ fluuiale calidũ recens ⁊ sanguis anseris etiaz ⁊ vrina homis antiqua ⁊ radicum buchormarien octo oboli cũ vino: aut kitrã illa quãtitas et in vino ⁊ hellebori paꝝ cũ vino. Et cũ aduenit dies scḋus excitationis accidentiũ ⁊ gescũt: fiãt ei pillule de helleboro nigro ⁊ scamonea ⁊ agarico cũ succi liquiritie ptibus equalibus: quaꝝ dos sit .ʒ.i. ⁊ qḋ supra est paꝝ cũ kilef. ⁊ signuz sanitatis est q̄ videt pisces ⁊ non terretur ex eis ⁊ comedit: ⁊ cum cadit in ptisim curetur ptisis.

De stellione ⁊ alharbe: ⁊ eoꝝ cura. Capi. v.

c

Aro stellionis mortificans est: ⁊ quãdoq; cadit in vino ⁊ moritur in eo ⁊ dissoluitur ⁊ fit illud vinũ sicut venenuz. ⁊ accidunt ei qui ip̄m bibit vomitus ⁊ dolor oris stomachi vehemens. Et alhãrbe iteꝝ mordicatiua est circiter ut hoc. ⁊ ouuz eius sicut dicitur est venenuz vnius hore ⁊ dicam ip̄m. Et dixerunt quidaz q̄ cum hoc animal decoqtur ⁊ spergitur decoctio eius in aqua balnei fit viridis omnis q balneatur ex eo spacio quodam: deinde redit ad dispositionẽ paulatim. ⁊ hũc q̄dẽ sermonem non verifico. Cura ẽ cura cõmũis ⁊ est sicut cura cantaridum.

De lacertis ⁊ eius cura. Capi. vi.

s

Pecies lacertoꝝ est salamandra aut in ip̄sa ẽ similitudo nature eius. Et q̄ ei similant mortificãs: ⁊ accidũt ei q bibit carnẽ eiꝰ ap̄a lingue ⁊ pruritus ⁊ dolor capitis ⁊ adustio ⁊ tenebrositas oculoꝝ. Cura. Sumant sisamũ ⁊ xylocaracte nabati ⁊ zuccaꝝ equalr: ⁊ dent in potu cũ butyro cocto vaccino. ⁊ oz ut det in potu lac dulce ⁊ iungatur cũ oleo aliquo ⁊ balneetur.

De potu salamãdre: ⁊ eius cura. Capi. vij.

h

Ec est species mordicantiũ quã dicã in ca. mordicatiõis. ⁊ accidũt a potu eius dolores vehementes in ano ⁊ ap̄a sicut hydropisis ⁊ in ventre spasmus ⁊ retentio vrine. Et dicunt quidaz aliter dicentes ⁊ est. Altius alamediu ⁊ alij q̄ accidunt ei qui bibit ip̄sam ap̄a lingue ⁊ destructio

rationis ⁊ mollificatio ⁊ zemena ⁊ denigratio loco
ruz corporis ⁊ putrefactio partium corporis que ca
dunt cum curatur homo: quare sanatur. Cura eiꝰ
communis est vt cura opij: ⁊ dentur in potu tyriace
plures sicut alfaroch ⁊ mithridatum ⁊ similia. Aliꝰ
autem almedui dixit ꝙ cura eius est cura illius qui
accipit cantarides Et de illis que appropriantur ei
est vt sumantur āmoniacum ⁊ glutem albotim: ⁊ su
maꝛ de eis aut ambo cum storace. ⁊ confert ei aqua
decoctionis camepitheos in qua decocta sunt gra
na pini parua ⁊ folia cupressi ⁊ semen vrtice: ⁊ bibaꝛ
cum oleo: ⁊ similiter conferunt oua testudinis mari
ne ⁊ rane decocte cum calamento.

De ranis lacunalibus viridibus ⁊ marinis rube
is ⁊ earum cura. Cap. viij.

[a] Cciduntur eis qui bibunt eas obfuscatio colo
ris ad citrinitaté tendens ⁊ apostematio cor
poris ſm semitam mollitiei ⁊ adustio in gut
ture ⁊ ore ⁊ difficultas anhelitus ⁊ tenebrositas ocu
lorum ⁊ vertigo ⁊ fetor oris. Et quandoque accidit
spasmus aut tetanus. ⁊ quandoque accidunt ei so
lutio ventris dysenterica ⁊ nausea ⁊ vomitus ⁊ per
mixtio rationis ⁊ syncopis. ⁊ quandoque expellit
sperma ⁊ vrinam ⁊ menstrua sine voluntate. Et eiꝰ
qui euadit ex eis non saluantur dentes: imo cadūt.
Cura. Euomat cum oleo ⁊ aqua calida aut cum vi
no plurimo ⁊ multum vtatur exercitio ⁊ appropin
quetur balneo ⁊ tine calide ⁊ inunctionibꝰ cū oleis
calidis ⁊ confert ei diacurcuma ⁊ omne qđ confert
hydropisi. ⁊ conferunt ei vinum plurimum ⁊ pon
dus. ʒ. iij. radicum arundinis: ⁊ similiter ciperum ⁊
calamus aromaticus cum vino.

De ranis citrinis: ⁊ earum cura. Cap. ix.

[a] Bsciditur ex eis appetitus cibi ⁊ acetat eruc
tuatio ⁊ corrumpitur color ⁊ fit syncopis ⁊
nausea ⁊ vomitus ⁊ dolor oris stōi ⁊ aposte
mantur ventres ⁊ crura. Cura proxima est cure ra
narum primarum lacunalium ⁊ marinarum. Di
uisio alia huius nerui.

De piscibus frigidis: ⁊ eorum cura.
Capitulum. x.

[e] X piscibus fris ⁊ proprie positis in loco hu
moroso accidunt accidentia fungorū: ⁊ quā
doque non apparet aliquid vsque ad. i. diem
aut. ij. Cura eorꝝ é mūdificatio ⁊ reliq̄ cura fūgorꝝ.

De assaturis ⁊ carne corrupta: ⁊ eorꝝ cura. Ca. xi.

[o] Portet cū assaꝛ caro q̄cunq̃ caro sit vt ñ co
opiaꝛ submergédo. imo dimittaꝛ discoopta
donec euaporet: nā cū submergendo coopiꝛ
fit venenū ex qua accidunt signa colyrice passionis
ex tristitia ⁊ solutione ventris: ⁊ quādoq̃ deficit rō
comedentis ipsaz vno die aut duobꝰ diebꝰ: ⁊ quan
doq̃ facit ꝓfundationé somni ⁊ interficit. Cura:
Euomat ⁊ denꝛ ei in potu miua ⁊ absinesus ⁊ vinuz
odoriferꝝ cū succo cydoniorꝝ ⁊ malorꝝ. ⁊ terra sigilla
ta est bona ei post vomitū: ⁊ cureꝛ eius colyrica pas
sio. Genus scđm de animalibꝰ ⁊ sunt sicut fella in
terficientia: Et extremitas caude cerui.

De felle vipere ⁊ eius cura. Cap. xij.

[h] Oc est ex venenis cū bibiꝛ ſm moduz quo in
terficit frequens fit syncopis ⁊ parū confert
medicina. Cura: Si aliq̄d confert: tūc vomi
tꝰ cū butyro cocto vna dispositione post dispositio
nez aliam ⁊ illud quo succurriꝛ post vomituz est ty
riaca ⁊ mithridatū: ⁊ albezahar est sublimis res ei ⁊
muschus ⁊ medicamen eius. Et quando frequens
fit syncopis: dentur ad sorbendum vinū ⁊ aqua car
nis pullorum cum aliquo vel aliqua re muschi aut
medicinis de muscho.

De felle leopardi ⁊ eius cura. Cap. xiij.

[a] Ccidit ei qui bibit ex eo vt euomat choleraz
viridem aut citrinam: ⁊ inuenit odorem alo
es in naso suo ⁊ saporem eius in ore suo: ⁊ ac
cidit ex eo ictericia ⁊ est mortale. ꝙ si pertranseat tres
horas speratur. Cura: Euomat sicut scis ⁊ detur in
potu tyriaca propria ei que ℞. terre sigillate ⁊ bacca
rum lauri amborum ana. partem. i. ⁊ coaguli gazeli
partes. iiij. ⁊ seminis rute ⁊ myrrhe amborum ana.
partem. 5. conficiantur cum melle: cuius dosis sit ei
quantum est nux: ⁊ cum hoc euomat iterum ⁊ opor
tet vt fiat tina ex aqua odorifera.

De felle canis aque. Cap. xiiij.

[d] Ixerunt quidam: Si comederit homo de fel
le canis aque quantitatem lentis vnius inter
ficit post hebdomadam. Cura: Detur in po
tu butyrum coctum vaccinum cum gentiana roma
na ⁊ cinnamomo: ⁊ iterum coagulum leporis: ⁊ in
ungatur cum oleo aromatico ⁊ subtiliet regimen.

De extremitatibus caude cerui ⁊ eiꝰ cura. Ca. xv.

[a] Cciduntur eis qui bibunt ipsam angustia vehe
mens ⁊ syncopis ⁊ est venenum interficiens.
Cura: Euomat bibens ipsam sicut scis. ⁊ me
lius eius est cum butyro ⁊ aneto: deinde dentur in
potu auellane ⁊ fistici ⁊ feluzaharagi confecta simul
omni hora auellana magna: detur in potu illud in
die quater. Pars. iij.

De sanguine tauri recenti: ⁊ eius cura.
Capitulum. xvi.

[a] Cciduntur eis qui bibunt illum qui ex eo recés
est difficultas anhelitus ⁊ dolor bronchi ⁊
meri ⁊ rubedo lingue ⁊ frusta sanguinis con
gelati in dentibus ⁊ gingiuis ⁊ nausea vehemens ⁊
angustia. deinde apparet corrosio in lingua: deinde
perducit ad prefocationé ⁊ spasmuz. Cura: Opor
tet vt ipse properet ad clistere ⁊ solutionem ventris:
nam vomitus timorosus est. quandoque enim ex
pellitur cuius expulsio non tolleratur: quare prefo
cat. Et oportet vt in potu dentur medicine conferen
tes in congelatione sanguinis sicut ficus immature
plene crude: ⁊ semen caulis ⁊ radix alaniuden ⁊ as
sa ⁊ baurach ⁊ cinis lignorum fici in aceto ⁊ piper in
aceto ⁊ succus foliorum allahalaich in aceto ⁊ coa
gula in aceto. Cum ergo absciderimus sanguinez
congelatum in ventre eius cum medicinis: soluatur
tunc ⁊ emplastretur venter eius ex farina ordei cum
aqua alcarati.

De sudore animaliū ⁊ eius cura. Capi.xvij.

e Xeo fit facies viridis ⁊ aspatur ⁊ currit ex corpe sudor fetidus ut ex ascellis. Cura Uomat cū aqua tepida ⁊ detur in potu vinū cū olei rof. pondere.5.ʒ.⁊ reubarbari.5.ʒ. ⁊ salis gēme: ⁊ confert ei tyriaca de terra sigillata.

De ouis alharbe ⁊ eoꝝ cura. Capi.xviij.

e Xistimant quidam: ꝙ qui bibit de ouis alharbe moritur statim: ⁊ si non festinet non confert aliqd Cura eius: Detur in potu stercus ancipitris in vino: deinde euomat vomitu integro: ⁊ inungat corpus eius cū butyro vaccino cocto: ⁊ empletur caput eius cū sale: ⁊ cibet ficubus siccis ⁊ oleo ⁊ gentiana.

De lacte corrupto ⁊ eius cura. Ca.xix.

e St illud quod conuertit in via acetositatis ad putrefactionē aliā: ⁊ generant ab eo vertigo ⁊ syncopis ⁊ pūctura in ore stomachi Et qñq; accidit ex eo colyrica passio mortifera. Cura eius est: Euomere cū aqua mellis: deinde potare vinū purū cū diapipereō ⁊ euporare stomachū eius oleo nardino.

De sanguine ꝯgelato ⁊ eius cura. Capi.xx.

s Anguis cōgelatus in ventre ē ꝓculdubio venenū hui⁹ generis: licet ipe non adeptus sit venenositatem extra corpus: quoniā ex ipso vbicūq; congelatur in eo. s. ex concauitatib⁹ vētris pectoris ⁊ stomachi: aut intestinoꝝ aut vesice accidunt accidentia mala. Cū eniz ipe congelat in pectore destruit color: ⁊ minorat pulsus ⁊ debilitat et ꝑducit in primis ad frequentiā ⁊ mollificationē egri ⁊ perducit ad syncopim. Et quādo ꝯgelatur in stomacho infrigidat corpus ⁊ accidunt ꝓfocatio ⁊ paruitas ⁊ syncopis continua. Et quādo ꝯgelat in vesica accidūt accidentia ꝓxima illis que diximus: ⁊ similiter in intestinis. Medicine cōmunes ad illud sunt alachoen alba ꝓprie ⁊ rubea etiā ⁊ bdellium ⁊ alhasce ⁊ coaguloꝝ tres oboli ⁊ ꝓprie coaguli leporis ⁊ lac fici ⁊ acetuz acutum ⁊ altit ⁊ aqua cineris lignoꝝ fici iterata. Et ex eis que dixerūt ⁊ est mirabile est lac caprinū. Dixerūt enim ꝙ ipm liquefacit ꝯgelatuz omne in cōcauitatibus: Et iteꝝ sumant alanuiden ⁊ caulium partes equales: ⁊ det in potu cū aceto ⁊ est mirabile medicamen. Cura ꝯgelati sanguinis in stomacho ⁊ vesica. Nos iam diximus illud ī libro tercio semel: quare apponimus nūc duo capitula. Et dicamus ꝙ habens illud oportet ut euomat illud si potest cū melle ⁊ succo apij. Et conferūt ad illud tyriaca de terra sigillata. Et farina cartami cū soluit in aqua calida est iuuatiua valde. Et hoc ē medicamen: ℞. terre sigillate.viij.ʒ. coaguli leporis ʒ.xxxvi. coaguli gazel.ʒ.xxxij. gentiane aristol.ro. seminis rute siluestris myrrhe omniū añ.ʒ.iiij. cōficiant melle. ⁊ sit dosis eius sicut nux in aqua calida aut in sirupo acetoso. Et iteꝝ sumatur cineris ficuuz pondus.ʒ.ij. cū medulle leporis quātitate aur. vni⁹ ⁊ existimo ꝙ sit coagulum liqfactū in aceto vini ⁊ bibant. Et sal gema cū coagulo hedi iteꝝ: aut aureus vnus stercoris canis: ⁊ appropriat ei quod de eo cōgelatur in vesica ut infirmo detur succus folioꝝ zerdarei: ei enim inest ꝓprietas mirabilis in hoc ut assiduet potū sirupi acetosi aut in aceto iteꝝ: acetū enī est bonū huic rei ⁊ aureus vnus cordumeni cū aq̄ calida ⁊.5. aureo alut. aut detur ei in potu agaricuz aut siseleos aut aliquid coaguloꝝ aut.ʒ.ij. carpobalsami aut.ʒ.ij. blacte bizātie aut.ʒ.ij. ligni peonie: et administrent medicine frangentes lapidem bibite ⁊ clisterizate ⁊ linite. Et inijciatur in vesicā eius pōd⁹ nuclei vnius salis triti soluti in aqua: aut administrentur aque cineris vitis. Si vero hoc non valuerit nō erit excusatio scindendi a sanguine congelato ⁊ extrahendi eum sicut extrahitur lapis.

De ꝯgelatiōe lactis ī stō ⁊ eius cura. Ca.xxi.

q Uandoq; congelat lac in stomacho ꝓpt aliquam causaꝝ ledentium congelantium aut ꝓpter preparationem fortem in lacte: aut ꝓpter coagulatum bibitum in lacte. Et accidūt ex eo sudor frigidus ⁊ syncopis ⁊ febris rigoris. ⁊ si congelatio fuerit cum coagulo: tunc erit deterior et velocior ad presocandū. ⁊ congelatio quidem lactis in stomacho est ex genere congelationis sanguinis. Et accidunt ex ea dispositiones male sicut accidunt ex illa ⁊ ex venenis. nam accidunt iteꝝ ꝓpter ꝯgelationem ipius in stomacho frigus corporis ⁊ paruitas pulsus ⁊ ꝓfocatio constringens anhelitū ⁊ syncopi. ⁊ qñq; accidit inflatio ventris bibenti ipm. Cura: Oportet ut alienetur ille in cuius stomacho caseat lac a salitis: ipa eniz addūt ei caseitatem. verū oportet ut detur ei in potu acetum soluz aut mixtuz cum aqua: ⁊ detur in potu calamenti sicci pond⁹.ʒ.v. qm̄ est mirabile resoluens ipm statim ⁊ ꝓpt virtutem suam in hoc ꝓhibet lac multū a caseatione ⁊ conseruat ipm. Et detur ei in potu de coagulis aliquid vsq; ad aur. .i. ipa nāq; resoluūt ipm aut educūt ipm per vomitum aut solutionem: ⁊ dentur ei ī potu iteꝝ medicine predicte ad coagulationem sanguinis in stomacho ⁊ ꝓprie que fiunt ex terra sigillata de illis quas dixi ⁊ medicamen alaniudē ⁊ cauliuz. ⁊ dētur in potu cū equalitate ī aceto ⁊ aq̄ cineris ligni fici iteꝝ qm̄ iterat ⁊ administrat cinis in ea.

Inceptio sermonis in morsione ⁊ pūctura.

Tractatus tertius de regimine morsionis vniuersali ⁊ de effugatione venenosoꝝ: ⁊ de curatione mōdicationis serpentum ⁊ speciebus eoꝝ. Ca.i.

Cias ꝙ canon maximus in curatione veneni est confortatio caloris innati ⁊ excitatio ipius ad expellendum sicut facit tyriaca ⁊ napis barbaricus ut lubricare faciat venenuz ⁊ expellit ipm ad exteriora. Et consideratio confortationis visceruz: deinde expulsio veneni ⁊ destructio operationis eius cū potionib⁹ ⁊ epithiatib⁹ qbus inest illud cū ꝓprietate sua aut nā sua cognita ꝯm ꝙ dicā. Et qñq; ingredit in his intentionib⁹ res alia ⁊

est regimen in humiditatib⁹ quādo inuenit eas aut calcat eas. Et ingrediunt in hoc ca. phlonia τ solutio vētris τ similia. Et cōuenientior horꝝ phlonie est cū scit q venenū iam iparsū est in corpore. Et nō est ex eis que attrahūt τ proprie ei q est repletus. Et quandoqꝫ ingredit i hoc ca. res alia: τ est facere humores moueri ad partez membrorū principaliū. Et ea q̄ bibunt super venenū: aut sunt tyriace τ bezaharat, vlis: aut proprie illi veneno: aut medicine contrarie veneno cū ꝯplexione sicut altit cōtraria ē veneno scorpionū cū ꝓprietate sua: aut ꝑducētes venenū ad exteriora ꝯmotiōe hūorꝝ ad exteriora sicut medicie note: aut medicie remouētes hūores a facie veneni. Ñ ergo iuenit ex eis q̄ diximꝰ cōpositū sicut medicine solutiue τ vomitiue τ diuretice. Et in medicinis q̄ administrant super morsiones venenosas epithimate sunt intentiones: quarꝫ vna est vt prohibeant penetrationez veneni in corpore: τ illud fit aut cum ligamentis τ constrictione extremitatis τ prohibitione somni vt moueat calor inatꝰ ad exteriora τ expellat. Et de hoc ca. est incisio mēbri morsi aut cuz medicinis τ causis attractiuis. Et propter illud stiptica nociua sunt eis: quoniaz non est aliqd magis iuuatiuū q̄z medicamen qd trahit venenuz ad exteriora τ ꝓhibet ipsuz penetrare ad interiora: τ proprie quoniam venenuz est ad exteriora adhuc τ non spargitur. Et huius qdem generis sunt ventose τ fortasse indiget incisione si iaz submersuz est τ elongat τ est infirmuz. Et missio sanguissugaruz bona ē excusans ab illo τ a suctione duz permanet in cute nā suctio quādoqꝫ sufficit. Et oportet vt sugens sit nō ieiunus: immo iaz comederit τ abluat os suū τ habeat dentes iaz corrosos: τ iaz colluit os cuz vino odorifero τ bibat ex eo aliquid τ teneat in ore suo oleuz ro. aut oleum viol. Et cuz fuerit in ore suo aliquid τ expellit totuz qd sugit iste sugens: tunc oportet vt expuat. Medicine vero q̄ sunt sicut note ebibite rubificantes ēt τ attrahentes venenuz aut sunt propter virtutē calefaciētez trahentez: aut causa similitudinis ad attrahenduz illud qd simile est ei: sicut facit adeps cocodrilli ad morsuz cocodrilli. Et caro vipere post abscisionez extremitatuz eius in attractione veneni sui ita vt accidet medicinis valentibus ad venena iterꝫ. veruz sunt debiliora τ q̄si ipse sit inter cōplexionē corporis τ cōplexionē veneni. τ sermo hic est ex eis in quibꝰ oportet cū sapientibꝰ ꝯsiderare vt sciat qd ē incōueniens: medico aūt nō nocet si non scit hoc. Et plerisqꝫ qdez embrocarꝫ attrahētiuz exulcerant τ vesicāt: qr oz vt currat qd est in eis. hec ergo ē ex ꝯditiōibꝰ medicine epithimate: τ ex cōditiōibꝰ eiꝰ est vt sit medicina resolutiua nature veneni aliquarꝫ resolutionuz ꝯgelatio aūt est sicut operatio radicis mandragore. Adustio vo ē sicut opatio cauterij i igne aut cū oleo τ pice ꝓprie oleo feruēte. τ est opatio egyptiorꝫ aut cū proprietate materiei aut cū qualitate i. calore τ frigore cōtraria ei. Et quādo administrat qd attrahit i principio aut facit aliquid eorꝫ q̄ diximꝰ τ non confert: τ est res maxima incide qd est in circuitu pūcture τ accipe carnez totaz vsqꝫ ad os. Et si timor fuerit maior hoc incide mēbruz: deinde cauteriza. Et de illis que necessaria sunt in omnibꝰ medicinis venenoruz proprie in epithimatibꝰ est vt sint sedatiue doloris τ succurrentes accidentibꝰ timorosis sequentibus mordicationez: sicut alcolcotar ponit in epithimatibꝰ mordicationum vt retineat sanguinem cuz supfluit i cursu suo a morsu suo. Et de ꝓceptis q̄ oz vt considerētur in venenis τ morsibus est vt prohibeatur consolidatio vulneris vsque ad horam sanationis egri ex malitia veneni.

De eis que bibunt super morsionem. Ca. ij.

E x medicinis bonis est vt in potu detur semen andacoche in aqua τ vino. τ decoctio specierꝫ calamenti tritū τ castoreū est mirabile. Lacvero alciha τ existimo ipsuz esse tyriacaz nominatā alkusaki τ alfarauia sunt vehemētis iuuamēti ad morsuz omnis vipere τ aliuduar τ alfara τ seniuser τ alādrion τ albedeoard τ nasturtium: τ iteruz illud qd assimilat nigelle τ alkeisim τ alleuz τ corticet, τ folia iuniperi cuz pipere τ piper ipsuz. Inquit Gal. Vinuz in quo cadit vipera confert mordicationi venenosoruz: quomodo ergo tyriaca. Et semen citri contrariuz est veneno omni: τ dosis eius aurei duo. Et radix alaniudē iuuatiua est ad omnia venena: τ fructus agni casti τ oleuz balsami τ grana agnicasti. Et nux cuz ficubꝰ τ auellanis cuz gentiana τ oppoponacuz cuz aristol. τ oleuz de olcandro τ folia eiꝰ. Et fructus aldulb recens mirabilis est i hoc τ cinamomuz τ stercus caprinuz adustuz emplastratum τ in potu datuz τ camedreos τ keisiz: τ iteruz cancer fluuialis cū lacte τ ameos τ serapinuz τ fistici cuz vino τ calamētū τ decoctio eiꝰ bibēdo τ emplastrādo: τ enula τ abrotanuz τ cordumeni τ agaricū τ radicis alhasce. ʒ. iij. Et similiter ventres mustele vsqꝫ ad stōachuz suū quādo implent coriandro τ exsiccant: τ sumitur ex eis cum necessarium est. Et decoctio malue hortulane τ semē altee τ cerebella gallinarꝫ ꝓpe cuz coagulo. Et iꝰ mustele morātis i domo qn̄ bibit cū vio: Et iꝰ muris morātis i domo qn̄ bibit: Et testudo magna salita: Et decoctio cācrorꝫ fluuialiū τ testudis Et galbanū ē vltimū. Et gētiana ē mirabilis. Et semē baucie siluestris ē iuuatiuū. Et d illis q̄ ꝯferūt i hoc ex medicis frigidis ē radix mādragore emplastrata cū melle. Et endiuia siluestris ē mirabil i hac re: Et capillꝰ veneris. Et qnz ꝯponit agaricū cū aureo vno aristol. lōge. Et iterꝫ tyriaca mirabil: ℞. opij τ myrrhe amborꝫ ana. ʒ. i. τ pipis. ʒ. i. ß. radicis aristol. lōge τ rotūde aā. ʒ. iij. vini. ʒ. ij. ꝯficiāt cū melle τ aq̄ eruce: cuiꝰ dosis sit aureꝰ vnꝰ cū decoctiōibꝰ bonis. Et iterꝫ medicamē terre sigillate: baccarꝫ lauri aā. aur. ij. terre sigillate obolos duos bibat cum oleo τ sit dosis auellana vna i. iij. ℥. aque mellis. Et iterꝫ tyriaca cōmunis ad pūcturā. τ ea q̄ bibunt: ℞. piperis pondus. ʒ. x. spice τ aristo. τ radicis baucie oiuz aā. ʒ. i. conficiant cum succo xylocaracte τ ponatur in sole. xl. diebus: τ moueat omni die semel τ quotiens exsiccatur humectetur: τ detur in potu cuz

aqua calida. Et dixerũt quidã ꝙ ipsa cõfert iterum facto alcohol ex ea: ⁊ decoctio cãcroꝝ fluuialium ⁊ sanguis testudinis: ⁊ testudo magna salita. Medicamẽ iuuatiuũ ad oẽm morsum. ℞. nigelle seminis alharmel cymini omniũ ana. ʒ.ij. gentiane aristol.ro. ana. ʒ.i. piperis albi myrrhe añ. ʒ.ß. cõficiãtur cũ melle: cuiꝰ dosis sit faba vna romana in vino Et iterum gentiane aur.ij. piperis rute amboꝝ ana aur.i. ꝯficiãtur cũ melle: ⁊ est dosis vna in vino. Et iterũ amomi carpoballsami ana aur.iij. seminis eruce seminis porri amboꝝ ana aur.ij. aristol. radicuꝫ alaniudeꝫ nigri amboꝝ ana aur.ij. myrrhe ⁊ croci amborum ana aur.i. luti albohera aur.iiij. cõficiãtur cũ melle dispumato: ⁊ sit dosis quãtũ ẽ faba. Et iteruꝫ carpoballsami ⁊ isopi sicce seminis napi siluestris ⁊ piperis albi ⁊ nigri ⁊ macropiperis ⁊ acori ⁊ anisi ⁊ petroselini ⁊ assari ⁊ cymini carmeni: ⁊ semis hyusquiami albi omniũ ana. ʒ.iiij. spice floris squinanti amboꝝ ana. ʒ.vi. cõficiant cum melle: ⁊ sit dosis faba romana.

De epithimatibꝰ super puncturam Ca.iij.

d

Eis que super eas liniũtur est petroleum albũ aut subalbidum: aut alleum sicut est elixatum cum butyro coctũ: aut castoreuꝫ cum oleo: aut succus porri qd non tetigit aqua. Et calamẽtũ fluuiale optime attrahit venenũ: ⁊ sulfur cũ vrina: ⁊ gallina ⁊ gallus scissi dũ viui sũt: ⁊ emplẽtur cum eis punctura uel morsus: ⁊ permutetur oi hora ⁊ admĩstret emplastrũ. Quidã aũt dixerũt ꝙ gallina ẽ vehemẽtis caloris: ⁊ ꝓpt illud eliquat os deglutitũ ⁊ arenã ⁊ lapidẽ: ⁊ videt ꝙ fiat illud i gutture ⁊ stomacho ⁊ nõ alibi. Et ex eis qdẽ q̃ emplantur ẽ sal aut acetũ aut fel tauri aut sinsibriũ ⁊ folia aphodilli ⁊ cinis ⁊ acetũ ⁊ ꝓprie cinis ligni fici ⁊ vitis ⁊ ꝓprie in ꝑncipio ⁊ oleũ ⁊ sal decocta. Et dixerũt ꝙ emplm̃ cũ alleis ⁊ sale ⁊ stercore caprino iuuatiuũ est in oi morsiõe nisi mordicatiõe aspidis. ⁊ emplm̃ cũ calce ⁊ melle ⁊ oleo iuuatiuũ ẽ ita ꝙ ad aspidẽ. Et iterũ sumant synapis ⁊ calx ⁊ acetũ ⁊ liniat desup cũ aqua saponis ⁊ alkitrã aut cuꝫ decoctiõe picis ⁊ cũ sale ⁊ liniat. Et pix feruẽs bona ẽ in lana sup morsionẽ: ita ꝙ morsui vipere: ⁊ ẽ ex curatiõibꝰ egyptioꝝ ⁊ est bona valde: ⁊ cepe cũ sauich: ⁊ emplastrũ factũ cum sale: ⁊ emplm̃ de nitro. Et de embrocis bonis ẽ aqua maris calida singularis cũ aceto: ⁊ decoctio muris habitãtis i domo ⁊ mustele.

De epithimatibꝰ ex qbus cũ corpora liniũtur nõ approximant ei venenosa Ca.iiij.

e

Eillis q̃ dicta sunt ad hãc rem sũt cerebrũ leporis cũ aceto ⁊ oleo. Et storax qñ soluitur in oleo. Et oleũ in quo infusa sũt folia pini recẽtia trita cũ ea aut flos cupressi ⁊ grana iuniperi: ⁊ simulit folia agni casti in oleo ⁊ abrotanuꝫ ⁊ radix aniudẽ ⁊ aphodillus ⁊ daucus ⁊ carpoballsamũ ⁊ radix nasturtij ⁊ oia illa cum oleo. Et cõposita de qbus ẽ ut sumãtur radicis aniudẽ nigri ⁊ floris allegi recẽtis ⁊ granoꝝ iuniperi oiuꝫ ana ptes.ij radicis mandragore.ß. ptis.i. carpoballsami cordumeni oiuꝫ ana ptes.iij. terant ⁊ cũ oleo tã diu bene coquant donec habeãt spissitudinẽ sordis balnei et inungãtur cũ eo. Et iterũ aphodilli. ʒ.i. carpoballsami ⁊ hyusqami albi amboꝝ ana aur.ß. misceat cuꝫ aceto ⁊ oleo ⁊ liniat cũ eo. Et iterũ floris pini ps.i. radicis mãdragore ptes.ij. semis hyusqami albi ptes.iij. misceant oia cũ oleo ⁊ liniat cũ eo. Et hoc iterũ cõueniens est ad suffumigãdũ. Et iterũ granoꝝ iuniperi ptes.ij. storacis ps.i. misceat totũ cũ oleo ⁊ liniatur cum eo. Et epithimatio cuꝫ oleo de raphano fugat cimices.

Ad effugãdũ venenosa vir Ca.v.

o

Portet ut aspgat domꝰ eis que dicemꝰ ⁊ sternat eis ⁊ liniant foramina ⁊ fenestre eis quibꝰ embrocat ex illis que dicemꝰ in suffumigationibꝰ ⁊ aliĳs ut nõ approximẽt eis venenosa. Et suffumigationes sũt sicut fumus ligni granati: qm̃ ipse effugat venenosa: ⁊ silit radix lilij. ⁊ virge granati sũt mirabiles in hoc: ⁊ silit galbanum ⁊ cornus ⁊ vngule q̃ findũtur ut bouis: ⁊ vngule q̃ non findũtur ut equi ⁊ pili ⁊ serapinũ ⁊ assa ⁊ folia lauri ⁊ grana eiꝰ ⁊ calamẽtũ ⁊ sceha ⁊ stramẽtũ cũ eis: ⁊ similit nasturtiũ: ⁊ silit cinis ligni pini ⁊ ꝓpe cũ galbano si fiat suffumigiũ ex opio ⁊ nigella ⁊ galbano et cornu ceruino ⁊ sulfure ⁊ cornibꝰ capre.

De effugatiõe serpẽtũ ⁊ venenosoꝝ aialiũ Ca.vi.

e

T iterũ storax ⁊ cornu ceruinũ ⁊ nigella et aspaltũ de vnoquoq; ps.i. ⁊ suffũiget cuꝫ eo lectus. Aliud cordumeni ⁊ radicis aniudẽ nigri ⁊ storacis oiuꝫ ana. ʒ.i. corticũ oui strutij nigelle semis harmel oiuꝫ ana. ℥.ij. Et iterũ semis hyusqami albi folioꝝ cupressi ⁊ pini ⁊ nigelle oiuꝫ añ. aur.i. corticũ radicis mãdragore aur.i. piloꝝ capre aur.iij. calamĩti. ʒ.i. aspalti aur.iiij. misceat totũ ⁊ fiat suffumigatio cũ eo sup os fenestrarũ: ⁊ i eius suffumigatione ẽ securitas. Et de illis ex qbus fugiunt plura venenosoꝝ aialiũ qñ cũ eis sternitur locꝰ sũt sinsibriũ ⁊ ozimũ ⁊ agnus castus.

De cautela mirabili a venenosis aialibꝰ Ca.vij.

q

Uando sternit in circuitu dormitorij sisimbriũ ⁊ sceha iterũ ⁊ assa iteruꝫ. ⁊ laurus est mirabilis in hoc. Et siliter qñ ponit in circuitu loci quo sedetur mandile ex cinere ligni pini. Et illis quibus est apparitio in elongando ea: est ut ponatur cerei ⁊ candele in loco longinquo a dormitorio: quoniam declinat ad ipsum. Et de illis qbus est apparitio in expellẽdo venenosa ⁊ alhaguarez est tenere ea que sunt sicut grues ⁊ pauones ⁊ cygni ⁊ ceruus ⁊ cattus ⁊ mustela ⁊ que currunt cursu eorum. venenosa enim aialia terrẽtur ex istis cũ apparẽt ⁊ mordẽt ea. Et dixerunt qdã ei q facit sibi stratuꝫ ex corio leopardorũ nõ approximat serpẽs ⁊ silit si ex eis facit sibi coopertoriũ. hoc autẽ narrauit in cuiꝰ sermone nõ est fiducia.

Res q̃s qdã dixerũt i destructiõe rapaciũ Ca.viij

i

Nquiũt: helleborus inficit canes ⁊ muscas. Et strangulator leopardi inficit leopardũ. Et strãgulator adib interficit adib

⁊ canem. Et sbenangue ⁊ amigdala amara interficit vulpes. Et oleander ⁊ folia alzcridaraet interficiunt albethē ⁊ plurimū coꝝ est notum.

De effugatione serpentū. Capitulū. ix.

De illis que fugant eos ex suffumigatiōibꝰ sunt cornua cerui ⁊ radix lilij ⁊ pireꝫ ⁊ sulfur. Et qui linit manus suas spodio dracontee ⁊ succo eiꝰ ⁊ decoctione eius non mordet ipsū vipera. Et aspsio loci ex aqua in quo solutuꝫ ē sal āmoniacū est ex eis a quo fugiūt. Et synapis interficit eam. ⁊ qñ ponit super semitas eiꝰ refugit ab eo. Et de illis qui interficiūt serpētes est sputū ieiuni ꝓiectuꝫ in os eius ⁊ proprie quando sumit in ore suo sal āmoniacum.

De effugatiōe scorpionū ⁊ iterfectiōe eoꝝ. Ca. x.

Scorpiones interficit sputū ieiuni calide cōplexionis sup eos ꝓiectum. Et raphanus masticatus ⁊ succus eius cū tangit ipm vel eos ⁊ folia ipius. ⁊ silr albedarūgi. Suffumigiuꝫ educens scorpiones: sumant storacis ⁊ arsenici ⁊ stercoris ouiū ⁊ adipis zirbi omniuꝫ ana. ptes equales dissoluant cū vino ⁊ misceant cū eo medicine. ⁊ fiat suffumigatio apud foramen scorpionū: ⁊ non timet ꝙ egrediant ex eo. Et est ex suffumigationibus ad scorpiones ipos cum fit suffumigatio ex ipo: ⁊ similiter arsenicum.

De effugatione pulicum. Capitulū. xi.

Quando aspgit domus cū infusione colloqntide saliūt pulices ⁊ fugiunt: ⁊ silr ex decoctione rubi. Et dixerūt qdam qñ ponit sanguis hirci in fouea in domo aggregant pulices apud eū: deinde moriunt. Et silr aggregant super lignū linitū ex adipe erītij. Et effugiūt ex odore caul' ⁊ folioꝝ oleandri. Et est hec herba nota iecū cimeu. .s. herba pulicū que qñ ponit in lecto inebriat eos ⁊ stupefac eos: quare non viuificant.

De effugatione culicū ⁊ cimicū. Capi. xij.

Fiat fumigiū cū ceraturis ligni pini aut cuꝫ calcadis aut cū nigella. ⁊ melius qdem est ut aggregatio fiat inter ea. Similit suffūigatio cum myrto sicca ⁊ cū sulfure ⁊ bdellio ⁊ spina fetida noīata cora ⁊ stercore vaccino. Et alharmel tritū ⁊ positū sup lectos ⁊ fenestras ⁊ cū folijs cupsi ⁊ nuce eius. Et qñ aspergīt domus ex decoctione radicis lupinoꝝ confert: aut ex decoctione nigelle: aut decoctione harmel: aut decoctiōe absynthij: aut decoctione rute.

De effugatione mustule. Capitulū. xiij.

Dixerunt effugat eam odor rute.

De effugatiōe muris ⁊ eiꝰ iffectiōe. C. xiiij.

Murem interficiūt lithargyriū ⁊ helleborꝰ. Et iteꝝ helleborus ⁊ semen hyusqami albi ⁊ silr radix caulis: ⁊ silr cepa muris ⁊ suc. ⁊ scoria ferri ⁊ crocus eius. Et fugat ipos mus masculus cuꝫ excoriat ⁊ dimittit in domo aut castrat aut abscindit cauda eius. ⁊ excoriatio est fortior. Et dicit ꝙ si ligat mus eoꝝ in domo ligato pede cū filo ad baxillū effugiūt reliq: ⁊ in eo ē ꝯsidēatō

De effugatione formicaꝝ. Capitulū. xv.

Quando ponit sup cauernam eaꝝ kitraꝫ fugiunt ex ea: silr ex magnete ⁊ ex felle tauri ⁊ ex pice ⁊ ex assa: ⁊ fugiūt ex fumo ipaꝝ formicaꝝ.

De effugatione muscaꝝ ⁊ eaꝝ interfectione.
Capitulum. xvi.

Interficit eas arsenicū qñ de eo ponit aliqd in lacte ⁊ sugūt musce ⁊ interficit eas fumus eius ⁊ fumus turis ⁊ decoctio helli nigri.

De effugatione vespaꝝ. Capi. xvij.

Effugiūt ex suffumigatione sulfuris ⁊ alleorū ⁊ non appropinquāt ei qui linitur ex altea aut succo malue ⁊ oleo.

De effugatione scarabeoꝝ. Capitulū. xviij.

Fugat eos fm ꝙ dicitur fumus alduib ⁊ ꝓprie fumus folioꝝ eius.

De effugatiōe alharathati. Capi. xix.

Non aggregant alharathati in domo in q̄ sunt hudud. Et suffūigatio cuꝫ mēbris ad hudud ⁊ pennis eius interficit alharathati fm ꝙ dicitur.

De effugatione tinee. Capitulum. xx.

Absynthiū ꝓhibet pannos a tinea. Et similiter calamētuꝫ. Et silr cortices citri.

De speciebus serpentū. Capitulū. xxi.

Sapientes esse serpentū ⁊ naturas coꝝ i tres diuidunt ptes. s. vehementis acuitatis nō morantes ex dispositione vltra tres horas ⁊ neqꝫ morsus coꝝ curant qm̄ sunt surdi ⁊ alasilet: ⁊ neqꝫ valet ad eos nisi incisio membri statiꝫ aut ꝯbustio vltima penetrās qm̄ ꝯburit venenuꝫ ⁊ constrigit meatus. Et qñqꝫ ꝯfert in curatione coꝝ vomitꝰ post eā sup replōnē ex piscibus salitis: deiñ post illō succedūt curationes alie. Et si serpens ē debilior paruꝫ sufficit ligatio vehemens: deinde reliq̄ curatio communis. Et ptem debilem paꝝ interficientē. Et parteꝫ mediā que non tardat a tribus horis vsqꝫ ad sept

Ingt Draconis aūt marini ⁊ silīū serpentū magni corpis morsus curat inq̄ntū est vlcus tantū non inquātum est venenū de quo sit curandū. Et dixerūt ordo pmus est genera: De eis eniꝫ est sicut serpens q noīat regulus ⁊ grece basiliscus: q quidem interficit suo visu ⁊ auditu vocis sue. Et de eis est serpens nominatus hirundo cuiꝰ color silis ē colori hirundis ⁊ longitudo ipius est circiter cubitū vnū: ⁊ interficit ante horas duas. Et de eis est serpēs noīatus aspis sicca ꝓpt vehementiā siccitatis sue cutis: ⁊ est in quātitate sua int tres cubitos vsqꝫ ad qnqꝫ: ⁊ color ipiꝰ ē cinericius ⁊ ad citrinitatem decliuis: ⁊ oculi eiꝰ sūt vehementis lumis ⁊ interficit a duabus horis vsqꝫ ad tres. Et de eis est expuēs qm̄ ipe potest iterficē p sputum suuꝫ ⁊ ꝓijciūt ipm qdaꝫ dentes eius ꝯstricti sup alios: q̄re interficit illud sup qd cadit sputū eius ⁊ odor sputi eius. Et lōgitudo eiꝰ ē vsqꝫ ad duos cubitos: Et color eiꝰ cineritiꝰ ē ad citrinitatē declinās Et interficit illū quē mordet anteqꝫ redeat. Et ordo quideꝫ hic nō rememorat in libris ꝓpter spetiē plurimā que fit in curatione eius: veꝝ non valet ad ipꝫ

curatio nisi illa cuius opatioñe diximus: ipa eniꝫ cõfert qñq; cuꝫ eo qd diximus ibi. Et surdi arcuati habent spẽs alias que multiplicanť in terris egypti. Et qñq; qdem eoꝝ habent duo cornua quoꝝ color est diuersus albus ⁊ subalbidus ⁊ rubeus ⁊ mellinꝰ ⁊ cineritius. ⁊ qñq; sunt ẜm creationẽ vipaꝝ. Et quidam eoꝝ habent dentes sicut vncinos. ⁊ dracones interficientes statim sunt huius generis. Et ordo secundus est de viperis q̄ꝝ species iteꝝ sunt diuerse. de eis eniꝫ sunt vipere alesiati. Et de eis sũt vipere quercine. Et de eis sunt facientes sitire ⁊ relique quas dicemus. Et accidit serpentibꝰ diuersitas iteꝝ: non in specie: imo ẜm ꝯuenientiã in specie vna: qñ diuersificanť in masculinitate ⁊ feminceitate Et masculini quidẽ pauciores habent dentes ⁊ plus veneni ⁊ acuitatis licet qdam dicant ꝙ femine sũt deteriores ꝓpẽ multitudinẽ den tiũ eoꝝ. Et iteꝝ ꝓpter etatem qm̃ senes deteriores sunt iuuenibus ꝓpter corpus: nã magni deteriores sũt paruis curtis cũ spẽs eoꝝ est vna. aut ꝓpter locuꝫ: nam illi qui habitant loca inaquosa ⁊ montes deteriores sunt eis qui habitant littora ⁊ loca plurium aquaꝝ: aut ꝓpter dispositionẽ suã in repletione ⁊ vacuitate: nam illi qui de eis famelici sũt deterioris sunt veneni: aut ꝓpter passiones eoꝝ animales: naꝫ irati et audaces deteriores sunt eoꝝ: aut ꝓpter tempus: nam venenũ eoꝝ in estate est deteriꝰ. Quidam autem existimauerunt ꝙ venenũ serpentũ ⁊ viperaꝝ est frigidũ ⁊ est error. Et illud qd accidit ex frigore morso ab eis est ꝓpter mortificationẽ caloris innati ꝓpter ꝯtrarietatem veneni: calor eniꝫ inatus est qui calefacit corpꝰ sua sparsione ⁊ inflatõne. Cũ autem non est calor innatus ⁊ si infletur cor igne leui non oportet tñ ut calefiãt ꝓpter ipm extremitates. Et qdam existimauerũt ꝙ venenuꝫ alesilati ꝓprie est frigidũ ⁊ aggregat sanguinẽ cordis ⁊ cõgelat ipm ⁊ propter hoc stupefacit valde: sed non ẽ ita, imo forasse resoluit calorem innatũ ⁊ mortificat ipm. Et illud quo raciocinať illud est ꝙ aĩalia fridẽ complõnis sũt in hyeme mortua: ⁊ calide calor additur ⁊ acuitas. Et qcũq; sit qui hoc dicat sciat ꝙ eius rõcinatio non est sana: ⁊ neq; hec dictio ẽ in venenosis puis: sꝫ in aĩalibus magnoꝝ corpoꝝ. Et qd significat corruptionẽ huius sermonis est vespa calide complõnis valde ⁊ est ex eis que mortificanť in hyeme: quare non moueť. Et non est longinquũ qn sit serpens cũ caliditate complõnis sue q non mouetur ꝓpter ꝯtrarietatem cõplexionis naturalis: ⁊ ꝓpter illud quod accidet ei de rebus aliis.

De morsu basilisci qui est primus surdoꝝ ⁊ harmene de quo ignoro an ẽ ipe aut alius. Ca.xxii.

Dixit quidã ipe nominatur regulus qm̃ habet coronatũ caput: cuius lõgitudo ẽ duorũ palmoꝝ ⁊ caput est acutũ valde ⁊ oculi eius sunt rubei ⁊ color eius ad nigredinem ⁊ citrinitatem declinis qui adurit totum sup quod incidit ⁊ neq; oritur in circuitu cauerne eius aliquid: ⁊ cũ opponiť habitationi eius auis cadit. Et non sentit ipꝫ animal quod non terreatur. ꝙ si sit propiquius hoc stupefit: quare non mouetur ⁊ interficit sibillo suo si exaltat ipm. Et ille super quem cadit visus eius ex longinquo moriť. Et non est sicut diciť ꝙ ille cuiꝰ visus cadit super ipm moritur. Et illius quem mordet corpus liquefit ⁊ inflatur ⁊ currit virus ⁊ moriť statiꝫ ⁊ moriť omnis qui appropinquat illi mortuo Et paꝝ quidẽ euadit q presens sit vicinitati eius. At vero possibile est in qbusdã horis ut tangat eũ cũ virga. Et ẜm qdem plurimũ qui tangit euꝫ cum virga moritur ⁊ est mediante virga. ⁊ ꝓpter illud iam tetigit illuꝫ miles qdam cũ lancea sua: quare mortuus ẽ miles ⁊ animal eius: ⁊ tetigit ipe labiũ equi. quare mortuus est equus ⁊ miles. Et hic quidem serpens multiplicať in terra aroth ⁊ nubia. Signa morsus eius sunt. Si videris mortuuꝫ subito absq; casu cause primitiue apparentis ⁊ ꝓprie quãdo est in loco vbi sciť illud animal. Et nõ ẽ curatio ei prorsus.

De harmene. Capitulum.xxiii.

Iam diximus harmene in ꝓprietatibꝰ ꝓximis reguli ex hoc ꝙ non equatur: ⁊ nõ interficit morsu tñ: imo visu ⁊ auditu sui sibilli ⁊ quodcunq; animal mordet dissoluiť: ⁊ moriť qd appropinquat ei ex animalibus. At vero quantitatem eius narrauerunt diuersaꝫ a quantitate reguli: existimauerunt enim ꝙ est ab vno cubito vsq; ad cubitum ⁊ semis. Et dixerũt ꝙ morso ab eo non cõfert aliquid. si vero aliqd confert ei: tunc semen papaueris valet vsq; ad.ʒ.i. ⁊ castorei vsq; ad.ʒ.i. quidam enim testificati sunt illud.

De signo morsus serpentis qui nominatur hirundo ⁊ est surdus. Capitulũ.xxiiii.

Accidunt ei singultus ⁊ alteratio corporis et stupor ⁊ frigus mẽbroꝝ ⁊ ꝓfũditas sõni ⁊ clausio palpebraꝝ cum vehementia pulsus cordis ei ꝓprius ⁊ magnitudo doloris. Et cura eiꝰ est cura surdoꝝ. De signis morsus aspidis sicce ⁊ est de surdis. Capitulum.xxv.

Illi quem mordet accidit illud qd accidit ei quẽ mordet hirundo: quare alterať color eius ⁊ stupefit ⁊ multiplicať singultus eius ⁊ infrigidanť membra ipius ⁊ clauduntur eius palpebre ⁊ profunde dormit. Et cura eius est cura surdoꝝ ⁊ iam diximus eam.

De morsu serpentis ⁊ asilus. Capitulũ.xxvi.

Quem mordet remanet sine sensu ⁊ sine motu quietus profunde dormiens post res alias predictas in capitu. aspidis post saltus cõtinuos ⁊ clausionem oculoꝝ ⁊ torsionem colli et spasmuꝫ ⁊ pulsum inordinatum ⁊ non sentit dolorẽ ⁊ quandoq; sentit in initio rei dolorem intestinoruꝫ quem videbis intromittentem digitos suos in guttur suũ ut euomat. Et qdã iã remẽorati sũt asilꝰ ⁊ narrauerũt de eo ꝙ eleuat caput suũ ⁊ expuit venenũ. Ego igiť ñ scio an ipe ⁊ ille quẽ diximꝰ sũt vniꝰ spẽi ⁊ ẽ de genere spuẽtiũ. veꝝ dĩ de accidentibus eius ꝙ locus morsus eius est paruus ẜm quantitatem puncture acꝰ absq; apate ⁊ currit ex eo sãg. paucꝰ niger ⁊ accñt ei q ab eo mõsus ẽ tenebrositas ocloꝝ ⁊ do

lor in viscerib' ⁊ ore stomachi in pͥmis: deinde accidunt clausio oculorum ⁊ ꝓfunditas sõni: ⁊ non viuit vltra tertiam diei. Et cura eius est de gñe curationis surdorum: ⁊ iam diximus eam.

De cornuta Ca.xxvij.

Cornuta ẽ genus surdorũ cuiꝰ lõgitudo ẽ ab vno cubito vsqȝ ad duos. Et sũt sup caput eiꝰ due eminẽtie sic duo cornua. Et color corporis eiꝰ ẽ color cineris. Et venẽ eiꝰ ẽ sic squame sicce dure q̃ stridẽt sup terrã cũ strepitu. ⁊ dẽtes eiꝰ sũt eq̃les nõ recurui: ⁊ plũm eiꝰ ẽ i locis arenosis Jnq̃t qdã: Et de eis ẽ genus qd̉ noiaẽ paruũ. Et est ꝓpterea ꝙ cornua eiꝰ sunt breuia aut iã ceciderunt cornua eius: ⁊ ẽ etiã paruꝰ breuis ⁊ ẽ pluris generis ⁊ similiter nominatur grece.

De signo morsus eiꝰ Ca.xxviij.

Sentiũtur in locis morsus q̃si acꝰ aut claui infixi i eis. Et dixerũt: ꝯtinuaẽ corpori eiꝰ grauitas maxima ⁊ inflãtur labia eiꝰ: ⁊ accidunt ei v̉tigo ⁊ tenebrositas oculoꝝ ⁊ destruiẽ ratio. Et cura eiꝰ iterũ ẽ cura surdoꝝ. Et qd̉ ei approbaẽ ẽ ut in potu deẽ se. raphani cũ vino ⁊ ꝓp̃e quãdo euomit cũ eo. Et qñ euomuerit confert ei cyminũ indũ. Et sisamũ cõfert ei iterũ quem momordit cũ vino. ⁊ castoreũ cũ vino ⁊ calamẽtũ cãpestre cuȝ vino. ⁊ se. raphani ẽ mirabilis iuuamẽti eo. Et ponatur sup morsum sal tritus cõfectus cum alkitran aut cepe tritum cum aceto.

De serpente q dr̃ andriꝰ ⁊ kedusu durꝰ Ca.xxix.

Hunc serpẽtẽ cũ ẽ i aq̃ noiant greci andriꝰ Et qñ habitatio eiꝰ ẽ in cãpo noiaẽ kedusu durꝰ: ⁊ ẽ minor q̃ȝ alesilati surda ⁊ latioris capitis ⁊ deterior ⁊ nocibilior. ⁊ accidit ex morsu eiꝰ ut incipiat morsus cũ dolore vehemẽti ⁊ inflãmeẽ: deinde fit viridis ⁊ corrodit. ⁊ accidũt morso v̉tigo ⁊ vomitꝰ cholere fetide ⁊ motꝰ inordinatꝰ ⁊ debilitas v̉tutis ⁊ moriẽ ẜm plũm in hora tertia ⁊ nõ transit tertiã. Si aũt euadit qñ est aquosus: aut qñ cõplexio morsi est fortis comitãtur eum egritudines a quibus forsitan non sanabiẽ.

De cura Ca.xxx.

Curatio eius est cura cõis: ⁊ illud qd̉ ei approbatur est ut bibat de nuce cupressi mũdata cũ granis myrti de vnoquoqȝ aur.i. cũ aqua melẽ aut vino. ⁊ siliẽ aristol. põdus.ʒ.ij. cũ vino: aut cũ aceto cõmixto: ⁊ siliẽ succũ prassij. ⁊ emplastreẽ cũ calce ⁊ oleo ⁊ calamẽto mõtano ⁊ corticibus radicis quercꝰ silibus singulariẽ ⁊ cõposite, ⁊ de eis q̃ illis admiscẽtur ẽ farina ordei.

De hydra Ca.xxxi.

Non dixi hydrã in sũma nisi q̃ nõ sum cõfidens an ipsa ⁊ andrius sit vnꝰ: cũ iaȝ diuersificeẽ p deriuationem ⁊ nomẽ: sicut cadit in scriptura sermonũ grecoꝝ aut serpens alius: verũ locũ ex quo hoc cõsideratur iã dixi narrãs accidẽtia alia morsus eius. Et dixit ꝙ morsus eiꝰ egrediẽ ⁊ dilataẽ: ⁊ obfuscaẽ color eiꝰ: ⁊ egrediẽ ex eo humiditas nigra plũma fetida valde. Et ꝓlõgaẽ curatio eius ⁊ fit difficilis: q̃re oportet ut cõsideret alius a me in hoc ⁊ cognoscat dispositionẽ eius ut ꝑmutetur ad secũdũ ordinẽ serpentum.

De sermone vniuersali de morsu viperarũ ⁊ iudicio earum Ca.xxxij.

Exteriores viperarũ ⁊ draconũ sunt de eis qui sũt masculi. Femine v̉o sũt incolumiores. Et morsus qdeȝ feie cognosciẽ p inuẽtionẽ fixionũ plũm q̃ȝ duorũ dentiũ in pte in q̃ momordit. ⁊ egreditur a pͥncipio rei ex loco duorũ dẽtium aut dentiũ pliuȝ sanguis: deinde virus feruẽs Et fortasse incipit aquosus: deinde spumosus: deinde ut herugo eris: ⁊ tunc qdem cõuertiẽ ad substantiam veneni ⁊ colorẽ eius. Et dolet locus: deinde pambulat dolor eius: postea apparet apostema calidum rubeum habens bothor ⁊ vesicas sicut ex adustione ignis: ⁊ qñqȝ pambulat: deinde fit viride illud apostema ꝓpe morsũ ⁊ sub ore. Et accidit i visceribus inflãmatio: ⁊ in corpore rubedo cũ rigore: deinde sudor frigidus ⁊ corruptio coloris declivis ad viriditatẽ ⁊ cõmotio v̉tiginis ⁊ frequentia anhelitus ⁊ nausea ⁊ singultus. Et qñqȝ euomit humorẽ cholericũ ⁊ difficultas fit vrine: ⁊ grauaẽ caput. ⁊ qñqȝ aduenit ei fluxus sãguinis nariũ: ⁊ apparet grauitas in dorso: deinde sudor frigidus ⁊ tremor vehemẽs ⁊ syncopis. Et plũm qdem moritur in tribus diebus: ⁊ qñqȝ remanet vsqȝ ad septẽ.

De curatione morsus viperarũ cum eo quod ẽ sicut canon Ca.xxxiij.

Considera radices cões in curatiõe: deide fortior curatio ẽ ꝓperare ad tyriacã de viperis. Et cum tardaẽ tũc possibile ẽ ut cõferat tyriaca multotiens. Et possibile est ut non cõferat. Nocumẽtũ aũt instr̃i veneni nõ ẽ malum: qñ nã est q̃ vtiẽ instr̃is. Rei v̉o extranee nõ ẽ possibile ut vtaẽ eis nisi accidat cõmotio amborũ simul. Et si possibile ẽ vti multitudine sõni ⁊ vini fortasse excusat ab oi curatiõe: siliẽ cepe ⁊ porri cũ vino si nõ inueniũtur allea. Et iã dixerũt qdã ꝙ v̉ga cerui assata cũ comediẽ in dispositiõe cõfert. ⁊ alharmel est de medicinis liberãtibus: ⁊ siliẽ grana citri. Et de tyriacis ꝓprijs eis fortibꝰ ẽ illa que. ℞. anisi suffeni põdus.ʒ.i. ⁊ piperis aur.iiij. cortices aristol. ro. castorei ambarũ ana aur.i. cõficianẽ cum vino cuius dosis sit nux.i. Et iterũ myrrhe ⁊ castorei piperis arsenici rubei omniũ ana.ʒ.ij. seminis aneti.℥.ij. cõficianẽ cũ vino. Et iterũ semen andacoche ⁊ aristo. ro. ⁊ ruta siluestris: ⁊ nõ est alharmel ẜm ꝙ existimauerunt quidã: imo ẽ species rute ipsius. Et oportet ut detur butyrũ vetus solũ: ⁊ sedeat in tina lactis: ⁊ indicantur ei vigilie: ⁊ fiat ut deambulet: ⁊ balneeẽ in quibusdam horis: ⁊ in balneo faciẽte sudare. Et detur ei in potu coagula ⁊ silia successione eoꝝ: ⁊ melius eorũ est coagulum leporis recẽs: ⁊ ipm iterũ est melius qñ sumiẽ in potu cũ.iiij.℥. aceti vini ꝑmixti cũ equalitate. ⁊ coagulũ cerui iterũ ẽ bonũ. Dixerũt qdã: si hõ accipiat cepe siluestre ⁊ masticet ipm ⁊ deglutinat illud qd̉ currit ex eo ⁊ empleẽ cũ fece eiꝰ nõ

moꝛietur penitus. Et qdam expti fuerunt ius rane ⁊ fuit iuuamentū liberās cū cōmixtum fuit. Et caro mustele cōdita aceto ⁊ sale ⁊ cancri marini ⁊ sāguis testudinis marine. Et dixerūt quidam ꝙ in lapide qui nominatur lapis serpentis cum suspenditur est sanatio.

De reliqs potionibus laudatis in moꝛsu viperarum Ca.xxxiiij.

Dixerūt quidam: Apium siluestre ⁊ ē sumirion ē bonum ad illud: radix acori ⁊ folia aristol. ⁊ radix eius ⁊ radix almaru alfesir aut alfesiresin aut agaricū quodcūqꝫ illoꝝ fuerit sumatur ex eo i potu cum vino dulci quātitas.i.aur. silr̃ succus anagalis.s.auricule muris: ⁊ silr̃ cyminū ꝑcipue montanum ⁊ succus caulis: aut costi ij.aur. cum duobus obolis piperis: aut radix buchoꝛmarien aut semē kesin aut radix eius: ⁊ semen alharmel cū succo poꝛri aut succo cardui: ⁊ iterum coagulū leporis ⁊ farina herbi ꝓprie ⁊ zinziber i lacte mulieris. ⁊ detꝛ in potu radix baucie aut alharmel que est cognita in partibus frigoꝛis: ⁊ est vehementis iuuamēti: ⁊ coꝛtex aristol. ⁊ radix alādacoche. ⁊ quidaꝫ iā existimauerūt ꝙ cū turbit sumitur i potu cū lacte dulci est iuuamētum valde: ⁊ lac alagalati: ⁊ existimo ip̄m esse tyriacā alfarauia. ⁊ alkusaki ē iuuatiuū. Et iterū de eis que dicta sūt ad moꝛsum viperarū ⁊ omniū venenosoꝝ aīalium ē oppoponaci pondus.ʒ.ij.cum aceto: ⁊ iterū sumantꝛ costi aur.iij. ⁊ gentiane. Et iterum de eis que bona sūt est stercus caprinū cōminutuꝫ in vino ⁊ detur in potu. Et oīa incisiua acuta ⁊ ꝓprie allea ⁊ cepe et poꝛri ⁊ raphanꝰ ⁊ aque eoꝝ: ⁊ omnia salita ꝓprie venter mustele ⁊ scoꝛpio assatus ⁊ fel galli ⁊ reliquoꝛuꝫ auiū. Et de succis vehemētis iuuamēti sunt succus rute ⁊ succus folioꝛū maloꝝ ⁊ succus sansuci ⁊ acetum ipsum de quo bulliantur. ℥.iiij. ⁊ dentur in potu ⁊ succus extremitatum caulium nabathi: ⁊ vrina hominis ſm ꝙ dicitur.

De emplastris de foris Ca.xxxv.

Emplastra ista sunt attractiua q̄ admistrātur anteqꝫ apostematio fiat: ⁊ sūt facta ex sauina ⁊ baccis lauri ex camemilla ⁊ squilla assata ꝓprie: ⁊ farina herbi: oīa illa singularitꝛ aut cōmixta cum vino. Et emplastratio cuꝫ caseo antiquo ē bona vltima. Et silr̃ cū carne vipere ⁊ cuꝫ ranis scissis. Et ex oleis oleum laurinuꝫ ⁊ oleum in quo decoquitur laurus.

De serpentibus qui egredi faciūt sanguineꝫ ex poꝛis omnibus Ca.xxxvi.

Sicut sunt aufudius ⁊ sabrin: isti serpentes sūt mali ⁊ cū moꝛdent disrumpuntꝛ poꝛi ⁊ meatus oēs fluētes ⁊ manātes: ita ꝙ ex vlceribus cōsolidatis cū doloꝛe cōtinuo ⁊ vomitu sāguinis ⁊ sputo sāguinis. Et sapiētes quidaꝫ dixerūt ꝙ isti duo serpētes coꝛpoꝛa habēt arenosa: ⁊ super coꝛpoꝛa eoꝝ sunt puncta nigra ⁊ alba. ⁊ longitudo eoꝛū est longitudo coꝛnuti. Et dixerunt quidam ꝙ ipsi sūt minoꝛes viperis quinqꝫ ⁊ ficuum siccarum ⁊ capita eoꝝ ⁊ ip̄oꝝ caude sunt minuta ⁊ sunt coloris arenosi. Et quandoqꝫ sunt nigri ⁊ rubei ⁊ albi ⁊ sūt sup eoꝛū capita squame albe incise ⁊ eoꝛū incessui ē strepitus ꝓpter siccitatem coꝛticum vētriū ipsorum ac si esset strepitus folioꝛum virge: ⁊ sūt grauis motus equaliū dentium ⁊ os narrant cū sp̄ebus qbusdā oꝛdinis ꝑmi. Et hoꝛū quideꝫ serpētū moꝛsus disrumpit poꝛos ⁊ meatus naturales faciēs ex eis manare sanguinem ita ꝙ ex angulis oculoꝛū ⁊ cōpꝛimitur in sanguine ⁊ sputo sanguinis nariū et vomitu ⁊ doloꝛe in stomacho. Et dixerūt qdam ꝙ locus apostematꝛ ⁊ denigratꝛ: ⁊ currit ex eo res parua aquosa ⁊ soluitꝛ venter ⁊ cōstringitur anhelitus ⁊ difficultas fit vꝛine ⁊ absciditur vox ⁊ mollificantꝛ mēbꝛa ⁊ vincit sup coꝛpus dispositio obliuionis ⁊ accidit spasmus ⁊ cadūt dētes ⁊ moꝛitꝛ patiēs.

De curatione Ca.xxxvij.

Cura eoꝝ est ꝓxima cure alasilet ⁊ viperaꝝ inquātū datꝛ eis in potu vinum plīm ⁊ euomūt sup ip̄m post cibationē cū eis q̄ sūt sicut oua taraca ⁊ pisces saliti ⁊ alia. Et iteretꝛ sup eos vomitꝰ: deīde comedāt post illud panē ⁊ pisces positos sup pꝛunas ⁊ comedāt vuas passas. ⁊ semē raphani iteꝝ ē ex eis q̄ ꝯferūt ip̄is ⁊ ꝓp̄e cū vino ⁊ succus papauerꝭ cū radice lilij celestis cū vino. Et qñqꝫ ꝯfert eis albugo oui cū vino. Et ꝯfert eis inquātū ē expulsio sāguis emplatio cū poꝛtulaca ⁊ farina oꝛdei aut folijs vitis decoctis aut arnoglossa aut gallꝛ. Et ex eis q̄ retinēt sāguinē p cauteriū sūt poꝛri ⁊ vꝛtica ⁊ ruta cū farina oꝛdei ⁊ albumine oui.

De faciēte sitim Ca.xxxviij.

Dixerūt ꝙ serpētis faciētis sitim lōgitudo est palmi vnꝰ ⁊ sup coꝛpꝰ eiꝰ sūt vestigia nigra plīma ⁊ caput eiꝰ paruū: ⁊ collū ip̄ius grossū: ⁊ incipit creatura eiꝰ ex collo grosso vsqꝫ ad caudā subtilem. Et dixerūt qdā ꝙ hic plīm ē i regione lokiati ⁊ assini: ⁊ foꝛma eius ē foꝛma vipe: ⁊ coloꝛ postremi eiꝰ vsqꝫ ad caudā est ad nigredinē decliuis: ⁊ incedit quatiēdo caudā suā. Dixerūt qdaꝫ ꝙ ē in littoꝛibꝰ: ⁊ dixerūt ꝙ accidit moꝛso ab eo ut aduratꝛ vēter eiꝰ ⁊ iflāmetꝛ q̄re nō sanatꝛ ex aq̄: imo ñ cessat bibē absqꝫ exitu alicuiꝰ rei p vꝛinā aut sudoꝛē ita ꝙ inflatur venter eius totus ⁊ currit aqua in venas ip̄ius.

De cura Ca.xxxix.

Regimen eoꝝ post cōe regimē ē indesinentꝛ facē eos bibē oleū plīm ⁊ euomē: deīn clisterizare eos cū eis q̄ educūt feces ⁊ hūiditates ⁊ attrahūt aquā ad inferioꝛa. ⁊ ut dentꝛ diuretica sicut decoctio apij ⁊ spice inde ⁊ cinamomi ⁊ asari ⁊ siseleos ⁊ petroselini ⁊ silium. ⁊ emplētur exteriꝰ cū sale ⁊ calce ⁊ oleo. ⁊ emplātio quā dicemꝰ ad moꝛsū canis rabiosi cōfert.

De cafezati ⁊ altararati Ca.xl.

Isti serpētes sunt parui bꝛeues minuti quꝛ qñqꝫ occultātur i arboꝛibꝰ isidiātes ut ꝓijciāt seip̄os ad illū q trāsit p eos ⁊ exeūt ꝓcedētes ad eū. Et ego qdē dico ꝙ vidi genꝰ hoꝛum

ſ erpentũ in ptibꝰ de heſtē: ⁊ ſunt ad rubedinē decli-nes ⁊ ſunt calidi valde. Et dixerũt: accidit ex morſu eoꝝ dolor vehemens ⁊ ptrãſit in totũ corpꝰ ſi fuerit de genē qd vidi ⁊ accidit ex eo mors. Et dixerunt Cura eoꝝ eſt cura cõis ⁊ cura viperarũ.

De ſaliente ad duas ptes. Ca. xli.

d Ixerũt qdã ſerpentē cuiꝰ nomē ankeſimē ⁊ dixerũt ꝙ ipſe eſt ſaliens ad duas ptes: veꝝ ego nõ vifico ꝙ ipſe ſit ſaliēs aut aliꝰ. at ipſi narrauerũt eũ ꝙ due extremitates eiꝰ ſunt eq̃les in groſſitudine ⁊ eq̃les in medio: ⁊ exiſtimo ꝙ h̄ eſt ille quē vidi in veritate.

De ilicino ⁊ eſt duriſos. Ca. xlij.

ſ Ste habitat in ilicibꝰ ⁊ accidit ex morſu eiꝰ excoriatio cutis eiꝰ quē mordit ⁊ excoriatõ cutis illiꝰ q pmiſcet ei ⁊ curat ipƺ. ⁊ hƺ odorē malignũ mortificãs eũ q pñs eſt morti eiꝰ ſiue ſit ledens ſiue nõ ledens. Et accñt ex eo iteꝝ accidentia morſus viperarum.

De curã. Ca. xliij.

c Ura ipſius eſt cura viperarũ: ⁊ ꝯfert eis ꝑprie bibere ariſtologiam lõgam cũ vino ⁊ ſimiliter alhandal coctam ⁊ aphodilli radicem ⁊ vinum.

De miliaribus. Ca. xliiij.

ſ Erpentũ huiꝰ generis color ꝓpt citrinitatē ſuã eſt q̃ſi color milij. Et accidũt ei quem mordēt accidētia malaꝝ viparũ. Et cura eoꝝ ē cura illa.

De ſerpētibꝰ noiatis ſciſetati. Ca. xlv.

c Olor eiꝰ ē ſilis ſaliēti ad duas ptes ſƺ ille ē deterior ⁊ accidētia eiꝰ ſũt illa. Et cura eiꝰ ē illa cura.

De ſerpente aracis vel aſpidis hñte colores diuerſos. Ca. xlvi.

q Uidã dixerũt ꝙ ē malignꝰ iterficiēs in die ſecundo cũ corroſione epatis ⁊ cũ fractõe inteſtinoꝝ. Et curatio eiꝰ eſt curatio viperarũ paruarũ.

De ſerpente triſcalis. Ca. xlvij.

n Arratũ ē de hoc ꝙ eiꝰ accidētia ſilia ſũt accidentibꝰ viperarũ: veꝝ ſũt cũ inflatõe loci morſus ⁊ veſic̄ ⁊ duritie apparēte ⁊ curſu hũiditatis ſãguinee nigre ex illo loco. ⁊ accñt ei alteratio rõnis ⁊ tenebroſitas viſuſ ⁊ ſpaſmꝰ mortificãs Et cura eiꝰ ē cura vipaꝝ. Et ego qdē dixi hũc ſerpentē in hoc loco exiſtimatiue ⁊ non noſco eũ neqꝫ ordinē eiꝰ neqꝫ ipſiꝰ genꝰ cũ vificatõe ⁊ neqꝫ ſcio an ille ſit in iteratione an non.

De famulo. Ca. xlviij.

d Ixerũt: morſus eiꝰ ē ſilis morſuſ vipaꝝ: ſƺ accñt carni eiꝰ q morſus ē ab eo corruptio ⁊ mollificatio ſic̄ accidit ei q hƺ hydropiſim: ⁊ accidũt ei ꝓfũditas ſõni ⁊ obliuio ⁊ egr̃tudies in epate ⁊ ieiuno ⁊ colõ. Et ſermonē qdē in hoc ſerpēte attuli ſm exiſtimatõƺ i hoc loco ſic̄ ſmonē de illo q eſt añ ipm: ⁊ fortaſſe nõ eſt hmõi ordinis imo ē ordis putrefaciētiũ. Et cura eiꝰ ē cura viparũ

De amincdutꝰ ⁊ cauharus. Ca. xlix.

d Ixerũt qdã ꝙ longitudo cuiuſqꝫ hoꝝ ſerpentũ ē vſqꝫ ad cubitũ ⁊ color eoꝝ ē color arēne ⁊ ſu p corpa ipoꝝ ſũt veſtigia. Dixerũt: ⁊ accidũt ei quem mordēt dolor vehemēs loci morſus ⁊ aſpa maximũ ⁊ currit ex eo virꝰ: ⁊ interficiũt in tertõ ⁊ mora eius poſt ſeptimũ.

De curatõe eoꝝ. Ca. l.

d Ixerũt ꝙ curatõ eoꝝ ē curatõ cõis: ⁊ ē eiꝰ ꝓpriũ dare in potu caſtoreũ ⁊ cinamomũ ⁊ radix cētauree de quocũqꝫ iſtoꝝ fuēit. ʒ. ij. cũ vino. Et ꝯfert eis radix ariſtol. ⁊ ꝓpe lõge iuuamentũ maximũ: Et ſilr radix aſſoaſir ⁊ succꝰ eiꝰ ꝓpe ⁊ radix gētiane. Et ꝯferũt eis ex emplaſtris mel decoctũ ⁊ exſiccatũ ⁊ tritũ ⁊ radices granatoꝝ ⁊ ſimilr̃ centaurea ⁊ ſemen lini ⁊ lactuce ⁊ ſemen harmel ⁊ volubil ⁊ ruta ſilueſtris. ⁊ ꝯferunt eis emplaſtra appropriata vlceribus putridis.

De ſerpentibus nominatis ſelſir ⁊ ſũt putrefacienteſ. Capitulũ. li.

e Xiſtimauerũt qdã ꝙ ſunt ſerpētes q ſũt in regionibꝰ aſſem ⁊ in egypto hñtes lata capita pua colla curtas caudas vētres rotũdoſ. ⁊ nõ ſũt ſup eoꝝ capita linee ⁊ ſquame: ſƺ ſuper corpora eoꝝ ſunt linee diuerſi coloris: ⁊ cũ incedũt nõ rectificant: imo ꝯtrahũtur ⁊ accidũt ei quē mordēt apoſtema doloroſũ ⁊ putrefactõ totiꝰ corporis poſt ꝯtritionē eiꝰ ⁊ capilloꝝ caſus. Et qñqꝫ feſtinat putrefactio perdens illud qd ſanũ eſt ⁊ ſunt q̃ſi ſpēs viperarum.

De cura. Ca. lij.

o Portƺ vt ſit cura eoꝝ cura cõis ⁊ cura media cure vipaꝝ: deiñ curatio eiꝰ qd accidit ex morſu eoꝝ de diſpoſitõibꝰ ⁊ accidētibꝰ

De ſpēbꝰ ſerpentũ q nocēt qñ mordēt ꝑ vulnꝰ nõ venenũ de quo ſit curãdũ ⁊ ſũt ſerpētes magnorũ corpoꝝ valde.

De dracone. Ca. liij.

d Ixerũt: minor ſpēſ draconũ ſm ꝙ dixerũt qdã ē qnqꝫ cubitoꝝ: magni vo ſũt trigita cubitoꝝ ⁊ ſupra. Dixerũt: ⁊ ſũt dracõi duo oculi magni. ⁊ ſub mãdibula inferiore eſt eminētia ſicut mentũ q̃re ſunt ei dentes plimi. Et dixerũt qdã ꝙ ipſi multiplicant in ptibꝰ nubie: ⁊ indi ſunt maiores. ⁊ illi de nubia qui ſunt in regione aſie ſunt vſqꝫ ad quatuor cubitos ⁊ indi ſunt magni valde. ⁊ dixerunt: de illis ſunt quos diximꝰ ⁊ habent facies citrinas ⁊ nigras: ⁊ ſũt eis ora vehemētis amplitudinis ⁊ ſupcilia cooperiũt oculos eorũ ⁊ ſuper colla eorũ ſunt ſquame. Et in omni mãdibula ſunt tres dētes Et ego dico ꝙ iam vidi quēdã huiꝰ generis ſup collũ cuiꝰ in latitudine deſcēdente erãt pili groſſi. Dixerunt: ⁊ accidit ex morſu eoꝝ dolor puus: deiñ inflãmant ⁊ maſculi eoꝝ ſũt deteriores femis. Et dico ꝙ iam vificatũ eſt ꝙ in regiõibꝰ alijs ab india ſũt dracones magni valde. Et dixerũt: cura eoꝝ ē cura vlcerũ maloꝝ tñ.

De albeduſmon pſin. Ca. liiij.

v Idē ꝙ sit iste de generibus draconū: dixerūt ꝙ illi quē mordet albedismō accñt ea q̄ reliqs morsibꝰ draconū. Sȝ dixerūt de dracōibꝰ ꝙ eoꝝ dētes sūt vehemētes. Et de ꝓꝓetate eiꝰ est ꝙ carminat carnē q̄re effodit eā quāobrē magnificaꝝ timor in vulnere eiꝰ ⁊ indiget curatōe vulnerū maloꝝ valde.

De morsu draconis marini. Ca.lv

d Ixerūt: liniaꝝ morsꝰ eiꝰ cū sulfure ⁊ aceto: ⁊ dixerūt: ꝯferūt ei adeps cocodrilli emplastrata ⁊ piscis noiatꝰ tricla. ⁊ plūbuȝ qñ fricaꝝ sup ipm iuuaꝝ eo. ⁊ medicie q̄s scribemꝰ in cap. rutule. ⁊ ꝓꝑe tyriaca ꝑma ⁊ albedarūgi bibitū ⁊ emplastratum confert ei.

De haren carmen. Ca.lvi.

d Ixerūt qdā arabes sapiētes: ⁊ existimo ꝙ sunt de genē draconū marinoꝝ aut alioꝝ quos ambos noiauit semuriō ille sapiēs dicens ꝙ accidit ex morsu eoꝝ illud quod accidit ex morsu viparum. Et similatur ꝙ sit cura eoꝝ cura viperarum.

De alhatraf ⁊ hauden. Ca.lvij.

d Ixerūt: quē mordēt alhatraf ⁊ haudē accidūt ei dolor vehemēs ⁊ frigiditas plīma ⁊ stupor ⁊ mors proculdubio ⁊ ꝑuenit ad hoc vt sit eiꝰ cura frigidoꝝ venenoꝝ. Dixerūt: oȝ vt embrocaꝝ morsꝰ eiꝰ cū aceto tepido ⁊ empleꝝ locꝰ cū folijs lauri ⁊ inūgaꝝ cū oleo costino ⁊ oleo de pi retro ⁊ q̄ sīlanꝝ eis ex oleis in quibꝰ ē virtꝰ squille et vrtice. Ea vō q̄ in potu danꝝ eis ē succꝰ folioꝝ lauri cū aceto ⁊ aniudē cū ruta: aut sumanꝝ myrrhe ⁊ piperis ⁊ rate ꝑtes eq̄les: cuiꝰ dosis sit aureꝰ vnꝰ in vino ⁊ tyriaca ꝑma dicta in ca. rutule.

Tractatus quartus de morsu hominis ⁊ q̄drupedum. Capitulum primū.

d Icam in hoc tractatu lesiones morsus hois ⁊ morsus canis ⁊ leporis ⁊ similiūȝ ⁊ morsus canis rabiosi ⁊ luporum ⁊ cocodrilli ⁊ morsus simij ⁊ morsus mustele ⁊ morsus alcale ⁊ mugali.

De sermone vli de curatione morsus. Ca.ij.

d Eterior morsus ē ille q est a ieiuno siue sit hō aut nō. Et q vult curāe morsū oporȝ vt ponat in ꝑmis sup morsū pannū infusū in oleo aut inungat abstergēdo cū ipso oleo: deiñ sīꝯseqꝝ ipm intētio ⁊ emplastreꝝ cū eis q̄ sūt sicē mel et cepe ⁊ fabe masticate crude sicē sūt: illud eni ē mirabi ei hac re. Et iteꝝ vinū coctū ⁊ lithargiriū ⁊ emplastratio cū oleo herbi ē mirabilꝰ: ⁊ si videꝝ in eo corruptio mūdificeꝝ priꝰ cū suctione vētosaꝝ aut medicamine acuto ⁊ dimittaꝝ donec faciat pus ⁊ ꝯsidereꝝ: ⁊ tūc si videꝝ in suppuratōe eiꝰ putrefactio: tūc sciꝝ ꝙ mūdificatō ⁊ attractō lesiōis nō fuit vltia: q̄re cureꝝ attractiuis fortibꝰ q̄ diximꝰ in ca. morsus serpentū. Et si nō fuerit in morsu corruptio: ꝓhibeaꝝ apatō ⁊ ꝯsolideꝝ vulnꝰ. Et de melioribꝰ vnguētis ad morsū ⁊ infixiōes vnguiū auiū ⁊ spinaꝝ ⁊ similiū ē vnguētū nigrū admistratū post attractōeȝ malitie si ea idigeꝝ ⁊ post ablutiōeȝ cū aq̄ ⁊ sale.

De morsu hois in hoie. Ca.iij.

p Onanꝝ sup morsum cū accidit vt sit vehemens cepe ⁊ sal ⁊ mel die ⁊ nocte: deinde cureꝝ cū vnguēto nigro facto ex adipe ⁊ cera ⁊ oleo ⁊ albeçard: est eni meliꝰ emplastrū ad illud qd̄ morsū ē. Et silr cinis ꝯferēs cū aceto ⁊ melle. Et iterū minutū tus cū vino ⁊ oleo. Et iteꝝ ossa vitulo rū adusta vsq̄ quo albificenꝝ ꝯfecta cuȝ melle. Et iterū sal tritū cū melle aut myrrha ⁊ gūmi albotin vulnere iam repleto aneto sicco adusto ⁊ liniaꝝ cū eo et ligeꝝ. Et liniaꝝ sup ipm iteꝝ cinis cauliū. Et qñq̄ accidit ex morsu hois: ⁊ ꝓꝑe ieiuni accipientis medullas granoꝝ ꝑparatas ad corruptōȝ ⁊ ꝓꝑe lētes corruptio: q̄re oportet vt inūgaꝝ morsus cū oleo abstergendo Et emplastreꝝ ex radice feniculi cū melle: aut farina fabarum cum aqua ⁊ aceto ⁊ permutetur emplastrum omni vice.

De morsu canis domestici nō rabiosi ⁊ morsu similiter adib ⁊ similium. Ca.iiij.

f It singularis curatio illiꝰ ex eis q̄ diximus in ca. vniuersaliū ⁊ curatōe morsus hois.

Et fortasse sufficit vt aspgaꝝ locꝰ stati aceto ⁊ ꝯq̄sseꝝ manu multotiēs: deinde ponaꝝ sup ipm nitꝝ cū aceto ⁊ renoueꝝ sup ipm oibꝰ tribꝰ diebꝰ: ⁊ ꝓꝑe cū timeꝝ malitia rabiei. Et qñq̄ sufficit vt cureꝝ cum cepe ⁊ sale ⁊ ruta ⁊ fabis ⁊ amigdalꝰ amaris cū melle aut arnoglossa cū sale ⁊ folijs cucumeris ⁊ citroli ⁊ calamēto ꝯtrito cū vino. Et iterū epithimata sup ipm cū lithargyrio: ⁊ ꝓꝑe cū ē illic inflatio vehemēs cū farina herbi cū melle. Et ex illꝰ q̄ ꝯferūt ei ē origanū cāpestre cū sale ⁊ melle ⁊ almuri resolutū cū aceto liquido dimissum diebꝰ aliquot: ⁊ hec qdē ꝯfert omnibus primis.

De morsu canis rabiosi: ⁊ adib rabiosi: ⁊ mustele rabiose: ⁊ alioꝝ de illis q̄ dicūtur. Ca.v.

a Ccidit cani rabies que est conuersio sue cōplexionis ad malitiam malam malignam venenosam. Et accidit ei hec conuersio aut ex aere: aut ex cibis ⁊ potibus. Ex aere vero qñ calor vehemens adurit hūores eiꝰ: q̄re fit rabiosus in autūno aut ꝯgelat frigus vehemēs sāguinē eiꝰ faciens ipm declinē ad nigredinē: q̄re fit rabiosus in vere. Ex cibis vero ⁊ potibꝰ qñ lambit in sāguine interfectorum ⁊ comedit ex cadaueribus ⁊ bibit ex aquis putridis: quare impletur melia putrida quā obrē accidit iterū creature eius vt varietur: ⁊ accidit cōplexioni eius vt alteretur sicut accidit leprosis. Et qñq̄ apostemaꝝ corpꝰ eius ⁊ ꝯuertiꝝ color eiꝰ ad cinereitatē ⁊ addiꝝ ꝑseuerātia in causis corruptōis eiꝰ ipse nāq̄ famē patiꝝ ⁊ nō comedit ⁊ nō bibit aquā ⁊ quādo obuiat aque timet ex ea ⁊ abhorret eam: ⁊ quādoq̄ horripilatur ex ea ⁊ tremit ⁊ multiplicatur horripilatio ⁊ ē in cute faciei sue: imo qñq̄ moriꝝ ex ea timendo: ⁊ ꝓꝑe in fine rei sue. Et accidit ei multitu

do tenebrositatis oculoꝝ ⁊ est semꝑ solitarius igna rus nó cognoscés dominū suū. Et videbis euꝫ ru beuꝫ oculos vehemétis aspectus ⁊ horribilis. ⁊ ex trahit linguam ⁊ currit saliua spumosa ⁊ fluit nasus capite eiꝰ iam dimisso ⁊ auribus eius mollificatis: quare mouet eas ambas. Et iaꝫ curuatū est dorsum ⁊ inclinat dorsuꝫ eius ad latus: quare videt iam to tus ad latus ⁊ ad superiora ⁊ ad latꝰ. Et si firmatur cauda eiꝰ ambulat timidus decliuis quasi sit ebrius tristis angustiosus: ⁊ preceps fit omni passu. Et cuꝫ apparet ei forma currit contra illaꝫ inuadédo ipsaꝫ siue sit paries aut arbor aut animal. ⁊ paꝝ parificat i nasio ipsius cuꝫ eius latratu ad illud qd̓ inuadit scd̓ꝫ consuetudiné canuꝫ: imo é tacitus squalidus. Et qñ latrat videbis canes fugere a via eius ⁊ fugiūt ab ip so longinquo. ꝙ si fiat presens alicui eorum repente blanditur ei ⁊ obediens fit inter manus eius ⁊ cona tur fugere ab eo. Et adib deterior est eo: ⁊ similiter q dem de lupis in quantitate eius ea que diximus.

De narratione eorum que fiunt rabiosa preter ea que diximus. Cap. vi.

D Jcitur ꝙ vulpes fit rabiosa ⁊ mustela fit rabi osa. Et dixerunt quidam ꝙ quidam muli rabiosi facti sunt ⁊ momorderunt dños suos ⁊ icurrerūt maniaꝫ q̄ accidit ex reliquis rabiebus.

De dispositionibus eius quem mordet canis ra biosus. Cap. vij.

C Um canis rabiosus mordet hoies non videt nisi vulnꝰ hñs doloré sicut reliq̄ vulnera: de inde apparet sup ipsos post dies aliquot ali qd de cogitationibꝰ corruptis ⁊ somnꝰ corruptꝰ: ⁊ dispositio quasi ira ⁊ murmuratio ⁊ cómixtio róis: ⁊ rñsio absq̧ eo qd̓ q̄rit ab eo. Et vides spasmari ex trema eiꝰ ꝯtrahédo ea ad se ⁊ refugit lumé ⁊ saltꝰ ve laminis ⁊ singultꝰ ⁊ sitis ⁊ siccitas oris: ⁊ fugit ex pres sura ⁊ amat accésioné luminis: ⁊ qñꝫ abhorret lum ⁊ rubét mébra eiꝰ ⁊ proprie facies eoꝝ ⁊ raucescunt voces ipsoꝝ: ⁊ plorát i timore aque ⁊ humiditatū: ⁊ quotiés approximat eis aqua imaginant cané: qua re timét ex eo: ⁊ qñꝫ nó terrét: imo nauseant eam. ⁊ qñꝫ diligūt volutari i terra. Et qñꝫ accit eis ꝓiectio spmatis sine desiderio. Et ꝑducit ꝓculdubio ad spas mū ⁊ cuꝫeꝫ. Et qñꝫ ꝑuenit ad sudoré frigidū ⁊ syn copi ⁊ morté: ⁊ qñꝫ morit añ has dispositióes sitien do Et qñꝫ desiderat aquá: deide ꝓclamat ex ea cuꝫ obuiat ei: ⁊ qñꝫ sorbet ex ea: q̄r strágulat ꝑ eá ⁊ mo rit ⁊ qñꝫ latrat sicut canis ⁊ quasi fit cū eo raucedo: ⁊ qñꝫ abscidit vox eiꝰ. Et fit sicut apopleticus non valens tollerare vt clamet. Et qñꝫ mingit pinguedi nem i qua sunt res carnose mirabiles quasi sint aia lia ⁊ quasi canes. Jn pluribus v̓o dispónibꝰ é vrina eiꝰ subtilis: ⁊ qñꝫ mingit nigꝝ ⁊ aliqñ retinet vrina eiꝰ: quare penitꝰ mingere nó valet: ⁊ véter eiꝰ scd̓m pl'm est siccus. Et de mirabilibꝰ dispositionibꝰ eiꝰ é ꝙ ipse é promptꝰ ad mordendū homineꝫ. Qd̓ si momorderit hoieꝫ post ꝯmestioné suá accit illi hói illud qd̓ accidit ei: ⁊ similiter ex sup̄fluitate cibi eius fit illud. Et nó territus est aliquis eoꝝ ex aqua qui euasit per curationeꝫ: aut absq̧ ea proprie cuꝫ vidit facié suaꝫ in speculo ⁊ ñ cognouit seipsuꝫ: aut cui i eo imaginato est canis nisi duo viri. ipsi naq̧ scd̓m ꝙ existimant primi vixerunt in huiusmodi dispositióe Et ipse qdeꝫ canis non momordit eos ambos: imo non momordit eós ambos nisi homo quem canis rabiosus momorderat. Ante vero terroreꝫ ex aqua cura eius est propinqua. Et quádoq̧ interficit in ter hebdomodá ⁊ similia vsq̧ ad sex méses. ⁊ spaciū téperatuꝫ est. xl. dies. ⁊ dixerunt qdaꝫ ⁊ non creditū est quádoq̧ terret post septé ánnos. Dixerunt qdaꝫ ⁊ est sicut ruffus: non terrent ex aqua ⁊ diligunt vo lutari in terra nisi quoniaꝫ cóplexiones eorum iam dilexere siccitateꝫ: quare abhorrent cótrarium com plexionis ⁊ diligunt conueniens ⁊ ad hunc sermo neꝫ non est declinatio. Declinatio enim ad illud qd̓ conuenit cóplexioni ꝓpinq̄ est ex eis ad quem non currit. Et sanioris dispositióis qué momordit hic canis est ille ex cuiꝰ morsu plurimū currit. Et ꝓpter illud qñ mingit post potuꝫ medicinaꝝ tyriacalium sanguiné securat ex timore aque: scias ergo.

De differentia inter morsum canis rabiosi ⁊ non rabiosi. Cap. viij.

Q Uandoq̧ mordet hoies canis ⁊ nó aduenit affirmatio forme eius ⁊ verificatio dispositio nuꝫ eius ⁊ indiget curatione eiꝰ. Et curatio qdeꝫ eiꝰ inquátuꝫ est vulnus est consolidatio: ⁊ in quantuꝫ est morsus canis rabiosi est saniositas ⁊ ap tio. Naꝫ si consolidat est in ea perditio: quare indi get illud signo ex quo eiꝰ dispositio cognoscat. Et ex eis que dixerūt in hoc é vt sumat nux regula aut alia ⁊ ponat sup vulnus ⁊ dimittat sup ipsū vna ho ra: deinde sumat ⁊ ꝓijciat galline túc si renuit eaꝫ ca nis est rabiosus: ⁊ si comedit eaꝫ ⁊ morit tunc canis iteꝝ est rabiosus. Et sumat frustum panis ⁊ liniatur cum eo qd̓ currit ex illo vulnere siue fuerit sanguis si ue non sanguis ⁊ proijciatur canibus. ⁊ si renuūt ip sum tunc morsus est morsus canis rabiosi. Et dixe runt ꝙ de signis eius: est quia quando funditur sup ipsum aqua frigida calefit corpus eius successione eius. ⁊ dico hoc signum est non proprium.

De cura. Cap. ix.

O Portet in principio rei vt non dimittas vul nus cósolidari: imo dilata ⁊ aperi si ñ fuerit amplū ⁊ fac cū eo de suctione ⁊ positióe ven tosaꝝ qd̓ dictuꝫ é tibi i cap. morsus serpentū. Et mi nus i quo nó oꝫ cósolidari vulnus é spaciuꝫ. xl. die ruꝫ. Et si traxeris i pricipio: deinde nó cósolidaue ris facies operationé iuuatiuá valde. ⁊ si error iaꝫ ac ciderit ⁊ consolidatuꝫ est: tunc oꝫ vt conuertat ⁊ ad vltimuꝫ perueniat in eo. Et oꝫ vt ponas sup ipsum de aperitiuis cuꝫ cósecutꝰ fueris ipsuꝫ in primis die bus sicut sunt oppoponacuꝫ ⁊ nux ⁊ allea: ⁊ empla struꝫ de pice ⁊ oppoponaco ⁊ aceto ⁊ sumatur aceti kist. i. ⁊ oportet vt sit acutum ⁊ picis lb. i. ⁊ oppopo naci. ℥. iij. infundatur oppoponacū in aceto donec resoluat: deide misceát oia. ⁊ fortasse sufficiūt allea ⁊ cepe ⁊ eruca iterū ⁊ sicla ⁊ altit cóposita ⁊ simplicia:

Et cū sicla iteꝝ qn̄ ponit enula. Et fortasse necessariū erit tibi vt vtaris medicinis corrosiuis sicut ē alcalcadicon: deiñ ꝯsequētur adhibeat butyꝝ. Et ex dilatantib⁹ qdē ē vt sumant salis ptes tres sal'āmoniaci partes.ij.calcadis ptes.viij.squille assate ptes.xvi. rute ptes.iiij.coralli.ptes.x.eris adusti ptes.iiij.floris eris ptes.iij.seminis prassij ptes.ij.ponat super ipsuz cribellat⁹ cuz orali. Et necessariū est in principio facere vt ipse sudet ex eis qbus possibile est ex ambulatione ꝛ balneatione. Et nō oportet vt ꝓperes in dieb⁹ primis ad euacuantia: sed occupare in trahendo ad exteriora: nā eūatio quandoqꝫ adiuuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū ꝛ ꝓhibet attractionē eius ad exteriora. Et qn̄ ipsa trahit humores ad interiora tūc trahit cū eis venenū. Cuz ergo trahis qd̄ tibi possibile est p⁹ duos dies aut tres tunc occupare in euacuando qd̄ iā forsitan penetrauit. Et si facta non fuerit attractio ꝛ acciderit negligētia tunc eūatio i ea hora erit magis necessaria ꝛ melius est vt sit fortior. Et si videris repletionem augmentataz phlomā: ꝛ si non tūc n̄. Et cum phlomas tūc non dimittas euz intueri sanguinez suū ꝛ ꝓprie in fine rei. Catharticuz vero sit illud qd̄ educit melius ita vt sit hellebor⁹ ꝛ pilule de helleboro ꝛ similia de illis que necessaria sunt. ꝛ hiera ruff est mirabilis eis. Et ex illis qbus oportet soluere eos ē cucumer asininus. Confectio cathartici ad eos: ℞. myrobalanoruz kebuloꝝ auī.ij.opij auī.i.ꝛ.ʒ.salis indi auī.ʒ.polipodij lapidis armeni amboꝝ ana.auī.i. agarici auī .i.ʒ.hellebori nigri auī.ij. sitqꝫ dosis ex oībus pillulis confectis auī.ij. Cuz ergo ipsuz soluerint cathartica fortia tūc necessariū est iteruz administrare in omni die aut duob⁹ diebus clistere non ledens anū sicut oleū ꝛ aquam sicle aut solutiuū sicut aphodilli cū epithimo. ꝛ oportet vt sit cib⁹ ei⁹ post catharticū ille qui fit ex duragi ꝛ pullis impīguatis.

Et administrent post illud diuretica subtiliantia ꝛ vinuz dulce ꝛ proprie vetus cū dulcedine: ꝛ vinum coctū iteꝝ ꝛ lac ꝛ vinū est vehementis iuuamenti ad eos. Et magis necessarie res sunt equatio cibi ꝛ eius humectatio: est enim necessariuz rei eius. Et illa sunt sicut iura auiū stipticaruz ꝛ panis aldarmache i aq̄ frigida. Et confert eis ex aquis aqua in qua extiguit ferꝝ multotiens. Veruz cepe ꝛ allea sunt ex cibis qui resistunt venenis ꝛ abscindūt ea ꝛ repellūt ipsa a corpore vbi non excusat eoruz vsus ꝗuis ipsa sint medicine. Et vt tu properes ꝛ des eis in potu tyriacaz magnaz ꝛ medicamen de cācris propriū ē. Et dicit ꝙ tyriaca diatesseron ē vehementer cōferens eis ꝛ similiter tyriaca alanefea quā dicem⁹ ꝛ ciba eos cancris fluuialib⁹. Et iaz exptuz ē vt sumat pulpa cācri fluuialis adusta sup lignuz vitis albe cuz equalitate ſm quātitatez qua terat ꝛ carbone gentiane sup illd̄ idem lignū: ꝛ cuz illa quantitate ꝛ det ex eo in potu cū vino puro. Et sit dosis eius cochliaria quattuor in illo vino: ꝛ oportet vt ābo sint trita sicut alcohol. Et hui⁹ iteꝝ est descriptio altera: sumat carbonis cācroruz fluuialiū captoꝝ dum sol est in signo leonis assatoruz in furno aut in vase eneo res equalis ꝛ iaz posite sint in eo ex ipsis partes.v.ꝛ gentiane partes.v.piroꝝ pars.i.terant ꝛ misceant cū eis. ꝛ sit dosis i diebus primis cochliariuz vnū in aqua. ꝛ det in potu post dies preteritos cochliaria.ij. ꝛ similiter adde i eo vsqꝫ ad.iiij.cochliaria. Et ex medicinis narratis: ꝛ que ē vltima ad eos est medicamen de cantaridib⁹ ꝛ dicaz ipsuz in proximo. Et medicamen de cācris non det in potu i primis nisi ei cū quo est euentus timoris aque. ꝛ quandoqꝫ ponit in descriptiōe eius de gentiana quantuz est medietas cancroꝝ marinoꝝ. Si autē cōsequeris eum post duos dies aut tres oz tunc vt sit qd̄ i potu das de medicamie duoruz ciueruz dupluz eius qd̄ in potu dares si eū cōsecutus fuisses in pricipio. ꝛ similiter ē dispositio medicinaruz aliaruz quas dicemus. Et si fuerit post septē dies tūc sint plura duplicia ꝛ tūc scalpella scalpellationez laboriosaz ꝛ suge suctiōe vehemēti. Et si consecutus fueris eū post dies plures illis eis superuenientes tūc in dilatatiōe vulneris nō erit tūc vtilitas ꝛ neque superflue laboret i ea qm̄ ledet eger sine pluria vtilitate: imo stude in hoc vt nō remaneat apertuz: naz dilatatio iaz preterijt in dieb⁹ trib⁹ primis ꝛ q appropinquant eis: qm̄ venenuz iaz sparsum ē. Sis ergo cōtētus tunc vt remaneat vulnus apertuz ꝛ adiunge ei reliquū regimen dando in potu tyriacaz e⁹ ꝛ administrādo euacuationē ei⁹. ꝛ simulatꝙ venenū sit sparsum vsqꝫ ad quattuor dies si fuerit forte ꝛ in minore spacio eo iteꝝ: multotiens eni interficit i hebdomoda vna. Et proculdubio ipsuz spgit velociter ꝛ velocius ꝗ͂ diximus. Et non est aliqd de attrahentib⁹ sicut cauteriū ita ꝙ quādo est spaciū longius illo ꝛ timetur casus in terrore ꝛ properat ad cauteriū magnū post spaciū non est longinquū quin conferat: nō est ergo attractio cauterij ꝛ corruptio ipsius i substantia veneni sicut ē attractio alioꝝ ꝛ corruptio ipsoꝝ. Qd̄ si aliquid ab hoc ꝓhibuerit administra medicinas que stant loco cauterij sicut emplastꝝ de sale: ꝛ medicine rubificantes sicut emplastꝝ de synapi ꝛ similia ꝛ non intromittas euz i huiusmodi hora i balneū oio: Nā si balneaueris eū interficies ipsū Et dicit ꝙ sedere i tina est ex eis q̄ conferunt: ꝛ existimo ꝙ illud est in primis. Et frigus est ex eis a qbus oz ipsū cauere. Et fortasse ē tibi necessariū i hac hora ꝛ p⁹ ipsaz vt phlomes eū scd̄ ꝯ: ergo phlomā ipz ꝛ n̄ pmittas eū iteꝝ ītueri sanguinē suū. Qd̄ si videris eū iā tendere ad sanationē paulatī tunc fac eū vti exercitio temperato: ꝛ balnea euz cū equalitate ꝛ funde sup ipm aq̄ tepide plīm: ꝛ frica eū ꝛ iunge euz oleo tēperato. Et qn̄ pueniit eē suū ad timorē aque tūc tu n̄ paueas iteꝝ dū nō sit talis vt nō cognoscat faciē suā i speculo. dixerūt eni: fortasse ipse cognoscit faciē sui ipsi⁹: ꝛ fortasse imaginant post illud ꝙ i speculo sit canis. Et da ei i potu illud qd̄ dixim⁹ de aq̄ in qua extinguit ferrū cū ingenio qd̄ dicem⁹: est eni curatio optima. ꝛ ingenia sup ipm cū oi ingenio in dando ei i potu aquā. Et si necessariū fuerit tibi stringere ipm ꝛ vim inferre tunc emplastra stomachū e⁹

cū infrigidātibꝰ. Et iam qdē exptū est vinū mixtū p medium ⁊ continet iuuamentum mirabile. Et contulit quidez in hac hora medicamē huiusmodi: ℞. coaguli leporis ⁊ luti lacune asportati de alexādria ⁊ granoꝝ iunipi ⁊ gētiane oīuz añ. auř. iiij. baccarū lauri ⁊ myrrhe amboꝝ añ. auř. viij. ꝯficiaꝛ cū melle ⁊ sit dosis q̄ntū faba egiptiaca. Et iterū sigilloꝝ lacune ⁊ ḡnoꝝ iunipi amboꝝ añ. x. coagula vulpis. iiij. coagula leporis. v. radicū aristoł. rotunde baccarū lauri semis amomi se. rute siluestris oīum añ. auř. iij. prepeꝛ eoꝝ massa cū vino dulci: deinde ꝯficiaꝛ cū melle ⁊ sit dosis faba vna. Et iterū terre sigillate auř. viij. granoꝝ aldemest tantūdē coagula leporis. xvi. coagula gaçel. xxxij. radicū gētiane. iiij. myrrhe. iiij aggregenꝛ cū melle ⁊ retineaꝛ: cuiꝰ dosis sit vt cicer cū aq̄ calida. Et qdā hoīes dixerūt: q suspēdit sup corpus suū dentē canis rabiosi fugit ab eo canis rabiosus ⁊ nō intēdit ad eū: ⁊ silr relīq canes ⁊ nō est ex eis in quo ē fiducia. Medicīe q̄ ebibunꝛ: Simplices qdē sūt litiū ⁊ altit ⁊ absinthiū ⁊ poliū ⁊ terra sigillata cū vino. ⁊ nigella ē mirabił in hoc ca. ita ꝙ nomē eiꝰ in greco ē deriuatū ex intētione iuuāte ad morsū canis rabiosi. ⁊ myrrha bona ē bibita ⁊ emplastrata. ⁊ dixerūt: nō est ad illud medicina melior gentiana ⁊ camedreos iterū. Et dicūt qdā ꝙ oculi cācri cū bibunꝛ sunt magis iuuatiue res ad illud. Et dixerūt quidam ꝙ si in potu detur coagulū muris parui in aqua sanat. ⁊ existimāt quidam ꝙ sanguis ipsiꝰ canis rabiosi est curatior: verū ego non audeo illud. silr dixerūt: ciba illū epate canis: ꝓpe illiꝰ qui eū momordit. Et dixerūt: post timorē aque ciba eū epate ꝑdicto ⁊ ante ipm aut cute adabaci claudicantis assata. Et dixerunt: cū in potu dederis meubedhana ⁊ castoreū in hac dispositōe ⁊ feceris collyriū ex eo iuuabiꝛ eo ⁊ remouebiꝛ timor. Et de cōpositis sunt medicamen Gal. ⁊ tyriaca propinqua ei qđ diximus in ꝑterito: ℞. cancri fluuiał adusti ⁊ gentiane amboꝝ añ. ptes. v. iuris calamēti añ. ptes. iij. terre sigillate ptes. ij. sumat in puluere ex ea. ℥. iij. in ieiunio cuz aq̄ tepida ⁊ tres alias in vespis ⁊ vtatur illa diebus pluribꝰ añ. xl. Ał. ℞. cantaridarū magnarū pinguiū ablatis pedibꝰ ⁊ capitibꝰ ⁊ alis partē. i. lentiū excorticatarū ptē. i. ⁊ croci ⁊ sp tce ⁊ gariofiloꝝ ⁊ cinamomi ⁊ piperis oīum sextā ptis vniꝰ. terantur oīa optime: ⁊ ꝓprie cantarides ⁊ ꝯficianꝛ cū aq̄ ⁊ informentur trocisci ex eis vnusquisq̄ ꝯtineat tertiam ℥. i. ⁊ detur in potu ex eis omni die trociscus. i. cum aqua tepida. Et si acciderit punctura in vesica bibat decoctionē lētiū excorticatarū ⁊ oleū amigdalinū aut butyrū crudū coctū: ⁊ ingrediatur balneum omni die post potū eius ⁊ sedeat donec mingat in tina: ⁊ admistretur cibus humectatiuꝰ ⁊ alessidabegi cū pullo impinguato ⁊ bibat vinū ⁊ caueat sibi a frigore. Descriptio abbreuiata medicamīs de cātaridibus: sumanꝛ cātarides fm ꝙ narrauimꝰ ⁊ infundanꝛ in lacte acetoso die ⁊ nocte: deinde effūdatur illud lac acetosū ab eis ⁊ ꝑmuteꝛ aliud lac acetosum ⁊ dimittaꝛ in eo die ⁊ nocte ⁊ fiat illud tribꝰ vicibus: deinde exsiccenꝛ in vmbra ⁊ teranꝛ cū tantis lentibꝰ excorticatis quante sunt ipse: ⁊ fiant ex eis trocisci ꝺ qbꝰ sit dosis tertia. ℥. i. cū vino aut aq̄ tepida. Cū ergo biberit ipsum: fiat vt perueniat ad sudandū cuz eo qđ est ei possibile dē deambulatione aut coopertimēto. Si aūt illud qđ bibit angustiat ipm: bibat super ipsum sacraiati de butyro cocto aut oleo ⁊ vtaꝛ tina ⁊ mingat in ea. cū ergo minxerit sanguinē: tunc iam securabiꝛ a timore aque. Emplastra ⁊ silia ad attrahendū: Assa est emplastrū bonū: ⁊ diciꝛ ꝙ emplastratio eius cuz epate canis rabiosi iuuatiua est valde: ⁊ testatur de ea communitas. Et allia emplastrata ⁊ bibita: ⁊ caro pisciū salita est bona iuuatiua Et de eis que trahūt venenū ab eo cū fortitudine ē: vt ponatur sup morsum vrina hoīs iuuenis: ⁊ proprie cū nitro ⁊ cinis vitis solū ⁊ acetū de menta cuz sale. ⁊ oppoponacū mirabile est valde. Et folia cucumeris hortulani vehementis iuuamēti sunt ad illud ⁊ radix feniculi. Et dixerunt: qūq̄ confert ei iuuamentū mirabile ⁊ liniatur locus ex glutino pisciū multotiens. Et iterū vt emplastretur cū formicis tritis: ⁊ iterū sumantur floris eris ⁊ salis amborū ptes iiij. adipis vitulorū partes. xij. fiat ex eis emplastrū. ⁊ iteꝝ volubił. ℥. iij. baurach. ℥. ij. spume maris. ℥. i. saꝛ. ℥. iiij. adipis anseris. ℥. x. olei ꝺ alcanna quantū necesse est. Ingenium in dando aquam in potu. Quidam dixerunt sicut feligorus: ꝙ qñ timet ex aq̄ tunc detur in potu ei in vas ex cute adabō ⁊ aliorū: aut in vase cooperto cū cute adabō: ⁊ proprie si fuerit de ligno: aut cute canis rabiosi. Et dixerūt quidā vt ponatur super vas aut sub eo pannꝰ qui fit de pānis lāterne. Et dixerunt aliij ab istis ꝙ aliqd de hoc non excusat. Et quidam ingeniose faciunt cānalem longū ⁊ mittūt in guttur eiꝰ a lōge ⁊ fundūt aquā in ipm tectū ex eo qđ coopiat aquā. s. poniꝛ eiꝰ extremitas in guttur ⁊ fūdiꝛ aq̄ in ipm aut fistulā ꝓpe ex argēto. Et ex eo qđ bonū est in dādo aquā in potu ē vt fiat iteꝝ lignuz ꝯcauū ex ꝯgelato melle aut cera ⁊ ponaꝛ in eo aq̄ ⁊ ꝑcipiaꝛ deglutire ipsum.

De morsu leopardi et genē leonis ⁊ vulnē vnguiū eoꝝ ⁊ curis eoꝝ. Ca. x.

[I]sti rapaces ⁊ q silanꝛ eis nō sūt sic̄ canes salui ⁊ hoīes: imo dentes eoꝝ ⁊ vngues ipsorū non sunt vacui a natura venenosa: quapropter oportet vt curenꝛ in primis cū attractione: deinde cū consolidatōe: Et in eius attractōe sufficit res parua.

De morsu cocodrilli ⁊ cura eius. Ca. xi.

[I]lle quē mordet cocodrillꝰ regaꝛ regimīe ꝑdcō in ca. morsꝰ canis nō rabiosi cū attractione veneni ex quo non euacuaꝛ morsus eiꝰ q̄uis sit solꝰ: ⁊ illđ fiat cū illꝛ q̄ sūt sic̄ nitrū ⁊ mel. Et qñ dissiūgiꝛ fissura eiꝰ liniaꝛ vulnꝰ cū adipe cerui ⁊ adipe anseris ⁊ melle: deinde ꝯsolideꝛ: ⁊ adeps eiꝰ ē magis iuuatiuus iteꝝ ad morsū eiꝰ. Dixerūt qdā ꝙ sanatio vulneris eiꝰ qđ fit cū cocodrillꝰ corrodit ptē corpis alicuiꝰ est adeps cocodrilli.

De morsu simij ⁊ cura eiꝰ. Cā. xij.

[I]n illo iterũ quẽ mordet simiꝰ fiat ꝙ attrahat venenũ eiꝰ si fuerit in morsu eiꝰ. Et illđ fit cũ eis que sũt sicut emplastratio cum cinere ⁊ aceto ⁊ melle aut amigdal' amaris ⁊ ficubꝰ: ⁊ proprie imaturis ⁊ litharGyriũ cũ sale ⁊ radix feniculi. ⁊ sedat apostema eius litharGyrium liquefactum in aqua: ⁊ cooperiatur ipsum cũ nigella ⁊ melle ⁊ herbo ⁊ melle.

De morsu catti ⁊ cura eiꝰ. Ca. xiij.

[Q]uandoqꝫ accidit ex morsu catti dolor vehemens ⁊ viriditas in toto corpore. Et curatio ipsorũ est cura cõmunis. Et iuuãtur cũ emplastro cepe ⁊ emplastro calamẽti campestris ⁊ ꝑ ꝯmixtionẽ amboꝝ iterũ ⁊ cũ emplastro facto ex nigella ⁊ sisamo cũ aqua.

De morsu mustele ⁊ cura eius. Ca. xiiij.

[D]ixerũt ꝙ morsus eiꝰ ẽ velocl dolorꝭ ⁊ ẽ color eiꝰ decliuis ad obfuscatõꝫ. Et cura eiꝰ ꝓpria ẽ cure quã diximus ex emplastratõe cũ cepis ⁊ alleis ⁊ ꝯmestione amboꝝ cũ vino puro sup ambo. Et ꝯferũt ad illud ficꝰ imature cũ farina herbi. Et in libro qdẽ tyriace dr̃ ꝙ si emplastrar̃ cũ ea morsus sup morsũ eiꝰ ⁊ sup morsũ canis rabiosi ẽ bona iuuatiua sanans statim.

De morsu nugali ⁊ est alcale ⁊ cura eius. Ca. xv.

[D]ixerũt quidã: hoc aial minꝰ est mustela in quãtitate eiꝰ. Et color eiꝰ est decliuis ad cinereitatẽ cũ subtilitate ⁊ tenuitate: ⁊ lõgitudo oris est ad vltimũ ⁊ labiũ eiꝰ in vltio. dixerunt et hoc cũ videt aial salit ad ipm ⁊ suspẽdit cũ testiculis eius. Et dixerũt qdã: est in forma muris ⁊ in colore eiꝰ: verũ muscida eiꝰ est acuta ⁊ oculi sui sunt parui ⁊ dẽtes eiꝰ hñt tres ordines: quoꝝ alij sũt sup alios torti retorsione ꝑua ad supiora. Et dixerũt: quidaꝫ accidunt ex morsu eiꝰ dolores vehemẽtes ⁊ pũctura in corpore ⁊ apparitio ruboris in locis ſm dentes eiꝰ. ⁊ accñt in circuitu morsus vesice plene humiditate sanguinea sup bases fuscas: ⁊ qđ ipse ꝯtinent est fuscũ: ⁊ findunt̃ ab eo qđ est sub eis: egreditur caro alba in colore nerui hñs tunicas: ⁊ qñqꝫ apparꝫ in eis adustio q̃dã: ⁊ qñqꝫ corrodit̃ ⁊ cadit: imo currit in ꝓmis pus virulentũ: deinde putrefit ⁊ cadit caro eius: ⁊ qñqꝫ ꝑuenit res ad pũcturã in intestinis ⁊ difficultatẽ vrine ⁊ sudorẽ frigidũ corruptũ. Cura. Dixerũt: oportet vt ponat̃ sup locũ galbanũ singulare ⁊ cũ aceto ⁊ embrocet̃ cũ aq̃ ⁊ farina ordei et sirupo acetoso ⁊ findat̃ aial ipm ⁊ ponat̃ sup ipsum piretrũ aut malue aut allea ꝯtrita aut synapis: totũ illud si nõ fuerit apostema. Cũ apostemate vero cortices granati dulcis decocti ⁊ emplastretur cum eis. Illud vero qđ in potu datur ei est sceha armenum bulitũ cũ vino aut eruca aut sisimbriũ aut nux cupssi cum vino aut piretrũ ⁊ semen eruce ⁊ cartamũ. Et ex eis que sunt iuuatiua fortior est buchormariẽ cũ sirupo acetoso aut opoponacũ aut radix gentiane aut coagulũ agni ⁊ coagulũ hedi ⁊ sunt ambo bona valde. Et ꝯfert ei lac cũ sirupo acetoso iuuamentum vltimũ. Et dixerũt quidam sapiẽtes: res magis ꝯferens ei est succꝰ folioꝝ lauri ⁊ folia lauri humida cum vino decocto aut eruce aut decoctio abrotani aut decoctio iuleb cũ vino. aut storax iterũ bona ẽ ei cũ dat̃ in potu cũ vino: ⁊ silr̃ cũ comedunt res ꝓdcẽ cũ dispositõe sua. Cũ ergo cadit caro corrupta curetur vulnus attractione sua.

Tractatus qntus: De pũctura paruoꝝ venenosorũ ⁊ morsu eorum. Ca. i.

[D]icam in hoc tractatu puncturam scorpionum ⁊ rutile ⁊ vesparum ⁊ arance ⁊ eorum que currunt cursu illorum: ⁊ incipiam ab habentibus aculeos de eis.

Dꝫ speciebus scorpionis siluestris. Ca. ij.

[D]ixerunt quidam ꝙ scorpio femina minor est masculo: masculos eni extenuatus est minutus ⁊ femia pinguis magis. ⁊ aculeus femine est subtilis: ⁊ masculi aculeus ẽ grossus. Et accidit vt quibusdam scorpionibus sint duo aculei ſm ꝙ existimant quidam: qñ dimittũt duo foramina apud puncturam suam: ⁊ infrigidat̃ punctura ⁊ calefit reliquũ corpꝰ: ⁊ infrigidat̃ sudor iterꝝ. Scorpio aũt cũ alis est magnꝰ ⁊ ꝓhibet multotiẽs eũ ventus cũ volat ab hoc vt cadat: q̃re vadit cũ eo de regione in regionẽ. Et in dispositõibꝰ qdẽ caude scorpionũ diuersificatio est: de eis eni sunt q habẽt sex spondiles: quoꝝ malitia fit fortis in tpe ortus alsehara ⁊ interficit morsus eiꝰ: ⁊ de eis sunt q habent pauciores. Et existimauerũt quidã ꝙ scorpiones sunt nouẽ coloꝝ: albi citrini: rubei. ⁊ cineritij: ferrandi: ⁊ virides. ⁊ de eis sũt aurei hñtes nigras caudas ⁊ extremitates caudarũ: ⁊ de eis sunt vinosi coloris de quoꝝ ꝑcussiõe sentit̃ pũctura acus ⁊ dolor nocinus: ⁊ de eis sunt fumosi ⁊ accidũt de morsu eoꝝ risus ⁊ permixtio rationis.

De eo quod accidit de punctura eorum ⁊ eius cura. Ca. iij.

[A]ccidit puncture eiꝰ vt apostemet̃ ab hora sua apostemate duro rubeo ⁊ dolor ꝓtensus: ⁊ qñqꝫ inflat̃: ⁊ qñqꝫ infrigidat̃ ⁊ imaginat̃ apud eũ ꝙ corpꝰ eiꝰ ꝯꝓniat̃ cũ pil' sal'. Et accidũt dolores subito ⁊ pũctura sic pũctura acus: ⁊ sequũtur illud sudor ⁊ tremor labij ⁊ frigꝰ eiꝰ ⁊ expulsio vomitu rei viscose q̃ ꝯgelat̃ sup ipm ⁊ horripilatio ⁊ ruptura piloꝝ ⁊ tremor ⁊ frigꝰ extremitatũ ꝓpe eaꝝ q̃ sequũtur vulnus ⁊ mollificatio totiꝰ corpis ⁊ eminẽtia amboꝝ inguinũ ⁊ tensio virge: ⁊ accidit inflatio in vẽtre: ⁊ fortasse excitat̃ sup morsũ bumbus ⁊ ꝓpe si fuerit morsus i inferiore: ⁊ accũt apata ascellarũ ⁊ eructuatio plĩma: ⁊ ꝓpe si fuerit ꝑcussio supiꝰ ⁊ alterat̃ color. Si aũt scor. fuerit vehemẽtis malitie erũt accidẽtia mala valde: q̃re supfluũt dispositões ꝓdcẽ: ⁊ est pũctura sicut cauteriũ in adurẽdo: ⁊ corpus totũ rigorẽ patit̃ cũ frigore: ⁊ eleuat̃ sup labiũ humiditas viscosa q̃ ꝯgelat̃ sup ipm ⁊ currit ex oculo similiť humiditas: deinde coagulat̃ lippa in an-

gulis: τ addit alteratio forme: τ egredit anus: τ apo
stemat papus: τ ingrossat lingua: τ strident dētes: τ
spasmātur mēbra posteriora. τ qñqꝫ ponūtur qdā
dētes sup alios τ non apiunt τ ē significatio mala.
Jnquit Gal. Si sua pcussione inuenerit arterias ac
cidet syncopis: aut inuenerit neruos accidet spasm⁹
aut inuenerit venas accidet putrefactio. Cura: Cu
retur per canones cōes τ p vaporationē cū eis que
sunt sicut sal τ miliū τ silia. Et pmū qd facis ē suctio
cū cōditionib⁹ suis: τ reliqua que dicta sūt in attra
ctione. Et admistrent sup ipm medicine acute subti
les velocis inflāmationis sicut sūt assa τ alleū τ pire
trum. verum stercus ē de meliorib⁹ medicinis ei. τ
siliter ē auellana inda τ ois auellana τ herba cuius
folia sunt quasi folia sansuci expansa sup terraꝫ fm
rotūditatē cui⁹ diamet est vnius palmi τ in sapore
eius est viscositas cui⁹ gustus est sicut gustus alana
bac recētis τ bibit cū aqua τ sedat dolorem statim.
Et dixerūt iterū herbas τ arbores cū noib⁹ suis q̄s
ego non noui. Et iterū arbor cuius crus eleuat sup
terram quātitate vnius digiti: deinde nascuntur vir
ge eq̄les q̄ eleuātur quātitate vni⁹ cubiti τ appet sup
eas res sicut bala cuius sapor ē sapor bala. i. succus
palme in quo dactili nascunt cui⁹ pot⁹ sedat dolo-
rem statim. Et napibarbari sūt vltimi in hoc. Et ce
pa squille ē mirabilis qñ comeditur: τ cōferūt ei ty
riaca magna τ mythridatum: τ tyriaca diatesseron
τ sagzenea τ medicamē de assa: τ assa ē medicamē
bonū ei τ vitis alba. τ alharmel est ex eis que expta
sunt nūc. Et cartamū campestre fm q testat Gal. si
retinuerit ipsum sedat dolorē τ ē de spēbus carduo
rum pungitiuoꝝ. Et dixerūt quidā: si in potu detur
in napello quātū est granuꝫ sisanit sedat dolorē ei⁹
subito τ nō interficit: qm̄ interficiēs est vsqꝫ ad me-
diā. ʒ. Et de medicinis bonis ei sunt allea bibito vi
no sup ea post horam. Et pprie qñ sunt cuꝫ equali
quātitate nucum τ comedit de ambob⁹ circiter. ℥.
i. Et oportet post acceptionē alleoꝝ τ vini ut ppare
tur in loco vehemētis estus. τ si ingeniet ut ei⁹ ppa
ratio sit sup vaporem aque calide erit iuuatiuuꝫ. Et
intētio quidē in hoc ē ut sudet. Et intētio in hoc ut
sudet ē mouere materias ad exteriora: τ sudare in
balneo ē vehemētis iuuamēti ei. Et cū mouetur bi
bat vinū purum. Tyriaca bona: aristol. lōga genti
ana lauri: cortex radicū capparis: radices collogn
tide: absynthiū nabathi vene citrine vitis alba ag-
gregentur cū melle. Alia bona: Seminis rute cāpe
stris cymini ethiapici semis andachoca oiuꝫ ana.
alsulef aceti quātū sufficit ad ↄficiēdū gūmi quātū
cōglutinet acetuꝫ τ aggregat medicinas. τ sit dosis
eius aur. i. τ nō addat sup illud in eo qm̄ ē timor: i
mo si necessarium ē post horā aliā addere del in po
tu medi⁹ aur. ali⁹. Tyriaca alia. ℞. alleoruꝫ τ nucis
amboꝝ ana ptem vnā: folioꝝ rute sicce τ altit τ myr
rhe omniū ana ptē mediā cōficiant cū lacte: τ sit do
sis eius. ʒ. iij. cū vino. Tyriaca bona ei: castorei pi-
peris albi myrrhe opij omniū ana ptes τ sunt eq̄les
informent ex eis trocisci: cui⁹ dosis sit tres oboli cū

quatuor. ℥. vini. τ cōfert iteruꝫ morsui rutele. Et ite
rū oppoponacum myrrha galbanum castoreum
τ piper album conficiantur cum storace τ melle cū
equalitate. Et medicamen exercituale cuius confe-
ctio hec ē: radicis collogntide radicis capparis ab
synthij aristo. lōge taxacō omniū ana ptes equales
cui⁹ dosis sit pueris tertia. ʒ. i. τ magis: est eni mira
bilis vltima cui non est par. Reliqua q̄ bibuntur
ex medicinis bonis ē altit τ iterū vitis alba τ iteruꝫ
cordumeni pōdus. ʒ. ij. cū vino τ ciperi τ gr̄na myr
ti τ albedarūgi τ semē eius τ semē acetose cāpestris
τ altaraxacon τ endiuia τ serapinū bibitū τ linituꝫ
τ calamētū campestre τ cācri fluuialis si bibat cum
lacte asinino. Et arabes qdā dāt in potu morso pō-
dus. ʒ. i. de radicib⁹ collogntide τ ↄfert ei iuuamētū
visibilē. Et qdā expti sunt salē masse qñ ex eo sicco
sumit quātū plāta man⁹ capit. Et existimauerunt q
dā q alusnē viridis qñ cōficit cū butyro cocto vac
cino post cōtritionē τ cribellationē τ sumit ex eo p
pe duos aureos ē maximi iuuamēti τ ei qui come-
dit raphanum et albedarungi non nocet scorpio.
Et locusta que non habet alas magni corporisque
nominatur hercules cum exsiccatur τ bibit cum vi-
no cōfert. Jnquit fidelis: q si in potu dent morsis
ab eo opiū τ semē hyusgami albi equali mēsura cō
fecta cū melle cōferūt. Et existimauerūt qdaꝫ q en
caustrū indū iuuatiuū est bibitū sicut cōfert linituꝫ.
Et agaricū est mirabilis iuuamēti τ fruct⁹ aphodil
li τ flos ei⁹ τ bacce lauri pprie τ semē alādacocha
τ folia raphani τ kemech baucisrū. τ iterū aristol.
nigelle radicis oppoponaci semis harmel ptes eq̄-
les cui⁹ dosis sit aur. duo cū vino. Et iterum piretri
aristol. baucie ana ps. i. pipis pars. 5. maroch q̄rta
partis vnius cuius dosis sit sicut faba. Et iterum
aristolo. longe piretri equales partes conficiantur
cum melle: cuius dosis sit. ʒ. ij. cum vino. Et iterum
myrrhe oppoponaci opij partes eq̄les vitis albe p
tes quatuor fiant ex eis trocisci. Et iterum corticuꝫ
radicum aristolog. longe piretri amborum ana ps
vna detur in potu quantitas necessaria. Et dixerūt
quidam: sumantur fecis vini. ʒ. vi. τ sulfuris citrini
ʒ. viij. seminis rute. ʒ. iij. τ castorei: τ seminis eruce
amborum ana. ʒ. ij. aggregentur cum sanguine te-
studinis marine: cuius dosis sit. ʒ. i. cum. v. ℥. vini
epithymata τ emplastrata. Scorpio ipse est de em
plastris bonis ad scorpionem: τ cauda eius iteruꝫ.
Et iterum planta que dicitur planta scorpionis p-
pter similitudinem quam cum ea habet quamuis
ipsa stupefaciat illud quod cum ea emplastratur in
dispositione sanitatis: τ mortificat sanguinem in eo
fm q existimat quidam indeorum. Et mus cum
finditur τ ponitur super puncturam scorpionis iu
uat continuitate: τ similiter rana. Et nos quidem
iam experti sumus encaustruꝫ indum liniendo: et
contulit et sedauit dolorem. Et similiter lac ficuum
immaturarum τ castoreum. Et anacardus fm q
quidam dicunt est mirabilis in hoc sedans dolorē
τ alcali est bonum: τ sulfur viuum cum gūma pini

aut glutinꝰ alboti ⁊ caro piſcis ſalita ⁊ allea decocta
⁊ butyꝝ coctũ ponantur calida. Et iteꝝ ſemen ra-
phani aut ſemen altee aut ambo cũ ſale. Et iteꝝ oꝛ-
deũ cũ ſucco rute aut decoctione eius. Et iteꝝ furfur
tritici decoctus cũ fimo columbino. Et albedarũgi
eſt de epithimatibꝰ bonis ſedans doloꝛem ſtatim ⁊
ſilr ſũt radices colloquintide taraxacon ⁊ endiuia ⁊
ãmoniuꝫ cũ albedarũgi. Epithyma bonũ eſt ſanſu
cus ſiccus: ⁊ iteꝝ ſal vrine eſt ex medicinis poſt quas
non ẽ iuuamentũ. Et ex eis que conferũt ei eſt ut te-
neat moꝛſuꝫ ſup vapoꝛem calidũ ſupueniẽtẽ a lapi
de ignito. Et ex embꝛocis eiꝰ eſt decoctio furfuris ⁊
decoctio vrtice. ⁊ decoctio camemille eſt mirabilis ⁊
aqua maris calefacta ⁊ ſuccus andacoche aut deco
ctio eius vnaqueqꝫ eſt mirabilis ⁊ napta alba calefa
cta eſt mirabilis. Et oleũ in quo decoctũ eſt ſtellio
cũ diſtillaẜ ſup moꝛſũ calidũ eſt mirabilis iuuamẽti.

De Algerarat ⁊ cura eius. Capi.iiij.

Sti ſũt ſic ſcoꝛpiões hñtes coꝛpus gibbo
ſuꝫ: acutas caudas: ⁊ coꝝ venenũ ẽ calidũ
⁊ mltiplican i alcoꝫ ⁊ in aſcaribononito ⁊
ꝑꝛie in mineris alaniuden. Et qñ moꝛdent non cu
raẜ de eis in hoꝛa illa: imo in mane aut poſt: deinde
accidit anguſtia ⁊ alteraẜ coloꝛ. Et qñqꝫ accidit icte-
ricia ⁊ apoſtemaẜ lingua ⁊ vlceraẜ locus puncture ⁊
mĩgit ſanguinẽ: ⁊ qñqꝫ retineẜ natura: ⁊ foꝛtaſſe con
uertiẜ eſſe eius ad ꝑditionẽ ⁊ incipit cũ pulſu coꝛdis
⁊ ſyncopi: ⁊ non opoꝛtet ut negligaẜ ꝑpter lenitateꝫ
ſitus eius: qm̃ eſt mali veneni. Cura. Poſt curaꝫ
ↄmunẽ melioꝛes curationes ſũt cauterizare locuꝫ et
potiones aque lactuce amare ⁊ aqua altaraxacon ⁊
aqua oꝛdei ⁊ omnia extinctiua ꝑꝛie cũ foꝛtis ſit in-
flatio. ⁊ melioꝛ curationũ eius exptaꝝ eſt ſauich ma-
loꝝ cũ aqua frigida. Et dixit qdam. radix polij cum
bibiẜ cũ aqua confert. Et enula eſt medicamẽ bonũ
ei ſm ꝙ diciẜ. Et tyriaca alhaſcari eſt bona cuius de
ſcripſio eſt hec. Coꝛticũ capparis gẽtiane abſynthij
romani ariſtol. ro. omniũ ana pars .i. teranẜ omnia
⁊ ſit doſis eius pondus .ʒ.ij. Tyriaca alia eis: taraxa
cõ ſicce ⁊ folioꝝ maloꝝ acetoſoꝝ coꝛiandri oĩm añ
ꝑtes equales ſumanẜ pulueres eius quantuꝫ in vola
manus capitur. Et cũ accidit ei inflatio vehemens
ſedeẜ cũ aquis fructuũ ⁊ ſucco coꝝ infrigidatis. Et ſi
acciderit pulſus coꝛdis cõfert ſirupus de malis alſe
mius ⁊ ſauich de malis ⁊ lac valde acetoſũ cum tro
ciſcis de canfoꝛa. Et ſi anguſtia ſit foꝛtioꝛ tunc adhi
beanẜ aque fructuũ cũ oleo ro. infrigidato. Qđ ſi
natura retineaẜ cliſterizeẜ. ⁊ ſi mingit ſanguinẽ phlo
botomeẜ ⁊ adminiſtreẜ curatio mictus ſanguinis.
Et ſi aꝑaẜ lingua phlomeẜ vena que eſt ſub ea ⁊ gar-
garizet cũ aqua endiuie ⁊ ſirupo acetoſo. Et ſi ac-
ciderit in moꝛſu coꝛroſio cureẜ cũ medicamĩe acuto
⁊ in partibus eius cũ boloarmeno ⁊ aceto linito.
Et cureẜ cura vlceꝝ malignoꝝ.

De ſerpente araneaꝝ ⁊ alſceiben ⁊ rutelaꝝ. Ca.v.

Erutelis qdam iam dixerunt illi qui conſi-
derant ⁊ expliunẜ has res ꝙ ſũt ſex ſpecies
deinde diuerſificati ſũt interpꝛetãdo de ꝓ-
pꝛietate omnis ſpẽi eaꝝ. Dixerũt .n. qdam antiquo
rũ medicoꝝ ꝙ ꝑma ſpecies eaꝝ noiaẜ albarhaſian
rotunde figure vuei coloꝛis ⁊ ſignificaẜ ꝑ vueuꝫ co-
loꝛem ille q eſt ad nigredineꝫ decliuis. Et ſcđa noia
tur anchos: ⁊ eſt latioꝛis coꝛpis illa rotũde figure: ⁊
in ꝑtibus que ſunt in loco eius ſũt ſquame apparẽ
tes. ſuper os eius ſunt tria coꝛpoꝛa eminentia ꝑce-
dentia ad exterioꝛa rara lenia. Et tercia eſt murkion
⁊ eſt in magnitudine apis magne noiate ageruẜ ⁊ co
loꝛ eius ad citrinitatem decliuis ⁊ tegiẜ coꝛpus eius
coꝛpoꝛibus eminentibus ꝑuis rubeis ⁊ ꝑꝛie apđ
doꝛſũ. Et quarta eſt ſagluticoſlon: qm̃ totũ coꝛpus
eius ⁊ caput eius eſt duꝝ: ⁊ eſt habens alas ſicut ſũt
ale foꝛmice magne. Et qnta eſt ſucleon: nã ipa eſt lõ-
gi coꝛpoꝛis ſubtilis ⁊ ſup coꝛpus eius ſũt pũcta ⁊ ꝑ
pꝛie apud caput eius ⁊ ipius collũ. Et ſexta eſt ſar
bulentis: naꝫ ipa eſt longiꝰ coꝛpoꝛis viridis coloꝛis
cui eſt quaſi aculeus ſub collo ipius. Et iſte medicꝰ
poſuit pũcture omniũ ſpecieꝝ rutelaꝝ accidẽtia vna
⁊ addidit alius accidẽtia ꝑpꝛia. Et aliꝰ ab his duo-
bus viris dixit: Rutela eſt animal ſilẽ aranee que no
minaẜ alfeged ⁊ eſt venatrix muſcaruꝫ ⁊ ſpecies ſunt
plures. Et ſm ꝙ dicit Gal. ſunt duodecim ſpeci-
es ⁊ eaꝝ deterioꝛ eſt egyptiaca. De eis eniꝫ eſt rubea
quaſi ipa ſit aranea rotunda. ⁊ de eis eſt alba habẽs
rotundũ ventreꝫ paruũ os ſtellata. ⁊ ipa ẽ acuti doꝛ
ſi cuꝫ lineis lucidis. ⁊ de eis eſt citrina piloſa. ⁊ de eis
eſt vuea appꝛopꝛiata hoc nomine. ⁊ de eis eſt cuius
medium capitis ⁊ pedes ſunt bꝛeuia decliuia ad po
ſterioꝛa. ⁊ cum vult pungere ꝓijcit ſe ſuper pedes ſu
os: ⁊ quãdo vult bibere euomit humiditatem pau-
cam: ⁊ eſt ſubtilioꝛ vuea pꝛima: Et de eis eſt foꝛmica
lis ſilis foꝛmice rubeuꝫ habens collũ nigruꝫ caput
album doꝛſum punctata coloꝛibus diuerſis. Et de
eis eſt veſpalis rubea ſilis veſpe: deinde põit vnicui
qꝫ eaꝝ accidẽtia. ⁊ de eis eſt alkeſenati que noiaẜ per
hoc ꝑpter paruitatem ſuã: ⁊ eſt quaſi ſit herbus ro
tunda paruũ habens os ⁊ ſubalbidum ventrem al-
bos pedes ⁊ multoꝝ piloꝝ. Egyptiaca vero que di
cta fuit pꝛius eſt maligna habens ventrem magnuꝫ
⁊ caput magnũ ſilẽ aiali qđ volat ĩ circuitu candele.

De eo qđ accidit ei quem momoꝛdit rutela vlr et
de diſtinctione. Capitulum.vi.

Ngt Gal. Non accit moꝛſu rutele qđ acci
dit pũcture ſcoꝛpionis qꝫobꝛeꝫ nõ obuiaẜ
vene ledẽdo ⁊ nõ facit difficultatẽ egeſtio-
nis ſm pliꝫ. Et ingt ille q dixit ſpẽs rutelaꝝ ⁊ no-
miauit eas noibꝰ ꝑmis ꝙ oẽs illi cõicant ĩ aꝑatiõe
loci moꝛſiõis: ⁊ ẽ locus moꝛſionis in ꝑmis hoꝛis ru
beꝰ: ⁊ in pliimis eoꝝ ẽ coagulatio ſanguinis viridis
in quo habeẜ pruritꝰ ẽ qđ ſeqẜ ipm: ⁊ qñqꝫ extendiẜ
vſqꝫ ad crus ⁊ addiderũt alij ꝙ eſt illic eminẽtia plu
rima valde ⁊ inflatio. Et dixit ꝑmus ⁊ accidit mẽ
bꝛis neruoſis ⁊ oſſibus frigiditas ſemper .ſ. eis que
ſunt ſicut genua ⁊ alchatin ⁊ doꝛſum ⁊ ſpatule: ⁊ foꝛ
taſſe infrigidaẜ coꝛpus ⁊ tremit ⁊ hoꝛripilaẜ. Ingt
Et ſũt illic doloꝛ vehemẽs clamoſus ⁊ vigilie ⁊ citri
nitas coloꝛis: ⁊ imaginaẜ in oculis ꝙ ambo ſũt hũ

d

diores ꝙ cõsueuerunt ⁊ distillant lachryme guttis
frequentibꝰ: ⁊ sentit in inferiore parte vẽtris: ⁊ pro-
prie prope pectinẽ sicut vacuatio ⁊ inanitio. ⁊ icipit
natura expellere materiaꝫ aquosaꝫ superius ⁊ infe-
rius: ⁊ quãdoqꝫ apparet i illa materia qḋ ẽ sicut tela
aranee. ⁊ accidit inguinibus ⁊ testiculis inflatio ⁊ iũ
cturis cõtractio sicut spasmꝰ: quoꝝ forsitaꝫ dilatatõ
nõ equat: ⁊ accidit dolor oris stomachi: ⁊ nausea: ⁊
emittit corpus sudoreꝫ frigidũ: ⁊ fortasse capitis in-
currit doloreꝫ sicut est dolor capitis patiẽtiũ birsen.
Et addiderunt alij ꝙ accidit faciei citrinitas ⁊ cor-
pori grauitas: ⁊ vrine motus cui fortasse associatur
punctura. ⁊ quãdoqꝫ egredit cũ ea sicut aranea: ⁊ ac
cidit neruis ⁊ genubꝰ ⁊ pectini tensio vehemẽs: ⁊ si-
militer in stomacho ⁊ lingua abbreuiatio ⁊ retentio
⁊ fortes fiunt dolores. Inquit primꝰ: proprietas au
teꝫ speciei sexte ꝺm ꝙ narrauerunt est ꝙ accidũt ex
ea dolor vehemẽs i stomacho: ⁊ rigor vehemẽs val
de cũ tremore plurimo valde hoc dixit. Distinctio
vero quã dixerũt Gal. ⁊ alij ẽ ꝙ ipsi dixerũt ex mor
su qdeꝫ eiꝰ q̃ de illis rubea ẽ accit dolor paruꝰ velo
cis sedationis. In nigre vero aut varie morsu fit
fortis dolor cũ horripilatione ⁊ frigore ⁊ tremore ⁊
grauitate in coxis ⁊ pruritu ⁊ putrefactione ⁊ molli
ficatione ventris ⁊ fluxu eius. In stellate vero mor
su fit fortis dolor cũ pruritu ⁊ horripilatiõe ⁊ stupo
re ⁊ grauitate capitis ⁊ mollificatione corporis. Ex
vuea vero accidunt dolor vehemẽs i loco ꝑcussio-
nis: ⁊ frigus corporis totiꝰ ⁊ horripilatio ⁊ tremor
⁊ spasmus ⁊ sudor currit frigidus: ⁊ abscissio vocis
⁊ stupor in corpore toto: ⁊ apostema in ventre ⁊ ten
sio in virga ⁊ pectine ⁊ vomitus rei absqꝫ volũtate
⁊ vrina turbida. Veruꝫ magna fumosa ẽ maligna:
⁊ accidit ex ea dolor stomachi ⁊ frequentia vomitꝰ
⁊ dolor capitis ⁊ tussis consecutiua ⁊ difficultas ege
rendi interficiens velociter. Ex morsu autem citri
ne pilose fit dolor fortis valde ⁊ accidunt tremor ⁊
sudor frigidus cũ inflatione ventris: ⁊ interficit mul
totiens. Et addunt qdam eorũ in narrando quẽdã
vueaꝫ de erectiõe virge: ⁊ tensione priapi ⁊ absciss-
ne vocis: ⁊ expulsione spmatis ⁊ spasmo: ⁊ illud nõ
ẽ fidum existens ex eis que approbamus. Formi
calis autẽ morsus est vehemens paruꝫ dolorosus.
Sed ex eis accidunt vesicatio corporis ⁊ grauitas
lingue. Ex vespali vero accidunt apostema in loco ⁊
spasmus ⁊ profundꝰ somnꝰ dominans ⁊ debilitas
amboꝝ genuũ. Veꝝ alkesinati ẽ maligna cuius ac
cidentia sunt de genere accidentiuꝫ vuee: sed ipsa sũt
difficiliora accidẽtibꝰ vuee. Egyptiaca vero ẽ ma-
ligna ⁊ facit accidere dolorem capitis vehementem
⁊ profunditatem somni ⁊ succedit ei mors ⁊ vita.

De cura. Cap. vij.

In cura eoꝝ iteꝝ admistrat canõ vniuersal' ex
attractiõe ⁊ suctiõe ⁊ linit cuꝫ aq̃ salsa ⁊ dant
tyriace ꝑdicte i cap. scorpionũ. ⁊ balnea ⁊ tia
sunt velociores res in sedando dolores eorum Nã
cũ ipsi humectant in tina sedat dolor eoruꝫ ⁊ si egre-
diunt ab ea redit: quare oꝫ vt balneent omni hora
Tyriaca bona ad rutelã ⁊ draconẽ marinũ ⁊ genera
serpentuꝫ. Dixerunt: det in potu in morsu eorũ que
sun sicut suriutrugon medicamẽ huiusmodi: bdellij
al. aristol. radicis lilij celestis spice celtice eruce pire-
tri dauci hellebori nigri ⁊ cymini ⁊ aphodili ⁊ folio
ruꝫ agenbin ⁊ asuniton capitum granatoꝝ coaguli
leporis cinamomi cancri fluuialis storacis succi pa
paueris carpobalsami omniuꝫ ana. ℥. i. terant ⁊ cõ
ficiant: ⁊ informentur trocisci quoꝝ vnusqsqꝫ sit vni
us aurei. ⁊ est dosis vna: det in potu cum vino ⁊ se-
mine alandacoche ⁊ nuce cupressi ⁊ semine apij.
Reliqꝫ medicine: Grana pini ⁊ cyminũ ethiopicuꝫ
⁊ folia arboris aldalb ⁊ cortices eius ⁊ semen alan-
dacoche ⁊ cicer niger ⁊ proprie campestre. ⁊ grana
magna sunt bona valde ⁊ semen abrotani ⁊ semen
aneti ⁊ aristologia ⁊ fructus tamarisci ⁊ succus sem
peruiue ⁊ lac lactuce campestris: ⁊ dosis cuiuslibet
istoruꝫ sit pondus. ij. aur. cum vino. Et iteruꝫ vinuꝫ
in quo decocta est nux cupressi ⁊ proprie cum cinna
momo ⁊ ius cancrorum ⁊ ius anseris ⁊ decoctio ra
dicum asparagi cum vino ⁊ aqua. Et ex eis que ip-
sis in potu tribuuntur composite: sunt aristol. ⁊ cy-
mini partes equales ⁊ sit dosis eius. ʒ. iij. in aqua ca
lida. Tyriaca ad illud experta: ℞. nigelle. ʒ. x. dauci
cymini amboruꝫ ana. ʒ. v. radicis nucis cupressi am
borum ana. ʒ. iij. spice nardi ⁊ baccarum lauri ⁊ ari
stol. ro. ⁊ carpobalsami ⁊ cinnamomi gentiane se-
minis andacoche seminis apij omnium ana. pon-
dus. ʒ. ij. conficiantur cum melle: ⁊ dosis sit quanti
tas nucis cum vino antiquo. Epithymata ⁊ simi
lia: De bonis eorum est cinis ligni fici confectus
cum vino ⁊ sale ⁊ culcasia ⁊ spongia infusa in aceto ⁊
expressa ⁊ aristol. cum farina ordei confecta cuꝫ ace
to: ⁊ folia alcorsuf ⁊ porri ⁊ virge pastoris ⁊ aristol.
cum arbore fici. Emplastrum bonum: Sumantur
cortices granatorum aristol. ⁊ farina ordei cum ace
to administrentur post ablutionem vulneris cũ aq̃
⁊ sale. Et de vnguentis est oleum de andacocha em
brocatum calefactum. Et de embrocis est aqua ma
rina calefacta. Et omnis aqua salsa: ⁊ decoctio alcor
suf ⁊ decoctio nucis cupressi.

De sciebi ⁊ cura eius. Cap. viij.

Hoc est sicut aranea habẽs plures pedes ⁊ lõ
gos. ⁊ dixerunt: accidunt ex morsu eius do-
lor stomachi ⁊ vomitus ⁊ difficultas vrine ⁊
egestionis ⁊ est interficiens. ⁊ egyptiacum est deteriꝰ
Dico autem ꝙ ego nescio an hoc egyptiacum est il
lud qḋ predictum est in cap. rutele aut aliud. Et cu-
ra eius est cura rutele.

De aranea ⁊ signis eiꝰ ⁊ curatiõibꝰ eiꝰ. Ca. ix.

Accidunt ex morsu eius ventositas plurima
in ventre cum horripilatione ⁊ frigore extre-
mitatum ⁊ erigitur virga. Et cura eorum est
ex genere cure rutele. Et confert eis sumere in potu
vinum alicuius quantitatis post aliam tota die ⁊ po
nere morsionẽ in vino ⁊ sudare in balneo. Et de me
dicinis eorum sunt nigella ⁊ vinum ⁊ ruta sicca cuꝫ
vino: sola aut cum ciperis.

De duobus animalibus que dixerũt quidam sapientum medicoꝝ. Capitulũ.x.

Sunt ambo iterũ de genere cuius pterijt rememoratio. Uerũ ego non scio esse eoꝝ et an ipa ingrediantur in eis que sunt pterita aut non: ⁊ cognoscũt p hoc ꝙ habent quattuoꝛ mãdibulas. Inqt ille sapiens: sũt ambo ex genere rutele ⁊ vnum eoꝝ est latuz habens pedes albos: ⁊ super caput eius sũt due eminentie quaꝝ vna descẽdit in anterioꝛe parte capitis ſm rectitudinẽ: ⁊ altera trãsit incidendo hanc in latitudine: quare facit imaginari illud ꝙ habet duo oꝛa ⁊ quattuoꝛ mãdibulas. In alio vero loco eminentiaꝝ sũt due linee faciẽtes imaginari illam imaginationez. Et accidit ex moꝛsu eoꝝ illud qꝺ accidit ex moꝛsu scoꝛpionũ ⁊ dolor vehemens ⁊ albedo coloꝛis moꝛsionis ⁊ extenuatio faciei ⁊ capitis ⁊ vigilie. Et cura illius est cura moꝛsionis rutele. ⁊ medicine magis ꝓprie de illis q̃ sunt ad rutelas sũt ozimũ ⁊ radix oppoponaci ⁊ alandacocha ⁊ abꝛotanũ.

De aiali alio nominato tuharse. Capi.xi.

Hoc animal retulit ille sapiens ⁊ dixit: accidũt ex moꝛsu ei⁹ doloꝛ vehemẽs ⁊ rubedo ⁊ difficultas vrine. ⁊ ꝯferũt patienti p ipz fructus tamarisci ⁊ ciminuz cãpestre ⁊ folia nucis ⁊ alsea ⁊ vinũ dulce.

De pediculo vulturis nominato dehe psice: ⁊ mẽluce grece: ⁊ ragarius indice ⁊ hec bestia est sicut pediculus aut sicut paruus alcandam. Capi.xij.

Dixit Gal. est puus a quo nõ cauet ⁊ fortasse non videt moꝛsus eius. Et est ex eis q faciũt erumpere sanguinẽ p vrinaz ⁊ per nares ⁊ in ano ⁊ ex stomacho p vomitũ ⁊ ex pectoꝛe et pulmone ⁊ ex radicibus dentiũ. ⁊ qñqz magnificat timoꝛ in eo. quare non recipit medicinã: cuius cura est silis cure algerarati. Et ex eis que ei ꝓpria ẽ sũt ut liniatur moꝛsio cũ bezahar ⁊ cũ succo lactuce ⁊ sãdalis rubeis. ⁊ confert moꝛsui eius lac lactuce ⁊ capitum ⁊ butiꝝ crudũ ⁊ terra sigillata ⁊ algeduãr ⁊ poꝛtulaca ⁊ succus eius ⁊ psilium ⁊ mucilago eius ⁊ reliquã extinguentia sicut aqua endiuie ⁊ aqua lactuce ⁊ cucurbite ⁊ citroli.

De altamul ⁊ poꝛco lupi. Capitulũ.xiij.

e

Est bestia habens multos pedes acuti veneni ⁊ est in iudicio pediculi vulturis vel vesparum.

De vespa. Capitulum.xiiij.

e

Est vehementioꝛis calefactionis ꝗ̃ apis ⁊ accidũt ex moꝛsu ei⁹ doloꝛ ⁊ rubedo ⁊ apa Et de vespis magnis est genus hñtiũ capita nigra ⁊ hñtiũ aculeos plimos interficiẽs. Et magne qdem sunt maioꝛes cautele pꝛoꝛsus ⁊ magis pnitiose: quapp fortasse pducũt ad spasmũ ⁊ ad debilitatem genuũ: sed in puaꝝ iteꝝ moꝛsu qñqz magnificat timoꝛ: quare faciũt accidere vesicas ⁊ grauãt linguam. De cura. Capitulũ.xv.

a

Administret desup ex suctione illud qꝺ scis Et si magnificatur timoꝛ tunc illud quod succurrit tunc est pondus medie. ʒ. seminis sansuce: quoniaz sedat doloꝛem in loco eius: aut tres vole coriandri sicci ⁊ sumat succos infrigidantes cognitos ⁊ potus ifrigidãtes. ⁊ qñqz supponit glacies sicut collyriũ ⁊ cõfert. Et de epithymatib⁹ eius est aqua malue ⁊ aqua albedarũgi. ⁊ citroli sũt mirabiles cũ pꝛoprietate sua. ⁊ altea iteꝝ ⁊ blitis ⁊ solatꝝ ⁊ sisamuz cõtritũ ⁊ folia eius. ⁊ iteꝝ ficus ⁊ acetũ ⁊ lutuz ⁊ aqua acreste. ⁊ iteꝝ stercus vaccinũ ꝓpꝛie cũ aceto. ⁊ iterũ folia sisimbꝛij ⁊ folia lauri recentis. Et iteꝝ sumant opiũ ⁊ semen hyusqami nigri ⁊ canfoꝛa ⁊ liniat cuz succis frigidis ⁊ tegat cũ panno lini infuso in aq̃ frigida. ⁊ liniat in circuitu eius cum luto ⁊ aceto. Et similiter herba fluminis cum aceto est mirabilis. ⁊ silr viriditas que accidit sup cursũ aque. Et iteꝝ ſꝫ ꝙ existimant quidam vapoꝛetur cum aqua ⁊ sale ⁊ liniatur cũ lacte fici. Et iteꝝ surigi parietũ cum aceto. Et qñqz fiunt ex aquis hoꝝ ⁊ decoctionibus ipoꝝ embꝛoce. Et exptum est ꝙ quando membꝝ dimittitur in aqua calida hoꝛa vna: deinde permutat subito ad aquaz salsam mixtam cum aceto sedat statim. Et de fricationib⁹ eius sũt musce: quoniã ipe sedãt doloꝛẽ.

De apibus ⁊ cura ipoꝝ. Capitulũ.xvi.

h

Habent dispositiones ꝓximas vespe nisi qꝛ dimittũt aculeum in pũctura. Et cura ei⁹ ꝓxima est cure vespaꝝ.

De foꝛmica volante ⁊ re alia eis sili. Capi.xvij.

i

Illa est dispositiõis ꝓxime api ⁊ sanioꝛ ea Et dico ꝙ ẽ de hñtibus mucronẽ ⁊ aculeũ res silis foꝛmice volanti: verũtñ ẽ longioꝛ eo plim ⁊ non est in lõgitudine eius ⁊ habet pedes araneales longos citrinos longioꝛes pedibus vespaꝝ. ⁊ cingulum qꝺ habet est citrinũ ⁊ non est ei de ingenio ad fabꝛicandum habitaculũ suũ qꝺ est vespis: immo fabꝛicat ipsum de luto hñs oꝛificia lata ⁊ fac pullos sicut aranea q cuz egrediunt de cauernis suis incedunt ambulatione aranee quasi excoꝛient posteri⁹ ⁊ volãt. Et apꝺ me ẽ de iudicio vespaꝝ.

De stellione ⁊ lacerta. Capitulũ.xviij.

q

Quãdo moꝛdet dimittit in loco sui moꝛsus dentes puos subtiles nigros ⁊ non cessat locus dolere ⁊ pꝛurire donec auferat cũ seca aut cucullo transeunte super eos ⁊ assumat eos ⁊ colligat eos: quare sedat doloꝛ. Et qñqz extrahit dẽtes ei⁹ oleũ ⁊ cinis: deiñ sugat loc⁹ ⁊ ponat in aqua calida. Et dictũ est ꝙ comedẽ altaraxacon valde iuuatiuũ est ad moꝛsum eius. ꝙ si doloꝛ magnificet detur in potu tyriaca rutele.

De aiali habenti.xliiij.pedes. Capi.xix.

e

Est animal cognitũ per intromissionez auris ⁊ qñqz ẽ in lõgitudine eius palm⁹ vn⁹ ⁊ habet in omni latere vigintiduos pedes ⁊ qñqz ãbulat ad anterioꝛa: ⁊ qñqz cõuertit eius dispositio. ⁊ habꝫ ſm ꝙ dicit venenũ quoddã cũ quo accidit doloꝛ puus qui sedat statim. Et flos aphodili est de tyriacis eius. Et qñqz sufficit in eo administratio sal is cũ aceto.

De moꝛsu salamandre. Capitulum.xx.

Xistimat q ipsa sit bestia silis lacerte habens quattuor pedes curte caude. Et existimant q dam q ipsa non adurit: τ si proijcit i larē extiguit ignē. τ accidūt ei quē mordet dolor vehemēs τ īflatio i corpore τ grauitas ligue τ punctio eius τ tremor τ stupor. τ multotiēs accit nigredo mēbri fm figurā rotūdā τ casus eius. De cura. Ca.xxi.

Ixerunt qdā: cura eius est cura cantaridis. Et proprius quo curantur est vt in potu detur resina ex quacūq pino fuerit cū melle. Et det eis i potu decoctio camepitheos τ decoctio lilij cuz folijs vrtice τ oleo. Et de eis sunt q dāt illis ranas decoctas τ dant ipsis in potu de iure eaꝝ Et emplastrāt eos cū carne ipsaꝝ τ qñz comedūt eas. Et similiter ē suctio testudis cāpestris τ marie decocte.

De saculufudurni cāpestre τ maria: Ca.xxij.

T ego qdez nō cognosco ipsā. Et non est longinquz qn iā expleuerimus narrationē eorū. Dixerunt qdā: accidit ex morsu cāpestris vt obfuscet morsio τ fiat rosei coloris τ paruz rubet rubedine clara imo paꝝ valde. Et fiunt dolor vehemēs τ pruritus in corpore. Marini vero morsus ē aquosi coloris: Et similiat vt sit cura eius cura rutele τ similiuz. Et dixerūt quidā emplastret cuz sale aut cinere cuz vino: aut cinere confecto cū acete squillitico aut cuz sisamo adusto τ vino. Et embrocet prius cū oleo plurimo τ aqua calida: deide ponat desuper.

De scorpione marino. Cap.xxiij.

Xistimo q accidūt ex morsu scorpionis marini īflatio vētris τ forma hydropica. Et qñq accit ex eo exitus vētositatis absq voluntate: τ oz vt caueat i cognitione eius. Et cura eius ē cura draconis marini τ rutele. Et dixit qdā in cuius sermone non confidet q scorpio aque ē calidi veneni.

De aranea marina. Cap.xxiiij.

Idetur q sint dispositiones eius propinque dispositionibus scorpionis marini.

De morsu rane marine rubee. Cap.xxv.

Arrauerunt plures sapientum q ipsa est maligna mala inuadens animalia τ corpora τ salit ad ea ex longinquo vt mordeat ea τ si nō potest mordere sufflat ad ipsa exufflationē nociuā. Et accidunt ex morsu eius apostema magnum τ pditio velox. Dico: simile est vt sit cura eius cum tyriaca magna τ quod est eius generis.

De summa curationis reptilium marinorum venenosorum. Cap.xxvi.

Ixerunt: oportet vt curentur cum tyriacis τ cum eis quibus curatur venenum frigidum τ cum medicinis rutelarum τ tyriaca earum.

Fen septima de decoratione q̄ est tres tractatus.

Tractatus primus de dispositionibus capillorum τ in ipso sunt furfures. Cap.i.

Apillus nascitur ex vapore fumoso cum coagulatur in poris τ oritur super eos τ prope per illud qd assumitur ex alimento: τ proprie quando est humiditas corporis viscosa vnctuosa ñ aquosa neq lutosa: sicut arboꝝ vnctuosaruz folia nō cadūt. Et iā qdē dictū ē i libro pmo de denigratiōe eius τ canitie ipsius τ reliqs coloribus. Veꝝ qd pendet ex sermone de decoratiōe ē regimē substātie eius cū nascētia τ depilatiōe. Et regimen numeratiōis eius cū mltiplicatiōe τ minoratiōe: Et regimē qntitatis eius cū igrossatiōe τ subtiliatiōe τ plōgatiōe Et regimē figure eius cū applanatiōe τ crispatione: τ regimē coloris eius cū denigratione τ subalbatione τ dealbatione. Et nos loquemur in hoc tractatu fm hanc intentionem.

De causa destructionis capillorum. Cap.ij.

Apilli destruūt vel minuūt: aut pp cām i mā Aut pp cām i re i q̄ nascūt. Et cā in mā ē vt minoret aut prauet. Et puitas ē aut cā eius qd ipsam submergit: aut alterat eā: aut cā paruitatis substātie pme sicut ē puitas vaporis fumosi i pueris τ mulieribus pp multitudinē vaporis hūidi: qr ñ nascit barba i eis Paruitas aūt radicis substātie: aut ē pp accñs: aut qm nā ɔsumit eā. Illd vo qd est pp accñs ē sicut accit ɔualescētibus cū exsiccāt eos egritudies lōge ptisice τ ethice: qr ñ remanet eius mā de q̄ cibēt capilli: qr cadūt τ ñ nascūt sicut accit plantis irrigatis quādo nō irrigantur: τ sicut accidit castratis ex similitudie eoꝝ cū mulieribus i humiditate p frigorē pp cām testiculoꝝ eoꝝ. Et ppterea q illud qd generat spma ɔculcat i eis τ ifrigidat τ puenit frigus eius ad mēbra sublimia τ ifrigidat ea: qr nō resoluit humiditas eoꝝ ad exsiccādū τ qd resoluit ñ remanet i poris pp puitatē suā τ subtilitatē ipsius imo egredit. Et sicut accit q assuete vtit istitis grauibus sup caput suū. Illd vo qd ē ex via nature ē sicut caluitiū: caluitiū eni accit pp abbreuiationē materiei piloruz ex caluitio. Et illd ē pp puitatē eius aut pp submersionez cerebri ab eo qd tāgit ipm d craneo: qr ñ ibibit ipm ea ibibitiōe q̄ ibibit cū ē obuiās. Illud autem qd fit pp cām i re i q̄ nascūt ē fm tres modos: aut vt ñ penetret i eā mā piloꝝ: aut vt penetret i eā sz ñ retieatur: aut corrūpat i ea τ resoluat ad qualitatē ñ ɔuenientē vt pulli generēt. Et ñ penetrat i eā nisi pp oppilationē poroꝝ τ nō opilāt pori nisi pp vehemētiā soliditatis eius p siccitatē ipsius sicut ē de adiuuātibus ad caluitium. τ festinat in calida complexione propē velocitatez exiccationis eius: propter illud multiplicantur super preparatos ad caluitium pili corporis τ pectoris propter caliditatem complexionis eoruz Nam parum qd est ex pilis eoruz est difficilis euulsionis aut pp soliditatez eius causa vestigioruz vlceruz preterioruz sicut est dispositio in glabris. Et illud qd nō retinet i ea ē pp vehemētiā raritatis eius τ āplitudinē poroꝝ eius: sicut ē ex aliquo adiuuantiuz ad hoc vt ñ nascat barba ēt vsq i finē vite: Aut pp siccitatē cōplexionis: qr ɔstringūt pori cuz humiditate cōplexionis pp paruitatem caliditatis: an nō vides q non sit caluitium τ est residuum capillorum istoꝝ subtile facilis euulsionis sicut est mulieribus τ castratis. Et illud quod corrumpitur in ea: aut est propter humorem fixum malignū sicut in alopitia

ꝛ tyria: aut ꝓpter vlcera mala corrosiua sicut est in qbusdam spẽbus glabriei. Et caluitiei quidem curatio est difficilis quãuis sit possibile ipam repellere anteq̄ incipiat aut tardare eam. Et ꝓpter illud qdem qd̓ dixit Hyp. ꝙ quãuis varices accidũt nascũtur capilli eoꝝ voluit intelligi depilatos per alopitiam ꝛ silia. Et pili supciliorum ꝛ palpebrarum non cadunt velociter: ꝓpterea ꝙ eorum origo est spissa cartilaginosa cõseruatiua. ꝛ ꝓpter illud tardatur caluitium in ethiopibus ꝛ zingi: ꝓpterea ꝙ cutes eorum vehemẽter retinẽt pilos eorum: durum eni nõ euellit̃ ꝛ ꝓpt̃ illud minorant̃ cũ eo pili. Verũ ipm seruat pilos quare nõ cadũt velocit̃ ꝛ nõ depilant̃. Et blesi qdẽ non fiũt calui ꝓpter multitudinẽ humiditatis cerebroꝝ eoꝝ. Et ꝓpter illud multiplicat̃ in eis diaria facta a catarro. Medicine cõseruãtes capillos sunt ille in qbus ẽ caliditas subtil̓ attractiua ꝛ ṽtus stiptica: ꝛ ille in qbus sunt ꝓprietates qbus operãtur. Et iam diximus simplices harum medicinarũ in medicinis singularibus: ꝛ dicemus iterũ i antidotario ꝯposita ad eos. Et dicem⁹ h̄ de medicinis q̄ sũt ꝯueniẽtiores huic loco. Medicine igit̃ simplices q̄ cõueniũt ad cõseruationẽ capilloꝝ ad succurrẽdũ inceptioni eoꝝ in casu ẽm sũmã vsquequo cõditionem⁹ post cõditiones necessarias in regimine ipaꝝ sũt hmõi: myrt⁹ ꝛ grana ei⁹ ꝛ laudanum ꝛ emblici ꝛ myrobalani kebuli ꝛ myrrha ꝛ aloes ꝛ capillus veneris: ꝛ cadũt in eis galle ꝓpter stipticitatẽ earũ ꝛ alfeluzaharagi ꝓprie cum vino stiptico ꝛ oleo myrtino aut oleo masticino et aqua myrti aut succo foliorum alzerideraet. Et iterum adustũ arboris lini aduste cũ semine suo linit̃ cũ oleo. Et iteruz cortices nucis adusti qñ miscent̃ cũ oleo myrtino ꝛ vino stiptico ꝛ inũgunt̃ cũ eis ꝛ ꝓprie pueri. Et ex cõpositis ẽ illud quod. ℞. grana myrti ꝛ gallas ꝛ emblicos ꝛ decoquant̃ cũ oleo ro. aut oleo myrtino ẽm modũ notũ ꝛ admistrent̃. Et iterũ folia myrti humide ꝛ laudanũ ꝛ rãnus ꝛ extremitates cupressi ꝛ grana myrti sumant̃ ꝛ cuz eis cõmouendo tangat̃ caput tritis dissolutis cum oleo oliue. Et iterũ granoꝝ myrti nigre ꝛ seminis apij extremitatũ myrti ꝛ semis sicle ꝛ extremitatũ rãni oium ana ps. i. capilli veneris ꝛ laudani amboꝝ ana ps. 5. vini nigri ptes. vi. dissoluant̃ medicine in ipo decoquẽdo donec remaneat tertia vini: deinde ꝓijciant̃ desup oleũ oliue aromatizatũ cũ ciperis ꝛ spica ptes. ij. Et iterũ decoctio eius donec ferueat trib⁹ ebulitiõib⁹: deinde colent̃ aqua ꝛ oleũ a medicinis cũ expssione vehemẽti ꝛ ponant̃ in vase vitreato qd̓ sit ad modũ pyxidis ꝛ cõcutiat̃: ꝛ admistret̃ apud necessitatẽ: est eni cõseruatiuũ ꝛ denigratiuũ. Et iteruz semis apij ꝛ semis sicle ꝛ capilli veneris ꝛ turis oiuz ana. ℥. ij. nuces. xv. numero corticũ pini lib. i. ꝛ assent̃ oia i nocte i furno posita in vase lutato ꝛ dimittãtur donec adurant̃ oẽs ptes eoꝝ ꝛ ꝯterant̃ cõtritiõe ꝛ ꝓijciat̃ super ea lib. i. adipis vrsi q̄ ẽ melior adipe anseris ꝛ reponat̃ ꝛ quotiẽs idiget eo liq̄fiat i oleo aromatico ꝛ admistret̃. Et ꝯfert iterũ caluitiei incipiẽti. Et iterũ sumat̃ lib. i. 5. vini stiptici ꝛ laudani ℥. i. corticũ pini adustoꝝ. ℥. ij. capilli veneris cõbusti. ℥. iij. adipis vrsi lib. i. succi solatri. ℥. iiij. 5. decoquat̃ laudanũ in vino cocto donec ispisset̃ ꝛ ꝓijciantur sup ipm medicine ꝛ misceant̃ ꝛ reponat̃. ꝛ qñ indiget eo sumat̃ ex ipso aliqd in oleo aromatizato. ꝛ meli⁹ oleũ est oleũ nardinũ ꝛ liniat̃: ꝛ qñq̄ linit̃ sine oleo. Et ex eis q̄ sũt leuia ẽ ut sumant̃ myrrha ꝛ laudanũ ꝛ oleũ myrtinũ ꝛ ꝓprie qd̓ fit ex oleo de keiri ꝛ aqua myrthi decocte in vino stiptico ꝛ misceatur ẽm ꝙ exigit illud qd̓ est pñs ꝛ liniat̃ cum eo. Aut sumant̃ folia floꝝ papaueris ruffi cũ oleo myrtino et inungatur caput ꝛ dimittat̃ in nocte: deinde balneetur: ipm eni cõseruat ꝛ denigrat. Aut sumant̃ laudanum ꝛ capillus veneris ꝛ cinis corticũ pini ꝛ adeps vrsi ꝛ vini pontici quãtũ sufficit ꝯmixto ei sicut oleo masticino aut myrtino. Aut sumantur capilli veneris ꝛ laudani equaliter ꝛ olei myrtini omnium ana aur. i. rute mõtane aur. ij. terãtur cũ vino stiptico ꝛ misceant̃ cũ adipe vrsi ꝛ admistrent̃. Medicamẽ cõseruans pilos supcilioꝝ. ℞. rosaꝝ papaueris ruffi ptes. iiij. fumiterre cũ radicibus suis ꝛ extremitatum fici omniũ ana ptem. i. laudani ptes. iij. capilli veneris ptes. ij. cõterant̃ ꝛ administrẽtur cum oleo masticino. Simile ei iterũ radicũ vitis albe aut radicũ alascas ꝛ cineris arboris pini recentis oium ana ps. i. baurach ptes. ij. misceant̃ cũ oleo myrtio aromatico: hic ergo est sermo p̄mus. At ṽo si fuerit causa siccitas cõplexionis ꝛ paucitas sãguinis: delitijs foueat̃ corpus ꝛ cibetur eis que sũt boni nutrimenti: ꝛ pinguia ex ipsis in qbus ẽ declinatio ad caliditatẽ subtilẽ ꝛ dimittat oẽ salsũ ꝛ acetosũ ꝛ ponticũ: ꝛ deuitet coitũ. Et de vino deuitet illud qd̓ ẽ antiquũ. Et assiduet balneationem cũ aquis dulcib⁹. Et non approximet̃ corpi nitrũ nec vsnẽ neq̄ sapo imo qd̓ sit sicut farina fabarum aut grana melonis aut creta ꝛ psiliũ ꝛ silia. Et si fuerit ꝓpterea ꝙ pori cõstricti sũt valde indiget̃ eis q̄ resoluũt ꝛ rarificãt ꝛ diligit̃ ut ponãtur in cibo ea q̄ apiũt sic̄ synapis ꝛ allea ꝛ porri. ꝛ liniat̃ cutis iterũ cũ eis q̄ sũt sic̄ gũmi rute siluestris ꝛ synapis ꝛ calamẽtũ ꝛ ruta ꝛ cepe: et administrẽtur i balneo aque resoluẽtes ꝛ abluatur caput cũ baurach ꝛ spuma maris. Et oz ut abstineat patiẽs illud ab oleis. Et ad illud qd̓ ẽ ꝓpt raritatem cõferũt medicine p̄dicte q̄rum declinationis plim ẽ ad stipticitatẽ ꝛ epithymata ꝛ olea stiptica ꝛ introitus balnei ꝛ administratio tepide: deinde cõsecutio cũ farina subito.

De plurib⁹ embrocis capilloꝝ Ca. iij.

p Lures embroce capilloꝝ sunt in quarum substantia est viscositas ex qua possibile ẽ ut capilli assumãt ꝛ sunt sicut folia sisami ꝛ folia cucurbite ꝛ olea in qb⁹ sunt caliditas ꝛ stipticitas sicut oleũ de lilio mixtum cum cera: aut sicut est oleum de alcanna: ꝛ oleum myrtinum proprie: ꝛ cadit in illis ablutio capitis cum infusione colloquintide. Et ex eis que conferunt in hoc est ut sumatur laudanum ꝛ dissoluatur qd̓ de eo bonũ ẽ in

testeo vase lutato sup prunas subtiles liq̄factione fa
cta in oleo oliue ⁊ puluerizet sup ipm aliqd de nu-
cleis oliuarū cōbustis ⁊ cōmisceant oia super pru-
nas cōmixtiōe subtili ⁊ admistret. Et folijs qdē al-
zerideraet ⁊ aque foliorū eiꝰ inest ꝓprietas bona in
hoc ⁊ corpori senis lini administrato cuꝫ oleo sisa
mino. Cōpositū: sumātur folia alzeriderael ⁊ capil
lus veneris recens romanus ⁊ myrrha ⁊ emblici ⁊
cōmouēdo tegat cū eis caput in qbusdā ablutioni
bus cognitis. Et iterū synapis ⁊ ponat in decoctio
ne sicle ⁊ abluat cū ea caput ⁊ inungat post ipaꝫ cū
oleo myrtino aut cū oleo de embrocis. Cōposituꝫ
bonū. ℞. fellis taurini ⁊ fellis vrsi ⁊ myrobalanorū
emblicoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ sedeguarā ⁊ galla
rū itegrarū oiuꝫ ana ptē. i. terant ⁊ nutriāt cū succo
solatri. vij. diebꝰ: deiñ exsiccent ⁊ admistrent ex eis
epithymata cū aliqua decoctiōe post ablutionē ca
pitis ⁊ barbe cū aqua ⁊ melle ⁊ nitro cōtrito. Et ite-
rū ordei cōtriti. ʒ. xxx. emblicoꝝ. ʒ. v. decoquantur
cū aqua decoctione vehementi donec aqua sumat
virtuteꝫ amboꝝ ⁊ decoquant in illa aq̄ existente in
ipsa olei viol. quātū ē medietas aque ⁊ laudani pō
dus. ʒ. iij. folioꝝ sisami ⁊ folioꝝ altee ⁊ folioꝝ cucur
bite hūidoꝝ aut siccoꝝ oiuꝫ ana pōdus. ʒ. x. nō ces
set decoq aqua donec cōsūmat ⁊ remaneat oleum.
Descriptio alia: ⁊ refert ad alkindū: scirēblegi. ʒ. x.
decoquant cuꝫ duabus lib. aque vsquequo redeat
ad quartā ⁊ fundat sup eaꝫ quātū ipa ē olei de been
⁊ aliqd ordei excorticati ⁊ aliquid laudani ⁊ decoq̄
tur vsquequo redeat ad tertiam.

De faciētibꝰ nasci pilos fortibꝰ Ca. iiij.

Et in ipis ē cura caluitiei cuiꝰ curatio ē pos
sibilis ⁊ casus supcilioꝝ ⁊ similium. ⁊ oēs
medicine quas dicemus in capitulo alo-
pitie: ⁊ ois modus regiminis ex fricatione capitis ⁊
rubificatione eiꝰ ⁊ admistratiōe eiꝰ ad ipm sup ipm
deinde admistratiōes medicinarū fortis attractiōis
⁊ resolutiōis cū ꝓprietate quā habēt i alopitia sūt iu
uatiue i caluitio ⁊ faciēdo nasci pilos in depilato ⁊
i supcilijs ⁊ barba. ⁊ i corticibꝰ radicis salic cū oleo
ē ꝯfortatio ⁊ ꝯseruatio mirabil cū denigratiōe. Me
dicine aūt de qbus ē nr̄a intētio ut hic narremꝰ eas
quāuis iteruꝫ sint iuuatiue in alopitia postq̄ feceri
mus illud qđ diximus in fine capituli cōseruatiōis
capilloꝝ sunt ista. Sumātur cantarides recētes ab
latis pedibus ⁊ capitibus exsiccate in vmbra ⁊ terā
tur in oleo viol. aut decoquant in eo aut in oleo oli
ue donec ingrosset: ⁊ lini cū eo vbi volueris vesica-
bit eni: deinde nascētur pili. Et siliter mel anacardi
qñ ponitur sup locuꝫ cuiꝰ pili depilati sūt: aut terat
cōdisi in oleo ouoꝝ ⁊ liniat cū eo homo vbi volue-
rit multotiēs: faciet ei nasci pilos. Aut sumat vngu
la asini adusta ⁊ cornua cōbusta ⁊ liniant cū oleo si
samino: est eni forte. Oua aūt formicarū cū oleo
de been sūt ꝯueniētia in faciētibꝰ nasci: ⁊ apud cōita
tē hōiuꝫ sunt ex eis que ꝓhibent ortum. Et ex eis
que sunt expta est lacerta que ē in domibꝰ que inter
ficiatur ⁊ exsiccetur ⁊ teratur ⁊ liniat cum oleo. Et
iterum tritura nitri pharaonis cum sambaco. Et
ex eis q̄ sunt leuiora illo ē ut fiat manica ⁊ tabula de
plumbo ⁊ ponatur inter ea ambo aliqđ de oleis ad
capillos: aut adeps ex eis que sequūtur ⁊ terant do
nec resoluatur ad ipm virtus plumbi ⁊ liniatur cuꝫ
eo ⁊ impletur locus cū folijs fici bñ decoctis ⁊ vsq̄
ad virtutem quandā. Et iterum sumatur medul-
la. xx. auellanarum ⁊ assetur donec teratur ⁊ aggreget
cum oleo raphani. Aut sumat herbe noiate harcꝰ
priapi asini: ⁊ splenis eiꝰ assatoꝝ oiuꝫ ana lib. s. lau
dani. xx. pondera misceant oia post solutioneꝫ lau
dani in vino ⁊ admistrentur. Et ex eis q̄ dixit Fi-
lagorius ē ut sumant adipis tauri saliti. ʒ. xcvi. alus-
nen ⁊ gūme rute agrestis amboꝝ ana. ʒ. xxviij. myr
rhe. ʒ. viij. laudani tantūdē: capilli veneris. ʒ. xlviij
splenis asini. ʒ. xcvi. assetur splen asini ⁊ teratur ⁊ ag
gregetur totū cum vino nigro ⁊ radatur caput ⁊ li-
niatur cum eo ⁊ dimittatur qnq̄ diebus: deide ab-
luatur ⁊ dimittat quiescere duobus diebus: deinde
iteretur. q si exulcerauerit curet locus cū adipe an-
seris. Et iterū ad depilatos sumātur sex ventres
leporuꝫ ⁊ exsiccent optime ⁊ adurant in vase lutato
⁊ ꝓijciat super eos de folijs rani ⁊ de folijs myrthi
tantūdeꝫ ⁊ de capillo veneris. ʒ. viij. ⁊ adurant vice
alia in vase vitri: deinde terat ⁊ misceat cū tribꝰ lib.
adipis vrsi. ⁊ quātū ipm olei de raphano ⁊ repona
tur ⁊ administret cū necessariū fuerit in oleo aliquo
aromatizato ⁊ bacce lauri ⁊ oleū de pipere ⁊ oleuꝫ
de kerua: ⁊ silit illud qđ adiuuat in faciendo nasci.
Et iterum cinis abrotani qñ miscet cum oleo an-
tiquo facit nasci barbā tarde nascentie. Et cinis lilij
cum aqua ⁊ ꝓpe in supercilijs. Et iteruꝫ ad supci
lia cōburant due nuces vsquequo terātur tm̄ ⁊ ad
iungat eis ambabꝰ aur. i. de nucleis dactiloꝝ simi-
liter absq̄ ꝑscrutatione vltima ⁊. xv. grana piperis
⁊ buliat cū oleo ro. Et iterū cinis abrotani ⁊ auel
lane aduste ⁊ laudano ⁊ cantarides ⁊ cōdisi buliāt
i oleo de been ⁊ cocliario donec denigrent: ⁊ misce
atur cū tanto galie quātū ipm ē: ⁊ fricet locꝰ ⁊ liniat
cū eo. Et iterū capillus veneris ⁊ grana myrthi ⁊
semen apij adurantur parū donec denigrētur ⁊ ag
gregētur cuꝫ adipe vrsi ⁊ oleo raphani. Medica
men faciēs nasci pilos in supcilijs. ℞. turis aur. iiij
stercoris cocodrilli stercoris erītij marini ⁊ rute mō
tane oium ana aur. i. terant cū vino stiptico ⁊ misce
antur cū adipe vrsi ⁊ administrētur. Aliud ad de
pilationē antiquā difficilē ex alopitia ⁊ alijs. ℞. sce
ha ptem. i. spume maris partes. viij. euforbij ⁊ bac
carū lauri amborū ana ptes. iij. picis humide ptes
ij. liquefiat pix cum oleo de lilio: ⁊ liquefiat in ea eu
forbiū: deinde admisceantur cū eo reliq̄ medicine.
Simile ei radicū arundinis aduste ptes. vij. cineris
ranarū ptes. v. seminis eruce ptes. iiij. radicis alistas
ptes. iij. terant cū oleo laurino ⁊ admistret.

Capitulm. v. de alopitia ⁊ tyria.

Iam sciuisti q cā in gnāndo alopitiā ē mā
mala manēs in cute ⁊ i originibꝰ radicuꝫ
piloꝝ q̄re corrūpit radices origanū piloꝝ

corrodens eos ꝓhibens nutrimẽtũ bonũ eis. ⁊ no
minatur alopitia ꝓpterea quia ipsa accidit vulpibꝰ
Et differentia quidem int̃ ipã ⁊ tyriam est ꝙ i ty
ria non tm̃ cadunt pili: imo excoriatur cuz ea cutis
tenuis sicut accidit serpẽti. Et forasse accidit in ea fi
guratio ꝓueniens sicut figura serpentis. Et mate
ria quidem q̃ facit accidere ⁊ incurrere alopitiam ⁊
tyriam quandoqꝫ est cholerica: ⁊ qñqꝫ est melãco
lica: ⁊ qñqꝫ phlegmatica: ⁊ qñqꝫ est ex sanguie cor
rupto. Et significatur super totum illud ꝑ illud qḋ
apparet cum fit abrasio ex colore cutis: ⁊ ꝓprie cuz
fricatur illud fricatione aliqua. Et quandoqꝫ signi
ficat illud ex regimine precedente: ⁊ ex accidentibꝰ
que associantur ei. Et ex eis que significant illud est
humor dominans de illis quos sciuisti. Et qñqꝫ si
gnificatur velocitas sanatiõis eius ⁊ tarditas ex eo
quod videtur de velocitate rubificationis eius per
fricationẽ ꝓpter velocitatem attractiõis sanguinis
boni ad ipam aut tarditatẽ eiꝰ quãuis fricatio plu
rima exulceret: q̃re ꝓhibet originẽ piloꝝ.

De cura Ca.vi.

Non est dubiũ qn rectificatio regiminis in
ea sit euacuatio illius humoris faciẽtis in
ꝑmis. Et intromissio ciborum chimi val
de boni ad corpus de illis quos sciuisti ⁊ vini tem
perati cõmixti decliuis ad impressionẽ dulcedinis
parum cum tenuitate ⁊ claritate: nam hoc nutribi
lius est. Et balneum confert ei ante omnez fricatio
nem ⁊ post ipm. Et incipiat ꝑma res cum euacu
atione corporis in ꝑmis ab humore faciente cũ me
dicinis educẽtibus ipsum. Aut cũ phlobotomia si
materia exiguerit illud: Deinde cũ euacuatione ca
pitis ab eo cũ quo sciuisti de caputpurgijs ⁊ odora
mentis ⁊ gargarismis ex eis que dicta sunt in capl̃o
mundificationis capitis ſm vnãquãqꝫ supfluitatez
deinde ꝓnutandum ẽ sup cutẽ ⁊ mũdificationem
eius ab eo qḋ in ea mansiuũ est: ⁊ extractionem eiꝰ
ab ea ⁊ resolutionẽ ipsius. Et festinandũ est in hoc
ut nõ recipiat cutis qualitatez mansiuam malam et
non ẽ ambiguum in hoc qn oporteat ut medicine
euacuantes ex locis materiã malignam sint incisiue
⁊ resolutiue resolutione nõ consequente exsiccatio
nem ꝓpter vehementiam calefactionis quare adi
piscatur cutis calide factionẽ que in futuro fit causa
casus piloꝝ: quãuis in pñti forsitan destruat alopi
tiam. Quod si fuerit calida fortis sicut gumma ru
te agrestis que est radix in capitulo frangatur cali
ditas eius cum oleis temperatis vincentibus super
eam ⁊ cum aquis quibus subtiliatur. Et de ea qui
dem melior est recens; ⁊ illa super quam preterierũt
anni tres est debilis. Et de iudicio fortis ẽ ut mino
retur ipsius quantitas ⁊ frangatur eius complexio
⁊ festine accipiatur ab eo quod ipsa linitur ⁊ de iu
dicio debil est ut fiat ecõtrario. Et oportet ut sit sub
tilis: ⁊ si non penetrabit virtus eius in ꝓfundum cu
tis. Et oportet ut sit in illis medicinis confortatio et
ꝓhibitio: ut non recipiat caput materiam malignã
Et non oportet ut associetur illi virtuti stipticitas
plurima prohibens materiam peruenire ad locuz
deinde penetrare in poros eius. Cum ergo corpus
mundificatum est ab illo oportet tũc ut in eis sit vir
tus attrahens sanguinem eius bonum: ⁊ vaporem
eius temperatum: postq̃ ipsa resoluerit corruptuz
qui est in cute ut aggreget resolutionem corrupti ꝓ
pinqui ⁊ attractionem boni longinqui ⁊ illud post
mundificationez. Et cum tu administras has me
dicinas oportet ut tu consideres impressionem ea
rum. Et incipias in eis a debilibus in complexione
⁊ minoratione: ⁊ considera in eo quod est ex eis. ꝙ
si inuenis egrum tollerantem ⁊ impressionem inco
lumem adde in virtute. Et si non tollerat ⁊ magnifi
catur impressio minue quantitatez ⁊ commixtionẽ
⁊ stude ita ut perducat ad exulcerationem ⁊ aposte
mationem: ⁊ proprie in corporibus leuis comple
xionis aut etatis aut temporis. Et si perduxerit ad
apostemationem ⁊ exulcerationem succurre illi cũ
adipibus. ⁊ lini eos desuper sicut est adeps anatis
⁊ galline ⁊ sicut ceratum leue. cum ergo sedatur rei
tera cum quantitate quam tollerat. Cumqꝫ magnifi
catur res paruz non cesses facere illud donec resol
uatur corruptum ⁊ attrahatur bonum. Et signum
quidem impressionis medicine in ea ẽ ut rubeat cu
tis cum fricationibus minoris numeriq̃ fricatiõis
quibus rubet ante administrationez medicine. Si
autem dispositio non alteratur tunc scias ꝙ indi
get medicina fortiore. ⁊ quando non rubet frica cũ
panno vehementius q̃ sit illud donec timeatur ex
coriatio: deinde frica cum eis que sunt sicut cepe. ꝙ
si non rubet non erit excusatio quin scalpelletur lo
cus ⁊ liniatur cum eis que sunt sicut allea. Et de
eis quibus indigetur in mundificanda cute a mate
ria alopitie male sunt sanguisuge ⁊ ventosatio ⁊ pũ
gere cum acubus pluribus. Et iterũ vesicatio cum
medicinis acutis quas dicam: ⁊ mundificatio eius
quod vesicatum est ⁊ sanatio eius ut egrediantur pi
li ab ea. Et de eis que adiuuant in resoluẽdo ma
teriaz est cooperire caput pileo de pellibus semper
nocte ⁊ die: ipse eni resoluit ⁊ facit sudare. Et opor
tet ut radatur omnibus duobus diebus aut tribꝰ
cum nouacula: ⁊ quotiens nascuntur radatur ca
put. Et oportet ante administrationem epithyma
tum ut radatur caput ⁊ fricetur cum panno aspero
aut sicut cum cepe aut corticibus raphani donec ru
beat ⁊ fiat susceptibile virtutis medicine apertis po
ris. Et quandoqꝫ excusat balneum ad hoc ꝙ si nõ
raditur subtilietur medicina perueniens ad illud.
De euacuantibus autem euacuetur cholerica cũ
decoctione myrobalanoꝝ ⁊ cũ virtute hellebori
⁊ epithymo ⁊ pillulis cochijs ⁊ cum hierapicra. Et
iterum hieradia colloquintidos est bona ꝓpe phle
gmatice. Si autem fuerit illic melancolia misceatur
cum ea aliquid de helleboro nigro. Et si fuerit illic
cholera misceat cũ ea scamõea. ⁊ hiera ruffi ⁊ logo
dion bone sunt ꝓprie melãcolice: ⁊ multotiẽs qdẽ
sanat euacuatione vna. Et spẽs qdez hoꝝ euacuan
tiũ sũt de eis quoꝝ sciaz collegisti i eis q̃ sunt ꝓrete

rita. Et si volueris leuius illo da ei in potu de hiera mala ꝯposita cū pulpa collogntide ⁊ turbit in mense tres potiones aut quattuor. Et qñ non valet euacuatio vna itera post qetes in eo quod est inter illud

Et cū videris cutem capitis rubere aut venas eius rubedine repſonali phlobotoma post phłomiam vniuersalem si exigit illud cōsiliū venas capitis ⁊ venas frontis ⁊ tempoꝝ. Si aūt non volueris illud tūc non faciaſ aliquid de hoc. sanguis eniꝫ est quo i digetur illic. Gargarismata aūt ⁊ caputpurgia ⁊ similia iam sciuisti in capitulo curationū capitis.

Medicinaꝝ vero supponendaꝝ fortioꝝ ē euforbiū sup quod nō transierūt vltra tres anni ꝑparatū ſm qd dedimus de regimine in canone. Et post ipm est gūma rute siluestris: qm̄ ipa est mirabilis valde: Deinde nasturtiū ⁊ synapis ⁊ cinis cantaridaꝝ ꝯfectus cuꝫ pice humida: aut staphisagria confecta cū oleo laurino: aut lactitimalli cū quo vesiceſ ⁊ appropriaſ ut currat qd sub ea est. Et cū cadit cortex oriunſ pili sub eo: ⁊ allēgi poniſ super membꝝ tpe paruo: ⁊ indigetur ea in alopitia que est fortis. Et post illud sulfur ⁊ duo hellebori ⁊ semen eruce ⁊ spume baurac: ⁊ due spēs spume maris ⁊ cortices arundinū ⁊ radices eaꝝ aduste: ⁊ stercus muris ⁊ stercus ouiū adustum inūctuꝫ ⁊ piper longuꝫ ⁊ synapis: aut auellane cōbuste ⁊ folia fici ⁊ cōdisi: ⁊ vene chelidonie ⁊ alkitran. Et qñqꝫ confert in ea fel taurinū: deinde qd est sicut amigdale amare aduste cuꝫ cortice suo ⁊ sīc tus trituꝫ aliquot diebus in aceto bono. Et xylocoracte nabathi sunt ex medicinis huius egritudinis. Et de istis oleis administratis in eis meliora sūt oleum laurinum ⁊ oleū de kerua. Et de medicinis que sūt cerec melioꝛ est alkitran: deīde pix. ⁊ de adipibus melioꝛ est adeps vrsi: ꝓprie qui antiquaſ. Linimentū forte: euforbij gūme rute agrestis olei laurini omniū ana. auſ. ij. sulfuris vini ⁊ hellebori de quocūqꝫ amboꝝ fuerit nigro aut albo omniū ana. auſ. i. fiat ceratū cū cera quantū sufficit. Et iteꝝ baurac aphricani partes. ij. salis āmoniaci pars. i. aduranſ ābo ⁊ terantur in aceto forti: ⁊ linianſ cū eo loca post fricationeꝫ faciendo epithyma leue. Et iteꝝ post tres horas medicamine iam exsiccato in die tribꝰ vicibus. Si autē vesicauerit fac illud quod scis. Et iteꝝ cantarides ⁊ synapis decoquanſ in oleo donec fiant sicut algalia: deinde vesicetur cū eo locus fortis ⁊ frangaſ virtus eius cū ꝯmixtione debili. Et de illis que sunt leuiora hoc ⁊ sunt mirabilis iuuamenti ē ut sumatur acetum forte cum tanto oleo roſ. quantū ipꝫ bonū est: ⁊ cum galanga: deinde fricetur locus cū panno aspero ⁊ liniaſ ex eo. Et iteꝝ inūctio cū algalia in q̄ ē aliqd de gūma rute agrestis. Et scias ꝙ infantibꝰ sufficit abstinentia ⁊ puberes tollerāt. ʒ. ʃ. de pillulis cochys. Et hñtes annos. x. tertiam. ʒ. vnius.

De eis que abradunt pilos. Capitulū. vij.

Umantur calcis partes. ij. ⁊ arsenici partes. ij. liniatur cum eis ambobus cum pauco aloe posito in eis abradit enim statim. Et si ponantur calcis partes plures ⁊ arsenici pauciores erit magis equalis. Et si addatur calx erit tardioris opōnis: verūtamē opabitur. Et qñqꝫ sumūtur calcis ⁊ arsenici ptes. ij. ⁊ pars. i. ⁊ decoquūtur in aqua tādiu donec depilet pennaꝫ. quod si itereſ opatio in illa aqua erit melioꝛ: ⁊ que ꝑparaſ cum sale est melioꝛ: ⁊ sumaſ aqua illa ⁊ decoquiſ in ea oleum minus ea ſm plīm donec recipiat virtutem eius ⁊ liniatur cū ea. Et qñqꝫ dimittiſ aqua illa coagulari in sale: ⁊ administraſ sal ille in aqua. Et calx ꝯculaꝝ efficit opationem calcis cū arsenico ⁊ est subtilioꝛ. Et si sumatur loco calcis aqua calcis in qua calx iteraſ ponendo sub sole aut decoquendo ponaſ in aq̄ arsenicū tritū erit bonuꝫ. ⁊ qñqꝫ administranſ iterū sanguisuge virides que sunt sub vrceis. Qd si volueris ut sit illud quod nasciſ subtile, ꝓijciatur in psilotro cinis vitis aut baurac ⁊ multipliceſ eius ꝯmotio deinde abluaſ cū farina ordei ⁊ fabaꝝ ⁊ seminis melonis. Et qñqꝫ ꝯponunſ calx ⁊ arsenicū cuꝫ eis que sunt sicut aqua alkisch ⁊ aqua rizi. Et qñqꝫ ponunſ in ea myrrha ⁊ mastix. ⁊ quandoqꝫ iuuatur cū spuma maris.

De cura eiꝰ quē ꝯbussit psilotrū. Ca. viij.

Portet ut minoreſ eius motio ⁊ festinetur ipius ablutio oleo ro. iam sup eā ꝑmisso. cūqꝫ abluiſ cū aqua calida sedaſ post illd in aqua frigida: illud eniꝫ est curatio bona: deinde linianſ desuper lentes excorticate trite cū aqua rosacea ⁊ sandalis ⁊ ꝓprie si adurit. Quod si fortem fecerit adustionē: tūc necessariū est adhibere quod sit sicut vnguentū ceruse ⁊ sicut epithyma cuꝫ lithargyrio nutrito cū albumīe oui ⁊ oleo roſ. ⁊ cansora.

De eis que ꝓhibent odorem psilotri. Ca. ix.

Iniatur post ipm cū creta nutrita cuꝫ aromaticis aut creta cū aceto ⁊ cum aqua ro. Et folijs persici est ꝓprietas in hoc mirabilis ⁊ folijs vitis ⁊ folijs allehesabraꝫ tritis ⁊ alcanne ⁊ feci croci hortulani ⁊ rosis ⁊ ciperis ⁊ galie ⁊ squināto ⁊ silibus singlaribus ⁊ ꝯpositis.

De illis que ꝓhibent ortū piloꝝ. Capi. x.

Rohibent ipm stupefacientia infrigidantia sicut ut incipiatur ⁊ depileſ: deinde liniatur cum hyusqamo albo ⁊ opio ⁊ aceto ⁊ aqua hyusqami nigri cum eis ⁊ sola. ⁊ si fuerit decocta in aceto erit melius. Et corpus rane lacunalis exsiccatum est ex ꝓhibentibus cū teriſ ⁊ misceſ cū mucilagine psilij aut succo hyusqami albi aut aceto iteretur illud. Et dicitur ꝙ si liniatur cum oleo ī quo dissoluta est lacerta coquendo est ex eis que prohibent ortum eorum. Et similiter cum oleo in quo decoquitur eritius. Et fortasse dicitur contrarium illius. Et de eis que dicūtur est ut sumantur chimolea ⁊ cerusa plumbi equaliter ⁊ aluminis medietas partis ⁊ terantur cum aqua hyusquiami albi humidi.

Et existimauerunt quidam ꝙ sanguis ranaꝝ lacunaliuꝫ ⁊ sanguis testudinis fluuialis prohibēt illud Dixerunt: ⁊ similiter sanguis vespertilionum ⁊ cerebella eorum ⁊ epar eorum ⁊ composuerunt medi

camen de istis. Dixerūt: sumant rane de lacu arun/dinū ⁊ exsiccent ⁊ sumant de carne eaꝝ sicca ⁊ sāguis testudinis fluuialis exsiccati ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ ⁊ lythā girij ⁊ ostracoꝝ marinoꝝ adustoꝝ margaritaꝝ ptes equales conficiantur cū aqua ⁊ administret sup de/pilationem piloꝝ in pectine ⁊ in ascellis. Et semē vr tice cū oleo est ex eis que depilāt pilos cū fortitudie

De incrispantibus. Capitulū.xi.

Unt sicut farina fenugreci ⁊ oleum eius: ⁊ alsidre albuz ⁊ myrrha ⁊ galle ⁊ calx ⁊ ly/thargiriū misceantur ⁊ sit sufficientia in q/busdam eoꝝ ⁊ ꝯmoueatur cū eis caput tangendo. ⁊ qñq ponunt in eis semen hyusgami albi ⁊ oleuz eius ⁊ qñq administrat hyusgamuz albū sicut est so lum. Et calx est ex eis que faciūt planos ⁊ adurit pa rum cū soluitur in hac sūma ꝓpꝛie qñ equantur cū ea due tertie ipius de sidre que ambo sunt confecta cū aqua frigida. Et silr spuma salis amari incrispat eos vehementer. Incrispatiuū bonū: ℞. gallaꝝ et alcar mesegi ⁊ limature acuū ⁊ folioꝝ cupressi ⁊ gra noꝝ eius ⁊ granoꝝ cydonioꝝ ⁊ lithargyrij ⁊ draga/ganti ⁊ boli ⁊ alcauizi ⁊ emblicoꝝ omniū añ ptē .i. calcis que non est extincta partem mediam conficia tur cū aqua sicli ⁊ administret: est eniz bonū crispās denigrans.

De eis que planos faciunt capil/los. Capitulum.xij

Ura eius est cura scissionis capilloꝝ p̄dic/ta. Et omnino est administratio oleoꝝ mollificantium ⁊ mucilaginū hūectātiū.

De scissione capilloꝝ. Capitulum.xiij.

Causa eius est siccitas ⁊ cibus siccus. Et ꝓ hibent ipam olea lenia equalia ⁊ mucila/gines viscose sicut mucilago altee ⁊ muci lago psilij ⁊ mucilago folioꝝ salicis: ⁊ omnia in qui bus est humectatio.

De illis q̄ subtiliant capillos. Capi.xiiij.

Curae quando ponit in medicinis capil/loꝝ subtiliat eos.

De sermone adolescentie ⁊ canitie. Ca.xv.

Iam locuti fuimus in alio loco ab isto de canitie adolescentiū. Et canities quaz hic dicemus est ꝙ dum sanguis ꝑmanet pin guis spissus calidus viscosus capilli sūt nigri. cū ve ro ad aquositatez tendere incipit declināt pilli ad ca nitiem.

De eis que canitiem tardant. Capitulū.xvi.

Ex rebus canitiem tardantibus est regimē reꝝ primaꝝ. Et de eis est regimen eius qd̄ ꝑuenit ad capillos ipos. Prima aūt sūt euacuatio humoris phlegmatici omni hora. ⁊ pro pꝛie cū vomitu sup cibum. Et per clisteria iteꝝ ⁊ req escere ⁊ iterare: deinde administrent cōfectiones ⁊ me dicine facientes adolescentiam quas dicemus cum administratione ciboꝝ boni chimi cuz equalitate ex genere eoꝝ ex qb⁹ generat sāguis laudabilis spissus sicut sunt frixa ea q̄ in patellis ꝑparant: ⁊ ea que co/opta coquūtur sine aqua ⁊ assata absq iure ⁊ misce i iure. ⁊ studeat ita ut sint cū quātitate digestionis qm̄ ē radix. nā cū digestio corrūpitur: corrūpit sāguis ⁊. Et oportet cū complō fuerit hūida valde ut admi/nistrent semina calida sicut synapis ⁊ piper ⁊ species ꝯdientes ⁊ cauguamich ⁊ almuri ⁊ ꝓpꝛie in ieiunio ⁊ sicla cū synapi: ⁊ sit sufficientia in potando vinum paꝝ puꝝ. Et deuitet fructus ⁊ olera hūectantia ⁊ ge/nera lactis ⁊ pisces ⁊ triticū cocū cum aqua, ut puls ⁊ plites ⁊ potū aque plime ⁊ phlomiaz plurimam ⁊ euulsionē capilloꝝ ⁊ ebrietatē supfluam ⁊ coitū plu rimū. Et tangere cū eis que sunt sicut cāfora ⁊ aqua ro. ⁊ oleum sambacinuz ⁊ aqua sambaci capillos: ⁊ deuitet multitudinem vsus aque dulcis. Qd̄ si fecerit exsicca illud ⁊ exsicca cū velocitate lz ablutio capillo rū conseruet eoꝝ virtutem. Qd̄ si balneetur vtatur eis q̄ sunt sicut pulpa colloquintide ⁊ nigella ⁊ bau rach ⁊ fel tauri abluendo. Confectiones vero ⁊ spe cies q̄ abscindūt materiā phlātis ⁊ tardant canitiez sunt sicut masticatio myrobalanoꝝ kebuloꝝ de qui bus omni die cū numero supueniente sibi sumatur ⁊ masticet ⁊ deglutiat, hoc eni fortasse ꝯseruabit ado lescentiam vsq ad finez vite. Et silr trifere facte ex myrobalanis mioꝛ ⁊ maioꝛ ⁊ ꝯfectio de scoria ferri. Et melioꝛ ex ea est si fuerit in ea auꝝ ex hoc: ℞. myro bal. nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ amboꝝ añ. ptem .i. mellis anacardoꝝ extracti ab eis medietatem octaue partis .i. misceat cū butyro cocto ⁊ conficiat cū melle ⁊ ad ministret: ⁊ hoc est forte bonū. Et oportet ut admini stret paulati in tāta q̄ntitate que nō efficiat ipssionē ma laz ⁊ mitridatuz ē forte: ⁊ tyriaca est fortis. ⁊ car nes vipere sunt cōseruantes adolescentiā ⁊ virtutez cū assiduatur eaꝝ comestio. Modus cōfectionis ꝑpate bone: Myrobalani nigri ⁊ burungi ⁊ pip lon guz ⁊ emblici, ⁊ qñq est loco piperis longi scoria fe ri ⁊ zuccaꝝ: fiat ex eis trifera. Et de bonis expertis ē ut sumāt ziziberis ⁊ myrobal. kebuloꝝ ⁊ macropi peris partes equales ⁊ administret. Et iteꝝ vt sumat myrobal. kebuloꝝ pondus. ʒ. xx. scorie ferri pōdus .ʒ. iiij. agarici. ʒ. v. ⁊ zinzi. ⁊ macropiperis ⁊ gariofi loꝝ omniū añ. ʒ. iij. ⁊ ꝯficiātur cū melle. Et opor/tet ut sumat ista facientia adolescētiam anno integro amatoꝛ adolescentie ex huiusmōi cōfectionibus su per q̄s expectat vsq ad meridiē deiñ cōcedat cibū.

De linimentis ꝓhibentibus canicié. Ca.xvij.

Omnia olea calida ꝯfortantia ⁊ omnia cur rentia que sūt silia illis i natura sunt cōser uantia cōplōnem capilloꝝ sup caloꝛez in/natum ⁊ non rigat quod penetrat in eis de nutrimē to: ⁊ ista sūt sicut alkitran. ⁊ cū eo linit dimittat quat tuoꝛ horis deinde ingrediat balneū. Et dixit iteꝝ cts rationem habentis caput calide cōplōnis. ⁊ iteꝝ pix hūida currens subtilis. ⁊ silr oleū de costo qm̄ ē for te valde ⁊ oleū de ben. ⁊ oleū de nigella est forte val/de fortius omni re. ⁊ oleū factuz cū pulpa collogn tide ⁊ oleū de synapi. Et bonuz ⁊ forte est ut sumat de oleo synapis ⁊ de nigella: ⁊ ut coquat in eo nigel la: deinde coquat in ipo collogntida post ipam aut cum ea. Et oleum expressum ex oliuis siluestrib⁹ quando assiduatur inunctio cum eo omni die pro/

hibet canitiem. Oleū bonū: olei omphacini aclat tres spice. ℥.i.ß.blacte bizantie floris sgnāti ambo℞ anā. ℥.ß.decoquātur medicine aut in oleo donec remaneat tercia eius: aut in aqua donec suscipiat virtutem ea℞ vehementer: deinde decoquatur oleū iterū in illa aq̄ donec ꝯsumat aqua. Et rectius quidē est tūc ut minoretur quantitas olei τ sufficiat kist vnus τ medius: deinde sumat. ℥.i.acatie τ dissoluat cū vino τ teratur optime τ misceat cū eo acacia τ administret.
Oleum bonū oleū de granis cocti τ olei myrtini τ olei de emblicis partes equales τ mensuretur de summa eo℞.lb.i.sumantur ciperi τ cassie τ spice τ nigelle τ gariofilo℞ τ pulpe collogntide τ costi τ xyloaloes crudi τ folio℞ squinanti τ calcanii τ calami aromatici omniū partes equales τ sumat eo℞ pondus ʒ.c.τ decoquant in succo colloquintide si inueniat. aut in succo corticū nucis. cuius quantitas sit. lb.iiij. cū ꝗ mediatur aqua ponatur super eā oleum τ incessāter decoquatur donec remaneat oleum τ consumat aqua τ coletur τ administret.

De linimento bono adeo ꝗ destruit recētē ex ea.

Umātur acacia τ galle: τ fenugrecum: τ semen melonis: τ coriand℞ siccū: spica: τ laudanū: τ succus corticum nucis exsiccatū: τ succus flo℞ papaueris ruffi exsiccatus: τ rubigo ferri: τ calcuce caumenon: τ remeah: τ alumen nigrū de quibus fiant trocisci subtiles τ exsiccētur τ administrentur in mense tribus vicibus liniendo cū aqua emblicorum aut aqua myrthi. Linimentū bonū cum uno liniatur caput tangendo: Myrobalano℞ nigro℞ emblico℞ τ gallarum omniū partes.x.laudani partes.xx.folio℞ myrti τ grano℞ eius ana partes.xxx.ponantur in tribus.lb.olei τ dimittatur in eo tribus diebus: deinde coquantur donec ingrossentur τ fricentur cum eo capilli. Et de eis que experti sunt illi qui fuerunt ante nos τ experta sunt in tempore nostro est potare dragāti rubei τ albalkae pondus.ʒ.i.ipsū enim depilat canos τ facit nasci loco eorū capillos nigros: verumtamen non tollerat illud nisi qui habet forte corpus τ humectatum. Et oportet ut administretur post ipm quod mūdificet pulmonem τ hūectet ipm.

De rememoratione tincta℞. Capitulū.xviij.

Eperiunt in libris olea de quibus existiant ꝗ sint tincture. Et experimentum facit esse necessarios virtutes specie℞ propria℞ quibus cum superemiuet oleum resoluit inter eos capillos: quare non penetrant in eis τ operantur aliquid nisi fuerit illic virtus vehemēs aut ꝓprietas maxia τ non speratur virtus vehemens: nisi ex rebus fortis tincture: sicut est herugo ferri τ sicut ē herugo plūbi: τ sicut cortices nucis: tunc enim forsitan iste τ siles eis cum virtutes ea℞ iterantur in olijs τ virtutes earum medicinarum penetrare facientium medie interueniunt sicut aceti τ vini operantur. nam si possibile est ut sit aliquid tunc est illud. Uideo τ audio quosdam testantes veritatem eius quod dicitur ꝗ vna ex venis nucis qū incidit in pricipio veris τ ponit ut buccella in vase vitri in quo est oleū τ sepeliuntur simul in terra exsiccat illud qd̄ ē in vase τ exsiccādo τ suggendo: deiñ remittit illud in autūno τ reddit plīm eius ad vas τ est tinctura. Et plīm qd̄ accīt de hoc caplo τ ipmit nō fit illud ex eo nisi cū iteratione. Amplius spēs tincture qbus tingūtur capilli sūt tres: denigrans: τ faciens flauos: τ dealbans: τ nos icipiem⁹ narrare numer℞ denigrato℞ bono℞:

De denigrantibus. Capitulū.xix.

Alcanna quidē τ indicū sūt radix sup quā aggregant homines τ diuersificant ambourū impressiones sm diuersitatem τ preparationē capillo℞. Et hoies incipiūt cū alcanna: deinde ꝯsequentes adhibēt indicū post ablutionem τ expectant super vnūqdꝗ ambo℞ mora que quantitatem habet τ quātoplus expectant est melius. Et de hominibus sūt qui aggregant ea τ de hoibus sunt contenti alcanna: τ delectant eius flauitate. τ de eis sunt qui sunt cōtenti indico τ delectant colore pauonis prouenientе ex eo. Et indicū quidem indum bonū est velocioris tincture sed est vehementius faciēs colorem pauōis flauitatē. τ indicū τ carmenū ē minus tingens τ tardius: ve℞ eius tinctura est decliuis ad nigredinem flauā τ non est multitudo coloris pauonis in ea. Et q vult ut redeat tinctura indici ad colorē capillo℞: τ destruat eius flauitas admistret sup alcannā vice alia. Et si fuerit eius administratio ante eā: tunc ipa destruet colorem pauonis τ reducet eū ad calorem flauitatis. Et melius quidē est ut nō prolonget eius mora: imo festinet ad abluendū eā.s.alcannam que fuit post tincturā primā. Et de hominibus sūt qui cōiungūt ea cū aqua sicle τ cū aqua granato℞ aut cū aq̄ lactis acetose: aut ꝯpoūt cū eis almasal τ aq̄ corticū nuc τ totū illd̄ ē iuuatiuū. Et de eis sūt q ꝯiūgūt ea cū aq̄ i qua ꝓijciūt calx τ lithargyririū decoquēdo aut sub sole dimittēdo donec denigret lanā: τ hoc ite℞ bonū ē. Et qñ ponit i tictura pōdus.ʒ.i.gariofilo℞ denigret valde τ ꝓhibet malitiā ei⁹ a cerebro. Tictura aūt alia q̄ admistrat nilotiens: verūtñ minus ꝗ admistret prima est ut sumant galle τ iungant cum oleo τ adurant cū oleo. Et qd̄ de hoc ē melius ē ut fiat i vase lutato τ finis adustionis ē q̄ntitas q̄ denigrent τ terant τ ñ pueniat ad vlmū i ea. Et sumat de eis pōd⁹.ʒ.xx.τ calcucecaumenon.ʒ.x.τ alūis.ʒ.ij.τ sal gēme.ʒ.i.τ fiat ex eis tinctura: denigrat eni capillos denigratiōe fixa. Et qñ admistrat sm hāc descriptionē: Sumat lb. gallarū q̄ cū oleo iungant τ fringāt donec scindant τ sumāt calcucecaumēi. τ alumis τ draganti oiū aā.ʒ.xx.et salis.ʒ.viij.terant bñ oia τ ꝯficiant cū aq̄ calida τ tigat cū eis τ dimittat tribus horis. Et qñqꝫ pmiscēt cū eis alcānā τ idicū. Et illud qd̄ ē famosū post hoc ē illud qd̄ fit ex calce τ lithargyrio τ creta q̄ comedit aut alcāzi aut creta chimolee aut quācūqꝫ cretā volueris de spēbus crete captis ptib⁹ eq̄libus assūptis: cōficiat cū aq̄ cōfectiōe ticture τ admistret τ coopiatur folijs sicle: τ necc̄riū rei ē vehemētia ꝯtritionis lithargirij. Et fiat aq̄ eius aq̄ alcāne τ indici facta cū

fteratione decoctionis ipoꝝ aut positionis eoꝝ sub
sole in ea tūc ē melior: veꝝ necessarium est ut dimittat
circiter sex horas ⁊ cōseruet sup eā humiditas eius.
Et iteꝝ sumant alcāne ⁊ idici ⁊ lithargyrij triti sicut
alcohol ⁊ calcis ⁊ gallaꝝ frixaꝝ ⁊ calcucecaumenon
⁊ aluis ⁊ dragāti ⁊ gariofiloꝝ ptes eq̄les ⁊ tingat cū
eis. Et hec sūt ticture denigrātes q̄ iaʒ dicte sunt in li
bris de qbus attuli illas q̄ sūt ꝓpingores ad hoc ut
diligat eos cor aut cū qbus cadit fiducia. Modꝰ
tincture bone: ℞. alcāne ptē. i. ⁊ indici ptes. ij. ⁊ cal-
cucecaumenon ⁊ aluis ⁊ sal' gēme ⁊ gallaꝝ frixarū ⁊
scorie ferri ptes equales: terant cū aceto ⁊ dimittatur
donec fermētet ⁊ admistret. Et de illis que dicunt in
hoc ē ut sumat scoria ferri post ꝯtritionē i aceto vini
supemmēte ei q̄ttuor digitis cōtritiōe vehemēti ⁊ de
coquat vsq̄ʒ ad sui medietatē: deinde dimittat in eo
duabꝰ hebdomadis donec herugiet: ⁊ sumat q̄ntū
ē scoria de myrobalanis nigris ⁊ fūdat sup eos illō
acetū post cōtritōeʒ eoꝝ ⁊ dcoq̄t donec exsiccet illō
acetū ⁊ fiat sicut alcohol: deiū submergat cū oleo et
decoquat donec fiat sicut algalia. ⁊ si volueris aro-
matiza ipm ⁊ hoc si tingit cū oleaginitate tūc ꝓpter
ꝯtutē rubiginis ferri. Et iteꝝ scoria argēti decocta in
aceto vehemēter numerat de sūma denigrātiuʒ for-
titer. Et magis dilectū apd me ē ut sit loco aceti ace-
tositas citrāguli aut citri: ⁊ ut loco decoctionis sit di
missio ferri in eis spacio aliquo. Et dixerunt iteꝝ: si
ponat in kenina ordo vnus de floribus papaueris
ruffi ⁊ ordo aliꝰ aluis ⁊ sepeliat in stercore resoluit in
tincturā bonā. Dixerūt ⁊ silr: si ihūet plāta ordei hu
mida anteq̄ʒ spicas habeat cū medietate sui de aluie
i fimo in ꝯcauitate vasis vitrei ut vrinale fiet totū aq̄
nigra ⁊ linimētū denigrās. Dixerūt ⁊ silr: si cucurbi
da hūida exn̄s sup arborē suā cū circuitiōe apiat et
extrahat qd in ea est ⁊ ponat in ea sal ⁊ aliqd paꝝ de
scoria ferri ⁊ reducat cortex q cū circuitiōe fuit abla-
tus ⁊ lutet: tūc totū qd in ea ē resoluet in aquā nigrā
q̄ erit tictura ut encaustꝝ. Dixerūt: ⁊ si terāt folia cap
paris ⁊ decoquant cū lacte ⁊ ꝓprie lac mulieris do-
nec pueniat ad tertiā ⁊ dimittat nocte tota erit tictu-
ra bona. Et melius qdē ē apud me ut sit de sūma cō
seruantiū. Et Gal'. qdē testat de hac tictura. inqt su
mat de flore que est sicut vua in arbore nucis ⁊ terat
cū oleo ⁊ liniat ex eo cū butyro vaccino hūido. Et
dixerūt qdā: qn̄ misceť cū eo stercus caprinū fit bo-
nuʒ. Et dixerūt: ⁊ similit qn̄ cortices radicū algerab
terunt cū oleo ⁊ iungit cū eo tūc ipʒ denigrat. ⁊ apd
me qdem si fuerit tingēs etiā debilitat opationē eius
oleū ⁊ si esset loco olei aqua forsitā esset meliꝰ. Et silr
ē sermo meus in eo qd dixit paulus q rose papaue
ris ruffi cōterunt in oleo donec fiat sicut algalia sit ti
ctura. Nā si fuerit intētio ad hoc tūc necc̄ria sūt ꝓfū
dātia sicut alumē. ⁊ silr ē sermo eoꝝ in nutriēdo ole-
um cū corticibꝰ nucis: ⁊ in hoc q ipi decoqūt ipm
in aq̄ eius ⁊ intromittere paꝝ aluis in eo: ⁊ totū hoc
ē ex eis q̄ debilitāt ipm: ⁊ silr illud qd dicit in deco-
ctione olei in aqua papaueris ruffi donec finiat. ⁊ si
cut illud qd dixerūt q oʒ ut sumat oleū sisaminum

⁊ ꝓijciat sup ipm tertia sui emblicoꝝ ⁊ decoquatur
hora vna cū facilitate ⁊ colet ⁊ sumat ad omnē librā
quarta libre laminaꝝ plūbi subtiliū. deinde frigatur
cum facilitate ut non liquefiat plūbū ⁊ ut n̄ inflāmet
oleuʒ ⁊ moueat semper: deinde dimittat tribus die
bus deinde sumat. ⁊ dico: in hoc est fiducia aliq̄ pro
prie qn̄ ē in eo alumē. Dixerūt: ⁊ silr cū ponit oleuʒ
de ben i cōcauitate auergilati: deiū firmat ex lutatio
ne eiꝰ ⁊ ponit in furno positione cū cautela egredit
oleum tingens. ⁊ melius est ut numeret hoc in sum
ma eoꝝ que ꝓhibent canicie. Dixerūt: ⁊ si mundent
grana passularuʒ ⁊ terantur optime sicut alcohol ⁊
submergantur cū oleo sisamino ⁊ inhumentur mē
se vno in fimo erit tinctura bona ⁊ bonū. Et ex eis
que sunt quasi illud super quod est conuenientia est
quod ouū allactat est tinctura fortis: ⁊ silr ouū auis
tarde. Et accidit quidem in tempe nostro in diebus
vite regis sedubelaa ut eger ēt vna de genetis suis su
per vnā partem barbe gēnet alterius dormiētis ⁊ ti-
xit eam nigredine. Galia quā elegerūt. Dixerunt:
sumat. ʒ. i. salis ⁊ lib. i. ⁊ ʒ. aque myrti humide exp̄s-
se ⁊ quattuor libre aque: decoquat donec minuatur
medietas deinde remoueat ab igne ⁊ sumantur lib
. iij. euisci ⁊. l. alcanne ⁊. l. indici ⁊. ʒ. xx. gallaꝝ frixa-
rum ⁊. ʒ. x. dragaganti ⁊. ʒ. l. gūmi ⁊ ꝓijciant in aq̄ ⁊
ingrosset cum decoctione ⁊ aromatizetur cum mus
cho ⁊ galia ⁊ cooperiendo cum ea tangendo illud
quod volūt tigere tanta q̄ntitate qd ei supemineat.
Dixerūt: ⁊ sumat olei de granis co tti pōdus. ʒ. xxx
⁊ ꝓijciat in eo limature ferri ⁊ limature plūbi ⁊ cal-
cucecaumenon oim ana pondus. ʒ. iiij. terat totum
cum eo ⁊ dimittat donec denigretur. deinde frigat ⁊
aromatizet cum muscho. Et scias q ordeum cōbu
stum aut cortices fabaꝝ aut cortices granatoꝝ sunt
da sūma eoruʒ que intrāt i ticturis itroitu alcanne ⁊
silr cortices nucis. Et nos qdē iam diximus medici
nas ticture i medicinis singl'aribus: ⁊ q ipe sūt sicut
capsia ⁊ myrrha ⁊ litiū ⁊ synapis ⁊ sal ⁊ helleborus
⁊ attriplex ⁊ emblici ⁊ capillus veneris ⁊ rose papa-
ris ruffi ⁊ alcāna ⁊ indicū ⁊ es vstum ⁊ scoria ferri ⁊
aq̄ corticū fabaꝝ hūidaꝝ ⁊ cortices nucis ⁊ aqua eo
rum ⁊ acatia ⁊ fenugrecum ⁊ semen sicle ⁊ myrtus ⁊
grana eius ⁊ laudanuʒ ⁊ lithargyriū ⁊ calx ⁊ scorie
omnes ⁊ limature.

De faciētibus flauū ⁊ q̄ currūt cursu eoꝝ. Ca. xx.

Dixerūt qd currit ex arūdine nabathi recen
te ablato ab eo cortice eius cum accēdit su
per eū ab alio latere tingit sicut auꝝ. Et silr
herugo ferri cum aqua draganti super quā expecte
tur sicut expectatur sup alcanna. Aut sumantur alcā
ne ⁊ fecis vini ⁊ gūme pini partes equales ⁊ aliquid
de sgnanto ⁊ tingatur cum eo. Aut sumatur alcāna
⁊ tingatur cum ea postq̄ʒ conficiat cum decoctione
condisi. Dixerunt: ⁊ tingatur cū alumine ⁊ aliffixeo
⁊ croco aut cuʒ myrrha ⁊ staphisagria ⁊ dimittatur
die ac nocte cuʒ aqua ⁊ iteretur diebus aliquot. Et
cum iterant super ipm lupini cōfecti cum aceto ē bo
num. Et iterum sumantur lupinorum contritorum

ℨ.x. myrrhe. ʒ.v. ſalis tingentis.i. alſauregi. ʒ.iij. fe-
cis vini exſiccate aduſte. ʒ.iij. aque cineris ligni vitis
quantum ſufficit.

De rubificātibꝰ fortibꝰ. Ca.xxi.

Umant̄ ſumach. ℨ.ij. ⁊ gallaꝝ. ℨ.iij. ⁊ ali-
driō citrini. ℨ.ij. ⁊ capilli veneris due bac
ce ⁊ abſinthij bacca.i. ⁊ lupioꝝ excorticato
rū ſiccoꝝ pugilli duo: terant̄ ⁊ infūdant̄ in lb.x. aq̄
diebꝰ aliquibꝰ: deinde emplaſtret̄ cū eo caput cū eſt
tepidū. Dixerūt: ⁊ decoctio lentiū ⁊ cōdiſi in aq̄ eſt
bona facies flauum fortis. Dixerūt: ſumat̄ fex vini
aduſta ⁊ miſceat̄ cum oleo de ben aut oleo de ſqui
nanto.

De albificātibꝰ. Ca.xxij.

Ex eis eſt ſtercꝰ hirūdinū: ⁊ de eis ſūt veſry
⁊ de his ſunt almes ⁊ de eis eſt flos albuꝫ
⁊ de eis ſunt cortices raphani ⁊ fel tauri ⁊
vapor ſulfuris ⁊ cacumen capparis ⁊ cacumen oli-
uarū ſingl̄arit̄ ⁊ ꝯiūctim: ⁊ ꝓꝑe cū aceto ⁊ ꝓꝑe poſt
vaporationē eiꝰ cū ſulfure. Sumant̄ ſemen enule ⁊
cortices raphani ſicci ⁊ alumen ⁊ aggregent̄ cū attri
tione cū medietate ptis vniꝰ de gūmi arabico. Et ite
rū ſumant̄ folia aluesry ⁊ cortices papaueris ⁊ man
dragore: ⁊ ſi fuerit loco amboꝝ hyuſquiamū albuꝫ
erit forte ⁊ miſceat̄ tinctura: ⁊ ſi fuerit in eo canfora ⁊
aq̄ ro. erit meliꝰ. Et qn̄qꝫ madefiunt capilli: deīn in
noluūtur in ſulfure: deinde ſuffumigant̄ cū eo: ⁊ fiat
cū eo illud in nocte ſemel aut duabꝰ vicibꝰ.

De ſuccurſu diſpoſitionū ſeq̄ntiū ticturas. Ca.xxiij.

Lures ſpēs tincture ſunt infrigidātes cere
brū ⁊ corrūpētes ipm ⁊ faciētes ipm cadē
in ꝑparatione ad catarros ⁊ ad apoplexiā
⁊ ſil̄ia. Curet̄ ergo illud cuꝫ eis q̄ vicinant̄ tincturis
aut admiſtrent̄ ſucceſſione carū de aromaticis cali-
dis ſic̄ ſūt muſchꝰ ⁊ gariofili ⁊ ſil̄ia. Et qn̄qꝫ accidit
ex tinctura vt tēdant̄ capilli q̄ſi corde ⁊ remoueatur
eoꝝ criſpitudo ⁊ deturpet̄ eoꝝ ſitus: ⁊ ſuccurrit̄ illi ſi
ponat̄ cū tinctura illud qđ ſubtiliat ⁊ criſpat: ⁊ ꝓprie
in genē capilloꝝ q faciunt illud. Et qn̄qꝫ accidit ex
tinctura vt debil tent̄ capilli ⁊ exſiccet̄ barba ⁊ deni
gret̄ facies ⁊ rūpant̄ capilli. Et ſuccurrit̄ illi ſi ꝯſeq̄nt̄
adhibeat̄ oleū violaceū ⁊ oleū alkeiri. Et qn̄qꝫ acci
dit ex tinctura vt denigret̄ facies: ⁊ hoīes q̄dā lauāt
eā cū farina fabarū ⁊ ciceris ⁊ ſimiliū: ⁊ nō ē melior
ablutio ad illud q̄ꝫ de oleo calido. Et qn̄qꝫ accidūt
poſt tincturā alnuſul. Et meliꝰ qđ admiſtrat̄ in eis ē
vt ſumat̄ de tinctura q̄ntū eſt nux ⁊ exſiccet̄: ⁊ ꝓprie
de tinctura in q̄ eſt virtꝰ ꝓfundans. ⁊ quotiēs appa
ret alnuſul aut forſitā apparebūt: Accipe lignū ſicut
illud cū quo fricant̄ gingiue ⁊ inuolue vnuꝫ ſuꝑ ex
tremitatē eiꝰ de reſolutōe illius tincture coagulate ⁊
ꝯſeq̄re cū eo alnuſul. Et q̄dā accipiūt fumū olei aro
matici ſicut oleū de ben ⁊ laudanū aut cerā ⁊ inun-
gunt cū eo alnuſul: ⁊ qn̄ exſiccat̄ linitur.

De furfuribus. Ca.xxiiij.

Uoniā ſermo de furfuribꝰ eſt ꝓportional̄
ſermoni de capill̄ ex aliq̄bꝰ modis tūc lo-
quemur de eis. Furfur eſt alabirati.i. cāta
brū qđ eſt in capite modꝰ excoriatōis leuis acciden
tis capiti ꝓpt̄ corruptionē accidentē in cōplexione
ꝓprie cū imꝑſſione in ſuꝑficie ſuꝑiore cutiſ. ⁊ peior
ꝑuenit ad vlcera ⁊ ad corrūpēdū origines capilloꝝ
⁊ fiat a materia acuta baurachiati aut ſanguie melā
cholico. Et qn̄qꝫ eſt ꝓpt̄ malitiā ꝯplexionis in capi-
te: q̄re corrūpit̄ illud qđ ꝑuenit ad ipm. Et forſitā ē
qđ facit ipſum ſiccitas nuda ⁊ nō ē reliq̄ ꝯplexio in
corpore niſi bona. Et qn̄qꝫ fit ꝑ cōmunitatem.

De cura. Ca.xxv.

Urfuri qui eſt leuis ſufficit cura leuis ⁊ de
ſtruit ipm epithimare caput cū oleo roſ. ⁊
viol̄. ⁊ cum mucilaginibus. Et de furfure
eſt qui eſt vehementior illo ⁊ indiget eis quibꝰ ab-
ſterſio eſt ⁊ reſolutio fortis: deinde conſequenter ad
hibeantur ea que humectant ⁊ equent. Et de eo eſt
malus valde perducens ad vlcerationem. Et ne-
ceſſariū in curatōe eiꝰ eſt vt mūdificetur corpus cū
phlobotomia ⁊ ſolutione vētris ſi fuerit neceſſariū
illud: ⁊ ſi cauſa fuerit ſm q̄ videtur in capite repletō
corporis: deinde curetur ⁊ quotiens curatur cuꝫ eo
qđ radit conſequēter adhibeantur olea. Medici
ne furfuris leues abſqꝫ mordicatione plīma: Suf-
ficit furfuri propinquo debilis ablutio cū aqua ſicle
⁊ cū aqua fenugreci ⁊ cū granis meloniſ ⁊ cū farina
ciceris ⁊ lupinoꝝ ⁊ fabarū ⁊ ſemine altee decocto in
oleo ⁊ cū mucilagine cydonioꝝ ⁊ altee ⁊ dragagāti
⁊ cū creta alcanzi ⁊ chimolea: ⁊ proprie cum ſucco ſi
cle poſtq̄ꝫ dimittitur ſuper caput hora vna. Et ſit cō
tentus folijs ſalicis humidis q̄m ſunt vltima. Et cū
tamarindis ⁊ apio ⁊ ſucco eiꝰ ⁊ decoctōe aȩdarac
⁊ folijs canabis ⁊ folijs ſiſami: ⁊ fortaſſe cū delibu-
tione amboꝝ deſtruitur fortis: ⁊ ſil̄r ſuccus amboꝝ
⁊ amigdale excorticate cuꝫ aceto ⁊ farina fenugreci
cū aceto. Aut ſumat̄ farina ciceris cū folijs ſiſamini
tritis ⁊ miſceant̄ cū aqua ſicle ⁊ aliq̄ntulo aceti vini
Aut ſumant̄ cicer tritū ⁊ altea ⁊ ꝯficiant̄ cū aceto ⁊ li
niantur. Aut abluatur caput cū cacumine mori tri-
to ſicut puluis adminiſtrato ſicut altea: aut altea cū
oleo: aut ius reſolutū in vino qđ mixtū ſit cū oleo ite
ret̄ illō duabꝰ ebdomadis. Et ꝺ ſubtilibꝰ ⁊ facilibꝰ ē
ablutio capitis cū aq̄ folioꝝ ſalicis hūidoꝝ. eſt eniꝫ
bona vltima experta ſalua ⁊ oportet vt abluatur cū
quocūqꝫ fuerit: deinde inungat̄ in eo cū oleo qđ ſit
ſicut oleū viol̄. ⁊ ro. Medicine furfuris q̄ ſunt for
tiores: Miſceātur cū ablutione baurach aut ſulfur
aut fel tauri aut pulpa colloquitide aut fex vini ⁊ ſy
napis aut ſtaphiſagria aut nitrū aduſtū aut gūmi
rute agreſtis ⁊ ſil̄ia. Et iterū ſumatur chimolea ⁊ cō
ficiat̄ cū felle vaccino ⁊ admiſtret̄ ⁊ dimittat̄ duabꝰ
horis aut ḡna alben ⁊ farina fabaꝝ cū eq̄litate. Su
māt̄ olei ꝺ ruta lb.i. ⁊ ſaponis. ℨ.i. ⁊ baurach auf.
iiij. aggregetur totum ⁊ liniatur cum eo caput: dein
de abluatur cum aqua ſicle ⁊ farina ciceris: deinde
adminiſtretur oleum myrtinum: ⁊ linitur etiam ca-
put cum ſtercore vaccino ⁊ confert valde ⁊ quieſcat
vna nocte ⁊ liniatur alia nocte. Et ablutio ipſius
cum vrina cameli proprie arabici eſt vehementis
iuuamenti. Et nitrum tritum eſt forte in capitulo

go:⁊ prope si fuerit in illa aq̄ virtꝰ resolutiua ⁊ qñq̧ scalpellamꝰ in pmis. Et qñq̧ ↄfert collyriū de myrrha ⁊ collyriū rosarū ad illud linitū. ⁊ iteret illud et qđ currit cursu eiꝰ in die bis postq̧ abluit locus cū eis q̄ sunt sicut decoctio meliloti. Et melius quo administrant iste due medicine ⁊ alie est aq̄ fenugreci. Et collyriū factum ex myrrha eradicat illud qđ residuū est ex mūdificatione medicinarū q̄ sunt debiliores. Et ficus infuse in aceto acetose qñq̧ resoluūt sāguinē mortuū ⁊ similr nitrū assatū ⁊ fimꝰ colūbinꝰ ⁊ baurach cū eq̄litate sumpta ⁊ liniant cum melle. Et iterū abluit locꝰ cū nitro: deinde emplastret cū gumma albotin ⁊ ligetur stricte sex diebꝰ: deinde abluat ⁊ pūgat cū acubus vt sanguinet: deinde exsiccet sanguis ⁊ dimittat sex diebꝰ: deinde fricetur cū sale ⁊ dimittat media hora: deinde ponat sup ipm hoc medicamen qđ dicemꝰ .v. diebꝰ: q̄re egrediet totū residuū sanguis. Medicamen est istud: tus ⁊ nitrum ⁊ calx ⁊ cera ⁊ mel: liquefiat cera cū melle ⁊ misceant ⁊ fiat cū eo emplastrū ⁊ admistretur in oibꝰ tribꝰ diebus aut quatuor vsq̧ ad quinq̧ dimittendo super locū: resoluent ergo vestigia sanguinis mortui ⁊ alguassez. Et de medicis singularibꝰ bonis est condisi cū medulla panis ⁊ amigdale amare ⁊ semen caulis ⁊ semen raphani ⁊ lac fici ⁊ aq̄ calcis cū felle vaccino ⁊ tus ⁊ folia mandragore fricata super lentigines ⁊ alia vestigioꝝ hebdomada vna. Et sansucus qdem est linimentū bonū ad sanguinē mortuū ⁊ oēs medicine fortis abstersionis pdicte in capitul' pteritis. Et iterū sicut cordumeni ⁊ myrrha ⁊ gūma pigami ⁊ cepa acir ⁊ radix serpentarie cū melle. Et iā exptꝰ ē Gal. ⁊ alij nucem rancidam terendo eam optime ⁊ ligando desup in nocte: deinde iteretur. Et vitis alba iterū ⁊ alfesiresiz ⁊ fex granoꝝ alben ⁊ sambacꝰ ⁊ prope humida ⁊ limatura eboris ⁊ crocus hortulanus cū aceto ⁊ duo hellebori ⁊ cynamomū: ⁊ acetositas citri est bō iterū ⁊ andacocha iterū ⁊ stercus colūbarū ⁊ stercus passerū ⁊ stercus accipitris: Aut sumatur pipis p.i. calcis ps.i. ⁊ arsenici rubei ⁊ citri amboꝝ añ. ptes.ij. ↄficiantur cū melle ⁊ reponatur in vase figuli. ⁊ qñ ipm est necessariū abluat locꝰ cū nitro: deinde emplastretur cū gūma pini qnq̧ diebus: deiñ resoluat ⁊ pungat locꝰ cū acubꝰ ⁊ exsiccet ⁊ pulueriçetur sup ipm sal ⁊ iteretur sup eū medicamen quinq̧ diebus alijs: fiat illud aliquotiens qm delebit sanguinē mortuū ⁊ alguassez. Aut sumātur baurach ⁊ dragagantū cū equalitate ⁊ informentur inde trocisci ⁊ liniantur cū aceto ⁊ abluatur cū sapone aut liniatur cū cucurbita sicca trita bene cū pauco croco: est eni bonū vltimū. Aut sumatur bolus de creta ⁊ grana cotti ⁊ aggregent cū aqua saponis ⁊ liniatur. sanat eni pannū ⁊ bothor ⁊ lentigines: et silr fex olei adusti ⁊ oleū de herbo ⁊ farina lupinoꝝ accepta fm equales partes: ↄficiantur cū ficubꝰ infusis in aceto: Et de medicinis leuibꝰ que ↄferunt albaras ⁊ lentiginibꝰ ⁊ oibꝰ vestigijs est mucilago cydonioꝝ cū croco ⁊ grana cucurbite cū decoctōe fenugreci. Et de eis que delent pannū sunt semen raphani ⁊ synapis ↄfecta cū ficubꝰ infusis in aceto. Et medicamen factū ex synapi ⁊ arsenico qñ est fm q̄ntitatem que excoriat parū ⁊ nō vlcerat ⁊ deletur iterū si sumatur costus cū cynamomo que ambo ↄficiantur cum aqua aldardagi ⁊ liniatur: aut sumant terra argenti viui ⁊ semen melonis ⁊ almahaleb ⁊ amigdale amare ⁊ admistrent. Et iterū aldardagi cōfectis cum eo bdellio ⁊ semine eruce: ⁊ iterū bdellium cū aceto: admistrent iste medicine ⁊ quotiēs mordicant auferantur: deinde iterentur. Et iterū cepe croci ⁊ cepe narcisci. Et iterū sumantur seminis eruce ⁊ amili ⁊ lithargyrij albificati oium añ. ps.i. piperis croci ⁊ stercoris lacerti ⁊ stercoris canis ⁊ farine fabarū ⁊ farine ordei ⁊ faria fenugreci omniū añ. partes duas olei amigdalarū dulciū ⁊ olei alneregil cū quo aggregent. Et iterū diaquilon fm hunc modū decoquatur. ℥.lithargirij in duabꝰ. ℥.olei antiqui donec resoluatur in eo. deinde sumat mucilaginis fenugreci ⁊ mucilaginis sinapis añ. ℥.i. ⁊ bdellij et myrre amboꝝ añ. ʒ.v. due medicine terant: deinde sup eas ambas pijciant mucilagines ⁊ terant vehementer: deinde aggregētur cū oleo ⁊ fiat ex eis diaquilon. Trociscus bonꝰ: ℞. meçerion. ʒ.iiij. synapis albi. ʒ.x. ammoniaci. ʒ.ij. bdellij. ʒ.ij. dissoluant in aq̄ fm q̄ntitatē q̄ residuū aggreget ⁊ fiant trocisci. Medicamen vigilantis bonū: ℞. senkesud. ʒ.i. baurach. ʒ.i. seminis raphani ⁊ ossis putridi ⁊ granorū alben ⁊ lapidis piperis ⁊ lupinoꝝ ⁊ semis melonis ⁊ costi ⁊ amigdalaruz amararū: fiant ex eis trocisci ⁊ administrent. Medicamē bonū vltimū cui par nō inuenit: interficiatur argēti viui. ʒ.i. in mollitiōe ʒ.iij. amigdalarū amararū conterēdo donec nō appareat eiꝰ vestigium ⁊ denigret mollitionē. deinde proijciatur quantū est totū de semine melonis trito valde ⁊ liniatur per hebdomadam vnam omni nocte ⁊ abluatur in mane. Et iterū rute mōtane ⁊ isopi amborū añ. ps.i. marmoris boli viridis tertia ptis vnꝰ turis ps.i. baurach ptes.ij. ⁊ ʒ. ⁊ gūmi albotin cū oleo ro. resoluant baurach ⁊ marmor boli cum aqua calida ⁊ aggregant omnia et misceatur cum eo aliquid de mellis ⁊ admistretur fm cautelām ab vlceratiōe. Dixerūt: ⁊ de eis q̄ delent pannū ē phlobotomia vene leporis: verūtñ ponit faciē in rubedine faciei habentis asahasa.

De alguassem. Ca.vij.

Quandoq̧ eradicant alguassē due medicie quas pdiximꝰ in ca. lentiginū. Et fortasse sufficit vt abluat locꝰ cū nitro ⁊ ponat sup ipm gluten albotin hebdomada vna: ⁊ stringatur ligando: deinde soluat ⁊ fricet cū sale bene ⁊ reiteret sup ipm gluten albotin vsq̧quo eradicet existēte cū eo nigredie alguassem. Qđ si illud nō ↄfert nō erit excusatō quin consequatur punctio vestigiorum alguassem distillando anacardos vt vlcerent ea ⁊ corrodant ipsa.

De curatōe albedsanē ⁊ rubedinis superflue. Capitulum octauū.

Albedsanē est rubedo extranea similis rubedini cius in quo incipit lepra q̄ apparet

ſuper facié eius ⁊ ſuper extremitates ⁊ ꝓprie in hyeme ⁊ frigore ⁊ fortaſſe ſunt cũ ea vlcera. ⁊ cã eius eſt quia frigus coartat vaporé plurimũ ſanguineum. Et eius curatio eſt ventris ſolutio ⁊ phlobotomia ⁊ ventoſe ⁊ appoſitio ſanguiſugarũ. deinde adminiſtratio regiminis eius qui habet alſcker in pricipio lepre predicti in capitulo ante hoc capitulũ.

De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra Capitulũ.ix.

Differentia iter duas morpheas ⁊ albaras albã verã eſt ꝙ vtraqꝫ morphea eſt in cute ⁊ ſi eſt profunda eſt parũ valde: ⁊ albaras eſt in cute ⁊ carne vſqꝫ ad os. Et cã cóis omnibus é debilitas operatióis alteratiue quando non aſſimilat aſſimilatione integra. verũ materia eſt in vtraqꝫ morphea ſubtilior ⁊ virtus expulſiua fortior quare expellit ad ſuperficié. ⁊ materia in baras é groſſior ⁊ virtus expulſiua debilior fixa in interiore parte ⁊ corrũpit cóplioné ei⁹ qđ penetrat in ea q̃re eſt additio ⁊ adherentia ⁊ nó fit aſſimilatio: ⁊ tu quidé iam ſciuiſti has intentiones i capitulo virtutũ. Et quando cóponitur hec materia cóuertitur nutrimentuꝫ qđ venit ad eã ad naturã ſuam. ⁊ ſi fit melius nutrimentũ ſicut cóplexio bona ꝯuertit materiaꝫ corruptam ad rectificationé ⁊ facit eã cóuenienteꝫ ſicut arbores permutantur de plantatione ad plantationé ⁊ conuertuntur a venẽoſitate ad comeſtibilitaté ⁊ a comeſtibilitate ad venenoſitaté ſicut narrauit Gal. ⁊ alij ꝙ arbor noiata alabcha eſt in perſia venenoſi fructus. ⁊ cũ plantatur in egypto eſt fructuſ eius de eis que comeduntur. ⁊ ſicut calor animalis ⁊ plãte conuertunt materias ſm̃ membruꝫ quoniam ipſa ſunt eis ſicut regiones. ⁊ quando membrũ fit phlegmaticũ: ⁊ caro eius eſt ſicut caro oſtracorum ⁊ cõuertit ſanguiné bonuꝫ ad cóplexionem ſuam phlegmaticã ⁊ colorem ſuũ album. Et differentia qdeꝫ inter ambas morpheas eſt ꝙ vna earum eſt ꝓpter materiã melancolicam: ⁊ altera ꝓpter phlegmaticã proprie. Rei vero que nominatur albaras nigra ꝓportio ad albaras albaꝫ non eſt proportio morphee nigre ad morpheaꝫ albam: imo eſt genus diuerſũ in intentóe ad albaras albã: ⁊ illud ideo quoniam albaras nigra eſt illud quod nominatur impetigo excorticatiua ⁊ é ſcabioſitas accñs cum aſpera vehemés ⁊ facit ſquamaſ ſicut ſunt piſciũ cũ pruritu ⁊ eſt ꝓpter humoré melãcolicũ ibibenté cuteꝫ de eo qui eſt iuxta eã imbibitióe fortiore q̃ꝫ iprimat in coloré tũ: ⁊ eſt de antecedẽtibus leprã ⁊ é cũ malitia: ⁊ cũ hoc ꝙ que eſt ex eã antiqua nó ſanaꝛ. ⁊ ſimiliꝛ que ex morphea é antiqua eſt magis ſalua q̃ꝫ albaras alba. ⁊ cã huius totius eſt nota. Et ſcias ꝙ albaras ſequiꝛ ventoſas ⁊ apparẽt veſtigia earum ⁊ multiplicaꝛ ſuper ea ꝓpter illud qđ attrahiꝛ cũ ſanguine de humiditate ⁊ nó aſſociaꝛ ei cũ ſuctio fit vẽtoſarũ ⁊ remanet in cute ⁊ ꝓpterea ꝙ debilitaꝛ cutiſ vlcerata a ꝯplemento ſue operationis. Signa.

Morphee quidé nigre eé nó ambigiꝛ. Ambiguuꝫ vero eſt differẽtia inter alguada que é morphea alba ⁊ albaras malã. Et ó differẽtia quidé inꝛ vtraſqꝫ eſt ꝙ pili oriuntur ſuper alguada ⁊ ſunt pili nigri et flaui ⁊ naſcunꝛ ſup albaras albi non alij: ⁊ eſt cutis magis depreſſa ⁊ vehementius defoſſa q̃ꝫ cutis reliqui corpis. ⁊ fortaſſe eſt illud in guada lꝫ eſt parũ valde. Et iterũ pũctura cũ acu extrahit ex guada ſãguiné: ⁊ ex baras nó ſanguiné: imo humiditatem aquoſã ⁊ hoc ñ ſanaꝛ. ⁊ iterũ q̃ rubet cũ fricatione é ad ſpem declinis ⁊ ad hoc vt ſit morphea ⁊ que nõ rubet p eã eſt mala. Differẽtia vero inter morpheaꝫ nigrã ⁊ albaras nigram eſt excorticatio ⁊ ſquamoſitas ⁊ teſtoſitas qm̃ ipſe nó ſũt in morphea nigra.

Ampli⁹ albaras iterũ eſt rara ⁊ qm̃ de ea é aſpera ⁊ de ea é leuis: ⁊ leuior vtrarumqꝫ albarũ eſt deterior ⁊ vtraqꝫ nigrarꝫ eſt melior qm̃ é morphea. ⁊ de ea é vehemẽtis elógationis a colore corporis: ⁊ de ea é q̃ eſt ꝓpinquior ei ⁊ é magis ſalua. Et in ea q̃ eſt ſubmerſa ⁊ nó rubet neqꝫ ſanguiné emittit ⁊ eſt vehemẽtis dilatatióis capiés locũ magnũ non é ſpes. Et ſimiliꝛ illa que oi hora incipit in additóe qm̃ ꝯplexio eius eſt fortis cóuertés illud qđ ad eã vadit ad ſuaꝫ ſimilitudiné ⁊ ꝓpter illud eſt mala valde.

De cura morphee nigre. Ca.x.

Oportet vt incipiat cũ phlobotomia ſi fuerit illic multitudo ſãguis: ⁊ cũ euone humoris aduſti ⁊ melici cũ eis q̃ ſunt ſicut decoctio epithymi ⁊ agarici ⁊ myrob. nigrorꝫ ⁊ polypodij ⁊ ſticados cũ paſſul' ⁊ ficub⁹ ⁊ ſiliб⁹. ⁊ lapis armen⁹ ⁊ lazuli qñ pórꝛ in medicis ei⁹ eſt iuuatiu⁹: et helleborus ⁊ hieralogodió ⁊ hiera ruffi ⁊ alia ab illis. Et de euacuatióib⁹ ſublimib⁹ é aqua caſei cuꝫ epithymo: potetur oi die pondus.ʒ.i. epithymi in cado vno aque caſei. ⁊ dare in potu ſambacũ ꝯfert ei. ⁊ ꝯfert ei admiſtratio cibo rꝫ bói chimi ⁊ adminiſtratio balneorum ⁊ adminiſtratio triferarũ factarꝫ cũ epithymo. Suffuſ iuuatiuũ ei ⁊ baras nigre. ℞. myrobalanorꝫ nigrorꝫ emblicorum nigelle omniuꝫ añ. parté vnã ꝫufere partem.i.⁊.5. bibat omni die.ʒ iij. in mane. ⁊.ʒ.ij. in ſero. ⁊ quando caleſit corpus dimittatur aliquot diebus deinde iteretur. Et oportet ut precipiatur eis quatenus occupentur in diſpoſitione rectificãdi ſplené ſi fuerit corrupt⁹ aut debiꝛ ab attrahẽdo ſanguiné: ⁊ p⁹ illó admiſtréꝛ epithymata fortis abſterſióis: ⁊ fortiꝛ attrahẽtia ſãguineꝫ ſanũ. cũ ergo veſicaꝛ qeſcat diebus aliquot dõec cadat cutis: deinde itereꝛ ſi ei⁹ fuerit neceſſitas. ⁊ qñqꝫ nó dimittit cadere: imo quotiés incipit mordicare auferatur donec quieſcat: deiñ itereꝛ: ⁊ iſte medicie ſunt ſicut gũma rute agreſtis ⁊ piper ⁊ ſynapis ⁊ naſturtiũ ⁊ lac titimalli ⁊ tapſia ⁊ hermet ⁊ ſemen rhaphani ⁊ cortices radicũ capparis ⁊ kebikengi. Et alkebikengi iteruꝫ eſt iuuatiuũ in morphea ⁊ baraſ ꝓpterea ꝙ vehementer attrahit ſanguiné ⁊ oſſa putrida. ⁊ nuclei oliuarum antiqui putridi collecti ex parietibus. Et omnia attractiua fortia predicta i ca. eradicationis veſtigiorum. ⁊ aque quibus liniꝛ ſũt aque cucumeris ⁊ ſeis eius ⁊ decoctio colloquintide.

Modus epithymatis boni: ſumaꝛ ſemén haphani

⁊ teratur cum condisi: ⁊ liniat cum eo morphea ni gra in balneo. Et iterū sumat semē raphani ⁊ semē synapis confecta cum ficubus decoctis in aceto.

Modus epithimatis. ℞. nigelle torrefacte tapsie persice omniū ana. ʒ. x. alumis iameni. ʒ. ij. dragā ti gallarū amborū ana. ʒ. ij. seminis harmel torre facti. ʒ. v. liniatur cū aceto forti: deinde succurratur vestigijs accidentibus cum lacte mulieris. Et omnia epithymata fortia ꝑdicta in ca. albaras ⁊ lentiginū ⁊ aliorū sunt iuuatiua ad morpheā nigrā.

De cura alguada ⁊ albaras Ca. xi.

Oportet ut deuitet phl'omia licz nō faciat ipsam necessariā res fortis ⁊ coitꝰ nisi quīcz fm ieiuniū ⁊ vinū nisi purum. Et sudare i balneo cōfert ei si fuerit mūdificati corporis. Et administret vomitꝰ in ꝑmis: deinde medicine euacuā tes phlegma si nō fuerit corpus mūdū: deinde diuretica ⁊ solutionem vētris facientia sicut hieras magnas ꝓphe hiera de pulpa collogntide: ⁊ pillule q̄ similant ei. ⁊ hiere dent in potu cū decoctione myrobalanorū ⁊ epithymi ⁊ polipodij ⁊ passularū ⁊ sal. Et in granis alnil ē ꝓprietas mirabilis in euacuando humorē residuū morphee al. ⁊ albaras. Et de solutiuis cōuenientibus eis est hierapicra cōposita cum pulpa colloquintide. Aut fm hanc descriptionē. ℞. cynnamomi ⁊ spice xylobalsami ⁊ masticis ⁊ assariet croci ⁊ folij ⁊ calamenti fluuialis ⁊ pulpe colloquintide omniū ana. ʒ. i. aloes. ʒ. xviij. cuiꝰ dosis sit. ʒ. i. aut aur. i. cum sirupo acetoso mellino et aqua calida. Et de solutiuis cōuenientibus eis ē ut sumatur myrobal. kebulorum emblicorū ana ps i. ⁊ turbit partes. iij. ⁊ sit omnis pars. ℥. i. dissoluatur de penidijs lib. s. cum aqua ⁊ inspissetur ⁊ conficiatur: cuius dosis sit de tribꝰ ad qnqz. Et ego diligo ut ponatur in eo zinziberis pars. i. Et administret confectiones triferales ⁊ electuariū nostrum huiusmodi. ℞. myrobal. ni. turis al. amborū ana partem. i. zinziberis quartā partē vnius conficiant cuz melle passularū: ⁊ sumatur de eo omni die quantitas oui. Et iteruz myrobal. nigrorū emblicorū nigelle oium ptes equales: zuferi ps. i. et. s. bibat oi die de eo. ℥. ij. dimittat ipm qn̄ febrit. Et iterū acori et macropiperis ⁊ myrobal. kebulorū ⁊ masticis ⁊ turis ⁊ nigelle ⁊ baccarū lauri oiuz equales ptes: ⁊ sit dosis eiꝰ. ʒ. ij. Et de eis que dicta sunt in li. abbreuiationū est ut sumat modus sauic de tritico vehemēter torrefacto. ⁊ si est necessarium ut iteretur torrefactio eius: bibat ⁊ fiat sup impressionē eius. s. ℥. muri nabati: ⁊ tolleret sitim vsqz ad meridiez. Et in zufera ⁊ semine eius in vino in hoc capl'o est ꝓprietas mirabilis. Et de succo qdē extremitatuz vitis amare bibat oi die cadus vnꝰ: qm̄ exsiccat albaras ⁊ ꝓhibet additionē eiꝰ. Et potare tyriacā: ⁊ comedere carnē vipere ē iuuatiuū valde i hoc: ⁊ trocisci tyri iterū. Et de ꝯfectionibꝰ ⁊ medicinis q̄ sūt int̄ triferales ⁊ solutiuas ē ut sumant semis de zufera ptes. ij. ⁊ seminis vrtice ps. s. ⁊ aleos ptes. iiij. aggreget cū melle. ⁊ sit dosis. ʒ. iij. admistret illud sp. Et de hōibus sūt q ponūt cū eo acorū ⁊ epithymū. Et iterū alkekēgi. ʒ. ij. myrobal. ni. ʒ. i. epithymi. iij. ʒ. i. potet anno cōpleto cū cōplemēto suo. xij. mensibꝰ. Et de eis q̄ currūt hoc cursu: verūtn̄ ē fortiꝰ ⁊ manifestioris iuuamētū: ⁊ oz ut bibat ꝑ annū: est ut sumant acori. ʒ. vij. myroba. kebulorū polypodij ana. ʒ. x. myroba. citrinorū. ʒ. xv. hierepicre. ʒ. xx. sal indi. ʒ. vij. semis alzufera. ʒ. xx. ⁊ piretri. ʒ. x. turbit. ʒ. l. pulpe collogntide. ʒ. xx. agarici. ʒ. v. ⁊ scamonee pondꝰ. ʒ. viij. ꝯficiat cū melle origanali: ⁊ sit dos ex aur. i. vsqz ad aur. ij. Et huiꝰ qdē generis ē medicamē alkindi qd ℞. semis nasturtij. viij. kileiati zufera ⁊ aloes scotrē sis amborū ana. ʒ. iij. ꝓijciat sup illud lib. i. et. s. mell ⁊ inspisset: cuiꝰ dosis an̄ cibū sit quātū necesse ē cum sauic: deinde sorbeat post illud. iij. sorbitiōes muri: ⁊ ꝯseruet caput cū oleo viol. ⁊ oleo ros. ⁊ cibꝰ post ipm sit alessidabegi. Et qn̄qz ꝑmittit ut admistret logodion ⁊ theodoricō oi die: ⁊ sit eiꝰ dosis pua vsqz ad. ʒ. s. ⁊ minꝰ. Et qdā iā inuenerūt cauterizādo loca albaras ⁊ euaserūt ⁊ geuerūt: verū hoc possibile est in ea q̄ est pue quātitatis. Et cū corpꝰ ē mūdū ⁊ cōplexio corpis est eq̄lis tunc dimitte medicinas q̄ bibunt: quoniā ipse fortasse afferent nocumētuz. ⁊ minus illius est q ipse faciunt fluere sanguinem ⁊ minorant spiritum qui ambo sunt de illis quibꝰ indigetur in curatione albaras: ⁊ sit sufficiētia super curationez membri cum eo quod appropriatur ei de epithymatibus ⁊ eis similibus: ⁊ pone cibum eius velocis digestionis in quo non sit viscositas: necz vnctuositas ⁊ deuitet olea ⁊ frumentum coctum ut puls ⁊ que currunt cursu eorum. Medicinarum autē ad guada ⁊ ad baras gradus primus est ut sit vehementis abstersionis fortiter attrahentes sāguinem vehemēter calefacientes cōplexiones membri post illud vero sint vlceratiue excoriatiue. Et i medicinis que sunt ad guada sunt medicine que administrantur ad hoc ut tingant. Et quod magis diligo ut administrentur medicine locales post fricationem ⁊ rubificationē: ⁊ ut sit fricatio cū eis que sunt sicut folia fici vsquequo forsitan sanguinet: aut post pūcturā acuū in locis pluribꝰ. Et de iuuantibꝰ ad iuuamentum medicinarum est ut administres linimenta in sole. Et melior medicinarū ad baras ē illa que vlcerat aut vesicat: qm̄ facit currere materiam ⁊ sanantur ⁊ iteretur: ⁊ fortasse nō dimittitur ut vesicet imo mordicet eā ⁊ iterat post quietem. Et medicine ad baras fm experientiā primaz sunt fortes de illis quas diximus sicut helleborus ⁊ calx ⁊ arsenicum ⁊ condisi ⁊ staphisagria ⁊ radix vitis al. ⁊ gentiana ⁊ sauina ⁊ gūma pini ⁊ radix sanguinis draconis ⁊ radix aphodilli ⁊ spuma maris ⁊ assa ⁊ cortices radicis capparis ⁊ synapis ⁊ harmel ⁊ semen raphani ⁊ radix cucu. asi. ⁊ eruca ⁊ rubea ⁊ cardamomuz ⁊ almezerion ⁊ dragantū ⁊ calcantum ⁊ arsenicum ⁊ sulfur ⁊ alkitran in balneo ⁊ bulbus ⁊ costus ⁊ aristol. ⁊ flores papaueris ruffi ⁊ gūma rute agrestis ⁊ euforbiū. ⁊ cordumeni ē vehemētis iuuamēti ⁊ sulfur iterū cū aceto faciēdo epithyma post epithyma

tionē ⁊ cepe narcisci. Et de eis q̄ sūt expta ē sal ārmoniacꝰ ⁊ oleū ouoꝝ. Epithyma bonū: radix dracō tee ⁊ radix nenufaris ad guada ⁊ sāguis nigri serpē tis excoꝛticati ⁊ radix scamonee ⁊ folia fici sicca ⁊ folia oleandri ⁊ enula ⁊ folia eius ⁊ allastirgar. Aque vo sint acetū ⁊ aq̄ aldargari ⁊ aq̄ cucu. cāpestris et aqua bulbi ⁊ aq̄ squille ꝑpe ⁊ aq̄ sansuci ⁊ ꝑpe sup baras vestigioꝝ vētosarum ⁊ succꝰ enule ⁊ surabegi carnis vipere. Et de epithymatibꝰ bonis sūt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ logodion ⁊ aq̄ cucu. cāpestris. Et de oleis bonis ē oleū myrtinū in quo decocta ē tapsia adusta cōmixto cū eo post illud dragantō. Et de epithymatibꝰ bonis sūt cantarides que terātur cū aceto ⁊ liniant: aut sumat fumus terre humidus aut siccus: ⁊ ponat in ventre vipere decollate mūdificato vētre ⁊ impleatur ⁊ sumat ⁊ assetur donec decoquat bene. deinde extrahat ille fumus terre humidus: ⁊ emplastret cū eo albaras qm̄ sanat. Aut sumātur folia oleandri recētia: ⁊ frigantur cū oleo donec exsiccētur folia ⁊ colet oleū ⁊ ponatur super ipm cera colata cū mensura: deinde pulverizet desup sulfur citrinū ⁊ fiat sicut emplastrū ⁊ liniatur cū eo in sole. Epithyma indoꝝ: Sumātur costus ⁊ tapsia inda ⁊ arsenicum rubeū ⁊ piper ⁊ flos eris: ⁊ terātur cum aceto in vase ereo ⁊ dimittatur hebdomada vna ⁊ liniat cum eo ⁊ stet in sole: destruit enī morpheā ⁊ albaras incipiētes. Et cōferunt alcali et calx in vrinis infantiū lactentiū: ⁊ remouetur desuper septem diebus: deinde decoq̄tur sicut mel ⁊ administret donec vlceret: deinde sumant pix ⁊ cera ⁊ kitrā ⁊ coꝛtices nucis adusti ⁊ sanguis pulli columbini ⁊ oleū de alcāna: ⁊ decoquant donec permisceant: deinde ponatur sup locū donec sanet: ⁊ coloꝛ eius sit coloꝛ coꝛpoꝛis. Et meliꝰ qdem ē ut iteret in sole calido aliquotiēs. Et scias q̄ euacuatio habentis hanc egritudinē oꝫ ut fiat cū debili euacuatoꝛe subtili cū gradatione. ⁊ aqua qdē radicū est digestiua faciēs viā medicine. Et in fine eiꝰ bibat pillulas fetidas: deinde iteret aquā radicū duabus hebdomadis: ⁊ fiat ut generet sāguis eius ex carnibꝰ calidis auiū frixarū: ⁊ abhoꝛreat acetosa ⁊ muza nisi zirbabegi qnq̄: ⁊ p̄cipiat ei ut abstieat ab aqua ⁊ frāgatur cū vino antiquo absq̄ multiplicatione. Et oꝫ ut fricet locus omni hoꝛa cū panno aspero ut attrahatur ad ipm sanguis: ⁊ introitꝰ balnei nocet ei ⁊ cibus grossus ⁊ fructus humidi ⁊ sicci. Et cauteriū sup baras ē malū: ⁊ foꝛtasse spargit ⁊ multiplicat albaras. Et albaras que apparet successione cauterij ex causa aliqua nō occultat: ⁊ siliter in circuitu scalpellati. Epithyma plurime cōmixtionis factum ad mutuassez. ℞. sanguinis nigri excoꝛiati. ℥. iij. ⁊ sanguis coꝛui habentis pēnas varias ⁊ albacan ⁊ aliuhab ⁊ pulloꝝ alguaressen ⁊ alfaki ⁊ testudinis marine omniū ana. ℥. i. ⁊ alkitran ⁊ picis humide ⁊ napi ⁊ mellis anacardi oiū ana. ℥. i. misceant illa ⁊ exsiccentur. Et sumant aque collogntide humide ps. i. ⁊ vini antiqui ptes. ij. ⁊ aque enule ptes. ij. ⁊ aque rute ⁊ aque synapis mūde oium ana ps. i. aggregētur ista ⁊ sint de eis i sūma lib. x. ſm hāc descriptionē: ⁊ ponātur i patella vitreata ⁊ ꝓijciāt sup ea mellanopiperis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ nigelle ⁊ castoꝛei ⁊ piretri ⁊ cōdisi ⁊ gūme pigani ⁊ gariofilorū ⁊ cassie lignee ⁊ mezerion ⁊ radicis cucu. asinini: ⁊ hellebori ni. ⁊ oppoponaci oiū ana. ℥. i. decoq̄tur cū aquis donec remaneat tertia: ⁊ colet a medicis ⁊ ponat sup sāguines ⁊ cōmixtiōes p̄dictas donec exsiccet: deinde sumat aqua collogntide humide ⁊ enule humide ⁊ squille ⁊ aqua sansuci: ⁊ aliqd de vino antiquo roꝛetur super aquas ⁊ sint oia lib. viij. ⁊ ꝓijciat sup ea asse fetide ⁊ alastirgar ⁊ vtriusq̄ arsenici ⁊ floꝛis eris ⁊ sulfuris oiū ana. ℥. i. ſ. et decoquātur in aquis vsquequo remaneat quarta ⁊ colet ⁊ incessant sanguines ⁊ humoꝛes exsiccati imbibant ex ea ⁊ terātur donec bibāt totum ⁊ exsiccētur deinde liniat cū eo in balneo. Dico aūt q̄ possibile est ut hoc medicamen administret leuioꝛe sollicitudine ⁊ sit foꝛtioꝛis impressionis q̄ʒ illud i quo laborauit medicus regis. Epithyma vigilātis bonū ℞. nigelle floꝝ papaueris ruffi radicū capparis oium ana ptē. i. tapsie litij cineris myrrhe arsenici omniū ana. ʒ. ſ. liniat in sole. Epithyma bonū iuuatiuum: ⁊ ē flos papaueris ruffi ⁊ alzerehasen cū aceto. Et iteꝝ rubea tinctoꝝ spuma maris semē raphani cōditi cū aceto vini. Et iterum sumatur limature aluminis ⁊ hellebori nigri ⁊ eris adusti ⁊ cātaridaꝝ ⁊ arsenici rubei oiū ana. ʒ. i. cōficiātur cū kitrā dissoluto in aceto ⁊ liniatur cū quātitate quam scis. Et iterū oribasij sapiētis helleboꝛus albus piper nigelle spuma maris sulfur arsenicū rubeū rubea tinctorium tapsia: flos eris cantarides: terātur cū aceto ⁊ infoꝛmentur trocisci ⁊ exsiccentur: ⁊ cū necesse fuerit terātur cū aceto ⁊ liniantur post fricationem cū vino ⁊ liniant. Et iterū ex libꝛo decoꝛatiōis cariton helleborꝰ niger vitis alba radix almezerion sulfur citrinū dragantū flos eris limatura ferri spuma maris folia fici: terant cū aceto sicut alcohol ⁊ seruetur in vase plūbi ⁊ liniatur in sole post fricationē. Aliud Gabelis: Sulfuris euforbij hellebori omniū ana ʒ. i. anacardi piretri tapsie oiū ana aur. i. liniat cū aceto. Iterū seminis raphani cōditi gūma pigani et mezerion rubea tinctoꝝ tapsia nasturtiū piretrum staphisagria aggregentur cum sanguine nigri excoriati: ⁊ infoꝛmētur trocisci ⁊ administrent cum aqua rubee tincture decocte vehement colate p balneū. Et iterū: rubee tincture tapsie oiū ana. ʒ. v. seminis raphani. ʒ. x. cōdisi. ʒ. viij. liniatur cum aceto post balneū. Medicamen regale. Folia almezerion ⁊ semen eius excoꝛticatū ⁊ helleboꝛus niger ⁊ pip decoquātur cū submersiōe aceti donec biscocta sint deinde ꝓijciat in eo dragātū ⁊ cantarides ⁊ limatura ferri ⁊ nitrū ⁊ spuma maris: ⁊ decoquantur donec ferueat ⁊ liniat ⁊ tolleretur ⁊ nō abluatur quātū possibile est ⁊ aperiant vesice. Aliud bonum. Mellis anacardi. ʒ. vij. piretri gūme pigani ana. ʒ. iij. euforbij. ʒ. iiij. tapsie psice. ʒ. i. liniantur cū eo cōfecto cū lacte. Et in eis que experti sumus est ut sumātur

mellis anacardi ꝛ alkebekengi ꝛ fimi columbini ꝛ cantaridaruz ꝛ tapsie ꝛ seminis raphani ꝛ semis synapis ꝛ rubee tincture ꝛ alcāne ꝛ indici ꝛ draganti oiuz ptes eq̄les: vesicet cū eo ꝛ aperiant vesice ꝛ curent vlcera ꝛ iteret donec sanet. Et illud qḋ delet baras vestigioꝝ ventosarū ē aqua cucu. agrestis: ꝛ aq̄ sansuci ꝛ rubea tiucture ꝛ tapsie linite cū aqua albachá. in vncturis aūt q̄ admistrent sup albaras non est possibile ut referat ꝫm pondera eadem ꝑpter diuersitatem coloꝝ facierū: imo in eis afferūtur canones ꝛ premittūtur ꝛ postponūtur. de eis itaqꝫ est ut sumātur mādragora ꝛ myrrha ꝛ fex vini ꝛ magra ꝛ rubea ꝛ alumē ꝛ sisia: ꝛ cōponātur ꝛ liniant. Aut cū tinctura nigra quam expti sumus. ℞. cortices nucis ꝛ quātum ipse sunt de alcāna: ꝛ quātū est alcāna de indicio. Et iterū calcis ꝛ arsenici ꝛ tapsie omniū ana ps. i. rubee tincture ptes. ij. aggreget illud cum aqua cepe ꝛ admistret ꝫm ꝙ videt. Tinctura alia: lithargyriū ꝛ calx galle dragātum ꝛ alcāna conficiātur cū melle ꝛ cū aceto nigro ꝛ admistret ex eis epithyma. Et iterū dragantū ꝛ calcantum ꝛ galle terātur ꝛ conficiātur cum aceto nigro ꝛ fricetur mēbrū in sole ꝛ liniat cum eo delibutionibus aliquibus: ꝛ est tinctura remanens. Et iterum tapsia nigra ꝛ scoria ferri ꝛ dragantū citrinum ꝛ flos eris ꝛ rubea tincture ꝛ cortices granatoꝝ: terantur cum aceto vini donec denigretur ꝛ liniat super eam vinum. Et cibi habētis hanc passionem sint assata ꝛ frixa ꝛ que ꝑparata sunt in patella: ꝛ que cocta sunt cum opilatione vasis ex carnib⁹ leuibus cum seminib⁹ ꝛ sit cōtentus vino ꝛ dimittat potum aque omnino si possibile est aut minoret ipsuz: ꝛ vtatur illa que ex ea decocta est aut mixta cum vino.

De cura albaras nigre Ca. xij.

e St cura morphee nigre ꝛ indiget humectatione corporis vehemētiore ꝛ euacuatione fortiore: deinde admistrent magis abstersiue medicine morphee nigre. Et accidit qn̄qꝫ habenti eam ut iuuetur coitu: verum balneuz plim cōfert ei. Qḋ si vehemens fiat ꝛ ad vltimū perueniat curet curatione lepre.

Tractatus tertius de eis q̄ accidunt in cute nō in colore eius de sahafati ꝛ resrengi ꝛ balkiati ꝛ alnathim.

De sahafati Ca. i.

f Ahafati est de sūma bothor vlcerosarū: Et currit cōsuetudo in plurib⁹ libris ut dicatur in capitulo decorationis. Et sahafati quidez incipiēs est bothor parue fixe leues diuise in numeratione locorum: deinde exulcerantur vlceribus crustosis: ꝛ sūt ad rubedinē decliues. Qn̄qꝫ etiā emittit virus ꝛ noiat resregi sahafati humida. ꝛ qn̄qꝫ incipiūt squame sicce ꝛ multotiēs appet in hyeme ꝛ aufert velocit. Et cā quidez sahafati ē humiditas mala acuta corrosiua q̄ permiscet sanguini ꝛ humores grossi iterū mali: q̄re grossum fit apa ꝛ exsiccat subtile. Et cā eius que de ea sicca est est humor melācolic⁹ plimus cui permiscetur humiditas acuta quare expellit ad cutem ꝛ corrūpit ꝛ corrodit. Balkiati vo est de genere sahafati male. Sed aluatiz sunt vlcera melācolica q̄ apparent in crure ex eadē materia ex qua fiunt varices. Et appropinquat cura eius curationi earum.

De cura Ca. ij.

c Ura eius ē curationi ꝓxima impetiginis ꝛ dicem⁹ illud. Nos vo dicem⁹ nunc ꝙ cōfert alsahafati sicce euacuatio humoris cholerici ꝛ melācolici ꝛ phlegmati salsi cū eis q̄ sūt sicut decoctio myrobal. cū epithymo. Et ponātur in ea aloes ꝛ scamonea ꝛ admistrent postea q̄ mollificāt residuū cum humectatione sicut aqua casei ꝛ fumiterre humidi de sūma cuius sumatur lib. i. ꝛ misceatur cū vtrisqꝫ myrobal. nig. ꝛ citrinoꝝ amborum ana. ʒ. iij. epithymi pōdus. ʒ. ij. ꝛ salis naptici tertia. ʒ. i. deinde post illud sit contētus aqua casei ꝛ epithymo sumendo omni die pondus. ʒ. xxx. de aqua casei ꝛ. ʒ. i. et. 5. de epithymo si tollerat natura ꝛ non superfluat aut ꝫm ꝙ tollerauerit. Et dimittat omne qḋ habet dulcedinē supfluam ꝛ ꝓprie dactilos: aut amaritudinem: aut acuitatem: aut salsedinē Et sit contentus insipido generante humorez sanū in quo non est medicatio: ꝛ humectatione corporis humiditate equali cum balneo ꝛ alijs. Et phobotometur vena corporis si necessitas fuerit ei⁹ ex vena que imbibit illud membrū sicut vena frontis in sahafati facta sup caput. ꝛ vena que ē in cute capitis est vena que ē post aures. Et ipsa quidē fit ꝫm plimrei super caput: ꝛ vētose iterū ad illam que est in capite. Et si fuerit in mēbris inferiorib⁹ phlobotomētur due saphene. Et cum feceris illud fricabis alsahafati fricatione forti donec sanguinetur: ꝛ stude in hoc ut currat ex ea sanguis plurimus: deinde curetur cum medicinis localibus: ꝛ ꝓprie cum fricatur post sāguinationē cū sale ꝛ aceto. Et ei qdē q̄ de ipsa sicca ē ꝯfert balneū frequēs absqꝫ lōgitudine tēsiōis ꝛ euaporatō mēbri sup vaporē aq̄ calide aut tepide i die aliquotiēs: ꝛ olea ꝛ adipes ꝛ regimē humectatiuū cū nutrimēto ꝛ inunctio ꝛ cū caputpurgijs. Et sūt necessarie i euacuādo eā medicie attrahētes melācholiā attractiōe forti educētes eā: ꝛ administret post hoc aq̄ casei ꝫm ꝙ dictū ē. Et nō ē malū apponere sāguisugas iux̄: deinde necessaria ē fricatio et sanguinatio: deiñ admistrent medicine locales. Et existimauerunt qdā ꝙ phl'omia alsahafati ex vena ꝓxima ei sic̄ vena post aures ad alsahafati capitis ē curatio ei⁹: deiñ liniat cū melle ꝛ cū aq̄ sicle ꝛ dragāto. Medicine aūt locales ad hūidā incipiētē qdē q̄ ē sup corp⁹ hūidū: ꝛ corpa ifātiū sūt sic̄ alcāna ꝛ sic̄ indicū cū gall' adustis cū oleo alkeiri: ē eni exptū vltimū sic̄ medicine facte ex stipticis exsiccatiuis sic̄ sūt cortices ḡnatoꝝ cū aceto vini ꝛ oleo ro. ꝛ qn̄qꝫ ponit i eo lithargyriū. Et qn̄qꝫ necessariuz ē admistrare illud i quo ē abstersio iterū sic̄ est aristo. Et multotiēs quidem sanat illā que de ea media ē fricatio cum aceto ꝛ sale ꝛ alusen viridi; quare exsiccatur ꝛ

cadit. Et de medicinis que sunt in istis ordinibus sunt tutia ⁊ climia ⁊ chimolea ⁊ cartha combusta cū aceto ⁊ gūma pini cū balaustijs ⁊ aceto ⁊ olō ro. Aut sumat̄ litargyrij ⁊ scorie argēti ⁊ amigdal. amarū ⁊ venarū tinctoꝝ oium. añ. ʒ. i. cum aceto ⁊ oleo ro. Et similit̄ radices lilij celestis ⁊ xylobalsami semen ⁊ cyminū resolutū ⁊ gūma albotiz cōtrita: ⁊ iterū lentes ⁊ magra cū aceto. Et rursū amigdale amare ⁊ galle virides quibuscūqꝫ earū cōtritis ⁊ fiat ex eis epithyma cū aceto postqꝫ preparatū fuerit cum sale. Dixerūt: ⁊ sumātur cancri viui ⁊ terant̄ cū sansuco ⁊ exprimantur ⁊ fiat caputpurgiū cū eo ⁊ cum humiditate cancroꝝ soluz. In antiqua aūt ⁊ in illa que est super corpora dura sunt necessaria ea que sunt sicut colcotar ⁊ calcantū ⁊ cupressus ⁊ dragātū encaustri ⁊ sal ⁊ sulfur ⁊ terra argēti viui ⁊ vene tinctoꝝ ⁊ medicamen de chartis ⁊ scoria eris ⁊ fuligo furni ⁊ sal ex stipticis resolutiuis: ⁊ iterū sicut lithargyriū ⁊ cerusa. Nasturtiū vo siccū ex exsiccantibus est fortibus. ⁊ fimus colūbinus est ex resolutiuis vehementis abstersionis ⁊ exsiccatiōis: ⁊ similit̄ sterc⁹ lacerti ⁊ turdoꝝ ⁊ ꝓprie comedentiū rizi: Et emplastrū venarū est ex eis que cōferūt oi sahafati. ⁊ emplastrū rubeū factū ex venis citrinis ⁊ alcāna ⁊ aristol. ⁊ cortices granatoꝝ ⁊ lithargyriū ⁊ medicamē qd dicem⁹ in ca. sicce. Medicamē bonū: Chimolee sulfuris viridis cineris cucurbite ⁊ pulpe colloquintide oium ptes equales cū aceto aut coriandꝝ siccū adustū ⁊ nasturtiū excorticatū ⁊ alcāna cū aceto ⁊ oleo ro. Et iterū cinis ligni vitis ⁊ aristol. ro. et balaustie ⁊ galle ⁊ gūma pini cū aceto ⁊ oleo ro.

Medicamē bonū valde: Abluat̄ alsahafati cuz decoctiōe oleandri: deinde liniat̄ cū scorie eris ⁊ myrrhe pondere. ʒ. ij. ⁊ terre argēti viui turis ⁊ alumis iameni oiuz. añ. ʒ. iiij. aristo. ⁊ colcotar ⁊ cineris vitis ⁊ aloes omniū añ. pōdus. ʒ. i. cum aceto ⁊ oleo ro. Medicine locales ad sahafati siccā ⁊ antiquaz Que de ea fortis est indiget medicamine acuto corrodente eā vsquequo ꝑueniat ad carnē sanā. deide curetur cū emplastro vlceruz sicut est ēpl'z de venis ⁊ lithargyrio ⁊ aceto ⁊ oleo: ⁊ que est infra illā curetur cū eo cū quo curat̄ antiqua p̄ma predicta: ⁊ cōferunt ei humectatio corporis cū cibis ⁊ odoramenta ⁊ clisteria ⁊ alia. Medicamē bonū ad sahafati humidā ⁊ siccā. ℞. olei amigdalarū amararū ⁊ ol'i synapis amboꝝ añ. ʒ. sacraiati aceti sacraiati. i. siefmemithe ⁊ gallarū amboꝝ ana. aur. iij. fellis zeharagi aur. i. venarum citrinarum ⁊ baurac amborū ana aur. ʒ. terantur medicine ⁊ misceātur cū duob⁹ oleis ⁊ aceto ꝑmixtione vehemēti ꝯterēdo. deinde administrētur suꝑ omnē sahafati ⁊ scabiē ⁊ pediculos ⁊ depilationē ⁊ alopitiā ⁊ furfures. ⁊ albakiati quidē est de genere alsahafati male: ⁊ quandoqꝫ est cā eius morsus sicut cinifes maligni. ⁊ cura eius est cura illius. Medicamē nostrū forte. ℞. aristol. ⁊ floris eris ⁊ āmoniaci ⁊ bdellij ⁊ synapis ⁊ dragaganti partes equales aggregētur cū oleo de frumēto ⁊ aceto de frumēto ⁊ aceto quātū est oleū ⁊ pauco mellē ⁊ administretur.

De ipetigine. Ca. iij.

Mpetigo nō ē longinqua a sahafati ⁊ nō diuersificatur ab ea nisi cū re occulta ⁊ ꝓprie alsahafati sicca: ⁊ pertransit vt sit alsahafati sicca impetigo maligniōr ⁊ deteriōr ⁊ magis corrosiua ⁊ longinquioris ꝓfunditatis. Et cā impetiginis ē ꝓpinqua cause alsahafati: nō est aquosa herisiati acuta ꝑmixta iterū materie grosse melācolice grossiori materia scabiei. Et impetigo quidē velocioris sanatiōis est illa cuius subtile est magis vincens. Et impetigo quidē alia ē humida sanguinea in qua apparet cū fricatur res ⁊ est magis salua. et alia est sicca cuius plim est a phlegmate salso ꝯuerso ꝑ adustionē ⁊ melancoliā. ⁊ de impetigine est excorticata ꝓpter vehemētiā siccitatis ⁊ multitudiēz ꝓfundationis ⁊ est sicut albaras nigra ⁊ sicut cortices. ⁊ de ea est nō excorticata. ⁊ de impetigine ē ambulatiua maligna. ⁊ de ea est stans. ⁊ de ipetigine ē recēs. ⁊ de ea est antiq̄ mala ⁊ est egritudo herisiati.

De cura ipetiginis. Capitulum. iiij.

Indiget impetigo in radice curatiōis medicinis aggregātibus resolutionez ⁊ incisionē ⁊ liquefactionē ⁊ subtiliationē cū sedatione ⁊ humectatione. Et prima earū est ꝭm materiā grossā ⁊ secūda est ꝭm materiā acutā subtilem. Et ꝭm dñium vnius duarū rerū est necessariū vt vicat vnū duoꝝ regiminū. ⁊ appositio sanguisugarū est de melioribus medicinis eius. Et est necessarium in re eius mundificare ⁊ consequēter adhibere aquā casei ꝭm modū quē exigit illud qd est presens ⁊ cibationis ⁊ humectatiōis ⁊ regiminis humectātis illud qd est necessariū alsahafati. ⁊ similit̄ balneum est de sublimioribus curationibus ei⁹: ⁊ fortasse indiget separatione aeris sicci. Dixerūt quidā: et de eis que ꝓhibent euenire impetiginez ⁊ sanāt qd de ea euenit est vt in potu detur lacte ablute ablutione aloes pōdus. ʒ. i. cū. iij. ʒ. decoctionis myrti. ⁊ quādo expandit̄ ipetigo ⁊ multiplicatur tunc cura eius est cura lepre. Curationes locales. De medicinis quidem singularibus eius que recens est et media: est acetositas citri: ⁊ fortis iterum gūmi arabicū cum aceto. Et gumma amigdale ⁊ gūma pini cū aceto: ⁊ storax liquida cum aceto: ⁊ synapis cuz aceto est vltima: ⁊ aqua sulfurea ⁊ aqua salsa ⁊ spuma maris ⁊ glutinum de corijs ⁊ saliua hominis ieiuni ad illud quod residet super dentes eius. ⁊ semē melonis ⁊ radix aphodili ⁊ alisras cum oleo amigdalarum amararum est bonum ⁊ folia capparis cum aceto. ⁊ saia noua confert omni impetigini cū proprietate sua ⁊ acatia ⁊ mugat. ⁊ oleum de tritico est conueniens ei que accidit omni corpori ⁊ debili ⁊ forti ⁊ vene citrine: ⁊ incipienti: ⁊ assiduetur effusio aque calide suꝑ eā: deiñ fricet̄ cū oleo viol. fiat illud ꝭm assiduationē. ⁊ aqua ordei linita fortasse delet eā ⁊ ꝓprie cū semie tamarisci. ⁊ ꝯferūt alsahafati hūide cucumer ⁊ mucilago psilij ⁊ succ⁹ hūidi eius ⁊ aqua portulace. ⁊ gūma prunoꝝ cōfert ad impeti-

gines infantiuz:sumanť gũme amigdalaꝝ ⁊ glutini de corijs ⁊ storacis partes equales ⁊ aggregenť cum aceto ⁊ liniatur. Aut sumatur gluté carpentarioꝝ ⁊ tus ⁊ sulfur ⁊ acetuz: ⁊ teranť ⁊ administrenť. Antiqui vero mala.ex ea indiget medicinis fortiorib⁹ sicut succo acetositatis citri confortato cuz decoctiõe ⁊ sicut oleo ciceris ⁊ oleo rizi ⁊ oleo frumenti. proprie ⁊ gũma amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ sulfure ⁊ stercore caprino adusto ⁊ spuma maris ⁊ alkitrã ⁊ pix ⁊ sũt mirabilia ambo. Et similiter assiduatio epithyman dicam cuz napta al. ⁊ stercus animaliuz predictoꝝ in cap. alsahafati ⁊ agnuscastus ⁊ capparis ⁊ ãmoniacuz ⁊ helleborus ⁊ grana albẽ ⁊ gũma rute agrestis proprie precipue cũ fit ex ea ceratuz cuz oleo synapis ⁊ sisami ⁊ ãmoniacuz cuz acato ⁊ cordumeni ⁊ condisi ⁊ cinis balnei ⁊ condisi ⁊ venei ⁊ synapis ⁊ nasturtiuz ⁊ semen eruce ⁊ mel anacardi est vltimuz Et de cõpositis est vt sumať cordumeni ⁊ terať ⁊ aggregeť cũ oleo tritici ⁊ cinis alleoꝝ cũ melle: ⁊ sulfur cũ gũma albotim ⁊ grana albeni cũ aceto sunt fortia valdẽ. Et ad excorticatã iteꝝ ẽ vt sumať turis ⁊ dragãti ⁊ sulfuris ⁊ aloes oim añ.ʒ.i. ⁊ gũmi.ʒ.ij. liniať cũ aceto. Aut sumãť baurac armeni ar.ʒ. olei d tritico.ʒ.iij. acetositatis citri aspalti seis eruce añ.ʒ.ij. nigelle.ʒ.i. ⁊ ʒ. hellebori nigri dragagãti adusti ãboꝝ añ.ʒ.i. ⁊ ʒ. fiat ex eis epithyma. Aut sumať saia noua ⁊ liniatur cum aceto, aut sumantur dragagantũ ⁊ myrrha ⁊ olibanũ ⁊ alumen ⁊ sulfur ⁊ aloes: conficianť cũ vino cocto ⁊ linianť. Medicamen bonũ ℞. granoꝝ alben partes.x. sulfuris citrini partes. iiij. saia noua pars.i. eius ꝯtritio optime fiat ⁊ liniať cũ aceto vini ⁊ oleo antiquo. Aut sumanť stercoris canini ⁊ vsnem fullonum al. ⁊ rute ⁊ fulliginis furni ⁊ corticum granatorum ⁊ cineris balnei ⁊ vtriusq; arsenici ⁊ sulfuris citrini equales partes dissoluatur cum aceto ⁊ oleo ⁊ liniatur.

De bothor lenibus. Cap.v.

Quandoq; sparguntur super nasum ⁊ super poma maxyllaꝝ bothor albe quasi ipsa sint pũcta lactis propter materiã virulentam expulsam ad superficiem de vapore corporis. Et cura e⁹ ẽ oẽ in quo ẽ exsiccatio ⁊ resolutio sicut helleborus al. cũ medietate sui de ireos de quo fiat linimẽtũ. ⁊ semen lini ⁊ baurac ⁊ ficus ⁊ nigelle cum aceto.

De scabie ⁊ pruritu. Cap.vi.

Materia ex qua generať scabies: aut ẽ materia sanguinea cui admisceť cholera que forsitan conuersa est in melãcholiam: aut conuersa ẽ pars eius in melancholiam: aut materia cui admisceť phlegma salsuz baurachium. Et prima quidẽ est scabies sicca ⁊ materia sicca ad grossitudinem decliuis. Et altera est scabies humida ⁊ humiditas e⁹ est humiditas ad subtilitatez decliuis. Et plurimuz quidez generať ab acceptione in comestione salsorũ ⁊ acutoꝝ ⁊ amaroꝝ ⁊ specieꝝ que pro condimento admisceņť cibis acutarum ⁊ similiuz. Et illa que est magis sparsa ⁊ corpulentior ⁊ acutioris capitis ex omnibus bothor est acutioris humoris. Et que est latior ⁊ vehementioris profunditatis eius humoris minoris acuitatis. Et cause quidem generantes materiam scabiei sunt cause generantes materiam pruritus: verum ipse sunt fortiores ⁊ appropiquant causis generantibus pediculos ⁊ alsahafati ⁊ furfures ⁊ impetiginem ⁊ approximant eis in curatione. Et scabies quidem differt a pruritu in hoc q cum pruritu non sunt bothor sicut sunt in scabie: quoniam ipsa est a materia subtiliore ⁊ minus declinante ad salsedinẽ q̃ in ea generatur. Et fixio generis eius in cute postq̃ natura expellit eaz est opilatio pororum. Et paruitas mundificationis aut retineť propter debilitatez expulsiue: sicut accidit decrepitis in fine egritudinuz ⁊ proprie quando materia est plurima aut grossa: aut propter cibos malos ex quibus generať chimus malus acutus sicut sunt cibi salsi ⁊ acuti ⁊ similes eis. aut propter malitiam digestionis cum qua putrefit cibus. Et a pruritu quidez resoluuntur cortices furfurei ⁊ non accidit ex profundo aliquid Et pruritus quidem senilis parum obedit curationi ⁊ neq; valet ei nisi vt regať ⁊ blandiať. Et scias q scabies excorticata ⁊ impetigines multiplicanť in autũno. Et ad vltimuz materia pruritus aggregatur iter duas cutes. Quod si de ea aliquid est in corpore: tunc est scabies sicca Et dulcia quidem generant aut pruritum ⁊ bothor ⁊ non accidunt plurimuz nisi inter digitos: quoniam sunt debiliores. Et scabies quidẽ feda attrahit vulnera ⁊ permutatur ad impetigines ⁊ alsahafati. Et olea nocent eis. Et sirupus acetosus confert eis si non timetur rasura.

De cura. Cap.vij.

Cura quidẽ scabiei prima ⁊ melior ⁊ cum qua multotiens est sufficientia est euo cum eo qd educit humorez acutuz adustũ ⁊ phlegma salsum: deinde rectificatio cibi ⁊ regimen huectatiõis fm q sciuisti i dispositiõib⁹ hui⁹ ca. Et admistratõ reꝝ aquosaruz insipidarum velocis putrefactionis quaꝝ sit secura sicut sunt melones indi ⁊ lactuca ⁊ endiuia ⁊ similia ⁊ extrisecus iteꝝ. Et dimittat coitũ oio. Coit⁹ ei mouet materias ad exteriora ⁊ exsiccat vaporẽ calidũ putriduz venientẽ ad partẽ supficiei cutis. quare putrefacit illic: ⁊ ꝓpter illud fetet iteruz odor corpis. Et ꝓpter hoc ꝑcipiť fricatio i ablutiõe pollutiõis. Et de bonis quidem euantibus species materieꝝ scabiei est decoctio epithymi cũ myrob. citrinis ⁊ fumo terre ⁊ sene ⁊ polypodio ⁊ absyntio Et qñz ponũť in ea rose ⁊ semẽ endiuie ⁊ similia. Et qñz poniť in ea chelidonia cũ ꝓprietate q̃ est in ipsa Et qñz ponitur in ea scamonea. Et iterũ pillule de aloe ⁊ scamonea sunt bone iuuatiue. Decoctio bõa Sumanť myrobal. citrinoꝝ ⁊ passulaꝝ añ. pondus ʒ.xx. decoquať cuz.iij.lb. aque donec remaneat tẽtia ⁊ coleť ⁊ sumantur de tota aqua due tertie lb. vnius in qua fricentur manibus cassiefi.x.ʒ. cũq; in ea cõfricate sunt coletur iterum ⁊ ponať in ea agarici.ʒ.i. Pillule bone: ⁊ sũt pillule de fumo terre: ℞. myrobalanorũ citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ nigroꝝ oium añ.ʒ.v. ⁊ aloes scotrensis.ʒ.vij. ⁊ scamonee.ʒ.v. sine cessatione ꝯfi

ciantur cũ aqua fumiterre ⁊ dimittantur donec ex siccentur ⁊ bibãtur vice altera ⁊ dimittant donec ex siccentur ⁊ fiat illud tribus vicibus: ⁊ in omni vice fiat sicut sorbitio: deinde dimittatur donec inspissetur ⁊ compactum fiat: ⁊ fiãt inde pillule. Medicamen bonum forte ad antiquã scabiem: ℞. myroba. citri. ⁊ myro. ni. ⁊ emblicorũ ⁊ abrungi ⁊ kebulorũ ex corticatorũ omniũ añ. ʒ. i. ⁊ turbit. ʒ. ij. conficiant cũ penidijs: ⁊ fiant inde trocisci. Et sit dosis ad solutionẽ integrã ex. ʒ. x. vsque ad. ʒ. xv. ⁊ vsq; ad. xx. cũ aqua calida. ⁊ fortasse ponitur in ea scamonea cum potatur. Et fortasse liberat ex scabie mala antiqua si assiduetur potus aloes: sed frequẽtetur trib⁹ diebus omni die sumendo aur. i. deinde tertiet post diem ⁊ diem non tribus diebus currentibus sm dimissionẽ tertij: aut dimittatur diebus tribus ⁊ iteretur frequentia: deinde tertietur post diẽ ⁊ noctem aut quiescat prout videt scdm ꝙ presens fuerit ⁊ curetur rasura si superuenerit cũ clisteribus. illud enĩ est iuuatiuũ eradicans scabiẽ. Et bonũ quidẽ est vt bibat ipsũ infusũ in aqua endiuie ⁊ cũ ea sit parum aque feniculi si non fuerit ab aqua feniculi aliquid prohibens. Et quantitas que est ĩ ipsa de aloe sit ex. ʒ. i. vsq; ad aur. ⁊ quando tollerat medicatiõẽ dimittat: ⁊ infusiones de prunis sunt iuuatiue iterũ. Aut sumat rob myrobal. citrinorũ factũ ex exsiccatione aque in qua ipsi decocti sint exsiccando in sole: ⁊ sumat ex eo humidũ ꝙ sit ex. v. vsq; ad. x. cũ zuccaro: ⁊ est ad cholericã ⁊ humidã. Et possibile est vt fiat simile illius ex omnib⁹ solutiuis bonis: ⁊ misceãt adinuicẽ. Et quãdoq; ponunt adinuicẽ ⁊ fiũt ex eis robub ⁊ pillule: ⁊ aqua calida casei ⁊ epithyma bona sunt quãdo administrãt omni die scdm ꝙ dictum est nuper in alio ca. ab isto. ⁊ cũ myroba. ⁊ succo fumiterre diebus cõtinuis est vltima. Et de eis que currunt cursu mundificãtiũ cũ facilitate est vt fiãt pillule de aloe cũ scamonea ⁊ croco: ⁊ sumãt de eis in omni dosi. v. cicera. Et descriptio myroba. citrinorũ aloes scotrensis amborũ añ. ʒ. i. dragagãti rosarũ amborũ añ. ʒ. i. croci. ʒ. iij. Et iterũ sumat ex medicamine in quo ponitur abrungi ⁊ nos iã diximus ipsum omni die aut duobus diebus a. ʒ. ij. vsq; ad. ʒ. iij. Dixerunt quidam: Qñ multiplicant euõnes ⁊ non inuenitur vtilitas: tunc melius est vt alleuietur ⁊ sufficiat dare in potu habenti passionẽ omni die mãe ⁊ sero sauich de tritico cũ zuccaro ⁊ aqua plurima. Dixerunt: de eis que conferunt habenti scabiẽ siccã ⁊ pruritũ ostrachinum est vt bibat tribus diebus omni die de sisamino pondus. ʒ. c. ⁊. xxx. cum medietate sui de sirupo acetoso ⁊ similib⁹. Et de hominibus sunt qui miscent cũ eo aquã iniubarum. ⁊ nos iã experti sumus hoc ⁊ fuit curatio vltima: verũtamẽ debilitat stomachũ. Et de cõpositis ꝓportionalibus istis medicinis est scoria argẽti ⁊ lithargyriũ ⁊ cambil ⁊ vene: conficiantur cũ aceto ⁊ oleo ro. ⁊ liniat ⁊ hoc est ad fortẽ vltimũ. Iterũ ⁊ leui⁹ illo est boliarmeni canfore croci oiũ. añ. ʒ. ʒ. cũ aceto. ⁊ aqua squille ⁊ oleũ ro. sũt cõia ad exsiccationẽ ⁊ ad illã que est fortior parũ semen feniculi terat cũ aceto ⁊ oleo ro. ⁊ administretur in balneo. Et iterũ aqua granatorũ ⁊ baurach ⁊ melior aqua granatorũ est illa in qua est virtus pulpe corũ ⁊ similit farina lẽtiũ ⁊ magra ⁊ acetum misceat ⁊ ponat in sole donec igniatur deinde liniat. Confectiões vero quib⁹ oportet eũ vti sunt sicut cõfectõnes quas oz potare habẽtes ĩpetiginẽ ⁊ alsahafati ⁊ morpheam. s. que de eis sunt leues ex trifera minore cũ kesmes. ⁊ iterũ sicut hec cõfectio. ℞. amili ⁊ fumi terre amborũ añ. ʒ. ij. ⁊ mirobal. citrinorũ pondus. ʒ. iiij. ⁊ alkesmes ablutarũ duplũ totius. Medicine aũt locales ad scabiem sunt omnes in quibus est abstersio: ⁊ qñq; sufficit illud cuius abstersio ẽ cũ ɔfortatiõe cutis ⁊ rectificatione cõplexionis eius sicut aqua maluarũ ⁊ acetose ⁊ sicle ⁊ granatorũ ⁊ sicut furfur simule ⁊ farina lentiũ excorticatarũ. ⁊ iterũ acatia cũ aceto ⁊ grana melonis ⁊ vẽter melõis sicut ẽ: ⁊ messes gẽdi citrinũ ⁊ succ⁹ apij ⁊ decoctio apij ⁊ decoctio fenugreci ⁊ aq̃ corticum muzi. ⁊ fortasse indiget eis in quibus ẽ resolutio fortis sicut pulpa colloquintide ⁊ glutẽ alimbat cũ aqua mente ⁊ gũma pini cũ aceto ⁊ dragãtũ assatũ ⁊ proprie citrinũ cũ aceto ⁊ oleo ros. ⁊ similit calcantũ ⁊ que sunt de genere ipsius: ⁊ oleander est fortis valde. Et fortasse sufficit acetũ eius in quo ponitur: deinde coquitur cũ sisamino: ⁊ misceat cũ acutis sicut oleũ ro. ut prohibeat supfluitatẽ ⁊ sicut cortices granatorũ ⁊ ɔsimiliũ illius. ⁊ ex eis que experta sunt est semen eruce cuius oleũ sumat ⁊ fricet cũ eo scabies ⁊ inungat cũ eo in sole calido aut foculari: ⁊ iteret quoniã ẽ bonũ ⁊ vltimũ. Medicamẽ bonũ ℞. lithargyrij ⁊ dragãti ⁊ encaustri equales ptes q̃ terantur cũ aceto vini ⁊ ponantur in vrceolo testeo vitreato ⁊ sepeliat in loco humido mense vno ⁊ administretur post illud epithimãdo: est enĩ iuuatiuũ in vltimo cũ pauca mordicatione. ⁊ condisi ⁊ argentũ viuũ extinctũ ⁊ scoria argenti ⁊ aristol. ⁊ sulfur ⁊ cambil ⁊ alkali ⁊ es adustũ ⁊ almulgath ⁊ sal ãmoniacus ⁊ lentes ⁊ myrrha ⁊ semen ⁊ ammoniacum ⁊ flos eris ⁊ vsnen fullonũ ⁊ stercus canis ⁊ stercora predicta in capitulis alijs ⁊ cucumer asi. ⁊ iterum cortices ligni vitis adusti ⁊ pulverizentur super locũ scabiei inunctũ cũ butyro crudo: ⁊ ligetur stricte post illud ⁊ nõ moueatur vsquequo destruat. ⁊ quãdoq; cõfert cordumeni cũ aceto ⁊ glutẽ alibat cum eo. Et de cõpositis nostris bonis est vt fiat ex argento viuo extincto ⁊ ex folijs oleandri ⁊ ex climiã argenti ⁊ lithargyrio epithyma cũ aceto ⁊ oleo rosa. super quod dormiat in nocte ⁊ abluat corpus ĩ mane in balneo cum aceto ⁊ vsnen viridi cũ aqua calida in primis: deinde ꝓperet ⁊ inungat cũ oleo. Medicamẽ facile: sumantur lithargyrij ⁊ dragãti citrini partes equales: terant cũ aceto hebdomada vna in sole ⁊ liniat cũ eo cũ necesse fuerit. ⁊ iterũ argentum viuũ extinctum ⁊ storax liquida ⁊ oleum rosa. aggregentur ⁊ administrentur. ⁊ iterum argẽti viui extincti ⁊ florum viola. ⁊ costi partes equales. Et iterũ condisi pars. i. ⁊ magre partes. iij. ⁊ liniat

cũ aceto. Et cũ administras fortia exsiccatiua resoluentia ⁊ sicca exsiccantia tũc ꝯsequere eam cum oleis cognitis sicut est oleũ de ciperis ⁊ salicibus et nenufaris ⁊ viol. ⁊ similia illis ⁊ ꝓprie in sicca ⁊ in illa que est pauce humiditatis. ⁊ administra in humida ea que sunt vehemẽtioris exsiccatõnis: ⁊ in sicca que sunt minoris exsiccationis. Et elonga illud in quo ponitur argentuꝫ viuũ extinctuꝫ quantũ poteris a partibus stomachi ⁊ mẽbroꝝ nobiliũ. Cura autẽ pruritus sicci post euacuationẽ si indiget ea cũ illis que scis est ut des in potu lac vaccinũ acetosuꝫ ⁊ sicut balneatio cũ aqua tepida ⁊ administratio inunctionũ oleaginarũ ex oleis frigidis ⁊ ꝓprie quando ponitur in eis succus apij. ⁊ curatio scabiei sicce ⁊ pruritus sicci est vicina. ⁊ de medicinis leuibus in hoc est papauer tritus cũ aceto: ⁊ iteruꝫ folia lilij: ⁊ iterũ aloes cũ aqua endiuie. ⁊ sene iterũ est ex eis q̃ ponũtur in medicinis eius ⁊ aqua apij ⁊ acetum et aqua ro. sunt bona. ⁊ de medicinis fortibꝰ ẽ ceratũ in quo ponitur opium cuꝫ quo iungatur corpus et quiescet pruritus. ⁊ ex medicinis fortibus est vt cõponatur ex medicinis primis compositũ ⁊ ponat in eo sal ãmoniacus ⁊ liniatur cũ aceto ⁊ ꝓprie sup testiculos. ⁊ iterũ alumẽ frixũ ⁊ alkitrã: ⁊ hoc iterũ confert pruritibus intrinsecis in vulua ⁊ ano quod ponatur super pannũ. Et senes quidẽ iuuantur in curatione pruritus qui accidit eis si liniantur ex fece vini cum aliquanto aneto humido. Balnea vero pruritꝰ ⁊ scabiei sunt sicut aqua maris calefacta aut cũ dispositione sua: aut decoctio cucu. asinini. Cibus aũt habẽtiũ scabiem ⁊ pruritum sit ex eis q̃ humectant ⁊ generant sanguinẽ laudabilẽ ex cibis declinibus ad frigiditatẽ ⁊ humiditatem ⁊ equalibus. Et habentibus pruritum ostrachinum necessariũ est administrare olea leuia in eis que assumũt sicut oleũ amigdalinum ⁊ sisaminũ ⁊ similia illis. Et scias ꝙ ventose in vtrisqꝫ cruribus cõferũt scabiei fede.

De sudatione. Capi. viij.

Quandoqꝫ fiunt bothor in corpore aut mẽbro plurimi sudoris valde pauce ablutionis aut parue fricationis apud ablutionẽ ⁊ proprie in regionibus calidis spumose: quasi ipse sint ex materijs que sunt pigre ꝓpter suã grauitatẽ in consequendo sudorẽ velocis ꝯsumptionis ꝓpt subtilitatẽ sue materiei quare retinẽtur in supficie cutis ⁊ sunt quasi sint sudoris feces inobediẽtes ad resudandũ. ⁊ quãdoqꝫ nõ fiunt bothor apparentes: ĩmo accidit ⁊ fit asperitas.

De cura. Ca. ix.

Accidũt materiã eius si multiplicat in corpore phlobotomia ⁊ solutio vẽtris. ⁊ similiter oꝫ vt ꝓperet assuetus ea oĩ hora ĩ euacuando hũores acutos. ⁊ ex eis que ꝓhibent eaꝫ et auferũt ipsam sunt balneatio ⁊ mũdificatio: deinde administret aqua frigida balneãdo in ea ⁊ cõfert eis fricatio in balneo ex carne melonis cũ farina lentiũ post sudorẽ: deiñ alsehessabrẽ post ipsaꝫ. ⁊ caro melonis cũ lentibꝰ ⁊ farina fabarũ. Sãdali v̊o ꝓhibẽt eã a pruritu qui accidit cũ ea. Cũ ergo sunt cuꝫ canfora nõ faciũt illud. ⁊ alcãna iteꝝ si nõ abhorretur eius tinctura confert ei: ⁊ assumere illud cui assimilatur aqua granatoꝝ ⁊ acetosa ⁊ lẽtes ⁊ pruna ⁊ tamaridi. Et administratio oĩs qđ ꝓhibet sudorẽ ex eis que sunt sicut decoctio myrti ⁊ rosarũ ⁊ aqua coriãdri dicit ⁊ ꝯfert ei aqua calefacta in sole. Et ꝓhibẽt eã oẽs aque cum decoquũt in eis stiptica ⁊ dimissio motus ⁊ alienatio a locis calidis sudare faciẽtibꝰ: ⁊ petere loca ventosa ⁊ flabellatio cũ flabellis plimis simul ⁊ ablutio cũ aqua frigida. ⁊ iterũ inunctiones ex eis que sũt sicut oleũ myrtinũ ⁊ oleũ ro. ⁊ butyro crudo inest ꝓprietas maxĩa in ipsa ꝓprie cũ dragãto ⁊ gũmi. ⁊ iterũ inunctiões in quibus est virtus lithargyrij. ⁊ scorie ⁊ tutie inest ꝓprietas. ⁊ cinis foliorũ myrti ⁊ ãmoniacũ ⁊ folia lauri recentia ⁊ ruta et minutũ tus. Et qñqꝫ cõfert desudationi epithyma glutini pisciũ dissoluti in aqua. ⁊ qñqꝫ indiget fortis staphisagria ⁊ ture ⁊ sulfure. Illa vero que de ea iã vlcerata est curetur cũ eis que sũt sicut vene ⁊ galle ⁊ boliiar. ⁊ cerusa cũ cera ⁊ emplastrũ de cerusa ẽ bonũ ad illud. ⁊ fortasse peruenient vlcera ista ad finẽ maximũ corruptionis: quare erit cura eoꝝ cura adustionis ignis: nã illa que de ea cõfirmata est curatur curatione alsahafati.

De planta noctis Ca. x.

Si qui passus est desudationeꝫ cutis ⁊ opilationẽ poroꝝ ⁊ bonitateꝫ digestiõis: qñꝫ accidũt in frigore noctis pruritus ⁊ asperitas ⁊ bothor parue que noĩantur planta noctis. Et cã est retentio eius qđ oꝫ vt resoluat ꝓpter cõstrictionẽ poroꝝ in radice quã adiuuat ⁊ ĩ qua addit soliditas frigoris ⁊ ꝓprie in hora in qua multiplicatur digestio ⁊ sequit multitudinẽ eius multitudo vaporis ⁊ aer noctis. ⁊ ꝓpter illđ noĩatur planta noctis q2 plim accidentiũ eius est in nocte. ⁊ de dispositiõibus huius passionis est ꝙ pruritus ĩ ea fit vehemẽs ⁊ delectat prius: deiñ ꝑducit ad dolores vehementes quos efficit in locis pruritus.

De cura. C. xi.

Oportet ut sit regimẽ ĩ dilatãdo poros cũ balneis ⁊ inunctiõibꝰ notis ad illud: ⁊ in mundificãdo venas a mã plima ⁊ illđ cũ phl'omia ⁊ euacuatõe sꝫ ꝙ dictũ ẽ in ca. pruritus si fuerit illius necessitas ⁊ ñ fuerit sufficiẽtia ĩ medicis localibꝰ. Medicie v̊o locales sũt aloes ⁊ myrrha ẽ de melioribꝰ medicis ⁊ ꝓpe cũ aq̃ mell. ⁊ silr aloes cũ farina lentiũ cũ pauco aceto ⁊ melle ⁊ aq̃ apij decurrẽtibꝰ est ei ꝓportionalis. ⁊ de medicinis cõferẽtibus ei sunt fex aceti sola ⁊ baurac ⁊ alcãna ⁊ crocꝰ.

De verrucis ⁊ que ex eis sũt vt claui ⁊ recuruis q̃ de eis sunt cornua ⁊ q̃ currũt cursu earuꝫ. Ca. xij.

Causa efficiẽs eas ꝑma ẽ expulsio nature. ⁊ mãlis est humor grossꝰ melicꝰ. ⁊ qñqꝫ ꝯuertit melia a piplare sicco valde qñ multiplicat in sanguie. ⁊ qñqꝫ accit ipi sanguini ꝓpterea ꝙ ipse coartat ⁊ multiplicat. ⁊ pp priuatõeꝫ cãꝝ putrefactõis vt ꝯuertat ad siccitatẽ ⁊ frigꝰ ⁊ ꝓpe ĩ vẽis ꝑuis in q̃rũ sitibꝰ nõ putrefit sanguis pp suã ꝑuitã

lem ⁊ ꝓpingtātē ad cās extrinsecas q̄ sūt ad hoc ut exsiccēt velociores q̄ȝ ad hoc ut ipse putrefaciāt ꝑci pue cū sanguis nō valde ē calidus in substantia sua Et qñq̇ȝ oritur ex eis vena magna: ⁊ fit causa ad cōuertēdam cōplexionē eius qđ ꝑuenit membro vicino de nutrimento ad cōplexionem materiei sue q̄re desiccatur illud ⁊ infrigidat: ⁊ multiplicant eruce. Cū ergo cadit aut destruit per quodlibet regimē cadunt alie ⁊ nominātur magne habētes capita sic̄ capita clauorum habētes subtiles radices claui et longe recurue cornua. Et de verrucis est genus qđ noiatur tusius: ⁊ noiatur in eis: licȝ sit necessariū ut discernatur ab eis: ⁊ findūtur quando scinduntur a sanie que est sub eis.

De cura Ca.xiij.

p Roperare qdem ad minorādū sanguinē ⁊ ad euacuandū melācoliam ē res que est necessaria. Et qñ multiplicat egritudo ueret phlomia: ⁊ siliter regimē gnāns bonū chimum ⁊ alia de illis quoꝝ ꝓterijt rememoratio multotiēs.

Cura aūt localis est cū medicinis que hñt amaritudinem ⁊ stipticitatem ad leues ex eis sicut ē inunctio verrucarū cū oleo fisticino assidue: aut cum decoctione olearū colata dimissa post tres dies: ⁊ aq̄ porri alnabati cum sumac ⁊ oleo de been: ⁊ iterum cū folijs capparis ⁊ nuce cupressi: ⁊ oliue imature ⁊ fructus tamarisci ē bonū iterum. ⁊ folia myrti humide sunt bona ad fortes ⁊ cortices nucis humide cum ficubus siccis ⁊ xylocaracte cū pauco nocumēto suo conuenientes sūt illis que de eis sūt magne et ad fortes. Et cortices radicum algarab ⁊ cinis eius cum aceto vini. Et de eis que sūt bona ⁊ vltima ē ut sumātur alharmel ⁊ alcāna: cribellētur ⁊ liniant cū aqua frigida. Uerū quod ex eis forte est: est ad fortes sicut epithymata facta ex calce ⁊ arsenico ⁊ alcali: ⁊ ꝓprie cum argento viuo extincto: ꝑcipue cuȝ cinere quercus ⁊ oleo. Et sal cum aqua cepe ⁊ bolus ⁊ stercus caprinū: ⁊ iterum cantarides cuȝ arsenico ⁊ iterū fex mellis anacardi est fortis in puluerizatione sua. ⁊ lac titimali qñ iteratur sup eas aliquotiens deijcit eas. ⁊ lachryma vitis ⁊ alkebikengi iterū magnifice deijcit eas. ⁊ nigelle confecte cum vrina si emplastretur cum eis sunt mirabiles: ⁊ fel hirci iterum ⁊ assa ⁊ emplastruȝ acutū ⁊ dirūpens aldubellet ⁊ est emplastrū de anacardis. Cōpositū equale: Corticū nucis humidoꝝ ⁊ dragāti ⁊ calcis viue omniū pars .i. terātur ⁊ cribellētur ⁊ ponantur desup. Aut sumātur flores eris ⁊ chartarū amboꝝ ana .ʒ.v. et pulpe collogntide .ʒ.vi. baurac .ʒ.vi. salis ammoniaci .ʒ.iiij. cali ⁊ arsenici citrini amboꝝ ana .ʒ.vi. fellis vaccini .ʒ.vi. vsnen persici .ʒ.vij. terātur ⁊ cribellent ⁊ liniant desup cū aqua saponis. Et de curationibus verrucarū est earū eradicatio. ⁊ illud qdē qñq̇ȝ fit cū cānulis de penna aut de canna aut de ferro q̄rū cōcauitas fit cū quantitate in qua degluciant verruce deglutitiōe in q̄ fit difficultas q̄dā: ⁊ innoluat sup ea ⁊ ꝓfūdet parū apud radicē eiꝰ: q̄re eradicat eā. aut tende eas cū vncinis donec extēdant coꝝ radices: deinde assumant cuȝ instr̄o acuto submerso ad radices earū: ⁊ ponat sup eas butyrū coctū post eradicationē. Et iterum quotiēs tangit eas medicamen acutum ⁊ infestat auferat medicamen acutū ⁊ ponatur desuper butyrū coctū ⁊ dimittatur parumper: deinde iteret vsquequo compleatur earū casus ⁊ incidūtur: ita ut quod ē in circuitu earū secetur cū ferro subtili aperiendo in circuitu: deinde vadit super eas medicamē acutū. Et nos iā expti sumus cū nouacula ꝓfūdius quātū possibile est cū cautela superficiei cutis: deinde fricādo locū cuȝ sapone ⁊ ciperis ⁊ ros donec cucurrit qđ fluxit de sāguine ⁊ retentus est: ⁊ deijcit post illud illud qđ remāsit si accipiat lignū ⁊ incēdatur in igne donec inflāmetur ⁊ approximet verrucis donec excorietur verruce: ⁊ inungant cū manu vna vice post aliā donec deleant.

De cornibus Ca.xiiij.

s Unt additiones spisse vulgares nascentes sup iuncturas in extremitatibꝰ ꝓpt vehemētiā opatiōis. Et cura coꝝ ē incisio ut resoluat ex eis illud qđ ñ dolet: deiñ admistrent super residuū medicine vehement acute ex medicis vrucaꝝ donec cadat: deiñ ꝯseq̄tur butyrū coctū.

De fissuris q̄ apparēt sup cutē ⁊ labia ⁊ extremitates apparitiōe in cute in oī loco Ca.xv.

c Ausa oiuȝ fissurarū ē siccitas in cute adeo donec exsiccet illa siccitas: aut ꝓpt cōplexionē singularē: aut ꝓpt malitiā humorū mittētiū māȝ exsiccantē acutā: aut ꝓpt caloreȝ exsiccātē: aut vētositatē exsiccātē rorē: aut frigꝰ indurās inspissans sicut accidit terre exsiccate ⁊ arefacte p vētū aut calorē ⁊ cōmote valde ut scindat. Et qñq̇ȝ accidit cā aq̄rū stipticaꝝ ⁊ illarū in qbus ē virtus aluminis ⁊ siliū: qñ accidit ut cū eis fiat ablutio. Et eis qdeȝ sunt ꝯtrarie aque sulfuree ⁊ aspaltiue. Et nos expti sumꝰ differētiā int aquā endiuie: ⁊ qđ est in circuitu eiꝰ: ⁊ aquā in sabor: ⁊ nō fuit in hoc ca. experimentum forte.

De cura fixurarū cōi Ca.xvi.

o Portet ut euacuet si fuerit humō malus. Et ꝑmutetur si fuerit complexio sicca ⁊ bibat olea ꝓpe sisami excorticati vsq̇ȝ ad .℥.i. et .5. oī die in exp̄ssiōe vue aut infusiōe passularuȝ dulciū aliquot diebꝰ: ⁊ silit decoctio cācroꝝ fluuialiū cuȝ aqua ⁊ zuccaro ⁊ assiduet inungi. Et si sūt ex frigore tunc cōfert eis acatia: ⁊ iterū decoctio napoꝝ ⁊ napi ⁊ folia sicle ⁊ decoctio eius: ⁊ ꝓpe ceratis factis ex eis cuȝ adipibus notis ⁊ medullis ⁊ pice humida ⁊ alkitrā. Et si fuerint ex calore tūc cuȝ ceratis frigidis ⁊ humidis cōquassatis cū succis frigidis ⁊ humidis. Et rectificatio cibi ⁊ admistratio balnei cū aqua calida.

De fissura labioꝝ Ca.xvij.

c Ausa in fissuris labioꝝ ē siccitas: aut ꝓpt vētū cōtrahētē cutē ⁊ desiccāteȝ eam ⁊ exsiccātē ipius rorē: aut ꝓpt frigꝰ: aut ꝓpt calorē: aut ꝓpt cōplōnē siccā sicut sciuisti. Prohibitio vero eius est ut liniatur anteq̇ȝ perueniatur ad

ipsius curam cum ceratis ⁊ adipibus ⁊ medullis et oleo ro. cũ isopo humida. Et ista iteꝝ q̃nq̃ auferũt illud qđ accidit. Et facere ut adhereant pellicule super ea sicut pellicula oui ⁊ arundinis ⁊ cortices alleorũ ⁊ ceparũ. Ablationi autẽ eius qđ de ipsis accidit de eo quod bonum ẽ: est ut sumant̃ fex assata et glutinum albotiꝫ ⁊ misceãtur cũ adipe sicut galline ⁊ anseris ⁊ melle. Aut sumatur tritura gallarũ imaturarum sicut puluis cõfecta cũ gũma albotin liq̃facta sup ignem. Et dictũ est q̇ inungere vmblicuꝫ in hora dormiendi aut applicare cottum submersum in oleo ꝯcauitati vmbilici ẽ iuuatiuũ ⁊ bonũ.

De fissuris pedũ Ca.xviij.

Q
uandoq̃ accidũt ꝓpt̃ vapores malos: ⁊ q̃nq̃ accidũt ꝓpt̃ siccitatẽ ⁊ ariditatẽ denigrantẽ. Et ad sũmũ q̃nq̃ cõtingit de eis iuuamẽtum ꝓpt̃ illud qđ resoluitur ex ipsis si possibile est ut remoueatur cũ assiduatione ponendi pedes in aqua calida ⁊ inungẽdi eos cum oleis ⁊ adipibus ⁊ ꝓprie adipe caprarũ ⁊ vaccarum ⁊ ouium confortatis parũper cũ cera. Et iterũ oleum de kerua ꝓpe ⁊ oleum alketim ⁊ oleũ de suti: q̃m est vltimũ valde: ⁊ oleũ effusum de lentisco opposito igni q̃m ẽ bonũ valde. Et alcãna ẽ bona ⁊ ꝓprie confecta cũ decoctione alharmel ⁊ sergin vue ẽ bona curatio eius. Et si nõ valent illa indiget bucella faciẽte glutinationẽ ⁊ penetrante in ea sicut curãt eam q̄dam post balneationẽ ⁊ positionem pedũ in aquã calidam: tunc oportet ut ponatur dragagantũ preparatuꝫ cũ cõtritione in fissura: q̃m est mirabile. Et iterũ sumãtur cera ⁊ oleũ sisaminũ ⁊ glu inũ albotin ⁊ storax liq̄da aggregent̃: ⁊ fissuris ut bucella adhibeatur: q̃m est mirabile. Et iterum alkitran cum mollitione sisami ẽ mirabile valde: ⁊ olibanũ trituꝫ ⁊ olea ⁊ adipes iuuatiua sũt valde. Et iteruꝫ epithyma ex cãcro adusto cõtrito cũ oleo oliue ⁊ ẽ in fissuris manuuꝫ velocius ⁊ magis iuuatiuũ. Aut sumat̃ interius cepe squille ⁊ ferueat in oleo ĩ quo liquefactũ sit glutinũ albotin ⁊ ponat̃ ĩ fissuris. Et glutinũ albotin iterum in oleo solum ẽ vltimum. Et iteruꝫ confectio: sumatur de farina granoꝝ alkerua emollitorũ cum pauca aqua ⁊ fiat ut adhereat calcaneo. Et ipse fructus alkerua est bon⁹ ad antiquas ⁊ vlceratas. Aut sumãtur lithargyriũ ⁊ cera ⁊ oleũ ⁊ mel cũ equalitate: ⁊ fiat ex eis aliquid preparatũ. Aut decoquant̃ cãcri fluuiales ⁊ sisamũ. ⁊ iteꝝ sumãtur fex olei ⁊ adeps anatis ⁊ glutinũ albotin. Curatio bona nostra: sumat̃ dragagantũ ⁊ terat̃ sicut puluis: et radicũ polypodij põdus medietatis eius ⁊ karabe ⁊ turis tritoꝝ oĩuꝫ ana tria põdera. ⁊ glutinis albotin duplũ dragagãti terant̃ oĩa cum oleo de kerua ⁊ administrẽtur: ⁊ dicimus qui vsus fuerit inunctione calcanei omni nocte non dimittens securatur ex hoc.

De fissuris manuũ Ca.xix.

C
urentur curatione fissurarum pedium leuium.

De fissuris q̃ sunt int̃ digitos Ca.xix.

C
urentur cum huiusmodi: ⁊ eis quidem ꝓpriũ est ut emplastretur cũ radice polypodij trita sicut puluis.

De exulceratiõe alchatin Ca.xx.

Q
uandoq̃ accidit alchatin ut rubeat in primis ⁊ findat̃ aut vlceret̃ ꝓpter multitudinem resupinationis ⁊ ꝓpe in egris: quare oꝫ cũ incipit rubere ut dimittat̃ resupinatio ⁊ administrent̃ desup repercussiua. In egris ṽo administretur stratus ex eis q̃ sũt sicut folia salicis ablata a virgis ⁊ sicut milia ⁊ sicut pẽne: ⁊ totũ illud fiat implẽdo sicut pẽne leues aut cui sĩles sũt alkiris. Si autẽ exulceret̃ tũc emplastrũ de cerusa adhibeat̃.

De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ vrina ⁊ egestione Ca.xxi.

O
dor corrũpit̃ ꝓpt̃ putrefactioneꝫ hũoris aut sudoris. Et q̃nq̃ adiuuãt ad illud motus ꝯmouẽtes hũores ⁊ dimissio ablutionis a pollutiõe ⁊ mẽstrua ⁊ retardatio ei⁹ ⁊ assumẽ ea q̃ sũt sic̃ fenugrecũ ⁊ ea de ꝓꝓetate quoꝝ ẽ mouẽ mãs acutas ad manifestũ corpis. De fetore ṽo oris iam dictum est.

De cura corruptiõis odoris corpis cõis Ca.xxij.

I
llud ṽo qđ rectificat hũoreꝫ ẽ euacuatio ⁊ cõplexio cũ ꝑmutatiõe ⁊ acceptatiõ e ei⁹ cui⁹ bona sit digestio in q̄litate ⁊ quãtitate ⁊ mundificatio in balneo ⁊ alia: ⁊ assumere in ieiunio ꝑ quod sudor sit boni odoris sicut ẽ cassia ⁊ feleniati. Et iterũ apiũ ⁊ capita cardui ⁊ asparag⁹ ⁊ oẽ ꝓuocatiuũ vrine: mũdificatiuũ sãguinis a putrefactiõe: verũ q̄dã coꝝ sic̃ asparag⁹ faciũt fetere vrinaꝫ. Et de eis q̃ ꝯferũt ad illud ẽ ut bibat infusionẽ chrysomiloꝝ boni odoris ⁊ chrysomila ipa ⁊ liniat̃ sup corp⁹ qđ sit sic̃ aq̃ myrti ⁊ aq̃ in q̃ dissolutũ ẽ alumẽ iameni ⁊ almeisus ⁊ decoctio sisimbrij ⁊ mẽte ⁊ calamẽti ⁊ sãsuci ⁊ folia citri ⁊ folia salicis: ⁊ sil'r inunctio cũ myrto trita. Et iterũ sandali ꝓprie ⁊ ciperi ⁊ flos squinanti ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ assidre ⁊ rose ⁊ ꝓpe sãsuc⁹ ⁊ alfehesabrẽ ⁊ alusnati ⁊ folia citri ⁊ cortex ei⁹ ⁊ folia maloꝝ ⁊ folia lilij iuuatiua sũt ĩ hoc capitulo valde. Et iteruꝫ trocisci de rosis cũ zuccaro. Et iterũ de eis q̃ opilãt poros ⁊ ꝓhibẽt sudorẽ sunt lithargyriũ ⁊ tutia ⁊ cinis folioꝝ lilij ⁊ alumẽ ⁊ siliceis ⁊ myrrha ⁊ aloes ⁊ oleũ myrtinũ ⁊ oleũ ros̃.

De cura fetoris ascellaꝝ Ca.xxiij.

E
xistimauerunt quidam q̇ fetor ascellaruꝫ ⁊ pediculi sunt ex reliquijs vestigiorũ spermatis ex quo creatus est homo que iam ceciderunt in partibus ascellarum ⁊ penetrauerunt in poris cutis: ⁊ hoc non est ex eis quib⁹ oportet inniti. Et ut ꝓportionet̃ ad vaporem materiei qui cõuertitur in sperma in homine ⁊ ad mouentẽ ipsum in eo est melius. Cura autem eorum est quoniam oportet ut curentur post mundificationem si ea indiget cum tutia ⁊ lithargyrio condito ⁊ climijs: ⁊ cum cinere myrti: ⁊ oleo myrtino: ⁊ cum aqua in qua soluitur alumen: ⁊ quandoque conficiantur ista cum sandalis ⁊ permiscentur cum canfora.

Trociscus bonus. ℞. sandalorum ⁊ cassie ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ aluminis ⁊ myrrhe ⁊ folijs ⁊ ro. oium ana p tē.i. ⁊ tutie ⁊ lythargyrij albificati ambox ana ptes iij. ⁊ canfore ptē.5. fiant ex eis trocisci cū aqua ros. ⁊ administrent post exsiccationē. Et iterum sumant rosarū rubearū lib.i. ⁊ galle ⁊ spice ⁊ ciperi ⁊ myrrhe ⁊ alumis oiuz anā.ʒ.x. fiāt trocisci cū aqua ros. ⁊ administrent delibutionē faciēdo. Puluis bñ faciens redolere corp⁹ ⁊ cōfert cōplexionib⁹ calidis. ℞. spice ⁊ ciperi ⁊ foliox ⁊ flox squināti ⁊ storacis assemine ⁊ ē lubria romana oiuz ana aur.x. rosarū siccax extremitatū myrti oium ana aur.xx. spica ciperū ⁊ flos squināti ⁊ folij: madefiāt cū vino odorifero et exsiccent ⁊ terant: deinde pījciant sup ea rose ⁊ extremitates myrti contrite ⁊ dissoluat croc⁹ cū aqua ros. ⁊ pmisce ipm cū medicinis reliqs ⁊ exsicca eas in vmbra: deinde tere ipm ⁊ pulueriza sup corpus post balneationē: ita ut exsicces sudorē corpis in p̄mis exsiccatiōe vltima: deinde pulueriza sup ipsis medicinas. Aliud abscindēs odorez sudoris feti di ɔueniēs habētibus cōplones frigidas. ℞. spice aromatice ⁊ gariofilox ⁊ amomi ⁊ xylobalsami et cassie oiuz ana aur.iij. costi ⁊ blacte bizantie ⁊ spice inde ⁊ cinamomi oiuz ana aur.ij. extremitatū salici ⁊ spice romane oium ana aur.iiij. lubrie romane resoluant ista cū vino ⁊ tere ⁊ reliqua cū aqua balsamite ⁊ administra illud. Aliud s̄m illud exemplum abscindens odorē sudoris. ℞. cinnamomi ⁊ spice inde ⁊ blacte bizantie ⁊ costi oium ana. ℥.ij. absynthij ⁊ boli lacūe ⁊ scorie plūbi ⁊ ceruse ablute oium ana. ℥.5. scecha ⁊ spice romane omniū ana. ℥.i. croci ⁊ rosarum siccarum amborum ana. ℥.iij. tere sicca cum aqua myrti: ⁊ crocuz cum aceto vini odoriferi ⁊ administretur.

De cura vehementie fetoris stercoris ⁊ ventositatis Ca.xxiiij.

f Jt illud cā putrefactiōis humox. Et causa rerū de p̄pꝛietate quaruz ē illud sicut alastirgar ⁊ allea ⁊ eruca ⁊ porri ⁊ alaniuden ⁊ alalthir ⁊ iterū oua cox. Verū fetorē delet bonitas digestionis ⁊ assumere ea q̄ declinare faciunt putrefactionē ad ptem vrine sicut fenugrecū. ipm eni facit fetere sudorem ⁊ vrinā: ⁊ delet fetorē egestionis. Et vinum aromaticum aufert fetorem egestiōis.

De fetore vrine Ca.xxv.

c Ause fetoris vrine sūt cause fetoris egestionis. Et iterū diuretica sicut asparagus ⁊ silia ipsa eni faciunt bonū corpis odorē: ⁊ faciunt fetere odorē vrine: Et iterū vlcera vesice: ⁊ cura eius est facilis ex eis que sciuisti.

De pediculꝭ ⁊ lendinib⁹ Ca.xxvi.

m Ateria humiditatis in qua est caliditas aliqua cum expellitur ad cutem fortasse ē tāte tenuitatis ⁊ subtilitatis ut resoluatur et non sentiatur: ⁊ sequitur eam illud quod resoluitur in sudorem: ⁊ sequitur eam quod resoluitur ⁊ coagulatur in sordes: ⁊ sequitur eam quod retinetur in supꝛema tunicarum cutis: ⁊ generantur ex ea sicut furfures ⁊ desudationes ⁊ que sunt ambabus similia: ⁊ seqtur eam quod retinetur profundius illo. Quod si fuerit mala valde facit sicut alopitiam ⁊ similia illi ⁊ impetiginem ⁊ alsahafati. Et si fuerit minus mala ⁊ non fuerit virtus virulenta: ⁊ non festinat ad eam putrefactio dominans vltima ⁊ est conueniens ut sit materia recipiens vitam influitur sup ipsam vita ex creatore suo ⁊ proueniunt pediculi ⁊ mouentur ⁊ egrediuntur. Et quandoqꝫ accidit de eis p̄lim subito. Et quandoqꝫ adiuuant ad generationem pediculorum: ⁊ mouent eos cibi boni chimi tenuis motus ad illud quod apparet sicut ficus ⁊ ad illud adiuuant motus mouentes euz ad illud precipue cum associatur ei vapor spermatis generātis sicut coitus. ⁊ quandoqꝫ adiuuāt ad illud dimissio mundificationis ⁊ ablutionis: ⁊ administratio eius quod aperit poros cutis ⁊ mouet materias retentas in ea ad resolutionem: ⁊ facit ingredi ad eaz flatum prohibentem eam a conuersionibus putrefactionis ⁊ assimilatione cuz putrefactione. Et quandoqꝫ superant pediculi adeo donec fluat sanguis habentis eos: ⁊ citrinetur color eius: ⁊ cadat appetitus eius: ⁊ extenuetur corpus ipsius: ⁊ resoluatur eius virtus.

De cura Ca.xxvij.

p Ediculi plures generati non abscisi indigent in curatione sua in primis mundificatione corporis ⁊ prop̄e euacuatione cū phlobotomia ⁊ rectificatione regiminis ⁊ dimissione eius quod mouet materias ad exteriora de eis que diximus: deinde administra medicinas locales: ⁊ confert ad illud assiduatio balneatiōis ⁊ mūdificationis ⁊ ut assiduet balneationem cum aqua salsa: deinde cum aqua dulci est melius. Et oportet ut assiduet permutationem vestium: ⁊ induatur serico ⁊ lino: ⁊ bibat medicinas interficientes pediculos sicut allea decocta: ⁊ calamentum montanum. Medicine vero oportet ut sint exsiccatiue resolutiue attractiue ad exteriora. Qd̄ si fuerit res magna est necessarium ut misceant cuz eis virtutes venenose. Et de medicinis localibus sunt sumach ⁊ oleum ⁊ acetosa etiam ⁊ folia eius ⁊ radix eius aut alumē cum oleo aut folia azedaraet: aut folia granatoruz ⁊ semen lini ⁊ calamus aromaticus ⁊ cinnamomū aut folia colloquintide: aut folia myrti: aut folia cupressi. ⁊ oleum cartami iuuatiuum est prohibitiuū ⁊ oleum de raphano est mirabile. Et cortices cassie lignee ⁊ reubarbarum ⁊ piretrum ⁊ radix altee ⁊ sisimbrium ⁊ polium ⁊ anisum ⁊ pulegium ⁊ semen vrtice ⁊ alberengesif ⁊ cordumeni: Sumantur sief memithe.ʒ.iij. costi.ʒ.5. baurach.ʒ.i. amili quantū omnia: soluantur ⁊ liniantur. Et de ablutionibus est decoctio lupinorum: quoniam est bona fortis. ⁊ decoctio sicle ⁊ decoctio tamarisci: ⁊ decoctio calamenti montani ⁊ decoctio foliorum cupressi: ⁊ foliorum pini. Et genera fellis cum ponuntur in ablutionibus sunt bona. Et de suffumigationibus est suffumigatio cum condisi ⁊ staphisagria: et cum

gūmi pini ⁊ cū gallia proprie ⁊ cū sulfure. ⁊ de me
dicinis fortib⁹ est vt sumātur staphisagria ⁊ arseni
cū rubeū ⁊ baurach: terāt oia cū aceto ⁊ olo ⁊ linia
tur cū eo caput. aut helleborus alb⁹ ⁊ baurach aut
folia oleandri cū oleo aut folia colloquitide. aut su
mantur synapis ⁊ cōdisi trita ⁊ fundat super eā pa
rū aceti ⁊ extinguat post illud in eis argentū viuum
terendo ⁊ est forte. ⁊ similiter qd fit ex sulfure ⁊ arse
nico ⁊ aristo. ⁊ cinere ilicis ⁊ costo ⁊ myrrha. aut su
mantur cōdisi ⁊ arsenicū rubeū ⁊ aristo. lon. ⁊ alki
tran ⁊ fellis vaccini quātitas tanta de vtrisq cū q̄
medicine cōficiant ⁊ est epythynia forte. ⁊ iterū alki
tran ⁊ gentiana ⁊ arsenicū ⁊ oleū de lilio. ⁊ iterū sta
phisagria ⁊ folia oleandri ⁊ alumē iameni. ⁊ iterū
liniant i balneo cū siesmemithe pte. i. ⁊ baurach me
dietate partis: costi sexta partis: amili quātū oia ⁊ li
niatur cū eo post psilotrū cōfecto cū aceto. ⁊ admi-
nistra has medicinas post vaporationē cū eis que
sunt sicut cōdisi. Et staphisagria est melior ⁊ pprie
cū incipit ab ablutionib⁹ de genere eius qd diximus

Tractat⁹. iiij. de dispositiōibus q̄ pendēt ex cor
pore ⁊ extremitatib⁹ ⁊ est ꝯplemētū libri decoratio
nis.

De extenuationis ablatione. Ca. i.

Xtenuatio fit aut ppter priuationē ma
teriei piguedinis cibi. aut fit ppter mul
titudinē vsus cibi subtiliantis: quare nō
generat in corpore sanguis plurim⁹. ⁊
ex regimie cōtēto de eo qd ē preter illd
non generatur in corpore sanguis bonus: aut pro
pter debilitatē virtutis opantis in cibo: aut digesti
ue aut attractiue ad mēbra ppter corruptōem com
plexionis cuius plim est frigidum: aut ppter qetē
plurimā cū qua sopitur virt⁹ attractiua pprie qñ ē
post exercitia quorū auxilio ꝯsueuit natura attrahere
cibū. Cū ergo dimittitur nō attrahit neq nutrimē
tū tēperatū etiā: aut ppterea q sanguis ꝯuertit ad
materiā cholericā vel melācholicā ex hūida aquo
sa: aut ppterea q splen cōprimit epar quando ma
gnificatur quare attrahitur ad ipm plus sanguis ⁊
debilitatur virtus epatis per ꝯtrarietatē que ē inter
vtraq: aut ppterea quia vermes coartant corpus:
aut ppter cōstrictionē pororū: aut ppter ipsorū coar
tationē ab humoribus: aut coopertura eorū scient
quam fecit frigus aut calor aut nuda siccitas quorū
vnūquodq cognoscitur suo signo: aut ppter liga-
menta assidua super ipsum quare opilantur pori ⁊
meatus: quāobrem non attrahitur ad ipsum nutri
mentū ⁊ proprie a creta comesta: aut ppter multitu
dinem resolutionis quare non figitur quod attra-
hit de nutrimento ad mēbra: imo separatur sicut ac
cidit in exercitijs velocibus ⁊ tristicia ⁊ angustia et
egritudinibus resoluentibus. Et corpora quidem
que extenuantur in tempore breui tollerant ut rede
at ad ea teneritas tempore breui. ⁊ illa que extenuāt
in tempore longo nō tollerant nisi blandimentum
debilitati virtutis ad hoc vt administret nutrimētū
plurimū. Corpora igit susceptibiliora pinguedinis
sunt que de eis molliorem habent cutē ⁊ que de eis
magis susceptibilia sunt tensionis. ⁊ de eis que faci-
unt homini esse necessarium fugere ab extenuatione
sunt debilitas ⁊ vehementia passionū a calore ⁊ fri
gore ⁊ a verberibus ⁊ a percussionibus ⁊ a passioni
bus animalibus ⁊ onere ⁊ labore ⁊ inquietudine: et
ab euacuatione ⁊ coitu ⁊ retinetur nutrimentū eius
in venis ipsius ⁊ nō penetrat quare putrefit. ⁊ pin-
guedini iterum insunt nocumēta que ego dicam. et
non est sicut equale: dū ergo perseuerat pinguedo:
ita q nō facit accidere nocumētum non abhorreas
eam. vita nāq in humiditate existit. Uerū oportet
vt tu caueas ⁊ abhorreas eam in via superfluitatis:
licet nō appareat eius nocumentum quoniam eius
nocumentū repente aduenit ⁊ subito sm q dicit in
loco suo. ⁊ qñ desiccant corpora ppter aerē est exte
nuatio.

De cura. Ca. ij.

Portet ut consideretur que causa sit in ex
tenuatiōe de causis extenuationis q̄s dixi
mus ⁊ curet ⁊ remoueat: verbigratia si fue
rit cibus nō generās sanguinē grossū forte afferat
ille qui generat ipsū ⁊ non sit contentus eo qui gene
rat sanguinē laudabilē tñ quoniam fortasse genera
bit subtilē ⁊ resolutiuū. Qd si fuerit virtus attracti-
ua ad mēbra pigra moueat ⁊ cōfortetur ⁊ cōsideret
ad malitiā cōplexionis si fuerit ⁊ pmutetur. ⁊ frica-
tio in hora expergefactionis a somno est ex eis que
expergefaciūt virtutē attractiuā. ⁊ quādo est necessa
riū phibere nutrimētū a latere altero attrahe ipsum
ad latus extenuatū cū diuersificant duo latera sicut
si sit vna duarū manuū extenuata ⁊ altera pinguis:
tūc eni necessariū est vt ligetur pinguis cū pāno in-
cipiendo ab iferiore ligatura nō vehemēti neq do
lorosa cum mensura que ꝯstringat tñ: ⁊ prohibeat
nutrimentū a penetratione quare redeat ad locum
digestionis ⁊ attrahatur ad latus alterum. ⁊ excita
attractiuam cum fricatione ⁊ proprie cum oleo ali-
quo sicut oleo oliue cum pauca cera calefacto frica
tione non exsiccante. Et quotiens inflatur membrū
⁊ calefit dimittatur: deinde iteretur cum quiescit. et
si pori fuerint opilati tunc oportebit si corpus fue-
rit vehementis soliditatis: quapropter opilent po-
ri mollificare cum humectatione ⁊ calefactione cum
calefacientibus ex eis que assumuntur ⁊ motib⁹ cor
poreis ⁊ animalibus si fuerit frigus illud quod in-
spissauit ipsū: ⁊ infrigidatione ⁊ humectatione si fue
rit calor inspissans ipsum ⁊ faciens ipsum compa-
ctum. Et melius quo calefit membrum qd nō reci-
pit calefactionē propter frigus suū est vt siccetur: de
inde ponatur super ipsum rubificatiuum. ⁊ si fuerit
causa in extenuatione propter splenem curetur splē
⁊ si fuerit extenuatio ppter vermes interficiant ⁊ ex
trahantur cū oībus que dicta sūt in ca. eorū. ⁊ adhi-
beantur ei delitie ⁊ amenitas ⁊ stramēta leuia ⁊ ha
bitet in vmbra ⁊ dilātetur ⁊ aromatizetur ⁊ dentur
in potu frigida. Ista enim confortant virtutem na
turalē valde: quare bōa fit eius admistratio i nutriē

do ⁊ expellendo sup̄fluitates. Et illud quidē est pri-
cipiū causa⁊ pinguedinis. Et de impinguātibus est
assūptio vini grossi ⁊ cibi boni chimi fortis exsiccātis
cū digerit: sicut frumentū sine cortice coctū ut puls ⁊
aliudabet ⁊ rizi cū lacte ⁊ assata de carnibus ꝓpter il-
lud qđ retinet in eis de virtute carnis ⁊ generant car
nem durā: decoctū aūt ex carnibus generat molliti
em ⁊ teneritudinē non firmā. Et caro anatis est im-
pinguatiua ⁊ caro galline silr: ⁊ caro alcubugi est vl
tima in eo: ⁊ silr lub zuccari. ⁊ balneū post cibum est
vehementer attrahens nutrimentū ad corpus ipin-
guatiuū. Rex vtens eo exponit opilationi accidenti
in epate suo ꝓprio cū est cibus eius cibus eo⁊ q sūt
ipinguandi ⁊ ꝓpter illud multiplicat lapis in eo q
querit hoc ⁊ illi sūt aptiores ad hoc ut in eis mltipli
cent iste opilationes ⁊ lapis quo⁊ vene sūt in creatio
ne stricte: ⁊ sunt non omnes ita. Et cū isti sentiūt gra
uitatē in latere dextro: sumāt in potu aperitiua i opi
lationibus epatis nota ⁊ sumāt in potu ante cibū su
um capparē cū aceto ⁊ melle ⁊ oxymelle cū seminibus
donec auferat grauitas. Et melius qdem balneū est
illud qđ est post digestionē primā: ⁊ cū iam descen-
derit cibus: licet comedere cibū post egressionem a
balneo absq3 sup̄fluitate est de causis impinguatio-
nis. Et balneū quidē est bonū impinguatiuū pluri-
bus hoībus ⁊ ꝓprie illis qui sunt in dispositione q̄
est sicut arefactio. ⁊ oportet ut sit balneū post primā
digestionē. s. qñ descenderit cibus a stomacho nisi
in rebus eisdem. Et calefactis qdem est ad hoc con
gruū factū ex lacte de quo extractū est buty⁊ non fa
cto acetoso. Et de ingenio ipinguādi est retentio san
guis sup̄ memb⁊ ligando memb⁊ qđ ei eque distat
in latere altero sicut diximꝰ añ: ⁊ liget illud quod est
sub mēbro ex quo cadit nutrimentū ad ipm cū ē pi
gue: aut non querat eius impinguatio: sicut cū aseid
est extenuatū ⁊ planta manus ē sana ⁊ pinguis: tūc
ligetur apud rascetā: aut cum adiutoriū est extenua-
tum ⁊ aseid non liget apud cubitum a sup̄iore parte
aseid. Et ex impinguantibus est illud qđ pendet ex
exercicio ⁊ est oē exerciciū leue tardū ⁊ totū illud sit
equale post fricationē velocē bonā paruā tem̄patā
in duritie ⁊ lenitate ⁊ ꝓprie fricationē cū incipit ad
hoc p̄uenire ut rubificet cutē. ⁊ post illud exerceat
cū equalitate ⁊ balneet balneatione breui: deinde in
ungatur corpus eius ⁊ fricet fricatione sicca: deinde
administrent liniméta impinguatiua. Et p̄mutatio
qdem aeris ⁊ aque est ex vno eo⁊ que oportet obser
uare: qm̄ fortasse extenuatio est causa eo⁊. Et de im-
piguatiuis sunt linimenta que administrant post mo
tionē membro⁊ ⁊ ipo⁊ rubificationē sicut est pix so
la: ita ut sit vehementer liquida: aut soluta i oleo cū
quantitate que facit eā currere linimentū. Et qñq3
administrat sola sup̄ cutē approximata igni donec
liquefiat: deinde inuiscat ⁊ eleuatur qñ congelatur.
Ipsa enim attrahit nutrimentū ad memb⁊ ⁊ retinē
ipm in eo ⁊ remouet frigus eius si fuerit causa eius
debilitas virtutis aut opilatio poro⁊ in cute ⁊ dat ei
viscositatem ⁊ asperitatem ⁊ stringit super ipm po-
ros ⁊ excitat virtutem attractiuam: quare remanet
mora tanta qua figitur ⁊ fit pars membri ⁊ non re-
soluit. ⁊ oportet ut admistret i estate semel in die in q̄
administrat ⁊ in hyeme bis. Et cōsideretur in abla-
tione eius a membro ⁊ dimissione ipius super ipm
velocitas rubificationis eius ⁊ inflationis quas fa-
cit ei tarditas ipius. Cum ipa enim festinat in hoc ñ
sit vltimatio in dimissione eius super ipm ⁊ domia-
tione ipius: imo remoueatur velociter. Et fortasse
sufficit ut auferatur quando inuiscat calida ⁊ infrigi
dat. ⁊ quādoq3 confert ut precedat super picem fri-
catio velox aspera dura: deinde liniat aut percuciat
cū virga brusci equali non nodosa ⁊ ꝓprie inuncta
donec rubeat ⁊ inflet: deinde abstineat. nā additio
in fricatione ⁊ p̄cussione resoluit: deinde inuiscet pix
calefacta cū equalitate apud ignē. Cūq3 coagulatur
⁊ infrigidat auferat ab eo euellendo subito. Et me-
lius quidem est ut effundat super ipm ante picē aq̄
ad caliditatem ⁊ mordicationē quandā decliuis: de
inde apponat pix. ⁊ aque sulfuree ⁊ que sūt de aspal
to sūt attractiue ite⁊ nutrimēti ad illud qđ apparet.
Inquit Galie. Jam vidi venditorē animaliū ipin-
guasse hoc regimine adolescentem sine natibus ⁊ fa
ctus est lenis habens pingues anchas in t̄pe breui.
Qui vero abhorret picem vtatur loco eius oleo ex
oleis opilantibus cum caliditate quadam: ⁊ si vtat
aqua frigida ⁊ tollerat eam super corpus totum aut
super memb⁊ faciat. Et melior hora⁊ ad illđ est ho
ra q̄ op̄atur linimētū in attracto: fortasse eni tūc viꝰ
resoluit ipm in sanguine. Et non oportet ut fugias
acuta cum prolongatur: ⁊ non confert: imo oportet
ut assidues fricationem cū pannis ⁊ effusionē aque
calide: deinde cum fricatione cum manu: deinde ad
hibeas picem. Et fortasse est necessariū ut attrahat
sanguis absq3 fricatione: imo cū medicinis rubificā
tibus ⁊ cum eis que sunt sicut pireta⁊ ⁊ sulfur ⁊ cū eis
que sunt sicut gūma rute agrestis. Et de mēbris sunt
quedā que egent ad impinguationem sui nutrimen
to pluri consueto: quoniā resoluitur ex eo iam plus
consueto ⁊ indiget impinguatio sup̄fluitate remanē
te precipue cum fricatio iam resoluit. Et referamus
nunc medicinas que assumunt ⁊ clisteria. In eis au
tem que sumuntur est intentio ut medicine confortēt
digestionē ⁊ retineant cibum in stomacho ⁊ intesti
nis parum propter virtutem retentiuā ⁊ faciunt ip
sum penetrare in venis ⁊ ad partes epatis ⁊ faciunt
illud diuretica equalia ⁊ proprie cum bibuntur in ci
bo ⁊ post ipm spacio paruo. Et est necessariū ut co
aguletur in membro. Et faciunt illud infrigidantia ⁊
stupefacientia sicut hyusquiamū album ⁊ ei similia.
Et de habentibus proprietatem ⁊ que sunt nobilio-
rum virtutum ad tēperatos est illud quod: ℞. ami-
gdalas ⁊ fisticos excorticatos ⁊ g̃na viridia ⁊ sisamū
⁊ grana pini maioris: conficiantur cum melle ⁊ fiāt
inde pillule similes nucibus ⁊ sumantur de eis om-
ni die quinq3 nuces vsq3 ad. x. ⁊ bibat super eas vi-
nū. hoc enim impinguat ⁊ bonum facit colorē ⁊
confortat super voluntatem coeundi. Medicamen-

bõnuz quod impinguat ⁊ colorem efficit bonuz: ℞ mutuc farine sise ⁊. ℥. v. sarcocolle ⁊ inuoluantur cũ butyro vaccino cocto inuolutione forti ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ comedantur mane ⁊ vespere. Aut assumã tur amigdale ⁊ auellane excorticate ⁊ grana viridia ⁊ sisaminũ ⁊ papauer cũ equalitate kesile. ʒ. pars penidiorum quantũ est totum: sumatur in puluere oĩ mane ⁊ apud sõnum vsq3 ad. ʒ. xx. Et alkidi medicamen quod: ℞. quartam keleiati de kerua excorticato: cuius truura fiat optima: fundant super ipm lib. ij. lactis dulcis ⁊ conficiat bene cũ farina tritici quantuz ipm tollerat ⁊ fiant trocisci ex eo quorum omnis sit. ℥. i. ʒ. ⁊ fiant ut panis ⁊ siccent ⁊ sumantur de eo omni die duo trocisci contriti.

De regimine bono ad extenuationẽ factam causa crete ⁊ opilationis ptiũ epatis ⁊ siphac. Ca. iij.

Amantur passule bone ⁊ fundantur super eas quattuor pondera ipsarum de aqua ⁊ decoquãtur vsq3 ad medietatem ⁊ pijciatur super omne cafitium passularum pondus. ij. lib. scorie ferri ⁊ pugillus vnus anisos ⁊ pugillus. i. zuccari ⁊ pugillus. i. origani. ⁊ quãdo feruet dimittatur duabus diebus aut tribus: deinde coletur ⁊ bibat de eo in eo in ieiunio quantitatem lib. i. ⁊ post tres horas comedat panem cum kemic capparis ⁊ pororum: ⁊ bibat super ipm vinũ forte quantitatem lib. i. deiñ qñ pterieũt. vij. hore comedat carnez pinguem ⁊ bibat vinũ durum vsq3 ad. iij. lib. hoc. n. efficit in complexionibus fortibus operationem mirabilem ⁊ colorem facit bonũ: aut sumant dragagãti ⁊ seminis papaueris ⁊ nucis henden ⁊ amborum been ⁊ capparis ⁊ zedoarie ⁊ almugath omniũ ana. ʒ. iij. ʒ. terant ⁊ frigãtur in butiro ⁊ pijciantur super pondus duarum miarum sanich' tritici ⁊ sumatur omni die de toto vsq3 ad. ʒ. xxx. ⁊ decoquat de eo sorbitio cuz lacte ⁊ butyro cocto ⁊ zuccaro sorbeat: ⁊ balneetur post ipz balneatione leui. Aut sumant almugath. ʒ. i. hellebori. ʒ. xx. draganti. ʒ. xl. zedoarie. ʒ. xxx. cribellent ⁊ sumant quãtum est tertia totius de pane sise ⁊ quantũ est tercia eius de amigdalis excorticatis quantuz est tertia eius de zuccaro sulimeni: ⁊ sumat de eo omni die pondus. ʒ. xx. in lacte ouino: ⁊ expressione vnus ð vnoquoq3 quorum sit lib. i. ⁊ fiat sorbitio ⁊ sorbeat ipsã. ⁊ vtatur de medicinis ĩpinguatiuis temperatis ex medullis ⁊ nux hendẽ ⁊ alkesile ppie cũ sauic: qm ipm cuz hoc frangit inflationẽ sauic ⁊ grana inpinguandi. Verum ipa tardant in stomacho ⁊ almugath ⁊ zedoaria ⁊ duo de been: ⁊ omnia que mouẽt sperma ex eis que sũt sicut bulbus ⁊ herbus ⁊ faseoli. Et ex eis que currũt cursu ppietatũ est ut sumat vermis apis ⁊ exsiccet ⁊ terat ⁊ misceat de eo aliqd cũ sauich ⁊ detur de eo in potu aliquid. De regimine bono ad calefactos est ut sumat dog lactis dulcis cuius nõ vehemens sit coagulatio neq3 acetositas: imo acepta est ⁊ ablata eius vnctuositas ut sit magis penetratiuũ ⁊ leuius. Et detur de eo in potu extenuato quãtitas. ʒ. lib. ⁊ moret super ipm tribus horis donec digerat ipm: deinde sumat de eo in potu tantundem vice altera: ⁊ abstineatur a cibo vsq3 ad noctem: ⁊ sit cibus eius pullus ĩpinguatus ⁊ si tollerat vt bibat vinuz subtile faciat. ⁊ si balneetur ante cenam super illud cuz iam biberit cadum vini tenuis puri: deinde egrediatur ⁊ cenet erit melius. Et sumatur cicer ⁊ infundatur in lacte vaccino die ⁊ nocte ⁊ si renouetur super ipm lac ⁊ nutrietur in eo plus illo licet. Et sumatur rizi abluti albi ⁊ se. papaueris triti ⁊ tritici ⁊ ordei tritorum omniũ ana pondus. ʒ. xxx. ⁊ panis de simula exsiccati ⁊ zuccari albi amborum ana põdus. ʒ. xxx. amigdalarum excorticatarum. ʒ. i. aggregent omnia ⁊ decoquatur de eo omni die pondus. ʒ. xxx. cũ lacte dulci aut oleo ⁊ butyro cocto ⁊ bibat ipz et balneetur in tina post ipm quantitate qua resoluat.

Aut sumatur lib. i. lactis dulcis ⁊ lib. i. aque: ferueat cum facilitate donec cõsumatur aqua ⁊ pijciat super ipm. ℥. i. penidiorum ⁊. ℥. i. butyri vaccini cocti ⁊ oleum sisaminũ ⁊ ferueat bulitione vna ⁊ sorbeat. Aut sumant farine ciceris ⁊ fabarum ⁊ ordei ⁊ rizi partes equales: lentium excorticatarum ⁊ papaueris albi ⁊ mes excorticati omniũ ana pars. ʒ. tritici triti sisami excorticati amborum ana pars. ʒ. zuccari partes. ij: fiat sorbitio cum lacte ouino ⁊ sorbeat in mane. aut sumatur hyusquiamuz album ⁊ decoquatur ĩ aqua decoctione bona ⁊ coletur ab eo aqua fortiter: deinde exsiccetur in vmbra ⁊ ponatur in medio masse ⁊ fiat panis ⁊ coquatur in furno super laterem. cumq3 massa rubet ac si esset bona: extrahatur ⁊ teratur ⁊ proijciantur. ij. aur. in lib. i. pulueris facte ex sisamo ⁊ papauere: ⁊ sumantur de eo mane ⁊ vespe tres plãte manus. Medicamen mirabile: Sumatur hyusquiamuz album ⁊ abluatur cum aqua postq3 infusum est in ea die ⁊ nocte ⁊ exsiccetur ⁊ inuoluat butyro cocto inuolutione facili ⁊ buliat quantum meretur ⁊ proijciatur super ipsum quadruplum sui de amigdalis excorticatis ⁊ quantum ipsum est de nucibus ⁊ quantum ipsum est de zuccaro: ⁊ sumat de eo ad mansionem pondus. ʒ. v. Et isti quidem impinguantur cum kekengi ⁊ solatro ⁊ lactuca ⁊ moris ⁊ carne alcubugi. Et qui ad vltimuz perueniunt in extenuatione indigent ad curationem sui humiditatis que diximus in capitulo ethice ⁊ in capi. siccitatis stomachi: quare redi ad ea. ⁊ isti iteruz oportet ut liniãtur cũ pice omnibus quattuor dieb' aut tribus sm modum notũ. Et de illo regie est ad infrigidatos: ℞. hellebori albi: se. papaueris al. oĩz añ põdus. ʒ. ij. baurach, ⁊ granorum pini oĩm añ. ʒ. iij. granorum impinguãdi põdus. ʒ. iiij. hermodactilorum seminis hyusquiami piretri galange been albi oĩuz añ. põdus. ʒ. i. kesile pondus. ʒ. v. tritici albi mutuc. i. infundat triticũ in lacte donec nigrescat: deinde exsiccet in vmbra ⁊ torrefiat ⁊ sumat de eo in puluẽ oĩ mane ⁊ sero põdus. ʒ. x. ⁊ super ipm bibat lac. Aliud notũ: hellebori al. farine ciceris ⁊ aniseos oĩuz añ. pars. i. kesile partes. ij. cymini karmeni ⁊ piperis amborũ ana pars ʒ. terant ⁊ cõficiant ⁊ coquantur in furno ut panis: ⁊ exsiccẽt ⁊ cõmisceãtur cũ tanto pane de simula exsiccato quãtũ ipm est ⁊ fiat de eo oĩ die sorbitio cuz lac

te ⁊ sumatur aut ponatur in iure pulli pinguis ⁊ sorbeatur ante cibũ. Vinũ ad eos: ℞. kesile pondus. ʒ. v. ⁊ dimittatur sup. ij. lb. vini boni cui nõ sit acetositas oīno ⁊ bibat de eo tres cados mane ⁊ vespere ⁊ ad mansioné. s. in omni dispositiõe cadũ. i. ⁊ ꝯfert vt ꝯsequéter adhibeatur sauich. Et napi barbarici in sauich sũt vehemẽtis iuuamẽti ad eos calefaciẽdo ⁊ humectãdo eos: verũ ipsi sunt vehemẽtis caliditatis. Et de illo est ad hñtes siccitaté q curentur curatõibꝰ eoꝝ cum humectãtibꝰ notis ⁊ regimie ethicoꝝ: deinde regatur ille hñs siccitaté cuiꝰ attrahit caliditas regimie calefactoꝝ: ⁊ illi siccitati cuiꝰ associatur frigus cũ regimine habentiũ ethicam senecte. Clisteria vero sunt omne clistere impinguans renes sicut lac ouinũ: ⁊ ꝓpe qñ soluitur in eo de albeçard aliqd. Et de eis sunt cõposita q iã dicta sunt in capitul' desiderij coeundi ⁊ dicã de eis vnũ: Sumatur caput ouis pinguis ⁊ mũdificetur deiñ teratur valde ⁊ aggregẽtur illi: 5. lb. illiati ⁊. ij. lb. lactis ⁊ sumatur tritici ⁊ risi ⁊ ciceris tritoꝝ omniũ ana. q̃rta lb. i. postq̃ꝫ fuerit iam aggregatũ totũ illud ⁊ dissolutũ in aqua ⁊ colatũ. ⁊ fundatur ipm ⁊ aq̃ eiꝰ iterũ sup comestionem aliam ⁊ reducatur totũ ad decoquendum in furno donec discoctũ sit caput iterum: ⁊ coletur totum ⁊ sumantur de iure. ℥. iij. ⁊ de pingui. ℥. ij. ⁊ de farina amigdalarum ⁊ nucum ambarum añ. ℥. i. fiat clistere cum eo ⁊ dormiat super ipsum.

De impinguãdo aliquod membrum sicut manum aut pedem ⁊ labium ⁊ nasum aut preputiũ aut virgam. Ca. iiij.

p Ossibile in hoc est illud qd̃ apropriatur illi mẽbro ⁊ nõ est illud ex pte eiꝰ qd̃ comeditur ⁊ bibitur: qm̃ illud cõe ẽ corpori: imo ex pte attractõis cibi ad ipm ⁊ retentiõis eiꝰ sup ipm ⁊ cõuersionis eiꝰ ad naturã ipsiꝰ. Et illud queadmodũ sciuisti fit p fricationé rubificanté cũ asperitate ⁊ cũ medicinis rubificãtibꝰ: deinde cũ fricatõe que ẽ fortior ⁊ cũ effusione aq̃ calide: deinde liniatur pice. ⁊ quidam ponunt saguisugas campestres ⁊ sunt vermes rubei in virtute picis. Et tu qdẽ iam sciuisti in p̃mis capitul' q̃liter admistretur pix ⁊ admistratur ſm modũ quẽ necessariũ facit mã veniẽs ad ipm stringẽdo viã ab eo ad aliud ⁊ appropẽatur ei aliq̃ ex opatõibꝰ ferri sicut labio ⁊ naso ⁊ auri. Et dictũ est in ca. alio ab isto Dixerunt: cum labiũ ⁊ nasus sunt diminuta: oportet tunc vt aperiatur membrum ⁊ discooperiatur cutis ab vtroq; latere ⁊ incidatur caro que est in medio que indurata est ex ea: quare ꝓlõgabitur ⁊ auferetur ab eo callositas.

De mascul' supflue pinguedinis. Ca. v.

p Inguedo supflua est compos corporis a motu ⁊ deãbulatõe ⁊ ꝯuersione coartãs venas coartatõe ꝯstrigẽte eas q̃re opilat spiritui vias suas ꝙꝫobrẽ extinguitur multotiens: ⁊ silr nõ puenit ad eos spiraculũ aeris: q̃re corrũpitur ꝓpter illud ꝯplexio spũs eoꝝ ⁊ sunt in timore qd̃ expellatur sanguis eoꝝ iteꝝ ad locũ ꝯstrictũ: q̃re fortasse findetur vena subito scissione pnitiosa. Et in huiusmodi quidem dispositõe q̃ue est ante eaꝫ accidũt eis ꝯstrictio anhelitus ⁊ pulsus cordis q̃re succurratur tũc dispositioni eoꝝ cũ phlobotomia: ⁊ isti quidé penitꝰ expositi sunt morti repentine. Et ad sũmum mors sup vltimatos in pinguedine festinat: ⁊ ꝓpe illos q impinguantur in p̃ma etate. ipsi eni minutas hñt venas ⁊ cõstrictas ⁊ sunt expositi apoplexie ⁊ paralisi ⁊ pulsui cordis diarie ꝓpter humiditaté ipsoꝝ: ⁊ malitie anhelitus ⁊ syncopi ⁊ febribꝰ mal': ⁊ nõ tollerant famem neq; sitim cã ꝯstrictõis meatuũ spũs ⁊ vehementie frigoris cõplexionis ⁊ paucitatis sanguis ⁊ multitudinis phlegmatis. Et homo quidẽ nõ puenit ad vltimũ magnitudinis impinguationis nisi cum est frigide cõplexionis. ⁊ silr sunt isti nõ generantes neq; in semie suo ad cõmodiũ puenientes: ⁊ sperma ipsoꝝ est paucũ. Et silr que de mulieribꝰ sũt pingues non concipiũt: ⁊ cũ ꝯcipiũt abortiuntur: ⁊ eaꝝ appetitus iterũ est debil'. Et cũ isti quidẽ oẽs curantur cũ medicinis nõ fortasse penetrant medicine in venas eorum vsq; ad membra eoꝝ lesa. Et qñ infirmantur non sentiũt nocumentũ velocitꝰ: qm̃ sensus eoꝝ sũt debiles: ⁊ phlobotomia eoꝝ est difficil'. ⁊ in eoꝝ solutõe ventris est timor. fortasse eni mouebit hũores eoꝝ ⁊ nõ erit possibile vt penetrẽt in venas redeundo ꝓpter coartioné earũ: q̃re fortasse ducet ad pditioné illõ. Si aũt faciũt aliqd infirmat eos: qm̃ calor eoꝝ inatus ẽ debil': qm̃ eiꝰ locꝰ ẽ strictꝰ. Et nos qdẽ iaꝫ diximꝰ q laudãdꝰ ẽ tẽpatꝰ: ⁊ ꝓpe i adolescẽtia. ⁊ piguia ꝙꝫuis laborẽt ⁊ debilitantur a motu: tũc ipa p id qd̃ associatur eis de significatione humiditatis significant longitudinem vite.

De extenuando. Ca. vi.

r Egimen extenuandi est ꝯtrariũ regimini impinguandi: ⁊ est minoratio cibi: ⁊ post ipm balneũ ⁊ exercitiũ vehemẽs cũ penetratõne eiꝰ ⁊ ponẽ ipm de genẽ q nõ nutrit. Et de genere eius cuiꝰ nutrimentũ est siccũ aut acre aut salsũ sicut sũt lentes ⁊ cauguamich ⁊ acetosa: ⁊ sit panis eoꝝ panis de quo nõ est eiectus furfur ⁊ panis de ordeo ⁊ multiplicentur spẽs calide q pro ꝯdimẽto ponũtur in cibarijs suis: Et de eis q adiuuant ad minorãdũ cibum eorum predictũ cum eo quod narratur est: vt sit pinguis valde vt satiet velociter: qm̃ appetitꝰ eoꝝ debilitantur: ⁊ sint cibi ⁊ potus eoꝝ tales vt adiuuent ad resoluẽdã mãꝫ si aggregatur de ea: ⁊ adiuuat ad illud vehementia raritatis corporis eorum per exercitia laboriosa ⁊ grossitudinem indumenti ⁊ lecti ⁊ permutationem aque frigide ad calidam ⁊ aeris frigidi ad calidum: ⁊ detectio semper ad frigus vt constringantur pori ⁊ opilentur ⁊ consolidetur corpus propter horripilationem: quare non recipiat nutrimentũ ⁊ ꝓhibeat resolutioné eq̃lem q p̃cedit attractioné eiꝰ qd̃ est post ipsam. Qd̃ si fuerit ꝯstrictũ detegatur calori donec multiplicetur eiꝰ resolutio: q̃re resoluatur supra illud qd̃ attrahitur ad membrũ. Et euacuationes ⁊ vomitus nõ eq̃lis. nam vomitus cũ est eq̃lis ante cibũ ⁊ post ipm impinguat: verũ illud qd̃ est plimũ extenuat: ⁊ alteratio cõplexionis ad cõtra

rium cõplexionis facientis pinguedinẽ si est frigus
tunc calefactõ: ⁊ si est caliditas equalis tũc inclinatõ
eius ad frigus aut calorẽ sup̄fluũ. Et fm̄ plimũ de
rebus magis iuuatiuis plibꝰ q̄ sup̄fluũt in pingue
dine: ⁊ fit ꝟbigr̄a illud a frigore ẽ administratio me
dicinarũ subtiliantiũ: ⁊ hoc iterũ ad calorẽ est iuua
tiuũ. ⁊ oportet vt adhibeant̄ eis exercitia laboriosa
⁊ euacuatões: ipsa eni efficiũt in humoribꝰ tres op̄a
tiones. quarũ vnaqueq; est iuuatiua ad extenuãdũ
⁊ de illis est subtiliatio humoris in eo ⁊ elõgatio eiꝰ
a coagulatõne ⁊ exponere ip̄m ad resolutionẽ: ⁊ de
illis est ꝙ ipsa ꝓuocant ⁊ mouent humores nõ ad
partẽ venarũ: ⁊ de illis est ꝙ ipsa faciũt sanguinem
lucrari qualitatẽ acutã nõ malignã ad virtutẽ attra
ctiuam. Et medicine administrate in doloribꝰ iũctu
rarũ sunt valde fortes in ꝓuocatione vrine nõ tẽpe
rate: que cũ ꝑmiscentur vadunt cũ cibo ad venas et
nõ p̄nt ꝑducere materias ad suctionẽ venarũ neq;
ad partẽ vrine sumẽdo a p̄te venarũ nisi in potu su-
mantur cũ iam secũda aduenit digestio: tũc eni ꝑue
nit ad epar ⁊ illic recipit p̄ma op̄atio earũ: imo for-
tes q̄ remanent discernẽtes valde humores ad nõ
partẽ venarũ: q̄re famẽ patiunt̄ vene ⁊ faciũt reliq̄s
op̄ationes. Et iste medicine iterũ ꝓuocãt menstrua
cũ virtute ꝯ̄obrẽ adiuuant ad extenuandũ in mu-
lieribꝰ. Et iste q̄dẽ medicine sunt sicut gentiana ⁊ se
men rute ⁊ aristol. ro. ⁊ petroselinũ ⁊ poliũ: ⁊ sanda
race quidem inest virtus extenuatiua valde contra-
ria virtuti karabe. ⁊ lacca h3 in hoc virtutẽ propriã
iterũ. ⁊ silr̄ semen apij ⁊ dragantũ forte est s3 ẽ timo-
rosũ ⁊ amaracũ silr̄. Cõpositũ: ℞: aristol. ro. põdꝰ
ʒ. i. centauree minoris. ij. tertias. ʒ. ij. gẽtiane roma-
ne ⁊ polij ⁊ petroselini ⁊ sal vipe oĩu3 añ. ʒ. iiij. ⁊ ẽ do
sis. i. Medicamen forte. Sumant̄ radix cucumeris
asi. ⁊ radix altee ⁊ radix oppoponaci ⁊ sumat̄ in pul
uere decoctio. ʒ. i. Et iterũ sumant̄ se. ameos ⁊ se. ru
te ⁊ cymini eq̄les p̄tes: sansuci ⁊ baurach amboru3
añ. q̄rta q̄tis. i. lacce. ps. i. cuiꝰ dosis oĩ die sit aur̄. i.
Et de medicinis subtiliantibus sunt acetũ ⁊ almurit
⁊ ꝓ̄p̄e in ieiunio: verũtñ ille q̄ habet debilitatem ner
uorũ: ⁊ que h̄ñt nocumentũ in matrice deuitent ace
tũ. Et potare vinũ in ieiunio q̄ñq; extenuat iteru3 ꝑ
hoc ꝙ resoluit ⁊ ꝑ hoc ꝙ replet venas vapore cum
fuerit illud qđ potat̄ plimũ: q̄re vene nõ recipiũt in
terius aliud sup ip̄m ex cibo. Et silr̄ medicine lenien
tes materia3: ipse eni ꝯuertũt cibũ a venis. Et q̄ñ ad
mistrant̄ multotiẽs fit virtus attractiua pigra ⁊ con
suescunt vene euacuari ab eo qđ vadit ad eas apud
quẽlibet motũ humoꝝ ad intestina. ⁊ q̄ñ apparent
medicine lenientes naturã ⁊ subtiliãtes diuretice nõ
ꝑuenit ad venas res magna. Et de medicis extenuã
tibus sunt tyriaca ⁊ vsus eiꝰ ⁊ sal vipe ⁊ diacurcuma
⁊ diacyminũ ⁊ diapipeon ⁊ sag3enea ⁊ anacardinũ
Et medicamẽ de lacca ⁊ athanasia ⁊ hõrulia ⁊ trife-
ra minor. epithima ꝟo eoꝝ oportet vt sit de genere
eoꝝ q̄ infrigidẽt ⁊ stupefaciũt virtutẽ attractiuam et
sit in eis venenositas sicut hyusquiamũ nigrũ ⁊ albũ
aut de genẽ eoꝝ q̄ resoluũt resolutõe vehemẽti sicut

sunt olea ⁊ inunctões fortis resolonis. Et oport3 vt
sit eoꝝ balneatio in ieiunio ⁊ sit aerea sudare faciens
nõ aquosa ⁊ humectans. Et si fuerit aquosa resolu-
tiua sit assiduatio in ea vt nõ accidat ex ea attractio
sup̄flua absq; resolutione: deinde nõ festinet ad co
medendũ sup ipsam: imo expectet ⁊ dormiat post
ipsam aut moueat̄ ⁊ exercitetur. deinde gescat: post
comedat rẽ debilẽ: ⁊ silr̄ oport3 vt sit fricatio eiꝰ frica
tio resolutiua ꝯtinua.

De extenuatione membri particularis sicut mã
mille ⁊ testiculi ⁊ manus ⁊ pedis ⁊ similiũ illis. Ca-
pitulum septimũ.

r Edi in hoc regimine iterũ ad dispositiões
⁊ ꝯditiones q̄s dixi in extenuatõne absolu
ta ⁊ iuuetur cũ iuuantibꝰ quibꝰ approp̄ian
tur. ⁊ iuuat ad illud sicut facere ip̄m quiescere cũ fri-
gore suo ⁊ ligare vias cibi ad ip̄m ⁊ stringẽ cũ liga-
mẽto ⁊ assiduatio eiꝰ sup illas vias sub eo ⁊ attractõ
cibi ad oppositũ eiꝰ. Et de epithimatibꝰ q̄ ꝓhibent
testiculũ fieri magnũ ⁊ mãmillam a magnificatione
est vt sumatur chimolea ⁊ cerusa plumbi ⁊ miscean
tur cũ expressione hyusquiami albi ⁊ oleo myrtini
⁊ admistret̄ inunctio ⁊ assiduet̄ epithimatio eiꝰ ex fri
catõne lapidis in quo phlobotomatores sua acuũt
ferramẽta cu3 vnꝰ fricat̄ sup aliũ cũ aceto aut succo
hyusquiami al. Et silr̄ mltitudo epithimãdi cũ alu
mine oĩ die. Aut sumat̄ crete ps. i. ⁊ gallarũ viridiũ
q̄ vtreq; sint trite ⁊ liniant̄ cũ melle in die: deinde ab
luat̄ cũ aq̄ frigida: fiat illud in mense tribꝰ vicibꝰ. Et
approp̄iat̄ mãmille vt liget̄ sup eã cyminũ ꝯtritũ ꝯfe
ctũ cũ aceto ex quo emplastret̄ mãmilla. Et dimittat̄
sup eã pãnꝰ infusus aceto tribꝰ diebꝰ: deinde soluat̄
⁊ ꝯseq̄nt̄ adhibeat̄ cepa lilij al. ⁊ strĩgat̄ ⁊ nõ solua-
tur tribus diebus alijs: fiat illud in mense tribus vi
cibus.

Loquemur tunc de egritudinibus vnguiũ de
panaritio. Caplm̄. viij

p Anaritiũ ẽ apostma calidũ exiturale acci-
dens in latẽ vnguis ⁊ ẽ difficile vehemẽt̄
doloris: ⁊ q̄ñq; vlcerat̄ ⁊ ꝑducit ad corro
sionẽ: ⁊ q̄ñq; currit ex vlceratõe eiꝰ sanies subtil' feti
da: ⁊ est in hoc timor digiti.

De cura. Ca. ix.

ſ I necessaria ẽ phlobotomia ⁊ ventri solo
fiat: ⁊ ẽ necessariũ subtiliare cibũ ⁊ infrare
ip̄m: ⁊ oport3 vt currat in curatõe cursu re
liquoꝝ ap̄atũ. s. in obseruatõe dispositõis p̄ncipij ⁊
augmẽti ⁊ statꝰ ⁊ decliatõis fm̄ ꝙ sciuisti. Medicie
ãt locales sũt q̄ñ i p̄nꝰ o3 vt submergat̄ i aceto cal'o
Gal'. nãq; narrauit ꝙ ẽ vehemẽtis iuuamẽti ad pa
naritiũ ⁊ nõ ẽ dubiũ q̄n in p̄nꝰ sit magis iuuatiuũ: ⁊
ꝓ̄p̄e cũ furfure aut faria or. ⁊ emplastret̄ cãforatũ fa
ctũ ex canfora. ⁊ q̄ñ ꝯficit opiũ cũ mucilagine psilij
extracta cũ aceto est iuuatiuũ valde. ⁊ emplatio cu3
gallis ꝯtritis puluerizatis forasse refrenat ip̄m: ⁊ si-
milit̄ sordes cũ litio q̄ñq; ꝓhibet ip̄m collectionem
facere. ⁊ litiũ iterũ iuuatiuũ est bonũ: Et silr̄ galle cõ
fecte cum melle. illud enim est ex eis que prohibent

eius cõfirmationẽ ⁊ submergat semp in aqũa frigida ⁊ sedet dolor eius cũ opio: qm̃ est mirabile ⁊ mucilago psilij tunc est iuuatiua. Aut sumant galle ⁊ cortices granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ lapides calcis ⁊ ficus sicci cũ equali mensura: cõficiant cũ melle aut cum rob vue aut cũ inleb ⁊ ligetur sup ipm ⁊ nõ approximet oleo alio neq3 humiditati cum timet vlceratio. ⁊ radix lilij ⁊ olibanũ tritum solum ⁊ cũ alijs. Et grana myrti decocta cũ rob vue fortasse refrenat ipm. Medicamen sanãs panaritiũ. Sumant aloes ⁊ balaustie ⁊ olibanũ ⁊ galle ⁊ aggregent cũ melle ⁊ administrent. Et non oportet ut stetur super infrigidantia: nã ipa qñ transit hora pma principij inspissant cutẽ ⁊ obsidẽt materiã ⁊ vehementior fit dolor. Et non attẽdat tunc illud qḋ sentit de calitate: q̃uis sit sicut ignis: imo resoluat ⁊ exsiccet. ⁊ fortasse confert submersio in oleo calefacto ⁊ tollerantia sup ipsũ. ⁊ in medio terat olibanũ ⁊ ponat super ipm: aut flos ferri ⁊ nigelle iteꝝ trita ⁊ mucilagines iteꝝ lenientes ⁊ adipes ⁊ silr trocisci andarõ ⁊ muices ⁊ sordes auris bona est ei ante collectiõez. ⁊ cũ accidit maturatio: tunc pone sup ipm semen almaru ⁊ psiliũ cuz lacte. Et cũ est ꝓpe statum ⁊ collectionez: tũc pforet pforatione subtili ⁊ parua ut egrediat qḋ ẽ in ipso: ⁊ ẽplet cũ egressũ fuerit cũ stipticis sicut sũt lẽtes ⁊ rose ⁊ sicut sauich de nabach ⁊ sauich maloꝝ ⁊ sauich de zarur: ⁊ post illud ex farina lupinoꝝ cuz melle. ⁊ qñ vlcerat tũc aloes est de melioribus curationibus eius. ⁊ silr tus cũ arsenico ⁊ emplastꝝ de flore eris p mixtum cum emplastro de cerusa ⁊ sarcocolla ⁊ cooptatur illud cũ pãno imbibito in vino. Et oportet tũc ut separet caro ab vngue ab omni parte ⁊ incidatur illud qḋ pungit carnẽ ex vngue. Empl̃m bonuz qḋ dixit Paulus: ℞. draganti vsti turis amboꝝ añ ptem. i. floris eris ptez. 5. terat cũ melle ⁊ administret. Et iteꝝ emplastꝝ huiusmodi: cortices granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ galle scoria eris ⁊ flos eius misceat cum melle ⁊ liniatur ⁊ liget ⁊ non tangat locũ aqua neq3 oleum. Empl̃m bonuz draganti vsti ⁊ turis amborum añ pars. i. aggreget cũ melle ⁊ ponat sup ipm. ⁊ fortasse est necessariũ cũ est timor corrosionis administrare calcadicon ex arsenico ⁊ dragãto ⁊ flore eris ⁊ calce: qm̃ exsiccat ipm ⁊ nõ est melius eo. ⁊ quãdo incipit currere ex panaritio vlcerato sanies: tunc cauterizetur ⁊ incidat ut non pambulet malitia eius in digito toto ⁊ nos quasi iaz locuti fuim⁹ de panaritio vice alia.

De aure muris ⁊ scissura vnguiũ ⁊ excoriatione eaꝝ ⁊ ipaꝝ scabie. Capitulũ. x.

Quandoq3 accidũt hec accidentia causa siccitatis cõplõnis melancholice. ⁊ illa fissura vnguiũ q̃ est declinis ad ptes acutas pẽdẽtes cũ carne ⁊ pũgentes ⁊ q̃ ledũt dicit auris muris. In curatiõe vero eius est necessaria mũdificatio corpis cũ euõne humoris melancholici si fuerit dominãs. ⁊ medicine locales sũt ut liniat alasfras cum sale masse ⁊ fece vini. Et empl̃etur cũ cepa muris assata ⁊ ꝓpe cũ oľo sisamio. aut semẽ lini aut nasturtiũ ⁊ empl̃m factũ3 liget sup ipm cũ melle. Et nasturtiũ ⁊ sal trita conferunt ad illud ⁊ eradicãt frusta. Aut liniat cũ alasfras ⁊ sale ⁊ fece vini ⁊ hoc cõfert scabiei ⁊ excoriationi ⁊ silr mastix dissolutũ cuz sale trito.

Spasmi ⁊ curuitates ⁊ leprositates que accidũt vngui. Capitulum. xi.

Iste passiones iteꝝ accidũt vngui ẽm plim ex melia quare cõuertit eã ⁊ spasmat eaz ⁊ curuat ipam ⁊ facit eã leprosã. Et mltotiens qdẽ est causa eius aliqd eradicãtiũ accidens vngui. cũ ergo vult oriri origine bona non custoditur ⁊ tãgitur mltotiens ⁊ nõ egredit. ⁊ si egredit: egredit ẽm formã malã ⁊ vadit in generatione sup illã sũmã quia illud quod aduenit ei de nutrimẽto aduenit ei ⁊ non inuenit in ea penetrationem ⁊ de eo resolutionem ẽm duos modos naturales quare cõponit in radice vnguis tali cõpositione q fit ei difficilis extẽsio totius radicis. Et multociens quidẽ curatur curuata cum adipe. vij. diebus: deinde fricat cuz nitro: deinde iteratur donec equetur. Et multotiens eradicat vnguis per casũ quare fit dolor fortis ⁊ facit currere febrem. Cura: Illa cuius causa est melancholia indiget euacuatione eius si fuerit corpori cõmunis ⁊ fuerint omnes vngues iaz facte. silr rectificatio cibi est de rebus magis cõuenientibus ad illud. Et qui bibit oleũ sisaminuz ⁊ assiduat ipm equantur vngues eius. Et si fuerit melancholia ꝓpria vni vngui: tunc oportet ut curet curationibus localibus. Et de curationibus quidem localibus ad illud alie sunt que leniunt vnguem ⁊ pparant ipam ad excoriandum ⁊ equandũ sicut administratio calcis ⁊ arsenici super eã quare fit talis ut radas cũ cultello quã quantitatem volueris. ⁊ silr multitudo empl̃ationis cũ fece alfochaha qm̃ facit eam facilem ad equãdũ. Et silr si tollerat manus calefac eam cuz cera ⁊ equa eam. ⁊ gũma cupressi est emplastꝝ bonum ad liniẽdum eam ⁊ semen lini iteꝝ est bonũ ad spasmuz. Et adeps ouis quãdo ligat super ipaz diebus aliquot ⁊ dimittitur lenit eam. si autem non sufficit iteret super ipam multotiens vsquequo leniatur ⁊ preparet ad equandum ⁊ confert ad scabiem vnguiũ iteꝝ.

Ingeniũ in incisione vnguis male in forma sua ⁊ colore suo ⁊ reliquis maculis ut nascatur loco eius vnguis bona. Capitulum. xij.

Amat gũma cupressi ⁊ ẽplet cũ ea vnguis maligna dolorosa dieb⁹ aliquot ut leniat: deiñ purgat radix eius cũ acu ⁊ currat de ea sãguis plim⁹: deiñ ligent sup eã allea ꝯtrita die et nocte: deiñ renouent sup eaz allea in die ⁊ nocte bis qm̃ ipa cadet. Et assiduatio empl̃andi eam iteꝝ cuz oleo qñq3 ppat eã ad casũ cũ quolibet regiẽ ꝓpe qñ miscet cũ eo oppoponacũ ⁊ sulfur fractũ ꝯtritũ cuz adipe. Et de medicis fõtib⁹ ad eradicãdũ vnguez ẽ ẽapinũ ⁊ iteꝝ dabhglãdis ⁊ gũma gigani ⁊ arsenicũ ⁊ cãtarides aggregent cũ aceto ⁊ assiduet empl̃atio ei⁹ cũ eis i oibus. x. dieb⁹. Et iteꝝ vtrũq3 arsenicuz ⁊ sulfur citrinũ ⁊ glutinũ albotiz: fiat ex eis empl̃m cũ aceto ⁊ resoluat omni hebdomada.

De ꝯseruatione eius que orit. Capitulũ.xiij.

Portet ut ingenie– donec magnifice– ꝛ tu catur a tactu cũ manu ꝛ aere ꝛ alijs ꝛ cres-cat. Et magis ꝯueniẽs quod sci– ad illud ẽ ut fiat aliquid super digitũ sicut pileus de argento ꝛ sit in eo cõnexio retis ꝛ ruptura ut non ꝓhibeatur aer omnino. ꝙ si oportuerit ꝓhibere aerẽ ꝓpter calorem aut frigus aliquod coopiatur cũ re alia. Et oportet ut figura huius pilei sit figura qua fiat secu-ritas ab obuiatiõe digiti a pte vnguis cũ ligatur sup ipm ꝛ obuiet ex parte alia ꝛ oblinitcatur super digitum spacio mensis vnius: tunc eniꝫ nascetur vnguis melior que est.

De baras que fit sup vngues. Capitu.xiiij.

Uma– nux cupressi ꝛ teratur ꝛ misceat– cuꝫ aceto ꝛ farina ꝛ ꝓprie farina lupinoꝝ ꝛ emplastretur cũ eo: qm̃ eradicat albaras. ꝛ silr̃ semen lini cũ nasturtio ꝛ ꝛ similiter fex adusta pmi-xta cum arsenico rubeo. ꝛ gũma pini ꝛ pix humida mirabiles sunt in hoc cum arsenico rube o cum nu-ce cupressi. ꝛ glutinũ piscium est mirabile vltimuꝫ ꝛ radix acetose iterum linita cum aceto.

De citrinitate que accidit vnguibꝰ. Ca.xv.

Iniant– ex gall–. ꝛ alumine cum adipe ana-tis aut cum felle vaccino aut cuꝫ semie eruce contrito bene cõfecto cum aceto.

De attritione vnguiũ. Capitulum.xvi.

Mplastret– in primis cũ folijs myrti aut cũ folijs granatoꝝ lenibus: deinde adhibeantur lenientia. Quod si accidit capitibꝰ nervoꝝ eaꝝ venientiuꝫ ad eas dilatatio administra sup ea adipes notas ꝛ ceratoria leuia.

Mortuus sanguis sub vngue ab attritione eueniens. Capitulum.xvij.

Uretur cũ farina pmixta cũ pice ꝛ empla-stretur cũ ea. si autẽ non excusat imo indi-get opõne manus: tunc oportet ut finda– vnguis cũ facilitate scissura obliqua cũ instrumento acuto: ita ut egredia– sanguis qui est sub ea. Quod si accidit ex hoc ut eradice– vnguis fac, ut curra– sanguis ꝛ inuiscetur vnguis ꝛ super illud quod est sub ea cũ facilitate ut sit iuuamen eius ꝛ non doleat: de-inde consideretur post dies aliquot: ꝛ si fuerit illic vi-rus ꝓprema– vnguis aut finde eam cũ facilitate ꝛ redu-catur ꝛ lige– ꝛ non diuidas carneꝫ: qm̃ cõmouet dolorem magnũ maiorem ꝙ̃ panaritiũ: imo tege eam cũ ipa. Et embroca super vnguem aquã ꝛ oleũ tepidũ ꝛ pone sup ipam post ꝛ in fine eius emplastrum basilicon.

Finit liber quartus canonis.

Liber canonis quartus incipit de egritudinibus particularibus que cū accidūt non appropriātur vni mēbro ptinēs septē fen. q̄ ꝯprehendūt.xxiiij.tractatus ꝛ sūmas duas.

En prima ē de febribus ꝛ ē q̄tuor tractatꝰ.

Tractatus.i.est de fe. ephimera ꝛ cōtinet .xliiij.capitula.

Tractatus.ii.cōtinēs.c.lxviij.

Fen. VII

LAUS DEO.

Incipit liber quintus canonis de medicina et est antidotarium.

Postq̄ expediti ſumus in libris quatuor a relatione ſūme ſcie ſpeculatiue ꝛ operatiue artis medicine conſeruantis ſanitatē ꝛ facientis acquiſitionē ſanitatiſ: adeſt nobis tempus ſigillandi librū canonis p librū quintū variatū in medicinis cōpoſitis vt ſit ſicut antidotariū libri. Et hūc quidē librū diuiſimus in tractatū ſcientialē in quo innuimꝰ ad radices ſcientie cōpoſitionis in duas ſūmas.

Sūma prima ē de cōpoſitis eſſentialibꝰ q̄ eſt .xij. tractatus. Primꝰ eſt de tyriacis ꝛ de ꝯfectionibꝰ magnis. Scōus de hieris ſolutiuis ꝛ nō ſolutis. Tertius eſt de el'arijs nutritiuoꝝ ſolutiuis ꝛ non ſolutiuis. Quartꝰ de ſuffufet ꝛ alchamaia ꝛ muret infantiū. Quītus de lohocat ad ſpūalia. Sextus de ſirupis ꝛ rob. Septimꝰ de cōditis ꝛ alingibet. Octauꝰ de trociſcis. Nonꝰ de decoctionibꝰ ꝛ pillulis. Decimꝰ de oleis. Undecimꝰ de vnguentis ꝛ emplāſ. Duodecimꝰ de iuuamento dictoꝝ appropriato vnicuiq̄ mēbro. Et ſūma ſecunda eſt de medicinis cōpoſitis exptis in vnaq̄q̄ egritudine que eſt octo tractatus. Tractatꝰ pmꝰ ē de medicinis cōpoſitis ꝯferētibꝰ egritudinibꝰ capitis ꝛ eis que ſunt in ipſo. Scōus de medicis oculi. Tertius ē de medicinis doloris auris ꝛ apatis eius ꝛ puris ipſius ꝛ grauitate eius. Quartus de medicinis dentiū ꝛ doloribꝰ ipſorū. Quītus de medicinis oris ꝛ gutturis ꝛ vētris ſupioris. Sextus de medicinis vētris inferioris. Septimꝰ de medicinis doloris iūcturarū ꝛ ſciatice. Octauꝰ de medicinis alopitie. Cū ergo attulerimus hos tres modos ſigillabimus librū.

Tractatus ſcialis in quo innuimus ad radices ſcie ꝯpoſitionis de neceſſitate cōpoſitarum medicinarum.

Quandoq̄ nō inuenimuſ in egritudine ꝓprie compoſita medicinā oppoſitā ei de ſingularibꝰ ꝛ ſi inueniremꝰ nō eligeremus ſup eā: imo fortaſſe nō inueniremꝰ de cōpoſitis quā opponamꝰ cōpoſite. Aut inuenimus eā verūtamē indigemꝰ virtute addēte in vno ſimpliciū eiꝰ quare eſt nobis neceſſariū ut adiungamus ei ſimplicē cōfortantē virtutē eius ſicut eſt camemilla. in ea eni eſt virtus reſolutionis plus ꝛ virtus ſtipticitatis minꝰ quare confortamus virtutē ſtipticitatis cū medicina ſimplici ſtiptica adiūgentes eā ipſi. Et qñq̄ inuenimꝰ medicinā ſingularē calefaciētē. ꝟꝫ nobis eſt neceſſariū calefacere minus q̄ ipſa: quare ē nobis neccāriū vt adiūgamꝰ ei infrigidātia aut plꝰ ipa: quāobrē ē neceſſariū nobis vt adiūgamꝰ ei calefaciētē aliā. Et qñq̄ indigemꝰ medicina calefaciēte q̄tuor partibꝰ ꝛ nō inuenimꝰ niſi q̄ calefaciat tribuſ ptibus ꝛ aliā calefaciētē quinq̄ partibꝰ quare aggregamꝰ inter eas cōfidendo ꝙ ꝓueniat ex toto calefaciēs q̄tuor ptibus. Et qñꝫ ē medicina quā addimꝰ iuuatiua in eo qd volumus ſꝫ ē nociua in re alia q̄re eſt necāriū ut pmiſceamꝰ cū ea qd frāgit ptē nocumēti eiꝰ. Et qñꝫ eſt abhōiabilis horribil' cū guſtaſ quā abhorret ſtomachus ꝛ expellit quare adiūgimꝰ ei qd eā bonā faciat. Et qñq̄ eſt intentio in ea vt agat i mēbro longiquo quāobrē timemꝰ ꝙ frangat eius virtutē digō pma ꝛ digō ſecūda q̄re aſſociamꝰ eā cū cōſeruāte nō paciēte cōuertere ab ea audaciā duarū digeſtionū ita vt ꝓueniat ad mēbrū de quo intēdiſ ſanatio ſicut ponimꝰ opiū in medicis tyriace. Et qñq̄ eſt intentio in eo penetratio ſicut ꝓijcimꝰ crocū in trociſcis cāfore ut faciat eos penetrare ad cor verū cū ipſi ꝓuenerit ad cor inſurgit ut virtꝰ diſcretiua ꝛ denudat ab eis crocū ꝛ deſtruit ipm ꝛ opanſ i frigidatiua extinguētia in corde ſicut facit virtꝰ diſcretiua ſepando ꝟtutes reſolutionis ꝛ ſtipticitatiſ ſiue medicina ſit nālis ſiue facta: q̄re ꝓcedit reſolutiā ad ipꝫ mēbꝝ leſū q̄re reſoluit mām: ꝛ refrenatiā ad vias materiei ad ipm quare ꝓhibet māni. Et qñꝫ volumꝰ medicinā q̄ moreſ in tranſitu ſuo parū donec opetur illic actionē nobilē plurimā: dū ſit medicina illa velocis penetratiōis quāobrē pmiſcemꝰ eā cū re tardāte ſicut ſūt plures mediciarū apitiuaꝝ ipſe eni ſūt velocis penetratōis ab epate: ꝛ fortaſſe ē neceſſaria mora earū in epate q̄re pmiſcemꝰ cuꝫ eis medicinas attractiuas ad ꝯriū epatis ſicut ſemē raphani attrahēs ad os ſtōi: quāobrē heſitat medicina in q̄ntitate q̄ ꝓueniat eius iuuamētū ad epar deinde penetrat. Et qñqꝫ ē medicia quā iuenimꝰ cōis duabꝰ vijs ꝛ intētio nr̄a ē in via vna: quāobrē aſſociamꝰ cū ea qd deferat eā ad illā ſicut cū ponimꝰ cātarides in medicis apitiuis vt cōuertāt eas a pte venarū ad ptē renū ꝛ veſice. Et ſcias ꝙ pl'imis medicinarū inſunt opatio ꝛ ſtatio. Et qñqꝫ intendiſ cū ea opatio lōgiquior ſtatiōe eiꝰ q̄re idiget faciēte viā. Et qñꝫ itēdiſ cū ea opatio ꝓpiquior ſtatōe eꝰ q̄ꝛ idiget figēte vl' tardāte. Et ſciaſ ꝙ medicia expta melior ē nō expta. Et parū mediciarū meliꝰ ē plurio earū itētōe vna. Cāāt i h ꝙ paꝝ mediciaꝝ ē meliꝰ pl'imo earū iā expoſita ē i pricipio libri .ij. At ꝟo i hoc ꝙ expta melior ē nō expta: ē ꝙ ois medicina ꝯpoſita hꝫ iudiciū ex ſimplicibꝰ ſuis ꝛ iudiciū ex tota forma ſua: ꝛ nō expta nō indicaſ niſi ex enūciatōe ſuorū ſimpliciū tm̄. ꝛ nō ſcimuſ illud qd facit ei neceſſariū ꝯpl'io eiuſ facta ab eis: an eſt addēs in intētione earū an nō addēs an eſt ꝯtra agēs in ſua forma. Et experte quidē iā verificate ſūt vtreq̄ res: ꝛ fortaſſe ē vtilitas in forma ꝯpl'ionali maior q̄ iſta que accidit ex ſimplicibus eius.

De qualitate compoſitionis.

Scias ꝙ qñ accidūt tibi quattuor neceſſitates volūtarie ꝛ nō inuenis ad eas medicinā in nā niſi artificialē ſicut ſi indiges euacuatione

cū scamonea ⁊ pulpa colloquītide: ⁊ aloe ⁊ turbit: ⁊
vis aggregare ista ut sit tibi medicia aggregata: tūc
cōsidera si necessitas earū ⁊ opationis ipsarū fuerit
equalis cū ipse sint quattuor medicine: tūc accipe d̄
vnaquaqꝫ earū quartā portiōis ⁊ ꝯpone. Et si non
fuerit necessitas earū eq̄lis imo quarūdā earꝫ uma
gis ⁊ quarūdaꝫ ipsarū minus: tūc existia existiatiōe
artificiali ⁊ mēsura sūmā necessitatis. ⁊ pone ꝓpor-
tionē necessitatis adinuicē canonē. ⁊ adde sup illaꝫ
potionē aggregatā quātitatē cuiusdā ⁊ minue q̄nti
tatē cuiusdā ſm ꝓportionē necessitatis ⁊ ꝯpōe. Et
scias ꝙ medicine ꝯposite ꝯferūt vt tyriaca insūt ſm
simplicia eiꝰ vestigia ⁊ virtutes ⁊ ſꝫ formā ipius q̄
nō fermētaṫ in spacio nisi vt faciat accidē cōplexio
eꝰ vestigia ⁊ v̓tutes: ⁊ fortasse sūt meliora q̄ꝫ simpli-
ciū. Nō ergo respiciaſ ad illō qō dicūt medici ꝙ cō
fert tyriaca ad hoc ꝓpter spicā ⁊ ꝯfert ad hoc ꝓpē
myrrhā imo ꝯfert illō ita: verū illō cui intendēdū ē
ē forma eiꝰ. Et iā aduenit p accn̄s sublimitas iuuati
ua ⁊ nō possumꝰ minuere ad eā ⁊ ad ꝓportionali-
tatē eius ad opationes ipiꝰ iminutā nobili al's mu-
tatione notabili. Et scias ꝙ i cōpositis sūt medici
ne q̄ sūt quibꝰ initēdū ē vt radix q̄ cū priuaṫ destrui
tur basis sicut caro vipere in tyriaca ⁊ aloes i hiera-
picra ⁊ helleborus in hieralogodiō ⁊ medicine cō
uenientes ad hoc vt eijcienṫ ⁊ pmutētur ⁊ vt addaṫ
in eis aut minuaṫ ⁊ medicie q̄ si addūṫ nocerēt: naꝫ
si ponerētur in tyriaca anacardi corrūperēt medici-
nas ⁊ ꝓprie carnē vipe. ⁊ medicie q̄ si adderēṫ non
nocerēt sicut adderis in tyriaca nucē muschataꝫ nō
inuenires cū ipietate magna. Et scias ꝙ plim ꝯposi
tionis pducit ad corruptiōeꝫ ⁊ plim eiꝰ pducit ad p
fectiōem ⁊ opationē eius ⁊ ꝙ plim ꝯpositionis fit a
singularibꝰ ⁊ cōpositis sicut tyriaca ⁊ singularibus
suis ⁊ a trociscis tribꝰ: nā vnicuiqꝫ trocisco cā ꝯpo
sitiōis inest ꝓprietas q̄ nō repitur in singularibus.
Et qūqꝫ est medicina cōposita ex cōpositis.

Sūma prima de cōpositis essentialibus.

Tractatus primus de tyryacis ⁊ cōfectionibus
magnus tyriaca alpharoch.

Et tyriaca est sublimior mediciarū ꝯpo
sitarū ⁊ melior earū ꝓpṫ multitudinē sui
iuuamēti ⁊ ꝓprie i venenis q̄ sūt ex pun
cturis sic ſpētū ⁊ scorpiōis ⁊ cāis rabio
si ⁊ venenis ebibitis iterficientibꝰ. Et ad egritudīes
phlāticas ⁊ melicas ⁊ febres earū ⁊ ad ventositates
malignas ⁊ palysiꝫ ⁊ apoplexiā ⁊ epilepsiā ⁊ tortu
rā ⁊ tremorē ⁊ ad eū q secū logṫ ⁊ maniā ⁊ ad leprā
ꝓpe ⁊ albaras ⁊ ꝯfortat cor ⁊ acuit sensus ⁊ appeti-
tus ⁊ ꝯfortat stōm ⁊ alleuiat anhelitū ⁊ delet pulsū
cordis ⁊ retiet sputū sanguis ⁊ ꝯfert ad plēs dolōes
renū ⁊ vesice ex quacūqꝫ cā sint ⁊ frāgit lapidē ꝓpe
in vesica ⁊ cōfert ad vlcera intestiorꝫ ⁊ durities itrin
secas i epate ⁊ splene ⁊ i alijs ab eis vtrisqꝫ ⁊ ad pio
dos amborꝫ. ⁊ nō efficit has opatiōes nisi ꝓpter ꝓ
prietatē forme eiꝰ sequētē ꝯplexiōem simpliciū ipiꝰ
ita ut ꝯfortet spūꝫ ⁊ calorē innatū quare iuuaṫ nā p

illud sup cōtrarietatē faciētia fra ⁊ calā ⁊ vicit virtu
tes earū. Et melior descriptionū hꝰ medicie ē de
scriptio radicalis. Andromachi. Et iaꝫ nisi sūt plu
res medicorꝫ sicut Gal. ⁊ alij vt adderēt ⁊ minuerēt
in ea nō ꝓpter necessitatē faciētē necessariū illud eis
neqꝫ ꝓpter aliquid forte vocās eos ad illud: ſꝫ que
rētes vt rememorarēṫ ⁊ vt remāeret ab eis i ipsa ve
stigiū sicut remāsit Andromacho. Et meū quidem
ꝯsiliū est ut nō remoueāt aliqd qō experimētū iuua
tiuū inuenit: fortasse eni illa cōplexio cū illo pōdere
est significās illud cuius iuuamēti inuenit experimē
tuꝫ qō q̄ñ ipa moueṫ a suo pōdere nō ꝯsequiṫ illā ꝓ
prietatē. Qō si aliqſ eorꝫ dicat ꝙ scit cāꝫ faciēteꝫ illa
pondera facere illā ꝓprietatē tūc dicet mēdaciū in
eo cui cōtradicitur super illud sicut si dicat aliquis
sciam ponderū elemētorꝫ in equis ⁊ hoie ⁊ alijs: et
tyriace quidē adsūt infantia ⁊ pubertas ⁊ adolescē
tia ⁊ senectus ⁊ mors: ⁊ fit infans post sex mēses: de
inde incipit in pubertate ⁊ augmēto vsqꝫ ad tēpus
i quo stat p. x. annos in regiōibus calis ⁊. xx. ānos
in regiōibus frigidis: deiū stat aut. x. annis aut. xx.
deinde declinat aut post. xx. ānos deinde post. xl.
annos: deinde expoliatur v̓tute tyriace aut post. xl
annos aut post. lx. ⁊ fit vna cōfectionū declinata a
gustu tyriace. ⁊ oꝫ ut deṫ in potu morso de illa que ē
recens ⁊ fortis ⁊ reliquis quibꝰ in potu daṫ de illa
que est debilior. Et fortasse est necesse vt in potu deṫ
morso de recenti ex medio aureo vsqꝫ ad auṙ. i. Et
ex eis quibus distinguiṫ inter illā que est recēs ⁊ for
tis ⁊ inter antiquā ⁊ debilē ⁊ malā: ⁊ de experimen
tis est quidē vt in potu sumet homo catharticuꝫ et
consideretur tunc si soluerit eum sumat in potu ty-
riacaꝫ tunc si retinet cum est recens bona ⁊ si non ē
mala. Et ex experimentis est illud quod dixit. Ga.
quoniam oportet vt capiatur gallus siluestris quo
niaꝫ ipse est siccioris complexionis q̄ꝫ ille qui nutri
tur in domibus ⁊ existimo ipsuꝫ eē fasianuꝫ mascu
lū ⁊ mittatur super ipsū animal venenosum: deinde
detur ei in potu tyriaca: si ergo vixerit tyriaca ē bo-
na. Et iterū experitur in primo qui in potu sumit
opiū ⁊ hyusquiamū nigrum ⁊ alia. In napello aūt
iuuamentum tyriace est paruū ⁊ quantitas eius vt
expellat mortem est mora parua ⁊ forsitā medicamē
de muscho sicut existimant quidā est magis iuuati
uum in eo q̄ꝫ omnia: Quantitates aūt que in po
tu dantur de tyriaca in vnaquaqꝫ egritudie sūt iste.
In tussi quideꝫ antiqua et dolore pectoris ⁊ lateris
datur in potu lupinus vnus in aqua mellis aut iu-
leb si fuerit febris. In rigore aūt periodico ⁊ frigorē
⁊ vomitu in initio periodi detur in potu lupinꝰ vnꝰ
cū aqua aut cuꝫ vino quod nō sit minus tribus. ℥.
neqꝫ plus quatuor. ℥. ⁊. ʒ. Et sumat in potu ille q
hꝫ colicā ⁊ inflationem in stomacho ⁊ pūcturam
quantitatē lupini cū aqua mellis aut iuleb sicut scis
Et patiēs casū appetitꝰ sitr i aq̄ aut vio sic scis. ⁊ de
tyriaca lupinū in decoctiōe assari: ⁊ deṫ i potu i hy
dropisi ante cibū lupinus vnus de ea degluciendo
aut cū q̄ntitate. ℥. i. ʒ. aceti cōmixti. Et sumat i potu

pātiens spută sanguīs si fuerit tps ei⁹ in egritudie,p pinquū vsq₃ ad auř.i.i aceto cómixto: ⁊ si fuerit spaciū cū eo antiquū detur in potu vltimū in decoctōe sumisuton mane ⁊ sero. Ille vo q patiť abscisionē vocis sumat in potu de ea fabam vnā in aq̄ melľ aut rob vue aut teneat eā sub lingua. Et detur in potu ad vlcera intestinoꝝ ⁊ solutionē vētris cū sāguine in aqua sumach. Et ad ꝯstrictionē anhelitus cuꝫ oxymelle squillitico qđ sit min⁹.ʒ.i: ⁊ fiat gargarismus ad epilepsiam in ꝑmis: deinde detur in potu de ea quātitas q̄rte auř.i. vsq₃ ad mediū auř. in aq̄ aut oxymelle squillitico: ⁊ similr in dolore capitis ⁊ emigranea. Ampli⁹ ipsa frangit lapidē in vesica ⁊ renib⁹ cū potať in decoctōe apij ⁊ ꝓhibet cholericā passionē ⁊ retinet naturā. Et illi q vtuť ea in hora sanitatis nó nocent venena: ⁊ nó impendūt in eo nocumēta: ⁊ fit securus ab egritudinib⁹ pestilentie.

Descriptio: ℞. trociscoꝝ squille auř.xlviij.trociscorū vipe auř.xxiiij.trociscoꝝ alindaracaron ⁊ piperis ⁊ nigri ⁊ opij omniū aā.tantundē ⁊ cynamomi in descriptōe auř.xij. ⁊ in descriptōe auř.xxiiij. roß.auř.xij. ⁊ in descriptōe auř.xxiiij. ⁊ semis napi silnestris rotundi ⁊ scordeon ⁊ radicis lilij celestis ⁊ agarici ⁊ succi liquiritie ⁊ olei balsami omniū aā.q̄ntū est hocpōd⁹. ⁊ myrrhe ⁊ croci ⁊ zinziberis ⁊ reubarbari ⁊ cētauree ⁊ calamēti mōtani ⁊ prassij ⁊ petroselini ⁊ sticados ⁊ costi ⁊ pipis albi ⁊ macropipis ⁊ pulegij indi ⁊ olibani ⁊ floris squinanti ⁊ gūmi albori ⁊ cassie lignee nigre ⁊ spice ⁊ polij omniū ana. aure.vi. ⁊ storacis liqde ⁊ se.apij ⁊ siseleos ⁊ ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos ⁊ succi hipoquistidos ⁊ spice celtice ⁊ sehee montane ⁊ folij gentiane ⁊ se. feniculi ⁊ terre sigillate ⁊ colcotar adusti ⁊ amomi ⁊ acori ⁊ nasturtij albi ⁊ carpobalsami ⁊ ipericon ⁊ fu ⁊ gūmi ⁊ cordumeni ⁊ anisi ⁊ acatie omniū aā.auř. iiij. dauci ⁊ bdellij snbalbidi omnium aā.auř.iiij. bezard ⁊ aspalti ⁊ oppoponaci ⁊ centauree minoris ⁊ aristologie rotunde omniū aā.auř.ij. ⁊ in alia descriptōe centauree aristologie rotūde loco longe castorei vo in descriptione q̄dam auř.ij. ⁊ in descriptiōe auř.iiij. ⁊ silr est sermo in serapino ⁊ melľ kist x. ⁊ vini antiq odoriferi kist.ij. liq̄fiant que de eis liquescūt ⁊ infundanť q̄ infunduntť ⁊ teranť sicca ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur cū melle: ⁊ ponatur in vase vitreo aut plumbeo aut argenteo: ⁊ non impleatur vas: imo sit in eo superfluitas vt respiret medicina. ⁊ oēs medicine ꝑter mel ⁊ vinū sūt.lxiiij. medicie.

d Escriptō alia: ℞. trociscoꝝ sqlle au.xxviij. trociscoꝝ vipe ⁊ trocis.alindaracaron ⁊ piperis nigri ⁊ opij boni omnium aā.auř. xxiiij. ⁊ allei silnestris ⁊ rosarū siccarū ru.semis napi silnestris ⁊ ireos agarici ⁊ succi liquiritie ⁊ olei balsami ⁊ cynamomi omniū aā.auř.xij. myrhe et prassij ⁊ croci ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ ozimi mōtani ⁊ petroselini ⁊ pentaphilon silnestris ⁊ reusini ⁊ costi amari albi ⁊ sticados ⁊ piperis albi ⁊ muschi ⁊ pulegij ⁊ superioris squinanti ⁊ glutinis alimbat ⁊ olibani ⁊ cassie ⁊ spice omniū aā.auř.vi. ⁊ gētiane ⁊ alme ⁊ alessis ⁊ est nasturtiū albuꝫ ⁊ storacis liquide ⁊ siseleos ⁊ spice celtice ⁊ est nerenid ⁊ seminis ameos ⁊ camedreos ⁊ camepitheos ⁊ hypoquistidos ⁊ folij ⁊ epithymi ⁊ fu ⁊ meu ⁊ seminis apij ⁊ se.feni. ⁊ boli lacune ⁊ colcotar assati ⁊ amomi ⁊ ipericon ⁊ acori ⁊ carpobalsami ⁊ acatie ⁊ gūmi arabici ⁊ cordumeni omniū aā.auř.iiij. ⁊ alzufera ⁊ galbani ⁊ oppoponacis ⁊ serapini ⁊ bituminis iudaici ⁊ centauree ⁊ aristol.ro. ⁊ castorei omniū ana pōdus auř.ij. Et addite sunt in hac descriptione iste medicine ⁊ sunt firmate in descriptōnibus aliarum linguarum: ⁊ sūt ozimi fluuialis ⁊ galbani ⁊ draganti ⁊ ciclaminis ⁊ aristologie longe ⁊ seminis hyusquiami albi omniū ana auř.ij. iste ergo sunt species.lxx. in cómixtione excepto melle. ⁊ mel sit duplum medicinarum quaꝝ sit sūma eius quod est in tyriaca mille ⁊ quadraginta ⁊ trigitaquatuor auř. ⁊ teratur crocus per se ⁊ teratur myrha ⁊ opiū ⁊ olibanum per se ⁊ infūdatur illud in vino decocto nocte ⁊ liquefiant glutinum ⁊ galbanum cuꝫ oleo balsami ⁊ teratur colcotar solum: deinde terantur relique medicine ⁊ cribellentur ⁊ conficiatur sūma earum cum melle dispumato: ⁊ conteratur cum fit aggregatio in mortario contritione bona donec commisceanť: deinde ponatur in vase vitri quod sit sicut vrinale aut testeo vitreato ⁊ administretur post quatuor annos. ⁊ sit dosis integra pondus.ʒ.i. cū aqua tepida in ieiuno.

d Escriptio alia: ℞. tro.squille auř.xlviij. et tro.tyri.auř.xxiiij. piperis lon.auř.xxiiij tro.alindaracaron pond⁹ auř.xxiiij. roß. rubearū siccaꝝ ablatis capitibus auř.xij. radicis lilij celestis auř.xij. ⁊ radicis liquiritie auř.xij. semis napi silnestris auř.xij. ⁊ scordeon auř.xij. xylobalsami auř.x. opij auř.xij. agarici auř.xij. piperis albi au.vi. reusini se.apij au.iiij. myrrhe pure au.vi. costi amari au.vi. croci au.vi. cassie au.vi. spice inde auř.vi. melanopiperis aur.xxiiij. ⁊ luctamis ⁊ ē pulegium aure.vi. ⁊ prassij aur.vi. ⁊ sticados aure.vi. ⁊ petroselini ⁊ est semen apij montani aure.vi. macedonici aure.vi. ⁊ gnq₃ folij aure.vi. camepitheos aure.iiij. ⁊ amomi aure.iiij. ⁊ meu aure.iiij. ⁊ neriden ⁊ est spica romana aur.iiij. ⁊ silr camedreos aure.iiij. gentiane romane aure.iiij. anisi aure.iiij. gūmi aur.iiij. semis feniculi aure.iiij. cordumeni aure iiij. siseleos aure.iiij. ameos aure.iiij. serapini aure. iiij. castorei aur.ii. aristologie lon. aure.ii. centauree minoris aur.ii. bezarat ⁊ est galbanū aur.ii. ⁊ fiat de ea quod diximꝰ de ꝯtritōe cribellatōe ⁊ ꝯfectiōe cum melle.

e Rs trociscorum de viperis: Accipiantur vipere cum est finis veris ⁊ incipit estas. et si fuerit ver hyemale dimittantur vsq₃quo consequatur estus. Et vipere quidem sunt serpentes capita habentes plana que sunt lata proprie apud propinquitatē colli minuti subtiľ valde quoꝝ caude sunt curte strepitū facientes ⁊ sonitum in incessu. Et istis qdē trocisci nó ꝯueniūt oēs vipe: imo

flaue ⁊ de flauis feminee. ⁊ eoꝝ signū est ꝙ masculi in oi̅ latē hn̄t vnū dentē ⁊ femie plēs vno. ⁊ oportꝫ vt alienent cornute ⁊ varie ⁊ aspides decliues ad albedinē: ⁊ nō capiant ex piscinis ⁊ littoribꝰ fluuiorū ⁊ aquarū ⁊ marium. neqꝫ petrose: qm̄ in eis sunt q̄rcine facientes siti: imo capiant in loco lōginquo ab humorositate. ⁊ nō capiant ille q̄ sunt debil' motꝰ: imo eligant ille q̄ sūt velocis motus hn̄tes caput eleuatū ⁊ oportet vt nō moreant cū capiūtur si possibile est: ⁊ abijciat a p̄te capitis eiꝰ. iiij. digiti: ⁊ silr a p̄te cau de ipsiꝰ ⁊ ani eiꝰ. ꝙ si cucurrerit ex ea sāguis plimꝰ ⁊ fuerit motus eius in illa dispositione plurimus ⁊ mors ipius tarda: tūc erit electa. ⁊ si fuerit parui motus ⁊ pauci sāguis velocis mortis: tūc erit mala. Et de signis eiꝰ iterū est vt sit motus eiꝰ velox ⁊ aspectus eiꝰ aspectus audacie ⁊ ꝓsumptōis: ⁊ sit egressio fecis eiꝰ ex postremo caude eiꝰ. cūqꝫ mortua est extrahātur viscera eius: ⁊ ꝓꝑe fel ipsiꝰ. ⁊ abluat cū aq̄ ⁊ sale ablutōe exq̄sitissime facta: deinde decoquat in aq̄ ⁊ sale: ⁊ si cū ea fuerit anetū nō erit malū i eo decoctōe discoquēte cū q̄ leuis fiat collectio carnis eiꝰ ab osse ipsius. Mūdificet ergo caro eiꝰ ab osse ⁊ ꝓijciat in mortario ⁊ terat bene: ⁊ ꝑcipiat illi q facit illud vt odoret oleū balsami: ⁊ inūgat ip̄m sup digitos. cuꝫ ergo ꝯtrita ē misceat cū tortellis ꝭm descriptiōes diuersas: ⁊ non erigat supra descriptionē Andromachi: deiñ fiant ex ea trocisci minuti subtiles ⁊ exsiccētur in vmbra ⁊ reponant in repositorio. ⁊ oportꝫ vt nō cadat sup eos radiꝰ sol' oino: neqꝫ añ exsiccatōeꝫ neqꝫ post ipsā. sol nāqꝫ destruit ⁊ expoliat eos a virtute approꝑata carnibꝰ vipaꝝ iterficiēte venena q̄ sūt ex morsione ⁊ ebibita.

R trociscoꝝ squille: Oportet vt eligatur
a de squillis hūidis illa q̄ est grauis ⁊ nō est magna: ⁊ nō linias ipsā cū luto: qm̄ illud facit eā rācidā ⁊ corrūpit ipsā: imo line eā cū fermento ⁊ assa eā in olla donec coquat: aut in furno iā calefacto ⁊ extracto cinē eiꝰ aut in patella de terra: sup quā coq̄tur panis eiꝰ. Cū ergo extrahit inde: tūc sumat intiꝰ eiꝰ lene ⁊ terat optie: ⁊ misceat cū eo farina orobi recēs ꝭm virtutē squille ⁊ exitus eiꝰ. Andromachꝰ v̄o miscebat cū p̄te vna squille duas p̄tes farine ⁊ alij eq̄li mēsura. Cū ergo ꝑmixta ē squilla cū farina orobi: tūc fac ex ea trociscos subtiles: ⁊ inunge manꝰ tuas cū facis ex ea trociscos cuꝫ oleo ro. ⁊ exsicca eos ⁊ serua eos sic ꝯseruas trociscos de vipis. Medici aūt nr̄i t̄pis accipiūt squille p̄tes. ij. ⁊ farie herbi partem. i.

Escriptio trociscoꝝ alidaracaron: ℞. corti
d cū radicis darsisahā auř. vi. sꝑioris squināti auř. xij. calami aromatici ⁊ costi ⁊ xylobalsami ⁊ assari ⁊ myrrhe ⁊ amomi ⁊ polij oium añ. auř. xxiiij. masticis ⁊ emerukit ⁊ ē alacohē alba ⁊ fu oium añ. auř. vi. aristol'. ro. auř. xx. reubarbari siliq̄ cināi añ. auř. x. spice inde auř. xvi. folij tantūdē croci auř. xij. terat totū ⁊ cribellet p se ⁊ ꝯficiātur cū vino odorifero antiquo declināte ad dulcedineꝫ ⁊ fiant trocisci. ⁊ exsiccent in vmbra ⁊ ꝯseruent sic cōseruant trocisci de vipis:

Escriptio alia hoꝝ trociscoruꝫ: ℞. ligni al
d darsisahan ⁊ calami ⁊ aromatici ⁊ costi et assari ⁊ xylobalsami ⁊ amomi ⁊ myrrhe chye ⁊ fu ⁊ alacohen omniū auř. xviij. ⁊ croci auř. xij. ⁊ spice inde ⁊ folij amboꝝ añ. auř. xij. ⁊ myrrhe auř. xxiiij. terat totū ⁊ fiant trocisci sic diximꝰ in vnaquaqꝫ descriptionū q̄ sūt ante istam.

Escriptio alia hoꝝ trociscoꝝ: ℞. aselibet et
d est darsisahan auř. vi. floris squināti auř. xij. calami aromatici auř. vi. myrrhe ⁊ assari ⁊ xylobalsami oium añ. auř. vi. cynamomi an. xxiiij. amomi auř. xxiiij. cassie auř. vi. ⁊ amaracō ⁊ est alachoen alba auř. xx. spice inde aure. xvi. polij au. vi. in alio myrrhe aure. xxiiij. masti. au. vi. croci auř. xij. aggrega has medicinas tritas ⁊ pulueriçatas ⁊ ꝯfice cū vino puro ⁊ fac trociscos sic diximus ⁊ conserua.

Onfectio mithridati nobilis: Est cōfectio
c quam fecit mithridates rex ponti ⁊ nominauit suo nomine ⁊ cōposuit ip̄am: ⁊ est ex medicis expertis super venena ꝓꝑe ⁊ sup egritudines alias vt eēt aggregatiuū iuuamēti venenorum diuersoꝝ ⁊ egritudinū diuersarū. fuit ergo ipsum tyriaca in illo tēpore: deinde postq̄ꝫ accidit andromaco illud qđ expertus fuit ip̄m sup iuuamentū carniū serpentū ⁊ aliorū addidit in eo trociscos de vipis ⁊ alteratū est parū p additionē ⁊ diminutiōeꝫ. Fuit ergo tyriaca mag̃ in mltitudie iuuamēti: verūtn̄ tyriaca mag̃ est magis iuuatiua ipso in re vna ⁊ est venenū serpentū In reliq̄s v̄o rebꝰ nō diminuit mithridatū a tyriaca diminutōne de q̄ sit curādū: imo ē magis additū in plibꝰ eaꝝ iuuamēti ⁊ ꝯfidētioris vtilitatis: ⁊ nō ꝓlōgemꝰ sermonē i numero illoꝝ iuuamētoꝝ: qm̄ ip̄a sunt illa ꝑdicta que sunt tyriace: ⁊ sit dosis copiosior par..niper.

Onfectio mithridati ex descriptōe cōmu
e ni omniū: ℞. myrrhe ⁊ croci ⁊ agarici ⁊ ziziberis ⁊ cynamo..i ⁊ dragaganti omniuꝫ añ. ʒ. x. ⁊ spice ⁊ olibani alseis ⁊ est nasturtiū babylonicū: squinanti xylobalsami sticados ⁊ siseleos et costi ⁊ camepitheos ⁊ galbani ⁊ nebescet ⁊ macropiperis ⁊ succi barbe hircine ⁊ castorei ⁊ melakion ⁊ ē opiū ⁊ folij indi ⁊ storacis ⁊ oppoponacis oiuꝫ añ. ʒ. viij. cassie leucopiperis ⁊ melanopipis et hermodactilorum ⁊ polij ⁊ scordeon ⁊ dauci ⁊ meliloti ⁊ gentiane ⁊ olei balsami carpobalsami ⁊ trociscorum cokion bdellij omniū ana. ʒ. vij. rute. ʒ. ij. ammoniaci ⁊ spice romane ⁊ masticis ⁊ gūmi ⁊ petroselini ⁊ cordumeni ⁊ seminis feniculi omniū añ. ʒ. v. anisi ⁊ acori ⁊ meu ⁊ serapini ⁊ assari oiuꝫ ana. ʒ. ʒ. iij. apij ⁊ rosarum rubearum pulegij oim̄ ana. ʒ. v. fu ⁊ acatie ⁊ vmbilici stici ⁊ seminis iperici oium añ. ʒ. xlv. vini odoriferi antiqui in quo infundātur ea que oportet infundi mellis dispumati quod sufficit. Misceatur ⁊ seruetur ⁊ administretur post sex menses ⁊ sit dosis sicut auelana cum eo quod est cōueniens de potibus. Et in hac quidem descriptiōe

sunt medicine q̃ nõ sũt in descriptõe Gal'. tredecim ⁊ sũt agaricũ ⁊ hermodactili ⁊ ruta ⁊ ammoniacũ ⁊ dicates ⁊ assarũ ⁊ dragagantũ ⁊ sticados ⁊ camepitheos ⁊ melilotũ ⁊ xylobalsamũ ⁊ melanopiper et bdelliũ. Et in descriptõe Gal'. sunt due medicine q̃ nõ sunt in hac descriptõe: ⁊ sunt radix lilij ⁊ sal. ⁊ in descriptiõe alia ẽ medicia vna q̃ nõ est in hac descriptione ⁊ est semen rute.

a Rs cokion admĩstrati in mithridato: ℞. passularũ rubearũ enucleataꝝ põd⁹. ʒ. iiij glutinis albotin põd⁹. ʒ. xxiiii. squinãti ⁊ myrrhe amboꝝ añ. ʒ. xii. cinamomi ⁊ bdellij subalbidi ⁊ blacte biçantie ⁊ spice romane ⁊ cassie ⁊ meliloti ⁊ ciperi ⁊ baccaꝝ lauri oĩuꝫ añ. ʒ. iii. calami aromatici põd⁹. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bitumis iudaici. ʒ. ii. ß. Et hec descriptio ẽ sabor filii sehel in q̃ ẽ additũ bitumẽ iudaicũ. Et in descriptõe alia ẽ additũ darsisahan põd⁹. ʒ. ii. ß. Et in descriptõne alia sunt addite assari. ʒ. ii. ß.

b Yriaca esdre: ℞. amomi pondus auṙ. xij. supioris squinanti auṙ. viij. piretri aur. vi. croci auṙ. xxxvi. cynamomi aur. vi. ⁊ myrrhe aur. xij. petroselini ⁊ est semẽ apij mõtani ⁊ dauci ⁊ est semẽ baucie silvestris mõtane cretensis oĩum añ. auṙ. iij. dragaganti aur. xxx. succi hypoqstidos auṙ. viij. radicis lilij celestis aure. xv. se. feni. aur. vi. bdellij subalbidi aur. viij. se. hyusqa. albi au. xxviij. cassie lignee aur. ix. se. papaueris albi aur. xxx. spice inde aur. xij. se. rute aur. i. granoꝝ citri excorticatoꝝ sumach semij amboꝝ aň. aur. ii, ⁊ se. aneti ⁊ epatꝭ al meliki ⁊ assari ⁊ cordumeni ⁊ euforbij ⁊ opij oĩum aň. aur. vi. melanopipis aur. xxx. rosarũ rubearum siccarũ ablatis capitib⁹ aur. ix. folii indi aur. xii. olei balsami aure. iii. nereiden cretensis ⁊ est spica romana: ameis ⁊ est supi⁹ vitis amboꝝ aň. aur. vi. rosarũ oleandri ⁊ supioris almaru amboꝝ aň. aur. iiii. lacce mũdate aur. xii. memithe gariofiloꝝ amboꝝ aň. aur. xii. supioris spice romane aur. iii. reusini au. xii succi altise ⁊ est alfelengesiṫ ⁊ diciṫ abrotanũ silvestre aur. xx. ⁊ radicũ endiuie aur. xx. ⁊ costi ⁊ gẽtiane romane amboꝝ aň. aur. xi. folioꝝ citri aur. xiii. ⁊ trociscorũ alindaracaron aur. vii. anisi aur. vi. squinanti aur. xii. Aggrega has medicinas terendo cribellando infundendo que de eis infundũtur in vino clare substantie ⁊ est radix aut communi aut in triplicato aut vino passo aut melino ⁊ confice cũ melle dispumato ẜm q̃ntitatẽ q̃ necessaria est ⁊ reponaṫ in vase ⁊ admĩstreṫ sic admĩstraṫ tyriaca maior. Et de medicis sunt q̃dã q ponũt in ea de ammoniaco: ⁊ de eis sunt quibus illud non videtur: q̃m ammoniacũ nocet stomacho

d Escriptio tyriace esdre: ℞. amomi ⁊ myrrhe amboꝝ aň. ℥. v. piretri. ℥. ii. ß. squinãti. ℥. iiii. cassie lignee. ℥. xii. ß. storaci liqde ℥. vi. ß. dauci. ℥. i. croci. ℥. xij. petroselini. ℥. i. ⁊ ʒ. ii. ireos. ℥. ii. ß. se. feniculi ⁊ bdellii amboꝝ aň. ℥. iiii ß. olibãi. ℥. ix. dragagãti. ℥. x. succi hypoqstidos. ℥ iii. gñoꝝ citri excorticatoꝝ aur. i. se. aneti ⁊ epatis al meliki ⁊ lignoꝝ citrinoꝝ oĩuꝫ aň. aur. ii. se. hyus. albi lb. i. se. papaueris albi lb. ii. spice. ℥. ix. ⁊. ʒ. i. rute sicce. ℥. i. ⁊. ʒ. ii. sumach. ℥. iii. anisi ⁊ assari ⁊ cordumeni oĩuꝫ ana. ℥. iiii. opii. ℥. ii. ʒ. i. ß. euforbii. ℥. ii. ß. piperis. ℥. i. ß. rosarũ. ℥. iiii. folii indi ⁊ carpobalsami amboꝝ ana ℥. iii anacardi ℥. ii. ß. lacce mũdate ℥. v. cynamomi ℥. iiii. meu ℥. ii. spice cretensis ℥. ix. sulfuris ℥. iiii. memithe ⁊ reusini ⁊ costi amari oĩuꝫ ana aur. iiii. folioꝝ citri aur. v. trociscoꝝ alindaracarõ aur. iiii. olei balsami aur. vii. succi abrotani lb. i. galãge ℥. vii. iilii ℥. vi. gariofiloꝝ ℥. v. melꝭ quantum sufficit.

c Onfectio tro. alinadaracarõ admĩstratoꝝ in ea: ℞: camemill'. ru. ⁊ camemille albe ⁊ sumach ⁊ su ⁊ anisi ⁊ assari vsnee ⁊ calami aromatici ⁊ xylobalsami oĩuꝫ ptes eq̃lis põderis: aggrega has medicias ꝯtritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cũ vino puro bone substãtie ⁊ ẽ radix aut cõi tribus dieb⁹ ꝯtinuis ⁊ moueat in oĩ die semel ⁊ adde sup illud de vno hoꝝ vinoꝝ si indiget illo ⁊ fac trociscos põderis auṙ. i. ⁊ exsicca in vmbra. hanc tyriacã fecit esdras ⁊ ẽ vicaria tyriace alfaroch in reb⁹ oĩb⁹.

e Yriaca diatesserõ. ℞. gẽtiane romane baccarũ lauri aristol'. lon. ⁊ myrrhe oĩuꝫ ptes eq̃les teranṫ ⁊ ꝯficianṫ cũ melle dispumato ẜm q̃ntitatẽ sufficiẽtie. ei⁹ dosis sit auṙ. i. cũ aq̃ cal'a: Et dĩ ꝙ de medicꝭ q̃dã sũt q ponũt loco myrrhe costũ amaꝝ ⁊ refert Seruaget ꝙ inuenit in descriptiõe q̃dã additõeꝫ croci ptis. i. Hec tyriaca de q̃tuor spẽbus ꝯfert pũcture scorpionũ ⁊ araneaꝝ ⁊ egritudib⁹ frĩs, ꝓpe epilepsie q̃ subito accidit ⁊ tremori oris stõi

f Otira liberãs mag̃. Hec medicia ẽ aggregatiua iuuamẽti ꝯferẽs epilepsie ⁊ vtigini ⁊ dolori capitis antiquo ⁊ tremori ⁊ ꝓhibet mãm attrahi ad oculũ. ⁊ q ñqꝫ fit cũ ea alcohol post abstractionẽ aq̃ q̃re ꝓhibet saniẽ ⁊ ꝓhibet euẽtũ nocumenti ad oculũ ⁊ abscisionẽ vocis ⁊ palisim ⁊ alguesguel ⁊ dolorẽ dentiũ ⁊ dolorẽ oculi: ⁊ dolores pulmonis ⁊ lateris ⁊ pectoris ⁊ hypocõdriorũ bibita in aq̃ mellis ⁊ valet ad expulsionẽ sãguis potata in aq̃ arnoglosse ⁊ vge pastoris ⁊ vẽtositatib⁹ instõ ⁊ dolorib⁹ ei⁹ ⁊ icteritie ⁊ ad passiões frãs ⁊ clarificat colorẽ ⁊ delet cogitatões ⁊ remouet eructuationẽ ⁊ sanat vesicã ⁊ egritudies itestinoꝝ ⁊ pũcturã eoꝝ ⁊ clistericaṫ cũ ea: q̃re eradicãṫ apata eoꝝ ⁊ apata splenis: ⁊ ꝓuocat supfluitates renũ ⁊ vesice ⁊ ꝯfortat testicl'os ⁊ liniṫ sup eos ⁊ addiṫ desideriũ ⁊ cõfert dolorib⁹ iuncturarũ ⁊ spasmo ⁊ podagre ⁊ ꝯfert ad venena ⁊ morsiõib⁹. ⁊ ebibita ꝯfert febrib⁹ antiqs ⁊ periodis rigoris ⁊ resoluit apata. Cui⁹ ꝑmixtio: ℞. myrrhe ⁊ cassie ⁊ squãti oĩuꝫ aň. ℥. i. ß. castorei ⁊ petroselini ⁊ ẽ se. apij silvestris mõtani amboꝝ aň. au. xv. se. apij. ℥. ij. siseleos auṙ. i. costi amari ⁊ cynamomi ⁊ trociscoruꝫ aladarmeu ⁊ storacis liqde ⁊ assari oĩuꝫ aň. auṙ. vi. anisi auṙ. x. pipis al. auṙ. xij. pipis lõ. auṙ. iij. spice auṙ. iij. amomi ⁊ croci amboꝝ ana auṙ. iiij. opij. auṙ. x. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonigatas ⁊ ꝯfice cũ melle dispumato ⁊ re-

pone in vase ⁊ vtere post sex menses.

a Rs trociscoꝝ aladarmeu administratorū in liberāte mag̃: ℞. amomi ⁊ darsisahan ⁊ costi amari ⁊ calami aromatici ⁊ gariofiloꝝ ⁊ pipis al. ⁊ ameos oium aā. auf. iij. cynamomi et masticis ⁊ croci oiuȝ ana auf. vi. fu auf. i. spice aromatice ⁊ folij indi amboꝝ. aā. auf. vij. myrrhe auf. vi. Aggrega has medicinas ꝯtritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ ꝯfice cū vino claro aut alio ⁊ fac trociscos par uos pōderātes auf: i. ⁊ exsicca in vmbra ⁊ vtere

n Edrech darij. Medrech darij ē vna de medicis ꝑicl magnis electis q̄ ꝓcedit ĩcessione filonij ⁊ tyriace ⁊ scelithe: ⁊ ipsiꝰ iuuamētū est magnū in colica. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio: Accipe croci ⁊ se. hyusgami albi amboꝝ aā. sextariū. i. opij ⁊ euforbij āboꝝ aā. ʒ. xx. ⁊ spice ⁊ storacis liq̄de amboꝝ aā. sextaria duo ⁊ folij īdi ⁊ gariofiloꝝ amboꝝ aā. ʒ. iiij. ⁊ pipis al. ʒ. ij. ⁊ margaritarū nō ꝑforataꝝ ⁊ sal' āmoniaci ⁊ se. rute siluestris ⁊ muschi ⁊ cāfore ⁊ cardamomi ⁊ cynamomi ⁊ cassie oium ana pōdus ʒ. i. ⁊ costi. ʒ. viij. ⁊ se. alharmel ⁊ piretri ⁊ macropiperis oiuȝ aā. ʒ. iiij. serapini ⁊ castorei ⁊ opoponaci oium ana pōdꝰ. ʒ. ij. ⁊ zedoarie ⁊ doronici ⁊ olei balsami oiuȝ aā. au. viij. ⁊ i descriptiōe syra ⁊ greca myrrhe. ʒ. iiij. ⁊ cāfore. ʒ. iiij. tere sicca ⁊ cicotrigoniça ⁊ infūde ea q̄ liq̄scunt in vino decocto: deiā aggrega oīa ⁊ ꝯfice cū melle ȝ antiq̄ sex mēsibꝰ, cuius dosis sit sicut nux cū aq̄ tepida.

c Onfectio phꝉoꝝ ⁊ ē illa q̄ noiaꝉ medicina vite: Valet ad sup̄fluitates phꝉatis ꝯfortat aiaȝ letificat digerit facit eructuare assiꝉata vt sit sic̄ viaticū adolescētie ⁊ addit in cōseruatōne ⁊ memoria ⁊ rōnem efficit bonā ⁊ absoluit liguā ⁊ destruit frigora: abscidit fluxū vrine ⁊ sedat vētositates addit in ſp̄mate ⁊ ꝯfortat memoriā ⁊ detumescē fac̄ carnē gingiuarū ⁊ stringit dētes ⁊ remouet dolores dorsi ⁊ iūcturaꝝ ⁊ ilioꝝ ⁊ emūctorioꝝ: cuiꝰ ꝑmixtio ℞. pipis ⁊ macropipis ⁊ zinziberi ⁊ cynamomi emblicoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ capsie ⁊ aristol' ro. de sceni ⁊ venarū citrinaꝝ ⁊ vētris g̃noꝝ pinee maioris. Et in descriptōe alia: nucꝉ nō sucutuū ⁊ ē testiculꝰ vulpis oiuȝ aā. ℥. i. s. camemill. ℥ s. ⁊ plāte g̃noꝝ vue. ℥. iij. auferatur interiꝰ passularū rubearū: deiā terant bū ⁊ sumaꝉ q̄ntū sūt oēs medicie mell' ⁊ coaguleꝉ: deiā ꝯficiant cū eo spēs q̄s diximꝰ ⁊ sumaꝉ de ea ꝭm oēȝ dispositionē q̄ntū est nux ꝑua in oleo nucis inde mensura cū q̄ inuoluatur.

f Celite. In hac medicina sub fideiussiōe affirmāt oēs iuuamentū existē ⁊ in ꝯpositōe eiꝰ eē mirabile. Nos v̄o nō īuenimꝰ ei imꝑssionē ꝑlimā nisi in aspitate accidēte ligue ⁊ mollificatōi eiꝰ. Alii v̄o medici dicūt q̄ scelite magnū ꝯfert iuuamentū manie ⁊ egritudibꝰ frigidis melācholicꝭ ⁊ phꝉaticis ⁊ palisi ⁊ epilepsie ⁊ apoplexie ⁊ torture ⁊ alguesgnes ⁊ locutōi aie ⁊ dolori capitis ⁊ emigranee ⁊ obliuioni ⁊ mēlie ⁊ frigori cerebri ⁊ tremori et pulsui cordis ⁊ ꝯseruat embryonē ⁊ ꝯfert aborsui et ꝯfert distillatōi vrine ⁊ doloribꝰ matricis ⁊ vētositati eiꝰ ⁊ mollificationi lingue ⁊ v̄tigini ⁊ tristitie ⁊ nocumēto fungoꝝ ⁊ venenis ⁊ lacti qḋ coagulatur in stomacho ⁊ aliis: ⁊ confert doloribus iuncturarū ⁊ omnibꝰ doloribus antiquis frigidis. ⁊ datur in potu ad omnē rem ad quam pertinet sicut ad frigꝰ vehemens in aqua cassiefistule. ⁊ dicitur q̄ in vino est magis iuuamentū ⁊ ad opilationes intrinsecas cū aqua radicū ⁊ ad dolores matricis cum aqua anisi ⁊ ad dolores superiores cum aqua sansuci aut cum aqua radicum sicle ⁊ pueris cum oleo viol'. Hec ergo sunt ea que dicunt medici. Et illud quod ē apud me est qḋ est medicina inordinata nō inordinate cōpositionis adurens sanguinē ⁊ humores deficiens a trociscis. Cuiꝰ cōmixtio: ℞. musci ⁊ canfore ⁊ ambre omniū ana pondus. ʒ. ij. margaritarum nō perforatarum ⁊ croci amboruȝ aā. ʒ. x. auri cōtriti ⁊ argenti contriti amborum ana. ʒ. s. amomi ⁊ seminis harmel ⁊ euforbij ⁊ vsnen nabati ⁊ vsnee ⁊ seminis apij ⁊ seminis rute ⁊ stercoris vacce montane ⁊ sulfuris rubei ⁊ citrini ⁊ hellebori albi ⁊ storacis liquide ⁊ ciperi ⁊ mersulen ⁊ sunt ligna asparagi ⁊ venarum aleffind ⁊ est alharmel alba ⁊ chelidonie ⁊ granorum almahaleb ⁊ xylobalsami ⁊ hezerahen' ⁊ est vitis alba: ⁊ simsindar omniuȝ ana pondus. ʒ. ij. et floris squinanti ⁊ folij ⁊ nucis muschate ⁊ castorei ⁊ se. eruce ⁊ seminis baucie omniū ana pondus. ʒ. x. ⁊ alzarub ⁊ azkei ⁊ dragaganti magisterij ⁊ nigelle stercoris vulpis ⁊ radis capparis omniū ana ʒ. s. et serici crudi ⁊ seminis aneti ⁊ radicum eius ⁊ zedoarie ⁊ doronici ⁊ zinziberis ⁊ gentiane ⁊ lingue auis ⁊ salis indi ⁊ piretri ⁊ coralli ⁊ bitumis iudaci ⁊ fu ⁊ psilij oiuȝ aā. ʒ. iiij. gariofil. ⁊ spice ⁊ assari ⁊ costi ⁊ cassie ⁊ cardamomi ⁊ capilliuenerꝭ oiuȝ aā.. ʒ. viij. ⁊ macis ⁊ ireos āboꝝ aā. pōdꝰ. ʒ. i. fructuū mādragore siccoꝝ numero. xx. ⁊ cassie mūdate ⁊ lignoꝝ cassie amboꝝ aā. pondus. ʒ. s. ⁊ florū squinanti pondus ʒ. v. ⁊ se. feniculi ⁊ isopi sicce amborū ana. ʒ. x. ⁊ origani persici ⁊ origani alinci amborum ana. ʒ. iiij. et bedeoard ⁊ nodorum pale veteris in parietibus et reusini omniū ana. ʒ. vij. ⁊ piperis albi ⁊ nigri ⁊ macropipis ⁊ opij ⁊ aristologie longe ⁊ rotunde ⁊ granorū almahaleb omnium ana ʒ. xx. ⁊ auellane inde pōdꝰ. ʒ. ij. ⁊ duas tertias. ʒ. i. supioris salicis ⁊ venarum indarum siccarum ⁊ est almeius ⁊ polij ⁊ succi ireos ⁊ darsisahan ⁊ abrotani omnium ana pondꝰ ʒ. i. ⁊ aniuden nigre pondus. ʒ. iiij. ⁊ quarte ⁊ meliloti pondus. ʒ. iiij. ⁊ duarum tertiarum. ʒ. i. ⁊ capillorum algol ⁊ digitorum citrinorum ⁊ gutte baracost ⁊ aliit boni odorꝭ ⁊ serapini ⁊ opoponaci omnium ana pondus. ʒ. ij. ⁊ terre viarum quadratarū pondus. ʒ. iiij. Et illud quod inuenitur de medicinis q̄ intrāt ī scelithe in codicibꝰ grecis additū supra illud qḋ ē in hac descriptōe est istud alzurub ⁊ alessis albe aā. ʒ. ij. radicis alkeiri rubee pōdꝰ. ʒ. iiij. superioris alcāne. ʒ. ij. agnicasti. ʒ. iiij. cordumeni pōdus. ʒ. i. reusini ⁊ carpobalsami ⁊ xylobalsami ⁊ gra

noꝝ myrrhi egyptie ⁊ sigillate regis ⁊ asse fetide om
niū anā ʒ.ij.nucis muschate ʒ.iij.granoꝝ alben ex-
corticatoꝝ ʒ.iiij spodi ʒ.i.cuscute ⁊ karabe ⁊ mudas
terió ⁊ gestafrid ⁊ nucis sauie ⁊ mugath ⁊ marma
cor ⁊ vtriusqꝫ bēē ⁊ rubei ⁊ albi omniū ana ʒ.ij.ani
si ʒ.iij.sceha ʒ.i.sal tabarzet salis indi ⁊ salis panis ⁊
dauci ⁊ petroselini ⁊ succi ligritie ⁊ succi eupatoriij
omniū ana ʒ.ij.⁊ corticū citri siccoꝝ ⁊ fustiū peonie
oīuꝫ ana pondus ʒ.iiij.churuden ʒ.v.magnetis.ʒ.
vi.calcanil ⁊ est ozimū mótanū ⁊ amigdalaꝝ ama-
raꝝ omniū ana ʒ.vij.Tere sicca ⁊ cicotrigoniza ⁊ in
funde ea que liquefiūt in vino bono ⁊ ꝯfice cū melle
qḋ sit tripluꝫ ponderis medicinaꝝ ⁊ repone in vase
vitreo qḋ sit sicut vrinale ⁊ antiquet sex mensib⁹:cu-
ius dosis sit q̄ntū est cicer cum aqua tepida.

c Ommixtio eius fm aliā descriptioneꝫ:℞.
muschi boni pondus ʒ.ij.margaritarum
nó pforataꝝ pódus ʒ.x.auri fusi ⁊ argenti
fusi amboꝝ ana pondus ʒ.ʃ.ambre pódus ʒ.iiij.za
rub pondus ʒ.i.syrici adusti aut nó adusti pond⁹.ʒ
iiii.myrre gariofiloꝝ ⁊ spice boni odoris āboꝝ an̄.ʒ
iiij.croci pondus ʒ.x.zedoarie ⁊ doronigi amboꝝ
ana ʒ.iiij.radicis lilii celestis pondus ʒ.i.amomi pō
dus ʒ.ii.masticis pondus ʒ.ʃ.folii indi pondus ʒ.x
carpobalsami pódus ʒ.ʃ.macis pōdus ʒ.i.fructuū
mandragore numero.x.lignoꝝ cassie ⁊ cassie ambo
rū ana ʒ.v.leucopiperis ⁊ zinziberis ⁊ radicū anete
omniuꝫ ana ʒ.iiij.costi amari pondus.ʒ.viij.nucis
muschate pondus ʒ.x.castorei pondus ʒ.x.euforbij
pódus ʒ.ij.floris sqnanti pondus ʒ.x.se.aneti ⁊ gē
tiane romane ⁊ supiori lingue auis oīuꝫ ana pód⁹
.ʒ.iiii.cardamomi pódus ʒ.viii.se.harmel.ʒ.viii.fe
niculi pódus ʒ.vi.fustiū capilloꝝ veneris .ʒ.viii.sal
indi pondus ʒ.iiii.nigelle ⁊ est granū nigꝝ pōdus
.ʒ.ʃ.origani psici pódus ʒ.iiii.fu pondus.ʒ.vi.dra
gaganti artificii pondus ʒ.ʃ.vsnen nabathi pódus
.ʒ.ii.se.apii ⁊ semi.rute ⁊ vsnee ⁊ sulfuris citrini om
niū ana ʒ.ii.stercoris vacce mótane aut capre móta
ne pondus ʒ.ii.bedeguard pódus ʒ.vii.semi.eruce
pódus ʒ.x.sauie pódus ʒ.iiii. melanopiperis ⁊ ma
cropiperis ⁊ se. hyusquiami albi oīum ana.ʒ.xx.
terre viarū quadratarū pondus.ʒ.i. aristologie lō
ge pód⁹.ʒ.x.aristologie rotūde pōdus.ʒ.iiij. reu
sini pódus.ʒ.vii.seminis alzufere pódus.ʒ.x.semi
nis endiuie pondus.ʒ.iiii.seminis alaniuden pon
dus.ʒ.iiii.⁊ sexta ʒ.i.meliloti pōdus.ʒ iiii.ʃ. psilij ⁊
isfidis oīum an̄.pondus.ʒ.iiii.granoꝝ cucumeris
excorticatoꝝ.ʒ.iiii.⁊ tertiā.ʒ.i.bituminis iudaici pon
dus.ʒ.iiii.cāfore ⁊ hellebori albi ⁊ nigri ⁊ cipi ⁊ sto
racis liquide ⁊ chelidonie ⁊ semi. hasparagi oīum
ana pondus.ʒ.ij.⁊ digitoꝝ citrioꝝ ⁊ capilloꝝ algol
⁊ radicis endiuie ⁊ cassie ⁊ baracost oīum ana pon-
dus ʒ.ii.xylobalsami pódus ʒ.ii.aque nigelle ⁊ aq̄
spine mótane:alcāna ana pódus ʒ.i. granoꝝ alma
haleb pondus ʒ.i. radicuꝫ assidi ⁊ est synapis albi
pond⁹.ʒ ii.nodoꝝ palee q̄ est i pietib⁹ ʒ.vii.sterco-
ris vulpis pódus.ʒ ʃ.corticū radicis capparis pon
dus ʒ.ʃ.hezeriasen ⁊ isfindi āboꝝ ana pódus.ʒ.iiii
Aggrega has medicinas ꝯtritas ⁊ cicotrigonizatas
⁊ infunde q̄ infūdenda sūt de eis in vino odorifero
⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vasis:⁊ ad
ministra post sex mēses sicut cicer cū aqua corticuꝫ
radicis feniculi ⁊ apii ⁊ fac caputpurgiū ex ea quan
titate vnius grani frumēti cū aqua canabis.

a Rius Darii:⁊ est medicina inda q̄ letificat
⁊ ꝯfortat cor ⁊ corp⁹ ⁊ colorē efficit bonū
⁊ aufert lūbricos ⁊ facit odorē oris bonuꝫ
⁊ sudoris ⁊ iuuamētū eius ad epar est magnū ⁊ nō
est in ea nocumentū apparēs ⁊ sumitur ante cibū ⁊
post ipm:cuius cōmixtio.℞.rosarū rubearū pód⁹
ʒ.vi.ciperi pond⁹.ʒ.viii.gariofiloꝝ ⁊ masticis ⁊ spi
ce ⁊ assari oīum ana.ʒ.iii.cynami ⁊ alzarub ⁊ croci
⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ heil bace ⁊ nucis muschate
oīum ana pondus.ʒ.i. Sume has species post ci-
cotrigonizationē cū orali ⁊ permisce pmixtione de
cēti conterendo:deinde accipe emblicoꝝ mūdatoꝝ
bonorum recentiū lb.i.⁊ decoquant in lib.ix.aque
dulcis donec remaneat tertia:deinde coletur ⁊ itere
tur illa aqua in olla sup quā pijciant de penidiis sa
hari.lb.ii.deide buliat cū facilitate donec ingrosset
⁊ fiat in spissitudine lohoc ad pectus grossi:deinde
auferat olla ab igne ⁊ pulueriʒent in ea medicine et
moueatur cū ligno salicis donec pmisceatur cōmi-
xtione equali. Cūqꝫ infrigidant reponātur in vase
viridi cui⁹ dosis sit qḋ est ab vno aur.ad duos.

Onfectio alia inda:℞.piperis ⁊ macropi
peris ⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ
⁊ emblicoꝝ ablatis nucleis ipsoꝝ ⁊ centau
ree oīum ana sextaria.iiii.⁊ mellis ⁊ butyri vaccini
quātū cōficiat ipsaꝫ:cuius dosis sit aur.i. aut plus
vnicuiqꝫ hoi fm quantitatē sue virtutis.

Onfectio noiata algere q̄ ꝯfert vtriqꝫ cho
lere ⁊ pruritui ⁊ frigorib⁹ ꝯfortat stōm et
valet ad colicā ⁊ ventositates ⁊ facit appe-
tere cibū ⁊ confert ad coitum:cuius pmixtio.℞.sca
monee ⁊ medulle turbit ⁊ macropiperis oīum an̄.
ʒ.v piretri ⁊ seminis apii ⁊ ameos ⁊ zinziberis ⁊ sa
lis indi omniū ana pódus.ʒ.i.gariofiloꝝ ⁊ zarub
amborum ʒ.ʃ.alflengeti aure.i.mahaleb excortica
ti ana .ʒ.ii. zuccari tabarzet ⁊ croci amborum ana
ʒ.iii.Accipe has medicinas post cicotrigonizatio-
nem exceptis scamonea ⁊ croco quoniā simul terū
tur:deinde permisce medicinas cōmixtione decen
ti ⁊ confice cum melle dispumato fm pondus ea-
rū bis ⁊ semis:cuius dosis sit ab eo qḋ est inter.ʒ.
ii.vsqꝫ ad.ʒ.ii.ʃ.vsqꝫ ad.ʒ.iii.

Onfectio alia animā confortās dilatans ⁊
letificans confortās corpus ⁊ colorē faciēs
bonū destruens lumbricos odorem oris
faciens odoriferū ⁊ sudorē ⁊ ꝯfert stomacho ⁊ epa
ti ⁊ nō est in ea nocumētū ⁊ recipitur ante cibū ⁊ p⁹
ipsū:cuius ꝯmixtio:℞.rosarū rubearū ptes.vi. ci-
peri partes.viii.gariofilorū ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ assa
ri oīum partes.iii.cynami ⁊ zarub ⁊ croci ana par-
tes.ii.macis ⁊ cardamomi ⁊ heil bauce ⁊ nucis mu

ſchate oīum añ. partē.i. terant ⁊ cribellētur ⁊ ſuma tur ad oē pondus.ʒ.xxxiij. de oībus medicis lib.i. emblicoꝝ recētiū ⁊ decoquat ois lib. cū ix. lib. aque vſquequo remaneāt lib.iij. deiñ colet ⁊ ꝓijciat ſup illā aquā ꝑ oi lib. ēblicoꝝ lb.i. penidioꝝ ſahari ⁊ de coquātur donec fiat in ſpiſſitudīe electuarij groſſi: deiñ pulueriʒent deſup medicīe: ⁊ ꝯueniēter fiat eiꝰ ꝑmixtio ⁊ reponat in vaſe vitreo viridi: cuiꝰ doſis ſit ab aur.i. vſqȝ ad aur.i. ⁊.ʒ.

Onfectio tyriacal magna ex nr̄a arte exꝑ toꝝ iuuamētoꝝ predictoꝝ in cōfectionibꝰ que ſūt ante eā. ℞. corticū citri ⁊ gētiane ⁊ myrrhe ⁊ carpobalſami ⁊ folioꝝ oʒimi ⁊ citri ⁊ ſemi nis eius ⁊ ſeis alfeleugemiſch ⁊ ʒedoarie ⁊ doroni gi oīum ana.ʒ.iiij. ⁊ muſchi ⁊ ābre āboꝝ ana aur.i. ⁊ xiloaloes indi aur.ii. ⁊ cāfore aur.ʒ. ⁊ coſti ⁊ cina momi ⁊ acori ⁊ croci ⁊ ſpice celtice ⁊ abſynthij oiuʒ añ.ʒ.iij. ⁊ ſu ⁊ meu ⁊ petroſelini oiuʒ añ.ʒ.ij.ʒ. ⁊ ſe minis eruce ⁊ ſeis napi ⁊ ſeis porri ⁊ ligue auis ⁊ ḡ noꝝ pipis oīum añ. pondꝰ ʒ.ij. ⁊ opij pōdus ʒ.iij. cōficiat ſm̄ deſcriptionē ⁊ fermētetur ſex menſibus deinde bibatur.

Onfectio tyriacalis mioris ex arte nr̄a. ℞ carpobalſani ⁊ coſti ⁊ myrrhe ⁊ gentiane ⁊ cīnamomi ⁊ leucopipis ⁊ xyloaloes indi ⁊ petro ſelini oīum añ. ptē.i. muſchi tertiā ptis: caſtorei q̄r tā ptē cōficiat cū melle ⁊ adminiſtretur.

Onfectio ceſaris valēs ad pulſū cordis ⁊ epilepſiā ⁊ dolores ſtōi frī ⁊ inteſtinorum ⁊ opilatiōes ⁊ putrefactiōem ſanguis longā ⁊ diffi cultatē digeſtiōis ⁊ difficultatē anhelitꝰ ⁊ ſingultuʒ vehemētē cuiꝰ ꝑmixtio ℞. caſtorei ⁊ ſucci liquiritie ⁊ caſſie ⁊ coſti amari ⁊ melāopiperis macropiperis ⁊ ſtoracis ⁊ opij ⁊ croci ⁊ ſpice aromatice oīum añ pondus.ʒ.iij. oppoponacis pōdus.ʒ.i. muſchi pō dus ſexte ʒ.i. ʒedoarie ⁊ doronigi ⁊ margaritarū ñ ꝑforatarū oīum añ.ʒ ʒ. myrrhe pōdꝰ ʒ.ix. Aggre ga has medicīas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū mel le diſpumato ⁊ vtere cū neceſſe eſt quātitate ciceris.

Rifera magna valēs ad malitiā digeſtiōis ⁊ frigus ſtōi ꝓprie ⁊ inteſtioꝝ ⁊ mollifica tiōem in ſtō ⁊ veſica: ⁊ addit in deſiderio coeūdi: cuiꝰ ꝑmixtio ℞. myrobalanoruʒ nigroꝝ ex corticatoꝝ pondus ʒ.vi. bellirico. ⁊ embli. ſeis apij montani ⁊ caſſie inde ⁊ ameos ⁊ origani ꝑſici oīum añ ℥.i. ſpice ⁊ amomi ⁊ heil ⁊ acori añ. pōdus ʒ.iij. cīnamomi pōdus.ʒ.iiij. leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ neremiſch ⁊ ſalis indi oīum añ.ʒ.ʒ. ſcorie ferri ℥. iij. ſynapis ℥.i.ʒ. ⁊ ſalis āmoniaci.ʒ ʒ. tere ⁊ cicotri goniʒa ⁊ inuolue cū oleo amigdalio ⁊ ꝯfice cū mel le diſpumato de quo ſit triplū ponderis ſpecierum ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.

Eſcriptio alia. ℞. myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ ſchedenigi ⁊ buʒeiden ⁊ ma cis ⁊ capſie inde ⁊ ſecacul oīum añ. ptem vnā bedarūgi rubei ⁊ bedarūgi albi ⁊ ligue auis et been albi ⁊ been rubei oīum añ. partē mediā. Ag grega has medicinas ꝯtritas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice cū melle diſpūato ⁊ butyro ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.

Ʒ Hemirē magnū: Eſt medicina inda con ferēs malitie ꝯplexiōis frē ⁊ debilitati ſto machi ⁊ addit in deſiderio coeūdi ⁊ ꝯfert alagueſgues ⁊ meſie ⁊ rectificat motus corpis ⁊ ꝯſer uat embryonē ⁊ cōſeruat renes ⁊ veſicā ⁊ frāgit lapi dē: cuius ꝑmixtio. ℞. acori ⁊ coſti amari ⁊ ariſtolo gie lōge ⁊ ariſtologie rotūde oīum ana ſextaria.iiij macropipis ⁊ ʒinʒiberis amboꝝ añ. pondus ſexta rioꝝ v. ſeminis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ ſe. feniculi ⁊ ſe minis alrachanti ⁊ ſe. portulace ⁊ ſe. eruce ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ auricule muris ⁊ cymini carmeni ⁊ ſe mi. aneti oīum ana pōdus ſextarioꝝ vi. gariofiloꝝ ⁊ vſnee ⁊ calami aromatici ⁊ xilobalſami oīum añ. ſextaria tria meliloti ⁊ ſceha ⁊ ʒarub ⁊ carpobalſa mi omniū ana ſextaria tria: ⁊ caſſie ⁊ macis ⁊ carda momi ⁊ cynnami oīum ana ſextaria.iiij. myrobala norum citrinoruʒ ⁊ ſeremblegi ⁊ belliricoꝝ ablatis nucleis oīum ana ſextaria.viij. pomoꝝ mandrago re ſiccoꝝ ⁊ hellebori albi ⁊ marmacore ⁊ ſe. hyuſga mi al. ſilueſtris ⁊ ſe. hyuſgami al. hortulāi ⁊ aſech hor tulāi ⁊ capſie ide ⁊ ʒereſch ⁊ ḡnorū citri excorticatoꝝ ⁊ venarū ⁊ ſiren indi ⁊ been rubei ⁊ been al. ⁊ ligue auis oīum ana aur.xiiij. nucis muſchate.xxx. nūe ro: radicū cucumeris ſilueſtris ⁊ ſeminis agnicaſti oīum ana ſextaria.iij. ſeis baucie ⁊ amoni āborum ana.ʒ.vi. opij ⁊ euforbij ⁊ caſtorei oīum ana.ʒ.iij. myrobalanoꝝ nigroꝝ ablatis nucleis pōdere.ʒ.iiij folij indi ⁊ fenugreci ⁊ meu ⁊ petroſelini ⁊ dauci et reuſini oīum añ.ʒ.vi. aggregentur medicine iſte tri te ⁊ cribellate. Et ſumantur penidij al. pondere me dicinarū dictarum omniū. ⁊ butyrū vaccinū pōde re medicinarū ⁊ penidiorum ſimul: ⁊ mellis diſpu mati pondere medicinarū ⁊ penidioꝝ ⁊ butyri ſil. ⁊ cōficiatur ſm̄ hunc modū: Sumant penidij ⁊ in cidantur ⁊ porrijciantur ſuper eos tres lb. aque ⁊ de coquantur donec liqueſiant ⁊ ingroſſentur ⁊ fiāt ſi cut mel: deinde ꝓijciat ſuper eos mel: fiat tepidum butyrū vaccinū inuoluantur ⁊ cū eo medicine trite ⁊ cribellate: deinde ꝓijciantur penidij ⁊ mel cocta ſi mul ī mortario magno ⁊ pulueriʒētur deſuper me dicine inuolute in butyro ⁊ ꝯficiantur donec equē tur ⁊ reponantur in vaſe in quo fuit mel tempore longo ⁊ reponatur ſex menſibus ⁊ adminiſtretur poſt illud: cuius doſis ſit ſicut galla in pricipio diei ⁊ fine eius tribus diebus ⁊ tribꝰ noctibus cū aqua calida aut cū aliquo de vinis.

Ermixtio eius ex deſcriptione alia. ℞. aco ri ⁊ coſti amari ⁊ ariſtologie longe ⁊ rotū de omniū ana ſextaria tria: macropiperis ⁊ ʒinʒiberis ana ſextaria.v. ⁊ in deſcriptōe alia am boruʒ ana ſextaria duo loco quinqȝ: ſeminis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ ſe. feniculi ⁊ ſemi. alrotab. ⁊ ſe. por tulace ⁊ ſemi. eruce ⁊ ſe. ſanſuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cymini carmeni ⁊ ſeminis aneti oiuʒ ana ſextaria ſex: gariofiloruʒ vſnee calami aromatici carpobal ſami oiuʒ ana ſextaria.iii. meliloti ⁊ ſceha ⁊ ʒarub ⁊ carpobalſami ⁊ caſſie ⁊ macis ⁊ cardamōi ⁊ cyna

mi oium ana sextaria.iiij.myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium ana sextaria.viij.pomoꝝ mandragore siccoꝝ ⁊ myrthi sicce ⁊ hellebori albi ⁊ marmacor ⁊ seminis hyusgami albi silvestris ⁊ seis hyusgami albi hortulani ⁊ asech ⁊ capsie inde ⁊ zeresch ⁊ granoꝝ citri excorticatoꝝ ⁊ sirces indi ⁊ zaror ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ ligue auis omniũ ana aur.xxiiij.nucis muschate.xxx.numero radicuꝫ cucumeris silvestris ⁊ semis agnicasti amboꝝ ana sextaria iij.semis baucie ⁊ amomi amboruꝫ ana.ʒ.vi.opij euforbij ⁊ castorei omniũ ana.ʒ.iij.myrobalanoꝝ nigroꝝ põdus ʒ.iiij.folij indi fenugreci ⁊ meu indi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ reusini oiuꝫ ana ʒ.vi.aggrega has medicinas post cicotrigonizationẽ ⁊ pone cũ eis penidios ſm põdus medicinaꝝ oiuꝫ ⁊ inuolue cũ butyro ⁊ confice cũ melle dispumato ⁊ repone in vase: cuius dosis sit ʒ.ij.s.forti ⁊ debili minus hoc.

a Lzehemirẽ puũ iuuamẽtoꝝ ꝓximoꝝ ẽ ei. ℞.acori ⁊ costi ⁊ aristologie rotũde ⁊ lõge oium ana sextaria iij.granoruꝫ arased ⁊ seminis harmel amboꝝ ana sextaria ij.⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ zinziberis oiuꝫ ana sextaria v.⁊ se.apij ⁊ carui ⁊ cipi ⁊ semis napi ⁊ se.alrotab ⁊ se.cepe ⁊ seminis eruce ⁊ zaror ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ se.porri ⁊ se.lini ⁊ seis anadochoche ⁊ se.feniculi ⁊ ameos ⁊ ⁊ se.citri excorticati ⁊ seis portulace ⁊ calamẽti ⁊ bechir ⁊ fenugreci ⁊ semis sãsuci ⁊ cymini carmeni et se.aneti ⁊ se.baucie oiuꝫ ana ʒ.x.gariofiloꝝ ⁊ heil ⁊ vsnee ⁊ folij indi ⁊ cardamõi ⁊ cynami ⁊ enule ⁊ ciperi ⁊ nucis muschate ⁊ calami aromatici ⁊ zarub: ⁊ meliloti ⁊ marmacor ⁊ carpobalsami oiuꝫ ana ʒ.xx.⁊ cassie ⁊ macis ⁊ granoꝝ myrthi ⁊ zeresch ⁊ lingue auis ⁊ spice oiuꝫ ana põdus ʒ.xxiiij.⁊ ros.siccarũ põdus ʒ.v.⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ kebulorũ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oiuꝫ ana sextaria iij.seis hyusgami albi ⁊ euforbij ⁊ opij oium ana ʒ.iij.castorei sextariũ.i.⁊ cassie inde ⁊ alasech ⁊ zedoarie et been rubei ⁊ albi ⁊ reusini ⁊ darũgi ⁊ semis portulace ⁊ galãge ⁊ storacis oiuꝫ ana sextaria iij.⁊ penidiorũ cũ põdere oiuꝫ harũ medicinaꝝ ⁊ cõmisce ⁊ inuolue butyro vaccino ⁊ ꝯfice cũ melle dispumato: cuiꝰ dosis sit aur.i.cum aqua tepida.

c Onfectio Ga.Hec ꝯfectio calefacit instrã vrine ex renibꝰ ⁊ vesica ⁊ aperit opilatiões ⁊ rectificat corpus: cuiꝰ ꝑmixtio.℞.leucopipis melanopipis ⁊ amomi ⁊ costi amari ⁊ spice aromatice ⁊ folij indi ⁊ croci ⁊ seis apij ⁊ anisi ⁊ piretri ⁊ seis vrtice ⁊ seis rute mõtane oium ana ptes eq̃les.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cõfice cum melle dispumato ⁊ vtere: cuiꝰ dos sit põdus ʒ.i.cuꝫ aq̃ corticũ radicis feniculi ⁊ corticũ radicis opij: cuius ꝑmixtio ex descriptione alia.℞.pipis nigri ⁊ albi ⁊ amomi ⁊ costi ⁊ spice ⁊ calami aromatici ⁊ folij indi ⁊ seis apij ⁊ croci ⁊ anisi ⁊ seis vrtice piretri seis rute mõtane oium ana ptes eq̃les ꝯficiant̃ cũ melle ⁊ sit dosis põdus ʒ.i.cũ aq̃ radicũ feniculi ⁊ apij.

c Onfectio alia Gal.valẽs ad dolorem epatis ⁊ tussim ⁊ expulsionẽ sãguinis q̃ fit cũ võitu: cuiꝰ ꝑmixtio.℞.croci cinamõi amborũ ana põdus ʒ.i.bdellij ʒ.iiij.alzebet duas tertias.℥.i.sgnãti ʒ.iij.calami aromatici ʒ.ij.cassie spice celtice myrrhe oiuꝫ ana ʒ.ij.gũmi cupssi sextaria iij.⁊ mellis ℥.iij.passulaꝝ enucleatarũ põdus ʒ.xl.⁊ vini boni qd̃ sufficit: terantur ⁊ citofrigonizet̃ ⁊ cõficiantur cum melle.

Onfectio hermetis ꝯferens podagre valde ⁊ doloribus iuncturarũ ⁊ doloribꝰ renũ ⁊ stomachi: ⁊ vẽtositatibus ⁊ vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ hydropisi ⁊ icteritie ⁊ vrigini.⁊ eiꝰ q̃dẽ ꝓprietas ẽ in iuncturis ⁊ podagra: ⁊ sit dosis aur.i.aut ʒ.ij.cuiꝰ ꝑmixtio.℞.agarici ⁊ assari ⁊ acori et cordumẽi ⁊ se.rute ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ isopi sicce oium ana ℥.i.aristologie longe ⁊ radicũ ciclaminis amboꝝ ana ℥.ij.ameos ⁊ gariofiloꝝ amborũ ana.℥.ij.gentiane romane ℥.vi.basce ⁊ se apij amboꝝ anã ℥.ij.centauree minoris ⁊ est alhalziꝫ ℥.viij.cassie ⁊ costi amari ⁊ myrrhe oium ana ℥.iij.spice aromatice ⁊ sceha mõtani ⁊ petroselini oium ana ℥.ij.polii ⁊ prassi amborum ana ℥.vi.camepitheos ⁊ camedreos ⁊ scordeon omniuꝫ ana ℥.viij.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigoniz alas: ⁊ ꝯficecũ melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ bibat̃ in diebꝰ veris. Cõmixtio eius ex descriptione alia.℞.agarici ⁊ acori ⁊ assari ⁊ cordumẽi ⁊ semis rute ⁊ euforbij ⁊ fu ⁊ isopi sicce omniũ ana ℥.i.ameos ⁊ gariofilorum amboꝝ ana ℥.ii.gentiane ℥.vi.basce ⁊ seis apii amborum ana ℥.ii.centauree minoris ℥.viii.cassie ⁊ costi ⁊ aristologie longe omnium ana ℥.iii.myrrhe ⁊ spice ⁊ calamenti montani ⁊ petroselini omnium ana ℥.ii.prassii ⁊ polii amborũ ana ℥.iii camedreos ⁊ camepitheos ⁊ scordeon omniũ ana ℥.viii.mellis quantum sufficit: cuius dosis sit ʒ.ii.aut aur.i.in hora veris.

c Onfectio hermetis valens ad tenasmonẽ cum de ea sumitur in potu põdus ʒ.xxx.cum aqua frigida ⁊ ad dolorem epatis cũ aqua mellis ros.⁊ ad febrem cum aqua tepida ⁊ ad dolorem stomachi cum aceto cõmixto ⁊ ad dolorem renũ cum vino cõmixto ⁊ ad reliquos dolores ⁊ prefocationem cum aqua tepida.Et si non fuerit cum eis febris cum vino cõmixto ⁊ ad expulsionẽ sanguinis cum aceto cõmixto in quantitate fabe et ad dolorem iliũ sicut quãtitas illa: ⁊ ad retentioneꝫ menstruorum ⁊ ventositates cum vino antiquo cõmixto ⁊ est conueniens ad dolorẽ capitis ⁊ algues gues ⁊ maniam cũ in potu sumitur i nocte ⁊ ad tussim siccã potata in ṗncipio noctis cũ vino cõmixto ⁊ ad morsum serpentũ cum aqua altereniabin ⁊ liniat̃ sup locũ morsum ⁊ cõfert ad venena mortalia qñ in potu sumitur cũ aq̃ gẽtiane ⁊ ad morsũ canis rabiosi qñ in potu datur cum lacte.

D Eindarum: Existimauit ille qui ipsum edidit q̄ est expertuз: cuius permixtio. R. piperis albi τ seminis hyusquiami albi amborum ana sextaria v. croci τ lumon amborū ana sextaria. x. τ opii τ ammoniaci τ folii τ piretri τ radicū mādragore τ alhonniati τ cassie τ spice τ seis apii oīuз ana sextaria vi. τ xyloballsami sextaria. iii. τ mellis dispumati quātum sufficit: ꝯficiant̄ τ administretur sicut narrauimus.

a Alkeskinēgi ē cōfectio plimoꝝ iuuamētorum valens ad egritudines infātiuз τ puerorum τ ad epilepsiā ipsoꝝ τ torturā eorū τ spasmū ipsoꝝ τ colicaз eoꝝ τ cōfert ꝓfocatiōi matricis τ tēpat additionē mēstruoꝝ: τ sedat ventositates mr̄icis: cuius ꝑmixtio. R. cassie τ gestafrid τ radicis mādragore τ semis harmel τ semis feniculi τ carpoballsami τ aristologie lōge τ rotūde τ muschi τ ambre oīuз ana ʒ. iiij. heil ʒ. xxiiij. opij τ costi τ nucis muschate τ myrobalanoꝝ citrinoꝝ omniū ana ʒ. xij. gariofiloꝝ ʒ. xxiiij. cynami τ ꝯfectiōis alkesire τ arsenici citrini τ semis lilij oīuз ana ʒ. ij. acori ʒ. viij. serapini τ doronigi τ myrrhe τ olei de steragē oīuз ana ʒ. vi. legast τ macis τ ciperi τ croci oīum ana ʒ. x. mugath ʒ. xv. storacis ligde ʒ. xv. murdasacaron τ folioꝝ myrthi τ nucis muschate: τ seminis sauine oīuз ana ʒ. iij. teratur τ cribellet̄ τ cōficiat̄ cū melle dispumato τ admistret̄.

c Confectio alkesire admistrati in ea. R. calami aromatici τ blacte bizātie τ olibani oīum ana ʒ. iiij. vsnee τ cynami τ croci oīuз ana ʒ. i. storacis ʒ. iiij. muschi τ xyloaloes amborū ana ʒ. s. ꝯficiat̄ cū vino antiquo odorifero τ dimittat̄ donec fermētet̄ τ admistret̄.

c Confectio de muscho faciēs ad pulsuз cordis τ ad oēs infirmitates melācolie τ ad difficultatē anhelit⁹ τ ē medicina ꝯfortans aiam: cui⁹ ꝑmixtio. R. zedoarie τ doronigi τ margaritaꝝ nō ꝑforatarū τ karabe τ coralli oīum ana ʒ. i. serici crudi. ʒ. i. s. been rubei τ albi τ folij indi et spice τ cardamomi τ gariofiloꝝ τ castorei oīuз ana. ʒ. i. s. zinziberis τ macropipis oīuз ana tertiam ʒ. i. muschi octauā ʒ. i. Terant̄ oīa τ ꝯficiant̄ cum melle crudo: cui⁹ dosis sit sicut cicer cū vino odorifero.

e Confectio de muscho alia q̄ valet ad dolorē epatis τ stomachi τ debilitatē eoꝝ τ resoluit vētositates τ inflāmationē; cui⁹ permixtio. R. pōdus tertie ʒ. i. de muscho τ spice aromatice τ cassie τ folij indi τ lacce mundate τ reusini oīuз ana pōdus ʒ. ij. gētiane romane pōdus ʒ. ij. croci τ ameos τ semis apij τ masticis oīum ana ʒ. iiij. cinamōi τ pipis τ aristologie rotūde oīum ana pōdus ʒ. iiij. xyloaloes indi τ gariofiloꝝ τ myrrhe oīuз ana pōdus ʒ. i. s. cōfice has medicinas tritas cicotrigonizatas cū melle dispumato τ repone ī vase τ vtere; cui⁹ dosis sit sicut faba cū aq̄ calida.

f Medicina de muscho cū absynthio q̄ valet ad pulsū cordis τ alguelgues τ apata epiglotis τ exsiccat humorositatē stomachi; cui⁹ ꝑmixtio. R. absynthij τ aloes amborū ana ʒ. viij. reusini ʒ. viij. ameos ʒ. viij. τ croci τ se. apij amboꝝ ana ʒ. iiij. muschi cineridē τ folij τ myrrhe oīum ana τ. ij. castorei ʒ. i. s. cōmisce τ cōfice cū melle.

Medicina de muscho alia ꝯferens ad melancoliam cholericā. R. masticis τ croci amborū ana ʒ. i. s. superioris absynthij τ ozimi citrati τ epithymi oīum ana ʒ. i. xyloaloes τ galie amboꝝ ana ʒ. i. s. muschi ʒ. s. zedoarie τ doronigi amboruз ana ʒ. ij. margaritaruз τ karabe τ coralli τ serici oīum ana ʒ. iij. aloes ʒ. xxiiij. mellis quantū sufficit: dosis ei⁹ integra pondus ʒ. ij. cum aqua tepida.

m Medicina de muscho dulcis valēs ad pulsum cordis: τ egritudines melancolicas τ difficultates anhelit⁹ τ ad epilepsiaз τ paralysim τ torturā τ quartanā: cuius ꝑmixtio. R. zedoarie τ doronigi amboꝝ ana pōdus ʒ. i. margaritaruз nō perforatarū τ coralli τ karabe τ serici crudi adusti oīum ana pōdus ʒ. i. s. been albi τ rubei τ folij indi τ spice cardamomi τ gariofiloꝝ τ castorei omniū ana pondus duarum tertiarū ʒ. i. τ zinziberis τ macropiperis amboruз ana tertias duas ʒ. i. muschi pondus sexte et s. ʒ. i. Tere medicinas τ cribella τ cōfice cū melle qđ est sicut extrahit̄ de fauis quod non inuenit ignis crudū ad vnū tria τ repone in vase τ vtere.

m Medicina de muscho alia efficiēs illa iuuamēta. R. zedoarie τ doronigi τ margaritaꝝ paruaꝝ τ karabe τ coralli oīuз ana. ʒ. iij. τ tertiā ʒ. i. τ serici crudi pōdus ʒ. ij. τ been albi τ rubei τ spice τ folij τ cardamōi τ gariofiloꝝ omnium ana ʒ. iiij. τ duas tertias ʒ. i. τ vsnee τ macropiperis τ zinziberis oīuз ana pōdus ʒ. i. τ tertie ʒ. i. castorei pōdus tertie ʒ. i. τ muschi boni pōdus aur. i. incidat̄ sericū incisiōe parua donec fiat sicut puluis deinde aggregetur in mortario cū margaritis τ corallo τ karabe τ terant̄ optime: τ terātur alie medicine τ conficiant̄ cū melle crudo; cui⁹ dosis sit pōdus medij aur. cū aqua tepida.

c Medicina de muscho alia silis illi: cui⁹ cōmixtio. R. absinthij τ aloes āboꝝ ana ʒ. viij spice τ muschi τ folij τ myrrhe oīum ana pōdus ʒ. ij. reusini pōdus ʒ. vi. ameos τ croci τ se. apij oīum ana pōdus ʒ. iiij. castorei ʒ. i. s. Tere τ cōfice cū melle: cui⁹ dosis integra sit aur. i.

l Agzenea magna: Hec medicina est expta valēs ad oēs passiōes frigidas τ vētositates grossas τ dolorē dentiū τ corrosionez eoꝝ τ ad frig⁹ stomachi τ tarditatē digestiōis τ cholicā τ difficultatē vrine τ ad frigus τ phlegma τ ad mētionē vrine: cui⁹ ꝑmixtio. R. castorei τ opij τ cynamomi τ assari τ fu τ meu τ dauci oīuз ana ʒ. i. piperis τ macropipis τ galbani τ costi omniuз ana ʒ. vi. croci ʒ. s. liq̄fiant cū aqua mellis τ terātur sicca τ resoluatur galbanū cū melle τ conficiant̄ τ administret̄ post sex mēses: cui⁹ ꝑmixtio ex descriptione alia. R. castorei τ melanopipis τ croci τ meu et fu τ dauci τ assari τ opij τ leucopipis τ bezard oī

um ana pondus ʒ.ij.costi pondus ʒ.i.cinnamomi ʒ.ij.terant ⁊ cribellent ⁊ ꝯficiant cū melle dispūato.

Agzenea minor que est in intentione eius ℞.castorei ⁊ opij amboꝝ ana ʒ.x.pipis et macropiperis ⁊ galbani ⁊ myrrhe ⁊ costi oīuz ana ʒ.ix.⁊ cinnamomi ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari oīuz ana ʒ.x.⁊ croci pōdus quarte ℥.i. Et in descriptione alia zinziberis ℥.i.⁊ storacis liqde ℥.iij. Et in descriptione alia castorei ⁊ melanopipis ⁊ croci ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ opij ⁊ cinnamomi et leucopipis oīuz ana ʒ.i.costi pondus ʒ.i. Tere oīa ⁊ ꝯfice cū melle ⁊ antiquet sex mensibus: cuiꝰ dosis sit auř.5.cū aqua tepida in ieiuno. Et in descriptiōe dosis qd est inter sextā ʒ.i.vsq ad duos auř.⁊ in descriptione dosis quantū est granū pipis. Et dicit ꝙ terat siliqua ⁊ liniatur ad venena ⁊ ad ventositates in matricibus ⁊ paucitatē ꝯceptionis ⁊ ut menstrua soluant. Soluat de ea q̄ntū est faba cū oleo de lilio ⁊ supponat cuz lana ⁊ liquefiat de ea cū oleo sābacino ⁊ odoret de ea mulier ⁊ suffumiget cū ea etiā. Et ad dolorem pectoris ⁊ tussiz ⁊ renes ⁊ difficultatem vrine ⁊ frixoribus: ⁊ bibat de ea mulier quātū est cicer cum vino puro ⁊ ad nauseatiuā satietatem auř. .i.cum vino puro.

Omorusia que ꝯfert ad debilitatem epatis ⁊ splenis ⁊ duritiē coꝝ ⁊ aperit opilatiōez ⁊ ꝓuocat vrinā ⁊ frangit lapidez in renibꝰ ⁊ iuuamentuz eius in inceptione hydropisis est magnuz: cuiꝰ pmixtio: ℞.dauci ⁊ est semē daucie siluestris cymini ⁊ carmeni xylobalsami cassie cordumeni floris sqnanti semis apij oium ana pondus ʒ.i. macropipis ⁊ costi amboꝝ ana ʒ.5.leucopipis.ʒ.5. myrrhe pondus ʒ.iij.baccaꝝ lauri.x.numero acori ⁊ croci amboꝝ ana pōdus ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū melle dispumato: cuiꝰ dosis sit fm q̄ntitatē auellane cū aq̄ tepida.

Macardinū ⁊ est albeladoriuz qd est iuuamentū ad ꝯtractionem.i.eos qui se moueri non possūt: cuius pmixtio: re. myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ omniū ana.ʒ. .xxxvi.nigelle pondus.ʒ.xxiiij.spodij pōdus.ʒ.vi. heil pondus.ʒ.vij.ciperi.ʒ.vi.anacardi.ʒ.vi.pipis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ balsamite ⁊ anisi omniū ana.ʒ.xij.tere ⁊ cribella ⁊ pmisce cū eo penidiorū pondus.ʒ.dc.resoluantur cū aqua fm quantitatem que sufficit: ⁊ confice medicinas ⁊ sepeli vas in quo ē medicīa in ordeo sex mēsibꝰ: deinde vtere.

Onfectio anacādi que ꝯfert ad omnes species doloꝝ stomachi ⁊ ꝯfert ad dolorē capitis antiquū ⁊ ad originez stomaticā ⁊ ad maniā ⁊ alienatiōez ⁊ dolorē pectoris ⁊ epatꝭ ⁊ splenis ⁊ renū et ꝯpsonē ffaz et dolores mřicū et podogrā et lepram et egritudies melie: cuius pmixtio: ℞. spice ⁊ meu ⁊ croci ⁊ cassie ⁊ folij ⁊ epithymi ⁊ squinanti ⁊ carpobalsami ⁊ aristologie lōge ⁊ gariofilorū ⁊ granoꝝ albē ⁊ ziziberis ⁊ aloes ⁊ bdellij ⁊ myrrhe ⁊ olei balsami oīuz ań ℥.i.masticis ⁊ mellis ana cardi ⁊ agarici oīuz ań: ptes.viij.radicis lilij celestis ℥.ii.corticū radicis feniculi lib.iii.aceti ascerř.iij.infunde cortices feniculi in aceto tribus diebus ⁊ ꝓijciant in ollaz ⁊ ferueat bulitione leni ⁊ colet ⁊ exprimant radices ⁊ adiūgatur illi aceto mellis lib.1.5.⁊ buliat ad ignez leuem super carbones donec ingrossetur paruper ⁊ pmisceant cum eo medicine ⁊ sit dosis pondus ʒ.ij.cum eo qd ꝯuenit de potibus.

Onfectio alia anacardina faciens ad paralysiz ⁊ ei similia: ⁊ ad torturam ⁊ mollificatiōez ⁊ abstergit cerebꝝ ⁊ facit spz bonū: cuius pmixtio: ℞ spice cassie folij idi ⁊ myrrhe croci seha armeni epithymi supioris aladrion: reusini carpopalsami gariofilorum omniū ana pondus .ʒ.ij granoꝝ alben excorticatoꝝ ⁊ zinziberis amboꝝ ań .℥.i.⁊ alki ⁊ mellis anacardi ⁊ kerbel oīuz ań ℥.iij agarici pondus ʒ.ij. Et in descriptione alia pondus .ʒ.viij.aloes scotrensis ℥.i.ireos.℥.ij.corticū venarū feniculi lib.iij.aceti fortis lib.ix.infundant cortices in aceto tribus diebꝰ continuis ⁊ ꝓijciat tunc in vase ⁊ ferueat tribus ebulitionibus cū igne medio: deinde colet ⁊ proijciant cortices ⁊ iterū reponatur acetū in ollā ⁊ effundant super ipm de melle.lib.x.5 decoquatur cū igne leni donec ingrosset ⁊ puluerizētur desuper tūc medicine trite p̄dicte ⁊ pmisce eas ⁊ vtere hac confectione post sex menses: cuius dosis integra sit pōdus ʒ.i.cū a qua tepida.

Raston magnuz: Et eius expositio est bonuz conferens ad frigus corporis ⁊ ad ptisim ⁊ dolorem ventris ⁊ febrem cōmixtaz ⁊ ad quartanam ⁊ ad colicam ⁊ dolorem matricis: cuius permixtio: ℞.opij ⁊ croci ⁊ cassie ⁊ amomi,⁊ euforbij ⁊ acatie ⁊ costi ⁊ myrrhe ⁊ spice ⁊ gūmi arabici ⁊ seminis alkerua ⁊ semen alandacocha ⁊ granorum vrtice ⁊ bdellij ⁊ olibani ⁊ adibic ⁊ sumach ⁊ sulfuris citrini ⁊ storacis liquide ⁊ leucopipis omniū ana ʒ.v.piretri ⁊ seminis arthanithe ⁊ est aldranoch ⁊ rosaruz siccarum ⁊ seminis raphani ⁊ seminis apij ⁊ seminis citri omniuz ana .ʒ.iiij.ameos ⁊ seminis altaraxacon siluestris omniuz ana ʒ.iiij.seminis synapis ʒ.i.se.hyusquiami albi pōdus ʒ.x.cartami ⁊ zinziberis amborum ana pondus .ʒ.ij.⁊ de eis quidem sunt qui non ponunt in ea piper. Tere sicca ⁊ infunde reliqua in vino odorifero tribus diebus donec resoluantur ⁊ ponantur cuz melle: ⁊ tūc effundatur desuper olei balsami boni.℥.i.⁊ ponatur super ignem in vase lapideo ⁊ accende sub eo et feruea duabus ebulitionibus: deide remoueatur ab igne ⁊ antiquetur sex mensibus: cuius dosis integra sit pondus auř.i.⁊ quantoplus antiquatur est melius.

Raston minus conferens ad omnia quibus confert maius: ℞.opij pondus ʒ.iiij. acatie ⁊ piperis amborum ana.℥.i.piretri pōdus.ʒ.iij.amomi ʒ.v.cassie.ʒ.iiij.croci.ʒ.iij.⁊ sulfuris citrini ℥.ii.⁊ euforbij.ʒ.iij.spice.℥.i.terentur ⁊ cribellent ⁊ conficiant cū melle.

d

Jamarte q̄d est iuuatiuuz ad opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ frigus matricū ⁊ tussim humidam ⁊ quartanā ⁊ constrictionē anhelitus ⁊ icteritiā opilatiuaz ⁊ mollificationem. cuius p̄mixtio: re. seminis harmel eminam. i. ʒ. olibani ʒ. x. aristologie longe ⁊ reusini amboꝝ ana ʒ. xx. zedoarie ⁊ doronigi amboꝝ ana pondus ʒ. iiii. masticis ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ meliloti ⁊ spice aromatice oīuz ana pondus ʒ. x. opii ⁊ zinziberis ⁊ costi ⁊ cassie omniū ana sextaria. iij. ⁊ istaꝝ medicinaꝝ triū in descriptione alia ʒ. xij. cipi sextaria. x. aloes scotrensis pondus ʒ. xiiij. gariofiloꝝ pondus ʒ. vi. hellebori albi rosarum rubearuz siccaꝝ nigelle oīuz ana sextaria. vi. pipis pondus ʒ. x. aggrega has medicinas contritas ⁊ cicotrigonisatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ vtere.

b

Edemcregi: eius iuuamēta sunt sicut iuuamenta diamarte: cui⁹ p̄mixtio: ℞: zedoarie ⁊ doronigi ⁊ opij ⁊ castorei ⁊ piretri ⁊ piperis ⁊ macropipis ⁊ cassie ⁊ ē ex almasus ⁊ semis hyusqami albi ⁊ storacis liq̄de ⁊ oppōaci ⁊ croci oīuz ana ʒ. vi. fenugreci ʒ. viij. margaritaꝝ pondus ʒ. ij. galbani ⁊ myrrhe amboꝝ ana ʒ. xij. tere ⁊ cribella ⁊ confice cum melle.

c

Onfectio algarithi ꝯferens ad doloreȝ capitis antiquū ⁊ datur in potu cū vino calido cōmixto cū melle ⁊ aqua tepida ⁊ ꝯfert illis qui epilepsiā patiunt̄ cuȝ bibunt de ea ⁊ est iuuatiua ad obliuionem ⁊ ad apostema duꝝ ⁊ abscindit supfluitates que attrahunt̄ ad oculos: cuius permixtio: ℞. myrrhe ⁊ cassie ⁊ macropipis ⁊ cinnamomi ⁊ sisseleos ⁊ amomi omniū ana pōdus ʒ. iiij. spice et floris squinanti amboꝝ ana ʒ. iiij. ⁊ croci pond⁹. ʒ. vi. ⁊ opij pōdus ʒ. v. ⁊ leis apij mōtani pōdus ʒ. xv anisi ⁊ semis apij hortulani amboꝝ ana ʒ. xx. ⁊ piperis pondus ʒ. xxviij. storacis liquide ⁊ costi ⁊ rubee ⁊ assari omniū ana ʒ. i. tere ⁊ cribella sicca ⁊ infunde humorosa in vīo odorifero: deīn cōfice totū cū melle: cuius dosis sit pōdus ʒ. i. cū aq̄ tepida in ieiuno.

c

Onfectio citrina selini valens ad egritudines chole nigre ⁊ vētositates ⁊ pulsū cordis ⁊ dolores infantiū ⁊ dolores matricū: cui⁹ p̄mixtio: ℞. pipis albi zinziberis ⁊ sal' indi oīuz ana pondus ʒ. vi. opij ⁊ euforbij ⁊ castorei ⁊ gariofiloꝝ ⁊ croci ⁊ masticis ⁊ piretri oīuz ana. ʒ. v. costi. ʒ. vi. fesire ⁊ fesiresiȝ ⁊ cipi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ aristologie longe oīuz ana ʒ. ij. olei balsami ⁊ aque cāfore amboꝝ ana ʒ. iiij. tere sicca ⁊ infunde gūmas in vīo ⁊ cōfice cū melle dispumato: cuius dosis sit vnicuiq̄ homi s̄m mensuram sue complōnis.

c

Onfectio nigra selini que cōfert ad mes ⁊ palysim ⁊ ad guale ⁊ ad cholam nigraȝ ⁊ omnes egritudines frigidas: cui⁹ p̄mixtio ℞. semis harmel ʒ. centū ⁊ viginti oppoponacis. ʒ. lxxx. nigelle ⁊ bezard ⁊ cucumeris siluestris omniū ana pōdus ʒ. lx. acori ⁊ serapini ⁊ āmoniaci ⁊ aristologie longe ⁊ synapis ⁊ bdellij subalbidi ⁊ hellebori ⁊ radicis endiuie ⁊ castorei ⁊ radicis colloquinti-de ⁊ sulfuris citrini ⁊ semen eruce ⁊ agnicasti ⁊ rute montane omniū ana pondus ʒ. xl. opij ⁊ euforbij ⁊ hyusqami albi ⁊ pipis albi ⁊ condisi ⁊ salis indi rubei ⁊ salis naptici nigri ⁊ radicis assehebeza ⁊ est radix sebisech ⁊ est mandragore ⁊ radicis hyusqami albi ⁊ piretri ⁊ myrrhe ⁊ aloes ⁊ olibāi ⁊ capsie omniū ana x. xx. spice ⁊ masticis ⁊ zedoarie ⁊ doronigi omniū ana ʒ. viij. croci ʒ. iij. tere sicca ⁊ infunde gūmas in kitran de scemi s̄ȝ quantitatē que sufficit: deinde tere ⁊ ꝯmisce medicinas oēs: deinde sepeliat̄ in cinere duobus mensibus: deinde administret̄ post illud de qua dentur forti aur̄. iij. ⁊ medio. ij. ⁊ debili .i. ⁊ infanti quantuȝ est granū piperis.

c

Onfectio albumeselin' ⁊ est ista q̄ noīata est succurrens ⁊ ē de stupefactiuis sedatia doloꝝ ex oī ventositate ⁊ ex omni egritudine dn̄ante sicut icubo ⁊ ex alguesues ⁊ ad omnē dolorem est iuuatiua ⁊ sedatiua: cuius p̄mixtio: ℞ opij et hyusqami albi. āboꝝ an̄ aur̄. x. euforbij ⁊ croci ⁊ spice ⁊ piretri ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ cardamōi ⁊ macropiperis oīuz ana ʒ. v. tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle dispūato de q̄ det̄ au. ʒ. forti ⁊ magno ⁊ paruo ⁊ debili pondus sexte. ʒ. i.

c

Onfectio de alleis faciēs ad morpheam ⁊ frigora ⁊ hūorem crudū ⁊ phlegma ⁊ addit in virtute ⁊ clarificat colorē ⁊ conuertit vtentem se quasi ad formam adolescentie conferēs omni egritudini: potat̄ in hyeme: calefacit corpus ⁊ alleuiat corpus ⁊ erigit naturam. Cuius permixtio ℞. caficies. ij. ciceris de scemi qui infundatur in nocte in aqua dulci: deinde cum igne leui coquatur donec aqua denigret̄ ⁊ ꝯfrangat̄ cicer: deinde colet̄ aq̄ postea sumant̄ allea ⁊ findat̄ vnūquodq̄ granū eorum: deinde coquantur cū ea donec discocta sint allea ⁊ fiant sicut cerebꝝ postea fundat̄ desuper lac vaccinuȝ dulce in tanta quantitate que submergat ipsa quattuor digitis: deinde coquant̄ lento igne sicut candele donec exsiccet̄ lac aut quasi: deinde fundat̄ desuper butyrum vaccinum recens cum mensura. postea decoquatur cuȝ igne leui sicut candele donec exsiccet ip̄m: deinde confice ip̄m in vase eneo donec fiat sicut massa: postea effunde desup mellis albi clari quantitatem que supereimineat ei quattuor digitis ⁊ decoque ip̄ȝ similiter donec coaguletur aut quasi deinde pone super vnāquāq̄ lib. alleoꝝ aur̄. xij. de tuderi rubeo ⁊ albo ⁊ aur̄. iij. piperis ⁊ au. x. portulace ⁊ aur̄. x. cymini carmeni ⁊ aur̄. x. galange tantūdem cinnamomi. tere has medicinas ⁊ ꝯyce desuper ⁊ permisce ea ⁊ pone in vase viridi ⁊ sumat̄ de ea quātū est nux s̄m omnem dispositionem.

a

Thanasia magna que est cum epate adib conferēs doloribus epatis ⁊ splenis ⁊ stomachi ⁊ ventositatibus ⁊ dysenterie ⁊ tussi antique ⁊ eis qui euomunt sanguinem ⁊ est sedatiua dolorum sicut confectio filonis. s. filoniuȝ romanuȝ ⁊ ad stuporem ⁊ fluxum ventris ⁊ sanguinis expulsionem ⁊ dolorem renū ⁊ ventositateȝ renū ⁊ vesice ⁊ asma ⁊ tussiȝ ⁊ mūdificat pectus ⁊ ꝯfert sic̄ cum

plastꝝ sup hemoꝛꝛoidas posita: ⁊ eius dosis est quā
ta aurei vsq ad auꝛ. ʒ. cuiꝰ ꝑmixtio: ℞. croci ⁊ myr
rhe ⁊ opij ⁊ castoꝛei ⁊ seminis hyusgami albi ⁊ costi
⁊ coꝛdumeni ⁊ papaueris ⁊ spice ⁊ eupatoꝛij ⁊ epatꝫ
adib ⁊ coꝛnu dextri de coꝛnibus capre adusti omni
um partes equales. Tere que de eis terunt ⁊ lique
fac que liquescūt cū vino ⁊ confice cum melle dispu
mato ⁊ vtere post sex menses.

Thanasia minoꝛ: iuuamenta cuius sūt illa
a eadem cuius ꝑmixtio: ℞. stoꝛacis ⁊ croci
⁊ costi ⁊ spice opij ⁊ cassie omniū ana. ʒ. iiij
succi eupatoꝛij. ʒ. viij. radicis lilij. ʒ. xij. mellis quan
tū sufficit: dosis eius sicut auellana cū eo qḋ cōuenit
de potibꝰ. ⁊ in descriptiōe alia addite sūt due medi
cine que sunt myrrha ⁊ xylobalsamū de vnaquaq
quaꝝ ponuntur. ʒ. iiij.

Jacurcuma minus cōferens ad debilitatē
d epatis ⁊ splenis ⁊ stomachi ⁊ ad duritiē eo
rū ⁊ ad inceptionez hydropisis ꝓhibens
eius generationē ⁊ coloꝛē efficit bonū valde ⁊ ꝯfert
ad plimas egritudines antiquas: cuius ꝑmixtio: ℞
spice aromatice ⁊ myrrhe ⁊ cassie ⁊ costi ⁊ floꝛis sq
nanti ⁊ cinamoni ⁊ croci omniuz partes equales. te
rant ⁊ cribelient ⁊ infūdat myrrha die ⁊ nocte in tri
plicato ⁊ ꝑmisceantur omnia ⁊ cōficiātur cum mel
le dispumato ⁊ reponatur in vase ⁊ adnistretur: ⁊ in
descriptione alia loco spice neriden.

Rs diacurcume maioꝛis ex arte G. qḋ cō
a fert ad doloꝛes antiquos in epate ⁊ splene
ex frigoꝛe ⁊ grossitudine ⁊ apperit opilatio
nes accñtes in omnibus instrumentis nutrimenti ⁊
fugat vētositates grossas ab eis ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊
cōfert oībus doloꝛibus renuz vesice ⁊ matricis acci
dentibus ex materijs grossis ⁊ duritie que est in eis
⁊ hydropicis: cuius ꝑmixtio est hec: Croci pondus
ʒ. xij. ⁊ meu ⁊ fu amboꝛuz ana pondus. ʒ. iiij. ⁊ spice
pondus. ʒ. vi. ⁊ anisi ⁊ dauci assari ⁊ reusini ⁊ petro
selini omniū ana pondus. ʒ. iiij. costi ⁊ cassie ⁊ floꝛis
sqnanti omniū ana pondus. ʒ. i. ⁊ rubee pondꝰ. ʒ.
ij. ⁊ succi lilij ⁊ eupatoꝛij ⁊ polij ⁊ scolopendrie oīm
ana pōdus. ʒ. iij. ⁊ olei balsami. ℥. ʒ. ⁊ myrrhe. ʒ. iiij
⁊ in descriptione alia loco spice carpobalsami. ʒ. i.
capparis romane. ʒ. iij. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cū
melle postq̄ȝ inuoluūtur cū oleo balsami: cuius do
sis sit pondus. ʒ. i. cū sirupo de melle.

Jalacca magna cōferens iuuamēta diacur
d cuma ⁊ frangit lapidez: cuius ꝑmixtio: ℞
lacce. ʒ. viij. amigdale excoꝛticate ⁊ cinamo
mi als amomi ⁊ folij ⁊ gariofiloꝝ omniū ana. ʒ. v.
camepitheos ⁊ meu ⁊ fu ⁊ myrrhe ⁊ isopi sicce om-
niū ana. ʒ. iiij. spice. ʒ. xij. dauci ⁊ semis apij ⁊ bdel-
lij oium ana. ʒ. vij. ʒ. croci. ʒ. iiij. assari. ʒ. vij. carpo-
balsami ⁊ cassie ⁊ masticis ⁊ calami aromatici omni
um ana ʒ. iiij. gentiane ⁊ aristol. rotūde oiuz ana ʒ.
vij. ⁊ succi ligrine ʒ. xij. ʒ. reubarbari ʒ. xv. ʒ. polij et
sqnanti oiuz ana ʒ. iij. piperis nigri ⁊ costi amboꝛū
ana ʒ. x. ʒ. sisceleos ⁊ olei balsami amboꝝ ana ʒ. iij. ʒ
Tere sicca ⁊ cribella ⁊ solue q̄ liquesūt cū vino odo
rifero ⁊ cōfice cū melle quantū sufficit ⁊ dosis eiꝰ sit
sicut auellana cū eo qḋ cōuenit ei de potibus: ⁊ addi
tur in ea ℥. i. aloes ⁊ piperis nigri ⁊ aristol. longe et
coꝛiandri omniū ana ʒ. iij.

Jlacca minoꝛ q̄ cōfert ad debilitatem epatis
d ⁊ stomachi ⁊ frigus amboꝝ ⁊ duritiē eoꝝ.
⁊ ad duritiē splenis ⁊ apit opilationes: cu-
ius ꝑmixtio: ℞. lacce ⁊ costi ⁊ baccaꝝ lauri ⁊ lupino
rū fenugreci ⁊ pipis oiuz ana ʒ. ij. reusini ʒ. iij. mellis
q̄ntū sufficit: cuius dosis sit pōdus ʒ. i. cū aqua deco
ctionis absynthij. ⁊ in descriptione alia loco bacca-
rū lauri ponit flos sqnanti.

Rs alkokin qḋ ꝯfert ad tussim ⁊ duritiem
a epatis ⁊ pleuresiz: cuius ꝑmixtio: ℞. myrr
he ⁊ meisseit āboꝝ ana ʒ. iiij. spice et croci ⁊
cinnamomi ⁊ cassie oium ana pondus ʒ. i. floꝛis sq-
nanti ⁊ calami aromatici ⁊ bdellij subalbidi omni
um ana pōdus ʒ. ij. ʒ. ⁊ in qbusdā descriptionibus
loco bdellij mucalibꝰ passulaꝝ magnaꝝ enucleataꝝ
⁊ ablatis coꝛticibus ʒ. xv. mellis q̄ntū sufficit: cuius
dosis sit pondus ʒ. i. cū decoctione isopi infundant
q̄ infūdenda sunt de medicinis cuz passulis in vino
odoꝛifero: ⁊ terant sicca ⁊ crebellent ⁊ resoluant sic-
ca cū melle ⁊ misceant oia ⁊ conquassentur.

Jloniū romanū tarsense qḋ facit ad egritu
f dines plimas ⁊ ꝓprie ad doloꝛes colice ⁊
ipm est sedatiuū doloꝝ. Jnqt Gal. in li-
bro decē tractatuū i quo narrauit narrationē filonis
Jnqt eniz v̓ba medicine. Ego sū de expositiōe fi-
lonis medici tarsensis: ⁊ meū qdem iuuamentuz ad
eū cui dimissa est moꝛs ē iuuamētum maximū: ⁊ re
ctifico doloꝛes antecedentes in egritudinibꝰ plibꝰ:
⁊ illud est qm̄ si accidat intestino noiato colon ⁊ est
doloꝛ colice ⁊ sumit in potu patiēs doloꝛez de me vi
ce vna sedo doloꝛem eius. Et si data fuero in potu ei
q patit difficultatē vrine aut ei q patit lapidem ledē-
tem ipm ꝯfero ei ⁊ sano splenē etiā ⁊ anhelituz ꝑpa-
rationis ledentē ⁊ ptisim ⁊ spasmū ⁊ doloꝛem āboꝝ
lateꝝ timoꝛosū. Et si data fuero in potu ei q spuit san
guinē aut euomit sāguinē sepo inter ipm ⁊ moꝛtez ⁊
sepo eam ab eo ⁊ sedo omnē doloꝛē accñtem in ite
stinis ⁊ visceribus ⁊ tussim ⁊ ꝑfocationes ⁊ singultū
⁊ catarros descendentes a capite: cuius ꝑmixtio: ℞.
leucopipis ⁊ semis hyusgami albi amboꝝ ana auꝛ
xx. opij auꝛ. x. croci auꝛ. v. eufoꝛbij ⁊ spice ⁊ piretri
oium ana auꝛ. i. castoꝛei ⁊ zedoarie ⁊ doꝛōigi ⁊ mar
garitaꝝ non ꝑfoꝛataꝝ ⁊ seil oiuz ana ʒ. i. mellis dis-
pūati q̄ntū sufficit: dosis eiꝰ sicut cicer cū aq̄ tepida.

Jloniū persicum valēs ad fluxū mēstruo-
rū ⁊ homoꝛꝛoidaꝝ ⁊ solutionē nature ⁊ ꝓ
cessionē sanguis ⁊ illas que de ꝑgnantibꝰ
menstruāt ⁊ ad vētositates accidentes in matricibus
⁊ cōseruat embꝛyones: cuius ꝑmixtio: ℞. pipis albi
⁊ semis hyusgami albi amboꝝ ana ʒ. xx. opij ⁊ terre
sigillate amboꝛū ana pondus ʒ. x. croci ʒ. v. eufoꝛbij
⁊ spice ⁊ piretri omnium ana pondus. ʒ. ij. castoꝛei
pondus ʒ. i. zedoarie ⁊ doꝛonigi ⁊ margaritarū nō
perfoꝛatarum ⁊ mulchi omniū ana ʒ. ʒ. caufoꝛe sex

tani ⁊ ſeminis ʒ.i.mellis diſpumati colati quantum ſufficit doſis eius pondus ʒ.i.cum eo quod conue nit de potibus.

c

Confectio alkekengi ꝯferens ad vlcera i ve ſica ⁊ renibus ⁊ ad eos q mingũt ſanguinẽ experta: cuius permixtio: ℞.ſeminis hyuſ quiami albi ⁊ ſemis apij ⁊ ſe.feniculi omniũ ana ʒ.vij.granoꝝ cucumeris ʒ.v. Et in deſcriptione alia: granoꝝ cucumeris ʒ.ij.hyuſquiami nigri ⁊ ſemis ace toſe ⁊ opij ⁊ granoꝝ pinee frixoꝝ ⁊ croci ⁊ auellana rum aſſataꝝ ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ frixarum omniũ ana ʒ.iij.grana alkekengi numero xxv.draganti ʒ. iiij.Tere ⁊ cribella ⁊ confice cũ vino cocto.cuius do ſis ſit pondus ʒ.i.cũ candidicon aut cum aqua mel lis poſt ſex menſes.

d

Hahirundinis valens ad dolorem guttu ris ⁊ ſquinantiã ⁊ dolores qui ſũt ſupra hy pocondria.cuius pmixtio: ℞.aniſi ⁊ ſemi nis apij ⁊ ameos ⁊ floris ſquinanti ⁊ radicis lilij ⁊ ci namomi ⁊ amomi ⁊ ariſtologie longe ⁊ alumis ia meni ⁊ ſeminis harmel ⁊ myrrhe ⁊ caſſie ⁊ croci om niũ ana ℥.i.cõfectionis crocomagnetis ⁊ ſe.roſaꝝ ſicci ⁊ roſaꝝ ſicut omnium ana.℥.ij.coſti ⁊ cineris hirundinũ recentis omniũ ana ℥.iij.ſpice ⁊ amili d tritico omniũ ana ℥.ſ.galle imature medie in quãti tate numero.viij.Tere cribella ⁊ confice cũ melle diſ pumato ⁊ vtere ⁊ ſumatur de eo quantitas galle vni us ⁊ diſſoluatur cum aqua mellis aut cum aqua or dei aut cum decoctione roſarum ⁊ lentiũ ⁊ radicis liquiritie ⁊ gargarizet cũ ea ⁊ admiſtretur iteꝝ cũ vi no tribus aut quattuoꝛ vicibus in die.

a

Rs crocomagnetis ãminiſtrati in diahirũ dine: ℞.croci ⁊ cinnamomi amboꝝ añ ʒ. ij.roſaꝝ ſiccaꝝ amomi coſti omniũ ana ʒ. ſ.myrrhe.ʒ.iiij.radicis liquiritie ⁊ folij indi amboꝝ ana ʒ.ij.ſ.terant ⁊ conficiant cũ vino ⁊ fiant trociſci ⁊ exſiccetur in vmbra.

d

Jaſulfur: fortaſſe medicina hec equat tyri ace: quare confert ad febres piodicas fri gidas ⁊ ad febrem quartanã ⁊ febrẽ phlã ticã ⁊ tuſſim ,ppꝛie antiquã ⁊ ſputũ saniei ⁊ cõſtrictõ nem anhelitus ⁊ ꝯfert ſpaſmo ⁊ valet ad hydropiſiũ ⁊ ſplenem ⁊ ,puocat vrinã ⁊ extrahit lapidẽ. Am plius cõfert ad pũcturam ſerpentũ ⁊ ſcoꝛpionũ iu uamentũ manifeſtũ ⁊ liberat ex nocumento medici naꝝ pũgentiũ.cuius pmixtio: ℞.ſulfuris citrini ⁊ ſe. hyuſquiami albi ⁊ cordumeni ⁊ ſtoracis ⁊ myrrhe omniũ ana ʒ.viij.rute ⁊ coſti amboꝝ ana ʒ.x.opij ⁊ croci amboꝝ ana ʒ.ij.caſſie ʒ.xij.leucopipis ʒ.xxij. Tere medicinas ⁊ confice cum melle ⁊ vtere poſt ſex menſes ⁊ ſumat in potu eger de eo ante piodum fe bris ſcḋm menſuram ſue etatis.

c

Confectio de aſſa que ꝯfert ad periodos fe briũ ⁊ aufert febrem quartanã apud dige ſtionem ⁊ expellit nocumentum puncture propꝛie ſcoꝛpionis ⁊ rutele ⁊ quẽ ſunt ſicut illa duo. cuius permixtio: ℞.aſſe ⁊ piperis ⁊ myrrhe ⁊ folio rum rute partes equales: ꝯficiat cũ melle: cuius do ſis ſit pondus ʒ.i.in puncturã ſcoꝛpionũ cum vino ⁊ in febꝛe cum oxymelle añ periodũ p horã vnã.

c

Confectio ſalis indi mũdificans ſtomachũ ⁊ retinens vomitum phlegmaticum ⁊ me lancholicum ⁊ ſanat vertiginem factam ex phlãte ⁊ melẽlia. cuius permixtio: ℞.myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ myrobalanoꝝ ke buloꝝ ⁊ ſticados omniũ ana ʒ.iij.epithymi ʒ.iiij.ſa lis indi ʒ.ij.hierepicre ʒ.x.agarici ʒ.iiij. Terantur ⁊ cribellentur ⁊ conficiantur cum ſirupo acetoſo.do ſis eius eſt pondus ʒ.iij.in mane in ieiunio cũ aqua tepida.

d

Jacoſtum valens ad dolores epatis ⁊ ſto machi.cuius pmixtio: re.cinnamomi caſ ſie coſti omniũ ana põdus ʒ.xxx.aniſi ⁊ ſe men apij amboꝝ ana põdus ʒ.x.aſſari ʒ.xxix.cro ci pondus ʒ.viij.reuſini pondus ʒ.x.floris ſquinan ti ⁊ myrrhe amboꝝ ana ʒ.xxiiij. Infundat myrrha in vino ⁊ coletur ⁊ proijciant deſuper medicine ⁊ cõ ficiantur cum melle diſpumato: cuius doſis ſit tri plum vnius ʒ.⁊ adminiſtretur.

c

Confectio kabith regis faciens ad doloreꝫ iuncturarum ⁊ podagram ſedans dolorẽ eius ⁊ prohibens eam accidere ⁊ ad febreꝫ antiquã ⁊ dolorem ſplenis ⁊ ventoſitatem groſſam ⁊ difficultatem anhelitus ⁊ tuſſim ⁊ vlcera inteſtino rum ⁊ ſyncopim ⁊ dolores oculi ⁊ gutturis cum bi bitur duobus diebus: ⁊ conſeruat coꝛpus cum eaꝫ ſumit homo a paſſionibus ⁊ egritudinibus: cuius p mixtio: re.ſeminis rute ⁊ praſſij ⁊ ſcoꝛdeon ⁊ came pitheos ⁊ oppoponacis ⁊ gentiane romane ⁊ ſtica dos ⁊ cordumeni ⁊ ſtoracis liquide omniũ ana põ dus auř.v.myrrhe ⁊ croci ⁊ coſti amari ⁊ pipis al bi ⁊ ſquinanti ⁊ ſpice nardi ⁊ euforbii ⁊ corticuꝫ ra dicis mandragore ⁊ amoniaci ⁊ calamenti ⁊ ſemis feniculi ⁊ ſe.baucie ſilueſtris cretice: roſ.ru.ſiccaruꝫ ablatis capitibus ⁊ carpobalſami omniuꝫ ana auř. iij.cinamomi auř.viij.caſſie ℥.i.ſucci eupatoꝛij ⁊ kei ſim ⁊ ſemis andacoche ⁊ gũmi amigdale oiuꝫ ana auř.iiij.opij ⁊ ſemis hyuſquiami albi amboꝝ añ auř .vi.aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ in fũde ex eis illas q infũdunt aut in vino bono claro ⁊ eſt radix aut alio ⁊ cõfice cũ melle diſpumato ⁊ re pone in vaſe ⁊ vtere.

a

Lcalchatarahan magnũ qḋ cõfert ad ab oꝛtum embꝛyonũ ⁊ dolores mulieꝝ ⁊ ad omnes egritudines ⁊ eſt medicina indi ca.cuius permixtio re.opii pondus ſextarioꝛũ.iiij. duaꝝ tertiaꝝ ʒ.i.euforbii ʒ.vi.acatie põdus ſextario rũ.v.⁊ pondus ʒ.ii.⁊ duaꝝ tertiaꝝ ʒ.i.amomi pon dus ſextarioꝝ.iij.⁊ duas tertias ʒ.i.coſti amari ſex taria.ii.piperis ſextaria.ii.⁊ duas tertias ʒ.i.piretri pondus ʒ.vi.⁊ alſeſira ⁊ eſt hazaraſen alias ethealẽ ⁊ feſire ſerara ⁊ eſt meſelſdar amboꝛuꝫ ana pondus .ʒ.iiii.ſerici crudi ſextaria.ii.argenti combuſti pon dus ʒ.vi.roſarum rubeaꝝ ſiccaꝝ ablatis capitibus ʒ.vi.ameos põd ʒ.iiii.ſeis hyuſquiami albi põdus ſextarioꝝ.ix.⁊ ʒ.ii.ſupioꝛis vitis põd ʒ.iiii.corticũ

radicis apij pondus sextarioꝝ.iij.et.ʒ.ij. semis por-
tulace sextaria.x.granoꝝ alkerua excorticatoꝝ sexta-
ria.viij.sulfuris citrini sextaria.v.gūmi pōdus sexta-
rioꝝ.iij. ⁊ pondus.ʒ.ij. storacis liqde pōdus sexta-
rioꝝ.iij.⁊ pondus.ʒ.ij.⁊ duarū tertiarū.ʒ.i.bdellij
subalbidi sextaria duo turis masculi sextaria.v.⁊.ʒ.
ij.galbani sextaria.xx.⁊.ʒ.ij. ⁊ duas tertias.ʒ.i. di-
bic mūdati sextaria.v.⁊ duas tertias.ʒ.i. myrti sex-
taria.ij.masticis sextaria.iij.⁊ duas tertias.ʒ.i. ari-
stologie rotūde sextaria.iij.⁊ duas tertias.ʒ.i. radi-
cis lilij celestis sextaria.iij.⁊.ʒ.ij. cordumēi sextaria
vi.radicū alkekēgi.ʒ.vi.folij idi sextaria.iij.⁊ duas
tertias.ʒ.i.carpobalsami ⁊ calami aromatici ⁊ cas-
sie ⁊ zedoarie ⁊ doronigi oīuz ana sextaria.ij.semis
mādragore pōdus.ʒ.iiij.cinamōi pōdus.ʒ.vi.assa-
ri pōdus.ʒ.iiij.cardamomi ḡna integra.l. gariofi-
loꝝ masculoꝝ sextaria.v.gariofiloꝝ masculoꝝ sex-
taria.v.gariofiloꝝ feiarū sextaria.iij. berodoaz sex-
taria.ij.⁊.ʒ.ij.cinamomi sextaria.ij.galange pōdꝯ
ʒ.iiij.margaritarū nō pforataꝝ pōdus.ʒ.ij. coralli
sextaria ij.⁊ ʒ.i aristo.longe pōdus sextarioꝝ ix. zu-
fere pondus.ʒ.ij.acori albi sextaria.ij. ⁊.ʒ.ij.capsie
inde pōdus sextarioꝝ.ij.zinziberis ⁊ pipis albi am-
boꝝ ana sextaria.v.atmot ⁊ tuzerit amboꝝ ana ʒ.ij
surenidi sextaria.ij:⁊.ʒ.ij.⁊ duas tertias.ʒ.i.been al-
bi ⁊ ru.āboꝝ ana sextaria duo ⁊ duas tertias ʒ.i.fell'
vaccini pōdus ʒ.ij.fell' adib ⁊ fell' vrsi ⁊ fell' corui oī-
um ana pōdꝯ ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas cri-
bellatas īfusis q̄ ex eis infūdūtur ī vino septē diebꝯ
⁊ post illud ,pijce sup eas medicinas ꝯtritas ⁊ ꝯfice
cū melle dispumato ⁊ olei balsami sextarijs iij. ⁊ sit
quātitas vini ī quo īfuse sūt medicine quātitas in q̄
soluant medicie ⁊ fiāt sic elcūariū ⁊ ponat in vase fi-
guli aut lapidis mūdo: ⁊ ferueat v. aut sex ebullitiōi-
bus ⁊ auferat ab igne ⁊ infrigidet ⁊ reponat in vase
vitri ⁊ post illud sūat de bohatō claudā sciaz decre-
pitā ⁊ ligētur manꝯ ⁊ pedes eiꝯ adiuicē ⁊ ponat ī va-
se eris ⁊ pijciat desup lupinoꝝ alboꝝ ⁊ aneti ⁊ myr-
toꝝ ana pugillus.i. ⁊ pijciat desup aq̄ dulcis quātū
necesse ē ⁊ coopiat os vasis ⁊ decoq̄t cū leui igne do-
nec discoq̄tur ⁊ post illud auferat ab igne ⁊ coletur
ius ⁊ sūat ⁊ mūdificent cutis eiꝯ ⁊ ossa ipiꝯ ⁊ pili eiꝯ ⁊
reducat ius ad vas mūdū ⁊ pijciat sup ipm olei bal-
sami ⁊ olei nardini quantitas sacraiati vniꝯ de vno-
quoqꝫ ⁊ decoq̄tur lēto igne donec remaneat eiꝯ ter-
tia deīn pijciat sup ipm mel ſm quātitatē iuris ⁊ de-
coq̄tur donec ingrosset ⁊ ꝯuertat ī spissitudinē mell'
grossi: deīn pijciant desup medicine cōfecte pdicte
in pncipio ꝯfectiōis ⁊ infrīet ⁊ reponat in vase vitri
⁊ dimittat sex mēsibus ⁊ administret post illud ⁊ nō
administret añ illud qm̄ interficiet.

Lcalchatarahā minus.℞.carpobalsami
a pōpus ʒ.ij croci pōdus ʒ.x muschi pōdꝯ
tertie ʒ.i. hellebori albi ʒ.iiij opij pōdꝯ.ʒ.
xv.ꝯdisi pōdus ʒ.ij pipis pōdꝯ ʒ.x serici crudi pō-
dus ʒ.ij semis hyusqami albi pōdꝯ ʒ.x.euforbij pō-
dus ʒ.vij.amomi ⁊ corticū radicis mādragore oīuz
añ pondꝯ ʒ.ij.vncee ⁊ cassie ⁊ ameniaci ⁊ olibani ⁊

radicis lilij ⁊ xylobalsāi ⁊ pulpe collogntide ⁊ zin-
ziberis ⁊ serapini ⁊ oppopōacis ⁊ cinamōi ⁊ casto-
rei ⁊ hezerihasen ⁊ melesidar ⁊ capsie inde oīuz ana
ʒ.ij semis albarmel ⁊ gariofiloꝝ ⁊ folij idi ⁊ adipis
gruis ⁊ fell' elephātis oīuz ana ʒ.iiii. auri ⁊ argenti
amboꝝ ana pōdus sexte ʒ.i.tritoꝝ ⁊ cribellatorū ⁊
zedoarie ⁊ doronigi ⁊ cāfore oīuz añ ʒ.iii spice aro-
matice pōdus ʒ iii costi amari pōdꝯ ʒ.iiii carui pō-
dus ʒ.ii aristol.rotūde pōdus ʒ.i.ameos ⁊ origani
psici ⁊ radicis alzufere ⁊ granoꝝ capparis oīuz ana
pōdus ʒ.i.interfectoris p̄ris sui ⁊ zuccari ⁊ baccaꝝ
lauri ⁊ sanguis draconis oīuz ana pōdus ʒ.ii.salis
indi ⁊ vsnē masculi amboꝝ ana pōdus ʒ.ii.sulfuris
marini pōdus ʒ.i.burūgi ⁊ pipis amboꝝ ana pon-
dus ʒ.ii.cassiefistule mūdate a cāna ⁊ granis suis ⁊
chir ⁊ vananeul ⁊ radicum canabis ⁊ rizi oīuz ana
pōdus ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribel-
latas ⁊ infūde q̄ ex eis infūdūtur in vino: ⁊ ꝯfice cū
melle dispumato ⁊ vtere post sex mēses.

Lkelkelēgi magni qd̄ cōfert ad mollifica-
a tionez stomachi ⁊ frigus eius ⁊ ad febres
antiquas ⁊ syncopim ⁊ difficultatem vri-
ne ⁊ albaras ⁊ morpheam ⁊ vigilias ⁊ fracturaz os-
sium ⁊ tussim humidam ⁊ pthisicos quando non
adest febris ⁊ ad illum cuius iam infrigidatum est
corpꝯ ⁊ ad hemorroidas ⁊ spleneticos: ⁊ ad dubel-
lati ⁊ colicam ⁊ hydropicos ad mulierem que egro-
tat in pregnatione sua ⁊ ad prefocationem matricis
⁊ ventositates que sunt in iuncturis ⁊ inflammatio-
nem ⁊ ad dolores genu ⁊ dorsi ⁊ lacerti: cuius per-
mixtio.℞.myrobalanorum nigrorum ⁊ bellirico-
rum scireblegi ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ zinzi-
fini ⁊ spice ⁊ capsie ⁊ fulfuminue ⁊ salis indi ⁊ salis
rubei ⁊ salis naptici ⁊ salis masse ⁊ lingue auis ⁊ ci-
peri ⁊ heil ⁊ cynami ⁊ burūgi ⁊ origani persici ⁊ ni-
gelle ⁊ granorum nil ⁊ cymini ⁊ folii indi ⁊ seminis
apii ⁊ coriandri sicci. Et inuenimus in quibusdam
descriptionibus has medicinas iterum fausel ⁊ est
iasel ⁊ almamuth ⁊ est costbaracost omnium ana.ʒ
iiii.oppoponacis ʒ.viii turbit lib.i.⁊ sextaria iiii.et
passularum enucleatarum aur.c.emblicorum aur.
cc.penidiorum lib.vi.ʒ.olei sisami lib.iii ⁊ in descri-
ptione alia lib.i. Tere medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊
cribella ⁊ decoque passulas p se cum aqua ⁊ cola ⁊
infunde cassiamfistulam in ea: ⁊ infūde emblicos ī
aque lib.xxiiii die ⁊ nocte ⁊ decoque vsquequo re-
maneant lib.viii ⁊ proiice emblicos ⁊ reduc aquaz
emblicorum ad vas secundo ⁊ confrica in eam cas-
siamfistulam infusam in aqua passularum fricatio-
ne bona: aut adiunge ad aquam emblicorum que
est in vase: ⁊ proiice desuper penidios ⁊ decoque
cum leui igne vsquequo resoluantur penidii: ⁊ con-
uertatur aqua in spissitudine mellis ⁊ post illud pro-
iice super eam oleum sisaminum: ⁊ commoue vs-
quequo commisceatur cum aqua: ⁊ an adhereat
manui aut panno ⁊ remoue ab igne ⁊ pulueriza de-
super medicinas valde bene contritas ⁊ vtere: Cu-
ius dosis sit aur.tres aut quatuor vnicuiqꝫ homini

ſm mēſuram ſue virtutis.

Alkelkelengi min⁹ valēs ad hydropicos ⁊ dolores epatis ⁊ ſplenis ⁊ icteritiā ⁊ opilationem ⁊ carbunculos ⁊ ē ſanum ⁊ exptum. cuius permixtio. ℞. myrobalanoꝝ citrinoꝝ ʒ.xx. myrobalanoꝝ nigrorū ⁊ belliricorum omniū ana.ʒ.xv. emblicorum lib.iij. tamarindorum.ʒ.l. paſſularum enucleatarū lib.i. aggrega has medicinas ⁊ pijce ſuper eas aque lib.xxx. ⁊ buliat vſquequo remaneant de ea lib.viij. ⁊ coletur: ⁊ accipe caſſiefiſtule mundate a canna ⁊ granis ſuis lib.i. ⁊ pijce ſuper eam aquam colatam ⁊ ferueat ebulitione vna ⁊ confrica bene ⁊ cola per colatorium: ⁊ accipe lib.iiij. penidioꝝ ⁊ pijce ſuper eam cū aqua ⁊ buliat vſquequo reſoluantur penidij: ⁊ fiat eis ſpiſſitudo mellis: deinde pijce deſup olei ſiſamini recētis lib.i.ʒ. ⁊ cōfice cum eis bene ⁊ ferueat duab⁹ ebulitionibus ⁊ remoueatur ab igne: ⁊ accipe lacce ablute ⁊ ſpice ⁊ roſarū ⁊ petroſelini ⁊ dauci ⁊ fu ⁊ reuſini ⁊ ſalis indi radicis lilij celeſtis ⁊ agarici omniū ana.ʒ.vi. camedreos ⁊ ſiſelcos ⁊ ariſtologie longe ⁊ aſſari ⁊ xyloballſami ⁊ gētiane ⁊ burungi excorticati et caſſie oium ana.ʒ.iiij. ſucci eupatorij ⁊ ſucci abſynthij ⁊ ciperi ⁊ floris ſquinanti oium ana.ʒ.v. ſeminis cuſcute ⁊ ſeminis atriplicis ⁊ radicis liquiritie ⁊ ſucci liquiritie ⁊ ſcamōee oiuʒ ana.ʒ.x. ſeminis apij et coſti ⁊ acori ⁊ ſeminis feniculi ⁊ aniſi oiuʒ ana.ʒ.iij turbit albi.ʒ.cl. cymini carmeni nigri.ʒ.iiij. Tere et cribella has medicinas: ⁊ accipe mezerion.ʒ.xx. ⁊ funde ſuper ipm aque lib.i. ⁊ olei ſiſamini.℥.iij. ferueat donec conſumat aqua ⁊ cola oleum: deinde inuolue cum eo medicinas ⁊ proijce ſuper eas penidios decoctos ⁊ cōmiſce bñ ⁊ pone in vaſe vitreato ⁊ ſit doſis.ʒ.iiij. cum lacte camele: aut cum aqua caſei: aut cum aqua vue vulpis ⁊ alkekengi. Et ego dicam in deſcriptione alia in ſūma ſecūda.

Onfectio candorius valēs ad vētoſitates groſſas ⁊ puncturam ⁊ colicā ⁊ oblinionē ⁊ datur in potu mulieribus pregnantibus ꝑpter illud qđ accidit eis de egritudinib⁹ frigidis: cui⁹ permixtio. ℞. ſeminis hyuſquiami albi ⁊ opij amborum ana.ʒ.xx. euforbij ⁊ piretri ⁊ ſpice ⁊ croci omniū ana.ʒ.vij. terantur ⁊ cribellētur ⁊ cōficiantur cum melle: ⁊ adminiſtretur poſt ſex mēſes.

Onfectio cognominata condari precioſa valde. ℞. croci aur.ij. myrrhe ⁊ aſſari et fu ⁊ reuſini ⁊ dauci ⁊ petroſeli ⁊ meu oiuʒ ana aur.iiij. ſpice inde ⁊ romane amboruʒ ana aur.vi. coſti ⁊ caſſie ⁊ floris ſquināti omniuʒ ana aur.i. carpoballſami aur.iij.ʒ. rubee au.viij. ſucci ligritie ⁊ ſcolopendrie ⁊ polij ⁊ ſucci eupatorij omniū ana. aur.iij. olei ballſami aur.vi. permixtionis andaracaron aur.v. mellis quātū ſufficit: cuius doſis ſit ſicut auellana cū geleniabin de melle.℥.i.

Onfectio de calamento que confert doloribus ſtomachi ⁊ epatis frigidis ⁊ horripilationi vehemēti ⁊ febribus habentib⁹ periodos: cuius permixtio. ℞. calamenti fluuialis ⁊ montani ⁊ petroſelini ⁊ ſileris omniū ana.ʒ.xx. ſeminis apij ⁊ camemille ⁊ aſſe omniuʒ ana.ʒ.iiij. reuſini.ʒ.xv. pipis.ʒ.xliiij. ⁊ in deſcriptiōe alia.ʒ.xxiiij conficiantur cū melle ⁊ adminiſtretur.

Onfectio de ſeminibus faciens ad dolores epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtomachi ⁊ ventoſitates generatas in vētre: cuius permixtio ℞. caſſie ⁊ amomi ⁊ ſpice ⁊ ameos ⁊ ſeminis feniculi ⁊ ſeminis apij ⁊ aniſi ⁊ ſiſeleos ⁊ caſtorei ⁊ ſeminis aneti ⁊ ariſtologie longe ⁊ galbani ⁊ aſſari ⁊ carui omniū partes equales: ⁊ mellis diſpumati quantū ſufficit ⁊ pmiſceaẗ ⁊ adminiſtreẗ.

Onfectio de hiacyntho noſtra. Hec ē cōfectio noſtra quam expti ſumus in regib⁹ ⁊ eoruʒ ſimilibus: ⁊ cognouimus in ea iuuamentum maximū ꝑprie in egritudinibus alguesgues ⁊ alguesſet ⁊ pulſu cordis ⁊ debilitate cordis. ⁊ iam eradicauit de eis egritudines antiquas in q̄bus non conferūt curationes ⁊ inuenimus in ea iuuamentum maximū in egritudinibus cerebri ⁊ ſtomachi ⁊ epatis ⁊ ꝑprie ſplenis ⁊ colica: ⁊ valet ad dolores iuncturarū ⁊ febres antiquas: cuius deſcriptio. ℞. fracture hiacynthi ⁊ ꝑprie rubee granate et ei ſimiliuʒ pondus aur.i. que ponatur in inſtrumēto terendi ⁊ incipiatur eius contritio cum facilitate ſubtiliter ut alteretur: deinde ponatur in tabula ⁊ ꝑparetur ſuper eam ad terendum ⁊ ſumatur lapidis aluminis pondus.ʒ.i. halakic alſ alchie pōdus.ʒ.i. ⁊ auri liq̄ti in crucibulo ſuo linito cū lithargyrio donec auruʒ fiat ſicut vitrū ⁊ teratur pondus tertie ʒ.i. ⁊ argenti vitreati cum odore ſtanni pondus ſexte.ʒ.i. ⁊ fiat cum vnoquoq; eorum de contritione ⁊ puluerizatione illud quod fit in hiacyntho: deinde ſumatur ſumma eorū ⁊ pijciatur in tabulam vitreā ⁊ inuoluatur in vino odorifero ⁊ teratur donec exſiccetur: ⁊ teretur donec fiat puluis ſubtiliſſimus: deinde ſumatur ⁊ reponatur. ſit ergo ſūma pars.i. deinde ſumatur agarici ⁊ epithymi ⁊ pipis ⁊ zinziberis ⁊ gariofiloꝝ ⁊ ſanſuci oium ana pars.ʒ. ⁊ ſumatur lapidis armeni ⁊ lapidis azuli ⁊ ſalis naptici et zedoarie ⁊ doronigi ⁊ been ⁊ lingue bouis omniuʒ ana tertia ptis.i. deinde ſumatur ſpice celtice ⁊ ē nereiden: ⁊ amomi ⁊ acori ⁊ folij ⁊ cinamonii ⁊ origani ⁊ aſſe ⁊ iſopi ⁊ cymini omniū ana quarta ptis.i. deinde ſumatur pulegij ⁊ petroſelini ⁊ lapidis iudaici ⁊ ſeminis apij ⁊ myrrhe ⁊ olibani ⁊ croci ⁊ piperis albi omniū ana ſexta partis.i. ⁊ ſumatur oſſium elephantis tertia partis.i. tere ergo omnes has medicinas ⁊ ꝑprie ſuper has calcem lapidū ⁊ tere ⁊ cōfice cum melle emblicorum quod ſit pondus dupli eorum ⁊ fac trociſcos aur.i. ⁊ da in potu.

Onfectio alia de medicinis Gal. que cōfert egritudinibus canne pulmonis ⁊ vlceribus pulmonis ⁊ ſputo ſanguinis ⁊ puris ⁊ ſaniei attracte ad pectus ⁊ difficultati ſputi: cuius permixtio. ℞. gūmi albotin aur.iiij. croci aur.iiij. olibani aur.iiij. myrrhe aur.iiij. radicum lilij excorticatarum aur.iiij. granoꝝ pini magni aur.iiij

spice scemi au.ij.ʒ.cassie nigre au.ij.dragagā.au.iij carnis dactiloꝝ scemi aure.iij.crete semiꝰ q̄ d̄ī stella auṝ.iiij.galbani clari mūdi auṝ.xxx.costi aur.iiij.⁊ inuenimꝰ in descriptōe alia auṝ.i.mell' boni cotilas iiij.decoq̄ṫ mel ⁊ gūmi albeti in vase duplici.cūq3 ꝑuenit ad terminū spissitudis tunc ꝑmisce cū eo galbanū ⁊ decoque ipm donec ꝑueniat ad terminū:videlicet vt cū de eo distillaṫ stilla vna nō dilateṫ:⁊ ꝑmisce ipsum ⁊ vtere.

c Onfectio que pertinet arostomacis mirabilis ad sputum sanguinis vt vlcus pulmonis ⁊ saniem eius collectā ⁊ apostema ipiꝰ ⁊ corruptionē lacerti ⁊ vomitū cibi ⁊ coliricam passionem ⁊ fluxum ventris ⁊ lacerium vesice ⁊ prefocationē matricis ⁊ febres habentes paroxismos data in potu añ horā ꝑ horā vnā ⁊ extenuatōꝫ ⁊ malitiā cōplexionis ⁊ venena ebibita ⁊ ex percussione euenientia. Cuiꝰ permixtio:℞.nereiden costi galbani castorij opij melanopiperis ⁊ macropiperis ⁊ storacis omniū ana ℥.i.mellis kist.i.tere medicinas siccas ⁊ cribella.galbanum vero decoque cum melle donec liquefiat ⁊ cum liquescit tūc cola ipsum ⁊ funde super ipsum medicinas ⁊ pone in vase vitri aut vase argēti ⁊ de ea da in potu quantum est faba egyptiaca cū aq̄ mell' q̄ntitate duoꝝ cadoꝝ ⁊ distilla super ipsam digitis tuis de oleo sisamino guttas tres.

c Onfectio que cōparatur ad canabitis extrahens arenam in vrina ⁊ reliquas materias vlcerum: Cuius permixtio:℞.radicū auṝ.iiij.siseleos camedreos fenichia iypericō ⁊ est foliū alkemeleon hayf ⁊ est semen alkanabotis oium añ.auṝ.iiij.amomi auṝ.viij.cynamomi auṝ.xij.sileris montani spice inde croci fanalanfin semis apij mōtani polij se.rute siluestris pulegij cretensis oiuꝫ ana pōdus illud idē: radicis ligritie lapidis scemi masculi,⁊ femine omniū ana auṝ.xvi.nasturtij babilonici aur.xxxiiij.seminis agnicasti faradie amboꝝ ana auṝ.xxiiij.cordumeni auṝ.xlviij.ꝯficiantur cū melle decocto ⁊ detur de eo in potu q̄ntitas auellane cum sirupo mellino cōmixto quātitate quatuor cadorum.

a Rs medicine de gentiana valens ad duritiem ⁊ opilationē ⁊ dolorē epatis ⁊ splenis ⁊ febrē antiquam. Cuius permixtio ē vt sumatur gentiane ⁊ piperis amboꝝ ana pōdᵒ.ʒ.x.⁊ dactiloꝝ alborum siccoꝝ ⁊ folij ⁊ spice ⁊ aristologie longe omniū ana ℥.i.tere ⁊ puluerica ipsa:et ꝯfice ea cū melle dispumato ita vt fiat in loco mellis spissi:cuius dosis sit pondus.ʒ.i.cum aqua rute decocte.

a Rs medicine que nominatur donū dei et fuit inuenta in thesauro regis ⁊ dixerūt ꝙ ꝯfert podagre ⁊ hemorroidibꝰ ⁊ corruptōni ani ⁊ frigoribus ⁊ facit appetere cibū ⁊ coitū ⁊ ꝓuocat ⁊ ꝯseruat sanitatē q̄n bibiṫ in tēpore veris aut hyemis tribꝰ mensibꝰ in omni die veneris ois mensis: Cuius ꝑmixtio est vt sumatur myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ acori aristologie longe ⁊ rotūde ⁊ secacul ⁊ heil ⁊ cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ camemille ⁊ zinziberis ⁊ sisami nō excorticati oiuꝫ añ.pōdꝰ ℥.vi.⁊ nuc' muschate ⁊ spice ⁊ turbit albi ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ seminis apij mōtani ⁊ euforbij omniū ana pōdus.℥.ij.⁊ almene ⁊ est amеos ⁊ medulle citri ⁊ se.porri ⁊ tuderi albi ⁊ papaueris albi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ venarū ligritie ⁊ amōi ⁊ piretri ⁊ spodij ⁊ siseleos ⁊ asse fetide ⁊ cyminī ⁊ cynamōi ⁊ cassie ide ⁊ tapsie ꝑsice ⁊ alchatamō ⁊ vsnee ⁊ ciperi ⁊ radicis nenufar' ⁊ macropipis ⁊ calami aromatici ⁊ castorei oiuꝫ ana.℥.iiij.⁊ corticuꝫ radicis apij.℥.viij.⁊ scorie ferri mūdate trite nutrite tribus hebdomadis.s.hebdomada vna cū zuccaro ⁊ hebdomada cū aq̄ ⁊ melle ⁊ hebdomada cum aceto:deinde incipe ⁊ infunde eam vno die in aceto deinde conuerte eam in mane ad zuccarum ⁊ tertia die conuerte eam ad aquam mellis ⁊ ita fac illud de ea tribꝰ hebdomadis f̄m hūc modū:deinde sicca eam in vmbra ⁊ tere eam donec fiat sicut alcohol et tere reliq̄s medicias ⁊ puluerica eas ⁊ cribella ipas deinde pōdera de medicinis ꝑtes.iij.⁊ de scoria ꝑtē vnam:deinde inuolue eas ex butyro vaccino bono ⁊ ꝯfice cū melle bono ⁊ pone cū eo de penidijs pondus scorie:deinde liquefac penidios ⁊ funde eos de super cū melle donec fiat in loco mell' spissi:deiñ pone eam in vase viridi nouo mūdo ⁊ liga caput eiꝰ et sepeli ipm in ordeo sex mēsibꝰ ⁊ da ipaꝫ in potu:cuius dosis sit sicut galla i mane in ieiuno ⁊ nō comedat aliqd donec tres hore diei ꝑtereant:deiñ comedat ⁊ rege ipꝫ regimie eq̄li ⁊ fugiat ab eo nauseatiua satietas ⁊ preparatō ⁊ reliq̄ ex quibꝰ timeṫ ei nocumentū. Quidā aūt medicoꝝ existimauerūt ꝙ hec medicina effugat malitiā veneni ꝑnitiosi ⁊ facit possidere sanitatem.

m Edicia ꝯfecta q̄ ꝯfert debilitati epatis ⁊ torsioni ⁊ sputo san.℞.balaustiaꝝ ⁊ san.dra.⁊ folioꝝ alasif ⁊ aluminis iameni añ.ꝑtem vnā:tere ea ⁊ puluerica:⁊ decoque ipsa ⁊ cola aquā eius ⁊ da ipsam ad potandum tepidā q̄m bona est.

c Onfectio kiume medici q̄ fac ad corruptōnē ꝯplexionis ⁊ apāta epatis ⁊ ꝯfortat stomachū ⁊ clarificat colorē: Cuiꝰ ꝑmixtio ē vt sumanṫ myrobalanoꝝ ⁊ alkegi amboꝝ añ.pōdᵒ ʒ.xxv.ʒʒ.cynamomi añ.ʒ.x.pipis albi pōdꝰ ʒ.xxiiij ⁊ altalassir pōdus.ʒ.iij.⁊ galange pōdꝰ.ʒ.x.⁊ neremisch pōdus.ʒ.vi.⁊ succi absinthij.ʒ.v.⁊ vini cocti ⁊ almeisus q̄ntitas q̄ ꝯficianṫ medicine:tere medicinas ⁊ puluerica eas ⁊ ꝯfice eas cū vino ⁊ almeisus ⁊ fac de eis pillulas similes piperi:⁊ sit dosis eius.ʒ.ij cū aqua tepida.

c Onfectio cognominata imperialis q̄ confert ad difficultatem vrine ⁊ dolorē dorsi ⁊ debilitatē renū ⁊ frangit lapidē.cuiꝰ ꝑmixtio:℞.semi.papaueris ⁊ se.porri ⁊ se.aneti ⁊ se.apij ⁊ se.lilij ⁊ se.lactuce ⁊ se.endiuie ⁊ semis portulace ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ lingue auis ⁊ se.alkerua ⁊ kesile ⁊ se.assiehesabrē ⁊ se.sansuci ⁊ se.kekilie ⁊ pipis ⁊ turbit ⁊ granoꝝ nasturtij ⁊ se.maru ⁊ vsnee ⁊ ammonia

ci ⁊ floꝛis ſquinanti ⁊ ſe.napi ⁊ dꝛagagãti ⁊ ſe.hyuſquiami albi ⁊ oꝛigani ⁊ zarub ⁊ ſeleniati ⁊ granoꝝ nil ⁊ coſti ⁊ carui ⁊ pſilij ⁊ ſauine ⁊ enule ⁊ olibani et ſe.merſulẽ ⁊ caſſie ⁊ ſe.lini ⁊ ſalis indi ⁊ ſe.rute ⁊ ſe. alkckengi rubei ⁊ albi ⁊ cymini carmeni ⁊ cynamomi ⁊ ſe.felẽgemiſk ⁊ mugath ⁊ ſene de mecha ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ epithimi ⁊ aniſi ⁊ ſemi.ſulle ⁊ ſirachs gnoꝝ ſol oiuꝫ añ.ʒ.iiij.tuderi albi ⁊ rubei ⁊ ameos ⁊ zedoarie ⁊ kinau ⁊ ſe.fenicli ⁊ cynamomi ⁊ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ ſe.harmel ⁊ granoꝝ myrti ⁊ ſynapis ⁊ canabis ⁊ ſiſami excoꝛticati ⁊ ſenugreci ⁊ ſe.bancie oiuꝫ añ.ʒ.v.ſecacul ⁊ zinziberiſ amboꝝ ana.ʒ.iiij.kie ⁊ pipis al. ⁊ gariofili ⁊ ſpice ⁊ floꝝ alcanne ⁊ piretri omniũ.ʒ.i.ſ.ſcamonee pódꝰ tertie.ʒ.i.ſe.melonis ⁊ ſe.melonis lógi amboꝝ ana. ʒ.x.olei ſiſamini.ʒ.xl.mellis lb.ij.doſis integra.ʒ.ij cum aqua tepida.

c

Confectio quam narrauit aſaimeri ⁊ dixit ꝙ eſt expta q̃ eſt ↄueniẽs paliſi ⁊ toꝛture et mollificationi ⁊ reliqs egritudinibꝰ q̃rũ radix eſt phlegma de q̃ ſumat̃ ſm q̃ntitaté quá tolerat eger: ⁊ ſi liniat̃ ex ea mébꝝ mollificatũ iuuat. Cuius ꝑmixtio: ℞.opij ⁊ eufoꝛbij ⁊ caſtoꝛei ⁊ cynamomi ⁊ macropipis ⁊ hyuſquiami albi ⁊ ſpice ⁊ zinziberis ⁊ croci oiuꝫ añ.ptes eq̃les: tere ⁊ cribella ⁊ ↄfice cũ melle diſpumato ⁊ pone in vaſe vitreo ⁊ vtere cũ neceſſe fuerit

c

Confectio impiguatiua nr̃a expta: ℞.mugath ⁊ nucl enden ⁊ been ⁊ zedoarie ⁊ dragaganti ⁊ ſe.papaueris ⁊ karabe oiuꝫ añ. pódꝰ.ʒ.iij.tere ⁊ pulueriça ⁊ frige cũ butyro frixióe leui ⁊ ꝑmiſce cũ duabꝰ eminis pñis ſanih triti ⁊ emina vna zuccari menſurata cũ emina pña: deinde ſumat̃ oi die pódꝰ ʒ.xx. ⁊ decoq̃tur cũ duabꝰ libꝛis lactis ⁊ ꝓijciat̃ deſup de butyro q̃ntũ neceſſe eſt ⁊ ſoꝛbeatur qm̃ bonũ eſt.

Explicit tractatus ꝑmꝰ incipit ſecũdus de hieris

b

Jera eſt nomen ſolutiui rectificãtis: ⁊ huiꝰ qdẽ interpꝛtatio ⁊ expoſitio ẽ medicina diuina: Et ꝑmũ qdem ſolutiuũ de cognitis fuit hiera ruffi ⁊ antiqtus nó cadebat nomẽ hiere niſi ſup hanc deinde noiate ſunt alie eo: ⁊ nó d̃r medicina diuina niſi q2 actio ſolutiui eſt res diuina ſaluans ex virtutibus ſue nature. Et antiquitus qdẽ nó fuerũt date in potu hiere niſi qm̃ medici timebant ex malitijs ſolutiuoꝝ ſimpliciũ ſicut pulpe collognitide ⁊ helleboꝛi ⁊ alioꝝ. Et cũ volebãt vti eis ꝑmiſcebãt ea cũ faciẽtibus penetrare ⁊ rectificãtibꝰ ⁊ bezahard donec aſſuefacti ſunt in vſu eoꝝ. Poſtea edomiti ſunt in eis ⁊ acceperũt ſuccũ eoꝝ: deinde auſi ſũt in eis adeo donec acceperũt ea ſicut ſũt in pillul̃. Sciat ergo medicus ꝙ hiere magis ſũt ſalue q̃ȝ decoctiones ⁊ pillule. Et nó dimittũtur ꝓpt̃ malitã ſuam, imo propter ea q̃ excuſant ab eis ꝓpt̃ ↄſuetudinẽ malam. Et qm̃ ipſe nó trahũt ex lóginquo ſicut decoctiones ⁊ pillule. Et doſis de hieris eſt vſq3 ad.xiiij.aure. Et q̃nq3 ꝓijciũt ſup eas ſaltẽ maſſe. Et magis ↄueniẽs cũ quo in potu dant̃ eſt aq̃ epithimi cũ paſſul̃ mundatis ꝓpe ſm deſcriptóez quoꝛũdã eoꝝ. Qd ℞. epithimi.ʒ.iiij.paſſularũ mundatarũ.ʒ.x.myrobalanoꝝ nigroꝝ mũdatoꝝ.ʒ.i.ſticados.ʒ.iij.aque lb. iiij.aniunden mundati lb.ſ.detur ad potandum in ieiuno. Et conſequenter detur ſeminis altee.ʒ.i.ſeminis citroli.ʒ.ſ.cum pauco oleo nucis ⁊ aqua tepida. Et cibus tribus diebus ſit zirbabegi cuꝫ aqua cómixta.

b

Jerapicra.ſ.amara: Hec ẽ hiera de aloes ⁊ aſſociatur ei cynamomum pꝛopter ſubtilitatẽ ſuam ⁊ iuuamẽtũ qd facit viſceribꝰ ⁊ ſtomacho ⁊ maſtix ſilr ⁊ vt ↄſuet: ⁊ ſilr caſſia ⁊ crocus pꝛopter digeſtionem ⁊ confoꝛtationem coꝛdis ⁊ ſtomachi. Et foꝛtaſſe crocus facit incurrere in ea doloꝛem capitis: quare opoꝛtet vt minoꝛetur pondus eiuſ aut expellatur: ⁊ aſſarum quoniam ineſt ei adiutoꝛium ad ſolutionem faciendam ⁊ pꝛecipitationem humiditatũ. ⁊ quandoq3 ponũtur loco eiꝰ cubebe ⁊ ſunt ſubtiles ⁊ carpobalſamus ⁊ xylobalſamus pꝛopter confoꝛtationem ſtomachi ⁊ reſolutionem albezaharati. Et de hominibus ſunt quidam qui ponunt in ea floꝛem ſquinanti: quare pꝛohibet raſurã que timetur ex aloe: ⁊ roſas vt expellãt malitiam caliditatis aloes a ſtomacho ⁊ capite. et quandoq3 fermentatur cum tanto melle quantum eſt. ⁊ quãdoq3 eſt ſicca non fermentata. ego vero in foꝛmo de ipſa pulueriçata trociſcos cũ aq̃ bdellij ⁊ exſicco eos in vmbꝛa ⁊ vtoꝛ eis. nã inuenio illud magis vltimũ q̃ȝ aliud: ⁊ foꝛtaſſe bdellium eſt fere ps.i. Et antiqui quidem diuerſificati ſũt in quantitate rectificationis aloes. Sunt eni de eis quidam qui ponunt pondus medicinarum ſextuplum ponderis aloes: ⁊ de eis ſunt qui octuplum addunt ⁊ minuũt Et iterũ q̃nq3 accipiũt ipm ex abluto qd eſt debilꝰ ſoluens ⁊ magis ↄueniẽs calefacto ⁊ febꝛienti ⁊ nó dant ipſum in potu omni febꝛienti: imo ei cuiꝰ febꝛ eſt leuis. Et de eis ſunt qui accipiũt de aloe nó abluto ⁊ eſt foꝛtiꝰ ſoluens ſ3 eſt magis nocumentũ febꝛiẽtibus q̃ȝuis de eo ſumant in potu qdã ⁊ nó noceat eis. Et hiera quidẽ nó eſt res feſtinans in ſolutione: imo eius ſolutio fit cũ facilitate ⁊ paulatim ⁊ cuꝫ tarditate: ⁊ foꝛtaſſe efficit opationẽ ſuam in die ſecũdo. ⁊ non eſt iterum eius ſolutio cum attractione ex lóginquo: imo non ſoluit niſi illud cui obuiat ⁊ cui ↄmiſcetur ex ſtomacho ⁊ inteſtinis. ⁊ longinquioꝛ terminus ſue attractionis eſt ps epatis abſq3 venis

Deſcriptio autẽ cognita vniuerſitatis. ſt hec deſcriptio que confert ad humiditates generatas in capite ⁊ ſtomacho ⁊ doloꝛes iũcturarũ ⁊ colicaꝫ ⁊ toꝛturam ⁊ grauitatẽ lingue ⁊ mollificationẽ mébꝛoꝝ cuiꝰ hec ẽ ꝑmixtio: ℞.maſticis ⁊ cynamomi ⁊ aſſari ⁊ ſpice ⁊ carpobalſami ⁊ croci ⁊ xylobalſami ⁊ caſſie oiuꝫ añ.pódꝰ.ʒ.i.aloes ſublimis duplũ medicinarũ. Tere ⁊ cribella ⁊ ſit doſis integra.ʒ.i.cũ melle ⁊ aqua tepida.

Jeralogodion. Hec confectio ē bn̄dc̄a plu
rimi i iuuamēti mūdificās corp⁹ ab vltimis
extremitatibus suis cū solutōe in q̄ nō ē labor oiuz
humor̄ τ supfluitatū τ ꝯfert ad egritudīes capitis
τ dolorē τ emigraneā τ cephaleā τ ouū τ galeā τ 𝔡
tiginē τ alguesgues τ maniā τ epilepsiā τ timorē et
palysim τ mollificatiōez: imo ad apoplexiā. τ totū
illud accepta i pulaere sicut dictū ē de scelithe τ est
melior illo plim: τ cōfert ad dolores auris τ oculi:
τ ꝯfortat stōm τ aperit opilatiōes epatis τ ꝓuocat
mēstrua: τ remouet difficultatē anhelitus τ confert
ad q̄rtanā τ oēs passiōes phlegmaticas crudas et
febres antiquas τ valet ad dolores iūcturarū τ po
dagrā τ venā sciaticā. Et est vtilis ad tyriā τ alopiti
am τ vlcera antiq̄ in capite τ alia τ ad baras τ mor
pheā τ ipetiginē, τ excoriat iōnē τ leprā τ ad scrofu-
las τ apata frigida τ cancros cuius hec ꝑmixtio. ℞
pulpe colloquintide. ʒ.v. cepe squille assate τ agari
ci τ scamonee τ hellebori nigri τ āmoniaci τ scorde
on oium an̄. ʒ.iij.ʒ. τ in descriptiōe alia: oiuz ana. ʒ
ij.ʒ. epithimi τ camedreos τ bdellij τ aloes oium
ana. ʒ.iii. hasce ipericō τ folij indi τ prassij τ polij τ
cassie τ melanopiperis τ leucopi. τ macropiperis τ
croci τ cinamomi τ oppopōaci τ polypody τ sera
pini τ castorei τ myrrhe τ petroselini τ aristologie
longe τ succi absynthij τ euforbij τ spice τ amomi
τ zinziberis oium ana pōdus. ʒ.ij. gentiane τ stica-
dos an̄. ʒ.i.ʒ. mellis quātū sufficit dosis itegra aur.
iiii. cū aqua tepida τ melle aut cū decoctione ēpithi
mi τ passularū enucleatarū.

Jeralogodiō ꝑm descriptionē filagrij. ℞.
pulpe colloquītiō τ croci τ āmōiaci τ corti
cū hellebori albi: τ scamonee τ ipericō om
niū an̄. aur. x. epithymi τ polypodij τ bdellij τ alo
es τ camedreos τ prassij τ cassie oium ana aur. viii
macropi. τ leucopi. τ melāopi. τ cinamomi croci τ
oppopōaci τ serapi τ casto. τ petroselini τ arist. lō.
oium ana aur. iiii. cōficiatur cū melle dispumato: τ
sit dosis aure. iiii. aut. iii. ꝑz virtutē cuiusq3 hois cū
mellis τ sale.

Jeralogodion ꝑm descriptiōem pauli: ℞.
pulpe collogntide aur. xx. cepe murisassate
τ agarici τ āmoniaci τ corticū hellebori ni-
gri τ scamonee τ ipericon oium an̄. aur. x. polypo
dij τ epithimi τ bdellij τ aloes τ camedreos τ pras
sij τ cassie oium aur. viij. myrrhe τ oppoponaci τ se
rapini τ petroselini: τ triū piperū τ cinamomi τ cro
ci τ castorei τ aristologie longe omnium ana. aur.
iiii. mellis quantū sufficit.

Jera ruffi faciēs ad cholerā nigrā τ phlā τ
alopitiā. ℞. pulpe colloquītide aure. xx. ca
medreos aur. x. serapini τ oppopōaci ambor̄ an̄.
aure. viii. seminis apij montani aur. v. aristo. ronū.
aure. v. piperis albi τ nigri ambor̄ ana aur. v. cin-
namomi aur. iiii. cassie aur. viii. sticados τ croci po
lipodij τ polij τ mirrhe oium ana aur. iiii. infunde
myrrhā cū vino τ tere medicinas τ confice cū mel-
le dispumato: τ pone in vase τ vtere cuz necesse fue-
rit. Et in descriptione alia. ℞. pulpe colloquintide.
ʒ.xx. aloes scotrēsis pondus. ʒ.v. galāge. ʒ.x. came
dreos. ʒ.xx. serapini τ oppoponaci ambor̄ ana. ʒ.
viii. aristolo. rotūde τ petroselini τ piperis albi τ ni
gri oium ana. ʒ.v. spice τ cassie τ cinnamomi τ cro
ci τ zinziberis τ myrrhe τ polij omniū ana aure. ij.
Et inuenimus additū in descriptione alia relanū ad
hoc quod est in suriamati de medicinis camepithe
os τ agarici τ prassij oium ana. ʒ.x. conficiatur cuz
melle τ sit dosis eius pōd⁹. ʒ.iiii. cuz aqua calida τ
melle τ sale in ieiunio post abstinentiam.

Escriptio vniuersitatis hiere archigenis q̄
confert omni egritudini generate ex phleg
mate crudo τ non crudo τ melancolia τ vi
tio aque in oculo τ dolori capitis τ facit ad vertigi
nē τ epilepsiā: τ valet ad inceptionē egritudinū vi-
sus τ raucedinē humidā τ dolores gutturis τ diffi
cultatem anhelitus τ spasmū τ exituras ex materijs
grossis: τ confert ad aquā citrinā τ scabiē. τ quādo
q3 datur in potu parūper ꝓpter dolores stomachi
τ ventris τ matricis cū decoctione rute. τ quādoq3
ponit in ea castorei parū scz vsq3 ad siliquas .iii. τ
ad dolorē dorsi τ metue τ ad venā sciaticā τ ei simi
lia cū aqua centauree: τ permiscentur cū ea succus
cucumeris asinini τ colloquintide silique. iiii. in aq̄
abrotani τ datur in potu ad morsū canis rabiosi: τ
facit securitatē a timore aque precipue cū pondere
ʒ.i. de adustione cancri fluuialis. cuius hec ē ꝑmi-
xtio. ℞. pulpe colloquintide. ʒ.xxij. prassij τ stica-
dos τ hellebori nigri τ camedreos τ scamōee τ leu
copiperis τ macropiperis omniū an. ʒ.ij. cepe mu
ris assate τ euforbij τ aloes τ croci τ gentiane τ pe-
troselini τ āmoniaci τ oppoponaci oiuz an̄. ℥.i. po
lij τ cinamomi τ serapini τ myrrhe τ spice τ squinā
ti τ calamēti montani τ aristologie rotunde oium
ana. ʒ.ii. mellis quantum sufficit, τ sit dosis aur. iiij.
cū decoctione epithymi τ passularum mūdataruz

Jera archigenis descriptiōe pauli. ℞. pras
sij τ agarici τ camedreos τ pulpe colloqui
tide τ sticados omniū ana pondus aure.
xx. oppoponaci τ serapini τ petroselini τ aristolo-
gie rotunde τ piperis albi omniuz ana aure. v. cin-
namomi τ spice τ polij τ croci omniū ana aur. iij.
Tere ex medicinis que sicca sunt τ conquassa gum-
mas τ infunde in melle τ permisce τ sit dosis aure.
iiii. cū salis triti pondere. ʒ.i. cū aqua mellis.

Theodoricon magnum quod valet ad cor
ruptionem complexionis frigide τ repletio
nē τ superfluitates viscosas grossas τ obli-
uionem τ tenebrositatem visus τ difficultatez anhe
litus τ stuporē τ dolores epatis τ stomachi τ sple-
nis τ renū τ matricū τ ꝓhibitiōem mēstruor̄ τ co-
licā: τ est solutiuū absq3 dolore: cui⁹ dosis sit pōd⁹
aur. iij. cū decoctiōe epithymi τ agarici aut cū aq̄
calida. cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. aloes scotrēsis pōd⁹
ʒ.x. agarici albi pōd⁹ ʒ.xx. croci τ cinamomi τ aco
ri τ masticis τ xilobalsami, τ olei balsami omni-
um ana pondus. ʒ. triū. reusini. ʒ.i.ʒ. τ carpobal-

sami ⁊ euforbij ⁊ macropiperis ⁊ piperis albi ⁊ ni-
gri ⁊ gentiane romane ⁊ floris squinanti oium ana
põdus.ʒ.ij.costi amari camedreos epithimi oium
ana.ʒ.iiii.assari ⁊ cassie ⁊ scamonee oium ana pon-
dus.ʒ.vi.spice odorifere põdus ʒ.iii.ʒ.meu ⁊ amo
mi amboꝝ ana pondus.ʒ.i.aggrega has medicias
tritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cũ melle dispumato et
repone in vase ⁊ vtere post sex menses.

Theodoricon aliud qd ꝯfert oibus egritu-
dinib⁹ excitatis ex frigore ⁊ phl'ate.℞.alo-
es põdus.ʒ.xxx.agarici põdus.ʒ.xii.acori ⁊ croci
⁊ cinamomi ⁊ alkeia ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ cassie oiuz
ana.ʒ.iii.camedr̃os ⁊ leucopipis ⁊ assari ⁊ xilobal-
sami oium ana põdus ʒ.ii.melanopiperis ⁊ casto-
rei amboꝝ añ.ʒ.iiii.reusini ⁊ myrrhe ⁊ spice oium
ana põdus ʒ.i.mellis quãtũ sufficit:dosis eius põ-
dus.ʒ.iiii.cũ aqua calida ⁊ antiquet sex mensit us.

Theodoricõ aliud faciens ad illas passio-
nes cui⁹ hec est pmixtio.℞.acori põdus.ʒ
viii.nucis muschate.ʒ.xii.aloes scotrensis.
ʒ.xl.agarici pondus ʒ.xliiii.reusini.ʒ.iii.piperis al
bi ⁊ gentiane amboꝝ añ.pondus.ʒ.iiii.croci ⁊ ga-
riofiloꝝ ⁊ acori in alio galbani ⁊ keiati ⁊ cinamomi
oium ana ʒ.vi.assari:⁊ xilobalsami amboꝝ añ.põ-
dus.ʒ.iiii.cassie ⁊ scamonee oium ana pond⁹.ʒ.xij
spice.ʒ.viii.scordeon pondus ʒ.ix.amomi ⁊ rubee
⁊ pipis nigri ⁊ piperis lõgi ⁊ squinãti oium añ.põ
dus.ʒ.ij.ireos põdus ʒ.viii.tere ⁊ cribella ⁊ cũ mel
le quãtũ sufficit cõfice ⁊ antiquet sex mensibus ⁊ sit
dosis pondus.ʒ.iiij.cũ aqua calida.

Thedoricõ cũ nuce muschata faciẽs ad oẽs
egritudines antiq̃s capitis ⁊ ad maniã ⁊ al
guesgues:⁊ dolorẽ capitis ⁊ vertiginẽ:⁊ ad
epilepsiã ⁊ ad debilitatẽ visus ⁊ ad dolorẽ epatis ⁊
splenis ⁊ renũ ⁊ colicã ꝓuocat mẽstrua retẽta:⁊ ad
leprã ⁊ baras:⁊ ad dolorẽ podagre ⁊ iũcturaruz et
ancharũ:⁊ ad febres chronicas antecedẽtes ⁊ eius
solutio est sine nocumento:cui⁹ hec est pmixtio:℞
aloes.ʒ.lx.agarici ʒ.xxiiii.scordeon ⁊ xilobalsami
amboꝝ ana ʒ.iiii.costi ʒ.viii.acori ⁊ masticis ⁊ cina
momi ⁊ gariofiloꝝ oiuz ana ʒ.vi.cassie ⁊ nucis mu
schate amboꝝ ana ʒ.xij.epithymi ʒ.xviii.spice ʒ.vi
cãedreos.ʒ.viii.myrrhe.ʒ.ii.triũ piperũ ⁊ euforbij
ana ʒ.iiii.floris squinanti ʒ.ij.gẽtiane ʒ.iiii.amomi
ʒ.ij.scamonee ʒ.xviii.mellis dispumati quãtũ suffic
cuius dosis sit ʒ.iiii.cũ decoctione epithymi.

Theodoricõ aliõ vsitatũ:℞.aloes ʒ.lx.aga
rici ʒ.xxiiii.masticis ⁊ croci ⁊ acori ⁊ cinna
momi ⁊ spice oium ana.ʒ.vi.aristo.⁊ car-
pobalsami ⁊ euforbij ⁊ triũ piperũ ⁊ gentiane oium
ana.ʒ.iiii camedreos ⁊ costi amboꝝ ana.v.cassie et
epithimi amboꝝ ana ʒ.xij.myrrhe ⁊ floris squinã-
ti ⁊ amomi oium ana.ʒ.ij.scamonee.ʒ.xx.mellis
quantum sufficit:cuius dosis ⁊ administratio ⁊ iu
uamenta sũt sicut primi.

Jera.G.descriptiõe vniuersitatis:⁊ de iu-
uamentis eius est q ipsa est subtilior ⁊ effi-
cacior q̃ theodoricon ⁊ logodion faciens
ad paralysim ⁊ torturã ⁊ spasmũ ⁊ mollificatiõem
⁊ purgat a corpe supfluitates viscosas grossas ⁊ di-
uersas ⁊ stringit mollificatõem vesice ⁊ exitũ vrine
absq volũtate cuius hec est pmixtio.℞.pulpe col-
loquitide ⁊ agarici ⁊ cepe muris assate ⁊ ammonia
ci ⁊ scamonee ⁊ hellebori nigri ⁊ ipericon ⁊ euforbij
omniũ ana ʒ.xvi.polypodij ⁊ epithymi ⁊ bdellij sb
albidi ⁊ camedreos ⁊ prassij ⁊ cassie oium ana pon
dus ʒ.vij.myrrhe ⁊ serapini ⁊ aristologie lõge ⁊ tri
um piperũ ⁊ cinamomi ⁊ oppoponaci ⁊ castorei et
petroselini oium ana ʒ.iiii.⁊ de hominibus sũt qui
dam qui ponunt in ea croci pondus ʒ.iiii.aggrega
has medicias tritas ⁊ cribellatas infusis eis que ex
ipsis infunduntur in triplicato ⁊ cõfice cũ melle di-
spumato ⁊ vtere cũ necesse fuerit post sex menses.

Jera G.descriptione pauli:℞.camedreos
leucopiperis ⁊ macropipis ⁊ agarici ⁊ stica
dos ⁊ hellebori nigri ⁊ scamõee spice ⁊ epi
thymi ⁊ cepe muris assate oiuz ana auř.vi.mirrhe
⁊ croci ⁊ ammoniaci ⁊ ipericon oium ana auř.viii.
mellis quantum sufficit.

Jera G.℞.pulpe colloquitide.ʒ.iiii.came
dreos ⁊ cepe muris assate ⁊ croci ⁊ agarici
⁊ scamonee ⁊ hellebori nigri ⁊ sticados ⁊
ãmoniaci ⁊ ipericon omnium ana ʒ.iii.⁊ sextam ʒ.i
epithymi ⁊ polij ⁊ bdellij ⁊ camepiteos ⁊ prassij ⁊
aloes ⁊ cassie ⁊ polypodij oium ana ʒ.i.ʒ.⁊ trium
piperũ ⁊ myrrhe ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ oppopona-
ci ⁊ serapini ⁊ castorei ⁊ petroselini ⁊ aristologie ro
tũde gentiane ⁊ euforbij omniũ ana medietatem et
tertiã ʒ.i.⁊ mellis quantũ sufficit:dosis sicut logo-
dion ⁊ iuuamenta eius sicut illius.

Jera eufacaritis ⁊ est Hypo.medici confe
rens ad humiditatẽ stõi ⁊ ad dolores capi
tis generatos ex vaporibus corruptis ⁊ ex
tristitia timere faciente:cuius hec est pmixtio:℞.gẽ
tiane ⁊ spice ⁊ aristologie rotunde ⁊ cassie ⁊ cinamo
mi omniũ ana pondus.ʒ.i.petroselini ⁊ camedre-
os ⁊ sticados ⁊ fulfulimon ⁊ est ozimũ mõtanuz et
keiati omniũ ana.ʒ.i.myrrhe pondus.ʒ.iiii.grano
rum alben ⁊ croci amboꝝ ana.ʒ.i.ʒ.aloes ru.pon-
dus ʒ.viii.pulpe colloquintide pondus.ʒ.vi.cõfi-
ciatur cũ melle:⁊ administretur post sex menses:do
sis eius pondus ʒ.iiii.

Jera alia Hypo.que facit ad melãcoliam
ad maniam ⁊ alguesgues ⁊ vertiginẽ in ca
pite ⁊ dolorem capitis vehementem ⁊ spas
mũ ⁊ scissurã manuum ⁊ dolorẽ iuncturarũ ⁊ ad p
mixtionẽ rationis ⁊ corruptionẽ intellectus:⁊ dila
tationẽ pupille ⁊ inceptionẽ aque in oculo:⁊ ad le-
prã ⁊ albaras ⁊ ad paralysim ⁊ torturam:cui⁹ hec
est permixtio.℞.cucumeris asinini triũ piperum ⁊
camedreos oium ana pondus aure.v.croci ⁊ mir
rhe ⁊ scamonee oium ana pondus.ʒ.ii.ãmoniaci
pondus ʒ.i.mellis quãtũ sufficit:dosis eius medie
tas.ʒ.i.cum aqua calida.

Jera Andromachi q ꝯfert ad dolorẽ stõi
ventris cui⁹ hec est pmixtio.℞.cinamomi

⁊ cassie nigre ⁊ calami aromatici ⁊ xilobalsami ⁊ flo
ris squinãti ⁊ henitus oium añ. ℥. iii. ß. Tere medi-
cinas ⁊ pijce in vase figuli nouo ⁊ funde sup eas aq̃
pluuialis daunatik. vi. ⁊ decoque ad medietatem ⁊
cola: deinde accipe aloes rubei lb. i. ß. ⁊ pone super
ipsũ aque pluuialis quantũ sufficit ⁊ tere in meridie
⁊ ablue donec abstergaẗ ⁊ funde sup ipm aquã spe-
cierũ ⁊ tere in meridie ⁊ ablue donec abstergaẗ ⁊ fũ
de super ipm aquam specieruz ⁊ tere in sole donec
exsiccetur: deinde tere ⁊ pijce in ipso croci ⁊ mirrhe
⁊ alkeiati omniũ ana. ℥. iiij. ⁊ in descriptione antiq̃
omniuz añ. ℥. i. deinde tere oia ⁊ pone in vase vitri
aut vitreato ⁊ vtere est. n. iuuatiua ad spasmũ ⁊ ad
repcussionẽ que fit obuiando ⁊ pcussionẽ ⁊ fractu-
rã: ⁊ ad dolorẽ lateris ⁊ aperit stõm ⁊ dolores eius
⁊ ad sputũ sanguinis ⁊ dolorẽ iliј: dosis eius integ̃
pondus. ʒ. i. cũ aqua tepida ⁊ oi homini ſm quãti-
tatẽ sue virtutis: ⁊ ad apostemata dura cum sirupo
acetoso: ⁊ fit ex ea emplastrũ ad apostema oculi cũ
succo mente aut vue vulpis ⁊ apostemata ani cum
oleo ros. ⁊ vino bono ⁊ confert ad vlcera que acci-
dunt vnguibus qñ liquefit cũ aceto vini: ⁊ ad adu-
stionẽ oris gargarizata.

Jera Andromachi faciẽs ad retentionem menstruoꝝ ⁊ ad leprã ⁊ timorẽ cuius hec ẽ pmixtio. ℞. sticados ⁊ camedreos ⁊ agari- ci ⁊ hellebori nigri ⁊ piperis nigri ⁊ albi ⁊ mezeriõ ⁊ scamõee ⁊ squille assate oium ana. ʒ. põd⁹. ʒ. xviii croci ⁊ euforbij ⁊ ãmõiaci oiuz añ. ʒ. viii. myrrhe ʒ. iiij. interioris cucumeris asini. ʒ. iiii mellis lib. v. dosis eius põdus. ʒ. ij. cũ melle ⁊ aqua ⁊ sale.

Jera faneligotis faciẽs ad melãcoliã ⁊ mũ ficat velamia cerebri ⁊ aufert chimos gros- sos viscosos terrestres: cuius hec ẽ pmixtio ℞. prassij ⁊ sticados ⁊ hellebori nigri ⁊ camepithe- os ⁊ camedreos ⁊ petroselini ⁊ polij ⁊ est alhada ⁊ aristologie rotunde ⁊ croci ⁊ gentiane ⁊ keiati ⁊ dra gaganti ⁊ folij egiptij ⁊ assarũ ⁊ amomi ⁊ costi ⁊ ci- namomi ⁊ fu ⁊ meu ⁊ pipis ⁊ carpobalsami ⁊ allei siluesteis ⁊ cassie ⁊ ipericõ ⁊ floris squinanti ⁊ spice oiuz ana pondus ʒ. ii. epithimi ⁊ agarici ⁊ polypo dij ⁊ pulpe colloquintide oium ana ʒ. iij. aloes sco trẽsie ℥. vi. Tere ⁊ cõfice ⁊ antiqua sex mensib⁹. do sis eius tertia. ʒ. i. cũ aqua calida.

Jera busutus cõferens ad visũ ⁊ ꝯfortans eũ ⁊ sedat dolorẽ capitis assiduuz ⁊ confert ad dolores stomachi ⁊ splenis ⁊ epatis et ad dolores melancolicos ⁊ phlegmaticos ⁊ ad vẽti ginẽ ⁊ dolorẽ qui noiatur corona cuius hec ẽ pmi xtio. ℞. camedreos pondus. ℥. xij. agarici põdus ℥. xvi. ⁊ in descriptione alia agarici. ℥. x. pulpe col loquintide. ℥. ij. sticados ⁊ piperis albi ⁊ nigri om niũ añ. ℥. xii. meu. ℥. iii. croci. ℥. xviii. hellebori ni- gri ⁊ scamonee ⁊ aloes scotrensis omniũ añ. ℥. xvi. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cũ melle dosis eius. ʒ. iiii. post sex menses. Et in descriptiõe alia: spice ⁊ cassie amborum añ. ℥. xij. bibatur cũ infusione epithimi post abstinentiã.

Jera catagini antiocheni que ꝯfert ad spas mũ ⁊ dolorẽ capitis ⁊ dolorez capitis anti quũ ⁊ ad timorẽ accñtẽ ex melãcolia: ⁊ ad timorẽ iacturarũ: cuius hec est pmixtio. ℞. pillule colloquintide pondus. ʒ. xx. camedreos ⁊ prassij ⁊ agarici oium añ. ʒ. x. aristo. lon. ⁊ petroselini ⁊ pipe ris albi ⁊ serapini ⁊ opponaci oiuz añ. ʒ. v. myrrhe ⁊ spice ⁊ polij ⁊ croci ⁊ cinamomi oium añ. ʒ. iii. in fũdã ł hũida cũ melle: deiñ decoquanẗ super ignez parũp ⁊ terantur sicca: ⁊ pijciaẗ super ea ⁊ misceanẗ ⁊ administretur post sex menses.

Escriptio alia hiere que addit in visũ ⁊ con fortat ipsum ⁊ ꝯfert ad dolorẽ capitis ⁊ pas siones stõi ⁊ capitis ⁊ splenis: cuius hec est cõmixtio ℞. pulpe colloquitide ʒ. x. camedreos et cassie ⁊ triũ piperũ omniũ añ. ʒ. ij. aloes ⁊ myrrhe ⁊ turis masculi ⁊ croci omniũ ana. ʒ. i. scamonee. ʒ. vi. succi absinthij pond⁹. ʒ. ii. mellis quantũ sufficit dosis eius pond⁹ ʒ. iiii. cũ aqua calida.

Jera nostra expta: ℞. hellebori põdus. ʒ. i pulpe colloquitide aure. i. als. xiii. ⁊ aloes aur. v. ⁊ salis indi ʒ. i. ⁊ tertiã ⁊ agarici pon dus aure. ii. ⁊ lapidis armeni aure. ß. ⁊ rosarũ pon dus. ʒ. i. ⁊ piperis albi pondus aure. i. et zinziberis pondus aure. ij. et acori et amomi et assari ⁊ carpo balsami et alhasce et origani ⁊ seminis apij et dauci et est semẽ baucie oium ana. ʒ. iii. ⁊ buglosse pond⁹ ʒ. x. se. alsehesebrã ⁊ se. alfelengemisch ⁊ se. ozimi ci trati ⁊ semi. citri ⁊ mente sicce oium añ. ʒ. ij. ⁊ epithi mi põdus. ʒ. ii. ß. cõficiãtur oia cũ duplo sui mellis ⁊ reponaẗ sex mẽsib⁹ deinde administretur.

Tractatus. iii. de electuarijs solutiuis ⁊ non solu tiuis.

Os dicere volumus in hac summa de electuarijs famosis ⁊ que sũt similia vni uersalibus. Illa vero quoꝝ iuuamẽta sũt particularia digniora loca dicenda sunt in summa secũda.

Lectuariũ diacyminũ faciens ad dolores visceꝝ quos gnãuit fritas ⁊ ad egritudinem phlaẗ remũ ⁊ ꝯfortat stõz ⁊ digerit cibũ ⁊ aufert ap petitũ caninũ ⁊ eructuatõez acetosã ⁊ sit dos magni tudo galle cũ aqua calida ⁊ ꝯfert iteꝝ ad febres frigi das nicficas ⁊ phlaticas: cui⁹ hec est pmixtio: re. cy mini carmeni infusi in aceto vini die ⁊ nocte exsicca ti ⁊ torrefacti ⁊ folioꝝ rute exsiccatoꝝ i vmbra ⁊ torre factoꝝ ⁊ pipis ⁊ ziuziberis oiuz ana sextaria. v. bau rach armeni pondus. ʒ. x. Aggrega has medicinas tritas cribellatas ⁊ confice cum melle dispumato et reponaẗ in vase ⁊ administretur.

Dyacyminũ S. qd facit ad vẽtositates frigi das ⁊ satietatẽ nauseatiuaz ⁊ resoluit vẽto sitates ⁊ ꝯfert ei q non digerit cibuz: cuius hec est pmixtio: re. baurach medietatẽ partis cymi ni cãmẽi infusi in aceto torrefacti piperis albi ⁊ pipe ris longi folioꝝ rute oiuz ana partem vnaz. Et hoc quidem fit ſm duas descriptiones: qñq̃ enĩz fit ex

ꝑtibus equalibus in oībus suis ꝯmixtionibus.s.cymini piꝑis ⁊ rute ⁊ baurach: ⁊ iste modus soluit naturam valde. ⁊ qñqꝫ ꝑmiscet de spēbus reliqs quātitas equalis: ⁊ de baurach medietas huius quantitatis: ⁊ eligit de cymino carmenuz ⁊ infundit in aceto forti: deinde torrefit ⁊ sit piper albū: ⁊ illud ideo qm̄ ipm confortat stōm plusqꝫ due alie species.s. piꝑ longū ⁊ piꝑ nigrū: ⁊ hoc est illud qḋ nō ē ꝑuū neqꝫ ꝯtractū ⁊ neqꝫ ē cortex ei⁹ grossus imo est ex illo qḋ dr̄ grauis pōderis. ⁊ eligat de eo magnuz et sanū ⁊ baurach. Fiat ergo medicia ad illuz cui⁹ nā retinet cū baurach dicto nitrū naurnacō ⁊ est rubeum: ⁊ cū feceris ipam ad illū cui⁹ nā ē soluta administrabis baurach aliud: ⁊ sit illud qḋ de eo ꝓijcies medietas quātitatis vniuscuiusqꝫ medicinaruz q̄s diximus ⁊ folia rute iterū. Sint ergo sicca cū mēsura ⁊ illud iō qm̄ si exsiccēt vehemēter fiūt calide ꝯplonis ⁊ est calefactio eoꝝ vltra mēsurā: ⁊ si nō exsiccāt vehemēter remanet in eis hūiditas supflua q̄ non cōsequit vltimationē digestiōis: quapropter nō destruit eius inflatio in aliquo. Et iste q̄tuor spēs qñz ꝑmiscent cū melle dispumato: ⁊ qñqꝫ nō ꝑmiscent cū aliquo ⁊ reseruātur ꝑ se absqꝫ melle. Cū ergo ipse sunt necessarie ꝓijciūtur in aqua ordei aut in cibo alio cōueniente: ⁊ hec medicia sumit sola ante cibū ⁊ post cibū. ⁊ illa q̄ ꝑmiscet cū melle dispūato ē magis cōueniens in hac dispositiōe ⁊ illud iō qm̄ ipsa destruit inflāmationē oio. ⁊ oz iterū ut sit mel bonū cū nō sit necessariū vt sit hec medicina nisi fortis in resoluēdo ventositatē ⁊ euacuet cū fortitudine: ⁊ oz vt scias iterū q̄ qū vis vt sit eius euacuatio plus sit ꝯtritio medicinarū nō subtilis sꝫ grossa: ⁊ illud iō qm̄ scio hoiem qui ꝯtriuit hanc medicinā ꝯtritione vltima: qm̄ nō sciuit illud qḋ ego dixi: quare nō soluit naturā oino imo ꝓuocauit fortit ⁊ venit ad nos mirans ⁊ querēs de cā in hoc ⁊ illud iō qm̄ ipse existiabat q̄ in corꝑe illi⁹ viri eēt ꝓprietas q̄ esset cā in hoc qḋ accidit. Postqꝫ ergo feci scire eū q̄ causa i illo eēt dispositio ꝯpositionis ei⁹ tūc cōposuit eā secūdo sicut precepi ei: ⁊ cōpleta est eius oꝑatio. ⁊ oz ut seruetur hec determinatio in ꝯpositione reliquarū medicinarū.

Lectuariū ad subulitiss et est aggregatiōis qḋ est ꝯueniēs ad frigiditatē stōi vehementis frigoris ⁊ eructuationē acetosā ⁊ appetitū caninū ⁊ singultū q̄ fit ex repletiōe chimoꝝ grossoruz ⁊ phlāticoꝝ ⁊ febres antiquas que fiūt ꝓpter frigus ⁊ malitiā digestiōis cuius ꝑmixtio hec est. ℞. cymini infusi in aceto exsiccati sextaria.xv.piꝑis ⁊.ʒʒ. ⁊ rute sicce ⁊ baurach oīum ān.ʒ.xx.terātur ⁊ cōficiant cū melle dispumato ⁊ administret.

Lectuariū de calamēto fluuiali descriptiōe S.℞.calamēti fluuial' ⁊ cāpestris ⁊ petroselini oīum ān.ʒ.xij.ziziб.aur.vi.se.apij ⁊ capitū alhasce amboꝝ ān.aur.iiij.keisiz aur.xv.piꝑis aure.xlviij.siseleos aur.v.tere ⁊ ꝯfice cū melle dispūato.

Lectuariū de myrto ꝯferēs ad solutionem nature ⁊ vomitū phlātis ⁊ hūiditatis ⁊ malitiā digōnis q̄ est ex stō cui⁹ ꝑmixtio hec ē. ℞. granorū myrti bonoꝝ siccoꝝ eminā.i.myrobalanoruz nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ talassir oīum ana.℥ xx.leucopi. ⁊ macropi. ⁊ ziziberis oīuz ān.ʒ.x.masticis ⁊ cordumeni ⁊ carui ⁊ anisi ⁊ cymini ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ cardamomi ⁊ costi oīuz ana.ʒ.vi.nucis muscate ⁊ se.apij ⁊ ameos oīum ān.ʒ.v.folij idi ⁊ amomi amboꝝ ana.ʒ.iiii. ⁊ tere ⁊ ꝯfice cū melle dispūato ⁊ dosis sit.ʒ.i.

Lectuariū sicut alcanzi est bonū: cuius hec est ꝑmixtio. ℞. granoꝝ mirti keiliati.ʒ.s.spice.℥.iii.nucis muschate cū cortice suo lb.s. gariofilorꝝ ⁊ cardamomi ⁊ anisi torrefacti ⁊ se.apij torrefacti ⁊ vsnee oīum ān.℥.ii.macis.℥.i.s. cassie.℥.iiii. myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oīum ana.℥.iii.macis.ʒ.i.s.buliāt medicine cū vino odorifero feruore vno: deinde exsiccētur ⁊ buliant ebulitione cū aqua cydonioꝝ ⁊ exsiccent sup frixoriū calidū ⁊ terant ⁊ inuoluātur mīua ⁊ sit dosis aure.iii.aut.ʒ.iii.cū syrupo cydonioꝝ.

Lectuariū almutaguachil relatū salamōt qḋ ꝯfortat stōm ⁊ cōfert ad malitiā digōis: ⁊ est illud qḋ i potu dabat israhelita mutaguachil qm̄ est bonū ⁊ exꝑtū. cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. spice et gariofiloꝝ ⁊ cinamomi ⁊ nucis muschate ⁊ cardamomi ⁊ galle bone ana aur.i.piꝑeris albi ⁊ zinziberis ⁊ castorei oīum ana.ʒ.ii.turis albi masculi aur.iiij.zuccari tabarzet quantū sūt medicie cōmisceantur medicine cū zuccaro ⁊ ꝯficiātur cū melle dispumato ⁊ sit dosis eius aure.iij.

Jacyminū aliud ꝯferēs ad dolores vētris cōmotos a frigiditate ⁊ ad febrē quartanā ⁊ ad appetitū caninū ⁊ febres phlegmaticas ⁊ melācolicas ⁊ ad phlegma plurimū qḋ accidit senibus ⁊ ad vehementiā frigoris qḋ accidit in stō ⁊ ad eructuationē acetosaz ⁊ ad sputū qḋ fit ex multitudine supfluitatū phlegmaticarū: cuius dosis sic̄ galla cū aqua calida cuius ꝑmixtio. ℞. cymini infusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ rute sicce ⁊.ʒʒ. ⁊ piperis oīum ana sextaria decē ⁊ baurach armeni.ʒ.x.conficiatur cū melle dispumato.

Lectuariū diacyminū aliud. ℞. cymini recētis boni.℥.vij.infūdat in aceto vini die ⁊ nocte: deinde extrahat ⁊ ꝓijciat sup coriuz rubeū ⁊ moueat ⁊ qū exsiccat torrefiat torrefactione leui cū igne leni ⁊ piperis.℥.iii.zinziberis fini.ʒ.iiii baurach armeni.ʒ.ij. cōmisceantur ⁊ conficiantur cum melle.

Japipereō facieī ad frigora ⁊ humorē crudū ⁊ dolorem stomachi ⁊ malitiā digestionis ⁊ ventositates grossas ⁊ curationē acetosam ⁊ appetitū caninū. cuius permixtio est ut sumantur leucopiperis ⁊ melanopiperis ⁊ macropiperis oīmniū ana.℥.iii. ⁊ in descriptiōe alia.℥.ij. ⁊ xilobalsami.℥.i. ⁊ amomi ⁊ spice amboꝝ ana.ʒ.iiii ⁊.ʒʒ. ⁊ se.apij ⁊ siseleos ⁊ cassie ⁊ asseri ⁊ enule oīum ana.ʒ.i. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cū melle dispumato: dosis eius pondus.ʒ.ij.cū aqua tepida ieiuno.

e

Lectuariū alkendi convalens ad dolores stomachi ⁊ epatis frigidi ⁊ debil' generātis ventositates grossas. Cuiꝰ ꝑmixtio: ℞.ʒʒ. ⁊ piperis ⁊ spice odorifere oium añ.ʒ.vi.masticis ⁊ ameos āboꝝ añ pōdꝰ.ʒ.iiij.se.apij ⁊ meu ⁊ su oiuz añ.ʒ.v.cymini carmeni ⁊ cassie ⁊ carpobalsami ⁊ piretri oium ana pōdus.ʒ.ij.folij indi pōdꝰ.ʒ.i.Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

e

Lectuariū alcanzi faciēs ad solutionē ventris ⁊ ad malitiā digestionis ⁊ debilitatem stomachi ⁊ frigus eiꝰ. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio sumant' costi ⁊ cynami ⁊ spice odorifere ⁊ carpobalsami ⁊ cassie oium añ.ʒ.x.nucis muschate.v.numero cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ anisi ⁊ meliloti ⁊ cassie inde omniū ana pondꝰ.ʒ.iiij.aristol. ⁊ vsnee amboꝝ ana.ʒ.ij.cipi ⁊ zinziberis amboꝝ ana pōdꝰ sextarioꝝ.x.calami aromatici ⁊ pipis ⁊ macropiperis oiuz ana pōdꝰ.ʒ.v.myrobalanoꝝ nigroꝝ enucleatoꝝ sextaria.ij.bellirici enucleati.x.numero granoꝝ myrti kaficiꝰ semis bonoꝝ seburi. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice cū melle de arūdinibus zuccari ⁊ repone in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit post duos menses.

d

Escriptio electuarij alcanzi alia ꝯferēs ad debilitatē epatis ⁊ stomachi ⁊ frigus amborū ⁊ ad solutionē vētris ⁊ malitiā digestionis ⁊ ꝯfert illis sup quos timet' aq̄ citrina ⁊ ē bonū spleni ꝓuocās vrinā. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio: ℞.costi et cynami ⁊ spice ⁊ carpoballsami ⁊ cassie oiuz añ.ʒ.x. ⁊ de nucibꝰ muschatis nuces.v. ⁊ cardamomi ⁊ gariofi. ⁊ anisi ⁊ meliloti ⁊ capsie ⁊ neremisch oiuz añ.ʒ.iiij.macis pōdꝰ.ʒ.iij. ⁊ berūgi kebuli.ʒ.viij. ⁊ reusini ⁊ arist.lō. ⁊ vsnee oiuz ana pondꝰ ʒ.v.myroba. nigroꝝ ⁊ kebuloꝝ ana sextaria.ij. ⁊ de belliricis bellirici.x. ⁊ granorum myrti quantum est pondꝰ medicinarum omniū. Terantur sicut alcohol ⁊ conficiantur cum melle tabarzet: dosis eius sicut galla cū aqua frigida. Et in descriptione alia zinziberis sextaria.x.

e

Lectuariū alkeisiz dictū electuariū ambre. Et hoc electuario vsi fuerūt reges grecie: ⁊ hoc ꝯfert ad egritudines frigoris: ⁊ ꝓprie renū ⁊ addit in desiderio coitus ⁊ valet ad palysim ⁊ torturā ⁊ tremorē ⁊ pulsū cordis ⁊ addit in recordatione ⁊ sensu ⁊ exsiccat humiditatē stomachi ⁊ facit digestionē esse bonam ⁊ est ex eis q̄ ꝯueniūt senibus. Cuiꝰ ꝑmixtio est hec: ℞.cardamomi maioris ⁊ minoris ⁊ macis oiuz añ.pōdꝰ ʒ.iiij.ʒʒ. ⁊ macropiperis amboꝝ ana sextaria.ij.cynamomi.ʒ.iiij.vsnee pōdꝰ.ʒ.ij.cynami pōdꝰ ʒ.i.gariofiloꝝ ⁊ croci oiuz ana pōdꝰ.ʒ.x.nucis muschate pōdus.ʒ.v. Et in quibusdā descriptōibꝰ nuces.v.spice odorifere ⁊ masticis ⁊ ambre omniū ana pōdꝰ.ʒ.ij.muschi pōdꝰ ʒ.i. semis hyusquiami albi ⁊ opij amboꝝ ana pōdꝰ ʒ.i olei balsami pōdus.ʒ.vi. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ infunde opiū in mensura sacrasati.i. de vino bono ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ vtere post sex mēses ⁊ liquefac ambram cū oleo balsami ⁊ adhibeatur de oleo quātitas qua omnia soluantur.

e

Lectuariū alschercbē ꝯferēs ad frigꝰ epatis ⁊ stomachi ⁊ aquam citrinā ⁊ choleraz nigram ⁊ est soluēs ventrē. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio. sumant' capsie inde ⁊ zinziberis ⁊ pipis ⁊ cynami ⁊ cardamomi minoris ⁊ gariofiloꝝ ⁊ piretri ⁊ folij indi ⁊ amili de tritico ⁊ mastic' ⁊ cardamomi maioris ⁊ cynamomi ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ se.apij ⁊ aneti ⁊ ameos ⁊ se.fenicli ⁊ anisi oiuz añ.ʒ.vi.epithimi cretensis ⁊ turbit amboꝝ ana.ʒ.xij.scamonee.ʒ.x.zuccari tabarzet pōdus.ʒ.xx. Aggrega has medicīas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ ꝯfice cū melle tabarzet dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

e

Lectuariū diaphinicon ē electuariū ꝓprij iuuamēti in colica resoluens eā ⁊ ꝯfert ad humorē crudū ⁊ frigora ⁊ ad difficultatē vrie. Cꝰ hec ē ꝑmixtio: sūat' baurach armeni cymi carmēi ⁊ petrose. ⁊.ʒʒ: ⁊ pipis al. oiuz añ.pō.ʒ.xxij scamonee pōdꝰ ʒ.v.dactiloꝝ heirō mūdatoꝝ ex nucleis ⁊ amigdalaꝝ excorticataꝝ ex duabꝰ corticibꝰ ⁊ folioꝝ rute oiuz añ.pōdꝰ ʒ.x. Aggrega has medicinas oēs tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ infūde dactilos in aceto vini die ⁊ nocte ⁊ rere bene ⁊ ꝑmisce cū medicinis ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

d

Iaphinicon aliud: ℞.dactiloꝝ heiron ablatis nucleis.c.numero ⁊ infunde eos in aceto die ⁊ nocte ⁊ confrica manibus ⁊ cola ⁊ rute sicce ⁊ zinziberis amboꝝ añ.ʒ.xiij. ⁊ pipis albi.xiij.numero ⁊ baurach armeni pōdus.ʒ.v.et de amigdalis excorticatis ex duobus corticibus.c.l.numero ⁊ scamonee pondus.ʒ.xv. ⁊ turbit pōdꝰ ʒ.xx.tere ⁊ cribella ⁊ cōmisce cū melle.

d

Iaphinicon aliud quod ꝯfert ad febres ⁊ alia ⁊ potat' in estate ⁊ hyeme ⁊ soluit sine inquietudine. Cuiꝰ hec est ꝑmixtio: ℞.zinziberis pipis albi amboꝝ añ.℥.i.scamonee.℥.ij.ß. tamarindi heirō mūdatoꝝ ex nucleis aut sirē ⁊ amigdalarū dulciū excorticatarū a duobꝰ corticibꝰ ⁊ foliorū rute oiuz añ.℥.iiij.tere medicinas ꝯm singularitatē suā ⁊ infunde dactilos in aceto vini ⁊ terantur per se ⁊ colētur ⁊ terant' amigdale iteꝝ p se ⁊ misceāt' omnia post illō ⁊ ꝯficiant' cū melle dispumato ⁊ sit dosis.ʒ.ij.

e

Lectuariū cabrosiꝰ muschatū faciēs ad ventositatē ⁊ hemorroidas ⁊ humorē crudū ⁊ confortat stomachū ⁊ adiuuat ad desiderium coitus ⁊ clarificat dolorem ⁊ calefacit renes ⁊ confert ad ventositates matricis ⁊ fluxum qui fit ex hemorroibus. Cuius hec est permixtio. ℞. myrobalanorum citrinorū myroba.kebulorum ⁊ cassie ⁊ se.apij oiuz añ.ʒ.vi.belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ⁊ ameos ⁊ tuderei rubei ⁊ albi ⁊ macropiperis ⁊ sisami excorticati oiuz ana pōdus.ʒ.iiij. cynami ⁊ spice ⁊ nucis muschate ⁊.ʒʒ. ⁊ alfulfulimō omniū ana.ʒ.viij.ger

bue et costi ⁊ cassie ⁊ gariofiloꝝ ⁊ macis ⁊ galāge ⁊ neremisch oīuȝ an̄.ʒ.vi. cipi pōd⁹.ʒ.x. ⁊ muschi pōdus auṙ.ij. ambre auṙ.i. ⁊ scorie ferri nutrite q̄ntum est pōd⁹ mediciaꝝ oīuȝ ⁊ butiri sextaria.x. ꝯficiant cū melle dispumato ⁊ sit dosis pōdus.ʒ.ij. cū lacte vaccino cōcusso ⁊ sublato butiro aut cū vino passo bono duab⁹ hebdomadis.

e Lectuariū de ture: ℞.turis pōd⁹.ʒ.lx. piperis ⁊ macropipis amboꝝ an̄.ʒ.x. zuccari.ʒ.lx. zinziberis ⁊ galāge āboꝝ an̄.ʒ.xij. nucis muschate ⁊ gariofi. ⁊ girbue omniuȝ an̄.ʒ.v. muschi boni.ʒ.i. terat̄ vnūquodq̧ eoꝝ p se ⁊ cribelletur ⁊ ꝯficiant̄ cū melle.

e Lectuariū altalisafar faciēs ad frig⁹ stōi ⁊ ventositates grossas in stomacho ⁊ epate: cui⁹ ꝑmixtio: ℞.talisafar pōd⁹.ʒ.v. zinziberis pōdus.ʒ.xx. pipi pōdus.ʒ.xij. heil ⁊ cynami amboꝝ an̄.pōdus.ʒ.vij. zuccari tabarzet lb.v. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ repone in vase ⁊ vtere.

e Lectuariū epi: ℞.scamonee antiocheñ et turbit ꝯcaui albi amboꝝ an̄.auṙ.v. pipis ⁊ cardamomi amboꝝ an̄.auṙ.iij. zinziberis ⁊ cynamomi ⁊ emblicoꝝ ⁊ gariofi. ⁊ polypodij ⁊ nucis muschate oīuȝ an̄.auṙ.ij.s. Et in descriptōe alia scamonee ⁊ turbit amboꝝ an̄.auṙ.iij. Tere ⁊ cicotrigoniça ⁊ ꝓijce sup ea lb.i. zuccari ꝯtriti ⁊ cōfice cū melle: cui⁹ dosis integra sit auṙ.iij.

t Rifera de scoria ferri mag̃ faciēs ad vētositates hemorroidarū ⁊ mollificationē vesici ⁊ stomachi ⁊ addit in desiderio coit⁹ et calefacit stomachū cui⁹ hec ē ꝑmixtio: sumat̄ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ scirēblegi ablatis nucleis ⁊ capsie inde ⁊ se.apij ⁊ ameos ⁊ origani ꝑsici oium an̄.℥.i. spice odorifere ⁊ amomi ⁊ heil ⁊ acori oīuȝ an̄.ʒ.iij. cynamomi pōd⁹.ʒ.iiij. pipis ⁊ macropiperis ⁊ piretri ⁊ salis indi omnium ana.℥.s. synapis.℥.i.s. salis amoniaci pondus.ʒ.s. scorie ferri pōd⁹.ʒ.iij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ confice cū melle dispumato ⁊ butiro vaccino q̄ntū sufficit ⁊ vtere.

t Rifera minor faciēs ad mollificationē stomachi ⁊ humiditatē eius ⁊ ventositates hemorroidaꝝ ⁊ colorē efficit bonū. Cui⁹ hec est ꝑmixtio: sumant̄ myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ scirēblegi ⁊ belliricoꝝ ablatis nucleis oīuȝ ptes eq̄les inuolue cū butiro vaccino ⁊ ꝯfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere.

e Lectuariū anacardinū ꝯueniēs ad dolorē stomachi antiquū ⁊ frig⁹ ⁊ obliuionē ⁊ fac̄ bonū eē colorē ⁊ subtiliat cogitatōeȝ ⁊ sensū ⁊ ē electuariū sapientū ⁊ dr̄ q͏ ē salomonis: Cui⁹ hec ē ꝑmixtio: ℞.pipis ⁊ macropipis myrobalanorū nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ castorei omniū an̄.ʒ.iiij. costi ⁊ anacardi ⁊ berūgi ⁊ zuccari tabarzet ⁊ baccarū lauri oium an̄.ʒ.xij. cipi.ʒ.viij. Tere anacardos solos bene ⁊ tere medicias ⁊ cribella ⁊ buli butirū vaccinū ⁊ mel cū eq̄litate, ꝓijce sup ea medici nas ⁊ coagula ⁊ vtē post sex mēses dosis ei⁹.ʒ.ij. cū aq̄ decoctōis apij ⁊ feniculi ⁊ seruet se a labore ⁊ angustia ⁊ ira ⁊ vino plīmo ⁊ coitu ⁊ comedat ius issidabegi subtile.

e Lectuariū alfagi⁹ qd̄ ē iuuamētū ad mollificationē stōi ⁊ vētositates hemorroidaꝝ ⁊ corruptionē cōplexionis ⁊ feditatē colorꝭ ⁊ addit in coitu: Cui⁹ hec est ꝑmixtio: ℞.myrobalanorū belliricoꝝ ⁊ scirēblegi ablatis nucleis ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊.ʒʒ. ⁊ cipi ⁊ capsie inde ⁊ spice oium an̄.ʒ.x. se.ane. ⁊ se.porri amboꝝ an̄.pōd⁹.ʒ.iiij. scorie ferri trite infuse in aceto vini.xiiij. dieb⁹ exsiccate torrēfacte.ʒ.c. Aggrega has medicias tritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ confice cū melle dispumato ⁊ butiro vaccino q̄ntū necesse ē ⁊ repone in vase ⁊ vtē post sex mēses. ⁊ sit dosis ei⁹ pōd⁹.ʒ.ij. ⁊ ponant̄ in eo iterū de muscho.ʒ.ij.

f Angius aliud cū muscho etiā qd̄ ꝯfortat stomachū ⁊ calefac̄ ip̄m ⁊ ꝯfert ad hemorroidas ⁊ addit in coitu ⁊ ē exptū. Cuius hec ē ꝑmixtio: ℞.myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricorū ⁊ emblicoꝝ ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊.ʒʒ. ⁊ cymini ⁊ se.aneti ⁊ se.apij. ⁊ se.porri ⁊ se.eruce ⁊ se.napi ⁊ se.baucie ⁊ alfeleniati ⁊ rosarū rubeaꝝ ⁊ cassie ⁊ cipi ⁊ cynamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ nucis muschate oium an̄.ʒ.i. macis ⁊ heil ⁊ cardamōi ⁊ galie ⁊ xyloaloes crudi ⁊ muschi oīuȝ an̄.ʒ.ij. g̃noꝝ nasturtij al.℥.iij scorie ferri q̄ntū sūt medicine terat̄ ⁊ ꝯficiat̄ cū melle dispumato.

f Angi⁹ aliud: ℞.cassie inde ⁊ zarub ⁊ talisafar ⁊ heil ⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ cassie ⁊ gariofiloꝝ ⁊ carpobalsami ⁊ g̃noꝝ almahaleb omniū an̄.auṙ.vi. mēte ⁊ feleniati ⁊ zedoarie ⁊ doronigi et pipis lō. ⁊ emblicoꝝ oīuȝ an̄.auṙ.iiij. cynamomi et cynami ⁊ spice ⁊ nucis muschate ⁊ costi ⁊.ʒʒ. ⁊ fulfulimō oīuȝ an̄.auṙ.viij. cipi auṙ.x. zuccari au.xvi scorie ferri eminam.i. muschi.ʒ.s. ꝯficiant̄ cū melle dispumato.

a Rs scorie decocte q̄ ꝯfert ad frigora ⁊ dolorem dorsi ⁊ corruptionē mēstruoꝝ ⁊ hemorroidaꝝ ⁊ clarificat colorē ⁊ facit appetere cibū ⁊ destruit humorē crudū ⁊ infrigidatōes ⁊ confortat stomachū ⁊ matrices ⁊ vesicam. Cui⁹ hec est ꝑmixtio: ℞.se.apij ⁊ se.feniculi ⁊ anisi ⁊ petroselini ⁊ dauci ⁊ se.baucie ⁊ se.porri ⁊ se.cepe ⁊ se.napi ⁊ se.raphani ⁊ se.alrotab ⁊ ameos ⁊ se.vrtice granoꝝ viridiū ⁊ aniuden ⁊ se.aneti ⁊ pipis ⁊ se.lini ⁊ cymini ⁊ coriandri oium an̄.pōd⁹.ʒ.iij. ⁊ zedoarie ⁊ doronigi ⁊ been albi ⁊ rubei ⁊ tuderi rubei ⁊ albi ⁊ nucis muschate ⁊ macis ⁊ cynamomi ⁊ galāge ⁊.ʒʒ. et pipis ⁊ ciperi ⁊ spice ⁊ sisimbrij omniū ana.ʒ.iiij. et myrobalanorum ⁊ belliricorū ⁊ emblicoruȝ ⁊ gest glandium ⁊ corticum radicis capparis omniū ana ʒ.x. capsie ⁊ visnee ⁊ assari ⁊ blacie bizantie ⁊ calami aromatici ⁊ lingue auis ⁊ neremisk persici ⁊ cardamomi ⁊ girboe ⁊ sandali ⁊ cynami ⁊ nucis muschate omniuȝ ana.ʒ.v. ⁊ nucis enden ⁊ nasturtij ⁊ keis

rũ ⁊ rosarum siccarum ⁊ marmacoꝝ ⁊ corticum turis ⁊ mente ⁊ calamenti omnium ana ʒ.vij. ⁊ scorie albassari calefacte ⁊ extincte in vino odorifero multotiens ẜm mensuram medicinarum omniũ: decoquatur cũ vino pontico donec ingrossetur ⁊ auferatur ab igne ⁊ coletur ⁊ detur de eo in potu quãtitas ʒ.i. in ieiunio dũ ẽ tepidũ ⁊ comedat post mediũ diem issidebegia: i cũ carne capõna ⁊ bibat vinũ puruz hebdomada vna aut duabus hebdomadis.

d

Escriptio alia de scoria ferri ꝯueniẽs ad frigus stomachi ⁊ hemorroidas: cuiꝰ ꝑmixtio. ℞.myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricorum ⁊ emblicorũ ⁊ radicũ lilij ⁊ zinzi. xyloaloes crudi ⁊ nucis muschate ⁊ galie ⁊ rosarum ⁊ spice ⁊ squinanti ⁊ macis oĩum ana ʒ.x. muschi ʒ.i. limature acuũ infuse i vino odorifero .vij. diebus ⁊ sumatur ⁊ teratur ⁊ torrefiat sup frixoriũ ferri: ⁊ misceaẗ cũ medicinis ⁊ inuoluaẗ oleo de amigdalis dulcibus ⁊ cõficiatur cũ melle dispumato: cuiꝰ dosus sit aur.ij. cum vino odorifero.

d

Escriptio alia de scoria ferri ꝯueniens ad debilitatẽ stõi calidi q.℞.myrobalanorũ kebulorum ⁊ belliricorum ⁊ emblicorum ⁊ radicũ lilij ⁊ rosaꝝ rubearũ ⁊ squinãti oĩuz ana ʒ.x. scorie ferri quãtũ oẽs medicine: infũdaẗ scoria septẽ diebus in aceto ⁊ coleẗ ab eo ⁊ frigaẗ sup frixorium ⁊ cõficiatur cum melle tabarzet: ⁊ sit dosis.ʒ.ij.s.cum sirupo de malis.

f

Scoria ferri decocta ꝯueniẽs ad debilitatẽ stomachi ⁊ caliditatẽ cõplexionis: cuiꝰ mixtio hec ẽ.℞.scorie ferri de bassari ⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ rosaruz ⁊ balaustiarũ ⁊ squinãti oĩuz ꝑtes eq̃les: buliãt cuz vino ⁊ dẽtur in potu de eo ℥.iiij.

e

Lectuariuz diacydoniten retinẽs nãm ex solutõe vẽtris ex debilitate stomachi ⁊ vomitu ⁊ malitia digestiõis ⁊ facit colorẽ eẽ bonũ: cuiꝰ hec est ꝑmixtio: Sumanẗ cydonioꝝ excorticatoꝝ mũdatis interiorib9 ⁊ mellis dispumati amboꝝ ana lib.ij. pipis ⁊ macropipis ⁊ zinzi. oĩuz ana ʒ.v. heil põdꝰ ʒ.viij. cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ spice odorifere ⁊ cinamõi ⁊ croci oĩuz aña põdꝰ ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ sume cydonia ⁊ decoque cũ aceto vini boni. Et ex medicis sũt quidã q decoquũt ea cũ vino ⁊ ipm ẽ radix: deinde remoue ab igne ⁊ cola ⁊ dimitte donec currat ab eis aquositas hũiditatis: ⁊ tere bene ⁊ sume mel ⁊ cõmisce cũ eis ⁊ decoq̃ cũ igne leni ⁊ moue paulatim donec fere coaguleẗ: ⁊ cõmoue donec equenẗ ⁊ destruaẗ aquositas cydonioꝝ ab eis: deinde remoue ab igne ⁊ pulueriza sup ea medicinas ⁊ cõcute donec equẽẗ: ⁊ ꝓijce sup tabulã marmoris aut mensam planam inunctã oleo roẜ. aut oleo sisamino ⁊ dilata sup eã dilatatione equali ⁊ dimitte duobus diebus aut tribus donec exsiccetur ⁊ induret ⁊ incide cũ cultello in frusta quadrata ⁊ sit frustũ põdus aur.iij. ⁊ ponaẗ gradatim in folijs citri ⁊ ligeẗ ⁊ reponaẗ ⁊ admistreẗ cũ necesse fuerit. Et de medicis sunt quidam qui ponunt in ipso pondus.ʒ.ij.muschi.

e

Lectuariũ diacydonitẽ solutiuũ ventris quod confert ad colicam ⁊ exsiccat superfluitates corporis.℞.cydonioꝝ excorticatoꝝ mũdatis interioribus lib.i. ⁊ mellis dispumati lib.ij. zinzi. ⁊ macropipis amboꝝ ana ʒ.iiij. cinnamomi põdus ʒ.iij. heil ⁊ cardamomi ⁊ croci oĩuz ana ʒ.iij. masticis põdus ʒ.v. scamonee põdus ʒ.x. turbit albi boni põdus ʒ.xxx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ decoque cydonia cuz vino ⁊ fac de eo sicut factũ est de diacydoniten retẽtiuo ⁊ prepareẗ sicut est illius preparatio ⁊ reponaẗ in vase ⁊ administretur: cuius dosis sit aur.iiij. cum aqua calida.

f

Escriptio aliã diacydoniten laxatiuũ: Sumatur cydoniũ boni odoris ⁊ induatur sup ipm deforis fermẽtum ⁊ asseẗ ⁊ sumãtur de carne eiꝰ ʒ.iiij. piperis ⁊ zinzi. amboꝝ ana ʒ.ij. scamonee pondus ʒ.i. teratur ⁊ conficiatur cum melle: cuius dosis sit põdus ʒ.i. cum vino.

e

Lectuariũ diacydonitẽ factũ cũ succo cydonioꝝ qꝺ cõfert ad destructionẽ appetitus ⁊ ad eũ q non digerit cibũ suũ faciens ad illũ: cuiꝰ epar est debile ⁊ stringit stomachuz: sumanẗ cydonia magna mũdata intꝰ ⁊ foris ⁊ terantur ⁊ exꝓmanẗ ⁊ sumanẗ de aqua eoꝝ kist.ij. romani ⁊ misceaẗ cũ ea mellis dispumati quãtũ ipsa est ⁊ aceti de vino kist.i.s. ⁊ decoq̃tur sup ignẽ leuem et auferaẗ spuma eiꝰ ⁊ sumãtur zinzi. ℥.iij. pipis albi ℥.ij. teranẗ ⁊ ꝓijcianẗ desup ⁊ coaguleẗ sicut conueniens ẽ electuario: hoc nãq; cõfert ei cuiꝰ epar ẽ debile ⁊ oportet ut sumaẗ ẜm plũm ante cibũ duabus horis aut tribꝰ: ⁊ nõ nocet si accipiaẗ post cibum. Qꝺ si tu feceris hãc medicinã ei in cuiꝰ stomacho est caliditas: aut in cuius stomacho est cholera: aut quocũq; mõ sit oz ut ꝓijcias ab ea pip ⁊ zinzi. ⁊ administres aquã cydonioꝝ ⁊ mel ⁊ acetũ tm̃ ẜm quãtitatẽ mẽsure quã diximꝰ. Et si feceris eã illis quoꝝ cõplexiones sũt medie: ita ut nõ aggregeẗ in eis superfluitas cholere neq; superfluitas phlegmatis ꝓijce in eã medietatẽ quãtitatis quã diximꝰ de zinzibere ⁊ pipe.s. ut ꝓijcias in eã pipis ℥.i. ⁊ zinzi. ℥.i.s. Et si feceris eaz illĩ in quoꝝ stõis aggregaẗ phlã: pone duplũ quãtitatis quã diximꝰ: pones eni in ea zizi. ℥.vi. ⁊ pipis ℥.iiij. cuiꝰ dosis sit ℥.i.s.

e

Lectuariũ diacydonitẽ qꝺ facit appetere cibũ ⁊ cõfortat stomachũ: Sumanẗ succi cydonioꝝ lib.iij. mellis lib.iij. aceti fortis lib.ij. decoquanẗ super prunas ⁊ auferaẗ spuma eiꝰ ⁊ sumanẗ zinzi.ʒ.v. pipis albi ⁊ nigri ⁊ macropiperis ana ʒ.iij. cinamomi ʒ.ij. xyloaloes crudi ʒ.iij. teranẗ ⁊ ꝯmisceanẗ cũ melle ⁊ aqua cydonioꝝ ⁊ aceto ⁊ coq̃tur donec coaguleẗ: cuiꝰ dosis sit cocliariũ.i. añ cibũ ⁊ expectet sup ipm duabus horis.

e

Lectuariũ indũ faciẽs ad cholicã ⁊ dolorẽ iũcturarũ ⁊ podagrã ⁊ dolorem dorsi: cuiꝰ hec ẽ permixtio.℞. scamonee aur.x.

girboe ⁊ cardamomi ⁊ zinzi. ⁊ cinamōi ⁊ cynami ⁊ neremisch ⁊ gariofiloꝝ ⁊ pipis oium ana aur. v. ⁊ turbit aur. c. zuccari aur. c. tere has medicinas sil'r et cribella ⁊ cōfice cum melle.

Lectuariū regū ⁊ est medicina anni q̄ sumit anno integro oi die. Ei⁹ igit̄ acceptio rectificat suscipientē se vsq̄ ad finē vite sue precepto dei ⁊ q assiduat ipam nō videt egritudinē in corpe suo q̄ nō sanetur ⁊ neq̄ canescit nisi quātū fact⁹ est can⁹ ante ei⁹ acceptionē. Et ē medicina regū q̄ s̄m q̄ narrat̄ cū ea medicati fuerūt valēs ad fistulas nigras ⁊ albas ⁊ rubeas ⁊ ad cursū cholericum ⁊ frigora ⁊ pulsationē cordis ⁊ iūcturarum ⁊ abstergit visuz ⁊ colorē: ⁊ multiplicat coitū: ⁊ nō est ei malitia ⁊ nō abstinet sup eā vtens ea: cui⁹ permixtio est hec: Sumātur myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ belliricorū ⁊ emblicoꝝ oiuz ana aur. vi. nigelle aur. xxxiiij. leucopipis ⁊ ammoniaci ⁊ macropipis ⁊ zinzib. ⁊ fulfulmiue oiuz ana aur. ij. cubebe ⁊ anacardi ambo rū ana aur. vi. tere vnūquodq̄ p se ⁊ cribella: ita ut nihil remaneat ⁊ ꝑueniat s̄m suā diuisionē: ⁊ quod narrauimus de pōderibus. ꝑmisce ergo ea deinde accipe aur. dc. penidiorū sahakir ⁊ pone in patella aut vase mūdo ereo ⁊ accēde sub ea ignē leuem ⁊ asperge sup ipsas aliqd aque ita ut liq̄fiant penidij. Cum ergo liq̄facti sunt ⁊ bulliūt tūc ꝓijce super eos hec cōmixta ⁊ moue ea tamdiu donec optime commisceantur ⁊ aufer ea ab igne ⁊ dimitte ea donec tepescāt: deinde fac de eis formas auellanis siles q̄rū vnaquecq̄ sit aur. ij. ⁊ quarte ⁊ inunge manū tuam oleo aut butyro vaccino: deinde bibe de eo oi die formā vnā similē auellane cū aqua frigida ⁊ ipsuz ē dn̄s medicinarum.

Lectuariū masuachoien faciēs ad podagrā ⁊ dolorē dorsi ⁊ oēs egritudines frigidas: cui⁹ hec ē permixtio. ℞. scamonee ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ zinzi. oiuz ana ʒ. viij. piperis ʒ. vi. cardamomi gariofiloꝝ ⁊ se. apij ⁊ ameos omniū ana ʒ. ij. ſ. masuachoien ʒ. iiij. tere ⁊ ꝯfice cū melle: cuius dosis sit ʒ. iiij. aut ʒ. ij. cū aqua tepida.

Lectuariū de sisamo. ℞. sisami excorticati ⁊ cimini carmeni ⁊ zinzi. oiuz ana ʒ. x. macropipis ⁊ pipis amboꝝ ana pondus ʒ. v cinamomi pōdus ʒ. ij. cardamomi ⁊ heil amborū ana ʒ. iij. ⁊ zuccari tabarzet ʒ. xl. Aggrega has medicinas tritas ⁊ repone in vase ⁊ vtere.

Lectuariū de granis viridib⁹ qd̄ facit ad hemorroidas ⁊ frigus stomachi ⁊ malitiam digestionis ⁊ solutionez vētris: cuius permixtio. ℞. granorum viridium ⁊ mellis anacardi ⁊ sisami excorticati oium ana sextaria vi. zuccari tabarzet sextaria xxiiij. myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ablatis nucleis ⁊ zinzib. et macropipis ⁊ berūgi ⁊ folij indi ⁊ capsie omnium ana pōdus ʒ. iiij. pipis sansuci ana ʒ. ij. cōfice has medicinas cum melle dispumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtere post sex mēses: dosis eius pondus ʒ. ij. cum lacte vaccino concusso. In cibo autez sit rizi decoctum cum lacte dum perseuerat accipiens ip̄m.

Lectuariū de aniuden faciens ad inflationem vētris ⁊ stomachi ⁊ rugitū ⁊ ventositatē grossam: cui⁹ hec ē permixtio: Sumātur piperis ⁊ se. apij amboꝝ ana ʒ. xij. aniuden nigri pondus ʒ. xiiij. petroselini ⁊ chelidōie ⁊ calamēti ⁊ hasce ⁊ suselcos omniū ana ʒ. viij. hersim ʒ. xiij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

Escriptio alia de aniudē faciēs ad magnitudinē epatis ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ aquā citrinam ⁊ frigus stomachi ⁊ renū. ℞. aniudē nigri pōdus ʒ. x. semis herucе ⁊ semis porri oiuz ana pōdus ʒ. vi. zinzi. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ablatis nucleis oiuz ana pōdus ʒ. vij. ameos ⁊ se. apij ⁊ anisi ⁊ cardamomi minoris ⁊ cymini ⁊ carmeni ⁊ cinnamomi oium ana pōdus ʒ. v. myrobal. nigroꝝ sublatis nucleis pōdus ʒ. vij. cynami pōdus ʒ. i. pipis ⁊ macropipis amboꝝ ana pōdus ʒ. iiij. spice odorifere pōdus ʒ. ij. penidioꝝ alboꝝ pōdus ʒ. xx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit: dosis eius pōdus ʒ. ij. cū aq̄ anisi ⁊ masticis ⁊ spice.

Lectuariū de cāfora valēs ad debilitatez stomachi ⁊ epatis ⁊ fugat vētositates grossas ⁊ adiuuat ad digestionē: cui⁹ hec est ꝑmixtio. ℞. cāfore ⁊ croci ⁊ xyloaloes ⁊ cardamōi ⁊ girboe ⁊ cubebe ⁊ keisim ⁊ cynami ⁊ gariofilorū et vsnee ⁊ spice ⁊ macis ⁊ sādali albi ⁊ macropipis ⁊ cinamomi ⁊ capsie ⁊ neremisch ⁊ secacul ⁊ galāge ⁊ nucis muschate ⁊ zinzi. ⁊ ciperi ⁊ fulfulmiue omnium ptes equales zuccari quantum est pond⁹ medicinarum omnium.

Lectuariū de cāfora descriptiōe alia faciens ad malitiā digestiōis ⁊ debilitatē stomachi ⁊ phlegma grossū: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. pipis ⁊ nucis muschate ⁊. ʒʒ. ⁊ gariofilorū ⁊ macis ⁊ cinamōi ⁊ cynāi ⁊ piretri ⁊ fulfulmiue ⁊ gariofiloꝝ hōtulāoꝝ ⁊ cāfore ⁊ croci oiuz ana pondus ʒ. ij. Tere has medicinas tritas ⁊ cribellatas et cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

Lectuariū de cāfora forti⁹ ꝑmo: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. ʒʒ. ⁊ pipis ⁊ macropi. ⁊ cina. ⁊ cynami ⁊ folij idi ⁊ spice odori. ⁊ capsie inde ⁊ nucis musc. ⁊ sādali citrini ⁊ carpob. ⁊ cardomōi ⁊ macis ⁊ gariofi. ⁊ piretri ⁊ talisafar ⁊ ciperi ⁊ spodij ⁊ xyloaloes indi puri oiuz ana pōd⁹ ℥. ſ. cāfore ⁊ muschi amboꝝ añ ʒ. ij. ſ. zuccari tabarzet ℥. x. ſ. ꝯficiat̄ cū melle dispumato ⁊ reponat̄ in vase ⁊ administret cū necesse fuerit.

Lectuariū de xyloa. qd̄ ꝯfortat stomachū ⁊ calefacit cū absq̄ supfluitate ⁊ digerit cibū ⁊ exsiccat phl'a: c⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. spice odorife ⁊ spice ro. ⁊ se. apij ⁊ anisi ⁊ mastic oiuz añ. ʒ. i. xyloa. ʒ. iij. gariofil. ʒ. ij. macis. ʒ. ij. ſ. cynami ⁊ galie āboꝝ añ ʒ. ij. myroba. kebuloꝝ īfusoꝝ ī vino ⁊ tor-

refactoꝝ ⁊ kelengemisk amboꝝ an̄.ʒ.ij.ſ.nucis muſ chate.ʒ.i.ſ.marmacor.ʒ.iiij.roſaꝝ ⁊ calami aroma tici amboꝝ an̄ ʒ.ij.conficiant cum mina.doſis eius auř.ij.

Lectuariū ꝺ cinamomo valēs ad debilita tem epatis ⁊ ſtomachi ⁊ renū ⁊ mundificat humores groſſos ⁊ fugat ventoſitates: cuius hec ē permixtio: ℞.cinnamomi ⁊ xyaloes ⁊ enule omniū ana.ʒ.vi.gariofiloꝝ ⁊ piperis nigri ⁊ macropiperis ⁊ ſpice ⁊ aſſari oīuz ana pondus.ʒ.v.ſſ.℥.i.mente ʒ.viij.girboe ⁊ cynami amboꝝ ana.ʒ.ij.keiati ⁊ aniſi ⁊ ſemis feniculi ⁊ caſſie omniū ana pondus.ʒ.iij. ꝯficiant cū melle diſpumato ⁊ adminiſtretur.

Lectuariū indum faciens ad colicam ⁊ frigus ſtomachi ⁊ dolorem iuncturarum et podogram: cuius permixtio hec eſt: ℞.capſie ⁊ folij indi amborum ana pondus.ʒ.iiij.nucis muſchate ⁊ ameos amboruz ana ſextaria.ij.piperis amboꝝ ana ſextaria.v.ſſ.ſextaria.v.myrobalanorum nigrorū ſextaria.xxx.neremiſch ſextaria.ij.gariofil.ʒ.v.nucis muſc.ſextaria.ij.macis.ʒ.iiij.penidioꝝ ſextaria.x.ſumant de puluere ei⁹ cū neceſſe fuerit.ʒ.ij.cū vino antiquo.

Lectuariū de zinzibere conferens ad debilitatem ſtomachi ⁊ inteſtinorū ⁊ digerit cibuz ⁊ fugat ventoſitates ⁊ valet ad coliricā paſſionem ⁊ retinet ventrem: cuius permixtio ē hec: re.ſſ.ʒ.xx.gūmi arabici ⁊ girboe amboꝝ ana pondus.ʒ.x.gariofiloꝝ ⁊ cinnamomi omniū ana.ʒ.v. ꝺ nucibus muſchatis nux.i.croci pondus.ʒ.i.aniſi.ʒ.xliij.zuccari tabarzet lib.i.

Lectuariū de muſcho cōferens ad debilitatem ſtomachi ⁊ inflationem eius ⁊ vētoſitates hemorroidarum ⁊ pulſuz oris ſtomachi: cuius hec eſt permixtio: re.muſc.auř.v. girboe ⁊ cardamomi ⁊ gariof.⁊ ſſ.⁊ macropipis omniū ana pondus.ʒ.x.cinnamomi pondus.ʒ.iij. xyloaloes indi.℥.i.croci.ʒ.ij.zuccari quantū pondus medicinaꝝ oīuz.deinde ꝯficiat cū melle.

Lectuariū de citro qꝺ fugat ventoſitates ⁊ digerit cibū ⁊ odorē oris efficit bonū: cuius hec eſt pmixtio: ℞.corticū citri citrinorū ſiccoꝝ pondus.ʒ.xxx.gariofil.⁊ nucis muſchate ⁊ macropipis ⁊ piperis ⁊ girboe ⁊ cinnamomi ⁊ galange ⁊ ſſ.oīuz ana pondus.ʒ.i.⁊ muſchi pōd⁹ ſexte ⁊.ſ.ʒ.i.conficiant cū melle ⁊ adminiſtret.

Lectuariū ceſaris ꝯferens ad colicam ⁊ frigora ⁊ humorē crudū ⁊ extrahit ſupfluitates groſſas viſcoſas ⁊ valet ad podograz: cuius hec eſt pmixtio: ℞.macropiperis ⁊ ſſ.⁊ myrobalanoꝝ citrinorū ſcamonee ⁊ turbit oīuz ana.ʒ.xij.ſemis apij ⁊ ameos ⁊ piretri ⁊ ſalis tabarzet omniū an̄.ʒ.[illegible]i.zuccari.ʒ.xvi.ꝯficiat cū melle ⁊ adminiſtretur.

Lectuariū de ſtinco addēs in coitu: cuius hec ē pmixtio: ℞.ſe.aſpagi ⁊ ſe.cepe ⁊ ſe.alrotab ⁊ ſe.porri ⁊ ſe.baucie ⁊ ſe.eruce ⁊ ſem̄ vrtice ⁊ gnoꝝ viridiuz ⁊ lingue auis ⁊ ſiſami excorticati ⁊ ſe.raphani ⁊ tuderi vtriuſqꝫ ⁊ amigdalarū ⁊ pinee ⁊ granoꝝ naſturtij oīuz an̄ ʒ.iij.ſſ.⁊ ſecacul ⁊ galāge ⁊ macropipis oīuz an̄ pōdus ʒ.v.cinamomi ⁊ nucis muſchate ⁊ been vtriuſqꝫ oīuz an̄ ʒ.ij.ſu.ſtinci.ʒ v.ſqlle aſſate pōdus.ʒ.iij.penidioꝝ q̄ntū pōd⁹ haꝝ oīuz medicinaꝝ. Tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū melle diſpūato.doſ cui⁹ pōdus.ʒ.ij.cū triplicato aut cū lacte dulci aut cū aqua mellis in ieiuno.

Lectuariū aliud ꝯferēs ad pulſū cordis ⁊ ꝯfortat ſtōm ⁊ digerit cibū ⁊ ſoluit vētrem: c⁹ hec eſt pmixtio: ℞.myro.kebuloꝝ.ʒ.xv.taliſafar ʒ.x.zedoarie ⁊ doronigi ⁊ caſſie oīuz an̄.ʒ.iij.turbit ʒ.xx.ſcamonee.ʒ.iij.penidioꝝ.ʒ.xx.ꝯficiant cū melle.doſ eius.ʒ.iij.

Lectuariū exptū nr̄m.℞.xyloaloes ʒ.iiij. cāfore quartā ʒ.i.muſchi ʒ.iij.macis neremiſk cipi felēgemiſk zurūb ⁊ zedoarie oīuz an̄ auř.i.cinamomi ⁊ maſticis ⁊.ſſ.pipis ⁊ gariofil. oīum an̄.ʒ.ij.bugloſſe.ʒ.v.ſe.feni.⁊ ſe.apij ⁊ acori ⁊ ſpice oīuz an̄.ʒ.iij.aggreget cū melle.

Riſera maior q̄ facꝫ ad mollificationez ſtōi ⁊ vētoſitates hemorroidaꝝ itrinſecaꝝ ⁊ addit in coitu: c⁹ hec eſt pmixtio: Re.myro.nigroꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ ēblicoꝝ ⁊ macropipis ⁊ pipis oīuz ana ptes.iij.ſſ.⁊ buzeidē ⁊ ſcirēblegi ⁊ capſie inde: ⁊ i deſcriptōe alia macis oīuz an̄ pars.i.tuderi albi ⁊ tuderi rubei ⁊ lingue auis ⁊ ſe.granati ſilueſtris ⁊ eſt aſſe hedenegi ⁊ g̃noꝝ alkilkil ⁊ ē pſice darſiſahā ⁊ ſiſami excorticati ⁊ zuccari tabarzet oīuz an̄ ptes.ij.beē albi ⁊ rubei āboꝝ ana ps.ſ.Tere ⁊ ſicca p ſe ⁊ ſiſamū p ſe ⁊ inuolue cū butyro ⁊ cōfice cū melle diſpumato.

Lectuariū de xyloaloe nr̄m: Re.heil ⁊.ſſ ⁊ cinnamomi ⁊ caſſie ⁊ croci pipis felengemiſk ⁊ zedoarie oīuz ana.ʒ.v.ciperi zarnb folij indi ⁊ gario.oīuz an̄ ʒ.iij.xyoloaloes crudi pōdus.ʒ.vij.ābre auř.i.lapidis lazuli ⁊ cāfore ana tertiā.ʒ.i.turbit ʒ.iiij.ſal indi pōdus.ʒ.i.ꝯterant oīa et fiat ex eis electuariū cū melle aut zuccaro.

Sūme prime. Tractatus.iiij.de ſuffuf ⁊ alchamaia ⁊ muret infantiū.

Os non afferemus de ſuffuf niſi ſimile illi qꝺ attulim⁹ de electuarijs ⁊ poſtponemus reliquū vſqꝫ ad locū ſuū.

Jclete ꝯferens ad tenaſmonē ⁊ punctionē ⁊ ſolutionē ventris ⁊ hemorroidas.cuius hec eſt permixtio: Re.granoꝝ naſturcij tōrefactoꝝ lib.i.ſ.cymini carmeni infuſi in aceto die ⁊ nocte ⁊ ſe.porri torrefacti amboꝝ ana ſextaria.x.ſe.lini torrefacti.℥.iiij.keiati.℥.i.myrobalanoꝝ kebuloꝝ mollitoꝝ cum butyro vaccino.℥.iij.doſis eius ʒ.i.cū rob de cydonijs ⁊ aqua frigida.

Uffuf ꝯferēs ad vētoſitates hemorroidaꝝ ⁊ ſolutionē vētris ⁊ tenaſmonē ⁊ puncturā. Re.g̃noꝝ naſturcij torrefactoꝝ lb.i.ſe.lini torrefacti ⁊ pſilij oīuz ana pōdus.ʒ.iij. ſeminis apij torrefacti ⁊ boli armeni ⁊ ſemis maru oīuz ana pōdus.ʒ.ij.ſ.gūmi arabici.ʒ.i.

Assus qd̓ nominatur kesile retinēs ventrem: cuius hec est pmixtio: ℞. kesile ⁊ granorum helle bori al. zedoarie ⁊ nucl endē ⁊ dragagāti ⁊ mugath ⁊ licij ⁊ auellanarum ⁊ fisticorum oium ana pars. i. ⁊ amigdalarum dulciū excorticata ꝓ ex cortice suo pō dus. ʒ. x. ⁊ farine aldarmache ℥. xx. permisceatur ⁊ administretur.

Assus hobede qd̓ cōfert pgnantibus ⁊ fugat vētositates ⁊ ꝯfortat epar ⁊ stomachuʒ ℞. margaritarum puarum ⁊ piretri omniū ana. ʒ. i. zinziberis ⁊ visci ramni amborum ana pōdus ʒ. iiij zedoarie ⁊ doronigi ⁊ semis apij ⁊ acori ⁊ girboe ⁊ nucis muschate ⁊ piperis ⁊ cinnamomi oiuʒ aā au. ij. ⁊ tuterūgi ⁊ semis feniculi oiuʒ ana aur. i. zuccari quātuʒ pōdus medicinarum omniū.

Assus hobede qd̓ ꝯfert ad extenuationem epatis ⁊ mollificationē stomachi ⁊ hūiditatē eius: ℞. lacce lignorum ⁊ granorum myrti ⁊ glandiū siccarum ⁊ zuccari tabarzet ⁊ masticis ⁊ corticū granatorum ⁊ gallarum omniū ana partem vnam olibani ⁊ zinziberis amborū ana quartam partis misceantur post cicotrigonizationem ⁊ sumatur puluis eius mane ⁊ cum est hora dormiendi ab aureo. i. vsqʒ ad. ij. hebdomada vna ⁊ nō gustat carnē.

Assus qd̓ facit ad caliditatē in corpe ⁊ febrē ⁊ herisipilam ⁊ alsahara ⁊ sternutationē ⁊ retentionē lingue bursen ⁊ fricatur cuʒ eo lingua: cuius hec ē pmixtio: ℞. muschi pondus tertie ʒ. i. galie ⁊ licij amborum ana ʒ. i. canfor ʒ. i. ⁊ tertia ʒ. i croci pondus ʒ. ij. cardamomi ⁊ gariofilorum ⁊ nucis muschate omniū ana pōdus aure. iiij. rosarum rubearum ⁊ balaustiarum ⁊ spodij omniuʒ ana aure. vi. zuccari tabarset albi. ʒ. lx. cōmisceantur medicie ipse post cicotrigonizationem. Et si dominās fuerit super ipsʒ calitas extrahatur ex eo quo medicatur nux muschata ⁊ est iuuatiuū. dos. eius magno sit medietas aur ⁊ puo qd̓ est a duabus granis vsqʒ ad siliquā vnā.

Amiati melonis longi quod est ad stomachū mollem ⁊ retinet vētrem ex dñio mollificationis stomachi ⁊ ꝯfortat animā debilem: cuius hec est permixtio. Sumatur melon lōgus ⁊ extrahatur qd̓ est ei in concauitate eius de granis ⁊ alijs. deinde impleatur sauic nabac ⁊ sauic de bdellio ⁊ hypoquistidos ⁊ glutino medenio trito ⁊ rizi tōrefacto acceptis equali mensura ⁊ dimittatur donec melonis humiditas exsiccetur: deinde extrahatur qd̓ intus est ⁊ exsiccetur ⁊ teratur ⁊ sumatur de eo vola magna. s. q̄ntitas q̄ sit ʒ. iiij. est eniʒ bonū ⁊ expertuʒ.

Assus quod fit pueris quibus dominatur humiditas. Sumantur myrobalanorum nigrorum ⁊ cymini carmeni amborum ana ʒ. v. masticis. ʒ. xx. zʒ ʒ. ij. Teratur vnūquodqʒ eorū per se ⁊ cribelletur: deinde fiat eorum pmixtio ⁊ inuoluatur in estate cuʒ oleo sisamio ⁊ in hyeme cum oleo oliue ⁊ zuccarum eius in estate tabarzet ⁊ extrahatur ex eo zinziber ⁊ hoc qdeʒ nō cōuenit nisi illis pueris i qbus dñatur hūiditas

Assus Aristotiles qd̓ ipse scripsit Allexandro ad diariam ⁊ corruptioneʒ stomachi ⁊ citrinitātem coloris ⁊ fetorēm oris ⁊ obliuioneʒ ⁊ digerit ⁊ letificat: cuius hec est ꝯmixtio: Sumantur cynamí ⁊ folij indi ⁊ heil ⁊ xyaloes indi ⁊ assari ⁊ keiati ⁊ myrobalanorum kebu orum enucleatorum ⁊ meliloti ⁊ existimo ipm esse selengemisch ⁊ neremisch ⁊ narkeisar ⁊ cymini ⁊ cinnamomi ⁊ vsnee ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ zʒ. ⁊ gariofilorum ⁊ granorum granatorū ⁊ nucis muscha. ⁊ cardamomi omniū aā ptes ij. muschi ⁊ ambre ⁊ canfore oiuʒ ana pars. i. zuccari tabarzet sexcuplū medicine totius. dosis eius qd̓ est inter pondus. ʒ. i. vsqʒ ad. iij cum aqua frigida in ieiuno: ⁊ post cibum est magni iuuamenti in eo quod narraui.

Assus albarmachi quod ē iuuatiuū ad vermes ⁊ debilitatem stōi: cuius pmitio hec est: ℞. myrobalan. kebulorum ⁊ emblicorum ⁊ citrinorum omniū ana partē. i. ⁊ medulle turbit quantū illud totum ⁊ penidiorum tabarzet duplum illius totius. dos eius. ʒ. x.

Assus de squilla qd̓ est viur puerorum exptuʒ faciēs ambulare ⁊ facit currere ventrē ⁊ abscindit ab eis nocumentuʒ chole ⁊ phlegmatis: ℞. myrobal. belliricorum ⁊ emblicorum ⁊ piretri ⁊ rosaruʒ rubearum ⁊ balaustiarum ⁊ sumac ⁊ keimuradat ⁊ venarum ⁊ nucis vomite ⁊ granorum myrti ⁊ gallarū ⁊ ozimi ⁊ cardamomi ⁊ gariofilorum omniuʒ ana partes equales: tere ⁊ cribella ⁊ vtere: est eniʒ iuuatiuū.

Iur ad pueros mundificans corpora eorum a phlegmate ⁊ cholera: cuius permitio: ℞. adebe ⁊ spodij ⁊ ambre ⁊ asseideneʒ ⁊ chelidonie ⁊ ozimi ⁊ balaustiaruʒ ⁊ myrobalanorum citrinorum. v. ⁊ licij. ⁊ gallie ⁊ croci ⁊ cardamomi ⁊ gallarum ⁊ zuccari tabarzet omniū ana quantum est pondus myrobal. ⁊ sumat de eo sm quātitatem sue magnitudinis ⁊ paruitatis.

Iur aliud ad pueros: ℞. ros. ⁊ balaustiarum ⁊ climie ⁊ piretri ⁊ sumac ⁊ succi liquiritie ⁊ hadebe ⁊ myrobalanorum ⁊ belliricoruʒ ⁊ gallarum ⁊ macis ⁊ gronorum myrti ⁊ spodij ⁊ cubebe ⁊ cardamomi ⁊ licij ⁊ croci ⁊ galie ⁊ venarum ⁊ cassie ambre ⁊ ⁊ asseidē ⁊ ozimi ⁊ corticum rizi oium ptes eq̄les: ꝯmisceantur post cribellationē.

Iur aliud ad pueros: ℞. zuccari tabarzet ⁊ ros. rub. siccarum ⁊ licij ⁊ croci ⁊ sumac ⁊ spodij ⁊ chelidonie ⁊ ozimi ⁊ balaustie ⁊ acatie ⁊ hadhati omniuʒ ana parteʒ. i. dos. kirat. in paruo ⁊ magno sm quantitatem ipsius.

Iur ad pueros: ℞. rosa. balaustiarum climie piretri sumach succi liquiritie ⁊ adhabe myrobala. bellicorum ⁊ gallarum enucleatarum ⁊ granoruʒ myrti ⁊ spodij ⁊ cucube ⁊ cardamomi ⁊ licij crocis ⁊ gallie ⁊ venaruʒ cassie ⁊ ambre ⁊ assidimie ⁊ ozimi ⁊ corticum rizi omniuʒ an partes equales conficiantur post cribellationem.

Amiati ad rasurā ⁊ solonē vētris ⁊ fistulaʒ ⁊ corruptionē stomachi ⁊ debilitatē ei⁹: ℞. corr hy

poquiſtidos amboꝝ ana ptes.v.galie ptem.i.terā̃t vnū̃quodqꝫ ꝑ ſe ⁊ miſceat ⁊ ſumatur de eo oi mane pond⁹ ʒ.ii. ⁊ in ſero tā̃tūdē: ē enī iuuatiuū.

Affuſ ad ſplenē ⁊ malitiā digeſtionis ⁊ coloris. ℞. hellebori albi quartā keleiati ſuꝑ quē fūdā̃t qḋ ſubmergat ipm̄ de oleo ſiſamino ⁊ accēdā̃t ſub eo ignis lenis donec coagulē̃t deinde ꝓiice ſuꝑ ipſum almugat cōtriti pondus.ʒ. lxxiiii. cymini carmeni.ʒ.iiii. ameos de ſcemi pōd⁹ ʒ.ii. ſumat de eo ī mane volā vnā cū aq̄ frigida ⁊ abſtineat ſuꝑ ipm̄ ab aceto ⁊ piſcib⁹ ſalitis ⁊ recētib⁹ ⁊ ab oi qḋ eſt ex lacte ⁊ olerib⁹ ⁊ fructib⁹.

Affuſ ꝯueniēs ei q̄ h̄z icteritiā ⁊ dolorem epatis ⁊ vomitū cholere citrine. ℞. lacce ablute aur.i. ſpodii ʒ.ii. croci ʒ.i. reuſini ſexta ⁊ medietas ſexte ʒ.i. cāfore ſexta ʒ.i. doſis ei⁹ ʒ.ii. cum decoctione prunorū ⁊ aqua tamarindorū quantitate lib.ſ.

Affuſ ꝯueniēs illi q̄ h̄z dolorē epatꝭ ⁊ ſplenis ⁊ ſolonē vētris ꝓpē̃ cholericā: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. fecis vini ⁊ reubarbari ⁊ ſpice ⁊ lacce ablute oīū an̄ aur.i. ſcorie ferri baſſari. ʒ. vij. tere: doſ eius aur.i. cū aqua coriādri ſicci quantitate ℥.i.

Affuſ qḋ cōfert ad epar ⁊ icteritiā ⁊ opilatōes ⁊ ſputū ſāguis. ℞. ḡnoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ ⁊ amili ⁊ ſe. citroli excorticati oium ana ʒ.iiij. boli armeni ⁊ lacce ⁊ roſarū ⁊ ſpice ⁊ ligritie oīū ana ʒ.i. ſpodij ʒ.ſ. maſticis ʒ.i. teritā̃ doſis ei⁹ ʒ.i. cū aqua frigida.

Elli ꝯueniēs calefactis ad reſolutionē vtriuſqꝫ cholere ⁊ fac̄ appetē̃ cibū: ſumā̃t ſal gēma ⁊ diſrūpā̃t ī fruſta ꝑua ⁊ torreſiat ſuꝑ ſartaginē ferri: aut ſuꝑ lapidē aut vas figuli: deiñ aſꝑgā̃t ſuꝑ ipm̄ acetū vini forte multotiēs: deiñ teratur ⁊ cicotrigonizē̃t ⁊ miſceā̃t cū eo de ḡnis ḡnatoꝝ torrefactoꝝ pariꝑ ⁊ ſūac mūdati ex ḡnis ſuis quantū ē ētiā ſal coriādri ſicci torrefacti ⁊ ſucci amirberis ꝯtriti cōmiſceā̃t ⁊ adminiſtretur.

Al aliud faciēs ſtomacho ⁊ epati ⁊ ad dolorē iūcturarū ⁊ ad oēs paſſiōes q̄ fiūt ꝓpter ſuꝑfluitates. ℞. ſal cibi pōd⁹ lib.i. ſal āmoniaci pōd⁹ ℥.ij. ⁊ piꝑis albi pōd⁹ ℥.iij. ⁊ ʒiʒ. ⁊ piꝑis nigri amboꝝ an̄ pōd⁹ ℥.ij. ⁊ aniſi ⁊ granorū pini ⁊ ḡnoꝝ eruce ⁊ ameos ⁊ ſpice oīū ana ℥.i. et ozimi ℥.ij. ⁊ ḡnoꝝ apij ſilueſtris ℥.i.ſ. tere ⁊ puluerizā̃: ⁊ ſit doſis pōd⁹ aur.ij. cū aqua tepida.

Tractat⁹.v. de allohocat ad ſpiritualia.

Sermo noſter in allohocat ē ſm̄ modū nr̄i ſmonis ī caplis q̄ ſūt ante ipm̄. Et allohocat q̄dē nō ſumūtur ſm̄ plim niſi ut teneā̃t ī ore ⁊ currat ex eis aliq̄d poſt aliquid ad pulmonē ⁊ nō impellā̃t ſubito ad ſtomachū q̄re ꝓlongetur ſpaciū eoꝝ ex ſtomacho ad pulmoēꝫ.

Ohoc ad tuſſim ſiccā: ſumā̃t ſemē lini torrefactū ⁊ ꝯficiā̃t cū melle ⁊ reponā̃t in vaſe ⁊ adminiſtrē̃t cū neceſſe fuerit.

Ohoc aliud ad tuſſim ex caliditate ⁊ ſiccitate. ℞. ſe. citroli excorticati ʒ.v. amigdal̄ dulciū excorticatarū ʒ.vi. ſe. altee ⁊ ſe. malue amboꝝ ana ʒ.v. gūmi ⁊ dragagāti ⁊ amili ⁊ granoꝝ cydonioꝝ excorticatoꝝ oīū ana ʒ.iiij. ſucci ligritie ⁊ penidioꝝ amboꝝ ana ʒ.iiij.ſ. terā̃t ⁊ cicotrigonizē̃t ⁊ ſumātur radices ligritie mūdate ⁊ ſeneſten ⁊ paſſule dulces mūdate ⁊ decoquā̃t cū aqua donec aq̄ ingroſſē̃t deinde ꝓiiciā̃t cum ea rob ⁊ coagulē̃t cū ea medicine: ⁊ detē̃ in potu cū pultib⁹ factis ex aq̄ furfuris ⁊ farina fabaꝝ ⁊ penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci ⁊ potē̃t poſt ipm̄ aq̄ ordei.

Ohoc ad tuſſim ex caliditate. ℞. ſeueſten pugillos tres iniubas magnā̃s numero.l. radicū ligritie excorticatarū ꝯtritaꝝ ʒ.xxx ⁊ tertiā keiſmē dulciū mūdataꝝ ʒ.xl. caſſieſi. mūdate ex arūdine ſua ʒ.xx. decoquā̃t cū lib.vij. aq̄ donec remaneat lib.i. deinde colē̃t ⁊ ꝓiiciā̃t deſuꝑ rob lib.ſ. penidioꝝ tertia lib.i. ⁊ decoq̄tur donec igroſſē̃t ſicut mel: deinde miſceā̃t cū ea farina fabaꝝ cicotrigonizate cū ozali quātū ſufficit.

Ohoc de papauere ꝯferēs ad expulſionē ſāguis ꝑ vōitū ⁊ fe. calā̃ ⁊ tuſſim ⁊ dolorē pectoris ⁊ pleureſi: cui⁹ hec ē ꝑmixtio. ℞. roſ. rubeaꝝ ablatis capitib⁹ ⁊ gūmi arabici amboꝝ an̄. ʒ.ſ. amili de frumēto ⁊ dragāti ⁊ ḡnoꝝ papaueris oīū an̄ pōd⁹. ʒ.ij. ſpodij ⁊ croci āboꝝ an̄ .ʒ.ſ. ſucci ligritie pōd⁹ ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas q̄ ex eis cribellā̃t ⁊ ꝯfice cū triplicato ⁊ repone ī vaſe ⁊ vtere cū neceſſe fuerit ⁊ bibā̃t cū tereniabin aut decoctione iſopi.

Ohoc de ſpodio ꝯferēs ad tuſſim ⁊ vomitū ſāguis ⁊ ſuꝑfluitates groſſas ⁊ dolorē pectoris ⁊ vlcera pulmōis. ℞. cardamōi pōd⁹ ʒ.iiij. gūmi pōd⁹ ʒ.viij. amili de tritico ⁊ ḡnorū papaueris albi ⁊.ʒʒ. oīū ana ʒ.x. ſpodij pōd⁹ ʒ. iiij. zuccari tabarzet pōd⁹ ʒ.xl. ḡnoꝝ cucumeris excorticatoꝝ amigdalaꝝ excorticataꝝ ⁊ amigdalarū pini oīū ana pōd⁹ ʒ.viij. amigdal̄. amararū excorticataꝝ ex duob⁹ corticib⁹ ſuis ⁊ ſucci ligritie ⁊ dragagāti oīū ana pōdus ʒ.v. ſe. feni. pōd⁹ ʒ.ij. ḡnoꝝ papaueris nigri pōdus ʒ.ij. Terā̃t ⁊ aggregrē̃t medicine iſte trite ⁊ cicotrigōizate de eis q̄ cribellā̃t ⁊ ꝯficiā̃t cū melle diſpūato ⁊ butyro vaccino ꝯfectōe leni ⁊ ponā̃t ī vaſe ⁊ admiſtrē̃t cū neceſſe fuerit.

Ohoc aliud d̄ ſpodio ꝯferēs ad fe. pthiſicas ⁊ vlcera pulmonis. ℞. gūmi ⁊ cardamōi āboꝝ ana ʒ.vi. ʒinʒ. ⁊ amili de tritico amboꝝ ana pōd⁹ ʒ.xij. ſpodij pond⁹ ʒ.iiij. zuccari pōd⁹ ʒ.ix. ḡnoꝝ cucu. excorticatoꝝ ⁊ ḡnoꝝ pini excorticatoꝝ āboꝝ an̄ ʒ.vij. aggrega has medicias tritas cicotḡōizatas q̄ cicotrigōizā̃t de eis ⁊ ꝯfice cū butiro ⁊ melle diſpūato ꝯfectōe lēi ⁊ repōe ī vaſe vitri ⁊ lābat d̄ eo ⁊ bibat cū aq̄ calīa aut cū lacte aſine.

Ohoc de ſq̄lla ꝯferens ad difficultatē anhelit⁹ ⁊ ſputi ⁊ dolorē laterū ⁊ pectoris: ſumā̃t ſucc⁹ ſquille ⁊ mel diſpumatū ⁊ coagulē̃t ſil̄ ⁊ labat de eo an̄ cibū ⁊ poſt ipſum.

Hoc de alleis faciēs ad tussim exsiccatā a ptisiate ⁊ mundificat pectꝰ ⁊ digerit māas subtiles: sumantur alleoꝝ mūdatoꝝ lib. i. decoquant̄ cū lib. i. butyri donec dissoluta sint i decoctiōe ⁊ coletur ⁊ terātur allea optime ⁊ fūdat̄ sup ea mell' dispumati lib. i. ⁊ decoqr̄ur lēto igne donec ingrossetur ⁊ remoueat̄ ab igne.

Hoc aliud. ℞. gnoꝝ cydonioꝝ ⁊ psilij amboꝝ ana ʒ. v. se. papaueris pōdꝰ ʒ. x. radicē liqritie ⁊ seuesté amboꝝ ana ʒ. vij. decoq̄tur cū aq̄ lib. iij. ⁊ decoquat̄ cū lēto igne donec ingrosset ⁊ fūdat̄ desup de rob pōdꝰ ʒ. xij. ⁊ dragagāti ⁊ gūmi arabici amboꝝ ana pōdꝰ ʒ. vij. ⁊ penidioꝝ sextarium vnum.

Hoc albotin ad raucedinē vocis ⁊ vlcꝰ pectoris: ⁊ ad illum qui spuit sanguinē ⁊ aperit opilationes cuiꝰ hec ē pmixtio. ℞. se. lini torrefacti ⁊ pass. mūdataꝝ amboꝝ ana lib. i. amigdal. pini ⁊ amigdal. dulciū ⁊ amigdal. amararū mūdatarū oiuʒ ana ℥. vi. auellanarū torrefactarū ⁊ glutinis albotin ⁊ radicū lilij celestis oiuʒ ana ℥. i. myrrhe ⁊ croci ⁊ turis masculi oiuʒ ana ℥. ß. terant̄ ⁊ cribellent̄ ⁊ inuoluātur cū lacte asine ⁊ cōficiant̄ cū eo ⁊ fiāt trocisci ⁊ exsiccent̄ in vmbra: deinde terātur ⁊ ꝯficiant̄ cū melle ⁊ sumat̄ de eo cocliariū vnū in mane ⁊ cocliariū vnū in sero: deiñ fiāt ex eo collyria ⁊ pillule ⁊ ponat̄ de eis i nocte sub lingua.

Tractatus vi. de sirupis ⁊ robub.

Ostra narratio in sirupis ⁊ robub est ḃm modum ad quem innuimus in eis que sunt ante. Et differētia qdem inter sirupos ⁊ robub ē ꝙ robub sunt succi inspissati per seipsos ⁊ sirupi sūt decoctiones ⁊ succi inspissati cū dulcedine.

Irupus acetosus cōitans cū senibꝰ q extīguit febrē ⁊ opilationē stomachi ⁊ incidit phlegma ⁊ abstergit ipm ⁊ vincit cholerā ⁊ apit opilatiōes in epate ⁊ splene ⁊ ꝓuocat vrinam cuiꝰ hec ē pmixtio: Sumātur aceti antiq boni lib. x ⁊ ꝓijciant̄ sup ipm aq̄ dulcis clare lib. xx. aut plus aut minꝰ ḃm quātitatē acetositatis aceti ⁊ bonitatis eiꝰ ⁊ ponātur in eo corticū radicū feniculi ⁊ corticū radicū apij oiuʒ añ ℥. iij. se. feniculi ⁊ se. apij amborū ana ℥. i. ⁊ dimittat̄ die ⁊ nocte ⁊ post hoc decoq̄tur lēto igne donec consumat̄ eiꝰ sexta: deinde auferat̄ ab igne ⁊ dimittat̄ donec infrigidet̄: postea coletur ⁊ ꝓijciat̄ sup ipm ꝓ oibꝰ duabꝰ ptibꝰ huiꝰ aque ⁊ aceti decoctoꝝ cū radicibꝰ ⁊ seibꝰ ps. i. zuccari tabarzet aut mell' ꝓ oibꝰ duabꝰ ptibꝰ ⁊ ß. aceti ⁊ aque decoctoꝝ cū radicibꝰ ⁊ seibꝰ ps. i. ⁊ decoq̄tur lēto igne donec remaneat medietas eiꝰ ⁊ remoueat̄ ab igne ⁊ infrigidet̄ ⁊ colet̄ ⁊ administret̄ spuma eiꝰ iā collecta in hora ebulitionis eiꝰ. Et q vult ponat in eo post ablationē spume eiꝰ ⁊ postq̄ bulierit ebulitione vna aut duabꝰ croci nō molliti pōdus. ʒ. iij. i panno, ⁊ suspēdat i vase ⁊ fricet māibꝰ aut instr̄o aliquo hora post horā donec egrediat̄ v̄tus eiꝰ i eo. Et est de hōibꝰ q fricāt i eo post expletionē eiꝰ croci mollīti pōdꝰ ʒ. ij. ⁊ nō coquūt ipsū.

Odus sirupi acetosi Sa. mel bonū pone sup leues prunas ⁊ aufer spumā eiꝰ ⁊ ꝓijce sup ipm acetū qđ nō sit apparētis acetositatis neqꝫ debil' ⁊ buliāt ad ignē paulati donec cōmisceant̄ bñ ⁊ nō sit acetū crudū deinde remoueantur ab igne ⁊ serua ipm. Si ergo volueris vti eo cōmisce ipm aqua tāta quātꝰ ē sirupꝰ. Et si ille q bibit ipm abhorret ipm ꝓpt̄ acetositatē eiꝰ aut dulcedinē ipsiꝰ tūc vtat̄ eo assidue. ꝙ si voluerit bibere ipm ita ut sit manifeste acetositatis tūc addat̄ in aceto eiꝰ ⁊ illud ē qm̄ nō ē laudabile ut fiat ḃm quantitatē vnā. Et videt̄ mihi ꝙ hoc sil'r sit ei qđ facit homo qñ p̄cipit hōibus q bibūt vinū ut cōmisceant ipm cum aqua ꝓter ꝙ sciat ꝙ in eis sūt qdā q cōsueuerūt bibere ipm sic: cum ergo bibūt ipm forte purū leduntur statim ⁊ illi q ꝯsueti sūt bibere ipm forte cum bibūt ipsū plurime ꝯmictiōis patiūtur nauseā. Cuʒ ergo hmōi accñs cōtingat in potu vini ⁊ sit de consuetudine hōiuʒ ut bibāt ipm plim quō nō cōtingit in potu sirupi acetosi plus ⁊ sit consuetudo nostra ut bibamus ipm bibimus vinuʒ valde ⁊ sit eo fortior quare oportet ut eius equalitatem preparemus ḃm eum qui ipsum bibit: ⁊ non ḃm nos. Et ego quidem diligo ut scias quod magis conueniens ei qui ipsum sumit ⁊ ille qui apud eum est magis delectabilis est ꝓpter hoc ipse plus confert ei: ⁊ qui ab eo leditur est ille qui abhorret ipsum: ⁊ equatio harum specierum ē ut fiat ḃm ꝙ conuenit pluribus hominū: ⁊ ita oportet ut fiat ḃm omneʒ dispositionem: Sumatur aceti pars. i. ⁊ misceantur cum ea mellis dispumati partes. ij. ⁊ decoquātur super ignem lenem donec cōmisceantur sapores eorum. Similiter sapor aceti iteruʒ non remaneat crudus a principio sui: ⁊ similiter oportet ut fiat in melle de quo fit sirupus acetosus scʒ ponantur super omnē partem mellis quatuor partes aque pure: deīde decoquatur lento igne cum equalitate donec eleuetur spuma mellis mali: quoniam malo melli spuma eleuatur: quapropter non est necessarium ut decoquatur plurimū sicut eget illud quod est ante ipm. Et plurimū quideʒ quod remanet de primo qui ꝑmiscetur hac quantitate est medietas eiꝰ ⁊ iteratur eius decoctio donec cōmisceatur bene ⁊ non remaneat acetum crudum. ⁊ fit sirupus acetosus quādo permiscentur species tres a principio. Funduntur aceti pars. i. ⁊ mellis partes. ij. ⁊ aque partes. iiij. et decoquuntur donec remaneat quarta ⁊ aufertur spuma eius. Cum ergo vis ipsum facere fortiorem pone tantum aceti quantū mellis ⁊ bibatur sicut bibitur vinū cōmixtū ⁊ non bibat ipsū assimile imo die ⁊ die: qm̄ ipse sūmergit̄ i iūcturis ⁊ attrahit chimū ex itestis iferioribꝰ ⁊ resoluit hūiditatē corpis. Et de hōibꝰ sūt q bibūt ipʒ sine aq̄ q̄ sit quātū ē sirupꝰ acetosus sic̄ bibūt ℥. i. ⁊ post ipm illud quo vult hñs egritudinē ut extrahat̄ hūiditas ex ore stōi et trahat ipaʒ ad iferiora. Et q bibit ipm expectet sup ipm vsʒ ad mediū diē. deiñ vtat̄ pillul' ⁊ alzirabegi

Irupus acetosus noster. Accipe zuccarū bonū ⁊ assa ipm in patella ⁊ funde sup ipsū aceti fortis. s. aceti vini tm̄ q̄ appeat submersio eius sub zuccaro ⁊ non coopiat zuccaꝝ. Et si vis ne acetet minue de hac quantitate: deinde pone ipm super prunas aut ignem lenem donec liquefiat ⁊ aufer spumā eius cū radicibus situlaꝝ ⁊ accipe eaꝫ cum panno ⁊ non exprimes ipm nisi cū eleuatione ⁊ positione absq̄ collectiōe ut fit cū coclhiari. cū ergo mūdificatum fuerit fundes sup ipꝫ aquā donec subtilietur: deinde decoq̄ ipm ⁊ inspissabis eū.

Irupus acetosus solutione educens cholerā. Sumat mel dispumatū aut zuccarū et acetum forte sicut narrauimus prius ⁊ decoque lento igne ⁊ accipe succi cucumeris asini. ⁊ scamonee amboꝝ ana. ℥. i. aut plus ⁊ minꝰ s̄m quātitatē necessitatis ⁊ s̄m mensuram q̄ꝫ vis ⁊ tere ipsa ⁊ pone in panno lini ⁊ suspende ipm in vase ⁊ confrica omni hora donec cōsumat ⁊ non remaneat in panno aliquid. Cuꝫ ergo coagulat remoue ipm ab igne. Et qdam pijciūt loco scamonee radicē scamonee cuꝫ radice apij ⁊ radicibus feniculi in principio decoctionis.

Irupus acetosus alius educēs phl'a. Sumantur mel ⁊ acetū squille cū radicibꝰ predictis ⁊ decoquant. Et accipe medulle cartami qd̄ scis esse cōueniens virtuti hominis ⁊ tere ipsā ⁊ pone in panno ⁊ suspende in vase sicut primo ⁊ vtere ipo.

Irupus acetosus alius expellēs meliam. Sumatur mel aut zuccaꝝ ⁊ acetū ⁊ decoq̄tur sicut decoqtur primus: deiñ epithymi quantū vis et polipodij ⁊ hellebori nigri ⁊ tere ipa ⁊ pone in panno ⁊ suspende in vase ⁊ decoque ipm sicut primuꝫ.

Peratio aceti sqllitici: Accipe squillaꝫ albā mūdatā ⁊ incide ipam cū culicello de ligno ⁊ ifila ipam cū filo ita ut frusta adinicē n̄ adhereāt ⁊ mūda ea ⁊ pone in filis ⁊ nō sit vnū vbi ē aliud ⁊ exsicca in vmbra. xl. diebꝰ: deiñ accipe de ea eminā. i. ⁊ pijce sr̄ eā aceti boni lib. xviij. ⁊ pone ipsuꝫ in sole. xl. diebus ⁊ opila vas bene: deiñ extrahe ex eo squillā ⁊ exp̄me ipsā ⁊ cola ipsā cū pāno. Quidā v̄o accipiūt ad vnāquāq̄ eminaꝫ sq̄lle aceti lb. vij. s. ⁊ alij n̄ exsiccāt sqllā i vmbra ⁊ mūdant eā ⁊ ponūt de ea illud idē pōdus ⁊ dimittūt eā sex mēsibus quare ē illud qd̄ fit s̄m hunc moduꝫ magis solnēs. Et ɔfert qñ colluit cū eo os ori ⁊ carni gingiuaꝝ ⁊ sāguinē currētē ex eis abscindit: qm̄ ɔstringit ipm ⁊ exsiccat hūiditatē carnis gingiuaꝝ ⁊ dentiuꝫ ⁊ indurat dentes q mouent ⁊ facit os odoriferū ⁊ odorem oris ⁊ valet ad fetoreꝫ oris: nam si de eo detur in potu abstergit cānā pulmonis ⁊ indurat eā ⁊ clarificat vocē ⁊ ɔfortat eā ⁊ ē ɔueniens iteꝝ ei q habet dolorē stōi ⁊ ei q n̄ digerit cibū ⁊ ei q patit epilepsiā ⁊ ad scotomiaꝫ ⁊ ei cui dominat chol'a nigra ⁊ almatuine ⁊ alguesces: ⁊ iteꝝ ei q habet p̄focationē matricis ⁊ ei q habet splenē grossū ⁊ ad venā sciaticā ⁊ cōfortat corpꝰ mollificatū arefactū: ⁊ colorē corpis efficit bonū ⁊ acuit visū ⁊ ɔfert ad stricturā pectoris ⁊ anhelitus ⁊ si administret in dolore auris cū fundit in eam sedat ipm ⁊ ɔuenit ad omne qd̄ dixi si nō fuerit intus i aure vlcus ⁊ sumat i potu omni die de eo in ieiuno parūp ⁊ gradatiꝫ donec pueniat ad. ℥. i. s.

Irupus acetosus solutiuus sqlliticus cōferens ad difficultatē vrine ⁊ doloreꝫ lateꝝ ⁊ stōi ⁊ malitiā digōnis ⁊ eructuatōnē acetosā: ℞. iterioris cepe sqlle lib. ij. ʒʒ. ℥. i. se. apij ℥. ij. se. baucie silnestris. ℥. s. se. feniculi ⁊ anisi amboꝝ ana ℥. i. ameos. ℥. s. cymini carmen. ℥. i. radicuꝫ anīuden ⁊ piretri amborū ana. ℥. i. superioris isopi. ℥. i. calamenti ⁊ mente amborum ana. ℥. i. keisim. ℥. s. cordumeni pondus. ʒ. ij. myrrhe. ℥. s. seminis rute ℥. s. folij indi. ℥. s. trita contritione grossa infundātur in aceti squillitici kist. vi. ⁊ mellis dispumati kist. ij. ⁊ ponatur in vase vitri ⁊ administret ⁊ bibat ante cibū ⁊ post cibum.

Odus faciēdi iuleb: Sumat emina. i. zuccari ⁊ fundantur super ipm aque. ℥. iiij. et decoquat lento igne ⁊ fundantur desuper aque ros. ℥. ij. ⁊ auferat ab igne ⁊ colet ⁊ administret.

Qua mellis ⁊ zuccari faciēs ad egritudines ſtas ⁊ dolorē epatis ⁊ pectoris: mellis ps. i. aque ptes. ij. sumant ⁊ decoquant lento igne ⁊ auferat spuma eius ⁊ ferueat donec remaneat tertia eius ⁊ auferat ab igne ⁊ colet. ⁊ silr̄ aqua zuccari etiā: cū ergo volumus calefacere ipam ⁊ fortioreꝫ facere ponimus in ipa post ablationē spume masticis ⁊ croci ⁊ aliarū specieꝝ cinnamomi ⁊ galangi ⁊ aliaꝝ aliquid.

Escriptio aq̄ mellis alia que ɔfert ad febrē ⁊ inflationē ⁊ multitudinem sitis in stomacho ⁊ tussiꝫ ex calitate ⁊ ɔfert ad pleuresim. Sume ros. rubeaꝝ mūdataꝝ lib. iiij. ⁊ pone eas in vase vitri ⁊ pijce sup eas aq̄ calide lib. x. ⁊ stringe caput vasis sup eas opilādo bene ⁊ dimitte eas die et nocte: deinde extrahe eas ⁊ exprime valde ⁊ cola ipsā ⁊ pijce super eaꝫ zuccari lib. x. ⁊ coque ipam lēto igne donec ingrosset ⁊ cola ⁊ vtere.

Uleb cū aqua ros. Sumat zuccaꝝ tabarzet tritū ⁊ mēsuret ⁊ pijciat sup oēm mēsuraꝫ zuccari tres mēsure aque ros. clare bone sbe ⁊ decoq̄t lēto igne donec remaneat eius tertia ⁊ auferat spuma. Et q vult ponere in ipo crocū duꝫ coquit: tūc cū sublata ē spuma eius, pijciat in ipo de croco nō trito i pāno ⁊ exprimat hora post horam vsq̄ ad ɔplementū ipius. ⁊ q vult ponere in ipo crocū post decoctionē tūc cū deponit ipm ab igne confricet in eo crocū tritū añq̄ infrigidet ⁊ reponatur i vase vitri ⁊ administretur.

Irupꝰ de cydonijs ⁊ ē minua: q ɔfortat stomachū ⁊ ɔstrigit vētrē ⁊ ɔfert ad dolorem epatis ⁊ vomitū ⁊ nauseā ⁊ singultū: cuiꝰ hec ē prouixio: ℞. succi cydonioꝝ acetosorū lb. xxx. vini boni antiq lb. xxv. decoq̄t leni igne donec cōsumat medietas: deiñ tollat spuma eius ⁊ colet ⁊ auferat ab igne

donec clarificet ⁊ reducat ad vas scdo ⁊ pijciant super ipm mellis clari dispumati lib. x. ⁊ buli ipm lento igne: deinde sumant. 33. ⁊ masticis ambo℞ an ʒ. ii. cardamomi maioris ⁊ minoris ⁊ cinamomi ⁊ heil omniu ana ʒ. iiii. gariofilo℞ ʒ. iii. croci nó triti ʒ. iiii. Tere ꝯtritione grossa ⁊ pone in páno lini ⁊ pijce in vase ⁊ cófrica oi hora ⁊ buliat sup igné donec inspissetur: deinde depone ab igne ⁊ cola ipm: deinde accipe muschi ʒ. s. ⁊ pone ipz in vino antiquo ⁊ pijce ipm in vino antiquo ⁊ pijce ipm desup ⁊ pmisce ipsū bene ⁊ repone ipm vsqz ad horá administrationis qꝫ si volueris facere ipm sine spēbus tunc fac ipz cū succo cydonio℞ muzo℞ ⁊ decoque ipz vsqz ad mediū ⁊ cola eū ⁊ accipe de eo. lib. ii. ⁊ succi malo℞ mótano℞ muzo℞ decocti vsqz ad mediū colati lib. i. vini antiq boni lib. i. mellis boni aut zuccari boni lib i. decoquat leni igne donec ingrosset ⁊ aufer spumā eius: deinde accipe xyloaloes crudi ʒ. ii. masticis et galie ⁊ croci capillo℞ veneris omniū ana ʒ. i. macis ʒ. i. spice ⁊ gariofil. ⁊ nuc muscha. ⁊ heil ⁊ cādamomi ⁊ cinnamomi ⁊ 33. omniū ana ʒ. s. muschi tertiaz ʒ. i. tere omnia pter muschū ⁊ galliā ⁊ liga in panno lini ⁊ pijce in vase in quo est succus ⁊ tere muschuz ⁊ galliam p se ⁊ pmisce ipa cū vino ⁊ pmisce cuz medicinis ⁊ vtere.

Conditū cōueniens ad frigus stomachi ⁊ diminutioné digestionis ⁊ debilitatez epatis ex frigore ⁊ quartaná ⁊ ad senes: ℞. vini veteris lib. v. mell. clari lib. i. s. 33. ʒ. v. cardamói ⁊ heil ābo℞ ana ʒ. s. gariofilo℞ sextá ʒ. i. croci sextaz ʒ. i. cinamomi sextá ⁊ medietaté sexte ʒ. i. pipis nigri ⁊ muschi ābo℞ an sextá ⁊ medietaté sexte ʒ. i. Terāt medicie ꝯtritione grossa pter muschū ⁊ crocū ⁊ ligēt in panno lini cū croco ⁊ decoquat donec ingrosset ⁊ anteqꝫ deponat ab igne pijciatur in eo muschus ⁊ deponatur ab igne ⁊ reponatur in vase ⁊ administretur.

Conditū aliud: ℞. spice ⁊ gariofilo℞ ⁊ cardamomi ⁊ xyloaloes crudi oiuz ana auī. ii. croci auī. i. cinnamomi ⁊ 33. ⁊ pipis omniū an auī. iii. gallie au. s. muschi quartá auī. i. tere medicinas ꝯtritióne grossa ⁊ liga in panno lini pter muschū ⁊ galiá ⁊ pijce super eas vini odoriferi antiqui lib xii. ⁊ dimitte duobus diebus ⁊ duabus noctibus: deiñ redi ad vas ⁊ pijce desup mell. clari lib iii. ⁊ zuccari tabarzet lib. ii. ⁊ decoquat donec fiat ei spissitudo ⁊ auferat ab igne ⁊ pijciat sup ipm muschus ⁊ galia ⁊ reponat ⁊ administretur.

Sirupus salmunu q confortat stomachuz ⁊ facit appetere cibū ⁊ destruit pulsuz cordis: ℞. lib. i. corticū citri ℥. i. māmacor au. ij. gariofilo℞ auī. i. xyloaloes crudi: ꝯterant ⁊ pijciant sup ea lib. v. vini ⁊ dimittant tribus diebus cum noctibus suis. deide pijciátur sup ea lib. iij. zuccari albi tabarzet ⁊ auī. i. masticis ⁊ ʒ. s. croci ⁊ terti. ʒ. i. galie bone: ⁊ decoquat lente igne donec compleantur ⁊ colent ⁊ recondatur in vase ⁊ administretur sicut iuleb.

Sirupus de granis myrthi conferēs ad debilitatem stomachi ⁊ solutioné ventris superfluam ⁊ retinet menstrua ⁊ confortat viscera: cuius hec est pmixtio: ℞. succi grano℞ myrti decocti colati danich. x. mellis colati danich. i. pmisceantur ambo ⁊ decoquantur donec ingrossetur ⁊ administrentur.

Rob de butyro decoquat succ⁹ myrti sol⁹ donec ingrosset ⁊ administretur.

Sirupus de menta faciens ad vomitū ⁊ ad satietaté nauseatiuá ⁊ nauseam ⁊ singultuz ⁊ fluxum ventris: cuius hec est pmixtio.

Terant granata dulcia ⁊ acetosa cū pulpis suis ⁊ decoquat succus donec medietur deinde sumantur de eo lib. ij. ⁊ succi mente lib. i. mellis lib. i. aut zuccari lib. i. ⁊ decoquatur donec ingrossetur ⁊ coletur.

Sirupus de pirie faciēs ad fluxum ventris ⁊ confortat stomachum: Sumant pira nó matura ⁊ decoquant donec dissoluta sint ⁊ colētur ⁊ reducátur ad vas scdo: ⁊ decoquat donec ingrossetur ⁊ administretur.

Sirupus de malis faciēs ad debilitatez stomachi ⁊ pulsuz oris stomachi ex caliditate ⁊ abscindit vomitum cholericum ⁊ sitim. Sumat malo℞ muzo℞ emina: terant ⁊ exprimant ⁊ decoquatur succus donec mediet ⁊ colet ⁊ dimittat in nocte ⁊ reducatur ad vas ⁊ decoquat lento igne donec ingrossetur ⁊ coletur ⁊ ponat in vase vitri. Si aūt fuerit estas tūc dimitte cuz in sole diebus aliquot donec cōsumatur eius aquositas ⁊ seruet ⁊ administretur. Quod si volueris ipm dulcorare pone ad omné eminaz succi lib. i. zuccari ⁊ coque ipsum ⁊ vtere.

Sirupus de acresta faciens ad caliditatem stomachi ⁊ solutioné ventris cholericaz ⁊ dolores caliditatis ⁊ venena ⁊ abscindit sitim ⁊ ꝯfortat stomachos pregnantiū ut non recipiant humores malos. Sumatur succus acreste ⁊ decoquat donec remaneat medietas ⁊ coletur ⁊ dimittatur in nocte: deinde reducatur ad vas ⁊ pijciatur super ipm ʒ. ij. gariofilo℞ ⁊ decoquat donec auferat ab eo odor ⁊ ingrossetur ⁊ colet ⁊ administretur. Si aūt volueris ipm dulcorare pijce super ipm zuccarum post decoctioné cū lento igne donec ingrosset fm quātitaté subtilitatis succi ⁊ inspissa ipz ⁊ vtere.

Sirupus de fructibus confortans stomachū ⁊ viscera ⁊ abscindit vomitū ⁊ solutionem ventris ⁊ cholam ⁊ ꝯfert pregnātibus cū vomitus aduenit eis. cuius hec est pmixtio: Sumatur succus cydonio℞ ⁊ malo℞ piro℞ ⁊ granato℞ muzo℞ ⁊ sumach ⁊ zarur ⁊ decoquat leni igne donec ingrossetur. Si auté vis dulcorare ipm pijce super ipm zuccari quātū vis ⁊ buli ipm ⁊ cola ⁊ vtere.

Sirupus delectabilis conferens stomacho cuius hec est pmixtio: Sume de corticib⁹ citri recentibus lib. i. ⁊ decoque eos cū aq kist. i. s. donec remaneat tertia ⁊ cola ipaz ⁊ proijce

stiper ⁊ ā mel ⁊ d'coque ipm lento igne donec igros|setur ⁊ vtere sicut iuleb.

Irupus de papauere: oꝫ ut sumant centū papauera mēdia in quātitate postq̄ȝ exsic|cantur sup arborē suā. non ergo hēant suc|cū ⁊ neqꝫ sint multū imatura ⁊ non exprimaƚ ab eis nisi subtile ⁊ nō sit subtile eius currēs subtiƚ. expres|sionis multoꝝ supfluitatū: deinde ꝓijciantƚ super ea kist. x. aque pluuiaƚ si inuenitƚ ꝓpter eius elōgatiōeꝫ a putrefactione aut aq̄ fontiū ⁊ infundaƚ in ea die ⁊ nocte donec leniant. Si aūt nō leniunƚ dimittantur plus hoc: deiñ decoquanƚ vsq̄ quo dissoluanƚ cum facilitate deinde exprimanƚ deiñ inspissentƚ cū medie|tate sue mēsure de dulcedine. ꝙ si fuerit ad mollificā|dū illud qd est in pectore ⁊ subtiliañ . ipm ponatur mel. ⁊ rob vue est magis aggregans iuuamentuꝫ.

Escriptio sirupi de papaueŕ alia conferēs ad eos q̄bus materie descēdūt ⁊ ꝓhibet il|los q euomūt sanguinē: Sumantur de pa|pauerib⁹ mundatis. cc. numero ⁊ aque pluuialis lib. xv. ⁊ infundanƚ in ea tribus diebus ⁊ decoquāƚ donec dissoluanƚ ⁊ cōsumāƚ eius medietas ⁊ expri|manƚ papauera ⁊ ꝓijcianƚ ⁊ coletur aqua bene ⁊ mē|surenƚ de ea lib. iiij. 5. ⁊ mellis ⁊ decoctionis ambo|rū añ. lib. i. 5. ⁊ decoq̄ƚ donec fiat ei spissitudo: deide teratur acatie rubee ⁊ croci ⁊ myrrhe ⁊ balaustie ⁊ succi barbe hircine omniū añ. ʒ. i. inspisseƚ bene ⁊ re|ponaƚ in vase ⁊ administreƚ.

Escriptio sirupi qui ꝯfert ad tussiꝫ ⁊ ꝑlesiꝫ ⁊ cōfortat stomachū: Re. aque granatorū dulciuꝫ lib. iiij. aque maloꝝ de scemi lib. i. aque cānaꝝ zuccari tabarzet aut penidioꝝ lib. i. ⁊ de|coquaƚ donec habeat spissitudinē ⁊ admistretur.

Irupus de fauis mellis ex sermone. Gal. ⁊ ipe bibiƚ iteꝝ sicut bibunƚ res inffantes: q̄ñ ipe destruit sitim in estate cū miscet cuꝫ aqua frigida ⁊ ꝯfert iteꝝ ei in quo sūt hūores viscosi q nō digeranƚ ⁊ ꝓprie q̄ñ accesserint: ⁊ illud est quo|niā lediƚ ex istis q suscipit ipm ꝓpter multitudinem eius ⁊ paucitatē: ⁊ q̄ñqꝫ fit cū quacūqꝫ aq̄ ꝑsenti ⁊ ñ fit cū aqua pluuiali sicut fit sirup⁹ de melle. Et hic ē modus eius. Extrahaƚ mel bonū de fauis: deide fū|daƚ in patella in qua ē aqua fontiū clara dulcis ⁊ de|coquaƚ cū ea donec ꝯsumaƚ reliqua aquositas in eo deinde reponaƚ aqua ⁊ seruetƚ ⁊ admistreƚ.

Irupus de fauis mellis ali⁹: Proijciātur sup ꝑtem. i. mellis ꝑtes. ij. aq̄ pluuialis an|tique ⁊ ponaƚ in sole. ⁊ q̄daꝫ fundūt super ipm aquā fontiuꝫ ⁊ decoquūt ipm donec remaneat tertia ⁊ seruāt ipm.

Irupus de absynthio ꝯferēs ad casuꝫ ap|petitus ⁊ debilitatē stomachi: Sumanƚ vi|ni antiq kist. iiij. mellis dispūati kist. ij. ꝓijcianƚ sup ipm masticis. ʒ. iiij. squinanti ⁊ folii indi ⁊ spice ⁊ rosa|ruꝫ rubeaꝝ siccaꝝ ⁊ aloes scotrensis oiuꝫ ana. ʒ. ij. costi. ʒ. iiii. herbe absynthii romani. ʒ. vii. agarici. ʒ. ii. croci. ʒ. i. Tere medicinas grosse ⁊ liga eas in pāno lini ⁊ infunde in vio septē dieb⁹ in sole in estate ⁊ cō|fricā pāuū omnaƚ dīe multo liƚs deinde vtere. Sitqꝫ dosƚ eius. ℥. i. in ieiuno.

Irupus de absynthio ex cōpōne nostra ⁊ expti sumus ipm et ꝯfert plus illo. Suma|tur absynthiū romani pondus. ʒ. c. et coquaƚ in tri|bus eminis aq̄ puis donec remaneat quarta et illō cū igne leni valde et ꝯfricetur manibus et coleƚ et su|maƚ de succo eius tertia illius aque et mellis quarta eius et vini medietas eius et decoquaƚ totū et inspis|setur.

Irupus extinguēs ꝯferens ad sitiꝫ: Suma|tur aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ lib. i. ⁊ aque ace|tositatis citri lib. 5. ⁊ aque piroꝝ lib. i. ⁊ aq̄ tamarindo|ruꝫ lib. i. decoquaƚ lento igne donec ingrosseƚ ⁊ deƚ de eo in potu cū aqua frā aut cū aqua niuis.

Irup⁹ de fructibus ꝯferens ad vomituꝫ q accidit ex cholā citrina ⁊ faē calefactos ap|petere cibū ⁊ confortat stomachuꝫ: cuius hēc ē ꝑmixtio: Sumāƚ cydonia ⁊ mala ⁊ acetositas citri ⁊ pira ⁊ granata ⁊ acresta ⁊ exprimaƚ aqua eoꝝ oiuꝫ ⁊ infūdaƚ in ea aliq̄d de sumach ⁊ zarur ⁊ alna|bach ⁊ granis myrti ⁊ almirberis ⁊ dimittatur die ⁊ nocte ⁊ exprimatur ⁊ coletur ⁊ ꝓijciatur desup mel decoq̄tur donec fiat ei spissitudo ⁊ admistreƚ.

Irupus de prunis ꝯferens ad sitim ⁊ resol|uit naturam: sumaƚ de prunis dulcib⁹ q̄n|tuꝫ necesse est ⁊ extrahanƚ nuclei eoꝝ ⁊ po|nanƚ in vase lapidis mūdi ⁊ fundaƚ sup ea aqua ꝙ cooperiat ipa ⁊ decoquenƚ bene donec resoluanƚ: de|inde coleƚ ⁊ reducaƚ ad ignem scdo ⁊ ponatur super ipam zuccari tabarzet quantū necesse est ⁊ decoqua|tur donec inspisseƚ ⁊ cōuertaƚ ad spissitudinē melƚ.

Irupus democriti q ꝯseruauit eū ab infir|mitatibus oībus diebus vite sue ⁊ est cōfe|rens ad debilitatē stomachi ⁊ splenis ⁊ cor|ruptionē ꝯplōnis: cuius hec est ꝑmixtio: ℞. ireos ⁊ se. feniculi ⁊ pipis albi oiuꝫ ana pōdus. ʒ. i. ⁊ cassie ʒ iiij. ⁊ myrrhe ⁊ se. absynthij amboꝝ ana pōdus ʒ. ij teranƚ ⁊ ponanƚ in vase vitri ⁊ fundaƚ sup ea vini al|bi quātitas q̄ submergat ea additione digitoꝝ. iiij. ⁊ strigaƚ ex capite suo ⁊ administreƚ post sex mēses ⁊ i q̄busdam descriptionib⁹ danich vnum.

Irupus de vua ꝯferēs ad dolorē gutturis ⁊ apa qd fit in eo ex vlceribus factis in sto|macho: cuius hec ē ꝑmixtio: sumanƚ succi viñe pontice stiptice lib. vi. ⁊ decoquaƚ vsqꝫ ad tertiā ⁊ fundaƚ sup ipm mellis lib. i. ⁊ sumach ⁊ radicis li|quiritie ⁊ gallaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ supioris rosaꝝ omniū añ. sextariū. i. ⁊ croci pōdus. ʒ. ij. ⁊ myrrhe ⁊ alumi|nis iameni amboꝝ añ. ʒ. i. ⁊ decoq̄ƚ ⁊ coleƚ ⁊ poteƚ.

Alsaton sumiƚ de eo in hyeme senib⁹: Su|mantur succi vue bone sube dauguma. x. ⁊ baurach lib. iiij. 5. ⁊ decoquaƚ lēto igne do|nec auferaƚ spuma eius: deiñ ꝓijciaƚ sup ipm mellis boni spissi ad oēs . iiij . lb. lib. i. ⁊ buliat lēto igne do|nec auferaƚ spuma eius iteꝝ ⁊ ꝯsumaƚ eius medietas deiñ sumaƚ heil ⁊ cardamomi ⁊ cynamomi ⁊ ꝙ gario|filoꝝ ⁊ macropiperis oiuꝫ ana pōdus. ʒ. i. teranur

cõtritione subtili ⁊ ponant in panno lini subtili ⁊ ꝓ ĳciant cũ eo in decoctione post ablationẽ spume. Cũq̃ complet eius decoctio ⁊ possibile ẽ intromittere manũ in eo confricetur pannus in eo vehemẽter donec egrediat ⁊ ponat in eo croci põdus .ʒ.iiij. ⁊ ponat in ãpullis ⁊ stringat ex capitibus suis. Et si fuerit in eo subtilitas ponat in sole deinde tollat ab eo. ⁊ quãto plus antiquat est melius.

Sirupus de absynthio qui ꝯfortat stomachuꝫ ⁊ aperit opilationes ⁊ solutione educit coleram: ℞. põdus .ʒ.viij. agarici .ʒ.iiij aloes .ʒ.ij. masticis ⁊ semis apij ⁊ squinanti ⁊ anisi omniuꝫ ana .ʒ.i. mente .ʒ.iij. calamenti .ʒ.i.ß. croci .ʒ.ij. radicũ amboꝝ ana .ʒ.ij. absynthij .ʒ.iii. radicis liquiritie .ʒ.iij. asse tandũdẽ spice ⁊ assari ⁊ folij oĩuꝫ ana .ʒ.i. decoquant cũ .viij. lib. vini donec remaneat medietas ⁊ colet ⁊ coagulet cũ lib. i.ß. mellis.

Ob de cydonijs ⁊ granatis ⁊ malis alijs ⁊c.

Ista omnia sũt sicut syrupi eoꝝ nisi quia ipsi succi eoꝝ inspissant cum facilitate absq̃ dulcedine.

Sirupus alkedre ex cõpositione nr̃a. Sumant de succo alkedre ptes due ⁊ si nõ est pñs sumat ipm ⁊ alkedre: ⁊ serret ⁊ sumatur eius serratura ⁊ tere ⁊ accipe cõtritũ eius ⁊ adiunge cũ medietate sui de sandalis in aceto distillato: aut i aqua acreste pure aliquot diebus: deinde decoquat in eo decoctione facili cũ lõgitudine donec dissoluat: deinde exprimat ⁊ sumat de expressione: ⁊ quanto est acetum plus aut aqua acreste est melius: deiñ sumatur aqua aldog acetosi ablati ex caseo aldog aut dimittendo resideat vltime ⁊ mutando de vase in vas aut cum decoctione sicut est decoctio aque casei donec auferat aquositas: deiñ sumat farina ordei ⁊ fiat ex ea ⁊ ex aq̃ alraib focha ⁊ fiat acetosũ illud focha deinde resideat postea renouet acceptio alfocha eius ⁊ farina ordei: ⁊ quãto plus iterat est melius ⁊ sumatur de eo ptes .v. ⁊ sumatur aq̃ piroꝝ de scemi ⁊ aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ plĩme aq̃ ⁊ aq̃ alzarur ⁊ aq̃ prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̃ altala ⁊ aq̃ alcõdisi recentis ⁊ aq̃ moroꝝ de scemi q̃ non integre sũt matura ⁊ aq̃ crysomiloꝝ inmaturoꝝ acetosoꝝ ⁊ succi acresti ⁊ succi ribes ⁊ succi ꝑputioꝝ vitis ⁊ succi rosaꝝ ꝑsiccaꝝ ⁊ succi nenufaris ⁊ succi violarũ oĩuꝫ ana tertia ptis .i. ⁊ succi acetositatis citri ⁊ succi acetositatis citranguli ãboꝝ ana tertie ptis .i. ⁊ succi coriãdri ⁊ lactuce ⁊ folioꝝ papaueris hũidi ⁊ endiuie ⁊ portulace oĩuꝫ añ quarta ptis vnius. ⁊ succi folioꝝ salicis ⁊ folioꝝ maloꝝ ⁊ folioꝝ piroꝝ ⁊ folioꝝ alzarur ⁊ folioꝝ rosaꝝ ⁊ folioꝝ vͤge pastoris oĩuꝫ añ quartã ptem vniꝰ. ⁊ succi barbe hirci. ⁊ rosaꝝ siccaꝝ ⁊ nenufaris ⁊ se. almirberis ⁊ se. endiuie ⁊ se. lactuce ⁊ balaustie oĩum ana medietas partis .i. ⁊ succi mente hũide sextaꝫ partis vniꝰ ⁊ succi almirberis hũidi medietas ptis: aggrega medicinas istas ⁊ succus ⁊ ꝯpõe super ignẽ ⁊ ꝓĳce in eo lentiũ partes .iiij. ordei excorticati partes .ij. ⁊ sumach partes .iij. ⁊ granoꝝ granatoꝝ partes .iij. ⁊ decoquant omnia super ignẽ donec remaneat medietas: deiñ deponat ab igne ⁊ dimittat donec infrigidet ⁊ confricet fortit ⁊ colet. ⁊ sumat cãfore ad omne pondus .ʒ.xxx. aur .i. ⁊ terat canfora ⁊ puluerizetur sup radicẽ cucurbite aut kimie ⁊ fundantur sup eam medicamina cũ facilitate: deinde obstruatur caput eius cũ re vehementis ṽtutis: deinde ponat super prunas donec sciat q̃ forsitã bulit. postea sumatur ⁊ cõcutiat ⁊ ponatur in bustuca ⁊ stringat caput eius ut nõ euaporet canfora ⁊ euolet. dos eius vsq̃ ad .ʒ.x. Et de hominibus sũt q ponũt in eo spice ⁊ .ʒʒ. ⁊ se. fe. ⁊ anisi ⁊ ciperi ⁊ pipis partes eq̃les ſm q̃ vr̃.

Descriptio focha nr̃a qḋ est iuuatiuuꝫ ⁊ addit in coitu: ℞. piperis ⁊ ʒʒ. ⁊ spice ⁊ nucis muschate oĩuꝫ ana .ʒ.v. scorie ferri trite .ʒ.x. semis porri .ʒ.xv. se. eruce ⁊ se. napij ⁊ se. vrtice ⁊ synapis oĩuꝫ ana .ʒ.iiij. lingue auis ⁊ granoꝝ alkilkil ⁊ granoꝝ alkelẽ ⁊ granoꝝ viridiũ oĩuꝫ ana .ʒ.iij. terãtur ⁊ ponant in panno sicut scis: deinde ponat hoc in dog .xi. diebus ⁊ moueat in eo ⁊ misceat illud aldog cũ focha panis ⁊ fiat focha.

Descriptio sirupi de absynthio nr̃a: re. absynthij pondera .c. ⁊ vini .ccc. ⁊ succi cydonioꝝ .ccc. infundant in eis .iij. diebus ⁊ ponant sup ipm mellis .c. ⁊ inspisset sup ignem.

Medicina nostra cõueniens ad vlcus vesice ⁊ vlcus vie vͤge iniecta in foramẽ vͤge: ℞ plũbi vsti ⁊ medulle se. melonis oĩuꝫ añ .ʒ.v. spodij .ʒ.ij. gũmi arabice ⁊ se. papaueris ⁊ cornu cerui adusti oĩuꝫ ana .ʒ.iij. opij .ʒ.ß. hyusqami albi tertia .ʒ.i. myrrhe .ʒ.ij. terant omnia bene ⁊ fiat ex eis collyriũ cũ aqua endiuie sicut collyria oculi ⁊ administret cũ iniectorio resolutuꝫ in lacte aut in oleo de granis melonis.

Tractatus .vij. de ꝯditis ⁊ alingibet.

Geleniabin iuuatiuũ ad febrẽ ⁊ dolorem stomachi: Sumantur rose rubee ablatis capitibꝰ incise mundate ex venis suis albis duris ⁊ expandantur super pãnuꝫ mũdum donec exsiccet humiditas eaꝝ ⁊ ꝓĳciantur in liurello ⁊ fricentur donec dissolute sint ⁊ proĳciatur super eas mellis dispumati quantitas qua conficiantur cõfectione leni ⁊ ponat in vase vitri aut vitreato ⁊ ponatur in sole .xl. diebus ⁊ moueatur in mane ⁊ vesperis. Et si indiget melle addatur in eo ⁊ reponatur ⁊ administretur post sex menses ⁊ similiter fit cum violis. q̃ si fiat cum zuccaro geleniabin aut viole soluatur zuccaꝝ cum modico aque dulcis donec fiat sicut mel ⁊ fiat sicut fit algeleniabin.

Itrũ ꝯditũ ꝯueniẽs ad debilitatẽ stõi ⁊ digerit cibũ: Sumat citrũ recẽs ⁊ incidat ſm lõgitudinẽ in q̃ttuor ptes totũ citruꝫ ⁊ mũdet interius totũ acetosũ ⁊ ꝓĳciat in liurello testeo ⁊ infundatur ex aq̃ dulci clara cũ sale grosso albo septem diebus donec strigat: deiñ .vij. diebꝰ alijs sine sale imo cũ aq̃ donec alteret color eius: ⁊ sit albũ illud qḋ est exteriꝰ sicut qḋ est iterius: ⁊ gustet aq̃ taꝫ diu donec nõ sit in eo salsedo: ⁊ sumat mell' boni ps .i. aq̃ ptes

ij. ẜm quantitatē q̄ coopiat citrū ⁊ ꝓijciat in vase ⁊ decoq̄tur leni igne duab⁹ horis. deiñ tollat ab aq̄ ⁊ melle ⁊ in mane sumat mel ⁊ ferueat ⁊ tollat spumā eius ⁊ ꝓijciat in eo citrū ⁊ ferueat bulitiōe vna ⁊ tollat ⁊ reducat citrum in liurello ⁊ puluerizent sup ipm iste medicine ad oēs duas eminas citri croci ⁊ heil ⁊ cardamomi oīuz ana aur. i. gariofiloꝝ ⁊ cinamomi amboꝝ ana aur. ʒ. muschi sexta ⁊ medietas sexte. ʒ. i. Tere has medicinas ⁊ pulueriza sup citrū ex vtroqꝫ latere ei⁹ ⁊ ꝓijciat i vase ⁊ ꝓijciat sup ipm mel ⁊ administretur.

D Escriptio alia: Sumātur de citris media matura eq̄lis supficiei lōga ⁊ scindant in longuz ⁊ fiant de vnoquoqꝫ citro iiij. frusta ⁊ infūdantur in liurello testeo nouo ⁊ illud sit in kenini ꝑmo cum sol ingredit capcornum. Et meli⁹ qđ fit de eis est in anno vehemētis frigoris: qm̄ quāto plus cōgelat super ea aqua ē magis indurās ea ⁊ sunt magis remanētia deinde abluantur in omni die bis postq̄ fricata sunt cū sale grosso ⁊ mūdificētur ⁊ reducātur ad aquā frigidam vsquequo transeat super ea tres hebdomade: deinde extrahantur ex aqua ⁊ fūdantur sup planū aliquod ut tabula ⁊ mūdificētur cum cultello si iā aliquid cōputruit ex eis ⁊ reducātur ad aquam dulcē ⁊ abluātur in extremitatib⁹ diei cū facilitate donec preterceāt sup ea .xl. dies: deinde extrahātur ab aqua ⁊ abluant ab oīb⁹ que aduenīūt eis ex putrefactione ⁊ corrosione ⁊ dimittātur die ⁊ nocte donec auferatur ab eis humorositas: deinde ponant quasi in mane in vase habēte lanī caput aut patella mūda ⁊ effundat super ea tantuz aque q̄ ipsa cooperiat ⁊ puluerizetur sup ea de zuccaro cōtrito quantū est tertia pondus citroꝝ ⁊ decoquātur igne leni ⁊ misceātur cum spatula: deinde extrahātur ⁊ abstergātur ⁊ mūdificētur ⁊ ponātur sup planū ut est tabula ⁊ dimittātur duobus diebus cōtinuis: deinde reducātur ad patellam et ꝓijciant sup ea de zuccaro quantū est medietas pōderis citroruz ⁊ aque que cooperiat ea. ⁊ si supfluat iiij. digitis cōiunctis decoquātur lēto igne sicut coxisti ea ꝑus ⁊ caue i hoc ne corrūpantur in igne qm̄ sunt debiliora coꝝ que condiūtur: ⁊ sit mens tua et intellectus tuus totus ad ea cum ignē accendis sub eis ut sit ignis lenis ⁊ quietus: deinde extrahantur ⁊ expandātur sup tabulam ⁊ dimittantur trib⁹ diebus cōtinuis ⁊ noctibus suis: ⁊ a die quarto mūdētur ⁊ mūdificētur cū capite cultelli ⁊ reducantur ad vas ⁊ fundatur sup ea mellis colati quātitas q̄ cooperiat ea ⁊ supfluat iiij. digitis ⁊ decoquantur leni igne. v. horis aut. vi. donec videat mel egredi super illud qđ apparet de citro sicut silitudo margaritarū ⁊ ingrosset mel ingrossatiōe aliqua deinde auferantur ab igne ⁊ infrigidentur ⁊ sumat spice ⁊ gariofili ⁊ cinamomi ⁊ zinzi. ⁊ cardamomi ⁊ macropiperis ⁊ girboe omniū ana pars. i. ⁊ sit pondus omnium quantitas medietatis decime pōderis citroꝝ. Et est ut sint duo sextaria ꝓ vnaquaqꝫ emina citroruz ⁊ terantur grosse ⁊ ponantur in vase viridi vitreato et puluerizetur in eo res parua de medicinis ⁊ fundātur desuper citra quantitate tunice vni⁹: deinde puluerizentur super ea medicine ⁊ fiat cum eis ita donec compleantur ambo simul deinde fundātur super ea in patella de reliquis mellis donec cooperiat ea ⁊ supfluat iiij. digitis ⁊ stringatur caput vasis ⁊ ponatur in loco in quo nō adueniat ei frig⁹ neqꝫ humorositas. Et scias q̄ signū maturitatis citri est eius submersio in liurello sub aqua.

C Ydonia cōdita que conueniūt ad confortandum stomachū ⁊ stringūt naturam et ad malitiā digestionis ⁊ vomitū ꝓpt causam oris stomachi: Sumātur cydonia bona magna ⁊ mūdentur interi⁹ ⁊ excorticent ⁊ incidantur i frusta ⁊ decoquant cū aqua ⁊ melle ⁊ sint aque partes. ij. ⁊ mellis pars vna. Quidam vero decoquūt ea cū vino ⁊ melle ⁊ est melior operatio ⁊ infrigidētur: ⁊ in die secūdo decoquant cum melle solo: deinde expādantur in liurello ⁊ puluerizentur super ea medicine predicte in citris: ⁊ fundatur super ea mel ⁊ feruetur.

D Escriptio alia cydonioꝝ cōditoꝝ q̄ conferūt ad debilitatē stomachi ⁊ solutionē ventris: Sumant de cydonijs matura ⁊ incidant in iiij. frusta ⁊ mūdet qđ est in interiore pte eorum ex granis ⁊ absterganī interiora coꝝ cū mādali de lino ⁊ fundātur sup ea mellis ps. i. ⁊ aque partes quatuor cū quātitate q̄ coopiat cydonia ⁊ ferueāt duabus ebulitionib⁹ aut trib⁹: deinde colent ⁊ reducant ad vas ⁊ fūdant sup ea mellis dispumati ps. i. ⁊ aque ps. i. ⁊ buliāt ebulitionibus duab⁹ aut trib⁹: deinde colētur ⁊ expandant sup planū aliqđ ut est tabula ⁊ dimittantur donec exsiccet qđ in eis est de humorositate: deinde absterganī ⁊ reducant ad vas ⁊ fūdat sup ea mellis quātitas que submergat ea ⁊ emineat iiij. digitis cōiūctis ⁊ ebuliant ebulitione vna ⁊ puluerizētur sup ea spēs quas diximus in opatione citroꝝ ⁊ ponant i vase vitreato viridi ⁊ opilet stricte caput ei⁹. qdā vo medici nō ꝓijciūt super ea de spēb⁹ nisi cardamo. ⁊ gariof. ⁊ crocū.

B Autie condite que conferūt ad frigora et debilitatem renū ⁊ dolorem dorsi ⁊ adiunant ad voluntatem coeundi: Sumātur de baucijs dure clari coloris munde ⁊ abscindant due earum extremitates: deinde proijciatur super eas penidiorum aut zuccari pondus ipsarum ⁊ fūdatur super eas de aqua q̄ cooperiat eas decoquātur leni igne donec linientur ⁊ auferantur ab igne ⁊ expandātur super planum aliquod ut tabula donec exsiccentur ⁊ abstergatur ex eis quod superemīnet eis ex malo ⁊ reducantur ad vas ⁊ fundatur super eas mellis dispumati quantitas coopiens eas ⁊ supereminens eis quatuor digitis ⁊ decoquātur lento igne donec videatur penetrare ex omnibus ꝑtibus earum ⁊ auferatur ab igne ⁊ ponatur tunica vna ex eis in vase vitreato ⁊ puluerizentur sup eas species: ⁊ fiat de eis ita vsqꝫ ad finem ipsarum.

Yrobalani cōditi fiūt ex recētib⁹ in sceni et india ⁊ q afferūtur inde sūt boni valde et fuīt apud nos hic ſm hūc modū: Sumū ur myrobalani kebuli ⁊ fiat fouea in terra in loco humoroſo arene dulcis nō ſalſe: ⁊ ponit de myrobalanis tunica. i. ⁊ ſupra eos de arena humida tunica. i. ⁊ ſub eis de arena tunica. i. ⁊ aſpgit ſup eas de aqua ⁊ poſt duos dies accipiunt myrobalani ⁊ ꝓiji citur ſup eos arena alia recēs nō pma ⁊ dimittūtur duob⁹ diebus donec humectant. Fit illud decē diebus donec intumeſcāt myrobalani ⁊ humectent et īflent: tūc ergo ablue eos cū aqua dulci ter aut quater ⁊ accipe dactilos ⁊ ciperū ⁊ decoque eos cū aq̄ plurima ⁊ ꝓiice myrobalanos in illā aquam decoctā ⁊ decoque eos paulatim ſup ignem leuē. Cum ergo decocti ſunt ablue eos ablutiōe mūdante: deinde accipe mel ⁊ buli ipm ⁊ aufer ſpumā eius ⁊ coque eos cū eo ⁊ accipe medicinas quas diximus in citris cōditis ⁊ pone eas in pāno lini mūdo ſubtili ⁊ ſuſpende ipm in vaſe ⁊ ꝯfrica ipm oi hora donec egrediat virtus ſpecierū cū myrobal. cum ergo decocti ſunt tunc ꝓiice eos in catino vitreato ⁊ dimitte eos duobus dieb⁹ aut tribus donec recipiāt myrobalani virtutē medicinarū ⁊ ꝓiice eos in vaſe vitri ⁊ ꝓiice in eo mel diſpumatū ⁊ ꝓiice ſup eos muſchi ⁊ croci ⁊ paruz ambre quantitatem quam vis ⁊ ſtringe os vaſis ⁊ vtere eis: ⁊ quanto plus antiquatur ſunt meliores.

Eſcriptio alia myrobalanoꝝ cōditorum: Sumātur de myroba. magnis kebul. c. numero ⁊ infūdant in aqua ⁊ ponātur ad ſolē. v. diebus: deinde extrahant ex aqua ⁊ ponantur in fimo hūido. v. diebus in oi die extrahātur et abluant ablutione mūdante ⁊ reducātur ad fimuz humidū ⁊ ſepeliantur in eo ita fiat trib⁹ vicib⁹: deinde extrahant ⁊ lauent ablutiōe mūdāte ⁊ ꝓiiciant ī aque rizi ⁊ zuccari ʒ. xxx. ⁊ dactiloꝝ quātitate coopiēte ipſos ⁊ decoquant leui igne donec cōſumat aqua ⁊ extrahant ⁊ abſtergant cū panno lini ⁊ pūgant cum acubus ⁊ fūdat ſuper eos mellis arundinum quātitas cooperiens eos ⁊ ſupemunēs quatuor digitis ⁊ decoquant donec ingroſſentur ⁊ adminiſtrentur.

Pecies eoꝝ alia: Sumant ex myrobalanis kebulis bonis. c. myroba. ⁊ lauent ablutione mūdāte ⁊ dimittant nocte donec exſiccent paulatim ⁊ fundat ſup eos aqua aut aqua alkiſch ordei cum quātitate que coopiat eos ⁊ ſup emineat quatuor digitis ⁊ decoquant leni igne donec cōſumat aqua ⁊ ponant in furno: ⁊ quaſi mane extrahātur ⁊ expādant ſup vas planum ut tabula ⁊ abſtergant cū panno ⁊ pūgant cum acubus: deinde fūdat ſup eos de rob ⁊ decoquant donec leuantur ⁊ deponant ab igne ⁊ puluerizent ſup eos ſpecies ⁊ reponant ⁊ adminiſtrent.

Ecacul cōditū: Secacul ē vena ſicut zinziber ⁊ affert ex india: ⁊ fit de eo cū teneritudine ſua cōditum in loco ſuo ⁊ ē nobile valde: Apud nos aūt fit ſm hūc modū. Humectatur in pmis cū aqua calida donec mollificet cortex ei⁹ exterior: deinde excorticat cum cultello poſtea infūditur in aqua frigida ſeptem dieb⁹ ⁊ omni die alterat aqua: ⁊ fit illud de eo donec humectat interius eius ⁊ ipſius exterius ⁊ leniat: deinde decoqtur cuz aqua ⁊ melle poſtq̄ humectatur ⁊ ſunt aque partes ij. ⁊ mellis ps. i. deinde ponit mel ſoluz ⁊ bulit ebulitione vna ⁊ ꝓiicitur in vaſe vitri: ⁊ cum ſubtiliatur mel ex humiditate ei⁹ extrahit ab illo melle ⁊ ponitur in vaſe alio diſpumato cum ſpeciebus quas diximus.

Inziber cōditū: Zinziber ē vena de vētre terre ſicut vene tinctoꝝ ⁊ fit de eo conditū in sceni ⁊ teneritudine ſua. Apud nos aūt affert cōditū cū melle aut cum aqua rizi: ⁊ fit apud nos cū melle ⁊ ſpēbus cum ſiccitate ſua poſtq̄ infūdit mēſe vno abſq̄ ſale. Quidā vō alij ſepeliūt ipz in arena ſicut myroba. deinde decoquūtur ⁊ fit ſm modū quē dixim⁹ in myrobal.

Runa cōdita ſi ſunt humida decoquūtur poſtq̄ tolluntur interiora coꝝ cū melle ⁊ aqua: deinde cū melle ſolo ⁊ ꝓiiciunt ſup ea ſpēs ſm q̄ dixim⁹ ante: ⁊ ſi ſūt ſicca tunc infūdātur in aqua. iij. dieb⁹ deinde decoquant.

Api cōditi: Sumātur napi boni ⁊ incidātur in quatuor ptes ⁊ ſm quātitatē magnitudinis ⁊ puitatis eoꝝ excorticent ex cortice ſuo exteriore ⁊ infūdant in aqua ⁊ ſale. iiij. dieb⁹ deinde trib⁹ diebus cū aqua calida ⁊ decoquantur cum aqua ⁊ melle: deinde cum melle ſolo ⁊ fiant odoriferi.

Migdale cōdite: Eligant de eis dulces cū tenēitate ſua ⁊ cōticib⁹ ſuis ⁊ co q̄nt ita ut nō īfūdāt ⁊ pforēt ⁊ ponāt ī ſpēb⁹ bōi odōis

Igna balſami cōdita. Et fit ex lignis balſami recētib⁹ qū decoquūtur duab⁹ vicib⁹ ⁊ ꝓiiciunt ſup ea ſpēs ſicut dixim⁹.

Mblici cōditi: Eligant ex emblicis meliores q nō ſunt fracti ⁊ infūdant. vij. dieb⁹ in aq̄ frigida donec liniant ⁊ īflent ⁊ hūectent: deīn decoquant bis ſm q̄ dixim⁹ ⁊ ꝓiiciant ſup eas ſpēs: deīn feruēāt duab⁹ ebulitiōib⁹ cū aq̄ ⁊ ꝓiiciant ſup eos mel diſpūatū ⁊ ſpēs ⁊ admiſtrēt.

Ala cōdita ꝯueniētia ad vōitū decoquantur poma dulcia de ſcemi cū duab⁹ ptib⁹ aq̄ ⁊ pte. i. mellī: deīn decoquātur ſcdo cū melle ſolo ⁊ ponant in vaſe vitri ⁊ ꝓiiciatur ſup ea mel diſpumatum ⁊ ꝓiiciant ſuper ea ſpēs predicte ī operatione citrorum.

Tractatus octauus de trociſcis.

Sermo nr̄ in hac ſūma ē ſic ſermo pterit⁹.

Rociſci ſtelle: Jam cōſecutum ē ex magnificatione antiquorum medicorum q̄ noiauerūt trociſcos ſtelle almardacance. ſ. trociſcos ſtelle q nō pmittunt vitam recedere. Et iſti quidem trociſci cōueniūt ſtomacho recipiēti ſupfluitates expulſas

ex reliquis mēbris ⁊ auferūt eructuationē acetosaȝ
⁊ liniūtur sup frontē ⁊ sedāt dolorē capitis ⁊ ꝯferūt
ad catarros ⁊ dolorē dentiū positi cuȝ galbano in
corroso ex eis ⁊ cōferunt ad dolorē auris ⁊ cōferūt
ad sputū sanguis ⁊ cursū eius ex oī mēbro ⁊ ad tus
sim chronicā ⁊ cōferūt ad febres periodicas sūpti
in potu cū aqua sansuci ⁊ ad venena ex ꝑcussione
ebibita cuȝ aqua rute: ⁊ ponat in eis stella terre. Et
dixerūt plimi eorū ꝙ est talk: ⁊ qdam eoꝝ ꝙ est lu-
tum scemiū ⁊ fortasse talk linit asperitatē stomachi
⁊ insidet ei ⁊ nō patit a calore inato donec agat ipm
in alio. Et nos dicem⁹ eoꝝ permixtionem sicut ipsi
dixerūt. quoꝝ hec est ꝑmixtio: Myrrhe ⁊ castorei
⁊ spice ⁊ cassie ⁊ terre sigillate ⁊ corticū mandrago-
re oiuȝ ana ʒ.iiij. opij ⁊ croci ⁊ costi ⁊ stelle terre: ⁊ ē
talk oium ana ʒ.v. papaueris albi ʒ.vi. dauci ⁊ ani-
si ⁊ sileleos ⁊ semis hyusqami albi ⁊ storacis liqui-
de ⁊ semis apij oiuȝ ana ʒ.viij. infūde gūmas in vi
no odorifero: ⁊ tere medicinas ⁊ cōfice cuȝ eo ⁊ fac
trociscos ponderātes ʒ.ß. exsiccent in vmbra.

Trocisci de rosis vniuersitatis qui ꝯferunt
t ad dolorē stomachi ⁊ abstergūt hūidita-
tes stomachi ⁊ auferūt febres phlegmati-
cas ⁊ chronicas: quorū hec est ꝑmixtio: Sumant
rosarū rubearum ablatis capitibus ʒ.xx. spice odo
rifere ⁊ radicū ligritie oium ana pōdus ʒ.x. Et sūt
qdam medicoꝝ qui ponunt loco radicum liquiri-
tie succū liquiritie: aggrega has medicinas tritas et
cribellatas: ⁊ confice cum triplicato ⁊ fac trociscos
⁊ exsicca in vmbra.

Descriptio trociscorū de rosis asclepiadis q
d extiguūt ⁊ cōferunt ad dolorē stomachi ⁊
cōfortāt ipsum ⁊ ad disniā ⁊ caliditateȝ ⁊
inflāmationē ⁊ humiditatē ⁊ subuersionem stoma
chi ⁊ adustionē: quorum hec ē permixtio. ℞. rosa-
rum recētium aur.vi. radicum ligritie aur.iiij. spi-
ce inde aur.ij. cōficiantur cū rob ⁊ informentur tro
cisci pōderis ʒ.i. ⁊ exsiccētur in vmbra.

Trocisci de rosis cū scamonea q cōferunt
t ad febres ⁊ ad difficultatē. ℞. rosarū rube
arū ablatis capitib⁹ ʒ.xij. spice odorifere ⁊
radicū ligritie omniū ana. ʒ.viij. scamonee pōdus
ʒ.iij. aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas et
cōfice ⁊ fac trociscos ⁊ exsicca in vmbra ⁊ bibantur
cū aqua frigida ⁊ iuleb ⁊ sirupo acetoso.

Trocisci de rosis cū spodio q cōferunt ad
t febres cōmixtas ex phlate ⁊ cholera anti
quas. ℞. roſ. rubearū ablatis capitib⁹ pō
dus ʒ.v. spice odorifere pōdus. ʒ.ij. spodij pond⁹
ʒ.i. succi eupatorij pōdus ʒ.viij. aggrega has medi
cinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trocis. ⁊ exsicca ⁊ vte-
re qū necesse fuerit.

Trocisci de rosis noīati diaodon q ꝯferūt
t ad opilatiōes splenis ⁊ epatis ⁊ febres me
lancholicas ⁊ phlegmaticas: quorū hec ē
permixtio. ℞. rosaꝝ. ʒ.x. ⁊ succi ligritie. ʒ.v. ⁊ spice
⁊ cassie ⁊ floris squinanti ⁊ croci ⁊ myrrhe ⁊ masti-
cis omniū ana pondus. ʒ.ij. terantur ⁊ cribellētur
⁊ infundantur myrrha ⁊ crocus in aceto: ⁊ confici
antur cum eo ⁊ fiant trocisci: ⁊ si vis confice cum
melle.

Trocisci de rosis cōferentes ad febrē terti-
t anam. ℞. rosarū rubearum partes. v. spi-
ce ⁊ croci ⁊ masticis ⁊ anisi ⁊ lacce absq; li
gnis omniū ana ptes. x. succi eupatorij ⁊ absynthij
amborum ana ptes. ij. floris squinanti ⁊ myrobal.
citrinorum amboꝝ ana partem. i. ⁊ in descriptione
alia roſ. quantum spice ⁊ masticis tere ⁊ confice cū
aqua apij ⁊ fac trociscos: quorum vnusquisq; sit
aur. ß.

Trocisci de rosis cum spica facientes ad do
t lorem epatis. ℞. spice ⁊ lacce ablute ⁊ radi
cum liquiritie omniū ana ʒ.iiij. absynthij
⁊ keia ⁊ croci ⁊ succi eupatorij ⁊ reusini omniū ana
pondus. ʒ.iij. rosarum. ʒ.vij. tere ⁊ cribella ⁊ confi
ce cum aqua ⁊ fac trociscos.

Trocisci de cāfora extinguentes ad inflam
t mationem febriū cōferētes ad ethicam et
ptisim ⁊ auferūt sitim ⁊ angustiam ⁊ vomi
tū sanguinis: quorū hec ē ꝑmixtio. ℞. spodij. ʒ.iiij
roſ. ʒ.vij. se. malue ⁊ semis portulace ⁊ semis dulcis
cucurbite ⁊ dragaganti ⁊ neriden ⁊ gūmi ⁊ liquiri-
tie ⁊ xyloaloes crudi ⁊ cardamomi omniū ana. ʒ.
iij. croci. ʒ.ij. zuccari tabarzet ⁊ tereniabin omniuȝ
ana. ʒ.vij. canfore. ʒ.i.ß. terantur ⁊ cōficiantur cum
mucilagine psilij ⁊ informent trocisci.

Descriptio alia trociscorum de canfora qui
d conferunt ad inflammationem que fit in
stomacho ⁊ epate ⁊ vomitum sanguinis ⁊
sitim ⁊ febres acutas: quorum hec est permixtio: su
mantur spodij pondus. ʒ.iiij. rosarum rubearum
ablatis capitibus pondus. ʒ.x. xyloaloes puri bo-
ni ⁊ cardamomi ⁊ succi liquiritie omnium ana pō
dus. ʒ.iij. zuccari tabarzet ⁊ tereniabin ⁊ granoruȝ
cucumeris excorticatorum oium ana pōdus. ʒ.ij.
croci ⁊ cāfore amboꝝ ana pōdus. ʒ.i. aggrega has
medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice cū mucilagi
ne psilij ⁊ informa trocis. drachmeos ⁊ exsicca i vm
bra ⁊ vtere.

Trocisci de cāfora ꝫm descriptionē aliā q
t cōferūt ad febres acutas ⁊ apiūt opilatio
nē epatis vehemētē: quoꝝ ꝑmixtio hec ē:
℞. violarū siccaꝝ ⁊ nenufaris amboꝝ añ. ʒ.iij. ⁊ se.
cucumeris ⁊ spodij ⁊ croci oiuȝ ana pondus. ʒ.ij. ⁊
rosarū. ʒ.v. ⁊ reusini ⁊ lacce amboꝝ ana pōdus. ʒ.
i. ⁊ dragaganti ⁊ gūmi arabici ⁊ succi ligritie oium
ana pōdus. ʒ.ij. canfore aur. ß. Et in descriptōe alia
canfore aur. i. tereniabin ⁊ zuccari amboꝝ ana pō-
dus. ʒ.x. terant ⁊ fiant trocisci:

Descriptio alia: canfore ⁊ xyloaloes crudi
d amboꝝ ana pōdus. ʒ.ß. croci ⁊ spodij am
boꝝ ana pondus aur. ij. se. cucumeris et
se. alcond ⁊ dragagāti ⁊ lacce ⁊ succi ligritie ⁊ carda
momi oiuȝ añ. ʒ.ij. ⁊ roſ. ʒ.vij. ⁊ zuccari ⁊ terenia-
bin amboꝝ ana pondus. ʒ.x. terātur ⁊ ꝯficiant ⁊ in
formentur trocisci.

℞ocisci cāfore n̄ri. ℞.se.endiuie ⁊ lactuce
⁊ portulace oīuz aā.ʒ.ij. ⁊ granoꝝ cucur
bite excorticatoꝝ oīuz aā pōd⁹.ʒ.ij. ⁊ ter
tiā ⁊ semis alkedre si inuenit: ⁊ si nō sandali.ʒ.iij.et
cancri cōbusti ⁊ croci ⁊ succi ligritie ⁊ cāfore oium
ana pōdus.ʒ.i.rob.iiij. ⁊ informent trocisci.

℞ocisci de spodio cū tereniabin q̄ ꝓsunt
ad febrē acutā ⁊ extiguūt. ℞. rosaꝝ.ʒ.vi.
tereniabin.ʒ.iiij.amili.ʒ.iij. gūmi arabici
⁊ dragaganti ⁊ spodij ⁊ croci oium ana ʒ.ij.cōficiā
tur cū aq̄ tereniabin ⁊ mucilagine psilij. Quidā aūt
addūt in eis se.citroli ⁊ se.cucumeris ⁊ se. portula
ce ⁊ se.cucurbite dulcis omniū ana ʒ.ij.terātur ⁊ cō
ficiant ⁊ informent trocisci.

℞ocisci de spodio cū semie acetose faciē
tes ad febres cholericas ⁊ tertianaz ⁊ p̄ci
pue qñ est illic solutio nature: cui⁹ hec ē ꝑ
mixtio. ℞.rob.ʒ.viij. gūmi ⁊ se. acetose excorticati
⁊ amili torrefacti parū oium ana ʒ.iiij.spodij.ʒ.iij.
croci.ʒ.ij.tere ⁊ ꝯfice cū aqua granati acetosi aut cū
aqua acreste: ⁊ informa trociscos ⁊ dent in potu cū
rob de acresta puro aut cū sirupo de ribes. Quidā
ꝙo addūt in eis bo.ar. ⁊ succi berberis amboꝝ ana
ʒ.ij.castaneaꝝ torrefactarum ʒ.iij.

℞ocisci de berberis faciētes ad febrē acu
tā ⁊ apata in epate ⁊ sitim vehementē. ℞.
succi berberis ʒ.iiij.se.citroli ⁊ masticis ⁊
spodij oiuz ana ʒ.ij.lacce ⁊ reusini amboꝝ ana ʒ.i.
rosarū ʒ.xij.croci ʒ.i. spice ⁊ succi eupatorij ⁊ radi
cū ligritie ⁊ tereniabin omniū ana ʒ.ij. informētur
trocisci pondus ʒ.i. ⁊ dentur in potu cū eo qd con
uenit ex potibus. Quidam aūt addunt in eis succi
absynthij ʒ.ij.assari ⁊ semis apij ⁊ semis feni.oium
ana ʒ.i.rubee tinctoꝝ ʒ.i.ʃ.

℞ocisci de berberis descriptiōe alia q̄ cō
ferūt ad febres inflāmatiuas ⁊ apata epa
tis ⁊ apata stomachi. ℞. berberis ⁊ succi
ligritie ⁊ rosarū ⁊ se.cucumeris ⁊ semis melonis ex
corticati cōtriti ⁊ cribellati oium ana pondus ʒ.iij.
masticis ⁊ spice odorifere ⁊ succi eupatorij oiuz aā
pōdus ʒ.ij.rubee ⁊ reusini ⁊ croci oium ana pōdus
ʒ.i.se.cuscute ⁊ semis endiuie oiuz ana pōdus ʒ.iij.
spodij pōdus ʒ.i.ʃ.tereniabin pōdus ʒ.vi.tere ⁊ cō
fice cū aq̄ tereniabin ⁊ informa trociscos quorum
vnusquisq; sit aur.i. ⁊ potentur.

℞ocisci de berberis q̄ cōueniūt ad dolo
res epatis cū febre ⁊ siti ⁊ icteritia. ℞.rosa
rū recētium.ʒ.vij. succi berberis ⁊ terenia
bin amboꝝ ana.ʒ.iij.cuscute sicci aut seis ei⁹ .ʒ.i.ʃ
neriden ⁊ spodij amborūz ana ʒ.i.ʃ.croci ⁊ lacce et
reubarbari oium ana ʒ.i.succi ligritie ʒ.ij.ʃ. tere et
ꝯfice cū aq̄ tereniabin aut cū aqua endiuie.

Descriptio alia trociscoꝝ de berberis q̄ cō
ueniūt ad febres inflāmatiuas ⁊ sitim ⁊ an
gustiā ⁊ extinguūt valde. ℞. berberis aut
succi ei⁹ ⁊ succi ligritie aut spodij omniū ana ʒ.iij.
spice ʒ.i.se.citroli pōdus ʒ.iij.ʃ.rob.ʒ.vi.ʃ.se.portu
lace ⁊ croci amili dragaganti oium ana ʒ.ij.canfore
ʒ.ʃ.conficiantur cum aqua tereniabin ⁊ informen
tur trocisci.

Descriptio alia trociscoꝝ de berberis qui fa
ciunt ad febrem ⁊ tussim ⁊ dolorē epatis:
⁊ sedāt sitim. ℞. berberis pōd⁹ ʒ.xij. ⁊ se.
cucumeris ⁊ alcond ⁊ masticis ⁊ spodij oium ana
pōdus ʒ.vi.lacce ⁊ reusini amboꝝ ana ʒ.iij. ⁊ rosaꝝ
ʒ.xl.croci ⁊ spice ⁊ succi eupatorij ⁊ succi liquiritie ⁊
tereniabin oium ana ʒ.vi.tere ⁊ fac trociscos.

℞ocisci de berberis descriptione alia. ℞.
berberis ⁊ spice ⁊ semis portulace ⁊ succi
ligritie ⁊ dragagāti ⁊ gūmi arabici ⁊ amili
oium ana ʒ.iij.ʃ.spodij ⁊ cāfore ⁊ croci oium aā pō
dus ʒ.i.tere ⁊ ꝯfice cū aq̄ ⁊ iforma trociscos.

℞ocisci de berberis. ℞.succi berberis ʒ.
v.eupatorij ⁊ spodij amboꝝ ana ʒ.ij.lacce
ablute ⁊ croci ⁊ keder ⁊ spice ⁊ succi absyn
thij ⁊ reubarbari ⁊ buglosse oium ana ʒ.ij.ʃ.se.endi
uie ⁊ semis cuscute omniū ana pōdus ʒ.iij.seminis
portulace ʒ.i.ʃ.croci pōdus ʒ.i. informa trociscos
cum aqua endiuie.

℞ociscus de absynthio ꝯferens ad febres
antiquas aperitiuus valde ꝓuocatiu⁹ fa
ciens appetere. ℞. anisi ⁊ absynthij ⁊ assa
ri ⁊ semis apij ⁊ amigdalarū excorticatarum oium
partes equales conficiant cum aqua frigida ⁊ fiant
trocisci ⁊ dentur in potu.

℞ocisci de absynthio alij faciētes ad epar
⁊ splenē ⁊ stomachū ⁊ febrē tertianā ⁊ tri
angulam. ℞.anisi aur.ij.assari ⁊ absynthij
romani ⁊ semis apij ⁊ amigdalarū excorticatarum
ex cortice suo ⁊ masticis ⁊ spice oium ana aur.i.alo
es scotrēsis ⁊ folij indi amboꝝ ana aur.i.ʃ.succi eu
patorij aur.i.terantur ⁊ conficiantur ⁊ informētur
trocisci.

℞ocisci de eupatorio q̄ ꝯferūt ad febres i
flāmatiuas antiq̄s ⁊ ad sitim ⁊ opilatiōes
⁊ apata epatis ⁊ splenis ⁊ icteritiā. ℞. suc
ci eupatorii sextaria.vi.rosaꝝ rubearū ablatis capi
tibus ⁊ spice odorifere oiuz ana sextaria .ii.terenia
bin mūdate sextaria.vi.spodii pōd⁹ ʒ.iiii. aggrega
has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝯfice ⁊ fac tro.

℞ocisci de cappare q̄ cōferūt ad dolores
splēis. ℞. corticū radicis capparis sexta.
iiii. ammoniaci sexta.iiii reubarbari sexta
ria ii se. agnicasti ⁊ pipis oium ana pōdus sextario
rū vi.aggrega has medicinas tritas ⁊ cōfice āmo
niacū cum aceto vini ⁊ aggrega cum eo medicinas
⁊ fac trociscos.

℞ocisci de lacca. ℞.lacce lignoꝝ ⁊ rube ⁊
anisi ⁊ seis apii ⁊ absynthii ⁊ assari ⁊ ami
gdalarū amararum mūdatarum ⁊ costi ⁊
cinnamomi ⁊ aristologie longe ⁊ succi eupatorii oi
um ana ʒ.v.tere ⁊ cōfice trociscos.

℞ocisci alkekēgi ꝯferētes ad dolōes renū
⁊ vesice ⁊ mictū sāguis ⁊ saniei ⁊ ad vrinā
mucosā ⁊ ꝯfert ad scabiē vesice quoꝝ hec
ē ꝑmixtio. ℞.se.melo.au.xxxvi.opii au.vi.se.hyus

quiami albi ⁊ se. apij se. acetose oium an. auf. vi. se. hyus. nigri ⁊ se. coriandri ambo᷑ an. auf. xviij. se. feniculi ⁊ grano᷑ pini torrefacto᷑ ⁊ croci ⁊ amigdalarum amararum omniũ ana. auf. ix. ⁊ grano᷑ alkekengi montani gña. lxxv. ⁊ confice cũ coagulo vue ⁊ fac trociscos. dosis sit a. ij. aureis vsq; ad tres.

Rocisci alkekengi descriptõe alia q̄ ꝯferũt ad vlc⁹ renũ ⁊ vesice ⁊ ad distillatõz vrine. ℞. se. apij ⁊ se. hyus. al. ⁊ scehedenigi oiuz an. põd⁹. ʒ. vi. se. feni. ʒ. ij. croci ⁊ se. acetose siluestris ⁊ amigdala᷑ pini ⁊ opij ⁊ amigdalaruz amara᷑ excorticatarũ oiuz an. ʒ. iij. ⁊ gño᷑ alkekengi magnorũ numero. xxv. ⁊ se. cucumeris. ʒ. xij. tere ⁊ cõfice ⁊ fac trociscos.

Rocisci de reubarbaro ꝯferentes ad egritudines antiquas ⁊ duritiem epatis ⁊ grauitatem eius ⁊ apostemata ipsius ⁊ dolores splenis ⁊ percussionem euenientem in corpore ℞. reusini pondus. ʒ. viij. rubee lignorum lacce mũdate omniũ ana pondus. ʒ. iiij. seminis apij ⁊ eupatorij ⁊ anisi omnium ana põd⁹. ʒ. iij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociscos ẜm descriptionem.

Rocisci quos cõposuit aminulus qui conferũt ad caliditatẽ ⁊ solutionẽ vẽtris ⁊ dolorẽ epatis. Quo᷑ hec est ꝑmixtio: ℞. spodij ⁊ berberis ⁊ xyloaloes ⁊ seminis acetose ⁊ masticis ⁊ galie ⁊ spice omniũ ana auf. i. gũmi auf. iij. rosarum auf. v. conficiantur cũ aqua ros. ⁊ informentur trocisci.

Rocisci alij: anisi ⁊ se. apij. ambo᷑ an. põdus. ʒ. i. anisi ⁊ amigdala᷑ amara᷑ ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ folij indi oiuz ana põd⁹. ʒ. i ⁊ succi eupatorij ⁊ aloes amborũ an. ʒ. ij. assari. ʒ. i. tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Rocisci alij amigdalarum amararũ ⁊ anisi ⁊ absynthij omniũ ana. ʒ. ij. assari. ʒ. i. tere ⁊ confice ⁊ fac trociscos.

Rocisci meron ⁊ sunt cogniti betricõ: ℞. croci ⁊ opij ⁊ myrrhe ⁊ se. hyus. al. corticuz radicis mandragore partes equales: conficiantur cũ succo lactuce ⁊ fiant trocisci: ⁊ cũ necesse fuerit tere ⁊ dissolue cum aqua ⁊ line super timpora.

Exmixtio trocisco᷑: ℞. calami aromatici ⁊ meliloti ambo᷑ an. ʒ. iij. cardamomi. ȝ i. ⁊. s. folio᷑ anesri. ȝ. i. ro. ru. ȝ. s. muschi auf. i. tere ⁊ cribella ⁊ fac trociscos.

Rocisci valẽtes ad vlc⁹ intestino᷑ ⁊ expulsionẽ sãguis vndecũq; sit. ℞. supioris ros. opij ⁊ acatie ⁊ gũmi oiuz an. ȝ. i. gallarũ ȝ. s. feluzaharagi. ȝ. i. ⁊. s. conficiant cũ succo alcarcos ⁊ fiant trocisci.

Rocisci andromachi conferẽtes ad expulsionem sãguinis: ℞. arsenici ⁊ opij ⁊ coralli omniũ ana. ʒ. iiij. olibani. ʒ. viij. stelle terre ⁊ amili ⁊ boli armeni omnium ana. ʒ. iij. seminis papaueris. ʒ. ij. balaustie. ʒ. s. tere ⁊ ꝯfice ⁊ fac trocis.

Rocisci andromachi descriptione alia facientes ad dolorez stomachi ⁊ ad difficultatem ventris ⁊ difficultatem vrine: ℞. seminis apij. ʒ. vi. anisi. ʒ. iij. reusini ⁊ piperis albi ⁊ floris squinanti ⁊ castorei ⁊ spice ⁊ cynamomi ⁊ opij omnium ana. ʒ. i. s. absinthij. ʒ. iij. aloes scotrẽsis et masticis ⁊ croci oiuz an. pond⁹. ʒ. i. tere ⁊ cribella ⁊ ꝯfice ⁊ informa trociscos.

Rocisci alkindi qui conferunt epati quod debilitatum est in generando sanguinem adeo q̄ debilitatus est appetitus cibi et appetitus coitus: Recipe lacce lignoruz partes. v. berberis partes. iij. reusini ros. ru. ⁊ xyloaloes indi omniũ an. tertiam partis. i. sticados ⁊ venaruz lilij subalbidi ambo᷑ an. ptẽ. s. croci ⁊ anisi ⁊ se. apij et keisiz romani ⁊ petroselini oium an. q̃rtã ptis. i. tere ⁊ fac trociscos.

Rocisci andromachi abstersiui conferentes ad humorẽ crudũ ⁊ choleram fortes valde: Re. myro. ⁊ belliricoruz ⁊ emblicorum ⁊ burungi omniũ partem. i. post cicotrigonicationem ⁊ medulle turbit albi quantum est illud totum ⁊ penidiorũ quantum omnia: ponuntur penidij in patella ⁊ fundatur super eos aliquid aque. Cum ergo bulierit auferantur ⁊ puluerizentur sup eos medicie post comestionẽ ⁊ ꝑmisceãt ꝯmixtione decẽti. deĩn fiant troci. ⁊ sit q̄sq; tro. ponderis. ʒ. x. dosis sit tro. i. cum aqua in qua infusum est coriandrũ siccũ a ꝑncipio noctis: deinde colef hora q̃ potatur medicina in mane: ipse eni faciũt ascellare a. x. scellis vsq;. xx. ⁊ sit cib⁹ ei⁹ sup ipsos cũ fuerit vespe mice in aqua ciceris cũ oleo abluto. Et si est necessarium vt educatur phlegma vitreum viscosum addatur in eis quantum quarta pars myroba. de pulpa colloquintide.

Rocisci almezerion conferentes ad nauseam ⁊ singultum ⁊ tenasmon: Re. anisi et se. apij ⁊ calamẽti hortulani ⁊ mente ⁊ petroselini ⁊ ameos omniũ ana. ʒ. vi. ⁊ opij ⁊ castorei ⁊ piperis albi ⁊ macropiperis ⁊ sisimbrij ⁊ myrrhe ⁊ absyn. omniũ ana pondus. ʒ. iiij. ⁊ corticuz cassie ʒ. xij. ꝯficiant cũ melle ⁊ fiant tro.

Rocisci mezerion alij: Recipe semis apij ⁊ anisi ⁊ cynamomi omnium ana. ʒ. vi. absinthij romani. ʒ. iiij mrhyre ⁊ piperis et opij ⁊ castorei omnium ana. ʒ. ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ fac trociscum cum triplicato ⁊ vtere ad debilitatem stomachi ⁊ fluxũ ventris ⁊ vomitum.

Rocisci akondinon conferentes ad febres inflãmatiuas ⁊ apostemata epatis ⁊ febres compositas ex cholera ⁊ phlegmate ⁊ sanguine ⁊ humiditate: Recipe rosarum ru. ablatis capitibus pondus. ʒ. vi. spice odorifere ⁊ croci amborũ ana. ʒ. ij. succi liquiritie ⁊ radicũ liquiritie ⁊ granorũ cucumeris excorticatorũ tereniabin mundati omniũ an. ʒ. iij. dragaganti ⁊ gũmi ambo᷑ an. pondus. ʒ. i. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas

ɔfice cū aqua dulci ⁊ fac trociscos.

Rocisci akondinō descriptione alia: ℞. granoꝝ melonis ⁊ granoꝝ citroli ⁊ granorū cucumeris ⁊ cucurbite dulcis excorticatoꝝ omniū ana pōdus. ʒ. x. succi liquiritie pond⁹. ʒ vi. dragaganti pondus. ʒ. iiij. se. fenicul ⁊ rosaꝝ amboꝝ ana. ʒ. ij. croci pōdus. ʒ. i. tere ⁊ ɔfice cum aqua psilij: ⁊ fac tro. ⁊ vtere.

Rocisci marini ɔferentes cū approximant egri ilios valētes ad inflationē ⁊ conferentes ad vomitū: quoꝝ ꝑmixtio: ℞. se. apij ⁊ anisi oīuȝ ana pondus. ʒ. vi. absynthij romani masticis ana pōdus. ʒ. iiij. pipis ⁊ myrrhe an̄ pōdus. ʒ ij. cinnamomi pōdus. ʒ. vi. opij. ʒ. ij. tere ⁊ cribella ⁊ cōfice ⁊ fac trociscos.

Rocisci de papauere ɔferētes ad fluxū sāguinis ⁊ tussiȝ ⁊ fe. ⁊ dolorē pectoris: ℞. rosaꝝ ⁊ gūmi ara. amboꝝ ana pōdus. ʒ. iiij. amili ⁊ dragāganti amboꝝ ana pōd⁹. ʒ. ij. papaueris albi ⁊ nigri amboꝝ ana pōdus. ʒ. iij. spodij pondus. ʒ. i. succi liqui. pondus. ʒ. ij. croci pōdus tertie ʒ. i. tere ⁊ aggrega ⁊ fac troci.

Rocisci de balaustijs ɔuenientes eis q̄ habent fluxū ventris ⁊ egestionē emittūt sanguineā ⁊ saniē ⁊ habēt tenasmō: ℞. balaustiaꝝ ⁊ sumac ⁊ corticū glādiū torrefactaꝝ ⁊ sanic nabat ⁊ granoꝝ myrti oīuȝ ana. ʒ. viij ⁊ gallaꝝ torrefactaꝝ ⁊ sauic nabat ⁊ granoꝝ myrti oīuȝ ana. ʒ. viij. ⁊ gallaꝝ torrefactaꝝ extinctaꝝ cū aceto cymini infusi in aceto torrefacti oīuȝ ana. ʒ. iiij. tere ⁊ ɔfice cum aq̄ ro. aut succo maloꝝ: ⁊ i fōma trociscos drachmeos.

Rocisci dissulidis cōferentes ad vlcera renū ⁊ vesice ⁊ mictū sanguīs ⁊ difficultateȝ vrine quoꝝ hec ē ꝑmixtio: ℞. semis apij et semis hyusgami albi ⁊ schehedenegi oīum an̄ pondus. ʒ. vi. se. feniculi pōdus. ʒ. ij. croci ⁊ granorū pini ⁊ semis acetose ⁊ opij ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excōticataꝝ oīuȝ ana. ʒ. iij. granoꝝ alkekengi mōtani. xv numero se. cucu. excorticati. ʒ. xij. tere ⁊ ɔfice ⁊ infōma trociscos.

Rocisci alandaron descriptiōe asceleīdis: ℞. capitū granatoꝝ. ʒ. x. alumis iameni. ʒ. iiij. calcadis. ʒ. xij. dragaganti. ʒ. xij. myrrhe. ʒ. iiij. olibani. ʒ. viij. aristol. ʒ. xij. cōfice cū aqua mellis ⁊ fac tro.

Escriptio alia: ℞. aristologie ⁊ gallarū viridiū oīuȝ ana. ʒ. viij. ⁊ relique medicine sūt sm̄ quātitatē zuccari ⁊ informenꝭ trocisci.

Rociscus alius q̄ confert ad vlcera intestinoꝝ ⁊ sputū sanguinis ex pectore ⁊ conseruat fetū: ℞. antimonij ⁊ scehedēigi ⁊ sāguinis draconis oīuȝ ana sextaria. iij. sedarā sextariuȝ i. laudani ⁊ zuccari ⁊ croci oīuȝ ana. ʒ. iiii. balaustianū ⁊ gallaꝝ oīuȝ an̄. ʒ. xx. litii ⁊ cornu cerui adusti et ɔcatie oīuȝ an̄. ʒ. x. ɔficianꝭ cū aq̄ arnoglosse aut cū aq̄ virge pastoris: ⁊ admistreꝭ sm̄ tres modos. Ad cursū ex inferiorib⁹ cū clisteri i receptrice. Et modo scdo supponaꝭ cum lana. Et modo tertio detꝭ in potu cū succo citri ⁊ cū aqua virge pastoris. Et ad sputū sanguis ex pectore cuȝ aqua portulace: ⁊ dysenterie cū rob cidonioꝝ puro.

Rocisci de aniso aperientes opilatiōes rectificātes epar lenificantes naturā auferentes febres antiquas: quoꝝ hec est ꝑmixto: ℞. anisi. ʒ. iij. absynthij ⁊ assari ⁊ se. apij ⁊ amigdalarū amarāꝝ excorticataruȝ ⁊ spice ⁊ masti. ⁊ folij ⁊ se. aneti oīuȝ ana. ʒ. i. eupatorij. ʒ. iij. aloes. ʒ. iiij. ⁊ ʒ. cōficianꝭ cū aqua absynthij: ⁊ fiāt tro. drachmei. ⁊ dētur in potu cū sirupo acetoso.

Rocisci leniētes naturā auferentes angustiā ɔferentes ad stricturā anhelit⁹ ꝓhibentes vomitū quoꝝ hec est ꝑmixtio: ℞. turbit. ʒ. v. violaꝝ siccaꝝ. ʒ. x. succi ligritie. ʒ. ij. ⁊ ʒ. ɔficianꝭ cū aqua ⁊ fiant trocisci. dosis eoꝝ. ʒ. iij. aut. iiij. ⁊ bibantur cū ʒ. x. zuccari.

Rocisci de seibus q̄ cōferūt ad resolutionē nature ⁊ vlcera q̄ sūt in intestinis ⁊ ad illuȝ qui nō digerit cibos in pūctionē vehementē ⁊ tenasmon ⁊ fluxū sanguinis mulieꝝ frequentē. quoꝝ hec ē ꝑmixtio: ℞. granoꝝ myrti. ʒ. ij. se. fenicu. anisi ameos se. apij se. hyusquiami albi ⁊ dauci oīuȝ ana. ℥. i. opij. ʒ. vi. ɔficianꝭ cū vino ⁊ fiant trocisci pōderis. ʒ ʒ. ⁊ administrentur post sex menses.

Rocisci ad inceptionem aque ⁊ ad duritiē epatis: ℞. rosarū. ʒ. iiij. berberis. ʒ. ij. spice tantundem masticis ⁊ succi eupatorij ⁊ absynthij ⁊ squināti ⁊ assari ⁊ anisi ⁊ semis apij ⁊ semis feniculi ⁊ scolopendrie ⁊ fructus tamarisci ⁊ radicū capparis omniū ana. ʒ. i. reubar. ⁊ lacce ⁊ succi liquiritie omniū ana. ʒ. i. ⁊ ʒ. croci. ʒ. ʒ. informentur trocisci.

Rocisci de rob qui conferunt ad dolorem stomachi ⁊ febrem phlāticā: ℞. rosaꝝ siccarū. ʒ. ij. spice ⁊ radicis liquiritie omniū ana. ʒ. i. karabe ⁊ masticis amboꝝ ana. ʒ. vii. carpobal. ʒ. v. tere ⁊ confice cum rob ⁊ fac tro.

Rocisci de rob lenitiui qui in estate in potu sumunꝭ: ℞. rob pondus. ʒ. x. spici radicū liquiritie omniū ana. ʒ. v. scamonee. ʒ. iii. teranꝭ ⁊ cōficiantur cū aqua frigida: ⁊ informenꝭ trocisci.

Rocisci de rob ⁊ eupatorio conuenientes ad febres antiquas ⁊ dolorem epatis ⁊ icteritiam: ℞. rosaꝝ. ʒ. v. spice. ʒ. ii. spodii. ʒ. i succi eupatorii. ʒ. viii. tere ⁊ confice cuȝ aqua terenia bin ⁊ fac tro. ⁊ da in potu cū aliquo siruporꝝ.

Rocisci de lacca cōuenientes ad opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ febrem assiduaȝ ⁊ ꝓuocāt vrinam: quoꝝ hec est permixtio: re. lacce ⁊ rubee ⁊ anisi ⁊ seminis apii ⁊ absynthii romani ⁊ assari ⁊ amigdalaꝝ amaraꝝ excorticataꝝ ⁊ costi ⁊ aristologie longe ⁊ succi eupatorii ⁊ succi liquiritie ⁊ succi berberis omniū ana partē. i. informentur trocisci drachmei: ⁊ dentur in potu cum eo quod conuenit de sirupis.

Rocisci de rubea q̄ ɔueniūt ad grauedinē splenis ⁊ dolorē ēpis ⁊ fe. chronicā quoꝝ:

hec est ꝑmixtio.℞.rubee.ʒ.xii.corticũ radicũ cap-
paris ⁊ aristo.longe ⁊ radicũ liquiritie oium ana.ʒ
i.cõficiantur cũ sirupo acetoso: ⁊ informẽtur trocis
ci ponderãtes.ʒ.i.dos sit.i.cũ decoctiõe absynthij

Trocisci de cuscute ꝯueniẽtes ad fe.chroni
cas ⁊ extinguũt eas:quoꝝ hec est ꝑmixtio.
℞.se.citroli ⁊ se.portulace ⁊ se. alsehesabrẽ
oium añ.ʒ.iii.sucaha ⁊ bedeoard ⁊ fumi terre oim
añ.ʒ.iiii.dragaganti ⁊ amili ⁊ gũmi oium añ.ʒ.i.et
ʒ.spodij ⁊ turbit ⁊ se.cuscute oiꝫ añ.ʒ.iiii. tereniabi
ʒ.xxx.zuccari alhasir.ʒ.xxx.croci.ʒ.iii.cõficiant cũ
aqua ⁊ melle ⁊ fiant trocisci ⁊ administrentur.

Trocisci de decẽ medicinis qui ꝯueniũt ad
quartanã antiquã ⁊ dolorẽ epatis ⁊ molli-
tiẽ.℞.anisi.ʒ.iiii.assari ⁊ folii indi absinthii
⁊ se.apii ⁊ spice ⁊ amigdalarũ amararũ excorticata
rũ ⁊ masticis oium añ.pondus.ʒ.i. aloes.ʒ.ii.suc
ci eupatorii.ʒ.iiii.tere ⁊ confice cũ decoctiõe absyn
thii: ⁊ informa troc.drachmeos: ⁊ da in potu cum
aqua tepida.

Trocisci cõferẽtes ad febres antiquas ⁊ in
flãmationẽ ⁊ vomitũ ⁊ leniũt naturã.℞.ro
sarũ rubearũ ablatis capitibus pondus.ʒ
vi.granoꝝ cucũeris excorticatorũ ⁊ masticis ⁊ reu
sini ⁊ succi eupatorii oium añ.põdus.ʒ.iii.croci põ
dus.ʒ.ii.aloes scotrẽsis põdus.ʒ.i. Aggrega has
medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ cõfice cũ aq̃
dulci ⁊ fac tro. ⁊ vtere cũ aqua frigida aut citroli aut
cum sirupo acetoso.

Tractatus nonus de decoctionibus ⁊ pillulis.

Nos postponemus sermonẽ de cathar
ticis quoꝝ quedaꝫ sunt apozimata: ⁊ q̃
dã pillule ⁊ sermonẽ de gargarismis ⁊
obtarmicis ⁊ emplis ⁊ epithymatibus
⁊ medicinis oculi ⁊ dentis ⁊ alioꝝ vsq̃
ad sũmam secũdam ⁊ sigillabimus hanc sũmaꝫ lo
quendo de oleis ⁊ vnguẽtis ⁊ ante illud afferemus
descriptiones apozimatũ ⁊ pillularuꝫ quoꝝ narra
tionẽ vidimus esse ante hanc sũmã secũdam.

Decoctio aque de radicibus ꝯferens ad opi
lationes ⁊ difficultatẽ vrine ⁊ doloreꝫ epa
tis ⁊ stomachi ⁊ administrat cũ oleis ⁊ alijs
℞. corticũ radicum feni. ⁊ corticũ radicum apij et
radicũ squinãti ⁊ feni.sẽi. ⁊ apij ⁊ anisi ⁊ spice odo
rifere ⁊ ca.ve. ⁊ masti. ⁊ passu. enucleatarũ.q. neces
se est.decoquantur ⁊ dentur in potu.q.ẽ necesse.

Decoctio aque de radicibus ad dolorẽ epa
tis alkindi.℞.corticuꝫ radicis fe. ⁊ apij am
borum ana pondus.ʒ.i.seminis feniculi se
minis apij amborum ana pondus.ʒ.ß.ros.rube.
mollitarũ calamenti ⁊ squinanti oium ana.ʒ.ß. ⁊
passularũ enucleatarũ pon.ʒ.ii. ⁊ assari pon.ĩtie.ʒ
i. ⁊ spice põ.ĩtie.ʒ.i.fũdant sup ea aque tertie.ii.lb.
i. ⁊ decoquantur donec remaneãt.ʒ.ii. ⁊ plus paꝝ
deinde coletur ⁊ fundatur super eã ex oleo amigda
lino dulci pondus.ʒ.i.deinde potetur.

Apozima de absinthio conferẽs ad dolorẽ
epatis ⁊ stomachi ⁊ febres cõmixtas f̃ras
phlegmaticas ⁊ melãcolicas:cuius est hec
ꝑmixtio.℞.anisi ⁊ seis apij ⁊ absinthii romani ⁊ as
sari ⁊ seminis feniculi ⁊ radicũ squinãti oium quan
tũ necesse est:decoquantur ⁊ extrahat aqua eorum
⁊ detur in potu.

Decoctio eupatorij cõueniẽs ei qui habꝫ fe
brẽ quartanã ⁊ febrẽ phlegmaticã ⁊ febreꝫ
diuersam ⁊ lenit naturã.℞.myroba.ni. ⁊ passularũ
mũdatarũ ⁊ fumi terre ⁊ bedeoard ⁊ eupatorij ⁊ su
caha oium equaliter decoquãtur ⁊ colentur.

Capitulũ de pillulis.

Pillule q̃ ꝯueniũt illi q habꝫ vẽtositatẽ grossã
⁊ inflãmationẽ ⁊ spasmũ neruoꝝ ⁊ inflatio
nẽ testiculoꝝ:℞.se.apij ⁊ se.harmel ⁊ anisi ⁊ masti-
cis ⁊ croci oim añ.ʒ.ij.myro.ni. ⁊ belliricorũ ⁊ em
blicoꝝ oium ana.ʒ.ii. serapini ⁊ bdellij subalbidi
oiuꝫ añ.ʒ.i. ⁊.ß.calamẽti ⁊ petroseli ⁊ floris squãti
⁊ assari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ ligni acori oiuꝫ añ.ʒ.ß. ⁊
informẽtur pillule.

Pillule fetide magne q̃ expellũt hũores gros
sos ⁊ aperiũt opilatões ⁊ ꝯferũt ad dolores
iũcturarũ ⁊ ilioꝝ ⁊ albaras ⁊ morpheã ⁊ leprã ⁊ ele
phantiã: ⁊ sũt pillule cognite almeheru.℞.ãmonia
ci ⁊ serapini ⁊ oppopõa. ⁊ bdellii ⁊ aloes ⁊ harmel
⁊ myrobal. ⁊ pulpe colloquintide oium añ.ʒ.viii.
⁊ alsabrã ⁊ epithymi ⁊ euforbij ⁊ capsie ⁊ hermoda
ctiloꝝ oium añ.pondus.ʒ.iiii. ⁊ turbit.ʒ.x. ⁊ casto-
rei põdus.ʒ.ii ⁊ scamonee pon.ʒ.iii.agarici.ʒ.ii.et
croci ⁊ spice ⁊ cardamõi ⁊ radicis altee albe ⁊ alkeia
⁊ cinamomi ⁊ galãge oim añ.pon.ʒ.i.

Pillule fetide maiores ꝯferẽtes ad dolorem
colice ⁊ podagre ⁊ dorsi ⁊ genuũ ⁊ resoluũt
hũoreꝫ grossũ viscosũ in corpe:q̃rũ hec est
ꝑmixtio.℞.bdellii serapi ãmoniaci oppopõaci se.
harmel ⁊ pulpe collogntide ⁊ aloes scotrẽsis ⁊ epi
thymi oim añ.ʒ.x.scamonee.ʒ.vi.cinamomi spi
ce croci ⁊ castorei oim añ.ʒ.ii.euforbij.ʒ.i.ifundãt
gũme in aqua porri ⁊ fiãt pill. dos.ʒ.ii.

Pillule fetide minores mũdificãtes humo-
rẽ grossũ viscosũ ex dorso ⁊ genibus.Re.se-
rapini de saphãi ⁊ ãmoniaci ⁊ oppopõaci
⁊ bdellii oium añ.ʒ.x.turbit.ʒ.xx.pulpe colloquin
tide.ʒ.xii.infundãtur gũme ⁊ cõficiant cũ eis medi
cine:dosis.ʒ.i.cũ aqua tepida.

Pillule fetide alkindi que ꝯferũt ad doloreꝫ
iuncturarũ ⁊ podagre ⁊ oẽm dolorẽ ex hũ
more crudo ⁊ cholera ⁊ melãcolia ⁊ paly-
si quarum ꝑmixtio hec ẽ.Re.aloes ⁊ myrobal. ci
trinoꝝ enucleatoꝝ ⁊ harmel ⁊ epithymi cretẽsis et
medulle turbith ⁊ ãmoniaci ⁊ oppopõaci ⁊ serapi
⁊ bdellii iudaici oim añ.ptes.iiii.pulpe colloquĩti
de ptes tres scamonee ptes.ii.euforbij ⁊ castorei et
cinamomi ⁊ croci oim añ.ptẽ.i.infunde gũmas in
aqua porri aut aqua caulis die ⁊ nocte:deinde tere
medicinas ⁊ tere gũmas donec fiãt sicut vnguẽtum
deinde pulueriza medicinas sup. eas ⁊ tere donec

ꝑmiſceantur: ⁊ fac pillulas ſiles piperi ⁊ exſicca in vmbra: doſis earũ pondus. ʒ. ii. in principio noctis cũ aqua tepida ⁊ ſit cibus ſup eas pull⁹ ꝯditus i zibrabegi ⁊ vinũ eius ſit vinũ mellis aut de paſſis.

Pillule de capſia maiores que ſũt cõferẽtes ad dolores hũeroꝝ ⁊ ancharũ ⁊ vene ſciatice ⁊ ſolutione educũt hũorẽ groſſũ viſcoſũ ℞. ſerapini ⁊ ãmoniaci ⁊ bdellii ⁊ euforbii ⁊ opopponaci oim añ. ʒ. i. aloes ⁊ epithymi ⁊ agarici oim añ. ʒ. i. ⁊. ſ. ariſto. rotũ. ⁊ cẽtauree ⁊ caſtorei oim añ ʒ. ii. macropiperis ⁊ zinziberiſ ⁊ cymini ⁊ ameos ⁊ ſeis apij ⁊ aniſi ⁊ myrrhe ⁊ croci oium añ. tertias. ii ʒ. i. myroba. citri. ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ radicis almeheizahergi oim añ. ʒ. ii. ⁊. ſ. ſynapis ⁊ capſie ⁊ pulpe colloquitide ⁊ ligni acori ⁊ ſalis indi oim añ. tertias. ii. ʒ. i. ꝯfice cũ aqua alkekẽgi ⁊ fiant inde pillule. doſis pondus. ʒ. ii.

Pillule de capſia minores ꝯferẽtes ad mollificatiõem ptis ⁊ palyſim ⁊ dolorẽ ancharũ ⁊ genuũ ⁊ iũcturarũ ⁊ podagrã frãm ⁊ ſolutione educũt hũorẽ crudũ groſſũ. Re. myrob. citri. ʒ. x. aloes. ʒ. xx. ziziberis. ʒ. ii. piperis ⁊ macropiperis oim añ. ʒ i. ſynapis. ʒ. iiii. capſie inde ⁊ ſalis inde ⁊ pulpe collogn. oiꝫ añ. ʒ. ii. pẽidiaꝝ. ʒ. iiii. cõficiant cum aqua põri ⁊ iformẽt pill. doſ ʒ. ii. cum aqua tepida.

Pillule de capſia deſcriptiõe alia. Re. aloes ⁊ turbit ⁊ hermodactiloꝝ oim añ. ʒ. x. capſie ⁊ acori ⁊ ſalis naptici ⁊ pulpe colloqui. agarici ⁊ granoꝝ harmel ⁊ bdellii ⁊ ſerapi oium añ. ʒ. ii. ſſ. ⁊ macropi. ⁊ piperis ⁊ maſticis ⁊ ſynapiſ ⁊ aniſi ⁊ coſti ⁊ ameos oim añ. ʒ. ii. epithymi ⁊ myro. ni. ãboꝝ añ. ʒ. v. ꝯficiãtur cũ aq̃ caul ⁊ alkekẽgi quarũ doſis ſit. ʒ. ii. aut tres cũ aqua calida.

Pillule de eupatorio faciẽtes ad dolorẽ epatis ⁊ icteritiaꝫ ⁊ ad febres. Re. aloes ⁊ ſucci eupatorii ⁊ myro. citri. oium equalr̃: tere ⁊ cribella ⁊ confice cũ aqua apii ⁊ fac pillulas. doſis pondus. ʒ. ii.

Pillule ꝓficue ꝯferẽtes ad palyſiꝫ ⁊ torturã ⁊ dolorẽ genuũ ⁊ dolores iuncturarum ex phlegmate. ℞. albredumaru ⁊ eſt medicina inda et ſatil ⁊ aſrang: ⁊ eſt medicina alia inda ⁊ turbit ⁊ g̃noꝝ alnil indi ⁊ herbe eupatorii oium añ. aur. xx. decoquãtur cũ lb. i. aque dõec remaneat medietas deinde colent ⁊ reducatur aqua eoꝝ ad ignẽ ⁊ bulliat donec coaguletur: ⁊ ꝓijciat ſuper eaꝫ dende de ſceni mundati a cortice ſuo exteriore ⁊ eſt ſile ligue auis poſite in medio ſui. Et ſumant cynami ⁊ agarici ⁊ maſticis ⁊ aloes ſcotrẽſis et albrẽgi excorticati et ſucci liquiritie oium añ. aur. xx. tere ⁊ cribella cũ orali preter dende: deinde tere dende ſolũ et miſceatur cũ medicinis: qm̃ nõ cribellat ꝓpter vnctuoſitatẽ ſuã: deinde ꝓijciantur ſuper illã aquaꝫ decoctam coagulatã et facta eſt ei ſpiſſitudo mellis: ⁊ cõficiantur cũ ea iſte medicine et informentur pillule: et ſumatur de eis pondus tertie. ʒ. i. vſqꝫ ad. ʒ. ſ. et quãdo multiplicas: da duas tertias. ʒ. i. cũ aqua calida in nocte.

Pillule aliathelic et ſunt pillule abſtergẽtes phl̃a ⁊ melãcoliã et educẽtes ea ãbo ⁊ frangũt vẽtoſitatẽ debilitatis digẽis: ⁊ dãt i poti hyeme ⁊ eſtate quarũ hec ẽ ꝑmixtio. ℞. cinamomi ⁊ coſti ⁊ ſpice ⁊ amomi ⁊ camedreos ⁊ g̃noꝝ albẽ ⁊ mahaleb ⁊ cinamonii ⁊ agarici oium añ. põdus. ʒ. ii. myrrhe ⁊ croci ⁊ gariofil. oium añ. põd⁹ ʒ. iii. aloes. ʒ. xvi. fiant pillule in eſtate cũ ſucco roſ ⁊ in hyeme cũ ſucco caul. doſis earũ põd⁹. ʒ. ii. cũ vino ante cibũ ⁊ cibet in hora ſua cũ aq̃ ciceris.

Pillule aldurie ex li. alcalamet que odoriferũ efficiũt oris odorẽ ⁊ abſtergũt viſũ ⁊ cõſumũt phlegma ⁊ faciũt appetere cibũ ⁊ cõfortant dentes maſticãtes. ℞. cynami ⁊ pipis ⁊ rubee ⁊ coriandri ⁊ heilbace ⁊ ꝯdeiati ⁊ fauſel ⁊ cabreus oim añ. pondus. ʒ. ii. ⁊ kirat. i. muſchi. tere ⁊ cribella ⁊ cõfice cũ aqua gũmi ſoluti.

Pillule que cõferũt ad vẽtoſitatẽ ⁊ debilitatẽ ſtõi ⁊ ad hemorroidas quarũ hec ẽ ꝑmixtio ℞. ſcorie ferri aur. c. que infũdantur in aqua porri ſeptẽ dieb⁹ cõtinuis ⁊ remouet aqua in ea oi die ſemel ⁊ granoꝝ naſturtij ʒ. cc. ſe. porri ⁊ ſe. eruce ⁊ ſe. alfeful ⁊ ſe. apij ⁊ ſe baucie ⁊ ſe. rhaphãi ⁊ fenugreci ⁊ ſe. cepe oium añ. ʒ. xxv. tere ⁊ cõfice cuꝫ aqua porri ⁊ informa pillulas ſicut cicer.

Pillule de dẽde ꝯferẽtes ad torturã ⁊ colicã et dolores dorſi ⁊ genuũ ⁊ oẽm dolorẽ. cuius cã eſt phlegma groſſũ viſcoſũ ⁊ oẽꝫ vẽtoſitatẽ groſſaꝫ. ℞. cinamomi excorticati a cortice ſuo ſuperiore: de quo ꝓijciant ligue reperte int̃ duo fruſta ⁊ granoꝝ dẽde ⁊ ſucci liquiritie ⁊ agarici al. ⁊ alkeiati ⁊ herbe eupatorij ⁊ abſynthij aloes ptes eq̃les: tere ⁊ cõfice cũ aqua apij ⁊ informẽtur pillule pue. ⁊ ille qui de eis facit pillulas inungat manũ ſuã oleo balſami odorifero. doſis earũ eſt qd̃ eſt a ʒ. i. vſqꝫ ad. ʒ. ii. ⁊ ſit cibus ſup eas zibrabegi.

Alſolutiuus cõferẽs ad torturã ⁊ abſtergit viſũ ⁊ acuit auditũ: ⁊ ad dolores ſplenis et ad podagrã ⁊ dolores iũcturarũ ⁊ mollificationẽ lacerti ⁊ nocumẽta frigoris ⁊ humiditatis cuius hec eſt permixtio. Salis gẽme. ℥. vi. piperis ʒ. vii. zinziberis ⁊ ſeminis apij ⁊ iſopi ⁊ aniuden et petroſelini ⁊ ſemis feniculi ⁊ aniſi ⁊ folij indi ⁊ agarici ⁊ ſcamonee ⁊ naſturtij ⁊ gariofilorum omniuꝫ ana. ʒ. iiii. Aggregentur poſt cribellationeꝫ ⁊ reponantur in vaſe ⁊ adminiſtrentur.

Pillule ſtomatice alkindi que confortãt ſtomachũ ⁊ faciũt appetere cibũ ⁊ ſũt valẽtes ad ſtomachũ ⁊ epar ⁊ ſplenem ⁊ mũdificãt ſenſus ⁊ inteſtina ⁊ educunt ſupfluitateſ ex toto corpore ⁊ phlegma. ℞. myrob. kebuloꝝ ptes vi. ſalis indi ⁊ abſynthij romani ⁊ agarici leuis ſcamõee ſubalbide oium ana partes. iij. aſſari ⁊ aniſi ⁊ ſemi. apij oium ana ptes. ii. medulle turbit al. ptes. xvij. epithymi cretenſis rubei mũdi recentis pteſ. v. hirepi.

partes.vii.gariofil.ptem.i.ꝯmisceant medicine iste post cribellationem: deinde ponat super eas paulatim: ⁊ ipe ꝯterant aqua in qua bulite sūt ptes.iiij. pe nidioꝝ sahari donec cōversa sit in substātiā succi dactiloꝝ: deinde informent pillule similes piperi.dos sit pondus aur.ij.

Pillule albaramaki mundificantes caput ⁊ extremitates ⁊ ꝯferunt ad apostemata: bibantur ⁊ dormiatur super eas ꝑpterea qꝛ sunt vltime in attractione quoꝝ pmixtio hec est: re. aloes scotrensis ⁊ pulpe collogntide amboꝝ au.vij croci ⁊ spice ⁊ cinnamomi ⁊ granoꝝ ballsami ⁊ assari ⁊ masticis ⁊ absynthii roma. ⁊ scamonee ⁊ turbit omniū ana aur.ij. cassie aur.ʒ. tere bene ⁊ cribella ⁊ conafice cū aqua tepida ⁊ fac pillulas: ⁊ iungat manū suā oleo amigdalino dulci ⁊ sumat de eis ꝑm quantitatem lenitatis nature ⁊ siccitatis eius. minus pillule.iii. ⁊ plus de eis pillule.ix. dosis integra.ʒ.iii. cuz vadit ad lectum suū.

Pillule filij alharit experte ad morpheaz fedam: auferūt enim eā in tribus dieb⁹ ⁊ cōferunt ad febrem ⁊ ventositatem ⁊ dolores iūcturaꝝ ⁊ omnē passionem phlaticam ⁊ mel.icam: Re. myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ citrinoꝝ ⁊ aloes scotrē sis ⁊ sarcocolle ⁊ bdellij rubei serapini de spahani ⁊ pulpe colloquintide omniū ana partes.v. nasturtij albi ⁊ origani persici ⁊ nigelle ⁊ cymini carmeni ⁊ salis gēme ⁊ visci romani omniū ana partem.i. Accipe has medicinas post contritionez ⁊ cribellationē ⁊ ꝯmisce perfecte ⁊ infunde gūmas in aqua poꝛri in vase eris tante quantitatis qua conficiant medicine ⁊ ponat in sole donec resoluant gūme: deinde ꝓiciantur medicine cribellate desuper: ⁊ cōficiantur bn̄ vehementer conterendo donec sit possibile ut fiant pillule similes piperi ⁊ exsiccentur in vmbra: dosis eaꝝ aur.i. cū aqua tepida. ⁊ abstineat ante ipas duobus diebus ab oībus reb⁹ nisi pane ⁊ alzibrabegi.

Pillule filii hubeire super quibus est cōuenientia manifesti iuuamenti in ventositatibus ⁊ chola in ventositatib⁹ hemorroidarum ⁊ humor crudo ⁊ morphea ⁊ pruritu: ⁊ bibuntur in omni die ⁊ nocte hyeme ⁊ estate: quaꝝ permixtio hec est: ℞. myrobalanoꝝ citri. ⁊ nigroꝝ ⁊ belliricorū ablatis nucleis omniū ana aur.xii. emblicorum aur.vi. capsie inde ⁊ macropiperis amboꝝ an̄. aur.v. nucis muschate ⁊ salis gēme omniū ana au.ii. turbit al. aloes amboꝝ aur.iii. tere ⁊ cribella omnia: ⁊ fac ꝯfectionem cuz oleo vio. ⁊ fac pillulas ⁊ exsicca in vmbra: dos eaꝝ aur.vi. apud mediaz noctē cū aq̄ calida: videbis eniz mirabilia ex iuuamento.

Pillule aggregatiue filii hilgebē que ꝯferūt ad supfluitatē existentem in corpe ex phlegmate ⁊ chola rubea ⁊ chola nigra. Et sil'r cōferunt capiti cū in ipo est supfluitas ex istis hūoribus aut ex vno eoꝝ ⁊ resoluūt surditatez accn̄tē inde: ⁊ ꝯferunt stomacho ⁊ epati ⁊ ꝯfortāt ea ⁊ ꝯferunt ad omnē febrē antiquā ⁊ sedāt hūores oēs ⁊ sedant sanguinē ⁊ sanant spēs vlceꝝ ⁊ pruritū. Et ille q ha-

bet hemorroidas ⁊ indiget potu eaꝝ tangat indicez ⁊ policē suū cū aliquāto oleo amigdalino: deīn tangat illas pillulas digitis suis quātitate q̄ fluant cum oleo: deīn bibat eas. nō eniz nocebunt ei cū fecerit illud: quaꝝ permixtio hec ē: Re. hierepicre.ʒ.xxiiii. myro.ni. ⁊ citrinoꝝ oīuz ana ʒ.vi. masticis ⁊ anisi ⁊ succi eupatorii ⁊ succi absynthii oīuz an̄.ʒ.ii. rosaꝝ ru.ʒ.iiii. terant ⁊ cribellent ⁊ ꝯficiant cuz aq̄ ⁊ informent pillule silēs pipi: dos.ʒ.ii. vsqꝫ ad.ʒ.ii.⁊ ʒ. ⁊ bibant post.ii. horas à principio noctis anq̄ꝫ dormiat vtens eis: deīn surgat. ⁊ faciūt ascelare a duabus scellis vsqꝫ ad.iiii. ⁊ erit eaꝝ opatio in die.

Pillule facte cū euforbio ꝯferentes ad aquā citrinā ⁊ ad dolorem dorsi ⁊ anche ⁊ podogrā ⁊ mollificationē mēbroꝝ: quaꝝ permixtio hec ē: ℞. euforbij ⁊ masticis amboruz an̄.ʒ.iiij. scamonee ⁊ agarici amboꝝ an̄.v. pulpe collogntide ʒ.iij. aloes ⁊ epithymi amboꝝ ana pōdus.ʒ.xx. succi absynthij pōdus.ʒ.v. salis indi pondus.ʒ.i.⁊.ʒ. macropipis pōdus.ʒ.ij. anisi pōdus.ʒ.iiij. spice pōdus.ʒ.x. tere medicinas ⁊ cribella ⁊ ꝯfice cū aq̄ cal. informa pillulas sicut piper. dosis huius medicine est.xi. pillule vsqꝫ ad quātitatē.ʒ.ʒ. ante cibuz ⁊ post ipm: ⁊ bibat sup eas aqua calida.

Pillule alie ꝯferētes ad febrē chronicā ⁊ debilitatē splenis ⁊ epis ⁊ inceptionē aque: ℞ camepitheos ⁊ camedreos ⁊ radicū ligritie ⁊ croci ⁊ lacce ⁊ absynthij oīuz an̄.ʒ.x. se. apij ⁊ anisi ⁊ seminis fe. oīuz an̄.ʒ.v. succi eupatorij ⁊ reulini ⁊ ro. omniū an̄ ʒ.viij. se. cuscute ʒ.xv. polij ⁊ si habuerit splenē adde in eis scolopendrie ʒ.x. radicis capparis ⁊ fructus tamarisci amboꝝ an̄ ʒ.viij.

Pillule alie ad febrē chronicā ex hūoribus cōmixtis dolorez epis ⁊ inceptionē aque: ℞. absynthij ⁊ succi eupa. ⁊ myro. citrinoꝝ ⁊ aloes ⁊ masticis ⁊ croci ⁊ aristo. ⁊ lacce ⁊ anisi ⁊ capsie ⁊ hiere oīuz an̄ ptem vnā terant ⁊ iforment pillule.

Pillule ꝯferētes ad febrē chronicā accn̄tem ab hūoribus ꝯmixtis ⁊ ad dolorē epatis ⁊ inceptionez hydropis: Re. absynthii aut succi ei⁹ ⁊ succi eupatorii ⁊ myro. citri. ⁊ aloes ⁊ masticis ⁊ croci ⁊ reubarbari ⁊ lacce ablute ⁊ anisi ⁊ folij sicci ⁊ hierepicre oīuz an̄ ptē.i. terant ⁊ ꝯficiant cū succo solatri: ⁊ informent pillule. dos pōdus aur.i. cū aq̄ tepida in nocte. Qd si fuerit tussis pmisce cuz medicinis succi liquiritie quātū est medietas ponderis omniū medicinaꝝ.

Pillule q̄ apiūt opilatōes ⁊ subtiliant hūores grossos ⁊ faciūt descēdere hūores ⁊ humiditates viscosas ⁊ mucilagiosas: q̄rū hec est pmixtio: Re. folij indi ⁊ myrrhe ⁊ floris sqnanti floris absynthij romani ⁊ masticis ⁊ croci oīuz an̄ ʒ.ʒ. se. apij ⁊ anisi ⁊ bdel. ⁊ sapi ⁊ oppopo. oīuz an̄ ʒ.i. aloes ʒ.vij. tbit aga. āboꝝ an̄ ʒ.iij.ʒ. ⁊ fiāt pill'e

Pillule de sapio q̄ ꝯueniūt ad dolorē genuum ⁊ āchaꝝ ⁊ lateꝝ. q̄ꝝ hec ē pmixtio: Re. se. apij ⁊ se. harmel āboꝝ an̄ ʒ.i. sapi ⁊ bdellij āboꝝ an̄ ʒ.ij. hiere.ʒ.ij. pulpe collogntide ⁊ agarici āboꝝ

añ.ʒ.i.turbit.ʒ.vi.fiāt pillule: doſ.ʒ.ij.cū aq̄ tepida

Illule de oppoponaco lialomói ꝯueniētes ad dolorē genuū ⁊ dorſi ⁊ paliſiꝫ ⁊ torturā: ℞.ʒʒ.⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ capſie inde ⁊ myrobal.curinoꝝ ⁊ bellirikoꝝ ⁊ emblicoꝝ et ⁊ myrre ⁊ turbit ⁊ ſcamonee ⁊ croci ⁊ caſtorei oiuꝫ añ.ʒ.ij.oppoponaci ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ ſerapini ⁊ bdeilij ⁊ āmoniaci ⁊ pulpe collogntide oiuꝫ añ.ʒ.x aloes.ʒ.xx.infundant gūme in aq̄ caulis ⁊ ꝯficiant cū eis medicie ⁊ informēt pillule doſ.ʒ.ij.

Illule de euforbio ꝯferentes ad paliſim ⁊ mollificatōeꝫ ⁊ hūores crudos deſcēdentes ad neruoſ: ℞.agarici pulpe collognti de euforbij ſerapini bdeilij oium añ.ʒ.i.aloes.ʒ.ij. terant ⁊ ꝯficiāt cū aq̄ caul.⁊ fiant pillule.

Illule inde fcē cū muſcho ꝯferētes ad dolorē ſtōi ⁊ auferūt fetorē oris ⁊ malū odorē pot⁹ vini ⁊ exſiccāt hūiditat.s coꝝ: ℞e.remiſk ⁊ cappis āboꝝ añ.lb.i.ꝯterāt ⁊ abluātcū aq̄ ⁊ ꝓijciāt ī vaſe ⁊ ꝓijciant ſup ea aq̄ lb.xl.⁊ decoq̄nt donec remaneāt lb.v.⁊ colet: deiñ reducat ad vas mūdum ⁊ decoq̄nt cū aq̄ ſecundo ſola donec coaguletꝛ ⁊ tu remoueb eā cū cochliario ita vt nō adhereat ⁊ adurat: deiñ ꝓijciat in catino viridi ⁊ exſiccet ſic exſiccat aloes ablutū. Cū ergo volueris facē ex eis pillulas ſume de eis aure.xx.⁊ tere ⁊ cribella: deinde accipe heil ⁊ gariofil.⁊ nucis muſ.⁊ macis ⁊ xyloaloes indi ⁊ folij ⁊ cētauree ⁊ ſādali albi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe oiuꝫ añ.auſ.i.⁊ muſchi auſ.v.cāfore auſ.x.tere vnūquodqꝫ p ſe ⁊ cribella. deiñ ꝑmiſce poſtea accipe remiſk ſecūdo au.v.⁊ ꝓijce ſup eā aq̄.℥.vi.⁊ decoque eā donec remaneant.℥.ij.⁊ cola eā ⁊ ꝯfice cū ea medicias ⁊ informa pillulas ſicut cicer ⁊ exſiccas ⁊ vtere eis cū neceſſe fuerit.

Tractatus decimus de oleis.

Ermo nr̄ in hac ſūma de oleis eſt ſm̄ noſtrā conditionē.

Leū nardinū: Ei⁹ qdē iuuāmēta ſūt multa ⁊ ē de nobiliorib⁹ oleis ꝯferēs ad oēꝫ dolorē q̄ fit ex frigiditate in vētre ⁊ vētoſitatē intriſecā ⁊ ſedat dolores auris frōs ⁊ remouet eos ⁊ aufert dolorem capitꝭ ⁊ emigraneam facto caput purgio ex eo colorem efficit bonum ⁊ aufert colicaꝫ ⁊ punctionem ventoſam ⁊ ꝯfert ad dolores earum ⁊ vētris ⁊ calefacit matricē ⁊ inijcit in foramē virge ⁊ ſedat dolorem epatis ⁊ cōfert renib⁹ ⁊ veſice ⁊ ad mollificationē veſice. Cui⁹ hec ē ꝑmixtio: ſumant calami aromatici ⁊ ciperi ⁊ folia lauri ⁊ xylobalſami ⁊ folij indi ⁊ enule ⁊ ſauine ⁊ ſquināti ⁊ myrti ⁊ cordumeni ⁊ ſanſuci oiuꝫ añ.℥.ij.terant ꝯtritiōe groſſa ⁊ ꝓijciant in vaſe ⁊ ꝓijciant ſup ea vinū ⁊ aq̄ ⁊ infundant ſup ea olei ſiſami kiſt.v.⁊ decoq̄nt lento igne in vaſe ⁊ ꝓijciant in vaſe duplici ſex horis ⁊ moueāt oi hora: deinde auferāt ab igne ⁊ dimittat donec infrigidet ⁊ colet oleū. Decoctio ſecūda cui⁹ hec eſt ꝑmixtio: ℞.roſa.ru.⁊ caſſie ⁊ ſucci myrti humide ⁊ myrrhe oiuꝫ añ.ʒ.ij.terant groſſe ⁊ ꝓijciant ſup ea aq̄ aut vinū donec hūectent ⁊ oleū decoctū ⁊ decoquant leui igne trib⁹ horis ⁊ infrigidet ⁊ colet. Decoctio tertia cui⁹ hec ē ꝑmixtio: ſpice ⁊ gariofi.⁊ ſtoracis oium añ.℥.iij.nucis muſchate.℥.v.olei balſamini.℥.vi.tere medicinas groſſe ⁊ ꝓijce ſuper eas aquā. Cū ergo calefit ꝓijce deſup oleū qd decoctū ē ⁊ oleū balſami ⁊ ſtoracē liq̄dā ⁊ moue donec miſceantur ⁊ feruēant donec ꝯſumatur aqua ⁊ remaneat oleum.

Leū de ſtorace ꝯueniēs iuncturis ad q̄s eſt fundit materia ⁊ calefacit lacertoſ ⁊ apoſtemata frigida ⁊ matricē frigidā ⁊ calefac renes ⁊ veſicā ex frigiditate: ℞.oleū ſiſamini kiſt.i.ſtoracꝭ ſicce.℥.iij.decoq̄nt lēto igne donec ſumat oleū virtutē ſtoracis ⁊ reponatur.

Leū de camemilla: ℞.olei ſiſami kiſt.i.fenugreci ſuꝑioris camemille abluti ⁊ exſiccati in vmbra amboꝝ añ.ʒ.ij.⁊ reponat in vaſe vitri ⁊ ponat in ſole.xl.dieb⁹ ⁊ adminiſtra.

Leum de maſtice conueniens ad debilitatē ſtomachi ⁊ apoſtemata eius ⁊ lenit duritiē: ℞.olei ſiſamini kiſt.ij.maſticis.℥.vi. teratur maſtix ⁊ proijciatur ſuper oleum in vaſe duplici.

Leum de abſinthio factum in ſole calefaciens ⁊ cōfortans membra frigida: ℞.olei ſiſamini danic.i.proijce ipſum in vitri ⁊ abſynthij.℥.ij.⁊ ponatur in ſole.xl.diebus ⁊ adminiſtretur.

Leum de aneto: ℞.olei ſiſamini kiſt.i.ſeminis aneti exſiccati in vmbra.℥.i.proijciantur in vaſe vitri ⁊ ponantur in ſole.xx.diebus ⁊ adminiſtretur.

Leū de lilio qd ꝯfert ad frig⁹ mĺricis ⁊ pfocationē mĺricis ⁊ ad colicā ⁊ calefacit renes ⁊ veſicaꝫ: ℞.caſſie lignee ⁊ carpobalſami ⁊ maſticis oiuꝫ añ.℥.i.gariofi.⁊ cynamomi amboꝝ añ.℥.ſ. croci.℥.i.tere ⁊ ꝓijce in vaſe vitri cū lb.i.ſ.olei ſiſamini ⁊ lilijs.xxx.nūero poſtq̄ꝫ ꝓieceris illud qd ſin eis de citrinitate ⁊ radices folioꝝ eoꝝ ⁊ ponat in vmbra in loco tēperato vſqꝫ quo ſumat oleū virtutē ei⁹ ⁊ adminiſtretur.

Leū de haſce qd ꝯfert ad difficultatē vrine. ℞e.olei ſiſamini.℥.i.aq̄ lb.i.⁊ q̄rtā zinziberis.ʒ.iiij.haſce.ʒ.x.tere medicinaſ groſſe ⁊ ꝓijce in vaſe cū aq̄ ⁊ oleo ſiſamino ⁊ decoq̄tur donec ꝯſumat aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ diſtillet de eo in foramen virge.

Leū de haſce aliud ad iūcturas ⁊ colorē efficit bonū ⁊ addit in deſiderio coeūdi et cōmouet ſup coitū ⁊ rectificat renes ⁊ veſicam ⁊ dorſum cum de eo bibitur quantitas.ʒ.i.omni die cū rob aut cū vino ⁊ adminiſtrat etiā in cliſteribus. Cui⁹ hec ē ꝑmixtio: ℞e.olei ſiſamini ⁊ lactis vaccini dulcis ⁊ ſucci haſce humidi oium añ.lb.x.penidioꝝ alboꝝ lb.v.zinziberis lb.ij.ſ. Terant penidij ⁊ cribellent ⁊ ꝓijciantur omnia in vaſe figuli ⁊ accendatur ſub eo ignis lenis donec conſumantur

aq̄ hasce ⁊ fac ⁊ remaneat oleū solū ⁊ bibat̄ de eo sic diximꝰ. Est.eni inuatiuū ad debilitatē renū ⁊ addit in desiderio coeundi ⁊ spermate.

o Leū hasce aliud ꝯueniēs ad difficultatem vētris ⁊ dolorē illoꝝ ⁊ renū vesice. Cuius hec est ꝑmixtio: ℞.aq̄ dulcis sacraiati.xv. ʒʒ.pōdus.ʒ.iiij.ꝯtriti hasce pōdus.ʒ.x.olei sisamini sacraiati.i.decoquant̄ in vase mūdo igne leni donec ꝯsumat̄ aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ auferat̄ ⁊ dimittat̄ donec infrigidet̄ ⁊ colet̄ ⁊ fiat clistere ex eo posterius ⁊ ante infundendo in foramen virge.

o Leū de serpentibꝰ ꝯferēs ad impetiginē ⁊ mollificationē stomachi. Sumant̄ olei sisamini kist.iij..⁊ ponant̄ in vase figuli ⁊ ponatur in eo de serpētibꝰ nigris a.v.vsq; ad.x.⁊ stringat̄ caput vasis ⁊ decoq̄nt̄ lento igne donec in decoctione dissoluant̄ ⁊ auferant̄ ab igne ⁊ dimittat̄ donec infrigidet̄ ⁊ apiat̄ caput eiꝰ ⁊ caueat̄ a vapore eiꝰ q̄re dimittat̄ donec infrigidet̄ ⁊ respiret ⁊ auferat̄ ab eo vapor ⁊ ponat̄ in vase ⁊ admīstret̄ in epithimate cū ipm est necessariū cū pēna iunctū.

o Leū regis dauid qd̄ ē iuuatiuū ad palisiꝫ ⁊ torturā ⁊ podagrā ⁊ tremorē ⁊ ad dolores iūcturaꝝ ⁊ dorsi ⁊ ad fistulas ⁊ hemorroidas ⁊ ad colicā ⁊ elephantiam. Cuiꝰ hec est ꝑmixtio: ℞.bdellij.ʒ.x.āmoniaci ⁊ serapini ⁊ oppoponaci ⁊ carpobalsami ⁊ opij ⁊ polypodij ⁊ hellebori albi ⁊ zarur ⁊ feleniati ⁊ capsie ⁊ amigdalaꝝ amararum excorticatarū oiuꝫ aā.ʒ.vi.gariofiloꝝ ⁊ nucis muschate ⁊.ʒʒ.⁊ galange ⁊ cynamomi ⁊ laudani et castorei omniū aā.ʒ.iij.kesile ⁊ se.hyusquiami albi ⁊ siseleos ⁊ olibani ⁊ nigelle ⁊ semi.eruce ⁊ se.porri ⁊ ameos ⁊ costi omniū aā.ʒ.v.cipi ⁊ granoꝝ barmel ⁊ myrti ⁊ granoꝝ viridiū ⁊ granoꝝ alkerua ⁊ sanluci oiuꝫ aā.ʒ.iiij.folioꝝ eupatorij ⁊ vsnee amboꝝ ana.ʒ.v.terant̄ medicine iste ꝯtritiōe grossa ⁊ ꝓijciant̄ in vase ⁊ fundant̄ sup eas lb.vi.succi caulis ⁊ decoquatur igne leni donec redeat ad lb.ij.⁊ remoueatur ab igne ⁊ colet̄ ⁊ exprimat̄ ita vt nō remaneat in eo aliquid de virtutibꝰ harū medicinaꝝ ⁊ reducat̄ ad vas ⁊ fundant̄ sup ipm de oleo oliue lb.vi.⁊ butyri vaccini ⁊ olei alrazaki ⁊ olei de kerua ⁊ olei aldemest de cocti cū spēbꝰ ⁊ affert̄ hoc oleū egypto oiuꝫ aā.ʒ.x ⁊ farine amigdalarū amararū.ʒ.ij.granorū lauri ⁊ pini amboꝝ aā.ʒ.vi.olei de lilio ⁊ olei de eruca amborū aā.ʒ.v.granoꝝ viridiū pōdꝰ.ʒ.x.olei sisamini aut alrazaki in quo decocte sunt rute.ʒ.ij.vsnee ʒ.iij.olei de alcāna.ʒ.v.mellis anacardi.ʒ.iij.⁊ addātur sup olea in vase ⁊ dissoluat̄ cū pauco illiꝰ aq̄ de sagzenea pondus.ʒ.x.decoquant̄ lento igne ꝗm facilitatē donec remaneat aq̄ q̄ntitas sacraiati.i.⁊ auferat̄ ab igne ⁊ colet̄ cū mādili spisso ⁊ reducatur ad vas ⁊ ꝓijciant̄ ammoniaci.ʒ.x.⁊ mellis.ʒ.x.⁊ ponatur sup prunas donec liquefiat ⁊ misceantur cuꝫ eo de storace liquida ⁊ napta alba ⁊ olei balsami oium aā.ʒ.x.⁊ ponatur in ampulla ⁊ claudatur stricte caput eius. dosis eius a quarta.ʒ.i.vsq; ad aur.i.cuꝫ aqua ciceris tepida.

o Leū de costo dat̄ in potu ⁊ ꝯfert ad frigus lacertoꝝ ⁊ ꝓpe epatis ⁊ stōi ⁊ apit opilatōnes lacertoꝝ ꝯfortās eos faciēs colorē esse bonū ꝯseruās nigredinē capilloꝝ: ℞.costi amari.ʒ.x.cassie ʒ.vi.folioꝝ almarmacor sextaria.x.terantur grosse ⁊ infundāt̄ in vino in nocte ⁊ ꝓijciant̄ sup eas olei sisamini lb.i.s.⁊ decoquatur in vase duplici donec ꝯsumat̄ vinū ⁊ remaneat oleum.

o Leū de costo aliud ad dolorē epatis ⁊ stōi ⁊ dolorē iūcturaꝝ ex frigiditate ⁊ mollificatione lateris: ℞.gariofil.℥.i. calami aromatici ⁊ spice ⁊ folij indi ⁊ storacis ⁊ radicis lilij celestis ⁊ cynami ⁊ vsnee ⁊ costi oiuꝫ aā.℥.ij.enule et cassie aā.℥.i.myrrhe.℥.s.tere medicias grosse ⁊ infunde in aceto in nocte ⁊ effunde sup eas olei ⁊ aq̄ amboꝝ aā.lb.v.⁊ decoq̄nt̄ lento igne donec consumat̄ aq̄ ⁊ remaneat oleū ⁊ colet̄ ⁊ misceat̄ cū ꝓmo.

o Leū ierbuct ⁊ ē medicia inda faciēs ad ventositates grossas ⁊ ad dolorē nificis frigidū: ℞.serapini ⁊ galbani ⁊ cipi ⁊ synapis ⁊ hellebori oiuꝫ aā.ʒ.xv.glutinis alimbat.ʒ.viij.opoponaci.ʒ.iiij.cynami ⁊ costi ⁊ arist.lō.⁊ ro.oiuꝫ aā.pōdꝰ.ʒ.ij.acori ⁊ ammoniaci ⁊ sur et ē medicina inda ⁊ fel ⁊ piretri oiuꝫ aā.ʒ.ij.s.zedoarie ⁊ doronigi ⁊ castorei ⁊ rute ⁊ hasce ⁊ abrotani ⁊ radicis ligritie ⁊ rute mōtane ⁊ maruas de sirē ⁊ calis ⁊ sanluci ⁊ sisimbrij ⁊ gariofiloꝝ hortulanorum oiuꝫ aā.ʒ.s.myrrhe ⁊ asse odorifere ⁊ fetide ⁊ alaniuden omniū aā.ʒ.q̄rtā.i.olei oliue lb.ix.⁊ aque lb.xviij.decoq̄ntur lento igne donec consumatur aqua ⁊ remaneat oleū. dosis eius a media.ʒ.vsq; ad duas cum aqua aneti.

o Leū sindin qd̄ noiat̄ abrusened ꝯferēs ad tussim ⁊ ventositates grossas ⁊ attrahit humores grossos ⁊ cōfert ad hemorroidas. Cuiꝰ hec ē ꝑmixtio: ℞.sauine ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ kelsim ⁊.ʒʒ.⁊ capsie inde ⁊ sal rubei ⁊ cymini oiuꝫ aā.ʒ.vi.sauich nabac kaficiꝰ.i.in aq̄ ⁊ coletur sup medicinas.

o Leū de kerua quod confert ad mollificationem ⁊ paralysim ⁊ torturam ⁊ apit opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ confert ad colicam. Cuiꝰ hec est ꝑmixtio. ℞.ameos ⁊ origani ⁊ calamenti montani ⁊ myrrhe ⁊ marmacor ⁊ se.apij ⁊ se.feni.⁊ anisi ⁊ se.alandacocha ⁊ masticis ⁊ assari et fenugreci oiuꝫ aā.ʒ.vij.⁊ alsel ⁊ albel ⁊ alfel ⁊ acori ⁊ capsie inde ⁊ bdellij oiuꝫ aā.ʒ.v.serapini ⁊ ammoniaci ⁊ oppoponaci oiuꝫ aā.ʒ.iij.⁊ radicum apij ⁊ corticū radicū feniculi ⁊ squinanti ⁊ radicū ligritie ⁊ enule sicce ⁊ basse omniū aā.ʒ.x.⁊ hezerihaien et sinsiber amboꝝ aā.ʒ.iiij.zinziberis ⁊ cynamomi et gariofiloruꝫ ⁊ cardamomi ⁊ girbaugue ⁊ cubebe ⁊ macropipis ⁊ pipis ⁊ nucis muschate ⁊ macis ⁊ nigelle ⁊ costi ⁊ carui omniū aā.ʒ.iiij.zedoarie ⁊ doronigi amboꝝ aā.ʒ.v.Tere medicinas grosse ⁊ funde sup eas de aqua quod submergat eas ⁊ decoq̄ntur donec dissoluantur ⁊ colet̄ ⁊ fūdāt̄ super ea olei de keruaꝫ recentis lb.vij.decoquant̄ lento igne do-

nec ↄsumat aqua ⁊ remaneat oleũ ⁊ administret cũ necesse fuerit pondus aure.ij.aut.iij.cum aqua de radicibus.

Leũ de kerua simplex. Decoq̃tur cũ aq̃ sola ⁊ minorat a caliditate sua: cũ decoqt cũ aq̃ sola ⁊ est in loco olei alrazaki cũ abluit cum aqua sola.

Leũ de cucurbita qd ↄfert ad oẽm caliditaté ⁊ ad acuitaté in toto corpe si fuẽit mẽbrũ inunctũ cũ eo. ⁊ si fuerit in vesica aut renibus inũgat cũ eo ⁊ olfaciat ex eo ⁊ inũgat cũ eo. Et si fuerit in capite fiat caputpurgiũ ex eo. ⁊ si fuerit in intestinis acuitas cholerica sumẽ in potu ex eo est iuuatiuũ ad oia illa. Cui⁹ hec est ꝑmixtio: sumat cucurbita mag̃ integra ⁊ excorticet ⁊ terat ⁊ exꝑmat ⁊ sumant de aq̃ ei⁹ ꝑtes.iiij. ⁊ olei sisamini recẽt ps.i decoq̃tur lento igne donec ↄsumat aq̃ ⁊ remaneat oleũ: deinde colet in vase vitreato ⁊ administret.

Leũ alchesabré qd cõfert ad vẽtositaté in genib⁹ ⁊ iũcturis ⁊ toto corpe: Sumat aq̃ alschesabrẽ ps.i. ⁊ olei sisami ps.i. ⁊ decoq̃nt donec ↄsumat aq̃ tota ⁊ remaneat oleũ: colet ergo ⁊ reponat in vase vitri ⁊ claudat stricte os ei⁹ dos sit ab aur.i.vsq₃ ad.ʒ.ß.sic dixim⁹ ⁊ bibat sup mẽsurá.℥.ij.aq̃ ciceris in q̃ cũ cicere decoctũ sit aliqd cymini ⁊ sit cib⁹ sup ipm zibrabegi: ⁊ si fiat ex eo inunctio sup mẽbra confert.

Leũ auri.℞.olei sisamini lb.ij.origani.ʒ.xv. rubee.℥.ij.opponaci ⁊ serapini et myrrhe bdellij ⁊ ammoniaci ⁊ aloes ⁊ olibani oiu₃ añ.ʒ.ij.tere medicias ⁊ ꝓijce sup eas paꝝ aq̃ ⁊ ↄfricent cũ manu bene ⁊ ꝓijciat sup eas oleũ ⁊ decoquatur lento igne donec inspissetur ⁊ coletur et administretur.

Leũ auris descriptõe alia: ℞.sceha.℥.ij.q̃ ↄfricet cũ olei lb.i. ⁊ aq̃ sãsuci lb.ß. decoq̃ oia lẽto igne i cochliario ferreo ⁊ cola ip₃ ⁊ distilla de ipso in aurem.

Leũ alfelfelud ↄueniẽs ad doloré iũcturarũ ⁊ spasmũ ⁊ mollificatõem mẽbroꝝ: ℞. fel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acori ⁊ capsie ⁊ enule ⁊ macropipis ⁊ nucisuomice ⁊ radicis lilij ⁊ se.feni. ⁊ costi ⁊ myrrhe ⁊ zedoarie ⁊ doronigi oiu₃ añ.ʒ.v.terátur grosse ⁊ ꝓijciant in olla₃ ⁊ ꝓijciant sup ea olei sisamini ⁊ lactis ⁊ aq̃ oiu₃ añ.emine.ij.decoq̃nt in vase duplici donec ↄsumant aq̃ ⁊ lac ⁊ remaneat oleũ ⁊ colet ⁊ administretur.

Escriptio alia q̃ cõfert ad dolores vesice ⁊ mr̃icis frãꝝ ⁊ ad vená sciaticá ⁊ frigus renũ ⁊ mollificatõe₃ mẽbroꝝ ⁊ colicá ⁊ torturá ⁊ palysim ⁊ ad vẽtositates frãs grossas q̃ accidunt in neruis ⁊ doloré dorsi ⁊ oẽm doloré q fit ex frigore ⁊ grossitudine ⁊ ẽ oleũ indũ.℞.fel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acori ⁊ capsie ⁊ radic lilij celestis ⁊ enule ⁊ macropipis ⁊ nucisuomice ⁊ nucis cupressi ⁊ pini ⁊ costi ⁊ se.feniculi ⁊ zedoarie ⁊ buzed ⁊ doronigi oium añ.ʒ.x.terant oia grosse ⁊ sumant lactis dulcis ⁊ aq̃ amboꝝ añ.lb.x. ⁊ olei sisamini lb.v.decoq̃ntur in vase duplici donec ↄsumat aq̃ ⁊ remaneat oleũ.

Leũ de ouis fit aut mollẽdo vitellos elixatoꝝ aut distillãdo i vase vitreo ↄposito aut cũ distillatõe sublimata.

Leũ alkekengi qd ẽ ↄueniẽs ad epilepsiá ⁊ palysim ⁊ mollificatiõem ⁊ frigiditaté ⁊ spasmu₃ ⁊ debilitaté stomachi ⁊ vená sciaticá ⁊ dolores iũcturaꝝ ⁊ dorsi ⁊ ↄfert ad colicam ⁊ ꝓuocat mẽstrua ⁊ calefacit matricẽ ⁊ frãgit lapidẽ ⁊ sedat doloré ani ⁊ apit opilatões corpis: ℞.myrobal.kebuloꝝ ⁊ belliricoꝝ ⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ oiu₃ añ.ʒ.x.radicis apij ⁊ radicis feniculi amboꝝ añ.ʒ.vij.macropipis ⁊ pipis ⁊.ʒʒ.omniũ añ.ʒ.v.opponaci hyusga. ⁊ serapini omniũ añ.ʒ.v.turbit sextaria.iiij.caulis recẽtis ⁊ rute recẽtis ⁊ hasce humidi oiu₃ añ.M.i.terant sicca grosse ⁊ incidant olera ⁊ ꝓijciant in vas ⁊ ꝓijciant super ea aq̃ lb.xxiiij.decoq̃nt donec remaneat medietas ⁊ coletur ⁊ proijciantur super ea olei de kerua emine.iiij. ⁊ decoquãtur donec consumatur aqua ⁊ remaneat oleum: qdã vero addũt in eo radicũ lilij sextaria.ij ⁊ capsie.ʒ.iiij. ⁊ anisi ⁊ edebes ⁊ asid ⁊ cordumeni omnium añ.ʒ.ij.

Leũ de crodo quod lenit neruos ⁊ aufert spasmũ ⁊ ↄfert ad duritiẽ mr̃icis et coloré efficit bonum: ℞.croci.ʒ.vi.calami aromatici.ʒ.v.myrrhe.ʒ.ß.cordumeni.ʒ.vi. infundãtur medicine per se ⁊ myrrha p se in aceto ꝑter cordumeni ⁊ dimittat dieb⁹.v. ⁊ in sexto die infundantur cordumeni in aceto ⁊ dimittatur die vno ⁊ infũdant sup ea in die septimo olei sextaria.v. ⁊ decoq̃ntur lento igne donec cõsumatur aqua ⁊ remaneat oleum.

Leũ de vsnee: ℞.vsne sextaria.v.costi.ʒ.x cassie ⁊ calami aromatici amboꝝ ana.iij. marmacor.ʒ.ij. storacis.ʒ.v.olei myrtini lb.i.ß.terantur medicine ⁊ infundãtur in aceto ⁊ dimittantur tribus diebus continuis ⁊ coquant cu₃ oleo donec consumatur acetum ⁊ remaneat oleũ ⁊ coletur ⁊ recondatur.

Leũ de euforbio nostrũ ↄferẽs ad dolores frigidos ⁊ ꝓprie in neruis ⁊ ad vená sciaticam ⁊ doloré dorsi ⁊ pedũ. Cui⁹ hec est ꝑmixtio.℞.costi amari põd⁹.ʒ.x.castorei põd⁹.ʒ.v ⁊ calmẽti sicci põdus.ʒ.xij. ⁊ piretri põdus.ʒ.vij. ⁊ cõdisi pondus.ʒ.iiij. ⁊ staphisagrie põdus.ʒ.iij.terãtur oia ⁊ decoquant in vase cu₃.xl.ʒ.vini odoriferi postq̃₃ infusa sunt in eo die ⁊ nocte vsq₃quo ꝑueniat ad id qd ẽ min⁹ tertia. deinde infrigident ⁊ cõfricent vehemẽter ⁊ colet ⁊ fundat sup ipm q̃ntũ est medietas põderis ei⁹ olei sisamini aut olei sambacini aut olei alkeiri ⁊ decoquat vsq₃quo ↄsumat vinũ ⁊ remaneat oleũ: deinde sumant ad oia.x.pondera olei euforbij albi recentis.ʒ.ij. ⁊ teratur sicut puluis ⁊ misceatur cũ oleo ⁊ ponat sup igné donec buliat ⁊ recondatur.

Leũ qd rõne dr̃ demanũ ⁊ ei⁹ expositio ẽ medicina.x.spẽꝝ ↄferẽs ad frigus neruoꝝ

⁊ stõi confortãs mẽbra repellẽs sup̃fluitates lenifi
cans neruos. ℞. storacis. ℥.iiii. ⁊ masticis põd⁹. ℥
xii. ⁊ folij indi ⁊ spice amboꝝ ana. ℥.iiii. ⁊ euforbij
℥.iii. cinamomi. ℥.vi. cere albe. ℥.xij. olei de been
℥.xlviii. olei balsami. ℥.xij. piperis. ℥.i. terant sic-
ca ⁊ soluantur q̃ sunt preter illa ⁊ reponatur.

Oleũ de floribus papaueris ruffi calefaciẽs
stomachũ frigidũ ⁊ resoluit cõmotionẽ et
apostematiõem qñ cõmiscet cũ adipe anse
ris aut galline. Sumat olei boni lb.i. ⁊ rosis papa
ueris ruffi. ℥.ii. ponat illud in vase ⁊ ponatur in so
le.x. diebus ⁊ reponat: verũtamẽ non habet illud
oleũ odorem.

Olea pura de lilio ⁊ cydonijs ⁊ malis ⁊ sy
napi ⁊ cucumere asinino fiũt ita ut sint olei
sisamini ps.i. ⁊ aque ptes.iii. ⁊ stet i sole.xl.
diebus ⁊ reponatur.

Tractatus.xi. de vnguẽtis ⁊ emplastris.

Vnguentũ de cerusa qđ confert ad adu
stionẽ ignis ⁊ excoriationẽ. ℞. lithargi
rij ʒ.i. ceruse. ʒ.v. cer̃ albe. ʒ.vij. olei ros
℥.ij. liquefiant cera ⁊ oleũ ⁊ p̃ijciantur
sup ea cerusa ⁊ lithargyriũ in mortariũ ⁊ misceãtur
simul anteq̃ infrigidẽtur ⁊ misceat cum eo albugo
oui vnius ⁊ administret.

Vnguẽtũ aliud. ℞. ceruse. ʒ.iiii. lithargyrii.
ʒ.ij. scorei argẽti aure.i. dragagãti. ʒ.i. terãt
⁊ cribellẽtur cũ orali ⁊ sumat cere albe. ℥.i.
que liquefiat cũ. ℥.iii. olei ros. ⁊ p̃ijciãtur sup ea me
dicine in mortario ⁊ cõterantur.

Vnguentũ basilicõ magnũ cõferẽs ad vlce
ra ⁊ cõuenit locis neruosis ⁊ vlcerib⁹ in q-
bus nõ est caliditas. ℞. cere lb.i. picis. ℥.viii. myr-
rhe ⁊ resine oium ana. ℥.iiij. glutinis alibat. ℥.iiij.
olei lb.vi.

Vnguentũ basilicõ min⁹. ℞. resine ⁊ picis ⁊
cere eq̃les ptes ⁊ administret cũ oleo oliue.

Vnguẽtũ đ cerusa cũ aceto. Sume lithargy
rij quãtũ vis ⁊ cribella ⁊ p̃ijce in ciminili ⁊
p̃ijce sup ip̃m acetũ ⁊ oleuz ⁊ cõmisce bene
cũ manu ⁊ vtere.

Vnguentũ de flore eris ad vlcera antiqua.
Floris eris. ʒ.ij. cere ⁊ resine amboꝝ añ. ʒ.v
terat flos eris ⁊ liquefiant relique medicine cũ oleo
mensura que est necessaria ⁊ proijciatur desup flos
eris ⁊ cõmoueat donec equetur ⁊ administretur.

Vnguẽtuz de calcadis qđ noiauit. S. mut
kin cõferẽs ad apostemata pestilẽtie ⁊ con
solidat vulnera que difficile ꝯsolidãt ⁊ san-
guinea ⁊ cõfert ad difficultatẽ vrine ⁊ difficultatem
egestionis ⁊ oia apostemata. ℞. adipis zirbi antiq
libr.iii. olei antiqui lib.iii. calcadis. ℥.iiij. liquefiat
adeps ⁊ teratur calcadis ⁊ misceat cũ.iij.lib. olei et
terant libr.iii. lithargyrij ⁊ misceat cũ eis ⁊ cum adi
pe in mortario. deinde ponat in frixorio mũdo ⁊ p
misce ea cũ spatula que sit abscisa ex palma donec
equetur ⁊ administretur.

Vnguentũ nigrũ lithargirij. ℥.i. aceti fortis
℥.iii. olei. ℥.ii. decoquãtur oia cum studio
ne adurant ⁊ cõmoueat dõec coaguletur.

Vnguẽtũ dialoquilon cõferẽs ad nodos ⁊
scrofulas ⁊ apostemata dura: cui⁹ hec est p
mixtio. Fenugre. ⁊ se. lini ⁊ altee albe oium
ana keleiati.i. infundat vnũquodq̃ eoꝝ p se die et
nocte: deinde sumãtur de mucilagie vniuscuiusq̃
eoꝝ. lb.i. ⁊ quarta ⁊ lithargyrij lib.i.s. ⁊ olei lib.ij.
buliant mucilagines ebulitione vna. deinde aufera
tur ab igne postea buliat oleũ cuz lithargyrio, trito
donec coaguletur ⁊ alteret color eius: deinde p̃ijci
ãtur super ipsũ mucilagies vna post aliã ⁊ coagule
tur igne leni.

Vnguentũ rubeũ. ℞. lythargirij eminã.i. cõ
triti cribellati olei oliue lb.ii. aceti lb.x. cõ-
cutiatur donec coaguletur ⁊ ponat sup ipsuz postq̃
coagulat lb.i. de venis tinctoꝝ.

Vnguentũ apostoloꝝ ⁊ est apostolicõ ⁊ no
minat vnguẽtũ veneris ⁊ ẽ vnguẽtũ rectifi-
cans cũ facilitate fistulas difficiles ⁊ scrofu
las puas nec est aliquid simile ei ⁊ mũdificat vulne
ra ex carne mortua ⁊ pus ⁊ cõsolidat. Et dicitur q
est medicina duodeci apostoloꝝ. cuius hec ẽ pmi-
xtio. ℞. terebinthine cere albe ⁊ resine oium ana. ʒ
xiiii. oppoponaci ⁊ floris eris amboꝝ añ. ʒ.ii. ãmo
niaci pondus ʒ.xiiii. aristo.lon. ⁊ turis masculi am
boꝝ ana. ʒ.vi. myrrhe ⁊ galbani amboꝝ ana. ʒ.iiii.
bdellij pondus. ʒ.vi. lithargirii pondus. ʒ.ix. infũ
datur bdelliũ in aceto vini ⁊ decoquat in estate cuz
duabus lb. olei ⁊ in hyeme cũ lib.iii.

Vnguẽtũ de vzifur cõferẽs ad scrofulas et
cancrũ ⁊ apostemata testiculorũ. ℞. lithar
girii ⁊ galbãi ãboꝝ ana. ʒ.v. olibani ⁊ ãmo
niaci amboꝝ añ. põdus. ʒ.x. glutinis alibat. ʒ.vi. ce
re sext.x. vzifur. ʒ.viii. ⁊ olei quãtũ sufficit.

Vnguẽtũ karmez ⁊ alkermũ ꝯferẽs ad dolo
rẽ ani ⁊ ignẽ psicũ. ℞. pulpe colloquitide ⁊
ꝯdisi ⁊ vsnẽ ⁊ sulfuris oium añ. ʒ.iii. lithar
girij ⁊ siesmemithe ãboꝝ añ. ʒ.vi. karmet ⁊ marcor
⁊ ẽ vermis alkarmez oiuz añ. ʒ.xii. sambaci. ʒ.ii. pi
cis. ʒ.x. liquefiat almarcor cũ oleo ⁊ administretur

Vnguentũ cauterij ℞. colcotar assati pond⁹
ʒ.x. calcis non extincte ⁊ storacis liquide oi-
um ana. ʒ.ii.

Vnguẽtũ gererati. ℞. chelidonie ⁊ venaruz
citrinarũ ⁊ galbani ⁊ ãmoniaci ⁊ sarcocol-
le ⁊ gũmi ⁊ sanguinis draconis omniũ añ.
partẽ.i. lithargirii quantũ est pondus medicinarũ
omniũ ⁊ olei sisamini ⁊ olei oliue quantum est pon
dus medicinarum oium liquefiat cera cũ oleo i va
se testeo nouo ⁊ puluerizentur desuper medicine tri
te ⁊ cribellate ⁊ misceat ⁊ administret.

Capitulũ de emplastris.

Emplastrũ andromachi qđ ꝯfert spleneti-
cis ⁊ hydropicis ⁊ q patit tensionẽ laterũ ⁊
ad dolorẽ iuncturarũ ⁊ ad venã sciaticã ⁊ ad egritu
dies chronicas ãtiq̃s: c⁹ pmixtio h ẽ. ℞. cer̃ ⁊ picis

omniū aā.lb.i.gūmi pini lb.i.olei cyathi.viii. arse
nici rubei vel aur alūis tameni calcis quā aqua ñ
inuenit omnium ana.℥.ij.prepa ipm fm q narrat

Emplastrū mirabile relatū ad Andromachū quod ꝯuenit vbi vult aliquis vt fugat ex eo aliquid.frangit eni ipm ꝛ extrahit ossa corrupta ꝛ furūculos ꝛ spinas ꝛ cōfert ad venam sciaticā ꝛ sputū saniei ꝛ duritiē viscerū ꝛ torsionem mēbri sup mēbrū ꝛ ligillationē vulnerū. ℞.granoꝝ que inueniuntur in fructu plante que dicit aumeli ꝛ baurach rubei ꝛ salis āmoniaci ꝛ aristologie cretice ꝛ radicis cucumeris asinini ꝛ gūmi albotī oiuz ana pondus aur.xx.piperis ꝛ macropi. āmoniaci ꝛ amomi ꝛ xilobalsami oiuz ana aure.x. turis masculi ꝛ myrrhe ꝛ resine sicce ꝛ aldabac frigida oium ana aure.x.lactis arboris mori aur.x.cere aur.xxx ꝛ adipis capre aur.xv.ꝛ fecis olei de lilio quantuz sufficit ad cōficiendū medicinā.Terant medicie sicce ꝛ fricent etiā ꝛ inungat qui fricat eas man⁹ suas cū fece olei de lilio ita vt cū ꝑmixta fuerint oia bñ reponat ꝛ seruet ꝛ cū necesse fuerit vti eo ad auferēdā laxitudinē tūc sumātur de eo ℥.iii. ꝛ adipis anatis ℥.iii.ꝛ olei de alcāna.℥.iii.ꝛ permisceat ꝛ administretur.

Emplastrū ad dolorē iūcturarū ꝛ podagr ꝛ est medicamē expertū vtile. Seis hyusq ami kist.i.agarici ꝛ fenugre.aā.kist.i. baurach.℥.i.cere lib.i.reusini decocte lib.i. olei antiq lb.i.medulle ossiū cerui.℥.iiij. radicis lilij.℥.iiii. Terantur medicine sicce ꝛ cribellentur ꝛ liquefiant ea que liquefiūt ꝛ dimittātur donec infrigidentur ꝛ ꝓijciantur super medicinas siccas ꝛ cōmisceant et reponatur ꝛ administretur.

Emplastrū filagrius ad dolorē stomachi ꝛ epatis ꝛ dolores matricū ꝛ apostemata cū linitur exterius ꝛ administratur mulierib⁹ in lana liniēdo cū eo matricē.℞.croci.ʒ.ij. ꝛ in descriptiōe alia.ʒ.xij.bdellij ꝛ masticis ꝛ āmoniaci et aloes ꝛ storacis humide oium ana.ʒ.viii.cere sextaria.iij.adipis anseris.ʒ.xij.isopi sicce aut hūide.ʒ.xxx.olei nardini quantū sufficit.

Vnguentū qd confert ad vehementiā debilitatis epatis ꝛ stomachi ꝛ lenit duritiē ꝛ retinet ascellatiōez epithymatū.℞.tortularum de scemi pondus.ʒ.iiii.alkeia ꝛ absinthij ꝛ olibani oium ana pond⁹.ʒ.ij.ꝛ myrrhe ꝛ aloes ꝛ aderirati ꝛ xiloaloes ꝛ acatie oium ana pōdus.ʒ.i.ꝛ laudani pondus.℥.ij.ꝛ cydonioruz excorticatoꝝ decoctoꝝ mūdatoꝝ a granis suis pondus.ʒ.vi.ꝛ dactilorum alcabs dactilos.l.nūero ꝛ cere ꝛ olei nardini ꝛ olei ros.quantitatē cū qua fiat vnguentū. Infunde dactilos ꝛ tortellas in vino ꝛ accipe cydonia ꝛ mūda ea ex cortice ꝛ granis suis. deinde coque ea in vino donec mollia sint ꝛ cū decocta sunt tere ea bene ꝛ ꝑmisce ipsa cū dactilis ꝛ tortellis:deinde cōtere ea cū tortellis donec misceantur ꝛ liquefac cerā cū oleo ꝛ tere reliquas medicias ꝛ cribella ea,ꝛ pulueriza eas sup cerā liquefactā cū oleo:deide aggrega ea simul in mortario ꝛ ꝑmisce ea in eo donec ꝑmisceant bñ: deinde line ex eo sup lanā.i.pānuz ꝛ pone ipm sup epar ꝛ stomachū.

Vnguētū factuz cum pulpa colloquintidē qd confert ad illud qd dictū est:cuius hec ē ꝑmixtio: Pulpe colloquintide pondus.ʒ.xii. turbit ꝛ scamōee ꝛ euforbij oiuz aā.ʒ.viii.se.aneti ꝛ salis ꝛ myrrhe ꝛ aloes ꝛ fellis vaccini ꝛ salis indi ꝛ nigelle ꝛ staphisagrie mōtane ꝛ piperis ꝛ.ʒʒ. ꝛ myrobal.citrinoꝝ ꝛ mezerion ꝛ belliricoꝝ omniū ana pōdus.ʒ.xij.ꝛ amigdalarū ꝛ āmoniaci ꝛ oppoponaci ꝛ serapini oim ana.ʒ.vij.baurach ꝛ sulfuris citri. amborū ana.ʒ.xv.fenugre.ꝛ camomille ꝛ semis lini oim ana pondus.ʒ.x.storacis ꝛ cere āboruz ana sextaria.x.liquefac ea que liquefiūt de istis medicis cū butyro vaccino ꝛ infūde que ex eis infundūtur i vino ꝛ tere que ex eis sicca sūt ꝛ cribella ea:deide tere infusa ꝛ permisce ea simul donec fiat vnguētum: deinde lini ex eo stomachū ꝛ epar:ipsū eni facit descendere aquā citrinā:ꝛ qui indiget ascellatiōe et nō potest bibere medicinā liniat ipsū super stomachū quoniā soluet eum.

Emplastrū factū cū cordumeni qd cōfert ad dolores antiquos qui sunt in epate ꝛ stō ꝛ splene ꝛ duritiē accītem in eis ꝛ frigus. ℞ cordumeni ꝛ spice ꝛ amomi ꝛ pipis ꝛ macropiperis ꝛ costi ꝛ cassie mūdate ꝛ turis ꝛ piretri ꝛ amigdalarū ꝛ āmoniaci ꝛ alkeia ꝛ myrrhe ꝛ storacis ꝛ carpobalsami ꝛ aristologie lōge ꝛ rotūde ꝛ ciperi ꝛ meliloti ꝛ laudani ꝛ gariofil.oium aā.pondus.ʒ.iiij. croci pondus.ʒ.ij.ꝛ ireos ꝛ opobalsami ꝛ adipis vacce aut anatis oiuz aā.pondus.ʒ.v. ꝛ gūmi amigdale amare pondus.ʒ.v.liquefac cerā cū oleo nardino ꝛ fac ipm sicut narraui tibi.

Tractatus.xij.de iuuamento harū medicinaꝝ appropriato vnicuiqz mēbro.

Ad frigus capitis cōferūt scelithe ꝛ anacardinū ꝛ dyaciminū caputpurgio facto. Grauitati capitis cōfert infusio de hiera ꝛ pillule alborοnal que mūdificant caput.

Ad dolorē capitis frigidū antiquū sotira scelithe fm q dicit hiera eufratis hierapicra: hiera archigenis. Teodoricō: hieracatam trocisci stelle epithimati sup frōtē.ꝛ ad cephaleam iterū oleū nardinuz. Ad emigraneā trocisci stelle liniti sup frontē oleū nardinū suffuf infusionis hiere:confectio hermetis facto caputpurgio. Ad vertiginē sotira pura:confectio hermetis:anacardinū hiera archigenis:theodoricon:electuarium de ambra magnum.

Ad obliuionē ꝛ recordationē ꝛ mentē:anacardinū:electuariuz de anacardis : scelithe fm q dicit facto caputpurgio ex ea:suffuf aristotilis electuariū de ambra lirimoe:hierapicra

Ad alguesgues ꝛ maniā tyriaca ꝛ mithridatū: tyriaca esdre:scelithe fm q dicitur.Tyriaca iarbe ramagnē:hiera catagini:medicina de muscho ꝛ ꝑpe

descriptio facta ad melācoliā cholericā. Anacardinū qn̄ cq̄tur ī sua receptiō e: cōfectio de hiacyntho nr̄a q̄ ꝯfortāt sēsus sūt tyriaca mitridatū pillule stomachatice alkindi. Ad epilepsiā tyriaca mitridatū tyriaca esdre tyriaca diatesserō sotira scelithe. Tyriaca nr̄a: cō fectio cesaris alkelkinēgi ꝓprie ad pueros: Theodoricon hieragarios hiera nr̄a medicina de muscho dulcis ꝛ amara: hierapicra acetum squille ꝛ oximel ei9. Ad apoplexiā: Tyriaca mitridatū: tyriaca esdre: oleū alkekēgi. Ad paralysim ꝛ mollificationē in mēbris: Tyriaca nitridatū tyriaca esdre tyriaca diatesseron: medicina de muscho dulcis ꝛ amara. anacardinū diamarte bedemeregi hiera nr̄a: electuariū de vua: pillule vtilitatis: oleū barased. Hiera Gal. episcopal': pillule de euforbio cōfectio ascimeri caputpurgiū alhabis hierapicra clisteriza. Ad torturā scelith. Medicina de muscho dulcis ꝛ amara: anacardinū: electuariū de vua pillule ꝓficui pillule de dēde sal. Ad tremorē Tyriaca mitridatū tyriaca esdre sotira electuariū nr̄m hiera catagini. Ad spasmū sotira oleū alkekengi oleū de croco hiera Gal. hiera catagini. Ad dolorem oculi sotira hierapicra medicina keted regis

Ad cecitatē ꝛ aquam que fit in occulo: hiera archigenis in ꝓncipio. Ad dolorē auris trocisci stelle: oleū nardinū. Ad frigidū acetū squilliticum ꝛ oxymel ei9 ad illā in q̄ nō ē vlc9. Ad dolorē dentiū sotira sagzenea ꝯfectio de scoria trocisci stelle. In cōroso: cōfectio philosophoꝝ oxymel squillitiū acetū eius restringit sanguinē ꝛ detumescē facit carnē gingiuarū. Rectificatio nodationis lingue ꝛ mollificationis eius: scelithe est electū in hoc confectio philosophoꝝ hierapicra. Ad apata cordis ei9. Cōfectio de muscho medicina keted regis: medicina Gal. q̄ cōfert ad egritudines canne. Ea q̄ cōfortāt cor sūt tyriaca mitridatū tyriaca esdre tyriaca diatesseron nedrech darij rese9 darij. cōfectio alkindi: tyriaca nr̄a cōfectio de hiacyntho confectio Gal. electuarium de ambra electuariū aliud. Ad pulsū cordis: Tyriaca mitridatū scelithe tyriaca nostra: cōfectio cesaris miua sirup9 de mal'calid9 cōfectio de muscho: medicina de muscho dulcis ꝛ amara. Ad syncopim medicina de muscho mitridatū kelkelēgi. Ea q̄ mūdificāt cānā pulmonis ꝛ pectus: medicia Gal. ꝛ pillule q̄ sūt in. x. tractat9 ꝛ medicine loch de alijs trocisci de stomathicis sūt mirabiles sirup9 de isopo. Ad raucedinē vocis ꝛ abscisionē ei9. Loch de melōe acetū squilliticū ꝛ oxymel ei9 pillule q̄ sūt i. x. tractat9. Ad abscisionem vocis: tyriaca mitridatū. Ad difficultatē anhelitus ꝯfectio cesaris medicine de muscho pillule dicte in. x. tractatib9 medicina diamarte de curcuma diasulfur filoniū medicina keted regis. Ad asma ꝛ anhelitū ꝑpationis loch de squilla ꝛ ei9 oxymel.

Ad difficultatē ꝛ ꝯstrictionē trocisci de papauere. Ad dolores pulmonis ꝛ pectoris ꝛ hypocondrioꝝ sotira kakium tyriaca mardurichos tyriaca esdre ꝯfecta. Ad tussim antiquā tyriaca ꝛ mitridatū ꝛ scelite ſm q̄ dicit ꝛ diasulfur oleum afindin ꝛ loch de papauere trocisc9 de papauere. Ad sputū sāguis ꝛ fluxū ei9 ꝛ ipsi9 vomitū ꝛ saniei: Trocisci Gal. ꝓpe ꝯferētes saniei trocisci arostomachis mirabiles loch de papauere. Ad vomitū sāguinis ꝛ sputū ei9 medicina alcheiron loch de melone loch de spodio. Ad frig9 epatis oleū de aneto alcanzi schereriarā oleū de halsce pillule q̄ sūt in. x. tractatibus. Ad dolorē epatis ꝯfectio de semib9 medicina de gētiana vnguētū de cordumeni trocisci de eupatorio: aq̄ de radicib9 trocisci de. x. tractatib9. ꝯfectio de muscho cōfectio de calamēto athanasia cōfectio hermetis cū aqua algeleniabin diacurcūa diacostū filoniū kelkēgi suffuf de acoro facto trocisco pillule de eupatorio theodoricon sal acetū squille.

Debilitas apatis ꝛ q̄ ꝯfortāt ipm dialacca ꝛ pillule stomathice alkindi ꝛ vnguentū cū pulpa collogntide sal emplm ꝛ medicina alandrion diacurcūa medicina quā alkind9 ꝛ alij dixerunt eē Gal. alcāzi cōfectio de scoria empl'm Gal. oleū de cinamomo suffuf hubede. Ad estuationē epatis resus darij ē cōfortatiuū valde tyriaca nr̄a ꝯfectio alkindi confectio de muscho sagzenea singularia fecim9 oia q̄ cōferūt ad dolorē ei9. Ad apa epatis medicina kiume medici trocisci de berberis trocisci de reubarbaro trocisci alzedarfion. Ad duritiē epatis ꝛ splēis trocisci de reubarbaro electuariū de aniudē. Ad dolorē epatis ꝛ splenis: Tyriaca esdre mitridatum diacurcūa dialacca. Ad hydropisim ꝛ initiū ei9 tyriaca mitridatū ꝯfectio hermetis medicia kiume hiera archigenis. Ad malitiā cōplexiōis oleū de euforbio suffuf alkekēgi bactissucha diasulfur. Ad inceptionē malitie ꝯplexionis homorusia diacurcuma dialacca trocisci de berberis medicina kiume aq̄ de radicib9 pillule alkekēgi. Et ad fortē iterū alcanzi schereārē fanaios ꝛ rectificat sāguinē electuariū aliud. Ad debilitatē stomachi medicina kiume. Vnguētū ad debilitatē epatis ꝛ stomachi electuariū de xylo. ꝛ sagzenea sal fact9 suffuf donū dei. Et ad debilitatē ꝛ corruptionē suā eluariū alcāzi ꝛ electuariū kameati rectificat cōruptionē ei9. Ad corruptōz ꝛ mollificationē ei9 oleū afusīe ꝯfectō hmetis diacurcūa oleū aliud aq̄ de radicib9 tyriaca mitridatū alkerme tyriaca nr̄a electuariū de ābra trocisci stelle. Expellūt ab eo supfluitates pillule alkekēgi hierapicra diacyminū ꝯfectio alkindi infusio picre mūdificat eū suffuf aburmaki acetū sqlle ꝛ oxymel ei9 miua sirup9 de mal'calid9 ꝛ sirup9 de piris ꝛ citrū cōditū ꝛ cydonia cōdita. Et de eis q̄ mundificāt ipm sūt electuariū Gal. pillule stomathice sil' trifera de scoria ꝛ alia. Et ad mollificationē ei9 trifera maior trifera de scoria suffuf hebede oleū de serpētib9. Ad caliditatē stomachi cōfert sirup9 de acresta. Ad frig9 stomachi electuariū de xyloaloe ꝛ patū oleū menū oleū de costo oleum de papauere ruffo electuariū de aniudē electuariū alfāgi9 fendelicō alcāzi schereārē trifera de scoria electuariū talisafar.

Ad infusionē stomachi hierapicra pillule inde

hiera Hyp. trifera suffuf.hebede. Ad dolorē sto
machi ꝯfectio de seib⁹ dactilicon medicina de gēti
ana aqua de radicib⁹ hiera andromachi.electuari-
um diapipereon seberearen. Unguētū de cordu-
meni pillule inde oleū rof. oleū de costo electuari
um Gal. ꝯfectio hermetis pillule bone ad dolorem
vētris emplm̄ filagrius arastō diacurcūa filonium
cōfectio de calamēto. Ad vētositatē stomachi so
tira nedreb darij alharmiu trifera magna.oleū nar
dinū. Ad apa stōachi ꝯferūt trocisci de berberis
ꝛ eupatorio. Ad duritiē stomachi oleū de mastice.

Ad appetitū electuaria ꝛ alkekēgi cōfortāt appe
titū. Ad appetitū caninū de curatiōe ei⁹ ē diacy-
minū. Ad digestionē tyriaca mitridatū confectio
phoꝝ cōfectio cesaris alcāzi diacydonitē ꝑpe mus
chatū trifera magna: cōfectio de muscho.sagzenea
diacyminū elm̄ de ābra suffuf aristol. elm̄ suffuf ele
ctuariū de ḡnis viridib⁹ cōfectio de hiacyntho no
stra: electuariū aliud citrū cōditū electuariū. Ad
singultū cōfectio cesaris ē bona in eo valde miua si
rup⁹ de mēta trocisci de mezerion. Ad vomitū ꝛ
nauseā trocisci aristōachis cōfectio de sale ido ꝑpe
ad phl'aticū ꝛ melācolicū sirup⁹ d̄ fructib⁹ ꝛ ꝑpe ad
cholericū trocisci, miue sir⁹ de mēta sirup⁹ d̄ prūis ꝛ
cōfert ad syncopim. Ad sitiz sirup⁹ de acresta cā
fora trocisci de spodio ꝛ si fuerit cū resolutiōe natu-
re. Ad eructuatōnē acidā diacyminū trocisci stelle
diapipeon. Ad splenē sotira homorusia kelkelen
gi ꝯfectio de semib⁹ anacardinū alcāzi diamarte et
apit opilationē ei⁹ bedemeregi diacurcuma diasul
fur oleū abusume cōfectio de hiacyntho nr̄a theo-
doricō hiera nr̄a sal. Unguētū cordumēi suffuf de
trocsicis de.x.tractatib⁹. Ad frig⁹ intestinoꝝ pil-
lule q̄ mūdificāt intestina pillule stomathice alkidi
pillule aburmaki. Ad colicā ꝛ siccitatē nature ara
ston kelkelengi oleū de nasturtio oleū de kerua fer
mos seherearez dactilicon. Et ad dolorē ei⁹ filo
niū ephale diacydoniten solutinū electuariū indū ele
ctuariū cesaris. Ea q̄ leniūt nām sūt hierapicra cōfe
ctio inda sirup⁹ de prunis paruz de bdellio pillule
de capsia trocisci ꝛ ꝯfectio de alleis. Solutiua gros
sa pillule stomathice alkindi pillule alie ad melāco-
liaz pillule de capsia hiera Gal. pillule de euforbio
attrahūt ex lōginquo ꝛ ex neruis hiera filagri⁹ ele-
ctuariū cesaris seherearē pillule filij alharith. Ad
retentionē solutionis vētris tyriaca mitridatū dia-
cydonitē muschatū vnguētū alkindi sirup⁹ de acre
sta ad cholericos suffuf ꝯueniens cholericis came
hatu. Descriptio ex selāgios suffuf aristotel miua si
rup⁹ de malis sirup⁹ de mēta sirup⁹ de piris cydo-
nia condita trocisci de balaustijs trocisci de spodio
trocisci de semib⁹ trocisci de diasacramētō. Ad
solutionē vētris cū sāguie ꝛ sanie trocisci diasacra-
mēron. Ad difficultatez vrine trocisci de lacca.
Ad vlcera intestinoꝝ ꝛ rasurā tyriaca esdre cōfectio
hermetis trocisci nr̄i trocisci alij athanasia medici-
na keted regis trocisci de balaustijs trocisci diasa-
cramētō trocisci de semib⁹. Ad pūctionē trocisci
de semib⁹. Ad vehemētē pūctionē micleta sirdu
rios oleū nardinū suffuf ad tenasmon micletej cōfe
ctio hermetis trocisci de mezeriō: trocisci de balau
stijs suffuf. Ad coliricā passionē tyriaca electuari
um filij messeniati: electuariū de ḡnis viridibus ad
dolorē ani oleū alkekēgi. Et ad hemorroidas ele
ctuariū de muscho donū dei suffuf miclete oleū al-
sindini. Et ad dolorē renū ꝛ vesice: tyriaca mitri
datū tyriaca esdre tyriaca nr̄a: ꝯfectio alkekēgi ele-
ctuariū de aniuden ad frig⁹ amboꝝ. Conferūt re
nib⁹ ꝛ vesice oia q̄ cōfortāt ea trocisci alkekēgi oleū
de kerua. Pillule ad frig⁹ renū trocisci regales ele
ctuariū ad dolores amboꝝ confectio hermetis dia
curcuma. Et ad dolorē amboꝝ cōfectio alkekengi
nux cōdita oleū de storace. Que mūdificant renes
ꝛ vesicā mitridatuz theoridicō anacardinum hiera
nr̄a electuariū de ambra. Et ꝯferūt ad frig⁹ ambo
rū trocisci alkekēgi. Et ad mollificationez vesice
hiera Gal. trifera de scoria trifere alie. Et ad mi-
ctū sāguis ꝛ pus ꝯfectio de pillul' alkekēgi ꝛ trocisci
alkekēgi. Et ad inolūtariā emissionē vrine ꝛ distil
lationē ei⁹: ꝯfectio phoꝝ scelite b̄m q̄ dr̄ hiera Ga.

Et ad lapidē tyriaca mitridatū tyriaca esdre ho-
morusia dialacca diasulfur pillule in.x. tractatib⁹.

Educētes arenā in vrina trocisci arcomacris. Ad
frig⁹ mr̄icis oleū de storace oleū de beiritar oleum
nardinū alkekēgi. Ad vētositatē mr̄icis alkekēgi
Et ad dolores mr̄icis scelite b̄m q̄ dr̄ anacardinuz
diamarte bedemeregi filoniū ꝑpe p̄gnātū fermos
archigēis emplm̄ filagri⁹ diacurcūa. Ad p̄focatio
nē alkekēgi acetū sq̄lle ꝛ oxymel ei⁹. Et ad duritiez
mr̄icis pillule menithdine diacurcūa oleū de cro
co. Ad rectificationē mēstruoꝝ rectificāt ea theo
doricō kelkelēgi trocisci de seib⁹ ꝯfectio de scoria.

Ad p̄gnātes ꝛ ꝯseruātes fet⁹ suffuf tyriaca ꝯseruat
fetū mitridatū scelithe b̄m q̄ dr̄ ꝛ alcalcatarahū fer
mos. Ad dolorē iūcturaꝝ ꝛ podagrā ꝛ venā scia
ticā: sotira scelite b̄m q̄ dr̄ ꝯfectio phoꝝ ꝯfectio her
metis anacardinū ꝯfectio hiere archigēis theodori
cō electuariū de massacūia empl̄z elc̄uariū idū elm̄
cesaris ꝑpe ad podagrā: oleū de storace calefac iū-
cturos ꝛ expellit ab eis supfluitates clisterizatū. Et
ad venā sciaticā elc̄uariū phl'aticuz medicia kebeth
regis hierapic̄ oleū asseled rāised oleū alkised oleū
alkekēgi ꝛ ꝑpe ad venaz sciaticā kelkelēgi ꝛ ꝑpe ad
vētositates iūcturaꝝ hiera catagi ꝛ ꝑpe ad tremorē
eaꝝ pillule de tapsia sal. Ad dolorē dorsi hiera ar
chigēis pillule iuuamēti pillule de dēde oleū kēis-
sed oleū kekel. oleū de eufor. pillule de tapsia pillu
le alie d kelkel. elm̄ idū: ꝯfectio d̄ scoria nuces ꝯdite
ꝛ ad dolorē dorsi clisterizatio. Et ad dolorē ancha
rū pillule de tapsia descriptōe nr̄a oleū de euforbio
ꝯfectio hermetis. Expleta ē sūma
p̄ma antidotarij. Sūma scd̄a icipit.

Hac summa afferem⁹ de medicinis
cōpositis illas q̄ sūt magis ꝓpe vni-
cuiq3 egritudini postq3 reiterabimus
rememorationē eoꝝ q̄ dc̄a sūt in sūma

pma vt sit ei q legit hūc libꝝ cōpꝛehēsio oīuz curatō nē aut pluriū eaꝝ valde. Et illud ē qm̄ vbigſa cū cō pꝛehēdit curatōes scabiei eat ad libꝝ secūdū: ꝛ est li ber mediciaꝝ simpliciū ꝛ sciet in hoꝛa vna ꝯphēsio nē oīuz mediciaꝝ pticlariū ex tabul: deiñ cū pmuta tur ad capitula libri tertij ꝛ q̄rti q̄rat caplm̄ scabiei ꝛ ꝯphēdat curatōes pdcāſ. deiñ cū pmutat ad anti dotariū ꝯpꝛehēdet reliq̄s curatōnes ꝯpositas. Erit ergo ei via ad ꝯphēdendū curatōes pticulares oēs aut plimū eaꝝ ꝛ diuisi hāc summā in tractatus.

Tractatus prim⁹ de dispositiōib⁹ capitis: ꝛ de eis q̄ sunt in eo vt cerebꝛum.

Tupefactiuū doloꝛis capiꝫ antiꝗ cui⁹ hec est pmixtio: lactis alfarfandi au. xvi. lacꝗ papaueris ꝛ ē opiū auꝛ. iiij. anisi croci se. hyuſ. al. scamonee oīuz añ. au. iiij. ꝯficiāt oīa cū aceto: deiñ fiāt ex eis tro. ꝛ exsiccent i vmbꝛa cūq3 indiges eis l iq̄fac ꝛ lini sup frontē ab vno tpe ad aliud: q si infirm⁹ fuit febꝛiēs liq̄fac eos cū aq̄ et lini eos.

Rocisci qb⁹ vtebat antiꝗ: ℞. baccaꝝ lauri auꝛ. iiij. scamonee ꝛ opij ꝛ myrrhe ꝛ succi aq̄ acreste oīuz añ. aur. iiij. se. apij ꝛ croci ꝛ amonii oīuz añ. auꝛ. viij. ꝯficiat illud cū aceto q̄nti tate que sufficit. ꝛ fiant ex eo trocisci ꝛ administrētur liniendo.

Aputpurgium qd mūdificat caput ꝛ ꝯfert patiēti opthalmiā longā ꝛ cui aduenit do- loꝛ capitis ꝛ facit descēdere ex capite hūidi tatē plimā: ℞. nigelle aur. ij. sal āmoniaci auꝛ. ij. suc ci cucumerꝗ asinini auꝛ. i. terat illud bene ꝛ ꝯficiat cū oleo qd fit ex oleo qd dr sicioniuz aut cum oleo de nigella aut cū oleo de alcāna donec pueniat ad spis situdinē cere liq̄scē cū oleo liq̄factōe humida ꝛ pone ipm in vase ꝛ vtere ipso ita vt linias ex ipo i ꝯcaui tate nariū: ꝛ pꝛecipe infirmo vt narib⁹ atrrahat aerē

Aputpurgiū alid qd purgat sine nocumē to ꝛ sedat doloꝛez capitis stati: sumant bu choꝛmarien auꝛ. viij. radicum lilij auꝛ. ij. baurach rubei auꝛ. i. misceant ꝛ admistrent.

Aputpurgiū aliud: Buchoꝛmariē. ℥. iij. succi folioꝝ lebleb ℥. i. ſ. alfedinō sextā au. i. succi cucumerꝗ asinini sextā auꝛ. i. pmisce ea ꝛ ꝯserua ipm in vase vitri. cū ergo indiges eo fac de ipso collyriū ꝛ liq̄fac ipm cū lacte mulieris ꝛ fac caputpur. cum eo.

Aputpur. qd ꝯfert ad palysim ꝛ toꝛturā et mollificatōez mēbꝛoꝝ ꝛ tremoꝛē ꝛ ad oēs doloꝛes frōs ꝛ hūidos ꝛ opilatōes q̄ acci dunt ex frigiditate ꝛ hūiditate in lacertis ꝛ neruis: cui⁹ pmixtio hec ē: sumat succi radicis collogntide hūide ꝛ succi radicis sicle ꝛ succi radicis ratha oīuz añ. cochliariū. i. ꝛ nigelle ꝛ g̃na harmel ꝛ terant am bo bñ: deiñ cōfice ea cū his succis ita vt ꝯmisceant: deiñ repone ea. cūq3 indiges eo sume de ipso pōd⁹ sexte. ʒ. i. ꝛ solue caputpur. cū lacte mlieris lactātis puellā ꝛ fac caputpur. ifirmo ex eo. ipꝫ eni apit opi latōnes ꝛ calefacit ꝛ ꝯfert cerebꝛo ꝛ capiti ꝛ ad illud qd est in ipso de supfluitatibus.

Aputpur. aliud ꝯferēs ad doloꝛes capitis antecedētes: ℞. mumie ꝛ nucis muschate ꝛ ambꝛe ꝛ cāfoꝛe ꝛ muschi oīuz añ. pōd⁹ ʒ. i. terat vnūquodq3 coꝝ p se: deiñ misceant ꝛ ꝯficiant cū oleo sisamino ꝛ aliq̄nto olei de balsamo ꝛ sumat de eo pōd⁹ gra. vi. ꝛ soluat cū aliq̄ aq̄rū ꝛ fiat caput purgium cum eo.

Onfectio hiere mūdificātis ex pte q̄ mūdi ficat caput ꝛ expellit ex eo illud qd ē in ipo de supfluitatib⁹ ꝛ egritudies malas: Pul pe collogntide mūdate ex g̃nis ꝛ coꝛticib⁹ suis pon dus auꝛ. x. turis ꝛ piperis al. ꝛ nigri ꝛ macropipis oium añ. aur. iiij. ꝛ croci aur. i. ꝛ aloes ꝛ myrrhe ꝛ āmoniaci ꝛ asse oīuz añ. pōd⁹ aur. i. scamonee assa te pōdus aur. vi. ꝛ succi absynthij aur. ij. terant ꝛ cri bellent ꝛ ꝯficiant. dosis ei⁹ sit aur. iiij.

Jera relata ad busicos q̄ ꝯfert ad doloꝛez capitis ꝛ tenebꝛositatē ꝛ doloꝛē stōi ꝛ sple nis ꝛ epatis. cui⁹ hec ē pmixtio: sumantur turis mūdati ꝛ agarici amboꝝ añ. aur. xvi. ꝛ pulpe collogntide mūdate ex coꝛtice ꝛ granis suis pōdus aur. ij. ꝛ sticados ꝛ pipis al. ꝛ nigri oīuz añ. aur. xvi ꝛ myrrhe aure. iij. ꝛ croci aur. vi. ꝛ coꝛticū hellebori nigri ꝛ aloes ꝛ scamonee ꝛ sqlle ꝛ assate ꝛ spice ꝛ cas sie oīuz añ. aur. xvi. ꝛ sandarace ꝛ eufoꝛbij omniū añ. aur. viij. terantur medicine sicce ꝛ infundant gū mi ꝛ misceantur ꝛ conficiantur: ꝛ sit dos ei⁹ aur. iiij.

Onfectō hiere relate ad drios: Pulpe col loquintide mūdate ꝛ excoꝛticate a granis suis ꝛ turis amboꝛum ana. ʒ. xx. ꝛ aris. ro. ꝛ se. apij montani ꝛ pipis al. oīuz añ. ʒ. v. serapini ꝛ oppoponaci amboꝝ ana pōdus. ʒ. viij. ꝛ spice odo rifere ꝛ ligue auis ꝛ cynamomi ꝛ cassie ꝛ croci. ꝛ. ʒʒ. ꝛ polij omnium ana. ʒ. iij. terant medidicine sicce ꝛ infundant gūmi ꝛ misceantur.

Illule salue mundificantes caput: Re. tur bit ꝛ aloes amboꝝ añ. ʒ. x. colloquintide ꝛ scamonee omniuz ana. ʒ. iij. anisi ꝛ salis amboꝛum ana. ʒ. ij. dosis eius. ʒ. ij. ꝛ debilis aureus vnus.

Illule ꝯferentes ad doloꝛē capitis ꝛ melan cholia: Epithimi ꝛ agarici omniuz añ. ʒ. iiij. polypodij. ʒ. iij. hiere. ʒ. vij. sal. ʒ. ij. ſ. myrobalanoꝛum nigroꝛum. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. ij dosis. ʒ. ij. ſ.

Illule ꝯferētes ad doloꝛē capitis ex phle gmate ꝛ melancholia: ℞. myrobalanorū kebuloꝝ ꝛ belliricoꝝ ꝛ emblicoꝝ oīuz añ. pōd⁹ ʒ. iij. sal. ʒ. iiij. sticados. ʒ. ij. hierepicre. ʒ. viij. pulpe collogntide. ʒ. iiij. absynthij. ʒ. ij. agarici. ʒ. viij. turbit ꝛ epithimi amboꝝ añ. ʒ. xv. hellebori ni gri. ʒ. v. dosis earū. ʒ. ij. ſ.

Ecoctio aq̄ de radicib⁹ cū q̄ sumit in potu oleū de kerua ad doloꝛē capitis ex phle gmate ꝛ vertiginē ꝛ epilepsiā: ℞. coꝛticū radicū apij

et feni. oiuʒ añ.ʒ.x.⁊ radicū squinãti ⁊ calamẽti mõtani ⁊ spice odorifere ⁊ aristo.ro. oiuʒ añ.ʒ.viij.fumi terre.ʒ.vij.myrobal.citrinorꝫ põdus.ʒ.viij.epithimi.ʒ.iiij.masticis.ʒ.iij.ß.polij.ʒ.iiij.decoq̄nt cū iiij.lb.aq̄ donec remaneat lb.i.⁊ infundantur in ea hierepicre.ʒ.iiij.⁊ sumant de ea oi die.℥.iij.cū pondere.ʒ.i.olei de kerua.

Ecoctio collecta q̄ solutiõe educit hūores ℞e.myrob.nigrorꝫ ⁊ citrinorꝫ ⁊ kebulorū oiuʒ añ.ʒ.x.pruna.xxx.nūero tamarindorū.ʒ.xv.fumi terre.ʒ.vij.absinthij.ʒ.iii.decoq̄ntur cū trib⁹ lb.aq̄ donec remaneat lb.i.ß.⁊ sumant de due tertie lb.ß.⁊ ꝯficiãt in ea.ʒ.i.turbit ⁊ aloes due tertie.ʒ.i.agarici tertia.ʒ.i.⁊ bibat.⁊ si voluerit illaʒ debilẽ nõ ꝓiciant illa tria: sʒ fricet in ea cassiefistule mūdate a ḡnis suis.ʒ.x.

Migranea: Trocisci q conferūt ⁊ efficiūt opationẽ cum linit ex eis bis aut ter ex tpe ad tps. quorꝫ hec ẽ ꝑmixtio: ℞.croci aur.xv.⁊ calcadis au.x.⁊ myrrhe ⁊ alumis ⁊ opii ⁊ succi ⁊ acreste sicci ⁊ colcotar oium añ.aur.iii.⁊ gūmi aur.xv.terant illa ⁊ ꝓiciant desup vini stiptici q̄ntū sufficit ⁊ terat sic terit collyriū ⁊ fiant ex eo trocisci. Cūq3 indigebis eis liquefac eos cū aceto ꝑmixto ⁊ vtere eis.

Edicamẽ ad emigraneã antiquaʒ. Piperis al.aur.ii.ꝯmixtionis croci aur.ii.euforbij aur.ß.fimi columbini aur.ß.encaustri scriptorꝫ aur.ß.tere has medicinas ⁊ ꝑmisce ⁊ ꝯfice ⁊ line cū eo lacertū tpis ⁊ annecte frõti illi⁹ ptis.

Tractatus secundus de oculo opthalmia ⁊ attractione materierū ad oculū.

Ollyriū qd cõposuit vir faciens alcohol de terra psaruʒ: ℞e.sief memithe aur.xlviii.sarcocolle aure.xxiiii.sedenigi aur.xii.opii aur.xii.succi mãdragore aur.viii.gūmi au.xvi.ꝯficiant cū aq̄ pluuiali ⁊ admīstrent cū albumine oui.

Onfectio medicine aristratis faciẽs scabiẽ ⁊ opthalmiã antiquã ⁊ ꝯfert auri ex q̄ currit pus ⁊ vlcerib⁹ quorꝫ ꝯsolidatio ẽ difficil ⁊ corrosiõi q̄ accidit in ore: ℞.vitri ꝯbusti au.ii.dragagã.adusti au.i.piperis au.iii.croci aur.ß.vini.℥.ix coagulati vue.℥.xlv.myrrhe aure.ij. Tere medicinas siccas ⁊ aspge sup eas in trituratõe vinū. Et cū exsiccant ꝓiice sup eas coagulatū vue ⁊ terant cum eo. ⁊ ponant in vase ⁊ decoquant lento igne ⁊ seruetur in vase eris.

Pithima qd cõposuit filodesifis ꝯferens ad mãʒ plimã ⁊ dolorẽ vehementẽ: ℞e.rosarꝫ recentiū aur.ii.se.hyus.al.aure.viii.turis aur.vi.myrrhe aur.iiii.sanich ordei ʒ.xviii.vitellū oui.i.assatū succi mãdragore au.iiii.croci au.ii.opij aur.iiii.ꝯficiant cū vini stiptici q̄ntitate q̄ sufficiat ⁊ fiãt ex eis trocisci ⁊ admīstrentur.

Lliud qd dr̄ vuula eris: ℞e.eris vsti abluti aur.xii.croci aur.vi.piperis albi aur.iiii.myrrhe ⁊ opii amborꝫ añ.aur.iiii.gūmi au.xii.terat cū vino ⁊ administretur.

Ollyriū aliud qd admīstrat ante balneuʒ ꝯferẽs ad cursū materierū plimarꝫ ⁊ ꝓprie q̄ñ oculus ẽ difficil humectatõnis ⁊ ẽ apostema eius ad albedinẽ decliue in colore suo ita vt sit in eo aliqd de vestigijs opthalmie vehemẽs in qua eleuat albedo oculi sup nigredinẽ ei⁹. Et nõ est nobis necessariū vt vtamur eo nisi in hora q̄ ꝑcipim⁹ infirmo vt ingrediatur in balneū in successione eius ℞.lapidis q dicit sahasatos aur.viij.turis aur.vij.eris vsti abluti ⁊ opij ⁊ gūmi oiuʒ añ.aur.viij.myrrhe aur.iiij.ꝯficiant cum vini q̄ntitate q̄ sufficit ⁊ administret cum albumine oui subtili ita vt distillet de eo in oculo multotiens.

Ollyriū aliud qd administratur ante balneū quod ꝯposuit hermes factor alcohol faciens ad dolores vehementes ⁊ sedat in die suo sedatione plima ⁊ confert ad opthalmiam antiquã etiam. Aloes aure.viij.eris vsti abluti opij omniū añ.aur.xvi.myrrhe aur.xij.croci aur.viij.climie aur.iiij.turis aur.ij.ꝯficiant cū vino vel siru po q dicit candinison ⁊ administretur cū albumine oui ⁊ soluat subtile. ⁊ oʒ vt oclo fiat alcohol ex eo in horis sepatis in eo quod est int oẽs tres horas aut quatuor: deinde dimittatur oculus quiescere ⁊ pausare ⁊ precipiatur infirmo post illud vt ingrediatur balneum.

Ollyriū valens qd sedat dolorẽ in die suo ⁊ dr̄ rabiosum ⁊ resoluit apostemata ⁊ carminat ipʒ in hora sua: ℞.antimonij ⁊ acatie amborꝫ añ.aur.xl.climie aur.vi.eris vsti abluti aur.xiiij.ceruse de plūbo aur.vij.spice ⁊ lilij amborū añ.aur.iiij.castorei ⁊ aloes ⁊ apij ⁊ colcotar adusti oium añ.aur.ij.gūmi aur.xl.ꝯficiant cū aq̄ in q̄ decocte sūt rose ⁊ admīstrent cū albumine oui ⁊ liq̄ fiat declinãs ad spissitudinẽ q̄ndã.

Ollyriū qd ꝯposuit Gal.⁊ cognoiat ꝯpositū ꝓpriū ꝑficiẽs ad dolores vehemẽtes ⁊ egtudies cū sūt in decliatiõe sua: ℞.climie ablute au.xvi.acatie au.xl.eris vsti abluti aur.xiiij.opij ⁊ licij ⁊ folij ⁊ spice odorifere ⁊ croci ⁊ aloes et castorei oiuʒ ana.aur.ij.myrrhe aur.iiij.ceruse de plūbo ⁊ antimonij abluti amborꝫ añ.aur.viij.gummi aur.xl.conficiatur cū aqua ⁊ administret in inceptione egritudinis.

Ollyriū qd dr̄ fakis ⁊ ꝯposuit ipm mlier regina faciẽs ad dolores vehemẽtes.cui⁹ hec ẽ ꝑmixtio: Climie aur.xvi.ceruse ablute aur.xl.amili ⁊ dragagãti ⁊ acatie ⁊ opij oiuʒ añ.aur.ij.gūmi aur.xij.ꝯficiant cū aq̄ pluuiali.si autẽ aduenit hora in q̄ facies ex eo collyriū ꝓiice sup albuminẽ oui recẽtis ⁊ vtere eo.

Ollyriū qd noiat estiuū: climie aduste ablute ⁊ boli semiosi ceruse de plūbo oiuʒ añ.aur.xx.corticū eris ablutorꝫ ⁊ acatie ⁊ corticū turis omniū añ.aur.ij.dragagãti aur.v.gūmi au.xv.ꝯficiant cū aq̄ ⁊ admīstret cū albumine oui.

c Ollyriũ qđ đicit stella qđ nõ vincit ꝯferẽs ad dolores vehementes ꝛ bothoꝛ ꝛ aptionẽ pupille ꝛ vlcera sordida ꝛ vlcera corrosa ꝛ egritudĩes antiq̃s ꝛ abstergit ꝛ aufert vestigia: ℞e. climie aduste ablute ꝛ ceruse de plumbo ablute oĩuꝫ añ. aur. xv. amili ꝛ antimonij amboꝝ añ. aur. xij. cineris de fornace in q̃ purgat es stãni adusti abluti boli semios oĩuꝫ añ. aur. viij. myrrhe opij amboꝝ añ. aur. ij. dragagãti aur. viij. ꝯficiãtur cũ aq̃ pluuiali.

c Ollyriũ theocratis ꝛ ẽ medicamẽ valẽs: ℞. climie croci amboꝝ añ. aur. xij. opij ꝛ corticũ eris ãboꝝ añ. aur. vi. corticũ sabrocã mũdatoꝝ ꝛ plũbi adusti abluti amboꝝ añ. aur. v. myrrhe au. iij. spice odorifẽ au. ii. acatie au. ij. succi rosꝛ. ꝛ gũmi oĩuꝫ añ. aur. xij. ꝯficiant cũ aqua pluuiali.

c Ollyriũ qđ noiat rosaceuꝫ ꝛ ꝯposuit ipm biblis faciẽs ad dolorẽ vehementẽ ꝛ ad attractõeꝫ materiæ subtiliũ pluriũ ꝛ bothor ꝛ distillatõꝫ pupille. cui9 hec ẽ ꝑmixtio: ℞osaꝝ recẽtiũ ablatis capitib9 aur. iiij. croci aur. iiij. opij sextã au. i. spice odorifere sextã aur. i. gũmi aur. iij. ꝯficiãt cũ aq̃ pluuiali ꝛ admistret cũ albumine oui.

c Ollyriũ aliud rosaceũ qđ nomiat bonũ ꝛ ꝯfert ad has egritudies ꝑdcãs: ℞. ros. mũdatarũ aur. xxiiij. croci aur. xij. amili aur. vi. balaustiaꝝ aur. iiij. opij aur. iiij. dragagã. au. viij ꝯficiant cũ succo folioꝝ cupsi.

c Ollyriũ rosaceũ qđ ꝯposuit tarẽtios: ℞e. rosarũ recentiũ aur. xij. cineris de fornace in q̃ purificat es ꝛ spice odorifere ꝛ croci et opij ꝛ gũmi oĩum añ. aur. iiij. ꝯficiant cũ aq̃ pluuie.

c Ollyriũ rosaceũ qđ ꝯposuit debigorus et noiat collyriũ magnũ ꝯferẽs ad dolorẽ vehementẽ in locis bothor ꝛ vlcera ꝓfunda saniosa accidẽtia in tunica cornea ꝛ dilatatõem pupille ꝛ mãꝫ q̃ attrahit tpe lõgo ꝛ opthalmiam antiquã. cui9 sanatio ẽ difficil: ℞. rosaꝝ recẽtiũ ablatis capitib9 au. lxxij. climie aduste ablute aur. vi. opij au. iij. antimonij aur. ij. ꝛ qdã ponũt de eo aur. vi. corticũ eris spice odorifere añ. aur. ij. myrrhe aur. iiij. Et qdã hoies ponũt de ea aur. vi. floris eris aur. ij. Et qdã ponũt de eo aur. iij. gũmi au. xxiiij. ꝯficiant cũ aq̃ pluuiali ꝛ administret cũ lacte.

c Ollyriũ iuuatiuũ factũ cũ ieusemin ꝯferẽs ad attractõeꝫ materieꝝ: ℞. acatie ꝛ succi sãbac amboꝝ añ. aur. xliij. cineris fornacis in q̃ purgat es ꝛ croci amboꝝ añ. aur. xxiiij. opij aur. iiij. ꝛ in descriptõe alia aur. vi. myrrhe aur. iiij. succi hyus. al. aur. iiij. eris vsti abluti aur. iiij. gũmi aur. xl conficiantur cum vino.

c Ollyriũ qđ dr pomale ꝯueniẽs ei c9 nõ tolerat ocul9 tactum mediciaꝝ ꝛ ꝯfert ad bothor ꝛ vlcera ꝓfunda ꝛ sordida acciñtia in tunica cornea ꝛ ad dilatatõeꝫ pupille ꝛ ad mãꝫ plimã ꝛ egritudines ꝓximi tpis: ℞. climie aduste extincte in lacte au. xvi. ceruse đ plũbo ablute aur. viij. croci au. iiij. dragagãti aur. ij. ꝯficiant cũ aq̃ pluuiali ꝛ admistret cum albumine oui.

c Ollyriũ qđ noiat noie deriuato a nõie illi9 q ꝯposuit ipꝫ suribes ꝛ ẽ collyriũ vtile ꝯferẽs ad dolores ãtiquos ꝛ ꝯsũit carnẽ additã q̃ ẽ i angulo maiore de ãgul ocli ꝛ ẽ egritudo q̃ dr lachrymã ꝛ ad vulnera q̃ exeũt in hoc ãgulo ꝛ sũt fistule: ℞. climie ablute ꝛ sedẽigi adusti abluti oĩuꝫ añ. au. xxviij cineris de fornace in q̃ purgat es aur. xxiiij. myrrhe aur. xlviij. croci aur. iiij. opij aur. viij. piperis al. gra. xxx. nũero. gũmi au. vi. ꝯficiant cũ vino ꝛ admistret cũ albumine oui in locis ꝓpinq̃ tpis ꝛ sit subtile. Et qdã hoies sũt q ponũt in eo croci aur. xij

c Ollyriũ aereũ qđ noiat indũ: de ꝓprietate cui9 ẽ vt ꝓhibeat gñatõeꝫ ois spẽi opthalmie ꝛ ꝯfert ad corruptõeꝫ ꝛ pruritũ ꝛ corrosionẽ anguli maioris ocli ꝛ delꝫ ꝛ ꝯseruat oculũ cui ex eo fit alcohol ita vt nõ ꝯturbet cũ eo p9 ipꝫ: ℞. ceruse đ plũbo au. xlviij. climie abrusie au. xxiiij. encaustri indi au. v. armẽios ꝛ ꝑmixtiõis q̃ dr kesuricõ ꝛ ei9 expositio ẽ hed9 ꝛ succi acreste sicci ꝛ opij oĩuꝫ añ. au. v. piperis al. au. vi. olei balsami au. viij. Et i descꝑtiõe alia au. vi. gũmi arabici au. xvi. cynamomi aure. ij. ꝯficiant cũ aq̃ pluuiali ꝛ admistretur.

m Edicamen ꝯferẽs ad apa vehemẽs ꝛ apa ocli qđ excitat ex attractiõe caliditatis: ℞. opij ꝛ dragagã. ꝛ feluzeharagi ꝛ ceruse oĩuꝫ añ. ʒ. vi gũ. arab. ʒ. xii. tere oĩa ꝛ ꝯtere: deiñ accipe sehelabrẽ recẽs ꝛ decoque ipm cũ lb. i. aq̃ pluuial donec perueniat ad tertiã. deiñ cola aquã ei9 ꝛ ꝯfice cũ ea medicamen: deiñ fac ipm in pillulas siles ciceri ꝛ exsicca eas in vmbra. Cũq3 volueris facẽ oclo alcohol ex ipsis frica eas cũ aq̃ fr̃a aut cũ lacte mulieris aut cũ albumie oui aut cũ aq̃ fenugreci decocti sup frustũ ostraci aut sup cotẽ viridẽ: deiñ fac oculo alcohol ex eo in mane duodecies iponendo cũ radio aut septies ꝛ in vespis totidẽ. ipm eni frangit calitatẽ ꝛ abscidit infusionẽ q̃ attrahit ad ipm ꝛ ꝯfortat oculũ et delet apostema.

m Edicamẽ ꝯferẽs ad opthalmiã vehemẽtẽ sedãs apa ꝛ remouet infusionẽ ꝛ sedat calitatẽ: ℞e. sief memithe. ʒ. xlviij. croci põ. ʒ. xxiiij. ꝛ opij pond9 ʒ. xii. ꝛ feluzeharagi ꝛ trociscoꝝ succi hyus. al. sicci oĩum añ. ʒ. vi. ꝛ folioꝝ rosaꝝ hũidarũ quoꝝ folioꝝ radices albe abscisse sũt põ. ʒ. xl. ꝛ gũ. arabi. põ. ʒ. xlviii. tere totũ illud ꝛ ꝯtere ipm cũ aq̃ pluuiali ꝛ aq̃ meliloti si fuerit hũidũ ꝛ expme ipꝫ Si vo fuerit siccũ decoq̃ ipm: deiñ cola aquẽ ei9 et cõtere medicias ꝛ ꝯfice eas cũ aq̃ ei9: deiñ fac de eo pillulas siles ciceri ꝛ exsicca eas: deiñ frica ipas sup cotẽ aut ostracũ cũ aq̃ fr̃a aut cũ lacte mlierꝫ aut cũ albumie oui: deinde fac oculo cũ eo alcohol mane ꝛ in sero.

m Edicamẽ qđ noiat duo maiora rubeũ faciẽs ad vlcera q̃ sũt in oclo ꝛ ad ardorẽ vehemẽtẽ ꝛ mũdificat oculũ ex hũorositate q̃ attrahit i eo ex mltitudie hũiditat ꝛ superfluitatũ ꝛ ꝯfortat tegmentũ ocloꝝ: ℞. opij ꝛ sedenegi eris vsti ꝛ ostracorũ adustoꝝ ꝛ medulle tritici oĩuꝫ añ. põ. ʒ. viii. gũ.

arabi.pō.ʒ.xlviii.ceruse pō.ʒ.lxiiii.climie.ʒ.xxviii.
tere sedenigi ⁊ es vstū p se cū aq̄ ↄtritōne bō:deiñ p
misce oia ⁊ contere ea q̄ sūt sicca:deiñ fac ex eo alco
hol oculo sic̄ fit alcohol cū antimonio

Onfectio emplastri qd̄ ponit sup oculum
c ↄferēs ad vehementē calorē ⁊ exsiccatōez
oculi ⁊ abscidit ab eo hūiditatē q̄ attrahit
ad ipm ⁊ ↄfortat oculū ⁊ sedat dolorē: Re.foliorū
rof.siccarū ⁊ corticū ḡnatoꝝ dulciū hūidoꝝ ⁊ lētiū
oiuꝫ añ.pō.ʒ.v.⁊ funde sup ea lb.i.aq̄ ⁊ decoq̄ ea
bene ⁊ cola ipa ex aq̄ ⁊ ↄtere ea bene ⁊ ↄfice ea cū ali
q̄nto aq̄ rof.⁊ olei rosacei:deiñ pone ea sup oculū.

Edicamē ↄferēs ad dolores oculi calidos
m ℞.croci ⁊ olibani ⁊ aloes ⁊ myrrhe ⁊ opii
⁊ sarcocolle oiuꝫ añ.ʒ.v.dirumpe ⁊ ↄtere
ea ⁊ lini sup oculū in pncipio doloris cū aceto ⁊ aq̄
endiuie aut aq̄ portulace aut aq̄ hyus.al.aut aq̄ co-
riādri hūidi.Cū aūt ptēdit dolor lini ex eo sup ocu
lū ⁊ frontē ⁊ cornua frōtis cū vino ⁊ calefac ipm ali
q̄ntulū aut sume de sauich ordei pōd⁹ ʒ.iiij.⁊ croci
hortulani ⁊ siluestris pōd⁹.ʒ.ij.⁊ opij pōd⁹.ʒ.i.te-
re ipa bñ ⁊ ↄfice ea cū oleo rof.⁊ pone ipm sup ocu
lū patientē opthalmiā ⁊ apostema calidum.

Ohol qd̄ noiat astaliticō ↄferēs ad cōtur
c bationē oculi ⁊ rubificatōez ei⁹ cū distillat
⁊ cū fit ex eo alcohol ad īceptionē catarro
rum. Et qñ miscet cū eo alcohol rof.℞.tutie ⁊ eris
vsti ⁊ aloes oiuꝫ añ.ptē.i.⁊ myrrhe ⁊ spice oiuꝫ añ.
q̄ntā ptis.i.⁊ croci ⁊ opij amboꝝ añ.ptē.i.⁊ acatie
pure ptes.iiij.⁊ licij q̄ntā ptis.i.⁊ gū.arabi.ptes.iiij
tere tutiā ⁊ es ⁊ aloem ⁊ acatiā cū aq̄ dulcis sextarijs
iiij.deinde tere liciū ⁊ crocū ⁊ opiū in tabula alia.v.
dieb⁹:deiñ ↄmisce cū eis ⁊ infūde aloē in aq̄ ita vt li
quefiat ⁊ fūde sup medicias ⁊ pmisce ↄ terēdo:deiñ
fac trociscos aut pillulas:fac cū eis alcohol.

Ohol ↄferēs ad oēs dolores oculi accidē
c tes ex catarris:sumant folia rubi ⁊ exp̄mat
aq̄ eoꝝ ⁊ colet ⁊ terat in tabula donec igros
set ⁊ terat paulati:deiñ sumat q̄ntū ipsa est de gūmi
arabi.⁊ fūdat cū aq̄ pauca ita vt liq̄fiat ⁊ fiat sic̄ mel
deinde misceat cū aq̄ rubi ⁊ ↄficiat cū ea aliquot die
bus ita vt sit possibile fieri ex eis pillulas:deiñ fiant
pillule ⁊ exsiccent in vmbra ⁊ fiat cū eis alcohol.

Lcera oculi ⁊ bothor ei⁹ ⁊ pus in eo. Sci
v as q collyriū stelle p̄dictū ē vehemētis iu
uamēti in eis ⁊ sil'r collyriū iuuatiuū ⁊ col
lyriū pomale est vltimū.

Ollyriū qd̄ refert ad macur faciēs ad eḡtu
c dines ⁊ pus q̄ sūt in ocl'o:℞.tutie au.xxxij
eris vsti aure.xxij.croci aure.xvi.myrrhe
aur.xvi.sedine au.x.pipis al.gra.xl.nūero gū.aur.
xl.ↄficiant cū vino.⁊ in descriptōe alia ponūt in eo
opij aure.x.

Jruptio cornee: Collyriū rof.confert ad
oēs egritudines ⁊ spēs dilatatōis pupille.
Uluis replēs foueas cornee:℞.ostracorū
p magnoꝝ adustoꝝ ⁊ scedenegi āboꝝ añ.ʒ.
i.terant ⁊ puluerizet cū eo ocul⁹.

Lgarab: Collyriū qd̄ ↄposuit suribes ē iu
uatiuū ad algarab.

Lbedo vestigioꝝ vlcerū ↄferūt ad albedi-
a nē medicamen egyptiū ⁊ collyriū indū:⁊
alcohol cū stercore stellionis ē iuuatiuū.

Ollyriū citriuū aliud scitur kiles almatrā
c conferens ad caliginem ⁊ tenebrositatem
visus ⁊ ad egritudines acutas ⁊ delet vesti
gia ⁊ durities. Recipe climie aur.xxiiij.succi acreste
sicci aure.xij.salis ammoniaci tantūdem opij aure.
viij.gū.au.xxiiij.ceruse de plūbo tātūdē croci aur.
xvi.piperis albi aur.xxiiij.ↄfice cū aqua pluuiali.

Ohol aliud mirabile quod expertum est
c ⁊ laudatur in albedine ⁊ lachrymia ⁊ ē me
sie ⁊ abstergit caliginē ⁊ oēm grossitudinē
q̄ est in palpebra ⁊ acuit visum valde: ℞.tutie inde
ʒ.ij.ʒ.antimonij de spahani.ʒ.iiij.marchasite pōd⁹
ʒ.ij.ʒ.eris vsti pō.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiarū.ʒ.i.climie au
ri ⁊ climie argēti amboꝝ añ.au.i.scedenegi pō.ʒ.i.
coralli ⁊ margaritaꝝ puarū ⁊ corticū eris oium añ.
pō.ʒ.ij.sceha armene pō.ʒ.ij.⁊ duaꝝ tertiaꝝ.ʒ.i.aq̄
distillatiōis nitri pō.ʒ.ʒ.⁊ nitri pharaonis pō.ʒ.ʒ.
tere has medicias cū aq̄ pluuiali:⁊ qñ ↄtrite sūt pij
ce sup eas cālore trite pōd⁹ sexte.ʒ.i.muschi pōdus
siliq̄.i.⁊ misce ↄterēdo ⁊ fac pillulas ⁊ exsicca in vm
bra ⁊ frica in ostraco cū aq̄ ⁊ fac alcohol cū eo.

Liud iuuatiuū ad albedinē exptū mirabi
a le:sumat limature acus pōd⁹ʒ.ij.⁊ samba
ci pō.ʒ.i.deiñ terant ambo sil' ⁊ ponant in
ↄcauitate arūdinis ⁊ strigat os cānule optlando cū
massa ⁊ coopiat arūdo tota cū massa ⁊ desup inuol
uatur luto confecto cū capillis ⁊ inuoluant sup ipꝫ
⁊ coopiat post illd̄ cū luto alio:deinde apponatur
carbonib⁹ donec vertat in lapidē ⁊ fiat sic̄ testa ⁊ ex
trahat ⁊ auferat medicina illa ⁊ accipiat climie albe
trite pōdus.ʒ.iij.⁊ misceat cū hac medicina ⁊ redu-
catur ad cannulam aliam:deinde fiat ex ea sic̄ factū
est ex pma. Cū ergo in lapidē ↄuertit extrahat ⁊ in-
tendatur ad folia lini collecta anteq̄ȝ aduenerit eis
pluuia ⁊ exsiccata ⁊ sumat de eis pōdus.ʒ.i.⁊ mar
garitarū non perforataꝝ pondus.ʒ.ʒ.⁊ terant bene
cū reliquis medicinis ⁊ terātur oia simul contritiōe
vltima donec fiant sicut puluis. Cum ergo voluerit
curationē facere cum eo tunc fac oculo alcohol cuꝫ
succo radicis lilij tribus diebus continuis:deinde
fac ei alcohol post cum hac medicina ⁊ fac alcohol
post illud vno die ex hac medicina ⁊ vno die ex suc
co lilij.

Uluis ad albedinē:℞.floris eris ⁊ ammo
p niaci ⁊ cancri marini adusti oium añ.ʒ.v.
pulpe collogntide ʒ.ij.ʒ.fellis tauri ⁊ bau
rach armeni oiuꝫ añ.ʒ.ij.sal' gēme.ʒ.iij.pipis al.ʒ.
xx.spume maris.ʒ.iiij.corticū ouoꝝ ex qb⁹ egressi
sūt pulli sub gallina.ʒ.iij.limature cott.ʒ.v.stercoris
lacerti ʒ.v. margaritarū.ʒ.iiij.

Ebel. Cohol bonū ad sebel d̄ cui q̄ expta ſt
f ⁊ laudata:sūant cortic.ouoꝝ hora q̄ apiūt
sub gallina ⁊ buliāt cū aceto forti.x.dieb⁹ cōtinuis

deinde colent̄ ⁊ ponant̄ i ampulla vitri aut i vase vitreato ⁊ ponat̄ vas i loco q̄ sit ut nidus sub sole donec exsiccet̄ qd̄ in ipso ē: deinde sumatur ⁊ teratur ⁊ fiat alcohol cum eo.

l Achrymа: Collyriuз qd̄ dixit mesias ad albuginē factū ex tutia cōfert ad eas.

s Rossitudo palpebraꝝ ⁊ grauitas earū cōfert ad eam alcohol cognominatū missādros ⁊ dicā ipm̄ in capitulo scabiei ⁊ ꝯfert medicamē aristratis p̄dictum ⁊ collyriū de tutia qd̄ dixit mesias ad albedinem.

c Ollyriū exptū kebime egyptiū ꝯferēs ad durities ⁊ albedinē ⁊ abscindit corticē durū statim. ℞. floris eris ⁊ āmoniaci amborū an. aur. vi. salis de fossi aur. iiij. pulpe collogntid. aur. iij. ⁊ duas tertias aur. i. fell' vaccini aur. ij. baurac nigri aur. i. ʒ. pipis al. gra. xl. numero mell' boni cyathos vi. ⁊. ℥. ix. p̄misceat̄ ⁊ pōat̄ i vase ⁊ recōdat̄

c Ollyriū qd̄ dr̄ arastulsemon ꝯferēs ad attractionē materierū chronicā ⁊ ad ḡuitatē palpebraꝝ ⁊ asp̄itatē earū ⁊ liq̄factionē lachrymal' oculi ⁊ sciūctionē ei⁹ ⁊ cōrosionē ipi⁹ ⁊ ad hūiditatē p̄limā q̄ ē i oculo ⁊ ad augmētū pāniculi ⁊ aufert vestigia ⁊ durities. ℞. antioniȷ aur. iiij. eris vsti ⁊ ceruse de plūbo āboꝝ ana aur. ij. croci ⁊ myrrhe ⁊ corticū turis ⁊ floris eris ⁊ lētiū rubearū oiuз ana aur. i. pipis albi aur. ʒ. gūmi aur. ij. ꝯficiat̄ cū vino ⁊ admistret̄ dissolutuз cū eo.

c Ollyriū citrinū qd̄ dr̄ fanaratis ⁊ ē collyriū iuuatiuū cōferēs ad scabiē ⁊ corrosionē in vtrisq3 lachrymalib⁹ ⁊ pruritū vehementē ⁊ grauedinē palpebraꝝ. ℞. climie aur. lxxx. colcotar albi aur. xxx. ꝯficiat̄ cū aq̄ pluuiali.

s Cabies oculi ⁊ prurit⁹ ei⁹: Collyriū indū cōfert ad pruritū.

c Ohol nō errās qd̄ ꝯposuit cesar factor alcohol faciēs ad pruritū ⁊ ad grossitudinē palpebraꝝ. ℞. climie cabrusie aur. xxiiij. se dine aur. vi. Et in descriptiōe alia aur. xvi. terāt̄ donec fiat in loco sauie ⁊ ꝯficiat̄ cū melle ⁊ adurat̄ ⁊ infūdat̄ vinū qd̄ extinguat ipm̄ ⁊ exsiccet̄: deinde teratur ⁊ fiat cū eo alcohol.

c Ohol mesitō ad pruritū ⁊ hūiditatē oculi ⁊ corrosionē lachrymaliū ⁊ scabiē vehemētē i palpebris: climia frāgat̄ i frusta p̄ua ⁊ ꝯficiat̄ cū melle ⁊ ponat̄ i vrceolo figuli ⁊ opilet̄ os ei⁹ ⁊ luto liniat̄ ⁊ fiat foramē in medio cooptorij ut sit fumo eleuato ex adustiōe medicie spiraculū per qd̄ egrediat̄ deīn ponat̄ vrceol⁹ p̄parat⁹ in medio carbonū accēsoꝝ. Cūq3 incepit climia aduri tūc cōsidera fumū ascēdētē tūc si videris eū decliuem adhuc ad nigredinē dimitte medicinā cōburi donec videas illū fumū fieri albū: tūc. n. scias q̄ medicie iā ꝯfirmata ē cōbustio. tūc ergo remoue vrceolū ab igne ⁊ ext̄ he climiā ⁊ fūde sup eā vini quātitatez q̄ infrigidet̄: deīn pone eā i mortario ⁊ ꝯtere eā bn̄ ⁊ exsicca ⁊ tua eā donec cōmisceas ipam in alcohol cū quo p̄misceт̄, ⁊ h̄ ē descriptio alcohol. ℞. climie h⁹ aur. vij. ⁊ antioniȷ tātūdē tere oīa ⁊ cōserua ⁊ fac lire ex eo sup palpebras mane ⁊ sero.

c Ollyriū apoloniȷ ad scabiē ⁊ casū palpebraꝝ ⁊ egritudines antiq̄s. Sedenegi adusti abluti aur. xxxij. eris adusti abluti au. xvi. lapidis saialistos adusti abluti aur. xxxij. floris eris fricati aur. xvi. opij aur. iij. Et in descriptione alia aur. vi. climie aur. iiij. colcotar adusti aur. iiij. gūmi aur. xvi. ꝯficiant̄ cū aqua pluuiali.

m Edicamē qd̄ cōposuit cassios ad aquaз q̄ descēdit i oculū. sumat̄ fel tauri ⁊ euacua ipm̄ i vase eris ⁊ dimitte ipm̄. x. dieb⁹: deinde sume ab ipso aur. xij. croci ⁊ olei balsami ⁊ opoponaci oiuз ana aur. ij. pipis gra. xij. nūero mel lis boni dupliū quātitatis fell' misce oīa ⁊ decoq̄ i vase eris: deīn pone ipm̄ i pixide eris ⁊ ꝯserua ipm̄.

m Edicamē aliud qd̄ cōposuit polonisos: sume spumā maris ⁊ adure ipaз sup testā ⁊ tere cinerē ei⁹ ⁊ ꝯfice ipm̄ cū sāguine tice ⁊ pone i vase de cornu. Cūq3 euellūtur pili tūc lini sup locū eoꝝ de hoc medicamine.

e Pithyma qd̄ cōposuit fulukesanis cōferēs ad mācз p̄limā ⁊ dolorē vehemētē. ℞. ro. recētiū aur. ij. se. hyusqami al. aur. vi ij turis aur. vi. myrrhe au. iiij. sauic d̄ ordeo aur. xviij vitellū oui. i. assatuз succi mādragore aur. iiij. croci aur. ij. opij aur. iiij. ꝯficiant̄ cū vini stiptici puri quātitate q̄ sufficit ⁊ fiāt ex eo trocisci ⁊ admistrētur.

c Ollyriū qd̄ dr̄ indū ⁊ regiū ꝯferēs ad iceptionē descēsus aq̄ ⁊ ad oēm caliginē hūidā exn̄tē i oculo ⁊ aufert vestigia vlcerū in oculo. Climie rubee aduste ablute ℥. xvi. encaustri indi ʒ. vi. ceruse de plūbo ℥. iiij. pipis al. ℥. vi. fellis de boha. i. ⁊ fell' safer: ⁊ existiauerūt qd̄ ē sn bot vij. felliū elcubugi. iiij. lactis papaueris. ℥. i. olei balsāi ℥. ij. oppoponaci ⁊ serapini amboꝝ an̄. ℥. ij. gūmi ℥. xij. ꝯfice cū succo feniculi aut cuз succo plāte que dicitur abradies.

c Ohol ꝯferēs ad tenebrositatē ⁊ iceptionē aq̄ i oculo. Fell' vrsi ʒ. iiij. oppoponaci ⁊ pipis āboꝝ an̄ ʒ. iij. ol'i antiq ⁊ oppobalsāi ⁊ succi feniculi hūidi oiuз an̄ ʒ. ij. climie pond⁹. ʒ. i. mell' ℥. tere ipm̄ ⁊ misce ⁊ pone ipm̄ i ampulla vitri mūda ⁊ pone ipm̄ i sole dieb⁹ vij. deīn fac oculo alcohol ex ipo cū extremitate radij mane ⁊ sero.

m Edicamē qd̄ ꝯfert ad tenebrositatē ⁊ ad illū q̄ videt rē ex lōgiquo ⁊ nō videt eā ex p̄ximo ⁊ ad aggregationē aq̄ i oculo: cuius h̄ ē p̄mixtio. Fell' corui nigri ⁊ fell' p̄dicis ⁊ fell' gruis ⁊ fell' adhoba ⁊ fell' capre oium ana pōd⁹ ʒ. ij. mell' colati pōd⁹ ʒ. iij. ⁊ olei balsami ʒ. i. ⁊. ʒ. tere ea sil' et p̄misce ipsa ⁊ fac oculo alcohol cū eo mane ⁊ sero.

d Estructio visus: collyriū citrinum ē iuuatiuū ad debilitatē sup̄fluā in visu ⁊ collyriū de tutia qd̄ dixit mesias i albedine.

c Ollyriū quo vtebat̄ floris. ℞. acacie ⁊ rosiccaꝝ ⁊ meliloti oiuз an̄ aur. xlviij. cineris fornacis i q̄ purgat̄ es aur. xxiiij. mādragore au. xij

ſe.hyuſqami al.aur.xviij.opij aur.vi.gũmi aur.xl.
vini ℥.ix.aq̃ pluuial' ℥.ix.ꝯmiſceaƚ aq̃ cũ vino ⁊ ꝓij
ciant ſup ea roſe ⁊ melilotũ ⁊ hyuſgamuʒ ⁊ poſtea
mãdragore aut cortices mãdragore ⁊ dimitte ea do
nec infũdanƚ tribꝰ diebꝰ aut q̃nqꝫ: ⁊ expme ea ⁊ ac-
cipe expſſionẽ eoꝝ ⁊ ꝯfice cũ ea medicamẽ ⁊ fac ex
eo collyria ⁊ vtere eis.

m Edicamẽ baſilicõ regũ ⁊ ipm ẽ abſterſiuũ
oculi ex quo fit alcoholi diſpoſitiõe ſani
tatꝫ i oi die ſel' aut i oibꝰ duobꝰ ſel' ⁊ abſter
git viſũ ⁊ ꝯſeruat viſũ ſanũ ſm diſpoſitionẽ ſuã. ℞.
climie ⁊ ſpume maris oiuʒ ana ʒ.x.eris vſti ʒ.v.ce-
ruſe ⁊ ſal' gẽme oiuʒ ana ʒ.iij.ſal' ãmoniaci ⁊ macro
pipis oium ana ʒ.ij.gariof. ⁊ vſnee amboꝝ ana ʒ.i.
pipis ʒ.iiij.cãfore ʒ ſ.tere optime ⁊ fac oculo alco-
hol cum eo.

b Aſilicõ aliud ꝯferẽs ad oia q̃ diximꝰ. ℞.
climie ʒ.vij.ſedenegi ⁊ macropipis ãboꝝ
ana ʒ.ij.ſal' ãmoniaci ʒ.ij.eris vſti ⁊ ceruſe
⁊ ſal' gẽme oium ana ʒ.iiij.ſpume maris ʒ.iiij.ſal' in
di ⁊ gariof. ⁊ heil ⁊ vſnee ⁊ ſpice oium ana ʒ.i.ꝯfrin
ge ⁊ cõtere ipm ⁊ fac ex ipo oculo alcohol.

Edicamẽ qd̃ ꝯfortat viſũ ⁊ ꝯſuat ipm ſm
ſanitatẽ ſuã ⁊ aufert multitudinẽ lachry-
me q̃ currit ex oculo: Sume de ãtimonio
⁊ infũde ipm.xxi.nocte in aq̃ pluuiali aut i aq̃ q̃ di
ſtillat ex ciſterna deĩn accipe de eo põ.ʒ.xij. ⁊ mar-
chaſite ʒ.viij. ⁊ tutie ⁊ climie oium ana ʒ.xij. ⁊ mar-
garitaꝝ ꝑuaꝝ nõ ꝑforataꝝ ʒ.ij. ⁊ muſchi tertiã ʒ.i. ⁊
cãfore ſextã ʒ.i. ⁊ croci ⁊ ſedenegi ãboꝝ ana ʒ.i.tere
vnũqdqꝫ ꝑ ſe: deĩn aggrega ãtimoniũ ⁊ marchaſi-
tã ⁊ climiã ⁊ tutiã ⁊ mãgaritas ⁊ tere bñ ea oi die cũ
aq̃ multotiẽs dõec exſicceƚ aq̃ eoꝝ: deĩn accipe ſede
negi ⁊ crocũ ⁊ ꝓijce ipa ſil' in mortario ⁊ tere ea bñ
deĩn tere cũ eis muſchũ ⁊ cãforã deĩn repone ipm i
vitreata ⁊ fac ex eo alcohol mane ⁊ ſero i diſpoſitio
nibꝰ ſanitatis. ipa.n.ꝯfortat viſũ debilẽ ⁊ ꝯſuat eũ

h Erob fugitiuũ abſterſiuũ ⁊ ꝯfortatiuũ. ℞.
ſcedenegi ⁊ eris vſti amboꝝ añ.ʒ.v. aloes
ſcotrẽſiſ ⁊ baurac armẽi ãboꝝ añ ʒ.i.floꝝ
eris ⁊ pipis al. ⁊ macropipis ⁊ pulpe colloq̃ntide ⁊
croci ⁊ ameos oiuʒ añ ʒ.ſ.ꝯfrige ⁊ ꝯtere ⁊ vtere.

Tractatꝰ tertius de aure. dolor auris ⁊ ãpã eiꝰ ⁊
pus ⁊ grauitas eius.

Edicamẽ ariſtotelis ꝑdictũ in capi-
tulo oculi ẽ iuuatiuũ ad aurem ex qua
currit pus.

m Edicamẽ ꝯferẽs ad oẽs dolores i aure et
oia vlcera accĩtia i ea ℞.myrrhe aur.i.oli
bani aur.iij.nitri aur.iij.croci aur.iiij.ſuc
ci papaueris aur.ij.galbani aur.ij. amigdalarũ ex
corticataꝝ.xx.numero teraƚ illud totũ ⁊ ꝯficiaƚ cuʒ
aceto ⁊ fiãt ex eo trociſci. Cũ ergo fuerit ipm neceſ-
ſariũ ſoluaƚ ſi fuerit i aure dolor vehemẽs cũ oleo
roſ. ⁊ diſtilleƚ i aure. ⁊ ſi fuerit in ea grauitas i audi-
tu ſoluaƚ cũ aceto ⁊ diſtilletur.

c Onfectio medicamis quã narrauit Gal.
℞.myrrhe aur.iiij.aloes aur.iiij.olibani
aur.iij. Et i deſcriptiõe alia aur.ij.croc aur.iij. nitri
aur.iij.ſucci papaueris aur.iij.amigdala.amar.xxx.
numero galbani aur.ij. aceti boni quãtũ ſufficit.

m Edicamẽ ad aurẽ ex medicinis Gal. cõfe
rẽs ad ãpãta ⁊ dolores vehemẽtes clamo
ſos: cuiꝰ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞. galbani ⁊ ẽ albe
ʒar aur.ij.cinamõi aur.ij.myrrhe au.viij.croci au.
viij.olibani aur.iiij.nitri aur.iij. aceti quãtũ ſufficit
ad hoc ut fiat in ſpiſſitudine mellis.

m Edicamẽ aliud ad ãpãta auris ⁊ ad ſanita
tẽ ⁊ ad tus veniẽtia ex aure ⁊ ad dolores
auris antiquos: cuiꝰ h̃ ẽ ꝑmixtio. ℞.ven-
tris fabe egyptie amari saporis ⁊ alumis iameni et
pipis al. ⁊ nitri ⁊ croci ⁊ opij ⁊ corticũ granatorũ ⁊
olibani ⁊ ſpice oium ana aur.ij.caſtorei aur.i.mell'
⁊ aceti quãtitatẽ q̃ cõficiaƚ medicamẽ: ⁊ q̃dã hoies
ponũt in eo mellis aur.vi.

m Edicamen aliud de medicis berotas. ℞.
croci ⁊ myrrhe ⁊ ſpice oiuʒ ana aur.ſ.eris
vſti medietatẽ ⁊ tertiã aur.i.opij aur.ſ.ca-
ſtorei tertiã aur.i.alumis iameni aur.i.alumis rotũ
di aur.i. Si ergo fuerit i aure virꝰ cura eã ex h̃ me-
dicamie cũ decoctiõe triplicati. Et ſi i ea fuerit dolõ
vehemẽs cura eã cuʒ oleo roſ. ⁊ ſi gñãƚ i ea v̀mes
ꝯmiſce cũ h̃ medicamie hellebori nigri aur.ij.

m Edicamẽ auris ex q̃ currit pus. ℞. capitũ
g̃natoꝝ ⁊ ariſtologie ⁊ colcotar ⁊ dragãti
cabruſij ⁊ gallaꝝ ⁊ corticũ eris oiuʒ añ au.
i.myrrhe olibani ⁊ calcãti aſſati ⁊ alũis iamẽi oiuʒ
añ aur.ſ.terãt cũ aceto ⁊ fiãt trociſci ⁊ adminiſtrenƚ.

m Edicamẽ anticates ad dolorẽ difficilẽ ve-
hemẽtẽ.croci ℥.ij. ⁊ q̃dã hoies ponũt de
eo ℥.i.myrrhe ⁊ ſal' ãmoniaci ãboꝝ ana
℥.i.alũis iameni ãmoniaci añ.℥.ſ.ſedimis olei de
lilio aut fecis olei aluiſci ℥.ij.teranƚ cũ vino mellito
aut vino dulci quãtitate qua fiat i ſpiſſitudine mell'
⁊ adminiſtretur.

m Edicamẽ ad g̃uitatẽ auditꝰ ⁊ ſonitũ ⁊ tini
tũ exñtẽ i aure. ℞.hellebori al.aur.i.caſto
rei aur.ſ.nitri au.q̃rtã miſceaƚ ⁊ adminiſtre
tur cũ aceto ⁊ cõfidat in eo vtens ipſo quoniam eſt
medicamen vtile.

m Edicamẽ aliud qd̃ dĩ algelarui ad egritu
dines antiq̃s q̃ ſũt de egritudinibꝰ auris.
Hellebori albi ⁊ myrrhe ⁊ olibani ⁊ croci
⁊ caſtorei ⁊ opij oiuʒ añ aur.iiij.calcãti aur.vi. pip
aur.ij.infũdanƚ myrrha ⁊ opiũ ⁊ caſtoreũ ⁊ oliba-
nũ i aceto i quo decocti fuerit cortices g̃natoꝝ do-
nec diſſoluti fuerit: deĩn ponanƚ helleborus ⁊ crocꝰ
⁊ pip ⁊ calcãtũ trita ⁊ ꝯteranƚ oia bñ. Cũ ergo ꝯple
tur, ꝓijciaƚ ſup ipm de vino mellito quãtitas q̃ fiat
in ſpiſſitudine mellis ſubtil'. Cũqꝫ ipm eſt neceſſari
um tunc tepidetur ⁊ diſtilletur in aurem: eſt enim me
dicamen mirabile.

c Onfectio medicamis qd̃ ꝯfert ad oẽs do
lores aur/ ⁊ oia vlcera euẽiẽtia i ea. ℞.mir
rhe aur.i.olibani aur.iij. ⁊ q̃dã hoies po
nũt i eo aur.vij.nitri aur.iij.croci aur.iiij. ⁊ q̃dã ho
mies ponũt i eo aur.i.papauer/ au.ij.galb.aur.ij.
amigdalaꝝ excorticataꝝ.xx.nũero: teraƚ illud totũ

⁊ cōficiāt cū aceto ⁊ fiāt ex eo troci. Cūq3 necessarij fuerint soluāt si fuerit in aure dolor vehemens cū3 oleo ro. ⁊ distillēt in aurē. ⁊ si fuerit in ea grauitas i auditu soluātur cū aceto ⁊ distillētur.

Onfectio scorie ferri ⁊ ē medicamen forte: Sumat scoria ferri ⁊ ꝯterat ⁊ abluat cū aceto: deinde ꝓijciat sup testā ⁊ exiccet: deiñ ꝓijciat secūdo ⁊ tertio ⁊ fiat illud septies: deiñ decoq̄t cū3 aceto forti decoctōe vehemēti donec fiat sicut mel ⁊ auferat ⁊ distillet de eo in aurē cū indiget de eo.

Lcera nasi: Cōfectio farāosos ⁊ ē medicamē eradicās oē3 additiōe3 q̄ oriūt i n corpe ℞. draganti adusti ⁊ colcotar adusti aut cal cāti adusti aut dragāti rubei ⁊ corticū eris oim ptes equales. Tere ergo ea ⁊ cura cū eis siccis ⁊ o3 ut frices additionē anteq̄ʒ medices eā cū hoc medicamine p diē: deiñ medica cū eo i māe pꝰq̄ʒ patiēs egritudinē cōederit cibū suū. ⁊ cū tu curas cū eo fistulas nasi tūc lini ante curationē iteriora nasi aspalto aut pice humida aut pinguedine myrrhe.

Tractatꝰ q̄rtus de dētibꝰ ⁊ doloribꝰ eorū.

Onueniēs est ad dolores difficiles vehemētes ⁊ ad corrosionē dentiū ⁊ cōfert iterū ad tussi3 medicamē qd ℞. opij aur. ij. myrrhe tm̄de3 hascec tm̄dē pipis al. galbani añ. tm̄dē cōficiantur cū coagulati vue quātitate q̄ sufficit ⁊ terantur simul ⁊ fiāt ex eis collyria ⁊ liniat ex eis sup dentes ⁊ ponant de eis sup locū corrosū.

Edicamē qd narrauit andromachꝰ ad omnē dolorē d ētiū ⁊ ad oēs egritudiēs accñtes ex eo ⁊ ad stuporē. ℞. pipe. ⁊ piretri ⁊ lactis titimali ⁊ galbani oiu3 añ. ptē. i. terāt ⁊ cōficiant cum storace ⁊ ponat sup locū corrosū.

Edicamē iuuatiuū ad pulsatiōe3 dētiū. ℞. pulpe colloquitide ptē. i. ⁊ aloes ptē. i. ⁊ buliant in pyxide lapidis aut cochliarii de ferro ebulitione vehemēti cū oleo ⁊ aceto vini: deinde auferat ab igne ⁊ distillet de eo in aurē que sequit molarem den e3 distillatiōe post distillationē.

Aūterū molaris. Intēde ad molarē i quo nō valet medicamē vehemētis pulsatiōis. Et assume ex oleo quātitatē. ℥. i. ⁊ aque sansuci sicci ⁊ harmel oium añ. ʒ. 5. terant bene: deinde ꝓijciātur in oleo: deiñ intēde ad duas acꝰ magnas qbus vtūtur scellarij ⁊ igni eas in loco foraminis carū: deinde api os egri ⁊ ꝯsidera dētē quē vis cauterizare: ⁊ tūc si fuerit i eo aliqd mūda ip3 ⁊ pone sup ip3 cannulā ferri aut arūdis aut argēti ⁊ submerge vnā duarū acuū in oleo illo: deinde intromitte eā in cānulā ⁊ pōe eā sup molarē. Cūq3 infrat illa accipe aliā Fac illud septē vicibus nūero nā dolor eius sedat ⁊ egredit ex molari aqua coloris dentiū.

Entifriciū quo fricātur dētes qd narrauit democritꝰ i li. suo. Accipe cornu cerui adusti quartā. lb. xvi. salis. ℥. ii. āmoniaci sicci qd nō ē amari saporis frustū. i. magnū vel masticis lib. iii. aut plus parū: squināti albi tantūdē pipe. albi. ℥. i. folij. ℥. ij. terāt oia ⁊ administrētur.

Edicam̄ qd noiat surmalē ꝯferēs ad apata gigiue ⁊ mollificatiōe3 eiꝰ ⁊ mūdificat dētes Accipe corticū ḡnatorū p ō. ʒ. ii. ⁊ vēarū ⁊ balaustie ⁊ sumac oim añ. ʒ. i. ꝯfrige ⁊ ꝯtere illō: deiñ affer ex eo cū digitis tuis ⁊ frica cū eo locū dolōis. deiñ accipe ex eo cū pāno lini ⁊ pōe ipm sup eū.

Entifriciū mūdificās dentes ⁊ strigit gingiuā ⁊ effic̄ bonū oris odorē: Sūat sal gēma ⁊ terat ⁊ ꝯficiat cū melle ⁊ liget in charta ⁊ ꝓijciat i prunis ⁊ dittat ibi dōec fiat sic̄ prūe deiñ auferat ab igne ⁊ extiguat cū kitrā ⁊ ꝓijciat i vīo bono aut mel sus ⁊ dittat dōec isfret ⁊ terat ⁊ sūat d eo ps. i. ⁊ spūe maris ps. i. pōat cū illo cinamōi ps. i. ⁊ myrrhe ps i. ⁊ cieris scecha ⁊ cipi ⁊ floris ſgnāti oim añ. sexta ptis. i. fragmētorū xyloaloes medietas ptis. i. ⁊ zuccari ptes. iii. ⁊ cāfo. decia pt vniꝰ terat illō ⁊ misceatur ⁊ fiat dentifriciū in oi mane.

Edicam̄ qd ꝯfortat dētes ⁊ molāes cū ē in eis debilitas. ℞ cere ⁊ mell āborū añ. ptes. ij liq̄fiāt in sole aut cū aq̄ cal'a ⁊ ꝯmisceat cū eis picis ps. i. ⁊ pōat i ēmio vnguēti ⁊ ꝑcipiat vtēti eo ut masticet ipm. Qd si videris medicamē exsiccatū priusce in eo aliquātulū olei ⁊ mastix iterū cū masticatur facit in hoc vltimā opationē.

Liud qd ꝯfortat dētes ⁊ gigiuā: cornu cerui adusti pō. ʒ. x. ⁊ foliorū cupssi adustorū pō. ʒ. v. ⁊ nucū cupssi nō adustarū pō. ʒ. v. ⁊ radicis cētauree pō. ʒ. x. ⁊ capilliueneris adusti pō. ʒ. v. ⁊ rosa. ablatis capitibus ⁊ spice odorifere oim añ. pō. ʒ. iii. tere ⁊ cribella cū orali ⁊ vtere.

Tractatꝰ. v. d ore ⁊ guture ⁊ vētre supiore sināti ⁊ squinantia.

Nquit. G. qdā existiauerūt q pulli hirundinū siue sint recētes siue sicci saliti sedant sinantiā stati ⁊ pmisceatur pueris ⁊ senibꝰ cū radice liquiritie.

E vua ⁊ duabꝰ amigdalis. Medicamen ꝯueniēs ad vuā mollificatā apostā. Pi. al. aur. i. myrrhe aur. i. alūis iameni aur. ij. gallarū viridiū aur. ij. terant ⁊ administrētur.

Ent sitior hūiditat pectoris: Medicam̄ iuuatiuū ad hūiditatē factā i pector. ℞. galbani ⁊ storacii liqde āborū añ. ℥. ii. opij q̄rtā. ℥. i. radicū liqritie ℥. ij terāt q̄ ex eis terūt ⁊ misceāt cū storace ⁊ galbāo ⁊ aliq̄ntulo mell dispūati ⁊ lābāt ex eo.

E tussi medicam̄ gutturale: Dixit G. q ipe medicabat cū eo. ℞. olibāi aur. i. ⁊ i descriptiōe alia aur. iiii. myrrhe aur. i. ⁊ in descriptōe alia aur. iiii. croci aur. i. ⁊ i dscriptōe alia au. iiii. sqlle aur. ii. vini dulcis sacraiati iii. dcoq̄l' sqlla cū vino dōec vinū ispissetur. deiñ ꝓijciat squilla ⁊ ponātur reliq̄ue medicie sup vinū.

Edicam̄ gutturale qd refert tellūsatis: dixit G. q ipse medicatꝰ ē cū eo illū q hēbat vlcuis pulmōe ⁊ ē medicamē iuuatiuū valde. ℞. spice cretēsis aur. iiii. āmomi aur. viii. folij indi aur. iiii spice inde aur. iii. squināti aur. ii. cassie aur. viii. cinamomi aur. x. olibani aur. iii. myrrhe aure. iiii. costi

aur.iiii.cōmixtiōis affedegi aur.iiii. succi liquiritie aur.iii. succi mandragore aur.v. masticis aure.iii. croci aur.vij. Aggrega has medicias: deide accipe dactilos ꝛ decoquātur in aqua mellis aut vino bñ ꝛ sume de eo sacraiati.i. ꝛ ꝓijce in eo de grāis pini maioris cōtritis grana xx. ꝛ cōmisce cū eo de medi carnie quātitatē auellane.i. ꝛ da i potu de ea dieb⁹ aliquot: deiñ da in potu post ipaȝ de medicamine duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: ita vt nō cōmisceat cū oleo aliud p̄ter ipm: deiñ sumat i potu p⁹ ipm de hyera facta cū aloe quantitatē cochliarū.i. in die vno cuȝ aqua ꝛ cura cū hac medicia illā in cāna pulmonis cui⁹ ē egritudo cū lacte asinīo: ꝛ p̄cipe ei vt gargarizet cū ea: deiñ dimitte eū aliquot dieb⁹ ꝛ cura eū p̄ hoc medicamē cū assiduatōe mediciarū que sedāt dolorē ꝙ si materierū cursus fuerit fortis tūc ꝑmisce in hac medicia opiū ꝛ castoreū.

Aliud de medicinis G. faciēs ad egritudieȝ cāne pulmōis ꝛ vlcera pulmōis ꝛ sputum pus ꝛ sanguis ꝛ māām attractā ad pect⁹ ꝛ ad illud c⁹ spūtū est difficile ꝛ ē medicamē valde forte ℞. gūmi alboti aur.iiii. croci au.iiii. olibāi tm̄dē myrrhe tm̄dē cinamōi tm̄dē: amomi aur.iii. gnoꝝ pini magne au.iiii. radicū lilij excorticatarū tm̄dē: spice de scemi aur.ij.ß. cassie lignee nigre aure.ii. dragagāti aur.iii. carnis dactiloꝝ de scemi au.iii. p̄rassē trusez⁹ qd̄ dr̄ stella au.iiii. galbani clari mūdi.ij. ſtias aur.i. costi au.iiii. ꝛ inuēi in descriptōe alia aur.i. mellis bōi cotilas.iiii. decoq̄nt mel ꝛ gūmi alboriȝ in vase duplici. Cūq; fit in t'mio spissitudis tūc ꝑmisce cum eo galbanū ꝛ decoque ipm dōec ꝑueīat ad t'minuȝ vt cū de eo distillat stilla aliq̄ nō dilatet: deiñ infrigida ipm ꝛ ꝓijce sup ipm medicias ↄtritas ꝛ vtet' eo. ꝛ cū sugit de aqua caul' masticādo ꝛ ꝓijciat fex ꝛ deglutit succus valet ad illud valde.

Illule q̄ ponūt sub ligua ꝛ ↄferūt ad aspitatē cāne pulmōis ꝛ abscisionē vocis ꝛ reliq̄s egritudies cāne ℞. dragagāti ꝛ gūmi āboꝝ añ au.iij myrrhe ꝛ olibāi āboꝝ añ au.i.ß. croci aur.i succi liquiritie aur.ß. carnē dactiloꝝ triū: vini dulcis q̄ntū sufficit ad cōficieñ. cū eo ꝛ pōat sub ligua de hac medicina quātitas fabe ꝛ p̄cipiat egro vt degluttiat qd̄

Aliud ad illū q hȝ hȝ tussi. ℞ liq̄fit de ea. se.lini torrefci ↄtriti ꝛ passularū carnosaruȝ enucleatarū āboꝝ añ. kist.i. gnoꝝ pini magni torrefactoꝝ ꝛ auellanaꝝ excorticatarū āboꝝ ana cotilā.i. p̄ual. ℨ.ij. croci. ℨ.i. mell' bōi lb.iiii. ↄfrigāt ꝛ terāt ꝛ decoquāt sem̄ lini ꝛ mel dōec inspisset: deinde ꝓijciāt sup ipȝ reliq̄ue medicie ꝛ ꝑmisce eas ꝛ cōfice ꝛ da de eo quantū sufficit.

Leū diuine ↄferēs ad tussiȝ ꝛ ē medicia nobil' de q̄ dixit G. ꝙ ipse medicat⁹ ē cū ea ℞ opij aur.x. se. lactuce aur.xx. castorei aur.xviii. rute hortulane sicce aur.xiiii. se. lini aur.xvi. radicū oppopōaci aur.xxxvi. myrrhe au.xiiii. croci au.vij. cōficiat cum melle ꝛ det' de eo in potu q̄ntitas fabe vnius. ꝛ oȝ vt sumat de eo i potu ille q hȝ febrē cū aq̄: ꝛ q febreȝ ñ hȝ cū vino ꝛ illud in sero.

Illule ad tussiȝ. ℞. storacis ꝛ myrrhe ꝛ opij oium añ. aur.iiii. olei balsami ꝛ croci āboꝝ añ. aur.ij. tere simul ꝛ ↄfice ꝛ vtere.

Edicamē qd̄ ↄfert ad oēȝ tussiȝ ꝛ ad oēȝ materiā currētē ꝛ dubellet iteriores qd̄ narrauit abulucos. ℞. serapi gētiane myrrhe oppopōaci pipis al. oim añ. aur.ii. baccarū lauri mūdatarū aure.iiii. terātur ꝛ cōficiātur cū aqua.

Edicamē ad sputū sanguis qd̄ narrauit andromach⁹: ℞. acatie au.iiii. roꝝ. siccarū aure.viii. fruct⁹ gnate agrestis aur.viii. myrrhe aur.ij. dragaganti aur.i. ↄficiāt cū aq̄ ꝛ fiāt ex eo trocisci ꝛ sit pond⁹ cuiusq; trocisci au.i. ꝛ det in potu cum aq̄ pluuiali.

Edicamē aliud ad tussiȝ ↄferēs ad spēs tussis ꝛ abscisionē vocis: ℞. gnoꝝ papaueris ꝛ sunt papauera cū cortice suo. l. nūero ꝛ apij mōtani triti lb.iii. ꝛ suffocatō mūdati ꝛ reusini ꝛ ro. siccarū ꝛ radicū lilij ꝛ balaustiarū oiȝ añ. ℨ.iii. ꝛ cinamomi pō.ʒ.ii. ꝛ spice pō.ʒ.i.ß. cōtere has medicinas ꝛ ifūde i aq̄ pluuiali acsat.v. ꝛ dit'e trib⁹ diebus. deiñ decoq̄ sr̄ ignē lenē dōec remāeat aq̄ .ʒ. pe deiñ exp̄me ꝛ cola ꝛ ꝓijce fecē ei⁹. deinde tere gūmi arabici ꝛ dragagāti āboꝝ añ. lb.i. mirrhe lb.ß. ꝛ succi ligritie lb.i. ꝛ masticis ꝛ croci āboꝝ pon.ʒ.i. terat' totū illud vltie ꝛ ibibat' ex illa aq̄ paulatī dōec ↄpleatur tota: deiñ fundāt' sup ipm rob lb.xxiiii. ꝛ decoquat' leni igne dōec coaguletur ꝛ reponat' in vase vitreo ꝛ medicet' cū eo ois spēs tussis.

Och de pino qd̄ ↄfert illis sup quos tussis fit vehemēs: ꝛ qñ excitat' in eis expellūt pus ꝛ sup̄fluitates cui⁹ hec ē ꝑmixtio. Se'is lini torrefacti ꝛ amigdalarū dulciū mūdatarū ꝛ granoꝝ pini ꝛ gūmi arabici ꝛ dragagāti oim añ. pō.ʒ.iiii. ꝛ dactilorū albeiro.x. nūero. tere medicias ꝛ dactilos ꝛ fūde sup eas mellis ꝛ butyri quantū sufficit ꝛ terat' donec fiat sicut mel spissū cui⁹ dosis sit sicut galla māe ꝛ sero.

Och qd̄ fit cū glutino alibat faciēs ad aspitatē gutturis ꝛ abscisionē vocis ꝛ sputū sanguinis ꝛ pus ꝛ aperit opilationes cuius hec est permixtio. Seminis lini torrefacti ꝛ passularū ablatis granis amboꝝ ana lib.i. granoꝝ pini ꝛ amigdalarum dulcium ꝛ amigdalarū amararū omniū ana. ℨ vi. ꝛ ireos ꝛ assari ꝛ gluuinis alimbat ꝛ venarū liquiritie ꝛ gūmi arabici oium ana. ℨ.iiii. ꝛ fenugreci cocti ꝛ dragagāti oium ana. ℨ.iiii. ꝛ piperis albi ꝛ eruce emollite ꝛ ciceris molliti ꝛ aristol. ꝛ medulle tritici ꝛ ameos ꝛ nasturtij ꝛ ficuū oium ana. ℨ.i. ꝛ myrrhe ꝛ croci ꝛ olibani oium ana. ℨ.ß. confrange totum ꝛ contere ipm bene ꝛ cōfice cū melle aut cū vino decocto ꝛ fac lambere de ipso mane ꝛ sero quātum est galla.i. ꝛ ponat ipsum sub lingua sua quando dormit.

Edicamē qd̄ confert ad tussiȝ ꝛ vehemētiā siccitatis pectōis. amigdalarū dulciū ꝛ amararū ꝛ se. lini torrefacti ꝛ gnoꝝ pini ana.ʒ.v. ꝛ anisi

⁊ dragaganti ⁊ gũmi arabici oĩu3 ana ʒ.ij. ⁊ succi li quiritie aut venaꝝ eius pódus ʒ.i. ⁊ zuccari ⁊ peni-dioꝝ amboꝝ ana ℥.ij. Tere ea ⁊ pulueriza ⁊ confice ip̄z cũ aqua feniculi humidi ⁊ fiant de ip̄o pillule ⁊ ponat sub lingua sua ille qui vult dormire vnaz aut duas.

Ohoc ad tussiz q̄ fit ex chimo frigido vis coso cinamomi ⁊ se.feni. amboꝝ ana.ʒ.v. storacis liq̄de ʒ.x. fistici ⁊ amigdalaꝝ amboꝝ añ pódus ʒ.x. olibani ⁊ gũmi amigdalaꝝ ⁊ glutini oium ana ʒ.v. kesmes ⁊ sũt passule puule sine granis ʒ.xx agarici ʒ.v. storacis ⁊ aloes amboꝝ añ ʒ.iiij. tere storacé cũ melle ⁊ infunde olibanũ ⁊ aloé ⁊ alkesmes i rob: ⁊ tere reliqua ⁊ cófice cũ melle storacis dos ʒ.i.

D sputũ sanguinis: Trocisci quos ꝯposuit medicus d illis de kebulis ꝯferentes patiétibus sputũ sanguis ⁊ patientibus vlcus in pulmone ⁊ habentibus sanié aggregatã in pectore ⁊ patientibꝰ egritudines q̄ sunt ex genere materierũ attractaꝝ: quoꝝ hec est pmixtio: Semis hyusqami albi ⁊ corticũ mandragore amboꝝ ana auſ.v. masticis auſ.xx. karabe ⁊ radicũ lilij ⁊ croci omniũ añ auſ.xxx. psilij auſ.xlv. aque dulcis acſati.iij. pmisceat ⁊ administretur.

Rocisci alij qui nominanṫ piper ꝯferentes patientibus sputuz sanguis ⁊ habentibus fluxũ ventris ⁊ vlcera in intestinis ⁊ ei ad cuius stomachũ attrahiṫ materia: ℞. floꝝ caducoꝝ granatorũ ⁊ spinaꝝ egyptiaꝝ ⁊ granatoꝝ siluestrium ⁊ succi barbe hirci. ⁊ succi acatie oĩu3 ana auſ.vi. licij ⁊ reubarbari ⁊ opij oĩu3 ana auſ.iiij. myrrhe auſ.ij. terãtur bene ⁊ ꝯficianṫ cũ aqua in qua decocta sunt grana myrthi aut cũ aqua frigida ⁊ administrenṫ.

Onfectio que referṫ arastomacis ⁊ é medicina mirabilis ꝯferés patiétibus sputũ sanguis ⁊ habentibꝰ tussiz ⁊ q habet vlcus in pulmone ⁊ ei in cuius pectore est sanies ꝯgregata ⁊ ad disruptioné accũté in lacertis ⁊ ad stomachũ q expellit cibũ ⁊ coliricã passioné ⁊ fluxũ ventris ⁊ vlcera in intestinis ⁊ egritudines vesice ⁊ p̄focationez matricis ⁊ febres q̄ habent poxismos: ceamd usumiṫ in potu paꝝ ante horã piodi p horam vnã: ⁊ ad malitiã cóplonis ⁊ extenuationé ⁊ medicinas perniciosas ⁊ morsũ reptiliũ habentiũ venenũ: cuius permixtio hec est: Cinnamomi ⁊ costi ⁊ galbani ⁊ castorei ⁊ opii ⁊ melanopiper. ⁊ macropiper. oĩu3 ana. ℥ i. mellis kist.i. teranṫ medicie ⁊ cico trigonizenṫ ⁊ decoquaṫ galbanũ cũ melle donec liquefiat: deinde coleṫ ⁊ p̄ijciantꝰ desup reliq̄ue medicine ⁊ reponatur in vase vitri ⁊ argenti: ⁊ detur in potu de ea quãtitas fabe cũ aqua mellis ⁊ distillenṫ super ip̄m de oleo sisamino tres gutte.

Irupus q refertur faciés ad difficultatem anhelitus ⁊ est medicamen vtile. Sumanṫ passulaꝝ enucleataꝝ acsuné.i. ⁊ est pars ⁊ fenugreci abluti tantundé ⁊ aq̄ pluuialꝰ kist.i. decoquaṫ donec dissoluaṫ ⁊ coleṫ aqua corũ ⁊ seruéṫ ⁊ sumatur de ea in potu m̄l totiens cótinuo postq̄ calesit.

Edicamẽ ꝯferens ad sputũ sãguis ⁊ pus ⁊ supfluitates q̄ attrahunṫ ad pectꝰ: ℞. gnoꝝ hyusqami albi ⁊ corticũ radicũ mãdragore ⁊ vini boni ⁊ olibani albi ⁊ storacis liq̄de ⁊ opij ⁊ granoꝝ pini ⁊ cup̄ssi oĩu3 ana pódꝰ ʒ.x. ⁊ masticis ⁊ karabe ⁊ alessius oĩu3 añ ʒ.xxx. infundaṫ alessius in aq̄ calida nocte vna: deiñ exprimaṫ ⁊ sumaṫ aq̄ eius ⁊ teranṫ reliq̄ue medicie bñ ⁊ misceanṫ ad inuicem ⁊ fiãt trocisci. Sitq̄ vnusq̄sq̄ trociscus.ʒ.s. ⁊ detur in potu ap̄d mãsioné trociscus vnus cũ aqua frigida.

Edicamé q̄d ꝯfert ad sputũ sãguis: Opij pódꝰ.ʒ.i. ⁊ cinamõi pódꝰ.ʒ.i. ⁊ castorei ⁊ pipis ⁊ macropipis ⁊ myrrhe oĩu3 añ. ʒ.i ⁊ croci pódꝰ.ʒ.ij s. ⁊ karabe pódꝰ.ʒ.s. ⁊ balaustiarũ ⁊ gũmi ⁊ anisi oĩu3 ana.ʒ.i. teranṫ medicie ⁊ ꝯficianṫ cũ succo auriculi hedi ⁊ fiant trocisci. ⁊ sit omnis trociscus.ʒ.s. ⁊ exsiccenṫ in vmbra ⁊ bibaṫ de eis trociscus vnus cũ aqua tepida.

Rociscus alius: ℞. karabe ⁊ coralli ãboꝝ añ.ʒ.iij. acatie ⁊ succi barbe hircine amborũ añ.ʒ.ij. balau.ʒ.ij. se. portulace.ʒ.vij. papaue. albi ⁊ nigri ⁊ rosſ. ⁊ spodij oĩu3 ana.ʒ.ij. cornu cerui adusti.ʒ.ij.s. reusini.ʒ.i.s. cochleaꝝ adustaꝝ.ij. terre sigillate.ʒ.iiij. fiãt trocisci auſ.i. ⁊ administrenṫ.

Rociscꝰ alius ad sputũ sãguis cũ é ex humiditate ⁊ mollificatióe venaꝝ: Corticũ turis ⁊ turis ãboꝝ añ.ʒ.v. radicis sqnanti.ʒ.vij reusini ⁊ masticis ãboꝝ añ.ʒ.iiij. darsisahã ⁊ cynuni torrefacti ⁊ calaméti mótani oĩu3 añ.ʒ.v. myrrhe ⁊ croci ãboꝝ añ.ʒ vij. calcadis.ʒ.iiij. spice ⁊ castorei ⁊ succi barbe hircine ⁊ acatie ⁊ rosaꝝ oĩu3 añ.ʒ.iiij. tere ⁊ ꝯfice cũ decoctione gallaꝝ ⁊ fac tro. auſ.i.

Oagulatio saniei i pectore. Medicamẽ cóferés ad illó fenugreci meliloti.ʒ.ij. aristo. pon.ʒ.i. myrrhe pódꝰ.ʒ.iij. anisi rosſ. ãborũ añ.ʒ.ij. radicũ liq̄ritie ⁊ pipis ⁊ salꝰ oĩu3 ana.ʒ.i. Cófriganṫ ⁊ ꝯteranṫ ⁊ ꝯficianṫ cũ aqua f̄ra ⁊ fiãt trocisci quoꝝ vnusq̄sq̄ sit pon.ʒ.i. ⁊ exsiccenṫ i vmbra ⁊ deṫ in potu de eis trociscus vnꝰ cũ aq̄ radicũ feniculi ⁊ radicũ apij decoctaꝝ q̄ntitate sacraiati.i. ⁊ teratur trociscus ⁊ misceaṫ cũ ea ⁊ sumaṫ in potu: é enim medicamé bonũ qm̄ liq̄facit sãguiné ꝯgelatũ ⁊ educit ip̄m ⁊ mũdificat locũ eius.

Tisis ⁊ vlcera pulmonis: Medicamen cóferens ad vlcera que sunt in pectore ⁊ pulmone ⁊ consolidat ea ⁊ sanat ea: ℞. balaustiaꝝ ⁊ rosaꝝ siccaꝝ ambaꝝ ana.ʒ.iiij. sanguinis draconis et medulle tritici ⁊ olibani oĩu3 ana.ʒ.ij. gũmi arabici ⁊ dragaganti ⁊ masticis oĩu3 ana pondus.ʒ.iij. acatie ⁊ croci amboꝝ ana.ʒ.s. karabe ⁊ myrrhe amborũ ana.ʒ.i. anarcine.ʒ.v. teranṫ ⁊ ꝯficianṫ cũ rob cydonioꝝ aut rob myrthi: deinde fiant trocisci: sitq̄ omnis trociscus auſ.i. ⁊ exsiccentur in vmbra ⁊ detur in potu.

Edicie q̄ sũt ad cor: Cófectio i q̄ poniṫ harmel iuuatiua: ℞. se. harmel ⁊ nigelle ⁊ cãfore ⁊ castorei ⁊ se. hyusqami al. ⁊ aristol. ⁊ cipi ⁊ asferie ⁊ alsesiresini ⁊ piretri ⁊ pipis ⁊ origani ⁊ collogn

tide ⁊ ſpice ⁊ ſe. apij ⁊ ſe. rute ⁊ carui ⁊ croci ⁊ nucis muſchate ⁊ caſſie ⁊ coſti omniũ ana ʒ.ſ. ⁊ ſerapini ⁊ oppoponaci amboꝝ ana ʒ.iiij. ⁊ zuccari põdus ʒ.i. ⁊ mellis quantũ neceſſe eſt. Doſis eius forti pondꝰ ʒ.i. ⁊ debili pondus ʒ.ſ.

Edicamẽ aliud ꝯferens ad pulſũ cordis ⁊ timorẽ ⁊ epilepſiã: Spice ⁊ cinamomi ⁊ zedoarie ⁊ doronigi oĩuz ana ʒ.ij. ſe. aneti ʒ.i.ſ. medicine terant̃ ⁊ ꝑmiſceant̃ ⁊ detur in potu de eo põduſ ʒ.i. cuz. ʒ.i. vini in quo infuſa fuit lingua bouis ⁊ bibat̃ de illis in omni menſe tribus diebꝰ continuis.

Tractatus. vi. de vẽtre iſeriore. Debilitas ſtõi.

Leñ iuuatiuũ ad mollificationẽ ſtomachi ⁊ eius debilitatẽ: cuius hec eſt ꝑmixtio. Maſticis ⁊ aloes ⁊ ſucci abſynthij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydonijs quantũ ſufficit ꝑmiſceat̃ ⁊ inungat̃ cum eo ſtomachus cũ lana leni. Qđ ſi volueris ut adijciat̃ huic medicine calor: adde in ea laudani partez vnam ⁊ ſtoracis ꝑtes duas. Si volueris facere ipaz ſtipticam ꝯfortatiuã: tunc adde ſuper illud de ſucco acreſte aut ſucco hypogſtidos.

Edicamẽ ad debilitatẽ ſtomachi ⁊ malitiã digeſtionis. kebuloꝝ belliric. cuz aqua cydonioꝝ ⁊ buliãt ʒ. iiij. belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ cymini infuſi in aceto ⁊ torrefacti ⁊ ciperi ⁊ maſticis oĩuz ana ʒ.ij. ſe. apij ⁊ aniſi infuſoꝝ in aceto amboꝝ añ ʒ i. xyloaloes ⁊ galie amboꝝ añ ʒ.i.ſ. mente ʒ.iij. magudinis ʒ.i.ſ. roſ. ʒ.iiij. granoꝝ granatoꝝ ʒ.viij. ſumac ʒ.iiij. cymini ⁊ corticũ turis ⁊ ſpice oĩuz añ ʒ.i.

Achalachatũ cõfortans ſtomachũ: Aque aloes ⁊ aque roſarũ ⁊ aq̃ maloꝝ ⁊ aque cydonioꝝ ⁊ aq̃ ſalicis oĩuz ana pars. i. ſãdali albi ⁊ rubei ⁊ roſaꝝ ⁊ croci ⁊ cãfore ⁊ laudani ⁊ balauſtiaꝝ ⁊ ramich ⁊ xyloaloes ⁊ galie oĩuz ana ꝑs.ſ.

Mplaſtꝝ ad apoſtema ſtomachi duꝝ: ℞. abſynthii ⁊ ſpice ⁊ caſſie oĩuz añ ʒ.viii. aloes ⁊ ſtoracis amborũz ana ʒ.iiii. croci ʒ.ii. xylobalſami ⁊ carpoballami ⁊ myrrhe oĩuz ana ʒ.i olei nardini quantũ neceſſe eſt.

D ſtomathicos: Hiera que refertur antiforos confert ſtomacho: ℞. aloes auṙ. iiii maſticis ʒ.ii. aſſari. ℥.ſ. roſ. ſiccaꝝ ⁊ floris ſquinanti ⁊ caſſie omniũ ana. ℥.ſ. vtatur ea ſicca ſicẽ vtitur hiera.

Rociſci qui dicuntur amedunis facientes ad inquietudinem ſtomachi ꝓpinquaz ileos ⁊ ad omnez inflationem ⁊ eſt conueniens ei qui euomit cibum ſuũ ⁊ ad egritudines intrinſecas: ℞. ſeminis apii auṙ. vi. aniſi auṙ. vi. abſynthii auṙ. iiii.

Et inueni in deſcriptione alia maſticis iteꝝ auṙ. iiij pipis auṙ. ij. myrrhe auṙ. ij. cinnamomi auṙ. vi. opij auṙ. ij. caſtorei auṙ. ij. ꝯficiant̃ cũ aqua ⁊ fiant de eis trociſci ⁊ dent̃ in potu. doſis eius equalis eſt aure. i. ad ſtomatichos cũ vino mixto.

Jeura que refertur meniſon ꝯferẽs ad igritudinem ſtomachi ⁊ ei qui inuenit inflationẽ ⁊ aufert omnẽ inflationem ⁊ ꝯfert ad tã ditatem digeſtionis ⁊ ad egritudines matricũ: ⁊ ipſa iteꝝ ꝓuocat vrinã ⁊ eſt medicina mirabilis ad epaticos ⁊ ad illum qui habet dolorem renum ⁊ ꝓuocat menſtrua: ℞. aloes auṙ. c. maſticis. ℥.i. ⁊ croci. ℥.i. ſpice. ℥.i. cinnamomi ⁊ aſſari ⁊ carpobalſami oĩuz ana. ℥.i. Tere ⁊ cribella ⁊ ſerua eam ſiccam ⁊ ptere ita ut des in potu illi cuius digeſtio tardat̃ põdꝰ au. i. cum aqua frigida. ⁊ illi qui euomit cholãm ⁊ effũdit̃ ad ſtomachuz eius materia da in potu de ea aure. ſ. ⁊ illi qui habet apoſtema in aliquo mẽbroꝝ interioꝝ cõfert cũ ſumit de ea in potu cũ aqua mellis ⁊ ille qui indiget ut ꝓuocet̃ vrina eius: aut ꝓuocent̃ mẽſtrua ſumat de ea in potu cũ aqua feniculi, contriti buliti ⁊ colati.

Mplaſtꝝ poloarchis ꝯferens ad oẽs egritudines humidas intrinſecas: Re. ciperi cordumeni minuti turis cere omniuz ana eminam i. gũmi albotin eminã. i.ſ. olei de alcãna quãtũ ſufficit: ⁊ qñq₃ addit̃ bdellij iudaici emina. i.

Edicamẽ qđ dicit̃ diaireos faciẽs ad oẽs corruptiões ꝯplſonis ſtomachi ⁊ aggregationẽ aq̃ ⁊ linit vẽtrẽ: ℞ ireos pon. ʒ. xxiiij. pipis põdus ʒ. xx. ʒʒ. ⁊ aniudẽ ãboꝝ ana ʒ. xij. aniſi ⁊ maſtic ⁊ ſe. fe. oĩuz añ ʒ. iij. ameos ⁊ ſe. apij oĩuz añ. ʒ. viij. Tere ⁊ ꝯfice cũ melle. doſis eiꝰ ſit ſicut galla cũ aq̃.

Lectuariũ de carui ꝯferens ad dolorẽ ſtomachi ⁊ opilationes q̃ ſũt in ea ⁊ in epate ⁊ ꝑuitatẽ digeſtionis: Sumant̃ carui ⁊ ameos ⁊ ſe. apij ⁊. ʒʒ. ⁊ paſſulaꝝ enucleatarũ ⁊ ſiſeleos ⁊ ſe. dauce oĩuz añ ʒ. iij. amigdalaꝝ amaraꝝ mũdatarũ ex cortice ſuo põdꝰ ʒ. vi. tere ⁊ ꝯfice cũ melle. doſis eiꝰ quantũ nabaca cũ aq̃ tepida.

Lectuariũ de galãga ꝯferẽs ad vehemẽtiã frigoris in ſtõ ⁊ epe ⁊ digerit cibũz ⁊ fugat vẽtoſitates ⁊ ſtõm efficẽ bonũ: ℞. galãgi ⁊ cynami ⁊ pipis al. oĩuz añ ʒ. ij. heil ⁊ cinamõi ⁊ neremſch oĩum añ ʒ. iij. macropi. ʒ. vi. ʒʒ. ʒ. viij. ſe. apij ⁊ aniſi et cymi ⁊ carui ⁊ talilafar oĩuz añ ʒ. i. penidioꝝ ⁊ zuccari triplũ medicine: tere ꝯmiſce ⁊ ſit doſ eiꝰ. ʒ. ij.

Ppetitꝰ: Cõfectio abſcidẽs appetitũ lutĩ ℞. hieṙ. ʒ. vi. myro. nigro ⁊ belli. ⁊ ẽblicoꝝ oĩuz añ ʒ. iij. nucis hẽdẽ ʒ. v. ꝯficiant̃ cum melle diſpũato ⁊ dẽt̃ in potu de ea. ʒ. iij. de aqua in q̃ decocta ſũt maſtix ⁊ mẽta ⁊ ſcoria decocta.

Omitꝰ ⁊ nauſea. Sirupꝰ abſcidẽs vomitũ ꝑhſatis: ℞. cymi. ʒ. iiij. maſticis ʒ. iij. g̃noꝝ g̃natoꝝ ʒ. xx. mẽte ⁊ ſiſimbrij amboꝝ añ tunicas. v. decoquant̃ cũ aqua lib. iiij. donec remaneat lib. i. ⁊ colet̃ ⁊ ꝓijciat̃ galie ʒ. i. ⁊ detur in potu de eo in mane ⁊ ſero.

Jngultꝰ. medicamẽ ad ſingultũ mirabile forte vini boni odoris lb. viij. mellt̃ diſpũati lb. ij. decoq̃ntur donec buliat ⁊ ꝯſumat̃ eiꝰ ſexta: deiñ auferat̃ ab igne ⁊ ꝓijciant̃ in eo coſti ⁊ maſticis ãboꝝ añ ʒ. ii . abſynthij põdus ʒ. vij. ſqnanti ⁊ ſpice ⁊ folij ⁊ roſ. ⁊ aloes ⁊ agarici ⁊ croci oĩuz ana ʒ. ij. aſſari ⁊ xyloaloes indi ⁊ caſſie oĩuz ana ʒ. iiij. tritoꝝ ⁊ ſit doſis eius cochliariũ.

Par ⁊ apostemata epatis: Unguentū de muradasacrim cōferēs ad ap̄a qđ accidit ex cōrosione aut aliꝭ: cuiꝰ ꝑmixtio hec est ℞. almuradasacri. ʒ. iiii. ⁊ xyloaloes ⁊ croci ⁊ baccarū lauri ⁊ āmoniaci ⁊ myrrhe ⁊ alkeiati oiuꝫ an̄. pondus. ʒ. iii. ⁊ cere pon. ʒ. iiii. cōfrige ea ⁊ cōtere ⁊ aggrega ipsa ⁊ liquefac cerā cū sufficiēti quantitate olei de lilio ⁊ alrazaki pondere. ʒ. iii.

Urities ep̄is. cōfectio facta cū ep̄e adib cōferēs ad dolorē ep̄is ⁊ splēis ⁊ stōi ⁊ vētositates ⁊ dysenteriā ⁊ tussiꝫ chronicā ⁊ illis q̄ euomūt sanguinē. ℞. croci ⁊ myrrhe ⁊ opiꝭ ⁊ castorei ⁊ se. hyusgami al. ⁊ castorei cordumeni ⁊ papaueris ⁊ spice ⁊ eupatoriꝭ ⁊ ep̄is adib ⁊ cornu dextri de cornibꝰ capre adusti oim ꝑtes eq̄les terant̄ q̄ ex eis terūtur ⁊ soluant̄ q̄ soluēda sūt in vino ⁊ cōficiātur cū melle dispūato ⁊ admistret̄ post. vi. menses: ⁊ sit dosis sicut cicer cū eo q̄ ꝯuenit de potibꝰ.

Alitia ꝯplionis: oleū de mezerion. ʒ. x. infūdat̄ lb. i. aque die ⁊ nocte ⁊ ponat̄ in vase et buliat lēto igne donec remaneat de aq̄ lb. s ⁊ auferat̄ ab igne ⁊ dimittat̄ dōec infrigidet̄ ⁊ colet̄ ⁊ reducat̄ ad vas ⁊ fūdat̄ sup eā olei amigdali dulcis q̄rta lb. i. ⁊ buliat dōec ꝯsumat̄ aqua ⁊ remāeat oleū ⁊ inuoluātur medicie ꝯtrite ⁊ cribellate cū hoc oleo. Et sūt myrob. citri. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblic. oim an̄. ʒ. x. tamaridoꝝ ʒ. lxxx. prunoꝝ. xxx. nūero iuiubarū tm̄dē cassie fi. lb. i. passularū lb. s. aggrega has medicias tritas ꝑter cassiā fist. ⁊ pōe in vase lapidis ⁊ fūde sup eas aq̄ lb. x. ⁊ decoq̄tur donec remāeat tertia ⁊ coletur sup cassiā fist. ⁊ ꝯfricet̄ manibꝰ ⁊ colet̄ ⁊ reducat̄ ad vas ⁊ ꝓiciat̄ sup eā penidioꝝ emia i. ⁊ decoquat̄ donec fiat ei spissitudo mellis ⁊ fūdat̄ sup ipam olei amigdalini lb. s. ⁊ pulueriζēt desup medicie cribellate delinite oleo p̄dicto ⁊ buliat donec coagulet̄ ⁊ deponat̄ ab igne ⁊ ponat̄ in vase vitri: cuius dosis sit. ʒ. vi.

Uffuf ad inceptionē aque factū cū lacte camelarū aut cū aqua casei aut cū aq̄ olerum cuius hec ē ꝑmixtio. ℞. succi eupatoriꝭ. ʒ. i. s. lacce ʒ. ii. aristo. ʒ. i. s. floris squinā̄ti. ʒ. i. s. se. cuscute. ʒ. ii. se. cucu. ⁊ portulace amboꝝ an̄. ʒ. i. scamonee. ʒ. ii. dosis aure. i.

Plen icteritia medicine splenetice. Medicamē iuuatiuū qđ noiat̄ medicamē vomitus. ℞. dabach glādinū lb. ii. calcis lb. i. pōat̄ aldabach i vase figuli ⁊ pōat̄ sup prunas donec liq̄fiat. Cūq̄ liq̄scit pulueriζet̄ sup ip̄m calx ⁊ ꝑmisceātur ābo sil' ⁊ liniat̄ ex eo dū ꝑseuerat calīm s̄r cutē adib ⁊ ponat̄. Et oꝫ q̄ admistrat̄ hoc medicamē vt igrediat̄ eger vtēs eo balneū ⁊ dittat ēplm sup se ⁊ n̄ auferat ip̄m donec cadat ꝑ seip̄ꝫ ⁊ oꝫ ut sit sollicitꝰ ita vt abscidat illud qđ augmētat̄ de corpe in primis.

Liud: opatio iuuamēti eius ad spleneticos est manifesta in die suo. Et oꝫ anteq̄ꝫ cū eo emplastret vt regat̄ eger regimie quo oꝫ tribus diebꝰ: cuius hec est ꝑmixtio. ℞. myrrhe. ℥. iii. turis miuti. ℥. iiꝭ. synapis alexādrie cordumeni amboꝝ an̄. ℥. ii. aceti squille q̄ uātū sufficit. terant̄ synapis ⁊ cordumeni ⁊ cribellētur. Minutū v̄o turis ⁊ myrrha terant̄ ⁊ ꝓiciat̄ sup ea ambo medicamen siccū ⁊ ꝯficiat̄ ⁊ fiat simile vnguēto ⁊ ponat̄ ab hōa duarū horarū vsq̄ ad horā nouē horarū: deinde igrediat̄ eger balneū ⁊ emplm sup eū: cū ergo mollificat̄ fac eū ingredi tinā ⁊ precipe ei vt ꝓlonget morā in tina ⁊ egrediat̄ illud qđ est in eo de aq̄ vt nō superueniat ei syncopis ⁊ approximet̄ naso eiꝰ acetuꝫ ⁊ calamētū siluestre q̄ ipse olfaciat ⁊ solue pānos quibus ligatū est emplm paulatim. Cunq̄ egredit̄ de balneo ciba eū piscibꝰ salitis sine pane ⁊ da ei i potu die primo ⁊ die tertio ⁊ precipe ei vt excitet̄ ante illud exercitio in quo possibile ē ut fiat anhelitꝰ frequens continuus.

Liud fugitiuū forte ⁊ est medicamē vtile ⁊ cōfert hydropicis ⁊ spleneticis hn̄tibꝰ egritudines antiquas. ℞. resine decocte lb. iiii. cere lb. ii. sulfuris qđ non inuenit ignis. lb. i. miuti turis lb. i. picis lb. ii. aluminis hūidi lb. i. baurach lb. i. aristo. ℥. iiꝭ. radicis cucumeris asini. ℥. iii. alo. ℥. vi. piretri. ℥. vi. lactis mori. ℥. iii. aceti kisch. ℥. s. vini italici kist. s. ⁊ nos ponimꝰ loco aceti olei cotilas iii. ꝑpara ipsa s̄m illud exēplum.

Liud fugitiuū forte de illis q̄ efficiūt opationē vltimā ē hoc medicamē. Sumat̄ de cācris fluuialibꝰ ⁊ abscidant̄ pedes eoꝝ ⁊ caude ipsoꝝ ⁊ exsicca ipsos ⁊ cōtere eos ⁊ accipe de eis pondus aur. i. ⁊ cōmisce cū eo opiꝭ sextā aure. i. ⁊ solue ip̄m cū aqua illiꝰ fluuiꝭ de qua sūptꝰ fuit cancer et da ip̄m in potu habēti egritudinē ⁊ pōe in quibusdā horis cū opio de oleo balsami cuꝫ pondere sui s̄m egritudineꝫ.

Urities splenis. Unguentū qđ cōfert ad duritiē existentē in splene ⁊ sanat ℞. cordumeni ⁊ synapis ⁊ piretri ⁊ fenugreci decocti oium an̄. ꝑtē. i. tere ergo ea bene ⁊ cōtere ipsa cū aceto: deiñ funde sup ea oleū: deinde line cū eo splenē ⁊ habēs ipsū abluat se in balneo: deiñ ponat̄ emplm.

Capi. de intestinis.

Listere cōferēs ad vlcera in vētre ex q̄bus hn̄s ea emittit sanguinē ⁊ noiant ip̄a romani dysenteriā. Accipe de adipe renū cap iuuenis ⁊ decoq̄ eā cū kisch. deiñ accipe de aq̄ kisch ⁊ piguedie adipis sacraiati. iꝭ. accipe de aq̄ rizi decocti ⁊ oleo ros. de vnoquoq̄ sacraiati. i. ⁊ acatie trite pon. ʒ. i. s. ⁊ gūmi arabici triti ⁊ ceruse trite āboꝝ an̄. pon. ʒ. i. ⁊ vitellū oui: ꝑmisce ergo sil' oia donec fiant in loco vnguēti ⁊ clisteria cuꝫ eo aut accipe sacraiati. i. aque albersandaru hūidi ⁊ sacraiati. s. olei ros. ⁊ iniꝭce illud ꝑ clistere ⁊ fac vt cibus eius sit ius ciceris cū oleo amigdalio ⁊ granis granatoꝝ ⁊ fac ip̄m bonū quātū potes ⁊ ciba ip̄m de fructibus cy donioꝝ.

Olutio vētris: Suffuf cōferēs ad fluxū vētris chronicū. ℞. balaustiarū ⁊ glādiū infusarū in aceto ⁊ torrefactaꝝ ⁊ sumac ⁊ g̃noꝝ myrthi ⁊ corath ⁊ hypoqstidos oium an̄. ʒ. ii. cymi ⁊ galloꝝ torrefactarū in aceto ⁊ c ꝫ

pitũ granatoꝝ dulciũ ⁊ fruct⁹ tamarisci ⁊ ramich oĩm añ. ʒ.i. xiloaloes ⁊ galie ⁊ masticis ⁊ spice oĩm añ. ʒ.i. se. acetose ⁊ gũmi ⁊ boli ⁊ succi barbe hircie ⁊ granoꝝ passularũ torrefactarum ⁊ xylocaracte ⁊ se f oium añ. ʒ.ss.

Lectuariũ ad abscindẽdũ fluxũ vẽtris scḋz a frigore ⁊ ventositate: ℞. se. apij ⁊ calãi aromatici ⁊ cipi ⁊ ameos ⁊ xiloballsami ⁊ laudãi ⁊ macis oĩm añ. ʒ.v. anisi. ʒ.iii. piperis albi. ʒ.ii. cynami ʒ.iii.ss. croci. ʒ.vij. canfore. ʒ.ii. blacte bizãtie. ʒ.iii.ss radicũ squinãti. ʒ.iiii. cordumeni. ʒ.ii. sandali al. ʒ.iii. dauci. ʒ.iii. ʒʒ. ʒ.iii. granoꝝ myrthi. ʒ.vij. ꝯficiatur cũ rob maloꝝ.

Sirup⁹ de fructib⁹ abscidẽs fluxũ vẽtris superãs cholerã. ℞. acetositatis citri ⁊ berberis ⁊ ribes oĩm añ. lb.i. zarur granoꝝ granatoꝝ ⁊ sumac oĩm añ. lb.iii. cydonioꝝ ⁊ maloꝝ granatoꝝ ⁊ piroꝝ oĩm añ. lb.iiii. aque tñdẽ infũdant duob⁹ diebus ⁊ decoquãtur donec sint discocta ⁊ colet ⁊ coquatur secũdo ⁊ ponat sup ipam zuccarũ.

Rasura ⁊ vlcera intestinoꝝ. Medicamẽ qḋ dicit sanguisuga ꝯferẽs ad vlcera intestinorũ. ℞. acatie aur. xv. corticũ granatoꝝ aur. xxv. gallarũ aur. xxv. opij aur. xv. se. hyusquiami albi aur. lvi. auellanarũ tritarũ aur. clx. sumac scemij aur. lxx. succi sumac scemij aur. ij.ss. turis aure. xxv. terant ⁊ aggregẽtur ⁊ cõmisceãtur cũ vino nigro. dosis eius integra aur. i.

Medicamẽ qḋ bibit ⁊ refert ad lulzios tarsensẽ ⁊ ẽ medicamẽ iuuatiuũ ad oẽm mãz que attrahit ⁊ ad oẽm inflationez: ℞. anisi ⁊ se. apij ãboꝝ añ. aur. ii. se. fe. ⁊ se. baucie siluẽris ⁊ semi. nardilõ ⁊ ẽ spẽi siseleos oĩz añ. aur. iiii. opij ⁊ se. hyusqami al. ãboꝝ añ. aur. i. ꝯficiat cũ aq̃ ⁊ admistret.

Clistẽ quo vtebat. G. ⁊ ẽ clistere sec⁹ ⁊ ẽ ꝯueniẽs ad descriptiões plimas antiquoꝝ. ℞. succi acreste sicci aur. vi. alũis iamẽi tñdez calcis quã nõ inuẽit aq̃ corticũ turis oĩm añ. au. vi arsenici rubei aur. iii. arsenici citrini aur. viii. charte ꝯbuste aur. xv. ꝯficiãt cũ sirupo de granis myrthi ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ fit põ. trocisci au. iii. aut. iiii. ⁊ clisterizet ex eo cũ vio ꝑmixto cũ aq̃ q̃ntitate cyathoꝝ ii. ⁊ in quibusdã clisterizat ex eo cũ aq̃ pluuie.

Trocisci alsẽgiati q ꝯferũt ad fluxũ vẽtris ⁊ ad vlcẽa itestinoꝝ ⁊ noiant trocisci beritos ⁊ sũt ex medicis vtilib⁹ abscidẽtes fluxũ vẽtris statī: quoꝝ hec ẽ ꝑmixtio. croci aur. iiii. myrrhe aur. ii. aloes indi succi barbe hircie licũ idi succi eupatorij opij gallarũ recẽtiũ dragagãti pipis al. oĩz añ. aur. ii. ꝯficiãt cũ vio ⁊ fiãt ex eis trocisci quoꝝ cuiusq̧ pond⁹ sit aur. ss.

Suffuf ad rasuraz ex ph ſate salso ℞. nasturtij torrefci. ʒ.x. se. alsehesabrẽ. ʒ.vii. masticis ʒ.v. se. maru. ʒ.x. se. porri. ʒ.v. bdellij tñdẽ gũmi frixi. ʒ.vii. boli armeni. ʒ.x. dosis. ʒ.iii.

Clistere ad rasurã ꝑꝑ medicinã ebibitã ⁊ clisterizat cũ butyro ⁊ sanguie draconis ⁊ est clistere ad inceptionẽ rasure ⁊ cholerã ⁊ expulsioez materiei. Re. lẽtiũ. ʒ.x. granoꝝ myrti ⁊ corticũ granatorũ ⁊ zarur oĩz añ. ʒ.vij. cydõioꝝ mũdatoꝝ ex grãis suis ⁊ piroꝝ oĩm añ. ʒ.xv. decoquãt cũ trib⁹ lb. aq̃ ⁊ ℥.iiii. aque granatoꝝ muzoꝝ ⁊ aq̃ acreste emia. i. donec remaneat lb.i. ⁊ colet ⁊ sumat de ea tertia et misceat cũ ea boli armeni aur. i. gũmi tñdez charte cõbuste ⁊ acatie ⁊ ceruse oĩm añ. ʒ.i.

Confectio medicine ad colicã mirabil' qua vsus ẽ G. in eo cui aduenit egritudo que dr̃ ileos ⁊ in eo q euomit sterc⁹ suũ ⁊ dat in potu ḋ ea cũ dolor ẽ vehemẽs quãtitas fabe cuz q̃ntitate. iii. aut. iiii. ciatoꝝ aq̃ frẽ ℞. se. hyusqami al. pipis albi ãboꝝ añ. aur. xl. opij aur. xx. croci aur. x. spice odorifere euforbij piretri oĩm añ. aur. ii. ꝯficiat cũ melle.

Medicamẽ ad colicã scḋm q le decocto. inuenit ipm. G. in li. rab cõsacratis ⁊ noiatur albobcis ⁊ ꝯfert stomaticis ⁊ paciẽtib⁹ opthalmiã qñ in eis vehemẽs fit dolor ⁊ ad dolorẽ matricũ qñ bibit cũ aqua ⁊ melle in q̃ decocta ẽ ruta: cui⁹ ꝑmixtio: croci aur. i. spice aur. ii. myrrhe aur. ii. costi pi. al. macropi. galbani oĩm añ. aur. ij. olei balsami aur. iiii. cinamomi ⁊ corticum radicis mãdragore. ⁊ inueni in descriptiõe alia: succi mandragore castorei oium añ. aur. ij. se. dauci aur. iij.ss serapi aur. iii. cassi.e aur. iiii. ꝯficiat cũ melle.

Mollificatio ani ⁊ egressio eius. Medicamẽ G. ꝯferẽs ad exitũ ani: ℞. fruct⁹ plãte q̃ dr̃ arbei gallaruz ceruse de plũbo acatie succi barbe hircine corticũ pini q̃ dr̃ fantis turis ⁊ myrrhe oĩm añ aur. iiii. pulueriʒẽtur sicca postq̃ abluitur anus cũ vino pontico.

Capitulũ de lapide renũ.

Dico q oẽ qḋ frãgit lapidẽ vesice nõ ẽ dubium qn frãgat lapidẽ renũ sz nõ cõuertit.

Confectio ꝯferẽs illi qui hz lapidẽ qm̃ ẽ medicia q̃ frãgit lapidẽ ⁊ ꝓhibet generatõem eius post ipm ℞. cassie aur. ii. se. apij aur. iii myrrhe aur. iiii. piperis al. aur. ii. turis aur. iii. lapidis scemii masculi aur. i. se. baucie anisi amboꝝ añ. aur. ii. storacis. ℥.iii. radicis lilij alozonkiu aur. iii. se. papa. al. aure. ii. spice tñdez: amigdalarũ amararũ excorticatarũ assari amboꝝ añ. aur. iii. semi. lini ciperi amboꝝ añ. aur. ii. mellis boni. q. suffic sumat in potu de ea oi die.

Medicamẽ aliḋ vtile Inquit G. scio plimos de illis quoꝝ renes erãt egri q medicati cũ eo ⁊ sanati sunt a suis egritudinibus. Et oz qḋ vt' assiduetur vsus huius medicine diebus pluribus. est enim medicamẽ sanãs illũ qui hz lapidẽ ⁊ qui habet egritudinẽ colice ⁊ sanat iterũ egritudinẽ vesice ⁊ est iste mc dus artificij eius ℞. auellanarũ excorticatarũ ⁊ se. cucu. hortulãi excorticati ⁊ se. carui mũdati oĩm ana aur. iii. hyusquiami ni. ⁊ croci se. citroli al. oĩm añ. aur. vi. se. hyusqami al. se. apij amborũ añ. aur. xii. ꝯficiantur cũ melle ⁊ fiant de eis tro: ⁊ detur in potu de eis aur. ss. cũ aqua mellis tepida mũdata quãtitate cyathoꝝ. iii. ⁊ inueni in descriptione alia q ponũtur in eo harmel aur. vi.

Apis vesice. Qd dictū est in hoc ca. τ testi
ficat τ est q cū lepus cōburit subtilit sicut
scis τ ɔseruat cōbustū eius τ sumit de eo i
potu diebus aliquot pondus. ʒ. ij. cuz aqua tepida
frangit lapidem.

Res medicamenti qd fit cū scorpionib9 frā
gens lapidē q generat in renib9 τ saluat il
lū q eo vtit a generatione lapidis in renibus suis: τ
hoc medicamentū facit suā opationē cū pprietate.
nō p complonē. Sumant de scorpionib9 viuis. x.
numero τ ponant in olla noua munda τ liniat olla
ex massa tritici: deiñ deferat ad furnū τ calefiat cū li
gnis vitis donec rubeat τ ponat olla in illo furno se
ro τ dimittat in eo in nocte: deiñ extrahat post illud
τ sumat qd inuenit in olla de cinere scorpionū post
q infrata fuerit τ reponat in vase τ admistret de eo
mane τ vespe in hora curationis dolorū renū pōd9
siliquaz. ij. cū vino qd dicit nardicō: frangit. n. lapi
des τ facit eos descēdere in vrina frustatim. Et illud
ideo qm scōpiones i naturis suis sūt ɔrij lapidibus
generatis i renibus τ vesica sicut carnes vipere sunt
contrarie venenis serpentum τ reliquoz reptilium
venenosoz.

Onfectio trociscoz q frangūt lapidē gene
ratū in vesica τ renibus: ℞. se. baucie silue
stris τ se. cucu. alrekij τ anisi τ myrrhe τ se
mis apij mōtani τ se. apij hortulani τ cassie τ cinna
momi τ spice oiuz ana ptez. i. tere has medicinas τ
cicotrigoniza τ ɔfice cū aqua τ fac tro. in vnoquoqz
quoz sit pondus. ʒ. i. aut auř. i. aut fac pillulas ma
gnas sicut cicer τ da in potu de eis pillulas. x. in ie
iuno cum aqua calida.

Onfectio q frāgit lapidē: ℞. spice inde dar
kimet. iij. ʒʒ. darkimet. iiij. macropipis tā
tundē assari. ʒ. i. dauci tantūdē: cassie siliqs. xij. cina
momi darkimet. iiij. polij darkimet. iij. assari. ʒ. i.
dauci tātundē: croci darkimet. ij. castorei darkimet
iiij. floris squanti tantūdē scordeon tantūdem costi
darkimet. ij. pipis al. tm̄dē petroselini tantundē car
pobalsami darkimet. iiij. acori darkimet. ij. ɔficiant
cum melle.

Istillatio vrine: Trociscus cōferens ad di
stillationē τ diariā: ℞. castorei. ʒ. ij. τ sansu
ci τ rute τ se. hyusqami albi τ anisi oiuz ana pōdus
ʒ. i. τ granoz ǧnatoruz gra. xv. terant τ fiāt troc. τ sit
dosis pōdus. ʒ. i. τ da ei in potu pōdus. ʒ. i. de gra
nis cucu. mūdatiz cū albumine oui subtili.

Ebilitas erectionis τ desiderij. ɔfert ad illō
hoc medicamē: ℞. se. cepe ʒ. ij. τ granoruz
eruce pō. ʒ. iiii. τ semis asschedenegi τ bu
zeidē τ alfahasdarō τ sqlle assate oiuz aň pōdus. ʒ.
vi. τ secacul pondus ʒ. iii. sisami mundati pondus
ʒ. v. τ alaniuden τ alnaricu al. amboz ana pōdus. ʒ
iiii. τ penidioz pondus ʒ. vi. tere ea τ permisce: τ sit
dos pondus ʒ. ii. cū vino pmixto.

Confert ad illud hoc medicamē: su me vēa
rū alfarsunigi τ est aspagus τ lactis vacci
ni τ butyri vaccini oiuz ana lib. iii. τ se. eruce ℥ se.
baucie τ se. napi oiuz aň ℥. iii. tere medicinas siccas
τ pmisce cū lacte τ butyro. dosis eius sextaria. v. aut
x. postq decoxeris ipm donec ɔsumat lac τ rema
neat butiz τ cola ipm τ da ipm in potu.

Res electuarij indi qd addit in spermate τ
cōfortat appetitū: ℞. ʒʒ. τ pipis τ macropi
pis τ cinamomi τ folij τ spice τ nucis mu
schate τ sandali rubei τ cardamomi mioris τ macis
τ tagamed τ talisafar τ kerfeieni τ ciperi τ spodij et
nucis inde oiuz ana ʒ. iii. muschi τ canfore amboz
ana auř. x. zuccari tabarzet q̄ntuz medicine omnes
tere τ cribella quātum sufficit cū melle dispūato. do
sis eius sit pōdus ʒ. ij.

Onfectio medicamis alterius qd addit in
spermate τ ɔuenit regibus: ℞. caude stinci
℥. i. ʒ. se. napij τ se. baucie τ allest τ se. cepe al. dulcis
τ se. vrtice τ se. eruce oiuz aň ℥. i. τ melāopi. τ leuco.
τ macropipis oiuz ana ʒ. v. τ cepe muris assate pō
dus ʒ. iiij. pineaz excorticataz. ℥. ij. ʒ. τ piretri pōd9
ʒ. iiij. τ lingue auis pondus ʒ. vi. τ cerebelloz passez
masculoz qui nidificant in pietibus pōdus ʒ. iiij. τ
testiculoz galli ℥. i. tere has medicinas τ ɔfice cū bu
tyro vaccino τ melle: τ sit butyri tertia τ mellis tertie
due τ repone in vase, dosis illius sit ʒ. ʒ. cū vino dul
ci post cibum.

Res olei cum quo inungitur pecten τ virga
τ quod est coram renibus τ erumpere fa
cit desideriū coeundi τ addit in eo: ℞. eu
patorij τ galbani amboruz ana pondus ʒ. ij. macis
pondus ʒ. i. macropiperis ʒ. i. ʒ. piretri pondus ʒ. ij
ʒ. τ semis eruce τ castorei amboz aň ʒ. ʒ. olei de nar
cisco ℥. i. ʒ. τ cere ʒ. ʒ. tere medicinas siccas τ liq̄fac
ceram cum oleo τ proijce super eam medicinas τ p
misce bene τ inungat cū illo.

Urities matricis. Pessariuz ad matricem
frigidam τ apostema duz resolutiuuz: vn
guentū diaquilon vnguēti basilicon τ adē
pis tauri τ gūmi amigdalini τ adipis gallic τ adipis
anatis τ medulle cruris cerui τ stercoris ouini τ sto
racis liquide romane τ olei nardini omniū ana ℥. i.
myrrhe pure ℥. ʒ. croci ʒ. ij. liquefac adipes cū oleo
τ aggrega omnia τ pone de eis super pessariū de la
na τ administra.

Tractatus. vij. de doloribus iūcturarum τ podo
gra τ vena sciatica.

Emplastz ad dolorē iuncturaruz τ po
dogrā factum cum hyusquiamo nigro
τ agarico τ est medicamē vtile semis hy
usquiani nigri kist. i. agarici kist. i. fenu
greci kist. i. baurac. ℥. i. cere lib. i. resine
decocte lib. i. olei antiqui lib. i. medulle ossiū cerui.
℥. iiij. radicuz lilij alurilziu ℥. iiij. tere medicinas sic
cas τ cribella cum cicotrigonicinio τ liquefac medi
cinas que liquefiunt: τ dimitte donec ifrigidēt: τ pro
ijce super medicinas siccas τ permisce τ repone et
vtere.

Et ꝯfert ad illud hoc medicamen: re. hermodactiloꝝ ʒ.xij. ⁊ hellebori albi pōdus ʒ.iij. ⁊ pipis ⁊ cymini amboꝝ ana ʒ.iiij. tere ⁊ pulueriza. dosis eius pōdus ʒ.i. cū aq̄ mellis.

Emplastꝝ qđ ꝯfert ad debilitatē que accidit in pedibus: re. assari ⁊ aloes ⁊ sief meithe et capsic et gutte. i. costi et sarcocolle et myrrhe oīuꝫ ana ʒ.iii ⁊ castorei ʒ.iiii. cōtere ea ⁊ tere ipa cū vino boni odoris: deinde lini ipm desup.

Rs medicamis pillulaꝝ q̄ fiūt cū alfesire ⁊ est medicamē factū cū hezerihasen ⁊ est iuuatiuū ad podogrā ⁊ dolorē genuū ⁊ dolorē iūcturaꝝ: re. medicine q̄ dicit alfesire pōdus. ʒ.i. ⁊ hermodactiloꝝ pōdus ʒ.xx. cymini carmeni pōdus. ʒ.i. cinnamomi ⁊ origani psici ⁊ aristo. ro. ⁊. ʒʒ ⁊ folioꝝ capparis ⁊ cineris hirūdinū omniū añ pōdus ʒ.i. tere has medicinas ⁊ pulueriza ⁊ ꝯfice cum vino ⁊ fac pillulas ꝑuas ⁊ exsicca in vmbra. dosis illius pōdus ʒ.5. cū aqua in q̄ decoctuꝫ est aneiū: aut fiat de eo suffuf pōdere ʒ.5. cū aq̄ mellis calida in q̄ decoctū est aneū cochliariis duobus ⁊ olei cochliario vno.

Pillule alie q̄ue fiūt cū alcāna ad podogrā laudate: re. myro. nigrorū ablatis nucleis pōdus ʒ.x. belliricoꝝ ⁊ emblicorū ⁊ capsie ⁊ cinnamomi ⁊ ʒʒ. ⁊ macropipis ⁊ salis indi oīuꝫ añ pondus ʒ.iij. aloes pōdus ʒ.xxx. origani psici ⁊ radicis capparis ⁊ bdellij ⁊ alcanna oīuꝫ ana pondus ʒ.ij. hermodactiloꝝ quantū medicine oēs, tere medicinas ⁊ cicotrigoniza ⁊ infūde bdelliū in vino ⁊ ꝑmisce ⁊ ꝯfice ⁊ fac pillas ꝑuas. ⁊ sit dos caꝝ pō. ʒ.ij.

Vena sciatica: Medicamē ad venā sciaticā qđ sedat eaꝫ vltime: cuius hec est ꝑmixtio: Picis ptes. ij. sulfuris qđ non iuenit ignis pars. i. terant simul ⁊ ꝑmisceant ⁊ puluerizent super locū infirmū postq̄ ingressus fuerit hūs cā balneū ut adhereat ei medicamē ⁊ cōglutinet super ipꝫ carta ⁊ dimittat vsq̄quo cadat ꝑ se ipm.

Podagra: Medicamē de hyusqamo ſm ꝑdictū in ca. doloꝝ iūcturaꝝ ē vltiuꝫ ad cā

Tractatus. viij. de alopitia

Confectio lochoc ad alopitiā: re. euforbij ⁊ gūme rute agrestis ⁊ olei lauri omniū ana auř. ij. ⁊ sulfuris qđ nō invenit ignis ⁊ hellebori nigri aut albi qđcūq̄ duoꝝ est reptum oīuꝫ ana pondus auř. i. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas: ⁊ ꝑmisce cū pōdere ʒ.ix. cere liq̄facte cū oleo laurio aut oleo alkerua aut oliue oleo ātiquo: ⁊ vtere hoc medicamīe ſm q̄ ipm ē forte valde in curatione alopitie cū ꝓlongat ⁊ difficilis fit eius cura: Inqt Galie. Ego ꝑmiscui cū eo in quibusdaꝫ horis nasturtij pōdus auř. i. ⁊ spume aduste auř. i.

Lkidob nigrū in quo iuoluunt capilli vel manus vel aliqđ mēbroꝝ. Existiauit Gal. q̄ cū sumit vrina canis ⁊ putrefit. v. dieb⁹ aut sex deīn fit cū eaꝫ. illud cōseruat nigredinē.

Descriptio ponderū ⁊ mensuraꝝ ex breuiario alseir. i. vigill.

Inqt kist ordei est. ℥.18. Kist vini ē lb. lxx. Kist mell' est lb. cviij. Chous vini ē lb. ix Chous mellis ē lb. xxiij. ⁊. 5 Corbōi olei ē. ℥.ix. Corboni vini ē. ℥.x. Corboni mellis. ℥ ⁊ xiij. ⁊. 5 Mesitrū magnū olei ē. ℥.iij. Mesitꝝ magnū vini ē. ℥.iiij. gormie. viij. Mesitrū mellis. ℥. iiij. 5. Acsunef olei darkimet. xvi. Acsunef vini. ℥. ij. ⁊ q̄rta darkimet. i. Acsunef mell. ℥.iij. ⁊ quarta ⁊ viij. Choat⁹ olei darkimet. xij. Choat⁹ vini. ℥.i. ⁊ medietas darkimet ⁊ tertia. Choat⁹ mellis pōdus ℥.ij. ⁊ q̄rta. Mesitrō olei ē darkimet. vi. Mesitrō vini ⁊ gormie. xx. Mesitron mell' darkimet. vij.

Descriptio mēsuraꝝ ⁊ pōdeꝝ ex breuiario. Filij Serapionis. Inqt.

Exceptū ē ab hoc ca. in hoc aggregato: q̄m nō dixi oēm mēsurā quaꝫ in ipo attuli nisi que cognita est apud eos q̄ ligua vtunt arabica i capitu. suis. Vex qdā coegerūt me ad transferēdū q̄rentes a me trāslationē ei⁹ ut iuuamētū fiat ꝑ illud i alijs ab isto libro. Kist ap̄ gētes q̄ ligua greca loquūt cognitū ē: sup mēsurā v̄o nō ꝯueniūt oēs ⁊ illud ē q̄m qdā coꝝ vtunt alia q̄ꝫ vtant alij. Kist ei ap̄ romanos capit lib. i. 5. ⁊ sextā: qř ē. ℥.xx. Et kist italicū lb. i. 5. Et lb. ē. ℥.xij. Et mina romana ē. ℥ xx. Et mina italica ⁊ egyptiaca ē. ℥.xvi. Et mina ē sextaria. xl. Et lib. ē sextaria. xx. Sextariū ē ʒ. vi. ⁊ danic duo aut auř. q̄tuor. Et darkimet ē au. i. Et dorac italicū ē iohei octo. Et iohei ē acsac romana sex. Et cotila. i. ℥.ix. Mestrō magnū ē. ℥.iij. Et paruuꝫ est darkimet. vi. Acsumesin est darkimet. xviij. Choatos est. ℥.i. 5. Gormia est quarta. ʒ. vsq̄ ad duos danic. Alumius ⁊ andanikis est. ℥.i. vnaqueq̄ earuꝫ ē auř. septē. Adar. ℥.i. Cuib mellis lib. ij. 5. Cuib olei mina. i. 5. Aldorac lb. iij Kist mellis lib. ij. 5. Alhemen sextaria. v. ⁊. ʒ. xxx. ⁊ antulij q̄tuor. Semimet mine. x. ⁊. 5. Faba egyptiaca semimet q̄tuor. Obulus est danic. i. 5. sicut inuenit allexādrin⁹ antulij tres. Auellana. i. ē darkimet. i. Nux est. xiiij. semimet. Alsacraiati pua ē semimet. vij. Alsacraiati magna est semimet. xiiij.

Faba greca est duo semimet aut duo oboli.

Alsacraiati est sextaria sex ⁊ quarta. Cochliariū mellis est aure. quattuor. Cochliarium medicinarū est auř. i. ⁊. ʒ. i. Alsatil. i. est sextaria duo. Darkimet est oboli sex. Et omnis obolus est kirat tres. Et ois kirat est. iiij. grana ordei. Et oboli quattuor sūt kirat. ix. Alcaut⁹ ē. ℥.i. 5. Choati duo sūt ℥. tres Oboli octo sunt kirat. xxiiij.

Adest ꝯplementū libri quinti q̄ dicit antidotariū libri toti⁹ canonis senis regis aboali hassen filij hali abinsceni cuius ꝯplemento totus iste liber finitus est sūma ac diligētia emendatus. Impss⁹ venetijs impensis ac ingenio magistri petri maufer gallici ⁊ socioꝝ. Anno incarnatiōis dn̄i. M. cccc. lxxxvi. die. x. mensis Junij.

Libellus Auicenne de virib⁹ coꝛdis trāslatus ab Arnaldo de villa noua barchinoe felicit̄ incipit.

Tractatus p̄mus de origine spūs ⁊ generib⁹ eius ⁊ p̄ncipijs sue gnātionis ⁊ informationis.

Capitulū p̄mū de origine spiritus.

c Reauit deus ex concauitatibus cordis sinistrā ut eēt armarium spiritus ⁊ minera generationis illius. Creauit spiritū latorez virtutum anime in mēbra aīalium tendētiū mediante ip̄o. Creauit itaq̃ p̄mū appendiculū viriū aīe spm̄ ⁊ manationē secūdā in mēbris corpis mediāte ip̄o. Produxit etiā spm̄ ex subtilitate humoꝝ ⁊ igneitate quēadmodū ꝓduxit corp⁹ ex grossitie ipsoꝝ ⁊ terrestreitate. Eteni cōꝑatio spūs ad hūoꝝ subtilitatez est sicut cōꝑatio corpis ad ipsos humores. quēadmodū eni mēbra cōstituūtur ꝓpt̄ cōmixtionē ipsoꝝ adinuicē ꝓducēte ad formā aliquam cōpositionis q̄ cōmixtū disponit̄ ad recipiendū habitū nō cōuenientez ⁊ rōne simpliciuz: sili modo ꝯstituit̄ spūs ex subtilitate humoꝝ cōmixtiōe ip̄oꝝ quatuoꝛ ad formā cōplexionis q̄ spūs p̄parat̄ ad receptionē viriū aīe quas ex simplicib⁹ non acqrit. p̄ncipiū aūt ei⁹ est ex manatiōe diuina sine auaritia ⁊ diminutiōe qn̄ ei⁹ dispositio cōplet̄ ꝑfecte. quēadmodū eni vnūqōq̃ mēbroꝝ quāuis ex ipsa s̄ba humoꝝ ꝯstituat̄ nihilominus inest sua cōplexio rōne singularitatis ꝓportionis quātitatū hūoꝝ ⁊ forme cōmixtiōis ip̄oꝛuz. Siliter vnicuiq̃ spūuz videlicet tā aīali q̄z vitali q̄z nāli quāuis coꝝ s̄ba ex subtilitate humoꝝ sit nihilominus ꝓp̄a inest cōplexio rōne ꝓportionis quātitatū subtilitatis humoꝝ ⁊ forme cōmixtionū. Et sic etiā mēbra gnālia quāuis plura sint numero: vnuz tn̄ est gnātionis p̄ncipiū q̄lecūq̃ sit illud s̄m diuersitatē opinionū cui⁹ gnātionē seqtur gnātio ceterorū mēbroꝝ. Siliter quēadmodū spūs gnāles plures sūt numero nihilomin⁹ vn⁹ ip̄oꝝ gnātione p̄m⁹ est q̄ s̄m sentētiā potiorē ph̄oꝝ gnātur in corde ⁊ exinde ꝓcedēdo manat ⁊ penetrat in cetera p̄ncipalia mēbra in q̄b⁹ cū sufficient̄ ꝑmāserit adipiscit̄ ibi cōplexionē ꝑticularē ⁊ ꝓp̄iā: ita q̄ in cerebro cōplexionē acqrit qua disponit̄ ad receptionē virtutū sensus ⁊ mot⁹. In epate v̄o cōplexionē susceptiuā virtutū nutritionis ⁊ augmēti. In testiculis aūt acqrit cōplexionē qua p̄repatur ad receptionem uel recipiendum gnātionē. Et existit tamē harū omnium virtutū p̄ncipiū s̄m dictū ph̄m in corde quēadmodum apud eos qui diuersificātur a sentētia eius p̄ncipium virtutis visiue auditiue ⁊ gustatiue est in cerebro. Sed nihilominus s̄m eos spūs disponit̄ ad recipiendum has virtutes particulares in membris alijs: ita q̄ visiua mediante complexione crystalline humiditatis quādo spūs cōplexioni coniūgitur. auditiua vero mediante cōplexione obthici nerui. gustatiua vero mediante cōplexione humiditatis quā sub radice lingue generat spōgiosa caro. Supradictorum aūt repugnantiū quidam sūt asserētes q̄ virtutes spūs affert a cerebro nullo modo agēs ad ꝑfectionē virtutis cōplexione membri ad quod ꝓcedit: sed ipsum mēbrū est tm̄ cōueniēs instrumētum actioni virtutis naturalis nihil conferens eius essentie. verūtamē exq̄sita perscrutatio veritatis oīno cassat istoꝛū opinionē ⁊ verificat insuꝑ q̄ calefactionē virtutis adipiscitur spūs i membro quod est operis instrumētum s̄m formaz predicte opinionis. Dixerunt q̄dam ex sequētibus ph̄is q̄ spūs vires anime recipit a corde perfecte ita q̄ ad receptionem ipsarū ꝑfecte in ipso corde disponitur taliter q̄ non indiget alio mēbro sicut de epate aut de cerebro ⁊c̄. Sed hanc opinionē respuit ⁊ penit⁹ cassat vltima inquisitio veritatis.

Ca. ij. de diffinitiōe ⁊ natura spūs ⁊ ei⁹ vtilitate.

v Ita ⁊ q̄cunq̃ perfectio ⁊ omne bonū quibus res distinguūtur non nisi a prima veritate sūt que omniū bonorum p̄ma ē oniformis manatio. At vero receptibilia sunt carentia dispositionib⁹ ad receptionē ipsoꝛuz. Et iccirco cuiuslibet susceptibile non ē dispositiōis cuiuslibet receptiuū: quapropter nequit lana inquātū lana recipere formā ensis: nec siliter aqua sub forma aque recipere virtutē humane nature. Sic igitur humana corpora recipiunt vitaz p̄ter que illa numero ⁊ quātitate sunt diminuta. Numero quidē quoniam nō viuentia corpora quatuoꝛ elementa sunt: ⁊ que illis approximant in natura. Quantitate vero quia omnia fere elementa quatuoꝛ sunt fere insensibilis quātitatis ⁊ minora sunt omnibus rotabilibus speris nec elōgatur ab intellectu quin ex stellis fixis sit aliqua maioꝛ eis. Demonstratio iterū cōcludit q̄ hec omnia elemētorum corpora: uel demonstrato iterū hoc ⁊ q̄ omnia elementorū corpora sint veluti punctus respectu corporis saturni. quāto igitur est amplius respectu superioꝛum. Amplius aūt apud cōp̄hensores veritatis causa ꝓpter quam non receperūt vite formam hec corpora est illud quo cetera viuentia corpora tam simplicia q̄z composita diuersificantur ab eis hec cōtrarietas naturarū. natura eni vniuscuiusq̃ ē alterius nature cōtraria. iccirco a genere corpoꝝ celestiū valde elōgant̄: q̄m celestia corpa disposita sūt ad nobiliorē spēm vite corporal̄. Elemēta vero a vita oīno sūt elōgata. in corporib⁹ aūt cōpositis cōmixtio frangit formam cōtrarietatis eoꝝ: exinde causat̄ forma cōplexionis: q̄ quidē cōplexio mediū quoddā est int̄ cōtraria. medio nihil absolute ē cōtrariū. Et iccirco cōpositū disponit̄ ad vite receptionē ita videlz q̄ quāto amplius ad mediū cōplexio vicinat̄ tāto mixtū reddit̄ habilius ad recipiendū nobilioris vite perfectionem adeo q̄ q̄n in tātū tempat̄ cōplexio q̄ ꝑ eq̄litatem cessat ꝯrietas ⁊ cessat in ea disponit̄ mixtū ad receptionem vite cōformis vite celestiū corpoꝝ que di-

c E

ſpoſitio in humano tm̄ ſpū reꝑitur. Eſt igit̄ in ſum̄ma ſpūs ſub generata cōmixtiōe elemētoꝝ vergēt in ſimilitudinē ſupceleſtiū corpoꝝ. Et ꝓpterea iudicatur de ſpū ꝙ ſit ſb̄a lūioſa ꝓpter qȯ eni dicit̄ de viſiuo ſpū ꝙ ſit radius atqꝫ lux. Et exinde aīa gaudet ex intuitu lucis ⁊ triſtatur in tenebris qm̄ ſpūi qui ſedes eſt anime illud eſt conforme: id aūt ꝯtrarium.

Ca. iij. de ꝑncipalib⁹ paſſiōib⁹ ſpūs cordialis ⁊ primis cauſ̄ ipſoꝝ. ſ. potētia ⁊ diſpoſitiōe.

Sapientes philoſophoꝝ ⁊ medici eos ſequētes cōcorditer ponūt ꝙ gaudiū ⁊ triſticia ⁊ timor ⁊ ira ſūt ex paſſiōib⁹ ſpūs cordialis ⁊ ꝙ quelibet paſſionū intenditur ⁊ remittit̄ nō ſolūmō ꝓpter agens: ſed etiā ꝓpter intēſionem ⁊ remiſſionē diſpoſitionis in ſb̄a patiētis. Aſſignāt etiā ſapiētes ſubtiliter dr̄iam inter potētiā ⁊ diſpoſitionem dicentes: ꝙ potētia reſpicit vtrūqꝫ ꝯtrariorū equaliter: diſpoſitio vero nō: quāuis aūt gaudere ⁊ triſtari poſſit etiā homo nihilominus aliquis eſt tm̄ ad leticiā diſpoſitus: aliquis vero ad triſticiā tm̄. Et ſimile iudiciū eſt de timore ⁊ ira ⁊ ceteris paſſionibus. Eſt igit̄ eſſe ⁊ rō ſpiritus gaudētis in potētia aliud eſſe ab eſſe ⁊ rōe ſpūs diſpoſiti ad alterūʒ predictorum, videtur etiā ꝙ diſpoſitio ſit perfectio potentie reſpectu alterius oppoſitorū. Ex quo pʒ ꝙ ſi ſpiritui cōueniat inquantū ineſt ei potentia triſtari vel gaudere indifferēter tm̄: nō tm̄ ei cōuenit ex parte ipſius diſpoſitiōis īdifferēter alterutrū. Rurſus etiā ex hoc pʒ ꝙ potētia ad hec duo inſeꝑabiliter inheret ſpiritui ex generatiōe ipſius. Diſpoſitio vero que ipm̄ ad alterū oppoſitorū inclinat nō inſeparabiliter ex generatiōe inheret ei ſʒ accidē. pōt ex ſupueniētibus cauſis.

Ca. iiij. de gaudio ⁊ intrinſecis cauſis delectationiſ ⁊ triſticie et eoꝝ diuerſitate.

Gaudiū eſt delectatio quedā: oīs autez delectatio eſt apprehenſio aduētus ꝓprie perfectionis ab aliqua virtute apprehenſiua ſicut in ſenſibus apprehēſio dulcis ⁊ ſapidi guſtus ⁊ apprehēſio victorie iraſcitiue virtut̄ ⁊ ꝑceptio alicuius vtili contingētis exiſtimatiue ⁊ opinatiue virtuti. oīs aūt ꝑfectio ſeu etiā delectatio eſt nāl̄ alicui virtuti ⁊ ecōuerſo: oīs nāqꝫ ꝑfectio alicui virtuti eſt delectatio ei. Forſitā aūt ꝯtinget in aliquib⁹ virtutib⁹ ꝙ nō oīo delectant̄ niſi apud ſeparationē diſpoſitiōis innaturalis ꝓpter qȯ etiā quidā opinātur ꝙ delectatio ſit exitus a diſpoſitiōe innaturali. Exitio nāqꝫ a diſpōe vel habitu naturali nō eſt delectatio: hic aūt error incidit qꝛ qȯ eſt per accidēs accipitur ut per ſe in elenchis eni oſtenſū eſt qm̄ hec ē vna fallaciarū. Delectatio vero huiōi quātū ad ꝓpoſitū ſpectat eſt qm̄ nullū apprehēdēs aliquid apprehendit niſi apud alteratiōem ſicut in tactu pʒ: tāgibilis eni qualitas tādiu delectat qꝫdiu mēbrū tactiuū ꝑmanet ꝯtrarie qualitatis ⁊ patit̄ ab alterante qlitate. Qñ ergo fuerit paſſū ab ea ſufficiēt efficitur qlitas ꝯplſo mēbri. Et iō ñ delectat̄ ab ea cū oīs alteratio cū quadā alteratione ꝑſtat ⁊ nihil alteratur a ſemetipſo. Silr̄ in ꝯtrariis nō leditur quidā ethic⁹ calore qui fortior ē qꝫ ſit in acute febricitantibus. Acute tm̄ febricitās ledit̄ calore q ſm̄ virtutē eſt circa illū ⁊ hoc qꝛ calor in ethica eſt collocatus ſeu habituatus in mēbris ac ſi eſſet eoꝝ cōplexio: in acuta vero febre eſt quaſi volitās ſupra ipſa ⁊ timet̄ a cōplexione mēbroꝝ: medici etiā ꝓprio noīe vocāt qualitatē inherentē mēbris ſicut in ethica malā cōplexionez equalē. Que aūt ſe hʒ ſicut in cauſone ꝓprie vocāt malā cōplexionē diuerſā. Iā igitur ex his relinquitur manifeſtū ꝙ cā ꝓpt̄ quā delectatio ceſſat poſtqꝫ habituate fuerit ꝑfectiones ſenſibiles eſt priuatio apprehenſiōis introitus ipſarū ⁊ ꝙ cā delectatiōis ap pricipiū exitus a diſpoſitiōe inaturali ē apprehēſio introitus diſpoſitiōis nālis. Sʒ ꝓpterea ꝙ currit apprehenſio introitus diſpoſitōis nālis cū exitu a diſpoſitione innaturali ꝯtingit vt ſit delectatio cum exitu illo. ⁊ icc irco putat̄ qȯ dictū eſt: ſed non eſt ita ſed cā eſt introitus ꝑfectiōis ſenſu ꝑcepte ⁊ nō aliud hec nāqꝫ eſt cauſa delectatiōis per ſe. Cā vero diſpoſitionis ad delectationem eſt circa delectabiles ſpūs ſm̄ meliorē habitū in quātitate ⁊ qualitate. ſ. vt non ſit in ſubſtantia diminutus nec habitus ſiue diſpoſitio eius ſit innaturalis in his que cōueniunt ei. In quātitate quidē: qm̄ ſi ſpūs fuerit mult⁹ vehementior erit virtus ipſius. augmētū ei in quantitate preſtat additamētū virtuti in fortitudine quēadmodū eſt in radicibus ſcie naturalis declaratū. Et exinde eſt ꝙ ꝓpter multitudinē ſuā durat amplius i habundanti menſura in origine ſeu minera ipſius. Et diffuſio eius abinde ad mēbra in dilatatiōe que eſt apud gaudiū ⁊ delectationē que fit ab abūdantiori mēſura. ſi eni modicus fuerit qꝛ cito diſſoluit̄ natura cōſeruat eū apud originē ſuā: nec dat ei facultatē libere dilatādi. In qualitate vero qm̄ ſi fuerit nobiliſſime cōplexiōis ⁊ nobiliſſime ſubſtantie. i. abundantiſſime lucis: tunc eſt ſb̄e celeſti ſimilimus. He ergo ſunt cauſe diſpoſitionis ad delectationē ⁊ gaudium: contrarie vero ſunt cauſe diſpoſitionis ad triſticiam ⁊ dolorē. Cum enim ſcitur ꝙ he ſunt cauſe delectationis in genere ⁊ cōſequēter ꝑculdubio ſcit̄ quia eedem ſunt cauſe gaudij qȯ delectatiōis ē ſpecies. Spūs ergo qui eſt in corde qm̄ multus exiſtit ī quantitate ꝓpter materie multitudinē ex qua velociter ⁊ cōtinue generat̄ ⁊ eſt tēperatus in cōplexiōe ⁊ in ſb̄a luminoſus ſplendens tunc eſt ad gaudium diſpoſitio fortis. Cū autē fuerit exigue quātitatis ſicut in cōualeſcentibus ⁊ diuturnis morbiſ ⁊ ſenib⁹ non temperatis in ꝯplexione ſicut in morbis: ⁊ fuerit valde ſpiſſe ⁊ groſſe ſb̄e ſicut in melācolicis ⁊ ſenibus ita ꝙ declarari nequit ꝓpter groſſitiē ⁊ ſpiſſitudinē eius: aut fuerit nimis tenuis ſicut in ꝯualeſcētibus ⁊ mulieribus ita vt cū dilatatur ſanari nō pōt aut fuerit tenebroſus ſicut in melancholicis: tūc eſt vehemens diſpoſitio ad triſticiam.

Ca. v. de cauſis exterioribus ⁊ delectationis et triſticie ⁊ earum diuerſitate.

Erfecte diſpoſitū ad effectum aliquē eſt du
plū cāruꝫ illius effectus ſicut ſulfur ad īflā-
mationē: ipm eni adeo igne modico inflā-
matur ꝙ cū duplo eius lignū inflāmari nō pōt. cū
ergo aīa hūit ſpūꝫ pfecte diſpoſitū ad recipiendū le
tificantiū cārū ipreſſiones modica ex cā letaꝛ ꝓpter
qd in bibētibuſ laudabile vinū cū letitia multiplica
tur in tantū aliqñ ꝙ putātur ſine cā ridere cū tamē
ita nō ſit. Eteni poſſibile ē ꝙ ī aliqua re fiat ipreſſio
ſine aliquo ipreſſore. Sꝫ cā eſt qꝛ vinū qḋ bibiꝛ mo
derate copioſū generat ſpūm moderate ꝯpl'ionis ⁊
ſbe ⁊ vehemētis lumis ⁊ ſplēdoris: vnde ad leticiaꝫ
valde diſponiꝛ. ⁊ icciꝛco valde letificat ob minimaꝫ
cauſarū ſciſſitantiū ⁊ recipit ipreſſiōes ex cauſis vti-
lib⁹ in pñti fortius ꝗꝫ ex cauſis vtilib⁹ in futuro. et
ex cauſis cōuenientib⁹ delectatiōi āplius ꝗꝫ ex cau
ſis cōuenientibus honeſtati. ⁊ ſilr recipit tūc ipreſſio-
nē a cāis ꝗ ꝯgruūt potius ad generandū opinioneꝫ
ꝗꝫ ſolidū intellectū. Et huius quidē cā eſt qꝛ virtus
aīe ſuā in cerebro exercet actionē ⁊ exigit ſpūm tpa-
te humiditatis ut obediat motui cogitatiōis ⁊ exer
citio intellectus. Tūc aūt eſt vehemētis humiditatꝭ
⁊ nimis motus ꝓpter mixtionē vapoꝝ aſcēdentiuꝫ
⁊ inundantiū ibi imoderate humectantiū ipm: quā
obrē nō obtēpat intellectui nec motib⁹ cogitatiōis
niſi in rebus valde materialib⁹ ⁊ corporeis nō ī re
bus ſubſtātialibus valde ⁊ ſpiritualib⁹: ⁊ cū inſta-
bilitate ſeu agitatione ipſius nō obedit formationi
ſeu pñtationi rerū ſpiritualiū: ſꝫ formatōi tñ valde
coporaliū rerum: vnde veritas ſeu pfectio ſui opis
apud cognitionē valde debilitaꝛ ⁊ retrahiꝛ itellecti-
ua virtus adeo tñ quātū exigit aut ꝑeat: diſpoſi-
tio eni donec ad tēperamētū eius cōplexio reducaꝛ
⁊ ipſius inundatio quietetur quia eni virtus aīe que
in corde eſt vehemētis exiſtit diſpoſitiōis ad gaudi
um ⁊ nō ꝑueniūt ad eaꝫ letificātia vſitata iter ſenſū
⁊ fantaſiam. aut etiā cogitationē quib⁹ op⁹ aiatarū
viriū roboraꝛ: ꝓpterea ꝙ diximus tunc ꝯcomitari
ſpiritū que fortiora ſūt in eo. ſ. exceſſus hūiditatis ⁊
inundatio: icciꝛco tūc ſenſus dñaꝛ interiori ſpiritui
⁊ ſupra motū eius efficiꝛ intellectu potētior: intelle-
ctus aūt qñ ꝯtra ſe illū ſpūm inuenit ſic ꝓterū iuua
tur ſenſu ⁊ ſubijcit ipm ſicut ī geometricis ⁊ ceteris
ſciētijs fit. Qñ igiꝛ res taliter ſe hꝫ diminuiꝛ in ani-
ma potatoris ipreſſio letificantiū honeſtoꝝ ⁊ intel-
ligibiliū ⁊ preualet ipreſſio letificantiū dulciū ⁊ dele
ctabiliū ſenſibus preſentiū maxīe. ⁊ qñ eſt diſpoſi-
tio fortis: icciꝛco ſufficit ad letificandū debiliſſima
cauſa ſicut in pueris patet ꝓpter qḋ putaꝛ ꝙ ſine cā
leteꝛ cum tamen ſit impoſſibile: quinimo cauſarū
gaudij ⁊ triſtitie quedā ſunt fortes quedā ſunt debi
les quedam cognite ſiue manifeſte quedā incogni-
te ſiue occulte. Earū vero que incognite ſunt ſiue oc
culte plures ſunt aſſuete. quāto eniꝫ ampli⁹ aſſuete
ſunt tanto minus percipiūtur. De cauſiſ aūt gaudij
⁊ letitie fortib⁹ ⁊ māifeſtis nō ē neceſſariū faceꝛ mē
tionē. Alie vero ſunt ſicut intuitus celi inter letificā
tes. cuius ſignū eſt quia cōtrariū triſtitiā cauſat. ſ. in
tenebris ꝑmanere aut ſicut cōuerſari cū ſimilib⁹ ei
ius ſignū eſt ꝙ ſolitudo attriſtat. De letificātib⁹ ſi-
militer obtinere deſideratū ⁊ explere intentiōeꝫ ſm
exigētiā intenti ſine ipedimento. Et preponere face
re quicꝗꝫ placidū. ⁊ ſimiliter cōfidentia ⁊ memoria
preteriti delectabilis ⁊ futuri ⁊ ſpes ⁊ meditatio ī re
bus ambitioſiſ ⁊ mutua cōfabulatio dilectoꝝ ⁊ eua
ſio a tormento ⁊ extraneitas rerū ⁊ admiratio ⁊ ele
uatio mentis ⁊ obuiatio amicoꝝ ⁊ amicabiliū vicio
rum. Qñqꝫ deluſio ⁊ defraudatio ⁊ victoria ī mi
nimis rebus ⁊ multa conſimilia quoꝝ mentio fit in
libris rhetoꝝ ⁊ moraliū que inquā omnia diuerſifi
cantur in gentibus ſm affectus conſuetudineſ ⁊ eta
tes nec aliquis ab eis reperitur omnimode vacanſ
nec contingit ſimiliter vt cauſe cōmuniter letificātes
in duplo plus aut amplius letificētur ceteris niſi ꝓ
tanto quia diſpoſitio quādo vehemēter reſpicit al-
terū oppoſitoꝝ nō patitur a cauſis alterius niſi fue
rint valde fortes: patitur tamē a cauſis ſuis ⁊ ſi fue-
rint debiles. Et ꝓpter hanc cauſā in ebrioſis duraꝛ
letitia. Et in melācholicis habētibus ſpiritus tene-
broſos perdurat triſtitia leuius ex cauſis deſolatio
nis ⁊ triſtitie ſicut rememoratio diſtantis patris na
turalis ⁊ reminiſcentia multorū nocumētorū iā diu
preteritorū ⁊ odia ſeu rancores ⁊ difficultaſ ſanatio
nis ⁊ oneroſa conuerſatio ⁊ imaginatio terribiliuꝫ
futuroꝝ ⁊ ꝓprie neceſſitatis mortis a qua ſe auertit
intellectus ⁊ intelligens diſcretio cum ſit ineuitabile
mori. Et cogitatio ſollicitātis meditatiōis ī aliquo
⁊ ſeꝑatio ab occupatione placēti ⁊ cogitatio diſtra
ctiōis ab ea ⁊ diſtractio a deſiderato ſeu a volito et
multa alia conſimilia ⁊ aliqua que nequeunt comꝓ
hendi. hec eni ⁊ conſimilia contriſtant de facili ani
mam diſpoſitā ad triſtandū. Amplius in melanco
lico fortitudo imaginationis contriſtantiū rerū fa
cit ei apparere ꝙ iam ſit in actu res cuius ſimilitu-
do anime repreſentatur: ⁊ icciꝛco in continua perſe
uerat triſtitia. Fortitudo aūt imaginationis cauſaꝛ
propter ſiccitatē ſpiritus quāuis letificet motū eius
⁊ etiā qꝛ intellectus a ſenſu ⁊ fantaſia diſtrahitur ab
actibus rationis ꝓpter corruptionē cōplexiōis ſpi
ritus qui proprie mouetur ſm exigentiā diſponen
tis cōplexiōis ⁊ qualitatis peſſime ⁊ obſcure.

Capitulum ſextum in quo oſtenditur ꝙ vna-queqꝫ paſſio cordis diſponitur ad generationem ſuiipſius.

On eſt autē opinandū ꝙ oīs cauſa diſpo
nens ad gaudiū vel triſticiam imediate cō
iungatur ſubſtantie ſpūs ſicut quātitas ei⁹
⁊ qualitas: imo alias ꝯtingit eſſe cauſas a
quantitate ⁊ qualitate ſpiritus vtpote anime paſſio
nes que nihilominus diſponunt ad alteruꝫ predi
ctoꝝ quāuis hoc faciant mediantibus cauſis intrī
ſecis ipſi ſpiritui ſcilicet quantitate ⁊ qualitate ipſi⁹
hoc eſt qꝛ temperant complexionem ipſius aut re
ctificant ſpiritū ⁊ multiplicant quantitatem ⁊ ſic diſ
ponūt ad gaudiū. aut accidit eis cauſa contraria ⁊
ſic ad triſtitiam ꝯtrario modo diſponūt. ſunt ergo

cause exteriores ꝑmarie ⁊ remote. Inherentes vero
ad rationem vnicam deducunt ⁊ est q: omnis actió
ꝯtrarium habens si sepius iteret reddit v̓tuté eius cuiꝰ
est potentiorē ad imprimendū effectū: omnis autez
fortificatio virtutis fit quedá dispositio ad effectum
hoc aūt sufficienter inductione manifestat. Etenim
corpus si pluries calefiat disponit ad calefactionem
velocé: similiter si pluries infrigidet aut rarificet aut
spissetur ⁊ in interioribus virtutibus accidit illud.
Etenim ex frequenti actione ⁊ passione fortes habitꝰ
generant in eis sic etiá mortales habitus acquirunt:
huius aūt causa forsitan est quia passio adueniens
rei frequenter efficit ꝯueniens substantie eius. quod
aūt est alicui cóueniens suo contrario discóueniens
est. Si ergo sepiꝰ iteret diminuit dispositioné ad il-
lud cótrariū expellendo id qd̓ est cóueniens illi. hec
igit est declaratio supradicti ꝑ inductioné: manifesta
re vero illo sylogismo ex ꝑ se notis accepto ⁊ demó
stratiua ratione valde ꝓlixū est. Sed ex ꝑdictis col-
ligitur ꝙ letandi frequentia disponit spūm ad letici-
am ⁊ tristandi frequentia ad desolationé ⁊ tristiciá.
Causa vero huius ſm naturalem ꝑscrutationem é:
quia letandi frequentiá duo cósequūtur: Et primuz
scz fortificatio naturalis virtutis: Secundū vero re
ctificatio spiritus quam in leticia ꝓpter dilatationé
acquirit. Confortationem vero naturalis virtutis
hec tria consequūtur: quoꝝ qd̓libet est causa leticie.
Primū temperamentū spiritus. Scdm vero mul-
tiplicatio generationis ipsius supra illo qd ex eo dis
soluitur. Tertium est conseruatio ipsius a dissolutio
ne superflua. Rarificationé spiritus consequūt duo
vz dispositio ad motū ⁊ dilatationé ꝓpter subtilita
tem substantie eius. Et scdm est attractio nutrimen-
ti ipsius propter motū dilatationis in diuersam ꝑté
mo.mi nutrimenti. Ista aūt natura est inclinatio na
turalis corporis ad euitandū vacuū. De natura enī
é talis motus ut in ipo motu succedere faciat poste
riora prioribus. Et ſm hanc naturá trahunt aq̄ val
de distantes vsqꝫ ad primos fluxus ipaꝝ ⁊ venti silr
⁊ cutis etiam a ventosis: ⁊ aque uerū in fistulis. Tri
standi vero frequétiaz duo cósequūtur vz debilitas
naturalis virtutis. ⁊ ſm. s. inspissatio spiritus ꝓpt
frigiditaté accidenté apud extinctioné caloris natu
ralis causatam a vehementi coadunatione ⁊ coarta
tione spiritus. Ad hec vero duo sequūtur cótraria
eoꝝ que pauloan̄ iam diximus. Est igit manifestuz
ꝙ letandi frequentia disponit spiritum ad leticiaz ⁊
⁊ tristandi ad tristiciá. Et ꝙ in dispositis ad letitiam
⁊ tristiciam nó inprimunt nisi fortia sint: letificantia
tū debilia inprimūt. ⁊ silr in tristicia fit ecóuerso.

Capitulū. vij. de differentia debilitatis cordis seu
pusillanimitatis ⁊ tristitie ⁊ eoꝝ ꝯtrarijs.

Ebilitas cordis ⁊ tristicia quam quidaz vo
cant contristationem pectoris siue cordis
similia q̄zdm sunt ⁊ nihilominus differūt
Et idem similiter est iudicium de ipoꝝ contrarijs. s.
fortitudine cordis ⁊ letitia quam quidam appellant
dilatationé pectoris siue cordis. Latet aūt differétia
inter ista propterea q̄uia ad alterutrā ꝯmuniter có-
sequūtur: putatur etiaz de duobus ꝑmis ꝙ sint pas
siue dispositiones. de alijs vero duobus ꝙ sint acti
ue. attamen inter extrema vtriusqꝫ contrarietatis est
differentia manifesta. Primo quidem quia non có
sequūtur ad inuicem non enīz omnis debilis corde
est tristis: nec omnis tristis corde debilis cordis est
per comparationé ad rem contristantem. Similiter
iterum nec omnis fortis corde est gaudens nec etiá
ecótrario. Scdo vero qm̄ ipoꝝ rónes sunt differen
tes. debilitas enī cordis est dispositio sūpta respectu
terribiliū reꝝ qm̄ est in poténtia tollerandi res illas.
Tristicia vero sumit respectu ꝯtristantiū rerū qm̄ est
paucitas tollerantie ipaꝝ a corde. ⁊ terribile nociti-
uuz quidem é cordi: tristans vero nocitiuū anime é.
Tertio silr differunt quantū ad consequétia que sūt
anime. nam debilitas cordis mouet ad fugá: trista-
ri, vero seu cordis strictura mouet ad resistentiaz siue
ad repellendū ⁊ causat effectū eius qd̓ est cótrarium
fuge. s. inuadendi. Preterea debilitas cordis tepes-
cere facit motiuas v̓tutes: tristitia vero excitat ⁊ mo
uet easdem ⁊ sic in debilitate cordis due sūt passióes
s. vna lesióis ⁊ alia d̓siderij siue affectꝰ. In tristicia ve
ro vnica est passio. s. nocumenti vel lesionis nec na-
turaliter sequit eam affectus ad fugam imo forsitan
eligitur ipa fuga ꝓpter aliqd̓ accidens absqꝫ appeti
tu inclináte ad recedendū. Et si dicat appetitus é ele
ctio ⁊ non naturalis aut forsitá eligetur inuasio ⁊ re
pugnantia ⁊ non fuga. Quarto iteꝝ differunt quan
tum ad consequentia que corporis sunt: debilitatem
nāqꝫ cordis apud obuiationem ꝓprij nociui sequit
remissio naturalis caloris ⁊ victoria frigoris. Tristi-
cia vero apud obuiationem ꝓprij obiecti vel nociuí
inflámatio naturalis caliditatis. Quinto etiaz diffe
runt penes causas dispositiuas: ad cordis nāqꝫ de-
bilitatem nimia subtilitas spiritus disponit ⁊ frigidi
tas complexionis ipsius. ad tristiciam vero densitas
spūs ⁊ caliditas sue compl̓onis.

Cap. viij. qualiter sanguis ſm sui diuersitaté cau-
sat differentes passiones cordis.

Anguis abundans ⁊ clarus ⁊ addite cali-
ditatis propter multitudinem sue inflāma
tionis ⁊ velocitatez sui motus disponit ad
iram. abundans autem ⁊ clarus ⁊ temperatus quo-
niam ex eo generatur copia clari spiritus ⁊ substan-
tie laudabilis ⁊ tempate complexionis disponit ad
gaudium. Sanguis autem subtilis ⁊ clarus ⁊ aquo
sus ⁊ frigidus disponit ad timorem ⁊ cordis debili-
tatem propterea quia spiritus ex eo generatꝰ est gra
uis motus ad extra ⁊ inflāmationis modice ꝓpter
frigiditatem ⁊ hūitaté illius: ⁊ ideo non disponit ad
letitiá nec ad irá. ⁊ cū sit celeris resolutionis ꝓpt su-
am subtilitaté: é etiá generationis exigue ꝑꝑ srūtaté.
Ságuis aūt grossus ⁊ turbidꝰ ⁊ addite calitatis dis
ponit ad tristitiá ⁊ ad irá etiá ꝑdurante. Ad tristiciá
qd̓ qa generat ex eo spūs turbidus. Ad iram vero
qa velocit inflāmatur ꝓpter caliditaté suá aut efficit
firmá irá ⁊ est spissitudo eiꝰ. Spissum enīz qū calesit

tarde infrigidat. ira vō causata ex sanguine choleri co ⁊ subtili velocit̄ excitat̄ ⁊ delet̄ ꝓpt̄ intensam cali/ ditatē spūs ex eo generati ⁊ eiꝰ tenuitatē. si vō cum hoc splendidꝰ ⁊ clarus fuerit sanguis est etiam letifi cans. Sāguis aūt grossus ⁊ addite caliditatis nō tñ turbidus qḋ raro ꝯtingit efficit hoīez nō tristē s₃ au dacē ⁊ fortis cordis ⁊ est modice ire propterea q₂ le ticia frāgit irā ⁊ tristitia disponit ad eam. Ira eni est motus ad expellendu₃ leticiā ⁊ q̄ vere delectationi ꝯueniētia sunt. In delectatōe vō fit q̄si motus ad at trahendū: iccirco in tali hoīe ex rebꝰ magnis creat̄ ira ⁊ est vehemēs ꝓpt̄ spissitudinē spūs eiꝰ ⁊ ꝓpt̄ etiā eādē cā₃ est ꝑui timoris. Sāguis āt grossus ⁊ addi te frigiditatis ⁊ nō turbidus nec tristabilē nec iocū/ dū efficit hominē nec etiā fortis ire s₃ est mediocrit̄ timidus ⁊ est ebes ⁊ est sincerꝰ in oībus rebꝰ ꝓpt̄ sīli tudinē sui spūs ad sanguinē eiꝰ. Sāguis āt grossus ⁊ addite frigiditatis ⁊ turbidꝰ facit hoīez desolabilē ⁊ tristabilē ⁊ etiā lente ire nisi ex forti cā. Et eiꝰ ira mi nus est firma q̄₃ in calido ⁊ hñte ceteras ꝯditōnes hmōi siles: firmior tñ est in eo q̄₃ in sanguine subtil̄ substātie ꝑinde est hō rancoris aut odij. Odiū eni est ꝑseuerātia forme nociui in imaginatōe seu fanta sia ⁊ ꝑseuerantia simul imaginatōis affectus ad vin dictam sumendam ex eo: hoc aūt est ideo q₂ ira est quodāmodo firma ⁊ motus ad vindicta₃ non val de fortis. Et ꝙ etiam ira nō est ꝯtra valde fortē nec ꝯtra debilē valde. Sciendū est eni ꝙ ira qñ cessat ve lociter nō ꝑdurat in imaginatiōe seu fantasia forma nociui, sed cito deletur ⁊ ideo nō causat rancorē. Et silr̄ qñ est affectus ⁊ motus ad vindictam valde for tis: accidūt duo ꝓhibentia odiū seu rancorē: quorū vnū est qm̄ aīa qñ totalit̄ ad vindictā trahit̄ ⁊ moue tur auertit̄ a ꝯsideratōne ꝯditionū nociui ⁊ eorꝝ q̄ se quūtur ad ipsum ad instantiā formatōis memorie. De natura eni motiue virtutis est vt ab apprehēsis nociuis retrahat animā: ⁊ etiam ecōuerso. Sciēdū vō ꝙ qñ valde intendit̄ affectus ad vindictā in ali/ quo ⁊ nō ingredit̄ ipm̄ timor ꝑuenit ad hoc ex affe/ ctus instātia vt efficiat̄ q̄situ q̄si apprehensū ⁊ iam ob tentū apud imaginatōez ipsiꝰ. Cū eni aliqs virtutis motus intēdit̄ ⁊ v̄sus illud festinat valde representat illud imaginatio q̄si obtētū ⁊ iam existens. Cū vero in imaginatione imprimitur forma quesiti siue desi/ derati sicut forma iam existētis ⁊ ad eam ꝑuenit for ma eius sicut forma rei ad quā terminat motus ces/ sat affectꝰ ab imaginatione ⁊ deletur in eo forma ita ꝙ in memoria nō ꝑdurat ⁊ ideo nō fit rancor. Noci uū vero qñ est magnū sicut res aliq̄ magni timoris tūc desꝑatio de vindicta obtinēda ⁊ timor ꝓhibent fixionē in aīa forma desiderij ad vindictā: ꝑinde de letur rep̄sentatio forme desiderij ⁊ forme nociui ab imaginatōne seu fantasia: qnimo rep̄sentat̄ forma ti moris existentis in aīa. ꝑinde etiam ibi repn̄tat̄ for/ ma desiderij ad fugam nō ad inuasionē: ⁊ ideo tunc in aīa nō ꝑdurat forma rancoris. De pueris autē ⁊ debilibꝰ q₂ facil̄ est possibilitas sumēdi vindictā ab eis ⁊ modicū timet̄ rep̄sentat ac si iam fuisset accepta

Etenim nimia lenitas accipiendi vindictam repn̄ta tur apud imaginationē q̄si obtentū ⁊ iam existens: imaginatio aūt mouet n̄ s₃ id qḋ in re s₃ id qḋ in ea representat̄: ⁊ ideo cū apud eam vindicandi leuitas ꝓn̄tat̄ q̄si obtentū reputat̄ vindicatio ex debilibꝰ sic accepta: ⁊ iccirco in ꝯtinēti cadit affectꝰ ad eā ⁊ oīno deletur. Qḋ autē imaginatio moueat s̄m repn̄tata nō s̄m exigentiā rerū manifestat̄ ex eo ꝙ hoīes mel abhorrent qñ apud eos assimilat̄ euomite cholere Silr̄ cibos laudabiles atq₃ sapidos qñ colores eorꝝ assilant̄ coloribus horribiliū corporꝝ ⁊ etiam forma formis q̄₃uis etiam talia nō esse credant. Silr̄ in ꝓ/ posito qñ q̄da₃ silitudo rei supradicte representatur siue ꝓpt̄ vehementiam motus desiderij siue ꝓpt̄ le/ uitatē acquisitionis desiderati tanq̄₃ esset obtentum afficit ac si iam realiter ess₃: ⁊ ideo nō fit rancor. Sic ergo ex predictis est manifestum ꝙ inter complexio nes superius nominatas vltima est valde disposita ad rancorem.

Ca. ix. de differētibꝰ modis letificādi ⁊ ꝯfortan di repertis in medicinis.

M Edicine letificantes letificant quidē ꝓpter aliquā supradictarū causarū vtpote vel q₂ nutriendo restaurant spūm sicut vinum: aut ꝓbent ei splēdorē ⁊ lumen sic margarita ⁊ sericū cū potētia abstergēdi quā hn̄t: aut ꝯgregādo ⁊ ꝓhi bendo celerē dissolutionē ipsiꝰ sicut emblici ⁊ kara/ be: aut temperādo ꝯplexionē siue cū caliditate vt do ronicū siue cū frigiditate vt canfora ⁊ aq̄ ro. aut cō/ fortando ꝑ delectabilē cōplexionē ipsiꝰ sicut suauia aromatica: aut sequestrando melancholicū ⁊ turbi dum humorem ab eis sicut buglossa ⁊ lapis lazuli ⁊ illud separatim vt dictu₃ est aut coniunctim sicut si coniungatur corallus ⁊ karabe ⁊ buglossa quem admodum docebimus in capitulis vltimis huius libri: aut forte letificant propter proprietatē innata₃ sicut iacynthus: proprietas autē qñq₃ ꝯiūgit̄ alicui predictarū causarum sicut in muscho ⁊ ambra: hec enim letificāt cum proprietate que iungitur aroma/ ticitati refocillanti spiritus: similiter etiam succꝰ ma tianorum: ipse enim letificat cum proprietate ⁊ quā do spiritus complexio est calida valde letificat siml̄ quidem cum proprietate ignota ⁊ cum aliqua cau/ sa ex cognitis videlicet cum frigiditate. doronicum similiter quidem cum proprietate letificat ⁊ quando spiritus complexio frigida est letificat etiam cū pro prietate simul temperando complexionem per calē factionem. Supradictarum autem illa que proprie tati coniungitur quandoq₃ est vniuersalis quando q₃ particularis. illa ergo que vniuersalis est nullius eget repressione in aliqua causa debilitatis cordis. aut tristitie qualis causa ē aromaticitas. Si vero par ticularis fuerit in aliquibus eget repressione sicut fri giditas succi vel sirupi matianorum que inq̄₃ letifi/ cat in vna complexione ⁊ nō in alia. Cum ergo qs in frigida complexione vti proposuerit ad letifican dum sirupo matianorum frangere oportet cum ca lefaciētibus ipsius frigiditatem. Erit autem rectꝰ si

frangiꝫ cū calefaciēte q ꝺ etiā ex ꝓprietate letificat si-
cut si misceaꝫ cum sirupo matianoꝝ aliquid muschi
vel ambre qn̄ ſm intentionē curationis ad letifica-
tionē ꝓpinquat frigidā compl'onem habenti. Ad
qualitates aūt cōuenientes cū substantie naturali ap
petitu inclinantur virtutes quaꝝ ꝓpria sunt obiecta
sicut sunt aromaticitas ⁊ dulcedo: hec eniꝫ deside-
rant olfatiua ⁊ gustatiua. ⁊ naturalis v̓tus etiā inclia
tur naturaliter. Duraꝝ' eni medicinaꝝ equaliū i vir-
tute dulcior qdem ⁊ aromatica magis efficatioris ē
iuuamenti: ⁊ ꝓpterea ꝙ virtus attractiua mēbrorū
recipit fortius ⁊ spūs celerius inde nutriꝫ si potentiā
habuerit nutriendi ⁊ ab ea celeri⁹ patiꝫ inquantū est
medicia: verūtamē subiectū aromaticitatis ⁊ subie-
ctiue substantia vaporosa siue fumalis: subiectū aūt
dulcedinis est spissa substantia terrestris ⁊ ideo aro-
matica magis ꝯgrua sūt nutrimento spirituū: dulcia
vero corpis nutrimento ꝓinde etiā i cordialibus nu
trimentis potius exigiꝫ aromaticitas q̄ dulcedo.
Qm̄ cor est minera generationis nutrimēti spirituū
Epar aūt quia ē minera generatōis nutrimenti cor
poris exigit in nutrimentis ipsius de aromaticitate
minus ⁊ dulcedie plus q̄ in corde: aromaticitas au
tē exigiꝫ in eis Jccirco qa epar ē minera spūs natu
ralis nō qdē minera generatōis ipius ad contēpla
tores veritatis sꝫ tm̄ minera receptōis ⁊ sedes: apud
tm̄ artificē medicie sic. Spiritus eni naturalis inclia
tur ad aromaticitatē ⁊ ꝯfortaꝫ ⁊ refocillaꝫ ab ea cōi-
ter. inde virtutes naturales ꝓculdubio ꝯfortanꝫ.

Capitulū. x. de ꝓprietate quid sit ⁊ quantū diffe-
rat a naturalitate.

Roprietas est in veritate nihil aliud q̄ na
tura. Natura vero est principiū motus ⁊
quietis rebus in quibus sunt ipse cunctaꝝ
q̄ operationū per se conuenientiū eis ⁊ ꝓpriaꝝ. ve
rūtamen differt ꝓprietas a natura sicut ꝓpriū a con
muni. vulgaris autem opinio est ꝙ differūt sicut op
posita. verūtamen non est sic. sꝫ veritas quidē ē ꝙ
in elementis que componentia sunt generabilium ⁊
corruptibiliū corpoꝝ: primo causanꝫ q̄daꝫ virtutes
actiue prout exn̄t in statu simplici. s. prout sūt ignis
⁊ aer ⁊ aqua ⁊ terra. Scd̄o vero causanꝫ alie in com
mixtis causata cōplexione mediante qua disponū-
tur ad receptionē eaꝝ ſm quācūq̄ duaꝝ opinionū:
quaꝝ quidem vna est ꝙ in generatione formaꝝ dis-
positiones introducunꝫ. Alia vero ꝙ omnes for-
maꝝ dispositiones inherent materie vel' hyle ex sui
primordiali origine. Sed qn̄ aliqua ex formis adue
nit materie ꝓhibet siue ligat aliaꝝ formaꝝ dispositō
nes. Cuꝫ vero alia forma supuenit auferens exn̄teꝫ
cessando aliā cassat dispōnes ꝓhibitōis ipi⁹ ⁊ tūc
ꝫ⁹ hyle ad naturalem potentiaꝫ dispositionis egre-
diꝫ: sꝫ qualitercūq̄ sit hoc est verū ꝙ a forma huius
modi pfectius manat in ꝯposito virtus que nequit
in simplicibus inueniri ⁊ ꝙ dispositio ad receptio-
nem illius repletur post cōmixtionem simplicium:
verbigratia sicut est in magnete virtus attractiua fer
ri quam nulla elementarium virtutum inuenitur ha-
bere. Sed exit⁹ eius est a manatione diuina ꝓcedē
te in omnibus rebus ⁊ producente cūctas virtutes
de potentia in actū siue cū dispositione prima sicut i
elementis siue cum dispositione scd̄a que est cōple-
xio in compositis seu cōmixtis. ipa eniꝫ disponit ad
receptionem p̄dicte virtutis ⁊ non est ipamet virtus
nec forma ipius. Et eadem quidem est responsio ad
questionem de ꝓprietate factam: que est respōsio fa
cta ad questionem de natura: sicut eni quādo queriꝫ
ꝓpter quid cōburit ignis nemo potest aliter dicere
vel respondere q̄ ꝓpter caliditatem: ⁊ hoc quidem
nihil aliud dicere est q̄ quia habet per naturā cali-
ditatem cōbustiuā. Similiter si dicaꝫ quare magnes
attrahit ferrū non potest quidem aliter responderi
q̄ ꝙ dicaꝫ ꝙ naturalem habet virtutem attractiuaꝫ
ipius. Ex quo patet qm̄ sicut sciēs ꝙ ꝓpter calidita
tem cōburit ignis ⁊ sciens ſm veritatē ⁊ nō est igno
rans. Similiꝫ ⁊ qui scit ꝙ magnes attrahit ferꝝ qa
virtutem habet cuius natura est attrahere ferꝝ sicut
natura virtutis que nominaꝫ caliditas est in igne cō
burens ꝓculdubio sciens est non ignorans. sꝫ ꝯbu
stiua quidē virtus nomē habet appropriatū: alia ve
ro nō: ⁊ ē etiā cōiter alia via quasi extranea. nec opi
nandū est ꝙ rei pfecta notitia p hoc nomen habeaꝫ
adeo ꝙ sine ipo haberi non possit vllo modo: quo
niam noticia impositi nominis non tollit ignoran
tiā quam inducit extranietas rei. Predicta respōsio
ne non sunt contenti vulgares, ideo quia supponiꝫ
apud eos ꝙ omnis opatio procedens a corpore fi
at a caliditate vel frigiditate vel hūiditate vel siccita
te aut grauedine aut leuitate aut motu vel aliquo ex
his que in simplicibus manifeste inueniunꝫ. Cū er
go actio nulli attribuiꝫ predictoꝝ nec est sensu mani
festa ratio ꝓcessus eius ab illo corpe putant ꝙ om
niā principalia eius ignota sint cū tamen non ita sit
Eteniꝫ intelligens bene scit quia ꝓcedit vel a virtu
te naturali vel animali vel itellectiua vel accidentali.
Cetera que dicunꝫ sup actione magnetis. s. ꝙ trahit
cū caliditate sua vel frigiditate vel aia vel cū emissio
ne corpoꝝ curuoꝝ ad modum hami vel cū similitu
dine quā natura eius habet cū natura ferri vel cū va
cuitate que est in ipo omnia inquā falsa sunt quorū
falsitas cōsideranti veritateꝫ leuissime reuelatur. ma
gnes enim adipisciꝫ virtutē ferri attractiuā cū cōple
xione: sicut planta acquirit cuꝫ cōplexione nutritiuā
virtutē. nec ignorantia de ista v̓tute quare potius in
magnete q̄ in aliq̄ re alia inueniꝫ maior fit q̄ igno
rantia i alijs rebus. Hec. n. ignorātia in duobus cō
sistit. Quoꝝ p̄mū ē ignorantia factoꝝ. s. pricipiorū
ꝓducentiū hanc virtutē in esse: hec aūt ignorātia nō
magis appropriaꝫ huic virtuti quā cuilibet cognite
nature. Scd̄m vero ē ignorantia receptibilis vꝫ du
bitare de causa ꝓpter quam ad receptioneꝫ virtutis
huius disponiꝫ plus q̄ aliqd corpus. Et hec similiꝫ
ignorantia non est magis ꝓpria huius virtutis q̄
aliaꝝ naturaliuꝫ reꝝ. talis. n. ignorantia est in nobis
de coloribus ⁊ odoribus ⁊ virtutibus anime ceteris
q̄ similibus: de omnibus eni his rebus scimus qm̄

ad actū essendi puenīūt a principijs actiuis quoꝝ
causa deus est benedictus: ꝛ scitur etiā qm̄ illud ē ꝓ
pter appropriationē materie cā dispositiōis sequen
tis cōplexionē: ponim⁹ etiā ꝓportionē simpliciuꝫ
causare cōplexionē aliā quā quidē ꝓportionē sim/
pliciū huius cōmixtiōis ignorabimus quādiu vi/
uem⁹ in hoc mūdo: vnde pꝫ qm̄ ignorantia cārū ꝓ
uēt⁹ h⁹ v̄tutꝭ i magnete n̄ ē mirabilioꝛ q̄ꝫ ignorātia
cāꝝ disponētiū res ad rubedinē aut citrinitateꝫ aut
corp⁹ aut aīam. Sꝫ a reb⁹ quidē consuetis admira
tio cadit ꝛ negligit aīam de ipsis inquirere: q̄ꝺ autē
raro est excitat admirationē ꝛ inducit ad ingrendū
ꝛ ad speculandū de causis eius. In sūma ergo ꝓꝓe
tas est natura inuenta in cōmixtis corporibus ꝓce
dēs in eis a supna ꝛ plenissima influentia ꝓpter cō
plexiōem ꝓꝓiā uel ꝓpter dispositōeꝫ materie pas
se que particularē ꝛ ꝓꝓiā dispositionē acquirūt.
Etenī loquendū ꝭm veritatē de ꝓprietate corporū
cōmixtoꝝ verūtamē ꝭm ꝯsuetā opinionē differt ꝓ
prietas a natura qm̄ ꝓprietas dicit virtus cōmixtis
inuenta corporibus a qua ꝓcedit in alio corpe actio i
sueta quātū ad manifestā naturā. Dicit v̄o nā virt⁹
qua corpora simplicia operātur: de hoc igit ad tan
tū se extendit cognitio vulgariū ꝛ debiliter ꝑscrutā/
tiū veritatē: q̄ꝺ si ignis cēt res difficilis inuētionis ꝛ
de longinquis ꝑtibus afferret admirarent vtiq̄ꝫ vul
gus de ꝓprietate eius ampli⁹ q̄ꝫ de ꝓprietate corpo
rū ceteroꝝ ꝛ inquireret attētius de causis ꝓprietatis
ipsius q̄ꝫ de causis aliarū ꝓprietatū qm̄ ipsius ope
rationes valde mirabiles sunt. Etenī pn̄tia ei⁹ extra
hit visū de potētia ad actū ꝛ tangi se ꝓhibet ꝛ ascen
dit sursū ꝛ ascendere facit ea que vincere pōt ꝛ ígene
ratur ex modico ipsius in vna hora quātitas mag/
na ꝛ corrūpit cē illud cui obuiat ꝛ trāsmutat ad sui
sbam nec enī minuitur si accipiat ex eo. Et hec qui/
dē in veritate mirabiliora sūt q̄ꝫ tractus ferri a mag
nete vel q̄ꝫ cetere ꝓprietates. Sꝫ qm̄ ista vsitata sūt
ꝛ quottidie apparētia cadit ab eis admiratio ꝛ sol/
licitudo ꝑquirendi cām ipsoꝝ. Actio vero magne/
tis quia rara est ꝛ inusitata inducit admirationeꝫ et
ꝓuocat ad inquirēdū de causa ipsius.

Explicit tractatus ꝑmus. Incipit secūdus.

Capitulū primū de numero ꝛ notificatione vir
tutū medicinarū in genere.

Xpedit vt tractare volētes de cōditioni
bus medicinarū cordialiū memorem⁹
opa cuiuslibet spēi ipsarū ante tn̄ hoc
cōueniēs ē ut oīm mediciarū vniuersa
liter qualitates ꝭm ordinē numeremus diuidentes
quoniā qualitatū mediciarū quedā inherent ipsis
substantijs medicinaruꝫ ex se siue anteq̄ꝫ patiant a
corpore siue nō. Quedā vero eis attribuūtur ꝑ cō/
parationem ad effectū quē in corpore dereliquūt: ꝛ i
his que in ipso reperiuntur. Qualitates aūt que in
ipsis substantijs medicinarū ratione sui attribuunt
sūt verbi gratia: caliditas frigiditas siccitas humidi
tas subtilitas ꝛ grossities: ꝛ congelatio viscositas li
quiditas minutio saporū ꝛ odoꝝ. Dr aūt calida q̄
cū passa fuerit a naturali virtute nostri corporis ca/
lefit primo: deinde calefacit postmodū corpus no/
strū. Similiter intelligendū est de frigida sicca ꝛ hu
mida. Subtilis vero medicia que postq̄ꝫ passa fue
rit a predicta virtute in corpore nostro velocit in mi
nimas ꝑtes diuidit quātū est possibile sicut cinamo
mū atq̄ꝫ crocus. Grossa vero dicit que huic ꝯtra/
ria est sicut cucurbita ꝛ gypsum. Coagulatiua vero
medicina est que frigore coagulata calore dissoluit
ꝛ liquefit atq̄ꝫ calore dissoluta frigore coagulatur.
Medicia vero liquida est cuius partes de facili re
cedūt a loco in quo ponūtur. Viscosa vero dicitur
que tollerat extensionē absq̄ꝫ intercisiōe. Cōminui/
bilis vero medicina ē que diuidi pōt in minimas ꝑ
tes a debili cā: quid autem sit sapor ꝛ odor iā notū
est. Qualitatū autē que medicinis attribuuntur re/
spectu iꝑressionis que in corpore vel cōuenientib⁹
ei relinquitur: quedā accipiūtur ab actionibus ab/
solutis: quedā vero ab actionibus relatis ad partes
corpis spāles. Prime vero sunt que signātur cū di
citur medicina subtiliatiua aperitiua relaxatiua la/
uatiua incisiua attractiua mordicatiua dissolutiua
abstersiua ꝛ asperatiua rubificatiua vlceratiua pru/
ritiua cōbustiua corrosiua putrefactiua cauterizati/
ua maturatiua digestiua inflatiua frangitiua vento
sitatis ingrossatiua inuiscatia lenitiua lubrificatiua
constrictiua expressiua opilatiua repercussiua stupe
factiua cōfortatiua incrudatiua mortifera corrupti
ua seu venenosa tyriacalis. Alie vero qualitates sūt
que signantur cū dicitur medicina laxatiua ꝓuoca
tiua vrine aut sudoris inductiua vel nauseatiua vo
mitiua retentiua sanguinis aut vrine cōstipatiua ci
catrizatiua vlcerū grauatiua ꝛ mundificatiua ipoꝝ
decoriatiua excorticatiua. Ad distinctā auteꝫ cogni
tionē cuiuslibet qualitatū volumus explicare cuius
cūq̄ꝫ predictoꝝ vocabuloꝝ intentionē. Subtiliatia
ergo medicina est illa que substantiā humoris effi/
cit tenuē leuiter dissoluēdo cū temperata caliditate
Dissolutiua vero medicina est illa que ꝓpter excel
lentiā sue caliditatis humorē diuidit sub forma va
poris et eius partes extrahit successiue a loco í quo
includit donec cōsumatur. Abstersiua quidē est q̄
remouet a superficie mēbroꝝ ꝛ orificiis poroꝝ coa
gulatas ꝛ viscosas humiditates. Exasperatiua v̄o ē
que mēbrū efficit in suꝑficie diuersarū partiū quo
ad sitū, ꝛ exasperans quidē efficitur abstersiua quā
do trāsit suꝑ mēbꝝ solide substātie sicut cartilago et
os. cuius quidem superficies naturaliter partes ha
bet diuersas in situ sed humiditas viscosa vel lenis
currens suꝑ ipsū applanat cā accidētaliter. vnde ab
stersiua transiens super eam reducit ipsam ad natu
ralem asperitatē. Aperitiua est que non tantum ab
orificijs meatuꝫ sed a concauitatibus ipsoꝝ mouet
materiā ad extra intus contentaꝫ. Relaxatiua est
que substantiam mēbroꝝ habentiū spissos poros
efficit leuioreꝫ caliditate ꝛ humiditate ꝓpter q̄ꝺ ex
pulsio superfluitatū que continentur i eis fit leuior

Lauatiua vero est que abstergit ⁊ nõ cũ actiua vtu-
te sꝫ cũ passiua. s. hũiditate ⁊ hoc ideo qꝛ currit sup
orificia poroꝝ leniens hũores viscosos ⁊ cõgelatos
existẽtes ibidẽ sua hũidate lubrificatiua ꝯmiscẽdo
se illis: ꝗobrẽ remouet eos abinde ꝓpter motũ ei⁹
sup illorũ sup̃ficies sicut aqua ordei ⁊ aqua simplex
calida: ꝙ si fuerit ibi vtus abstersiua erit ablutio for
tis sicut est aqua saponis ⁊ saponarie. Incisiua aũt
est medicina subtilis ꝑfecte potens penetrare iter su
perficiẽ membri ⁊ sup̃ficiẽ viscosi hũoris adherenti s
donec seperet ip̃m ab ea ⁊ similiter penetrare potẽs
inter partes humoris donec diuidat eas ⁊ a cõtinui
tate remoueat diminuẽs congeries ip̃ius humoris
absq̃ subtilitate substantie atq̃ ip̃m resoluẽdo con
sumit. Et incisiũ quidẽ opponitur adherenti viscoso
quẽadmodũ subtiliatiuũ grosso opponit̃. Attractiua
vero medicina habens virtutẽ valde penetratiuam
mouens humorem quẽ attingit ad superficiem aut
cum ꝓprietate: aut cũ calefactione. Calefactione q̃ᵈ
dem quia dissoluit ⁊ ad locũ dissolute humiditatis
necessitatis vacui alia subsequitur vice prime. Iterũ
etiam quia rarificat ꝓpter quod attractio fit ad re-
plendũ vacuũ ⁊ iterũ ꝓpterea quia causat dolorem
Et ad membꝝ q̃dem dolens confluunt materie du
plici de causa. Quaꝝ prima est quia dolor vtutẽ
membri debilitat ⁊ iccirco recipit superfluitates que
ab alijs membris expelluntur ad ip̃m. Secunda ve
ro est quia spiritus naturalis ꝓcedit ad ip̃m ad in-
pugnandũ causam nociuã quã sequitur sanguinis
mltitudo. Mordicatiua vero medicina est illa que
habet qualitatẽ subtiliter penetrantem causans i cõ
tinuitate solutionẽ multiplicem numero tũ ꝑue quã
titatis etiã ꝓpinqui situs generãs dolorẽ. Rubifica
tiua vero est que forti caliditate membꝝ cui obuiat
calefacit intantũ ut ad ip̃m fortiter trahat subtilẽ san
guinẽ ⁊ rubificantẽ superficiẽ eius ut sinapis cũ ficu
bus ⁊ mentastro ꝓpter q̃ᵒ eius actio vicem cauterij
supplet. Ulceratiua vero est q̃ habet potentiã rubifi
candi adeo excellentẽ ut dissoluat humiditutẽ conti
nuatiuam partiũ quibus obuiat causatq̃ vlcera et
vulnera ⁊ attrahit ad ip̃m superfluitates ꝗobrẽ vl-
cus efficiunt qualis est anacardus. Pruritiua autẽ
ẽ que potest acumine ⁊ caliditate sui vsq̃ ad poros
hũores mortificantes attrahere: nec tũ vlcerare po-
test quẽadmoduꝫ scrapinuꝫ. Adustiua vero ẽ que
facit euaporare hũiditatem ab humoribus reliq̃ns
cinereitatem ip̃oꝝ in corpore sicut euforbiuꝫ ⁊ assa
fetida. Corrosiua vero est que dissoluendo ⁊ vlcerã
do peruenit ad diminuendũ substantiã carnis. Pu
trefactiua vero est que cõtinuitatẽ membri corrũpit
dissoluendo naturalem spiritum atq̃ calorem ip̃ius
absq̃ eo ꝙ corrodat ip̃m aut cauterizet aut combu
rat sed relinquit in eo humiditatem in quaꝫ agit ca
lor innaturalis. Dispositio autem humiditatis in
quaꝫ agit calor innaturalis putrefactio nominatur.
Tales autem medicine sũt arsenicũ ⁊ ruta siluestris.
Cauterizatiua vero est que cuteꝫ comburit taliter ut
eius consumat humiditatem propter quod ei⁹ par
tes corrugantur sicut in eo quod assatur ꝗobrem ef

ficitur substantia cutis opilans meatum humoris
fluentis. Maturatiua medicina est illa que rectificat
substantiã humoris ut pote subtiliãdo si fuerit gros
sus aut econtra ꝓpter quod ad expellendũ h̃ilitat. ⁊
illud q̃deꝫ facit q̃nq̃ cum substantia sua: naꝫ si sub
tilis fuerit subtiliat nimis grossuꝫ si vero grossa q̃ᵒ
nimis est subtile ingrossat: q̃nq̃ vero facit illud cuꝫ
qualitate naꝫ si fuerit calida maturat ꝑ se frigida ve
ro ꝑ accidens eteni calida subtiliat q̃ᵒ est grossum ⁊
naturaliter sep̃at inter corpora ⁊ rem extraneam: fri
gida vero quãdoq̃ nimis subtilis ꝓcurat substanti
am mediocrem ⁊ nimie caliditatis cõplexiõẽ tem-
perat. Et omne quidem quod a calido liquefit a fri
gido coagulatur ⁊ econtra. Cũ ergo subtilitas hũo
ris causatur a caliditate extranea ita ꝙ calitas natu
ralis efficitur ꝓpter illud impotens ad expellendũ
ip̃m: frigidũ quidẽ tunc frangit extranei caloris acu
men. Digestiua vero medicina est que transmutat
cibũ in humores laudabiles q̃bus corpus nutritur
⁊ humores in substantia corporis. Inflatiua vero
medicina est in cuius substantia dominat̃ grossa hu
miditas extraneã tem̃pate cõmixta in qua cũ egerit
caliditas naturalis generat̃ inde vẽtositas q̃ nõ dis
soluitur sicut sũt fascoli. Istaꝝ vero medicinaꝝ que
dam causant inflationem in stomacho quedã in ve
nis in quibus cũ predicta humiditas fortius est cõ
mixta non dissoluit̃ inde multa ventositas nisi apud
separationeꝫ partiũ medicine ⁊ iccirco cãtur in veĩs
inflatio non in stomacho. Tales autem medicine
sunt sicut ziziber ⁊ eruca ⁊ sũt medicine ꝯgruentes
ad excitandũ libidinẽ. Frãgitiua vẽtositatis medici
na ꝯplens est cũ caliditate subtili ⁊ ignea defectũ cali
ditatis debilis que dissoluere nequit ventosam hũi-
ditatem in quam agit. Dissolutio aũt hu⁹ medicine
q̃ꝫ ꝑuenit ad dissolutioneꝫ inflationis cãtam in ve
nis a cibis ⁊ medicinis quale ẽ semen rute ⁊ agni ca
sti ⁊ hm̃õi medicine nocent libidini. Ingrossatiua
vero medicina est cõtraria subtiliatiue. Inuiscatiua
seu lenificatiua medicia est illa que sui viscositate ex-
tendit̃ supra sup̃ficiẽ membri diuersaꝝ partiũ in situ
s. asperi sicut stomachi ⁊ matricum ⁊ trachee arte-
rie ꝗobrem causat in eis sup̃ficiem extraneam atq̃
leuem. Lubrificatiua auteꝫ medicina est que hume
ctat superficiem corporis in meatu retenti ⁊ liberat
meatuꝫ ab eo q̃ᵒ retinetur: corpus quidẽ retentum
cũ grauitate ꝓpria ⁊ naturali mouet̃ propt̃ q̃ᵒ medi
cina efficitur per accidens mouens ip̃m quales me
dicine sunt pruna ⁊ mucilagines. Cõpressiua vero
medicina est sicca causans in membro siccitatem et
coadunationem ip̃ius ad se ip̃m vnde obturat̃ tran
situs ⁊ meatus. ⁊ ex fortitudine ꝯpressionis ⁊ coadu
natõis ꝑtium membri ad inuicem cogũtur hũitates
subtiles i eius concauitatibus permanentes expri-
mi violent̃ ex motu eius opposito. Opilatiua medi
cia ẽ illa q̃ in meatib⁹ currens resistit vtuti motoris
⁊ remanet apud qualibet ꝯstrictiuã ⁊ replet vlcus sic̃
ẽ lutũ comestibile. Repercussiua v̾o medicia ẽ f̃ra q̃
adeo inf̃rat mẽbꝝ ꝙ ip̃m isp̃issat ⁊ eius meatus re-
stringit ⁊ fluens ad ip̃m cõgelat ⁊ insp̃issat extiguẽ

do caliditatē ip̄sius quāobrē retinet ip̄m ⁊ ꝓhibet eius motū ⁊ ꝓprie si fuerit grosse substātie sicut oleum rosa. infrigidat ⁊ mucilago psilij ⁊ cōsimilia. Stupefactiua est medicina frigida que adeo īfrigidat membrū ꝙ ꝓpter frigiditatē alterat sbam spūs penetrātis in ip̄m ⁊ extrahit a cōplexione sua q̄ recipit virtutē sensus ⁊ motus ⁊ ꝑmutat etiā cōplexionē ip̄sius mēbri vnde amputat sensū eius. Cōfortatiua medicina est que adeo tēperat cōplexionē mēbri vt ꝓhibeat ip̄sū recipere corruptelā aut cū proprietate aut cū sua cōplexione ita. s. ꝙ infrigidat nimis calidū ⁊ nimis frigidū calefacit queadmoduz de oleo rosa. cōmemorat. G. Incrudatiua medicina ē que frigiditate sua ꝓhibet maturationē ⁊ digestionē sicut aqua frigida cū bibit in apostemate stomachi. Mortificatiua medicia ē illa q̄ corrūpit cōplexionē ⁊ sbam spūs cordis aut ꝑ formā ip̄sꝰ specificā sicut venenū aut ꝑ excellentiā alicuius qualitatis actiue sicut opiū ꝑ frigiditatē ⁊ euforbiū ꝑ caliditatē. Medicina autē q̄ ꝓprie appellat venenū ē illa que corrūpit cōplexionē spiritus ꝑ ꝯtrarietatez sbe spēi sue ad sbam ⁊ spēm spiritus sicut napellꝰ. Medicina aūt tyriacalis ⁊ liberās a veneno ē illa q̄ complexionē spūs ab impressione veneni reducit ad naturalitatē ⁊ ab ipso ꝓseruat eaz cū sua ꝓprietate. Medicia aūt ꝓuocatiua vrine ac sudoris ⁊ medicina laxatiua ⁊ iterū sanguis eductiua ⁊ retētiua ip̄sꝰ ⁊ his cōsimiles manifestas quidē hn̄t intentiōes q̄ propter notificatione non indigēt.

Ca. ij. in quo ostendit que sūt virtutes medicinarū que ad cōfortationē cordis ⁊ letificationē cōferre possunt aliquo modo.

Apranoiatar medicinarū quedā mediciās cordis ingrediūtur quedā vero nō. Faciemus autez nūc de ingrediētibus mentiōez. Medicine laxatiue ꝓsunt ad cōfortationē cordis dupliciter: vno quidē mō intendit iuuamētū cū eis ꝓcurari iā dictū ꝑ euacuationē nociui humoris a toto corpore: aut a ꝑtibus epatis ⁊ cerebri sicut fit cū decoctione epithymi aut cū medicina cū epithymo cōfecta. Secūdo vero mō qn̄ intendit cū medicia laxatiua nō predicta euacuatio sed mūdificatio tm̄ sanguinis qui ꝓprie est i corde ad hoc ꝙ spūs mūdus generetur in eo sicut qn̄ ponit in medicinis cordis lapis lazuli aut armenus ex quibus medicinis cū ꝑuenerit earū virtus ad cor adipiscit virtutez expulsiuā melācolici hu. a sanguine tendēte ad ip̄sum ⁊ melancolici vaporis a sanguine generati: in ipso quidē etiā iuuamentū ꝓcedit ex corde ad cerebruz. Nocet verūtamē medicina laxatiua cordi qm̄ ōis euacuatio naturā duobꝰ mōis cōprimit. Primo quidē cū eo qd̄ nociuū est euacuat aliquid de cōueniente nature. Scd̄o vero qm̄ affert supra nām ad mēbra qd̄ trahit a mēbris vnde grauāt. nā. n. trahit humores ad sedē ip̄soꝝ ⁊ ibidē quiescere facit eos medicia vero laxatiua huic contrariū efficit: accidit ergo ex hoc nature debilitas ⁊ pigrities quāobrem nō preualet ei. Tyriacalis aūt medicia sistit vomitū atq̄ fluxū ꝯfortando naturā ⁊ repugnādo illi ꝓpter hz sbaz venenosā ⁊ cū sua venenositate euacuat. Et iccirco fertur bene dixisse sapiēs Hypo. ꝙ medicina laxatiua mūdificat atq̄ ledit. Rursus aūt iuuamētū laxatiōis maius quidem est in tristicia ꝓpter mūdificationē spūs q̄ȝ in cordis debilitate. Laxatio nāq̄ diminuit māni spūs ⁊ debilitat cordis cōplexionē. Medicine vero ꝓuocātes vrinā ⁊ sudorē sunt vtiles in debilitate cordis que causat ex subtilitate sanguinis ⁊ eius aquositate: nociue aūt in tristicia que causat ex turbido ac melācolico sanguie qm̄ auget sanguinis siccitatē ⁊ grossitiē ⁊ turbulētiā melācolicā. Euo vero sanguis nocet debilitati cordis que causat ex frigiditate sanguis ⁊ paucitate: ꝓdest aūt debilitati que causat ex suffocatiōe caloris naturalis ⁊ sup̄fluo sanguie sicut in cardiaca ⁊ hoc est sinocha inflatiua sanguinea. Medicia subtiliatiua medicinis cordialibus associat qn̄ tristicia causatur ex turbiditate sanguis: aut in debilitate cordis q̄ ex grossitie sanguis ⁊ eius frigiditate causat vn̄ generatio multi ⁊ ꝑpati spūs ꝓhibet. Eodē vero mō similit abstersiua ⁊ apitiua illis adiūgit vt cū sui aperiendi potētia penetrare faciat medicias cordis que sūt sicut karabe ⁊ terra sigillata. Inflatiua medicia valde nociua est tristibꝰ ⁊ corde debilibꝰ qm̄ replet sbaz spūs vaporibꝰ incōgruis ⁊ itrāsmutabilibus habētibꝰ se ad ip̄sas sicut se hn̄t sup̄fluitates ad mēbra. obtenebrant ergo spūs atq̄ grauitāt ⁊ ad suas operatōes debiles eos reddūt ꝓpter qd̄ debilitatē cordis atq̄ tristiciā simul causant. Cōstrictiua medicia ⁊ inuiscatiua mediciaz cordis igrediūt ut sbe spūs soliditatē ⁊ ꝯtinuitatē laudabilē tribuāt ne velociter dissoluatur quolibet leui motu: verūtamen ip̄sarū vtilitas in debilitate cordis est maior q̄ȝ i tristicia quoniam ex subtilitate spiritus sanguinis cordis debilitas amplius accidit. Tristicia vero potius ex grossitie sanguis ē ⁊ turbulētia eius. Repercussiua vero medicia tūc medicias cordis ingredit qn̄ ꝓpter debilitatē eius causatā a mala cōplexione calida patitur nocumēta. Stupefactiua medicina ponitur in medicinis cordis vt virtutes ip̄sarum a corruptiōe custodiat in via vsq̄ ad cor ⁊ in corde postmodū tempore sufficienti similiter ad faciendū impressionez sicut opium in confectionibus cordialibus. Medicie āt cōfortātes tenacitate sua oēs iquā medicinas cordis ingrediūtur quoniam humane nature eius ꝓprietate conueniunt cuius inquā nature principiuz cor existit. ⁊ quoniā etiā cor confortant vt a venenis non patiatur: quales sunt doronicum ⁊ muschus. ⁊ omnes quidez medicine letificātes cor ⁊ confortantes ip̄sum sunt tyriacales nō tn̄ omnes tyriacales sunt letificantes ꝓpterea qꝛ quedā ip̄sarū sūt valde calide vt castoreū quedā valde frigide vt lactuca ⁊ portulaca. Et sūt quedā tyriacales illis qualitatibus indigentes diuersis ex causis: venenū. n. cui repugnat ꝯriat cuz sui substātia ⁊ forte cū qualitate predicte q̄litati ꝯtraria: aut solū ꝯria

tur cū qualitate qualitati ꝑdicte ꝯtraria: aut forte necessariū est vt medicina veneno repugnans siue calido siue frigido sit vehementis caliditatis multis ex causis. quarū vna est vt sit spūs fortis motus. Secūda quidē est vt sit vehemētis extensionis ad hoc quidem vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā habet lōge possit obuiare veneno impugnando ⁊ expellēdo ipsum anteꝙ cor attingat. Tertia vero vt sit fortis ad corrūpendū ⁊ comburendū venenū in modico tpe in quo cū hoc qđ dictū est insup conseruatur spūs in suo saluo esse tyriacali ꝓꝑetate. Uomitiua vero medicina ꝓdest cordi: qm̄ alleuiat anhelitū vt inde cor meliꝰ euentetur. Dissolutiua medicina debilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie spūs ⁊ frigitate causet ⁊ i corde sint inflatiui hūores nocet aūt debilitati cordis propterea qꝛ dissoluit spiritū exiguū ⁊ subtilē. qđ eni dissoluit q̄cūqꝫ sit substātia eiꝰ ex gnē ē vaporis ⁊ vēti. Tristibꝰ aūt nocet qm̄ tristitia si causat ex paucitate spūs dissoluēdo additi paucitate: aut subtilē spūm effic̄ turbulentū ⁊ remanenti spissitudinē auget. ꝙ si necessitas coegerit vti ea expedit ei ꝯmisceri ꝯfortatiuas medicinas et congregantes aut ꝯtinuitatē seruātes dū tñ sint ex his q̄ ꝯueniūt cordi sicut myrtus ⁊ kebuli.

Cap. iij. de simplicibꝰ medicinis cordialibꝰ ꝭm ordinē alphabeti.

[p] Ostꝙ locuti sumꝰ de vniuersalibꝰ iudicijs medicinaꝝ ⁊ ostēdimꝰ q̄ ex eis medicatōi cordis ꝯueniūt ⁊ q̄ non et ꝓpter qđ: nunc iam expedit vt tam ad iudicia ꝑticularia medicinarum cordialiū simpliciū ꝙ compositarū ammodo descendamus a simplicibus inchoantes ꝭm ordinē alphabeti. Inqt translator: qm̄ alphabetū arabicū neqt ordinē alphabeti nostri seruare: iccirco medicinas simplices de quibus auctor hic loquitur ad alleuiandum laborē studentibus ꝭm seriem nr̄i alphabeti scripsimus.

De lr̄a A. Ambra. Aurū. Argentū. Acedula. Agaricus.

De ambra.

[a] Ambra cal'a ⁊ sicca in secūdo ⁊ cū subtilitate ⁊ viscositate sua nihilominꝰ hꝫ vehemētē ꝓꝑetatē letificādi ⁊ ꝯfortādi simꝉ. Est autē ad hoc potētior ꝓpꝰ fortitudinē sue aromaticitatis: ⁊ ideo cōfortatiua est substantie cuiuslibet spiritus ⁊ membrorū principaliū ⁊ multiplicatiua ipiꝰ effectus ⁊ est multo temperatior muscho. Iam aūt patens est huius natura cum subtilitate ⁊ viscositate ⁊ soliditate.

De Auro.

[a] Arum iudicat inter iudiciū argenti ⁊ iudicium iacynthi ⁊ est quidē infra iacynthuꝫ ⁊ supra argētum cuiusquidem complexio tēperata est aliquātulum vicina calori ⁊ ē eiꝰ opatio a proprietate.

De Argento.

[a] Rgentum aliquātulum est frigidum ⁊ siccum: ⁊ eius quidem effectus similis est effectui iacynthi hoc excepto qđ est multo debilius illo.

De Acedula.

[a] Cedula ꝓpinq̄ est acetositati citri attamē ꝙuis in cōplexione nō sit ea debilior in ꝓprietate tñ multo debilior est.

De Agarico.

[a] Garicus calidus est in ꝑmo siccꝰ in secundo. Inest autē ei ꝓꝑetas tyriacal' contra omne venenū ⁊ ꝓpꝰ subtilitatē q̄ eiꝰ caliditati cōmixta est aperitiuus est ⁊ laxatiuus hu. turbidi propter que omnia inest ei proprietas confortandi cor ⁊ letificandi.

De littera B. Basilicon. Been.

De Basilicon.

[b] Asilicō cali. est ⁊ sic. in ꝑmo: habet autem aromaticitatē ⁊ stipticitatē cum subtilitate preter hoc etiam est in eo superflua humiditas: letificat autem cum proprietate quam adiuuat aromaticitas stipticitati ⁊ subtiliationi associata: finaliter tñ vsus eiꝰ nō est in letificatiōe laudabilꝭ: qm̄ substātia nutritiua q̄ est in ipso ꝯtrariat ipsiꝰ medicinali substantie: etenim substantia medicinalis efficit que dicta sunt. nutrimentalis vero sanguinē turbidum atqꝫ melancholicū generat ⁊ illa supfluitas insup q̄ est in ipo causat inflationē in venis. iam aūt ostensū est ꝙ nociua sunt ista duo.

De Been.

[b] Een calidū ē in secūdo: siccū in ꝑmo. Ipiꝰ aūt quoddā est albū: quoddam rubeum: sed rubeum qdē calidiꝰ est. Et ē nihilominus in vtroqꝫ stipticitas cum subtiliatiōe ⁊ aptione Inest ei fortis proprietas confortandi cor ⁊ etiam simul letificādi ad que quidem iuuat stipticitate subtiliatione coniuncta.

De littera C. Citrum. Corallus. Cynamomū. crocus. Canfora. Coriandrum. Calamentū. Cassia lignea. Caro. Ciperus.

De Citro.

[c] Itri cortex est ex letificantibus tyriacalibꝰ cuius proprietatē caliditas quidem adiuuat. Est eni calidū ⁊ siccū in tertio cui appropinquat foliuꝫ ⁊ flos eius: suntqꝫ subtiliores eo ⁊ eius etiam acetositas est ex confortātibꝰ cor calide ⁊ sicce complexionis ⁊ est ex conferentibus cardiace calide. post hoc autē ē in eo tyriacalitas vnde cōfert morsui reptiliū ⁊ serpentiꝭ. ⁊ est frigide ⁊ sicce in tertio. Semē autem eius est tyriaca conferens venenis. videtur etiam ꝙ sit ex conferentibus cor prebēdo soliditatem substantie spirituꝭ. est frigide ac sicce complexionis in tertio nec elongatur ab intellectu: qm̄ fit ex alleuiātibꝰ ipsum.

De corallo.

[c] Orallus frigidus est in primo siccus in secundo: ⁊ cum proprietate confortat cor et letificat: quamquidem proprietatem adiuuat illuminatio ⁊ abstersio ⁊ solidatio cum stipticitate.

De cinnamomo.

Cinnamomū alitiniū calidum est in fine secundi: siccū in tertio: habetqꝫ modicam stipticitatem ⁊ inest ei letificandi ꝓprietas q̄ꝫ adiuuat aromaticitas eius ⁊ fortitudo subtilitatis. Et ꝓpterea ꝯfert iuuamento tyriace.

De croco.

Crocus calidus est in scḋo: siccus in pmo ⁊ sunt in eo stipticitas ⁊ dissolutio fortes atqꝫ digestio sequit ꝑculdubio: ⁊ inest ei ꝓprietas vehemens in confortando cor ⁊ substantiaꝫ spiritus: ⁊ letificandi cū hoc ꝙ illuminat ⁊ dilatat et solidat ip̄m ⁊ adiuuant ad hec aromaticitas fortis cum natura predicta. Multitudo vero comestiōnis eius sup̄flue dilatat spiritū ⁊ mouet ad extra donec occidat ꝓpter hoc ut discedat a nutrimentali medicina ⁊ sequitur inde mors. Dosis autē eius ad hoc non est neqꝫ oportet de ip̄a mētionē facere.

De canfora.

Canfora frigida est ⁊ sicca in tertio: virtus eius est saluare substantiam spiritus cū dominio sue frigiditatis quando eius q̄ntitas moderatur. ⁊ fortasse adiuuat ip̄am absolute frigiditas in calida complexione: quando ꝓpter malitiaꝫ eius complexionis debilitatur spiritus ⁊ dissoluit. Aromaticitas autem eius adiuuat absolute ꝓprietatem ip̄ius in omni complexione. Temperatur v̄o frigiditas eius cum ambra ⁊ muscho. Siccitas aūt cum oleis humidis ⁊ aromaticis sicut est oleū viol' etiam est tiriaca: ⁊ ꝓprie contra calida venena. Et acquirit ab ea spiritus subtilitatem ⁊ luminositateꝫ vehementem ⁊ ꝓpterea letificat ⁊ confortat: in hoc autem karabe assimilatur ei. Sed canfora quidem fortioris ꝓp̄etatis ē ⁊ vehementioris saluationis.

De coriandro.

Coriandrum frigidū est in scḋo: siccum in tertio. Et inest ei proprietas confortādi cor ⁊ letificandi ⁊ ꝓprie in calida complexione ⁊ adiuuat ip̄m aromaticitas ⁊ stipticitas eius.

De calamento.

Calamētū si reprimat ei⁹ caliditas ⁊ siccitas cū oleo viol'. ⁊ remanserit aromaticitas et penetratio eius cōfert in tpando sp̄m in cerebro existentē ⁊ ꝓp̄e si fuerit cōplonis phl'atice. tūc n. repressione nō indiget nec est auditū ꝙ spiritui cōferat q existit in corde iuuamēto magno: verūtamen ex his q̄ diximus de qualitatibus eius videt ꝙ conferre possit eidem.

De cassia lignea.

Cassia lignea appropiquat in ꝯplone cinnamomo alitinio non tamē i subtilitate.

De carne.

Caro lꝫ sit nutriens pure attamē aq̄ eius ingredit curationeꝫ debilitatis eius nec igit obest de ip̄a loq. Et iccirco dicimus ꝙ carnis aqua si laudabilis fuerit caro aialis: aut bibētis ouis: aut iuuenis arietis: aut hedi vel caro laudabiliū auiū ē vtilima reꝝ debilitati cordis. Qḋ si causat ex debilitate sp̄s tūc vtilior ē caro aialis aut bibētis ouis. Si vero ex ip̄ius grossitie ⁊ turbiditate ⁊ paucitate tūc leuiores ex eis vtiliores sūt. Plures autē medicoꝝ sūt opinati ꝙ aq̄ carnis sit brodiū ḋcoctōnis ip̄ius: n̄ tn̄ est ita: sꝫ poti⁹ aq̄ carnis ē succus p decoctōeꝫ extract⁹ a carnib⁹ ꝯminutis donec resudādo fluat ab eis ⁊ in q̄ frigit caro cuius colatura potui mistrat.

De cipero.

Ciperus: de eo dicet in ca. de spicanardi.

De Littera. D. Doronicum.

De doronico.

Doronicū calm ⁊ siccū ē in p̄ncipio scḋi gradus. Inest aūt ei ꝓprietas valde fortis in ꝯfortādo cor ⁊ letificādo cui nō repugnat excessus. ⁊ adiuuat tyriacalitas ip̄i⁹ ⁊ ꝙ in ip̄o ē de stipticitate subtili: ꝓide ē tyriaca cūctis venenis ⁊ letificans ⁊ ꝯfortās. Reprimit aūt excessus sue calitatis cū ꝯmixtōe sirupi matianoꝝ. Sꝫ i cardiaca valḋ calida ꝯmiscet ei modicū cāforē; ꝓpt qḋ remanet ꝓp̄etas eius ⁊ reprimit caliditas.

De lr̄a, E. Emblicus. Endiuia.

De emblico.

Emblicus. de ꝯplone eius sūt dr̄ntes opiniones. Et hi q plures sūt dicūt eū esse frigidū ⁊ hūidū ⁊ hoc qdem rectius ē. Isaac aūt iude⁹ opinatus ē ut dicit ip̄m esse calidū. Sꝫ q frm̄ indicāt diuersificant: nā qdā ponūt fr̄itatē eius i p̄mo: qdaꝫ vero i scḋo. videt tamē ꝙ sit i fine p̄mi siccitas aūt eius est in scḋo ꝓpter qḋ ē ex mere cōfortantibus stipticitate. Et inest ei ꝓprietas confortādi cor ⁊ letificādi quā adiuuat stipticitas eius cuius etiam frigiditas in ꝯplonibus frigidis cū modica re leuiter temperat. Est eni medicina solidatiua spirituū eius tn̄ iuuamentū in ꝯfortatione maius ē q̄ꝫ in tristitia: tunc auteꝫ in tristitia ꝓdest quādo est eius causa subtilitas sāguis cū paucitate atqꝫ dissolutōis velocitas illi⁹. Et qm̄ ē ex medicis ꝯfortantib⁹ cor ꝓpter ꝓprietatē ⁊ ꝓpter hoc ꝙ mūdificat etiā iccirco ē in medicia vehement cōferēs intellectui ⁊ memorie.

De endiuia.

Endiuia siluestris sicca ē in p̄mo. Inest aūt ei ꝓp̄etas tyriacalis ⁊ igredit cordis medicationē potata ⁊ emplastrata.

De Littera. F. De fisticis.

Fisticis inest aromaticitas ⁊ stipticitas cum viscositate: ꝓpt qḋ aiūt esse letificātes cor ⁊ ꝯfortantes ⁊ ide numerant int medicinas tyriacales.

De Lr̄a. I. Iacyntus. Iximel.

De Iacyntho.

Iacynth⁹ tpata eē videt. Inest aūt ei ꝓp̄etas letificādi ⁊ ꝯfortādi cor ⁊ fortiter obuiādi veneno. Et hec qḋ ꝓp̄etas ē v̄tus nō sui attribuēda ꝯponētib⁹: sꝫ manat ab ip̄a eo modo quo dixim⁹ de magnete. De his aūt q̄ in ꝯsideratione iacynthi psuadere oꝫ ē ut icōueniēs esse dicat calorē naturalē agere in iacyntho cum sumit intra corpus transmutationē ⁊ dissolutionē atqꝫ cōmixtionē eius substantie cū euaporabili substantia sp̄us quē

admodū dicimꝰ de croco ⁊ similibus. Et in sūma congruū quidem est vt dicat ꝙ iacynthus in substantia sui patitur a calore naturali ⁊ exinde postmodū eiꝰ opus manifestari. Eteni eius substantia quēadmodū patet sensui valde est ab huiꝰ passione remota. videtur ergo ꝙ calor naturalꝰ nec imp̄mat in substātia nec in accidētibus forme sue inherētibꝰ. sꝫ soluet in vbi eiꝰ ⁊ loco q̄litatibꝰ eiꝰ accidētalibꝰ. In vbi q̄dē et loco q̄m facit ip̄m cū sanguine penetrare vsq̄ ad p̄tes cordis. Quapropꝰ cū efficiat ꝓpinquius passo fortiꝰ imp̄mit suū effectū. In q̄litatibꝰ quidē accidētalibꝰ q̄m calefacit ip̄am iacynthū. de natura v̄o calefactōis est vt manifestet ꝓp̄etatē ⁊ educat virtutem sicut apparet in karabe: ip̄m eni q̄n debilit paleā trahere videt: fricat quidē donec calescat: post hoc apponit palee trahēs ipsaꝫ. videt ergo finalit ꝙ imp̄ssio iacynthi sit ista ⁊ ꝙ actio eiꝰ sit b̄m additionē elōgationis aut appropinq̄tionis eiꝰ ad id in q̄d naturaliter imp̄mit. illud aūt in quo testificant antiq letificare iacynthū. s. ferre ipsam ⁊ prop̄e in ore testant q̄m ad letificationē alteratione nō indiget in substātia sua vel in accidentibꝰ inherētibꝰ ei nec est necessariū ꝙ passiū tāgat ab ea: sꝫ sufficit ꝙ virtꝰ letificādi q̄ ab ea manat ip̄m attingat q̄uis eiꝰ actio cōfortetur calefactiōe ⁊ appropinquatōe sicut in prop̄etatibꝰ ceteroꝝ. videt etiam ꝙ adiuuet actionē sue prop̄etatis quod habet de illuminatione cū abstersione ⁊ tēperamento complexionis.

De Iximel.

Xymel planta est aromatica similis cynamomo quaꝫ quidā de laniec afferri dicūt ⁊ est calida in secundo: sicca in p̄mo. Et est ei proprietas valde subtilꝰ ꝯfortandi sp̄ūm quā adiuuat aromaticitas ⁊ stipticitas cū subtilitate sic freq̄nter in p̄dictis recolimꝰ: ꝯfortat etiam cor ⁊ cerebrū ⁊ oīa viscera ⁊ in sūma omniū virtutū naturam adiuuat ⁊ actiones.

De lfa K. Kadrem. Karabe. De Kadrē.

Kadrē est ex medicinis letificantibus ⁊ confortantibus magnis ⁊ est ex nobilioribꝰ tyriacis contra morsum serpentis ⁊ puncturam nec habet excellentē caliditatē. Et iccirco cum hoc ꝙ est tyriaca confortat ⁊ letificat simul. Est eni similis aristologie crescens cum napello cui napellus cū ei vicinat in quocūq̄ loco nec fructificat nec frondescit propter quod quidam opinati sunt ꝙ sit titimalus q̄m hec ei conuenit nō tn̄ est ita.

De karabe.

Karabe calida in p̄mo: sicca in secūdo: opinio tamen est ꝙ sit frigida. Inest autem ei aromaticitas canforalis ⁊ radiositas modica ⁊ proprietas ꝯfortādi cor ⁊ ip̄m letificādi ac depellendi cardiacam iuuamento temperato ⁊ soliditate quam prebet spiritui.

De littera L.

Lingua bouis. Lapis armenus. Lapis lazuli. Liliū. Lignum aloes.

De lingua bouis.

Lingua bouis calida est ⁊ humida in p̄mo cuiꝰ prop̄etas est letificare: mūdificat nāq̄ substantiam cordis. Melior tn̄ est q̄ de corintho affertur hn̄s spissū foliū velatū plurima lanugine q̄d inq̄ post exsiccationē nec ꝯtrahit: nec ē siccū. que aūt in his partibus reperit est ex genere alterius plante ⁊ accipitur pro lingua bouis propꝰ similitudineꝫ illius ad illam: cum tamen non sit illa. Sed etiam conuenit ei cum virtute proprietatis. ⁊ appropinquat eius natura temperamento nec tamen imprimit sicut illa.

De lapide armeno.

Lapis armenꝰ ꝓprietatē habꝫ ꝯfortādi cor ⁊ ip̄m letificādi: sep̄ando insup vaporem melancholicū ac fumiosum a spiritu ⁊ mūdificando silꝰr corpus ab humore melancholico.

De lapide lazuli.

Lapis lazuli similem vim habet cum eo q̄d dicitur d. armenico lapide nisi q̄r est ipso debilior modicum.

De Lilio.

Lilium in iudicio ⁊ natura croco appropinquat: minus tamen habet caliditatis ⁊ siccitatis eo. ⁊ lilium quidē cōuenientius est ad confortationē cordis: crocus aūt ad letificatōeꝫ. In lilio est potētia solidandi sp̄ūm propinq̄ ei que est in croco: non tamen habet siccitatem: ⁊ crocus habet vehementem potentiam dilatandi spiritum foras ⁊ mouendi extra. proinde amplius cōfert syncopi q̄ crocus. Lilium eni mouet sp̄ūs minute dilatando ⁊ extrahendo ⁊ fortius retinendo. Crocus autem minus retinendo ⁊ fortius dilatando ⁊ extrahendo.

De ligno aloe.

Lignum aloes appropinq̄t in iudicio ambre: tamen est ea debilior. Eteni tēperamēto propinquior est cōplexio eius ⁊ omnia membra confortat.

De littera M.

Myrtus. Myrobalꝰ. Melissa. Macis. Muschꝰ. Mumia. Mēta. Malū ḡnatū. Marianū. Margarita.

De myrto.

Myrtus nō est ita p̄fecte cōmixtionis vt patet ꝙ vnica ⁊ singulariter predominās virtus ei cōueniat per naturam: imo videtur duplicem habere substantiam. in quarum vna frigiditas dominatur: in altera vero caliditas. int quas quidem cōmixtio non perficitur nec actio nec passio taliter vt perducat ad complexionem vnicam dominantē eis in quo quidem iudicio plurime consiꝺerationis est myrtus. videt eni plus esse frigiditatis in ipsa nec tamen adeo fortis est ipsarum cōmixtio quin calor naturalꝰ separet inter eas: cūq̄ separauerit penetrat p̄mo substantia calida ⁊ calefacit. postea v̄o seq̄t substantia frigida ⁊ confortat ⁊ stringit ⁊ iccirco excellit eius iuuamentum in generatiōe pilorum: etenim substantia calida trahit primo materiam ⁊ dilatat poros. Cum ergo ad ipsos trahitur materia conueniens generationi pilorum condēn-

sat in pilū. Est aūt sedes aromaticitatis que in ipsis est sba calida. Cū aūt indicat myrtus sm complexionem eius predominantem et fortiorem est frigida in pmo: et sicca in secūdo: et inest ei cum hoc subtilitas. est quoqz cōueniens spiritui ꝓpter aromaticitatem suā et stipticitatē cum subtilitate subtiliatiua eius et mundificatiua etiam ꝓpter alteram substantiarum eius simplicem ꝓpter que iterum omnia est ex medicinis conferentibus cardiace et cordis debilitati proprietate quam cōplexio adiuuat.

De Myrobalanis.

Yrobalani kebuli frigidi sūt in pmo: sicci in scdo. inestqz nāliter eis stipticitas qd significat ipoꝝ ponticitas: et soluūt cum ꝓprietate quam cōplexio adiuuat. Myrobalani inditamē adhuc fortiores sunt kebul. Cōicant tamē in mundificando cor et consolidando et confortando etiam iccirco letificāt: videt etiam q ad hoc similiter insit ꝓprietas.

De Melissa.

Elissa calida est et sicca in secūdo. Inest āt ei ꝓpetas mirabilis letificandi et confortādi cor siliter: quā quidē adiuuat aromaticitas et subtilitas aperitiua et stipticitas q in ea sunt: et cum hoc etiā cūctis viscerib9 cōfert. habetqz nām leuiter solutiuā ita. s. q sufficit ad soluendū a spiritu vapores melācholicos et sanguinē q existit i corde: nec tñ id efficere valet a ceteris membris et corpore toto.

De Mace.

Acis: de eo dicet in capitulo de spica.

De Muscho.

Uschus calidus et sicc9 in tertio. Est aūt similis croco: nō tamē croc9 loco ei9 pmutari potest in omni loco. et muschus est tyriacalium nobilior contra napellū: et granū eius et cornu spice reprimit caliditas eius cū canfora et siccum cum oleis humidis sicut cū oleo violaceo et rosaceo.

De Munua.

Unua calida est in fine tertij: sicca ꝓut creditur in pmo. Inest aūt ei ꝓprietas oēm spūm cōfortandi qd adiuuat ꝯtinuatiua viscositas.

De Menta.

Enta habet subtilem aromaticitatem et dulcedinem amaritudini cōmixtam cum delectabili cōmixtione ponticitatis et cōuenientis stipticitatis q inquā sicut sepe diximus adiuuat letificandi ꝓprietatem. videt aūt q ei9 cōplexio sit calida in fine pmi: sicca in pncipio secundi.

De malo granato.

Alum granatū dulce cōueniēs ē complexioni spūs cum bonitate et dulcedine sua et ꝓprie spūs qui existit in epate.

De Matiano.

Atianū frig. et sic. i pmo: et inest ei magna ꝓprietas letificādi et confortandi quā adiuuat aromaticitas et dulcedo. Eteni causa hec q ē medicina ē nutriēs quaobrem cōfert spiritui nutriendo et temperando ipsum et ꝓdest etiam ei sua ꝓprietate.

De Margarita.

Argarite' sicēs sūt karabe in nā et luminositate: verūtñ in opere nō cōsequtur illas: tamē eis inest ꝓpetas valde magna.

De littera N. Nenufar. De nenufare.

Enufar ap propinquat cāfore i iudicio nisi qr ē hūidior ea. Et ei9 qdē hūiditas causat in sba spūs q existit i cerebro pigritiā et torporē nisi egeat humectatiōe ut téperet. spūs aūt q est in corde nō videt ab ea pati hoc nocumētū qd patit spūs cerebri: imo pbet forte iuuamētū. nā proprietas sue aromaticitatis cōfortat spiritū q in corde est. nocumentū vo frigiditatis et hūiditatis ipi9 est sm qd et tpat croco et cinamomo.

De littera O.

Oua. Olibanū. Ozimū. De Ouis.

Oua quāuis medicina non sit ad ꝯfortationē cordis tñ recipiunt. ipa eni valde ꝯfortant vitella videlicet: dūmodo tñ accipiantur ex ouis volatiliū laudabil carnis sicut galline et perdicū et starne et fasiani. Ista eni vitella tpate cōplexionis sunt quibus tria ꝯueniūt scz velocitas in sanguinē trāsmutari: et parū supfluitatis post transmutationē relinquere: et sāguinē generāt et cōfortationē sāguinis quo nutrit cor. s. subtilē et clarū: pellitur ergo festinant ad ipm. Et iccirco p ceteris nutriētib9 ꝯueniēs ē in dissolutiōe sbe spūs et diminutiōe mā'e ipi9 sāguis. s. cordial.

De Olibano.

Libanū calidū in secūdo gradu: et siccum in pmo. Estqz ꝯfortatiuū vital spūs et animalis et ꝓinde cōfert hebetudini et obliuioni. Cui9 inquam operatio cōformis ē operationi been nisi qr eo debilius ē in cōfortatione cordis et maioris aromaticitatis. et ꝓpter tyriacitatem que i ipso est ꝓdest sum9 ei9 in pestilentijs.

De Ozimo.

Zimum est basilicon de quo superius est dictum: minus autem est melisse iudicio simile: excepto q est ea calidior modicū.

De littera P. Polypodiū. Pira. Peonia. De Polypodio.

Olypodium letificat non per se: sed per accidens: euacuat enim a corde et cerebro et corpore toto melancoliam.

De Piris.

Pira quidem aromaticitatem et stipticitatē atqz soliditatem substantie que inquam ad frigiditatem declinantia habent virtutem confortandi cor et adiuuant eam que diximus Matiana tamen adhuc meliora sunt eis.

De Peonia.

Eonia temperata est in caliditate et frigiditate fortem habens siccitatem et stipticitatem cum subtilitate que inquam omnia proprietatem ipsius adiuuant in confortationem spiritus animati: et similiter expulsionem superfluitatum a cerebro cum potentia quam habet educendi melancholiam et phlegma: et illius

substātia tm̄: a cui⁹ ꝓprietate adipiscitur cerebrum
potentiā resistendi eoꝝ receptioni. videt̄ etiā illi con
uenire vniuersaliter impressio in corde quāuis non
recitet. De littera R. Rosa. De Rosa.

Osa impfecte cōmixtionis est in eius sub
stantia sicut diximus de myrto. Est enim
in ea substātia cuius cōplexio frigida ē in
secundo. ⁊ substātia cui⁹ complexio calida est in pri
mo. ⁊ est in ea substantia lenitiua ⁊ humectatiua et
substantia inspissatiua ⁊ sicca. Cōuenitq̄ cū aroma
ticitate sua substātie spiritus ⁊ ꝓprie quando super
calefactus extiterit. Cōfert eni ei tunc sua frigidita
te ac solidat ipm̄ cum sua stipticitate propter quod
valde ꝓficit ⁊ syncopi ⁊ cardiace: quando paulatim
deglutitur aqua ipsius. Estq̄ cunctis visceribus cō
ferens. De littera S.

Sericum. Sticados. Spodium.
Sandalus. Secacul. De Serico.

Ericū ex fortibus letificātib⁹ ē excellēn⁹ tm̄
est crudū: sed qn̄q̄ cadit in vsum coctum
potissime si nō fuerit tinctū. Est aūt calidū
⁊ siccum in pmo: ⁊ insūt ei subtilitas ⁊ raritas ⁊ par
uitas atq̄ fulgor ⁊ ꝓpetas letificandi ⁊ cōfortandi
cor ad qd̄ iuuatur pdictis: vnde dilatat spiritū ⁊ so
lidat ⁊ abstergit ⁊ clarificat ⁊ illuminat. nec tamē ei⁹
confortatio tm̄ vni appropriat̄ spiritui: sed est poti⁹
cōueniens substantie spūs cuiuslibet: ita q̄ confert
spiritui animato quod patet ex eo q̄ visū cōfortat si
oculi ex ipso collyrizentur. patet etiam ꝓpterea q̄
cōfert memorie ⁊ q̄ spiritum preterea cōfortat qui
existit in epate qd̄ impinguatio manifestat. planum
est aūt q̄ non impinguat ꝓpterea q̄ temperet cor
pus. relinqtur ergo q̄ facit hoc quia cōfortat spiri
tum naturalem ad nutriendi actionem perfectius
causandam. vtimur etiam eo sine repressione.

De sticados.

Ticados arabicum calidū est in pmo: sic
cū in secūdo. Inest aūt ei ꝓpetas educen
di humorem melancolicum ⁊ ꝓpe ex cere
bro ⁊ ex corde: vn̄ etiā letificat ⁊ cōfortat corpus de
purando sbam spūs in cerebro ⁊ in corde simul a
melācolia: habetq̄ stipticitatē modicam: ⁊ iccirco
substantiam spiritus in corde consolidat. videt̄ etiā
q̄ ꝓpter hoc ꝓprietatem habeat confortandi cor
ꝓpter que vehementer cōfert in venenis pticionū
⁊ morsura ⁊ ad confortandum cor: ⁊ ad corroborā
dum memoriam. De Spodio.

Podio inest ꝓpetas cōfortandi cor ⁊ leti
ficādi. Confert multum cardiace ⁊ syncopi
calidis cuius ꝓpetatem stipticitas adiuuat
cōplexionalit̄ aūt ē frigidū in secūdo. In cōplexio
nib⁹ frigidis tpatur cū croco. videt̄ q̄ letificet ⁊ cō
fortet causando luminositatem ⁊ soliditatem in spi
ritu. De sandalis.

Andalus hꝫ ꝓpetatē letificādi ⁊ confor
tandi cor: quā quidē adiuuant aromatici
tas ⁊ stipticitas ⁊ illius subtilitas. Estq̄ cō
plexio ei⁹ frigida quāuis albus frigidior sit ⁊ min⁹
siccum: omnes tamē in his qualitatibus perueniūt
ad secūdum gradum. De Secacul

Ecacul qd̄ ē s̄m veritatē frigida ut fert̄ ꝓ
pter subtilitatē ⁊ caliditatē ⁊ humiditatem
addit in v̄tute spūs. De littera T.

Terra sigillata. Tamarindi.

De terra sigillata.

Erra sigillata tēperate cōplexionis ē in ca
liditate ⁊ frigiditate conformis humane
cōplexioni: nisi q̄ eius siccitas maior ē hu
miditate ipius: habetq̄ hūiditatē cū sua siccitate ve
hemēter cōmixtā. Et ꝓpterea insūt ei viscositas ⁊ cō
fortatio: q̄ maior v̄o ē siccitas in ea: iccirco cū illis
inest etiā eidē abstersio. hꝫ etiā ꝓpetatē mirabilē le
tificādi ⁊ cōfortādi cor cū tyriacitate manifesta ꝓpt̄
qd̄ cūctis obuiat venenis ita q̄ siue bibat̄ anteq̄ ve
nenū siue post naturam sustinet ⁊ ꝯfortat ad expellē
dū eum. videt̄ etiā q̄ insint ei ꝓpetas illuminandi ⁊
tpandi spm̄. Adiuuāt aūt viscositas ⁊ stipticitas q̄ in
eo sunt. etenim soliditatē ⁊ ꝯtinuitatē auget spirituū ꝓ
pter qd̄ fortius letificat ⁊ confortat.

De Tamarindis.

Amarindi frigidi sunt ⁊ sicci in scd̄o: de q
bus opinio est q̄ cōfortant cor: videt̄ tn̄
qd̄ illud ꝓpe sit i habēnb⁹ malā ꝯplonez
ad nāꝫ cholericā declinātē. Etenim tēpat ifrigidādo
⁊ a cholera mūdat cū v̄tute solutiua quā hꝫ.

De littera V. Vsnee. De Vsnee.

Snee cali. ē in pmo: sic. in scd̄o. q̄ ꝓpt̄ sui
aromaticitatē ꝯueniēs ē sbe spūs quā etiā
soliditate ⁊ stipticitate ꝯsolidat ⁊ ꝯfortat de
facili ⁊ penetrat ꝓpt̄ sui subtilitatē. Et iccirco ꝯfor
tatiua ē cordis ⁊ cardiace cōferens. De littera Z.

Zedoaria. De Zedoaria.

Edoariū vtrūq̄ calidū ē ⁊ siccū i tertio in
qb⁹ etiā inest cū subtilitate stipticitas ⁊ cō
uenit eis cum proprietate ⁊ aromaticitate
cor confortare: adiuuatq̄ stipticitas ⁊ subtilitas: sꝫ
in domestico quidem fortior est confortandi ꝓprie
tas ⁊ aromaticitas etiam: poniturq̄ in magnis ty
riacis. ⁊ quoniam vehementer conuenit substantie
spiritus: iccirco confortat spiritum in epate existen
tē adeo quidem ut inter impinguantia computa
tur.

Ca. iiij. de differentibus modis letificandi ⁊ con
fortandi repertis in medicinis.

Eterminatis nostre intentionis sermoni
nibus i medicinis simplicibus cordis am
modo loquemur de compositis medici
nis. Et primo de mithridato ⁊ tyriaca magna. nul
la enim compositarum medicinarum equipara
tur eis temperando complexionem humanam: et
conferendo ei ac letificatione cordis ⁊ ablatione tri
stitie necnō in obuiando venenis ac morbis vene
nosis. Ambarū enim medicinarū aliqd ē notū. aliqd
vero ignotū. Notū aūt est qd̄ eis aduenit ex simpli
cibus. Ignotum vero quod eis aduenit post com

mixtionē. Exemplū aūt primi ē sicut si dicamꝰ nos
scire tyriacā ⁊ mitridatū veneno tyri ⁊ scorpionis cō
ferre ꝓpterea qꝛ in eis reperiūtur medicine cōferē-
tes ad illud. ⁊ silr̄ tn̄ ꝓpt̄ hoc dicit̄ cōferre cardia-
ce aut debilitati virtutis existētis in epate. exēplum
aūt secūdi ē ut dicamꝰ ꝙ nobilior operationū ipsarū
est q̄ ꝓuenit vtriusqꝫ post cōmixtionē a natura cōue
nienti valde nature hūane ad quā quidē suscipiē
dā cōplexio preparauit eā ⁊ cuiꝰ ē ꝑncipiū ab extrinse
co est. Nos aūt ignoramꝰ cām īuentionis quantita
tū medicinarū simpliciū ꝓportionatarū ad hāc di
spositionē in eis quēadmodū ignoramꝰ in ceteris.
In eis etiā silr̄ accidit ⁊ q̄ nō artificialit̄: sed natu
ralit̄ cōponūtur. sapiētes aūt speculatores ꝑcise de
termināt ꝙ directio ad cōpositionē istarū medicia
rū ꝓcessit ab inspiratione ac ꝓuidētia diuina aut a
re inspirationi silī. Eteni deductio rōnis nō ꝯtingit
efficaciā cōpositionis ipsarū: sꝫ attingit ex ipsa com
positione quā narrauimus paulo ante. Qđ si tota
operatio tyriace ꝓcederet ex ꝑte simpliciū ⁊ nō ex ꝑte
dispositionis quā sua cōplexio prebet: esset vtiqꝫ re
cens efficacior ⁊ vtilior fermētata cuiꝰ ꝯtrariū tamē
est: recēs aūt pauci iuuamēti est. ⁊ illud qdem iuua
mentū qđ ei ex sua ꝓprietate ꝯuenit nō inuenit̄ sensi-
biliter apphendi nisi ī fermentata. ꝑficit̄ aūt fermē-
tatio ipsiꝰ ꝺm modernos in. x. annis. ꝺm Gal. tn̄ in
annis. xx. ꝺm diuersitatē caliditatis ⁊ siccitatis regi
onū ac climatū ⁊ apud aliquos modernoꝝ sperat̄
eiꝰ iuuamētū post sex mēses. verūtn̄ nec apud nos
nec apud Gal. demōstratio ē in hoc. predecessores
aūt Gal. dicūt hāc ꝓprietatē in ꝑdictis ambabꝰ me
dicinis necessario ꝓuenire post vehemētē cōmixti
onē ⁊ fermētationē ꝓprietatum cōgregantē simpli
ciū ꝓprietates: illis tn̄ debilior est. Timebant nihilo
minꝰ ꝙ cōmixtio amputaret ꝑdictas ꝓprietates. sed
reuelatio ac diuia ꝓuidētia ꝑduxit ad illud. postqꝫ
ṽo examinata fuerit earū cōplexio examinari cepit
timida existimatio ⁊ verificata est opinio veritatis.
Rursus aūt īperiti medicoꝝ credūt in tyriaca ⁊ mi
tridato eē excellētē caliditatē ⁊ iccirco respuunt ex
ipsis dare quātitatē medij aurei: nec tn̄ dubitāt de
diacimino ⁊ diatrionpipereon. iiij. aur. ꝓpinari: cū
tn̄ cōcludat ꝑscrutatio rōnis ꝙ in hac dosi istarū
cōfectionū multo etiam amplior sit caliditas qꝫ in
dosi ꝑdictarū eteni in medio aureo vtriusqꝫ ꝑdicta
rū sūt. ℈. i. s. mellis ⁊ iij. ℈. medicinarū ꝺm quam
quātitatē acgrit̄ mellis virtꝰ. Sūt in ea ꝑterea medi
cine infrigidātes int̄ quas opiū est habēs sufficiētē
frigiditatē que in quā rei fermētate cōces sunt. In re
aūt fermētata duplat̄ virtus q̄cūqꝫ sit illa siue calidi
tas siue frigiditas. cū eni in substātia hūida conficit̄
fermētatio auget caliditatē: tyriaca aūt vera recipit
fortius qꝫ recipiāt supra noiate cōfectiones. Et iccir
co virtꝰ ipsiꝰ quāuis equalis esset virtuti alteriꝰ pre
dictarum: nihilominus existit fortioris impressio-
nis ut dictum est: veruntamen nullus supradictoꝝ
tam vehementi audacia subito prorumpit in admi
nistrando tyriacam sicut in confectionibus alijs: in

ambabus enim predictis prime due intentiones re
periuntur dum fuerint fermentate nec tamen vti re
spuunt fermētatis, sed abstinent ab vsu ambarū re
centium. Sed huic audacie simile quidem habent
operationes huius q ministrant pillulas cochias
⁊ fetidas ⁊ hermodactilos ⁊ euforbium. Et respuūt
dare hieralogodion ⁊ hierā archigenis cū tamen ī
his exsiccantes medicine minoris existant ponde-
ris ⁊ pluribus reꝑmentibus coequent̄: postqꝫ tamē
cōsiderationē diligenter adhibuisse computando
existimaui caliditatem mitridati ⁊ tyriace. Inueni
quoqꝫ caliditatem tyriace in fine scdi. ⁊ mitridati ca
liditatem citra aliquantulum quāuis sua cōponen
tia fortiora sint ⁊ maioris ē pōderis. Sed existima
tioni persuadet ꝙ cōplexio per fermentationē adi-
piscitur caliditatē vehementem venientem ab extra
quod qdem sylogistice cōprehendi non potest: sed
solūmodo existimatione artificiali ⁊ experimentali
Experimētū aūt ostendit nobis tyriacā ⁊ mitrida
tū minus notabiliter calefacere corpora nostra qꝫ
diacyminū ⁊ diatrionpipereon. Opera ṽo fortio-
ra ⁊ nobiliora q̄ quid ex tyriaca ⁊ mitridato ꝓcede
re cernimus manifeste nō ex vehemētia caliditatis
aut frigiditatis ꝓcedūt: sꝫ ex nobiliori ꝓprietate ipo
rum. s. tam ꝓprietate simpliciū qꝫ ex ꝓprietate eis
ab extrinseco data. Sic igitur ex predictis relinquit̄
manifestū ꝙ tyriaca ⁊ mitridatū nō imꝑmūt quē-
admodū opinati sunt quidam calefactionē ⁊ adu
stionē quas alie vsuales medicine seu cōfectiones
nō imꝑmūt. hō autē tpate cōplexionis quādo vtit̄
altero ipsoꝝ ipse tpato aut frigido ⁊ in quātitate eti
am moderata nec nimꝰ frequent̄ ꝓsunt ei ad cōfor
tationē cordis maximo iuuamēto ⁊ conseruat sani
tatē in ipso atqꝫ securū efficit ab incursu pestilentia
liū accidētiū ⁊ a prauis humoꝝ motibꝰ atqꝫ lesioni
bus obuiās venenorū: cūctasqꝫ virtutes eiꝰ corro-
borat ⁊ vite lōgitudinē prestat ei. Qui ṽo calide cō
plexionis existit etiā in calida regione nec istis nec
etiam alijs confectionibus calidis vti debet nisi in
necessitatibus manifestis. ꝑterea ex ca. mitridati et
tyriace sunt diamuschus amarus ⁊ dulcis: sꝫ ama-
rus ⁊ dulcis: sꝫ amarꝰ qđ ꝯueniēs est tpatam habē
tibus cōplexionē aut frigidā: dulcis autē habētibꝰ
calidam. Ceterum diamuschus in letificando non
multo debilior est qꝫ tyriaca: in cōfortatione tamē
cordis ea moderate debilior est: in cōfortatione q-
dem ceterorum mēbrorum multo debilior est ipsa.
Ampliꝰ aūt impressio eiꝰ in corde letificatio est ⁊ vi
uificatio ipsius. Insup aūt vtilitas q̄ in morsibus ⁊
puncturis minor ē qꝫ eius vtilitas in venenis bibi-
tis. Tyriaca ṽo ⁊ mitridatū ad oīa ꝓsunt. pōt autē
diamuschus amarus sic tpari videlꝫ ut accipiātur
ex eo aur. x. ⁊ ex succo matianorū dulciū ⁊ granato
rum dulciū ⁊ cydonioꝝ dulciū ana aur. l. ⁊ coquā-
tur simul vsqꝫ ad spissitudinem. post hoc vero pote
rit eo vti calidam habens complexionem. ꝙ si vtēs
valde calida complexione extiterit fiat illud cū suc-
co acedule ⁊ citri acetositate. sitqꝫ dosis quantitas

ut dosis scz diamuschi cū adiūcto: saluet sicut si do
sis succorum hu9 sit aur. iij. aut iiij. tanta quidem
diamuschi adiūgatur ꝙ repressa excellenti qualita-
te ipsius ꝓdesse possit ꝺm sui ꝓprietaté. Et similiter
intelligenduz est in ceteris letificantibus tā magnis
ꝙ̄ paruis. Confectio vero ꝓfectus quā Alchidus
composuit vtilis est valde melācolici cordis debili
tate ex morbo melancolie. amplius aūt cōfert puri
ficando ꝙ̄ confortando. Diamuschum vero est le
tificans confectio' manifestius confortando prestat
iuuamentum ꝙ̄ putrificando τ iccirco confectio ꝓ
fectius cōuenientior ē tristitie melācolice τ ipsi melā
colie. Diamuschus aūt τ cōfectio letificans potius
cōueniunt syncopi τ cardiace passioni. Ex medici-
nis aūt que huic passioni cōueniūt sunt ille q̄s nos
fuimus experti τ quarū cōpositio fuit inuenta post
tempus cōpositionis memoratarū ex quibus vna
est oxyzacara quā nos cōposuimus patientibus tri
stitiam melancolicam τ epilepsiam: quorū morbo
rum causam emēdat suauiter atq̧ digerit: ꝑterea le
ui solutione euacuat. ℞. epithymi. ʒ. x. polipodij. ʒ.
vi. buglosse. ʒ. xv. thymi isopi camepitheos omniū
ana. ʒ. iiij. capilli veneris. ʒ. v. turbit. ʒ. vi. vtriusq̧
ozimi se. melisse zedoarie been albi τ rubei folij spi-
cenardi cardamomi oium ana. ʒ. iij. ʒ. cuscute se. en
diuie radicis eiusdē radicis lilij ana. ʒ. xij. zuc. ros.
ad pōdus oium. Supradicta igit͛ oīa in purissimo
τ fortissimo aceto remolliātur p diem τ noctem. In
crastino vero adiūgant͛ toti lib. vij. aque mundissi-
me: totūq̧ suauiter decoquat͛ vsquequo redeat q̄si
ad medietaté aceti. ꝙ si zuccarum ros. nō suffecerit
dulciora tātū ut in his remaneat sapor zuccari ad h̄
sufficiēs sunt addenda: postea vero ab igne deposi
tū seruetur: sit aūt dosis ei9 a. ʒ. xv. ad. xx. ꝙ si recipi
atur. x. dieb9 cōtinue manifestabit͛ eius iuuamētum
in his in q̄bus fuerit multa materia melancholica.
Si v͛o modica fuerit materia sz mēbra ꝑncipalia tm̄
disposita sunt ad hoc ut humor generet͛ in his τ il-
la modica ipsius quātitas in lacertis maneat in ar-
terijs τ venis. tūc experti sum9 in tali casu sirupū cu
ius dispēsatio tal͛ existit. ℞. se. endiuie τ melisse ozi-
mi minoris oium ana. ʒ. xx. radicū lilij. ʒ. v. buglos
se. ʒ. xxx. foliorū melisse. ʒ. xv. polypo. maratri oium
ana. ʒ. vi. oīa hec coquātur in septuplo sui de' aqua
τ duplo sui de succo matianorū dulcium vsquequo
sui tertia remāserit pars. postmodū colet͛ τ colature
addat͛ zuccarū τ sirupet͛ ad modū iuleb: uel potest
fieri ad modū sirupi acetosi ꝺm mēsuram decoctio
nis. Cōfectio alia nobil͛ valde quā expti sum9 in
forma electuarij τ etiā trocisci cui addidi τ subtraxi
ꝺm diuersitaté cōplexionū: ꝓdest eni vehemēti iu-
uamine cordi ad cōfortandū. ℞. margaritarū kara
be coralli oium ana au. i. ʒ. sirici crudi cācrorū fluui-
aliū adustorū oium ana aur. i. ʒ. buglosse. ʒ. v. lima-
ture auri. ʒ. i. semis melisse ozimi vtriusq̧ ana. ʒ. iij.
been albi τ rubei ligni aloes lapidis armeni lapidis
lazuli loti masticis cassie lignee cinamōi altinij cro
ci nucis muschate cardamomi minoris cubebe om

niū ana aur. i. epithymi. ʒ. ij. ʒ. sticados arabici. ʒ. iij
ambre aur. i. ꝙ si nō inueniat͛ ponat͛ zodoarie loco
ipsi9 duplū doronici romani aur. ij. se. endi. ʒ. v. se.
cucum. ʒ. iiij. māne. ʒ. x. ros. rubearū. ʒ. iij. muschi
ʒ. ij. canfore aur. i. ambre aur. i. spice nardi folij am
borū ana. ʒ. ij. Hec igit͛ sunt radix τ firmamentuz: et
fiunt inde trocisci cū melle. ꝑparatur aūt quādoq̧
ꝺm exigentiam temperate cōplexionis: τ tunc nulla
fit in eo mutatio. Quādoq̧ vero preꝑatur habenti
malam cōplexioné calidā aut malā cōplexioné fri
gidaz: τ tunc ꝺm exigentiā cuiusq̧ fit in ea mutatio
fiant ergo trocisci ad pōdus. i. aur. cū triplo sui de
melle optime dispumato. Si vero fermentari debe
at ꝓpter ꝯseruationé τ post fermētationé vsui reser
uari expedit ut addant͛ opij. ʒ. v. τ castorei pulueri-
zati tātūdē: q̄bus appositis non vsui ministretur nisi
post sex mēses. Si cui aūt dn̄et͛ mala cōplexio cali-
da expedit ut crocus τ muschus ad mediū aur. re-
ducant͛ τ subtrahat͛ epithymū vice cui9 ponant͛. ʒ.
v. fumiterre τ iiij. ʒ. sene: addāturq̧ ros. ʒ. xviij. se.
portulace τ spodij. ʒ. i. se lactuce. ʒ. ij. sandal. ʒ. iij. ce
tere medicine remaneant sicut prius τ fiant trocisci
sicut diximus cum melle optime dispumato. Cui
vero mala cōplexio frigida dominatur expedit ad
iungere medicinis predictis corticez nucis musch
te τ corticem citri τ xylob. atq̧ piper τ zinziber ex
vnoquoq̧ videlicet. ʒ. vnā castorei. ʒ. ij. τ subtrahe
de canfora. ʒ. aur. habens etiam malam complexi
onem calidam sumat dosim ipsius cum aureo spo
dij τ sapa matianorum. Qui auté frigidam habēt
complexionem cum. ʒ. i. castorei. Iam aūt cuz hac
medicina curauimus quosdam circa principium
de melancolia vergente in maniam: que lupinum
demonium appellatur adiūximus dispensationi tē
perate. ʒ. i. hiacynthi rubificati τ splendidi τ perfe-
cte puluerizati τ adiuti fuerunt maximo iuuamen-
to post desperationez. Compositio auté ꝓpria his
qui ꝓpter malam complexionem labuntur in car-
diacam τ cordis debilitatem est ista. ℞. seminis la-
ctuce τ melonis τ cucurbite τ cucumeris mundato
rum ana. ʒ. v. seminis portulace. ʒ. iiij. margaritarū
coralli karabe cancrorum fluuij adustorum sirici
crudi oiuz ana aur. i. sape olibani aur. i. Si vero nō
inueniat͛ loco ipsius ponantur. ij. aur. ligni eius li-
gni aloes zedoarie doronigi been albi τ ru. ana. ʒ.
ij. spodij cardamomi minoris ana. ʒ. iij. rosa. rub.
mundatarum a capulis τ in vmbra exsiccatarum
ʒ. vi. croci aur. v. ʒ. cāfore vehementer cōtrite cuz. x.
sui de muscho τ sexto sui de ambra aur. i. ʒ. buglos
se aur. v. ex omnibus supradictis fiant trocisci cum
sapa matianorum τ cydoniorum τ malorum gra-
natorū: his inq̧ sapis equaliter acceptis ꝺm quanti
tatem cōfectioni sufficienté. Ad illud etiam iuleb ex
succo buglosse cū tātūdē succi endiuie τ quadruplo
sui de succo matianorū τ duplo de aqua ros. τ sexto
toti9 de albissimo zuccaro q̄ inq̧ suauit͛ decoquan
tur vsq̧ ad spissitudiné. τ fit iterū iuleb ex folijs me
lisse coctis in aqua ros. donec receperit virtutez ip-

for: aut põitur succus eius in .xxxiiij. sui de aqua rosa. hoc enim pficit cunctis patientibus cordis debilitatẽ potissime si raddat ita videlicet q̃ si fuerit sicca cũ ea coquatur in aqua ro. Si vero recens com misceatur illi succus illius q̃ si complexio vehemẽtis caliditatis extiterit diminuatur succus mellisse & augeatur succus buglosse quantitatibus existentib⁹ equalibus.

Capitulum .v. de medicinis solutiuis egritudinum cordis.

Uacuatio autem conuenit in melancholicis vti post digestionẽ & ipsarũ linitionem. Si vero in toto corpore abundauerit humor nociuus: totum corpus incipiemus euacuaṙ. Id autem quo euacuatur conuenientius est vt dissoluantur .vi. ʒ. hieralogodion in .xx. ʒ. decoctionis epithymi facte s̃m hanc formaz. ℞. epithymi. ℥. i. vuarũ passularũ. ℥. ii. coquantur in. ii. lb. aque tantum donec possit colatura extrahi inde solũmodo pondus .xxx. ʒ. q̃ si cũ hoc non euacuetur fiat decoctio epithimi nota: aut cum .ix. ʒ. recentis epithimi circiter ut supra rememorata oxyzacara dissolutis: nisi fortis dysenteria timeretur & digeratur cum iuleb quod post predictam oxyzacarã sup⁹ scripsimus. Ex pillulis autem fortibus ad hoc cõgruentibus sunt huiusmodi. ℞. hierepicre epithymi añ. ʒ. ii. polypodij sticados arabici agarici ana. ʒ. s. pulpe colloquintide quartã partẽ. i. ʒ. scamonee bdellij salis ana grana. v. Alie vero nobiliores predictis sunt he. ℞. picre epithimi sticados arabici ana. ʒ. s. lapidis lazuli lapidis armeni ablutoruz agarici pulpe colloquintide salis ana quartam partem. i. ʒ. ligni aloes masticis myrrhe ana gra. v. hellebori grana. ij. s. scamonee gra. iiii. Scias aũt q̃ in decoctionibus hellebori dosis est. ʒ. i. in pillulis autem gra. ij. s. cum nihil noceat actionem medicine confortat. Si vero phlegma melãcolie iungatur: tũc fiat euacuatio cũ huiusmõi pillulis. ℞. epithymi turbith ana. ʒ. i. thymi pulpe colloquintide agarici lapidis armeni loti ana. ʒ. i. quartam scamonee salis naptici sticados arabici ana gra. v. hellebori gran. ij. s. fiant pillule cũ succo pororũ. In pillulis autez que infra predictas sunt in virtute non oportet permutari compositionem aut medicinas: sed sufficit variare dosim s̃m existimationẽ artificialẽ a medietate vsq; ad duas tertias. cuz autem euacuatio corporis non intenditur: sed partinz solũmodo ut cordis aut capitis cõuenientius est vti pillulis quas dicemus. Si ergo fuerit complexio melancolica pura & propria. ℞. epithimi myrobalanorum indorũ ana partem vnam hierepicre partem vnam et. s. sticados arabici partis vnius. duas tertias: hellebori nigri partis. i. sextaz masticis ligni aloes crudi & polypodij lapidis armeni loti pulpe colloquĩtide añ. partis. i. tertiam. Hec omnia conficiantur cũ succo matianorum & fiant inde pillule ad quantitatem ciceris ex quibus sumãtur a. ʒ. i. vsq; ad aurẽ. i. de nocte cum vino: de die vero ante gargarizetur oxyzacara minoris decoctionis. Cui vero cõplexio phlegmatica & melancolica fuerit. ℞. turbit agarici epithymi kebuli sticados arabici ana partez. i. s. aloes partẽ. i. s. ligni aloes partẽ. s. fiant pillule sicut pri⁹.

Cui autem complexio melancholica & cholerica fuerit ℞. turbit epithymi sene fumiterre ana partem i. & tertiam eius: rosarũ partis. i. duas tertias: fiant pillule sicut prius. Hec sunt ergo; que inquantuz potuimus sub compendio perscripsimus in sermonibus medicinarum cordialium finẽ huic operi ĩponentes cum laude dei qui virtutem largiri dignatus est opusculum terminandi.

Expletus est libellus de viribus cordis quem princeps Auicẽna edidit. Impressus Venetijs Anno incarnationis Dominice. M.cccclxxxvi.

a Lfachi est quiſ proponit populo precepta legis nõ probans ea ſicut medicus propo nit ꝓbata a philoſopho.

Arterie ſubetēni.i.faciens dormire ⁊ ſunt due vene que apparent in gutture.

Alh oſos ſunt tria oſſa q̄ ſunt inferiꝰ in cauda.

Alhauis ſunt oſſa lata q̄ ſunt ſub renibꝰ parū.

Almūda.i.rotūditas in q̄ ꝯtinet oculus.

Arteria alguēdi.i.venal.

Albaleghin.i.a.xiiij.anno vſqꝫ ad.l.

Alguelemati ⁊ rehac.i.etas que eſt a prima ſpermatis emiſſione vel emiſſionis potentia vſqꝫ barbeſcant.

Atrium ſūt inſtr̄a ꝑ que fiunt diſtillatiões ſic̄ inſtr̄a aque roſ.

Alhahacani eſt os ꝑ qd̄ ꝯplet iūctura.

Almodꝰ.i.iūctura ad ſil̄itudinē dētis ſerre.

Alſcid.i.os qd̄ eſt a cubito vſqꝫ ad manū ꝯpoſitum ex duobus.

Alderez.i.ꝯcauitas ⁊ vētriculꝰ cerebri.

Alcakab.i.ligamentū a poſteriorībꝰ tendēs anteriꝰ ⁊ ab anteriorībꝰ retro rediens.

Auhar locꝰ q eſt in inferiori ꝑte gule.

Anemel ſunt oſſa ſubtilia ⁊ minuta q̄ ſūt in digitoꝝ extremitatibus.

Almekeni.i.duo anguli oculoꝝ.

Alichod.i.egritudo qua oculi egrediuntur ad exteriora.

Alchiliueti ſūt additamēta acularia ab acu.

Alchatin.i.locus dorſi in directo renū: vel articulꝰ eſt in arabico.

Azaracha eſt inſtr̄m ſil̄e cāne ꝑ qd̄ pueri attrahunt aquā ⁊ cū volūt violent expellunt.

baras eſt morphea alba vt lac vel nimia cutis albificatio.

Aſſamahū dies caniculares.

Aſſaguaid caro.i.caro fetus de vtero recenter egrediens.

Alahatal.i.fluxꝰ humoꝝ a capite ad tracheam arteriam ex quo fit tuſſis vel arterie paſſio.

Andacocha.i. ſulfurata.

Alcule.i.ꝑue puſtule in ore.

Aſakel.i.ſpica celtica.

Almaiū ſil̄r ſpica celtica.

Athianz.i.ꝯfuſū vnū ad exercitiū ꝯpoſitū ex fortitudine ⁊ velocitate.

Alchaſeran.i.bruſcus.

Alcubel.i.caro aſſata ſuꝑ prunas.

Allues.i.dulces vel ꝯfectões de melle.

Almaſal.i.cibꝰ factꝰ de lacte acetoſo ⁊ farina ordei.

Aldoch.i.lac vel adech.

Alachalich.i.epithima de odoriferis.

Alangita.i.triticū cū aq̄ bene coctū.

Alfegin dicunt oēs ſpēs boni ſaporis q̄ cibariis admiſcent vt piꝑ.ꝫꝫ.

Alaratola.i.calcanei locus.

Alūbari.i.locꝰ ſuꝑ calcaneū retro.

Alem a capitis.i.cacumē.

Alſanca.i.locꝰ int̄ mentū ⁊ labiū inferiꝰ.

Algeherit.i.ſūt q̄tuor vene labij.

Alkeil.i.ſub collo vbi iūgunt furcule dorſi.

Alhacan.i.locus vbi collū iūgit capiti exteriꝰ ⁊ poſterius.

Almuzei vl̄ almuſeragi vue egreſſio ⁊ dr̄ impetigo.

Alaſer.i.radix vitis.

Alkaab duo.i.cauille due.

Alchuabe.i.vlcera nigra melācholica q̄ ſūt ad ſanādū difficilima.

Alfaſe.i.cū caro interior fit nigra ⁊ ē ibi ſolutio cōtinuitatis ⁊ hoc fit q̄nqꝫ ex ꝑcuſſione ⁊ ſine vulnē.

Almahik.i.ſapor inſipidꝰ ſcut ſapor aque.

Alefeniati.i.ſpēs ſicut piꝑ ⁊ ſilia.

Alhaſce.i.arbor ſil̄is rute.i.ſticados arabicū ⁊ ſcd̄m alios iſopꝰ hortulanꝰ.

Albeçard.i.lapis q oī veneno reſiſtit: ⁊ ideo vocant q̄ veneno reſiſtūt albeçahar.

Aldubellet ſūt apoſtemata magna.

Alaſaf.i.deſudatio.

Alcuzez.i.tetanꝰ ⁊ q̄nqꝫ ꝓ ꝑticulari ponit.

Alcarti.i.prunella agreſtis.

Albehel.i.fructꝰ iuniperi.

Atorcut.i.arbor de q̄ gūma q̄ dr̄ ammoniacū colligit ⁊ q̄nqꝫ vocat id qd̄ aurū adherere facit.ſ.cōſolidatio auri.

Aniudē.i.herba de q̄ fit aſſa fetida ⁊ dr̄ ſilfium.

Alanutoidē ē qd̄ alabaſi.ſ.plumbū.

Aumeli.i.oleū dulce ſpiſſū ſicut mel.

Azerecazeti.i.vitis alba.

Anigahilē.i.arbor gūme arabice.

Atacarie.i.medicina acuti ſaporis.

Aſtatalati pōdꝰ ē in antidotario inuenit.

Alaunoch.i.plūbū nondū mūdatū.

Abugiliſe.i.lactuca aſini vl̄ lactucella maior ⁊ noiatur ſimarē ⁊ ſincarē ⁊ ſuꝑ titimalo.

Amelꝰ ē ſpēs titimali.

Aſeſefeni.i.paſtura cameloꝝ.

Alguaſen.i.herba ſil̄is lilio ⁊ dr̄ lilial.

Aſiꝰ ē lapis ſuꝑ quē naſcit ſal cuiꝰ flos dr̄ aſiꝰ ⁊ eius generatio eſt ex rore maris ⁊ imbre qui cadit ſuper eum.

Auſid ſpēs eſt nenufaris.

Alagarab eſt ſal.

Alaſabeti ē ſpuma al. q̄ ſil̄at bedeorad.

Azederaz ⁊ adoraz ⁊ abenagi aues ſunt.

Alcubug ē auis q̄ dr̄ alauda capelluta.

Alguarized.i.electuaria.

Albūga.i.auellana.

Alkiuetu.i.color q fit ex ſanguine.

Albeti eſt arbor pini cuiꝰ gūma dr̄ gūma pini ⁊ eſt colofonia.

Aſcarata pōdꝰ ē in fine antidotarij inuenit.

Accor eſt folium qd̄ aſſil̄at acetoſe ſiluestri ⁊ dr̄ bertacti.

Alfarfac ſilueſtris ē portulaca hn̄s lac ⁊ ē titimalꝰ.

Anegib.i.camelus arabicus:
Arab.i.acertus;
Agib animal est.
Adab est aial sile ⁊ moratur in aquis.
Azacarcled pōdus est in antidotario.
Ascures.i.nux romana.
Alcamezit.i.nux tamarisci.
Almiacor ē vulnꝰ qđ fit a sella cū qs eqtat ⁊ a silibꝰ.
Aliēbut est spēs xylocaracte ⁊ dicit̃ ꝙ ē de genē pini
Alabel.i.vini potus ;
Atagdam.i.ruge in facie.
Alharib.i.ipericon ⁊ vocat̃ siriace vua demonis.
Assurie.i.attrimentū rubeū.
Alkitran.i.pix.
Akakaniati.i.auis ⁊ d̃r frangens ossa.
Algeduar.i.zedoaria.
Aldarmachi.i.similia.
Amibazed pōdus in antidotario.
Alsused.i.ferrū.
Ademest.i.laurus.
Almarot.i.radix herbe altit.
Ataro.i.lentiscus.
Albotin.i.arbor cuiꝰ granū dicit̃ granū viride.
Alcarundo.i.rosa vinee egebut.
Alhasar hasebrā alerbe athenite almementia vl̃ ala
giati vel cameleon ⁊ pētaphilij h̄ sūt.vij.spēs la
cticinij.Sed lac lacticinij absolute est lac alerbe
⁊ est illud qđ noiatur birifica alcarnem.
Albius est lacticiniū bochorniz qđ noiatur marinū
qm̄ ibi nascitur.
Almekenis ē genus lacticinij ⁊ ē simile portulace.
Alkausuri ariagie ale'ead lescreck omnes sunt diuer
se spēs canfore.
Alkaseri.i.strictura nariū:
Alkuted.i.plāta cuius gūmi est dragagantū.
Almelib almelickbū ⁊ est orobus.
Alsumesi pondus est in antidotario.
Athaib.i.acetosum.
Alcubem areum adarar atelar atelaigi alcatati āsce
terac aues sunt.
Alcataticaro.i.caro nariū uel renū
Ascebul.i.color palee.
Adip.i.lupus.
Ascehesabrā spēs est titiali.
Alferisius est spēs lacticinij pnitiosi.
Asedeb est arbor cuius g̃nū dicit̃ granū regū.⁊ dici
tur micterarie.
Alharba.i.lancea.
Aiherahel.i.apostema.
Atetra.i.viridis.
Alhacuen ē herba silis cotule fetide.
Albertiriace cupressis latine ⁊ est pinus cuius gūmi
dicit̃ colofonia.
Alharnade romanū silet̃.
Azercon.i.sirigi.
Alfidabeget.i.condimentum.
Bartanica.buchormarien ⁊ est ciclamen.

Alhansegi.i.rubus.
Alcechdenigi.i.semen canabis.
Askelati.i.terra sclauoꝝ.
Alchaniz ē vna spēꝝ calamenti ⁊ est.alia de qua dici
tur calamentū hirci.
Ascolate ē spēs fungoꝝ que ꝯmeditur.
Alcoirat.i.aialia que dicunt̃ vgil esefelis ⁊ sūt cūigi.
Almeksmate.i.palma agrestis.
Alhangi.i.herba silis centauree mioris.
Aserbin.i.arbor kitran.
Alusnen.i.culcasia.
Adulbus.i.ericius mōtanus.
Adereb.i.fluuius sā.p inferiora qn̄ fit ab epe tm̄.
Altanigi reptile est.
Alchatini ē q̄dam spēs lactuce asini anulus silr.
Arbormarie est buchormarien.
Alumē iameni.i.scissum.
Alcarad.i.cunices.
Alehec.i.siligo.
Alhasaph.i.excorticatōes q̄ in fixuris tincturaꝝ ꝓ
pter sudorem fiunt.
Alfirsedi est spēs mori ⁊ est dulcis.
Alnuifac.i.lactuca asini.
Alchatmit panis q est de genere tritici.
Alfatid est medulla panis īfusa ⁊ facta ut pila.
Alguardagone.i.chelidonie.
Aderere aromaticū.
Alia tibiati.i.herbe q̄ nascūt̃ in aq̄ ut coca ⁊ pulmo
naria q̄ d̃i vlcꝰ ⁊ altaid ē herba q̄ nascit̃ i flumie
Alnustansta.i.forma capitis oblōga vtriq3 plana ut
coopertura domus.
Alūber.trati.i.phrenetici.
Alguesgues.i.alienatio.i.qn̄ secū loquit̃ aliena:
Abūseguesecu.i.dōnia pmutabilia.
Alberengesitiū ozimū cū floribus suis.
Acetret est medicina que fit ex aloe hiera mastice ⁊
mirobolanis.
Almuri apud arabicos est salsa.
Akitili.i.fructus tamarisci.
Ascadid ē locus a cubito vsq3 ad rascetam
Acheel ē locus inter duas spatulas sub collo vbi.s.
ꝯiungit̃ collum dorso.
Alesceri.i.tamariscus masculus.
Atarfin.i.enula.
Alhatiet.i.puluinar ⁊ sūt due vene in collo.
Almubersez.i.bersez.
Alkescen.i.cibus factus ex ordeo excorticato.
Atasus.i.inflationes.
Alfuturati est egritudo.s.qn̄ exuberat velamē cere
bri ⁊ apatur ⁊ fit ut fungus.
Athema.i.vertex.
Amisdarij ⁊ algen cōfectiones sunt.
Akarset.i.nasturtium.
Albeladoriū.i.anacordiriū.
Adrioch.i.hortanita.i.ciclamenz.
Almasus.i.casia.
Aschebesa.i.mandragora.

Alschedete vna est de.xxviij.mãsionibꝰ lune.
Alkanatu.i.instrm̃ quo aliqs suspẽdit.
Alasceaz.i.ammoniacũ.
Alneimetestẽi nomẽ loci in quo sunt schole.
Alseici pdix masculini sexus.
Alsiliceẽ.i.opthalmia cũ in ꝓmis apparet.
Alguadenigi vel simol.i.opthalmia magna.
Alenkefeti incaustrũ illoꝝ q preparant coria.
Al hasue.i.egritudo oculi simil fumo ⁊ pulueri sup
nigro oculi existenti.
Anulij q̃si nubes sub nigro oculi submersa hñs ꝓ-
funditatem.
Alsicume ẽ q̃si nubes in nigro oculi ⁊ dicit vlcꝰ sor-
didũ hñs crustas ⁊ noiat aduſtiuũ.
Amusaragi est ruptura cornee modica.
Altesũ.i. medicamẽ capitale.
Athaulaicrã.i.senticũ.
Altarfati.i.pũctura san.in oculo.
Alsarnac.i.egritudo palpebre supioris.
Alsestra inuersatio palpebre.
Alfac.i. agnus castus.
Alseruzegi.i.smaragdus.
Aluthsagi.i.apostema oculi cũ pruritu.
Alikar.i.ꝓuatio luminis.
Alintisifar.i.qñ foramẽ vuẽ fit lanꝰ eo qḋ fit in mã.
Almyrthe vel alechidu ẽ instrm̃ quo ocl'i pforant.
Alcumar ẽ diminutio visus ꝓpt nimiũ aspectũ.
Alsamach est foramẽ auris.
Alezorasen.i.raphanꝰ.
Alharnabet.i.cãcer in naso.
Aziuasar vel azinizar.i.buxus.
Alcobob.i.succi acetosi.
Asaro ladab.i.morus.
Alusnẽ ⁊ vsne idẽ est.
Almarinẽ vel almarti siluestre.i.marubiũ siluestre.
Alkiiasim.i.supme ptes nasi.
Alsese vl' altetẽ sũt egritudines ligue qñ aliqs nõ pt
pferre nisi sese vel tetẽ.
Alkael.i.cũ aliqs impedit in pferẽdo sermonẽ vel
anteq̃ꝫ pferat.
Alcola sũt pua apostemata in ore.
Alhulẽ.i.cibꝰ pulloꝝ.
Alkadra.i.grana viridia ⁊ est alfalfasa.
Alsũbedehi.i.lapis quo incidunt lapides alij.
Algasamata est caro panniculosa sub vua pendens
cooperiens caput canne.
Alsaic.i.excedens ⁊ ẽ os regal amata hñs q̃tuor la
tera duo superiꝰ ⁊ duo inferiꝰ.
Alfesis.i.aia lexistẽs in locis ⁊ apud arabes dr̃ igil.i.
cimex debilẽ hñs cutẽ.
Alhadal.i.decollatio ⁊ apostema est quo videt hoĩ
q decolletur.
Alhadani.i.loca q̃ sũt post aures.
Alusici.i.ramnus.
Alkasceda.i.nasturtiũ.
Alcratus ⁊ alfunigie lapides sunt.
Alsabari.i.frumentũ depilatũ decoctũ cũ mixta aq̃.

Alhereis.i.pultes q̃ de frumẽto fiunt.
Alredradu.i.pisces petrosi.
Alcurat.i.vratica.
Albutira.i.spẽs calamẽti siluestris q̃ nascitur inter
lapides.
Almagabani.i.fauces ⁊ silr̃ alcasim.
Aldohoc.i.lac acetosũ de quo extractũ est butyrũ ⁊
dr̃ aldog.
Alguama.i.desideriũ malũ vt carbonũ.
Algaras.i.caro ffa.s.cũ caput igni cũ aceto coqt.
Almesus.i.liquor acetosus.
Alcutab.i.egritudo.
Almuiati.i.cibi cũ aceto parati.
Albela.i.flores palmarũ.
Altararacõ.i.troxinna agrestis.
Alcãdaros.i.triticũ romanũ.
Almosus.i.cibariũ acetosum.
Albumor vel Alhauiraz.i.foramẽ ĩ qḋ itrat dens.
Alharat.i.alheretit interior ps labioꝝ.
Aracuati est auis frangẽs os.
Aliathan sunt apostemata cruriũ grossa.
Ascariat ẽ herba simil' myrto habens in medio sui
anulũ similẽ oculo ⁊ assilat sempuiue.
Alcurathi ẽ fluxꝰ vẽtris ex excoriatõe factꝰ ſm quos-
dam alcur.
Alaas est centaurea minor.
Allugati spẽs est titimali.
Alosor.i.grana squille.
Aleser.i.vitis.
Almadil vena est.
Adruculididos est auis pua semp mouẽs caudam
valens ad lapidẽ renũ.
Ascordion.i.scordeon.
Alcatatur syringa vl' id qḋ inijcit p syringã.
Alguadi ẽ hũor q egredit a vga cũ qs tãgit mlierẽ.
Alhagen vel alharsc.i.peritoneon q habet lac.
Alhalebleb.i.spẽs volubil'.
Anzarut.i.sarcocolla.
Alhosos.i.cauda.
Abgas.i.panniculus subtilior ⁊ tertiꝰ quo embryo
inuoluitur.
Alhauti ẽ vir eq̃lis cõplexionis ⁊ fortis corporis.
Almechen.i.locus a cingulo inferius.
Aloringen.i.epaticũ.
Alcosbot.i.apostema.
Algarzã.i.pũctura q̃ ptrãsit cutẽ.
Abrahona.i.vlcera q̃ sũt in vltimo malitie.
Alrasefati.i.anulus geniculi.
Aldabac.i.gluten.
Alkeked.i.citruli.
Almeliletu.i.dispositio caliditatis totius corporis
ante febrilem discrasiam.
Alohocat.i.electuaria mollia q̃ lambũtur.
Autartellos febris.i.quotidiana interpollata.
Alzuhumec.i.vnctuosa.
Altusugi pondus est.
Alcunicalis est tertia spẽs ethice in q̃ apparꝫ forma

que est in descriptis quantũ ad colorem
Anabasati.i.extenuatio.
Albuzer.i.dactili.
Alchort.i.palma siluestris ⁊ fit de succo alchar sirꝰ de succo palmarũ siluestriũ.
Altelea.i.pira ⁊ fit sirꝰ altelela.i.de piris.
Altiele.i.dactili.
Alguitar.i.alienatio.s.qñ hõ loqꝛ plane ⁊ cũ rõne.
Atanatũ.i.apostema pestilentie.
Albir spẽs est exiture.
Aquiauroth.i.spẽs est formice q̃ sola parue radici inuenitur.
Alkalkaluf ẽ egritudo corrodẽs mẽbra ⁊ qñq; trãsit in estiomenũ.
Atiritalõ dr̃ oẽ apostema in carne glãdosa natũ.
Atauginatũ.i.apostema in carne glãdosa.
Alrubig.i.glutinũ glãdiũ.
Alsila sũt spẽs nodi.
Almismar ẽ nodꝰ simil̃ capiti caui.
Alhebesur.i.semina.
Alborati.i. vmbilicus
Alsusedati.i.vrina hircoꝝ mẽtanoꝝ.
Alesirati.i.rime.
Aldeguarich.i.mẽsura ꝯtinẽs.iiij.lb.
Alnuiati.i.mediꝰ corpis ex vtrisq; lateribꝰ mẽsura q̃tuor digitoꝝ ab alborati.
Alterera.i.aromaticũ.
Alhaliben.i.inguina.
Alsegi vlcera q̃ fiunt in capite.
Alkalat.i.stannũ.
Al cerehacati scoria eiꝰ in medicina ponitꝛ ⁊ dr̃ spẽs ferri eẽ q̃ est calibs.
Algeromati sũt vulnera vltia in corruptõe elõgata a ꝯsolidatõne.
Algrahac ẽ lesio q̃ nõ mouet os de loco suo sed at trahit qd ipm ꝯtinet nec ẽ de genẽ torsionis.
Alhasegi ẽ inferior ps coxe.
Alchoc arbor est.
Alefatu.i.rotula genu.
Almocochati.i.defectio ossis.
Alrosboth.i.porꝰ q post ossis fracturã creatꝛ.
Alierusem est fractura minima ptiũ.
Alkarte.i.lignũ de quo fiunt haste lancearũ.
Alrasatũ est spẽs veneni.
Albatagi.i.extremitas ossiũ q̃ iũgitꝛ cũ digitis.
Albarochia ẽ tabula magna cũ q̃ equatꝛ os fractũ.
Alhehil.i.illud qd dr̃ gũma napelli.
Almuscũ.i.magia ⁊ dicitꝛ ꝙ sit gypsũ.
Aldabac.i.viscus.
Alschara stella est.
Aliabra ve a ssibresegi.i.mãdragora.
Alharbe ẽ aial venenosũ ⁊ ẽ auis q̃ dicitꝛ bubo.
Alheheli.
Alhaice folia senticis.
Axufoni pondus est.
Alhaguabaeni.i.pua aialia vt aranea.
Aduduc ẽ nicticorax ⁊ ſm alios ẽ auis q̃ dr̃ bubo.

Adibk.i.muscus.
Anagalis.i.auricula muris.
Altararat.i.serpẽs volans.
Alhacs aspis ẽ serpẽs diuersos hñs colores.
Alseilem est serpẽs rotule sicut aranee.
Alseed est aranea q̃ dicitꝛ venatrix muscarũ.
Alguardau.i.pediculus q nascitꝛ in inguine.
Altrãptia vl̃ porcꝰ luti ẽ bestia mltos hñs pedes acuti veneni.
Alsartraguti vel asiluregi.i.puluis q cadit de parietibꝰ sal ⁊ ẽ sal tingens.
Alebreati.i.cãtabꝝ.
Alcãzi est spẽs crete.
Alsech sũt tubera q̃ apparẽt añ eruptõz sic̃ i leprosis
Albedsanem ẽ rubedo ex̃nea silis rubedini leprosi.
Alguesneni infectio faciei ẽ in nigrũ vel albũ colorẽ sedũ ⁊ apparꝫ in pncipio morphee ⁊ lepre ⁊ dr̃ guassen.
Aleker est ebrietas.
Albacal est breslũ.
Alguariscen est genꝰ colũbaꝝ.
Aleferascen est pulis alba.
Aluratin est spẽs sahafati ⁊ sũt vlcera mala q̃ apparent in crure.
Alsers.i.nasturtiũ basiliconicũ.
Altufa.i.alisel iesif ⁊ est abrotanũ siluestre.
Almahel eb.i. vera.
Alfit.i.sinapis albũ.
Almusdaru ⁊ algen cõfectiones sunt.
Akarset.i.nasturtium.
Albeladoriũ.i.anacardinũ.
Adrioch.i.hartanita.i.ciclamen.
Almasus.i.cassia
Alsehebasa.i.mãdragora.
Alguasa.i.qñ aliquis tristatur ⁊ nescit quare.
Aluenic.i.amicos
Alhiada.s.poliũ
Albechanahati.i.resistentia malitiei.
Alguathaguaksi.i. conficiens
Alahi docenec.i.trocisci stelle qui nõ pmittũt vitaꝫ recedere.
Almeizaharagi.i. genus lacticinij.
Aliathelic.i.priuatus.
Alkermez.i.grana.
Almatir idest vermis qui inuenitꝛ in grana.
Alimbat.i.terebinthina.
Alkesmes.i.vue passe sine granis.
Albersandarub.i.virga pastoris.
Alfarfunigi idest asparagus.
Alkidad nigrũ in quo inuoluũtur capilli ⁊ manꝰ.
Alseir.i.vigil.
Aced.i.genꝰ absinthij coloris subalbidi.
Alengesif.dicitꝛ enula ⁊ ẽ duoꝝ modoꝝ vna hꝫ citrinũ florẽ alia albũ ſꝫ meliꝰ ẽ cũ citrino flore.
Alkentinzi.i.maiorana.
Alsaragi.i.virga pastoris.
Almusdaru ⁊ algen ꝯfectões sunt.

Alſeſſeiguaſit.i.eupatoriũ.
Aalgak.i.tribulus.
Agumbatalo.i.ſtrignũ.
Ainemen.i.ſiſimbriũ.
Aſathar.i.origanũ.
Aſomat.i.atriplex.
Alabglab ãtainka.i.portulaca.
Alcormagi.i.humex vel facta acetoſa.
Atikir.i.ſquinatũ.
Alberdi.i.papyrus.
Albara acora ſcema.i.rapina.
Albedarungi.i.baſiliũ.
Alneſci.i.amilum.
Algenares.i.miliũ.
Albelgaga.i.cucurbita.
Albenben de quo fit oleũ muſelinũ.
Albens.i.nux muſchata.
Albeleet.i.myrtus.
Albeſaraſagel.i.mala cydonia.
Abeldil beldemẽ.i.grana vlmi.
Abolfuſel.i.pip triangularis.
Alberdirgar.i.fraxinus.
Albelcaudaracar.i.grana lauri.
Alhaſcenabar.i.nucleos pini.
Abellenobar ſichir.i.grana pini minoris.
Abelatron.i.grana citri.
Abelius.i.grana capitis ⁊ ẽ ſtaphiſagria.
Abhel.i.iuniperus.
Aluſen.i. liliũ ⁊ multis ẽ modis. meliꝰ eſt ireos.
Alafargenis.i.mala cydonia.
Alſigel.i.folia ſalicis.
Alfur.i.crocus hortenſis.
Alocen.i.cotula.
Aluneb.i.iuiube.
Alcoocal.i.ſpina.
Alnudac eſt flos rubeus.
Albódekidi.i.nux de india.
Alcurneſik.i.fructus tamariſci.
Albin.i.vua ſicca.
Armeniſi.i.ficus ſicca.
Alnuſa.i.cataputia.
Alfa.i.malũ mandragore.
Alrotab.i.lutum.
Atrona.i.citrus.
Alcarme.i.vitis ⁊ dicit cochear qñ incidit.
Agufa.i.iſopi ceratum.
Armen.i.grana ſine muſcho.
Alkais.i.acetũ ꝯpoſitũ ex duabus ſubſtantijs diuer
ſis vna calida ⁊ alia frigida.
Alzamac arabice gũmi arabicũ.
Alchiſita.i.dragagantũ:
Aiclamita.i.fermentum.
Aleba.i.parcila ⁊ ẽ gũma abietis.
Almaſtice.i.maſtix.
Almeaieia.ſtorax liquida.
Alut aſſa.
Altigiris.i.lignũ aloes.
Alcacar.i.tapſia.
Alchecaraca vel arcandos.i.piretr.
Atanſa.i.tamariſcus.
Alala affiuſe.i.radix lilij.
Algeorafen.i.acorus.
Alaſabeo ſafar.i.diptamꝰ.
Albazal.i.cepe.
Alcolanue.i.aphodillus.
Azalaltaroſa.i.radix porri.
Altizalam.i.bolum armenicum.
Alſol aſel alkama.i.lingua arietis ⁊ eſt plantago.
Alnora.i.calx non extincta.
Altabaſir.i.ſpodium.
Aenut.i.antimonium.
Alazar almares.i.lapis lacteꝰ qui cũ fricatur facit
lac cuius virtus eſt ut bematites ſed debilior.
Alazaracone.i.petra ſerpentaria ⁊ eſt tribus modis
vna quaſi nigra alia ſubuiridis in mixtis lineis
albis ⁊ alia viridis.
Alazarlazuad.i.lapis lazu.
Alkaleũ.i.ſtannũ.
Alazaraſſengi.lapis ſpongie.
Agrios.i.argentũ viuũ.
Alcacher alcaſior.
Acinges.i.vitrũ tritũ.
Aluſeac.i.coagulũ ceruinũ ⁊ geninũ bufali.
Alfazaz caluminũ.
Alde.i.oua.
Aduzaruzegi.i.gallus ⁊ gallina.
Allac.i.ſanguiſuga.
Azenza.i.cantarides.
Adalaſi.i. vngula caprina.
Abelius.i.grana.
Alafar.i.ꝯcauitas.
Azon.i.ſempuiua.
Alkenda.i.conaſtrelo.
Alli.i.grana ebuli vel ſambuci.
Abenezib.i.gũmi albotin.
Alkinati.i.bdelliũ ſubalbidũ.
Alleſtorab.i.ſtorax.
Azemina.i.ꝯtractio.
Azarot.i.ſarcocolla.
Aluf.i.dracontea.
Azamech.i.auripigmentũ.
Alnuzaragi.i.fixura in oculo.
Aliada.i.polium.
Alered.i.acetoſa.
Acati eſt de cuiꝰ ſucco fit acatia.
Aluſen.i.ſuſarata.
Alſinil.i.mediũ inter albũ ⁊ nigrũ.
Alr ına eſt cibꝰ de carne cocta ⁊ infrigidata.
A k oilos.i.cardui capita.
Anaſeni.i.piſcis ſalitus.
Acatia ẽ ſuccꝰ arbori q̃ ſtricto aſſilatur in alexãdria
⁊ dicitur alkaud.
Ariegi.i.atramentũ.
Azadar.i.acetoſa montana.

Alfur.i.crocus hortulanus.
Ambrias grece est canacella.s.herba que dicit cauda equina.
Adrimia.i.ciclamen.

Bothor est eminentia in cute.s. apostema pnum siue pustula.
Bassara est illud quod apparet.
Betaderet.i.ozimū
Buchormarié.i.herba marie ē harbanica ꝛ ē ciclamen.
Benz.i.hyusquianū albū uel boron.i.semē nigr.
Bondacha.i.auellana.
Bezariat idest virtus bengi.
Bezard.i.lapis viridis in quo tanta vis existit vt omne venenū expellat.
Barachia.i.salsa.
Ben ē maius semē tincte declinans ad albedinē et albi semen quod dicitur piper album.
Beregelif.i.abrotanū i li.siplicis medicie dr enula
Barat est vitrum falsum.
Bathecaidest melo.
Bule est cucumer ind⁹ ꝛ simil cucūeri capparis.
Bederezensi loco eius ponitur in letificando pondus ipi⁹ de seta ꝛ ptes pōderis ipi⁹ de cortice citri.
Buzeidē est medicia ida loco eius ponitur been.
Bahasce similis virtuti lentium.
Baurach kebuli se.indum est.
Besceguascen.i.coriandrū putei vel capillus veneris ꝛ persice dicitur berisigua ꝛ siriace capillus veneris porcinus ꝛ arabice capillus algul.
Barchaim.i.arbor ꝛ assimilatur folijs acetose siluestris.
Belemō.i.titimalus q assimilat portulace siluestri.
Bedarongi.i.ozimum fluuiale ꝛ ē bederābina fm quosdā ꝛ alahyt.
Bedil.i.papauer cordosum.
Beremehē.i.species frigidi feni.
Berasicam ꝛ belerkeb ꝛ herbū ꝛ herba iudaica id.
Brebat.i.virga pastoris.
Bisus est quedā species arboris pini.
Birsen est apostema capitis ppter cōitatē diaphragmatis factum
Bēsderbendiū est collyriū de āmoniaco latū.
Bamulitis est lacticiniū qd assimilat myrto.
Bersendaru ꝛ bersesendari ꝛ est virga pastoris.
Beralme psice est feniculuz.
Berilie est piscis.
Bazidē est testiculus vulpis.
Bedeoard est spina alba.
Bezard est galbanum.
Bakilla est faba.
Burdacaton ē pondus i modū auellane.
Bachat pondus est.
Bacati pondus est.
Bakin est prassium.
Bresilis est corallus.

Burules.i.apostema calidū in inguine.
Baucia siluestris.i.dauc⁹ birsen quādoq̄ p pleuresi inuenitur.
Barbaki.i.meatus.
Barbetinē est siphac ꝛ dicitur beriteron.
Batarū est caro longa in ore matricis orta ꝛ ē dura
Beriterō ē pāniculus sub siphac exñs ꝛ dr rotūd⁹
Buri est ramex vel hermia ex lapideitate apatis.
Bezolgradatū est instr̄m quo euacuat aq̄ hermiosi
Blarach ē apostema pestilētie.
Bersalbi.i. napelli.
Borati.i.vmbilicus
Burisme.i.apostema lene ex sanguie ꝛ ventositate.
Balla est succus palme in qua dactili nascuntur.
Barasecū.i.lentigo maior.
Barba hircina.i.hypoquistidos.
Bedemeregi confectio in antidotario.
Bezarahat.i.resistentia veneno.
Bengi.i.hyusquiamus.
Beruara.i.zedoaria.
Bothin.i.terebinthina.
Batrahentē.i.capillus veneris.
Benuard.i.odor rose.
Bebonigi.i. camemilla.
Basacaron.i.psilium.
Bizeri alcarasz.i.apij semē.
Bizericome.i.psilium.
Bizeriatasigeniti.i.se.feni.
Becurdumē.i.cardus siluester.
Bizerikatmi.i.semē malue maioris.
Bizeri cubeiz.i.malua minor.
Bangiora.i.vrtica.
Bizeri vma.i.semē trifolij.
Bizeri.i.semen.
Bizeri corat.i.semen porri.
Bizeribēgi.i.se.hyusquiami.
Bizeri bangora.i.se.vrtice.
Bizeri gialef.i.se.trifolij.
Bizeri gardel.i.se.synapis.
Bizeri olimat.i.se.lapaty.
Bizeri arasciē.i.se.nasturtij.
Blisem altā.i.ligua agni.
Beseber.i.anatan.
Bizeri asasal.i.se.sapule
Bizericliten.i.se.lini
Bizeri olbe.i.se.fenugreci.
Bizeri nemē.i.se.sisimbrij.
Balgesar abustē pastinaca hortensis.
Bizeri antamka.i.se.portulace.
Bizeri fasigagel.i.se.rute.
Bizeri asormat.i.attriplicis semen.
Bizeri fugi.i.se.raphani.
Bizeri vard.i.semen rose.
Bakabat.i.basilicon.
Buribede.i.scabiosa.
Balhascruce.i.granū lini.
Bizeri zerzir.i.se.cariote.
Bekat.i.citrulus.

Bechat.i.cataputia.
Balut.i.glans.
Belahor.i.anacardus.
Beliat aligena.i.galbanū.
Budeid.i.polypodiū.
Besasar alsar.i.cepe muris qd̄ ē idē q̄ sqlla.
Buraldeb.i.limatura auri.
Bur'alfata.i.limatura argenti.
Besed.i.corallus.
Bisaac.i.saliua hoīs ieiuni.
Besibeheig.i.polypodiū.
Bizeri raginna.i.se.vrtice.

C

Appatia.i.ferula.
Cassi dicunt.v.ossa que sunt in pectore et cassi.i.thorax.
Cathin.i.locus exterior in directo eius sūt renes.
Canesis.i.caro prouli.
Casesic.i.vespertiliones.
Cusez qñq3 p pticulari tetano ponit.
Cab.i.os p qd̄ iūctura cōplet in crure.
Cicarus est apostema in mēbro vno ad aliud transiens sine manifesta causa.
Carmeth pondus est.
Colcodea psicū nomē ē deriuatū a colcodeo qui ē dator vite.
Calcule.i.herba simil' vermiculari.
Calcu est cū aliqs stat sup pedū extremitatē.
Cauguamich sūt ꝯposita ⁊ simplicia que comeduntur post cibū sicut capparis olue.
Cartamū.i.crocus hortulanus ⁊ semē eius.
Cotila ē mensura.ix.cōtinens vncias.
Cahab.i.calcaneus.
Calos.i.pannus faciei.
Caragiati.i.lacual'.
Cepamuris.i.squilla quia mures īterficit: ⁊ cepa canis idem est.
Cusa nomē est demonis vñ arcusa.i.arc⁹ demonis scilicet iris.
Cossore.i.spuma maris.
Colcatar.i.attrimentū citrinū.
Calcudis.i.attrimentū album.
Calcātum.i.attrimentū viride.
Cussurie.i.attrimentū rubeū.
Calcidon.i.album.
Caduucorasse.i.arbor picis.
Carakilus.i.lacticiniū qd̄ dicit masculus ⁊ est vnū genus ⁊ post ipm oēs sunt femine.
Cyminū nabatū.i.cōmune.
Cyminū carmenū.i.siseleos.
Caulis aque ē nenufar fm.g.q noīauit gnū spōsū.
Cuhati halhanic ē herba q̄ dicit pupilla oculi ⁊ inuenit in aqs stantibus ⁊ dicit sutrin.
Cupressus siluestris.i.iuniperus.
Camfecies ē species ostraci ⁊ guagiel simil'.
Cordumeni.i.carui agreste.
Crocoma vel cucurma ē fex olei de croco.
Climia auri.i.fex auri.
Calcatiq assimilatur alufuen ⁊ ē herba que vocatur cassula cordis.
Climia argenti est fex argenti que eleuatur super locū in quo infunditur.
Cusus tres sunt species vna earū dicitur laudanū
Chartas.i.charta de panno.cumeis.i.vrtica.
Cales.i.alumen indum.
Chochiū est aīal marinū cuius virtus est ppinqua castoreo.
Cauguarus.i.auiū ventres.
Cassurudar.i.galanga.
Carnub.i.xylocaracta.
Conitū est medicina venenosa.
Cauerat.alatida.
Cubeiz.i.maluauiscus.
Caneiz fm quosdam est vene ⁊ dicit esse memithe i.celidonia que est pua ⁊ magna dr̄ algarduene
Cādros.i.triticū romanū.
Cometre.i.pirus.
Caratin.i.lūbrici terrestres.
Camaduci.i.occiput.
Carabitus.i.phrenesis.
Cauliati.i.dolor capitis māsiu⁹ fixus chronicus ⁊ dicit otiū.
Chimos ⁊ dicit opthalmia magna ⁊ dicitur alguardenigi.
Calcaterō.i.egritudo ocli q̄ assimilat vngule.
Caras est cū aliqs vult loqui ⁊ nō potest nisi sepius mouendo linguā ⁊ os.
Cola.i.apa in ore ⁊ lingua ⁊ Gal'.noīauit ea colon cū i facie pseuerāt ⁊ cū putrefiūt vlcēa maligna.
Cares ē genus cibarū.i.cibi infrigidatiuus.
Carmesion.i.fructus tamarisci.
Curathi quedā spēs fluxus ventris.
Cadumus ē nomen grecū ⁊ est diabet.
Calib est instrm̄ quo caro addita trahit a pfundo.
Curathia.i.mucilago q̄ egredit in tenasmon.
Carmata dicit apostema qd̄ nascit sub ascellis.i carne glādulosa ⁊ cū est nigri coloris ē mortifera.
Cassanū est viciū quod fit in carūculis nariū que si milant papillis.
Chiaseni est finis superioris partis nasi.
Caugalib est tabula magna cū qua equat os cruris fractum.
Canzi est species crete cū qua abluit.
Carmos ē grana capillor algul.i.capillor veneris
Calcanu.i.ozimū montanū.
Cancreos.i.semen ferule.
Confectio lohoc.i.quando linitur
Cuzegi qñ aliquis impetuose caput vertit retro vel cū loqtur mouet ip3 vel cū facit strepitū ore qñ loqt ⁊ sp pfert idē nec scit qd dicat: vl cū aliqs loqt sonū facit aut recordet vel aliquid facit qd̄ extraneū videtur.
Cahana est vini albū ⁊ debile.
Caucar genus cardui.
Cesis.i.semen dauci.
Cucurina.i.vena curi.

Crat.i.iuncus de nilo de quo fit acatia.
Cābil est terra rubea minuta q̄ affert de media aut athenia ꝛ cū fricat sup manū ingredit cutē de q̄ fit vnguentū ꝛ penetrat manum.
Cātasanuch sunt cibaria quoꝝ qdā cū sale qdā sine sale condiuntur.
Cumenet.i.amomū.
Cunce.i.aphodili.
Catarios.i.centaurea.
Corat.i.porrus.
Casbor.i.coriandrum.
Cailagelā.i.sempuiua.
Chesin.i.siler montanū.
Chosahaltaleb.i.testiculus vulpis ꝛ est satirion.
Choilolohaceb.i.acetū squilliticū.
Carafz.i.apium.
Cathmia.i.maluauiscus.
Cubeiz.i.malua.
Cascas.i.papauer.
Cocior alkradar.i.cortex turis.
Coctior atala alcappar.i.cortex radicis capparis.
Cotior atala rascenegi.i.cortex radicis feni.
Coctioratala rumē.i.cor.radicis mali granati.
Curcuma est quasi chelidonia.
Curac.i.vrtica.
Cocior atala asalutiri.i.cortex radicis celsi.
Climia alfada.i.cadimia argentea.
Climia aldeeb.i.cadimia auri.
Cadab algasdir.i.ferrugo.
Colcotar.i.illud qd̄ dr̄ q̄si terra surrigena.
Celeckima.i.cucumer agrestis.

D d Ereb.i.corruptio stomachi.
Dulbassilat helleboro in folijs.
Demenul.i.carbunculi.
Danic pōdus est triū granoꝝ ordei.
Doch acetosum est lac absq̄ butyro.
Dētib⁹ muris.i.macule q̄ fiunt in facie marie infantiū ꝑpt̄ comestionē panis corrosi a mure.
Deniest.i.laurus.
Dubellet.i.apostema magnū.
Digiti hermetis.i.flores hermodactili.
Darsisahā.i.arbor grossa hn̄s spinā grādē ꝛ dicūt qdā q͂ est radix spice.
Dirdar est fraxinus.
Deindar ē de genē iunipi ꝛ dr̄ pin⁹ inda.
Dethin ē granū sile ordeo lōgū ꝛ strictū ꝛ est amar
Durusatiras ē res q̄ voluit sup arborē antiquam ꝛ sunt glandes.
Darchimet pōdus est.
Dat.i.capra.
Dinarugua ē arbor silis rute ꝛ dr̄ zufer ꝛ dr̄ alhaze cui⁹ granū sile almudē.
Deraria.i.cantaris.
Demolua.i.malua.
Deilex loc⁹ ē de quo fit trāsi⁹ ad alterū locū ꝛ ꝑhe qn̄ est sub terra.
Darchimet daurach pōdera sunt.
Diplacos grecū nomē est diabetes.
Dactili indi.i.tamarindi.
Duragit auis est.
Dedi nomē piscū est ꝛ ē pediculus vulturis.
Dardagi ē crocus hortulan⁹.
Daps glādis.i.cortex ei⁹ pilosus.
Damuarich mensura.
Darsessahā.i.gra.alkilkil.
Dēde est res simil ligue auis posita in medio sui.
Defremuli.i.pulegiū ceruinū.
Doronigi radix herbe simil zedoarie.
Duranet vocat zedoar ꝛ ē triplex.s.decorascenū hie resolymitana ꝛ hyspanica.
Defle oleander.
Duncalagrod.i.oleum.
Dunalhuad.i.oleū ros.
Dunbenefecis.i.oleū viol.
Dunalbencara.i.oleū de semine cucurbite.
Dunalgēs.i.oleū denucib⁹.
Dunalsufē.i.oleū liliaceū.
Dunaranc.i.oleū laurinū.
Dunalarich.i.oleū de squinanto.
Dardlascebab.i.fex vini.
Dardiascet.i.fex aceti.
Dabac.i.gluten.
Dardicefle.i.fex olei.
Darsesian est velut spica.
Darfulful.i.pip longum
Darsceni.i.cynamomū.
Dem alacubē.i.san.dra.
Dem albacar.i.san.vacce.
Dem alcamer.i.san.colūbarū.

E e Lumbatase.i.exercitiū sub quo ꝯtinet species luctaminis.
Eliemelik est corona regis.
Ersimū est quoddā gen⁹ sisami.
Escute pondus est.
Entoras piscis est.
Elteil est loc⁹ vbi dorsum ceruici iūgit.
Euzehez nomē est corde graue reddētis somnum.
Endague est cardamomū min⁹.
Egena ē vas rotūdū ꝛ ē loc⁹ apō extremitatē oculi.
Endros.i.expulsorū.
Electra.i.saponaria vel herba fullonū.
Esticos grece ethica febris est.
Elbune.i.cibarum.
Exalmalus.i.casia.
Eburisme empurisma.s.apostema leue ex sāguine.
Emerukte est alhacucn alba ꝛ amaracum.
Elefer.i.vitis.
Esifiriet.i.antimoniū.
Egedde.i.blacte bizantie.
Ethel.i.semen iuniperi.
Ezegi.i.atramentū.
Eleuis.i.cicer.

Elubie.i.faseolus.
Euasdalbiar.i.bulbus cainus.
Eledion.aphadilus.
Esuc.i.galia muschata.
Esul est indicus.
Eluesce.i.amilum.
Elkalibat.i.terebinthina.
Elnindar.i.olibanũ.
Epar adib.i.epar lupi.
Edeilla est puintia quedã.
Eberia mẽsura quedam est.
Embula suctoriũ est.s.cãnula qua sugit aq̃ uel aliud liquidũ qđ cadit in aurem.
Elen.i.tristitia de eo qđ futuꝝ est ⁊ vigilare facit: sed tristicia de preterito dormire que arabice alosui appellatur.
Encaras.i.mesaraice.

Fen est modus locutionis cũ de vna re trãsitur ad aliam.
Feluden est spẽs ferri.
Fiscalia ẽ potus qui cũ ordeo ⁊ aqua cũ melle pmixtus vomitũ pꝛouocat.
Fusos est maneries volubilis.
Fufel est ppinqua virtuti sandali.
Feluzeaharagi ẽ herba de cuius succo est litiũ.
Fistula ẽ stipites albi pilosi imoti sunt pilosi ⁊ odor eius ẽ sicut odor myrthe.
Felengemisch.i.ozimũ gariofilatũ ẽm quosdã melilotum.
Fagina ẽ granũ sile ciceri hñs granũ sic mahaleb.
Fersesi est de genere alferise.
Fesire ẽ azarasem ⁊ ẽ vitis alba.i.brionia.
Fellehaliz ẽ spẽs calamenti.
Falsaig.i.portulaca.
Far est medicina turkia.
Farfuricon ẽ medicina ad scabiẽ.
Fesesisis ẽ aial sicut acorat existens in lectis ⁊ apud arabes dicit igil.
Fuca fit de pane abramarchino ⁊ mẽta ⁊ opio.
Fasis est spẽs arboris pini.
Fareton ẽ centaurea minor.
Fesula est spẽs lactuce asini.
Faba egyptiaca ẽ lupinus.
Foca est aq̃ ordei acetosa cũ spẽbus ut zinzi.⁊silia ⁊ est in vasis puis terreis q̃ bene opilata sunt ⁊ cũ aperiũt in altũ salit.
Furu rati.i.fungus.
Flenia.i.poenia.
Fetirat.i.interpositiones.
Fernzegi.i.smerilius.
Fhued.i.os stomachi.
Falsasa.i.trifoliũ qđ dat equis ad impinguandũ ⁊ est similis sule.
Fag.i.agnus castus.
Fursus est caro addita in ore matricis orta.
Faricos dicit febris causon.
Faucus est apa in carne glandulosa.
Forosmos vel tibelẽ.i.arefactio ⁊ ẽ scđa spẽs ethice.
Farca.i.mandibule magnũ villosũ.
Fugule est apa post aurem.
Felengesis est abrotanũ siluestre.
Ferinos est spẽs apatis qđ dicit descenes.⁊ est durũ sine dolore.
Futratẽ dicit egritudo qñ dura istat mt ⁊ apatur.
Farsas dicit q sit napellus aliĳ venenũ interficiens andeger.i.calamentum.
Fulfukimon est ozimũ montanum.
Faugetkest est agnus castus.
Fenuchia alkemelion.
Fufel est q̃dam nux q̃ nascitur in india ⁊ est similis nuci muschate.
Fesik est genus rubeuz.
Faufel.i.auellana inda.
Feafar ẽ genus portulace.
Fafarisan.i.vitis agrestis nigra ⁊ vocat vntama.i.viticella.
Fulfulminue.i.radix pipis vel lignũ suũ.
Feluzaragi.i.fel elephantis.
Fariscon.i.prassium.
Fauzeligiliegi.i.mentastꝝ montanũ.
Faizamen.i.epythimũ.
Fulferalasbiat.i.pip album.
Flos kiles.i.flos salicis de torrente.
Fetirat nomẽ est anhelitus.
Phenichia.i.dactili.
Fulfulimon.i.ozimũ montanũ.
Feca est quedã descriptio in quito canonis.
Famosus est genus serpentis.
Fesul est semen.
Furbulcutis ẽ spẽs araneaꝝ.
Fantis sunt cortices pini.
Fursus est ad modũ cuiusdã visceris.

Gedegnil venaꝝ.i.vina venaꝝ.
Guidem ẽ vena q̃ in gutture versus collũ inuenitur ⁊ sũt due ex vtraq; gutturis parte que dicunt guidegi.
Guaril aquaticus.i.stincus s; verius stellio.
Gelons.i.granũ pini maioris.
Gilbene ẽ semen turbit nigri ⁊ cuiusdã virtutis cuius ẽ helleborus albus ⁊ est spẽs albi hellebori.
Gestehesiren est res sile amigdale ⁊ habet duas spinas in capite.
Gezar.i.baucia.
Gasid.i.eupatoriũ.
Guariscen ẽ auis ⁊ genus columbaꝝ.
Guasemabras.i.stellio.
Guadam.i.ostracũ.
Guelmeñ.i.foliũ nili.
Geleniabin.i.mel rosaceũ.
Gubes est quedam spẽs rubea ad pallorẽ declinãs similis croco puluerizato.
Granũ nil est cartamũ indum.

Granũ azẽlem dicit piꝑ nigroꝝ vel ethiopiũ.
Granũ anaſcẽ eſt granũ exiſtẽs in q̃ntitate piꝑis ⁊ ĩ arbocoloꝛe eius.
Granũ alkilkil aſſilaꝛ piꝑi al.ꝑſice dꝛ darſiſahã ⁊ ẽ ris iremule.
Granũ viride cuiꝰ ſemẽ dꝛ alboti ⁊ q̃ ex ea ẽ magna dicitur atharo.
Gẽcũ.i.gũma rute agreſtis ⁊ eſt anacardꝰ mõtanꝰ.
Gembut.i.roſa vince ⁊ dꝛ algarũ ⁊ ꝑm almãſoꝛẽ ẽ ſpina alba floꝛẽ hñs citrinũ.
Gumera ſũt ꝯfectõres liqde q̃s mulieres faciũt qbꝰ liniunt facies ſuas.
Gabgob.i.grana ſolꝭ.
Guerſ.i.lapis q in felle bouis repiꝛ.
Guerich ſũt vene labioꝝ.
Gubera.i.meſpela.
Guadahũ.i.venerea.
Guſume ẽ quoddã genꝰ tubeꝝ.i.fungoꝝ.
Garab eſt fiſtula in angulꝭ oculoꝝ domeſticis.
Garab ẽ arboꝛ ſuꝑ quã generaꝛ boꝛax.
Guardenigi.i.opthalmia magna.
Gele ẽ durities.i.cũ accidit in palpebꝛis difficultas motꝰ ad eleuandũ vlꝭ apiendũ.
Guacce eſt diminutio auditus abſq3 deſtructione.
Genſuci pondus eſt.
Galb.i.grana ſolꝭ.
Grana araſced.i.naſturtij.
Grana lũboꝝ.i.cataputie.
Gueſgin.i.ingetudo eiꝰ q ſolꝰ loqꝛ.
Gamediũ.i.inſtr̃m chirurgicũ.
Gauetu.i.qñ hõ videꝛ loq ꝑ nares.
Guahen.i.indignatio q eſt infra toꝛſionẽ.
Guac ſiracõ.i.pũctio.
Gar.i.laurus.
Guazi.i.vulnꝰ qđ fit in ꝓfundo.
Grana nigra.i.nigella.
Gardau.i.pediculꝰ q naſciꝛ in inguine ⁊ ſub aſcella
Grana almahaleb.i.grana ꝟe.i.grana ceraſi ſilũs.
Gueſeir.i.oppoponacũ in alio gueſir.i.galbanũ.
Gemẽ.i.oppoponacũ.
Gaidi.i.poliũ.
Geſaminũ.i.roſa de q̃ fit ſambacũ.
Gulſar.i.flos mali granati.
Geuſadoa.i.caſtanea.
Geuſzbne.i.nux muſchata.
Geuſ halamel.i.nux cuꝑſſi.
Gezir.i.oppoponacũ.
Galangem.i.galanga.
Gauzemel.i.vrina cameli.
Gaukileb.i.vrina canis.
Gau.i.vrina.
Gau ſegi.i.vrina hois.
Gau ſabiũ.i.vrina pueroꝝ.
Guzden.i.talpa.
Gẽlut.i.coꝛiũ ſerpẽtis.
Gũmi alkuret.i.dꝛagagantũ.
Gedeguil eſt via ſiue canalꝭ minuti inteſtini.

Gion eſt fluuiꝰ.
Gauezi medicamẽ vulneꝝ nerũoꝝ.
Guale eſt egritudo quedam.

HAſimuliũ emplaſtratio oibꝰ cõmunis.
Haſek.i.tribuli.
Haſſech.i.ſãdonicũ loco eiꝰ põiꝛ origanũ
Herbũ.i.herba iudaica.
Hunai arabice ioannitiꝰ latine.
Heſdehẽ.i.lignũ indũ.
Habel.i.minutus.
Hertile qdã ſilꝭ piꝑe.
Hebel.i.ſauina.
Heſiſtides eſt ſemẽ barbe hircine.
Halauakid.i.racemꝰ.
Haltit.i.medicia inda ſimilꝭ hermodactilꝭ.
Harroman.i.granũ cuiꝰ virtus eſt virtuti oꝛdei ꝓpinqua ⁊ eſt mediũ inter triticũ ⁊ oꝛdeũ.
Hiuſtiſdochi.i.hypoqſtidos.
Hebarſilus.i.lactuca aſini.
Harmel ideſt herba que edeti inuenitur ⁊ aſſimilaꝛ cicute loco eius poſuit conſtantinus cicutam et errauit.
Harbe.i.hubere auis.
Herbũ.i.oꝛobꝰ ⁊ ẽ amelictarda eſt auꝝ romanũ.i. achiroſa cuiꝰ gũma dꝛ karabe.
Herba vitri ẽ herba q̃ vitrũ abluiꝛ ⁊ eſt paritaris.
Harbaũ dꝛ agnꝰ caſtus ⁊ eſt herba hñs ſemẽ triangulatũ ſicut lancea.
Haſafã eſt medicina armena ⁊ dꝛ ꝑſica cuiꝰ virtus eſt virtus euſoꝛbij.
Hamelõ eſt ſpẽs mezerion ⁊ dꝛ cameleũ.
Hazeſuſes dꝛ amarugina.
Hahelkalibat.i.genꝰ fiſtici.
Hailẽ.i.malus odoꝛ.
Hucuriz eſt ſpẽs lacticinij.
Hartire.i.iuniperus.
Haſce.i.iſopꝰ q naſciꝛ in oꝛtis.
Herba marie.i.atanaſia vel tanacetũ.
Haſcilꝰ eſt apoſtema in lachꝛymali oculo apparẽs ⁊ cũ rũpiꝛ fit fiſtula q̃ dꝛ garab.
Hetiſ dicunꝛ res acute.
Hetiſati.i.actio.
Hethet.i.liq̃factio.
Helk.i.viſcus.
Harcũ.i.lutũ.i.purũ.
Hamaiciami.i.ſenticũ.
Holus iudaicũ.i.altea.
Habiꝰ.i.ſpẽs volubilꝭ ⁊ dꝛ alageb.
Haleb leb ẽ ſpẽs volubilꝭ hñs lac.
Haſce dicũtur apoſtemata acuta q̃ naſcũꝛ in mrice ⁊ dicunꝛ alhaſce qꝛ aſſilanꝛ folijs vꝑce.
Hulemodꝰ ẽ cibariũ.
Halaꝛ.i.moꝛbillꝰ viridis vel deſudatio.
Hudubub eſt auis q̃ clamat de nocte.
Herba fluminis.i.lenticula de amne.
Hegrierſia.i.egritudo hñs acuitatem vt naſturtiũ

hebi cardomomũ minus.
Hesereazẽ.i.vitis alba.
Honsa nasturtium.
Harf est semen alcanabotis.
Hosmatꝰ.i.tria grana cydonioꝝ que ẽ q̃rta ps libꝛ
Hagneris.i.electuaria stõ ꝯueniẽtia que fiũt de cy donijs vel de pomis vel de prunis boni sapo ris siue sint solutiua siue non.
Halacdan.i.in locis qui sũt post aures.
Heil est species cardamomi.
Hausegi.i.ramnus.
Hirudo.i.sanguisuga.
Harmene genus animalis quod dubitat Auicẽna an sit basiliscus.
Hercules.i.locusta magni corporis nõ hñs alas.
Hecsunesi est mensura.
Harbe est animal venenosuꝫ faciẽs oua q̃ veneno sa sunt.
Herba canicularis.i.hyusquiamus.
Hercasus.i.liquiritia.

Iagueris.i.electuari a stomacho ꝯueniẽtia q̃ fiũt de cydonijs uel de pomis vel de prunis nihil amaritudis hñtia boni saporis siue sint solutiua siue non.
Iar fluminis.i.iuncus flumis ⁊ est herba q̃ crescit i aquis habẽs flores sil'es nenufari.
Issidebegi.i.pulloꝝ cibus qui dicit tafeata.
Iabrol est radix mandragore siluestris.
Iamenum.i.sumũ.
Igil.i.cinices.
Ibet.i.ꝓfunditas somni.
Isec.i.synciput.
Ieleniabin.i.succarũ rosa.
Iaharich.i.interior ps labioꝝ.
Iecteri kumet.i.herba pulicũ.
Interfector patris sui.i.satiriõ.
Ibenes.i.belua.
Interfector apum.i.nenufar.
Indebegi.i.cibus qui fit de nucibꝰ pn̄e plante sup quas pinguedo arene assata defluens fundit q bus qñcꝫ herbe cotte admiscẽtur.
Iudac.pomũ maius.
Iudaiba.i.pomũ minus.
Istirgar est q̃ fit ex amigdalis ⁊ sale ⁊ aqua
Idesohe.i.cardamomũ minus.
Imneet est fructꝰ sicomori ⁊ sũt sicut ficus agrestes dure acetose.
Ibenãgue est mustela.
Iaibedi est rizi.
Ininoctica.i.dormire facientia.
Indicum granum nil.
Inarmatu est instrumentũ quo suspendit aliqs.
Iecũ cimeo est herba pulicũ.
Illicinus est genus serpentis.
Iudebi cibus quidam ad coitũ valẽs.
Id quo aurũ adheret hoc nomẽ ꝯuenit ãmoniaco ⁊ qñcꝫ cõuenit cuidã rei q̃ fit ex vrina isantiũ mota i mortario ereo cũ aceto i sale donec coaguletur

Kazkendẽ ẽ res leuis sicut alhusnati luctea ⁊ in rakia noiatur stercꝰ colũbarũ in baldac ⁊ egypto nux hendem.
Kuselẽ sunt fustes nigredini attinẽtes radicibus rubee similes.
Kilk ordei est ordeũ fractũ vel ptisana.
Keldaru asaraxi ⁊ filix.
Kestu.i.herbus.
Kist mensura est.
Kersuimꝰ est egritudo que ẽ magnitudo virge pret naturã ⁊ dicit etiã kersumꝰ egritudo oblib ⁊ aliud mẽbrũ preter naturã excrescit.
Kebikengi ẽ lupinꝰ siluestris ⁊ sũt spẽs quattuor.
Kesumen est pondus.
Kerniet est pondus.vij kirat.
Kitran est pix.
Kadũtoras.i.picis arbor.
Karites animal est venenosũ.
Kerua.i.pentadactilus ⁊ est resin.
Kacupeion.i.lacticiniũ.
Karabe est gũmi arboris dicte nux romana ad citrinitatem tendẽs ⁊ est kekat.
Karmezik.i.fructus tamarisci.
Kosilinũ pondus est.
Kemeliũ est species mezerion.
Kekengi species est solatri.
Keuzauguen est ꝑsicũ nomẽ latine lingua bouis.
Karabitus est apostema capitis calidũ ⁊ ẽ birsen.
Kerbera est curcuma.
Kerfe aromaticũ est spẽs cinamomi grossi.
Keisum.i.abrotanũ.
Keisim.i.leuisticum.
Keiken ẽ gũma horribilis saporis ⁊ ꝺm aliquos est sandaraca.
Kataf.i.atriplex.
Keted.i.frutex cuius gũma est dragagãtũ.
Ketemõ est egritudo oculi ⁊ ẽ quasi nubes.
Kakasiz est locus post ꝑtẽ supremã nasi.
Kelidicon est medicina quedam.
Kabk.i.torelle.
Kaskaf.i.papauer.
Kisłar.i.eleuatum.
Kered.i.citroli.
Kemac.i.condimentum.
Kenim.i.mensis.
kersenati.i.arena.i.hectuna propter sui paruitatẽ.
keimati est medicina sicca pro pueris.
kermẽ.i.grana.
kesmes.i.passule enucleate.
kairon est lignũ indũ.
kebenzkesenz est genus tuberũ solidũ adunatuꝫ in magnitudine testiculi ⁊ scrofule.
kefelot sunt porri nabathi.
kilus succus ciborum.
kekesebe est cubebe.

Rossen est cortex glandis.
Renis sunt dies caniculares.
Resitius nomē pōderis est.
Releiari est mensura quedā.
Renini vas est vitreū in modū phiale habens orificium strictum.
Redusul est genus serpentis.
Remunec ē genus cibarij puri.
Rien est quedam regio.
Renic est mensura.
Raró est lignū iduz et ñ elōgatur qn sit almiugath.

L Apis adestatez.i.margarita ⁊ est lapis luminis q̄r confert oculis.
Lambas alcucub ē herba ꝓpiqua isopo.
Lenticula aque ē herba q̄ crigit sup faciē aque in terris lacunalibus.
Lulume est vngula.
Lenticula de amne.i.herba fluuialis.
Lapis prelil.i.corallus.
Lutum.i.creta.
Luse dicit̄ hernia ex apate.
Luteesula.i.verruce.
Latica ē febris quottidiana cōtinua.
Lutū albohera.i.terra sigillata.
Ladac ē cōfectio ex muscho gariofilis ⁊ silibus q̄ liniūt se mulieres.
Lingua auis.i.fructus fraxini.
Liliū celeste est ireos.
Lactuca asini.i.v̄ga pastoris.
Lapis iudaicus.i.lapis agapis.
Lapis vulcani dicit̄ fenis ⁊ ꝑparator corij.
Lapis danascen. viridis quo acuunt.
Laus.i.amigdala.
Langa genus ē titimali.
Lagenaga.i.borago.
Lac deserti.i.herba hircis vel hypoquistidos.
Lilen.i.mercurialis.
Laguait arabice latine ea que sequūtur.
Latahales sūt epithimata ex rebus bñ redolentib⁹ sicut aq̄ myrti sandali cāfora ⁊ similia.
Lapis alagi ē lapis silis ossibus elephantum.
Lutū semiū est ꝓpinquū luto armeno.
Lutū samiū ē sicut lutū sigillatū in opationibus suis ⁊ ē stella scenu⁹ ꝙ idē est ꝙ talk.
Lubue est arbor sigie.
Lubue ē storax ⁊ mel allubne ē storax liquida.
Lac alraib.i.lac acetosum.
Luf est herba q̄ dicit̄ luf serpētis ⁊ ē serpentaria.
Lalebrā.i.lecteti.i.sup vmbilicū.
Lalec.i.res que diu masticantur.
Lokiati regio quedā est.
Laclachatū ē medicamē quoddā ꝯfortās stōm̄.
Lepus marinus ē aialostracosū lutosū.
Lanuga est flos arundinis.
Lapis ardis est alumē albū silē zuccaro.
Lacterides dr̄ almeudana cuius fructus dicit̄ esse amarus ⁊ est catapucia.
Lasar est lachrymū silfij.
Laserpitiū.i.silfiū.

M Elta cheli.i.ꝓpositusq docet sarracenos q̄liter dn̄t orare ⁊ matrimoniū ꝯhere.
Musaac arabice latie ꝯnexa dicuntur.
Mulalac dr̄ aladac q̄ ē ꝯfectio ex muscho gariofil cāfora ⁊ alijs odoriferis cū aq̄ ros.cū qua aqua iā mlū turbida liniūt se mulieres.
Melalac ē lac acetosū coagulatum.
Memirem.i.chelidonia.
Melones arechij.alkin dicunt̄ habentes collū lōgū ⁊ sunt palestini vel indi.
Meruba.i.facta.
Mezerion.i.anabule
Magra.i.terra carpentarioꝝ.
Mesit.i.aqua lactis.
Marmorea dicit̄ faba inuersa.
Maru.i.marubiū.
Madion.i.auis diuersoꝝ coloꝝ.
Melk legumē credo faseoli.
Marmacora ƀm quosdā est aristo.longa.
Marmacor est spēs sumuse ⁊ arabice ē ligua bouis ⁊ dr̄ sclaue ⁊ ē alsafrēs sumuse ⁊ ē alia q̄ noiatur marmues ⁊ est alia q̄ dicit̄ meisedaf.
Mescatramesir.i.pullegiū ceruinū.
Mugath ƀm quosdā ē radix granati siluestris.
Merdasengi.i.lithargyriū.
Murati fructus est.
Mūpuꝝ est pietes domoꝝ apū i qbus faciūt oua ⁊ bullos ⁊ mūnigꝝ ē sordities fenestraꝝ forisecaꝝ.
Magnesia ē lapis i virtute marchasite.
Mahaleb.i.vera.
Meheibetene ē illud qđ dr̄ granū regū ⁊ arbor ei⁹ nominat̄ asuber.
Musa fructus est.
Muri.i.garus.
Maroch est radix aniuden.
Mechzeregi ē sicut scebrā qdā numerāt eā inter lacticinia.messe ē ꝓximū substātie fabaꝝ.
Molochia est spēs malue.
Metheca.i.sebesten.
Marchasita ē fex eris sicut climia auri fex auri ⁊ sic antimoniū de minera plūbi.
Mosikibe est spēs galange.
Mula est ps illa oculi q̄ vr̄.muschus aq̄.i.plmōaria aque.
Mercuridus.i.cucumer saracenicus.
Masacumia.i.illud quo vitreant̄ vasa.
Michadi.i.forfices.
Mesiscꝝ est mensura.
Maraston.i.hospitale.
Macadatin nomē instrī ꝓ tela oculi auferenda.
Melisia.i.sine granis.
Marmenta.i.marubiū mōtanū.
Melus,i.liquor acetosus.

Merdesceris.i.plumbum vstum:
Meseme.i.locus sub teneritudine costarū.
Metha.i.thorax.
Mesos genus est cibariorum sicut colūbi in aceto
cocti in quorum ventre ponitur menta.
Musaac cibaria sūt ex pullis aneto acresta τ ficub9
facta.
Mucalif est tertia species ethice.
Metaham est capra.
Mismar est nodus rotundus paruus simil' capiti
claui.
Matahaze.i.pannus factus de pilis capre.
Madio est estuatio uel angustia.
Mersulē est lignum asparagi.
Melanochion idest opium.
Michatosez.i.euersio cutis ī nō nāe colorē.
Methus est locus inter spatulas.
Mutkin est vnguētū de calcadis.
Marcur est vermis qui inuenit in grana.
Masurgi.i.egritudo cū pupilla apit nimis.
Magmuda.i.scamonea.
Merid ala.i.maiorana.
Medien.i.tortuiscus τ est herba fetida.
Mugadhod ē succ9 q i radice xilocaractē nascitur
Meha.i.storax.
Mest est triticum.
Muredascon est flos τ stipites frangibiles subtiles
ad cinereitatem τ citrinitatem declines.
Mundulinion est bdellium τ nucle τ medac idem
Mura idest myrrha.
Mismis idest chrisomila.
Maran idest emplastrum.
Muraba idest conditum.
Medeni est egritudo dicta vēna ciuilis.
Micla est compositū ex pane azimo τ oleo.
Melisia idest sine granis.
Mezameiz ē gen9 spētis vel vermis pilosus.
Mes est quedam egritudo..
Miliaris genus serpentis.
Murzia est quedam terra.
Murkion est tertia species aranearuz.
Maceria est locus inter anum τ vuluam.
Musaiaha est similis virtuti neremisk.

Non hilech est cū aqua fūditur ab alto sup
aliquē.s.embrocando.
Neheguedigi vel neginē sūt quattuor dētes extrēi
scz molares q in alio loco neguedij vocantur.
Nux hendē ē terra gnosa sicut cicer declinās ad ci-
trinitatē q̄ mustū clarificat eijciendo fecez.
Nigra vena.i.matrix.
Nabit est potus qui fit ex dactilis τ ficubus τ alijs
ab vuis ex quolibet fructuū.
Nuola.i.ea que post cibū sumūtur ut fruct9 frigidi
Napellus dicit q sit brionia.
Nabathi.i.cōe q simile reperitur in oi loco.
Neremisk.i.musaha τ ē flos peonie uel peonia.
Napellus moysi ē herb a nascēs cū napello, napel
lus ꝺ o moys ē aial qd in radice napelli morat
τ est tyriaca oi veneno.
Neregil.i.nux indica.
Nemen.i.sisimbriū.
Nux methel est similis nuci vomice.
Nitrū.i.baurach armenū.
Neridē.i.spica romana.s.celtica.
Nesrin ē similis narcisco in virtute τ rosa.sera.i.sā
bacus siluestris.
Nersciendaru.i.hersciēdaru.i.virga pastoris
Natis.i.cōfectio ex melle sicut penidij.
Nison.i.martius.
Naurianton.i.rubeū.
Nesestengi.i.amilum.
Neditus.i.apostemata in radice auris nascētia.
Noduar.i.liquor.qñq p aceto qñq vero nō.
Neraberti.i.ameos.
Nesaa.i.sciatica.
Nesegich.i.ignis descēdens.
Nenusar τ Sal' vocauit eū caulē aque.
Nassesengi.i.scolopendria.
Napta.i.petroleū.
Nabac nomē ponderis.i.quantū vna faba vel quā
tū quattuor grana.
Naurnacon dictio attributa sali nitro.
Nubia est terra quedam.
Naducē est dispositio mala matricis diuersa a mo
la τ vocabulū persicum est.

Oca herba ē paludestris que in flumib9 orit
Omorenesis idest dilatatio.
Oleū de been.i.muscelinū.
Oleū decamū.i.x.specierū.
Oegi.i.acorus.
Olixatrū.i.petroselinū macedonicū.
Oleū demest.i.oleū laurinū.
Oleū omphacinū.i.oleū de oliuis imaturis.
O abel acara.i.cucurbita.
Offien.i.opiū.
Orale est pannus de seta quo cribratur subtiliter.
Omorenesis nomē medicaminis.
Obtharmicū puocatiuū sternutamenti.

Piper aque ē herba ut olus nascēs i aqua τ
aproximat in gustu sapori piperis.
Pupilla oculi ē eruca aque τ dr̄ apiū aque τ ē her
ba boni odoris τ orit in aquis stātibus.
Pastus colūbarū τ camelorū est herba hñs grana
sicut granū myrthi τ ei proximū.
Psilotrū est medicamē depilatorium.
Pes locuste est sicut olus iamenum.
Pes coruinus est herba virtutis hermodactilorū
Pheludē ē cibus ex farina tritici cū melle.
Panis kiskar est fermentatus panis.
Pisces alredradu.i.petrosi uel parui..
Pediculus vulturis nominatur pedi psice τ me-
rule grece τ tafaris indice τ est bestia sicut pedicul9
qui in iguine nascitur τ sub ascellis

Phitanos.i.febres erratice ut sextane.
Pedetolene ē grecū nomen ⁊ pondus duplum toꝰ qd balneo ē ꝯueniēs. ⁊ ē coopimētū ex duobꝰ pānis fcm̄ lana plenū uel cotto qd appellat
Plumbum algalai.i. stannum.
Planta noctis.i.bothor paruu.
Pumex ⁊ fenic idest lapis vulcani.
Pulicaria ⁊ psilium idem est.
Polygonia ⁊ poligones dicitur sanguinaria.
Pentaphilon est quinq folium.
Petalum ē residētia in vrina: ⁊ dicitur crinoides.

R Igil oia gressus istra sūt ut coxa crus pes.
Rasga uel rasa.i.patella uel oculꝰ politis.
Rob.i.vinum coctum inspissatum.
Resin idest pentadactilus.
Raib.i.lac accetosum.
Rocen pondus est.
Rubis canis planta est habēs fructum sicut oliua habens intus lanam.
Rauedseni.i.reubarbarum.
Raan salamonica ē silis aneto hūido: ⁊ dī q folia eiꝰ sūt sic malua: ⁊ qdā noiant eā abasalcrū.
Roba.i.auellana indica ⁊ ē fructus in magnitudine auellane similis papaueri.
Ribes.i.acedula.
Ratienigi idest colofonia ⁊ gumma pini: ⁊ nominatur arbor eius alherci.
Rutuhut est color sāguis putrefacti in facie. Et est bestiola exn̄s in supficie aq̄ que super eā mouetur diuersis modis sine ordine ad eiꝰ ꝓpetatem dī chuthubuth qdā spēs melie quā q patit viuos hoies abhorret ⁊ appropinq̄t mortuis.
Rucalia herba est.
Rufatagi est es vstum.
Radix alexet idest radix vitis.
Radialemen est fumus terre.
Roiora est illud quod est in aere apparēs sicut stella cadens que est in motu.
Rachaba est os pectinis.
Rosbot est porus uel consolidatio ossis.
Rutela ē aial aranee sile qd noiat alfeched ⁊ ē venatrix muscharum ⁊ nominatur pluid.i.rapar.
Robub idest succi inspissati sine alterius cōmixtione per ignem uel aliter.
Radix ausehe est radix mandragore.
Rosa ferida est flos peonie.
Rufuc idest tri.
Remeach est linimentum prohibens canicien.
Rotab dactili immaturi.
Rechi regio quedam est.
Racha species est trifolij.
Roona est cum aliquis sine causa ridet.
Rosetin est pondus quoddam.
Rimegi est lapis sicut cancer.
Ratubā est alcor.
Robilie est legumen.

Rahan est myrtus.
Ramich ē ꝯfectio ꝯstrictiua q̄ fit galiamuschata.

S Etis sunt due arūdines que sunt inter aditorium ⁊ manum.
Seguengedeguil.i.partes viarum venarum que in alias diuidantur venas.
Sobenec est herba marie.i.sacanaa.
Sedeh est vena que ē inter auricularem ⁊ annularē ⁊ in rasceta manus apparet.
Sila idest apostema in principio sicut glandula postea multum augetur.
Scere ē isectio cutis sic ipetigo. dīa tn̄ int scere ⁊ ipetiginē ē: qr scere totū mēbrū tenet ul medietatē corpis. ipetigo v̄o sūt macule diuerse.
Scat est arbor in egypto.
Scehedenegi ē semē canabis uel sedenegi.
Sulatum est egritudo oculorum que accidit pueris ꝓpter fletum: ⁊ est quasi scabies.
Surabes.i.tesea.
Sceha romanum.i.absynthiū fm quosdam.
Sauicla.i.triticū fractum cū multa aqua coctum.
Seterigi.i.fumus terre.
Sechaniabin.i.oxymel.
Subet ē passio quā q patit stat subtus ⁊ vī sēp dormire ⁊ vocat ⁊ vix respondet.
Sehene ⁊ buzi salse sūt q̄ fiūt in egypto.
Sabra est species ozimi.
Setegi est medicamen acutum.
Suffuf sunt puluerizata que in os proijciuntur: et postea aliquis liquor bibitur.
Saluatella siue seylen est vena.
Surum est nigella.
Stellio.i.lacerta viridis.
Soda.i.dolor capitis.
Seukar.i.pes colūbinꝰ cū quo tigit oculꝰ uel cera.
Sahafar sūt macule rubee q̄ fiūt cū pustul ꝑuis.
Scea.i.sticados arabicum.
Seremblígi.i.emblici in lacte infusi.
Starax est quedam species storacis fm diasc. ⁊ alios est gumma oliue.
Sauic ordei ē ordeū fractū cū multa aq̄ coctū.
Sakaic est flos papaueris ruffi.
Senusemiati.i.stans ad solem.
Simaren uel sincaren.i.lactuca intelligitur magna ⁊ est lactuca asini.
Senē.i.salsa facta ex piscibus.
Spuma maris idest pumex.
Sindeiudar.i.lac arboris q̄ simulat iunipero.
Selon.i.sanguis draconis.
Sipit assimilat magne aranee lōgos hūti pedes.
Solben.i.almeizara ⁊ est arbor parua vniꝰ brachij habens folia parua ut buxus.
Sedre dī vertigo que facit hoiem cadere.
Sarnabraus.i.stellio.
Sebel egritudo.s.qn̄ vene i oculis apparent.
Scescorici.i.anticira romana.

Sepitabumen est quedam species iorbe.
Sabras animal est.
Succutuni.i.lépuina:sz fm quosdā ē mādragora.
Sulem est medicina romana.
Snnuburnosā.i.ferrum naturale sicut est.
Semurion est species apij siluestris.
Sentus est species marubij.
Semaris idest sardelle.
Sirengi.i.azerion τ ē virtutis scedenigi.
Saccardon piscis est.
Suffidus.i.apostemata dura.
Surin.i.species lacticinij.
Sol idest sabucus.
Sarsoe uel sanar.i.ferrum.
Selegucha.i.casia lignea.
Sasaf idest salix.
Sceha idest tribulus.
Sandaros ē almedō τ ē vernix q̄ dicit sādaraca.
Sakinkarihame ē rosa rubea valde.
Seitaragi ē herba similis nasturtio.i.tapsia.
Serpium est species tribuli.
Sitra ē arbor cuius fructus ē nabac.
Senuat ē lactuca asini habens folia sicut lactuca.
Sel ē medicina inda similis zinziberi.
Sucaram ē species hyusquiami albi.
Scedenegi uel sedine ē hematites.
Scebrā est species lacticinij.
Selec est siligo.
Sesuoscik est similis abrotano in virtute.
Scerbin ē arbor alkitran.
Sucu idest climia.
Seilen.i.gasalibn.i.lolium.
Scerantum.i.stincus de mari rubro.
Satarbari idest siluestris.
Succudus quandoq̧ sublimatur climia: τ quod
sublimatur est tutia bona: τ quod redit inferi-
us ex climia nominatur succudus.
Singemalsce idest epaticum.
Sibare ē mania accidens cum sirsen calido.
Sceirazirac ē lac vespertiliōis τ fm quosdā ē vrla.
Seraclia ē q̄n aqua ingredit tracheā arteriam.
Sacuculos ē apostema cerebri.
Setasisu.i.ossa pectoris.s.thoracis.
Sadurin idest scotomia.
Subet q̄nq̧ ponitur p profunditate somni.
Sozé.i.congelatio.
Sirsen.i.apa calidū qd fit in ventriculis cerebri: τ
q̄nq̧ ē frigidū τ dr lethargia τ q̄n ē compositū
dicit subet asahari.s.dormitatio vigilatiua.
Subet asahari.i.dormitatiua vigilatiua.
Sucos ē spēs ɔgelatiōis q̄n eger intuet i vnū locū
Sahara subetia.i.vigilatio dormitatiua.
Saha idest demon.
Spina alba.i.bedeoard.
Suriar.i.caro que ostendit fm partem.
Sekebenegi.i.oppoponacum.
Setara.i.tapsia.

Spina iudaica.i.nigra.
Sūbedig.i.imeril quo ceteri lapides perforantur.
Seralif.i.hypocondria.
Sief.i.succus.
Susar.i.buxus.
Sacaiknahanien.i.flores papaueris ruffi.
Silac.i.grossities i palpebris cū rubesiūt oculi.
Susati ē caro moll' exn̄s i interiore pte palpebrarū.
Sucudrium alleum acreste.
Sirsen.i.phrenesis.
Stella scenius: stella terre lutum sceminum idem
sunt τ talk.
Sosata sūt apata q̄ accn̄t i velamie τ ptib⁹ pectoris
Suregi.i.oleum sisaminum.
Susufet.i.pulueres qui per se sumuntur.
Sacusulōduriō.i.albutueben τ ē scolopēdria.
Sadaf.i.conchule marine.
Sac ē galia muschata.
Sula.i.herba artetica.
Sauligo ē locus quo superiores partes corporis
tm̄ mouentur.
Suhub.i.radius qui ē ut ignis flans in aere.
Scādis.i.melo romanus.
Sarmach apa bucum auris.
Sare ē passio q̄n homo maxie sentit pruritum.
Siragi idest lac fici.
Sesilos.i.apa nascēs in carne glandosa.
Sefiros.i.scliuos τ ē apostema.
Silla species sunt nodi.
Setaragi.i.tapsia.
Sacos ē animal paruum ad similitudinem cuius
tubera leprosi apparent.
Simenia ossa sūt acuta q̄ in spōdilib⁹ eminent.
Sauchion fractura ut sauic.
Sulemet sūt ossa ex q̄bus cōponuntur digiti.
Surin⁹ ē mus paru⁹ ɔ̄ri⁹ napello in virtute.
Sekerit.i.ebrietas.
Scatabregi carnis.i.brodium.
Sahafati.i.bothor humida q̄ emittit virus.
Storax asemiā.i.lubria romana.
Spica accia.i.nereidē.
Scutudans.i.testiculus vulpis.
Sileculi semperuiua est.
Sebesset ascheбeta ē mādragora.
Sedenegi.i.semen granati siluestris.
Suffuf ē medicina sicca pro pueris.
Secacul ē vene sicut.33. τ affertur ex india.
Succi alifire ē succ⁹ alerage τ dr abrotanū siluestre
Sumeiz.i.succus pharaonis.
Scesabrā fm almāsorē ē nomen grecū: τ interptat
myrtus regū: τ ipsa ē basilicō originale parua
habēs folia sūmitatē hz lōgaz in q̄ ei⁹ nascunt
flores quorū color ē ut color violarū.
Sicla.i.bliuis.
Safurion ē auis que frangit lapides.
Selgen.i.napus.
Salgualsora.i.alberēgesit τ abrotanū sūt idem.

Sesincabar.i.hesl.
Siserum.i.cresiones senationes.
Sirakiusfagus est centaurea minor.
Seigil est genus ostracorum ⁊ est venereum.
Strignū facit semen qđ dī vua lupina.
Sule.i.gūna viridis ⁊ eiꝰ arbor ꝑducit terebithinā.
Saurigen.i.hermodactili.
Siliqua nomen ponderis.
Sacraiati est pondus.
Surabeieti cibarij nomē est ⁊ est raphanati.
Sceibar est lapis lazuli.
Sohat est arbor magna in egypto.
Susen.i.ireos.
Surie species attrimenti.
Satus animal est cui glandule similantur.
Sulcitum.i.acetosum.
Sucution.i.testiculus vulpis.
Sen est sapor quidam.
Sulemi est os quoddam in digitis.
Situle sunt radices quedam.
Sceni uel scemi uel scini est locus quidam.
Suseni est locus in quo oritur anisum bonum.
Sabin est genus serpentis.
Scisetati ē similit̄ genꝰ serpētis ⁊ etiā selsir.
Satil est medicina inda.
Sir est medicina inda.
Saporbala.i.saccꝰ palme ī quo dactili nascūtur.
Sachira ē attrimētū qđ in encaustro ponitur.
Saglunceslon est quarta species aranearum: sucli
on vero quinta.
Saculusudurni est animal quoddā campestre.
Sabalatos est lapis quidam.
Senkesud est arbor croci hortensis.
Sinifes est quoddam animal.
Sod.i.ciperum.
Scesenegi.i.amilum.

T Esesenum est quedam species sorbe.
Tabarzet.i.album ⁊ sepiꝰ ponit̄ pro zucca
ro albo.
Tarcor.i.piretrū ⁊ ē radix altarcon montani.
Taratis est hypoquistidos s̄m quosdā ⁊ ē frustā li
gni nodosi ad grossitudinem digiti ⁊ habet vir
tutem balaustie.
Tinsemus est stella que est in celis.
Tri.i.minuta facta de tritici farina.
Taro.i.lentiscus.
Terra alcocori est furnꝰ in quo decoqtur terra.
Tafena tafeata ē dupla: vna q̄ est alba: altera viridis
alba q̄ fit ex sola aq̄ ⁊ carne. viridis q̄ fit ex car
ne ⁊ aqua ⁊ coriandro uel ꝯsili herba viridi.
Tauiz est auis habēs dentes in palato.
Tortelle.i.panis biscoctus.
Tosugi.i.scamonea.
Thersinus.i.egritudo quedam.
Talisafar sunt cortices stiptici ex indis delati.
Tasabuch ē retractio cū vnꝰ pes offendit aliū.
Talalon est species eris.
Tuderi ē herba hn̄s folia silia folijs prassij ⁊ nascit̄
in tectis ⁊ hꝫ radicem quadratam.
Tereniabin est species manne.
Tinkar est borax ⁊ aliud minerale: ⁊ aliud artificia
le ⁊ dicitur capistrum auri.
Tesisie.i.gūma rute agrestis siue mōtane.
Tursie est ammoniacum.
Tubel.i.scoria uel battitura vnde tubel ferri uel tu
bel eris.
Testiculus canis ⁊ testiculus vulpis sūt plāte.
Tirsim.i.september.
Talim.i.masculus strutio.
Taraxis.i.ophtalmia non vera.
Tegmaton est sacietas nauseatiua.
Tarsum uel taxax est destructio auditus.
Tafaris nomē indum ē ⁊ ē pediculus vulturis.
Tille species vini est seu vinū cocū qđ dicitur sapa
uel epithima.
Taburos febris est ⁊ dicit̄ fe. liparia.
Tarim.i.bonū malum.
Tinslub est muschū lapidis qui est ut epatica ⁊ dici
tur iulub ⁊ vocat̄ etiaꝫ oga.
Tululie substantia verrucalis.
Tanoui.i.apostema in carne glandosa natum.
Tyriaca alfaroc.i.a morte liberatꝰ.
Thuctaminis.i.pullegiū.
Turserius.i.stella.
Tubin.i.grana solis.
Testiculus vulpis.i.buzeidē ⁊ est satirion.
Torongi.i. citrum.
Taxaugi.i.pondus trium granū ordei.
Tiria est egritudo cutis capitis.
Triscalis est genus serpentis.
Tricla piscis est.
Tabrasten regio quedā est.
Teololiū.i.muschus qui nascit̄ in lapidibus.
Tarathit est crusta ligni nodosi grossitudinē digiti
habentis
Tarisilon est planta nascens in vere ⁊ flos eius est si
milis croco hortulano.
Tukib masculi.i. facientes brachia erecta plana sta
re, vel iacere.
Thaum est apostema qđ sit in carnibus laxis uel
sub ascellis uel post aures uel inguinibus.
Tauguebil sunt oēs species que in cibarijs ponunt̄
ut pip ⁊ cinamomū ⁊ reliqua.
Taraca.i.pisces uel oua piscium sicca.
Talk.i.vitrum dulce ⁊ est gypsum.
Taraxacon.i.scoriola agrestis.
Taroximel agreste est taraxacon idest endiuia silue
stris.

V Snee sunt cortices tenues subtiles circūuo
luti super arborem glandinum ⁊ pinum et
nucem ⁊ habet odorem bonum ⁊ dicit̄ aluisne ⁊
vsnet est lanugo que in arboribus auellanarum uel

parvarum nucum invenitur.
Vutuhen.i. virge minute sup quas sunt flores habentes alba folia.
Vua passa montana.i.staphisagria.
Vnaba sunt additamēta: duo in cerebro caruncularum mammillarum.
Vene constricte.i.lūbrici terrestres.
Vsaguo.i.impetigo.
Venera.i. cocela.
Vinem fullonū est herba de qua fit alkali.
Vene alosmen vel alessind.i.harmel alba.
Vene alfasungi.i.radicis asparagi.
Vesestengi est amilum.
Vene citrine.i.radices chelidonie.
Vzisur ⁊ sedech.i.cinnabrium.
Vene tinctorum.i.radices rubee.
Vrach indi idest folium.
Varices.i.vene tortuose q̄ sūt in crurib⁹ vel alibi.
Vua vulpis est solatrum.
Veremisk electuarium quoddam est.
Veditus est apostema.
Vicor idest squinanti.
Vola magna est quedam mensura.
Vnguentum veneris.i.vnguētum apostolor.
Viten.i.vene que procedunt ut vitis.

Xiraxeni.i.rob de succis fructuū sorbiliū.
Xiloaloes lignum aloes.
Xebet idest anetum.

Ysopus humida est sordities aggregata super lanam ovium.
Ylisci est egritudo quam aliquis incurrit propter amorem.
Yabrol est radix mandragore.

Zarca idest sorba.
Zuse idest isopus.
Zufere.i.arbor que dicitur alhasce ⁊ ē similis rute ⁊ dicitur dinarugina.
Zinziber carmenum est herba cui⁹ folia assimilant folijs salicis aliquantulum citrina rubeū habēs stipitem ⁊ acuti saporis sicut zinziber ⁊ credo q̄ sit persicaria.
Zarneb idest solatrum.
Ziniar idest viride eris.
Zaror vel zarur.i.sorba, ⁊ ē alia spēs sorbe quā greci noiat resiliniū ⁊ aliud sentabrum.
Zuccarū alhusar ē cadēs sup alhusar ⁊ ē māna.
Zabir ē fluxus vētris qui fit ab intestino recto.
Zameno vel zamenena.i.p̄uatio gressus.
Zereske idest berberis.
Zubumez idest vnctuosa.
Zebezalbar idest spuma maris.
Zarnec idest auripigmentum.
Zurumbet idest zedoaria.
Zegi idest vitriolum ⁊ est atrimentum.
Zarahun. vel marmacora idest aristologia longa.
Zohode idest ciperi.
Zufefese idest iniube nigre.
Zinzibil idest zinziber.
Zugus idest fustis sagitte.
Zambac.i. iausemínum.
Zibrabegi genus cibarij est.
Zeharagi est animal quoddam.

Finis.

Liber M. Faelicis Sycprey emptus f4 uno apud Consanguineos Venerabilis olim Mgri Stanislai Czarg

a
Primū vacat
Liber primus
ca. secūdum.
ca. nonū
b
⁊ magis
dū sunt
modum vnuz
ditur qui
c
leuis
natione valde
⁊ efficit
stringit cū
d
craneū nutritur
quēadmodū
volunt dicere
aut egritudo
e
nales ⁊ cum
est ibi
ditate ita
meridionales
f
consistit
ad melancoliam
gnū habet
rit febris
g
possibile est
na spissa
doloris
est durū
h
Vic autem
rumpent humores
phlegma
perate reg
i
gus non ad hoc
quoniā cum
extinguendū est
k
bonum tribuunt
que est
cat ⁊ hemorri
aa
Liber secundus
in frigidationis
secūdo non
na iuuat
bb
⁊ similiter
de almesmis
administrantur
⁊ subtiliationis
cc
operationes
eradicat
ous stipti.
absqȝ attra.

dd
⁊ vesice
de cartamo
eius men.
retinet sang.
ee
recens cum
hemorroidarum
coriandri
sit hominibus
ff
plastrum cum
fuerit ⁊ eius
locuste
⁊ gingiue
gg
prolongant eos
melius est
tas sub
de melguab
hh
in medicinis
uocat menstrua
vrinam et
tussi. Mē.
ii
sup apposte.
collo eius.
bet asma
ꝯueniens ei
kk
soluit. i.
oleū vitis
eius caliditas
A
Liber tertius
Medio posterior
tas ⁊ no.
rūpit virtutem
B
ficat illud
stipticitas
Qđ si
De cura sode
C
mus de vna
quandoqȝ est
est ⁊ scitur
terior ⁊
D
inferiora
periodorū aut
nia que fit
bus ⁊ locuti
E
Capitulum. vi.
vt remoueant
mordicatiuū
Capitulum. xiiij.
F
et debilitatur
Capitulum. xv.
Fen. iiij.

masticationis
G
faceret eue.
ex medicinis
cibis acutis
interiora
H
est emplastrum
intrare faci.
cine acute
cadet post
I
cum eo
et multitudo
tionem calidi.
siccatiuū
K
acetositate
timus Tro.
et oportet
nuatio
L
landabilis
est teratur
est cooperiens
in ipso
M
lie est
ipsum loco
Portet
odoriferos
N
diminute
et expellit
siropus
medicinarum
O
cum mensura
plurima ⁊
collectionem
Et apud
P
Ei si fuerit
cum adipe
⁊ acedula
Melancolia ⁊
Q
dominatur
cum prior.
Et excoriatio
nis ⁊ lesio
R
cholerica
est timor
erit fluxus
Egatur cum
S
stropis
pullorum ⁊
bus que
venarum plu.
T
penetrare ⁊

cit in curatione
sedatio dolo
cat vri
V
ratur ad
sua. Cum
⁊ causas
erectio ꝓpter
X
meditatiuum
bia coitus
distincta quorum
pus equale
Y
oportet in hora
est in ca. suo
ilia mulieris
est retemtiōis
Z
purum ⁊
signa sunt
cum euacuatione
eis accidere
AA
ventris
De signis eius
De pruritu
De egritudinibus
Liber quartus
la in qua
oculi ad
instrumento nō
BB
tum eius
ut cum in
bra eotum
tis ⁊ furor
CC
borum ana
ueatur diuersi
dies omni
⁊ semine
DD
febris est de
cuti fuimus
gnat ciuitatem
dinis ⁊ vi
EE
tus debilis
de signis sump.
de signis long.
guinis preci.
FF
est puluerizata
plus approxi.
De erupti.
cam phlegmaticaz
GG
hūidi leuis
siccitiōe for
⁊ est mediū
cuius siccitas
HH

necessariū est
tur s̄m
existimamꝰ
ꝑdicta. Ve
II
ex pauci fue
accidit alroc
De aquatōe
est attritio
KK
Portet ut nō
de calce ⁊
vt. euo.
ma est cure
LL
serpentū
do tenebrō
cū infrigi
gulis ⁊ ad
MM
hibet cani
ʒ. x. myrthe
gdalino. Et
NN
ciant cū
tem et ꝓpin
trociscus bo
OO
Liber cano. iiij.
De signis sūptis ex
aA
Liber quintus
patiens sputū
sūt medicine
nox myrthi
bB
spice scemi
Jeralogo di
⁊ cassie nigre
Lectuariū akres
cC
sup eam
ij. s̄m
ex reliquis
quiani albi
dD
descriptio fa
ꝑma ut si
Dilirū
deū collā
eE
Libellus auice
Erfecte disp
tarde infrig
ad actū essendi
do calidit
fF
que est in
Alfur crocus
Crat. i.
Granū azelē

Finis

qui dignitate
beneficia
ie q ius tr
em, refer

ocu

ene
ta bene

pubica
ibi
de
n fecerit